56-8-5

Biblioteca Complutense
Ildefonsina.
E. 87. C. 2. N. 12.

21-2

62-4

594

Librería del Colegio mayor 49 A

36, e

ΑΠΑΝΤΑ ΤΑ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΟΣ.

OMNIA PLATONIS OPERA.



Π Γ
P

BIBLIOTECA

Viñ. 1614. 8
8.

33.



ALDI PII MANVTII AD LEONEM X. PONTIFICEM MAX. PRO REP. CHRISTIANA, PROQVE RE LITERARIA, SVPPLICATIO.

BIBLIOTECA DERECHO

ST netus pronerbium Beatiss. Patet, langueſcere & alia membra, cum caput doleat. Veriſſimum id quidē in ægris corporibus, ſed multo nerius in moribus ſummorū uirorum, & principum, qui caput ſunt populorum. nam longa experientia compertum eſt, qualeſcunq; principes fuerint, talem ciuitatem futuram. quæcunq; imitatio morum in principibus extiterit, eandem in populo ſecuturam. Quāobrem, cum primū creatus es Pontifex Max. tantam ceperunt uoluptatem Chriſtiani omnes, ut dicerent. prædicarent. affirmarent alter alteri, ceſſaturā breui mala omnia, quibus opprimimur. futura bona, quæ ſeculo aureo fuiſſe commemorant. quandoquidem Principem. Paſtorem. Patrē nacti ſumus, qualē expectabamus. quo nobis miſerrimis his tēporibus maxie opus erat. Audiui ipſe meis auribus illis ipſis diebus ubicūq; fui, omneis hæc eadē uno ore dicere, & prædicare. nec uana fides. multa enim ſunt, quæ, ut tantæ hominum expectationi reſpōdeas, promittūt. Primum eſt, q̄ optime ſemper, & ſanctiſſime ante acta nita tua à teneris uſq; ad Pontificatum. Secundum, familia Medicum clariſſima, altrix ſemper magnorum uirorū. ἀνὴρ χαρακτὴρ, κἀπίσημος οὐ ξένοις ἐθνῶν μόνοις. Hinc, ut taceā cæteros, ortus eſt Pater ille tuus Lautētius, uir optimus, ac tanta prudentia, ut non ſolum pacis patriæ, ſed & totius Italiæ author fuerit, quándiuixit. qui utinā & nūc uiueret. bella enim, quibus paulò poſt eius mortem cœpit ardere, & nunc maxime ardet Italia, ardet & tota ferè Europa propter Italiā, uel nunq̄ fuiſſent, uel accēſa, ſtatim ut q̄plurimi opinantur, Heros ille grauis pietate, grauis & meritis ſua prudentia extinxiſſet, quemadmodum ſæpe ab illo factum meminimus. o rem, quater damnoſam, o ſemper dolendam, ſemper deflēdam mortem. Sed *ad hæc* oīa una cōſolatio eſt. quod *ſicut* paulò poſt mortē Patris tui tanta incendia *belli* exorta ſunt, ſic te illius filio, creato Pontifice Max. breui, tua opera, tuo unius ſtudio penitus extinguentur. Tertiū eſt ætas tua. non enim ſine numine Diuum factum eſt, ut tu nondū annum agēs trigeſimum octauum, Pontifex Max. crearere, poſthabitis tot magnis patribus, tot ſumma uenetatione dignis ſenibus. quoniam enim compoſituro res Chriſtianæ religionis, & correcturo mores hominum, qui ubiq; terrarum ſunt, longa uita opus erat, re eum fore Deus uoluit, Iuuenem integerrima uita, & moribus ornatiſſimū, qui hæc omnia faceres longa die, nullis ſuccūbendo laboribus, nullis nigiliis. οὐ χὰ παιώχεν ὕδεν ζωλαφόρον πάθος, ᾧ λαοί τ' ἐπιτρόφατε, καὶ τόσα μήλα. Additur & illud, quod maximi faciendum eſt, tantum terrarum, tantum maris, tot barios populos ante uel Romanis illis rerum dominis, nedum nobis incognitos, ineniri ætate noſtra, & ſubiici Chriſtianis regibus, ita, ut tu re ſtore Romanæ Eccleſiæ ſperandū ſit, unū futurū Ouile ſub uno paſtore eodémq; optimo, & pientiſſimo. Quapropter nunquā ſatis laudari

poteſt Emanuel Rex Luſitaniæ inuictiſſimus, qui multos iam annos nũ quã deſinit ualidiſſima claſſe nouas teras, noua regna diſqrete, uictóq; beatos per populos dat iura, uiámq; affectat olympo. Soluẽs enim Oyſſippone, ac præteriẽs circulũ Cancri, Aequinoctiiq; & Capricorni pxime Antarcticũ, tum uertens curſum, rurſus circulum Capricorni, Aequinoctiiq; tranſiens, totam Africam, ac bonam totius Aſiæ partem circuit, itinere ad centies, ac quadragies & amplius centena millia paſſuum, deuenitq; in locũ aromatum quã diuiſſimum, Callicutium appellatum, atq; inde nuper ad dexteram relicta Taprobane inſularum maxima, deuenit ad urbem nomine Malacen, populoſiſſimamq;, ac ditiſſimam, & plenam mercium, eamq;, difficillimo prælio uictor tandem expugnauit. At illi, cognitis ſacris noſtris, uiſis Chriſtianorum moribus, certatim baptizantur. o feliciſſimum Regem. o Heroem ſemper mirandum, colẽdum, extollẽdum in cœlum laudibus & nobis, & poſteris ſeculorum omnium. Atq; utinã cæteri Chriſtianorũ reges idem facerent, nec inter ſe crudeliter bella gerendo, ſeipſos, ac potius miſeros populos abſumerẽt. Quicqnid delirãt reges, plectũtur Achiui. nam paucis annis omnes homines ubiq; terarum Deum uerum cognoſcerent. IN IESVM Denm Opt. Max. cõſtantet crederẽt, eumq; ſolum ſupplices adorarent. Sed cognoſcent. credent. adorabũt te Pontifice. Cum enim tu Patet amare inter ſe filios tuos, nedum proiicere tela manu coegeris, afflictiſq; populis ſuccurreris reſtituta pace, curabis debellandos Chriſtiani nominis acerrimos inimicos. curabis homines, ubicũq; terarum incogniti lateãt, diſquirendos, ad eosq; ſubactos mittes Apoſtolos tuos ad prædicandum illis Euãgelium, ut ſacris Romanæ Eccleſiæ inſtituti, ſoli Deo noſtro ſeruiant. En potes iam ab indis incipere. potes ab aliis populiis, quos in ocea no occidentali Hiſpani ſuperioribus annis inuenere. Nec minor gloria ſeruatur tibi beatiſs. P. inſtaurandis bonis literis. ſuppeditãdo optimos quoſq; libros ſtudioſis & qui nũc ſunt, & qui poſt aliis erũt in annis. propagandis bonis artibus & diſciplinis. Tentarunt hoc olim plurimi ex ueteribus & græci, & latini, & barbari. & quia mirum in modum profuere, conſecuti ſunt ex ea re gloriam ſempiternam. tentarunt & nõnulli ex inniotibus non ſolum priuati, ac mediocris fortunæ homines, ſed & Pontifices Max. Imperatores. Reges, atq; alii illuſtres. &, ut taceam cæteros, nónne plurimum iuuit rem literariã Nicolaus. v. Pont. Max. ẽnónne & patens tuus Laurentius? qui ſi diutius uixiſſent, multa eſſent in manibus, quæ non habentur. tum quæ habentur, facta fuiſſent eorum cura longe meliora. Debes tu igiẽ illius magnus ſucceſſor, huius dignus filius, quod efficere illi morte præuenti non potuerũt, perficere. Ego autẽ iandiu hoc ſaxum uoluo. qua in te, mihi quidem uideor eſſe alter Siſyphus, quod nõ dum illud uoluendo perduxerim in apicem montis, aliis autem, iiſq; eruditis, Hercules. quod nullis cedens malis, nulliis ſuccumbens laboribus, iam plus unus ipſe iuuerim rem literariam, quã ſimul omnes, quotquot fuere multis ſeculis. ita me amant de tantis laboribus, ut nunc coiã, nũc accuratis literis laudando obtũdant. Sed non ego credulus illis. nullum enim adhuc dedi librum, in quo mihi ſatisfecerim. nam tãta erga bonas litetas beneuolentia eſt mea, ut emendatiſſimos ſimul, & pulcherrimos

eſſe

esse cupiam libros, quos emittam in manus studiosorum. Quamobrem quotiescunq; uel mea, uel eorum incuria, qui mecum corrigendis libris incumbunt, aliquo in libro quam uis paruus error cõmittitur, &si opere in magno fas est obrepere somnũ, (Non enim unius diei labor hic no ster, sed multorum annorum, atq; interim nec mora, nec requies.) sic tamen doleo, ut si possem, mutarem singula errata numo aureo.

Damus igitur nunc Beatiss. P. quæcunq; extant Platonis opera, idq; sub tuo nomine felicissimo. Quod ob eam quoq; causam fecimus, quia cũ Marsilius Ficinus Domus tuæ alumnus, Platonis opera latina à se facta, Laurentio Parenti tuo dicauerit, quod sic fouerit semper doctissimos quosq; utriusq; linguæ, ut Florentia & esset, & haberetur uiuente Laurẽtio, Athenæ alteræ, nos quoq; tibi illius filio, eidemq; Pont. Max. tum de cõdi, & præsidio expectato huius ætatis eruditorum, eiusdem Authoris libros, eosq; græcos atq; Atticos, quales ipse composuit, merito dedicare uoluimus. Simulq; ea in re morem gessimus quibusdam Amicis nostris, amantissimis bonarũ literarũ, qui, &si id mea sponte eram facturus, tamen amice me monuerunt, ut nulli magis diuini hominis lucubrationes, quã tibi summo diuinarum rerum Antistiti, nũcuparentur, sperãres eam rem Academiæ, quam tot annos parturimus, mirum in modũ profuturã, ut scilicet nos foueas. Prouinciãq; hãc nostrã, maximi cuiusq; principis fauore, ac auxilio dignissimã amplectaris, ac potius eã ipsam Academiã, sempiternũ bonũ hominibus tu Pont. Max. in urbe Roma cures instituendã. quorũ unus, ac præcipuus est Musurus Cretẽsis, magno uir iudicio, magna doctrina, qui hos Platonis libros accurate recognouit cum antiquissimis cõferens exẽplaribus, ut unà mecũ, quod semper facit, multum adiumẽti afferret & græcis, & nostris hoĩbus. quapropter non minus quã nos pacẽ desyderat. æque ac nos & ipse, ut tuo sumptu, tuis opibus fiat Academia, rogat, id quod ex eius docta, & elegãti, ac graui elegia græce cõposita, quæ statim post latinũ indicẽ librorũ Platonis seqt, facile est cognoscere. Gratissimũ præterea futurũ tibi Platonẽ hũc nostrũ nobis persuademus, cũ aliis plurimis, tum etiã, qũia cũ multis iam seculis in plura *dissectus mẽbra uagaretur, nunc illis* in unũ corpus diligẽtet collectis, iteger habeẽ cura nostra, idq; per ordines quaternarios nouẽ, quẽad modũ in uita Platonis Diogenes Laertius Thrasyllũ secutus, memoriæ pdidit. Sed de Platone hactenus. Tu modo B. P. qui IESV CHRISTI DEI OPT. MAX. Locum tenes, cuiq; cõmissa est cura populorũ, curabis pro uiribus, quæ tua est probitas. tua prudẽtia. tua Pietas PACEM, quã solã morituus CHRISTVS tanq; testamẽto reliqt hoibus, habẽdã passim Christianis tuis, qui nunc inter se eheu bella gerẽtes crudelissima, ualidas christianoq; uires ifesto ferro absumũt, quo graues Turcæ melius pirẽt.

Curabis inquam tu cõmunis omniũ Pater summa tua authoritate sanguinolentos filios tuos cõponendos, hæc itere, atq; iterum reperens,

Neu Iuuenes, neu tãta animis assuescite bella, Pronice tela manu populus meus. Atq; interim non minus, quam nos speramus, quod & græce, & latine sis apprime doctus, fauebis nobis tãdiu, ac tantũ pro re literaria laborantibus. Nam &si Maximũ uidemur artulisse adiumentũ utriusq; liguæ studiosis, tamen tanto maius allaturi sumus re, amplexante prouinciã nostram, quãto maior est Aldo LEO X. PONT. MAX.

Ndex Librorum Platonis per nouem quaternitates ſecundum
i Thraſyllum, ut Laertius ſcribit.

Prima quaternitas.

Euthyphron, uel de Sancto.
Socratis defenſio.
Criton, uel de agendo.
Phædon, uel de anima.

Secunda.

Cratylus, uel de rectitudie noīum.
Theætetus, uel de ſcientia.
Sophiſta, uel de Ente.
Ciuilis, uel de regno.

Tertia.

Patmenides, uel de Ideis.
Philebus, uel de uoluptate.
Conuiuium, uel de Amore.
Phædrus, uel de pulchro.

Quarta.

Alcibiades I. uel de natura hoīs
Alcibiades II. uel de uoto.
Hipparchus, uel quæſtuoſus.
Amatores, uel de philoſophia.

Quinta.

Theages, uel de ſapientia.
Charmides, uel de temperantia.
Laches, uel de fortitudine.
Lyſis, uel de amicitia.

Sexta.

Euthydemus, uel litigioſus.
Protagoras, uel ſapiētiæ pfeſſores.
Gorgias, uel de Rhetorica.
Menon, uel de uirtute.

Septima.

Hippias maior, uel de honeſto.
Hippias minor, uel de mendacio.
Ion, uel de Iliade.
Menexenus, uel epitaphius.

Octaua.

Clitophon, uel exhortatorius.
De rep. ut unus liber, uel de Iuſto.
Timæus, uel de natura.
Critias, uel Atlanticus.

Nona.

Minos, uel de lege.
Leges, ut unꝰ liber, uel d̄ legū latiōe.
Appendix legū, uel philoſophus.
Epiſtolæ.

Sūtq; hi omnes certi, & legitimi Platonis Dialogi numero ſex & quinquaginta, diuiſo libro de rep. in. x. Dialogos. de legibus autem abſq; corollario, in Duodecim. Nothi uero, ac dubii, ſex, qui ſequuntur.

Axiochus, uel de morte.
De uirtute, ſi doceri poteſt.
Demodochus, uel de conſultādo.
Siſyphus, uel de conſulendo.
Eryxias, uel Eraſiſtratus, uel de diui-
Definitiones. (tiis.

Additur his Platonis libris Timæus Locrus de natura, ſcriptus lingua dorica.

Σὲ γλάυκων ξανθοπαρήων καὶ δαίμονος ἥρως
Γαυλίνη μεγάλῳ ζωὶ παρεπομένους
Ἅρμα κατ' οὐρανὸν ὑγρὸν ἀειλοφόλων ὅτε πόλεων
κῆνος ἐλᾶ πτανῷ λίφρῳ ἐφιζόμενος,
εἰ δ' ἄγε ναιόντων ἀτάλῳ θιάσῳ λιπὼν χορὸν οὐρανιώνων
ἐς γᾶν ψυχροφυῶν ἀφίκεο πτερύγων.
καὶ λάζυ τόδε τεῦχος. ὃ σοι κρατικὸν δαρὶς ὐὴν
ἀμφὶς ἔχει καὶ σῆς κεδνὰ γύαλα φρενός.
ᾧ σοὶ ἡσμοτόκος ὀκτὼ πύχας οὐλύμπιος
ἐξ ἰλίου ἔλκων ἀρχέτυπον πρακτῆρα,
δέμας καρπαλίμως. ὑπολὼν σιλλίαιν ἀπείρους
δαιδάλλων. τὴν πρὶν κλείομεν ἀπλανίαν.
τὰς δ' ἀφ' ὑφιξένης μονοφιγγέας ἰξιτόρθοισι
λυτόθι ἀκροτάτης αὐτία κινυμένας.
Ἣ σφίσ' αἰπάζουσα παλιμπλάκτοιο κελεύθου
σύρει ἀνάγκαίη. ταὶ δ' ἐπιζόμεναι
οὐκ ἄϊκουσαι ἔπονται. ὅμως ἐὸν ἦμεν ἐπ' ὄγκῳ
ἔμπαλιν ἰθαίνει βαρδίον ἢ πάλαι.
ᾧ σοὶ κυβερνὸς ὄρνις ἀπ' αἰγαίης ὑψόσ' ἀείρων,
ἰμβρίῳ ἄμμι φλίζει κάλλιος οὐρανίῳ.
ᾧ σοὶ σὺ ψυχὰς φύσιν ἄφθορον, οὐ δ' ἀμείνονος
σκήπτρου ὀλυμπίου δεῖξας ἀπολυμένας.
Ἄλλοτε δ' ἀργυρέῃ πόλιν οὐρανογείτονα φωτῶν
κτίζῃς. εἶσι μάλα πύκνα δικαιοσύνῃ
Ἢ δὲ καὶ ὑγρομέτωπος κουροτρόφος. οὐ δ' ἀπ' ἐκείνου
νόστῳ ἀπιφαπτίνας ἄστεα ἔστι πάλιν
Δίσσας καὶ ῥίμασι. τίς ἔτι κε μυθολογεύοι
ὅσσα διοπτεύσῃς ταῖς δ' ἐπὶ δουρὶ σελίσι.
τάφρῳ λαοῖσιν ἀφίκεο πόλιν βασιληίδα παισίν,
ὅσσας οὐρανόθεν λάβρος πατὴρ ἠέλιος,
τᾷ ὁμοῦ ἐπ' ἄλοφον αἰγὶς κράτος αἰὲν ἔχουσαν.
Ἧς δὲ μεσατίνης βύμβρις ἐλιαστόμοιος
κείρασος ἰαπυγίων ποταμῶν κρατερὰ φόρος ἔσσα
οὔθαρ παίσων ζώλακας αὐσονίας.
Ἐλθὼν δ' οὐσκιλλῶν ὀλοόφρονα κῆδι τύραννον
ἀμφάγει σκύλλης λαιγαλίης ῥόμβῳ,
ὑβριστὴν μυσίων διοπύσιον, ἀλλὰ μὲν ἀρχὰς
ᾧ τόθ' ὁμοῖον ἰδεῖν φῶτα μάτην ἐπόησε.
ἀμφότεροι σοφίης τὸ πρόμον καὶ ποιμένα λαῶν
ὀπταύσει εὑρόντι ναιετάουσιν ὅλῳ.
Λαυρεμάδην ῥάκτης Φλειασοτίδος ἀστέρα πάσης
λαμπρὸν. ἀτὰρ μελίκων τῶν ὀνομαστοτάτων,
τηλεθόων καλὸν ὄρνις ἀειθαλὲς ἀγλαόκαρπον
τοπρὶν Ἰωαννοῦ. νῦν δ' ἀφ' ἁπειρεσίων
γαιάων ἐσῆκε ΛΕΟΝΤΑ. πρᾶϊξον ὀλύμπου
κλῆδ' οὖχον. τῷ νῦν μῶν σὸς ἀζόμεθα.
Γᾶς ἔν ἅπαξ σίβεται γοωνύμους. οὐ δ' ἔτις αὐτῷ
τολμᾷ σκαπτούχων ἀντιφορίζεμεναι.
Εἰσβὰς δ' ἀλεισάτμοιο ἀπάκτορον, ἄμμι ὄρασαι
σᾶο γλάπτοι πολλοὺς ὄλεσαι ὀμφῆς.

Γαυρίαις ἀρίστοισι μαμυλώσας. ὑπ' ἀδαρισὰς
τύρσους καὶ πιτύους ζλωὸς ἐπιχθονίου.
Γαίθεον οὓς αὐτὸς ματεπίμφατο καὶ σοφίσι χείρεσι
τιμήσας ἀδελοὺς καὶ τολύολα γέρα.
Ἔξοχα δ' αὖ τοῦδε κῆρι φίλα δύο. τὼ μὲν ἀφ' ἱερῆς
Ἑλλάδος οὐκ οἶκ τῶν, οἱ πλόμιαθ' ἅπανῶ,
ῥωμῆσι γραικοίτε καλεύμενοι. ἀλλὰ παλαιοῖς
λάτ ἀίδος ἡ ἀσαρότης ἔκελον ἠμιθέοις.
Ἀσκαλαφίων γενῆς ὀρίχυδος ἄκρον ἄωτος.
καὶ τεκ προσωποφανοῦς οὔνομ' ἴσχοντα θεοῦ.
Ὃς μέτι τυτθὸν ἐόντα παρὰ ἅτε φίλτατον υἱὸν
στυγόμενος τοῦδε δὴ σίξεν ἀχὸ κραδίης.
καί μοι στένος ὁλοῦ πρὸς ἀχαιΐδα μοῦσαν ἀγούσης
δᾶξον ἀριγνώτως μοῦνος ἐπισάμενος.
Τὸν δ' ἕτερον τεκ πλαῖσι κεκασμένον ὐκ πίπτοι
καὶ πλαθυόντα τεῶν χρεὶ σοφὰς χαρέντων
βιμβικόδην ἔρεκε. πατὴρ δὲ σωίζορα πάντων
θῆκεν ἀποῤῥήτων οὔατα τοῦδε μίγας
Γαύται οἱ ἱβαιοῦσιν μελιδήματα πορφύροντος
θυμοῦ, ἀεικαπύστων τ' ἔτορ ὄρθιον ὄλον.
κεῖνοι δ' ἠὼ ἐισδύντες, ἀγινέουσιν ἐς ὦπα
γαῖρός. ὁ δ' ἀασκοίως δέξεται. ἀλλὰ σύπερ,
ἦ δέμις ἀχραάντου ὁρᾶξαι ποδός. ἵλαθι λέξας
ὦ πάτερ. ὦ ποιμὴν ἵλαθι σεῖο ἀγέλας.
Δίχνυσο δ' ὠμαίως δῶρον τόδε. λῆθος ἀμώμων
δειλιταῖς ὀρίφων γραπτὸν ὠὰ κάπακίσι,
γρόφρασι σὺν προΐκεσι διοχρεφίς. αὐτὰρ ἀμοιβὴν
τῆς δ' ὀρχησόμενος ἤτει κεῖνος ἀοιδῆς,
οὐχ ἵνα οἱ χρυσόν τε καὶ ἄργυρον. οὐδ' ἵνα πίμπλης
ἑμὸν λοίσθιον ἐγχέων λαρύγκων πορφυρίων.
ἀλλ' ἵν' ἀποσβέσσῃς μαλερὸν πῦρ ἄλλο πρὸς ἄλλου
λῆρος. τῷ νεῷ πάντ' ἀμαθυνόμενα
ὄλυται. οὐκ ἀΐεις ὡς ὀλιγαίμους ὀ κρούρας
γαῖα πλίω λύθρου πάντα πλίωνεκύων.
Γαίοιων δ' οἰμωγὴν καὶ θηλυτόρων ὀλολυγὴν
ὤκτισε μὲν κύκλωψ ὤκτισε δ' Ἀρτιφάτης.
φλὲξ δ' ὁλοὴ τεμένη τε θεῶν οἴκους τε πολιτῶν
ἀαρλάπτει μογερῶν τ' ἀγρονόμων καμάτους.
Ὅσσων δ' αὖθ' ἅφασος ἐφείσατο, ταῦτ' ἀλαπάζει
βαρύκαρος, οὐτοργὲν οὐ δ' ἐλεητὸν ἔχων.
γαῦσον αὔκαξ χέρμιλλ' ἰμφύλιον. εὔθεο σοῖσιν
ἠάσιν ἐρήνην καὶ φιλότητα πάτερ.
Σχέτλιος ἰὼ τετατῶν ἀρὴς πολυδακρυόεις ἐς ἄορον
ἅσι λίθοις φεάξασ' πῶμα κατωρυχέσιν
ἀλλὰ σύμιν μοχλοῖσιν ἀείλυσον, ἠδὲ λόγοιο
δᾶξον ἰλιὴν θείου λάτρεισιν ἀρτιμίκα
Εἰρήνην πολύκαρπον ἐϋφρονα βοσφυόσωρον
Εἰρωὴν κόσμῳ παντὶ πυθενοτάτην
αὐτὰρ ἀριθμηθέντας ἐπιπρόϊκλον ἅπαντας
τουρκογενῶν ἀέθμοις ἔθνεσιν αὐολύκων.

Οἳ χάνε λουλάσαντες ἀχεμένδε, ναῦ μιμάσαι
Ναυσὶ δικτυβράμοις γάνιος ἰκτιήν
Σὺν λαὸν ἀπειλοῶντες λούλφον ἐπ' αὐχένι θήσειν
Ἄμμιν ἀϊτωσεὶν δ' οὔνομα θιστόκου.
Ἀλλὰ σὺ δὴ πρόπαρος τεῦξον σφέσιν ἀπτὴν ὄλεθρον
Ῥίμψασ' ὡς ἀσπὶς μυρία φῦλα πίδῃ.
Χαλκεοθωρήκων κελτοίων θοῦρι σὺν ὑῒ
Ἵππους καὶ βωτῶν πρώσπη ἐδμήσους.
Λίθινον μετόπεια σακέασπαλον ἔθνος ἰβήρων.
Καὶ μίλαν ἰλλυρίτην πιζομάχοιο κέφος.
Γῆρ μαιῶπι φάλαγγας ἀπειρονάσ' ἀσπιστάων
Τῶς δ' ὠδὶ βριπάσων λαὸν ἀριῖφίλεα.
Ῥάσης τ' ἰταλίης ὀὸ ἀλεύκῳ λέψασα πότμον
Οὐ δὲ διϊρράσθη λούρασιν ἀλλοθρόων.
Ἄλμοι μὲν ῥαφθρῖς δολιχὴς αἰκμαζήσαντες
Ἀγκιπτούσ· αἰὲν ὄρη καὶ ὄλῳ μαστόγεων,
Καὶ ποταμῶν διαβάντες ἀεὶ κελάδοντα ῥέεθρα,
Δυσμενέεσσι γένους κῆρα φόβοιο ἐμοῦ,
Θαρσαλέοι τε ὀμῷ σιὼ παίοσιν ἀγκυλοτόξοις
Τῶς θαμὰ θυρεῶν αἵματι λιθομένοις.
Αὐτὰρ χιλιόναυς ζωστῶν ἅλὸς ἀϊχμαδότων
Οὐλαμὸς ὠκυάλοις ἐλικόσι μαρτάμενος
Καὶ νέες ἰσοπαθεῦσι μιαλκύπτις οὔρισι δοαι
Αἵ κυρφὰς ἰσῶν, ὠὺς ἔχουσι νιφῶν,
Εὐθὺς ἐς ἰλλύσσοιο (ὑπὸ καρχήσια δισφέων
Λίσσ' ἀπερίθω σαυρὸς ἁλιξήκοντος)
Ὀρμάθειν ὧν γούτι πόλει ζυζαντίδι πρώτῃ
Νόστιμον ἀστρόφῳ φέγγος ἐλευθερίης,
Αὐτὴν κεθλάσασα ἀμαιμακέτοιο βράκοντος
Σακρίψασ' κεφαλὴν· πάλμα δ' ἐτῖο μίλη,
Ῥεῖ' ἄλκαρ δὲ γένοιθ· λιὼς ὅτι θαρσος ἀείρασ'
Γραικὸς ὀλουλεῖα νεῶ κατιθυχόμενος,
Ἀρχεκέας ἀρετῆς, ἵν' ἐλεύθερον ἦμαρ ἔδηται
Μνήσεται οὐ τάζων δῆϊον οὐδομάχως.
Αὐτὰρ ἐπὴ κτέπωσιν ἀλάστορασ' ἢ πέραν ἰνδῶν
Φῦλον ἐναντας κρατδρᾷ γ' ὀξυλάσωσι βίῃ,
Αὐτῆμαρ σὺ θεῶς ἐπινίκιον ὕμνον ἀείσῃ
Καὶ μεγάλης χαίρων ὄπικι κομμενίης,
Ἀσπαράσι νικητὴς στεφανηφόρα κράατ' ἔχουσα
Ἀσίδος ἀφθιτῶς τηλοῦθεν ἀπειρέσιον,
Τῶν μεγάλων ἄφθονος πιφυσκομίζῃ τε καὶ ὅλβου
Ἐξκεύεται τὴς ἔν σιωπίλιξι χρόνος,
Χθὼν ὅτι τροπαιοῦχος διασδάστεται ἀσπαστάς. οἱ δ' αὖ
Σκυλοχερῶς πάλιν μνησάμενοι σφετέρης,
Μίλφουται καὶ ἐδῶ παιόνια· καὶ πύλιν ὄπλοις
Ὀρχήσουται ὅλα ψυχᾶ ἀγαλλόμενοι.
Καὶ τότε δὴ ποτὲ ταῖαι ἀπ' οὐρανοῦ ἀρύσσεται
Γῆ σι τάσ' Ἀργείου πρόσβα λίπα φυγάτης
Μικέλε μιώσασα βροτοῖς. ἐπεὶ οὐκ ἔτ' ἀλιτρὸν
Ἀλλ' ἔσται χρυσοῦ πᾶν γένος ἠμβρίων

Σεῦ θ᾽ ἡμιτεύοντος ὅλη χθονί· καὶ μιτ᾽ ὄλεθρον
Δυσπρεβίων, οὕσης παντα χρῦ ἁρμένης.
Καὶ τὰ μὲν ἄθι γένοιτο· μακρὴ μάσι νωῦ δὲ παλαιῶν
Ἐλπίδων, ὧν κε μάλιστα ἐπήρατον εἰχόμεθ᾽ εἶναι.
Θαρσύνων δ᾽ ἐπάτοιο φιλαχρύπους ὑποφήτας
Δώροις μηλίασιν καὶ χρήσασι θεῶν.
Γαστρὸς δὲ πούς τε πάτερ ξυναείρασ᾽ ἁμὲ μὲν ἀχείων
Ἡ δὲ πολυσπορίων ἵλασ᾽ ἐσπορίων,
Ῥεῖα θέλασ᾽· καὶ μή τε φρενῶν ἐπιδεύεσ᾽ ἐσθλῶν
Μή τε φυῆς μήτ᾽ εἴων ἄμαχος δύνοιο,
Ἐν ῥώμῃ κατάνασσον, ἐπισπάσας σφίσιν αὖθις
Οἳ σώζουσι λάων ζώπυρον ἀγυιάων.
Ναίοισι δ᾽ ἀ πάντα θεὸς πολυσκαρθμοιο κυδοιμοῦ
Νηΐάλων προχοὰς γιγνόμενα δόμεν.
Τῷ δ᾽ ἐπαδήμεις ὄνομ᾽ ἔθι κυδιανείρης
Ζύλῳ τῷ προτέρης· ὃν πρὶν ἐγὼ τεμόμην,
Κούροις εὐφυέεσσιν ἐπισταμένως ἀαρίζων
Τούς γ᾽ ἀκαμεμνόσκων ὧν πάρος αὐτοὶ ἦσαν.
Ἀλλ᾽ ἤ μὲν δὴ ὄλωλε· σὺ δ᾽ ἰῷ καινὸν ἀοιδήν,
Ἔνθεν ἄρ᾽ εὐμαθίης πυρσὸς ἀέκητόμενος,
Βαιοῦ ἀπ᾽ ἀσπιδήρος, ἀέκαπλόσει μάλα πολλῶν
Τυχαῖς ἠϊθέων, φωτὸς ἀκηράσιον.
Ἐν ῥώμῃ δ᾽ εἶκεν αὖθις ἀπυθύσεσθαι ἀθῆναι
Ἀντίτοι ἰλιαδῦ θύμβρειν ἀμειλάμεναι.
Ταῦτά τοι ἐκ τελέσαντι κλέος πάντῃ οὐρανόμηκες
Ἐχάπασ᾽ ἥξει μέσφ᾽ ἐς ὑπερβορέων.
Οὐκ γοὺν ποτε λάθεται τεὸν ποῖον τόμα φέμιος
Ἠ ἀγορηταὶ ἢ καὶ ἀοιδοὶ πόλων,
Οὐκ αὖ ἐφυμνήσειον ἀμαυρώσει δέ τις αἰὼν
Τηλεφανῆ ὁίκῃ πρύξιος ἀγλαΐῃ.
Ταῦτα τιοῦ γενέτῆρος ἀείδιμον ἠδὲ προπάτων
Γαίτας ἐπ᾽ ἀνθρώπους οὔνομα θῆκαν ἄπαξ.
Τῶν δ᾽ οἵδε προτέρων ἔβλεις κακὴ ἀρχεφόνων
Κακκέχυται· ἄτε δὴ πάμπαν ἀρήμανίων
Καί τε φιλοσθαύτων ἀσπορκτασίαις ἀλιγενέῃς
Καὶ κερδῖζομένοις ἄστιν τὸν πομένων.
Τοῖα σὺ παρφάμενος, πείσεις ἀνδύσυτα παρομίων
Θεσπεσίων. ἐπεὶ οἱ πάντεσσιν ἔθος,
Εἰρωίῃ φιλίῃ· ἐνὶ δ᾽ αὖσονος ὠδῖνα ἄκης,
Ῥ᾽ ἰμφα, παλαύεσθον ἐπαρβαρόφωνον ἀρὴν
Ἡ δ᾽ ἐλικωνιάδων ἐλλιτίου ἄλσος ὀφέλλειν
Ὀρπήκεσσι φυτῶν αὖτι κυπαρισσομένων.
Καὶ μαὶ ὑμαγέθους σίον μορφῆς ἐκ πρεπὲς εἶδος,
Καί τε θεῖς ἐκέλῃ ἀθανάτοισι φυλῇ,
Καὶ γεραροὺς ὤμους, ἐπιθυχαὶ τέσσατά τε κῶμον,
Γαλλαίκου κηρυφῆς κόσμος ἀγασσάμενος,
Λίθιθές τε σέβας πτολίων καὶ σιμὰ γένεια,
Οὐπικουρήσει σῶν ὑφ᾽ ἡμοσυνέλῃ,
Γαθεῖ θελξινόῳ κηλούμενος· ἀλλὰ τοι ὥρα
Γηθεῖν ἐσθλὰ θεῶν αἶμα καθιππάμεναι. ΤΕΛΟΣ.

Γίνεται τῶν πλάτωνος διαλόγων κατὰ Θρασύλλον, ὡς ἱστορεῖ Διογένης εἰς αὐτὰς τετραλογίας διηρημένων.

Πρώτη τετραλογία.

Εὐθύφρων, ἢ περὶ ὁσίου,	πειραστικός.	1
Σωκράτους ἀπολογία,	ἠθικός.	9
Κρίτων, ἢ περὶ πρακτοῦ,	ἠθικός.	21
Φαίδων, ἢ περὶ ψυχῆς,	ἠθικός.	29

Δευτέρα τετραλογία.

Κρατύλος, ἢ περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος,	λογικός.	63
Θεαίτητος, ἢ περὶ ἐπιστήμης,	πειραστικός.	93
Σοφιστὴς, ἢ περὶ τοῦ ὄντος,	λογικός.	129
Πολιτικός, ἢ περὶ βασιλέως,	λογικός.	257

Τρίτη τετραλογία.

Παρμενίδης, ἢ περὶ ἰδεῶν,	λογικός.	287
Φίληβος, ἢ περὶ ἡδονῆς.	ἠθικός.	209
Συμπόσιον, ἢ περὶ ἔρωτος,	ἠθικός.	239
Φαῖδρος, ἢ περὶ τοῦ καλοῦ.	ἠθικός.	266

Τετάρτη τετραλογία.

Ἀλκιβιάδης ά, ἢ περὶ φύσεως ἀνθρώπου.	μαιευτικός.	292
Ἀλκιβιάδης β', ἢ περὶ προσευχῆς,	μαιευτικός.	309
Ἵππαρχος, ἢ φιλοκερδὴς,	ἠθικός.	316
Ἐρασταί, ἢ περὶ φιλοσοφίας,	ἠθικός.	320

Πέμπτη τετραλογία.

Θεάγης, ἢ περὶ σοφίας,	μαιευτικός.	324
Χαρμίδης, ἢ περὶ σωφροσύνης,	πειραστικός.	330
Λάχης, ἢ περὶ ἀνδρίας,	μαιευτικός.	342
Λύσις, ἢ περὶ φιλίας,	μαιευτικός.	354

Ἕκτη τετραλογία.

Εὐθύδημος, ἢ ἐριστικός.	ἀνασκευαστικός.	364
Πρωταγόρας, ἢ σοφισταί,	ἐλεγκτικός.	383
Γοργίας, ἢ περὶ ῥητορικῆς,	ἀνασκευαστικός.	421
Μένων, ἢ περὶ ἀρετῆς,	πειραστικός.	453

Ἑβδόμη τετραλογία.

Ἱππίας μείζων, ἢ περὶ τοῦ καλοῦ,	ἀνασκευαστικός.	468
Ἱππίας ἐλάττων, ἢ περὶ τοῦ ψεύδους.	ἀνασκευαστικός.	482
Ἴων, ἢ περὶ Ἰλιάδος,	πειραστικός.	489
Μενέξενος, ἢ ἐπιτάφιος,	ἠθικός.	495

Ὀγδόη τετραλογία.

Κλειτοφῶν, ἢ προτρεπτικὸς. ἠθικός. οὗτος μέν τοι ῥητὸς ὁ τῶν Λαυτόρων τύχοι, μετὰ τὴν Ἐρυξίαν, ἀριθμῷ.		405

Ἄφελε γὰρ αὐτοπόθητα πρὸ τῶν πολιτειῶν, ὡς ἐγὼ μοῦ τῆς ὀγδόης τετραλογίας, καθάπερ αὐταῖς θα.

Αἱ πολιτεῖαι, ὡς μία βίβλος, πολιτικαὶ, αἵτινες εἰς δέκα διαιροῦνται διαλόγους, ὧδε.

Πολιτειῶν, ἢ περὶ δικαίου,	πρῶτος	1.
Πολιτειῶν, ἢ περὶ δικαίου,	δεύτερος	15
Πολιτειῶν, ἢ περὶ δικαίου,	τρίτος	29

Πολιτειῶν, ἢ περὶ δικαίου,	τέταρτος	46
Πολιτειῶν, ἢ περὶ δικαίου,	πέμπτος	60
Πολιτειῶν, ἢ περὶ δικαίου,	ἕκτος	76
Πολιτειῶν, ἢ περὶ δικαίου,	ἕβδομος	90
Πολιτειῶν, ἢ περὶ δικαίου,	ὄγδοος	104
Πολιτειῶν, ἢ περὶ δικαίου,	ἔνατος	117
Πολιτειῶν, ἢ περὶ δικαίου,	δέκατος	118
Τίμαιος, ἢ περὶ φύσεως,	φυσικός.	141
Κριτίας, ἢ ἀτλαντικός.	ἠθικός.	180

Ἐνάτη πεντάλογία.

Μίνως, ἢ περὶ νόμου πολιτικός.		189
Νόμοι, ἢ περὶ νομοθεσίας, ὡς μία βίβλος, πολιτικοί.		
οἵπινες εἰς δώδεκα διαιροῦνται διαλόγους. ἠθι.		
Νόμων, ἢ περὶ νομοθεσίας,	πρῶτος	194
Νόμων, ἢ περὶ νομοθεσίας,	δεύτερος	207
Νόμων, ἢ περὶ νομοθεσίας,	τρίτος	218
Νόμων, ἢ περὶ νομοθεσίας,	τέταρτος	232
Νόμων, ἢ περὶ νομοθεσίας,	πέμπτος	242
Νόμων, ἢ περὶ νομοθεσίας,	ἕκτος	254
Νόμων, ἢ περὶ νομοθεσίας,	ἕβδομος	273
Νόμων, ἢ περὶ νομοθεσίας,	ὄγδοος	293
Νόμων, ἢ περὶ νομοθεσίας,	ἔνατος	305
Νόμων, ἢ περὶ νομοθεσίας,	δέκατος	321
Νόμων, ἢ περὶ νομοθεσίας,	ἑνδέκατος	336
Νόμων, ἢ περὶ νομοθεσίας,	δωδέκατος	350
Ἐπινομίς, ἢ φιλόσοφος,	πολιτικός.	365
Ἐπιστολαὶ ἕξ καὶ δέκα.	ἠθικαί.	421

Τέλος τῶν ἑνὸς πεντάλογιῶν.

Ὅμοῦ διάλογοι πεντήκοντα καὶ ἓξ τοῦ πλάτωνος γνήσιοι, ὄντων, ὡς προείρηται, τῶν μὲν πολιτειῶν, δέκα, τῶν δὲ νόμων, αὖθις τῆς ἐπινομίδος, δώδεκα.

Οἱ ἀκμαιοτάτως νόθοι, οὕτοί εἰσιν.

Ἀξίοχος, ἢ περὶ θανάτου	381
Περὶ δικαίου	386
Περὶ ἀρετῆς, ἃ διδακτόν.	388
Δημοδόκος, ἢ περὶ τοῦ συμβουλεύεσθαι	390
Σίσυφος, ἢ περὶ τοῦ βουλεύεσθαι	393
Ἐρυξίας, ἢ Ἐρασίστρατος, ἢ περὶ πλούτου	396
Ὅροι	407
Τιμαίου τοῦ λοκροῦ περὶ φύσιος, δωρικός.	375

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΒΙΟΣ ΚΑΤΑ ΔΙΟΓΕΝΗ.

Πλάτων Ἀρίστωνος καὶ Περικτιόνης ἢ Πωτώνης, Ἀθηναῖος. ἢ τις ὁ γλίσ
χρος εἰς σόλωνα. Δύο γὰρ ὧδ' ἀδελφοὶ ὁμωπίδης· οὗ κεῖται ὁ
π οὗ κάλλιχρος· οὗ κεῖται ὁ τῶν τειάκοντα· καὶ γλαύκων· οὗ χαρμί
δης καὶ τοδὶ κτόνη. ἧς καὶ Ἀρίστωνος, πλάτων. ἐκ δὲ σόλωνος. ὁ
δὲ σόλων, εἰς γυλία καὶ ποσειδῶνα ἀνάφρε δ' γλίος· φασὶ δὲ μὴ ἦν πα
τρὸς αὐτοῦ ἀνάγειν εἰς κόδρον τὸν μελάνθου· οἵ τινες ἀπὸ ποσειδῶνος ἱερεῦσθαι καὶ
τὰ θρέσυλλον. ἀποδίδοσθαι δ' ὁ τῷ ἐπιγραφομένῳ, πλάτωνος τοδὶ δέπτω καὶ κλέ
αρχος ὁ τῷ πλάτωνος ἐγκωμίῳ, καὶ ἀναξιλίδης ὁ φ δλυτρίῳ τοδὶ φιλοσόφων
φασὶν, ἀθηναῖον ἦν λόγος, ὡραίαν οὖσαν πάλαι τοδὶ κλεόνα διαζεῦξαι τὴν ἀρίστωνα, μὴ
μὲν τυγχάνειν, παυόμενόν τε τῆς βίας, ἱλεῶν πάλιν τῇ ἀφύλλωνος ἄμεν· ὅθεν καθαρὰ
γάμου φυλάξαι, ἕως τῆς ἀποκυήσεως· καὶ γίνεται πλάτων, ὥς φησιν ἀπολλόδωρος
ὁ χρονικός, ὀγδοηκοστῇ ὀλυμπιάδι, θαργηλιῶνος ἑβδόμῃ, καθ' ἣν δήλιοι τὴν ἀπόλλω
να γεννᾶσθαι φασὶ. τελευτᾷ δ' ὡς φησι θρασύλλειος ὁ γάμοις διαπνῶν. τῷ πρώτῳ ἔτει
τῆς ὀγδόης καὶ ἑκατοστῆς ὀλυμπιάδος, βιοὺς ἔτος αὖ, πρὸς δὲ τοῖς ὀδόντα· καὶ ἅδης δ'
φησὶν αὐτὸν τεθῆναι καὶ ὀδόντα τελευτῆσαι ἐπῶν. ἔστιν οὖν ἰσοκράτους νεώτε
ρος, ἔτι παῖς· ὁ μὲν γὰρ ὠδὶ λυσιμάχου, πλάτων δὲ, ὠδὶ ἀμεινίου γέγονεν· ἐφ' οὗ πει
κλῆς ἐτελεύτησεν. ἦν δὲ ἐν δήμῳ κολυττεῖ, ὥς φησιν ἀντιλίων ὁ δλυτρίῳ, περὶ
χρόνων. καὶ ἐγεννήθη κατὰ λυναιῶνα, ὡς ἀγήνωρ, ὁ τῆ φειδιάδου ὁπλίτης τῆ θαλλοῦς· ὥς φη
σι φαβωρῖνος ὁ παντοδαπῆ ἱστορίᾳ· τοῦ παιδὸς αὐτοῦ μέχρι καὶ ἄλλων πιμφθώνος
κληρονόμου, καὶ ἐπανελθόντος εἰς ἀθήνας, ὁπόθ' ὑπὸ λακεδαιμονίων ὀλιγαθήνη
σιν ἑκατὸν αὐτῶν αἰχμάζοντες· ἀλλὰ καὶ ἐχορήγησαν ἀθήνησι λίωνος αἰσχίνου ὃς
φησιν ἀθηνόδωρος. ὁ δὲ γράφων τοδὶ πάτων. ἦν δ' ἀδελφοὺς ἀδείμαντον καὶ γλαύκω
να· καὶ ἀδελφὴν πωτώνην· ἧς ἦν ποσειδῶνιος· καὶ ἐπαναλάβη μὲν γράμματα πα
ρὰ διονυσίῳ· οὗ καὶ μνημονεύει ὁ τοῖς αὐτοδασταῖς· ἐγυμνάσθη δὲ παρὰ ἀρίστωνι τῷ
ἀργάς παλαιστῇ· ἀφ' οὗ καὶ πλάτων ὁμῶνυμος ἐκλήθη διὰ τὴν δύναμιν μετωνομάσθη. πρότερον ἀρίστο
κλῆς ἀπὸ τοῦ πάππου καλούμενος ὄνομα· καθά φησιν ἀλέξανδρος ὁ ἰδιοσυγκρατικός, οἵ
οι δὲ διὰ τὴν πλατύτητα τῆς ὀρμήσεως οὕτως ὀνομασθῆναι. ἔστι δὲ μάλ
λον που, ὡς φησι καὶ ἅδης. εἰσὶ δ' οἱ καὶ παλαιᾶσαί φασιν αὐτὸν ἰσθμοῖ, καθά καὶ δικαίαρ
χος ὁ πρώτῳ τοδὶ βίου, καὶ γραφικῆς ἐπιμεληθῆναι, καὶ ποιήματα γράψαι, καὶ
πρῶτον μὲν, διθυράμβους. ἔπειτα καὶ μέλη καὶ διαθήκας. ἰαχνόφωνός τε φασὶν ἦν,
ὡς καὶ τιμόθεός φησιν ὁ ἀθηναῖος ὁ τῷ τοδὶ βίων· λέγεται δ' ὅτι σωκράτης ὄναρ
ἴδοι, κύκνον περιπτὰν ὁ ὁ τῆς γόνασιν ἔχειν· ὃν καὶ παραχρῆμα πτεροφυήσαντα, αἰθαπῆ τε
ναι ὑδὲ κλάξαντα καὶ μεθ' ἡμέρας, πλάτωνα αὐτῷ συσταθῆναι. ἦν δὲ, ὡς φησιν ἐπῶν ἔτι
ἦν ἔφηβος. ἰδὼν φιλοσόφου δὴ πάλαι ἀρχὴν ὁ ἀκαδημίᾳ· ἔπειτα ὁ τῷ κύπρῳ, τῷ τοδὶ τὸν κολω
νέτ· ὡς φησιν ἀλέξανδρος ὁ διαδοχαῖς καθ' ἡράκλειτον. ἔπειτα μέλλοντι ἀπανη
θῆναι ὑραφωλία πρὸ τῆ διονυσακῷ θεάτρου, σωκράτους ἀκούσας, καὶ τὸ φλιξε τὰ
ποιήματα, ἐπῶν, ἅψαιτε πρόμολ' ὠδῆ. πλάτων νύτι σεῖο χατίζει. τοιαῦτ' ἦν δὲ γο
γονὼς ἔτη σπ ἐπῶν, διήκουσε σωκράτους· ἐκείνου δ' ἀπελθόντος, προσέσχε κρατύλῳ
τε τῷ ἡρακλειτείῳ, καὶ ὁμογένει τῷ τὰ παρμενίδου φιλοσοφοῦντι. ἔπειτα γενό
μενος ὀκτὼ καὶ ἔτη σπ ἐπῶν, καθά φησιν ὁ μόσθωρος, εἰς μέγαρα πρὸς διόκλειδην (ὡς
καὶ ἄλλοις τισὶ σωκρατικοῖς ὑπεχρέωσεν. ἔπειτα εἰς κυρηνίαν ἀπῆλθε πρὸς θεόδω
ρον ἦν μαθηματικὸν· κἀκεῖθεν εἰς ἰταλίαν πρὸς τοὺς πυθαγορείους, φιλόλαον καὶ εὔ
ρυτον. εἶτεν τὸ εἰς αἴγυπτον παρὰ τοὺς προφήτας· οὕφασι καὶ ἐνειπόντων αὐτῷ σωκ
ρατικοὶ ἀπολυθῆναι τῇ διαβολῇ τῆς

θερα πείκ. ὅθεν καὶ εἰπεῖν, θάλασσα κλύζει πάντα τὰ θηρῶν ἤκιστα. ἀλλὰ μὴ καθ' ὅ μηδὲν φαίνει πάντας ἀνθρώπους αἰγυπτίους, ἰκανοὺς εἶναι. διὸ γνώσῃ ὁ πλάτων μὴ τοῖς μάγοις συμμίξαι. ὅτῳ δὲ θεὸς τῆς ἀσίας πολίμους ἀπίστι ἐπαινεθῶν δὲ εἰς ἀθήναι, δίκτειβον οὐ κακῶς μία. τὸ δ' ὅτι γυμνάσιον προάστειον ἀλσῶδι, ἀπὸ ὕλης ἔχοις ὄνομα θεὸν ἀκαδήμου. καθὰ καὶ ὕπολις οὐ ἀγχραπύθις φησίν. οὐ βυσσίοις δρόμοισιν ἀκαδήμου θεοῦ. ἀλλὰ καὶ ὁ τίμων εἰς ἣν πλάτωνα λέγων φησί. τῶν πάντων δ' ἡγεῖθ' πλατίστατος ἀλλ' ἀγορητής. ἦδυ πὸς τέπιξεν ἰσοκράφος. οἵ θ' ἑκὼν δήμα.

Δεύσβεῖς ἰφιζόμενοι. ὁ παλαιρέστατον ἰέσι. πρότθρον γοῦν ὅτῳ τῇ ἀκαδημία ἐκαλεῖτο. ὁ δ' ἐῶν φιλόσοφος, καὶ ἰσοκράτει φίλος ἦν. καὶ αὐτῶν πραξιφάνης συνίστρατεύβιὸν τινὰ περὶ ποιητῶν γλυμπίου οὐ ἀγρῷ, παρὰ πλάτωνι ἐπεξωσθόντος τῷ ἰσοκράτους. καὶ αὖθ' ὑν φησὶν αἰσχύνεσθαι, τείς ἐχραπύθαι, ἅπαξ μὲν, ἐς τὰ ναγκαῖον. λύτθρον δὲ ἐς κόρινθον. τείτον ἐνθὶ διαλίφ. εἶθα καὶ αὐλιστῦσαι. μίξιν τὲ ποιήσαι τῶν τε ἡρακλειτείων λόγων καὶ πυθαγορικῶν καὶ σωκρατικῶν. τὰ μὲν γὰρ αἰσθητὰ, καθ' ἡράκλειτον. τὰ δὲ νοητὰ κατὰ πυθαγόραν. τὰ δὲ πολιτικὰ κατὰ σωκράτην ἐφιλοσόφει. λέγουσι δέ τινες ὧν ὅτι καὶ σάτυρος, ὅτι δίωνι ἐπίστειλεν ἐσικελίαν, ὡνίσασθαι τείακοσίβλια πυθαγορικὰ παρὰ φιλολάου, μνῶν ἑκατόν. καὶ γὰρ οἱ δύπορία φασὶν ἦν, παρὰ διονυσίου λαβὼν ἔπεμψε τὰ ὀγδοήκοντα τάλαντα. ὡς καὶ ὀνήτωρ φησὶν οὐ τῷ ἐπιγραφομένῳ, εἰ χρημαλιῆται ὁ σοφός. ἀλλὰ δὲ καὶ παρ' ἐπιχάρμου τὸ κωμῳδοποιοῦ προσωφέλητται τὰ πλεῖστα μεταγράψασ', καθά φησιν ἄλκιμος οὐ τοῖς πρὸς ἀμαύταν, ἃ ὅτι τέτ' ἄρα. οἷθα καὶ οὐ τῷ πρώτῳ φησὶ ταῦτα. φαίνεται δὲ καὶ πλάτων, πολλὰ τῶν ἐπιχάρμου λέγων. σκιᾷ πῖον δέ, ὁ πλάτων φησὶν, αἰσθητὸν μὴ εἶναι, ἀ μηδέποτε οὐ τῷ ποιῷ, μὴ δὲ ποσῷ διαμένον. ἀλλ' ἀεὶ ῥέον καὶ μεταβάλλον. ὡς ὕδ ὧν αὖτις αὐτοὶ ἐν ἀριθμῷ τούτων οὔτε ἴσων, οὔτε ὁμοίων, οὔτε ποσῶν, οὔτε ποιῶν ὄντων. ταῦτα δ' ὅδιν ὧν ἀεὶ γίνεσις, οὐσία δὲ, μηδέποτε πίφυκε. νοητὸν δὲ ὕδ οὗ μηδὲν ἀπολίνεται μηδὲ προσγίνεται. ἔστιν δ' ὅδιν, ἡ τῶν ἀϊδίων φύσις. ἣν ὁμοίαν τὲ καὶ πῶ αὐτῷ ἀεὶ συμβίβηκεν εἶναι. καὶ μὴν ὅ γε ἐπιχάρμος τοῦδε τῶν αἰσθητῶν καὶ νοητῶν, ἑναντίως εἴρηκε. ἀλλ' ἀεί θεὸς παρῆσαι καὶ ὑπίλιπον οὐ πῶ πο κατά δ' ἀεὶ πάρεσθ' ὅμοια. ὅτῳ δὲ τῶν αὐτῶν ἀεί. ἀλλὰ λίγεται μὲν πρᾶτον χρὸς γενέσθαι τῶν θεῶν. πῶς δ' ἀμήχανόν γ' ἀφ' ἑνὸς μηδὲν ὅλε πρᾶτον μίλλοι. οὐκ ἄρ' ἔμελλε πρᾶτον οὐδοί. ἐ δὲ μὰ λία λύτθρον δ' ὧν ἄμμες νῦν ὧδι λίτων μίλλει τά δ' εἶναι πότ' ἀκαθμένα. τοῦδε αὖτ' αἰ δὲ λῆς ἦν αὖτιον. ποτὲ θέμιν. λῆς φάθεν ἢ καὶ τὰν ὑπάρχουσαν λαβεῖν. ἢ δοκεῖ καθῆκοι ὁ αὐτὸς ἄμοι. οὐκ ἐμὲν τάχα. οὐ δὲ μαὶ, οὐ δ' ἀφ' τῶν μίσθον παχὺ ἰὸν ποτιθέμεν, λῦτις ἴτρᾳ στερρὸν μᾶκος ἢ ἦ πρόσω ἰόντες ἀποτανεῖν. ἔλε δ' ὑπάρχει ἐκεῖνο ἦ μίσθον. οὐ γοῦν ὧδι ναῦν ὁρῶ. καὶ τὼς αὐθρώπως. ὁ μὴ γὰρ ἄξει θ' ὁ δὲ γαμαὶ. φθίνει. οὐ μιτα λαγᾷ δὲ πάντες οὐ τὶ πάντα ἦν χρόνου. ὁ δὲ, μιτα λάσται κατὰ φύσιν. καὶ οὔπω κ' ὁ ταυτῷ μλίει. ἀλλ' ἴτρου εἶν. κατὰ δὴ, τὸ παρεξεστώτος. καὶ τὺ δὴ κάτω χθὶς ἄλλοι, καὶ νῦν ἄλλοι τελέθομες. καὐθις ἄλλοι. κοὔποχ' αὐτοὶ κατὰ τὸν λόγον. ἔτι φησὶν ὁ ἄλκιμος καὶ ταυτὶ. φασὶν οἱ σοφοὶ νῦν ψυχὴν. τὰ μὲν δὴ τὸ σώματος αἰσθάνεσθαι. οἷ ἀκούουσιν, ὁλέπουσαν. τὰ δ' αὐτὴν καθ' αὐτὴν οὐ ξυμβαίνεσθαι, μηδὲν τῷ σώματι χρωμένῳ. διὸ καὶ τῶν ὄντων, τὰ μὲν αἰσθητὰ εἶναι. τὰ δὲ νοητά. ὧν οὕνεκα καὶ πλάτων ἔλεγε. δεῖ δὲ θεοὺς σωτῆρας τοῦ παντὸς αἰεὶ ἐπιζυμεῦντας, πρῶτον μὲν αὐτοὺς καθ' αὐτοὺς διελέσθαι τὰς ἰδέας. οἷ ὁμοιότητα καὶ μονάδα μὴ πλῆθος, καὶ μέγεθος. καὶ στάσιν καὶ κίνησιν. λύτθρον, αὖ καθ' αὖτ', τὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν, μὴ λίκμιον. μὴ τὰ τοιαῦτα ὑποθέσθαι. τείτον, τῶν ἰδίων σωτῆρας ὅσους πρὸς ἀλλήλας ἐσίν. οἷ ἐπιτήμῃ ἢ μέγεθος ἢ ἀκροτείαν ὠθυμουμένους, ὅλε τὰ παρ' ἡμῖν δὲ μετέχειν ἐκείνων, ὁμώνυμα ἐκείνοις ὑπάρχει. λέγω δὲ, οἷ δίκαια μὲν, ὅσα τ' δὲ καλόν. καλὰ δὲ ὅσα τοῦ καλοῦ. ἔστι δὲ τῶν αὐλῶν οὐ ἕκαστον, ἀϊδιόν τε καὶ γένημα. μὴ πρὸς

τούτοις ἐμπαθὲς· διὸ μὴ φησὶν οὐ τῇ φύσει τοὺς ἰδίους ἐστάναι καὶ ἀπὸ παραλείγματος. τὰ δ' ἄλλα ταύτοις ἐοικέναι ζώοις ὁμοιότητες καὶ διαστῶτα· ὁ δ' οἶνος ἐπίχαρμος, ὥσθ' ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ ὥσθ' ὑπὸ τῶν ἰδίων, οὕτω λέγει. ἆρ' ἔστιν αὔλησίς τι πρᾶγμα; πάνυ μὲν οὖν. αὔθρωπος οὖν αὔλησίς ἐστιν; οὐδαμῶς. φθείρεσθαι δ' αὐλητὰς δεῖ μέντοι δοκεῖ ἄνθρωπος; ἢ οὐ γοῦν; πάνυ μὲν οὖν. οὐκοῦν δοκεῖς οὕτως ἔχειν καὶ ὥσθ' ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ; μὲν ἀγαθόν, ὁ δὲ πρᾶγμα. ἀλλὰ μὲν καὶ αὐτὸ ἔστι τις δίκαιος εἰδὼς μαθὼν τόνο, ἀγαθὸς ἴδιόν γίνεται; ὡς πῶς γοῦν ἐστὶν αὔλησιν αὐλητὰς μαθών, ἢ πλὴν ἔχησιν ἐρχιτὰς τις, ἢ πλοκὴς πλοκῆς, ἢ πᾶν γε ὁμοίως τῶν τοιούτων. ὅλως οὐχ αὑτὸς εἶναι τέχνα. τεχνῶν γε μάν· πλάττων οὐ τῇ ὥσθ' ὑπὸ τοῦ ἰδίων ὑπολήψει φησὶν, ἐπεὶ τοῦ ὄντος μύθου, τοῖς ἰδίοις οὐ τοῖς οὖσιν ὑπάρχειν, ὅλῳ δὲ πλὴν μύθου τοῦτος καὶ μόνου ὄντος εἶναι. μόνον δὲ οὐδὲν ἕτερον ἢ τοῖς ἰδίοις· τίνα γὰρ ἄλλον ἀφόβητον φοβοῦσι σώζεσθαι τὰ ζῷα. μὴ τοῖς ἰδίοις ἐφαπτόμενα. μὴ πρὸς ἕξιν· ἢν νοῦν φυσικῶς ἀλλοφάτα· νοῦ δὲ μὴ μονοῦν τῆς ὁμοιότητος τε καὶ ζοφῆς· ὁποία τίς ὄντ' αὐτοῖς, οὐδενὶ μόνος ὅλως παῖ σι ζοῖς ζῴοις ἔμφυτός ὄντ' ἡ τῆς ὁμοιότητος θεωρία. διὸ καὶ τῶν ὁμοφύλων αἰσθάνεται. πῶς οὖν ὁ ἐπίχαρμος. ὅμως ἐτόσον φόν ὄντ' οὐ καθ' ὃ μόνον· ἀλλ' ὅσα πρὸς ζῆν. πάντα γοῦν ἔχειν. μὴ γὰρ ἡ ἅλυ τῶν ἀλεκτρυόνων γένος· αἷς τοῦτο μαθεῖν ἀπεῖναι, οὐ τίκτει τέκνα ζῶντα. ἀλλ' ἐᾷ ὠάζει καὶ ποιεῖ ψυχὴν ἔχειν· ἡ δὲ σοφὸν ἀφύσει δ' ἅλις ἐς ἔχει μόνα. πεπαίλλυται γὰρ αὖ, ταύτας ὕπο. καὶ πάλιν. θαυμαστὸν οὐδενὶ μὲν ταῦθ' οὕτω λέγειν καὶ αὐλαίειν αὐτοῖσιν αὐτοὺς, καὶ δοκῶν καλῶς πφυκέναι· μὴ γὰρ ἀκύων καὶ κάλλιστον ἅμοσε φαίνεται. καὶ βοῦς ἐπ' ὄνῳ κάλλιστον ὑς δ', ὑΐ. καὶ ταῦτα μὲν καὶ τὰ τοιαῦτα ἐξ ὧν τετάρων βιβλίων παρακόπτουσιν ἀλκιμος. παρασπαίσαι πλὴν ὀξ ἐπιχάρμου πλάττωνι τοῦτ γινομένῳ ὠφέλειαν. ὅτι δ' ἃ δ' αὐτὸς ἐπίχαρμος ἐγνόει πλὴν αὐτοῦ σοφίαν. μαθεῖν ὅτι κἀκτούτων. οὐδὲς ἦν ζηλώσουσα προμαστεύεται. ὡς δ' ἐπὶ δοκέω. δοκέω γοῦν σαφὲς ἅμα τῷ ὅτι τῶν ἐμὲν μικρὰ πόλεσι εἶναι λέγων ὑύτων ἕτερα. καὶ λαβών τις αὐτὰ, τοῦτο δύσας δ' μέζον δ' ναῦ ἔχει· ἅμα δὲς καὶ πορφύραν λόγισι ποικίλασ' καλῶς, δυσπάλαιστος ὢν τοὺς ἄλλους δ' παλαίστους ἀποφανεῖ. δοκεῖ δὲ πλάτων καὶ τὰ σώφρονες τῷ μεμεγράφθαι βιβλία ἐμπλεκέχ, πρῶτος εἰς ἀθήνας διακομίσαι, καὶ ἀναποιῆσαι πρὸς αὐτῶν. ἃ καὶ δύο ἦναι λέγω τῆς καθαλῆς αὐτοῦ. τεῖς δὲ πάλλικος εἰς σικελίαν. πρῶτον μὲν κατὰ δίαιαν τῆς νήσου καὶ τῶν κρατήρων. ὅτε καὶ διονύσιος ὁ ἑρμοκράτους τύραννος ὤν, ἐπάγεσθαι ὡς τε συμμίξαι αὐτῷ. ὁ δὲ διαλεγόμενος τοῦτ τυραννίδος, καὶ φάσκων, ὡς οὐκ ἔστι ταύτῃ κρεῖττον δ' συμφέρειν αὐτῷ μᾶλλον διαφθεῖρει, προσέκρουσεν αὐτῷ· ἐργασθεὶς γὰρ οἱ λόγοι συνοικισθῆναι τὴν ἐς, σοῦ δ' γε τυραννίδος. οὗτος δὴ ἀναπεπτήσας ὁ τύραννος, πρῶτον μὲν αἰσχλεῖν ἄρμοσεν αὐτὸν εἶναι παρακληθεὶς ὑπὸ διονος καὶ ἀρίστου μόνους, ἔπειτ μὲν οὐκ ἐποίησε. παρέδωκε δ' αὐτὸν πολιδὴ τῷ λακεδαιμονίῳ καὶ τὰ καιρὸν διαπρεσβεύσαι ἀφιγμένῳ, ὥστε ἀποδόσθαι. καὶ κεῖνος ἀναπεὼν αὐτὸν εἰς αἴγιναν, ἐπὶ πρασκον. ὅτι καὶ χέρμασθος χερμασθρίδου ἐγράψατο αὐτῷ δίκλιον θανάτου. κατὰ τὸν παρ' αὐτοῖς τεθέντα νόμον, τὸν πρῶτον ἐπιβαίνοντα ἀθηναίων τῇ νήσῳ ἄκριτον ἀποθνήσκειν, ἣν δ' αὐτὸς ὁ θεὸς τὸν νόμον. καθὰ φασὶ θαυμάσιος, ὁ παγκράτιος τῇ ἰσοτιμίᾳ. ἀπόντος δ' ὑπνος, ἀλλὰ κατὰ παιδιὰ, σιλένου φόνον εἶναι τὸν ἐπιβαίνοντα, ἀπέλυσαν. οἷοι δὲ φασι παρακλῶναι αὐτὸν εἰς τὸ ἐκκλησίαν. καὶ πρόμονον μὴ ὁπόθεν φεύγεσθαι, ἐθέλοντα δὲ ἐκδέχεσθαι δ' συμβαίνον. οἱ δὲ, ἀποκτεῖναι μὲν αὐτὸν οὐ διέγνωσαν. πωλεῖν δὲ ἐκέλευσαν τῷ τρόπῳ τῶν αἰχμαλώτων. λυτροῦντι δὲ αὐτὸν κατὰ τύχην παρὼν, αἰκίσεις ἐκυρηναῖος ἔπεισε μύων. οἱ δὲ ξυλλύοντι. ἡ δὲ ἀνακτίμπτει ἀθηναῖος πρὸς τοὺς ἑταίρους. οἱ δ' οὐθὺς τὰργύριον ὑπέμψαν. ὃ πρὸ οὐ προσήκατο αὐτὸν, μὴ μείονος ἑκείνους ἀξίους εἶναι πλάπτωνος κρίθεται. οἷοι δὲ, καὶ δίωσκ' ἀποσῦλαι φασὶν αὐτὸν ἀργύριον. καὶ ὃν, μὴ προσίεσθαι. ἀλλὰ κυπίδιον

αὐτῷ, ἢ οὐ ἀκριβῆ μία πρᾶξαι. τὸν μὲν γε πόλιν λόγος ὑφ' τε χαβρείου ἁλῶναι· καὶ μετὰ ταῦτα οὐ ἐλίκη κατὰ πόντου φῆναι· τοῦ δαιμονίου μισήσαντος αὐτῷ δῆ-
» λον φιλόσοφον, ὡς καὶ Φαβωρῖνος φησὶν ἐν πρώτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων. οὐ μὴν δὲ ὑσύχαζεν ὁ Διονύσιος. μαθὼν δὲ ἐπίτηδες πολλάκις μὲν ἡκικῶς ἀγορεύειν αὐτόν. καὶ ὅς, ἀπεπίπτειλε, μὴ τοσοῦτον αὐτῷ ὀργὴν ἴσχειν, ὥστε Διονυσίου μεμνῆσθαι. δεύτερον, πρὸς Διώνα τὸν ἐκ Διονύσιον, ἀπὸ τῶν γῶν καὶ ἀνθρώπους τοὺς κατὰ τὴν πολιτείαν αὐ-
» τοῦ ξυσκευάζοντας. ὁ δὲ, καίπερ ὑποχόμενος, οὐκ ἐποίησεν· εἶσι δέ φασιν ὑποδυσάμενον αὐ-
» τὸν, ὡς ἀπατεύσοντα Λίωνα καὶ Διώνα· ἐὰν δὲ τῆς νήσου ἐλαυνόμενος ὅτι καὶ ἀρχύ-
» τας αὐτὸν ὁ Πυθαγορικὸς γράψας ἐπιστολὴν πρὸς Διονύσιον. παρητήσατο καὶ Διό-
» σωνα εἰς Ἀθήνας. ἔστι δὲ ἡ ἐπιστολή, ἥδε. Ἀρχύτας Διονυσίῳ ὑγιαίνειν. ἀπιστάλ-
» καμεν πάντες οἱ πλάτωνος φίλοι τὸν σὸν λαμπρὸν τε καὶ φρονήσει ἀπολαφ-
» θέντα, κατὰ τὰν παρὰ τᾶν γνωμολογίαν ὁμολογίαν. ὀρθῶς δὲ καὶ ποιεῖς
» μιμησκόμενος τήνας τὰς ἀσυνδέτους· ἵνα πάντας ἅμα παρικάλῃς ποτὶ πλά-
» τωνος ἄριξιν. ἀξιῶν προσφέρεσθαί τε αὐτὸν καὶ ἀσπάζεσθαι τά τε ἄλλα· καὶ τὰ
» τοῦδε πρὸ ἀσφάλειαν, μᾶλλόν τί τε καὶ ἀφορμᾶσθαι· μέμνασο δὲ καὶ τῆνο. ὅτι τοῦδε
» πολλῶν ἐποίησω τὰν ἄριξιν αὐτῷ· καὶ ἀπάσας ἐκ τήνῳ τῷ χρόνῳ ὡς οὐδεὶς τῶ πα-
» ρατὶν. αἴ δέ τις γένηται φαχύτας καὶ θερωπίζειν χρὴ καὶ ποδιδόμεν ἅμμιν ἀβλαβῆ τὰν
» αὖσιν. ταῦτα γὰρ ποιῶν λίκαια πράξεις. καὶ ἅμμιν χαρεῖς· τεῖον ἦλθε, ἀλλὰ
ξων λίωνα Διονυσίῳ· οὐτυχὼν δὲ, ἀπράκτως ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα. εἶθα πολι
τείας μὲν οὐκ ἔφαν, καί τοι πολιτικώτατος ὢν ἁπάντων ἀνθρώπων· ἄτιον δὲ τὸν ἔθνος τῶν
ἄλλοις πολιτεύμασιν οὐκ ἀγάλλεται. φησὶ δὲ παμφίλος ὁ τῷ πίνακι καὶ ἀκριβῶ
τῶν ὑπομνημάτων, ὡς ἀρκάδες καὶ ἀχαιοῖς μεγάλῃ πόλει οἰκίζοντες, παρεκάλουν
αὐτὸν νομοθέτην. ὁ δὲ, μαθὼν ἴσον οὐδένα τοῖς, οὐκ ἐπρεσβεύθη. λόγος δὲ ὅτι καὶ χα-
βρίᾳ σωθείποτε τῷ στρατηγῷ φθόνου τε θανάτου, μηδενὸς τῶν πολιτῶν ὑπὲρ πράξαι
βουληθέντος. ὅτε καὶ αὐτὸν ἐς τὴν ἀκρόπολιν (ἣν τῷ χαβρίᾳ κρύβυλος ὁ συ
κοφάντης ἀποστήσας, φησὶν, ἄλλως σωκορυβίων ἔκεις. ἀγνοῶν ὅτι καὶ σὲ σωκρά-
τους κύνειον ἀπαμύνει. ἐν δὲ, φάναι καὶ ὅτε ἀπὸ τῆς παρίδος ἐστρατεύομεν, ὑπέ-
μενον τοὺς κινδυνεύοντας. καὶ νῦν ἀπὸ τοῦ πολεμίου δῆλον φίλον ὑπομενῶ. οὗ-
τος πρῶτος εὐδοκίμησε λόγον παρὰ μύγκι. ὥστε φησὶ Φαβωρῖνος εὐθὺς ἐν ἀγνοίᾳ παντοδα
πῆς ἰσορίας. καὶ πρῶτος ἐν καταπλῶ ἀπάλυσιν τῆς ζητήσεως χρόνον εἰσηγήσατο
λεωλάμαντι τῷ θρασίῳ. καὶ πρῶτος εὐ φιλοσοφίᾳ αὐτίποδας ἀνόμασι. καὶ στοιχεῖον.
καὶ διαλεκτικόν. καὶ φώνηεντα. καὶ τὸ ἀριθμοῦ ἐν προμήκει. καὶ τῶν πρὸ ἀπομνημο
ἐπίπεδον ἐπιφάνειαν. καὶ θεοῦ πρόνοιαν. καὶ πρῶτος τῶν φιλοσόφων αὐτεῖπε πρὸς
ἐν λόγον τὸ λυσίου τὸ κεφάλου, ἐκ Διόμνος αὐτὸν κατὰ λέξιν εὐ τῷ φαίδρῳ. καὶ
πρῶτος ἐμηχάνησε τῆς γραμματικῆς πρὸ μυάκμιν. πρῶτος τε αὐτειρικῶς ἐρώτη ἅ-
πασι τοῖς πρὸ αὐτοῦ ζητεῖται. δι' ὃ δὴ τὸ μὴ ἐμνημόνευσε δημοκρίτου, τούτου φησὶ
νικήσης ὀκυζηκίνως εἰς ὀλύμπια αὐτὸς, δυ ἑλλίνας ἅπαντας ἐπιγραφῆναι πρὸς
αὐτόν. ὅτε καὶ λίωνι σωίμεξε μέλλοντι στρατεύειν ἐπὶ διονύσιον. εὐ δὲ τῷ πρώτῳ τῆ
ἀπομνημονευμάτων φαβωρίνου φόβητη, ὅτι μεθεισάτης ἀπόδρασις αἰσχιαίτατα πλά
τωνος αἰτίαν εἰς πὸν ἀκαδημίαν καὶ ἐπίγραφον, μεθεισάτης ὁροδοβάτου πέρσης
» μούσους ἐκόνα αἰτίαν κε πλάτωνος, ἵν σιλανίων ἐποίησι. φησὶ δ' ἡρακλείδης ὁ πόντος
ὢν οὕτως ἦν αἰσήμαντος καὶ ῥύσμιος, ὥστε μηδ' ποτ' ὀφθῆναι γελῶν ὑπόφαν. βιοῦντος
» δ' ὧν, ὅ μως ἐσκώφθη καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῶν κωμικῶν. θεόπομπος γοῦν αὐθαδέ
» στερον φησιν αὐτους. Ἐν γὰρ ἔθνη οὐ δὲ εὖ· τὰ δὲ δύο, μέλιτος εὖ ἔθνη ὧς φησι πλάτων.

Ἀλλὰ καὶ ἀναξανδρίδης ἐθήσεῖ ὅτι τὰς μοιρέας ἐθρωγεν ὡς πρὸ πλάτων.

Ἀλλὰ καὶ τί μων οὐτωσὶ παγγραμματίζων αὐτὸν, ὡς αἰτίωλοι πλάτων πι-
» θανισμοῖς θαύματα εἰσώς. ἄλεξις μυροπώλη. Εἰς καιρὸν ἥκεις. ὡς ἔτωγ' ἀπο-

» ρου μὲν ἔσω, κάτω τὸ σῶμα παντὸς ὡς πρὸ πλάτωνος. Σοφὸν οὐδὲν εὗρηκ' ἀλ
» λὰ πῶς τὰ σκόλια καὶ ἐν ἀγκυλίοις. Λέγεις σοφὰ ὦ ἰοὺκ ἅθρα συγγενῶς
» χρίχων πλάτωνι, καὶ γνώσῃ λίχρον καὶ κρόμμυον. ἄμβις ἀμβικράτει. ἡ δ' ἀγα-
» θὸν ἦν τί ποτ' ἔστιν, οὗ σὺ τυγχάνειν μέλλεις ἐξ αὐτοῦ, ἧπερ οἶσθα τοῦτ' ἐκεῖνο ὃ λέγετο
» τοῦ δ' πλάτωνος ἀγαθόν. πρόσεχε δή· οὐ δὲ δεξιὸν μέσῃ πλάτων. ὡς οὐ-
» δὲν ἔνθα πλὴν σκυθρωπάζειν μόνον, ὡς πρὸ κωλικὸς σιμός· ἐπιρρικὼς τὰς ὀφρῦς.
» κρατῖνος δ' οὐ πολυμαθὴς ἄνθρωπος εἰ σηλονότι, μὴ ψυχὴν ἔχεις· κατὰ μὴ πλά
» τωνα οὐκ οἶδα. πόνου δ' ἔχειν. ἄλλεις ὀλυμποσκώρῳ, σῶμα μὲν ἐμοῦ δὲ ἐπιτηδεῖον, ἄν-
» θρωπος ἐγήρᾳ. τὸ δ' ἀθάλαθον, ὑγιὲς πρὸς ἓν ἄθρα. ταῦτ' οὐ χρὴ πλάτωνος;
καὶ σὺ παρασίτῳ, ἓν μὲν πλάτωνος ἀθλίοις ἔσῃ καταμάνας. χλιδάζει δ' αὐτὸν μὴ
αἰσχίλας· εἰ σοφυλίοις καὶ κόκκῳ καὶ πλουσίοις. αὐρίστατος δ' ὁ τῷ τοιούτῳ
τοῦδε παλαιᾶς φυφῶς φασὶν αὐτὸν, ἀτέρος μαρκίου τινὸς ἀσχολοῦντ' οὐκ
σκυμνίον, ὀρκωθῆναι. ἀλλὰ καὶ λίαν τὸ προειρημένον, οἷον καὶ φαίδρου φα-
σὶν λοῦσι δὲ τὸν ὄρθια αὐτοῦ τάδε τὰ ἐπιγράμματα, ἃ καὶ πρὸς αὐτὸ γε-
νέσθαι εἰς αὐτούς.

Ἀστέρας εἰσαθρεῖς ἀστὴρ ἐμός, εἴθε γενοίμην
οὐρανός, ὡς πολλοῖς ὄμμασιν εἰς σὲ βλέπω.
Ἀστὴρ πρὶν μὲν ἔλαμπες ὑπὲρ ἕω πῖον ἐόντος
νῦν δὲ θανὼν λάμπεις ἔσπερος εἰν Ἀΐδῃ.
εἰς δὲ τὸν λίωνα, ὧδε.
Δάκρυα μὲν ἐκάβη τε καὶ Ἰλιάδες γυναῖκες
πᾶραι ἐπέκλωσαν δή ποτε γηρομένᾳ.
Σοὶ δὲ λίων ῥίξας πηλὸν ἐπὶ κίονι βῶμον
Δάμιος ἀθρέας' ἐλπίδας ἐξέχεας.
καῖται δ' ἀργυρόρῳ ἐν παστείσῃ, τίμιος ἀσυῖς,
ᾧ ἐμὸς ἐκμάσας θυμὸν ὄρωλιλίων.
τοῦδε καὶ ἐπιγεγράφθαι φασὶν οἱ συρακούσιοι ἐπὶ τῷ τάφῳ· ἀλλὰ μὴν
καὶ ἀλίξιδος φασὶν ὀρθῆς καὶ φαίδρου, κατὰ προαίρεσιν, ἔστιν ἐ-
ποίησε τὸν τρόπον.
Νῦν ὅτε μηδὲν ἄλεξις ἔσον μόνον ἐφ' ὅτι πηλός
ἔπεσι· καὶ πάντα πᾶσι τοῦδε λίπεται
θυμέ, τί μεμύκας κυσὶν ὀστέον; ἐς τί κύσεις
ὑστερον, οὐχ οὕτω φαίδρου ἀπωλίσαμεν;
ἔχειν τὸ ἀρχεῖ ἀσκαυτ· ἐς ὃν πρὸ αὐτὸν, οὕτω ποιῆσαι.
Ἀρχεῖ ἀσκαυτ' ἔχω νῦν ἐκ πηλοφῶνος ἐταίρας,
ἧς καὶ ὠδὶ ῥυτίδων ἔζεβ ὀρυμὸς ὄρως.
Ἀλαλοὶ ποτῆρες ἀπαντήσαντες ἐκείνης
γρωβ πλόου. λιῶσις ἦλθε τυρκαΐς.
Ἀλλὰ καὶ εἰς ἀγάθωνα.
Τὸ ψυχὴν ἀγάθωνα φιλῶν ὠδὶ χάλιαν ἔλεγον.
ἦλθε γὰρ ἐτλύμων, ὡς διαβεσμίῳ.
καὶ ἄλλο.
Τῷ μάλῳ κάλλωσα. σὺ δ' ἐμὲ μὲν ἐκῦσα φιλεῖς μι.
Δεξαμένη τῆς σῆς παρθενίης μιτάδος.
εἰ δ' ἀρ' ὃ μὴ γένοιτο νοεῖς, τῦτ' αὐτὸ λαβοῦσα,
σκέψαι νῦν ὥραν ὡς ὀλιγοχρόνιος.

Google

μᾶλον ἐτῶ, βάλλει μι φιλῶν σέ τις. ἀλλ' ἐπίβυσον
Ξανθίππη. κἀτῶ καὶ σὺ μαραινόμεθα.
φασὶ δὲ καὶ τὸν ἐς ἴους ἐρωτευόμενον τοὺς σαγηνευθέντας αὐτοῦ εἶναι.
εἰδόσιν γάρ μιν ἐρωτικὸν, ἅτε δὴ σύσσωμοι
κάμνομεν. φεῦ γαίης τόσσον ἀφ' ἡμετέρης.
καὶ ἐπὶ τοῦ.
Δήμητρος μύσαισι παρακαπὰ τὰν ἀφροδίταν
τιμᾶτ', ἐν ἔρσενι μὲν ἐφοπλίσομεν.
καὶ μοῦσαι ποτὶ τὴν κύπριν, ἀρεῖ τὰ σωμύλα ταῦτα,
ἁμὲν δ' οὐπίτταν τῆνο τὸ παιδάριον.
καὶ ἄλλο.
χρυσὸν αὐὴρ ἀρετὰν, ἔλιπε Σεόχρυν. αὐτὰρ ὁ χρυσὸν,
ὃν λίπεν οὐχ ἁρετὰν, ἔλαβεν ὃν ἔρι βρόχον.
Ἀλλά τοι μόλωνα πιχρῶς ἔχων πρὸς αὐτὸν, οὐ ξεῖνον φησὶ θαυμαστὸν εἰ Διονύσιος οὐ κηρίνθῳ, ἀλλ' εἰ πλάτωνι οὐ σικελίᾳ. ἔοικε δὲ καὶ ξενοφῶν πρὸς αὐτὸν ἔχειν οὐκ ἀμόνως. ὥσπερ, γοῦν διαφιλονεικοῦντες αὐτοὶ, τὰ ὅμοια γεγράφασι. συμπόσιον. Σωκράτους ἀπολογίαν. τὰ ἀπομνημονεύματα. ἔθη δὲ μὴν, πολιτείαν. ὁ δὲ κύρου παιδείαν. καὶ οἱ τοῖς νόμοις ὁ Πλάτων, πλάσματα φησὶν εἶναι πλὴ παιδείας αὐτοῦ. μὴ γὰρ εἶναι κῦρον τοιοῦτον. ἀμφότεροί τε Σωκράτους μνημονεύοντες, ἀλλήλων οὐδαμοῦ. πλὴ ξενοφῶν πλάτωνος οὐ τεύτῳ ἀπομνημονεύματων. λέγεται δ' ὅτι καὶ αὐτὸν θέωνος μέλλων αἱρεῖσθαι τὴν τῶν γεγραμμένων αὐτῷ, παρῃτήσατο αὐτὸν παρατυχεῖν. καὶ πυθόμενος τί μέλλει αἱρεῖσθαι, εἶπεν. ὅτι πρὸς τοῦ μὴ εἶναι αὐλητήριον. τοῦ δ' εἰπόντος, πῶς οὖν σὺ πρὸς αὐτῆς τούτου γράφεις. καὶ διδάσκοντος ὅτι πρὸς ἡδονήν εἰσι, γράψας διάλογον κατὰ πλάτωνος. σάθωνα ἐπιγράψας. ᾧ οὐ διετέλεσαν ἀλλοτρίως ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους. φασὶ δὲ σωκράτην ἀκούσαντα τὸν λύσιν αἰσχυνόμενον πλάτωνος. ἡράκλεις εἶπεν. ὡς πολλάμου κατεψεύδετ' ὁ παῖσιος. οὐκ ὀλίγα γὰρ ὧν οὐκ εἴρηκε σωκράτης, γέγραφεν αὐτός. εἶχε δὲ φιλονείκως ὁ πλάτων, καὶ πρὸς ἀρίστιππον. οὐ γοῦν τῷ πρὸς ψυχῆς διαβάλλων αὐτὸν φησὶν, ὅτι οὐ παρεγένετο σωκράτει τελευτῶντι. ἀλλ' οὐ αἰσχίνῃ καὶ σωίγγος καὶ πρὸς αἰσχίνῃ δέ τινα φιλοτιμίαν ἔχει. φασὶ δ' ὅτε πρὸ καὶ αὐτὸς βιβλία παρὰ διονυσίῳ, εἰς ἐλλάδα διαπορείαν, ἐπὶ πλάτωνος παρεσκευάσθαι. ἐπὶ δ' ἀριστίππου συσκευάσθαι. τούς τε λόγους οὓς κρίτωνι πρὸς πέρικον οὐ τῷ δημοσθενείῳ πρὸς τῆς φυγῆς συμβουλεύοντι, φησὶν ἰσόμοιρους εἶναι αἰσχίνου. τὸν δ' ἐκείνῳ πρὸς σθένιδαν εἶναι πλὴ πρὸς ἐκεῖνον δυσμένειαν. αὐτοῦ τε πλάτωνος οὐδαμόθι τῶν ἑαυτοῦ συγγραμμάτων μνήμην ποιήσασθαι. ὅτι μὴ οὐ τῷ πρὸς ψυχῆς καὶ ἀπολογίᾳ. φησὶ δ' ἀριστοτέλης πλὴ τῶν λόγων ἰδίαν αὐτοῦ, μεταξὺ ποιήματος εἶναι καὶ πεζοῦ λόγου. ἐξεῖναι μόνον παρεμπεσεῖν πλάτωνι φαβωρινόν που φησὶν αἰσχυνόμενον ἐν πρὸς ψυχῆς λόγον, τοὺς δ' ἄλλους αἰσχῦναι πάντας. οἵους τε φασὶ, ὅτι φιλίστωρος ὁ ποιούμενος τοὺς νόμους αὐτοῦ μετέγραψεν, ὄντας οὐ κηρῷ. νύττου δὲ καὶ πλὴ ἐπιθυμίδα φασὶν εἶναι. βυθοφείων δὲ καὶ παιάτιος ἐρήμωσι πολλάκις ἐγραμμένων βυβλίων πλὴ ἀρχὴν τῆς πολιτείας. ἣν πολιτείαν, ἀριστόξενός φησι πᾶσαν ἁπλῶν, οὐ τοῖς πρωταγόρου γεγράφθαι αὐτὸν λογικοῖς. λόγος δὲ πρῶτον γράψαι αὐτὸν ἐν φαίδρου, καὶ γὰρ ἔχει τὸ μειρακιώδες τὸ πρόβλημα. διαλεκτικὸς δὲ καὶ ἐν τῷ πρώτῳ τῆς γεγραφῆς ὅλον ἐπιμίμεται ὡς φορμικόν.

Ὁ γοῦν πλάτων, λέγεται θεασάμενός ποτε κυβεύοντα αἰτιᾶσθαι. τῷ δὲ

ἀπόνως ὡς ὕδωρ μικρὸς, ἀλλὰ τὸ γλίσχρος ἔστιν οὐ μικρόν. ὁρῶ πολλοὺς εἰς ἀπομνημονεύματα αὐτοῦ ἴσως ὡς πρὸ τῶν πρότερον, ἀπικείμενος. ὀνόματος δὲ τυχεῖν πρῶτον, εἶτα πολλὰ ἴσασι. σὺν ἀληθόνως ποτὲ ξενοκράτους, ἐπὶ μισίτωσεν νῦν παῖδα. αὐτὸν γοῦν μὴ λαικάθαι δεῖ· ὁ ὀργίζεσθαι. ἀλλὰ καὶ πρός τινα τῶν παίδων, μεμισίτωσεν αὖ ἔπειν. ἐὰν μὴ ὀργίζομαι· ἐφ' ἵστασθαι καὶ θέσις, δύβιος καὶ τίς ἡ φύσις ὕλακ βεῖσθαι μὴ ἵστατο τυφλὰ ληφθῆναι μὲ ἡμοῦσι σωσβούλλει, καὶ τοπεῖ ζεσθαι· ἀποκτείσθαι γοῦν τῆς τοιαύτης ἀχαμοσύνης· πίνειν δ' ἐσμέθην, οὐδὲ μοῦ πρέπον ἔλεγε. πλὴν σὺ ταῖς τοῦ καὶ ἡ νόσον δέντος θεοῦ ἑορταῖς· καὶ ἡ πολλὰ δὲ καθεύδει, ἀπέρισκε αὐτῷ· σὺ γοῦν τοῖς νόμοις φησὶ, καὶ μώμενος δὲ οὐδεὶς οὐδενὸς ἄξιος. εἶναι δὲ ὕδιον τῶν ἀκουσμάτων τοῦ ἀληθείαν, οἱ δὲ, τὸ λέγειν τὰ ληθῆ· μὴ τοῦ ἀληθείας· δ' σὺ τοῖς νόμοις φησὶν οὕτως. καλὸν μὲν ἡ ἀλήθεια ὦ ξοῖ καὶ μόνιμον· ἔοικε δὲ οὐ ῥᾴδιον πεθῆναι· ἀλλὰ καὶ ἥξιον μνημόσυνον αὐτοῦ λέπεσθαι ἢ σὺ φίλοις ἢ σὺ βιβλίοις· ἵζετόπιζε καὶ αὖ ἡς τὰ πλεῖστα καθά τινες φασί· καὶ ἐπολλὰ μέν· ὃν ἔπομον χρόνον. φιλίστασον βασιλεύοντος ἔτος τεσσαρακοστοῦ, καθὰ καὶ φαβωρῖνος φησὶν ἀπομνημονευμάτων τείτῳ· ὑφ' οὗ καὶ ἐπιτιμᾶσθαι φησὶν αὐτὸν διότομπος· μυρωνιανὸς δ' ὁ ὁμοίως φησὶ, φίλωνα παροιμίασ' μνημονεύειν τοῦδε τῶν πλάτωνος θηρίων, ὡς οὕτως αὐτοῦ τελευτήσαντος καὶ ἐτάφη. ὁ τῇ ἀκαδημίᾳ. ὥστε ἦν πλεῖστον χρόνον διατέλεσε φιλοσοφῶν. ἔδει καὶ ἀκαδημαϊκὸς προσαγορεύθη ἢ ἀπ' αὐτοῦ αἵρεσις καὶ παρεπίμφθη πανδημεὶ πρὸς τῶν αὐτάδι, διατίμονες ἔτος ἦν χρόνον. τάδε καὶ τέλειπε πλάτων καὶ διέθετο· δ' ὁ ἡφαιστίδου χωρίον, ᾧ γείτων Κορίνθου ἢ ὁδὸς ἡ ἐκ τοῦ κηφισιᾶσιν ἱδρῦ, ὅ τοθεν τὸ ἡράκλειον δ' ὁ ἡφαιστίδου, πρὸς ἥλιον δὲ αἰτίοντος ἀρχέσρατος φρεαρίος. πρὸς ἥλιον δὲ δυομένου, φίλιππος χολιλλῆς, καὶ μὴ ἧττον ἔστω μᾶλλον, μήτε ἀποδόσθαι, μήτε ἀλλάξασθαι, ἀλλ' ἔστω ἀλειμαίτου τῷ παιδίου, ἐς δ' ἀνωκτόν. καὶ ὁ ὁ ὁρισκάδων χωρίον, ὃ παρὰ καλλιμάχου· ἐπριάμην. ᾧ γείτων βορέου δεῖν δύρυμάδων μυρεινούσιος. νότου δὲ, δημόσρατος ξυπετρῶν, πρὸς ἥλιον αἰτίοντος, δύρυμάδων μυρεινούσιος, πρὸς ἥλιον δυομένου κηφισοῦ. ἀργυείου· μνᾶς ὑρεῖς. φιάλιν ἀργυρᾶν ἔλκουσαν, ἐκατὸν ἐξήκοντα πέντε. κυμβεῖον ἄγον, πεντεράκοντα πέντε. δακτύλιον χρυσοῦν. ᾗ αὐτοῦ χρυσοῦν. ἄγοντα σὺν ἀμφορεῖ τεσσαρεσ' δραχμάς. ὁ Σολεὺς ὑρεῖς· ὑκλείδης ὁ λιθοτόμος ὀφείλει μοίρεις μνᾶς. ἀρτεμὼν ἀφίημι ἐλαιθρᾶν· ὑκέτας καταλέπω· τύχωνα. εἴκοσιν· ἀπολλωνίδην. διονύσιον· σιδύτα· γεγεχνιλία· ὧν ἔχει τὰ αὐτόγραφα δημάτειος· ὀφείλω δ' οὐδὲν οὐθενί. ἐπίροποι δὲ σωθοῦς· σπύσταρος· δημάτειος· ἡγίασ'· εὐρυμέδων· καλλίμαχος· θράσταρος· καὶ διέθετο μὲν, οὕτως· ἐπιγράφει δ' αὐτὸ τῷ τάφῳ, ἐπιγράμματα, τάδε.

Γρῶον.

Σωφροσύνῃ προφέρων θνητῶν, ἤθει τε δικαίῳ·
Ἐνθάδε δὴ κεῖται δῖος ἀριστοκλέης·
Εἰ δέ τις ἐκ πάντων σοφίης μέγα φέρτερον εἶπεν,
οὗτος ἔχει πλεῖστον, καὶ φθόνος οὐκ ἔπιτεν.

Ἕτερον δέ.

Γαῖα μὲν ὧ κάλλιστε κρύπτει τόδε σῶμα πλάτωνος,
τυχὴ δ' ἀθανάτων τάξιν ἔχει μακάρων.
ᾧ οὐ ἀρίστωνος. τόν τις καὶ τηλόθι ναίων,
τιμᾷ αἰὲν ἀγαθὸς θεῖον ἰδόντα δίκην.

καὶ ἄλλο πρότερον.

Αἰετὸ τίπτε θέεις καθ' ὑπερφίαλον τάφον, ἢ τίνος ἀπὶ
Ἀνθρώπου τὰ θεῶν δίκην ἀγροσκοπιεῖς;
τυχὸν ἐμὲ πλάτωνος, ἀποπταμένης εἰς ὄλυμπον
Εἰκόν, σῶμα δὲ τοῦ γαίης ἀτθὶς ἔχει.

Ἔστι καὶ ἡμέτερον, οὕπως ἔχεν.

καὶ πῶς, εἰ μὴ φοῖβος ἀεὶ ἰλάσκετο φύσει πλάτωνα,
τυχὰς ἀνθρώπων γράμμασιν ἱκέσατο.
καὶ γὰρ ὁ τῆδε γαῖος, ἀσκληπιός ἔστιν ἰητὴρ
Σώματος, ὡς ψυχῆς ἀθανάτοιο πλάτων.

καὶ ἄλλο, ὡς ἐτελεύτα.

φοῖβος ἔφυσε βροτοῖς ἀσκληπιὸν, ἠδὲ πλάτωνα.
τὸν μὲν ἵνα ψυχὴν, τὸν δ' ἵνα σῶμα σάοι.
δαισάμενος δὲ γάμου, πόλιν ἤλυθον, ἣν ποτε αὐτῷ
Ἔκτισε, καὶ δαπέδῳ ζωὸς ἀνισόμενος.

καὶ τὰ μὲν ἐπιγράμματα ταῦτα. μαθηταὶ δ' αὐτοῦ Σπεύσιππος Ἀθηναῖος. Ξενοκράτης χαλκηδόνιος. Ἀριστοτέλης σταγειρίτης. Φίλιππος ὁ ὀποῦντιος. Ἑρμόδαμος πελινθιος. Δίων συρακούσιος. Δημοκλῆς ἡρακλεώτης. Ἕρμιππος καὶ κυρείσκος, σκήψιοι. Τιμόλαος κυζικηνός. Εὐαίων λαψακηνός. Γρίππων καὶ ἡρακλείδης αἴνιοι. Ἱππόθαλῆς καὶ ἡγέλιππος ἀθηναῖοι. Δημήτριος ἀμφιπολίτης. Ἡρακλείδης πυθικός.

καὶ ἄλλοι πλείους. σιὼ δὲ καὶ γυναῖκες δύο. Λαοθόεια μαντινική. καὶ ἀξιοθέα φλιασία. Ἦ καὶ ἀσωρία ἐμπέπτωκε, ὥς φησι δικαίαρχος.

Ἔνιοι δὲ καὶ θεόφραστον ἀκοῦσαι φασὶν αὐτοῦ, καὶ ὑπερίδην ἐν ῥήτορα χαμαιλέοντος φησὶ, καὶ λυκοῦργον. ὁμοίως πολέμωνα ἱστορεῖ καὶ δημοσθενίδην.

Σαβῖνος λέγει καὶ μανσίγρατον θάσιον, παρατιθέμενος αὐτῷ μελιτικῆς ὕλης, καὶ εἰκός ἐστιν. φιλοπλάτωνι δέ σοι δικαίως ὑπαρχούσῃ, καὶ παρ' ἐντεύξεως τὰ τοῦ φιλοσόφου δόγματα φιλοτίμως ζητούσῃ, ἀναγκαῖον ἡγησάμην ὑπογράψαι καὶ περὶ φύσεως τῶν λόγων, καὶ περὶ τάξεως τῶν διαλόγων, καὶ περὶ ἐφόδου τῆς ἐπαγωγῆς ὡς οἷόν τε στοιχειωδῶς, καὶ ἐν δὲ κεφαλαίοις, πρὸς ἃ μὴ ἀμοιρεῖν αὐτὸν τῶν δογμάτων, περὶ τοῦ βίου σωματογνώμονα. γλαύκωνα γὰρ εἰς ἀθήνας φασὶν ἐλθεῖσι τὰ κατ' εἶδος διηγεῖσθαι. διαλόγους μὲν οὖν φασὶ πρῶτον γράψαι, ζώνωνα ἡγέλιππον, ἀριστοτέλης δὲ ὁ πρῶτος τοῦτο ποιήσας, ἁλιέα μοῦσαν συρίαν, ἢ τίτιον, ὡς καὶ φαβωρῖνος ἐν ἀπομνημονεύμασι. δοκεῖ δέ μοι πλάτων ἀκριβώσας τὸ εἶδος, καὶ τὸ πρωτεῖα δικαίως ἂν ὧν πρὸ τοῦ καλοῦ, οὕτω καὶ τῆς εὑρέσεως ἀποφέρεσθαι. Ἔστι δὲ διάλογος, ὕφ' ὁρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως συγκείμενος, τοῦτ' ἔστιν ὧν φιλοσοφουμένων καὶ πολιτικῶν, μετὰ τῆς πρεπούσης ἐποποιίας τῶν παραλαμβανομένων προσώπων καὶ τῆς κατὰ τὴν λέξιν κατασκευῆς. διαλεκτικὸν δ' ἐστὶ, τέχνη λόγων, οἷς ἀνασκευάζομέν τι, ἢ κατασκευάζομεν ὑφ' ὁρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως τῶν προσδιαλεγομένων. τοῦ δὲ λόγου τοῦ πλατωνικοῦ, δύο εἰσὶν αὐτοτέλεσι χαρακτῆρες, ὅτε μὲν φυσικὸς, καὶ ὁ ζητητικός. διαιρεῖται δ' ὁ φυσικὸς, εἰς ἄλλους δύο χαρακτῆρας, θεωρητικόν τε, καὶ πρακτικόν. καὶ τῶν, ὁ μὲν θεωρητικὸς, εἰς τὸν φυσικὸν καὶ λογικόν. ὁ δὲ πρακτικὸς, εἰς τὸν ἠθικὸν καὶ πολιτικόν. τοῦ δὲ ζητητικοῦ καὶ αὐτοῦ δύο εἰσὶν οἱ πρῶτοι χαρακτῆρες, ὅ, τε γυμναστικὸς, καὶ ἀγωνιστικός. καὶ τὸ μὲν γυμναστικὸν, μαιευτικός τε καὶ πειραστικός, τὸ δὲ ἀγωνιστικὸν, εὐληπτικὸς καὶ ἀνατρεπτικός. οὐ λανθάνει δ' ἡμᾶς ὅτι τινὲς ἄλλως διαφέρειν τὸν διαλόγους

φασι. λέγουσι γοῦν αὐτῶν, τοὺς μὲν, ὁρματικούς· τοὺς δὲ διγμαλικούς. τοὺς δὲ μικτούς· ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν, ὡραγικῶς μᾶλλον ἢ φιλοσόφως πρὸ διαφορὰ τῶν διαλόγων προσωπόμασαν· εἰσὶ δὲ τῶ μὲν φυσικοῦ, οἷ ὁ τίμαιος· τῶ δὲ λογικοῦ, ὅτε πολιτικὸς καὶ ὁ κρατύλος· καὶ παρμενίδης καὶ σοφιστής· τοῦ δ' ἠθικοῦ, ὅτε ἀπολογία καὶ ὁ κρίτων· καὶ φαίδων, καὶ φαῖδρος· καὶ δ' συμπόσιον· μενέξενός τε καὶ κλειτοφῶν, καὶ φίληβος, καὶ ἐπιστολαί, ἵ' ἅπαρχος· αὐτὸς ἀστί· ἵ' δὲ πολιτικοῦ· ἥ τε πολιτεία καὶ οἱ νόμοι καὶ ὁ μίνως, καὶ ἐπινομίς· καὶ ὁ ἀτλαντικὸς πρὸ μαθηματικοῦ, ἀλκιβιάδαι. θεάγης· λύσις· λάχης· τῶ δὲ πειραστικοῦ, εὐθύφρων· μένων· ἴων· χαρμίδης· θεαίτητος· τοῦ δὲ εἰδαιμονικοῦ, ὡς ὁ πρωταγόρας· καὶ τῶ αἱρετικῶ πτικοῦ, εὐθύδημος· ἱππίαι δύο· γοργίας· καὶ περὶ μὲν διαλόγων, τί ποτέ ἐστι, καὶ τίνες αὐτοῦ διαφοραὶ, ἀπόχρη λέγειν· ἐπεὶ δὲ πολλὴ στάσις ἐστί· καὶ οἱ μὲν φασὶν αὐτὰ δογματίζειν, οἱ δ' οὔ, φῶμεν καὶ περὶ τούτων διαλάβωμεν· αὐτὰ γὰρ τὸ δογματίζειν ἐστὶ, δόγματα θέσθαι, ὡς τὰ νομοθετῶν, ἡμεῖς τὰ θέσει δόγματα δικαστὴς καλεῖται, τό τε δοξαζόμενον, καὶ ἡ δόξα αὐτή· τοῦτων δὲ, τὰ μὴ, δοξαζόμενον, πρὸ ταῖς ἐστίν· ἃ δὲ δόξα, ὑπόληψις· ὁ τοίνυν πλάτων περὶ μὲν ὧν κατείληφεν, ἀποφαίνεται· τὰ δὲ ψευδῆ διελέγχει· περὶ δὲ τῶν ἀδήλων ἐπέχει· καὶ περὶ μὲν τῶν αὐτῷ δοκούντων, ἀποφαίνεται, ὅτε πατὴρ ὢν πρὸ σώματος σωκράτους, πμαίου· τοῦ ἀθηναίου ξένου· τοῦ ἐλεάτου ξένου· εἰσὶ δ' οἱ ξένοι, οὐχ ὡς τινες ὑπέλαβον πλάτων καὶ παρμενίδης· ἀλλὰ πλάσματά εἰσιν ἀνώνυμα· ἐπεὶ καὶ τὰ σωκράτους καὶ τὰ τιμαίου πλάτων λέγων δογματίζει· περὶ δὲ τῶν ψευδῶν ἐλεγχομένων εἰσάγει, οἷ θρασύμαχον καὶ καλλικλέα· καὶ πῶλον· γοργίαν τε καὶ πρωταγόραν· ἔτι δ' ἁπάντων καὶ εὐθύδημον, καὶ δὴ καὶ τοὺς ὁμοίους· πανταχοῦ δὲ τὰς ἀπορίας, πλείστω χρῶνται τῷ τῆς ἐπαγωγῆς τρόπῳ· οὐ μὴν μετρίῳ· ἀλλὰ δι' ὅλων· ἔστι μὲν γοῦν ἐπαγωγὴ, λόγος διὰ πάντων ἀληθῶν, ὁ ὁμοίοις αὐτῷ ἀληθέσι κατὰ τὸ ἐπιφέρον· δύο δὲ τῆς ἐπαγωγῆς εἰσὶ τρόποι, ὅτε καθ' ὁλότητα, καὶ ὁ ἐκ τῆς ἀναλογίας· ὁ μὲν οὖν κατ' ὁλότητα ἐστὶν, ᾧ οὐ τῷ ὅλῳ τῷ μέρει περὶ πάσας ἀπόκρισιν ἀναλογίαν δείσει δ' ὁλότητα· οἷ ὁ ἐμὸς πατὴρ, τῷ σῷ πατρί, ἔστι, ἑτέρος ἐστὶ καὶ ὁ αὐτός· εἰ μὲν οὖν ἕτερός ἐστι τοῦ ἐμοῦ πατρὸς ὁ σὸς πατὴρ, πατρὸς ἕτερος ὤν, οὐκ ἂν εἴη πατὴρ· εἰ δὲ ὁ αὐτός ἐστι τῷ ἐμῷ πατρὶ, ὁ αὐτὸς ὢν τῷ ἐμῷ πατρὶ, ὁ ἐμὸς ἂν εἴη πατὴρ· καὶ πάλιν εἰ μὴ ἔστι ζῷον ὁ ἄνθρωπος, λίθος ἂν εἴη ἢ ξύλον· οὐκ ἔστι δὲ λίθος ἢ ξύλον· ἔμψυχον γοῦν ἐστι καὶ ἰδίᾳ· αὐτοῦ κινεῖται· ζῷον ἄρα ἐστίν· εἰ δὲ ζῷον ἐστὶ, ζῷον δὲ καὶ ὁ κύων καὶ ὁ βοῦς· εἴη ἂν καὶ ὁ ἄνθρωπος ζῷον καὶ κύων καὶ βοῦς· οὗτος μὲν ὁ τῆς ἐπαγωγῆς κατηναντίωσιν καὶ μάχην τρόπος· ᾧ ἐχρῶντο, οὐ πρὸς δογματίζειν· ἀλλὰ πρὸς τὸ διελέγχειν· ὁ δὲ τῆς ἀκολουθίας, ἔστι δὶ πλοῦς· ὁ μὲν, δι' ὅλων μόρων ζητούμενον, διὰ τοῦ ἐπιμόρων ἀποδεικνύς· ὁ δὲ δι' καθόλου διὰ τοῦ ἐπιμόρων· καὶ ἔστιν ὁ μὲν πρότερος ῥητορικός· ὁ δὲ διάτερος, διαλεκτικός· οἷ τὸ τῷ προτέρῳ ζητεῖται εἰ ὅλα πέπτεινεν· ἀπόδειξις τὸ εὑρεῖσθαι αὐτὸ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἡμαγμόνον· ῥητορικός δ' ἐστὶν ὁ τρόπος τῆς ἐπαγωγῆς, οὗτος· ἐπειδὴ καὶ ἡ ῥητορικὴ περὶ τὰ ἐπιμόρους οὐ τὰ καθόλου πῶ πρᾶγμα πεῖσιν ἔχει· ζητεῖ γοῦν οὐ περὶ αὐτοῦ τοῦ δικαίου, ἀλλὰ τῶν ἐν μόρους δικαίων· ὁ δὲ διάτερός ἐστι διαλεκτικός· προαποδειχθέντος τοῦ καθόλου διὰ τῶν ἐπιμόρους· οἷ ζητεῖται, εἰ ἡ ψυχὴ ἀθάνατος· καὶ εἰ ἐκ τῶν τεθνεώτων οἱ ζῶντες· ὅπῃ ἀποδείκνυται τὸ τῷ περὶ ψυχῆς διάπνοος καθολικοῦ· ὅλα ἐκ τῶν ἐναντίων τὰ ἐναντία· καὶ αὐτὰ δὲ τὸ καθόλου διὰ τῶν ἐπιμόρους· οἷ ὅλα δ' καθόλου, ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς· καὶ ἀπάπαλιν· καὶ τὸ μεῖζον ἐκ τοῦ μικροτέρου· τὸ ἀπάπαλιν· τούτῳ δὲ ἐχρῶντο εἰς πὰ τῶν ἑαυτῷ δοκούντων κατασκευάν· ὥσπῃ δὲ δ' παλαιὸν τῇ γραφῇ, πρότερον μὲν μόνος, ὁ χρὼς διεσφαμάτι-

ζει. ὕστερον δὲ Πλάτων οὕτω ὑποκειμένῳ ὀρθῶς, ὅτι δεῖ τοῦ διαπαιχθῆναι ἕνα χρόνον. μὴ λάθρον αἰσχύλος. ἐν δὲ Κρίσῃ σοφοκλῆς, καὶ σωτηρίαν πλὴν ζαλίᾳ λίαν. οὕτως καὶ τῆς φιλοσοφίας ὁ λόγος. πρότερον μὲν ἓν, μονοειδὴς ὡς ὁ φυσικός. λάθρον δὲ σωκράτης προσέθηκε τὸν ἠθικόν. Κρίτων δὲ πλάτων τὸν διαλεκτικόν. καὶ ἐπεσιούργησε πλὴν φιλοσοφίαν. θρασύλλος δὲ φησὶ, μὴ κατὰ πλὴν τραγικὴν πραγματείαν, ἐκλύσαι αὐτὴν τοὺς διαλόγους. οἱ ἐκεῖνοι πέντε σώματα σὺν ἴσῳ ἴζουσι. διονυσίοις. λιμναίοις. παναθηναίοις. χύτροις. ὧν τὸ τέταρτον ἦν σατυρικόν. τὰ δὲ πέντε ἄρα σώματα, ἐκάλει πραγματείαν. διὸ τοίνυν φησὶν οἱ πάντες αὐτῷ γνήσιοι διάλογοι, ἓξ καὶ πεντήκοντα. τῆς μὲν πολιτείας εἰς δίκας δὲ αἱρουμένης. ἵν καὶ ἀναίσκεσθαι χρόνον ἄλλῳ, παρὰ πρωταγόρᾳ ὁ ἕτερος αὐτολογικῆς, φησὶ φαῦστος ὁ παντοδαπῆς ἱστορίας λάθρῳ. τῶν δὲ νόμων, εἰς δύο καίδεκα. πραγματείας δὲ οὐσίας εἰδὸς βιβλίου χάριν ἐπιχύσεως τῆς πολιτείας, καὶ οὐδὲ τῶν νόμων. πρώτῳ μὲν ἕως πραγματείαν, τίθησι πλὴν κοινὴν ὑπόθεσιν ἔχουσαν. παρακλῆξαι γὰρ βούλεται ὁ ποιὸς αὖ εἴη ὁ τῆς φιλοσόφου βίος. διαπλῆς τε χρῆται ταῖς ἐπιγραφαῖς ἐκείνου τῶν βιβλίων, τῇ μὲν, ἀπὸ τοῦ ὀνόματος, τῇ δὲ ἀπὸ τοῦ πράγματος. ταύτης τῆς πραγματείας ἔστι δεῖ πρώτη, ἡγεῖται εὐθύφρων, ἔστι δὲ ὁσίου. ὁ διάλογος δ' ἐστὶ, περαστικός. λάθρος, ἀπολογία σωκράτους, ἠθικός. βίος, κρίτων, ἔστι δὲ πρακτοῦ, ἠθικός. τέταρτος, φαίδων, ἔστι δὲ ψυχῆς, ἠθικός. δωδέκατα πραγματείας, ἧς ἡγεῖται κρατύλος, ἔστι δὲ ὀρθότητος ὀνομάτων, λογικός. θεαίτητος, ἔστι δὲ ἐπιστήμης, περαστικός. σοφιστὴς, ἔστι δὲ τοῦ ὄντος, λογικός. πολιτικὸς ἢ ἔστι δὲ βασιλείας, λογικός. τῆς τρίτης ἡγεῖται παρμενίδης, ἔστι δὲ ἰδεῶν, λογικός. φίληβος, ἔστι δὲ ἡδονῆς, ἠθικός. συμπόσιον, ἢ ἔστι δὲ ὄρωτος, ἠθικός. φαῖδρος, ἔστι δὲ καλοῦ, ἠθικός.

τῆς τετάρτης ἡγεῖται, ἀλκιβιάδης πρῶτος, ἔστι δὲ ἀνθρώπου φύσεως, μαιευτικός. ἀλκιβιάδης λάθρος, ἔστι δὲ προσευχῆς μαιευτικός. ἵππαρχος ἔστι φιλοκερδὴς, ἠθικός. αὐτόδικος ἔστι δὲ φιλοσοφίας, ἠθικός. τῆς πέμπτης ἡγεῖται, θεάγης, ἔστι δὲ σοφίας μαιευτικός. χαρμίδης, ἔστι δὲ σωφροσύνης, περαστικός. λάχης ἔστι δὲ ἀνδρίας, μαιευτικός. λύσις ἔστι δὲ φιλίας μαιευτικός. τῆς ἕκτης ἡγεῖται, εὐθύδημος ἔστι ἔριδικὸς, ἀναιρετικός. πρωταγόρας ἔστι σοφιστοῦ, οὐ δεικτικός. γοργίας ἔστι δὲ ῥητορικῆς ἀναιρετικός. μίνως, ἔστι δὲ ἀρετῆς, περαστικός. τῆς ἑβδόμης ἡγοῦνται, ἱππίαι δύο. πρῶτος ἔστι περὶ τοῦ καλοῦ. λάθρος ἔστι δὲ ζῦθος ἀναιρετικόν. ἴων ἔστι δὲ ἰλιάδος, περαστικός. μενέξενος, ἔστι ἐπιτάφιος, ἠθικός. τῆς ὀγδόης ἡγεῖται, κλειτοφῶν ἔστι προτρεπτικός, ἠθικός. πολιτεία ἔστι περὶ δικαίου, πολιτικός. τίμαιος ἔστι περὶ φύσεως, φυσικός. κριτίας ἔστι ἀτλαντικὸς, ἠθικός. τῆς ἐνάτης ἡγεῖται, μίνως ἔστι περὶ νόμου, πολιτικός. νόμοι, ἔστι δὲ τοῦ νομοθετεῖν πολιτικός. ἐπινομὶς ἔστι φιλόσοφος πολιτικός. ἐπιστολαὶ τριακαίδεκα ἠθικαὶ, οὐ αἷς ἔγραφεν οὐ πράττειν. ἐπίκηρος ἢ οὐ διάδηλον. κλείτου χαίρειν. πρὸς ὀρθαγόραν μίαν. πρὸς ἀρχύταν δύο. πρὸς διονύσιον τέτταρας. πρὸς δρομέαν, πρὸς δρύαντα καὶ κουρίσκον μία. πρὸς λιμναῖα μία. πρὸς λίωνα μία. πρὸς πδυλίκιον μία. πρὸς τοὺς λίωνος οἰκείους, δύο. οὗτος μὲν οὕτως διαιρεῖ, καί τινες. οἵτοι δὲ, ὧν ἔστι καὶ ἀριστοφάνης ὁ γραμματικὸς, εἰς τριακοντάδα ἑλκουσι τοὺς διαλόγους. καὶ πρώτην μὲν ἀξιάσιν, ἧς ἡγεῖται πολιτεία. τίμαιος. κριτίας. δευτέραν σοφιστὴς. πολιτικός. κρατύλος. τρίτην, νόμοι. μίνως. ἐπινομὶς. τετάρτην θεαίτητος. εὐθύφρων. ἀπολογία. πέμπτην, κρίτων. φαίδων. ἐπιστολαί. τὰ δ' ἄλλα καθ' ὃ καὶ ἀτάκτως. ἄρχονται δὲ, οἱ μὲν, ὡς προείρηται, ἀπὸ τῆς πολιτείας. οἱ δὲ ἀπὸ ἀλκιβιάδου τοῦ μείζονος. οἱ δὲ ἀπὸ θεάγους. οἵτοι δὲ, εὐθύφρονος.

ες. ἄλλοι δὲ κλεοφῶντος. ἰωνὶς πμαίου. εἶδος ἀχὼ φαίσβου. ἕτερον διαπίθου. πολλὰ δὲ ἀπολογίαν πρὸ αρχὴν ποιοῦνται. Νοθεύονται δὲ τῶν διαλόγων ὁμολογουμένως, μίδων ὁ ἱππότροφος. ὀρυξίας, ἢ ὀρισίτραβος. ἀλκυών. ἀκέφαλον, ἢ ἄσυφος. ἀξίοχος. φαίακες. δημοδόκος. χελιδών. ἑβδόμη. ἑπτμείδης. ὧν ἡ ἀλκυών. λίσυπος ἰωνὸς εἶναι δοκεῖ. καὶ τὰ φησὶ φαβωρῖνος ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων. ὀνόμασι δὲ κέχρηται ποικίλοις. πρὸς δὲ μὴ βυσσόπτερον εἶναι τοῖς ἀμαθέσι πρὸ πραγματείας. ἰδιάτατα μὲν, σοφίαν ἡγεῖται εἶναι πρὸ τῶν ὄντων. καὶ ὅτως ὄντων ἐπιστήμην. ἣν φησὶ τοῦδι θεὸν καὶ ψυχὴν σώματος κεχωρισμένου. ἰδίᾳ δὲ σοφίαν καὶ πρὸ φιλοσοφίαν καλεῖ. ὄρεξιν οὖσαν τῆς θείας σοφίας. κοινῶς δὲ λέγεται παρ' αὐτῷ σοφία, καὶ ἡ πᾶσα ἐμπειρία. διὸ ὅταν σοφὸν λέγῃ τὸν δημιουργόν. χρῆται δὲ καὶ ἀδιαφόρως σημαινομένοις, τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασιν. οὕτω φαῦλος λέγεται παρ' αὐτῷ, καὶ ἀδιάφορος τῷ ἀπλῶς. ὡς καὶ παρὰ βυρισπίδῃ, ὃ λικυμνίῳ φθίρεται ἀδιαφόρου τοῦ ἡρακλείου, οὐτωσὶ φαῦλον ἄκαμπτον, τὰ μέγιστ' ἀγαθόν. πᾶσαν σόφισιν. τοῦδε τὰ μόνιμον σοφίαν. λέγων ἀτείζωνα. χρῆται δὲ ὁ πλάτων οἱοστιοῦν αὐτῷ, καὶ ἀδιαφόρως τῷ καλῷ. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἀδιαφόρως τῷ μετρίῳ. πολλάκις δὲ καὶ διαφόρουσιν ὀνόμασιν ἀδιαφόρου τοῦ αὐτοῦ σημαινομένου χρῆται. πρὸ γοῦν ἰδίας, καὶ εἴδους ὀνομάζει. καὶ γένος καὶ παράδειγμα. καὶ ἀρχὴν καὶ αἴτιον. χρῆται δὲ καὶ ταῖς ἐναντίαις φωναῖς ἀδιαφόρως τῷ αὐτοῦ. πρὸ γοῦν αἰσθητόν. καὶ ὂν καλῶ καὶ μὴ ὄν. δὴ μὲν οὖν δὲ γένεσιν αὐτοῦ εἶναι. μὴ ὄν δὲ, οὐ πρὸ σωματικῆς μεταβολήν. καὶ πρὸ ἰδίας, οὔτε κινούμενον, οὔτε μένον. καὶ ταὐτὸν καὶ ὃ καὶ πολλά. πρὸ δ' αὐτὸ καὶ ἀδιαφόρως ἐναντία ποιεῖ. ἔστι δὲ ἡ ἐξήγησις τῶν λόγων αὐτῷ, τοιαύτη. πρῶτον μὲν γὰρ ἐκ διδάξει χρὴ, ὅτι ἔστιν ἕκαστον τῶν λεγομένων. ἔπειτα, τίνος ἐστὶ καλέλεκται, πότερα κατὰ προηγούμενον, ἢ ὡς εἰκόνος μόρια, καὶ ὡς δογμάτων κατασκευήν, ἢ ὡς ἔλεγχον τοῦ πρὸς διαλεγόμενον. πρὸ δὲ τείχων ὡς ὀρθῶς λέλεκται. ἐπεὶ δὲ καὶ σημεῖα τινὰ τοῖς διαλόγοις αὐτοῦ παρατίθενται. φθόρι καὶ τοῦδε τούτων τί ἕπομεν. χῖ, λαμβάνεται πρὸς τὰς λέξεις καὶ τὰ ῥήματα. καὶ ὅλως πρὸ πλατωνικὴν σωφροσύνην. διπλῆ πρὸς τὰ δόγματα καὶ τὰ ἀρίσκοντα πλάτωνι. τοδὶ σιγμοῦν πρὸς τὰς ἐκλογὰς καὶ καλλιγραφίαν. διπλῆ τοδὶ σιγμὴν, πρὸς τὰς εἰώθασι διαθέσεις. ὀβελὸς τοδὶ σιγμοῦς. πρὸς τὰς εἰκαίως ἀθετήσεις, ἀντίσιγμα τοδὶ σιγμοῦν, πρὸς τὰς διπλᾶς χρήσεις καὶ μεταθέσεις τῶν γραφῶν. κεραύνιον, πρὸς πρὸ ἀπορίαν τῆς φιλοσοφίας. ἀστερίσκος, πρὸς πρὸ συμφωνίαν τῶν δογμάτων. ὀβελὸς πρὸς πρὸ ἀθέτησιν. τὰ μὲν σημεῖα ταῦτα. καὶ τὰ ὀβελία τοσαῦτα. ἃ πρὸ αὐτίγονος φησὶν ὁ καρύστιος ἐν τῷ τοδὶ ζηνώνος νεωστὶ ἐκδοθέντι. ἃ ἄττις ἤθελε διαγράφειν, μεθὸν ἐτέλει τοῖς κεκτημένοις. τὰ δὲ ἀρίσκοντα αὐτῷ, ταῦτα ἦν. λθανάτου ἕλιγμα πρὸ ψυχήν. καὶ πολλὰ μεταμφιεννυμένου σώματα. ἀρχὴν πεῖχεν ἀριθμητικήν. τὸ δὲ σῶμα γεωμετρικόν. ὠφείλετο δὲ αὐτῷ ἰδίαν τῇ πάντα διεξῶντος πολύμαθος. αὐτὸ κίνητον δὲ εἶναι, καὶ τετμῆσθαι. τὸ μὲν γοῦν αὐτοῦ λογιστικὸν μόριον, τοδὶ τῇ κεφαλῇ καὶ διῃρῦσθαι. τὸ δὲ θυμοειδὲς, τοδὶ τῇ καρδίᾳ. τὸ δὲ ἐπιθυμητικὸν, τοδὶ τὸν ὀμφαλὸν, καὶ τὸ ἧπαρ συνέχεσθαι. τοδὶ ἔχειν δὲ ἐκ τοῦ μέσου διαπαντὸς κύκλῳ τὸ σῶμα καὶ σωιστάναι ἐκ τῶν στοιχείων διαιρεῖσάν τε καὶ τὰ ἁρμονικὰ διαστήματα δύο κύκλους ποιεῖν συμμεμυκότας. ὧν τὸν ἕτερον κύκλον ἐξεχεῖ τμηθέντα τοὺς ἑπτὰ τοὺς ἑπτὰ κύκλους ποιεῖν. καὶ τὸν μὲν κατὰ διάμετρον κεῖσθαι ἐπ' ἀριστερὰ ἴσως θεῖν. τὸν δὲ κατὰ πλάγιον ἐπὶ τὰ δεξιὰ διὸ καὶ κρατεῖν αὐτὸν οἷα ὄντα. τὸν γοῦν ἕτερον ἴσως θεῖν διαφέρεσθαι. καὶ τὸν μὲν εἶναι ταὐτὸν, τοὺς δὲ, θατέρου. λέγων τὸν μὲν, τῆς ψυχῆς κίνησιν εἶναι, πρὸ δὲ, τοῦ ὅλου. καὶ τὰς τῶν πλανωμένων φορὰς. οὕτως ἐχυ-

σας, τῆς ἐκμέσου τομῆς αὐτῇ προσαρμοζομένης πρὸς τὰ ἔσχατα, γινώσκειν τά τε ὄντα καὶ ἁρμόζειν ἅτε ἐ ἔχειν ἐν αὐτῇ τὰ στοιχεῖα κατὰ ἁρμονίαν. καὶ γίνεσθαι δόξαν μὲν κατὰ ἓν θατέρου κύκλου ἐρθουμένου. ἐπιπόμπιμον δέ, κατὰ ταυτὸν ταυτῷ. δύο δὲ τῶν πάντων ἀπέφηνεν ἀρχάς. θεὸν καὶ ὕλην. ὧν καὶ νοῦν προσαγορεύει καὶ ἄπειρον. εἶναι δὲ τὴν ὕλην ἀκμάκτησιν καὶ ἄπειρον, ἅτε ἐκ γίνεσθαι τὰ συκείμενα. ἀτάκτως δέ ποτε αὐτὴν κινουμένην, ἕως τοῦ θεοῦ φύσιν εἰς ὅσα σωκχλῶσαι τόπον. τάξιν ἀταξίας κρείττονα ἡγασμένου. ζωπίσθαι δὲ τὴν οὐσίαν ταύτην εἰς τὰ τέτταρα στοιχεῖα. πῦρ. ὕδωρ. ἀέρα. γῆν. ἅτε ὢν αὐτὸν τε ἓν κόσμον, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ γεννᾶσθαι. μόνην δὲ τὴν γῆν, ἀμεταβολον εἶναι φησὶ. καμείζων αἰτίαν τὴν τῶν σχημάτων διαφοράν. ἅτε ὢν σύγκειται. τῶν μὲν γὰρ ἄλλων, ὁμογενῆ φησιν εἶναι τὰ σχήματα. ἅπαντα γὰρ ἅτε ἐκ ὂς συγκεῖσθαι τὰ τρομήκους τετμῆσθαι. τῆς δὲ γῆς, ἴδιον εἶναι τὸ σχῆμα. πυρὸς μὲν γὰρ εἶναι στοιχεῖον πυραμίδα. ἀέρος, τὸ ὀκτάεδρον. ὕδατος, τὸ εἰκοσάεδρον. γῆς δὲ κύβον. ὅθεν μή τε γῆν εἰς ταῦτα μεταβάλλειν, μή τε ταῦτα εἰς γῆν. οὐ διακεκρίσθαι δὲ εἰς τοὺς οἰκείους τόπους ἕκαστον. ὅτι ἡ τοιαδὶ φορὰ σφίγγουσα καὶ πρὸς τὸ μέσον συνάγουσα, συγκρίνει τὰ μικρὰ τοιάδε. διακρίνει τὰ μεγάλα. διὸ πᾶν τὰ εἴδη μεταβάλλοντα, καὶ ἵνα τὸ πῦρ μεταβάλλειν. κόσμον τε εἶναι οὐκ γενητόν. ἐπειδὴ καὶ αἰσθητὸς ἔσται ὑπὸ θεοῦ καὶ σκευασμένου. ἕμψυχόν τε εἶναι. ἅτε ἐ κρεῖττον εἶναι τοῦ ἀψύχου ἐ ἔμψυχον. ἔχειν τε ὑποκεῖσθαι δημιούργημα τῆς βελτίστου αἰτίου. εἷς τε αὐτὸν καὶ οὐκ ἄπειρον κατασκευάσθαι. ὅτι καὶ ὁ ὑπόδειγμα, οὗ ἦν. ἀφ' οὗ αὐτὸν ἐδημιούργησε. σφαιροειδῆ δὲ ἅτε ἐ καὶ ἐν γενέσεται, τοιοῦτον ἔχειν σῶμα. ἐκεῖνον μὲν γὰρ, τοιοῦτον ἔχειν τὰ ἄλλα ζῷα. ἔχειν δὲ τὰ σώματα πάντων. λεῖον δὲ καὶ οὐδὲν ὄργανον ἔχοντα κύκλῳ. ἅτε ἐ μηδὲ μίαν εἶναι χρῆσιν αὐτῶν. ἀλλὰ μὴν καὶ ἄφθαρτον διαμένειν ἐν κόσμον, ἅτε ἐ μὴ διαλύεσθαι εἰς τὸ μὴ ὄν. καὶ τῆς μὲν ὅλης γενέσεως, αἴτιον εἶναι ἐν οὐρανόν. ὅτι πέφυκεν ἀγαθοποιὸν εἶναι ἐ ἀγαθόν. τῶν δὲ οὐρανοῦ τῆς γενέσεως τὸ αὖθις ἄμεινον. τῶν γὰρ καλλίστου τῶν γενητῶν ἐ αὖθις ἐστὶν εἶναι τῶν νοητῶν αἴ πον. ὡς τε ἐπεὶ τοιοῦτος ὁ θεὸς, ὅμοιος δὲ τῷ αὖθις ὁ οὐρανὸς, καλλιστός γε ὤν, οὐ θεὸν αὖ, ὅμοιος εἴη τῶν γενητῶν ἀλλ' ἢ τῷ θεῷ. συνεστάναι δὲ ἐν κόσμον, ἐκ πυρὸς. ὕδατος. ἀέρος. γῆς. ἐκ πυρὸς μὲν ὅπως ὁρατὸς ᾖ. ἐκ γῆς δὲ, ὅπως στερεός. ἅτε ὕδατος δὲ καὶ ἀέρος, ὅπως ἀνάλογος. αἱ γὰρ τῶν στερεῶν δυνάμεις, δύο μεσότησιν ἀναλογοῦσιν ὡς οὕ γενέσθαι. ἐ πᾶν. ἅτε ἀπάντων δὲ, ἵνα τέλειος καὶ ἄφθαρτος ᾖ. χρόνον τε γενέσθαι εἰκόνα τοῦ αἰῶνος. καὶ κεῖνον μὲν ἀεὶ μένειν. τὸν δὲ τοῦ οὐρανοῦ φορὰν χρόνον εἶναι. καὶ γὰρ νύκτα καὶ ἡμέραν καὶ μῆνα, καὶ τὰ τοιαῦτα χρόνου μέρη εἶναι. διόπερ ἅμα τῆς τοῦ οὐρανοῦ φύσεως οὐκ εἶναι χρόνον. ἅμα γὰρ ὑπάρχειν αὐτῷ καὶ χρόνον εἶναι. μετὰ δὲ χρόνου γένεσιν, ἥλιον καὶ σελήνην καὶ τὰ πλανώμενα γενέσθαι. ὅπως δὲ διάκλες τῶν ὡρῶν ἡ ἀριθμός. καὶ μεταλαχὼν τὰ ζῷα ἀριθμοῦ, ἐ τοῦ ἡλίου φῶς ἀνάψαι ἐν θεόν. εἶναι δὲ ἕνα μὲν ἐν τῆς γῆς κύκλον, σελήνην. ἐν δὲ τῷ ἐκμέσῳ, ἥλιον. ἐν δὲ τοῖς ἑπτάπορα, ἄλους πλανήτας. ἔμψυχον δὲ πάντως ὄντα ἐ ἔμψυχον φορᾷ διδάσαι. ἵνα δὲ ὁ κόσμος τέλειος θεῖος γενόμενος ὁμοίως τῷ νοητῷ ζῴῳ, πλὴν τῶν ἄλλων ζῴων γενέσθαι φύσιν. ἐπεὶ οὖν ἐκεῖνος ἓν ἦν, καὶ ἐν οὐρανὸν δεῖν ἔχειν. θεοὺς μὲν ἔχειν ἐ πολὺ πλείονας. εἶναι δὲ τεῖα γένη τ' ἄλλα πῦρ πνεῦ. ὄμβρον. πιζόν. γῆν δὲ, πρισβυτάτην μὲν ἐν τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ θεῶν. γενέσθαι δὲ δημιούργημα ὡς νύκτα καὶ ἡμέραν, ποιεῖν. οὖσαν δ' ἐπὶ τ' μέσου. κινεῖσθαι δὲ μέσου. ἐπεὶ δ' αἰτίαι εἰσὶ δύο, τὰ μὲν, θαμονὴν ἢ. τὰ δ' ἐξ ἀναγκαίας αἰτίας φυσιλικτέ). ταῦτα δ' ἐστὶν, ἀήρ. πῦρ. γῆ. ὕδωρ. καὶ ἄλλα ὄντα μὲν στοιχεῖα καὶ τ' ἀκρίβειαν.

ἀλλὰ διαλεκτέον.

ἀλλὰ δικτηφί· ταῦτα δ' ἐκ τῶν χριτώνων εἶναι σωζομένων μὴ διαλύεσθαι εἰς τὰ στοιχεῖα δ' αὐτῶν εἶναι· τότε πρόσκεις χρίτωνον· καὶ δ' ἰσοσκελίς· ἀρχὰς μὲν οὖν εἶναι καὶ αἴτια τὰ λεχθέντα δύο μέν· ὧν παράδειγμα τὸν θεὸν καὶ τὴν ὕλην· ὁ μὲν ἀόρατος ἄμορφον ἐστὶν ὡς πᾶν καὶ ἕωθεν τῶν ἄλλων δικτικῶν· αἴτιον δὲ τούτων ἐξ ἀνάγκης εἶναι· διχόμοιον γάρ πως τὰς ἰδέας, γενητὰς οὐσίας· καὶ διαιρομένη τὰ δυνάμει, κινεῖσθαι· καὶ κινούμενον τὰ κινούμενα ἐξ αὐτῆς αὐτικινεῖν· ταῦτα δὲ πρὶν μὲν, ἀλόγως κινεῖσθαι καὶ ἀτάκτως· ἐπεὶ δὲ ἤρξασθο σωνίστανεν κόσμον ἐκ τῶν ἐκ διχομόων ὑπὸ τοῦ θεοῦ συμμέτρως, καὶ τεταγμένως γενέσθαι· τὰς μὲν γὰρ αἰτίας, καὶ πρὸ τῆς οὐρανοποιΐας, δύο ἔστιν, καὶ τετάρτην γένεσιν· ἀλλ' οὐ σαφεῖς· ἵνα ᾖ μόνον καὶ ἀτάκτως· ἐπεὶδὲ ὁ κόσμος ἐγένετο, λαβεῖν καὶ τούτους τάξιν· ἐξ ἁπάντων δὲ τῶν ὑπαρχόντων σωμάτων, γενέσθαι τὸν οὐρανόν· δυνᾶ δ' αὐτῷ τὸν θεὸν ὡς καὶ τὴν ψυχὴν ἀσώματον ἔστιν· οὕτω γὰρ μάλιστα φθορᾶς καὶ πάθους ἀνυπόδεκτον ὑπάρχειν· τὰς δὲ ἰδέας ὑφίστασθαι κατὰ καὶ προείρηται αἰτίας τινὰς καὶ ἀρχάς, τῷ τοιαῦτ' εἶναι τὰ φύσει σωνιστῶντα· διάπερ ὄντα· περὶ δὲ ἀγαθῶν ἢ κακῶν, ὁποῖα τέλεια· τέλος μὲν ἔστιν, πρὸς ὁμοίωσιν τῷ θεῷ· πρὸς δ' ἀρετήν, αὐτάρκη μὲν ἔστιν πρὸς εὐδαιμονίαν· ἐργάνων δὲ προσδεῖσθαι τῶν τοῦδε σώματος τελείων κτημάτων· ἰσχύος· εὐγενείας· ἀνακωχίας, τῶν ὁμοίων· καὶ τῶν ἐκτὸς οἷ), πλούτου, καὶ δυναστείας καὶ δόξης· οὐδὲν δὲ ἧττον εὐδαίμονα εἶσεσθαι τὸν σοφὸν, καὶ ταῦτα μὴ παρῇ· πολιτεύεσθαι αὖ καὶ γαμήσειν, καὶ τοὺς καμμένους νόμους οὐ παραβήσεσθαι· ἐκ δὲ τῶν ἐκ διχομόων καὶ νομοθετήσειν τῇ ἰσαυτῆς πατρίδι· ἐὰν μὴ τέλειον ὑπαρχάτω τὰ ὁρᾷ τὰ πράγματα· οὐ γὰρ βαλλούσης διαφορᾶς δήμου· ὅκτασι δὲ καὶ θεοὺς ἐφορᾶν τὰ ἀνθρώπινα· καὶ δαίμονας εἶναι· οἵτινές τε καλοῦ πρῶτος ἀπεφήνατο πλὴν ἐχομόου τῷ ἐπαινητοῦ καὶ λογικοῦ καὶ χρησίμου καὶ πρέποντος, καὶ ἁρμόττοντος, ἅπερ πάντα ἴσχεσθαι τῷ ἀκωλούθου τῇ φύσει καὶ ὁμολογουμένου· διελέχθη δὲ καὶ τοῖς ὀνομάτων ὀρθότητος· ὥστε καὶ πλὴν ἐπιστήμην τοῦ ὀρθῶς ἀποκεῖσθαι καὶ ῥῶσθαι, πρῶτον αὖ τὸν διασυνθεσιν καὶ κατάρσεως χρησάμενον· οὐ δὲ τοῖς διαλόγοις καὶ πλὴν δικαιοσύνην θεοῦ νόμου ὑπολάμβανεν ὡς ἰσχυροτάτως προσῤῥίφαι τὰ δίκαια πράττειν· ἵνα μὴ καὶ μικρὰ βαίκτου δίκαια ὑπόχρεα εἰ καὶ κύρει· ὅθεν καὶ μυθικώτερος οἷος ὑπολήφθη τοῖς συγγράμμασιν ἐγκαταμίξας τοὺς τοιαύτας δικαίσεις· ὅπως δὴ τοῦ ἀδικουμένου τὸ ἴσον τὰ μικρὰ τῶν βαίκτου οὗτος, ἀπέχωσι τῶν ἀδικημάτων· καὶ ταῦτα μὲν ἓν αὐτῷ τὰ αἱρέσκοντα· διήρηκε φησὶν ὁ ἀριστοτέλης, καὶ τὰ πράγματα ἔχειν τὸν τρόπον· τῶν ἀγαθῶν ἓν· τὰ μὲν, οὐ ψυχῆ· τὰ δὲ οὐ σώματι· τὰ δὲ, ἐκτός· οἷ), ἃ μὲν δικαιοσύνη καὶ φρόνησις καὶ ἀνδρεία καὶ σωφροσύνη καὶ τὰ τοιαῦτα, οὐ ψυχῆ· ἃ δὲ κάλλος καὶ ἰσχὺς καὶ ὑγίεια καὶ ἡ ἰσχὺς, οὐ σώματι· οἷ δὲ φίλοι, καὶ ἡ τῆς πατρίδος δύναμις καὶ ὁ πλοῦτος, οὐ ἓν τῶν ἐκτός. τῶν ἀγαθῶν ἄρα, τρία εἴδη ἐστί· τὰ μὲν οὐ ψυχῆ· τὰ δ' οὐ σώματι· τὰ δ' ἐκτός. τῆς φιλίας τρία εἴδη· ἡ μὲν γὰρ αὐτῆς ἐστὶ φυσική· ἡ δὲ ξενική· ἡ δὲ ἑταιρική· φυσικὴν μὲν οὖν ταύτην λέγομεν, ἣν οἱγενεῖς, πρὸς τὰ ἔκγονα ἔχουσι· καὶ οἱ συγγενεῖς πρὸς ἀλλήλους· ταύτην δὲ κεκλήρωται καὶ τὰ ἄλογα ζῷα· ἑταιρικὴν δὲ καλοῦμεν, πλὴν ἀφ' οὗ συνήθειαν γενομένην· καὶ μηδὲν προσήκουσαν γένει· ἀλλ' οἱ ἁπυλάδου πρὸς ὁρίζειν· ἡ δὲ ξενικὴ φιλία, ἡ ἀφ' οὗ συνάσιος· καὶ δι' ὠφελημάτων γινομένη πρὸς τοὺς ξένους· τῆς ἄρα φιλίας, ἡ μὲν ἐστὶ φυσική· ἡ δὲ ἑταιρική· ἡ δὲ ξενική· προσλέγουσι δέ τινες τετάρτην, ὁρῶ λίαν· τῆς πολιτείας ἐστὶν, εἴδη πέντε· ἡ μὲν γὰρ αὐτῆς, ἐστὶ δημοκρατικόν· ἄλλο δὲ ἀριστοκρατικόν· τρίτον δὲ, ὀλιγαρχικόν· τέταρτον, βασιλικόν· πέμπτον, τυραννικόν· δημοκρατικὸν μὲν οὖν ἐστὶν, οὗ ἂν πόλιν κρατῇ ἡ πλῆθος, καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς νόμους, διδόασι τῷ αἱρεῖσθαι· ἀριστοκρατία δ' ἐστὶν οὗ ἢ μὴ ὑπὸ πλουσίοις, μὴ ὑπὸ πένησι, μὴ ὑπὸ εὐδόξοις ἀρχουσι ἀλλ' οἱ ἀρίστοις τῆς πόλεως προσκατοῦσι· ὀλιγαρχία δ' ἐστὶν ὅταν

ἀρχὴ τιμημάτων αἱ ἀρχαὶ αἱρῶνται. ἱππεῖς γάρ εἰσιν οἱ πλούσιοι τῶν πενήτων. τῆς δὲ βασιλείας, ἡ μὲν κατὰ νόμον, ἡ δὲ κατὰ γένος ἐστίν. ἡ μὲν οὖν εὐκαιρηκυῖα, κατὰ νόμον γάρ ἐστιν. ἡ δὲ εὐλακεδαιμονία καὶ μακεδονία, κατὰ γένος. ἀρχὴ γάρ ἐστιν γένους ποιοῦνται πρὸς βασιλέων. τυραννὶς δ' ἐστὶν εὖ ἢ παρακρουσθέντες, ἢ βιασθέντες ὑφ' ἑνὸς ἀρχόντων. τῆς αὖ πολιτείας, ἡ μὲν δῆ δημοκρατία. ἡ δὲ ἀριστοκρατία. ἡ δὲ ὀλιγαρχία. ἡ δὲ τυραννίς. τῆς δὲ δικαιοσύνης ἐστίν, ἃ δὴ τέλη. ἡ μὲν γὰρ αὐτῆς ἐστὶ, τοῖς θεοῖς. ἡ δὲ τοῖς ἀποικιζομένοις. οἱ μὲν γὰρ θύοντες κατὰ νόμους, καὶ τῶν ἱερῶν ἐπιμελούμενοι, δικαιότατα τοῖς θεοῖς θύσι βοῦσι. οἱ δὲ διαδεξάμενοι καὶ παραλαβόντα δήμαρ, δικαιοπραγοῦσι τοῖς ἀνθρώποις. οἱ δὲ τῶν μνημείων ἐπιμεμελούμενοι, δικαιότατα τοῖς ἀποικιζομένοις. τῆς αὖ δικαιοσύνης, ἡ μὲν, πρὸς θεούς ἐστιν. ἡ δὲ πρὸς ἀνθρώπους. ἡ δὲ τοῖς τοὺς ἀποικιζομένους. τῆς ἐπιστήμης, ἃ δὴ ἐστὶ τέλη. ἡ μὲν γὰρ ἐστι, πρακτικόν. ἡ δὲ, ποιητικόν. ἡ δὲ θεωρητικόν. ἡ μὲν οἰκοδομικὴ καὶ ναυπηγική, ποιητικαί εἰσιν. εἰσὶ γὰρ αὐτῶν ἐν ἕκαστον ποιημάτων. πολιτικὴ δὲ καὶ αὐλητικὴ καὶ κιθαριστική, καὶ αἱ τοιαῦται, πρακτικαί. οὐ γάρ ἐστιν οὐδὲν ἐν ἕκαστον αὐτῶν ποιημάτων. ἀλλὰ πράττουσι. ὁ μὲν γὰρ, αὐλεῖ καὶ κιθαρίζει, ὁ δὲ πολιτεύεται. ἡ δὲ γραμματικὴ καὶ ἀριθμητικὴ καὶ ἀστρολογικὴ, θεωρητικαί, οὔτε τι πράττουσιν, οὔτε ποιοῦσιν οὐθέν. ἀλλ' ὁ μὲν γραμματιστὴς, θεωρεῖ πῶς πρὸς ἄλληλά σ' ἔχουσιν, αἱ γραμμαί. ὁ δ' ἀριθμητικὸς, τοὺς φθόγγους. ὁ δ' ἀστρολογικὸς, τὰ ἄστρα καὶ τὸν κόσμον. τῶν αὖ ἐπιστημῶν, αἱ μὲν εἰσι θεωρητικαί. αἱ δὲ πρακτικαί. αἱ δὲ ποιητικαί. τῆς δὲ ἰατρικῆς ἐστιν εἴδη πέντε. ἡ μὲν φαρμακευτική. ἡ δὲ, χειρουργική. ἡ δὲ διαιτητική. ἡ δὲ νοσοκομική. ἡ δὲ, ὀνομαστική. ἡ μὲν φαρμακευτικὴ, ὅλῳ φαρμάκων ἰᾶται τοὺς ἀρρωστοῦντας. ἡ δὲ χειρουργική, ὅλῳ τῷ τέμνειν καὶ καίειν, ὑγιάζει. ἡ δὲ διαιτητικὴ, ὅλῳ τῷ διαιτᾶν ἀπαλλάττει τοὺς ἀρρωστοῦντας. ἡ δὲ νοσοκομική, ὅλῳ τῷ γνῶναι τὸ ἀρρώστημα. ἡ δὲ ὀνομαστικὴ, ὅλῳ τῷ ὀνομάσαι, εἰς ὃ παρακρῖμα ἀπαλλάττει τῆς ἀλγηδόνος. τῆς αὖ ἰατρικῆς, ἡ μὲν ἐστι φαρμακευτικόν. ἡ δὲ χειρουργική. ἡ δὲ διαιτητική. ἡ δὲ, ὀνομαστική, ἡ δὲ, νοσοκομικόν. νόμου διαιρέσεις δύο. ὁ μὲν γὰρ αὐτοῦ γεγραμμένος. ὁ δὲ, ἄγραφος. ὧ μὲν οὖν τοῖς πολισι πολιτευόμεθα, γεγραμμένος ἐστίν. ὁ δὲ κατὰ δῆμον γνόμενος οὗτος ἄγραφος καλεῖται. οἷ δὲ μὴ γεγονότα πορεύεσθαι εἰς τὸν ἀγορᾶ. μὴ δὲ γυναικεῖον ἱμάτιον τοῦδε βάλλεσθαι. ταῦτα γοῦν οὐθεὶς νόμος κωλύει. ἀλλ' ὅμως οὐ πράττομεν ὅλῳ δ' ἀγράφῳ νόμῳ κωλύεσθαι. τοῦ αὖ νόμου ἐστίν. ὁ μὲν γεγραμμένος, ὁ δὲ, ἄγραφος. ὁ λόγος διαιρεῖ εἰς πέντε. ὧν εἷς μέν ἐστι, ἐν οἷς πολιτευόμενοι λείψουσιν οὐ τοῖς εἰκλησίαις. ὃς καλεῖται πολιτικός. ἑτέρα δὲ διαίρεσις λόγου, ὃν οἱ ῥήτορες γράφουσιν, εἰς ἐπίπληξίν τε προφέρουσιν, εἰς ἐγκώμια καὶ ψόγους καὶ κατηγορίας. δ' δὴ ζωιοῦν εἴδος ἐστὶ ῥητορικόν. τρίτη δὲ διαίρεσις λόγου, ὃν οἱ ἰδιῶται διαλέγονται πρὸς ἀλλήλους. οὗτος δὴ ὁ τρόπος προσαγορεύεται ἰδιωτικός. ἑτέρα διαίρεσις λόγου. ὃν οἱ καταβραχὺ ὁρῶντες καὶ ἀποκρινόμενοι τοῖς ὁρῶσιν διαλέγονται. οὗτος δὲ καλεῖται ὁ λόγος διαλεκτικός. πέμπτη δὲ διαίρεσις λόγου ὃν οἱ τεχνῖται περὶ τῆς ἑαυτῶν διαλέγονται τέχνης. ὃς δὴ καλεῖται τεχνικός. τῷ λόγου αὖ. ᾧ μέν ἐστι πολιτικόν. ᾧ δὲ ῥητορικόν. ᾧ δὲ ἰδιωτικόν. τῷ δὲ διαλεκτικόν. ᾧ δὲ τεχνικόν. ἡ μουσικὴ εἰς τρία διαιρεῖται. ἔστι γάρ, ἡ μὲν, ὅλῳ τῷ σώματος μόνον. οἷ ἡ ᾠδή. ἄλλο δὲ, ὅλῳ τῷ σώματος καὶ τῶν χειρῶν, οἷ ἡ κιθαριστικὴ. τρίτον ἀπὸ τῶν χειρῶν μόνον. οἷ ἡ κιθαριστική. τῆς αὖ μουσικῆς ἐστὶ, ᾧ μὲν ἀπὸ τῷ σώματος μόνον. ᾧ δ' ἀπὸ τοῦ σώματος καὶ τῶν χειρῶν. τῷ δ' ἀπὸ τῶν χειρῶν μόνον. διαιρεῖται δὲ ἡ εὐγένεια, εἰς ἓξ τέτταρα. οἷ μὲν ἐκ θεῶν εἰσιν οἱ πρόγονοι καλοὶ κἀγαθοὶ καὶ δίκαιοι. τοὺς ἐκ τούτων γεγενημένους εὐγενεῖς φασὶν εἶναι. ἄλλο δὲ, ἐάν ὦσιν οἱ πρόγονοι δι' αὐτοκτονοῦντες καὶ ἀρχὴν γεγενημένοι, τοὺς ἐκ τούτων εὐγενεῖς φασὶν εἶναι. ἄλλο δὲ, ἐάν ὦσιν οἱ πρόγονοι ὀνομαστοί, οἷ ἀπὸ στρατηγίας, ἀπὸ στεφανιτῶν ἀγώνων. καὶ γοῦν τοὺς ἐκ τούτων γεγενημένους, εὐγενεῖς προσαγορεύομεν. ἄλ-

λο εἶδος· ἐπὶ αὐτὸ ἡ γλυκάλεσ· πλὴ ψυχὴν καὶ μιαλόψυχος καὶ τὸν δύμιν φασί. καὶ τῆς δύμενέασ, αὖλι κρατίση. τῆς ἀρᾶ δύμενέασ, ὁ μὶν ἀχρὸ προγόνων ἐπικιῶν. ὁ δὶ, λιωσεῶν· ὁ δὶ, εὐδύξεων· Σ' δ' ἀχρὸ τῆς αὐτοῦ καλοκαγαθίασ· ὁ κάλλος διαιρῆται εἰς ςρία· οὗ μὶν γαρ αὐτῆς ὕδιν ἐπαινητὸν. αἰ), ἡ σῷ· τῆς ὄψεως ὐμορφία. ἄλλο δὶ χρηστόν· ὅτι ὄργανον καὶ ἀσίκ καὶ τὰ ζωιαῦτα πρὸς χρῆσιν ὕδι καλά· τὰ δὶ, πρὸς νόμους καὶ ἐπιτηδεύματα καὶ τὰ ζωιαῦτα, πρὸς ὠφέλειαν ὕδι καλά· τῆ ἀρᾶ κάλλος, Σ' μὶν ὕδι πρὸς ἔπαινον, ὁ δὶ πρὸς χρῆσιν, Σ' δὶ πρὸς ὠφέλειαν· ἡ ψυχὴ διαιρῆται εἰς ςρία· Σ' μὶν γὸ αὐτῆς ὕδι λογικὸν, ὁ δὶ ἐπιθυμητικὸν, Σ' δὶ θυμικόν· τούτων δὶ, ὁ μὶν λογικὸν ὕδιν αἵλιον, τῆ βουλεύεσθαι. καὶ λογίζεσθαι καὶ διανοῆσθαι, καὶ πάντων τῶν τοιούτων· ὁ δ' ἐπιθυμητικὸν μέρος ὕδι τῆς ψυχῆς αἵλιον τῆ ἐπιθυμῆν Φασῆν καὶ τῆ πλησιάσαι, καὶ τῶν τοιούτων πάντων· Σ' δὶ θυμικὸν μέρος, αἵλιόν ὕδι τῆ θαρρῆν καὶ ἥδεσθαι καὶ λυπῆσθαι καὶ ὀργίζεσθαι· τῆς ἀρᾶ ψυχῆς ὕδι, Σ' μὶν, λογιστικόν· ὁ δὶ ἐπιθυμητικόν· Σ' δὶ θυμικόν· τῆς τελείασ ἀρετῆς εἶδη τέτταρα· οὗ μὶ φόνησις· ἄλλο δικαιοσύνη· ςρίτον σωφροσύνη. τούτων ἡ μὶν φρόνησις, αὐτίκα τῆ πράττειν ὀρθῶς τὰ πράγματα· ἡ δὶ δικαιοσύνη τῆ σὺ ταῖς κοινωνίαις καὶ τοῖς συναλλάγμασιν δικαιοπραγῆν· ἡ δὶ σωφροσύνη τῆ σὺ τοῖς κινδύνοις καὶ φοβόροις μὴ ὑβρίσαθαι ποιῆν· ἀλλὰ μένειν· ἡ δὶ σωφροσύνη τῆ κρατῆν τῶν ἐπιθυμιῶν· καὶ ὑπὸ μηδεμιᾶς ἡδονῆς δουλοῦσθαι· ἀλλὰ ἡσυχίως ζῆν· τῆς αὐτῆς ἀρᾶ, ὁ μὶν ὕδι φρόνησις· ἄλλο δικαιοσύνη· ςρίτον σωφροσύνη· ἡ ἀρχὴ διαιρῆται εἰς μέρη πέντε· οὗ μὶν εἰς Σ' κατὰ νόμον· οὗ δὶ εἰς ὁ κατὰ φύσιν· οὗ δὶ εἰς Σ' κατὰ δύναθος· τέταρτον εἰς ὁ κατὰ γένος· πέμπτον δὶ, κατὰ βίαν· οἱ οὖν αἱ πόλισιν αἴρχοντις ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἐπαινοῦσιν, κατὰ νόμον αἴρχουσιν· οἱ δὶ κατὰ φύσιν οἱ ἄρρενες, εὖ μάλιστα οἱ τοῖς αὐθρώποις ἀλλὰ καὶ οὐ τοῖς ἄλλοις ζῷοις· ἐωδὶ πολὺ γαρ τὰ ἄρρενα τῆ θηλειῶν πάντα κρύ αἴρχει· ἡ δὶ τὸ κατὰ δύναθος αἴρχή, τοιαύτη ἐςὶν, βίαν οἱ παιδαγωγοὶ τῶν παίδων αἴρχουσι· καὶ οἱ διδάσκαλοι τῶν φοιτώντων· κατὰ γένος δὶ αἴρχὴ ζωι αὐτη· τῆς λέγεται· οἷον οἱ λακεδαιμόνιοι βασιλῆς αἴρχουσιν· ἀχρὸ γὸ γένους τινὸς ἡ βασιλείασ· καὶ οὐ μακεδονία δὶ ἦν αὐτὸν τρόπον αἴρχουσι· καὶ γαρ ἐκεῖ ἀχρὸ γένους ἡ βασιλείασ καθίσταται· ἐπιδιασάμενοι ἢ παρακρουσάμενοι, αἴρχουσιν ἀκόντων τῶν πολιτῶν, ἡ τοιαύτη αἴρχὴ κατὰ βίαν λέγεται εἶναι· τῆς αἴρχῆς αἱρᾶ ἐςὶ, ὁ μὶν κατὰ νόμον. ὁ δὶ, κατὰ φύσιν· Σ' δὶ, κατὰ δύναθος· ὁ δὶ, κατὰ γένος· ὁ δὶ, κατὰ βίαν· τῆς ἐρωτορείασ εἴδη εἰσὶν ἑξ· ὅταν μὶν γαρ κιλλύωσι πολεμῆν, ἢ συμμαχῆν πρός τινα, καλεῖτι ὁ τοιοῦτον εἶδος προσροπή· ὅταν δ' ἐξιῶσι μὴ πολεμῆν μὴ δὶ συμμαχῆν, ἀλλ' ἡ συχίαν ἄγειν, ὁ τοιοῦτον εἶδός ἐςὶν ἀποσροπή· ςρίτον εἶδος τῆς ἐρωτορείασ, ὅταν τίς φάσκη· ἀδικεῖσθαι ὑπό τινος, καὶ πολλῶν κακῶν αἵλιον ἀποφαίνει, ὁ δὴ τοιοῦτον εἶδος, κατηγορία ὀνομάζεται· τέταρτον εἶδος τῆς ἐρωτορείασ, ἀπολογία καλεῖται· ὅταν ἀποφαίνη αὐτὸν μαθὸν ἀδικούμενα· μή τι ἄλλο ἄτοπον μηθὲ πράττοντα· ὁ δὴ τοιοῦτον ἀπολογίαν καλοῦσιν· πέμπτον εἶδος ἐρωτορείασ, ὅταν τις δὶ λέγη, καὶ ἀποφαίνη καλὸν κἀγαθόν· ὁ δὴ τοιοῦτον εἶδος καλεῖται ἐγκώμιον· ἕκτον εἶδος, ὅταν τις ἀποφαίνη φαῦλον· Σ' δὴ τοιοῦτον εἶδος καλεῖται ψόγος· τῆς αἱρᾶ ἐρωτορείασ ὕδι, Σ' μὶν, ἐγκώμιον, ὁ δὶ, ψόγος· Σ' δὶ, προσροπή· ὁ δὶ, ἀποσροπή· Σ' δὶ, κατηγορία· ὁ δὶ, ἀπολογία· ὁ ἐρεῶς λέγειν διαιρῆται εἰς τέτταρα· οὗ μὶν, ἃ δεῖ λέγειν· οὗ δὶ ὅσα δεῖ λέγειν· ςρίτον πρὸς οὕς δεῖ λέγειν· τέταρτον δὶ, πηνίκα λέγειν δεῖ· ἃ μὶν οὖν δεῖ λέγειν, ἃ μέλλει συμφέρειν τῷ λέγοντι καὶ ἀκούοντι· Σ' δὲ ὅσα δεῖ λέγειν, μὴ τελεῖα μὴ δὶ ἐλάττω τῶν ἱκανῶν· ὁ δὶ πρὸς οὕς δεῖ λέγειν, αὖτε πρὸς πρισβυτέρους ἁμαρτάνοντας διαλέγεται, ἁμέτερους λέγειν τοὺς λόγους διαλέγεσθαι ὡς πρισβυτέροις. αὖτε πρὸς νεωτέρους, ἁμέτερους λέγειν λόγους διαλέγεσθαι ὡς νεωτέροις· πηνίκα δὶ λέγειν ὕδι, μή τι προτέρῳ, μή τι ὑςέρῳ· εἰ δὶ μὴ διαμαρτήσεσθαι καὶ κακῶς ὁρᾶν· ἡ ὑβρισικὸν, διαιρῆται εἰς τέτταρα, ἢ

γὰρ χρήμασιν, ἢ σώμασιν, ἢ ταῖς ἐπιτηδεύσεσιν, ἢ τοῖς λόγοις. ὅταν μὲν οὖν χρήμασιν, ὅταν ὁ μὲν τῷ παρασκευάσῃ τὴν εἰς χρημάτων λόγον ἀπορῆσαι. τοῖς δὲ σώμασιν, ὅ φησιν ὁ ἄλλήλους. ὅταν παρανομούμενοι τυπτόμενοι, παραβοηθῶσιν. οἱ δὲ παιδεύοντες καὶ ἰατρεύοντες καὶ διδάσκοντες ἀγαθόν τι, οὐδὲν ταῖς ἐπιστήμαις ἀδικεῖσθαι. ὅταν δ' εἰσέλθωσιν εἰς δικαστήριον ἄλλος ἀπὸ ἄλλου βοηθὸς, καὶ λόγον τινὰ ἐπεικῆ ἀπὸ αὐτοῦ, οὗτος δὴ λόγῳ ἀδικεῖται τῆς αὖ ἀδικίας, ἢ μὲν ὅλη χρηματική. ἡ δὲ ὅλη σωματικὴ. ἡ δὲ ὅλη ἐπιστημῶν. τετάρτη ὅλη λόγων. διαιρεῖται δὲ τέλος τῶν πραγμάτων εἰς τέτταρα εἴδη. οὗ μὲν κατὰ νόμον τέλος τὰ πράγματα λαμβάνει, ὅταν ψῆφος μαχόνται, καὶ τὸ δίκαιον τελέσῃ. κατὰ φύσιν δὲ τέλος τὰ πράγματα λαμβάνει, ἥτις ἡ μοῖρα καὶ ὁ οἰκεῖος, καὶ αἱ ὧραι. κατὰ τύχην δὲ τέλος τὰ πράγματα λαμβάνει, οἷ ἡ οἰκοδομική. οἰκίαν γὰρ τις ἐπιτελεῖ. καὶ ναυπηγική, πλοῖα γάρ. καὶ τὰ τύχην δὲ γίνεται τοῖς πράγμασι τέλος, ὅταν ἄλλος καὶ μὴ ὡς ἀπὸ λαμβάνει τὰς ἀποβάσεις. τὰ τέλους ἄρα τῶν πραγμάτων. τὰ μὲν, κατὰ νόμον. τὰ δὲ, κατὰ φύσιν, τὰ δὲ κατὰ τύχην. τὰ δὲ, κατὰ τύχην ἐστίν. ἡ λωβαμις διαιρεῖται εἰς τέτταρα εἴδη. οὗ μὲν, ὃ λωβᾶται τὴν διανοίαν λογίζεσθαι καὶ ὑπονοεῖν. ἕτερον δὲ τὸ σῶμα. τοῦ πορεύεσθαι καὶ διδόναι καὶ λαμβάνειν καὶ τὰ τοιαῦτα. χρήματα, ὃ λωβᾶται πολὺ κρατοῦντων καὶ χρημάτων. ὅθεν καλεῖται πολλοῦ λωβαμνέχων βασιλεύς. τετάρτη δὲ διαίρεσις λωβάμενος, πάσχειν καὶ δι' ποιεῖν, καὶ κακῶς. οἷ ἀρρωστεῖν. καὶ παιδεύεσθαι λωβάμενα, καὶ ὑγιεῖς γίνεσθαι. καὶ πάντα τοιαῦτα. τῆς ἄρα λωβάμενος, ἡ μὲν ἕξις ἐν τῇ διανοίᾳ, ἡ δὲ ἐν τῷ σώματι. ἡ δὲ ἐν κρατοπέδῳ καὶ χρήμασιν. ἡ δὲ τῷ ποιεῖν, καὶ πάσχειν. τῆς φιλανθρωπίας ἐστὶν εἴδη τρία. οὗ μὲν, ὃ τῆς προσηγορίας γινόμενον. οἷ ἐν οἷς τινες ἂν ἐν τυχόντα. πάντα προσαγορεύουσι. καὶ πρὸ δεξιᾶς ἐμβάλλοντες, χαιρετίζουσιν. ἄλλο εἶδος, ὅταν ὡς ξενικὸς ἡ παντὶ τῷ ἀτυχοῦντι. ἕτερον εἶδός ἐστι τῆς φιλανθρωπίας, ἐν ᾧ ἐν ἀνὴρ φιλοδημοσιεύσῃ ἐστι. τῆς ἄρα φιλανθρωπίας δ' μέν ἐστι, ὃ τῆς προσαγορεύειν. τὸ δὲ, ὃ τῆς ἀποδέχεσθαι. δὲ δὲ, ὃ τοῦ ἑστιᾶν, καὶ φιλοσωματεῖν. ἡ διαιμονία διαιρεῖται εἰς πέντε μόρια. ἡ μὲν γάρ αὐτῆς ἐστιν, βουλία. ἡ δὲ, διαιθησία. καὶ ὑγεία τοῦ σώματος. χρήσιμον δὲ τυχεῖν ἐν τοῖς πράξεσι. τέταρτον δὲ εὐδοξία παρὰ τοῖς ἀνθρώποις. πέμπτον, δὲ πορεία χρημάτων, καὶ τῶν εἰς τὸν βίον χρειῶν. ἡ μὲν βούλεσις γίνεται ἐκ παιδείας, καὶ ἐκ τοῦ πολλῶν ἔμπειρον γενέσθαι. ἡ δὲ διαισθησία, ἐκ τῶν τοῦ σώματος μελῶν. οἷ, ἐάν τις ὀφθαλμοῖς ὁρᾷ, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούῃ. καὶ τῇ ῥινὶ καὶ τῷ σώματι αἰσθάνηται ὧν δεῖ αἰσθάνεσθαι. ἡ δὲ διοῦσα διαισθησία. ἡ δὲ εὐτυχία ὅταν ἐφ' ἃ σκοπῶ πράξω κατ' ὀρθὸν ἀεὶ πράττειν ἐν ἀπουσίαις. εὐδοξία δ' ἐστὶν, ὅταν τις εὖ ἀκούῃ. εὐπορεία δ' ἐστὶν, ὅταν τὰς πρὸς τὰς ἐν τῷ βίῳ χρείας οὕτως ἔχῃ, ὡς τὰ φίλους εὖ ποιῆσαι. καὶ φιλοτίμως καὶ ἀπόρως ἀπολειτουργῆσαι. ᾧ δὲ ὑπάρχει ταῦτα πάντα, οὗτος ἐστιν εὐδαίμων πολίτης. τῆς ἄρα εὐδαιμονίας ὅτι, τὸ μὲν, βούλεσις. δὲ δὲ διαισθησία καὶ ὑγεία σώματος. ἡ δὲ εὐτυχία. δὲ δὲ, εὐδοξία. ἡ δὲ, εὐπορεία. Αἱ τέχναι εἰς τρία διαιροῦνται. ἡ μὲν, πρώτη. ἡ δὲ, δευτέρα. ἡ δὲ τρίτη. πρώτη μὲν τῶν, ἡ μεταλλευτική, καὶ ὑλοτομική, παρασκευαστικαὶ γάρ εἰσιν. ἡ δὲ χαλκευτική, καὶ ἡ τεκτονική, μεταστευαστικαί εἰσιν. ἐκ μὲν γὰρ τοῦ σιδήρου ἡ χαλκευτική, ὅπλα ποιεῖ. ἡ δὲ τεκτονική, ἐκ τῶν ξύλων, αὐλοὺς καὶ λύρας. ἡ δὲ, χρυσική. οἷ ἐπωπική, τοῖς χαλινοῖς χρῆται. ἡ πολεμική, τοῖς ὅπλοις. ἡ μουσική, τοῖς αὐλοῖς καὶ τῇ λύρᾳ. τέχνης ἄρα τρία εἴδη ἐστί. δ' μέν τι πρότερον, ἡ δέ τι δεύτερον. ἡ δέ τι τρίτον. Τὰ ἀγαθὰ εἰς τέτταρα γένη διαιρεῖται. ὧν οὗ μὲν λέγομεν εἶναι ἃ νῦν ἀρετὴν ἔχοντα. ἰδέα ἀγαθόν. ἄλλο δὲ αὖ ἃ νῦν ἀρετὴν καὶ νῦν δικαιοσύνην λέγομεν ἀγαθὸν εἶναι. τρίτον δὲ, οἷ σιτία καὶ γυμνάσια τὰ πρόσφορα καὶ φάρμακα. τέταρτον δὲ φαμὲν εἶναι ἀγαθὸν οἷ αὐλητικὴν καὶ ὑποκριτικὴν καὶ τὰ τοιαῦτα. ἀγαθοῦ ἄρα τέτταρα εἴδη ἐστί. δ' μὲν, ἃ νῦν ἀρετὴν ἔχειν. ἕτερον δὲ, αὖ πάλιν ἀρετή. τρίτον δὲ, σιτία καὶ γυμνάσια. τὰ ὠφέλιμα. τέταρτον

παρὸν δι, αὐλητὴν κλῶ καὶ ὑποκριτὴν κλῶ, ἀγαθὸν λέγομεν εἶναι. τῶν ὄντων, τὰ μὲν ἔστι καλὰ, τὰ δὲ καλά· τὰ δὲ, οὐδέτερα. τούτων, καλὰ μὲν λέγομεν ταῦτα, τὰ δυνάμενα βλάπτειν ἀεί. οἷον ἀκρασίαν ἢ ἀφροσύνην ἢ ἀδικίαν καὶ τὰ τοιαῦτα· τὰ δὲ τούτοις ἐναντία ἀγαθά ἐστιν· τὰ δὲ, οἵοτε μὲν ὠφελεῖν, οἵοτε δὲ βλάπτειν. οἷς δ' περιπατεῖν καὶ δ' καθῆσθαι, ἢ ἐθίσαι, ὅλως μήτε ὠφελοῦσαι μήτε βλάπτειν δυνάμενα· ταῦτα γοῦν, οὔτε ἀγαθὰ οὔτε καλὰ ἔστιν. τῶν ἄρα ὄντων, τὰ μὲν ἀγαθὰ, τὰ δὲ καλὰ, τὰ δὲ, οὐδέτερα τούτων. Εὐνομία διαιρεῖται εἰς τρία· εὖ μὲν, ἐὰν ὦσιν οἱ νόμοι ἀστυνομίαι, δυνομίαι φαμὲν εἶναι· ἕτερον δὲ, ἐὰν τοῖς καμμίοις νόμοις ἐμμένωσιν οἱ πολῖται· μὴ εὖ φαμὲν δυνομίαν εἶναι· τρίτον δὲ, ἐὰν ὄντων τῶν νόμων καὶ τὰ δέοντα καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα χρηστῶς πολιτεύωνται, καὶ εὖ δυνομίαν, προσαγορεύομεν· τῆς δυνομίας ἄρα, εὖ μέν ἐστι, νόμους ἀστυσταίους εἶναι. ἄλλο δὲ, ἐὰν τοῖς οὖσι νόμοις ἐμμένωσι· τρίτον δὲ, ἐὰν ἴδιοι καὶ ἐπιτηδεύμασι χρηστῶς πολιτεύωνται. διαιρεῖται ἡ εὐομία εἰς τρία· ὧν εὖ μέν ἐστι, ἐὰν ὦσιν οἱ νόμοι μοχθηροὶ καὶ πρὸς ξένους καὶ πρὸς πολίτας ἕτερον δὲ, αὖ τοῖς ὑπάρχουσι μὴ πείθωνται· ἄλλο δὲ ἐὰν ὅλως μὴ ὦσι νόμοι. τῆς εὐομίας ἄρα εὖ μέν ἐστι τὸ μοχθηροὺς εἶναι τοὺς νόμους. ἄλλο δὲ ἐὰν τοῖς οὖσι μὴ πείθωνται. τρίτον, ἐὰν μὴ ὦσι νόμος. τὰ ναυτία διαιρεῖται εἰς τρία. δι ἀγαθὰ, καὶ ἐστὶ ναυτία φαμὲν εἶναι· οἷς πλὼ δικαιοσύνῃ τῇ ἀδικίᾳ· καὶ πλὼ φρόνησιν τῇ ἀφροσύνῃ, καὶ τὰ τοιαῦτα· καὶ καὶ κακοῖς ναυτία ἐστίν. δι ἀσωτία· τῇ ἀνελευθερίᾳ· καὶ τὸ ἀλίκως τρυφᾶν, τῷ δικαίως τρυφᾶν, καὶ τὰ δικαῖα καὶ κακοῖς ναυτία ἐστί· τὰ δὲ οὐδέτερα οὐδέτερα. δι πίνεσθαι τῷ πολυτελῶς· ἢ πρεσβυτέρου γὰρ καθ' αὑτὸ οὔτ' ἀγαθὸν, οὔτε καλὸν, ναυτία δέ ἐστιν. τὸ δὲ καρῦ, τῷ κούφῳ· μὴ δ' ταχὺ τῷ βραδεῖ, καὶ τὸ μέλαν τῷ λευκῷ, ὡς οὐδέτερα οὐδέτεροις ναυτία ἐστί. τ' ναυτίων ἄρα, τὰ μὲν ὡς ἀγαθὰ καὶ κακοῖς, ναυτία ἐστί· τὰ δὲ, ὡς καὶ καὶ κακοῖς. τὰ δὲ, ὡς οὐδέτερα οὐδέτερα. τῶν ἀγαθῶν, γένη εἰσὶ τρία· τὰ μὲν χαρά ἐστιν, ἑκτά· τὰ δὲ, μὴ ἑκτά· τὰ δὲ, ὑπαρκτά. τὰ μὲν οὖν ἑκτά ἐστιν ὅσα οὐδίκαιται ἔχειν. δι δικαιοσύνη καὶ ὑγίεια· μὴ ἑκτὰ δὲ, ὅσα ἔχειν μὲν, μὴ οὐδίκαιται· μεταχεῖν δὲ αὐτῶν, οὐδίκαιται. δι δ' ἀγαθὸν, ἔχειν μὲν οὐκ οὐδίκαιται· μεταχεῖν δὲ αὐτοῦ, οὐδίκαιται. ὑπαρκτὰ δὲ, ὅσα μήτε μεταχεῖν, μήτε ἔχειν οὐδίκαιται, ὑπάρχειν δὲ δεῖ, δι δ' ἀσωτὸν ἐστίν, δ' δίκαιον ἐστὶν ἀγαθόν ἐστι· μὴ ταῦτα οὔτε ἔχειν, οὔτε μεταχεῖν ἐστιν· ἀλλ' ὑπάρχειν δεῖ ἀσωτὸν δεῖ ἐστὶν καὶ δίκαιον ἐστίν. τῶν ἀγαθῶν ἄρα, τὰ μὲν, ἑκτά· τὰ δὲ, μὴ ἑκτά· τὰ δὲ, ὑπαρκτά. Ἡ συμβουλία διαιρεῖται εἰς τρία· ἔστι γὰρ αὐτῆς, οὗ μὲν, ἐκ τῶν παρεχομένων χρόνων λαμβανόμενον. οὗ δὲ ἐκ τῶν μελόντων. οὗ δὲ ἐκ τῶν ἐνεστώτων. τὰ μὲν οὖν ἀπὸ τῶν παρεχομένων, παραδείγματος· δι τὶ παθὸν λακεδαιμόνιοι πιστεύσαντες· τὰ δ' ἐκ τῶν παρόντων· δι ἀποφαίνειν τείχη ἀθηναίων. ἄλλους ἀνθρώπους, σίτου ὀλίγου· τὰ δ' ἐκ τῶν μελόντων. δι ταῖς ὑπονοίαις μὴ ἀδικεῖν τὰς προσβάσεις· ὅπως μὴ ἄοδξος ἡ ἐλᾶς γένηται, τῆς ἄρα συμβουλίας, τὰ μὲν ἔστιν ἐκ τῶν παρεχομένων. τὰ δ' ἐκ τῶν παρόντων. τὰ δ' ἐκ τῶν μελόντων. Ἡ φωνὴ διαιρεῖται εἰς δύο· οὗ μὲν αὐτῆς ἔστιν, ἔμψυχον· οὗ δὲ ἄψυχον. ἔμψυχον μὲν, ἡ τῶν ζώων φωνή· ἄψυχον δὲ, φθόγγοι, καὶ ἦχοι· καὶ τῆς τοῦ ἐμψύχου φωνῆς, ἡ μὲν ἔστιν ἐγγράμματος, ἡ δὲ, ἀγράμματος· ἐγγράμματος μὲν, ἡ τῶν ἀνθρώπων· ἀγράμματος δὲ, ἡ τῶν ζώων. τῆς ἄρα φωνῆς, ἡ μὲν ἔμψυχος. ἡ δὲ ἄψυχος. τῶν ὄντων τὰ μὲν ἔστι μόριστὰ, τὰ δὲ, ἀμόριστα· τούτων δὲ τῶν μοριστῶν, τὰ μὲν, ὁμοιομερῆ· τὰ δὲ, ἀνομοιομερῆ· ἀμερῆ μὲν οὖν ἔστιν, ὅσα μὴ ἔχειν διαίρεσιν, μὴ δὲ ἐκ πινος σύγκειται. οἷον, ἥ τε μονὰς καὶ ἡ στιγμὴ καὶ ὀφθόγγος· μόριστὰ δὲ, ὅσα ἐκ πινος σύγκειται. οἷον αἵτε συλλαβαὶ καὶ συμφωνίαι καὶ ζῷα· καὶ ὕδωρ· καὶ χρυσὸς, καὶ ὁμοιομερῆ μὲν, ὅσα ὑφ' ὁμοίων σύγκειται, καὶ μηδὲν διαφέρει δ' ὅλον τοῦ μέρους ἐν μὴ τῷ σμικρῷ εἶναι. οἷον δ' ὕδωρ· καὶ ὁ χρυσὸς· καὶ πανὸς τυχὸν καὶ δ' τοιοῦτον· ἀνομοιομερῆ δὲ, ὅσα ὑφ' ἀνομοίων μερῶν σύγκειται· οἷον οἰκία καὶ τὰ ὁμοιο-

τα. τῶν ὄντων αὖ, τα μὲν ἔστι μόριστά. τα δὲ, ἀμόρ-
φωτα. τῶν δὲ μορίστων, τα μὲν ὁμοιο-
μόρφη, τα δὲ, ἀνομοιομόρφα. τῶν ὄντων, τα μὲν ἔστι καθ' ἑαυτά. τα δὲ, πρός τι λέ
γεται. τα μὲν οὖν καθ' ἑαυτα λεγόμενά ἐστιν, ὅσα ἐν τῇ ὁρμωνείᾳ μηδενὸς προσδεῖ-
ται. ταῦτα δ' αὖ ἐστι, δοῦλος, ἄνθρωπος, ἵππος, καὶ τα ἄλλα ζῷα. ζύγων γαρ οὐδὲν δεῖ
ὁρμωνείας χωρὶς. τῶν δὲ πρός τι λεγομένων, ὅσα προσδεῖταί τινος ὁρμωνείας. δεῖ δὲ
μείζου τίνος καὶ ἐλάττονος, τίνος καὶ ἴσου ἡμίλλιον. καὶ τα τοιαῦτα. τό τε γαρ μεῖζον,
ἐλάττονός ἐστι μεῖζον. καὶ ἐλαττον, μείζονός ἐστι. τῶν ὄντων αὖ, τα μὲν αὐτα καθ'
αὐτα λέγεται. τα δὲ πρός τι. ὧδε καὶ τα πρῶτα διήρει κατα ἀρι-
στοτέλη. γένοιτ' δὲ καὶ ἄλλος πλάτων φιλόσοφος ἐρόδιος.
μαθητὴς παναιτίου. καθὰ φησὶ σέλευκος ὁ γραμμα-
τικὸς, οὐ πρώτῳ τῶδι φιλοσοφίας. καὶ
ἄλλος τῶδι παντικός. μαθητὴς ἀ-
ριστοτέλους. καὶ ἕτερος πρα-
ξιφάνους. καὶ ὁ τῆς ἀρ-
χαίας κωμῳ-
δίας ποιη-
τής.

ΤΕΛΟΣ.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ, ΔΙΑΛΟΓΟΙ.

ΕΥΘΥΦΡΩΝ, Η ΠΕΡΙ ΟΣΙΟΥ. ΠΕΙΡΑΣΤΙΚΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ.
ΕΥΘΥΦΡΩΝ. ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

UNIVERSIDAD … BIBLIOTECA … DERECHO

ΕΥ. Τί νεώτερον ὦ σώκρατες γέγονεν. ὅτι σὺ τὰς ἐν λυκείῳ καταλιπὼν διατριβὰς, ἐνθάδε νῦν διατρίβεις περὶ τὴν τοῦ βασιλέως στοάν. οὐ γάρ που καὶ σοὶ δίκη τις οὖσα τυγχάνει πρὸς τὸν βασιλέα, ὥσπερ ἐμοί. ΣΩ. Οὔτοι δὴ ἀθηναῖοί γε ὦ εὐθύφρον δίκην αὐτὴν καλοῦσιν, ἀλλὰ γραφήν. ΕΥ. Τί φής. γραφὴν σέ τις ὡς ἔοικε γέγραπται. οὐ γάρ που ἐκεῖνό γε καταγνώσομαι, ὡς σύ γε ἕτερον. ΣΩ. Οὐ γὰρ οὖν. ΕΥ. Ἀλλὰ σὲ ἄλλος. ΣΩ. Πάνυ γε. ΕΥ. Τίς οὗτος. ΣΩ. Οὐδ᾽ αὐτὸς πάνυ τοι γιγνώσκω ὦ εὐθύφρον τὸν ἄνδρα. νέος γάρ τίς μοι φαίνεται καὶ ἀγνώς. ὀνομάζουσι μέντοι αὐτὸν ὡς ἐγᾦμαι μέλιτον. ἔστι δὲ τὸν δῆμον πιτθεύς, εἴ τιν᾽ ἐν νῷ ἔχεις πιτθέα μέλιτον. οἷον τετανότριχα, καὶ οὐ πάνυ εὐγένειον, ἐπίγρυπον δέ. ΕΥ. Οὐκ ἐννοῶ ὦ σώκρατες. ἀλλὰ δὴ, τίνα γραφήν σε γέγραπται. ΣΩ. Ἥντινα; οὐκ ἀγεννῆ ἔμοιγε δοκεῖ. τὸ γὰρ νέον ὄντα τοσοῦτον πρᾶγμα ἐγνωκέναι, οὐ φαῦλόν ἐστιν. ἐκεῖνος γὰρ ὥς φησιν, οἶδε τίνα τρόπον οἱ νέοι διαφθείρονται, καὶ τίνες οἱ διαφθείροντες αὐτούς. καὶ κινδυνεύει σοφός τις εἶναι, καὶ τὴν ἐμὴν ἀμαθίαν κατιδὼν, ὡς διαφθείροντος τοὺς ἡλικιώτας αὐτοῦ, ἔρχεται κατηγορήσων ὥσπερ πρὸς μητέρα πρὸς τὴν πόλιν. καὶ φαίνεταί μοι τῶν πολιτικῶν μόνος ἄρχεσθαι ὀρθῶς. ὀρθῶς γάρ ἐστι τῶν νέων πρῶτον ἐπιμεληθῆναι, ὅπως ἔσονται ὅτι ἄριστοι. ὥσπερ γεωργὸν ἀγαθὸν τῶν νέων φυτῶν εἰκὸς πρῶτον ἐπιμεληθῆναι, μετὰ δὲ τοῦτο καὶ τῶν ἄλλων. καὶ δὴ καὶ μέλιτος ἴσως πρῶτον μὲν ἡμᾶς ἐκκαθαίρει τοὺς τῶν νέων τὰς βλάστας διαφθείροντας, ὥς φησιν. ἔπειτα μετὰ τοῦτο δῆλον ὅτι τῶν πρεσβυτέρων ἐπιμεληθεὶς, πλείστων καὶ μεγίστων ἀγαθῶν αἴτιος τῇ πόλει γενήσεται. ὥστε τὸ εἰκὸς συμβῆναι, ἐκ τοιαύτης ἀρχῆς ἀρξαμένῳ. ΕΥ. Βουλοίμην ἂν ὦ σώκρατες, ἀλλ᾽ ὀρρωδῶ μὴ τοὐναντίον γένηται. ἀτεχνῶς γάρ μοι δοκεῖ ἀφ᾽ ἑστίας ἄρχεσθαι κακουργεῖν τὴν πόλιν, ἐπιχειρῶν ἀδικεῖν σέ. καί μοι λέγε τί καὶ ποιοῦντά σέ φησι διαφθείρειν τοὺς νέους. ΣΩ. Ἄτοπα ὦ θαυμάσιε ὡς οὕτω γ᾽ ἀκοῦσαι. φησὶ γὰρ ποιητὴν εἶναί με θεῶν. καὶ ὡς καινοὺς ποιοῦντα θεούς, τοὺς δ᾽ ἀρχαίους οὐ νομίζοντα, ἐγράψατο τούτων αὐτῶν ἕνεκα ὥς φησι. ΕΥ. Μανθάνω ὦ σώκρατες, ὅτι δὴ σὺ τὸ δαιμόνιον φὴς σαυτῷ ἑκάστοτε γίγνεσθαι. ὡς οὖν καινοτομοῦντος περὶ τὰ θεῖα, γέγραπται ταύτην τὴν γραφήν. καὶ ὡς διαβαλῶν δὴ ἔρχεται εἰς τὸ δικαστήριον. εἰδὼς ὅτι εὐδιάβολα τὰ τοιαῦτα πρὸς τοὺς πολλούς. καὶ ἐμοῦ γάρ τοι ὅταν τι λέγω ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ περὶ τῶν θείων προλέγων αὐτοῖς τὰ μέλλοντα, καταγελῶσιν ὡς μαινομένου. καίτοι οὐδὲν ὅ, τι οὐκ ἀληθὲς εἴρηκα ὧν προεῖπον. ἀλλ᾽ ὅμως φθονοῦσιν ἡμῖν πᾶσι τοῖς τοιούτοις, ἀλλ᾽ οὐδὲν αὐτῶν χρὴ φροντίζειν, ἀλλ᾽ ὁμόσε ἰέναι. ΣΩ. Ὦ φίλε εὐθύφρον. ἀλλὰ τὸ μὲν καταγελασθῆναι, ἴσως οὐδὲν πρᾶγμα. ἀθηναίοις γάρ τοι ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, οὐ σφόδρα μέλει, ἄν τινα δεινὸν οἴωνται εἶναι. μὴ μέντοι διδασκαλικὸν τῆς αὐτοῦ σοφίας. ὃν δ᾽ ἂν, καὶ ἄλλους οἴωνται ποιεῖν τοιούτους, θυμοῦνται. εἴτ᾽ οὖν φθόνῳ ὡς σὺ λέγεις, εἴτε δι᾽ ἄλλο τι. τούτου πέρι ὅπως ποτὲ πρὸς ἐμὲ ἔχουσιν, οὐ πάνυ ἐπιθυμῶ πειραθῆναι. ἴσως γὰρ σὺ μὲν δοκεῖς σπάνιον σεαυτὸν παρέχειν. καὶ διδάσκειν οὐκ ἐθέλειν τὴν σεαυτοῦ σοφίαν. ἐγὼ δὲ φοβοῦμαι μὴ ὑπὸ φιλανθρωπίας δοκῶ αὐτοῖς ὅ, τι περ ἔχω ἐκκεχυμένως παντὶ ἀνδρὶ λέγειν. οὐ μόνον ἄνευ μισθοῦ, ἀλλὰ καὶ προστιθεὶς ἂν, ἡδέως εἴ τίς μου ἐθέλει ἀκούειν. εἰ μὲν οὖν ὃ νῦν

δὴ ἔλιγον μέλοιέ μου καὶ παγκαλῶς ὥστε σὺ φὴς σωτῆ, οὐδὲν αὖ εἶναι δεῖς παίζοντας καὶ γελῶντας ὦ τῷ δικαστηρίῳ διαγωνεῖν. εἰ δὲ σπουδάσονται, τῆ τ' ἤδη ὅπη ἀποβήσεται, ἄδηλον πολλοῦ ἡμῖν τοῖς μάντεσιν. ΕΥ. Ἀλλ' οὐδὲν ἴσως ἔσται ὦ σώκρατες πρᾶγμα, ἀλλὰ σύ τε καὶ τὰ νοῦν ἀγωνιῆ πρὸ πολλοῦ. δίμαι δὲ καὶ ἐμὲ πρὸ ἐμοῦ. Σω. Ἔστι δὲ δὴ σοι ὦ εὐθύφρον, τίς ἡ δίκη. φεύγεις αὐτὸν, ἢ διώκεις. ΕΥ. Διώκω. Σω. Τίνα. ΕΥ. Ὃν διώκων αὖ δοκῶ μαίνεσθαι. Σω. Τί δὲ πτερόν σε διώκεις. ΕΥ. Πολλοῦ γε δεῖ πτεσθαι ὅγε δὴ τυγχάνει ὢν δὲ μάλα πρεσβύτης. Σω. Τίς οὗτος. ΕΥ. Ὁ ἐμὸς πατήρ. Σω. Ὁ σὸς ὦ βέλτιστε. ΕΥ. Γαῦ μὲν οὖν. Σω. Ἔστι δὲ δὴ τί ἐγκλημα καὶ τίνος ἡ δίκη. ΕΥ. Φόνου ὦ σώκρατες. Σω. Ἡράκλεις. ἆρα ὦ εὐθύφρον ἀγνοεῖται ὑπὸ τῶ πολλῶν ὅπη ποτὲ ὀρθῶς ἔχει. οὐ γὰρ οἶμαί γε τῆ ἐπιτυχόντος εἶναι ὀρθῶς αὐτὸ πρᾶξαι. ἀλλὰ πόρρω που ἤδη σοφίας ἐλαύνοντος. ΕΥ. Πόρρω μέντοι νὴ δία ὦ σώκρατες. Σω. Ἔστι δὲ τῶν οἰκείων τίς ὁ τεθνεὼς ὑπὸ τῆ σοῦ πατρός. ἢ δηλαδή. οὐ γὰρ αὖ που ὑπό γε ἀλλοτρίου ἐπέξιμεν τῷ πατρὶ φόνου αὐτῷ. ΕΥ. Γελοῖον ὦ σώκρατες ὅτι οἴει τί διαφέρειν ἢ τι ἀλλότριος ἢ τι οἰκεῖος ὁ τεθνεώς. ἀλλ' ἐκεῖνο μόνον δεῖ φυλάττειν εἴτε οὐ δίκη ἔκτεινεν ὁ κτείνας, εἴτε μή. καὶ εἰ μὲν οὐ δίκη, ἐᾶν. εἰδὲ μὴ, ἐπεξιέναι. εἰ δὲ πατρὶ ὁ κτείνας συνίστιός σοι καὶ ὁμοτράπεζος ἦ. ἴσον γὰρ τὸ μίασμα γίνεται, ἐὰν ξυνῆς τῷ τοιούτῳ ξυνειδὼς. καὶ μὴ ἀφοσιοῦς σεαυτόν τε τῆ ἐκεῖνον τῆ δίκη ἐπιέναι. ἐπεὶ τί ἔ, γε ἀποθανὼν, πλάττης ὡς ἐμός. καὶ ὡς ἐγκοτοῦμεν οὐ τῆ νάξῳ, ἐξηπτυον ἐκεῖ παρ' ἡμῖν. παροινήσας οὖν καὶ ὀργισθεὶς τῶν οἰκετῶν τινὶ τῶν ἡμετέρων ἀποσφάττει αὐτόν. ὁ οὖν πατὴρ σου δήσας τὸν πόδας καὶ τὰς χεῖρας αὐτῆ, καταβαλὼν εἰς τάφρον τινὰ, πέμπει ἄνδρα ἄσσον πυνθόμενον τῆ ἐξηγητοῦ ὅ, τι χρὴ ποιεῖν. οὐ δὲ ἐυτῷ τῷ χρόνῳ τῆ δεδεμένου ὀλιγώρει τε καὶ μέλει, ὡς ἀνοσιοφόνου. καὶ οὐδὲν ὄν πρᾶγμα εἰ καὶ ἀποθάνοι. ὅπερ οὖν καὶ ἔπαθεν. ὀλίγα γὰρ λιμοῦ κἠρίγους καὶ τῶν δεσμῶν, ἀποθνήσκει πρὶν ἦν ἄγγελον παρὰ τῆ ἐξηγητῆ ἀφικέσθαι. ταῦτα δὴ οὖν καὶ ἀγανακτεῖ ὅ, τε πατὴρ καὶ οἱ ἄλλοι οἰκεῖοι ὅτι ἕνεκα τῆ ἀνοσιοφόνου, τῷ πατρὶ φόνος ἐπέξεισι. οὔτε ἀποκτείναντι ὡσφασιν ἐκεῖνοι, οὔτ' εἰ ὅτι μάλιστ' ἀπέκτεινεν, ἀνοσιοφόνου γε ὄντος τῆ ἀποθανόντος, οὐ δεῖν φροντίζειν ὑπὲρ τῆ τοιούτου. ἀόσιον γὰρ εἶναι τὸν υἱὸν πατρὶ ἐπεξιέναι, καίτοι εἰδότες ὦ σώκρατες τὸ θεῖον. ὡς ἔχει τῆ ὁσίου τε πρὸς καὶ τοῦ ἀνοσίου. Σω. Σὺ δὲ δὴ πρὸς Διὸς ὦ εὐθύφρον οὕτω σοὶ ἀκριβῶς οἴει ἐπίστασθαι περὶ τῶν θείων ὅπη ἔχει. καὶ τῶν ὁσίων τε καὶ ἀνοσίων, ὥς τε τούτων οὕτω πραχθέντων ὡς σὺ λέγεις οὐ φεύξῃ, δικαζόμενος τῷ πατρὶ ὅπως μὴ αὖ σὺ ἀνόσιον πρᾶγμα τυγχάνῃς πράττων. ΕΥ. Οὐδὲν γοῦν αὖ μοι ἔφιλος ὦ σώκρατες εἴη. οὐδέ τω αὖ διαφέροι εὐθύφρων τ' πολλῶν ἀνθρώπων, ἀ μὴ τὰ τοιαῦτα πάντα ἀκριβῶς εἰδείη. Σω. Ἐμὲ οὖν μοι ὦ θαυμάσιε εὐθύφρον κράτιστόν ἐστι μαθητῆ σῷ γενέσθαι. καὶ πρὸ τῆς γραφῆς τῆς πρὸς μέλητον αὐτὰ ταῦτα προσκαλεσάμενος αὐτὸν λέγοντα, ὅτι ἴσως καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ τὰ θεῖα πάντα ἐπιστάμην ἀκριβῶς εἰδέναι. καὶ νυνὶ ἐπειδή με ἐκεῖνος αὐτοσχεδιάζοντά φησι καὶ καινοδαιμονῶντα περὶ τῶν θείων ἐξαμαρτάνειν, μαθητὴς γίγνομαι σός. καὶ εἰ μὲν ὦ μέλιτε φαίμεν αὖ, εὐθύφρονα ὁμολογεῖς σοφὸν εἶναι τὰ τοιαῦτα, καὶ ὀρθῶς νομίζειν, καὶ ἐμὲ ἡγεῖσθαι, καὶ μὴ διώκειν. εἰ δὲ μή, ἐκείνῳ τῷ διδασκάλῳ λάχε πρότερον ἢ ἐμοί. ὡς τοὺς πρεσβυτέρους διαφθείροντι ἐμέ τε καὶ τὸν αὐτοῦ πατέρα. ἐμὲ μὲν, διδάσκοντι. ἐκεῖνον δὲ, νουθετοῦντι καὶ κολάζοντι. καὶ ἐὰν μή μοι πείθηται μᾶλλον δὲ ἀφίξῃ τῆς δίκης ἢ αὐτὸ ἐμοῦ γράψασθαί σε, αὐτὰ ταῦτα λέγειν ὦ τῷ δικαστηρίῳ ἅ περ καλούμενον αὐτόν. ΕΥ.

Ναὶ μὰ δία ὦ σώκρατες ἀρκεῖ μοι ἐπιχειρήσειν γράφεσθαι, θύρασι μ' αὖ, ὡς δίμαι ὅπη σαθρός ἐστι. καὶ πολὺ αὖ, ἡμῖν πρότερον πρὸ ἐκείνου λόγος γένοιτο ὦ τῷ δικαστηρίῳ, ἢ πρὸ ἐμοῦ. Σω. Καίτοι σοί γε ὦ φίλε ἐταῖρε, ταῦτα γιγνώσκων μαθητὴς ἐπιθυμῶ γενέσθαι σός. εἰδὼς ὅτι καὶ ἄλλος πού τις καὶ ὁ μέλιτος οὗτος, σὲ μὲν οὐδὲ

δοκεῖ

δικῆ ὀρεῖ. ἐμὲ δὲ οὕτως ἐξίας ἀπεχῶς καὶ ῥᾳδίως καταπτῆναι, ὥστε ἀσεβείας γράψασθαι. καὶ οὖν πρὸς σοῦ λέγομαι ὁ ταῦτα σοφῶς εἰδέναι διϊσχυρίζου. ποῖον δή τι φὴς εἶναι καὶ τὸ ὅσιον καὶ τὸ ἀνόσιον, καὶ περὶ φόνου καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ἵν' ἀνταυτὸν ἔχῃν ὑπάλληλα πράξει τὸ ὅσιον αὖ καὶ αὐτῷ, καὶ τὸ ἀνόσιον αὖ, τῷ μὲν ὁσίῳ παντὶ ὅσιον εἶναι καὶ αὖ τῷ ὁμοίῳ, καὶ ἔχον μίαν τινὰ ἰδέαν κατὰ τὸ ἀνοσιότητα πᾶν ὅ, τι περ ἂν μέλλει ἀνόσιον εἶναι. Εὐ. Γάστως δή που ὦ σώκρατες. Σω. λέγε δὴ τί φὴς εἶναι τὸ ὅσιον, καὶ τί τὸ ἀνόσιον. Εὐ. λέγω δὴ οὖν ὅτι τὸ μὲν ὅσιόν ἔστιν ὅ περ ἐγὼ ποιῶ τῷ ἀδικοῦντι ἢ περὶ φόνους, ἢ περὶ ἱερῶν κλοπὰς, ἢ τἄλλα τὰ τοιαῦτα ὁπόσα ἂν πράττοντα ἐπιχειρῇ, ἐάν τε πατὴρ ὢν τυγχάνῃ. ἐάν τε μήτηρ. ἐάν τε ἄλλος ὁστισοῦν. τὸ δὲ μὴ ἐπιχειρεῖν, ἀνόσιον. ἐπεὶ ὦ σώκρατες θήκασι ὡς μάλα σοι ἐρῶ τεκμήριον τῷ νόμῳ ὃ τι οὕτως ἔχει, ὃ καὶ ἄλλοις ἔφην ἥδη εἶπον. ὅτι ταῦτα ὀρθῶς ἂν, εἰ οὕτω γιγνόμενα, μὴ ἐπιτρέπειν τῷ ἀσεβοῦντι μὴ δίκην οὐχὶ τιννύειν ὧν. αὐτοὶ δ' οἱ ἄνθρωποι τυγχάνουσι νομίζοντες θεὸν μέγα τὸν θεὸν ἄριστον καὶ δικαιότατον. καὶ οὗτοι ὁμολογοῦσι θεὸν αὖ τοὺς ὑεῖς κατὰ πίνον οὐκ ἀποκτεῖναι καὶ ἐκεῖνόν γε αὖ τὸν αὖ τοῦ πατέρα κτεμεῖν δίκην τοῦτον ἀδικοῦντα. ἐμοὶ δὲ χαλεπαίνουσιν ὅτι τῷ πατρὶ ἐπεξέρχομαι ἀδικοῦντι. καὶ οὕτως αὐτοὶ ἑαυτοῖς τὰ ἐναντία λέγουσι περί τε τῶν θεῶν, καὶ περὶ ἐμοῦ. Σω. Ἆρά γε ὦ εὐθύφρον, τοῦτ' ἔστιν οὗ οὕνεκα ἐγὼ γραφὴν φεύγω. ὅτι τὰ τοιαῦτα ἐπειδάν τις περὶ θεῶν λέγῃ δυσχερῶς πως ἀποδέχομαι. δι' ἃ δὴ ὡς ἔοικε φήσει τις με ἐξαμαρτάνειν. ναὶ οὖν εἰ καὶ σοὶ ταῦτα σαφῶς δοκεῖ περὶ οὗ σοῦ περὶ τῶν τοιούτων, ἀνάγκη δὴ ὡς ἔοικε καὶ ἐμοὶ ἐνδέχεσθαι. τί γὰρ καὶ φήσομεν ἡμᾶς καὶ αὖτοὶ ὁμολογοῦμεν περὶ αὐτῶν μηδὲν εἰδέναι. ἀλλά μοι εἰπὲ πρὸς φιλίου. σὺ ὡς ἀληθῶς ἡγῇ ταῦτα γεγονέναι οὕτως; Εὐ. καὶ ἔτι γε τούτων θαυμασιώτερα ὦ σώκρατες ἃ οἱ πολλοὶ οὐκ ἴσασι. Σω. καὶ πόλεμον ἄρα ἡγῇ σὺ εἶναι τῷ ὄντι αὖ τοῖς θεοῖς πρὸς ἀλλήλους καὶ ἔχθρας δεινὰς καὶ μάχας. καὶ ἄλλα τοιαῦτα πολλὰ ἃ ἡμεῖς ἡγούμεθα ποιήματα, καὶ ὑπὸ τῶν ποιητῶν, καὶ ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν γραφέων. τόν τε ἄλλον ἱερὰ ἡμῖν κατὰ πολλὰ ποικίλλεται. καὶ δὴ καὶ τοῖς μεγάλαις παναθηναίοις ὁ πέπλος μεστὸς τῶν τοιούτων ποικιλμάτων εἰσάγεται εἰς τὴν ἀκρόπολιν. ταῦτα ἀληθῆ φῶμεν εἶναι ὦ εὐθύφρον. Σω. μὴ μόνα γε ὦ σώκρατες, ἀλλ' ὅπερ ἄρτι εἶπον καὶ ἄλλα σοι ἐρῶ πολλὰ ἔτι περὶ βουλήσομαι περὶ τῶν θείων διηγήσομαι. ἃ σὺ ἀκούων δῆλον ὅτι ἐκπλαγήσῃ. Σω. Οὐκ αὖ, θαυμάζομαι. ἀλλὰ ταῦτα μέν μοι εἰσαῦθις ἐπὶ σχολῆς διηγήσῃ. νῦν δὲ ὅπερ ἄρτι σε ἠρόμην, πειρῶ σαφέστερόν με ἐκπεῖν. οὐ γάρ με ὦ ἑταῖρε τὸ πρότερον ἱκανῶς ἐδίδαξας ὃ φῂς τὸ ὅσιον ὄν, τί ποτε ἔστι. ἀλλά μοι ἔφης ὅτι ὅσιον τυγχάνει ὂν ὅσιον ὄν, ὃ σὺ ναὶ ποιεῖς φόνου ἐπιόντι τῷ πατρί. Εὐ. καὶ ἀληθῆ γε ἔλεγον ὦ σώκρατες. Σω. Ἴσως. ἀλλὰ γοῦν ὦ εὐθύφρον καὶ ἄλλα πολλὰ φῂς εἶναι ὅσια. Εὐ. καὶ γοῦν ἔστι. Σω. μέμνησαι οὖν ὅτι οὐ τοῦτό σοι ἐδεκελεύομεν εἴ τι ἓν μοι ἐδίδαξαι τῶν πολλῶν ὁσίων. ἀλλ' ἐκεῖνο αὐτὸ τὸ εἶδος, ᾧ πάντα τὰ ὅσια ὅσιά ἐστιν. ἐφάνη γοῦν που μία τις ἰδέα τὰ ἀνόσια ἀνόσια εἶναι. καὶ τὰ ὅσια ὅσια. ἢ οὐ μεμνησθαι; Εὐ. Ἔγωγε. Σω. Ταύτην τοίνυν με αὐτὴν δίδαξον τὴν ἰδέαν τίς ποτ' ἐστὶν, ἵνα εἰς ἐκείνῃ ἀποβλέπων, καὶ χρώμενος αὐτῇ παραδείγματι, ὃ μὲν ἂν, τοιοῦτον ᾖ, ἓν ἂν ἢ σὺ ἢ ἄλλος τις πράττῃ φῶ ὅσιον εἶναι. ἐὰν δὲ μὴ τοιοῦτον, μὴ φῶ. Εὐ. Ἀλλ' εἰ οὕτω βούλει ὦ σώκρατες, καὶ οὕτω σοι φράσω. Σω. Ἀλλὰ μὴν βούλομαί γε. Εὐ. Ἔστι τοίνυν τὸ μὲν τοῖς θεοῖς προσφιλὲς, ἔστι δὲ καὶ τὸ προσφιλὲς, ἀνόσιον. Σω. Γαγμάλως ὦ εὐθύφρον καὶ ὡς ἐπὶ ἐζήτηκας ἃ πάρεσκευάσαι, οὕτω νῦν ἀπόκρινου. εἰ μέν τοι ὡς ἀληθῶς, ἔστιν οὕτω δίδαξον. ἀλλὰ σὺ δὴ λοιπὸν ἐπιποδίλαξεις ὡς ἔστιν ἀληθῆ λέγεις. Εὐ. Γαῦ μὲν οὖν. Σω. Φῶμεν δὴ ἐπισκοπῶμεθα τί λέγομεν. τὸ μὲν θεοφιλὲς τε καὶ ὁ θεοφιλὴς ἀνὴρ ὅσιος. τὸ δὲ θεομισὲς καὶ ὁ θεομισὴς, ἀνόσιος. οὐ ταὐτὸν ἔστιν. ἀλλὰ τὸ ἐναντιώτατον τοῦ ὁσίου τῷ ὁσίῳ, οὐχ οὕτως; Εὐ. Οὕτω μὲν οὖν. Σω. Καὶ δοκεῖ φαίνεται

ἐρῶσθαι. Εὐ. Δοκῶ ὦ Σώκρατες. εἴρηται γοὖν. Σω. Οὐκοῦν καὶ ὅτι στασιάζουσιν οἱ θεοὶ πρὸς ἀλλήλους καὶ διαφέρονται ἀλλήλοις ὦ βέλτιστε ἐστὶν ἃ αὐτοῖς πρὸς ἀλλήλους καὶ ἔχθρα εἴρηται; Εὐ. Εἴρηται γοὖν. Σω. Ἔχθραι δὲ καὶ ἔριδες ὦ ἄριστε περὶ τίνων διαφορὰ ποιεῖ, ὧδε δὲ σκοπῶμεν. ἆρα εἴ τι διαφερόμεθα ἐγὼ τε καὶ σὺ περὶ ἀριθμοῦ ὁπότερα πλείω, ἢ περὶ τούτων διαφορὰ ἔχθρους ἄν, ἢ μᾶς ποιῇ καὶ ὀργίζεσθαι ἀλλήλοις, ἢ ὧδε λογισάμενοι ἐλθόντες περί γε τοιούτου, ταχὺ ἂν ἀπαλλαγείημεν; Εὐ. Παίγε. Σω. Οὐκοῦν καὶ περὶ τοῦ μείζονος καὶ τοῦ ἐλαττόνος, εἰ διαφερόμεθα, ὧδε ἰόντες, ταχὺ παυσαίμεθ' ἄν, τῆς διαφορᾶς. Εὐ. Ἔστι ταῦτα. Σω. Καὶ ἐπί γε τὴν ἰσότητα ἐλθόντες ὡς ἐγῷμαι περὶ τοῦ βαρυτέρου τε καὶ κουφοτέρου διακριθείημεν ἄν. Εὐ. Πῶς δ' οὔ. Σω. Περὶ τίνος δὴ διαιτησόμενοι, εἰ ὧδε τὰ κείσε οὐ διαμένοι ἀφικόμενοι, ἐχθροί τε ἄν, ἀλλήλοις ἔσμεν καὶ ὀργιζοίμεθα. ἴσως οὖν πρόχειρόν σοι ὄζει. ἀλλ' ἐμοῦ λέγοντος σκόπει· εἰ τὰ δίκαια τό, τε μέτριον καὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ καλὸν καὶ αἰσχρὸν· καὶ ἄλλα ἆθρει. ἆρ' οὐ ταῦτά ἐστι περὶ ὧν διαιτησόμενοι οὐ διαμένοιεν ἱκανῶν κρίσιν αὐτὸ ἐλθεῖν, ἐχθροὶ ἀλλήλοις γιγνόμενοι ὅταν γιγνώμεθα, καὶ ἐγὼ καὶ σὺ καὶ οἱ ἄλλοι ἅπαντες. Εὐ. Ἀλλ' ἔστιν αὕτη ἡ διαφορὰ ὦ Σώκρατες καὶ περὶ τούτων. Σω. Τί δέ; οἱ θεοὶ ὦ βέλτιστε οὐκ ἂν πρός τι διαφέροιντο δι' αὐτὰ ταῦτα διαφέρειν τ' ἄν. Εὐ. Πολλὴ ἀνάγκη. Σω. Καὶ τῶν θεῶν ἄρα ὦ γενναῖε βέλτιστε ἄλλοι ἄλλα δίκαια ἡγοῦνται καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον. καὶ καλὰ καὶ αἰσχρά· καὶ ἀγαθὰ καὶ κακά· οὐ γὰρ ἂν που ἐστασίαζον ἀλλήλοις, εἰμὴ περὶ τούτου διεφέροντο. ἦ γάρ; Εὐ. Ὀρθῶς λέγεις. Σω. Οὐκοῦν ἅπερ καλὰ ἡγοῦνται ἱκανοί καὶ ἀγαθὰ καὶ δίκαια, ταῦτα καὶ φιλοῦσι· τὰ δὲ ἐναντία τούτων, καὶ μισοῦσιν; Εὐ. Παίγε. Σω. Ταῦτα δέ γε ὡς σὺ φῂς οἱ μὲν, δίκαια ἡγοῦνται· οἱ δ', ἄδικα. περὶ ἃ καὶ ἀμφισβητοῦντες, στασιάζουσί τε καὶ πολεμοῦσιν ἀλλήλοις. ἆρ' οὐχ οὕτως; Εὐ. Οὕτω. Σω. Ταὐτὰ ἄρα ὡς ἔοικε μισεῖται ὑπὸ τῶν θεῶν καὶ φιλεῖται. καὶ θεομισῆ τε καὶ θεοφιλῆ ταὐτ' ἂν, εἴη. Εὐ. Ἔοικε. Σω. Καὶ ὅσια ἄρα καὶ ἀνόσια τὰ αὐτὰ ἄν, εἴη ὦ βέλτιστε τούτῳ γε τῷ λόγῳ. Εὐ. Κινδυνεύει. Σω. Οὐκ ἄρα ὃ ἐρόμην ἀπεκρίνω ὦ θαυμάσιε. σὺ δ' οὐδὲν γε ἠρώτων ὃ τυγχάνει ταὐτὸν ὂν ἑσόν τε καὶ ὁσιόν· ἀλλ' εἴ θεομίλες ἔσται καὶ θεομισὲς ὄζειν ὡς ἔοικεν. ὥστε ὦ βέλτιστε, ὃ σὺ νῦν ποιεῖς τὸν πατέρα κολάζων, οὐδὲν θαυμαστὸν εἰ τοῦτο σπουδῇ μὲν δὴ προσφιλὲς ποιεῖς· ἔργῳ δὲ κρίνῳ καὶ ἔργῳ σκέψῃ, ἐχθρόν· καὶ ἔργῳ μὲν τὸ φαῦλον, φίλον· τῇ δὲ ἀληθείᾳ ἐχθρόν. καὶ εἴ τις ἄλλος θεῶν ἕτερος ἑτέρῳ διαφέρεται ἢ αὖ καὶ κἀκείνοις κατὰ ταὐτά. Εὐ. Ἀλλ' οἶμαι ὦ Σώκρατες τοῦτό γ' οὐ τοῦ τῶν θεῶν οὐδενὸς ἕτερον ἑτέρῳ διαφέρεσθαι. ὡς οὐ δεῖ δίκην διδόναι ἐκεῖνον, ὃς ἂν ἀδίκως τινὰ ἀποκτείνῃ. Σω. Τί δ' αἰθρώπων ὦ εὐθύφρον ὅστις τινὸς ἀκούσας ἀμφισβητοῦντος, ὡς ἠν ἀδίκως ἀποκτείναντα ἢ ἄλλο ἀδίκως πεποιῦντα ὁτιοῦν ἃ δεῖ δίδόναι δίκην; Εὐ. Οὐδὲν μὲν οὖν ταύτοντα ταῦτα ἀμφισβητοῦντες καὶ ἄλλοθι οὐ τοῖς δικαστηρίοις. ἀδικοῦσι δ' πάμπολλα, πάντα ποιοῦσι λέγουσι, φεύγοντες τὸν δίκην. Σω. Ἦ καὶ ὁμολογοῦσιν ὦ εὐθύφρον ἀδικεῖν· καὶ ὁμολογοῦντες, ὅμως οὐ δεῖν φασι σφᾶς δίδόναι δίκην; Εὐ. Οὐδαμῶς δῆτ' γε. Σω. Οὐκ ἄρα πάντ γε ποιοῦσι καὶ λέγουσι. δῆτα δ' οἶμαι οὐ βούλωνται λέγειν οὐδ' ἀμφισβητεῖν· ὡς οὐχ ὑπὸ ἀδικητέον γε δοτέον δίκην. ἀλλ' οἶμαι τοῦ φασιν ἀδικεῖν· ἦ γάρ; Εὐ. Ἀληθῆ λέγεις. Σω. Οὐκ ἄρα ἐκεῖνό γε ἀμφισβητοῦσιν ὡς οὐ τὸν ἀδικοῦντα δίδόναι δίκην, ἀλλ' ἐκεῖνο ἴσως ἀμφισβητοῦσι, τὸ τίς ἐστιν ὁ ἀδικῶν· καὶ τί δρῶν καὶ πότε. Εὐ. Ἀληθῆ λέγεις. Σω. Οὐκοῦν ταὐτά γε ταῦτα καὶ οἱ θεοὶ πεπόνθασιν εἴπερ στασιάζουσί τε περὶ δικαίων καὶ ἀδίκων ὡς ὁ σὸς ἔοικε λόγος· καὶ οἱ μέν, φασιν ἀδικεῖν ἀλλήλους· οἱ δ', οὔ φασιν. ἐπεὶ ἐκείνῳ γ' οὐ που ὦ θαυμάσιε οὐδεὶς ἔτι θεῶν, οὔτε αἰθρώπων βούλεται λέγειν, ὡς οὐ τῷγε ἀδικεῖν τινὰ δοτέον δίκην. Εὐ. Καὶ ἔστιν μὲν ἀληθῆς λέγεις ὦ Σώκρατες, τόγε κεφάλαιον. Σω. Ἀλλ' ἴσως γε οἶμαι ὦ εὐθύφρον τὰ πραχθέντα ἀμφισβητοῦσιν οἱ ἀμφισβητοῦντες καὶ αὖσι καὶ θεοί. ὥστε ἀμφισβητοῦσι θεοὶ πράξεώς τινος πέρι διαφερόμενοι, καὶ οἱ μὲν δικαίως φασὶν αὐτὴν πεπράχθαι· οἱ δὲ, ἀδίκως. ἦ οὐχ οὕτω; Εὐ. Παίγε. Σω.

Ἴθι

Ἴσθι τοίνυν ὦ φίλε Εὐθύφρον διδάξον καὶ ἐμὲ ἵνα σοφώτερος γένωμαι. τί σοι τεκμήριόν ἐστιν ὡς πάντες θεοὶ ἡγοῦνται ἀνόσιον ἀνθρώπου τὸν μισθωτὸν ἀποκτείναντα; ὃς αὖ ἐστι τοῦτον ἀνοσιοφόνος γεγόμενος ξυνδεὶς ὀλίγου τοῦ δικαίου τοῦ ἀποθανόντος φθάσῃ πλουτήσας ὅλῃ τὰ δεσμά, πρὶν ἐν σου δήσαντα παρὰ τῶν ἡγεμόνων περὶ αὐτοῦ πυθέσθαι τί χρὴ ποιεῖν. καὶ ὀλίγου τοῦ τοιούτου δεῖ ὀρθῶς ἔχειν ἐπιχειρεῖσθαι, μὴ ἐπισταμένῳ πάντα φόνου τὸν ὁσιώτατον τῷ παρόντι. ἴσθι περὶ τούτων πειρῶ τί μοι σαφὲς εἰδέναι ὡς πάντες μᾶλλον πάντες θεοὶ ἡγοῦνται ὀρθῶς ἔχειν ταύτην τὴν πρᾶξιν. καὶ μοι ἐκκαίεις εἰδέναι ἐγκαλέσαι σε ὡδί σοφίᾳ οὐδέποτε παύσομαι. Εὐ. Ἀλλ' ἴσως οὐκ ὀλίγον ὄργον ἔσται ὦ Σώκρατες, ἐπεὶ πάνυ γε σαφῶς ἔχοιμι ἂν, ἐπιδείξαί σοι. Σω. Μανθάνω ὅτι σοι δοκῶ τῶν δικαστῶν δυσμαθέστερος εἶναι· ἐπεὶ ἐκείνοις γε δῆλον ποιήσεις ὅτι ὡς ἄδικά τε ἔστι καὶ οἱ θεοὶ πάντα τὰ τοιαῦτα μισοῦσιν. Εὐ. Πάνυ σφόδρα ὦ Σώκρατες ἐὰν περ ἀκούσωσί γέ μου λέγοντος. Σω. Ἀλλ' ἀκούσονται ἐὰν περ δόξω τοιαῦτα λέγειν. τόδε δέ σου ἐννενόημαι ἅμα λέγοντος, καὶ πρὸς ἐμαυτὸν σκοπῶν· εἰ ὅτι μάλιστα μὲ Εὐθύφρων διδάξειεν ὡς οἱ θεοὶ ἅπαντες τὸ τοιοῦτον θάνατον ἡγοῦνται ἄδικον εἶναι, τί μᾶλλον ἐπιστάμενος μεμάθηκα παρὰ Εὐθύφρονος· τί ποτ' ἔστι τὸ ὅσιόν τε καὶ τὸ ἀνόσιον. Θεομισὲς μὲν γὰρ ἔοικεν εἶναι τοῦτο ἔργον ὡς ἔοικεν εἶναι αὖ. ἀλλὰ δὲ οὐ τοῦτο ἱκανὸν ἐφάνη αὐτῷ ὠφελῆσαι πρὸς τὸ ὅσιον καὶ μή· τὸ γὰρ θεομισὲς ὃν καὶ θεοφιλὲς ἐφαίνετ' ἂν εἶναι. ὥστε τοῦτο μὲν ἀφίημί σε ὦ Εὐθύφρον· καὶ εἰ βούλει πάντες αὐτὸ ἡδέως θεοὶ ἄδικον· καὶ πάντες μισοῦσιν· ἀλλ' ἆρα τῇδε νῦν ἐπανορθούμεθα τὸ τῷ λόγῳ· ὃ μὲν αὖ, πάντες οἱ θεοὶ μισοῦσιν, ἀνόσιόν ἐστιν· ὃ δ' αὖ φιλοῦσιν, ὅσιον· ὃ δ' αὖ, οἱ μὲν φιλοῦσιν, οἱ δὲ μισοῦσιν, οὐδέτερα, ἢ ἀμφότερα· ἆρ' οὕτω βάλλει ἡμῖν ὠρεῖσθαι νῦν περὶ τοῦ ὁσίου καὶ τοῦ ἀνοσίου; Εὐ. Τί δ' κωλύει ὦ Σώκρατες. Σω. Οὐδὲν ἐμά γε ὦ Εὐθύφρον, ἀλλὰ σὺ δὴ τὸν σὸν σκοπεῖ εἰ ἱκανὸν ἡγεῖ οὕτω θέμενος, ὅπῃ ῥᾷστά με διδάξεις οὕτω πόρρω. Εὐ. Ἀλλ' ἔστιν γε φαίην ἄν, ἱκανὸν εἶναι τὸ ὅσιον, ὃ ἄν, πάντες θεοὶ φιλῶσι· καὶ τὸ ἐναντίον, ὃ ἂν πάντες θεοὶ μισῶσιν, ἀνόσιον. Σω. Οὐκοῦν ἐπισκοπῶμεν αὖ ἱκανῶς ὦ Εὐθύφρον εἰ καλῶς λέγεται. ἢ ἐῶμεν, καὶ οὕτως ἡμῶν τε αὐτῶν ἀποδεχώμεθα, καὶ τἆλλα, ἐὰν μόνον φῇ τίς τι ἔχειν οὕτω ξυγχωροῦντες ἔχειν, ἢ σκεπτέον τί λέγῃ ὁ λέγων. Εὐ. Σκεπτέον. δοκεῖ μοι μέν τοι ἔτοιμα γ' ἂν νυνὶ καλῶς λέγεσθαι. Σω. Τάχ' ὦ φίλε ἴσως δεήσει σκέψασθαι· οὐ σμικρὸν ἂν ὄνομα εἴη τὸ τοιόνδε. ἆρα τὸ ὅσιον ὅτι ὅσιόν ἐστι φιλεῖται ὑπὸ τῶν θεῶν, ἢ ὅτι φιλεῖται, διὰ τοῦτο ὅσιόν ἐστιν. Εὐ. Οὐκ οἶδ' ὅτι λέγεις ὦ Σώκρατες. Σω. Ἀλλ' ἴσως πειράσομαι σαφέστερον φράσαι. λέγωμεν τὸ φερόμενον καὶ φέρον· καὶ ἀγόμενον καὶ ἄγον· καὶ ὁρώμενον καὶ ὁρῶν, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα μανθάνεις ὅτι ἕτερα ἀλλήλων ἐστί. Εὐ. Ἔγωγε μοι δοκῶ μανθάνειν. Σω. Οὐκοῦν καὶ φιλούμενόν τί ἐστι, καὶ τοῦτο ἕτερον τοῦ φιλοῦν. Εὐ. Πῶς γὰρ οὔ. Σω. Λέγε δή μοι πότερον τὸ φερόμενον διότι φέρεται φερόμενόν ἐστιν, ἢ δι' ἄλλο τι. Εὐ. Οὔκ, ἀλλὰ διὰ ταῦτα. Σω. Καὶ τὸ ἀγόμενον δὴ διότι ἄγεται, καὶ τὸ ὁρώμενον διότι ὁρᾶται; Εὐ. Πάνυ γε. Οὐκ ἄρα διότι τι ὁρώμενόν γέ ἐστι, διὰ ταῦτα ὁρᾶται, ἀλλὰ τοὐναντίον διότι ὁρᾶται διὰ ταῦτα ὁρώμενον· οὐδὲ διότι ἀγόμενόν ἐστι διὰ ταῦτα ἄγεται, ἀλλὰ διότι ἄγεται, διὰ ταῦτα ἀγόμενον. οὐ δὲ διότι φερόμενον φέρεται, ἀλλὰ διότι φέρεται φερόμενον. ἆρα κατέδηλον ὦ Εὐθύφρον ὃ βούλομαι λέγειν; βούλομαι δὲ τόδε. ὅτιπερ γίγνεται, ἢ ἔστι πάσχει τί, οὐχ ὅτι γιγνόμενόν ἐστι, γίγνεται· ἀλλ' ὅτι γίγνεται, γιγνόμενόν ἐστιν· οὐδὲ ὅτι πάσχον ἐστί, πάσχει· ἀλλ' ὅτι πάσχει πάσχον ἐστίν, ἢ οὐ ξυγχωρεῖς οὕτως. Εὐ. Ἔγωγε. Σω. Οὐκοῦν τὸ φιλούμενον, ὅτιπερ γιγνόμενόν τί ἐστιν, ἢ πάσχον τί ὑπό του. Εὐ. Πάνυ γε. Σω. Καὶ τοῦτο ἄρα οὕτως ἔχει ὡς πρότερα· οὐχ ὅτι φιλούμενόν ἐστι φιλεῖται ὑπ' ὧν φιλεῖται, ἀλλ' ὅτι φιλεῖται φιλούμενον. Εὐ. Ἀνάγκη. Σω. Τί δὴ οὖν λέγομεν περὶ τοῦ ὁσίου ὦ Εὐθύφρον· ἀλλ' ὅτι φιλεῖται ὑπὸ θεῶν πάντ' ὡς ὁ σὸς λόγος; Εὐ. Ναί. Σω. Ἆρα δι' οὗτο ὅτι ὅσιόν ἐστιν, ἢ δι' ἄλλο τι; Εὐ. Οὐκ· ἀλλὰ διὰ τοῦτο. Σω. Διότι ἄρα ὅσιόν ἐστι φιλεῖται, ἀλλ' οὐχ ὅτι φιλεῖται, διὰ τοῦτο ὅσιόν ἐστιν. Εὐ. Ἔοικε. Σω. Ἀλλὰ μὴν δι' ὅτι φιλεῖται ὑπὸ τῶν θεῶν φιλούμενόν ἐστι καὶ θεοφιλές. Εὐ. Πῶς τί οὔ.

Σω. Οὐκ ἄρα τὸ θεοφιλὲς ὅσιόν ἐστιν ὦ εὐθύφρον, εἰ ἡ τὸ ὅσιον θεοφιλὲς ὡς σὺ λέγεις. ἀλλ' ἕτερον ἄρα τούτου. Εὐ. Πῶς δή σὺ ὦ σώκρατες. Σω. Ὅτι ὁμολογοῦμεν, τὸ μὴ ὅσιον ὄν τοῦτο φιλεῖσθαι, ὅτι ὅσιόν ἐστιν· ἀλλ' οὐ διότι φιλεῖται, ὅσιον ἦν· ἢ γάρ. Εὐ. Ναί. Σω. Τὸ δέ γε θεοφιλὲς ὅτι φιλεῖται ὑπὸ τῶν θεῶν, αὐτῷ τούτῳ τῷ φιλεῖσθαι θεοφιλὲς ἦν· ἀλλ' οὐχ ὅτι θεοφιλές, διὰ τοῦτο φιλεῖσθαι. Εὐ. Ἀληθῆ λέγεις. Σω. Ἀλλ' ἄγε τοῦτο ἦν ὦ φίλε ὃ εὐθύφρων τὸ θεοφιλές, ἢ τὸ ὅσιον, εἰ μὲν διὰ τὸ ὅσιον εἶναι τὸ ὅσιον, καὶ διὰ τὸ θεοφιλὲς εἶναι, φιλεῖται· εἰ δὲ διὰ τὸ φιλεῖσθαι ὑπὸ θεῶν τὸ θεοφιλὲς θεοφιλὲς ἦν, καὶ τὸ ὅσιον αὖ, διὰ τὸ φιλεῖσθαι ὅσιον ἦν. νῦν δὲ ὁρᾷς ὅτι ἀνάπαλιν ἔχετον ὡς παντάπασιν ἑτέρω ὄντε ἀλλήλων· τὸ μὲν γὰρ ὅτι φιλεῖται ἐστὶν οἷ φιλεῖσθαι τὸ δ' ὅτι ἐστὶν οἷ φιλεῖσθαι, διὰ τοῦτο φιλεῖται. καὶ κινδυνεύεις ὦ εὐθύφρον ὑφωτιμένος τὸ ὅσιον ὅ, τι ποτέ ἐστι, πρὸ μὲν οὐσίας μοι αὐτῆς οὐ βούλεσθαι δηλῶσαι. παθήσεις δέ τι περὶ αὐτὸ λέγειν ὅτι πέπονθε τοῦτο τὸ ὅσιον φιλεῖσθαι ὑπὸ πάντων τῶν θεῶν· ἔτι δὲ ὅν, οὔ πω ἔπεις· εἰ οὖν σοι φίλον, μή με ἀποκρύψῃ, ἀλλὰ πάλιν εἰπὲ ἐξ ἀρχῆς. τί ποτε ὂν τὸ ὅσιον εἴτε φιλεῖται ὑπὸ τῶν θεῶν εἴτε ὅτι δή πάσχει· οὐ γὰρ περὶ τοῦτου διοισόμεθα· ἀλλ' εἰπὲ προθύμως τί ἐστι τό, τε ὅσιον καὶ αἰόσιον. Εὐ. Ἀλλ' ὦ σώκρατες· οὐκ ἔχω ἔτι γε ὅπως σοι εἴπω ὃ νοῶ· περιφέρεται γάρ πως ἀεὶ ἡμῖν ὁ αὐτὸς, προθώμεθα, καὶ οὐκ ἐθέλει μένειν, ὅπου αὖ, ἱδρυσώμεθα αὐτό. Σω. Τὸν ἡμέτερον προγόνου ὦ εὐθύφρον ἔοικεν εἶναι δαιδάλου τὰ ὑπὸ σοῦ λεγόμενα· καὶ εἰ μὲν αὐτὰ ἐγὼ ἔλεγον καὶ ἐπιθέμην, ἴσως ἂν μοι ἐπίσκωπτες ὡς ἄρα καὶ ἐμοὶ κατὰ τὸν ἐκείνου συγγένειαν τὰ οἰκεῖα λόγοις δρᾶν ἀποδιδράσκει. καὶ οὐκ ἐθέλει μένειν ὅπου ἄν τις αὐτὰ θῇ. νῦν δὲ (σὰ γὰρ ἃ ὑποθίσεις ἐσὶν) ἄλλου δή τινος δεῖ σκώμματος. οὐ γὰρ ἐθέλουσί σοι μένειν ὡς καὶ αὐτῷ σοι δοκεῖ. Εὐ. Ἐμοὶ δὲ δοκεῖ κινδυνεύειν τι τῶν αὐτῶν σκώμμασι ὦ σώκρατες δεῖσθαι τὰ λεγόμενα. ἐγὼ γὰρ τῷδε ἰσάναι αὐτὰ οἷς ἔλεγον καὶ μὴ μένειν οὐ ταυτῷ, οὐκ ἴσως γέ ἐμε ὁ αὐτοθείς· ἀλλὰ σύ μοι δοκεῖς ὁ δαίδαλος. ἐπεὶ ἐμοῦ γε οὕνεκα, ἔμενεν ἄν, ταῦτα οὕτω. Σω. Κινδυνεύω ἄρα ὦ ἑταῖρε ἐκείνου τοῦ αὐτοῦ δημιουργότερος γεγονέναι πολύ τέχνῃ γοῦν τῷ, ὅσῳ ὁ μὲν, τὰ αὐτοῦ μένοντα ἐποίει οὐ μένοντα· ἐγὼ δὲ πρὸς τοῖς ἐμαυτοῦ ὡς ἔοικε καὶ τὰ ἀλλόφυλα, καὶ δῆτα τοῦτό μοι τῆς τέχνης δοκεῖ κομψότατον εἶναι, ὅτι ἄκων ἐμὸς σοφὸς ἐβουλόμην ἂν αὖ μοι δοῦ λόγους μένειν. καὶ ἀκινήτους ἱδρύσθαι μᾶλλον, ἢ πρὸς τῇ δαιδάλου σοφίᾳ τὰ τανταλου χρήματα γενέσθαι, καὶ τούτων μὲν ἄδην. ἐπειδὴ δέ μοι δοκεῖς σὺ τρυφᾶν, αὐτός σοι ξυμπροθυμήσομαι λέξαι, ὅπως ἂν μοι δοκῇ τοῦτο τὸ ὅσιον καὶ μὴ προκαπορήσω. ἴδε γὰρ εἰ οὐκ αἰσχρὸν δοκεῖ σοι δίκαιον εἶναι πᾶν τὸ ὅσιον. Εὐ. Ἔμοιγε. Σω. Κρῶμεν δὴ τὸ δίκαιον ὅσιον· ἢ τὸ μὲν ὅσιον πᾶν, δίκαιον· τὸ δὲ δίκαιον οὐ πᾶν ὅσιον· ἀλλὰ τὸ μὲν αὐτοῦ ὅσιον, τὸ δέ τι καὶ ἄλλο. Εὐ. Οὐχί πάνυ ὦ σώκρατες ἕπῃ λεγομένοις. Σω. Καὶ μὴν νεώτερός γ' ἐμοῦ εἶ οὐκ ἔλαττον ἢ ὅσῳ σοφώτερος· ἀλλ' ὁ λέγω ξυφᾶς ὑπὸ πολύπλουτον τῆς σοφίας· ἀλλ' ὦ μακάριε ἐξέτεινε σαυτόν· καὶ δὴ καὶ λειπόν σε καταγνῶναι ὁ λέγω· λέγω δὲ δὴ τὸ σαυτοῦ ἓν ὁ ποιητὴς ἐφύ
» τευσεν ὁ ποιήσας. Ζεῦς δὲ τόνθ' ἑρξασπα· καὶ ὃς τάδε πάντ' ἐφύτευσεν. Οὐκ ἐθέλεις
» ἀπεῖν. ἵνα δὲ θεὸς οὕθα καὶ αἰδῶς. ἐπὼ ἴσθι τούτῳ διαφέρομαι ᾧ ποιητῇ, εἴπω σοι ὅπη;
Εὐ. Παίγνιον. Σω. Οὐ δοκεῖ μοι ἧ ἵνα θεὸς οὕθα καὶ αἰδῶς· πολλοί γάρ μοι δοκοῦσι καὶ τὸ σους καὶ πινίασ', καὶ ἄλλα πολλὰ ποιοῦται ἀθέλητε, ἀθέλασι μὲν· αἰδεῖαξ δὲ μηδὲν ταῦτα ἀθελήσειν· οὐ καὶ σοὶ δοκεῖ; Εὐ. Παίγνιον. Σω. Ἀλλ' ἵνα γε αἰδὼς οὕθα καὶ θεὸς ἧ. ἐπεὶ ἔστιν ὅς τις αἰδούμενός τι πρᾶγμα καὶ αἰσχυνόμενος, οὐ πέφοβηταί τε καὶ δέδοικεν ἅμα δόξαν πονηρίασ'. Εὐ. Δέδοικε μὲν οὖν. Σω. Οὐκ ἄρα ὀρθῶς ἔχει λέγειν. ἵνα τὸ θεὸς οὕθα καὶ αἰδὼς· ἀλλ' ἵνα μὲν αἰδὼς, οὕθα καὶ δέος· οὐ μέντοιγε ἵνα γε δέος, πάντα χοῦ αἰδὼς· ἐπεὶ πολύ γε δέος αἰδοῦς· μεῖζον γὰρ δέος αἰδοῦς· ὥσπερ ἀριθμὸς περὶ τόν· ὡς τε οὐχ ἵνα περ ἀριθμὸς, οὕθα καὶ περιττόν. ἵνα δὲ περιττὸν οὕθα καὶ ἀριθμός. ἔπη, γάρ που νῦν γε; Παίγνιον. Σω. Τὸ τοιοῦτον δὴ λέγω καὶ ἐκεῖ λέγων ἐρώτων, ἆρα ἵνα δίκαιον οὕθα καὶ ὅσιον ἢ ἵνα μὲν ὅσιον οὕθα καὶ δίκαιον. ἵνα δὲ δίκαιον οὐ πάντα χοῦ

ὅσιον

ὅσιον. μέρος ἄρ' ἔστι τοῦ δικαίου τὸ ὅσιον· οὕτω φῶμεν, ἢ ἄλλως σοι δοκεῖ. ΕΥ. Οὔκ· ἀλλ' οὕτω· φαίνῃ γάρ μοι ὀρθῶς λέγειν. ΣΩ. Ὅρα δὴ τὸ μετὰ τοῦτο· εἰ τὸ μόριον τὸ ὅσιον τοῦ δικαίου, δεῖ δή μ' ἡμᾶς ἐρευνᾶν ἐξ ἀρχῆς τὸ ποῖον μόριόν ἐστι τοῦ δικαίου τὸ ὅσιον. ἐμὲ μὲν οὖν σύ μ' ἐρώτας τί τοῦτο δή· ΕΥ. Ποῖον μόριον λέγειν ἀριθμοῦ τὸ ἄρτιον· ἡγοῦμαι γὰρ τοῦτο ἄλλο εἶδος ἀριθμοῦ, ἢ τὸν ἀπὸ, ὅτι οὐκ ἀπὸ, μὰ σκαληνὸς ἢ ἀλλ' ἑτερομήκης, ἢ οὐ δοκεῖ σοι. ΕΥ. Ἔμοιγε. ΣΩ. Καλῶς δὴ καὶ σὺ ἐμὲ οὕτω διδάξαι τὸ ποῖον μόριον τοῦ δικαίου ὅσιόν ἐστιν ἵνα καὶ μαλίστου λέγω μοι μηκέτ' ἡμᾶς ἀδικεῖν· μὴ δὲ ἀσεβείας γράφεσθαι ὡς ἱκανῶς ἔχοντα παρὰ σοῦ μεμαθηκότας, τάττε δίωσι ἐστὶ τῷ θεῷ καὶ τὰ μή. ΕΥ. Τοῦτο τοίνυν ἔμοιγε δοκεῖ ὦ Σώκρατες τὸ μέρος τοῦ δικαίου εἶναι εὐσεβές τε καὶ ὅσιον τὸ περὶ τὴν τῶν θεῶν θεραπείαν· τὸ δὲ περὶ τοὺς ἀνθρώπους, τὸ λοιπὸν εἶναι τοῦ δικαίου μέρος. ΣΩ. Καὶ καλῶς γέ μοι δοκεῖς ὦ Εὐθύφρων φαίνῃ λέγειν. ἀλλὰ σμικροῦ τινος ἔτι ἐνδεᾶς ἐμοὶ· περὶ μὲν γὰρ θεραπείας οὔπω ξυνίημι· τί ποτε ὀνομάζεις. ἆρ' ἀεί που λέγεις διαπηρεῖν τὰ ἄλλα θεραπεῖαί εἰσι, τοιαύτην καὶ τὴν περὶ τοὺς θεοὺς λέγομεν γάρ που· οἷον φαμὲν ἵππους οὐ πᾶς ἐπίσταται θεραπεύειν, ἀλλ' ὁ ἱππικός. ἦ γάρ; ΕΥ. Ναὶ γάρ. ΣΩ. Ἡ γάρ που ἱππικὴ, ἵππων θεραπεία; ΕΥ. Ναί. ΣΩ. Οὐδέ γε κύνας πᾶς ἐπίσταται θεραπεύειν, ἀλλ' ὁ κυνηγετικός. ΕΥ. Οὕτω. ΣΩ. Ἡ γάρ που κυνηγετικὴ κυνῶν θεραπεία, ἡ δέ γε βουκολικὴ βοῶν; ΕΥ. Πάνυ γε. ΣΩ. Ἡ δὲ δὴ ὁσιότης τε καὶ εὐσέβεια θεῶν ὦ εὐθύφρον, οὕτω λέγεις; ΕΥ. Ἔγωγε. ΣΩ. Οὐκοῦν θεραπεία τε πᾶσα ταυτὸν διαπράττει; δίωσι ἕνεκα ἀγαθοῦ τινὸς ἔστιν ἡ ὠφελεία τῇ θεραπευομένῃ· ὥσπερ ὁρᾷς δὴ ὅτι οἱ ἵπποι ὑπὸ τῆς ἱππικῆς θεραπευόμενοι ὠφελοῦνται ἡ βελτίους γίγνονται, ἢ οὐ δοκοῦσί σοι. ΕΥ. Ἔμοιγε. ΣΩ. Καὶ οἱ κύνες γέ φυ ὑπὸ τῆς κυνηγετικῆς, καὶ οἱ βόες ὑπὸ τῆς βουκολικῆς, καὶ τἆλλα πάντα ὡσαύτως. οἴει τὴν θεραπευομένην ὑπὸ θεραπείας ὠφελεῖσθαι καὶ βελτίω γίγνεσθαι; ΕΥ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. ΣΩ. Ἀλλ' οὐδὲ ὠφελείας; ΕΥ. Πῶς δ' οὔ. ΣΩ. Ἡ οὖν καὶ ὁσιότης θεραπεία ἐστὶ θεῶν· καὶ βελτίους τὸν θεοὺς ποιεῖ, καὶ σὺ ἔστιν ξυγχωρήσαις ἄν, ὡς ἐπειδάν τι ὅσιον ποιῇς, βελτίω ποιεῖς τινα τῶν θεῶν ἀπεργάζῃ; ΕΥ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. ΣΩ. Οὐδὲ μὰ Δί' ἐγὼ ὦ εὐθύφρον οἶμαί σε ἔστιν λέγειν πολλοῦ γε δέω. ἀλλὰ τοῦτο δὴ οὕνεκα καὶ αὐτὸ ἐρόμην τίνα ποτὲ λέγεις περὶ θεραπείαν τῶν θεῶν· οὐχ οἷόν μοι ἐσθ' οὕτω λέγειν. ΕΥ. Καὶ ὀρθῶς γε ὦ Σώκρατες· οὐ γὰρ τοιαύτην λέγω. ΣΩ. Εἶεν· ἀλλὰ τίς δὴ θεῶν θεραπεία ἔστιν αὖ, ἡ ὁσιότης· ΕΥ. Ἥν γε ὦ Σώκρατες οἱ δοῦλοι τῶν ἀνθρώπων θεραπεύουσι. ΣΩ. Μανθάνω· ὑπηρετική τις ἄρ', ὡς ἔοικεν ἔστι θεῶν. ΕΥ. Πάνυ μὲν οὖν. ΣΩ. Ἔχοις ἂν οὖν εἰπεῖν ἡ ἰατρικὴ ὑπηρετική, εἰς τίνος ἔργου ἀπεργασίαν τυγχάνει οὖσα ὑπηρετική· σὺ γὰρ ἴσθ' ἡμῖν ἰατρικὴ οὖσα· ΕΥ. Ἔγωγε. ΣΩ. Τί δὲ ἡ ναυπηγικὴ ὑπηρετικὴ εἰς τίνος ἔργου ἀπεργασίαν ὑπηρετικὴ ἔστι· ΕΥ. Δῆλον ὅτι ὦ Σώκρατες εἰς πλοῖα. ΣΩ. Καὶ ἡ οἰκοδομικὴ γέ που εἰς οἰκίας; ΕΥ. Ναί. ΣΩ. Εἰπὲ δὴ ὦ ἄριστε· ἡ δὲ θεοῖς ὑπηρετικὴ εἰς τίνες ἔργου ἀπεργασίαν ὑπηρετικὴ ἐστί, ἔστιν· δῆλον δ' ὅτι σὺ οἶσθα. ἐπεὶ μέγα γέ φασι θαυμάσια καλλίστα φῶς εἰδέναι αὐτῶν. ΕΥ. Καὶ ἀληθῆ γε λέγω ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Εἰ δὲ πρὸς θεὸς τί ποτ' ἔστιν ἐκεῖνο ὃ παγκάλου ἔργου ἐργάζονται ἡμῖν ὑπηρέται χρώμενοι. ΕΥ. Πολλὰ μὲν καλὰ ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Καὶ γὰρ οἱ στρατηγοὶ ὦ φίλε· ἀλλ' ὅμως ῥᾳδίως ἂν εἴποις ὅτι νίκην ἐστὶ τὸ πολέμῳ ἀπεργάζονται, μέγα. ΕΥ. Πῶς δ' οὔ. ΣΩ. Πολλὰ γε δέμαι καλὰ καὶ οἱ γεωργοί· ἀλλ' ὅμως τὸ τὴν εὐφορίαν αὐτῆς ἔστι τῆς ἀπεργασίας, ἡ ἐκ τῆς γῆς ἀροῦν. ΕΥ. Πάνυ γε. ΣΩ. Τί δὲ δὴ τὰ πολλῶν καὶ καλῶν ἃ οἱ θεοὶ ἀπεργάζονται τί τὸ κεφάλαιόν ἐστι τῆς ἀπεργασίας· ΕΥ. Καὶ ἐλέγομέν σοι πρότερον ἔπος ὦ Σώκρατες ὅτι πολλούσους ὄργους ἔστιν ἐκείνους ἂς ταῦτα πάντα ὡς ἔχει μαθεῖν· νῦν δὲ μέν τοι σοὶ ἁπλῶς λέγω. ὅτι ἐὰν μέν τις χαρίσηται τοῖς θεοῖς λέγειν τε καὶ πράττειν, εὐχόμενός τε καὶ θύων, ταῦτ' ἔστι τὰ ὅσια· καὶ σώζει τὰ τοιαῦτα τούς τε ἰδίους οἴκους, καὶ τὰ κοινὰ τῶν πόλεων· τὰ δ' ἀνοσιοῦντα τῶν κεχαρισμένων, ἀπερ ἐστὶν ἃ δι' ἀκεραίου καὶ ἀνατρέπει καὶ ἀπόλλυσι. ΣΩ. Ἦ πολύ μοι δεῖ ἐρεσχυτέρων ὦ εὐθύφρον σε ἐρωτᾶν, ἀλλ' ἐβούλου ἂν ἔτι σοφώτερος εἶναι, ἀλλ' ὃν ἐρώτων ὁ λ

λὰ τί ὡς ἀ πρόθυμός μι ἐ διδάξαι σ̓ηλος ἐ. μὴ τί ναῶ ἐπειδὴ ἐπ' αὐτῷ ἔοθαι ἀπ ζάτου. ὅ ἐι ἀ πι κείνω, ἴσως αὖ ἤδη παρὰ σοῦ πλὴ ὁσιότητα ἐμεμαθήκειν · ναῶ δὴ, αἰάγκη γοῦ ἦν ὁρῶντα ᾧ ἐρωτῶντα ᾧ ἐρωτωμένῳ ἀκολουθεῖν, ὅπη αὖ ἐκεῖνος ὐπάγῃ. τί δὴ αὖ λέγεις ὁ ὅσιον ἦ. μὴ πλὴ ὁσιότητα · οὐχὶ ἐπιστήμην τινὰ τῶ θύειν τε καὶ εὔχεσθαι; Εὐ. Ἔστιγε. Σω. Οὐκοῦν θύειν μὲν δῶρα θαί ἐστι τοῖς θεοῖς, εὔχεσθαι, αἰτεῖν ἐστὶν θεούς. Εὐ. Καὶ μά λα ὦ σώκρατες. Σω. Ἐπιστήμη ἄρα αἰτήσεως καὶ δόσεως θεοῖς ὁσιότης αὖ ἔη, ἐκ τούτου τοῦ λόγου. Εὐ. Παύ κομαλῶς ὦ σώκρατες ξυνῆκας ὃ ἔπον. Σω. Ἐπιθυμητὴς γοῦν ἐμὶ ὦ φίλε τῆσ σῆς σοφίας, καὶ προσέχω τὸν νοῦν αὐτῇ. ὥστε οὐ χαμαὶ πεσεῖται, ὅ, τι αὖ ἔη ποις, ἀλλά μοι λέξον τίς αὕτη ἡ ὑπηρεσία ἐστὶ τοῖς θεοῖς, αἰτεῖν τε φὴς αὐτοὺς καὶ διδόναι ἐκείνους; Εὐ. Ἔγωγε. Σω. Ἦ γὰρ οὐ τόγε ὀρθῶς αἰτεῖν αὖ, ἐὴν ὧν δεόμεθα παρ' ἐκείνων ταῦτα αὐτῶν αἰτεῖν; Εὐ. Ἀλλά τι. Σω. Καὶ αὖ τὸ διδόναι ὀρθῶς ἔλεξ ἐκεῖνοι τυγχάνουσι δεόμενοι παρ' ἡμῶν, ταῦτα ἐκείνοις αὖ αὐτι δῶρεῖσθαι. οὐ γοῦν τεχνικὸν γ' αὖ, ἐὴν δωροφορεῖν διδόντα τω, ταῦτα ὧν οὐδὲν δεῖται. Εὐ. Ἀληθῆ λέγεις ὦ σώκρατες. Σω. Ἐμπορικὴ ἄρα τὶς αὖ ἔη ὦ εὐθύφρον τέχνη ἡ ὁσιότης, θεοῖς καὶ ἀνθρώποις παρ' ἀλλήλων. Εὐ. Ἐμπορικὴ εἰ οὕτως ἥδιόν σοι ὀνομάζειν Σω. Ἀλλ' οὐδὲ ἥδιον ἔμοιγε, εἰμὴ τυγχάνει ἀληθὲς ὄν. Φράσον δή μοι τὶς ἡ ὠφέλεια τοῖς θεοῖς οὖσα ἐκ τῶ δώρων ὧν παρ' ἡμῶν λαμβάνουσιν · ἃ μὲν γὰ διδόασι, παντὶ σῆλον · οὐδέν γοῦ ἔστιν ἡμῖν ἀγαθὸν ὅτι αὖ μὴ ἐκεῖνοι δῶσιν. ἃ δὲ παρ' ἡμῶν λαμβάνουσι, τί ὠφελοῦνται ἢ ὅσον τὸν αὐτῶν βουλόμεθα κατὰ τὴν ἐμπορίαν, ὥστε πάντα τὰ ἀγαθὰ παρ' αὐτῶ λαμβάνομεν, ἐκεῖνοι δὲ παρ' ἡμῶν οὐδέν. Εὐ. Ἀλλ' οἴει ὦ σώκρατες τὴν θεοὺς ὠφελεῖσθαι ἀφ' τούτων ἃ παρ' ἡμῶν λαμβάνουσι. Σω. Ἀλλὰ τί δή ποτ' αὖ ἔη ταῦτα ὦ εὐθύφρον τὰ παρ' ἡμῶν δῶρα θεοῖς. Εὐ. Τί δ' οἴει ἄλλο, ἢ τιμάς τε καὶ χάρας · καὶ ὅπερ ἐγὼ αρτι ἔλεγον, χάρεις. Σω. Κεχαρισμένον ἄρα ἔστιν ὦ εὐθύφρον τὸ ὅσιον, ἀλλ' οὐχὶ ὠφέλιμον, οὐδὲ φίλον τοῖς θεοῖς. Εὐ. Οἶμαι ἔγωγε πάντων γε μάλιστα φίλον. Σω. Τοῦτο ἄρ' ἔστιν αὖ ὡς ἔοικε τὸ ὅσιον τὸ θεοῖς θεοῖς φίλον. Εὐ. μάλιστά γε. Σω. Θαυμάσῃ ἂν ταῦτα λέγων εἰ σοι οἱ λόγοι φάνονται μὴ μένοντες ἀλλὰ βαλίζοντες, μὴ ἐμὲ αἰτιάσῃ τὸν δαίδαλον βαλίζοντας αὐτοὺς ποιεῖν. αὐτὸς ὢν πολὺ τεχνικώτερος τοῦ δαιδάλου, μὴ κύκλῳ περιτίοντας ποιῶν, ἢ οὐκ αἰσθάῃ ὅτι ὁ λόγος ἡμῖν περιελθὼν, πάλιν εἰς ταυτὸν ἥκει; μέμνησαι γοῦν ὅτι οὐ πρόσθεν τό, τε ὅσιον καὶ τὸ θεοφιλὲς οὐ ταυτὸν ἡμῖν ἐφάνη · ἀλλ' ἕτερα ἀλλήλων. ἢ οὐκ μέμνησαι; Εὐ. Ἔγωγε. Σω. ναῶ οἶμαι οὐκ ἀνοητεῖς ὅτι τὸ θεοῖς θεοῖς φίλον φὴς ὅσιον εἶ. ἔστιν δ' ἄλλοτι ἢ θεοφιλὲς γίγνεται, ἢ οὔ; Εὐ. Παύγε. Σω. Οὐκοῦν ἢ αρτι οὐκ καλῶς ὡμολογοῦμεν, ἢ εἰ τότε καλῶς, ναῶ οὐκ ὀρθῶς τι δέμεθα. Εὐ. Ἔοικε · Σω. Ἐξ αρχῆς ἄρα ἡμῖν σκεπτέον πάλιν τί ἔστιν ὅσιον. ὡς ἐγὼ πρὶν αὖ, μάθω εἰκὼν εἶναι οὐκ ἀποδειλιάσω, ἀλλὰ μὴ μὰ ἀλιμάσῃς, ἀλλὰ παντὶ τρόπῳ προσχὼν τὸν νοῦν ὅτι μάλιστα νῦν εἰπὲ πλὸ ἀλήθειαν · εἶσθα γὰ ἔτ τὴν τίς ἄλλος αὐθρώπων. καὶ οὐκ ἀφετέος αὖ ἕως ἂν πρὸ ὁ πρωτεύς, πρὶν αὖ ἔπῃς. εἰ γοῦν μὴ εἴδειμεν σαφῶς τό, τε ὅσιον καὶ τὸ ἀνόσιον, οὐκ ἔστιν ὅπως αὖ ποτε ἐπιχείρησας ἄνδρὸς αὐσμὸς ὑπὲρ αὐσμὸς πρεσβύτην πατέρα διωκάθαι φόνου · ἀλλὰ μὴ τοὺς θεοὺς αὖ, ἔλεισας παρακινδυνεύει μὴ οὐκ ὀρθῶς αὐτὸ ποιήσεις. καὶ τοὺς αὐθρώπους ἠγαύμην. ναῶ δὴ οἶδα ἔτι σαφῶς οἵ ἐλόσαι τό, τε ὅσιον καὶ μή. εἰπὲ οὖν ὦ βέλτιστε εὐθύφρον καὶ μὴ ἀποκρύψῃ ὅ, τι αὐτὸ ἡγῇ. Εὐ. Ἐνσωθῆς τοίνυν ὦ σώκρατες. νῦν γὰ εὖ σοι δοκῶ φῦ, καίμοι ὥρα ἀπιέναι. Σω. Οἷα φίλος ὢν ἐμὶ παρὶ ἀπ' ἐλπίδος με ἔτα βαλὼν μεγάλης ἀπέρχῃ. ἣν εἶχον ὡς παρὰ σοῦ μαθὼν τά, τε ὅσια καὶ μὴ, καὶ τῆς πρὸς μέλιτον γραφῆς ἀπαλλάξομαι, ἐπιδειξάμενος ἐκείνῳ ὅτι σοφὸς ἦν παρ' εὐθύφρονος τὰ θεῖα γέγονα. καὶ ὅτι οὐκέτι ὑπ' ἀγνοίας αὐτοφρονιστάζω, οὐδὲ καινοποιῶ τῶν περὶ αὐτά. καὶ μὴ καὶ ἐν ἄλλον βίον ὅτι ἄμεινον, βιωσοίμην.

Τέλος εὐθύφρονος.

Τι μὲν ὑμεῖς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πεπόνθατε ὑπὸ τῶν ἐμῶν κατηγόρων, οὐκ οἶδα· ἐγὼ δ' οὖν καὶ αὐτὸς ὑπ' αὐτῶν ὀλίγου δεῖν ἐμαυτοῦ ἐπελαθόμην, οὕτω πιθανῶς ἔλεγον· καίτοι ἀληθές γε ὡς ἔπος εἰπεῖν οὐδὲν εἰρήκασι· μάλιστα δὲ αὐτῶν ἓν ἐθαύμασα τῶν πολλῶν ὧν ἐψεύσαντο, τοῦτο· ὃ ἔλεγον ὡς χρῆν ὑμᾶς εὖ λαβεῖσθαι μὴ ὑπ' ἐμοῦ ὑβριστοῦ εἶναι λέγοντος· τὸ γὰρ μάλιστ' ἂν αἰσχυνθῆναι ὅτι αὐτίκα ὑπ' ἐμοῦ ἐξελεγχόμενοι φανήσονται ἔργῳ ἐπιδεικνύντες μὴ ῥήτορα ποιοῦ φαύλου μηδενὸς λέγειν, τοῦτό μοι ἔδοξεν αὐτῶν αἰσχυντότατον εἶναι· εἰ μὴ ἄρα δεινὸν καλοῦσιν αὐτοὶ λέγειν, ὃν τἀληθῆ λέγοντα· εἰ γὰρ οὗτοί γε τοῦτο λέγουσιν, ὁμολογοίην ἂν ἔγωγε οὐ κατὰ τούτους εἶναι ῥήτωρ. οὗτοι μὲν οὖν, ὥσπερ ἐγὼ λέγω, οὐδὲν ἀληθὲς εἰρήκασιν· ὑμῶν δέ μου ἀκούσεσθε πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. δὲ μά τοι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κεκαλλιεπημένους γε λόγους ὥσπερ οἱ τούτων, ῥήμασί τε καὶ ὀνόμασιν· οὐδὲ κεκοσμημένους, ἀλλ' ἀκούσεσθε εἰκῇ λεγόμενα τοῖς ἐπιτυχοῦσιν ὀνόμασι· πιστεύω γὰρ δίκαια εἶναι ἃ λέγω, καὶ μηδεὶς ὑμῶν προσδοκησάτω ἄλλως· οὐδὲ γὰρ ἂν, δήπου πρέποι ὦ ἄνδρες τῇδε τῇ ἡλικίᾳ ὥσπερ μειρακίῳ πλάττοντι λόγους εἰς ὑμᾶς εἰσιέναι. καὶ μέν τοι καὶ πάνυ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτο ὑμῶν δέομαι καὶ παραιτοῦμαι. ἐὰν δέῃ τῶν αὐτῶν λόγων ἀκοῦσαι τῶν μου ἃ πολλοὶ ἐμοῦ ἤδη ἔξω πρὸ ἐνθάδε λέγοντος καὶ ἐν ἀγορᾷ καὶ ἐπὶ τῶν τραπεζῶν, ἵνα ὑμῶν οἱ πολλοὶ ἀκηκόασι, καὶ ἄλλοθι, μήτε θαυμάζειν μήτε θορυβεῖν τούτου εἵνεκα. ἔχει δὲ οὑτωσί· νεωστὶ νῦν πρῶτον ἦλθον εἰς δικαστήριον ἀναβεβηκὼς, ἔτη γεγονὼς πλείω ἑβδομήκοντα· ἀπείρως οὖν ἔχω τῆς ἐνθάδε λέξεως. ὡς πρὸ οὖν ἂν εἰ τῷ ὄντι ξένος ἐτύγχανον ὢν ξυνεπιτήδευσις δή που ἂν μοι εἰ ἐκείνῃ τῇ φωνῇ τε καὶ τῷ τρόπῳ ἔλεγον, οἷς πρὸ ἐτεθράμμην. καὶ δὴ καὶ νῦν δέομαι δίκαια εἰ ὑμῶν δέομαι λέγειν ὡς γε μοι δοκῶ· ἐν μὲν τρόπῳ τῆς λέξεως ἴσως. ἴσως μὲν γάρ τι χείρων· ἴσως δὲ βελτίων ἄν, ἴσως. αὐτὸ δὲ τοῦτο σκοπεῖν, καὶ τούτῳ νοῦν προσέχειν, τὰ δίκαια λέγω, δὴ μή, δικαστοῦ μὲν γὰρ αὕτη ἀρετή· ῥήτορος δὲ, τἀληθῆ λέγειν.

Πρῶτον μὲν οὖν δίκαιός εἰμι ἀπολογήσασθαι ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πρὸς τὰ πρῶτά μου ψευδῆ κατηγορήματα· καὶ πρὸς τοὺς πρώτους κατηγόρους. ἔπειτα δὲ πρὸς τὰ ὕστερα καὶ πρὸς τοὺς ὑστέρους. ἐμοῦ γὰρ πολλοὶ κατήγοροι γεγόνασι πρὸς ὑμᾶς· καὶ πάλαι πολλὰ ἤδη, ἔτη· καὶ οὐδὲν ἀληθὲς λέγοντες· οὓς ἐγὼ μᾶλλον φοβοῦμαι, ἢ τοὺς ἀμφὶ Ἄνυτον καί πᾶν ὄντας καὶ δύνατοι δεινούς. ἀλλ' ἐκεῖνοι δεινότεροι ὦ ἄνδρες οἵτινες ὑμῶν τοὺς πολλοὺς ἐκ παίδων παραλαμβάνοντες, ἔπειθόν τε καὶ κατηγόρουν ἐμοῦ οὐδὲν ἀληθές· ὡς ἔστι τις σοφιστὴς αὐτοῖς σοφός· τὰ τε μετέωρα φροντιστής, καὶ τὰ ὑπὸ γῆν πάντα ἀνεζητηκώς· καὶ τὸν ἥττω λόγον, κρείττω ποιῶν· οὗτοι ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ταύτην τὴν φήμην κατασκεδάσαντες, οἱ δεινοί εἰσί μου κατήγοροι. οἱ γὰρ ἀκούοντες, ἡγοῦνται τοὺς ταῦτα ζητοῦντας, οὐδὲ θεοὺς νομίζειν. ἔπειτα οἱ μὲν οὕτω κατήγοροι πολλοὶ καὶ πολλῷ ἤδη χρόνου κατηγορηκότες· ἔτι δὲ καὶ ἐν ταύτῃ τῇ ἡλικίᾳ λέγοντες πρὸς ὑμᾶς ἐν ᾗ ἂν, μάλιστα ἐπιστεύσατε παῖδες ὄντες ἔσεσθε ὑμῶν καὶ μειράκια ἀτεχνῶς, ἐρήμην κατηγορουμένου ἀπολογουμένου οὐδενός. ὃ δὲ πάντων ἀλογώτατόν ἐστιν· ὅ, τι οὐδὲ τὰ ὀνόματα οἷόν τε αὐτῶν εἰδέναι καὶ εἰπεῖν· πλὴν εἴ τις κωμῳδοποιός τυγχάνει ὤν· ὅσοι δὲ φθόνῳ καὶ διαβολῇ χρώμενοι ὑμᾶς αὐτοὶ πείθουσι, οἱ δὲ, καὶ αὐτοὶ πεπεισμένοι ἄλλους πείθοντες, οὗτοι πάντες ἀπορώτατοί εἰσιν. οὐδὲ γὰρ ἀναβιβάσασθαι οἷόν τ' ἐστὶν αὐτῶν οὐδένα ἐνθαδοῖ οὐδὲ ἐλέγξαι οὐδένα. ἀλλ' ἀνάγκη ἀτεχνῶς ὥς πρὸ σκιαμαχεῖν ἀπολογούμενόν τε καὶ ἐλέγχειν μηδενὸς ἀποκρινομένου. ἀξιώσατε δὴ καὶ ὑμεῖς ὥς πρὸ ἐγὼ λέγω δύο τινὰς μοι κατηγόρους γεγονέναι. ἑτέρους μέν, τοὺς ἀρτι κατηγορήσαντας· ἑτέρους δὲ, τοὺς πάλαι. οὓς ἐγὼ λέγω καὶ οἴεσθε δεῖν πρὸς ἐκείνους πρώτον με ἀπολογήσασθαι.

καὶ γὰρ ὑμεῖς ἐκείνων πρότερον ἠκούσατε κατηγορούντων· καὶ πολὺ μᾶλλον· ἢ τῶνδε τῶν ἔνδον. εἶεν· ἀχρεῖον δὴ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ἀδικεῖσθαι ὑφ' ὑμῶν ἀξιοῦσθαι πρὶν διαβολὴν, ἣν ὑμεῖς οἱ πολλῷ χρόνῳ ἴσχετε ταύτην οὐ σὺ τοσοῦτον ὀλίγῳ χρόνῳ· βουλοίμην μὲν οὖν ἄν, εἴπερ οὕτω γενέσθαι ἄμεινον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοί· καὶ τυχεῖν τιμῆς ποιοῦσαν ἀχρειοῦμενον· δίκαιον δὲ αὖ χαλεπὸν εἶναι, καὶ οὐ πάνυ μοι λανθάνει οὖσιν βραχύ· ὅμως δὲ εἴπερ μὲν ἄμεινον, ὅπερ τῷ θεῷ φίλον· τῷ δὲ νόμῳ πειστέον καὶ ἀπολογητέον· ἀπολάβωμεν οὖν ἀρχῆς τίς ἡ κατηγορία ἐξ ἧς ἡ ἐμὴ διαβολὴ γέγονεν· ἧ δὴ καὶ πιστεύων Μέλητός με ἐγράψατο τὴν γραφὴν ταύτην· ἴεν· τί δὴ λέγοντες διέβαλλον οἱ διαβάλλοντες· ὥσπερ οὖν κατηγόρων, τὴν αὐτωμοσίαν δεῖ ἀναγνῶναι αὐτῶν· Σωκράτης ἀδικεῖ· καὶ περιεργάζεται ζητῶν τά τε ὑπὸ γῆν καὶ τὰ ἐπουράνια· καὶ τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιῶν· καὶ ἄλλους ταῦτα διδάσκων· τοιαύτη τίς ἐστι· τοιαῦτα γὰρ ἑωρᾶτε καὶ αὐτοὶ ἐν τῇ ἀριστοφάνους κωμῳδίᾳ· σωκράτην τινὰ ἐκεῖ περιφερόμενον φάσκοντα τε ἀεροβατεῖν· καὶ ἄλλην πολλὴν φλυαρίαν φλυαροῦντα· ὧν ἐγὼ οὐδὲν οὔτε μέγα, οὔτε σμικρὸν περὶ ἐπαίω· καὶ οὐχ ὡς ἀτιμάζων λέγω τὴν τοιαύτην ἐπιστήμην εἴ τις περὶ τῶν τοιούτων σοφός ἐστι μή ποτε ἐγὼ ὑπὸ μελίτου τοσούτας δίκας φεύγοιμι· ἀλλὰ γάρ μοι τῶν τοιούτων ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι οὐδὲν μετέστι· μαρτύρας δ' αὐτῶν ὑμῶν τοὺς πολλοὺς παρέχομαι· καὶ ἀξιῶ ὑμᾶς ἀλλήλους διδάσκειν τε καὶ φράζειν ὅσοι ἐμοῦ πώποτε ἀκηκόατε διαλεγομένου· πολλοὶ δὲ ὑμῶν οἱ τοιοῦτοί εἰσι· φράζετε οὖν ἀλλήλοις εἰ πώποτε ἢ σμικρὸν ἢ μέγα, ἤκουσέ τις ὑμῶν ἐμοῦ περὶ τῶν τοιούτων διαλεγομένου· καὶ ἐκ τούτου γνώσεσθε, ὅτι ταὐτὰ τἄλλα περὶ ἐμοῦ ἃ οἱ πολλοὶ λέγουσιν· ἀλλὰ γὰρ οὔτε τούτων οὐδὲν ἐστιν· οὐδέ γ' εἴ τινος ἀκηκόατε ὡς ἐγὼ παιδεύειν ἐπιχειρῶ ἀνθρώπους, καὶ χρήματα πράττομαι, οὐδὲ τοῦτο ἀληθές· ἐπεὶ καὶ τοῦτό γέ μοι δοκεῖ καλὸν εἶναι εἴ τις οἷός τ' ἐστὶ παιδεύειν ἀνθρώπους ὥσπερ Γοργίας ὁ Λεοντῖνος· καὶ Πρόδικος ὁ Κεῖος· καὶ Ἱππίας ὁ Ἠλεῖος· τούτων γὰρ ἕκαστος ὦ ἄνδρες οἷός τ' ἐστὶν ἰὼν εἰς ἑκάστην τῶν πόλεων τοὺς νέους οἷς ἔξεστι τῶν ἑαυτῶν πολιτῶν πρὸς ὃν ἐξεῖναι ᾧ ἂν βούλωνται, τούτους πείθουσι τὰς ἐκείνων ξυνουσίας ἀπολιπόντας, σφοῖσι ξυνεῖναι χρήματα διδόντας, καὶ χάριν προσειδέναι· ἐπεὶ καὶ ἄλλος ἐνταῦθ' ἔστι σοφὸς ἀνὴρ ὃς ἐγὼ ἀκούω ἐπιδεδημηκότα· ἔτυχον γὰρ προσελθὼν ἀνδρὶ ὃς τὰ τελέως χρήματα σοφιστῇ δεδωκὼς, ἢ ξύμπαντες οἱ ἄλλοι Ἕλληνες τῷ ἐπαινέτου· ἐξῆν οὖν αὐτῷ μεμψιμοιρεῖν· ἔστιν οὖν αὐτῷ δύο υἱέε, ὦ Καλλία ἦ δ' ἐγώ· εἰ μέν σου τὼ υἱέε πῶλω ἢ μόσχω ἐγενέσθην· εἴχομεν ἄν, αὐτῶν ἐπιστάτην λαβεῖν· καὶ μισθώσασθαι ὃς ἐμέλλομεν αὐτὼ καλὼ κἀγαθὼ ποιήσειν τὴν προσήκουσαν ἀρετήν· νῦν δ' ἀνδρῶ ἐστὸν· τίνα αὐτοῖν οἴνῳ ἔχεις ἐπιστάτην λαβεῖν· τίς τῆς τοιαύτης ἀρετῆς τ' ἀνθρωπίνης τε καὶ πολιτικῆς ἐπιμέλειον ἔστιν· οἶμαι γάρ σε ἐσκέφθαι διὰ τὴν τῶν υἱέων κτῆσιν· ἔστι τίς ἔφην ἐγώ, ἢ οὔ· Πάνυ γε ἦ δ' ὅς· Τίς ἐστὶ καὶ ποθὲν πόσου διδάσκει· Εὔηνος ἔφη ὦ Σώκρατες πέντε μνῶν· καὶ ἐγὼ ἠνεσχόμην αὐτοῦ πλούσιον ἐμακάρισα· εἰ ὡς ἀληθῶς ἔχει ταύτην τὴν τέχνην· καὶ οὕτως ἐμμελῶς διδάσκοι ἔγωγ' οὖν καὶ αὐτὸς ἐγκαλλωπίζομαι τε καὶ ὑβρίζομαι αὖ, εἰ ἠπιστάμην ταῦτα· ἀλλ' οὐ γὰρ ἐπίσταμαι ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ὑπολάβοι αὖ, οὖν τις ἴσως· ἀλλ' ὦ Σώκρατες τί σὸν τί ἔστι πρᾶγμα· πόθεν αἱ διαβολαί σοι αὗται γεγόνασιν· οὐ γὰρ δήπου σοῦ γε οὐδὲν τῶν ἄλλων περιττότερον πραγματευομένου, ἔπειτα τοσαύτη φήμη τε καὶ λόγος γέγονε, εἰ μήτι ἔπραξέ γε ἄλλοιόν τι οἱ πολλοί· λέγ' οὖν ἡμῖν τί ἔστιν ἵνα μὴ ἡμεῖς τοῦδε σοῦ αὐτοσχεδιάζωμεν· Ταυτί μοι δοκεῖ δίκαια λέγειν ὁ λέγων· κἀγὼ ὑμῖν πειράσομαι ἀποδεῖξαι τί ποτ' ἔστιν ὃ ἐμοὶ πεποίηκε, τό, τε ὄνομα καὶ πόθεν διαβολὴν· ἀκούετε δὴ καὶ ἴσως μὲν οὐ δόξω ὑμῶν παίζειν· οὐ μέντοι ἔστε πᾶσιν ὑμῖν πρὸς ἀλήθειαν ἐρῶ· ἴστε γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι σὐδὲν, ἀλλ' ἢ δι' σοφίαν τινά, ἔχει δ' ὄνομα ἔχουσα· ποίαν δὴ σοφίαν ταύτην;

ἐ πρ̀ ξένους ἀνθρωπίνη σοφία· τῷ ὄντι γαρ̀ κινδυνεύει ταύτην εἶναι σοφός. οὗτοι δὲ τάχ' αὖ, οὐς ἀρτι ἔλεγον μείζω τινὰ ἢ κατ' ἄνθρωπον σοφίαν, σοφοὶ εἶεν. ἢ οὐκ ἔχω ὅ,τι λέγω. οὐ γαρ̀ δή τί γε αὐτῶν ἐπίσταμαι· ἀλλ' ὅς τις φησὶ, ψεύδεταί τε καὶ εἰς ἐμὲ διαβολῆ τῇ ἐμῇ λέγει· καί μοι ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μὴ θορυβήσητε μηδὲν, μηδὲ δόξειέ τί μοι μέγα λέγειν. οὐ γαρ̀ ἐμὸν ἐρῶ ἐν λόγον ὃν ἂν, λέγω· ἀλλ' εἰς ἀξιόχρεων ὑμῖν ἐν λέγοντα ἀνοίσω. τῆς γαρ̀ ἐμῆς ἐγὼ σοφίας καὶ εἰ ἔστι σοφία, μαρτυρα ὑμῖν παρέξομαι τὸν θεὸν ἐν τῷ Δελφοῖς. χαιρεφῶντα γαρ̀ ἴστε δή που. οὗτος ἐμὸς ἑταῖρος ἦν ἐκ παίδων· καὶ ὑμῶν τῷ πλήθει ἑταῖρος τε καὶ ξυμφυγὼν τὴν φυγὴν ταύτην· καὶ μεθ' ὑμῶν κατῆλθε· καὶ ἴστε δὴ οἷος ἦν χαιρεφῶν· ὡς σφοδρὸς ἐφ' ὅτι ἐρμήσειε· καὶ δή ποτε καὶ εἰς Δελφοὺς ἐλθὼν, ἐτόλμησε τοῦτο μαντεύσασθαι· καὶ ὅ πρ̀ λέγω μὴ θορυβεῖτε ὦ ἄνδρες· ἤρετο γαρ̀ δὴ εἴ τις ἐμοῦ εἴη σοφώτερος· ἀνεῖλεν οὖν ἡ πυθία μηδένα σοφώτερον εἶναι· καὶ τούτων πρ̀ὸς ὁ ἀδελφὸς ὑμῖν αὐτὸς οὗτοσὶ μαρτυρήσει, ἐπειδὴ ἐκεῖνος τετελεύτηκε. σκόπασθε δὴ ὧν εἵνεκα ταῦτα λέγω· μέλλω γαρ̀ ὑμᾶς διδάξειν, ὅθεν μοι ἡ διαβολὴ γέγονεν· ταῦτα γαρ̀ ἐγὼ ἀκούσας, οὐκ ἐμοὶ μόνῳ οὕτω εἶ· τί ποτε λέγει ὁ θεός, καὶ τί ποτε αἰνίττεται· ἐγὼ γαρ̀ δὴ οὔτε μέγα οὔτε σμικρὸν ξαυτῷ σοφὸς ὤν· τί οὖν ποτε λέγει φάσκων ἐμὲ σοφώτατον εἶναι· οὐ γαρ̀ δήπου ψεύδεταί γε· οὐ γαρ̀ θέμις αὐτῷ· καὶ πολὺν μὲν χρόνον ἠπόρουν τί ποτε λέγει· ἔπειτα μόλις πάνυ ἐμοὶ ζήτησιν αὐτοῦ τοιαύτην τινὰ ἐγκατέμιξα· ἦλθον ἐπί τινα τῶν δοκούντων σοφῶν εἶναι· ὡς ἐνταῦθα εἰ πρ̀ου ἐλέγξων τὸ μαντεῖον, καὶ ἐγκρανῶν τῷ χρησμῷ, ὅτι οὗτος γέ μου σοφώτερος· σύ μὲ ἔφησθα· διασκοπῶν οὖν τοῦτον· ὀνόματι γαρ̀ οὐδὲν δέομαι λέγειν· ἦν δέ τις τῶν πολιτικῶν, πρὸς ὃν ἐγὼ σκοπῶν τοιοῦτον τί ἔπαθον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· καὶ διαλεγόμενος αὐτῷ, ἐδόξέ μοι οὗτος ὁ ἀνὴρ δοκεῖν μὲν εἶναι σοφὸς ἄλλοις τε πολλοῖς ἀνθρώποις, καὶ μάλιστα ἑαυτῷ· εἶναι δ' οὔ· κἄπειτα ἐπειρώμην αὐτῷ δεικνύναι ὅτι οἴοιτο μὲν εἶναι σοφός, ἐμοὶ δ' οὔ· ἐντεῦθεν οὖν τούτῳ τε ἀπηχθόμην, καὶ πολλοῖς τῶν παρόντων· πρὸς ἐμαυτὸν δ' οὖν ἀπιὼν, ἐλογιζόμην ὅτι τούτου μὲν τοῦ ἀνθρώπου ἐγὼ σοφώτερός εἰμι· κινδυνεύει μὲν γὰρ ἡμῶν οὐδέτερος οὐδὲν καλὸν οὐδ' ἀγαθὸν εἰδέναι· ἀλλ' οὗτος μὲν οἴεταί τι εἰδέναι οὐκ εἰδώς· ἐγὼ δ' ὥς πρ̀ὸ οὖν οὐκ οἶδα, οὐδὲ οἴομαι· ἔοικα γοῦν τούτου γε σμικρῷ τινι αὐτῷ τούτῳ σοφώτερος εἶναι· ὅτι ἃ μὴ οἶδα, οὐδὲ οἴομαι εἰδέναι· ἐντεῦθεν ἐπ' ἄλλον ἴα τῶν ἐκείνου δοκούντων σοφωτέρων εἶναι· καί μοι ταὐτὰ ταῦτα ἔδοξε, καὶ οὐ ταῦθα κἀκείνῳ καὶ ἄλλοις πολλοῖς ἀπηχθόμην· μετὰ ταῦτα οὖν ἤδη ἐφεξῆς ἤια· αἰσθανόμενος μὲν καὶ λυπούμενος, καὶ δείδων ὅτι ἀπηχθανόμην· ὅμως δὲ ἀναγκαῖον ἐδόκει εἶναι τὸν θεοῦ περὶ πλείστου ποιεῖσθαι· καὶ ἰοῦσι σκοποῦντι τὸν χρησμὸν τί λέγει ἐμοὶ ἃ παντας τοὺς τὶ δοκοῦντας εἰδέναι· καὶ νὴ τὸν κύνα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· δεῖ γὰρ πρὸς ὑμᾶς τἀληθῆ λέγειν· ἦ μὴν ἐγὼ ἔπαθόν τι τοιοῦτον· οἱ μὲν μάλιστα δόξοντες εἰδέναι μοι εἶναι τὰ μάλιστα δεῖν τὰ πλείστου ἀσθενεῖς εἶναι ζητοῦντι καὶ τὰ ἐν θεόν· ἄλλοι δὲ δοκοῦντες φαυλότεροι, ἐπιεικέστεροι εἶναι ἄνδρες πρὸς τὸ φρονίμως ἔχειν· δεῖ δὴ ὑμῖν καὶ ἐμὸν πόνον ἐπιδεῖξαι ὡς πρ̀ὸ πόνος τινὰς πονοῦντος· ἵνα μοι καὶ ἀνέλεγκτος ὁ μαντεία γένοιτο· μετὰ γαρ̀ τοὺς πολιτικοὺς ἦια ἐπὶ τοὺς ποιητάς· τούς τε τῶν τραγῳδιῶν, καὶ τοὺς τῶν διθυράμβων, καὶ τοὺς ἄλλους ὡς ἐνταῦθα ἐπαυτῷ φώρῳ ὢν ταπολλῷ ἐμαυτὸν ἁμαρτήσεσθαι ἐνόμιζον· ἀναλαμβάνων οὖν αὐτῶν τὰ ποιήματα ἃ μοι ἐδόκει μάλιστα πεπραγματεῦσθαι αὐτοῖς διηρώτων αὐτοὺς τί λέγοιεν· ἵν' ἅμα τι καὶ μανθάνοιμι παρ' αὐτῶν· αἰσχύνομαι δὴ ὑμῖν εἰπεῖν ὦ ἄνδρες τἀληθῆ, ὅμως δὲ ῥητέον· ὡς ἔπος γαρ̀ εἰπεῖν ὀλίγου αὐτῶν ἅπαντες οἱ παρόντες ἄν, βέλτιον ἔλεγον περὶ ὧν αὐτοὶ ἐποιήκεσαν· ἔγνων οὖν καὶ περὶ τῶν ποιητῶν οἱ ὀλίγῳ ὕστερ· ὅτι οὐ σοφίᾳ ποιοῖεν ἃ ποιοῖεν, ἀλλὰ φύσει τινὶ καὶ ἐνθουσιάζοντες ὥς πρ̀ὸ οἱ θεομάντεις καὶ οἱ χρησμῳδοί· καὶ γαρ̀ λέγουσι μὲν πολλὰ καὶ καλά· ἴσασι δ' οὐδὲν ὧν λέγουσι· τοιοῦτόν τί μοι ἐφάνησαν πάθος καὶ οἱ ποιηταὶ πεπονθότες· καὶ ἅμα ἠσθόμην

αὐτῶν δέ· νὴ τὸν κύνα οἰομένων καὶ τἆλλα σοφωτάτων εἶναι ἀνθρώπων, ἃ οὐκ ἦσαν· ἀπεῖκα οὖν καὶ αὐτῷ ἐν τῷ αὐτῷ διάνοιαν ὅπερ καὶ τῶν πολιτικῶν· τελοῦντων οὖν, ἵνα μὴ τοὺς χειροτέχνας ἔπαθον· ἐμαυτῷ γὰρ ξυνῆδειν οὐδὲν ἐπισταμένῳ ὡς ἔπος εἰπεῖν· τούτους δὲ γ' ἤδειν ὅτι εὑρήσοιμι πολλὰ καὶ καλὰ ἐπισταμένους· καὶ τούτου μὲν οὐκ ἐψεύσθην ἀλλ' ἠπίσαντο ἃ ἐγὼ οὐκ ἠπιστάμην· καὶ μου ταύτῃ σοφώτεροι ἦσαν· ἀλλ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοιοῦτόν μοι ἔδοξαν ἔχειν ἁμάρτημα ὅπερ καὶ οἱ ποιηταί· καὶ οἱ ἀγαθοὶ δημιουργοὶ δέ· ἐν νὴ τέχνῃ καλῶς ἐργάζεσθαι, ἕκαστος ἐξέοιν καὶ τἆλλα τὰ μέγιστα σοφώτατος εἶναι· καὶ αὐτῶν αὖτη ἡ τοιαυμάλεια ἐκείνην νὴ σοφίαν ἀπεκρύπτων· ὥστέ με καὶ αὐτὸν ἀνερωτῶν ὑπὲρ τοῦ χρησμοῦ· τί τἄρα λέγοιμι αὖ, οὕτως ὡς ὅπερ ἔχω ἔχειν· μήτε τι σοφὸς ὢν νὴ ἐκείνων σοφίαν· μήτε ἀμαθὴς νὴ ἀμαθίαν, ἢ ἀμφότερα ἃ ἐκεῖνοι ἔχουσιν ἔχειν· ἀποκρίνομαι οὖν ἐμαυτῷ καὶ τῷ χρησμῷ ὅτι μοι λυσιτελεῖ, ὡς ὅπερ ἔχω ἔχειν· ἐκ ταύτης δὴ τῆς ἐξετάσεως ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πολλαί μοι ἀπέχθειαί μοι γεγόνασι· καὶ δεινὰ καὶ λιπαρώτατα καὶ βαρύτατα· ὥστε πολλὰς διαβολὰς ἀπ' αὐτῶν γεγονέναι· ὄνομα δὲ ἔσχον λέγεσθαι σοφὸς εἶναι· οἴονται γὰρ μὲ ἐνίοτε οἱ παρόντες ταῦτα αὐτὸν εἶναι σοφὸν ἃ αὖ, ἄλλον ἐξελέγχω· ἐνδέ, κινδυνεύει ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῷ ὄντι ὁ θεὸς σοφὸς εἶναι· καὶ ἐν τῷ χρησμῷ τούτῳ ἔσχον λέγειν· ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη σοφία ὀλίγου τινὸς ἀξία ἔστι καὶ οὐδενός· καὶ φαίνεται τούτου λέγειν τὸν Σωκράτην· προσκεχρῆσθαι δὲ τῷ ἐμῷ ὀνόματι, ἐμὲ παράδειγμα ποιούμενος· ὥς ὅπερ ἂν εἴποι ὅτι οὗτος ὑμῶν ὦ ἄνδρες σοφώτατός ἐστιν ὅς τις ὥσ' ὅπερ Σωκράτης ἔγνωκεν· ὅτι οὐδενὸς ἄξιός ἐστι τῇ ἀληθείᾳ πρὸς σοφίαν· ταῦτ' οὖν ἐγὼ μὲν ἔτι καὶ νῦν περιέρχομαι ζητῶν καὶ ἐρευνῶν κατὰ τὸν θεὸν· καὶ τῶν ἀστῶν καὶ τῶν ξένων ἄν τινα οἴωμαι σοφὸν εἶναι· καὶ ἐπειδάν μοι μὴ δοκῇ τῷ θεῷ βοηθῶν ἐνδείκνυμαι ὅτι οὐκ ἔστι σοφός· καὶ ὑπὸ ταύτης τῆς ἀσχολίας, οὔτε τι τῶν τῆς πόλεως πρᾶξαί μοι σχολὴ γέγονεν ἄξιον λόγου, οὔτε τῶν οἰκείων· ἀλλ' ἐν πενίᾳ μυρίᾳ εἰμί, διὰ νὴ τὸν θεὸν λατρείαν· πρὸς δὲ τούτοις οἱ νέοι μοι ἐπακολουθοῦντες οἷς μάλιστα σχολή ἐστιν οἱ τῶν πλουσιωτάτων αὐτόματοι, χαίρουσιν ἀκούοντες ἐξελεγχομένων τῶν ἀνθρώπων· καὶ αὐτοὶ πολλάκις ἐμὲ μιμοῦνται, εἶτα ἐπιχειροῦσιν ἄλλους ἐξετάζειν· κᾆπειτα οἶμαι εὑρίσκουσι πολλὴν ἀφθονίαν οἰομένων μὲν εἰδέναι τί τῶν ἀνθρώπων· εἰδότων δὲ ἣ ἐλίγα, ἢ οὐδέν· οὑπιοῦθον οὖν οἱ ὑπ' αὐτῶν ἐξεταζόμενοι ἐμοὶ ὀργίζονται οὐχ αὐτοῖς· καὶ λέγουσιν ὡς Σωκράτης τις ἔστι μιαρώτατος, καὶ διαφθείρει τοὺς νέους· καὶ ἐπειδάν τις αὐτοὺς ἐρωτᾷ ὅ, τι ποιῶν, καὶ ὅτι διδάσκων, ἔχουσι μὲν οὐδὲν εἰπεῖν, ἀλλ' ἀγνοοῦσιν· ἵνα δὲ μὴ δοκῶσιν ἀπορεῖν τὰ κατὰ πάντων τῶν φιλοσοφούντων πρόχειρα ταῦτα λέγουσιν, ὅτι τὰ μετέωρα καὶ τὰ ὑπὸ γῆς, καὶ θεοὺς μὴ νομίζειν· καὶ ἥν ἥττω λόγον, κρείττω ποιεῖν· τὸ δ' ἀληθὲς οἶμαι οὐκ ἄν, ἐθέλειν λέγειν· ὅτι κατάδηλοι γίγνονται προσποιούμενοι μὲν εἰδέναι, εἰδότες δὲ οὐδέν· ἅτε δὴ οἶμαι φιλότιμοι ὄντες καὶ σφοδροὶ καὶ πολλοὶ καὶ ἐξωτερικῶς καὶ πιθανῶς λέγοντες περὶ ἐμοῦ, ἐμπεπλήκασιν ὑμῶν τὰ ὦτα· καὶ πάλαι καὶ σφοδρῶς διαβάλλοντες· ἐκ τούτων καὶ Μέλητός μοι ἐπέθετο καὶ Ἄνυτος· καὶ Λύκων· Μέλητος μὲν, ὑπὲρ τῶν ποιητῶν ἀχθόμενος· Ἄνυτος δὲ, ὑπὲρ τῶν δημιουργῶν καὶ τῶν πολιτικῶν· Λύκων δὲ, ὑπὲρ τῶν ῥητόρων· ὥστε ὅπερ ἐγὼ ἀρχόμενος ἔλεγον, θαυμάζοιμ' ἂν, εἰ δύνος τ' εἴην ἐγὼ ὑμῶν ταύτην νὴ διαβολὴν ἐξελέσθαι ἐν ἔτι ὀλίγῳ χρόνῳ, οὕτω πολλὴν ἐγενόμην· Ταῦτά ἐστιν ὑμῖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τἀληθῆ· καὶ ὑμᾶς ἔστι μέγα ἔστι σμικρὸν ἀποκρυψάμενος ἐγὼ λέγω, ἐδὲ ὑποστειλάμενος· καίτοι οἶδα σχεδὸν ὅτι ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἀπεχθάσομαι· ὃ καὶ τεκμήριον ὅτι ἀληθῆ λέγω· καὶ ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ διαβολὴ ἡ ἐμή, καὶ τὰ αἴτια ταῦτά ἐστι· καὶ ἐάν τε νῦν, ἐάν τε αὖθις ζητήσητε ταῦτα, οὕτως εὑρήσετε· ἐπὶ μὲν δὴ ὧν οἱ πρῶτοί μου κατηγόροι κατηγόρουν, αὕτη ἔστω ἱκανὴ ἀπολογία πρὸς ὑμᾶς· πρὸς δὲ μέλητον τὸν ἀγαθὸν καὶ φιλόπολιν ὡς φασι καὶ τοὺς ὑστέρους, μετὰ ταῦτα πειράσομαι ἀπολογήσασθαι· αὖθις γὰρ δὴ ὡς ἑτέρων ὄντων κατη-

γέρων, λάβωμεν αὖ πάλιν τὴν τούτων αὐτοκομῳδίαν. ἴσχει δὲ ὧδέ πως· Σωκράτη φησὶν ἀδικεῖν, τοὺς τε νέους διαφθείροντα· καὶ θεοὺς οὓς ἡ πόλις νομίζει, οὐ νομίζοντα· ἕτερα δὲ δαιμόνια καινά· τὸ μὲν δὴ ἔγκλημα τοιοῦτόν ἐστι. τούτου δὲ τῷ ἐγκλήματος ὧν ἤκουσεν ἕκαστος ἐστὶ τάδε μοι· φασὶ γὰρ δὴ τοὺς νέους ἀδικεῖν με διαφθείροντα· ἐγὼ δὲ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀδικεῖν φημὶ μάλιστον ὅτι ἀσυνδήτῳ χαριεντίζεται· σαλίως εἰς ἀπόφασιν καθιστὰς ἀνθρώπους, σφόδρα πράγματα προσποιούμενος ἀσυνδέτως ἔχειν καὶ κινδυνεύειν, ὧν οὐδὲν πώποτε τούτῳ ἐμέλησεν. ὡς δὲ οὕτως οὕτως ἔχει, πειράσομαι ὑμῖν ὑποδεῖξαι. καί μοι δεῦρο ὦ μάλιτε ἐπὶ ἄλλοτι ἢ σφόδρα σπλέσσον ποιῇ, ὅπως ὡς βέλτιστοι ἐν πόλει ἔσονται; ἔστω. ἴσθι δὴ νῷν ἀπὸ βουλῆς, τίς αὐτοὺς βελτίους ποιεῖ· δῆλον γοὺν ὅτι οἶσθα μάλιστα γέ σου· ἓν μὲν γὰρ διαφθείροντα ὀφθέρων ὡς φῂς, ἐμὲ εἰσάγεις τουτοισὶ καὶ κατηγορεῖς· ἓν δὲ δὴ βελτίους ποιοῦντα, ἴσθι ἐπί· καὶ μείωσον αὖ βουλῆς τίς ἐστιν· ἐρᾷς ὦ μάλιτε ὅτι σιγᾷς καὶ οὐκ ἔχεις ἀπεῖν; καί τοι οὐκ αἰσχρόν σοι δοκεῖ εἶναι καὶ ἱκανὸν τεκμήριον οὗ δὴ ἐγὼ λέγω ἔτι σοι οὐδὲν μεμέληκεν· ἀλλ' ἐπὶ ὦ ἀγαθὲ τίς αὐτοὺς ἀμείνους ποιεῖ. οἱ νόμοι. ἀλλ' οὐ ζητῶ, ὦ βέλτιστε, ἀλλὰ τίς ἄνθρωπος· ὅς τις πρῶτον καὶ αὐτὸ ἴσμεν δηλ τοὺς νόμους. οὗτοι ὦ σώκρατες οἱ δικασταί. πῶς λέγεις ὦ μάλιτε· ἴσθι νῷν νέους τιν' ἀλλέσθαι ὅστις τί ἐστι καὶ βελτίους ποιεῖν. μάλιστα. τί δῆτα σοι, πάντες, ἢ οἱ μή, αὐτῶν εἰσὶ βουλευταί. πάντες. εὖ γε νὴ πόρρω λέγεις, καὶ πολλὴν ἀφθονίαν τῶν ὠφελούντων· τί δὲ δὴ οἴδε οἱ ἀκροαταὶ βελτίους ποιοῦσιν, ἢ οὔ. καὶ οὗτοι· τί δὲ οἱ βουλευταί· καὶ οἱ βουλευταί. ἀλλ' ἆρα ὦ μάλιτε μὴ οἱ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκκλησιασταὶ διαφθείρουσι τοὺς νεωτέρους, ἢ κἀκεῖνοι βελτίους ποιοῦσι πάντες. καὶ ἐκεῖνοι; βαίητε ἂν ὡς ἔοικεν Ἀθηναῖοι καλοὺς κἀγαθοὺς ποιοῦσι, πλὴν ἐμοῦ· ἐγὼ δὲ μόνος διαφθείρω, οὕτω λέγεις; βαίν σφόδρα ταῦτα λέγω. πολλῶ γέ μοι κατηγορεῖς ἀτυχέως. καί μοι ἀπόκρινε· ἢ καὶ τοὺς ἵππους οὕτω σοι δοκεῖ ἔχειν, οἱ μὲν βελτίστους ποιοῦντες αὐτούς, πάντες ἄνθρωποι εἶναι· εἷς δέ τις διαφθείρων, ἢ τοιοῦτόν τινα θῆρα· εἷς μέν τις, ὁ βελτίους γε ἅπας τε ὢν ποιεῖν· ἢ πάνυ ὀλίγοι οἱ ἱππικοί· οἱ δὲ πολλοὶ καὶ πᾶν ξυνῶσι καὶ χρῶνται ἵπποις, διαφθείρουσιν· ἆρ' οὕτως ἔχει ὦ μάλιτε καὶ σοὶ καὶ ἵππων καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ζώων; πάνυ γε πολλοὶ τε σὺ καὶ οἱ πάντες μὰ Φῶτε, εἰ φῶτε, πολλὴ γὰρ ἂν τις εὐδαιμονία εἴη τοῖς νέοις· εἰ εἷς μὲν μόνος αὐτοὺς διαφθείρει, οἱ δὲ ἄλλοι ὠφελοῦσι· ἀλλὰ γοὺν ὦ μάλιτε ἱκανῶς ἱκανῶς ἐπιδείκνυσαι ὅτι οὐδὲ πώποτε ἐφρόντισας τῶν νέων. καὶ σαφῶς ἀποφαίνεις τὴν σεαυτοῦ ἀμέλειαν, ὅτι οὐδέν σοι μεμέληκε τοῖσδε ὧν ἐμὲ εἰσάγεις, ἔτι δὲ ἡμῶν ἐπὶ ὦ πρὸς θεῶν μάλιτε· πότερόν ἐστιν οἰκεῖα ἄμεινον οἱ πολῖται χρηστοῖς, ἢ πονηροῖς· ὦ τᾶν, ἀπόκριναι· οὐδὲν γοὖν χαλεπὸν ἐρωτῶ· οὐχοὶ μὲν πονηροὶ ἀεί τι κακόν τι βράζουσι τοὺς ἀεὶ ἐγγυτάτω αὐτῶν ὄντας· εἰ δ' ἀγαθοί ἀγαθόν τι; βαίν γε. ἔστιν οὖν ὅς τις βούλεται ὑπὸ τῶν ξυόντων κλάπτεσθαι μᾶλλον ἢ ὠφελεῖσθαι; ἀπόκριναι ὦ γαθέ· καὶ γοὺν ὁ νόμος κελεύει ἀποκρίνασθαι. ἴσθ' ὅς τις βούλεται βλάπτεσθαι. οὐδείς. φέρε δὴ πότερον ἐμὲ εἰσάγεις δεῦρο, ὡς διαφθείροντα τοὺς νέους καὶ τούτους πονηροτέρους ποιοῦντα, ἀκόντα, ἢ ἄκοντα. ἑκόντα ἔφην. τί δῆτ' ὦ μάλιτε τοσοῦτον σὺ ἐμοῦ σοφώτερος εἶ τηλικούτου ὄντος, τηλικὸς δὲ ὢν· ὥστε οὐ μέλει ἔγωγε ὅτι οὐ μέλει καὶ κακόν τι βράζουσι ἀεὶ τοὺς μάλιστα πλησίον αὐτῶν. οὐ δὲ ἀγαθοί, ἀγαθόν τι· ἐτὸ δὲ δὴ εἰς τοσοῦτον ἀμαθίας ἧκω, ὥστε μὴ οὐχὶ ἀγνοῶ ὅτι ἐὰν πονηρόν τινα μοχθηρὸν ποιήσω τῶν ξυόντων, κινδυνεύσω κακόν τι λαβεῖν ὑπ' αὐτοῦ· ὥστε τοσοῦτον γε κακὸν ἑκὼν ποιῶ ὡς φῂς σύ; ταῦτα ἐγώ σοι οὐ πείσομαι ὦ μάλιτε. οἶμαι δὲ οὐδὲ ἄλλον ἀνθρώπων οὐδένα, ἀλλὰ ἢ οὐ διαφθείρω· ἢ διαφθείρω, ἄκων· ὥστε σύ γε κατ' ἀμφότερα ψεύδῃ. εἰ δὲ ἄκων διαφθείρω τῶν τοιούτων καὶ ἀκουσίων ἁμαρτημάτων οὐ δίδωσι νόμος εἰσάγειν δίκην· ἀλλ' ἰδίᾳ λαβόντα διδάσκειν καὶ νουθετεῖν· δῆλον γοὺν· ἔτι γὰρ μάθω, παύσομαι ὅ, γε ἄκων ποιῶ· σὺ δὲ ἐντυχεῖν μὲν μοι καὶ διδάξαι ἔφυγες, καὶ οὐκ ἤθέλησας. δίδωσι δὲ εἰσάγειν οἱ νόμος ἔστιν εἰσάγειν τοὺς κακοῦρ-

BIBLIOTECA

ως δομλίκης, ἀλλ' οὐ μα Δία σεσωφρονικὼς ἀληθῆ λέγεις μὲν σμικρὸν ἄρα εἶναι, οὗ τῷ ἐλλιπὲς. ὅτι μὲν γε τούτῳ οὔτε μέγα οὔτε μικρὸν πώ ποτε ἐμέλησεν. ἡμεῖς δὲ σὲ λέγομεν ἡμῖν, πῶς μὴ φῇς διαφθείρειν τοὺς νεωτέρους. ἦ σμικρὸν ὅτι καὶ τοῦ γραφικοῦ ἓν ἐγράφω θεοὺς διδάσκοντα μὴ νομίζειν, οὓς ἡ πόλις νομίζει. ἔτερα δὲ δαιμόνια καινὰ οὐ ταῦτα λέγεις ὅτι διδάσκων διαφθείρω; Γαύ μὲν οὖν σφόδρα ταῦτα λέγω. Γρὸς αὐτῶν τοίνυν ὦ μέλιτε τούτων τῶν θεῶν ὧν νῦν ὁ λόγος ἔστιν, εἰπὲ ἔτι σαφέστερον καὶ ἐμοὶ καὶ τοῖς ἀνδράσι τουτοισί. ἐγὼ γὰρ οὐ δύναμαι μαθεῖν, πότερον λέγεις διδάσκειν με νομίζειν εἶναί τινας θεούς, καὶ αὐτὸς ἄρα νομίζω ἔστι θεούς. καὶ οὐκ ἐμὶ τοι παρά γε ἄλλος· οὐδὲ ταύτη ἀδικῶ· οὐ μέντοι ὥστε γε ἡ πόλις ἀλλ' ἑτέρους· καὶ τοῦτ' ἔστιν ὅ, μοι ἐγκαλεῖς ὅτι ἑτέρους, ἢ παντάπασί με φῂς, οὔτε αὐτὸν νομίζειν θεούς, ἅτε ἄλλους ταῦτα διδάσκειν. Γαῦτα λέγω ὡς τὸ παράπαν οὐ νομίζεις θεούς. Ἴθαυμάσιε μέλιτε· ἵνα τί ταῦτα λέγεις· οὐδὲ ἥλιον· οὐδὲ σελήνην ἄρα νομίζω εἶναι θεοὺς ὥς γε οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι; Μὰ Δί' ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπεὶ γε μὲν ἥλιον, λίθον φασὶν εἶναι· σὺ δὲ σελήνην, γῆν. Ἀναξαγόραν οἴει κατηγορεῖν ὦ Φίλε μέλιτε· καὶ οὕτω καταφρονεῖς τοῦδε· καὶ οἴει αὐτοὺς ἀπείρους γραμμάτων εἶναι, ὥστε οὐκ εἰδέναι ὅτι τὰ Ἀναξαγόρου βιβλία τοῦ κλαζομενίου γέμει τούτων τῶν λόγων· καὶ δὴ καὶ οἱ νέοι ταῦτα παρ' ἐμοῦ μανθάνουσιν ἀκέχειν οἵ ποτε ἂν πάνυ πολλοῦ ὀρχήστρας ἐκ τῆς ὀρχήστρας πριάμενοι, σωκράτους καταγελῶν· ἐὰν προσποιῆται ἑαυτοῦ εἶναι· ἄλλως τε καὶ ὅτω καὶ ὅτου ἄν τα ὄντα· ἀλλ' ὦ πρὸς διὸς οὕτω σὺ ἡμᾶς δοκῶ ἀδίκως νομίζειν θεὸν εἶναι· Οὐ μέντοι μὰ Δία· οὐδ' ὁπωστιοῦν. Κἄπιτα γ' εἰ ὦ μέλιτε, καὶ ταῦτα ὡς ἐμοὶ δοκεῖς σαυτῷ· ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ οὕτω σὺ ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, πάντ' εἶναι ὑβριστὴς καὶ ἀκόλαστος, καὶ ἁπλῶς τῷ γραφικῷ ταύτην ὕβρει τινὶ καὶ ἀκολασίᾳ καὶ νεότητι γράφασθαι. ἔοικε γὰρ ὥς πρὸς αἴνιγμα ξυντιθέντι διαπειρωμένῳ. ἆρα γνώσεται σωκράτης ὁ σοφὸς σὺ μὲν χαριεντιζόμενος, καὶ ἐναντία ἐμαυτῷ λέγοντος· ἢ ἕξαπατήσω αὐτὸν καὶ τοὺν ἄλλους τοὺς ἀκούοντας· ἔστι γὰρ ἐμοὶ φαίνεται τὰ ἐναντία λέγειν αὐτὸς αὑτῷ ἐν τῇ γραφῇ, ὥς πρὸ αὖ ἐνίοτε ἀδικεῖ σωκράτης θεοὺς οὐ νομίζων, ἀλλὰ θεοὺς νομίζων. καί τοι ἔστ' ἐν παιζόντος· σαφῶς πισκέψασθαι δὲ ὦ ἄνδρες ὑμῖν φαίνεται ταῦτα λέγειν· σὺ δὲ ἡμῖν ἀπόκρινα ὦ μέλιτε· ὑμᾶς δὲ ὅπρ καὶ παρεχὲς ὑμᾶς παίζειν σαίμων μέμνησθέ μοι μὴ θορυβεῖν, ἐὰν οὐ τῷ εἰωθότι τρόπῳ τοὺς λόγους ποιῶμαι. ἔστιν ὅς τις ἀνθρώπων ὦ μέλιτε ἀνθρώπεια μὴ νομίζει πράγματα εἶναι, ἀνθρώπους δὲ οὐ νομίζει; ἀπόκρινάσθω ὦ ἄνδρες, καὶ μὴ ἄλλα καὶ ἄλλα θορυβείτω· ἐάθ' ὅς τις ἵππους μὴ νομίζει, ἱππικὰ δὲ πράγματα; ἢ αὐλητὰς μὴ νομίζει, αὐλητικὰ δὲ πράγματα; ἔστιν ὦ ἄριστε ἀνδρῶν· ἐμοὶ σὺ βούλει ἀποκρίνασθαι, ἐπεὶ σοὶ λέγει καὶ τοῖς ἄλλοις δικασταῖς· ἀλλὰ γὰ δὴ τούτων ἀπόκρινα· ἐάθ' ὅς τις δαιμόνια μὲν νομίζει πράγματα εἶναι, δαίμονας δὲ οὐ νομίζει; οὐκ ἔστιν. ὡς ὄνησας· ὅτι μόλις ἀπεκρίνω ἐπειδὴ γε ταῦτα ἀποκαλόμενος· οὐκοῦν δαιμόνια μὴ φῄς με νομίζειν διδάσκειν, ἄττ' ἂν καινά, ἄττε παλαιά· ἀλλ' ὅτι δαιμόνια γε νομίζω καὶ περὶ ἐν σὸν λόγον· καὶ ταῦτα καὶ διομόσω σοὶ τῇ αὐτῇ γραφῇ· εἰ δὲ μὴ δαιμόνια νομίζω, μὴ δαίμονας δ' ἔστ' ἐν, ἀλλὰ ἀνάγκη νομίζειν με ἔστιν οὐχοῦτως ἔχει; ἔχει δή· πίθεμαι γάρ σοι ὁμολογοῦντα, ἐπειδὴ ἀνάγκη· τοὺς δὲ δαίμονας οὐχὶ θεοὺς γε ἡγούμεθα ἦ, ἢ θεῶν παῖδας; φῄς, ἢ οὔ; Γαύ γε. Οὐκοῦν εἴπερ δαίμονας ἡγοῦμαι ὡς σὺ φῄς, εἰ μὲν θεοί τινές εἰσιν οἱ δαίμονες, τοῦτ' αὖ ἔστιν ὃ ἔγω φημὶ αἰνίττεσθαι καὶ χαριεντίζεσθαι, θεοὺς οὐχ ἡγούμενον φασί με θεοὺς αὖ ἡγεῖσθαι πάλιν ἐπειδὴ πρὸ γε δαίμονας ἡγοῦμαι, εἰδ' αὖ οἱ δαίμονες θεῶν παῖδές εἰσι νόθοι τινες, ἢ ἐκ νυμφῶν, ἢ ἐκ τινων ἄλλων, ὧν δὴ λέγουσι, τίς ἂν εἴη θεῶν μὲν παῖδας ἡγοῖτο ἦ, θεοὺς δὲ μή· ὁμοίως ἂν ἄτοπον εἴη· ὥς πρὸ αὖ εἴ τις ἵππων μὲν παῖδας ἡγοῖτο ἢ μὴ ὄνων τοὺς ὑμιόνους, ἵππους δὲ καὶ ὄνους μὴ ἡγοῖτο εἶναι· ἀλλ' ὦ μέλιτε· ἐκ ἔστιν ὅπως σὺ ταῦτα ἐγὼ ἀφ' ἑπερώμενος ἵμ' ἐγράφω πὼ γραφὴν ταύτην. ἢ ἀφρῶν ὅτι ἱκαλοῖς ἐμοὶ ἀληθὴς ἀλίσκομαι. ὅπως δὲ σύ τινα πείθοις ἄν, μὴ σμικρὸν νοῦν ἔχοντα ἀνθρώπων,

ὡς τῷ αὐτῷ ἀσφαλὲς ἔστι καὶ δαιμόνια καὶ θεοὺς ἡγεῖσθαι· καὶ αὖ τοῦ αὐτοῦ μήτε δαίμονα εἶναι μήτε θεοὺς μήτε ἥρωας· οὐδεμία μηχανή ἐστιν. ἀλλὰ γοὺν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ὡς μὲν ἐγὼ οὐκ ἀδικῶ καὶ παρὰ πολὺ μελέτην ἔχω, οὐ πολλῆς μοι δοκεῖ εἶναι ἀπολογίας, ἱκανὰ δὲ καὶ ταῦτα. ὃ δὲ καὶ οἶδ' ἔμπροσθεν εἶπον ὅτι πολλή μοι ἀπέχθειαι γέγονα καὶ πρὸς πολλούς, ἴστε ὅτι ἀληθής ἐστι. καὶ τοῦτ' ἔστιν ὃ ἐμὲ αἱρήσει ἐὰν ἁρῇ. οὐ μέλιτος, οὐδὲ Ἄνυτος, ἀλλ' ἢ τῶν πολλῶν διαβολαὶ καὶ φθόνος. ἃ δὴ πολλοὺς καὶ ἄλλους καὶ ἀγαθοὺς ἄνδρας ἥρηκεν, οἶμαι δὲ καὶ αἱρήσειν· οὐδὲν δὲ δεινὸν μὴ οὐ στῇ. ἴσως δ' ἂν οὕτω εἴποι τις· οὐκ αἰσχύνῃ ὦ Σώκρατες τοιοῦτον ἐπιτηδεύσας, ἐξ οὗ νῦν κινδυνεύεις ἀποθανεῖν; ἐγὼ δὲ τούτῳ ἂν, δίκαιον λόγον ἀντείποιμι ὅτι οὐ καλῶς λέγεις ὦ ἄνθρωπε, εἰ οἴει δεῖν κίνδυνον ὑπολογίζεσθαι τῷ ζῆν ὁ τεθνάναι, ἄνδρα ὅτου τι καὶ σμικρὸν ὄφελός ἐστιν. ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνο μόνον σκοπεῖν ὅταν πράττῃ, πότερον δίκαια ἢ ἄδικα πράττῃ· καὶ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ ὄντα ἢ κακοῦ· φαῦλα γοῦν ἂν, ᾧ γε σῷ λόγῳ ἕκαστοι τῶν ἡμιθέων ὅσοι εὐδοκίμησαν, οἵ τε ἄλλοι καὶ ὁ τῆς Θέτιδος υἱός· ὃς θανεῖν τε κινδύνου καταφρόνησε παρὰ τὸ αἰσχρόν τι ὑπομεῖναι, ὥστε ἐπειδὴ ἔπεμψε μήτηρ αὐτῷ προθυμουμένῳ ἔκτορα ἀποκτεῖναι θεὰ οὖσα οὕτως ἔοικεν ὡς ἐγὼ λέγω· ὦ παῖ ἐὰν ἐμμείνῃς παροξυνθεὶς ἑταίρῳ τὸν Φόνον, καὶ ἔκτορα ἀποκτενεῖς, αὐτὸς ἀπολεῖ· αὐτίκα γοῦν φησὶ μοῖρά ἔκτορα, τοῦτον δὲ, ἐγὼ μοῖρα, τοῦτ' ἀκούσας, τῷ μὲν θανάτου καὶ τῷ κινδύνου ὠλιγώρησε· πολὺ δὲ μᾶλλον δείσας τὸ ζῆν κακὸς ὢν καὶ τοῖς φίλοις μὴ τιμωρεῖν, αὐτίκα φησὶ τεθνάναι, τὴν δίκην ἐπιθεὶς τῷ ἀδικοῦντι αὖθις· ἵνα μὴ ὠθεὰδε μένω καταγέλαστος παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν ἄχθος ἀρούρης· μὴ, οὐκ ἦν οἷ Φρεσὶ τόσαι θαπέειν καὶ κινδύνους; οὕτω γοῦν ἔχει ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῇ ἀληθείᾳ. οὗ ἂν τις ἑαυτὸν τάξῃ ἢ ὑπὸ ἀρχοντος ταχθῇ, ὡς ταῦθα δεῖ ὡς ἐμοὶ δοκεῖ μένοντα κινδυνεύειν· μηδὲν ὑπολογίζομενον μήτε θάνατον, μήτε ἄλλό τι μηδὲν πρὸ τοῦ αἰσχροῦ. ἐγὼ οὖν ἀνὴρ ἐσπουδακὼς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐν ὅτε μέν με οἱ ἄρχοντες ἔταττον οὓς ὑμεῖς εἵλεσθε ἄρχειν μου· καὶ ἐν Ποτιδαίᾳ, καὶ ἐν Ἀμφίπολι, καὶ ἐν Δηλίῳ, τότε μὲν οὗ ἐκεῖνοι ἔταττον, ἔμενον ὥς περ καὶ ἄλλος τίς· καὶ ἐκινδύνευον ἀποθανεῖν· τὸ δὲ θεοῦ τάττοντος ὡς ἐγὼ φημὶν τε καὶ ὑπέλαβον φιλοσοφοῦντά με δεῖν ζῆν, καὶ ἐξετάζοντα ἐμαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους, οὐταῦθα δὲ φοβηθεὶς ἢ θάνατον, ἢ ἄλλο ὁτιοῦν πρᾶγμα λείπει με τὴν τάξιν· δεινὸν μέντ' ἂν εἴη, καὶ ὡς ἀληθῶς τότ' ἄν με, δικαίως εἰσάγοι τις εἰς δικαστήριον, ὅτι οὐ νομίζω θεοὺς εἶναι· ἀπιθῶν τῇ μαντείᾳ καὶ δεδιὼς θάνατον· καὶ οἰόμενος σοφὸς εἶναι οὐκ ὤν. τὸ γὰρ τοι θάνατον δεδιέναι ὦ ἄνδρες οὐδὲν ἄλλο ἐστίν, ἢ δοκεῖν σοφὸν εἶναι, μὴ ὄντα. δοκεῖν γὰρ εἰδέναι ἐστὶν ἃ οὐκ οἶδεν. οἶδε μὲν γὰρ οὐδεὶς τὸν θάνατον, οὐδ' εἰ τυγχάνει τῷ ἀνθρώπῳ παντων μέγιστον ὂν τῶν ἀγαθῶν. δεδίασι δ' ὡς εὖ εἰδότες ὅτι μέγιστον τῶν κακῶν ἐστι. τὴν δὲ τοῦτο οὐκ ἀμαθίαν ἐστὶν αὖτη ἡ ἐπονείδιστος, ἡ τοῦ οἴεσθαι εἰδέναι ἃ οὐκ οἶδεν. ἐγὼ δὲ ὦ ἄνδρες ἴσως τοῦτο καὶ οὐταῦθα ἴσως διαφέρω τῶν πολλῶν ἀνθρώπων· καὶ εἰ δή που σοφώτερός τού φαίμι εἶναι, τούτῳ ἄν, ὅτι οὐκ εἰδὼς ἱκανῶς περὶ τῶν ὑπ' ᾅδου, οὕτω καὶ οἶομαι οὐκ εἰδέναι. τὸ δὲ ἀδικεῖν καὶ τὸ ἀπειθεῖν τῷ βελτίονι καὶ θεῷ καὶ ἀνθρώπῳ, ὅτι κακὸν καὶ αἰσχρόν ἐστιν, οἶδα. πρὸ οὖν τῶν κακῶν ὧν οἶδα ὅτι κακά ἐστιν ἃ μὴ οἶδα εἰ ἀγαθά ὄντα τυγχάνει, οὐδέποτε φοβήσομαι. οὐδὲ φεύξομαι. ὥστε οὐδ' ἐὰν ὑμεῖς ἀφιῆτε αὐτὸ, ἐπὶ τούτοις ἐφ' οἷς ἔφην ἐμοὶ τὴν ἀρχὴν οὐ πείσειν ἐμὲ λαβόντα εἰσιέναι, ἢ ἐπειδὴ εἰσῆλθον, οὐκ ἂν τ' εἶναι ἐμὲ ἀκροᾶσθαί μου, λέγοντος πρὸς ὑμᾶς ὡς εἰ διαφθερεῖτε, ἢ ὅτι ὑμῶν ἀφιέντος ἐγὼ ἐπὶ τὴν ἀρετὴν ἅπασαν διδάσκω πάντας παντάπασι διαφθαρήσοιτο, εἰ μὲ πρὸς ταῦτα εἴπει τις, ὦ Σώκρατες νῶν μὲν αὐτῷ οὐ πεισόμεθα, ἀλλ' ἀφίημί σε ἐπὶ τούτῳ μέντοι ἐφ' ᾧτε μηκέτι ἐν ταύτῃ τῇ ζητήσει διατρίβειν, μηδὲ φιλοσοφεῖν· ἐὰν δὲ ἁλοὺς ἔτι ἐπὶ τούτῳ πράττων ἀποθανῇ, ἐνθάδε με ἔφην ἄπορον ἀνδρὶ τοιούτῳ ἀφίσειν, εἴπερ μ' ἐᾷ, ἡμῖν. ὅτι ἐγὼ ὑμᾶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἀσπάζομαι μὲν καὶ φιλῶ· πείσομαι δὲ τῷ θεῷ μᾶλλον, ἢ ὑμῖν· καὶ ἕως ἂν, ἐμπνέω καὶ οἷός τε ὦ, οὐ μὴ παύσομαι φιλοσο-

φῶν· καὶ ὑμῖν παρακελεύομαί τε καὶ οὐ λοιπὸν μοι ὅτῳ αὖ, ἀεὶ σὺ τυγχάνω ὑμῶν λέγων ὃ τι τῶν ἄλλων. ὅτι δὲ ἀρίστη αὐτοῦ ἀθηναίοις ὢν πόλεως τῆς μεγίστης καὶ εὐδοκιμωτάτης εἰς σοφίαν καὶ ἰσχύν, χρημάτων μὲν οὐκ αἰσχύνῃ ἐπιμελόμενος ὅπως σοι ἔσται ὡς πλεῖστα· καὶ δόξης καὶ τιμῆς· φρονίμως δὲ καὶ ἀληθεύως, καὶ τῆς ψυχῆς, ὅπως ὡς βελτίστη ἔσται οὐκ ἐπιμελῇ οὐδὲ φροντίζεις; καὶ ταῦτά τις ὑμῶν ἀμφισβητήσει καὶ φήσει ἐπιμελεῖσθαι, οὐκ οὖν ἀπὸ σοῦ ἀφήσω αὐτὸν οὐδ' ἀπειμι, ἀλλ' ἐρήσομαι αὐτὸν καὶ ἕξετάσω· καὶ ἐλέγξω· καὶ ἐὰν μοι μὴ δοκῇ κεκτῆσθαι ἀρετὴν, φαῦλα δὲ, ὀνειδιῶ· ὅτι τὰ πλείστου ἄξια, τοῦτο ἐλαχίστου ποιήσεται· τὰ δὲ φαυλότατα, τῶν πλείστου· ταῦτα καὶ πανταχοῦ καὶ πρεσβυτέρῳ ὅτῳ αὖ, οὐ τυγχάνω ποιῶν· καὶ ξένῳ, καὶ ἀστῷ· μᾶλλον δὲ τοῖς ἀστοῖς· ὅσῳ μοι ἐγγυτέρω ἐστὶ γένει· ταῦτα γὰρ κελεύει ὁ θεός δῆλον ἐστί· κἀγὼ οἶμαι οὐδέν πω ὑμῶν μεῖζον ἀγαθὸν γενέσθαι ἐν τῇ πόλει, ἢ τὴν ἐμὴν τῷ θεῷ ὑπηρεσίαν. οὐδὲν γὰρ ἄλλο πράττων ἐγὼ περιέρχομαι, ἢ πείθων ὑμῶν καὶ νεωτέρους καὶ πρεσβυτέρους μήτε σωμάτων ἐπιμελεῖσθαι, μήτε χρημάτων πρότερον, μήτε ἄλλου τινὸς οὕτω σφόδρα, ὡς τῆς ψυχῆς ὅπως, ὡς ἀρίστη ἔσται λέγων ὅτι οὐκ ἐκ χρημάτων ἡ ἀρετὴ γίγνεται, ἀλλ' ἐξ ἀρετῆς χρήματα· καὶ τἆλλα τἀγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις ἅπαντα καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ. εἰ μὲν οὖν ταῦτα λέγων διαφθείρω τοὺς νέους, ταῦτα ἂν, εἴη βλαβερά· ἐάν τίς με φήσῃ ἄλλα λέγειν ἢ ταῦτα, οὐδὲν λέγει· πρὸς ταῦτα φαίην ἄν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ἢ πείθεσθαι αὐτῷ ἢ μή· καὶ ἢ ἀφίεναί με, ἢ μή· ὡς ἐμοῦ ἂν ἄν, τοιούτου γε ἄλλα ἀνθρώπου μιμοῦμαι πολλάκις τεθνάναι. μὴ θορυβεῖτε ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι ἀλλὰ ἐμμείνατέ μοι ὃς ἐδεήθην ὑμῶν μὴ θορυβεῖν ἐφ' οἷς ἂν λέγω, ἀλλ' ἀκούειν· καὶ γὰρ ὡς ἐγὼ οἶμαι, ὠφεληθῆναι ἀκούοντες· μέλλω γὰρ οἶμαι ἅττα ἐρεῖν ὑμῖν καὶ ἄλλα, ἐφ' οἷς ἴσως βοήσεσθε· ἀλλὰ μηδαμῶς ποιεῖτε τοῦτο· ἐὺ ἴστε ἐὰν ἐμὲ ἀποκτείνητε τοιοῦτον ὄντα· οὐκ ἐγὼ λέγω, οὐκ ἐμὲ μείζω βλάψετε, ἢ ὑμᾶς αὐτούς· ἐμὲ μὲν γὰρ οὐδὲν βλάψει οὔτε μέλητος· οὔτε οὐ δύναιτο· οὐδὲ γὰρ αὖ, δύναιτο· οὐ γὰρ οἶμαι θεμιτὸν εἶναι, ἀμείνονι ἀνδρὶ ὑπὸ χείρονος βλάπτεσθαι· ἀποκτείνοι μέν τ' ἄν, ἴσως ἢ ἐξελάσειεν· ἢ ἀτιμάσειεν· ἀλλὰ ταῦτα οἶμαι ἴσως οἴεται καὶ ἄλλος τίς που μεγάλα κακά· ἐγὼ δ' οὐκ οἶομαι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ποιεῖν ἃ ἐκεῖνος νῦν ποιεῖ· ἀδίκως ἐπιχειρεῖν ἀποκτιννύναι νῦν οὖν ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι πολλοῦ δέω ἐγὼ ἁπτῆναί ἐμαυτῷ ἀπολογούμενος ὡς τις ἂν, οἶμαι· ἀλλ' ἁπτῆναι ὑμῶν μὴ ἐξαμάρτητε τοῦτο πρὸς ἐμὲ τῷ θεῷ δόσιν ὑμῖν ἐμοῦ κεκτημένοι· ἐὰν γὰρ με ἀποκτείνητε, οὐ ῥᾳδίως ἄλλον τοιοῦτον εὑρήσετε· ἀτεχνῶς δὲ καὶ γελοιότερον εἰπεῖν, προσκείμενον τῇ πόλει ὑπὸ τοῦ θεοῦ· ὡς πρὸς ἵππον μεγάλῳ μὲν καὶ γενναίῳ, ὑπὸ μεγέθους δὲ νωθροτέρῳ· καὶ δεομένῳ ἐγείρεσθαι ὑπό μύωπός τινος· δοκεῖ δή μοι τοιοῦτόν τινα ὁ θεὸς ἐμὲ τῇ πόλει προστεθεικέναι· τοιοῦτόν τινα· ὃς ὑμᾶς ἐγείρων καὶ πείθων καὶ ὀνειδίζων οὐκ ἐκλείψει· ἄξιον παύομαι πάντα χῶ προσκαθίζων· τοιοῦτος οἷος ἄλλος ῥᾳδίως ὑμῶν γένοιτο ὦ ἄνδρες· ἀλλ' ἐὰν ἐμοὶ πείθησθε, φείσεσθέ μου· ὑμεῖς δ' ἴσως τάχ' ἄν, ἀχθόμενοι ὡς πρὸ ὀνυστάζοντες ἐγειρόμενοι, κρούσαντες ἄν με πείθοισθε ἀποτῶ ῥᾳδίως ἄν, ἀποκτείνητε· εἶτα ἂν λοιπὸν χρόνον καθεύδοντες διατελεῖτε ἄν, εἰ μή τινα ἄλλον ὑμῖν ὁ θεὸς ἐπιπέμψει κηδόμενος ὑμῶν· ὅτι δ' ἐγὼ τυγχάνω ὢν τοιοῦτος οἷος ὑπὸ τοῦ θεοῦ τῇ πόλει δεδόσθαι, ἐνθένδε ἄν, καταμάθοιτε· οὐ γὰρ ἀνθρωπίνῳ ἔοικε τὸ ἐμὲ τῶν ἐμῶν ἀμεληθέντα ἀνέχεσθαι καὶ ἀνέχεσθαι τῶν οἰκείων ἀμελοῦντα μέχρι τοσούτου ἤδη ἔτη· καὶ ὑμῖν ἕκαστον πράττειν ἀεὶ ἰδίᾳ ἐπὶσῳ προσιόντα ὡς πρὸ πατέρα· ἢ ἀδελφὸν πρεσβύτερον πείθοντα ἐπιμελεῖσθαι ἀρετῆς· καὶ εἰ μέν τι ἀπὸ τούτων ἀπέλαυον, καὶ μισθὸν λαμβάνων ταῦτα παρεκελευόμην, ἔχοιμ' ἄν τινα λόγον· νῦν δὲ ὁρᾶτε δὴ καὶ αὐτοὶ ὅτι οἱ κατήγοροι τἆλλα πάντα ὅπως αἰσχύντως κατηγοροῦσι, τοῦτό γε ἐκ δεοῦς τι ἐγένοντο ἀπαναισχυντῆσαι, παρακόμοι μαρτύρα· ὡς ἐγὼ ποτέ τινα ἢ ἐπραξάμην μισθόν· ἢ ἔτησα ἐκεῖνο γοῦν οἶμαι ἐγὼ παρέχομαι ἱκανὸν μάρτυρα ὡς ἀληθῆ λέγω, τὸν πένητα. ἴσως ἄν, οἶμαι δόξειεν ἄτοπον εἶναι. ὃ δὴ ἐγὼ μὲν αὖ τοῦτο συμβουλεύω περιὼν καὶ πολυπραγμονῶν· δημοσίᾳ δὲ ἀ-

πολῶ

πολεμῶ αὐτοῖς ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ ὑμέτερον ξυμβουλεύειν τῇ πόλει· τούτου δὲ αἴτιόν ἐστιν, ὅ ὑμῖν ἐμοῦ πολλάκις ἀκηκόατε πολλαχοῦ λέγοντος. ὅτι μοι θεῖόν τι καὶ δαιμόνιον γίγνεται φωνή· ὃ δὴ καὶ ἐν τῇ γραφῇ ἐπικωμῳδῶν Μέλητος ἐγράψατο. ἐμοὶ δὲ ἔστιν ἐκ παιδὸς ἀρξάμενον φωνὴ τις γιγνομένη· ἣ ὅταν γένηται, ἀεὶ ἀποτρέπει με ὃ μέλλω πράττειν. προτρέπει δὲ οὔ ποτε. ἔστιν ταῦτ' ἐστὶν ἅ μοι ἐναντιοῦται τὰ πολιτικὰ πράττειν, καὶ παγκάλως δέ μοι δοκεῖ ἐναντιοῦσθαι. εὖ γὰρ ἴστε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι εἰ ἐγὼ πάλαι ἐπεχείρησα πράττειν τὰ πολιτικὰ πράγματα, πάλαι ἂν, ἀπωλόλειν· καὶ οὔτ' ἂν, ὑμᾶς ὠφελήκειν οὐδέν, οὔτ' ἂν ἐμαυτὸν· καί μοι μὴ ἄχθεσθε λέγοντι τἀληθῆ· οὐ γὰρ ἔστιν ὅστις ἀνθρώπων σωθήσεται οὔτε ὑμῖν, οὔτε ἄλλῳ οὐδενὶ γνησίως ἐναντιούμενος, καὶ διακωλύων πολλὰ ἄδικα καὶ παράνομα ἐν τῇ πόλει γίγνεσθαι, ἀλλὰ ἀνάγκαῖόν ἐστι τῷ ὄντι μαχούμενον ὑπὲρ τοῦ δικαίου, καὶ εἰ μέλλει ὀλίγον χρόνον σωθήσεσθαι, ἰδιωτεύειν, ἀλλὰ μὴ δημοσιεύειν. μεγάλα δ' ἔτι γε ὑμῖν τεκμήρια παρέξομαι τούτων· οὐ λόγους, ἀλλ' ὃ ὑμεῖς τιμᾶτε, ὄργα. ἀκούσατε δή μου τὰ ξυμβαίνοντα. ἵνα εἰδῆτε ὅτι οὐδ' ἂν ὑπείκοιμι παρὰ τὸν δόξαντα θάνατον· μὰ ὑπείκων δὲ ἅμα καὶ ἂν ἀπολοίμην. ἐρῶ δὲ ὑμῖν φορτικὰ μὲν καὶ δικανικά· ἀληθῆ δ' ἐστὶ γοῦν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἄλλῳ μὲν ἀρχὴν οὐδεμίαν πώποτε ἦρξα οὐδὲ τῇ πόλει· ἐβουλεύσατε δέ, καὶ ἔτυχεν ὑμῶν ἡ φυλὴ αἰσχοῖς πρυτανεύουσα ὅτε ὑμεῖς τοὺς δέκα στρατηγοὺς τοὺς οὐκ ἀναιρεθέντας τοὺς ἐκ τῆς ναυμαχίας, ἐβουλεύσασθε ἀθρόους κρίνειν παρανόμων, ὡς οὐ τῷ ὑστέρῳ χρόνῳ πᾶσιν ὑμῖν ἔδοξε. τότ' ἐγὼ μόνος τῶν πρυτάνεων ἐναντιώμην ὑμῖν μηδὲν ποιεῖν παρὰ τοὺς νόμους. καὶ ἐναντία ἐψηφισάμην, καὶ ἐτοίμων ὄντων κατάκρυσάι με καὶ ὑπάγειν τῶν ῥητόρων, καὶ ὑμῶν κελευόντων, καὶ βοώντων, μετὰ τοῦ νόμου καὶ τοῦ δικαίου, ὥμην μᾶλλόν με δεῖν κινδυνεύειν, ἢ μεθ' ὑμῶν γενέσθαι μὴ δίκαια βουλευομένων, φοβηθέντα δεσμὸν ἢ θάνατον. καὶ ταῦτα μὲν ἐν ἔτι δημοκρατουμένης τῆς πόλεως. ἐπεὶ δὲ ὀλιγαρχία ἐγένετο, οἱ τριάκοντα αὖ με τετάχασι μετὰ πέμπτου αὐτῶν εἰς τὸ θόλον προσέταξαν ἀγαγεῖν ἐκ Σαλαμῖνος Λέοντα τὸν Σαλαμίνιον ἵνα ἀποθάνοι. οἷα δὴ καὶ ἄλλοις ἐκεῖνοι πολλοῖς πολλὰ προσέταττον, βουλόμενοι ὡς πλείστους αἰτίους ἀπολλῦσθαι αὐτῶν· τότε μέντοι ἐγὼ οὐ λόγῳ ἀλλ' ὄργῳ αὖ ἐναντιωθεὶς ἐποίησα. ἕτοιμος ἐμὲ μὲν θανάτου μᾶλλον, εἰ μὴ ἀγροικότερον λέγειν, οὐδ' ὁτιοῦν. τὸ δὲ μηδὲν ἄδικον μηδ' ἀνόσιον ὄργα ξυνεῖναι, τούτου δὲ τὸν μὲν ἀεὶ μᾶλλον. ἐμὲ γὰρ ἐκεῖνοι ἡ ἀρχὴ οὐκ ἐξέπληξεν οὕτως ἰσχυρὰ οὖσα ὥστε ἄδικόν τι ὀργάσασθαι. ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκ τοῦ θόλου ἐξήλθομεν, οἱ μὲν τέτταρες ἐκεῖνοι ἐς Σαλαμῖνα, καὶ ἤγαγον Λέοντα· ἐγὼ δὲ ᾠχόμην ἀπιὼν οἴκαδε. καὶ ἴσως ἂν, ὀλίγου ταῦτα ἀπέβαινον, εἰ μὴ ἡ ἀρχὴ διαπαντὸς ἔπεσε. καὶ τούτων ὑμῖν ἴσασι πολλοὶ μάρτυρες. ἆρ' οὖν μ' οἴεσθε τοσάδε ἔτη διαγενέσθαι εἰ ἔπραττον τὰ δημόσια, καὶ πράττων ἀξίως αὐτοῦ ἀγαθοῦ, ἐβοήθουν τοῖς δικαίοις, καὶ ὡς περὶ χρὴ τοῦτο τοῦ πλείστου ἐποιούμην; πολλοῦ γε δεῖ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. οὐ δὲ γὰρ ἂν, ἄλλος ἀνθρώπων οὐδείς. ἀλλ' ἐγὼ διὰ παντὸς τοῦ βίου δημοσίᾳ τε ἴσπερ τε ἴδιᾳ πρὸς μὲν οὐδένα οὐδὲν πώποτε ἐξυγχωρήσας, οὐδὲν παρὰ τὸ δίκαιον οὔτε ἄλλῳ οὔτε τούτων οὐδενί· οὓς δὴ οἱ διαβάλλοντες ἐμοὶ φασὶν ἐμοὺς μαθητὰς εἶναι. ἐγὼ δὲ διδάσκαλος μὲν οὐδενὸς πώποτ' ἐγενόμην· εἴ δέ τις ἐμοῦ λέγοντος, ἢ τὰ ἐμαυτῷ πράττοντος ἐπιθυμοῖ ἀκούειν, εἴτε νεώτερος εἴτε πρεσβύτερος, οὐδενὶ πώποτε ἐφθόνησα. οὐδὲ χρήματα μὲν λαμβάνων διαλέγομαι, μὴ λαμβάνων δὲ, οὔ· ἀλλ' ὁμοίως καὶ πλουσίῳ καὶ πένητι παρέχω ἐμαυτὸν ἐρωτᾶν· καὶ ἐάν τις βούληται ἀποκρινόμενος ἀκούειν, ὧν ἂν, λέγω· καὶ τούτων ἐγὼ οὔτε τινὰς γίγνεται οὔτε μὴ, οὐκ ἂν, δικαίως αἰτίαν ὑπέχοιμι· ὧν μήτε ὑπισχνοῦμαι μηδενὶ πώποτε μάθημα μήτε διδάσκω. εἰ δέ τίς φησι παρ' ἐμοῦ πώποτε ἢ μαθεῖν ἢ ἀκοῦσαι ἰδίᾳ ὅτι μὴ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες, οὐκ ἔστ' ὅτι οὐκ ἀληθῆ λέγει. ἀλλὰ τί δή ποτε μετ' ἐμοῦ χαίρουσί τινες πολὺν χρόνον διατρίβοντες, ἀκηκόατε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· πᾶσαν ὑμῖν πρὸς ἀλήθειαν ἐγὼ ἔφην.

ὅτι ἀκούοντες χαίρουσιν ὑβριζομένοις τοῖς ὁμιλίοις μὲν ἢ σοφοῖς, οὗσι δ' οὔ. ἔστι γὰρ οὐκ ἀνδρὸς ἐμοὶ δὲ εἶναι, ὡς ἐγὼ φημι, προστάττειν ἀπὸ τοῦ θεοῦ πράττειν. καὶ ἐκμαντείων. καὶ ἐξ οἰωνῶν. καὶ παντὶ τρόπῳ ὅτῳ τις ποτέ. μὴ ἄλλη θεὰ μῖρα ἀνθρώπῳ καὶ ὁτιοῦν προστάξει πράττειν. ταῦτα ὦ ἀσφοδε ἀθηναῖοι, καὶ ἀληθῆ ἐστι καὶ ἀνεξέλεγκτα. εἰ γὰρ δὴ ἐγὼ τῶν νεωτέρων τοὺς μὲν, διαφθείρω. τοὺς δὲ, διέφθαρκα, χρὴ δή που εἴτέ τινες αὐτῶν πρεσβύτεροι γενόμενοι ἔγνωσαν ὅτι νέοις ὄντες αὐτοῖς ἐγὼ κακὸν πού ποτέ τι συνεβούλευσα, νυνὶ αὐτοὺς αἰτιᾶσθαι καὶ τιμωρεῖσθαι. εἰ δὲ μὴ αὐτοὶ ἤθελον τῶν οἰκείων τινὰς τῶν ἐμῶν, πατέρας καὶ ἀδελφοὺς, καὶ ἄλλους τοὺς προσήκοντας εἴπερ ὑπ' ἐμοῦ κακόν τι ἐπεπόνθεσαν οἱ οἰκεῖοι αὐτῶν, νῦν μεμνῆσθαι, καὶ τιμωρεῖσθαι. πάντας δὲ πάρεισι πολλοὶ αὐτῶν οὗτοι. οὓς ἐγὼ ὁρῶ. πρῶτον μὲν κρίτων οὑτοσὶ ἡλικιώτης καὶ δημότης κριτοβούλου τοῦδε πατήρ. εἶπειτα λυσανίας ὁ σφηττίος, αἰσχίνου τουτουὶ πατήρ. ἔτι δ' ἀντιφῶν ὁ κηφισιεὺς οὑτοσὶ ἐπιγόνους πατήρ. ἄλλοι τοίνυν οὗτοι ὧν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦτῳ τῷδε τῷ κατειβῇ γεγόνασι. νικήρατος ὁ θεοσδότου, ἀδελφὸς θεοσδότου. καὶ ὁ μὲν θεόδοτος τετελεύτηκεν. ὥστε οὐκ ἄν, ἐκεῖνός γε αὐτοῦ κατηδυθείη, καὶ πάραλος ὅδε ὁ δημοδόκου. οὗ, ὦ δικάγε ἀδελφός. ὅδε δὲ ἀλέξιππος ὁ ἀριστωνος, οὗ ἀδελφὸς οὑτοσὶ τοῦ πλάτων, καὶ αἰαντόδωρος. οὗ ἀπολλόδωρος ὁ ἀδελφός. καὶ ἄλλους τοίνυν ἔστιν ἔχω ὑμῖν εἰπεῖν, ὧν τινα ἐχρῆν. μάλιστα μὲν ἐν τῷ ἐμαυτοῦ λόγῳ παρέχεσθαι μάρτυρα. εἰ δὲ τότε ἐπελάθετο, νῦν παρεχέσθω. ἐγὼ παρέχομαι, καὶ λιγκέτω εἴ τι ἔχει ὑμῶν τοῦτον. ἀλλὰ τούτου πάντων τοὐναντίον ἅπαντες ὑμοὶ βοηθεῖτε πρέσβυς τῷ διαφθείροντι τῷ κακὰ δρῶντι τοὺς οἰκείους αὐτῶν, ὡς φασὶ μάλιστα καὶ αὖθις. αὐτοὶ μὲν γὰρ οἱ διαφθαρέντες, τάχ' ἄν, λόγον ἔχοιεν βοηθοῦντες. οἱ δὲ ἀδιάφθαρτοι πρεσβύτεροι ἤδη ἄσμενοι, οἱ τούτων προσήκοντες, τίνα ἄλλον λόγον ἔχουσι βοηθοῦντες ὑμοί, ἀλλ' ἢ τὸν ὀρθόν τε καὶ δίκαιον. ὃν ἐγὼ φαίην μὲν ἂν ψευδόμενον, ὑμοὶ δὲ ἄλλα δίκαια λέγοντι. εἶεν δὴ ὦ ἄσμενοι. ἃ μὲν ἐγὼ ἔχω μοι ἀπολογεῖσθαι, ἱκανὰ ταῦτα, καὶ ἄλλα ἴσως τοιαῦτα. τάχα δ' ἄν τις ὑμῶν ἀγανακτήσειεν αἰσθόμενος ἐμαυτοῦ. εἰ ὁ μὲν καὶ ἐλάττω τουτουὶ τοῦ ἀτόνου ἀτόνα ἀτονιζόμενος δεήσεταί τε καὶ ἱκέτευσε τοὺς δικαστὰς μετὰ πολλῶν δακρύων παιδία τε αὐτοῦ ἀναβιβασάμενος, ἵνα ὅτι μάλιστα ἐλεηθείη, καὶ ἄλλους τῶν οἰκείων καὶ φίλους πολλούς. ἐγὼ δὲ οὐδὲν ἀρα τούτων ποιήσω, καὶ ταῦτα κινδυνεύων οἶμαι, δόξαιμι ἂν ἴσως τοι κίνδυνον. τάχ' ἄν οὖν τις ταῦτα αἰνήσας αὐθαδίσαιτ' ἄν, πρός με ὀργισθείς αὐτοῖς τούτοις, θεῖτο ἂν μετ' ὀργῆς πλὴν ψῆφον. εἰ δή τις ὑμῶν οὕτως ἔχει, οὐκ ἀξιῶ μὲν ἔγωγε. εἰ δ' οὖν ἐπιεικῆ ἄν μοι δοκῶ πρὸς σὲ λέγειν λέγων. ὅτι ἐμοὶ ὦ ἄνερ ἐστί εἰσι μὲν που πάντες καὶ οἰκεῖοι. καὶ γὰρ σὺ ἐμὸν αὐτὸν φῂς τοῦ ὁμήρου. οὐδ' ἐγὼ ἀφ' ὁρυός, οὐδ' ἀφὸ πέτρης πέφυκα, ἀλλ' ἐξ ἀνθρώπων. ὥστε καὶ οἰκεῖοί μοι εἰσί. καὶ ὑμεῖς γε ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι ἴσασιν μὲν, μικρόν που ἴσως. δύο δὲ, παιδία. ἀλλ' ὅμως οὐδένα αὐτῶν δεῦρο ἀναβιβασάμενος, δέησομαι ὑμῶν ἀποψηφίσασθαι. τί δὴ ἐγὼ οὐδὲν τούτων ποιήσω. οὐκ αὐθαδιζόμενος ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, οὐδ' ὑμᾶς ἀτιμάζων. ἀλλ' εἰ μὲν θαρραλέος ἐπὶ τῷ θανάτου εἰμὶ ἢ μή, ἄλλος λόγος. πρὸς δ' ἐμὲ δόξαν καὶ ἐμοὶ καὶ ὑμῖν, καὶ ὅλως τῇ πόλει. οὐ μοι δοκεῖ καλὸν εἶναι ἐμὲ τοῦτον οὐδὲν ποιεῖν καὶ τηλικοῦτον ὄντα. καὶ ἐξ ἐμοῦ ἔχοντα. εἴτ' οὖν ἀληθῆς, εἴτ' οὖν ψεῦδος. ἀλλ' ὅτι μὲν ὡμολόγηται γέ ὅτι ἐν σωκράτης διαφέρει τινὶ τῶν πολλῶν ἀνθρώπων. εἰ οὖν ὑμῶν οἱ δοκοῦντες διαφέρειν εἴτε σοφίᾳ, εἴτε ἀνδρείᾳ, εἴτε ἄλλῃ τινὶ ποιᾷ ἀρετῇ τοιοῦτοί ἔσονται, αἰσχρὸν ἄν, εὖ οἶδ' ὅτι πολλάκις ἐγὼ ἀκήκοα τινὰς ὅταν κρίνωνται, δοκοῦντας μέν τοι εἶναι, θαυμάσια δὲ δρᾶν ἐλεινούς. ὡς ἐλεινόν τι ὁμοίους πείσεσθαι εἰ ἀποθανοῦνται ὥσπερ ἀθανάτων ὁμοίων ἐὰν ὑμεῖς αὐτοὺς μὴ ἀποκτείνητε. οἱ ἐμοὶ δοκοῦσιν αἰσχύνειν τὴν πόλιν περιάπτειν. ὥστ' ἄν τινα τῶν ξένων λάβειν, ὅτι οἱ διαφέροντες ἀθηναίων εἰς ἀρετὴν, οὓς αὐτοὶ ἑαυτῶν εἴτε ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἄλλαις τιμαῖς προκρίνουσιν, οὗτοι γυναικῶν οὐδὲν διαφέρουσι.

ρουσι. ταῦτα γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὔτε ὑμᾶς χρὴ ποιεῖν τοὺς δικαίους καὶ ὁσίους εἶναι. οὔτ' αὖ ἐμοῖς πιθόμενον, ὑμᾶς ἐπίορκα ποιεῖν, ἀλλὰ ἔγωγ' αὖ ἐνδείκνυσθαι ὅτι πολὺ μᾶλλον καταφρονήσω τῶν τὰ ἐλεεινὰ ταῦτα δράματα εἰσάγοντος καὶ καταγέλαστον πῶ πόλιν ποιοῦντος, ἢ τῶν ἰσυχίαν ἄγοντων. χωρὶς δὲ τῆς δόξης ὦ ἄνδρες, οὐδὲ δίκαιον δοκεῖ εἶναί μοι δεῖσθαι τῶν δικαστῶν. οὐ δὲ δίκαιον ἀποφεύγειν, ἀλλὰ δι' ἐπιστάσεων καὶ πείθειν. οὐ γὰρ ἐμὸν τοῦτ' ἔστιν ὁ δικαστὴς ὧδε τῷ καταχαρίζεσθαι τὰ δίκαια ἀλλ' ὧδε τῷ κρίνειν ταῦτα καὶ ὀμώμοκεν οὐ χαριεῖσθαι ἐξ ἐπιορκῶν, ἀλλὰ δικάσειν κατὰ τοὺς νόμους. οὐκοῦν χρὴ οὔτε ὑμᾶς ἐθίζειν ὑμᾶς ἐπιορκεῖν, οὔτ' ὑμᾶς ἐθίζεσθαι. οὐδέτεροι γὰρ ἂν ἡμῶν δίκαιοι. μὴ οὖν ἀξιοῦτέ με ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἃ οὐ δοκεῖ πρὸς ὑμᾶς πρέπειν· ἃ μήτε ἡγοῦμαι καλὰ εἶναι, μήτε δίκαια, μήτε ὅσια μάλιστα πάντως νὴ Δία μέντοι καὶ ὅσιον φεύγοντα σῶσαι μᾶλλον τοῦτο νυνί. σκοπεῖτε γὰρ εἰ πείσθητε ὑμᾶς καὶ τῷ θεῷ δικαίως ἐμοῦ, ὅτι μέλλει ἐμοί τι ἄρειστα εἶναι καὶ ὑμῖν. τὸ μὲν οὖν μὴ ἀγανακτεῖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἐπὶ τούτῳ ῥᾳδιον ὅτι μου καταψηφίσασθε, ἄλλα τέ μοι πολλὰ ξυμβάλλεται, καὶ οὐκ ἀπίθανόν μοι γέγονε τὸ γεγονὸς εἶναι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον θαυμάζω ἐκατέρων τῶν ψήφων τὴν γεγονέναι ἀριθμόν. οὐ γὰρ ᾠμην ἔτι οὕτω παρ' ὀλίγον ἔσεσθαι, ἀλλὰ παρὰ πολύ. νῦν δὲ ὡς ἔοικεν εἰ ἕξ ἐμὲ ἔμενον μετέπεσον τῶν ψήφων, ἀπεφεύγειν ἄν, μάλιστον μὲν οὖν ὡς ἐμοὶ δοκῶ, καὶ νῦν ἀποπέφευγα, καὶ οὐ μόνον ἀποπέφευγα, ἀλλὰ καὶ παντὶ δῆλον ἔξει γε. ὅτι εἰ μὴ Μέλητος καὶ Λύκων κατηγορήσοντες ἦσαν, καὶ ὃ ζῆλε χιλίας ἂν δραχμὰς οὐ μεταλαβὼν τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων. τιμᾶται δ' οὖν μοι ὁ ἀνὴρ θανάτου. ἔστω. ἐγὼ δὲ δή τίνος ὑμῖν αὐτοῖς τιμήσομαι ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἢ δῆλον ὅτι τῆς ἀξίας· τί οὖν τί ἄξιός εἰμι παθεῖν, ἢ ἀποτίσαι. ὅτι μαθὼν τὸ δι' βίῳ οὐχ ἡσυχίαν ἦγον. ἀλλ' ἀμελήσας ὧν πολλοὶ χρηματισμῶν τε καὶ οἰκονομίας καὶ στρατηγιῶν καὶ δημηγοριῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀρχῶν καὶ ξυνωμοσιῶν, καὶ στάσεων τῶν ἐν τῇ πόλει γιγνομένων, ἡγησάμενος ἐμαυτὸν τῷ ὄντι ἐπιεικέστερον εἶναι, ἢ ὥστε εἰς ταῦτα ἰόντα σώζεσθαι, εἰς ταῦθα μὲν οὐκ ἦα οἷ ἐλθὼν μήτε ὑμῖν. μήτε ἐμαυτῷ ἔμελλον μηδὲν ὄφελος εἶναι. ἰὼν δὲ ἐφ' ἕκαστον ἰδίᾳ τοῦτον, ὅπερ ἐγὼ τὴν πρώτην μεγίστην εὐεργεσίαν ὡς ἐγὼ φημι εἰς ταῦθα εἶκα. ἐπιχειρῶν ἕκαστον ὑμῶν πείθειν μὴ πρότερον μήτε τῶν ἑαυτοῦ μελλοντος ἐπιμελεῖσθαι, πρὶν ἑαυτοῦ ἐπιμελεῖται. ὅπως ὡς βέλτιστος καὶ φρονιμώτατος ἔσοιτο, μήτε τῶν τῆς πόλεως, πρὶν αὐτῆς τῆς πόλεως. πάντα ἄλλον οὕτω κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπιμελεῖσθαι. τί οὖν ἐμοὶ ἄξιος παθεῖν τοιοῦτος ὢν; ἀγαθόν γε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. εἰ δή γε κατὰ τὴν ἀξίαν τῇ ἀληθείᾳ τιμᾶσθαι· ἀλλὰ ταῦτά γε ἀγαθὸν τοιοῦτον, ὅτι αὖ, πρόποι ἐμοί· τί οὖν πρέπει αὐτῷ πένητι εὐεργέτῃ δεομένῳ ἄγειν σχολὴν ἵνα δὴ ὑμῖτερα παρακελεύσει, οὐκ ἔσθ' ὅτι μᾶλλον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πρέπει οὕτως. ὡς ἐν τοιούτῳ ἀνδρὶ οἰκ πρυτανεύειν σιτεῖσθαι τῷ λύχνου μᾶλλον, ἢ εἴ τις ὑμῶν ἵππῳ ἢ ξυνωρίδι ἢ ζεύγει νενίκηκεν ὀλυμπάσιν. ὁμοῦ, γοῦν ὑμᾶς ποιεῖ δοκεῖν μοναρχοῦ δοκεῖν εἶναι. ἐστω δὴ εἶναι. καὶ ἐμοῦ, ζοφῶς οὐδὲν δεῖται. ἐστω δή, δέομαι. εἰ οὖν δεῖ με κατὰ τὸν δίκαιον τῆς ἀξίας τιμᾶσθαι, τούτου τιμῶμαι τῆς οὐ πρυτανείου σιτήσεως. ἴσως οὖν ὑμῖν καὶ ταυτὶ λέγω, παραπλησίως δοκῶ λέγειν. ὡς πρὸς τοὺς ἔκτου καὶ τῆς αὐτιβολήσεως ἀπαυθαδιζόμενος. ἀλλ δὲ, οὐκ ἔστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοιοῦτον, ἀλλὰ ζοιόνδε μᾶλλον· πεπεισμαι ἐγὼ ἑκὼν εἶναι, μηδένα ἀδικεῖν ἀνθρώπων. ἀλλὰ ὑμᾶς οὐκ οὐ πέπεικα. ὀλίγον γὰρ χρόνον ἀλλήλοις διελέγμεθα. ἐπεὶ ὡς ἐγὼμαι ἐμοῦ ὑμῖν νόμος ὥς πρὸ τῶ ἄλλοις ἀνθρώποις τοῦδε θανάτου, μὴ μίαν μόνον ἡμέραν κρίνειν, ἀλλὰ πολλάς, ἐπειθητε ἄν. νῦν δὲ οὐ ῥᾴδιον ὀλίγῳ χρόνῳ μεγάλας διαβολὰς ἀπολύεσθαι. πεπεισμένος δ' ἐγὼ μηδένα ἀδικεῖν, πολλοῦ δέω ἐμαυτὸν γε ἀδικεῖ-

σειν, καὶ κατ' ἐμαυτὸν σκοπεῖν αὐτὸς ὡς ἄξιός εἰμι τοῦ κακοῦ, μὴ τιμήσασθαι τοιούτου τινὸς ἐμαυτῷ. τί δείσας, ἢ μὴ πάθω ταῦτα οὗ μέλιτός μοι τιμᾶται. ὁ Φημὶ οὐκ εἰδέναι, οὔτ' εἰ ἀγαθόν, οὔτ' εἰ κακόν ἔστιν. αὐτὴ δ' οὖν ἕλωμαί τι ὧν οἶδ' ὅτι κακῶν ὄντων τοῦτου τιμησάμενος. πότερον δεσμοῦ; καὶ τί με δεῖ ζῆν ἐν δεσμωτηρίῳ, δουλεύοντα τοῖς ἀεὶ καθισταμένοις ἄρχουσι τοῖς ἑνδεκα. ἀλλὰ χρημάτων; καὶ διδόσθαι ἕως ἂν ἐκτίσω. ἀλλὰ ταυτόν μοι ἔσται, ὅ περ δὴ νῦν ἔλεγον. οὐκ ἔστι μοι χρήματα ὑπὲρ ὧν ἐκτίσω ἀλλὰ δὴ φυγῆς τιμήσομαι; ἴσως γὰρ ἄν μοι δοῦτου τιμήσαιτε πολλὴ μέν τ' ἂν με φιλοψυχία ἔχοι ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ οὕτως ἀλόγιστός εἰμι, ὥστε μὴ δύνασθαι λογίζεσθαι. ὅτι ὑμεῖς μὲν ὅντες πολῖται μου οὐκ ἐδυνήθητε ἐνεγκεῖν τὰς ἐμὰς διατριβὰς καὶ τοὺς λόγους. ἀλλ' ὑμῖν βαρύτεραι γιγόνασι καὶ ἐπιφθονώτεραι. ὥστε ζητεῖτε αὐτῶν νυνὶ ἀπαλλαγῆναι. ἄλλοι δὲ ἆρα αὐτὰς οἴσουσι ῥᾳδίως. πολλοῦ γε δεῖ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. καλὸς οὖν ἂν μοι ὁ βίος εἴη ἐν ἡλικίᾳ τηλικῷδε ἀνθρώπῳ ἄλλην ἐξ ἄλλης πόλεως ἀμείβοντι καὶ ἐξελαυνομένῳ ζῆν. δῆλος δ' εἶ μοι ὅτι ἂν ἔλθω λέγοντας ἐμοὺς ἀκροάσονται ὡς νέους ὥσπερ ἐνθάδε. καὶ μὲν τούτους ἀπελαύνω, οὗτοί με κατὰ ἐξελῶσι πείθοντες τοὺς πρεσβυτέρους. ἐὰν δὲ μὴ ἀπελαύνω, οἱ τούτων πατέρες τε καὶ οἰκεῖοι δι' αὐτοὺς τοῦτους. ἴσως ἂν οὖν τις εἴποι σιγῶντε καὶ ἡσυχίαν ἄγοντ, ὦ Σώκρατες. οὐκ οἷός τ' ἔσῃ ἡμῖν ἐξελθὼν ζῆν. τουτὶ δὴ ἔστι πάντων χαλεπώτατον πεῖσαί τινας ὑμῶν. ἐάν τε γὰρ λέγω ὅτι τῷ θεῷ ἀπειθεῖν τοῦτ' ἔστι. καὶ διὰ τοῦτ' ἀδύνατον ἡσυχίαν ἄγειν, οὐ πείσεσθέ μοι ὡς εἰρωνευομένῳ. ἐάν τ' αὖ λέγω ὅτι καὶ τυγχάνει μέγιστον ἀγαθὸν ὂν ἀνθρώπῳ τοῦτο· ἐκάστης ἡμέρας περὶ ἀρετῆς τοὺς λόγους ποιεῖσθαι, καὶ τἄλλα περὶ ὧν ὑμεῖς ἐμοῦ ἀκούετε διαλεγομένου, καὶ ἑαυτὸν καὶ ἄλλους ἐξετάζοντος, ὁ δὲ ἀνεξέταστος βίος, οὐ βιωτὸς ἀνθρώπῳ, ταῦτα δ' ἔτι ἧττον πείσεσθέ μοι λέγοντι. τὰ δὲ, ἔχει μὲν ὥπως ἐγὼ φημὶ ὦ ἄνδρες. πείθειν δὲ οὐ ῥᾴδιον καὶ ἐπὶ μακρὸν οὐκ εἰθισμένοι ἐμαυτὸν ἀξιοῦν κακοῦ δέ. εἰ μὲν γὰρ εἶχόν μοι χρήματα, ἐτιμησάμην ἄν, χρημάτ' ὅσα ἐμμένειν ἐκτίσειν. ἀλλ' οὐκ ἔστ' αὖ, ἐβλάβην. ναὶ δῆτα, οὐ γάρ ἔστιν, εἰ μὴ ἄρα ὅσον ἂν ἐγὼ δυνατὸς ὦ ἐκτίσαι, τοσούτου ἐθέλω μοι τιμᾶσθαι. ἴσως δ' ἂν, ἐδυνάμην ἐκτίσαι ὑμῖν πον μνᾶν ἀργυρίου. τοσούτου οὖν τιμῶμαι. πλάττ' δὲ δὴ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ κείσθ' ἡ πεντόβολος, ἢ ἀπολίσθω ἔρος, καὶ δύσει μοι διακοσται μνᾶς τιμήσασθε, αὐτοί δ' ἐγγυᾶσθε. τιμῶμαι οὖν τοσούτου. ἐγγυαταὶ δ' ὑμῖν ἔσονται τῷ ἀργυρίου οὗτοι ἀξιόχρεω. οὐ πολλῆ γ' οὖν ἀργυρίου ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὄνομα ἕξετε. ἢ αἰτίαν ὑπὸ τῶν βουλομένων πλὴν πόλιν λοιδορεῖν, ὡς σωκράτην ἀπεκτόνατε ἄνδρα σοφόν· φήσουσι γάρ με σοφὸν εἶναι καὶ μὴ ἐμὲ εἰ βουλόμενοι ὑμῖν ὀνείδη ἔξειν. εἰ γοῦν περιμένετε ὀλίγον χρόνον, ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου αὐ, ὑμῖν ἔσται γίγνεσθ· ἐμὲ τεθνάναι δή. ὁρᾶτε γὰρ εἰς πολὺ ἡλικίαν ὅτι πόρρω ἤδη ἔστι τοῦ βίου. θανάτου δὲ ἐμοὶ λέγω δὲ ἔσται, οὐ πρὸς πάντας ὑμᾶς, ἀλλὰ πρὸς τοὺς ἐμοὶ κατεψηφισμένους θάνατον. λέγω δὲ καὶ τόδε πρὸς τοὺς αὐτοὺς τούτους. ἴσως μοι δοκεῖ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἀποδεία λόγων ἐκλελοιπέναι τοιούτων, οἷς ἂν ὑμᾶς ἔπεισα. εἰ ἦμεν δεῖν ἅπαντα ποιεῖν καὶ λέγειν ὥστε ἀποφυγεῖν πλὴν λίχνη. πολλοῦ γε δεῖ· ἀλλ' ἀποδεία μὲν ἐκλέλοιπε. ἀ μὲν τοι λόγων, ἀλλὰ τόλμης καὶ ἀναισχυντίας, καὶ τοῦ μὴ ἐθέλειν λέγειν πρὸς ὑμᾶς τοιαῦτα, οἷα ὑμεῖν μὲν ἥδιστ' ἂν, ἦν ἀκούειν. θρηνοῦντός μου καὶ ὀδυρομένου, καὶ ἄλλα ποιοῦντος καὶ λέγοντος πολλὰ καὶ ἀνάξια ἐμοῦ ὡς ἐγὼ φημι. οἷα δὴ καὶ εἴωθατε ὑμεῖς τῶν ἄλλων ἀκούειν. ἀλλ' ἔτι τότε φὴν ἐμὲ δεῖν οἴεσθαι τοῦ κινδύνου πρᾶξαι ἀλλ' ἀναλλάθητον, ἔτε νῦν μοι μεταμέλει ἔτως ἀπολογησάμενον, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον αἱρεῖσθαι οὕτω ἀπολογησάμενον τεθνάναι, ἢ ἐκείνως ζῆν. οὔτε γὰρ ἐν δίκῃ οὔτε ἐν πολέμῳ οὔτε ἐμὲ οὔτε ἄλλον οὐδένα δεῖ ἐξευρεῖν μηχανᾶσθαι ὅπως ἀποφεύξεται πᾶν φόβον θανάτου. καὶ ἐν ταῖς μάχαις πολλάκις δῆλον γίγνεται. ὅτι τόγε ἀποθανεῖν ἔφυγον ἄν τις ἐκφύγοι, καὶ ὅπλα ἀφεὶς, καὶ ἐφ' ἵκετείαν τραπεὶς τῶν διωκόντων. καὶ ἄλλαι πολλαὶ μηχαναί εἰσιν ἐν ἑκάστοις τοῖς κινδύνοις, ὥστε διαφεύγειν θάνατον, ἐάν τις τολμᾷ πάντα ποιεῖν καὶ λέγειν, ἀλλὰ μὴ οὐ τοῦτ' ἔστιν χαλεπὸν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι θάνατον ἐκφυγεῖν. ἀλλὰ πολὺ χαλεπώτερον πονηρίαν.

θᾶττον

ὄπτον γοῦν θανάτου δεῖ. καὶ νῦν ἐγὼ μὲν ἅτε βραδὺς ὢν καὶ πρεσβύτης, κατὸ τὸ βραδύτερον ἐάλων. οἱ δ' ἐμοῦ κατήγοροι ἅτε δεινοὶ καὶ ὀξεῖς ὄντες ὑπὸ τοῦ θάττονος τῆς κακίας. καὶ νῦν δὴ ἐτὸν μὲν ἅπτεσθαι ἀφ' ὑμῶν θανάτου λίκην ὄφλων. οὗτοι δ' ὑπὸ τῆς ἀληθείας ὠφληκότες μοχθηρίας καὶ ἀδικίας, καὶ ἔτι γε τῆς τιμήματι ἐμοῦ καὶ ἅτοι ταῦτα μὲν οὕτω που ἴσως οὔτω καὶ ἴσα ἔχειν, καὶ οἶμαι αὐτοὶ μετρίως ἔχειν. ἐν δὲ δὴ μοὶ ἔστιν ἐπιθυμῶ ὑμῖν χρησμῳδῆσαι, ὥσπερ τοῖς φονῶσί μου. καὶ γάρ ἐμοὶ ἤδη αὐτοῦθα, οὗ μάλιστ' ἄνθρωποι χρησμῳδοῦσιν, ὅταν μέλλωσιν ἀποθανεῖσθαι. φημὶ γὰρ ὦ ἄνδρες ἐμὲ ἀποκτείνατε, τιμωρίαν ὑμῖν ἥξειν δίκης μᾶλλον ἢ νῦν ἐμὸν θάνατον, πολὺ χαλεπωτέραν νὴ Δία, ἢ οἵαν ἐμὲ ἀπεκτόνατε. καὶ γὰρ νῦν ἐποίησατε διόμενοι ἀπαλλάξεσθαι τοῦ διδόναι λόγον τοῦ βίου. ἐγὼ δὲ ὑμῖν πολὺ οἰκειότερον ἀποβήσεσθαι ὡς ἐτῷ φημι, πλείους ἔσονται ὑμᾶς ἐλέγχοντες οὓς νῦν ἐτῶ κατεῖχον. ὑμεῖς δὲ οὐκ ἠθάνθητε, καὶ χαλεπώτερον ἔσονται ὅσῳ νεώτεροί εἰσι, καὶ ὑμεῖς μᾶλλον ἀγανακτήσεσθε. ἐὰν γὰρ ὀκτὼ ἀποκτείνητε ἀνθρώπους ἐμοὶ λίσσειν τοῦ ὀνειδίζειν τινὰ ὑμῖν ὅτι οὐκ ὀρθῶς ζητεῖτε, οὐ καλῶς διασείεσθε. οὔτε γὰρ ἔστ' αὐτὴ ἡ ἀπαλλαγὴ, οὔτε πάνυ δίκαιον, οὔτε καλόν. ἀλλ' ἑκόντα καὶ καλλίστην καὶ ῥᾴστην μὴ τοὺς ἄλλους κολούειν. ἀλλ' αὐτὸν ἀεὶ παρασκευάζειν ὅπως ἔσται ὡς βέλτιστος. ταῦτα μὲν οὖν ὑμῖν τοῖς καταψηφισαμένοις μαντευσάμενος ἀπαλλάττομαι. τοῖς δὲ ἀποψησαμένοις ἡδέως ἄν, διαλεχθείην, ἐπὶ τοῦ γεγονότος τουτουὶ πράγματος, οὐ ῥᾳ εἰ ἄρχοντες ἀρκλίαν ἄτιοι, ἵν' οὕπω ἄρχωμαι, δῖ ἐλθόντα με λεῖ τεθνάναι. ἀλλά μοι ὦ ἄνδρες ἀθανάτοι παρεμένατε τοσοῦτον χρόνον. οὐδὲν γὰρ κωλύει διαμυθολογῆσαι πρὸς ἀλλήλους ἕως ἔξεστιν. ὑμῖν γὰρ ὡς φίλοις οὖσι, ἐπιδεῖξαι ἐθέλω τὸ νυνὶ μοι συμβεβηκὸς τί ποτ' ἐστὶν ἐμοὶ τῷ ἀνδρὶ δι' ὃ ἄνδρες δικάζεται ὑμῶν γὰρ δικαστὰς καλῶν ὀρθῶς ἂν, καλοίμην, θαυμάσιόν τι γέγονεν. ἡ γὰρ εἰωθυῖά μοι μαντικὴ ἡ τοῦ δαιμονίου, ὃ μὲν πρόσθεν χρόνῳ παντὶ, πάνυ πυκνὴ ἀεὶ ἦν, καὶ πάνυ ἐπὶ σμικροῖς οἷς ἄντιον μέλλοι μὴ ὀρθῶς πράξειν. νυνὶ δὲ ξυμβέβηκά μοι ἃ πάντ' ὁρᾶτε καὶ αὐτοί, ταυτί. ἃ γε δὴ οἰηθείη ἄν τις, καὶ νομίζεται ἔσχατα κακῶν εἶναι. ἐμοὶ δὲ οὔτε ἐξιόντι ἕωθεν ἔθεν ἐλυσιτέλησεν ὁ τοῦ θεοῦ σημεῖον, οὔτε ἵνα κἀνταῦθα ἐβαινον ἀνταῦθα τοῦ ὠδί τι δικαίου, οὔτε ἐν τῷ λόγῳ οὐδενὶ μέλλοντί τι ἐρεῖν. καίτοι ἐν ἄλλοις λόγοις πολλαχοῦ δή με ἐπίσχε λέγοντα μεταξύ. νυνὶ δὲ οὐδαμοῦ περὶ τούτων πλὴν πρᾶξιν, οὔτ' ἐν ἔργῳ οὐδενὶ, οὔτ' ἐν λόγῳ ἐλυσιτέλησέν μοι. τί οὖν αἴτιόν ἐστιν ἐστὶ λαμβάνειν. ἐτὸ ὑμῖν ὀρῶ. νενόμικα γάρ μοι τὸ ξυμβεβηκὸς εἶναι, ἀγαθὸν γεγονέναι. καὶ οὐκ ἔστ' ὅπως ἡμεῖς ὀρθῶς ὑπολαμβάνομεν ὅσοι οἰόμεθα κακὸν εἶναι τὸ θνήσκειν. μέγα μοι τεκμήριον τοῦτο γέγονεν. οὐ γὰρ ἔστ' ὅπως οὐκ ἐλυσιτέλησέν ἄν μοι τὸ ἐμὸν τὸ σημεῖον, εἰ μή τι ἔμελλον ἐτῶ ἀγαθὸν πράξειν. σκοπῶμεν δὲ καὶ τῇδε. ὡς πολλὴ ἐλπὶς ἔστιν ἀγαθὸν ἔσεσθαι τοῦτο. δυοῖν γὰρ θάτερόν ἐστι τὸ θνήσκειν. ἢ γὰρ οἷόν μηδὲν εἶναι, μηδ' αἴσθησιν μηδεμίαν μηδενὸς ἔχειν τὸν τεθνεῶτα, ἢ κατὰ τὰ λεγόμενα μεταβολή τις τυγχάνει οὖσα καὶ μετοίκησις τῆς ψυχῆς, τοῦ τόπου τοῦ ἐνθένδε εἰς ἄλλον τόπον, καὶ ἔστι δὴ μηδεμία ἀλλὰ κοίμησις ἔστιν, ἀλλ' οἷον ὕπνος, ἐπειδάν τις καθεύδων μηδ' ὄναρ μηδὲν ὁρᾷ, θαυμάσιον κέρδος ἂν εἴη ὁ θάνατος. ἐτὸ γὰρ ἄν, οἶμαι εἴ τινα ἐκλεξάμενον οἵτινες ταύτην νύκτα οὗ ἦ οὕτω κατέλαβον ἔστε μὴ δι' ὄναρ ἰδεῖν, καὶ τὰς ἄλλας ἡμέρας τε καὶ νύκτας τὰς τοῦ βίου τοῦ ἑαυτοῦ αὐτὸν παραθέντα ταύτῃ τῇ νυκτὶ δοῦναι σκεψάμενον εἰπεῖν ὁπόσας ἡμέρας καὶ νύκτας ἄμεινον καὶ ἥδιον ἡμέραν καὶ νύκτας ταύτης τῆς νυκτὸς βεβιώκει ἂν τῷ ἑαυτοῦ βίῳ, οἶμαι ἂν μὴ ὅτι ἰδιώτην τινὰ, ἀλλὰ τὸν μέγαν βασιλέα, οὐ πάνυ πολλὰς ἂν, ῥᾳδίως αὐτὸν ταύτας πρὸς τὰς ἄλλας ἡμέρας καὶ νύκτας. εἰ οὖν τοιοῦτόν ἐστιν ὁ θάνατος κέρδος ἔγωγε λέγω. καὶ γὰρ οὐδὲν πλείων ὁ πᾶς χρόνος φαίνεται οὕτω δὴ εἶναι εἰ μία νύξ. εἰ δ' αὖ οἷον ἀποδημῆσαί ἐστιν ὁ θάνατος ἐνθένδε εἰς ἄλλον τόπον, καὶ ἀληθῆ ἐστὶ τὰ λεγόμενα· ὡς ἄρα ἐκεῖσι πάντες οἱ τεθνεῶτες, τί μεῖζον ἀγαθὸν τούτου ἔστ' ὦ ἄνδρες δικασταί· εἰ γάρ τις ἀφικόμενος εἰς ᾅδου ἀπαλλαγεὶς τουτωνὶ τῶν φασκόντων δικαστῶν εἶναι, εὑρήσει τοὺς ὡς ἀληθῶς δικαστὰς οἵπερ καὶ λέγον-

ται ἐκεῖ διημέναι. μέγας τε καὶ ἀγαθὸς, καὶ αἰακὸς, καὶ τριπτόλεμος, καὶ ἄλλοι ὅσοι τῶν ἡμιθέων δίκαιοι ἐγένοντο· οὐ τῷ ἑαυτῶν βίῳ, ἆρα φαύλη ἂν, εἴη ἀπόδημία, ἢ αὖ ὀρφέα ξυγγενέσθαι καὶ μουσαίῳ καὶ ἡσιόδῳ καὶ ὁμήρῳ ἐφ' ὅσῳ ἄν τις δέξαιτ' ἂν ὑμῶν· ἐγὼ μὲν γὰρ πολλάκις ἐθέλω τεθνάναι, εἰ ταῦτά ἐστιν ἀληθῆ· ἐπεὶ ἐμοιγε καὶ αὐτῷ θαυμαστὴ ἂν, εἴη ἡ διατριβὴ αὐτόθι, ὁπότε ἐντύχοιμι παλαμήδει καὶ αἴαντι τῷ τελαμῶνος, καὶ εἴ τις ἄλλος τῶν παλαιῶν ὀξὺ κείσιν ἄδικον τέθνηκεν· αὐτὸ παραβάλλοντι τὰ ἐμαυτοῦ πάθη πρὸς τὰ ἐκείνων, ὡς ἐγῷμαι οὐκ ἂν ἀηδὲς εἴη. καὶ δὴ καὶ ἡ μέγιστον τῶν ἐκεῖ ἐξετάζοντα καὶ διδυνῶντα ὥσπερ τοὺς ἐνταῦθα διάγειν. τίς αὐτῶν σοφός ἐστι. καὶ τίς οἴεται μὲν, ἔστι δ' οὔ. ἐπὶ πόσῳ δ' ἄν τις ὦ ἄριστε διημεῖσθαι δέξαιτο ἐξετάσαι τὸν ἐπὶ Τροίαν ἀγαγόντα ἢ τὸν πολλῶν στρατιὰν, ἢ ὀδυσσέα, ἢ σίσυφον, ἢ ἄλλους μυρίους ἄν τις εἴποι καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας· οἷς διαλέγεσθαι ἐκεῖ καὶ ξυνεῖναι καὶ ἐξετάζειν ἀμήχανον ἂν εἴη εὐδαιμονίας· πάντως, οὐ δή που τούτου γε ἕνεκα οἱ ἐκεῖ ἀποκτείνουσι. τάδε γὰρ ἄλλα εὐδαιμονέστερόι εἰσιν οἱ ἐκεῖ τῶν ἐνθάδε, καὶ ἤδη τὸν λοιπὸν χρόνον ἀθάνατοί εἰσιν, εἴπερ γε τὰ λεγόμενα ἀληθῆ ἔστιν· ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς χρὴ ὦ ἄνδρες δικαστὰὶ ἐλπίδας εἶναι πρὸς τὸν θάνατον. καὶ ἕνα τοῦτο διανοεῖσθαι ἀληθές, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνδρὶ ἀγαθῷ κακὸν οὐδὲν οὔτε ζῶντι οὔτε τελευτήσαντι. οὐδὲ ἀμελεῖται ὑπὸ θεῶν τὰ τούτου πράγματα. οὐδὲ τὰ ἐμὰ ναῦν ἀφ' τοῦ αὐτομάτου γέγονεν ἀλλά μοι δῆλόν ἐστι ἔτι, ὅτι ἤδη τεθνάναι καὶ ἀπηλλάχθαι πραγμάτων βέλτιον ἦν μοι. διὰ τοῦτο καὶ ἐμὲ οὐδαμοῦ ἀπέτρεψε τὸ σημεῖον, οὐ ἔτι γε τοῖς κατηψημισμένοις μου καὶ τοῖς κατηγόροις, οὐ πάνυ χαλεπαίνω, καίτοι γε ταύτῃ τῇ διανοίᾳ κατηψηφίζοντό μου καὶ κατηγόρουν, ἀλλ' οἰόμενοι βλάπτειν τί. τοῦτο αὐτοῖς ἄξιον μέμφεσθαι. τοσόνδε μέντοι αὐτῶν δέομαι. τοὺς υἱεῖς μου ἐπειδὰν ἡβήσωσι, τιμωρήσασθε ὦ ἄνδρες ταὐτὰ ταῦτα λυποῦντας ἅπερ ἐγὼ ὑμᾶς ἐλύπουν, ἐὰν ὑμῖν δοκῶσιν ἢ χρημάτων, ἢ ἄλλου τοῦ πρότερον ἐπιμελεῖσθαι, ἢ ἀρετῆς· καὶ ἐὰν δοκῶσι τί εἶναι, μηδὲν ὄντες, ὀνειδίζετε αὐτοῖς ὥσπερ ἐγὼ ὑμῖν. ὅτι οὐκ ἐπιμελοῦνται ὧν δεῖ, καὶ οἴονταί τι εἶναι, ἔντες οὐδενός ἄξιοι· καὶ ἐὰν ταῦτα ποιῆτε, δίκαια πεπονθὼς ἐγὼ ἔσομαι ὑφ' ὑμῶν ἀνδρός τε καὶ υἱέας. ἀλλὰ γὰρ ἤδη ὥρα ἀπιέναι. ἐμοὶ μὲν ἀποθανουμένῳ, ὑμῖν δὲ βιωσομένοις· ὁπότεροι δὲ ἡμῶν ὄρχονται ἐπὶ ἄμεινον πρᾶγμα, ἄδηλον παντὶ πλὴν ἢ τῷ θεῷ.

Τέλος, σωκράτους ἀπολογίας.

ΚΡΙΤΩΝ, Ἢ ΠΕΡΙ ΠΡΑΚΤΟΥ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ.

Σωκράτης. Κρίτων. Ἑρμογένης.

Σω. Τί νυνὶ δὴ ἄφιξαι ὦ Κρίτων. ἢ οὐ πρωΐ ἔτι ἦν; Κρ. Πάνυ μὲν οὖν. Σω. Πηλίκα μάλιστα; Κρ. Ὄρθρος καθύς. Σω. Θαυμάζω ὅπως ἠθέλησέ σοι ὁ τῆς δεσμωτηρίου φύλαξ ὑπακοῦσαι. Κρ. Ξυνήθης ἤδη μοι ἐστὶν ὦ Σώκρατες διὰ τὸ πολλάκις ἐλθὼν φοιτᾶν, καί τι καὶ εὖ πεπόηται ὑπ' ἐμοῦ. Σω. Ἄρτι δὲ ἧκες, ἢ πάλαι; Κρ. Ἐπιεικῶς πάλαι. Σω. Εἶτα πῶς οὐκ εὐθὺς ἐπήγειράς με, ἀλλὰ σιγῇ παρεκάθησθαι; Κρ. Οὐ μὰ τὸν Δία ὦ Σώκρατες οὐδ' ἂν, αὐτὸς ἤθελον οὕτω τὴν ἀγρυπνίαν καὶ λύπην εἶναι, ἀλλὰ καὶ σοῦ πάλαι θαυμάζω· αἰσθανόμενος ὡς ἡδέως καθεύδεις, καὶ ἐπίτηδές σε οὐκ ἤγειρον, ἵνα ὡς ἥδιστα διάγῃς· καὶ πολλάκις μὲν δὴ σε καὶ πρότερον ὡς παντὶ τῷ βίῳ εὐδαιμόνισα τὴν τρόπον· πολὺ δὲ μάλιστα ὡ τῇ νῦν παρεστώσῃ ξυμφορᾷ, ὡς ῥᾳδίως αὐτὴν καὶ πράως φέρεις. Σω. Καὶ γὰρ ἂν ὦ Κρίτων ἀηδὲς εἴη, ἀγανακτεῖν τὰ λικοῦντα ἐόντα, εἰ δεῖ ἤδη τελευτᾶν. Κρ. Καὶ ἄλλοι ὦ Σώκρατες πολικοῦσι δὴ τοιαύταις ξυμφορᾶις

ρεῖς ἀλλ' ἴσως ταῦτα· ἀλλ' οὐδὲν αὐτοῖς ἐπιλύτρῳ ἡ ἡλικία ἢ μὴ οὐχὶ ἀναγκητέον τῇ παρούσῃ τύχῃ. Σω. Ἔστι ταῦτα· ἀλλὰ τί δὴ οὕτω, πρωΐ ἀφῖξαι; κρ. Λυπηλόν γε ὦ σώκρατες φράζειν γε πάνυ· οὐ σοὶ ὡς ἐμοὶ φαίνεται, ἀλλ' ἐμοί, καὶ τοῖς σοῖς ἐπιτηδείοις πᾶσι καὶ χαλεπὴν καὶ βαρεῖαν, ὡς ἐγὼ ὡς ἐμοὶ δοκῶ οἶμαι τοῖς, ταῦτα ταῦτα αὖ οὐκ αἰσθάνομαι μέν. Σω. Τίνα τοῦτον; ἢ ὁ πλοῖον ἀφῖκται ἐκ δήλου, οὗ δεῖ ἀφικνεῖσθαί με. κρ. Οὔπω δὴ ἀφῖκται, ἀλλὰ δοκεῖ μέ μοι ἥξειν τήμερον, ἐξ ὧν ἀπαγγέλλουσιν ἥκοντες τινὲς ἀπὸ σουνίου καὶ καταλιπόντες ἐκεῖ αὐτό. δῆλον δὴν ἐκ τούτων τῶν ἀγγέλων ὅτι ἥξει τήμερον· καὶ ἀνάγκη δὴ εἰσαῦθις ἔσται ὦ σώκρατες ἡ βίου σε τελευτᾶν. Σω. Ἀλλ' ὦ κρίτων τύχη ἀγαθή, εἰ ταῦτα τοῖς θεοῖς φίλον ταύτῃ ἔστω· οὐ μέντοι οἶμαι ἥξειν αὖθ' τήμερον. κρ. Τεκμαίρῃ δῆτα τεκμαίρῃ; Σω. Ἔπου σοι ἐρῶ. τῇ γὰρ που ὑστεραίᾳ δεῖ με ἀποθνήσκειν, ἣν δ' αὖ, ἔλεγον ἡ τοῦτον. φασὶ δέ γέ τοι δὴ οἱ τούτων κύριοι· οὐ δοκεῖ μοι τῆς ἐπιούσης ἡμέρας οἶμαι αὖθ' ἥξειν, ἀλλὰ τῆς ἑτέρας· τεκμαίρομαι δὲ ἐκ τινος ὀνείρου ὃ ἑώρακα ὀλίγον πρότερον, ταύτης τῆς νυκτός, καὶ κινδυνεύεις οὐ κακῶς πεποιηκέναι με. κρ. Ἦν δὲ δὴ τί ἑώρακες ὄνειρον. Σω. Ἔδοξέ μοι γυνὴ προσελθοῦσα καλὴ καὶ εὐσχήμων λαμπρὰ ἱμάτια ἔχουσα, καλέσαι με καὶ εἰπεῖν· ὦ σώκρατες, Ἡμάτη κεντεῖται φθῖην ἐρίβωλον ἵκοιο. κρ. Ὡς ἄτοπον ἡ ὄνειρον ὦ σώκρατες. Σω. Ἐναργὲς μὲν οὖν ὡς ἐμοὶ δοκεῖ ὦ κρίτων. κρ. Λίαν γε ὡς ἔοικεν· ἀλλ' ὦ δαιμόνιε σώκρατες ἔτι καὶ νῦν ἐμοὶ πείθου καὶ σῴζου· ἐπεὶ σοὶ ἐγὼ οὐκ ἐπὶ μείζοσιν ἢ ἐπὶ σοὶ ἑνὶ γενοίμην φίλος, εἰ σὲ ἀποβαίην, οὐδὲ μία ξυμφορά ἔστιν ἄλλη, ἀλλὰ χωρὶς μὲν σοῦ ἴσθ' ὅτι ἄδαι ζῶντος ἐπιτηδείου, οἷον ἐγὼ οὐδέποτε μή ποτε εὑρήσω, ἔτι δέ, μὴ φθάνῃς δέξῃ σὺ ἐμὲ καὶ σὲ μὰ σαφῶς ἔσασιν ὡς οἷός τε ὢν σε σῴζειν, εἰ ἀσκαλίσκειν χρήματα ἀμελήσαιμι. δῆλον. καίτοι πῆς αὖ, αἰσχύνῃ ἔτι ταύτης δόξα, ἣ δοκεῖ χρήματα τοὺς τολλοὺς ποιεῖσθαι ἢ φίλους. οὐ γὰρ πείσονται οἱ πολλοὶ ὡς σὺ αὐτὸς οὐκ ἐθέλησας ἀποσῶσαι σεαυτόν, ἐμοῦ προθυμουμένου. Σω. Ἀλλὰ τί μέν ὦ μακαρίτη κρίτων οὕτω τῆς τῶν πολλῶν δόξης μέλει· οἱ γὰρ ἐπιεικέστατοι ὧν μᾶλλον ἄξιον φροντίζειν, ἡγήσονται αὐτὰ οὕτω πεπρᾶχθαι ὡς πρᾶξει. κρ. Ἀλλ' ὁρᾷς δὴ ὅτι καὶ τῆς τῶν πολλῶν δόξης μέλειν, αὐτὰ δὴ τὰ παρόντα ἔοικε. ὅτι εἰσὶν οἱ πολλοὶ ὃ τὰ σμικρότατα τῶν κακῶν ὀβριάζεσθαι, ἀλλὰ σχεδὸν τὰ μέγιστα, ἐάν τις ὦ αὐτοῖς διαβεβλημένος ᾖ. Σω. Εἰ γὰρ ὤφελον ὦ κρίτων εἶναι οἱ πολλοὶ τὰ μέγιστα κακὰ ὀβριάζεσθαι, ἵνα εἶεν ἵκανοι καὶ ἀγαθὰ τὰ μέγιστα, καὶ καλῶς ἂν εἶχε· νῦν δὲ οὐδέτερα εἰσὶ τὰ οὔτε γὰρ φρένιμον, οὔτε ἄφρονα δύνανται ποιεῖν οὐδὲν ὧν τυγχάνει ἕκαστα. κρ. Ταῦτα μὲν δὴ οὕτως ἐχέτω· τόδε δ' ὦ σώκρατες εἰπέ μοι. ἐμὲ καὶ σὲ μή, ἐμοῦ προμηθῇ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων μὴ ἐάσῃ σὺ οἱ θεοὶ ὀβελθῆναι, εἰ συκοφαντοῦσιν ἡμῖν πράγματα παρέχουσιν ὡς σὲ ἀθεοῖδι ἐκκλέψαντα καὶ ἀσκαλισάμενον ἢ καὶ πᾶσαν πλὴν οὐσίαν ἀποκαλεῖν, ἢ συχνὰ χρήματα, ἢ καὶ ἄλλο τι πρὸς τούτοις παθεῖν; εἰ γάρ τι τοιοῦτον φοβῇ, ἔασον αὐτὰ χαίρειν. ἡμεῖς γάρ που δίκαιοι ἐσμὲν σώσαντές σε κινδυνεύειν ἔξω τὴν κινδυνον, μὴ ἐᾷ δίκη ἔτι τούτου μείζω. ἀλλ' ἐμοὶ πείθου καὶ μὴ ἄλλως ποίει. Σω. Καὶ ταῦτα προμηθοῦμαί γε ὦ κρίτων καὶ ἄλλα πολλά. κρ. Μὴ τοίνυν ταῦτα φοβοῦ· καὶ γὰρ οὐδὲ πολὺ τἀργύριόν ἐστιν ὅ θέλουσι λαβόντες τινὰ σῶσαί σε καὶ ἐξαγαγεῖν οὐδένα. ἔπειτα οὐχ ὁρᾷς τούτους συκοφάντας, ὡς ἀτελὲς καὶ οὐδὲν ἄξιον τοσούτου ἀργυρίου; σοὶ δὲ ὑπάρχει μὲν τὰ ἐμὰ χρήματα ὡς ἔγωμαι ἱκανά. ἔπειτα καὶ ἔτι ἐμοῦ κηδόμενος οὐκ οἴεσθαι ἀσκαλίσκειν τὰ ἐμά, ξένοι οὗτοι αὐθάδη ἕτοιμοι ἀσκαλίσκειν. ἐς δὲ καὶ κινδυνεύσει ἐπ' αὐτῷ ἔξω ἀργύριον ἱκανὸν σιμμίας ὁ θηβαῖος ἕτοιμος δὲ καὶ κέβης, καὶ ἄλλοι πολλοὶ πάνυ· ὥστε ὅπῃ λέγω, μήτε ταῦτα φοβούμενος ἀπεικάμης σῶσαι σεαυτόν, μήτε ὃ ἔλεγες ἐν τῷ δικαστηρίῳ δυσχερές σοι γενέσθω, ὅτι οὐκ αὖ, ἔχοις ἐξελθὼν ὅ, τι χρῷ σε αὐτῷ· πολλαχοῦ μὲν γὰρ καὶ ἄλλοσι ὅποι αὖ, ἀφίξῃ ἀγαπησουσί σε. εἰ δὲ, βούλῃ εἰς θετταλίαν ἰέναι, ἐσὸν ἐμοί ἐκεῖ ξένοι εἰσὶ πολλοῦ ποιήσονται, καὶ ἀσφάλεια

σοι περίεσονται. ὥστε σε μᾶλλόν λυπεῖν τῶν κατὰ Θετταλίαν. ἔτι δὲ ὦ σώκρατες ἐκ λίκαιόν μοι δοκεῖς ἐπιχειρεῖν πρᾶγμα, σεαυτὸν προδιδόναι, ὀφθὸν σωθῆναι, καὶ τοιαῦτα ἀποδίδεις τοῖς σαυτὸν γνώθαι, ἅπερ αὖ, καὶ οἱ ἐχθροί σου ἀσυσσιωσ τι καὶ ἐσαυτοῦσι, σὲ διαφθεῖραι βουλόμενοι· πρὸς δὲ τούτοις, καὶ τοὺς ὑμᾶς τοὺς σαυτοῦ ἔμοιγε δοκεῖς προδιδόναι· οὓς σοι ὀφθὸν καὶ ἐκβρέψαι καὶ ἐκπαιδεῦσαι, οἰχόμενος καταλιπὼν, καὶ ὁ σὸν μόρος ὄ, τι ἂν τύχωσι, τοῦτο πράξουσι· τυγχάνουσι δὲ ὡς ὁ αὐτὸς τοιούτων διὰ παντὸς ἐώθασι γίγνεσθαι οἱ παῖς ὀρφανικαῖς τοῖσδὲ τοὺς ὀρφανούς. ἢ γοὺν οὐ χρὴ ὧν ποιεῖσθαι παῖδας, ἢ ξυνδιατρέφειν καὶ ὀφείρονται καὶ παιδεύσοντα. οὐ δίμοι δοκεῖς τὰ ῥᾳθυμότατα αἱρεῖσθαι· χρὴ δὲ ἅπαντα, ἀνδρὶ ἀγαθῷ καὶ αὐσβρεῖος ἕλοιτο τοῦτα αἱρεῖσθαι φάσκοντά γε δὴ ἀρετῆς ὀφὲ παντὸς τοῦ βίου ἐπιμελεῖσθαι· ὡς ἔτω γε καὶ ὑπὲρ σοῦ καὶ ὑπὲρ ὑμῶν τῶν σῶν ἐπιπλείσων αἰσχύνομαι· μὴ δόξῃ ἅπαν τὸ πρᾶγμα τὸ δὲ σὲ, αἰσχροῖς πνὶ τῇ ὑματέρᾳ πιπράχθαι, καὶ ἡ ἔσοδος τῆς λίκης εἰς τὸ δικαστήριον ὡς εἰσιλθεῖν, ὀφθὸν μὲ εἰσιλθεῖν, καὶ αὖτος ὁ ἀτὼν τῆς δίκης ὡς ἐγένετο, καὶ τοτελευταῖον δὴ παντὶ ὡς πὸρ καταίγλωσ τῆς πράξεως καὶκία πνὶ καὶ αἰσχροῖς τῇ ὑματέρᾳ διαπφυγόναι ὑμᾶς δοκᾶν, οἵ τινές σε οὐ διασώσαμεν. οὐ δὲ σὺ σαυτὸν. δίον τε ὂν καὶ δυνατὸν ἔτι καὶ σμικρὸν ὑμῶν ὄφελος ἦδ. ταῦτ' οἶν ὦ σώκρατες ὅρα μὴ ἅμα τῷ κακῷ καὶ αἰσχρὰ ἢ σοί τε καὶ ἡμῖν, ἀλλὰ βουλεύου. μᾶλλον δὲ οὐ δὲ βουλεύεσθαι ἔτι ὥρα, ἀλλὰ βεβουλεῦσθαι. μία δὲ βουλή. τῆς γοὺν ἐπούσης νυκτὸς πάντα ταῦτα δεῖ πραχθῆναι· εἰ δὲ τὸ μελλοντοῦμεν, ἀλυσιτελὲς ἤδη, καὶ οὐκέτι οἷόν τε, ἀλλὰ πειθὶ φόβῳ ὦ σώκρατες πείθου μοι, καὶ μισθαμῶς ἄλλως ποίει. Σω. εἰ μέλει περὶ τοῦ ἡ προθυμία σου πολλοῦ ἀξία, εἰ μετά τινος ὀρθότητος ἔσ. εἰ δὲ μὴ, ὅσῳ μείζων, τοσούτῳ χαλεπωτέρα σκοπεῖσθαι ἦν χρὴ ἡμᾶς, εἴτε ταῦτα πρακτέον εἴτε μὴ, ὡς ἐτὼ οὐ μόνον νυῦ, ἀλλὰ καὶ ἀεὶ τοιοῦτος οἷος τῶν ἐμῶν μηδενὶ ἄλλῳ πείθεσθαι, ἢ ὃς λόγῳ· ὃς ἂν μοι λογίζωμενὸν βέλτιστος φαίνεται. τοὺς δὴ λόγους οὓς εἰ τῷ ἐμπροσθεν ἔλεγον, οὐ λώιόν μοι νυῦ ἐκβαλεῖν· ἐπεὶ δή μοι ἤδη ἡ τύχη γέγονε, ἀλλὰ χειδόν τι ὅμοιοι φαίνονταί μοι, καὶ τοὺς αὐτοὺς προσβάλλω καὶ τιμῶ οὓς πὸρ καὶ πρότερον. ἢν ἐὰν μὴ βελτίω ἴχω μου λέγειν εἰ τῷ παρόντι, ἴσθι ὅτι οὐ μόσοι ξυγχωρήσω· οὐδ' ἂν πλείω τῶν νυῦ παρόντων ἡ τῶν πολλῶν δυνάμεις ὡς πὸρ παῖδας ὑμᾶς μερμολύττηται· δεσμοὺς καὶ θανάτους ἐπιπέμπουσα καὶ χρημάτων ἀφαιρέσεις· πῶς οἶν αὖ, μετειώτατα σκοπίμεθα αὐτά; εἰ πρῶτον μὲν ἦν λόγον αἰκλάβοιμεν ὃν σὺ λέγεις περὶ τῶν δοξῶν. πότερον καλῶς ἐλέγετο ἐκείνοτε, ἢ οὔ· ὃς τοῖς μὲν, δεῖ τῶν δοξῶν προσέχειν τὸν νοῦν. τοῖς δὲ, οὔ· ἢ πρὶν μὲν ἐμὲ δεῖν ἀποθνήσκειν, καλῶς ἐλέγετο· νυῦ δὲ, καταίδηλος ἄρα γέγονε. ὅτι ἄλλως οὕτω λόγου ἐλέγετο. ἐγὼ δὲ παιδιᾷ καὶ φλυαρίᾳ ὡς ἀληθῶς ἐπιξυμῶ δ' εἶναι ἐπισκέψασθαι ὦ κρίτων τοιοῦτ μεξὰ σοῦ· εἴ τι μοι ἀλλοιότερος φανῆται. ἐπειδή γε ὧδ' ἔχω, ἐς αὖθις, καὶ ἐάσομαι χαίρειν, ἢ πεισόμενα αὖθ. ἐλέγετο δέ πως ὡς ἐῶμαι ἐκείνοτε ὧδ' ὑπὸ τοῦ ἀνομένων τὸ λέγειν, ὥσπὸρ νυῦ δὴ ἐτὼ ἔλεγον· ὅτι τῶν δοξῶν ἃς οἱ ἄνθρωποι δοξάζουσι, δίοι τὰς μὲν, τοῖς μὲν πολλοῦ ποιεῖσθ. τοὺς δὲ, μή. ἆρ' οὐ πρὸς θεῶν ὦ κρίτων οὐ δοκᾶ καλῶς σοι λέγεσθαι; σὺ γοὺν ὅσα γε τὸν θερωπείαν ἐκὼς εἶ τὸ μέλλειν ἀποθνήσκειν αὔριον, καὶ οὐκ αὖ σε παρακρούοι ἡ παροῦσα ξυμφορὰ, σκόπει δή. οὐχὶ καλῶς δοκᾶ σοι λέγεσθαι ὅτι οὐ πάσας χρὴ τὰς δόξας τῶν ἀνθρώπων τιμᾶν· ἀλλὰ τὰς μὲν, τὰς δ' οὔ· οὐδὲ πάντων, ἀλλὰ τῶ μὲν, τῶν δ' οὔ· τί φῄς. ταῦτα οὐχὶ καλῶς λέγεται; κρ. καλῶς. Σω. Οὐκοῦν τὰς μὲν χρηστὰς τιμᾶ· τὰς δὲ πονηρὰς, μή; κρ. Ναί. Σω. Χρηστὰὶ δὲ οὐχ αἱ τῶ φρονίμων· πονηραὶ δ', αἱ τῶ ἀφρόνων; κρ. Πῶς δ' οὔ. Σω. φέρε δὴ πῶς καὶ τὰ τοιαῦτα ἐλέγετο· γυμναζόμενος ἀνὴρ τὴ σῶμα πρᾴττων, ὀφθὸν παντὸς ἀνθρὸς ἐπαΐειν ἢ μῶν δόξῃ τῶν προσίχει, ἢ οὗτος μόνου ἐκείνου ὃς ἀν, τυγχάνοι ἰατρὸς, ἢ παιδοτρίβης ὤν; κρ. Ἑνὸς μόνου. Σω. οὐκοῦν φοβεῖσθ χρὴ τοῦ ψόγους μὴ ἀποδίζεσθ τοῦ ἐπαίνους τοῦ δ' εὖ ἐκείνου, ἀλλὰ μὴ τοῦ δ' ἄλλων; κρ. δῆλα δή. Σω. Ταῦτα ἄρα αὖθ πρακτέον μὴ γυμναστέον, μὴ ἐδεσίου γε μὴ ποτέου, ἢ ἀν,

τῷ οἱ

ᾧ ἂν δοκῇ τῷ ἐπιστάτῃ καὶ ἐπαΐοντι μᾶλλον, ἢ ᾗ ξύμπασι τοῖς ἄλλοις. Κρ. Ἔστι ταῦτα. Σω. Εἶεν. ἀπειθήσας δὲ τῷ ἑνὶ, καὶ ἀτιμάσας αὐτοῦ τὴν δόξαν καὶ τοὺς ἐπαίνους, τιμήσας δὲ τοὺς τῶν πολλῶν καὶ μηδὲν ἐπαϊόντων, ἆρα οὐδὲν κακὸν πείσεται; Κρ. Πῶς γὰρ οὔ; Σω. Τί δ' ἔστι τὸ κακὸν τοῦτο; καὶ ποῖ τείνει; καὶ εἰς τί τῶν τοῦ ἀπειθοῦντος; Κρ. Δηλονότι εἰς τὸ σῶμα. τοῦτο γὰρ διόλλυσι. Σω. Καλῶς λέγεις. οὐκοῦν καὶ τἆλλα ὦ Κρίτων οὕτως, ἵνα μὴ πάντα διΐωμεν. καὶ δὴ καὶ περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων, καὶ αἰσχρῶν καὶ καλῶν, καὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν, περὶ ὧν νῦν ἡμῖν ἡ βουλή ἐστι, πότερον τῇ τῶν πολλῶν δόξῃ δεῖ ἡμᾶς ἕπεσθαι, καὶ φοβεῖσθαι αὐτὴν, ἢ τῇ τοῦ ἑνὸς, εἴ τίς ἐστιν ἐπαΐων. ὃν δεῖ καὶ αἰσχύνεσθαι καὶ φοβεῖσθαι μᾶλλον, ἢ ξύμπαντας τοὺς ἄλλους. ᾧ εἰ μὴ ἀκολουθήσομεν, διαφθεροῦμεν ἐκεῖνο καὶ λωβησόμεθα, ὃ τῷ μὲν δικαίῳ βέλτιον ἐγίγνετο, τῷ δὲ ἀδίκῳ ἀπώλλυτο. ἢ οὐδέν ἐστι τοῦτο; Κρ. Οἶμαι ἔγωγε ὦ Σώκρατες. Σω. Φέρε δὴ ἐὰν τὸ ὑπὸ τοῦ ὑγιεινοῦ μὲν βέλτιον γιγνόμενον, ὑπὸ τοῦ νοσώδους δὲ διαφθειρόμενον, διολέσωμεν πειθόμενοι μὴ τῇ τῶν ἐπαϊόντων δόξῃ, ἆρα βιωτὸν ἡμῖν ἐστι διεφθαρμένου αὐτοῦ; ἔστι δέ που τοῦτο σῶμα, ἢ οὐχί; Κρ. Ναί. Σω. Ἆρ' οὖν βιωτὸν ἡμῖν ἐστι μετὰ μοχθηροῦ καὶ διεφθαρμένου σώματος; Κρ. Οὐδαμῶς. Σω. Ἀλλὰ μετ' ἐκείνου ἄρα ἐστὶν ἡμῖν βιωτὸν διεφθαρμένου, ᾧ τὸ ἄδικον μὲν λωβᾶται, τὸ δὲ δίκαιον ὀνίνησιν. ἢ φαυλότερον ἡγούμεθα εἶναι τοῦ σώματος ἐκεῖνο, ὅ, τι ποτ' ἐστὶ τῶν ἡμετέρων, περὶ ὃ ἥ τε ἀδικία καὶ ἡ δικαιοσύνη ἐστίν. Κρ. Οὐδαμῶς. Σω. Ἀλλὰ τιμιώτερον; Κρ. Πολύ γε. Σω. Οὐκ ἄρα ὦ βέλτιστε πάνυ ἡμῖν οὕτω φροντιστέον ὅ, τι ἐροῦσιν οἱ πολλοὶ ἡμᾶς, ἀλλ' ὅ τι ὁ ἐπαΐων περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων ὁ εἷς καὶ αὐτὴ ἡ ἀλήθεια. ὥστε πρῶτον μὲν ταύτῃ οὐκ ὀρθῶς εἰσηγῇ, εἰσηγούμενος τῆς τῶν πολλῶν δόξης δεῖν ἡμᾶς φροντίζειν περὶ τῶν δικαίων καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν καὶ τῶν ἐναντίων. ἀλλὰ μὲν δὴ φαίη γ' ἄν τις, οἷοί τε εἰσὶν ἡμᾶς οἱ πολλοὶ ἀποκτιννύναι; δῆλα δὴ καὶ ταῦτα. Κρ. Φαίη γὰρ ἄν, ὦ Σώκρατες. Σω. Ἀληθῆ λέγεις. ἀλλ' ὦ θαυμάσιε, οὗτός γε ὁ λόγος ὃν διεληλύθαμεν ἔμοιγε δοκεῖ ὅμοιος εἶναι τῷ πρότερον. καὶ τόνδε δὲ αὖ σκόπει, εἰ ἔτι μένει ἡμῖν ἢ οὔ. ὅτι οὐ τὸ ζῆν περὶ πλείστου ποιητέον, ἀλλὰ τὸ εὖ ζῆν. Κρ. Ἀλλὰ μένει. Σω. Τὸ δὲ εὖ καὶ καλῶς καὶ δικαίως ὅτι ταυτόν ἐστι, μένει, ἢ οὐ μένει. Κρ. Μένει. Σω. Οὐκοῦν ἐκ τῶν ὁμολογουμένων τοῦτο σκεπτέον, πότερον δίκαιον ἐμὲ ἐνθένδε πειρᾶσθαι ἐξιέναι μὴ ἀφιέντων Ἀθηναίων, ἢ οὐ δίκαιον. καὶ ἐὰν μὲν φαίνηται δίκαιον, πειρώμεθα. εἰ δὲ μὴ, ἐῶμεν. ἃς δὲ σὺ λέγεις τὰς σκέψεις περί τε χρημάτων ἀναλώσεως καὶ δόξης, καὶ παίδων τροφῆς, μὴ ὡς ἀληθῶς ταῦτα ὦ Κρίτων σκέμματα ᾖ τῶν ῥᾳδίως ἀποκτιννύντων, καὶ ἀναβιωσκομένων γ' ἄν, εἰ οἷοί τε ἦσαν, οὐδενὶ ξὺν νῷ τούτων τῶν πολλῶν. ἡμῖν δ' ἐπειδὴ ὁ λόγος οὕτως αἱρεῖ, μὴ οὐδὲν ἄλλο σκεπτέον ᾖ, ἢ ὅπερ νῦν δὴ ἐλέγομεν. πότερον δίκαια πράξομεν καὶ χρήματα τελοῦντες τούτοις τοῖς ἐμὲ ἐνθένδε ἐξάξουσι, καὶ χάριτας. καὶ αὐτοὶ ἐξάγοντές τε καὶ ἐξαγόμενοι, ἢ τῇ ἀληθείᾳ, ἀδικήσομεν πάντα ταῦτα ποιοῦντες. κἂν φαινώμεθα ἄδικα αὐτὰ ἐργαζόμενοι μὴ οὐ δέῃ ὑπολογίζεσθαι, οὔτ' εἰ ἀποθνήσκειν δεῖ παραμένοντας καὶ ἡσυχίαν ἄγοντας, οὔτε ἄλλο ὁτιοῦν πάσχειν πρὸ τοῦ ἀδικεῖν; Κρ. Καλῶς μέν μοι δοκεῖς λέγειν ὦ Σώκρατες. ὅρα δὲ τί δρῶμεν. Σω. Σκοπῶμεν ὦ 'γαθὲ κοινῇ. καὶ εἴ πῃ ἔχεις ἀντιλέγειν ἐμοῦ λέγοντος, ἀντίλεγε, καί σοι πείσομαι. εἰ δὲ μὴ, παῦσαι ἤδη ὦ μακάριε πολλάκις μοι λέγων τὸν αὐτὸν λόγον. ὡς χρὴ ἐνθένδε ἀκόντων Ἀθηναίων ἐμὲ ἀπιέναι. ὡς ἐγὼ περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι πεῖσαί σε ταῦτα πράττειν, ἀλλὰ μὴ ἄκοντος. ὅρα δὲ δὴ τῆς σκέψεως τὴν ἀρχὴν ἐάν σοι ἱκανῶς λέγηται, καὶ πειρῶ ἀποκρίνεσθαι τὸ ἐρωτώμενον ᾗ ἂν μάλιστα οἴῃ. Κρ. Ἀλλὰ πειράσομαι. Σω. Οὐδενὶ τρόπῳ φαμὲν ἑκόντας ἀδικητέον εἶναι. ἢ τινὶ μὲν ἀδικητέον τρόπῳ. τινὶ δὲ, οὔ. ἢ οὐδαμῶς τό γε ἀδικεῖν οὔτε ἀγαθόν. οὔτε καλὸν ὡς πολλάκις ἡμῖν καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ ὡμολογήθη, ὅπερ καὶ ἄρτι ἐλέγετο. ἢ πᾶσαι ἡμῖν αἱ ἐκεῖναι πρόσθεν ὁμολογίαι ἐν ταῖσδε ταῖς ὀλίγαις ἡμέραις ἐκκεχυμέναι εἰσί. καὶ πάλαι ὦ Κρίτων ἄρα τηλικοίδε γέροντες ἄνδρες πρὸς ἀλλήλους σπουδῇ διαλεγόμενοι, ἐλάθομεν ἡμᾶς

Digitized by Google

αὐτοὺς παίλων οὐδὲν διαφθροντες. ἢ παντὸς μᾶλλον ὅπως ἔχει ὥσπερ τότε ἡμῖν ἐλέγθ. εἴτε φασὶν οἱ πολλοὶ εἴτε μὴ· μὴ εἶπε λῆν ἡμᾶς ἐπὶ πῶνδε χαλεπὸν πρᾶγμα παρέχειν, εἴτε μὴ πρᾴτερα, ὅμως τόγε ἀδικεῖν τῷ ἀδικοῦντι καὶ κακὸν καὶ αἰσχρὸν τυγχάνει ὂν παντὶ τρόπῳ φαμεν, ἢ οὔ. κρ. φαμέν. σω. Οὐδαμῶς ἄρα δεῖ ἀδικεῖν. κρ. Οὐ δῆτα. σω. Οὐδὲ ἀδικούμενον ἄρα ἀνταδικεῖν ὡς οἱ πολλοί φασιν, ἐπειδήγε δεῖ ἀδικεῖν. κρ. Οὐ φαίνεται. σω. Τί δαί; δὴ κακουργεῖν δεῖ ὦ κρίτων, ἢ οὔ. κρ. Οὐ δεῖ δῆπου ὦ σώκρατες. σω. Τί δ' ἀντικακουργεῖν κακῶς πάσχοντα ὡς οἱ πολλοί φασι δίκαιον, ἢ οὐ δίκαιον. κρ. Οὐδαμῶς. σω. Τὸ γάρ που κακῶς ποιεῖν ἀνθρ, τῆς ἀδικεῖν οὐδὲν διαφέρει. κρ. ἀληθῆ λέγεις. σω. Οὔτε ἄρα ἀνταδικεῖν δεῖ, οὔτε κακῶς ποιεῖν οὐδένα ἀνθρώπων. οὐδ' ἂν ὁτιοῦν πάσχῃ ὑπ' αὐτ· ἢ ὁρᾷ ὦ κρίτων ταῦτα ὁμολογούμενα ὅπως μὴ παρὰ δόξαν ὁμολογῆς. οἶδα γ' ὅτι ὀλίγοις τισὶ ταῦτα νῦ δοκεῖ καὶ δόξει. οἷς δ' ἄττω δέδοκται, τοῖς μὲν, τοῖσδε οὐκ ἔστι κοινὴ βουλὴ, ἀλλ' ἀνάγκη ἐκείνους ἀλλήλων καταφρονεῖν, ὁρῶντας ἀλλήλων τὰ βουλεύματα· σκόπει δὴ νῦ σὺ εἰ μάλα πότερον κοινωνεῖς καὶ συνδοκεῖσοι, καὶ ἀρχόμεθα ἐντεῦθεν βουλεύεσθαι· ὡς οὐδέτερ τε δρθῶς ἔχοντος οὔτε τῆς ἀδικεῖν, οὔτε τῆς ἀνταδικεῖν, οὔτε κακῶς πάσχοντα ἀμύνασθαι ἀντιπρᾶττοντα κακῶς, ἢ ἀφίστασαι καὶ οὐ κοινωνεῖς τῆς ἀρχῆς· ἐμοὶ μὲν γ' καὶ πάλαι οὕτω καὶ νῦν ἔτι δοκεῖ· σοὶ δ' εἴπερ ἄλλῃ δέδοκται, λέγε καὶ δίδασκε· ἀλλ' ἐμμενῶ τε καὶ ξυνδοκεῖ μοι· ἀλλὰ λέγε. σω. λέγω δὴ αὖ ἢ μετὰ ταῦτα· μᾶλλον δὲ σκόπει· πότερον ἃ αὖ τις ὁμολογήσῃ τῳ, δίκαια ὄντα ποιητέον, ἢ ῥᾳθυμητέον. κρ. ποιητέον. σω. Ἐκ τούτ δὴ ἄφρα· ἀπὸ τοῦ τε θοάδε ἡμεῖς μὴ πείσαντες πῶ πόλιν· πότερον κακῶς τινὰς ποιοῦμεν, καὶ ταῦτα οὐχ ἥκιστα δεῖ, ἢ οὔ· καὶ ἐμμενόμεν οἷς ὡμολογήσαμεν δίκαιοις οὖσιν, ἢ οὔ. κρ. Οὐκ ἔχω ὦ σώκρατες ἀποκρίνασθαι πρὸς ὃ σκοπεῖς· οὐ γὰρ οἶνοθ. σω. Ἀλλ' ὧδε σκόπει. εἰ μέλλομεν ἡμῖν αὐτοῖς θάνδε εἴτε ἀποδιδράσκειν, εἴθ' ὅπως δεῖ ὀνομάσαι ἔστιν, ἐλθόντες οἱ νόμοι καὶ τῆς πόλεως ἐπιστάντες δρῶντο· εἰπέ μοι ὦ σώκρατες τί οἶνῳ ἔχεις ποιεῖν, ἄλλο τι, ἢ τοῦτο τῷ δρᾶγμ ᾧ ἐπιχειρεῖς διανοῆ δοῦς τε νόμες ἡμᾶς ἀπολέσαι, καὶ ξύμπασαν τὴν πόλιν τὸν σὸν μόρον; ἢ δοκεῖσοι οἷόν τε εἶπ ἐκείνῃ τῇ πόλιν εἶναι, καὶ μὴ ἀνατετράφθαι αὐτ ἄν, αἱ γενόμεναι δίκαι, μηδὲν ἰσχύουσι, ἀλλ' ὑπὸ ἰδιωτῶν ἄκυροί τε γίγνωνται καὶ διαφθείρωνται; τί δροῦμεν ὦ κρίτων πρὸς ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα. πολλὰ γοῦν ἄν τις ἔχοι ἄλλως τε καὶ ῥήτωρ εἰπεῖν ὑπὲρ τοῦτου τοῦ νόμου ἀπολλυμένου, ὃς τοὺς δίκης τὰς διαφθείσας προστάττει κυρίας εἶ., ἢ ἐροῦμεν πρὸς αὐτοὺς ὅτι ἠδίκη τ' ἡμᾶς ἡ πόλεις· καὶ οὐκ ὀρθῶς ἔκρινεν. ταῦτα ἢ τί ἐροῦμεν.

κρ. Ταῦτα νὴ δία ὦ σώκρατες. σω. Τί δῆτ ἂν εἴποσιν οἱ νόμοι ὦ σώκρατες· ἢ καὶ ταῦτα ὡμολόγα τ ἡμῖν τὸν νῦ σοὶ, ἢ ἐμμενεῖν ταῖς δίκαις, ἃς ἂν ἡ πόλις δικάζοι· εἰ δὲν αὐτ θαυμάζοιμεν λεγόντ, ἴσως ἂν εἴποιεν, ὅτι ὦ σώκρατες μὴ θαύμαζε τὰ λεγόμενα, ἀλλ' ἀποκρίνε· ἐπειδὴ καὶ ἔωθας χρᾶσθ ἐρωτᾶσι νῦ ἀποκρίνεσθ· φέρε δ' τί ἐπαλαίων ἡμῖν καὶ τῇ πόλει ἐπιχειρεῖς ἡμᾶς ἀπολλύναι· οὐ πρῶτον μέν σε ἐγεννήσαμεν ἡμεῖς· καὶ δι' ἡμῶν ἔλαβε πῶ μητέρα σου ὁ πατήρ, καὶ ἐφύτευσέ σε; Φράσον εἶῶ δούλοις ἡμῶν τοῖς νόμοις τοῖς περὶ τοὺς γάμους μέμφῃ τί, ὡς οὐ καλῶς ἔχουσι; οὐ μέμφομαι φαίην ἄν. ἀλλὰ τοῖς περὶ τῶ γενομένου τροφῶ τε καὶ παιδείαν, ἐν ᾗ καὶ σὺ ἐπαιδεύθης. ἢ οὐ καλῶς προσέταττον ἡμῶν οἱ δὴ τούτῳ τε ταγμένοι νόμοι παραγγέλλοντες τῷ πατρὶ σῷ σὲ εἰς μουσικὴν νῦ γυμναστικὴν παιδεύειν; καλῶς φαίην ἂν ἔγ. ἐπειδὴ δ' ἐγένου τε νῦ ἐβιβάφης καὶ ἐπαιδεύθης, ἔχοις ἂν εἰπεῖν πρῶτον μὲν, ὡς οὐχὶ ἡμέτερος ἦθα καὶ ἔκγονος καὶ δοῦλος, αὐτός τε καὶ οἱ σοὶ πρόγονοι· καὶ εἰ ταῦτ' οὕτως ἔχει, δῆ ἐξίσου εἶει εἶναι σοὶ τὰ δίκαια καὶ ἡμῖν, καὶ ἃ τῇ ἂν, ἡμεῖς σε ἐπιχειρῶμεν ποιεῖν, ταῦτα καὶ σὺ ἀντιποιεῖν εἶει δίκαιον ἢ; ἢ πρὸς μὲν ἀρᾶ σοι τὰ πατέρα οὐκ ἐξίσου ἦν τὰ δίκαια· μὴ πρὸς δὲ αὐτὸν εἶσοι ὧν ἐτύγχανον· ὥστε ἃ πρὸς πάσχοις ταῦτα μὴ ἀντιποιεῖν· ἔτε κακῶς ἀκούοντα ἀντιλέγ, ἔτε τυπτόμενο) ἀντιτύπτ, ἔτε ἄλλα τοιαῦτα πολ

λά· πρὸς ᾗ πὼ παιδίσθε αρα ἡμῖ ζοὺς νόμους ἐξίστασι σοι· ὥστε ἐαύ σι ἐπιχειρῶμεν ἡμᾶς
ἀπολλαύειν, λίκαιον ἡγούμεσοι εἶναι. καὶ σὺ δὲ ἡμᾶς τοὺς νόμους καὶ πὼ παιδίσθε κα
δόσον δύνασται ἐπιχειρήσεις αὐτα πολλαύειν. καὶ φήσεις ταῦτα ποιῶν λίκαια πρᾶτ
τειν τῇ ἀληθείᾳ τῆς ἀρετῆς ἐπιμελούμενος; ἢ οὕτως εἰ σοφὸς ὢν τε λίληθὲ σι ὅτι μη
φός τε καὶ παιδὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων, τιμιώτερόν ἐστι πατρός, καὶ
σεμνότερον καὶ ἁγιώτερον καὶ ἐν μείζονι μοίρᾳ καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρὰ ἀνθρώποις
τοῖς νοεῶν ἔχυσι· καὶ σέβεσθαι δεῖ καὶ μᾶλλον ὑπείκειν καὶ θωπεύειν παιδὸς χαλε
παίνουσαν, ἢ πατέρα. καὶ ἢ πείθειν. ἢ ποιεῖν ἃ κέ, κελεύσι. καὶ πάσχειν ἐαύ τι προστάτ
τῃ παθεῖν ἡσυχίαν ἄγοντα· ἐαύ τε τύπτεσθαι, ἐαύ τε δεῖσθαι, ἐαύ τε εἰς πόλεμον ἄγῃ
σφαγησόμενον ἢ ἀποθανούμενον, ποιητέα ταῦτα, καὶ ἡ λίκαιον οὕτως ἔχει· καὶ ἐχ ὑ
πεικτέον, οὐδὲ ἀναχωρητέον, οὐδὲ λειπτέον τὴν τάξιν· ἀλλὰ καὶ ἐν πολέμῳ καὶ ἐν δι
κασηρίῳ, καὶ παντα χοῦ, ποιητέον ἃ κέ, κελεύσι ἡ πόλις τε καὶ ἡ πατρίς· ἢ πείθειν
αὐτὴν ἢ ἡ λίκαιον πέφυκε· βιάζεσθαι δὲ οὐχ ὅσιον οὔτε μητέρα, οὔτε πατέρα, πολὺ
δὲ ζούτων ἧττον τὴν πατρίδα· τί φήσομεν πρὸς ταῦτα ὦ κρίτων· ἀληθῆ λέγειν
τοὺς νόμους, ἢ οὔ. Ἔμοιγε δοκεῖ. Σκόπει δέ, ἔφαν, ὦ σώκρατες φαῖεν ἄν, ἴσως εἰ νό-
μοι, εἰ ἡμᾶς ταῦτα ἀληθῆ λέγομεν· ὅτι οὐ λίκαια ἡμᾶς ἐπιχειρεῖς σρᾶν, ἃ ἐπιχειρεῖς·
ἡμεῖς γοῦσι γεννήσαντες· ἐχ θρέψαντες· παιδεύσαντες· μεταδόντες ἁπάντων ὧν δεῖ
τε ἔμελε καλῶν, σύ τε καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι πολίταις, ὅμως προκηρύσσομεν τῷ ἔξου
σίαν τῳ ποιεῖν ἀθηναίων τῷ βουλομένῳ· ἐ πειδὰ δοκιμάσῃ καὶ ἴδῃ τὰ οὐ τῇ πόλει
πράγματα καὶ ἡμᾶς τοὺς νόμους ὧ ἄν, μὴ ἀρέσκωμεν ἡμεῖς, ἀπιέναι λαβόντα τὰ αὐ
τῶ ἀποίσει ὅπη ἄν, βούληται, ἢ οὐδεὶς ἡμῶν τῶν νόμων ἐμποδῶν ἔστιν οὐδ' ἀπαιτήσει
ἐαύ τέ τις βούληται ὑμῶν ἐς ἀποικίαν ἰέναι, εἰ μὴ ἀρέσκοιμεν ἡμεῖς τε καὶ ἡ πόλις·
ἐαύ τε μετοικεῖν ἄλλοσέ πη ἐλθὼν ἰέναι ἐκεῖσε ὅπη ἄν, βούληται ἔχων τὰ αὐτῶ· ἔσθ'
ὅστις, ὑμῶν παρεκμένῃ ὁρῶν ὃν τρόπον ἡμεῖς τάς τε δίκας δικάζομεν, καὶ τἆλλα πὼ πό
λιν διοικοῦμεν· φήσει φαμὲν ἐκεῖνον ὁμολογεῖν ἔργῳ ἡμῖν ἃ ἄν, ἡμεῖς κελεύωμεν ποι
εῖν ταῦτα· καὶ ἢν μὴ πειθόμενον, ζιχῆ φαμὲν ἀδικεῖν· ὅτι τε γεννήσαντες οὐκ ἡμῖν ἐ
πείθετο· καὶ ὅτι τροφέας· καὶ ὅτι ὁμολογήσας ἡμῖν πείθεσθαι, οὔτε πείθεται, οὔτε
πείθει ἡμᾶς, εἰ μὴ καλῶς τι ποιοῦμεν, προτιθέντων ἡμῶν καὶ οὐκ ἀγρίως ἐπιτάττόντων
ποιεῖν ἃ ἄν κελεύωμεν, ἀλλὰ ἐφιέντων δυοῖν θάτερα, ἢ πείθειν ἡμᾶς, ἢ ποιεῖν, τούτων δ'
θάτερα ποιεῖ· ταῦτ' οὖν φαμὲν καὶ σὲ ὦ σώκρατες τοῖς αὐτίαις οἰέσθαι ἐπιδρᾶν ποι
ήσειν ἃ ἐπινοεῖς· καὶ οὐχ ἥκιστα ἀθηναίων σὲ ἀλλ' οὐ τοῖς μάλιστα· εἰ οὕτω ἐτῶ ἔπιμι δια-
πέπρᾶ, ἴσως ἄν μου δικαίως καθάπτοιντο λέγοντες, ὅτι οὐ τοῖς μάλιστα ἀθηναίων ἐτῶ αὐ
τοῖς ὡμολογακὼς τυγχάνω ταύτην τὴν ὁμολογίαν. Φαῖεν ἄν, ὅτι ὦ σώκρατες με-
γάλα ἡμῖν τούτ' τεκμήρια ἔστιν· ὅτι σοι καὶ ἡμεῖς ἠρέσκομεν ἡ ἡ πόλις· οὐ γὰ ἄν ποτε τῆ
ἄλλων ἀθηναίων ἀπάντ διαφερόντως οὐ αὐτῇ ἐπεδήμεις, εἰ μή σοι διαφερόντως ἤρεσκε.
ἡ οὔτ' ἐξῆλθες θεωρίαν ποτὲ ἐκ τῆς πόλεως ἔφη ἔλθειν ὅτι μὴ ἅπαξ εἰς ἰσθμόν· ἄλ
λοσε οὐδαμόσι, ἐμοὶ ποτὲ ἐδοκοῦμεν· οὔτε ἄλλη ἐποιοῦσο ἀποδημίαν ποτὲ ὡς
τοῦ ἀ ἄλλοι ἄνθρωποι. ἀλλ' ἐπιθυμία σε ἄλλης πόλεως ἀλλ' ἄλλων νόμων ἔλαβεν εἰδέναι.
ἀλλὰ ἡμεῖς σοι ἱκανοὶ ἦμεν ἡ ἡ ἑαυτέρα πόλις, οὕτω σφόδρα ἡμᾶς ἠρεῖ· καὶ ὡμολόγεις
καθ' ἡμᾶς πολιτεύεσθαι· τάττε ἄλλα καὶ παῖδας ἐν αὐτῇ ἐποιοῦσω ὡς ἀρεσκόντος σοι τῆ
πόλεως· ἔτι τοίνυν ἐν αὐτῇ τῇ λίκῃ ἐξῆν σοι φυγᾶς τιμᾶσθαι εἰ ἐβούλου καὶ ὅπερ νῦν
ἀκούσης τῆς πόλεως ἐπιχειρεῖς, τότε ἑκούσης ποιῆσαι. σὺ δὲ τότε μὲν ἐκαλλωπίζε ὡς
οὐκ ἀγανακτῶν εἰ δοίη τεθνάναι σε· ἀλλ' ἠρεῖ ὡς ἔφη θαι πρὸ τῆς φυγῆς θαάτου·
νῦν δὲ οὐτ' ἐκείνης τοὺς λόγους αἰσχύνῃ· οὔτε ἡμῶν τῶν νόμων ἐν ἔρῳ ἐπιχειρῶν
διαφθεῖραι. πράττεις τε ἄπερ ἄν, δοῦλος ὁ φαυλότατος πράξαι, ἀποδιδράσκων ἐπι
χειρῶν παρὰ τὰς ξυνθήκας τὰς καὶ τὰς ὁμολογίας, καθ' ἃς ἡμῖν ξυνέθου πολιτεύεσθαι·
πρῶτον οὖν ἡμῖν εἰπὲ αὐτὸ ἀπόκρινα, εἰ ἀληθῆ λέγομεν φάσκοντές σε ὡμολογακέναι
πολιτεύσεσθαι καθ' ἡμᾶς ἔργῳ, ἀλλ' οὐ λόγῳ· ἢ οὐκ ἀληθῆ. τί φῶμεν πρὸς ταῦτα

ὦ κρίτων, ἄλλοτι ἢ ὁμολογοῦμεν; κρ. λέγεις ἀλήθη ὦ σώκρατες. σω. ἄλλο δή φαῖεν ἢ ξυνθήκας τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ ὁμολογίας παραβαίνῃς. οὐχ ὑπ' ἀνάγκης ὁμολογήσας· οὐδὲ ἀπατηθεὶς οὐδὲ ὀλίγῳ χρόνῳ αἱρήσεως βουλεύσασθαι· ἀλλ' ἐπὶ ἔτεσιν ἑβδομήκοντα ἐν οἷς ἐξῆν σοι ἀπιέναι, εἰ μὴ ἠρέσκομεν ἡμεῖς· μηδὲ δίκαια εἶναί φαμεν τὰ ὁμολογήσαι εἶναι. σύτε οὔτε λακεδαίμονα προηροῦ οὔτε κρήτην, ἃς δὴ εὐνομεῖσθαι. οὔτε ἄλλην οὐδεμίαν τῶν ἑλληνίδων πόλεων. οὔτε τῶν βαρβάρων· ἀλλ' ἐλάττω ἴσχ αὐτῆς ἀπεδήμησας, ἢ οἱ χωλοί τε καὶ τυφλοὶ, καὶ οἱ ἄλλοι ἀναπηροι. οὕτω σοι διαφόρως τῶν ἄλλων ἀθηναίων ἤρεσκεν ἡ πόλις τε καὶ ἡμεῖς οἱ νόμοι δηλονότι· τίνι γὰρ ἄν πόλις αρέσκοι ἄτερ νόμων. νῦν δὲ δὴ οὐκ ἐμμενεῖς τοῖς ὁμολογημένοις. ἐὰν ἡμῖν γε πείθῃ ὦ σώκρατες, μὴ ἀποκαλλύνῃς ἑαυτὸν πόλεως ἐξιὼν· σκόπει γὰρ δὴ ταῦτα παραβὰς. καὶ σῴ καμαρτῶν τι τούτων, τί ἀγαθὸν ὀργάσῃ σαυτόν, ἢ τοὺς ἑπιτηδείους τοὺς σαυτῆ. ὅτι μὲν γὰρ κινδυνεύσουσι γέ σου οἱ ἑπιτήδειοι καὶ αὐτοὶ φεύγειν, καὶ στερηθῆναι τῆς πόλεως, ἢ πῶ οὐσίαν ἀπολέσαι, σχεδόν τι δῆλον· αὐτὸς δὲ πρῶτον μὲν ἐὰν εἰς τῶν ἐγγύτατά τινα πόλεων ἔλθῃς· ἢ θήβαζε. ἢ μεγάραδε. εὐνομοῦνται γὰρ ἀμφότεραι, πολέμιος ἥξεις ὦ σώκρατες τῇ τούτων πολιτείᾳ· καὶ ὅσοι περ κήδονται τῶν αὐτῶν πόλεων ὑποβλέψονταί σε. διαφθορέα ἡγούμενοι τῶν νόμων· καὶ βεβαιώσεις τοῖς δικασταῖς πῶ δόξαν. ὥστε δοκεῖν ὀρθῶς πῶ δικάσαι δικάσαι. ὃς γὰρ νόμων διαφθορεὺς ᾖ, σφόδρα που δόξειεν ἄν, νέων γε καὶ ἀνοήτων ἀνθρώπων διαφθορεὺς ᾖ· πότερον οὖν φεύξῃ τὰς τε εὐνομουμένας πόλεις καὶ τοὺς κοσμιωτάτους καὶ ἐπὶ σοφίᾳ ποιεῖσθαι, ἆρα ἄξιον ἐστί σοι ζῆν; ἢ ταυτασὶ μὲν τοῖς καὶ αἰσχυνθήσεις διαλεγόμενος τινας λόγους ὦ σώκρατες, ἢ οὓς πρὸ αὐτοῦ, ὡς ἡ ἀρετὴ, καὶ ἡ δικαιοσύνη πλείστου ἄξιον τοῖς ἀνθρώποις, καὶ τὰ νόμιμα καὶ οἱ νόμοι. καὶ οὐκ εἶεν ἄχαριν φανεῖσθαι σὲ τῷ σωκράτους πρᾶγμα, εἰκὸς γε χρή. ἀλλ' ἐκ μὲν τούτων τῶν πόλεων ἀπαλλαγῆς, ἥξεις δὲ εἰς θετταλίαν παρὰ τοὺς ξένους τοῦ κρίτωνος· ἐκεῖ γὰρ δὴ πλεῖστη ἀταξία καὶ ἀκολασία· καὶ ἴσως ἂν ἡδέως σου ἀκούσειαν ὡς γελοίως ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου ἀπολύσασκες σκηλίῳ τινὶ σῶμα δή μισθοῦ, ἢ διφθέρας λαβών, ἢ ἄλλα δία δὴ εἰώθασιν οἱ σκηνάζεσθαι οἱ ἀποδιδράσκοντες, καὶ τὸ αὐχμὸν τὸ σαυτῆ μεταλλάξασ'. ὅτι δὲ γέρων αὖτε σμικροῦ χρόνου τῷ βίῳ λοιπὸν ὄντος ὡς τὸ εἰκὸς ἐτόλμησας οὕτω γλίσχρως ἐπιθυμεῖν ζῆν, νόμους τοὺς μεγίστους παραβὰς, οὐδεὶς ὅς δρᾷ. ἴσως ἄν μέ τινα λυπῇς. εἰ δὲ μὴ, ἀκούσῃ ὦ σώκρατες πολλὰ καὶ αἰσχία σαυτῆ, ὑπηρχόμενος δὴ πάντας ἀνθρώπους βιώσῃ· καὶ δουλεύων, τί ποιῶν ἢ δῦω χρύμενος οὐ θετταλίᾳ. ὥσπερ ὦδὶ δεῖπνον ἀφοδήμητος εἰς θετταλίαν. λόγοι δὲ ἐκεῖνοι οἱ τοῦδε δικαιοσύνης καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς, ποῦ ἡμῖν ἔσονται. ἀλλὰ δὴ τῶν παίδων σῶνεκα βούλει ζῆν, ἵνα αὐτοὺς ἐκθρέψῃς καὶ παιδεύσῃς; τί δὲ, εἰς θετταλίαν αὐτοὺς ἀγαγὼν θρέψεις τε καὶ παιδεύσεις, ξένους ποιήσας ἵνα καὶ τοῦτό σου ἀφελαύσωσιν, ἢ οὐχ οὕτω μὲν οὖ. αὐτῆ δὲ χρεφόμενοι σοῦ ζῶντος, βέλτιον θρέψονται καὶ παιδεύσονται μὴ ξυνόντος σοῦ αὐτοῖς. οἱ γὰρ ἐπιτήδειοι οἱ σοὶ ἐπιμελήσονται αὐτῶν. πότερον ἐὰν μὲν εἰς θετταλίαν ἀφορμήσῃς, ἐπιμελήσονται. ἐὰν δὲ εἰς ἅδου ἀφορμήσῃς οὐχὶ ἐπιμελήσονται. εἴπερ γέ τοι ὄφελος αὐτῶν ἔστι τῶν σοὶ φασκόντων ἐπιτηδείων εἶναι ὅτιοῦν γε χρή. ἀλλ' ὦ σώκρατες πειθόμενος ἡμῖν τοῖς σοῖς τροφοῦσι, μήτε παῖδας τοῦδε πλείονος ποιοῦ, μήτε τὸ ζῆν. μήτε ἄλλο μηδὲν, πρὸ τοῦ δικαίου. ἵνα εἰς ἅδου ἐλθὼν, ἔχῃς ταῦτα πάντα ἀπολογήσασθαι τοῖς ἐκεῖ ἀρχοῦσιν. οὔτε γὰρ οὐθάδε σοι φαίνεται ταῦτα πράττοντι ἄμεινον εἶναι, οὐδὲ δικαιότερον. οὐδὲ ὁσιώτερον. οὐδὲ ἄλλῳ τῶν σῶν οὐδενί· οὔτε ἐκεῖσε ἀφικόμενος ἄμεινον ἔσται· ἀλλὰ νῦν μὲν ἀδικημένος ἄπει, ἐὰν ἀπῇς οὐχ ὑφ' ἡμῶν τῶν νόμων, ἀλλ' ὑπ' ἀνθρώπων· ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς οὕτως αἰσχρῶς ἀντιδικήσας τε καὶ ἀντικακουργήσας τοὺς σαυτῆ ὁμολογίας τε καὶ ξυνθήκας τοὺς πρὸς ἡμᾶς παραβὰς καὶ κακὰ ἐργασάμενος τούτους ὧν ἥκιστα ἔδει, σαυτό τε καὶ φίλους καὶ πατρίδα, καὶ ἡμᾶς, ἡμεῖς τέ σοι χαλεπανοῦμεν ζῶντι, καὶ ἐκεῖ οἱ ἡμέ-

περὶ ἀδελφοὶ οὐ φόβου νόμοι, οὐκ ἀμελῶς σε ὑποκρίσονται. ἀλλ' ὅτι οὐχ ἑκὼν ἐπιχείρησας ἀποδιδράσκειν τὸν μόρον. ἀλλὰ μή σε πείσει κρίτ' ποιεῖν ἃ λέγει μᾶλλον, ἢ ἡμεῖς. ταῦτα δ' φίλε ἐταῖρε κρίτ' δῆλον ὅτι ἐγὼ δικαίως ἀκούειν ὡς περὶ κορυβαντιῶντος, τῶν αὐλῶν δοκοῦσιν ἀκμὴν· μὴ οὐχὶ μοὶ αὐτὴ ἡ ἐμὴ τούτ' τὸν λόγων ἐμβεβὴ· μὴ φωνὴ μὴ δύνασθαι τ' ἄλλων ἀκούειν· ἀλλὰ δῆλον ὅσα γε τὰ νῦν ἐμοὶ δοκοῦντα· ἐαύτ τι λέγας παράτιθ-τα, μάτην ὄφης· ὅμως μέν γε ἔτι οἷόν τε πλείω ποιήσειν, λέγε. κρ. ἀλλ' ὦ σώκρατες οὐκ ἔχω λέγειν. σω. ἔα τοίνυν ὦ κρίτ' μὴ πράττωμεν ταῦτα· ἐπειδὴ ἀύτ ὁ ἐς ὑφῆ').

τέλος τοῦ κρίτωνος. ἢ τοῦδὲ πρακτοῦ.

ΦΑΙΔΩΝ, ἢ ΠΕΡΙ ΤΥΧΗΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ἐχεκράτης· φαίδων· ἀπολλόδωρος· σωκράτης· κέβης·
σιμμίας· κρίτων, ὁ τῶν οἴκοι ὑπηρέτης.

ὑφ' ᾧ φαίδων παρεγένετο σωκράτει ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἢ φαρμακον ἔπιον οἱ δεσμωτηρίῳ, ἢ ἄλλου τον ἤκουσας· φαί. αὐτὸς ἐχεκράτης· ἐχ. τί δῆτ' δὴ κεῖνα εἶπε ὁ ἀνὴρ πρὸ τ' θανάτου, μὴ πῶς ἐτελεύτα· ἥδιστ' ἂν ἀκούσαι μι. μὴ γ' ὅτε τ' πολιτ' φλειασίων οὐδεὶς πάνυ τι ἐπιχωριάζ[ει] ταυτῶ ἀθικάζει· ὅτε τις ξένος ἀφῖκτ' χρόνε συχνὸ ἐκεῖθεν, ὅς τις αὖ, ἡμῖν σαφὲς πᾶσ' ἔλαι οἷός τ' ἦν τ' τούτ'· πλήν γε δὴ ὅτι φάρμακον πιὼν ἀποθάνοι, τ' ἄλλων ἄδην εἶχε φράζειν.

φαί· οὐδὲ τὰ τ' δίκης ἆρα ἐπύθεσθε ὅν τρόπον ἐγένετο; ἐχ. ναί· ταῦτα μὲν ἡμῖν ἤγγελές τις· μὴ θαυμάζομέν γε ἔτι πάλαι γενομένης αὐτ', πολλῶ ὕστερον φάνητ' ἀποθανών· τί δῆτ' ἦν ἐν ἐκείν' δ φαίδων. φαί· τύχη τίς αὖ' ὦ ἐχέκρατες σωτὶς ἦν· ἔτυχε γὰρ τῇ προτεραίᾳ τ' δίκης ἡ πρύμνα ἑστεμμένη τ' πλοίου ὃ ἐς δῆλον ἀθηναῖοι πέμπουσι κατ' ἔτος. ἐχ. τοῦτο γὰρ δὴ τί ἦν· φαί· τοῦτό ἐστι τ' πλοῖον ὡς φασιν ἀθηναῖοι αὐτῷ θησεὺς ποτ' ἐς κρήτην τοὺς δίς ἑπτὰ ἐκείνους ᾤχετο ἄγων, καὶ ἔσωσέ τε καὶ αὐτὸς ἐσώθη. ὧν δὴ ἀπόλλωνι ὑπέσχετ' ὡς λέγουσ' ἦν θεωρίαν ἀποπέμψειν ἐς δῆλον. νόμος δ' ἐστὶν αὐτοῖς ἀεὶ ἐκ τούτου κατ' ἐνιαυτὸν τῷ θεῷ πέμπειν· ἐπειδὰν δὴ ἄρξωνται τ' θεωρίας, νόμος ἐστὶν αὐτοῖς ὡς τὸν χρόνον τοῦτον καθαρεύειν πόλιν μὴ ἀποκτεινύναι, πρὶν ἂν εἰς δῆλον ἀφίκηται τὸ πλοῖον, καὶ πάλιν ἐλθὸν· ἐνίοτε δ' ἂν πολλῷ χρόνῳ γίνηται, ὅταν τύχωσιν οἱ ἄνεμοι ἀπολαβόντες αὐτοὺς· ἀρχὴ δὲ τ' θεωρίας, ἐπειδὰν ὁ ἱερεὺς τ' ἀπόλλωνος στέψῃ πόλ πρύμναν τ' πλοίου. ἐχ. δῆτυχεν ὡς πρὸ λίτου τῆ προτεραίᾳ τ' δίκης γεγονός. ὀλίγ' ταῦτα· καὶ ὁ πολὺς χρόνος ἐγένετο ὃν σωκράτει ὧν δεσμωτηρίῳ ὁ μαται ἐν τ' δίκης τε καὶ τ' θανάτου. ἐχ. τί δὲ δὴ τὰ τ' αὖτ' τ' θανάτου ὦ φαίδων· τί ἦν τὰ λεχθέντα· καὶ πρακτέα· καὶ τίνες οἱ παραγενόμενοι τ' ἐπιτηδείων ὧν αὐτῷ, ἢ ἐκ ἄλλων οἱ ἄρχοντες παρῆσαν· ἀλλ' ἔρημος ἐτελεύτα φίλων. φαί· οὐδαμῶς· ἀλλὰ παρῆσάν τινες καὶ πολλοί γε. ἐχ. ταῦτα δὴ πάντα προθυμήθητι ὡς σαφέστατα ὑμῖν ἀπαγγεῖλαι, εἰ μή τίς σοι ἀχρεῖά τυγχάνει ὄντα. φαί· ἀλλὰ σχολάζω τε καὶ πειράσομαι ὑμῖν διηγήσασθαι· καὶ γὰρ μεμνῆσθαι σωκράτους, καὶ αὐτὸς λέγοντα, καὶ ἄλλως ἀκούοντα, ἔμοιγε ἀεὶ πάνυ ἥδιστον. ἐχ. ἀλλὰ μὴν ὦ φαίδων καὶ τοὺς ἀκούσομένους γε τοιούτους ἑτέρους ἔχεις· ἀλλὰ πειρῶ ὡς δύνῃ, ἀκριβέστατα διελθεῖν πάντα. φαί· καὶ μὴν ἔγωγε θαυμάσιά τινα ἔπαθον· ἢ γὰρ οἰκτρὸς ἐφαινόμην ἐμαυτῷ παρὼν ἐταῖρος οὐδαμοῦ ἐπιτηδείως ἔχων· ἢ γὰρ ἐμὲ ἡγούμην ἐπὶ τοιούτοις ἔργοις παρεῖναι, οἷς ἐγὼ ἐθαύμαζον μοίρας ἰδίας· ἀλλὰ καὶ ἐκεῖσε ἀφικόμενοι δῦ πράξεσιν ἔπειτα τις πώποτε καὶ ἄλλος· ὅμ-

δὴ ταῦτα, οὐδὲν πάνυ μοι ἐλλείπειν ἐοικέναι· ὡς εἰκὸς αὖ, δόξειεν ἂν παρόντι πίνειν. οὔτε αὖ ἡδονὴ ὡς ὡ φιλοσοφία ὑμῶν ὄντων ὧς πρὸ ἐώθμεν. καὶ γὰρ οἱ λόγοι φοιβόπτιες ἦσαν· ἀλλ' ἀτυχῶς ἄτοπόν τί μοι πάθος παρῆν· καὶ τῆς ἀνθρώπης κράσεως ἀπό τε τῆ ἡδονῆς συγκεκραμένη ὁμοῦ καὶ τῆς λύπης, ὡς ἴυμμιξάν δ' ἂν αὐτὰ ἐκεῖνος ἔμελλε τελευτᾶν. καὶ πάντες οἱ παρόντες χαίδυπ οὕτω διεκείμεθα· ποτὲ μὲν, γελῶντες. οἵοτε ἦ, διακρίνοντες. εἰς δὲ ἡμῶν καὶ διαφθρόντως ἀπολλόδωρος, οἶσθα γοὖν που ἦν ἄσμα καὶ ἦν χρόπον αὐτῆ. ἐχ. πῶς γὰρ οὔ. φαί. ἐκεῖνός τε τοίνυν παντὰ παισι οὕτως ἔχε. καὶ αὖ ἐγὼ ἔτυγε ἐτταραχόμην καὶ οἱ ἄλλοι. ἐχ. ἔτυχον δὲ ὧ φαίδων τίνες παραγενέμενοι· φαί. οὗτός τε δὴ ὁ ἀπολλόδωρος τ' ἐπιχωρίων παρῆν. καὶ κριτόβουλος. καὶ ὁ πατὴρ αὐτῆ κρίτων καὶ ἕρμογένης. καὶ ἐπιγένης. καὶ αἰσχίνης. καὶ ἀντισθένης· ἰδοὺ δὲ καὶ κτήσιππος ὁ παιανιεύς· καὶ μενέξενος. καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν ἐπιχωρίων· πλάτων δὲ οἶμαι, ἠδένει. ἐχ. ξένοι δὲ τινὲς παρῆσαν· φαί. ναί. σιμμίας τέ γε ὁ θηβαῖος. καὶ κέβης. καὶ φαιδώνδης. καὶ μεγαρόθεν, εὐκλείδης τε καὶ τερψίων. ἐχ. τί δὲ ἀρίστιππος καὶ κλεόμβροτος παῆσαν; φαί. οὐ δῆτα. οἰ αἰγίνηθεν ἐλέγοντο εἶναι. ἐχ. ἄλλος δέ τις παρῆν; φαί. σχεδόν τι οἶμαι τούσδε παρακεκλῆσθαι. ἐχ. τί οὖν δή. τίνες φὴς ἦσαν οἱ λόγοι· φαί. ἐπὶ σοι ἐξ ἀρχῆς πάντα πειράσομαι διηγήσασθαι. ἀεὶ γὰρ δὴ καὶ τὰς προθεσημέρας ἐώθεμεν φοιτᾶν καὶ ἐγὼ καὶ οἱ ἄλλοι παρὰ τὸν σωκράτη. συλλεγόμενοι ἔωθεν εἰς τὸ δικαστήριον. ἐγγὺς γὰρ ἦν ἡ λίκη ἐγένετο. πλησίον γὰρ ἦν τῆ δεσμωτηρίᾳ. περιμένομεν οὖν ἐκάστοτε ἕως ἀνοιχθείη δ' δεσμωτήριον διαλίγοντες μετ' ἀλλήλων. ἀνοίγει γὰρ τὸ πρωῒ ἐπειδὴ δι' ἀνοιχθείη, ἤειμεν παρὰ τὸν σωκράτη. καὶ τα πολλὰ διημερεύομεν μετ' αὐτῆ. ἢ δὴ ἦ τότε πρωϊαίτερον συνελέγημεν. τῆ τε προτεραίᾳ ἡμέρᾳ ἐπειδὴ ἐβάδιζομεν ἐκ τῆ δεσμωτηρίου εἰσόδου, ἐπυθόμεθα ὕστερον ὅτι τὸ πλοῖον ἐκ δήλου ἀφιγμένον εἴη. παρηγγέλαμεν δὴν ἀλλήλοις ἥκειν ὡς πρωϊαίτατα εἰς τὸ ἑώθος. ἦ ἥκομεν. ἦ μὴν ἐξελθὼν ὁ θυρωρὸς ὃς πρὸ ἑώθει ὑπακούειν, ἐπιτρέπειν. ἦ μὴ πρότερον παρεῖναι, ἕως αὖ αὐτὸς κελεύσῃ. λύσαντός τε φαίδωνος σωκράτη. καὶ παραπέλλαιον ὅπως αὖ, τῆδε τῆ ἡμέρᾳ τελευτᾷ· οὐ πολὺ δ' ἦν χρόνου ἐπιόντος, ἥκε. ἦ ἐκέλευσεν ἡμᾶς εἰσιέναι. εἰσιόντες δὴν, καταλαμβάνομεν· ἦν μὲν σωκράτη αὖτε λελυμένον. πρὸ δ' ξανθίππην, γιγνώσκεις γάρ, ἔχουσάν τε τὸν παιδίον αὐτῆ καὶ παρακαθημένην. ὡς δὴν εἶδεν ἡμᾶς ἦξαν δὴ πην, αὐδῶφήσασά τε, ἦ τοιαῦτα ἄττα εἶπεν, ἃ δὴ εἰώθασιν αἱ γυναῖκες. ὅτι ὦ σώκρατες, ὕστατον δὴ σε προσερεῖσι ταῦτα οἱ ἑταῖροι, καὶ σὺ τοὺτους. καὶ ὁ σωκράτης ἐλέψας εἰς τὸν κρίτωνα, ὦ κρίτων ἔφη ἀπαγέτω τίς ταυτηνὶ οἴκαδε. καὶ ἐκείνου μὴ ἀπόντος τινὲς τῶν τῆ κρίτωνος, ἐξῶσάν τε καὶ κωμῳδοῦσα τε ἡ σκέλος καὶ ἔζιφε τῆ χειρί. καὶ ζέων ἄμα ὡς ἄρ' ποτ' ἔφη ὦ ἄνδρες ἔοικέ τι ἡδὺ ὄνομα εἶναι οἱ ἀνθρώποι· ὡς θαυμασίως πέφυκε πρὸς τὸ δοκεῖν εἶναι τὸν ἐναντίον. τὸ λυπηρόν. ὧ ἄμα μὴ αὐτὸ μὴ θέλειν πράγματα ἔχ ὦ ἀνθρώπῳ. ἐαί δέ τις διώκῃ τὸ ἕτερον, καὶ λαμβάνῃ, χαίδυπ ἀναπαύεσθαι ἀεὶ λαμβάνῃ καὶ τὸ ἕτερον, ὥς περ ἐκμιᾶς κορυφῆς ἡμῶν δύ' ὄντε. καί μοι δοκεῖ φανῆναι ὁ αἰσωπος αὐτὰ αἴσωπος, μῦθον αὖ συνθεῖναι, ὡς ὁ θεὸς βουλόμενος αὐτὰ διαλλάξαι πολεμοῦντα, ἐπειδὴ δυνάμενον συνῆναι εἰς ταυτὸ αὐτὰς κορυφάς. καὶ ὅτῳ ταῦτα φαῦ, τὸ ἕτερον παραγίνεσθαι, ἐπακολουθεῖν ὕστερον καὶ τὸ ἕτερον. ὡς περ δὴν καὶ αὐτῷ μοι δοικεν. ἐπειδὴ ὑπὸ τῆ δεσμῶ ἦν οἱ φῶ σκέλει τὸ ἀλγεῖν, ἔοικεν ἐπὶ φαίνεσθαι ἐπακολουθὸν τὸ ἡδύ. ὁ δὴν κέβης ὑπολαβών, νὴ τὸν δία ἔφη ὦ σώκρατες ἂν γ' ἐποίησας αἰσαμήσας μι. τῆ γοὖν τοι τῶν φθιμένων ὧν πρόσθεν οὐ τέπασ' ὧδε τῆ αἰσώπου λόγου καὶ τὸ ἐς τὸν ἀπόλλω προσίμιον, καὶ ἄλλοι τινὲς μ' ἤροντο ἤδη. ἀτὰρ καὶ εὐπνὸς πρόσθεν. ὅ, τί ποτε διανοηθεὶς ἐποίησας πρότερον ἀδὲν πώποτε ποιήσας. εἰ δὲν τί σοι μέλει τῆ ἐχειν ἐμὲ εὖ πυθῶ ἀποκρίνεσθαι, ὅταν με αὖθις ἔρωτᾷ, ἂν δίδαι τὸ ὅτῳ ἔρῶσεῖ), εἰπὲ τί χὴ λέγειν. λέγε δῆτα ἔφη αὖτῷ ὦ κέβης τάληθῆ. ὅτι οὐκ ἐκείνῳ βουλόμενος οὐδὲ τοῖς ποιήμασιν αὖτῆ αὐ-

τύπτεσθαι εἶναι, ἐποίησας ταῦτα. ἦλθεν γάρ ὡς οὐ ῥᾴδιον εἶη, ἀλλ' οὐ πίων τινῶν ἀποπαρῳμένου τί λέγει· καὶ ἀφοσιούμενος ἅ ἄρα ἐνύπνια ταύτην τὴν μουσικὴν μοι ἐπιτάττοι ποιεῖν· ὧδ' γάρ δή ἄττα τοῖς πολίταις μοι φοιτῶν ἐνύπνιον ἐν τῷ παρελθόντι βίῳ, ἄλλοτ' ἐν ἄλλῃ ὄψει φαινόμενον, τὰ αὐτὰ λέγον, ὦ Σώκρατες ἔφη, μουσικὴν ποίει καὶ ἐργάζου· καὶ ἐπὶ τῷ πρόσθεν χρόνῳ ὃν πρᾶττον, ἔδοξεν ὑπολάμβανον αὐτό μοι παρακελεύεσθαί τε καὶ ἐπικελεύειν· ὥσπερ οἱ τοῖς θεοῖς διακελευόμενοι, καὶ ἐμοὶ οὕτω τὸ ἐνύπνιον ὃ πρᾶττον ἔδοξεν ἐπικελεύειν μουσικὴν ποιεῖν· ὡς φιλοσοφίᾳ μὲν οὔσης μεγίστης μουσικῆς, ἐμοῦ δὲ τοῦτο πράττοντος. νῦν δ' ἐπειδὴ ἥ τε δίκη ἐγήγερτο καὶ ὁ τοῦ θεοῦ ἑορτὴ ἀναστέλλει με ἀποθνήσκειν, ἔδοξε χρῆναι εἰ ἄρα πολλάκις μοι προστάττοι τὸ ἐνύπνιον ταύτην τὴν δημώδη μουσικὴν ποιεῖν, μὴ ἀπειθεῖν αὐτῷ, ἀλλὰ ποιεῖν. ἀσφαλέστερον γὰρ εἶναι μὴ ἀπιέναι πρὶν ἀφοσιώσασθαι ποιήσαντα ποιήματα, πειθόμενον τῷ ἐνυπνίῳ. οὕτω δὴ πρῶτον μὲν ἐς τὸν θεὸν ἐποίουν, οὗ ἦν ἡ παροῦσα θυσία. μετὰ δὲ τὸν θεὸν ἐνθυμούμενον ὅτι τὸν ποιητὴν δεῖ, εἴπερ μέλλοι ποιητὴς εἶναι, ποιεῖν μύθους ἀλλ' οὐ λόγους, καὶ αὐτὸς οὐκ ἦν μυθολογικὸς, ἐξ ὧν ταῦτα οὖν πρόχειρους εἶχον καὶ ἠπίστάμην μύθους τοὺς αἰσώπου, τούτων ἐφίησα οἷς πρῶτοις αὐτύχον· ταῦτα οὖν ὧν κέβης δίνῳ φράζει· καὶ ἐρρῶσθαι, καὶ αὖ σωφρονεῖν, ἐμὶ διώκειν. ἅπερ μοι δικὸς ἴσκε τὴν μοῦσον. κελεύουσι γάρ ἀθηναῖοι. καὶ ὁ σιμμίας, οὐκ παρακελεύῃ ἔφη τοῦτ' ὦ σώκρατες δίνῳ· πολλὰκ ἤδη οὐ τυγχάνω τῷ αὐθρί. ἀδὴν οὖν ὅ ἔγωγε πάθημαι, οὐδ' ὅπως ποιῶ αὖ σοι εἰκὼν εἶναι πείσεται. τί δαί ἦ δ' ὃς οὐ φιλόσοφος δοκεῖ; ἔμοι γε δοκεῖ ἔφη ὁ σιμμίας. ἐθελήσει τοίνυν ἡμῖν δίλως καὶ παῦσ' ὅπῳ ἀξίως τούτου τῆς πράγματος μέτεστιν· οὐ μὴν ἴσως διάσεται αὐτόν. οὐ γὰρ φαδὴ ἐμὲ μὲν εἶναι. καὶ ἅμα λέγων ταῦτα, καθῆκε τὰ σκέλη ἀπὸ τῆς κλίνης ἐνδὴ πὼ γῆν. καὶ ἐν ἐμοὶ ἐζόμενος οὕτως ἦν, τὰ λοιπὰ διελέγετο. ἦρετο δὴν αὐτὸν ὁ κέβης πῶς τοῦτο λέγεις ὦ σώκρατες τὸ μὴ ἐμὲ μὲν εἶναι ἐαυτὸν βιάζεσθαι. ἐθέλειν δ' αὖ τῷ ἀποθνήσκοντι μὲν φιλοσόφου παθεῖν; τί δὲ ὦ κέβης οὐκ ἀκηκόατε σύ τε καὶ σιμμίας τοὶ τῶν τοιούτων φιλολόγω συνήγορε; οὐδέν γε σαφὲς ὦ σώκρατες. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐπὶ ὀλίγοις τοὶ αὐτῶν λέγω· ἃ μέν γε τυγχάνω ἀκηκοὼς, φθόνος οὐδεὶς λέγειν· ἐμὲ δ' ἴσως καὶ μᾶλλον πρέπει μέλλοντα ἐκεῖσε ἀποδημεῖν, διασκοπεῖν τε καὶ μυθολογεῖν περὶ τῆς ἀποδημίας τῆς ἐκεῖ, ποιαί τινα εἰόμεθα αὐτὴν εἶναι· τί γὰρ ἄν τις καὶ φαῖεν ἄλλο, ἐν τῷ μέχρις ἡλίου δυσμῶν χρόνῳ. κατὰ τί δὴ οὖν ποτε οὔ φασι θεμιτὸν εἶναι αὐτὸν ἑαυτὸν ἀποκτιννύναι ὦ σώκρατες· ἤδη γάρ ἔγωγε ὅπερ δὴ νῦν σὺ ἤρου καὶ φιλολάου ἤκουσα, ὅτε παρ' ἡμῖν διητᾶτο· ἤδη δὲ καὶ ἄλλων τινῶν ὡς οὐ δεῖ τοῦτο ποιεῖν σαφὲς δὲ οὐδὲν αὐτῶν οὐδενὸς πώποτε οὐδὲν ἀκήκοα. ἀλλὰ προθυμεῖσθαι χρὴ ἔφη τάχα τ' ἄν, καὶ ἀκούσειε. ἴσως μέν τοι θαυμαστὸν σοὶ φανεῖται, εἰ τοῦτο μόνον τῶν ἄλλων ἁπάντων ἁπλοῦν ἐστι καὶ οὐδέποτε τυγχάνει τοῦτῳ ἔσται πᾶσι καὶ πάντα ἐστὶν ὅτε καὶ ὅσῳ βέλτιον τεθνάναι ἢ ζῆν. οἷς δὲ βέλτιον τεθνάναι, θαυμαστὸν ἴσως σοι φαίνεται εἰ τούτοις τοῖς ἀνθρώποις μὴ ὅσιον αὐτοὺς ἑαυτοὺς εὖ ποιεῖν, ἀλλ' ἄλλον δεῖ τοῦτο μισεῖν εὐεργέτην. καὶ ὁ κέβης ἐρέμα ἐπιγελάσας ἰπίῳ ζέως ἔφη τῇ αὐτοῦ φωνῇ εἰπών. καὶ γὰρ αὖ, δόξειεν ἔφη ὁ σωκράτης ὅπως γ' ἂν ἄλογον εἶναι μέν τοι, ἀλλ' ἴσως γ' ἔχειν τινὰ λόγον· ὁ μὲν οὖν ἀπορρήτοις λεγόμενος τοῦτο αὐτῶν λόγος, ὡς οὐ ποτε φευκτὸν ἐσμὸν ἀνθρωποι. καὶ ὃ δεῖ δὴ ἑαυτὸν ἐκ ταύτης λύειν· ἀλλ' ἀποδιαβάσιμον μάλα τέτις μοι φαίνεται ἐν ὀλίγοις δικαίως. οὐ μέν τοι ἀλλὰ τόδε γέ μοι δοκεῖ κέβης δὲ λέγεσθαι τὸν θεοὺς εἶναι ἡμῶν τοὺς ἐπιμελουμένους καὶ ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους οὗ τῶν κτημάτων τοῖς θεοῖς εἶναι. ἦ σοὶ δοκεῖ ὅπως; ἔμοι γ' ἔφη ὁ κέβης. οὐκοῦν δὴ ὃς καὶ σὺ αὖ, τῶν σαυτοῦ κτημάτων εἴ τι αὐτὸν ἑαυτὸν ἀποκτιννύοι μὴ σημήναντός σου ὅτι βούλει αὐτὸν τεθνάναι, χαλεπαίνοις ἄν, αὐτῷ· καὶ εἴ τι τιμωροῖς τιμωροῖο ἄν. πάνυ γ' ἔφη. ἴσως τοίνυν ταύτην ἐκ ἄλογον, μὴ προτεθνεῶτα αὐτὸν ἀφκτονώναι δεῖν, πρὶν αἰάκην τινὰ θεὸς ἐπιπέμψῃ ὥσπερ καὶ νῦν

ναῶ ὑμῖν παροῦσαν. Ἀλλ' ἐνὸς ἔφη ὁ κέβης ἔδεῖτ' γε φάναι. ὃ μέντοι ναὸς δηλ-
λεγες τὸν τοὺς φιλοσόφους ἑαλίσας αὖ, ἱδρύσατο ἀρθονίσκην, ἔοικε ἔδεῖ. ὦ σώκρατες ἀ
κόσω. ἢ πῶς ὃ ναὸς δηλέλεγομεν, βούλοιτο ἂν ἔχειν τὸν, θεόν τι εἶναι τὸν ἐπιμελούμενον ἡ-
μῶν. καὶ ἡμᾶς ἐκείνου κτήματα εἶναι. τὸν γὰρ μὴ ἀγανακτεῖν τοὺς φρονιμωτάτους ἐκ
τούτης τῆς θεραπείας ἀπόντας, οὐκ εἰκὸς ἂν εἴη. οὐκοῦν ἐπεὶ τοιοῦτός ἐστιν ὁ θεός, οὐκ ἔχει λόγον. οὐ γάρ που αὐτός γε ἑαυτῷ ἄμεινον εἶναι ἐπιμε-
λεῖσθαι ἑλάττονος γενόμενος. ἀλλ' οὐδ' αὖ ἄνθρωπος τάχ' ἂν, οὐδεὶς ταῦτα φυ-
κτέον εἶναι ἀφ' ἑαυτοῦ. καὶ οὐκ ἂν, λογίζοιτο ὅτι οὐδὲν ἀπό γε τοῦ ἀγαθοῦ φεύ
γειν, ἀλλ' ὅ τι μάλιστα παραμένειν. διὸ ἀλογίστως ἂν, φεύγοι. ὁ δὲ ναὸς ἔχων, ἐπιμε
που ἂν, ἀεὶ εἶναι παρὰ τῷ αὐτῷ βελτίονι. καί τοι οὕτως ὦ σώκρατες τοὐναντίον ἔσται
ἐνὸς ἕ ὃ δὴ ναῶ ἐλέγετο. τοὺς μὲν γοῦν φρονίμους ἀγανακτεῖν ἀφθόνησοντας πρέπει,
τοὺς δ' ἄφρονας χαίρειν. Ἀκούσας οὖν ὁ σωκράτης, ἡδέως τέ μοι ἔδοξε τῇ τοῦ
κέβητος πραγματείᾳ. καὶ ἐπιβλέψας εἰς ἡμᾶς, ἆρ' ἔφη ὁ κέβης λόγους τινὰς αὐ
ρυτᾷ. καὶ οὐ πάνυ δῆλος ἐθέλει πείθεσθαι ὅ, τι αὖ τις εἴποι. καὶ ὁ σιμμίας.
ἀλλὰ μὲν οὖν ἔφη ὦ σώκρατες ναῶ γε δοκεῖ τίμιος καὶ αὐτῷ λέγειν κέβης. τί γὰρ αὖ, βου-
λόμενοι αὖθις σοφοὶ ὡς ἀληθῶς δοκοῦντας ἀμείνους αὐτῶν φύσεσθαι, καὶ ῥᾳδίως ἀ-
παλλάξεσθαι αὐτῶν. καί μοι δοκεῖ κέβης εἰς σὲ τείνειν τὸν λόγον, ὅτι οὕτω ῥᾳδίως φέ-
ρεις καὶ ἡμᾶς ἀπολείπων. καὶ ἅρχοντας ἀγαθοὺς ὡς αὐτὸς ὁμολογεῖς θεούς.
Δίκαια ἔφη λέγετε. δίμαι γὰρ ὑμᾶς λέγειν ὅτι χρὴ ἀπολογήσασθαι ὡς τάχ' οὐ δικα-
στηρίῳ. Εὖ μὲν οὖν ἔφη ὁ σιμμίας. φέρε δὴ ἔλεγε πειράσθω πρὸς ὑμᾶς πι-
θανώτερον ἀπολογήσασθαι, ἢ πρὸς τοὺς δικαστάς. ἐπεὶ γὰρ ἔφη ὦ σιμμίας τε καὶ κέβης
εἰ μὲν μὴ ὤμην ἥξειν πρῶτον μὲν παρὰ θεοὺς σοφούς τε καὶ ἀγαθούς, ἔπειτα
καὶ παρ' ἀνθρώπους τετελευτηκότας ἀμείνους τῶν ἐνθάδε, ἐλπίζοιμι ἄν, οὐκ ἀγανακτεῖν
τῷ θανάτῳ νεῦν δ' οὖν ἴστε ὅτι παρ' ἀνδρας τε ἐλπίζω ἀφίξεσθαι ἀγαθούς. καὶ ἔδεῖτ'
μὲν ἂν, πάνυ διισχυρισαίμην. ὅτι μέντοι παρὰ θεοὺς δικαίους πάνυ ἀγαθοὺς ἥξειν,
οὖν ἴστε. ὅτι εἰ πῇ τι ἄλλο τῶν τοιούτων διισχυρισαίμην ἄν, καὶ ἔδεῖτ'. ὡς τε δὴ ταῦτα
οὐχ ὁμοίως ἀγανακτῶ, ἀλλ' ἐλπίς ἐμοὶ εἶναί τι τοῖς τετελευτηκόσι. καὶ ὡς πῇ γε
καὶ πάλαι λέγεται, πολὺ ἄμεινον τοῖς ἀγαθοῖς ἢ τοῖς κακοῖς Τί δῆτ' ἔφη ὁ σιμμί
ας ὦ σώκρατες. πότερον αὐτὸς ἔχων νῦν διάνοιαν ταύτην οὕτω ἔχεις ἀπιέναι, ἢ καὶ ἡ-
μῖν μεταδίδως. κοινὸν γὰρ δή μοι δοκεῖ καὶ ἡμῖν εἶναι ἀγαθὸν ἔδεῖτ'. καὶ ἅμα τοι ἂν ἀ
πολογία εἴη, ἐὰν ἄπῃ λέγῃς ἡμᾶς πείσῃς. Ἀλλὰ πειράσομαι ἔφη. πρῶτον δὲ κρί
τωνα τόνδε σκεψώμεθα, τί ἔδεῖν ὁ βούλεταί μοι δοκεῖ πάλαι ἐπεῖν. Τί δὲ ὦ σώ-
κρατες ἔφη ὁ κρίτων ἄλλο γε ἢ πάλαι μοι λέγει ὁ μέλλων σοι δώσειν τὸ φάρμακον. ὅ-
τι χρή σοι φράζειν ὡς ἐλάχιστα διαλέγεσθαι. φησὶ γὰρ θερμαίνεσθαι μᾶλλον διαλε-
γομένους. λεῖν δὲ οὐδὲν τοιοῦτον προσφέρειν τῷ φαρμάκῳ. εἰ δὲ μή, εἰσὶ ἀναγκάζεσθαι
καὶ δὶς καὶ τρὶς πίνειν τοὺς τῷ τοιοῦτον ποιοῦντας. καὶ ὁ σωκράτης ἔκ ἔφη χρεί
ειν αὐτόν. ἀλλὰ μόνον τὸ ἑαυτῷ παρασκευάζεσθαι, ὡς καὶ δὶς δώσων. ἴσθ' ἂν δή, καὶ
τρὶς. Ἀλλὰ χεδὸν μέντοι ἤδειν ἔφη ὁ κρίτων, ἀλλά μοι πράγματα πάλαι παρ-
έχει. Ἔα αὐτὸν ἔφη. ἀλλ' ὑμῖν δή τοῖς δικασταῖς βούλομαι τὸν λόγον ἀποδοῦναι ὡς
μοι φαίνεται εἰκότως αὐτῷ τῷ ὄντι ὁ φιλοσοφίᾳ διατετέλεκὼς ἂν βίον, θαῤῥεῖ μέλλειν
ἀποθανεῖσθαι. καὶ ἐλπίς εἶναι ἐκεῖ μέγιστα ὄντα ἀγαθὰ ἐπεσθὲν τελευτήσαν. πῶς
οὖν ἔν δή τῳ οὕτως ἔχει ὦ σιμμία τε καὶ κέβης, ἐπὶ πειράσομαι φράζειν. κινδυνεύουσι γὰρ ὅσοι τυγχάνουσιν ὀρθῶς ἀπόμενοι φιλοσοφίας, λελῆθέναι τοὺς ἄλλους, ὅτι
οὐδὲν ἄλλο αὐτοὶ ἐπιτηδεύουσιν, ἢ ἀποθνήσκειν τε καὶ τεθνάναι. εἰ δή ἔδεῖτ' ἀληθές, ἄ-
τοπον δή που αὖ εἴη, προθυμεῖσθαι μὲν οὐ παντὶ τῷ βίῳ μηδὲν ἄλλο, ἢ ἔδεῖτ'. ἥκοντος
δὲ δὴ αὐτῷ ἀγανακτεῖν ὃ πάλαι προθυμοῦτό τε καὶ ἐπιτήδευον. καὶ ὁ σιμμί
ας γελάσας, νὴ δία ἔφη ὦ σώκρατες, οὐ πάνυ γέ με ναῶ δὴ γελασείοντα, ἐποίη-
σας γελᾶσαι. δίμαι γὰρ αὖ, τοὺς πολλοὺς αὐτὸ ἔδεῖτ' ἀκούσαντας δοκεῖν δὴ πάνυ εὖ λε-

γεσθαι εἰς ἐκ

σθαι ἐς τοὺς φιλοσοφοῦντας, καὶ ξυμφαίνεσθαι αὖ, τοὺς μὲν πολλοὺς ἡμῖν ἀνθρώπους καὶ παύειν, ὅτι τῷ ὄντι οἱ φιλοσοφοῦντες θανατῶσι, καὶ σφᾶς γε οὐ λελήθασιν ὄντας ἀξίους ὄντας τοῦ τοιούτου πάσχειν. καὶ ἀληθῆ γ' αὖ, λέγοιεν ὦ σιμμία, πλὴν γε τὸ σφᾶς μὴ λεληθέναι. λέληθε γοὺν αὐτοὺς ἥ τε, θανατῶσι, καὶ ἣ ἄξιοί εἰσι θανάτου οἱ ὡς ἀληθῶς φιλόσοφοι. ἆ πῶμον γὰρ ἔφη πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, χαίρειν εἰπόντες ἐκείνοις, ἡγούμεθά τι τὸν θάνατον εἶναι; ΓΑΝ γ' ἔφη ὑπολαβών ὁ σιμμίας. ἆρα μὴ ἄλλο τι ἢ τοῦτο τὸ ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος ἀπαλλαγήν, καὶ εἶναι ἐκεῖνο τεθνάναι χωρὶς μὲν ἀπὸ τῆς ψυχῆς ἀπαλλαγὲν, αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ γενόμενον. χωρὶς δὲ τοῦ ψυχὴν τοῦ σώματος ἀπαλλαχθῆναι, αὐτοῦτο καθ' αὑτοῦτο εἶναι. ἆρα μὴ ἄλλο τι ἢ ὁ θάνατος ἐστίν; οὔκ, ἀλλὰ ταὐτὸν ἔφη. σκόπει δὴ ὦ γαθὲ δι' ἃ ἐὰν ἄρα καὶ σοὶ ξυνδοκῇ ἅπερ ἐμοί. ἐκ γοὺν τούτου μᾶλλον οἶμαι ἡμᾶς εἴσεσθαι περὶ ὧν σκοποῦμεν. φαίνεταί σοι φιλοσόφου ἀνδρὸς ἐστὶν ἀσπουδάκναι περὶ τὰς ἡδονὰς καλουμένας περὶ τὰς τοιάσδε, οἷον σιτίων τε καὶ ποτῶν;

ΗΚΙΣΤΑ γε ὦ σώκρατες ἔφη ὁ σιμμίας. τί δὲ τὰς τῶν ἀφροδισίων; οὐδαμῶς.

Τί δὲ τὰς ἄλλας τὰς περὶ τὸ σῶμα θεραπείας δοκεῖ σοι ἐντίμους ἡγεῖσθαι ὁ τοιοῦτος. οἷον ἱματίων διαφόρων κτήσεις, καὶ ὑποδημάτων, καὶ τοὺς ἄλλους καλλωπισμοὺς τοὺς περὶ τὸ σῶμα. πότερον τιμᾶ δοκεῖ σοι, ἢ ἀτιμάζειν. καθόσον μὴ πολλὴ ἀνάγκη μετέχειν αὐτῶν; ἀτιμάζειν ἔμοιγε δοκεῖ ἔφη ὅγε ὡς ἀληθῶς φιλόσοφος.

Οὐκοῦν ὅλως δοκεῖ σοι ἔφη τῆς τοιούτου πραγματείας, οὐ περὶ τὸ σῶμα εἶναι, ἀλλὰ καθόσον ἀφιστάναι αὐτῆς, πρὸς δὲ τὴν ψυχὴν τετράφθαι; ἔμοιγε.

Ἆρ' οὖν πρῶτον μὲν ἐν τοῖς τοιούτοις δῆλός ἐστιν ὁ φιλόσοφος ἀπολύων ὅτι μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῆς τοῦ σώματος κοινωνίας διαφερόντως τῶν ἄλλων ἀνθρώπων;

Φαίνεται. καὶ δοκεῖ γέ που ὦ σιμμία τοῖς πολλοῖς ἀνθρώπων ὦ μηδὲν ἡδὺ τῶν τοιούτων μὴ μετέχει αὐτῶν, οὐκ ἄξιον εἶναι ζῆν, ἀλλ' ἐγγύς τι τείνειν τῷ τεθνάναι ὁ μὴδὲν φροντίζων τῶν ἡδονῶν, αἳ δι' τοῦ σώματός εἰσι;

ΓΑΝ μὲν οὖν ἀληθῆ λέγεις.

Τί δὲ δὴ περὶ αὐτὴν τῆς φρονήσεως κτῆσιν. πότερον ἐμπόδιον ἢ σῶμα, ἤ οὔ. ἐάν τις αὐτὸ σὺν τῷ ζητήσει κοινωνὸν συμπαραλαμβάνῃ. οἷον τοιόνδε λέγω. ἆρα ἔχει ἀλήθειάν τινα ὄψις τε καὶ ἀκοὴ τοῖς ἀνθρώποις, ἢ ταῦτα καὶ οἱ ποιηταὶ ἀεὶ ἡμῖν ἐρμηνεύουσιν. ἆ τι οὔτ' ἀκούομεν ἀκριβὲς οὐδὲν, οὔτε ὁρῶμεν. καί τοι εἰ αὐτοῖς τῶν περὶ τὸ σῶμα αἰσθήσεων μὴ ἀκριβῆ εἶσαι μηδὲ σαφεῖς, πολλῷ γε αἱ ἄλλαι. πᾶσαι γοὺν που τούτων φαυλότεραί εἰσιν, ἢ σοὶ οὐ δοκοῦσι; πάνυ μὲν οὖν ἔφη.

Πότε οὖν ἅπτεται ἡμῶν ἡ ψυχὴ τῆς ἀληθείας. ὅταν μὲν γοὺν μετὰ τοῦ σώματος ἐπιχειρῇ τι σκοπεῖν, δῆλον ὅτι τότε ὑβαπατᾶται ὑπ' αὐτοῦ.

ἈΛΗΘΗ λέγεις. Ἆρ' οὖν οὐκ οὐ τῷ λογίζεσθαι εἴπερ που ἄλλοθι καὶ τούτῳ γίγνεταί τι τῶν ὄντων;

ΝΑΙ.

Λογίζεται δὲ γέ που τότε κάλλιστα ὅταν αὐτὴν τούτων μηδὲν παραλυπῇ, μήτε ἀκοὴ, μήτε ὄψις, μήτε ἀλγηδὼν, μήτε τις ἡδονή· ἀλλ' ὅτι μάλιστα αὐτὴ καθ' αὑτὴν γίγνηται, ἐῶσα χαίρειν τὸ σῶμα, καὶ κακὸν ὄντα μὴ κοινωνοῦσα αὐτῇ, μὴδ' ἅπτομένη, ὁρίγηται τοῦ ὄντος. ἔστι ταῦτα. Οὐκοῦν καὶ αὐταῦθα ἡ τοῦ φιλοσόφου ψυχὴ μάλιστα ἀτιμάζει τὸ σῶμα, καὶ φεύγει ἀπ' αὐτοῦ· ζητεῖ δὲ αὐτὴ καθ' αὑτὴν γίγνεσθαι.

Φαίνεται. Τί δὲ δὴ τὰ τοιάδε ὦ συμμία, φαμέν τι εἶναι δίκαιον αὐτὸ, ἢ οὐδέν.

Φαμέν τοι νὴ Δία. καὶ οὐ καλὸν καὶ ἀγαθόν. ΓΩΣ ΔΗΤΟΥ; Ἦδη οὖν ποτέ τι τῶν τοιούτων τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδες;

Οὐδαμῶς ἔφη. Ἀλλ' ἄλλῃ που αἰσθόμενος τῶν ὄντων τοῦ σώματος ἐφάψω αὐτῶν; λέγω δὲ περὶ πάντων, οἷον μεγέθους πέρι, ὑγιείας. ἰσχύος. καὶ τῶν ἄλλων οἱ λόγῳ ἁπάντων τὴν οὐσίαν ὁ τυγχάνει ὂν ἕκαστον ὅτι ἔστιν ἆρα οὐχὶ διὰ τοῦ σώματος πάλιν ἥκιστα θεωρεῖται, ἢ ὧδ' ἔχειν· ὅς αὖ, μάλιστα ἁμῶν καὶ ἀκριβέστατα παρασκευάσεται αὐτῷ ἥκιστα διανοηθῆναι, περὶ οὗ σκοπεῖ, ὅδε ἂν, ἐγγύτατα ἴοι τοῦ γνῶναι ἥκιστα. ΓΑΝ μὲν οὖν. Ἆρ' οὖν ἐκεῖνος ἂν, ὅστις φύσει καθαρώτατα, ὅστις ὅτι μάλιστα αὐτῇ τῇ διανοίᾳ ἴοι ἐφ' ἕκαστον, μήτε πρὸς ὄψιν παρακολουθῶν τῷ διανοεῖσθαι, μήτε ἄλλην αἴσθησιν ἐφέλκων μηδε-

μίαν μὲν τὸ λογισμοῦ ἀλλ' αὐτῇ καθ' αὑτὴν ἐλικρινεῖ τῇ διανοίᾳ χρώμενος, αὐτὸ καθ' αὑτὸ ἐλικρινὲς ὂν καὶ ἕκαστον ἐπιχειρεῖ θηρεύειν τῶν ὄντων, ἀπαλλαγεὶς ὅτι μάλιστα ὀφθαλμῶν τε καὶ ὤτων, καὶ ὡς εἰπεῖν ξυμπάντων τοῦ σώματος· ὡς ταράττοντος καὶ οὐκ ἐῶντος τὴν ψυχὴν κτᾶσθαι ἀλήθειάν τε καὶ φρόνησιν, ὅταν κοινωνῇ. ἆρ' ἄν τινος ἔστιν ὃ σιμμία, ἁπτὸν τῇ ἄλλῃ ὁ τυγχάνομεν τοῦ ὄντος; Ἔστιν φησὶν ἔφη ὁ σιμμίας ὡς ἀληθῆ λέγεις ὦ σώκρατες. Οὐκοῦν αὐτά γε ταῦτα ἔφη ἐκ πάντων τούτων παρεῖσθαι δεῖ καὶ σκοπεῖν τὰ τοῖς γνησίως φιλοσόφοις· ὥστε καὶ πρὸς ἀλλήλους τοιαῦτα ἄττα λέγειν· ὅτι κινδυνεύει τοι ὥσπερ ἀεί τινας ἐκφέρειν ἡμᾶς μετὰ τοῦ λόγου αὐτὸ τὴν σκέψιν ὅτι ἔως ἂν, ὁ σῶμα ἔχωμεν, καὶ ξυμπεφυρμένη ᾖ ἡμῶν ἡ ψυχὴ μετὰ τοιούτου κακοῦ, οὐ μή ποτε κτησώμεθα ἱκανῶς οὗ ἐπιθυμοῦμεν. φαμὲν δὲ δὴ τοῦτο εἶναι τὸ ἀληθὲς μυρίας μὲν γὰρ ἡμῖν ἀσχολίας παρέχει τὸ σῶμα διὰ τὴν ἀναγκαίαν τροφήν· ἔτι δὲ ἂν τινες νόσοι προσπίπτωσιν ἐμποδίζουσιν ἡμῶν τὴν τοῦ ὄντος θήραν, ὀρώντων τε καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ φόβων καὶ εἰδώλων παντοδαπῶν, καὶ φλυαρίας ἐμπίπλησιν ἡμᾶς πολλῆς. ὥστε τὸ λεγόμενον ὡς ἀληθῶς τῷ ὄντι ὑπ' αὐτοῦ, οὐδὲ φρονῆσαι ἡμῖν ἐπίγινεται οὐδέποτε οὐδαμοῦ. καὶ γὰρ πολέμους καὶ στάσεις καὶ μάχας οὐδὲν ἄλλο παρέχει, ἢ τὸ σῶμα καὶ ἡ τούτου ἐπιθυμίαι. διὰ γὰρ τὴν τῶν χρημάτων κτῆσιν, πάντες οἱ πόλεμοι γίγνονται· τὰ δὲ χρήματα ἀναγκαζόμεθα κτᾶσθαι διὰ τὸ σῶμα· δουλεύοντες τῇ τούτου θεραπείᾳ, καὶ ἐκ τούτου ἀργολίας ἄγομεν φιλοσοφίας πέρι, διὰ ταῦτα πάντα. τὸ δ' ἔχειν πάντων ὅτι ἐκ τῆς ἡμῶν καὶ σχολὴ γίγνεται ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἀναπαύμεθα πρὸς τὸ σκοπεῖν τί, οἱ ταῖς ζητήσεσιν αὖ παντα χοῦ παρακόπτον, θόρυβον παρέχει καὶ ταραχὴν, καὶ ἐκπλήττει ὥστε μὴ διιδεῖν ὑπ' αὐτῶν καθορᾶν τἀληθές. ἀλλὰ τῷ ὄντι ἡμῖν δέδεικται ὅτι εἰ μέλλομέν ποτε καθαρῶς τι εἴσεσθαι, ἀπαλλακτέον αὐτοῦ, καὶ αὐτῇ τῇ ψυχῇ θεατέον αὐτὰ τὰ πράγματα, καὶ τότε ὡς ἔοικεν ἡμῖν ἔσται οὗ ἐπιθυμοῦμεν τε καὶ φαμὲν ὀρᾶσαι ἐσμεν φρονήσεως· ἐπειδὰν τελευτήσωμεν ὡς ὁ λόγος σημαίνει. ζῶσι δὲ οὔ· εἰ γὰρ μὴ οἷόν τε μετὰ τοῦ σώματος μηδὲν καθαρῶς γνῶναι, δυοῖν θάτερον, ἢ οὐδαμοῦ ἔστι κτήσασθαι ἢ ἐπίστασθαι ἢ τελευτήσασι· τότε γὰρ αὐτὴ καθ' αὑτὴν ἡ ψυχὴ ἔσται χωρὶς τοῦ σώματος· πρότερον δ' οὔ, ἡμῖν οὐ φαίνεται ζῶμεν, οὕτως ὡς ἔοικεν ἐγγυτάτω ἐσόμεθα τοῦ εἰδέναι, ἐὰν ὅτι μάλιστα μηδὲν ὁμιλῶμεν τῷ σώματι· μὴ δὲ κοινωνῶμεν ὅ, τι μὴ πᾶσα ἀνάγκη· μὴ δὲ ἀναπιμπλώμεθα τῆς τούτου φύσεως, ἀλλὰ καθαρεύωμεν ἀπ' αὐτοῦ, ἕως ἂν ὁ θεὸς αὐτὸς ἀπολύσῃ ἡμᾶς, καὶ οὕτω μὲν καθαροὶ ἀπαλλαττόμενοι τῆς τοῦ σώματος ἀφροσύνης, ὡς τὸ εἰκὸς μετὰ τοιούτων τε ἐσόμεθα καὶ γνωσόμεθα δι' ἡμῶν αὐτῶν πᾶν τὸ εἰλικρινές· τοῦτο δ' ἴσως τὸ ἀληθές, μὴ καθαρῷ γὰρ καθαροῦ ἐφάπτεσθαι μὴ οὐ θεμιτὸν ᾖ. τοιαῦτα δῆτα ὦ σιμμία καὶ κάθαρσιν εἶναι πρὸς ἀλλήλους λέγειν, καὶ δικαίζειν πάντας τοὺς ὀρθῶς φιλομαθεῖς, ἢ οὐ δοκεῖ σοι οὕτως; Γε αὐτός γε μᾶλλον ὦ σώκρατες. Οὐκοῦν ἔφη ὁ σώκρατης εἰ ταῦτ' ἀληθῆ ἐστὶ ταῖρε, πολλὴ ἐλπὶς ἀφικνεῖσθαι οἷ ἐγὼ πορεύομαι κἀκεῖ ἱκανῶς ἐκεῖ ἔσεσθαι κτήσασθαι ἔστιν οὗ οὕνεκα ἡ πολλὴ πραγματεία ἡμῖν τῷ παρόντι βίῳ γέγονεν, ὥστε ἥγε ἀποδεκτὴ μάλα ἡ νῦν ἰοῦσι πρόσταγμα, μετὰ ἀγαθῆς ἐλπίδος γίγνεται, καὶ ἄλλῳ ἀνδρὶ ὅς ἡγεῖται οἱ παρασκευάσθαι τὴν διάνοιαν ὥσπερ κεκαθαρμένῳ. Γε αὖ μὲν οὖν ἔφη ὁ σιμμίας. κάθαρσις δὲ εἶναι ἆρα οὐ τοῦτο ξυμβαίνει ὅπερ πάλαι οἱ ἐν λόγῳ λέγεται· τὸ χωρίζειν ὅτι μάλιστα ἀπὸ τοῦ σώματος τὴν ψυχὴν, καὶ ἐθίσαι αὐτὴν καθ' αὑτὴν παντα χόθεν ἐκ τοῦ σώματος συναγείρεσθαί τε καὶ ἀθροίζεσθαι, καὶ οἰκεῖν κατὰ τὸ δυνατόν· καὶ οὐ τῷ νῦν παρόντι καὶ οὐ τῷ ἔπειτα, μόνῳ καθ' αὑτὸ ἐκλυομένῳ ὥσπερ ἐκδεσμῶν ἐκ τοῦ σώματος; Γε αὖ μὲν οὖν ἔφη. Οὐκοῦν τοῦτο γε θανάτος ὀνομάζεται, λύσις καὶ χωρισμὸς ψυχῆς ἀπὸ σώματος. Γε τά πάσι γ' ἦλθος. λύειν δή γε αὐτὼ ὡς φαμὲν προθυμεῖσθαι ἀεὶ μάλιστα καὶ μόνοι οἱ φιλοσοφοῦντες ὀρθῶς, καὶ τὸ μελέτημα αὖ τοῦτ' ἔστιν τῶν φιλοσόφων, λύσις καὶ χωρισμὸς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος, ἢ οὔ; φαίνεται. Οὐκοῦν ὅπερ ὁ ἀρχὴ

ἔλεγον,

λιγον, γελοῖον αὖ εἶη, σώφρονα παρασκευάζον εἶναι φησὶν οὐ τῷ βίῳ ὅτι εὐπετές τω ὄντα τῷ τεθνάναι, οὔτε ζῆν· καὶ πεῖθ' ἥντινος αὐτῷ τούτου ἀγανακτῆν οὐ γελοῖον;

ΕΥ. Τῷ ὄντι ἄρα ἔφη ὦ σιμμία οἱ ὀρθῶς φιλοσοφοῦντες ἀποθνήσκειν μελετῶσι, καὶ ἧττον τεθνάναι ἥκιστ' αὐτοῖς αὐθρώπων φοβερόν· ἐκ τῶνδε δὲ σκόπει εἰ γὰρ διαβάλλωσι μὲν παντα χῇ τῷ σώματι, αὐτοὶ δὲ καθ' αὑτοὺς ἐπιθυμῶσι τὴν ψυχὴν ἔχειν· τούτου δὲ γιγνομένου φοβοῖντο καὶ ἀγανακτοῖεν, οὐ πολλὴ αὖ ἀλογία εἴη, εἰ μὴ ἀσμένως ἐκεῖσε ἴοιεν, ἔνθα ἐλπίζουσιν, ἢ ἀφικομένοις ἐλπὶς ἔστιν, οὗ ἕνεκα βίου ἤρων τυγχεῖν; ἤρων δὲ φρονήσεως· ὃ τε δὴ βάλλιστ' τοῦτο ἀπηλλάχθαι σωόντες αὐτοῖς, ἃ αὐθρωπίνων μὴ ταῦτ' ἀνιῶν καὶ γυναικῶν καὶ ὑῶν ἀποθανόντων, πολλοὶ δὴ ἐκόντες ἠθέλησαν εἰς ᾅδου ἐλθεῖν ἕνεκα τοῦ τῆς ἀγόμενοι τῆς ἐλπίδος, τῆς τῷ ὄντι φρονήσεως δὲ ἀφεθαί τι ἐκεῖσ' ἐπεθύμουν, καὶ ξυνόντα θαι· φρονήσεως δὲ ἆρα τῆς τῶν ὄντι ὄντων, καὶ λαβὼν σφόδρα τοῦ αὐτὴν τοῦτον ἐλπίδα μαθαμοῦ ἄλλοθι αὐτοῦ ἐξεῖναι αὐτῇ ἀξίως λόγου, ἢ οὐ ᾅδου, ἀγανακτοῖεν τὸ ἀποθνήσκειν, καὶ οὐκ ἄσμενος εἶσιν αὐτόσε; οἴεσθαί γε χρή, ἐὰν ᾖ ὄντι ἀνὴρ ἐταῖρος φιλόσοφος· σφόδρα γοῦν αὐτῷ ταῦτα δόξειν μαθαμοῦ ἄλλοθι καθαρῶς αὐτοῦ ἐξεῖναι φρονήσει, ἀλλ' ἢ ἐκεῖ· εἰ δὲ ἔστιν οὕτως ἔχει, ὅπερ ἄρτι ἔλεγον οὐ πολλὴ αὖ, ἀλογία εἴη ἀ φοβοῖτο τὸν θανάτον ὁ τοιοῦτος;

ΚΕ. Μὰ Δί' ὀλλοί μέν τοι νὴ Δία λίαν γε. οὐκοῦν ἱκανόν σοι τεκμήριον ἔφη ἔσται αὐτὸς ὃν αὖ ἴδῃς ἀγανακτοῦντα μέλλοντα ἀποθανεῖσθαι, ὅτι οὐκ ἄρα ἦν φιλόσοφος, ἀλλά τις φιλοσώματος· ἦν δὲ αὖ που οὗτος τυγχάνει ὢν καὶ φιλοχρήματος καὶ φιλότιμος. ἢ ἕτερα τούτων, ἢ ἀμφότερα.

ΓΑ. Μάν ἔφη ἔχει οὕτως ὡς λέγεις. ΣΩ. Τί οὖν ἔφη ὦ σιμμία οὐ καὶ ἀνομαζομένην ἀνδρίαν τοῖς οὕτω διακειμένοις μάλιστα προσήκει; ΓΑ. πάντως δήπου ἔφη. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἡ σωφροσύνη ἣν καὶ οἱ πολλοὶ ὀνομάζουσι σωφροσύνην τοῦτο τοῖς ἐπιθυμίαις μὴ ἐπτοῆσθαι, ἀλλ' ὀλιτόρως ἔχειν καὶ κοσμίως, ἆρ' οὐ τοῦτο μόνοις προσήκει τοῖς μάλιστα τοῦ σώματος ὀλιτορεῦσί τε καὶ οὐ φιλοσοφίᾳ ζῶσιν; ΚΑ. Ἀνάγκη ἔφη. ΣΩ. Εἰ γὰρ οἶμαι καὶ ἄλλοις ἅπ' ὀνοῦσαι τὴν γε τῶν ἄλλων ἀνδρίαν τε καὶ σωφροσύνην, δόξει σοι εἶναι ἄτοπος. ΓΑ. πῶς δὴ ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Οἶδα ἅπ' ὅτι ἡγοῦνται πάντες οἱ ἄλλοι τῶν μηδέν κακῶν εἶναι; καὶ μάλα ἔφη. ΣΩ. Οὐκοῦν φόβῳ μείζονι κακῶν ἔστω μείονι αὐτῶν οἱ ἀνδρεῖοι ἡγοῦνται θάνατον ὄντα ἔστω μείονι. ΕΥ. Ἔστι ταῦτα. ΣΩ. Τῷ δεδιέναι ἄρα καὶ δεῖ ἀνδρεῖοί εἶσι πάντες, πλὴν οἱ φιλόσοφοι· καίτοι ἄτοπόν γε δεῖ τινὰ ἢ δειλίᾳ, ἀνδρεῖον εἶναι. ΓΑ. πάνυ μὲν οὖν. ΣΩ. Τί δὲ οἱ κόσμιοι αὐτῶν οὐ ταὐτὸν πεπόνθασιν, ἀκολασίᾳ τινὶ σωφρονίζ εἶσι· καίτοι φαμὲν γέ που ἀλόγιστον εἶναι, ἀλλ' ὅμως αὐτοῖς συμβαίνει τοῦτο ὅμοιον εἶναι τὸ παθεῖν τὸ τοῦτ ταὐτὸν πλὴν δύ' ἢ σωφρονίζω. φοβοῦμενοι γοῦν ἡδονῶν στερηθῆναι, καὶ ἐπιθυμοῦντες ἐκείνων, ἄλλων ἀπέχονται, ὑπὸ ἄλλων κρατούμενοι, καίτοι καλοῦσί γε ἀκολασίαν τὸ κρατεῖσθαι τῶν ἡδονῶν ἀρχεσθαι, ἀλλ' ὅμως συμβαίνει αὐτοῖς κρατουμένοις ὑφ' ἡδονῶν, κρατεῖν ἄλλων ἡδονῶν· καὶ ἔστιν ὅμοιόν τι, ᾧ νῦν δὴ ἐλέγετο, ᾧ τρόπον τινὰ δι' ἀκολασίαν αὐτοὺς σωφρονεῖσθαι. ΕΙΚΕ γοῦν. ΣΩ. Ἐμακαρία σιμμία· μὴ οὐχ αὕτη ἢ ὀρθὴ πρὸς ἀρετὴν ἡδονὰς πρὸς ἡδονὰς, καὶ λύπας πρὸς λύπας, καὶ φόβον πρὸς φόβον κατταλλάττεσθαι· καὶ μείζω πρὸς ἐλάττω ὥσπερ νομίσματα ἀλλ' ἢ ἐκεῖνο μόνον ἢ νόμισμα ὀρθὸν αὐτῇ οὗ δεῖ πάντα ταῦτα κατταλλάττεσθαι, φρόνησις· καὶ τοῦτον μὲν πάντα καὶ μετὰ τούτου ἀνδρεία τε καὶ πεπρασκόμενα τῷ ὄντι ἢ, καὶ ἀνδρία, καὶ σωφροσύνη καὶ δικαιοσύνη καὶ ξυμπᾶσα ἀληθὴς ἀρετὴ μετὰ φρονήσεως, καὶ προσγιγνομένων καὶ ἀπογιγνομένων καὶ ἡδονῶν καὶ φόβων, καὶ τῶν ἄλλων πάντων τῶν τοιούτων, χωρὶς δὲ φρονήσεως καὶ ἀλλαττόμενα αὐτὴ ἀλλήλων μὴ σκιαγραφία τῆς ἢ τοιαύτη ἀρετή· ᾗ τῷ ὄντι ἀνδρεία πόλις τε καὶ οὐδὲν ὑγιὲς, οὐδ' ἀληθὲς ἔχει· ἡ δ' ἀληθὲς, τῷ ὄντι ἢ κάθαρσίς τις τῶν τοιούτων πάντων καὶ ἡ σωφροσύνη καὶ δικαιοσύνη, καὶ ἡ ἀνδρία, ᾗ αὐτὴ ἡ φρόνησις μὴ καθαρμός τις ἢ, καὶ τυνδιὼ δύσοι καὶ οἱ τὰς τελετὰς ἡμῖν οὗτοι

καὶ τεθνάναι οὐ φαῦλόν τινος εἶναι, ἀλλὰ τῷ ὄντι πάλαι ἀνῃρῆσθαι, ὅτι ὅς αὖ, ἀμήχανος καὶ ἀτέλεστος εἰς ᾅδου ἀφῖκται, ὁ δὲ βορβόρῳ κεῖσται· ὁ δὲ καθαρμόν τε καὶ τελεσμὸν ἐκεῖσε ἀφικόμενος, μετὰ θεῶν οἰκήσει. εἰσὶ γοὺν δή φασιν οἱ τὰ τελετὰς παραδιδόντες μὲν πολλοί, βάκχοι δέ γε παῦροι. οὗτοι δ' εἰσὶ κατὰ νῷ ἐμῷ δέξασ, οὐκ ἄλλοι ἢ οἱ πεφιλοσοφηκότες ὀρθῶς. ὧν δὴ καὶ ἔπαγε καὶ τὸ δυνατὸν οὐδὲν ἀπέλιπον οὐ τῷ βίῳ, ἀλλὰ παντὶ τρόπῳ πρόθυμόν μοι γενέσθαι. εἰ δὲ ὀρθῶς προθυμήθην, καί τι ἰώσομαι, ἐκεῖσε ἐλθόντες ἀσφῶς εἰσόμεθα ἐὰν θεὸς ἐθέλῃ ὀλίγον ὕστερον ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. ταῦτ' οὖν ἐπῳδὴν ἔφη ὦ σιμμία τε καὶ κέβης ἀπολογοῦμαι. ὡς εἰκότως ὑμᾶς τε ἀπολείπων, καὶ τοὺς ἐνθάδε δεσπότας οὐ χαλεπῶς φέρω οὐδ' ἀχαρίστως, ἡγούμενος καὶ ἐκεῖ οὐδὲν ἧττον ἢ ἐνθάδε, δεσπότας τε ἀγαθοῖς ἐντύχεσθαι καὶ ἑταίροις. τοῖς δὲ πολλοῖς ἀπιστίαν παρέχει. εἴπ οὖν ὑμῖν πιθανώτερός εἰμι ἢ τῇ ἀπολογίᾳ ἢ τοῖς ἀθηναίων δικασταῖς, δῆ αὖ ἔχει. Εἰ πάντος δὴ τῷ σωκράτους ταῦτα, ὦ Σώστρατε λαβὼν ὁ κέβης ἔφη ὦ σώκρατες τὰ μὲν ἄλλα δοκεῖ μοι καλῶς λέγεσθαι, τὰ δὲ περὶ τῆς ψυχῆς, πολλοὶ ἀπιστίαν παρέχει τοῖς ἀνθρώποις, μὴ ἐπειδὰν ἀπαλλαγῇ τοῦ σώματος οὐδαμοῦ ἔτι ᾖ, ἀλλ' ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διαφθαρήσεταί τε καὶ ἀπολλύηται, ἅ αὖ, ὁ ἄνθρωπος ἀποθανών, δὴ τοῦτο ἀπαλλαττόμενον τοῦ σώματος, καὶ ἐκ ταύτης ὥσπερ πνεῦμα, ἢ καπνὸς διασκεδασθεῖσα, οἴχηται διαπτάμενη, καὶ οὐδὲν ἔτι οὐδαμοῦ ᾖ. ἐπεὶ εἴπερ εἴη που αὐτῇ καθ' ἑαυτὴν σωθήσεσθαί τε ἀπαλλαγεῖσα τούτων τῶν κακῶν ὧν σὺ νῦν δὴ ἔλεγες, πολλὴ αὖ ἐλπὶς ἔσται καὶ καλὴ ὦ σώκρατες, ὡς ἀληθῆ ἔστιν ἃ σὺ λέγεις. ἀλλὰ δεῖταί δή ἴσως οὐκ ὀλίγης παραμυθίας τοῦ μὴ πιστεῖν, ὡς ἔστι τι ψυχὴ ἀποθανόντος τοῦ ἀνθρώπου, καί τινα δύναμιν ἔχει καὶ φρόνησιν.

Ἀληθῆ ἔφη λέγεις ὁ σωκράτης ὦ κέβης, ἀλλὰ τί δὴ ποιῶμεν, ἢ πρὸς αὐτῶν τούτων βούλει διαπορῶμεν, εἴ τε εἰκὸς οὕτως ἔχειν, εἴτε μή; Ἐγὼ γοῦν ἔφη ὁ κέβης ἡδέως ἄν, ἀκούσαιμι μὲν τίνα δόξαν ἔχεις πρὸς αὐτῶν. Οὔκουν γ' ἄν, ἦν ἐγὼ δ' ὅς ὁ σωκράτης εἰ πέρ τινα νῦν ἀκούσαντα, οὐδ' εἰ κωμῳδοποιὸς εἴη, ὡς ἀβελτερῶ. καὶ οὐ πρὸς παροινόντων τοὺς λόγους ποιοῦμαι. εἰ οὖν δοκεῖ, καὶ χρὴ διασκοπεῖσθαι σκεψώμεθα αὖ τῇδε πῃ, εἴτε ἆρα ἀΐδου εἰσὶν αἱ ψυχαὶ πεπλυτισμένων τῶν ἀνθρώπων, εἴτε καὶ οὔ. παλαιὸς μὲν οὖν ἔστι τις ὁ λόγος οὗτος οὗ μεμνήμεθα· ὡς εἰσὶν οἱ ἐνθένδε ἀφικόμεναι ἐκεῖ, καὶ πάλιν γε δεῦρο ἀφικνοῦνται, καὶ γίγνονται ἐκ τῶν τεθνεώτων, καὶ εἰ τοῦθ' οὕτως ἔχει, πάλιν γίγνεσθαι ἐκ τῶν ἀποθανόντων τοὺς ζῶντας, ἄλλο τι ἢ εἶεν ἂν ἡμῶν αἱ ψυχαὶ ἐκεῖ. οὐ γὰρ που πάλιν ἐγίγνοντο, μὴ οὖσαι, ἱκανὸν δὲ τεκμήριον τῷ ταῦτ' ἤδη ὄντι φανερὸν γίγνεσθαι, ὅτι οὐδαμόθεν ἄλλοθεν γίγνονται οἱ ζῶντες, ἢ ἐκ τῶν τεθνεώτων. εἰ δὲ μὴ ἔστι τοῦτο, ἄλλου ἂν τοῦ δέοι λόγου. Γάννυμι μὲν οὖν ἔφη ὁ κέβης. μὴ γάρ τις κατ' ἀνθρώπων ἦ ὃς σκόπει μόνον ἔστω· εἰ βούλει ῥᾴδιον μαθεῖν, ἀλλὰ καὶ κατὰ ζώων πάντων καὶ φυτῶν, καὶ ξυλλήβδην ὅσα περ ἔχει γένεσιν τοῦδε πάντων εἰσκώμεν. ἆρ' οὐ τῶν γίγνεται ἄλλα πάντα. οὐκ ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῶν ἐναντίων τὰ ἐναντία, ὅσοις τυγχάνει ὂν ἔνιοῦτόν τι. οἷον τὸ καλὸν τῷ αἰσχρῷ, ἐναντίον τοῦ, καὶ δίκαιον ἀδίκῳ καὶ ἄλλα δὴ μυρία οὕτως ἔχει. σκεψώμεθα ἆρα ἀναγκαῖον ὅσοις ἔστι τι ἐναντίον μεθ' ἕτερόν τι ἄλλο τι αὖ γίγνεσθαι, ἢ ἐκ τοῦ αὐτῷ ἐναντίου. οἷ ὅταν μεῖζόν τι γίγνηται, ἀνάγκη που ἔστ' ἐλάττονος ὄντος πρότερον ὕστερον ἐλάττονα γενέσθαι; Ναί. Οὐκοῦν καὶ ἐλαττον γίγνηται ἐκ μείζονος ὄντος πρότερον ὕστερον ἐλάττονα γενέσθαι. Ἔστιν ἔφη οὕτω. Καὶ μὴν ἔστ' ἐκ ταχυτέρου γε ἀεὶ βραδύτερον, καὶ ἐκ βραδυτέρου ἔστ' ἂν ταχύτερον; Πάνυ γε. Τί δ', αὖ τὸ χεῖρον γίγνηται οὐκ ἔστ' ἀμείνονος· καὶ ἐὰν δικαιότερον οὐκ ἔστ' ἀδικωτέρου; Πῶς γὰρ οὔ.

Ἱκανῶς οὖν ἔφη ἔχομεν ἔστω ὅτι πάντα οὕτω γίγνεται ἔστ' ἐναντίων τὰ ἐναντία πράγματα; Πάνυ γε. Τί δ' αὖ. ἔστι τι καὶ τοιόνδε, οἷον αὖ τοῖς δίον μεταξὺ ἀμφοτέρων πάντων τῶν ἐναντίων δυοῖν ὄντοιν, δύο γενέσεις. ἀπὸ μὲν τοῦ ἑτέρου, ἐπὶ τὸ ἕτερον. ἀπὸ δ' αὖ τοῦ ἑτέρου, πάλιν ἐπὶ τὸ ἕτερον. μείζονος γὰρ πράγματος

καὶ

καὶ ἐλαττονος ματαξύ, αὔξησις καὶ φθίσις, καὶ καλοῦμεν οὕτω· τὸ μὲν αὐξάνεσθαι. τὸ δὲ, Φθίνειν; Ναὶ ἔφη. Οὐκοῦν καὶ διακρίνεσθαι καὶ συγκρίνεσθαι τῇ ψύξεσθαι καὶ θερμαίνεσθαι, καὶ πάντα οὕτω καὶ εἰ μὴ χρώμεθα τοῖς ὀνόμασιν οἷς ἀκροῦ, ἀλλ' ὅμως γε σῶ πάντα χρῆ οὕτως ἔχειν ἀναγκαῖον γίγνεσθαί τε αὐτὰ ἐξ ἀλλήλων. γίγνεσθαι τε εἶναι ἕκαστον εἰς ἄλληλα; Παύ γ' ἦλθος. Τί οὖν ἔφη ἔφ ζῶ ὅτι τι ἐναντίον, ὥσπερ τῷ ἐγρηγορέναι τὸ καθεύδειν. Παύ μὲν οὖν ἔφη. Τί. Τὸ τεθνάναι ἔφη. Οὐκοῦν ἐξ ἀλλήλων τὰ γίγνεται ταῦτα εἴπερ ἐναντία ἐστὶ, καὶ αἱ γενέσεις εἰσὶν αὐτῶν μεταξὺ δύο, δυοῖν ὄντοιν; Πῶς γὰρ οὔ. Τὼ μὲν τοίνυν ἑτέρα συζύγια ὧν νῶν δὴ ἔλειπον ἐγώ σοι ἔφη δείξω ὁ Σωκράτης· τῇ αὐτῶν καὶ τὰς γενέσεις, σὺ δέ μοι πρὸ ἑτέρας. λέγω δὲ τὸ μὲν, καθεύδειν. τὸ δὲ, ἐγρηγορέναι, καὶ ἐκ τοῦ καθεύδειν τὸ ἐγρηγορέναι γίγνεσθαι, καὶ ἐκ τοῦ ἐγρηγορέναι τὸ καθεύδειν, καὶ τὰς γενέσεις αὐτοῖν, πρὸ μὲν, καταλαμβάνειν εἶναι. πρὸ δὲ, ἀναγέρεσθαι. ἱκανῶς σοι ἔφην, ἢ οὔ; Παύ μὲν οὖν. Λέγω δὴ καὶ σύ μοι ἔφη οὕτω περὶ ζωῆς καὶ θανάτου. οὐκ ἐναντίον μὲν φῂς τῷ ζῆν τὸ τεθνάναι εἶναι; Ἔστιν. Τί γίγνεσθαι δὲ ἐξ ἀλλήλων; Ναί. Ἐξ οὖν τοῦ ζῶντος, τί τὸ γιγνόμενον. Τὸ τεθνηκὸς ἔφη. Τί δὲ ἐκ τοῦ τεθνεῶτος. Ἀναγκαῖον ἔφη ὁμολογεῖν ὅτι ἐκ τοῦ ζῆν. Ἐκ τῶν τεθνεώτων ἄρα ὦ κέβης τὰ ζῶντά τε καὶ οἱ ζῶντες γίγνονται. Φαίνεται ἔφη. Ἔστιν ἄρα ἔφη αἱ ψυχαὶ ἡμῶν οὐ ἀΐδου· ἔοικεν. οὐκοῦν καὶ ταύτῃ γενέσεως τῶν νεκρῶν ταῦτα ἱκανῶς ἐστὶ τεκμήρασθαι σαφὴς οὖσα τυγχάνει. τὸ γοῦν ἀποθνήσκειν σαφὲς δήπου, ἢ οὔ. Παύ μὲν οὖν ἔφη. Πῶς οὖν ἦλθος ποιήσομεν, οὐκ αὐτὰ ποδώσομεν τοῦτο ἐναντίον γίγνεσθαι, ἀλλὰ ταύτῃ χωλὴ ἔστω ἡ φύσις ἡ ἀναγκαία ἀποδιδοῦσα τῷ ἀποθνήσκειν ἐναντίον τινὰ γίγνεσθαι; Παντῶς που ἔφη. Τίνα ταύτην. Τὸ ἀναβιώσκεσθαι. Οὐκοῦν ἦλθος εἴπερ ἔστι τὸ ἀναβιώσκεσθαι, ἐκ τῶν τεθνεώτων αὖ, ἓν γίγνοιτο εἰς τοὺς ζῶντας αὖθις, τὸ ἀναβιώσκεσθαι. Παύ γε. ὁμολογεῖται ἄρα ἡμῖν καὶ ταύτῃ τοὺς ζῶντας ἐκ τῶν τεθνεώτων γεγονέναι, οὐδὲν ἧττον ἢ τοὺς τεθνεῶτας ἐκ τῶν ζώντων. τούτου δ' ὄντος, ἱκανόν που τεκμήριον εἶναι ὅτι ἀναγκαῖόν τοῖς τῶν τεθνεώτων ψυχὰς εἶναί που, ὅθεν δὴ πάλιν γίγνεσθαι. Δοκεῖ μοι ἔφη ὦ σώκρατες ἐκ τῶν ὡμολογημένων ἀναγκαῖον οὕτως ἔχειν. Ἴδε δ' οὖν ἔφη ὦ κέβης, ὅτι οὐ κατὰ μίαν ἰδέαν ὡμολογήσαμεν ὡς ἐμοὶ δοκεῖ· εἰ γὰρ μὴ ἀεὶ αὖτα ποδίδοι τὰ ἕτερα τοῖς ἑτέροις γιγνόμενα ὡς πρὸς κύκλῳ βαδίζοντα, ἀλλ' εὐθεῖά τις εἴη ἡ γένεσις ἐκ τοῦ ἑτέρου μόνον εἰς τὸ ἐναντιον τοῦτο καὶ μὴ ἀναστρέφοι πάλιν αὖθ' τὸ ἕτερον, μὴ δὲ καμπὴν ποιοῖτο δι' ὅτι πάντα τελευτῶντα, τὸ αὐτὸ χῆμα αὖ ἔχοι, καὶ τὸ αὐτὸ πάθος αὖ ποιεῖν, καὶ παύσαιτο γιγνόμενα; Πῶς λέγεις ἔφη. Οὐδὲν χαλεπὸν ἔλεγεν οὐδὲν εἶναι· λέγω, ἀλλ' οἷον εἰ τὸ κατακλαίειν μὲν εἴη, τὸ δ' ἀναγέρεσθαι μὴ αὖτα ποδίδοι γιγνόμενον ἐκ τοῦ καθεύδοντος, διὰ ὅτι τελευτῶντα πάντα, λῆρον τὴν ὠδυμίαν ἀποδείξει, καὶ οὐδαμοῦ αὖ, φαίνοιτο ἂν τὸ καὶ τὰ ἄλλα πάντα τοιοῦτον ἐκεῖνο τι ποιεῖν, καθεύδειν. καὶ εἰ συγκρίνοιτο μὲν πάντα, διακρίνοιτο δὲ μὴ, τάχ' αὖ τοῦ ἀκροῦ γεγονὸς εἴη ὁμοῦ πάντα χρήματα. ὡσαύτως δὲ ὦ φίλε κέβης, καὶ εἰ ἀποθνήσκοι μὲν πάντα ὅσα τοῦ ζῆν μεταλάβοι, ἐμείνη δὲ ἀποθανόν μέρος αὐτούτῳ τῷ σχήματι τὸ τεθνηκὸς, καὶ μὴ πάλιν ἀναβιώσκοιτο, ἆρ' οὐ φολλὴ ἀνάγκη τελευτῶντα πάντα τεθνάναι καὶ μηδὲν ζῆν; εἰ γὰρ ἐκ μὲν τῶν ἄλλων τὰ ζῶντα γίγνοιτο· τὰ δὲ ζῶντα θνήσκοι, τίς μηχανὴ μὴ οὐχὶ πάντα καταναλωθῆναι εἰς τὸ τεθνάναι; οὐδαμά μοι δοκεῖ ἔφη ὁ κέβης ὦ σώκρατες, ἀλλά μοι δοκεῖς παντάπασιν ἀληθῆ λέγειν. Ἔστι γοῦν ἔφη ὁ κέβης ὡς ἐμοὶ δοκεῖ παντὸς μᾶλλον οὕτω, καὶ ἡμεῖς τὰ αὐτὰ ταῦτα οὐκ ἄν πάμμεσι ὁμολογοῦμεν· ἀλλ' ἔστι καὶ τῷ ὄντι, καὶ τὸ ἀναβιώσκεσθαι. καὶ ἐκ τῶν τεθνεώτων τοὺς ζῶντας γίγνεσθαι, καὶ τὰς τῶν τεθνεώτων ψυχὰς εἶναι. καὶ ταῖς μὲν ἀγαθαῖς, ἄμεινον εἶναι. ταῖς δὲ κακαῖς, χεῖρον. Καὶ μοὶ ἔφη ὁ κέβης ἔστω λαβὼν καὶ κατ' ἐκεῖνό γε τὸν λόγον

ὦ σώκρατες εἰ ἀληθὲς ἔστιν ἓν σὺ εὖθυς ἐμὰ λέγειν, ὅτι ἡμῖν ἡ μάθησις οὐκ ἄλλο τι ἢ ἀνάμνησις τυγχάνει οὖσα, καὶ κατὰ τοῦτο ἀνάγκη που ἡμᾶς οὐ πρότερόν τινι χρόνῳ μεμαθηκέναι, ἃ νῦν ἀναμιμνησκόμεθα· τοῦτο δὲ ἀδύνατον εἰ μὴ ἴσως ἡμῶν ἡ ψυχὴ πρὶν εἰς τόδε τὸ ἀνθρώπινον εἶδος γενέσθαι, ὥστε καὶ ταύτην ἀθάνατόν τι εἶναι ἡ ψυχὴ εἶναι. ἀλλ' ὦ κέβης ἔφη ὁ σιμμίας ὑπόλαβὲ ποίησον τούτων ἀνάπτερος· εἰ γάρ σοι ὑπομνήσεως δεῖ μᾶλλον. οὐ γὰρ πρόσθεν οὐ τῷ παρόντι μέμνημαι. εἰ μὲν λέγοι ἔφη ὁ κέβης καὶ μᾶλλον· ὅτι ἐρωτώμενοι οἱ ἄνθρωποι ἐάν τις καλῶς ἐρωτᾷ, αὐτοὶ λέγοιεν πάντα ἃ ἔχει· καί τοι εἰ μὴ ἐτύγχανον αὐτοῖς ἐπιστήμαι οὖσαι, καὶ ὀρθὸς λόγος, οὐκ ἂν δύναιτ' ἔτι ἐνεῖναι ποιεῖν· ἔπειτα ἐάν τις αὐτοὺς ἐπὶ τὰ διαγράμματα ἄγῃ, ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων, ἐνταῦθα σαφέστατα καὶ πᾶσι τεκμήριον ἔνεστιν, ὅτι οὕτως ἔχει. εἰ δὲ μὴ ταύτῃ γε ἔφη πείθῃ ὦ σιμμία ὁ σωκράτης, σκόπει ἐὰν σοὶ πῇ συμφέρῃ. ἀπιστεῖς γὰρ δὴ πῶς ἡ καλουμένη μάθησις ἀνάμνησίς ἐστιν; ἀπιστῶ μὲν ἔγωγε ἦ δ' ὃς ὁ σιμμίας, οὐ. αὐτὸ δὲ τοῦτο ἔφη δέομαι μαθεῖν πῶδε οὖ ὁ λόγος ἀναμνησθῆναι, καὶ ἤδη γε ὀλίγου ὧν κέβης ἐπιχείρησε λέγειν, ἤδη μέμνημαι, καὶ πέπεισμαι. οὐδὲν μὲν οὖν ἧττον ἀκούοιμι νῦν πῇ σὺ ἐπιχειρήσεις λέγειν· τῇδε ἔφη ἦ δ' ὃς· ὁμολογοῦμαι γὰρ δή που εἴ τις τί ἀναμνησθήσεται, δεῖν αὐτὸν τοῦτο πρότερόν ποτε ἐπίστασθαι. πάνυ γ' ἔφη. ἆρ' οὖν καὶ τόδε ὁμολογοῦμεν, ὅταν ἐπιστήμη παραγίγνηται τρόπῳ τοιούτῳ ἀνάμνησιν εἶναι· λέγω δὲ τόνδε τρόπον· τοῦτο· ἐάν τις τι ἕτερον ἢ ἰδὼν ἢ ἀκούσας, ἢ ἕν τινα ἄλλην αἴσθησιν λαβών, μὴ μόνον ἐκεῖνο γνῷ, ἀλλὰ καὶ ἕτερον ἐννοήσῃ, οὗ μὴ ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη, ἀλλ' ἄλλη, ἆρα οὐχὶ δικαίως λέγομεν ὅτι ἀνεμνήσθη οὗ τῷ αἴσθεσθαι ἔλαβον; πῶς λέγεις· δίον τὰ τοιάδε ἄλλα που ἐπιστήμη ἀνθρώπου καὶ λύρας. πῶς γὰρ οὔ· οὐκοῦν οἶσθα ὅτι οἱ ἐρασταὶ ὅταν ἴδωσι λύραν, ἢ ἱμάτιον, ἢ τἄλλα ὅσα τὰ παιδικὰ αὐτῶν ἐώθασι χρῆσθαι, πάσχουσι τοῦτο· ἔγνωσάν τε τῷ λύρᾳ, καὶ ᾠδὴ τῇ διανοίᾳ ἔλαβον τὸ εἶδος τοῦ παιδὸς οὗ ἦν λύρα· τοῦτο δ' ἔστιν ἀνάμνησις· ὡς πολλάκις γε καὶ σιμμίαν τὴν ἰδὼν, πολλάκις κέβητος ἀνεμνήσθη, καὶ ἄλλα που μυρία τοιαῦτ' ἄν, εἴη. μυρία μέν τοι νὴ δί' ἔφη ὁ σιμμίας. οὐκοῦν ἥ δ' ὃς τὸ τοιοῦτον ἀνάμνησίς τίς ἐστι· μάλιστα μέν τοι ὅταν τις τοῦτο πάθῃ περὶ ἃ λάθοι χρόνου καὶ τοῦ μὴ ἐπίσκοπεῖν ἤδη ἐπιλέλοιπε. πάνυ μὲν οὖν ἔφη.

Τί δὲ ἦ δ' ὃς· ἔστιν ἴσωσον γραμμήν τινα ἰδόντα, καὶ λύραν γεγραμμένην ἰδόντα, καὶ λύραν γεγραμμένην ἀνθρώπου ἀναμνησθῆναι· καὶ σιμμίαν ἰδόντα γεγραμμένον, κέβητος ἀναμνησθῆναι. πάνυ γε· οὐκοῦν καὶ σιμμίαν ἰδόντα γεγραμμένον αὖ τοῦ σιμμίου ἀναμνησθῆναι. ἔστι μέν τοι ἔφη. ἆρ' οὖν οὐκ ἐκ τούτων πάντων τοῦτο συμβαίνει τὸ ἀνάμνησιν εἶναι· τὸ μὲν, ἀφ' ὁμοίων· τὸ δὲ, καὶ ἀπ' ἀνομοίων; ξυμβαίνει. ἀλλ' ὅταν γε ἀφ' ὧν ὁμοίων ἀναμιμνήσκηταί τίς τι, ἆρ' οὐκ ἀναγκαῖον τόδε προσπάσχειν, σκοπεῖν, εἴτε τι ἐλλείπει τοῦδε κατὰ τὸ ὅμοιότητα ἐστὶ τὸ ἐκείνου οὗ ἀνεμνήσθη; ἀναγκαῖον ἔφη.

Σκόπει δὴ ἦ δ' ὃς, εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει· φαμέν που τί εἶναι ἴσον, οὐ ξύλον ξύλῳ λέγω· οὐδὲ λίθον λίθῳ, οὐδ' ἄλλο τῶν τοιούτων οὐδέν, ἀλλὰ παρὰ πάντα ταῦτα ἕτερόν τι αὐτὸ τὸ ἴσον. φῶμεν τί εἶναι ἢ μηδέ. φῶμεν δῆτα νὴ δί' ἔφη ὁ σιμμίας θαυμαστῶς γε. ἦ καὶ ἐπιστάμεθα αὐτὸ δ' ἔστιν ἴσον. πάνυ γ' ἦ δ' ὃς.

Πόθεν λαβόντες αὐτοῦ τοῦ ἐπιστήμην, ἆρ' οὐκ ἐξ ὧν νῦν δὴ ἐλέγομεν, ἢ ξύλα, ἢ λίθους, ἢ ἄλλ' ἄττα ἰδόντες τὰ ἴσα ἐκ τούτων ἐκεῖνο ἐννοήσαμεν, ἕτερον ὂν τούτων, ἢ οὐκ ἕτερόν σοι φαίνεται; σκόπει δὲ καὶ τῇδε· ἆρ' οὐ λίθοι μὲν ἴσοι, καὶ ξύλα αὐτὰ τε τὰ αὐτὰ ὄντα, τοτὲ μὲν ἴσα φαίνεται· τοτὲ δ' οὔ; πάνυ μὲν οὖν. τί δὲ αὐτὰ τὰ ἴσα ἔστιν ὅτε αὐτοῖς σοὶ φαίνεται, ἢ ἡ ἰσότης αὐτοῖς; οὐδέ πω ποτέ γε ὦ σώκρατες. οὐ ταὐτὸν ἄρ' ἐστὶν ἦ δ' ὃς ταῦτά τε τὰ ἴσα, καὶ αὐτὸ τὸ ἴσον.

Οὐδαμῶς μοι φαίνεται ὦ σώκρατες· ἀλλὰ μοὶ ἐκ τούτων γ' ἔφη τῶν ἴσων ἑτέρων ὄντων ἐκείνου τοῦ ἴσου, ὅμως αὐτό σοι φαίνεται ἐννοῆσαί τε καὶ ἔλαφος; ἀληθέστατα ταῦτα ἔφη λέγεις. οὐκοῦν ἢ ὁμοίου ὄντος τούτοις ἢ ἀνομοίου. πάνυ γε.

διαφορᾷ

διαφέρει δή γ' ἓν ὅτῳ οὐδέν. ἕως γοῦν αὖ, ἄλλο ἴδιόν ἀφ' ἑαυτοῦ τοῦ ὄφεως ἄλλο εἶναι φαίνεται, εἴτε αὐτὸ ὅμοιον εἴτε ὅμοιον, ἀναγκαῖον ἔφη αὐτῷ αὐτὸ μνήμην γεγονέναι. Παῦε μὴ οὕτω. Τί δαὶ τόδε δή; ἔστι πάσχομέν τι τοιοῦτον τοῦδε τοῦ αὐτοῦ ξύλου τοῦ καὶ ἴσου καὶ νῦν δὴ ἐλέγομεν. αὐτὸ τοῦτο ἴσον, ἀρα φαίνεται ἡμῖν οὕτως ἴσον εἶναι, ὥστε τὸν αὐτὸν ὄντα ἴσον, τὸν μὲν τοιοῦτον εἶναι ἴσον τὸν δὲ οὔ; Πολύ γε ἔφη οὖν. Οὐκοῦν ὁμολογοῦμεν ὅταν τις τὶ ἴδῃ ἄλλο αὐτὸ ἐννοήσῃ, ἐπὶ βούλεται μὲν τοῦτο ὃ νῦν ἐπὶ ὁρᾷ εἶναι, δεῖ δὲ ἄλλοτι τῶν ὄντων. αὐτοῦ δὲ καὶ οὐ δύναται τοιοῦτον εἶναι ἴσον ἴσον ἐκείνῳ. ἀλλ' ἔστι φαυλότερον, ἀναγκαῖόν που τὸν ἔχοντα ἐννοεῖσθαι, τυχεῖν προσδόντα ἐκείνῳ ᾧ φησιν αὐτὸ προσοικάσαι μὲν, εἰδικεστέρως δὲ ἔχειν. Ἀνάγκη. Τί οὖν; ἡμῖν τὸ ἴσον τι πέπονθαμεν καὶ ἡμεῖς ἢ οὔ, πρός τε τὰ ἴσα καὶ αὐτὸ τὸ ἴσον; Παντάπασί γε. Ἀναγκαῖον ἄρα ἡμᾶς προεἰδέναι τὸ ἴσον πρὸ ἐκείνου τοῦ χρόνου. ὅτε τὰ πρῶτον ἐδόντες τὰ ἴσα ἐνενοήσαμεν, ὅτι ἐρίγει πάντα ταῦτ' ἐφ' ᾧ εἰ τὸ ἴσον. ἔχει δὲ ἀνεπαρκῶς. Ἔστι ταῦτα. Ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε ὁμολογοῦμεν μὴ ἄλλοθεν αὐτὸ ἐννοεῖν δύνασθαι ἢ ἐξ ὧν ἔστιν ἐννοῆσαι, ἀλλ' ἢ ἐκ τοῦ ἰδεῖν ἢ ἁψάσθαι, ἢ ἔκ τινος ἄλλης τῶν αἰσθήσεων. ταὐτὸν δὲ πάντα ταῦτα λέγω. Ταὐτὸν γοῦν ἔστιν ὦ Σώκρατες πρός γε ὃ βούλεται δηλῶσαι ὁ λόγος. ἀλλὰ μὲν δὴ ἔκ γε τῶν αἰσθήσεων δεῖ σε νοῆσαι ὅτι πάντα τὰ ἐκ τῶν αἰσθήσεων ἴσα ἐκεῖνο τὸ ἐρίγεται τοῦδ' ἔστιν ἴσον. καὶ αὖ τοῦτ' ἐννόησον, ἢ τῶν λίθων. Οὕτω. πρὸ γοῦν τοῦ ἁψάσθαι ἡμᾶς ὁρᾶν, ἢ ἀκοῦσαι, καὶ τἆλλα αἰσθάνεσθαι, τυχεῖν δεῖ που ἐπιστήμην αὐτὸ τοῦτο ἴσου ὅτι ἔστιν, εἰ μέλλομεν τὰ ἐκ τῶν αἰσθήσεων ἴσα ἐκεῖνο αἰσθήσειν. ἔστι προῃρῆσθαι μὲν πάντα τὰ τοιαῦτα ἔστιν ἴσον ἐκείνου. ἔστι δὲ αὐτοῦ φαυλότερα. ἀνάγκη ἐκ τῶν προσιόντων μέσων ὦ Σώκρατες. Οὐκοῦν γιγνόμενοί τε καὶ ἡνύοντες, καὶ τὰ ἄλλα αἰσθόμενοι ἔχομεν. Παντός γε. Ἐδεῖ δέ γε φαμὲν πρὸ τούτων ἡμᾶς τοῦ ἴσου ἐπιστήμην ἐλαβέσθαι; Ναί. Πρὶν γενέσθαι ἄρα ὡς ἔοικεν ἀνάγκη ἡμῖν αὐτὴν ἐλαβέσθαι. Ἔοικεν. Οὐκοῦν ἐὰν μὲν λαβόντες αὐτὴν πρὸ τοῦ γενέσθαι ἔχοντες ἐγενόμεθα, ἐπιστάμεθα καὶ πρὶν γενέσθαι, καὶ βλέποντες γενόμενοι. οὐ μόνον τὸ ἴσον καὶ τὸ μεῖζον καὶ τὸ ἔλαττον, ἀλλὰ καὶ ξύμπαντα τὰ τοιαῦτα. οὐ γὰρ τοῦδε τοῦ ἴσου νῦν ὁ λόγος ἡμῖν μᾶλλόν τι ἢ καὶ τοῦδε αὐτοῦ τοῦ καλοῦ, καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ δικαίου, καὶ ὁσίου, καὶ ὅτου τὸ λίθῳ τοῦδε ἀποδίδομεν ἐξ ἁπάντων οἷς ἐπισφραγιζόμεθα ἕκαστον, ὅ ἔστι, τῇ οὐσίᾳ ταῖς ἐρωτήσεσιν ἐρωτῶντες, καὶ τῇ ταῖς ἀποκρίσεσιν ἀποκρινόμενοι. ὥστε ἀναγκαῖον ἡμῖν ἔστιν, ζύτων ἁπάντων τὰς ἐπιστήμας πρὸ τοῦ γενέσθαι ἐλαβέσθαι. Ἔστι ταῦτα.

Καὶ ἐὰν μέν γε λαβόντες μὴ ἐπιλελησόμεθα αἰδότες ἀεὶ γίγνεσθαι, τῇ ἀεὶ βίου ἐλάσαι. ἢ γὰρ ἐλάσαι τοῦτ' ἔστι λαβόντα τὴν ἐπιστήμην ἔχειν, καὶ μὴ ἀπολωλεκέναι. ἢ οὐ ταὐτὸν λέγομεν, ἐπιστήμης ἀποβολήν; πάνυ γε δή που ἔφη ὦ Σώκρατες. εἰ δέ γε ἁμαυλαβόντες πρὶν γενέσθαι γιγνόμενοι ἀπωλέσαμεν, ὕστερον δὲ τοῖς αἰσθήσεσι χρώμενοι τοῦδε αὐτοῦ ἐκείνου ἀναλαμβάνομεν τὰς ἐπιστήμας ἃς ποτε καὶ πρὶν εἴχομεν, ἆρ' οὐκ ὃ καλοῦμεν μανθάνειν, οἰκείαν αὖ ἐπιστήμην ἀναλαμβάνειν ἔστιν; τοῦτο δέ που ἀνάμνησιν καλεῖσθαι λέγοντες, ὀρθῶς αὖ, λέγοιμεν; Παντάπασι. ὅταν γὰρ δή τις ἰδὼν ἢ ἀκούσας τι, ἢ ἅπτόμενος, ἢ τινα ἄλλην αἴσθησιν λαβόντα, ἔστιν τι ἐκ τούτου ἐννοῆσαι ὃ ἐπελέλητο, ᾧ ἔστιν ἐπιστήμη ἐγγενομένη ἀνόμοιον ὄν, ἢ ὅμοιον· ὥστε ὅπερ λέγω δυοῖν θάτερον, ἤτοι ἐπιστάμενοί γε αὐτὰ γιγνόμεθα τῇ ἐπιστάμεθα δεῖ εἶδος πάντες, ἢ ὕστερον οὓς φαμὲν μανθάνειν, οὐδέν· ἀλλ' ἢ ἀνάμνησις καλεῖσθαι οὕτως ἔχει ὦ Σώκρατες. Πάνυ μὲν οὖν ἀρτίως ὦ σιμμία· ἐπίστασθαι οὖν ἡμᾶς γεγονέναι, ἢ ἀναμνήσκεσθαι ὕστερον ὧν πρότερον ἐπιστήμην ἐλάφθημεν ἡμεν· οὐκ ἔχω ὦ Σώκρατες εἰ τῷ παρόντι ἐλίσθαι. Τί δ' ἔχεις ἐλίσθαι, καὶ πῇ σοι δοκεῖ τοῦδε αὖ περὶ ἐπιστάμενος ἢ ὧν ἐπίστασθαι ἔχοι αὖ, δοῦναι λόγον, ἢ οὔ. Πολλὴ ἀνάγκη ἔφη ὦ Σώκρατες. καὶ δοῦναί σοι πάντες ἔχειν δίδοναι λόγον τούτων ὧν νῦν δὴ ἐλέγομεν;

Βουλόμην μὲν τ' ἄν, ἔφη ὁ σιμμίας, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον φοβοῦμαι μὴ αὖθις οὐ κατ' ἀνθρώπων οὐδεὶς ἀξίως εἴς τι τοῦτο ποιῆσαι. Οὐκ ἄρα δοκοῦσί σοι ἱκανῶς πεπεῖσθαί γε ἔφη ὦ σιμμία πάντες αὐτά; Οὐδαμῶς. ἀλλὰ μνήσκονται ἄρα ποτὲ ἃ ἐμάθομεν; Λάχοις· πάνυ λαβοῦσαι αἱ ψυχαὶ ἡμῶν πάνυ ἐπιφανῶς· ὁ γοῦν ἐμὸς ἀφ' οὗ γε ἀνθρωποι γεγόναμεν. Οὐ δῆτα. Πρότερον ἄρα; Ναί.

Ἦ σαν ἄρα ὦ σιμμία αἱ ψυχαὶ καὶ πρότερον, πρὶν εἶναι σὺν ἀνθρώπου εἴδει χωρὶς σωμάτων, καὶ φρόνησιν εἶχον. Εἰ μὴ ἄρα γιγνόμενοι λαμβάνομεν ὦ σώκρατες ταῦτας τὰς ἐπιστήμας· οὗτος γοῦν λείπεται ἔτι ὁ χρόνος. Εἶεν ὦ ἑταῖρε ἀπόλλυμεν δὲ αὐτὰς ὁπόταν ἄνθρωποι γιγνόμενοι ἀπολλύωσιν; Πάνυ μὲν οὖν. Εἰ δὲ ἔστιν ἃ ἀπολλύμεθα ἐκ τούτου ὡμολογήσαμεν, ἢ οὐ τοῦτο ἀπόλλυμεν ᾧ πρὸ τοῦ καὶ λαμβάνομεν. Ἔχεις ἄλλον τινὰ εἰπεῖν χρόνον; Οὐδαμῶς ὦ σώκρατες, ἀλλ' ἔλαθον ἑαυτὸν οὐδὲν εἰπών. Ἆρ' οὖν οὕτως ἔχει ἔφη ἡμῖν ὦ σιμμία, εἰ μὲν ἔστιν ἃ θερμόν ἐστιν ἀεὶ καλόν τε καὶ ἀγαθόν, καὶ πᾶσα ἡ τοιαύτη οὐσία, καὶ δι' αὐτὸν τὸν ἐκ τῶν αἰσθήσεων πάντα ἀνάγκη ἀφίεσθαι· ὑπάρχουσαν πρότερον ἀδιανόητον ἡμῖν τότε οὖσαν, καὶ ταῦτα ἱκανὴν ἀποδείξομεν, ἀνάγκαιον οὕτως ὃς πρὸ καὶ ταῦτά ἐστιν, οὕτω καὶ τὴν ἡμετέραν ψυχὴν εἶναι, καὶ πρὶν γενέσθαι ἡμᾶς· εἰ δὲ μή ἐστι ταῦτα, ἄλλως ἂν, ὁ λόγος οὗτος ἐρριμένος ἦν. Ἆρ' οὕτως ἔχει, καὶ ἴση ἀνάγκη ταῦτά τε εἶναι καὶ τὰς ἡμετέρας ψυχὰς πρὶν καὶ ἡμᾶς γενέσθαι, καὶ εἰ μὴ ταῦτα, οὐδὲ τάδε; Πρὸς φοῦς ὦ σώκρατες ἔφη ὁ σιμμίας δοκεῖ μοι ἡ αὐτὴ ἀνάγκη εἶναι, καὶ εἰς καλόν γε καταφέρει ὁ λόγος. εἰς γὰρ ὁμοίως ἐστὶν τήν τε ψυχὴν ἡμῶν πρὶν γενέσθαι ἡμᾶς καὶ πρὶν οὐσίαν ἣν σὺ καὶ λέγεις. οὐ γάρ ἔχω ἔγωγε ἀδύνατόν μοι φάρμακόν ἐστιν ὡς οἷόν τε μάλιστα καλόν τε καὶ ἀγαθόν, καὶ ταῦτα πάντα ἃ σὺ καὶ δὴ ἔλεγες, καὶ ἐμοί γε ἱκανῶς ἀποδέδεικται. τί δὲ δὴ κέβης τι ἔφη ὁ σωκράτης· δεῖ γὰρ καὶ κέβητα πείθειν. Ἱκανῶς ἔφη ὁ σιμμίας ὡς ἔτωγε οἶμαι, καίτοι καρτερώτατος ἀνθρώπων ἐστὶ πρὸς τὸ ἀπιστεῖν τοῖς λόγοις. ἀλλ' οἶμαι οὐκ ἀδίκως τοῦτο πεπείσθαι αὐτὸν ὅτι πρὶν γενέσθαι ἡμᾶς, ἦν ἡμῶν ἡ ψυχή· εἰ μέντοι καὶ ἐπιδεῖξαι ἀποθανόντος ἔτι ἔσται, ἀλλ' αὖ μοι δοκεῖ καὶ ὧδε σώκρατες ἔφη ἀποδεδεῖχθαι, ἀλλ' ἔτι οἰόμενον ὁ ναῦς δὴ κέβης ἔλεγε· τὸ τοιοῦτον, ὅπως μὴ ἅμα ἀποθνήσκοντος τοῦ ἀνθρώπου διασκεδάννυται ἡ ψυχὴ, καὶ αὐτὴ τοῦτ' ἔστιν ἤδη τέλος ἤδη τί γὰρ κωλύει γίγνεσθαι μὲν αὐτὴν καὶ ξυνίστασθαι ἄλλοθέν ποθεν, καὶ εἶναι πρὶν καὶ εἰς ἀνθρώπειον σῶμα ἀφικέσθαι· ἐπειδὰν δὲ ἀφίκηται καὶ ἀπαλλάττηται τούτου, τότε καὶ αὐτὴν τελευτᾶν καὶ διαφθείρεσθαι. Εὖ λέγεις ἔφη ὦ σιμμία ὁ κέβης· φαίνεται γὰρ ὥσπερ ἡμισυ ἀποδεδεῖχθαι οὗ δεῖ· ὅτι πρὶν γενέσθαι ἡμᾶς, ἦν ἡμῶν ἡ ψυχή. δεῖν δὲ προσαποδεῖξαι ἔτι· εἰ καὶ ἐπειδὰν ἀποθάνωμεν, οὐδὲν ἧσσον ἔσται ἢ πρὶν γενέσθαι· εἰ μέλλει τέλος ἡ ἀπόδειξις ἕξειν. Ἀποδέδεικται μὲν ἔφη ὦ σιμμία τό γε καὶ κέβης ὁ σωκράτης, καὶ ναὶ εἰ θέλετε συνθεῖναι τοῦτό τε τὸν λόγον εἰς ταὐτὸν τῷ ὃν πρὸ τούτου ὡμολογήσαμεν τὸ γίγνεσθαι πᾶν τὸ ζῶν ἐκ τοῦ τεθνεῶτος. εἰ γὰρ ἔστιν ἡ ψυχὴ καὶ πρότερον, ἀνάγκη δ' αὐτὴν εἰς τὸ ζῆν ἰοῦσαν τε καὶ γιγνομένην, μηδαμόθεν ἄλλοθεν, ἢ ἐκ θανάτου τε καὶ ἐκ τοῦ τεθνάναι γίγνεσθαι, πῶς οὐκ ἀνάγκη αὐτὴν καὶ ἐπειδὰν ἀποθάνῃ εἶναι· ἐπειδὴ δεῖ αὖθις αὐτὴν γίγνεσθαι· ἀποδέδεικται μὲν οὖν ὅπερ λέγεται καὶ κεῖνο μοι δοκεῖς σύ τε καὶ σιμμίας ἡδέως αὖ, καὶ ἔτι σαφέστερον διαπραγματεύσασθαι τὸν λόγον εἴ τι μᾶλλον· καὶ δοκέω ἐγὼ τῶν παίδων, μὴ ὡς ἀληθῶς ὁ ἄνεμος αὐτὴν ἐκβαίνουσαν ἐκ τοῦ σώματος διαφυσᾷ καὶ διασκεδάννυσιν· ἄλλως τε καὶ ὅταν τύχῃ τις μὴ οὐ νηνεμίᾳ, ἀλλ' ὠμεγάλῳ πνεύματι ἀποθνήσκων. καὶ ὁ κέβης ἐπιγελάσας ὡς δεδιότων ἔφη ὦ σώκρατες πειρῶ ἡμᾶς πείθειν. μᾶλλον δὲ μὴ ὡς ἡμῶν δεδιότων, ἀλλ' ἴσως ἔστι τίς καὶ ἐν ἡμῖν παῖς ὃς τις τὰ τοιαῦτα φοβεῖται. τοῦτον οὖν πειρώμεθα πείθειν μὴ δεδιέναι τὸν θάνατον ὡς πρὸ τὰ μορμολύκια. Ἀλλὰ χρὴ ἔφη ὁ σωκράτης ἐπᾴδειν αὐτῷ ἐπῳδὰς ἡμέρας, ἕως ἂν ἐξιάσητε. πόθεν οὖν ἔφη ὦ σώκρατες τῶν τοιούτων ἀγαθὸν ἐπῳδὸν ληψόμεθα, ἐπειδὴ σὺ ἔφη ἡμᾶς ἀπολείπεις. Γοῦν μὲν

μὲν

μὴν ἐλλὰς ἔφη ὦ κέβης· οὐ ῥᾴδιοί που ἀγαθοὶ ἄνδρες πολλὰ δὴ καὶ τὰ τῶν βαρβάρων γένη. οὓς πάντας χρὴ διερευνᾶσθαι, ζητοῦντας τοιοῦτον ἐπωδόν. μήτε χρημάτων φειδομένους, μήτε πόνων· ὡς οὐκ ἔστιν ὅς, τι αὖ δικαιότερον αἰσχίσκητε χρήματα· ζητεῖν δὲ χρὴ καὶ αὐτοὺς μετ' ἀλλήλων. ἴσως γὰρ αὖ, οὐδὲ ῥᾳδίως εὕροιτε μᾶλλον ὑμῶν δυνατωτέρους ἔτι ποιεῖν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν δὴ ὑπάρξει ἔφη ὁ κέβης· ἔστιν δὲ ἃ πλέω μοι, εἰ πανύ θαμὰ ἔστι ἡδομένῳ ἔστιν. ἀλλὰ μὴν ἡδομένῳ γε. πῶς γὰρ οὔ μέλλει. καλῶς ἔφη λέγεις. οὐκοῦν τοιόνδε τι δεῖ ὅς ὁ σωκράτης δεῖν ὑμᾶς αὐτὸν ἐπιθέσθαι ἑαυτῷ. ᾧ πῶμα πινὶ ἆρα προσήκει ἔστιν ᾧ πάθος παρεῖναι ᾧ διακεκαθάνθαι· ἢ ὑπὲρ ἓν πολὺ πυρὸς δεδιέναι μὴ πάθῃ αὐτὸ· ἢ ᾧ ποίῳ τινί· ἢ μεῖζε ἔστιν αὖ ἐπισκέψασθαι, πότερον ψυχῆ ἔστι· ἢ ἐκ τούτου θαῤῥεῖν ἃ δεδιέναι ἔστιν τῇ ἡμετέρᾳ ψυχῇ· ἀληθῆ ἔφη λέγεις. ἐρ' ἔστιν ᾧ μὴ σωτέον δὴ τῷ καὶ σωθήσῳ ἔστι φύσει προσήκει ἔστιν πάσχειν. διαφερέσθαι ταύτῃ ἓν ἔστιν σωτέον. εἰ δή τι τυγχάνει ὂν ἀξιωθέντον, τούτῳ μόνῳ προσήκει μὴ πάσχειν τὰ αὐτὰ ἕπερπερ ἄλλῳ. δοκεῖ μοι ἔφη οὕτως ἔχειν ὁ κέβης· ἐκεῖνα ἄρ' ἀεὶ καὶ τὰ ταυτὰ τοιαῦτα ἢ ὡσαύτως ἔχει, ταῦτα μάλιστα εἰκὸς ἦ τὰ ἀξυνθετα· τὰ δ' ἄλλοτ' ἄλλως ἢ μηδέποτε καὶ τὰ ταυτὰ, ταῦτα δὲ ἦ τὰ ξυνθετα· ἔμοιγε δοκεῖ οὕτως. ἴωμεν δὴ ἔφη ἐπὶ ταῦτα ἐφ' ἅπερ οἱ ἔμπροσθεν λόγῳ. αὐτὸ ὃ ἐστὶν ἕκαστον λόγον δίδομεν ἦ ἢ, μὴ ἐρωτῶντες ἢ ἀρκεῖ νόμοι, πότερον ὡσαύτως ἀεὶ ἔχει καὶ τὰ ταυτὰ, ἢ ἄλλοτ' ἄλλως· αὐτὸ τὸ ἴσον· αὐτὸ τὸ καλόν· αὐτὸ ὄντως ἕκαστον· ὂ δεῖ τὸ ὂν· μή ποτε μεταβολὴν ἢ ἐντυποῦσθαι δεῖ χεῖ; ἢ ἀεὶ αὐτῶν ἕκαστον, ὂ δεῖ μονοειδὲς ὄν, αὐτὸ καθ' αὑτὸ ὡσαύτως καὶ τὰ ταυτὰ ἔχει, μηδαμῇ δεῖ ποτε δεῖ μὴ δαμῶς ἀλλοίωσιν δεῖ μίαν οὐδεχεῖ. ὡσαύτως ἔφη αἰκεῖν ὁ κέβης νὴ καὶ τὰ ταυτὰ τὰ αὐτὰ ἔχειν ὥσπερ ἐστί. τί δὲ τὰ πολλὰ καλὰ οἷον αὖ, ἢ ἵππον, ἢ ἱμάτιον, ἢ ἄλλον ὧν τινωνοῦν τοιοῦτ' ἔστιν ἢ καλῶν, ἢ πάντων τῶν ἐκείνοις ὁμωνύμων. ἆρα καὶ τὰ τὰ αὐτὰ ἔχει, ἢ παντῷ τῷ ἐναντίον ἐκείνοις, οὔτε αὐτὰ αὐτοῖς, οὔτε ἀλλήλοις οὐδέποτε ὡς ἔπος εἰπεῖν οὐδαμῶς καὶ τὰ ταυτά ἔστιν. οὕτως αὖ ἔφη ταῦτα ὁ κέβης δεῖ ποτε ὡσαύτως ἔχει. οὐκοῦν τοῦτ' μὲν, καὶ ἅψαι οἷς παῦ, ἴδιος· καὶ, τοῖς ἄλλοις αἰσθήσεσιν αἴσθοιο. τῶν δὲ καὶ τὰ ταυτὰ ἐχόντων, οὐκ ἔστιν ὅτῳ ποτ' αὖ ἄλλῳ ἐπιλάβοιο, ἢ ᾧ τ' διανοίας λογισμῷ, ἀλλ' ἔστιν ἀεισθῆ τὰ τοιαῦτα καὶ οὐκ ὀρᾶται. παντάπασιν ἔφη ἀληθῆ λέγεις. θῶμεν οὖν δοῦλει ἔφη δύο εἴδη τῶν ὄντων, ᾧ μὲν, ὁρατὸν, ᾧ δὲ, ἀειδές. θῶμεν ἔφη. καὶ ᾧ μὲν ἀειδὲς, ἀεὶ καὶ τὰ τὰ αὐτὰ ἔχον, ᾧ δὲ ἐρατὸν, μηδέποτε καὶ τὰ ταυτά. καὶ ἔστιν ἔφη θῶμεν. φῶμεν δὴ ἓν ὅλον ἄλλο τι ἡμῶν αὐτῶν, ἢ ᾧ μὴ, σῶμά ἔστιν· ᾧ δὲ, ψυχή; οὐδὲν ἄλλο ἔφη. ποτέρῳ οὖν ὁμοιότερον τῷ εἶδει φαμὲν εἶναι καὶ ξυγγενέστερον ᾧ σῶμα. παντὶ ἔφη ἔστιν γε δῆλον, ὅτι τῷ ὁρατῷ. τί δὲ ἡ ψυχή, ὁρατὸν ἢ ἀειδές. οὐκ ὑπ' ἀνθρώπων γε ὦ σώκρατες ἔφη. ἀλλὰ μὴν ἡμεῖς γε τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ μὴ, τῇ τ' αὐγῇ φύσει ἐλέγομεν, ἢ ἄλλῃ πινὶ εἴδει. τῇ τ' αὐγῇ. τί δ' ἂν ἔτι ψυχῆς ἐλέγομεν, ὁρᾶτ' ἢ ἢ ἐκ ὁρατόν. οὐκ ὁρατόν. ἀΐδης ἄρα; ναί. ὁμοιότερον ἄρα ψυχὴ σώματος ἔστι ᾧ ἀΐδῃ, ἔστ δὲ, ᾧ ὁρατῷ. πᾶσα αὐάγκη ὦ σώκρατες. οὐκοῦν ἡμῖν τόδε πάλαι ἐλέγομεν ὅτι ὅ ψυχὴ ὅταν μὲν ᾧ σώματι προσχρῆται εἰς ᾧ σκοπεῖν τι, ἢ δι' ὄψεως ἔστ ὁρᾶν, ἢ δι' ἀκοῆς, ἢ δι' ἄλλης τινὸς αἰσθήσεως, ἔστιν γὰρ ἔστι ᾧ δι' ἔστ σώματος ᾧ δι' αἰσθήσεως σκοπεῖν τι, τότε μὲν ἕλκει ὑπὸ ἔστ σώματος εἰς τὰ ἀεὶ ᾧ τε καὶ τὰ ταυτὰ ἔχοντα· καὶ αὐτὴ πλανᾶσθαι καὶ ταράττεσθαι· καὶ ἰλιγγιᾷ ὥσπερ μεθύουσα ἅτε τοιούτων ἐφαπτομένη. πάνυ γε. ὅταν δέ γε αὐτὴ καθ' αὑτὴν σκοπῇ, ἐκεῖσε οἴχεται εἰς ᾧ καθαρὸν τε καὶ ἀεὶ ὂν καὶ ἀθάνατον καὶ ὡσαύτως ἔχον· καὶ ὡς συγγενὴς ἅσα αὐτῇ, ἀεὶ μετ' ἐκείνου τε γίγνεται, ὅταν πέρ αὐτὴ καθ' αὑτὴν γένηται καὶ δύῃ αὐτῇ καὶ πέπαυται πλάνης τε τοῦ περὶ ἐκεῖνα ἀεὶ κατὰ ταυτὰ ὡσαύτως ἔχει, ἅτε τοιούτων ἐφαπτομένη. καὶ ἔστιν αὐτῆς ᾧ πάθημα, φρόνησις κέκληται. παντάπασιν ἔφη καλῶς καὶ ἀληθῆ λέγεις ὦ σώκρατες. ποτέρῳ οὖν αὖ σοι δοκεῖ τῷ εἴδει καὶ ἐκ τῶν πρόσθεν καὶ ἐκ τῶν νῦν λεγομένων ψυχὴ, ὁμοιότερον εἶναι καὶ ξυγγενέστερον. πᾶς αὖ ἔμοιγε δοκεῖ δῆλος

συγχωρῆσαι ὦ σώκρατες ἐκ ταύτης τῆς μεθόδου, καὶ ὁ δυσμαθέστατος, ὅτι ὅλῳ καὶ παντὶ ὁμοιότερόν ἐστι ψυχὴ, τῷ δὲ ὡσαύτως ἔχοντι μᾶλλον, ἢ τῷ μή. [τί δὲ ὁ σῶμα. Τῷ ἑτέρῳ. ὅρα δὴ καὶ τῇδε. ὅτι πειστέον οὐ τῷ αὐτῷ ὄσι ψυχὴ καὶ σῶμα. τῷ μὲν, δουλεύειν καὶ ἄρχεσθαι ἡ φύσις προστάττει. τῇ δὲ, ἄρχειν καὶ διαταύζειν. καὶ κατὰ ταῦτα αὖ πότερόν σοι δοκεῖ ὅμοιον τῷ θείῳ εἶναι, καὶ πότερον τῷ θνητῷ. ἢ δοκεῖ σοι ὁ μὲν θεῖον ὂν ἄρχειν τε καὶ ἡγεμονεύειν πεφυκέναι, ὁ δὲ θνητὸν, ἄρχεσθαί τε καὶ δουλεύειν; Ἔμοιγε. Ποτέρῳ οὖν ἡ ψυχὴ ἔοικε. Δηλαδὴ ὦ σώκρατες, ὅτι ἡ μὲν ψυχὴ, τῷ θείῳ. ὁ δὲ σῶμα, τῷ θνητῷ. Σκόπει δὴ ἔφη ὁ κέβης εἰ ἐκ πάντων τῶν εἰρημένων τάδε ἡμῖν ξυμβαίνει. τῷ μὲν θείῳ καὶ ἀθανάτῳ καὶ νοητῷ καὶ μονοειδεῖ, καὶ ἀδιαλύτῳ καὶ ἀεὶ ὡσαύτως καὶ κατὰ ταυτὰ ἔχοντι ἑαυτῷ, ὁμοιότατον εἶναι ψυχήν. τῷ δ' ἀνθρωπίνῳ καὶ θνητῷ καὶ ἀνοήτῳ καὶ πολυειδεῖ καὶ διαλυτῷ, καὶ μηδέποτε κατὰ τὰ αὐτὰ ἔχοντι ἑαυτῷ, ὁμοιότατον αὖ εἶναι σῶμα. ἔχομέν τι παρὰ ταῦτα ἄλλο λέγειν ὦ φίλε κέβης ὡς οὐχ οὕτω ἔχει; Οὐκ ἔχομεν. Τί οὖν τούτων οὕτως ἐχόντων. ἆρ' οὐχὶ σώματι μὲν ταχὺ διαλύεσθαι προσήκει. ψυχῇ δὲ αὖ τοὐναντίον ἀδιαλύτῳ εἶναι ἢ ἐγγύς τι τούτου; Πῶς γὰρ οὔ. Ἐνοεῖς οὖν ἔφη ὅτι ἐπειδὰν ἀποθανὼν ὁ ἄνθρωπος, ὁ μὲν ὁρατὸν αὐτοῦ σῶμα καὶ οὐ ὁρατῷ κείμενον ὃ δὴ νεκρὸν καλοῦμεν ᾧ προσήκει διαλύεσθαι καὶ διαπίπτειν καὶ διαπνεῖσθαι, οὐκ αὐθὺς τούτων οὐδὲν πάσχειν, ἀλλ' ἐπιεικῶς συχνὸν ἐπιμένει χρόνον. ἐὰν μέν τις καὶ χαριέστερος ἔχων τὸ σῶμα τελευτήσῃ. καὶ οὐ τοιαύτῃ ὥρᾳ, καὶ πάνυ μάλα συμπεσὸν γὰρ τὸ σῶμα καὶ ταριχευθὲν, ὡς πρὸς ἐνίους οὐ πάνυ πάντας ταριχευθέντες, ὀλίγου ὅλον μένει ἀμάρανον ὅσον χρόνον. εἰκὸς δὲ μοῖρά τοῦ σώματος καὶ ἐὰν σαπῇ, ὀστᾶ τε καὶ νεῦρα καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, ὅμως ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἀθανατεῖ ἴσιν, ἢ οὔ; Ναί. ἡ δὲ ψυχὴ ἆρα ὁ ἀειδὴς ὁ εἰς τοιοῦτον τόπον ἕτερον οἰχόμενον γενναῖον καὶ καθαρὸν καὶ ἀειδῆ εἰς ᾅδου ὡς ἀληθῶς παρὰ ἀγαθὸν καὶ φρόνιμον θεόν. εἰ, αὖ θεὸς ἐθέλει αὐτίκα καὶ τῇ ἐμῇ ψυχῇ πιόν, αὕτη δὲ δὴ μὴ ἐθελοντὶ καὶ οὕτω πεφυκὸς ἅπαν μακρῷ μένον τοῦ σώματος διὰ πεφύσηται καὶ ἀπόλωλεν ὡς φασὶν οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι; πολλοῦ γε δεῖ ὦ κέβης τε καὶ σιμία. ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ὧδε ἔχει. ἐὰν μὲν καθαρὰ ἀπαλλάττηται μηδὲν τοῦ σώματος συνεφέλκουσα, ἅτε οὐδὲν κοινωνοῦσα αὐτῷ ἐν τῷ βίῳ ἑκοῦσα εἶναι, ἀλλὰ φεύγουσα αὐτό. καὶ συνηθροισμένη αὐτὴ εἰς αὑτὴν ἄτε μελετῶσα ἀεὶ τοῦτο. τοῦτο δὲ, οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἢ ὀρθῶς φιλοσοφοῦσα. καὶ τῷ ὄντι τεθνάναι μελετῶσα ῥᾳδίως. ἢ οὐ τοῦτ' ἄν, εἴη μελέτη θανάτου; Παντάπασι γε.

Οὐκοῦν οὕτω μὲν ἔχουσα, εἰς τὸ ὅμοιον αὐτῇ τὸ θεῖον ἀποδέχεται. τὸ θεῖόν τε καὶ ἀθάνατον καὶ φρόνιμον. οὗ ἀφικομένῃ, ὑπάρχει αὐτῇ εὐδαίμονι εἶναι, πολλῆς καὶ ἀγνοίας καὶ φόβων καὶ ἀγρίων ὀρέξεων καὶ τἄλλων ἀνθρωπείων ἀπηλλαγμένῃ. ὡς πρὸς δὲ λέγεται καὶ τοὺς μεμυημένους, ὡς ἀληθῶς τὸν λοιπὸν χρόνον μετὰ θεῶν διάγουσι. οὕτω φῶμεν ὦ κέβης, ἢ ἄλλως. Οὕτω νὴ Δί' ἔφη ὁ κέβης. Ἐὰν δ' γε ὡμολογημένον καὶ ἀκάθαρτος, τῷ σώματι ἀπαλλάττηται. ἅτε τῷ σώματι ἀεὶ ξυοῦσα καὶ θεραπεύουσα καὶ θέλγουσα, ὑπ' αὐτοῦ, ὑπό τε τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ ἡδονῶν, ὥστε μηδὲν ἄλλο δοκεῖν εἶναι ἀληθὲς, ἀλλ' ἢ σωματοειδὲς, οὗ τις αὖ ἅψαιτο καὶ ἴδοι, καὶ πίοι καὶ φάγοι, καὶ πρὸς τἀφροδίσια χρῷτο, ὁ δὲ τοῖς ὄμμασι σκοτώδης καὶ ἀειδὴς, νοητὸν δὲ καὶ φιλοσοφίᾳ αἱρετὸν, φεύγειν δὲ καὶ δεδιέναι μισεῖν τε καὶ φεύγειν, οὕτω δὴ ἔχουσαν, οἴει ψυχὴν αὐτὴν καθ' αὑτὴν εἰλικρινῆ ἀπαλλάξεσθαι; Οὐδ' ὁπωστιοῦν ἔφη. Ἀλλὰ δεδιέναι γε δίμαι αὐτὸ τὸ σωματοειδὲς ὃ αὐτὴν ἡ ὁμιλία τε καὶ ξυουσία τοῦ σώματος σφόδρα ἀεὶ ξυεῖναι καὶ σφόδρα πολλῷ μελέτην αὐτοῦ ποιοῦσα ξύμφυτον.

Πάνυ γε. Ἐμβριθὲς δέ γε ὦ φίλε κέβης εἶναι καὶ βαρὺ καὶ γεῶδες καὶ ὁρατόν. ὃ δὴ καὶ ἔχουσα ἡ τοιαύτη ψυχὴ, βαρύνεταί τε καὶ ἕλκεται

πάλιν εἰς τὸν ὁρατὸν τόπον. Φόβῳ τῷ ἀϊδοῦς τε καὶ ᾅδου. ὡς πρὸ λέγεται, τοῦτο τὰ μύθια τά τε καὶ ὧδε πάσονσι καὶ ἀνδυμίαν. τοῦτο ἄρ' οὐ καὶ ὧφ ἅπα ψυχῶν σκιοειδῆ φαντάσματα, οἷα παρέχονται αἱ τοιαῦται ψυχαὶ εἴδωλα, αἱ μὴ καθαρῶς ἀπολυθεῖσαι, ἀλλὰ τοῦ ὁρατοῦ μετέχουσαι. διὸ καὶ ὁρῶνται. Εἰκός γε, ὦ Σώκρατες. Εἰκὸς μέντοι, ὦ Κέβης. καὶ οὔτε γε τὰ τῶν ἀγαθῶν ταύτας εἶναι ἀλλὰ τὰς τῶν φαύλων αὖ τοῦτο τὰ τοιαῦτα αἰωρεῖσθαι πλανᾶσθαι. δίκην τίνουσι τῆς προτέρας τροφῆς, κακῆς οὔσης. καὶ μέχρι γε τούτου πλανῶνται, ἕως ἄν, τῇ τοῦ ξυνεπακολουθοῦντος τῷ σωματοειδοῦς ἐπιθυμίᾳ, πάλιν αὖθις εἰς σῶμα ἐνδιδῶσι δι' ὅτου πρὸ εἰκὸς ἐν τοιούτοις ἤθεσιν ὁποῖα ἄττ' αὖ, καὶ μεμελετηκόσι τύχωσιν ἐν τῷ βίῳ. Τὰ ποῖα δὴ τοῦτα λέγεις, ὦ Σώκρατες. Οἷον γοῦν μὲ γαστριμαργίας τε καὶ ὕβρεις καὶ φιλοτιμίας μεμελετηκότας, καὶ μὴ διαλαθεμένους, εἰς τὰ τῶν ὄνων γένη καὶ τῶν τοιούτων θηρίων εἰκὸς ἐνδύεσθαι, ἢ οὐκ εἶει; Καὶ μάλ' οἶμαι εἰκὸς λέγεις. Τοὺς δέ γε ἀδικίας τε καὶ τυραννίδας καὶ ἁρπαγὰς προτετιμηκότας, εἰς τὰ τῶν λύκων τε καὶ ἱεράκων καὶ ἰκτίνων γίνη, ἢ ποῖ ἄν ἄλλοσε φαμὲν τὰς τοιαύτας ἰέναι. Ἀμέλει ἔφη ὁ Κέβης εἰς τὰ τοιαῦτα. Οὐκοῦν δῆλόν γε δὴ καὶ ταῦτα ἤδη, ἐφ' οἷς ἴασι καὶ τὰς αὐτῶν ὁμοιότητας τῆς μελέτης. Δῆλον δὴ ἔφη· πῶς δ' οὔ. Οὐκοῦν δίκαιον εἶναι τοιαῦτα καὶ τούτων εἶναι, καὶ εἰς βέλτιστον τόπον ἰόντες οἱ μὲν δημοτικὸν τε καὶ πολιτικὸν ἀρετὴν ἐπιτετηδευκότες, ἣν δὴ καλοῦσι σωφροσύνην τε καὶ δικαιοσύνην, ἐξ ἔθους τε καὶ μελέτης γεγονυῖαν, ἄνευ φιλοσοφίας τε καὶ νῶ. Πῶς δὴ καὶ τοῦτο δίκαιον εἶναι. Ὅτι τούτους εἰκὸς ἥδιον εἰς τοιοῦτον πάλιν ἀφικνεῖσθαι πολιτικὸν καὶ ἥμερον γένος ἢ που μελιττῶν, ἢ σφηκῶν, ἢ μυρμήκων, ἢ καὶ εἰς τοῦτον γε πάλιν ἐν ἀνθρώπινον γένος, καὶ γίγνεσθαι ἐξ αὐτῶν σώφρονα καὶ τεῖκος. Εἰκός. Εἰς δὲ γε θεῶν γένος μὴ φιλοσοφήσαντι καὶ παντελῶς καθαρῷ ἀπιέναι, οὐ θέμις ἀφικνεῖσθαι ἄλλῳ, ἢ τῷ φιλομαθεῖ. ἆλλὰ τούτων οὕνεκα, ὦ ἑταῖρε σιμμία τε καὶ κέβης οἱ ὀρθῶς φιλόσοφοι, ἀπέχονται τῶν κατὰ τὸ σῶμα ἐπιθυμιῶν ἁπάντων, καὶ καρτεροῦσι. μὴ διὰ παρὰ δόξαν αὐτοῖς αὖ τοῦς. οὔτε οἰκοφθορίας τε μὴ πενίας φοβούμενοι ὡς ὁ πολλοὶ καὶ φιλοχρήματοι· οὐδὲ αὖ ἀτιμίας τε καὶ ἀδοξίας μοχθηρίας δεδιότες ὡς ὁ φίλαρχοί τε καὶ φιλότιμοι, ἔπειτα ἀπέχονται αὐτῶν. Οὐ γὰρ ἄν, πρέποι ἔφη ὦ Σώκρατες ὁ Κέβης. Οὐ μὰ Δί' ἔφη. Διαφέρονται γὰρ τούτοις μὲν ἅπασιν ἔφη ὦ Κέβης ἐκεῖνοι οἷς τι μέλει τῆς αὐτοῦ ψυχῆς ἀλλὰ μὴ σώματι πολλὰ χαίρειν ἐπόντες ὁ κατὰ ταῦτα πορεύονται αὐτοῖς ὡς ἐκ εἰδόσιν ὅπη ὄρχου. αὐτοὶ δ' ἡγούμενοι οὐ δεῖν αὐτὰ τῇ φιλοσοφίᾳ πράττειν, μὴ τῇ ἐκείνης λύσει τε μὴ καθαρμῷ, ταύτῃ δ' ἴσως ἐκείνῃ πόμοσι δ' ἐκείνῃ ὑφ' ἧς ἴασι. Πῶς ὦ Σώκρατες. Ἐγὼ ὄρᾷ ἔφη· γνώσεσθαι γοῦν δεῖ οἱ φιλομαθεῖς, ὅτι παραλαβοῦσα αὐτῶν πιὼ ψυχὴν ἡ φιλοσοφία ἀπεχθῶς δεδεδεμένην ὑπὸ τῷ σώματι, καὶ προσκεκολλημένον, ἀναγκαζομένην δι' ὧς πρὸ δ' ἐργμοῦ σκοπεῖσθαι τὰ ὄντα, ἀλλὰ μὴ αὐτὴν δι' αὐτῆς· καὶ ὑπὸ πάσης ἀμαθίας καλινδουμένου, καὶ τοῦ ἐργμοῦ πιὼ δεινότητα καταδοῦσα ὅτι δι' ἐπιθυμίας ἐστίν, ὡς ἄν μάλιστα αὐτὸς ὁ δεδεμένος ξυλλήπτωρ εἴη τῷ δεδέσθαι, ὅπερ οὖν λέγω, γνώσεσθαι οἱ φιλομαθεῖς ὅτι οὕτω παραλαβοῦσα ἡ φιλοσοφία ἔχουσαν αὐτῶν πιὼ ψυχὴν, ὑρέμα παραμυθεῖται καὶ λύειν ἐπιχειρεῖ. σκοπεῖσθαι μὲν ὅτι πάσης μὲν μισητὴ δεῖ τῶν ὁμμάτων σκέψις. ἀπάσης δὲ, ἢ δεῖ τῶν ὤτων καὶ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων. πείθουσα δὲ ἐκ τούτων μὲν ἀναχωρεῖν ὅσον μὴ ἀνάγκη αὐτοῖς χρῆσθαι. αὐτὴν δὲ εἰς αὐτὴν ξυλλέγεσθαι καὶ ἀθροίζεσθαι παρακελευομένη πιστεύειν δὲ μηδενὶ ἄλλῳ, ἀλλ' ἢ αὐτὴν αὐτῇ, ὅ τι ἄν νοήσῃ αὐτὴ καθ' αὑτὴν αὐτὸ καθ' αὑτὸ τῶν ὄντων. ὅτι δ' ἄν δι' ἄλλων σκοπῇ ἀλλοίως ὂν ἄλλο μηδὲν ἡγεῖσθαι ἀληθές. εἶναι δὲ τὸ μὲν τοιοῦτον, αἰσθητὸν τε καὶ ὁρατόν. ὃ δὲ, αὐτῇ ὁρᾷ, νοητόν τε καὶ ἀειδές· ταύτην οὖν τὴν λύσιν ἡ ἐμὴ λέγει οὐκ ἀντιτείνεσθαι ἡ τὸν ὡς ἀληθῶς φιλοσόφου ψυχὴν, οὕτως ἀπέχεσθαι τῶν ἡδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ λυπῶν καὶ φόβων καθ' ὅσον δύνανται. λογιζομένην ὅτι ἐπειδάν τις

σφόδρα ἀθῆ, ἢ φοβηθῆ, ἢ λυπηθῆ, ἢ ἐπιθυμήσῃ, οὐδὲν ἂν οἴεσθαι ἄν ποτε αὐτῷ ὅσων αὖ τις αἰσθάνοιτο, οἷον ἢ νοσήσας, ἢ τι ἀναλώσας διὰ τὰς ἐπιθυμίας· ἀλλ' ὁπόταν μέγιστόν τε κακῶν καὶ ἔσχατον δόξῃ, δεῖν πάσχειν καὶ οὐ λογίζεται αὐτό· τί δεῖν ὦ σώκρατες ἔφη ὁ κέβης· ὅτι ἡ ψυχὴ πανταχῇ αὐτοῦ, ἀναγκάζει ἅμα τε ἡδέσθαι ἢ λυπηθῆναι σφόδρα ἐπί τῳ καὶ ἡγεῖσθαι ἢ ὃ αὖ, μάλιστα δεῖν πάσχειν, δεῖν εὐαρχίστατόν τε καὶ ἀληθέστατον ᾖ ἐκ ὅτου ἔχον· ταῦτα ἡ μάλιστα ὁρατὸν ἢ ὅ. Γαύγε. Οὐκοῦν αὖ τοῦ τῷ ὁρατῷ μάλιστα καταλεῖται ἡ ψυχὴ ὑπὸ σώματος· Γῶς δή· ὅτι ἑκάστη ἡδονὴ καὶ λύπη ὡς πρὸς ἧλον ἧλον τοῦτο, προσαναλοῖ αὐτὴν πρὸς τὸ σῶμα, καὶ προσπερονᾷ· καὶ ποιεῖ σωματοειδῆ, δοξάζουσαν ταῦτα ἀληθῆ εἶναι, ἅπερ αἱ ἂν καὶ τὸ σῶμα φῇ· ἐκ γὰρ τοῦ ὁμοδοξεῖν τῷ σώματι καὶ διὰ ταὐτὰ χαίρειν, ἀναγκάζεται δῆμαι ὁμότροπός τε καὶ ὁμότροφος γίγνεσθαι, καὶ οἷα μηδέποτε εἰς ᾅδου καθαρὰς ἀφικέσθαι· ἀλλ' ἀεὶ ἀπάλλεται τοῦ σώματος ἐφυσιωμένη, ὥστε ταχὺ πάλιν πίπτειν εἰς ἄλλο σῶμα· καὶ ὥς περ σπειρομένη φύεσθαι· καὶ ἐκ τούτων ἄμοιρος εἶναι τῆς τοῦ θείου τε καὶ καθαροῦ καὶ μονοειδοῦς συνουσίας· Ἀληθέστατα ἔφη λέγεις ὁ κέβης ὦ σώκρατες· Τούτων τοίνυν οὕνεκα ὦ κέβης οἱ δικαίως φιλομαθεῖς κόσμιοί εἰσι καὶ ἀνδρεῖοι· οὐχ ὧν οἱ πολλοί οἵνεκά φασιν ἢ σύ οἶει. Οὐ δῆτα ἔπαινε. Οὐ γὰρ ἀλλ' οὕτω λογίσεται τ' ἀν ψυχὴ ἀνδρὸς φιλοσόφου· καὶ οὐκ ἂν οἰήσεται δεῖν μὲν φιλοσοφίαν χρῆναι ἑαυτὴν λύειν· λυούσης δὲ ἐκείνης, αὐτὴν παραδιδόναι ταῖς ἡδοναῖς καὶ λύπαις ἑαυτήν, πάλιν αὖ ἐγκαταδεῖν ἡ ἀΐδιον τὸν πρᾶγμ· πηνελόπης τινὰ ἐξεργάζεσθαι ἐσθῆτα μεταχειριζομένην· ἀλλὰ γαλήνην τούτων παρασκευάζουσαν, ἑπομένη τῷ λογισμῷ, καὶ ἀεὶ ἐν τούτῳ οὖσα, τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ θεῖον καὶ τὸ ἀδόξαστον θεωμένη, καὶ ὑπ' ἐκείνου τρεφομένη, ζῆν τε οἴεσθαι δεῖν οὕτως, ἕως ἂν ζῇ· καὶ ἐπειδὰν τελευτήσῃ, εἰς τὸ συγγενὲς καὶ εἰς τὸ τοιοῦτον ἀφιγμένη, ἀπηλλάχθαι τῶν ἀνθρωπίνων κακῶν· ἐκ δὴ τῆς διαίτης τροφῆς, οὐδὲν δεινὸν μὴ φοβηθῆ· ταῦτα δ' ἐπιτηδεύουσα ὦ σιμμία τε καὶ κέβης ὅπως μὴ διασπασθεῖσα ἐν τῇ ἀπαλλαγῇ τοῦ σώματος, πολὺ πινῶν ἀνέμων διαφυσηθεῖσα καὶ διαπαμπήνη οἴχηται· καὶ οὐδὲν ἔτι ἔστιν ἅ ἔστι μὴ ἢ. Σιγὴ οὖν ἐγένετο ταῦτα ἀπόντος τοῦ σωκράτους ἔδοξε τε λοιπὸν χρόνον· καὶ αὐτός τε πρὸς τῷ ἐρημένῳ λόγῳ ἦν ὁ σωκράτης. ὡς ἐδόκει ἐφαίνετο, καὶ ἡμῶν οἱ πολῖται· κέβης δὲ καὶ σιμμίας σμικρὸν πρὸς ἀλλήλω διελέχθην· καὶ ὁ σωκράτης ἰδὼν αὐτὼ ἤρετο. τί ἔφη ὑμῖν τὰ λεχθέντα· μῶν μὴ δοκεῖ αὐθις λέγεται; πολλὰς γ' δὴ ἔτι ἔχει ὑποψίας καὶ ἀντιλαβάς, εἴγε δή τις αὐτὰ μέλλοι ἱκανῶς διεξιέναι. εἰ μὲν οὖν τι ἄλλο σκοπεῖσθον, οὐδὲν λέγω· εἰ δὲ τοῦτων ἀπορεῖτον, μηδὲν ἀποκνήσητε καὶ αὐτὼ εἰ πέρ καὶ διελεύθει, ὅπῃ ὑμῖν φαίνεται βέλτιον λεχθῆναι. καὶ αὖ καὶ ἐμὲ συμπαραλαβεῖν εἴ τι μᾶλλον οἷόθ' μετ' ἐμοῦ δύνασθον. καὶ ὁ σιμμίας ἔφη. καὶ μὲν ὦ σώκρατες τἀληθῆ σοι ὁρῶ· πάλαι γὰρ ἡμῶν ἐκάτερος ἀπορῶν, ἐτέτρατον προσωθεῖ· καὶ κελεύει ὁρᾶσθαι διὰ τὸ ἐπιθυμεῖν μὲν ἀκοῦσαι, ὀκνεῖν δὲ ὄχλον παρέχειν. μή σοι ἀνθρ ἢ διὰ τὴν παροῦσαν ξυμφοράν· καὶ ὃς ἀκούσας, ἐγέλασέ τε ἠρέμα καὶ φησί· βαβαὶ ὦ σιμμία. ἢ που χαλεπῶς αὖ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους πείσομεν, ὡς οὐ ξυμφορὰν ἡγοῦμαι τὴν παροῦσαν τύχην, ὅτι γε μὴ δύναμαι πείθειν· ἀλλὰ φοβεῖσθε μὴ δυσκολώτερόν τι νῦν διάκειμαι, ἢ ὁ τῷ πρόσθεν βίῳ· καὶ ὡς ἔοικε τῶν κύκνων δοκῶ φαυλότερος ὑμῖν εἶναι τὴν μαντικήν. οἱ γὰρ ἐπειδὰν αἴσθωνται ὅτι δεῖ αὐτοῦ ἀποθανεῖν, ᾄσαντες καὶ ὁ τῷ πρόσθεν χρόνῳ, τότε δὴ πλεῖστα καὶ μάλιστα ᾄδουσι γεγηθότες· ὅτι μέλλουσι παρὰ τὸν θεὸν ἀπιέναι ὃ περ εἰσὶ θεράποντες· οἱ δὲ ἄνθρωποι διὰ τὸν αὐτῶν θάνατον ψευδονται· καὶ φασὶν αὐτοὺς θρηνοῦντας τὸν θάνατον, ὑπὸ λύπης ᾄδειν· καὶ οὐ λογίζονται ὅτι οὐδεὶς ὄρνεον ᾄδει ὅταν πεινῇ, ἢ ῥιγοῖ, ἢ τινα ἄλλην λύπην λυπεῖται· οὐδὲ αὐτὴ ἡ τε ἀηδὼν καὶ χελιδὼν καὶ ὁ ἔποψ ὃν δὴ φασι διὰ λύπην θρηνοῦντα ᾄδειν· ἀλλ' ἔτε ταῦτά μοι φαίνεται λυπούμενα ᾄδειν, οὔτε οἱ κύκνοι· ἀλλ' ἅτε ὄντα τοῦ ἀπόλλωνος ὄντες, μαντικοί τ' εἰσι· καὶ προιδόντες τὰ ὠφέλιμα ἄδουσί τε καὶ τέρπονται ἐκείνην τὴν ἡμέραν διαφερόντως, ἢ περ τῷ πρό-

δὲν χρόνῳ. ἐπὶ δὲ καὶ αὐτὸς ἐγοῦμαι ὁμόδουλός γε εἶναι τῶν κύκνων, καὶ ἱερὸς τοῦ αὐτοῦ θεοῦ. καὶ οὐ χεῖρον ἐκείνων πὼ μαντικὴν ἔχειν παρὰ τοῦ δεσπότου· οὐδὲ δυσθυμότερον αὖ τῶν τὸν βίον ἀπαλλάττεσθαι, ἀλλὰ τούτου γε ἕνεκα λέγειν τὰ χρὴ πρώτων ὅ, τι αὖ βουλόμεθα, ἕως ἀθηναίων ἔωσιν ἄσμενοι, σῶμα. καλῶς ἔφη λέγεις ὁ σιμμίας, καὶ ἐγὼ τί σοι ὑμῶν ὁ ἀπορῶ· καὶ αὖ ἐμὲ. ἢ οὐκ ἀποδέχεται τὰ εἰρημένα. ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ ὦ σώκρατες πολλὰ τῶν τοιούτων ἔωσ ἂν πρὸ καὶ σοί. ὁ μὲν σὸς φίλος εἰδέναι οὐ τῷ νῦν βίῳ, ἢ ἀδύνατον εἶναι. ἢ παγχάλεπόν τι ὁ μέλ τοι αὐτὰ λεγόμενα πολλὰ αὐτῶν, μὴ οὐχὶ παντὶ τρόπῳ ἐλέγξειν, καὶ μὴ προαφίσασθαι, πρὶν ἂν πανταχῇ σκοπῶν ἀπείπῃ τις, πάνυ μαλθακοῦ εἶναι ἀνδρός· δεῖν γοῦν πολλὰ αὐτὰ οἵ γέ τι τούτων διαπράξασθαι, ὃ μαθεῖν ὅπη ἔχει. ἢ οὖρεῖ. ἢ εἰ ταῦτα ἀδύνατον, ἢ γοῦν βέλτιστον τῶν ἀνθρωπίνων λόγων λαβόντα, νῇ δύναι ξελεγατότατον, ἐπὶ τούτου ὀχούμενον, ὡς πρὸς ἀλλίσας κινδύνου ὄντα διασωθῆναι φ βίου, ἐμή τις δύναιτ' ἀσφαλέστερον καὶ ἀκινδυνότερον ἐπὶ βεβαιοτέρου ὀχήματος. ἢ λέγου θείου τινὸς διαπορευθῆναι. καὶ δὴ καὶ πὼ ἔτωγε οὐκ ἐπαισχυνθήσομαι ὁμολογεῖσθαι, ἐπιδὴ καὶ σὺ ταῦτα λέγεις. οὐδὲ ἐμαυτῷ μὲ ἀπιστήσομαι οὐ ὑστέρῳ χρόνῳ ὅτι πὼ οὐκ ἔχων ἄμοι δοκεῖ. ἐμοὶ γοῦν ὦ σώκρατες ἐπειδὴ καὶ πρὸς ἐμαυτὸν καὶ πρὸς τοῦδε σκοπῶ τὰ εἰρημένα, οὐ πάνυ φαίνεται ἱκανῶς εἰρῆσθαι. καὶ ὁ σωκράτης ἴσως γοῦν ἔφη ὦ ἑταῖρε ἀλλ' οὐ φαίνεται, ἀλλὰ λέγε ὅπη δὴ οὐχ ἱκανῶς. ταῦτη ἐμοί γε ἥδ' ὅδη καὶ τοῦδε ἁρμονίας αὖ τις καὶ λύρας τις καὶ χορδῶν, φν αὐτὸν εἶναι λόγον εἴ που ἐστὶν ἡ μὲν ἁρμονία, ἄρρατόν τι καὶ ἀσώματον, καὶ παγκαλόν γε. καὶ θεῖόν ἔστιν ἐν τῇ ἁρμοσμένῃ λύρᾳ· αὐτὴ δ' ἡ λύρα καὶ αἱ χορδαί, σῶμά τε καὶ σωματοειδῆ· ἡ σύνθετά τε καὶ γεώδη, καὶ ἔστι τῷ θνητῷ ξυγγενῆ· ἐπειδὰν οὖν ἢ κατάξῃ τις πὼ λύραν, ἢ διατέμῃ καὶ διαρρήξῃ τὰς χορδὰς, εἴ τις διαχυρίζοιτο τῷ αὐτῷ λόγῳ ὡς πρὸ σὺ, ἐξαναγκαῖον εἶναι πὼ ἁρμονίαν ἐκείνῳ, καὶ μὴ ἀπολωλέναι· οἰδεμία γοῦν μαχανὴ αὖ, εἴη πὼ μὲν λύραν ἔτι εἶναι διῤῥωγυιῶν τῶν χορδῶν· καὶ τὰς χορδὰς θνητοειδεῖς οὔσας, πὼ δὲ ἁρμονίαν ἀπολωλέναι, πὼ τὸ θείου τὸ καὶ ἀθανάτου ὁμοφυῆ τι καὶ ξυγγενῆ πρότερον τῷ θνητῷ ἀπολωλοίη, ἀλλὰ φαῖμεν ἀνάγκη ἔτι που εἶναι αὐτοῦ πὼ ἁρμονίαν. καὶ πρότερον τὰ ξύλα καὶ τὰς χορδὰς κατασαπῆναι, πρίν τι ἐκείνῳ παθεῖν. καὶ γοῦν εἶσ ὦ σώκρατες ὅμως ἔτωγε καὶ αὐτόν σε τοῦτο θαυμάζειν. ὅτι δοιοῦτό τι μάλιστα ὑπολαμβάνομεν πὼ ψυχὴν εἶ. ὡς πρὸ σῶμα μέγα τῷ σώματος ἡμῶν καὶ ξυγκεκραμένῃ ὑπὸ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, καὶ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ. καὶ τοιούτων τινῶν κράσιν εἶναι ἡ ἁρμονίαν αὐτῶν δὴ τῶν πὼ ψυχὴν ἡμῶν· ἐπειδὰν τοῦτα καλῶς καὶ μετρίως κραθῇ πρὸς ἄλληλα· εἰ οὖν τυγχάνει ἡ ψυχὴ οὖσα ἁρμονία τις, δῆλον ὅταν χαλασθῇ ὁ σῶμα ἡμῶν ἀμέτρως, ἢ ἐπιτανθῇ ὑπὸ νόσου καὶ ἄλλων κακῶν, πὼ μὲν ψυχὴν, ἀνάγκη εὐθὺς ὑπάρχειν ἀπολωλέναι, καίπερ θειοτάτην· ὥσπερ καὶ ἄλλας ἁρμονίας, μᾶλλον δὲ τοῖς φθόγγοις, καὶ αὖ τοῖς τῶν δημιουργῶν ἔργοις πᾶσι· τὰ δὲ λείψανα τοῦ σώματος ἐπίσον, ἕως ἂν ἢ κατακαυθῇ, ἢ κατασαπῇ· ὅρα δὴ πρὸς ταῦτα τὸν λόγον τί φήσομεν ἐάν τις ἀξιοῖ κρᾶσιν ἔσεσθαι πὼ ψυχὴν τῶν αὖ τῷ σώματι, αὖ ἔρα καλουμένῳ θανάτῳ πρώτην ἀπόλλυσθαι. διαβλεψάμενος δὴ ὁ σωκράτης ὡς περ τὰ πολλὰ εἰώθει, καὶ μειδιάσας, λίκαια μέν γε ἔφη λέγει σιμμίας· εἰ δή τις ὑμῶν εὖ τορώτερος ἐμοῦ, τί ἂν ἀπεκρίνατο· καὶ γὰ φαύλως ἔοικεν ἀπεσμῦχθαι τῷ λόγου. δοκεῖ μέν τοι μοι χρῆναι πρὸς τὰ ἀποκρίσεως ἔτι πρότερον κίβδηλος ἀνῆσαι, τί αὖ ὄλλ' ἐκάλεσε τῷ λέγῳ. ἵνα χρόνου ἐγγενομένου ξουλλυσώμεθα τί ἐροῦμεν, ἔπειτα ἀκούσαντας ἢ συγχωρεῖν αὐτοῖς ἐαὐτί τι δοκῶσι προσάλλειν. ἐαὐ δὲ μή, οὕτως ἤδη ὑπερδεικνῦν τὸν λόγου. ἀλλά γε ἥλιος ὦ κέβης λέγ τί ὦ, φ σὺ αὖ θράττου, ἀπίσασε παρέχει. λέγω δὴ ἥλιος ὁ κέβης. ἐμοὶ γοῦν φαίνεται ἔτι οὐ τῷ αὐτῷ ὁ λόγος εἶναι. καὶ ὅπερ οὐ τοῖς ἔμπροσθεν ἐλέγομεν, ταυτὸν ἔγκλημα ἔχειν. ὅτι μὲν γὰ ὦ ὑμῶν ἢ ψυχὴ καὶ πρὶν εἰς τόδ' ἐλθεῖν, σὺκ αὐτὸ τίθεμαι μὴ οὐχὶ πάνυ

χαριεύτως. καὶ ἐμὲ ἐπαχθές ἐστιν ἀπεῖν, πάνυ ἡσυχῆ ἀκροᾶσθαι. ὡς δὲ καὶ ἀκροατέον ὑμῶν ἔστι που ἐστίν, οὗ μοι δοκεῖ τῇδε· ὡς μὲν οὐκ ἀχυρότερον καὶ πολυχρονιώτερον ψυχὴ σώματος οὐ συγχωρῶ, τῷ σιμμίου αὐτὰ πλέφει· δοκεῖ γάρ μοι παῖσι δήπου πολὺ διαφέρειν. Τί οὖν αὖ, φάναι ὁ λόγος ἔτι ἀπιστεῖς· ἐπιδὴ γε ὁρᾷς ἀποθανόντος τὸν ἀνθρώπου, τὸ μὲν ἀδυνατώτερον ἔτι ὄν· τὸ δὲ πολυχρονιώτερον, ὃ δοκεῖ σοι ἀνάγκαιον εἶναι ἔτι σώζεσθαι οὐ πού τῳ τῷ χρόνῳ; πρὸς δὴ ταῦτα τόδε ἐπίσκεψαι εἴ τι λέγω· εἰκότος γάρ τινος ὡς ἔοικε κατὰ ταῦτα πρὸ ὁ σιμμίας δέομαι. ἐμοὶ γὰρ δοκεῖ ὁμοίως λέγεσθαι ταῦτα· ὥσπερ τοῦδε αὖ τις τοῦδε ἀνθρώπου ὑφαίνου πρισβύτου ἀποθανόντος λέγοι εἶναι τὸν λόγον· ὅτι οὐκ ἀπόλωλεν ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἔστι που ἴσως· τεκμήριον δὲ τοῦ παρέχοιτο δοιμάτιον ὃ ὑμπέφλεβ αὐτὸς ὑφαινάμενος· ὅτι ἔστι σῶν καὶ οὐκ ἀπόλωλε. καὶ εἴ τις ἀπιστῶν αὖθις ἀνθρώπῳ πότερον πολυχρονιώτερόν ἐστι τὸ γένος αὐτοῦ ἢ ἱματίον, οὐ χρεία τὸ ὄντος καὶ φορουμένου, ἀποκρινομένου δή τινος ὅτι πολὺ τὸ ἄνθρωπον, οἶμαι τὸ ἀποδείξεσθαι ὅτι παντὸς μᾶλλον ὅγε ἄνθρωπος σῶς ἐστιν, ἐπιδὴ τὸ ὀλιγοχρονιώτερον οὐκ ἀπόλωλε. ἔστ' δ' οἶμαι ὦ σιμμία οὐχ ὅτως ἔχει· σκέψαι δὴ καὶ σὺ ἃ λέγω. πᾶς γὰρ ἂν ὑφαίνοι ὅτι σῶμα λέγει ὁ τοῦτο λέγων. ὁ δὲ ὑφαίνας ὅδε πολλὰ καταζεύξας τοιαῦτα ἱμάτια ὑφαινάμενος, ἐκείνων μὲν ὕστερος ἀπόλωλε πολλῶν ὄντων· τῷ δὲ τελευταῖον οἶμαι πρότερος οὐδέν τι μᾶλλον ἐοίκει ἄνθρωπος ἔτι ἱματίου φαυλότερον, οὐδὲ ἀδυνατώτερον. πρὸς ταῦτα δὴ τὸν αὐτὸν εἶναι λόγον ἐμὲ δίδαξε· αὖ ἡ ψυχὴ πρὸς σῶμα· καί τις λίαν αὐτὰ ταῦτα τῷ αὐτῷ μάτευε μοι φαίνοιτο λέγειν. ὡς ἡ ψυχὴ μὴ πολυχρόνιόν ἐστι· τὸ δὲ σῶμα, ἀδυνατώτερον καὶ ὀλιγοχρονιώτερον. ἀλλὰ δὴ αὖ φαίην ἂν ἐγὼ τῶν ψυχῶν πολλὰ σώματα καταστρέβειν, ἄλλως τε καὶ πολλὰ ἔτι βιῷ· εἰ γὰρ ἔρεῖ τὸ σῶμα, καὶ ἀπολλύοιτο ἔτι ζῶντος τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἡ ψυχὴ ἀεὶ τὸ καταζιδέμενον αὖ φαίνει, ἀναγκαῖον μὲν τ' αὖ εἶναι ὁπότε ἀπολλύοιτο ἡ ψυχή, τὸ τελευταῖον ὕφασμα τυχεῖν αὐτὴν ἔχουσαν· τὴν γοῦν μέντοι προτέραν ἀπόλλυσθαι ἀπολλαμένης δὲ τὴν ψυχῆς, τότ' ἤδη τὴν φύσιν τὴν ἀδυνατώτατα ἐπιδεικνύοιτο σῶμα· καὶ τάχυ σαπὲν διοίχοιτο· ὥστε τοῦτον ἔτι λόγῳ ἂν παρέξειν πιστεύσαντα θαρρεῖν. ὡς ἐπειδὰν ἀποθάνωμεν ἔτι που ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἔστιν· εἰ γάρ τις καὶ πείσειν ἔτι ἔτι λέγοντι ἢ ἃ σὺ λέγεις συγχωρήσειε δοὺς αὖθις μὲν μόνον οὐδὲ πρὶν ἂν γενέσθαι ἡμᾶς χρόνῳ ἔτι ἡμῶν τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ μηδὲν κωλύειν, καὶ ἐπειδὰν ἀποθάνωμεν οὕτω ἔτι εἶναι καὶ ἔτι εἶναι, καὶ πολλάκις γενέσθαι· καὶ ἀποθανεῖσθαι δή, οὕτω δὲ αὖ φύσει ἰσχυρὸν εἶναι, ὥστε πολλάκις γιγνομένην ψυχὴν αὖ τέχειν, δοὺς δὲ ταῦτα μηκέτι ἐκεῖνο συγχωρεῖ μὴ οὐ πονεῖν αὐτὴν εἰ τοῖς πολλοῖς γενέσθαι, καὶ τελευτῶσάν γε αὖ τινι τῶν θανάτων παντάπασιν ἀπόλλυσθαι· ἔστιν δὲ τὸν θάνατον καὶ ταύτην τὴν διάλυσιν τοῦ σώματος ὃ τῇ ψυχῇ φθορὰ ὀλέθριον, μηδένα φάναι εἰδέναι. ἀδύνατον γὰρ εἶναι ὁτῳοῦν αἰσθάνεσθαι ἡμῶν· εἰ δὲ ἔστιν οὕτως ἔχει, οὐδενὶ προσήκει θαρρεῖν θαρρεῖσθαι μὴ οὐκ ἀσόφως θαρρεῖν, ὃς αὖ μὴ ἔχοι ἀπολέξαι, ὅτι ἔστι ψυχὴ παντὰ παντὸς ἀθάνατόν τε καὶ ἀνώλεθρον· εἰ δὲ μή, ἀναγκαῖον εἶναι ἀεὶ τὸν μέλλοντα ἀποθανεῖσθαι, δεδιέναι ἐγγὺς τῆς αὐτοῦ ψυχῆς, μὴ αὖ τῇ νῦν τοῦ σώματος διαλύσει παντάπασιν ἀπόλυται· πάντες οὖν ἀκούσαντες ἐκείνων αὖ πῶς διειτόν ἡμῶν ὡς ὕστερον ἐλέγομεν πρὸς ἀλλήλους. ὅτι ὑπὸ τοῦ ἐμπροσθεν λόγου σφόδρα πεπεισμένους ἡμᾶς, πάλιν ἐδόκουν ἀναταράξαι καὶ εἰς ἀπιστίαν καταβαλεῖν. οὐ μόνον τοῖς προειρημένοις λόγοις, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ὕστερα μέλλοντα ῥηθήσεσθαι. μὴ οὐδένος ἄξιοι ἔπειμεν κριταί. ἢ μὴ τὰ πράγματα αὐτὰ ἄπιστα ἦν. Ἐχ. Νὴ τοὺς θεούς ὦ Φαίδων συγγνώμην γ' ἔχω ὑμῖν, καὶ ἐγὼ αὐτὸν μὲν οὐκ ἀκούσαντά σου, τοιοῦτόν τι λέγειν πρὸς ἐμαυτὸν ἐπῆρχε τῇ. τίνι οὖν ἔτι πιστεύσομι λόγῳ. ὁ δὲ σφόδρα πιθανὸς ὢν ὃν ὁ σωκράτης ἔλεγε λόγον, ναὶ ὡς ἀπιστίαν καταπίπτωκε. θαυμαστῶς γάρ μοι ὁ λόγος ἦδος αὐτιλαμβάνεται. μὴ οὖν μὴ ἀεὶ τὸ ἀρμονίαν τινὰ ἡμᾶς τὸν τῷ ψυχήν. μὴ ὅς περ ὑπέμνησέ με ῥηθείς. ὅτι αὖ ἐμοί γε ταῦτα προσήδοκα. μὴ πάνυ δέομαι πάλιν ὡς περ ἐξ ἀρχῆς ἄλλου τινὸς λόγου ὅς με πείσει, ὡς τὸ ἀποθανόντος οὐ σῶα ἀποθνήσκει ἡ ψυχή. λέγε οὖν πρὸς θεῶν, πῶ

ὁ σωκράτης μετὰτὴν λόγον. καὶ πόσον γε καὶ ἐκεῖνος ὡς πρὸ ὑμᾶς φίλος ἐδόκει τι εἶναι τῷ ἀχθόμενος, ἢ ἄ. ἀλλὰ πρᾴως ἐξούθει τῷ λόγῳ. ἢ καὶ ἱκανῶς ἐβοήθησεν ἢ οὐδὲ ὡς. παύεται ὑμῶν λέγων ἢ ὡς δύναται ἀκριβέστατα. Φαί. καὶ μὴν ὦ ἐχέκρατες πολλάκις θαυμάσας σε κράτη οὐ πώποτε μᾶλλον ἠγάσθην, ἢ τότε παραγελόμενος. ἐμοὶ οὖν ἔχειν ὅτι λέγει ἐκεῖνος, ἴσως οὐδὲν ἄτοπον. ἀλλ' ἔτι γε μάλιστα ἐθαύμασα αὐτῷ. πρῶτον μὲν, ὅτι ὡς ἡδέως καὶ εὐμενῶς καὶ ἀγαμένως τῶν νεανίσκων ἐν λόγοις ἀποδέξατο. ἔπειτα ἡμῶν ὡς ὀξέως ἤσθετο ὅ τι πονθάνομεν ὑφ' ὧν λέγων. ἔπειτα ὡς ἡμᾶς ἰάσατο. καὶ ὡς πρὸ πτοήσας καὶ ἠπόρησεν αὖ καλέσατο. καὶ προὔφερε πρὸς ἐμὲ παρέπεσθαί τε καὶ ξυσκοπεῖν ἐν λόγοις. Ἐχ. Γῶς δή. Φαί. Ἐγὼ ὄφελον τυχὸν γοῦν καὶ ἐπόμενος αὐτῷ παρὰ τὸν κλίνον ἐπύθεσθαι ζήλως δέ. ὁ δὲ, ἐμοὶ δοκεῖν ἐλαστόδρους ἢ ἐγώ. καὶ ἀφίσας οὖν μετὰ τὸν κεφαλὸν, καὶ ξυμπίσας τὰς ὀφρῦ τῷ αὐχένι ζίχας, ἐώθει γοῦν ὁπότε τύχοι παίζειν μετὰς τὰς ζίχας, αὖρεσον δή ἔφη ἴσως ὃ φαίδων τὰς καλὰς ταύτας κόμας ἀποκερῇ. Ἔοικεν δ' ἐγώ σωκράτης. Οὐκ ἄν γε ἐμοὶ πείθῃ. Ἀλλὰ τί δ' ἐγώ. Τόμβρον ἔφη κἀγὼ τὰς ἐμάς. καὶ σὺ ταύτας, ἐὰν πρᾴ γε ἡμῶν ὁ λόγος τελευτήσῃ καὶ μὴ δυνώμεθα αὖθις ἀναβιώσασθαι. καὶ ἐγὼν' ἄν, εἰ σὺ εἶην καὶ μὲ διαφύγοι ὁ λόγος, σόρκον ἂν φέροιμι, ὡς πρᾴ ἀργείοις μὴ πρόσθεν κομίσειν πρὶν αὖ νικήσω ἀναμαχόμενος ἢ σιμμία τε καὶ κέβητος λόγον. Ἀλλ' ὦ δ' ἐγὼ πρὸς δύο Ἡρακλῆς λίγεται δίος τε εἶναι. Ἀλλὰ καὶ ἐμέ. Ἔφη ἐν Ἰόλεων παρακάλει ἕως ἔτι φῶς ᾖ. Παρακαλῶ δίκαιον ἔφην, οὐχ ὡς Ἡρακλῆς, ἀλλ' ὡς Ἰόλεως ἐν Ἡρακλῆ. Οὐδὲν διοίσει ἔφη. ἀλλὰ πρῶτον δὲ λαβεῖν δῶμεν τί παθόντες μὴ πάθωμεν. Τὸ ποῖον ὦ δ' ἐγώ. μισολόγοι ὥσπερ μισάνθρωποι γιγνόμενοι. ὡς οὐκ ἔστιν ἔφη ὅ, τι αἴ τις μεῖζον τοῦτου κακὸν πάθοι, ἢ λόγους μισήσας. γίγνεται δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ τρόπου μισολογία τε καὶ μισανθρωπία. ἔπειτα γὰρ μισανθρωπίας οὐδεὶς γίγνεται ἐκ τοῦ σφόδρα τινὶ πιστεῦσαι ἄνευ τέχνης. καὶ ἡγήσασθαι παντελῶς παντάπασί γε ἀληθῆ εἶναι καὶ ὑπὲρ. καὶ πιστὸν ἐν ἄνθρωπον. ἔπειτα ὀλίγον ὕστερον εὑρεῖν εἶναι πονηρόν τε καὶ ἄπιστον, καὶ αὖθις ἕτερον. καὶ ὅταν ταῦτα πολλάκις πάθῃ τις, καὶ ὑφ' τούτων μάλιστα οὓς ἂν ἡγήσατο οἰκειοτάτους τε καὶ ἑταιροτάτους. τελευτῶν δὴ θαμὰ προσκρούων μισεῖτε πάντας καὶ ἡγεῖται οὐδένος οὐδὲν ὑγιὲς εἶναι τὸ παράπαν. ἢ οὐκ ἤσθησαι οὕτω γιγνόμενον; Γαίν γε ὦ δ' ἐγώ. Οὐκοῦν δὴ δ' ὅσ αἰσχρόν. καὶ δῆλον ὅτι ἄνθρωπικὸν προσήκοντος χρῆναι ἐπιχειρεῖν τοῖς ἀνθρώποις. εἰ γὰρ καὶ νῦν μὲν τύχης ἐχόντων, ὡς πρᾴ ἔχει, οὕτως ἂν, ἡγήσαιντο. ὄντως μὲν χρηστοὺς καὶ πονηροὺς, σφόδρα ὀλίγους εἶναι ἑκατέρους. τοὺς δὲ μεταξύ, πλείστους. Γῶς λέγεις ὦ δ' ἐγώ. ὥσπρᾴ δ' ἐπὶ τοῖς σφόδρα μικρῶν καὶ μεγάλων ὅτῳ τι ἀσπαστόν ἐστιν, ἢ μέγα ἢ σφόδρα σμικρὸν ἐξευρεῖν ἄνθρωπον. ἢ κύνα. ἢ ἄλλο ὁτιοῦν. ἢ ὦ δ' ἐγώ. ἢ βρεχύν. ἢ μακρόν. ἢ αἰσχρόν. ἢ λαγόν. ἢ μέλανα. ἢ οὐκ ἤσθησαι ὅτι πάντων τῶν τοιούτων τὰ μὲν ἄκρα πάνυ σπάνια καὶ ὀλίγα· τὰ δὲ μεταξύ, ἀφθονα καὶ πολλά; Γαίν γε ὦ δ' ἐγώ. Οὐκοῦν εἴ τι ἔφη σοὶ πονηρίας ἀπὸν προτεθείη, πάνυ ἂν ὀλίγους καὶ σπανίους τοὺς πρώτους φανεῖται; Εἰκός γε ὦ δ' ἐγώ. Εἰκὸς γοῦν ἔφη. ἀλλὰ ταύτῃ μὲν οὐχ ὅμοιοι οἱ λόγοι τοῖς ἀνθρώποις εἰσίν. ἀλλὰ σοῦ νῦν δὴ προάγοντος, ἐγὼ ἐφοῤῥίμουν. ἀλλ' ἐκεῖνο ἴσως μᾶλλον ἐπισκεπτέον τις πιστεύσει λόγῳ τινὶ ἀληθῆ εἶναι ἄνευ τῆς τέχνης τοὺς λόγους τίχης καὶ πεῖτα ὀλίγον ὕστερον αὐτῷ δόξῃ ψευδῆς εἶναι, εἴτε τοῦ μὲν ὄντος, οἷός τε δ' ἦν ὢν. καὶ ἀνδρὸς, ἢ τέτρος. καὶ μάλιστα δὴ οἱ περὶ τοὺς ἀντιλογικοὺς λόγους διατρίψαντες δῆλόν ὅτι τελευτῶντες ἔσονται σοφώτατοι γεγονέναι. ἢ καὶ τοῦτο πεῖσαι μόνοι ὅτι οὔτε τῶν πραγμάτων ὑγιὲς δὲν ἐν ὑγιὲς, οὐδὲ ἔστι σαι, ἔστε τῷ λόγων. ἀλλὰ πάντα τὰ ὄντα ἀτεχνῶς ὥς πρᾴ οἱ περὶ τὸν εὔξεινον νῦν καὶ πάντα φέρεται, καὶ χρόνον ἐδένα σὐ ἐδὲν μένει Γαίν μὲν οὖν ἔφην ἐγὼ ἀληθῆ λέγεις. οὐκοῦν ὦ φαίδων ἔφη σὺν τοῦτο ἀνάγκη ἔστιν ὁ πάθος, εἰ ὄντος δή τινος ἀληθοῦς καὶ βεβαίου

λόγου, καὶ διωκτοῦ καὶ ταναντίου, ἔπειτα δεῖ τὸν παρακινδυνεύεσθαι τοιουτοισὶ λόγοις ὑπὲρ αὐτῆς, τότε μὲν δοκοῦσιν ὀλιγωρίαν εἶναι· τότε δὲ μή, μὴ ἑαυτὸν τις αὐτῷ φθονῇ· μὴ δὲ πῶς ἑαυτοῦ ἀπειρίαν, ἀλλὰ πολλοστὸν μὲν δὴ τὸν ἀληθείας ἄσμενος ἰὼν τοὺς λόγους ἀφ' ἑαυτοῦ πῶς αἰτίαν ἀ πώσεται. καὶ ἤδη τὸν λοιπὸν βίον μισῶντε καὶ λοιδοροῦντε τοὺς λόγους διαπεπλῶσι τῶν ὄντων τῆς ἀληθείας τὸ καὶ ἐπιστήμης στερηθέντε. Νὴ τὸν δία ἔφη δ' ἐγὼ ὡς οὐκ ἄδικον δίκαιον. Πρῶτον μὲν τοίνυν ἔφην ἐγὼ ὑλαβηθῶμεν, καὶ μὴ παρέωμεν εἰς τὴν ψυχὴν, ὡς τῶν λόγων κινδυνεύοντων οὐδὲν ὑγιὲς εἶναι· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὅτι ἡμεῖς οὐ πω ὑγιῶς ἔχομεν, ἀλλ' ἀσθενεῖν καὶ προθυμητέον ὑγιῶς ἔχειν· σοὶ μὲν οὖν καὶ τοῖς ἄλλοις καὶ τῷ ἔπειτα βίου παντὸς οὔσης τῆς θανάτου· ὡς κινδυνεύω ἐγὼ τῷ παρόντι τοῦδε αὐτῆς τοῦ λόγου οὐ φιλοσόφως ἔχειν, ἀλλ' ὡς πρὸ οἱ πάνυ ἀπαίδευτοι, φιλονεικῶς. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι ὅταν περί του, ἀμφισβητῶσιν, ὅτι μὲν ἔχει τοῦδε ὧν αὖ ὁ λόγος ἦ, οὐ φροντίζουσιν· ὅπως δι' ἃ αὐτοὶ ἕκαστα ταῦτα δόξει τοῖς παροῦσι, σπουδὴν προθυμοῦνται. καὶ ἐγὼ μοι δοκῶ νῦν τῷ παρόντι τοσοῦτον μόνον ἐκείνων διοίσειν. οὐ γὰρ ὅπως τοῖς παροῦσιν ἀληθῆ δόξει ἁπλῶς εἶναι προθυμήσομαι, ἐμοὶ ἂν πάρεργον· ἀλλ' ὅπως αὐτῷ ἐμοὶ ὅτι μάλιστα δόξει οὕτως ἔχειν· λογίζομαι γὰρ ὦ φίλε Κέβης καὶ Σιμμία ὡς πλείονες κινδυνεύουσιν· εἰ μὲν τυγχάνει ἀληθῆ ὄντα ἃ ἐγὼ λέγω, καλῶς δὴ ἔχει· τὸ πείθεσθαι· εἰ δὲ μηδὲν ἔσται τελευτήσαντι, ἀλλ' οὖν τοῦτόν γε τὸν χρόνον αὐτὸν τὸν πρὸ τοῦ θανάτου ἧττον τοῖς παροῦσιν ἀνιαρὸς ἔσομαι ὀδυρόμενος· ἡ δὲ ἀβουλία μοι αὕτη οὐ ξυνδιατελεῖ, κακὸν γὰρ αὐ ἦν· ἀλλ' ὀλίγον ὕστερον ἀπολεῖται· παρασκευασμένος μὲν δὴ ἔφη ὦ σιμμία τε καὶ κέβης οὕτως ὁρῶ μοι ἐγὼ τὸν λόγον, ὑμεῖς μέν τοι αὖ ἐμοὶ πείθεσθε μικρὸν φροντίσαντες σωκράτους, τῆς δὲ ἀληθείας πολὺ μᾶλλον, ἐὰν μέν τι ὑμῖν δοκῶ λέγειν ἀληθές, συνομολογήσαντε· εἰ δὲ μή, παντὶ λόγῳ ἀντιτείνετε ὑλαβούμενοι ὅπως μὴ ἐγὼ ὑπὸ προθυμίας ἅμα ἐμαυτόν τε καὶ ὑμᾶς ἐξαπατήσας, ὥσπερ μέλιτταν ἀποκόψας ἐγκαταλιπὼν οἰχήσομαι. Ἀλλ' εὖ τ' οὖν ἔφη· πρῶτόν μου πομνήσατε ἃ ἐλέγετε, ἐὰν μή φαίνομαι μεμνημένος. σιμμίας μὲν γοῦν ὡς ἐγῷμαι ἀπιστεῖ τε καὶ φοβεῖται μὴ ἡ ψυχὴ ὅμως καὶ θειότερον καὶ κάλλιον ὂν τοῦ σώματος προαπόλυται ἐκείνου οὖσα· κέβης δέ μοι ἔδοξεν ἔτι μὲν ἐμοὶ ξυγχωρεῖν πολυχρονιώτερόν γε εἶναι ψυχὴν σώματος· ἀλλὰ τόδε ἄδηλον παντί· μὴ πολλὰ δὴ σώματα καὶ πολλάκις καταζήσασα ἡ ψυχὴ, τοτελευταῖον, σῶμα καταλιποῦσα γυμνὸν αὐτὴ ἀπολλύηται· καὶ ἔστ' ἐκεῖνο θανάτου ψυχῆς ὄλεθρος· ἐπεὶ σώματός γ' ἀεὶ ἀπολλύμενον οὐδὲν παύεται. ἆρα ἄλλ' ἔστι τοῦτ' ὃ ἔστιν ὦ σιμμία τὸ μὴ κίνδυνος, ἃ δεῖ ἡμᾶς ἐπισκοπεῖσθαι; Ξυνωμολογήσατην δὴ ταῦτ' εἶναι ἄμφω. Πότερον οὖν ἔφη πάντας τοὺς ἔμπροσθεν λόγους οὐκ ἀποδέχῃ· ἢ τοὺς μὲν, τοὺς δ' οὔ. Τοὺς μὲν, ἐφάτην· τοὺς δ' οὔ. Τί οὖν δὴ ὀρθῶς ἔδοξε τοῦδε ἐκείνου τοῦ λόγου λέγετε, ὃ ἔφαμεν πολλὰ μανθάνεσθαι εἶναι· καὶ τοῦτον οὕτως ἔχοντος, ἀναγκαῖον ἔχειν ἄλλο τι πρότερον ἡμῶν εἶναι πολὺ ψυχὴν, πρὶν ἂν τῷ σώματι ἐνδεθῆναι. Ἐπὶ μὲν ἔφη ὁ κέβης καὶ τότε θαυμαστῶς ὡς ἐπίθετο ὑπ' αὐτοῦ καὶ νῦν ἐμμόνως ὡς ἔστιν λόγῳ. Καὶ μὴν ἔφη ὁ σιμμίας καὶ αὖ ἐγὼ οὕτως ἔχω· καὶ πάνυ ἂν θαυμάζοιμι ἔμοι γε τούτου ἄλλο ποτὲ ἔτι δόξαν. Καὶ ὁ σωκράτης· ἀλλ' ἀνάγκη σοι ἔφη ὦ ξεῖνε θηβαῖε ἄλλα δόξαι ἂν πρὸ μείων ἤδη ἢ οἵησις· ἡ ἁρμονία μὲν ἔστιναι σιώδιόν πρᾶγμα· ψυχὴν δὲ ἁρμονίας τινὰ ἐκ τῶν κατὰ τὸ σῶμα αὖ τε ταμίων ξυγκεῖσθαι· οὐ γοῦν που ἀρχὴν γε σαυτῷ λέγοντος· ὡς πρότερον ἦν ἁρμονία συγκειμένη, πρὶν ἐκεῖνα εἶναι ὅθεν ἔμελλε αὐτὴ σωτελοῦσα· ἢ ἀποδέχῃ; Οὐδαμῶς ἔφη ὦ σώκρατες· Αἰσθάνῃ οὖν ἔφη ὅτι οὐ ταὐτά σοι ξυμβαίνει λέγειν ὅταν φῇς μὲν εἶναι τὴν ψυχὴν πρὶν εἰς ἀνθρώπου εἰδός τε καὶ σῶμα ἀφικέσθαι, εἶναι δ' αὐτὴν ξυγκειμένην ἐκ τῶν οὐδέπω ὄντων; οὐ γοῦν δὴ ἁρμονίᾳ γέ σοι τοιοῦτόν ἐστιν ᾧ ἀπεικάζεις· ἀλλὰ πρότερον καὶ ἡ λύρα καὶ αἱ χορδαὶ καὶ οἱ φθόγγοι ἔτι ἀσάρμοστοι ὄντες γίγνονται· τελευταῖον δὲ πάντων ξυνίσταται ἡ ἁρμονία, καὶ πρῶτον ἀπόλλυται. οὕτως οὖν σοι ὁ λόγος ἐκείνῳ πῶς

τῳ πῶς ξυνᾴσονται. Οὐδαμῶς ἔφη ὁ σιμμίας. Καὶ μὴν δοκεῖ γε, ἔστιν ᾧ τῳ ἄλλῳ λόγῳ ξυνῳδῷ εἶναι καὶ τῷδε ἁρμονίας. Πρέπει γάρ ἔφη ὁ σιμμίας. Οὗτος δίνυν ἔφη σοι οὐ ξυνῳδός, ἀλλ' ὅρα πότερον αἱρῇ τῶν λόγων, ἢ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀπάδοντα εἶναι, ἢ ψυχὴν ἁρμονίαν. Πολὺ μᾶλλον ἑκάτερον ἔφη ὦ Σώκρατες. Ὁρᾷς μὲν γάρ μοι γέγονεν ἃ ὑποδέξεως, μεῖζόν τινος καὶ δυσπεπέστερος, ἢν γε τῷ τοιούτῳ δοκῇ ἀποδεδωκέναι. Ἐπὶ δὲ τῷ τῶν εἰκότων τὰς ἀποδείξεις ποιουμένους λόγους, ξυῴδειν οὐσιν ἀλαζόσι, καὶ αὖ τινας αὐτοὺς μὴ φυλάττεσθαι, δι' ἃ λάθα ἄν παθεῖν, καὶ σὲ γεωμετρίᾳ καὶ σὲ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν· ὁ δὲ τῷδε τῆς αἰσθήσεως καὶ μαθήσεως λόγος, δι' ὑποθέσεως ἀφίασ' ἀποδέξασθαι ἔρχεται. Ἐρρήθη γάρ που οὕτως ἡμῶν ὄντων ἡ ψυχὴ, καὶ πρὶν εἰς σῶμα ἀφικέσθαι, ὡς πρὸ αὐτοῦ ὄντι ἡ οὐσία ἔχουσα τοῦ εἶναι τοιούτου μέλλει τὸ ὄνομα. Ἐπὶ δὲ τούτοις ὡς ἐμαυτὸν πείθω, ἱκανῶς τε καὶ ὀρθῶς ἀποδέδεγμαι· ἀνάγκη οὖν μοι ὡς ἔοικε σοὶ ταῦτα, μήτε ἐμαυτῷ, μήτε ἄλλου ἀποδέχεσθαι λέγοντος, ὡς ψυχή ἐστιν ἁρμονία. Τί δὲ σοὶ ὦ σιμμία, τῷδε δοκεῖ σοι ἁρμονία ἡ ἄλλη πᾶσι σωματοειδεῖ προσήκειν, ἄλλως πως ἔχειν, ἢ ὡς ἐκεῖνα αὐτὰ ἔχει, ἐξ ὧν ἂν συγκίνται. Οὐδαμῶς. Οὐδὲ μὴν ποιεῖν τι ὡς ἐγῷμαι, οὐδὲ τι πάσχειν ἄλλο, παρ' ἃ ἐκεῖνα ἂν ποιῇ ἢ πάσχῃ. Ξυῴδει. Οὐκ ἄρα ἠξίωσάν γε προσήκειν ἁρμονίαν ἐξόπισθε γενέσθαι, ἢ τί ἄλλο ἀνατεινομένην, τοῖς αὐτὴν μοιράσι. Πολλοῦ μέν τοι ἔφη. Τί δὲ οὐχ οὕτως ἁρμονία πέφυκεν εἶναι, ἐκείνη ἁρμονία ὡς ἂν ἁρμοσθῇ; Οὐ μανθάνω ἔφη. Ἡ οὐχὶ δεῖ ὡς ἐκείνη μὲν μᾶλλον ἁρμοσθῇ, καὶ ἐπὶ πλέον, εἴπερ οὐδὲν ἔχεται τοῦτο γίγνεσθαι, μᾶλλόν τε ἂν ἁρμονίαν εἴη καὶ πλείων, ἀλλ' ἧττόν τε καὶ ἐπ' ἔλαττον, ἥττων τε καὶ ἐλάττων; Παίγνιον.. Ἦ οὖν ἔστι τοῦτο τῷδε ψυχήν, ὥστε καὶ κατὰ σμικρότητα ἢ μᾶλλον ἑτέραν ἑτέρας ψυχῆς ἰδεῖν πλείων καὶ μᾶλλον, ἢ ἐπ' ἔλαττον καὶ ἧττον αὖ ἕτερον εἶναι ψυχήν. Οὐδ' ὅπως τι οἶμαι ἔφη. Φέρε δή ἔφη πρὸς Διός. Λέγεται ψυχή, ἡμῖν, νοῦν τε ἔχειν καὶ ἀρετήν, καὶ εἶναι ἀγαθή, ἡ δὲ, κακὴ, καὶ ἔστιν καὶ ταῦτα ἀληθῆ λέγεται. Ἀληθῆ μέν γε. Τῶν οὖν τιθεμένων τὴν ψυχὴν ἁρμονίαν εἶναι, τί τις φήσει ταῦτα ἔνεστιν ἐν ταῖς ψυχαῖς τήν τε ἀρετὴν καὶ τὴν κακίαν· πότερον ἁρμονίαν τινὰ αὖ ἄλλην καὶ ἀναρμοστίαν, καὶ τὴν μὲν, ἐρμόσθαι τὴν ἀγαθὴν, καὶ ἔχειν ἐν αὐτῇ ἁρμονίαν οὖσαν, ἄλλην ἁρμονίαν, τὴν δὲ, ἀνάρμοστον αὐτήν τε εἶναι καὶ οὐκ ἔχειν ἐν αὐτῇ ἄλλην; Οὐκ ἔχω ἔπωγε ἔφη ὁ σιμμίας εἰπεῖν· δῆλον δὲ ὅτι τοιαῦτα ἄττ' ἂν λέγοι ὁ ἐκεῖνο ὑποθέμενος. Ἀλλὰ προσομολογητέον ἔφη. μᾶλλον μὲν δὴ ἕτερον ἑτέρας ἑτέρᾳ ψυχὴ ψυχῆς εἶναι. οὐκοῦν δὴ ἐστὶν ὁμολόγημα, μᾶλλον μὲν δὴ ἐπὶ πλέον, μὴ δὲ ἧττον μὴ δὲ ἐπ' ἔλαττον ἑτέρα ἑτέρας, ἁρμονίαν ἁρμονίας εἶναι. ἦ γάρ; Ναί γε. Τὶ δὲ γε μὴ μᾶλλον μὴ δὲ ἧττον ἁρμονίαν οὖσαν, μὴ δὲ μᾶλλον μὴ δὲ ἧττον ἠρμόσθαι; ἔστιν οὕτως. Ἔστιν. Ἡ δὲ μήτε μᾶλλον μήτε ἧττον ἠρμοσμένη, ἔστιν· ἔτι πλέον ἢ ἔλαττον ἁρμονίας μετέχει, ἢ τὸ ἴσον. Τὸ ἴσον. Οὐκοῦν ψυχὴ ἐπειδὴ οὐδὲν μᾶλλον οὐδὲ ἧττον ἄλλης αὐτὸ ἐστὶν ψυχή ἐστιν, οὐδὲ δὴ μᾶλλον οὐδὲ ἧττον ἥρμοσται. Οὕτω. Τοῦτο δέ γε πεπονθυῖα, οὐδὲν πλέον ἁρμονίας οὐδὲ ἁρμονίαν μετέχοι ἄν; Οὐ γάρ οὖν. Τοῦτο δ' αὖ πεπονθυῖα, ἁρ' ἂν ἔτι πλέον κακίας ἢ ἀρετῆς μετέχοι ἑτέρα ἑτέρας, ἕως δὲ μὲν κακία ἀναρμοστία, ἡ δὲ ἀρετὴ, ἁρμονία εἴη; Οὐδὲν πλέον. Μᾶλλον δέ γε που ὦ σιμμία κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον, κακίας οὐδεμία ψυχὴ μεθέξει, ἕως περ ἁρμονία ἔστιν· ἁρμονία γὰρ δή που παντελῶς αὖτὸ ἐστὶν οὖσα ἁρμονία, ἀναρμοστίας οὔ ποτ' ἂν μετάσχοι. Οὐ μὲν δὴ. Οὐδέ γε δή που ψυχὴ οὖσα παντελῶς ψυχὴ κακίας. ὡς γὰρ ἔκ γε τῶν προειρημένων. Ἐκ τοίνυν ἀρὰ τοῦ λόγου ἡμῖν πᾶσαι ψυχαὶ πάντων ζῴων ὁμοίως ἀγαθαὶ ἔσονται. Εἴπερ ὁμοίως ψυχαὶ πεφύκασιν αὖ τοῦτο ψυχαὶ εἶναι. Ἔμοιγε δοκεῖ ἔφη ὦ Σώκρατες. Ἡ καὶ καλῶς δοκεῖ ἥδ' ἔχειν ὅτω λέ-

γιγνεσθαι, καὶ πάσχειν ταῦτα ὁ λόγος ἐὰν ὀρθὴ ὑπόθεσις ᾖ, ψυχὴν ἁρμονίαν εἶναι.

Οὐλύμπου πως ποιοῦ ἔφη. Τί δὲ ἕλλησιν ὧν ἀνθρώποις πάντων ἐναντιώτερον, τι ἄλλο λέγεις ἄρχειν ἢ ψυχὴν, ἄλλως τε καὶ φρόνιμον; Οὐκ ἔγωγε. Πότερον συγχωροῦσαν τοῖς κατὰ τὸ σῶμα πάθεσιν, ἢ καὶ ἐναντιομένην τοῖς παθήμασι. λέγω δὲ τοιόνδε. ὡς εἰ καύματος ἐπόντος καὶ δίψους, ἐπὶ τοιαῦτα ἕλκει τὸ μὴ πίνειν, ἢ πείνης οὔσης, ἐπὶ τὸ μὴ ἐσθίειν, καὶ ἄλλα μυρία που ὁρῶμεν ἐναντιουμένην τῷ ψυχῇ τοῖς κατὰ τὸ σῶμα, ἢ οὔ. Πάνυ μὲν οὖν. Οὐκοῦν καὶ ὁμολογήσαμεν εἴ τοῖς πρόσθεν μή ποτ' αὖ αὐτῷ ἁρμονίαν γε οὖσαν· ἐναντία ἄρα δεῖν ἐστὶ πάσχειν ἢ ἂν τύχῃ οὖσα, ἀλλ' ἅπερ ἐκείνοις καὶ οὗ ποτ' ἂν ἡγεμονεύειν; Ὡμολογήσαμεν ἔφη· πῶς γὰρ οὔ.

Τί οὖν νῦν οὐ πᾶν τοὐναντίον ἡμῖν φάσκεται ὁρᾶν ζωμένοις· ἡγεμονεύσασά τε ἐκείνων πάντων ὧν φησὶ τὰς αὐτῷ εἶναι, καὶ ἐναντιουμένη ὁλίγου πάντα ἅπαντες ἐκ βίου, καὶ διατόζουσα πάντα τρόπους· τὰ μὲν, χαλεπώτερον κολάζουσα, καὶ μετ' ἀλγηδόνων, τά τε καὶ τὰ τῷ γυμναστικῷ καὶ τῷ ἰατρικῷ, τὰ δὲ, πραότερον· καὶ τὰ μὲν, ἀπειλοῦσα· τὰ δὲ, νουθετοῦσα ταῖς ἐπιθυμίαις καὶ ὀργαῖς καὶ φόβοις· ὡς ἄλλη οὖσα ἄλλῳ πράγματι διαλεγομένη· οἷόν που καὶ Ὅμηρος ἐν ὀδυσσείᾳ πεποίηκεν· οὗ λέγει τὴν ὀδυσσέα, Στῆθος δὲ τετληότα κραδίῃ ἐνὶ οἴκαδε μύθῳ. Τέτλαθι δὴ κραδίη, καὶ καὶ τερον ἄλλο ποτ' ἔτλης. Ἆρ' οἴει αὐτὴν ταῦτα ποιῆσαι διανοουμένην ὡς ἁρμονίαν αὐτῆς οὖσης, καὶ οὐκ ἂν ἀγνοῆσαι ὡς τῶν τῷ σώματος παθῶν, ἀλλ' οὐχ οἷόν τ' ἄλλην τε ταῦτα καὶ διατόζειν, καὶ οὖσης αὐτῆς πολὺ θειοτέρου πράγματος, ἢ καὶ ἁρμονίας; Νὴ Δία ὦ Σώκρατες οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ. Οὐκ ἄρα ὦ ἄριστε ἡμῖν, οὐδαμῇ κατὰ λῶς ἔχει ψυχὴν ἁρμονίαν τινὰ φάναι εἶναι· οὔτε γὰρ ἂν, ὡς ἔοικεν ὁμήρῳ θείῳ ποιητῇ ὁμολογοῖμεν, οὔτε αὖ ἡμῖν αὐτοῖς. Ἔχειν οὕτως ἔφη.

Εἶεν δὴ ἦδ' ὃς ὁ Σωκράτης. τὸ μὲν ἁρμονίαν ἡμῖν τῆς παιδιᾶς, ἱλαρά πως ὡς ἔοικε μετρίως γέγονε. τί δὲ δὴ τὰ κρίματα ἔφη ὦ κέβης πῶς ἱλασόμεθα, καὶ τίνι λόγῳ.

Σύ μοι δοκεῖς ἔφη ὁ κέβης ἴσῃ θαρρήσειν τοῦτον τὸν λόγον ἂν πρὸ τῶν ἁρμονίαν θαυμαστῶς μοι ἐπῃνῶς παρὰ δόξαν. σμικροῦ γοῦν λέγοντος ὅτι ἡ πόρει, πάνυ ἐθαύμαζον ἔτι ἔχει τῆς χρόσαλλος τῷ λόγῳ αὐτῷ· πάνυ μοι ἦν ἀτόπως ἔδοξεν αὖθις τῷ πρώτην ἔφοδον οὐ δέξασθαι τοῦ σοῦ λόγου. ταῦτα δὴ οὐκ αὖ θαυμάσεσθαι με, καὶ ἂν τῷ κρίτωνι πείθῃ. Εὖ γὰρ λέγεις ἔφη ὁ Σωκράτης. μὴ μόνα λέγω, μή τις ἡμῶν ἔασκαν ἃ τάχ' ἂν ἐν λόγῳ ἂν μέλλοντα λέγεσθαι. ἀλλὰ δὴ ταῦτα μὲν τῷ θεῷ μελήσει· ἡμεῖς δὲ ὁμηρικῶς ἐπὶ ἴοντες, πειρώμεθα εἰ ἀρα τί λέγεις. ἔστι δὲ δὴ ἡ καφάλαιον ὧν ζητεῖς, ἀξιοῖς ἐπιδεικνύναι ἡμῶν τὸν ψυχὴν, ἀνώλεθρόν τε καὶ ἀθάνατον οὖσαν. ἐν φιλοσόφος ἀνὴρ μέλλων ἀποθανεῖσθαι, θαῤῥῶν τε καὶ ἡγούμενος ἀποθανὼν ἐκεῖ οὗ πρόσεις διαφθόρως ἢ οὐ ἄλλῳ ὁτῳοῦν ἐτελεύτα, μὴ ἀνόητόν τε καὶ ἀλόγιστον θαῤῥοῦς θαῤῥήσει. ἡ δὲ ἀποφαίνειν ὅτι ἰσχυρόν τί ἐστιν ἡ ψυχὴ καὶ θειοειδὲς, καὶ ὅτι ἐστὶ πρότερον πρὶν ἡμᾶς γενέσθαι. οὐδὲν κωλύειν φῆς πάντα ταῦτα μανύειν ἀθανασίαν μὲν μὴ, ὅτι δὲ πολυχρόνιόν τέ ἐστιν ἡ ψυχὴ καὶ ἦν που πρότερον, ἀμήχανον. ὅσον χρόνον καὶ ἦλθε τε καὶ ἔπραξε πολλὰ ἄττα. ἀλλὰ γοῦν οὐδέν τι μᾶλλον ἦν ἀθάνατον, ἀλλὰ καὶ αὖτὸ ἐς ἀνθρώπου σῶμα ἐλθὸν, ἀρχὴ ἐστὶ αὐτῇ ὀλέθρου· ὥσπερ νόσος, ἢ παλαιοπαθοῦμέν τε δὴ τοῦτον τὸν βίον ζῷα, καὶ τελευτῶσά γε, οὐ τῷ καλουμένῳ θανάτῳ ἀποκτείνυται. διαφθεῖραι γὰρ δὴ φῆς οὐδὲν ἔτι ἄπαξ εἰς σῶμα ὀρθῶς ἐλθὸν, ἔτι πολλάκις, πρός γε τὸ ἕκαστον ἡμῶν φοβεῖσθαι. προσήκει γοῦν φοβεῖσθαι ἐμὲ αὐτὸν ὄντα, τῷ μηδὲν πω. μὴ δ' ἔχοντι λόγον διδόναι, ὡς ἀθάνατον ἔσται ἔσεσθαι εἶμι ὦ κέβης ἃ λέγεις, καὶ ὀρθῶς πάντα λέγω πολλάκις ἀναλαμβάνω. ἵνα μή τι διαφύγοι ἡμᾶς, ἅπ' τι βούλει προσθῆς, ἢ ἀφίλης. Καὶ ὁ κέβης, ἀλλ' οὐδὲν ἔγωγε ἐν τῷ παρόντι ἔφη οὔτ' ἀφιλεῖν, ἔστε προσθεῖναι δόκομι. ἔστι δὲ ταῦτα ἃ λέγω. Ὁ οὖν Σωκράτης συχὺν χρόνον ἐπισχὼν, καὶ πρὸς ἑαυτόν τι σκοπάμενος, οὐ φαῦλον πρᾶγμα ἔφη ὦ κέβης ζητεῖς. ἔλεγχος γοῦν δεῖ πᾶσὰ

δὰ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς τὴν αἰτίαν διαπραγματεύσασθαι. ἐπὶ δοῦ σοι λέγειν περὶ αὐτῶν ἐὰν βούλῃ, πάνυ μὰ Δία. ἀλλὰ τοῦτο μέν σοι χρήσιμον φαίνεται ὧν αὖ, λέγε πρὸς τὴν πεῖραν περὶ ὧν λέγεις χρήσει. ἀλλὰ μὴν ἔφη ὁ Κέβης βούλομαί γε. Λέγοιτο τοίνυν ὡς δι' ἐμαυτοῦ· ἐπεὶ γὰρ ἔφη Κέβης νέος ὤν, θαυμαστῶς ὡς ἐπιθύμησα ταύτης τῆς σοφίας, ἣν δὴ καλοῦσι περὶ φύσεως ἱστορίαν· ὑπερφυὲς γάρ μοι ἐδόκει εἶναι εἰδέναι τὰς αἰτίας ἑκάστου, διατί γίγνεται ἕκαστον, καὶ διατὶ ἀπόλλυται, καὶ διατί ἔστι, καὶ πολλάκις ἐμαυτὸν ἔσκωπτον ὡς οὐ πάνυ μαθήματα ἔβαλλον, σκοπῶν πρῶτον τὰ τοιάδε· ἆρ' ἐπειδὰν τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν σηπεδόνα τινὰ λάβῃ, ὥς πού τινες λέγουσι, τότε δὴ τὰ ζῷα συνίστανται; καὶ πότερον τὸ αἷμά ἐστιν ᾧ φρονοῦμεν, ἢ ὁ ἀήρ, ἢ τὸ πῦρ; ἢ τούτων μὲν οὐδέν, ὁ δὲ ἐγκέφαλός ἐστιν ὁ τὰς αἰσθήσεις παρέχων τοῦ ἀκούειν, καὶ ὁρᾶν, καὶ ὀσφραίνεσθαι· ἐκ τούτων δὲ γίγνοιτο μνήμη καὶ δόξα· ἐκ δὲ μνήμης καὶ δόξης, λαβούσης τὸ ἠρεμεῖν, κατὰ ταῦτα γίγνεσθαι ἐπιστήμην, καὶ αὖ τούτων τὰς φοράς σκοπῶν, καὶ τὰ περὶ τὸν οὐρανόν τε καὶ τὴν γῆν πάθη, τελευτῶν οὕτως ἐμαυτῷ ἔδοξα πρὸς ταύτην τὴν σκέψιν ἀφυὴς εἶναι, ὡς οὐδὲν χρῆμα· τεκμήριον δέ σοι ἱκανόν· ἐτέροις γὰρ ἃ καὶ πρότερον σαφῶς ἠπιστάμην, ὡς δὴ ἐμαυτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐδόκουν, τότε λίαν ταύτης τῆς σκέψεως οὕτω πρόσωπα ἐτυφλώθην, ὥστε ἀπέμαθον καὶ ταῦτα ἃ πρὸ τοῦ, ᾤμην εἰδέναι, περὶ ἄλλων τε πολλῶν, καὶ διατὶ ἄνθρωπος αὐξάνεται. ἦν γὰρ ἐμοὶ πρὸ τοῦ, παντὶ δῆλον εἶναι, ὅτι διὰ τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν ἐπειδὰν γὰρ ἐκ τῶν σιτίων, τοῖς μὲν σαρξὶ σάρκες προσγίνωνται, τοῖς δὲ ὀστοῖς ὀστᾶ, καὶ οὕτω κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ τοῖς ἄλλοις τὰ αὐτῶν οἰκεῖα ἑκάστοις προσγίνεται, τότε δὴ τὸ ἐν ὀλίγον ὄγκον ὄντα, ὕστερον πολλῷ γεγονέναι, καὶ οὕτω γίγνεσθαι τὸν σμικρὸν ἄνθρωπον, μέγαν, οὕτω τότε ᾤμην· οὐ δοκῶ σοι μετρίως; ἔμοιγε ἔφη ὁ Κέβης. Σκέψαι δὴ καὶ τάδε ἔτι· ᾤμην γάρ ἔτι γε ἱκανόν μοι δοκεῖν, ὁπότε τὶς φαίνοιτο ἄνθρωπος παρεστὼς μέγας σμικρῷ, μείζων εἶναι αὐτῆς τῆς κεφαλῆς, καὶ ἵππος ἵππῳ, καὶ ἕτερα τούτων οὕτω καταλήψεσθαι, τὰ δίνα μοι ἐδόκει τῶν ὀκτὼ πλείονα εἶναι, διὰ τὸ δύο αὐτοῖς προσεῖναι· καὶ τὸ δίπηχυ τοῦ πηχαίου μεῖζον εἶναι, διὰ τὸ ἡμίσει αὐτῷ ὑπερέχειν. Νῦν δὲ δὴ ἔφη ὁ Κέβης, τί σοι δοκεῖ περὶ αὐτῶν· πέρᾳ που ἔφη σὲ οἴεσθαι περὶ τούτων πω αἰτίαν εἰδέναι· ὅσον οὐκ ἀποδέχομαι ἐμαυτοῦ αὖ κἀγὼ ἱκανῶς ἐπεὶ δὲ οὐ τοῦτο προσετέθη δύο γίγνεσθαι, ἢ τὸ προστεθὲν καὶ ᾧ προσετέθη, διὰ τοῦτο πρόσθεσιν τοῦ ἑτέρου τῷ ἑτέρῳ δύο ἐγίγνετο· θαυμάζω γάρ εἰ ὅτε μὲν ἑκάτερον αὐτῶν χωρὶς ἀπὸ τοῦ ἑτέρου ἦν, οὐ δύο ἦν ἑκάτερον ἐκεῖνο· καὶ οὐκ ἦσαν τότε δύο· ἐπεὶ δὲ εἰς πλησίασεν ἀλλήλοις, αὐτὴ αὖ αὐτοῖς αἰτία ἐγένετο δυοῦν γενέσθαι ἡ ξυνόδος τοῦ πλησίον ἀλλήλων τεθῆναι· οὐδέ γε ὡς ἐγὼ τῆς οὐ διαχίσεως, ἀλλὰ μοι ἔτι πεπείσθαι ὡς αὖ τότε αὖ αἰτία γίγνεσθαι ἐναντίως τοῦ δύο γενέσθαι· ἐναντία γὰρ γίγνεται ἡ τότε αἰτία τοῦ δύο γίγνεσθαι· τότε μὲν γὰρ ὅτι συνήγετο πλησίον ἀλλήλων, καὶ προσετίθη ἕτερον ἑτέρῳ· νῦν δ' ὅτι ἀπάγεται καὶ χωρίζεται ἕτερον ἀφ' ἑτέρου· οὐδέ γε οἷόν τε οὕτω γίγνεται ὡς ἐπίσταμαι, ἔτι πείθων ἐμαυτόν· οὐδ' ἄλλο οὐδὲν αὖ ὀλίγῳ διότι γίγνεται ἢ ἀπόλλυται, ἢ ἔστι κατὰ ταύτην τὴν τρόπον τῆς μεθόδου· ἀλλά τιν' ἄλλον τρόπον αὖ φῂς εἰκῇ φύρων. ταύτην δὲ, οὐδαμῇ προσίεμαι, ἀλλ' ἀκούσας μέν ποτε ἐκ βιβλίου τινὸς ὡς ἔφη εἰκαιολόγου ἀναγιγνώσκοντος καὶ λέγοντος, ὡς ἄρα τοῦς ὄντι ὁ διανοούμενος καὶ πάντων αἴτιος, ταύτην δὴ τὴν αἰτίαν ἄριστόν τε καὶ ἐδοξάσθη μοι τόπον τινὰ δεῖν ἔχειν· ἡ δὲ τοῦ καὶ εἶναι πάντων αἴτιον· καὶ ἡγησάμην ἐκεῖνον οὕτως ἔχειν, τόν γε νοῦν κοσμεῖν αὐτὰ, πάντα κοσμεῖν, καὶ ἕκαστον τιθέναι ταύτῃ, ἵπερ αὖ βέλτιστα ἔχῃ· εἰ οὖν τις βούλοιτο πᾶν αἰτίαν εὑρεῖν τοῦδε ἐκάστου ὅπη γίγνεται ἢ ἀπόλλυται ἢ ἔστι, ταῦτα δεῖν τοῦδε αὐτὸν εὑρεῖν, ὅπη βέλτιστον αὐτῷ ἔστιν, ἢ εἶναι, ἢ ἄλλο ὁτιοῦν πάσχειν ἢ ποιεῖν· ἐκ δὲ δὴ τοῦ λόγου τούτου, οὐδὲν ἄλλο σκοπεῖν προσήκειν ἀνθρώπῳ καὶ τοῦδε αὐτοῦ καὶ τοῦδε τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἢ ἄριστον καὶ βέλτιστον· ἀναγκαῖον δὲ εἶναι ἐναντίον τοῦ κακοῦ καὶ χεῖρον εἰδέναι· πᾶν αὐτὸν γὰρ ἓν ἐπιστήμην τοῦδε

αὐτῶν· ταῦτα δὴ λογιζόμενος, ἄσμενος εὑρηκέναι ὧμην διδάσκαλον τῆς αἰτίας τοῦδε τῶν ὄντων καὶ τὰ νεῦρα ἐμαυτῷ ἐν αἰσχυνόμην· καί μοι φράσειν, πρῶτον μὲν, πότερον ἡγεῖται κλατεῖα εἶναι, ἢ στρογγύλη. ἐπειδὴ δὲ φράσειεν, ἐπεσκηψάσθαι μὲν αἰτίαν καὶ μὲν αἰσχύνειν· λέγοντα ἐν ἄμεινον, καὶ ὅτι αὐτὴ ἄμεινον ἐστὶ τοιαύτην εἶναι. καὶ εἰ σὺ μίσῳ φαίη εἶναι αὐτὴν, ἐπεσκηψάσθαι ὡς ἄμεινον ἐστὶ αὐτὴν σὺ μίσῳ εἶναι, καὶ ἔμοι ταῦτα ἐφαίνετο, παρισκευάσμην ὡς οὐκέτ' ἂν δυσόμενος αἰτίας ἄλλο εἶδος, καὶ δὴ καὶ τοῦδε ἦλθον οὕτω παρισκευάσμενος ὡσαύτως πυνθόμενος, καὶ σιλήνου καὶ τῶν ἄλλων ἄρχων τὰ χοῦς τε πρὸς ἄλληλα, καὶ ὀφρῶν καὶ τῶν ἄλλων παθημάτων, πῆ ποτε ταῦτ' ἄμεινον ἦν ἕκαστον καὶ ποιεῖν καὶ πάσχειν ἃ πάσχει. οὐ γὰρ αὖ ποτε αὐτὰ ἐφάμην φάσκοντά γε δεῖν αὐτὰ κεκοσμῆσθαι, ἄλλως πως αὐτοῖς αἰτίαν ἐπινοήσειν, ἢ ὅτι βέλτιστον αὐτὰ οὕτως ἔχειν ἦν ὡς πρὸς ἔχει. ἐκείνῳ οὖν αὖ ἐν ἀποδιδόντα τὴν αἰτίαν, καὶ καινῇ πάσῃ, ἐν ἐκείνῳ βέλτιστον ὧμην καὶ τὸ κοινὸν πᾶσιν ἐπισκήψασθαι ἀγαθὸν, καὶ οὐκ αὖ ἀπιθόμην πολλοῦ τοὺς ἐλπίσας, ἀλλὰ πάνυ σπουδῇ λαβὼν τὰς βίβλους, ὡς τάχιστα διῆλθον ἀνέγνωσκον, ἵν' ὡς τάχιστα εἰδείην ἐν βέλτιστον καὶ ἐν χεῖρον. ἀχὰ δὴ θαυμαστῆς ὧν ἐπαίρει ἐλπίδος ᾠχόμην φερόμενος. ἐπειδὴ προῶν καὶ ἀναγινώσκων, ὁρῶ αὖθις, τῷ μὲν νῷ οὐδὲν χρώμενον· οὐδὲ τινα αἰτίαν ἐπαγόμενον εἰς ἐν διακοσμοῦν τὰ πράγματα. ἀέρα δὲ καὶ αἰθέρας καὶ ὕδατα αἰτιώμενον, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ ἄτοπα, καί μοι ἔδοξεν ὁμοιότατον πεπονθέναι, ὡς ἐν αὖ τις λέγων, ὅτι σωκράτης πάντα ὅσα πράττει, νῷ πράττει, καὶ πειρᾶται ἐπιχειρήσας λέγειν τὰς αἰτίας ἑκάστων ὧν πράττω, λέγοι, πρῶτον μὲν, ὅτι διὰ ταῦτα νῦν ἐνθάδε κάθημαι, ὅτι ξύγκειταί μου ἐν σῶμα ἐκ ὀστέων καὶ νεύρων. καὶ τὰ μὲν ὀστᾶ ἐστὶ σκληρὰ, καὶ διαφυὰς ἔχει χωρὶς ἀπ' ἀλλήλων· τὰ δὲ νεῦρα, ἃ ἐπιτείνεσθαι καὶ ἀνίεσθαι, πάντῃ κάμπτοντα τὰ ὀστᾶ μεξὺ τῶν σαρκῶν καὶ δέρματος ἃ σωίσχει αὐτά. αἰωρουμένων οὖν τῶν ὀστέων ἐν ταῖς αὐτῶν ξυμβολαῖς, χαλῶντα καὶ σωτείνοντα τὰ νεῦρα, κάμπτεσθαί που ποιεῖ δύο τ' εἶναι ἐμὶ νεῦρα τὰ μάλα, καὶ δι' ταύτην ἐν αἰτίαν συγκαφθεὶς οὐθὰδὲ κάθημαι. καὶ αὖ πάλιν τῆδε διαλέγεσθαι ὑμῖν ἐπέρασ' τοιαύτας αἰτίας λέγοι. φωνάς τε καὶ ὁδρισμὸν, καὶ ἀκοὰς, καὶ ἄλλα μυρία τοιαῦτα αἰτιώμενος, ἀμελήσας τὰς ὡς ἀληθῶς αἰτίας λέγειν, ὅτι ἐπειδὴ ἀθηναίοις ἔδοξε βέλτιον εἶναι ἐμοῦ κατακρῖναι θανεῖν, δι' ταῦτα δὴ καὶ ἐμοὶ βέλτιον αὖ δίδυκται οὐθὰδὲ καθῆσθαι, καὶ δικαιότερον παραμένοντα ὑπέχειν πολὺ δίκην ὧν αὖ κελεύσωσιν. ἐπεὶ νὴ τὸν κύνα ὡς ἐγῷμαι, πάλαι αὖ ταῦτα τὰ νεῦρά τε καὶ τὰ ὀστᾶ, ἢ πάλαι μέγιστα ἢ βοιωτοὺς ὧν δόξης φρόνημα τῆς βελτίστου. ἐμοὶ δικαιότερον ὧμην καὶ κρῖναι οὕτινα ἐστὶν πρὸ τοῦ φεύγειν τὸ μὴ ἀποδιδράσκειν, ὑπέχειν τῇ πόλει δίκην ὧν τιν' αὖ τάττῃ· ἀλλ' αἴτια μὲν τὰ τοιαῦτα καλεῖν, λίαν ἄτοπον· εἰ δέ τις λέγοι ὅτι ἄνευ τοῦ τὰ τοιαῦτα ἔχειν καὶ ὀστᾶ καὶ νεῦρα, καὶ ὅσα ἄλλα ἔχω, οὐκ ἂν, διός τ' ὦν ποιεῖν τὰ δόξαντά μοι ἀληθῆ αὖ λέγοι· ὡς μὲν τοι ὀρθῶς ταῦτα ποιῶ ἃ ποιῶ, καὶ ταύτῃ νῷ πράττω, ἀλλ' οὐ τῇ τοῦ βελτίστου αἱρέσει, πολλὴ ἂν καὶ μακρὰ ῥᾳθυμία αὖ εἴη τῷ λόγου· ἐν γοῦν μὴ διαλέγεσθαι δίδυτ' εἶναι, ὅτι ἄλλο μέν τί ἐστι ἐν αἴτιον τῷ ὄντι, ἄλλο δ' ἐκεῖνο ἄνευ οὗ ἐν αἴτιον. οὐκ ἂν ποτ' εἴη αἴτιον, ὃ δή μοι φαίνονται ψηλαφῶντες οἱ πολλοὶ ὥσπερ οἱ σκότει ἀλλοτρίῳ ὄμματι προσχρώμενοι, ὡς αἴτιον αὐτὸ προσαγορεύειν. διὸ δὴ καὶ ὁ μὲν τις δίνῳ τὸν γῆν ἐστῶτα ὑπὸ τοῦ οὐρανοῦ, μένειν δὴ ποιεῖ νῷ γῆν· ὁ δὲ, ὥσπερ κάρδοπον πλατεῖαν βάθρον ἐν ἀέρι ὑποδρέμα· νῷ δὲ οὐ ὡς δίον τε βέλτιστα αὐτῦ τε ἦναι καὶ μένειν, οὕτω νῷ κεῖσθαι, ταύτην οὔτε ζητοῦσιν, οὔτέ τινα οἴονται σθένειαν ἰσχὺν ἔχειν ἔλαττον ἐλπίδος ἀθανασίας τε καὶ μᾶλλον ἅπαντα ξυνέχοντα ἀβρεῖν, καὶ ὡς ἀληθῶς τὸ ἀγαθὸν καὶ δέον ξυνδεῖν καὶ ξυνέχειν, ἀδύνατον οἴονται. ἐπὶ μὲν οὖν τοιαύτης αἰτίας ὅπῃ ποτὲ ἔχει μαθητὴς ὀλίγου ἦλθ' ἂν γενόμην. ἐπειδὴ δὲ ταύτης ἐστερήθην, καὶ οὔτ' ἂν αὐτὸς εὑρεῖν οὔτε παρ' ἄλλου μαθεῖν οἷός τε ἐγενόμην, ἐν δεύτερον πλοῦν ἐπὶ τὴν αἰτίαν ζήτησιν ἦλθ

πεπραγμάτευμαι.

τι πραγμάτευμαι, ξυλλαμβάνεσθαι ποιήσομαι ὦ κέβης. Ὑπερφυῶς μὲν οὖν ἔφη ὡς βούλομαι. Ἐδόξεν τοίνυν μοι ἐξ ὧν ὁμολογοῦμεν ἀεὶ καὶ πανταχοῦ ἐπισκοπεῖν ἀπείρητος. τὰ ὄντα σκοπῶν, λέγειν βλαβήσεσθαι μὴ πάσχειν ὅ περ οἱ περὶ τὸν ἥλιον ἐκλείποντα θεωροῦντες καὶ σκοπούμενοι πάσχουσι· διαφθείρονται γάρ που οἱ τὰ ὄμματα, καὶ μὴ ἐν ὕδατι, ἢ ἐν τινι τοιούτῳ σκοπῶνται πῶς εἰκὼν αὐτοῦ· τοιοῦτόν τι καὶ ἐγὼ διενοήθην, καὶ ἔδεισα, μὴ παντάπασι τὸν ψυχὴν τυφλωθείην βλέπων πρὸς τὰ πράγματα τοῖς ὄμμασι, καὶ ἑκάστῃ τῶν αἰσθήσεων ἐπιχειρῶν ἅπτεσθαι αὐτῶν· ἔδοξε δή μοι χρῆναι εἰς τοὺς λόγους καταφυγόντα ἐν ἐκείνοις σκοπεῖν τῶν ὄντων πῶς ἀλήθεια. ἴσως μὲν οὖν ᾗ ἐικάζω ἔφ' ὅτῳ τινὲ οὐκ ἔοικεν· οὐ γὰρ πάνυ συγχωρῶ ἐν οὐ τοῖς λόγοις σκοπεύμενον τὰ ὄντα ἐικάσαι μᾶλλον σκοπεῖν, ἢ ἐν οὐ τοῖς ἔργοις· ἀλλ' οὖν δὴ ταύτῃ γε ὥρμησα, καὶ ὑπὸ Ἡμόνος ἐκάστοτε λόγου ὃν αὖ κρίνω ἰσχυρότατον εἶναι, ἀναλαμβάνων, τίθεμαι ὡς ἀληθῆ ὄντα, καὶ περὶ αἰτίας καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων· ἃ δ' ἂν μὴ, ὡς οὐκ ἀληθῆ. βούλομαι δέ σοι σαφέστερον εἰπεῖν ἃ λέγω. οἶμαι γάρ σε νῦν οὐ μανθάνειν. Οὐ μὰ Δί' ἔφη ὁ κέβης, οὐ σφόδρα. Ἀλλ' ἅδε ἔστι λέγω οὐδὲν καινόν, ἀλλ' ἅπερ ἀεὶ τὲ ἄλλοτε καὶ ἐν τῷ παρελθόντι λόγῳ, οὐδὲν πέπαυμαι λέγων. ἔρχομαι γὰρ δὴ ἐπιχειρῶν σοι ἐπιδείξασθαι τῆς αἰτίας ἣν ἔδην· ἐπὶ τὰ πρᾶγμάτων. καὶ ἆρ' μοι πάλιν ἐπ' ἐκεῖνα τὰ πολυθρύλητα, καὶ ἄρχομαι ἀπ' ἐκείνων, ὑποθέμενος εἶναί τι καλὸν αὐτὸ καθ' αὑτὸ, καὶ ἀγαθὸν, καὶ μέγα, καὶ τἆλλα πάντα ἃ ἔγωμαι δίδωσί τε καὶ ξυγχωρεῖς εἶναι ταῦτα, ἐλπίζω σοι ἐκ τούτων τὴν αἰτίαν ἐπιδείξειν, καὶ ἀνευρήσειν ὡς ἀθάνατον ἡ ψυχή. Ἀλλὰ μὴν ἔφη ὁ κέβης ὡς διδόντος σοι, οὐκ ἂν φθάνοις πράττων. Σκόπει δὴ ἔφη τὰ ἑξῆς ἐκείνοις. ἐὰν σοι ξυνῶσι καὶ ὡς ἐμοί· φαίνεται γοῦν μοι εἴ τι ἔστιν ἄλλο καλὸν πλὴν αὐτὸ τὸ καλόν, οὐδὲ δι' ἓν ἄλλο καλὸν εἶναι, ἢ διότι μετέχει ἐκείνου τοῦ καλοῦ, καὶ πάντα δὴ οὕτω λέγω· τῇ τοιᾷδε αἰτίᾳ συγχωρεῖς; Συγχωρῶ ἔφη. Οὐ δοίην ἔγωγε δι' ὅτι μανθάνω· οὐδὲ σεμνάμοι τὰς ἄλλας αἰτίας τὰς σοφὰς ταύτας γιγνώσκειν. ἀλλ' ἐάν τίς μοι λέγῃ διότι καλόν ἐστιν ὁ ποιῶ, ἢ ὅτι χρῶμα ἢ σχῆμα, ἢ ἄλλο ὁτιοῦν τῶν τοιούτων, τὰ μὲν ἄλλα χαίρειν ἐῶ· παρέπομαι γὰρ οὐ τοῖς ἄλλοις πᾶσι· ἔχει δὲ ἁπλῶς καὶ ἀτεχνῶς καὶ ἴσως δὶ ἄνδρὸς ἔχω παρ' ἐμαυτῷ, ὅτι οὐκ ἄλλοτι ποιεῖ αὐτὸ καλὸν, ἢ ἐκείνου τοῦ καλοῦ, εἴτε παρουσίᾳ, εἴτε κοινωνίᾳ, εἴτε ὅπη δὴ καὶ ὅπως προσγενόμενον· οὐ γὰρ ἔτι γήγνεται διϊσχυρίζομαι, ἀλλ' ὅτι τῷ καλῷ πάντα τὰ καλὰ γίγνεται καλά. ἔοικεν γὰρ μοι δοκεῖ ἀσφαλέστατον εἶναι καὶ ἐμαυτῷ ἀποκρίνασθαι καὶ ἄλλῳ. καὶ τούτου ἐχόμενος, οὐκ οἶμαι οὐκ ἄν ποτε πεσεῖν· ἀλλ' ἀσφαλὲς εἶναι καὶ ἐμοὶ καὶ ὁτῳοῦν ἄλλῳ ἀποκρίνασθαι, ὅτι τῷ καλῷ τὰ καλὰ γίγνεται καλά. ἦ οὐ καὶ σοὶ δοκεῖ; Δοκεῖ. καὶ μεγάθει ἄρα τὰ μεγάλα, μεγάλα· καὶ τὰ μείζω, μείζω· καὶ σμικρότητι τὰ ἐλάττω, ἐλάττω; Ναί. Οὐδὲ σὺ ἄν ἄρα ἀποδέχοιο εἴ τις τινὰ φαίη ἕτερος ἑτέρᾳ τῇ κεφαλῇ μείζω εἶναι, καὶ ἐν ἐλάττῳ, τῷ αὐτῷ τούτῳ ἐλάττω. ἀλλὰ διαμαρτύροιο ἄν, ὅτι σὺ μὲν οὐδὲν ἄλλο λέγεις, ἢ ὅτι τὸ μεῖζον πᾶν ἑτέρου ἑτέρου, ἀλλοῖ ἄλλῳ μεῖζόν ἐστιν, ἢ μεγάθει· καὶ διὰ τοῦτο μεῖζον ἔστιν ἢ μέγεθος· τὸ δὲ ἔλαττον οὐδενὶ ἄλλῳ ἐλαττον, ἢ σμικρότητι, καὶ διὰ τοῦτο ἔλαττον ἔστιν ἢ σμικρότητα· φοβούμενος δῆμαι μή τίς σοι ἀντείποι λόγος ἀπαντήσοι, ἐὰν τῇ κεφαλῇ μείζονά τινα φῇς εἶναι ἢ ἐλάττω· πρῶτον μὲν τῷ αὐτῷ τὸ μεῖζον μείζον εἶναι, καὶ τὸ ἔλαττον ἐλαττον· ἔπειτα τῇ κεφαλῇ σμικρᾷ οὔσῃ, ἵνα μείζω μείζω ἔστιν, καὶ ἔστιν ἐν ἑτέρῳ ἔστιν, τὸ, σμικρῷ τινὶ μέγαν τινὰ ἔστιν, ἃ οὐκ ἄν φοβοῖο ταῦτα. Καὶ ὁ κέβης γελάσας, ἴσως γ' ἔφη. Οὐκοῦν δὴ ὅτε τὰ δέκα τῶν ὀκτὼ δυοῖν πλείω εἶναι, καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ὑπερβάλλειν, φοβοῖο ἄν λέγειν ἀλλὰ μὴ πλήθει καὶ διὰ τὸ πλῆθος, καὶ τὸ δίπηχυ τῷ πηχυαίου ἡμίσει μεῖζον εἶναι, ἀλλ' οὐ μεγάθει· ὁ αὐτὸς γάρ που φόβος; Γάνυμαι ἔφη.

Τί δὲ αὖ ὅτου προστιθέντος, τὴν πρόσθεσιν αἰτίαν εἶναι τῷ δύο γενέσθαι, ἢ χωρίσεως τὴν χίσιν, οὐκ ἂν εὐλαβοῖο ἄν λέγειν, καὶ μάλα ἄν βοώης, ὅτι οὐκ οἶδα ἄλλως πως ἕκα-

σον γιγνόμενον, ἢ μεταλαχὸν τῆς ἰδέας οὐσίας· ἐφάσαν οὖν μεταλαμβάνει, ἢ οὐ τούτοις οὐκ ἔχεις ἄλλω τινὰ αἰτίαν τοῦ δύο γενέσθαι· ἀλλ' ἢ πῇ τῆς ὁμοιότητος μεταλαχεῖν, καὶ δεῖν ἑνὸς μεταλαχεῖν τὰ μέλλοντα δύο ἔσεσθαι, καὶ μονάδος ὃ ἂν μέλλῃ οὔ ἔσεσθαι· τὰς δὲ ἀλλοιώσεις ταύτας καὶ προθλίσεις, καὶ τὰς ἄλλας τὰς τοιαύτας κινήσεις, ἐάσωμεν χαίρειν· παρεὶς ἀποκρίνασθαι τοῖς σεαυτοῦ σοφωτέροις. σὺ δὲ διδοὺς ἂν ἡμῖν λιγόμενον πῶς σαυτοῦ σκιαὶ, καὶ πῶς ἀπειρίαν, ἐχόμενος ἐκείνης τῆς ἀσφαλοῦς τῆς ὑποθέσεως, ὅπως ἀποκρίναιο ἂν· ἀπὸ δὲ τῆς αὐτῆς ταύτης τῆς ὑποθέσεως ἔχοιο, χαίρειν ἐάσας, καὶ οὐκ ἀποκρίναιο ἕως ἂν τὰ ἀπ' ἐκείνης ὁρμηθέντα σκέμματα, ὅσοι ἀλλήλοις ξυμφωνεῖ ἢ διαφωνεῖ, ἱκανῶς δὲ ἐκείνης αὐτῆς δόξει σοι διδόναι λόγον, ὡσαύτως ἂν διδοίης· ἄλλῳ δ' ὑπόθεσιν ὑποθέμενος ἥτις τῶν ἄνωθεν βελτίστη φαίνοιτο, ἕως ἐπί τι ἱκανὸν ἔλθοις· ἅμα δὲ οὐκ ἂν, φύσει ὥς πῃ οἱ αὐτιλογικοὶ περί τε τῆς ἀρχῆς διαλεγόμενος, καὶ τῶν ἐξ ἐκείνης ὡρμημένων. ἆρ' ἔστι βούλοιό τι τῶν ὄντων διδόναι· ἐκείνοις μὲν γὰρ ἴσως οὐδεὶς περὶ τούτου λόγος· οὐδὲ φρονῆς· ἱκανοὶ γὰρ ὑπὸ σοφίας ὁμοῦ πάντα κυκῶντες, ὅμως δύνασθαι αὐτοὶ αὑτοῖς ἀρίστην. σὺ δ' ἆ ἔστι σοὶ τῶν φιλοσόφων, οἶμαι ἂν, ὡς ἐγὼ λέγω ποιῆς. ΑΛΗΘΗΣ. Τα ἔφη λέγεις. ἆ, τε συμμίσας ἅμα καὶ ὁ κέβης. ΕΧ. Νὴ Δία ὦ φαίδωνες· οὕτως γὰρ θαυμαστῶς γάρ μοι δοκεῖ ὡς σοφῶς τῷ καὶ σμικρὸν νοῦν ἔχοντι εἰπεῖν ἱκανῶς ταῦτα. ΦΑΙ. Ταῦτα μὲν οὖν ὦ ἐχέκρατες καὶ πᾶσι τοῖς παροῦσιν ἔδοξε. ΕΧ. Καὶ γὰρ ἡμῖν τοῖς ἀποῦσι· νῦν δὲ ἀκούσωμεν· ἀλλὰ τίνα δὴ ἦν τὰ μετὰ ταῦτα λεχθέντα. ΦΑΙ. Ὡς μὲν ἐγὼ δοκῶ ἐπεὶ αὖθις ταῦτα συνεχωρήθη, καὶ ὁμολογεῖτο εἶναί τι ἕκαστον τῶν εἰδῶν, καὶ τούτων τἆλλα μεταλαμβάνοντα αὐτῶν τούτων πῶς ἕκαστα μίαν ἴσχειν· ἐπὶ δὲ μετὰ ταῦτα ἠρώτα. εἰ δὴ δοκῶ ταῦτα οὕτω λέγεις. ἆρ' οὐχ ὅταν συμμίαν σωκράτους φῆς μείζω εἶναι, φαίδωνος δὲ ἐλάττω, λέγεις τότ' εἶναι ἐν τῷ συμμίᾳ ἀμφότερα, καὶ μέγεθος καὶ σμικρότητα; ΕΦΗ. Ἀλλὰ γὰρ δὴ ὅς ὁμολογῶ ἐν συμμίαν ἔχειν σωκράτους. οὐχ ὡς τοῖς ῥήμασι λέγεται, ἕνα καὶ ἐν ἀληθὲς ἴσχειν. οὐ γάρ που πιφυκέναι συμμίαν ὑπάρχειν τούτῳ τῷ συμμίᾳ ἔτι, ἀλλ' ἐν μεγέθει ὅ τυγχάνειν ἔχων· ἀλλ' αὖ σωκράτους ὑπάρχειν, ὅτι σωκράτης ὁ σωκράτης ἐστίν, ἀλλ' ὅτι σμικρότητα ἔχει ὁ σωκράτης πρὸς τὸ ἐκείνου μέγεθος. ΑΛΗΘΗ.

Οὐδέ γε αὖ ὑπάρχεται τῷ ὅτι φαίδωνος ὑπάρχει τῷ φαίδωνι εἶναι· ἀλλ' ὅτι μέγεθος ἔχει ὁ φαίδων, πρὸς τὸ συμμίου σμικρότητα; ΕΣΤΙ ταῦτα. Οὕτως ἄρα ὁ συμμίας ἐν σμικρός τε καὶ μέγας ἐστὶν ἐν μέσῳ ὢν ἀμφοτέρων. τῷ μὲν, τῷ μεγέθει ὑπάρχειν, τὸ σμικρότητα ὑπάρχων· τῷ δὲ, τὸ μέγεθος τῆς σμικρότητος παρέχων ὑπάρχειν, καὶ ἅμα μεσιάσας, ἔοικα ἔφη καὶ συγκεφαλικῶς ὁρᾶν, ἀλλ' οὕτω ἔχει γέ πως ὡς λέγω. ΣΩΚΡ. Λέγω δὲ τῷ δ' οὕνεκα βουλόμενος δόξαι σοι ὅτῳ ἐμοί. ἐμοὶ γὰρ φαίνεται οὐ μόνον αὐτὸ τὸ μέγεθος οὐδέ ποτε θέλειν ἅμα μέγα καὶ σμικρὸν εἶναι, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν ἡμῖν μέγεθος οὐδέ ποτε προσδέχεσθαι τὸ σμικρὸν οὐδὲ θέλειν ὑπάρχεσθαι, ἀλλὰ δυοῖν τὸ ἕτερον, ἢ φεύγειν, καὶ ὑπεκχωρεῖν ὅταν αὐτῷ προσίῃ τὸ ἐναντίον τὸ σμικρὸν, ἢ προσιόντος ἐκείνου ἀπολωλέναι. ὑπομένον δὲ καὶ δεξάμενον τὸ σμικρότητα, οὐκ ἐθέλειν εἶναι ἕτερον, ἢ ὅπερ ἦν, ὡς περ ἐγὼ δεξάμενος καὶ ὑπομείνας τὸ σμικρότητα, καὶ ἔτι ὢν ὅπερ ἐμέ. οὕτως ὁ αὐτὸς σμικρός εἰμι. ἐκείνῳ δὲ οὐ τολμᾷ μέγα ὂν σμικρὸν εἶναι· ὡς δ' αὕτως καὶ τὸ σμικρὸν τὸ ἐν ἡμῖν, οὐκ ἐθέλει ποτὲ μέγα γίγνεσθαι, οὐδὲ εἶναι. οὐδὲ ἄλλο οὐδὲν τῶν ἐναντίων ἕτερον ὂν ὅπερ ἦν ἅμα τοὐναντίον γίγνεσθαί τε καὶ εἶναι· ἀλλ' ἤτοι ἀπέρχεται, ἢ ἀπόλλυται ἐν τούτῳ τῷ παθήματι. ΓΑΣ τάπασιν ἔφη ὁ κέβης οὕτω φαίνεταί μοι. καίτοι ἔστι τῶν παρόντων ἀκηκοὼς, ὅστις δ' ἐμοῦ σαφῶς μέμνηται. πρὸς δὴ τῶν οὐκ οἶσθ' ὅπως ἄν τις τοῖς ἔμπροσθεν ὑμῖν λόγοις αὖ τὸ ἐναντίον τῶν νυνὶ λιγομένων ὁμολογῆτο, ἐκ τοῦ ἐλάττονος ἢ μεῖζον γίγνεσθαι, καὶ ἐκ τοῦ μείζονος ἢ ἔλαττον· καὶ ἀτεχνῶς αὐτὴ εἶναι ἡ γένεσις τοῖς ἐναντίοις ἐκ τῶν ἐναντίων· νῦν δέ μοι δοκῶ λέγεσθαι ὅτι οὐκ, οὐκ ἄν ποτε γένοιτο· καὶ ὁ σωκράτης παρακαλῶν πῶς κεφαλὴ καὶ ἀκούσας, ἀσμενικῶς ἔφη ἀπεμνημόνευκεν.

μεμνῆσθαι. οὐ μὲν δὴ οἰκοῦσι γε διαφθορὰν τῶν τε νεῶν λεγομένων καὶ τοῦτό τε. τότε μὲν γὰρ ἐλέγετο ἐκ τοῦ ἀναστόου πράγματος γίγνεσθαι. νεῶν δὲ ὅτι αὖ γε ἀναστόου ἕνεκα τῶν ἀναστόων οὐκ ἄν ποτε γένοιτο, οὔτε γε οἰκείων, οὔτε γε κατὰ φύσιν. τότε μὲν γὰρ ὦ φίλε Σώκρατες τῶν ἐνόντων τὰ ἀναστόα ἐλέγομεν. ἐπονομάζοντες αὐτὰ τῇ ἐκείνων ἐπωνυμίᾳ. νῦν δὲ τῶν ἐκείνων αὐτῶν ὧν οὐδὲν ἔχει πρὸς ἐπωνυμίαν τὰ ὀνομαζόμενα. αὐτὰ δ' ἐκεῖνα οὐκ ἄν ποτε φαῖμεν ἐθελῆσαι γένεσιν ἀλλήλων δέχεσθαι. καὶ ἅμα βλέψας εἰς τὸν Κέβητα ἔφη. ἆρα μή που ὦ Κέβης ἐν σοί τι τούτων ἐστὶ ταραττόμενον; Οὐ μὰ Δί' ἔφη ὁ Κέβης οὕτως ἔχω. καὶ μοι δοκεῖ τοῦτό γε λέγειν, ὡς οὐ πολλὰ μοι ταράττει. σωκρατικολογώτατον ἄρα δή ἐστι μηδέ ποτε ἀναστόου ἔσεσθαι ἐν τῷ ἀναστόῳ. γελοῖα μέντοι ἔφη. Ἔτι δή μοι καὶ τόδε σκέψαι ἔφη, εἰ ἄρα ξυνομολογήσεις θερμόν τι καὶ ψυχρόν. Ἔστω. Ἆρ' οὐχ ὅπερ χιὼν καὶ πῦρ; μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. Ἀλλ' ἔστι τὸ μὲν πυρὸς θερμόν, καὶ ἔτερόν τι χιόνος ψυχρόν; Ναί. Ἀλλὰ τόδε γ' οἶμαι δοκεῖ σοι οὐδέ ποτε χιόνα οὖσαν δεχόμενον θερμὸν ὥσπερ οἱ πρόσθεν ἐλέγομεν, ἔτι εἶναι ὅπερ ἦν χιόνα καὶ θερμόν, ἀλλὰ προσιόντος τοῦ θερμοῦ, ἢ ὑπεκχωρήσειν αὐτῷ, ἢ ἀπολεῖσθαι. Συμβαίνει. Καὶ τὸ πῦρ γε αὖ προσιόντος τοῦ ψυχροῦ αὐτῷ, ἢ ὑπεξιέναι ἢ ἀπολεῖσθαι. οὐ μέντοι ποτὲ τολμήσειν δεχόμενον τὸ ψυχρὸν ἔτι εἶναι ὅπερ ἦν πῦρ, καὶ ψυχρόν. Ἀληθῆ ἔφη λέγεις. Ἔστι δ' ἐπὶ ὅσοις τοιοῦτον, ὥστε μὴ μόνον αὐτὸ τὸ εἶδος ἀξιοῦσθαι τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον, ἀλλὰ καὶ ἄλλο τι. ὃ ἔστι μὲν οὐκ ἐκεῖνο, ἔχει δὲ πως ἐκείνου μορφὴν ἀεί, ὅταν περ ᾖ. ἔτι δ' αὖ ἴσως ἔστι σαφέστερον ὃ λέγω. τὸ γὰρ τρίτον ἀεί που δεῖ τούτου τοῦ ὀνόματος τυγχάνειν ὅπερ νῦν λέγομεν, ἢ οὔ. Πάνυ γε. Ἆρα μόνον τῶν ὄντων, ἢ ἔστι γάρ τις, ἢ καὶ ἄλλοτι, ὃ ἔστι μὲν οὐχ ὅπερ τὸ περιττόν ὅμως δὲ δεῖ αὐτὸ μετὰ τοῦ ἀεὶ αὐτοῦ ὀνόματος καὶ ἔστιν ἀεί, ὃ δὲ οὐ πω περυκοίμην, ὥστε τοῦ περιττοῦ μηδέ ποτε ἀπολεῖσθαι. λέγω δὲ αὖ τὸ ἄρτιον εἶναι. δοκεῖ καὶ τοῦτο ἀεὶ τοιοῦτον εἶναι καὶ ἄλλα πολλά. σκόπει δὴ τόδε τῆς τριάδος ἆρα δοκεῖ σοι τῷ τε αὐτῷ ὀνόματι ἀεὶ προσαγορευτέα εἶναι καὶ τῷ τε τόδε τῷ εἶναι ἀεὶ ὅτου ἂν ᾖ ὅπερ τῆς τριάδος; ἀλλ' ἔμοιγε οὕτω πως πέφυκε καὶ ἡ τριὰς καὶ ἡ πεμπτὰς καὶ ὁ ἥμισυς πᾶς ἀριθμός. ὥστε οὐκ ὢν ὅπερ τὸ περιττὸν ἀεὶ εἶναι αὐτῶν ἕκαστος δοκεῖ περιττός, οἷος καὶ τὰ δύο, καὶ τὰ τέτταρα, καὶ ἅπας ὁ ἕτερος αὖ ζυγός. καὶ ἀριθμοῦ οὐκ ὢν ὅπερ τὸ ἄρτιον, ὅμως ἕκαστος αὐτῶν ἀρτίος δοκεῖ εἶναι ἀεί. ξυγχωρεῖσι, ἢ οὔ. Ὡς γὰρ οὐκ ἔφη. Ὁ τοίνυν ἔφη βούλομαι δηλῶσαι, ἄκουε. ἔστι δὲ τόδε. ὅτι φαίνεται ἡμῖν οὐ μόνον ἐκεῖνα τὰ οὐσίαν ἄλλα οὐ δεχόμενα, ἀλλὰ καὶ ἅτινα ἔχει τὰ οὐσίαν ἀεὶ ἔχει τὰ οὐσίαν. αὖθις τοίνυν τοῦτο ἔτι δεχομένους ἐκείνου λέγω ἰδέαν, ἢ αὖ, τῇ ἐν αὐτῷ οὔσῃ ἐναντίᾳ δ' ἀλλ' ἐπιόντος αὐτῆς, ἢ τοι ἀπολλύμενα, ἢ ὑπεκχωροῦντα, ἢ οὐ φύσομαι τὰ τρία καὶ ἀπολεῖσθαι πρότερον, καὶ ἄλλο ὁτιοῦν πείσεσθαι πρὶν ὑπομεῖναί τι, τρία ὄντα αὖθις γενέσθαι; Πάνυ μὲν οὖν ἔφη ὁ Κέβης. Οὐδὲ μὴν δ' ἡ τοῦ ἀναστόου γέ ἐστι δυνὰς τρισί. Οὔ γὰρ οἶμαι. οὐκ ἄρα μόνον τὰ ἐναντία οὐχ ὑπομένει ἐπιόντα ἄλλα. ἀλλὰ καὶ ἄλλ' ἅττα τὰ ἐναντία οὐχ ὑπομένει ἐπιόντα. Ἀληθέστατα ἔφη λέγεις.

Βούλει οὖν δ' ἡμῖν διορισώμεθα ὁπόσα τοιαῦτ' ἐστί. Πάνυ γε. Ἆρ' οὖν ἔφη ὦ Κέβης τάδε ἐστὶν ἃ, ὅτι ἂν ἡ κατάσχῃ, μὴ μόνον αἰτιάζειν χρὴ αὐτοῦ ἰδέαν αὐτὴν ἔχειν, ἀλλὰ καὶ μηδ' ἐναντίου αὖ τῷ ἀεί νος. Πῶς λέγεις. Ὡς ἔστιν ἃ ἐλέγομεν. ἆθρει γάρ. ἐν ᾧ ἂν ἡ τῶν τριῶν ἰδέα ἐνῇ, ἀνάγκη αὐτοῖς οὐ μόνον τρισὶν εἶναι, ἀλλὰ καὶ περιττοῖς; Πάνυ γε. Ἐπὶ τοιοῦτον δὴ φαμὲν ἐναντία ἰδέα ἐλθεῖν τῇ μορφῇ ἣ ἂν ἀεὶ παρῇ ἀεί τε καὶ ἀεὶ τῷ ἐναντίῳ; Οὐ γὰρ. Ἐργάζεται δέ γε ἡ περιττή; Ναί. Ἐναντία δὲ τούτῳ ἡ τοῦ ἀρτίου; Ναί. Ἐπὶ τὰ τρία ἄρα τοῦ ἀρτίου ἰδέα οὐδέ ποτε ἥξει; Οὐ δῆτα. Ἄμοιρα δὴ τοῦ ἀρτίου τὰ τρία. Ἄμοιρα. Ἀνάρτους ἄρα ἡ τριάς. Ναί. Ὃ τοίνυν ἐλέγομεν ὁρίσασθαι ποῖα οὐκ ἐναντία ὄντα ἐναντίῳ, ὅμως οὐ δέχεται αὐτὸ τὸ ἐναντίον, οἷον νῦν ἡ τριὰς τῷ ἀρτίῳ οὐκ

οὖσα ἀναστάτου οὐδενός τι μᾶλλον αὐτὴ δέχεται· ἡ γὰρ ἀναστάτου αὐτῷ ἀεὶ ἐπιφορᾷ, καὶ ἡ δυὰς τῷ περιττῷ, καὶ τὸ πῦρ τῷ ψυχρῷ, καὶ ἄλλα πάμπολλα. ἀλλ' ὅρα δὴ εἰ οὕτως ὀρεῖς μὴ μόνον τὸ ἀναστάτου, τὸ ἀναστάτου μὴ δέχεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνο ὃ αὖ ἐπιφέρει τί ἀναστάτου ἐκείνῳ, ἐφ' ᾧ, ἂν αὖ αὐτὸ ἴῃ αὐτὸ τὸ ἐπιφέρον πλὴν τῆς ἐπιφερομένου ἀναστάτητα μηδέ ποτε δέξασθαι. πάλιν δὲ ἀναμιμνήσκου· οὐ γὰρ χεῖρον πολλάκις ἀκηκόεναι, τὰ πάντα, πλὴν τῆς ἀρτίου οὐ δέχεται· οὐ δὲ τὰ δίκαια πλὴν τῆς περιττοῦ, τὸ δὲ πλάσιον. ἔστω μὲν οὖν καὶ αὐτὸ ἄλλῳ ἀναστάτου· ὅμως δὲ πλὴν τῆς περιττοῦ οὐ δέχεται· ἃ δὲ δὴ τὸ ἡμιόλιον. ἀδὲ τἄλλα τὰ τοιαῦτα· τὸ μέσον πλὴν τοῦ ὅλου, καὶ τετράμερον αὖ καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα· εἶπον τὰ καὶ σωθδὲ κεῖσθαι οὕτω. Γαῦρ σφόδρα καὶ ξωσθδὲ κεῖσθαι φῂς ἔπομαι. Γάλλ' δή μοι ἔφη ἐξ ἀρχῆς λέγε· καί μοι μὴ ὃ αὖ ὁρῶ τῶν ἀπόκεινον· ἀλλὰ ἄλλῳ μεμούμενος ἐμέ· λέγε δὲ παρ' ἐμοῦ τὸ πρῶτον ἐλέγομεν ἀπόκεισθαι πλὴν ἀσφαλῶς ἐκείνῳ ἐκ τῶν ναῦν λεγομένων ἄλλῳ ὁρᾶν, ἀσφάλεσθαι· εἰ γὰρ ὁρῴη μὲ ὃ αὖ τί σὺ τῷ σώματι τῷ ἐμῷ πάσχεται θερμὸν ἔσται, οὐ πλὴν ἀσφαλῶς ἐρῶ ἀπόκεισθαι ἐκείνῳ πλὴν ἁμαρτῶ· ὅτι ὃ αὖ θερμότης. ἀλλὰ κομψότερον ἐκ τῶν ναῦν, ὅ, τι ὃ αὖ πῦρ, δεῖ αὖ ὁρᾶν ᾧ αὖ σώματι τί ἐγγένηται ποιήσει οὐκ ὁρῶ, ὅτι ᾧ αὖ νόσος· ἀλλ' ᾧ αὖ πυρετός, οὐδ' ᾧ αὖ, ἀριθμῷ τί ἐγγένηται περιττὸν ἔσται· οὐκ ὁρῶ ᾧ αὖ περιττότης· ἀλλ' ᾧ αὖ μονάς, καὶ τἄλλα οὕτως. ἀλλ' ὅρα εἰ ἱκανῶς δι' ὃ τι βούλομαι. Ἀλλὰ παίνω ἱκανῶς ἔφη. Ἀποκείσθω δὴ δι' ὃ ᾧ αὖ τί ἐγγένηται σώματι ζῶν ἔσται· ᾧ αὖ, ψυχὴ ἔφη. Οὐκοῦν ἀεὶ ζῶν οὕτως ἔχει. Πῶς γὰρ οὐχί; δι' ὃ· ἡ ψυχὴ ἆρα ὅ, τι αὖ αὐτὴ κατάσχῃ, ἀεὶ ἥκει ἐπ' ἐκεῖνο φέρουσα ζωήν; Ἥκει μὲν τοι ἔφη. Πότερον δὲ δὴ τί ζωῆς ἀναστάτου, ἢ οὐδέν; Ἔστιν ἔφη. Τί· Θάνατος. Οὐκοῦν ἡ ψυχὴ ἡ ἀναστάτου ᾧ αὐτὴ ἐπιφέρῃ ἀεί, ἃ μή ποτε δέξηται ὡς ἐκ τῶν πρόσθεν ὡμολόγηται. Καὶ μάλα σφόδρα ἔφη ὁ Κέβης. Τί οὖν ἡ μὴ δεχόμενον τὴν ζωὴν ἀρτίου ἴδεαν, τί νῦν δὴ ὠμολογήσαμεν· Ἀναρτίαν ἔφη. Τὸ δὲ μὴ δίκαιον μὴ δεχόμενον, καὶ ὃ αὖ μουσικὸν μὴ δέχηται· Ἄμουσον ἔφη. Ἡ δὲ, ἄδικον. Εἶεν. ἔστι δ' αὖ, θάνατον μὴ δέχηται, τί καλέσομεν ἀθάνατον ἔφη. Οὐκοῦν ἡ ψυχὴ οὐ δέχεται θάνατον. Οὔ. Ἀθάνατον ἄρα ἡ ψυχή; Ἀθάνατον. Εἶεν ἔφη. ἔστω μὲν δὴ ἀποδεδεῖχθαι ἱκανῶς, εἰ πῶς δοκεῖ. Καὶ μάλα γε ἱκανῶς ὦ Σώκρατες. Τί οὖν ἂν δὴ ὅλως ὦ Κέβης· εἰ τῷ ἀναρτίῳ ἀναγκαῖον ἅμα ἀνώλεθρῳ εἶναι, ἄλλο τι τὸ τρία ἢ ἀνώλεθρα αὖ ἅμα. Πῶς γὰρ οὔ. Οὐκοῦν καὶ ἡ ἄθερμον ἀναγκαῖον ἅμα ἀνώλεθρον εἶναι· ὁπότε τὸ ἐνδὺ χιόνι θερμὸν ἐπαγάσοι, ὑπεξίοι αὖ ἡ χιὼν οὖσα σῶς καὶ ἄπτωτος· οὐ γὰρ αὖ ἀπώλετό γε· οὐδὲ δέξασθαι αὖ πλὴν θερμότητα. Ἀληθῆ ἔφη λέγεις. Ὡς δ' αὕτως δίμαι καὶ ἡ ἄψυκτον ἀνώλεθρον ἔν, ὁπότε ἐπὶ τὸ πῦρ ψυχρόν τι ἐπίοι, οὔ ποτ' αὖ ἀπεσβέσθη, οὐδ' ἀπώλυτο· ἀλλὰ σῶν αὖ ἐπῆλθεν ὥχετο. Ἀνάγκη ἔφη. Οὐκοῦν καὶ ὧδε ἔφη ἀνάγκη τῷδε τῷ ἀθανάτου εἰπεῖν· εἰ μὲν ἀθάνατον καὶ ἀνώλεθρόν ἐστιν, ἀλλύσατον ψυχὴ ὅταν θάνατος ἐπ' αὐτὴν ἴῃ, ἀπόλλυσθαι. θάνατον μὲν γὰρ δὴ ἐκ τῶν προφρημένων ἀδέχεται· οὐδὲ ἔσται τεθνηκυῖα. ὥσπερ τὰ ζῶντα, οὐκ ἔσται ἔφαμεν ἄρτιον· οὐδὲ γ' αὖ ἡ τῷδε πρόσθεν. οὐδὲ δὴ ἡ πῦρ ψυχρόν· οὐδέ γε ἡ ἐν τῷ πυρὶ θερμότης. ἀλλὰ τί κωλύει φαίη ἄν τις ἄρτιον μὲν ἡ τῷδε πρόσθεν μὴ γίγνεσθαι ἐπιόντος τοῦ ἀρτίου ὡς πρὸ ὡμολόγηται, ἀπολλυμένου δὲ αὐτοῦ, αὐτ' ἐκείνου ἄρτιον γεγονέναι. τῷ ταῦτα λέγοντι, οὐκ ἂν, ἔχοιμεν διαμάχεσθαι ὅτι οὐκ ἀπόλλυται· ἀλλ' ἀνάρτιον, οὐκ ἀνώλεθρόν ἐστιν. ἐπεὶ ἐᾶτον ὡμολόγητο ἡμῖν, ῥᾳδίως ἂν διεμαχόμεθα, ὅτι ἐπιόντος τοῦ ἀρτίου, ἡ περιττὸν καὶ τὸ τρία οἴχεται ἀπόντα· καὶ ἡ τῷδε πυρὸς καὶ θερμοῦ καὶ τῶν ἄλλων οὕτως ἂν διεμαχόμεθα, ἢ οὔ. Γαῦρ μὲν οὖν. Οὕτω καὶ νῦν τῷδε τῷ ἀθανάτου· εἰ μὲν ἡμῖν ὡμολογεῖτο καὶ ἀνώλεθρον εἶναι, ψυχὴ ἂν ἦν πρὸς τῷ ἀθάνατος εἶναι, καὶ ἀνώλεθρος· εἰ δὲ μή, ἄλλος ἂν δέοι λόγου. Ἀλλ' οὐδὲν λέγει ἔφη ζεύξου γε οὖν· ἀρ' ἐν γὰρ αὖ τι ἄλλο φθορᾶς μὴ δέχοιτο, εἰ τύχοι, ἀθάνατον ἀΐδιον ὄν, φθορᾶς δέξαιτο. Ὁ δέ γε θεὸς δίμαι ἔφη ὁ σωκράτης καὶ αὐτὸ τὸ τῆς ζωῆς εἶδος, καὶ εἴ τι ἄλλο ἀθάνατόν ἐστι, παρὰ πάντων ἂν ὁμολογοῖτο μηδέ ποτε ἀπόλλυσθαι.

πόλυ θαι. Γ αρὰ πάντων μὲν οὖν δὴ ἔφη αὐθρώπων τέ γε. μὴ ἔτι μᾶλλον ὡς ἐῴ-
μαι παρὰ θεῶν. Ὁ φῶτε δὴ ὁ ἀθάνατον καὶ ἀδιάφθορόν ἐστιν, ἄλλοτι ψυχὴ ἢ ἀθά-
νατος τυγχάνει οὖσα, καὶ αὐώλεθρος ἄν, ἦν. Γ ολλὴ αὐάγκη. ἐπόντος ἄρα θανάτου
ἐδὴ τῷ ἀνθρώπου, τὸ μὲν θνητὸν ὡς ἔοικεν αὐτοῦ, ἀποθνήσκει. τὸ δ' ἀθάνατον, σῶν καὶ
ἀδιάφθορον ὄιχεται ἀπιὸν ὑπεκχωρῆσαν τῷ θανάτῳ. Φαίνεται. Γ αυτὸς μάλ-
λον ἄρα ἔφη ὦ κέβης ψυχὴ ἀθάνατον καὶ αὐώλεθρον, καὶ τῷ ὄντι ἔσονται ἡμῶν αἱ ψυ
χαὶ ἐν ἅδου. ἐγὼ μὲν ἔτ' ὦ σώκρατες ἔφη ἔχω παρὰ ταῦτα ἄλλα λέγειν. οὐδὲ
πω ἀπιστεῖν τοῖς λόγοις. ἀλλ' εἰ δή τι σμικρὰς ὄδε, ἤ τις ἄλλος ἔχει λέγειν, ὃ ἔχει μὴ κα
κα σιγῆσαι. ὡς οὐκ οἶδα εἰς ἕν τινά τις ἄλλον καιρὸν ἀναβάλλοιτο ἢ ἐν ναῦ παρόντα,
ταῦδε τῶν τοιούτων βουλόμενος, ἢ τί ἀν πεῖν ἢ ἀκοῦσαι. Ἀλλὰ μὲν δὴ ὁ σμικρὰς
οὐδ' αὖ ἐγὼ ἔχω ἔτι ὅ τι ἀπιστῶ, ἔχων τῶν λεγομένων. Ἀλλὰ μὴ τοι τοῦ μεγέθους ταῦδε
ὧν οἱ λόγοι εἰσὶ, καὶ τὸν αὐθρωπίνου ἀδόξαστα ἀτιμάζων, ἀναγκάζομαι ἀπιστίαν ἔτι ἔ-
χειν παρὰ ἐμαυτῷ ταῦδε τῶν ἠρημένων. Οὐ μόνον γ' ἔφη ὁ σμικρὰς ὁ σωκράτης. ἀλ
λὰ ταῦτά σε δεῖ λέγειν, καὶ τὰς γε ὑποθέσεις τὰς πρώτας, καὶ εἰ πισταὶ ἡμῖν εἰσὶν,
ὅμως ἐπισκεπτέαι σαφέστερον. καὶ ἐὰν αὐτὰς ἱκανῶς διέλθητε ὡς ἐγῷμαι, ἀκολουθή
σετε τῷ λόγῳ καθόσον δυνατὸν μάλιστα ἀνθρώπῳ ἐπακολουθῆσαι. καὶ ἔστιν αὐτῷ
σαφὴς γένηται, οὐδὲν ζητήσετε πρὸ αὐτοῦ. Ἀληθῆ ἔφη λέγεις. Ἀλλὰ τόδ' ἔφη
ὦ αὐθρῶ δίκαιον διανοηθῆναι. ὅ τε εἰς πρὸ ἡ ψυχὴ ἀθάνατός ἐστιν, ἐπιμελέσθαι δὲ δεῖ-
ται. οὐκ ἐνδεὴς τοῦ χρόνου τούτου μόνου ὃν ζῇ ὁ καλοῦμεν τὸ ζῆν, ἀλλ' ἐνδεὴς τοῦ παντός.
καὶ ὁ κίνδυνος, ναὶ δὴ καὶ εἰκότως ἄν, μάλιστα δεινὸς εἶναι εἴ τις αὐτῆς ἀμελήσειεν.
εἰ μὲν γὰρ ἦν ὁ θάνατος τοῦ παντὸς ἀπαλλαγὴ, θρῆμα ἂν ἦν τοῖς κακοῖς, ἐκποθανοῦσι
τοῦ τε σώματος ἅμα καὶ τῆς αὐτῶν κακίας μετὰ τῆς ψυχῆς. νῦν δὲ ἐπεὶ
δὴ ἀθάνατος φαίνεται οὖσα, οὐδεμία ἂν εἴη αὐτῇ ἄλλη ἀποφυγὴ κακῶν ἢδὲ σωτηρία,
πλὴν τὸ ὡς βελτίστην τε καὶ φρονιμωτάτην γενέσθαι. οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἔχουσα εἰς ᾅδου
ἡ ψυχὴ ἄφιξεται, πλὴν τῆς παιδείας τε καὶ τροφῆς, ἃ δὴ μὴ λέγεται μέγιστα ὠφελεῖν
ἢ βλάπτειν ἦν τελευτήσαντα αὐτὸν εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τῆς ἐκεῖσε πορείας. λέγεται δὲ οὕτως. ὡς
ἄρα τελευτήσαντα ἕκαστον, ὁ εἰληχὼς δαίμων ἄγειν ἐπιχει
ρεῖ εἰς δή τινα τόπον, οἱ δεῖ τοὺς ξυλλεγέντας διαδικασαμένους, εἰς ᾅδου πορεύεσθαι μὴν
ηγεμόνος ἐκείνου, ᾧ δὴ πρόσταττε τοῦτο ἐκεῖσε πορεύσαι. τυχόντας δ' ἐκεῖ
δὲ δεῖ τυχεῖν, καὶ μείναντας ἐν χρὴ χρόνον, ἄλλος δεῦρο πάλιν ἡγεμὼν κομίζει, οὐ πολ
λαῖς χρόνου περιόδοις. ἔστι δὲ ἄρα ἡ πορεία οὐχ ὡς ὁ αἰσχύλε τήλεφος λέγει.
ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἁπλοῦν δρόμον φησὶν εἰς ᾅδου φέρειν, ἴσως οὔτε ἁπλῆ, οὔτε μία φαίνεται
μοι οὖσα. οὐ δὲ δὴ αὖ ἡγεμόνων ἦν οὐδὲ γάρ που τίς οὐ διαμαρτοι οὐδαμόσε, μιᾶς ὁδοῦ
οὔσης. νῦν δὲ ἔοικε πολλὰς σχίσεις τε καὶ στροφὰς πολλὰς ἔχειν αἱ τῶν θυσιῶν τε καὶ νομί
μων τῶν ὁσίων περιερέμενος λέγω. ἡ μὲν οὖν κοσμία τε καὶ φρόνιμος ψυχὴ, ἕπεται
τε καὶ ἀγνοεῖ τὰ παρόντα. ἡ δὲ ἐπιθυμητικῶς τε σώματος ἔχουσα, ὅπερ ἐγὼ πρό
σθεν εἶπον, ἅ ἐκεῖνο πολλὰ χρόνον ἐπεσκιμένη, καὶ περὶ ἦν ὁρατὸν τόπον πολλὰ αὐτὴ πεί
σασα καὶ πολλὰ παθοῦσα, δίκῃ καὶ μάλις ὑπὸ τοῦ προστεταγμένου δαίμονος οἴχεται ἀπο
μένη. ἀφικομένῃ δὲ ὅθι περ αἱ ἄλλαι, πρῶτα μὲν ἀκάθαρτον καὶ τὸ πεπηκὸς ἔχουσαν,
ἢ φόνων ἀδίκων ἡμμένην, ἢ ἄλλα ἄττα τοιαῦτα εἰργασμένην ἃ τούτων ἀδελφά τε καὶ
ἀδελφῶν ψυχῶν ὄργανα τυγχάνει ὄντα, ταύτην μὲν ἅπας φεύγει τε καὶ ὑπεκθέπτεται. καὶ
οὔτε ξυνέμπορος, οὔτε ἡγεμὼν ἐθέλει γίγνεσθαι. αὐτὴ δὲ πολλαῖς ἀπορίαις καὶ πάσῃ ἐχομένη
ἀπορείᾳ, ἕως ἂν δή τινος χρόνου γένωνται. ὧν ὑγιεινῶν, ὑπ' ἀνάγκης φορᾶς εἰς τὸν
αὐτῇ πρέπουσαν ἵκηται. ἡ δὲ καθαρῶς τε καὶ μετρίως τὸν βίον διεξελθοῦσα καὶ ξυνεμπό
ρων καὶ ἡγεμόνων θεῶν τυχοῦσα, ὅπῃ ἕκαστα τόπον προσήκοντα. πολλοὶ δέ
σι καὶ θαυμασοὶ τῆς γῆς τόποι, καὶ αὐτὴ, ἔτε οἷα οὔτε ὅσα δοξάζεται ὑπό τ' ἐπὶ γῆς
ἀνθρώπ λέγεται, ὡς ἐγὼ ὑπό τινος πέπυσμαι. καὶ ὁ σμικρὰς. πῶς ταῦτα ἔφη λέγεις ὦ
σώκρατες. ταῦδε γοῦν τοι τῆς γῆς καὶ αὐτὸς πολλὰ δὴ ἀκήκοα. οὐ μέντοι ταῦτα ἅσα

πείθει. ἰδίως αὖ ἐῶ ἀκούσαι με. Ἀλλὰ μέντοι ὦ σμικία. οὐκ ἀηλεῶς τέχνη γέ μοι δοκεῖ εἶναι διαγράσασθαι ἄν γ' ὅστις. ὡς μέν τοι ἀληθῆ, χαλεπῶς ἂν ἐμοὶ φαίνεται, ἢ καὶ τὰ νῦν ἠλεῶς τέχνη. καὶ ἅμα μὲν ἐτῶ ἴσως οὐδ' αὖ ἅδης τε εἶμι. ἅμα δὲ εἰ μὴ ἀπιστοίμην, ὁ βίος μοι δοκεῖ οἷμος ὦ σμικία τῷ μήκει τὸ λόγου οὐκ ὀλίγον ἂν κεῖν. νῦν μέν τοι ἰδίαν τῆς γῆς ἕξιν πίστομαι εἶναι καὶ τοὺς τόπους αὐτῆς, οὐδέν με κωλύει λέγειν.

Ἀλλ' ἴφη ὁ σμικίας. καὶ ταῦτα ἀρκεῖ. Πέπεισμαι γοῦν ἔγωγ' ἱκανῶς, ὡς πρῶτον μὲν ἐστὶν οὐ μίσῳ τῷ οὐρανῷ τῷ περιφορὰς οὖσα, μηδὲν αὐτῇ δεῖν μήτε ἄνδρος πρὸς ὃ μὴ πίπτειν, μήτε ἄλλης αἰτίας μηδεμιᾶς τοιαύτης. ἀλλὰ ἱκανῶς γε εἶναι αὐτὴν ἔχειν, νῦν ὁμοιότητα τὸ οὐρανοῦ αὐτὸ ἑαυτῷ πάντη, καὶ τῆς γῆς αὐτῆς νῦν ἰσορροπίαν. ἰσόρροπον γὰρ πρᾶγμα ὁμοίου τινὸς οὐ μίσῳ τι θὰ οὐκ ἔχει μᾶλλον οὐδ' ἧττον οὐδαμόσε κλιθῆναι. ὁμοίως δ' ἔχον, ἀκλινὲς μένει. πρῶτον μὲν δὴ ὃς ἔστω πέπεισμαι.

καὶ ὀρθῶς γ' ἴφη ὁ σμικίας. Ἔπι τοίνυν ἴφη παμμεγά τι εἶναι αὐτό. καὶ ἡμᾶς οἰκεῖν ὑὸς μέχρις ἡρακλείων στηλῶν ἀπὸ φάσιδος οὐ σμικρῷ τινὶ μείῳ. ὡς πρὸ τοῦδε τέλμα μέγιστον, ἢ βαθάλαττα τοῦδε νῦν θάλαττα οἰκοῦντας, νῇ ἄλλους ἄλλοθι πολλοὺς οὐ πολλοῖς τοιούδε τόποις οἰκεῖν. εἶναι γὰρ πάντα χῇ τοῦδε νῦν γῆν, πλὴ καὶ λα, καὶ πάντοθεν πᾷ καὶ τὰς ἰδέας. καὶ τὰ μεγέθη. εἰς ἃ ξυνερρύηκέναι τότε ὕδωρ καὶ νῦν ὀμίχλαν, καὶ ἦν ἄβρα, αὐτῶν δὲ νῦν γῆν, καθαρὰν οὐ καθαρῷ κεῖσθαι ὑφ' οὐρανῷ, οὗ ὑφ' ὅδε τὰ ἄνεμα. ὧν δὴ αἰθέρα ὀνομάζειν τοὺς πολλοὺς τῶν τοῦδε τὰ τοιαῦτα εἰωθότων λέγειν. οὗ δὴ νῦ ποτάθμιον ταῦτα εἶναι, καὶ ξυρρεῖν ἀεὶ εἰς τὰ κοῖλα τῆς γῆς ἡμᾶς οὖν οἰκοῦντας οὐ δι' ὅλης κοίλοις αὐτῆς, λελῆθέναι. καὶ οἴεσθαι ἄνω ἰοῦσι τῆς γῆς οἰκεῖν. ὡς πρὸ αἴ τις οὐ μίσῳ ᾧ πυθμένι τὸ πλάγιον οἰκοῦντι, οἴοιτό τε ἰοῦσι τῆς θαλάττης οἰκεῖν, καὶ ὁρᾷ τὸ ὕδατος ὁρᾶν ὑπὲρ κεφαλῆς ἥλιον καὶ τἆλλα ἄστρα, νῦν θάλαττα ἡγεῖσθαι οὐρανὸν εἶναι. ὁρᾷ δὲ ὑρασύτητά τε καὶ ἀθένειαν, μηδὲ πώποτε ἰοῦσι τὰ ἄκρα τῆς θαλάττης ἀφικνεῖσθαι. μὴ δὲ ἐωρακὼς εἴη, εἰκὸς καὶ αἰσθέσθαι ἐκ τῆς θαλάττης εἰς τὸν οὐδαφότοπον, ὅσῳ καθαρώτερος καὶ κρείττων τυγχάνει ὢν τὸ παρὰ σφίσι μὴ δὲ ἄλλου ἀκηκοὼς εἴη τὸ ἐωρακότος. ταῦτ' ἂν δὴ ὑμᾶς τι πυθόμενον οἰκεῖν οὕτως γοῦν εὖ πίνειν ἐν τῷ λῷ τῆς γῆς, ὅπαδαι ἐπάνω αὐτῆς οἰκεῖν, νῇ ἦν ἄβρα οὐρανὸν καλεῖν. ὡς δὴ τούτου οὐρανοῦ ὄντος, τὰ ἄστρα χωροῦντα. ἃ δὴ ἔστ' ἂν ταῦτ', ὑπ' ἀσθενείας καὶ βραδυτῆτος, οὐχ οἷους εἶναι ἡμᾶς διελθεῖν ἐπὶ ἔλαττον ἦν ἄβρα. ἐπεὶ εἴ τις αὐτὸ ἐπ' ἄκρα ἔλθοι, ἢ πλοῖος γενόμενος αἰκάπτοιτο, καὶ πλεῖν αἰκαύψαιτο. ὧς πρὸ οὐδαφοῦ οἱ ἐκ τῆς θαλάττης ἰχθύες αἰκαύπτοντες ὁρῶσι τὰ οὐδαφ, οὕτως αὖ τινα καὶ τὰ ἐκεῖ καὶ πλεῖν, καὶ εἰ ἡ φύσις ἱκανὴ εἴη αὐκχίδαι διαρρῦσα, γοῦναι αὖ, ὅτι ἐκεῖνός ἔστιν ὁ ἀληθινὸς οὐρανὸς, καὶ ἡ ἀληθινὴ φῶς, καὶ ἡ ὡς ἀληθῶς γῆ. ἥδε μὲν γοῦν ἡ γῆ καὶ οἱ λίθοι καὶ ἅπας ὁ τόπος ὁ οὐδαφ, διεφθαρμένα ἔστι καὶ κατεβεβρωμένα. ὥς πρὸ τὰ ὑπὸ τῇ θαλάττῃ ὑπὸ τῆς ἅλμης, καὶ οὔτε φύεται ἄξιον λόγου οὐδὲν ὑπὸ τῇ θαλάττῃ, οὔτε τέλειον ὡς ἔπος εἰπεῖν οὐδέν ἔστι. σήραγγες δὲ καὶ ἄμμος, καὶ πηλὸς, ἀμύχανος. καὶ βόρβοροί εἰσιν, ὅπου αὖ, καὶ ἡ γῆ. καὶ πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν κάλλη κεῖνα ἅδε οὐδ' ὅπως ποιῶ ἄξια, ἐκεῖνα δὲ αὖ, τῶν παρ' ἡμῖν πολὺ αὖ ἔτι πολλῷ φαείνει διαφέρειν. ἃ γοῦν δὴ καὶ μύθου λέγειν καλὸν, καὶ ἄξιον ἀκούσαι ὦ σμικία ἅτα τυγχάνει τὰ ὑπὸ τῆς γῆς ὑπὸ τῷ ἐωῷ ὄντα. Ἀλλὰ μὴν ἔφη ὁ σμικίας ὦ σώκρατες. ἡμεῖς γε τούτου τὸ μῦθον ἡδέως αὖ ἀκούσαιμεν. λέγεται τοίνυν ἴφη ὦ ἑταῖρε πρῶτον μὲν εἶναι τοιαύτην γῆν αὐτὴν ἰδεῖν, εἴ τις αὖθις αὐτὴν θεῶτο, ὡς περὶ σφαῖραν ποικίλην. χρώμασι διειλημμένην. ὧν νῦ τὰ οὐδαφ ἢ χρώματα ὥσπερ διείγματα. οἷς δὴ οἱ γραφεῖς κατα-χρῶνται. ἐκεῖ δὲ πᾶσαν τὴν γῆν ἐκ τοιούτων ἢ. νῦ πολὺ τὰ ἐκλαμπρότερα νῦ καθαρώτερα ἢ ὑμῖν. τὴν μὲν ἁλουργὰ ἢ. καὶ θαυμαστὴν ἡ κάλλος. τὴν δὲ, χρυσοειδῆ. τὴν δὲ, ὅση λευκὴ, γύψου ἢ χιόνος λευκοτέρα, καὶ ἐκ τἄλλων χρωμάτων συγκειμένην. ἀσαύτως καὶ τὰ πλείονα νῦ καλλίονα, ἢ ὅσα ἡμεῖς ἑωράκαμεν. νῦ γὰρ αὐτὰ ταῦτα τὰ κοῖλα αὐτῆς, ὕδατός τε καὶ ἀέρος ἔμπλεα ὄντα, χρώματός τι εἶδος παρέχεσθαι

βαντα· εἰ τῇ τῶν ἄλλων χρωμάτων ποικιλίᾳ. ὥστε οὔτε αὐτῆς εἴδους ξωνιχὲς ποικίλον φαντάζεσθαι· οὐ δὲ ταύτῃ οὖσα ὁμοία, ἀπάλογον τὰ φυόμενα φύεσθαι· λοίσθια τε καὶ εὖ ἴσθι, καὶ τοὺς καρποὺς, καὶ αὖ τὰ ἕρπετὰ ὡσαύτως καὶ ζῶα λίθους ἔχειν αὐτὰ ἀντ' αὐτῶν λόγου, πλὴ τελμότητα καὶ πλὴ διαφάνειαν καὶ τὰ χρώματα καλλίω. ὧν μὴ τὰ αἰθάλη λιθίδια εἶναι ταῦτα τὰ ἄγαν πώμενα μέρια, σάρδιά τε καὶ ἰάσπιδας, μὴ σμαράγδους, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα· ἐκεῖ δὲ οὐδὲν, ὅτι μὴ τοιοῦτον εἶναι· μὴ ἔτι τούτων καλλίω. τὸ δ' αἴτιον τούτου εἶναι, ὅτι ἐκεῖνοι οἱ λίθοι καθαροί εἰσι καὶ οὐκ ἀτμισμένοι. οὐδὲ διαφθαρμένοι ὥσπερ οἱ αἰθάλοι, ὑπὸ σηπεδόνος καὶ ἅλμης ὑπὸ τῶν λίθων ξωνιφθυπότων, ἃ καὶ λίθοις καὶ γῇ καὶ τοῖς ἄλλοις ζῴοις τε καὶ φυτοῖς, ἄσχετ' ἐστὶ νόσους παρέχει· πλὴ δὲ γῶν αὐτὴν κεκοσμῆσθαι τούτοις τε ἅπασι, καὶ ἔτι χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις αὖ τοῖς τοιούτοις· ἐκφανῆ γὰρ αὐτὰ πεφυκέναι, ὄντα πολλὰ πλήθει καὶ μεγάλα καὶ παντα χοῦ τῆς γῆς. ὥστε αὐτὴν ἰδεῖν εἶναι θαυμαστὴν μόνον θεατῶν. ζῷα δ' ἐπ' αὐτῆς εἶναι ἄλλά τε πολλὰ καὶ ἀνθρώπους. τοὺς μὲν, οἰκεῖν μεσογείᾳ οἰκοῦντας τοὺς δὲ, περὶ τὸν ἀέρα, ὥσπερ ἡμεῖς περὶ τὴν θάλατταν. τοὺς δὲ, οἰκεῖν νήσους. ἃς περιρρεῖν τὸν ἀέρα πρὸς τῇ ἠπείρῳ οὔσας, καὶ ὁπόλογον, ὅπερ ἡμῖν τὸ ὕδωρ τε καὶ ἡ θάλαττά ἐστι πρὸς τὰ ἡμετέραν χρείαν, εἶναι ἐκεῖ τὸν ἀέρα. ὃ δὴ ἡμῖν ἀήρ, εἶναι ἐκεῖ τὸν αἰθέρα. τὰς δὲ ὥρας αὐτοῖς, κρᾶσιν ἔχειν τοιαύτην, ὥστε ἐκείνους αἰσθάνεσθαι· καὶ χρόνον τε ζῆν πολὺ πλείω τῶν αἰθάλων, καὶ ὄψει καὶ ἀκοῇ, καὶ φρονήσει καὶ πάσῃ τοιαύτῃ τοιούτοις ἡμῶν ἀφεστάναι τῇ αὐτῇ ἀποστάσει, ἣπερ ἀὴρ τι ὕδατος ἀφέστηκε, καὶ αἰθὴρ ἀέρος πρὸς καθαρότητα. καὶ δὴ καὶ θεῶν ἅλση τε καὶ ἱδρὰ αὐτοῖς εἶναι· οὐδὲ τῷ ὄντι οἰκητὰς θεοὺς εἶναι, καὶ φήμας τε καὶ μαντείας καὶ αἰσθήσεις τῶν θεῶν, καὶ πρᾶξιν σωφρονίσασθαι γίνεσθαι αὐτοῖς πρὸς αὐτοὺς, καὶ τοῦδε ἥλιον καὶ σελήνην καὶ ἄστρα ὁρᾶσθαι ὑπ' αὐτῶν οἷα τυγχάνει ὄντα, καὶ τὴν ἄλλην διάθεσιν μετὰ τούτων εἶναι· καὶ ὅλως μὲν δὴ τὴν γῆν οὕτω πεφυκέναι, καὶ τὰ περὶ τὴν γῆν, τόπους δ' εἶναι αὐτῇ κατὰ τὰ ἔγκοιλα αὐτῆς, κύκλῳ περί ἅλω, πολλοὺς τοὺς μὲν, βαθυτέρους καὶ ἀκαπνοτέρους μᾶλλον, ἢ οἷ ἡμεῖς οἰκοῦμεν· τοὺς δὲ, βαθυτέρους ὄντας, τὸ χάσμα αὐτοὺς ἔλαττον ἔχειν τῆς παρ' ἡμῖν τόπου. ἔστι δ' οὓς καὶ βραχυτέρους τῷ βάθει τῷ αἰθάλη εἶναι καὶ πλατυτέρους. τούτους δὲ πάντας, ῥεῖν γῆν εἰς ἀλλήλους συνεχῆ θαλάττῃ τε πολλαχῇ, καὶ κατὰ στενότερα καὶ εὐρύτερα, καὶ διεξόδους ἔχειν· ἔστι πολὺ μὲν ὕδωρ ῥεῖν ὑπ' ἀλλήλων εἰς ἀλλήλους ὥσπερ εἰς κρατῆρας, καὶ ἀκινήτων ποταμῶν ἀμήχανα μεγέθη ῥεῖν τὴν γῆν, καὶ θερμῶν ὑδάτων καὶ ψυχρῶν. πολὺ δὲ πῦρ, καὶ πυρὸς μεγάλους ποταμοὺς πολλοὺς δὲ ὑγροῦ πηλοῦ, καὶ καθαρωτέρου, καὶ βορβορωδεστέρου. ὥσπερ οἱ σικελίᾳ, οἱ πρὸ τῆς ῥύακος πηλοῦ ῥέοντες ποταμοί, καὶ αὖθις ἐρεύξ. ὧν δὴ καὶ ἐκάστους τοὺς τόπους πληροῦσθαι. ὧν αὖ, ἑκάστοις τύχοι ἐκάστοτε ἡ περιῤῥοὴ γιγνομένη· ταῦτα δὲ πάντα, κινεῖν αὖθις καὶ κάτω ὥσπερ αἰώρας τινὰ οὖσαν αὐτὴν τῇ γῇ. ἔστι δὲ αὕτη ἡ αἰώρα δύν. φύσιν τοιαύτην τινὰ ὧδε τῶν χασμάτων τῆς γῆς. ἄλλως τε μάλιστον τυγχάνει ὂν καὶ διαμπερὲς τετρημένον δι' ὅλης τῆς γῆς. ὥστε ὅπερ ὅμηρος εἶπε λέγων αὐτό. πόλλ' μάλ' ἔχ Ἐνοσίγαιον ὑπὸ χθονός ἐστι βάθρον. ὃ καὶ ἄλλοθι καὶ ἐκεῖνος καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ποιητῶν, τάρταρον κεκλήκασιν. εἰς γὰρ ὥστε τὸ χάσμα συνῤῥεῦσαί τε πάντες οἱ ποταμοὶ, καὶ ἐκ τούτου πάλιν, πάντες ἐκρέουσι· γίγνονται δὲ ἕκαστοι τοιοῦτοι, δι' ἣν αἰτίαν αὖ καὶ τῆς γῆς ῥέουσιν. ἡ δ' αἰτία ἐστὶ τὸ ἐκρεῖν τε αὐτοῦδεν καὶ εἰσρεῖν πάντα τὰ ῥεύματα, ὅτε πυθμένα οὐκ ἔχει, οὐδὲ βάσιν, τὸ ὑγρὸν ὥστε· αἰωρεῖται δὴ καὶ κυμαίνει ἄνω καὶ κάτω, καὶ ὁ ἀὴρ καὶ τὸ πνεῦμα τὸ περὶ αὐτὸν, ταὐτὸ λέγ ποιεῖ. ξυνέπεται γὰρ αὐτῷ, καὶ ὅταν εἰς τὸ ἐπέκεινα τῆς γῆς ὁρμήσῃ, μὴ ὅταν εἰς τὸ ὧδε, καὶ ὥσπερ τῶν αἰσθητῶν τούτων ἀεὶ, ἐκπνεῖ τε καὶ αἰσπνεῖ ῥέον τὸ πνεῦμα οὕτω καὶ ἐκεῖ ξυναναῤῥοῦμενον τῷ ὑγρῷ τὸ πνεῦμα, πνευσίν τινας αὖ μεγάλους καὶ ἀμηχάνους παρέχεται, καὶ εἰσιὸν καὶ ἐξιόν. ὅταν τε οὖν ὁρμήσαν ὑποχωρήσῃ τὸ ὕδωρ εἰς τὸ τόπον τὸ δὴ κάτω καλούμενον, τοῖς κατ' ἐκεῖνα τὰ ῥεύματα, εἰσῤῥεῖτε καὶ πληροῖ αὖ-

τὰ ὡς πδρ οἱ ἐπαντλεῶντες· ὅταν τι αὖ ἐκπέσῃ μὴ ἀπολίπῃ. λάβρος δὲ ὁρμὴ, τὰ εὐθὰδε πλησίον αὖ θῖς. τὰ δὲ, πλησιάζοντα, ἐπὶ ὀλίγα τῶν ὀχετῶν, καὶ ὀλίγα τῆς γῆς, καὶ εἰς ἴσους τόπους ἵησιν ἀφικνούμενα εἰς οὓς ἑκάστους ὁδὸν ποιεῖται, θαλάττας τι ἢ λίμνας, καὶ ποταμοὺς, καὶ κρήνας ποιεῖ· οὐτοῦτο δὲ πάλιν δύο μοῖρα κατὰ τῆς γῆς, τὰ μὲν, μακροτέρους τόπους διεξελθόντα καὶ πλείονας, τὰ δὲ, ἐλάττους καὶ βραχυτέρους, πάλιν εἰς ἓν τάρταρον ἐμβάλλει. τὰ μὲν πολὺ κατωτέρω ἢ ἐπαντλεῖτο. τὰ δὲ, ὀλίγον· πάντα δὲ ὑπὸ κάτω ἀεροῦται τῆς ἐκροῆς, καὶ οὖσα μὲν κατωτικρὺ ἢ εἰσρεῖ ὀλίγα πίσω, οὖσα δὲ κατὰ τὸ αὐτὸ μέρος. ἔστι δὲ ἃ παντάπασι κύκλῳ περιελθόντα, ἢ ἄπαξ ἢ καὶ πλειονάκις περιελιχθέντα ὁδὸν πλὴν ὧν ὥς πδρ οἱ ὄφεις εἰς ὃ δυνατὸν κάτω κεμφθῶσι πάλιν ἐμβάλλει, ἢ δυνατὸν ἔστιν ἐκατέρωσε μέχρι τοῦ μέσου καθιόασι πδρα δ' οὖ. ἀέκοντες γὰρ ἀμφοτέρους ὁῖς ῥεύμασι τὸ ἐκατέρωθεν ἥγνυται μέρος. τὰ μὲν οὖν δὴ ἄλλα πολλά τε καὶ μεγάλα καὶ παντοδαπὰ ῥεύματά ἐστι. τυγχάνει δ' ἄρα ὄντα οἱ τούτοις τοῖς πολλοῖς, τέτταρα ἄττα ῥεύματα ὧν ὃ μὲν μέγιστον καὶ ἔξω τάπω ῥέων ὁδὲ κύκλῳ, ὠκεανὸς ὠκεανός ἐστι. τούτου δὲ καταντικρὺ καὶ ἐναντίως ῥέων ἀχέρων· ὃς δι' ἐρήμων τόπων ῥεῖ ἄλλων, καὶ δὴ καὶ κάτω γῆν ῥέων, εἰς πλὴ λίμνην ἀφικνεῖται πλὴ ἀχερουσιάδα. οὗ δὴ τῶν τελευτησάντων ψυχαὶ τῶν πολλῶν ἀφικνοῦνται. καί τινας εἱμαρμένους χρόνους μένουσι, δὶ μὲν, μακροτέρους· δὶ δὲ, βραχυτέρους, πάλιν ἐκπέμπονται εἰς τὰς τῶν ζώων γενέσεις. τρίτος δὲ ποταμὸς τούτων κατὰ μέσον ἐκβάλλει, καὶ ἐγγὺς τῆς ἐκβολῆς ἐκπίπτει εἰς τόπον μέγαν πυρὶ πολλῷ καιόμενον, καὶ λίμνην ποιεῖ μείζω τῆς παρ' ἡμῖν θαλάττης ζέουσαν ὕδατος ἢ πηλοῦ· οἱ πλοῦτον δὲ χωρεῖ κύκλῳ θολερὸς καὶ πηλώδης. περιελίττόμενος δὲ τὴν γῆν, ἄλλοσέ τι ἀφικνεῖται, καὶ παρ' ἕρακα τῆς ἀχερουσιάδος λίμνης, οὐ ξυμμιγνύμενος τῷ ὕδατι· πδρ δὲ ἐλιχθεὶς δὶ πολλάκις ὑπὸ γῆς, ἐμβάλλει κατωτέρω τοῦ ταρτάρου. οὗτος δ' ἐστὶν ὃν ἔτι ἐπονομάζουσι πυριφλεγέθοντα. οὗ καὶ οἱ ῥύακες ἀποσείσματα ἀναφυσῶσιν, ὅπη αὖ τύχωσι τῆς γῆς. τοῦτον δ' αὖ κατωτικρὺ, ὁ τέταρτος ἐκπίπτει εἰς τόπον πρῶτον λεπτόν τε καὶ ἄχριον ὡς λίγεται. χῶμα δὲ ἔχοντα ὅλον δεινὸν ὁ κυανὸς, ὃν δὴ ἐπονομάζουσι σύριον, καὶ πλὴ λίμνην πίπτει ὁ ποταμὸς ἐμβάλλων σύριον. ὅθεν ἐμπίπτων οὐ ταὐτὸν, καὶ ἄλλως δυνάμενος λαβὼν οὐ τῷ ὕδατι, ὃς κατὰ τῆς γῆς, περιελιττόμενος χωρεῖ ἀναστίως τῷ πυριφλεγέθοντι, καὶ ἅπαντα οὐ τῇ ἀχερουσιάδι λίμνῃ ὀβ ἀναστίως. καὶ οὐδὲ ὁ ὕδατος οὐδενὶ μίγνυται, ἀλλὰ καὶ οὗτος κύκλῳ περιελθὼν, ἐμβάλλει εἰς ἓν τάρταρον ἀναστίως τῷ πυριφλεγέθοντι· ὄνομα δὲ τούτῳ ἔστιν ὡς οἱ φιλοτεχνοῦντες φάσκουσι, κωκυτός. τούτων δὲ οὕτω πεφυκότων, ἐπειδὰν ἀφίκωνται οἱ τετελευτηκότες εἰς ἓν τόδον εἷς ὁ δαίμων ἕκαστον κομίζει, πρῶτον μὲν διεδίκασαντο εἴτε καλῶς καὶ ὁσίως καὶ βιώσαντες καὶ οἱ μή. καὶ οἷς μὲν αὖ, δόξωσι μέσως διεβιωκέναι, πορευθέντες ὑπὸ τὸν ἀχέροντα, ἀναβάσεις ἃς δὴ αὐτοῖς ὀχήματα ἔστιν ἐς τοῦτ' ἀφικνοῦνται εἰς πλὴ λίμνην, καὶ ἐκεῖ οἰκοῦσι, καὶ καθαιρόμενοι τῶν τε ἀδικημάτων δίκας ἀπολύονται ἃ τίς τι ἠδίκησε. τῶν τε εὖ ἔργασιῶν τιμὰς φέρωνται κατὰ πλὴ ἀξίαν ἕκαστος. οἷς δ' αὖ δόξωσιν ἀνίατα ἔχειν ὀλέθρου τὰ μεγίστων ἁμαρτημάτων, ἢ ἱερόσυλίαι πολλαὶ καὶ μεγάλαι, ἢ φόνοι ἀδίκους καὶ παρανόμους πολλοὺς ἐξεργασμένοις, ἢ ἄλλα ὅσα τυγχάνει ὄντα τοιαῦτα, τούτους δὲ ἡ προσήκουσα μοῖρα, ῥίπτει εἰς ἓν τάρταρον, ὅθεν ἄ ποτε ἐκβάσεσιν· οἷς δ' αὖ ἰάσιμα μὲν, μεγάλα δὲ δόξωσιν ἁμαρτηκέναι ἁμαρτήματα, οἷ πρὸς πατέρα ἢ μητέρα ὑπ' ὀργῆς βιαιόν τι πράξαντες, καὶ μεταμέλονται αὐτοῖς ἐν ἄλλῳ βίῳ βιῶσιν, ἢ αὐσροφόνοι διότῳ τινὶ ἄλλῳ τοιούτῳ γένωνται, τούτους ἢ ἐμπεσεῖν μὲν εἰς τὸ τάρταρον ἀνάγκη. ἐμπεσόντας δ' αὐτοῦ, μὴ ἐξιέναι ἐκεῖ γενομένους, ἐκβάλλει ὁ κῦμα. οὗτοι μὲν αὐσροφόνες, κατὰ τὸ κωκυτόν. τοὺς δὲ παλαιὸς μὴ μαλαιὸς, κατὰ τὸ πυριφλεγέθοντα. ἐπειδὰν δὲ φθορόμενοι γένωνται κατὰ πλὴ λίμνην πλὴ ἀχερουσιάδα, οἱ ταῦθα διῶσί τε καὶ καλῶσιν οἱ μὲν, οὓς ἀπέκτειναν· οἱ δὲ, οὓς ὕβρισαν. καλέσαντες δ' ἱκετεύουσι καὶ δόντες ἴασιν σφᾶς ἐκβῆναι εἰς πλὴ λίμνην καὶ δέξασθαι. καὶ ἐὰν μὲν

πείσωσι, ἀπο βαίνουσί τε μὴ λήσουσι τῶν ἡμετέρων. εἰ δὲ μή, φθόνονται αὖθις εἰς τὸν πάρπαρον, καὶ ἐκεῖθεν πάλιν εἰς ἄλλους πορευθήσονται, μὴ ταῦτα πάσχοντες, ἃ πρόσθεν πεπόνθασιν, πρὶν ἂν πείσωσιν, οἷς ἐλήλυθεν ἀπόκρισιν. αὕτη γοῦν ἡ δίκη ἐστὶ τῶν ἀδικησάντων αὐτοῖς ἐπάχθη. οἱ δὲ δὴ ἂν δόξωσι διαφερόντως πρὸς τὸ ὅσιον βεβιῶναι, οὗτοί εἰσιν οἱ πεπεισμένοι μὲν τοῖς τόποις τοῖς ἀνὰ τὴν γῆν ἐλευθεροῦσθαί τε καὶ ἀπαλλαττόμενοι ὡς δεσμωτηρίων, ἄνω δὲ εἰς τὸν ἡμέτερον καθαρὸν οἴκησιν ἀφικνούμενοι καὶ οἰκοῦντες ἐπὶ γῆς οἰκιζόμενοι. τούτων δὲ αὐτῶν οἱ φιλοσοφίᾳ ἱκανῶς ἡγνευκότες, ἄνευ τε σωμάτων ζῶσι τὸν παράπαν εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον, καὶ εἰς οἰκήσεις ἔτι τούτων ἔτι κάλλίους ἀφικνοῦνται. ἃς οὔτε ῥᾴδιον δηλῶσαι, οὔτε ὁ χρόνος ἱκανὸς ἐν τῷ παρόντι, ἀλλὰ τούτων δὴ οὕνεκα χρὴ ὧν διεληλύθαμεν ἤδη μᾶλλον πάντα ποιεῖν, ὥστε αἰρετῆς καὶ φρονήσεως ἐν τῷ βίῳ μεταλαχεῖν. καλὸν γοῦν ὁ ἆθλον, καὶ ἡ ἐλπὶς μεγάλη. ἐμὲ μὲν οὖν ταῦτα διηκριβῶσθαι οὔτως ἔχειν ὡς ἐπὶ δίκῃ λέλυκε, οὐ πρέπειν οἶμαι ἔχοντι αὐτὸν λέγειν. ὅτι μέντοι τοιαῦτ' ἔστιν, ἢ ταῦτ' ἄττα τοῖς ψυχὰς ἡμῶν καὶ τὰς οἰκήσεις, ἐπεὶ περ ἀθανάτου γε ἡ ψυχὴ φαίνεται οὖσα, ἔστιν μὴ πρέπειν ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ ἄξιον κινδυνεῦσαι οἰομένῳ οὕτως ἔχειν. καλὸς γὰρ ὁ κίνδυνος. καὶ χρὴ τὰ τοιαῦτα ὥσπερ ἐπᾴδειν ἑαυτῷ. διὸ δὴ ἔτι καὶ πάλαι μηκύνω τὸν μῦθον. ἀλλὰ τούτων δὴ οὕνεκα θαρρεῖν χρὴ περὶ τῇ αὐτοῦ ψυχῇ ἄνδρα, ὅστις ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἡδονὰς τὰς περὶ τὸ σῶμα καὶ τοὺς κόσμους ἐάσας χαίρειν ὡς ἀλλοτρίους τε ὄντας, καὶ πλείονα θάτερον ἡγησάμενος ἀπεργάζεσθαι· τὰς δὲ περὶ τὸ μανθάνειν ἐπιθυμίας τε, καὶ κοσμίσας περὶ ψυχὴν οὐκ ἀλλοτείῳ ἀλλὰ τῷ αὐτῆς κόσμῳ, σωφροσύνῃ τε καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀνδρείᾳ καὶ ἐλευθερίᾳ, καὶ ἀληθείᾳ, οὕτω περιμένει τὴν εἰς ᾅδου πορείαν, ὡς πορευσόμενος ὅταν ἡ εἱμαρμένη καλῇ. Ὑμεῖς μὲν οὖν ἔφη Σιμμία τε καὶ Κέβης καὶ οἱ ἄλλοι, εἰσαῦθις αὖ τινι χρόνῳ ἥξετε πορευσόμενοι· ἐμὲ δὲ νῦν ἤδη καλεῖ φάναι ἂν τὸν τραγικὸν ἡ εἱμαρμένη, καὶ σχεδόν τί μοι ὥρα λαμβάνειν πρὸς τὸ λουτρόν· δοκεῖ γὰρ ἄμεινον βάλτιον εἶναι λουσάμενον ποιεῖν τὸ φάρμακον· καὶ μὴ πρᾶγμα τοῖς γυναιξὶ παρέχειν νεκρὸν λούειν. Ταῦτα δὴ ἀπόντος αὐτοῦ, ὁ Κρίτων ἔφη ὦ Σώκρατες· τί δὲ τούτοις ἢ ἐμοὶ ἐπιτέλλεις, ἢ περὶ τῶν παίδων, ἢ ταῦτὶ ἄλλου του, ὅ, τι ἂν σοὶ ποιοῦντες ἡμεῖς, εὖ χαρίεντι μάλιστα ποιοῖμεν. Ἅπερ ἀεὶ λέγω ἔφη ὦ Κρίτων· οὐδὲν καινότερον ὅτι ὑμᾶν αὐτῶν ἐπιμελούμενοι ὑμεῖς, καὶ ἐμοὶ καὶ ἐμοῖς καὶ ὑμῖν αὐτοῖς ἂν χαίρεντι ποιήσετε ἅπερ ἂν αὖ φῶμεν, καὶ μὴ νῦν ὁμολογήσαντες· ἐὰν δὲ ὑμᾶν μὲν αὐτῶν ἀμελῆτε, μὴ θέλητε ὥσπερ κατ' ἴχνη κατὰ τὰ νῦν τε εἰρημένα, καὶ τὰ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ ζῆν, οὐδὲ ἐὰν πολλὰ ὁμολογήσητε ἂν τῷ παρόντι καὶ σφόδρα, οὐδὲν πλέον ποιήσετε. Ταῦτα μὲν τοίνυν προθυμησόμεθα ἔφη οὕτω ποιεῖν. θάπτομεν δὲ τίνα σε τρόπον; ὅπως ἂν ἔφη βούλησθε· ἐὰν πρή γε λάβητέ με μὴ ἐκφύγων ὑμᾶς. γελάσας δὲ ἅμα ἠσυχῇ καὶ πρὸς ἡμᾶς ἀποβλέψας, ἔφην, οὐ πείθω ἔφη ὦ ἄνδρες κρίτωνα ὡς ἐγὼ εἰμι οὗτος ὁ νυνὶ διαλεγόμενος, καὶ διατάττων ἕκαστα τῶν λεγομένων, ἀλλ' οἴεται ἐμὲ ἐκεῖνον εἶναν ὃν ὄψεται ὀλίγον ὕστερον νεκρόν, καὶ ἐρωτᾷ πῇ τῶν με θάπτειν, ὅτι δὲ ἐγὼ πάλαι πολλὰ λόγον πεποίημαι, ὡς ἐπειδὰν πίω τὸ φάρμακον, οὐκέτι ὑμῖν παραμενῶ, ἀλλ' οἰχήσομαι ἀπιὼν εἰς μακαρίων δή τινας εὐδαιμονίας ἰέναι, ταῦτά μοι δοκῶ αὐτῷ ἄλλως λέγειν· παραμυθούμενος ἅμα μὲν ὑμᾶς, ἅμα δ' ἐμαυτόν. ἐγγυήσασθε ἔν μοι πρὸς Κρίτωνα ἔφη τὸν ἐναντίαν ἐγγύην, ἣν ἔγγυος πρὸς τοὺς δικαστὰς ἐγγυᾶτο· οὗτος μὲν γὰρ ἐμὲν παραμενεῖν· ὑμεῖς δέ, ἐμοὶ μὴ παραμενόντι ἐγγυήσασθε ἐπειδὰν ἀποθάνω. ἀλλὰ εἰσήσεσθε ἀπιόντα· ἵνα Κρίτων ῥᾷον φέρῃ, καὶ μὴ ὁρῶν μου τὸ σῶμα, ἢ καιόμενον, ἢ κατορυττόμενον, ἀγανακτῇ ὡσπερ ἐμοῦ ὡς δεινὰ πάσχοντος· μὴ δὲ λέγε ὦ τῇ ταφῇ, ὡς ἢ προτίθεται σωκράτη, ἢ ἐκφέρει, ἢ κατορύττει. ὀρθῶς γὰρ ἂν ἔφη δόξαις ὦ ἄριστε Κρίτων τὸ μὴ καλῶς λέγειν, οὐ μόνον εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ ἡμάρτηται, ἀλλὰ κἀκεῖνό τι ἐμποιεῖ ταῖς ψυχαῖς, ἀλλὰ θαρρεῖν τε χρὴ καὶ φάναι τὸν μὲν σῶμα θάπτειν, καὶ θάπτειν ὅπως, ὅπως ἂν σοὶ φίλον ᾖ, καὶ μάλιστα ἰῇ νόμιμον ᾖ. Ταῦτ' εἰπὼν, ἐκεῖνος μὲν αὐτὸς ἐφ' ἑαυτοῦ τι ὡς ἀφιξόμενος, καὶ ὁ Κρίτων ἅπτετο αὐτοῦ· ἡμᾶς δ' ἐκέλευε

τοῦδε μέλει. τοῦδε μέλομεν οὖν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διαλεγόμενοι τοῦδε τῶν ἐρημάτων. καὶ ἀπασκοποῦντες· τότε δ' αὖ τοῦδε τῆς συμφορᾶς διαφέροντες ὅσον ἡμῖν γε οἰόν τε χωρὶς ἡγούμενοι ὥς πρὸ πατρὸς στερηθέντες διάξειν ὀρφανοὶ ἦν ἔτι τὰ βίου· ἐπειδὴ δὲ ἐλούσατο καὶ ἱκέτευσε παρ' αὐτὸν τὰ παιδία δύο γὰρ αὐτῷ ἡμῖν σμικρὰ ἦσαν, εἷς δὲ μέγας, καὶ αἱ οἰκεῖαι γυναῖκες ἀφίκοντο, ἐκείνῃς ἐναντίον τῷ κείτωνος, διαλεχθείς τε καὶ ἐπιστείλασ' ἅπερ ἐβούλετο, τὰς μὲν γυναῖκας καὶ τὰ παιδία ἀπιέναι ἐκέλευσεν, αὐτὸς δὲ ἦλθε παρ' ἡμᾶς· καὶ ἤδη ἐγγὺς ἦν ἡλίου δυσμῶν· χρόνον γὰρ πολὺν διέτριψεν ἔνδον. ἐλθὼν δ' ἡσυχίαν ἄγειν ἤθελε λελουμένος· καὶ οὐ πολλὰ ἅπερ μετὰ ταῦτα διελέχθη. καὶ ἦλθεν ὁ τῶν ἑνδεκα ὑπηρέτης· καὶ στὰς παρ' αὐτὸν ὦ σώκρατες ἔφη· οὐ καταγνώσομαί γέ σου ὅπερ ἄλλον καταγιγνώσκω· ὅτι μοι χαλεπαίνουσι καὶ καταρῶνταί μ' ἐπειδὰν αὐτοῖς παραγγέλλω πίνειν ἃ φάρμακον, ἀναγκαζόντων τῶν ἀρχόντων· σὲ δ' ἐγὼ καὶ ἄλλως ἔγνωκα οἷ τούτων χρόνῳ γενναιότατον καὶ πρᾳότατον ὄντα ἀφρόνων ἄνδρα ὄντα τῶν πώποτε δεῦρο ἀφικομένων· καὶ δὴ καὶ νῦν οἶδ' ὅτι οὐκ ἐμοὶ χαλεπαίνεις· γιγνώσκεις γὰρ οὓς αἰτίους· ἀλλὰ ἐκείνους· νυνὶ οὖν εἰδὼς γὰρ ἥλθον ἀγγέλλων, χαίρειν τε καὶ πειρῶ ὡς ῥᾷστα φέρειν τὰ ἀναγκαῖα· καὶ ἅμα δακρύσας μεταχωρεῖ φόμενος ἀπῆλθ. καὶ ὁ σωκράτης ἀναβλέψας πρὸς αὐτὸν, καὶ σὺ ἔφη χαῖρε· καὶ ἡμεῖς ταῦτα ποιήσομεν· καὶ ἅμα πρὸς ἡμᾶς ὡς ἁπλοῦς ἔφη ὁ ἄνθρωπος· καὶ παρὰ πάντα μοι ἦν χρόνον προσιὼν καὶ διελέγετο· οἵοτε· καὶ δὴ καὶ ὡς γενναίως μ' ἀποδακρύει· ἀλλά γε δὴ ὦ κρίτων πειθώμεθα αὐτῷ καὶ ἀνομάτω τίς ἐ φάρμακον ἐκ τίθησι· ἤδη μὴ δειλαίνῃ ὁ ἄνθρωπος· καὶ ὁ κείτων, ἀλλ' ὅμως ἔφη γε ὦ σώκρατες ἥλιον εἶναι· ἐ ὄντος δύσεσθαι· καὶ ἅμα ἐπὶ δεῖπνον καὶ ἄλλος πάνυ ὀψὲ πίνοντας ἐπειδὰν παραγίγνηται αὐτοῖς δεδειπνήσαντάς τε καὶ πίνοντας δὴ μάλα· καὶ συνεσομένους γ' οἷσπερ ὧν αὐ τύχωσιν ἐπιθυμοῦντες· ἀλλὰ μηδὲν ἐπείγου· ἔτι ἐγχωρεῖ· καὶ ὁ σωκράτης· εἰκότως γ' ἔφη ὦ κείτων ἐκεῖνός τε ταῦτα ποιῶν ἃ σὺ λέγεις οἶον τε εἶ κερδαίνειν ταῦτα ποιήσαντες· καὶ ἐγὼ εἰκότως ταῦτα ἃ ποιήσω· ἴσως δ' οἶμαι κερδαίνειν ὀλίγον ὕστερον πιὼν ἄλλος γ', οὐ γέλωτα ἐφλίσειν παρ' ἐμαυτῷ γλιχόμενος ἔτι ζῆν· μὴ φειδόμενος οὐδενὸς ἔτι οὐ τος· ἀλλ' ἴθι ἔφη πίθι· μὴ μὴ ἄλλως ποίει· καὶ ὁ κρίτων ἀκούσας, οὗσπερ δὴ παιδὶ τὸν πλησίον ἑστῶτα· μὴ ὁ παῖς ὑβελθὼν μὴ συχνὸν χρόνον διαξύψας, ἦκε· ἄπων δ' ὁ μέλλοντα φόσειν ὁ φάρμακον οὐ κύλικι φέροντα τοξιμοῦσον· ἰδὼν δὲ ὁ σωκράτης ὦ ἄνδρ, ἔφη ἐγὼ δίλπτε· σὺ γὰρ τούτ' ἐπιστήμων· τί χρὴ ποιεῖν· δίλπ ἄλλο ἔφη πίοντα περιιέναι, ἕως ἂν σου βάρος ὦ τοῖς σκέλεσι γένηται, ἔπειτα καταξ καῖα· μὴ ὅπως αὐ ὁ ποιήσει· μὴ ἅμα ὥρις πὼ κύλικα· τῷ σωκράτει· μὴ ὃς λαβὼν, μὴ μάλα ἵλεως ὦ ἐχέκρατες ἀλλ δέσας ἀδὲ διαφθείρας, ἄπτ' ἂν χρώματος ἄπτ' ἂν προσώπου· ἀλλ' ὡς περ εἰώθει ταυρηδὸν ὑποβλέψας πρὸς τὸν ἄνδρα, τί λέγεις ἔφη πόμα τῷδε τῷ πόματος πρὸς ὁ ἀγροικότατα τινὶ ἔξεστιν, ἢ ὅ. τοσοῦτον ἔφη ὦ σώκρατες τέ βομεν ὅσον οἰόμεθα μάστριον ἂν πιεῖν. μανθάνω δ' ὅς· ἀλλ' οὖχ ἁδὺ γέ που τοῖς θεοῖς ἔξεστί τε καὶ χρὴ πὼ μᾶλλον ἢ πὼ οἰθάδε ἐκεῖσε δυτυχῆ γενέσθ· αἴδ' ἀρὰ καὶ ἐτῶ δύχρομαί τε καὶ γένοιτο ταῦτ. καὶ ἅμα ἐπὼν ταῦτα ὑποδόμενος μὴ μάλα δύκερῶς μὴ βιάλως ἐξέπιε· καὶ ἡμῶν οἱ πολλοὶ τέως μὲν ἐπιεικῶς δοί τε ἦσαν κατέχειν τὰ μὴ δακρύειν· ὡς δ' εἴδομεν πίνοντά τε καὶ πεπωκότα, δὴ τ' ἀλλ' ἐμᾶ γε βίᾳ καὶ αὐτῆς ἀσακπὶ ἐχώρει τὰ δάκρυα· ὥς τε ἐγκαλυψάμενος, ἀπέκλαιον ἐμαυτόν· οὐ γὰρ δὴ ἐκεῖνόν γε· ἀλλὰ πὼ ἐμαυτοῦ τύχην οἵου αὐδρὸς ἑταίρου ἑστερημένος ἔσομαι· ὁ δὲ κρίτων ἔτι πρότερος ἐμοῦ· ἐπειδὴ οὐχ οἷός τ' ἦν κατέχειν τὰ δάκρυα, ὑπανέστη· ἀπολλόδωρος δὲ καὶ ὁ τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ οὐδὲν ἐπαύετο δακρύων, καὶ δὴ καὶ τότε ἀναδρυχησάμενος κλαίων καὶ ἀγανακτῶν, οὐδένα ὃν τινα οὐ κατέκλασεν τῶν παρόντων, πλὴν γε αὐτὸν σωκράτους. ἐκεῖνος δὲ διαλέγετο ὦ θαυμάσιοι· ἐτῶ μέν γε οὐχ ἥκιστα ὑβρίζου ἔπεμπε τὰς γυναῖκας· ἀπέπεμψα ἵνα μὴ τοιαῦτα πλημμελοῖεν· καὶ γοῦν ἀκήκοα ὅτι αὐ ἐνθημίᾳ χρὴ τελευτᾶν· ἀλλ' ἡσυχίαν τ' ἄγετε· καὶ καρτερεῖτε· καὶ ἡμεῖς

ἀνοιμώξαντες ἤρξαντο, ἡμεῖς δὲ ἐπειδὴ ᾐσθόμεθα, ἐπισχόμεθα τοῦ δακρύειν. ὁ δὲ περιελθὼν, ἐπειδή οἱ βαρύνεσθαι ἔφη τὰ σκέλη, κατεκλίθη ὕπτιος. οὕτω γὰρ ἐκέλευσεν ὁ ἄνθρωπος. καὶ ἅμα ἐφαπτόμενος αὐτοῦ οὗτος ὁ δοὺς τὸ φάρμακον, διαλιπὼν χρόνον, ἐπεσκόπει τοὺς πόδας. καὶ τὰ σκέλη, κἄπειτα σφόδρα πιέσας αὐτοῦ τὸν πόδα, ἤρετο εἰ αἰσθάνοιτο. ὁ δὲ οὐκ ἔφη. καὶ μετὰ τοῦτο αὖθις τὰς κνήμας. καὶ ἐπανιὼν οὕτως ἡμῖν ἐπεδείκνυτο ὅτι ψύχοιτό τε καὶ πήγνυτο. καὶ αὐτὸς ἥπτετο καὶ εἶπεν. ὅτι ἐπειδὰν πρὸς τῇ καρδίᾳ γένηται αὐτῷ, τότε οἰχήσεται. ἤδη οὖν σχεδόν τι αὐτοῦ ἦν τὰ περὶ τὸ ἦτρον ψυχόμενα. καὶ ἐκκαλυψάμενος, ἐνεκεκάλυπτο γὰρ, εἶπεν. ὃ δὴ τελευταῖον ἐφθέγξατο. ὦ κρίτων ἔφη τῷ ἀσκληπιῷ ὀφείλομεν ἀλεκτρυόνα. ἀλλὰ ἀπόδοτε, καὶ μὴ ἀμελήσητε. Ἀλλὰ ταῦτα ἔσται ἔφη ὁ κρίτων. ἀλλ' ὅρα εἴ τι ἄλλο λέγεις. ταῦτα ἐρομένου αὐτοῦ, οὐδὲν ἔτι ἀπεκρίνατο. ἀλλ' ὀλίγον χρόνον διαλιπὼν, ἐκινήθη τέ. καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐξεκάλυψεν αὐτόν. καὶ ὃς τὰ ὄμματα ἔστησεν. ἰδὼν δὲ ὁ κρίτων, συνέλαβε τὸ στόμα τε καὶ τοὺς ὀφθαλμούς. Ἥδε ἡ τελευτὴ ὦ ἐχέκρατες τοῦ ἑταίρου ἡμῖν ἐγένετο. ἀνδρὸς ὡς ἡμεῖς φαῖμεν ἂν, τῶν τότε ὧν ἐπειράθημεν, ἀρίστου καὶ ἄλλως φρονιμωτάτου καὶ δικαιοτάτου.

τέλος τοῦ φαίδωνος, ἢ περὶ ψυχῆς.

ΚΡΑΤΥΛΟΣ, Ἢ ΠΕΡῚ ὈΝΟΜΆΤΩΝ ὈΡΘΌΤΗΤΟΣ ΛΟΓΙΚΌΣ.

ΤᾺ ΤΟΥ͂ ΔΙΑΛΌΓΟΥ ΠΡΌΣΩΠΑ.

ἙΡΜΟΓΈΝΗΣ. ΚΡΑΤΥΛΟΣ. ΣΩΚΡΆΤΗΣ.

Βούλει οὖν καὶ σωκράτει τῷδε ἀνακοινωσώμεθα τὸν λόγον. Κρ. Εἴ σοι δοκεῖ. Ἑρ. Κρατύλος φησὶν ὅδε ὦ σώκρατες ὀνόματος ὀρ-
β θότητα εἶναι ἑκάστῳ τῶν ὄντων φύσει πεφυκυῖαν. καὶ οὐ τοῦτο εἶναι ὄνομα, ὅ, τι ἄν τινες συνθέμενοι καλεῖν, καλῶσι, τῆς αὐτῶν φωνῆς μόριον ἐπιφθεγγόμενοι. ἀλλὰ ὀρθότητά τινα τῶν ὀνομάτων πεφυκέναι καὶ ἕλλησι καὶ βαρβάροις τὴν αὐτὴν ἅπασιν, ἐρωτῶ οὖν αὐτὸν ἐγὼ, εἰ αὐτῷ κρατύλος τῇ ἀληθείᾳ ὄνομα ἐστὶν ἢ οὔ. ὁ δὲ, ὁμολογεῖ αὐτῷ γε τοῦτο ὄνομα εἶναι. τί δαὶ σωκράτει ἔφην ἐγώ; σωκράτης ἔφη ὅς. οὐκοῦν καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν, ὅπερ καλοῦμεν ὄνομα ἕκαστον, τοῦτ' ἐστὶν ἑκάστῳ ὄνομα; ὁ δὲ, οὔκουν σοί γε ἔφη ὅς ὄνομα ἑρμογένης. οὐδὲ ἂν πάντες καλῶσιν ἄνθρωποι. καὶ ἐμοῦ ἐρωτῶντος καὶ προθυμουμένου εἰδέναι, ὅ, τί ποτε λέγει, οὔτε ἀποσαφεῖ οὐδὲν, εἰρωνεύεταί τε πρός με προσποιούμενός τι αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ διανοεῖσθαι, ὡς εἰδὼς περὶ αὐτοῦ, ὃ εἰ βούλοιτο σαφῶς εἰπεῖν, ποιήσειεν ἂν καὶ ἐμὲ ὁμολογεῖν, καὶ λέγειν ἅπερ αὐτὸς λέγει. εἰ οὖν πῃ ἔχεις συμβαλεῖν τὴν κρατύλου μαντείαν, ἡδέως ἂν ἀκούσαιμι. μᾶλλον δὲ αὐτῷ σοι ὅπῃ δοκεῖ ἔχειν περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος, ἔτι ἂν ἥδιον πυθοίμην, εἴ σοι βουλομένῳ ἐστίν.

Σω. Ὦ παῖ ἱππονίκου ἑρμόγενες. παλαιὰ παροιμία, ὅτι χαλεπὰ τὰ καλά ἐστιν ὅπῃ ἔχει μαθεῖν. καὶ δὴ καὶ τὸ περὶ τῶν ὀνομάτων, οὐ σμικρὸν τυγχάνει ὂν μάθημα. εἰ μὲν οὖν ἐγὼ ἤδη ἠκηκόειν παρὰ προδίκου τὴν πεντηκοντάδραχμον ἐπίδειξιν, ἣν ἀκούσαντι, ὑπάρχει περὶ τούτου πεπαιδεῦσθαι ὥς φησιν ἐκεῖνος, οὐδὲν ἂν ἐκώλυέ σε αὐτίκα μάλα εἰδέναι τὴν ἀλήθειαν, περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος. νῦν δὲ οὐκ ἀκήκοα, ἀλλὰ τὴν δραχμιαίαν. οὔκουν οἶδα πῇ ποτε τὸ ἀληθὲς ἔχει περὶ τῶν τοιούτων. συζητεῖν μέντοι ἕτοιμός εἰμι καὶ σοὶ καὶ κρατύλῳ κοινῇ. ὅτι δὲ οὔ φησί σοι ἑρμογένει ὄνομα εἶναι τῇ ἀληθείᾳ, ὡς περὶ ὑποπτεύω αὐτὸν σκώπτειν. οἴεται γὰρ ἴσως σε χρηματίζοντα ἱέμενον κτήσεως, ἀποτυγχάνειν ἑκάστοτε. ἀλλ' ὅπερ νῦν δὴ ἔλεγον, εἰδέναι μὲν τὰ τοι-

αὖτα χαλαπόν. εἰς τὸ κοινὸν δὲ καταθέντας χρὴ σκοπεῖν, εἴτε ὡς σὺ λέγεις ἔχει, εἴτε ὡς κρατύλος. Ἑρ. καὶ μὲν δὴ ἔτοιγε ὦ σώκρατες πολλάκις δὴ καὶ πρότερον διαλεχθεὶς καὶ ἄλλοις πολλοῖς, οὐ δύναμαι πεισθῆναι, ὡς ἄλλη τις ἔστιν ὀρθότης ὀνόματος, ἢ ὅτιπερ ἂν καὶ ὁμολογήσαντες ἐμοὶ γάρ δοκεῖ, ὅ, τι ἄν τις τῳ θῆται ὄνομα, τοῦτο εἶναι τὸ ὀρθόν· καὶ αὖ ἐὰν μεταθῇ τοῦτο ἕτερον μεταθέμενος, τὸ μεταθὲν τῷ πρότερον κειμένου οὐδὲν ἧττον τοῦτ' εἶναι ὀρθὸν τὸ μεταθέν· τῷ πρότερον κειμένου· ὥσπερ ἔν τοῖς οἰκέταις ἡμεῖς μεταπιθέμενοι οὐ γάρ φύσει ἑκάστῳ πεφυκέναι ὄνομα οὐδὲν οὐδενὶ, ἀλλὰ νόμῳ καὶ ἔθει τῶν ἐθισάντων τε καὶ καλούντων. εἰ δέ τι ἄλλη ἔχει, ἕτοιμος ἔτοιγε καὶ μανθάνειν καὶ ἀκούειν· οὐ μόνον παρὰ κρατύλου, ἀλλὰ καὶ παρ' ἄλλου ὁτουοῦν. Σω. Ἴσως μέν τοι τί λέγεις ὦ ἑρμόγενες. σκεψώμεθα δέ. ὃ αὖ θῆμα καλεῖν τίθεμεν, τοῦτ' ἔστιν ἑκάστῳ ὄνομα; Ἑρ. Ἔμοιγε δοκεῖ. Σω. καὶ αὖ ἰδιώτης καλῇ καὶ αὖ πόλις; Ἑρ. φημί. Σω. Τί οὖν αὖ ἔτι καλῶ ὁτιοῦν τῶν ὄντων· οἷον ὁ νῦν καλοῦμεν ἄνθρωπον· ἐὰν ἔτι ἕτερον προσαγορεύω, ὃ δὲ νῦν ἵππον, ἄνθρωπον, ἔστι δημοσίᾳ μὲν ὄνομα ἄνθρωπος τῷ αὐτῷ, ἰδίᾳ δὲ ἵππος, καὶ ἰδίᾳ μὲν αὖ ἄνθρωπος, δημοσίᾳ δὲ ἵππος; οὕτω λέγεις; Ἑρ. Ἔμοιγε δοκεῖ· Σω. Τόδε δή μοι τόδε ἐπίσκεψαι τί ἀληθῆ λέγειν καὶ ψευδῆ. Ἑρ. Ἔτοιγε. Σω. Οὐκοῦν ἔστιν αὖ λόγος ἀληθὴς· ὁ δὲ ψευδής; Ἑρ. Παύγε. Σω. Λέγω οὖν τοῦτο ὃς αὖ τὰ ὄντα λέγῃ ὡς ἔστιν, ἀληθὴς· ὃς δ' αὖ ὡς οὐκ ἔστι, ψευδής; Ἑρ. Ναί. Σω. Ἔστιν ἄρα κατὰ σὲ, λόγῳ λέγειν τὰ ὄντα τε καὶ μή; Ἑρ. Παύγε. Σω. Ὁ λόγος δ' ἔστιν ὁ ἀληθὴς· πότερον ὅλος μὲν ἀληθὴς· τὰ μόρια δ' αὖ τοῦ οὐκ ἀληθῆ; Ἑρ. Οὔκ· ἀλλὰ καὶ τὰ μόρια. Σω. Πότερον δὲ, τὰ μὲν μεγάλα μόρια ἀληθῆ, τὰ δὲ σμικρὰ οὔ; ἢ πάντα. Ἑρ. Πάντα δίμαι ἔτοιγε. Σω. Ἔστιν οὖν ὅ, τι λέγεις λόγου σμικρότερον μόριον ἄλλο, ἢ ὄνομα; Ἑρ Οὔκ· ἀλλὰ ἔστι σμικρότατον. Σω. Καὶ τὸ ὄνομα ἄρα τὸ ἀληθὲς λόγου λέγεται; Ἑρ. Ναί. Σω. Ἀληθὲς γ' ὡς φής. Ἑρ Ναί. Σω. Τὸ δὲ τοῦ ψευδοῦς μόριον οὐ ψεῦδος; Ἑρ. φημί. Σω. Ἔστιν ἄρα ὄνομα ψευδὲς καὶ ἀληθὲς λέγειν εἰπεῖν καὶ λόγον; Ἑρ. Πῶς γὰρ οὔ. Σω. Ὃ αὖ, ἄρα ἕκαστος φῇ τῷ ὄνομα εἶναι, τοῦτ' ἔστιν ἑκάστῳ ὄνομα· Ἑρ. Ναί. Σω. Ἦ καὶ ὁπόσα ἂν τις φῇ ἑκάστῳ ὀνόματα εἶναι, τοσαῦτα ἔσται; καὶ ποτὲ ὁπόταν φῇ. Ἑρ. Οὐ γὰρ ἔχω ἔτοιγε ὦ σώκρατες ἀνέμβλως ἄλλως ἐρρῶσθαι, ἢ ταὐτὸν· ἐμοὶ μὲν ἕτερον εἶναι καλεῖν ἑκάστῳ ὄνομα, ὃ ἐτῷ ἰδίᾳ μόνον σοὶ δὲ ἕτερον ὃ αὖ σύ. οὕτω δὲ καὶ ταῖς πόλεσι ὁρῶ ἰδίᾳ ἑκάστας ἐνίοτε τοῖς αὐτοῖς κείμενα ὀνόματα· καὶ ἑλλησι παρὰ βοὺς ἄλλους ἕλλησι καὶ ἕλλησι παρὰ βαρβάρους. Σω. Φέρε δὴ ἴδωμεν ὦ ἑρμόγενες πότερον καὶ τὰ ὄντα οὕτως ἔχειν σοι φαίνεται, ἰδίᾳ αὐτῶν ἑκάστου οὐσίαν εἶναι ἑκάστῳ ὥς περ πρωταγόρας ἔλεγε, λέγων πάντων χρημάτων μέτρον εἶναι ἄνθρωπον· ὡς ἄρα οἷα μὲν αὖ ἐμοὶ φαίνεται τὰ πράγματα εἶναι, τοιαῦτα μὲν ἔστιν ἐμοὶ, οἷα δ' αὖ σοὶ τοιαῦτά, ἢ ἔχειν δοκεῖ σοι ἅττα αὐτῶν τινα βεβαιότητα τῆς οὐσίας. ἑρ. Ἦ δὴ ποτὲ ἔτοιγε ὦ σώκρατες, ἀπορῶν, μὴ οὐταῦθα ἰξιωνίχεω, εἰς ἃ περ πρωταγόρας λέγει. οὐ πάνυ τι μέ τοι μοι δοκεῖ οὕτως ἔχειν. Σω. Τί δὲ ἐς τόδε ἦσθα ἐξιωνίχευς, ὥστε μὴ πάνυ σοι δοκεῖν εἶναι· ἵνα ἄνθρωπον πονηρόν. Ἑ ρ. Οὐ μὰ τὸν δία, ἀλλὰ πολλάκις δὴ αὐτὸ πέπονθα· ὥστε μοι δοκεῖν πάνυ πονηροὺς εἶναί τινας ἀνθρώπους, καὶ μάλα συχνούς. Σω. Τί δὲ πάνυ χρηστοὶ οὔπω σοι ἔδοξαν εἶναι ἄνθρωποι;
Ἑ ρ. Καὶ μάλα ὀλίγοι. Σω. Ἔδοξαν δ' οἷν. Ἑ ρ. Ἔμοιγε. Σω. Πῶς οὖν τοῦτο λέγεις, αὖ ἐῶν; τοὺς μὲν πάνυ χρηστοὺς, πάνυ φρονίμους, τοὺς δὲ πάνυ πονηροὺς, πάνυ ἄφρονας· Ἑ ρ. Ἔμοιγε δοκεῖ οὕτως. Σω. Οἷόν τε οὖν εἶναι πρωταγόρου ἀληθῆ ἔλεγε, καὶ ἔστιν αὖτη ἡ ἀλήθεια ἣν ἐγὼ καὶ σὺ δοκῶ ἐνίοτε, τοιαῦτα καὶ εἶναι, τοὺς μὲν, ἡμῶν φρονίμους εἶναι· τοὺς δὲ ἄφρονας; Ἑ ρ. Οὐ δῆτα. Σω. Καὶ ταῦτά γ, ὡς ἐγῷμαί ἔοι πάνυ δοκεῖ φρονήσεως οὔσης καὶ ἀφροσύνης, μὴ πάνυ δυνατὸν εἶναι πρωταγόραν ἀληθῆ λέγειν. οὐδὲ γὰρ αὖ που τῇ ἀληθείᾳ ἐ-

τόρος τῇ

τῆρος τῷ ἑτέρου φρονιμώτερος εἶναι, ἢ πᾶν ἄλλο ἐκείνῳ δοκῇ, ἐκείνῳ ἀληθῆ εἶναι.

ΕΡ. Εἴρηται ταῦτα. ΣΩ. Ἀλλὰ μέντοι οὐδὲ κατ' ὀλιγόν μοί γε δοκεῖ σοι δοκῆ· πῶς γὰρ ἂν ποτε ὁμοίως εἶναι ἄμεινον ἢ χεῖρον ἀεί. οὐ δὲ γὴ ἂν οὕτως ἔχοι ὡς ἐμὲ λέγω, χρηστοὶ μὲν δὴ, πονηροὶ δὲ οὐδαμῶς ἂν ποτε ἢ ἀεὶ ἢ μὴ ἀεὶ ἢ τί τε καὶ ποῖα εἶεν. ΕΡ. Ἀληθῆ λέγεις. ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ μήτε πάντα πάσῃ ἴσην ὁμοίως ἄμεινον ἀεὶ, μήτε ἐκείνῳ ἑτέραν ἑκάστου τῶν ὄντων ἴσμεν, σκόπει δὴ ὅτι καὶ τὰ αὐτῶν οὐσίαν ἔχοντα πρὸς βέβαιόν ἐστι τὰ πράγματα. οὐ πρὸς ἡμᾶς, οὐδὲ ὑφ' ἡμῶν ἐκείνως ἂν καὶ κατὰ τῷ ἡμετέρῳ φαντάσματι, ἀλλὰ καὶ καθ' αὑτὰ, πρὸς τὴν αὐτῶν οὐσίαν ἔχοντα, ἥπερ πέφυκε. ΕΡ. Δοκεῖ μοι ὦ Σώκρατες οὕτως ἔχειν. ΣΩ. Ῥᾴστον οὖν, αὐτὰ μὲν ἂν οὕτω πεφυκότα· αἱ δὲ πράξεις αὐτῶν οὐ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἢ μὴ αὐταὶ αὖ τινες εἶδός τῶν ὄντων εἰσὶν αἱ πράξεις.

ΕΡ. Ναί γε καὶ αὐταί. ΣΩ. Κατὰ τὴν αὐτῶν ἄρα φύσιν καὶ αἱ πράξεις πράττονται, οὐ κατὰ τὴν ἡμετέραν δόξαν. ὅτι ἐάν τι ἐπιχειρῶμεν ἡμεῖς τῶν ὄντων τέμνειν, τὸ τρόπον ἡμῖν τμητέον ἕκαστον, ὡς αὖ ἡμεῖς βουλόμεθα, καὶ ᾧ ἂν βουληθῶμεν, ἢ ἐὰν μὲν κατὰ τὴν φύσιν βουληθῶμεν ἕκαστον τέμνειν τὸ τέμνειν τε καὶ τεμεῖν, καὶ ᾧ πέφυκε, τεμοῦμέν τε καὶ τέλειόν τι ἡμῖν ἔσται, καὶ ὀρθῶς πράξομεν ἔσχον· ἐὰν δὲ παρὰ φύσιν, ἁμαρτησόμεθά τε καὶ οὐδὲν πράξομεν. ΕΡ. Ἔμοιγε δοκεῖ οὕτως. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἐὰν κάειν τι ἐπιχειρῶμεν, οὐ κατὰ τὴν παῦσαν δόξαν δεῖ κάειν, ἀλλὰ κατὰ τὴν ὀρθήν· αὕτη δ' ἔστιν, ἣ ἐπὶ φύσιν ἕκαστον κάεσθαί τε καὶ καίειν, καὶ ᾧ ἐπέφυκε. ΕΡ. Ἔστι ταῦτα. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τἆλλα οὕτως. ΕΡ. Ναὶ μὰ γῆ. ΣΩ. Ἆρ' οὖν οὐ καὶ δ' λέγειν μία τίς ἐστι τῶν πράξεων ἑκάστη; ΕΡ. Ναί.

ΣΩ. Πότερον οὖν ἐὰν τῷ δοκῇ λιπτέον εἶναι, ταύτῃ λέγειν ὀρθῶς λέξει; ἢ ἐὰν μὴ ᾖ πέφυκε τὰ πράγματα λέγειν τε καὶ λέγεσθαι, καὶ ᾧ, ταύτῃ, καὶ ᾗ οὑτωσὶ λέγεται, πολλοστὸν μέρος ποιήσει καὶ ὀρθῶς, ἐὰν δὲ μή, ἁμαρτήσεταί τε καὶ οὐδὲν ποιήσει; ΕΡ. Οὕτω μοι δοκεῖ ὡς λέγεις. ΣΩ. Οὐκοῦν τὸ λέγειν μέγιστον δ' ὀνομάζειν· ὀνομάσοντες γοῦν που λέγουσι τοὺς λόγους. ΕΡ. Ναί γε. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ δ' ὀνομάζειν, πρᾶξίς τίς ἐστιν, ἐπεὶ καὶ τὸ λέγειν πρᾶξίς τις ἦν περὶ τὰ πράγματα; ΕΡ. Ναί. ΣΩ. Αἱ δὲ πράξεις ἐφάνησαν ἡμῖν οὐ πρὸς ἡμᾶς οὖσαι, ἀλλ' αὐτῶν πρὸς ἰδίαν φύσιν ἔχουσαι. ΕΡ. Ἔστι ταῦτα. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ὀνομαστέον ἢ πέφυκε τὰ πράγματα ὀνομάζειν τε καὶ ὀνομάζεσθαι. καὶ ᾧ ἀλλ' οὐχ ἃ ἂν ἡμεῖς βουληθῶμεν, εἴπερ τῇ τοῖς ἔμπροσθεν μέλλει ὁμολογούμενον εἶναι· καὶ οὕτω μὲν ἂν πολλοστὸν τὸ ποιοῦμεν καὶ ὀνομάζοιμεν, ἄλλως δὲ οὔ. ΕΡ. Φαίνεταί μοι. ΣΩ. Φέρε δή· ὄιεσθε τέμνειν, ἔοικε τῷ, φαμὲν τέμνειν; ΕΡ. Ναί. ΣΩ. Καὶ δ' ἔοικε κερκίζειν, ἔοικε τῷ κερκίζειν; καὶ ὄιεσθε ξυρᾶν, ἔοικε τῷ ξυρᾶν. ΕΡ. Ναί γε. ΣΩ. Καὶ ὄιεσθε δὴ ὀνομάζειν, ἔοικε τῷ ὀνομάζειν; ΕΡ. Ἔστι ταῦτα. ΣΩ. Τί δὲ ὦ ἐκεῖνο φ' ἔοικε ξυρᾶν. ΕΡ. Τρύπανον. ΣΩ. Τί δὲ φ κερκίζει. ΕΡ. Κερκίς. ΣΩ. Τί δὲ ἐκείνο ὀνομάζει. ΕΡ. Ὄνομα. ΣΩ. Εὖ λέγεις. ὄργανον ἄρα τί ἐστι καὶ τὸ ὄνομα. ΕΡ. Ναί γε. σω. Εἰ οὖν ἐγὼ ΕΡ βούλομαι τί ἂν ὄργανον ἡ κερκίς, οὐχ ᾗ κερκίζομεν; ΕΡ. Ναί. σω. Κερκίζοντες δὲ τί ἀροῦμεν· οὐ πῆ κρόκῃ καὶ τὰς στήμονας συγκεχυμένους διακείνομεν; ΕΡ. Ναί. σω. Οὐκοῦν καὶ τοῦδε ξυρεῖ τρύπανόν τί ἐστιν οὕτως ἐπεῖν, καὶ τοῦδε τῶν ἄλλων; ΕΡ. Ναί γε. σω. Ἔχεις δὴ καὶ τοῦδε ὄνομά τι οὕτως ἐπεῖν· ὀργάνῳ ὄντι τῷ ὀνόματι ὀνομάζοντες τί ποιοῦμεν. ΕΡ. Οὐκ ἔχω λέγειν. σω. Ἆρ' οὖν διδάσκομέν τε ἀλλήλους, καὶ τὰ πράγματα διακρίνομεν ἔνιά; ΕΡ. Ναί γε. σω. Ὄνομα ἄρα διδασκαλικὸν δή ἐστιν ὄργανον καὶ διακριτικὸν τῆς οὐσίας, ὥσπερ κερκὶς ὑφάσματος. ΕΡ. Ναί. σω. Ὑφαντικὸν δέ γε ἡ κερκὶς; ΕΡ. Πῶς δ' οὔ. σω. Ὑφαντικὸς μὲν ἄρα κερκίδι καλῶς κεχρήσεται. καλῶς δ' ἐστὶν ὑφαντικῶς. διδασκαλικὸς δὲ, ὀνόματι καλῶς δ' ἐστὶ διδασκαλικῶς. ΕΡ. Ναί. σω. Τῷ τίνος οὖν ὄργῳ ὁ ὑφαίνης καλῶς χρήσεται, ὅταν τῇ κερκίδι χρῆται. ΕΡ. Τῷ τοῦ τέκτονος. σω. Τῆς δὲ πάντων ἐστὶν, ἢ ὁ πὼ

τέχνῶν ἔχων. ΕΡ. Ὁ πῶν τέχνῶν. ΣΩ. Τῷ τίνος δὲ ὄργῳ ὁ ζυμπαντὴς ἡμᾶς χρήσεται, ὅταν τῷ ζυμπάντῃ χρῆται. ΕΡ. Τῷ τῶν χαλκέως. ΣΩ. Ἐρῶ τῶν πᾶς χαλκεὺς, ἢ ὁ πῶν τέχνῶν ἔχων. ΕΡ. Ὁ πῶν τέχνῶν ἔχων. ΣΩ. Εἶεν τῷ δὲ τίνος ὄργῳ ὁ διδασκαλικὸς χρήσεται, ὅταν τῷ ὀνόματι χρῆται; οὐ δὲ τῦ ἔχω. οὐ δὲ τῦ τέχεις εἰπεῖν, τὶς παρακελεύσεται ἡμῖν τὰ ὀνόματα οἷς χρώμεθα; ΕΡ. Οὐ σῆτα.

ΣΩ. Ἐρ' οὐχὶ ὁ νόμος δοκεῖ σοι ὁ παρακελεύσεις αὐτά; ΕΡ. Ἔοικε. ΣΩ. Νομοθέτου ἄρα ὄργῳ χρήσεται ὁ διδασκαλικὸς, ὅταν ὀνόματι χρῆται. ΕΡ. Δοκεῖ μοι. ΣΩ. Νομοθέτης δέ σοι δοκεῖ πᾶς εἶναι ἀνὴρ, ὃν ὁ πῶν τέχνῶν ἔχων; ΕΡ. Ὁ πῶν τέχνῶν. ΣΩ. Οὐκ ἄρα παντὸς ἀνδρὸς ἐρμόγυνις ὄνομα θέσθαι ἔστιν, ἀλλ' ἴνος ὀνομαζουργοῦ· οὗτος δ' ἔστιν, ὡς ἔοικεν ὀνομοθέτης. ἐς δὴ τῶν σμικρῶν ἀγαθώτατος εἰ ἀνθρώποις γίγνεται. ΕΡ. Ἔοικεν. ΣΩ. Ἴ δι δὴ ἐπίσκεψαι ποῖ βλέπων ὀνομοθέτης, τὰ ὀνόματα τίθεται. ἐκ τῶν ἔμπροσθεν δὴ ἀπάσκεψαι· ποῖ βλέπων ὁ τέκτων, πῶν κερκίδα φυεῖ· ἐρ' οὐ πρὸς τοιοῦτόν τι, ὅ ἐπιφύκει κερκίζειν; ΕΡ. Ναί γε.

ΣΩ. Τί δαὶ αὖ καταγῆ αὐτῷ ἡ κερκὶς ποιοῦντι, πότερον πάλιν ποιήσει ἄλλῳ πρὸς πῶν κατασκευὴν βλέπων, ἢ πρὸς ἐκεῖνο ᾧ εἶδος, πρὸς ὅπερ καὶ ἦν κατάξεον ἐργάζετο. ΕΡ. Πρὸς ἐκεῖνο ἔμοιγε δοκεῖ. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἐκεῖνο, δικαιότατα τ' αὖ αὐτὸ ὅπερ ὄντι κερκὶς καλέσαιμεν. ΕΡ. Ἔμοιγε δοκεῖ. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ πεπλαὸν ἡμῖν λεπτῷ ἱματίῳ, ἢ παχεῖ, ἢ λίνῳ, ἢ ἐρίῳ, ἢ ὁποιῳοῦν ὑφαντῷ κερκίδα ποιεῖν, πάσας μὲν δὴ τὰς κερκίδος ἔχειν εἴδος· εἶδος δ' ἐκείνῳ καλλίστη ἐπιφύκῃ, ταύτην ἀποδιδόναι πῶν φύσιν ἐς τὸ ἔργον ἕκαστον; ΕΡ. Ναί. ΣΩ. Καὶ τοῦδε τῶν ἄλλων δὴ ὀργάνων ὁ αὐτὸς τρόπος· φύσει ἑκάστῳ πεφυκὸς ὄργανον ἕν ἀνευρόντα δεῖ ἀποδιδόναι εἰς ἐκεῖνο ἕν οὗ αὖ ποιῇ, οὐχ ὃν αὖ αὐτὸς βουληθῇ, ἀλλ' ὃν ἐπιφύκει. τὸ φύσει γὰρ ἐκείνῳ ὡς ἔοικε χρήσιμον πεφυκὸς, εἰς τὸν σίδηρον δεῖ ἐπίστασθαι τιθέναι. ΕΡ. Ναί γε. ΣΩ. Καὶ πῶν φύσει κερκίδα ἑκάστῳ πεφυκέναι εἰς ξύλον. ΕΡ. Ἔστι ταῦτα. ΣΩ. Φύσει γὰρ ὧδ ἑκάστῳ εἶδει ὑφάσματος ὡς ἔοικεν ἑκάστη κερκὶς, καὶ τἄλλα οὕτως.

ΕΡ. Ναί. ΣΩ. Ἐρ' οὖν ἐξέλιξις καὶ τῷ ἑκάστῳ φύσει πεφυκὸς ὄνομα, τὸν νομοθέτην ἐκεῖνον εἰς τοὺς φθόγγους καὶ τὰς συλλαβὰς δεῖ ἐπίστασθαι θέσθαι· καὶ ὁ πρὸς αὖ τὸ ἐκεῖνο οὗ ἔστιν ὄνομα, πάντα τὰ ὀνόματα ποιεῖν τε καὶ τίθεσθαι, εἰ μέλλει κύριος εἶναι ὀνομάτων θέτης· εἰ δὲ μὴ εἰς τὰς αὐτὰς συλλαβὰς ἕκαστος ὀνομοθέτης τίθησιν, οὐδὲν δεῖ ἔσεσθαι· οὐ δὲ γὰρ εἰς τὸν αὐτὸν σίδηρον ἅπας χαλκεὺς τιθῇ, τῷ αὐτοῦ σήκα, ποιῶν τὸ αὐτὸ ὄργανον. ἀλλ' ὅμως ἴσως αὖ πῶ αὐτῷ ἱκανὰ ἀποδιδῶ, ἐάντε εἰς ἄλλῳ σιδήρῳ, ὅμως ὀρθῶς ἔχει τὸ ὄργανον. ἐάντε εἰθάδι. ἐάντε εἰς βαρβάροις τὶς ποιῇ. ἢ γοῦν; ΕΡ. Ναί γε. ΣΩ. Οὐκοῦν οὕτως ἀξιώσεις καὶ τὸν νομοθέτην τόν τε εἰθάδι καὶ τὸν εἰς τοὺς βαρβάρους· ἴσως αὖ τὸ τοῦ ὀνόματος εἶδος ἀποδιδῶ ὃ προσῆκον ἑκάστῳ εἰ ὁποιανοῦν συλλαβὴν, οὐδὲν χείρω νομοθέτην ἔσεσθαι τὸν εἰθάδι, ἢ τὸν ὁπουοῦν ἄλλοθι. ΕΡ. Ναί γε. ΣΩ. Τὶς οὖν ὀνομαστόμενος, εἰ τὸ προσῆκον εἶδος κερκίδος εἰς ὁποιῳοῦν ξύλῳ κεῖται, ὁ ποιήσας; ὁ τέκτων, ἢ ὁ χρησόμενος οὗ φαύλης. ΕΡ. Εἰκὸς μὲν μᾶλλον ὦ Σώκρατες τὸν χρησόμενον. ΣΩ. Τίς οὖν ὁ τῆς λύρου ποιοῦ ἔργῳ χρησόμενος. ἐρ' οὐχ οὗτος ὃς ἐπίστατο αὖ ἐργαζομένῳ καλλίστα ἐπιστατεῖν, καὶ ἐργασμένον γνοίη, εἴτ' οὖ ἤργασται, εἴτε μή; ΕΡ. Ναί γε. ΣΩ. Τίς. ΕΡ. Ὁ κιθαριστής. ΣΩ. Τίς δὲ ὁ τῆ ναυπηγοῦ. ΕΡ. Κυβερνήτης. ΣΩ. Τίς δὲ τῷ τῦ νομοθέτου ἔργῳ ἐπιστατήσει ἄριστα. καὶ ἐργασμένου κρίνει καὶ ἐθάδι καὶ ἐν βαρβάροις. ἐρ' οὐχ ὅσπερ χρήσεται; ΕΡ. Ναί. ΣΩ. Ἐρ' ἔν οὐχ ὁ ἐρωτᾶν ἐπιστάμενος οὗτός ἔστιν; ΕΡ. Ναί γε. ΣΩ. Ὁ δὲ αὐτὸς καὶ ἀποκρίνεσθαι; ΕΡ. Ναί. ΣΩ. Τὸν δὲ ἐρωτᾶν καὶ ἀποκρίνεσθαι ἐπιστάμενον, ἄλλο τί σὺ καλεῖς, ἢ διαλεκτικόν. ΕΡ. Οὔκ· ἀλλὰ ἔγωγε. ΣΩ. Τίχόνος μὲν ἄρα ἔργον ἔστὶ ποιῆσαι πηδάλιον ἐπιστατοῦντος κυβερνήτου, ἐὰ μέλλει καλὸν εἶναι ἂ πηδάλιον. ΕΡ. Φαίνεται. ΣΩ. Νομοθέτου δέ γε ὡς ἔοικεν, ὄνομα ἐπιστάτην ἔχον

ὃς

τος διαλεκτικὴν ἄσοφος, εἰ μέλλει καλῶς ὀνόματα θήσεσθαι. ΕΡ. Ἔστι ταῦτα.
ΣΩ. κινδυνεύει ἄρα ὦ ἑρμόγενες εἶναι οὐ φαῦλον ὡς σὺ οἴει, ἡ τῶν ὀνόματος θέσις. ὡ δὲ φαῦλ' ἂν ἀνδρῶν· οὐ δὲ τῶν ἐπιτυχόντων· καὶ κρατύλος ἀληθῆ λέγει. λίθων φύσει τὰ ὀνόματα εἶναι τοῖς πράγμασι, καὶ οὐ πάντα δημιουργὸν ὀνομάτων ἐστίν. ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνον ὃν ἀποβλέποντα εἰς τὸ τῇ φύσει ὄνομα ἕν ἑκάστῳ, καὶ δυνάμενον αὐτῶν τὸ, γε εἰδος ἐμβάλλειν ἔστι τὰ γράμματα καὶ τὰς συλλαβάς. ΕΡ. οὐκ ἔχω ὦ σώκρατες ὅπως χρὴ πρὸς ἃ λέγεις σοι ἀντιβῆναι. ἴσως μέν τοι οὐ ῥᾴδιόν ἐστιν οὕτως ἰδεᾶ φύσις πεισθῆναι. ἀλλὰ δοκῶμεν ὧδε ἂν μᾶλλον πεισθησόμεθά σοι, ἐὰν μοι λέξειας ὃ τι ἐστὶν ὃ φὺσει ὀρθότης τὰ ὀνόματος. ΣΩ. ἐτὼ μὲν ὦ μακάριε ἑρμόγενες οὐδὲ μέσα λίτω· ἀλλ' ἐπιλάθου γε ὧν ὀλίγον πρότερον ἔλεγον ὅτι οὐκ εἰδείην, ἀλλὰ σκεψόμεθα μετὰ σου. καὶ δὲ σκοπουμένοις ἡμῖν ἐμοί τε καὶ σοὶ, τοσοῦτον μὲν ἤδη φαίνεται περὶ τὰ πρότερα, φύσει τέ τινα ὀρθότητα ἔχοντ' εἶναι ὀνόματα, καὶ οὐ παντὸς ἀνδρὸς εἰδέναι καλῶς αὐτὸ πράγματος τὸ τρόπον θέσθαι, ἢ οὔ. ΕΡ. φαίνεται γε.
ΣΩ. οὐκοῦν καὶ μετὰ τοῦτο χρὴ ζητεῖν ἆρ' ἐπῃνυμεῖς ἀληθὲς, ἢ τίς ποτ' αὖ ἐστὶν αὐτῶν ἡ ὀρθότης. ΕΡ. ἀλλὰ μὲν ἐπῄνυμαί γε ἀληθές. ΣΩ. σκόπει δῆτα.
ΕΡ. πῶς οὖν χρὴ σκοπεῖν. ΣΩ. ὀρθότατα μὲν τῆς σκέψεως ἐκ ταύτης μετὰ τῶν ἐπισταμένων, χρήματα ἐκείνοις τελοῦντα· καὶ χάριτας κατατιθέμενον· εἰσὶ δὲ οὗτοι σοφισταί. οἷσπερ καὶ ὁ ἀδελφός σου κελλίας πολλὰ τελέσας χρήματα, σοφὸς δοκῶν εἶναι ἐπειδὴ δὲ οὐκέτι κρατὴς ἦν τῶν παρόντων, λιπαρῶν χρὴ τὸν ἀδελφόν· καὶ δεῖσθαι αὐτοῦ, διδάξαι σε τὴν ὀρθότητα τοῦτο τῶν θείων ἓν ἕκαστον παρὰ τῶν πρώτων γέρου. ΕΡ. ἄτοπος μέν τ' αὖ ἔσῃ μου ὦ σώκρατες ἡ δέησις, εἰ τὴν μὲν ἀλήθειαν σὺ παρὰ πρωταγόρου ἕλως οὐκ ἀποδίδοσθαι, τὰ δὲ τῇ τοιαύτῃ ἀληθείᾳ ἐρεθόντα, ἀγαπᾷς, ὥστου ἄξια. ΣΩ. ἀλλ' εἰ μὴ αὖ σε ταῦτα ἀρέσκει, παρ' ὁμήρου χρὴ μανθάνειν, καὶ παρὰ τῶν ἄλλων ποιητῶν. ΕΡ. καὶ τί λέγει ὦ σώκρατες ὅμηρος περὶ ὀνομάτων. καὶ πού. ΣΩ. πολλαχοῦ. μέγιστα δὲ καὶ κάλλιστα, οἷ ὅς διορίζει ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς, ἅ τε οἱ ἄνθρωποι ὀνόματα καλοῦσι καὶ οἱ θεοί· ἢ οὐκ οἴει αὐτὴν μέγα τι καὶ θαυμάσιον λέγειν τὴν τούτοις τοῦτο ὀνομάτων ἐρθότητα· δῆλον γοὺν δή ὅτι οἱ θεοὶ, αὐτὰ καλοῦσι πρὸς ὀρθότητα, ἅπερ ἔστι φύσει ὀνόματα, ἢ σὺ οὐκ οἴει. ΕΡ. εὖ οἶδα μὲν εἶπον γε, ἃ τοὺς καλοῦσι, ὅτι ὀρθῶς καλοῦσιν. ἀλλὰ ποῖα ταῦτα λέγεις.
ΣΩ. οὐκ οἶσθα ὅτι τοῦτο τὸ φῦλον ἐν τῇ χρείᾳ ὃς ἐμνημόνευε τῷ Φαίσῳ, ὃν βαύβων φησὶ καλέσαι οἱ θεοὶ, ἄσοφος δὲ σκάμανδρον; ΕΡ. ἔτυγε. ΣΩ. τί δῆτ' οὐκ οἴει εἶναι σημεῖόν τι εἶναι γνῶναι, ὅτι ποτὲ ὀρθῶς ἔχει. ἐκεῖνον ἂν ποτὲ μὲν ξάνθον καλεῖν μᾶλλον, ἢ σκάμανδρον; εἰ δὲ βούλει τοῦτο τῆς ὄρνιθος, ἣν λέγει ὁ χαλκίδα καλέσκουσι θεοί· ἄσοφος δὲ κύμινδιν. φαῦλον ἢ γῆ δὲ μάλημα, ὅσῳ ὀρθότερόν ἐστι καλεῖσθαι χαλκὶς κυμινδικὸς τῷ αὐτῷ ὀρνέῳ, ἢ τὸν βατίειαν τε καὶ μυρίνην, ἢ ἄλλα πολλὰ καὶ τοῦτου τὸ ποιητοῦ καὶ ἄλλων· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἴσως μείζω ἐστὶν, ἢ κατ' ἐμὲ καὶ σὲ ἰδρεῖν. ὁ δὲ σκαμάνδριός τε καὶ ὁ ἀσυναίξ, ἀνθρωπινώτερον διασκέψασθαι. ὡς ἐμοὶ δοκεῖ καὶ ῥᾴδιον, ἅ φησιν ὀνόματα εἶναι τῷ τὲ ἕκτορος υἱεῖ, τίνα ποτὲ λέγει τὴν ὀρθότητα αὐτῶν. δῆλα γοὺν δήπου ταῦτα τὰ ἔπη, οἷ οἷς οἵπερ ἀνίτω λίτω. ΕΡ. φαίνεται γε. πότερον οὖν οἴει ὅμηρον ὀρθότερον ἡγεῖσθαι τῶν ὀνομάτων κεῖσθαι τῷ παιδὶ, ἢ τὸν σκαμάνδριον. ἐρ. οὐκ ἔχω λέγειν. ΣΩ. ὧδε δὴ σκόπει. εἴ τις ἔροιτό σε. πότερον οἴει ὀρθότερον καλεῖν τὰ ὀνόματα τοὺς φρονίμους πόρους, ἢ τοὺς ἀφρονεστέρους. ἐρ. δῆλον δὴ ὅτι τοὺς φρονίμους φαίην ἄν. ΣΩ. πότερον οὖν αἱ γυναῖκες αἱ ταῖς πόλεσι φρονιμάτεραί σοι δοκοῦσιν εἶναι, ἢ οἱ ἄσοφοι ἐς τὸ ὅλον ἀνδρῶν γένος. ἐρ. οἱ ἄσοφοι. ΣΩ. οὐκοῦν δοκεῖ σοι ὅτι ὅμηρος τὸν ἕκτορος, ἀπὸ τῶν ἔρρων φησὶν καλεῖσθαι ἀσυναίκητα. σκαμάνδριον δὲ δηλονότι ἀπὸ τῶν γυναικῶν, ἐπειδὴ οἵγε ἄσοφοι αὐτὴν ἀσυναίκητα ἐποίησαν. ΕΡ. ἔοικέ γε. ΣΩ. οὐκοῦν καὶ ὅμηρος τοὺς ἔρρωσο σοφωτέρους ἡ-

γᾶν, ἢ τὰς γυναῖκας αὐτῶν. ΕΡ. Οἶμαι ἔγωγε. ΣΩ. Τὸν ἄρα ἀσκὸν τὸν ἐρυθρὸν τοῦτον ὧδε κεῖσθαι τῷ πατρὶ, ἢ τὸν σκαμμάτιον. ΕΡ. Φαίνεται. ΣΩ. Σκοπῶμεν δὴ διατί ποτε, ἢ αὖ τὸ μὲν ἡμίν ἡμίλλητα ὑφηγῆται τὸ, διότι· φησὶ γάρ· δι ὃς γὰρ σφιν ὄρυθ πόλιν ἢ τείχεα μακρά· διατοῦτα δὴ ὡς ἔοικεν ὀρθῶς ἔχει καλεῖν τὸν τῆς σωτῆρος υἱόν, ἄρτι αἰσκεται τοὔνομα, ὃ ἔσωζεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ὥσπερ ὅμηρος.

ΕΡ. Φαίνεταί μοι. ΣΩ. Τί δὴ ποτε· οὐ γάρ που οὐ δι' αὐτὸς ἔπαιρε μανθάνειν ὧδε μόγις· σὺ δὲ μανθάνεις; ΕΡ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. ΣΩ. Ἀλλ' ἄρα ὧ γαθὲ καὶ τῷ ἔκτορι αὐτὸς ἔθετο ὄνομα ὅμηρος. ΕΡ. Τί δή. ΣΩ. Ὅτι μοι δοκεῖ καὶ τοῦτο παρασκεύασόν τι εἶναι τῷ ἄρτι αἰσκεῖ, ἢ ἔοικεν ἐμλιωικοῖς ταῦτα τὰ ὀνόματα· ὁ γὰρ αἶξ καὶ ὁ ἔκτωρ, σχεδόν τι ταυτὸν σημαίνει· βασιλικὰ ἀμφότερα εἶναι τὰ ὀνόματα· οὐ γὰρ αἶξ αἶξ ἢ, καὶ ἔκτωρ δή που ὅτι ἔχει σῶν· σῶν ὅτι κρατεῖ τε αὐτοῦ καὶ κέκτηται· καὶ ἔχει αὐτό· ἢ οὐδέν σοι δοκῶ λέγειν, ἀλλὰ λανθάνω καὶ ἐμαυτὸν, οἰόμενός τινος ὥσπερ ἴχνους ἐφάπτεσθαι τῆς ὀμήρου δόξης τοὺς ὀνομάτων ὀρθότητος. ΕΡ. Μὰ Δί' οὐσύ γε ὡς ἐμοὶ δοκεῖς· ἀλλὰ ἴσως τοι ἐφάπτῃ. ΣΩ. Δίκαιόν γέ τοι ἐστὶν· ὡς ἐμοὶ φαίνεται, τὸν λέοντος ἔκγονον, λέοντα καλεῖν· καὶ τὸν ἵππου ἔκγονον, ἵππον· οὕτω λέγω· ἐὰν ὥσπερ τέρας γίγνηται ἐξ ἵππου ἄλλο, ἢ ἵππος· ἀλλὰ δὴ αὖ ἢ τῆς γένους ἔκγονον πρὸ φύσιν, οὕτω λέγω· ἐὰν βοὸς ἔκγονον φύσει ἵππος παρὰ φύσιν τέκῃ μόχθον, οὐ πῶλον κλητέον ἀλλὰ μόχθον· οὐδ' αὖ ἐξ ἀνθρώπου δίμοιρον, μὴ δὲ ἀνθρώπου ἔκγονον γίγνηται, ἄλλο δή, τὸ ἔκγονον, ἀνθρωπος κλητέον· καὶ τὰ λοιπὰ ὡσαύτως· καὶ τὰ ἄλλα ἅπαντα. ἢ οὐ ξυνοδοκεῖ; ΕΡ. Ξυνοδοκεῖ. ΣΩ. Καλῶς λέγεις. Φύλαττε γοῦν μὴ πη παρακρούσομαί σε· ἡγοῦ τὰ γὰρ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ἐκ βασιλέως γίγνεταί τι ἔκγονον, βασιλεὺς κλητέος· εἰ δὲ οὐ ἑτέρας συλλαβῆς· ἢ οὐ ἑτέρας δὲ αὐτὸ σημαίνει, οὐδὲ πρᾶγμα. οὐ δὲ πρόσκειταί τι γράμμα οὐ δὲ ἀφῄρηται οὐδὲν οὐ δὲ ἔστιν· ἕως ἂν ἐγκρατὴς ᾖ ἡ οὐσία τοῦ πράγματος, δηλουμένη τῷ ὀνόματι.

ΕΡ. Πῶς δέστιν λέγεις. ΣΩ. Οὐδὲν ποικίλον· ἀλλ' ὥσπερ τῶν στοιχείων διδάσκ ὅτι ὀνόματα λέγομεν, ἀλλ' οὐκ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα· τὸ λ τὸ π ἀφαιρῶν τοῦ ι· καὶ τοῦ υ· καὶ τοῦ ω· τοῖς δ' ἄλλοις φωνήσί τε καὶ ἀφώνοις, διδάσκ ὅτι τοῦτο μὲν θέντες ἄλλα γράμματα, λέγομεν, ὀνόματα ποιοῦντες· ἀλλ' ἐᾶν αὖ τοῦτο δηλουμένου τοῦ λιθάμεν οὐ μὲν θῶμεν, ὀρθῶς ἔχει ἐκεῖνο τὸ ὄνομα καλεῖν, ἐὰν δὲ ἡμῖν δηλόσει· ὅτι τὸ ῶτα· ὁρᾷς ὅτι τοῦ ῶ καὶ τοῦ τ προστεθέντων, οὐδὲν ἐλύπησεν, ὥστε μὴ οὐχὶ τοῦ ἐκείνου τὸ στοιχείου φύσιν δηλῶσαι ὅλῳ τῷ ὀνόματι οὗ ἐβούλετο ὄνομα θέσθαι· οὕτως ἐπιστήθη καλῶς θέσθαι τοῖς γράμμασι τὰ ὀνόματα. ΕΡ. Ἀληθῆ μοι δοκεῖς λέγειν. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τοῦδε βασιλέως ὁ αὐτὸς λόγος· ἔστω γοῦν τοι ἐκ βασιλέως βασιλίς. καὶ ὑγ ἀγαθοῦ, ἀγαθός· καὶ ἐκ καλοῦ καλός· καὶ τἄλλα πάντα οὕτως ὑγ ἑκάστου γένους, ἔτερον δὲ οὐδὲν ἔκγονον, ἐὰν μὴ τέρας γίγνηται, κλητέον δὴ ταὐτὰ ὀνόματα· ποικίλλειν δὲ ἔξεστι ταῖς συλλαβαῖς, ὥστε δόξαι τῷ ἰδιωτικῶς ἔχοντι, ἕτερα εἶναι ἀλλήλων τὰ αὐτὰ ὄντα· ὥσπερ ἡμῖν τὰ τῶν ἰατρῶν φάρμακα, χρώμασιν, ἢ ὀσμαῖς πεποικιλμένα, ἄλλα φαίνεται τὰ αὐτὰ ὄντα· τῷ δὲ γε ἰατρῷ, ἅτε τοῦ διαλαμβάνειν τῶν φαρμάκων σκοπουμένῳ, τὰ αὐτὰ φαίνεται· καὶ οὐκ ἐκπλήττεται ὑπὸ τῶν προσόντων· οὕτω δὲ ἴσως καὶ ὁ ἐπιστάμενος τοῦδε ὀνομάτων, τοῦ διαλαμβάνειν αὐτῶν σκοπεῖ· καὶ οὐκ ἐκπλήττεται, εἴτε πρόσκειταί γράμμα, ἢ μετάκειται· ἢ ἀφῄρηται· ἢ καὶ ἐν ἄλλοις παντοίοις σημείοις ὄντι ὁ τοῦ ὀνόματος διαλαμβάνων· ὥσπερ ὁ νῦν δὴ ἐλέγομεν, ἀσυναίξ τε καὶ ἔκτωρ, οὐδὲν τῶν αὐτῶν γραμμάτων ἔχει, πλὴν τοῦ τ ἀλλ' ὅμως ταὐτὸν σημαίνει. καὶ ἀρχέπολίς γε τῶν μὲν γραμμάτων τὶ ἐπικοινωνεῖ· δηλοῖ δὲ ὅμως τὸ αὐτό· καὶ ἄλλα πολλά ἐστιν· ἃ οὐδὲν ἄλλ' ἢ βασιλέα σημαίνει· καὶ ἀλλά γε αὖ στρατηγόν· οἷον ἄγις· καὶ πολέμαρχος· καὶ δημόπολεμος· καὶ ἱκτεινός γε ἕτερα· ἰαζοκλῆς· καὶ ἀκεσίμβροτος· καὶ ἕτερα αὖ ἴσως συχνὰ εὑρεῖν· ταῖς μὲν συλλαβαῖς καὶ τοῖς γράμμασι διαφωνοῦντα, τῇ δὲ δυνάμει ταὐτὸν φθεγγόμενα. φαίνεται οὕτως, ἢ οὔ.

ΕΡ.

Ερ. Γαλῆ μὲν οὖν. Σω. Τοῖς μὲν δὴ κατὰ φύσιν γιγνομένοις, τὰ αὐτὰ ἀποδοτέον ὀνόματα. Ερ. Γάλη γε. Σω. Τί δαί; ὃς παρὰ φύσιν οἱ αὖ ἐκ τέρατος ἔσπ γίνονται. δῖ ὅταν ὑῆ αἰσθῆς ἀγαθοῦ, καὶ θεοσεβοῦς, ἀσεβὴς γίνηται, ἢ οὐκ ὤφθη ἐκ τοῦ ἐμπροσθεν; καὶ ἵππος βοὸς ἔκγονον τέκῃ, οὐ τὸ πεφυκὸς δίκαιον ἔσται καλεῖν ἐκείνου μίαν ἔχειν, ἀλλὰ τοῦ γένους, οὗπερ. Ερ. Γάλη γε.

Σω. Καὶ τῷ ἐκ τοῦ θεσεβοῦς ἄρα γενομένῳ φάσεβῆ, ἐκ τοῦ γένους ὄνομα ἀποδοτέον. Ερ. Ἔστι ταῦτα. Σω. Οὐθέν, ὡς ἔοικεν, ὠφελον, οὐδὲ μικρόν, οὐδὲ τῶν τυχόντων οὐδέν. ἀλλ' ὅ, τι τὰναντία βούτοις σημαίνει ἑκάστῃ τῆς ὀρθότητος τυγχάνη τὰ ὀνόματα. Ερ. Γαστός γε μᾶλλον ὦ Σώκρατες. Σω. Ὥστε δὴ γε καὶ ὁ ὀρίσης ὦ βρμέγιστε κινδυνεύει ὀρθῶς ἔχειν· ἔτ' εἴ τις τύχοι ἔθι βαῦτῷ ἡ ὄνομα, ἅτε καὶ πικτής τις, ὢν ἀκριβὴς τῆς φύσεως, καὶ ἀγριον αὐβοῦ, καὶ τὸ ὀρεινὸν οὐδὲν κύμενος τῷ ὀνόματι. Ερ. Φαίνεται οὕτως ὦ Σώκρατες. Σω. Ἔστι καὶ δή γε καὶ τῷ παρὰ τὲ αὐτὸ καὶ τὰ φύσιν ἡ ὄνομα εἶναι. Ερ. Φαίνεται.

Σω. Κινδυνεύει γὰρ βοιοῦτός τις εἶναι ὁ ἀγαμέμνων, οἷος ἂν δόξειεν αὐτῷ διαπονεῖσθαι, καὶ καρτερεῖν· τέλος ἐπιθεὶς τοῖς δόξασι λίαν τὴν σημεῖον δὲ αὐτό, ἡ εὐχρήα μενὸ τὸ πλέθρους τε, καὶ καρτερέα σο· ἔτι οἶμαι ἀγαθὸς κατὰ πὼ ἐπιμονὴν οὗτος ὁ αὐ ῆρ, ὡ συμένει ἡ ὄνομα ὁ ἀγαμέμνων. ἴσως δὲ καὶ ὁ ἀρχῆς ὀρθῶς ἔχει· ὅ, τε γὰρ ἦ χρυσόπεπλον αὐτῷ φόνος· καὶ ἃ πρὸς τὸν βυίσην ὡς ἀμὰ δὲ ἐπεκάτῃτο, πάντα ταῦτα ζηλωτὰ καὶ ἀτηρὰ πρὸς ἀρετήν· ἢ οἶμαι τῇ ὀνόματος ἐπωνυμία, σμικρὸν παρακλίνει καὶ ἐπικρύπτει. ὥστε μὴ πᾶσι δῆλοῦν πὼ φύσιν τῇ αὐτοῦ· τοῖς δ' ἐπαΐουσι τοῦδε ὀνομάτων, ἱκανῶς δῆλοῖ ὃ βούλεται ὁ ἀρχῆς. καὶ γὰρ κατὰ δ' ἀτηρίς· καὶ κατὰ δ' ἄρισον καὶ κατὰ τὸ ἀτηρόν, πάντα χῇ ὀρθῶς αὐ ἡ δ' ὄνομα κεῖται. δοκεῖ δέ μοι καὶ τῷ πλοπὶ τὸ ὄνομα ἐμμέτρως κεῖσθαι. σημαίνει γοῦν ἔθι ὄνομα, ἡ νυ τὰ ἐγγὺς ἐρέντα, ἄξιον εἶναι ταύτης τῆς ἐπωνυμίας. Ερ. Ρῶς δή. Σω. Οἷόν που καὶ ἡ Ἑλένου λέγεται τὸ αὐτοῦς ὸ τῷ βοῦ μυρτίλου φόνῳ, οὐδὲν οἷον τὲ γενέσθαι προνοήσαι· οὐδὲ πρῶδεν τῶν πόρρω τῶν εἰς δὲ πᾶν γίνες, ἕσης αὐτῷ δυστυχίας· οὐ πίμπλακτο· ἡ ἐγγὺς μένειν ὁρῶν καὶ δ' παραχρῆμα· ἔθι δ' ἔδι πλάσ· ἐνίκα πρᾶυ μῶν λαβεῖν παντὶ τρόπῳ ἡν τῆς ἐπισθαμέας γάμον· τῷ δὲ ταντάλῳ καὶ πᾶς αὖ ἠνάσατο βοῦνομα ὀρθῶς, καὶ κατὰ φύσιν πεθῆκε. εἰ ἀληθῆ τὰ τοῦδε αὐτῶν λεγόμενα. Ερ. Τὰ ποῖα ταῦτα. Σω. Ἅτε που ἔλι ζῶντι δυστυχήματα ἐγένετο πολλὰ καὶ δεινὰ ἔν καὶ τέλος, ἡ παῖδες αὐτοῦ ἔλη αἰκρόπτῳ· μῆ τε λυτήσαν λι, ὡ ἄδου ἡ ἐπάνῳ τῆς κεφαλῆς τ' λίθου ταῦτα λέγε, θεομαστῶς, ὡς συμφόνως τῷ ὀνόματι καὶ ἀπροχῶς ἔοικεν· ὥστε ἂν ἄττις βουλόμενος ταλαίπωρον ὀνομάσαι, ἀποκρυπῆ ὁμοῖος ὀνομάσειε, καὶ εἴποι αὖτ' ἐκείνου πάνταλον. βοιοῦτόν λι καὶ ἔθι ἡ ὄνομα ἔοικεν ἐκπορίσαι ἡ τύχη τῆς φύσεως. φαίνεται δὲ καὶ τῷ παῖδεῖ αὐτῷ λεγομένῳ τῷ δῖ', παιγκάλως δ' ὄνομα κεῖσθαι· ἔστι δὲ οὐ ῥᾴδιον κατανοῆσαι. ἀπροχῶς γοῦν δῆλοῖ ὁ λόγος ἡ τὸ δὶς ὄνομα. δι ελόντες δὲ αὐτὸ δίχα, ἡ μὲν, τῷ ἑτέρῳ μέρει· οἱ δέ, τῷ ἑτέρῳ χρώμενοι· οἱ μὲν γὰρ, ζῶα. οἱ δέ, λία καὶ λοῦσι. σιν λι βέμενοι, δ' εἰς οὖ, δηλοῖ πὼ φύσιν βοῦ ἱκοῦ· ὃ δὴ προσήκειν φαμὲν ὀνόματι οὕτω τι εἶναι ἀποχάζεσθαι. οὐ γοῦν ὅδε ἡμῖν, καὶ βοῖς ἄλλοις πᾶσιν· ὅσ' ἐς δῆν ἄλλος μᾶλλον τὸ ζῶ, ἡ ὁ ἀρχων τε καὶ Σισιφίδης τῶν πάντων· συμβαίνει οὖν ὀρθῶς ὀνομάζεσθαι, οὗτος ὁ βιὸς εἶναι, διὸν ζῆν ἀεὶ· πᾶσι τοῖς ζῶσιν ὑ πάρχει· διέλκηπται δὲ λίχα, ὥστε ἐγὼ λέγω οὐ ὃν δ' ὄνομα, τῷ δῖ', καὶ ζωῖ. ἔστον δὲ, κρόνου ὑὸν, ὑβριστικὸν μὲν αὖτινι δόξαν εἶναι ἀκούσαντι ὑῷ αἴφνης· σοφὸν δὲ μεγάλης τινὸς διανοίας ἔκγονον εἶναι τὸν λία κάρον γοῦν σημαίνει οὐ παῖδε. ἀλλὰ δ' καθαρὸν αὐτῷ, καὶ ἀκέραιον τῷ νοῦ· ἔστι δὲ οὗτος, οὐνοῦ ὑὸς ὡς λόγος· ἡ δὲ αὖ ἐς ἡ αἶω ὄ, ἵες, καλῶς ἔχει ἔστον τὸ ὄνομα καλεῖσθαι οὐρανία ὀρῶσα τὰ αἴω· ὅθεν δὴ καὶ Φαίδωβρμόγενες ἡ νῦ καθαρὸν νῦν παραγίνεσθαι δι μετεωρολόγοι. καὶ τῷ οὐρανῷ ὀρθῶς δ' ὄνομα κεῖσθαι· εἰ δίεμμενέμιλιν τὸν παλαιὸν μυθολογίαν, τίνασ' ἔ.

λε τοὺς εἰωθότως προγόνους λέγειν τούτων, οὐκ αὖ ἐπαυόμην διεξιὼν ὡς ὀρθῶς αὖ τοῖς τὰ ὀνόματα κεῖται, ἕως ἀπεπειράθην τῆς σοφίας ταύτης εἴ τι πρόσει. εἰ ἄρα ἀπορεῖ, ἢ οὔ. ἦ μοὶ ἰξαίφνης νεανίσκῳ οὕτως ἐπροσπέπτωκεν ἄρτι, οὐκ οἶδ' ὁπόθεν. Ερ. Καὶ μὴν ὦ Σώκρατες ἄτεχνῶς γέ μοι δοκεῖ ὥσπερ οἱ σοφιστὰὶ ἰξαίφνης χρησμωδεῖν.

Σω. Καὶ αἰλιῶ μά γε ὦ Ἑρμόγενες μάλιστα αὐτῷ ἀφ' ὑψηλοφρονος τε παντὸς τοῦ προσώπου ἀκούσαι μοι. ἔωθεν γὰρ πολλὰ αὐτῷ συνῆλθον. καὶ παρεῖχον τὰ ὦτα κιν δυνεύοντι ὑπὸ σοφισῶν, οὐ μόνον τὰ ὦτα μου ἐμπλῆσαι τῆς δαιμονίας σοφίας, ἀλλὰ καὶ τῆς ψυχῆς ἐπειλῆφθαι. δοκεῖ οὖν μοι χρῆναι οὕτω διημᾶς ποιῆσαι. ἢ μὲν τὴ μέρον ἐστὶν, χρῆσθαι αὐτῇ καὶ τὰ λοιπὰ σκοπεῖν περὶ τῶν ὀνομάτων ἐπισκέψασθαι. αὖριον δ' αὖ καὶ ὑμεῖν συνῆλθον, ἀποδώσομεν ἐπισκεψάμενά τε αὐτόν. καὶ καθαιρούμενοι ἰξαιρόντες, ὅσπερ τὰ θυσιαῖα λευκὰ καθαίροντες, ἔτε τῶν ἐφίππων τις, ἔτε τῶν σοφιστῶν.

Ερ. Ἀλλ' ἐγὼ μὲν συγχωρῶ. πάνυ γὰρ ἡδέως τὰ ἐπίλοιπα σκοπεῖν περὶ τῶν ὀνομάτων ἀκούσομαι. Σω. Ἀλλὰ χρὴ οὕτω ποιεῖν. σκόπει οὖν ἐὰν βούλει ἀρξόμεθα διασκοπεῖσθαι τῆς, ἐπειδὴ πρῶτα ἐς τύραν τινὰ ἐμπεσόντες ἐσμεν. ἵνα ἀσφαλῶμεν εἰ ἄρα ἡμεῖν ἐπιμαρτυρήσει αὐτὰ τὰ ὀνόματα, μὴ πάνυ ἀφ' ἑαυτοῦ οὕτως ἔχοντα κεῖσθαι, ἀλλ' ἔχειν τινὰ ὀρθότητα. τὰ μὲν οὖν τῶν ἡρώων καὶ ἀνθρώπων λεγόμενα ὀνόματα, ἴσως ἂν ἡμᾶς ἐξαπατήσειε. σχολὰ μὲν γὰρ αὐτῶν κεῖται καὶ πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἡμῖν μέσα. οὐδὲν προσῆκον οἷοις ὥσπερ κατ' ἀρχὰς ἐλέγομεν. πολλὰ δὲ ὥσπερ ἐξεβλήθη τίθεται. δεῖ δ' αὐτυχόντα καὶ σωσίαν. καὶ δικαίως. μὴ ἄλλα πολλά. τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἐᾶν. εἰκὸς δὲ μάλιστα ἡμᾶς εὑρεῖν τὰ ὀρθῶς κείμενα περὶ τὰ ἀεὶ ὄντα καὶ πεφυκότα. ἐπισκοπεῖσθαι γὰρ οἰ ταῦτα μάλιστα πρέπει τῶν ὀνομάτων. ἴσως δ' ὤεισα αὐτῶν καὶ ἐκ θεοτρόπου λαμάμενος, ἢ τῆς τῶν αἰθρώπων ἐτύμη. Ερ. Δοκεῖς μοι καλῶς λέγειν, ὦ Σώκρατες. Σω. Ἐρεῖν οὖν δίκαιον ἀφ' ὧν ἀρξάσθαι σκοπουμένους πῆ ποτε αὖ ἐστὶν ὀρθότης ὀνόματος εἰ θεοὶ ὀρθῶς ἐκλήθησαν; Ερ. Εἰκός γε.

Σω. Τοιοῦτοι τοίνυν ἴσως ὑποπτεύω. Φαίνονταί μοι οἱ πρῶτοι τῶν αἰθρώπων τῶν τῇδε τὰ ἐλλάδα τούτους μόνους θεοὺς ἡγεῖσθαι, οὕσπερ νῦν πολλοὶ τῶν βαρβάρων. ἥλιον καὶ σελήνην. γῆν. καὶ ἄστρα. καὶ οὐρανόν. ἅττα γοῦν αὐτὰ ὁρῶντες πάντα ἀεὶ ἰόντα θροῦμά καὶ θέοντα, ἀπὸ ταύτης τῆς φύσεως τῆς τοῦ θεῖν, θεοὺς αὐτοὺς ἐπονομάσαι. ὕστερον δὲ καταγνόντες· οὐ ἄλλους πάντας ἤδη τούτῳ τῷ ὀνόματι προσαγορεύειν. ἔοικέ γε δ' λέγω τῷ ἀληθεῖ, ἢ οὐ δοκῶ. Ερ. Φαίνομαί γε. Σω. Τί οὖν αὖ μεταθέντες σκοπῶμεν. Ερ. Δῆλον δὴ ὅτι δαίμονάς τε καὶ ἥρωας καὶ ἀνθρώπους. Σω. Δαίμονας; καὶ ὡς ἀληθῶς ὦ Ἑρμόγενες, τί ἄρα ποτὲ νοεῖ ὄνομα οἱ δαίμονες σκέψασθαι πρῶτον δέομαι εἰπεῖν. Ερ. Λέγω μέντοι. σω. Οἶσθα οὖν τίνας φύσιν ἠγήσατο εἶναι τοὺς δαίμονας; Ερ. Οὐκ ἔγωγε. σω. Οὐδὲ ὅτι χρυσοῦν γένος τὸ πρῶτον φύσιν γενέσθαι τῶν ἀνθρώπων; Ερ. Οἶδα ταῦτά γε. σω. Λέγει τοίνυν περὶ αὐτοῦ. Λύτας ἐπειδὴ τοῦτο γένος κατὰ μοῖρ' ἐκάλυψεν.

Οἱ μὲν, δαίμονες ἀγνοὶ ἐπιχθόνιοι καλέονται. Ἐσθλοί. ἀλεξίκακοι. φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων. Ερ. Τί οὖν δή; σω. Ὅτι δίμοιρον λέγειν αὐτὸν δ' χρυσοῦν γένος οὐκ ἐκ χρυσοῦ πεφυκός, ἀλλ' ἀγαθὸν τε, καὶ καλόν. τεκμήριον δέ μοι ἔστιν, ὅτι καὶ ἡμᾶς φησὶ σιδηροῦν εἶναι γένος. Ερ. Ἀληθῆ λέγεις. σω. Οὐκοῦν καὶ τῶν νῦν οἴει αὖ φάναι αὐτὸν, εἴ τις ἀγαθὸς ἔστιν, ἐκείνου τοῦ χρυσοῦ γένους εἶναι; Ερ. Εἰκός γε. σω. Οἱ δ' ἀγαθοὶ, ἄλλο τι ἢ φρόνιμοι; Ερ. Φρόνιμοι. σω. Τοῦτο τοίνυν παντὸς μᾶλλον λέγει ἐς ἐμοὶ δοκεῖ τοὺς δαίμονας, ὅτι φρόνιμοι· καὶ δαήμονες ἦσαν, δαίμονας αὐτοὺς ὠνόμασε. καὶ ἐν γε τῇ ἀρχαίᾳ τῇ ἡμετέρᾳ φωνῇ, αὐτὸ συμβαίνει· τὸ ὄνομα. λέγει οὖν καλῶς ἡ οὗτος καὶ ἄλλοι ποιηταὶ πολλοὶ ὅσοι λέγουσιν, ὡς ἐπειδάν τις ἀγαθὸς ὢν τελευτήσῃ, μεγάλην μοῖραν, καὶ τιμὴν ἔχει. καὶ γίνεται δαίμων κατὰ τὴν τῆς φρονήσεως ἐπωνυμίαν. ταύτῃ οὖν πάνυ μοι καὶ ἐνταῦθα δοκεῖ δαίμονα πολὺ ἄριστα, ὃς ἂν ἀγαθὸς ᾖ, δαήμονα εἶναι καὶ ζῶντα, καὶ τελευτήσαντα.

σκοπεῖσθαι. καὶ ὀρθῶς δαίμονα καλεῖσθαι. Ερ. Καὶ ἔτω γέ μοι δοκῶ ὦ Σώκρατες ἀνθρώπου πάνυ σοι σύμφορος εἶναι ὁ δαίμων. Σω. Τοῦτο δὲ οὐ πάνυ χαλεπὸν εἰπεῖν. σμικρὸν γὰρ παρήλλακται αὐτῶν τὸ ὄνομα, δηλοῖ δὲ πάνυ ἐκ τοῦ ὀρθοῦ γένους. Ερ. Πῶς λέγεις. Σω. Οὐκ οἶσθα ὅτι ἡμῖν οἱ ἥρωες; Ερ. Τί οὖν; Σω. Γεγόνασιν, ὁρᾷς θεοὶ μὲν ὄντες, ἢ θνητοὶ δὲ ἀκούω. ἐμοὶ οὖν σκοπῶ καὶ ἔστιν ἡμῖν κατὰ τὴν ἀρχαίαν τὴν παλαιὰν φωνὴν, μάλλον εἴσῃ. δηλώσει γάρ σοι. ὅτι παρὰ τοῦ ὀρῶ ὄνομα ὄντων γεγόνασιν οἱ ἥρωες, σμικρὸν παρηγμένον τοῦ ὀνόματος χαρίεν. καὶ ἴσως ἔστιν λέγειν τοὺς ἥρωας, ἢ ὅτι σοφοὶ ἦσαν, καὶ ῥήτορες, καὶ δεινοὶ, καὶ διαλεκτικοὶ. ὁρῶντες γὰρ ἔρευν, λέγειν ἦν, ὅπερ ἐστὶν ἀρὰ εἰρέσθαι. τῇ ἀρχαίᾳ φωνῇ λεγόμενοι οἱ ἥρωες, ῥήτορές εἰσι καὶ ὁρᾶν καὶ συμβαίνουσιν. ὥστε ῥητόρων καὶ σοφιστῶν γένος γέγονεν ἡ ἡρωϊκὴν φῦλον. ἀλλὰ οὐ ῥᾴστον χαλεπὸν εἰπεῖν, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ τῶν ἀνθρώπων. διατί ποτε ἄνθρωποι καλοῦνται, σὺ ἔχεις εἰπεῖν; Ερ. Πόθεν ὦ γαπᾶ ἔχω. οὐ δῆτα οἶός τ' ἂν εἶμι ἐγὼ εὑρεῖν, οὐ πω τέπω, ἀλλ' ἐγεῖσθαί σε μᾶλλον ὑρήσειν, ἢ ἐμαυτόν. Σω.

Τῇ τοῦ εὐφρονος ἐπιπνοίᾳ πιστεύεις· ὡς ἔοικας. Ερ. Δηλαδή. Σω. Ὀρθῶς γε σὺ πιστεύων, ὡς καὶ ναὶ μὰ μέ φαίνομαι κομψῶς εἰνοηκέναι, καὶ κινδυνεύω ἐκ μικροῦ λαβὼν μέγα λαβεῖν. ἔτι τὴν μοῦσαν σοφώτερος τοῦ δεῖνος γεγενῆσθαι. σκόπει δὴ ὃ λέγω. πρῶτον μὲν γὰρ τὸ διόνυσ' ἆρα οἰνεῖόν σοι τοῦτο ὄνομά ποθεν, ὅτι πολλάκις ἐπιμελόμενοι γράμματα. τὰ δ' ὑγιαίνοντα, παρὰ ὃ βουλόμεθα ὀνομάζοντες· καὶ τὰς ὀξύτητας μεταβάλλομεν εἰς βαρεῖς. ἆρ' οὐ τοιοῦτόν ἐστιν ἵνα αὐτὸ ῥήματος ἕνεκα ἐμὲ γένηται. τὸ, τι ἕτερον αὐτόθεν ἰὼν ὑγιαίνομεν· καὶ αὐτὸ ὀξύνομεν τῆς μέσης συλλαβῆς, βαρεῖαν ἐφιέντες ἀμβολήν, ἄλλον δὲ τοὐναντίον ἐμβάλλομεν, γράμματα. τὰ δὲ βαρύτονα φθεγγόμενα. Ερ. Ἀληθῆ λέγεις. Σω. Τοῦτον τοίνυν καὶ τὸν τῶν ἀνθρώπων ὄνομα πόνηρον ὡς ἐμοὶ δοκεῖ· ἐκ γὰρ ἐμβολῆς ὄνομα γέγονεν, ἀντὶ γράμματος τοῦ ἀ ὑγιεινοῦ, καὶ βαρυτόνου τῆς πλάνης γενομένης. Ερ. Πῶς λέγεις; Σω. Δοκεῖ σημαίνειν ὁ ἄνθρωπος. ὅτι τὰ μὲν ἄλλα θηρία, ὧν ὁρᾷ, οὐδὲν ἐπισκοπεῖ· οὐδὲ ἀναλογίζεται, οὐδὲ ἀναθρεῖ. ὁ δὲ ἄνθρωπος ἅμα ἑώρακε τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ ὄπωπε, καὶ ἀναθρεῖ καὶ ἀναλογίζεται ἀεὶ, ὃ ὄπωπεν. ἀνατίθησι δὴ μόνον τῷ θηρίων, ὀρθῶς ὁ ἄνθρωπος, ἀνθρωπος ὀνομάσθη, ἀναθρῶν ἃ ὄπωπε. τί οὖν τὸ μεταξὺ τοῦτο ὁρῶμεν σε, ὃ ἰδίως αὖ πυθώμεθα. Ερ. Πάνυ γε. Σω. Ὥσπερ βλέπειν μοι δοκεῖ τοῦτο ἐξῆς εἶναί τι χρῶμα. ψυχὴν γάρ που καὶ σῶμα καλοῦμεν τὸ ἀνθρώπου; Ερ. Πῶς γὰρ οὔ; Σω. Πειρώμεθα δὴ καὶ ταῦτα διελεῖν, ὥσπερ τἄλλα τροθεν; ψυχὴν λέγεις ἐπισκέψασθαι. ὡς ἑκάτερον τοῦτο τὸ ὄνομα τυγχάνει· ἔπειτ' αὖ τὸ σῶμα; Ερ. Ναί. Σω. Ἐς μὲν τοίνυν τὸ παρεγχώρημα λέγειν, εἰ μεμεῖ μὲν βιοῦτον νοεῖν τοὺς πάλαι ψυχὴν ὀνομάσαντας· ὡς ἔοικε, ἅρα ὅταν παρῇ τῷ σώματι, αἴτιόν ἐστι τοῦ ζῆν αὐτῷ, τὴν δοῦ ἀναπνοὴν διδοῦσαν καὶ ἀναψύχουσαν· ἅμα δὲ ἀναλείποντος τοῦ ἀναψύχοντος, τὸ σῶμα ἀπόλλυταί τε καὶ τελευτᾷ. δοκεῖ δήμοι δοκοῦσιν αὐτῷ ψυχὴν καλεῖσθαι. εἰ δὲ βούλει, ἔχε ἕτερον· δοκῶ γάρ μοι τὸ ἀθρεῖν πιθανώτερον τούτου τοῖς ἀμφὶ Διόνυσον. δοκεῖ μὲν γὰρ ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, καταφρονήσαντες αὖ, καὶ ἀγάσαντο φορτικὸν εἶναι. τόδε δὲ σκόπει, ἐὰν ἀρα σοὶ ἀρέσῃ. Ερ. Λέγε μόνον. Σω. Τῷ φύσιν παντὸς τοῦ σώματος, ὥστε καὶ ζῆν καὶ τρέφεσθαι, τοῦτο δοκεῖν ἔχειν τε καὶ ἔχειν ἄλλο, ἢ ψυχή. Ερ. Οὐδὲν ἄλλο. Σω. Τί δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων φύσιν· οὐ πιστεύεις ἀπεχόρτ, νοῦν καὶ ψυχὴν εἶναι τῷ διακοσμοῦσαν καὶ ἔχουσαν; Ερ. Ἔτωγε. Σω. Καλῶς ἄρα ἂν ὄνομα τοῦτο ἔχοι τῇ διανοίᾳ ταύτῃ, ἣ φύσιν ὀχεῖ, καὶ ἔχει, φυσέχον ἐπονομάζειν. ἔστι δὲ καὶ ψυχὴν κομψευόμενον λέγειν. Ερ. Πάνυ μὲν οὖν. Σω. Καὶ δοκεῖ γέ μοι τοῦτο ἐκείνου τι χαριέστερον εἶναι. Ερ. Καὶ γὰρ ἔστι. Σω. Γελοῖον μέν σοι φαίνεται ὡς ἀληθῶς ὀνομαζόμενον ὡς ἐτύθη.

ΕΡ. Ἀλλὰ δή, ὦ μακάριε, πῶς φῶμεν ἔχειν. ΣΩ. Τὸ σῶμα λέγεις.
ΕΡ. Ναί. ΣΩ. Πολλαχῇ μοι δοκεῖ γε. αὖ μὲν καὶ σμικρόν τις παρακλίνῃ, καὶ πάνυ· καὶ γὰρ σῶματίνης φασὶν αὐτὸ εἶναι τῆς ψυχῆς. ὡς τεθραμμένης ὑπὸ τῷ νῷ παρόντι· καὶ διὰ ταῦτ' ἄν τῳ σμαίνει ἃ αὖ σημαίνῃ ἡ ψυχή, καὶ ταῦτα σῶμα ὀρθῶς καλεῖσθαι. δοκοῦσι μέντοι μάλιστα ἥδεσθαι οἱ ἀμφὶ Ὀρφέα τοῦτο τὸ ὄνομα. ὡς λίνῳ δὴ λύσεως τῆς ψυχῆς, ὧν δὴ οὕνεκα λύσεως τοῦτον δὴ περίβολον ἔχειν, ἵνα σώζηται δισμωτηρίου ἑνόντα. εἶναι οὖν τῆς ψυχῆς τοῦτο αὐτὸ ὃ προσαγορεύεται, ἕως ἂν ἐκτίσῃ τὰ ὀφειλόμενα, τὸ σῶμα. καὶ οὐδὲν δεῖν παραγγέλλειν οὐδὲ γράμμα. ΕΡ. Ταῦτα μέν μοι δοκεῖ καλῶς ὦ Σώκρατες ἐρῆσθαι. πρὸς δὲ τῶν θεῶν τῶν ὀνομάτων οἷ καὶ πρὸς τοῦ Διὸς νῷ δή ἔλεγες, ἔχρησεν ἂν που κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπισκέψασθαι, εἰ κατά τινά ποτε ὀρθότητα αὐτῶν τὰ ὀνόματα κεῖται; ΣΩ. Ναί. μὰ δία ἔμοιγε, ὦ Ἑρμόγενες, εἰ πρός γε τοῦ ἔχρησεν, οὐκ μὲν τὸν κάλλιστον τρόπον, ὅτι πρὸς θεῶν οὐδὲν ἴσμεν. οὔτε πρὸς αὐτῶν, οὔτε πρὸς τῶν ὀνομάτων, ἃ πάλαι ποτὲ ἑαυτοὺς καλοῦσι· δύσκολον γὰρ ὅλως ἐκείνοί γε τἀληθῆ καλοῦσι. δεύτερος δ' αὖ τρόπος ὀρθότητος, ὃς πρὸς τὰς δυνάμεις νόμος ἐστὶν ἡμῖν ὡρισμένος. οἵ τινές τε ἦσαν ὁπόθεν χρείσαντες τοῖς ὀνόμασι τοῖς νῦν λεγομένοις, ταῦτα καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς καλεῖν, ὡς ἄλλο μηδὲν ἐνδύντας· καλῶς γὰρ δὴ ἔμοιγε δοκεῖ νενομίσθαι. εἰ οὖν βούλει σκοπῶμεν, ὃς πρὸς προσαπόντες τοῖς θεοῖς, ὅτι πρὸς αὐτῶν οὐδὲν ἡμεῖς σκοπούμεθα. οὐ γὰρ ἀξιοῦμεν δίκαιόν γ' αὖ εἶναι σκοπεῖν· ἀλλὰ πρὸς τῶν ἀνθρώπων ἥντινα δόξαν ἔχοντες, ἐπὶ θεὸν αὐτοῖς τὰ ὀνόματα. ἔχει γὰρ οὕτω μάλιστα. ΕΡ. Ἀλλά μοι δοκεῖς, ὦ Σώκρατες, μετρίως λέγειν· καὶ οὕτω ποιῶμεν. ΣΩ. Ἀλλὰ τί οὖν ἀφ' ἑστίας ἀρχώμεθα κατὰ τὸν νόμον.
ΕΡ. Δίκαιον γοῦν. ΣΩ. Τί οὖν αὖ τις φαίη διανοούμενον τὸν ὀνομάσαντα ἑστίαν ὀνομάσαι. ΕΡ. Οὐ μὰ τὸν Δία οὐδὲ ῥᾴδιον εἶναι. ΣΩ. Κινδυνεύουσι γοῦν ὦ Ἑρμόγενες οἱ πρῶτοι τὰ ὀνόματα τιθέμενοι, οὐ φαῦλοι εἶναι, ἀλλὰ μεταφορικοί τινες καὶ ἀστοχάστου τινός. ΕΡ. Τί δή. ΣΩ. Κατὰ φαίνεταί μοι ἡ θέσις τῶν ὀνομάτων, τοιούτων τινῶν ἀνθρώπων εἶναι. καὶ ἐκ τούτου ξενικὰ ὀνόματα ἀνασκοπῶν οὐχ ῥᾴδιον ἀνευρίσκεται ὁ ἔτυμον δοκεῖ ἔχειν. δοκεῖ καὶ οὖν τῳ ὑμῖν οὐσία καλοῦσθαι, ἐοικὸς εἰ ἑστίαι καλοῦσιν. οἱ δ' αὖ ὠσίαν· πρῶτον μὲν οὖν κατὰ τὸ ἕτερον ὄνομα τούτων ἢ τῶν πραγμάτων οὐσίαν ἑστία καλεῖσθαι ἔχει λόγον· καὶ ὅτι γε αὖ ἡμεῖς τὴν οὐσίαν μετέχομεν, ἑστίαν φαμέν, καὶ κατὰ τοῦτο ἐρθῶς ἂν καλοῖτο ἑστία· ἐοικὸς μὲν γὰρ καὶ ἡμεῖς τὸ παλαιὸν ἑστίαν καλεῖν πᾶν οὐσίαν. εἶεν δὲ καὶ κατὰ τὰς θυσίας ἄν τις οἰκείως, ἡγήσαιτο οὕτω νοεῖν ταῦτα τοὺς τιθεμένους. τὸ γὰρ πρὸ πάντων θεῶν τὴν ἑστίαν πρώτην προθύειν, οἰκεῖς ἐκείνους εἰκὸς πᾶν πάντων οὐσίαν ἑστίαν ἐπονομάσαι. ὅσοι δ' αὖ ὠσίαν, ὡσθήσει τις αὖ τοιοῦτος καθ' ἡρακλείτου ἂν ἡγοῖντο τὸ ἰέναι, ἰέναι τε πάντα, καὶ μένειν οὐδέν. ἡ οὖν ἄπιον καὶ ἀρχηγὸν αὐτῶν, εἶναι δ' ὠθοῦν, ὅθεν δὴ καλῶς ἔχειν αὐτὴν ὠσίαν ὀνομάσθαι. καὶ ταῦτα μὲν δὴ τὰ αὐτῆς ὡς παρὰ μικρὸν εἰδότων εἰρήσθω. Μετὰ δὲ ἑστίαν, δίκαιον φαίη καὶ κρόνον ἐπισκέψασθαι. καίτοι γε τὸ κρόνου ὄνομα ἧττον δίκαιον ἦν. ἴσως μέντοι οὐδὲν λέγω. ΕΡ. Τί δ' αὖ σύ, ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Ἢ γαθὲ οἰνοπότωμεν μικρὸν σοφίσασθον. ΕΡ. Ῥᾴον δὴ ἴσως. ΣΩ. Γλαῦκον πάνυ ἐπεῖν· δίκαιον μέντοι τινὰ πιθανότητα ἔχειν. ΕΡ. Τίνα ταύτην. ΣΩ. Τὸν ἡράκλειτόν μοι δοκῶ καθορᾶν πάλαι ἄττα σοφὰ λέγοντα ἀτεχνῶς τὰ ἀμφὶ κρόνου καὶ ῥέας, ἃ καὶ Ὅμηρος ἔλεγε. ΕΡ. Πῶς ἴσως λέγεις. ΣΩ. Λέγει που ἡράκλειτος, ὅτι πάντα χωρεῖ καὶ οὐδὲν μένει. καὶ ποταμοῦ ῥοὴν ἀπεικάζων τὰ ὄντα, λέγει. ὡς δὶς ἐς τὸν αὐτὸν ποταμὸν οὐκ ἂν ἐμβαίης. ΕΡ. Ἔστι ταῦτα.
ΣΩ. Τί οὖν δοκεῖ σοι ἀλλοιότερον ἡρακλείτου νοεῖν, ὅτι δίκαιος εἴη τῶν ἄλλων θεῶν προγόνοις ῥέαν τε καὶ κρόνον, ἀρ', οἴει ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ μάτου αὐτὰ ἀμφοτέρους ῥευμάτων ὀνόματα θέσθαι, ὥσπερ οὖν Ὅμηρος ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν φησὶ καὶ μητέρα τηθύν. δοκεῖ μοι δὲ καὶ ἡσίοδος. λέγει δέ που καὶ ὀρφεύς. ὅτι ὠκεανὸς πρῶτος καλλιρρόου ἤρξε γάμοιο. ὃς ῥα καὶ

δε ρακκισι γε ὁτην ὁμομήτορα τὴν Ἥβην ὅ φημι. ταῦτ' ἔν σκόπει, ὅπη καὶ ἀλλήλοις συμφωνῇ, καὶ πρὸς τὰ τῆς ὀρκλείτου πάντα τείνει. ΕΡ. Φαίνεταί μοι λέγειν ὦ σώκρατες. ἡ μέντοι τῆς Ηθυος οὐκ αἰνοῦ ὄνομα, τὴ Ζούλιτται. ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν ἔοικέ γε ἀληθές τι λέγειν, ὅτι πηγᾶς ὄνομα ἐστὶ κεκομμένον ὄν. ἡ γὰρ διαπέμπουσα καὶ ἡ διοῦσα, πηγᾶς ἀπείργασται ὄν. ἐκ δὲ τούτων ἀμφοτέρων τῶν ὀνομάτων, ἥ τε Ηθυς ἡ ὄνομα σύγκειται. ΕΡ. τοῦτο μὲν ὦ σώκρατες κομψόν. ΣΩ. τί δ' οὐ μέλλω. Ἀλλὰ τί δ' μαίεσθαι ἔοικε. τὸν μὲν δία ἔπομαι; ΕΡ. ναί. ΣΩ. τοὺς ἀδελφοὺς δὴ αὐτοῦ λέγωμεν τόν τε ποσειδῶ καὶ ἅδην τὸν ὀνομαζόμενον αὐτόν. ΕΡ. ναὶ γε. ΣΩ. τὸ μὲν δίναιο τοῦ ποσειδῶνός μοι φαίνεται ὀνομάσθαι ἡ πρῶτον ὀνομάσαντες, ὅτι αὐτὸν ἐβαλίζοντα, ἐπίσχεν ἡ τῆς θαλάττης φύσις. καὶ οὐκέτι ἔασε προελθεῖν. ἀλλ' ὥσπερ δεσμὸς τῶν ποδῶν αὐτῷ εἰρηκὸς. τὸν οὖν ἀρχόντως τῆς ἀναίμους ταύτης θεὸν ἐνόμασε ποσειδῶνα. ὡς ποδίδεσμον ὄντα. ἡ δὲ ἔγκειται ὅσως δυσχερέστερον. σκληρὸν. τάχα δὲ οὐκ ἂν ῥᾴδιον λέγοι, ἀλλ' αὐτὴ τὸ σ, δύο. μ. ὂ πρῶτον ἐνείλεγετο, ὡς πολλὰ αὐτὸς τὸ θεῖον. ἴσως δὲ ἀρχὸν οὖν σείδη, ὀστέον ὠνόμασεν. πρόσκειται δὲ καὶ τὸ δ' τὸ ἡ δ'. τὸ δὲ πλούτωνος, ῥᾴδιον μὲν, κατὰ πλὴν τοῦ πλούτου δόσιν, ὅτι ἐκ τῆς γῆς κάτωθεν αὐξάνεται ὁ πλοῦτος, ἐπωνομάσθη. ὁ δὲ ἅδης. οἱ πολλοὶ μέμονται δυσχερῶς ὀνομάζειν τὸν ἀειδῆ προσειρῆσθαι τῷ ὀνόματι τούτῳ. καὶ φοβούμενοι τὸ ὄνομα, πλούτωνα καλοῦσιν αὐτόν. ΕΡ. Σοὶ δὲ πῶς φαίνεται ὦ σώκρατες. ΣΩ. Πολλαχῇ ἔμοιγε δοκοῦσιν οἱ ἄνθρωποι δικαίαν κέκτηται τοῦτο τοῦ θεοῦ τῆς λαικάμας, καὶ φοβεῖσθαι αὐτὸν οὐκ ἄξιον. ὅλως τε γοῦν ἐπειδὰν ἅπαξ τις ἡμῶν ἀποθάνῃ, ἃ εἰκὸς ἔστι φοβοῦνται. καὶ ὅλως ἡ ψυχὴ γυμνὴ τοῦ σώματος παρ' ἐκεῖνον ἀπέρχεται, καὶ ἔοικε περαίνεται. τὰ δέ μοι δοκεῖ πάντα εἰς ταυτόν τι συντείνειν. καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ θεοῦ καὶ τὸ ὄνομα. ΕΡ. ῥᾴς δή. ΣΩ. ἐτοῦσι δῆτα ἄγε μοι φαίνητ'. ἐπεὶ γάρ μοι δεσμὸς ζῴων ὁ τῶν ὧδε τε μένειν ὀπυιῶν. πότερος ἱμερότερος ἔστιν. αἰτίκη, ἡ ἐπιθυμία. ΕΡ. πολὺ διαφέρει ὦ σώκρατες ἡ ἐπιθυμία. ΣΩ. οἴει ἄν ἡδονὴν οὐκ ἂν πολλοὺς ἐκ φεύγειν, εἰ μὴ τῷ ἱμερωτάτῳ δεσμῷ ἔλειν τοὺς ἐκεῖσε ἰόντας; ΕΡ. δικαίως. ΣΩ. Ἐπιθυμίᾳ ἄρα ἕλοι ἂν αὐτοὺς ὡς ἔοικε δεῖ. ἐπερ τῷ μεγίστῳ δεσμῷ δεῖ καὶ οὐκ αἰσχύνη. ΕΡ. φαίνεται. ΣΩ. οὐκοῦν ἐπιθυμίαι καὶ πολλαί εἰσιν; ΕΡ. ναί. ΣΩ. τῇ μεγίστῃ ἄρα ἐπιθυμίᾳ τῶν ἐπιθυμιῶν δεῖ αὐτοὺς, εἰ ἐπερ μέλλει τῷ μεγίστῳ δεσμῷ κατέχειν. ΕΡ. ναί. ΣΩ. Ἔστιν δὴ τίς μείζων ἐπιθυμία, ἢ ὅταν τὶς τῷ τινῶν, οἵτινες δίκαιόν ἐστιν ἄμεινον εἶναι; ΕΡ. Μὰ δί' οὐκ ἔστιν ὦ σώκρατες. ΣΩ. Διὰ ταῦτα ἄρα φῶμεν ὦ ὄρμόγονες οὐλαὸκ δεῦρο ἐλθεῖν ἐπὶ πλεῖστον τῶν ἐκεῖθεν, οὐδὲ αὐτὰς τὰς σειρῆνας. ἀλλὰ κατακεκηλῆσθαι ἐκείνας τε καὶ τοὺς ἄλλους πάντας. οὕτω καλούς τινας ὡς ἔοικεν ἐπίστανται λέγειν λόγους ὁ ἅδης. καὶ ἔστιν ὅσα γε ἐκ τοῦ λόγου τοῦδε, ὀρθὸς οὗτος τέλος συμβῆναι τε καὶ μάγαιρ' ὑφηγήτης τῶν παρ' αὐτῷ. ὅς γε καὶ τοῖς εὐθάδε ποσὶν ἀγαθὰ εὐέπεσιν. οὕτω πολλὰ αὐτῷ τὰ τοιαῦτα ἐκεῖ ὄντα. καὶ ἦν πλούτωνα ἀρχὸ τούτου ἔχε δ' ὄνομα. καὶ τοὶ αὖ μὴ ἰδεῖν σωθῆναι δοῖς ἀθρόπους ἔχουσι τὰ σώματα, ἀλλὰ τό τι συγγένεσθαι, ἐπειδὰν ἡ ψυχὴ καθαρὰ ἡ πάντων τῶν τοιῶδε φῶμα καὶ κακῶν καὶ ἐπιθυμιῶν, οὐ φιλόσοφον σοι δοκεῖ εἶναι, καὶ δὲ σέ τι ξυμμένον, ὅτι οὕτω μὲν αὖ κατέχει αὐτοὺς, δίκαιος τῇ τοιᾷδε ἀριστῇ ἐπιθυμίᾳ. ἔχοντας δὲ πῶ τὰ σώματος πόσιν καὶ μανίαν, αὖ λαβὸ ὁ κρόνος λαόσιδε ὁ πατὴρ συγκατέχειν αὐτῷ οἱ τοῖς δεσμοῖς δίκαιος τοῖς αὐτοῖς λεγομένοις. ΕΡ. κινδυνεύεις τ' λέγειν ὦ σώκρατες. ΣΩ. καὶ τόγε ὄνομα ὁ ἅδης ὦ δρόμογονες, πολλοῦ δεῖ ἀρχὸ τοῦ ἀφλῆς ἐπωνομάσθαι. ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἀρχὸ τοῦ πάντα τοὶ καλὰ εἰδέναι, ἀρχὸ τούτου λέγετο τοῦ νομοθέτου ἅδης ἐκλήθη. ΕΡ. εἶεν. τί δὲ δὴ μαίεσθαί τε, καὶ ἥρως. καὶ ἀπόλλω. καὶ ἀθηναῖ. καὶ ἥφαιστον. καὶ ἄρη. καὶ τοὺς ἄλλους θεούς, πῶς λέγομεν. ΣΩ. Δημήτερ μὲν φαίνεται κα-

τὰ πλὴ δόσιν τῆς ἐσωσῆς, διὰ οὖσα ὡς μήτηρ, δημήτηρ κεκλῆσθαι. Ἥρα δὲ ὡς ὁρατή τις. ὥστ' ἂν οὖν καὶ λέγεται ὁ ζεὺς αὐτῆς ὁρατὸς ἔχειν. ἴσως δὲ μετεωρολογῶν ὀνομάζεται, ἢ ἀὴρ ἥρα ὠνόμασεν ἐπικρυπτόμενος. θὲς πλὴ ἀρχὴν εἶδή τελευτήν. γνῶσις δ' αὖ, εἰ πολλάκις λέγοις δ' τῆς ἥρας ὄνομα φιλοφαῆ δὲ, πολλοὶ μὲν, καὶ οὐκ φοβοῦνται ἢ ὄνομα καὶ τὸν ἀπόλλω λαβὼ ἀπειλάσας ὡς ἔοικεν ὀνομάτων ὀρθότητος. μὴ γὰρ μεταβάλλοντες σκοπεῖσθαι πλὴ φόβησιν φόνου, καὶ δεινὸν αὐτοῖς φαίνεται. ἢ δὲ, μηνύει σοφὸν εἶναι πλὴ θεόν. ἅτε γὰρ φοβουμένων τῶν πραγμάτων, ἢ ἐφαπτόμενον καὶ ἐπαφῶν, καὶ δυνάμενον ἐπακολουθεῖν, σοφία αὖ ἐστι φόβησις ἅπασα οὖν πλὴ σοφίαν καὶ πλὴ ἐπαφὴν τοῦ φοβουμένου, ἣ θεὸς αὖ ὀρθῶς καλοῖτο. ἢ τοιοῦτόν τι. διόπερ καὶ σωτῆρα αὐτῇ ὁ ἄδης σοφὸς ὤν, διότι τοιαύτη ἐστί. νῦν δὲ αὐτῆς ἐκκλίνουσι δ' ὄνομα. δύσομίαν τοῦδε πλείονος ποιούμενοι τῆς ἀληθείας, ὥστε φιλοφαῆ ὄντα αὐτὸν καλεῖν. τὸν ἢν δὲ καὶ τοῦδε ἢν ἀπόλλω ὃ πρὸ λέγω, πολλοὶ πιφύβλωται τοῦδε δ' ὄνομα τοῦ θεοῦ. ὥσπερ δεινὸν μιαίνοντος. οὐκ ἤκουσας; Ερ. Γαῦ μὲν οὖν καὶ ἀληθῆ λέγεις. Σω. Τὸ δὲ γ' ἐστὶν ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, κάλλιστα κάμνοντα πρὸς πλὴ δυνάμεν τοῦ θεοῦ. Ερ. Πῶς δή. Σω. Ἐπὼ πειράσομαι φράσαι, ὃ γέ μοι φαίνεται. οὐ γὰρ ἔστιν ὅ, τι αὖ μᾶλλον ἅρμοσεν ὄνομα οὗ ἂν τύχῃ ἅρασι δυνάμεσι ταῖς τοῦ θεοῦ, ὥστε πασῶν ἐφάπτεσθαι. καὶ δικαίου χρόνου τινὰς μουσικὴν τε καὶ μαντικήν. μὴ ἰατρικήν. καὶ τοξικήν. Ερ. Λέγει δή. ἄτοπον γὰρ τίμοι λέγεις ἢ ὄνομα εἶναι. Σω. Εὖ ἁρμοσὸν μὲν οὖν, ἅτε μουσικοῦ ὄντος τοῦ θεοῦ. πρῶτον μὲν γὰρ ἡ κάθαρσις καὶ οἱ καθαρμοὶ καὶ κατὰ πλὴ ἰατρικὴν, καὶ κατὰ πλὴ μαντικήν. μὴ αἱ τῆς ἰατρικῆς φαρμάκοις. καὶ αἱ τοῖς μαντικοῖς τοῦδε θειάσεις τὸ μὴ λυπρὰ τὸ εὖ τῆς βιούτης. καὶ αἱ τοῦδε ῥᾴσεις, πάντα ταῦτα, εἴτι δυνάμεν τ' αὖ καθαρὸν παρέχειν ἢ ἄνθρωπον. καὶ κατὰ σῶμα καὶ κατὰ πλὴ ψυχήν, ἢ οὗ. Ερ. Γαῦ μὲν οὖν.

Σω. Οὐκοῦν ὁ καθαίρων θεός. καὶ ὁ ἀπολύων τέ. καὶ ὁ ἀπολύων τῶν τοιούτων κακῶν, οὗτος αὖ, εἶη. Ερ. Γαῦ μὲν οὖν. Σω. Κατὰ μὲν τοίνυν τὰς ἀπολύσεις τε καὶ ἀπολύσεις, ὡς ἰατρὸς ὢν τῶν βιούτων, ἀπολύων αὖ ὀρθῶς καλοῖτο. κατὰ δὲ πλὴ μαντικὴν καὶ δ' ἀληθές τε καὶ ἢ ἀπλοῦν. τοῦτον γὰρ ἔστιν, ὥσπερ οὖν οἱ θεπαλοὶ καλοῦσιν αὐτὸν, ὀρθότατα δ' αὖ καλοῖτο. ἀπλὸν γὰρ φασι πάντες θεπταλοὶ εἶναι ἢν θεόν. ὃ δὲ δ', ἀεὶ βολῶν ἐγκρατὴς εἶναι βέλεσι, ἀεὶ βάλλων ἔστι. κατὰ δὲ πλὴ μουσικὴν, δεῖ ὑπολαβεῖν, ὥσπερ ἢν ἀκόλουθόν τε καὶ πλὴ ἄκοιτιν. ὅτι τὸ ἁ σημαίνῃ πολλαχοῦ ἢ ὁμοῦ, καὶ οἱ ταὐτὰ πλὴ ὁμοῦ πόλησιν καὶ τοῦδε ἢν οὐρανόν, οὓς δὴ θόλους καλοῦσι. καὶ πλὴ τοῦδε πλὴ αἱ τῇ ᾠδῇ ἁρμονίαν. ἣ δὴ συμφωνία καλεῖται. ὅτι ταῦτα πάντα ὥσφασιν οἱ κομψοὶ τοῦδε μουσικὴν καὶ ἀγρονομίαν ἁρμονίᾳ τινὶ πολεῖ ἅμα πάντα. ἐπίσταται δὲ οὗτος ὁ θεὸς τῇ ἁρμονίᾳ. ὁμοπολῶν αὐτὰ πάντα. καὶ κατὰ θεοὺς καὶ κατ' ἀνθρώπους. ὥσπερ οὖν ἢν ὁμακόλουθον καὶ ἐμόκοιτον, ἀκόλαστον καὶ ἄκοιτον ἐκαλέσαμεν μεταβάλλοντες αὐτὸ τῷ ᾱ, οὕτω καὶ ἀπόλλωνα ἐκαλέσαμεν. ὃς ἦν ὁμοπολῶν, ἕτερον λ' ἐμβάλλοντες. ὅτι ὁμώνυμον ἐγίγνετο τῷ χαλεπῷ ὀνόματι. ὅπερ καὶ νῦν ὑποπτεύοντές τινες, δίχα δ' μὴ ὀρθῶς σκοπεῖσθαι πλὴ δυνάμεν τοῦ ὀνόματος, φοβοῦνται αὐτὸ, ὡς σημαῖνον φθοράν τινα. δ' δὲ πολὺ ὥσπερ ἀρτὶ ἐλέγετο, πασῶν ἐφαπτόμενον κἄστιν τῶν τοῦ θεοῦ δυνάμεων. ἀπλοῦ. ἀεὶ βάλλοντος. ἀπολούοντος. ὁμοπολοῦντος. Τὰς δὲ μούσας τε καὶ ὅλως πλὴ μουσικὴν, ἀπὸ τοῦ μῶσθαι ὡς ἔοικε καὶ τῆς ζητήσεώς τε καὶ φιλοσοφίας ἢ ὄνομα ἔσχηκε παρώνομασε. λεπτὸν δὲ, ἀπὸ τῆς πρακτητος τῆς θεοῦ. κατὰ τὰ εἰθελόμενα εἶναι ὧν αὖ λέγεται. ἴσως δὲ ὡς οἱ ξένοι καλοῦσι πολλοὶ γὰρ λιθὼ καλοῦσιν. ἔοικεν οὖν πρὸς τὸ μὴ βραχὺ τὸ ἦθος ἀλλ' ἤμβρόν τε καὶ λεῖον, λιθὼ κεκλῆσθαι ἀπὸ τῶν ἔξω καλούντων. ἀρτεμις δ', ἀρτεμὲς φαίνῃ μὴ τὸ κόσμιον, δίχα πλὴ τῆς παρθενίας ἐπιθυμίαν. ἴσως δὲ ἀρίστης ἱστορικὸν θεὸν ἐπίλυσιν ὁ καλέσας. τάχα δ' αὖ μὴ ὡς τ' ἄρρενον μισοῦσ-

σης τὸν ἀνδρὸς τὸ γυναι. ἢ ὀλίγ' ὑμῖν τί· ἢ ὀλίγ' πάντα ταῦτα, δ' ὄνομα ἕκαστον ὁπῃ θέμενος ἕκαστα τῷ θεῷ. Ερ. Τί λαι ὁ Διόνυσός τε καὶ ἡ Ἀφροδίτη. Σω. μεγαίλα ὦ παῖ ἰ παννίκευ ῥώτας· ἀλλ' ἔστ γαρ καὶ ἀνουδαίως ἐρμηίος ὁ τρόπος τῶν ὀνομάτων τοῦ ϐις ϐῖς θεῖς ηαὶ παι σιηῶς. τὸν μὲν οὖν ἀνουδαῖον, ἄλλους τινὰς ῥώτα· τὸν δὲ παι σιηόν, οὐδὲν κωλύει σκεπτέον. φιλοπαίγμονες γὰρ καὶ οἱ θεοί. ὅ τε γαρ Διόνυσος ἐπ' αὖ ὁ σιλοὺς ἦν οἶνον σιλοίνυσος ὠ παι σιᾶ ηαλούμενος. οἶνος δ' ὅλ' ἔπαθαι νοῦν ἔχειν ποιεῖ τῶν πινόντων τοὺς πολλούς, οὐκ ἔχοντας, οἰόνους σιηαίοτατ' αὖ ηαλούμενος. τοῦδε δὲ ἀφροδίτης, οὐκ ἄξιον ἰσόδυφ αὖ λέγειν, ἀλλὰ συγχωρεῖν. ὅτι ὀλί· τοῖς ἀφρῶ γίνοι, ἀφροδίτη ἐκλήθη. Ερ. Ἀλλὰ μὴν οὐ δ' ἀθηνᾶς, ἀθηναῖος γ' ὦ σώκρατες ἐπιπλήσῃ, οὐ δ' ἀφαίρου τὸ ηαὶ ἄριος. Σω. Οὐ δῆτα γε. Ερ. Οὐ γαρ. Σω. Οὐηοῦν τὸ μὲν ἕτερον ὄνομα αὐτῆς, οὐ χαλεπὸν εἰπεῖν, διὸ κεῖται.

Ερ. Τὸ ποῖον. Σω. Γαλλάδε που αὐτὴν ηαλοῦμεν. Ερ. Γῶς γαρ οὔ. Σω. Τοῦτο μὲν ϐίαιον ἀρετῆς· οἱ ϐῖς δ' ἄλλοις ὀρχήσεως ἡγούμενοί τε θῆναι ὀρθῶς αὖ ὡς ἐγῷ μαι ἠοί μαθ. δ' γαρ που, ἢ αὐτόν. ἢ τι ἄλλο μ' τωρεί ζειν, ἢ ἀπὸ τῆς γᾶς, ἢ εἰ τοῖς χερσὶ, πάλλειν τε καὶ πάλλεσθαι, ἢ ὀρχεῖν ηαὶ ὀρχεῖσθαι ηαλοῦμεν. Ερ. Γαύ μὲν οὖν. Σω. Γαλλάδε μὲν ἰνιαυ ταύτη. Ερ. Καὶ ὀρθῶς γε. Ἀλ λὰ δὴ τὸ ἕτερον, πῶς λέγεις. Σω. Τὸ τῆς ἀθηνᾶς; Ερ. Ναί· Σω. Τοῦδε ἐμοὶ δοκεῖ σοφοῦ δ' φίλει· εἰσισι δὴ καὶ οἱ παλαιοὶ πλὼ ἀθηναῦν νομίζειν, ὥσπερ οἱ νεω τοδὲ ὅμορον λαυέ. ηαὶ γαρ τούτων οἱ πολλοὶ ἡγούμενοι τὸν ποιητὴν, φασὶ πλὼ ἀθηναῦν αὐτὸν νοῦν τε καὶ διάνοιαν πι ποιηηέναι. καὶ ὁ τὰ ὀνόματα ποιῶν, ἔοικε ϐιοῦτόν τι τοδὲ αὐτῆς διανοεῖσθαι. ἔτι δὲ μειζόνως λέγων θεοῦ νόησιν, ὡς πδὲ λέγει ὅτι ἡ θεονόη ἔστιν αὕτη· τῷ ἔοικεν αὐτὴ ϐοῦ χρησάμενος, καὶ δ' ὃ καὶ τὸ σ' ἀφελῶν. ἴσως δὲ οὐ λ' ταύτη· ἀλλ' ὡς τὰ θεῖα νοήσεις αὐτῆς διαφθρέντος τ' ἄλλου, θεονόην ἐηάλεσεν. οὐλὴ δὲ ἀπίχει ηαὶ πλὼ οὐ τῷ θει νόησιν ὡς οὖσαν πλὼ θεὸν ταύτην. ἢ θονόην μὲν βούλεσθαι προσειπεῖν· παι ρηαται δὲ, ἢ αὐτός. ἢ τινες ὕστερον ἐιδὸ δ' ηάλλιον ὡς ῥοῦϐ, ἀθηναῖ ηαῖ ηάλεσαν. Ερ. Τί λαι δὴ τὸν ἤφαιστον· πῆ λέγεις. Σω. Ἦ τὸν γενναῖον ἦν φάος ἵστορα ῥώτᾶς. Ερ. Ἔοικα. Σω. Οὐηοῦν οὗτος μὲν παντὶ δῆλος φαῦος ὤν, ἢ ὧ προσελήλυθεν. Ερ. Κινδυνεύει, ἐαὶ μάπησοι ὡς ἔοικεν ἴ τι ἄλ λο δύξη. Σω. Ἀλλ' ἵνα μὴ δόξῃ, ἦν αὖθις ῥώτα. Ερ. Ἐρωτῶ. Σω. Οὐηοῦν οἱ μὲν βούλει, ηατὰ τὸ ἄρρεν τε καὶ ηατὰ τὸ αὐσρεῖον, αὖθις αὖ εἶν. εἰ δ' αὖ ηατὰ δ' σηληρόν τε ηαὶ ἀμαθὲς τροφεῖ, ὃ δὴ ἄρρενα λον ηαλεῖται, ηαὶ ταύτη αὖ παντα χῆ πολεμεμηῶ θῆῳ, πρόσφορι αὖθις ηαλεῖσθαι. Ερ. Γαύ μὲν οὖν. Σω. Ἐκ μὲν οὖν τῶν θεῶν, πρὸς θεῶν ἀπαλλαττώμεν. ὡς ἴσως δίλοικα τοδὲ αὐτῶν διαλέγεσθαι. τοδὲ δὲ ἄλλον εἶναι δοῦλον, πρόκλεμοι, ὅσοι ἴσασι εἶσι δ' ἐυφρονος ἴ ποιοι. Ερ. Ἀλ λὰ ποιῶν ταῦτα ἴ τι γε οὐ ῥέμεσός σι τοδὲ ῥμῶν. ἐ πειδή μ' ηαὶ οὕτως ηρατύλος ῥμογένη εἶναι. πειρώμεθα οὖν ἦν ῥμῶν σηέψασθαι. τί ηαὶ νοεῖ ἡ ὄνομα, ἵνα ηαὶ σώσωμεν ἔτι ὅλ λέγει· ἀλλὰ μὴν ἔστ' γε ἔοικε τοδὲ λόγου τε εἶναι ὁ ῥμῆς. ηαὶ ἡ ῥμονία εἶναι. ηαὶ ἡ ἄγγελλου, ηαὶ ἡ ηλωπικόν τε ηαὶ ἡ ἀπατηλόν σε λόγοις, ἢ τὸ ἀγορασηὸν, τοδὲ λόγου δυνάμεν ἔστι πᾶσα αὕτη ἡ πραγματεία. ὅ πδὲ οὖν ἢ σὺ ϐῖς ἔμ προσθου ἐλέγομεν, δ' ἔφειν λόγου χρέα ϐδί. δ' δὲ, οἵ ηαὶ ὅμηρος πολλαχοῦ λέ γει, ἐρύσσατο φῶτ', ἕστ δὲ μηχανήσασθαί ϐδιν, ἵζ ἀμφοτέρων οὖν τούτων, τὸν δ' λέ γειν τε ηαὶ δ' ἔφειν μασάμενος, ἡ δὲ λέγειν δὴ ϐδιν ἔφειν, ἕστ ν τὸν θεὸν, ὥσπερ εἰ ἐπι τάττ ἡμῖν ὁ νομοθέτης, ὧδ' αὖθρωποι. ὃς δ' ἔφειν ἐμήσατο, δικαίως αὖ ηαλεῖτο ἀπὸ τοῦ ὑμῶν εἰρέμης. νυῶ δὲ ὑμεῖς ὡς οἰόμεθα ηαλλωπίζοντες τὸ ὄνομα, ῥμῶν ηαλοῦμεν· ἢ ἤγε δεις, ἀχὸ ἦ ἔφειν ἔοικε ηε ηλεμϐίν, ὅ' ἄγγελος ἦν. Ερ. Νὴ ἦν λία δ' αρα μοι δοκεῖ ηρατύλος λέγειν, δ' ἐμὲ μὴ ἦ ῥμογένη· οὕτως ὀμήχανός γε ἐιμὶ λόγ. Σω. Καὶ τίς τ' παι ηᾶ τῷ ῥμοῦ ἦ ὑὴν σιφυῆ, ἔχει ἡ ἀκὸς δ' ἰ ταῖρε. Ερ. Γῶς δή· σω. Οἶσθα ὅ' ὅλ ὀλόϊος γ' πδὲν σημαίνῃ· ηῦ κυκλεῖ ηῦ πολεῖ ἀεὶ ηῦ ἔστ σιπλοῦς, ἀληθὴς τε ηῦ ψᾶ δής. Ερ.

γαύγε. Σω. Οὐκοῦν τὸ μὲν ἀληθὲς αὐτῷ, λεῖον καὶ θεῖον· καὶ ἄνω ὁκοῦν
αὖ τοῖς ἀκοῖς· δ' δὴ ψεῦδος, κάτω· ὡ τοῖς πολλοῖς τῶν ἀνθρώπων· καὶ τραχὺ· καὶ τρα-
χύν· ὡ ταῦτα γὰρ πολῖται οἱ μῦθοι τε καὶ τὰ ψευδῆ ὄντ' ἐν τραγικῷ ὄντ' ἔιον.

Ερ. γαύγε. Σω. Ὀρθῶς ἄρα ὁ παῖς μιμούμενος καὶ ἀεὶ πολλῶν, παῖς ἂν πό-
λεος εἴη φυτὸς ὄρμοῦ ὑός· τὸ μὲν ἄνω θεῖον, λεῖος· τὸ δὲ κάτω θεῖον, τραχύς· καὶ τραχεῖ-
ας· καὶ ἔστιν ἤτοι λόγος, ὃ λόγου ἀδελφὸς ὁ παῖς, εἰ πρὸς ὄρμοῦ υἱός ἐστιν· ἀδελφῷ δὲ ἔοι
κεσαι ἀδελφὸν, οὐδὲν θαυμαστόν· ἀλλ' ὅ πρὸ ἐτῶ ἔλεγον ὦ μακάριε, ἀπαλλαττόμεν ἐκ τῶν
θεῶν. Ερ. Τῶν γε τοιούτων ὦ Σώκρατες εἰ βούλει· τοῦδε δὲ τῶν τοιῶνδε, τί σε κω
λύειν διελθεῖν· ὅτι ἡλίου τε καὶ σελήνης· καὶ ἄστρων· καὶ γῆς· καὶ αἰθέρος· καὶ ἀέρος·
καὶ πυρός· καὶ ὕδατος· καὶ ὡρῶν· καὶ ἐνιαυτοῦ. Σω. Συχνὰ μὲν μοι προσοτάτ
τεις· ὅμως δ' εἰ πρὸ σοι κεχαρισμένον ἔστι, ἐθέλω. Ερ. Καὶ μὴν χαριῆ. Σω.
Τί δὴ οὖν βούλει πρῶτον· ἢ ὅσπερ εἶπες ἦν ἥλιον διέλθωμεν; Ερ. γαύ
γε. Σω. Ἔοικε τοίνυν καταδηλον γενόμενον αὖ μᾶλλον ἐν τῷ σωφρονῷ τῆς ὀνό
ματι χρῶτο· ἅλιον γοὖν κολοῦσιν οἱ σωφρονοῦντες. ἅλιος οὖν εἴη μὲν αὖ κατὰ τὸ δὲ ἁλίζειν εἰς
τὸν ἀνθρώπους, ἐπειδὰν ἀναστείλῃ· εἴη δ' αὖ καὶ τῷ τοῦδε πλῶ γῆν ἀεὶ ἐλᾶν, ἰ-
όν· ἐοίκοι δ' αὖ καὶ ὅλα ποικίλλειν ἰὼν τὰ γιγνόμενα ἐκ τῆς γῆς· ἀπὸ ποικίλλω καὶ ἀπο
λεῖν, ταυτόν. Ερ. Τί δὲ ἡσελήνη; Σω. Τοῦτο δὲ ὄνομα, φαίνεται μοι
ἀναξαγόραν πιέζειν. Ερ. Τί δή. Σω. Ἔοικε δηλοῦν ἅ παλαιότερον, ὅ
τι κάνος κωστὶ ἔλεγεν. ὅλα ἡσελήνη ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἔχει τὸ φῶς. Ερ. Ρῶς δή.
Σω. Τὸ μέν που σέλας καὶ τὸ φῶς ταυτόν. Ερ. Ναί. Σω. Νέον
δή που καὶ οὖνον ἀεὶ τοῦδε πλῶ σελήνην· τὸ δὲ φῶς ἐστὸ ἀληθὲς οἱ ἀναξαγόρειοι
λέγουσι· κύκλω γοὖν που ἀεὶ αὐτῷ τοῦδε ἰὸν, νέον ἀεὶ ἐπιβάλλ· οὖνον ἢ πάρεχει ὃ τῷ
προστόδου μανός. Ερ. γαύγε. Σω. Σελασαίας δὲ γε κολοῦσιν αὐ-
τὸν πολλοί; Ερ. γαύγε. Σω. Ὅλα δὲ σέλας νέον τε καὶ οὖνον ἔχει
ἀεὶ, σελασποιεῖσα μὴ δικαίως τ' αὖ τῷ ὀνόματος κολοῦσ· συγκεχρωσμένον δὲ, σελα
νία κέκληται. Ερ. Διφυρασμβώδης γε οὖν τοὔνομα ὦ Σώκρατες· ἀλλὰ τὸν μῆ
να καὶ τὰ ἄστρα, πῶς λέγεις· Σω. Ὁ μὲν μὴς, ἀπὸ τοῦ μηοῦσθαι, εἴη αὖ μὴς ἐρ-
ρῶς κεκλημένος· τὰ δ' ἄστρα, ἔοικε τῆς ἀστραπῆς ἐπωνυμίαν ἔχειν. ἡ δὲ ἀστραπὴ, ὅτι
ὄψις ὦπας ἀπαστρέφει, ἀπαστρωπὴ αὖ εἴη· νῦν δὲ ἀστραπὴ κολωπιθεῖσα κέκληται.
Ερ. Τί δὲ δὴ πῦρ τε καὶ τὸ ὕδωρ. Σω. Τὸ πῦρ ἀπορῶ· καὶ κινδυνεύει,
ἥδε ἡ δυὰ δυθύφρονός μοι μοῦσα ἐπιλελοιπέναι, ἣ δυτὰ παγχάλεπον εἶν· σκέψαι δὴ
ὡδὶ ἀσαίτω μηχανὴν· ὡδὶ πάντα τὰ δικαιοῦντα ἃ αὖ ἀπορῶ. Ερ. Τίνα δή.
Σω. Ἐῶσοι ὁρῶ· ἀπόκεινται γοὖν μοι· ἔχεις αὖ εἰπεῖν, πῦρ κατὰ τίνα χρόπον κα-
λεῖται; Ερ. Μὰ δι' οὐκ ἔτυγε. Σω. Σκέψαι δή· ἐτῶ ὑπὸ πᾶσιν τοῦδε
αὖ τῷ· οἰνεῶ γοὖν ὅτι πολλὰ ἐν ἕλλωις ὀνόματα, ἄλλως τε καὶ οἱ ἄνω δὴ τοῖς βαρβά-
ροις ὁκοιῶτις, παρὰ τῶν βαρβάρων ἐλήφασι. Ερ. Τί οὖν δή. Σω. Εἴ-
δης ζητεῖ ταῦτα κατὰ τὸν ἑλληνικὸν φωνὴν ὡς ἐοικότως κεῖται, ἀλλὰ μὴ κατ' ἐκείνην
ὅτ' ἦν τὸ ὄνομα τυγχάνῃ ὄν, οἷσθα ὅλα ἀπορῶ αὖ. Ερ. Εἰκότως γε. Σω. Ὅ-
ρα τοίνυν καὶ τοῦτο τὸ ὄνομα τὸ πῦρ, μάλα βαρβαρικὸν ἔοικεν γὰρ οὔτι ῥᾴδιον προσά
ψαι ὅστις ἑλληνικῇ φωνῇ, φανερὸς τ' εἶναι οὕτως αὐτὸ καλοῦντας φεύγει. σμικρὸν μὲ παρακλίνοντες· καὶ τὸ γε ὕδωρ. καὶ τὰς κύνας. καὶ ἄλλα πολλά. Ερ.
Ἔστι ταῦτα. Σω. Οὐ τοίνυν δεῖ ταῦτα προσδιαίρεισθαι· ἐπεὶ ἴσχει γ' αὖ τις
ἀπεῖν ἢ αὐτῶν· ὃ μὲν οὖν πῦρ, μὴ δ' ὕδωρ, τοῦτο ἀπορῶ μαι· ὁ δὲ δὴ ἀὴρ, ἀράττει ὦ ὄρ
μόγυνος ὅ μὲ αἴρει τὰ ἀφ' τῆς ἧς ἀέρ κέκλη, ἢ ὅτι ἀεὶ ῥεῖ· ἢ ὅτι πνεύμα ἐστὶ γίνετ
ρίοντος εἰς τροπαί που τὰ πνεύματα ἄνεμος κολεῖσθαι· ἴσως ἂν λίσῃ, ὥσπερ αὖ εἰ ἔστι πνεῦ
μα τὸ ῥέον· ἀντὸ ῥέον· οὕτω δὴ ζάλη αὐτὸ οὕτως ἀπεῖν, ὅ μὲ ἔστιν ἀὴρ· ἢ ἀὴθρα, τῷ
δέ πῃ ὑπολαμβάνω· ὅ μὲ ἀεὶ θεῖ τοῦδε ἦν ἀὴρ ῥεῖον, ἀλθὴρ δικαίως αὖ κολοῦσ· γὰ δὲ
μᾶλλον σημαίνει ὃ βούλεται, ἐαὶ ὃς γαῖαν ὀνομάσῃ· γαῖα γοὖν γεννήτειρα αὖ

ἐν ὀρθῶς κεκλημένον, ὥσφυσιν ὄμηρος. τὸ γοῦν γιγάσι, γιγνῆσθαι λέγει; ΕΡ. Εἶσο-
ΣΩ. Τί δῆτ' ἐμοῦ ἦν ἡ ματαίωσις. ΕΡ. Ὅρα ὦ Σώκρατες, καὶ σὺ αὐτός. μὴ ἔλος.
ΣΩ. Αἰμὴ δὴ ὥρα, ἀπίωμεν ἐς ἀντίον. εἴπερ ἐάλει ἡ εἰκὼς ἁλῶναι. ὥρας
γοῦν ἐστι δεῖ ἡ ὀρίζειν χειμῶνάς τε καὶ θέρη καὶ πνεύματα. καὶ τοὺς καρπούς ἐκτῆ-
γας. ὀρίζουσι δέ, δικαίως αὖ ὥρας καλοῦντο. ἑαυτὸς δὲ καὶ ἔλος, κινδυνεύει οὔτι ἅ-
δ' γοῦν τὰ φυόμενα καὶ τὰ γιγνόμενα οἱ μὲν ἔφασκον προάγειν εἰς φῶς, καὶ αὐτὸ οὐ
αὐτῷ δῆτα ἑαυτὸν ἕλκειν, ὥσπερ οἱ ἵπποι ἕλκουσι τὸν ὁμὸν ὄνομα λέγοντες διηρημένον, οἱ
μὲν, ἕλκων, οἱ δὲ, ἕλκοντα, οἱ δὲ, ἕλκοντες, οὕτω καὶ οἱ ταῦροι, οἱ μὲν, ἑαυτόν. ὅτι οὐ ἑαυτῷ. οἱ δὲ,
ἕτερος. ὅτι ἑτέρῳ. οἱ δὲ ὅλος λόγος ἐστὶ, τὸ οὐ αὐτῷ ἑτέρῳ ἕλκειν ἔστιν προσαγορεύεσθαι οὐ δὴ
λέγω. ὥστε δύο ἐνόματα γεγονέναι. ἑαυτόν τε καὶ ἕτερος, ἀφ' ἑνὸς λόγου. ΕΡ. Ἀλ
λὰ δῆτα ὦ Σώκρατες πολὺ ἐπιλίσθως. ΣΩ. Ῥᾴδιόν γε δὴ δεῖ μοι φαίνεται σοφί-
σασθαι ἐλαύνειν. ΕΡ. Ναὶ μὴν οἶμαι. Σω. Τάχα μᾶλλον ἐφέσεις. ΕΡ. Ἀλ-
λὰ μὰ Δία ἔγωγε ἀδίκως ἂν θαυμάσαιμι ταῦτα τὰ παλαιὰ ὀνόματα, τίνι πο-
τὲ ὀρθότητι κεῖται τὰ τοιάδε πρὸ αἰῶνος. οἷον φρόνησις τε, καὶ συῶσις. μὴ δικαιοσύ-
νη τἄλλα τὰ τοιαῦτα πάντα. Σω. Ἐγείρεις μή ὦ ἑταῖρε οὐ φαῦλον γένος ὀνομάτ-
ων μοι δοκεῖς λέγειν, οὐκ ἀχρειολιατέον. ἀλλ' ἐπισκεπτέον ὡς ἔοικε, φρόνησιν καὶ συῶσιν. καὶ γε ὁμοῦ. καὶ ἐπιστήμην. καὶ τἄλλα δὴ ἃ φὴς πάντα
ταῦτα τὰ παλαιὰ ὀνόματα. ΕΡ. Ναὶ μὴν οὖν οὐδὲν ἡμᾶς προκοπτέον. Σω.
Καὶ μὴν νὴ τὸν κύνα δοκῶ γέ μοι οὐ πάνυ μαντεύεσθαι. ὃ καὶ νῦν δὴ ἐνενόησα. ὅτι οἱ
πάνυ παλαιοὶ ἄνθρωποι οἱ τὰ θεῖα τοῖς ὀνόμασι, πάντες μᾶλλον, ὥσπερ νῦν οἱ πολλοὶ τῶν σοφῶν, ἐοικότ' ἂν ἦν πυκνὰ τοῦτο ἐσχηκέναι ζητοῦντες ὅπη ἔχει τὰ ὄντα,
ἀεὶ λιπαίνοντα. καθάπερ αὐτοῖς φαίνεται τοῦτο φθείρεσθαι τὰ πράγματα. καὶ πάντως
φθείρεσθαι. αἰλιῶνται δὴ οὐ ῥᾳδίαν δ' ἂν παρὰ σφίσι παίδα, δίλιον εἶναι ταύτης τῆς
δόξης. ἀλλὰ αὐτὰ τὰ πράγματα οὕτω πεφυκέναι, οὐδὲν αὐτῶν μένιμον εἶναι, οὐδὲ
εἰσαεί, ἀλλὰ ῥεῖν καὶ φορεῖσθαι. καὶ μετὰ εἶναι πάσης φορᾶς καὶ γενέσεως ἀεί. λέ-
γω δὲ οἰκείους πρὸς πάντα τὰ νῦν δὴ ὀνόματα. Ερ. Γᾶ ὦ δὴ ἔγωγε ὦ Σώκρατες.
Σω. Οὐκ ἀπενόησας ἴσως τὰ αὖ τι λεγόμενα, ὅτι παντάπασιν ὡς φρομίους τε
καὶ ῥέουσι καὶ γιγνομένους τοῖς πράγμασι τὰ ὀνόματα ἐπῆπται; Ερ. Οὐ πάνυ
σὺ γε μέν. Καὶ μὴν πρῶτόν μὲν ἔγωγ' ὃ πρῶτον εἶπον, παντάπασιν ὡς ἐοικὸς
ζητοῦντας λέγειν. Σω. Τὸ ποῖον. Ἡ φρόνησις. φορᾶς γάρ τινι καιροῦ νόησις. εἴπ' ἂν
αὖθ, καὶ ὅπως ὑπολαβοῦσ φορᾶς. ἀλλ' ὦν τοῦτ' γε φορεῖσθαί τινι. εἰ δὲ βούλει ἡ ἴσως
μᾶλλον παντάπασι δηλοῖ γοῦς σκέψιν. καὶ νόμησιν. ἡ γὰρ νομαία, καὶ τὸ σκοπεῖν, τοῦ-
τόν. εἰ δὲ βούλει, αὖ ἡ νόησις τῇ νόῳ ἐστὶν ἕσις. ἡ δὲ νόη εἶναι τὰ ὄντα, σημαίνει γιγνό-
μενα ἀεὶ εἶναι. βούλου οὖν ἐρίζεσθαι τὴν ψυχὴν μιμοῦ ἡ ὄνομα ὁ Ἕρμειος τὴν νόησιν.
οὐ γὰρ νόησις βαρβαρίζουσα καλεῖ. ἀλλ' αὐτὴ τῷ ἦ, ἔτι ἔλει λέγειν δύο νόησιν. σωφροσύ
νην δὲ, σωτηρία οὖν ναῦ δηλοῖ σάμμαθα, φρονήσεως. καὶ μὴν ἥγε ἐπιστήμη μιμοῦνται, ὡς φρο-
μοίους τοῖς πράγμασιν ἑπομένης τῆς ψυχῆς τῆς ἀξίου λόγου, καὶ οὔτε ἀπολαπο-
μένης, οὔτε προλιούσης. διὸ δεῖ ἐμβάλλοντας δὴ τ', ἐπιστημοῦσθαι αὐτὴν ἐνομίζειν.
συῶσις δ' αὖ οὕτω μὲν δόξειεν ἂν ὥσπερ συλλογισμὸς εἶναι. ὅταν δὲ σωιοῖσαι λέγῃ,
ταυτὸν τὸν παντάπασι συμβαίνῃ τῷ ἐπίστασθαι λεγόμενον. συμφορεῖσθαι δ' λέγω τὴν
ψυχὴν τοῖς πράγμασι τὸ σωιοῖσαι. ἀλλὰ μὴν ἥγε σοφία, φορᾶς ἐφάπτεσθαι σημαί-
νει. σκοπεῖτε δὲ ἄμεινον καὶ ἐξοικιόδρομον. ἀλλὰ δεῖ ἐκ τῶν ποιητῶν αὖ μιμήσασθαι
ὅτι πολλαχοῦ λέγουσι τοιάδε ὅτου αὖ τύχωσι τὸν ἀρχομένων ταχὺ πρεῖσθαι, ἰσόθεν φα
σὶ. λακωνικῷ δὲ αὖσαι τῶν διδυκέμων καὶ ὄνομα ἦν σοῦς. τὴν γοῦν ταχεῖαν ὁρμὴν οἱ λα
κεδαιμόνιοι, ἕλκειν καλοῦσιν. ταύτης οὖν τῆς φορᾶς ἐπαφὴν σημαίνει ἡ σοφία, ὡς φε
ρομένων τῶν ὄντων. καὶ μὴν τό γε ἀγαθὸν ἕλκειν τῆς φύσεως πάσης τῷ ἀγαθῷ βούλεται
εἶναι ὄνομα ἐπικεῖσθαι. ἐπεσθαι γοῦν πορεύεται τὰ ὄντα οἷ μὴ ἄρ' αὐτοῖς τάχος. οἷ δ' ἔρα
δυτής. ἔστιν δὲ οὐ πᾶν τὸ ταχύ. ἀλλά τι αὖ ἀγαθοειδὲς τῷ δὴ τῷ ἀγαθῷ αὐτὴ ἡ ἐπω

νομίκ ὄδι τἀγαθόν. δικαιοσύνη δέ, ὅ γε μὴν ἐμὸς τῇ τοῦ δικαίου σωτῆρι ἔοικε κεῖται τὸ ὄνομα, ῥᾴδιον συμβαλεῖν. αὐτὸ δὲ τὸ δίκαιον, χαλεπόν. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἔοικε μάχεσθαι μέγα, ὁμολογεῖσθαι παρὰ πολλῶν. ἔπειτα δὲ ἀμφισβητεῖσθαι. ὅσοι γὰρ ἡγοῦνται δεῖν εἶναι οὐ ποιεῖν, τοῦτο μὲν πολὺ αὐτοῦ ὑπολαμβάνουσι βιοῦτόν γε εἶναι οἵ οὐδὲν ἄλλο, ἢ χωρεῖν. ὀλίγοι δὲ δοῦναι παῖδες εἶναί τι δικαίου. διὸ πάντα τὰ γιγνόμενα γίγνεσθαι. εἶναι δὲ τάχιστον κεῖσε καὶ λεπτότατον. οὐ γὰρ ἂν διώκεσθαι ἄλλως ὀλίγα τοῦ ὄντος παῖδες, εἰ μὴ λεπτότατόν τε ἦν. ὥστε αὖ μᾶλλον στέγειν, ἢ τάχιστον ὥστε χρῆσθαι ὥσπερ ἐπῶσι τοῖς ἄλλοις. ἐπεὶ δ' οὖν ἐπιδρομὴν τὰ ἄλλα πάντα διαδιδοῦσι, κεῖσε δὲ ὄνομα κλῆσιν ὀρθῶς δίκαιον. δύσμαχόν ἐστιν πλὴν τοῦ κ' δυνάμενον προσλαβεῖν. μέγα μὲν οὖν οὐ ταῦτα, ὃ νῦν διϊόμεθον, παρὰ πολλῶν ὁμολογεῖται κεῖσε εἶναι δὲ δίκαιον. ἐπὶ δὲ ὧ ὀργίσθης ἄττα λιπαρὴς ὢν τοῦδε αὖτε, ταῦτα μὲν πάντα διαπέπυσμαι οὐ ἀπορρήδως. ὅτι τοῦτ' ὄδι τὸ δίκαιον. καὶ τὸ ἄδικον. διὸ γὰρ γίγνεται, τοῦτ' ἔστι τὸ ἄπιον. μὴ ἰλίᾳ κηλεῖν φῆς τὴς κεῖσε ὀρθῶς ἔχειν δεῖ ταῦτα. ἐπειδὰν δ' ἱκνῇ μακρὰ τοὺς ἐπαινοῦντας ἀκούσας ταῦτα μᾶλλον ἥδιον. τί οὖν ποτ' ὄδιν ὦ ἄριστε τὸ δίκαιον εἰ κεῖσε οὕτως ἔχει, σὺ κῶ τε ἥδη μακρότερα τοῦ προσήκοντος ὁρῶ τοῦν, καὶ ἔοικε τἀληθὲς ἀπαμβλύκ ἀλλιαθαι, ἵνα κἀνῶς γὰρ μ' φασὶ πύθεσθαι καὶ ἀκηκοέναι. καὶ ἐπιχειροῦσι βουλόμενοι ἀποπιμπλάναι μ', ἄλλος ἄλλα ἥδη λέγειν. καὶ οὐκέτι συμφωνοῦσιν. ἐμὲ γὰρ ἴας φασὶ κεῖσε εἶναι δίκαιον, τὸν ἥλιον. κεῖσε γὰρ μένον διαΐοντα καὶ ἡδόντα ἐπιτροπεύειν τὰ ὄντα. ἐπειδὰν δέ τῳ λέγω αὐτὸ ἄσμενος ὡς καλόντι ἀκηκοὼς ἡγαπαγλάμον οὗτος ὁ ἀκούσας. μὴ ὀρθῶς, εἰ οὐδὲν δίκαιον δίμεσι εἶναι οὐ τοῖς ἀνθρώποις, ἐπειδὰν ὁ ἥλιος δύῃ. λιπαρούσης οὖν ἐμοῦ, ὅ γε αὖ ἐκεῖνος λέγει, αὐτὸ δ' πῦρ φησι. κεῖσε δὲ οὐ ῥᾴδιον ὄδιν εἰδέναι. ὁ δέ, οὐκ αὖτ' πῦρ φησι, ἀλλ' αὐτὸ τὸ θερμὸν τὸ οὐ τῷ πυρὶ οἰόν. ὁ δέ, τούτων μὲν πάντων ἡγαπαγλαῦ φησι. εἶναι δὲ δίκαιον, ὃ λέγει ἀναξαγόρας, νοῦν εἶναι κεῖσε. αὖθ κράτορα γὰρ ὄντα αὐτὸν, καὶ οὐδενὶ μεμιγμένον, πάντα φυσὶν αὐτὸν κοσμεῖν τὰ πράγματα διὰ πάντ' ἰόντα. οὐ ταῦθα δὴ ἐγὼ ὥμιλε πολὺ οὐ πλείονι ἀποριᾳ εἰμί, ἢ πρὶν ἐπιχειρῆσαι μαθεῖν τοῦδε τ' δικαίου ὅ, τί ποτ' ὄδιν. ἀλλ' οὖν οὖ πρὸ οὐκ ἐσποιοῦμεν, τὸ γ' ὄνομα κεῖσε φαίνῃ αὐτῷ διὰ ταῦτα κεῖσθαι. Ερ. Φαίνομαι ὦ σώκρατες ταῦτα μὲν ἀκηκοέναί γε. καὶ οὐκ αὖτ' χρὴ διάζειν. Σω. Τί δὲ τἆλλα. Ερ. Οὐ πάνυ. Σω. Ἴκανε δή. ἴσως γ' αὖ σε καὶ τὰ ἐπίλοιπα ἰᾷ κατὰ τάχιστα μὲν ὡς οὐκ ἀκηκοὼς λέγω. μᾶλλ' δὲ δικαιοσύνη, τί λέγεται ἡμῖν. αὐσρίαν δίμεσι οὕτω διὰ λῆθος. ἀδικίαν μὲν γὰρ διὰ λανόντι ὄδιν, ὅτι ποτὲ ἐμπόδισμα τοῦ διαΐοντος. αὐσρία δὲ σημαίνει, ὡς οἱ μάχῃ ἐπονομαζομένης τῆς αὐσρίας. μάχην δ' ἔστιν οὐ τῷ ὄντι εἶπον ῥᾴδιον, οὐκ ἄλλοτε, ἢ πλὴν σκιατίαν ῥοήν. ἐαὶ οὖν τις ἰᾷ λῃ τοῦ δ', τοῦ ὀνόματος τῆς αὐσρίας, αὐτὸ μηνύει τὸ ὄρθον, τὸ ὄνομα ἡ αὐρία. δῆλον οὖν ὅτι οὐ πάσῃ ῥοῇ, ἡ σκιατία ῥοὴ, αὐσρία ὄδιν, ἀλλὰ τῇ παρὰ δίκαιον ῥεούσῃ. οὐ γὰρ ἂν ἐπωνύετο ἡ αὐσρία καὶ τὸ ἄῤῥεν. μὴ ὁ αἰὴρ ἰᾷδὶ παρακωλύσῃ τινὶ δυνάτῳ ὄδι τῇ αὖ ῥοῇ. γνὴ δὲ, γοῦμαι φαίνεται βούλεσθαι εἶναι. τὸ δὲ ἥλυ, ἀπὸ τῆς ἥλης τι φαίνῃ ἐπωνομάσθαι. ἡ δὲ ἥλη δρά γ' ὦ ὀργίσθης ὅ τι τ' ἥλοιαι ποιεῖ ὥσπερ τὰ ἀρόσιμα; Ερ. Ἔοικέ γ' ὦ σώκρατες. καὶ μᾶλλ' αὐτό γε τἀλλᾳ, πλὴν αὖ ἔχειν μοι δοκεῖ ἀπειλίζειν πλὴν τῶν νέων, ὅτι τάχιστα καὶ ἰᾷ αὐφιλία γίνεται. δίον πὲρ οὖν μεμίμητῃ τῷ ὀνόματι συναρμόσας ἀπὸ τοῦ θεῖν καὶ ἄλλεσθαι, τὸ ὄνομα. ἀλλ' οὐ γὰρ ἐπίσκοπεῖς μ' ὥσπερ ἐκτὸς σρόμου φρόμενον. ἐπειδὰν λέᾳ ἐπλάζωμαι. λοιπὰ δὲ ἡμῖν ἴλυσχεᾶ, τῶν δικαιοτάτων ἀπουλαίων ἐστίν. Ερ. Ἀληθῆ λέγεις. Σω. Ἆρ' ἔστιν οὖ καὶ τὸ χείλη ἰδεῖν ὅ, τί ποτε βούλεται εἶναι. Ερ. Γαίμοιγε οὖν. Σω. Οὐκοῦν ὦ γ' ἔξεν νῦν σημαίνει χρόνον δ' μὴ τ' ἀφιλόντι ἐμβαλόντι δὲ δ' ὁ μεταξὺ τ' χ' μὴ τ' τ' νῦ μὴ τὸ ἦτα. Ερ. Καὶ μαλά γε μλίχρως ὦ σώκρατες. σω. Ἐμοιγέ εὖ οὐκ δοκεῖ ὅτι τὰ πρῶτα ὀνόματα τεθῆναι, ἡνίκα κέχωσται ἥδη τὰ τῶν βουλομένων γράφεσθαι αὐτὰ, τοῦδε τὰ θέντων γράμματα καὶ ἰᾷ αἱρουμένων δύσμαχα ἄττα

καὶ πάντα χρηφόντων· καὶ ἀπὸ καλλωπισμοῦ καὶ ἀπὸ χρόνου. ἐπεὶ καὶ οὐ τῷ
αὐτῷ πέρᾳ οὐδὲ κᾶσοι ἄλλον εἶναι ἢ ἐμβιβλῆσθαι ἢ ῥῶ; ἀλλὰ διαῦτα δίμαι ποι
οῦσιν οἱ τῆς μὲν ἀληθείας οὐδὲν φροντίζοντες, δὲ σόμα πλάττοντες. ὥστ' ἐμβάλλου
τες πολλὰ ἰδὲ τὰ πρῶτα ὀνόματα, πλανῶντες ποιοῦσι μισθὲ αὖ οὐκ ἀνθρώπων συ
νῆναι ὅ, τί ποτε βούλεται ὁ ὄνομα· ὥσπερ καὶ πὼ σφίγγα αὐτὴ σφιγὸς σφίγα καλοῦσι, καὶ ἄλλα πολλά. ΕΡ. Ταῦτα μὲν ἔστιν οὕτως ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Εἰ δ' αὖ τις ἐάσει καὶ αὐτὸ θέσθαι καὶ ἀφαιρεῖν ἀπ' αὖ βούλεταί τις ἢ τὰ ὀνόματα, πολλὴ ἂν πορεία ἴσαι· καὶ πᾶν ἂν παντί τις ὄνομα πράγματι προσαρμόσειεν. ΕΡ. Ἀλλὰ θᾶ λέγεις. ΣΩ. Ἀληθῆ μέντοι. Ἀλλὰ δ' μέτεσι σοῦ δίμαι δεῖ φυλάττειν καὶ ἢ εἰκὸς, σὶ ἦν σοφὸν ἐπιστάτην. ΕΡ. Βουλοίμην ἄν. ΣΩ. Καὶ ἐπῴσοι ξυμβούλομεσι ἔ ὦ μέγιστε· ἀλλὰ μὴ λίαν ὦ θαυμάνῃ ἀκριβολογοῦ, μήμα ἀπογνώσης μέντοι. ὀρθῶς γάρ μαι γαὶ ἐμὲ πὼ κορυφὼ ὧν εἴρηκε. ἐπεὶ δαὶ μεῖζα τέχνῳ, μηχανὴν ἐπισκαφώμεθα. μηχανὴ γάρ μοι δοκεῖ, τᾷ αὐτᾷ ἐπὶ πολὺ σημεῖον εἶναι. δ' γὰρ μῆκος, πρὶς ἢ πολὺ σημαίνειν· ἐξ ἀμφοῖν οὖν τούτοιν σύγκειται, μήκους τε καὶ τᾷ αὐτᾷ, ἢ ὄνομα ἡ μηχανὴ ἀλλ' ὅπερ νῦν δὴ ἔλεγον, ἐμὲ πὼ κορυφὼ δεῖ τῶν ἐρημένων ἐλθεῖν. ἀρ' ἐπὶ γὰρ καὶ κακία δ' ἃ βούλεται τὰ ὀνόματα ζητητέα. δ' μὲν οὖν ἕτερον, οὕτω κα δοκῶ· τὸ δ' ἕτερον, δοκεῖ μοι κατὰ δῆλον εἶναι. συμφωνεῖ γὰρ τοῖς ἔμπροσθεν πᾶσιν. ἄπτ γὰρ ἐόντων τῶν πραγμάτων, πᾶν ἢ κακῶς ἰὸν, κακία αὖ ἔπ. ἐστὶ δ' ὅταν αὖ ψυχῇ ἢ κακῶς ἰόντα ἐμὲ τὰ πράγματα, μάλιστα πὼ τᾷ ὅλου ἐπωνυμίαν ἔχει τῆς κακίας. δ' ἃ κακῶς ἰόντα δ', τί ποτέ ὅτι, δοκεῖ μοι δῆλον καὶ αὐ τῇ λαλίᾳ· οὕτω δὴ λέγομεν ἐμὲ ὑπὸ βίαιον. δεῖ αὖ μετὰ πὼ αἰσθησιν σκέψασθαι. δοκοῦμεν δέ μοι καὶ ἄλλα πολλὰ ὑπὸ Σωκράτους· ἃ δ' οὖν λαλία τῆς ψυχῆς, σημαίνει δοκεῖ εἶναι ἐμοὶ ῥεῖν. ἢ γοῦν λίαν, ἐμὲ τῆς ὅτι δοκεῖ οὖν ὀλίαν καὶ ὁ μέγιστος τῆς ψυχῆς, ἡ δὴ λία αὖ ἔστι. ὥστε δ' γε καὶ ἡ ἀπορία, κακόν. καὶ πᾶν ὡς ἔοικεν ὅτι αὖ ἐμποδὼν ἢ τῷ ἰέναι καὶ πορεύεσθαι. τᾷ τ' οὖν φαίνεται ἢ κακῶς ἰόντα δ' ἐμοὶ δοκοῦν δ' ἐμοὶ δοκοῦμεν τὸ καὶ ἐμποδίζομεν φορεῖσθαι. ὃ δὴ ψυχὴ ὅταν ἔχῃ, κακίας μετὴ γίνῃ). εἰ δ' ὃ τοιοῦτοις ἡ κακία ὄνομα, τοὐναντίον δ' τοῦ ἡ ἀρετὴ αὖ ἔπ. σημαῖνον πρῶδον μὲ ἀπορίαν. ἔπειτα δὲ λελυμένῳ πὼ ῥοὼ τῆς ἀγαθῆς ψυχῆς εἶναι ἀεί. ὥστε ἢ ἀχόστος καὶ δ' ἀκωλύτως ἀεὶ ῥέον, ἐπωνυμίαν ἔλαφεν ἐκ ἴσικε ἐστὶ· τοῦνομα· ὀρθῶς μὲ ἔχει ἀειῤῥέτην καλεῖν. ἴσως ἡ ἀρετὴ λέγει, ὡς οὖσις ταύτης τῆς ἕξεως ἀριστοτάτης συγκεκρότηται δὲ κ' ἡ καλεῖται ἀρετή· ἐ ἴσως μὲν αὖ φήσεις πλάττειν ἀπὸ δὲ φημὶ ἔμπροσθεν ἔπον· ὀρθῶς ἔχει ἡ κακία, καὶ ἐστὶ· δοῦνομα πὼ ἀρετὼ ὀρθῶς ἔχει. ΕΡ. Τὸ δὴ κακὸν, δίου πολλὰ τῶν ἔμπροσθεν εἴρηκας, τί αὖ νοεῖ τοὔνομα. ΣΩ. Ἆ τοπόν τι νὴ λία ἔμοιγε δοκεῖ καὶ χαλεπὸν συμβαλεῖν· ἐπάνω οὖν καὶ ἐγὼ τοῦτο ἐκεῖνο πὼ μηχανήν. ΕΡ. Ποῖον τοῦτον. ΣΩ. Ταὼ τὸ Ξυραβαρβαρικὸν ἴσως καὶ ἐστὶ· φάναι εἶναι. ΕΡ. Καὶ ἔοικέ μοι ὀρθῶς λέγειν. ἀλλ' εἰσθεῖ, ταῦτα μὲν ἐῶμεν· ἢ δὲ καλὸν καὶ δ' αἰσχρὸν περαίνεσθαι δεῖν, πῇ ἁπλόως ἔχει. ΣΩ. Τὸ μὲν δίναι αἰσχρὸν, καὶ δὴ κατάδηλόν μοι φαίνεται ὂν· καὶ ἐστὶ· γὰρ δῆς ἔμπροσθεν ὁμολογεῖται. δ' γὰρ ἐμποδίζον κῇ ἔχον τῆς ῥοῆς τὰ ὄντα, λιθορρεῖν μοι φαίνεται διάπαν ἢς ὁ τὰ ὀνόματα θεὶς καὶ πὼ πῷ ἀπὶ ἔχοντι ἢ ῥοῦν ἐστὶ· δ' ὄνομα ἔθετο ἀειῤῥέον. πὼ δὲ συγκροτήσαντες, αἰσχρὸν καλοῦσι. ΕΡ. Τί δὲ ἢ καλόν. ΣΩ. Τοῦτο χαλεπὸν τὸν ὄντα καταγνῶσαι. καί δι λέγουσί γε αὐτὸ ἁρμονίαν μόνον καὶ μίκει τᾷ, οὐ παρῆκται. ΕΡ. Πῶς δή. Τῆς δὲ αὐσίας τὴς ἴσικοτὶ πωνυμίαν εἶναι ἐστὶ· τὸ ὄνομα. ΕΡ. Πῶς λέγεις. ΣΩ. Φέρε τὸ ὄντα σὺ εἶναι ἢ ἄλλο τι καλεῖσθαι ἐκείνῳ τῶν ὄντων, ἆρ' οὐκ ἐκεῖνο ἢ τὰ ὀνόματα θέμενος; ΕΡ. Παντὸς πού. ΣΩ. Οὐκοῦν διάνοια αὖ ἔστι· καλεῖν, ἢ αὖ βρότειον, ἢ ἀμφοτέρων. ΕΡ. Ναί. ΣΩ. Οὐκοῦν δ' καλέσαντα πράγματα κῇ ἢ καλὸν, ταυτὸν δεῖ ἐστὶ, διάνοια. ΕΡ. Φαίνῃ). ΣΩ. Οὐκοῦν κῇ ὅσα μὴ αὖ ἰοῦς τε κῇ διάνοια ἐργάσηται, ταῦτα δεῖ τὰ ἐπιτηδεῖα· τὸ δὲ μὴ, ἀνεπιτήδεια. ΕΡ. Ναὶ δῆ. ΣΩ.

τὸ ἦν ἐκτείνειν, ἐκτείνειν ὀρθάζεται. καὶ δ' πεκτοικὼν, πεκτοικὼν· ἢ πῶς λέγεις.

Ερ. Οὕτως ἔχω γε. Σω. καὶ ὁ καλὸν ἄρα καὶ λά; Ερ. Δῆτά γε. Ἔστι δέ γε τοῦτο ὡς φαμὲν, διάνοια; Ερ. Γάνγε. Σω. Ὀρθῶς ἄρα φρονήσεως αὖ τὴν ἐπωνυμίαν ἴσχει ὁ καλὸν τῆς τὰ τοιαῦτα ἀπεργαζομένης. ἃ δὴ καλὰ φάσκοντες εἶναι, ἀπατᾶζόμεθα. Ερ. Φαίνεται. Σω. Τί οὖν ἡμῖν ἔτι λοιπὸν τῶν τοιούτων. Ερ. Ταῦτα τὰ τῷδε ὁ ἀγαθόντι καὶ καλὸν συμφέροντά τε καὶ λυσιτελοῦντα. καὶ ὠφέλιμα. καὶ κερδαλέα. καὶ τἀναντία τούτων. Σω. Οὐκοῦν μὲν συμφέρον, ὕδη που αὖ σὺ ὕρεις ἐκ τοῦ πρόσθεν σκοπῶν. τῆς γοῦν ἐπιστήμης ἀδιαφόρως φαίνεται. οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἀνελοῖ, ἢ πλὴν ἅμα φορὰν τῆς ψυχῆς μετὰ τῶν πραγμάτων. καὶ τὰ αὐτὰ ἕκαστ' ἐστὶν ταῦτα πρακτόμενα, συμφέροντά τε καὶ σύμφορα κεκλῆσθαι ἀπὸ τοῦ συμπερφέρεσθαι. Ερ. Ἔοικε. Σω. Τὸ δέ γε κερδαλέον, ἀπὸ τοῦ κέρδους κέρδος δή, νῦν αὖτὶ τοῦ δίκαια ἀποδιδόντι ἐς ὄνειρα, ἀνελοῖ ὁ Σούλεται. ὁ γοῦν ἀγαθὸν κατ' ἄλλον τρόπον ὀνομάζει. ὅτι γὰρ κερδαίνουσι ἐς πάντα ἀνεξιὸν, ταύτην αὖ τοῦ δύναμιν ἐπονομάζων, ἔθετο τοὔνομα. δίκαια εἰδὼς αὖτὶ τοῦ νῦν, κέρδος ἐφθέγξατο. Ερ.

Λυσιτελοῦν δέ τί δή. Σω. Ἔοικεν ὦ ἑρμόγενες, οὐχὶ καθάπερ ὀνείπατο αὐτῷ χρῶνται ἀεὶ ὁ ἀσάλωμα ἀπολύειν, οὐ ταύτη λέγειν μοι δοκεῖ ὁ λυσιτελοῦν. ἀλλ' ὅτι τάχιστον ὂν τοῦ ὄντος, ἵσταται οὐκ ἐᾷ τὰ πράγματα. οὐ δὲ τέλος λαβοῦσαν πλὴ φορὰ τοῦ φθίνεσθαι, σπαύτε κὴ παύσασθαι. ἀλλ' ἀεὶ λύει αὐτῆς, αὖτε ἐπιχειρῇ τέλος ἐγγίνεσθαι καὶ παρέχει ἄπαυστον κὴ ἀθάνατον αὐτῷ, ταύτην μοι δοκεῖ ἐπιφημίσαι ὁ ἀγαθὸν, λυσιτελοῦν. δ' ἀφ' τῆς φορᾶς λύειν ὁ τέλος, λυσιτελοῦν καλέσαι. ὠφέλιμον δέ, ξυνιὼν τοὔνομα. ᾧ κὴ ὅμορος πολλαχοῦ κέχρηται τῷ ὠφελεῖν. ἔστι δὲ ἅδε, τῷ αὔξειν κὴ ποιεῖν ἐπωνυμία. Ερ. Τὰ δὲ δὴ τούτων ἑκάστοτε πῶς ἔχει ἡμῖν. Σω.

Ὅσα μὲν ἀπόφησιν αὐτῶν, ὡς γέ μοι δοκεῖ, οὐδὲν δεῖ ταῦτα διελθεῖν. Ερ. Ῥᾴδιον ταῦτα. Σω. Συμφέρον. κὴ ὠφέλιμος. κὴ λυσιτελές. κὴ κερδές. Ερ. Ἀληθῆ λέγεις. Σω. Ἀλλὰ λαβρόγε κὴ ζημιῶδες. Ερ Ναί. Σω. Καὶ ὁ μὲν γε βλαβερὸν, ὁ βλάπτον ὁ νοῦν εἶναι λέγει. δὲ βλάπτον αὖ σημαίνει, βουλόμενον ἄπτειν. ὁ δ' ἄπτειν κὴ δεῖν ταυτόν ἐστιν· ἔστι δὲ παντᾷ ψέγει ὁ βουλόμενον οὖν ἄπτειν ὀρθότατα μὲν αὖ ἔπη βουλακπόρουν. καλλωπισθὲν δέ, καλῶς αὖ μοι φαίνεται βλαβερόν. Ερ. Ποικίλα γέ σοι ὦ σώκρατες ἐκφαίνει τὰ ὀνόματα. κὴ γὰρ νῦν μοι ἔοικας ὥσπερ τοῖς ἀρχαίοις νόμον προαύλιον τομαλῶσαι, τοῦτο ὁ ὄνομα προσεπῶν δ' βουλακπόρουν. Σω. Οὐκ ἐγὼ ὦ ἑρμόγενες αἴτιος, ἀλλ' οἱ δήμιοι ὁ ὄνομα. Ερ. Ἀληθῆ λέγεις. ἀλλὰ δὴ ὁ ζημιῶδες τί αὖ ἔπη. Σω. Τί δ' αὖ ἔπη τοτὲ ζημιῶδες. θλασυὸς ὦ ἑρμόγενες ὡς ἐγὼ τὰ ἀληθῆ λέγω, λέγων ὅλα προστιθεὼς γράμματα κὴ ὑφαιροῦντες, σφόδρα ἀλλοιοῦσι τὰς τῶν ὀνομάτων διανοίας. οὕτως ὥστε σμικρὰ παίνυ παρεκτρέφοντες οἷός τε, τἀναντία ποιεῖν σημαίνειν. εἰ κὴ σὺ ῥᾴδιον λαβεῖν. ὀνοῦσα γὰρ αὖτὸ κὴ ἀπομνήσθητι αὖτὶ ἀπὸ τοῦδε ὅ ἐμελλόν σοι ὀρθῶν. ὅλα μὲν γὰρ φωνὴ ἡμῖν ἡ καλὴ αὕτη, κὴ ἐναντίον τοδὶ φράζει μᾶλλον ὁ δὸν κὴ δ' ζημιῶδες ἀφανίζουσα ὅτι νοεῖ. ἡ δὲ παλαιὰ, ἀμφοτέρων σκοπεῖ ὁ Σούλεται τοῦνομα. Ερ. Πῶς λέγεις. Σω. Ἐτέρωσε ὁρῶ. δοκεῖ ὅτι οἱ παλαιοὶ οἱ μάτηροι, ῥᾳδίαν κὴ τῷ δίκαια οὐ μάλα ἐχρῶντο, κὴ οὐκ ἤκιστα αἰγυπιάνες. αὖτὸ, μάλιστα πλὴ ἀρχαίαν φωνὴν σῴζουσι. νῦν δὲ αὖτὶ μὲν τοῦ ἰῶτα ἦτα. ἡ δ' ἦτα μεταγράφουσιν· αὖτὶ δὲ δίκαια ζῆτα ὡς δὴ μεγάλου πρεπίσθρακ ὄντα. Ερ. Πῶς δή. Σω. Οἷον οἱ μὲν ἀρχαιόταλοι, ἱμέραν πλὴ ἡμέραν ἐκάλουν· οἱ δὲ, ἰμέραν· οἱ δὲ νῦν, ἡμέραν. Ερ. Ἔστι ταῦτα. Σω. Οἶσθα οὖν ὅτι μόνον ἔστιν ὁ καλὸν ὁ ἀρχαῖον ὄνομα, πλὴ διάνοιαν τοῦ δημίου. ὃν τὸ ἀσμενοῦς τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἱμέρουσιν, ἐκ τοῦ σκότους ὁ φῶς ἐγίγνετο, ταύτην ὠνόμασαν ἱμέραν. Ερ. Φαίνεται. Σω. Ναῦν δέ γε πεῖραν σημείου, οὐ δ' αὖ καταγνοίσεις ὅ, τι Σούλεται ἡ ἡμέρα. καί τοι τινὲς οἴονται ὡς δὴ ἡμέρα ἥμερα ποιεῖ, διὰ ταῦτα ὠνομάσθαι αὐτὴν οὕτως. Ερ. Δοκεῖ μοι. Σω. Καὶ τόγε ζυγὸν, οἶσθα ὅτι δυσγόν οἱ παλαιοὶ

παλαιοὶ ἐμάλοων; Ἑρ. Πάνυ γε. Σω. Καὶ τὸ μὲν γε ζυγὸν, οὐδὲν δηλοῖ· τὸ δὲ, τοῖν δυοῖν οὔσης τῆς δύσεως ἐς τὸν ἀντίον, ἐπωνόμασται ὀνογόν, δικαίως· νεῦ δὲ ζυγὸν, καὶ ἄλλα πάμπολλα οὕτως ἔχει. Ἑρ. Φαίνεται. Σω. Κατὰ ταῦτα τοίνυν πρῶτον μὲν τὸ δίον οὕτω λεγόμενον, τοὐναντίον σημαίνει, πᾶσι τοῖς σοφοῖς τὸ ἀγαθὸν ὀνόμασαι· ἀγαθοῦ γὰρ ἰδέα οὖσα τὸ δίον, φαίνεται δεσμὸς εἶναι μὴ κώλυμα φορᾶς· ὥς που ἀλλαχοῦ ἐν τῷ βλαβερῷ. Ἑρ. Καὶ μάλα ὦ Σώκρατες οὕτω φαίνεται. Σω. Ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τῷ ἀρχαίῳ ὀνόματι χρὴ· ὃ πολὺ μᾶλλον αὐτοῖς ἔστιν ὀρθῶς κεῖσθαι, ἢ τὸ νῦν· ἀλλ' ὁμολογήσει τοῖς πρόσθεν ἀγαθοῖς, ἐπὶ αὐτῇ τῇ ι, τὸ ἰῶτα ἀποδιδοῦς ὡς τὸ τὸ παλαιόν· δίον γὰρ αὖ σημαίνει ἀλλ' οὐ δίον τἀγαθόν· ὃ πρὸ ἀεὶ ἐπαινεῖ· καὶ οὕτως οὐκ ἀφαιρεῖται αὐτὸς αὐτῷ ὁ τὰ ὀνόματα τιθέμενος, ἀλλὰ δίον καὶ ὠφέλιμον καὶ λιστὸ πλοῦν, καὶ κερδαλέον, καὶ ἀγαθὸν, καὶ συμφόρον, μὴ βάρος, τὸ αὐτὸ φαίνεται· ἑτέρως ὀνόμασι σημαίνων τὸ διακοσμοῦν καὶ δίεν πάντα χωρίζων καὶ διασημαίνον· τὸ δὲ ἴσχον καὶ σῴζον, λεγόμενον· καὶ δὴ καὶ τὸ ζημιοῦσθαι ἐπὶ καὶ τοῦτο πρὸς αὐτὸ χαίρειν φωνὴν ἀποδοῦς, αὖ τὸ ζῆν τε, δῆλα ποιεῖ σοι κεῖσθαι τὸ ὄνομα ἐπὶ ᾧ σῴζοντί τὸ ἰόν, ἑπόμενον δικαίως. Ἑρ. Τί δαὶ δὴ ἡδονὴ καὶ λύπη, καὶ ἐπιθυμία, καὶ τὰ τοιαῦτα ὦ Σώκρατες· Σω. Οὐ πάνυ χαλεπά μοι φαίνεται ὦ Ἑρμόγενες· εἴ τε γὰρ ἡδονὴ, τὸ πρὸς πᾶν ὅτιοῦν ἔοικε τείνουσα πρᾶξις, ἧττον ἔχειν τὸ ὄνομα· τὸ δὲ λύπη δίεγκε ταῖς· ὥς τε ἡδονὴ, αὖ τὸ ἡσυχῆς καὶ λεῖα· εἴτε λύπη, ἀπὸ τῆς διαλύσεως τῷ σώματος ἔοικεν ἐπωνομάσθαι· ᾗ οὐ δοκεῖ τῷ πάθει ἔχειν τὸ σῶμα, καὶ ἔγε αἰῶν, τὸ ἐμπολίζον τῷ ἰόντι. ἡ δὲ ἀλγηδὼν, ξυνοικοῦν τι φαίνεταί μοι ἀπὸ τῷ ἀλγεινοῦ ὠνόμασμένον· ἀλωὼν δὲ, ἀπὸ τῆς αὐδύσεως τῆς λύπης καὶ κλυμένη. Ἑρ. Ἔοικεν· Σω.

Ἀχθηδὼν δὲ, καὶ παντὶ δῆλον ἀπειλασμένον τὸ ὄνομα τῷ τῆς φορᾶς βάρει· χαρὰ δὲ, τῇ διαχύσει καὶ εὐπορίᾳ τῆς ῥοῆς τῆς ψυχῆς ἔοικε καλεῖσθαι· τὸ δὲ ἡδὺ, ἀπὸ τοῦ τὸ πνεῦ· τὸ δὲ τὸ πνεῦ, ἀπὸ τῆς ὀλῆ τῆς ψυχῆς ὀλῆ ψεως, πνοὴ ἀπειλασθὲν κέκλυται· εὐλίπη μὲν αὖ ὀλῆ πνοιῶ καλούμενον. Ὕστερον χρόνου δὲ, τὸ πνεῦ παρηγμένον· εὐφροσύνη δὲ, οὐδὲν προσδεῖται τῷ διότι ῥηθῆναι· παντὶ γὰρ δῆλον, ἔτι ἀπὸ τοῦ εὖ θεῖς πρᾶγμα πρὸς ψυχὴν συμφορὰ θεῖσα, ἕξιν ἔλαβε τὸ ὄνομα· εὐφρόνωσιν γὰρ λέγειν δίκαιον. ὅμως δὲ καὶ τὸ καλοῦμεν εὐφροσύνην· οὐδὲ ἐπιθυμία χαλεπόν· τῇ γὰρ ἐὰν θυμὸν ἰοῦσι δυνάμει δηλονότι ἕξιν ἐκλήθη τὸ ὄνομα· θυμὸς δὲ, ἀπὸ τῆς θύσεως καὶ ζέσεως τῆ ψυχῆς, ἔχει αὖ ἕξιν τὸ ὄνομα· ἀλλὰ μᾶλλον ἴμερός γε ᾧ μάλιστα ἔλκοντι πρὸς ψυχὴν ῥοῇ ἐπωνόμασται· ὅτι γὰρ ἱέμενος ῥεῖ καὶ ἀφιέμενος τῶν πραγμάτων, μὴ οὕτω δηλέπαυστα σφόδρα πρὸς ψυχὴν ὀλῇ πρὸς ἕσπερ τῆς ῥοῆς· ἀπὸ ταὐτὸ τις οἶδε πάσης τῆς δυνάμεως, ἵμερος ἐκλήθη· καὶ μᾶλλον πόθος αὖ καλεῖται· σημαίνων οὐ τὸ παρόντος εἶναι ἱμέρου τὸ καὶ ῥᾴματος, ἀλλὰ τὸ ἄλλοδί που ὄντος καὶ ἀπόντος· ὅθεν πόθος ἐπωνόμασται· ὃς τότε ὅταν παρῇ οὗς τῆς ἐφέσεως, ἵμερος ἐκαλεῖτο, ἀπογινομένου δὲ, αὖ πόθος οὗτος πέφυκε κλήθη· ὅρᾳς δὲ, ὅτι ἐσορᾷ ἔφυθεν, καὶ οὐκ οἰκεία ἴσιν ἡρὼ αὐτὴ τῷ ἔχοντι· ἀλλ' ἐπέσακτος ὀλῇ τῶν ὀμμάτων· ὀλῇ ταῦτα ἀπὸ τῷ ἐορᾶν, ἔρος τόγε παλαιὸν ἐκαλεῖτο· ἡ γὰρ ὃ, αὐτὴ νῦν ὦ ἐχρώμεθα· νεῦ δ' ὅρᾳς κέκλυται, ὀλῇ πῶ ζοῦ ὦ αὐτὴ ζοῦ ὃ μεταλλαγέν· ἀλλὰ τί ἔτι οὐ λίγειος ὁ, ἢ σκοπῶμεν. Ἑρ. Δόξα καὶ τὰ ζοιαῦτα, πῆ σοι φαίνεται· Σω. Δόξα μὲν ἤτοι τῇ διώξει ἐπωνόμασται· ᾗ ἡ ψυχὴ διώκουσα τοῦ ἁλόσαι ὅπη ἔχει τὰ πράγματα πορεύεται, ἢ τῇ ἀπὸ ζοῦ τόξου βολῇ· ἔοικε δὲ ἕξιν μᾶλλον· ἐγωὦ οἴομαι, ζούτῳ συμφωνεῖ· ὅσοι γὰρ τῆς ψυχῆς ἐὰν πᾶν πρᾶγμα εἰσίδωσιν ἵκανον τῶν ὄντων διώκουσα προσίοικεν· ὥς που γε καὶ ἡ βουλὴ, πρὸς πῶ βολῇ, καὶ ὁ βάλεσθαι ἐφίεσθαι σημαίνει, μὴ βουλεύεσθαι, πάντα ταῦτα δύξῃ ἐπὶ μοῖ ἄπτεται φαίνεται τῆς βολῆς ἀπεικάσματα. ὥστε που καὶ τὸ ἀβελία, ἀτυχία δὴ καὶ ἧ· ὡς οὐ βαλλόντος ἐπὶ τυχεῖν ζοῦ, οὔτ' ἐβάλλετο, καὶ τοῦτ' ἐζούλετο, καὶ οὐ ἐβαλλέσθη, καὶ οὐ ἐφίετο. Ἑρ. Ταῦτα ἤδη μοι δοκεῖς ὦ Σώκρατες πυκνότερον ἐπάγειν. Σω. Τέλος γὰρ ἤδη δεῖ· αὐτίκα μάλα οὕτω ἔτι βούλομαι διαπεραίνειν· ἔτι

τούτοις ἐξῆς ὄντι καὶ ἐκφαῦσιν. τὸ μὲν οὖν ἐκφαύσιον, τὸ εἰκὸν καὶ μὴ αὐτὸ τυπτοῦν, ἀλλ' ὡς λίαν εἰκὸν τῷ ὄντι, δηλωμένου αὖ ἐπὶ τούτῳ τῷ ὀνόματι τοῦ κατὰ τὴν βούλησιν γιγνομένου. τὸ δὲ αἰκασμαῖον καὶ αὐτὸ τύπτον, παρὰ τὴν βούλησιν ὄν, τὸ τοιοῦτον τὴν ἁμαρτίαν αὖ ἔφασκον καὶ ἁμαρτάνειν κατὰ τὴν τοῦ αἰκάζειν πορείαν. ὅτι δὲ ὄρθως μὴ ξαχέα καὶ λάσια ὄντα, ἴχνη τοῦ ἰέναι· σὺ τοῦ δὴν οὖν ἕως ἐκλήθη ἀναγκαῖον, τῇ ὀξὺ τοῦ ἄγκους ἀπειλοῦν πορεύεσθαι ἕως δὲ παίρεσιν ἡ ῥώμη, μὴ αἰωμὲν αὐτήν· ἀλλὰ καὶ σὺ μὴ ἀνίει, ἀλλὰ βρῶτα. Ἑρ. Ἐρωτῶ δή τὰ μίγιστα καὶ κάλλιστα. τήν τε ἀλήθειαν καὶ τὸ ψεῦδος, καὶ τὸ ὄν, καὶ αὐτὸ τοῦτο, τοὐνομα· διότι τὸ ὄνομα ἔχει. Σω. Μαίεσθαι οὖν κελεῖς τι; Ἑρ. Ἔπωγε τὸ ῥητόν. Σω. Ἔοικε τοίνυν εἰκὸς λόγου ὀνόματι συγκεκροτημένω λέγοντος· ὅτι μὲν οὖν ὄν, οὐ τυγχάνει ζήτημα τὸ ὄνομα. μᾶλλον δὲ αὖ αὐτὸ γνοίης, ἐὰν ᾧ λέγομεν τὸ ὀνομαστόν. οὕτω θαρρῶν σαφῶς λέγει τοῦτο εἶναι· ὀνόμασμά ἐστιν ὑπὲρ ἀλήθεια, καὶ ἔοικε τοῖς ἄλλοις ἔοικε συγκεκροτῆσθαι· ἡ γὰρ θεὰ τῷ ὄντος φορᾷ, ἔοικε προστιθεῖσθαι τούτῳ τῷ ῥήματι τῇ ἀληθείᾳ ὡς θεὰ οὖσα ἄλλη· τὸ δὲ ψεῦδος, τοὐναντίον τῇ φορᾷ· πάλιν γὰρ αὖ λοιδορούμενον ἥκει τὸ ἰαχόμενον καὶ τὸ ἀναγκαζόμενον συχνάζειν. ἀπειθοῦσι δὲ τοῖς καθεύδουσι· τὸ δὲ προσγινόμενον, ἐκφυτεῖ πῃ τὴν βούλησιν τὸ ὀνόματος. τὸ δὲ ὂν καὶ ἡ οὐσία, ὁμολογεῖται τῷ ἀληθεῖ, τὸ ἴωτα ἀποβαλόν. ἴσον γὰρ σημαίνει καὶ τὸ οὐκ ὂν αὖ ὡς πρόσθεν καὶ ὀνομάζουσιν αὐτὸ οὐκ ἴόν. Ἑρ. Ταῦτα μέν μοι δοκεῖς ὦ σώκρατες εὐσεβέως παίνειν διακεκροτηκέναι. εἰ δέ τίς σε ἔροιτο ἔστιν τὸ ἰόν, καὶ τὸ ῥέον, καὶ τὸ δοῦν, τίνα ἔχει ἀρετὴν ταῦτα τὰ ὀνόματα, τίνα αὖ αὐτῷ ἀποκεναίμεθα λέγειν, ἦ γάρ; Ἑρ. Γαῦ μὲν οὖν. Σω. Ἓν μέν τοι, ναὶ αὖτι που ἐπορεσάμεθα, ὥστε δοκεῖν τι λέγειν ἀποκεινόμενοι. Ἑρ. Τὸ ποῖον ἔστιν. Σω. Φαίνει ὅταν μὴ γιγνώσκωμεν, βαρβαρικὸν ἂν τοῦτ' εἶναι ἔπη μὲν οὖν ἴσως αὖτι τῇ ἀληθείᾳ καὶ ζητοῦντον αὐτῶν. ἐὰν δὲ καὶ ὑπὸ παλαιότητος τὰ πρῶτα τῶν ὀνομάτων αὐβύρεται εἶναι· δεῖ γὰρ πάντα χρῆσθαι τὰ ὀνόματα, οὐδὲν θαυμαστὸν αὖ εἴη· εἰ ἡ παλαιὰ φωνὴ πρὸς τὴν νυνὶ, βαρβαρικῶς μᾶλλον διαφθοροῖ. Ἑρ. Καὶ οὐδαμόθεν γε ἄπο ξόπου λέγεις. Σω. Λέγω γὰρ ὅτ' εἰκότα. οὐ μόνον μοι δοκεῖ προφάσεις ὁ ἀνὴρ εἰς δίχα θαι. ἀλλὰ προθυμητέον αὐτὸ διακάθαιρεσθαι. σὺν μηδαμῶς δὲ, εἴ τις ἀεὶ δι' ὧν αὖ λέγεται τὸ ὄνομα ἐκεῖνα αὖ βρῶσι τὰ ῥήματα. καὶ αὖ δι' ὧν αὖ τὰ ῥήματα λεχθῇ, ἐκεῖνα πύσεται, καὶ ὅτου μὲ παύσεται ποιῶν, ἆρ' οὐκ ἀνάγκη τελευτῶντα ἀπειπεῖν' ἂν ἀποκρινόμενον; Ἑρ. Ἔμοιγε δοκεῖ. Σω. Ὁτὲ οὖν ἀπειπὼν ὁ ἀποκρινόμενος, δικαίως ταὐτοῖτ' αὖ, ἂν ὀκ ἐπεσκεμμένα ἐπ' ἐκείνοις γίγνεται τοῖς ὀνόμασιν, ἃ ὡς πρὸ ἐστοιχεῖα τῶν ἄλλων δεῖ μὴ λέγειν καὶ ὀνομάτων; ταῦτα γοῦν που οὐκέτι δίκαιον φαίνεται, ἢ ἄλλων ὀνομάτων συγκείμενα, αὖ οὕτως ἔχη. εἶεν νῦν δὴ τὸ ἀγαθὸν ἔφαμεν ἐκ τοῦ ἀγαστοῦ, καὶ ἐκ τοῦ θεοῦ συγκεῖσθαι. τὸ μὲν θεόν, ἴσως φαίμεν αὖ, ἢ ἐτέρων. ἐκεῖνα δὲ ἢ ἄλλων. εἰλλ' ἐάν τε γε λάβωμεν ὃ οὐκέτι ἔτι πινὰ ἐτέρων σύγκειται ὀνομάτων, δικαίως αὖ φαίμεν, ὧδε στοιχεῖα τὰ ὧδε εἶναι. καὶ οὐκέτι δεῖν ἡμᾶς λέγειν εἰς ἄλλα ὀνόματα ἀναφέρειν. Ἑρ. Ἔμοιγε δοκεῖ ὀρθῶς λέγειν. Σω. Λέγοιμεν καὶ ναὶ ἃ βρῶτας τὰ ὀνόματα, στοιχεῖα ὄντα τυγχάνει, καὶ λέγειν αὐτῶν ἄλλῳ τινὶ σχόπῳ ὧδε πῃ ὀρθότητα ἐπισκέψασθαι ἢ τις ἔστιν; Ἑρ. Εἰκός γε. Σω. Εἰκὸς δῆτα ὦ βρύμενος· πάντα τοιοῦτ φαίνεται τὰ ἔμπροσθεν εἰς ταὐτὸ ἀπελθεῖν εἶναι· εἰ δὲ δεῖν οὕτως ἔχει, ὡς μοι δοκεῖ ἔχειν, δεῦρο αὖ σκεψώμεθα μετ' ἐμοῦ, μήτι παραλείπωμεν λέγειν. ὅσα δεῖ πῃ τῶν πρώτων ὀνομάτων ὀρθότητα εἶναι. Ἑρ. λέγε μόνον ὡς ὅσον γε δυνάμεως παρ' ἐμοί γ' ἔστι, συνεπισκέψομαι. Σω. Ὅτι μὲν τοίνυν μία γέ τις ἡ ὀρθότης πάντων ὀνόματος καὶ πρώτου καὶ ὑστέρου, καὶ οὐδὲν διαφθορεῖ τὸ ὄνομα εἶναι ἀλλήλων, εἴ μοι καὶ σοὶ συνδοκεῖ. Ἑρ. Γαῦγε. Σω. Ἀλλὰ μὴν ὧν γε νῦν διελήλυθαμεν τῶν ὀνομάτων ἡ ὀρθότης, τοιαύτη τίς ἐβούλετο εἶναι. οἷα δηλοῦν διόνυσον ἱκανόν ἐστι τῶν ἄλλων. Ἑρ. Πῶς γὰρ οὔ. Σω. Τὸ μὲν ἀρκοῦν ἐστιν καὶ τὰ πρῶτα δεῖ ἔχειν καὶ τὰ ἑξῆς ἄ, εἰ πρὸ ὀνόματα ἔστιν.

Ἑρ.

Ἑρ. Γαύγε. σω. Ἀλλὰ τὰ μὲν ὕστερα ὡς ἔοικε δι' ὧν προτέρων οἷά τε ἦν τῦ πάθρ μάζεσθαι. Ἑρ. Φαίνεται. σω. Εἶεν. τὰ δὲ δὴ πρῶτα οἷς οὔπω ἔστι ῥᾳδίως πόκειται, τίνι ἂν ὀρθότατα καὶ τὸ ὄνομα τὸ ὂν μάλιστα φανερὰ ἡμῖν ποιήσει τὰ ὄντα, εἰ πῦρ μάλλει ὀνόματα ἔχειν, ἀπόκειται δέ μοι τόδε. οἰ φωνῆν μὴ ἔγχρωμοι μηδὲ γλῶττας ἐβουλόμεθα δὲ δηλοῦν ἀλλήλοις τὰ πράγματα. ἆρ' οὐκ ἂν ὥσπερ νῦν οἱ κωφοὶ ἐπιχειροῦμεν ἂν σημαίνειν ταῖς χερσὶ καὶ κεφαλῇ καὶ ᾧ ἄλλῳ σώματι; Ἑρ. Πῶς γὰρ ἄν ἄλλως ὦ σώκρατες. σω. Εἰ μέν γ' ἔδομαι φ ἄνω καὶ φ κῦφον ἐβουλόμεθα δηλοῦν, ἔρρωμεν ἂν πρὸς φ οὐρανὸν πῖω χεῖρα, μιμούμενοι αὐτῷ πῖω φύσιν τῦ πράγματος· εἰ δὲ τὰ κάτω καὶ τὰ βαρέα, πρὸς πῖω γῆν, καὶ ἴσσομεν θέοντα, εἴπερ ἄλλο τῶν ζώων ἐβουλόμεθα δηλοῦν. δοκῶ δ' ὅτι ὡς ὁμοιότατ' ἂν τὰ ἡμέτερα αὐτῶν σώματα τῇ χρήματα ἐποιοῦμεν ἐκείνοις. Ἑρ. Ἀνάγκη μοι δοκεῖ ὡς λέγεις ἔχειν. σω. Ἆρ' οὖν γοῦν ἂν δύναιτο δηλοῦν τοῦ σώματος ἐκεῖνο ὃ ἐβούλετο δηλῶσαι. Ἑρ. Ναί. σω. Ἐπειδὴ δὲ φωνῆ τε καὶ γλώττῃ καὶ στόματι ἐβουλόμεθα δηλοῦν, ἆρ' ἂ τόχε ἡμῖν τότε δήλωμα ἡμῖν ἔσται φ ἀφ' τούτῦ γιγνόμενον, ὅταν μίμημα γίνηται, δηλῇ τούτων τῶν ἰδεῶν; Ἑρ. Ἀνάγκη μοι δοκεῖ. σω. Ὄνομα ἄρ' ἔστιν ὡς ἔοικε μίμημα φωνῆς ἐκείνα, ὃ μιμῆται τις ὀνομάζει ὁ μιμούμενος τῇ φωνῇ ὃ αὖ μιμεῖται. Ἑρ. Δοκεῖ μοι. σω. καὶ νὴ Δί' ἀλλ' οὐκ ἐμοί πω δοκεῖ καλῶς λέγεσθαι ὦ ἑταῖρε. Ἑρ. Τί δή. σω. Τοὺς τὰ πρόβατα μιμουμένους ὀρθῶς. τῇ τὸν ἄλεκτρυόνα, καὶ πάλλα ζῷα, ἀναπεπαίσθαι αὖ ὁμολογεῖν ὀνομάζειν ταῦτα ἅπερ μιμοῦνται. Ἑρ. Ἀληθῆ λέγεις. σω. Καλῶς ἂν ἔχειν δοκεῖ σοι; Ἑρ. Οὐκ ἔμοιγε. ἀλλὰ τίς αὖ ὦ σώκρατες μίμησις ἔσται τὸ ὄνομα. σω. Γρῶτον μὲν ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, οὐκ ἐπὶ παντὶ πῦρ τῇ μουσικῇ μιμήματι τὰ πράγματα, οὕτω μιμήματα, καί τοι φωνῇ γε τότε μιμούμεθα. ἔπειτα οὐκ ἐπὶ πῦρ ἡ μουσικὴ μιμεῖται καὶ ἡμεῖς μιμήματα, οὕμοι δοκοῦμεν ὀνομάσειν· λέγω δὲ τί ἔστιν. ἔστι τίς πράγμασι φωνὴ καὶ σχῆμα ἑκάστῳ, ἢ χρῶμά γε πολλοῖς; Ἑρ. Γαύγε. σω. Ἔοικε τοίνυν οὐκ ἐπὶ τις ταῦτα μιμεῖται. οὐ δὲ πῶς ταύτας τὰς μιμήσεις ἢ τίχνη ἡ ὀνομαστικὴ εἶναι. αὖ τοι μὲν γοῦν εἶσιν, ἡ μὲν, μουσική· ἡ δὲ, γραφική. ἦ γοῦν; Ἑρ. Ναί. σω. Τί δὲ δὴ τόδε. οὐκ ἦ οὐσία δοκεῖ σοι εἶναι ἑκάστῳ ὥσπερ καὶ χρῶμα, καὶ ἃ νῦν δὴ ἐλέγομεν πρῶτον αὐτῷ τῷ χρώματι καὶ τῇ φωνῇ οὐκ ἔστιν οὐσία τις ἑκατέρῳ αὐτῶν καὶ τοῖσ ἄλλοις, ὅσα ἐξ ἴσου ταύτης τῆς προαρέσεως τῦ εἶναι. Ἑρ. Ἔμοιγε δοκεῖ. σω. Τί οὖν εἴ τισ αὖ ἐθέλοι μιμεῖσθαι σύναντα τὸ ἑκάστου πῖω οὐσίαν γράμμασί τε καὶ συλλαβαῖς, ἆρ' οὐκ αὖ δηλοῖ ἕκαστον ὅ ἔστιν, ἢ οὔ. Ἑρ. Γαύ μὲν οὖν. σω. Καὶ τί αὖ φαίης ἂν εἶναι δυνάμενον ὥσπερ ὀνόματος πρότερους· ἦν μὲν, μουσικὸν ἔφασθα· ἦν δὲ, γραφικόν. ἔστιν δὲ τίνα. Ἑρ. Τοῦτο ἔμοιγε δοκεῖ ὦ σώκρατες, ὅπερ πάλαι ἐζητοῦμεν, οὗτος αὖ εἶναι ὁ ὀνομαστικός. σω. Εἰ ἄρα ἔστιν ἀληθὴς, ἴδωμεν ὡς ἔοικεν ἐπισκεπτέον τόδε ἐκείνων τῶν ὀνομάτων ὧν σὺ ἔρου τόδε· ἐοῦς τε καὶ τῇ ἐόσε, καὶ χέοντος, ἐν τοῖς γράμμασι καὶ ταῖς συλλαβαῖς τῇ ὄντος ἐπιλαμβάνεται αὐτῶν, ὥστε ἀπομιμεῖσθαι πῖω οὐσίαν, εἴ τι καὶ οὔ. Ἑρ. Γαύ μὲν οὖν. σω. Φῶμεν δὴ ἴδωμεν. πότερον ἄρα ταῦτα μόνα ἔστι τῶν πρώτων ὀνομάτων, ἢ καὶ ἄλλα πολλά. Ἑρ. Οἶμαι ἔγωγε καὶ ἄλλα. σω. Εἰκὸς γοῦν. ἀλλὰ τίς αὖ ἐστὶν ὁ τρόπος τῆς διαιρέσεως, ἆδην ἀρχῆ μιμεῖσθαι ὁ μιμούμενος. ἆρα οὐκ ἐπεὶ πῦρ συλλαβαῖς τε καὶ γράμμασιν ἡ μίμησις τυγχάνουσα τῆς οὐσίας, ἐρῶτα τὸν ἔστι διελέσθαι τὰ στοιχεῖα πρῶτον· ὥσπερ οἱ ἐπιχειροῦντες τοῖς ῥυθμοῖς, τὰ στοιχεῖα πρῶτον τὰς δυνάμεις διέλοντο. ἔπειτα τῶν συλλαβῶν, καὶ οὕτως ἤδη ὁρῶντες ἱκανῶς τοὺς ῥυθμοὺς σκοπῶμεν, πρότερον δ' οὔ; Ἑρ. Ναί. σω. Ἆρ' οὖν καὶ ἡμᾶς οὕτω δεῖ πρῶτον μὲν τὰ φωνήεντα διελέσθαι· ἔπειτα τῶν ἑτέρων, καὶ τὰ εἴδη· τά τε ἄφωνα καὶ ἄφθογγα· οὐ τωσὶ γοῦν που λέγουσιν οἱ δεινοὶ τόδε τούτων, καὶ τὰ αὖ φωνήεντα μὲν, οὐ μέσ τοι γε ἄφθογγα, καὶ αὐτῶν τῶν φωνηέντων ὅσα διάφορα εἴδη ἔχει ἀλλήλων, ἢ ἔτι ἄλλο ταῦτα διελόμενα τὰ ὄντα οὕτω πάντα, αὖθις δεῖ ὀνόματα ἐπιθεῖναι· ἐπίσταμ

εἰς ἃ αὐτὰ φέρεται πάντα, ὥσπερ τὰ στοιχεῖα. ὧν ὄντων ἰδεῖν αὐτά τε καὶ ἃ αὐ-τοῖς ἔστιν εἴδη καὶ τὰ ἐν αὖ ἐν ζόπον, ὥσπερ οἱ τοῖς στοιχείοις. ταῦτα πάντα καλῶς διαθεασαμένους, ἐπίστασθαι ἐπιφέρειν ἕκαστον καὶ τὸ πῇ ὁμοιότητα. ἐάν τε αὖ δέῃ ἐπιφέρειν ἐάν τε συμπεραίνοντα πολλά, ὥσπερ οἱ ζωγράφοι βουλόμενοι ἀφομοιῶν, οἱόστε μὴ ὄσχεσιν μόνον ἐπίνεγκαι, οἱόστε δὲ ὁτιοῦν ἄλλο τῶν φαρμάκων. ἔστι δ' ὅτε πολλὰ συμπεράσαντες. δίον ὅταν ἀσφάκελον σκιάζωσιν, ἢ ἄλοπα τῶν τοιούτων, ὡσαύτως δοκεῖ καὶ ἡμῖν τὰ ἐκείνων ἀφομοιοῦν φαρμάκου, οὕτω δὴ καὶ ἡμεῖς τὰ στοιχεῖα ἰδεῖν τὰ πράγματα ἐπιθέσομεν. καὶ οὐ μόνον οὐ οὐδὲ ἀδεῖν, καὶ σύμβολα ποιοῦντες, ὃ δὴ συλλαβὰς καλοῦσι. καὶ συλλαβὰς αὖ σωπηθέντες, ἐξ ὧν τὰ τε ὀνόματα καὶ τὰ ῥήματα σωπήθηται. καὶ πάλιν ἐκ τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων, μέγα ἤδη τι καὶ καλὸν καὶ ὅλον συνθέσομεν. ὥσπερ ἐκεῖ τὸ ζῷον τῇ γραφικῇ. αὐταῦθα τὸν λόγον τῇ ὀνομαστικῇ ἢ ῥητορικῇ, ἢ ἥ τις ἐστὶν ἡ τέχνη. μᾶλλον δὲ οὐχ ἡμεῖς, ἀλλὰ λέγων ἐξ ηὑρέχεν. σωφρόνησαν μὲν γὰρ οὕτως ἔοικεν σύμφυται, εἰ παλαιοί. ἡμᾶς δὲ δεῖ ὥσπερ τεχνικῶς ἐπισκοπεῖσθαι, σκοπεῖσθαι αὐτὰ πάντα. οὕτω διελομένους, εἴτε κατὰ χρόνου τά τε πρῶτα ὀνόματα κεῖται καὶ τὰ ὕστερα, εἴτε καὶ μή, οὕτω διᾶσθαι. ἄλλως δὲ σωφέρειν μὴ φαῦλον ᾖ, καὶ οὐ καθ' ὁδὸν ὦ φίλε Ἑρμόγενες. Ἑρ. Ἴσως νὴ Δί' ὦ Σώκρατες. σω. Τί οὖν σὺ πιστεύεις σωτῷ εἶναι τὰ οὕτω διειλέσθαι; Ἑρ. Ἐπὶ μὲν γὰρ οὔ. σω. Γελοῖον ἄρα δίωιτ' ἂν. Ἑρ. Ἐάσωμεν οὖν, ἢ βούλει οὕτως ὅπως ἂν δυνώμεθα, καὶ αὖ σμικρόν τι αὐτῶν εἰδέτ' ὄμεν καὶ πλεῖν, ἐπιχειρῶμεν προφέροντες, ὡς πρὸ ὀλίγου πρόσθεν τοῖς θεοῖς, ὅτι οὐδὲν ἀδότες τῆς ἀληθείας τὰ τῶν ἀνθρώπων δόγματα σκοπεῖν ἀφίξομεν, οὕτω δὴ καὶ ναῦ αὖ ἐπίντες ἡμῖν αὐτοῖς, ἴωμεν, ὅτι εἰ μέν τι χρηστὸν, ἔσται αὐτὰ διελέσθαι, εἴτε ἄλλον ὁντινοῦν, εἴτε ἡμᾶς, ἔπος ἔστω αὐτὰ διαιρεῖσθαι. νῦν δὲ φ λεγόμενον καὶ τὰ δύναμιν δώσει ἡμᾶς περὶ αὐτῶν πραγματεύσασθαι. δοκεῖ ταῦτα ἢ πῶς λέγεις. Ἑρ. Ναὶ μὲν οὖν σφόδρα γ' μοιγε δοκεῖ. σω. Καλοῖκ μὲν οἶμαι φανεῖσθαι ὦ ὀρμόγενες γράμμασι καὶ συλλαβαῖς τὰ πράγματα μιμεῖσθαι καὶ τάδ' ἁλαγγάνομεν. ὅμως δὲ ἀνάγκη· οὐ γὰρ ἔχομεν τούτου ζέλτιον, ἐς ὅτι ἐπανενέγκωμεν τοῖς ἀληθείας τῶν πρώτων ὀνομάτων. εἰ μὲν ἄρα δή, ὥσπερ οἱ γραφικοὶ ποιοῦσι πειθανά τι ἀπεργάζονται τοῖς μιχανὰς καταφλέγοιεν, θεοὺς ἄφοντες, καὶ ἡμεῖς οὕτως ἐσπόντες, ἀπαλαιῶμεν. ὅτι τὰ πρῶτα ὀνόματα οἱ θεοὶ ἔθεσαν, καὶ διαταῦτα ὀρθῶς ἔχει ἄρα καὶ ἡμῖν κράτιστος οὗτος τῶν λόγων, ἢ ἐκεῖνος, ὅτι παρὰ βαρβαρόφωνοι τινῶν αὐτὰ παρειλήφαμεν· ἐσὶ δὲ ἡμῶν ἀρχαιότεροι βαρβαροι, ἢ ὅτι ἔκοσ παλαιότητος, ἀδύνατον αὐτὰ ἐπισκέψασθαι. ὥσπερ καὶ τὰ βαρβαρικά. αὖται γὰρ αἱ πᾶσαι ἐκδύσεις δέον καὶ μάλα κομψαὶ τῷ μὴ ἐθέλοντι λόγον διδόναι περὶ τῶν πρώτων ὀνομάτων, ὡς ὀρθῶς κεῖται. καὶ τοῦ ὅτῳ τίς ἐρόπῳ τῶν πρώτων ὀνομάτων πῇ ὀρθότητα· μὴ δίδου, ἀλαώτατον που τῶν γε ὑστέρων ἐλέσθαι. ἃ δὴ ἐκείνων ἀνάγκη σκοπεῖσθαι, ὧν τις πόρρω μηδὲν δίδυν, ἀλλὰ σκοπεῖν ὅτι ἐν φάσκονται περὶ αὐτῶν τεχνικὸν εἶναι, περὶ τῶν πρώτων ὀνομάτων μάλιστά τε καὶ καθαρώτατα δεῖ ἔχειν ἀποδιδόναι, ἢ δὲ ἐλέσθαι, ὅτι τάγ' ὕστερα ἤδη φλυαρήσει, ἢ σοὶ ἄλλως δοκεῖ; Ἑρ. Οὐδ' ὁπωστιοῦν ἄλλως ὦ Σώκρατες. σω. Ἀ μὴ γένοιτο ἐπὶ μοὶ παθήματα περὶ τῶν πρώτων ὀνομάτων, πάνυ μοι δοκεῖ ὑβρισμὰ εἶναι καὶ γελοῖα. τούτων οὖν σοι μεταδώσω, αὖ βούλη· σὺ δ' αὖ λαβὲ ἔχεις ζέλτιον παρὰ σοῦ λαβών, περᾶσθαι καὶ μοὶ μεταδιδόναι. Ἑρ. Ποιήσω ταῦτα ἀλλὰ θαρρῶν λέγε. σω. Πρῶτον μὲν δοκεῖ ἡ ἔμοιγε φαίνεται ὡς πρὸ ὄργανον εἶναι πάσης τῆς κινήσεως. διὸ οὐδ' εἴπομεν διότι ἔχει ἔσχε τοιοῦτον. ἀλλὰ γοῦν δῆλον ὅτι ἴσως βούλεται εἶναι. οὐ γοῦν ἡ ἐχρώμεθα, ἀλλὰ ἔ τοπαλαιόν· ἡ δὲ αὖ ἡ, ἀφ' ἧς κίεν. ξυνιὸν δέ, τοῦτο μὲν ἔσχε δ' ἔστιν ἰέναι. εἰ οὖν τις ζοπαλαιὸν αὐτὴς εὕρει ὄνομα εἰς πῇ ὑματέραν φωνὴν συμβαῖνον, ἴσως ἂν ὀρθῶς καλεῖν· νῦν δὲ ἀπό τε τοῦ ξυνιοῦ τοῦ κίεν, καὶ ἀφ' ἧς τοῦ ἡ μεταβολῆς, καὶ τῆς τοῦ ῦ εὐθείας, κίνησις κέκληται. ἔοικε δὲ κίνησιν καλεῖσθαι, ἢ ἔστη-

ἔστιν. ὁ δὲ τάσις, ἀπόφασις τοῦ ἰέναι βούλεται εἶναι. ῥᾳ. δὲ ἡ γε καλλωπισμὸν, τάσις ὠνόμαζεν. ἡ δ' αὖ ρ̄ ἡ στοιχεῖον ὥς πῃ λίπω, καλὸν ἔδοξεν ὄργανον εἶναι τῆς κινήσεως τῷ τὰ ὀνόματα τιθεμένῳ, πρὸς ἃ ἀφομοιοῦν τῇ φορᾷ· πολλαχοῦ γοῦν χρῶνται αὐτῷ εἰς αὐτήν· πρῶτον μὲν αὐτῷ τῷ ῥεῖν καὶ ῥοῇ, ῥᾳ. τοῦτο τὰ γράμματος· εἶτα τῷ τρόμῳ, εἶτα τῷ σκληρῷ. ἔτι δὲ τοῖς ἰδίοις ῥήμασιν. οἷον κρούειν. θραύειν. ἐρύκειν. θρύπτειν. κερματίζειν. ἐρείβειν. πάντα ταῦτα τὸ πολὺ ἀπεικάζει ῥᾳ. τῷ ρ̄. ἐῶ δ' οἶμαι τὸν γλῶτταν οὐ τοῦτο μόνον μιμεῖσθαι· μάλιστα δὲ σείοντα· διὸ φαίνεται μοι βούτῳ καὶ πρὸς ταῦτα καταχρῆσθαι. τῷ δ' αὖ τ̄, πρὸς τὰ λιπαρὰ πάντα ἀπομιμεῖσθαι μάλιστα ῥᾳ. πάντων ἴσον αὖ, ῥᾳ. ταῦτα ἡ ἰέναι καὶ ἡ ἴεσθαι. ῥᾳ. τοῦ ῑ ἀπομιμεῖσθαι· ὥσπερ γε ῥᾳ. τῷ φ̄, καὶ τῷ ψ̄, καὶ τοῦ σίγμα, καὶ τοῦ ζῆτα. ὅτι πνευματώδη τὰ γράμματα, πάντα τὰ τοιαῦτα μιμεῖσθαι αὐτοῖς ὀνόματι. οἷον ἡ ψυχρὸν, καὶ τὸ ζέον, καὶ τὸ σείεσθαι, καὶ ὅλως σεισμὸν, καὶ ὅτου που τὸ συσσύρειν μιμεῖσθαι, πάντα χρῶ οὐταῦθα ὡς τὸ πολὺ τὰ τοιαῦτα γράμματα ἐπιφέρειν φαίνεται ὁ τὰ ὀνόματα θέμενος. τῆς δ' αὖ βῦ δ̄ συμπίσεως, καὶ τοῦ τ̄, ἡ ἀπεράσιος τῆς γλώττης πρὸς οὐρανὸν, χρήσιμον φαίνεται ἡγήσασθαι πρὸς τὴν μίμησιν βοῦ θορυβοῦ, καὶ τῆς στάσεως· ὅτι δὲ ὀλισθαίνει μάλιστα οὐ τῷ λ̄ ἡ γλῶττα ἀπολιπόν· καὶ τὸ ὀλισθαίνειν, καὶ σ' λιπαρὲν, καὶ τὸ καλλωπίζεσθαι, καὶ πάλλα πάντα τὰ τοιαῦτα. ἡ δὲ ὀλισθανούσης τῆς γλώττης αὐτὸ λαμβάνεται ἡ τοῦ γ̄ λαύσαμεν, τὸ γλίσχρον ἀπομιμούμενον, καὶ γλυκὺ, καὶ γλοιῶδες. τῷ δ' αὖ ν̄ τὸ ἔσω αἰσθόμενος τῆς φωνῆς, τὸ ἔνδον καὶ τὰ αὐτοῦ ὀνόμασιν, ὡς ἀφομοιῶν τοῖς γράμμασι τὰ ὄργανα. σ' δ' αὖ ω̄ τῷ μεγάλῳ ἀπίσω κεῖται, καὶ τῷ μήκει τὸ ω̄. ὅτι μεγάλα τὰ γράμματα. εἰς δὲ τὸ στρογγύλον βοῦ ὁ θέμενος σημεῖον, ἔζητε τελεῖσθαι αὐτῷ εἰς τὸ ὄνομα ἀποκέρασαι, καὶ πάλλα οὕτω φαίνεται προσβιάζειν ἡμῖν κατὰ γράμματα καὶ κατὰ συλλαβὰς ἰσχύσαι τῶν ἔντων. σημεῖον τὸ μὴ ὄνομα ποιῶν ὀνομάζητε. ἐκ δὲ βούτων, τὰ λοιπὰ εἴδη αὐτοῖς τούτοις σωθῆναι ἀπομιμούμενος. αὖτη μοι φαίνεται ὦ Ἑρμόγενες βούλεσθαι εἶναι ἡ τῶν ὀνομάτων ὀρθότης. ἀμή τι ἄλλο κρατύλος ὅδε λέγει. Ἑρ. καὶ μὴν ὦ σώκρατες πολλά γέ μοι πολλάκις πράγματα παρέχει κρατύλος, ὡς πρὸ καταρχὰς ἔλεγον. φάσκων μὲν εἶναι ὀρθότητα ὀνομάτων. ἔπειτ' εἰ μὴ οἶδεν αὐτὸς σαφῶς λέγων. ὥστε μοι μὴ λιώσασθαι εἰδέναι πότερον ἐκεῖνα, ἃ ἔκεινα, οὕτως ἀσαφῶς ἐνῆσεν τοῖς αὐτῶν λόγοις. καὶ νῦν οἶμαι μοι ὦ κρατύλε ἐναντίον σοῦ κράτους ἐπὶ πότερον αἱρήσει σοι ἃ λέγει σωκράτης περὶ ὀνομάτων, ἢ ἔχεις τι ἄλλο κρεῖττον λέγειν, καὶ εἰ ἔχεις, λέγε ἵνα μάθῃς παρὰ σωκράτους, ἃ διδάξεις ἡμᾶς ἀμφοτέρους. κρ. τί δὲ ὦ ἑρμόγενες δοκεῖ σοι ῥᾴδιον εἶναι οὕτω ταχὺ μαθεῖν τε καὶ διδάξαι ὁτιοῦν πρᾶγμα, μὴ ὅτι τοσοῦτον. ὃ δὴ δοκεῖ οὐ τοῖς μεγίστοις μέγιστον εἶναι;

Ἑρ. μὰ Δί' οὐκ ἔμοιγε. ἀλλὰ ἡ τοῦ ἡσιόδου καλῶς μοι φαίνεται ἔχειν. ἡ εἰ κατά τις σμικρὸν ἐπὶ σμικρῷ καταθείη προύργου εἶναι. εἰ οὖν καὶ σμικρόν τι οἷός τ' ἔσομαι πρῶτος ποιῆσαι, μὴ ἀποκάμνειν· ἀλλ' ἐπιβρίτει καὶ σωκράτη τόνδε, δίκαιος δ' εἶ, καὶ ἐμέ. Σω. καὶ μὲν δὴ ἔτι γε καὶ αὐτὸς ὁ κρατύλος οὐδὲν ἂν ἐχοι σοι μάλα εἰπεῖν. ἐγὼ δέ μοι φαίνομαι μεθ' ἡμέραν ἐπισκοτάμενος. ὥστε τοῦτο γε οὐκ ἀθεεῖν, λέγε ἔτι ἔχεις τι βέλτιον, ὡς ἐμοῦ ἀποδεξόμενον. εἰ μὲν δὴ ἔχοις τὸ σὺ κρείττον βούτων λέγειν, οὐκ ἂν θαυμάζοιμι· δοκεῖς γοῦν μοι αὐτός τε ἱκανῶς ἔχειν τὰ τοιαῦτα, καὶ παρ' ἄλλων μεμαθηκέναι. εἰ δ' οὖν λέγεις τι κρεῖττον, οὗτος τῶν μαθητῶν, τοῦδε ὀρθότητος ὀνομάτων, καὶ ἐμὶ γράφου. κρ. ἀλλὰ μὲν δὴ ὦ σώκρατες ὡς πρὸς σὺ λέγεις, μεμέλητε τό μοι τοῦδε αὐτῶν, καὶ ἴσως ἄν σε ποιησαίμην μαθητήν. φοβοῦμαι μέντοι, μὴ βούτου πᾶν τοὐναντίον ᾖ, ὅτι μοί πως ἐπέρχεται πρὸς σὲ λέγειν τὸ τῆς ἀχιλλέως, ὃ ἐκείνος σοὶ λιταῖς πρὸς ἔνα εἶπεν λέγειν. φησὶ δέ. εἶεν διογενὲς τελαμώνιε κοίρανε λαῶν. πάντα τί μοι καὶ τὰ θυμὸν ἐόσω μυθήσασθαι. καὶ ἐμοὶ σὺ ὦ σώκρατες ἐπέοικεν φαίνῃ καὶ τοὐμοῦ κρεῖττον εἰδέναι. εἴτε παρ' ἐνθένδε ἐπίπνους γενόμενος, εἴτε καὶ ἄλλη

τῆς μωσικῆς παίδαι σι ὠφέλιμα ἐλπίζεται. Σω. Πῶς δὲ κρατύλε θαυμάζω καὶ αὐτὸς παίδαι πλὴ ἐμαυτῦ σοφίας, καὶ ἀπιστῶ. δοκεῖ μοι χρῆναι ἐπανασκέψασθαι πῖ μὴ λέγω. τὸ γὰρ ὄμμα παντὸς ἄνθρωπου αὐτὸ αὑτῦ πάντ' χαλεπώτατον. ὅταν γὰρ μηδὲ σμικρὸν ἀποσκῇ τῆ ἀλλ' ἀεὶ παρῇ ὁ ὄμματα πόσον, πῶς οὐ δεινόν· δεῖ δή ὡσπερεῖ οἰκεῖα θαμὰ μεταχειρίζεσθαι ἀυτὰ τὰ πρόσωπα, καὶ πειρᾶσθαι τὸ ἑκάστου τῦ ποιητῦ βλέπειν ἅμα πρόσω καὶ ὀπίσω, καὶ δὴ καὶ νῶι ἡμῖς ἴδωμεν τί ἡμῖν ἔρηται. ὀνόματος φαμὲν ὀρθότης ἔστιν αὕτη ἥ τις ὠφελίας ἔται δίδι ὅτι τὸ πρᾶγμα. ἔστιν φῶμεν ἱκανῶς εἰρῆσθαι;

Κρ. Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ πάνυ σφόδρα ὦ σώκρατες. Σω. Διδασκαλίας ἄρα ὄντα τὰ ὀνόματα λέγεται. Κρ. Γάυγε. Σω. Οὐκοῦν ὦ φῶμεν καὶ ταύτην τέχνῳ εἶναι, καὶ δημιουργοὺς αὐτῆς; Κρ. Γάυγε. Σω. Τίνας. Κρ. Οὓς περ σὺ καὶ πρῶτος ἔλεγες νους νομοθέτας. Σω. Πότερον οὖν καὶ ταύτην φῶμεν πλὴ τέχνῳ ὦ τοῖς ἀνθρώποις ἐπίγνωσθαι, ὥς περ καὶ τὰς ἄλλας, ἢ μή. βούλομαι δὲ λέγειν ἁ διόνδε. ζωγράφοι εἰσί που· οἱ μὲν, χείρους. οἱ δὲ, ἀμείνους; Κρ. Γάυγε. Σω. Οὐκοῦν οἱ μὲν ἀμείνους, τὰ αὐτῶν ὄργα καλλίω παρέχονται. τὰ ζῶα. οἱ δὲ, φαυλότερα καὶ οἰκοδόμοι ὡσαύτως. οἱ μὲν, καλλίους τὰς οἰκίας ὀργάζονται. οἱ δὲ, αἰσχίους; Κρ. Ναί. Σω. Ἆρ' οὖν καὶ νομοθέτας οἱ μὲν, καλλίω τὰ ὄργα αὐτῶν παρέχονται. οἱ δὲ, αἰσχίω; Κρ. Οὔ μοι δοκεῖ ῥᾴδιον εἶναι. Σω. Οὐκ ἄρα δοκοῦσί σοι νόμοι οἱ μὲν, βελτίους. οἱ δὲ, φαυλότεροι εἶναι; Κρ. Οὐδαμῶς. Σω. Οὐδὲ δὴ ὄνομα ὡς ἔοικε δοκεῖ σοι κεῖσθαι τὸ μὲν, χεῖρον. τὸ δὲ, ἄμεινον; Κρ. Οὐ δῆτα. Σω. Γάυτα ἄρα τὰ ὀνόματα ὀρθῶς κεῖται; Κρ. Ὅσα γε ὀνόματά ἐστι. Σω. Τί δῶν ὃ καὶ αὖ πρὶ ἐλέγετο ὄρμογένει τῷδε. πότερον μὲν δὴ ὄνομα τούτῳ κεῖσθαι φῶμεν, ἐμή τι αὐτῷ ὄρμοῦ γενέσεως προσήκει. ἢ κεῖσθαι μὲν, οὐ μέντοι ὀρθῶς γε. Κρ. Οὐδὲ κεῖσθαι ἔμοιγε δοκεῖ ὦ σώκρατες. ἀλλὰ δοκεῖν μὲν κεῖσθαι. εἶναι δὲ ἑτέρου ὄντος τὸ ὄνομα, οὗ περ καὶ ἡ φύσις ἡ τὸ ὄνομα δηλοῦσα. Σω.

Πότερον οὐδὲ ψεύδεται, ὅταν τίς φῇ ὄρμογένη αὐτὸν εἶναι. μὴ γὰρ οὐ δὲ ἔστιν αὖ ἢ ἔστιν φαίομεν ὄρμογένη εἶναι, ἐμὴ ἔστι; Κρ. Πῶς λέγεις. Σω. Ἆρα ὅτι ψευδῆ λέγειν τὸ παράπαν οὐκ ἔστιν. ἄρα ἔστ' σοι δῆλόν ἐστι ὁ λόγος; συχνοὶ γοῦν τινὸς οἱ λέγοντες ὦ φίλε κρατύλε καὶ παλαι. Κρ. Πῶς γὰρ αὖ ὦ σώκρατες λέγων γέ τις ἔστ' ὃ λέγει μὴ τὸ ὂν λέγοι, ἢ οὐ ἔστ' ὅτι τὸ ψευδῆ λέγειν, τὸ μὴ τὰ ὄντα λέγειν. Σω. Κομψότερος μὲν ὁ λόγος ἢ κατ' ἐμὲ καὶ κατὰ πῶ ἐμὲ ὁ λεγόμενος ὢν εἴη ἂν τάχα. ὅμως μέντοι σοὶ τοσοῦδε. πότερον λέγειν μὲν οὐ δοκεῖ σοι εἶναι ψευδῆ. φαίνεται δέ; Κρ. Οὔ μοι δοκεῖ οὐδὲ φαίνεται. Σω. Οὐδὲ εἰπεῖν. οὐδὲ προσειπεῖν; οἷον εἴ τις ἀπαντήσας σοι ἐώθεν ξένιόν, λαβόμενος τῆς χειρὸς εἴποι. χαῖρε ὦ ξένε ἀθηναῖε ὑὸ σμικρείονος ὄρμογένους. οὗτος λέξει αὖ ταῦτα, ἢ φαίνεται ταῦτα, ἢ εἶποι αὖ ταῦτα, ἢ προσείποι αὖ οὔτω σοὶ μὲν ὃ ὄρμογένη δὲ τῷδε, ἢ οὐδέτερα. Κρ. Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ ὦ σώκρατες ἄλλως αὖ οὗτος ταῦτα φθέγξασθαι. Σω. Ἀλλ' ἀγαπητὸν ἡ ἔστιν. πότερον γοῦν ἀληθῆ αὖ φθέγξαιτο ταῦτα ὁ φθεγξάμενος, ἢ ψευδῆ, ἢ τὰ μὲν αὐτῶν ἀληθῆ. τὰ δὲ, ψευδῆ. καὶ γὰρ αὖ καὶ ἔστιν ἱκανόν. Κρ. Τοφεῖν ἔτωγ' αὖ φαίην τὸν τοιοῦτον, μίκτην αὖτὸν ἂν τινα νοοῦντα. ὥς περ αὖ εἴ τις χαλκέων κινήσεις προύσας. Σω. Φῶμεν δὴ ἐαί τι σκαλμαχεῶμεν ὦ κρατύλε. ἆρ' οὐ κάλλο μὲν αὖ φαίης τὸ ὄνομα εἶναι, ἄλλο δὲ ἐκεῖνο οὗ τὸ ὄνομά ἐστιν; Κρ. Ἔτωγε. σω. Οὐκοῦν καὶ τὸ ἔνομα ὁμολογεῖς μίμημά τι εἶναι τῦ πράγματος; Κρ. Γαύτων μάλιστα. σω. Οὐκοῦν καὶ τὰ ζωγραφήματα ζῶον τινὰ ἄλλον λέγεις μιμήματα εἶναι πραγμάτων τινῶν; Κρ. Ναί. σω. Φῶμεν δή. ἴσως γοῦν ἔτι οὐ μανθάνω ἃ ἦ ποτ' ἔστιν ἃ λέγεις. σὺ δὲ τάχ' αὖ ὀρθῶς λέγοις. ἔοικε διανεῖμαι καὶ προσυνοήσειν ταῦτα ἁμφότερα τὰ μιμήματα, τά τε ζωγραφήματα, κἀκεῖνα τὰ ὀνόματα τοῖς πράγμασιν ὧν μιμήματά ἐστιν, ἢ οὔ. Κρ. Ἔστι. σω. Πρῶτον μὲν δὴ σκόπει τόδε. ἆρ' αὖ τις πλὴ μὲν τῦ ἀνδρὸς εἰκόνα τῷ ἀνδρὶ ἀποδοίη. πλὴ δὲ τῆς γυναικὸς τῇ γυναικὶ, ἢ τἀναλλα

τὰ

τἄλλα οὕτως; Κρ. Γαύ μὲν οὖν. Σω. Οὐκοῦν καὶ τὸ ὠὰ ἀρτίου, πλὴν μὲν τῆς ἀνδρὸς τῇ γυναικί. πλὴν δὲ τῆς γυναικὸς τῷ ἀνδρί; Κρ. Ἔστι γὰ ταῦτα. Σω. Λέγωμεν αὖ ταῦτα εἰ διανομαὶ, ἀμφότεραι ὀρθαὶ, ἢ ἡ ἑτέρα. Κρ. Ἡ ἑτέρα αὖ ἐμοί γε δοκεῖ μᾶλλον ἢ τὸ πρόσθεν τε καὶ ὁ ὅμοιον ἀποδιδῶ. Κρ. Ἔμοιγε δοκεῖ. Σω. Ἵνα τοίνυν μὴ μαχώμεθα ὦ τοῖς λόγοις ἐπὶ τε τῇ σὺ φίλοι ὄντες, ἀπόδειξόν μου ὁ λέγω. πλὴν τοι αὐτὴν γε ἐγὼ εἶναι καλῶ ἣν γε διανομὴν, ἐπ' ἀμφοτέροις μὲν τοῖς μιμήμασι ζῴοις τε καὶ τοῖς ὀνόμασι, πρὸς τῷ ὀρθὴν, καὶ ἀληθῆ. πλὴν δ' ἑτέραν πλὴν τοῦ ὁμοίου δόσιν τε καὶ ἐπιφοράν, οὐκ ἐρθὴν, καὶ ψευδῆ, ὅταν ἐπ' ὀνόμασιν ᾖ. Κρ. Ἀλλ' ὅμως μὰ ὦ σώκρατες οὐ μὲν ζῴοις ζωγραφήμασιν ἔστιν, ἃ μὴ ὀρθῶς διαιρῆται. ὠδὶ δὲ τοῖσ' ὀνόμασιν, οὐ· ἀλλ' αἰσκαίων ἢ ἀεὶ ὀρθῶς. Κρ. Πῶς λέγεις· Σω. Τί ἔστιν ἑκάστου διαφθορά. ἆρ' οὖν ἔστι προσελθόντα αὐτοῖ τῷ εἰπεῖν. ὅτι τουτί σού ἐστι γράμμα, ἢ σβέσαι αὐτῷ αὖ μὲν τύχῃ ἑκάστου εἰκόνα. αὖ δὲ τύχῃ, γυναικὸς. ἃ δὲ λέγω, εἰς πλὴν τῶν ὀφθαλμῶν ἄιθησιν καταστῆσαι; Κρ. Γαύγε. Σω. Τί δὲ πάλιν αὐτῷ ἔστιν προσελθόντα εἰπεῖν, ὅτι ἐμοὶ ἔστ σὸν ὄνομα. ἔστι δέ που καὶ τὸ ὄνομα μίμημα, ὥσπερ τὸ ζωγράφημα. ἔστιν δὴ λέγω, ἆρ' οὐκ ἄν εἴη αὐτῷ εἰπεῖν, ὅτι τῇ τί ἐστι σὸν ὄνομα καὶ μᾶλλα ἔστιν εἰς πλὴν τῆς ἀκοῆς αὖ ἄιθησιν καταστῆσαι, αὖ μὲν τύχῃ τὸ ἑκάστου μίμημα εἰπόντα ὅτι αὐτό. αὖ δὲ τύχῃ τὸ τῇ θηλαίας τὸ αὐθρωπίνου γένους, εἰπόντα ὅτι γυνὴ, οὐ δοκεῖ σοι ἔστιν εἶδός τ' εἶναι καὶ γίγνεσθαι οἷός τε; Κρ. Ἐθέλω σοι ὦ σώκρατες συγχωρῆσαι, καὶ ἔστω οὕτω. Σω. Καλῶς γε σὺ ποιῶν ὦ φίλε, εἰ ἔστιν ἔστιν οὕτως ἔχον· οὐδὲ γὰρ δεῖ ἐμοῦ πάνυ διαμάχεσθαι τῷδε αὐτῷ. ἀλλ' εἶμι ἔστι τοιαύτη τις διανομὴ καὶ σὺ ταῦθα, τὸ μὲν ἕτερον τοῦτ', ἀληθεύειν βουλόμενα καλεῖν· τὸ δ' ἕτερον, ψεύδεσθαι. εἰ δὲ ἔστιν οὕτως ἔχει, καὶ ἔστι μὴ ὀρθῶς διαιρεῖσθαι τὰ ὀνόματα μὴ δὲ ἀποδιδόναι τὰ προσήκοντα ἑκάστῳ, ἀλλ' οἷόν τε τὰ μὲν προσήκοντα εἶναι αὖ καὶ ῥήματα ταῦτ' ἔστιν ἔστιν ποιεῖν· εἰ δὲ ῥήματα καὶ ὀνόματά ἐστιν οὕτω ἔχοντα, ἀνάγκη καὶ λόγους. λόγοι γοῦν που ἐκ τούτων συνίστασθαι ἔστιν, ἢ τῶν, λέγεις ὦ κρατύλε. Κρ. Οὔτοι καλῶς γοῦν μοι δοκεῖς λέγειν. Σω. Οὐκοῦν εἰ γράμματα αὖ τὰ πρῶτα ὀνόματα ἀπεικάζομεν, ἔστιν ὥσπερ ἐν τοῖς ζωγραφήμασι, καὶ πάντα τὰ προσήκοντα χρώματά τε καὶ σχήματα ἀποδοῦναι, καὶ μὴ πάντα αὖ ἀλλ' οἷόν τε ἔλλιπεῖν. οἷόν τε δὲ καὶ προσθεῖναι, καὶ πολέω καὶ μείζω, ἢ οὐκ ἔστι; Κρ. Ἔστι. Σω. Οὐκοῦν ὁ μὲν ἀποδιδοὺς πάντα καλὰ τὰ γράμματά τε καὶ τὰς συλλαβὰς ἀποδίδωσιν. ὁ δὲ ἢ προστιθεὶς, ἢ ἀφαιρῶν, γράμματα μὲν καὶ εἰκάζεται καὶ ὀρθάζεται καὶ οὔτος, ἀλλὰ πονηρός. Κρ. Ναί. Σω. Τί δαὶ ὁ τῶν συλλαβῶν τε καὶ γραμμάτων οὐσίαν τῶν πρωτίστων ἀποδιδοὺς, ἆρα οὐ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, αὖ μὲν πάντα ἀποδῷ τὰ προσήκοντα, καλὴν εἰκόνα ἔσται, ἔστιν δ' ἔστιν ὄνομα. ἐὰν δὲ σμικρὰ ἐλλείπῃ ἢ προστιθῇ οἷός τε, εἰκὼν μὲν γενήσεται, καλὴ δὲ οὔ. ὥστε τὸ μὲν καλῶς εἰργασμένα ἔσται τῶν ὀνομάτων, τὸ δὲ, κακῶς; Κρ. Ἴσως. Σω. Ἴσως ἄρα ἔστι ὁ μὲν ἀγαθὸς δημιουργὸς ὀνομάτων· ὁ δὲ, κακός; Κρ. Ναί. Σω. Οὐκοῦν οὕτω νομοθέτης ἐν ὄνομα. Κρ. Ναί. Σω. Ἴσως ἄρα καὶ δεῖ ἔστιν ὥσπερ ἐν ταῖς ἄλλαις τέχναις καὶ ὁ νομοθέτης ὁ μὲν, ἀγαθὸς· ὁ δὲ, κακός· ἐν ἀνάγκῃ ἔστιν ὥσπερ τὰ ἔμπροσθεν ἐκεῖνα ὁμολογηθῆναι. Κρ. Ἔστι ταῦτα, ἀλλ' ὁρᾷς ὦ σώκρατες ὅταν ταῦτα τὰ γράμματα τότε ἃ καὶ τὸ β, καὶ ὃ ἔκκειται τῶν στοιχείων, τοῖς ὀνόμασιν ἀποδιδῶμεν τῇ γραμματικῇ τέχνῃ, ἐάν τι ἀφέλωμεν, ἢ προσθῶμεν, ἢ μεταθῶμέ τι, γίγραπται μὲν ἡμῖν τὸ ὄνομα, οὐ μέν τοι ὀρθῶς· ἀλλὰ τὸ παράπαν οὐδὲ γέγραπται. ἀλλ' οὐθὺς ἕτερόν ἐστιν, ἐάν τι τούτων πάθῃ. Σω. Μὴ γοῦν οὐ καλῶς σκοπῶμεν οὕτω σκοπουῶτις ὦ κρατύλε.

Κρ. Πῶς δή. Σω. Ἴσως ὅσα ἑκάτινος ἀριθμοῦ ἀναγκαῖον εἶναι ἢ μὴ εἶναι, παρὸν αὖ ἔστιν ὃ οὐ λέγεις, ὥσπερ καὶ αὐτὰ τὰ δίκα, ἢ ὅστις βούλῃ ἄλλος ἀριθμός. ἐὰν ἀφέλῃς τί ἢ προσθῇς, ἕτερος εὐθὺς γίγνεται. τῆς δὲ ποιοῦ τινος καὶ ξυμπάσης εἰκόνος, μὴ οὐκ αὖ τι ἢ ὀρθότης· ἀλλὰ τὸ ἀναγκαῖον, οὐδὲ τὸ παράπαν δεῖ πάντα ἀποδοῦναι, εἰ ἔσται ὃ ἐπιχειρεῖ, εἰ μέλλει εἰκὼν εἶναι. σκόπει δὲ εἴ τι λέγω. ἆρ' αὖ δύο πράγματα ἐστὶν

τάδε. δίον κρατύλος καὶ κρατύλου εἰκών, εἴ τις θεῶν, μὴ μόνον τὸ σὸν χρῶμα καὶ σῶμα ἀπεικάσειεν, ὥς περ οἱ ζωγράφοι, ἀλλὰ καὶ τὰ σὰ ἔνδον πάντα τοιαῦτα ποιήσειεν, εἰ ἄρα τὰ σὰ μὲν μαλακότητας, καὶ θερμότητας τὰς αὐτὰς ἀποδοίη· καὶ κίνησιν, καὶ ψυχήν, καὶ φρόνησιν οἷα περ ἡ παρὰ σοὶ οἰκία αὐτῇ, καὶ οἷ λέγω πάντα ἅπερ σὺ ἔχεις, τοιαῦτα ἕτερα κατασήσειε πλησίον σου, πότερον κρατύλος ἂν καὶ εἰκὼν κρατύλου τότ' ἂν εἴη τῷ τοιοῦτον, ἢ δύο κρατύλοι. κρ. Δύο ἔμοιγε δοκοῦσιν ὦ σώκρατες κρατύλοι. σω. Ὁρᾷς οὖν ὦ φίλε ὅτι ἄλλου τινὸς εἰκόνος ἐρᾷ τὸ ὀρθότητα, καὶ ζητεῖν ὧν νῦν δὴ ἐλέγομεν, καὶ οὐκ ἀναγκάζειν, ἐάν τι ἀπῇ ἢ προσῇ, μηκέτι αὐτῷ εἰκόνα εἶ, ἢ οὐκ αἰσθάνῃ, ὅσου οὐδένου ἂν εἰκόνος τὰ αὐτὰ ἔχειν εἰκείοις ὧν εἰκόνος εἰσί; κρ. Ἔστιν. σω. Γιλοῖκγοῦν ὦ κρατύλε ἀπὸ τῶν ὀνομάτων πάθοι ἂν εἰκεῖνα ὧν ἐστὶ ὀνόματα ὄντα τὰ ὀνόματα, εἰ πάντα παντὰχῇ αὐτοῖς ὁμοιωθείη· δι' ἃ γὰρ ἂν που πάντα γένοιτο, καὶ οὐκ ἂν ἔχοι αὐτῶν εἶναι οὐδέτερον, ὁ πότερόν ἐστι, τὸ μὲν, αὐτό· τὸ δέ, ὄνομα; κρ. Ἀληθῆ λέγεις. σω. Θαρρῶν τοίνυν ὦ γίγνεσθε, ἵνα καὶ ὄνομα, τὸ μὲν, δῶ κεῖσθαι· τὸ δέ, μή· καὶ μὴ ἀναγκάζειν πάντ' ἔχειν τὰ γράμματα, ἵνα κομιδῇ ᾖ τοιοῦτον, οἷόν περ οὖ ὄνομά ἐστιν· ἀλλ' ἵνα καὶ τὸ μὴ προσῆκον γράμμα ἐπιφέρῃ. εἰ δὲ γράμμα, καὶ ὄνομα· καὶ λόγῳ. εἰ δὲ ὄνομα, καὶ λόγον· οὐ λόγῳ μὴ προσήκοντα τοῖς πράγμασιν ἐπιφέρεσθαι, καὶ μηδὲν ἧττον ὀνομάζεσθαι πρᾶγμα καὶ λέγεσθαι, ἕως ἂν ὁ τύπος οἷ τῶν πράγματος τοῦδε οὗ ἂν ὁ λόγος ᾖ, ὥς περ οἱ τοῖς τῶν στοιχείων ὀνόμασιν, εἰ μίμησιν ἀνθρώπου καὶ ὄρνιθος ἐλέγομεν. κρ. Ἀλλά μοι δοκεῖς γε ὦ σώκρατες μετείως λέγειν, καὶ οὕτω τίθεμαι. σω. Ἐπειδὴ τοίνυν ταῦτα ἡμῖν ξυνδοκεῖ, μετὰ ταῦτα δὴ σκοπῶμεν, εἰ μέλλει φαμὲν κεῖσθαι καλῶς τὸ ὄνομα, τὰ προσήκοντα δεῖ αὐτῷ γράμματα ἔχειν; κρ. Ναί. σω. Προσήκει δὲ τὰ ὅμοια τοῖς πράγμασι· κρ. Φαίνεται. σω. Τὰ μὲν ἄρα καλῶς κείμενα, οὕτω κεῖται· εἰ δὲ μή τι καλῶς ἐτέθη, τὸ μὲν, πολὺ ἴσως ἐκ προσηκόντων ἂν εἴη γραμμάτων, καὶ ὁμοίων, εἴπερ ἔσται εἰκών, ἔχοι δ' ἂν τι καὶ οὐ προσῆκον, εἰ δ' οὖν καὶ καλόν εἴη, οὐδὲ καλῶς ἠργασμένον τὸ ὄνομα· οὕτω φαμὲν, ἢ ἄλλως; κρ. Οὐδαμοῦ δεῖ δοκεῖ μάχεσθαι ὦ σώκρατες· ἐπεὶ οὐκ ἀρέσκει γέ με τὸ φάναι ὄνομα μὲν εἶναι, μὴ μέντοι καλῶς γε κεῖσθαι. σω. Πότερον οὖν οὐκ ἀρέσκει σε τὸ εἶναι τὸ ὄνομα δήλωμα τῶν πράγματος· κρ. Ἔμοιγε. σω. Ἀλλὰ τὸ εἶναι τῶν ὀνομάτων τὰ μὲν, ἐκ προτέρων συγκείμενα. τὰ δὲ, πρῶτα· οὐ καλῶς σοι δοκεῖ λέγεσθαι; κρ. Ἔμοιγε. σω. Ἀλλὰ τὰ πρῶτα οἱ μέλλει δηλώματά τινων γίγνεσθαι, ἔχοις τινὰ καλλίω τρόπον τοῦ δηλώματα αὐτὰ γενέσθαι ἄλλον, ἢ αὐτὰ ποιῆσαι ὅτι μάλιστα τοιαῦτα διὰ ἐκεῖνα ἃ δεῖ δηλοῦν αὐτά· ἢ ὃ δὲ μᾶλλόν σε ἀρέσκει ὁ τρόπος ὃν Ἑρμογένης λέγει καὶ ἄλλοι πολλοὶ τὸ σῶμα ἕνεκα εἶναι τὰ ὀνόματα, καὶ δηλοῦν τοῖς σώμασι προσάδοντα δὲ τὰ πράγματα καὶ εἶναι ταύτην ὀρθότητα ὀνόματος, σώματι δηλοῦν. διαφέρει δὲ οὐδὲν, ἐάν τε τις συνθῆται ὥς περ νῦν σύγκεισαι, ἐάν τε καὶ τοὐναντίον. ὧδε μὲν ὁ νῦν σμικρόν, μέγα καλεῖν. ὧδε δὲ ὦ μέγα, σμικρόν. πότερός σε ὁ τρόπος ἀρέσκει. κρ. Οὕτω καὶ παντὶ διαφέρει ὦ σώκρατες τὸ ὁμοιώματι δηλοῦν, ὅ, τι ἂν τις δηλοῖ, ἀλλὰ μὴ τῷ ἐπιτυχόντι. σω. Καλῶς λέγεις· οὐκοῦν ἐπεὶ περ ἔσται τὸ ὄνομα ὅμοιον τῷ πράγματι, ἀναγκαῖον πεφυκέναι τὰ στοιχεῖα ὅμοια τοῖς πράγμασιν. ἐξ ὧν τὰ πρῶτα ὀνόματά τις συνθήσει· ὧδ' δὲ λέγω· ἆρά ποτ' ἂν τις συνίθηκεν ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν

ζωγράφημα

ζωγράφημα ὅμοιόν τῳ τῶν ὄντων, ἀμὴ φύσει ὑπῆρχε φάρμακα ὅμοια ὄντα, ἐξ ὧν σωθήσεται τὰ ζωγραφούμενα ἐκείνοις ἃ μιμοῦνται ἡ γραφική, ἢ ἀλλοίωτος.

ΚΡ. Ἀλλοίωτον. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ὀνόματα οὐκ ἄν ποτε ὅμοια γένοιτο οὐδενὶ, εἰ μὴ ὑπάρξει ἐκεῖνα πρῶτον ὁμοιότητά τινα ἔχοντα, ἐξ ὧν σωθήσεται τὰ ὀνόματα ἐκείνοις, ὧν ἐστὶ τὰ ὀνόματα μιμήματα. ἔστι δὲ, ἐξ ὧν σωθήσεται, στοιχεῖα;

ΚΡ. Ναί. ΣΩ. Ἤδη οἶνον καὶ σὺ κοινωνεῖς τοῦ λόγου οὗπερ ἀρτίως ὁρμώμενος ἐφοβοῦ καλῶς σοι δοκοῦμεν λέγειν, ὅτι δ' ῥ' ἐν τῇ φορᾷ καὶ κινήσει καὶ σκληρότητι προσήκειν, οὐ καλῶς. ΚΡ. Καλῶς ἔμοιγε. ΣΩ. Τὸ δὲ λ τῷ λέῳ καὶ μαλακῷ καὶ οἷς νῦν δὴ ἐλέγομεν; ΚΛ. Ναί. ΣΩ. Οἶσθα οὖν ὅτι ἐνδεῖ ἡ αὖ ἡμᾶς μὲν φαμὲν σκληρότης, δρῖστεις δὲ σκληρότης; ΚΛ. Γάνυγε. ΣΩ. Ῥότδρον οὖν τότε ῥ' καὶ ὃ ἔοικεν ἀμφότδρα τῷ αὐτῷ, καὶ δηλοῖ ἐκείνους τε ἡ αὖ, πλὴν τοῦτος τοῦ ῥ, καὶ ἡμῖν τοῦ σ, ἢ τοῖς ἑτέροις ἡμῶν οὐ δηλοῖ.

ΔΗΛΟΙ μὲν οὖν ἀμφοτδρόις. ΣΩ. Ῥότδρον ἢ ὅμοια τυγχάνει ὄντα ἡ ῥ καὶ ἡ σ, ἢ ἧττον; ΚΡ. Ἧττον. ΣΩ. Ἧττον οὖν ὅμοιά ἐστι παντα χῇ; ΚΡ. Τρέγε ἴσως ἡ φορὰν δηλοῖ. ΣΩ. Ἢ καὶ ἡ λ ἐγκείμενον, οὐ ἡ ἐναντίον δηλοῖ σκληρότητος. ΚΡ. Ἴσως γοῦν οὐκ ὀρθῶς ἔγκειται ὦ Σώκρατες, ὥσπερ καὶ ἄνωθεν δὴ σὺ πρὸς ὀρθογένη ἔλεγες. ἀφαίρων τε καὶ ἐπιτιθεὶς γράμματα οὐ δίκαια, καὶ ὀρθῶς ἐδόκεις ἔμοιγε. καὶ νῦν ἴσως αὖ τοῦ λ, ῥ' ἂν λέγειν.

ΣΩ. Εὖ λέγεις. τί οὖν νῦν ὡς ἐλέγομεν οὐδὲν μανθάνομεν ἀλλήλων, ἐπειδή τις οἷ σκληρὸν, οὐ δὲ δῆλα σὺ νῦν ὅτι ἐτὸ λέγει. ΚΡ. Ἔτοιγε διά γε ἦθος ὦ φίλτατε. ΣΩ. Ἔθος δὲ λέγων, εἴσει τί διαφέρον λέγειν σοι δοκῶ; ἢ ἄλλοτι λέγεις ἦθος, ἃ ἔοικε γὼ ὅταν ἔθος φθέγγωμαι, διανοοῦμαι ἐκεῖνο· σὺ δὲ γιγνώσκεις, ὅτι ἐκεῖνο διανοοῦμαι. οὐ ταῦτα λέγεις; ΚΡ. Ναί. ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ γιγνώσκεις ἐμοῦ φθεγγομένου, δῆλόμά σοι γίγνεται παρ' ἐμοῦ. ΚΡ. Ναί. ΣΩ. Ἀπὸ τοῦ ὁμοίου γε ἃ ὁ διανοούμενος φθέγγομαι, ἐπειδὴ τὸ λ ὁμοιόν ἐστι τῇ ἕξει σὺ σκληρότητι. εἰ δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, τί ἄλλο ἢ αὖ ἐκ σαυτῆς συνίθου· καὶ σοὶ γίγνεται ἡ ὀρθότης τοῦ ὀνόματος σωθήσεται. ἐπειδὴ γε δηλοῖ καὶ τὰ ὅμοια καὶ τὰ ὁμοῖα γράμματα, ἔθους τε καὶ σωθήσεως τυγχάνοντα. εἰ δ' ὅτι μάλιστα μὴ ἔστι τὸ ἔθος σωθήσεται, οὐκ ἄν πω δικαίως ἔτι ἔχοι λέγειν πω ὁμοιότητα δήλωμα εἶναι, ἀλλὰ τὸ ἔθος. ἐκεῖνο γοῦν ὡς ἔοικε καὶ ὁμοίῳ καὶ ὁμοίῳ δηλοῖ· ἐπειδὴ δὲ ταῦτα συγχωροῦμεν ὦ Κρατύλε· (πω γοῦν σήν σου συγχώρησιν δήσω,) ἀναγκαῖόν που καὶ σωθήσεται τί καὶ ἔθος συμβάλλεσθαι πρὸς δήλωσιν ὧν διανοούμεσθα λέγομεν. ἐπεὶ ὦ βέλτιστε εἰ θέλεις ἐνδὲ τὸν ἀριθμὸν ἐλθεῖν, πόθεν ἂν ἔφεν ἐνόματα ὅμοια οἱ ἑκάστῳ τῶν ἀριθμῶν ἐπιγενήσεται, ἐὰν μὴ ἐᾷς τι πω σὸν ὁμολογίαν καὶ σωθήσεται, κύριος ἔχειν τῶν ὀνομάτων ὀρθότητος πρός. ἐμοὶ μὲν οὖν καὶ αὐτῷ ἀρίστου μὲν κατὰ τὸν δικαίου ἂν εἶναι τὰ ὀνόματα τοῖς πράγμασιν, ἀλλὰ μὴ ὡς ἀληθῶς τὸ ὁμογένους γλίσχρα ἢ ἀλλὰ αὖτη τῆς ὁμοιότητος, ἀναγκαῖον δὲ ἢ καὶ τῷ φορτικῷ τούτῳ προσχρῆσθαι τῇ σωθήσεται, εἰς ὀνομάτων ὀρθότητα. ἐπεὶ ἴσως κατά γε τὸν δικαίου, κάλλιστ' ἂν λέγοιτο· ὅταν ἢ πᾶσιν ἢ ὡς πλείστοις ὁμοίως λέγηται. νῦν δ' οὐ προσήκουσιν· ἄλλοις δὲ τοιαυτίου· τόδε δέ μοι ἔτι ἐπὶ μᾶς τῶνδε· τίνα ὑμῖν δικαίαν ἔχει τὰ ὀνόματα, καὶ τί φῶμεν αὐτὰ καλὸν ἀπεργάζεσθαι.

ΚΡ. Διαδύσκειν ἔμοιγε δοκεῖ ὦ Σώκρατες. καὶ οὗτο πάνυ ἀπλοῦν εἶναι. ὃς ἂν τὰ ὀνόματα ἐπίστηται, ἐπίστασθαι καὶ τὰ πράγματα. ΣΩ. Ἴσως γὰρ ὦ Κρατύλε ἃ τοιόνδε λέγεις· ὡς ἐπειδή τις ἥδη ἃ ὄνομα εἶδέν ἔστιν. ἔστι δὲ εἶδέν πῶ ἃ πράγμα, ἔσται δὴ καὶ ἃ πράγμα. ἐπεί πῶ ὅμοιον τυγχάνει ὂν τῷ ὀνόματι. τέχνη δὲ μία ἄρ' ἔστιν ἡ αὐτὴ πάντων τῶν ἀλλήλοις ὁμοίων. καὶ τοῦτο δή μοι δοκεῖς λέγειν ὡς ὃς ἂν τὰ ὀνόματα εἰδῇ, ἔσται καὶ τὰ πράγματα. ΚΡ. Ἀληθέστατα λέγεις. ΣΩ. Ἔχε δὴ ἰδωμέν τις ποτ' ἂν εἴη ὁ τρόπος

οὗτος τῆς διδασκαλίας τῶν ὄντων, ὃν σὺ λέγεις νῦν· καὶ πότερον ἕτι μὲν ἡμῖν ἄλλος, οὗτος μέντοι βελτίων, ἢ οὐδὲ ὅδιν ἄλλος, ἢ ὅτος ποτέρως ἔσει. Κρ. Οὕτως ἔπομαι. οὐ πάνυ τι εἶναι ἄλλον. ἔστω δὲ μόνον καὶ βέλτιστον. Σω. Πότερον δὲ ἡμῖν ἄρ' ἐστὶν τῶν ὄντων πλὴν αὐτὸ τοῦτο εἶναι, ὃν τὰ ὀνόματα ἐρεῖν, καὶ ἐκεῖνα ἐρεικίνει ὧν νῦν ὅδι τὰ ὀνόματα, ἢ ζητεῖν μὲν καὶ ἐρεῖσκειν ἕτερον δεῖ τόπον, μανθάνειν δὲ ἔστω. Κρ. Ταῦτα μάλιστα καὶ ζητῶν ἡ ἐρεῖσκειν ἂν αὐτὸν φόπον ἔστιν καὶ τοῦτο. Σω. Φέρε δὴ σκοπῶμεν ὡς κρατύλει εἴ τις ζητῶν τὰ πράγματα, ἀκολουθεῖ ἢ τοῖς ὀνόμασι, σκοπῶν εἰ ἔκφευξον βούλεται εἶναι. ἆρ' οὐκοῦς ὅτι οὐ μικρὸς κίνδυνός ὅδιν ἡμᾶς παντὸς πιθέσθαι; Κρ. Πῶς. Σω. Δηλονότι ὁ θέμενος πρῶτος τὰ ὀνόματα, δίκαιος ἦν τὰ πράγματα, τοιαῦτα ἐτίθετο καὶ τὰ ὀνόματα, ὡς φαμέν. ἢ γάρ. Κρ. Ναί. Σω. Εἰ οὖν ἐκεῖνος μὴ ὀρθῶς ἐγένετο, ἔθετο δὲ δίκαια ἐγεῖδε, τί ἡμᾶς δεῖ τοῦ ἀκολουθοῦντας αὐτῷ πείσεσθαι, ἄλλοτι ἢ ἡμᾶς ἁμαρτάνειν; Κρ. Ὀρθῶς. Σω. Δηλονότι ὁ θέμενος πρῶτος τὰ ὀνόματα, δίκαιος ἐγένετο ἦν τὰ πράγματα, τοιαῦτα ἐτίθετο καὶ τὰ ὀνόματα, ὡς φαμέν. ἢ γάρ. Κρ. Ναί. Σω. Εἰ οὖν ἐκεῖνος μὴ ὀρθῶς ἐγένετο, ἔθετο δὲ δίκαια ἐγεῖδε, τί ἡμᾶς δεῖ τοῦ ἀκολουθοῦντας αὐτῷ πείσεσθαι, ἄλλοτι ἢ ἡμᾶς ἁμαρτάνειν; Κρ. Ὀρθῶς. Σω. Ἀλλὰ μὴν οὐχ οὕτως ἔχει ὦ σώκρατες. ἀλλ' ἀναγκαῖον ἦ, ἀφ' ὅτου τίθεσθαι τὸν θέμενον τὰ ὀνόματα· ἐὰ δὲ μή, ὅπερ πάλαι ἐπὼ ἔλεγον, οὐδ' ἂν ὀνόματα εἴη. μέγιστον δέ σοι ἔστω τεκμήριον, ὅτι οὐκ ἴσφαλται τῆς ἀληθείας ὁ ἰιθέμενος. οὐ γὰρ ἂν ποτε οὕτω σύμφωνα ἦν αὐτῷ ἅπαντα, ἢ ἀν οἰκείᾳ αὐτὸς λέγων ὡς πάντα καὶ τὰ αὐτὰ μὴ δῆ ταῦτον ἦν ἐγίγνετο τὰ ὀνόματα. Σω. Ἀλλὰ ἴσως μὲν ὦ ἴαθὲ κρατύλε, οὐδεμία ὅδιν ἀπολόγημα· ἐὰ γὰρ τὸ πρῶτον σφαλεὶς ὁ τιθέμενος, τἄλλα ἤδη πρὸς τοῦτ' ἐβιάζετο, καὶ αὐτῷ συμφωνεῖν ἠνάγκαζεν ἀεί ἄρα ἄτοπον ὡς πρὸ τῶν διαγραμμάτων οἰόν τι τοῦ πρώτου σμικροῦ καὶ ἀδήλου ψευδοῦς γινομένου, τὰ λοιπὰ πάμπολλα ἤδη ὄντα ἐρόμενα ὁμολογεῖν ἀλλήλοις. δεῖ δὴ τοῦδε τῆς ἀρχῆς παντὸς πράγματος, παντὶ αὖσβι ἦν πολλῶ λόγον εἶναι μὴ πλὴν πολλῶ σκέψει, εἴτε ὀρθῶς, εἴτε μὴ, ὑπόκειται. ἐκείνης δὲ ἔξεται ἀθέσης ἱ καιῶς, τὰ λοιπὰ φαίνεσθαι ἐκείνῃ ἐρόμενα. οὐ μέντοι ἀλλὰ θαυμάζοιμ' ἄν, εἰ καὶ τὰ ὀνόματα συμφωνεῖ αὐτὰ αὐτοῖς. πάλιν γὰρ ἐπισκεψόμεθα ἃ ἴο πρότερον διήλθομεν· ὡς τοῦ παντὸς ἰόντος τε καὶ φερομένου καὶ ῥέοντος, φαμὲν σημαίνειν ἡμῖν πλὴν οὐσίαν τὰ ὀνόματα. ἄλλοτι ἢ ὅδιν ἢ οὕτω τοῦ δοκεῖ διπλοῦν. Κρ. Ταῦτα σφόδρα μὲν ὀρθῶς γε σημαίνῃ. σω. Σκοπῶμεν δὴ ἔξ αὐτῶν ἀναλαβόντες. πρῶτον μὲν ἔστω τὸ ὄνομα πλὴν ἐπιτήμην ὡς ἀμφίβολόν ὅδι. καὶ μᾶλλον ἔοικε σημαῖνον τί, ὅτι ἵστησιν ἡμῶν ἢ τοῖς πράγμασι πλὴν ψυχὴν, ἢ ὅτι συμπεριφέρεται, καὶ ὀρθόπερόν ὅδιν, ὡς πρὸ νῦν αὐτῷ πλὴν ἀρχὴν λέγειν μᾶλλον, ἢ ἐκβάλλοντας τὸ ι, πιστήμην· ἀλλὰ πλὴν ἐμοὶ λῶν ποιήσασθε αὐτὸ τὸ οὐ τῶ ι, οὐ τῶ ῖ ἕπεται τὸ βέβαιον ὅτι βέβαιος τινός ὅδι καὶ στάσεως μέμιμα, ἀλλ' ὁ φορᾶς. ἕπεται ἡ ἰσρεία αὐτὸ τοῦ σημαίνει. ὅτι ἵστησι τὸν ῥοῦν, καὶ τὸ πηδῶν, ἱστᾶν παντάπασι σημαίνει· ἕπεται δὲ ἡ μνήμη, παντὶ που μενύῃ, ὅτι μενὶ ὅδιν ἐν τῇ ψυχῇ, ἀλλ' οὐ φορά· εἰ δὲ βούλει ἡ ἁμαρτία καὶ ἡ συμφορὰ, εἰ καὶ τὸ ὄνομά τις ἀκολουθήσει, φανεῖται τοῦτο καὶ ἐπιστήμη, καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι τοῖς ἔπὶ τὰ αὐτοῦ ὀνόμασι· ἔτι γοῦν ἡ ἁμαθία καὶ ἡ ἀκολασία, πῶς ἀπλῶς τοῦτο φαίνεται· ἡ μὴ ἔτ' ἐν τῷ ἅμα θεῶ ἰόντος, πορεία φαίνεται ἡ ἁμαθία. ἡ δ' ἀκολασία, παντάπασιν ἀκολουθία τοῖς πράγμασι φαίνεται, καὶ οὕτως ἄνομαι ζόμενον ἔστω τοῖς καλλίστοις ὀνόμασι· ὁμοιότατα ἂν φαίνοιτο τοῖς ἔστω τοῖς καλλίστοις. δῆμαι γὰρ καὶ ἄλλα πολλ' ἂν τις εὕροι ἐν πραγματεύσιτο. ἴσως ὧν οἰκεῖον ἂν αὖ πάλιν τὰ τὰ ὀνόματα τιθέμενον ἀεὶ ἰόντα ἂν φρόμενα, ἀλλὰ μένοντα τὰ πράγματα σημαίνειν. Κρ. Ἀλλ' ὦ σώκρατες ὁρᾷς ὅτι τὰ πολλὰ ἐκείνως ἐσήμανε. Σω. Τί οὖν ἔστω ὦ κρατύλε ὡς πρὸ νῦφους διαριθμησόμεθα τὰ ὀνόματα, καὶ οὐ τύτῳ ἴσαι ἡ ὀρθότης ὁπότερα ἂν πλείω φαίνητ' τὰ ὀνόματα σημαίνοντα, ταῦτα δὴ ἴσται τἀληθῆ; Κρ. Οὔκουν ἔγωγε. Σω. Οὐ δ' ὅπως τοιοῦ δ φίλε. καὶ ταῦτα μέν γε αὐτοῦ ἐάσωμεν. τάδε δὲ ἐπισκεψόμεθα εἰ ἡ ῥᾳῖν καὶ τῇδε ὁμολογεῖς, εἴτε καὶ οὔ. φέρε τοὺς τὰ ὀνόματα ταῖς πόλεσι τιθεμένους ἐκείστε ἔστ τε ταῖς ἑλληνικοῖς καὶ βαρβαρικαῖς, οὐκ ἀρτίως ὁμολογοῦμεν νομοθέτας εἶναι, καὶ πλὴν τέχνην πλὴν ἔστω δημιουργὸν νομοθέτην πλήν; Κρ. Πάνυ γε. Σω. λέγε δή, οἱ πρῶτοι νομοθέ-

ται τὰ πρῶτα ὀνόματα πότερον γινώσκοντες τὰ πράγματα οἷς ἐτίθεντο, ἐτίθεντο, ἢ ἀγνοοῦντες. Κρ. Οἶμαι μὲν ἐγὼ ὦ σώκρατες γινώσκοντες. Σω. Οὐ γάρ που ὦ ἑταῖρε κρατύλε ἀγνοοῦντες. Κρ. Οὔ μοι δοκεῖ. Σω. Ἐπανέλθωμεν δὴ πάλιν ὅθεν δεῦρο μετέβημεν. ἄρτι γὰρ ἐν τοῖς πρόσθεν εἰ μέμνησαι τὸν τιθέμενον τὰ ὀνόματα, ἀναγκαῖον ἔφησθα εἶναι, εἰδότα τίθεσθαι οἷς ἐτίθετο. πότερον οὖν ἔτι σοι δοκεῖ οὕτως, ἢ οὔ. Κρ. Ἔτι. Σω. Ἦ καὶ τὸν τὰ πρῶτα τιθέμενον, εἰδότα φῂς τίθεσθαι. Κρ. Εἰδότα. Σω. Ἐκ ποίων οὖν ὀνομάτων ἢ μεμαθηκὼς ἢ εὑρηκὼς ἦν τὰ πράγματα, εἴπερ τά γε πρῶτα μή πω ἔκειτο. μαθεῖν δ' αὖ φαμὲν τὰ πράγματα καὶ εὑρεῖν, ἀδύνατον εἶναι ἄλλως, ἢ τὰ ὀνόματα μαθόντας, ἢ αὐτοὺς ἐξευρόντας, οἷά ἐστι. Κρ. Δοκεῖς τί μοι λέγειν ὦ σώκρατες.

Σω. Τίνα οὖν τρόπον φῶμεν αὐτοὺς εἰδότας θέσθαι, ἢ νομοθέτας εἶναι, πρὶν καὶ ὁτιοῦν ὄνομα κεῖσθαί τε καὶ ἐκείνους εἰδέναι. εἴπερ μὴ ἔστι τὰ πράγματα μαθεῖν, ἀλλ' ἢ ἐκ τῶν ὀνομάτων. Κρ. Οἶμαι μὲν ἐγὼ τὸν ἀληθέστατον λόγον περὶ τούτων εἶναι ὦ σώκρατες, μείζω τινὰ δύναμιν εἶναι, ἢ ἀνθρωπείαν τὴν θεμένην τὰ πρῶτα ὀνόματα τοῖς πράγμασιν. ὥστε ἀναγκαῖον εἶναι αὐτὰ ὀρθῶς ἔχειν.

Σω. Εἶτα οἴει ἐναντία ἂν ἐτίθετο αὐτὸς αὑτῷ ὁ θεὶς δαίμων τις, ἢ θεὸς, ἢ οὐδέν σοι ἐδοκοῦμεν ἄρτι λέγειν. Κρ. Ἀλλὰ μὴ οὐκ ἦ τούτων τὰ ἕτερα ὀνόματα. Σω. Πότερα ὦ ἄριστε τὰ ἐπὶ τὴν στάσιν ἄγοντα, ἢ τὰ ἐπὶ τὴν φοράν. οὐ γάρ που κατὰ τὸ ἄρτι λεχθὲν, πλήθει κριθήσεται. Κρ. Οὔτοι δὴ δίκαιόν γε ὦ σώκρατες. Σω. Ὀνομάτων οὖν στασιασάντων, καὶ τῶν μὲν, φασκόντων ἑαυτὰ εἶναι τὰ ὅμοια τῇ ἀληθείᾳ, τῶν δ' ἑαυτὰ, τίνι ἔτι διακρινοῦμεν, ἢ ἐπὶ τί ἐλθόντες. οὐ γάρ που ἐπὶ ὀνόματά γε ἕτερα ἄλλα τούτων. οὐ γὰρ ἔστιν, ἀλλὰ δῆλον ὅτι ἄλλ' ἄττα ζητητέα πλὴν ὀνομάτων, ἃ ἡμῖν ἐμφανιεῖ ἄνευ ὀνομάτων, ὁπότερα τούτων ἐστὶ τἀληθῆ, δείξαντα δῆλον ὅτι τὴν ἀλήθειαν τῶν ὄντων. Κρ. Δοκεῖ μοι οὕτω.

Σω. Ἔστιν ἄρα ὡς ἔοικεν ὦ κρατύλε δυνατὸν μαθεῖν ἄνευ ὀνομάτων τὰ ὄντα, εἴπερ ταῦτα οὕτως ἔχει; Κρ. Φαίνεται. Σω. Διὰ τίνος ἄλλου οὖν ἔτι προσδοκᾷς ἂν ταῦτα μαθεῖν, ἄρα δι' ἄλλου του, ἢ οὗπερ εἰκός γε καὶ δικαιότατον, δι' ἀλλήλων γε, εἴπῃ συγγενῆ ἐστι καὶ αὐτὰ δι' αὑτῶν. τὸ γάρ που ἕτερον ἐκείνων καὶ ἄλλο ὂν, ἕτερον ἂν τι καὶ ἀλλοῖον σημαίνει, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνα. Κρ. Ἀληθῆ μοι φαίνῃ λέγειν. Σω. Ἔχε δὴ πρὸς Διός. τὰ δὲ ὀνόματα οὐ πολλάκις μέντοι ὡμολογήκαμεν, τὰ καλῶς κείμενα, ἐοικότα εἶναι ἐκείνοις ὧν ὀνόματα κεῖται, καὶ εἶναι εἰκόνας τῶν πραγμάτων; Κρ. Ναί. Σω. Εἰ οὖν ἔστι μὲν ὅτι μάλιστα δι' ὀνομάτων τὰ πράγματα μανθάνειν, ἔστι δὲ καὶ δι' ἑαυτῶν, ποτέρα ἂν εἴη καλλίων καὶ σαφεστέρα ἡ μάθησις ἐκ τῆς εἰκόνος μανθάνειν αὐτήν τε αὑτὴν εἰ καλῶς εἴκασται, καὶ τὴν ἀλήθειαν ἧς ἦν ἡ εἰκὼν, ἢ ἐκ τῆς ἀληθείας αὐτήν τε αὑτὴν καὶ τὴν εἰκόνα αὐτῆς, εἰ πρεπόντως εἴργασται. Κρ. Ἐκ τῆς ἀληθείας μοι δοκεῖ ἀνάγκη εἶναι. Σω. Ὅντινα μὲν τοίνυν τρόπον δεῖ μανθάνειν, ἢ καὶ εὑρίσκειν τὰ ὄντα, μεῖζον ἴσως ἐστὶν ἐγνωκέναι, ἢ κατ' ἐμὲ καὶ σέ, ἀγαπητὸν δὲ καὶ τοῦτο ὁμολογήσασθαι. ὅτι οὐκ ἐξ ὀνομάτων, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον αὐτὰ ἐξ αὑτῶν καὶ μαθητέον καὶ ζητητέον, ἢ ἐκ τῶν ὀνομάτων. Κρ. Φαίνεται ὦ σώκρατες. Σω. Ἔτι τοίνυν τόδε σκεψώμεθα ὅπως μὴ ἡμᾶς τὰ πολλὰ ταῦτα ὀνόματα ἐς ταυτὸν τείνοντα ἐξαπατᾷ, καὶ τῷ ὄντι μὲν οἱ θέμενοι αὐτὰ, διανοηθέντες τὲ ἔθεντο, ὡς ἰόντων ἁπάντων ἀεὶ καὶ ῥεόντων. φαίνονται γὰρ ἔμοιγε καὶ αὐτοὶ οὕτω διανοηθῆναι. τὸ δ' εἰ ἔτυχεν, οὐχ οὕτως ἔχει ἀλλ' οὗτοι αὐτοί τε ὥσπερ εἴς τινα δίνην ἐμπεσόντες, κυκῶνται καὶ ἡμᾶς ἐφελκόμενοι, προσεμβάλλουσι. σκέψαι γὰρ ὦ θαυμάσιε κρατύλε, ὃ ἔγωγε πολλάκις ὀνειρώττω. πότερον φῶμέν τι εἶναι αὐτὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν, καὶ ἓν ἕκαστον τῶν ὄντων οὕτως, ἢ μή.

Κρ. Ἔμοιγε δοκεῖ ὦ σώκρατες εἶναι. Σω. Αὐτὸ τοίνυν ἐκεῖνο σκεψώμεθα μὴ εἰ πρόσωπόν τί ἐστι καλὸν, ἤ τι τῶν τοιούτων καὶ δοκεῖ ταῦτα πάντα

ρεῖν. ἀλλ' αὐτὸ φῶμεν τὸ καλόν, οὐ τοιοῦτον ἀεί ἐστιν, οἷόν ἐστι; ΚΡ. Ἀνάγκη. ΣΩ. Ἐρώμεν οὖν οἷόν τε προσειπεῖν αὐτὸ ὀρθῶς, εἰ ἀεὶ ὑπεξέρχεται, πρῶτον μὲν, ὅτι ἐκεῖνό ἐστιν· ἔπειτα, ὅτι τοιοῦτον, ἢ ἀνάγκη ἅμα ἡμῶν λεγόντων, ἄλλο αὐτὸ εὐθὺς γίγνεσθαι καὶ ὑπεξιέναι καὶ μηκέτι οὕτως ἔχειν. ΚΡ. Ἀνάγκη. ΣΩ. Πῶς οὖν αὖ ἔστιν ὅ μηδέ ποτε ὡσαύτως ἔχει. εἰ γάρ ποτε ὡσαύτως ἔχει, οὔ γ' ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ ὁπότε ὡσαύτως ἔχει, δῆλον ὅτι οὐδὲν μεταβάλλει. εἰ δὲ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχει καὶ τὸ αὐτό ἐστι, πῶς ἂν τοῦτό γε μεταβάλλοι ἢ κινοῖτο, μηδὲν ἐξιστάμενον τῆς αὐτοῦ ἰδέας. ΚΡ. Οὐδαμῶς. ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἂν γνωσθείη γε ὑπ' οὐδενός. ἅμα γὰρ ἂν ἐπίοντος τοῦ γνωσομένου, ἄλλο καὶ ἄλλοῖον γίγνοιτο. ὥστε οὐκ ἂν γνωσθείη ὅπῃ ὁπῃοῦν γέ πῃ ἐστίν, ἢ πῶς ἔχον· γνῶσις δὲ δή που οὐδεμία γιγνώσκει ὃ γιγνώσκει μηδαμῶς ἔχον. ΚΡ. Ἔστιν ὡς λέγεις. ΣΩ. Ἀλλ' οὐδὲ γνῶσιν εἶναι φαίην ἂν ὦ Κρατύλε ἢ μεταπίπτει πάντα χρώματα καὶ μηδὲν μένει. εἰ μὲν γὰρ αὐτὸ τοῦτο ἡ γνῶσις, τοῦ γνῶσις εἶναι μὴ μεταπίπτει, μένοι τὸ ἂν ἀεὶ ἡ γνῶσις, καὶ ἔη γνῶσις. εἰ δὲ καὶ αὐτὸ τὸ εἶδος μεταπίπτει τῆς γνώσεως, ἅμα τ' ἂν μεταπίπτοι εἰς ἄλλο εἶδος γνώσεως, καὶ οὐκ ἂν ἔη γνῶσις. εἰ δὲ ἀεὶ μεταπίπτει, ἀεὶ οὐκ ἂν ἔη γνῶσις. καὶ ἐκ τούτου τοῦ λόγου, οὔτε τὸ γνωσόμενον, οὔτε τὸ γνωσθησόμενον ἂν ἔη. εἰ δέ ἐστι μὲν ἀεὶ τὸ γιγνῶσκον. ἔστι δὲ τὸ γιγνωσκόμενον, ἔστι δὲ τὸ καλόν, ἔστι δὲ τὸ ἀγαθόν, ἔστι δὲ οὐδὲν ἕτερον τῶν ὄντων, οὐ μοι φαίνεται ταῦτα ὅμοια ὄντα, ἃ νῦν ἡμεῖς λέγομεν ῥοῇ οὐδὲν οὐδὲ φορᾷ. ΚΡ. Ταῦτ' οὖν πότερόν ποτε οὕτως ἔχει, ὦ ἑκείνως ὡς οἱ τοῦδε κρατύλειον λέγουσι καὶ ἄλλοι πολλοί, μὴ οὐ ῥᾴδιον ᾖ ἐπισκέψασθαι. οὐδὲ πάνυ νοῦν ἔχοντος ἀνθρώπου ἐπιχείρησειεν ὀνόμασιν αὐτὸν καὶ τῷ αὐτῷ ψυχὴν διατείνειν. πιστεύσας καὶ ἑκείνοις καὶ τοῖς διαλύουσι διϊσχυρίζεσθαι ὡς τι εἰδότα. καὶ αὐτοῦ γε καὶ τῶν ὄντων κατὰ γνώσκειν, ὡς οὐδὲν ὑγιὲς οὐδενός, ἀλλὰ πάντα ὥσπερ κεράμεια ῥεῖ, καὶ ἄτε χωρὶς ὥσπερ οἱ κατεῤῥεῦν νοσοῦντες ἄνθρωποι, οὕτως ὄντα καὶ τὰ πράγματα διακεῖσθαι. Τὸ δὲ ῥεύματός τε καὶ κατεῤῥεῦν πάντα χρήματα ἔχεσθαι. Ἴσως μὲν οὖν σὺ ὦ Κρατύλε οὕτως ἔχεις. Ἴσως δὲ καὶ οὔ· σκοπεῖσθαι οὖν χρὴ ἀνδρείως τε καὶ οὕ, καὶ μὴ ῥᾳδίως ἀποδέχεσθαι. ἔτι γὰρ νέος εἶ, καὶ ἡλικίαν ἔχεις. σκεψάμενον δὲ ἐὰν εὕρῃς ταῦτα οὕτω διδόναι καὶ ἐμοί. ΚΡ. Ἀλλὰ ποιήσω ταῦτα. καὶ μήν τοι ἔγωγε ὦ Σώκρατες, ὅτι οὐδὲ νῦν ἀσκέπτως ἔχω· ἀλλὰ μοι σκοπουμένῳ καὶ πράγματα ἔχοντι, πολὺ μᾶλλον ἐκείνως φαίνεται ἔχειν, ἢ ὡς Ἡράκλειτος λέγει. ΣΩ. Εἰσαῦθις τοίνυν μοι ὦ ἑταῖρε διδάξεις ἐπειδὰν ἥκῃς. νῦν δὲ ὥσπερ παρεσκεύασαι, πορεύου εἰς ἀγρόν, πρόπεμψε δέ σε καὶ Ἑρμογένης ὅδε. ΚΡ. Ταῦτ' ἔσται ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ καὶ σὺ πειρῶ ἔτι σὺν οἷς ἔφην ταῦτα διανοεῖσθαι.

Τέλος Κρατύλου, ἢ περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος.

ΘΕΑΙΤΗΤΟΣ, Ἢ ΠΕΡΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ. ΠΕΙΡΑΣΤΙΚΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ, ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ. ΤΕΡΨΙΩΝ. ΣΩΚΡΑΤΗΣ.
ΘΕΟΔΩΡΟΣ. ΘΕΑΙΤΗΤΟΣ.

ΕΥΚΛ. Πότε δὴ τοῦτο, ὦ Τερψίων, ἢ πάλαι ἀγροῦ. ΤΕΡ. Ἐπιεικῶς πάλαι. καὶ σέ γε ἐζήτουν καὶ ἀγανακτῶν ἐθαύμαζον ὅτι οὐχ οἷός τ' ἦν εὑρεῖν. ΕΥΚ. Οὐ γὰρ ἦν κατὰ πόλιν. ΤΕΡ. Ποῦ μήν. ΕΥ. Εἰς Λιμόνακτα κατὰ βάσιν, θεαιτήτῳ αὐτυχον φθορμίζοντι κορίνθου ἀπὸ τῆς στρατοπέδου ἀθύναζε. ΤΕΡ. Ζῶντι, ἢ τετελευτηκότι. ΕΥ. Ζῶντι καὶ μάλα μέλις. χαλεπῶς μὲν γὰρ ἔχει καὶ ὑπὸ τραυμάτων τινῶν μᾶλλον μὲν αὐτὸν αἱρεῖ, ἡ γιγνὸς νόσημα ὑπὸ τῷ στρατεύματι. ΤΕΡ. Μῶν ἐν δυσεντερίᾳ. ΕΥ. Ναί. ΤΕΡ. Οἷον αἴσθομαι λέγεις αὐτὸν κινδυνεύειν εἶναι. ΕΥ. Καλόν τε καὶ ἀγαθὸν ἄ Τερψίων ἐπέφυκε καὶ νῦν ἥκιστα τῶν πάλαι ἐγκωμιαζόντων αὐτὸν ἐπὶ τὴν μάχην. ΤΕΡ. Καὶ ὀλίγου γε ἄπιστον, ἀλλὰ πολὺ θαυμαστότερον, ἀμὴ τοιοῦτος ὢν ἀπὸ τοῦ πῶς οὐκ αὐτὸς μεγαλοῖ κατέλυεν. ΕΥ. Ἦ που γὰρ οἴμαι, ἐπεὶ ἔτυχ' ἐλθόμην καὶ συνεβούλευον. ἀλλ' οὐκ ἤθελε. τὴν δὴ τότε προπέμψασ' αὐτὸν, ἀπιὼν πάλιν, ἀνεμνήσθην καὶ ἐθαύμασα σωκράτους, ὡς μαντικῶς ἄλλα τε δὴ εἶπε, καὶ περὶ θεαιτήτου. ὀλίγον γάρ μοι ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου συτυχὼν αὐτῷ μειρακίῳ ὄντι, καὶ συγγενόμενός τε καὶ διαλεχθεὶς, πάνυ ἀγασθῆναι αὐτοῦ τὴν φύσιν. καί μοι ἐλθόντι ἀθήναζε, τούς τε λόγους οὓς διελέχθη αὐτῷ διηγήσασθαι, καὶ μάλα ἀξίους ἀκοῦσαι. εἶπέ τε ὅτι πᾶσα ἀνάγκη εἴη ἐκεῖνον ἐλλόγιμον γενέσθαι, εἴπερ εἰς ἡλικίαν ἔλθοι, καὶ ἄλλῃ γε ὡς ἔοικεν εἶπε. ΤΕΡ. Ἆρα τίνος ἔσαν οἱ λόγοι. ἔχοις αὖ διηγήσασθαι; ΕΥ. Οὔ μὰ τὴν Λία οὔπω γε ἀκρὸ σόματος, ἀλλ' ἐγραψάμην μὲν τότ' αὐτοὺς οἴκαδ' ἐλθὼν, ὑπομνήματα. ὕστερον δὲ κατὰ σχολὴν ἀναμνησκόμενος, ἔγραφον, καὶ ὁσάκις ἀθήναζε ἀφικοίμην, ἐπανηρώτων ἦν σωκράτη, ὃ μὴ ἐμεμνήμην. καὶ δεῦρο ἐλθὼν ἐπανορθούμην. ὥστέ μοι σχεδόν τι πᾶς ὁ λόγος γέγραπται.

ΤΕΡ. Ἀληθῆ λέγεις καὶ πρόθυρον, καὶ μήν τοι καὶ μέλλων καὶ εὐθὺς ἐπιδεῖξαι, διατέτεφα δεῦρο, ἀλλὰ τί κωλύει καὶ ὑμᾶς διελθεῖν. πάντως ἔγωγε οὐκ ἀπαυθάσεσθαι δόμαι, ὡς ἧκον ἀγροῦ ἥκων. ΕΥ. Ἀλλὰ μὴν δὴ καὶ αὐτὸς μέχρι βρικοῦ δὴ αὐτὸν προῦπεμψα, ὥστε οὐκ ἂν ἀνδρῶς ἀπαυθοίμην. ἀλλ' ἴωμεν, καὶ ἡμῖν ἅμα ἀναπαυομένοις, ὁ παῖς ἀναγνώσεται. ΤΕΡ. Ὀρθῶς λέγεις. ΕΥ. Τὸ μὲν δὴ βιβλίον ὦ Τερψίων, τουτί. ἐγραψάμην δὲ δὴ οὕτως ὡς ἦν λόγον. οὐκ ἐμοὶ σωκράτη διηγεύμενον ὡς διηγεῖτο, ἀλλὰ διαλεγόμενον οἷς ἔφη διαλεχθῆναι. ἔφη δὲ τῷ τε γεωμέτρῃ Θεοδώρῳ καὶ τῷ θεαιτήτῳ. ἵνα εἴη ἐν τῇ γραφῇ μὴ παρέχειν πράγματα ἀλλήλοις ἐν τῶν λόγων διηγήσεις περὶ αὐτῶν τε ὅστε λέγει ὁ σωκράτης. οἷς κατὼ ἔφη, ἢ καὶ ἐτῶ εἶ που. ἢ αὖ περὶ ἃ ἀποκρινόμενον. ὅτι σωκράτη, ἢ οὐχ ὁμολογεῖ, τοῦτ' οἴκαδ, ὡς αὐτὸς αὐτοῖς διαλεγόμενον ἔγραφα ἀεὶ ἐλῶν τὰ τοιαῦτα. ΤΕΡ. Καὶ ἀληθῆ λέγ. ἀπόδου ὦ Εὐκλείδη. ΕΥ. Ἀλλὰ παῖ λαβὲ τὸ βιβλίον καὶ λέγε. ΣΩ. Εἰ μὲν τῶν σὺ κυρίνη μᾶλλον ἐκεῖθεν ὦ Θεόδωρε, τὰ ἐκεῖ αὖ σε ἢ περὶ ἐκείνων αἰρώτων. ἔστινες αὐτόθι τοῦδε γεωμετρέται. ἢ τινα ἄλλην φιλοσοφίαν εἰσὶ τῶν νέων ἐπιμέλεσθαι πεποίμεσθε. νῶν δὲ, ὥσπερ γοῦν ἐκείνους ἢ τούσδε φιλῶ, καὶ μᾶλλον ἐπιθυμῶ ἐθέλειν, πόθεν ἡμῖν τῶν νέων ἐπὶ σοφίᾳ γενέσθαι ἐπιεικῆς. ταῦτα δὴ αὐτός τε σκοπῶν καθόσον δύναμαι, καὶ τοῦ ἄλλους ὁρῶντας οἷς ἂν ὁρῶ τοὺς νέους ἐθέλοντας συγγίνεσθαι. σοὶ δὲ οὐκ ὀλίγοι τε παρεσκάζασι, καὶ δικαίως. ἄξιος γοῦν τότε ἄλλα, καὶ γεωμετρεῖσθαι εἶπας. εἰ δὴ ἔν τινι αὐτύχοις ἀξίῳ λόγου, ἥδέως ἂν πυθοίμην. ΘΕΑΙ. Καὶ μὴν ὦ σώκρατες ἐμοίτε ἀπεῖναι καὶ σοὶ ἀκοῦσαι πάνυ ἄξιον. ὅπῳ δὲ μὴν τῶν πολιτῶν μειρακίῳ αὐτυτύχηκα. καὶ εἰ μὴ ἦν καλὸς ἐφοβούμην ἂν

σφόδρα λίγειν. μὴ καί τῳ δόξω σὺ ἐπιθυμίᾳ αὐτῆ εἶναι. νῦν δὲ, καὶ μή μοι ἄχθου, οὐκ ἔστι καλός. προσοίκα δέ σοι τὸν τε σιμότητα, καὶ τὸ ἔξω τῶν ὀμμάτων, ὅπερ δὲ ὦ σὺ ταῦτ' ἔχει. ἀλλως δὲ λίπω. ὦ γαῦ ἴσθι ὅτι ὧν δὲ πώ ποτε εἰς τυχον, καὶ πάνυ πολλοῖς πεπλησίακα, οὐδενὸς πω ἡδόμην οὕτω θαυμαστῶς ὧδ' πφυκότα. τὸ γαῦ ἀμακῆ ἔντα, ὡς ἄλλω χαλεπὸν, πρᾶον αὖ εἶναι διαφερόντως, καὶ ἐκ τούτου αἰσχρὸν παρέντινοῦν, ἐπὶ μὲν οὖτ' αὖ φόμην γενέσθαι, οὔτε ἐᾶν γιγνομένους, ἀλλ' οἵτε ἐξεῖς ὡς πᾶν οὖλος καὶ ἀγχίνοι καὶ μήμονες, ὡς τὰ πολλὰ καὶ πρὸς τὰς ἔρχας ἐξεύρεποί εἰσι, καὶ ἅπαντες φρόνιμοι ὡς πᾶν τὰ ἀνδρώτιστα πλῆα, καὶ μαινικώτατοι, ἢ ἀνδρειότατοι φύονται. οἵτε αὖ ἐμβριθεῖς, νωθροί πως ἅπαντα πρὸς τὰς μαθήσεις, καὶ λήθης γέμοντες. ὁ δὲ, οὕτω λεῖος τε καὶ ἁπλοῦς καὶ ἀνυσίμως ἔρχεται ἐκεῖ τὰς μαθήσεις τε καὶ ζητήσεις μετὰ πολλῆς τῆς πραότητος, οἷον ἐλαίου ῥεῦ μα ἀλοφιτηρίοντος, ὥστε θαυμάσειν, τηλικοῦτον ὄντα, οὕτω ταῦτα διαπράττεσθαι. σω. Εὖ ἀγγέλλεις. τίνες δὲ καὶ ἔστι τῶν πολιτῶν. Θεό. Ἀκούσομαι μὲν τοῦτο, μεμονῦσθαι δὲ οὐ. ἀλλὰ γαῦ ἔστι τῶνδε τῶν προσόντων ὁ σὺ τῷ μίσῳ. αἴρτι γαῦ σὺ τῷ ἔξω σρόμῳ ἐλέφοντο ἱ παῖδες τέ τινες οὗτοι αὐτῷ, καὶ αὐτός. νῶν δέ μοι δοκοῦσιν ἀλεξάμενοι δῦρο ἰέναι. ἀλλὰ σκόπει εἰ γινώσκεις αὐτόν. σω. γινώσκω ὁ τῷ σωφρονίσκου ὄντ. καὶ πάνυ γε. ὦ φίλε αὐσρὲς, δίον καὶ σὺ τοῦτον διελῦ, καὶ ἄλλως εὐδοκίμου καὶ μέ τοι καὶ οὐσίαν μάλα πολλὴν κατέλιπε, τὸ δ' ὄνομα οὐκ οἶδα τῷ μειρακίου. Θεό. Θεαίτητος ὦ σώκρατες τόγε ὄνομα. νῶ μέντοι οὐσίαν δοκοῦσί μοι ἱπφοποί τινος διεφθαρκέναι. ἀλλ' ὅμως καὶ πρὸς νῶ τῶν χρημάτων ἐλευθεριότητα, θαυμαστὸς ὦ σώκρατες. σω. γενναῖον λέγεις τὸν ἄνδρα, καί μοι κέλευε αὐτὸν ὑπάγειν παρακαθίζεσθαι. Θεό. Ἔστω ταῦτα. Θεαίτητε δεῦρο παρὰ σωκράτη. σω. Γαῦ μὲν οὖν ὦ Θεαίτητε ἵνα καὶτὸ ἐμαυτὸν ἐπισκέψωμαι, ποῖόν τι ἔχω τὸ πρόσωπον. φησὶ γαῦ Θεόδωρος, ἔχειν μέ σοι ὅμοιον. ἀτὰρ εἰ τῶν ἐχόντοιν ἑκατέρου λύραν, ἔφη αὐτὰς ἁρμόσθαι ὁμοίως, πότερον εὐθὺς ἂν ἐπιστεύομεν, ἢ ἐπισκεψάμεθ' ἄν, εἰ μουσικὸς ὢν λέγει. Θεαί. Ἐπισκεψάμεθ' ἄν. σω. Οὐκοῦν τοιοῦτον μὲν εὑρόντες, ἐπειθόμεθ' ἂν, ἄμουσον δὲ, ἀπιστοῦμεν. Θεαί. Ἀληθῆ. σω.

Νῶν δὲ γ' ὁ ἐμοὶ εἴτι μέλλει ἢ μὴν τῆς τῶν προσώπων ὁμοιότητος, σκεπτέον εἰ γράφικὸς ὢν λέγει, ἢ οὔ. Θεαί. Δοκεῖ μοι. σω. Ἦ οὖν ζωγραφικὸς Θεόδωρος; Θεαί. Οὐχ ὅσον γέ μ' εἰδέναι. σω. Ἆρ' οὐδὲ γεωμετρικός; Θεαί. Πάνυ γε δή που ὦ σώκρατες. σω. Ἦ καὶ ἀστρονομικὸς καὶ λογιστικός τε καὶ μουσικὸς, καὶ ὅσα παιδείας ἔχεται; Θεαί. Ἔμοιγε δοκεῖ. σω. Εἰ μὲν ἄρα ἡμᾶς τοῦ σώματός τι φησὶν ὁμοίους εἶναι, ἐπαινῶν τι ἢ ψέγων, οὐ πάνυ αὐτῷ ἄξιον ἐνεῖναι προσέχειν. Θεαί. Ἴσως οὖ. σω. Τί δ' εἰ ποτὸν τὴν ψυχὴν ἐπαινοῖ πρὸς ἀρετήν τε καὶ σοφίαν, ἆρ' οὐκ ἄξιον τῷ μὲν ἀκούσαντι προθυμεῖσθαι ἀνασκέψασθαι ἐν ἐπαινετὸν τὸ δὲ, προθύμως αὐτὸν ἐπιδιώκειν; Θεαί.

Γαῦ μὲν οὖν ὦ σώκρατες. σω. Ὅρα τοίνυν ὦ φίλε Θεαίτητε, σοὶ μὲν ἐπιδιώκειν. ἐμοὶ δὲ σκοπεῖσθαι. ὡς οὗ ἴσθι ὅτι Θεόδωρος πολλοὺς δὴ πρός μι ἐπαινέσας ξώους τε καὶ ἀξους, οὐδενός πω ἐπῆνεσεν, ὡς σὲ νῦν δή. Θεαί. Εὖ ἂν ἔχοι ὦ σώκρατες, ἀλλ' ὅρα μὴ παίζων ἔλεγε. σω. Οὐκ οὖν τοῦτό γ' ἐφόπτης Θεοδώρου. ἀλλὰ μὴ ἀναδύου τὰ ὁμολογημένα. σκεπτέον γε παίζοντα λέγειν τόνδε, ἵνα μὴ καὶ ἀναγκαθῇ μαρτυρεῖν. πάντως γαῦ οὐδεὶς ἑκὼν σίκφει αὐτῷ. ἀλλὰ θαῤῥῶν ἔμμενε τῇ ὁμολογίᾳ. Θεαί. Ἀλλὰ χρὴ ταῦτα ποιεῖν ἕως δοκεῖ. σω.

Λέγε δή μοι. μανθάνεις που παρὰ Θεοδώρου γεωμετρίας ἅπτα; Θεαί. Ἔπωγε. σω. Καὶ τῶν περὶ ἀστρονομίαν τε καὶ ἁρμονίας καὶ λογισμούς; Θεαί. Προθυμούμαί γε δή. σω. Καὶ γαῦ ἐπὼ ὦ παῖ παρά γε τούτου καὶ παρ' ἄλλου, οἵς αὖ οἴομαί τι τούτων ἐπαΐειν. ἀλλ' ὅμως τὰ μὲν ἄλλα, ἔχω τῷδε αὐτὰ μετρίως. σμικρὸν δέ τι ἀπορῶ, ὃ μεθ' σοῦ τε καὶ τῶνδε σκεπτέον.

καί μοι λέγε. ἆρ' οὐ τὸ μανθάνειν ἔστι, τὸ σοφώτερον γίνεσθαι τοῦδε ὃ μανθάνει τις; Θεαί. Γῶ γοῦν. Σω. Σοφία δέ γ' ἐστὶν σοφοὶ οἱ σοφοί. Θεαί. Ναί. Σω. Τοῦτο δὲ μῶν, διαφθορὰ τί ἐπιστήμης; Θεαί. Τὸ ποῖον. Σω. Ἡ σοφία. ἧττον ἄρα ἐπιστήμονες ταῦτα καὶ σοφοί; Θεαί. Τί μήν; Σω. Ταὐτὸν ἄρα σοφία καὶ ἐπιστήμη; Θεαί. Ναί. Σω. Τοῦτ' αὖτο τοίνυν ἔστιν ὃ ἀπορῶ καὶ οὐ δυνάμει λαβεῖν ἱκανῶς παρ' ἐμαυτῷ, ἐπιστήμη ὅ, τί ποτε τυγχάνει ὄν. ἆρ' ἔτι ἔχομεν λέγειν αὐτό; τί φατέ· πῇ αὖ ἡμῶν πρῶτος εἶπεν. ὁ δὲ ἁμαρτών, καὶ ὃς αὖ ἀεὶ ἁμαρτάνει καὶ ἐλέγχεται, ὡς πρὸ φασὶν οἱ παῖδες οἱ σφαιρίζοντες, ὅπως. ὃς δ' αὖ τόδε γίγνεται ἀκμαιότατος, βασιλεύσει ἡμῶν, καὶ ἐπιτάξει ὅτῳ αὖ βούληται ἀποκρίνεσθαι. τί σιγᾷ τε. οὔ τί που ὦ Θεόδωρε ἐπὶ τῷ φιλολογίᾳ σ' ἀχθοποιίζομαι, προθυμούμενος ὑμᾶς ποιῆσαι διαλέγεσθαι. καὶ φίλους τε καὶ προσηκόρους ἀλλήλοις γίγνεσθαι.

Θεό. Ἤκιστα ὦ Σώκρατες· οὐ τοιοῦτον αὖ ἔπαθον ἄχθος. ἀλλά τῶν μειρακίων τινὰ κέλλει σοι ἀποκρίνεσθαι. ἐπῶ μὲν γὰρ ἀνῆς τῆς τοιαύτης διαλέκτου, καὶ οὐδ' αὖ συνηθίζεσθαι ἡλικίαν ἔχω. τοῖσδε δέ, πρέποι τε αὖ ἂν, καὶ πολὺ πολλῶν ἐπισθδιώτερον τῷ γὰρ ὄντι ἀνοήτης, ὡς παῖς ἐπιδοῦναι ἔχει. ἀλλ' ὡς πρὸ ἔρξω, μὴ ἀρίστου τοῦ Θεαιτήτου, ἀλλ' ὁρῶτα. Σω. Λῆγεις δή, ὦ Θεαίτητε ἃ λέγει ὁ Θεόδωρος; ᾧ ἀπιστεῖν οὐκ ἐπῳήμεθα, οὔτε σὺ ἐθελήσεις, οὔτε ἡμεῖς· ἢ τὰ ζηλωτὰ αὐτοῦ σοφῷ ἐπιτάττοντι, πειστέον ἀπειθεῖν, ἀλλ' οὐ καὶ γενναίως ἐπί· τί σοι δοκεῖ εἶναι ἐπιστήμη. Θεαί. Ἀλλὰ χρὴ ὦ Σώκρατες ἐπειδὴ πρὸ ὑμεῖς κελεύετε· πάντως γοῦν αὖ τι καὶ ἁμαρτῶμεν, ἐπανορθώσετε. Σω. Γαῦ μὲν οὖν αὖ πρὸ δίδοί τε ἔμοιγε. Θεαί. Δοκεῖ τοίνυν μοι καὶ ἃ παρὰ Θεοδώρου αὖ τις μάθοι, ἐπιστήμαι εἶναι· γεωμετρία τε καὶ ἃς νῦν δὴ σὺ διῆλθες, καὶ αὖ σκυτοτομικήτε, καὶ αἱ τῶν ἄλλων δημιουργῶν τέχναι πᾶσαί τε καὶ ἑκάστη τούτων, οὐκ ἄλλο τι ἢ ἐπιστήμη εἶναι. Σω. Γενναίως μοι καὶ φιλοδώρως ὦ φίλε αὖ ἀπεθέσ, πολλὰ δίδωσι, καὶ ποικίλα αὐτὴ ἀπλᾶ. Θεαί. Γῶς. τί δέ λέγεις ὦ Σώκρατες. Σω. Ἴσως μὲν οὐδέν· ὃ μέ τοι δοκεῖ φράσω. ὅταν τι λέγῃς σκυτικὴν, μή τι ἄλλο φράζεις, ἢ ἐπιστήμην ὑποδημάτων ἐργασίας; Θεαί. Οὐδέν. Σω. Τί δ' ὅταν τεκτονικήν. μή τι ἄλλο, ἢ ἐπιστήμην τῆς τῶν ξυλίνων σκευῶν ἐργασίας; Θεαί. Οὐδὲ δέδε. Σω. Οὐκοῦν ἀμφοῖν οὐκ ἐπιτέρα ἐπιστήμη ὁρίζῃς. Θεαί. Ναί. Σω. Τόλ' ἐπερώτησιν ὦ Θεαίτητε, οὐ δέδε τινῶν ἐπιστήμην. οὐδὲ ὁπόσαι τινές· οὐ γὰρ ἀριθμῆσαι αὐτὰς ἕνεκα βουλόμενοι, ἐρόμεθα. ἀλλὰ γνῶναι ἐπιστήμην αὐτὴ, ὅ, τί ποτέ ἐστιν, ἢ οὐδὲν λέγω. Θεαί. Γαῦ μὲν οὖν ὀρθῶς. Σω. σκέψαι δὴ καὶ τόδε. εἴ τις ἡμᾶς τῶν φαύλων τί καὶ προχείρων ἔροιτο. οἷον τοῦδε πηλοῦ ὅ, τί ποτ' ἐστὶν, οἱ ἀποκρινοίμεθα αὐτῷ, πηλὸς ὁ τῶν κεραμέων, καὶ πηλὸς ὁ τῶν πλασσόντων πλίνθους, οὐκ ἂν γελοῖοι ἦμεν; Θεαί. Ἴσως. Σω. Πρῶτον μὲν γέ που οἰόμενοι σωθήσεσθαι ἐκ τῆς ἀμαθίας ἀποκρίσεως τὴν ἐρώτησιν τε· ὅταν εἴπωμεν πηλὸς, εἴτε ὁ τῶν κεραμέων προσθέντες, εἴτε ἄλλων ὁντινωνοῦν δημιουργῶν, ἆρ' οἴει τίς τι συνήσει τινος ὄνομα, ὃ μὴ οἶδε τί ἐστιν; Θεαί. Οὐ δῆτα μᾶς. σω. Οὐδ' ἄρα ἐπιστήμην ὑποδημάτων συνήσειν, ὁ ἐπιστήμη μὴ εἰδώς; Θεαί. Οὐ γοῦν. σω. Σκυτικὴν ἄρα οὐ συνήσειν ὃς ἂν ἐπιστήμην ἀγνοῇ, οὐδὲ τινα ἄλλην τέχνην. Θεαί. Ἔστιν οὕτω. σω. Γελοία αὖρα ἡ ἀποκρισις ᾖ ὁρῶ τῷ ὄντι ἐπιστήμη τί ἐστιν, ὅταν ἀποκρίνηται τέχνης τινὸς ὄνομα· τινὲς γοῦν ἐπιστήμην ἀποκρίνεται οὐ ζητοῦντος ὁρῶντες. Θεαί. Ἔοικε. σω. Ἔπειτα γέ που ἴσμεν φαύλως καὶ βραχέως ἀποκρίνασθαι, τόδε ὁρῶμεν ἀπὸ αὐτοῦ τοῦδε· ὅτι καὶ ὁ τῆς πηλοῦ ἐρώτησιν· φαῦλόν που καὶ ἀπλοῦν εἶπεν. ἔτι γὰρ ὑγρῷ φυραθεῖσα, πλίνθος αὖ ἔσ· ἢ δ' ὅ τοῦ, ἐκ χαίρειν. Θεαί. Ῥᾴδιον ὦ Σώκρατες νῦν γε οὕτω φαίνεται· ἀτὰρ κινδυνεύει δίκης ἐρώτησιν εἶναι καὶ αὐτοῖς ἡμῖν ὅσα γε ἐσπλῆ διαλεγομένοις, ἐμοί τε καὶ τῷ σῷ ὁμωνύμῳ τούτῳ Σωκράτει. σω. Τὸ ποῖον δή ὦ Θεαίτητε. Θεαί. Ἐμοὶ δοκοῦμεν τί ἡμῖν Θεόδωρος ὀλίγον ἔμπροσθεν γράφειν περὶ δυνάμεων ἡμῖν ἐπιδεικνύναι, ὡς τὰ τρίποδος πόδα ἢ πεντέποδος ἀκρ-

φάινων. ὅτι μὴ καὶ οὐ ξύμμετροι τῇ ποδιαίᾳ, καὶ οὔτω καὶ τὰ μίαν ἑκάστην προσαιρούμενος μέχρι τῆς ἐπτακαιδεκαπόδου· οὐ δὲ ταύτῃ πῶς οὐκ ἂν δοκοῖμεν ἂν εἰκὸς λέγειν τι δοιοῦν· ἐπειδὴ ἄπειρον μὲν τὸ πλῆθος αἱ δυνάμεις ἐφάνησαν, πειραθῆναι συλλαβεῖν εἰς οὗ, ὅτῳ ποίᾳ ταύταις προσαγορεύσομεν τὰς δυνάμεις. Σω. Ἦ καὶ εὕρηταί τι τοιοῦτον; Θεαί. Ἔμοιγε δοκοῦμεν· σοὶ δὲ καὶ σύ. Σω. λέγω. Θεαί. Τὸν ἀριθμὸν πάντα δίχα διελάβομεν· τὸν μὲν δυνάμενον ἴσον ἰσάκις γίγνεσθαι, τῷ τετραγώνῳ τὸ σχῆμα ἀπεικάσαντες, τετράγωνόν τε καὶ ἰσόπλευρον προσείπομεν. Σω. Καὶ ὀρθῶς. Θεαί. Τὸν δ' ἐπίμηκα μεταξὺ τούτου· ὧν καὶ τὰ τεῖα, ἐν τὰ πέντε, ἐν πᾶς ὃς ἀδυνάτως ἰσάκις ἴσος γενέσθαι, ἀλλ' ἢ πλεόνων ἐλαττονάκις, ἢ ἐλάττων πλειονάκις γίγνεται· μείζων δὲ καὶ ἐλάττων ἀεὶ πλευρὰ αὐτὸν περιλαμβάνει, τῷ προμήκει αὖ σχήματι ἀπεικάσαντες, προμήκη ἀριθμὸν ἐκαλέσαμεν. Σω. Κάλλιστα· ἀλλὰ τί τὸ μεταξύ. Θεαί. Ὅσοι μὲν γραμμὴν τὴν ἰσόπλευρον καὶ ἐπίπεδον ἀριθμὸν τετραγώνιζοισ', μῆκος ἀφορίσαμεν. ὅσοι δὲ τὸν ἐτερομήκη, δυνάμεις· ὡς μήκει μὲν οὐ ξυμμέτρους, ἐκείνας· τοῖς δ' ἐπιπέδοις, ἃ δύνανται· καὶ πάλιν τὰ στερεὰ ἄλλα τοιοῦτον. Σω. Ἀγαστά γ' ἀνδρῶν, ὦ παῖδες· ὥστέ μοι δοκεῖ ὁ Θεόδωρος οὐκ αἰσχρὸς τῆς ψευδομαρτυρίας ἔσεσθαι. Θεαί. Καὶ μὴν ὦ Σώκρατες ὅ, γε δρωτᾶς περὶ ἐπιστήμης, οὐκ ἂν δυνάμην ἀποκρίνασθαι. ὡς τῷ πάλαι τε καὶ νῦν τῆς δυνάμεως. καί τοι σὺ γέ μοι δοκεῖς τοιοῦτόν τι ζητεῖν ὥστε πάλιν αὖ φαίνεται ψευδὴς ὁ Θεόδωρος. Σω. Τί δαί εἴ τις πρὸς σοῦ μὲν ἐπαινῶν, μαθεῖν ἔφη οὗτω σοφὸν ὄντα τὸν χαλκεύειν. εἶτα διαθέων, τὸ ἀκμάζοντος καὶ ταχέως ἐπήνει, ἢ τί ἂν οἴει ἀληθῆ τὸν ἐπαινέσαι; Θεαί. Οὐκ ἔγωγε. Σω. Ἀλλὰ νῦν ἐπιστήμην ὡς περὶ ἐμοῦ ἐλέγομεν, σμικρόν τι οἴει εἶναι ἐξευρεῖν, καὶ οὐ τῶν πάντη ἄκρων; Θεαί. Νὴ Δί' ἔγωγε καὶ μάλα γε τῶν ἀκροτάτων. Σω. Θάρρει τοίνυν περὶ σαυτῷ. καί τι οἶμαι Θεόδωρον λέγειν. προθυμητέον δὲ παντὶ τρόπῳ τὸν τε ἄλλον περὶ παντὸς ἐπιστήμης λαβεῖν λόγον, τί ποτε τυγχάνει ὄν. Θεαί. Προθυμοῦμαί μὲν οὖν ὡς σώκρατες φανεῖται. Σω. Ἴθι δή· καλῶς γὰρ ἄρτι ὑφηγήσω. πειρῶ μιμούμενος τὸν περὶ τῶν δυνάμεων ἀπόκρισιν, ὡς τὰς ταύτας πολλὰς οὔσας, οἷς εἷλες περιέλαβες, οὕτω καὶ τὰς πολλὰς ἐπιστήμας οἷς λόγῳ προσειπεῖν. Θεαί. Ἀλλ' ἴθι ὦ σώκρατες· πολλάκις δὴ αὐτὸ ἐπιχείρησα σκέψασθαι ἀκούων τὰς παρὰ σοῦ ἀποφορμάσασ' ἐρωτήσεις· ἀλλὰ γὰρ οὔτ' αὐτὸ δύναμαι πεῖσαι ἐμαυτὸν, ὡς ἱκανῶς τι λέγω, οὔτ' ἄλλον ἀκοῦσαι λέγοντος οὕτως ὡς σὺ διακελεύῃ· οὐ μὲν δὴ αὖ, οὐδ' ἄπαλαγῆναι τοῦ μέλλειν. Σω. Ὠδίνεις γὰρ ὦ φίλε Θεαίτητε, διὰ τὸ μὴ κενὸς ἀλλ' ἐγκύμων εἶναι. Θεαί. Οὐκ οἶδα ὦ σώκρατες. ὅ μέν γοι πέπονθα, λέγω. Σω. Εἶεν ὦ γεναιότατε οὐκ ἀκήκοας, ὡς ἐγὼ ἐμὸς μὲν οὐδεὶς, μάλα γενναίως τε καὶ εὐσυρᾶς φαιναρέτης; Θεαί. Ἤδη σχεδόν γε ἤκουσα. Σω. Ἆρα καὶ ὅτι ἐπιτηδεύω τὴν αὐτὴν τέχνην ἀκήκοας; Θεαί. Οὐδαμῶς. Σω. Ἀλλ' οἶδ' ὅτι· μὴ μέντοι μου καὶ εἰσπῇς πρὸς τοὺς ἄλλους· λέληθα γὰρ δι' ταῦτα ταύτην ἔχων τὴν τέχνην. ἐὰν δέ, ἅπτῃ οὐκ εἰδότες, σχεδόν μὲν οὐ λέγουσί πω περὶ ἐμοῦ. ὅτι δὲ ἄτοπός εἰμι, καὶ ποιῶ τοὺς ἀνθρώπους ἀπορεῖν, ἢ καὶ σχεδόν ἀκήκοας; Θεαί. Ἔγωγε. Σω. Εἶπω οὖν σοι τὸ αἴτιον; Θεαί. Παῦ μὲν οὖν. Σω. Ἐννόησον δὴ τὸ περὶ τοὺς μαιεύσασθαι πάντων ὡς ἔχει, ἵνα ῥᾷον μαθήσῃ ὃ βούλομαι. οἶσθα γάρ που ὅτι οὐδεμία αὐτῶν ἔτι αὐτὴ νυῖ σκοπεῖ τε καὶ τίκτουσα ἄλλα μαιεύεται· ἀλλ' αἱ ὧδαι ἀλλοίαι τίκτειν. Θεαί. Παῦ μὲν οὖν. Σω. Αἰτίαν δέ γε τούτου φασὶν εἶναι τὴν ἀρτεμιν· ὅτι ἄλοχος οὖσα, τὴν λοχείαν ἔλαχε. στείρας μὲν οὖν ἄρα οὐκ ἔδωκε μαθέσθαι· ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη φύσις, ἀδύνατός ἐστι λαβεῖν τέχνην ὧν αὖ ἄπειρος· ταῖς δὲ εὐτεκνίαις ἀτόκοις, προσέταξε τιμῶσα τὴν αὐτῆς ὁμοιότητα. Θεαί. Εἰκός. Σω. Οὐκοῦν καὶ τόδε εἰκός τε καὶ ἀναγκαῖον τὰς κυούσας καὶ μὴ, μᾶλλον ὑπὸ τῶν μαιῶν, ἢ τῶν ἄλλων. Θεαί. Παντάγε. Σω. Καὶ μὴν καὶ διδοῦσά γε αἱ μαῖαι φαρμάκια καὶ

καὶ

καὶ ἐπαλλουσαι, λυόμεναι δὲ ἐξαίφνης τὰς ὠδῖνας, καὶ μαλθακῶν τοκάδων ὧν αὖ βούλονται ποιεῖν· καὶ τίκτειν τὸ δὴ τὰς δυστοκούσας· καὶ ἐὰν νέον ὂν δρέξῃ ἀμβλίσκειν, ἀμβλίσκουσιν. Θεαί. Ἔστι ταῦτα. Σω. Ἆρ' οὖν ἕν τι καὶ τόδε αὐτῶν ἤσθησαι· ὅτι καὶ προμάντεις αἱ ἱκαναὶ τοῦτο εἰσὶ, ὡς πόσοφοι οὖσαι τοῦτο τὸ γιγνόμενον, ποίαν χρὴ ποίῳ ἀνδρὶ συνοῦσαν, ὡς ἀρίστους παῖδας τίκτειν; Θεαί. Οὐ πάνυ τοῦτο ἔμαθον. Σω. Ἀλλ' ἴσθ' ὅτι οὐδὲ τύτῳ μεῖζον φρονοῦσιν, ἢ ὅτε ὀμφαλοτομίᾳ. οἰόμαι γὰρ τῆς αὐτῆς, ἢ ἄλλης οἴει τέχνης εἶναι, θεραπείας τε καὶ συγκομιδὴν τῶν ἐν γῆς καρπῶν, καὶ αὖ γνῶσιν, ἐν ποίᾳ γῆν ποῖον φυτόντε καὶ σπέρμα κατατέον βέλτιστον; Θεαί. Οὔκ. ἀλλὰ τῆς αὐτῆς. Σω. Εἰς γυναῖκα δὲ ὦ φίλε, ἄλλως μὲν οἴει τὸ τοιοῦτον, ἄλλην δὲ συγκομιδήν; Θεαί. Οὔκουν εἰκός γε. Σω.

Οὐ γάρ. ἀλλὰ δίκην οὐδὲν τοῦτο ἔχον σωματωγὸν ἀσφαλὲς καὶ γυναικὸς, ἢ δὴ προκατωγάκασμαι, φόβῳ καὶ πρὸς τοῦτο μαιευτικὴν ἄτε σεμνὰ οὖσαν ἀμαίαν φοβούμενον μὴ εἰς ἐκεῖνο τὸν αἰτίαν δῷ ταύτην ἐμπέσωσιν. ἐπεὶ ταῖς γε ὄντως μαίαις μόναις που προσήκει καὶ προπαιδεύειν ὀρθῶς. Θεαί. Φαίνεται. Σω. Τὸ μὲν δὴ νοσεῖν τῶν μαιῶν, δι' ἃ εἴρηκα, ἔλαττον δὲ, τῷ ἐμοῦ σφάλλεσθαι. οὐ γὰρ πρόσεστι γυναιξὶν οὐσίστε μὲν εἰδώλα τίκτειν· ἔστι δ' ὅτε ἀληθινὰ, ἔστι δὲ μὴ ῥᾴδιον εἶναι διαγιγνώσκειν. εἰ γὰρ προσῆν μέγιστόν τε καὶ κάλλιστον ὄργανον ἐν ταῖς μαίαις τὸ κρίνειν ἀληθῆ τε καὶ μὴ δι' ὑκ ἄπειρος; Θεαί. Ἔοικε. Σω. Τῇ δ' ἐμῇ τέχνῃ τῆς μαιεύσεως, τἆλλα ἄλλα ὑπάρχει ὅσα ἐκείναις· διαφέρει δὲ τῷδε ἄσφαλὲς ἀλλὰ μὴ γυναῖκας μαιεύεσθαι, καὶ τῷ, τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἀκτυόσας ἐπισκοπεῖν, ἀλλὰ μὴ τὰ σώματα. μέγιστον δὲ τῦτ' ἔστι τῇ μαιτδίᾳ τέχνῃ, βασανίζειν δυνατὸν εἶναι παντὶ τρόπῳ, πότερον εἴδωλον καὶ ψεῦδος ἀποτίκτει τὸ νέον ἡ διάνοια, ἢ γόνιμόν τε καὶ ἀληθές. ἐπεὶ ἐμοί γε, καὶ ἐμοὶ ὑπάρχει ὅπερ ταῖς μαίαις. ἄγονός εἰμι σοφίας. καὶ ὃ πέρ ἤδη πολλά μοι ἀνείδισαν, ὡς τοὺς μὲν ἄλλους ἐρωτῶ, αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀποκρίνομαι τοῦτο οὐδενὸς, διὰ δὲ μαλὸν ἔχειν σοφὸν, ἀληθὲς ὀνειρίζουσι· τὸ δὲ αἴτιον τούτου, τόδε. μαιεύεσθαί μοι ὁ θεὸς ἀναγκάζει, γεννᾶν δὲ ἀπεκώλυσεν· εἰμὶ δὴ οὖν αὐτὸς μὲν οὐ πάνυ τι σοφός· οὐδέ τι μοι κλέος εὕρημα τοιοῦτον, γεγονὸς τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἔκγονον. οἱ δέ μοι συγγιγνόμενοι, τὸ μὲν πρῶτον φαίνονται οἷοι μὲν καὶ πάνυ ἀμαθεῖς, πάντες δὲ προϊόντος τοῦ συνουσιασμοῦ, θαυμαστὸν ὅσον ἐπιδιδόντες ὡς αὐτοῖς τε καὶ τοῖς ἄλλοις δοκοῦσι· καὶ τοῦτο εἰσαρχὲς, ὅτι παρ' ἐμοῦ, οὐδὲν πώποτε μαθόντες, ἀλλ' αὐτοὶ παρ' αὐτῶν πολλὰ καὶ καλὰ εὑρόντες τε καὶ κατέχοντες· τῆς μέν τοι μαιείας, ὁ θεός τε καὶ ἐγὼ αἴτιος. ὧδε δὲ δῆλον· πολλοὶ ἤδη τοῦτο ἀγνοήσαντες, καὶ ἄλλοις καὶ αὐτοὺς αἰτιασάμενοι, ἐμοῦ δὲ καταφρονήσαντες, ἢ αὐτοὶ ὑπ' ἄλλων πεισθέντες, ἀπῆλθον πρωϊαίτερον τοῦ δέοντος· ἀπελθόντες δὲ, τά τε λοιπὰ διήμβλωσαν διὰ πονηρὰν συνουσίαν, καὶ τὰ ὑπ' ἐμοῦ μαιευθέντα κακῶς τρέφοντες ἀπώλεσαν, ψευδῆ καὶ εἴδωλα τοῦτο πλείονος ποιησάμενοι τοῦ ἀληθοῦς· τελευτῶντες δ' αὐτοῖς τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἔδοξαν ἀμαθεῖς εἶναι. ἓν δὲς γέγονεν ἀριστείδης ὁ λυσιμάχου, καὶ ἄλλοι πάνυ πολλοί. οἳς ὅταν πάλιν ἔλθωσιν δεόμενοι τῆς ἐμῆς συνουσίας, καὶ θαυμαστὰ δρῶντες, ἐνίοις μὲν δι' ἀγχόμονά μοι δαίμονιον, ἀποκωλύει συνεῖναι, οἷσιν δὲ, ἐᾷ· καὶ πάλιν οἷς τινας ἐπιδιδόναι. πάσχουσι δὲ δὴ οἱ ἐμοὶ συγγιγνόμενοι καὶ ταὐτὸν ταῖς τικτούσαις. ὠδῖνουσι γὰρ καὶ ἀπορίας ἐμπίμπλανται νύκτας τε καὶ ἡμέρας πολὺ μᾶλλον ἢ ἐκείναις. ταύτην δὲ πρὸ ὠδῖνα, ἐγεῖραι τε καὶ ἀφαπάσαι ἡ ἐμὴ τέχνη δύναται. καὶ οὕτω μὲν δὴ οὕτως· οἷσι δὲ δοκῶ τινὶ μηδὲν δεῖσθαι, οἷς ἄν μοι μὴ δόξωσί πως ἐγκύμονες εἶναι, γνοὺς ὅτῳ εὐκρινέμοῦ δόντας, πάνυ εὐμενῶς προμνῶμαι. καὶ ἴσως τοῦτο εἰπεῖν, πάνυ ἱκανῶς ἔχω πάλαι, οἷς ἂν συγγιγνόμενοι ὠφεληθῶσιν. ὧν πολλοὺς μὲν δὴ ἔχω θεὸς πρόσθεν. πολλοὺς δὲ ἄλλους, σοφοῖς τε καὶ θαυμασίοις ἀνδράσι. ταῦτα δὴ σοι ὦ κράτιστε ὠνῆ. ἃ δὲ ἐμὴ κακία. ὑπὸ πᾶσιν σι ὧσπερ καὶ αὐτὸς οἶσι, ὀλίγου τὸ κυοῦντα εἶδον· προσφέρου οὖν πρός με ὡς πρὸς μαίας υἱόν, καὶ αὐτὸν μαιευτικόν. καὶ ἃ ἂν ὁρῶ, προθυ-

μοῦ ὅπως ὅσος τ' ἐστὶ, οὕτως ἀρα κεῖσθαι. καὶ ἐὰν ἄρα σκοπούμενός τι ὧν αὖ λέγῃς, ἢ γήσωμαι εἰδὼς λέγειν καὶ μὴ ἀληθῆς, ἔπειτα ὑπ' ἐμαυτοῦ μου καὶ ἀποβάλλω, μὴ ἀγρίαινε, ὥσπερ αἱ πρωτότοκοι τοῖς τὰ παιδία. πολλοὶ γὰρ ἤδη ὧν θαυμάσιοι πρός με οὕτω διετέθησαν, ὥστε ἀπεχθῶς ἔχειν ἕτοιμοι εἶναι, ἐπειδάν τινα λῆρον αὐτῶν ἀφαιρῶμαι, καὶ οὐκ οἴονται εὐνοϊκῶς ὑπ' ἐμοῦ ποιεῖν· πόρρω ὄντες τοῦ εἰδέναι, ὅτι οὐδεὶς θεὸς δύσνους ἀνθρώποις· οὐδ' ἐγὼ δυσνοίᾳ τοιοῦτον οὐδὲν ὁρῶ ἀλλά μοι ψεῦδός τε συγχωρῆσαι, καὶ ἀληθὲς ἀφανίσαι, οὐδαμῶς θέμις· πάλιν δὴ οὖν ὑπ' ἀρχῆς ὦ θεαίτητε ὅτι ποτ' ἔστιν ἐπιστήμη, πειρῶ λέγειν· ὡς δ' οὐκ ἀφεῖσαί τ' ἐσμὲν, μηδ' ποτ' ἐάσομεν. ἐὰν γὰρ θεὸς ἐθέλῃ καὶ ἀνδρίζῃ, ἱκανὸς τ' ἔσῃ. θεαί. Ἀλλὰ μέν τοι ὦ σώκρατες σοῦ γε οὕτω παρακελευομένου, αἰσχρὸν μὴ οὐ παντὶ τρόπῳ προθυμηθῆναι ὅτι τις ἔχει λέγειν· θεὸς οὖν μοι δοκεῖ ὁ ἐπιστάμενός τι, ἀνθαπτέσθαι ἔοικε τοῦ πίστασθαι· καὶ ὥσπερ νυνὶ φαίνεται, οὐκ ἄλλοτί ἐστιν ἐπιστήμη, ἢ αἴσθησις. Σω. Εὖ γε καὶ γενναίως ὦ παῖ. χρὴ γὰρ οὕτως ἀποφαίνεσθαι λέγειν. ἀλλὰ φράσον δὴ αὐτὴ κοινῇ σκεψώμεθα. γόνιμον, ἢ ἀνεμιαῖον τυγχάνει ὄν. αἴσθησις φῂς ἐπιστήμην. Θεαί. Ναί. ΣΩ. Κινδυνεύεις μέν τοι λόγον οὐ φαῦλον εἰρηκέναι περὶ ἐπιστήμης, ἀλλ' ὃν ἔλεγε καὶ πρωταγόρας. φρόνησιν δέ τινα ἄλλον εἴρηκε τὸν αὐτὸν τοῦτον πως. φησὶ γάρ που, πάντων χρημάτων μέτρον ἄνθρωπον εἶναι· τῶν μὲν ὄντων ὡς ἔστι· τῶν δὲ μὴ ὄντων, ὡς οὐκ ἔστιν· οἶσθα γὰρ που; Θεαί. Ἀλλ' ἐγνωκὼς καὶ πολλάκις. Σω. Οὐκοῦν οὕτω πως λέγει· ὡς οἷα μὲν ἕκαστα ἐμοὶ φαίνεται, τοιαῦτα μέν ἐστιν ἐμοί· οἷα δὲ σοί, τοιαῦτα αὖ σοί· ἄνθρωπος δὲ σύ τε κἀγώ. Θεαί. Λέγει γάρ που οὕτως. Σω. Εἰκὸς μέν σε σοφὸν ἄνδρα μὴ λῆρεῖν· ἐπεισέλθωμεν οὖν τῷ αὐτῷ τρόπῳ. ἆρ' οὐκ ἐνίοτε πνέοντος αὐτόμου τοῦ αὐτοῦ, ὁ μέν, ἡμῶν ῥιγοῖ δ' οὔ; καὶ ὁ μέν, ἠρέμα· ὁ δέ, σφόδρα; Θεαί. Καὶ μάλα. Σω. Τί τοῦτο οὖν τότε αὐτὸ ἐφ' αὑτῷ τὸ πνεῦμα ψυχρόν, ἢ οὐ ψυχρὸν φήσομεν, ἢ πεισόμεθα τῷ πρωταγόρᾳ· ὅτι τῷ μὲν ῥιγοῶντι, ψυχρόν· τῷ δὲ μή, οὔ. Θεαί. Ἔοικε. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ φαίνεται οὕτως ἑκατέρῳ; θεαί. Ναί. Σω. Τί δέ γε φαίνεται, αἰσθάνεσθαι ἔστιν.

θεαί. Ἔστι γάρ. Σω. Φαντασία ἄρα καὶ αἴσθησις ταὐτὸν, οὕτε θερμοῖς μὴ πᾶσι τοῖς τοιούτοις. διὰ γὰρ αἰσθάνεσθαι ἑκάστοις τοιαῦτα ἑκάστῳ μὴ κινδυνεύει εἶναι. θεαί. Ἔοικε. Σω. Αἴσθησις ἄρα, ζοῦ ἔντος αἰεί ἐστιν, καὶ ἀψευδὴς, ὡς ἐπιστήμη οὖσα;

θεαί. Φαίνεται. ΣΩ. Ἆρ' οὖν πρὸς χαρίτων πάνσοφός τις ἦν ὁ πρωταγόρας· καὶ ταῦτα ἡμῖν μὲν ἀπόρρητα τοῖς πολλῷ συρφετῷ· ἐν ἀληθείᾳ δὲ μαθηταῖς αὐτὰ ἀποῤῥήτῳ τινὶ ἀληθείᾳ ἔλεγε. θεαί. Πῶς δὴ ὦ σώκρατες οὕτω λέγεις. Σω. Ἐτὸ δρῶ καὶ μάλ' οὐ φαῦλον λόγον· ὡς ἄρα οὐ μὲν αὐτὸ καθ' αὑτὸ, οὐδέν ἐστιν· οὐ δ' οὔτε προσείποις ὀρθῶς οὐδ' ὁποιοσοῦν τι, ἀλλ' ἐὰν ὡς μέγα προσαγορεύῃς, καὶ σμικρὸν φανεῖται· καὶ ἐὰν βαρύ, κοῦφον. ξύμπαντά τε οὕτως, ὡς μαθόντες ὄντως αὐτὸς μήτε ἕνα, μήτε ὁποιονοῦν. ἐκ δὲ δὴ φορᾶς τε καὶ κινήσεως καὶ κράσεως πρὸς ἄλληλα, γίγνεται πάντα ἃ δὴ φαμὲν εἶναι, οὐκ ὀρθῶς προσαγορεύοντες. ἔστι μὲν γὰρ οὐδέ ποτ' οὐδέν· ἀεὶ δὲ γίγνεται. καὶ περὶ τούτου πάντες ἐξῆς οἱ σοφοὶ, πλὴν παρμενίδου ξυμφέρεσθον. πρωταγόρας τε, καὶ ἡράκλειτος, καὶ ἐμπεδοκλῆς, καὶ τῶν ποιητῶν οἱ ἄκροι τῆς ποιήσεως ἑκάτεροι· κωμῳδίας μὲν, ἐπίχαρμος. τραγῳδίας δὲ, ὅμηρος. ἀπεῖδε, ὡς ἔοικεν τε θεὰν γίγνεσθαι καὶ μητέρα τηθὺν, πάντα εἰρηκὼς ἐκ γενέσεως τε καὶ κινήσεως. ἢ οὐ δοκεῖ σοι λέγειν; θεαί. Ἔμοιγε. ΣΩ. Τίς οὖν αὖ ἔτι πρός γε τοσοῦτον στρατόπεδον, καὶ στρατηγὸν ὅμηρον, λώιστο ἀμφισβητήσας μὴ οὐ καταγέλαστος γενέσθαι. θεαί. Οὐ ῥᾴδιον ὦ σώκρατες. Σω. Οὐ γὰρ ὦ θεαίτητε. ἐπεὶ καὶ τάδε τῷ λόγῳ σημεῖα ἱκανά. ὅτι μὲν ἔστιν δοκοῦσιν, καὶ δὲ γίγνεται, κίνησις παρέχει. τὸ δὲ μὴ τί· μὴ ἀπόλλυσθαι, ἡσυχία· τὸ γὰρ θερμόν τε καὶ πῦρ, ὃ δὴ καὶ τἆλλα γεννᾷ καὶ ἐπιστρέφει, αὐτὸ γεννᾶται ἐκ φορᾶς καὶ τρίψεως. ταῦτα δὲ κίνησις. ἢ οὐκ αὐτὰ γενέσεως πυρὸς; θεαί. Αὐτὴ μὲν οὖν. Σω. Καὶ μὴν τό γε τῶν ζῴων γένος ἐκ τῶν αὐτῶν τούτων φύεται. θεαί.

Πῶς δ' οὔ. Σω. Τί δαὶ τὸ τῶν σωμάτων ἕξις, οὐκ ἀπόλλυσθαι μὲν καὶ σῳ-

γίασθ'

ἀλλ' οὐδὲν μᾶλλον, οἶμαι δὲ τὸ γιγνόμενον διὰ τὴν κίνησιν ὡς ἐπὶ πολὺ σῴζειν; Θεαί. Ναί. ΣΩ. Ἡ δὲ τῇ ψυχῇ ἕξις, οὐχὶ ὑπὸ μαθήσεως μὲν καὶ μελέτης κινήσεων ὄντων, κτᾶταί τε μαθήματα, καὶ σῴζεται, καὶ γίγνεται βελτίων· ὑπὸ δὲ ἡσυχίας, ἀμελετησίας τε καὶ ἀμαθίας οὔσης, οὔτε ἂν μανθάνοι, ἄττα γε αὖ μάθοι ἐπιλανθάνοιτ' ἄν; Θεαί. Καὶ μάλα. ΣΩ. Τὸ μὲν, ἁρμὰ καθὸν κίνησις ἡ κατά τε ψυχὴν καὶ κατὰ σῶμα· τὸ δὲ, δύναστίον; Θεαί. Ἔοικε. ΣΩ. Ἔτι δὴ σοι λέγω· νῦν μέντοι τὴν μὲν γαλήνας καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἔτι μᾶλλον ἡσυχίαν, σπάνει καὶ ἀπολλύουσι· τὰ δὲ τέρπα, σῴζει. καὶ ἐμοὶ τούτοις, ἐὰν ὑπολοφῶνα παίσω καλῶ, προσβιάζων πως χρυσῶν σειρᾶν· ὡς ἄλλο, ἢ φῶν ἥλιον ὅμηρος λέγει καὶ ἄλλοι· ὅτι ἕως μὴ αὖ ἡ τοιάδε φορὰ ἡ κινοῦσα ἡμᾶς ὑπὲρ γῆν καὶ ὁ ἥλιος, πάντα ἴσχει καὶ σῴζεται τὰ ὑπὸ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων· ἐὰν δὲ σταίη ποτὲ ὥσπερ δεσμὸς, πάντα χρήματ' ἂν διαφθαρείη. καὶ γίγνοιτ' ἂν τὸ λεγόμενον ἄνω κάτω πάντα. Ἀλλ' ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ σώκρατες, ταῦτα διλογῶ ἅπερ λέγεις. Ὑπόλαβε τοίνυν, ὦ ἄριστε, οὕτω σὺ καὶ τὰ τοιάδε ὅμματα πρῶτον μὲν ἡμᾶς χρῶμα λευκὸν, μὴ ἄλλο τι ἔτερόν τι ἔξω τῶν σῶν ὁμμάτων· μηδὲ τοῖς ὄμμασι· μηδὲ αὖ τῷ χώρᾳ ἀποτάξῃς. ἢ δὴ χαρὰ ἂν εἴη τε καὶ ἔστιν οὐ τοιαύτη μέση, καὶ οὐκ ἂν οἰ τῇ γενέσει γίγνοιτο. Θεαί. Ἀλλὰ πῶς. ΣΩ. Ἐπώμοσα τῷ ἀρτίως λόγῳ, μηδὲν αὖ καὶ αὐτὸ οὗ ὂν πιθόντες, καὶ ἡμῖν οὕτω μέλαν τε καὶ λευκὸν· καὶ ὁτιοῦν ἄλλο χρῶμα ἐκ τῆς προσβολῆς τῶν ὀμμάτων πρὸς τὸ προσήκοντα φορὰ φανῆναι γιγνόμενον καὶ ὃ δὴ ἔκαστον ἕτερον φαμὲν χρῶμα, οὔτε τὸ προσβάλλον, οὔτε τὸ προσβαλλόμενον ἔστιν· ἀλλὰ μεταξύ τι ἑκάστῳ ἴδιον γεγονὸς. ἢ σὺ διϊσχυρίσει τι αὖ ὡς οἷόν σοι φαίνεται ἕκαστον χρῶμα τοιοῦτον καὶ κυνὶ καὶ ὀτῳοῦν ζῴῳ; Θεαί. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. ΣΩ. Τί δ' ἄλλῳ ἀνθρώπῳ ἆρ' ὅμοιον καὶ σοὶ φαίνεται ὁτιοῦν, ἔχεις εἰπεῖν ἰσχυρῶς, ἢ πολὺ μᾶλλον, ὅτι οὐδὲ σοὶ αὐτῷ τὸν αὐτὸν, ὅτῳ δ' μηδέποτε ὁμοίως αὐτὸν σεαυτῷ ἔχειν. Θεαί. Τοῦτο μᾶλλόν μοι δοκεῖ, ἢ ἐκεῖνο. ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ μὲν ὦ παρα μιζόμεθα, ἢ ἃ ἐφαπτόμεθα, μία τις ἦν λευκὸν, ἢ θερμὸν ἦν, οὐκ ἂν ποτε ἄλλῳ ὦ προσπίπτον, ἄλλο αὖ ἐγίγνετο αὐτοῖς μεταβάλλον. εἰ δὲ αὖ τὰ παραμιζόμενα, ἢ ἐφαπτόμενα ἕκαστον ἦν τούτων, οὐκ ἂν αὖ ἄλλου προσιόντος, ἢ τι πασχόντος, αὐτὸ μὲν πασχον, ἄλλο αὖ ἐγίγνετο. ἐπεὶ νῦν γε ὦ φίλε θαυμαστά τε καὶ γελοίως ἐνίοτε πως ἀναγκαζόμεθα λέγειν, ὡς φαίη ἂν πρωταγόρας τε καὶ πᾶς ὁ τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ ἐπιχειρῶν λέγειν. Θεαί. Πῶς δὴ καὶ ποῖα λέγεις. ΣΩ. Σμικρὸν λάβε παράδειγμα καὶ πάντα ἔσῃ εὑρὼν οὗ ζητοῦμεν. ἀγριαίνεις γάρ που ἐξ, ἂν μὴ τέτταρας σοὶ δοκῶ προσνέμειν, τοὺς ἑαυτοὺς φαμὲν ἓξ τέτταρα μὴ ἡμιολίους· ἐὰν δὲ σώσω σε, ἐλάττους καὶ ἡμίσεις, καὶ οὐδὲ αἰνεῖν ἄλλος λέγειν. ἢ σὺ αἰνεῖς; Θεαί. Οὐκ ἔγωγε. ΣΩ. Τί οὖν ἄσοι πρωταγόρας ἢ ὅτις ἄλλος ὦ θαύμαστε, ἐφ' ὅπως τι μεῖζον, ἢ τολμίον γίγνεται ἄλλως, ἢ αὐξηθέν, τί ἀποκρινεῖ. Θεαί. Ἐὰν μὲν ὦ σώκρατες τὸ δοκοῦν πρὸς ἐμὲ νῦν ἐρώτησον, ἃ ποκρίνομαι, ὅτι οὐκ ἔστιν· ἐὰν δὲ πρὸς ἐμὲ προτόδαν φυλάττων μὴ ἐναντία εἴπω, ὅλως ἴσθι. ΣΩ. Εὖ γε νὴ ἐμὲ ἔρασ' ὦ φίλε καὶ θεῖος. ἀτὰρ ἐοικὸς ἐὰν ἀποκρίνῃ δ' τι ἔσται, δίχα πίλεόν γε ξυμβήσεται· ἢ μὴ τ' γλῶτταν αἰνίλικος ἡμῖν ἔσται. ἢ δὲ φρὴν, οὐκ αἰνίλικος. Ἀλλὰ ἴσθι. Οὐκοῦν εἰ μὲ λεινοὶ καὶ σοφοὶ ἐπῳχόμεθα καὶ σὺ ἡμεῖς, πάντα τὰ τ' φοιῶν ἰζητακότες, ἵνα μὴ τολοιπὸν ἐκπερισσίας ἀλλήλων ἀποπειρώμεθα, σεμνολῃθέντες σοφιστικῶς εἰς μάχην τοι αὐτὴν ἀλλήλων τοὺς λόγους τοῖς λόγοις ἐκρύομεν. νεῦσον δ' ἄττ' ἰδίᾳ, πρῶτον βασκόμεθα θάσσαλε αὐτὰ πρὸς αὐτὰ, τί ποτ' ἔστιν ἃ διανοούμεθα. πότερον ἡμῖν ἀλλήλοις συμφωνεῖ, ἢ οὐ δ' ὁπωστιοῦν. Θεαί. Γαῦν. μὲν εἶεν ἔτωγε τοῦτ' ἂν βουλοίμην. ΣΩ. Καὶ μὴν ἐτόν. ὅτε δ' οὕτως ἔχει, ἄλλο τι, ἢ ἐρίμακος πόνου πολλοῦ σχολὴν ἄγοντες, πόλιν ἐπανασκοποῦμεν, ἀδυσκολαίνοντες, ἀλλὰ ῥᾳδίως πάνυ πολλοῦ ἀγῶνος, ἅπερ ποτ' ἔστι ταῦτα τὰ φάσματα οἰ ἡμῖν; ἓν πρῶτον ἐπισκοποῦντες, φάσμα ὡς εἰδώλιμαι, μηδέν τε. μηδὲν ἂν μεῖζον, μὴ δὲ ἔλαττον γιγνόμενον, μήτε ὄγκῳ μήτε ἀριθμῷ ἴσως ἴσον ἂν εἴη αὐτὸ ἑαυτῷ· οὐχ οὕτως; Θεαί. Ναί. ΣΩ. Δεύτερον δέ γε, ᾧ μήτε προστιθέτο, μήτε ἀφαιρεῖσθε, ἔστιν μήτε αὖ

ξαίκαθαί ποτε, μήτε φθίνειν, αἰεὶ δὲ ἴσον ᾖ. Θεαί. Κομιδῇ μὲν οὖν. Σω. Ἦ οὖν οὐ καὶ ῥίπτον, ὃ μὴ πρότερον ἦν, ὕστερον· ἀλλὰ ἔστιν ἐξ αὐτῆς τῆς γενέσεως καὶ γίγνεσθαι, ἀπολλύμενον δὲ κεῖσθαι; δῆ· Θεαί. Δοκεῖ. Σω. Ταῦτα δὴ ὁμαι ὁμολογήματα ῥίπτα μάχεται αὐτὰ αὐτοῖς οὐ τῇ ἡμετέρᾳ ψυχῇ, ὅταν τὰ ἐπὶ τῶν ἀρχαίων λέγωμεν, ἢ ὅταν φῶμεν ἐμὲ τηλικόνδε ὄντα, μήτε αὐξηθέντα· μήτε τοιοῦτον ὄντα παθόντα οὐ σμικρῷ, σοῦ τοῦ νέου, νεωτέρῳ μὲν μείζω ἔτι ὄντος δὲ ἐλάττω μηδὲν τοῦ ἐμοῦ εἶναι ἀφαιρεθέντος, ἀλλὰ σοῦ αὐξηθέντος· εἰ μὴ γὰρ δὴ ὕστερον, ὃ πρότερον οὐκ ἦν οὐ γενόμενος. ἀλλὰ δὴ τοῦ γίγνεσθαι, γενέσθαι ἀπολλύμενον μηδὲν δὲ ἀπολλύς τοῦ ὄντος, οὐκ ἄρα ποτὲ ἔστι γενόμενα ἐλάττω. μὴ ἄλλα δὴ μείζω ἐστὶν οὕτως ἔχει, εἴπερ καὶ ταῦτα παραδεξόμεθα. ἐπεὶ γάρ που ὦ θεαίτητε δοκεῖς μοι γοῦν οὐκ ἄπειρος τῶν τοιούτων ᾖ. Θεαί.

Καὶ νὴ τοὺς θεοὺς γε ὦ Σώκρατες ὑπερφυῶς θαυμάζω, τί ποτ' ἔστιν ταῦτα· μὴ οἷός τε ὢν ἀληθῶς βλέπων εἰς αὐτὰ σκοτοδινιῶ. Σω. Θεόδωρος γὰρ ὦ φίλε Θεαίτητε οὐκ ἀκαίρως τοπάζειν ἔοικε τῆς φύσεως σου· μάλα δὲ φιλοσόφως ἔχεις· τὸ πάθος τοῦτο θαυμάζειν. οὐ δὲ ἄλλη ἀρχὴ φιλοσοφίας, ἢ αὕτη· καὶ ἔοικεν ὁ τὴν Ἶριν θαυμαστὸν ἔκγονον φύσας, οὐκ ἀκαίρως γενεαλογεῖν. ἀλλὰ πότερον μαθητὰς ἤδη σὸν τοῦτο διαιτᾶται ἐστὶν, ἢ ἐξ ὧν ἤκουσε πρώτα γόρου φαμὲν λέγειν, ἢ οὔπω. Θεαί. Οὕτω μοι δοκῶ. Σω. Κάλει οὖν μοι εἴσω, ἐάσομεν αὐτοῦ, μᾶλλον δὲ αὐτοῦν ὀνομάτων τῆς διανοίας· τὴν ἀλήθειαν ἀφ' ἑκάστου μιλίου, σωιεξ δρυνίσωμεν αὐτῶν; Θεαί. Τί γὰρ οὐκ ἔσομαι καὶ πάνυ γε πολλήν. Σω. Ἄθρει δὴ τοδισκοπῶν, μήτις τῶν ἀμυήτων ἐπακούῃ· εἰσὶ δὲ οὗτοι, οἱ οὐδὲν ἄλλο οἴμενοι εἶναι, ἢ οὗ ἂν λιάζωνται ἀπὸ τῶν χρῶν λαβεῖν. πράξις δὲ καὶ γενέσεις, καὶ πᾶν τὸ ῥᾴκτον οὐκ ἀποδεχόμενοι, ὡς οὐσίας μόρια. Θεαί.

Καὶ μὲν δὴ ὦ Σώκρατες σκληρούς γε λέγεις καὶ αἰλιτύπους ἀνθρώπους. Σω. Εἰσὶ γὰρ ὦ παῖ μάλ' οὐ ἄμουσοι. ἄλλοι δὲ πολλοὶ καμφότεροι, ὧν μέλλωσοι τὰ μυστήρια λέγειν. ἀρχὴ δὲ, ἐξῆς καὶ ἄναυδον δὴ ἐλέγομεν πάντα ἤρτηται, ὧδε, αὐτῶν· ὡς ἅπαν κίνησις ἦν, καὶ ἄλλο τι ἔστιν οὐδέν. τῆς δὲ κινήσεως, δύο εἴδη ἄπλατα μὴ ἄπειρον ἑκάτερον, λιάζεσθαι δὲ τὸ μὲν, ποιεῖν ἔχον· τὸ δὲ, πάσχειν· ἐκ δὲ τούτων ὁμιλίας τε καὶ τρίψεως πρὸς ἄλληλα, γίγνεται ἔκγονα· ἄπλατα· μὴ, ἄπειρα· λίδυμα δὲ ἑ μὲν, αἰσθητόν· τὸ δὲ, αἴσθησις· ἀεὶ συνεκπίπτουσα καὶ γεννωμένῃ μετὰ τοῦ αἰσθητοῦ. αἱ μὲν οὖν αἰσθήσεις, τὰ ὀξέα ἡμῖν ἔχουσιν ὀνόματα· ὄψεις τε, μὴ ἀκοαὶ, καὶ ὀσφρήσεις, καὶ ψύξεις τε μὴ καύσεις, καὶ ἡδοναί γε δὴ καὶ λύπαι· καὶ ἐπιθυμίαι, καὶ φόβοι καὶ ἁπλῆ, μὴ ἄλλα ἀπέραντοι μὲν αἰεὶ ἀόνυμοι· πάμπληθεῖς δὲ, αἰ ὀνομασμέναι· τὸ δ' αὖ αἰσθητὸν γένος, τῶν ἐκγόνων· ὁμόγονον. ὄψασι μὲν παντοδαπαῖς, χρώματα παντοδαπά· ἀκοαῖς δὲ ὡσαύτως, φωναί· καὶ ταῖς ἄλλαις αἰσθήσεσι τὰ ἄλλα αἰσθητὰ ξυμφυῆ γιγνόμενα· τί δὴ οὖν ἡμῖν βούλεται οὗτος ὁ μῦθος ὦ θεαίτητε πρὸς τὰ πρότερα· ἆρα σύνεσαι; Θεαί.

Οὐ πάνυ ὦ Σώκρατες. Σω. Ἀλλ' ἆρ' ἐαύτῳ ἀποτιλεθῆ· βούλεται γὰρ δὴ λέγειν, ὡς ταῦτα πάντα μὲν ὧδε λέγομεν, κινεῖται· τάχος δὲ καὶ βραδυτῆς οἷ τῇ κινήσει αὐτῶν· ὅσον μὲν οὖν βραδύ, ᾗ τῷ αὐτῷ, καὶ πρὸς τὰ πλησιάζοντα πλὴν κίνησιν ἴσχει· καὶ οὕτω δὴ γεννᾷ· τὰ δὲ, γεννώμενα οὕτω δὴ, θᾶττόν ἐστι· φορᾷ γάρ· καὶ ἐὰν φορᾷ αὐτῶν ἡ κίνησις πέφυκεν· ἐπειδὰν οὖν ὄμμα καὶ ἄλλο τι τῶν τοιούτων συμμέτρων πλησιάσαν, γεννήσῃ πλὴν λευκότητα τά τε καὶ αἴσθησιν αὐτῇ ξύμφυτον· ἃ οὐκ ἂν ποτε ἐγένετο, ἐκατέρου ἐκείνων πρὸς ἄλλο ἐλθόντος, τότε δὴ μεταξὺ φερομένων, τῆς μὲν ὄψεως πρὸς τῶν ὀφθαλμῶν· τῆς δὲ λευκότητος πρὸς τὸ συναποτίκτοντος δὲ χρῶμα, ὁ μὲν ὀφθαλμὸς ἄρα ὄψεως ἐμπλεως ἐγένετο· καὶ ὁρᾷ δὴ τότε, μὴ ἐγένετο οὔπω ὄψις, ἀλλὰ ὀφθαλμὸς ὁρῶν· ὁ δὲ συγγενοῦσαν ὁ χρῶμα, λευκότητος ἐπλήσθη· μὴ ἐγένετο οὐ λευκότης αὖ, ἀλλὰ λευκόν· εἴτε ξύλον, εἴτε λίθος, εἴτε ὁτιοῦν συμβὴ χρῶμα χρωθῆναι τῷ τοιούτῳ χρώματι· καὶ τἆλλα δὴ οὕτω· σκληρὸν καὶ θερμόν· μὴ πάντα ἦν αὖ φύσιν τοῦ πολυπλόκου, αὖ μὲν καθ' αὑτὸ μηδὲν ἔστιν ὃ δὴ μὴ τότε ἐλέγομεν· ἐξ ἧς πρὸς ἄλληλα ὁμιλίας, πάντα γίγνεται μὴ παυθεῖσα, ἀφ' ἧς κινήσεως ἐπεὶ καὶ ἑ ποιεῖσθαι

εἶναι

εἶναί τι ἢ δ' ὅς, ἀλλ' οὐδὲ νοῆσαι, ὥσφασιν οὐκ ἔστι παγίως. οὔτε γὰρ ποιῶν ἔστι τι, πρὶν ἂν τῷ πάσχοντι συμβληθῇ· οὔτε πάσχον, πρὶν ἂν ᾧ ποιοῦν τι. τό, τε τι νὶ συμβληθὲν ἢ ποιοῦν, ἄλλῳ αὖ προσπεσόν, πάσχον αἰνιφαίνει. ὥστε ἐξ ἁπάντων τούτων, ὅτι πρὸ ἐξ ἀρχῆς ἐλέγομεν, οὐδὲν ἓν αὐτὸ καθ' αὑτὸ, ἀλλὰ τινὶ αἰεὶ γίγνεσθαι.

Τὸ δ' ἓν, πάντα χρῆσθαι ἐξαιρετέον. οὐκ ὀλίγα ἡμῖν πολλὰ ἢ ἀρτίως ἀναγκάσμεθα ὑπὸ συνηθείας ἢ ἀπιστημοσύνης χρῆσθαι αὐτῷ· τὸ δ' οὐδεῖ, ὡς ὁ τῶν σοφῶν λόγος· οὔτε τι σὺν χερσὶν οὔτε τοῦ, οὔτ' ἐμοῦ, οὔτε τόδε οὔτ' ἐκεῖνο. οὔτε ἄλλο ἐδὲν ὄνομα ὅτῳ ἂν, ἐπὶ ἀλλὰ πρὸ τὰ φύσει θεμένους γιγνόμενα, ἢ ποιούμενα ἢ ἀπολλύμενα ἢ ἀλλοιούμενα, ὡς ἐπὶ τὸ πᾶν τὸ λόγῳ, βεβαίως ὁ ἔλεγχος ποιῶν. δεῖ δὲ ἢ κατὰ μέρος οὕτω λέγειν· ἢ ἐπὶ πολλῶν ἀθροισθέντων. ᾧ δὴ ἀθροίσαμεν, ἄνθρωπόν τε τί ἴδοιμεν ἢ λίθον. ἢ ἕκαστον ζῷόν τε καὶ εἴδος· ταῦτα δὴ ὧν θιγόντες τι, ἀρ' ἱκανὰ δοκεῖσι εἶναι, ἢ μυθολογεῖν αὐτῶν ὡς ἀρίστους ὄντων; Θεό. Οὐκ οἶδα ἔγωγε, ὦ Σώκρατες· ἢ τὸ σὸν οὐδὲ ἐπαινέσαμεν καταγνῶσαι· πότερον δοκοῦντά σοι λέγειν αὐτὰ, ἢ ἐμοῦ ἀπόπειρᾶ. Σω. Οὐ μνημονεύεις ἔμοιγε ὅτι ἐγὼ μὲν οὔτ' οἶδα, οὔτε ποιοῦμαι τῶν τοιούτων οὐδὲν ἐμόν· ἀλλ' ἐμὲ αὐτῶν ἄγονος· σὲ δὲ μαιεύομαι· καὶ διὰ τοῦτο οἷόν τε πάσχειν τε καὶ παρακινδυνεύειν μοι ἐνόντων τῶν σοφῶν ἀπολλάττῃ, ἕως ἂν εἰς φῶς τὸ σὸν δόγμα ξωπυρήσαν. ἐξαχρεότος δέ, τότ' ἤδη σκέψομαι, εἴτ' ἀνέμεσον, εἴτε γόνιμον αἴσχος τι· ἀλλὰ θαρρῶν καὶ καρτερῶν, δὲ καὶ αὐθρέως ἀπορρίνου ἃ αὖ φαίνεταί σοι πῶν ὠδίνων. Θεαί. Ἐρώτα δή. Σω. λέγω τοίνυν πάλιν εἴσω ἀρίστην δ' μάλ' ἢ, ἀλλὰ γίγνεσθε ἀεὶ ἀγαθὸν καὶ καλὸν· νὴ πάντα ἃ ἀρ' ἔλεγε δῆμος. Θεαί. Ἀλλ' ἔμοιγε, ἐπειδὴ σοῦ ἀκούω οὕτως διεξιόντος, θαυμασίως φαίνεται ὡς ἔχειν λόγον· νὴ ὑπολαμβάνοιμ' ἂν ἀνδρὶ διελέγεσθαι. Σω. Μὴ γάνυσθε ἀπολίπωμεν ὅσον ἐλλεῖπον αὖθις· λείπεται δέ, οὐ σπουδῇ τὲ πέρι νὴ νόσων· πῶν τε ἄλλων καὶ μουσικῆς· ὅσα τε παρακούῃ. ἢ παροράᾳ· ἢ ἄλλό τι παραπεφύκασι λέγειν. δῆλα γὰρ ἂν ὅτι οὐ πᾶσι ἔστι λέγειν, ὁμολογεμένως ἐλέγχεσθαι δοκεῖ, ὃν ἀρ' ἔλεγεν λόγον· ὡς πανὸς μᾶλλον ἡμῖν ψευδεῖς αἰσθήσεις οὐ αὐτοῖς γιγνόμεσθαι· νὴ πολλοῦ δεῖ τὰ φαινόμενα ἑκάστῳ ταῦτα καὶ εἶναι ἢ· ἀλλὰ πᾶν ἐναντίον οὐδὲν ὧν φαίνεται ἢ. Θεαί. Ἀληθέστατα λέγεις, ὦ Σώκρατες. Σω. Τίς δὴ οὖν ὦ παῖ λείπεται λόγος τῷ πλὴν ἄνθρωπον ἑκάστῳ τιθέμενον· νὴ τὰ φαινόμενα ἑκάστῳ· ταῦτα καὶ εἶναι οὕτῳ ᾧ φαίνεται. Θεαί. Ἐοικὼς μὲν, ὦ Σώκρατες, ὀκνῶ εἰπεῖν ὅλως οὐκ ἔχω τί λέγω· δι' ὀτιμοι ναῦν δὴ ἐπέπληξας ἀπόν τι αὐτὸ· ἐπεὶ ὡς ἀληθῶς γε οὐκ ἂν δυνάμεθα ἀμφισβητῆσαι ὡς οἱ μανόμενοι, ἢ οἱ ὀνειρώττοντες, δι' ψευδῆ δοξάζουσιν· ὅταν οἱ μὲν, θεοὶ αὐτῶν ὄντων ἢ· οἱ δὲ, πῖ ἰωσῖτε· νὴ ὡς πετόμενοι οἱ δ' ὕπνῳ διανοοῦνται. Σω. Κρὸς ταῦτα οὐδὲ δ' τοιόνδε ἀμφισβήτημα οἱ νοεῖς ἢ αὐτῶν· μάλιστα δὲ ἢ τὸ ὄναρ τε καὶ ὕπαρ. Θεαί. Τὸ ποῖον. Σω. Ὃ πολλάκις σε δῆμαι ἀκηκοέναι ὑβριστῶντων· τὶ αἴ τις ἔχοι τεκμήριον ἀρ' ἐν τῷ ἐξαυτῆς ἔστις ὑβριζόμενος ἢ οὐ τῷ παρόντι· τοῦτον καθεύδοντα νὴ πάντα ἃ διανοούμενα, ὀνειρώττομεν· ἢ ἐγρηγορὼς μόνον τε καὶ ὕπαρ ἀλλήλοις διαλεγόμεθα. Θεαί. Καὶ μὴν ὦ Σώκρατες ἄπορόν γε ὅτῳ χρὴ ἐπιδεῖξαι τεκμήριον. πάντα γὰρ ὧν τοῦτο σύμφορα τὰ αὐτὰ παρακολουθεῖ ἄπτεσθαι· καὶ ἐνταῦθα διαλέγμεθα, οὐδὲν κωλύει νὴ ἐν τῷ ἐνυπνίῳ δοκεῖν ἀλλήλοις διαλέγεσθαι· καὶ ὅταν δὴ ὄναρ ὀνείρατα δοκῶμεν διηγεῖσθαι, ἄτοπος ἡ ὁμοιότης τούτων ἐκπέπληκται. Ὁρᾷς ἓν ὅτι τόγε ἀμφισβητῆσαι οὐ χαλεπόν· ὅτε νὴ πότερόν ἐστιν ὕπαρ, ἢ ὄναρ ἀμφισβητεῖτ'. νὴ δὴ ἴσον ὄντος τοῦ χρόνου, ἐν καθεύδομεν ᾧ ἐγρηγόραμεν, ἐν ἑκατέρῳ διαμάχητ' ἡμῶν ἡ ψυχὴ, τὰ αὐτὰ περαίνοντα δόγματα πανὸς μᾶλλον ἢ ἀλλήλων. ὥστε ἴσον μὲν χρόνου πάρι φαμὲν ὄντα ἢ· ἴσον δὲ ἐκάτερα, νὴ ὁμοίως ἑφ' ἑκατέροις δίκαιον ζόμεθα. Θεαί. Παντάπασιμὲν οὖν. Σω. Οὐκοῦν νὴ πόνων τε καὶ μανιῶν, ὁ αὐτὸς λόγος. πλὴν τοῦ χρόνου, ὅτι οὐκ ἴσος. Θεαί. Ὀρθῶς. Σω. Τί οὖν πλήθει χρόνου νὴ ὀλιγότητι δ' ἀληθῆ ὁρισθόντε; Θεαί. Γελοῖον μέν τ' αὖ ἔπη πολλαχῆ. σω. Ἀλλὰ τί ἄλλο ἔχεις σαφὲς οὐ λέξαι, ὁ ποῖα τούτων ἢ δοξασμάτων ἀληθῆ; Θεαί. Οὔμοι δοκῶ. Σω. Ἐμοῦ γοῦν ἄκουε, ὅτι ἢ αὖτ' αὖ λέγεσθε οἱ τὰ ἀεὶ δοκοῦντ

τα ὀρεχόμενοι, ᾗ δοκοῦμεν ἢ ἀληθῆ λέγεσθαι ἐμοὶ ὡς ἐπὶ δίμαι ὅπως βρωτῶν τε. ὦ θαίτη τε ὃ αὖ ἕτερον ἢ παντάπασι, μήπη τινὰ λιμὰμεν πλὴν αὐτὴν ἕξειν ἑτέρᾳ; μὴ μὴ ὑπολάβωμεν τῇ μή, ταυτὶ εἶναι ὃ βρωτῶμεν, τῇ δὲ, ἕτερον, ἀλλ' ὅλως ἕτερον. θαί. Δοκοῦμεν ἔτι γε ταυτὸν πιέχειν, ἢ ὃ σωκράμ, ἢ ὃ ἄλλο ὃ τι ἂν ἕκαστον ἕτερον.

Σω. Ἆρ' οὖν οὐ μὴ ἀδόμενον αὐτὸ καλὸν δ' ἐστὶν τὸν ὁμολογεῖν; θαί. Ἔμοιγε δοκεῖ. σω. Εἰ ἀρχὴ τὴ συμβαίνει ὅμοιόν τῳ γίγνεσθαι, ἢ ἀόμοιον. εἴτε ἑαυτῷ, εἴτε ἄλλῳ, ὁμοιούμενον μὴ, ταυτὸ φύσομεν γίγνεσθαι ἀόμοιούμενον δὲ, ἕτερον; θαί. Ἀνάγκη. σω. Οὐκοῦν πρόσθεν ἐλέγομεν, ὡς τὰ μὲν ἄλλα ἐστὶ ταὶ ποιοῦντα μὴ ἄπειρα, ὡσαύτως δ' ἔχειν μὴ τὰ πέρχοντα; θαί. Ναί. σω. Καὶ μὴν ὅ τι γε ἄλλο ἄλλῳ συμμιγνύμενον. καὶ ἄλλῳ, οὐ ταυτὰ ἀλλ' ἕτερα γενήσεται; θαί. Ταύτη μὴ ἔγε. σω. Λέγωμεν δὴ ἐμὲ τε καὶ σὲ, καὶ τὰ ἄλλα κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον; σωκράτη ὑγιαίνοντα καὶ σωκράτη αὖ ἀσθενοῦντα. πότερον ὅμοιον τῷ τ' ἐκείνῳ, ἢ ἀόμοιον φύσομεν. θαί. Ἆρα τὸν ἀσθενοῦντα σωκράτη ὅλον ἕξειν λέγεις, ὅλῳ ἐκείνῳ τῷ ὑγιαίνοντι σωκράτει; σω. Κάλλιστα ὑπέλαβες αὐτὸν ἕξειν λέγω. θαί. Ἀνόμοιον δήπου μὴ ἕτερον. σω. Ἆρα οὕτως ὥσπερ ἀόμοιον; θαί. Ἀνάγκη. σω. Καὶ πασθάσθαι δὴ, καὶ πάντα ἄνω δὴ ἰὸν ἥξειν ὡσαύτως φύσεις; θαί. Ἔστω. σω. Ἕκαστον δὴ τῶν πφυκότων τὴ ποιεῖν ἄλλο τι, ὅταν μὲν λάβῃ ὑγιαίνοντα σωκράτη ὡς ἑτέρᾳ μοι χρήσεται. ὅταν δὲ ἀσθενοῦντα, ὡς ἑτέρῳ. θαί. Τί δ' οὐ μέλλει. σω. Καὶ ἕτερα δὴ ἐφ' ἑκατέρου γενήσομεν. ἐπό τε ὁ πάσχων, καὶ ἐκεῖνο ᾧ ποιοῦν; θαί. Τὶ μὴν. σω. Ὅταν δὴ δίνον πίνω ὑγιαίνων ἡδύς μοι φαίνεται, καὶ γλυκύς; θαί. Ναί. σω. Ἐγίννετο δὴ ἐκ τῶν προωμολογημένων, τότε ποιοῦν καὶ τὸ πάσχον, γλυκύ τε ταυτὸ καὶ αἴσθησιν ἅμα φερόμενα ἀμφότερα. καὶ ἡ μὲν αἴσθησις πρὸς τῷ πάσχοντος οὖσα, αἰσθανομένῳ πὼ γλῶσταν ἀπεργάσατο. ἡ δὲ γλυκύτης πρὸς τοῦ οἴνου ἢ αὐτὸν φερομένη, γλυκὺ φανῆναι τὴ ὑγιαινούσῃ γλώττῃ ἐποίησε καὶ ἔστι καὶ φαίνεσθαι. θαί. Ταύτη μὲν οὖν τὰ πρότερα ἡμῖν οὕτως ὡμολόγο. σω. Ὅταν δὲ ἀσθενοῦντα, ἄλλο τι ἢ πρῶτον μὲν τῇ ἀληθείᾳ οὐ φανῆναι ἄλλον. ἀνομίᾳ γὰρ δὴ προσπλθε. θαί. Ναί. σω. Ἕτερα δὴ αὖ ἐγεννησάμεν, ὅτε ποιοῦσα σωκράτης, καὶ ἡ τῆ οἴνου πόσις. ἢ μὲν πλὼ γλῶτταν αἴσθησιν πικρότητος. ἢ δὲ τὸν οἶνον, γιγνομένῳ καὶ φερομένῳ πικρότητα. καὶ τὸν μὲν, ἃ πικρότητα, ἀλλὰ πικρόν. ἐμὲ δὲ, οὐκ αἴσθησιν, ἀλλ' αἰσθανόμενον. θαί. κομιδῆ μὲν δῆ. σω. Οὐκοῦν ἐπὶ τοῦτο, οὐδὲν ἄλλό ποτε, γενήσομαι οὕτως αἰσθανόμενος. οὔτε γὰρ ἄλλα, ἄλλη αἴσθησις. μὴ ἀλλοῖον καὶ ἄλλο ποιεῖ τὸν αἰσθανόμενον. οὔτ' ἐκεῖνο ᾧ ποιοῦν ἐμὲ, μή ποτ' ἄλλῳ σωελθόν. ταυτὶ γενῆσαν, ποιοῦν γένηται. ἀπὸ γὰρ ἄλλου ἄλλο γενῆσαν, ἀλλοῖον γενήσεται. θαί. Ἔστι ταῦτα. σω. Οὐδὲ μὴν ἔτ' ἐγὼ, ἐμαυτῷ τοιοῦτος. ἐκεῖνό τε ἑαυτῷ τοιοῦτον γενήσεται. θαί. Οὐ γὰρ οἷόν. σω. Ἀνάγκη δὲ ἔτι ἐμὲ τέ τινος γίγνεσθαι. ὅταν αἰσθανόμενος γίγνωμαι. αἰσθανόμενον γὰρ, μηδενὸς δὲ αἰσθανόμενον, ἀδύνατον γίγνεσθαι. ἐκεῖνό τέ ἐστιν γίγνεσθαι, ὅταν γλυκὺ, ἢ πικρὸν, ἢ ποιοῦν ἡγνωτῆ γλυκὺ γὰρ μηδενὶ δὲ γλυκὺ ἀδύνατον γενέσθαι. θαί. Παντάπασι μὲν οὖν. σω. Λέπεται δὴ, δίμοιν ἡμῖν ἀλλήλοις, εἴτ' ἐσμὸν εἶναι. εἴτε γιγνόμενα, γίγνεσθαι. ἐπεὶ πρὸ ἡμῶν ἡ ἀνάγκη, πὼ οὐσίαν σωδεῖ μένειν. σωδεῖ δὲ οὐδενὶ τῶν ἄλλων. οὐδὲ αὖ ἡμῖν αὐτοῖς. ἀλλὰ λοις δὴ λέπεται σωδεδέσθαι. ὥστε εἴτε τις εἶναί τι ὀνομάζει, πινὶ εἶναι ἢ τινος, ἢ πρός τι ῥητέον αὐτῷ, εἴτε γίγνεσθαι. αὐτὸ δὲ ἐφ' αὐτό τι, ἢ ὅτι ἢ γιγνόμενον, οὔτε αὐτῷ λεκτέον, οὔτ' ἄλλῳ λέγοντος, ἀποδεκτέον. ὡς ὁ λόγος ὃν διεληλύθαμεν σημαίνει.

θαί. Παντάπασι μὴ οὖν ὧσώκρατες. σω. Οὐκοῦν ὅτι δὴ δ' ἐμὲ ποιοῦν, ἐμοί δεῖ μὴ οὐκ ἄλλῳ, ἐπὶ μὴ αἰσθανόμενα αὐτ'. ἄλλος δ' οὔ. θαί. Πῶς γὰρ οὔ. σω. Ἀληθὴς ἄρα ἐμοὶ ἡ ἐμὰ αἴσθησις. τῆς γὰρ ἐμῆς οὐσίας αἰεί δεῖ. καὶ ἐπὶ κριτὴς κατ' αὐτ' πρώτα γόρας, τῶν τε ὄντων ἐμοὶ ὄντ δεῖ. μὴ τῶν μὴ ὄντων, ὡς οὐκ ἔστι. θαί. Ἔοικε. σω.

Πῶς οὖν, ἀλλ' ὑσὺς ὢν καὶ μὴ πεπαίων τῇ σοφίᾳ ἐπ' τὰ ὄντα, ἢ γιγνόμενα, οὐκ ἐπιστήμων αὖ εἶμι ὧν περ αἰσθητής. θαί. Οὐδαμῶς ὀπωσοῦν. σω. Γαμάλως ἄρα

σοι εἴρηται, ὅτι ἐπιστήμη οὐκ ἄλλο τι ἔσται, ἢ αἴσθησις. καὶ εἰς ταυτὸν συμπίπτωμεν τὰ μὲν ἔμπροσθεν, κἀγὼ καὶ σύ· τὰ δὲ τοιοῦτον φῦλον, ὃ δὴ ῥήματα κινεῖσθαι τὸ παράπαν ἡγεῖται δὲ πρωταγόρας ἐν σοφώτατον, πάντ' χρημάτων μέτρον ἄνθρωπον εἶναι· καὶ τὰ δὲ Θεαίτητον, ὑπὸ τούτων οὕτως ἐχόντων, αὖθις ἐπιστήμων γίγνεσθαι· ἦ γάρ, ὦ Θεαίτητε φῶμεν εἶναι σὸν μὲν ἐμοῦ δὲ μάθημα, ἢ πῶς λέγεις. Θεαί. Οὕτως αὐτάγκη ὦ Σώκρατες· τοῦτο μὲν δὴ ὡς ἔοικε μάλιστ' ἂν τελεωτάτως ἀποφήναιμεν, ὅ, τι δή ποτε γέγονεν ὄν· μᾶλλον δὲ ἐν τάχει, τὰ ἀμφισβητούμενα αὐτοῦ ὡς ἀληθῶς σκοπούμενος, μὲν λόγῳ ἡμᾶς οὐκ ἄξιον ὑπερφυῶς δ' γε ὠμόμενον, ἀλλὰ αἰσχύνεσθαί τε καὶ φοβεῖσθαι. ἢ σὺ οἴει πάντως δεῖν τόγε σὸν ὑπερφέρειν καὶ μὴ ἐκλιπεῖν. ἢ καὶ αὐτὸ ἐλεγχόμενον ὁρᾶν. καὶ οὐ σφόδρα χαλεπαίνεις, ἐάν τις σου ὡς πρωταγόρειά αὐτὰ ὑφαιρῇ· Θεό. Ἀνέξεται ὦ Σώκρατες Θεαίτητος· οὐδαμῶς γὰρ δύσκολος. ἀλλὰ πρὸς θεῶν ἐπὶ σὲ αὖ οὕτως ἔχει· Σω. φιλόλογος γ' εἶ ἀπὸ χρῶς ὦ Θεόδωρε. ἆρ' ἐμὲ οἴει λόγων ἕνεκα ἢ ὑλακτῶν· καὶ ῥᾳδίως ὀργιλόν τα ὁρᾶν ὡς ἀληθῶς ἔχει οὕτω ταῦτα· φ δὲ γιγνόμενον, οὐκ αἰνεῖς, ὅ τι οὐδεὶς τῶν λόγων ὀργᾶται παρ' ἐμοῦ· ἀλλ' αἰεὶ ἅπτῃ τῶν ἐμοὶ προσδιαλεγομένου· ἐγὼ δὲ οὐδὲν ἐπίστασθαι μᾶλλον τοῦ ἕτερος ἐθέλω ζητεῖν. ὅσον λόγου παρ' ἑτέρου σοφοῦ λαβεῖν· καὶ ἀφροδισίοις μετρίως· καὶ νῦν ἔστιν ἅπτῃ τῶν περαίνομαι, οὐδὲ αὐτὸς ἐπαΐω. Θεαί· Σὺ καλλίων ὦ Σώκρατες λέγεις, καὶ ποιεῖ οὕτω. Σω. Οἶσθ' οὖν ὦ Θεόδωρε ὃ θαυμάζω τῶν ἑταίρων σου πρωταγόρου; Θεό· Τὸ ποῖον· ΣΩ· Τὰ μὲν ἄλλα μοι πάνυ ἱκανῶς εἴρηκεν, ὡς δ' ὀκνῶν εἰκάζω ἔστιν· καὶ ἴσως πῶς δ' ἀρχὴν τοῦ λόγου τε θαύμασιε. ὅδε οὐκ ἔφην ἀφ' ἑκάστου τῆς ἀληθείας, ὅτι πάντων χρημάτων, μέτρον εἶναι ὑς· ὃ καυσκέφαλος· ἤ τι ἄλλο ἀτοπώτερον τῶν εἰρημένων αἴσθησιν· ἵνα μεγαλοπρεπῶς καὶ πάνυ καταφρονητικῶς ἤρξατο ἡμῶν λέγειν· ὡς ἡμεῖς μὲν αὐτὸν ὥσπερ θεὸν ἐθαυμάζομεν ἐκ τοῦ σοφίας. ὅτι δ' ἀφ' ἑκάστης χαίρων ὢν εἰς φρόνησιν, οὐδὲν βελτίων βατράχου γενέσθαι, μηδὲ ἄλλου ὁτουοῦν ἀνθρώπων. ἢ πῶς λέγομεν ὦ Θεόδωρε· ἀ γὰρ δὴ ἑκάστῳ ἀληθῆ ἔσται, ὃ αὖ διαισθήσεως δόξαζε· καὶ μήτε φ ἄλλον πάθος ἄλλος ζῴου κρεῖττον διακρίνει, μήτε τῶν δόξαν κυριώτερος ἔσται ἑτέρου πῶς ἑτέρου, ὀρθὴν ψευδῆς, ἀλλὰ ὁ πολλάκις εἴρηται, αὐτὸς τὰ αὐτῷ ἴσως μόνον δόξασει, ταῦτα δὲ πάντα, ὀρθὰ καὶ ἀληθῆ, τί δή ποτε ὦ ἑταῖρε πρωταγόρα μὴ σοφὸς ὤν τις ἄλλων διδάσκαλος ἀξιοῦσθαι δικαίως μεγάλων μισθῶν· ἡμᾶς δὲ ἀμαθεστέρους τε, καὶ φοιτητὰς ἐμοῦ ἂν παρ' ἐκεῖνον. μᾶλλον ὅτι αὐτῷ ἑκάστῳ τῆς αὐτοῦ σοφίας· καὶ ταῦτα πῶς μὲ φῶμεν δικαίως λέγειν τὸν πρωταγόραν. δὲ δὴ ἐμόν τι καὶ τῆς ἐμῆς τέχνης τῆς μαιευτικῆς, σιγῶ· ὅσον γέλωτα ὀφλισκάνομεν· δοκεῖ δὲ καὶ ξύμπασα ἡ τοῦ διαλέγεσθαι πραγματεία· τὸ γὰρ ἐπισκοπεῖν καὶ ἐπισκοπεῖν ἐλέγχειν τὰς ἀλλήλων φαντασίας τὸ καὶ δόξας ὀρθὰς ἑκάστου οὔσας· οὐ μακρὰ μὲν καὶ πολύλογος φλυαρία· ἐπ' ἀληθῆς δ' ἀληθεία πρωταγόρᾳ, ἀλλὰ μὰ παίζουσα ἐκ τοῦ τῆς βίου ἐφίεσθαι; Θεό. Ὦ Σώκρατες· φίλος ἀνὴρ ὥσπερ σὺ νῦν δὴ ἔπῃς· οὐκ ἄν οἶμαι δεήσαιμι ἐλέσθαι ὁμολογοῦντος, ἐλέγχεσθαι πρωταγόρου· οὐ δ' αὖ σοι δόξει ἀληθέστερον· τὸν οἶμαι θεαίτητον πάλιν λάζει πάντως καὶ δὴ νῦν μάλ' ἐμμελῶς σοι ἐφάπτου παίζειν. ΣΩ. Ἔρα καὶ εἰς λακεδαίμονα ἐλθὼν ὦ Θεόδωρε πρὸς τοὺς παλαίτρας, ἐξιὼν ἂν ἄλλους θεάσοιτο γυμνούς, οἵους φαῦλος, αὐτὸς μὲ αὐτὸς πάλιν κυνοῦσι φ δῦσι, παρακροῦσόμενος; Θεό· Ἀλλὰ τί μοι δοκεῖς, εἰ τὸν μέλλοισί μοι ἐπιτρέψειν καὶ πείσεσθαι· ὥστε δὴ νῦν οἶμαι ὑμᾶς πείσειν, ἐμὲ μὲν ἐᾶν θεᾶσθαι, καὶ μὴ ἐλκειν πρὸς δ' γυμνάσιον, σκληρὸν δὴ ὄντα· τῷ δὲ δὴ νεωτέρῳ τε καὶ ὑγροτέρῳ ὄντι προσπαλαίειν. Σω. Ἀλλ' εἰ οὕτως ὦ Θεόδωρε σοὶ φίλον, οὐ δεῖ μοι χρόνον φασὶν οἱ παροιμιάζόμενοι· πάλιν δὴ ἦν σοφὸν Θεαίτητον ἑπέον. λέγε δὴ ὦ Θεαίτητε. πρῶτον μὲν ἃ νῦν δὴ διήλθομεν· ἆρα οὐ σὺ θαυμάζεις, ἐξ αἰφνης οὕτως αἰνιγματώδη μᾶλλον χέρσον εἰς σοφίαν ὀλυνθῶν ἀνθρώπων, ἢ μὴ θεῶν, ἔπειτ' ἂν οὖν δ' πρωταγόρειον μέτρον εἰς θεούς, ἢ εἰς ἀνθρώπους λέγωμεν; Θεαί· Μὰ δί' οὐκ ἔγωγε· καὶ ὅπῃ γε ἐν-

ρωτᾷς πάνυ θαυμάζω· οὐ γὰρ δήπου ὃν τρόπον λέγοιεν ἡ δοκιμωσύνη, ἕξις τις ἢ πρᾶξις, ἀλλ' ἡ τῷ δοκιμωσθαι, πάνυ μοι δοκοῦσιν εὖ ἐφαίνεσθαι λέγεσθαι. νυνὶ δὲ αὖ θεώμεθα τί ποτε ἡ μάθησις. Σω. Νέος γοῦν εἶ ὦ φίλε παῖ· τῆς οὖν δημαγωγείας, ὀξέως ὑπακούεις καὶ πείθῃ· πρὸς γοῦν ταῦτα ὅρα πρῶτα μόνα ἆρ' ἔστιν ἄλλος ἔστιν αὐτοῦ· ὦ γενναῖοι παῖδές τε καὶ γέροντες δημαγωγεῖτε συγκαθιζόμενοι. θεούς τε εἰς τὸ μέσον ἄγοντες οὓς ἐγὼ εἴκτε τὸ λέγειν καὶ τὸ γράφειν πρὸ αὐτῶν ὡς εἰσὶν, ἢ ὡς οὐκ εἰσὶν, ἀγαθέρως καὶ ἃ ἂν οἱ πολλοὶ ἀπὸ πολλοῦ χρόνου ἀκούοντες, λέγετε ταῦτα. ὡς δεινόν εἰ μηδὲν δοίσει εἰς σοφίαν ἔμοιγε τῶν ἀνθρώπων ἕκαστος ὁ τοιοῦτος ἀγαθὸς ἐξηγεῖσθαι δὲ καὶ ἀναγκαῖον οὐ δ' ἥντινοῦν λέγετε, ἀλλὰ τῷ εἰκότι χρῆσθαι. ὦ εἰ δὲ λοιδορεῖσθαι, ἢ ἄλλος τις τῶν γεωμετρῶν χρέμενος γεωμετρεῖν, ἄξιος οὐδ' εἰς μόνον ἂν εἴη· σκοπεῖτε οὖν σύτε καλῶς ἀποδέξεσθε πιθανολογίᾳ τε καὶ ἀνάγκῃ τοῦδε τὴν λιχνεύτων λεγομένους λόγους. θεαί. Ἀλλ' οὐ δίκαιον ὦ σώκρατες οὔτε σὺ, οὔτε αὖ ἡμεῖς φαῖμεν. Σω. Ἀλλ' ἴσθι σκεπτέον ὡς ἔοικεν ἄλλη· ὡς ὅτε σὸς λόγος καὶ ὁ Θεοδώρου. θεαί. ναὶ μὲν δὴ ἄλλη. Σω. τῷδε δὴ σκοπῶμεν εἰ ἀρκὸν ἔσται ἐπιστήμη τε καὶ αἴσθησις ταὐτὸν, ἢ ἕτερον· ἐς γοῦν τοῦτο που πᾶς ὁ λόγος ἡμῖν ἔτεινε· καὶ τοῦδε χάριν τὰ πολλὰ καὶ ἄλλα ταῦτα ἐκινήσαμεν· οὐ γάρ;

θεαί· ναὶ τά γε πάντα μὲν οὖν. Σω. Ἦ δὴν ὁμολογήσομεν ἃ τῷ ὄντι αἰσθανόμεθα, ἢ ὧν ἀκούειν, πάντα ταῦτα ἅμα καὶ ἐπίστασθαι· οἷον τῶν βαρβάρων πρὶν μαθεῖν τὴν φωνὴν, πότερον οὐ φήσομεν ἀκούειν, ὅταν φθέγγωνται, ἢ ἀκούειν τε καὶ ἐπίστασθαι ἃ λέγουσι. καὶ αὖ γράμματα μὴ ἐπισταμένου, ἐλέγομεν ἐν αὐτοῖς, πότερον οὐχ ὁρᾶν, ἢ ἐπίστασθαι, ἃ περ ὁρῶμεν διϊσχυριούμεθα. θεαί. λυτόν γε ὦ σώκρατες τὸ αὐτῶν, ὃ περ ὁρῶμεν τε καὶ ἀκούομεν, ἐπίστασθαι φήσομεν· τῶν μὲν γὰρ σχημάτων καὶ τὸ χρῶμα ὁρᾶν τε καὶ ἐπίστασθαι· τῶν δὲ τοῦ ὀξέος καὶ βαρέος ἀκούειν τε ἅμα καὶ ἐπίστασθαι ἃ δὴ, οἵτε γραμματισταὶ τοῦδε αὖ τῶν καὶ οἱ ὁρμώμενοι διδάσκουσιν, οὔτε αἰσθάνεσθαι τῷ ὁρᾶν, ἢ ἀκούειν· οὔτε ἐπίστασθαι. Σω. Ἄριστά γε ὦ θεαίτητε· καὶ οὐκ ἄξιόν σοι πρὸς ταῦτα ἀμφισβητῆσαι, ἵνα μὴ αὐξαίνῃ· ἀλλ' ὅρα δὴ καὶ τόδε ἄλλο προσόν· μὴ σκόπει πῇ αὖ διωσόμεθα. θεαί τὸ ποῖον δή. Σω. τὸ τοιόνδε. εἴ τις ὁρῶντος, αἰσθανόμενος δὲ ὡς ἔοικε, ἐνουλόμενος ἐρέσθαι, ἀμαθὴς ἂν εἴη τι, μεμνημένος μὲν δή. θεαί. καὶ πῶς ὦ σώκρατες. τόδε μοι γὰρ οὐ ξυνῆκας ὃ λέγω. Σω. Μὴ οὖν ἐτῶ λεγῶ; σκόπει δή. ἆρα δ' ὁρᾶν οὐκ αἰσθάνεσθαι λέγεις, καὶ τὸν ὄψιν αἴσθησιν; θεαί. Ἔγωγε. Σω. Οὐκοῦν ἐ ἰσῶν τι, ἐπιστήμων ἐκείνου γίγνεσθαι ὃ δὴ, κατὰ τὸν ἄρτι λόγον; θεαί. Ναί. Σω. Τί δαὶ μνήμην οὐ λέγεις μήν που τι; θεαί. Νάι. Σω. Πότερον ἀλλοῦ, ἢ ἐν ψυχῇ· θεαί. Τίνος δή που. Σω. Οὐκοῦν ὧν ἔμαθε, καὶ ὧν ἥσθετο ποτὲ ἐνίοτε.

θεαί. Τί μήν. Σω. Ὃ δὴ δὲ τῆς μνήμης παύεται ποτέ που οὔσης; θεαί. Μέμνηται. Σω. Ἦ καὶ μούσας; ἢ οὐχ ὁρᾶσας ἐπιλάθεσθε. θεαί. Ἀλλὰ λιχνεύτων ὦ σώκρατες οὐχ γε φαῦλα. Σω. Δεῖ γε μήν που εἰσούσιμεν ἐν πρόθυμοι λόγον· εἰ δὲ μὴ, δίκη ταῦτα. θεαί. καὶ ἐγὼ νὴ τὸν λίκα ὑποπτεύω. οὐ μὴν ἐκανῶς γε συννοῶ. ἀλλ' ἐπὶ πᾶ. Σω. τῷδε. ὁ μὲν ὁρῶν, ἐπιστήμων φαμὲν δεῖ τοῦτο γίγνεσθαι, οὐ πρὸ ὁρᾷ. ὃς δὲ μὴ αἴσθησις μὴ ἐπιστήμη, ταὐτὰ ὡμολόγηται; θεαί. ναὶ γε. Σω. Ὁ δέ γε ὁρῶν μὴ ἐπιστήμων γιγνόμενος οὐ ἰσόρα, ἐὰν μύσῃ μέμνηται μὲν, οὐχ ὁρᾷ δὲ αὐτό· ἢ γοῦν. θεαί. Ναί· Σω. τὸ δέ γε οὐχ ὁρᾷ, οὐκ ἐπίσταται ὅστιν, εἴπερ μὴ ὁρᾷ ἐπίσταται. θεαί. Ἀληθῆ. Σω. Συμβαίνει ἄρα οὗς ἐπιστήμων ἐγένετο, ἅπερ μεμνημένον αὐτὸν, μὴ ἐπίστασθαι, ἐπειδὴ οὐχ ὁρᾷ· ὃ τόδας ἔφαμεν ἀδύνατον εἶναι. θεαί. Ἀληθέστατα λέγεις. Σω.

Τῶν ἀδυνάτων δὴ συμβαίνειν φαίνεται, ἐάν τις ἐπιστήμην μὴ αἴσθησιν ταὐτὸν φῇ εἶναι. θεαί. Ἔοικε. Σω. Ἄλλο ἄρα ἐκάτερον φατέον. θεαί· κινδυνεύει. Σω. Τί δῆτ' ἂν εἴη ἐπιστήμη· πάλιν ἀρχῆς ὡς ἔοικε λεκτέον· καί τοι τί ποτε μέλλομεν ὦ θεαίτητε ὀρθῶς

πρὶν

πρὶν γνῶναι, ἀποπεπαύσαντες ἀπὸ τοῦ λόγου ἄλλῳ. Θεαί. Πῶς δή. Σω. Ἀντιλογικῶς; εἰσόμεθα πρὸς τὰς τῶν ὀνομάτων ὁμολογίας· ἀνομολογησάμενοι καὶ τοῦτο τῷ νῦν ὧδε γενόμενοι τὸ λόγου, ἀγαπῶν· καὶ οὐ φάσκοντες ἀπωνεῖσθαι, ἀλλὰ ζητοῦντες, λαβόμενοι ταύτας τὰς ἐκείνης τοῖς δεινοῖς ἀνθρώποις ποιοῦντες. Θεαί. Οὕτω μανθάνω ὅπως λέγεις. Σω. Ἀλλ' ἐγὼ πειράσομαι δηλῶσαι περὶ αὐτῶν ὅ, γε δὴ νοῶ. ἐρόμεθα γὰρ δή, εἰ μανθὼν καὶ μεμνημένος τις τί, μὴ ἐπίσταται· καὶ φῶ ἰδόντα καὶ μύσαντα, μεμνῆσθαι, ὁρᾶν τε δὲ οὐ ἀπολείπειν, οὐκ εἰδότα ἀπολείπομαι καὶ ἅμα μεμνημένον. τοῦτο δ' ἔστιν ἀλλοῖόν τι· καὶ οὕτω δὴ μῦθος ἀπώλετο ὁ πρωταγόρειος, καὶ ἐσοῖς ἅμα ὁ τῆς ἐπιστήμης καὶ αἰσθήσεως, ὅτι ταὐτὸν ὄζει. Θεαί. Φαίνεται. Σω. Οὔτοι καὶ δίμοιρε ἦν βέλτιον· ἐπεὶ γε ὁ πατὴρ τοῦ ἐντεῦθεν μύθου ἴζει, ἀλλὰ πολλὰ καὶ ἄμουσα· νῦν δὲ ἑρφαδονὰ αὖ φῶ ἡμᾶς προπηλακιζόμενα. καὶ γὰρ οὐ δοκοῦσι πρωταγόρα καὶ τὰ λοιπὰ, ζοιδεῖν ἐλλούσιν· ὧν θεόδωρος ἐς ὄδε· ἀλλὰ δὴ αὐτοὶ κινδυνεύσομεν τοῦ δικαίου εἴκειν αὐτῷ ζοιδεῖν. Θεό· Οὐ μὲν ἐτὼ ὦ σώκρατες· ἀλλὰ μᾶλλον καλλίας ὁ ἱππονίκου, τῶν ἐκείνου ἐπίτροπος· ἡμεῖς δέ πως θᾶττον ἐκ τῶν μελῶν λόγων πρὸς πὺ γεωμετρίαν ἀπενθύσαμεν· χάρεν γε μὲν ζοι σοὶ ἔξομεν ἐαὐτῷ ζοιδεῖν. Σω. Καλῶς λέγεις ὦ θεόδωρε· σκέψασθαι οὖν τήνγ' ἡμῖν ζοίθασιν· τῶν γὰρ αὖτι λεγόντων αὖ ἐς ὁμολογήσει, μὴ προσχὼν τοῖς ῥήμασι φῶν νοῦν· ἢ δὲ πολὺ εἰδήσεσθαι φαῦλα τε καὶ ἀπαίδευτα. σοὶ λύτω ὅπη, ἢ θεαιτήτῳ. Θεό· Εἰς δ' κοινὸν μὲν οὖν· ἀποκρινέσθω δὲ ὁ νεώτερος· σφαλεὶς γὰρ, ἧττον ἀχθεσθήσει. Σω. Λέγε δὴ δ' δεινότατον ὁρώτημα· ἔστι δὲ δίκαιον τοιοῦτό τι· ἆρα εἴ τις ἦν αὐτῷ ἐπιτάττει, ἕξειν ὃ οἶδε μὴ εἰδέναι; τί δὴ οὖν ἀποκρινάμενα ὦ θεαίτητε. θεαί. Ἀλλ' ἀδύνατόν γε δίκαιόν ἔστιν γε. Σω. Οὐκ, εἰ φῶ γε ἐπίστασθαι θήσεις· τί γὰρ χρῆσθαι ἀφύκτῳ ὁρωτήματι, δ' λεγόμενον ὑφ' ἡμῶν ἐσφαλμένον, εἰ ὁρᾷς τὸ μάλιστον τῷ κατειλημμένῳ. θεαί. Οὐ φύσει δίκαιόν γε, τῷ μὲν ζοι ἐτέρῳ. Σω. Οὐκοῦν ὁρᾷς τε καὶ οὐχ ὁρᾷς ἅμα ταὐτόν· θεαί. Οὕτω γέ πως. Σω. Οὐδὲν ἐτὼ φύσει ἕξειν οὔτε τάχα, οὔτ' ἐρόμην δ', ὅπως, ἀλλ' εἰ ὁ ἐπίστασται, ἕξειν ἢ ἐκ ἐπίστασται. νῦν δ' ὁ οὐχ ὁρᾷς, ὁρῶν φαίνη. ὁμολογικῶς δὲ τυγχάνῃς φ ὁρᾷς, ἐπίστασθε. καὶ φ μὴ ὁρᾷς, μὴ ἐπίστασθαι. ἐξ οὗ τούτων, λογίζου τί σοι συμβαίνει. θεαί. Ἀλλὰ λογίζομαι ὅτι τἀναντία οἷς ὑπεθέμην. Σω. Ἴσως δέγ' ὦ θαυμάσιε τελέως εἶ ζοιαῦτ' ἔπαθες, εἴτις σε προσιρώτα, εἰ ἐπίστασθαι ἔστι καὶ ὀξύ, ἔστι δὲ ἀμβλύ, καὶ ἐγγύθεν μὲν ἐπίστασθαι, πόῤῥωθεν δὲ μή· καὶ σφόσβρα καὶ ἠρέμα φ αὐτό· καὶ ἄλλα μυρία· ἃ ἐλλοχῶν αὖ πλατυσμὸς αὖρ μεθοφόρος οἱ λόγοις, ὁρόμενος, ἰὼν ἐπίσημον καὶ αἴθυσπον ταῦτ' φῶν ἔθου, ἐμβαλὼν αὖ εἰς δ' ἀκούειν μὴ ὀσφραίνεσθαι, καὶ τὰς ζοιαύτας αἰσθήσεις, ἅλιγχον αὖ ἐπίσχων καὶ οὐκ ἀνιεὶς, πρὶν θαυμάσας πὺ πολυαράτου σοφίας, σωσιπολίδης ὑπ' αὐτοῦ· οὐδή σε χειρωσάμενός τε καὶ σωσθήσας, ἤδη αὖ τότε ἐλύσου χρημάτων, ὅσων σοί τε κἀκείνῳ ἐδύκει· τὴν οὖν δὴ ὁ πρωταγόρας φάμις αὖ ἴσως λόγον ἐπίκουρον ζοῖς αὐτὸ ὁρᾶ· ἄλλο δ' πειρώμεθα λέγειν. θεαί.

Καὶ μὲν οὖν. Σω. Ταὐτά τε δὴ πάντα ὅσα ἡμᾶς ἐπαμύνοντες αὐτῷ λόγῳ, καὶ ὁμόσε δίμοιρε χωρήσεται· καταφρονῶν ἡμῶν καὶ λίτων· οὗτος δὴ ὁ σωκράτης ὁ χθιζὸς, ἐπεὶ δὴ αὐτῷ παυλίου τι ὁρώτησιν, ἕλκοιεν, εἰ δίδυ τι γὰρ αὐτὸ τὸ αὐτὸ μεμνῆσθαι ἅμα καὶ μὴ εἰδέναι, καὶ λᾶσαι, ἀπίφοσι δ' φ μὴ λώιόν ἐστι προσορᾶν, γέλωτα δὴ τα ἐμὲ αὐ ζοῖς λόγοις ἀπιλήξει. δ' ὃ, ὦ ῥαθυμόταται σώκρατες, τῇ λίχει· δ' τάν γε τῶ ἐμῶν λιθρωτήσεως σκοπῆς. ἐαὶ μὴ ὁ ὁρωτηθεὶς, οἷά περ ἐτὼ ἀποκρινάμενα μὴ ἀποκρινόμενος, σφάλλητ', ἐτὼ ἐλέγχεμαι· εἰ δ' ἄλλοῖα, αὐτὸς ὁ ὁρωτηθεὶς. αὐτίκα δὴ σοὶ τινά σοι συγχωρήσαντ μύθων παρεῖναί τῳ ὧν ἔπαθε, τοιοῦτον γε δοκεῖς τινά σοι συγχωρήσαντ μύθων παρεῖναί τῳ ὧν ἔπαθε, τοιοῦτον γε δοκεῖς πάθος. ἆ ὅτι ἔπαθε, μακάριε· πολλοῦ γε δεῖ· ἢ αὖ ἀποκνήσειν ὁμολογεῖν οἷόν τ' εἶναι μὴ εἰδέναι φ αὐτὸ τὸ αὐτό· ἢ ἐαὶ πᾶν ἔξειν, φήσειν ποτὲ φῶν αὐτὸν τὸν ἀπομνύμενον τῷ πρὶν ἀπομνῦσθαι ὄντα γε μᾶλλον δὲ τὸν, εἶναί γε. ἀλλ' οὐχὶ ζοῦς.

Digitized by Google

μὴ ζῶντας γιγνομένους ἀπείρους, ἐαυτῶν ἀνομοίωσις γίγνηται. ἐὰν δὲ ὀνομάτων μεταθέσει διαλλαβάς ἀλλήλων· ἀλλ' ὦ μακάριε Φύσει γὰρ ταῦτ' ὀρθῶς ἐπ' αὐτοῖς ἐλθόντων ὁ λέγω, ἐὰν διωμάται, ἐξέλεγξον ὡς οὐχὶ ἴδιαι αἰσθήσεις ἡμῶν ἑκάστῳ γίγνονται· ἢ ὡς ἰδίαν γιγνομένων· οὐδὲ ὧν ἐμοὶ ἂν μᾶλλον δ' φαινόμενον μόνῳ ἐκείνῳ γίγνεσθαι, εἰ ἐθέλει, ὀνομάζειν ἐᾶν ᾧ τὸν φαίνηται· ὃς δὲ καὶ κωνοκεφάλους λέγων, οὐ μόνον αὐτὸς ὑπνεῖς, ἀλλὰ καὶ σὺ ἀκούοντας ποιεῖς ὄναρ ἃ ἐς τὰ συγγράμματα μακάριε βαδίως οὐκ ἀληθῆ ποιῶν· ἐπεὶ γοῦν φημὶ μὴ πω ἀληθεύειν ἔχειν ὡς γέγραφα· μέζον δ' ἴσως ἡμῶν ἢ σὺ τε ὄντων καὶ μὴ μειζόνων μέν τοι διαφόρων ἕτερον ἑτέρῳ αὖ τῷ δυτῷ· ὅτι δ' ἄλλα ἐστὶ τὰ καὶ φαίνεται· δῆλον δέ, ἄλλα· μὴ σοφίαν καὶ σοφὸν αὖ ὄναρ πολλοῦ δέω, τῷ μὴ φαίνεσθαι, ἀλλ' αὖ τὸν ὄντα· καὶ λέγω σοφόν· ὃς ἂν ἀνὴρ ἡμῶν ᾧ φαίνηται καὶ ἔστι καὶ μεταβάλλων, ποιῶν ἀγαθὰ φαίνεσθαί τε καὶ ἦ· ἦν δὲ λόγον αὖ μὴ τῷ ῥήματι μακρίσωμεν· ἀλλὰ δὴ ἔτι σαφέστερον μάθετε λέγω· δοῦ γὰρ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐλέγομεν, ἀκαμῆ ὑθήτι· ὅ τι τῷ μὲν ἀθανάτου ἴδιον, πικρὰ φάναι ἂν εἶναι· καὶ ἔστι· τῷ δὲ ὑγιαίνοντι, τἀναντία ἔστι καὶ φαίνεται· σοφώτερον μὲν δὴ τούτων οὐδέτερον δεῖ ποιῆσαι· οὐδὲ γὰρ δυνατόν· οὐδὲ κατηγορητέον, ὡς ὁ μὲν κάμνων ἀμαθής, ὅτι τοιαῦτα δοξάζει· ὁ δὲ ὑγιαίνων σοφός, ὅτι ἀλλοῖα· μεταβλητὸν δ' ἐᾶν τὰ τοιαῦτα· ἀμένων δ' ἡ ἑτέρα ἕξις· οὕτω δὲ καὶ ἐν τῇ παιδείᾳ, ἀπὸ ἑτέρας ἕξεως, ἐᾶν ποιῶ ἀμένω μεταβλητέον· ἀλλ' ὁ μὲν ἰατρὸς, φαρμάκοις μεταβάλλει· ὁ δὲ σοφιστὴς, λόγοις· ἐπεὶ οὔτέ τι γε, ψευδῆ δοξάζοντα τίς ἂν ὕστερον ἀληθῆ ποιήσει δοξάζειν· οὔτε γὰρ τὰ μὴ ὄντα δυνατὸν δοξάσαι, οὔτε ἄλλα παρὰ ταῦτα πάσχειν· ταῦτα δὲ ἀεὶ ἀληθῆ· ἀλλ' οἶμαι πνευμάτων ψυχῆς ἕξεῖ δοξάζοντα συμβαίνειν ἑαυτῆς, χρηστὴ ἐπείσῃ δοξάσαι ἕτερα θαυμαστὰ· ἃ δή τινες τὰ φαντάσματα ὑπὸ ἀπειρίας ἀληθῆ καλοῦσιν· ἐτὼ δὲ βελτίω μὲν τὰ ἕτερα τῶν ἑτέρων, ἀληθέστερα δὲ οὐδαμῶ· καὶ τοὺς σοφοὺς ὦ φίλε Σώκρατες πολλοῦ δέω καταράχνης λέγειν· ἀλλὰ κατὰ μὲν τὰ σώματα ἰατροὺς λέγω· κατὰ δὲ φυτὰ, γεωργούς· φημὶ γὰρ μὴ θύειν τοῖς φυτοῖς αὐτὰ πνεύματα ἀντὶ ὑθήσεων, ἀντὶ τῶν αὐτῶν ἀθυμίᾳ, χρηστὰς καὶ ὑγιεινὰς αἰσθήσεις τε καὶ ἀληθεῖς ἐμποιεῖν· οὐ δέγε σοφός τε καὶ ἀγαθὸς ῥήτορα, ταῖς πόλεσι τὰ χρηστὰ αὐτὶ τῶν πονηρῶν δίκαια δοκεῖν ἦ ποιεῖν· ἐπεὶ οὐδ' ἂν ἡσθείη πόλει δίκαια καὶ ἡγλὰ οὐδὲν, ταῦτα καὶ εἶναι αὐτῇ, ἕως ἂν αὐτὰ νομίζῃ· ἀλλ' ὁ σοφὸς αὖτὶ πονηρῶν ὄντων αὖθις ἡσθέντα, χρηστὰ ἐποίησεν ἦ· καὶ δοκεῖν· καὶ δὴ τὸν αὖτὸν λόγον, καὶ ὁ σοφιστὴς οὗ παιδευόμενους οὕτω δυνάμενος παιδαγωγεῖν, σοφός τε καὶ ἄξιος πολλῶν χρημάτων θεῖς παιδευθεῖσι· καὶ οὕτω σοφώτεροι τέσσι ἕτεροι ἑτέρων, καὶ οὐδεὶς ψευδῆ δοξάζει· καὶ σοὶ ἑαυτὸ βούλῃ, ἑαυτὸ μὴ, αἰκτέον ὄνυ μέτρῳ· σώζεται δ' ὁ τοιοῦτος ὁ λόγος οὗτος· ᾧ σὺ ἃ μὲν ἔχεις ἐξ ἀρχῆς ἀμφισβητεῖν, ἀμφισβήτει λόγῳ αὐτὸ ἐξελθών· ἃ δὲ διδρώτησιν βούλει, διδρώτησιν· οὐ δὲ δ' ἔστι φυκτέον· ἀλλὰ πάντων μάλιστα διωκτέον τῷ νοῦν ἔχοντι ποιεῖ μὲν θεοὺ οὐπω σὲ μὴ ἀλήθειαν τῷ δρώτων· καὶ γὰρ πολλὴ ἀλογία, αὐτὸς φάσκοντα ἐπιμελεῖσθαι, μηδὲν, ἀλλ' ἢ ἀδικεῖσθαι· ἀδικεῖν δ' ἔστιν οὐ τῷ τοιούτῳ, ὅτάν τις μὴ χρῇς μὲν ὡς ἀτιμαζόμενος τοὺς διαλεγομένους ποιῇ, χρῇς δὲ διαλεγόμενος· μὴ οὐ μὲν τῷ, παίζῃ τε καὶ σφάλλῃ· ἡδὺ πάνυ αὖ διώκεται· οὐ δὲ τῷ διαλέγεσθαι, σπουδάζῃ τε καὶ ἐπανορθοῖ· ἦν προσδιαλεγόμενον· ἐκεῖνα μένα αὐτῷ οὐ διακύμενος τὰ σφάλματα, ἃ αὐτὸς ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ τῶν προτέρων σπουδῶν παρεκέκρουσο· αὖ μὲν γοῦν οὕτω πῃ, ἑαυτοὺς αἰτιάσονται οἱ προσδιατείβοντές σοι, τ' αὖτῶν ταραχῆς καὶ ἀπορείᾳ, ἀλλ' οὐ σέ· καὶ σὺ μὲν δόξουσι καὶ φιλήσουσιν· αὐτοὺς δὲ μισήσουσι· καὶ φεύξονται ἀφ' ἑαυτῶν ἐς φιλοσοφίαν· ἵν' ἄλλοι γοώμενοι, ἀπαλλαττῶσι τῶν, οἳ πρότερον ἦσαν· ἐαὶ δὲ τἀναντία τούτων ὁρᾷς, ὥσπερ οἱ πολλοὶ, τἀναντία ξυμβήσεταί σοι· καὶ τοὺς σωζόντας αὖτὶ φιλοσόφων, μισοῦντας ἔσῃ· δ' πρᾶγμα ἀποφανεῖς, ἐπεὶ δεῖ προσβύτεροι γίνωνται· ἐαὶ δῶν ἐμοὶ πείθῃ, ὃ μὴ πρότερον ἐρρέθη, οὐ δυσμενῶς οὐδὲ μαχητικῶς, ἀλλ' ἵλεῳ τῇ διανοίᾳ συγκαθείς, ὡς ἀληθῶς, σκέψῃ, τίποτε λέγομεν· κινδυνεύει τε ἀποφαίνομεν τὰ πάντα, τό, τε

δυναῶ ἐκφέρω, ἔξω· κἠ ἔστιν, ἰσλώτη τε κἠ πόλλ· κἠ ἐκ τούτ ἐπισκήψη, ἔπε ταυτόν. ἔπε κἠ ἄλλο ἐπιστήμη κἠ αἴσθησις, ἀλλ' οὐκ ὦσπερ ἄρτι ἐκ σωκηθέως ῥημάτων τὸ κἠ ἐνομάτ', ἃ οἱ πολλοὶ ὅπη αὖ τύχωσιν ἕλκοντες, ἀπορίας ἀλλήλοις παντοδαπὰς παρέχουσι· τοῦτο τὸ δ' ἰσόδωρι τῷ ἐταίρῳ σου εἰς ζοίβδαν προσπερέκμιλω κατ' ἐμὲ λωκάμαι, σμικρὰ ἀπὸ σμικρῶν· εἰ δ' αὐτὸς ἔζη, μεγαλοπρεπῆ αὖ ζοῖς αὐζοῦ ἐζοίκησεν. θεό. γαίζεις ὦ σώκρατες. πάνυ γὰρ γενικῶς τῷ αὐσβὶ βιζοίκησας. Σω. Εὖ λέγεις ὦ ἑταῖρε. καί μοι εἰπέ. ἐννοήσας που λέγοντος ἀρτι τὸ πρωταγόρου κἠ ὀνειδίζοντος ἡμῖν, ὅτι πρὸς παιδίον ζοὺς λόγους ποιούμενοι, τῷ τῆς παιδὸς φόζῳ ἀτενιζόμενα εἰς τὰ ἑαυτῆς κἠ χαλεπωτέρου πνα ἀποκαλῶν, ἀποσμυώων δὲ πάντων μίζρον, ἆρου δόκει ἐμῆς δικαιολόγατο τὴν ἐν αὐτῇ λόγον; Θεό. γῶς δ' οὐκ ἐννόησα ὦ σώκρατες. Σω. Τί οὖν καλὸν πείθαζ αὐτῷ; θεό. Σφόδρα γε. Σω. Ὁρᾷς οὖν ὅτι τὰ πάνθ' ὁπαλῶ σοῦ, παιδία ἔζιν; ἢ ἂν πεισόμεθα τῷ αὐσβὶ ἐμὲ κἠ σὲ δεῖ ὁρῶντας τὸ κἠ ἀποκεκομμένας ἀλλήλοις, ἀπαλάσαι αὐτῇ τὴν ἐν λόγον. ἵνα μὴ ἔζῃ γε ἔχῃ ἐζικαλῶν, ὡς παίζοντες πρὸς μειράκια, διεσκεμμένῳ αὖ ἔζῃ τὸν ἐν λόγον. θεό. Τί δ' οὔ πολλῶν τοι θαάτητος μεγάλης πάντως ἐχόντ', ἄμεινον αὖ ἐπικολαζήσειν, λόζῳ δι ῥυτομένῳ; Σω. Ἀλλ' οὖτι σοῦ γ' ὦ θεόδωρι ἄμεινον· μὴ ἦν θεὸς ἐμὲ μὴ ἥ σῷ ἑταίρῳ τε πελάτητικὸν λεῶν παντὶ τρόπῳ ἐπαμῦναι, σὲ δὲ μηδαμοῦ. ἀλλ' ἴθι δ' ὦ ἀρίστε ὀλίγον ἐπίασαι μάχρι βούβου αὐτοῦ, ἕως αὖ ἐσθῶμεν, ἔπε ἀρα σὲ δεῖ διαζραμμάτων πέρι μίζρον ἔ. ἔπ πολῖται ὁμοίως σοὶ ἱκανοὶ ἑαυτοῖς, ἐς τε ἀγζονομίαν κἠ τἆλλα· ὧν δὴ σὺ ἥ αἰτίαν ἔχεις διαφθεῖραι. θεό. Οὐ ῥᾳδίαν ὦ σώκρατες σοὶ παρακαθήμενον μὴ διδόναι λόζον. ἀλλ' ἐγὼ ἀρτι παιρελόμενος φάσκων σε ἐπισχήλειν μοι μὴ ἀποδύναζ. κἠ οὐχὶ αἰκαμάσειν κἀκάτερ λακισόμενοι. σὺ δέ μοι δοκεῖς πρὸς ἑνσκίρρωνα μᾶλλον τείνειν. λακισόμενοι μὲν γὰρ ἐπίασι, ἢ ἀποδύναζ κελεύουσι· σὺ δὲ κατ' αὐτεῖον τί μοι μᾶλλον δοκεῖς ἢ ὁρᾶμα σραῖ· ἢ ἐ προσελθόντα ἐκ αὐτῆς, πρὶν αἰκαμάσης ἀποδύσας εἰ ζῆς λόγοις προσπαλαῖσαι. Σω. Λῷστά γε ὦ θεόδωρε πὼ νόσου μου ἀπείκασας. ἰοχμερικώτερος μέν ζοι ἐτὼ ἐκείνων· μυείοι δ' ἤδη μοι ἡρακλείης τὸ κἠ θησέως οὐ τυχόντες κραταροὶ πρὸς δὲ λέγων, μάλ' εὖ συπικῴφασιν. ἀλλ' ἐτὼ οὐλοὸν μᾶλλον ἀφίσαμαι. οὕτω δὲ ὅρως λεπὸς εἰδόνκε τῆς ἥ ταῦτα γυμνάσασ'. μὴ ἦν μὴ δὲ σὺ φθονήσῃς προσαπαρξάμενος, σεωυτὸν τε ἅμα κἠ ἐμὲ σῶσαι. θεό. Οὐδὲν ἔπ' αἰσχρὸν ὦ. ἀλλὰ ἄγε ὅπη ἐθέλεις, πάντως πὼ ἥ ταῦτα ἐναρμοσθήσῃ σὺ ἐπικλώσας, δεῖ αἰκτλῆναι ἐλεγχόμενον, οὐ μέν ζοι πρὸ αὐτοῦ γ' ὦν προθήσει, ὅσοσ' ἔσομαι παρασχεῖν ἐμαυτόν σοι. Σω. Ἀλλ' ἀρκεῖ κἠ μέχρι νῦν. καί μοι πάνυ τήρει φ ζιένδ· μή που παιδικόν τι λάθωμεν εἶδος ἥ λόγων ποιάμενοι· καί τις πάλιν ἡμῖν αὖφ' ὑφλίσῃ. θεό. Ἀλλὰ δὴ πειρήσομαί γε καθόσον αὖ δυνάμαι. Σω. Τοῦδε τοίνυν πρῶτον πάλιν αὖ πλαζώμεθα οὗ πέρ τ πρότερον· κἠ ἴδωμεν, ὀρθῶς ἢ οὐκ ὀρθῶς ἐδυσχεράνομεν ἐπιτιμῶντες τῷ λόγῳ, ὅτι αὐτέρκειαν ἔφασεν εἰς φρόνησιν ἐποίει· κἠ ἡμῖν σωιεχώρησιν ὁ πρωταγόρας, περί τε τῶν ἀμάθων κἠ ἥ χείρονος διαφθεῖραι ψυχάς. οὕς δὴ κἠ ἔστιν σοφούς. οὐχὶ δή; θεο. Ναί. Σω. Εἰ μὲν ζοίνυν αὐτὸς παρὼν ὡμολόγει. ἀλλὰ μὴ ἡμεῖς ζομιδοαῶντες ὑπὲρ αὐτῆ συνεχωρήσαμεν οὐδὲν αὖ πάλιν ἴδιαι ἐπαναλαζόντας βεβαιώσαζ. νῦν δὲ πάχ αὖ ζιες ὑμᾶς ἀκύρους ζιθέναι τ' ὑπὲρ ἐκείνου ὁμολογίας. διὸ κἄλλιον ὡς ἔχει σαφίστερον ἥ τέτων αὐτῆ διομολογήσαζ. ἐγὰρ ζε σμικρὸν παρελλάπῃ ἕπως ἔχον, ἢ ἄλλως. θεό. ἀζῆς ἀληθῶ. Σω. Μὴ τοίνυν διάλλων, ἀλλ' ἐκ τ' ἐκείνα λόζε ὡς ὀζῷ ἐρεχυτά τ' λάβωμεν πὼ ὁμολογίαν. Θεό. γῶς. Σω. Οὐ πωσί. τὸ δοκεῖν ἐκφέρω, τᾶζῳ κἠ εἶναί φησί που ζῷ δοκεῖ; Θεό. φησὶ δ' ἦν. Σω. Οὐκοῦν ὦ πρωταγόρα κἠ ἡμεῖς αἰθρώπα, μᾶλλ' ἥ πάντ' αἰθρώπων δόξας λέγομεν· κἠ σαμὲν ἀλαὶκ ἂν ἓν ναῶν τὰ μὴ, αὐτ' ἰσῆζαζ τ' ἄλλων σοφώτερον. τὰ δὲ, ἄλλ' ἐκείνῳ αὖτ' κἠ σὲ γε ζῖς μεγίστοις κινλωίοις ὅταν σὲ σρατείαις, ἢ νόσοις, ἢ σὲ θαλάττῃ χειμάζωνται, ὡς πρὸς θεοὺς ἔχειν ζοὺς σὲ ἐκείνους ἀρχοντας σωτῆρας σφῶν προσδοκῶντας, οὐκ ἄλλοτῳ διαφθείροντας, ἢ τῷ ἐθέλειν. καὶ πάντα που μιζὰ

τὰνθρώπινα ζῷα ὄντων, διδασκάλους τε, καὶ ἀρχοντας ἑαυτῶν τε καὶ τῶν ἄλλων ζώων, τῶν τε θρασυτάτων ὁμοίως καὶ σωφρονεστάτων μὲν διδάσκειν, ἱκανῶν δὲ ἄρχειν ἡμῖν τοῦ- τοις ἅπασι, τί ἄλλο φήσομεν, ἢ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους ἰδέαις σοφίας καὶ ἀμαθίας εἶναι τῇ σοφίᾳ. Θεό. Οὐδὲν ἄλλο. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ μὴν σοφίαν, ἀληθῆ διάνοιαν ἡγοῦνται. καὶ δι' ἀμαθίαν, ψευδῆ δόξαν. Θεό. Τί μήν. ΣΩ. Τί οὖν ὦ πρωταγόρα χρησόμεθα τῷ λόγῳ· φῶμεν ἆρα τὸν ἀληθῆ φῶμεν ἀεὶ τὸν ἀνθρώπους δοξάζειν, ἢ ποτὲ μὲν ἀληθῆ, ποτὲ δὲ μὴ ψευδῆ; ἆρ' ἀμφοτέρων γάρ που συμβαίνει μὴ ἀεὶ ἀληθῆ. ἀλλ' ἀμφό τερα αὐτοὺς δοξάζειν. σκόπει γὰρ ὦ Θεόδωρε. εἰ δέλοι ἄλλος τῶν ἀμφὶ πρωταγόραν ἢ σὺ αὐτὸς διαμάχεσθαι ὡς οὐδεὶς ἡγεῖται ἕτερον ἕτερον ἀμαθῆ τε καὶ ψευδῆ δοξάζειν. Θεό. Ἀλλ' ἄπιστον ὦ Σώκρατες. ΣΩ. καὶ μὴν ἐκ τοῦ γε ἀνάγκης ὁ λό γος ἥκει ὁ πάντων χρημάτων μάλιστα ἄθρωστον λέγων. Θεό. Πῶς δή. ΣΩ. Ὅταν σὺ κρίνας τί ἐμοὶ σαυτῷ, πρὸς ἐμὲ ἀποφαίνῃ περί τινος δόξαν, σοὶ μὲν δὴ ἔστ' κατὰ τὴν ἐκείνου λόγον ἀληθὴς ἔστω. ἡμῖν δὲ δὴ τοῖς ἄλλοις, ἢ τῆς σῆς κρίσεως, ἕτερον οὐκ ἔστι καὶ ταῖς γνώσεσθαι, ἢ σὲ ἀεὶ κρίνομεν ἀληθῆ δοξάζειν, ἢ μενεῖσι ἐνίοτε σοι μάχονται αὐτὰ δοξάζοντες. ἡγούμενοι ψευδῆ κρίνειν τε καὶ οἴεσθαι. Θεό. Νὴ τὴν δίκαιον ὦ Σώκρατες, μάλα μενεῖσι δὴ τὰ τοιαῦτα φησὶν ὅμηρος, ὅτε μοι τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα παρέχουσι. ΣΩ. Τί οὖν βούλει λέγωμεν, ὡς σὺ τότε σαυτῷ μὲν ἀληθῆ δοξάζεις, τοῖς δὲ, μενεῖσι ψευδῆ. Θεό. Ἔοικεν ἔκ γε τοῦ λόγου αὐτάκη εἶναι. ΣΩ. Τί δὲ αὐτῷ πρωταγόρᾳ. ἆρ' οὐχὶ αὐτάκη· ἐμὲ μὲν μὴ δι αὐτὸς ᾠήτο μᾶλλον εἶναι ἄνθρωπον, μὴ δὲ οἱ πολ λοὶ, ὥσπερ οὐδὲ οἴονται, μᾶλλον δὴ ἢ ταύτην τὴν ἀλήθειαν, ἣν ἐκεῖνος ἔγραφεν· εἰ δ' αὐτὸς μὲν ᾠήτο, σὲ δὲ πλῆθος μὴ σωφρονίσται, διαθ' ὅτι πρῶτον μὲν ὅσῳ πλείους οἷς μὴ δοκεῖ, ἢ οἷς δοκεῖ, τοσούτῳ μᾶλλον οὐκ ἔστιν, ἢ ἔστι; Θεό. Ἀνάγκη, εἴπερ γε καθ' ἡσύχιον δόξαν ἔσται γε ἡ οὐκ ἔσται. ΣΩ. Ἔ πειτά γε τοῦτ' ἔχει καμφότερον· ἐκεῖνος μὲν ἢ τῆς αὐτοῦ οὐσίας τὴν τῶν αὐτὰ δοξαζόντων οἴεται, ἣ ἐκείνου ἡγοῦνται ψευδῆ, συγ- χωρεῖ που ἀληθῆ, ὁμολογοῦντα τὰ ὄντα δοξάζειν ἅπαντας. Θεό. Γαῦ μὲν οὖν. Οὐκοῦν καὶ αὐτοῦ ἂν ψευδῆ συγχωροῖ, εἰ τὴν τῶν ἡγουμένων αὐτὸν ψευδῆ ὁμολο γεῖ ἀληθῆ εἶ. Θεό. Ἀνάγκη. ΣΩ. Οἱ δὲ γ' ἄλλοι οὐ συγχωροῦσιν ἑαυτοῖς ψεύ- δεσθαι; Θεό. Οὐ γὰρ δῆ. ΣΩ. Ὁ δὲ γ' αὖ ὁμολογεῖ τὴν ταύτην ἀληθῆ τὴν δόξαν, ἣν ἔν γράφει. Θεό. Φαίνεται. ΣΩ. Ἐξ ἁπάντων ἄρα ἀρχὴ πρωταγόρου ἀρξα μένου ἀμφισβητήσεται. μᾶλλον δὲ ὑπό γε ἐκείνου ὁμολογήσεται· ὅταν τὰναντία λέ- γοντι συγχωρῇ, ἀληθῆ αὐτὸν δοξάζειν, τότε καὶ ὁ πρωταγόρας αὐτὸς συγχωρήσεται· μήτε κύων. μήτε ἵππος ὄντα. μήτε ἄλλο ὁτιοῦν ζῷον μᾶλλον εἶ. μὴ δὲ ἅπαξ, οὐ καὶ μὴ μάθῃ· οὐχ οὕτως; Θεό. Οὕτω. ΣΩ. Οὐκοῦν ἐπειδὴ ἀμφισβητεῖται ὑπὸ πάντων, οὐδενὶ ἂν εἴη ἡ πρω ταγόρου ἀλήθεια ἀληθής, οὔτε ἄλλῳ, ἔτ' αὐτῷ ἐκείνῳ. Θεό. Ἆρα ὦ Σώκρατες ἔτ ἐπὶ τοῦτον μετιτέον. ΣΩ. Ἀλλά τοι ὦ φίλε ἄδηλον, εἰ μὴ παραδόμεν ἔ ὀρθόν. ἐκεῖνο δ' ἐκεῖνον πρεσβύτερον ὄντα, σοφώτερον ἡμῶν εἶ· καὶ εἰ αὐτίκα αὐτοῦ θεν ἀσκύ- φει μέχρι τοῦ αὐχένος, πολλὰ ἂν ἐμὲ πελέξασα λεροῦντα ὡς ἐκεῖνος, μὴ σὺ ὁμολογῆ ται, καταδὺς ἂν δι' ὕδατος ἀφανὴς ἔχοι ἀφροδίχων. ἀλλ' ἡμῖν ἀπάντησιν δίμαι χρῆναι ἡμῖν αὐτοῖς, ὁ ποῖοί τινες ἐσμεν· μὴ τὰ δοκοῦντα ἀεὶ ταυτὰ λέγειν· μὴ δῆτα μὴ γὰρ ἄλλο τι φῶμεν ὁμολο γεῖν αὖ ἔγωγε ἀπίνυν δ' ἢ σοφώτερον ἕτερον ἑτέρου. ἢ δὲ μὴ ἀμαθέστερον. Θεό. Ἔμοι γ' ἔν δοκεῖ. ΣΩ. Ἦ μὴ ταύτῃ αὖ μάλιστα ἴσταιτ' ἂν λόγου, ἡμᾶς ὑπερφάλαμβα νοντες πρωταγόρᾳ, ὡς τὰ μὲν πολλὰ ἢ δοκεῖ, ταύτῃ μὴ ἔστιν ἐνίοις. θῶμαι. ξηρά. Γλυ- κέα. πάντα ὅσα τοῦ τύπου τούτου. εἰδὲ που σὺ ἐμοῦ συγχωρήσεται διαφέρειν ἄλλον ἄλλου, ἐπὶ τὰ ὑγιεινὰ καὶ νοσώδη, ἐθελήσουσι αὖ φαῖεν, μὴ πάνυ γύναιον καὶ παιδίον, καὶ θηρίον δὲ ἱκανὸν εἶναι ἱκανῶς αὐτὰ γιγνώσκειν ἑαυτῷ δ' ὑγιεινόν. ἀλλὰ σὺ ταῦθα δὴ ἄλλον ἄλλου διαφέρειν ἔπη φ' που. Θεό. Ἔμοι γε δοκεῖ οὕτω.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἐπὶ τὰ πολιτικῶν, καὶ τὰ μὲν καὶ αἰσχρά. δίκαια καὶ ἄ- δικα. καὶ ὅσια καὶ μὴ, ἃ ἂν ἡγῆται πόλις ταῦτα νόμιμα ἑαυτῇ, ταῦ-

τε καὶ ἢ τῇ ἀληθείᾳ ἐναντίον. καὶ οὐ τούτοις μὲν οὐδὲν σοφώτερον, οὔτε ἰδιώτῃ ἰδιώτας οὔτε πόλιν πόλεως ἔστιν· εἰ δὲ τῷ συμφέροντα ἑαυτῇ, ἢ μὴ συμφέροντα πίθεσθαι, οὐ ταύτῃ ἔτι τὴν αὖ ὁμολογήσει, σύμβουλόν τε συμβούλου διαφέρειν, καὶ πόλεως δόξαι ἑτέραν ἑτέρας πρὸς ἀλήθειαν. καὶ οὐκ ἂν πάνυ βουλήσειε φῦτ' ἂν δόξαι πόλις συμφέροντα οὐκ εἰδέναι αὐτῇ, παντὸς μᾶλλον ταῦτα καὶ σωσείειν. ἀλλ' ἐκεῖ οὔ λέγω εὐβουλίας καὶ ἀβουλίας, καὶ ἐσθλὸν ἢ κακὸν ἐθέλουσιν ἐγχειρίζεσθαι ὡς οὐκ ἔστι φύσει αὐτῶν οὐδὲν οὐσίαν ἑαυτῇ ἔχον· ἀλλὰ τὸ κοινῇ δόξαν, τοῦτο γίγνεται ἀληθὲς τότε, ὅταν δόξῃ, καὶ ὅσον ἂν δοκῇ χρόνον. καὶ ὅσοι γε δὴ μὴ παντάπασιν τὸν πρωταγόρου λόγον λέγουσιν, ὧδέ πως πλὴν σοφίαν ἄγουσιν. λόγος δὲ ὑμᾶς ὦ Θεόδωρε ἐκ λόγου μείζων ὑβρίζεσθαι καταλαμβάνει. Θεό. Οὐκοῦν ὡς τάχιστα ἄγωμεν ὦ σώκρατες.

Σω. Φαινόμεθα· καὶ πολλάκις μόγις δὴ ὧδε μόνοι καὶ ἄλλοτε κατιόντες, ἀτὰρ καὶ νῦν, ὡς ἔοικεν οἱ τὰς φιλοσοφίας πολλοῦ χρόνου διατρίψαντες, εἰς τὰ δικαστήρια ἰόντες, γελοῖοι φαίνονται ἔμπροσθεν. Θεό. Πῶς δὴ οὖν λέγεις· Σω. κινδυνεύουσιν οἱ ἐν δικαστηρίοις τῆς τοιούτοις ἐκείνων καταδουλούμενοι, πρὸς τοὺς ἐν φιλοσοφίᾳ καὶ τῇ τοιάδε διατριβῇ τεθραμμένους, ὡς οἰκέται πρὸς ἐλευθέρους τεθράφθαι. Θεό. Πῇ δή· Σω. Ἡ τοῖς μὲν, ἔστον ὁ σὺ ἔπῃς, ἀεὶ παρέστι σχολὴ καὶ τοὺς λόγους ἐν ἡσυχίᾳ ὧδ' ἔχοντας ὥσπερ ὑμεῖς νυνὶ δρίζεσθον δὴ λόγον ἐκ λόγου μεταλαμβάνομεν, οὕτω καὶ κεῖνοι ἐὰν αὐτοὺς ὁ ἐπιπλεῖν τῷ προκειμένου μᾶλλον καθάπερ ὑμᾶς αἱρῇ. καὶ ὅτι μακρούς, ἢ βραχέας μέλλ' οὐδὲν λέγειν, ἀλλ' μένον τύχωσι τοῦ ὄντος. οἱ δὲ ἐν σχολίᾳ τε ἀεὶ λέγουσι, καὶ πείθουσι γοῦν ὕδωρ ῥεῖον· καὶ οὐκ ἐγχωρεῖ σφ' οὐκ ἂν ἐπιθυμοῦσι τοὺς λόγους ποιεῖσθαι· ἀλλ' ἀναγκάζει ἔχων ὁ αὐτίδικος ἐφίστηκε, καὶ ὑπογραφὴν παρακατανεύσκομμένων ἐκ ἐρεῖν, ἵνα μὴ ἀπὸ μοίρας καλοῦσιν· οἱ δὲ λόγοι ἀεί, ἢ ὁ μὲν δούλου, πρὸς δεσπότην καθίσταται, οὐχὶ πλὴν δίκην ἔχοντα· καὶ οἱ κριταὶ οὐδέποτε τυγχάνουσι, ἀλλ' ἀεὶ πλὴν ἢ αὐτ' πολλάκις δὲ καὶ ἢ ψυχῆς ὁ ῥόμος· ὥστε δεῖ ἀπάντων τούτων, οὕτινι καὶ βραδεῖς γίγνονται ἐπισάμενοι τὸν δεσπότην, λέγω τὸ δωπῦσαι, καὶ ὀργῇ χαρίσασθαι· σμικροὶ δὲ καὶ οὐκ ὀρθοὶ τὰς ψυχάς. πλὴν γοῦν αὖ ξυνεῖναι καὶ τοῦτό τε καὶ ἐλευθέριον, ἐκ ἐκείνου δουλεία ἀφίκται, ἀναγκάζουσα πράττειν σκολιά· μαλάττουσι καὶ φόβους ἔχει ἀπαλοῖς ψυχαῖς ἐπιβάλλουσα. οὓς οὐ δυνάμενοι μετὰ τοῦ δικαίου καὶ ἀληθοῦς ὑποφέρειν, δύσεις αὖθ' τὸ ψεῦδός τε καὶ τὸ ἀλλήλοις αὖτα δικῶν χρεπόμενοι, πολλὰ καὶ μὴ ὄντα, καὶ συγκλῶντες· ὥστε ὑγιὲς οὐδὲν ἔχοντες τῆς διανοίας, εἰς ἄσθμα ἐκ μικρακίων τελευτῶσι. λανθάνοντες καὶ σοφοὶ γεγονότες ὡς οἷόντε· καὶ οὗτοι μὲν δὴ τοιοῦτοί ἔ Θεόδωρε· τοὺς δὲ σοῦ ἡμετέρου χοροῦ, πότερον βούλει, διελθόντες, ἢ ἐάσαντες, πάλιν αὖθ' τὸν λόγον χρεπώμεθα. ἵνα μὴ καὶ ὅταῦ δὴ ἐλέγομεν, λίαν πολὺ τῆς ἐλευθερίας καὶ μεταλήψει τῶν λόγων καταχρώμεθα. Θεό. μηδαμῶς ὦ σώκρατες· ἀλλὰ διελθόντες, πάνυ τ' αὖ ἔστον ἔρηκας, ὅλως ἐκ ἡμεῖς οἱ σοῦ ἑταῖροι χρεοῦντες τὸ λόγου ὑπερίεμ. ἀλλ' οἱ λέγοι οἱ ἡμέτεροι, ὥσπερ οὐκέτ. μὴ ἔπομαι αὐτ' πειρώμενοι ἀποτελεῖσθαι ὅταν ἡμῶν δοκῇ. ὅτε τ' διαπῆς ὥσπερ ποιητὴς ἐπιτιμῶσιν τὸ μὴ ἄρξασθαι ἐπιστατεῖν παρ' ἡμῖν. Σω. λέγωμεν δὴ ὡς ἔοικεν, ἐπεὶ σοί γε δοκεῖ ἢ τ' ἀγρυφαίου· τί δ' αὖτις τὰς γε φαύλως διακρίνοντας τὸ φιλοσοφίας λέγοι. οὗτοι δέ που ἐκείνων, πρῶτον μὲν ἐς ἀγορὰ ἐκ ἴασιν πλὴν ὀλίγον· οὐδὲ ὅπου δικαστήριον. ἢ βουλευτήριον, ἢ ἄλλο κοινὸν ἄλλο τ' πόλεως συνίασιν. νόμους δὲ τὸ ψηφίσματα λεγόμενα, ἢ γεγραμμένα, οὔτε ὁρῶσιν, οὔτε ἀκούουσι. στασιάδες δὲ ἑταιρειῶν ἐπ' ἀρχὰς, τὸ συνόδους τὸ λέσχας. τὸ χοροὺς αὐλοκρούσεσι κώμους, οὐδ' ὅναρ πράττειν προσέταξ' αὐτοῖς. οὐ δὲ ἢ ἀκῶς ἢ γέγονε τὸ φλαῦ, ἢ τί πω κακὸν ἔστιν ἐκ προγόνων γεγονὸς, ἢ πρὸς αὐδρῶν, ἢ γυναικῶν, μᾶλλον αὖτ' λέληθε, ἢ οἱ τῆς θαλάττης λεγόμενοι χοεῖς· καὶ ταῦτα πάντ' οὐ δ' ὅλ' οὐκ ὀλίγα, ὅλα· οὐδὲ τ' αὐτῶν ἀπέχεται τὸ ἀδόκιμα μὲν χαίειν ἀλλὰ τῷ ὄντι δ' σῶμα μέντοι τῇ πόλει κεῖται αὐτοῦ, τῷ ἐπισημῆ· ἡ δὲ διάνοια, ταῦτα πάντα ἡγεμονίαν σμικρὰ, καὶ οὐδὲν ἀπέχουσα, παντα χῇ φορεῖται καὶ τὰ πίνδαρον· τότε γᾶς ὑπένερθε·

καὶ τὰ ἐπὶ περσῶν χωμιζούσα· οὐρανοῦ τε ὕπερ ἀεροπορούσα· καὶ πᾶσαν πάντη φύσιν ὁρανωμένων ὄντων ἐκάστου ὅλου, ἐσθλῶν ὄντων ἐπὶ τοῖς οὐδὲν αὐτῶν συναθεῖσα. θεό.

Γῶς οὖν λέγεις ὦ σώκρατες· Σω. Ὥσπερ γὰρ ἐν θαλάττῃ ἀεροπορεμένων ὦ θεόδωρε καὶ αὖ βλέποντα· ποσὸν τα εἰς φρέαρ, θρᾶττα ἴσως ἐμμελὲς καὶ χαρίεντα θρᾶττα νὶς, ἀεροσκῶψαι λέγοιτ᾽, ὡς τὰ μὲν οὐρανῷ προθυμεῖσθαι εἰδέναι· τὰ δ᾽ ἔμπροσθεν αὐτῇ καὶ πόδας, λανθάνει αὐτόν· ταυτὸν δὲ καὶ σκῶμμα ἐπὶ πάντας ὅσοι ἐν φιλοσοφίᾳ διάγουσι· τῷ ἀληθῶς γὰρ τοιοῦτον, ὁ μὴ πλησίον καὶ ὁ γείτων, λέληθεν· οὐ μόνον δέ, τι πράττει, ἀλλ᾽ ὀλίγου καὶ εἰ ἄνθρωπος ἐστὶν ἢ ἄλλο θρέμμα· τί δέ ποτ᾽ ἐστὶν ἄνθρωπος· καὶ τί τῇ τοιαύτῃ φύσει προσήκει διάφορον τῶν ἄλλων, πιεῖν ἢ ποιῆσαι, ζητεῖ τε καὶ πράγματ᾽ ἔχει διερευνώμενος· μανθάνεις γάρ που ὦ θεόδωρε, ἃ οὖ. Θεό. Ἔστιν, καὶ ἀληθῆ λέγεις· Σω. Τοιαῦτ᾽ οἶμαι ἐστὶ τὸ συγγιγνόμενος ὁ θαυμάσιος καὶ δημόσιος, ὃ πρὸ ἀρχόμενος ἔλεγον, ὅταν εἰσδιατρίβῃ ἢ που ἄλλοθι ἀναγκασθῇ περὶ τῶν πρὸς πόδας καὶ τῶν ὀφθαλμοῖς διαλήθειν γέλωτα παρέχει, οὐ μόνον θράττας, ἀλλὰ καὶ τῷ ἄλλῳ ὄχλῳ, εἰς φρέατά τε καὶ πᾶσαν ἀπορίαν ἐμπίπτων ἕνεκα ἀπειρίας· καὶ ἀχαριστίαν δεινὴν, δόξαν ἀξιολογίας παρέχεται. οὗτος γὰρ ταῖς λοιδορίαις, ἴδιον ἔχει οὐδὲν οὐδεὶς ἀνοιδορῶν· ἅτ᾽ οὐκ εἰδὼς καινὸν οὐδὲν οὐδενός, ἐκ τοῦ μὴ ἐμμελετηκέναι. ἀπορῶν δ᾽ γέλοιος φαίνεται, οὔτε τοῖς ἐπαίνοις καὶ ταῖς τῶν ἄλλων μεγαλαυχίαις· οὐ προσποιούμενος, ἀλλὰ τῷ ὄντι γελᾶν ὁδηλος γιγνόμενος, λυπρὸς δοκεῖ εἶ. τύραννόν τε γ᾽ ἂν βασιλέα ἐγκωμιαζόμενον, οἷα τῶν νομέων οἱ συβώτην ἢ ποιμένα, ἢ ἵππον βουκόλον ἡγεῖται ἀκούειν ἀδικεμενιζόμενον, πολὺ ἐλάττονα· δυσκολώτερον δὲ ἐκείνων ζῷον καὶ ἐπιβουλότερον ποιμαίνειν τε καὶ ἐλάττειν νομίζει αὐτούς. ἀγροῖκον δὲ καὶ ἀπαίδευτον ἅτε ἀγορᾶς οὐδὲν ἧττον τ᾽ νομέων τὸν βουκόλον αἰεὶ καὶ ὄρεσιν γίγνεσθαι, σπανίως εἰ ὄρει ὁ τεῖχος τοῖς ἐκλεκτοῖς· γῆς δ᾽ ὅταν μυρία πλέθρα· ἢ εἴ τι πλέον ἀκούσῃ, ὧδε ἐς ἀρχαῖα κεκτημένους, θαυμαστὰ πλήθει κέκτηται, πάνυ σμικρὰ δοκεῖ ἀκούειν, εἰς ἅπασαν εἰωθὼς πρὸ γῆν ἐλλέπειν. τὰ δὲ δὴ χίνι μυοίνων· ὡς γεωπόνες ἐρεῖ πᾶσι πᾶσιν πλουσίοις ἔχων ἀπεφθόνως, παντάπασιν ἀμβλὺ καὶ ἐς σμικρὸν ὁρῶντων ἠγεῖται ἐν ἔπαινον, ἅτε πᾶσι δαυσίασ᾽, οὐ διωκομένων εἰς ἐς πᾶν ἀεὶ ἐλλέπειν. οὐδὲ λογίζεσθ᾽ ὅτι πάντων καὶ προγόνων μυριάδες ἐκποθοῦσι γεγόνασιν αἰσχρὸν θανόντοι, οἱ δὲ πλούσιοι καὶ πῶς χρὴ καὶ λοῦσι, καρβαφοί τε καὶ ἐλλιπεῖς πολλάκις μυρίοι γεγόνασιν ὁτωοῦν· ἀλλ᾽ ὧδε πάντα καὶ εἴκοσι καταλέτω προγόνων σεμνυνομένων, καὶ ἀναφθόντων εἰς ἡρακλέα τὸν ἀμφιτρύωνος, ἄτοπα αὐτῷ καταφαίνεται τῆς σμικρολογίας· ὅτι δὲ ὁ ἀπ᾽ ἀμφιτρύωνος εἰς ἐμὲ ἄνω πάντα καὶ εἴκοσὶ δι οὗτος ἦν, ἅπασιν εἶναι αὐτῷ τύχῃ, καὶ ὁ πάντα κοσὶς ἀπ᾽ αὐτοῦ, γελᾷ. ἀναμένων λογίζεσθαί τε καὶ χρυσότητα ἀσοῦσθαι ψυχῆς ἀπαλλάττῃ. οὐ πᾶσι δὴ τοῦτους ὁ βιοῦντος ἕνεκα τῶν πολλῶν καταγελᾶται. τὰ μὲν, ὑπὸ κεφαίας ἔχων ὡς δοκεῖ. τὰ δ᾽ ἐν ποσὶν, ἀγνοῶντε καὶ οὐ κρίσεις ἀπορῶν. Θεό. Γαστάπασι τὰ γιγνόμενα λίγεις ὦ σώκρατες. Σω. Ὅταν δέ γε τινὰ αὖ φίλε ἰδὼν ἀνὴρ καὶ ἐθελήσῃ τὶς αὐτῷ ἐκεῖναι ἐκ τῶν τί ἐτώσι ἀδικῶ, ἵ σὺ ἐμὲ, εἰς σκέψιν αὖ τῆς δικαιοσύνης τε καὶ ἀδικίας, πότε ἐκάτερον αὐτοῖν καὶ τὰ τῶν πάντων, ἢ ἀλλήλων διαφέρει, ἵ ἐκ τοῦ εἰ Σωκλῆς δὴ λαίμων· κεκτημένος τ᾽ αὖ πολὺ χρυσίον, ἐς Σωκλέα σ᾽ πέρι καὶ ἀνθρωπίνως ἄλως δὴ λαιμονίας καὶ ἀθλιότητος ἐπίσκεψιν, ποίφτ᾽ ἔνι ἐσόν· καὶ τίνα δ᾽ πον ἀνθρώπου φύσει προσήκει δ᾽ μὴ, κτήσασθ᾽ αὐτῶν, δ᾽ ἢ, ἀποφυγεῖν, ἢ πάντ᾽ τοῦτ᾽ ὄναρ ἀδ᾽ δὲ λόγον δὴ δόναι τ᾽ σμικρὸν ἐκεῖναι πῶς ψυχὴν καὶ σῴμιμὸν καὶ δικαιικόν, πάλιν αὖ τὰ αὐτίσχροφα πρὸ λόγων. ἰλιγγιῶν τε τ᾽ ἀπ᾽ ὑγιαλῶ κρεμασθές· καὶ ἐλλέπων μετέωρος αὖθις ὑπ᾽ ἀνθέας, ἀδημονῶν τε καὶ ἀφρῶν καὶ Σαρδανίζων, γέλωτα θράττας μὲ ἀπαρέχῃ. ἀ δ᾽ ἄλλῳ ἀπαλλάττῳ ἄλοι. οὐ τ᾽ αὐδαίνοντ. τῆς δ᾽ οἰκειότης, ὥς σὺ σοφοκλέους ξαφεῖσι πᾶσιν. ὅτος δὴ ἐκατὸν δόξος ὦ θεόδωρε. ὁ μὲν, ὃ ὄνε οὐ ἐλευθερία τε καὶ σχολὴ τεθραμμένος. οὐ δὲ φιλόσοφον καλεῖς· ὃ αἰνιγμόν τον δύθει δοκεῖν καὶ οὐδοὶ ἢ, ὅταν εἰς δουλικὸν ἐμπίπτῃ

φαινόμενα τὸ δὴ στρωματόδεσμον μὴ ἐπισταμένου συσκευάσασθαι, μηδ' ὄψον ἡδῦναι, ἢ θῶπας λόγους· ὁ δ' αὖ, τὰ μὲν τοιαῦτα πάντα δυναμένου τορῶς τε καὶ ὀξέως διακονεῖν, ἀναβάλλεσθαι δὲ οὐκ ἐπισταμένου ἐπιδέξια ἐλευθέρως, οὐδέ γ' ἁρμονίαν λόγων λαβόντος ὀρθῶς ὑμνῆσαι θεῶν τε καὶ ἀνδρῶν εὐδαιμόνων βίον ἀληθῆ. ΘΕΟ. Εἰ πάντας ὦ Σώκρατες πείθοις ἃ λέγεις ὥσπερ ἐμὲ, πλείων ἂν εἰρήνη καὶ κακὰ ἐλάττω κατ' ἀνθρώπους εἴη. ΣΩ. Ἀλλ' οὔτ' ἀπολέσθαι τὰ κακὰ δυνατὸν ὦ Θεόδωρε· ὑπεναντίον γάρ τι τῷ ἀγαθῷ ἀεὶ εἶναι ἀνάγκη, οὔτ' ἐν θεοῖς αὐτὰ ἱδρῦσθαι. τὴν δὲ θνητὴν φύσιν καὶ τόνδε τὸν τόπον περιπολεῖ ἐξ ἀνάγκης. διὸ καὶ πειρᾶσθαι χρὴ ἐνθένδε ἐκεῖσε φεύγειν ὅτι τάχιστα. φυγὴ δὲ ὁμοίωσις θεῷ κατὰ τὸ δυνατόν. ὁμοίωσις δὲ, δίκαιον καὶ ὅσιον μετὰ φρονήσεως γενέσθαι. ἀλλὰ γὰρ ὦ ἄριστε οὐ πάνυ τι ῥᾴδιον πεῖσαι, ὡς ἄρα οὐχ ὧν ἕνεκα οἱ πολλοί φασι δεῖν πονηρίαν μὲν φεύγειν, ἀρετὴν δὲ διώκειν, τούτων χάριν τὸ μὲν ἐπιτηδευτέον, τὸ δ' οὔ, ἵνα δὴ μὴ κακὸς καὶ ἵνα ἀγαθὸς δοκῇ εἶναι. ταῦτα μὲν γάρ ἐστιν ὁ λεγόμενος γραῶν ὕθλος, ὡς ἐμοὶ φαίνεται. τὸ δὲ ἀληθὲς ὧδε λέγωμεν. θεὸς οὐδαμῇ οὐδαμῶς ἄδικος, ἀλλ' ὡς οἷόν τε δικαιότατος· καὶ οὐκ ἔστιν αὐτῷ ὁμοιότερον οὐδὲν, ἢ ὃς ἂν ἡμῶν αὖ γένηται ὅτι δικαιότατος. περὶ τοῦτο καὶ ἡ ὡς ἀληθῶς δεινότης ἀνδρὸς, καὶ οὐδενία τε καὶ ἀνανδρία. ἡ μὲν γὰρ τούτου γνῶσις, σοφία καὶ ἀρετὴ ἀληθινή. ἡ δὲ ἄγνοια, ἀμαθία καὶ κακία ἐναργής. αἱ δ' ἄλλαι δεινότητές τε δοκοῦσαι καὶ σοφίαι, ἐν μὲν πολιτικαῖς δυναστείαις γιγνόμεναι φορτικαί, ἐν δὲ τέχναις βάναυσοι. τῷ οὖν ἀδικοῦντι καὶ ἀνόσια λέγοντι, ἢ πράττοντι, μακρῷ ἄριστ' ἔχει τὸ μὴ συγχωρεῖν δεινῷ ὑπὸ πανουργίας εἶναι. ἀγάλλονται γὰρ τῷ ὀνείδει, καὶ οἴονται ἀκούειν ὅτι οὐ λῆροί εἰσι, γῆς ἄλλως ἄχθη, ἀλλ' ἄνδρες, οἵους δεῖ ἐν πόλει τοὺς σωθησομένους. λεκτέον οὖν τἀληθὲς, ὅτι τοσοῦτον μᾶλλόν εἰσιν οἷοι οὐκ οἴονται, ὅτι οὐχὶ οἴονται. ἀγνοοῦσι γὰρ ζημίαν ἀδικίας, ὃ δεῖ ἥκιστα ἀγνοεῖν. οὐ γάρ ἐστιν ἣν δοκοῦσι, πληγαί τε καὶ θάνατοι, ὧν ἐνίοτε πάσχουσιν οὐδὲν ἀδικοῦντες, ἀλλὰ ἣν ἀδύνατον ἐκφυγεῖν. ΘΕΟ. Τίνα δὴ λέγεις. ΣΩ. Παραδειγμάτων ὦ φίλε ἐν τῷ ὄντι ἑστώτων, τοῦ μὲν θείου εὐδαιμονεστάτου, τοῦ δὲ ἀθέου ἀθλιωτάτου, οὐχ ὁρῶντες ὅτι οὕτως ἔχει, ὑπὸ ἠλιθιότητός τε καὶ τῆς ἐσχάτης ἀνοίας, λανθάνουσι τῷ μὲν, ὁμοιούμενοι διὰ τὰς ἀδίκους πράξεις, τῷ δὲ, ἀνομοιούμενοι. οὗ δὴ τίνουσι δίκην ζῶντες τὸν εἰκότα βίον ᾧ ὁμοιοῦνται. ἐὰν δ' εἴπωμεν ὅτι ἂν μὴ ἀπαλλαγῶσι τῆς δεινότητος, καὶ τελευτήσαντας αὐτοὺς, ἐκεῖνος μὲν ὁ τῶν κακῶν καθαρὸς τόπος οὐ δέξεται, ἐνθάδε δὲ τὴν αὑτοῖς ὁμοιότητα τῆς διαγωγῆς ἀεὶ ἕξουσι κακοὶ κακοῖς συνόντες, ταῦτα δὴ καὶ παντάπασιν ὡς δεινοὶ καὶ πανοῦργοι, ἀνοήτων τινῶν ἀκούσονται. ΘΕΟ. Καὶ μάλα δὴ ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Οἶδά τοι ὦ ἑταῖρε. ἓν μέντοι τι αὐτοῖς συμβέβηκεν. ὅταν ἰδίᾳ λόγον δέῃ δοῦναί τε καὶ δέξασθαι περὶ ὧν ψέγουσι, καὶ ἐθελήσωσιν ἀνδρικῶς πολὺν χρόνον ὑπομεῖναι, καὶ μὴ ἀνάνδρως φεύγειν, τότε ἀτόπως ὦ δαιμόνιε τελευτῶντες, οὐκ ἀρέσκουσιν αὐτοὶ αὑτοῖς περὶ ὧν λέγουσι, καὶ ἡ ῥητορικὴ ἐκείνη πως ἀπομαραίνεται, ὥστε παίδων μηδὲν δοκεῖν διαφέρειν. περὶ μὲν οὖν τούτων, ἐπειδὴ καὶ πάρεργα τυγχάνει λεγόμενα, ἀποστῶμεν. εἰ δὲ μὴ, πλείω ἀεὶ ἐπιρρέοντα, καταχώσει ἡμῶν τὸν ἐξ ἀρχῆς λόγον. ἐπὶ δὲ τὰ ἔμπροσθεν ἴωμεν, εἰ καὶ σοὶ δοκεῖ. ΘΕΟ. Ἐμοὶ μὲν τὰ τοιαῦτα ὦ Σώκρατες οὐκ ἀηδέστερα ἀκούειν. ῥᾴω γὰρ τηλικῷδε ὄντι ἐπακολουθεῖν. εἰ μέντοι δοκεῖ, πάλιν ἐπανίωμεν. ΣΩ.

Οὐκοῦν ἐνταῦθά που ἦμεν τοῦ λόγου, ἐν ᾧ ἔφαμεν τοὺς τὴν φερομένην οὐσίαν λέγοντας, καὶ τὸ ἀεὶ δοκοῦν ἑκάστῳ, τοῦτο καὶ εἶναι τούτῳ ᾧ δοκεῖ, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἐθέλειν διισχυρίζεσθαι, καὶ οὐχ ἥκιστα περὶ τὰ δίκαια, ὡς παντὸς μᾶλλον ἃ ἂν θῆται πόλις δόξαντα αὑτῇ, ταῦτα καὶ ἔστι δίκαια τῇ θεμένῃ ἕωσπερ ἂν κέηται. περὶ δὲ τἀγαθοῦ οὐδένα ἀνδρεῖον ἔθ' οὕτως, ὥστε τολμᾶν διαμάχεσθαι, ὅτι καὶ ἃ ἂν ὠφέλιμα οἰηθεῖσα πόλις ἑαυτῇ θῆται, καὶ ἔστι τοσοῦτον χρόνον ὅσον ἂν κέηται, ὠφέλιμα. πλὴν εἴ τις τὸ ὄνομα λέγοι. τοῦτο δέ που σκῶμμ' ἂν εἴη πρὸς ὃ λέγομεν. οὐχί; ΘΕΟ. Πάνυ γε. ΣΩ. Μὴ λεγέτω τὸ ὄνομα, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ὃ ὀνομαζόμενον θεωρεῖ. ΘΕΟ. Μὴ γάρ. ΣΩ. Ἀλλ' ὃ ἂν τοῦτο ὀνομάζῃ, τούτου δήπου στοχάζεται νομοθετουμένη, καὶ πάν-

τας τοὺς νόμους, καὶ δόσιν δίκαιά τε καὶ διάφορα ἐς ὠφελίμως παῖδας ἑαυτῷ τίθηται, ἢ πρὸς ἄλλο τι βλέπουσα νομοθετῆται; Θεαί. Οὐδαμῶς. Σω. Ἦ οὖν τυγχάνει ἀεί, ἃ καὶ πολλὰ, καὶ διαμαρτάνει ἐνίοτε. Θεί. Οἶμαι ἔγωγε καὶ διαμαρτάνειν. ΣΩ. Ἔτι τοίνυν ἐθελοῦσι μᾶλλον πάντες ὁμολογήσειν ταῦτα ταῦτα, εἰ τοῦτο παντὸς μᾶλλον τῶν ἄλλων ὄντων, ὧν ἕνεκα καὶ ὁ ὠφέλιμον τυγχάνει ὄν. ἔστι δέ που, καὶ τοῦτο ἐν μέλλοντα χρόνον· ὅταν γὰρ νομοθετώμεθα, ἐς ἐσομένους ὠφελίμους τοὺς νόμους τιθέμεθα ἐς ἐν ἔσεσθαι χρόνον· ἔστιν δὲ μέλλον μᾶλλον ἐρῶς αὖ λέγοιμεν. Θεό. Γαύγε. Σω. Ἴθι δὴ οὐτωσὶ ὁρῶμεν, πρῶτα τόδε ἢ ἄλλο τι ἁπάντων τῶν ἐκείνῳ τὰ αὐτὰ λεγόντων· πάντων μέγιστον ἄνθρωπος ἔστιν ὡς φασὶ ὦ πρωταγόρα λευκῶν· βαρέων· κούφων· οὐδὲν ἂν οὖν οὐ τῶν τοιούτων. ἔχων γὰρ αὐτῶν τὸ κρεῖττον ὠΐαυτῷ, δίκαιόν ἐστι διαιοῦσθαι ὁμοίως, ἀλλοῖοῦσθαι ὅταν αὐτῷ καὶ ἔνται. οὐχ οὕτως; Θεό. Οὕτως. Σω. Ἦ καὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι, φήσομεν ὦ πρωταγόρα, ἔχει δ' κρεῖττον ὠΐαυτῷ, καὶ δίκαιον ἂν οὐδὲν ἔσεσθαι ταῦτα, καὶ γίγνεται ἐκείνῳ τῷ οὐθόλε, οἱ θρόμβοι ἐρ' ὅταν τις ἀνθρ ἰδιώτης, αὐτὸν πυρετὸν λίμαξ, καὶ ἔσεσθαι ταύτην τὴν θρόμβοτητα, καὶ ἕτερος ἰατρὸς δ' αὖ οὐθεῖς, κατὰ τὸν ποτέρου δόξαν, φῶμεν δ' μᾶλλον ἀποβήσεσθαι, ἢ κατὰ τὸν ἀμφοτέρων· καὶ τῷ μὲν, ἰατρῷ οὐ θρόμβοι οὐδὲ πυρέτ' ἔσεσθαι γενήσεται, ἑαυτῷ δὲ ἀμφότερα. Θεό. Γελοῖον μὲν τ' αὖ εἶναι. ΣΩ. Ἀλλ' οἶμαι τοῦτο ὅπου γλυκύτητος καὶ αὐστηρότητος μελλούσης ἔσεσθαι, ἢ τὴν γεωργοῦ δόξαν· ἀλλ' οὐχὶ τοῦ κιθαριστοῦ, κυρία. Θεό. Τί μήν. ΣΩ. Οὐ δ' αὖ τοῦτο ἀκρμόττου τε καὶ ἁρμόττου ἐσομένου, παιδοτρίβης ἂν βέλτιον δόξαειε μουσικοῦ, ὅ καὶ ἔστιν αὐτῷ τῷ παιδοτρίβῃ δόξει ἁρμόττου εἶναι. Θεό. Οὐδαμῶς. Σω. Οὐκοῦν καὶ τοῦ μέλλοντος ἐσεσθαι, μὴ μαγειρικοῦ ἄνδρος σκευαζομένης ἡδονῆς, ἀκυροτόδα ἡ κρίσις τῆς τοῦ ἐλλοποιοῦ, τόδε τῆς ἐσομένης ἡδονῆς· τόδε μὲν γὰρ δὴ τοῦ ἤδη ἄνδρος ἐκείνῳ ἰδίος ἢ γιγνόμενος, μαθεῖν πω τῷ λόγῳ διαμαχόμεθα· ἀλλὰ τόδε τὸ μέλλον ἔσεσθαι ἐκείνῳ δόξειν καὶ ἔσεσθαι. πότερον αὐτὸς αὐτῷ ἄριστος κριτὴς, ἢ σὺ ὦ πρωταγόρα· τό, τε τόδε λόγους πιθανὸν ἐκείνῳ ἢ ἐμοῦ ἐσόμενον εἰς διαιτήριον, βέλτιον ἂν προσδέχεσθαι, ἢ τῶν ἰδιωτῶν ὁστισοῦν. Θεό.

Καὶ μάλα ὦ Σώκρατες, ἔστιν γε σφόδρα ὑπηχεῖτο, πάντων διαφέρειν αὐτός.

Σω. Νὴ λία ὦ μέλε. ἢ οὐδεὶς γ' ἂν αὐτῷ διελέγετο, διδοὺς πολὺ ἀργύριον, ἐμὲ δὲ τοὺς συόντας ἔπεισθαι, ὅτι καὶ δ' μᾶλλον ἔσεσθαί τε καὶ δόξειν, οὔτε μαίτης, οὔτ' ἄλλος ἄμεινον κρίνειν αὖ, ἢ αὐτὸς αὐτῷ. Θεό. Ἀληθέστατα. Σω. Οὐκοῦν καὶ ἀνομοθέτου καὶ τοῦ ὠφέλιμον, τόδε μᾶλλον δέ· καὶ πᾶς ἂν ὁμολογοῖ, νομοθέτου μέλλω τόλιν, πολλάκις ἀνάγκη εἶναι τὸ ὠφελιμωτάτου ἀποτυγχάνειν. Θεό. Μάλα γε. Σω. Μετρίως ἄρα ἡμῖν πρὸς ἐν διαφέρεσθαι ἐρίσεται, ὅτι ἀνάγκη αὐτῷ ὁμολογεῖν, σοφώτερόν τε ἄλλου ἄλλου εἶναι· καὶ τὸν μὲν θοιοῦτον, μέτρον εἶναι· ἐμοὶ δὲ τῷ ἀεὶ πιστεύοντι, μὴ δὲ ὁπωσοῦν ἀνάγκην εἶναι, μέτρῳ γίγνεσθαι· ὡς ἀληθῆ μ' ἀνάγκαζον ὁ ἐκεῖνος λόγος, ἐπ' ἐβουλόμην ἔτε μὴ, θοιοῦτον εἶναι.

Θεό. Ἐκεῖνο μοι δοκεῖ ὦ Σώκρατες μάλιστα ἀλίσκεσθαι ὁ λόγος ἁλισκόμενος· καὶ τοῦτο ἢ τὰς τῶν ἄλλων δόξας, κυρίας ποιεῖ. αὗται δὲ ἐφάνησαν τοὺς ἐκείνου λόγους οὐδαμῇ ἀληθεῖς ὄντας.

Σω. Γελοῖος ἔχεῖ ὦ Θεόδωρε καὶ ἄλλα αὖ τὸ γε θοιοῦτον ἀλόγου, μὴ πᾶσαν παντὸς ἀληθῆ δόξαν εἶναι. τόδε δὲ δ' παρὸν ἐκείνῳ πάθος, ὧ ἂν αἰσθήσεις καὶ ἃ κατὰ ταύτας δόξαι γίγνονται, χαλεπὸν ἐλέγχειν ὡς οὐκ ἀληθεῖς. ἴσως δὲ οὐδὲν λέγω· ἀπάλαυτοι γὰρ ἐ ἔτυχον, ἐσί. καὶ οἱ φάσκοντες αὐτὰς ἀναργεῖς τε εἶναι καὶ ἐπιστήμας, πάχε αὖ ὄντα λίγοιεν· καὶ θεαίτητος ὅδε οὐκ ἄποσκοπῶν ἔρικεν, ἀλλὰ πεισθεὶς καὶ ἐπιστήμῃ ταυτὸν ἡμῖν φαίνεται. προσιτέον οὖν ἔγωγε ὡς ὑπὲρ προταγόρου λόγος ἐπιταπεῖ. καὶ σκεπτέον πρὸ φροιμίῳ ταύτην οὐσίαν διακρούονται, ἔτε ὑγιὲς, ἔτε σαθρὸν φθέγγεται· μάχη δ' οὖν τοῖς αὐτῆς οὐ φαύλη. οὐ δ' ὀλίγοις γέγονε. Θεό. Γελοῦ καὶ δεῖ φαύλη εἶναι. ἀλλὰ τόδε μὲν πρὸ ἰωνίας

καὶ

καὶ ἐπὶ λίθους πάμπολυ· οἱ γὰρ τοῦ Ἡρακλείτου ἑταῖροι, χρησιοῦσι τοῦ ἔθους τῇ λόγῳ μάλα ἐρρωμένως. ΣΩ. Τῶν δὲ ὦ φίλε Θεόδωρε μᾶλλον σκεπτέον ἐξ ἀρχῆς, ὥσπερ αὐτοὶ ὑποτείνονται. ΘΕΟ. Πάντα πάσι μᾶλλον οὕτω. καὶ γὰρ ὦ Σώκρατες περὶ τούτων τῶν Ἡρακλειτείων, ἃ ὥσπερ σὺ λέγεις ὀμφαλίων καὶ ἔτι παλαιοτέρων, αὐτοῖς μὲν τοῖς περὶ τὸν Ἔφεσον, ὅσοι προσποιοῦνται ἔμπειροι εἶναι, οὐδὲν μᾶλλον ἐᾶν τι διαλιχμᾶσθαι, ἀ τοῖς ἐξωθεν· ἀτεχνῶς γὰρ καὶ τὰ συγγράμματα φέρονται. ἀ δεῖ πρᾶσσειν ἐκάστῳ λόγῳ καὶ ῥᾳθύμως, καὶ ἡσυχίως αὐ μᾶλλον ἀποκείσθαι καὶ φέρεσθαι, ἔστιν αὐτοῖς οἷς ἂν ὁμοίως· μᾶλλον δὲ ἐπιβάλλει τὸ οὐδὲ οὐδὲν, πρὸς τὸ μὴ σμικρὸν εἶναι τοῖς αὐθρώποις ἡσυχίαν· ἀλλ' αὖ τινὰ τιμῆσαι, ὥσπερ ἐκ φαρέτρας ῥηματίσκια αἰσιγματικὰ καὶ ἀπαύστους, ἀποξύοντα· καὶ τοῦτον ζητῆς λόγον λαβεῖν, τί ἄρα εἶπε, τοῦτο πιπλήξας καινῶς μετονομασμένῳ. πάντα εἶναι δὲ οὐδὲ ποτὲ οὐδὲν πρὸς οὐδενὸς αὐτῶν· οὐδὲ γε ἑκάτερα αὐτοὶ πρὸς ἀλλήλους, ἀλλ' ἀεὶ πάντα φυλάττοντα τὸ μᾶλλον βέβαιον ἐᾶν εἶναι, μήτ' ἐν λόγῳ μήτ' ἐν ταῖς αὐτῶν ψυχαῖς· ἡγούμενοι ὡς ἐμοὶ δοκεῖ αὐτὸ στάσιμον εἶναι. πάντα δὲ πάντῃ πολεμοῦσι, καὶ κατὰ δύσιν διαίασται, πάντα χρῆται ἐκβάλλοντα. ΣΩ. Ἴσως ὦ Θεόδωρε τοῦτ' αὐτὸ μαχομένους ἑώρακας, εἰρωνόμενοι δὲ οὐ συνήκατε· οὐ γὰρ τοῖς ἑταῖροί εἰσιν· ἀλλ' ἴσως τὰ τοιαῦτα τοῖς μαθηταῖς ὕστερον φράζειν, οὓς ἂν βούλωνται ὁμοίους αὐτοῖς ποιῆσαι. ΘΕΟ.

Γέροντες γάρ ἐσμεν ὦ Σώκρατες ἡμεῖς· οὐδὲ γίγνεται τῶν τοιούτων ἕτερος ἑτέρῳ μαθητής· ἀλλ' αὐτόματοι αἰσθάνονται ὁπόθεν ἕκαστος αὐτῶν ὠδῖνος, καὶ ἐν ᾧ τινι ὁ ἕτερος οὐδὲν ἡγᾶται εἰδέναι. παρὰ μὲν οὖν τούτου δ' ἂν ἁφῶ, οὐκ ἂν ποτε λάβοις λόγον, οὔτε ἐκόντων οὔτε ἀκόντων. αὐτοὺς δὲ δεῖ παραλαβόντας ὡς ἂν πρόβλημα, ἐπισκοπεῖσθαι. ΣΩ. καὶ μετείωρός γε λέγεις. τόγε δὴ πρόβλημα, ἄλλό τι παρεπιλέφαμεν ἢ παρὰ μὲν τῶν ἀρχαίων, μεθ' ἡσυχίας ἐπικρυπτομένων τοὺς πολλούς, ὡσ' ὑπόνοιαν τῶν ἄλλων πάντων, ὡκεανός τε καὶ τηθὺς ῥεύματα τυγχάνει, καὶ οὐδὲν ὕστερα· παρὰ δὲ τῶν ὑδρῶν ἅτε σοφωτέρων, εἰσφανδὸν ἀποδεικνυμένων, ἵνα καὶ οἱ σκυτοτόμοι αὐτῶν τὴν σοφίαν μάθωσιν ἀκούσαντες, καὶ παύσωνται ἠλιθίως οἰόμενοι τὰ μὲν ἑστάναι· τὰ δὲ, κινεῖσθαι τῶν ὄντων, μαθόντες δ' ὅτι πάντα κινεῖται, τὴν μὲν αὐτούς· ὀλίγου δὲ ἐπελαθόμην ὦ Θεόδωρε, ὅτι ἄλλοι αὖ τἀναντία τούτοις ἀπεφήναντο· δύο ἀκίνητον πλήθει τῷ παντὶ ὄνομ' εἶναι, καὶ ἄλλα ὅσα μέλισσά τις ἂν πυκνὰ διαπτόμενα διαμερίζοντας· ὡς οὔ, τὰ πάντα ὄντα· καὶ ἔστιν ἃ αὖ ἐν αὐτῷ οὐκ ἔχον χώραν οἷ κινεῖται. τούτοις οὖν ὦ ἑταῖρε πῶς τὴν χρησώμεθα· καὶ τὰ σμικρὸν γὰρ προϊόντες, λιλύθαμεν, ἀμφοτέρων εἰς τὸ μέσον πεπωκότες, καὶ αὖ μή πη ἀκμαίνομεν διαφύγωμεν, δίκην δώσομεν· ὥσπερ οἱ ἐν ταῖς παλαίστραις δὴ γραμμῆς παίζοντες, ὅταν ὑπ' ἀμφοτέρων λιφθέντες, ἕλκωνται εἰς τἀναντία· δεῖ καὶ οὖν μοι δοκεῖ τὸν ἕτερον πρότερον σκεπτέον ἐφ' οὗπερ ὡρμήσαμεν· τοὺς φέροντας, καὶ ἐὰν μέν τι φαίνωνται λέγοντες, σωιλξόμεν μετ' αὐτῶν ἡμᾶς αὐτοὺς τοὺς ἑτέρους ἐκφυγεῖν πειρώμενοι· ἐὰν δὲ οἱ τοῦ ὅλου στασιῶται ἁλῶσι δοκῶσι λέγειν δικαίως, φθιξόμεθα παρ' αὐτοὺς κἀπ' αὐτῶν καὶ τὰ ἀκίνητα κινουμένων· ἀμφότερα δ' αὖ φανῶσι μηδὲν ῥᾴδιον λέγοντες, γελοῖοι ἐσόμεθα ἡγούμενοι ἡμᾶς μέν τι λέγειν φαύλους ὄντας· παμπαλαίους δὲ καὶ πανσόφους αἰσθάνεσθαι ἀποδιδρασκότες. ὅρα οὖν ὦ Θεόδωρε εἰ λυσιτελῆ ἐστι πρόσω προϊέναι κίνδυνον. ΘΕΟ. Οὐδὲν μὲν ἂν αἰσχύνη ὦ Σώκρατες, μὴ ὦ διασκέψασθαι τί λέγουσιν ἐκάτεροι τῶν αὐθρώπων. ΣΩ. Σκεπτέον αὖ ἄνωθεν γε οὕτω προθυμουμένου. δοκεῖ οὖν μοι ἀρχὴ εἶναι τῆς σκέψεως, κινήσεως πρῶτον, ποῖόν τί ποτε αὖτα λέγοντες φασι τὰ πάντα κινεῖσθαι. βούλομαι δὲ λέγειν δ' ἰδιωτικῶς· πῇ τὸν ὅλως ὧν τι εἶδος αὐτῶς λέγουσιν, ἢ ὥσπερ ἐμοὶ φαίνεται, δύο· μὲν μέν τι μόνον ἐμοὶ δοκέτω, ἀλλὰ συμμίτυχε καὶ σὺ, ἵνα κοινῇ πάσχωμεν αὖ τι καὶ δίκη. καί μοι λέγε ἆρα κινεῖσθαι καλῶς, ὅταν τί χώραν ἐκ χώρας μεταβάλλῃ, ἢ καὶ οἷ τῷ αὐτῷ χρῄζεται; ΘΕΟ. Ἔστιν. ΣΩ. Τοῦτο μὲν τοίνυν οἵ ἐστιν εἶδος· ὅταν δὲ ἓν, μὲν οἷ τῷ αὐτῷ, γεράκια δὲ

ἢ μᾶλλον ἐκλευκοῦ, ἢ σκληρὸν ἐκ μαλακοῦ γίγνεται, ἢ τινα ἄλλην ἀλλοίωσιν ἀλλοιοῦται· ἆρα οὐκ ἄξιον ἐστὸν εἶδος φαῦλα κινήσεως; Ἔμοιγε δοκεῖ· Σω. Ἀναγκαῖον μὲν οὖν. δύο δὴ λέγω τούτων εἴδη κινήσεως· ἀλλοίωσιν· τὸ δὲ, τὸ περιφορά. Θεό. Ὀρθῶς γε λέγεις· Σω. Τοῦτο τοίνυν οὕτω διειλόμενοι, διαλεγώμεθα ἤδη τοῖς τὰ πάντα φάσκουσι κινεῖσθαι, καὶ ἐρωτῶμεν· πότερον πᾶν φατὲ ἀμφοτέρως κινεῖσθαι, φερόμενόν τε καὶ ἀλλοιούμενον, ἢ τὸ μέν τι ἀμφοτέρως· τὸ δ' ἑτέρως. Θεό. Ἀλλὰ μὰ Δί' ἔγωγε οὐκ ἔχω ἀποφῆναι· δίομαι δ' αὖ φῆναι ἀμφοτέρως· Σω. Εἰ δ' γε μή, ὦ ἑταῖρε, κινούμενά τε ἐκανῶς καὶ ἑστῶτα φανεῖται, καὶ οὐδὲν μᾶλλον ὀρθῶς ἕξει εἰπεῖν ὅτι κινεῖται τὰ πάντα, ἢ ὅτι ἕστηκε. Θεό. Ἀληθέστατα λέγεις· Σω. Οὐκοῦν ἐπειδὴ κινεῖσθαι αὐτὰ λέγ, τὸ δὲ μὴ κινεῖσθαι μηδενί, πάντα δὴ πᾶσαν κίνησιν ἀεὶ κινεῖται· Θεό. Ἀνάγκη· Σω. Σκόπει δή μοι τόδε αὐτῶν· τῆς θερμότητος, ἢ λευκότητος ἢ ὁτουοῦν γίνεσθον, οὐκ οὕτω πως ἐλέγομεν φῆναι αὐτούς, φέρεσθαι ἱκανὸν τούτων ἅμα αἰσθήσει μεταξὺ τῷ ποιοῦντός τε καὶ πάσχοντος, καὶ τὸ μὲν πάσχον, αἰσθητόν· ἀλλ' οὐκ αἴσθησιν ἔτι γίγνεσθαι· τὸ δὲ ποιοῦν, ποιοῦντι ἀλλ' οὐ ποιότητα· ἴσως οὖν ἡ ποιότης ἅμα ἀλλόκοτόν τε φαίνεται ὄνομα, καὶ οὐ μανθάνεις ἀθρόον λεγόμενον. καὶ τὰ μὲν λευκὸν οὖν ἄκυρον· τὸ γοῦν ποιοῦν, οὔτε θερμότης, οὔτε λευκότης· θερμὸν δὲ καὶ λευκὸν γίγνεται, καὶ τἆλλα οὕτω· μέμνησαι γοῦν που αὐτοῖς πρόσθεν ὅτι οὕτως ἐλέγομεν· οὔ μὴν αὖ τὸ καθ' αὑτὸ εἶναι· μὴ δ' αὖ τὸ ποιοῦν ἢ πάσχον, ἀλλ' ἀμφοτέρων πρὸς ἄλληλα συμπλοκὴν μέλειν, τὰς αἰσθήσεις καὶ τὰ αἰσθητὰ ἀποτίκτοντα· τὰ μὲν, ποιὰ ἅττα γίγνεσθαι· τὰ δὲ, αἰσθανόμενα. Θεό. μέμνημαι· πῶς δ' οὔ· Σω. Τὰ μὲν τοίνυν ἄλλα, χαίρειν ἐάσωμεν, εἴτε ἄλλως, εἴτε οὕτω λέγοιτο· ἃ δ' αὖ νῦν λέγομεν, ἆρ' ἔτι μένει φυλάττωμεν· ὁρῶντος, κινεῖται καὶ ῥεῖ ὡς φατὲ τὰ πάντα· ἢ γοῦν; Θεό. Ναί· Σω. Οὐκοῦν ἀμφοτέρως ἂν διειλόμεθα κινήσεις, φερόμενά τε καὶ ἀλλοιούμενα; Θεό. Πῶς δ' οὔ· εἴπερ γε δεῖ τελέως κινεῖσθαι. Σω. Εἰ μὲν τοίνυν ἐφέρετο μόνον, ἱκανῶς τὸ δὲ μὴ, εἴχομεν ἂν που ἔτι εἰπεῖν, διὰ ἅττα ῥεῖ τὰ φερόμενα, ἢ πῶς λέγομεν· Θεό. Οὕτω· Σω. Ἐπειδὴ δὲ οὐδὲ ἓν μένει· ἀλλὰ κινεῖται, ὥστε καὶ αὐτοῦ τούτου εἶναι ῥοὴν τῆς λευκότητος, καὶ μεταβολὴν εἰς ἄλλην χρόαν, ἵνα μὴ ἀλῶ ταύτῃ μένον, ἆρά ποτε δύναταί τι προσεπεῖν χρῶμα, ὥστε καὶ ὀρθῶς προσαγορεύειν; Θεό. Καὶ πῶς μηχανή, ὦ Σώκρατες, ἥ γέ τι τῶν τοιούτων, εἴπερ ἀεὶ λίσσηται ὑπεξέρχεται, ἅττε δὴ ῥέον· Σω. Τί δὲ τῇδε αἰσθήσεως ὀρθῶμεν ὀνομάσαι· δοκεῖ τῆς τε ὁρᾶν ἢ ἀκούειν, μένειν φαμὲν αὐτῷ τῷ ὁρᾶν, ἢ ἀκούειν; Θεό. Οὐκοῦν δεῖ γε εἴπερ πάντα κινεῖται. Σω. Οὔτε ἄρα ὁρᾶν προσρητέον τί μᾶλλον, ἢ μὴ ὁρᾶν, οὐδὲ τὴν ἄλλην αἴσθησιν μᾶλλον, ἢ μὴ, πάντων γε πάντως κινουμένων· Θεό. Οὐ γοῦν δῆτα· Σω. Καὶ μὴν αἴσθησίς γε ἐπιστήμη, ὡς ἔφαμεν ἐγώ τε καὶ Θεαίτητος· Θεό. Ἦν ταῦτα· Σω. Οὐδὲν ἄρα ἐπιστήμην μᾶλλον, ἢ μὴ ἐπιστήμην ἀπεκρινάμεθα ὀρθῶμενοί ὅ τι ἔστιν ἐπιστήμη· Θεό. Εἰκότως· Σω. Καλὸν δὴ ἡμῖν συμβαίνει ἡ ἐπανόρθωμα τῆς ἀποκρίσεως, προθυμηθῆσαι ἀποδεῖξαι ὅτι πάντα κινεῖται, ἵνα δὴ ἱκανὴ ἡ ἀπόκρισις ὀρθὴ φανῇ· ἡ δ' ὡς ἔοικεν ἐφάνη, εἰ πάντα κινεῖται, πᾶσα ἀπόκρισις τοῦ ὅτου αὖτις ἀποκείνεται, ὁμοίως ὀρθὴ εἶναι, οὕτω τ' ἔχειν φάναι καὶ μὴ ὅπως· εἰ δὲ βούλει, πύθεσθαι· ἵνα μὴ σκώμεν αὐτὸν τῷ λόγῳ· Θεό. Ὀρθῶς λέγεις· Σω. Ἐγὼ γοῦν, ὦ θεόδωρε, ὅτι οὕτω τιθέασιν, καὶ οὐκ οὕτω· δεῖ δὲ οὐδὲ τοῦτο οὕτω λέγειν, οὐδὲ γὰρ αὖ ἐπὶ κινοῦντο, οὕτω· οὐδ' αὖ μὴ οὕτω· οὐδὲ γὰρ τοῦτο κίνησις· ἀλλά τιν' ἄλλην φωνὴν δεῖσον τοῖς τὸν λόγον τοῦτον λέγουσιν, ὡς νῦν γε πρὸς τὸν αὐτῶν ὑπόθεσιν, οὐκ ἔχοισ' ῥήματα, ἐμὲ αὖ τὸ οὐδ' ὅπως· μάλιστα δ' οὕτως αὖ αὐτοῖς ἁρμόττει, ἄπειρον λεγόμενον· Θεό. Οἰκειότατα οὖν ἀλεκτος αὐτὴ αὐτοῖς· Σω. Οὐκοῦν ὦ θεόδωρε τοῦτο σοὶ ἑταίρε ἀπηλλάγμεθα, καὶ οὔ που συγχωρήσομεν αὐτῷ πάντ' ἄσοφα πάντων χρημάτων μᾶζον εἶναι, ἢ μὴ φρόνιμός τις ἦ ἐπιστήμην τε, αἴσθησιν οὐ συγχωρησόμεθα, κατά γε τὸν τοῦ πάντα

κινεῖσθαι λόγον

πιπᾶσθαι μέλλοντα, ἢ ἐμέ τι πως ἄλλως Θεαίτητος ὧδε λέγει. Θεό. Ἄριστ' ἔρηκας ὦ Σώκρατες· τοῦτον δὲ σφᾶς δίκαιον, καὶ ἐμὲ λεῖα ἀπηλλάχθαι σοι ἀκροκρινόμενον καὶ τὰς σὰς ὠδῖνας, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς τὸ πρῶτον λόγου τέλος ἔχειν. Θεαί. Μὴ πρίν γ' ἂν ὦ Θεόδωρε Σωκράτης τε καὶ οὐ τοὺς φάσκοντας αὖ πᾶν ἑστάναι διέλθητε, ὧν πρὸ αὖ τοῦ προὔθεσθε. Θεό. Νέος ὢν ὦ Θεαίτητε, τοὺς πρεσβυτέρους ἀδικεῖν διδάσκεις, ὁμολογήσας πρᾶ βαίνοντας· ἀλλὰ πρᾶσκε μάλ' ὅπως τῶν ἐπιλοίπων σωκράτη σώσεις λόγον. Θεαί. Ἐὰν πρόθυμα βούλεται. ἔοικε μέντοι αὖ ἥκουσα καὶ ὀλίγου πρόσθεν λέγειν. Θεό. Ἐπίσασαι ἀρ' ἐπιλοίπου προσδέεται, Σωκράτη εἰς λόγους προσκαλέμενος· ὁρᾷς οἷον καὶ ἡσυχίαν. Σω. Ἀλλά μοι δοκῶ ὦ Θεόδωρε περί γε ὧν κελεύει Θεαίτητος, οὐ πείσεσθαι αὐτῷ. Θεό. Τί δ' οὖν ὦ πείσεσθαι. Σω. Μέλιστον μὲν καὶ πρὸς ἄλλους οὓς ἐγὼ ἑτοῖς λέγουσι τὸν πᾶν· αἰσχυνόμενος μὴ φορτικῶς σκοπῶμαι, ἢ ὅτου αἰσχύνομαι, ἢ ὅπα ὄντα τυγχάνει τὸν μέλι σθον· πρὸς μὲν ἐμοῦ ἕνεκα δῆλοι φαίνεται ὁ τοῦ ὁμήρου· αἰδοῖος τί μοι εἶδ' ἅμα δεινός τε· συμπροσίμεν δὲ τῷ αἰσχύνεσθαι, πάνυ νέος, πάνυ πρεσβύτης· καί μοι ἐφαίνετό ποθεν τὶ ἔχειν παντάπασι γλυκαῖον. φοβοῦμαι οὖν μὴ οὔτε τὰ λεγόμενα ξυνίωμεν, τί τε διανοούμενος εἶπε, πολὺ πλέον λείπωμεθα, καὶ ὁ μέγιστον, οὐ σύνεσις ὁ λόγος ὁρμᾶται, ἐπισήμη πρὸς τί ποτ' ὄδυν, ἄσκεπτον γένηται ἐπειδὴ τῶν ἐπεισκυμάτων λόγων, ἔστις αὐτῆς πείσεται· ἄλλως τε καὶ ὃ νῦν ἐγέρομεν, πολύθεν ἀμήχανον εἴ τις αὐ πρόρρησιν σκέψεται, αἰκὲς ἂν πάθοι· εἴτε ἰκανῶς μηκυνόμενος, ἡ τῆς ἐπισήμης ἀφανιεῖ. δεῖ δὲ οὐδέτερα. ἀλλὰ Θεαίτητον ὧν καιρὸς ἐπισήμης πειρᾶσθαι ὑμᾶς τῇ μαιευτικῇ τέχνῃ ἀπολῦσαι. Θεό. Ἀλλὰ χρὴ εἰδοκεῖ ὅτῳ ποιεῖν. Σω. Ἔτι δοίνυν ὦ Θεαίτητε βούλει ἢ τῶν ἀριθμούντων ἐπίσκεψαι. ἄθαττον δὴ ἐπισήμων ἀπόκρινε. ἦ γάρ; Θεαί. Ναί. Σω. Εἰ οὖν τις σε ὦ παῖ ἐρωτῴη· τὰ λεπτὰ καὶ μέλανα ἐρᾷ αὐτῶν πως, καὶ τῷ, τοὶ ὀξέα καὶ βαρέα ἀκούει, εἴπωμεν αὖ δίμαχόν τε καὶ ἀσύνετον. Θεαί. Ἔστω. Σω. Τὸ δὲ διχῇ τῶν ὀνομάτων τε, καὶ ῥημάτων, καὶ μὴ δι' ἀκριβείας ἴδιται ζόμενον, τὰ μὲν πολλά, οὐκ ἀγελαίως. ἀλλὰ μᾶλλον ἐν τούτου ἑκάστου ἀπλοῦ θεωρεῖν. ἔστι δ' ὅτε ἀναγκαῖον· οἷ καὶ ναῦν αὐτῇ ἀνάγκη ἐπιλαβέσθαι τῆς ἀκροκρίσεως διὰ ἀκροκρίνη, ἢ οὐκ ἀρθῶς· σκόπει γάρ· ἀπόκρισις πότερα ὀρθοτέρα· ᾧ ὀρῶμεν, εἶναι ὀφθαλμὸν, ἢ ὃ δι' οὗ ὁρῶμεν· καὶ ᾧ ἀκούομεν ὦτα, ἢ δι' οὗ ἀκούομεν. Θεαί. Δι' ὧν ἴσως αἰσθανόμεθα ἕκαστα μᾶλλον, ἢ οἷς. Σω. Δηνεῦ γοῦν που ὦ παῖ, εἰ πολλαὶ πυθὸς οὐ ἡμῖν ὥσπερ οὐδουρεῖοις ἴσως αἰσθήσεις ἐπάθηντο. ἀλλὰ μὴ εἰς μίαν τινὰ ἰδέαν, εἴτε ψυχὴν, εἴτε ὃ δεῖ καλεῖν, πάντα ταῦτα ξωτείνει· ἢ ὅλῳ τούτων δι' ὀργάνων αἰσθανόμεθα ὅσα αἰσθητά. Θεαί. Ἀλλά μοι δοκεῖ οὕτω μᾶλλον, ἢ ἐκείνως. Σω. Τὰ δέ τοι αὖ τὰ σὰ διακριβοῦμαι, εἴ τινι ἡμῶν αὐτῶν, τῷ αὐτῷ ὅλῳ μὲν ὀφθαλμῶν διὰ τῶν λευκῶν τε καὶ μελάνων, ὅλῳ δὲ τῶν ἄλλων, ἑτέρων αὖ τινῶν, καὶ ἕξις ὁρᾶν τε καὶ ἁπτόμενος, πάντα τὰ τοιαῦτα εἰς ἓν σῶμα ἀνενέγκειν. Ἴσως δὲ σὺ τιθεὶς σι λέγειν αὐτὰ ἀκροκρινόμενον μᾶλλον, ἢ ἐμὲ ὑπὸ σοῦ φλυαρεῖσθαι. καί μοι λέγε· θρᾷκα καὶ ξυρὰ καὶ σῦφα, καὶ γλυκέα, δι' ὧν αἰσθάνῃ, ἆρα οὐτὲ σώματος ἔσχατα τίθης, ἢ ἄλλα τινός. Θεαί. Οὐδενὸς ἄλλου. Σω. Ἢ καὶ ἐθελήσεις ὁμολογεῖν. ἃ δι' ἑτέρας δυνάμεως αἰσθάνῃ, ἀδύνατον εἶ, δι' ἄλλης τοῦτ' αἰσθέσθαι, οἷ ἃ δι' ὠσῖν, δι' ὄψεως; ἢ ἃ δι' ὄψεως, δι' ἀκοῆς. Θεαί. Πῶς γὰρ οὐκ ἐθελήσω. Σω. Εἴ τι ἆρα ἂν ἀμφοτέρων αἰσθάνοιο, οὐ καὶ διά γε τὸ ἑτέρου ὀργάνου, οὐ δι' αὖ δύ' ἢ ἑτέρου ἂν ἀμφοτέρων αἰσθάνοιο αὖ. Θεαί. Οὔ τί γ' ἔγωγε. Σω. Τῶν δὴ φωνῆς πρὸς χρόας, πρῶτον μὲν αὖ τοῦτο ἂν ἀμφοτέρων, ἕν διανοῇ, ὅτι ἀμφοτέρω ἐστόν; Θεαί. Ἔστω. Σω. Οὐκοῦν καὶ ἔστι ἑκάτερον ἑκατέρου μὲν ἕτερον, ἑαυτοῦ δὲ ταυτόν; Θεαί. Τί μήν. Σω. Καὶ ὅτι ἀμφοτέρω δύο, ἑκάτερον δὲ ἕν; Θεαί. Καὶ τοῦτο. Σω. Οὐκοῦν καὶ ἔστι ἀνομοίω. ἔστι ὁμοίω ἀλλήλοιν, διανοεῖ ἐπισκέψασθαι; Θεαί. Ἴσως. Σω. Ταῦτα δὴ πάντα διὰ τίνος ἂν αὐτοῖν διανοοῖ. ἔστι δι' ἀκοῆς ὅτι δι' ὄψεως ὅτι τι ἐν κοινὸν λαμβάνῃ ἂν αὐτά. ἔστι δὲ μὴ τόδε τι κεκμήριον ἂν λέγομεν. εἰ γὰρ διανοεῖ ἐπὶ ἀμφοτέρως σκέψασθαι, ἆρ' ἐστὸν

ἁλμυρὸ, ἢ οὔ, οἶσθ' ὅτι ἔχεις ἀπεῖν· ἢ οὐκ ἐπισκέψῃ. καὶ ἔστιν οὔτε ὄψις, οὔτε ἀκοὴ φαίνεται, ἀλλὰ τί ἄλλο. Θεαί. Τί δ' οὐμέλλει, ἔγωγε ἐξ ἧς γε λάβω τὴν δύναμιν. σω. καλῶς λέγεις· ἆ δὲ δὴ λέγω τίνος δύναμις, τό τ' ἐπὶ πᾶσι κοινὸν καὶ τὸ ἐπὶ τούτοις δὴ λᾶσοι, ᾧ τὸ ἔστιν ἐπονομάζεις καὶ τὸ οὐκ ἔστιν, ἄνωθεν δὴ ἐρωτῶμεν τοῦτ' αὐτῶν· τούτοις πᾶσι, ᾧ τὰ ἀρτιδόσεις ὄργανα· δι' ὧν αἰσθάνεται ἡμῶν τὸ αἰσθανόμενον ἕκαστα. Θεαί. Οὐσίαν λέγεις καὶ τὸ μὴ εἶναι, καὶ ὁμοιότητα καὶ ἀνομοιότητα, καὶ ταὐτὸν καὶ τὸ ἕτερον, ἔτι δὲ οὕτω καὶ τὸ ἓν ἄλλον ἀριθμὸν ἅπαντων· ὅλον δὲ ὅτι καὶ ἀρτιόν τε καὶ τοὐναντίον ἐρωτᾷς, καὶ τἄλλα ὅσα τούτοις ἕπεται, οἷς τίνος ποτὲ τῶν τοῦ σώματος τῇ ψυχῇ αἰσθανόμεθα. σω. Ὑπερβολῶ ἃ Θεαίτητε ἀκηλουθεῖς· καὶ ἔστιν ἃ ἐρωτῶ, αὐτὰ ταῦτα. Θεαί. Ἀλλὰ μὰ λία ἄκων σώκρατες ἴσως οὐκ ἔχει μοι ἀπεῖν· πλὴν ὅ γ' ὅτι μοι δοκεῖ νῦν ἀρχὴν, οὐδὲν ἔστιν τοιοῦτον οὐδὲν ἴδιον, ὡς περὶ ἐκείνους. ἀλλ' αὐτῇ δι' αὐτῆς ἡ ψυχὴ τὰ κοινὰ μοι φαίνεται ἅπαντων ἐπισκοπεῖν. σω. καλὸς γὰρ ἃ ὦ Θεαίτητε, καὶ οὐκ ὡς ἔλεγε Θεόδωρος, ἀγροῖκός· ὁ γὰρ καλῶς λέγων, καλός τε κἀγαθὸς· πρὸς δὲ τῷ καλῷ δὲ ἐποίησάς με, μάλα συχνοῦ λόγου ἀπαλλάξας, εἰ φαίνεταί σοι, τὰ μὲν, αὐτὴ δι' αὐτῆς ἡ ψυχὴ ἐπισκοπεῖν, τὰ δὲ, διὰ τῶν τοῦ σώματος δυνάμεων. ἔστιν γὰρ ἃ, ὃ καὶ αὐτῷ μοι ἐδόκει· βουλόμενος δὲ καὶ σοὶ δόξαι. Θεαί. Ἀλλὰ μὲν φαίνεταί γε. σω. Ποτέρων οὖν τίθης τὴν οὐσίαν· ἔστιν ἃ μάλιστα ἑκάστων ἅπτεται. Θεαί. Ἐγὼ μὲν ὧν αὐτὴ ἡ ψυχὴ καθ' αὑτὴν ἐπορέγεται. σω. Ἦ καὶ τὸ ὅμοιον καὶ τὸ ἀνόμοιον, καὶ τὸ ταὐτὸν καὶ ἕτερον; Θεαί. Ναί. σω. τί δὲ καλόν, καὶ αἰσχρὸν, καὶ ἀγαθὸν, καὶ κακόν. Θεαί. Καὶ τούτων μοι δοκεῖ οὐ τοῖς μάλιστα, πρὸς ἄλληλα σκοπεῖσθαι τὴν οὐσίαν, ἀναλογίζομένη οὐ αὐτῇ τὰ γεγενότα καὶ τὰ παρόντα, πρὸς τὰ μέλλοντα. σω. Ἔχε δὴ, ἄλλό τι τῶν μὴ σκληρῶν τὴν σκληρότητα, διὰ τῆς ἁπαφῆς αἰσθήσεται· καὶ τὴν μαλακὴν, τὴν μαλακότητα, ὡσαύτως. Θεαί. Ναί. σω. Τὴν δέ γε οὐσίαν καὶ ὅ, τι ἐστόν· καὶ τὴν οὐσιαστότητα, πρὸς ἄλληλα· καὶ τὴν οὐσίαν αὖ τῆς οὐσιαστότητος αὐτὴ ἡ ψυχὴ ἐπανιοῦσα καὶ συμβάλλουσα πρὸς ἄλληλα κρίνειν πειρᾶται ἡμῖν. Θεαί. Ῥᾴον μὲν ἴσως. σω. ἀνθρώπους τε καὶ μὲν, ὕβρεις γενομένους πρὸς φύσει αἰσθάνεσθαι αὐτῶν τὰ καὶ ἑκάστοις, ὅσα διὰ τοῦ σώματος πάσχοντα ἐπὶ τὴν ψυχὴν τείνει· τὰ δὲ τοῦτων αὖ λογισματα πρός τε οὐσίαν καὶ ὠφέλειαν, μόγις καὶ ὁ χρόνῳ διὰ πολλῶν πραγμάτων καὶ πειρασμάτων προαγόντων εἰς αὖ καὶ προαγόντων. Θεαί. Ἔστιν ταῦτα οὕτω μὲν οὖν. σω. Οἷόν τε οὖν ἀληθείας τυχεῖν, ᾧ μὴ δὲ οὐσίας; Θεαί. Ἀδύνατον. σω. Οὐ δὲ ἀληθείας τῆς ἀτυχήσει, ποτὲ τούτου ἐπιστήμων ἔσται; Θεαί. Καὶ πῶς αὖ ὦ σώκρατες. σω. Ἐν μὲν ἄρα τοῖς παθήμασιν, οὐκ οὖσι ἐπιστήμη· ὁ δὲ τῷ περὶ ἐκείνων συλλογισμῷ· οὐσίας τε καὶ ἀληθείας οὐταῦθα μὲν ὡς ἔοικε δυσκατόρθωτ' ἄφαρτ, ἐκεῖ δὲ ἀδύνατον. Θεαί. Φαίνεται. σω. Ἦ οὖν ταὐτὸν ἐκείνοτε καὶ ὄψις καλεῖς, τοσαύτας διαφορὰς ἔχοντε; Θεαί. Οὔκουν αὖ δὴ δίκαιόν γε. σω. Τί δῆτ' οὐκ ἐκεῖνο ἀποδίδωμεν ὄνομα, τῷ ὁρᾶν· ἀκούειν· ὀσφραίνεσθαι· ψύχεσθαι· θερμαίνεσθαι· Θεαί. Αἰσθάνεσθαι ἴσως γε· τί δ' ἄλλο. σω. ξύμπαν ἄρ' αὖ τὸ καλεῖς αἴσθησιν· Θεαί. Ἀνάγκη. σω. Φῶμεν ἄρ' αὖ μὴ τὴν ἀλήθειαν ἅψασθ'· ἃ δὲ τὴν οὐσίαν· Θεαί. Οὐδ' ὅσον. σω. Οὐδ' ἄρ' ἐπιστήμης; Θεαί. Οὐ γοῦν. σω. Οὐκ ἄρ' αἴσθησίς τις καὶ ἐπιστήμη ταὐτόν. Θεαί. Οὐ φαίνεται ὦ σώκρατες· καὶ μάλιστά γε νῦν φανέντων γέγονεν ἄλλο ὂν αἰσθήσεως ἐπιστήμη. σω. Ἀλλ' οὔτι μὲν δὴ τούτου γε ἕνεκα ἠρχόμεθα διαλεγόμενοι, ἵνα εὕρωμεν τί ἐστ' οὐκ ἔστ' ἐπιστήμη, ἀλλὰ τί ὄψις· ὅμως δὲ προσοῦτόν γε προβεβήκαμεν, ὥστε μὴ ζητεῖν αὖ νῦν οὐ αἰσθήσει ἃ τῷ πάσαν· ἀλλ' οὐ ἐκείνῳ τῷ ὀνόματι, ὅτῳ ποτ' ἔχει ἡ ψυχὴ ὅταν αὐτὴ καθ' αὑτὴν πραγματεύηται περὶ τὰ ὄντα. Θεαί. Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε καλεῖται ὦ σώκρατες ὡς ἐγὼμοι δοξάζειν. σω. Ὀρθῶς τ' ἄρα ὦ φίλε· καὶ ὄρα δὴ νῦν πάλιν ἐξ ἀρχῆς, πόθεν τὰ πρόσθεν ἐξαλέφασ', εἴπερ μάλλον ἡμῖν δόξῃς, ἐπειδὴ οὐταῦθα προ-

ελήλυθασ'

ιλέλυθας· καὶ λέγε αὖθις τίνα τ' ἔλεν ἐπιστήμην. Θεαί. Δόξαν μὲν τοίνυν ἀπεῖναι ὃ σώκρατες ἀδύνατον ἐν τῷ τοιούτῳ· καὶ γὰρ ψευδὴς ἔλεν δόξα. κινδυνεύει δὲ ἡ ἀληθὴς δόξα, ἐπιστήμη εἶναι. καί μοι ἔτι ἀποκρίνου. ἐὰν δ' μὴ φανῇ προϊοῦσιν ὡς πᾶν τοῦτο, ἄλλοτε πειρασόμεθα λέγειν. σω. Οὕτω μέντοι χρὴ ὦ Θεαίτητε λέγειν προθύμως μᾶλλον, ἢ ὡς τὸ πρῶτον ἀπεκρίνασθε. ἐὰν γὰρ οὕτω σκοπῶμεν, δυοῖν θάτερον ἢ εὑρήσομεν ἐφ' ἃ ἐρχόμεθα, ἢ ἧττον οἰησόμεθα εἰδέναι ἃ μηδὲν μᾶλλον ἴσμεν· καίτοι οὐκ αἰσχρὸν μεμπτὸς μεμαθὼς ὁ θεόδωρος· καὶ δὴ καὶ ναὶ τὸν Φῶ. δυοῖν ὄντοιν ἐλέγχειν δόξης· τῆς μὲν, ἀληθοῦς, ψευδοῦς δὲ τῆς ἑτέρου, τὸν ἀληθῆ δόξαν ἐπιστήμην ὁρίζῃ; Θεαί. Ἔγωγε. ἔδοξε γοῦν μοι φαίνεσθαι. σω. Λεγέσθω ἔτι ἄξιον τὴν δόξης ἀναλαβεῖν πάλιν. Θεαί. Τὸ ποῖον δὴ λέγεις. σω. Θρασύ πως ναῦν τινα καὶ ἄλλο τι δὴ πολλάκις· ὥστ' οὐκ ἀπορία πολλὴ πρὸς ἐμαυτὸν καὶ πρὸς ἄλλον γεγονέναι, οὐκ ἔχοντα εἰπεῖν, τί ποτ' ἔλεν ἔστιν ὃ παλαιὸς ἡμῖν, καὶ τίνα τρόπον ἐγιγνόμεθον. Θεαί. Τὸ ποῖον δή. σω. Τὸ δοξάζειν τινὰ ψευδῆ. σκοπῶ δὴ καὶ νῦν, εἴ τι διαφέρω, πότερον ἀπορῶμεν αὐτὸ, ἢ ἐπισκοπώμεθα ἄλλον τρόπον, ἢ ἐλλιπὲς πρότερον. Θεαί. Τιμῶν ὦ σώκρατες, ἃ πρό γε καὶ ὁπωσοῦν φαίνεται δεῖν. αὐτὴ τ' οὐκ ἀφανῶς γε σὺ καὶ ὁ Θεόδωρος ἐλέγετο τρόπῳ ὡς οὐδὲν οἱ τοῖς τοιούτοις κατὰ πέτρα. σω. Ὀρθῶς ὑπέμνησας. ἴσως τ' οὐκ ἄπο καιροῦ πάλιν ὥσπερ ἴχνος μεταλθεῖν. κρεῖττον γοῦν που σμικρὸν εἶ, ἢ πολὺ μὴ κατεῖδε πρᾶγμα. Θεαί. Τί μήν. σω. Τῷ οὖν· τί δὴ καὶ λέγομεν· ψευδῆ φαμὲν ἐνίοτε ἡμᾶς δοξάζειν ψευδῆ, τὴν δ' αὖ ἀληθῆ, ὡς φύσει οὕπως ἐχόντων; Θεαί. Φαμὲν γὰρ δή. σω. Οὐκοῦν τόδε γ' ἔσθ' ἡμῖν ἤδη πάντα καὶ καθ' ἕκαστον, ἢ τοτὲ εἰδέναι, ἢ μὴ εἰδέναι· μανθάνων δ' καὶ ἐπιλανθάνεσθαι μεταξὺ τούτων ὡς ὄντα, χαίρειν λέγω τῷ νῦν λόγῳ· τῷ γὰρ ἡμῖν πρὸς λόγον ἔστιν οὐδέν. Θεαί. Ἀλλὰ μὴν ὦ σώκρατες ἄλλος γ' ἔδειν λέγεται τοῦδε ἔτι κρείττων, τὸν λόγον εἰδέναι, ἢ μὴ εἰδέναι. σω. Οὐκοῦν ἦσθ' ἀνάγκη ἐν δοξάζοντα, δοξάζειν ἢ ὧν τι οἶδεν, ἢ μή οἶδε. Θεαί. ἀνάγκη. σω. Καὶ μὴν οἰόν τε γε μὴ εἰδέναι ἐν αὖ, εἰ μὴ εἶδόν τε εἰδέναι ἀδύνατον. Θεαί. Πῶς δ' οὔ. σω. Λέγ' οὖν ὁ τὰ ψευδῆ δοξάζων ἃ οἶδε, τοῦτο οἴεται οὐ τοῦτο ἄλλο ἔλεν, ἀλλὰ ἕτερα ἅττα ὧν οἶδε, καὶ ἀμφότερα εἰδώς, ἀγνοεῖ ἐν δ' ἀμφότερα. Θεαί. Ἀλλὰ ἀδύνατον ὦ σώκρατες. σω. Ἀλλ' ἆρα μὴ οἶδεν, ἃ γοῦν οἴεται αὐτὰ ἔλεν ἕτερα ἅττα ὧν μὴ οἶδε. καὶ τοῦτ' ἔλεν τῷ μήτε Θεαίτητον μήτε σωκράτη εἰδότι, ὡς τὸν διαίσιον λαβεῖν ὡς ὁ σωκράτης, Θεαίτητος, ἢ Θεαίτητος, σωκράτης. Θεαί. Καὶ πῶς οὔ. σω. Ἀλλ' οὐ μὴν ἄγνοεῖς οἶδε, οἴεταί που ἃ μὴ οἶδεν αὐτὰ ἔλεν. ἐν δ' αὖ ἃ μὴ οἶδεν, ἃ οἶδε. Θεαί. Τέρας τ' ἔσται. σω. Πῶς οὖν αὖ ἔτι ψευδῆ δοξάσειεν· ἐκ τῶν τ' τούτων, ἀδύνατόν που δοξάζειν, ἐπεί πᾶν τοῦτο, ἢ ἴσμεν, ἢ οὐκ ἴσμεν. ἐν δὲ τούτοις, οὐδαμοῦ φαίνεται ἔτι ἂν ἐν, ψευδῆ δοξάσαι. Θεαί. Ἀληθέστατα. σω. Λέγ' ἔν οὐ ταύτῃ σκεπτέον ὁ ζητοῦμεν, μᾶλλον τὸν ἐνδέχεται μὴ εἰδέναι ἐντα, ἀλλὰ κατὰ τὸν ἢ μή. Θεαί. Πῶς λέγεις. σω. Μὴ ἀπολούμεθ', ὅτι ὁ τὰ μὴ ὄντα περὶ ὁτουοῦν δοξάζων, οὐκ ἔσθ' ὡς ὁ ψευδῆ δοξάσει, καὶ ὁπωσοῦν ἄλλως τὰ τῆς διανοίας ἔχῃ. Θεαί. Εἰκὸς γ' αὖ ὦ σώκρατες. σω. Πῶς ἂν τί ἐροῦμεν ὦ Θεαίτητε, ἐάντες ἡμᾶς αὐτοὺς ἀκρίνῃ· δῶμεν δὲ ὁ πρόσθεν ὀλίγον ἔται, καὶ τὸν ἀθρόων τὸν μὴ ὂν δοξάσει, ἔστι τοῦτ' ἐν τῶν ὄντων ἴσθι, ἔστι αὐτὸ καθ' αὐτό. καὶ ἡμᾶς δὴ ὡς ἔοικε πρὸς ταῦτα φόσομεν, ὅταν γε ἀληθῆ μὴ ἔᾶται εἰπόμενος, ἢ πῶς ἐροῦμεν. Θεαί. Οὕτω. σω. Ἦ ἂν καὶ ἀλλοίπου τοιοῦτόν ἔλεν; Θεαί. Τὸ ποῖον. σω. Εἴ τις ἐρᾷ μέ τι. ὁρᾷ δὲ, οὐδέν. Θεαί. Καὶ πῶς. σω. Ἀλλὰ μὴν εἰ ἔγε τι ὁρᾷ, τῶν ὄντων τί ἐρᾷ· ἢ σὺ οἴει τι τὸ ἐν οὐ τοῖς μὴ ὄσι ἐᾷ. Θεαί. Οὐκ ἔτ' ἐγε. σω. Ὁ ἆρα οὔγε τι ὁρᾷ, ὄντι ὁρᾷ. Θεαί. Φαίνεται. σω. Καὶ ὁ ἆρα τι ἀκούων οὔ γε τι ἀκούει, μὴ ὄν ἀκούει. Θεαί. Ναί. σω. Καὶ ὁ ἁπτόμενος δή που, ἁπτὸν γέ τι ἄπτεται μὴ ὄντος ἅπτεται εἴπερ τινός; Θεαί. Καὶ ἔοικε. σω. Ὁ δὲ δὴ δοξάζων, οὐχ ὅτι δοξάζει; Θεαί. Ἀνάγκη. σω. Ὁ δ' ὅτι δοξάζων, ἔκ ὄντι; Θεαί. συγχωρῶ. σω. Ὁ ἆρα μὴ ὄν δοξάζων, ἐδὲν δοξάζει. Θεαί. Οὐ φαί-

κεται. σω. Ἀλλὰ μὴν ὅγε μαλὸν δοξάζων, τὸ πρᾶπαν δὴ δοξάζει. θεαί. Δῆλον ὡς ἔοικε. σω. Οὐκ ἄρα δίοντε ἡ μὴ ὂν δοξάζειν. ἔστι γὰρ τῶν ὄντων, οὔτε αὖ πρὸς αὐτό. θεαί. Οὐ φαίνεται. σω. Ἄλλοτι ἄρ' ἔστὶ ἡ ψευδὴ δοξάζειν, τῷ τὰ μὴ ὄντα δοξάζειν; θεαί. Ἄλλο ἔοικε. σω. Οὐ γὰρ οὕτως, οὔτε ὀλίγον πρότερον ἐσκοποῦμεν, ψευδὲς ἔστι δόξα αὐτῶν. θεαί. Οὐ γὰρ οὖν δή. σω. Ἀλλ' ἄρα ὦδε ἔστι γλυκύ μον προσαγορεύομεν. θεαί. Πῶς. σω. Ἀλλοδοξίαν τινὰ οὖσαν ψευδῆ φαμὲν ἔχειν δόξαν, ὅταν τις τι τῶν ὄντων, ἄλλο αὖ τῶν ὄντων αὐτὰ λαμβάνῃ, τῇ διανοίᾳ φῇ εἶναι. οὕτω γὰρ ἂν μὲν ἀεὶ δοξάζει ἕτερον ἑτέρου, μὴ ἁμαρτάνων οὐ ἐσικότως, δικαίως ἂν ἡμῖν ψευδῆ δοξάζων. θεαί. Ὀρθότατα μέντοι νυν δοκεῖς ἐρηκέναι· ὅταν γάρ τις αὐτὴ καλοῦ αἰσχρὸν, ἢ αὐτὴ αἰσχρῷ καλὸν δοξάζῃ, τότε ὡς ἀληθῶς δοξάζει ψευδῆ. σω. Δῆλος εἶ ὢ θεαίτητε καταφρονῶν μου καὶ οὐ διδιείς. θεαί. Τί μάλιστα. σω. Οὐκ αὖ μοί σοι δοκῶ τῷ ἀληθῶς ψευδοῦς αὐτὴ λαβέσθαι ὀρθόμενος, ἀλλ' δίον τε τακὺ βραδέως ἢ κοῦφον βαρέως, ἢ ἄλλοτι οἰανοῦν μὴ κατὰ τὴν αὐτῆ φύσιν, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἢ οἰανοῦν γίγνεσθαι ἑαυτῷ ἐκάστοτε. ἔστω μὲν δὴ ἵνα μὴ μάτην βαρέσησε, ἀφίεμεν. ἀρέσκει δὲ ὡς φῄς, ἡ τὰ ψευδῆ δοξάζειν ἀλλοδοξεῖν ἔστι; θεαί. Ἔμοιγε. σω. Ἔστιν ἄρα κατὰ τὴν σὴν δόξαν, ἕτερόν τι ὡς ἕτερον, μὴ μὰ ὡς ἐκεῖνο τῇ διανοίᾳ τίθεσθαι. θεαί. Ἔστι μέντοι. σω. Ὅταν δὴ τὴν ἢ διανοιά του ὁρᾷ, οὐ κατὰ ἀνάγκη αὐτῷ, ἢ τοι ἀμφότερα, ἢ ἕτερον διανοεῖσθαι; θεαί. Ἀνάγκη μὲν οὖν. σω. Ἦτοι ἅμα γε ἢ οὐ μέρει. θεαί. Κάλλιστα. σω. Τὸ δὲ διανοεῖσθαι ἆρ' ὅπερ ἐκεῖ καλεῖς. θεαί. Τίνα λόν. σω. Λόγον ὃν αὐτὴ πρὸς αὑτὴ ἡ ψυχὴ διεξέρχεται, περὶ ὧν αὐ σκοπῇ, ὡς γε μὴ εἰδώς σοι ἀποφαίνεμαι. ἔοικε γοῦν μοι ἐνδέλλεσθαι, διανοουμένῃ, οὐκ ἄλλοτι ἢ διαλέγεσθαι αὐτὴ ἑαυτῇ ἐρωτῶσα καὶ ἀποκρινομένη, καὶ φάσκουσα, καὶ οὐ φάσκουσα. ὅταν δὲ ὁρίσασα, εἴτε βραδύτερον, εἴτε ὀξύτερον ἐπαύσασα, ἡ αὐτὴ ἤδη φῇ καὶ μὴ διστάζῃ, δόξαν ταύτην τίθεμεν αὐτῇ· ὥστε ἔγωγε ἡ δοξάζειν, λέγειν καλῶ, καὶ τὴν δόξαν, λόγον εἰρημένον ἀλλ' τοι πρὸς ἄλλον. οὐδὲ φωνῇ ἀλλὰ σιγῇ πρὸς αὐτόν. σὺ δέ πῃ. θεαί. Κἀγώ. σω. Ὅταν ἄρα τίς ἡ ἕτερον ἕτερον δοξάζῃ, καὶ φησὶν ὡς ἔοικε ἡ ἕτερον ἕτερον εἶναι πρὸς ἑαυτόν. θεαί. Πάμεν. σω. Ἀναμιμνήσκου δὴ εἴπως ποτ' εἶπες πρὸς σεαυτὸν, ὁ ἐμπαντὸς μᾶλλον τό, τοι καλὸν αἰσχρόν ἔστι, ἢ ἡ ἄδικον δίκαιον, ἢ καὶ ἡ πάντων κατάλαβε σκόπει. εἴ ποτ' ἐπεχείρησας σεαυτὸν πεῖσαι, ὡς παντὸς μᾶλλον ἕτερον ἑτέρου ἔστιν, ἢ πᾶν ἑαυτοῦ ἑτερώτερον, ἢ οὔπω πώ ποτε ἐτόλμησας ἐπὶ πρὸς σεαυτὸν, ὡς παντάπασιν ἄρα τὰ περιττὰ ἄρτια ἔστιν, ἢ τι ἄλλο τοιοῦτον. θεαί. Ἀληθῆ λέγεις. σω. Ἄλλον δέ τινα οἴει ἐγκαίνοντα ἢ μαινόμενον, ὃ λμᾶσαι ἀσυνδῆ πρὸς ἑαυτὸν ἐπεῖν ἀκαπέλητα αὐτὸν, ὡς ἀνάγκη ἐν ἕτερον, ἕαυτῷ εἶναι, ἢ τὰ δύο οὔ. θεαί. Μὰ δί' οὐκ ἔγωγε. σω. Οὐκοῦν ἐπὶ τὸ λέγειν πρὸς ἑαυτὸν δοξάζειν ἔστιν, οὐλεῖς ἀμφότερα λέγειν ἢ δοξάζειν, καὶ ἐφαπτόμενος ἀμφοῖν τῇ ψυχῇ, ἔστι αὖ καὶ δοξάσειεν, ὡς ἡ ἕτερον, ἕτερόν ἔστιν. ἐπίσον δὲ καὶ σοὶ ἡ ῥῆμα τοῦτο τῷ ἕτερον. λέγω γοῦν αὐτὸ τῇδε. μὴ λέγε δοξάζειν ὡς τὸ αἰσχρὸν καλόν, ἢ ἄλλοτι τῶν τοιούτων.

θεαί. Ἀλλ' ὦ σώκρατες· ἔᾶ τε, καί μοι δοκῶ ὡς λέγεις. σω. Ἄμφω μὲν ἄρα δοξάζοντα, ἀδυνατον ἡ ἕτερον ἕτερον δοξάζειν. θεαί. Ἔοικε. σω. Ἀλλὰ μὴν ἡ ἕτερόν γε μόνον δοξάζων, ἡ δὲ ἕτερον μηδαμῇ, οὐδέποτε δοξάσει ἡ ἕτερον ἕτερον εἶναι. θεαί. Ἀληθῆ λέγεις. σω. Ἀναγκάζοιθ γοῦν αὖ ἐφάπτεσθαι, καὶ οὗ μὴ δοξάζει. οὔτ' ἄρ' ἀμφότερα, οὔτε ἡ ἕτερον δοξάζοντα, ἐγχωρᾷ ἀλλοδοξεῖν· ὥστ' εἴ τις ὁρισάμενος δόξαν εἶναι ψευδῆ ἡ ἑτεροδοξεῖν, οὐδὲν αὖ λέγοι, οὔτε γὰρ ταύτη, οὔτε κατὰ τὸ πρότερα φαίνεται ψευδὴς οὖσα ἡμῖν δόξα. θεαί. Οὐκ ἔοικε. σω. Ἀλλὰ μήν τοι ὦ θεαίτητε, ἀσῶν μὲ φανίσεται ὄν, πολλὰ αἰνίγματα θησόμενα ὁμολογεῖν καὶ ἄπορα. θεαί. Τὸ ποῖα δή. σω. Οὐκ ἔᾶ σοι, πρὶν αὖ πάντα χῇ πειρᾶσθαι σκοπεῖν. αἰσχυνοίμεθα γὰρ αὖ ἂν ὑμῶν, εἰ ἃ πορευόμεν, αἰνιγμαλόμενον ὁμολογεῖν δικλείπω, ἀλλ' ἐὰν εὑρεμεν καὶ ἐλεύθεροι γενόμενα τότ' ἤδη περὶ τῶν

τῶν ἄλλων ἐρῶμεν, ὡς παρόντων αὐτά, ἐκφερ τῷ γελοίου ἐσῶτες, ἐαὶ δι πάντη ἀρρώσωμεν, τα πεινωθέντες ὅμως τῷ λόγῳ, παιρίξομεν ὡς ταυτῶντες παιτέν τε καὶ χρῶσθαι ὅτι αὖ βούλεται. ἢ οἶω ἔτι πόρον τινα ἀνεύρισκω τῷ ζητήματος ὑμῖν ἄκρου.

Θεαί. λέγε μόνον. Σω. Οὐ φύσω ὑμᾶς ὀρθῶς ὁμολογήσαι, ἰδίᾳ καὶ ὠμολογήσατε μὲν, ἃ πῃς δόξει, ἀλαύσαν δοξάσαι ἃ μὴ δόξει εἶναι αὐτά, ψευθῶμαι· ἀλλά πη δίωκετόν. Θεαί. Λέγε λέγεις ὃ καὶ ἐπὶ τότε ὑ πόπλουσα, ἰδίᾳ καὶ αὖ ἔφαμεν τοιοῦτον εἶναι, ὅ τι οὐίστ' ἐπὶ γιγνόσκων κρᾶτη, πόῤῥω δὲ ὁρῶν ἄλλον ὃν οὐ γινώσκω, ᾠήθην εἶναι σωκράτη ὃν ὅδε; Σω. Γίγνεται γὰρ δὴ οὐ τῷ τοιούτῳ οἷον λέγεις. οὐκοῦν ἀπίσκεψαι αὐτῷ, ὅτι ἄρα ἴσμεν, ἐποίει ἡμᾶς ἀδύνατος μὴ εἰδέναι. Θεαί. Γε μὲν οὖν. Σω. Μὴ γὰρ οὕτω τιθῶμεν· ἀλλ' ὧδε καὶ ἴσως πη ἡμῖν συνχωρήσεται. ἴσως δὲ αὖ πῃ τινᾶ· ἀλλὰ γὰρ οὐ τῷ τοιούτῳ ἐχόμεθα, οὐ φ αὐάγκη πάντα μεταξίφοντα λόγον ζακανίζειν· σκόπει οὖν ἔτι λέγω. ἆρα ἔστι μὴ εἰδότα τί πρότερον, ἔζοθ' ον μαθεῖν. Θεαί. Ἔστι μέν τοι. Σω. Οὐκοῦν καὶ αὖθις ἕτερον ἢ ἕτερον; Θεαί. Τί δ' οὔ. Σω. Θὲς δή μοι λόγον οἷόν σε οἱ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, οἷ κήρινον ἐκμαξεῖον· τῷ μὲ, μεῖζον· τῷ δ' ἐλαττον, καὶ τῷ μὲν, καθαρωτέρου κηροῦ· τῷ δὲ, κῃ πωθεν, καὶ σκληροτέρου· εἰσὶος δὲ ὑγροτέρου· ἔστι δ' ὃς μετείως ἔχοντος. Θεαί. Τίθημι. Σω. Δῶρον τοίνυν αὖ φῶμεν εἶναι τῆς τῶν μουσῶν μητρὸς μνημοσύνης, καὶ ἐς ταῦτ', ὅτι ἂν βουληθῶμεν μνημονεῦσαι ὧν αἴ ἴδωμεν, ἢ ἀκούσωμεν, ἢ αὐτοὶ ἐνοήσωμεν, ὑπέχοντες αὐτῇ τὰς αἰσθήσεις καὶ ἐννοίας, ἀπὸ τυπῶσθαι, ὡς πρὸ σφραγίδων σημεῖα ἐνσημαινομένους. καὶ ὅ μὲν ἂν ἐκμαγῇ, μνημονεύειν τε καὶ ἐπίστασθαι, ἕως ἂν εἰδῇ τὸ εἴδωλον αὐτοῦ· ἔταν δὲ ἐξαλειφθῇ, ἢ μὴ οἷόν τε γένηται ἐκμαγῆναι, ἐπιλελῆσθαί τε καὶ μὴ ἐπίστασθαι. Θεαί. Ἔστω οὕτω. Σω. Ὁ τοίνυν ἐπισταμένος μὲν αὐτά, σκοπῶμεν δέ τι ὧν ὁρᾷ ἢ ἀκούει, ἄθρει εἰ ἆρα τοιῶδε λόγῳ ψευδῆ ἂν δοξάσειε. Θεαί. Ποίῳ δή τινι. Σω. Ἃ οἶδεν, οἰόμενος εἶναι, τὰ μὴ ἃ οἶδε. τοτὲ δι, ἃ μέ. ταῦτα γὰρ οὐ τοῖς πρόσθεν ὡμολόγησα μὲν, ὁμολογῶν τις ἀδύνατα. Θεαί. Νῶν γὰρ πῶς λέγεις. Σω. Δεῖ δὲ λέγεσθαι τοῦδε αὐτῶν ἐξαρχῆς διορίζομένους. ὅτι ὅ μέ τις οἶδεν ἔχων, αὐτῇ μνημεῖον ἐν τῇ ψυχῇ, αἰσθάνεται δι αὐτό μὲ, οἰόμενος εἶναι ἕτερόν τι ὃν οἶδεν, ἔχοντα καὶ ἐκείνου τύπον, αἰσθανόμενος δι μὲ, ἀδυνάτου. καὶ ὅγε οἶδεν αὖ οἰόμενος εἶναι ὃ μὲ οἶδε, μὲ δ' ἔχει αὐτῇ σφραγῖδα, καὶ ὃ μὲ οἶδεν, ὃ μὲ οἶδεν αὖ, καὶ ὃ μὲ οἶδεν, ὃ οἶδε, καὶ ὃ αἰσθάνεταί γε, ἕτερόν τι ὧν αἰσθάνεται οἰόμενος εἶναι. καὶ ὃ αἰσθάνεται, ὧν τί μὴ αἰσθάνεται, καὶ ὃ μὴ αἰσθάνεται, ὧν μὴ αἰσθάνεται, καὶ ὃ μὴ αἰσθάνεται ὧν αἰσθάνεται. καὶ ἔτι γε αὖ ὧν οἶδε καὶ αἰσθάνεται καὶ ἔχει τὸ σημεῖον καὶ τὰ νῦν αἴσθεσιν, οἰόμενος αὖ ἕτερόν τι ὧν οἶδε καὶ αἰσθάνεται, καὶ ἔχει αὖ τῇ ἐκείνου τὸ σημεῖον καὶ τὰ νῦν αἴσθησιν, ἀδυνατώτερον ἔτι ἐκείνων, εἰ οἷόν τε, καὶ ὃ οἶδε καὶ ὃ αἰσθάνεται, ἔχων τὸ μνημεῖον ὀρθῶς, ὃ οἶδεν οἰόμενος εἶναι ἀδυνάτου, καὶ ὃ οἶδε καὶ ὃ αἰσθάνεται ἔχων καὶ ταῦτα ὃ αἰσθάνεται, καὶ ὃ αὖ μὴ οἶδε, μὴ αἰσθάνεται, ὃ μὴ οἶδε μὴ δι αἰσθάνεται, καὶ ὃ μὴ οἶδε μὴ δι αἰσθάνεται, ὃ μὴ οἶδε. τῇ ὃ μὴ οἶδε, μὴ δι αἰσθάνεται, ὃ μὴ οἶδε μὴ δι αἰσθάνεται. πάντα ταῦτα ἐπόδ βάλλ' ἀδυνάμια τῷ οἰ αὐτοῖς ψευδῆ τινὰ δοξάσαι. λάπτεται δὴ οἰ τοῖς τοιοῖσδε ἐπόδ που ἄλλοθι τοιοῦτον γιγνέσθαι.

Θεαί. Ἐντείνει λόγ. Σω. Ἐαὶ ἆρα ἴσθ αὐτῶν τι μᾶλλον μάθω, νῦν μὲν γοῦ οὐκ ἔπομαι. Σω. Ἐν οἷς οἶδεν, οἰόμενον αὐτὰ, ἕτερ ἅπλα εἶναι ὧν οἶδε καὶ αἰσθάνεται, ἃ ὧν μὲ οἶδεν, αἰσθάνεται δι, ἃ ὧν οἶδε καὶ αἰσθάνεται, ὧν οἶδεν αὖ καὶ αἰσθάνεται. Θεαί. Νῦν πολὺ τολεῖον ἀπιλέφθην ἢ τότε. Σω. Οἶδε δὴ αὖ πάλιν ἄκουε. ἐπὶ εἰσὶως Θεόδωρον καὶ σὲ ἐμαυτῷ μεμιμένος οἷός ἐστι, καὶ θαίτητον καὶ ταῦτα, ἄλλοτι, οἵοτε μὲν ἐρῶ αὐτοὺς, οἵοτε δι οὔ. καὶ ἀπορεί ποτ' αὐτῶν. ὃ τε δ' οὔ. καὶ ἀκούω. ἢ τινα ἄλλω αἴσθησιν αἰσθάεσθαι. τοτὲ δ' αἴσθησιν μὲν οὐδὲ μίαν ἔχω τοῦδε ὑμῶν, μεμαθηκέναι δι ὑμᾶς οὐδὲν ἧττον καὶ ἐπίστασθαι αὐτὸ ἐμαυτῷ. Θεαί.

Γαῦ μὲν οὖν. Σω. Τοῦτο τοίνυν πρῶτον μάθε ὧν βούλομαι σὲ πυθέσθαι· ἆρ' ἐστὶ μὲν ἃ οἶδε, μὴ αἰσθάνεσθαι· ἔστι δὲ αἰσθάνεσθαι· Θεαί. Ἀληθῆ. Σω. Οὐκοῦν εἰ μὴ ἅ μὴ οἶδε, πολλάκις μέν ἐστι μὴ δὲ αἰσθάνεσθαι, πολλάκις δὲ αἰσθάνεσθαι μόνον. Θεαί. Ἔστι καὶ οὕτως. Σω. Ἴσθι δὴ ἐάν τι μᾶλλον νῷ ἐπίσχῃς· σωκράτης ἐπιγινώσκει θεόδωρον καὶ θεαίτητον· ὁρᾷ δὲ μηδέτερον· μὴ δὲ ἄλλη αἴσθησις αὐτῷ παρῇ τοῦδε αὐτῶν· οὐκ ἄν ποτε οἰηθείη αὐτῷ δοξάσειεν, ὡς ὁ θεαίτητός ἐστι θεόδωρος· λέγω τί, ἢ οὐ; Θεαί. Ναί· ἀληθῆ γε. Σω. Τοῦτο μὲν τοίνυν τὸ κείνων πρῶτον ἐλέλειπτο ὧν ἔλεγον. Θεαί. Ἦν γάρ. Σω. Δεύτερον τοίνυν· ὅτι ἃ μὲν γινώσκομεν ἡμῶν· ἃ δὲ, μὴ γινώσκομεν· αἰσθανόμενος δὲ μηδέτερον, ἃ ἄν τις αὖ οἰηθείη οὐκ οἶδε, εἶναι οὐκ ἐνδέχεται. Θεαί. Ὀρθῶς. Σω. Τρίτον δὲ, μηδέτερον γινώσκων, μὴ δὲ αἰσθανόμενος, οὐκ ἄν οἰηθείη ὃν μὴ οἶδε ἕτερόν τινα εἶναι ὧν μὴ οἶδε· μὴ τἆλλα τὰ πρότερα πάντ' ἐξῆς νόμιζε πάλιν ἀνηνέχθαι, ἐν οἷς οὐδέ ποτ' ἐγὼ τοῦδε σοῦ καὶ θεοδώρου τὰ ψευδῆ δοξάσω, οὔτε γινώσκων, οὔτε ἀγνοῶν ἄμφω, οὔτε ἃ μὲν, ἃ δ' γινώσκων· καὶ τοῦδε αἰσθήσεων κατὰ ταυτά, εἰ ἄρα ἔτι. Θεαί. Ἕπομαι. Σω. Λέπτει γοῦν τὰ ψευδῆ δοξάσαι, ἐὰν τῶνδε. ὅταν γινώσκων σὲ καὶ θεόδωρον, μὴ ἔχων ἐν ἑκάτερα τῷ κηρίνῳ, ὡς πρὸ ὀλίγου σφραγῖδα ἀμφοῖν τὰ σημεῖα, ἀλλ' ἀκριβοῦς μὴ μὴ ἱκανῶς ὁρῶν ἄμφω, προθυμηθῇ ἐπὶ θάτερα σημεῖον ἀποδῦναι τῇ οἰκείᾳ ὄψει, ἐμβιβάσας, προσαρμόσαι ᾗ ἑαυτῆς ἔχοις, ἵνα γένηται ἀναγνώρισις· ἐὰν γὰρ τοῦτο ἀποτύχῃ, καὶ ὧν πρὸ οἱ ἔμπαλιν ἀποδύμενοι, παραλλάξασ', προσβαλῶ πλὴν ἑκατέρου ὄψιν πρὸς ἃ ἀλλότριον σημεῖον, ἢ καὶ δι' ἃ τὰ αὐτοῖς καὶ τοῦ πρόσθεν πάθη, δεξιὰ εἰς ἀριστερὰ μεταῤῥεύσῃ, ταῦτ' ἐν παθὼν διαμάρτῃ, τότε δὴ συμβαίνει ἐν ἑτεροδοξίᾳ, καὶ ἐν ψευδῆ δοξάζειν. Θεαί. Ἔοικε γὰρ ὦ σώκρατες θαυμασίως ὧ λέγεις, ἐν τῇ δόξῃ πάθος. Σω. Ἔτι τοίνυν καὶ ὅταν ἀμφοτέρους γινώσκων ἐν μὲν, πρὸς τῇ γνώσει αἰσθάνωμαι· ἐν δὲ, μόνον δὲ γνῶσιν τὴν ἑτέρου, μὴ κατὰ τὴν αἴσθησιν ἔχω. ὃ οὐ τοῖς πρόσθεν οὕτως ἔλεγον, καί μου τότε οὐκ ἐμαίεσθε· Θεαί. Οὐ γὰρ οὖν. Σω. Τοῦτο μὲν ἔλεγον· ὅτι πινώσκων ἐν ἕτερον· καὶ αἰσθανόμενος, καὶ τὴν γνῶσιν κατὰ τὴν αἴσθησιν αὐτοῦ ἔχων, οὐδέ ποτε οἴοιτ' ἂν αὐτὸν ἕτερόν τινα ὧν γινώσκει τε καὶ αἰσθάνεται, καὶ τὴν γνῶσιν αὖ καὶ ἐκείνου ἔχει κατὰ τὴν αἴσθησιν. ὧδ γὰρ εἶχεν.
Θεαί; Ναί. Σω. Παρελέπτο δέ γέ που ἐν νῷ λεγόμενον, οἷ ὡς δὴ φαμὲν τὴν ψευδῆ δόξαν γίγνεσθαι, ὅταν ἄμφω γινώσκοντα, καὶ ἄμφω ὁρῶντα, ἢ τινα ἄλλων αἰσθησιν ἔχοντα ἀμφοῖν, τῷ σημείῳ μὴ κατὰ τὴν αὐτοῦ αἴσθησιν ἑκάτερον ἔχειν. ἀλλ' οἷον ἐξότην φαῦλοι ὦσιν, παραλλάξαι δεῖν σκοποῦντ καὶ ἁμαρτεῖν· ὃ δὴ καὶ ψεῦδος ἄρα ἀνόμασται. Θεαί. Εἰκότως γε. Σω. Καὶ ὅταν τοίνυν τῷ μὲν, παρῇ αἴσθησις τῶν σημείων, τῷ δὲ μὴ, ἢ δὲ τῆσ ἀπούσης αἰσθήσεως, τῇ παρούσῃ προσαρμόσῃ, πάντη ταύτη ψεύδεται ἡ διάνοια· καὶ οἱ λόγῳ, τοῦδε ὧν μὲν μὰ οἶδέ τις μὰ δ' ἤθελε πώ ποτε, οὐκ ἔστιν ὡς ἔοικεν, οὔτε ψεύδεσθαι, οὔτε ψευδῆ δόξαι. ἔστι γὰρ ἡμῖν ὑγιῆς λόγος λεγόμενος. τοῦδε δ' ὧν ἐσμέν τε καὶ αἰσθανόμεθα, ὧ αὖ τοῖς τούτοις ἐγχέφαται καὶ ἐλίπτεται ἡ δόξα, ψευδῆς καὶ ἀληθὴς γιγνομένη· καὶ ταυτηχρὴ μὲν καὶ κατὰ τὸ δὴ τὰ οἰκεῖα σαφῶς ἀκούσαι ἀποτυπώματα, καὶ τυπῶσαι, ἀληθῆ· εἰς πλάνας ἢ καὶ σκολιὰ, ψευδῆ. Θεαί. Οὐκοῦν καλῶς ὦ σώκρατες λέγεται. Σω.
Ἔτι τοίνυν καὶ τάδε ἀκούσας, μᾶλλον αὐτὸ ὄψῃ· τὸ μὲν γὰρ τἀληθῆς δοξάζειν, καλόν· τὸ δὲ ψεύδεσθαι, αἰσχρόν. Θεαί. Πῶς δ' οὔ; Σω. Ταῦτα τοίνυν φασὶν οἱ δὴ γίγνεσθαι. ὅταν μὲν ὁ κηρὸς ᾖ ἐν τῇ ψυχῇ, βαθύς τε καὶ πολὺς καὶ λεῖος καὶ μετρίως ἐργασμένος ἦ, τὰ ἰόντα διὰ τῶν αἰσθήσεων ἐν σημαινόμενα ἐις ἔνερ τὴς ψυχῆς κέαρ, ὅ ἔφη ὅμηρος αἰνιττόμενος τὴν τοῦ κηροῦ ὁμοιότητα, τότε μὲν καὶ τούτοις καθαρὰ τὰ σημεῖα ἐγγιγνόμενα καὶ ἱκανῶς τῷ βάθους ἔχοντα πολυχρόνιά τε γίγνεται καὶ εὐαν οἱ τοιοῦτοι, πρῶτον μὲν εὐμαθεῖς·

ἔπειτα

ζητεται μόνον σκοπεῖν, εἴτε οὐ πραλλάττουσι τῶν αἰσθήσεων τὰ σώματα, ἀλλὰ δοξάζουσιν ἀληθῆ. σω. φῶ γαρ ἡμεῖς ἀφορμὰς εἶναι, ταχὺ διαλυμένου αὐδὲ τὰ αὐτῶν ἴσως ἐμμενεῖ, ἃ δὴ ἔντα καλεῖται καὶ σοφὰ δὴ οὔζε καλοῦται. ἦ οὐ δοκεῖσι; θεαί. πάνυ φυῶς μὲν οὖν. σω. Ὅταν τοίνυν λάσιόν τι ᾖ καὶ μὴ ἱκανῶς ὁ πάντα σοφὸς ποιητής. ἢ ὅταν κρῶδις καὶ μὴ καθαρῶς τὸ κρεῦ, ἢ ὑγρὸν σφόδρα, ἢ σκληρόν, ὧν μὲν ὑγρὸν, ὕμασθαι μὲν, ἐπιλύσμονον δὲ γίγνονται. ὧν δὲ σκληρὸν, ταὐτόν. εἰ δὲ δὴ λάσιον καὶ βαχύ, λιθῶδές τι, ἢ γῆς ἢ πάππου συμμείσεως ἔμπλεων ἔχοντες, ἅσα φῶ τὰ ἐκ μαγείας ἔχουσιν· ἅσα φῶ δὲ καὶ οἱ τὰ σκληρά, βάθος δ' ἐκ ἔνι· ἅσα φῶ δὲ καὶ ὑγρά. ἔστω γὰρ τῷ συγχεῖσθαι, ταχὺ γίγνεται ἀμυδρά. ἐὰν δὲ πρὸς πᾶσι τούτοις ἐπ' ἀλλήλων συμπεπωκότα ἢ ἔστω στενοχωρίας, ἑαύτου σμικρὸν ἢ φυχάσεως, ὅτι ἅσα φίστερα ἐκείνων. πάντες δὴ οὗτοι γίγνονται οἷοι δοξάζειν ψευδῆ. ὅταν γαρ τι ὀρῶσιν, ἢ ἀκηκόωσιν. ἢ ἐπινοῶσιν ἔνιοι, ἀπονέμην ταχὺ ἑκάστοις οὐ δυνάμενοι, βραδὺς τέ ἐσι καὶ ἀλλοφρονεμαῶντες, προορῶσί τε καὶ πρανύουσι. καὶ πρὸς αἰσθήσεις τελεῖ. καὶ καλοῦται αὖ οὗτοι ἐψυσμένοι τε δὴ τῶν ὄντων καὶ ἀμαθεῖς. θεαί. Ὀρθότατα αὐθρώπων λέγεις ὦ σώκρατες. σω. φῶμεν ἆρα οὐ ἡμῖν ψευδῆς δόξας εἶναι. θεαί. σφόδρα γε. σω. καὶ ἀληθεῖς δή; θεαί. καὶ ἀληθεῖς. σω. Ἤδη οὖν δόμβικα ἱκανῶς ὡμολογῆσθαι, ὅτι παντὸς μᾶλλον ἐςὶν ἀμφοτέρα τύπω τὼ δόξα. θεαί Ὑπῦ φυῶς μὲν οὖν. σω. Δεινόν γε ἦ θεαίτη τι ὦ ἀληθῶς κινδυνεύει καὶ ἀνδρὶ εἶναι, αἰνῆ ἀδολίχης. θεαί. Τί δὲ πρὸς τί τοῦτ' εἶπες. σω. Τὸν ἐμαυτοῦ δυσμαθίαν δυσχεράσας. καὶ ὡς ἀληθῶς ἀδολεσχίαν. τί γ' ἄν τις ἄλλο θεῖο ὄνομα, ὅταν ἄνω κάτω τοὺς λόγους ἕλκῃ τὴς ὑπὸ νωθείας, οὐ δυνάμενος πειθῆναι. καὶ ἢ δύσα πάλαι κτος ἀφ' ἡμέρου λόγου. θεαί. Σὺ δὲ δὴ τί δυσχεράνεις. σω. Οὐ δυσχεράνω μέντοι, ἀλλὰ κῆ δόξαν ὅτι ἀποκρινοῦμαι, αὖτις ἱρησόμενος ὦ σώκρατες. οὕτως δὴ ψευδῆ δόξαν. ὅτι οὔτε οἱ ταῖς αἰσθήσεσιν ὄντι πρὸς ἀλλήλας, οὔτ' οἱ ταῖς διανοίαις· ἀλλ' οἱ τῇ σωκράφει αἰσθήσεως πρὸς διάνοιαν. φήσω δὲ ἐκεῖνο ἡμᾶς καλεῖσθαι, ὡς τι εὑρηκότων ἡμῶν καλόν. θεαί. Ἔμοιγε δοκεῖ ὦ σώκρατες, οὐκ αἰσχρὸν ἦ γε ναῦς ἀποδιδρασκόμενον. σω. Οὐκοῦν φησὶ λέγεις ὅτι ὧν ἂν αὐθρωπον ὃν διανοούμεθα μόνον, ὁρῶμεν δ' οὔ, ἴσμεν ἐκ ἂν ποτε οἰκθέντες εἶναι, ὃ νῦν ὅτε ὁρῶμεν, οὔτε ἀπόμεθα, διανοούμεθα δὲ μόνον, καὶ ἅλλ' οὐδὲν αἰσθανόμεθα τοῦδε αὐτοῦ. ταῦτα δῆμοι φῶσω λέγειν. θεαί. καὶ ὀρθῶς γε. Τί οὖν φησὶ τὰ ὦδικα, ἃ μηδὲν ἄλλο ἢ διανοῆταί τις, ἄλλό τι ἐκ τούτου τοῦ λόγου, ἐκ ἂν ποτε οἰκθέντα ὦδικα εἶναι, ἃ μόνον αὖ διανοῆται. ἴσως δὴ οὖν σὺ ἀποκρινοῦ. θεαί. Ἀλλ' ἀποκρινοῦμαι, ὅτι ὁρῶν μὲν αὖτις ἢ ἁφαπτόμενος, οἰκθέντα ἂ ὦδικα ὦδικα εἶναι, ἃ μέντοι σὺ τῇ διανοίᾳ ἴσχει, οὐκ ἂν ποτε τοῦδε αὐτῶν ταῦτα δοξάζειν οὕτω. σω. Τί οὖν οἴει τινὰ πώποτε αὐτὸν σὲ αὐτῷ, πάντα καὶ ἑπτὰ, λέγω δὲ μὴ αὐθρώπους ἑπτὰ καὶ πέντε προθέμενον σκοπεῖν, μὴ δ' ἄλλο τοιοῦτον, ἀλλ' αὐτὰ πέντε καὶ ἑπτὰ, ἃ φαμὲν ἐκεῖ μνημεῖα εἶναι τῇ ἐκμαγείῳ εἶναι, καὶ ψευδῆ. εἰ αὐτοῖς οὐκ ἔστιν δοξάσαι, ταῦτα αὐτὰ, ἔστις αὐθρώπων ὤκ πώποτε ἐσκέψατο, λέγων πρὸς αὐτὸν καὶ ἱρωτῶν πόσα ποτ' ἐστὶ, καὶ ὁ μέν τις εἶπεν οἰκθεὶς ὦδικα αὐτὰ εἶναι· ὁ δὲ, ὦδικα. ἢ πάντες λέγουσί τε καὶ οἴονται ὦδικα αὐτὰ εἶναι. θεαί. Οὐμὰ τὸν ἄλλα, ἀλλὰ πολλοὶ δὴ καὶ ὦδικα. σω. Ἐὰν δέγε σὺ τολείσῃ ἀριθμῷ τὶς σκοπεῖσθαι μᾶλλον σφάλλεται. δῆμοι δ' ἐγὼ σὲ τοῦδε παντὸς ἀριθμοῦ μᾶλλον λέγειν. θεαί. Ὀρθῶς γ' ἴσ'. σω. καὶ ὦ ὑμεῖ, μή τί φῃς ἄγνωτ' ἄλλο, ἢ αὐτὰ τὰ ὦδικα τὰ ὦ ἦ ἐκμαγεῖα ὦδικα οἰκθῆναι. θεαί. Ἐοικέ γε. σω. Οὐκοῦν ἐς τοὺς πρώτους πάλιν αὖτις λόγους. ὁ δ' ἔστιν παιδὸν, ὃ δῆλον, ἕτερον αὖ φῶμεν ἢ ὧν αὖ δῆλον. ὃ ἔφαμεν ἀδύνατον, μὴ τοῦτο αὐτῷ, ὠνακάζομεν μὴ ἦ ψευδῆ δόξαν. ἵνα μὴ τὰ αὐτὰ ὁ αὐτὸς αἰνιγμάζοι τε αὖθις, μὴ ἐλεύσαι ἄμα. θεαί. Ἀληθέσατα. σω. Οὐκοῦν ἄλλοτι δῶμεν δὴ ἀποφάσιν τὸ ψευδῆ δοξάζειν, ἢ διανοίας πρὸς αἴσθησιν παραλλαγήν. εἰ δ' οὔτ' ἐῶ, οὐκ ἂν πο

τι σὺ αὖ ταῖς τοιαύταις διανοήμασιν ἐνθυμῇ. ναὶ δι' ἔοικέ γε ἔνδοξός τις εἶναι, ἢ ἄν τις δίκην δίδῳ τοῦτό γε μὴ ἀπολέσαι. μὴ τούτων πότερα αἱρεῖ. Θεαί. Λέγεις αἵρεσιν προτίθης ὦ σώκρατες. σω. Ἀλλὰ μήν τοι ἀμφότερά γε κινδυνεύει ὁ λόγος οὐκ ἐάσειν. ὅμως δέ, πάντα ἐθέλω τοῦτον, τί, εἰ ἐπιχειρήσαιμεν αἰσχυντεῖν. Θεαί. Πῶς. σω. Ἐθελήσαιτ' ἂν εἰπεῖν, ποῖον τί ποτ' ἐστὶ τὸ ἐπίστασθαι. Θεαί. Καὶ τί οὖν αἰσχυντόν. σω. Ἔοικας οὐκ εἰνοεῖν, ὅτι πᾶς ἡμῖν ὁ λόγος ζήτησις γίγνεται ἐπιστήμης, ὡς οὐκ εἰδέναι τι ποτ' ἐστί. Θεαί. Ἐννοῶ μὲν οὖν. σω. Ἐπειτ' οὐκ αἰσθάνει δοκεῖ, μὴ εἰδότας ἐπιστήμην ἀποφαίνεσθαι τὸ ἐπίστασθαι, δίον ἐστίν; ἀλλὰ τί ὦ θεαίτητε πάλαι ἐσμὲν ἀπολιῶ τῷ μὴ καλαρῶς διαλέγεσθαι. μυελάκις γοῦν ἐρήσεται τὸ γιγνώσκομεν καὶ οὐ γιγνώσκομεν. καὶ ἐπιστάμεθα, καὶ οὐκ ἐπιστάμεθα, ὥστε σωιεὶς τις ἀλλήλων, εἰ ᾧ ἔτι ἐπιστήμῃ ἀγνοοῦμεν. εἰ δὲ βούλει καὶ νῦν εἰ τῷ παρόντι κεχρήμεθα ὥδ' ἀγνοεῖν τε καὶ σωιεῖσαι, ὡς προσῆκον αὐτοῖς χρῆσθαι, ἅπερ εἰδόμεθα ἐπίστασθαι. Θεαί. Ἀλλὰ τίνα τρόπον διαλέξῃ ὦ σώκρατες τοῦτ' ἀπιχθέμενος. σω. Οὐδενός γε ὡς ἐμοί. εἰ μέν τις ἦν αὐτὸς γὰρ ἐγὼ καὶ περὶ νῶν παρῆν, τούτων τ' ἂν ἔφην ἀπέχεσθαι, καὶ ὑμῖν σφόδρ' ἂν εἰκὸς λέγω, ἐπὶ σκέψεσιν ἐπειδὴ οὖν ἐσμὲν φαῦλοι, βούλει τολμῶμεν εἰπεῖν οἷόν ἐστι τὸ ἐπίστασθαι; φαίνεται γοῦν μοι προύργου τί ἂν γενέσθαι. Θεαί. Τόλμα τοίνυν νὴ Δία. τούτων δὲ μὴ ἀπεχόμενόν σοι, ἔσται πολλὴ συγγνώμη. σω. Λέγωμεν οὖν ὅ ναὶ λέγουσι δ' ἐπίστασθαι; Θεαί. Ἴσως. οὐ μέντοι ὅ γε ἔφη παρόντι μνημονεύω. σω. Ἐπιστήμην που ἕξιν φασὶν αὐτὸ εἶναι. Θεαί. Ἀληθῆ. σω. Ἥμῖν τοίνυν σμικρὸν μεταθώμεθα καὶ εἴ πως μᾶλλον ἐπιστήμης κτήσιν. Θεαί. Τί δή σὺ φήσεις εἶναι ἐκείνου διαφέρειν. σω. Ἴσως μὲν οὐδέν. ὅ' μοῦν δοκεῖ, ἀκούσας σκοπεῖσθαι. Θεαί. Ἐὰν οὕτω γε δίῃς τὸ. σω. Οὐ τοίνυν μοι τὸν φάσκοντα τὴν κτῆσιν τῷ ἔχειν. δοκεῖ δέ μοι τὸν ἀμαθῆ πρὸς ἀμαθοῦς τινος, καὶ ἐγκρατῆς ὢν μὴ φορεῖν, ἔχειν μὲν οὐκ ἂν αὖ φάναι αὐτὸν, κεκτῆσθαι δέ γε φαῖμεν. Θεαί. Καὶ ὀρθῶς γε. σω. Ὅρα δὴ καὶ ἐπιστήμην εἴ σοι δοκεῖ τὸν κεκτημένον μὴ ἔχειν. ἀλλ' ὥσπερ εἴ τις ἀγριάσας, περιδραξάμενος πτηνὸν ἄλλο θηρεύσας, οἷον κορυκοσκιάμενος περιστερῶνα ἢ φωλεόν, ἔχειν μὲν γοῦν ἂν που τινὰ φαῖμεν αὐτὸν αὐτῶν ἀεὶ ἔχειν, ὅτι δὴ κέκτηται δ' γε; Θεαί. Ναί. ω. Τρόπον δέ γ' ἄλλον οὐδεμίαν ἔχειν. ἀλλὰ δύναμιν μὲν αὖ τιν' αὐτὸν παρεχειν οἰκεῖον, ἐπεὶ δὴ ὦ οἰκεῖόν τε περιβάλῳ ὑποχειρίους ἐποίησαθ, λαβεῖν μὴ ἔχειν, ἐπειδὰν βούληται θηρεύσας μέλῃ ἂν αὖ ἀεὶ ἐθέλῃ. καὶ πάλιν ἀφιέναι, καὶ ἔξειν ἔχειν ποιεῖν, ὁπόσακις αὖ δοκῇ αὐτῷ. Θεαί. Ἔστι ταῦτα. σω Πάλιν δ' ὡς πρὸ τοῦ τοῖς πρόσθεν κιρνῶν τι ἐν ταῖς ψυχαῖς καὶ τισκιάζομεν οὐκ εἰδότ' ὅτι πολλάκις, νῦν αὖ ὑμᾶς ψυχὴ ποιήσωμεν περιστερῶνα τινὰ παντοδαπῶν ἐρίδων. τὰς μὲν, κατ' ἀγέλας οὔσας, χωρὶς τῶν ἄλλων. τὰς δὲ, κατ' ὀλίγας. τέλος δὲ μόνας, ἅμα πασῶν ὅπη αὖ τύχωσι πτωμένας. Θεαί. Πειρώμεθα δή ἀλλά τί δωὐτοῦτον. σω. Παιδίων μὲν ἔντων, φαῦλα χρὴ εἶναι ἔξειν τὸν ἀγχῖνον κενόν. αὖτί δὲ τῶν ὀρνίθων, ἐπιστήμας τοῦτον. λῶ δ' αὖ ἐπιστήμην κτησάμενος, καθάπερ ἐξ ἑνὸς περίβολον, φαῦλα αὖτὸν μεμαθηκέναι ἢ εὑρηκέναι τὸν πρᾶγμα, οὗ ἦν αὐτὴ ἡ ἐπιστήμη, μὴ τὸ ἐπίστασθαι, τοῦτ' εἶναι. Θεαί. Ἔστω. σω. Τὸ τοίνυν πάλιν, λῶ αὖ βούλῃ τῶν ἐπιστημῶν θηρεύειν, μὴ λαβόντα ἔχειν, μὴ αὖ θεῖς ἀφιέναι, σκόπει τίνων λεκτὸν ὀνομάτ', εἴ τε τ' αὐτ' ὦν τὸ πρῶτον ὅτε ἐκτᾶτο, εἴτε ἑτέρων. μαθὸν δ' αὖθις σαφέστερον τί λέγω. ἀριθμητικὴν μὲν ἴσμεν λέγειν τέχνην; Θεαί. Ναί. σω. Ταύτην δὴ ὑπόλαβε θήραν ἐπιστημῶν ἁρπίου τὸ μὴ περιπεῖν παντός. Θεαί. Ὑπολαμβάνω. σω. Ταύτῃ δὴ ἅμα τῇ τέχνῃ αὐτὸς τε ὑποχειρίους τὰς ἐπιστήμας τ' ἀριθμῶν ἔχει, μὴ ἄλλῳ παραδίδωσιν ὁ παραδιδούς. Θεαί. Ναί. σω. Καὶ μὲν οὖ μέν γε παραδιδόντα μὲν διδάσκει, παρελαμβάνοντα δὲ, μανθάνει. ἔχοντα δὲ δήπου κεκτῆσθαι ὦ τῷ περιστερῶνι ἐκείνῳ, ἐπίστασθαι. Θεαί. Ναὶ μὲν δή. σω. Τῷ δὴ ὑποτεθὲν ἤδη πρόσθεν τ' εἶναι. ἀριθμητικὸς γοῦν ὢν πολίως, ἅπαντα ἀριθμοὺς ἐπίστασθαι. πάντων γὰρ ἀριθμῶν ἐσὶν αὐτῷ ὁ τῇ ψυχῇ ἐπιστήμη. Θεαί. Τί μήν. σω. Ἦ οὖν ὁ τοιοῦτος, ἀρι-

θμῶ αὖ ποτέ τι, ἢ αὐτὸς πρὸς αὑτὸν αὐτὰ, ἢ ἄλλό τι τῶν ἔξω ὅσα ἔχει ἀριθμόν; θεαί. Ῥᾴστ' οὖ. σω. Τὸ δὲ ἀριθμεῖν γε, οὐκ ἄλλοτι θήσομεν τῆ σκοπεῖσθαι ψυχῆ τὰ τῆς ἀριθμῆς τυγχάνοντα ὄντα. θεαί. Οὕτω. σω. Ὃ ἆρα ἐπίστασαι, σκοπούμενος, φαίνεσθαι ὡς οὐκ εἰδὼς· ἓν ὁμολογήσαμεν ἅπαντα ἀριθμὸν εἰδέναι· ἀκούεις γοῦν που τὰς διαιρέσεις ἀμφισβητήσεις. θεαί. Ἔπομαι γε. σω. Οὐκοῦν ἡμᾶς ἀπειπάζεσθαι τῆ τῶν περιττῶν κτήσει τὸ καὶ θήρᾳ, ὁρῶμεν ὅτι οὐδὲν ἦν ἡ θήρα· ἡμῖν, πρὶν ἐκτῆσθαι, τῶ κεκτῆσθαι εἶναι· ἢ δι, κεκτημένῳ, τῶ λαβεῖν καὶ ἔχειν αὖ ταῖς χερσὶν ἃ πάλαι ἐκέκτητο. οὕτω δὲ καὶ ὧν πάλαι ἐπιστήμας ἔσαν αὐτῆ μαθόντι, ἢ πίστις ἡ αὐτὰ, πάλιν ἔστι κομισασθαίνειν ταῦτα, ἀναλαμβάνοντα τὴν ἐπιστήμην ἐκ τοῦ καὶ ἔχοντα. λῶ ἐκέκτητο μὲν πάλαι, πρόχειρον δ' οὐκ ἔχε τῆ διανοίᾳ. θεαί. Ἀληθῆ. σω. Τοῦτο δὴ ἄρτι ἐρώτων ὅπως χρὴ τοῖς ὀνόμασι χρώμενον, λέγειν τοὺς αὐτῶν, ὅταν ἀριθμῶσιν ἴσως ἢ ἀριθμητικὸς, ἢ τι ἀναγωσόμενος, ὁ γραμματικός· ὡς ἐπισταμένους ἆρα οὐ τῆ τοιούτῳ, πάλιν ὀρθῶς ἔχεται μανθησόμενος παρ' ἑαυτοῦ, ἃ ἐπίστανται; θεαί. Ἀλλ' ἄτοπον ὦ Σώκρατες. σω. Ἀλλὰ ἆ οὐκ ἐπίστασθαι φῶμεν αὐτὸν ἀναγώσεσθαι καὶ ἀριθμήσειν, διδωκότες αὐτῷ, πάντα μὲν γράμματα· πάντα δὲ ἀριθμοὺς ἐπίστασθαι; θεαί. Ἀλλὰ καὶ τοῦτ' ἄλογον. σω. Βούλει οὖν λέγωμεν ὅτι τῶν μὲν ὀνομάτων οὐδὲν ἡμῖν μέλει, ὅπη τις χαίρει, ἕλκων τὴν ἐπίστασθαι καὶ μανθάνειν· ἐπεὶ δὲ ἀρισταίμεθα ἕτερον μέν τι τὸ κεκτῆσθαι πρὸ τοῦ ἐπίστασθαι, ἕτερον δὲ τὸ ἔχειν, ὃ μέν τις κέκτηται, μὴ κεκτῆσθαι ἀλλαίτην φαμὲν εἶναι. ὥστε οὐδέ ποτε συμβαίνει ὃ, τῆς διδῶ μὴ εἰδέναι. ἀλλὰ δῶ μέν τι δέξασθαι διότ' εἶναι τοῦδε αὐτῶ λαβεῖν. μὴ γοῦν ἔχειν πρὸ τοῦ ἐπίστασθαι δύο τε, ἀλλ' ἕτερα αὖτ' ἐκείνης. ὅταν θηρεύων τινὰ κατ' αὐτῶ ἐπίστασθαι, διαπορῶμεν, αὖθ' ἑτέρᾳ ἑτέραν ἁμαρτόντες λάβῃ, ὅτε αὖ τὰ αὖθις δώδεκα δώδεκα ὀνόματ' εἶναι, πρὸ τῶν οὐδεκα ἐπίστασθαι αὖτῆ τῆς τῶν δώδεκα λαβεῖν, πρὸ οὐ τοῦ δίεσθαι φάσθαι αὖτῆ τοῦδε δεῖσθαι. θεαί. Ἔχει κ' οὕτω λόγον. σω. Ὅταν δέ γε μὴ ἐπιχειρῆ λαβεῖν λάθῃ, ἀψευδῆ τε καὶ τὰ ὄντα δοξάζειν τότε, καὶ οὔτω δὴ εἶναι· ἀληθῆ τε καὶ ψευδῆ δόξαν, καὶ ὧν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐδυσχεράνομεν, οὐδὲν ἐμποδὼν γίγνεσθαι· ἴσως οὖν μοι συμφήσεις, ἢ τῶν πιθοῦς. θεαί. Οὕτω. σω. Καὶ γοῦν τῶ μὲν ἃ ἐπίστανται μὴ ἐπίστασθαι, ἀπαλλάγμεθα· ἢ γοῦν κεκτήμεθα, μὴ κεκτῆσθαι οὐδαμοῦ ἔτι συμβαίνει, οὔτε ψευδεῖσί που, οὔτε μὴ ὄντα δοξάζοντός μέ τοι πάθος ἄλλο παραφαίνεσθαί μοι δοκᾶ. θεαί. Τὸ πῖον. σω. Εἰ ἢ τῶν ἐπιστημῶν ἐπαμαχὴ, ψευδῆς γενέσεται ποτε δόξα. θεαί. Ῥᾷστον μὲν, ὦ, τινὲς ἔχοντα ἐπιστήμην ἕξιν αὐτὸ ἀγνοοῦσι, μὴ ἀγνωμοσύνῃ, ἀλλὰ τῆ ἑαυτῆ ἐπιστήμῃ. ἔπειτα ἕτερον αὖ, ἕξιν δοξάζειν, ὃ δ' ἕτερον ἕξιν, πῶς οὐ πολλὴ ἀλογία. ἐπιστήμας παραγινομένης, γνῶναι μὲν τὴν ψυχὴν μηδὲν, ἀγνοῆσαι δὲ πάντα· ἐκ δὴ τούτου ἢ λόγου, κωλύει οὐδὲν καὶ ἄγνοιαν παραγενομένην, γνῶναί τι ποιῆσαι· μὴ τυφλότητα τε ἰδέαν· ἔπειθ' ἡ ἐπιστήμη ἀγνοῆσαί ποτέ τινα ποιήσει. θεαί. Ἴσως γὰρ ὦ Σώκρατες, οὐ καλῶς τὰς ὁρμηθεὶς ἐπέθεμεν, ἐπιστήμας μόνον πιθοῦσες εἶναι δὲ καὶ αὖ ἐπιστημοσυνάς τινα ὁμοῦ συμπεμπομένας τῆ ψυχῆ καὶ τὰ θηρεύοντα, τότε μὲν ἐπιστήμην λαμβάνοντα, τότε δ' αὖ ἐπιστημοσυνήν τ' αὖτ' πέρι, ψευδῆ μὴ δοξάζειν τῆ αὖ ἐπιστήμῃ· σω. ἐφάνη γε ὦ θαίτητε μάταν ἡμῖν σ. ὃ μέν τοι ἔπος, πάλιν ἐπίσκεψαι. ἴσως μὴ τί ὡς λείψει· ὁ δὲ δὴ τῶ αὖ ἐπιστημοσύνην λαβεῖν ψευδῆ μὴ φῆς δοξάσειν. ἢ τί; θεαί. Ναί. σω. Οὐδὴ που μὴ ἡγήσαιτό γε ψευδῆ δοξάζειν. θεαί. Ῥᾷστ'. σω. Ἀλλ' ἀληθῆ γε, μὴ ὡς εἰδὼς διακείσεσθ' ἢ ἔνι ψεύσασθαι. θεαί. Τί μήν. σω. Ἐπιστήμην ἄρα οἴεσθ' τι θηρευτικὴς ἔχειν, ἀλλ' οὐκ αὖ ἐπιστημοσύνην. θεαί. Δῆλον. σω. Οὐκοῦν μακρὰν περιελθόντες, πάλιν ἐνδὺ τῶ πρώτην πάρεσμεν ἀποείαν. ὁ γὰρ ἐλεγκτικὸς ἐκεῖνος γελάσας, φήσει· πότερον ὦ βέλτιστοι ἀμφοτέρᾳσ' τίς ἀλὼς, ἐπιστήμῃ τε καὶ αὖ ἐπιστημοσύνῃ, λῶ δῆλον, ἑτέραν αὖτὼ εἶναί τινα ἔξιν ὧν δῆλον, ἢ οὐδ' ἑτέραν αὖτὼ ἁλὼς, λῶ μὴ δῆλ δοξάζειν ἑτέραν ὧν οὐκ δῆλον, ἢ τῶ μὲν ἁλὼς, τῶ δ' οὔ λῶ δῆλον, λῶ μὴ δῆλον, ἢ λῶ μὴ δι-

λον, ὡὐ δῆλον ἡγῆται. ἢ πάλιν αὖ μοι βλέπε, ὅτι τῶν ἐπιστημῶν καὶ αἱ ἐπιστημοσυνῶν εἶσιν αὖ ἐπιστῆμαι, ἃς ὁ κεκτημένος οὐ τέρενος παῖ γελοίως πρὸς σὲ ἐρῶσιν, ἢ κρείττους πολάσμασι καὶ θάρρεσι, ἕως ἂν αὐ κέκτηται, ἐπίστασθαι. καὶ ἐὰν μὴ προχείρους ἔχῃ ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ οὕτω δι' ἀνάγκας καθήσεται, ἃς τὰν ἐν τῷ δικαστηρίῳ μυριάκις, οὐδὲν πλέον ποιοῦντες. τί πρὸς ταῦτα ὦ Θεαίτητε ἀποκρινούμεθα. Θεαί. ἀλλὰ μὰ δία ὦ Σώκρατες, ἔγωγε οὐκ ἔχω τί χρὴ λέγειν. Σω. Λῆρος ἡμῖν ὦ παῖ καλῶς ὁ λόγος ἐπιπολάζει, καὶ οὐδαμοῦ ταῦ, ὅτι οὐκ ὀρθῶς ψευδῆ δόξαν πρότερον ζητοῦμεν ἐπιστήμης, ἐν ἀνίῳ ἀφορῶντες. ἀλλ' ἴσως ἀναιδὲς γνῶναι, πρὶν αὖ τις ἐπισκήψῃ ἐναντίως λάβοι τί ποτ' ἐστί. Θεαί. Ἀνάγκη ὦ Σώκρατες οὕτω παρόντι ὡς λέγεις δοκεῖν. Σω. Τί οὖν τις ἐρᾷ πάλιν ἀρχῆς ἐπισκήψει· οὐ γάρ που ἀποθυμεῖ γέ που. Θεαί. Ἥκιστα ἔοικε γὰρ μὴ σύ γε ἀπαγορεύῃς. Σω. Λέγε δὴ τί αὖ αὐτὸ μάλιστα ἀπόντες, ἵνας αὖ ἡμῖν αὐτοῖς εὐαπωθεῖμεν. Θεαί. Ὅπερ ἐπιχειροῦμεν ὦ Σώκρατες οὐ τῷ πρόσθεν· οὐ γὰρ ἔχω ἔγωγε ἄλλο οὐδέν. Σω. Τὸ ποῖον. Θεαί. Τὸν ἀληθῆ δόξαν ἐπιστήμην εἶναι. ἀπαμαρτητον γέ που δοκεῖ τὸ δοξάζειν ἀληθῆ, καὶ τἀ ὑπ' αὐτῆς γιγνόμενα πάντα καλὰ καὶ ἀγαθὰ γίγνεται. Σω. Ὁρᾷν ποτα μὲν καὶ ἐγὼ γούμενος ὦ Θεαίτητε ἔφη ἄρα δεῖξειν αὐτὸ, καὶ σφόδρα ἐὰν ἰόντες ἰρήσαμεν, τάχ' ἂν ἐμπόδιον γενόμενον αὐτὸ φανῇ τὸ ζητούμενον. μέτοισι δὲ, δῆλον οὐδέν. Θεαί. Ὀρθῶς λέγεις· ἀλλ' ἴωμεν γε καὶ σκεψώμεθα. Σω. Οὐκ ἀνεκτὸν σφόδρα γε ἔρχεσθαι σκέψεως· τέχνη γάρ τις ὅλη σημαίνῃ, μὴ εἶναι ἐπιστήμην αὐτό. Θεαί. Φῂς δὴ καὶ τῆς αὐτῆς. Σω. Ἢ τῶν μεγίστων ἂς σοφίαν οὖσ δὴ καλοῦσι ῥητορικήν τε καὶ δικανικούς. οὗτοι γάρ που τῇ ἑαυτῶν τέχνῃ, πείθουσιν· ἀδιδάσκοντες, ἀλλὰ δοξάζειν ποιοῦντες ἃ αὖ βούλονται. Ἢ σὺ οἴει δεινούς τινας οὕτω διδασκάλους εἶναι, ὥστε οἷς μὴ παρῆν τὸ πρότερον, μόνοις χρήματα ὅτι ἄλλο βιαζομένοις, τούτους διδάξαι πρὸς ὕδωρ σμικρὸν διδάξει ἱκανῶς τῶν γεγονότων πέρι ἀλήθειαν; Θεαί. Οὐδαμῶς ἔπωγε οἶμαι, ἀλλὰ πεῖσαι μέν. Σω. Τὸ πεῖσαι δ' οὐχὶ δοξάσαι λέγεις φῶσιν; Θεαί. Τί μήν. Σω. Οὐκοῦν ὅταν δικαίους πείθωσι δικάσαι τοῦδέ ἐστιν μόνον ἔστιν ἀληθῆ, ἄλλως δὲ μή, ταῦτα τότε ἀκούοντες, ἀληθῆ δόξαν λαβόντες, αὖθι ἐπιστήμας ἔκειναι ἐρᾷ πειθόντες, εἴπερ εὖ ἐδίκασαν. Θεαί. Γαντάπασι μὲν οὖν. Σω. Οὐκ αὖ φίλιε γε ταῦτην ἐν ἀληθῆ δόξαν τε ἀληθῆς καὶ δικαστήριον καὶ ἐπιστήμη, ὀρθά ποτ' αὖ δικαστὴς ἄνευ ἐδόξαζον, αὖθι ἐπιστήμης. οὐκ ἔοικεν ἄλλοτι ἐκφόβρον εἶν. Θεαί. Ὄγε ἐπὶ σ Σώκρατες εἰφόντός του, ἀκούσας ἐπιλελύσμεν, νῦν δ' οὐ νοῶ. ἔφη δὲ πῶ μὲν μετὰ λόγου ἀληθῆ δόξαν, ἐπιστήμην εἶναι. πῶ δὲ ἄλογον, ἐκτὸς ἐπιστήμης. καὶ ὧν μὲν μὴ ἔστι λόγος, οὐκ ἐπιστητὰ εἶναι οὕτω σὺ καὶ ὀνομάζων. ἃ δ' ἔχει, ἐπιστητά. Σω. Ἦ καλῶς λέγεις. τὰ δὲ δὴ ἐπιστητὰ, ταῦτα καὶ μὴ, πῇ διῄρει λέγε. ἐκ ἀρχῆς καὶ τοῦ ταυτὸ σύ τε κἀγὼ ἀκηκόαμεν. Θεαί. Ἀλλ' οὐκ οἶδα εἰ ἔχω φράσω. λέγουσί μού τ' αὖ ἑτέρου, ὡς ἐγῴμαι ἀκολουθήσαιμι. σω. Ἄκουε δὴ ὄναρ αὐτὴ ἐνέρακτος. ἐτὼ γοῦν αὖ ἐδόκουν ἀκούειν τινῶν, ὅτι τὰ μὲν πρῶτα οἷα πρῶτα στοιχεῖα, ἐξ ὧν ἡμεῖς τε συγκείμεθα καὶ τἆλλα, λόγον οὐκ ἔχει. αὐτὸ γοῦν καθ' αὑτὸ ἔστιν ὀνομάσαι μόνον εἶν. προσεῖναι δὲ οὐδὲν ἄλλο δυνατὸν, οὔθ' ὡς ἔστιν, οὔθ' ὡς οὐκ ἔστιν. ἤδη τὰ οὐσίαν, ἃ μὴ οὐσίαν αὐτῷ προστίθεσθαι. λεῖα δὲ οὐδὲν προστρέπει πρὸς αὐτὸ ἐκεῖνο μόνον τῆς ἐρᾶ. πεδ οὐδὲ τὸ αὐτὸ, οὐδὲ τὸ ἐκεῖνο, οὐδὲ τὸ ἔστιν, οὐδὲ τὸ μόνον. ἀλλὰ ταῦτα, προσιστέον, ἀλλ' ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα. ταῦτα μὲν γὰρ περιέχοντα πᾶσι προσφέρεσθαι, ἕτερα ὄντα ἐκείνων οἷς προστίθεται. δεῖν δὲ ἅπερ ἐν ἀρχῇ αὐτὸ λέγεσθαι, μὴ ἔχειν οἰκεῖον αὐτῷ λόγον, αὖθι τ' ἄλλων ἀπάντων λέγεσθαι. νῦν δὲ ἀδύνατον ἢ ὁποιῶν τῶν πρώτων ῥηθῆναι λόγῳ. οὐ γὰρ εἶναι αὐτῷ, ἀλλ' ἢ ὀνομάζεσθαι μόνον. ὄνομα γὰρ μόνον ἔχειν· τὰ δὲ ἐκ τούτων ἤδη συγκείμενα, ὡς ἅπερ αὐτὰ πέπλεκται, οὕτω καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν συμπλακεῖσθαι, λόγον γεγονέναι. ὀνομάτων γὰρ συμπλοκὴν εἶναι λόγον δόξαν. ὅτου δὴ τὰ μὴ στοιχεῖα, ἄλογα καὶ ἄγνωστα εἶναι, αἰσθητὰ δέ. τὰς δὲ συλλαβὰς, γνωστάς τε καὶ ῥητὰς,

καὶ ἀληθῆ δόξαν δοξάσαι. ὅταν μὲν οὖν ἄνευ λόγου τὴν ἀληθῆ δόξαν τινὸς λάβῃ τις, ἀληθεύειν μὲν αὐτὸν τὴν ψυχὴν τοῦδε αὖ φαμεν γιγνώσκειν δ' οὔ. ἦν γὰρ μὴ δυνάμενον δοῦναί τε καὶ δέξασθαι λόγον, αὐτὸν ἐπιστήμονα εἶναι τοῦδε τούτου. προσλαβόντα δὲ λόγον, δυνατόν τε ταῦτα πάντα γεγονέναι, καὶ τελέως πρὸς ἐπιστήμην ἔχειν. οὕτω σὺ φὴς αὐτὸν εἶναι, ἢ ἄλλως ἀκήκοας. Θεαί. Οὕτω μὲν οὖν παντάπασι. Σω. Ἆρ' οὖν καὶ τὸ θεάσασθαι ταύτην, δόξαν ἀληθῆ μετὰ λόγου ἐπιστήμην εἶναι; Θεαί. Κινδυνεύει μὲν οὖν. Σω. Ἆρ' ὦ θεαίτητε νῦν οὕτω τῇδε τῇ ἰμόδρᾳ εὐπόρημεν, ὃ πολλοὶ καὶ πολλαὶ τῶν σοφῶν ζητοῦντες πρὶν εὑρεῖν κατεγήρασαν. Θεαί. Ἔμοιγ' ἔδοξε δικαίως σώκρατες καὶ λίαν γε καλῶς λέγεσθαι τὸ νῦν ῥηθέν. καὶ εἰκός γε αὐτὸ οὕτως ἔχειν. τίς γὰρ ἂν καὶ ἔτι ἐπιστήμην ἐν χωρὶς λόγου τε καὶ ὀρθῆς δόξης. οὐ μέν τοι τό γ' ὀρθόν τῶν ἀπαρίσκει. Σω. Τὸ ποῖον δή. Θεαί. Ὃ καὶ δοκεῖ λέγεσθαι κωμῳδούμενα. ὡς τὰ μὲν στοιχεῖα ἄγνωστα. τὰ δὲ τῶν συλλαβῶν γένος, γνωστόν. Σω. Οὐκοῦν καὶ ὀρθῶς. Ἴσον δή. ὡς πᾶν γὰρ ὁμόσε ἔχομεν τῷ λόγῳ, τὰ παραδείγματα. δῆς χρώμενος εἰπεῖν πάντα ταῦτα. Θεαί. Ῥᾴδια δή. Σω. Τὰ τῶν γραμμάτων στοιχεῖά τε καὶ συλλαβάς, ἃ οἶσθ' ἄλλοσέ που βλέποντα ταῦτα εἰπεῖν ἃ φαμὲν ἀπόντα ἃ λέγομεν. Θεαί. Οὐκ ἀλλ' εἰς ταῦτα. Σω. Βασανίζωμεν δὴ αὐτὰ ἀσελαμβάνοντες. μᾶλλον δὲ ἡμᾶς αὐτοὺς, οὕτως ἢ οὐχ οὕτω γράμματα ἐμάθομεν. φέρε πρῶτον, ἆρ' αἱ μὲν συλλαβαὶ λόγου ἔχουσι, τὰ δὲ στοιχεῖα ἄλογα; Θεαί. Ἴσως. Σω. Ναί μὲν οὖν καὶ ἐμοὶ φαίνεται. σωκράτους γοῦν εἴ τις ἔροιτο πρὸ πρώτην συλλαβὴν οὕτως, ὦ θεαίτητε λέγε, τί ἐστι σῶ, τί ἀποκρινῇ; Θεαί. Ὅτι σ καὶ ω. Σω. Οὐκοῦν ἔχει γ' ἔχεις λόγον τῆς συλλαβῆς. Θεαί. Ἔστω. Σω. Ἴθι δὴ οὕτως εἰπὲ καὶ τὸ σίγμα λόγον. Θεαί. Καὶ πῶς τὸ στοιχεῖον ἓν ἑρῶ στοιχεῖα. τὴ γοῦν δὴ ὦ σώκρατες, τότε σίγμα, τῶν ἀφώνων ἐστί. ψόφος τις μόνον. ἄνευ συρίττουσης τῆς γλώττης. τὸ δ' αὖ βῆτα ὅτι φωνή, οὔτε ψόφος. οὐδὲ τῶν πλείστων στοιχείων. ὥστε παίνυ ἔχει εὖ λέγειν αὖ τὰ ἄλογα. ὧν γε τὰ εἰαρχέστατα ἐπὶ αὐτὰ, φωνὴν μόνην ἔχει. λόγον δὲ οὐδ' ὁτιοῦν ὦ. Σω. Τοῦτ' μὲν οὖν ἐξ ἑταίρου καὶ παρεθώκαμεν τῇ ἐπιστήμῃ. Θεαί. Φαινόμεθα. Σω. Τί δὲ δὴ τὸ μὴ γνῶναι εἶναι τὸ στοιχεῖον, ἀλλὰ πρὸ συλλαβὴν, ἆρ' ὀρθῶς ἀποδιδόμεθα; Θεαί. Εἰκός γε. Σω. Φέρε δὴ πρὸ συλλαβὴν, πότερον λέγομεν τὰ ἀμφότερα στοιχεῖα, καὶ ἐὰν πλείω ᾖ ἢ δύο, τὰ πάντα ἢ μίαν τινὰ ἰδίαν γιγνομένην σιν τεθεῖσιν αὐτῶν. Θεαί. Τὰ πάντα ἔμοιγε δοκοῦμεν. Σω. Ὅρα δὴ ἐὰν δυοῖν στοιχείοιν ἀμφοτέρω ἦν ἡ πρώτη συλλαβὴ τῷ ἐμοὶ ὀνόματος. ἄλλο τι ὁ γνώσεται αὐτὴν τὰ ἀμφότερα γνώσεται; Θεαί. Τί μήν. Σω. Τὸ σίγμα καὶ τὸ ω ἄρα γνώσεται. Θεαί. Ναί. Σω. Τί δ' ἑκάτερον ἆρ' ἀγνοεῖ, καὶ οὐδέτερον εἰδὼς ἀμφότερα γνώσεται; Θεαί. Ἀλλὰ δεῖ τοίνυν καὶ ἄλογον ὦ σώκρατες. Σω. Ἀλλὰ μήν ἴσως ἀνάγκη ἑκάτερον γνώσεσθαι, εἴπερ ἀμφότερά τις γνώσεται, προγνώσεσθαι τὰ στοιχεῖα ἅπασαν ἀνάγκην τῷ μέλλοντι ποτὲ γνώσεσθαι συλλαβήν, καὶ οὕτως ἡμῖν ἐκμελὴς λόγος ἀποδιδρασκηκὼς οἰχήσεται. Θεαί. Καὶ μάλα γε ἰξαίφνης. Σω. Οὐκ καλῶς αὖ τὴν φυλάττομεν. χρὴ γὰρ ἴσως τὴν συλλαβὴν τίθεσθαι, μὴ τὰ στοιχεῖα. ἀλλ' ἰδὲ ἐκείνων εἴ τι γιγνὸς εἶδος, ἰδίαν μίαν αὖ αὐτὴν τῇ ἔχει, ἑτέρου δὲ τῶν στοιχείων. Θεαί. Ναί μὲν οὖν. καὶ πάνυ γ' αὖ μᾶλλον οὕτως ἔχει ἐκείνως ἔχει. Σω. Σκεπτέον καὶ οὐ προσοτέον οὕτω αὐαίσθητως μέγαν τὸ καὶ σμικρὸν λόγον. Θεαί. Οὐ γὰρ οὖν. Σω. Ἐχέτω δὴ ὡς νῦν φαμὲν μίαν ἰδίαν ἰδέαν ἑκάστων τῶν συναρμοττόντων στοιχείων γιγνομένην συλλαβὴν, ὁμοίως ὥστε γράμμασι, καὶ οὐ τοῖς ἄλλοις ἅπασι. Θεαί. Ναί μὲν οὖν. Σω. Οὐκοῦν μορίων αὐτῆς οὐ δεῖ εἶναι. Θεαί. Τί δή. Σω. Ὅτι οὐ αὖ ἡ μέρη, ὃ ὅλον αὐάγκη τὰ πάντα μέρη εἶναι ὧν καὶ ὃ ὅλον ἐκ τῶν μορίων λέγεις γιγνόμενον, οὐ τι εἶδος ἕτερον τῶν πάντων μορίων; Θεαί. Ἔστιν. Σω. Τὸ δὲ δὴ πᾶν καὶ ὃ ὅλον, πότερον ταυτὸν καλεῖς, ἢ ἕτερόν τι; Θεαί. Ἔχω μὲν οὐδὲν σαφὲς. ὅπερ δὲ καλεῖς προθύμως ἀποκρίνασθαι, παρακινδυνεύειν λέγω ὅτι ἕτερον. Σω. Ἡ μὲν προθυμία ὦ θεαίτητε, ἐρρέτω. ἐὰν μὴ

ὑπόκρισις, σκιαπίον. θεαί. Δῆλα δή γε δή. σω. Οὐκοῦν διαφθορὰ αὖ τὸ ὅλον ἓν παντὸς ὡς ὁ νῦν λόγος. θεαί. Ναί. Σω. Τί δὲ δὴ τὰ πάντα ἡμῖν τὸ παντελῶς ὅτι διαφθορά; ἆρ' ἐπειλαὶ λίπωμεν, ὦ δύο. τεία. τέτ' ἄρα. πέντε. ἓξ. καὶ ἑπτὰ λις τεία. ἢ ἓλις δύο, ἢ τέτ' ἄρα τε καὶ δύο, ἢ τεία καὶ δύο καὶ οὔ, πότερον οὐ πᾶσι τούτοις, τὸ αὐτὸ ἢ ἕτερον λέγομεν. θεαί. Ταυτόν. Σω. Λῆρ' ἄλλοτι, ἢ ἓξ. θεαί. Οὐδαμοῦ. Σω. Οὐκοῦν ἐφ' ἑκάστης λέξεως πάντα τὰ ἓξ ἀριθμοῦμεν. θεαί. Ναί. Σω. Γάλιν δ' οὐδὲν λέγομεν τὰ πάντα λέγοντες; θεαί. Ἀνάγκη. Σω. Ἢ ἄλλοτι τὰ ἓξ; θεαί. Οὐδαμοῦ. Σω. Ταυτὸν ἄρα οὖν γε τοῖς ὅσα ἓξ ἀριθμοῦ ἔστι, τότε πᾶν προσαγορεύομεν μὴ τὰ ἅπαντα. θεαί. Φαίνεται. Σω. Ἴδε δὴ τοῦδε αὖ τῶν λέγομεν, ὁ τῶ πολίτης ἀριθμὸς, μὴ πολίτου ταυτὸν, ἢ γοῦν; θεαί. Ναί. Σω. Καὶ ὁ τῶ στασίου δὴ ὡσαύτως; θεαί. Ναί. Σω. Καὶ μὴν ὁ τῶ σφαιροπίδου γε, καὶ τὸ σφαιρόπιδον, καὶ πάντα τὰ ζῶια οὕτω ὁμοίως. ὁ γοῦν ἀριθμὸς πᾶς, τὸ ὂν πᾶν ἕκαστον αὐτῶν ἔστι. θεαί. Ναί. Σω. Ὁ δὲ ἑκάστων ἀριθμὸς, μῶν ἄλλοτι ἢ μέρη ἔστι; θεαί. Οὐδαμοῦ. Σω. Ὅσα ἄρα ἔχει μέρη ἑκμερῶν αὖ ἓξ. θεαί. Φαίνεται. Σω. Τὰ δέ γε πάντα μέρη τὸ πᾶν εἶναι ὡμολόγηται, εἴτε καὶ ὁ πᾶς ἀριθμὸς, τὸ πᾶν ἔστι. θεαί. Οὕτω. Σω. Τὸ δ' ὅλον ἄρ' οὐκ ἔστιν ἑκμερῶν. πᾶν γοῦν αὖ ἓξ, τὰ πάντα ὂν μέρη. θεαί. Οὐκ ἔοικε. Σω. Μέρος δ' ἔφαθ' ὅλου ἄλου ἔστιν ὅτου μέρη ἢ τοῦ ὅλου; θεαί. Τοῦ παντός γε. Σω. Ἀνοβριπῶς γε ὦ θεαίτη τε μάχη. τὸ πᾶν δὲ, οὐχ ὅταν μηδὲν ἀπῇ, αὖ τὸ ὅλον πᾶν ἓξ; θεαί. Ἀνάγκη. Σω. Ὅλον δὲ οὐ ταυτὸν ἓξ ἔστι, οὗ αὖ μηδαμῇ μηδὲν ἀποστατῇ. οὗ δ' αὖ ἀποστατῇ, οὔτε ὅλον, οὔτε πᾶν, ἅμα γενόμενον ἐκ τῶ αὐτῶ τὸ αὐτό; θεαί. Δοκῶ μοι νῦν οὐδὲν διαφέρειν πᾶν τε τὸ ὅλον. Σω. Οὐκοῦν ἐλέγομεν ὅτι οὐ μέρη ἓξ, τὸ ὅλον τε τὸ πᾶν, τὰ πάντα μέρη ἔστω. θεαί. Γάνυμαι. Σω. Γάλιν δὴ ὅπερ ἄρτι ἐπιχείρει. οὐκ εἴ τῶ ἡ συλλαβὴ μὴ τὰ στοιχεῖά ἐστιν, ἀνάγκη αὐτὴν μὴ ὡς μέρη ἔχειν ἑαυτῆς τὰ στοιχεῖα, ἢ ταυτὸν οὖσαν αὐτοῖς ὁμοίως ἐκείνοις γνωστὸν εἶναι; θεαί. Οὕτω. Σω. Οὐκοῦν ἓξ ἵνα μὴ γίγνηται, ἕτερον αὐτῶν αὐτὴν ἐθέμεθα. θεαί. Ναί. Σω. Τί δ' ἐμὲ τὰ στοιχεῖα συλλαβῆς μέρη ἐστὶν, ἔχεις ἄλλ' ἅττα εἰπεῖν, ἃ μέρη μόνα συλλαβῆς, οὐ μόνα γε στοιχεῖά γε ἐκείνης. θεαί. Οὐδαμῶς ὦ Σώκρατες, μόνα ταύτης συγχωρήσω. γελοῖον που τὰ στοιχεῖα ἀφοῦται, ἐπ' ἄλλα ἰέναι. Σω. Γαυτάπασι δὴ ὦ θεαίτητε τὰ νῦν λόγου μία τις ἰδία, ἀμέριστος συλλαβὴ αὖ ἔοικε. θεαί. Ἔοικε. Σω. Μέμνησαι ἓν ὃ φίλε ὅτι ὀλίγου ὁ τῷ πρόσθεν ἀπιθάνομεν ἡγούμενοι οὐ λέγεσθαι ὅτι τῶν πρώτων οὐκ ἔστι λόγος, ἀφ' ὧν τὰ ἄλλα σύγκειται. διότι αὖ τὸ καθ' αὑτὸ ἕκαστον ἔστι σύνθετον. καὶ οὐδὲ τὸ εἶναι τοῦδε αὖ τῆδε ὀρθῶς ἔχει προσφέροντα ἀπεῖν. ἀλλ' ἐᾶν ὡς ἕτερα καὶ ἀλλότρια λεγόμενα, καὶ αὖ τῆδε δὴ ἡ αἰτία, ἄλογόν τε καὶ ἄγνωστον αὖ ποιεῖ; θεαί. Μέμνημαι. σω. Ἦ οὖν ἄλλη τίς, ἢ αὐτὴ ἡ αἰτία, τῶ μονοειδῆ τι τὴν ἀμέριστον αὖ εἶναι. ἐπὼ μὲν γὰρ οὐχ ὁρῶ ἄλλην. θεαί. Οὐδ' ἐγὼ δὴ φαίνεται. σω. Οὐκοῦν ὡς ἔστιν ἐμπέπωκεν ἡ συλλαβὴ εἶδος ἑκάστῳ, εἴτε μέρη τε μὴ ἔχει, τὴν μίαν ἰδέαν ἰδίαν. θεαί. Γαυτάπασι μὲν ἐγῶ. σω. Εἰ μὲν ἄρα πολλὰ στοιχεῖα ἡ συλλαβὴ ἔστι, καὶ ὅλον τί, μέρη δ' αὐτῆς ταῦτα, ὁμοίως ἂν τε συλλαβαὶ γνωστὰ καὶ ῥητὰ, καὶ τὰ στοιχεῖα. ἐπεί περ τὰ πάντα μέρη, τῷ ὅλῳ ταυτὰ φαίνη. θεαί. Καὶ μάλα. σω. Εἰ δέ γε οὔ τε καὶ ἀμέριστος, ὁμοίως μὲν συλλαβὴ, ὡσαύτως δὲ στοιχεῖον, ἄλογόν τε καὶ ἄγνωστον. ἡ δ' αὐτὴ αἰτία, ποιήσει αὐτὰ ζῶια τα. θεαί. Οὐκ ἔχω ἄλλως εἰπεῖν. Τόδε μή, ἆρα μὴ ἀποδεχόμεθα, ὅς ἂν λέξῃ συλλαβὴν μὲν, γνωστὸν καὶ ῥητὸν, στοιχεῖον τοιοῦτον. μὴ γοῦν, εἴπερ τῷ λόγῳ πειθόμεθα. σω. Τί δ' αὖ τοὐναντίον λέγοντος ἆρ' οὐ μᾶλλον αὖ ἀποδέξεσθε, ἀφ' ὧν αὐτὸς συνίοιθα σαυτῷ οὐ τῇ τῶν γραμμάτων μαθήσει;

Τὸ ποῖον. σω. Ὃς οὐδὲν ἄλλο μανθάνων ἢ τὰ στοιχεῖα οὐ τῇ ὄψει διαγινώσκειν πειρώμενος, καὶ οὐ τῇ ἀκοῇ αὖ τὸ καθ' αὑτὸ ἕκαστον. ἵνα μὴ θέσις σε παράξῃ λεγομένων τε καὶ γραφομένων. θεαί. Ἀληθέστατα λέγεις.

σω. Ἐν δὲ κιθαρισοῦ πλέως μαθηκέναι, μῶν ἄλλοτι ἢ, ἢ τῷ φθόγ-

γρ ἰκάστῳ λαύκαθαι ἐπακολουθεῖν, ποίαισ' χρὴ σῆς εἶη, ἃ δὴ στοιχεῖα πᾶς αὖ ὁμολογή
σει μουσικῆς λέγεσθαι. Θεαί. Οὐλεὼ ἄλλο. σω. Ἴθι μὲν ἄρ' αὐτοὶ ἐμπειρίαι ἰσμὲν στοιχείων καὶ συλλαβῶν, ἃ δεῖ ἀρ' τούτων τε κμαίρεσθαι καὶ ἐς τἆλλα, πολὺ δ' τῶν στοιχείων γένος. ἀναρμοσίαν τε τὴν γνῶσιν ἔχειν φήσομεν καὶ κυριωτέραν τῆς συλλαβῆς, πρὸς δ' λαβεῖν τελέως ἱκανὸν μάθημα. καὶ ἐαύ τις φῇ συλλαβὴν μὲν γνωστὸν, ἄγνωστον δὲ πι φυκέναι στοιχεῖον, ἑκάτερα δ' ἄκρα παίζειν ἀγνοσύνῃ αὐτόν. Θεαί. κομιδῇ μὲν οὖν. σω. Ἀλλὰ δὴ τούτου μὲν ἔτι καὶ ἄλλαι φανεῖσ' ἀποδείξεις ὡς ἐμοὶ δοκεῖ· δ' δὲ προκείμενον μὴ ἐπιλαθώμεθα δι' αὐτὰ ἰδεῖν. ὅτι δή ποτε καὶ λέγεται δ' μετὰ δόξης ἀληθοῦς λόγον προσγενόμενον, τὴν πλειστάτην ἐπιστήμην γεγονέναι. Θεαί. Οὐκοῦν χρὴ ἰέναι. σω. Φῶμεν δὴ τινά ποτε βούλεσθαι ἓν λόγον ἡμῖν σημαίνειν. τεκὼν γὰρ οὔ τί μοι δοκεῖ λέγειν. Θεαί. Τί μάλα δή. σω. Τὸ μὲν πρῶτον εἶναι αὖ, δ' τὴν αὐτῆς διάνοιαν ἐμφανῆ ποιεῖν διὰ φωνῆς μᾶ ῥημάτων τε καὶ ὀνομάτων· ὥσπερ ἐάν τὸ πρῶτον ἢ ὕδωρ τὴν δόξαν ἐκτυπούμενον εἰς τὴν διὰ τοῦ στόματος ῥοὴν, ἢ οὐ δοκεῖσοι δ' ζητοῦντον λόγος εἶναι; Θεαί. Ἔμοιγε· φέρ ἴδω αὐτὸ σκοπῶσα, λέγειν φαμέν. σω. Οὐκοῦν τοῦτό γε πᾶς ποιεῖν δυνατὸν, ὅταν τὸν ὀρθὰν λαβόντα δόξαν, δ' ἀναλέξασθαι τί δοκεῖ τῇδε ἐκάστου αὖ ὁ μὲν ἀνὴρ ἢ κωφὸς ἀπ' ἀρχῆς, καὶ οὔπως ὅσοι τί ὀρθὴν δόξαν ἔχουσι, πάντες αὐτὰ φαινοῦνται μετὰ λόγου ἔχοντες, καὶ οὐδαμοῦ ἔτι ὀρθὴ δόξα χωρὶς ἐπιστήμης γένοιτο ἄν. Θεαί. Ἀληθῆ. σω μὲν οὖν ῥᾳδίως καταγνώσκομεν δ' μηδὲν εἰρηκέναι δ' ἀποφηνάμενον ἐπιστήμην, ὃ νυνὶ σκοπούμενοι ἴσως γοῦν ὁ λέγων, οὐ ῥᾴδιον ἔλεγεν· ἀλλὰ δ' ὠρώτα δόντα τί ἐκάστου, δυνατὸν εἶναι τὴν ἀπόκρισιν διὰ τῶν στοιχείων ἀποδοῦναι τῷ ὀρθῶς. Θεαί. Οἷόν τι λέγεις ὦ Σώκρατες. σω. Οἷον καὶ ἡσίοδος τῇδε ἁμάξης λέγει· δ' ἐκάστην δέ τε δοῦρα διἀμάξης· ἃ ἔπος μὲν, οὐκ ἄν, δυνατὸν εἰπεῖν, οἶμαι δὲ οὐδὲ σύ. ἀλλ' ἄγε πῶμεν αὖ ὠρώτα Θέαιτε ὅτι ἔστιν ἅμαξα, εἰ χρῄμενοι εἰπεῖν, ἕτοιμοί· ἄξων. ὑπόδημα, αὖτυγες, ζυγός. Θεαί. Ταύτην μὲν οἶμαι. σω. Ὁ δέ γε ἴσως οἴοι τ' αὖ ἡμᾶς ὥσπερ αὖ δ' ἐν ὄνομα ὠρώτα Θέαιτον, καὶ ἀποκειναμένους κατὰ συλλαβὴν, γλοίους εἶναι. ὀρθῶς μὲν δόξαζοντας, καὶ λέγοντας ἃ λέγομεν, ἀμούσους δὲ γραμματικῆς εἶναι, μὴ ἔχειν τε καὶ λέγειν γραμματικῶς, δ' τῇ θεαιτήτου ἀνάγκης λόγου. δ' οὐκ εἶναι ἐπιστήμονας οὐδὲν λέγειν, πρὶν αὖ διὰ τῶν στοιχείων μετὰ τῆς ἀληθοῦς δόξης ἵκηται τε ῥοὴ ἐπὶ τὸ πρᾶγμα· οὕτω ἐρρήθη γοῦν. σω. Οὕτω γέ ἐστιν καὶ τῇδε ἁμάξης ἡμᾶς μὲν ὀρθὴν ἔχειν δόξαν· δ' δὲ διὰ τῶν ἑκατὸν ἴσως ἐκείνων δυνάμεων διελθεῖν αὐτῆς τὴν οὐσίαν, προσλαβόντα ἔξω, λόγον τε προσειληφόσιν τὴν ἀληθῆ δόξαν, καὶ αὖ τὶ δοξαστικοῦ, τεχνικόν τε καὶ ἐπιστήμονα τῇδε ἁμάξης οὐσίας γεγονέναι, διὰ στοιχείων δ' ὅλον πορεύσαντα. Θεαί. Οὐκοῦν οὕτω δοκεῖ σοι ὦ Σώκρατες; σω. Εἰ σοὶ ὦ Θεαίτῃδε καὶ ἀποδέχῃ τὴν διὰ τοῦ στοιχείου διέξοδον τῇδε ἐκάστου λόγον εἶναι, τὴν δὲ κατὰ συλλαβὰς ἢ καὶ κατὰ μεῖζόν τι, ἀλογίαν, ἔξω μοι λέγε, ἵνα αὖ δ' ἐπισκοπῶμεν. Θεαί. Ἀλλὰ πάνυ ἀποδέχομαι. σω. Πότερον δ' γοῦν μόνος ἐπιστήμονα εἶναι ἐντυποῦμαι ὁτουοῦν, ὅταν δ' αὖ, τοτὲ μὲν τοῦ αὐτοῦ δοκεῖ αὐτῷ εἶναι· τὲ δὲ ἑτέρου, ἢ καὶ ὅταν τοῦ αὐτοῦ, τοτὲ μὲν ἑτέρου, τὲ δὲ ἑτέρου δοξάζῃ; Θεαί. Μὰ Δί' οὐκ ἔτι γε. σω. Εἶτα, ἀμνημονεῖς οὐ τῇ τῶν γραμμάτων μαθήσει καταρχὰς, σαυτόν τε καὶ τοὺς ἄλλους σοφῶν αὐτά. Θεαί. Πῶς λέγεις τῆς αὐτῆς συλλαβῆς τὸ μὲν ἑτέρου τὸ δὲ ἑτέρου κτυπούμενον γράμμα, καὶ δ' αὖ, τοτὲ μὲν εἰς τὴν προσήκουσαν. τοτὲ δὲ, εἰς ἄλλην τιθέντας συλλαβήν;

σω. Ταῦτα λέγω. Θεαί. Μὰ Δί' οὐ δοκῶ ἀμνημονῶ· οὐδέ γέ πω ἠκούσμεθ' ἐπίστασθαι τοὺς οὕτω ἔχοντας. σω. Τί οὖν ἂν ὅταν τῷ τοιούτῳ καιρῷ Θεαίτητον γράφων τὶς θ' καὶ ἴ, δοκεῖ τε δεῖν γράφειν, καὶ γράφει· ἢ αὖ δοκῶ ὀρθογραφεῖν ἐπιχειρῶν γράφειν, ταῦ καὶ ἦτα δοκεῖ τε δεῖν γράφειν, καὶ γράφει, ἀρ' ἐπίστασθαι φήσομεν αὖ δ' τὴν πρώτην τῶν ἡμιτόνων ὀνομάτων συλλαβήν; Θεαί.

ἀλλ' ἆρ' τι ὡμολογήσαμεν ἢν οὕτως ἔχοντα μή πω εἰδέναι. σω. Κωλύει οὖν τι καὶ τοῦδε πλὴν λαυτέραν συλλαβὴν, καὶ τείτην καὶ τετάρτην οὕτως ἔχειν ἢν αὐτήν; Θεαί. Οὐδαμῶς γε. σω. Λέγ' οὖν τότε πλὴν στοιχείου διέξοδον ἔχων γράφει καί τις μετὰ ὀρθῆς δόξης, ὅταν ἐξ ἧς γράφῃ; Θεαί. Δῆλον δή. σω. Οὐκοῦν ἔτι αὖ πιστήμων ὤν, ὀρθὰ δὲ δοξάζων ὡς φαμέν. Θεαί. Ναί. σω. Λόγον γε ἔχων μετὰ ὀρθῆς δόξης. πλὴν γοῦν τοῦ στοιχείου ὁδὸν ἔχων ἔγραφεν, ἣν δὴ λόγον ὡμολογήσαμεν. Θεαί. Ἀληθῆ. σω. Ἔστιν ἄρα ὧ ἑταῖρε μετὰ λόγου ὀρθὴ δόξα, ἣν οὔ πω δεῖ ἐπιστήμην καλεῖν. Θεαί. Κινδυνεύει. σω. Ὅναρ δὴ ὡς ἔοικεν ἐπλημμελήσαμεν· οἰηθέντες ἔχειν ἢν ἀληθέστατον ἐπιστήμης λόγον, ἐμέ πω καταγελῶμεν· ἴσως γοῦν τοῦτό τις αὐτὸν ἐλέγξεται. ἀλλὰ ἢ λοιπὸν εἶδος τῶν τρεῖς, ὃν οὐ γέ τι φαμεν λόγον δεῖ προσθεῖναι ἐπιστήμην ὀρθὴν δόξαν εἶναι ὀρθὴν μετὰ λόγου. Θεαί. Ὀρθῶς ὑπέμνησας. ἔτι γοῦν οὐ λοιπόν· ἐν μὲν γοῦν ἐνυπνίοις ὡς φωνῇ ὧς πρὸ ἔοικεν. ἐν δ' αὖ τι λιχνεύσῃ, δεῖ στοιχείου ὁδὸν ἰέναι ἐν ὅλον. ἐν δὲ δὴ τρίτον, τί λέγεις. σω. Ὅταν αὖ τι πολλοὶ ἅμα ποιῶν ἐν ἔχειν τί σημεῖον ἀπεῖπεν, ᾧ τῶν ἁπάντων διαφέρει ἐν ὁντινοῦν. Θεαί. Οἷον τίνα. τίνος. ἔχεις μοι λόγον εἰπεῖν. σω. Οἷον ἐβουλήθημεν ἡλίου πρὶ ἱκανὸν οἰμαί σοι εἶναι ἀποδέξασθαι. ὅτι ἐν λαμπρότατον ἐστι τῶν περὶ τὸν οὐρανὸν ἰόντων τοῦτο γῆν. Θεαί. Γαῦ μὲν οὖν. σω. Λάβε δὴ οὖ χάριν εἴρηται. ἔστι δὲ ὅ τοῦτο αὖ τι λέγομεν· ὡς ἄρα πλὴν διαφορὰν, ἐκείνου αὖ λαμβάνῃς, ἣ τῶν ἄλλων διαφέρει λίθων ὡς φασί τινος λαβεῖν. ἴσως δ' ἂν περινοῦ τινος ἐφάπτῃ, ἐκείνου πρὶ σοι ἔσται ὁ λόγος, ὃν αὖ περινοητὸς ἦ. Θεαίτ. Μανθάνω, καί μοι δοκεῖ καλῶς ἔχειν λόγον τὸν τοιοῦτον καλεῖν. σω. Ὃς δ' ἂν μετ' ὀρθῆς δόξης τοῦδε ὀθνοῦν τῶν ὄντ πλὴν διαφορὰν τῶν ἄλλων προσλάβῃ, αὐτῷ ἐπιστήμων γεγονὼς ἔσται, οὗ πρότερον ἦν δοξαστής. Θεαί. Φαμέν γε μὴν οὕτω. σω. Ναῦν δή τις ὦ θαίτητε παντάπασί γε ἔτι νῦν ἐμοὶ δοκεῖ ὡς πρὸ σκιαγραφήματος γέγονε τῷ λειομένου, ξυμμιμεῖσθαι δὲ σμικρόν· ἵνα δὲ ἀφεστήκῃ πόρρω δὴ, ἐφαίνετό τι μοι λέγεσθαι. Θεαί. Γῶς τί δῆτα. σω Φράσω ἐὰν οἷός τε γένωμαι. ὀρθὴν ἔτυχε ἔχων δόξαν τοῦδε σοῦ, ἐὰν μὲν προσλάβω ἐν σὸν λόγον, γνώσομαι δή σε, εἰ δὲ μή, δοξάζω μόνον. Θεαί. Ναί. σω. Λόγος δέ γε ἦν ἡ τῆς σης διαφορότητος ὁρμωμένη. Θεαί. Οὕτω. σω. Ἡνίκ' οὖν ἐδόξαζον μόνον, ἄλλό τι, ᾧ τ' ἄλλων διαφέρει σοῦ, τούτων οὐδενὸς ἐπῴμην τῇ διανοίᾳ; Θεαί. Οὐκ ἔοικε. σω. Τῶν κοινῶν τι ἆρα διενοούμην ὧν οὐδὲν σὺ μᾶλλον ἢ τις ἄλλος ἔχει. Θεαί. Ἀνάγκη. σω. Φέρε δὴ πρὸς δή σ· πῶς ποτε ἂν τῷ τοιούτῳ σὲ μᾶλλον ἐδόξαζον, ἢ ἄλλον ὁντινοῦν. θὴς γάρ μοι, διανοούμενον ὡς ἔστιν οὗτος θαίτητος, ὃς ἂν ἦ τε ἄνθρωπος, καὶ ἔχῃ ῥῖνα, καὶ ὀφθαλμούς, καὶ στόμα, καὶ οὕτω δὴ ἕκαστον τῶν μελῶν. ἆρ' τι οὖν ἦ διανοεῖ, ἐὰν ἔτι μᾶλλον ποιήσει με θαίτητον, ἢ θεόδωρον διανοεῖσθαι, ἢ τῶν λεγομένων μυσῶν ἐν ἔχειν. Θεαί. Τί γάρ. σω. Ἀλλ' ἐὰν δὴ μὴ μόνον ἐν ἕκαστα ῥῖνα καὶ ὀφθαλμοὺς διανοῶ, ἀλλὰ καὶ ἐν σημεῖόν τε καὶ ὀξόφθαλμον, μήτοι καὶ μᾶλλον δοξάσω, ἢ ἐμαυτὸν, ἢ ὅστις ποτοῦν; Θεαί. Οὐδέν. σω. Ἀλλ' οὐ πρότερόν γε οἶμαι θαίτητος ἐμοὶ δοξασθήσεται, πρὶν ἂν ἢ σημότης αὖ τις, τῶν ἄλλων σιμοτήτων ὧν ἐγὼ ἐώρακα διάφορόν τι μνημεῖον παρ' ἐμοὶ ὃ σημαίνα μένη καὶ θαίτητος. καὶ τἆλλα οὕτως ἕξ ὧν εἶ σὺ ἐμὲ, καὶ ἐὰν αὖ ἕτερον ἅπαντα τοῦτον ἀνα μνήσει καὶ ποιήσει ὀρθὰ δοξάζειν τοῦδε σοῦ. Θεαί. Ἀληθέστατα. σω. τοῦδε τινὸς διαφορότητος αὖ καὶ ἡ ὀρθὴ δόξα αὖ ἔπεται κατὰ πρὸ. Θεαί. Φαίνεται γε. σω. Τὸ οὖν προσλαβεῖν λόγον τῇ ὀρθῇ δόξῃ, τί αὖ ἔλεγεν· εἰ μὲν γὰρ προσδοξάσαι λέγει ἢ διαφορὰ τί τῶν ἄλλων, πάνυ γελοῖα γίνεται ἡ ἐπίταξις. Θεαί. Γῶς. σω. Εἰν ὀρθὴν δόξαν ἔχομεν ἢ τῶν ἄλλων διαφορῶν, τούτων προσλαβεῖν ἡμᾶς κελεύει ὀρθὴν δόξαν ἢ τῶν ἄλλων διαφορῶν, καὶ οὕτως ἡμῖν σκυταλικῶς ἢ πρότου ἢ ὅτου δὴ λέγεται τοῦδε τροπὴ, πρὸς ταύτην πλὴν ἐπίταξιν οὐδὲν αὖ λέγει. τυφλοῦ δὲ παρακέλευσις αὖ, καλεῖσθαι διαιρότερον. ἐν γὰρ ἂ ἔχομεν ταῦτα προσλαβεῖν κελεύειν, ἵνα

μάθωμεν

μάθωμεν ἃ δοξάζομεν, πάνυ γενναίως ἔοικεν ἐσκοπωμένῳ. Θεαί. Εἰπὲ δή· τί νῦν δὴ ὡς ὁρῶν ἐπύθου. Σω. Εἰ μὲν λόγον ὧν παῖς προσλαβεῖν, γνῶναι κελεύει· ἀλλὰ μὴ δοξάσειν πῶς διαφορότητα, ἤδη χρῆμα αὖ ἦν τῶν πρόσθεν ἐπιστήμων λόγου· τὸ γὰρ γνῶναι, ἐπιστήμων που λαβεῖν ἐστιν. ἦ γάρ; Θεαί. Ναί. Σω. Οὐκοῦν ὧδε ρωτηθεὶς ἐῴκει, τί ἐστιν ἐπιστήμη, ἀποκρινεῖσθαι ὅτι δόξα ὀρθὴ μετὰ ἐπιστήμης διαφορότητος. λόγου γὰρ πρόσκεψις, τὸ δ' αὖ ἕκαστ' ἐκεῖνον. Θεαί. Ἔοικε. Σω.

Καὶ παντάπασί γε ἄνδρες, ζητούντων ἡμῶν ἐπιστήμην, δόξαν φαίνεται ὀρθὴν εἶναι μετ' ἐπιστήμης, εἴτε διαφορότητος, εἴτε ὁτουοῦν· οὔτε ἄρα ἄλογος ὦ Θεαίτητε, οὔτε δόξα ἀληθὴς, οὔτε μετ' ἀληθοῦς δόξης λόγος προσγιγνόμενος, ἐπιστήμη αὖ ἂν εἴη. Θεαί.

Οὐκ ἔοικε. Σω. Ἦ οὖν ἔτι κυοῦμέν τι καὶ ὠδίνομεν ὦ φίλε τοῦδε ἐπιστήμης, ἢ πάντα ἐκτετόκαμεν. Θεαί. Καὶ ναὶ μὰ Δία ἔγωγε πλεῖω, ἢ ὅσα εἶχον οἰόμαν τῷ ὄντι ἐνεῖναι. Σω. Οὐκοῦν ταῦτα μὲν πάντα ἡμαιευτικὴ ἡμῖν τέχνη ἀπέμασε φοιτῶντας γυμνοὺς ἄρτι καὶ οὐκ ἄξια τροφῆς. Θεαί. Γανταπάσι μὲν οὖν. Σω.

Ἐὰν τοίνυν ἄλλων μετὰ ταῦτα ἐγκύμων ἐπιχειρῇς γίγνεσθαι ὦ Θεαίτητε, ἐάντε γίγνῃ, βελτίων ἔσῃ πολλῷ, ὀκνηρὸς ἐάντε κενὸς ᾖς, ἧττον ἔσῃ βαρὺς τοῖς συνοῦσι, καὶ μετρίως σωφρόνως. οὐκ οἰόμενος εἰδέναι, ἃ μὴ οἶδα· τοσοῦτον γὰρ μόνον ἡ ἐμὴ τέχνη δύναται. πλέον δὲ οὐδέν. οὐδέ τι οἶδα ὧν οἱ ἄλλοι ὅσοι μεγάλοι καὶ θαυμάσιοι σοφοὶ γεγόνασι. πρὸς δὲ μαιείαν ταύτην, ἐπεί τε καὶ μήτηρ ἐμὴ θεοῦ ἐλάχομεν ἰὴ μαί, τῶν γυναικῶν ἐπὶ δὲ, τῶν νέων τε καὶ γενναίων καὶ ὅσοι καλοί. νεῦ μὲν οὖν ἀπαντα τὸν μοι ἐς τὸν τοῦ Σασιλέως στοὰν ἐλθεῖν πρὸς τὸ μέλλον γραφὴν, ἣν μοι γράπται. ἴωμεν δὲ ὦ Θεόδωρε, δεῦρο πάλιν ἀπαντῶμεν.

τέλος Θεαιτήτου, ἢ τοῦδὲ ἐπιστήμης.

ΣΟΦΙΣΤΗΣ, ἢ ΓΕΡΙ ΤΟΥ ὄΝΤΟΣ. ΛΟΓΙΚΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ, ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ. ΣΩΚΡΑΤΗΣ. ΞΕΝΟΣ.
ΘΕΑΙΤΗΤΟΣ. ΕΛΕΑΤΗΣ.

Θεο. Ἀτὰ πῶς χθὲς ὁμολογήσαμεν ὦ Σώκρατες, ἥκομεν αὐτοί τε κομίζοντες, καὶ τὸν δέ τινα ξένον ἄγομεν. Σὺ μὲν γένος ἐξ ἐλέας, ἕτερον δὲ τῶν ἀμφὶ Παρμενίδην καὶ Ζήνωνα ἑταίρων, μάλα δὲ αὖ σφόδρα φιλόσοφον. Σω. Ἦ οὖν ὦ Θεόδωρε οὐ ξένον· ἀλλά τινα θεὸν ἄκων ἥκεις τὸν ἐν ἐμέρου λόγον λέληθας, ὥσ φησιν Ὅμηρος ἄλλους τε θεοὺς ῥᾳδίως ἀνθρώποις, ὁπόσοι μετέχουσιν αἰδοῦς δικαίας, καὶ δὴ καὶ τὸν ξένον οὐχ ἥκιστα θεὸν εἶναι τῶν λόγων ἐλεγκτικόν. Θεό. Οὐκοῦν ὁ ξένος ὁ σώκρατες τῷ ξένῳ, ἀλλὰ μετρίως ἔοικε τῶν τοῦδὲ τὰς ὀρθὰς ἐπασκοπῶν. καί μοι δοκεῖ θεὸς μὲν εἶναι, θεὸς μέν· πάντας γὰρ ἐγὼ τοὺς φιλοσόφους, τοιούτους προσαγορεύω. σω. Καὶ κομψῶς γε ὦ φίλε. ἀλλ' ὅτῳ μὲν τοιοῦτος ἐνδιατρίβει τῶν λόγων οὐ πάνυ τι ῥᾴδιον ὡς ἔπος εἰπεῖν εἶναι διακρίνειν, ἢ τὸ θεοῦ. πάνυ δὲ εὔσημα οὗτοι παντοῖοι φαντάζονται ὀφθῆναι τῶν ἄλλων ἄγνοιαν, ἐπιστρωφῶσι πόλεμον μὲν τολμηρῶς, ἀλλ' ὄντως φιλοσοφοῦντες ὑφόδριον τῶν πάντων εἶδος καὶ τοῖς μὲν, δοκοῦσιν εἶναι τὸ μηδενὸς τιμιον, τοῖς δ' ἄξιον τὸ παντός. καὶ τὸ μὲν, πολιτικὸν φαντάζονται. τὸ δὲ, σοφιστικόν. τοῦτο δ' ἔστιν ὃν δόξαν παρέχοιντο αὖ ὡς παν

τάπαισιν ἔχοντες μανικῶς. τοῦ μὲν δι ξένου, ἡμῖν ἰδίως αὖ πυθανόμενοι εἰ φίλον αὖῷ. τὶ ταῦθ' οἱ τῶδε ἦν ἐκεῖ τόπον ἠγωῦτο καὶ ὠόμαζον. θεό. Τὰ ποῖα δή. σω. Σοφιστήν. πολιτικόν. φιλόσοφον. θεό. Τί δὲ μάλιστα καὶ δ' ὅτου τὶ τῶδε αὐτῶν διακοριθεὶς ὁρίσαι διεσάφησε. σω. Τόδε. πότερον εἷς πάντα ταῦτα ἐνόμιζον ἢ δύο. ἢ καθάπερ τὰ ὀνόματα τρία, τρία καὶ τὰ γένη διαιρούμενοι, καθ' ἓν ὄνομα γένος ἑκάστῳ προσῆπτον. θεό. Ἀλλ' οὐδεὶς ὡς ἐγῷμαι φθόνος αὐτῷ, δηλαθὴν αὐτά. ἢ πῶς ὦ ξένε λέγομεν. ξέ. Οὕτως ὦ Θεόδωρε. φθόνος μὲν γὰ οὐδείς. οὐ δὲ χαλεπὸν ἐπεῖν ὅτι γε τρία ἠγοῦντο. καθ' ἕκαστον μὲν διορίσασθαι σαφῶς τί ποτ' ἔστιν, οὐ σμικρὸν οὐδὲ ῥᾴδιον ὄργον. θεό. Καὶ μὲν δὴ κατὰ τύχην γε ὦ Σώκρατες λόγων ἐπιλάβου παρασπλησίων. ὧν καὶ πρὸ ἡμᾶς δεῦρ' ἐλθεῖν διδρωτῶντες αὐτὸν ἐντυγχάνομεν. ὁ δὲ, ταῦτα ἄρδην καὶ πρὸς σὲ νῦν καὶ τότε ἐσπήδα πρὸς ἡμᾶς. ἐπεὶ διακηκοώσας γε φησὶν ἱκανῶς καὶ οὐκ ἀμνημονεῖν. Σω. Μὴ τοίνυν ἡμῶν ὦ ξένε τὴν γε πρώτην αἵτησάντων χάρειν, ἀπαρνηθεὶς γένῃ. θαύμα δ' ἡμῖν φράζει. πότερον ἄωθας' ἥδιον αὐτὸς ἰὼν σαυτῷ μακρῷ λόγῳ διεξιέναι, λέγων ἅπερ, ὃ αὖ ἐλείφαθ' ἑτέρῳ βουληθῆς, ἢ διδρωτήσεων. δίον ποτε καὶ παρμενίδη χρωμένῳ καὶ διξιόν τι λόγους παγκάλους παρειγεμένῳ ἐπὼνίος ὤν, ἐκείνου μάλα δὴ τότε ὄντος πρεσβύτου. ξέ. Τῷ μὲν ὦ Σώκρατες ἁλύπως τε καὶ ἡδέως προσδιαλεγομένῳ, ἔρδειν οὕτω γε πρὸς ἄλλον. εἰ δὲ μή, δι' ἐμὲ αὐτόν. Σω. Ἔρεσι τοίνυν τῶν παρόντων ὅν αὖ βουληθῆς ἐκλέξασθαι. πάντες γοῦν ὑπακούσονταί σοι πρᾴως. συμβούλῳ μὲν ἐμοὶ χρώμενος, τῶν νέων τινὰ αἱρήσῃ θεαίτητον τόνδε, ἢ καὶ τῶν ἄλλων ὅτις σοι κατὰ νοῦν.

ξέ. Εἰ Σώκρατες αἰδὼς τις μὴ ἔχειν νῶν πρῶτον συγγενόμενον ὑμῖν, μὴ κατασμικρὸν ἔπος πρὸς ἔπος ποιεῖσθαι πρὸ σπουδῆς, ἀλλὰ ἐκτείναντα ἀπομηκύνειν λόγον συχνὸν κατ' ἐμαυτὸν, εἴτε καὶ πρὸς ἕτερον. δεῖ ἐπίπλειξιν ποιούμενον. τῷ γοῦν ὄντι ὁ νῶν ῥηθεὶς, οὐχ ὅσον ὧδε ὁρῶντι θελπίσειεν ἂν αὐτὸ εἶναι ῥᾴδιος. ἀλλὰ τυγχάνει λόγου παμμήκους ὤν. ὃ δὲ αὖ σοὶ μὲν χαρίσασθαι καὶ τοῖσδε, ἄλλως τε καὶ σοῦ λέξαντος ὡς ἔπος, ἄξιόν τι καὶ παφαίνεταί μοι καὶ ἄγγελον. ἐπεὶ θεαίτητόν γε ἦν προσδιαλεγόμενον εἶναι δεῖ μοι παντάπασιν. ὃς ὧν αὐτός τε πρότερον διήλεγμαι καὶ σὺ ταυτῶ μοι διακυλίδῃ. θεά. Ἆρα τοίνυν ὦ ξένε οὕτω καὶ καθάπερ ἔπι σωκράτης πᾶσι κεχαρισμένος ἔσῃ; ξέ. Κινδυνεύει πρὸς μὲν ταῦτα οὐδὲν εἶναι λεκτέον εἶναι θεαίτητε. πρὸς δὲ σὲ ὧδε ἦ μεταῤῥᾳθ, ὡς ἔοικε γίγνοιτ' ἂν ὁ λόγος. αὖ δ' ἆρα τί τῷ μήκει πονῶν ἄχθῃ, μὴ ἐμὲ αὐτὸν ἀθεῖν δύντων, ἀλλὰ πύσθαι δύς συὺς ἐπαίρους. θεά. Ἀλλ' οἶμαι δὴ νῶν οὕτως οὐκ ἀπιρεῖν. αὖ δ' ἆρα τί δὴ οὖν τοῦτον γίγνεται, καὶ τόνδε παραλιμόμεθα σωκράτη. ἦν σωκράτους μὲν ὁμώνυμον, ἐμὸν δὲ ἡλικιώτην καὶ συγγυμνασίῳ. ᾧ σωδιαπονεῖν μετ' ἐμοῦ τὰ πολλὰ οἶσθ' ἄνθρ.

ξέ. Εὖ λέγεις. καὶ ταῦτα μὲν ἰδίᾳ βουλεύσῃ πρὸ ὁδοῦ τὸν λόγον. κοινῇ δὲ μετ' ἐμοῦ σοι συσκεπτέον. αὐχομένῳ πρῶτον ὡς ἐμοὶ φαίνεται νῶν ἐκεῖ τῆ σοφιστοῦ ζητοῦντι καὶ ἐμφανίζοντι λόγῳ, τί ποτ' ἔστι. νῶν γοῦν δὴ σὺ κάτω τοῦ ἔου πέρι, ὃ ὕπνος μὲ μόνον ἔχομεν κοινῇ. ἢ δὲ ὄργον ἐφ' ᾧ καλοῦμεν, ἑκάστοτε τάχ' ἂν ἰδίᾳ παρ' ἡμῖν αὐτοῖς ἔχοιμεν. δεῖ δὲ ἀεὶ παντὸς πέρι, τὸ πρᾶγμα αὐτὸ μᾶλλον ἢ λόγων, ἃ τοῦνομα μόνον σῶν ὠμολογῆσθαι χωρὶς λόγου. τὸ δὲ φῦλον δ' νῶν ἐπινοοῦμεν ζητεῖν, οὐ πάντων ῥᾴδιον συλλαβεῖν τί ποτ' ἔστιν ὁ σοφιστής. ὅσα δ' αὖ τῶν μεγάλων δεῖ διαπονεῖσθαι καλῶς, τῶδε τῶν ἰούντων δόκτα πᾶσι, καὶ πάλαι, τὸ πρότερον εὐσμικρῶς καὶ ῥᾳδίως αὐτὰ δεῖν μελετᾶν, πρὶν αὖ αὐτοῖς ἰοῖς μείζοσιν. νῶν οἶμ' ὦ θεαίτητε γε καὶ νῶν οὕτω συμβουλεύω. χαλεπὸν καὶ δυσθήρατον ἡγασμένους εἶν τὸ τοῦ σοφιστοῦ γένος, πρότερον αὖ ἄλλῳ ῥᾳδίονι πῶ μήδοδον αὐτὸ προμελετᾶν. εἰ μὴ σύποθεν λύπτεσθαι ἔχειν ἐπεῖν ἄλλως ὁδόν. θεά. Ἀλλ' οὐκ ἔχω. ξέ.

Βούλει δῆτα τόδε τινὸς τῶν φαύλων μελόντος πειρασώμεθα παράδειγμα αὐτὸ θέσθαι τοῦ μείζονος; θεά. Ναί. ξέ. Τί δῆτα προταξαί μοι αὖ, ὃν

γνωσον

γνωσον μὴ καὶ σμικρόν· λόγον δὲ μᾶλλον ἐλάττονα ἔχον τῶν μειζόνων. δεῖ ἀπαπαλιθυτης. ἆρ' οὖ πᾶσι τὸ γνώριμον καὶ ἀσυνδέτως οὐ πάνυ τι πολλῆς τινὸς ἐπιξύνεσεως;

Θεαί. Οὕτω. ξέ. μέθοδον μὲν αὐτὸν ἐλπίζω καὶ λόγον οὐκ ἀπτίδιον ἐν ἡμῖν ἔχειν πρὸς ὃ βουλόμεθα. Θεαί. καλῶς γίγνοιτ' ἂν ἔχοι. ξέ. φέρε δὴ τὰ λοιπὰ χώμεθα αὐτέ· καί μοι λέγε· πότερον ὡς τυχόντην αὐτὴν, ἵνα ἀπτύχον, ἄλλην δὲ διαιρώμεθα ἔχοντα δηλοῦμεν. Θεαί. Ἥκιστά γ' ἀπτύχον. ξέ. Ἀλλὰ μὴν τῶν γε τυχόντων παισῶν, ἀμφὸν ἤδη δύο. Θεαί. Πῶς. ξέ. Γεωργικὴν μὲν καὶ ἅπασαν τὴν θηρευτικὴν πᾶν σῶμα θρεπτικὸν, τό, τε αὖ τοῦτο τὸ σωθητὸν καὶ πλαστὸν, ἐὰν δὴ σκιδνὸς ὠνομάκαμεν, ἅπτε μεμιγμένη, ξύμπαντα ταῦτα, δικαιότατ' ἂν οὕτω προσαγορεύοιτ' ἐνόματι. Θεαί. Πῶς καὶ τίνι. ξέ. Παῖ ὅπερ αὖ μὴ πρότερον τὸν ὄν, ὕστερον ὡς οὐσίαν ἄγαι, ἣν μὲν ἄπαντα ποιεῖν· ἃ δὲ ἀγόμενον ποιεῖσθαί που φαμέν. Θεαί. Ὀρθῶς. ξέ. Τὰ δή γε νῦν ἃ δὴ διήλθομεν ἅπαντα, ἕξιν εἰς ἓν τῶν αὐτῶν διωάμεν. Θεαί. Εἶχε γὰρ οὕτω. ξέ. Ποικτικὸν τοίνυν αὐτὸ συγκεφαλαιωσάμενοι προσείπωμεν. Θεαί. Ἔστω. ξέ. Τὸ δὴ μετὰ ταῦτ' ἂν διχῇ εἶδος ὅλον, καὶ τὸ τῆς γνωρίσεως, τό, τε χρηματιστικὸν καὶ ἀγωνιστικὸν καὶ θηρευτικὸν, ἐπειδὴ δημιουργεῖ μὲν οὐδὲν τούτων, τὰ δ' ὄντα καὶ γεγονότα, τὰ μὲν, λεγούσαις λόγοις καὶ πράξεσι, τὰ δὲ, τοῖς λεγομένοις οὐκ ἐπιρρέπει, μᾶλλον δ' ἂν που διὰ ταῦτα ξύμπαντα τὰ μέρη τέχνη τῆς κτητικῆς λεχθέντα ἂν διαγράφειεν. Θεαί. Ναί· πρέποι γὰρ ἄν. ξέ. Κτητικῆς δὴ καὶ ποιητικῆς ξυμπάσων οὐσῶν τῶν τεχνῶν, ὁ ποτέρᾳ νῦν ἀπορήσαντες διαιτητὴν διώμεθα. Θεαί. Ἐν κτητικῇ που δῆλον. ξέ. Κτητικῆς δὲ ἆρ' οὐ δύο εἴδη, ὧν μὲν, ἐκόντων πρὸς ἑκόντας μεταβλητικὸν ὄν· διά τε δωρεῶν καὶ ἀγοράσεων, καὶ μισθώσεων. ὧν δὲ λοιπὸν ἢ κατὰ δῶρα, ἢ κατὰ λόγους χειρούμενον ξύμπαν, χειρωτικὸν ἂν εἴη; Θεαί. Φαίνεται γοῦν ἐκ τῶν εἰρημένων. ξέ. Τὸ δὲ νῦν χειρωτικὸν ἆρ' οὐ διχῇ τμητέον; Θεαί. Πῇ. ξέ. Τὸ μὲν αἰσχροῦν, ὅλον ἀγωνιστικὸν ὂν τες· ὃ δὲ κρυφαῖον αὐτῆς πᾶν, θηρευτικόν. Θεαί. Ναί. ξέ. Τὸν γε μὴν θηρευτικὸν, ἄλλοσε δὲ μὴ οὐ τέμνειν διχῇ. Θεαί. Λέγε ὅπη. ξέ. Τὰ μὲν, ἀψύχου γένους διαλομένους, τὸ δ' ἐμψύχου. Θεαί. Τί μήν. ξέ. Εἴη πρὸς ἑτέρου γ' ἄμφω. Θεαί. Πῶς δ' οὐκ ἐτέρου. ξέ. καὶ δεῖ γε ἡμᾶς τὸ μὲν τῶν ἀψύχων, ἀεὶ ὁμοίαν ἂν. πλὴν κατ' οἶκα τῆς κολυμβητικῆς ἅπτα μόρια, καὶ ταῦτ' ἄλλα βραχέα, χειρῶν ἕκαστα. ὃ δὲ, τῶν ἐμψύχων ζῴων οὖσαν θηρᾶν, προσειπεῖν ζωοθηρικὴν. Θεαί. Ἔστω. ξέ. Ζωοθηρικῆς δὲ ἆρ' οὐ διχῇ τοῦ εἴδους ἂν λέγοιτο τὸ λίκνα, τὸ μὲν, πτηνῶν γένους, πολλοῖς εἴδεσι καὶ ἐνόμασι διειλημένον, πτηνοθηρικὸν· τὸ δ' ἕτερον, θυσιακοῦ ζῴου πᾶν, οὐγροθηρικόν; Θεαί. Φαίνεται. ξέ. Καὶ τῶν πτηνῶν μὲν γένους, πᾶσιν ἡμῖν ἀθήρατα, λέγεται που τὸ ὀρνιθοθηρευτικόν. Θεαί. Λέγεται γὰρ οὖν. ξέ. Τοῦ δὲ οὐσίου αὖ τὸ σωλοτοξευτικόν. Θεαί. Ναί. ξέ. Τί δὲ ταύτην αὖ τὴν θήραν, ἆρ' οὐκ κατὰ μίγιστα μόρια δύο διελοίμεθ'. Θεαί. κατὰ ποῖα. ξέ. Καθ' ἃ τὸ μὲν, ὁρμᾶσιν αὐτὸ θηρεύεται τὴν θήραν· τὸ δὲ, πλαγῇ. Θεαί. Πῶς λέγεις. καὶ πᾶ διαιρούμεθον ἑκάτερον. ξέ. Τὸ μὲν, ὅτι πᾶν ὅσον αὖ ὄκνῳ κωλύσεως ἔργῳ τί ποθεῖχον, ὁρμὸς ἀνὴς ὀνομάζεται. Θεαί. Ναί μὲν οὖν. ξέ. Κύρβεις δὴ καὶ λίκτυα καὶ βρόχους, καὶ πόρκους καὶ τὰ ὁμοῖα τούτοις, μίαν ἄλλο τι πλὴν ὁρμὴν χρὴ προσαγορεύειν; Θεαί. Οὐδὲν ἄλλο. ξέ. Τοῦτο μὲν ἄρα ὁρμητικὸν τῆς ἄγρας· τὸ μέρος φήσομεν, ἢ τί ποιοῦμεν. Θεαί. Ναί. ξέ. Τὸ δὲ ἀγκίστροις καὶ τελόσιον ἀπλαγῆ γιγνόμενον, ἕτερον μὲν ἐκείνου, πληκτικὸν δέ τινα θήραν ἡμᾶς προσειπεῖν οἱ λόγῳ νῦν χρεών, ἢ τί τῆς αὖ ἄλλο θαίτητε εἶποι κάλλιον. Θεαί. Ἀμε-

λῶμεν τῷ ὀνόματος. ἀρκεῖ γοὺν καὶ ξένῳ. ξέ. Τῆς θήνω πλεκτικῆς. ἡ μὲν γὰρ κατειρεῖν δίκαιον πρὸς πυρὸς φῶς γιγνόμενον ὑπ' αὐτῶν τῶν τοξευμάτων, πυρώσει καὶ ἀφανίσαι συμβέβηκε. Θεαί. Φαίνεται. ξέ. Τὸ δέ γε μιγνύμενον, ὡς ἐχρῆν τὸν ἀληθῆ ἀγκίστρου καὶ τῶν τελοδύντων, πᾶν ἀγκιστροειδικόν.

Θεαί. Λέγεται γοῦν οὕτω. ξέ. Τοῦ θήνω ἀγκιστροειδικοῦ τῆς πλεκτικῆς, τὸ μὲν ἄνωθεν εἰς ἄκρα γιγνόμενον ὀξὺ καὶ θηρίοις τελοδύουσιν οὕτω μάλιστα χρῆσθαι, τελοδυτικὸν δίκαιόν τις κέκληται. Θεαί. Φασὶ γοῦν τινες. ξέ.

Τὸ δέ γε λοιπὸν θήνου οὐκ ἄλλο μένον εἰς ἁπλοῦν εἶδος. Θεαί. Τὸ ποῖον. ξέ. Τὸ τῆς ἀναπαλαιστικῆς ταύτης πλεκτῆς, ἀγκίστρῳ τὸ γιγνόμενον, καὶ τῶν ἰχθύων, οὐχ ἥλις αὐτύχῃ τῷ σώματος, ὥσπερ οἱ τελοδύουσιν· ἀλλὰ τοξεύει πως καὶ φαλλὸν καὶ ὁ ξόμα τῷ θηρευθέντος ἐκείνου τε· καὶ κάτωθεν εἰς τοὐναντίον ἄνω, ῥάβδοις καὶ καλάμοις ἀναπαύμενον. οὗ τί φήσομεν ὦ θαιάτητε δεῖν ὄνομα λέγεσθαι. Θεαί.

Δοκῶ μὲν ὅτῳ αὖτι προσθήματα δεῖν ὀξυρρεῖν, τῆτ' αὐτὸ πως ἀποτελεῖσθαι.

ξέ. Μανῶ ἄρα τῆς ἀναπαλαιστικῆς τοξεύει οὗ σύγε κάτω σωματολογήσαμεν, οὐ μόνον τοὔνομα, ἀλλὰ καὶ τὸν λόγον τοξεύει αὐτὸ ὀρθῶς εἰλήφαμεν ἱκανῶς· ξυμπάσης γοὺν τέχνης, τὸ μὲν ἥμισυ μόριον κτητικὸν ἦν· κτητικοῦ δὲ, χειρωτικὸν, χειρωλικοῦ δὲ, θηρευτικόν. τῷ δὲ θηρευτικοῦ, ζῴου θηρευτικόν. ζῴου θηρευτικοῦ δὲ, ἐνύδρου θηρευτικόν. ἐνύδρου θηρευτικοῦ δὲ, ἡ κάτωθεν τμῆμα ἅλου ἁλιευτικόν. ἁλιευτικῆς δὲ, πλεκτικόν. πλεκτικῆς δὲ, ἀγκιστροειδικόν. τούτου δὲ τοξεύει πως κάτωθεν ἄνω πλεκτὸν αἰκάσαιμεν ἂν, ἀπ' αὐτῆς τῆς πράξεως ἀφομοιωθὲν τοὔνομα, ἀναπαλαιστικὸν ζητηθεῖσα ἐπίκλησιν γίγνοιτ'. Θεαί. Παντάπασι μὲν οὖν ξένου γε ἱκανῶς διήλωται.

ξέ. Φέρε δὴ κατὰ ξένον δ' παράδειγμα καὶ τὸν σοφιστὴν ἐπιχειρῶμεν εὑρεῖν, ὅ, τί ποτ' ἐστί. Θεαί. Κομιδῇ μὲν οὖν. ξέ. Καὶ μὴν ἐκεῖνό γ' ἦν δ' ζήτημα πρῶτον. πότερον ἰδιώτην, ἢ τινα τέχνην ἔχοντα θητέον εἶναι τὸν ἀναπαλαιστήν.

Θεαί. Ναί. ξέ. Καὶ νῦν δὴ, ξένον ἰδιώτην ἡσόμεθα ὦ θαιάτητε, ἢ παντάπασιν ὡς ἀληθῶς σοφιστήν. Θεαί. Οὐδαμῶς ἰδιώτην· μανθάνω γὰρ ὃ λέγεις, ὡς πάντως δεῖ δυοῖν τὸν εἶναι, τὸ μὲν ὄνομα ξένον ἔχων. ξέ. Ἀλλά τινα τέχνην αὐτὸν ἡμῖν ἔχοντα ὡς ἔοικε θητέον. Θεαί. Τίνα ποτ' οὖν δὴ ταύτην. ξέ.

Ἆρ' ὧδε πρὸς θεῶν ἡγούμεθα τὸν σοφιστὴν ὄντα ξυγγενῆ; Θεαί. Τίνα ξένον. ξέ. Τὸν ἀναπαλαιστὴν τῷ σοφιστοῦ. θεαί. Πῶ. ξέ. Θηρευτὰ τινὲ καταφαίνεσθον ἄμφω μοι. θεαί. Τίνος θήρας ἄτοπος. τὸν μὲν γὰρ ἕτερον εἴπομεν. ξέ. Δίχα που νῶν δὴ διείλομεν πᾶν ἄγρας πᾶσαν. καὶ μὲν νευστικοῦ μέρους, τὸ δὲ, πεζοῦ τέμνοντες. θεαί. Ναί. ξέ. Καὶ τὸ μὲν, διήλθομεν ὅσον περὶ τὰ νευστικὰ τῶν σύμπαντων. καὶ δὲ πεζὸν ἐάσαμεν ἄχρι, εἰπόντες ὅτι πολυειδὲς εἴη.

θεαί. Ναί γε. ξέ. Μέχρι μὲν τοίνυν οὗ ταῦτα ὁ σοφιστὴς καὶ ὁ ἀναπαλαιστὴς ἅμα ἀπὸ τῆς κτητικῆς τέχνης πορεύεσθον. θεαί. Ἐφαίνετον γοῦν.

ξέ. Ἐκρίπτεσθον δέ γ' ἀπὸ τῆς ζωοθηρικῆς. ὁ μὲν, εἰδὴ θαλαττῴου που καὶ ποταμοὺς. καὶ λίμνας ταύτοὺς ζῶα θηρευόμενος. θεαί. Τί μήν. ξέ. Ὁ δέ γε εἰδὴ πᾶν γῆν, καὶ ποταμοὺς ἑτέρους αὖ τινὰς, πλουσίους καὶ νοτεροὺς οἶμαι λειμῶνας ἀφθόνους, ταύτοὺς θρέμματα χειρωσόμενος. θεαί. Πῶς λέγεις. ξέ. Τῆς πεζῆς θήρας, γίγνεσθον δύο μοίρᾱ τινὲ μόρι. θεαί. Ποῖον ἑκάτερον. ξέ.

Τὸ μὲν, πῶν ἡμέρων. δὲ δὲ, πῶν ἀγρίων. θεαί. Εἶτ' ἔστι τις θήρα πῶν ἡμέρων; ξέ. Εἴ τοι γέ ἐστιν ἄνθρωπος ἥμερον ζῷον. δῆς δὴ ὅπη χειρὸς· εἴτε μηδὲν τιθεὶς ἥμερον, εἴτε ἄλλο μὲν ἥμερον τι, τὸν δὲ ἄνθρωπον ἄγριον. εἴτε ἥμερον μὲν λέγεις αὖ τὸν ἄνθρωπον, ἀνθρώπων δὲ μηδεμίαν ἀγρᾳ θήραν. τούτων, ὁπότερα ἡμῖν φίλον εἰρῆσθαί σοι, ξένῳ ἡμῖν διόρισον. θεαί. Ἀλλ' ἥμερόν τε ὦ ξένε ἡγοῦμαι ζῷον, θήραν τε ἀνθρώπων εἶναι λέγω. ξέ. Διῃρῆσθαι τοίνυν καὶ τὸ ἡμερο θηρευτικὸν εἴπωμεν.

θεαί.

Θεαί. κατὰ τί λέγοντες. ξέ. τὸ μὲν λῃστικὸν, καὶ ἀνδραποδιστικόν, καὶ τυραννικὸν, καὶ ξύμπασαν τὴν πολεμικὴν, οὐ πάντα βίαιον ἦρα ὀνομάσομεν. Θεαί. καλῶς. ξέ. τὸ δὲ γε δικανικὸν, καὶ δημηγορικὸν, καὶ πρὸς σμικρὸν καὶ πρὸς μέγα, ὡς αὖ φ ξυόλου, πιθανουργικόν τινα μίαν τέχνην προσειπόντες. Θεαί. ὀρθῶς ξέ. τῆς δὲ πιθανουργικῆς, δύο λέγομεν γένη. Θεαί. ποῖα. ξέ. τὸ μὲν ἕτερον, ἰδίᾳ. φ δὲ, δημοσίᾳ γιγνόμενον. Θεαί. γίγνεσθον γὰρ οὖν ἄμφω ἑκάτερον. ξέ. οὐκοῦν αὖ τῆς ἰδιοξηρᾶς τέχνης, φ μὲν, μισθαρνικὸν τὸ ὄν. ὃ δὲ, φιλοφοβικόν. θεαί. οὐ μανθάνω. ξέ. τῇ τῶν θρώπων ξήρᾳ τὸν νοῦν ὡς ἔοικας, οὔπω προσέχεις. Θεαί. τοῦ πέρι. ξέ. ὅτι τοῖς ξηραθεῖσι δώρᾳ προσιπτάμενα. Θεαί. ἀληθέστατα λέγεις. ξέ. τοῦτο μὲν τοίνυν θρωπικῆς τέχνης εἴδους ἴσω. Θεαί. ναὶ μὰ γ. ξέ. τοῦ δὲ μισθαρνικοῦ, φ μὲν προσομιλοῦν ὀλιγάχρεστος, καὶ παντὸς παισὶ λιθουδῶς φ δὲ λίαν πεποιημένον, καὶ τὸν μισθὸν πραττόμενον ἀφ ὧν δικανικήν τινα τέχνην εἶναι. θεαί. πῶς γὰρ οὔ. ξέ. τὸ δὲ ἐπαγγελλόμενον μὲν ὡς ἀρετῆς οὖσα τὰς ὁμιλίας ποιούμενον, μισθὸν δὲ νόμισμα πραττόμενον, ἆρα οὐ σοφ φ γένος ἑτέρῳ προσειπὼν ἄξιον ὀνόματι; θεαί. πῶς γὰρ οὔ. ξέ. τίνι δὴ δύ τω πειρῶ λέγειν. θεαί. δῆλον δή. τὸν γοῦν σοφιστὴν μοι δοκοῦμεν ἀρτίως κατὰ τοῦτ' εἶναι τὸ νῦν εἰπὼν, ὃ προσῆκον ὄνομα ἀφ ἡγοῦμαι καλεῖν αὐτόν. ξέ. κατὰ δὴ τὸν νῦν ὃ θαύτητε λόγον ὡς ἔοικεν, ἡ τέχνης οἰκειωτικῆς · χειρωτικῆς. κτητικῆς. ξηραθικῆς. ζωοξηρείας. πεζοξηρείας. χερσαίας. ἐμβροξηρικῆς · ἀθρεπτοξηρείας. ἰδιοξηρείας. μισθαρνικῆς. νομισματοπωλικῆς · δοξοπαιλλευτικῆς · νέων. πλουσίων. καὶ εὐδόξων, γνωμίνη ξήρα, προσερπύσα, ὡς ὁ νῦν λόγος συμβαίνει ἡμῖν, σοφιστική. θεαί. ταυτάπασι μὲν οὖν. ξέ. ἔτι δὲ καὶ τῇδε ἴδωμεν. οὐ γὰρ τι φαύλης μέτοχον ὄν τέχνης τὸ νῦν ζητούμενον, ἀλλ' οὐ μάλα ποικίλης. καὶ γὰρ οὖν ὁ τοῖς πρόσθεν ἀρτιμνήσις, φαύσιμα παρέχεται, μὴ εἶναι ὃ νῦν αὖ φ ἡμεῖς φαμὲν, ἀλλ' ἕτερον εἶναί τι γένος. θεαί. ῥᾴδιόν. ξέ. τὸ τῆς κτητικῆς τέχνης, διπλοῦν ἴω εἴδος που. ὃ μὲν, ξηραθικὸν μόριον ἔχον. φ δὲ, ἀλλακτικόν. θεαί. ἦ γὰρ οὖν. ξέ. τῆς τοίνυν ἀλλακτικῆς, δύο ἄθρα λέγωμεν, ὃ μὴ δωρητικόν. ὃ δὲ ἕτερον. ἀγοραστικόν. θεαί. εἰρήσθω. ξέ. καὶ μὴν αὖ φύσομεν ἀγοραστικὴν διχῇ τεμνεσθαι. θεαί. πῇ. ξέ. τῶν μὲν αὖ θυρετῶν, αὐτοπωλικὸν διαιρεμιῶμεν. πῶν δὲ ἀλλότρια δῶρα μεταβαλλομιῶμεν μεταβλητικήν. θεαί. ναὶ μὰ γ. ξέ. τί δὲ τῆς μεταβλητικῆς. οὐχ ἡ μὲν κατὰ πόλιν ἀλλαγὴ χρῆθν αὐτῆς ἥμισυ μόριον ἂν καπηλικὴ προσαγορεύεται; θεαί. ναί. ξέ. τὸ δ' ἐξ ἄλλης εἰς ἄλλην πόλιν διαλλαττομένων, ὠνῇ καὶ πράσει, ἐμπορικόν. θεαί. τί δ' οὔ. ξέ. τῆς δ' ἐμπορικῆς αὖ οὐκ ἀθυμήσει ὅ τι δὲ μὴ, ὅσοις τὸ σῶμα χρήσιμον κέκτηται. ὃ δὲ, ὅσοις ἡ ψυχὴ πωλοῦν ὀφ νομίσμασιν ἀλλάττεται; θεαί. πῶς οὔν λέγεις. ξέ. τὸ τῷδε τῶν ψυχῶν ὅσως ἀγνοοῦμεν. ἐπεὶ τόγε ἕτερόν που ξυμβαίνει. θεαί. ναί. ξέ. μυσικὸν τι τοίνυν ξυνάπασαν λέγωμεν, ἐκ πόλεως ἐκβάσει εἰς πόλιν, ὅθεν μὴ ἐνθεῖσαν, ἑτέρᾳσι δ', ἀγομένην καὶ πιπρασκομένην. καὶ γραφικὴν, καὶ θαυματοποιητικὴν, καὶ πολλὰ ἕτερα τῆς ψυχῆς. τὰ μὲν, παραμυθίας, τὰ δὲ ἡδονῆς χάριν ἀγόμενα, καὶ πωλούμενα, φ ἄγοντα. καὶ πωλοῦντα, μισθὸν ἕπεσθαι τῆς τῶν σοφίσεων καὶ πωλῶν πράσεως, ἔμπροσθεν ὀρθῶς αὖ λεγόμενον παρέχειν. θεαί. ἀληθέστατα λέγεις. ξέ. οὐκοῦν καὶ φ μαθήματα ξυνωνούμενον, πόλιν τι ἐκ πόλεως νομίσματος ἀμείβοντα, ταυτὸν προσερεῖς ὄνομα. Θεαί. σφόδρα γε. ξέ. τῆς δὲ ψυχεμπορικῆς ταύτης, ἆρ' οὐ τὸ μὲν, ἐπιστημικὴν δικαίως τα-

τα λέγοιτ' ἄν, ἢ δ', γελοῖον μὲν οὐχ ἧττον τῆς πρόσθεν, ὅμως δὲ μαθημάτων οὖσαν πρᾶσιν αὐτῶν, ἀλλαξῶ ἔνι τῆς πράξεως ἐνόματι προσειπεῖν αὐάγκη; θεαί.

Γαύμὲν οὖν. ξέ. Ταύτης τοίνυν τῆς μαθηματοπωλικῆς, ἢ μὲν τοῦδε τὰ τῶν ἄλλων τεχνῶν μαθήματα, ἐστὸν· ἢ δὲ τοῦδε τῆς ἀριθμητικῆς, ἄλλῳ προσρητέον. θεαί. Πῶς γὰρ οὔ. ξέ. Τεχνοπωλικὸν μὲν τὸ γε τοῦδε τἄλλα ἂν εἰρήσθαι· ἢ δὲ τοῦδε ταύτα σὺ προθυμήθητι λέγειν ὄνομα. θεαί. Καὶ τί τῆς ἂν ἄλλο ὄνομα εἰπὼν οὐκ ἂν πλημμελοίη, πλὴν ἢ νῶν ζητούμενον αὐτὸ εἶναι δ' σοφιστικὸν γένος. ξέ. Οὐδὲν ἄλλο ἴσθι δὴ νῶν σωκράτωμεν αὐτὸ λέγοντες ὡς ἢ τῆς κτητικῆς μεταβλητικῆς ἀγοραστικῆς, ἐμφορικοῦ, ψυχεμπορικῆς τοῦδε λόγους καὶ μαθήματα ἀριθμητικὴν πωλητικὴν, διάθρον αὐτῆς φαίνεσθαι σοφιστικόν. θεαί. Μάλα γε. ξέ. Τρίτην δὴ δίωμαί σε καὶ εἴλης αὐτῷ καθισθμιδίως ἐν πόλει, τὰ μὲν, ἐνούμενος, τὰ δὲ, καὶ τεκταινόμενος αὐτῆς μαθήματα τοῦδε τὰ αὐτὰ ταῦτα. καὶ πωλῶν, ἐκ δύο δυοῖν ἑκάτερα ἑκατέρου, καλεῖν οὐδὲν ἄλλο πλὴν ὅπερ δὴ νῦν. θεαί. Τί δ' οὐ μέλλω. ξέ. Καὶ δὴ κτητικῆς αὖ, μεταβλητικὴν, ἀγοραστικὴν, καπηλικὴν, εἴτε αὐτοπωλικὸν ἀμφοτέρως ὅτιπερ ἂν ἐκ τοῦδε τὰ τοιαῦτα, μαθηματοπωλικοῦ γένος, ἀεὶ σὺ προσιεῖς ὡς φαίνεσθαι σοφιστικόν. θεαί. Ἀνάγκη. τῷ γὰρ λόγῳ δεῖ σωκρατοῦν. ξέ. Ἔτι δὴ σκοπῶμεν εἴ τινι τρίτῳ προσοικεῖ ἄρα ἢ νῶν μεταδιωκόμενον γένος. θεαί. Γάμὴ δή. ξέ. Τῆς κτητικῆς ἀγωνιστικήν μέρος ἐμὲν ἴσθι. θεαί. Ἦν γὰρ οὖν. ξέ. Οὐκ ἀπὸ τρόπου δοίνυν ἔσται διαιρεῖν αὐτὴν λέγειν; θεαί. Καθ' ὁποῖα λέγει. ξέ. Τὸ μὲν, ἀμιλλητικὸν αὐτῆς τιθέντας· ἢ δὲ, μαχητικόν. θεαί. Ἔστι. ξέ. Τῆς τοίνυν μαχητικῆς, τῷ μὲν σώματα πρὸς σώματα γιγνομένῳ, ᾧ δὴν εἰκὸς καὶ πρέπον λέγειν ὄνομα τί θοιοῦν τιθεμένους δι' ὅλου κινεῖν. θεαί. Ναί. ξέ. Τῷ δὲ λόγους πρὸς λόγους τί τίς ὦ θαίτητε ἄλλο εἴπη, πλὴν ἀμφισβητικόν. θεαί. Οὐδείς. ξέ.

Τὸ δ' ἐν τοῦδε τὰς ἀμφισβητήσεις θατέον διττόν. θεαί. Πῶ. ξέ. Καθόσον μὲν γὰρ γίγνεται μάκεσί τε πρὸς ἀλλήλα μάκη λόγων, καὶ τοῦδε δίκαια καὶ ἄδικα δημόσια, δικανικόν. θεαί. Ναί. ξέ. Τὸ δ' ὠθ' ἑλίξεις αὖ καὶ κατακερματισμοῦσιν ῥητόρεσι πρὸς ἀπορήσεις, μῶν ἐθέσμισα καλεῖν ἄλλο, πλὴν αὖ δικανικόν; θεαί. Οὐδείς ξέ. Τοῦ δὲ αὖ δικανικοῦ, τὸ μὲν ὅσον τοῦδε τὰ ξυμβόλαια ἀμφισβητεῖται μὲν, εἰκῆ δὲ καὶ ἀτέχνως τοῦδε αὐτῷ πρᾶξίται, ταῦτα θατέον μὲν ἕδος ἐπέτοδε αὐτῷ σὲ γνῶναι ὡς ἕτερον ὂν ὁ λόγος, ἀταρ ἐπαινημέσο, οὔθ' ἁπλῶς τῶν ἐμπροσθεν ἕτυχεν, οὔτε νῶν ὑφ' ἡμῶν τυχεῖν ἄξιον. θεαί. Ἀληθῆ. ξέ. Κατὰ σμικρὰ γὰρ λίαν καὶ παντοδαπὰ διήρηται. θεαί. Τὸδέ γε οὐ τεχνον, καὶ τοῦδε δικαίων αὐτῶν καὶ ἀδίκων, καὶ τοῦδε τῶν ἄλλων ὅλως ἀμφισβητοῦσ, ἆρ' οὐκ ὀρθῶς ἂν λέγειν ἐθέσμισα. θεαί. Πῶς γὰρ οὔ. ξέ. Τοῦ μὲν ὀρθοῦ, ᾧ μὲν, χρηματοθορικόν· τὸ δὲ, χρηματιστικὸν δὴ τυγχάνει. θεαί. Γαὐτά παίσγε. ξέ. Τὸν ἐπωνυμίαν τοίνυν ἢν ἑκάτερον δεῖ καλεῖν αὐτῶν, πειραθῶμεν εἰπεῖν. θεαί. Οὐκ αὖ χρή. ξέ. Δοκῶ μὲν τὸ δ' ὑδονὴν τῆς τοῦδε ταῦτα διατελεῖς, ἀμελὴς τῶν οἰκείων γιγνόμενον. περὶ δὲ νῶ λέξειν ὧς πολλοῖς τῶν ἀκουόντων οὐ μετ' ὀδυνῆς ἀκουόμενον, καλεῖσθαι κατὰ γνώμην νῶ ἐμὴν, οὐχ ἕτερον ἀσθλειρικοῦ. θεαί. Λέγεται γοῦν οὕτω πῶς. ξέ. Τὸν δοίνυν δυναστίον ἀπὸ τῶν ἰδιωτικῶν ὀρίδων χρηματιζόμενον, ἐν τῷ μέρει σὺ πειρῶ νῶ εἰπεῖν. θεαί. Καὶ τίς ἂν ἂν ἐπὼν ἕτερον οὐκ ἀγαπήσαι, πλήν γε τὸν θαυμαστὸν πάλιν ἐκεῖνον ἥκειν ἂν νῶ τέταρτον, τὸν μεταδιωκόμενον ὑφ' ἡμῶν σοφιστήν.

ξέ. Οὐδὲν ἄλλ' ἢ τὸ χρηματιστικὸν γένος ὡς ἔοικε, ὀρίστικῆς ὂν τέχνης· τῆς αὐτιλογικῆς, τῆς ἀμφισβητικῆς, τῆς μαχητικῆς, τῆς ἀγωνιστικῆς, τῆς κτητικῆς ἕσπως ὁ λόγος αὖ μεμίμνηκε νῶ ὁ σοφιστής. θεαί. Κομιδῆ μὲν οὖν. ξέ. Ὁρᾷς οὖν

εἶναι ὡς ἀληθῶς λίχνον τὸ ποικίλον εἶναι ἔξιν δ' ἀηδίου. καὶ τὸ λιχνεύεσθαι οὐ τῇ ἑτέρᾳ λοιπὸν ἐστίν; θεαί. Οὐκοῦν ἀμφοῖν χρή. ξέ. Χρὴ γοῦν οὕτω, καὶ κατὰ δύναμίν γε οὕτω ποιητέον. τοιόνδε δή τι μετὰ ταῦτα ἴχνος αὐτῷ καὶ μοι λέγε. τῶν ἀκεστικῶν ὀνομάτων καὶ λοῦσόν μοι ἄττά που; θεαί. Καὶ πολλά· ἀτὰρ ποῖα δὴ τῶν πολλῶν συνθαίη. ξέ. Τὰ τριάδι, οἶμαι δηθεῖν τε λέγομεν καὶ διαπᾶν· καὶ βράττειν· καὶ διακρίνειν. θεαί. Τί μήν. ξέ. Καὶ πρός γε τούτοις ἔτι ξαίνειν· καὶ κατάγνυσι· καὶ κόρκιζειν· καὶ μυρία δὴ ταῖς τέχναις ἄλλα τοιαῦτα εὑρόντα ἐπίστασθα· ἢ γάρ; θεαί. Τὸ ποῖον αὖ τῶν περὶ βουληθεὶς δηλῶσαι παραλείμματα προθεὶς ταῦτα κατὰ πάντων ἤρου. ξέ. Διαιρεῖ μηδέν που τὰ λιχνεύοντα ἅρπαστα ξύμπαντα. θεαί. Ναί. ξέ. Κατὰ μὲν τοίνυν λόγον, ὡς πρὸ μὲν ταῦτα μίαν οὖσαν οὐ πάσῃ τέχνῃ, οὐδὲ ὀνόματος ἀξιώσομεν αὐτήν. θεαί. Τίνα προσεῖπόντες. ξέ. Διακριτικήν. θεαί. Ἔστω. ξέ. Σκόπει δὴ ταύτης αὖ δύο αὖ τινε δυοῖν εἴδη. θεαί. Ταχεῖαν ὡς ἐμοὶ σκίμπτειν ἐπιτάττεις. ξέ. Καὶ μὴν οὔγε ταῖς ἀρχαιρεσίαις διακρίσει, φ μὲν, χεῖρον ἀπὸ βελτίονος ἀποχωρίζειν ἔοικεν· τὸ δ' ὅμοιον ἀφ' ὁμοίου. θεαί. Σχεδὸν οὕτω γε λιχνεῖν φαίνεται. ξέ. Τῆς μὲν, τοίνυν ὄνομα οὐκέτι λεγόμενον· τῆς δὲ κατὰ λιπούσης μὲν βέλτιον διακρίσεως, φ δὲ χεῖρον ἀποβαλούσης, ἴχνη. θεαί. Λέγε τί.

ξέ. Πᾶσα ἡ διαιρετικὴ διάκρισις ὡς ἐγὼ ξυνοῶ, λέγεται παρὰ πάντων καθαρμός τις. θεαί. Λέγεται γοῦν οὕτω. ξέ. Οὐκοῦν τὸ μὲν καθαρτικὸν εἶδος πᾶν ὅλον ὂν πᾶς ἄν ἴδοι. θεαί. Ναί. κατανοῶ γε ἴσως· οὐ μὴν ἔτι γε καθορῶ πω. ξέ. Καὶ μὴν τὰ τῶν δὴ τὰ σώματα πολλὰ εἴδη καθάρσεων, οἷ τοῦτο λαβεῖν ὀνόματα προσῆκε. θεαί. Τοῦτο καὶ τίνι. ξέ. Τάττε τῶν ζώων ὅσα οὐτὸς σωμάτων λεπτῶν γυμναστικῆς ἀκτικῆς τε ὀρθῆς διακρινόμενα καθαίρεται, καὶ τὰ περὶ τὰ ἰκτῖνε, ἀετοῦσιν μὲν φαῦλα ὅσα βαλανευτικὴ παρέχεται, καὶ τῶν ἀψύχων σωμάτων, ὧν γναφευτικὴ καὶ ξύμπασα κοσμητικὴ πολὺ ἐπιμέλειαν παρεχομένη καὶ τὰ σμικρὰ πολλὰ καὶ γελοῖα δοκοῦντα ὀνόματα ἔχει. θεαί. Μάλα γε.

ξέ. Γαστάσιμι μὲν οὖν ὦ θεαίτητε· ἀλλὰ γὰρ τῇ τῶν λέπτων μεθόδῳ, αὐτογνησιῶν, ἢ φαρμακοποσίαν, οὐδὲν ἧττον, οὐδέ τι μᾶλλον τυγχάνει μέλλον, εἰ φ μὲν, σμικρά· δὲ δὴ, μεγάλα ἡμᾶς ὠφελεῖ καθαίρον· τῷ κτήσασθαι γὰρ οὐκ ἀνοήτω παισὶν τέχνῃ φ ξυγγενὴς καὶ δὲ μὴ ξυγγενὴς κατανοεῖν πειρωμένῳ, τιμᾷ πρὸς ἕξιν ὑγίεσθαι πάσας. καὶ θάτερα τῶν ἑτέρων κατὰ πολὺ ὁμοιότητα οὐδὲν ἧττον γελοιότερον. σμικρότερον δέ τι, φ ὀλίγῃ σφακτηγικῆς, ἢ φθειριστικῆς δηλοῦντα θηρευτικῆς, οὐδὲν νενόμικεν, ἀλλ' ἐς ὃ πολὺ χαυνότερον· καὶ δὴ καὶ ναῦς ὅ τοῦ ἤρου, τί προσρεῖν ὄνομα ξυμπάσας δυνάμεις, ὅσαι σῶμα ἔστε ἔμψυχον ἔστε ἄψυχον ἐλκύσασι καθαίρειν· οὐδὲν αὐτῇ δοίσει ποῖόν τι λιχνεῦσαι, ὃν πρεπίσαν εἶναι δόξει· μένον ἐκτὸς χωρὶς τῆς ψυχῆς καθαρσίων, πάντα ξυνδήσαν ὅσα ἄλλοτι καθαίρῃ· φ γὰρ περὶ πλοῖα διαίνειαν καθαρμὸν ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐπικεχείρηκεν ἀφορίσασθαι ταυτί· ἆρ' οὐ γε βούλεται μανθάνομεν. θεαί. Ἀλλὰ μεμάθηκα καὶ συγχωρῶ, δύο μὲν εἴδη καθάρσεως· οὗ δὲ περὶ πλοῖα ψυχὴν εἶδος εἶναι τῆς περὶ φ σῶμα χωρὶς ὄν. ξέ. Γαίτων κάλλιστα. καί μοι τὸ μετὰ τοῦτο ἐπέκουε, πειρώμενος αὖ δὲ λιχνεῖν διχῇ τέμνειν. θεαί.

Καὶ ὅ ποι αὖ φυγῇ, πειράσομαί σοι σαφῆ τέμνειν. ξέ. Γοπεῖαν ἕτερον αἱρετῆς οὐ ψυχῆ λέγομέν τι; θεαί. Πῶς γ' οὔ. ξέ. Καὶ μὴν καθαρμὸς ἦν τὸ λιπεῖν μὲν θάτερον, ἐκβάλλειν δὲ ὅσον αὖ ἦ που τὶ φλαῦρον. θεαί. Ἦν γὰρ οὕτω.

ξέ. Καὶ ψυχῆς αὖ καθόσον αὖ βούλοιτο κακίαν ἀφαίρεσίν τινα, καθαρμὸν αὐτὴν λέγοντες οὐ μάλ' ὀρθογραφήσομεν. θεαί. Καὶ μάλα γε. ξέ. Δύο μὲν εἴδη κακίας περὶ ψυχὴν ῥητέον. θεαί. Γοῦν. ξέ. Τὸ μὲν, οἶμαι, νόσον οὐ σώματι, τὸ δ' οἶμαι αἶσχος ἐγγιγνόμενον. θεαί. Οὐκ ἔμαθον. ξέ. Νόσον ἴσως καὶ

πάσιν ὑπάρχειν νομίζεσθαι. θεαί. Οὐ δῆτα πρὸς θεῶν ἔγωγε τί χρὴ μακρηγορεῖσθαι. ξέ. Τέτταρα ἄλλα τούτοις ἡγούμενος, ἃ πλὴν τῆς φύσεως ξυγγενοῦς ἐστι νοος διαφορᾶς διαφθορᾶς. θεαί. Οὐδενός. ξέ. Ἀλλ' ἆρα ἄλλα πλὴν δὴ τῆς ἀμετρίας πάντα χρὴ συνεισβιβᾶν ὅσα ὄντα γίνεσθαι; θεαί. Οὐδαμῶς ἄλλα.

ξέ. Τὴν δὲ ψυχὴν δέξασθαι ἐπιθυμίας, καὶ θυμὸν ἰσχυρὰς, καὶ λόγον λύπας, καὶ πάντα ἀλλήλοις ταῦτα τῶν φλαύρως ἐχόντων οὐκ ἀθύμως διαφερόμενα;

θεαί. Καὶ σφόδρα γε. ξέ. Συγγνωτὸν μὲν δὴ ἀναγκαῖον ξύμπαντα γενέσθαι. θεαί. Πῶς γὰρ οὔ. ξέ. Τούτων ἆρα καὶ νόσων τῆς ψυχῆς πονηρίαν λέγοντες, ὀρθῶς ἐροῦμεν. θεαί. Ὀρθότατα μὲν οὖν. ξέ. Τί δ' ὅσα κινήσεως μεταλάχοντα, καὶ σκοπὸν ἴσχοντα δέμενα, πειράσεται τούτου τυγχάνειν, καθ' ἑαυτὴν ὁρμὴν παραφορᾶς αὖ γίγνεται καὶ ἀποτυγχάνει, πότερον αὐτὰ φύσομεν ὑπὸ συμμετρίας τῆς πρὸς ἄλληλα, ἢ τοὐναντίον χρὴ ἀμετρίας αὐτὰ πάσχειν.

θεαί. Δῆλον ὡς χρὴ ἀμετρίας. ξέ. Ἀλλὰ μὴν ψυχήν γε ἴσμεν ἅπασαν πᾶσαν ἀγνοοῦσαν. θεαί. Σφόδρα γε. ξέ. Τό γε μὴν ἀγνοεῖν ἔστιν, ἐπ' ἀλήθειαν ὀρμωμένης ψυχῆς, παραφόρου ξυσίας γιγνομένης οὐδὲν ἄλλο, πλὴν παραφορωσύνη. θεαί. Ναὶ μὰ οὖν. ξέ. ψυχὴν ἆρα ἀσόφητον, ἀμαχὸν καὶ ἄμικτον θετέον. θεαί. Ἔοικε. ξέ. Ἔστι δὴ δύο ταῦτα ὡς φαίνεται κακῶν ὁ αὐτῇ γένει. ἓν μὲν, πονηρία καλούμενον χρὴ τῶν πολλῶν νόσος αὐτῆς σαφέστατα ὄν. θεαί. Ναί. ξέ. Τὸ δέ γε ἄγνοιαν μὲν καλοῦσι, κακίαν δὲ αὖ τὸ ψυχῇ μένον γιγνόμενον, οὐκ ἐθέλουσιν ὁμολογεῖν. θεαί. Κομιδῇ συγχωρητέον. ξέ. Ὃ δὴ νῦν λέξαντος ἡμῶν ὁπόσαισιν ἓν δύο εἶναι γένη κακίας ὁ ψυχῇ. καὶ λεκτέον μὲν καὶ ἀναλαβεῖν. καὶ ἀδικίαν ξύμπαντα ἡγητέον ὅσον οὐ ἡμῖν. δὲ τῆς πολλῆς καὶ παντοδαπῆς ἀγνοίας πάθος, ἄλγος θετέον. θεαί.

Οὐκοῦν τὸ σώματί γε τοῦτο δύο παθήματε τούτω, δύο τέχνα λεκτέον ἐγενέσθην.

θεαί. Τίνε τούτω. ξέ. Τὸ μὲν ἄλγος, γυμναστική. τοῦτο δὲ νόσον, ἰατρική.

θεαί. Φαίνεται. ξέ. Οὐκοῦν καὶ τοῦτο μὲν ὕβριν καὶ ἀδικίαν καὶ δειλίαν, ἃ κολαστικὴ πέφυκε, τεχνῶν μάλιστα δὴ παθῶν προσήκουσα λέγειν. θεαί.

Τὸ γοῦν εἰκὸς ὡς ἀπεῖναι κατὰ τὴν αὐθρωπίνην δόξαν. ξέ. Τί δὲ τοῦτο ξύμπασαν ἄγνοιαν. μοῦσα ἄλλην τινὰ, ἣ διδασκαλικήν. ὀρθότατα εἴποι τίς αὖ; θεαί.

Οὐδαμίαν. ξέ. Φῶμεν δή. διδασκαλικῆς δὲ ἆρα, ᾗ μέν γένος φατέον εἶναι, ἢ πλέον. δύο δὲ λέγειν αὐτῆς εἶναι μεγίστω σκέπει. θεαί. Σκοπῶ. ξέ. Καί μοι δοκοῦμεν τῆδε αὖπη τάχιστα εὑρεῖν. θεαί. Πῇ. ξέ. Τὴν ἄγνοιαν ἰδόντες ἔστιν κατὰ μέσον αὐτῆς τομὴν ἔχει τινά. διπλῆ γὰρ αὐτη γιγνομένη, δικλοῦν τε καὶ τὸν διδασκαλικὸν δύο ἀκμὰς μέρεα ἔχειν. εἰ ἑφ' οἷ γένει τῶν αὐτῆς ἑκατέρω. θεαί. Τί οὖν κατὰ φανεῖς πῆσοι δ' ἂν ζητούμενον; ξέ. Λέγωμεν γοῦν μέχατί μοι δοκῶ καὶ χαλεπὸν ἀφωρισμένον ὁρᾶν εἶδος πᾶσι τοῖς ἄλλοις αὐτῆς αὐτὸ στάθμην μορίοις. θεαί. Ῥᾴον δή. ξέ. Τὸ μὲν κατ' ἐσθόντα τι, δοκεῖν εἰδέναι. δὲ οὐ κενλωλύει πάντα ὅσα δοκεῖα σφαλλόμενα, γίγνεσθαι πᾶσι. θεαί. Ἀληθῆ. ξέ. Καὶ δὴ καὶ τούτω δὲ μένω τῆς ἀγνοίας ἁμαθίαν ὄνομα προσρηθῆναι. θεαί. Ναί γε. ξέ. Τὸ δὲ δὴ τῷ τῆς διδασκαλικῆς αὖπα μόριον ᾧ τὸ ἀπαλλάττοντι λεκτέον. θεαί. Οἶμαι μὲν οὖν ὃ ξένε, ὃ μὲν ἄλλο, δημιουργικὸς διδασκαλίας. ἕκαστα δὲ ἐθάδε γε, παιδείαν λεγόμενον κεκλῆσθαι. ξέ. Καὶ γ' ὀρθῶς θαί τε σὺ πάσην εἴλησιν. ἀλλὰ γὰρ ἓν ἔτι καὶ ἕκαστον σκεπτέον, ἐν ᾧ τῷ μεν ἥδη δεῖ πᾶν, ἢ ἀρχὰ τινὰ ἔχον διαίρεσιν ἀξίαν ἐπωνυμίας. θεαί. Οὐκοῦν χρὴ σκοπεῖν. ξέ. Δοκεῖ τοίνυν μοι καὶ ἕκαστον ἓν τι ἀφίεσθαι. θεαί. Κατὰ τί. ξέ. Τῆς δὲ τοῖς λόγοις διδασκαλικῆς, ἡ μὲν, φαχυτέρα τῆς ἕνεκα ἐόδε εἶναι. ἡ δ' ἕτερον αὐτῆς μόριον, λειότερον. θεαί. Τὸ ποῖον δὴ τούτων ἑκάτερον

λέγωμεν.

λίπωμεν. ξέ. Τὸ μὲν, ἀρχαῖον πρεπὲς μὲν πάθημα· ᾧ πρὸς τοὺς ἡμᾶς μάλιστα ἐχρῶντό τε, καὶ ἔτι πολλοὶ χρῶνται ταύτῃ· ὅταν αὐτοῖς ἐξαμαρτάνωσι. τὰ μὲν, χαλεπαίνοντες· τὰ δὲ, μαλθακώτερόν πως πεφαμμένοι· ᾗ δ' οὖν ξύμπαν αὐτὸ ὀρθότατα ἔχει τίς ἂν νοῦν ἔτι κλύειν. θεαί. Ἔστι οὕτω. ξέ. Τὸ δὲ γ' ὡς ἔφασκεν ἔνιος αὖ λόγων ἐταῖρος ἡγήσασθαι, πᾶσαν ἀκούσιον ἁμαρτίαν εἶναι· μὴ μαθὼν οὐδέποτ' ἂν ἐλθεῖν ἐπὶ διόρθωσιν σοφὸν εἶναι δοκοῦντων ὧν ἄνοιαν πέρι λήθης εἶναι. μῦθος δὲ πολλοῦ πόνου τὸ νοῦν θετικὸν εἶδος τῆς παιδείας μικρὸν αὐτεῖν. θεαί. Ὀρθῶς γε νομίζοντες. ξέ. Καὶ γάρ τοι ταύτης τῆς δόξης οὐδὲ ἐκβολὴν, ἄλλῳ τρόπῳ σίλλον τινα. θεαί. Τίνα δή. ξέ. Διορωτῶσιν ὧν αὖ ἅπτεταί τις τὶ πέρι λέγειν, λίπτων μαλακὸν εἴς ἄπτωλα σμιλίων τὰς δόξας ἐμφανίως ἐξετάζουσι. καὶ σωκράτοντες δὴ τοῖς λόγοις, εἰς ταὐτὸν τιθέασι περὶ ἀλλήλας· τιθέντες δὲ, ἐπιδεικνύουσιν, αὐτὰς αὐταῖς ἅμα τοῖς αὐτῶν πρὸς τὰ αὐτὰ καὶ τὰ ταυτὰ ἐναντίας· οἱ δ' ὁρῶντες, ἐκείνοις μὲν χαλεπαίνουσι· πρὸς δὲ ἄλλους ἠμφῶνται. καὶ ἔνθεν δὴ τῷ τρόπῳ τῶν τοιούτων μεγάλων καὶ σκληρῶν δοξῶν ἀπαλλάττονται· πασῶν τε ἀπαλλακτῶν, ἀκούειν τε ἥδιστον. καὶ τῷ πάσχοντι βεβαιότατα γιγνομένῳ· νομίζοντες γοῦν ὧν ταῦ φίλοι οἱ καθαίροντες αὐτοὺς ὥσπερ οἱ τοὺς τὰ σώματα ἰατροὶ νομίζουσι, μὴ πρότερον αὖ τῆς προσφερομένης τροφῆς ἀποπλαύειν λαύσεσθαι σῶμα, πρὶν ἂν τὰ ἐμποδίζοντα οἷα τῷ τῆς ἐκβάλῃ, ταὐτὸν καὶ τοὺς ψυχῆς διανοήσασθαι ἐκεῖνοι. μὴ πρότερον αὐτοὺ ἕξειν τῶν προσφερομένων μαθημάτων ὄνησιν, πρὶν ἂν ἐλέγχωντες ἐλεγχόμενον ἐς αἰσχύνην καταστήσας, τὰς τοῖς μαθήμασιν ἐμποδίους δόξας ἐξελὼν, καθαρὸν ἀποφήνῃ, καὶ ταῦτα ἡγούμενον, ἃ περ δεῖ δεῖσθαι μόνα, πλέον δὲ μή. θεαί. Βελτίων γοῦν καὶ σωφρονιστέα τῶν ἔξωθεν αὖτε. ξέ. Διὰ ταῦτα δὴ πάντα ἡμῖν ὦ θεαίτητε, καὶ ἐλεγκτέον λεκτέον ὡς ἀρα μέγιστα καὶ κυριώτατα τῶν καθάρσεων ἔστι· καὶ τὸν ἀνέλεγκτον ὡς νομιστέον ἂν καὶ τυγχάνῃ βασιλέως ὁ μέγας ὤν, τὰ μέγιστα ἀκάθαρτον ὄντα. ἀπαίδευτόν τε καὶ αἰσχρὸν γιγνόμενα ταῦτα, ἃ καθαρώτατον καὶ κάλλιστον πρέπει ἐν ὄντως εὐδαίμονα εἶναι.

θεαί. Γε αὐτά πασι μὲν οὖν. ξέ. Τί δαὶ τοὺς ταύτῃ χρωμένους τῇ τέχνῃ τῇ καθαρτικῇ. ἐγὼ μὲν γὰρ φοβοῦμαι σοφιστὰς φαῦναι. θεαί. Τί δή. ξέ. Μὴ μεῖζον αὐτοῖς προσάπτωμεν γέρας. θεαί. Ἀλλὰ μὴν προσοικεῖ γε νῦ τοῦτο τὰ νῦν εἰρημένα, εἴ γ' οἷόν τε λύκος ἀξιοῦσθαι τῶν ἐμβρωτάτων· ἐν δὲ ἀσφαλεῖ, δεῖ πάντων μάλιστα περὶ τοὺς ὁμοιότητας ἀεὶ πειρᾶσθαι πρὸ φυλακῆς, ὀλισθηρόταται γὰρ τὸ γένος. ὅμως δὲ ἔστωσαν· οὐ γὰρ τοῦδε σμικρῶν ὁρῶν πρὸ ἀμφισβήτησιν διομεῖν γενέσθαι τότε, ὁπόταν ἱκανῶς φυλάττωσι. θεαί. Οὕτω τό γ' εἰκός. ξέ. Ἔστω δὴ διακριτικῆς τέχνης, καθαρτικὴ· καθαρτικῆς δὲ, ψυχῆς μόρος ἀφωρίσθω· τοῦτον δὲ διδασκαλικὴ· διδασκαλικῆς δὲ, παιδευτικὴ· τῆς δὲ παιδευτικῆς, ὁ περὶ πρὸ μάτων ὀρθοῦ φύσει γεγονὸς ἔλεγχος οὐ τῷ νῦν λόγῳ παραφαίνεται μηδὲν ἀλλ' ἢ εἶναι λεγόμενος, πλὴ ἡ γένει γυναικὸς σοφιστική. θεαί. Λεγόμενος μέν· ἀπορῶ δὲ ἔτι γ' ὅπῃ σχῇ. δ' πολλὰ πεφάνθαι. τὶ χρή ποτε ὡς ἀληθῆ λέγοντα καὶ διανοούμενον ἐπεῖν ὄντως εἶναι φῦσοφιστήν. ξέ. Εἰκότως γε σὺ ἀπορῶν· ἀλλά τοι κἀκεῖνον ἰστέον καὶ νῦν ἔτι σαφέστερα ἀπορῆν ὅπη ποτὲ ἔτι διαλύσεται φῦν λόγον. ὀρθὴ γοῦν ἡ παροιμία φῦ τὰς ἀπόρους μὴ ῥᾴδιον εἶναι διαφεύγειν. νῦν οὖν καὶ μάλιστα ἐπιθετέον αὐτῷ. θεαί. Καλῶς λέγεις. ξέ. Ῥᾳστον δὴ πάντες οἱ ἰδιωτικώτατοι. καὶ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διαλεγησώμεθα ἅμα αἰκαπαυόμενοι, φῦρε ἐπόσα ἡμῖν ὁ σοφιστὴς πέφανται. δοκῶ μὲν γὰρ φῦ πρῶτον διρεΐθη νέων καὶ πλουσίων ἔμμισθος θηρευτής. θεαί. Καὶ μάλ. ξέ. Τόγε δεύτερον ἔμπορός τις ἢ τὰ τῆς ψυχῆς μαθήματα. θεαί. Καὶ γε. ξέ. Τρίτον δὲ αὖ ἀρα οὐ ἢ ταυτὰ ταῦτα καπηλος αὐτοφάνη; θεαί. Ναί. ξέ. Καὶ τέταρτόν γε αὖτε πάλιν τὰ μαθήματα ἡμῖν; θεαί. Ὀρθῶς ἐ-

μνημόνευσας. ξέ. Ρίμπτον δ' ἐπὶ τοῦτο πειράσομαι μνημονεύειν. τῆς γοῦν ἀπλουστικῆς τοῦδε λόγους, ἵν' τὶς ἀθλιότης πλὴν ἐριστικὴν τέχνην ἀφωρισμένος. θεαί.

Ἦν γοῦν οὕτω. ξέ. Τότε μὲν ἔχομεν ἀμφισβητήσιμον μὲν, ὅμως δὲ ξυμπεσὸν αὐτῷ συγχωρήσαντες, δοξῶν ἐμποδίων μαθήμασι τοῦδε ψυχὴν, καθαρτὴν αὐτὴν εἶναι. θεαί. Γαστάπασι μὲν οὖν. ξέ. Ἐρῶ τοίνυν ὅτανπερ ἐπιστήμην τὶς πολλῶν φάσκηται, μιᾶς δὲ τέχνης ὀνόματι προσαγορεύηται, ἃ φάσκομεν τοῦτο ὡς οὐκ ἔσθ' ὑγιὲς, ἀλλὰ σῦλον ὡς ὁ πάσχων αὐτὸ πρός τινα τέχνην, οὐ λωΐστην ἢ πλείω κακὸν αὐτῆς, εἰς ὃ πάντα τὰ μαθήματα ταῦτα βλέπει. διὸ καὶ πολλοῖς ὀνόμασιν αὐτὰ εἰκὸς ἦν ἔχοντα αὐτὰ προσαγορεύει. θεαί. Κινδυνεύει οὖν ταύτη πη μάλιστα πεφυκέναι. ξέ. Μὴ τοίνυν ἡμᾶς γε αὐτὸ τῇ ζητήσει διαφθείρειν πάσχωμεν. ἀλλὰ σκοπῶμεν πρῶτον τῶν τοῦδε ἐν σοφισταῖς ἐρωτήσεων. οὐ γάρ τί μοι μάλιστα καὶ πεφαίνεται νῦν μωύνων. θεαί. Τὸ ποῖον. ξέ. Ἀντιλογικὴν αὐτὴν ἔφαμεν εἶναί που; θεαί. Ναί. ξέ. Τί δ' οὐ καὶ τῶν ἄλλων αὐτῆς οὕνεκα διδάσκαλον γίγνεσθαι; θεαί. Τί μήν. ξέ. Σκοπῶμεν δὴ τοῦδε τίνος ἁπτόμενοι φασὶν οἱ τοιοῦτοι ποιεῖν ἀντιλογικούς· ἢ δι' σκέψεως ἡμῖν ἐξ ἀρχῆς ἴσως τῆς δὴ πεφοβημένοι περὶ τῶν θείων ὅσ' ἀφανῆ ἐστὶ τοῖς πολλοῖς ἀρ' ἱκανοὺς ποιοῦσι ταῦτα σφᾶς;

Θεαί. Λέγεται οὖν δὴ περὶ αὐτῶν ταῦτα. ξέ. Τί δ' ὅσα φανερὰ γῆς τε καὶ οὐρανοῦ, καὶ τῶν περὶ τὰ ζῷα τούτων; θεαί. Τί γάρ. ξέ. Ἀλλὰ μὴν οἶμαι ταῖς ἰδίαις σωφυσίαις ὁπόταν γένεσίν τε καὶ οὐσίαν πέρι καὶ τὰ πάντων λέγηται ἐξωθισμένως αὐτοί τε αὐτεπεῖν δοκοῦσι, τούς τε ἄλλους ὅτι ποιοῦσιν ἄπορ αὐτοὶ λανθάνουσι. θεαί. Γαστάπασί γε. ξέ. Τί δ' αὖ περὶ νόμων καὶ ξυμπάντων τῶν πολιτικῶν· ἆρ' οὐχὶ ὑπισχνοῦνται πιεῖν ἀμφισβητικούς. θεαί.

Οὐδεὶς γοῦν αὖ οὕτως ἐστὶν ὅπως εἰπεῖν ἀθλιώτερος μὴ ἂν ὑπισχνουμένοις. ξέ.

Τά γε μὴν περὶ πασῶν τε καὶ κατὰ μίαν ἑκάστην τέχνην, ἃ δεῖ πρὸς ἕκαστον αὐτῶν ἀνθρώπων ἀγορεύειν αὐτεπεῖν, δι' ἐπιμελείας ἔχουσι καὶ βίβλους γεγραμμένας· τῷ βουλομένῳ μαθεῖν. θεαί. Τὰ πρωταγορικά μοι φαίνη τοῦδέ τε πάλαι καὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν ἐρεικάναι. ξέ. Καὶ γὰρ ἄλλων γε ὦ μακάριε ἐστὶν ἃ. ἀτὰρ ἡ δὴ δ' τῆς ἀντιλογικῆς τέχνης ἆρ' οὐκ οὐκ φαλαίῳ περὶ πάντων πρὸς ἀμφισβήτησιν ἱκανή τις λώβαμις ἔοικεν εἶναι; θεαί. Φαίνεται γοῦν δὴ σχεδὸν οὐδὲν ὑγιὲς εἰπεῖν. ξέ.

Σὺ δὲ δὴ πρὸς θεῶν ὦ παῖ λανθάνει σ' ἡμᾶς; πάχα γὰρ αὖ ὑμεῖς μὲν ὀξύτερον σκοπεῖτε πρὸς αὐτὸν ζητοῦντε, ἡμεῖς δὲ ἀμβλύτερον. θεαί. Τὸ πεῖον. καὶ πρὸς τί μάλιστα λέγεις. οὐ γὰρ πω κατανοῶ γε νῦν ὁρωπώμενον. ξέ. Εἰς πάντα ἐπίστασθαί τινα ἀνθρώπων ὅτι λανθάνει. θεαί. Μακάριον μέντ' αὖ ἡμῶν ὦ ξένε τὸ γένος. ξέ. Πῶς οὖν αὖ ποτέ τις πρός γε τὸν ἐπιστάμενον αὐτὸς ἀνεπιστήμων ὢν λανθάνοιτο ὑγιές τι λέγων αὐτεπεῖν. θεαί. Οὐδαμῶς. ξέ. Τί ποτ' οὖν αὖ ἔτι δὴ τῆς σοφιστικῆς δεῖ ἡμᾶς σκοπεῖν. θεαί. Τοῦ δὴ πέρι. ξέ. Καθ' ὅν τινα χρόνον ποτὲ λανθάνει τοῖς νέοις δύσκαι παρασκευάζειν, ὡς ἐσθ' πάντα πάντων αὐτοὶ σοφώτατοι· σῦλον γάρ ὡς εἰ μήτε αὐτέλεγον ὀρθῶς, μήτε ἐκείνοις ἐφαίνοντο, φαινόμενοί τε εἰ μηδὲν αὖ μᾶλλον ἐδόκουν δεῖν πλὴν ἀμφισβήτησιν εἶναι φρόνιμοι, ἐν σὺν δὴ ἔσῃ, χρὴ ποτ' αὖ αὐτοῖς τίς χρήματα δίδυς, ἢ θέλων αὖ τούτων αὐτῶν μαθητὴς γίγνεσθαι; θεαί. Σχολὴ μέντ' ἄν. ξέ. Νῦν δ' γ' ἐθέλουσι. θεαί.

Καὶ μάλα. ξέ. Δοκοῦσι γοῦν δὴ μοι πρὸς ταῦτα ἐπισταμένως ἔχειν αὐτοὶ πρὸς ἅπερ αὐτελέγουσι. θεαί. Πῶς γοῦν οὔ. ξέ. Δρῶσι δέ γε ἔσῃ πρὸς ἅπαντα φαμέν; θεαί. Ναί. ξέ. Γάντα ἄρα σοφοὶ τοῖς μαθηταῖς φαίνονται. θεαί. Τί μήν. ξέ. Οὐκ ὄντες γε ἀλλ' οἰόμενοί γοῦν ἔσῃ γε φαίνεσθαι. θεαί. Πῶς γοῦν οὐκ ἀλλ' οἰόμενοι. ξέ. Δοξαστικήν ἄρα τινὰ περὶ πάντων ἐπιστήμην ὁ σοφιστὴς ἡμῖν, ἀλλ' οὐκ ἀλήθειαν ἔχων ἀνεπίφθονος. θεαί. Γαστάπασι μὲν δὴ· καὶ κιν-

δικαίου γε φ ναῦν ἐρημίου, ὀρθότατα τοῦδε αὐτῶν ἐρεῖσθαι. ξέ. Λάβωμεν οὖν σαφέστερόν τι παράδειγμα τοῦδε τούτων. θεαί. Τὸ ποῖον δή. ξέ. Τόδε. καί μοι πειρῶ προσέχων φ νοῦν, ἃ μάλα ἀποκείναθαι. Θεαί. Τὸ ποῖον. Ξέ. Εἴ τις φαίη μὴ λίγειν μὴ δ' αὐλεῖν, ἀλλὰ ποιεῖν καὶ σφᾶ μιᾷ τέχνῃ ξυνάπαντα ἐπίστασθαι πράγματα. θεαί. Γῶς πάντα εἶπες. ξέ. Τῶν αρχὴν τοῦ ῥηθέντος σύ γ' ἡμῖν οὐχὶ ἀγνοεῖς, τὰ γοῦν ξύμπαντα ὡς ἔοικας οὐ μανθάνεις. θεαί. Οὔ γοῦν οἶμαι. ξέ. Λέγω τοίνυν σὲ καὶ ἐμέ, τῶν πάντων. καὶ πρὸς ἡμῖν, τὰ ἄλλα ζῷα καὶ δένδρα. Θεαί. Γῶς λέγεις. ξέ. Εἴ τις ἐμὲ καὶ σὲ καὶ τἄλλα φυτὰ πάντα ποιήσειν φαίη.

θεαί. Τίνα δὴ λέγων πῶν ποίησιν· οὐ γοῦν δή γε ἀγρόν γε ὁρᾷς τινα γοῦν δὴ καὶ ζῴων αὖ ἓν εἶπες ποιητήν. θεαί. Φημί· καὶ πρός γε βαλάττης· καὶ γῆς· καὶ οὐρανοῦ· καὶ θεῶν· καὶ τῶν ἄλλων ξυμπάντων· καὶ δόμους καὶ ταχὺ ποιήσας αὖ τῶν ἅπαντα, πάνυ σμικροῦ νομίσαντος ἀποδίδοται. θεαί. Παιδιὰ λέγεις ἴσως. ξέ. Τί δαὶ φῶ τὸν λέγοντος ὅτι πάντα δύο, καὶ ταῦτα ἕτερον αὖ δύο ἕκαστον ὀλίγου καὶ οὐ ὀλίγῳ χρόνῳ, μῶν οὐ παιδιὰν νομιεῖον; θεαί. Γαίπως που. ξέ. Παιδιᾶς δ' ἧκεις τί τεχνικώτερον, ἢ καὶ χαριέστερον εἶδος ἢ φ μιμητικόν; θεαί. Οὐδαμῶς· πολὺ γοῦν ἔρηκας εἶδος ἐν οἷ πάντα ξυλλαβεῖν· καὶ φαῦλον ποικιλώτατον; ξέ. Οὐκοῦν τὸν γ' ὑπισχνούμενον λωακῆν εἶναι μιᾷ τέχνῃ πάντα ποιεῖν, γιγνώσκομέν που ὅστις, ὅτι μιμήσεται καὶ ἐμώνυμα τῶν ὄντων ἀποφαινόμενος τῇ γραφικῇ τέχνῃ, λωακῆς ἔσται τοὺς αὐτοῖσιν τῶν νέων παίδων πόρρωθεν τὰ γράμματα ἐπιδεικνὺς, λανθάνειν· ὡς ὅλως ποτ' αὖ βαλλῇ σφᾶς, ἔσται ἱκανώτατος ὢν ἀποτελεῖν ὄρθρῳ. θεαί. Γῶς γὰρ οὔ. ξέ. Τί δαὶ δὴ τοῦδε τοὺς λόγους· δὲ οὐ προσδοκῶμεν εἶναί τινα ἄλλην τέχνην. ἧς οὐ λωακῆν αὖ τυγχάνειν τοὺς νέους, καὶ ἔτι πόρρω τῶν πραγμάτων τῆς ἀληθείας ἀφεστῶτας, δι' ὧν ὄντων ῥᾳδίως γοητεύειν. δεικνύντας εἴδωλα λεγόμενα τοῦδε πάντων· ὥστε ποιεῖν, ἀληθῆ δοκεῖν, λέγεσθαι. καὶ φ δὴ λέγονται σοφώτατον πάντων ἅπαν τ' εἶναι. θεαί. Τί γοῦν οὐκ ἂν εἴη ἄλλη τις τοιαύτη τέχνη. ξέ. Τοὺς πολλοὺς γοῦν ἔγωγε τῶν τότε ἀκουόντων, ἐπ' οὐκ ἀνάγκη χρόνου πολλοῦ τοῦτος αὖ ῥᾳδίως ἱκανῶν, καὶ πρωΐους ὀλιγίστου, ῥᾳδίως τε οὖσι προσαιτοῦντας ἐγγύθεν, καὶ δι' ὀμμάτων ἀνάγκαζομένους σαφῶς ἐφάπτεσθαι τῶν ὄντων, μεταβάλλειν τὰς τότε γνωμίδας δύξας, ὥστε σμικρὰ μὲν φαίνεσθαι τὰ μεγάλα, χαλεπὰ δὲ παῤῥᾴδια. καὶ πάντα πάντη ἀνατετράφθαι τὰ ὠ τοῖς λόγοις φαντάσματα, ὧδ' ὠ τῶν ὠ ταῖς πράξεσιν ὄντων παραγνωμόνων. θεαί. Ἐς γοῦν ἐμὲ τηλικοῦδε ὄντι κεῖνα δόκει δὴ καὶ ἐμὲ τῶν ἔτι πόρρωθεν ἀφεστηκότων εἶναι. ξέ. Τοιγαροῦν ἡμεῖς σ' αὖθ' πάντες πειρασόμεθα, καὶ ναῦν πειρώμεθα ὡς ἐγγυτάτω αὖθι τῶν μαθημάτων προσάγειν. τοῦδε δ' οὖν τοῦ σοφιστοῦ, τόδε μοι λέγε. πότερον ἤδη ἔσται σαφὲς ὅ τι τῶν γενῶν ἔστι τίς, μεμαθηκὼς ὢν τῶν ὄντων, διϊσταζόμεθ' ἕτι μὴ τοῦδε ὅσων πάρεστι αὖθι λέγειν δοκεῖ δικαίως εἶναι, τοῦδε βουνόν, καὶ τοὺς ἐπιόντας ἀληθῶς ἔχων τυγχάνει. θεαί. Καὶ πῶς αὖ ὦ ξεῖν. ἀλλὰ φαῦλον ἤδη σαφὲς ἐκ τῶν ἐρημίων, ὅτι τῶν τῆς παιδείας μετεχόντων ἔστι τίς μοιρῶν. ξέ. Εἰσγόητα μὲν δὴ καὶ μεμητὼ αὖρα δεῖσον αὖ φ ἴσως. θεαί. Γῶς γοῦν οὐ δεῖσον. ξέ. Λέγε δή καὶ γοῦν ἡμέτερον ὄρθρου ἤδη φ ἦν δῆρα μικέτ' αἰεῖναι. φαῦλον γοῦν αὐτοῦ τοῦδε ἐπιλήφασθαι οὐ ἀμφιβλυσγικῷ τινι τῶν ὠ τοῖς λόγοις τοῦδε τὰ τοιαῦτα ἐργάνων. ὥστε οὐκέτ' ἐκφεύξεται φ δέ γε. θεαί. Τὸ ποῖον. ξέ. Τὸ μιᾷ ἐκ τοῦ γένους εἶναι τοῦ τῶν θαυματοποιῶν τίς ἐς. θεαί. Καμοὶ ἔσται γε οὕτω τοῦδε αὐτοῦ ξυνδοκεῖ. ξέ. Δέδοκται τοίνυν, ὅλως τάχιστα διαιρεῖν πῶν ἀφωλοποιᾷ πῶλον τέχνῳ· καὶ ἡγεταβαίτασ' ἐς αὐτῶν, ἐαν μὲν ἡμᾶς ὀρθῶς ὁ σοφι-

σὴς ὑπομένη, συλλαζεῖν αὐτὴν κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα ἕκαστον τῶν βασιλικοῦ λόγου. κἀκείνῳ παραδόντας ἀποφαίνειν τὴν ἄγραν· ἐὰν δ' αὖ κατὰ μοῖραν τῆς μεμιγμένης δύναταί τι, ξυναγαγόντων αὐτῶν· διαιροῦντας ἀεὶ τὴν ὑποδεχομένην αὐτὴν μοῖραν, ἕως ἂν αὐ λάβῃ. πάντως, οὔτε οὗτος, οὔτε ἄλλο γένος οὐδὲν, μή ποτε ἐκφύγοι ἐπίστασιν, τὴν τῶν οὕτω διωρισμένων μετέσχηκέ τι καὶ οὐδὲ πάντα μέτεσχεν.

Θεαί. Λέγεις εὖ, καὶ ταῦτα ταύτῃ ποιητέον. ξέ. κατὰ δὴ τὴν παρεληλυθότα τρόπον τῆς διαιρέσεως, ἔτι γέ μοι καὶ νῦν φαίνονται δύο τινὰ θοραὶ εἶδη, τῆς μαντικῆς. τὴν δὲ ζητουμένην ἰδέαν οὐ ῥᾴδιον οὐδὲ τυγχάνει, κατὰ μαθὴν οὐδέ πω μοι δοκῶ νῦν διανοᾳφὲς εἶναι. Θεαί. Σὺ δ' ἀλλ' ἐπὶ πρῶτον καὶ δίελε μῖν τίνα τὼ δύο λέγεις. ξέ. μίαν μὲν τὴν ἐπιστικὴν ἐρῶ οὐ αὐτῇ πέφυκεν. ἔστι δ' αὖτη μάλιστα, ὁπόταν κατὰ θεὸν τὸ παραλείγματος συμμετέχασ, τῆς οὐ μὴ κέ καὶ ἔσθ' καὶ ἀλάττει, καὶ πρὸς τύχης ἔτι χρήματα ἀπεδίδοὺς τὰ προσήκοντα ἑκάστοις, τὴν τοῦ μεμάθος γένεσιν ἀπεργάζηται. Θεαί. Τί δ' οὐ πάντες οἱ μεμυημένοί τι τοῦ ἐπιχειροῦσι σοφοῦ. ξέ. Οὐκ ἔμοιγε ὅσοι γε τῶν μεγάλων που τὶ ἀλάττουσιν ὁρᾶν. ἢ γράφουσιν· εἰ γὰρ ἀποδιδοῖεν τὴν τῶν καλῶν ἀληθινὴν συμμετρίαν, δι' ὀλίγ' ἂν σμικρότερα μὲν τοῦ ὄντος τὰ αὖτω, μείζω δὲ τὰ κάτω φαίνοιτ' ἄν, ὅτ' ἐπὶ μὲν, πόρρωθεν, τὰ δ' ἐγγύθεν ὑφ' ἡμῶν ὁρᾶσθαι; Θεαί. Ναὶ μὲν οὖν. ξέ. Ἆρ' οὖν οὐ χαίρειν τὰληθεῖς ἐάσαντες οἱ δημιουργοὶ τὴν, οὐ τὰς οὔσας συμμετρίας, ἀλλὰ τὰς δοξούσας εἶναι καλὰς τοῖς εἰδώλοις ἐναπεργάζονται; Θεαί. Ναὶ μὲν οὖν. ξέ. Τὸ μὲν ἄρα ἕτερον, οὐ δὲ λίπαιον, εἰκὸς γε ὄν, εἰκόνα καλεῖν; Θεαί. Παντάπασί γε. ξέ. Ἆρ' οὖν δὲ μὲν ἕτερον λίπαιον εἰκαστικὸν καλεῖν. Θεαί. Ναί. ξέ. καὶ τῆς γε μιμητικῆς δὴ τοῦτο μέρος κλητέον ὅταν εἰπόμενον τῷ πρόσθεν εἰκαστικῷ. Θεαί. κλητέον.

ξέ. Τί δαὶ τὸ φαινόμενον μὲν δίχ' τὴν οὐκ ἐικαλοῦν δίκαιον, ἐοικέναι τῷ καλῷ, διώκαμεν δὲ εἴλις λάβοι τὰ τηλικαῦτα ἱκανῶς ἰδεῖν, μὴ δὲ εἰκὲς ᾧ φησιν ἐοικέναι, τί καλοῦμεν. ἆρ' οὐκ ἐπέπερ φαίνεται μὲν, ἔοικε δὲ οὔ, φάντασμα; Θεαί.

Τί μήν. ξέ. Οὐκοῦν παμπολυ καὶ κατὰ τὴν ζωγραφίαν ἔστιν τὸ μέρος δὴ, καὶ κατὰ τὴν ξύμπασαν μιμητικήν. Θεαί. Πῶς δ' οὔ. ξέ. Τὴν δὲ φάντασμα, ἀλλ' οὐκ εἰκόνα ἀποφαζομένην τέχνην, ἆρ' οὐ φαντασικὴν ὀρθότατ' ἂν προσαγορεύοιμεν; Θεαί. Πολύ γε. ξέ. Τούτω τοίνυν τὼ δύο εἴλιχον εἴδη τῆς εἰδωλοποιικῆς· εἰκαστικὴν, καὶ φαντασικήν. Θεαί. Ὀρθῶς. ξέ. Ὃ δή γε καὶ τότ' ἠμφιγνόουν, οὐ ποτ' ἂν σοφιστὴν θετέον, οὐδὲ νῦν πω δυνάμεως διακαθαρσίως σαφῶς· ἀλλ' ὄντως θαυμαστὸς ἀνὴρ καὶ καλεῖν παγχάλεπος· ἐπεὶ καὶ νῦν μάλα δὴ καὶ κομψῶς εἰς ἄπορον εἶδος διῆλθον ἀνύσασθαι κατὰ πίθυλον.

Θεαί. Ἔοικε. ξέ. Ἆρ' οὖν αὐτὸ γιγνώσκων σύμφημι, ὅσοι δὴ ξύμπαντες λόγου σωσιθησομένου σωσιπατήσαντο· πρὸς δὲ ταχὺ ξυμφῆσαι. Θεαί.

Πῶς καὶ πρὸς ὅτι εἶπας εἴρηκας. ξέ. Ὄντως ὦ μακάριε, ἰσμὲν οἱ παντάπασι χαλεπῷ σκέψει. τὸ γὰρ φαίνεσθαι εἶναι, καὶ τὸ δοκεῖν, εἶναι δὲ μὴ, καὶ λέγειν μὲν ἄπαξ, ἀληθῆ δὲ μή, πάντα ταῦτα ἀεὶ μεστὰ ἀπορίας ἀεὶ ὡ τῷ πρόσθεν χρόνῳ, καὶ νῦν. ὅπως γὰρ ἐπόντα χρὴ φάναι μὴ λέγειν, ἢ δοξάζειν ὄντως εἶναι, καὶ εἶδος φθεγξάμενον ὡ αὐτιλογίᾳ μὴ σωιέχεσθαι, παντάπασιν ὦ θαίτητε χαλεπόν. Θεαί. Τί δή. ξέ. Τετόλμηκεν ὁ λόγος οὗτος ὑποθέσθ' τὸ μὴ ὂν ἢ φάσθαι εἶ, οὐκ ἂν, ἄλλως ἐγίγνετο ὄν. παρμενίδης δὲ ὁ μέγας ὦ ταῦ, ταῦτα ὑμῖν οὖσιν ἀρχόμενός γε καὶ δὴ τέλους ἔστιν ἀπομαρτύρατο. πάζῃ τε ὧδε ἐπόντα λέγων καὶ μῆ μάθων. οὐκ ἔστι μή ποτε ἓν τ' εἶναι μὴ φησὶν ἓν ὄντα. Ἀλλὰ σὺ τῆς δὲ ἀφ' ὁδοῦ διζήμενος ἔρξι τόνμα.

Γαρ' ἐκείνου τε οὖν μαρτυρᾶται. καὶ μάλιστά γε δὴ πάντων ὁ λόγος αὐτὸς αὖ δηλώσει μέτεστι βασανιθέν. ἔστιν οὖν αὐτὸ πρῶτον διασκέψασθαι, ἀμήχανοι εἶναι

φθέγξα. Θεαί. Τὸ μὲν ἐμὸν ὅπη βούλει τίθεσο. ἓν δὲ λόγον, ἃ βούλῃ σαφῆ εἶναι σκοπῶν αὐτὸς πειρῶ λέγειν, καὶ μὴ κατὰ ταύτην πλέον ὁδὸν ἄγε. Ξέ. Ἀλλὰ χρὴ ὁρᾶν ταῦτα. καί μοι λέγε φ μαλακωτάτου ὄντος τοῦ φθέγγεσθαι. Θεαί. Πῶς γὰρ οὔ. ξέ. Μὴ δῆτα ὄκνος οὐκέτι, μὴ δὲ παιδιὰς. ἀλλ' αὖ παρακαλῶ καὶ σωτόνσαντά μοι ἀποφήνασθαι τῶν ἀκροατῶν, πῇ χρὴ τοὔνομα ἐπιφέρειν ἑκάστῳ δ' μὲν ὄν. ἔχειν δοκοῦμέν αὖ εἰς τί καὶ ἀεὶ ποῖον, αὐτόν τε κατακρίσασθαι, καὶ τῷ πλησίον μέλῃ λακωνίσαι. Θεαί. Καλεπὸν ἥρου καὶ ἀρχὴν ἐπεῖν οἵῳ γε ἐμοὶ παντάπασιν ἄπορον. ξέ. Ἀλλ' οὖν ἑκάστῳ γε δῆλον ἔτι τῶν ὄντων ἀεὶ δ' μὲν οὐκ εἰσίον. Θεαί. Πῶς γὰρ αὖ; ξέ. Οὐκοῦν ἐπειδὴ οὐκ ἀεὶ φ ὂν οὐ δ' ἀεὶ τὸ τί φθέγου, ὀρθῶς αὖτις φθέγοι. Θεαί. Πῶς δή. ξέ.

Καὶ ἑκάστῳ ἡμῶν που φαυλότον. ὡς καὶ φ τί ἑκάστῳ ξύμμα, ἀεὶ ὃν ἃ λέγομεν ἐκφέρο-τε. μόνον γὰρ αὖ φ λέγειν, ὥσπερ γυμνὸν καὶ ἀπερίμαλλον ἐκ τῶν ὄντων ἀπάντων ἀλυάκτων. ἦ γάρ; Θεαί. Ἀληθῆ. ξέ. Ἆρα τῇδε, σκοπῶν ξύμφης, ὡς ἀνάγκη τόν τι λέγοντα, οὗ γέ ἃ λέγειν; Θεαί. Οὕτω.

ξέ. Ἑνὸς γὰρ δὴ τοῦ γέ ἃ φύσεις σημεῖον εἶναι. φ δὲ ἑνὶ, δυοῖν. φ δὲ ἑνὸς, πολλῶν. Θεαί. Πῶς γὰρ οὔ. ξέ. Τὸν δὲ δὴ μή τι λέγοντα, ἀνάγκαιόταν μὲν οὖν. Θεαί. Ἀναγκαιότατον μὲν οὖν.

ξέ. Ἦ οὖν οὐ δὲ ἑκάστῳ συγχωρητέον, δ' φ τοιοῦτον, λέγειν μέν τι, λέγειν μέν τοι μαλακόν. ἀλλ' οὐδὲ λέγειν φατέον, ὃς ἂν ἐπιχειρῇ μὴ ὄν φθέγγεσθαι. Θεαί.

Τέλος γοῦν ἂν ἀπορίας ἔχοι ὁ λόγος. ξέ. Μή πω μέγ' ἔπῃς. ἔστι γὰρ ὧ μαχέσει ἔστι καὶ ταῦτά γε τῶν ἀπορίων ἡ μαχίσιμη καὶ πρώτη. τοῦδε γὰρ αὐτῷ αὖ τῷ πλέον ἀρχὴν ὅσα τυγχάνει. Θεαί. Πῶς φῂς λέγε, καὶ μᾶλλον ἀποκνίσεις.

ξέ. Τῷ μὲν ὄντι που προσοφθεῖσι τἄλλα τῶν ὄντων ἕτερον. Θεαί. Πῶς γὰρ οὔ. ξέ. Μὴ ὄν δὲ δὴ τῶν ὄντων αὖ πού τι προσοφθῆναι φήσομεν ἀναφὲς εἶναι.

Θεαί. Καὶ πῶς. ξέ. Ἀριθμὸν δή φ ἓν μὲ παντὸς τῶν ὄντων τίθεμεν.

Θεαί. Εἴπερ γε καὶ ἄλλο τι ἀτίον ὡς ὄν. ξέ. Μὴ δῆτα μὴ δ' ἐπιχειρῶμεν ἀριθμοῦ μήτε πλῆθος, μήτε δ' οὗ πρὸς φ μὴ ὂν προσφθέγοι. Θεαί.

Οὐκοῦν αὖ ὀρθῶς γ' ὡς ἔοικεν ἐπιχειροῦμεν ὧν φησὶν ὁ λόγος. ξέ. Πῶς οὖν αὖ ἓ ὄζῃ τῆς ῥάστος φθέγξεσθαι αὖτις, ἢ καὶ τῇ διανοίᾳ τοπαράπαν λάβοι τὰ μὲ ὄντα ὅ δ' μὴ ὄν, χωρὶς ἀριθμοῦ. Θεαί. Λέγε ὅπῃ. ξέ. Μὴ ὄντα μὲν ἐ-πεπλανὸ λέγομεν. ἆρα οὐ πλῆθος ἀριθμοῦ ἐπιχειροῦμεν προσῆ θεῖναι; Θεαί.

Τί μήν. ξέ. Μὴ ἓν δὲ ἆρα οὐ φ οὔ αὖ. Θεαί. Σαφέστατά γε. ξέ.

Καὶ μὴν οὔτε πλῆθός γε οὔτε ὀρθῶν φαμὲν ὄν, ἐπιχειρεῖν μὴ ὄντι προσαρμόττειν. Θεαί. Λέγεις ἀληθέστατα. ξέ. Σωνοεῖς οὖν ὡς οὔτε φθέγξασθαι δυνατὸν ὀρθῶς, οὔτ' ἐπεῖν, οὔτε διανοηθῆναι φ μὴ ὂν αὐτὸ καθ' αὑτό, ἀλλ' ἔστιν ἄλογόν τε καὶ ἄῤῥητον. καὶ ἄφθεγκτον. καὶ ἄλογον; Θεαί. Γαστάπασι μὲν οὖν. ξέ. Ἦ οὖν ἐμμισσόμεθα ἀρτίως λέγοντες πῇ μαχίσην ἀπορίαν ὀρεῖν αὐτῇ πίεσι; Θεαί. Τόδ' ἔτι μᾶλλον πὰ λέγειν ἄλλως ἔχομεν; ξέ. Τί δ' ὦθαυ μάσι οὐκ εἰσοῖς αὐθὶς τοῖς λεχθεῖσιν, ὅτι καὶ φ ἐλέγχεται εἰς ἀπορίαν ἡμᾶ-σιν δ' μὲν ὄν οὕτως, ὥστε ὁπόταν αὖ φ ἐπιχειρῇ τις ἐλέγχειν, εἰκότα αὖ φ αὐτῷ τοδὲ ἐκεῖνο αἰκαμάζεσθαι λέγειν; Θεαί. Πῶς φῂς. ἐπὶ ἔτι σαφέστερον.

ξέ. Οὐδὲν δεῖ σαφέστερον οἰ ἐμοὶ σκοπεῖν. ἐγὼ μὲν γοῦν ἔγωγε δίημαι οὔτε ἐ-νὸς οὔτε τῶν πολλῶν τὸ μὴ ὂν δεῖν μετέχειν, ἁῤῥὲ τὸ καὶ νῦν οὕτως οἰ αὖ φ εἴρωκα. δ' μὲν γοῦν φημὶ ξυοῖσις τί; Θεαί. Ναί. ξέ. Καὶ μὴν αὖ καὶ σμικρὸν ἔμπροσθεν ἄφθικτόν τε αὐτὸ καὶ ἄρρητον, καὶ ἄλογον ἔφην εἶν. ξυοῖπω; Θεαί. ξυοῖπω μαι. πῶς γ' οὔ. ξέ. Οὐκοῦν τό γε ἓ προσαπτὴν πειρώμενος, εἰκότα τοῖς πρόσθεν ἔλεγον. Θεαί. φαίνῃ. ξέ. Τί δαὶ τῶν προσάντων ἔχ ὡς οὐ διελεγόμεν; Θεαί.

Ναί. ξέ. Καὶ μὴν ἄλλο γέ τι λέγων καὶ ἄρτι ἦν καὶ ἄφρων ἔοικε πρὸς ὃν λόγον ποιούμην. θεαί. Πῶς δ' οὔ. ξέ. Φαμὲν δέ γε δεῖν ἑκάστῃ τις λέξει, μήτε ὡς οὖ, μήτε ὡς πολλὰ διορίζειν αὐτό· μὴ δὲ τοῦτο παράπαν αὐτῷ κελεῦον. ἔστε γοῦν ἔτι καὶ κατὰ ταύτην αὖ πάλιν πρόσοψιν προσαγορεύοιεν. θεαί. Παντάπασί γε. ξέ. Τὸν μὲν γοῦν ἐμέ γε ἔτι, τί τίς αὖ λέγει. καὶ γοῦν πάλαι καὶ ταναῦθ' ὑπημύουν αὖ θύρει τῷδε τὸν τοῦ μὴ ὄντος ἔλεγχον. ὥστε οὐ μοί γε λέγοντι, καὶ ἀπόβαθρον εἶναι, μὴ σκοπῶμεν πάλιν ὀρθολογίαν τῷδε τῷ μὴ ὄντι. ἀλλ' εἶα σὺν αὐτοῖς σκεψώμεθα. θεαί. Πῶς φὴς ἴσον ἡμῖν δὴ καὶ γενναίως ἄτε τὰς ὧν ὅτι μάλιστα λυώσαντε σωτέον πειρᾶσθαι. μήτε οὐσίαν μήτε τὸ οὖ, μήτε πολλῶν ἀριθμοῦ προσπάθειν τῷ μὴ ὄντι, κατὰ γε ὀρθὸν λέγον φθέγξασθαί τι τῷδε αὖ τοῦ. θεαί. Ρολλὰ μέν τ' αὖ μᾶλλον ἔοικε προθυμία τῆς ἐπιχειρήσεως, εἴσω διαῦθ' ὁρᾶν πάρεστα αὐτὸς ἐπιχειρεῖν. ξέ. Ἀλλ' εἰ δοκεῖ σὺ μὲν καὶ ἐμὲ χαίρειν ἐῶμεν· ἕως δ' ἄμεινον λωκμεῖν σφᾶν ἔσται αὐτὸν ἐγχαίνομεν, μέχρι τούτου λείπωμεν ὡς παντὸς μᾶλλον πανούργως εἰς ἄπορον ὁ σοφιστὴς τόπον κατεδέδυκε. θεαί. Καὶ μάλα γε φαίνεται. ξέ. Τοιγαροῦν εἴπερ φύσομεν αὐτὸν ἔχειν φαντασικὴν τέχνην, ῥᾳδίως ἐκ ταύτης τῆς χρείας τῶν λόγων αὐτὸν λαμβανόμενοι ἡμῶν, εἰς τοιαύτην ἀφορμὴν ἄγειν τοὺς λόγους, ὅταν εἰδωλοποιὸν αὐτὸν κελῶμεν ἀποδεικνύναι, τί ἐστι παράπαν εἴδωλον λέγομεν. σκοπεῖν οὖν ὦ ξένε τὴν χρὴ, τί τῆς τῷ νεανίᾳ πρὸς τὸν ὀρθῶς λέγοντα ἀποκεκινῆσθαι. θεαί. Δῆλον ὅτι φήσομεν τά τε σὺ νῦν ἔφησθα καὶ κατόπτρου, εἴδωλα εἶναι καὶ τὰ γεγραμμένα καὶ τὰ τοιαῦτα μιμήματα. καὶ τἆλλα ὅσα που τοιαῦτά ἐστιν ἕτερα. ξέ. Φαινόμενος ὦ ξένε εἶ, σοφιστὴν οὐκ ἐωρακώς. θεαί. Τί δή. ξέ. Δόξει σοι μόνον, ἢ παντάπασιν οὐκ ἔχειν ὄμματα. θεαί. Πῶς. ξέ. Τὸν ἀποκρινόμενον ὅταν οὕτως αὐτῷ διδῶς, ἐὰν σὺ κατόπτρους, ἢ πλάσματα λέγης τι, καταγελάσεταί σου τῶν λόγων, ὅταν ὡς ἑλέπων τί λέγῃς αὐτῷ· προσποιούμενος, οὔτε κάτοπτρα, οὔτε ὕδατα γιγνώσκειν. οὔτε παράπαν ὄμμ· τὸ δι' ἐκτῶν λόγων ὁρωτήσεσι μένον. θεαί. Φαίνεται. ξέ. Τὸ δὴ πάντων τούτων. ἃ πολλὰ ἐστὸν, ἐξίωσας οἱ προσειπεῖν ὀνόματα φθεγξάμενος εἴδωλα· ἐκεῖ παῖσι, ὡς οὐ ὄν, λέγοντα καὶ ἀμώσου μαθὲν ὑπερχωρῶν φύσεται. θεαί. Τί δῆτα ὦ ξένε εἴδωλον αὖ φῶμεν εἶναι, πάλιν γε δὴ πρὸς τὰληθινὸν ἀφωμειωμένον ἕτερον τοιοῦτον.

ξέ. Ἕτερον δὲ λέγεις τοιοῦτον ἀληθινόν, ἢ ἐκεῖ τίνι δὴ τοιοῦτον εἶπες. θεαί. Οὐδαμῶς ἀληθινόν γε. ἀλλ' εἰκὼς μέν. ξέ. Ἆρα δ' ἀληθινὸν ὄντως ἐν λέγεται; θεαί. Οὔτω. ξέ. Τί δαὶ δ' μὴ ἀληθινὸν ἀρ' ἑκάστου ἀληθοῦς. θεαί. Τί μήν. ξέ. Οὐκ ὄν ἄρα λέγεις τὸ εἰκὸς, εἴπερ αὐτό γε μὴ ἀληθινὸν ὀρθῶς. ἀλλ' ἔστι γε μήν. θεαί. Πῶς. ξέ. Οὔκουν ἀληθῶς γέφυς. θεαί. Οὔ γοῦν οἶμαι. πάλιν γ' εἰκὼν ὄντως. ξέ. Οὐκ ὄν ἄρα οὐκ ὄντως ὄντος ἂν λέγομεν εἰκόνα; θεαί. Κινδυνεύει τοιαύτην ἴσως πεπλέχθαι συμπλοκὴν δὴ ἐν τῷ ὄντι. καὶ μάλα ἄτοπον. ξέ. Πῶς γὰρ οὐκ ἄτοπον· ὁρᾷς γοῦν ὅτι καὶ νῦν ὅτι τῆς ἐπαμάξεως ταύτης, ὁ πολυκέφαλος σοφιστὴς ἀνάγκασιν ἡμᾶς τὸ μὴ ὂν οὐκ ἐκόντας ὁμολογεῖν εἶναί πως. θεαί. Ὁρῶ καὶ μάλα. ξέ. Τί δαὶ δὴ πῶ τέχνῃ αὐτῷ τίνα ἀφορίσαντες, ἡμῖν αὐτοῖς συμφωνεῖν δοίη τε ἰσόμεθα. θεαί. Ἢ καὶ δ' πιον τί Φοβούμενος οὕτω λέγεις. ξέ. Ὅταν ἢ τὸ φάντασμα αὐτὸν ἅπαντα φῶμεν, καὶ πῶ τέχνῃ εἶναί τινα ἀπατητικὴν αὐτῷ, τότε πάντων ψυδῆ δοξάζειν πῶ ψυχὴν ἡμῶν φήσομεν ὑπὸ τῆς ἐκείνης τέχνης, ἢ τί ποτ' ὀρθῶμεν. θεαί. Τοῦτο τί δ' ἄλλο εἴπομεν. ξέ. Ψευδῆ δ' αὖ δοξάζεται τἀναντία τοῖς ὄσι δοξάζουσι; ἢ πῶς. θεαί. Τἀναντία. ξέ. Λέγῃς ἆρα τὰ μὴ ὄντα δοξάζειν πῶ ψευδῆ δοξάζειν. θεαί. Ἀνάγκη. ξέ. Ρότερον μὲν ἢ τὰ μὴ ὄντα δοξάζουσιν, ἢ πῶς ἢ τὰ μὴ ὄντα.

Θεαί. Εἶναί πως τὰ μὴ ὄντα δεῖ γε, εἴπερ φύσεταί ποτέ τίς τι, καὶ κατὰ
βραχύ. ξέ. Τί δ' οὐ καὶ μυρίαι μοῖραι εἶναι τὰ πάντως ὄντα ὡρᾴζεται;
θεαί. Ναί. ξέ. Καὶ ἕξις δή φαῦλος. Θεαί. Καὶ ἕξις. ξέ.
Καὶ λόγος δή μου φαυλὴς, οὕτω καὶ τὰ ταὐτὰ ταῦτα νομισθήσεται· τάττ' ὄντα
λίαν μὲν εἶναι, καὶ τὰ μὴ ὄντα εἶναι. Θεαί. Ῥᾳδίως γὰρ ἄλλος θεωρὸς γέ-
νοιτ'. ξέ. Σχεδὸν οὐδὲ μοῖρ'· ἀλλὰ ταῦτα δὴ σοφιστὴς οὐ φύσει· ἢ τίς μηχανὴ
συγχωρεῖν τινὰ τῶν δὴ φρονούντων, ὅταν ἄφρων εἶναι καὶ ἄῤῥητα, καὶ ἄλογα, καὶ
ἀδιανόητα προδήλως ὁμολογημένα ᾖ, τὰ πρὸ τούτων ὁμολογηθέντα. μανθάνομεν ὦ θε-
αίτητε ὃ λέγεις; θεαί. Ῥᾳδίως γοῦν οὐ μανθάνομεν· ὅτι τἀναντία φύσει λέγειν ἡ-
μᾶς τοῖς ναὶ δή, φαυλὴν ὑπομένοντας εἰπεῖν, ὡς ἔστιν οὐδέτερα τὴν καὶ κατὰ λόγους.
τῷ γὰρ μὴ ὄντι ἐν ὂν προσάπτειν ἡμᾶς πολλάκις ἀνάγκαζεσθαι. δηλονότι ὁμολογη-
μένους ναὶ δή που εἶναι ἕξιν πάντων ἀδιανόητον. ξέ. Ὀρθῶς ἀπεμνημόνευσας. ἀλλ' ὅρα δὴ βουλόμεθα τὶ χρὴ σῴζειν τῷ σοφιστοῦ πέρι· τὰς γὰρ αὐτοπλή-
ξεις καὶ ἀπορίας, ἐὰν αὖ ἐν διῤῥωμεν οὐ τῇ τῶν φαυλοτέρων καὶ γόητων τέχνῃ
ἐοικότες, ὁρᾷς ὡς δύσπορον καὶ πολλαί. Θεαί. Καὶ μάλα. ξέ. Μικρὸν μέ-
ρος οὖν αὐτῶν διεληλύθαμεν οὐσῶν ἀπείρων εἰπεῖν ἀῤῥαίστων. θεαί. Δεινὸν γὰρ ἂν εἴη καὶ τὸν σοφιστὴν ἐλεγχὸν ἐᾶν τοῦτο οὕτως ἔχειν. ξέ. Τί οὖν οὕ-
τως ἀπτοησόμεθα ναῦ μαλακιεῖσθαι; θεαί. Οὔκουν ἔγωγε φημὶ δεῖν ἐκ καὶ κα-
τὰ σμικρὸν οἷόν τ' ἐπιλακίζεσθαί πη τοῦ σοφοῦ ἰσμοί. ξέ. Ἔξεις οὖν συγγνώμην,
καὶ καθ' ὅτῳ ναῦ ἔπεισε ἀγαπήσεις ἑαύτῃ καὶ κατὰ βραχὺ παρεκπεσούμεθα οὕτως ἐ
ρυρῷ λόγῳ. θεαί. Ὡς γὰρ οὐκ ἔχω. ξέ. Τόδε τοίνυν ἴθι μᾶλλον παρ-
αιτοῦμαί σε. θεαί. Τὸ ποῖον. ξέ. Μή μοι δὴ παίζειν δόξωμεν λάβῃς γέ
γονέναι τινα. θεαί. Τίδη. ξέ. Τὸν τοῦ παιδὸς παρελθόντα λόγον, ἀναγ-
καῖον ἡμῖν ἀμαυρώσεως ἔσεσθαι καὶ διαζεῦξαι. τό, τε μὴ ὂν ὡς ἔστι κατά τι.
καὶ τὸ ὂν αὖ πάλιν ὡς οὐκ ἔστι πη. θεαί. Φαίνεται δ' τοιοῦτον διαμαχητέον οὐ
τοῖς λόγοις. ξέ. Ὡς γὰρ οὐ φαίνεται. καὶ τὸ λεγόμενον δὴ ἔοικε, τυφλῷ. τοῦ
τῳ γὰρ μόνῳ ἐλεγχθέντων, μάτ' ὁμολογηθέντων, σχολῇ ποτέ τις οἷός τ' ἔσται περὶ
λόγου φαύλου λόγου, ἢ δόξης· ἔτε εἰδώλου, ἔτε εἰκόνος, ἔτε μιμημάτων, ἔτε φαν
τασμάτων αὐτῶν, ἢ καὶ πόθι τε χρῶ τῶν, ὅσοι πόθι ταῦτα εἰσί, μὴ καταγέλαστος
εἶναι, τὰ σφόδρα ἀπαγκαζόμενος αὐτῷ λέγειν. θεαί. Ἀληθέστατα. ξέ.
Διὰ ταῦτα μέντοι τολμητέον πη διαθέσθαι τῷ παιζικῷ λόγῳ· ἢ τὸ παράπαν ἐατέ
ον ἀ ἔστ' τις ἔργῳ σῴζειν ὄκνος. θεαί. Ἀλλ' ἡμᾶς ἔστ' γε μηδὲν μηδαμῇ ἔρξειν.
ξέ. Τεῖχον τοίνυν ἴθι σμικρόν γε παραπήσομεν. θεαί. Λέγε μόνον.
ξέ. Εἰ πόν που ναῦ δή λέγων, ὡς πρὸς ὃν τόδε ταῦτ' ἐλεγχεν ἀεί τε ἀπειρη-
κὼς ἐτὸ τυγχάνω καὶ δὴ καὶ ταυῦ. θεαί. Εἶπες. ξέ. Φοβοῦμαι δὴ τα'
ἀρμόττ' ὄντως ὀλίγα ταῦτα' σοι μανικὸς εἶναι δόξω, παρὰ πόδα μιτυκαλὼν ἐμαυ-
τὸν αὖω καὶ κάτω· σὺν γὰρ δὴ χάριν ἐλέγχειν ἐν λόγον ἐπιθησόμεθα ἑαυτῷ ἐλέγ-
χομεν. θεαί. Ὡς τοίνυν μοι γε μανικὸν μὴ δόξεον μανὲν τολμηρολεῖν αὖ αὖθι ἐν ἔ-
λεγχον ἔστ' καὶ τὸν ἀπόλειπτ' ἴσ, θαῤῥῶν ἴθι δὴ τοῦτο γε σύνιμι. ξέ. Φοβεῖ δὴ
τὸν ἀρχὸν ἵς ἀπ' ἀῤῥαιτο παρακινδυνευτικοῦ λόγου. δοκῶμεν γοῦν τὴν δ' ἓξ παῖ
δα ὁδὸν ἀναγκαιοτάτην ἡμῖν εἶναι ῥᾴπασθαι. θεαί. Ῥᾴιστα δή. ξέ. Τὰ
δοκοῦντα ναῦ εὐαρτῆς ἔχειν, ἐπισκέψασθαι πρῶτον, μή πη τεταραγμένοι μείονες
τοῦδε ταῦτα. ῥᾳδίως δ' ἀλλήλοις ὁμολογοῦμεν ὡς δυσκινήτως ἔχοντες. θεαί. λέγε σα
φέστερον ὃ λέγεις. ξέ. Εὐκόλως μοι δοκεῖ παρεμφαίνειν ἡμῖν διαλέγεσθαι, τὴ πᾶς ὅστις
πάντα τὰ δὴ κείσεται ὥρμαται ἢ τὰ ὄντα διορίσασθαι ὅσα τε τὴ ποῖά ἐστι. θεαί. Πῦ. ξέ.
Πῶδέν ἴσως ἕκαστος φαίνεταί μοι διωρίσθαι, παιδὸν ὡς οὐσιῶν ἡμῖν ὁμιλεῖν, ὡς τεί-
χη τὰ ὄντα. πολεμεῖ δὲ ἀλλήλοις οἷόν τι αὐτῶν ἄπλα πῆ· θηρὶ δὲ φίλα γιγνόμενα, γάμους
τε καὶ τόκους, καὶ τροφὰς τῶν ἐκγόνων παρέχεται· δύο δὲ ὕδρος ἀπὸ νύμφου καὶ

ξηρόν. ἢ θερμὸν καὶ ψυχρὸν, συνοικίζηται αὐτὰ ἑκάστοις. ἢ δὲ παρ' ἡμῶν ἑλληνικὸν ἔθνος, ἀρχὴ ξυνοφαίνους τε καὶ ἔτι πρόσθεν ἀφέμενον, ὡς οὐδὲν ὄντος τῶν πάντ' καλουμένων, οὕτω διεξέρχεται τοῖς μύθοις. ἰάδες δὲ καὶ σικελικαί τινες ὕστερον μοῦσαι ξυνεύροῦσαν ὅλα συμπλέκειν ἀσφαλέστατον ἀμφότερα. καὶ λέγει ὡς δ' ὄν, πολλάκις καὶ οὔ, δίκην. ἔχθρα δὲ καὶ φιλία συνέχεται. διαφερόμενον γὰρ ἀεὶ ξυμφέρεται φασὶν αἱ σωφρονέστεραι τῶν μουσῶν· αἱ δὲ μαλακώτεραι, ἢ μὲν ἀεὶ ταῦτα οὕτως ἔχειν, ἐχάλασαν· οὐ μέρει δέ, τοτὲ μὲν οὐ εἶναί φασι ἢ πᾶν καὶ φίλον ὑπ' ἀφροδίτης, τοτὲ δὲ, πολλά, καὶ πολέμιον αὖ αὐτῷ ὄζῳ νεῖκός τε. ταῦτα δὲ πάντα, εἰ μὲν ἀληθῶς τὶς ἢ μὴ θύπων ἔρικε, χαλεπὸν καὶ τολυμμελὲς οὕτω μεγάλα κλεινοῖς καὶ παλαιοῖς ἀσθράσαν ἐπιμαῖν, ἐκεῖνο δὲ αἰεὶ πρόθυμον ἀποφαίνεσθαι. θεαί. Τὸ ποῖον.

ξέ. Ὅτι λίαν τῶν πολλῶν ἡμῶν ὑπολαμβάνοντες ὠλιγώρησαν, οὐδὲν γὰρ φροντίσαντες. εἶτ' ἐπακολουθοῦμεν αὐτοῖς λέγουσιν, εἴτε ἀπολειπόμεθα, πᾶν αἰνοῦσι ἢ σφέτερον αὐτοῖς ἔπαινον. θεαί. Πῶς λέγεις. ξέ. Ὅταν τις αὐτῶν φιλοξενῆται λέγων, ὡς ἔστιν, ἢ γέγονεν, ἢ γένηται πολλὰ, ἢ δύο ἢ οὔ, καὶ θερμὸν καὶ ψυχρῷ συγκεραννύμενον, ἄλλο δὴ διακρίσεις καὶ συγκρίσεις ὑποτιθεὶς, τούτων ὦ θεαίτητε ἐπήκοός τε σὺ τί πρὸς θεῶν ξυνίεις ὅτι λέγουσιν; ἐγὼ μὲν γὰρ ὅτε μὲν ὦ νέος ἦν, τοῦτό τε δὴ ναῦν ἀπορούμενον ἐπότε τὶς εἶποι δὴ μὴ ὄν, ἀκριβῶς ᾤμην ξυνιέναι· νῦν δὲ ὁρᾷς ἴν' ἐσμὲν αὐτοῦ πρὸς τῆς ἀπορίας. θεαί. Ὁρῶ. ξέ. Τάχα γοῦν ἴσως οὐχ ἥττον καὶ ἡμᾶς ἃ ὄν ταῦτ' ἔστιν πάθος ἐλλοφότες ὦ τῇ ψυχῇ, πρὸς μὲν ἔστιν δύπορεῖν φαμὲν, καὶ μανθάνειν ὁπόταν τὶς αὖ φθέγγηται. ἢ δὲ θάτερον, οὗ. πρὸς ἀμφότερα ὁμοίως ἔχοντες. θεαί. Ἴσως. ξέ. καὶ πρὸς τῶν ἄλλων δὴ τῶν προειρημένων ἡμῖν ταῦτ' ἔστιν ἐρώτα. θεαί. Ναί γε. ξέ. Τῶν μὲν δοίνυν πολλῶν πέρι, καὶ μετὰ ταῦτα σκεψόμεθ' αὖ δέξει. πρὸς δὲ τὸ μέγιστόν τε καὶ ἀρχηγὸν πρώτου, νῦν σκεπτέον. θεαί. Τίνος δὴ λέγεις. ἢ δηλονότι τὸ ὂν φῶς πρῶτον δεῖν διορᾶν σκοπεῖσθαι, τί ποθ' οἱ λέγοντες αὐτὸ δηλοῦν ἡγοῦνται. ξέ. Κατὰ πόδα γε ὦ θεαίτητε ὑπάλακτος λέγω γοῦν δὴ ταύτην δεῖν φοιτᾶσθαι πρὸ μιᾶς. δοῦ αὐτῶν παρόντων αὐκπυθομένους ὧδε. Φέρε ὁπόσοι θερμὸν καὶ ψυχρὸν ἢ τινε δύο φασὶν πω, τοὺς πάντ' εἶναι φατὲ, τί ποτε αἰρᾶ τοῦτ' ἀμφοῖν φθέγγεσθε, λέγοντες ἄμφω καὶ ἑκάτερον εἶναι, τί ἢ εἶναι ὄζῳ ὑπολαβωμεν ὑμῶν. πότερον τρίτον παρὰ τὰ δύο ἐκεῖνα, μὴ τρία ἢ πᾶν, ἀλλὰ μὲν δύο ἔτι καθ' ἡμᾶς ἃ θῶμεν; οὐ γάρ που δοῖν γε δοῖν καλοῦντες θάτερον ὄν, ἀμφότερα ὁμοίως εἶναι λέγετε. ἀμφοτέρως οὖ, ἀλλ' οὐ δύο ἤτην. θεαί. Ἀληθῆ λέγεις. ξέ. Ἀλλ' ἆρα γε τὰ ἄμφω βούλεσθε καλεῖν ὄν. θεαί. Ἴσως. ξέ. Ἀλλ' ὦ φίλοι φήσομεν, καὶ οὕτω τὰ δύο λέγοιτ' αὖ σαφέστατα οὖ. θεαί. Ὀρθότατα ἴρηκας'. ξε. Ἐπειδὴ δοίνυν ἡμεῖς ἀπορήκαμεν, ὑμεῖς αὐτὰ ἡμῖν ἐμφανίζετε ἱκανῶς. τί ποτε βούλεσθε σημαίνειν ὁπόταν ὂν φθέγγησθε, σαφὲς γὰρ ὡς ἡμεῖς μὲν ταῦτα πάλιν γιγνώσκετε. ἡμεῖς δὲ πρότερ μὲν, ᾠόμεθα, νῦν δ' ἀπορήκαμεν. διδάσκετε δοῦν πρῶτον τοῦτ' αὐτὸ ἡμᾶς ἵνα μὴ δοξάζωμεν μανθάνειν μὲν τὰ λεγόμενα παρ' ὑμῶν. τὸ δὲ, τούτου γίγνεται πᾶν δωδεκάτον. ταῦτα δὴ λέγοντές τε καὶ ἀξιοῦντες παρά τε δοῦ τῶν καὶ παρὰ τῶν ἄλλων ὅσοι πλεῖον εἰδὸς λέγουσι τὸ πᾶν εἶναι, μῶν ὦ παῖ λε τολυμμελέσομεν; θεαί. Ἥκιστά γε. ξέ. Τί δαὲ παρὰ τῶν οὔ δ' πᾶν λεγόντων, ἀρ' οὐ πυθίου εἰς δωδέκατον, τί ποτε λέγουσι τὸ ὄν; θεαί. Πῶς γὰρ οὔ. ξέ. Τόδε τοίνυν ἀποκεκλῄδωσαν. οὔ που φατὲ μόνον εἶναι. φαμὲν γὰρ φήσουσιν. ἦ γάρ; θεαί. Ναί. ξέ. Τί δὲ ὃν καλεῖτε λε; θεαί. Ναί. ξέ. Πότερον ὅπερ οὖ ἄνθ' τῷ αὐτῷ προσχρώμενοι δύνειν ὀνόμασιν, ἢ πῶς. θεαί. Τίς οὖν αὖ τῆς ἡμῖν ἔσται ἀπόκρισις. ξέ. Δῆλον ὦ θεαίτητε ὅτι τῷ ταύτην πρῶτ ὑπόθεσιν ὑποθεμένῳ πρὸς δὲ ναῦν ὄρωτη θεῖ καὶ πρὸς ἄλλο δὲ ὁτιοῦν, οὐ πάνυ πως ἑρῶσιν ἀποκρίνασθαι. θεαί. Πῶς. ξέ. Τὸ δὲ δύο ὀνόματα ἐμολογεῖν εἶναι, μηδὲν δήμεσον τολμᾶν οὖ, κατα γέλασόν που. θεαί. Πῶς δ' οὔ. ξέ. Καὶ

ἢ

τῷ δὲ πᾶν γε ἀπτὸν λέγοντος, ὡς ἔστι ὄνομά τι, λόγον οὐκ αὖ ἔχον. θεαί. ῥᾴδιον. Ξέ. Τιθεὶς τε τοῦνομα τῷ πράγματος ἕτερον, δύο λέγειν πυνθάνῃ. θεαί. Ναί. Ξέ. Καὶ μὲν αὖ ταυτόν γε αὐτῷ τιθῇ θεαίτητον, μηδενὸς ὄνομα αἰσχυνθήσεται λέγειν. εἰδέ τινος αὐτὸ φύσει, συμβήσεται τὸ ὄνομα ὀνόματος ὄνομα μόνον, ἄλλου δὲ ἀδυνάτου ὄν. θεαί. Οὕτω. Ξέ. Καὶ τὸ οὖ γε, ὡς οὐ ὂν μόνον, ἡῥᾴστως ὀνόματος αὐτὸ οὐ ὄν. θεαί. Ἀνάγκη. Ξέ. Τί δὲ τὸ ὅλον ἕτερον τοῦ ὄντος ἐστίν, ἢ πάντα φύσουσι τοῦτο; θεαί. Ῥᾴδιον γοῦν οὐ φύσουσί τε καὶ φασί. Ξέ. Εἰ τοίνυν ὅλον ὄγκον, ὡς παρμενίδης λέγει, πάλον δὴν εὐκύκλου σφαίρας ἐναλίγκιον ὄγκῳ μαστέον ἐστὶ πανταλῆ παντός, τὸ γὰρ οὔτέ τι μεῖζον, οὔτε βεβαιότερος πέλειν, χρεὼν ὄντι τῷ, ἢ τῷ τοιοῦτόν γε ὄν, τὸ ὂν μέσου τε καὶ ἴσχειν ἴσῃ. ταῦτα ἢ ἴσχον, πᾶσαι αὐτὰ μοῖραι ἴσχειν. ἢ πῶς. θεαί. Οὕτω. Ξέ. Ἀλλὰ μὴν τό γε μεμφισμένον, πάθος μὲν τὸ ἴσης τοῖς ἔχειν ἀεὶ τῆς μοίρισι πᾶσιν, οὐδὲν ἀποκωλύῃ. καὶ ταὐτὸν δὴ πᾶν τε ὂν καὶ ὅλον, σφαῖραν εἶναι. θεαί. Τί δ' οὔ. Ξέ. Τὸ δὲ πτερωθὲν τοῦτο, ἇρ' οὐκ ἀδύνατον αὐτό γε τὸ αὖ αὐτὸ εἶναι; θεαί. Πῶς. Ξέ. Ἀμοίρες δήπου δεῖ παντελῶς τόγε ἀληθῶς οὕτω κατὰ τὸν ἐρρηθὲν λόγον ἐρῆσθαι. θεαί. Δεῖ γοῦν οὕτω. Ξέ. Τὸ δέ γε τοιοῦτον, ἐκ πολλῶν μοιρῶν ὄν, οὐ συμφωνήσει τῷ ὅλῳ. θεαί. Μανθάνω. Ξέ. Ἕτερον δὴ πάθος ἔχον τὸ ὅλον τοῦ ἑνός, οὕτως οὔτε ἴσταται καὶ ὅλον, ἢ παντάπασι μὴ λέγωμεν ὅλον εἶναι τὸ ὄν. θεαί. Χαλεπὴν προβέβληκας αἵρεσιν. Ξέ. Ἀληθέστατα μέντοι λέγεις. πεπονθός τε γοῦν τὸ ὂν οὐ εἶναι φαίνεται, οὐ ταυτὸν ὂν τῷ οἰ φαίνεται, καὶ πολλαχῇ δὴ τὰ πάντα ἑνὸς ἴσταται. θεαί. Ναί. Ξέ. Καὶ μὴν εἰκός γε τὸ ὂν ἢ μὴ ὅλον δεῖν ὃ πεπονθέναι τὸ ὑπ' ἐκείνου πάθος, ἢ δι' αὐτὸ τὸ ὅλον, οὐδὲν ἧττον τὸ ὂν εἶναι τοῦ ξυμβαίνει. θεαί. Φαίνεται. Ξέ. Καὶ κατὰ τὸν δὴ τὸν λόγον ἐναντίως τοῦ στερέμονος, οὐκ ὂν ἔσται τὸ ὄν. θεαί. Οὕτω. Ξέ. Καὶ ἑνός γε αὖ πλέω τὰ πάντα γίγνεται. τοῦ τε ὄντος ἢ τοῦ ὅλου χωρὶς ἰδέαν ἑκατέρου φύσει ἀληθοῦς. θεαί. Ναί. Ξέ. Μὴ ὄντος δέ γε τὸ παράπαν τὸ ὅλον, ταὐτά τε ταὐτὰ ὑπάρχει τῷ ὄντι, καὶ πρὸς τῷ μὴ εἶναι, μὴ δ' αὖ γλισθάνει ποτὲ ὄν. θεαί. Τί δή. Ξέ. Τὸ γλισθάνον ἀεὶ γίγνον ὅλον. ὥστε οὔτε οὐσίαν, οὔτε γλίσθησιν ἐοικὸς ταῦτ' οὕτως ἔχειν. Ξέ. Καὶ μὲν δὴ ὁπόσον αὖ ἕν, τοσοῦτον ὅλον ἀναγκαῖον αὐτὸ εἶναι. θεαί. Κομιδῇ γε. Ξέ. Καὶ τίνων ἄλλα μυρία ἀπραίτους ἀπορίας ἴσμεν ἀληθῆ φανέντα, τῷ τὸ ὂν ἅπτεσθαι δύο τινέ, ἅπτεσθαι μὲν, μίσον εἶναι λέγοντι. θεαί. Δηλοῖ γοῦν καὶ τὰ νῦν ὑποφαίνοντα. σωματοειδῆ γοῦν ἕτερον ἑξ ἄλλου. μείζω καὶ χαλεπώτερα φέρει τοῦδε τῶν ἔμπροσθεν καὶ ῥᾳδίων τῶν παλαίων. Ξέ. Τοὺς μὲν τίνων διακριβολογουμένους, ὄντος τὸ πέρι ἢ μή, πάνυ μὲν ἀδιαλύθαμον· ἔμμεσος ἔχεται· ἐν δὲ ἄλλως λέγοντας αὖ θαττόν τινὰ ἐκ πάντων εἰσῶμεν, ὅτι τὸ ὂν τοῦ μὴ ὄντος ἀδύνατον πορώτερον ἀπεῖπεν ὅτι ποτ' ἐστί. θεαί. Οὐκοῦν πορευθῆναι χρὴ ἢ αὖθι τούτους. Ξέ. Καὶ μὴν εἰκός γε αὐτοῖς οἵ γιγαντομαχάς τις εἶναι δεῖ πλὴν ἀμφισβήτησιν τοῦδε τῆς οὐσίας πρὸς ἀλλήλους. θεαί. Πῶς. Ξέ. Οἱ μὲν, εἰς γῆν ἑξ οὐρανοῦ καὶ τὰ ἀοράτου, πάντα ἕλκουσι τοῖς χερσὶν ἅπτεσθαι πέτρας καὶ δρῦς τοῦτο λαμβάνοντες. τῶν γοῦν ζώων ἐφάπτονται παντῶν, διϊσχυρίζονται ἔργα εἶναι μόνον, ὃ παρέχει προσβολὴν καὶ ἐπαφήν τινα, ταυτὸν ὂν σῶμα καὶ οὐσίαν ὁρίζεσθαι. τὸν δ' ἄλλων ἅττις φαίη μὴ σῶμα ἔχον εἶναι, κατα φρονοῦντες τοπαράπαν, καὶ οὐδὲν ἐθέλοντες ἄλλο ἀκούειν. θεαί. Ἦ δεινοὺς ἅρπυιας αὖσραστ' ἤδη γοῦν καὶ ἐπὶ τούτων συχνοῖς τοῦδε ἐτύγχανον. Ξέ. Τοιγοῦν τοῖς πρὸς αὐτοὺς ἀμφισβητοῦσι μάλα δυλαβῶς ἄνωθεν ἑξ ἀοράτου ποθὲν ἀμύνονται· νοητὰ ἅττα καὶ ἀσώματα εἴδη βιαίοις σὺν ἀληθινῇ οὐσίαν εἶναι. τὰ δὲ ἐκείνων σώματα καὶ τὴν λεγομένην ὑπ' αὐτῶν ἀλήθειαν κατὰ σμικρὰ διαβραύοντες οἱ τοῖς λόγοις, χύσιν αὖτ' οὐσίας φερομένην

τινὰ προσαπορέουσιν· ὦ μέσω δὴ τοῦδε ταῦτα ἅπαλιζος ἀμφοτέρων μάχη τίς ὦ θαίτητε ἀεὶ ξωίσπκε. Θαί. Ἀληθῆ. Ξέ. Γαρ ἀμφοῖν δοῖνω τὸν γλυκὺν ηε τὰ μόρος λάβωμεν λόγον ἐπεδὴ ἓς τίθενται τῆς ἀσίας. Θαί. Γῶς δ' ἂν δὴ λεγόμεθα. Ξέ. Γαρὰ μὲν τῶν οὐ εἴδεσιν αὐτὼν τὸ μέλιτος, ἐᾶσον· ἡ μὲν ἕτερος γαῖ· παρὰ δὲ τῶν ἐς σῶμα πάντα ἰλκόντων βία, χαλεπότερον· ἴσως δὲ οχ. ὃν ἀδύνατον. ἀλλ' ὦ δέ μοι δοκεῖ τοῦδε αὐτῶν σῶν. Θαί. Γῶς. Ξέ. Μάλιστα μὲν ἅπαδωκε τὸν λόγον ἐρῶ βελτίους αὐτοὺς φαίνεσθαι· ἀδὲ ἔστιν μὴ ἐγχωρεῖ, λόξω ποιῶμεν ὑποτιθέμενοι ὁμε μαλτερον αὐτούς, ἢ καὶ ἐθέλοντας αὖ ἀποκρίνασθαι· ἢ τὸ ὁμολογεῖν ἓν βελτίονον τυ, κυριώτερον ἢ τὸ παρὰ χειρόνων ἡμᾶς ἡ τούτ' φροντίζομεν, ἀλλὰ τἀληθὲς ζητοῦμεν. Θαί. Ὀρθότατα. Ξέ. Κίλαι δὴ τὸν βελτίους γεγενότας ἀποκρίνασθαί σοι. ᾗ τὸ λεχθὲν πρὸ αὐτῶν ἐφθεμίσθαι. Θαί. Ταῦτ' ἴσται. Ξέ. Λεγόντ' δὴ ὄντων ζῷων αἰφασὶν εἶναί τι; Θαί. Γῶς δ' οὔ. Ξέ. Τοῦτο ἡ σῶμα ἔμψυχον ὁμολογοῦσι; Θαί. Γαύγε. Ξέ. Τι δὴ τις τί τῶν ὄντων ψυχήν. Θαί. Ναί. Ξέ. Τί δαὶ ψυχήν· οὐ πῇ μὲν, δικαίαν, πῇ δὲ, ἄδικον φασὶν εἶναι· ἢ πῇ μὲν, φρόνιμον, πῇ δὲ, ἄφρονα; Θαί. Τί μήν. Ξέ. Λλ' οὐ δικαιοσύνης ἕξει καὶ προυσίαν τοιαύτην αὐτῶν ἑκάστην γίγνεσθαι, καὶ τῶν ἐναντίων ἐναντίαν. Θαί. Ναὶ καὶ ταῦτα ξύμφασιν. Ξέ. Λλὰ μὴν τό γε δικαίαν τῷ πρᾶγίγνεσθαι καὶ ἀπογίγνεσθαι πάντως εἶναί τι φύσουσι. Θαί. Φασὶ μὴ δῆν. Ξέ. Οὐσης δὴν δικαιοσύνης ᾗ φρονήσεως καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς, καὶ τῶν ἐναντίων, καὶ δὴ καὶ ψυχῆς οὐ ἓ ταῦτα ἐγγίγνεται, φ' τερον ὁρατὸν καὶ ἁπτὸν ἔστιν φασί τι αὐτῶν, ἢ πάντα ἀόρατα. Θαί. Σχεδὸν οὐδὲν δοῦτων γε ὁρατόν. Ξέ. Τί δὲ τῶν τοιούτων, μῶν σῶμά τι λίτυσιν ἴσχειν; Θαί. Τοῦτο οὐκί τι καὶ ταῦτα ἀποκρίνονται πᾶν. ἀλλὰ πῇ μὲν ψυχὴν αὐτὴν δὴ κεῖν σῳ σῶμά τι κεκτῆσθαι· φρόνησιν δὲ ᾗ τῶν ἄλλων ἱκανὸν δὸν ἠρώτηκας, αἰσχύνονται ἡ τολμᾶν ἢ μολεῖν ἢ ὄντων αὐτὰ ὁμολογεῖν, ἢ πάντ' εἶναι σώματα δῖ ἀχρεί ζεσθαι. Ξέ. Σαφῶς ἐ ἡμῖν ὦ θαίτητε βελτίους γεγόνασιν οἱ ἄνδρες· ἐ πεὶ τούτων οὐλ' αὖ σὶ ἐπαι ομνθέσι δ' γε αὐτῶν ἀπαρρί τε καὶ αὐτόχειρες· ἀλλὰ διατείνειν τ' αὖ πᾶν ὁ μὲ δοκεῖ ταῖς χερσὶ συμπίζειν εἰσὶν, ὡς ἀρκ ἔστιν ὃ ὂν ἅπαν δεῖ. Θαί. Σχεδὸν δικαδιανοοῦνται λέγεις. Ξέ. Γάλιν δίναι αἰρεωτῶμεν αὐτούς· ἀ γοῦ τι καὶ σμικρὸν ἢ λουσι τῶν ὄντων συγχωρῶν ἀσύμβλον, ἀβαρκεῖ· ἢ γοῦ ἐπί τε τοῦδοις ἅμα, καὶ ἐπ' ἐκείνοις ἔσα ἴχει σῶμα ξυμφὸς γεγονὸς, ὡς ὃ βλέπονται ἀμφότερα εἶναι λέγουσι, ἔστ' αὐτοῖς ῥητέον· τάχ' ἂν ἴσως αὖ ἀπορῶν εἰδέ τι δοῦτον πιπόθοιτο, σκόπει προτεινομένων ὑμῶν. ἆρ' ἐθέλοιεν αὖ δέχεσθαι καὶ ὁμολογεῖν τι ἀνδ' ἢ ὄν. Θαί. Τὸ ποῖον δὴ λέγεις καὶ τάχα ἀσύμαθα. Ξέ. Λέγω δὴ ἢ καὶ ὁ ποιασοῦν τινα κεκτημένον δύναμιν εἴς τὸ ποιεῖν ἕτερον ὁτιοῦν πεφυκὸς, εἴτε εἰς ἓ παθεῖν ᾗ σμικρότατον ὑπὸ τ' φαυλοτάτου, καὶ ἐ μόνον ἐσά πᾶν ξ. πᾶν ἔστ' ὄντως εἶναι. τί δῆμαι τ' ἔρον ὁρίζειν τὰ ὄντα, ὡς ἔστιν οὐκ ἄλλοτ' τολμῶ δύναμις· ἀλλ' ἱκανῶς αὐτοί γε οὐκ ἴχυσιν ἐ τῷ πρότερον τούτου βέλτιον λέγειν, ἐ χονται ἔστ'. θαί. καλῶς. ξέ. Ἴσως τ' ἐσύστερον ἡμῖν τε καὶ τούτοις ἕτερον αὖ φανεῖν· πρὸς μὲν οὖν τοῦτο μοι, ἔστ' ἡμῖν ἐ ταῦθα μοί τω ξυωμολογεῖσθον. θαί. Μόνον· πρὸς δὲ τὸν ἕτερους ἴωμεν τὸν τῶν εἰδῶν φίλους· σὺ δ' ἡμῖν καὶ τὰ παρὰ τούτων ἀφερμῶσθαι. ξέ. Ταῦτ' ἴσται· χρέσιν πῶ δὲ οὐσίαν χωρίς που διελόμενοι λέγετε; ἢ γοῦ. θαί. Ναί. ξέ. Καὶ σώματα μὲν ἡμᾶς, χρίσει δ' αἰσθήσεως κοινωνεῖν· δ' λογισμοῦ δὲ ψυχῇ πρὸς πῶ ὄντως οὐσίαν· ὦ ἀεὶ κατὰ ταυτὰ ὡσαύτως ἴχειν φατέ· χρίσιν δὲ ἄλλοτε ἄλλως; θαί. φαμὲν ἐ δῆν. ξέ. Τὸ δὲ δὴ κοινωνεῖν ὦ τούτων αὖ σι, τί τοῦθ' ἡμᾶς ἐ ἀμφοῖν φῶμεν λέγειν· ἆρ' οὐ ἡ νῦν δὴ παρ' ἡμῶν ῥηθέν. θαί. Τὸ ποῖον. ξέ. Γάμα ἢ φῶμεν ἐκφυκέναμάς τινος ἀπὸ τῶν πρὸς ἄλλα ξυμίντων γεγόμενον· τάχ' ἂν ὦ θαίτητε αὐτῶν πῶ πρὸς ταῦτα ἀπόκρισιν, σὺ μὲν οὐ καταπύσεις, ἐπὶ δὲ ἴσως δὴ συνήθεια. θαί. Τίν' δὴ λέγουσι λόγον. ξέ. Οὐ συγχωροῦσιν ἡμῖν ἡ

σπ ἡμῖν ϕ νῶ δὴ ῥηθὲν πρὸς τὸν γηγενῆ οὐσίας πέρι. θεαί. Τὸ ϕῖον. Ξέ. Ἴκω τὸν ἕτερον ὅρον που τ ὄντων ὅταν τῳ πρὸς ἄ τ παρεῖναι ἢ σῶμα· ἢ πρὸς ϕ σμικρότατα γε δύναμις; θεαί. Ναί. Ξέ. Ῥρὸς δὴ ταῦτα τοὺς λέγουσιν. ὅτι γλυίσει μὲν, μάτε τι τ παρεῖναι ἢ ϕθεῖν δυνάμεως· πρὸς ἣ δόσιν, τούτων οὐδὲ τέρου πω δύναμιν ἀρμότ τει ϕασί. θεαί. Οὐκοῦν λέγουσί τι. Ξέ. Ῥρὸς ὅγε λεκτέον ἡμῖν ὅτι δέομεθα πρ αὐτῶν ἔτι πυθέσθαι σαφέστερον, ἐπὶ προσομολογοῦσι πω μὴ ψυχὴν γιγνώσκειν, πω δ οὐσίαν γιγνώσκεσθαι. θεαί. ϕασὶ μὲν τοῦτό γε. Ξέ. Τί δὲ ϕ γιγνώσκειν, ἢ ϕ γιγνώσκεσθαι· ϕαῖτ᾽ ἂν πολύθρα, ἢ πάλθρα, ἢ ἀμϕότερα, ἢ ϕ μὲν πάλθημα ϕ δὲ θάτερον ἢ παντάπασιν οὐδέτερον οὐδετέρου τούτων μεταλαμβάνειν· δῆλον ὡς οὐδέτερον οὐδετέρου. πάνυ τοίνυν αὖ τοῖς ἔμπροσθεν λέγουσιν. θεαί. Μανθάνω· δέγεται ϕ γιγνώσκειν εἶπερ ἔστι ποιεῖν τίς ϕ γιγνωσκόμενον, ἀνάγκαῖον αὖ ξυμβαίνει πάσχειν. Ξέ. Τὴν οὐσίαν δὴ κατὰ τ λόγον τοῦτον γιγνωσκομένην ὑπὸ τ γνώσεως, κατὰ δόσιν γιγνώσκεσθαι, κατὰ τοσοῦτον κινεῖσθαι ϕήσ ϕ πάσχειν· ὃ δὴ ϕαμὲν οὐκ αὖ ϕρονεῖσθαι τ ϕ ἠρεμεῖν. θεαί. Ὀρθῶς. Ξέ. Τί δαὶ πρὸς θεὸς ὡς ἀληθῶς κίνησιν· ἢ ζωὴ· ἢ ψυχὴ, ἢ ϕρόνησιν, ἢ ἁγνῶς περιθεσόμεθα ϕ παντελῶς ὄντι μὴ πάρεῖναι· μὴ ζῆν αὖτ᾽, μὴ ϕρονεῖν, ἀλλὰ σεμνὸ ἢ ἅγιον νοῦν ἐν ἔχοντα ἀκίνητον, ἑστῶς ἁ; θεαί. Δεινὸν μὲν τ᾽ αὖ ξοίκ λόγον συγχωρεῖσθαι. Ξέ. Ἀλλὰ νοῦν μὲν ἔχειν· ζωὴν δὲ μὴ ϕῶμεν. θεαί. Καὶ πῶς; Ξέ. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀμϕότερα οὕτ᾽ αὐ τῷ λέγομεν, οὐ μὲν δὴ ψυχήν γε ϕύσομεν αὐτὸ ἔχειν αὐτό; θεαί. Καὶ πῶ αὖ ἕτερον ἔχοι τρόπον. Ξέ. Ἀλλὰ δὴ τα νοῦν μὲν ἢ ζωὴ· ἢ ψυχὴν, ἀκίνητον μέντοι τοι τοπαράπαν, ἐμψυχον ἐνίσᾶναι. θεαί. Ταῦτα ἔμοιγε ἄλογα ταῦτ᾽ ἁ ϕαίνετ. Ξέ. Καὶ ϕ νενοήμενον δὴ ἢ κίνησιν συγχωρητέον ὡς ὄντα. θεαί. Ῥῶς δ᾽ οὔ. Ξέ. Συμβαίνει δ᾽ ἔτ ὦ θεαίτητε, ἀκινήτων τ ὄντων, νοῦν μὴ δυνἰ ἔ μαθὲς ἁ μαθεῖν· θεαί. Κομιδῇ μὲν οὖν. Ξέ. Καὶ μὴν ἐαὶ αὖ ϕερόμενα καὶ κινούμενα πάντ᾽ εἶναι συγχωρῶμεν, ἢ τοῦτο τῷ λόγῳ ταυ ϕ ἔσῳ ἐκ τ ὄντων ἐξαιρήσομεν. θεαί. Ῥῶς. Ξέ. Τὸ καὶ τὰ ταυτὰ καὶ ὡσαύτως καὶ ἔ ϕ αὖ ϕ, δὲ κίνησιν χωρὶς τάσεως γιγνέσθαι πότ᾽ αὖ. θεαί. Οὐδαμῶς· Ξέ. Τί δ᾽ αὖθι τούτων νοῦν κατανοήσας ὄντα ἢ γλυέμενον αὖ, ἢ ὀνουμῶ. θεαί. Ἥκιστα. Ξέ. Καὶ πω πρός γε τοῦτον, παντὶ λόγῳ μαχητέον, ὃς αὖ ἐπισήμην· ἢ ϕρόνησιν ἢ νοῦν ἀϕαιρήσεσθαι, ἐμῳρεῖ τ πρέτινος ἀπεῖν. θεαί. Σϕόδρά γε. Ξέ. Τῷ δὴ ϕιλοσόϕῳ μὴ ταῦτα μάλιστα τιμῶν τι, πᾶσα ὡς ἔοικεν ἀνάγκη διατεῖνται, μήτε τ᾽ αὖ· ἢ μὴ τὰ πάλθη εἶδη λεγόντ᾽ ϕ ποῖν ἑσμὸν ἀποδέχεσθαι, τῶν δὲ αὖ παντα χῇ ϕ ὂν κινούμενον, μηδὲ τοπαράπαν ἀκούειν· ἀλλὰ κατὰ πω τ παύδων ἔμψυχον, ὅσα ἀκίνητα μὴ κεκτημένα, ϕ ὄντα τε καὶ ϕ πᾶν, ξυναμϕότερα λέγειν. θεαί. Ἀληθέστατα. Ξέ. Τί δὴ οὖν ἄρ᾽ οὐκ ἐπεικῶς ἔτι ϕανόμεθα πεϕυκέναι ϕῶ λόγῳ ϕ ὄν. θεαί. Ῥαίνεται μὲν δῆ. Ξέ. Βαβαὶ μὴ τ᾽ αὖ κἄκ ὦ θεαίτητε, ὡς μοι δοκοῦμεν νῦν αὖ ϕῦ γνώσεσθαι πέρι πω ἀπεῖναι τ σκέψεως. θεαί. Ῥῶς αὖ μὴ τί τοῦτ᾽ ἐρωτᾷς. ξέ. Ἆ μανθάνετ οὐκ οἰκοῦσαν ὅτι νῦν ἴσμεν οἱ ἀγοῦσα τῇ πλείστῃ τ αὐτοῦ, ϕανόμεθα δ᾽ ὅτι λέγειν ἡμῖν αὐτοῖς. θεαί. Ἔμοιγ᾽ ἔδ᾽ ὅτι δ᾽ αὖλις λάθαμον ὄντως ἐγκρατεῖς, ἀ πάνυ ξυνίημι. ξέ. Σκέπτει δὴ σαφέστερον εἰ ταῦτα νῦν ξυνομολογοῦντες, δικαίως αὖ ἐπιθῶ τιθέμενοι ἄπιθι αὐτοὶ τότε ἐρωτῶμεν τοὺς λέγοντας ἁ ϕ πᾶν θρᾴμον μὴ ψυχρόν. θεαί. Ῥᾴδια ὑπόμενόν μι. ξέ. Ῥᾴ νυ μὲν δῆ μὴ πειράσομαί γε σϕαῖ ἔξειν ἐρωτῶν σε. κατὰ πάθη ἐκείνοις τό τε, ἵνα ἅμα τί μὴ προείωμεν. θεαί. Ὀρθῶς. Εἶεν δὴ κίνησιν μὴ στάσιν ἆρ οὐκ εἶναι πάντα λέγεις ἀπλῶς. θεαί. Ῥῶς γὰρ δ᾽. ξέ. Καὶ μὴν εἶναί γε ὁμοίως ϕὴς ἀμϕότερα αὐτὰ καὶ ἑκάτερον. θεαί. Φημὶ δῆτ᾽ οὖν. ξέ. Ἆρα κινεῖσθαι λέγων ἀμϕότερα μὴ ἑκάτερον, ὅταν ἁ συγχωρῇς· θεαί. Οὐδαμῶς. ξέ. Ἀλλ᾽ ἑστάναι σημαίνεις λέγων αὐτὰ ἀμϕότερα ἁ. θεαί. Καὶ πῶς. ξέ. Τρίτον αὖτι παρὰ ταῦτα ϕ ὂν ὡ τῇ ψυχῇ πιθὲς, ὡς ὑπ᾽ ἐκείνου τὴν τε στάσιν μὴ πω κίνησιν περιεχομένην συλλαβὼν, μὴ ἀπιθῶν αὐτῶν πρὸς πω τ οὐσίας κοινωνίαν, οὕτως εἶναι προσεῖπες ἀμϕότερα. θεαί. κιν-

δωσθόμεν ὡς ἀληθῶς ζῆτον ἀπομαστιύεσθαί τι ἢ ὄν, ὅταν κίνησιν καὶ στάσιν ἢ λέγω-μεν. ξέ. Οὐκ ἄρα κίνησις καὶ στάσις ὂν ἀμφότερον ἢ ἔν, ἀλλ' ἕτερον δή τι τούτων. θεαί. Ἔοικε. ξέ. κατὰ πλῶ αὐτῆς φύσιν ἄρα ἢ ὄν, ἅτε ἴσχουσιν οὔτε κινοῦται. θεαί. Σχεδόν. ξέ. τῇ χρὴ πλῇ διαπορεῖν ἢν βουλόμεν ἐναργὲς τι ἢ αὐτοῦ παρ' ἑκατῳ διδαύσασθαι. θεαί. τῇ γοῦν. ξέ. ὁ μὲν μὴ δεδαμένος ἐπ' ῥᾴδιον. ἐν γοῦν τι μὴ κινεῖται, πῶς οὐκ ἴσχειν· ἢ δ' μηδαμῶς ἴσως, πῶς οὐκ αὖ κινεῖται· ἢ δὲ ἓν ἡμῖν νῦν ἐκ τούτων, ἀμφοτέρων αὐκπέφανται, ἃ δωκὰν ὄν ἔσχον. θεαί. ταῦ-των μὲν ἓν ἀδωκατώτατον. ξέ. τὸ δ' ἕτέραν μανθάνειν δίκαιον ἐκδὴ τύχης. θεαί. Τὸ ποῖον. ξέ. Ὅτι τῷ μὴ ὄντος ὁρῶντι ἥκιστ' ἐοικότι τοιοῦτο μ. ἐφ' ὅτι ποτὲ δεῖ φόβον, πολ σὴ σιωιχόμεθα ἀπορίᾳ, μίμνοσα. θεαί. τῷς τί οὖ. ξέ. μῶν ἓν οὐ λάττονι τινὶ νῦν ἰσμεν ἀπορίᾳ ἢ ὄν. θεαί. ἐμοὶ μὲν ἓν ἐκὰν δωκὰν ἐπεῖν, οὐ πολέμοι φαινό-μεθα. ξέ. Τοῦτο μὲν τοίνυν οὐ ταῦθα κείσθω διαπορημένον. ἐπειδὴ ἢ ὂν ἴσου τό, τε ὂν καὶ ἢ μὴ ὂν ἀπορίας μετειλήφαθον, νῦν ἐλπὶς ἤδη καθαρῶς αὖ αὐτῶν θάτερον, εἴτε ἀμυδρότερον εἴτε σαφέστερον αὐκφαίνεσθαι, καὶ θάτερον ὅτως αὐκφαίνεσθαι. καὶ ἐαν αὖ μᾶλ-λον ἐθέλειν δωκόμεθα, τί γεωῦν λέγον ὅτι πρῶ αὖ οἷόν τε ὧμ δύ' ἐπιστήμα διασώμεθα ὅτως ἀμφοῖν ἅμα. θεαί. καλῶς. ξέ. λέγομεν δή που ἔν τινά ποτε τόπον, πολλοῖς ὀνό-μασι, παν ὅτ' ἔσχον ἐκάστοτε προσαγορεύομεν. θεαί. οἷον δή τι παράδειγμα εἰπέ. ξέ. λέγομεν ἄνθρωπον δή που πολλ' ἄττα ἐπονομάζοντες τά τε χρώματα ἐπιφέρον-τες αὐτῷ, καὶ τὰ σχήματα, καὶ τὰ μεγέθη. καὶ κάλλος, καὶ αἰσχύς· οὐδὲς πᾶσι καὶ ἕτέρους μυρίους, οὐ μόνον αὖ ὂν αὐτὸν ἔφη φαμὲν, ἀλλὰ καὶ ἄγαθόν, καὶ ἕτερα ἄπειρα καὶ τἆλλα δὴ κατὰ τ' αὐτὸν λόγον, ὅπως ὠνόμασεν ὑποθέμενοι, πάλιν αὖ πολλὰ καὶ ἕτερα ὀνόμασι λέγομεν. θεαί. ἀληθῆ λέγεις. ξέ. Ὅτι γε δὴ μὲν τοῖς τε νέοις καὶ τ' γε-ρόντων τοῖς ὁμιλοῦσι, θείλω προσκαλύκαμεν. οὐδὲς τί αὐτὰ λαβεῖν παντὶ πρόχει-ρον, ὡς ἀδύνατον τάτε πολλὰ ὄν, καὶ ἢ ὂν πολλὰ ἓν· καὶ δή που χαίρουσιν, οὐκ ἐῶντες ἀγα-θὸν λέγειν αὖτὸ. ἀλλὰ ἢ μὲν ἀγαθὸν, ἀγαθὸν· ἢ δ' αὖτὸν, αὖτὸν· οὐ τυγχάνες τί ὦ θεαίτη-τε ὡς ἐγῷμαι πολλάκις τὰ τοιαῦτα ἐσπουδακότον οὐδὲ πρὸς δυτέρους αἰσχύς· καὶ ὑπὸ πενίας τ' ἢ φρόνησιν κτήσεως, τὰ τοιαῦτα πεθαυμακότον καὶ δή τι καὶ πάνυ σφοδρὰ ὁμιλοῦσι ἔσχον αὐτὰ αὐθρακοέναι. θεαί. ταῦτα μὲν ἓν. ξέ. Ἵνα τοίνυν πρὸς ἅπαν-τας ἡμῖν ὁ λόγος ᾖ τῶν πάλαι τε καὶ οὐσίας καὶ ὅτι πω διαλεχθέντας, ἴσω καὶ πρὸς τού-τοις καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ὅσοις ἔμπροσθεν διειλήγμεθα τὰ ναῦν ὡς ἐρωτήσει λοιχεσό-μενα. θεαί. τὰ ποῖα δή. ξέ. πότερον μή τι πλῶ οὐσίας κινήσει καὶ στάσει προσαπῶ-μεν, μή τε ἄλλο ἄλλῳ μηδὲν μηδαμῇ, ἀλλ' ὡς ἄμικτα ὄντα καὶ ἀδύνατα μεταλαμβάνειν ἀλλήλων, οὕτως αὐτὰ ὑπὸ τοῖς παρ' ἡμῖν λόγοις τιθῶμεν, ἢ πάντα ὡς ταὐτὸν ἐν-δέχεσθαι, ὡς δυνατὰ ἕτερα κοινωνεῖν ἀλλήλοις, ἢ τὰ μὲν, τὰ δ', μὴ δύνατον δὲ θεαίτη τε τί-ποτ' αὖ προαιρεῖσθαι τούτοις φήσεμεν; θεαί. Ἐτὸ μὲν ἐκεῖνο αὐτῶν ἐδὲν ἔχω πρὸς ταῦτα ἀποκρίνασθαι· τῇ δ' ἂν ἀκριβῶς ἀποκρινόμενοι, ἐφικάσον τὰ ξυμβαίνοντα ἐσκέ-ψασθαι. ξέ. καλῶς λέγεις καὶ τιθῶμεν γε αὐτοὺς λέγειν εἰ βούλει πρῶτον μηδὲν μη-δὲν μηδαμῇ δύνασθαι ἔχειν κοινωνίαν· ἐς μηδὲν οὐκ ἀνακίνησις τε καὶ στάσις οὐδαμῇ μεῖξιν οὐσίας. θεαί. Οὐκοῦν. ξέ. τί δ' ἔστι, πότερον αὐτῶν οὐσίας μὴ προσεκνοεῖσθαι. θεαί. Οὐκ ἔστι· ξέ. Ταχὺ δὴ ταύτῃ γε τῇ σιωμολογίᾳ πάντα αὐκ-στα γέγονεν ὡς ἔοικεν, ἅμα τε τ' ἢ πᾶν κινουμένων, καὶ τ' ὡς οὐ ἱστάντων, καὶ ὅσοι καὶ' εἶδη τὰ ὄντα καὶ τὰ ναῦν τὰ ὠσαύτως ἔχοντα εἶναι φασιν ἀεί· πάντες δ' οὖν τό γε πρόσταπουσιν. οἱ μὲν ὄντως κινεῖσθαι λέγοντες· οἱ δὲ, ὄντως ἱστάμενα ἔστιν. θεαί. κε-μεδὴ μὲν ἓν. ξέ. καὶ μὴν οἵ γε τὸ μὲν σιωτιθέασι τὰ πάντα· τοτὲ δ' διαιρέσιν, εἴτε ὡς οὐκ ἄπειρα, εἴτε ὡς πρὸς ἓν ἔχοντα στοιχεῖα διακρίνουσι, καὶ ἐκ τούτων σιωτιθέντες, ὁμοίως μὲν ἐαν οὐμόρφα ἔσχον πᾶσιν γιγνόμενον, ὁμοίως δὲ καὶ ἐαν ἀεὶ, κα-τὰ πάντα ταὐτὰ, λέγειν αὖ, οὐδὲν, εἴπερ μηδεμίᾳ δύνᾳ ξύμμειξις. θεαί. Ὀρθῶς. ξέ. Ἐπὶ τοίνυν αὖ, αὐτοὶ πάντων ἀκριβολαβέστατα μετοίνμεν τὸν λόγον. οἱ μὲν δὴ

ἰόντες

ἐῶπις κοινωνίαν παθήματος ἑτέρου θατέρῳ προσαγορεύειν. θεαί. πῶς. ξέ. τῷπτ
εἶναι φημὶ πάντα αἰσχημάζοντα χρῶθαι. καὶ τῷ χωρεῖν καὶ τῷ ἄλλων καὶ τῷ καθ'
αὐτό. καὶ μυρίους ἑτέρους ὧν ἀκριβεῖς ὄντες ἄρχεσθαι, καὶ μὰ σωκράτην οὐ τοῖς λέγουσι,
ἐκ ἄλλων δοκεῖ τ' ὠφελιμωτέρῳ. ἀλλὰ τὸ λεγόμενον οὕτω θεῖν τὸ πολέμιον καὶ σκοπεῖν
μόνον ἕκαστος, οὕτως ὑποφθεγγόμενον ὡς πᾶν τὸ ἄρτιον θύραυλίαν περιφέροντες ἐκ τῶν
ῥάθυμοι. θεαί. κομιδῇ λέγεις ὅμοιόν τι καὶ ἀληθές. ξέ. τί δ' αὖ πάντα ἀλλήλοις
ἑῶμεν δύναμιν ἔχειν ἢ κοινωνίας. ἆρ' μὴ διός τι καπὶ σμικρὸν ἀναλύειν. θεαί. ῥᾴδιον. ξέ.
ὅτι κίνησίς γε αὖτη, παντάπασιν ἴσται τ' αὖ. καὶ στάσις αὖ πάλιν αὖτη κινοῖτο, ἐπεὶ
ἐπιγιγνόσθην ἐπ' ἀλλήλοιν. ἀλλὰ μὴν τόδ' γέ που ταῖς μεγίσταις αἰσχημαις ἀδύνατον
κίνησιν τε ἴσταθαι καὶ στάσιν κινεῖσθαι. θεαί. ῥᾷστ' ἄν. ξέ. τὸ δ' ὂν σὺ μένει λοιπόν.
θεαί. ναί. ξέ. καὶ μὴν οὖ γέ πῃ τοῦτ' αἰσχημάζειν. ἑ πάντα, ἢ μηδέν, ἢ τὰ μὲν, ἑ δὲ λλ' τὰ δ',
μὴ συμμίγνυσθαι. θεαί. ῥᾷστ' ἄν. ξέ. καὶ μὴν τά γε δύο ἀδύνατον ἄρτιον θαι. θεαί.
ναί. ξέ. ῥᾳδία ἄρα ὁ βούλομενος ἐρεῖν ὡς ἀπορίνεται, ἐπὶ λοιπὸν τὸ δὲν θέσει. θεαί.
κομιδῇ μὲν οὖν. ξέ. ὅτι σὺ τὰ μὲν, ἑ δὲ λα ἔᾶσον ὁρᾶν, τὰ δ' αὖ, χωδὸν εἰπεῖν τὰ γράμματα πιπτοντ' αὖ, ἐπειδὴ τὰ ἐκείνων τὰ μὲν, αἰσχρμοσθαι πως πρὸς ἄλληλα, τὰ δ' ξυναρμόττει. θεαί. ῥᾷστ' ἄν. ξέ. τὰ δὲ γε φωνήεντα, διαφερόντως τ' ἄλλων εἰς διὰ μέσης δὴ πάντ' κεχώρηκεν. ὥστε ἄνευ τινὸς αὖ τ', ἀδύνατον ἁρμόττειν, κεἰ τ' ἄλλων ἕτερον ἑτέρῳ. θεαί. καὶ μάλα γε. ξέ. ῥᾳδίαν δὴν ἐποῖα ἐποίοις δύναται κοινωνεῖν, ἢ τέχνης δεῖ ᾧ μέλλοντι σοφὸν ἔσεσθαι αὐτό. θεαί. τέχνης. ξέ. ῥᾶιστ'. θεαί. τῆς γραμματικῆς. τί δ' ἢ τὸν τ' ὀξέων καὶ βαρέων φθόγγους, ἆρ' οὐχ οὕτως; ὁ μὲν συγκεραστικὸς τις καὶ χόρευτικὸς φθόγγος, μουσικὸς ὁ δὲ μὴ ξυνιείς, ἄμουσος. θεαί. οὕτω. ξέ. καὶ κατὰ τ' ἄλλων δὴ τεχνῶν καὶ ἀτεχνιῶν, ὡσαύτα διῃρῆσθαι ἕτερα. θεαί. ῥᾳδίως δ' οὖ. ξέ. τί δ' ἐπειδὴ καὶ τὰ γένη πῶς ἄλληλα κεκοινώνηκεν, ταυτὰ μέχρις ἔχειν ὁμολογήσαμεν, ἆρ' οὐ μετ' ἐπιστήμης τινὸς ἀναγκαίου δεῖ τ' λόγου πορεύεσθαι, ἐν ὀρθῶς μέλλοντα δείξειν, ποῖα ποίοις συμφωνεῖ τ' γενῶν, καὶ ποῖα ἄλληλα οὐδέχεται, καὶ δὴ καὶ πάντ' εἰ συνέχοντα ταὐτ' ἔστιν, ὥστε συμμίγνυσθαι δυνατὰ ἢ, καὶ πάλιν αὖ ταῖς διαιρέσεσιν αἰδὶ ὅλων ἕτερα τ' διαιρέσεως αἴτια; θεαί. ῥᾷστ' οὐκ ἐπιστήμης δεῖ, καὶ χωδόν γε ἴσως τ' μεγίστης. ξέ. τί οὖν αὖ προσεροῦμεν ὦ θεαίτητε ταύτην. ἢ πρὸς διὸς ἐλάθομεν εἰς πλὴν τ' ἐλευθέρων ἐμπεσόντες ἐπιστήμην. καὶ κινδυνεύομεν ζητοῦν τε τ' σοφιστὴν, πρότερον αὐθρωπείαν τ' φιλόσοφον. θεαί. πῶς λέγεις. ξέ. τὸ καὶ τὰ γένη διαιρεῖσθαι, καὶ μήτε τὸν ἓν ἕδος ἕτερον ἡγήσασθαι, μήτε ἕτερον ὂν ταυτ', μὴν, οὐ τ' διαλεκτικῆς φήσομεν ἐπιστήμης ἢ; θεαί. ναί, φήσομεν. ξέ. οὐκοῦν ὅγε ἕκαστ' δυνατὸς ὁρᾶν, μίαν ἰδέαν διὰ πολλῶν, οὐσῶν ἐκάστου κειμένου χωρὶς, πάντη διατεταμένων, ἐκαστὸν διαιθάνεσθαι. καὶ πολλὰς ἑτέρας ἀλλήλων, ὑπὸ μιᾶς ἔξωθεν περιεχομένας. καὶ μίαν αὖ δι' ὅλων πολλῶν οὐ συμπεμπλῶσαν. καὶ πολλὰς χωρὶς πάντη διωρισμένας. ταῦτ' δ' ἔστιν, ἕ τε κοινωνεῖν ἕκαστα δύναται, καὶ ὅπη μὴ, διακρίνειν κατὰ γένος ἐπίσταθαι. θεαί. παντάπασι μὲν οὖν. ξέ. ἀλλὰ μὴν τό γε διαλεκτικὸν, οὐκ ἄλλῳ δώσεις ὡς ἐγῷμαι, πλὴν ᾧ καθαρῶς τε καὶ δικαίως φιλοσοφοῦντι. θεαί. πῶς δ' αὖ, ἄλλῳ δώσεις. ξέ. τὸν μὲν δὴ φιλόσοφον, οὐδενὸς τῷ τόπῳ καὶ νῦν καὶ ἔπειτα αἰσχρήσομεν, ἐὰν ζητῶμεν, δέον μὲν χαλεπὸν εὑρεῖν καὶ τοῦτον. ἕτερον μὲν δόκον ἕτε τὸ σοφιστοῦ χαλεπότης, ἕτε δοῦτου. θεαί. πῶς. ξέ. ὁ μὲν ἀφ' ἱσβράσκων εἰς τὸ ἢ μὲν ὄντος σκοτεινότητα, διὰ τὸ προσαπόμοιος αὐτ', δι' ὃ σκοτεινὸν ἢ τύπου καταπεπλῆσθαι χαλεπός. ἢ γοῦν. θεαί. ἔοικε. ξέ. ὁ δέ γε φιλόσοφος, τῇ τοῦ ὄντος ἀεὶ διὰ λογισμῶν προσκαίμενος ἰδέᾳ διὰ τὸ λαμπρὸν αὖ τ' χάρασ', οὐδὲ μῶς δύπτης ὀφθῆναι. τὰ γὰρ τ' τ' τῶν πολλῶν ψυχῆς ὄμματα, καρτερῶν πῶς τὸ θεῖον ἀφορῶντα ἀδύνατα. θεαί. καὶ ταῦτα οὐδὲν ἧττον ἐκείνων οὕτως ἔχειν. ξέ. οὐκοῦν ἢ μὲν τοῦτον, τάχα ἐπισκεψόμεθα σαφέστερον αὖ ἐπ βουλομένοις ἡμῖν ἢ τὸ ἢ τοῦ σοφιστοῦ που, δῆλον ὡς οὐκ αἰκτέον, πρὶν αὖ, ἱκανῶς αὐτὸν θασώμεθα. θεαί. καλῶς λέγεις. ξέ.

ὅτ' ἔστιν ἀλλ', ταὐτὸν μὲν ἑαυτῷ ὁμολογεῖ πᾶν κοινωνεῖν ἀλλήλοις, ταὐτὸν δέ, μή. κοινὰ δὲ τὰ μὲν, ἐπ' ὀλίγον, τὰ δ' ἐπὶ πολλά· τὰ δέ, οὐδὲν κωλύει τοῖς πᾶσι κοινωνεῖν πεφυκέναι. ΘΕ. ἀλλὰ μετὰ τοῦτον, ὦ ξένε, παίσωμεν ἅμα τῷ λόγῳ τὴν ἀκολουθοῦντες, μὴ ἐπὶ πάντ' ἰόντων, ἵνα μὴ ταραττώμεθα οὐ πολλοῖς· ἀλλὰ προελόμενοι τῶν μεγίστων λεγομένων ἄττα, πρῶτον μὲν, ποῖα ἐναντία ἐστίν, ἔπειτα κοινωνίαν ἀλλήλων πῶς ἔχει σκοπῶμεν. ἵνα τό, τε ὂν αὖ μὴ ὄν, εἰμὶ πάσῃ σαφηνείᾳ σκοπῶμεν λαβεῖν, ἀλλ' ἐν λόγοις μὲν γιγνώμεθα τοῖς αὐτῶν καὶ θέσιν ὁρῶντες τῆς ναῦν σκέψεως ἵνα αὖ ἡμῖν πη πρεπωδῶν τὸ μὴ ὄν, λέγουσιν ὡς ἔστιν ὄντως μὴ ὄν, ἀθῴοις ἅπασι λάβῃμεν. ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν χρή. ΞΕ. Μάλιστα μὲν τῶν γενῶν ἃ νῦν δὴ διήλθομεν· τό, τε ὂν αὖ τὸ, τε στάσις καὶ κίνησις. ΘΕΑΙ. Τοὐλύγε. ΞΕ. Καὶ μὲν τό γε δύο φαμὲν αὐτοῖν ἁμὶκτον πρὸς ἄλληλα. ΘΕΑΙ. Σφόδρα γε. ΞΕ. Τὸ δέ γε ὄν, μικτὸν ἀμφοῖν· ἐστὸν γὰρ ἄμφω ὄντα. ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὔ. ΞΕ. Τρία δὴ γίγνεται ταῦτα. ΘΕΑΙ. Τί μήν. ΞΕ. Οὐκοῦν αὐτῶν ἕκαστον τοῖν μὲν δυοῖν ἕτερόν ἐστιν, αὐτὸ δὲ ἑαυτῷ ταὐτόν. ΘΕΑΙ. Οὕτω. ΞΕ. Τί ποτ' αὖ ναῦν ὄντως ἐρήκαμεν τό, τε ταὐτὸν καὶ θάτερον· πότερα δύο γένη τινὰ αὐτῶν, τὸ μὲν ζητοῦντες ἄλλο. ξυμμιγνυμένω μὲν ἐκείνοις ἀεὶ ἀνάγκης ἀεὶ, καὶ τὸ πάντα· ἀλλ' οὐ τὸ ζητοῦμεν ὡς ὂν τῶν αὐτῶν σκεπτέον, ἢ τότε ταὐτὸν εἶναι καὶ θάτερον ὡς ἐκείνων τὰ προσαγορεύοντες λανθάνομεν ἡμᾶς αὐτούς. ΘΕΑΙ. Ἴσως. ΞΕ. Ἀλλ' οὔτι μὲν κίνησίς γε καὶ στάσις, οὔθ' ἕτερον οὔτε ταὐτόν ἐστι. ΘΕΑΙ. Πῶς. ΞΕ. Ὅτι πᾶν αὖ, κοινῇ προσείπομεν κίνησιν καὶ στάσιν, εἶναι οὐδὲν ἕτερον αὐτοῖν ὄντε τι ἅτερ. ΘΕΑΙ. Τί δή. ΞΕ. Κίνησίς τε στάσεται, καὶ στάσις αὖ κινηθήσεται. ἅτ' ἀμφότερα θάτερον ὄντα γιγνόμενον αὐτοῖν ἀναγκάσει μεταβάλλειν αὖ θάτερον, εἰς τοὐναντίον τ' αὐτῆς φύσεως ἅτε μεταλαχὸν τοῦ ἐναντίου. ΘΕΑΙ. Κομιδῇ γε. ΞΕ. Μετέχετον μὲν ἄμφω ταὐτοῦ καὶ θατέρου. ΘΕΑΙ. Ναί. ΞΕ. Καὶ τοίνυν λέγωμεν κίνησίν γ' εἶναι ταὐτὸν καὶ θάτερον, καὶ δὴ καὶ στάσιν. ΘΕΑΙ. Μὴ γοῦν. ΞΕ. Ἀλλ' ἆρα τὸ ὂν καὶ τὸ ταὐτὸν ὡς ἓν τι διανοητέον ἡμῖν. ΘΕΑΙ. Ἴσως. ΞΕ. Ἀλλ' εἰ τὸ ὂν καὶ τὸ ταὐτὸν μιᾶς διαφορὰν συμβαίνετον, κίνησιν καὶ πάλιν καὶ στάσιν ἀμφότερα ἅτε λέγοντες, ἀμφότερα οὕτως ταὐτὰ ταὐτὸν, ὡς ὄντα προσρηθήσομεν. ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε ἀδύνατον. ΞΕ. Ἀδύνατον ἆρα ταὐτὸν καὶ ὂν ὂν ἅτε. ΘΕΑΙ. Σχεδόν. ΞΕ. Τὸ ταὐτὸν δὴ πρὸς τοῖς ἕτερον εἴδεσιν εἶδος τὸ ταὐτὸν τιθῶμεν. ΘΕΑΙ. Ῥᾴδιον μὲν οὖν. ΞΕ. Τί δὲ θάτερον αὖ ἡμῖν λεκτέον πίμπτον, ἢ ἕξομεν· καὶ τὸ ὄν, ὡς δύο ἄττα ὀνόματα ἐφ' οἷν γίνει διανοεῖσθαι δεῖ. ΘΕΑΙ. Τάχ' αὖ. ΞΕ. Ἀλλ' ὁμολογεῖ σοι συγχωρεῖν, τὸ ὄντ' τὰ μὲν αὐτὰ καθ' αὑτά· τὰ δέ, πρὸς ἄλλα ἀεὶ λέγεσθαι. ΘΕΑΙ. Τί δ' οὔ. ΞΕ. Τὸ δ' ἕτερον ἀεὶ πρὸς ἕτερον· ἢ γάρ; ΘΕΑΙ. Οὕτω. ΞΕ. Οὐκ ἄν, ἔγωγε τὸ ὂν καὶ τὸ θάτερον μὴ πάμπολυ διαφορίαν· ἀλλ' εἰ πᾶν θάτερον ἀμφοῖν μετεῖχε τοῖν εἰδοῖν ὥσπερ τὸ ὄν, ἴσως ἂν ποτέ τι καὶ τὸ ἕτερον ἕτερον οὐ πρὸς ἕτερον· νῦν δὲ ἅτε χωρὶς ἡμῖν ὂν πᾶν ἄν, ἕτερον ἦν, συμβαῖνον ἀναγκαίως πρὸς ἕτερον εἶναι αὖ ὅπερ ἐστίν ἅτε. ΘΕΑΙ. Λέγεις καὶ θάτερον ἔχειν. ΞΕ. Εἰμὶ πολὺ δὴ νῦν θατέρου φύσιν λεκτέον οἷον τοῖς εἴδεσιν οὖσαν οὐ οἷς προαιρούμεθα. ΘΕΑΙ. Ναί. ΞΕ. Καὶ τῶν μὲν πάντῃ γε αὐτὴν αὐτῆς φύσεως ἅτε διειλυθῦαν· οὐ ἔστιν τὸ ἕτερον ἅτε τῶν ἄλλων· οὐ δῆτα νῦν αὐτῆς φύσιν. ἀλλὰ δῆτα μετέχειν τοῦ ἑτέρου. ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὴν ἔν. ΞΕ. Εἶδη δὴ λέγωμεν ἅττα τῶν πέντε καθ' οὓς ἀναλαμβάνοντες. ΘΕΑΙ. Πῶς. ΞΕ. Πρῶτον μὲν κίνησιν ὡς ἔστι παντὰ παῖσιν ἕτερον στάσεως, ἢ πῶς λέγομεν. ΘΕΑΙ. Οὕτω. ΞΕ. Οὐ στάσις ἄρ' ἐστί. ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς. ΞΕ. Ἔστι δέ γε δήπου μετέχειν τοῦ ὄντος. ΘΕΑΙ. Ἔστι. ΞΕ. Λυθὲν δὴ πάλιν ἡ κίνησις ἕτερον ταὐτὸν ἔστι. ΘΕΑΙ. Σχεδόν. ΞΕ. Οὐ ταὐτὸν ἆρα ἐστί. ΘΕΑΙ. Οὐ τὸ οἶμαι. ΞΕ. Ἀλλὰ μὴν αὖτη γ' ἡ ταὐτὸν δήπου μετέχειν αὖ πάντ' αὐτῆς. ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα. ΞΕ. Τὴν κίνησιν δὴ ταὐτὸν τ' ἅτε μὴ ταὐτὸν ὁμολογητέον, μὴ οὐδὲν ἀληθεύτεον. οὐ γὰρ ὅταν εἴπωμεν αὐτὴν ταὐτὸν μὴ ταὐτὸν, ὁμοίως ἐρήκαμεν· ἀλλ' ὁπόταν μὲν ταὐτὸν, δήπου τὴν μετέχειν ταὐτοῦ πρὸς αὐτὴν οὕτω λέγωμεν. ὅταν δὲ μὴ ταὐτὸν, δήπου τὴν κοινωνίαν αὖ θατέρου δι' ἣν ἀπεχωρίζομεν ταὐτοῦ, γίγνεσθαι οὐκ ἐκεῖνο ἀλλ' ἕτερον· ὥστε ὀρθῶς αὖ λέγεται πάλιν

οὐ ταὐτόν.

αὐ ταυτόν. Θεαί. Γαῦ μὲν οὖν. Ξέ. Οὐκοῦν καὶ ἕτερα μετελάμβανον αὐτὴ κίνη
σις στάσεως, οὐδὲν αὖ, ἄτοπον ἂν στάσιμον αὐτὴν προσαγορεύειν. Θεαί. Ὀρθότατά γε,
εἴπερ τῶν γενῶν συγχωροῦμέν τε μιγνυσθαι τὰ μὲν, ἀλλήλοις ἐθέλειν μίγνυσθαι τὰ δὲ, μή. Ξέ.
Καὶ μὴν ἐπί γε τὴν τούτου πρότερον ἀπόδειξιν ἢ τῶν νῦν ἀφικόμεθα ἐλθόντες ὡς ἔστι
κατὰ φύσιν ταῦτα. Θεαί. Γῶς τί οὔ. Ξέ. Λέγωμεν δὴ πάλιν· ἡ κίνησις ἔστιν ἕτερον
τῷ ἑτέρου κατὰ περ ταυτῷ τῇ δὴν ἄλλο τῆς στάσεως; Θεαί. Ἀναγκαῖον. Ξέ. Οὐχ
ἕτερον ἄρ' ἐστὶ πῃ, τῇ ἕτερον κατὰ τὴν νῦν δὴ λόγον; Θεαί. Ἀληθῆ. Ξέ. Τί οὖν δὴ ἐρ μὲ
τα ταῦτ' ἀρ' αὐτὴ μὲν ζώων ἕτερον αὐτὴν φήσομεν ἢ, τῷ δὲ τοιαύτου μὲν φῶμεν, ὁμολο
γήσαντες αὐτὰ ἢ πάντα, ἢ ὧν τῇ οὐ οἷς προυθέμεθα σκοπεῖν; Θεαί. Καὶ πῶς. Ξέ.
Ἀλλά τοι τὴν συγχωρεῖν ἐλάττω τὴν ἀριθμὸν τῷ νῦν δὴ φανέντος. ἀδιαῤῥήκτως ἄρα πλὴν κίνησιν
ἕτερον ἢ τὴν ὄντος διαμαχόμενοι λέγωμεν. Θεαί. Ἀνάγκη τοῦτ' ἐστὶ μὴ οὖν. Ξέ. Ἀκὴν δὴ σαφῆ
τὴν κίνησιν ὄντως ἀκ ὂν λέγειν τῇ οὖν, ἐπεί περ ἡ ὄντος μετέχει. Θεαί. Σαφέστατά γε. Ξέ.
Ἔστιν ἄρα ἡ ἀπάγκης ἐρ μὴ ὄν, ἐπί τε κινήσεως ἢ, τῇ κατὰ πάντα τὰ γένη· καὶ τὰ πάν
τα ἡ θατέρα φύσις, ἕτερα ἀπὸ γαζομένη τὴν ὄντος, ἕτερον ἀκ ὂν ποιεῖ, τῇ ξύμπαντα
δὴ κατὰ ταὐτὰ, οὕτως ἀκ ὄντα ὀρθῶς ἐρεῖμεν, τῇ πάλιν ὅτι μετέχει τῆς ὄντος, εἶναί τε
τῇ ὄντα. Θεαί. Κινδυνεύει. Ξέ. Περὶ ἕκαστον ἄρα τῶν εἰδῶν, φαλὺ μέν ἐστὶ ἡ ὂν, ἄπει
ρον δὲ πλῆθος ἡ μὴ ὄν. Θεαί. Ἔοικε. Ξέ. Οὐκοῦν τῇ ἡ ὂν αὖ ἡ τῶν ἄλλων ἕτερον
εἶναι λεκτέον. Θεαί. Ἀνάγκη. Ξέ. Καὶ ἡ ὂν ἄρ' ἡμῖν ὅσα πρὸ τῆς τὰ ἄλλα κατὰ
τοσαῦτα οὐκ ἔστιν· ἐκεῖνα τ' οὐκ ὄν, ὡς μὲν αὐτὸ ἐστὶν· ἄπειρα τα δὲ ἡ ἀριθμὸν τἆλλα
οὐκ ἔστιν αὖ. Θεαί. Σχεδὸν οὕτω. Ξέ. Οὐκοῦν δὴ τῇ ταῦτα οὐ δυσφορατέον, ἐπεί
περ ἔχει κοινωνίαν ἀλλήλοις ἡ τῶν γενῶν φύσις. εἰ δέ τις ταῦτα μὴ συγχωρεῖ, πείσας
ἡμῶν τοὺς ἔμπροσθεν λόγους, οὕτω πειθέτω τὰ μετὰ ταῦτα. Θεαί. Δικαιότατα εἴ
ρηκας. Ξέ. Εἰσῶμεν δὴ τῇ τόδε. Θεαί. Τὸ ποῖον. Ξέ. Ὁπόταν ἡ μὴ ὂν λέγωμεν,
ὡς ἔοικεν οὐκ ἀναντίον τί λέγομεν τῆς ὄντος, ἀλλ' ἕτερον μόνον. Θεαί. Γῶς. Ξέ. Ἆρ' ὃν
ὅταν εἴπωμέν τι μὴ μέγα, τότε μᾶλλόν τί σοι φαινόμεθα ἡ σμικρὸν, ἢ ἡ ἴσον δηλοῦν
τῷ ῥήματι. Θεαί. Καὶ πῶς. Ξέ. Οὐκ ἄρ' ἀναντίον ὅταν ἀπόφασις λέγηται σημαί
νειν συγχωρήσομεν· τοσοῦτον δὲ μόνον, ὅτι τῶν ἄλλων τί μηνύει ἡ μὴ ἡ οὐ προσ
θήκασα τῶν ἑπόντ' ὀνομάτ'· μᾶλλον δὲ τῶ πραγμάτ', ἢ ἀπ' αὐ, κέκτηται τὰ ἐπιφθεγ
γόμενα ὕστερον, τῆς ἀποφάσεως ὀνόματα. Θεαί. Γαντάπασι μὲν οὖν. Ξέ. Τόδε
δὴ σκεπτέον ἐμοῦ ἐ τῇ σοὶ ξυνδοκῇ. Θεαί. Τί ἡ ποῖον. Ξέ. Ἡ θατέρα μοι φύσις φαίνε
ται κεκερματίσθαι κατὰ μέρη πιστά. Θεαί. Γῶς. Ξέ. Μία μὲν ἕκαστον ἡ ἐκείνη· ἡ
δ' ἐπὶ τῳ, γιγνόμενον μέρος αὐτῆς ἑκάστου ἀφορισθὲν, ἐπωνυμίαν ἔχειν τινὰ ἑαυτῆς
ἑκάστου· διὸ πολλαὶ τίθεσθαι καὶ λεγόμεναι καὶ πιστεύεσθαι. Θεαί. Γαῦ μὲν οὖν. Ξέ.
Οὐκοῦν τῇ τὰ τῆς θατέρου φύσεως μόρια μιᾶς οὔσης, ταῦτ' ἐν πέπονθε εἶναι. Θεαί.
Τάχ' αὖ. Ξέ. Ἀλλά τι δὴ λέγωμεν· ἔστι ᾧ καλῷ τί θατέρου μέρει αὐτὴ θέμενοι;
Θεαί. Ἔστι. Ξέ. Τοῦτ' οὖν αὐτοῦ μοι ἐρεῖν, ἢ πῖ ἔχον ἐπωνυμίαν. Θεαί. Ἔχον. ὃ τί
μὴ καλὸν ἐκάστοτε φθεγγόμεθα, ἕτερόν τινος ἴσμεν, ἢ τῆς τοῦ καλοῦ φύ
σεως. Ξέ. Ἴθι νῦν τόδε μοι λέγε. Θεαί. Τὸ ποῖον. Ξέ. Ἄλλο τι τῶν ὄντ' ἔστιν οἷον
γένους ἀφορισθὸν, καὶ πρός τι τῶν ὄντων, αὖ πάλιν αὖτη θέσις, ἅτου ξυμβεβηκέναι, ἡ
μὴ καλόν; Θεαί. Οὕτω. Ξέ. Ὄντως δὴ πρὸς ὄν αὐτὴ θέσις ὡς ἔοικ' εἶναί τι συμβαί
νει ἡ μὴ καλόν. Θεαί. Ὀρθότατα. Ξέ. Τί οὖν καὶ τὸ εἶδος ἡ τὸν λόγον. ἆρα μᾶλλον
μὴ ἡ καλὸν ἡμῖν θῶμεν ὂν, ἢ τὸν ἡ μὴ καλόν; Θεαί. Οὐδεό. Ξέ. Ὁμοίως ἄρα ἡ
μὴ μέγα μὴ ἡ μέγα αὖ ἡ εἶναι λεκτέον; Θεαί. Ὁμοίως. Ξέ. Οὐκοῦν μὴ ἡ μὲ δίκαι
ον τῷ δικαίῳ κατὰ ταὐτὰ θετέον πρὸς ἡ μηδὲν ἧττον εἶναι θάτερον θατέρου.
Θεαί. Τί μήν. Ξέ. Καὶ τἆλλα δὴ ταύτῃ λέξομεν ἐπεὶπερ θατέρου φύσις ἐφάνη τῶν
ὄντ' οὖσα· ἐκείνης δὲ οὖσης, ἀνάγκη δὴ μὴ τὰ μέρια αὐτ', μηδενὸς ἧττον ὄντα πεφύκε
ναι. Θεαί. Γῶς τί οὔ. Ξέ. Οὐκοῦν ὡς ἔοικεν ἡ τῆς θατέρου μερίου Φύσεως, μὴ τ' ἔ ὄντος
πρὸς ἄλληλα αὖτη κεκριμένων αὐτὴ θέσις, οὐδὲν ἧττον εἰ ἦμες ἐτόλμων αὐτῇ τῇ ὄντος οὐσία

ἔστιν, οὐκ ἀναντίον ἐκείνῳ σημαίνουσα. ἀλλὰ τοσοῦτον μόνον ἕτερον ἐκείνου. Θεαί. Σαφέστατά γε. ξέ. Τί οὖν αὐτῷ προσείπωμεν. Θεαί. Δῆλον ὅτι τὸ μὴ ὄν ὃ δὴ τὸ πρῶτον ἐζητοῦμεν αὐτό ἔστι σοφιστήν. ξέ. Πότερον οὖν ὡς περ ἐπὶς ἔστιν ἀληθὲς τὸ ἄλλων οὐσιῶν ἐπλεσθόμενον, μὴ δεῖ θαῤῥοῦντα ἴσον λέγειν, ὅτι τὸ μὴ ὂν βεβαίως ἔστι τῷ αὐτῷ φύσιν ἔχον, ὥσπερ τὸ μέγα ἦν μέγα, καὶ τὸ καλὸν ἦν καλόν, καὶ τὸ μὴ μέγα καὶ τὸ μὴ καλόν, οὕτω δὴ καὶ τὸ μὴ ὂν κατὰ ταυτὸ λῦ τε καὶ ἔστι μὴ ὄν ἀναρίθμητον τὸ πλῶν ὄντ ἔδος οὗ; ἢ τινα ἔτι πρὸς αὖ τὸ ὃ Θεαίτητε ἀπιστίαν ἔχομεν. Θεαί. Οὐδεμίαν. ξέ. Οἶσθ' οὖν ὅτι τῆς μονίδος μακροτέρως τῆς ἀποῤῥήσεως ὑπισχνούμεθ. θεαί. Τί δή. ξέ. Γλίσχρον ἡ κεῖνος ἀπεῖπεν σκοπεῖν, ὑμᾶς εἰς τὸ πρόσθεν ἔτι ζητήσαντες ἀπηλείξαμεν αὐτῷ. Θεαί. Πῶς. ξέ. Ὅτι ὁ μὲν που Φρόνιμος οὐκ ἐμὴ ποτε τοῦτ' οὐδαμῶ εἶναι μὴ ὄντα.

» Ἀλλὰ σὺ τῆς δ' ἀφ' ἑαυτοῦ διζήσιος ἐργάνομα. Θεαί. Λέγεις τ' ὀνοῦτω. ξέ. Ἡμεῖς δέ γε οὐ μένοντα μὴ ὄντα ὡς ἔστιν ἀπηλείξαμεν, ἀλλὰ μὴ τὸ εἶδος ὃ τυγχάνει ὄν, τῷ μὴ ὄντος ἀπεφηνάμεθα. πλῆ τὰ θατέρου φύσιν ἀποδείξαντες ἔσάν τε καὶ κατακεκορματισμένην δὴ πάντα τὰ ὄντα πρὸς ἄλληλα, καὶ πρὸς ὃ ὂν ἐκείνου μέρεον αὐτῆς αὖ τὸ ἐναντίον, ἐτολμήσαμεν εἰπεῖν, ὡς αὖ τῷ ὄντι ἔστιν ὅπως τὸ μὴ ὄν. Θεαί. Καὶ παντάπασί γε, ὦ ξένε, ἀληθῆ τὰ μοι δοκοῦμεν εἰρηκέναι. ξέ. Μὴ τοίνυν ἡμᾶς εἴπῃς, ὅτι τὸ ναντίον τῷ ὄντος τὸ μὴ ὂν ἀποφαινόμενοι, τολμῶμεν λέγειν ὡς ἔστιν. ἡμεῖς τ' ἴσμεν τίνος αὐτῷ χαίρειν πάλαι λέγομεν, εἴτ' ἔστιν εἴτε μὴ, λόγον ἔχον, ἢ μὴ παντάπασιν ἄλογον. ὃ δὲ νῦν εἰρήκαμεν εἶναι τὸ μὴ ὄν, ἢ πειστέον τῆς ὡς οὐ καλῶς λέγομεν ἐλέγξαι, ἢ μέχρι περ αὖ, ἀδυνατῇ, λεκτέον καὶ ἐκείνῳ καθάπερ ἡμεῖς λέγομεν. ὅτι συμμέγνυται ἀλλήλοις τὰ γένη, καὶ τότε ὂν τὸ θάτερον ὂν διὰ πάντων τὴ δι' ἀλλήλων διελκυσθέντα, τὸ μὲν ἕτερον μεταλαχὸν τῆς ὄντος, ἔστι μὲν ὂν ταύτην τὴν μέθεξιν· οὐ μὲν ἐκεῖνό γε οὗ μετέσχεν, ἀλλ' ἕτερον ἔστον· ἕτερον δὲ τ' ὄντος ὄν, ἔστι σαφέστατα ὂν μὴ ἀναγκαῖς εἶναι μὴ ὄν· τὸ δὲ ὂν αὖ θατέρου μετειληφὸς, ἕτερον τῶν ἄλλων αὖ, ἓν γενῶν. ἕτερον δ' ἐκείνων ἁπάντων ὄν, οὐκ ἔστιν ὅπῃ οὐ τῶν αὐτῶν· οὐδὲ ξύμπαντα τὰ ἄλλα, πολλὰ αὐτό· ὥστε τὸ ὄν, ἀναμφισβητήτως αὖ μυρία δὴ μυρίοις οὐκ ἔστι· καὶ τἆλλα δὴ καθ' ἕκαστον οὕτω, καὶ ξύμπαντα, πολλαχῇ μὲν ἔστι, πολλαχῇ δ' οὐκ ἔστι. Θεαί. Ἀληθῆ. ξέ. Καὶ ταύταις δὴ ταῖς ἀναπώσεσιν εἴ τι ἀπιστεῖ τις, ἐπισκεπτέον αὐτῷ, καὶ λεκτέον βέλτιόν τι τῶν νῦν εἰρημένων, εἴτε ὥστε χαλεπὸν καταγνῶναι χαίρει, τότε μὲν οὐδὲ θάτερα ζητοῦς λόγους ἐλκων, οὐκ ἄξια πολλοῦ ἀσυνδέτως ἀσυνδέκαμεν, ὡς ὁ νῦν λόγος φασί. ζητῶ μὲν γὰρ οὔτε τὰ κομψὸν, οὔτε χαλεπὸν εὑρεῖν· ἐκεῖνο δ' ἤδη καὶ χαλεπὸν ἄμα καὶ καλόν. Θεαί. Τὸ ποῖον. ξέ. Ὃ καὶ πρόσθεν εἴρηται· τὰ ταῦτα ἱκανὰ ἅπτα, ὡς δυνατὰ ζητῆς λεγομένοις δοῦναι εἶναι καθ' ἕκαστον ἐλέγχονται ἐπαναλουθεῖν. ὅταν τέ τις ἕτερον ὂν πῃ, ταυτὸν εἶναι φῇ, καὶ ὅταν ταυτὸν ὄν, ἕτερον ἐκεῖνο καθ' ἑκάτερον ὃ φῇ σιν τούτῳ πῃ που δεῖναι πότερον. ἢ δὲ ταυτὸν ἕτερον ἀποφαίνειν ἀμηχάνῳ πῃ, καὶ τὸ θάτερον ταυτὸν, καὶ τὸ μέγα σμικρὸν, καὶ τὸ ὅμοιον ἀνόμοιον, καὶ χαίρειν οὕτω ταναντία ἀεὶ προφέροντα οὐ τῆς λόγοις, οὔτε τις ἐλέγχος οὔτος ἀληθινὸς, ἄρτι τε τ' ὄντων τινὸς ἐπαπορούμενος λῆλεγκτικὸς ἦν. Θεαί. Κομιδῇ μὲν οὖν. ξέ. Καὶ γὰρ ὦ γαθαὶ τί γε πάλαι ἀφ' ἑαυτοῦ ἐπιχειρῶν ἀποχωρεῖν, ἄλλως τε οὐκ ἐμμελὲς, καὶ λὴ μὴ παντάπασιν ἀμούσου τινὸς καὶ ἀφιλοσόφου. Θεαί. Τί δή. ξέ. Τελευταῖον πάντων λόγων δεῖν ἀφαίρεσις, ὃ διαλύειν ἔλεγεν ἀφ' ἑαυτοῦ· δεῖ γὰρ τὼ ἀλλήλων τῶν ἐλῶν συμπλοκὼ, ὁ λόγος γέγονεν ἡμῖν. Θεαί. Ἀληθῆ. ξέ. Σκόπει τοίνυν ὡς οὐ καιρῷ λὴ νῦν τοῖς τοιούτοις διαμάχεσθαι, καὶ προσκαμάζομεν ἐὰν ἕτερον ἑτέρῳ μίγνυσθαι.

Θεαί. Πρὸς λὴ τί. ξέ. Πρὸς τὸν λόγον ἡμῖν τῶν ὄντων οὔ τι γενῶν εἶναι. τούτου γὰρ σθαλέντος, τὸ μὲ μίγνυσθαι, φιλοσοφίας αὖ, στερεθέντες· ἔτι δὲ τῷ παρόντι δεῖ λόγον, ἡμᾶς διομολογήσασθαι τί ποτ' ἔστιν. εἰ δὲ ἀφιρεῖτε ἡμᾶς αὖ, μὴ δ' εἶναι τὸ παράπαν, οὐδὲν αὖ ἔτι που λέγειν δοί τ' ἦμεν ἀφιρεθέντες δ' αὖ, εἰ σωιχωρήσαμεν μηδαμῆ εἶναι μίξιν μηδενὶ πρὸς μηδέν. Θεαί. Ὀρθῶς ζητοῦτό γε. λέγε δὲ διότι νῦν διομολογητέον

μολογητέον οὐκ ἔμαθον. ξέ. Ἀλλ' ἴσως τῇ δὶς πόμενος ῥᾷς' ἄν, μάθοις. θεαί. Γῆ-πί. Τὸ μὲν δὴ μὴ ὂν ἡμῖν οὔτε τῶν ἄλλων γένος αὐτοφαὲς, καὶ τὸ πάντα τὰ ὄντα διεσπαρμένον. θεαί. Οὔπω. ξέ. Οὐκοῦν ἐν μεταξὺ σκεπτέον, εἰ δόξα τε καὶ λόγῳ μίγνυται. θεαί. Τί δή. ξέ. Μὴ μιγνυμένου μὲν αὐτοῦ τούτοις, ἀναγκαῖον ἀληθῆ πάντ' εἶναι· μιγνυμένου δὲ, δόξα τε ψευδὴς γίγνεται καὶ λόγος. ἐν γὰρ τοῖς μὴ οὖσι τὰ δοξάζειν, ἢ λέγειν, τοῦτ' ἔστι που ἐν ψεύδει τε καὶ διανοίᾳ τὶ καὶ λόγοις γιγνόμενον. θεαί. Οὔπω. ξέ. Ὄντος δέ γε ψεύδους, ἔστιν ἀπάτη. θεαί. ναί. ξέ. καὶ μὴν. ἀπάτης οὔσης, εἰ δώλων τε καὶ ἀληθῶν ἔδη, καὶ φαντασίαι, πάντα ἀνάγκη μεστὰ εἶναι. θεαί. πῶς γὰρ οὔ. ξέ. Τὸν δέ γε σοφιστὴν ἔφαμεν οὐ δύπου που τῷ τόπῳ καταπεφυγέναι μὲν, ἔξαρνον δὲ γεγονέναι τὸ παράπαν μὴ εἶναι ψεῦδος· ἐν γὰρ μὴ ὄν, οὔτε διανοεῖσθαί τινα οὔτε λέγειν οὐσίαν γὰρ οὐδὲν οὐδαμῇ ἐν μὴ ὄντι μετέχειν. θεαί. Ἦν ταῦτα. ξέ. Νεῦν δέ γε ἔτι μὲν ἐφάνη, μετέχειν τὸ ὄντος· ὥστε ταύτῃ μὲν ἴσως οὐκ ἄν, μάχοιτο ἔτι τάχα δ' ἂν φαίη, τῶν εἰδῶν, τὰ μὲν, μετέχειν τοῦ μὴ ὄντος· τὰ δ' οὔ· καὶ λόγον δὴ καὶ δόξαν, εἶναι τῶν οὐ μετεχόντων· ὥστε πάλιν εἰδωλοποιητικὴ καὶ φαντασιακὴν αὖ ἡμᾶς αὖτ' εἶναι, διαμάχοιτ' ἄν, πολλὰ ὡς παντάπασιν οὐκ ἔστιν· ἐπεὶ δὴ δόξα καὶ λόγος οὐ κοινωνεῖ τοῦ μὴ ὄντος· ψεῦδος γὰρ τὸ παράπαν οὐκ ἦν τούτοις μὴ συνιστάμενος τοῦ κοινωνίας· δεῖ ταῦτ' οὖν λόγον πρῶτον καὶ δόξαν καὶ φαντασίαν διαφανῆ ὅ, τί ποτ' ἔστιν· ἵνα φανερῶν, καὶ πάλιν κοινωνίας αὐτῶν τοῦ μὴ ὄντος πρὸς τίθεμεν. καὶ τιθέντες δὲ, ἐν ψεῦδος ἐν ἀποδείξωμεν· ἀποδείξαντες δὲ, ἐν σοφιστὴν ἐς αὖ ἐν εὑρήσομεν, εἴ πᾶν οὕτω ἔχει, ἢ καὶ ἀπολύσαντες οὐ ἄλλῳ γένει ζητῶμεν. θεαί. κομιδῇ γε ξένοις ἔοικεν ἀληθὴς εἶναι ὁ τοῦδε ἐν σοφιστὴν καταρχὰς λεχθεὶς ὅτι δυσθήρατον εἴη γένος. φαίνεται γὰρ οὖν προβλημάτων γέμειν· ὧν ἐπειδή τι προβάλῃ, ἕκαστον πρότερον ἀναγκαῖον διαμάχεσθαι πρὶν ἐπ' αὐτὸν ἐκεῖνον ἀφικέσθαι. πῶς γὰρ μέγις μὲν ὁ μὴ ὄν, ὡς οὐκ ἔστι προβλητέον διεπράσαμεν. ἕτερον δὲ προβέβληται καὶ δὴ καὶ ψεῦδος ὡς ἔστι καὶ τοῦδε λόγον καὶ τοῦδε δόξαν ἀποδέδεικται, καὶ μέχρι ἔστω ἴσως ἕτερον, καὶ ἔτ' ἄλλο μετ' ἐκεῖνο, καὶ πόρρω ὡς ἔοικεν οὐδὲν φανήσονται ποτέ. ξέ. Θαρρητέον ὦ θεαίτητε χρὴ δὲ καὶ σμικρόν τι δυνάμεως εἰς ἐμὲ πρόθυμα παρεῖσαι· τί γὰρ ἔτ' ἀμῶν οὐ τούτοις, σράστιον αὖ, οὐ ἄλλοις, ἢ μᾶλλον οὐ ἑκάστοις αὐτῆσιν, ἢ καὶ πάλιν εἰς τοῦπισθεν ἀπωθεῖς, ἀρλοῦπου ἐν καὶ τὰ νῦν παροιμίαν λεγόμενον ὅγε τοιοῦτος αὖ ποτ' ἦλθε πόλιν· νῦν δ' ἐπεὶ ὦ γαθὲ τοῦτο ὃ λέγεις διαπεπέρανται, τό, δοι μίγιστον ἡμῖν τεῖχος ἠρεμοῦν αὖ, εἴη· τὰ δ' ἄλλα ἤδη ῥᾴω καὶ σμικρότερα. θεαί. καλῶς εἶπες. ξέ. λόγον δὴ πρῶτον καὶ δόξαν καθάπερ ἐῤῥήθη νῦν διαλάβωμεν, ἵνα σαφηνίσεις ἃ πολογησώμεθα, πότερον αὖ τῶν ἀπίστων ἐν μὴ ὄν, ἢ παντάπασιν ἀληθῆ μὲν ὄντα ἀμφότερα ταῦτα, ψεῦδος δὲ οὐδέ ποτε οὐδέτερον. θεαί. Ὀρθῶς. ξέ. Φορᾶς δὴ καθάπερ ἓν τῶν εἰδῶν καὶ τῶν γραμμάτων ἐλέγομεν, τοῦδε τῶν ὀνομάτων πάλιν ὡσαύτως ἐπισκεψώμεθα. φαίνεται γὰρ πη τοῦτη ἐν νῦν ζητούμενον. θεαί. Τὸ ποῖον οὖν δὴ τοῦδε τῶν ὀνομάτων ὑπανουσίου. ξέ. Εἴ τι πάντα ἀλλήλοις ξυναρμόττει, εἴτε μηδὲ, εἴτε τὰ μὲν, ἐθέλει· τὰ δὲ, μή. θεαί. Δῆλον γοῦτό γε ὅτι τὰ μὲν, ἐθέλει· τὰ δ' οὔ. ξέ. Τὸ τοιοῦδε λέγεις ἴσως. ὅτι τὰ μὲν ἐφεξῆς λεγόμενα καὶ δηλοῖ τὰ τι, ξυναρμόττει. τὰ δὲ τῇ συνεχείᾳ μηδὲν σημαίνοντα ἀναρμοστεῖ. θεαί. πῶς τί τοῦτ' εἶπες. ξέ. Ὅπερ ἐῴθην ὑπολαβόντα σε προσομολογεῖν· ἔστι γὰρ ἡμῖν που τῶν τῇ φωνῇ τοῦδε τὶ οὐσίαν δηλωμάτων, διττὸν γένος. θεαί. Πῶς. ξέ. Τὸ μὲν, ὀνόματα· τὸ δὲ, ῥήματα κλητέον. θεαί. Εἰ πὶ τοῦτον. ξέ. Τὸ μὲν οὖδὲ τοῖς πράξεσιν ὂν δήλωμα, ῥῆμά που λέγομεν. θεαί. Ναί. ξέ. Τὸ δὲ γ' ἐπ' αὐτοῖς ἐκεῖνα πράττουσι σημεῖον τῆς φωνῆς ἐπὶ τοῦτο, ὄνομα. θεαί. κομιδῇ μὲν οὖν. ξέ. Οὐκοῦν λόγος ὀνομάτων μὲν μόνων συνεχῶς λεγομένων, οὐκ ἔστι ποτε λόγος. οὐδ' αὖ ῥημάτων χωρὶς, ὀνομάτων λεχθέντων. θεαί. ταῦτ' οὐκ ἔμαθον. ξέ. Δῆλον γοῦν ὡς πρός τοῦτόν τι βλέπων ἄρτι ξυνε-

μολόγεις ἐπεὶ τῶτ' αὐτὸ ἐβουλόμην ἐπεῖν. ὅτι σωιεχῶς ὧδε λεγόμενα πᾶσα, ὀκ ἔστι λόγος. Θεαί. Γῶς. ξέ. Οἷον Καλλίζ. Ἰέχει. καὶ βάλλει. ἡ πάλλα ὅσα πρᾶξίς σημαί νει ῥήματα, καὶ πάντα τὶς ἐφιξῆς αὖτ' ἔπῃ, λέγον οὐδεό τι μᾶλλον ἀπὸ γαλέγεται. Θεαί. Γῶς γαρ. Ξέ. Οὐκοῦν ἡ πάλιν ὅταν λέγῃ. λέων. ἔλαφος. ἵππος. ὅσα τὸ ὀνόματα τ' τὰς πράξεις αὖ πρατ' ἐόντων ὠνομάσθη, ἡ κατὰ ταὐτὸν δὴ πῶ συμέχεσθαι οὐδεὶς πω συμέσῃ λόγος. οὐδὲ μίαν γὰρ οὔτε οὕτως οὔτ' ἐκείνως πρᾶξιν οὐδ' ἀπραξίαν οὐδὲ οὐσίαν ὄντος οὐδὲ μὴ ὄντος, δηλοῖ τὰ φωνηέντα, πρὶν αὖ τις ἓν ἐπιθῇ τοῖς ὀνόμασι τὰ ῥήματα κιράσῃ. τότε δὴ ἤρμοσέ τε, ἡ λόγος ἐγένετο εὐθὺς ἡ πρώτη συμπλοκὴ χιθὲν τ' λόγων ὁ πρῶτος ἀληθὴς καὶ σμικρότατος. Θεαί. Γῶς ὀρθῶδ' λέγῃς. Ξέ. Ὅταν εἴπῃ τὶς αὖ πάλιν μανθάν. λέων ἔλαφος ταχὺ ἐπὶ λαχὺ τε ἡ πρῶτον; Θεαί. Ἔτυγε. Ξέ. Δηλοῖ τ' ἤδη που τότε ἢ τ' ὄντων ἡ γιγνομένων ἡ γεγονότων, ἡ μελλόντων. ἡ οὐκ ὀνομάζῃ μόνον ἀλλά τι περαίνει, συμπλέκων τὰ ῥήματα τοῖς ὀνόμασι. διὸ λέγειν τε ἡ αὖτ' ἀλλ' οὐ μόνον ὀνομάζειν εἰ ποιμεν, ἡ δηλῷ πλέγματι τούτῳ, ᾧ ὄνομα ἐθέμεθα λόγον. Θεαί. Ὀρθῶς. Ξέ. Οὕτω δὴ καθάπερ τὰ πράγματα τὰ μὴ, ἀλλήλοις ἥρμοττε. τὰ δ' οὔ, ἡ ἢ τὰ τῆς φωνῆς αὖ σημεῖα, τὰ μὲν, ἐκ ἁρμόττει. τὰ δὲ, ἁρμόττοντα αὖτ', λόγον ἀπειράσαθ'. Θεαί. Γαστά πασι μὲν ἔν. Ξέ. Ἔτι δὴ σμικρὸν τόδε. Θεαί. Τὸ ποῖον. Ξέ. Λόγον αἰκαῖον ὅταν πρᾷ, τινὸς ἢ λόγου. μὴ δέ τινος ἀλαίσατον. Θεαί. Οὕτω. Ξέ. Οὐκοῦν ἡ ποιόν τινα αὖτ' εἶναι δεῖ. Θεαί. Γῶς δ' οὔ. Ξέ. Γροσίχωμον δὴ ἦν τῶν ἡμῖν αὐτοῖς. Θεαί. Δῆγοῶν. Ξέ. Λέξω τοίνυν σοι λόγον συνθὲς πρᾶγμα πράξῃ δ' ὀνόματος ἡ ῥήματος. ὅδου δ' αὖ ὁ λόγος ἦ, σύ μοι φράζῃν. Θεαί. Ταῦτ' ἴσασιν ἃ τὰ δύναμιν. Ξέ. Θεαίτητος κάθηται. μῶν μὴ μακρὸς ὁ λόγος; Θεαί. Οὐκ ἀλλὰ μέτριος. Ξέ. Σὲν ἔργον δὴ φράζειν ἢ οὐ τ' ὄσι ἡ ὄτου. Θεαί. Δῆλον ὅτι ἢ ἐμοῦ τε ἡ ἐμός. Ξέ. Τί δ' αὖ. Θεαί. Γοῖος. Ξέ. Θεαίτητος ᾧ νῦν ἐπὶ διαλέγομαι πέ τε ται. Θεαί. Καὶ ἔστιν οὐδ' αὖ ἕς ἄλλως ἔπει, πλὴν ἐμόντε ἡ ἢ ἐμοῦ. Ξέ. Γοιὸν δέ γε τινὰ φαμὲν αἰσχρὸν ἴσχειν ἔστ' τ' λόγον. Θεαί. Ναί. Ξέ. Τούτων δὴ ποῖόν τινα ἐκφέρειν φατέον ἔστ'. Θεαί. Τὸν μὲν, ψευδῆ που. ἦν δὲ, ἀληθῆ. ξέ. λέγῃ δ' αὐ τῶν, ὁ μὲν ἀληθὴς, τὰ ὄντα, ὡς ἔστι ἢ σοῦ. Θεαί. Τί μήν. ξέ. Ὁ δὲ δὴ ψευδὴς, ἕτερα τῶν ὄντων. Θεαί. Ναί. ξέ. Τὰ μὴ ὄντ' ἄρα ὡς ὄντα λέγει. Θεαί. Σχεδόν. ξέ. Ὅτως δέ γε ὄντα ἕτερα ἢ σοῦ. πολλὰ μὴ τί ἔφαμεν ὄντα ἢ ἕκαστον εἶναι ἕν. πολλὰ δὲ οὐκ ὄντα. Θεαί. Κομεδῆ μὲν ἔν. ξέ. Ὀνὔσθρον δὴ λόγον ἄρισα ἢ σοῦ, πρῶτον μὲν ὧν ἀρισάμεθα τί ποτ' ὄσι λόγος, αἰκαιόταταν αὖ ἦν εἶα τῶν βραχυτάτων εἶναι. ταῦτα δὴ γοῶν ταύτη ξυωμολογήσαμεν. Θεαί. Ἔπειτα δέγ. τινος. ξέ. Οὕτως. εἰδὲ μὴ ἔστι σὸς, οὐκ ἄλλου γε οὐδενός. Θεαί. Γῶς γαρ. ξέ. Μηδενός γε ὤν, ἀλλ' αὖ, λόγος ἦν ἐπαράπαν ἀπεφώνησεν τ' ὅτι τ' ἀδύνατον ἦν λόγον ὄντα μηδενὸς εἶναι λόγον. Θεαί. Ὀρθόταται. ξέ. Περὶ δὴ σοῦ, λιγόμενα μέν τοι θάτερα ὡς τὰ αὐτὰ καὶ μὴ ὄντα ὡς ὄντα, παντάπασιν, ὡς ἔοικεν ἡ τοι αὐτὴ συμθέσις ἐκ τῶ ῥημάτων πεγομένη καὶ ὀνομάζ', ὄντως τε ἡ ἀληθῶς γίγνεσθαι λόγος ψευδής. Θεαί. Ἀληθέσταται μὲν οὖν. ξέ. Τί δὲ δὴ διάνοιά τε καὶ δόξα ἡ φαντασία. μῶν ἐκ ἤδη δῆλον ὅτι ταῦτα γίγνεται ψευδῆ τε καὶ ἀληθῆ πάντ' ἡμῖν οἱ ταῖς ψυχαῖς ἐγγίγνεται. Θεαί. Γῶς. ξέ. Ἦλ' οὐ ῥᾴον, αὖ πρῶτον λάβῃς αὐτὰ τί ποτ' ὄσι, ἡ τί διαφέρουσιν ἕκαστα ἀλλήλων. Θεαί. Δίδου μόνον. ξέ. Οὐκοῦν διάνοια μὲν καὶ λόγος ταυτόν. πλὴν ὁ μὲν ἐντὸς τῆς ψυχῆς πρὸς αὑτὸν διάλογος ἄνευ φωνῆς γιγνόμενος, τοῦτ' αὐτὸ ἡμῖν ἐπωνομάσθη, διάνοια. πλὴν μὲν οὖν. ὁ δ' ἐκ τοῦ ἐκείνης ῥεῦμα διὰ τοῦ στόματος ἰὸν μετὰ φθόγγου, κέκληται λόγος. Θεαί. Ἀληθῆ. ξέ. Καὶ μὴν οἱ λόγοις γε αὖ ἴσμεν ὄν. Θεαί. Τὸ ποῖον. ξέ. Φάσιν τε καὶ ἀπόφασιν. Θεαί. Ἴσμεν. ξέ. Ὅταν οὖν ἔστιν οἱ ψυχῇ κατὰ διάνοιαν ἐγγίγνηται μετὰ σιγῆς, πλὴν δόξης ἔχεις ὅτι προσείπης αὖτο; Θεαί. Καὶ πῶς. ξέ. Τί δ' ὅταν μὴ καθ' αὑτὸν, ἀλλὰ δι' αἰσθήσεως παρῇ τινι ἡ τοιοῦτον αὖ πάθος, ἆρ' οἷόντε ὀρθῶς ἀ πεῖν ἕτερόν τι πλὴν φαντάσασ;, Θεαί. Οὐδέν.

ΞΕ. Οὐκοῦν ὁ πέπτωκε λόγος ἀληθὴς ὢν τῷ ψευδῆ, τοῦτ' ἦν ἴσφαίνω, δοκοῦσα μὲν αὐτῆς πρὸς ἑαυτὴν ψυχῆς διάλογος, δόξα δὲ, διανοίας ἀποτελεύτησις, φαίνῃ δὲ ὃ λέγομεν, σύμμιξις αἰσθήσεως τῇ δόξῃ, αἰνίγματι δὴ τῷ τοῦτ' ᾧ λέγω ξυμβαινόντι, ψευδῆ τε αὐτῶν εἶναι τῷ οὐσίαν ἔχειν. ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὔ. ΞΕ. Καταγνοῖς ἂν ὅτι πρᾴοτερον ἐφάνη ψευδὴς δόξα τῷ λόγος, ἢ κατὰ τὴν προσδοκίαν ἦν ἐφοδεύθημεν ἄρτι, μὴ παντάπασιν αὐτὴν τὸν ἔργον ἐπικαλούμεθα ζητοῦντες αὐτό; ΘΕΑΙ. Καταγνοῖ. ΞΕ. Μὴ γὰρ ἡμῶν μὴ δ' εἰς τὰ λοιπὰ ἀθυμοῦμεν, ἐὰν πειθὴ τὶ πίφαυται ταῦτα, τῷ ἐμπροσθεν αἰσχυνθῶμεν κατ' ἔδη διαιρέσεων. ΘΕΑΙ. Εἰκός δέ. ΞΕ. Διειλόμεθα τ' εἴδωλοποιικῆς εἴδη δύο. τὸ μὲν εἰκαστικόν. τὸ δὲ, φανταστικήν; ΘΕΑΙ. Ναί. ΞΕ. Καὶ δὴ σοφιστὴν ἔτι πομεν ὡς ἀφροῦμεν αἰρόπτερ' αὖ, θήσομεν; ΘΕΑΙ. Ἦν ταῦτα. ΞΕ. Καὶ τοῦθ' ἡμῶν ἀπορουμένων, ἔτι μείζων κατεχύθη σκοτοδινία, φανέντος τῷ λόγου τῷ παῖσιν ἀμφισβητοῦντος. ὡς οὔτε εἰκὼν, οὔτε εἴδωλον, οὔτε φάντασμα ἔστιν παράπαν οὐδαμοῦ. ἀεὶ δὲ μηδαμῆς μηδέποτε μηδαμῶς ψεῦδος εἶναι. ΘΕΑΙ. λέγεις ἀληθῆ. ΞΕ. Ναῦν δὴ γ' ἐπειδὴ πίφαυται μὲν λόγος, πίφαυται δ' οὖσα δόξα ψευδὴς, ἐγχωρεῖ δὴ μιμήματα τ' ὄντ' ἄρ', ἢ τὸ χαῖν ἐκ ταύτης γίγνεσθαι τῆς διαθέσεως ἅπαντα τὸν λόγον. ΘΕΑΙ. Ἐγχωρεῖ. ΞΕ. Καὶ μὴν ὅτι γ' ἐστὶν ὁ σοφιστὴς τοῦτ', πότερον διωμολογημένον ἡμῖν ἢ τοῖς πρόσθεν ἦν. ΘΕΑΙ. Ναί. ΞΕ. Πάλιν δίκαιον ἐπιχειρῶμεν ἀίζοντες διχῇ τὸ πρότερον γένος, πορεύεσθαι. κατὰ τοὐπὶ δεξιὰ δὴ μέρος τῆς τμητόης, ἐχόμενοι τῆς τοῦ σοφιστοῦ κοινωνίας, ἕως ἂν αὐτὸ τὰ κοινὰ πάντα περιλάβοντες πῇ οἰκείαν λαβόντες φύσιν, ἐπιδείξωμεν μάλιστα μὲν ἡμῖν αὐτοῖς, ἔπειτα δὲ καὶ τοῖς ἐγγυτάτω γένει τῆς τοιαύτης μεθόδου πεφυκόσι. ΘΕΑΙ. Ὀρθῶς. ΞΕ. Οὐκοῦν τότε μὲν ἠρξάμεθα, φαντικὴν καὶ κτητικὴν τέχνην διαιρεῖσθαι. ΘΕΑΙ. Ναί. ΞΕ. Καὶ τὴ κτητικῆς, οὐ θηρευτικῇ, καὶ οὐ πάντα, καὶ ἐμπορικῇ, καὶ ποσὶν οὐ ποιούσαις εἴδεσιν ἐφαντάζεσθαι ἡμῖν. ΘΕΑΙ. Ναῦν μὲν δή. ΞΕ. Καὶ δὴ γ' ἐπειδὴ μεμαντικὴν περιείληφεν αὖ τὸν τέχνη, λῆλον ὡς αὖπαλὶ πῇ ποιητικὴν δίχα διαιρετέον πρώτην. ἢ γοῦν που μίμησις, πίπουσίς τίς ἐστιν. εἴδωλον μέν τοι φαμὲν, ἀλλ' ἐκ αὐτῶν ἐκείνων. ἢ γοῦν; ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν δή. ΞΕ. Ποιητικὴς δὴ πρῶτον δύο ἔστω μέρη. ΘΕΑΙ. Ῥᾴω. ΞΕ. Τὸ μὲν, θεῖον. τὸ δ' ἀνθρώπινον. ΘΕΑΙ. Οὕτω μανθάνω. ΞΕ. ποιητικὴν ἅπερ μεμνήμεθα τὰ κατ' ἀρχὰς λεχθέντα, πᾶσαν ἔφαμεν ἢ δύναμιν ἥτις αὖ, αἰτία γίγνεται τοῖς μὴ πρότερον οὖσιν ὕστερον γίγνεσθαι. ΘΕΑΙ. Μεμνήμεθα. ΞΕ. Ζῷα δὴ πάντα θνητὰ καὶ φυτὰ ὅσα τ' ἐκ σπερμάτων καὶ ῥιζῶν φύεται, καὶ ὅσα ἄψυχα ἐν γῇ ξυίσταται, σώματα πλαστὰ καὶ κτητὰ, μῶν ἄλλου τινὸς, ἢ θεοῦ δημιουργοῦντος φύσομεν ὕστερον γίγνεσθαι πρότερον οὐκ ὄντα; ἢ τῶν πολλῶν δόγματα καὶ ῥήματα χώμενοι. ΘΕΑΙ. Ποῖα. ΞΕ. Τῷ πᾶν φύσει αὐτὰ γιγνεσθαι ἀπό τινος αἰτίας αὐτομάτης καὶ αὖθις διανοίας φυούσης, ἣ μετὰ λόγου τε καὶ ἐπιστήμης θείας ἐκ θεοῦ γιγνομένης. ΘΕΑΙ. Ἐτὸν μὲν ἕτερος δὴ πᾶν ἠλικίαν, πολλάκις ἀμφότερα μεταδοξάζω. νῦν μὲν βλέπων εἰς σὲ, καὶ ὑπολαμβάνω δικαίως σε κατά γε θεὸν αὐτὰ γίγνεσθαι, ταύτῃ καὶ αὐτὸς νομίζω. ΞΕ. Καλῶς γ' ὦ θεαίτητε. καὶ μὲν γέ σε νοῦμεν τ' εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ἄλλως πως δεξαίνητ' ἄρ', νῦν αὖ, ᾧ λόγῳ μὴ πειθοῦς αἰσχυνόμενος ἐπιχειροῦμεν ποιεῖν ὁμολογεῖν. ἐπειδὴ δέ σου κατὰ μαθαίνω πῇ φύσιν, ὅτι καὶ αὖθις τ' παρ' ἡμῶν λόγους αὖτις πρόσεισιν ᾧ ἂν περ ναῦν ἵλκεσθαι φῇς, ἐάσω. χρόνος γὰρ ἐκ περιῆς γίγνοιτ' αὖ. ἀλλὰ θάσω τὰ μὲν, φύσει λειπόμενα ποιεῖσθαι θεία τέχνη. τὰ δ' ἐκ τούτ' ὑπ' ἀνθρώπων σωιστάμενα, ἀνθρωπίνη, καὶ κατὰ δεύτερον δὴ τὸν λόγον δύο ποιητικῆς γένη. τὸ μὲν, ἀνθρώπινον ἦ. τὸ δὲ, θεῖον. ΘΕΑΙ. Ὀρθῶς. ΞΕ. Τίμιε δὴ δυοῖν οὔσαιν λάχε ἑκατέραιν αὖθις. ΘΕΑΙ. πῶς. ΞΕ. Οἷον τότε μὲν κατὰ πλάτος τέμνων πᾶν ποιητικὴν πᾶσαν, νῦν ᾗ αὖ κατὰ μῆκος. ΘΕΑΙ. Τετμῆσθω. ΞΕ. Τέτμηται μὲν αὐτῆς ἄτω τὰ πάντα μέρη γ' ἤ δύο· δύο μὲν τὰ πρὸς ἡμῶν ἀνθρώπεια. δύο δ' αὖ τὰ πρὸς θεῶν. θεῖα; ΘΕΑΙ. Ναί. ΞΕ. τὰ δ' ἐς ἑτέρως αὖ διῃρημένα, μέρος μὲν οὗ ἀφ' ἑκατέρου τῆς μερίδος αὐτὸ ποιητικόν· πῶ δὲ πολοίπω χωδὸν μάκος αὖ, λειποίσθην εἰδωλοποιικὸν. καὶ κατὰ ταῦτα δὴ πάλιν ἢ

ποιητικὴν διχῇ διαιρεῖται. θεαί. λέγεται ὅπη ἑκατέρα κἀθις. ξέ. Ἡμεῖς μέν που καὶ τἄλλα ζῷα, τὰ μὲν ὧν τὰ πτηνὰ τοῦ ἀέρος, τὰ δὲ τοῦ ὕδατος, τὰ τούτων ἀδελφὰ, θεοῦ γενόμενα πάντα ἴσμεν αὐτὰ ἃ πεπραγασμένα ἐσμέν, ἢ πως. θεαί. Οὕτω. ξέ. Τάττ δ' ἐγὼ ἐν ἑκάτερον ἕν ὅλον ἑκάτερον, πρέπειν δαιμονίᾳ μὴ τὸν τὰ μηχανῆ γενόμενα. θεαί. Εἰκός. ξέ. Τὰ τε οὖν τοῖς ὕπνοις, καὶ ὅσα μετ' ἐμβρύου φαντάσματα αὐτοφυῆ λέγεται· σκιὰ μὲν, ὅταν ὁ τῷ πυρὶ σκότος ἐγγένηται· διαλοιῶ δὲ, νύκτα ἢ φῶς οἰκεῖόν τε καὶ ἀλλοδαπὸν τὰ λαμπρὰ καὶ λεῖα εἰς ὃ σωιλθὸν, τῆς ἔμπροσθεν εἰωθύας ὄψεως εἶναι παῦσιν πρὸς ὀλίγον, ἕδρας ἀπορραλλαττῆ. θεαί. Δύο δ' ἂν ἔτι ταῦτα θάκας ἔργα ποιήσεως. αὐτό τε καὶ τὸ παρακολουθοῦν εἴδωλον ἐκάστῳ. ξέ. Τί δὲ τὸ ἡμέτερον τέχνῃ ἆρ' ἐκ αὐτῶν μὲν οἰκίαν, οἰκοδομικὴ φήσομεν ποιεῖν, γραφικὴ δέ τιν' ἑτέραν, οἷον ὄναρ αὖ ἀνθρώπινον ἐγρηγορόσιν ἀπεργασμένην; θεαί. Ναὶ μὴν. ξέ. Οὐκοῦν καὶ τἄλλα οὕτω κατὰ δύο διῃρημένα ἔργα τῆς ἡμετέρας αὖ ποιητικῆς πράξεως τὸ μὲν, αὖ τὸ φαυλὸν αὐτουργικὸν τὸ δι' εἴδωλον, εἰδωλοποιικόν. θεαί. Νεῦ μᾶλλον ἔμαθον, καὶ τίθημι δύο διχῇ ποιητικῆς εἴδη· θάκα μὲν καὶ ἀνθρώπινα κατὰ θάτερον τμῆμα· κατὰ δὲ θάτερον· τὸ μὲν, αὖ τὸν· τὸ δὲ, ὁμοιωματοῦ τινῶν γένημα. ξέ. Τῆς τοίνυν εἰδωλαργικῆς ἀκαμπωδῶμεν. ὅπου τὸ μὴ, ἐναργικόν· τὸ δὲ, φανταστικὸν ἔμελλον ἢ γένος. εἰ τὸ ψεῦδος ὂν πως ὂν ψεῦδος, καὶ τὸ ὄντ' ὢ τι φανεὶν πφυκός. θεαί. Ἦν τὰ δ' ὄν. ξέ. Οὐκοῦν ἰφάνη τε, καὶ ὄλλ' ταῦτα δὴ κατειθισμένα αὖ νῦν ἀναμφισβητήτως εἴδη δύο. θεαί. Ναί. ξέ. Τὸ δοκαν φανταστικὸν αὖθις διορίζομεν δίχα. θεαί. πῇ. ξέ. Τὸ μὲν, δι' ὀργάνων γιγνόμενον· τὸ δὲ, αὐτὸ παρέχοντος ἑαυτὸν ὄργανον τῷ πάσχοντος τὸ φάντασμα. θεαί. πῶς φῄς. ξέ. Ὅταν δι' ἐμοῦ τὸ σὸν σχῆμα τῆς ᾧ ἑαυτῷ χρώμενος σώματι προσόμοιον, ἢ φωνὴν φωνῇ φαίνῃ ποιῶν μίμησις εἶναι τ' φανταστικῆς, μάλιστα κέκλησται που. θεαί. Ναί. ξέ. Μιμητικὴν δὴ ἅπαντες αὐτ' προσείπαντες ἀπονεμώμεθα. τὸ δ' ἄλλο πᾶν, ἀφῶμεν μαλακισθόμενοι, μὴ πῇ τοῦτο ἑτέρῳ σωαγαγεῖν τι εἰς οὖ. μὴ πρέπουσαν ἑπόμενον μίαν ἀποδυσᾶσί τιν' αὐτῷ. θεαί. Νενεμήθω. τὸ δι, μεθείσθω. ξέ. καὶ μὴν τὸ ἅπτεσθαι ἴσως διαπλῶν ὧ θεαίτητε ἄξιον ἡγεῖσθαι. δι' ἃ δι, σκόπει. θεαί. λέγω. ξέ. Τῶν μεμυημένων, οἱ μὲν, εἰδότες ὃ μιμοῦν' ἅπτεσθον· οἱ δ' οὐκ εἰδότες· καὶ ἴσως τινα μείζω διαίρεσιν ἀγνοίας τε καὶ γνώσεως θύσομεν. θεαί. Οὐδαμῶν. ξέ. Ἰκανῶ τόγε ἅπτεσθαι, εἰδότ' ἂν μίμημα. τὸ δ' οὐ σὸν σχῆμα καὶ σὲ, γιγνώσκων ἂν τις μιμοῖτ' ἄν. θεαί. πῶς δ' οὔ. ξέ. τί δαί· δικαιοσύνης τὸ σχῆμα καὶ ὅλης συλλήβδην ἀρετῆς, ἆρ' ἐκ ἀγνοοῦντες μὲν, δοξάζοντες δέ πη, σφόδρα ἐπιχειροῦσι πολλοὶ τὸ δοκοῦν σοφίσαι, ἔστ' ὡς οὖν αὖ τοῖς προσυμνῶσι φαίνεσθαι, ὅτι μάλιστα ἔργοις τε καὶ λόγοις μιμήσεως; θεαί. Καὶ πάνυ γε πολλοί. ξέ. Ἰδὼν δὲ πάντες ἀποτυγχάνουσι τ' δοκεῖν ἢ δίκαιοι μεθαμῶς ὄντες, ἢ τοὐναντίον. θεαί. πάνυ. ξέ. Μιμητὴν δὴ τοῦτόν γε ἕτερον ἐκείνου λεκτέον ὄμαι τὸν ἀγνοοῦντα τ' γνώσκοντος. θεαί. Ναί. ξέ. Πότερον δ' ὅταν ἐκ τρόπου τις αὖ λόγου πρέπον, ἢ δύλον δὲ χαλεπὸν ὄν. διότι τῆς τ' γνῶσιν κατ' εἶδη διαιρέσεως, παλαιὰ τις ὡς ἔοικεν αἰτία τοῖς ἔμπροσθεν καὶ ἀσώιους πᾶσιν, ὥστε μὴ δ' ἐπιχειρεῖν μηδὲν διαιρεῖσθ. κατὰ δὴ, τ' ὀνομάτ', ἀνάγκη μὴ σφόδρα ἀπορεῖν. ὅμως δὲ καὶ ἢ τολμηρότερον εἰρῆσθ, διαγνώσεως οὕνεκα τοῦ μὲν μὴ δόξης μίμησιν, δόξο μιμητικὸν προσείπωμεν· τὸν δὲ μετ' ἐπιστήμης, ἰσορικὸν τινα μίμησιν. θεαί. Ἔστω. ξέ. Θατέρῳ τοίνυν χωρίσον· ὁ τ' σοφιστὴς, ἐκ οὐ τοῖς εἰδόσιν ἦν, ἀλλ' οἰ τοῖς μεμυημένοις δή. θεαί. Καὶ μάλα. ξέ. τὸν δοξομιμητὴν δὴ σκοπῶμεν. ὥσπερ σίδηρον, εἴτε ὑγιὲς, εἴτε διαπλάττ ἔχων τινὰ ἴσην οἰ ἑαυτῷ. θεαί. Σκοπῶμεν. ξέ. Ἔχει τοίνυν καὶ μάλα συχνόν. ὁ μὲν τ', δύϊθης αὖτ' ἴδιν. οἱ μόνος ἐόναι ταῦτα ἀδοξάζῃ, τ' ἢ θατέρα ἀμαθίᾳ δῇ· πῶ οἱ τοῖς λόγοις κυλίνδησιν, ἔχει τ' ὀλίγην τ' ὀψίαν καὶ φόβον, ὡς ἀληθῆ ταῦτα ἃ πρὸς τὸν ἄλλης ὡς εἰσὶς ἐαμάτησαι. θεαί. πάνυ μὲν ἔστιν ἐκατέρα γένος ὧν ἄρτι κας. ξέ. Ἰκανῶ τ' μὴ, ἁπλῶν μιμητὴν τινα. τ' δι, ἀρωνικὸν μιμητὴν θύσομεν. θεαί. Εἰκὸς γ' ἂν. ξέ. τοῦτο δ' αὖ τὸ γένος, οὗ ἢ δύο φῶμεν. θεαί. Ὅρα σύ. ξέ. Σκοπῶ. καί μοι δοκ-

τὸν ἐν ταῖς φλυαρίαις τινὰ ἢ μὴ δημοσίᾳ τε καὶ μακροῖς λόγοις, πρὸς ἓν πλήθει διωκτὸν ἐρωτηθέντα, νεανιευόμενόν τε καὶ βραχέσι λόγοις, αἰσχύνοντα τὸν προσδιαλεγόμενον ἀναγκάσαντα αὐτὸν αὑτῷ. Θεαί. λέγεις ἀρθότατα. ξέ. τίνα δὲ ἀφανιούμεθα τῶν μακρολογώτερον ἢ πότερα πολιτικὸν, ἢ δημοσοφιστικόν. Θεαί. Δημοσοφιστικόν. ξέ. τί δὲ τὸ ἕτερον ὀρθῶμεν, σοφὸν, ἢ σοφιστικόν. Θεαί. τὸν μὲν που σοφὸν ἀδύνατον. ἐπεὶ πόθεν ἂν δόξαντα αὐτὸν ὀνομάζοιμεν μᾶλλον τῷ σοφῷ, σπουδῇ τι παρωνύμιον αὐτῷ τί λέγοντι, ἢ χειδὸν ὅσα μεμάθηκε ὅτι ἕξει τὸν λεγόμενον προσειπεῖν, ἁπλῶς αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν πανταπασιν ὄντως σοφιστήν. ξέ. οὐκοῦν σωζήσωμεν αὐτῷ καθάπερ ἔμπροσθεν βούλόμενοι συμπλέξαντες ἀρχὴ τελευτῆς ἐπ' ἀρχήν. Θεαί. ναὶ μὲν δή. ξέ. τὸν δὴ τῆς αὐτοποιητικῆς ἐριστικοῦ μέρους τῆς δικαστικῆς μιμητικὸν τῶν φαντασικοῦ γένους ἀπὸ τῆς εἰδωλοποιικῆς, οὐ θεῖον ἀλλ' ἀνθρωπικὸν τῆς ποιήσεως, ἀφορισμένου εἰ λόγοις ὁ θαυματοποιικὸν μέρεσι, ταύτης τῆς γενεᾶς τε καὶ αἵματος, ὃς ἂν φῇ τὸν ὄντως σοφιστὴν εἶναι, τἀληθέστατα ὡς ἔοικεν ἐρεῖ. Θεαί. ναὶ τά γε πάντα μὲν οὖν.

Τέλος σοφιστοῦ, ἢ περὶ τοῦ ὄντος.

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ, Ἢ ΠΕΡΙ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ. ΛΟΓΙΚΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ, ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ. ΞΕΝΟΣ.
ΣΩΚΡΑΤΗΣ Ὁ ΝΕΩΤΕΡΟΣ.

Σω. Πολλοῦ χάριν ὀφείλω σοι τῆς θαυμαστῆς γνωρίσεως ὦ Θεόδωρε ἅμα καὶ τῆς τοῦ ξένου. Θεό. τάχα δέ γ' ὦ Σώκρατες ὀφλήσεις ταύτης ἕνεκα δίκην, εἰ πείσεται τὸν τε πολιτικὸν ἀπεργάσονται σοι καὶ τὸν φιλόσοφον. Σω. εἶεν οὕτω χρὴ ὦ φίλε Θεόδωρε φύσομεν ἀκμαιότερα ἢ τοῦ πρόσθεν λογισμοὺς μὴ τὰ γοῦν ἔμπροσθεν κρατίσους.

Θεό. ῥᾴδιον ὦ Σώκρατες. Σω. τῶν αὖθις ἕνεκεν θετέον ἢ ἴσως ἀξίας, μᾶλλον τῆς τιμῆς πλείονος ἀλλήλων ἀφεστᾶσιν, ἢ καὶ τὸν τῆς ἀναλογίας τῶν τῆς ὑμετέρας τέχνης. Θεό. εὖ γε καὶ ἐν ὑμῖν τόδον λέγον ὦ Σώκρατες ἐν ἅμμωνα, μὴ δικαίως, μὴ πόλυ μὲν δὴ μᾶλλον ἐπέπληξάς μοι, ἐπὶ τοῦ λογισμοὺς ἁμαρτήματα. καὶ σὺ μὲν αὐτὴ ζώντ' εἰσεῦ δίκης μέτεστι μοι, σὺ δ' ἡμῶν ὦ ξοὶ μηδαμῶς ἀ ποκόμης χαιρεζόμενος. ἀλλ' ἑξῆς ἅπτου τοῦ πολιτικοῦ ἄνδρα πρότερον, ἅτε ἐν φιλόσοφον προαιρῇ, προσλέμενος δίεξελθε. ξέ. ταῦτ' ὦ Θεόδωρε ποιητέον ἐπεί περ ἅπαξ γε οὑχὶ ἐκόντες, μὴ οὐκ ἀποστατέον, πρὶν ἂν αὖ αὐτὸ πρὸς ἐ τέλος ἔλθωμεν. ἀλλὰ τί ἔ θαυμαστοῦ τοῦδε τί χρὴ σοφιστοῦ μα. Θεό. τοῦ πρώτου. ξέ. Διανοητέον μοι ἐν μεταλαβόντες αὐτὸ ἐν συγγυμναστὸν τόνδε σωκράτει, ἢ πῶς συμβουλεύεις. Θεό. καθάπερ εἶπες. ξέ. Μεταλάμβανε τοίνυν ὅ τι ῥᾷον εἶσεται πάντα πόνον ἀναπαυομένῳ. σω. καὶ μὴν κινδυνεύω ἐν ὦ ξοὶ ἅμφω πόθεν ἐμοὶ συγγένειαν ἔχειν τινά. ἐν μέν γε ἦν ὑμεῖς καὶ τὸν τῆς προσώπων φύσιν ἔμοιγε ἐμοὶ φαίνεσθε φατέ. τὸ δ' ἡμῖν ἡ κλῆσις ὁμώνυμος οὖσα, μὴ ἡ πρόσφυσις παρέχειν τί τινα οἰκειότητα. δᾶ δὴ τούς τε συγγενεῖς ἡμᾶς ἀεὶ προθύμως δεῖ λόγων ἀσκεῖν ἐρωτᾶν τε καὶ ἀποκρίνεσθαι, καὶ ναῦν ἀκίνητα ἀποκεῖνο μόνον. σωκράτους δὲ δέ τί περ. δᾶ δὲ σκέψασθε μὴ ἕξειν. ἐμοὶ μὲν ἦν εἰς αὖθις. σοὶ δὲ νῦν ἀναπαύεσθω. ξέ. ταῦτ' ἔσται ὦ σώκρατες· ἀκούσει δὴ σωκράτους; Νέος σω. Ναί. ξέ. Συγχωρεῖς δῆ οὕς λέγει. Νέος σω. ναὶ μὲν δή. ξέ. Οὐ τοί σε κωλύσει φαίνεται. δᾶ δ' ἴσως ἔπεσθαι τὰ μὲ διακωλύειν· ἀλλὰ δὴ μεῖζόν τ' σοφιστὴν, ἀναγκαῖον ὡς ἐμοὶ φαίνεται δὴν πολιτικὸν ἄνδρα διαζητεῖν πῶν. καί μοι λέγε πότερον τῶν ἐπιστημόνων τιν' ἡμῖν καλεῖς ῥητέον, ἢ πῶς. Νέος σω. Οὕτω. ξέ. τὰς ἐπιστήμας ἆρα διαλιπτέον ὥς πῃ λοίπας ἐν πρότερον ἐσκοπῦμεν. Νέος σω. τάχ' ἄν. ξέ. Οὐ μὲν δὴ καὶ τὰ ταυτόν γε ὦ σώκρατες φαίνεταί μοι τιμᾶν. Νέος σω. τί

μιῶ. ΞΕ. κατ' ἄλλο. ΝΕ. ἔοικέ γε. ΞΕ. τὸ δὴ τὴν πολιτικὴν ἀξιοῦν τῆς αὐ, βούλεσθαι αὐτὴν αὐτὴν αὐθυρῶν, καὶ χωρὶς ἀφελόντας ἀπὸ τῶν ἄλλων, ἰδίαν αὐτῇ μίαν ἐπιστροφὴν εἶναι, καὶ τὰς ἄλλας ἐκβοπαῖς οὐ ἄλλο εἶδος ἐπιστημῶν μιμουμένους, ἀπάσας τὰς ἐπιστήμας ὡς οὔσας δύο ἔδη διανενεμῆσθαι πρὸς ψυχὴν ἡμῶν ποιοῦσι. ΝΕ. σω. τοῦτ' ἤδη σὺν δίμαι γ' ἔγωγε ὃ ξένε, ἀλλ' οὐκ ἐμὸν γίγνεται. ΞΕ. ἀλλ' ἐμοὶ γε μὴν δοκοῦσί τις αὐτὴ εἶναι ἡ σὺν, ὅταν ἐμφανὲς ἡμῖν γένηται. ΝΕ. σω. καλῶς ἔπις. ΞΕ. ἐπὶ οὖν οὐκ ἀσυθμητικὴ μὲν, καὶ πυθὸ ἕτερα τούτῃ συνοικεῖς, τέχναι, φαλαὶ τ' πράξιών εἰσι, τὰ δὲ γυμναστικαὶ παρέχονται μόνον; ΝΕ. ἔστι οὕτω. ΞΕ. ἀλλὰ μὲν περὶ τεκτονικὴν αὖ ἡ σύμπασαν χειρουργίαν ὡς πρὸ αὐτὰς πράξεσιν οὐσῶν σύμφυτος πλὴ ἐπιστήμη κέκτηνται, ἡ σωκ ποτ' ἐλοῦσι τὰ γιγνόμενα ὑπ' αὐτῶν σώματα, πρότερον οὐκ ὄντα. ΝΕ. σω. τί μήν. ΞΕ. ταύτῃ δ' ἴσως συμπάσας ἐπιστήμας διαίρεσιν πλὴ μὲν, πρακτικὴν προσεῖπον πλὴ δ', μόνον γνωστικήν. ΝΕ. σω. ἔστω σοι τοῦτ' ὡς μιᾶς ἐπιστήμης τῆς ὅλης εἴδη δύο. ΞΕ. πρότερον οὖν ἦν πολιτικὴν, καὶ βασιλίκη, ἡ δικαιοῦμεν, ἡ ἐπὶ σκοπεῖν ἐσόμεθα, ὡς οὐ πάντα ταῦτα προσαγορεύοντες, ἢ τοσαύτας τέχνας αὐτὰς εἶναι φῶμεν, ὅσα πρὸ ὀνόματα ἐρεῖ. ἦν μᾶλλον δέ μοι δοῦρο εἶπον. ΝΕ. σω. ῥᾳ. ΞΕ. τῇδε, ἅτερ τῆς τῶν δημοσιούντων ἰαζῶν ἱκανὸς ξυμβαλεῖν εἰς ἰδιωτῶν αὐτὸς, ἆρ' οὐκ ἀναγκαῖον αὐτῷ προσαγορεύεσθαι ἰδιώτην τῆς τέχνης ταύτην πρὸ ᾧ συμβουλεύει; ΝΕ. σω. ναί. ΞΕ. τί δ' ὅστις βασιλεύοντι χώρας αὐτὸς ἱ παραινεῖν δεινὸς. ἰδιώτης ὢν αὐτὸς, ἆρ' οὐ φύσομεν ἴσχειν αὐτὸν πλὴ ἐπιστήμην ἣν ἔλει τὸν ἄρχοντα κὠτὸν κεκτῆσθ. ΝΕ. σω. φύσομεν. ΞΕ. ἀλλὰ μὴν ἥγε ἀληθινῆς βασιλεώς, βασιλικήν; ΝΕ. σω. ναί. ΞΕ. ταύτην δὲ κεκτημένος, ἐπ αὖτε ἄρχων αὖτ' ἰδιώτης ὢν τυγχάνῃ, πάντως κατάγε πλὴ τέχνῃ αὐτὸν βασιλικὸς ἀρεῖς προσρηθήσεται; ΝΕ. σω. δίκαιον γοῦν. ΞΕ. καὶ μὴν οἰκονόμος γε καὶ δι αὐτὸς, ταυτόν. ΝΕ. σω. τί μήν. ΞΕ. τί δὲ μεγάλης οἰκίας, ἢ σμικρᾶς αὖ πόλεως ὄντως, μῶν δὴ πρὸς ἀρχὴν διαίσει; ΝΕ. σω. οὐδεί. ΞΕ. οὐκοῦν ὁ ταῦτα δὴ διαίσεσθαι μέλλοι, φανεῖται ὡς ἐπιστήμην μίαν ἔτ' πάντ' ἔδη ταῦτα. ταύτην δὲ ἄτε βασιλικὴν, ἄτε πολιτικὴν, ἄτε οἰκονομικὴν τις ὀνομάζῃ, μηδὲν αὖ διαφέρόμενα. ΣΩ. τί γάρ. ΞΕ. ἀλλὰ μὴν ὅδε γε δῆλον ὡς βασιλεῦς ἅπας, χρὴ ἡ ξύμπαντ' ἔχοντα σώματι σμικρὰ ἅπαξ εἰς τὸ καὶ τέχνη πλὴ ἀρχὴν δύνασθ πρὸς πλὴ τ' ψυχῆς συίσειν ἡ ῥώμην. δῆλον. ΞΕ. τῆς δὴ γνωσικῆς μᾶλλον ἢ τῆς χειροτεχνικῆς ἡ ὅλως πρακτικῆς βούλει ἦν βασιλέα φῶμεν οἰκειότερον εἶν. ΣΩ. τί μήν. ΞΕ. πλὴ ἄρα πολιτικὴν καὶ πολιτικὸν, ἡ βασιλικὴν ἡ βασιλικὸν, εἰς ταυτὸν ὡς οὐ ταῦτα πάντα ξυνθήσομεν. ΣΩ. δῆλον. ΞΕ. Οὐκοῦν πορευόμεθ' αὖ ἐξῆς, μετὰ ταῦτα πλὴ γνωσικὴν διορίζόμεθα. ΣΩ. πάνυ γε. ΞΕ. πρόσεχε δὴ τὸν νοῦν ὡς ἄρα σὺ αὐτῇ τινὰ διαφυγὴν κατανοήσομεν. ΣΩ. φράζε ποίαν. ΞΕ. τοιαύτ. λογιστικὴν που τίς ἡμῶν ἔν τέχνη. ΣΩ. ναί. ΞΕ. τῶν γνωσικῶν γε δίμαι παντάπασι τεχνῶν. ΣΩ. πῶς δ' οὔ. ΞΕ. γνώσει δὴ λογιστικῇ πλὴ σὺ τοῖς ἀριθμοῖς διαφορὰν, μῶν τί πλέον ὄρον δώσομεν, ἢ τὰ γνωσόντα κεῖναι; ΣΩ. τί μήν. ΞΕ. καὶ τί ἀρχιτέκτων γε, πῶς, σὺκ αὐτὸς ἐργαστικός, ἀλλὰ ὄργανα τῶν ἄρχον. ΣΩ. ναι. ΞΕ. παρεχόμενός γέ που γνῶσιν ἀλλ' οὐ χειρουργίαν. ΣΩ. οὕτω. ΞΕ. δικαίως δὴ μετέχειν αὖ, λέγοιτο τ' γνωσικῆς ἐπιστήμης. ΣΩ. πάνυ γε. ΞΕ. ὅτῳ δέ γε δίμαι προσήκει κείνατι, μὴ τέλος ἴσχειν μὲ ἀ πηλλάχαι καθάπερ ὁ λογιστὴς ἀπήλλακτο. προστάξῃ δὲ ἐκείνοις τ' ἐργαστ' τὸν πρόσφορον, ἕως αὖ ἀπεργάσωνται, τὸ προσταχθέν. ΣΩ. Ὀρθῶς. ΞΕ. ἀκὸν γνωσκαὶ μὴ, αἴτε τοιαύτῃ σύμπασαι, καὶ ὁπόσαι συνίσωντι τῇ λογιστικῇ. κρίσει δὲ ἡ ἐπιτάξ διαφέρειν ἀλλήλοιν τοῦτο τὸ γένει φάσκειν. ἆρ' ἂν συμπολιτῆς τ' γνωστικῆς, ἀ τὸ μὲν, ἐπιτακτικὸν μέρος, τὸ δὲ κριτικὸν διαιρούμενοι προσείποιμεν, ἐμμελῶς αὖ, φαῖμεν διῃρῆσθαι. ΣΩ. κατάγε πλὴ ἐμὴν δόξαν. ΞΕ. ἀλλὰ μὴν τῆς γε νῦν τι πράττοισ' ἐγκαπτὸν ὁμοίαν. ΣΩ. πῶς δ' οὔ. ΞΕ. τοῦτο τοίνυν μέχρι πᾶ αὖ, αὐτοῖ κοινωνῶμεν, ἑκάτερον τάγε τῶν ἄλ-

λου δοξάσματα χαίρειν. σω. Τί μήν. Ξέ. Φῶμεν δὴ ταὐτὸν τοῦτον τὸν τέχναν εἶναι μὲν βασιλικὴν δὲ ὡς τέρας θετέον· ἆρ' οὐ τῇ κεφαλῇ καθάπερ τινὰ θετέον, ἢ μᾶλλον τ' ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὡς ὄντα αὖ τὴν τέχνης θέσομεν, διαιρόντα γε. σω. Ἴσως τὸ οὐ μᾶλλον. Ξέ. Τὸν ἐπὶ παντὶ τέχνῃ δὴ τέχνων πάλιν αὖ, εἴπερ θετέον ἔστι δίχα. καί μοι δοκεῖ τῇ δὴ τῇ, καθάπερ ἡ τῶν κεφαλῶν τέχνη τῆς τῶν αὐτοπώλων διώρισται τέχνης, καὶ ἡ βασιλικὴν γένος ἔοικεν ἀφ' ἑαυτῆς τῶν κηρύκων γένους ἀφωρίσθαι. Σω. Ἴσως. Ξέ. Ἴσως δὲ τά που πρότερον ἴσχει ἀλλότρια παραδιδόμενοι, λοιπὸν πως αὖθις πάλιν ἀναπλοῖ. σω. Καὶ μὴν οὕτω. Ξέ. Οὐκοῦν ὡς ἡ κηρυκικὴν φῦλον ἐπιτάχει, τὰ λοίδορα νοήματα παραδιδόμενον, αὖ ἡ λοιπὸν ἐπιτάξει πάλιν ἑτέρως. σω. Ἀληθέστατα. Ξέ. Τί οὖν· ἐν τοῖν ἡμῖν μέρεσι βασιλικῷ. ὁρμαθητικῇ, καλλυστικῇ, μαντικῇ, κηρυκικῇ, καὶ πολλαῖς ἑτέραις τούτων τέχναις συγγενέσιν αἱ σύμπασαι τοῦτ' ἐπιτάξει ἴσχειν, ἃ βούλεται καθάπερ ἐπηλόγομεν νῦν δὴ καὶ τοιοῦτόν τι παρεμβάσομεν· ἵνα μὴ καὶ ἀοριστίαν αὖ τινα τυγχάνει ἡ τῶν αὐτεπιτακτῶν γένος. καὶ ταύτῃ ταῦτα διελόμεθα, ἡ μὲν τῶν βασιλέων γένος, εἰς ἣν αὐτεπιτακτικὴν θέντες, τῇ δὲ ἄλλου παντὸς ἀμαλίσαντες ὅσον αἰτίαν οὐδὲν ἔτερον αὐτοῖς παρεχωρήσαντες θέσθαι τινά· τῇ δ' ἀρχόντως εἶναι ἡμῖν ἡ μέθοδος ἦν, ἀλλ' οὐχὶ τῇ ἑκάστου. σω. Ναί μὴν οὕτω. Ξέ. Οὐκοῦν ἐπειδὴ τέλεως ἀφίσταμεν ἀπὸ ἐκείνων ἀλλοδιότητι διορισθὲν πρὸς οἰκειότητα, ἴσως αὖ πάλιν αὖ διαιρεῖν αἰσχρὸν. εἴ τινα τομὴν ἔτι ἔχομεν ὑπείκουσαν οὐ ζοῦτον. σω. Ναὶ μὴν φαυλότερα ἔχειν· ἀλλ' ἴσως καλουθῶν σωτέον. σω. Πῶ. Ναὶ τὰς ὁπόσους αὖ, ἀρχοντας διαιροῦμεν ἐπιτάξει προσχρωμένους, ἆρ' οὐχ ὁρῶμεν γενησομένους τινὰς οἵους πρὸς τάττοντας. σω. Ἴσως δοῦ. Ξέ. Καὶ μὴν τά τε γιγνόμενα πάντα λίχα διαλαβεῖν οὐ παντὰ πᾶσι χαλεπόν. σω. Πῶ. Ξέ. Τὰ μὲν ἔμψυχα αὐτῶν ἴσι που ξυμπάντ· τὰ δ' ἄψυχα. σω. Ναί. Ξέ. Τούτοις δέ γε αὖ ζῶσι ἡ τέχνη κοινὸν μὲν ἐπιτακτικὴν ὄν· εἰ πῇ βουλόμεθα τέμνειν, τεμοῦμεν. κατὰ τί. Ξέ. Τὸ μὲν, ὡδὶ ταῖς τῶν ἀψύχων γενέσεσιν αὐτῆς τάττουσα· ἡ δὲ ταῖς τῶν ἐμψύχων, ἣ πᾶν οὕτως ἤδη διαρρύσεται λίχα. σω. Καὶ τά πᾶσί γε. Ξέ. Τὸ μὲν γοῦν αὐτῶν παραλίπωμεν· ἡ δ' αἰσθανόμεθα ἀπολαβόντες δὶ μεσοῦ μεθ' ἁρδύο ἡ σύμπαν. σω. Λέγεις δ' αὖ τοῖν αἰσθητὸν εἶναι πότερον. Ξέ. Καὶ πῶς· ἢ τοῖν τὰ ζῶα ἐπιτακτικόν· οὐ γὰρ δὴ τόγε τῆς βασιλικῆς ἐπιστήμης ἔδ' ποτ' ἂν ἄψυχον ἐπισταθμῶ δὴ αὐτὴ χειροτεχνικόν· ἀλλὰ γενναιότερον οἰ τοῖς ζῴοις, ἢ ἂν αὐτὰ ταῦτα νῷ λαμβάνειν ἀεὶ κεκτημένον. σω. Ὀρθῶς. Ξέ. Τὸν γε μὴν ἂν ζῴων γένεσιν ἢ ζοφόν, νῷ μὲν τῆς αὖ, ἴδοι μονοζοφίαν οὖσαν· νῷ δὲ, καινὸν ἂν ταῖς ἀγέλαις θερμαῖν ἐπιμέλεσθαι. σω. Ὀρθῶς. Ξέ. Ἀλλ' οὐμὸν τόν γε πολιτικὸν ὑρᾶν σομεν ἰδιόζοπον ὥσπερ βουλάτην, ἢ τινα ἐστοχόμεθ· ἀλλ' ἐπανορθῶ τι ἢ βορεσβῶ μᾶλλον προσεικότα. σω. Φαίνεται γε δὴ ῥηθὲν νῦν. Ξέ. Πότερον ἂν τῆς ζωοτροφίας νῷ τῶν ξυμπόλων καινὸν τροφόν, ἀγελαιοζοφίαν ἢ κερατοζοφικόν τινα ὀνομάζομεν. σω. Ὁπότερον αὖ, οἰ τῷ λόγῳ συμβαίνει. Ξέ. Καλῶς γε ὦ Σώκρατες. καὶ διαφυλάξῃ ἡ μὲν ἐπωνυμάζειν ἐκεῖ τοῖς ὀνόμασι, πλουσιώτερος εἰς τὸ γῆρας ἀναφανεῖσθαι φρονίσεως· νῦν δὲ ἔτι μὴν καθάπερ διακελεύει ποιητέον. νῷ δὲ ἀγελαιοφορικόν, ἆρ' οὐτωσὶ, τῇ τις λίθον μου ἀποφήνας τὸ ζητούμενον οὐ διτόλασσος, ἢ τὰ νεῦ οἰ τοῖς ἀμίσειον εἰς τότε ποιήσει ζητεῖσθαι. σω. Προθυμούμαι· καί μοι δοκεῖ τὸ μὲν οὕτω ἑτέρα τῆς ἅ. τ' δὲ αὖ θηρίων, ἄλλη ζοφή. Ξέ. Ἐπαινετά πᾶσί γε προθυμότατα καὶ οὐ σφοδρότατα διήρησαι. μὰ μήν τοι τοῦτό γε αἰσθητὸς καὶ τὰ δύναμιν πάχωμεν. σω. Τὸ ποῖον. Ξέ. Μὴ σμικρὸν μόριον οἴ πρὸς πολλὰ καὶ μεγάλα ἀφαιρῶμεν· μὴ δὲ ἕδους χωρίς· ἀλλὰ τὸ μέρος, ἅμα εἴδους ἐχόμενον μή τι ἀρχὸ τ' ἄλλων αὖθις διαχωρίζειν τὸ ζητούμενον, οὗ ὀρθῶς ἔχει καθάπερ ὁλίτην σὺ πρότερον εἰπὼν ἴσχειν νῷ διαίρεσιν, ἐπέσθη σας τ' λόγον, ἰσὼν ἐπ' αὐτὸν φερόμενος, ἀλλὰ τ' ὦ φίλε λειπεσθεῖν ἂν ἀστραλές. δεῖ μέσων ἡ ἀσφαλέστερον ἰσάναι τέμνοντας καὶ μᾶλλον ἰδέας αὖ τῆς προστυχούσης. ἔστι δὲ

διαφέρει ὁ πᾶν πρὸς τὰς ζητήσεις. Σω. Πῶς ὦ ξεῖν' λέγεις ἔφη. Ξέ. Ῥᾳδίως ἔτι σαφέστερον φράζειν δυνάμεθα τῆς σῆς φύσεως ὦ Σώκρατες· εἰ τῷ μὲν ὄντι παρεσκεύασται τὰ νῦν δηλωθέντα μηδὲν ἀνιᾶσθαι, ἀλλ' ὑπάρχειν. ἐπιχειρητέον δέ τι καὶ σμικρῷ πλέον αὐτὰ προσαναγεῖν εἰς τὸ πρόσθεν διαφανέστερα εἶναι. Σω. Ῥᾴδιον οὖν φράζεις διαιρουμένους ἡμᾶς οὐκ ὀρθῶς αὖ τῇ δρᾷ. Ξέ. Τοιόνδε. δίον εἴ τις ταὐτὸ τοῦτο ἐπιχειρήσας λίχα διελέσθαι γένος, διαιρεῖ καθάπερ οἱ πολλοὶ τῶν αὐτάδελ διαιρίσιοί, τὸ μὲν ἑλληνικὸν ὡς οὐκ ἄλλο παντῶν ἀφαιρούμενος χωρίς. σύμπασι δὲ τοῖς ἄλλοις γένεσιν ἀπείροις οὖσι καὶ ἀμίκτοις καὶ ἀσυμφώνοις πρὸς ἄλληλα, ξαρέαρον μιᾷ κλήσει προσειπόντες αὐτὸ, ἑνὶ ταύτην τὴν μίαν κλῆσιν, καὶ γένος οὗ αὐτὸ εἶναι προσδοκῶσιν. ἢ τὸν ἀριθμόν τις αὖ νομίζει κατ' εἴδη δύο διαιρεῖν, μυρίοστὸ ἀποτεμόμενος ἀπὸ παντῶν ὡς οὐ ἕδος ἀποχωρίζων, καὶ τῷ λοιπῷ δὴ παντὶ θίμενος οὐ ὄνομα, ἑνὶ τῇ κλῆσιν αὖ καὶ τοῦτ' ἀξιοῖ γένος ἑκάτερον χωρὶς ἕτερον ἑτέρου γιγνώσεσθαι. πάλιν δέ που καὶ μᾶλλον κατ' εἴδη καὶ λίχα διαιρεῖτ' αὖ, ἐὰν μὲν ἀριθμὸν ἀρτίῳ καὶ περιττῷ τις τέμνοι. ἢ δὲ αὖ τῶν αὐθρώπων γένος, ἄρρενα καὶ θήλεα λυδοὺς δὲ ἢ Φρύγας, ἢ πῶς ἑτέρους πρὸς ἅπαντας τάττων ἀποχίζοι, τότε, λώϊόν γ' ἀπορεῖ γένος ἅμα καὶ μέρος, ὑφίσκειν ἑκάτερον τῶν ῥηθέντων. Σω. Ὀρθότατα. ἀλλὰ γὰρ ἔστιν αὐτὸ ὦ ξεῖν' πῶς αὖ τις γένος καὶ μόριον οὐκ ἀργότερον γνοίη, ὡς οὐ ταυτὸν ὄντ', ἀλλ' ἕτερον ἀλλήλοιν. Ξέ. Ἐβέλτιστε αὐθρώπων οὐ φαῦλον πρὸς τάττῃς σώκρατες, ἡμεῖς μὲν καὶ νῦν μακρότερον τῆ διόδῳ ἀπὸ τοῦ προτεθέντος λόγου πεπλανήμεθα. σὺ δὲ ἔτι πλέον ἡμᾶς κελεύεις πλανηθῆναι. νῦν μὲν ὦν ὡς πρὸ ὀλίγου ἐπαινέσομεν πάλιν. ταῦτα δὲ ὁσαοῦν θεῖς καταχαλὴν καθάπερ ἴχνη ὄντες μὴ τήκωμεν. ἀμεινὼ ἀλλὰ ῥᾴδιον γε αὖ παντάπασι φύλαξαι. μή ποτε παρέλθῃς αὖ σοφιστὴς ἀφανῶς διαφυγόν ἀκουσόμενος. Τὸ ποῖον. Ξέ. Εἴδός τε καὶ μόριον ἕτερον ἀλλήλων εἶναι. Σω. Τί μήν. Ξέ. Ὡς εἶδος μὲν ὅταν ἓν τὸν, καὶ μόριον ἀναγκαῖον αὖ εἶναι τὸ πράγματος ὅλου πρὸ αὖ, εἶδος λέγωμεν. μόριον δέ, εἶδος οὐδαμοῦ αὐτὸ. ταῦτ' ἐμὲ ἢ κεῖνα μᾶλλον ὦ σώκρατες ἀεὶ φάθι λέγειν. Σω. Ταῦτ' ἴσως. Ξέ. Φράσον δή μοι ὁ μετὰ ταῦτ'. Σω. Ποῖον. Ξέ. Τὸ τῆς ἀφαπλανήσεως ὀπόθεν ἡμᾶς δεῦρ' ἤγαγεν. δῆμαι μὲν γὰρ μάλιστα, ὅθεν ἐβούλου θεὶς σὺ πῶς ἀγελαιοδοξάσαι ὅπως διαιρετέον, εἶπες μάλα προθύμως δύ' ἐστὸν ζῴων γένη. ἓν μέν, αὐθρώπινον. ἕτερον δὲ, τῶν ἄλλων ξυμπάντων θηρίων αὖ. Σω. Ἀληθῆ. Ξέ. Καὶ μὴν γε δὴ τόδ' ἐφάνης, μόριον ἀφαιρῶν. ἐγεῖσθαι καὶ ταλιπὲν ὁ λοιπὸν αὖ πάντων γένος αὖ. ὃ δὴ πᾶσι ταυτὸν ἐρωτομάζειν ἔχεις ὄνομα θηρία καλέσας. Σω. Ἦν καὶ ταῦτα οὕτω. Ξέ. Τὸ δή γε ὦ πάντων αὐδρικώτατε τάχ' αὖ, εἴπου φρόνει μόν ἔστί τι ζῷον ἕτερον, δίον δὴ κεῖ ὁ τ' γεράνου, ἢ τι τοιοῦτον ἄλλο, ὃ κατὰ ταῦτα ἴσως διονομάζει· καθάπερ καὶ σὺ, γεράνους μὲν οὐ γένος αὐλητικὸν τοῖς ἄλλοις ζῴοις, καὶ σμικρὸν αὐτὸ ἐαυτό· τὰ δὲ ἄλλα μετὰ τῶν αὐθρώπων ξυλλαβὸν εἰς ταυτὸ, οὐδὲν ἄλλο πλὴ ἕβδομα θηρία προσεῖπες. πειραθῶμεν οὖν ἡμεῖς ὁβδομαβεῖσθαι παλιν ὁπόσα τοι αὖται. Σω. Ῥᾳδίως. Ξέ. Μὴ πᾶν ὁ ζῴων γένος διαιρούμενοι, ἵνα ἧττον αὐτὰ πάσχωμεν. σω. Οὐκοῦν γὰρ δεῖ. Ξέ. Καὶ γὰρ οὕτω μὴ τότε ἁμαρτάνῃ τοῦτο. σω. Τί δή. Ξέ. Τὸν γνωσικῆς ὅσον ἐπιτακτικὸν ἡμῶν μόριον, ἓν που τῷ ζωοτροφικῷ γένους, ἀγελαίων μὲν ζῴων. ἓ γοῦν. σω. Ναί. Ξέ. Διήρηται δίτυχα ἤδη καὶ τότε ξύμπαν ὁ ζῷον, τῷ τὸ θαστῷ καὶ ἀγρίῳ. τὰ μὲν γὰρ ἔχοντα πλαστὴν ἀφ' Φύσιν, ἥμερα προσείρηται. τὰ δὲ μὴ ἔχοντα, ἄγρια. σω. Καλῶς. Ξέ. Ἦ δ' ὃς θηρεύσομεν ἐπιστήμην, οὐ τοῖς ἡμέροις, ἓν τε, καὶ ἔστιν. ἐὰν δὴ τοῖς ἀγελαίοις μὴν ζητητέα θρέμμασι. σω. Ναί. Ξέ. Μὴ γάνυσθαι διαιρώμεθα, ὡς πρὸ τότε πρὸς ἅπαντα ἀφελίψαντες. μὴ δὲ ἀσυσάντες. ἵνα δὴ ταχὺ γενώμεθα πρὸς τῇ πολιτικῇ. πεποίηκε γὰρ ἡμᾶς καὶ νῦν παθὼν ὁ καὶ τὸ πρὶν θαυμάσιον πάθος. σω. Ποῖον. Ξέ. Οὐχ ἱσύχους δὴ διαιρῶντας, λυπηρότερον βραδύτερον. σω. Καὶ καλῶς γε ὦ ξεῖν' ἐποίησε. Ξέ. Ταῦτ' ἴσω. πάλιν δ' ἂν ἐξ ἀρχῆς τὸ νῦν δοκοῦν πειρώμεθα

μὴν διαιρῶν. ἴσως γοὺν καὶ οὗτος ὁ σὺ προθυμῇ διακρῖναι νεύμενος ὁ λόγος αὐτὸς σοι πάλιν μᾶλλον μηνύσει. καί μοι φράζε. Σω. Ποῖον δή. ξέ. Τὸ δ' ἔτι τῶν πολλάκις ἄρα διακέκριται, οὐ γάρ δὴ προστυχής γε αὐτὸς ἂν δι' ὃ τι γέγονε, πᾶσι δὲ τῷ νείμαι ἓν ἑκατέρας τῶν ἐχύων, καὶ τῶν οὐ ταῖς βασιλικαῖς λίμναις. οὐ μὴν ἔτι κρείττως τάχ' ἄν, ἴσως εἶπε καθημένος. Σω. Ναὶ μὴν οὕτω καὶ ταῦτα τεθήκαμεν, κἀκεῖνα φθάνων ἀκήκοα. ξέ. Καὶ μὴν χαυνοτέρας γε καὶ γεραιοτέρας ἐκεῖ μὴ πολλάκις ἴσμεν τὰς θηλειὰς πλίας, πίπτουσι γοῦν καὶ πιστεύεις ἔτ'. Σω. Τί μήν.

Τοῦ δ' αὖ καὶ τί πάντα ἐρώτησας ταῦτα, δίδε τῆς τῶν ἀγελαίων τροφῆς, ἔστι μὲν οὖν σφόδρα. ἔστι δὲ καὶ ἐκτροβατικόν. Σω. Ἔστι γοὖν οὕτω. ξέ. Λέγειν καὶ σοὶ ἐμοὶ δοκεῖ ταῦτα λέγειν δι' ἁπάντων πῶς κοινοτροφικὴν ἐπιστήμην, ἵνα τόδε τούτων ἡ μέρος αὐτῆς ἐπιστήμονας ἀκάτδρον; ἡ μὲν ἴτδρον ὑγροτροφικὴν ὀνομάζοντας, τὸ δ' ἕτερον ἐκτροφικόν. Σω. Ἔμοιγε. ξέ. Καὶ μὴν καὶ ἡ βασιλικὴν οὕτως οὐ χρὴ τίθεσθαι ὅπο τδρα δεῖ τῆς τέχνης. δῆλον δὴ γοὖν παντί. Σω. Πῶς δ' οὔ. ξέ.

Πᾶς μὲν δὴ τὸ γε ἐκτροφικὸν τῆς ἀγελαιοτροφίας διέλοιτ' ἄν, φῦλον. Σω. Πῶς. ξέ. Τῷ πλωῷ τε καὶ πιζῷ διορισάμενος. Σω. Ἀληθέστατα.

ξέ. Τὶ δὲ δ' πολιτικὸν ὥσπερ ἡ πιζὸν ζητητέον; ἢ οὐκ ἔσι καὶ ἡ ἀφρονέστατον εἰς ἕπος εἰπεῖν δρέπειν οὕτω. Σω. Ἔτωγε. ξέ. Τιῶ δὲ πιζονομικῶ καθάπερ ἀρίστου ἀριθμὸν δεῖ τιμωμένων δίχα ἀποφαίνειν. Σω. Δῆλον. ξέ.

Καὶ μὴν ἑῷ γε μόριον ἡμῖν ὁ λόγος, ἐπ' ἐκεῖνε δύο ἰνὲ καθορᾶν ὁδῶ τινα μέλλει φαίνεται. πῶ μὲν, θάτερα, πρὸς μέγα μόριον σμικρὸν διαιρουμένω. πῶ δὲ, ὅπερ ἐν τῷ πρόσθεν ἐλέγομεν ὅτι δεῖ μισοῦμεῖν, ὡς μάλιστα τοῦτ' ἔχυσαν μᾶλλον. μακροτέρα γε μήν. ἔξεσιν οὖν ὁποτέρᾳ αὖ βουλησώμεθα, ταύτην πορεύεσθαι. Σω. Τὶ δὲ ἀμφοτέρᾳ ἀλαίνειν; ξέ. Ἄμαχόν γε θαυμαστέ. ἀμόρφ γε μὴν, δῆλον ὅτι δυνατόν. Σω. Ἐν μόρει τοίνυν ἴσως ἀμφοτέρᾳ αἱρεῖσθαι. ξέ. Ῥᾴδιον. ἐπειδὴ ἡ λοιπὸν ἔρχυ. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν, καὶ μισοῦσιν ἅμα τῆς πορείας, χαλεπὸν αὖ, ἰὼ ἡμῖν ἡ πρόσταγμα. νῦν δ' ἐπειδὴ δοκεῖ ταῦτα, πῶ μακροτέρᾳ πρότερον ἴωμεν. παλίσδρομοι γοὖν ὄντες, ῥᾴδιον αὐτῶ πορευσόμεθα. πῶ δὲ δὴ διαίρεσιν, ἄρα. Σω.

Λέγε. ξέ. Τὰ πιζὰ ἡμῖν τῶν ἡμέρων ὅσα πδρ ἀγελαῖα, διῃρημένα ὅτι φύσει. Σω. Τί δή. ξέ. Τῷ τῶν μὲν, πῶ γένεσιν ἄκρον εἶναι, τῶν δὲ, κδρασφόρου. Σω. Φαίνεται. ξέ. Τιῶ δὴ πιζονομικὴν διελὼν, ἀπόδος ἑκατδρῳ τῷ μορίῳ λόγῳ χρώμενος. αὖ γοὖν ὀνομάζειν αὐτὰ βουλησῆς, ἴσως σοι τδρα πολιτικώτερον μᾶλλον τῶ ὄντος. Σω. Πῶς οὖν χρὴ λέγειν. ξέ. Ἐδὲ τῆς πιζονομικῆς ἐπιστήμης δίχα διαιρεθείσης, ἡ μόριον θάτερον ἐῶδι τῷ κδρασφόρῳ μορίῳ τῷ τῆς ἀγέλης ἐπιτετάχθαι. ἡ δὲ ἕτερον ἐῶδι δ' τῆς ἀκδράσου. Σω. Ταῦτ' ἔστω ταύτη λεχθέντα πάντως γοὖν ἱκανῶς δεδήλωται. ξέ. Καὶ μὴν ὅ γε βασιλεὺς ἡμῖν αὖ ἑκάτερα φανῆς ὅτι πολλοβῶν ἵνα ἀγέλαι ἀκδράτων νομεύει. Σω. Πῶς γοὖν οὐ δῆλος. ξέ.

Ταύτην τοίνυν ἑκατεραύσαντες, δ' κινούμενον αὐτῷ πειρώμεθα ἀποδοῦναι. Σω. Ναὶ μὰ. ξέ. Πότδρον οὖν βούλει ᾧ σχεῖν τὸ καὶ τῶν καλουμένω μῶν τυχεῖν διαιρῶν αὐτὸν, ἢ τῇ κοινωνίᾳ τε καὶ ἰδιογονίᾳ. μανθάνεις γοὖν που; Σω. Τὸ ποῖον. ξέ. Ὅπη μὲν τῶν ἴππων καὶ ὄνων, πίφυκον ἐξ ἀλλήλων γεναῖ. Σω. Ναί. ξέ. Τὸ δ' ἕτερον λειπὸν ἔτι τῆς μιᾶς ἀγέλης τῶν ἡμέρων, ἀμυγὲς γένος, πρὸς ἄλληλα. Σω. Πῶς δ' οὔ. ξέ. Τί δ' ὁ πολιτικὸς ἀρ' ἐπιμέλειαν ἴχειν φαίνεται. πότδρα κοινογενοῦς φύσεως, ἢ τινος ἰδιογενοῦς. Σω. Δῆλον ὅτι τῆς ἀμείνονος. ξέ. Ταύτην δὴ λεῖ καθάπερ τὰ ἔμπροσθεν ὡς ἔοικεν ἡμᾶς δίχα διαστέλλειν. Σω. Δεῖ γοὖν οὕτω. ξέ. Καὶ μὴν τό γε ζῷον ὅσον ἡμέρου καὶ ἀγελαίου σχεδὸν πολλῶ γένεσι δυοῖν πᾶν ὅδη καταικεκόρμάτισται. δ' τί τῶν κυνῶν οὐκ ἐποίησιν καταειθμῶν γένεσιν ἀ ἀγελαίοις θρέμμασι. Σω. Οὐ γοὖν οὕτω, ἀλλὰ τίνι δὴ τῶ δύο διαιρούμεν. ξέ. Ὅπερ καὶ δίκαιόν γε διαπέρ τόν τε καὶ σὲ διαιμεν. ἐπειδὴ γεω-

μετείσαν ἄπιθεν. Σω. τῷ. Ξέ. τῇ διαμέτρῳ δή που. καὶ πάλιν τῇ τῆς διαμέτρου διαμέτρῳ. Σω. ῥῶς εἶπες. Ξέ. Ἡ φύσις ἦν ἡμῶν τῶν αὐθρώπων κέκτηται, μοῦσαν ἄλλως πως εἰς τὸ τρέφειν πέφυκεν, ἢ καθάπερ ἡ διάμετρος ἀλόγους λαυράμει λίπους. Σω. οὐκ ἄλλως. Ξέ. Καὶ μὴν ἥγε τὸ λοιπὸν γένους παλιν ἔστι καὶ τὰ λαύραμεν αὖ τῆς ἡμετέρας λαυράμεως διαμέτρος. εἴπερ δι' οὗ γέ ἔστι πολλῶν λίς πφυκῖα. Σω. ῥῶς δ' οὐκ ἔστι. καὶ δὴ καὶ ἡδέως ἂν βούλει δι' ἁλοῦν, μανθάνω. Ξέ. Ῥᾳδὲ δὴ ἔυτοις, ἔτερον αὖ ἓν τῶν πρὸς γέλωτα εὐδοκιμούντων αὖ, ὡς σώκρατες, ἀρα καταθεώμεθα ἡμῖν γεγονὸς ἐν τοῖς διηγημένοις. Σω. τὸ ποῖον. Ξέ. Ταὐθρώπινον ἡμῶν ἅμα γένος ξωσειλικὸς καὶ ξωδισβαμικὸς γίνει τῷ τῶν ὄντων γνησιωτάτῳ καὶ ἅμα δυσχερεστάτῳ. Σω. καθορῶ καὶ μάλ' ἀτόπως ξυμβαῖνον. Ξέ. Τί δ' οὐκ εἰκὸς ὕστατα ἀφικνεῖσθαι τὰ βραδύτατα. Σω. Ναί, ἔστι γε. Ξέ. Τόδε δὲ οὐκ ἐνοοῦμεν, ὡς ἔτι γελοιότερος φαίνεται ὁ βασιλεύς, μεῖα τῆ ἀγέλης ξωσιαθέων, καὶ ξωόσβομα πορευμένος, τῷ τῶν αὐσβρῶν αὖ πρὸς ἓν δύσχρῆ βίον ἄριστα γυμνασμένῳ. Σω. ῥαστάπαισι μὲν οὖν. Ξέ. Νῶν γὰρ ὦ σώκρατες ἐκεῖνό ἔστι καὶ τὰ φαυῆς μᾶλλον δ' ὁρᾶν τὸ τ' οὐ τῇ πόλει ἓν συμφέρον ζητήσει. Σω. τὸ ποῖον. Ξέ. Ὅ ἴσ τῇ διαφέρῳ μηδὲν ἧττον τῶν λέγων, οὔτε συμμετρότερα μᾶλλον ἐμάλησεν ἢ μή. τόν τε σμικρότερον, οὐδὲν ἧττον μᾶκος πρὸ τοῦ μείζονος. ἀεὶ δὲ καὶ αὖ πάλιν πειράνει πάλιν δίκαιον. Σω. Ἔοικε. Ξέ. Οὐκοῦν μεταῦτα ἵνα μὴ μεμφῆς ὁρῶντας πάλιν ξρακχυτέραν οὐδὲν ἧττον τότε ἦν, ἐὰν ἓν τῷ βασιλέως ὄρει, αὐτὸς σοι πρότερον ἔλθω. Σω. Σφόδρα γε. Ξέ. Λέγω δὴ λῆν τότε οὐχ ὑς, ἓν πλέον, τῷ δίποδι πρὸς τετράπουν γένος διαπεμεῖ. καὶ οὐδὲν τὰ δὲ ταὐθρώπινον ἔτι μόνῳ ἓν πλωῷ ξωσειλικὲς πὰ δίποδα ἀγέλαν, πάλιν τῷ φυλῷ καὶ τῷ πτροφυεῖ τέμνῃ. τμηθέισης δὲ αὖ τῆς καὶ τότ' ἔσκ τῆς αὐθρωπογονικῆς σκλωθέισης τέχνης, φόρυτα ἓν πολιτικὸν καὶ βασιλικὸν εἶ ἡνίοχον ἐς αὖπὰ ὀσπάσονται παραδῶσαι τὰς τῆς πόλεως ἡνίας, ὡς οἰκείας αὐτῷ ταύτης οὔσης τῆς ἐπιστήμης. Σω. καλῶς, καὶ καθαπερεὶ χρὸς ἀποδίδωκάς μοι τὸν λόγον, προθὲς πὰ ἐκτρεπτέον εἶ τόκον. καὶ αὖκ πληρώσας αὐτόν. Ξέ. Φορῦς δὴ καὶ ξωείρωμεν ἐπαναλαβόντες ἐκεῖ πὰ ἀρχὴν μίχρι τῆς τελευτῆς ἓν λόγον τὸ ὀνόματος τῆς τὸ πολιτικοῦ τέχνης. Σω. Γαῦ μὲν οὖν. Ξέ. Τῆς γνωστικῆς τοίνυν ἐπιστήμης ἡμῖν ἓν καταρχὰς μόρος, ἐπιτακτικόν. τούτου δὲ ἀπειλαθὼν ὁ μέρεος, αὐτεπίτακτον ἐρῶ ἓν. ζωοτροφικὴ δὲ πάλιν αὖ τεπιτακτικῆς οὐ ἓν σμικρότατον τῶν γενῶν ἀποκλείσθ. ἡ ζωοτροφικῆς ἅδος, ἀγελαιοτροφικόν. ἀγελαιοτροφικοῦ δ' αὖ, πλέονομικόν. τὸ δὲ πλέονομικοῦ μάλιστα ἀπτόμενόν τέχνη τῆς ἀκεράου φύσεως θρεπτικόν. ταύτης δ' αὖ ἓν μόρος, οὐκ ἔλαττον τετραπλοῦν συμβαλέσθαι αἰκγκαῖον, αὖ ἐς ὃ τις αὐτὸ ὄνομα ξωκάμψαι ξουλῆ. γυνίσεως οὐ μικρῶ νομιζικῆς ἐπιστήμης προσαγορεύων. τὸ δ' ἀφ' τούτου τμῆμα, ὃ ποίμνη λίποδι μόρος αὐθρωπονομικόν, ἔτι λειφθὲν μόνον, τοῦτ' αὐτὸ ὄσπν ὕδη, τὸ ζητηθὲν ἅμα βασιλικόν ταυ ἓν κλητὸν καὶ πολιτικόν. Σω. ῥαστάπαισι μὲν οὖν. Ξέ. Ἐρέ γ' ὦ σώκρατες ἀληθῶς ἡμῖν ἔστι καὶ ἀπερ σὺ νῦν εἴρηκας, οὕτως ἔστι καὶ τὰ πραγμένον; Σω. Τὸ ποῖον δή. Ξέ. Τὸ παντάπαισι καὶ ἱκανῶς εἰρῆσθαι τὸ πρότερον; ἢ τί γ' αὖ καὶ μάλιστα ἀξύμβιστος ἐλλάπει, ἓν ἓν λόγον εἰρῆσθαι μέν πως. οὐ μὲν παντάπασί γε τελέως ἀπειρήσθαι. Σω. ῥῶς εἶπες. Ξέ. Ἐκ νῶν πειράσομεν τὸ αὖ ὃ διαπεσοῦμεν νῦν ἔτι μᾶλλον δηλῶσαι. Σω. Λέγοις ἄν.

Ξέ. Οὐκοῦν τῶν νομιζικῶν ἡμῖν πολλῶν φανεισῶν ἀφ' ἓν τέχνῶν, μία τις ἦν ἡ πολιτική. καὶ μιᾶς ἕνος ἀγέλης ἐπιμέλεια. Σω. Ναί. Ξέ. Ταύτην δ' γε διώριζον ὁ λόγος οὐχ ἅπασν εἶναι τροφόν, οὐ δ' ἄλλων θηρίων, ἀλλ' αὐθρώπων κοινοτροφικὴν ἐπιστήμην. Σω. Οὕτω. Ξέ. Τὸ δὴ τῶν νομίων πάντων διάφορον, καὶ ἓν τῶν βασιλέων, θεασόμεθα. Σω. Τὸ ποῖον. Ξέ. Εἴπερ τῶν ἄλλων δ' τέχνης ἄλλης ὄνομα ἔχων, κοινῆ τῆς ἀγέλης ξωόσοφος εἶναί φησι χ' προσποιεῖ). Σω. ῥῶς.

πῶς φῂς. ξέ. ὃν ἐμπορικοί, καὶ γεωργοὶ, καὶ σιδηρεῖς πάντες, καὶ πρὸς τούτοις γυμναστικὴ, καὶ τὸ τῶν ἰατρῶν γένος, οἳ δὴ ὅλῃ ταῖς πόλεσι τὰ ἀνθρώπινα νομίζουσιν εἶναι πολλὰ κοὐκ ὀλίγα μαχούμενα, παντάπασι τῷ λόγῳ διαμάχοιντ' ἄν, οὔτοι σύμπαντες. ὡς σφᾶς τῆς ἀφοφῆς ἐπιμελοῦνται τῆς ἀνθρωπίνης, οὐ μόνον ἀγελαίων ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀρχόντων αὐτῶν. Σω. Οὐκοῦν ὀρθῶς ἄν, λέγοιμι ἴσως. ξέ.

Καὶ ξένος μὲν ἐπισμικρὰ μέλει· τόδε δὲ ἴσμεν ὅτι τῷ βουκόλῳ γε, οὐδεὶς ἀμφισβητεῖται τῶνδε τῶν οὐδενός· ἀλλ' αὐτὸς τῆς ἀγέλης ἀφορᾷ ὁ βουφορβός· αὐτὸς ἰατρός· αὐτὸς γεωργὸς τοὺς γιγνομένους τόκους καὶ λοχείας, μόνος ἐπιστάμενος τῆς μακαριστικῆς. ἆρ' οὖν οὐ παιδιᾶς καὶ μουσικῆς, ἐφ' ὅσον αὐτοῦ τὰ θρέμματα φύσει μετέληφεν, οὐκ ἄλλος κρείττων παρακαθεδεῖται καὶ κηλῶν προσέχειν μετά γε ῥᾳδίων καὶ μαλῳ τῷ σώματι, πλὴν τῆς αὐτοῦ ποίμνης ἅρπαξι μαχεσιζόμενος μουσικῶς· καὶ δὴ καὶ τῇ ἄλλων πάσῃ νομέων ὁ αὐτὸς τρόπος. ἦ γάρ; Σω. Ὀρθότατα. ξέ.

Πῶς οὖν ἡμῖν ὁ λόγος ὀρθὸς φανεῖται καὶ ἀκριβὴς ὁ περὶ τοῦ βασιλέως, ὅταν αὐτὸν νομίζῃ καὶ τροφὸν ἀγέλης ἀνθρωπίνης φῶμεν μόνον ἐκκρίνοντες, μυρίων ἄλλων ἀμφισβητούντων. Σω. Οὐδαμῶς. ξέ. Οὐκοῦν ὀρθῶς ὀλίγον ἔμπροσθεν ἐφοβήθημεν, ὑποπτεύσαντες, μὴ λίγοντες μέτριον τυγχάνοιμεν ὄγκον βασιλικόν, οὐ μὴν ἀπειργασμένοι γε ἦμέν πω διακριβείας· ἦν πολιτικὸν, ἕως ἄν, τοὺς πειθαρχουμένους αὐτῷ, καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῷ αἰεὶ ποιουμένους, τοῦτο λέγοντες καὶ χωρίσαντες, ἀπ' ἐκείνων, καὶ θεραπόντων αὐτὸν ἀποφήναμεν. Σω. Ὀρθότατα μὲν οὖν. ξέ. Τοῦτο τοίνυν ὦ σώφρονες ἡμῖν πεπτέον, εἰ μὴ μέλλομεν ἐν τῷ τέλει καταισχυνεῖν τὸν λόγον.

Σω. Ἀλλὰ μὴν οὐδαμῶς ἔστιν γε ἀφαστέον. ξέ. Πάλιν τοίνυν ἐξ ἀρχῆς λεκτέον καὶ ἐπόδαν ὁδὸν πορευθῆναί τινα. Σω. Φαίην δή. ξέ. Σχεδὸν πεδιοπεριγκλυσμένον· συχνῷ γὰρ μᾶλλον μήκους προαιρήσασθαι, καὶ τὸν λοιπὸν δὴ καθ' ὁτιοῦν τῶν πρόσθεν μέρος ἀεὶ μέρους ἀφαιρουμένους, ἐπ' ἄκρον ἀφικνεῖσθαι ζητούμενον, οὕνεκα χρή; Σω. Ναὶ μὰ οὖν. ξέ. Ἀλλὰ δὴ τῷ μύθῳ τοῦ πάνυ πρόσχες τὸν νοῦν, καθάπερ οἱ παῖδες. πάντως οὐ πολλὰ ἐκ φύγις παιδιᾶς ἐρεῖ τι. Σω. Λέγεις αὖ. ξέ. Ἤκουσίνυν καὶ ἔστι τῶν πόλεων λεχθέντων πολλά τε ἄλλα, καὶ δὴ καὶ τὴν δ' τοῦδε νῦν ἀφίεις τε καὶ χυδαίου λεχθεῖσαν ὄψιν φάσμα· ἀκούσασ' γάρ που καὶ ἀπομεμνημένος ὄφει γενέσθαι τότε. Σω. Τὸ τοῦδε τῆς χρυσῆς αἰῶνος ἴσως σημεῖον φράζῃς; ξέ. Οὐδαμῶς· ἀλλὰ τὸ τοῦδε τῆς μεταβολῆς δύσεώς τε καὶ ἀναβολῆς ἡλίου καὶ τῶν ἄλλων ἄστρων· ὡς ἅρα ὅτε μὲν ἀπέλλει καὶ ἐς ἄνω τότε τὸν τόπον ἐδύετο· αὐτή τε μεθ' ἑαυτῆς, τότε δὲ δὴ μαρτυρήσας ἅρα ὁ θεὸς ἀρχὴν μεταβαλεῖν αὐτὸ αὖθ' τὸ κατὰ τὸ αὐτὸ σῶμα. Σω. Λέγεται γὰρ οὖν δὴ καὶ ταῦτα. ξέ. Καὶ μὴν καὶ τὴν γε βασιλείαν ἐν ἀρχῇ κρόνος πολλῶν ἀνεπόσαμεν. Σω. Πλείστων μὲν οὖν. ξέ. Τί δὲ δ' τοὺς ἔμπροσθεν φύεσθαι γε γαῖας, καὶ μὴ ἐξ ἀλλήλων γεννᾶσθαι. Σω. Καὶ ταῦτα οἴ τῶν πάλαι λεχθέντων.

ξέ. Ταῦτα τοίνυν ἔστι μὲν ξύμπαντα ἐκ ταυτὸ πάθους, καὶ πρὸς ταὐτὸ, ἓν δρᾶμα μυρία καὶ ταὐτὸν ἔλεθαυμαστόδρα. δεῖ δὲ χρόνου πλῆθος, τὰ μὲν, αὐτῶν ἀπόσβεσις· τὰ δὲ, διαπαυομένα ἅρπαται χωρεῖ ἕκαστα ἀπ' ἀλλήλων. ὃ δ' ἐξῆν παῖσι τούτοις αὖπον δ' πάθος, οὐδεὶς εἴρηκε· νῦν δὲ δὴ λεκτέον. εἰς γὰρ τὸν τοῦ βασιλέως ἀπόδειξιν πρόκειται ῥηθέν. Σω. Κάλλιστ' ἔλεγες, καὶ λέγε μηδὲν ἐλλείπων. ξέ. Λέκτεον αὖ. τὸ γὰρ παῖν τόδε, τὸ τε μὲν αὐτὸς ὁ θεὸς ξυμποδηγεῖ πορευόμενον καὶ συγκυκλεῖ· τὸ τε φαῦλον, ὅταν αἱ περίοδοι τῆς προσήκουσης αὐτῷ μέτρου ἐλάφασιν ἤδη χρόνου. δ' δὲ, πάλιν αὐτόματον ἐς τἀναντία περιάγεται ζῷον ὂν καὶ φρόνησιν ἐλαχὸς ἐκ τοῦ συναρμόσαντος αὐτὸ καὶ ἀρχάς. ξένος δὲ αὖ τὸ αὐτὸ πάλιν ἰσάζει, δεῖ τό δ' ἐξ ἀνάγκης ἔμφυτον γίγνεσθαι. Σω. Διὰ δ' ποῖον δή. ξέ. Τὸ κατὰ ταυτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχειν ἀεὶ, καὶ ταυτὸν εἶναι, ἧς πάντων θειοτάτης προσήκει μόνοις· σῶμα δὲ φύσις, οὐ ταύτης τῆς τάξεως. ὃν δὲ οὐρανὸν καὶ κόσμον ἐπωνομά-

κομεν, πολλῶν μὲν καὶ μακρείων παρὰ τὸν γενόμενον μεταβολῶν ἀπαρ' ὧν δὴ καὶ κοινωνικὸν γ' καὶ σώματος. ὅθεν αὐτῷ μεταβολὴν ἀμείνω γίγνεσθαι διαπαντὸς, ἀλλ' ἄμεινον κατὰ μίμησίν γε μήν ὅτι μάλιστα τῷ αὐτῷ καὶ κατὰ ταὐτὰ μίαν φορὰν κινεῖται. διὸ πρῶτον ἀπεκύκλησεν ἅπαντος, ὅτι σμικροτάτην τῆς αὐτοῦ κινήσεως παράλλαξιν. αὐτὸ δὲ ἑαυτὸ στρέφειν ἀεὶ, σχεδὸν οὐδὲν ἐλάμβανεν, πλὴν τῷ τῶν κινουμένων πάντων ἡγουμένῳ κινεῖν δὲ τοὐτῳ τὸ τε μὴ ἄλλως, αὖθις δὲ ἐναντίως, οὐθέμις. ἐκ πάντων δὴ τούτων, ἓν κόσμον μήτε αὐτὸν χρὴ φαῦλα στρέφειν ἑαυτὸν ἀεὶ, μήτ' ἄλλο ὅσον ἀεὶ ἐκεῖνο θεῖον στρέφεσθαι, δεῖ ἄρα καὶ ἐναντίας ὁδοὺς ἀπωγάς· μήτ' αὖ δύο τινὲ θεὼ φορὰν ἑαυτοῖς ἐναντίαν στρέφειν αὐτόν. ἀλλ' ὅπερ ἀρτίως ἐρρήθη καὶ μένον λοιπόν. τὸ τε μὴ ὑπ' ἄλλης συμποδηγεῖσθαι θείας αἰτίας, ἓν ζῷον πάλιν ἐπικτώμενον, καὶ λαμβάνοντα ἀθανασίαν ἐπισκευαστὴν παρὰ τοῦ δημιουργοῦ. τοτὲ δ' ὅταν αὖ λύῃ, λύειν αὖθις ἐᾶσαι. κατὰ τὰ καιρὸν ἀφιέντα ζῆν αὖτον, ὥστε αὐάπαλιν πορεύεσθαι πολλὰς ὁδοὺς ὀπισθοπορείας, ὧν ἡ μίγιστον δὴ καὶ ἰσορρεπεστάτην ζῆν, ἐὰν σμικροτάτου βαθροῦ ποδὸς ἰέναι. Σω. φαίνεταί γ' οὖν δὴ καὶ μάλα εὐκόλως ἐρῆσθαι πολὺ ὅσα διελύλυθας. ξέ. λογισάμενοι δὴ ξυνοίσομεν ἡ πάλαι ἐκ τῶν νῦν λεχθέντων, ὃ πάντων ἔφαμεν εἶναι τῶν θαυμαστῶν αἴτιον· ἔστι γὰρ οὖν δὴ τοῦτ' αὐτό.

Σω. τὸ ποῖον· ξέ. τὸ πρῶτον τὸν παντὸς φοράν· τοῦτο μὲν, ἐφ' ἁπλοῦ κυκλεῖσθαι φέρεσθαι. τότε δ' ἐὰν δὴ ἐναντία. Σω. ῥῶς δή. ξέ. ταύτην πρῶτον μεταβολὴν ἡγεῖσθαι δεῖ τῶν περὶ τὸν οὐρανὸν γιγνομένων τροπῶν, πασῶν ἐστὶν μίγιστον, καὶ τελεωτάτην τροπήν. Σω. Ἔοικε γοῦν· μίγιστος δ' οὗτος καὶ μεταβολὰς χρὴ νομίζειν γίγνεσθαι τότε δεῖς αὖ ἡμῖν ἀκοῦσαι αὐτοῦ. Σω. καὶ τοῦτο εἰκός. ξέ. μεταβολὰς δὲ μεγάλας καὶ πολλὰς καὶ παντοίας συμφορομένας, ἆρ' οὐκ ἴσμεν πρὸ τῶν ζῴων φύσιν ὅτι χαλεπῶς ἀνέχεται; Σω. ῥᾴδιον. ξέ. Φθορὰ δ' οὖν δὴ μεγίστη τότε μέγιστα συμβαίνουσι, πῶντε ἄλλων ζῴων, καὶ δὴ καὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος ὀλίγον τί περιλέπεται. περὶ δὲ βοῦς ἄλλα τε παθήματα πολλὰ καὶ θαυμαστὰ καὶ καινὰ συμπίπτει, μέγιστον δὲ τόδε· καὶ σωτήρων τῇ τῶν ἀνθρώπων γένει τότε, ὅταν ἡ τῆς νῦν κατασκευῆς αὐτοματία γένηται τροπή. Σω. τὸ ποῖον· ξέ. Ἧν ἀλκὴν ἕκαστον εἶχε τῶν ζῴων, αὐτὴ πρῶτον μὲν ἦν πάντων· καὶ ἐπαύσατο, πᾶν ὅσον ἦν θυμοῦ, ἐπὶ τὸ μαλακώτερον ἰδεῖν τρεπόμενον. μεταβάλλον δὲ πάλιν ἐπὶ τοὐναντίον, εἰς πικρότερον καὶ ἀπαλώτερον ἐφύετο. καὶ τῶν μὲν περισωτήρων αἱ λαπαὶ τεῖχες, ἐμελαίνοντο. τῶν δ' αὖ γενειώντων αἱ παρειαὶ λειαινόμεναι, πάλιν ἐπὶ πρὸ παρελθοῦσαν ὥραν ἕκαστον καθίσασαν. τῶν τε ἡβώντων τὰ σώματα λειαινόμενα, καὶ σμικρότερα καὶ ἀμβάσεις κούφας καὶ νύκτα γιγνόμενα, πάλιν εἰς πρὸ τοῦ νεογόνους παιδὸς φύσιν ἀπέβη, κατὰ πρὸ ψυχὴν καὶ κατὰ τὸ σῶμα ἀφομοιούμενα. τὸ δ' ἐντεῦθεν ἤδη μαραινόμενα κεμιδῆ τὸ πάμπαν ἠφανίζετο. τῶν δ' αὖ διαίων πελαστῶν τῷ τότε χρόνῳ, δι' τὸ νεκροῦ σῶμα ταῦτα ταῦτα πάσχον παθήματα διατέλους, ἄσηλον οὐ ὀλίγας ἡμέρας διεφθείρετο. Σω. εἰκὸς δὴ τὸν τότ' ἂν ξυμβῆναι ζῴων, καὶ τίνα χρόνον ἀλλήλων ἐγεννῶντο. ξέ. δῆλον ὦ Σώκρατες ὅτι τὸ μὲν ἀλλήλων, οὐκ ἦν οὐ τῇ τότε φύσει γινόμενον· τὸ δὲ γαγενὲς εἶναί ποτε γένος λεχθὲν, τοῦτ' ἦν τὸ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐκ γῆς πάλιν ἀναζωπυρούμενον. ἀπομνημονεύεσθαι δὲ λόγῳ τῶν ἡμετέρων προγόνων τῶν πρώτων· οἳ πελάτωσαν μὲν τῇ προτέρᾳ περιφορᾷ, ἓν ἐξῆς χρόνον ἐγκατοίκουν, τῆσδε δὲ κατ' ἀρχὰς ἐφύοντο. τούτων γὰρ οὖτοι κύριοι ἐγένοντο ἡμῖν τῶν λόγων. οἱ νῦν λεχθέντων πολλῶν οὐκ ὀρθῶς ἀπιστοῦσιν. ἡ γὰρ τότε δὴ μέσον χρὴ ξυνοῆσαι. ἐχόμενον γὰρ ὄντι τῷ τὸν περισῴζεσθαι αὖθις πρὸ τῆς παιδὸς ἰέναι φύσιν, ἐκ τῶν τότε πελάτων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν δι' οὐ γῆ, πάλιν ἐκ ξωστὰ μέσους καὶ ἀναβιοσκομένους, εἰ πάθοι τῇ τροπῇ συναπακυκλουμένης εἰς τοὐναντίον τῆς γενέσεως. καὶ γαγενὲς δὴ κατὰ ζῆτον ἡν λόγον ὑπ' ἀνάγκης φυομένους, οὕτως ἔχειν τοὔνομα καὶ ἡν

λόγον,

λόγου, ὅσους μὲν θεὸς αὐτῶν ἐς ἄλλω μοῖραν ἐπέσπεισε. Σω. Μεμιδῆ μὲν οὖν ξένε γε ἔπεται τοῖς ἔμπροσθεν. ἀλλὰ δὴ τὸν Σίσυφον ἐᾶν τῆς κρίσεως φὴς εἶναι δυνάμενος, πότερον οἰκείαις ἢ ταῖς τροπαῖς, ἢ οὐ ταύτας. ἐγὼ μὲν γὰρ τῶν ἄστρων τε καὶ ἡλίου μεταβολὴν, σχεδὸν ὡς οὐκ ἀναγκαίαν συμπίπτειν ταῖς τροπαῖς γίγνεσθαι.

Ξέ. Καλῶς τῷ λόγῳ συμπαρεκολούθησας· ὃ δ' ἔρου τοῦτο τὸ πάντα αὐτόματα γίγνεσθαι τοῖς ἀνθρώποις, ἔκρισα τῆς νῦν ὄντως θεραπείας φορᾶς. ἀλλ' ἴωμεν ἐπὶ τὸν τῆς ἔμπροσθεν. τότε γὰρ αὐτὸς πρῶτον τῆς κυκλήσεως ἦρχεν ἐπιμελούμενος ὅλης ὁ θεός· ὡς νῦν κατὰ τόπους ταῦτ' ἐν ἔξει. ἐκ τοῦ θεῶν ἀρχόντων πάντα τὰ τοῦ κόσμου μέρη διελιμμένα καὶ δὴ καὶ τὰ ζῷα κατὰ γένη καὶ ἀγέλας ἕκαστα ἐν μοίραις θεῶν διελήφεσαν λαίμονες, αὐτάρκης ὢν πάντα ἕκαστος ἑαυτοῖς ὢν, ὅσα αὖθις ἔμελε. ὥστε οὔτ' ἄγριον ἦν οὐδὲν, οὔτε ἀλλήλων ἐδωδαί. πόλεμός τε οὐκ ἦν. οὐδὲ τἆλλα ὅσα τοιαῦτα ἀφ' ὧν διὰ τὴν τοιαύτης ἕδρας κατασκευὴν ἐγένετο μνεῖα ἄν, ἅπαντα λέγειν. τὸ δ' ἐν τῶν ἀνθρώπων λεχθὲν αὐτομάτου πέρι βίου, ὅτε τὸ πρόσθεν ἄρχεται, θεὸς ἔμελε αὐτοῖς. αὖθις ἐπίστασαν· καθάπερ νῦν ἄνθρωποι ζῷον ἕν ἕτερον θῆ ἕτερον, ἄλλα γένη φαυλότερα αὐτῶν νομίζουσι. μένοντος δὲ ἐκείνα, πολιτεῖαί τε οὐκ ἦσαν· οὐδὲ κτήσεις γυναικῶν καὶ παίδων· ἐκ γῆς γὰρ ἀναβιώσκοντο πάντες οὐδὲν μεμνημένοι τῶν πρόσθεν. ἀλλὰ τὰ μὲν βιαῖα ἀπῆν πάντα. καρποὺς δὲ ἀφθόνους εἶχον, ἀπό τε δρυῶν καὶ πολλῆς ὕλης ἄλλης, οὐκ ἄνευ γεωργίας φυομένους, ἀλλ' αὐθομάτης ἀναδιδούσης τῆς γῆς· γυμνοὶ δὲ καὶ ἄστρωτοι θυραυλοῦντες τὰ πολλὰ ἀνέμενον. ἡ γὰρ τῶν ὡρῶν αὐθὶς ἄλυπον ἐκέκραστο. μαλακοῖς δὲ ὕπνοις εἶχον ἀναφυόμενοι ἐκ γῆς πάλαι ἀφθόνου. ἦν δὴ Σίσυφος ὧν πάντων ἀκούων μὲν ἦν τῶν θεοῦ κρίσεων. τόν δὲ ὡς λόγος εἶναι θεὸν, παιρὼν αὐτὸς ἔφησεν. κεῖται δ' αὐτοῦν ἦν δύσμενεστέρων δρᾶν, λωφάν τε καὶ ἐπιλήσεσθαι; Σω. Οὐδαμῶς. Ξέ.

Βούλει δῆτα ἐπὶ σοὶ τρόπον τινὰ διακρίνω; Σω. Ῥᾴον μὲν οὖν.

Ξέ. Εἰ μὲν γάνυσθαι τοῦ χρόνου παρούσης αὐτοῖς οὕτω πολλῆς ἀρλῆς καὶ δυνάμεως πρὸς ἃ μὴ μόνον ἀνθρώποις ἀλλὰ καὶ θηρίοις δεῖ λόγων λαμβάνειν συγγίγνεσθαι, πάντες χρῶντο τούτοις σύμπασιν ἐπὶ φιλοσοφίαν, μετά τε θηρίων ἢ μετ' ἀλλήλων ὁμιλοῦντες, καὶ πυνθανόμενοι παρὰ πάσης φύσεως εἴ τινά τις ἰδίαν δύναμιν ἔχουσα, ἢ θατέρου τι διάφορον τῶν ἄλλων εἰς σωκαμμὸν φρονήσεως, ἔνεκεν ὅπως τῶν νῦν οἱ τότε μνείαν πρὸς ἀλήθειαν διάφορεν· εἰ δὲ ἐμπεπλάσμενοι ὕπνου ἄδην καὶ τῶν, διελέγοντο πρὸς ἀλλήλους καὶ τὰ θηρία μύθους ἔλεγον καὶ τὰ παρὰ τῶν λόγων λεγόμενα, καὶ ἔστιν ὅσα κατὰ νῦν ἐμοὶ δόξαν ἀποφαίνεσθαι, καὶ μάλ' ἔνεκεν. ὅμως δ' οὖν ταῦτα μὲν ἀφῶμεν ἕως ἂν, ἡμῖν μεμυητὴς ὡς ἱκανὸς φανῇ, πότερος ἀ τότε τὰς ἐπιθυμίας ἔχον τοῦδέ τε ἐπισκοπῶν καὶ τῆς τῶν λόγων χρείας· οὗ δ' ἕνεκα ἐν μῦθον ἐμέρισμεν, ἔστω λεκτέον. ἵνα τὸ μετὰ ταῦτ' ἐς τὸ πρόσθεν πεδιάσωμεν. Ἐπειδὴ γὰρ πάντων τούτων χρόνος ἐτελεύτα καὶ μεταβολὴ ἔδει γίγνεσθαι, καὶ δὴ καὶ τὸ γένος ἦδη πᾶν ἀνήλωτο γένος, πάσας ἐκάστης τῆς ψυχῆς τὰς γενέσεις ἀποδεδωκέναι δ' ὅσα ὧδ' ἐκάστη προσετάχθη τοσαῦτα ἐς γῆν αὖθις πεσόντα, ὅτε δὴ τῷ παντὶ ὁ μὲν κυβερνήτης οἷ πηδαλίων ἔσκηπε ἀφέμενος, εἰς δὴ αὖ τοῦ πεδίου πάλιν ἀνέστρεφεν εἱμαρμένη τε καὶ ξύμφυτος ἐπιθυμία· πάντες οὖν ἀνακατὰ τοὺς τόπους συναρχέντες τῷ μείζονι θεοῦ μοίρᾳ, γενόντες ἤδη τὰ γιγνόμενα, ἀφέσαν αὖ τὰ μέρη τοῦ κόσμου τῆς αὐτῶν ἐπιμελείας· ὁ δὲ μεταστρεφόμενος καὶ συμβάλλων, ἀρχάς τε καὶ τελευτὰς εἰς αὑτὸν ἐρεμνὰς ἐρεμνὰς, σεισμὸν πολὺν αὐτὸς αὐτῷ ποιῶν, ἄλλην αὖ φθορὰν ζώων παντοίων ἀπεργάσατο. μετὰ δὲ ταῦτα προελθόντος ἱκανοῦ χρόνου, θορύβου τε καὶ ταραχῆς ἤδη παυόμενος, καὶ τῶν σεισμῶν μαλιστ' ἐπιλαθόμενος, ἅς τε ἐν ἑαυτῷ

δρόμον τὸν ἑαυτοῦ κατακοσμούμενος ἔχει, ἐπιμέλειαν καὶ κράτος ἔχων αὐτὸς τῶν ἐν αὐτῷ τε καὶ ἑαυτοῦ, τὴν τοῦ δημιουργοῦ καὶ πατρὸς ἀπομνημονεύων διδαχὴν εἰς δύναμιν. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν, ἀκριβέστερον ἀπετέλει. τελευτῶν δὲ, ἀμβλύτερον. τούτων δὲ αὐτῷ τὸ σωματοειδὲς τῆς συγκράσεως αἴτιον, τὸ τῆς πάλαι ποτὲ φύσεως σύντροφον, ὅτι πολλῆς ἦν μετέχον ἀταξίας, πρὶν εἰς τὸν νῦν κόσμον ἀφικέσθαι. παρὰ μὲν γὰρ τοῦ συνθέντος, πάντα καλὰ κέκτηται. παρὰ δὲ τῆς ἔμπροσθεν ἕξεως, ὅσα χαλεπὰ καὶ ἄδικα ἐν οὐρανῷ γίγνεται, ταῦτα ἐξ ἐκείνης αὐτός τε ἔχει, καὶ τοῖς ζώοις ἐναπεργάζεται. μετὰ μὲν οὖν τοῦ κυβερνήτου τὰ ζῶα τρέφων ἐν αὐτῷ, μικρὰ μὲν φλαῦρα, μεγάλα δὲ ἐνέτικτεν ἀγαθά. χωριζόμενος δὲ ἐκείνου, τὸν ἐγγύτατα χρόνον ἀεὶ τῆς ἀφέσεως κάλλιστα πάντα διάγει. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου καὶ λήθης ἐγγιγνομένης ἐν αὐτῷ, μᾶλλον καὶ δυναστεύει τὸ τῆς παλαιᾶς ἀναρμοστίας πάθος. τελευτῶντος δὲ ἐξανθεῖ τοῦ χρόνου. καὶ σμικρὰ μὲν τἀγαθά, πολλὴν δὲ τὴν τῶν ἐναντίων κρᾶσιν ἐπεγκεραννύμενος, ἐπὶ διαφθορᾶς κίνδυνον αὑτοῦ τε ἀφικνεῖται καὶ τῶν ἐν αὐτῷ. διὸ δὴ καὶ τότ' ἤδη θεὸς ὁ κοσμήσας αὐτὸν, καθορῶν ἐν ἀπορίαις ὄντα, κηδόμενος ἵνα μὴ χειμασθεὶς ὑπὸ ταραχῆς διαλυθεὶς, εἰς τὸν τῆς ἀνομοιότητος ἄπειρον ὄντα τόπον δύῃ, πάλιν ἔφεδρος αὐτοῦ τῶν πηδαλίων γιγνόμενος, τὰ νοσήσαντα καὶ λυθέντα ἐν τῇ καθ' αὑτὸν προτέρᾳ περιόδῳ στρέψας, κοσμεῖ τε καὶ ἐπανορθῶν, ἀθάνατον αὐτὸν καὶ ἀγήρω ἀπεργάζεται. τοῦτο μὲν οὖν τέλος ἁπάντων εἴρηται. τὸ δ' ἐπὶ τὴν τοῦ βασιλέως ἀπόδειξιν ἱκανὸν ἐκ τοῦ πρόσθεν ἀπτομένοις τοῦ λόγου. στραφέντος γὰρ αὖ τοῦ κόσμου τὴν ἐπὶ τὴν νῦν γένεσιν ὁδὸν, τὸ τῆς ἡλικίας αὖ πάλιν ἵστατο. καὶ καινὰ τἀναντία ἀπεδίδου τοῖς τότε. τὰ μὲν γὰρ ὑπὸ σμικρότητος ὀλίγου δέοντα ἠφανίσθαι τῶν ζώων, ηὐξάνετο. τὰ δ' ἐκ γῆς νεογενῆ σώματα πολιὰ φύντα, πάλιν ἀποθνήσκοντα εἰς γῆν κατῄει. καὶ τἆλλά τε πάντα μετέβαλλεν, ἀπομιμούμενα καὶ ξυνακολουθοῦντα τῷ τοῦ παντὸς παθήματι, καὶ δὴ καὶ τὸ τῆς κυήσεως καὶ γεννήσεως καὶ τροφῆς μίμημα συνείπετο τοῖς πᾶσιν ὑπ' ἀνάγκης. οὐ γὰρ ἐξῆν ἔτ' ἐν γῇ δι' ἑτέρων συνιστάντων φύεσθαι ζῶον. ἀλλὰ καθάπερ τῷ κόσμῳ προσετέτακτο, αὐτοκράτορα εἶναι τῆς αὑτοῦ πορείας, οὕτω δὴ κατὰ ταὐτὰ καὶ τοῖς μέρεσιν αὐτοῖς δι' αὑτῶν καθ' ὅσον οἷόν τ' ἦν, φύειν τε καὶ γεννᾶν καὶ τρέφειν προσετάττετο ὑπὸ τῆς ὁμοίας ἀγωγῆς. οὗ δὲ ἕνεκα ὁ λόγος ὥρμηκε πᾶς, ἐπ' αὐτῷ νῦν ἐσμὲν ἤδη. περὶ μὲν γὰρ τῶν ἄλλων θηρίων πολλὰ ἂν καὶ μακρὰ διεξελθεῖν γίγνοιτο, ἐξ ὧν ἕκαστα καὶ δι' ἃς αἰτίας μεταβέβληκε. περὶ δὲ ἀνθρώπων, βραχύτερα καὶ μᾶλλον προσήκοντα. τῆς γὰρ τοῦ κεκτημένου καὶ νέμοντος ἡμᾶς δαίμονος ἀπερημωθέντες ἐπιμελείας, τῶν πολλῶν αὖ θηρίων ὅσα χαλεπὰ τὰς φύσεις ἦν ἀπαγριωθέντων, αὐτοὶ δὲ ἀσθενεῖς ἄνθρωποι καὶ ἀφύλακτοι γεγονότες, διηρπάζοντο ὑπ' αὐτῶν. καὶ ἔτ' ἀμήχανοι καὶ ἄτεχνοι κατὰ τοὺς πρώτους ἦσαν χρόνους, ἅτε τῆς μὲν αὐτομάτης τροφῆς ἐπιλελοιπυίας, πορίζεσθαι δὲ οὐκ ἐπιστάμενοί πω διὰ τὸ μηδεμίαν αὐτοὺς χρείαν πρότερον ἀναγκάζειν. ἐκ τούτων πάντων ἐν μεγάλαις ἀπορίαις ἦσαν. ὅθεν δὴ τὰ πάλαι λεχθέντα παρὰ θεῶν δῶρα ἡμῖν δεδώρηται μετ' ἀναγκαίας διδαχῆς καὶ παιδεύσεως. πῦρ μὲν παρὰ Προμηθέως. τέχναι δὲ παρ' Ἡφαίστου, καὶ τῆς συντέχνου. σπέρματα δὲ αὖ καὶ φυτὰ παρ' ἄλλων. καὶ πάνθ' ὁπόσα τὸν ἀνθρώπινον βίον συγκατεσκεύακεν, ἐκ τούτων γέγονεν. ἐπειδὴ τὸ μὲν ἐκ θεῶν, ὅπερ ἐρρήθη νῦν δὴ, τῆς ἐπιμελείας ἐπέλιπεν ἀνθρώπους, δι' ἑαυτῶν τε ἔδει τήν τε διαγωγὴν καὶ τὴν ἐπιμέλειαν αὐτοὺς αὑτῶν ἔχειν καθάπερ ὅλος ὁ κόσμος. ᾧ συμμιμούμενοι καὶ ξυνεπόμενοι τὸν ἀεὶ χρόνον, νῦν μὲν οὕτω, τότε δὲ ἐκείνως ζῶμέν τε καὶ φυόμεθα. καὶ τὸ μὲν δὴ τοῦ μύθου τέλος ἐχέτω. χρήσιμον δὲ αὐτὸν ποιησόμεθα, πρὸς τὸ κατιδεῖν ὅσον ἡμάρτομεν ἀποφηνάμενοι τὸν βασιλικόν τε καὶ πολιτι-

κὸν ἐν

κἀν ὦ τῷ πρόσθεν λόγῳ. Σω. Πῶς οὖν καὶ πόσον ἁμαρτήμα φὴς εἶναι γενὸς ἡμῶν. ξέ. Τῇ μὲν, βραχύτερον· τῇ δὲ, μάλα γε ναῖον· καὶ πολλῷ μεῖζον· καὶ πολέον, ἢ τότε. Σω. Πῶς. ξέ. Ὅτι μὲν ὀρθοτόμοισι ἦν ἐκ τῆς νεωτεροφορίας καὶ γνώσεως βασιλικὰ καὶ πολιτικὸν, ἦν ἐκ τῆς σαφεστέρας περιέλου ποιμένα τῆς τότε ἀνθρωπίνης ἀγέλης εἴπομεν, καὶ ταῦτα διὰ αὐτὸ ὀνυτὸ, τοῦτο μὲν πάμπολυ παρηνέχθημεν. ὅτι δὲ ξυμπόσιος τῆς πόλεως ἀρχόντων αὖ ἦν ἀπιφάνεμον ὄν τινα δι' ὀρόπου οὐ διέπομεν. τοῦτο δὲ αὖ, τὸ μὲν λειχθὲν, ἀληθὲς, οὐμὲν ὅλον γε οὐδὲ σαφὲς ἐρρήθη. διὸ καὶ βραχύτερον, ἢ κατ' ἐκεῖνο ἡμαρτήκαμεν. Σω.

Ἀληθῆ. ξέ. Δεῖ τοίνυν ἐν τρόπῳ ὡς ἔοικε διορίσαντες τῆς ἀρχῆς τῆς πόλεως, οὕτω πλέον ἐν πολιτικὸν ἡμῖν ἐρῆσθαι προσδοκᾶν. Σω. Καλῶς.

ξέ. Διὰ ταῦτα μὴν καὶ ἐν μύθου παρεθέμεθα ἵνα οἱ δέξαιτο τοῦδε τῆς ἀγελαιοτροφίας, μὴ μόνον ὡς πάντες αὐτῆς ἀμφισβητοῦσι τῷ ζητουμένῳ τανῦν, ἀλλὰ καὶ πάνυ αὐτὸν οἰσυργίστερον ἴδοιμεν, ὃν προσήκει κατὰ τὸ παράδειγμα μόνον ποιμένων τε καὶ βουκόλων ἐν ἀνθρωπίνης ἐπιμέλειαν ἔχοντα τροφῆς, τούτου μόνου ἀξιωθῆναι τῆς προσρήσεως. Σω. Ὀρθῶς. ξέ. Οἶμαι δ' ἔπως γε ὦ Σώκρατες, ἔστιν μὲν ἓν μεῖζον, ἢ κατὰ βασιλέα εἶναι τὸ σχῆμα τὸ τοῦ θείου νομέως· τοὺς δ' ἀνθρώπους ὄντας πολιτικοὺς, τοῖς ἀρχομένοις ὁμοίους τε εἶναι πολὺ μᾶλλον τὰς φύσεις, καὶ παρακαλυπτέον τὸν λόγον μετειληφέναι καὶ τροφῆς. Σω.

Ταῦτα που. Ξέ. Ζητητέον γε μὲν οὐδὲν αὖ ἧττον. οὔτε μᾶλλον, εἰ οὕτως εἴτ' ἐκείνως πεφύκασι. Σω. Πῶς γὰρ οὔ. Ξέ. Τί δὲ δή· πάλιν ἐπανέλθωμεν; ἵν' γὰρ φαμὲν αὖ τὸ πιστὸν κλίνειν μὲν εἶναι τέχνων οὐδὲ ῥᾴδιον. οὐ μὲν ἰδίᾳ γε ἀλλὰ κοινῇ πᾶν ἐπιμέλειαν ἔχουσαν, καὶ προσέτ' ἄν μὴ τότε γε οὐδὲν ἀγελαιοτροφικὸν, μίμησαι γὰρ; Σω. Ναί. Ξέ. Ταύτης τοίνυν τῆς διαμαρτάνομεν· ἦν γὰρ πολιτικὸν οὐδαμῇ σωτελάζομεν, οὐδ' ὠνομάσαμεν. ἀλλ' ἡμᾶς ἔλαθε κατὰ πᾶν ἀνομασίαν ἐκφυγόν. Σω. Πῶς. Ξέ. Τοῦ τὰς ἀγελαιοτρόφους τροφὰς, θεῖς μὲν ἄλλοις που παῖσι μίτεσι νομεῦσι, τῷ πολιτικῷ δὲ οὐ μὰ ἦν, ἐπονόμασεν τοῦνομα, δέοντι τῶν κοινῶν ἐπινεμεῖν τε σύμπασι. Σω. Ἀληθῆ λέγεις, ἄπορ ἰσύγγονόν γε ὄν. Ξέ. Πῶς δ' οὐκ ἰῶ τόγε θεραπεύειν που παῖσι κοινὸν, μᾶλλον διορισθέντος τροφῆς, μὴ δ' ἕνος ἄλλης πραγματείας, ἄλλῳ ἑνὶ ἀγελαιοτροφικῷ. ἓ θεραπευτικὴν, ἓ καί ἑνα ἐπιμελητικὴν αὐτῷ ὀνομάσασιν ὡς κατὰ πάντων, ἐξὸν περιαλύπτειν καὶ ἦν πολιτικὴν ἅμα τοῖς ἄλλοις ἐπεισδῦσαν τῷ τοιούτῳ ὁ λόγος. Σω. Ὀρθῶς. ἀλλ' ἡ μεταξὺ διαίρεσις αὖ τίνα τρόπον ἐγίγνετ' αὖ. Ξέ. Κατὰ ταῦτα καθάπερ ἔμπροσθεν διηρούμεθα τῷ ἀγελαιοτροφικῷ πεζοῖς τε καὶ πτηνοῖς καὶ ἀμίκτοις τε καὶ ἀκεράτοις, τοῖς αὐτοῖς αὖ που τούτοις διαιρούμενοι, καὶ τῷ ἀγελαιονομικὸν, τὴν τε νεῶ καὶ τῷ ὠδὶ κρόνου βασιλέως περιελκόντες αὖ ἡμῖν ὁμοίως ἐν τῷ λόγῳ. Σω. Φαίνεται· ζητῶ δὲ αὖ τὸ μεταξύ. Ξέ. Δηλονότι λειχθέντος οὕτω τοῦ τῆς ἀγελαιονομικῆς ὀνόματος, οὐκ ἄν ποτ' ἐγχέλυς ἡμῖν τὸ τινὰς ἀμφισβητεῖν, ὡς οὐ δι' ἐπιμέλειαν τοιαύτην ἔλεγεν. ὥστε τότε καὶ δικαίως ἀμφισβητήθη, μηδὲ μίαν εἶναι τέχνῃ ἐν ἡμῖν ἀξίαν τούτου τοῦ θρεπτικοῦ προσρήματος, εἰ δ' οὖν τις εἴη, πολλῶν πρότερον αὐτῆς καὶ μᾶλλον προσήκειν, ἕνα τῶν βασιλέων. Σω. Ὀρθῶς. Ξέ. Ἐπιμέλειαν δέ γε ἀνθρωπίνης συμπάσης κοινωνίας, οὐδεμίᾳ ἂν ἀμελήσειε, μᾶλλον ἐπιτήδεια καὶ πρωτεῖα τῆς βασιλικῆς φαίης, καὶ κατὰ πάντων ἀνθρώπων ἀρχῆς εἶναι τέχνη.

Σω. Λέγεις ὀρθῶς. Ξέ. Μετὰ ταῦτα δέ γε ὦ Σώκρατες, ἆρ' ἐνοοῦμεν ἔτι πρὸς αὐτῷ δὴ τῷ τέλει συχνὸν αὖ διημαρτάνειν; Σω. Τὸ ποῖον.

Ξέ. Τόδε· ὡς ἄρ' ἐκ καὶ διοσθήμεθ' ὅτι μάλιστα τῆς δίποδος ἀγέλης εἶναι·

ἵνα θρεπτικὴν τέχνην, οὐδεὶς τι μᾶλλον ἡμᾶς ἔδει βασιλικὴν οὐδὲ αὐτὴν καὶ πολιτικὴν ὡς ἀποτελεσμένην προσαγορεύειν. Σω. Τί μήν. ξέ. Ῥητὸν μὲν δὴ εἰλήφαμεν πρότερον ἡμῖν ἐπιμέλειαν μᾶλλον ἐπαγαγόντας, ἣ τὴν τροφήν. ἔπειτα ταύτην τέμνειν. οὐ γὰρ σμικρὰς ἂν, ἔχει τμήσεις ἔτι. Σω. Εἰκός. ξέ. Ἦ τι ἂν θεῖον ἄνθρου διαλόμεθα νομάς χωρὶς, καὶ ἓν ἀνθρώπινον ἐπιμελητήν. Σω. Ὀρθῶς. ξέ. Λύθης δέ γε τὴν ἀπονεμηθεῖσαν ἐπιμελητικὴν λίχα τέμνειν ἀναγκαῖον ἦν. Σω. Τίνι.

ξέ. Τῷ βιαίῳ τε καὶ ἑκουσίῳ. Σω. Τί δή. ξέ. Καὶ ταύτην που ἡ πρότερον ἁμαρτάνοντες, δίκῃ δεῦρο τῇ δίοντος εἰς τὸν ἓν βασιλέα καὶ τύραννον εἰνέθημεν, ἀδόμενοι τάδυς ὄντας, αὐτούς τε, καὶ ἓν τῆς ἀρχῆς ἑκατέρου τρόπον. Σω. Ἀληθῆ. ξέ. Νῦν δέ γε πάλιν ἐπανορθούμενοι κατὰ πρὸ εἶπον τὴν ἀνθρωπίνην ἐπιμελητικὴν λίχα διαιρώμεθά γε τῷ βιαίῳ τε καὶ ἑκουσίῳ. Σω.

Ναὶ μὲν οὖν. ξέ. Καὶ τὴν μέν γε που τῶν βιαίων, τυραννικήν. τὴν δὲ ἑκούσιον καὶ ἑκουσίων διπόδων ἀγελαιοκομικὴν ζώων, προσειπόντες πολιτικὴν, ἓν ἔχοντα οὖν τὴν τέχνην ταύτην καὶ ἐπιμέλειαν, ὄντως ὄντα βασιλέα καὶ πολιτικὸν ἀποφαινώμεθα. Σω. Καὶ κινδυνεύει γε ὦ ξένε πολέως αὖ, ἡμῖν οὕτως ἔχειν ἡ τοῦδε τῶν πολιτικῶν ἀπόδειξις. ξέ. Καλῶς αὖ σώκρατες ἡμῖν ἔχει. δεῖ δὲ μὴ σοὶ μόνῳ ταῦτα, ἀλλὰ κἀμοὶ μετὰ σοῦ κοινῇ σωσθῆναι. νῦν δὲ ἡμᾶς τά γε νῦν ἐμὲν οὕτω φαίνεται τέλειον ὁ βασιλεὺς ἡμῖν σῶμα ἔχειν. ἀλλὰ καθάπερ ἀσφαλέστατοι παρὰ καιρὸν, οἷοί τε ἐσθίοντες, πλέω τῆς δίοντος ἕκαστα τῶν ὀρτῶν ἐπιβαλλόμενοι βλαπτόμεθα καὶ νῦν ἡμᾶς ἵνα δὴ πρὸς τῷ ταχεῖ καὶ μεγαλοπρεπῶς δικαιώσωμεν ἡ τῆς ἐμπροσθεναμαρτήματος διέξοδον, τῷ βασιλεῖ νομίσαντες πρέπειν μεγάλα παραδείγματα ποιεῖσθαι, θαυμαστὸν ὄγκον ἀράμενοι τοῦ μύθου, μᾶλλον ἢ τοῦ δίοντος ἀναγκασθῆναι αὐτοῦ μόρια προσχρήσασθαι. διὸ μακροτέρᾳ νῦν ἀπόδειξιν πεποιήμεθα. καὶ πάντως τῷ μύθῳ, τέλος οὐκ ἐπίθημεν. ἀλλ' ἀτεχνῶς ὁ λόγος ἡμῖν ὥσπερ ζῷον νῦν ἔφυσεν μὲν τοιοῦτον γραφὴν ἔοικεν ἔχειν. νῦν δὲ οἱ τοῖς φαρμάκοις καὶ τῇ συγκράσει, τῶν χρωμάτων ἀφάνειαν οὐκ ἀπείληφέναι που. γραφῆς δὲ καὶ συμπάσης χειρουργίας λέγει καὶ λόγῳ δηλοῦν πᾶν ζῷον μᾶλλον πρέπει τοῖς λιθαμβόνοις ἐπεσθαι. τοῖς δ' ἄλλοις, δεῖ χειρουργίαν. Σω. Τοῦτο μὲν ὀρθῶς. ὅτι δὲ ἡμῖν οὔπω φῶς ἱκανῶς εἰρῆσθαι δήλωσον. ξέ. καλεπὸν ὦ ἑταῖρε μόνιμ μὴ παραδείγμασι χρώμενον, ἱκανῶς ἐνδείκνυσθαί τι τῶν μειζόνων. κινδυνεύει γὰρ ἡμῶν ἕκαστος οἷον ὀναρ εἰδὼς ἅπαντα, πάντ' αὖ πάλιν ὥσπερ ὕπαρ ἀγνοεῖν. Σω. Ῥᾳδίως τοῦτ' εἶπες. ξέ. Καὶ μάλα ἀτόπως εἰσήμεθ' ἕκαστοι, οὐ ταῖς ἐξῆς βραχυτάταις γε ἐν τῷ παρόντι νενῦσαι, ἡ τοῦδε τῆς ἐπιστήμης πάθος ἐν ἡμῖν. Σω. Τί δή. ξέ. Παραδείγματος ὦ μακάριε αὖ μοι καὶ ἡ παράδειγμα αὖ δεδέηκε. Σω. Τί οὖν. λέγε μηδὲν ἐμοῦ γε οὕνεκα ἀπολείπων.

ξέ. Λεκτέον ἐπειδὴ καὶ σύ γε ἕτοιμος ἀκολουθεῖν. τοὺς γοῦν που παῖδας ἴσμεν ὅταν περὶ γραμμάτων ἔμπειροι γίγνωνται. Σω. Τὸ ποῖον. ξέ. Ὅτι τῶν στοιχείων ἕκαστον, οὐ ταῖς βραχυτάταις καὶ ῥᾴστας τῶν συλλαβῶν, ἱκανῶς διαισθάνονται. καὶ πάλιν Φράζειν τοῦδε ἑκάστοις γίγνονται.

Σω. Ῥᾳδίως γοῦν οὕ. ξέ. Ταῦτα δέ γε ταῦτα οὐ ἄλλως ἀμφιγνοοῦντες πάλιν δίκῃ τὸ φθόγγου καὶ λόγῳ. Σω. Ναὶ μὲν οὖν. ξέ. Ἆρ' οὖν οὐκ ὠδὶ ῥᾷστον καὶ κάλλιστον ἐστὶν εἰπεῖν αὐτοὺς ὡδὶ τὰ μήπω γιγνωσκόμενα; Σω. Πῶς. ξέ. Ἀναγκαῖον πρῶτον ἐκεῖνα, οὐ δὶς ταυτὰ ταῦτα ἀρθῶς ἐδίδαξεν. ἀναγκάζοντας δὲ πεῖναι παρὰ τὰ μήπω γιγνωσκόμενα. καὶ παρεκάλλοντας οὐλειναῖαι νῦν αὖ νῦν ὁμοιότητα. καὶ φύσιν οὐ ἀμφοτέρας οὖ-

σαν συμπλοκαῖς,

σει συμπλοκαῖς, μέχρι τοῦ αὖ πᾶσι τοῖς ἀγχυσυμβόλοις, τὰ δοξαζόμενα ἀληθῶς παρακτιδόμενα διαχεῖ. διαχεόμενα δέ, παραδείγματ' οὕτως γιγνόμενα, πιθόμενα τῶν στοιχείων ἕκαστον πάντων οἱ πάσαις ταῖς συλλαβαῖς, ᾗ μὲν ἕτερον, ὡς τῶν ἄλλων ἕτερον ὄν· ᾗ δὲ ταὐτόν, ὡς ταὐτὸν ἀεὶ καὶ κατὰ ταὐτὰ ἑαυτῷ προσαρμόττεσθαι.

Σω. Παντάπασι μὲν οὖν. ξέ. Οὐκοῦν ὧδε μὲν ἱκανῶς σαφηνίσθαμεν. ὅτι παραδείγματός γ' ὄντι τότε γένεσις, ὁπόταν ὀρθὴ δόξα περὶ σοφοῦ δοξαζόμενον ὀρθῶς, καὶ σαφηνισθὲν ὧδε ἱκανόν τε ὂν ἀπεργάσηται· Σω. Φαίνεται. ξέ. Θαυμάζοιμ' ἂν οὖν εἰ ταὐτὸν ἔσται ἡμῶν ἡ ψυχὴ φύσει ὧδε τὰ τῶν πάντων στοιχεῖα πεπονθέναι, τοτὲ μὲν ὑπ' ἀληθείας· ὧδε οὔ ἕκαστον αὖ λύσει σωίσεται, ζητεῖ δὲ ὧδε πάντων οὐ ἕτερος αὖ φέρεται, καὶ τὰ μὲν, αὐτῶν ἀμηχάνῳ τῶν συμπράσεων ὀρθῶς δοξάζει. μεταπιθόμενα δ' εἰς τὰς τῶν πραγμάτων μακρὰς καὶ μὴ ῥαδίους συλλαβάς, ταυτὰ ταῦτα παλιναγνοεῖ; Σω. Καὶ θαυμαστόν γε οὐδέν. ξέ. Πῶς γὰρ οὔ; λείως δὲ λωάσεις ἀρχόμενος ἀπὸ δόξης ψευδοῦς, ἐπί τε τῆς ἀληθείας· καὶ μικρὸν μέρος ἀφικόμενος κτήσεσθαι φρόνησιν. Σω. Σχεδὸν οὐδαμῶς. ξέ. Οὐκοῦν ταῦτα εἰ ταὐτὰ πέφυκεν· οὐδὲν δὴ πολυμελοῦμέν αὖ, εἰπόντι καὶ σοὶ, πρῶτον μὲν ἐπιχειρήσαντες ἕλον παραδείγματος ἰδεῖν πῇ φύσιν οὐ σμικρῷ κατὰ μέρος ἄλλῳ παραδείγματι, μιᾷ δὲ ταῦτα μέλλοντες αὖθ' ἃ τῷ βασιλέως μέγιστον ὄν, ταὐτὸν εἶδος ἀπ' ἐλαττόνων φρόντες πεδίον, ᾗ παραδείγματος ἐπιχειρῆσαι αὖ, πῇ τῶν κατὰ πόλιν θράττεσθαι τέχνη γνωρίζειν, ἵνα ὕπαιρ αὐτ' ὀνήσαιος ἡμῖν γίγνεται.

Σω. Παῦ μὲν οὖν ὀρθῶς. ξέ. Πάλιν δὴ τὸ ἔμπροσθεν λόγου ἀναλητέον. ὡς ἐπειδὴ τῷ βασιλικῷ γένει τῆς ὧδε τὰς πόλεις ἐπιμελείας ἀμφισβητοῦσι μείζοι, λεῖν δὴ πάντας ἀποχωρίζειν τούτους· καὶ μόνον ἐκεῖνον λιπεῖν· καὶ πρὸς ταῦτ' δὴ παραδείγματος ἕνεκα δεῖν ἡμῖν τινός. Σω. Καὶ μάλα.

ξέ. Τί δῆτα παράδειγμά τις αὖ, ἔχων πῇ αὐτῇ πολιτικὴν πραγματείαν, σμικρότατον τῶν παραδείγμων, ἱκανῶς αὖ δείροι τὸ ζητούμενον· βούλει πρὸς διὸς ὦ σώκρατες, εἰμί τι πρόχειρον ἕτερον ἔχομεν, ἀλλ' οὖν τὸν γε ὑφαντικὴν προειλόμεθα; καὶ ταύτην ἀθρεῖν μὴ πᾶσαν· ἀποχρήσει γὰρ ἴσως ἡ ὧδε τὰ ἐκ τῶν ῥάπτων ὑφάσματα. τάχα δ' αὖ, ἡμῖν καὶ ὧδε τὸ μέρος αὐτῆς μαρτυρήσεις προαιρεῖν ὃ βουλόμεθα. Σω. Τί γὰρ οὔ. ξέ. Τί δῆτα. οὐ καθάπερ οἱ τῆς ἔμπροσθεν τέμνοντες μέρη μέρῶν ἕκαστον διηρούμεθα, καὶ νῦν ὧδε ὑφαντικὴν ταὐτὸν ὧδε ἐσράσαμεν· καὶ κατὰ δύναμιν ὅτι μάλιστα εἴδεσι τέμνειν ἐπιχειρήσαμεν· καὶ κατὰ δύναμιν ὅτι μάλιστα εἴδεσι διαχρώμενοι ταχὺ παύσεσθε ἐπιλανθανόμενοι, πάλιν ἴλαθόμενοι αὖθ' ἃ νῦν χρήσιμον. Σω. Πῶς λέγεις. ξέ.

Αὖ πῇ νῦν δέξεσθον ἀπόκρισιν σοι ποιησόμενοι. Σω. Κάλλιστ' εἴπες.

ξέ. Ἔστι δύο ταῦτα ἡμῖν. ὁπόσα δημιουργοῦμέν καὶ κτώμεθα, τὰ μὲν, ἕνεκα τοῦ ποιεῖν τι· τὰ δὲ, τῆς μὴ πάσχειν ἀμυντήρια. καὶ τῶν ἀμυντηρίων. τὰ μὲν, ἀλεξιφαρμακα καὶ θῆκαι καὶ ἀσπίδων· τὰ δὲ, προβλήματα· τῶν δ' αὖ προβλημάτων, τὰ μὲν, πρὸς ἃ τρέφομεν ὁπλίσματα· τὰ δὲ, φράγματα. καὶ τῶν φραγμάτων, τὰ μὲν, παρατειχίσματα· τὰ δὲ, πρὸς χειμῶνας ἢ καύματα ἀλεξητήρια. τῶν δὲ ἀλεξητηρίων τὰ μὲν, στεγάσματα· τὰ δὲ, σκεπάσματα· ἢ τῶν σκεπασμάτων, ἃ πορπτάσματα μὲν ἄλλα· περικαλύμματα δὲ ἕτερα. τῶν περικαλυμμάτων δὲ, τὰ μὲν, ὁλόκλωτα· πώματα δὲ, ἕτερα· τῶν δὲ σωμάτων τὰ μὲν, ζῳτά· τὰ δὲ, αὖθ' ζώσεως ξυλωτά· ἢ τῶν ἀζώτων τὰ μὲν, νάματα φυτῶν ἐκ γῆς· τὰ δὲ, ζύγκινα· τῶν δὲ ζυγκίνων, τὰ μὲν ὕδατα ἢ γῆ κολλητά· τὰ δὲ, αὐτὰ αὐτοῖς σωδετά. ζύνεισι δὴ τοῖς ἐκ τῶν αὐτῶν σωλουμένοις ὀργασθεῖσιν ἀμυντηρίοις ἢ σκεπάσμασι, ᾧ μόνα ἱμάτια ἐκαλέσαμεν· πῇ ἢ τῶν ἱματίων μάλιστα ἐπιμελομένη τέχνη, ὥσπερ νῦν πῇ τῆς πόλεως πολιτικὴν εἴρομεν, ἆπο ἢ νῦν ταύτην προσείπωμεν ἀπ' αὐτῆς τῆς πράξεως ἱματιρικήν.

φῶμεν δὲ καὶ ὑφαντικὴν ὅσον οὐδὲ τῇ τῶν ἱματίων ὀργασίᾳ μάγιστον ἰὼ μέγιστον μέρειον, μᾶλλον διαφέρειν πολλῷ ἐνόμιτι ταύτης τῆς ἱματουργικῆς· καὶ διὰ ταῦτα καὶ τοῦτο τὸ μέρος τῆς βασιλικῆς τῆς πολιτικῆς. Σω. Ὀρθότατά γε. ξέ. Τὸ μὲν δὴ σύνολον δὴ συλλογισώμεθα· ὅτι τὴν τῶν ἱματίων ὑφαντικὴν οὔπω ἐμάθομεν τίς τὰ τ' ἄλλα, καὶ ὡς εἰρῆσθαι δόξειε, μὴ διαμένοις σιωπῶν. ὅτι τῶν μὲν ἐγχωρίων σωμάτων οὔπω διώρισται· πολλῶν δὲ ἑτέρων συγγενῶν ἀπομέμαθται. Σω. Γοίκασιν ἐπὶ συγγενῶν. ξέ.

Οὐχ ἕπεται δῆτα λεχθῆναι ὡς φαίην; πάλιν οὖν ἔοικεν ἐπανιτέον ἀρχόμενον ἀπὸ τελευτῆς· εἰ γὰρ σιωπῆς τὴν οἰκειότητα, τὴν μὲν, διετέμομεν ἀπ' αὐτῆς· τὸ δὴ, τὴν τῶν σχημάτων σύνθεσιν τοῦτο βουλῇ χωρίζοντες καὶ ὑπὸ βουλῆ. Σω. μανθάνω. ξέ. καὶ μὴν τὴν ἐκ τῶν λίνων καὶ ταρτῶν καὶ πάντων ὅσα φυτῶν ἀφ' ὑφάσματα καὶ τὰ λόγον ἔτομεν δημιουργίαν, πᾶσαν ἀφέλομεν. τὴν τ' αὖ πολιτικὴν ἀφορισάμεθα· καὶ τὴν χρῆσιν καὶ ἐκ φῇ χρωμένην συνθέσιν, ἧς ἡ πολέσπη σκυτοτομική. Σω. Γαῦν μὲν οὖν. ξέ. καὶ τοίνυν τὴν τῶν ὁλοχίτων σκεπασμάτων θρεπτείαν δρματουργικήν· καὶ τὰς τῶν στεγασμάτων ὅσαι τε οἰκοδομικῇ καὶ ὅλῃ τεκτονικῇ, καὶ αἱ ἄλλαις τέχναις, ῥυμάτων στικτικαὶ γίγνονται, συμπάσας ἀφέλομεν. ὅσαι τε τοῖς πλοίοις καὶ τοῖς ἅμα πράξεις, διακονικὰ ὄργανα παρέχονται τέχναι φραγμάτων· τοῖς τε γένεσιν ἐπιδημιουργίας, οὖσαι καὶ τὰς τῶν ξυρωμάτων πῆξεις γομφωτικῆς ἀπονεμηθεῖσαι μέρεια τέχνης. τὴν τε ὁπλοποιητικὴν ἀπιτεμόμεθα μεγάλης καὶ παντοίας τῆς προβλημακτυργικῆς τμῆμα οὖσαν, λιθάμεως. καὶ δὴ καὶ τὴν μαγευτικὴν, τῶν τοῖς τὰ ἀλεξιφάρμακα καθ' ἁρχὰς αὖθις διωρισάμεθα ξύμπασαν. καὶ λελοίπαμεν ὡς δόξαιμεν ἄν, αὐτὴν τὴν ζητηθεῖσαν ἀμωμητικὴν χειμώνων ὄρεος προβλήματος ὀργασικήν. ὄνομα δὲ ὑφαντικὴν λεχθεῖσαν. Σω. Ἔοικε γοῦν οὕτω. ξέ. Ἀλλ' οὐκέτι που τέλειον ἂν παῖ εἶεν λελειγμένον. ὁ γὰρ τὰ ἀρχῆ τῆς τῶν ἱματίων ὀργασίας ἀπὸ ὁμοίως, ὑφαντὸν ὑφῇ σφαῦ φαίνεται. Σω. Πῶς. ξέ. Τὸ μὲν τῆς ὑφῆς συμπλοκή τις ἔστ' που; Σω. Ναί. ξέ. Τὸ δέ γε τῶν σωστύτων καὶ συμπιπλημένων διαλυτικόν. Σω. Τὸ ποῖον δή. ξέ. Τὸ τῆς διὰ ξαίνοντος τέχνης ὄργανον. ἣν νῦν ξαστικὴν τολμήσομεν ὑφαντικήν. ἢ τὴν ξαίνειν ὡς ὄντα ὑφαίνειν καλεῖν. Σω. Οὐδαμῶς. ξέ. Καὶ μὴν τήν γε αὖ σήμερον ὀργασικὴν καὶ κρόκης εἶλης ὑφαντικὴν προσαγορεύει, παραδόξόν τι καὶ ψοῦδος ὄνομα λέγει. Σω. Πῶς γὰρ οὔ. ξέ. Τί δὲ κναφικὴν σύμπασαν. καὶ τὴν ἀκεστικὴν, πότερα μεθ' ἑαυτῆς ἐπιμέλειαν. μὴ δ' ἴνα θεραπείαν ἑαυτῆς ποιῶμεν, ἢ καὶ ταύτας πείσας ὡς ὑφαντικὰς λέξομεν. Σω. Οὐδαμῶς. ξέ. Ἀλλὰ μὴν τῆς γε θεραπείας ἀμφισβητήσουσιν αὖτοι ξύμπασαι καὶ τῆς γενέσεως τῆς τῶν ἱματίων τῇ τῆς ὑφαντικῆς διωάμει· μάγιστον μὲν μόριον ἐκείνη διδοῦσαι· μεγάλα δὲ καὶ σφίσιν αὐταῖς ἀπονέμουσαι. Σω. Γαῦν γε. ξέ. Πρὸς ταῦτα τοίνυν ταύτας ἔτι τὰς τῶν ὀργαλείων δημιουργοὺς τέχνας, λίθων ἀποτελεῖται τὰ τῆς ὑφῆς ὄργανα, δοκεῖν χρὴ τότε σωματίας εἶναι προσποιήσασθαι παντὸς ὑφάσματος. Σω. Ὀρθότατα.

ξέ. Πότερον οὖν ἡμῖν ὁ περὶ τῆς ὑφαντικῆς λόγος, οὐ προειλόμεθα μόρους ἱκανῶς ἔχειν διωρισμένος, εἰ καὶ ἀρ' αὐτῷ τῶν ἐπιμελειῶν ὁπόσαι περὶ τὴν ὕφαν ἐαθῆται εἰς τὴν καλλίστην καὶ μεγίστην παιστῶν ἡμῖν δέδωκεν; ἢ λέγομεν μὲν οὕτω ἀληθές· οὐ μὴν σαφές γε οὐδὲ τέλειον, πρὶν ἂν καὶ ταύτας αὐτῆς πάσας περὶ ἐλάμεθ.

Σω. Ὀρθῶς. ξέ. Οὐκοῦν μετὰ ταῦτα ποιητέον, ὃ λέγομεν. ἵνα ἐφεξῆς ἡ μὲν ὁ λόγος ἴῃ. Σω. Πῶς δ' οὔ. ξέ. Ῥᾴδιον μὴ ποιῆσαι δύο τέχνας οὔσας ἓν πάντα τὰ σῳζόμενα θεασώμεθα. Σω. Τίνας. ξέ. Τὴν μὲν, ξωϊστικὴν οὖσαν συναίτιον. τὴν δ' αὖ τὴν αἰτίαν. Σω. Πῶς. ξέ. Ὅσαι μὲν δὴ πρᾶγμα αὐτὸ μὴ δημιουργοῦσι, ταῖς δὲ δημιουργούσαις ὄργανα παρασκευάζουσιν, ὧν μὴ παρανομῶμεν, οὐκ

αὖ πο τι βρ γαθέν τ προσπ ταγμένον ἐκ τ ν τ χ ν, τ ύτας μὲν ξ υ αιτί υς· τὰς δ αὐ τ ν πρᾶγμα ἀ περγαζομέν σ αἰτί σ. Σω. Ἔχει γ ὕτ λόγον.

ξέ. Μετὰ τ ῦτ δ τὰς μὲν δὴ τ ῶν δ ρ τ ν τε ἀ ρά κτους κ ὶ κ ρ κί δ σ, κ ὶ ὁπόσα ἄλλα ὄργανα τ ῆς τ ῶν δ ρ τ ν τὰ ἀ μφ σβήτ σ γν σίως κ πωνῆ, π σας σ υ αιτίους ἔπ μεν· τὰς δ αὖ τὰ θρ κ πυούσ ς κ ὶ δ ημ υργούσ ς, αἰτί σ. Σω. Ὀ ρθότατ τα. ξέ. Τ ῶν αἰτί ν δ πλ υστικὴν μὲν κ ὶ ἀ κ ιστικὴν. κ ὶ π σαν π ὶ τ ῶν δ ρ τ ν τε ῦτα θρ κ πυτικὴν τ ῆς κ σμικ ῆς, τ ιαύτ ν α ὐτ ῆς μέρ ν, ἐκ ς μάλ στα τ ῶν δ ρ τ ν λ μβάν ν ὀν μάζ ντας π ᾶν τ ῇ τέχν ῃ τ ῇ κ κφυτικ ῇ. Σω. Κ λ ς. ξέ. Κ ὶ μὴν ξ υ ικήν γ κ ὶ ν σ τικήν, κ ὶ π ύτα α ὖ τὰ τ ῶν δ ρ τ ν π ὶ π ίη σ α ὐτ ὶ τ ῆς ἐθ τ ῦς ἃς λέγ μεν μ ρί, μία τ ίς ἐσ τέχν ῶν ὅλ ν π ύτ ν λεγ μέν ν ἰ τ λ σ υργικ ή. Σω. Γ ῶς γ ὰρ ο ὔ. ξέ. Τ ῆς δ τ λ σ υργικ ῆς δ ο τ μήμ τα ἰσ ν. κ ὶ τ ύτ ν ἑκ τέρ ν ἅμ δ ο ῖν π φ κ ν τέχν ιν μ ρ ν. Σω. Γ ῶς.

ξέ. Τὸ μὲν, ξ υ ικὸν, κ ὶ δ τ ῆς κ ρ κ ιστικ ῆς ἥμ σ υ. κ ὶ ὅσ τὸ συγκ ίμεν κ ὶ δ ἀλλ λ ν ἀφ ίστ σ π ᾶν ἕλκ ν ὡς ο ὗ φ ράζ ν τ ῆς τ τ λ σ υργίας α ὐτ ῆς ἔστ πο κ ὶ μεγάλ τιν κ τὰ π ύτ ἡ μ ῖν ἕν τέχν, ἡ συγκ ιτικ ή τ κ ὶ δ ακριτικ ή.

Σω. Ν ί. ξέ. Τ ῆς τ ίνυν δ ακριτικ ῆς ἥτ ξ υ τικ ὴ κ ὶ τ ὰ ν ῶν δ ῆλ τ α ἅπαντά ἐστ ν· ἡ γ ὰρ ἐ β ίως τ κ ὶ σ ήμ σι, δ ακριτικ ὴ κ ρ κίδ μὲν, ἄλλ τρ πον γιγν μέν· χρ σὶ δ ἕτ ρον ἔχ ν, ὅσ περ ἀρτί ως ὀν μ τ ἐρρ ήθη. Σω. Γ ίν μὲν ο ὖν. ξέ. Λ ὶς δ π λιν συγκριτικ ῆς μέρ ν ἅμ κ ὶ τ λ σ υργίας α ὐ α ὐτ ῇ γιγν μέν ν λάβ μεν· ὅσ δ τ ῆς δ ακριτικ ῆς ἣν α ὐτ ό, τι μετί μεν σ μπ ίν τ ς λίχ τ μ ντες π ὶ τ λ σ υργίαν δ ακριτικ ῷ τ κ ὶ συγκριτικ ῷ τμήμ τι.

Σω. Δ ιρ ήκ θ ν. ξέ. Τ ὸ συγκριτικὸν τ ίνυν α ὖ σι κ ὶ τ λ σ υργικὸν ἅμ μέρ ν ὃ σ ήκ τις δ αιρετέ ν ἔπ ρ ἱ κ ν ῶς μέλλ μεν π ὶ π ρ ρ ηθ ῆσ ν ὑ φ ν τικὸν ἀ ρύσ ιν. Σω. Ο ὐκ ο ὖν χρ ή. ξέ. Κ ὴ μὲν ο ὖν. κ ὶ λέγ μέν γ α ὐτ ῆς δ μὲν, ε ἶν ι χρ σπ ικόν· τ δ, σ μπλ κτικόν. δ ρ ο ὖν μ θ ίν ν· δ κ ῖς γ ὰρ μ ι τ π ὶ π ὶ τ ῦ σ ήμ τος β ρ σ ίν λέγ ιν χρ σπ ικόν. Σω. Ο ὐ μέν γ. ἀλλ κ ὶ κρόκ ς. ἔ χ ι ν ἄρ φόν τιν α ὐτ ῆς β ύσ μεν; Σω. Ο ὐδ μ ῶς. ξέ. Δ ιόρ ισ ν δ κ ὶ τ ύτ ν ἐκ τέρ ν. ἴσ ς γ ὰρ ἂν δ ὁρισμὸς ἔγκ ιρ ς α ὕτ ι γέν ι . Σω. Γ ῦ.

ξέ. Τ ῶν δ τ ῶν δ ξ υ τικ ῶν β ρ τ ν μικτ ν δ ή, τι κ ὶ ἀ ὲ πλ τ ος, λέγ μεν ε ἶν ι κ τ ὰ γ μ ί. Σω. Ν ί. ξέ. τ ύ υ δ ὴ μὲν ἀ ράκτ τ τ ὲ γρ φ ὲ κ ὶ σ φ ὲ ν ῦμ γ ν μέν ν, σ ήμ ν μὲν φ σ ὴ ν ῦμ. π ὶ δ ἀ πυθ ύν σι α ὐ τέχν ι, ε ἶν ι σ μ ι κόν. Σω. Ὀ ρθ ῶς. ξέ. Ὅσ δ γ α ὖ π ὶ μὲν σ υγρ φ ὴν χ ύν ι λ μβάν ι· τ ῇ δ ῦ σ ήμ τος ἐ π λέξ ι, π ὸς π ὶ τ ῆς γ ά λ κτος ὁλκ ὴν ἐ μ ίζ ν π ὶ μ λ κ ὸ τ τ ἔχ ι, τ ῦτ ἁ κ ὸ τ ν ἴ χ ι, τ ῦτ ἁ κ ὸ τ ν. π ὶ δ ἐ π τ ταγμέν ν α ὐ τ ῖς ε ἶν ι τέχν ι κ ιν τικ ὴν φ ῆμ ν. Σω. Ὀ ρθότατα. ξέ. Κ ὶ μὲν τ γ τ ῆς ὑ φ ντικ ῆς μέρ ς ὃ π ρ ὼ δ μεθ π ντ πο ὐδ ν ἦσ ν. ἡ γ ὰρ συγκριτικ ῆς τ ῆς α ὖ τ λ σ υργίας μέρ ν, ὅτ ν δ ὺ ξ ὺ π λ ὰ κ ρόκ ς κ ὶ σ ήμ ν ς ἀ περγάζ τ ι π λέγ μ ἡ μὲν π λ κτικὴ σ μπ ν, ἐθ ῦσ ι β ία. π ὶ δ ἐ ὐθ ῦ τ ύτ ῳ τέχν ι ὖσ ν, π ρ σ ι γ ρ ύ μεν ὑ φ ντικήν. Σω. Ὀ ρθότατα. ξέ. Ε ἶ . τί δ π τε ο ὐκ α ὖ ὡς ἀ πικειν μεθ π κτικὴν ε ἶν ι κ ρόκ ς κ ὶ σ ήμ ν ς ὑ φ ντικήν. ἀλλ τ ῦ λ θ μεν τὸ κ ύκλ π μπ λλ διορ ίζ μεν μ τ ν. Σω. Ο ὐκ ο ὖν ἔμ ί γ ὦ ξέν μ τ ν ο ὐδὲν τ ῶν ῥ θέντ ν ἶ δ ξ ι ῥ ᾶν ι. ξέ. Κ ὶ θ υμ σ ὸν γ ο ὐδ ί. ἀλλ τ χ ἄ, ὦ μ ιράκι , δ ξ ι π ὸς δ ὴ τ ὸ ν ῦσ μ τ ὸ τ ι ο ὖ , α ὖ ἆ π λ κις ὕ τ ρ ν ἐ π . θ υμ σ ὸν γ ὰρ ο ὐδ ί. λόγ ν ἄκ υσόν τιν π ρ σ ήκ ντα π ᾶσι τ ῶν τ ι ύτ ν ῥ θ ῆν ι. Σω. Λέγ μόν . ξέ. Γ ῶμ ν τ ίν ν ἐ δ μ ν π ᾶσαν τ ὴν τ ὑ π ρ β ολ ὴν κ ὶ π ὸ ἔλλειψ ν, ἵ ν κ τ ὰ λόγ ν ἐ π ιν μ ν κ ὶ φ ύγ μ ν τ μ κρότ τ α

τῶ δόντος ἐφάστοτε λεγόμενα· καὶ τἀναντία τοῖς τοιούτοις διατελεῖς.

Σω. Οὐκοῦν χρή· ξί. Περὶ δὴ τούτων αὖτῶν ὁ λόγος ἡμῖν ὅμοιος γιγνόμενος, ὀρθῶς ἄν, ἡγοῖτο. Σω. Τίνων. ξί. Μίκους τε πέρι καὶ βραχύτητος καὶ πλάσεως ὑπεροχῆς καὶ ἐλλείψεως· ἢ γάρ που μετρητικὴ τοῖς πάντ' ἔστι ταῦτα. Σω. Ναί. ξί. Διίλωμεν δίνεω αὐτὴν δύο μόρια· δεῖ γὰρ δὴ πρὸς ὃ νῦν ἐπορίσωμεν. Σω. Λέγεις ἄν, πλὴν διαίρεσιν ἕπη. ξί. Τῆδε· ἡ μὲν, κατὰ τὴν πρὸς ἄλληλα μεγέθους καὶ σμικρότητος κοινωνίαν· ἡ δὲ, ἡ κατὰ τὴν τῆς γενέσεως ἀναγκαίαν οὐσίαν. Σω. Πῶς λέγεις. ξί. Ἆρ' οὐ κατὰ φύσιν δοκεῖ σοι τὸ μεῖζον μείζονος ἑτέρου εἶναι μεῖζον λέγειν, ἢ τῆ ἐλάττονος· καὶ τοῦ λάττου αὖ τοῦ μείζονος ἔλαττον, ἄλλου δὲ μείζονος. Σω. Ἔμοιγε. ξί.

Τί δὲ τὸ πρὸς τοῦ μετρίου φύσιν ὑποδεέστερόν τε καὶ ὑπερβαλλόμενον ὑπ' αὐτῆς οὐ λόγοις εἴπερ καὶ οὐ ἔργοις, ἆρ' οὐκ ἂν λέξομεν ὡς ὄντως γιγνόμενον· οὐ ἕνεκα δὴ διαφέρουσι μάλιστα ἡμῶν οἵτε καὶ οἱ καὶ ἀγαθοί. Σω. Φαίνεται. ξί. Δικαίας ἄρα ταύτας οὐσίας· καὶ κείσεται τὸ μεγάλου καὶ τοῦ σμικροῦ φύσιν· ἀλλ' οὐχ ὡς ἔφαμεν ἀρτίως πρὸς ἄλληλα μόνον δεῖν· ἀλλ' ὥσπερ νῦν εἴρηται μᾶλλον πρὸς ἄλληλα καὶ πρὸς τὸ μέτριον· οὕτω δὴ φῶμεν μαθεῖν ἆρ' ἂν βουλοίμεθα;

Σω. Τί μήν. ξί. Εἰ πρὸς μὲν ἕτερον πρὸς τοῦ μείζονος ἐάσει τις φύσιν ἢ πρὸς τὸ ἔλαττον, οὐκ ἔσται ποτὲ πρὸς τὸ μέτριον· ἢ γάρ; Σω. Οὕτω.

ξί. Οὐκοῦν ταῖς τέχναισ' τε αὖ ταῖς καὶ τἄργα αὖτῶν σύμπαντα, διελοῦμεν τούτῳ τῷ λόγῳ· καὶ δὴ καὶ πρὸς νῦν ζητουμένῳ πολιτικῷ καὶ πρὸς ῥητόρικὴν ὑφαιρετέον ἀφαιρετέον· ἅπασαι γὰρ αἰδιαιοῦσί πως τὸ τοῦ μετρίου πρὸς τὸ ἔλαττον, οὐχ ὡς οὐκ ὄν, ἀλλ' ὡς ὂν χαλεπὸν τοῖς τὰς πράξεις περιφυλάττουσι· καὶ οὕτω δὴ τῷ τοιούτῳ μετρίου σώζουσαι, πάντα ἀγαθὰ καὶ καλὰ ἀπεργάζονται.

Σω. Τί μήν. ξί. Οὐκοῦν καὶ πρὸς τὸν πολιτικὸν ἀφαιρώμεθα, ἄπορος ἡμῖν ἡ μεγίστη ἔσται ζήτησις τῆς βασιλικῆς ἐπιστήμης. Σω. Καὶ μάλα. ξί.

Ῥητόρων τῶν κατὰ πόλεις οὐ τῷ σοφιστῇ προσαναγκάσαμεν εἶναι· ἢ μὴ ὄν ἐπεισθῇ κατὰ σμικρὸν διέφυγεν ἡμᾶς ὁ λόγος, οὕτω καὶ νῦν ἢ πολιτικὸν αὖ καὶ ἔλαττον μετρητὰ προσαναγκαστέον γίγνεσθαι, μὴ πρὸς ἄλληλα μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς πρὸς τὸ μετρίου γένεσιν· οὐ γὰρ δὴ δυνατόν γε οὔτε πολιτικὸν γε οὔτ' ἄλλον τινὰ τῶν περὶ τὰς πράξεις ἐπιστήμονα ἀκαμπισβητήτως γεγονέναι, τοῦτου μὴ συμμολογουμένου.

Σω. Οὐκοῦν καὶ νῦν ὅτι μάλιστα χρὴ ταῦτην ποιεῖν. ξί. Ῥᾴδιον ὦ Σώκρατες εἶναι ἢ ἔργον ἢ λόγον· καί τοι κἀκείνου γε μεμνήμεθα ἢ μᾶλλον ὅσον ἦν. ἀλλ' ὑποτίθεσθαι μὲν ἢ διανοεῖσθαι περὶ αὖτῶν καὶ μάλα δίκαιον. Σω. Τὸ ποῖον. ξί. Ὡς ποτὲ δόξει τῷ νῦν λεχθέντος πρὸς πλὴν περὶ αὖτὴν τὰ περὶ δὲ ἀπόλεξιν. ὅτι δὲ πρὸς τὰ νῦν καλῶς καὶ ἱκανῶς δέδεκται, δοκεῖ μοι βοηθεῖν μεγαλοπρεπῶς ἡμῖν οὗτος ὁ λόγος· ὡς ἄρα ἡγητέον ὁμοίως τὰς τέχνας πάσας εἶναι μεῖζόν τι ἅμα καὶ ἔλαττον μετρεῖσθαι μὴ πρὸς ἄλληλα μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς πλὴν τὸ μετρίου γένεσιν. τοῦτον τὸ γοῦν ὄντος ἐκεῖνα δεῖ, κἀκείνων ὄντων, ἔστι καὶ ταῦτα. μὴ δὲ ὄντος τοῦτου, οὐδέτερον αὖτῶν ἔσται ποτέ. Σω. Εὖ μὲν ὀρθῶς.

ξί. Ἀλλὰ τί δὴ τὸ μετὰ τοῦτο· διανοούμεθα διαιρεῖσθαι αὖ, πλὴν μετρητικὴν καὶ ἀπόρησιν ἐρρήθη ταῦτα λίαν τέμνοντες· εἰ μὲν ἓν θεότες αὖτῆς μέρεσιν συμπέσας τέχνασ', ὁπόσαι ἐν ἀριθμῷ· καὶ μάλα καλῶς καὶ σφόδρα· καὶ ταχυτῆτας πρὸς τὸ βραδύτητον μετροῦσι· ἢ δὲ ἕτερον ὁπόσαι πρὸς τὸ μέτριον καὶ ἢ πρέπον καὶ ἢ τὸν καιρὸν καὶ ἢ δέον καὶ πάντ' ὁπόσα ὡς ἢ μέσου ἀπωκίσθη τῶν ἐσχάτων.

Σω. Καὶ μάλα γ' ἑτέρου τρόπου ἔπεις καὶ πολὺ διαφέρον ἀλλήλοιν.

ξί. Ὃ γοῦν οἴεσθε ὦ Σώκρατες οἰόμενοι δή τι σοφὸν φράζειν πολλοὶ τῶν

ωμφῶν λέγουσιν· ὡς ἁπλᾶ μιξρωτικὴ πρὸ πάντ' ἔστι τὰ γιγνόμενα, τῷ τ' αὐτὸ τῷ νῦν λεχθὲν ὂν τυγχάνει· μιξρώσεως μὲν γὰρ δή τινα χρόνον πάνυ ὀπόσα εἴπεμεν μετείληφε· δεῖ δὲ τὸ μὴ κατ' ἔδη σαφῶς διαιρεῖσθαι σκοπεῖν διαιρουμένους ταῦτά τε τοσοῦτον διαφέροντα, συμβάλλουσιν αὖ θᾶττον εἰς ταὐτὸν ὅμοια νομίσαντες· καὶ θαυμαστὸν αὖ τοῦτο ὀρθῶσιν ἕτερα· οὐ κατὰ μέρη διαιροῦντες· οἷον ὅταν μὲν πᾶν τῶν πολλῶν τις πρότερον ἄθηται κοινωνίαν μὴ προαφίστασθαι, πρὶν αὖ, οἱ αὐτῇ τὰς διαφορὰς ἀεὶ πάσας, ὁπόσαι πρὸ οἱ ἄδικοι κέκτηται· τὰς δὲ αὖ παντοδαπὰς ἀνομοιότητας ὅταν τὸ πολὺ θεσπὸν ὀφθῶσι μὴ λαυκάνειν εἶναι δυσωνούμενον παύεσθαι, πρὶν αὖ, σύμπαντα τὰ οἰκεῖα ὁτῳοῦν μιᾶς ὁμοιότητος ὄφελος γένους τινὸς οὐσίας πρὸς τὸ κέλευσις. ταῦτα μὲν οὖν ἱκανῶς πρός τε τούτων καὶ πρὸς τῶν ἐλλείψεων καὶ ὑπερβολῶν εἰρήσθω· φυλάττωμεν δὲ μόνον, ὅταν δύο γένη πρὸς αὐτὰ ὀξύνεται τῆς μιξρωτικῆς· καὶ ἃ φαμὲν αὖ τ' εἶναι μανθάνειν. Σω. Μεμνήμεθα. ξέ. Μετὰ ταῦτα δὴ τὸν λόγον, ὃν τότε προσεξάμεθα πρὸς αὐτῶν τε τῶν ζητουμένων, καὶ πρὸς πάσης τῆς τοιᾶσδε λόγοις διατείσης. Σω. Τὸ ποῖον. ξέ. Εἴ τις αὖ ῥηθὲν ἡμῖν πρὸ πρὸς γράμματα σμικρὰ οὐσίαν τῶν μαθησόντων ὁπόταν τις ὅλου τοῦ ὄνομα ὀρθωτὴν τίνων δεῖ γραμμάτων πρότερον αὐτῷ τότε φῶμεν γίγνεσθαι πρὸ ζήτησιν, ἐὰν εἴπωμεν μᾶλλον τὰ προβαλλόμενα, ἢ τὰ πρὸ πάντα τὰ προβαλλόμενα γράμματα ἀκωτρόφῳ γίγνεσθαι. Σω. Δῆλον ὅτι τὰ πάντα. ξέ. Τί δ' αὖ ναῦν ἡμῖν ὁ πρὸ τῆς πολιτικοῦ ζήτησις οἴεται αὐτὰ τοῦτο προσῆκειν μᾶλλον, ἢ τὰ πρὸ πάντα διαλειπόντροις γίγνεσθαι. Σω. Καὶ τοῦτο δηλονότι τὰ πρὸ πάντα. ξέ. Ἦ που νῦν τῆς ὑφαντικῆς γε λόγου αὐτῆς παύτης οἴεται δηρεῖν οὐδὲν αὖ, ἐπιλήσεσθαι τοῦν ἔχων· ἀλλ' ὅμως τοὺς πλείστους λέληθεν. ὅτι δὲ τοῖς μὲν, τῶν ὄντων ῥᾳδίως ἁπτὰ μαθεῖν αὐθητικαί τινες ὁμοιότητες πεφύκασιν, ἃς οὐδὲν χρὴ λιπεῖν δηλοῦν· ὅταν αὐτῶν τις βουληθῇ τῷ λόγῳ αἰθωῦσι πρὸ τ' μὴ μὴ πραγμάτων ἀλλὰ χωρὶς λόγου ῥᾳδίως οὐ λέξεσθαι. τοῖς δ' αὖ μείζοσιν οὖσι καὶ τιμιωτάτοις, οὐκ ἔστιν ἔδωλον οὐδὲν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους εἰργασμένον σαφῶς. οὐ λεχθέντος, πρὸ τῷ πυθομένου ψυχὴν ὁ βουλόμενος ἀπορῶσαι πρὸς τῶν αἰσθήσεων τινα προσαμφίβολον ἱκανῶς πορεύσει. διὸ δεῖ μὴ λιτὰν λόγον ἐφίεσθαι δηλοῦν εἶναι δοῦναι καὶ δέχεσθαι. τὰ γὰρ ἀσύμπαντα κάλλιστα ὄντα καὶ μέγιστα, λόγῳ μέντοι ἄλλῳ δὲ οὐδενὶ σαφῶς δείκνυται. τούτων δὲ αἴτια, πάντ' ἔστι τὰ νῦν λεγόμενα. ἐρέω δ' οὐ τοῖς ἐλάττοσιν ἡμιλίπτ παντὸς πέρι μᾶλλον, ἢ πρὸ τὰ μείζω. Σω. Κάλλιστ' εἶπες.

ξέ. Ἂν τοίνυν χάρεν ἅπαν ἡμῖν ταῦτ' ἐρρήθη, τούτων ἐμνήθημεν. Σω. Τίνων. ξέ. Ταύτης τὸ οὐχ ἧκιστα αὐτῆς αἴτιον τῆς δυσχρείας, ἣν πρὸ πρὸ μακρολογίαν πρὸ πρὸ ὑφαντικὴν, ἀπηξάμεθα δυσχερῶς, καὶ πρὸ περὶ τ' παντὸς ἀπάλιξιν, καὶ πρὸ τὸ σοφιστοῦ πρὸ τῆς τοῦ μὴ ὄντος ὑσίας, ἀνανεῦντες ὡς ἐχθρῶν πλέον. καὶ ἐπὶ τούτοις δὴ πᾶσιν ἐπιπλέξαμεν ἡμῖν αὐτοῖς λείσαντες μὴ περίεργα ἅμα καὶ μακρὰ λέγειμεν. ἴσ' οὖν ἀσαῦ, θεὸς μηδὲν παθόμεν τοιοῦτον, τούτων αἴτια πάντων τὰ πρόσθεν νῦν ἐρῆσθαι φάθι. Σω. Ταὐτ' ἔσται. λέγε ἐξῆς μόνον. ξέ. Λέγω δείνω. ὅτι χρὴ δὴ μεμνημένους ἐμὲ καὶ σὲ τῶν νῦν εἰρημένων, τόν τε φόβον ἐκβάντε καὶ ἔπαινον ποιεῖσθαι ἕρακύτερος ἅμα καὶ μάκους ὧν αὖ, ἀεὶ πέρι λέγειμεν. μὴ πρὸς ἄλληλα τὰ μάκη κρίνοντες, ἀλλὰ κατὰ τῆς μετρικῆς μέρος. ὃ, τότε ἔφαμεν δεῖν μανθάνειν πρὸς ὃ πρέπον. Σω. Ὀρθῶς. ξέ. Οὐ δείνω οὖν δὴ, πρὸς σὲ πάντα. οὔτε γὰρ πρὸς τὸν ἀσυλῶ μάκους ἁρμόττοντος οὐδενὶ προσδιασώμενα, πολλῶ ἐμὲ πέρ ὀργόν τι· τότε αὖ πρὸς τὸν τ' προσληθέντος ζήτησιν· ὡς αὖ, ῥᾷστα κ' τάχιστα εὕρομεν ἀλήτρον. ἀλλ' οὐ πρῶτον ὁ λόγος ἀγαπᾶν παρακλήσ. πολλῶ ἂ μάλιστα κ' πρῶτον τὸν μάλοδον αὐτὸν ἕμασ, ἢ κατ' ἔδη δυνατὸν ἓ διαιρεῖν· κ' δὴ κ' λόγον αὖτε παμμήκης λεχθείς, ἢ ἀκήδοντα εὐρετικώτερ' ἀπεργάζηται, ἴσθι ἀσφαλῶς ζῆν· κ' ὃ μάκ' μακὸν ἀξανακτεῖν· αὖτ' αὖ ἕρακύτερος, ὡσαύτως. ἔτι δ' αὖ πρὸς τοῖς τ'

τοῦδε τοὺς ναοὺς σωσούσας φάσκοντα λόγων μάχην, καὶ τοὺς οὐ κύκλῳ περὶ ὅλους οὐκ ἀχρεῖ χόμενον ὅτι χρὴ ἐν βιοῦντον μὴ πάνυ ταχὺ μή δ' αὖ βύς οὕτω μισῆσαι φόξασται μόνον ὡς μακρὰ τὰ πρόσθεν ταῦτα τὰ λειχεύντα. ἀλλὰ καὶ πόσα πεφύκῃ ὄνεσθαι λέων ὡς βραχύ τόδε αὖ, γνώμεθα τοὺς σωζόντας ἀπεργάζεσθ διαλεικμῶντός ρους· καὶ τῆς τῶν ὄντων λόγῳ διακόσεως ὑρεῖμ κωτόδρους. τῶν δ' ἄλλων καὶ πρὸς ἄλλάπα φόντων καὶ ἐπαίνων μηδὲν φροντίζειν. μηδ' ὁ παράπαν ἀκούειν δοκεῖ τῶν, τοιούτων λόγων· καὶ τούτων μὲν ἄλις, εἰ καὶ σοὶ ταῦτ' ξυνδοκεῖ· πρὸς δὲ δὴ τὸν πολίμκὸν ἴωμεν πάλιν τῆς προῤῥηθέσης ὑφαντικῆς αὖτ' φθέντες τὸ παράδειγμα. Σω. καλῶς εἶπες· καὶ ποιῶμεν ἅ λέγεις. ξέ. Οὐκοῦν ἀπὸ γ τῶν πολλῶν ὁ βασιλεὺς ὅσαι ξυνόμοι, μᾶλλον δὲ ἐκ πασῶν τῶν τοῦδε τὰς ἀγέλας διακεχώρίσται λοιπαὶ δὲ φαμὲν ἀνακτὰ πόλιν αὐτὴν τῶνδε ξυναιτίων καὶ τῶν αἰτίων ἂς πρώτας ἀπ' ἀλλήλων διαιρετέον. Σω. Ὀρθῶς. ξέ. Οἶδ' οὖν ὅτι χαλεπὸν τιμᾶν αὐτὰς λέγειν. τὸ δ' ἄθλιον ἐς ὄμμα προϊοῦσιν οὐκ ἄπλοῦν ἔσται καταφανές. Σω. Οὐκοῦν χρὴ σφᾶς οὕτω. ξέ. κατὰ μέλη δίναι αὐτὰς οὖν διορθοῦν διορώμεθα, ἐπειδὴ λέγειν ἀλωακτοῦμεν· δεῖ γὰρ ἐς ἓν ἐγγύτατα ὅτι μάλιστα τέμνειν ἀφιέμενον ἀεί. Σω. Πῶς οὖν ποιῶμεν ταῦτα; ξέ. Ὥσπερ ἔμπροσθεν ὑπόσαι παρέχοντο ὄργανα τοῦδε τοῦ ὑφαντικοῦ, πάσας που τότε ἐτίθεμεν ὡς συναιτίους.

Σω. Ναί. ξέ. Καὶ νῦν δὴ ταῦτ' ἐν μὲν ἦν. ἕν δὲ μᾶλλον, ἢ τόδ' ἡμῖν ποιητέον. ὅσαι γὰρ σμικρὸν, ἢ μέγα τι δημιουργοῦσι κατὰ πόλιν ὄργανον, δοκοῦν ἁπάσας ταύτας ὡς οὔσας συναιτίους. ἄνευ γὰρ τούτων οὐκ ἂν ποτε γένοιτο φύλις. οὐδὲ πολιτικόν. τούτων δ' αὖ Βασιλικῆς ὄργανον τέχνης, οὐδεὶς που φήσομεν. Σω. Οὔ γαρ. ξέ. καὶ μὲν δὴ χαλεπὸν ἐπιχειροῦμεν σφᾶς ἀποχωρίζοντες ἓν ἀπὸ τῶν ἄλλων τὸ γένος· ἕν γ' οὖν τῶν ὄντων ὡς ἔστιν ἑνός γε ἕνεκ' ὄργανον ἅπαντα δοκεῖν εἰρηκέναι τὸ πιθανόν. ὅμως δ' ἓν τόδε οὖν τῶν ὀφέλει κτημάτων ἅπαμον τόδε. Σω. Τὸ ποῖον. ξέ. Ὡς οὐκ ἔστι ταύτην πω λαβαμεν ἔχειν. Σω. Οὐ γαρ· ὧδ' γοῦν ἀτίαν πηγνυσται καθάπερ ὄργανον. ἀλλ' οὐκ τὸ δημιουργικὸν σωτηρίας.

Σω. Τὸ ποῖον. ξέ. Τοῦτο. ὃ δὴ ἐρῶς καὶ ὑγρῶς· καὶ ἐμπύρεις καὶ ἀπύρεις παντοδαπὸν εἶδος ὀργαθὲν ἀγῆσον. ὃ δὴ μιᾷ κλίσει προσφθεγόμεθα· καὶ μάλα γε συχνὸν εἶδος, καὶ τῇ ζωνυμίᾳ γε ὡς ἔμαι προσῆκον οὐδὲν ἀτεχνῶς ἐπῃνῆμι. Σω. Πῶς γὰρ οὔ. ξέ. Τούτων δὴ τεττον ἕτερον εἶδος κτημάτων παμπολυ καὶ πλεῖον πλεῖόν καὶ εὔσωρον. καὶ πολυπλανές καὶ ἀπλανές. καὶ τίμιον καὶ ἄτιμον. οὗ δὲ ὄνομα ἔχον διὰ παῖν οὖνομ' ἓν ὃς ἐφέσωσε βύς βάκης ἀεί τινι γιγνόμενον. Σω. Τὸ ποῖον. ξέ. Ὄχημα αὖθ' που λεγόμενον· οὐ πάνυ πολιτικῆς ὄργανον. ἀλλὰ μᾶλλον πολὺ τεκτονικῆς καὶ κεραμικῆς· καὶ χαλκητυπικῆς. σω. μανθάνω.

ξέ. Τὶ δὲ τέταρτον ἆρ' ἕτερον εἶναι δοκοῦν λεκτέον· ὧν τὰ πολεῖτα ὅτι τῶν πάλαι ῥηθέντων ἰσθμός τε ξύμπαντα· καὶ τῶν ὅπλων ἡ πλύ· καὶ τείχη· πάντα δ' ὅσα γέφυρα τοιαῦτα καὶ λίθινα· καὶ μυρία ἕτερα· προσβολῆς δὲ οὕνεκα ξυμπάντων αὐτῶν ἐργασμάτων, δικαίως τ' ἂν, ὅλον προσαγορεύοιτο πρόβλημα· καὶ πολλῷ μᾶλλον τέχνης οἰκοδομικῆς ὄργον· καὶ ὑφαντικῆς δὲ πολεῖσον τε μίζοιτ' ἂν ὀρθότερον, ἢ πολιτικῆς. σω. Ναὶ μὲν δή. ξέ. Ῥίμπτον δὲ ἆρ' ἂν ἐκλείποιμεν ἡμεῖς τὸ περὶ ἓν κόσμον καὶ γραφικὴν θέσθαι· καὶ ὅσα τοιαῦτα προσχρώμενα καὶ μουσικῇ μιμήματα πελάττειν πρὸς τὰς ἀνδρὰς μόνον ἡμῶν ἀπεργασμένα. δικαίως δ' ἄν, ὀνόματι περιληφθέντα οἷ. σω. Ῥᾴστα. ξέ. Ταυγιόν γε δὴ λέγεται. σω. Τὸ μιὸν. ξέ. Τοῦδε δίνεω τοῦδις οὖν ὄνομα ἅπασι πρόσφορα προσαγορεύθεν.

Οὐ γαρ ἀσυνδεῖς οὐδὲν αὐτῶν χάρειν, ἀλλὰ παντὸς ἕνεκα πάντα ὁρᾶται. σω. Καὶ ἔστιν οὕτω μανθάνω. ξέ. Τὸ δὲ πᾶσι τούτοις σώματα παρέχον ὑφ' ὧν καὶ ὧν δὴ μιουργοῦσιν ὑπόσαι τῶν τεχνῶν ναῦς ἐρίωται, παντοδαπὸν εἶδος πλῆθος ἑτέρων τεχνῶν ἔγγονον ὂν ἆρ' οὐκ ἴχνον ἡμῶν; σω. Τὸ φῶον δὴ λέγεις.

ξέ. χρυσόν τε καὶ ἄργυρον· καὶ πάνθ' ὅσα σύμπαντα τέμνουσα παρέχει τεκτονικὴ· καὶ πολεμικὴ· καὶ ἐπὶ φλοισικὴ· φυτῶν τε καὶ ἐμψύχων σωμάτων σώματα σωμάτων τοῖς αὐτοῦσα σκυτοτομικὴ· καὶ ὅσαι τοιαῦτ' εἰσὶ τέχναι· καὶ φιλῶν καὶ ἴσων καὶ ὁμοίων ὅλως καὶ παρέχουσι μικρῶν σώματα ἐκ μὴ σωμάτων ἤδη γενῶν· οὓς δὴ αὖ προσαγορεύομεν πάντα τὰ πρωτογενῆ ἀνθρώποις κτῆμα καὶ ἄξιώτατον· καὶ βασιλικῆς ἐπιστήμης οἰόμεθα ὄργανον. Σω. καλῶς. ξέ. Τὴν δὴ τῆς τροφῆς κτῆσιν, καὶ ὅσα εἰς τὸ σῶμα ξυγκεκραμένα μηχανήματα αὐτῶν μόρισι· μόρια σώματος, εἰς τὸ θεραπεῦσαί τινα δουλεύματα ἕλκη, λοιπόν, ἑβδόμην ποιησάντας αὖ ξύμπαντα μιᾶς εἶναι τροφόν. Σω. Εἰ μὴ τι καὶ ἄλλο λέγομεν ἄλλο λέγειν· γεωργικὴν δὲ καὶ θηρευτικὴν· καὶ γυμναστικὴν· καὶ ἰατρικὴν· καὶ μαγειρικὴν, πᾶν ὑποτιθέντες ὀρθότερον ἀποδώσομεν, ἢ τῇ πολιτικῇ.

Σω. Γῶς γάρ οὔ. ξέ. Σχεδὸν δέ γε ἔσται κτήσεως πολλὴ τῶν ἀμφὶ ζῴων, οὐ τούτοις ἐπὶ δόμαι γένεσιν εὑρεῖσθαι· σκόπει δέ· ἦν γὰρ δικαιότατα μὲν αὖ, πεσὼν κατ' ἀρχὰς δ' πρωτογενὲς εἶδος· μετὰ δὲ ἕξις ὄργανον· ἀγωνὸν ἔχμα, πρόβλημα· παίγνιον· θρέμμα· παραλείπομεν ἢ ἔτι μὴ μέγα λέληθεν ἕως ἂν τοῦτ' μέγα λαμάνῃ ἀρμόττειν. δὴ ἐν τῷ νομίσματος ἰδέα· μὴ σφραγίσων μὴ πανὸς χαρακτῆρος· γένος τε ἀν αὐτοῖς ταῦτα οὐδὲν ἔχει μέγα ξυμφέρομεν· ἀλλὰ τὰ μὲν, εἰς κόσμον· τὰ δὲ, εἰς ὄργανα. Σωκράτη, ὅμως δὲ πάντως ἐλκόμενα συμφωνήσει· τὰ δὲ περὶ ζῴων κτῆσιν τῶν ἀμφὶ πολὺν δούλων, ἢ πρότερον ἀγελαιοτροφικὴν διαμβριθῆσα, πάντας ἐλκυφῆ αἰσθανόμενα. Σω. Γαῦ μὲν οὖν. ξέ. Τὸ δὲ δὴ δούλων καὶ πάντων ὑπηρετῶν λοιπὸν ὃς που καὶ μαστεύομεν τοὺς περὶ αὐτὸ δ' πολίτας ἀμφισβητοῦντας ὀρθῶς καὶ λῆν, καὶ φασῆς γιγνώσθαι· καὶ βάσκ' τοῖς ὑφαίνουσι τότε, τοὺς ἢ ἐν νήθειν τὸ μὴ ξαίνειν, καὶ ὅσα ἄλλα ἔπομεν· οἱ δ' ἄλλοι πάντες ὡς σωφρονοῦσι λειχθόντες ἅμα τοῖς ὀρθοῖς τοῖς νῦν δὴ ῥηθεῖσιν, αἰνίλωνται καὶ ἀπιχωρίσθησιν, ἀφ' βασιλικῆς τε καὶ πολιτικῆς πράξεως. Σω. Εἰκάσει γοῦν. ξέ. Ἴθι δὴ σκεψώμεθα τοὺς λοιποὺς προσλαβόντες ἐν ὑφ' ἓν ἵν' αὐτοὺς ἑλῶμεν βασιλικώτερον. Σω. Οὐκοῦν χρή. ξέ. Τοὺς μὲν δὴ μαίνους ὑπηρέτας ὡς εὐθὺς ἰδεῖν, ῥυναστὸν ἔχοντας εὑρήσκομεν οἷς ὑπὸ πλούσιον ἐπιτέλλομαι καὶ πόθος. Σω. Τίνας; ξέ. Τοὺς ὠνητούς τε καὶ τῷ τροφῷ τούτῳ κτητοὺς, οὓς ἀναμφισβητήτους δούλους ἔχομεν ἐπεῖν· ὄνιστε βασιλικῆς μετὰ ποιουμένους τέχνης. Σω. Γῶς δ' οὔ. ξέ. Τί δαὶ τῶν ἐλευθέρων ὅσοι τοῖς νῦν δὴ ῥηθεῖσιν εἰς ὑπηρετικὴν ἑκόντες αὐτοὺς τάπτουσι· τάς τε γεωργίας καὶ τὰ τῶν ἄλλων τε χρῶν ὄργανα διακομίζοντες ἐπ' ἀλλήλους καὶ ἀνασωθέντες οἱ μὲν, κατ' ἀγοράς, οἱ δὲ, πόλιν ἐκ πόλεως· ἀλλάττοντες κατὰ θάλατταν καὶ πεζῇ, νόμισμά τε πρὸς τ' ἄλλα καὶ αὖ πρὸς αὖ διαμείβοντες· οὓς ἀγοραμοιβούς τε καὶ ἐμπόρους καὶ ναυκλήρους καὶ καπήλους ἐπωνομάκαμεν· μῶν τῆς πολιτικῆς ἀμφισβητήσουσί μοι. Σω. Τάχ' αὖ, ἴσως τῆς γε τῶν ἐμπορικῶν. ξέ. Ἀλλ' εὖ μὲν οὖς γε ἐρῶμεν, μεταθεὶς καὶ θῆτας πᾶσιν εἶναι μόνους ὑπηρετοῦντας· μή ποτε βασιλικῆς μετὰ ποιουμένους ἐρῶμεν; Σω. Γῶς γάρ. ξέ. Τί δ' ἆρα τοὺς τὰ ἱκὰ διακονοῦντας ἡμῖν ἐκάστοτε. Σω. Τὰ ποῖα ἔπος καὶ τίνας.

ξέ. Ὧν δ' κηρυκικὸν ἔθνος· ὅσοι τε αὖ γράμματα συφοὶ γίγνονται πολλάκις ὑπηρετήσαντες καὶ πολλ' ἄττα ἕτερα αὖ τὰς ἀρχὰς διαπονεῖσθαί τινες ἕτεροι παλαιόνοι, τί τούτους αὖ λέξομεν. σω. Ὅπερ ἔπος νῦν ὑπηρέτας, ἀλλ' οὐκ αὐτοὺς οὐ ταῖς πόλεσιν ἄρχοντας. ξέ. Ἀλλ' οὐ μὴν ὅμοιά γε οὐ πόνοιον ἰδὼν ἔπον ταὐτὰ πεφυκέναι τοὺς διαφέροντας ἀμφισβητοῦντας τῆς πολιτικῆς. καί τοι σφόδρα γε ἄδικον αὖ, ἔστ' δίκῃ δ', ζητεῖν τούτους οὐ ὑπηρετικὴ μέρος πού. σω. Κομιδῇ μὲν οὖν. ξέ. Ἔτι δὴ προσμίξωμεν ἑνὸς τοῦτον αὖ τοὺς μήπω εἰσακηκοόσιν. ἐκὰ δὲ ἄττ' αὖ δαὶ μανικὴν ἔχοντές τινος ἐπιστήμης διακόνου μέρεσον. δρμῶν τοι γούν που νομίζονται θεῶν ἀνθρώποις. σω. Ναί. ξέ. Καὶ μὴν ἢ δ' ἔτ' ἱερέων αὖ

γένος ὡς ἡ νόμιμόν φησι, παρὰ μὲν ὑμῶν δωρεὰς θεοῖς δεῖ θυσιῶν ἐπισπένδειν· καὶ τὰ νῦν ἐκείνοις δωρεῖσθαι. παρὰ δ' ἐκείνων ὑμῖν εὐχὰς κτῆσιν ἀγαθῶν αἰτήσασθαι. ταῦτα δὲ δικαίου τε χρὴ καὶ ὁσίου πανταχοῦ μέρια ἀμφοτέρωθεν. Σω. Φαίνεται γοῦν.

ξέ. Ἤδη τοίνυν μοι δοκοῦμεν οἷόν γ' ἔνους ἴχνους ἐφ' ὃ πρυόμεθα προσαπτεσθαι. τὸ γοῦν δὴ τῶν ἰδρίων σχῆμα καὶ ὃ τῶν μαίστιων οὐ μάλα φρονίμως πολιτοῦται. καὶ δόξαν σμικρὸν λαμβάνει δεῖ τὸ μέγεθος τῶν ἐγχειρημάτων. ὥστε τοῦδε μὲν ἄμεινον, οὐ δ' ἕξεις βασιλείαν χωρὶς ἰδιωτικῆς ἀρχεῖν. ἀλλ' ἐὰν ἀρά γε τύχῃ πρότερον δεῖ ἄλλου γένους βιασάμενος, ὕστερον αὖ ἀναγκαῖον εἰς ἕξιν ἐς πλεῖσθαι αὐτὸ τὸ γένος. ἔτι δὲ καὶ τῶν ἐλλίσσων πολλὰ χρὴ ταῖς μιγίσταις ἀρχαῖς. τὰ μίγιστα τῶνδε τὰ τοιαῦτα θύματα θύοι τις ἄν, προστατήσεται θύειν. καὶ δὴ καὶ παρ' ὑμῖν οὐχ ἥκιστα δῆλον ὃ λέγω. τῷ γοῦν λαχόντι βασιλεῖ, φασὶ τῶνδε τὰ σεμνότατα καὶ μάλιστα πάτρια τῶν ἀρχαίων θυσιῶν ἀποδίδοσθαι. Σω. Καὶ πάνυ γε. ξέ. Τούτους τε δοίνων δοὺς κληρωθοὺς βασιλέα σ' ἅμα καὶ ἱδρίσασ' ἢ ὑπηρέτας αὐτῶν καί τινα ἕτερον πάμπολλον ὄχλον σκεπτέον. ὃς ἀρτίως ἡμᾶς τὰ δήλος νῦν ὑμῖν γέγονεν ἀποχρεωθέντων τῶν ἔμπροσθεν. Σω. Τίνας δ' αὖ δοὺς καὶ λέγεις. ξέ. Καὶ μάλα πυκνὰς ἀτόπους. Σω. Τί δή. ξέ. Ῥάμφυλόν τι γένος αὐτῶν, ὡς γε ἀρτίως σκοπουμένῳ φαίνεται. πολλοὶ μὲν γὰρ λέγουσι τῶν ἀοιδῶν, εἴ τις καὶ κιθαρῳδοίς καὶ θυμέλαις. πάμπολλοι δὲ σατύροις καὶ τοῖς ἀθυρίσι καὶ πολυτρόποις ἥδεσι. ταχὺ δὲ μεταβάλλουσι τάς τε ἰδέας καὶ τοὺς λιμένας εἰς ἀλλήλους. καὶ μὴ τοι μεῖν ὦ σώκρατες ἀρτίως δοκῶ κατανενοηκέναι τοὺς ἀοιδάς. Σω. Λέγοις ἄν. ξέ.

Ἔοικας γὰρ ἄτοπόν τι καθορᾶν. Σω. Ναί. ξέ. Τὸ γὰρ ἄτοπον δὴ ἀπουσίας πᾶσι συμβαίνει. καὶ γὰρ δὴ καὶ νῦν αὖ τὸ ἔτος ἔπαθον δεῖ αἴφνης. ἡμῶν γὰρ σιγώντων καὶ πάντων τὰ τῶν πόλεων πράγματα χορόν. Σω. Ῥοῖον. ξέ. Τὸν πάντων τῶν σοφιστῶν μέγιστον γόητα, καὶ ταύτης τῆς τέχνης ἐμπειρότατον. ὃν ἐγὼ τῶν ὄντως ὄντων φιλικῶν καὶ βασιλικῶν καὶ πάνυ χαλεπὸν ὄντα ἀφαιρεῖν, ἀφαιρετέον εἰ μέλλομεν ἰδεῖν εἰ ἀρετῆς ἐν ζητοῦμεν. Σω. Ἀλλὰ μὰ Δία γε οὐκ αἰτέον. ξέ. Οὐκοῦν δὴ καὶ τά γε νῦν ἐμοὶ καὶ μοι φραστέον. Σω. Τὸ ποῖον.

ξέ. Ἆρ' οὐ μοναρχία τῶν πολιτικῶν ἡμῖν ἀρχῶν ἐστι μία; Σω. Ναί.

ξέ. Καὶ μὴν μοναρχίαν εἴποι τις ἄν, δίμοιρον νῦν τῶν ὀλίγων δυναστείαν.

Σω. Ῥᾴδιον δοῦ. ξέ. Τρίτον δὲ σχῆμα πολιτείας οὐχ ἥ τε πολύθεος ἀρχὴ δημοκρατία τοὔνομα κληθεῖσα. Σω. Καὶ πάνυ γε. ξέ. Τρεῖς δ' οὖσαι, μιᾶν οὐ πάντα τρόπον τινὰ γίγνονται δύο δεῖ ἑαυτῶν ἄλλα πρὸς αὐτὰς ὀνόματα τίκτουσαι; Σω. Ῥᾴδιον δή. ξέ. Ῥᾳδίου δὲ βίαιόν που καὶ ἑκούσιον ἀποσιοπεῖσθαι ναῦν καὶ πενίαν. καὶ πλοῦτον. καὶ νόμον καὶ ἀνομίαν οὐ αὐταῖς γιγνόμενα, δι' ἃ πλεῖστα ἐκάτεραι τῶν δυοῖν διαιροῦσιν. μοναρχίαν μὲν προσαγορεύσομεν ὡς δύο περιχρείλιον ὄντα δυοῖν ὀνόμασι. τυραννίδι. ἢ δὲ, βασιλικῇ. Σω. Τί μήν. ξέ. Τὴν δ' ὑπὸ ὀλίγων γε ἐφ' ὅτι κρατηθεῖσαν πόλιν, ἀριστοκρατίαν καὶ ὀλιγαρχίαν. Σω. Καὶ πάνυ γε. ξέ. Δημοκρατίαν γε μὴν ἑαυτὸ τῶν βιαίως, ἑαυτὸ ἑκουσίως τῶν τὰς οὐσίας ἐχόντων ἢ πλῆθος ἀρχῇ. καὶ ἑαυτὸ τοὺς νόμους ἀκριβῶς φυλάττον. ἑαυτὸ τε μὴ, πάντως τοὔνομα οὐλεῖς αὐτοῖς εἶναι μεταλλάττειν. Σω. Ἀληθῆ. ξέ. Τί οὖν διόμεθά τινα τούτων τῶν πολιτειῶν ὀρθὴν εἶναι τούτοις τοῖς ὅροις ὁρισθεῖσαν ὀλίγοις καὶ πολλοῖς καὶ πλούτῳ. καὶ πενίᾳ, καὶ τῷ βιαίῳ καὶ ἑκουσίῳ, μὴ μιᾷ ἅρμα τῶν καὶ ἄνευ νόμων ξυμβαίνουσαν γίγνεσθαι Σω. Τί γὰρ δὴ καὶ κωλύει.

Σκόπει δὴ σαφέστερον τῇδε ἐπόμενος. Σω. Πῇ. ξέ. Τῷ ῥηθέντι κατὰ πρώτας. πότερον ἡμῖν τύμπλε, ἢ διαφωνήσομεν. Σω. Τῷ δὴ ποίῳ λέγεις. ξέ. Τὴν βασιλικὴν ἀρχὴν, τῶν ἐπιστημῶν εἶναί τινα ἔφαμεν ἡμῖν. σω. Ναί. ξέ.

Καὶ τούτων γε οὐχ ἁπασῶν· ἀλλά τι κρυπτικήν δή που τινὰ, καὶ ἐπιστατικὴν ἐκ τῶν ἄλλων προειλόμεθα; Σω. Ναί. ξέ. Κἀκ τῆς ἐπισταλικῆς πῶ μὲν, ἐπ' ἀλύχοις

δρῦσις

ἔργων· πλὴν δ', ἐπὶ ξένοις· μὴ καὶ τοῦτον δὴ τὸν τρόπον μείζοντες, διὰ ῥᾳθυμίαν προειλυθότες, ἐπισήμους οὐκ ἐπιλαβώμεθα. ἀλλ' ἔστιν οὐκ ἐκείνως πως διαμάρτοι δικαίως βάσανον. ΣΩ. Λέγεις ὀρθῶς. ΞΕ. Τοῦτο τοίνυν ἐξεταστέον, ὅστις τὸν ὄρον ἐκ ὀλίγων, οὐδὲ πολλοὺς, οὐδὲ τὸν ἰκούσιον, οὐδὲ τὸν ἀκούσιον, οὐδὲ πενίαν, οὐδ' αὖ πλοῦτον γίγνεσθαι τοῦδε αὐτῶν χρεών, ἀλλά τινα ἐπισήμου ἅπερ ἀκολουθήσομεν τοῖς ἔμπροσθεν. ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν τὸ γε ἀλαίτατον μὴ ποιεῖν. ΞΕ. Ἐξ ἀνάγκης δὴ ναὶ πῦρ ὅπως σκεπτέον· οὐτοσὶ ποτὲ τούτων ἐπισήμου ξυμβαίνει γίγνεσθαι τοῦδε ἀνθρώπων ἀρχῆς ἐκ δὴ τῆς καλλιπαιδίας καὶ μεγίστης κτήσασθαι. δεῖ γὰρ ἰδεῖν αὐτόν. ἵνα διασώμεθα τὸν ἀφαιρετέον ἐκ τοῦ φρονίμου βασιλέως. οἳ προσποιοῦνται μὲν εἶναι πολιτικοί. καὶ πείθουσι πολλοὺς, ἀσὶ δὲ οὐδαμῶς. ΣΩ. Δεῖ γὰρ δὴ ποιεῖν τοῦτο ὡς ὁ λόγος ἡμῖν προείρηκε. ΞΕ. Μῶν οὖν δοκεῖ πλῆθός γε οὐ πόλει ταύτην τὴν ἐπισήμου δυνατὸν εἶναι κτήσασθαι. ΣΩ. Καὶ πῶς. ΞΕ. Ἀλλ' ἆρα οὐχ ἑλιαίσῳ πόλεσθωα ἐν ἑκατόν τινας ἢ καὶ πεντήκοντα αὐτῶν ἱκανῶς κτήσασθαι, ἔχειν μὲν τ' αὖ, ὅπως γ' ἔτι παισὶν τῶν τε χρῶν· ἴσμεν γὰρ ὅτι χιλίων αὖ σφῶν ἄκρει πεῖλυται, ὅσοῦτοι πρὸς ὅλης σὺ ὅις ἄλλοις ἔλλησιν, οὐκ αὖ, χλοῦνιτό ποτε, μάλα δὴ βασιλῆς γε. δεῖ δὲ δὴ τόν γε πλὴν βασιλικὸν ἔχοντα ἐπισήμου· αὖ τ' ἀρχῇ, μὴ ἐὰν μὲ, καὶ τὰ ἐν ἔμπροσθεν λέγον ὅμως βασιλικὴν προσαγορεύεσθαι. ΣΩ. Καλῶς ἀπεμνημόνευσας. ΞΕ. Ἐπόμενον δὲ ἅμα τούτῳ πλὴν μὲν ὀρθὸν ἀρχικὸν ἅπαντα μὴ δύο· μὴ παντάπασιν ἐλλίους δεῖ ζητεῖν, ὅταν ὀρθὴν γίγνεσθαι. ΣΩ. Τί μήν. ΞΕ. Τούτοις δέγε ἑαυτὸ ἐκείνων, ἑαυτὸ ἀκόλουθον ἀρχωσι· ἄν τε κατὰ τὰ γράμματα· ἄν τε ἄνευ γραμμάτων· μὴ ἐὰν πλοῦτός τε πενόμενοι, νομισθὲν ὡς δὴ ναὶ ἡγούμεθα κατὰ τέχνην λιπαινοῦ ἀρχικὸν ἀρχοντας· τοὺς ἀξίους δὲ οὐκ ἔστιν νενομίκαμεν· ἑαυτὸ ἐκείνους, ἑαυτὸ ἄκοντας ἡμᾶς ἰόντας τὸ μόνοντες· ἢ κόντες. ἵνα ἄλλῳ ἀλγεδόνα προσάπτοντες. καὶ ἐὰν κατὰ γράμματα, ἢ χωρὶς γραμμάτων· καὶ ἐὰν πένητας ὄντας ἢ πλουσίους πάντως ἀδίνητον ἀξίους φαμὲν, ἕως περ ἂν, ἐπισκοποῦντες τέχνη καθαίροντας, εἴτε ἄλλως ἐκναίοντες· εἴτε καὶ αὐξάνοντες· ἂν μόνον ἐπ' ἀγαθῷ τῷ τῶν σωμάτων βελτίω ποιοῦντες ἐκχειρόνων, σῴζοντα δὲ θρέπτοντες ἕκαστα τὰ θρεπτόμενα. ταύτη φήσομεν ὡς δίκαιον καὶ οὐκ ἄλλη, τὸν ὄρον ὀρθὸν εἶναι μόνον ἀξιακῆς καὶ ἄλλης ὑστινοσοῦν ἀρχῆς. ΣΩ. Κομιδῇ μὲν οὖν. ΞΕ. Ἀναγκαῖον δὴ καὶ πολιτειῶν ὡς ἔοικε ταύτην διαφέροντος ὀρθὴν εἶναι καὶ μόνην πολιτείαν ἣ τὰς ἂν, διερέσθαι τοὺς ἄρχοντας ἀληθῶς ἐπισήμονας, καὶ οὐδὲν ἀποδεχομένους μόνον· ἑαυτὸ κατὰ νόμους· ἑαυτὸ ἄνευ νόμων ἄρχοσι· καὶ ἐκόντων, ἢ ἀκόντων· ἢ πενόμενοι, ἢ πλουτοῦντας. τούτων δὲ λόγος λογιστέον οὐδὲν οὐ δικαίως εἶναι κατ' οὐδὲ μίαν ὀρθότητα. ΣΩ. Καλῶς. ΞΕ. Καὶ ἑαυτό γε ἀποκτείνοντας πολὺ, ἢ καὶ ἐκβάλλοντας κατὰ θαίρεσιν ἐπ' ἀγαθῷ πλὴν πόλιν, εἴτε καὶ ἀποικίσας διὸν σμικρὸν μεταβιβῶν ἐκπέμποντές ποι σμικρότερα ποιοῦσι. ὅτινας ἐπείσας γόμενοι πολεμίους ἔξωθεν πολίτας ποιοῦντες, αὐτὸν αὖ ἔξωσιν, ἕως περ ἂν ἐπισήμη τῷ δικαίῳ προχρώμενοι σῴζοντες, ἐκ χείρονες βελτίω ποιῶσι κατὰ δυνάμεν ταύτην. τότε μὴ κατὰ ζῶς τοιοῦτος ὄρος, ἡμῖν μόνον ὀρθὸν πολιτείαν εἶναι ῥητέον. ὅσας δὲ ἄλλας λέγομεν, ἀγνώσους· οὐδ' ὅντως οὔσας λεκτέον· ἀλλὰ μιμεῖσθαι ταύτην ἀσμενέως βλόγους λέγομεν ἐνδὺ τὰ καλλίω. τὰς δὲ ἄλλας ἐνδὺ τὰ αἰσχύνα μιμεῖσθαι. ΣΩ. Τὰ μὲν ἄλλα ὀρθῶς μοῖρας ἔοικεν εἰρῆσθαι. τὸ δὲ καὶ αὖθ νόμων λεῖν ἄρχειν, χαλεπώτερον ἀκούφην ἐρρύθη. ΞΕ. σμικρόν γε ἔφθης με ἐρόμενος ὦ σώκρατες· ἔμελλον γάρ σε διερωτήσειν ταῦτα· πότερον ἀποδέχῃ πάντα, ὅπη καὶ δυσχεραίνεις τῶν λεχθέντων· νῦν δὲ δὴ φανερὸν ὅτι τοῦτο βουλησόμεθα τοῦδε τῆς τῶν αὖθ νόμων ἀρχόντων ὀρθότητος διελθεῖν ἡμᾶς. ΣΩ. Ῥᾳδίως γοῦν δ'. ΞΕ. Χρόνον μέντοι τινὰ δῆλον ὅτι τῆς καλλικῆς ἴσην νομοθετικήν· τὸ δ' ἄριστον, οὐτοὺς νόμους δεῖν ἰσχύειν· ἀλλὰ αὖσθαι τὸν μετὰ φρονήσεως βασιλικόν. διὸ δὴ ὅπη. ΣΩ. Ῥᾴδιον δὴ λέγεις. ΞΕ. Ὅτι νόμος οὐκ αὖ ποτε δυνατὸν τὸ, τι ἄριστον ἢ ἀκριβὲς ἅμα πᾶσι περιλαβὼν ἐπιτάττειν

σον ἐπιτάττειν· ἀλλ' οὐχὶ ὁμοιότητες τῶν ἀθρώπων καὶ τῶν πράξεων, καὶ ὃ μάλιστα τοιοῦτον μάλιστ' ἂν εἰκότως εἴποις ἐπιστήμην ἀγαθῶν ἀθρωπίνων, οὐδὲν ἴσως ἀτελοῖ· οὐδὲ γὰρ ἄλλο οὐδὲν ἀπάντων καὶ ἐπὶ πάντα τὸν χρόνον ἀποφαίνεσθαι τέχνην οὐδεὶς πω ἐποίησεν. ταῦτα δὴ συγχωρεῖν μέλλομεν. Σω. Τὰ μέν. ξέ. Τὸν δέ γε νόμον ὁρῶμεν οὐδὲν ἐπ' αὐτὸ τοῦτο ξυντείνοντα ὅπῃ τινὰ ἄθρωπον αὐθάδη καὶ ἀμαθῆ καὶ μάλιστ' ἴωντα ποιῶν παρὰ τὸν ἑαυτοῦ τάξιν· μή δέ τι πῃ ὠφελοῦντα μάθημα. μὴ δ' ἄττα νέοι ἀράτῳ ξυμβαίνῃ βέλτιον, παρὰ τὸν λόγον ὃν αὐτὸς ἐπέταξε. Σω. Ἀληθῆ, πιθανὸν γὰρ ἀτεχνῶς ἃ φράζεις καὶ ἐοικότα νῷ ὁ νόμος ἡμῖν ἐπάγοις. ξέ. οὐκοῦν ἄδικον ἂν εἴη πρὸς τὰ μάλιστα τοιαῦτα ἁπλᾶ καὶ διαπονῆς γιγνόμενον ἀτελοῖ. Σω. Κινδυνεύει. ξέ. Δικαιότερον δή ποτ' ἐῶν αἰσχύνειν νομοθετεῖν· ἐπεὶ δὴ πῇ οὐκ ἐρρήθη τὸν νόμον, ἀναιρετέον ἐστὶν οὗτον πῇ αἰτίαν. Σω. Τί μήν. ξέ. οὐκοῦν καὶ παρ' ὑμῖν εἰσί τινες ἀγῶνες καὶ ἐν ἄλλαις πόλεσιν ἀθρόων ἀθρώπων ἀσκήσεις, ἔστι πρὸς σῶμα, ἔστι πρὸς ἄλλο τι φιλονεικήσασ' οὕτινα. Σω. Καὶ πάνυ γε πολλαί. ξέ. Φέρε νῦν ἀναλάβωμεν πάλιν μνήμῃ τοὺς τ' τέχνῃ γυμναζόντων ἐπιτάξεις αὐτοῖς διαύτους ἀρχοῦς.

Σω. Τὸ ποῖον. ξέ. ὅτι λειπουργεῖν οὐκ ἐγχωρεῖν ἡγοῦνται καθ' ὅτι ἂν ἐκάστῳ τῷ σώματι ἐπιτήδειον ἐπάσῃ πρὸς τάττοντες. ἀλλὰ παχύτερον οἴονται δεῖν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἐπὶ πολλοὺς νῷ τοῦ λυσιτελοῦντος ζῆς σώμασι πειᾶσθαι τάττειν.

Σω. Καλῶς. ξέ. Διὸ δή γε καὶ ἴσους πόνους νῷ διδόντες ἀθρώποις, ἅμα μὲν ἐξορμῶσιν. ἅμα δὲ κατὰ ταὐτὰ σῶμα καὶ πόλις καὶ πάντων τῶν κατὰ τὰ σώματα πόνων. Σω. Ἔστι ταῦτα. ξέ. Καὶ ἐν νομοθέτῃ γ' ἴνα τιμήσωμεν ἐν τοῖς ἀγῶσι τὸ δικαίου περὶ καὶ τῶν πρὸς ἀλλήλους ξυμβολαίων, μή τῳ θῇ κατὰ νοῦν γίγνεσθαι πᾶσιν ἀθρώποις προστάττοντα ἀκριβῶς οἷ ἐπάσῃ τὸ προσῆκον ἀποδιδόναι. Σω. Τὸ γοῦν εἰκός. ξέ. Ἀλλὰ τοῖς πολλοῖς γε δῆμοι καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ πως νῦν τῶσι παχύτερος, ἐπάσῃ τὸν νόμον θήσειν· καὶ οὐ γράμμασιν ἀποδιδοὺς. μᾶ οὐ γράμμασις. παῖζοις δ' ἴσως νομοθετῶν. Σω. Ὀρθῶς μάλα. πῶς τ' ἂν τις ἐπάσῃ νῷ ποτε ὧν σώκρατες. ὡς τε ἂν διὰ βίου παραμένοι θήμιος ἐπάσῃ δ' ἀκριβέστερος προστάττειν τὸ προσῆκον ἐπεὶ τῷ τ' ἂν, δῶμαι τὸν ὡς ὄντως τὸν βασιλικὸν ὡς τισοῦν ἔντος ἐπιστήμῃ ἐληφότων, χρὴ ποτ' ἂν ἑαυτῷ θεῖ τ' ἴμῳ διάσματα, γράφειν τοὺς λεχθέντας τοὺς νόμους. Σω. Ἐκτὸς νῦν γοῦν ὧδέ εἰρημένων. Ξέ. Μᾶλλον δέ γ' ὡς ἔπεστε ἐκτὸς μᾶλλον τῶν ἐνθάδε. Σω. Τί νοῦν δή· Ξέ. Τῶν τοιῶνδε· εἴποιμι δ' ἂν πρός γε ὑμᾶς αὖ τοὺς ἁβδὸν μάλιστα ἃ καὶ ἔμοιγε δοκεῖ ἀφθόνως, μὴ ἀπίσασθαι τῶν θεραπευομένων συχνὸν ὡς ὄντως χρόνον, μὴ μενοῦσιν οἱ νέοι τὰ πρὸς τάχιστα τοὺς γυμναζομένους ἢ τοὺς ἡμῶντας, ὑπομνήματα γράφειν αὖ, ἐθέλειν αὐτοῖς. ἢ πῶς; Σω. Οὕτω. Ξέ. Τί δὲ εἰ παρὰ δέκα ἐλάττω χρόνον ἀφθημόσας ἔλθοι πάλιν, ἆρ' ἂ καὶ, παρ' ἐκεῖνα τὰ γράμματα τὰ μόσεια ἄλλα ὑποτίθεσθαι ξυμβαινόντων ἄλλων ἐλαττόνων τοῖς ἡμῶσιν, ἢ πολλά. ἢ τι μὴ ἄλλο παρὰ τὸν ἐλάττω τῶν ἐκδὸς ἕτερος πως τῶν εἰωθότων γλυκύμενα; καρτερῶν δ' αὖ, ἢ γοῦν δεῖν μὴ ἐκβαίνειν τὰ ἀρχαῖά ποτε νομοθετηθέντα. μή τι αὐτὸν πρὸς τάττοντα ἄλλα, μή τι τ' ἡμῶντα ἕτερα θέμενα παρὰ τὰ γραφόμενα σφῶν, ὡς ταῦτα ὄντα ἰαζικὰ μὴ ὑγιεινά· τὰ δὲ ἕτερος γιγνόμενα, νοσώδη τε μὴ οὐκ ἔστιν ἃ, ἢ πᾶν τὸ ποιοῦν οὔ γε ἐπιστήμη ξυμβαῖνον μὴ ἀληθεῖ τέχνῃ ἢ ἅπαντα, πάντα πάσι γέλως αὖ, ὁμίσγος γίγνοιτο τῶν νομοθετημάτων. Σω. Ταὐτὰ πᾶσι μὲν οὖν. Ξέ. Τῷ δὲ τὰ δίκαια μὴ ἄδικα καὶ καλὰ καὶ αἰσχρὰ μὴ ἀγαθὰ μὴ κακὰ γράψαντι, καὶ ἄγραφα νομοθετήσαντι ταῖς τῶν ἀθρώπων ἀγέλαις, ὁ πόσει κατὰ πόλιν οὐ ἐκάστοις νομίζονται κατὰ τοὺς τῶν γραφάντων νόμους, αὖ ὁ μὲν τὰ τέχνης γράφασ' ἢ τις ἕτερος ἔμοιγε ἀρέσκηται, μὴ ἐέτω δὴ παρὰ ταῦτα ἕτερα προστάττειν. ἢ κατὰ τοῦτο ἀπόρρητα, οὐδὲν ἦττον αὖ, ἐκείνου τῇ ἀληθείᾳ γε λοῖσθον φαίνοιτο. σω.

Τί μήν. Ξέ. διὸ δὴ ὧν ἐμοὶ τῷ νῦν τῷ λόγον τὸν παρὰ τῶν πολλῶν λεγόμενον

ΣΩ. ὃν

ΣΩ. οὐκ οἶδ' ὅπως ταῦτ' οὕτω. ΞΕ. Ἀλλὰ μὴν δὴ πρεπτός. φασὶ γοῦν δὴ λεῖν, εἴτις μιγνύοι παρὰ τοὺς τῶν ἔμπροσθεν βελτίους νόμους νομοθετεῖν πρὸς ἑαυτοῦ πόλιν ἔμελλον πείσειν τὰ ἄλλως δὲ μή. ΣΩ. Τί οὖν οὐκ ὀρθῶς. ΞΕ. Ἴσως, αὖ δ' οὖν τις μὴ πείθων βιάζηται ἢ βέλτιον, ἀπόκειται τί τοὔνομα τῆς βίας ἔσται. μὴ μέντοι πω τοῦδε δὲ τῶν ἔμπροσθεν, πρότερον. ΣΩ. Ποῖον δὴ λέγεις; ΞΕ. αἴ τις ἆρα μὴ πείθων τὸν ἰατρεύόμενον, ἔχων δὲ ὀρθῶς πρὸς τὸ χρεὼν παρὰ τὰ γεγραμμένα, τὸ βέλτιον ἀναγκάζει ὁρᾶν ποιοῦντα ἢ πίνα ἄσθρα, ἢ μὴ γνοῦσα, τί τοὔνομα τῆς βίας ἔσται ταύτης. ἐρ' οὐ πάνυ μᾶλλον ἢ ἢ παρὰ πρὸς τέχνην λεγόμενον ἁμάρτημα τὸ τοιοῦτον; μὴ πάντα ὀρθῶς εἰπεῖν δεῖ πρότερον τῷ διαδέχοντι τοῦδε ἢ ποιοῦντα, πολλοῦ ἔτι νοσοῦσι καὶ ἀτέχνως πάσχοντα ὑπὸ τῶν βιαζομένων ἰατρῶν. ΣΩ. Ἀληθέστατα λέγεις. ΞΕ. Τί δὲ ἡμῖν δὴ τὸ παρὰ πρὸς πολιτικὸν τέχνην ἁμάρτημα λεγόμενον ἆρ' ἔστιν, ἐρ' οὗ ἢ αἰσχρὸν καὶ τὸ κακὸν μὴ ἄδικον; ΣΩ. Παντάπασί γε. ΞΕ. Τῶν δὴ βιαζόντων παρὰ τὰ γεγραμμένα καὶ πάσχοντα σφᾶς ἴσμεν ἄρα δικαιότερα καὶ ἀμείνω καὶ μᾶλλον τῶν ἔμπροσθεν φέρειν τὸν τῶν νοσούντων αὖ λόγον τοῦδε τῆς διαφυτῆς βίας ἐρ' εἰ μέλλει μὴ κατὰ γλαυκότατος εἶναι πάντων, πάντα αὐτῷ, μᾶλλον λεκτέον ἐστί, πολλῷ ὡς αἰσχρὰ καὶ ἄδικα, καὶ κακὰ πεφυκέναι ὁ διαδέχεται ὑπὸ τῶν βιαζομένων. ΣΩ. Ἀληθέστατα λέγεις. ΞΕ. Ἀλλ' ἆρα ἐὰν μὲν πλέοις ὁ βιαζόμενος ἢ, δι' ἃ καὶ ἀν' ἃ ἆρα πίνες, ἄδικα τὰ βιαζόμενα ἔστιν. ἢ κἂν πείσας, κἂν μὴ πείσας τὸν πλέοντα, ἢ πίνας, ἢ κατὰ γράμματα, ἢ παρὰ γράμματα σφᾶς μὴ ξυμφέρα, ἢ ἀξύμφορα, τοῦτον δὴ καὶ τοῦδε ταὐτὰ ἐν ὅρου εἶναι, τίν γε ἀληθινώτατον ὁρᾶς πόλεως διοικήσεως. ὃν ὁ σοφὸς κυβερνήτης τὸ τῆς νεὼς μὴ ναυτῶν ἀεὶ ξυμφέρον παρασκευάζων. ἃ γράμματα πλεῖς, ἀλλὰ πολλῷ τέχνῃ νόμον παρεχόμενος σώζει τοὺς συναύτας, οὕτω καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τοῦτον παρὰ τῶν οὕτως ἀρχικῶν διωκημένων ὀρθὴ γίγνοιτ' ἄν, πολιτεία. πολλῷ τῆς τέχνης ῥᾴμιλλον τῶν νόμων παρεχομένων κρείττω, καὶ πάντα ποιοῦσι τοῖς ἔμφρονι ἀρχοῦσι, οὐκ ἔστιν ἁμάρτημα. μέχρι πρὸ ἂν οἱ μέγα φυλάττωσι, τὸ μετὰ νοῦ καὶ τέχνης δικαιότατον ἀεὶ διαιροῦντες τοῖς ὠ τῇ πόλει σώζειν τὰ αὐτοὺς ἑαυτοῖς, καὶ ἀμείνους ἐκ χειρόνων ἀποτελοῦν κατὰ τὸ δυνατόν. σω. Οὐκ ἔστ' αὐτειπεῖν παρά γε ἃ νῦν ἔρηται. ΞΕ. καὶ μὴν πρὸς ἐκεῖνα οὐδὲ αὐτιρρητέον. σω. Τὰ ποῖα ἔτης; ΞΕ. ὡς οὐκ ἂν ποτε πολιτῶν τις οὐδ' ἂν πυνθανοῖτο πολὺ διαφέρειν λαβὸν ἐπιστήμονα εἴτ' ἄρ, χρυσοῦν μετὰ τοῦ διοικεῖν πόλιν. ἀλλὰ τοῦδε σμικρόν τι μὴ ὀλίγον καὶ τὸ οὐ δεῖ ζητητέον, πολὺ μέλαν ἐκπολιτείαν πολὺ ὀρθήν· τὰς δ' ἄλλας μεμιμήματα θετέον. ὃς πρὸ μὴ ὀλίγον πρότερον ἐρρήθη· τὰς μὲν, ἐὰν δὲ τὰ καλλίονα· τὰς δὲ, ἐὰν δὲ τὰ αἰσχίω μεμιμούμενος ταύτην. σω. Πῶς τί τοῦτ' ἔρηται; οὐ δεῖ ἄρτι δηθὲν κατεμανθάνειν τοῦδε τῶν μεμιμημάτων. ΞΕ. Καὶ μὴν οὐ φαῦλόν γε αὖ κατάσας τὸν διοῦτον τὸν λόγον αὐτοῦ κατὰ βάλοι, καὶ μὴ διελθὼν αὐδὲ ἐξεταστὸν τὸ νυνὶ γιγνόμενον ἁμάρτημα πρὸ αὐτό. σω. Ποῖον δή; ΞΕ. Τοιόνδε τι δεῖ γε ζητεῖν, οὐ πάνυ ξυνιέντες. οὐδὲ ῥᾴδιον ἴσως. ὅμως μὴν πειρώμεθα λαβεῖν αὐτό. φέρε γὰρ ὀρθὴς ἡμῖν μόνης οὔσης ταύτης τῆς πολιτείας ἦν ἐρήκαμεν, διαθοῖτ' ἂν τὰς ἄλλας δεῖ τοῖς ταύτης συγγράμμασι χρωμένας οὕτω σώζεσθαι, δρώσας τὸ νυνὶ ἐπαινούμενον. καὶ πρὸ οὐκ ἐρρήθη τοῦτον ὄν. σω. Τὸ ποῖον; ΞΕ. Τὸ παρὰ τοὺς νόμους μηδὲν μηδένα τολμᾶν ποιεῖν τῶν οἱ τῇ πόλει. τὸν δὲ τολμῶντα δὲ θανάτῳ ζημιοῦσθαι. μὴ πᾶσι τοῖς ἰδιώταις. μὴ δοῦτ' δεῖν ἐρρήθη καὶ μὴ κέλλιστ' ἦν ὡς δεύτερον ἐπεισὰν τὸ πρῶτον τίς μεταθῇ τὸ νυνὶ δὴ ῥηθέν. ᾧ κρότῳ γεγονέναι δεῖ τοῦτο, ἐ δὴ δεύτερον, ἐφύσαμεν, διαπεφευγέναι ἢ γοῦν; σω. Γέγονεν μὲν οὖν. ΞΕ. ὡς δὴ τὰς ἀνόνατο ἐπαινῶμεν πολλὰ, ἃς ἀναγκαῖον ἀπειπεῖν ἀεὶ τοὺς βασιλικοὺς ἄρχοντας. σω. Ποίας; ΞΕ. Τὸν γλυκαίνειν κυβερνήτην. μὴ τὸν ἐτέρων πολλῶν αὐτάρκειαν ἰατρὸν κατεσθίωμεν γὰρ δή τι ἄχθος ἐπὶ τούτοις αὐτοῖς πλασάμενοι. σω. Ποῖόν τι; ΞΕ. Τοιόνδε· οἷον εἰ πάντες τοῦδε αὖ τῶν διανοοῦμεθ

ὅτι δεινόταται ὑπ' αὐτῶν πάσχομεν· ὃν μὲν γὰρ αὖ, ἐθελήσωσιν ἡμῶν ζώντων ἐκ τοῦ σώζειν, ὁμοίως δὴ σώζουσιν· ὃν δ' αὖ, λοιβῶσθαι βαλήσουσι, λοιβῶντας τιμῶντες· καὶ καίοντες. μὴ προστάττοντες ἀκαλώματα φέρειν παρ' ἑαυτοὺς ὅσιν φόρος. ὧν σμικρὰ μὲν ἐς ἓν ἡμῶντα καὶ οὐδὲν ἀναλίσκουσι. τοῖς δὲ ἄλλοις, αὐτοί τε μὴ οἰκείοις χρῶνται, καὶ δὴ καὶ τελευτῶντες, ἢ παρὰ ξυγγενῶν, ἢ ἔτι τινῶν ἐχθρῶν τὰ ἡμῶντος χρήματα μισθὸν λαμβάνοντες ἀποκτιννύασιν. ὅτ' αὖ κυβερνῶνται, μυρία ἕτερα ζημιοῦσθαι βρίθουσιν. καὶ ταλαίπωροι τὲ ἔκτινες ἐπιβουλῆς οὐ ταῖς αἰσθησεσι βρίμους, καὶ σφάλματα ποιοῦντες οὐ τῆς πλάγιον ἐκβάλλουσιν εἰς τὴν θάλατταν, καὶ ἕτερα κακουργοῦσιν. ἐὰν δὴ ταῦτα διανοηθέντες βουλευσώμεθα τοῦδε αὐτῶν βουλεύσασθαι τινα ζώντων τῶν τε χρῶν μηκέτι ἐπιβίβειν ἀρχειν αὐτοκράτορι μηδ' ἑτέρᾳ, μήτε δούλῳ, μήτ' ἐλευθέρῳ. ξυλλέξαι δὲ ἐκκλησίαν ἡμῶν αὐτῶν, ἢ ξύμπαντα τὸν δῆμον, ἢ τοὺς πλουσίους μόνον. ἐξεῖναι δὲ καὶ ἰδιωτῶν καὶ τῶν ἄλλων δημιουργῶν, περί τε πλοῦ, καὶ τοῦδε νόσων γνώμην ξυμβάλλεσθαι καὶ δὴ καὶ χρὴ τοῖς φαρμάκοις ἡμᾶς καὶ τοῖς ἰατροῖς καὶ τοῖς ἐργάταις πρὸς τοὺς ἡμῶντας χρῆσθαι. καὶ δὴ καὶ τοῖς πλοίοις τε αὐτοῖς καὶ τοῖς ναυτικοῖς ἐργάταις εἰς πλοῦ τῶν πλοίων χρείαν, καὶ ἔτι τοὺς κυβερνήτους τούς τε πρὸς αὐτὸν ἐν πλοῖῳ, καὶ ἐμμενοῦντας καὶ θαλάττης περί. καὶ πρὸς τοὺς τοῖς λιμέσιν οὐτύξεις, καὶ ἐὰν ναυμαχεῖν ἄρα δέῃ που μακροῖς πλοίοις, πρὸς ἕτερα τοιαῦτα. τὰ δὲ τῷ πλεῖν δόξαντα τοῦδε τούτων, εἴτε τινῶν ἰατρῶν καὶ κυβερνητῶν, εἴτ' ἄλλων ἰδιωτῶν ξυμβουλευόντων, γράψαντας οὐ κύρβεσι τισὶ καὶ στήλαις, τὰ δὲ καὶ ἄγραφα πάσχια δεῖ μένοντα ταῦτ' ἤδη ἐν ἔτεσι χρόνου ναυτίλλεσθαι, καὶ τοὺς τῶν καμόντων ἱερα πείρασθαι ποιεῖσθαι. σω. κομιδῇ γε εἰρηκὼς ἄνθρωπε. ξί. κατ' οἰκιστὴν δή γε ἀρχοντας καθίστασθαι τοῦ πλήθους, εἴτε ἐκ τῶν πλουσίων, εἴτε ἐκ τοῦ δήμου παντός· ὃς ἂν, κληρούμενος λαγχάνῃ. τοὺς δὲ καταστάντας ἀρχοντας, ἀρχειν κατὰ τὰ γράμματα. κυβερνῶντας τὰς ναῦς καὶ τοὺς ἡμῶντας ἰαμένους. σω. ταῦτ' ἔτι χαλεπώτερα. ξί. θεῷ δὴ καὶ τὸ μεταῦθις ἐπόμενον· ἐπειδὴν γὰρ δὴ τῶν ἀρχόντων ἐνίοις ὁ οἰκιστὴς ἐξέλθῃ, δίκαι διαιτήρια καθιστάντας αἱρῶν, ἢ τῶν πλουσίων ἐκ προκρίσεως, ἢ ξύμπαντος αὖ τοῦ δήμου τοὺς λαχόντας εἰς τούτους εἰσάξαι τοὺς ἀρξαντας καὶ δίκαιον, καὶ τιμωρεῖν δὲ ἢ βουλόμενον, ὡς οὐ κατὰ τὰ γράμματα ἐν οἰκιστὴν ἐκυβέρνησε τὰς ναῦς, δίκῃ κατὰ τὰ παλαιὰ ἢ προγόνων ἔθη. τὰ αὐτὰ δὲ ταῦτα καὶ τοῦδε τῶν τοὺς ἡμῶντας ἰαμένων. ὧν δ' αὖ, κατανοῆσαι μὲν ὅτι χρὴ παθεῖν αὐτῶν τινας ἢ ἀποτίνειν. σω. οὐκοῦν ὅγε δῆλον καὶ ἐκὼν οὐ τοῖς τοιούτοις ἀρχειν, δικαιότατ' αὖ ὁτιοῦν πάσχοι, μὴ ἀποτίνοι. ξί. καὶ τοίνυν ἔτι δύσει θεῖναι νόμον ἐπὶ πάσι τούτοις, αὖτις κυβερνητικὴν μὴ ἢ ναυτικὴν ἢ ὑγιεινὸν μὴ ἰατρικὴν ἀλήθειαν ἢ πνεύματά τε καὶ θερμὰ μὴ ψυχρὰ ζητῶν φαίνηται παρὰ τὰ γράμματα, μὴ σοφιζόμενος ὁτιοῦν ἢ τὰ γεγραμμένα, πρῶτον μὲν, μήτε ἰατρικὸν αὐτὸν μήτε κυβερνητικὸν ὀνομάζειν, ἀλλὰ μετεωρολόγον ἀδολέσχην τινὰ σοφιστήν. ἔπειτ' ὡς διαφθείρουσι ἄλλους νεωτέρους μὴ ἀσκεῖσθαι ἐπὶ τέχνῃ κυβερνητικῇ μὴ ἰατρικῇ· μὴ κατὰ νόμους, ἀλλ' αὐτὸν κράτος αὖ ἀρχειν τῶν πλοίων, καὶ τῶν νοσούντων γραφάμενον εἰσάγειν ἐν βουλόμενον εἰς ἕξιν εἰς δή τι διαιτήριον. αὖ δὲ παρὰ τοὺς νόμους μὴ τὰ γεγραμμένα δόξῃ πεῖσαι εἴτε νίκᾳ, εἴτε πρισβύτας, κολάζειν τοὺς ἐχόντας. οὐδὲν γὰρ δεῖ τῶν νόμων εἶναι σοφώτερον· οὐδένα γὰρ ἀγνοεῖν τό, τε ἰατρικὸν καὶ ὑγιεινὸν, οὐδὲ κυβερνητικὸν καὶ ναυτικὸν· ἐξεῖναι γὰρ τῷ βουλομένῳ μανθάνειν γεγραμμένα μὴ πάσχια ἔθη κείμενα. ταῦτα δὴ περί τε ταύτας τὰς ἐπιστήμας οἱ γίγνοιτ' οὖτος ὡς λέγομεν ὦ σώκρατες καὶ ὀρθῆς καὶ ξυμπάσης ὑπονοοῦμαι θεραπικῆς, καὶ γραμματικῆς ξυμπάσης ὁτιοῦν μέρος μιμητικῆς καὶ τεκτονικῆς καὶ ξυόλης ὁποιασοῦν σκευουργίας, ἢ μὴ γεωργίας, μὴ τῆς ἢ τὰ φυτὰ ξυόλης τέχνης· ἢ καί τινα ἐπὶ φορβίαν αὖ κατὰ συγγράμματα θησόμεθα γιγνομένην ἢ σύμπασαν ἀγελαιοτροφικὴν, ἢ μαντικὴν, ἢ παῖν ὅτι μόριον διανοητικὴ περιείληφεν, ἢ πτῆσιν, ἢ ξύμπασαν ἀριθμητικὴν

θμητικῶ μᾶλλον ἢ τῶ ἐπιστήμονι, ἢ τε οὐ κάλλιον, ἢ τε οὐ τάχιον οὖσάν που τοῦδε ἅπαντα ταῦτα οὕτω πρακτέα, τίποτ' ἂν φαίεν κατὰ τὰ συγγράμματα γιγνόμενα μὴ μετὰ τέχνης. σω. δῆλον ὅτι πᾶσί τε αἱ τέχναι παντελῶς ἀπόλουσθ' ἡμῖν· καὶ ἔτι εἰσαῦθις γίνοιτ' ἂν ποτε δεῦρο ἀποκωλύοντα τοῦτον ζητεῖν ἰόντα. ὥς τι βίος ὢν κατὰ νοῦν χαλεπὸς εἰς τὸν χρόνον ἐκεῖνον ἀβίωτος γίγνοιτ' ἄν, ὃ παρὰ πάντα. ξέ. Τί δὲ τόδε ἆ κατὰ συγγράμματα μὲν ἀναγκαῖόν μοι ἔοικεν γίγνεσθαι τῶν ἀρχόντων· καὶ τοῖς συγγράμμασιν ἐπιστατεῖν ἡμῶν τὸν χειροτονηθέντα, ἢ λαχόντα ἐκ τύχης· οὕτος δὲ μηδὲν φροντίζων τῶν γραμμάτων, ἢ κέρδους τινός, ἢ χάριτος ἀδίκου, παρὰ ταῦτα ἐπιχειρῇ πράττειν τι παρὰ μηδὲν γνώσιον, ἆρα οὐ δεινὸν ἂν εἴη μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῦτο γίγνοιτο κακόν; σω. λιθώδεστά γε. ξέ. Παρὰ τὸν δρόμον δὴ τοὺς νόμους τοὺς ἐκ πείρας πολλῆς κάμνοντας, καί τινων ξυμβούλων ἐπιστατῶν καὶ ξυμπεισάντων δι' ὅλου τὸν πολίτην, ὁ παρὰ ταῦτα τολμῶν πράττειν, ἁμαρτάνοντα ἁμαρτήματα πολλαπλάσια ἁπάντων ἀναζήτητος, ἀναζήτητα πᾶσιν ἂν πράξειν τι μείζονος τῶν ξυγγραμμάτων. σω. Πῶς δ' οὔ μέλλει; ξέ. Διὰ ταῦτα δὴ τοῖς τοῦδε οὐδενοῦν νόμους καὶ ξυγγράμματα τιθεμένοις, ἀλλὰ τὸν παρὰ ταῦτα, μήτε ἕνα, μήτε πλῆθός μηδὲν μηδέ ποτε ἐᾶν πράττειν· μὴ δῆτα ἡμῖν. ΣΩ. Ὀρθῶς. ξέ. Οὐκοῦν μιμήματα μὲν ἂν, ἐκείνων ταῦτα εἶναι τῶν ἀληθεστάτων, τὰ παρὰ τῶν ἀδόξων εἰς δικαίων γεγραμμένα. σω. Πῶς δ' οὔ; ξέ. Καὶ μὴν τόν γε εἰδότα ἔφαμεν ἐν ὀλίγοις πολιτικὴν ἀμεμπτότατα ποιήσειν τῇ τέχνῃ πολλὰς καὶ αὐτῷ πρᾶξιν τῶν γραμμάτων οὐδὲν φροντίζοντα ὁπόταν ἀλλ' αὐτῷ βελτίω δόξῃ παρὰ τὰ γεγραμμένα ὑφ' αὑτοῦ· καὶ ἐπιστάμενα ἀποδοῦσι δικαίᾳ; σω. Ἔφαμεν γοῦν. ξέ. Οὐκοῦν αὖ ὃς τοιοῦτος ἐς, ὃ πόλεως ὁποιωοῦν εἰς αὖ νόμοι κάμνοντι τυγχάνωσι, παρὰ ταῦτα ὅ, τι ἂν, ἐπιχειρήσωσι ποιεῖν ὡς βέλτιον ἕτερον ὂν ταυτὸν σῴζοντα κατὰ δικαίαν ὅπῃ ὁ ἀληθινὸς ἐκεῖνος. σω. Φαίνεται μὲν οὖν. ξέ. Ἐὰν οὖν οἱ μὲν αὖ ἐπιστήμονες ὄντες ἃ τοιοῦτον σῴζειν, μιμεῖσθαι μὲν αὖ, ἐπιχειρεῖσιν ἃ ἀληθῆς μιμοῦντ' αὖ μέλιστα πᾶν κακῶς, εἰ δ' ὥττε χρεία, τοῦτο οὐκ ἔστιν ἔτι μέγα, ἀλλ' αὐτὸ ἃ ἀληθέστατον ἐκεῖνο. σω. Φαίνεται πῦ. ξέ. Καὶ μὴν ἔμπροσθέν γε ὡμολογημένον ἡμῖν κεῖται μηδὲν πλῆθος· μὴ δ' ἡντινοῦν λαβεῖν δυνατὸν εἶναι τέχνῃ. σω. Κεῖται γὰρ οὖν. ξέ. Οὐκοῦν ἀμηχάνως βασιλικῆς τέχνη ἃ τῶν πλουσίων πλῆθος, καὶ ὁ ξύμπας δῆμος οὐκ ἂν ποτε λάβοι πλὴν πολιτικῆς ταύτης ἐπιστήμης. σω. Πῶς γὰρ ἄν; ξέ. Δεῖ δὴ τοὺς τοιούτους γε ὡς ἔοικε πολιτεύεσθαι, ἐμέλλομεν κελεύειν πλὴν ἀληθινὴν ἐκείνην πλὴν τοῦ ἑνὸς μετὰ τέχνης αἰῶνος πολιτεύειν ἐς δυνάμεν μιμεῖσθαι, μήδέ ποτε κειμένων αὐτοῖς τῶν νόμων, μηδὲν ποιεῖν παρὰ τὰ γεγραμμένα καὶ πάτρια ἔθη. ΞΩ. Κάλλιστα ἔρηκας. ξέ. Ὅταν αἰῶνα οἱ πλούσιοι ταύτην μεμάθηται, τότε αἰσχυνέσθαι κελεύομεν πλὴν τοιαύτην πολιτείαν· ὁ πότων δὲ τῶν νόμων μὴ φροντίζωσιν ὀλίγους χάριν.

σω. Κινδυνεύει. ξέ. Καὶ μὴν ὁπόταν αὖ δίκης ἐς αἰῶνα κατὰ νόμους μεμοῦ μέρος ἐν ἐπιστήμονα, ζασιλέα κελεύομεν· οὐ δοκεῖ ζοντες ὀνόματι δὲ μετ' ἐπιστήμης ἢ δόξης κατὰ νόμους μεταχειρίζεσθαι. σω. Κινδυνεύομεν. ξέ. Οὐκοῦν κἄστις αἰῶνα ἐπιστήμων ὤν ἐς αἰῶνα, πάντως τό γε ὄνομα ταυτὸν βασιλεὺς καὶ οὐδὲν ἕτερον προσερεῖ σαι· δι' ἃ δὴ τὰ πέντε ὀνόματα τῶν νῦν λεγομένων πολιτειῶν, οὗ μόνον γίγνοιτο. σω. Ἔοικε γοῦν. ξέ. Τί δ' ὅταν μήτε κατὰ νόμους, μήτε κατὰ ἔθη πράττῃ τις ἐς αἰῶνα, προσποιῆται δὲ ὡς ὅπῃ ὁ ἐπιστήμων ὡς αἰῶνα παρὰ τὰ γεγραμμένα τόδε βέλτιον ποιητέον, ἢ δέ τις ἐπιθυμία κἀγωνία τοῦδε τοῦ μιμήματος ἡνομένη, μὴν οὐ τό τε ἐν τοιοῦτον ἔτι κτείνειν τύραννον κλυτέον; σω. Τί μήν.

ξέ. Οὕτω δὴ τύραννός τε γίγνεται φαμὲν καὶ βασιλεύς, καὶ ὀλιγαρχία, καὶ αὖ δημοκρατία, καὶ δημοκρατία. δυσφραστάτων τῶν ἀνθρώπων ἐν οἷα ἔτι μόναρχον καὶ ἐπιστατοῦντων μηδένα τῆς τοιαύτης αἰῶνος ἄξιον αἰῶνα, γενέσθαί ποτε ὥστε ἱκα-

λειν καὶ δικαστὰς εἶναι μετὰ ἀρετῆς καὶ ἐπιστήμης ἀρχοντα, τὰ δίκαια καὶ ὅσα δια
νέμειν ὀρθῶς πᾶσι, λαβάθαι δὲ καὶ ἀποκτυνύναι καὶ κακῶσαι ὃν ἂν βουληθῆ ἐκά-
στοτε ὑμῶν· ἐπεὶ γὰρ ὁμονοοῦντε γ' ἂν, ὅσον λέγομεν, ἀγαπᾶσθαί τε ἂν, καὶ οἰκεῖν διακυβερ
νῶντα δι' ἡμᾶς μόνως ὀρθὴν ἀκριβῶς μόνον πολιτείαν. σω. Πῶς δ' οὔ; Ξέ. Νεῦ
δέ γε ὅτε οὐκ ἔστι γιγνόμενος, ὡς δὴ φαμὲν οἱ ταῖς πόλεσι βασιλῆς, ὅσοι οὐ σμικρὸν
ἐμφύεται· τότε σώματι δύσις καὶ πλοῦ ψυχὴν διαφέρων ἐς, δεῖ δὴ σωιληθέντας ξυγ-
γράμματα γράφειν, ὡς ἔοικε, μεταδιόντας τὰ τῆς ἀληθεστάτης πολιτείας ἴχνη.

Σω. Κινδυνεύει. Ξέ. Θαυμάζομεν δῆτα ὧ σώκρατες οἱ ταῖς τοιαύταις
πολιτείαις ὅσα ξυμβαίνει γίγνεσθαι καὶ καὶ, καὶ ὅσα ξυμβαίνεται. τοιαύτης τῆς κρι
τηδὺ ποκειμένης αὐτοῖς τῆς κατὰ γράμματα καὶ ἔθη μὴ μετὰ ἐπιστήμης πρακτέ
ας τὰς πράξεις, ἑτέρα προσχρωμένη παντὶ καταδήλος, ὡς παντ' ἂν διολίσειε τὰ
ταύτη γιγνόμενα, ἢ ἐκεῖνο ἡ μὴν θαυμαστὸν μᾶλλον, ὡς ἰσχυρόν τι φύλις δὴ φύσει· πολ
χρυσοῦ γὰρ δὴ πιοῦσα αἰ φύλεις νεῦ χρόνον ἀπόδρατον, ὅμως ἔνιαί τινες αὐτῶν,
μόνιμόν τε ἐσπ καὶ οὐκ ἀκριβῶντα, πολλαὶ μὲν οἵστε καὶ βάρη πολοῖα κατὰ δυό-
μενα διόλλυται καὶ διολώλασι, νῦ ἔτι διολοῦνται, δεῖ· πλοῦ τῶν καβερνητῶν καὶ
νυκτῶν μοχθηρίαν τῶν τοῦ τὰ μέγιστα μεγίστην ἄγνοιαν ἀληθόντων, οὐ τοῦ τὰ πολι
τικὰ κατ' οὐδὲν γινώσκοντες, ὑγιαίνεται καὶ τὰ πάντα σαφέστατα παισῶν ἐπιστημῶν
ταύτην εἰληφέναι. Σω. Ἀληθέστατα. Ξέ. Τίς οὖν δὴ τῶν οὐκ ὀρθῶν πο-
λιτειῶν τούτων, ἥκιστα χαλεπὴ συζῆν παισῶν χαλεπῶν οὐσῶν, καὶ τίς βαρυτάτη,
διᾶπι καὶ πλεῖν ἡ μᾶς καὶ πρὸς γὰρ νεῦ προτιθὲν ἡ μὲν πάρεργον λεγόμενον, ἐ
μὴν ἀλλ' εἰς γὰρ ὅλον, ἴσως ἂν παν θ' οὕνεκα τοῦ τοιούτου πάντες σπουδάμον χάριν. Σω.
Δεῖ πῶς δ' οὔ; Ξέ. Τὴν αὐτὴν τοίνυν φασὶ ῥιῶν οὐσῶν, χαλεπὴν διαφθόπως
ἅμα καὶ ῥᾴστην γίγνεσθαι. Σω. Πῶς φής; Ξέ. Οὐκ ἄλλως πλὴν μοναρχίαν
φημὶ καὶ ὀλίγων ἀρχὴν καὶ πολλῶν εἶναι ῥᾳδίας ταύτας ἡ μὲν λεπομένας τοῦ ναῦ ἐπι
κεχυμένου λόγου κατ' ἀρχάς. Σω. Ἦσαν γὰρ οὖν. Ξέ. Ταύτας τοίνυν δί-
χα τέμνοντες, μίαν ἑκάστην ἐξ ἑνὸς ποιῶμεν. νῦν ὀρθὴν χωρὶς ἀμφοτέρας τοὺτων ἑβδό-
μην. Σω. Πῶς οὖν; Ξέ. Ἐκ μὲν τῆς μοναρχίας, βασιλικὴν καὶ τυραννι
κήν. ἐκ δὲ τῶν μὴ πολλῶν, τήν τε δύνομον ἐφαμεν ἀριστοκρατίαν καὶ ὀλιγαρχίαν.
ἐκ δὲ τῶν πολλῶν, τό τε μὲν ἀπλῆν ἐπονομάζοντες ἐτέθημεν δημοκρατίαν. νῦν δὲ
αὖ καὶ ταύτην ἡ μὲν διττὸν δεῖ διπλῆν. Σω. Πῶς δή, καὶ τίνι διαροῦντες ταύ-
την. Ξέ. Οὐδὲν διαφέροντι τῶν ἄλλων, οὐ δ' ἐι τοῦτο μὴν δὴ διπλοῦν δεῖ ταύτης,
ἀλλὰ τό γε κατὰ νόμους ἄρχειν καὶ παρανομεῖν, ἔστι καὶ ταύτη καὶ ταῖς ἄλλαις.

Σω. Ἔστι γὰρ οὖν. Ξέ. Τό τε μὲν τοίνυν νῦν ὀρθὴν χρῆσθαι, τοῦτο δὲ τρῦμα
οὐ καλὸν χρήσιμον ὡς οἱ τοῖς πρόσθεν ἀποδείξαμεν· ἐπειδὴ δὲ ἐξείλομεν ἐκείνω, τὰς δ' ἄλ
λας δ' ἕξομεν ἀναγκαίως, οἱ ταύταις δὴ δ' παρέχομεν καὶ σκοπομεν ἐκείνοις δίχα τε-
μεῖν τούτων. Σω. Ἔοικε γοῦτον νεῦ ῥηθέντος τοῦ λόγου. Ξέ. Μοναρχίαν τοίνυν
ζητοῦσα μὲν οἱ γράμμασιν ἀκριβοῦς ἐς νόμους λέγομεν· ἀρίστη παισῶν τῶν ἐξ ἄνομος
δέ, χαλεπὴ καὶ βαρυτάτη ξυνοικῆσαι. Σω. Κινδυνεύει. Ξέ. Τὸ δέ γε
τῶν μὴ πολλῶν ὡς πρὸ σοὺς καὶ πλήθους ἡ ὀλίγον μέσον, οὕτως ἡγησόμεθα μέσην ἐπ'
ἀμφότερα· νῦν δ' αὖτοῦ πλήθους, κατὰ πάντα ἀθυῶ, καὶ μηδὲν μήτε ἀγαθὸν, μήτε
κακὸν μέγα δυναμοῦν ὡς πρὸς τὰς ἄλλας· δεῖ δὲ τὰς ἀρχὰς οἱ ταύτῃ διακινεῖσθαι
κατὰ σμικρὰ εἰς πολλοὺς διὰ χρόνου παισῶν μὴ νομίμων τῶν πολιτειῶν οὐσῶν
τούτων χειρίστων. παρανόμων δ' οὐσῶν ξυμπασῶν, βελτίστη, καὶ ἀκολάστων μὲν πα
σῶν οὐσῶν, οἱ δημοκρατία νεῦν ζῶν, κοσμίων δ' οὐσῶν, ἥκιστα οἱ ταύτῃ βιωτέον, οἱ τῇ
πρώτῃ δέ, πολὺ πρώτου τε καὶ ἀρίστου πλὴν τῆς ἑβδόμης, παισῶν γὰρ ἐκείνῃ γε
ἐκκριτέον δίχα θεῶν ἐξ αὐτεξουσίων ἐκ τῶν ἄλλων πολιτειῶν. σω. Φαίνεται ταῦθ' οὕ
τω γίγνεσθαί τε καὶ ξυμβαίνειν, καὶ φωνῆεν ἡ πρὸ λέγεις. Ξέ. Οὐκοῦν δὴ καὶ
ζητοῦς κοινωνοὺς τούτων τῶν πολιτειῶν παισῶν, πλὴν τῆς ἐπιστήμονος, ἀφαιρετέον, ὡς

οὐκ ὄντας

οὐκ ὄντας πολιτικοὺς, ἀλλὰ στασιαστικοὺς, καὶ ἀσθ᾽ὼλων μεγίστων προστάτας ὄντας, ἢ αὐτοὺς εἶν τοιούτους μεγίστους δι᾽ὄντας μεμαντὰς, μὴ γόητας μεγίστους γίγνεσθαι τῶ σοφιστῶν σοφιστάς. σω. Κινδυνεύει τοῦτο εἰς τοὺς πολιτικοὺς λεγομένους περιεστρέφθαι τὸ ῥῆμα ἐρρέθη γὰρ δὴ καινταυτικὸν ὁρᾶσθαι, καὶ σκυτικόν τινα θήσουσιν, ὃν δὴ χωριστέον ἀπὸ πολιτικῆς εἴπ τέχνης νῶν δ᾽οὔπω πάνυ μόγις ἐχωρίσθη. σω. Φαίνεται.

Ξέ. Τόπου δ᾽ἔτι προσέτι λεπτὸν λέπεται τῷ ξυγγενεῖς τε ὁμοῦ τ᾽εἶναι μᾶλλον τῷ βασιλικῷ γένει καὶ δυσκατα μαθητότερον καί μοι φαινόμενα τοῖς ἓν χρυσὸν κεκτῆσθαι πάσης ὅμοιον πεποιῆσθαι. σω. Πῶς; ξέ. Γλῶ φυ μὴ λίθους καὶ πολλ᾽ἄττα ἕτερα ἀποκείνουσι καὶ κεῖνα πρῶτον διημυσυγῦ μετὰ δὲ τοῦτο λέπεται ξυμμεμιγμένα τὰ ξυγγενῆ τοῦ χρυσοῦ τίμια καὶ πυρὶ μένειν ἀφαιρετὰ χαλκὸς καὶ ἄργυρος. ἔστ δ᾽ὅτε καὶ ἀσθέμασ᾽ μετὰ βασάνων ταῖς ἐμφάσεσι μόγις ἀφαιρεθέντα ἓν λειγόμενον ἀκέρκτον χρυσὸν ἔφασαν ἡμᾶς δεῖν αὐτὸν μόνον ἐφ᾽ἑαυτοῦ. σω.

Λέγεται γ᾽οὖν. ταῦτα οὔπω γίγνεσθαι. ξέ. Κατὰ ἓν αὐτὸν τοίνυν λόγον ἔοικε καὶ ναῦν ἡμῖν τὰ μὲν ἕτερα καὶ ὁπόσα ἀλλόξια, καὶ τὰ μὴ φίλα πολιτικῆς ἐπιστήμης ἀποκεχρίσθαι. λέπεσθαι δὲ τὸ τίμια καὶ ξυγγενῆ. τοῦτων δ᾽ἴδῃ που στρατηγίαν καὶ δικαστικὴ, ὅσα βασιλικὴν κατανοοῦσα ῥητορεία καὶ πείθουσα τὸ δίκαιον, ξυναλακυβδοᾶ τοὺς εὖ ταῖς πόλεσι πράξεις. ἃ δὴ πινι τρόπῳ ῥᾶστα τις ἀπομερίζων, δείξει γυμνὸν καὶ μόνον ἐκεῖνον καθ᾽αὑτὸν τὸν ζητούμενον ὑφ᾽ἡμῶν. σω. Δῆλον ὅτι τοῦτό πω σοῦν πειρατέον. ξέ. Πειρασόμεθ᾽μὲν δήπου φανερὸς εἶναι. δεῖ δὲ μου σικῆς αὐτὸν ἐγχειρητέον δηλῶσαι, καί μοι λέγε. σω Τὰ ποῖον; ξέ. Μουσικῆς ἔστ φυτὸς ἡμῖν μάθησις καὶ ὅλως τῶν τοιούτων χειροτεχνικῶν ἐπιστημῶν; Σω. Ἔστι.

Ξέ. Τί δὲ ἀ᾽αὖ τούτων κτησόμεθ᾽ἕτε δεῖ μανθάνειν ἡμᾶς, ἕτε μὴ, πότερα φήσομεν ἐπιστήμην αὖ τὴ ταύτην εἶναί τινα τοιαὐτὰ ταῦτα, ἢ πῶς; σω. Οὕτως εἶναι φήσομεν. Ξέ. Οὐκοῦν ἑτέραν ὁμολογήσομεν ἐκείνων εἶναι ταύτην; σω.

Ναί. ξέ. Πότερα δ᾽αὐτῶν οὐδεμίαν ἀρχὴν δεῖν ἄλλῳ ἄλλης, ἢ ἐκείνα δ᾽ταύτης, ἢ ταύτην δεῖν ἑπισπεύουσαν ἄρχειν ξυμπασῶν τῶν ἄλλων. σω. Ταύτην ἐυπόνως τὴν εἰδέναι μανθάνειν ἢ μή. ξέ. Τοὺς μανθανομένους καὶ διδασκομένους ἄρα σύ γ᾽ἀν φαίης δεῖν ἡμῖν ἄρχειν. σω. σφόδρα γε. ξέ. Καὶ πῶ ἂ δεῖ πείθειν ἄρα ἢ μὴ τῆς διωατικῆς πείθειν. σω. Πῶς δ᾽οὔ; ξέ. Εἶεν. τίνι δ᾽πειστικὸν εἶν ἀποδώσομεν ἐπιστήμη πλὴθους τε καὶ ὅχλου δίχα μυθολογίας, ἀλλὰ μὴ δίχα διδαχῆς.

σω. Φανερὸν δήπου μὴ ῥητορικὴ δοτέον ὄν. ξέ. Τόδ᾽ἔτε δίχα πειθοῦς, ἅτε διά τινος βίαιος δεῖ πράττειν πρός τινας ἑτοίως, ἢ μὴ δ᾽ πειράσαν ἔχειν, ζῦ τ᾽αὖ ποία προθήσομεν ἐπιστήμη. σω Τῇ τῆς πειστικῆς ἀρχούσῃ καὶ λεκτικῆς. ξέ. Εἶη δ᾽οὐκ αὖ ἄλλη ἢ ὡς ὅμοιε πολλῶ ἡ ζῦ πολιτικοῦ διώαμις. σω. Κάλλιστ᾽ἄρτιος, καὶ τοῦτο μὲν ἔοικε ταχὺ καὶ χωρεῖσθαι πολιτικῆς δ᾽ῥητορικὴν, ὡς ἕτερον εἶδος ὂν ὑπερατοῦ μὴ ταύτη. σω. Ναί. ξέ. Τί δὲ δ᾽τῆς γε πᾶς δ᾽αὖ διωάμεως διαιρετέον. Σω. Πῶς δ᾽ὸ; Ξέ. Τῆς ὡς πολεμητέον ἐπόσους, οἷς αὖ προσλάμεθα πολεμεῖν, ἕτε αὐτὴν ἅτε χρὴ, ἕτε ὅτε χρὴ ἐροῦμεν; Σω. Καὶ πῶς αὖ, ἅτε χρὴ διαιρεθέμεν ἥ γε ὑ στρατηγικὴ καὶ πᾶσα ἡ πολεμικὴ πρᾶξις πράττει. Ξέ. Τί δ᾽ἅτε πολεμητέον ἕτε δίχα φιλίας ἀπαλλακτέον γίγνεται καὶ ἐπιστήμονα διαβουλεύσεσθαι, ταύτης ἑτέραν ὑπολάβωμεν, ἢ σὺ αὐτὴ ταύτην. Σω. Τῆς πρόσθεν ἀσκημένου ἐπομένοισι ἑτέραν. Ξέ. Οὐκοῦν ἀρχουσαν ταύτην αὐτῆς ἀποφανεῖ μεθα, ἅπερ τοῖς ἔμπροσθεν γε ὑπολαμβάνομεθα ὁμοίως. Σω. Φημί. Ξέ. Τίν᾽οὖν ποτε καὶ ἐπιχειρήσομεν. οὔπω λειπὸς καὶ μεγάλης τέχνης ξυμπάσης τῆς πολεμικῆς διαφαίνεται ἀποφαίνεσθαι. πολλήν γε δὴ πῶ ὄντως οὖσαν βασιλικήν. Σω. Οὐδεμίαν ἄλλην. Ξέ. Οὐκ ἄρα πολιτικὴν θήσομεν ὑπερτικήν γε δ᾽σαν πῶ τῶν στρατηγῶν ἐπιστήμῳ. Σω. Οὐκ εἰκός. Ξέ. Ἴσι δὴ καὶ πῶ τῶν δικαστῶν τῶν ῥητῶς

διαζόντων διασώμεθα λυώμεν. Σω. Γάνυ μὲν οὖν. ξέ. Ἆρ' οὖν ἐπιπλέον τὶ λυόμεθα τοῦ τοῦδε ξυμβόλαια πάντ' ὁπόσα κεῖται νόμιμα παρὰ νομοθέτου βασιλέως παραλαβοῦσα περὶ ἐκείνα σκοποῦσα τότε δίκαια τὰ χρήματα εἶναι καὶ κτῆσις πλὴν αὐτῆς ἰδίας αἱρετὴν παρέχομεν, τοῦ μὴ ὑφ' ὑπνου δῶρον, μήθ' ὑπὸ φόβων, μήτε οἴκτου, μήθ' ὑπό τινος ἄλλης ἐχέφρασ· μὴ δὲ φιλίας ἐπιθεῖσα παρὰ πλὴν τοῦ νομοθέτου τάξιν ἰδίαν ἀπὸ τὰ ἀλλήλων ἐκλήματα διαιρῶν. Σω. Οὔκ. ξέ. Ἀλλὰ χρὴ δὴ ὅσον ἀρετῆς ταύτης δίκης τῆς δικαίως ἔργον, καὶ πλὴν τῶν δικαστῶν ἄρα ἡμῖν αὐδεῖσκομεν οὐ βασιλικὸν ὄντα, ἀλλὰ νόμων φύλακα καὶ ὑπηρέτην ἐκόντα.

Σω. Ἔοικέ γε. ξέ. Τό γε δὴ κατὰ τοῦτον ἰδόντα ξυμπάσας τὰς ἀρετὰς ἐπισκέπτεσθ. ὅτι πολιτικόν τις αὐτῶν νῦν μία ἐφάνη· πλὴν γὰρ ἔντος ὄντα βασιλικοῦ, οὐκ αὐτὸν δεῖ πράττειν, ἀλλὰ ἄρχειν τῶν δικαίων πράττειν. γνώσκοντα πλὴν ἀρχὴν τε καὶ ὁρμὴν τῶν μεγίστων οἱ ταῖς πόλεσιν ἐγκαίρια τε πέρι καὶ ἀκαίρια, τὰς δ' ἄλλας, τὰ πρὸς ταχέως σῴζειν. Σω. Ὀρθῶς. ξέ. Διὰ ταῦτα ἄρα ἃς μὲν ἄρτι διηλθόμεν, οὔτε ἀλλήλων, οὔθ' αὐτῶν ἄρχουσι τοῦδε δέ τινα ἰδίαν αὐτῆς οὖσαν ἐκείνη πρᾶξιν κατὰ πλὴν ἰδιότητα τῶν πράξεων, τὸ ὠόμην δικαίως ἔλαφον ἴδιον. Σω. Εἰκὸς γοῦν. ξέ. Τὴν δὲ ἁπασῶν τε ταύτην ἀρχουσαν καὶ τῶν νόμων κὴ ξυμπάντων τῶν κατὰ πόλιν ἐπιμελουμένην, κὴ πάντα ξυνφαίνουσαν ὀρθότητα τοῦ κοινοῦ τῇ κλίνει πρὸς λαβόντες, πλὴν δικαίαν προσαγορεύσομεν δικαιότατ' αὖ, ὡς ἔοικε, πολιτικήν. Σω. Γάνυ μὲν οὖν. ξέ. Οὐκοῦν δὴ κὴ κατὰ τὴν ὑφαστικῆς παράδειγμα σκοπεῖν αὖ, ἐπειδὴν αὐτὴν νοῦν. ὅτε κὴ πάντα τὰ γένη τὰ κατὰ πόλιν δίκαια ἡμῖν γίγνει. Σω. Καὶ σφόδρα γε. ξέ. Τὴν δὴ βασιλικὴν συμπλοκήν, ὡς ἔοικε, λεκτέον πολλάκις δὴ καὶ τίνα τρόπον συμπλέκουσα, ποῖον ἡμῖν ὕφασμα ἀποδείκνυσι. Σω. Δῆλον. ξέ. Ἦ καλὸν οὐκ ἐκάστοτε πρᾶγμα ἀναγκαῖον ἄρα γίγνεσθαι ὡς φαίνεται. Σω. Ῥᾴστως γε μὴν ἐρεῖν. ξε. Τὸ γὰρ ἀρετῆς μόριον ἀρετῆς εἶδει διαφορὰν εἶναί τινα τρόπον τοῖς ἐν λόγοις ἀμφισβητοῦσι, κὴ μᾶλλον δὴ τι θεῖον πρὸς τὰς τῶν πολλῶν δόξας. Σω. Οὐκ ἔμαθον. ξέ. Ἀλλ' ὧδε πάλιν, ἀποδίδοσι δ' ὁμοίως ἐγκαθάπερ μέρος οὐ ἀρετῆς ἡμῖν εἶναι. Σω. Ῥάνυ γε. ξέ. Καὶ μὴν σωφροσύνην γε ἀποδίδοσ μὲν ἕτερον, οὐ δ' οἷον κὴ τοῦτο μέρος τῆς κοπάνου; Σω. Ναί. ξέ. Τούτων δὴ περὶ θαυμαστόν τινα λόγον ἀποφαίνεσθαι βλεπτέον. Σω. Ῥᾷον; ξέ. ὡς ἴσον κατὰ δύ' τρόπον δὲ μάλα πρὸς ἀλλήλω ἔθρεψε καὶ τάξιν ἐναντίαν ἔχοντε οὐ πολλοῖς τῶν ὄντων. Σω. Ῥᾷς λέγῃς; ξέ. Οὐκ ἀῤῥᾳδὲ τὰ λόγου οὐδὲ μικρῶς. πάντα τ' οἷον δὴ ἀλλήλοις τά γε τῆς ἀρετῆς μόρια λέγει τείνου φίλια; Σω. Ναί. ξέ. Σκοπῶμεν δὴ προσέχοντες τὸν νοῦν δὲ μάλα. πότερον ὕπνος ἀπλοῦς δέ τις τοῦτο, ἢ παντὸς μᾶλλον αὐτῶν ἔχει διαφορὰν τοῖς ξυγγενέσιν δέ. Σω. Ναὶ λέγοις ἂν πᾶσκεπτέον; ξέ. Ἐν δὴ τοῖς ξύμπασι χρὴ ζητεῖν ὅσα κατὰ μὲν λόγομεν. εἰς δύο δ' αὖ τὰ τί θέμεν οὐαντία ἀλλήλων εἶδη. Σω. λέγε τί σαφέστερον.

ξέ. Ὀξύτης καὶ βάρος, εἴτε κατὰ σώματα, εἴτε αὖ ψυχαῖς, εἴτε κατὰ φωνῆς φορὰν, εἴτε αὐτῶν τούτων, εἴτ' ἐν ἐθέλοις ἔντων, ὁπόσα μουσικὴ μεμιμημένη κὴ ἔτι γραφικὴ μεμίμηται παρίσχεται, τούτων τινὸς ἐπαινέτης εἴτε αὐτὸς πώποτε γέγονας, εἴτε ἄλλου παρὸν ἐπαινοῦντος ἤθη σαι. Σω. Τί μήν. ξέ. Ἦ κὴ μνήμην ἔχεις ὅν τινα τρόπον αὐτὸ σῴζων ἐν ἑκάστοις τούτων· σω. Οὐδαμῶς. ξέ. Ἀρ' οὖν ὅμοια τὰ αὐτὰ αὖ γένοιμεν ὡς πρὸ κὴ διανοῦμαι δὴ λόγον ἐκλέξασθαί σοι; Σω. Τί δ' ὄν;

ξέ. Ῥᾴδιον ἴσως ἐγκαθάπερ τοιοῦτον. σκοπῶμεθα δ' οὖν αὐτὸ οἷς ὑπεναντίοις γένεσι· τῶν γὰρ δὴ πράξεων, ὡ τοῖς κὴ πολλάκις ἐκάστοτε τάχος κὴ σφοδρότητα καὶ ὀξύτητα διανοίας τε καὶ σώματος· ἔτι δὲ κὴ φωνῆς ὅταν ἀγαθῶμεν, λέγομεν αὐτὸ ἐπαινοῦντες μιᾷ χρώμενοι προσῳδίᾳ τῇ τῆς ἀοριστίας. Σω. Ῥᾷς; ξέ. Ὀξὺ καὶ ἀόριστον πρῶτον θετέον, κὴ ταχὺ καὶ ἀόριστον, κὴ σφοδρὸν ὡσαύτως κὴ πάντως ἐπιφέροντες τὄνομα ὃ λέγω κοινὸν πάσαις ταῖς φύσεσι ταύταις, ἐπαι-

νοῦμεν

τοῦμεν αὐτὰς; ΣΩ. Ναί. ΞΕ. Τί δὲ τῆς ἀριθμήσεως αὖ γένεσιν ἆρ' οὐ πολλάκις ἐπιζητοῦμεν ἐν ἁπάσαις τῶν πράξεων; ΣΩ. Καὶ σφόδρα γε. ΞΕ. Μῶν οὖν ταὐναντία λέγοντες ἃ νῦν δὴ ἐκείνων τῶν φθεγγόμεθα. ΣΩ. Πῶς; ΞΕ. Ὡς ἡσυχεῖ πού φαμεν ἐνίοτε καὶ σωφρονοῦσι νῦν δή τι διαίσιον πράττομεν ἀγαθύνοντες, καὶ καὶ τὰς πράξεις αὖ βραδίας καὶ μαλακὰς, καὶ ἔτι πρὸς φωνὰς γιγνόμενα λέα καὶ βαρέα, καὶ πᾶσαν ῥυθμικὴν κίνησιν, καὶ ὅλως μοῦσαν ὧν καιρῷ δεόντως τι προσχρώμεθα, οὐ κατὰ τὴν ἀοριστίαν, ἀλλὰ κατὰ τὸ μετρητὸν ὄνομα ἐπιφέρομεν αὐτοῖς ξύμπασιν. ΣΩ. Ἀληθέστατα. ΞΕ. Καὶ μὴν ὁπόταν αὖ γε ἀμφότερα γίγνηται ταῦτα ἡμῖν ἀκέραια μεταβάλλοντες ἑκάτερα αὐτῶν ἐλέγομεν αὖθ' ταναντία πάλιν ἀποκρινόμενοι τοῖς ἐνόμασι. ΣΩ. Πῶς; ΞΕ. Ὀξύτητα μὲν αὐτὰ γίγνομενα τοῦ καιροῦ μὴ θάττω, μὴ σκληρότερα φαινόμενα, ὠκύτητα καὶ μαλακὰ λέγοντες τὰ δὲ βαρύτερα καὶ βραδύτερα, καὶ μαλακώτερα, λειὰ δὲ μὴ βλακικὰ, μὴ ῥᾳδίως τοῦ πολλοῦ ταῦτά τε μὴ πρὸς σώφρονα φύσιν, καὶ πρὸς αὐθρίαν πρὸς τῶν ἀναγκαίων, οἷον πολεμίαν διαλαχούσας τάξιν ἰδίας, οὔτ' ἀλλήλαις μιγνυμένας ἐφευρίσκομεν οὐ ταῖς ἢ τὰ τοιαῦτα πράξεσιν· ἔτι τε τοὺς ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτὰς ἔχοντας διαφερομένους ἀλλήλοις ἐνδόμυχα, ἐὰν μὴ τὰ διώκωμεν. ΣΩ. Ποῦ δὴ λέγεις; ΞΕ. Ἐν παισί τε δὴ τοὺς οἷς νῦν ἔπομεν, ὡς ἐκὼς γε καὶ ἐν ἑτέροις πολλοῖς, καὶ τὰ ἐν ἡμῖν πρὸς αὐτῶν ἑκατέρους ξυμφύσαν, τὰ μὲν, ἐπαινοῦντες ὡς ἀκρα σφόδρα, τὰ δὲ τῶν διαφόρων λέγοντες ὡς ἀλλόκοτα, πολλὰ ἐς ἔχθραν ἀλλήλοις, μὴ πολλῶν πέρι καθίστανται. ΣΩ. Κινδυνεύουσι. ΞΕ. Γαλήνην γοῦν αὖθ' ἡτιῶ διαφορὰ τούτων ἓξ τῶν εἰδῶν· ἢ δὲ τὰ μέγιστα νόσος ξυμβαίνει πασῶν ἐχθίστη γίγνεσθαι ταῖς φύλαις. ΣΩ. Περὶ δὴ ποῖα φὴς; ΞΕ. Περὶ ὅλων ὧς γε ἐκὼς νῦν τοῦ ζῆν παρεσκευὴν, οἱ μὲν ἐν δὴ διαφέροντως ὄντες κόσμιοι, τὴν ἰσύχιον ἀεὶ βίον ἕτοιμοι ζῆν, αὐτοὶ καθ' αὑτοὺς μόνοι τὰ σφέτερα αὐτῶν πράττοντες, ὅπῃ τε αὖ πρὸς ἅπαντας οὕτως ὁμολογοῦντες, καὶ πρὸς τοὺς ἔξωθεν φύλεις ὡσαύτως ἕτοιμοι ὄντες ξένον τινὰ ἄγειν εἰρήνην, καὶ δὴ καὶ ἦν ἔρωτα δὴ τοῦτον, ἀκαιρότερον ὄντα ἢ χρεὼ ὅταν ἢ ἐθέλοντες πράττωσιν, ἐλαθὸν αὐτοί τε ἀπολέμους ἔχοντες, καὶ τοὺς νίκης ὡσαύτως διαπεπονηκότες· ὄντες τὰ ἀεὶ τῶν ἐπιτηδείων. ἐξ ὧν οὐκ οὖν φύλοις ἔτισεν αὐτοὶ καὶ ταῖδες καὶ ξύμπασα ἡ πόλις, αὐτ' ἐλαθὸν ἥρων πολλάκις ἔλαθον αὐτοὺς χλιάμενοι δοῦλοι. ΣΩ. Καλὴ πὸν ἥ γε καὶ λαθοῦσα πάθος. ΞΕ. Τί δ' οἱ πρὸς τὸν αὐθρίαν μᾶλλον ἐρίποντες, ἆρ' οὐκ ἐπὶ πόλεμον ἀεί τινα τοὺς αὐτῶν ξωντείνοντες πόλις διὰ τοῦ τοιούτου εἶδος σφοδρότερον τοῦ δέοντος ἐπιθυμίαν, εἰς ἔχθραν πολλοῖς καὶ δωσακτοῖς καταστάντες, ἢ πάμπαν διώλεσαν, ἢ δουλεῖαν αὖ καὶ ὑποζυγίους τοῖς ἐχθροῖς ὑπέθεσαν τοὺς αὐτῶν παῖδας; ΣΩ. Ἔστι καὶ ταῦτα. ΞΕ. Γῶς οὖν μὴ φῶμεν τοὺς ἀμφοτέρους τὰ γένη πολλῷ πρὸς ἄλληλα ἀεὶ καὶ νῦν μάχην ἔχειν ἔχθραν καὶ στάσιν. ΣΩ. Οὐδαμῶς ἐς οὖ φήσομεν. ΞΕ. Οὐκοῦν ὅπῃ ἐσκεψάμεθα καὶ τὰς ἀρχὰς ἀνθυφήσαμεν, ἢ τι μόρια αἱρετῆς οὐ σμικρὰ ἀλλήλοις διαφέρουσι φύσει, καὶ δὴ καὶ τοὺς ἔχοντας σφᾶς τὸν αὐτὸν τοῦτο. ΣΩ. Κινδυνεύουσι. ΞΕ. Τόδε δ' οὐκ ἀλλαχόθεν. ΣΩ. Τὸ ποῖον; ΞΕ. Ἕτις που τῶν σωματικῶν ἐπιστημῶν πρᾶγμα ὁτιοῦν τῶν αὐτῆς ἔργων, καὶ ἢ ἡ φαυλοτάτην ἐκοῦσα ἐκ μοχθηρῶν καὶ χρυσῶν τινῶν ξωλίσκων, ἢ πᾶσα ἐπιστήμη παντὸς χοῦ, τὰ μὲν μοχθηρὰ εἰς λαῦμον ἀφβάλλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια καὶ τὰ χρυσᾶ, ἔλαβον· ἐκ τούτων δὴ καὶ ὁμοίων καὶ ἀνομοίων ὄντων, πάντ' εἰς οὖ αὐτὰ ξωάγουσα, μίαν τινὰ δύναμιν καὶ ἰδέαν δημιουργεῖ. ΣΩ. Τί μήν. ΞΕ. Οὐκοῦν ἄρα καὶ τὰ φύσει ἀληθῶς οὖσα ἡμῖν πολιτικὴ, μαθόντι ἐκ χρυσῶν καὶ ἀκράντων ἀνθρώπων ἐκοῦσα εἶναι συνύφαντά τινα πόλιν, ἀλλ' οὖδηλον ὅτι παιδείᾳ πρῶτον βασανιεῖ· μετὰ δὲ τὸν βάσανον αὖ τοὺς δυναμένους παιδεύειν καὶ ὑπηρετεῖν πρὸς τοῦτο αὐτὸ παρασκεύσει προστάττουσα καὶ ἐπισκοποῦσα αὐτή· καθάπερ ὑφαντικὴ τοῖς τε ξαίνουσι καὶ τοῖς τἄλλα προπαρασκευάζουσιν ὅσα πρὸς τὴν πλέξιν αὐτῆς ξυμπα-

ρακολουθοῦσα προστάττῃ ἡμῖν ἐπισκοπεῖν τοιαῦτα δή τινα ἐν πόλεσι οἰκειοῦσα τὰ ἔργα ἀφ' ἑαυτῆς τελεῖν, δικαίᾳ, ἐπιτάττουσα ἡγεῖσθαι πρὸς πλοῦτον αὐτῆς εἶναι εὐμετάλοχον. Σω. Φαίνομαι μὲν οὖν. Ξέ. Ταῦτον δή μοι δοκεῖ βασιλικὴ φάσκειν· πείσει τοῖς κατὰ νόμον παιδευθεῖσι καὶ φρόνησιν, πλοῦτος ἐστὶν αὐτῇ δικαίως ἔχουσα, οὐκ ἐπιζητεῖν ἀσκεῖν ὅτι μή τις πρὸς πλοῦτον αὐτῆς ξύμφορον ἀπεργαζόμενος ἢ δόξαν τινὰ πρέπουσαν ἀποτελεῖ· ταῦτα δὲ μόνα παρακελεύεσθαι παιδεύειν, καὶ τοὺς μὲν μὴ δικαιοσύνης καταγνῶναι ἥδιον αἰσχρόν τι σώφρονος, ὅσα τε ἄλλα δεῖ πένεσθαι πρὸς ἀρετὴν, ἀλλ' εἰς ἀφθονίαν καὶ ὕβριν καὶ ἀδικίαν ὑπὸ κακῆς βίας φύσεως ἀποθύμους, θαυμάζειν τε ἐκβάλλειν καὶ φυγαῖς, καὶ ταῖς μεγίσταις κολάζουσα ἀτιμίαις. Σω. Λέγεται γοῦν πως οὕτω. Ξέ. Τοὺς δ' αὖ ἀμαθίᾳ τ' αὖ καὶ τὰ πενόμενα πολλῇ κυλινδομένους, εἰς ἃ δουλικὸν ὑποζύγιον γίνεσθαι. Σω. Ὀρθότατα. Ξέ. Τοὺς λοιποὺς τοίνυν ὅσων αἱ φύσεις ἐμοὶ μὲν γελοῖον καὶ παιδείᾳ συντυχόντας καθίστασθαι, μὴ δέχεσθαι μετὰ τέχνης ξύμμιξιν πρὸς ἀλλήλας, τούτων τοὺς μὲν ἐπὶ πλοῦτον αἰσχίαν μᾶλλον ἐωτενοῦσα, οἷον σημαινοφυὲς νομίσας αὐτῶν εἶναι τὸ στερεὸν ἦθος· τοὺς δὲ ἐπὶ τὸ κόσμιον πονοῦντά τε καὶ μαλακῷ, μὴ κατὰ πλοῦτον εἰκόνα προκύπτει διαθήματι πρὸς χρωμένα, οἰκειοῦσα δὲ τεινούσας ἀλλήλαις πειρᾶται τοιόνδέ τινα τρόπον ξυνδεῖν καὶ ξυμπλέκειν. Σω. Ῥᾴδιον δή; Ξέ. Ῥᾴστον μὲν κατὰ τὸ ξυγγενὲς τὸ ἀσιγνὲς ὂν τῆς ψυχῆς αὐτῶν μέρος, θεῖον ξυναρμοσαμένη δημιουργῷ, μετὰ δὲ θεῖον τὸ ζωογενὲς αὐτῶν αὖ θνητὸν ἀνθρωπίνοις. Σω. Πῶς τοῦτ' εἶπες αὖ; Ξέ. Πλοῦτον τῶν καλῶν καὶ δικαίων πέρι μὴ ἀγαθῶν, καὶ τῶν τούτοις οἰκείων ὄντως οὖσαν ἀληθῆ δόξαν μετὰ βεβαιώσεως, ὁπόταν οἱ ταῖς ψυχαῖς ἐγγίγνωνται, θείαν φύσει ἀνάγκην ἀθανασίαν γένεσθαι. Σω. Ῥᾴστη γοῦν οὕτω. Ξέ. Τὸν δὴ πολιτικὸν, καὶ τὸν ἀγαθὸν νομοθέτην, ἆρ' ἴσμεν, ὅτι προσήκει μόνον δικαίαν εἶναι τὴν τῆς βασιλικῆς μούσης τοῦτο αὐτῷ ἐμπεσεῖν τοῖς ὀρθῶς μεταλαβοῦσι παιδείας, ἃς ἐλέγομεν νῦν δή; Σω. Τὸ γοῦν εἰκός; Ξέ. Ὃς δ' αὖ, σφόδρα γε ὦ σώκρατες ἀδυνατῇ θεῖον, μὴ δέ ποτε τοῖς νῦν ζητουμένοις ὀνόμασιν αὐτὸν προσαγορεύωμεν. Σω. Ὀρθότατα. Ξέ. Τί οὖν αἰσχρὰν ψυχὴν λαμβανομένην τῆς τοιαύτης ἀληθείας, ἆρ' οὐχ ἁμαρτοῦται, καὶ τῶν δικαίων μάλιστα οὗτοι κοινωνεῖν αὖ ἐθέλησει· μὴ μεταλαβοῦσα δέ, ἀποκλίνει μᾶλλον πρὸς θηριώδη πινὰ φύσιν; Σω. Πῶς δ' οὔ; Ξέ. Τί δὲ τὴν κοσμίας φύσεως, ἆρ' οὐ τούτων μὲν μεταλαβὸν τῶν δόξεων, ὄντως σώφρον, καὶ κόσμιον ὡς γε αὖ πολιτείᾳ γίγνεται· μὴ κοινωνῆσαν δέ, ὃν λέγομεν, ἐπαινέσῃ τινα ἀληθείας δικαιότατα λαμβάνει φήμην; Σω. Πάνυ μὲν οὖν. Ξέ. Οὐκοῦν ξυμπλεκτέον καὶ ξυώδισμον τοῦτον τοῖς μὲν κοινωνοῖς πρὸς σῴας αὐτοὺς καὶ τοῖς ἀγαθοῖς πρὸς τοὺς κακούς· μυδέ ποτε φῶμεν γίγνεσθαι μόνιμον· μὴ δέ τινα ἐπισύμπλοκον αὐτῷ δή ποτε δῶμεν πρὸς τοὺς θηρίους αὖ χρῆσθαί ποτε. Σω. Πῶς γάρ; Ξέ. Τοῖς δὲ δυσγενεστέροις ἐξ ἀρχῆς γιγνομένοις ἤθεσι θρεφθεῖσί τε κατὰ φύσιν, μόνοις δὲ νόμων ἐμφύεσθαι, καὶ ἐπὶ τούτοις δὴ τοῦτ' οἶμαι τέχνευμα φάρμακον, μὴ καθάπερ ἄτομον τοῦτο θειότερον εἶναι ἢ ξυώδισμον ἀρίστης μοίρας φύσεως ἀνομοίοις καὶ ἀεὶ πάναστα φερομένοις.

Σω. Ἀληθέστατα. Ξέ. Τοὺς μὲν λοιποὺς ὄντας ἀνθρωπίνους θεσμούς, ὑπάρχοντος τούτου τοῦ θείου, οὐδὲν οὐδεὶς χαλεπὸν οὔτε οἰήσεται, ἅτε οἰκοῦσαν τὰ ποτελῆ.

Σω. Πῶς δὴ μὴ πίνασ'; ξέ. Τὰς τῶν ἐπιγαμιῶν μὴ παίδων κοινωνήσεων, μὴ τῶν πάντας ἰδίας ἐκδόσεις καὶ γάμους. οἱ δ' πολλοὶ τὰ τοιαῦτα παῦτα ἐκ ὀρθῶς ξυνδοῦσται πρὸς πλοῦτον τῶν παίδων γίγνεσθαι. Σω. Τί δή; ξέ. Τὰ μὲν πλούσιον μὴ δυνάμεων οἱ τοῖς τοιούτοις διάγμασιτά τε καὶ τίς αὖ, ὡς ἄξια λόγου, ἀπονοσάζει μεμφόμενος;

Σω. Οὐδείς. ξέ. Μᾶλλον δέ γε δίκαιον τῶν τοιούτων τὰ γένη ποιουμένου ἐπιμέλειαν ὑπὲρ λέγειν, ἔστι μὴ κατὰ τρόπον πράττουσιν. Σω. Εἰκὸς γοῦν οὕτω.

ξέ. Πράττουσι μὲν οὐδὲ ἐξ ἑνὸς ὀρθοῦ λόγου πλοῦτον παραχρῆμα διώκοντες ἑκατόνλω, καὶ τῷ τοὺς μὲν προσομοίους αὐτοῖς ἀποτάζεσθαι· τοὺς δ' ἀνομοίους μὴ

ἀρχήν. πλεῖστον τῇ δυσχερείᾳ μέρος ἀπονέμοντες. ΣΩ. Πῶς, ΞΕ. Οἱ μὲν γὰρ κύριοι, τὸ σφέτερον αὐτῶν ἦθος ζηλοῦσι, καὶ κατὰ δυνάμεις γαμοῦσί τε παρὰ ἀλλήλων, καὶ τὰς ἀκολάστους παῖδας αὐτῶν, εἰς ὁμοίους ἐκπέμψουσι πάλιν, ὡς δ' αὖπως τὸ πᾶν ἀνδρεῖον γένος σῴζεται διὰ τοῦ μεταδιδόναι φύσιν. δίον ποιεῖν ἀμφότερα τὰ γένη, τούτων τἀναντίον ἅπαν. ΣΩ. Πῶς, καὶ σαυτῇ; ΞΕ. Διότι πέφυκεν ἀνδρεία τε ἡ πολεμικὴ γένεσιν ἅμικτος γενομένη σωφροσύνῃ φύσει, καὶ τὰ μὲν ἀρχικὰ, ἀμαθέστερα τελευτῶσα δὲ ἐξαιθεῖν παντάπασι μανίαις. ΣΩ. Ἐικός. ΞΕ.

Ἡ δὲ αὖ δῆμος γε αὖ λίαν πλήρης ψυχῆς, καὶ ἀκόρεστος τόλμης ἀνδρείας, ἐπὶ δέ γε πᾶς πολλὰς οὕτω γενηθεῖσα, νωθρὰν πέφυκεν τοῦ καιροῦ, καὶ ἀποτελοῦσα δὴ παντάπασιν ἀκατηρεῦσθαι. ΣΩ. Καὶ τοῦτο ἀνάγκη οὕτω ξυμβαίνειν. ΞΕ. Τούτους δὴ τοὺς δημοικοὺς ἔλεγον ὅτι χαλεπὸν οὐδὲν ξωσθῆναι, ὑπάρχοντος τοῦ πόλει τὰ κοινὰ καὶ ἀναγκαῖα μάλιστ' ἔχειν ἀμφότερα τὰ γένη δόξαν. τοῦτο γὰρ οὐκοῦν ὅλον τῇ βασιλικῇ ξυνυφαίνουσα ἔργον, μανίας ποτὲ ἐᾶν ἁφίστασθαι σωφροσύνην ἀπὸ τῶν ἀνδρείων ἦθη. ξυγκρίνοντα δὲ ὁμοδυξίαις καὶ τιμαῖς, καὶ ἀτιμίαις καὶ δόξαις μὴ ὁμοφώνοις ἐκδόσεσιν εἰς ἀλλήλους λέγειν μὴ τὸ λεγόμενον δίκαιον, θεῖον ὕφασμα ξυνάγοντα ἐξ αὐτῶν τὰς αὖ πόλεις φύλαξιν ἀρχὰς ἐκ κοινοῦ τούτοις ἐπιτρέπειν. ΣΩ. Πῶς; ΞΕ. Οὗ μὲν αὖ ἐνὸς ἀρχοντος χρόνος συμβαίνῃ, τὴν ταῦτα ἀμφότερα ἔχοντα αἱρούμενον ἐπιστάτην. οὗ δ' αὖ πλείονων, τούτων μέρος ἑκατέρων ξυμμιγνύντα. τὰ μὲν γὰρ σωφρόνων ἀρχόντων ἦθη, σῴζοντα μὲν βέλτιστα καὶ δικαιοσύνην καὶ σωτηρίαν. ἀριμάθητος δὲ καὶ τινος ἀπαιδευσίας ἐκείνου καὶ πρακτικῆς ἀδεῖται. ΣΩ. Δοκεῖ γοῦν μοι καὶ τά δε.

ΞΕ. Ἀνδρεία γε αὖ πρὸς μὲν τὸ δίκαιον μὴ βλάβοις, ἑκάτερα ἐπιθετέρα. τὰ δ' οὐ ταῖς πράξεσι τὸ μὴ, διαφερόντως ἔχει. πάντα δὲ κατὰ λόγον γίγνεσθαι τὰ τῇ τὰς πόλεις ἐν δίκαι καὶ δημοσίᾳ, τοῦτον μὴ καὶ παρανομοῦντ' ἀμφοῖν, ἀδιάλυτον. ΣΩ. Πῶς γὰρ οὔ; ΞΕ. Τὸ δὲ τέλος ὑφάσματος δίκην πλοκὴν ξυμπλακεῖν γίγνεσθαι φῶμεν πολιτικῆς πράξεως τὸν τῶν ἀνδρείων καὶ σωφρόνων αἰθέων τὸν ἦθος, ὁπόταν ὁμονοίᾳ καὶ φιλίᾳ κοινὸν ξυναγαγοῦσα αὐτῶν τὸ ζῷον βασιλικὴ τέχνη, πάντων μεγάλου πρεπίστατον ὑφασμάτων μὴ ἀρίστου ἀποτελέσασα, ὥς τ' ἄνευ κοινὸν, τοὺς τἄλλους οἱ πᾶς πόλεις πάντας δούλους καὶ ἐλευθέρους ἀμπέχουσα, σωίζῃ τούτῳ τῷ πλέγματι, καὶ κατὰ δύναμιν εὐδαίμονι προσήκει γίγνεσθαι πόλει, ζῶν μεθ' ἡμῶν μηδὲν ἐλλείπουσα, ἀρχήν τε καὶ ἔπεσι τῇ. ΣΩ. Κάλλιστα αὖ τὴν βασιλικὴν ἀπετέλεσας ἀφ' ἡμῶν ὧν ἐρώτησας.

Τέλος τοῦ πολιτικοῦ ἢ περὶ βασιλέως.

ΓΑΡΜΕΝΙΔΗΣ, ἢ ΓΕΡΙΓΑΔΕΩΝ.

Κέφαλος

Περὶ ἀθήνας οἶκος ἦν ἐκκλαζομενῶν ἀφικόμην, κατ' ἀγορὰν οὖσ τύχομεν ἀδειμάντῳ τε καὶ γλαύκωνι, καί μου λαβόμενος τῆς χειρὸς ὁ ἀδείμαντος, χαῖρ' ἔφη ὦ κέφαλε. καὶ εἴ του δέοι τῶν τῇδε ὧν ἡμᾶς δυνατὸν, φράζε. ἀλλὰ μὲν δὴ δεῖ που ἐπὸ, παρεσμέν γε ἐπ' αὐτὸ τοῦτο δυσόμενος ὑμῶν. λέγοις ἄν, ἔφη πῶ δέοιτο;

Καὶ ἐπὸ δεῖ που. τῷ ἀδελφῷ ὑμῶν τῷ ὁμομητρίῳ, τί ἦν ὄνομα. ὀν γὰρ μέμνημαι, παῖς δέ που ἦν ὅτε τὸ πρότερον ἐπεδήμησα δεῦρο ἐκκλαζομενῶν. πολὺς δὲ ὧδε χρόνος ἐξ ἐκείνου τῷ μὲν γὰρ πατρὶ δοκῶ, πυρίλαμπης ὄνομα. Γάνυ γε ἔφη αὐτῷ δέ γε, αὐτιφῶν. ἀλλὰ τί μάλιστα πυθάνῃ; Οἷ δέομεν ἐπὸ, φίλοσοφεῖ τέ μοι εὐπρεπῶς φιλόσοφος. ἀκηκόασί τε ὅτι οὗτος ὁ αὐτιφῶν, πυθοδώρου τινὸ ζήνωνος ἑταίρου φασὶ δὲ αὐτὸν τυγχάνειν. καὶ τοὺς λόγους οὓς ποτε σωκράτης, καὶ ζήνων καὶ παρμενίδης διελέχθησαν πολλάκις ἀκηκόασ τοῦ πυθοδώρου ἀπομνημονεύειν.

λλη ἔφη λέγεις. Τούτων τοίνυν ἕκαστον διόμεθα ἀκηοῦσαι, ἀλλ' οὐ χαλεπὸν ἔφη· μειρακίοις γὰρ ὦν αὐτοὺς δι μάλα διεμελέτησαν. ἐπεὶ καὶ ἐγὼ κατὰ τὴν πάλαιστον τε καὶ ὁμώνυμον πρὸς ἱππικὴν τὰ πολλὰ διαζίβει. ἀλλ' εἰ δεῖ, ἦμεν παρ' αὐτὸν αὖθις γὰρ οὐδενὶ οἴκαδε εἴχεται. οἰκεῖ δὲ ἐγγὺς οὐ μάλιστα· ταῦτα ἐκόντες, ἐβαδίζομεν· καὶ καταλάβομεν τὸν αὐτὸν ἔνδον οἴκοι· χαλκεῖον τινα χαλκεῖ κομίζοντα σκεύη. ἐπειδὴ δὲ ἐκείνου ἀπηλλάγη, εἶπε ἀδελφοὶ ἔλεγεν αὐτῷ ὧν οὕνεκα παρεσμεν, αὐτὸς δὲ σκοπεῖσθε τί μὴ ἐκ τῆς προτέρας ἐπιθυμίας, καὶ ἐμὲ ἀπάλλαττε. καὶ διομόσαντος ἡμῶν διελθεῖν τοὺς λόγους, τὸν πρῶτον ἔνεκεν ἦλθον εἶναι. ἔπειτα μὴ βοηθεῖτο· ἔφη δὲ δὴ ὁ αὐτὸς ἔνεκεν λέγειν τὸν Πυθόδωρον, ὅτι ἀφίκοντό ποτε εἰς πανδημίαν τὰ μεγάλα ζήνωνος καὶ παρμενίδης· τὸν μὲν οὖν παρμενίδην, ὦ μάλα ἦδη πρεσβύτην εἶναι, σφόδρα πολιόν· καλὸν δὲ καὶ ἀγαθὸν ἦν ἰδεῖν· ἐτῶν μάλιστα πέντε καὶ ἑξήκοντα. ζήνωνα δέ, ἐγγὺς ἐτῶν τεσσαράκοντα τότε εἶναι· εὐμήκη δὲ καὶ χαρίεντα ἰδεῖν· καὶ λέγεσθαι αὐτὸν παιδικὰ τοῦ παρμενίδου γεγονέναι· καταλύειν δὲ αὐτοὺς ἔφη παρὰ τῷ πυθοδώρῳ ἐκτὸς τείχους οὐ κεραμεικῷ· οἱ δὴ καὶ ἀφικέσθαι τόν τε σωκράτη, καὶ ἄλλους ἅμα μετ' αὐτοῦ πολλούς, ἐπιθυμοῦντας ἀκοῦσαι τῶν τοῦ ζήνωνος γραμμάτων· τότε γὰρ αὐτὰ πρῶτον ὑπ' ἐκείνων κομισθῆναι· σωκράτη δὲ εἶναι τότε σφόδρα νέον· ἀκηκοώσειν οὖν αὐτοῖς τὸν ζήνωνα αὐτόν· ἐν δὲ παρμενίδην μετ' αὐτοῦ, καὶ ἄρτι τέλη ἐν τῶν ὑπάρχοντα χρόνων, ἢ σμικρὰ ἔτι ἐπακηοῦσαι τῶν γραμμάτων· οὐμὲν αὐτός γε, ἀλλὰ καὶ πρότερον ἀκηκοέναι τοῦ ζήνωνος· ἐν οὖν σωκράτη ἀκηοῦσαντα πάλιν τε καθῆσθαι πρὸς πρῶτον ὑπόθεσιν τοῦ πρώτου λόγου αὐτὸν ἀναγνῶναι, καὶ αὖ ἀναγνωσθέντος, πῶς φάναι ὦ ζήνων τοῦτο λέγεις; εἰ πολλά ἐστι τὰ ὄντα, ὡς ἄρα δεῖ αὐτὰ ὅμοιά τε εἶναι καὶ ἀνόμοια. τοῦτο δὲ ἀδύνατον· οὔτε γὰ τὰ ἀνόμοια, ὅμοια· οὔτε τὰ ὅμοια ἀνόμοια οἷόν τε εἶναι· ἦ γάρ τοι λέγεις; Οὕτω φάναι τὸν ζήνωνα. Οὐκοῦν εἰ ἀδύνατα τὰ τοιαῦτα ἀνόμοια ὅμοια εἶναι οὐδὲ τὰ ὅμοια ἀνόμοια, ἀδύνατον δὲ καὶ πολλὰ εἶναι· εἰ γὰ πολλὰ ἔστι, πάσχοι ἄν, ταῦτ' ἀδύνατα· ἆρα τοῦτό ἐστιν ὁ βούλονται συσι οἱ λόγοι, οὐκ ἄλλοτι· ἢ διαμάχεσθαι παρὰ πάντα τὰ λεγόμενα ὡς οὐ πολλά ἐστι· καὶ τούτου αὖ τοῦ εἶναι τεκμήρια τοσαῦτα παρέχεσθαι ὅσους περ λόγους γέγραφασ· ὡς οὐκ ἔστι πολλά. ὥστε λέγεις, ἢ ἐτὸ οὐκ ὀρθῶς καταμανθάνω; Οὔκ· ἀλλὰ φάναι τὸν ζήνωνα καλῶς συνῆκας ὅλον τὸ γράμμα ὃ βούλεται. Μανθάνω εἰ πεῖν τὸν σωκράτη ὦ παρμενίδη· ὅτι ζήνων ὅδε οὐ μόνον τῇ ἄλλῃ σου φιλίᾳ βούλεται ὠφελεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ τῷ συγγράμματι. ταυτὸν γὰρ γέγραφε τρόπον τινὰ ὅπερ σύ· μετεβαλὼν δὲ ἡμᾶς πειρᾶται ἐξαπατᾶν· ὡς ἕτερόν τι λέγων· σὺ μὲν γὰρ οὐ τοῖς ποιήμασιν, οὐ φὴς εἶναι τὸν πατέρα, καὶ δικαίως τεκμήρια παρέχῃ, καλῶς γε καὶ δή, ὅτι δὲ καὶ οὐ πολλά φασιν εἶναι, τεκμήρια δὲ οὐ παμπολλὰ καὶ παμμεγάθη παρέχεται· ἐν οὖν ἐν μὲν, οὐ φάναι, ἐν δὲ, μὴ πολλά, καὶ οὕτως ἱκανὰ τεκμήρια λέγῃ, ὥστε μηδὲν τῶν αὐτῶν ἐρωτῶντας δοκεῖν ἐρωτᾶν τι λέγοντας ταυτὸ ὑπὲρ ὑμᾶς ἄλλους φάσκεται ὑμῖν τὰ ἐρημένα ἐρῆσθαι. Καὶ φάναι τὸν ζήνωνα ὦ σώκρατες· σύ δ' οὖν οὐ τὴν ἀληθείαν τοῦ γράμματος οὐ πάνυ χρῆσθαι, καίτοι ὡς πρὸ γε αὐλάκεσιν σκόλακες, ὦ μακάριε τὰ λεχθέντα· ἀλλὰ πρῶτον μέν σε τοῦτο λανθάνειν, ὅτι οὐ παντάπασιν οὕτω σεμνύεται ὁ γράμμα· ὥστε ἅπερ σὺ λέγεις διανοηθὲν γραφῆναι τοὺς ἀνθρώπους δι' ἐπικρυπτόμενον, ὡς τι μέγα διαπραττόμενος, ἀλλὰ σὺ μὲν ἅπερ τῶν συμβεβηκότων τί ἐστι· τὸ γε ἀληθὲς, βοηθήσατε ταῦτα τὰ γράμματα τῷ παρμενίδου λόγῳ, πρὸς τοὺς ἐπιχειροῦντας αὐτὸν κωμῳδεῖν, ὡς εἰ οὐκ ἔστι πολλὰ καὶ γελοῖα συμβαίνει πάσχειν τῷ λόγῳ, καὶ ἐναντία αὐτῷ. Ἀντιλέγει δὴ οὖν τοῦτο τὸ γράμμα πρὸς τοὺς τὰ πολλὰ λέγοντας, καὶ αὖτα ποδίδωσι ταῦτα καὶ πλέω. τοῦτο βουλόμενον δηλοῦν· ὡς ἔτι γελοιότερα

πόχοι αὖ, αὐτῶν ὑπόθεσις. ἆ ἐὶ πολλά ἐστιν· ἢ τοῦ οὐκ ἔστιν· ἆρ' ἐστὶν ἰδέα ὡς ἔπος εἰπεῖν. ἦ γὰρ ἀνάγκη δὴ φιλονεικίαν, ὑπὸ νέου ὄντος ἐμοῦ γεγράφθαι· καί τις αὐτὸ ἕκλεψε γραφὲν ὥστε ἀδύνατον εἶναι μὴ βαλόντα αὖθις ἐξεγεῖραι, εἶτ' ἐξοισίσειν αὐτὸ εἰς τὸ φῶς, ἐπιμάρτυρα τούτου ἔχων ἄλλους θ' ὡσαύτως καὶ Σωκράτη. ὅτι οὐχ ὑπὸ νέου φιλονεικίας εἶδεν αὐτὸ γεγράφθαι, ἀλλ' ὑπὸ πρεσβυτέρου φιλοπαίστου· ἐπεὶ ὅπερ γ' εἶπον, οὐ καλῶς ἀπεῖπας. ἀλλ' ἀποδέχομαι φάναι τὴν Σωκράτην, καὶ ἡγοῦμαι ὡς λέγεις ἔχειν· τόδε δέ μοι εἰπέ. οὐ νομίζεις εἶναι αὐτὸ καθ' αὑτὸ εἶδός τι ὁμοιότητος, καὶ τῷ τοιούτῳ αὖ ἄλλό τι ἀνάντιον ὂν ἴδιον ἀεὶ ὁμοιον; τοῦτο δὲ δυοῖν ὄντοιν, καὶ ἐμὲ καὶ σέ, καὶ τἆλλα, ἃ δὴ πολλὰ καλοῦμεν μεταλαμβάνοντα· καὶ τὰ μὲν τῆς ὁμοιότητος μεταλαμβάνοντα, ὅμοια γίγνεσθαι ταύτῃ τε καὶ κατὰ τοσοῦτον ὅσον αὖ μεταλαμβάνει. τὰ δὲ τῆς ἀνομοιότητος, ἀνόμοια. τὰ δὲ ἀμφοτέρων, ἀμφότερα. εἰ δὲ καὶ ταῦτα ἀνάντιόν ἐστον, ἀμφοτέρων μεταλαμβάνει, καὶ ἔστι τῷ μετέχειν ἀμφοῖν, ὅμοιά τε καὶ ἀνόμοια αὐτὰ αὑτοῖς, τί θαυμαστόν; εἰ μὲν γάρ αὐτὸ τὰ ὅμοιά τις ἀποφαίνοι ἀνόμοια γιγνόμενα, ἢ τὰ ἀνόμοια ὅμοια, τέρας ἂν δόξαιμι εἶναι. εἰ δὲ τὰ ζεύγη μετέχοντα ἀμφοτέρων, ἀμφότερα ἀποφαίνει πεπονθότα, οὐδὲν ὅμοιον ἔλεγεν ἄξιον δοκεῖν. οὐδέ γε εἰ σὺ ἅπαντα ἀποφαίνεις τῷ μετέχειν τοῦ ἑνός· καὶ τοιαυτὶ ταῦτα πολλά. τῷ πλήθους αὖ μετέχειν· ἀλλ' εἰ ὄντα σύ, αὐτὸ τοῦτο πολλὰ ἀποδείξεις. καὶ αὖ τὰ πολλὰ δὴ σύ, τοῦτο ἆρα θαυμάσομεν. καὶ τοῦδε τῶν ἄλλων ἁπάντων ὡσαύτως. εἰ μὲν αὐτὰ τὰ γένη τε καὶ εἴδη αὐτὰ αὐτοῖς ἀποφαίνοις ταῦτα πάσχοντα ταῦτα πάσχοντα, ἄξιον θαυμάζειν, εἰ δέ μή, οὐκ ἄξιον θαυμάζειν· ἐπεὶ τί θαυμαστόν; λέγων ὅταν μὲν βούλῃται, πολλὰ ἀποφαίνειν. ὡς ἕτερα μὲν τὰ ἐπὶ δεξιᾷ μου ὄντα, ἕτερα δὲ τὰ ἐπ' ἀριστερᾷ· καὶ ἕτερα μὲν τὰ πρόσθεν, ἕτερα δὲ τὰ ὄπισθεν· καὶ ἄνω καὶ κάτω ὡσαύτως· πολλὰ γάρ μοι μετέχω· ὅταν δὲ σύ, ἱερεῖα ὡς ἕπτα ὄντα, εἷς ἐγώ εἰμι αὖθις πάλιν μετέχων καὶ τοῦ ἑνός. ὥστε ἀληθῆ ἀποφαίνει ἀμφότερα. ἐὰν οὖν τῆς τοιαύτας ἐπιχειρῇ πολλὰ μὴ οὐ ταυτὰ ἀποφαίνειν λίθους καὶ ξύλα καὶ τὰ τοιαῦτα, φύσομεν αὐτὸν πολλὰ μὴ οὐκ ἀποδείκνυσιν· οὐ γὰρ οὐ πολλά, οὐδὲ τὰ πολλὰ οὔ, οὐδέ τι θαυμαστὸν λέγειν, ἀλλ' ἅπερ αὖ, πάντες ὁμολογοῦμεν. ἐὰν δέ τις ὧν νυνδὴ ἐλέγομεν, πρῶτον μὲν διαιρῆται χωρὶς αὐτὰ καθ' αὑτὰ τὰ εἴδη. οἷον ὁμοιότητά τε καὶ ἀνομοιότητα, καὶ πλῆθος, καὶ τὸ ἕν, καὶ στάσιν, καὶ κίνησιν, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. εἶτα τὰ ἐναντία ταῦτα συμπλέκῃ καὶ διακρίνηται ἀποφαίνῃ, ἐπαίνου αὖ, ἔτι γ' ἂν θαυμαστῶς ἔχοιμεν. ταῦτα δὲ ἀσμένως μὲν πάνυ ἡγοῦμαι πεπραγματεῦσθαι· πολὺ μέντ' αὖ, ὦδε μᾶλλον, ὡς λέγω ἀγαθέ, ἂν τις ἐχόμενος αὐτοῦ ταύτην ἀπορίαν ἐν αὐτοῖς τοῖς εἴδεσι παντοδαπῶς πολυπλόκου· ὡς ἅπερ ἐν τοῖς ὁρωμένοις διήλθετε, οὕτω καὶ ἐν τοῖς λογισμῷ λαμβανομένοις ἐπιδεῖξαι. λέγοντος δὴ ἔτι τοῦ Παρμενίδου τοῦ Σωκράτους ταῦτα, αὐτὸς μὲν ἔφασθαι ἐφ' ἑκάστου ἄκθεσθαι τόν τε παρόντα λόγον, καὶ ἐν ζώοσιν. ἴσως δὲ πάνυ γε αὐτῷ προσέχειν τὸν νοῦν, ἐκ θαυμαστοῦ εἰς ἀλλήλους ἐλίποντας μειδιᾶν. ὡς ἀγαμένους ἐν Σωκράτην. ἔπειτα οὖν καὶ παντελῶς ἀπορίᾳ αὐτοῦ ἀπεῖναι ἐν παρμενίδῃ δεινὸν Σωκράτη φάναι. ὡς ἄξιος εἴη ἀγασθαι τῆς ἐρωτῆς τῆς ἐπὶ τοὺς λόγους. καί μοι ἐπὶ αὐτὸς σὺ οὕτως διέρρησις ὡς λέγεις. χωρὶς μὲν εἴδη αὐτὰ ἄττα. χωρὶς δὲ τὰ τούτων αὖ μετέχοντα, καὶ τί σοι δοκεῖ εἶναι αὐτὸ ὁμοιότης χωρὶς ἡμῶν ὁμοιότητος ἕνεκα. καὶ οὕτω δὴ καὶ πολλά. καὶ πάντα ὅσα δὴ νυνδὴ ἐλέγομεν ἱκανῶς; Ἔμοιγε φάναι τὸν Σωκράτην. Ἦ καὶ τὸ τοιόνδε ἀπεῖναι ἐν παρμενίδῃ δοκεῖν τί εἶδος αὐτὸ καθ' αὑτό. καὶ καλῶς ἡγοῦ θοῦ καὶ πάντων αὖ τῶν τοιούτων; Ναὶ φάναι. Τίδ' ἀνθρώπου εἶδος χωρὶς ἡμῶν; ἢ τῶν δίχα ἡμᾶς ἑστώτων πάντων, αὖθ' τι εἶδος αὐθρώπου, ἢ πυρὸς, ἢ ὕδατος. Ἐν ἀπορίᾳ φάναι γ' ἂν ἔμοιγε καὶ δὶς καὶ τρὶς αὐτῶν γίγνεσθαι, ὥστε μὴ φάναι, ὡς ἅπερ ἐπ' ἐκείνων, ἢ ἄλλως. Ἦ καὶ τοῦδε τῶνδε ὦ Σώκρατες. ἆ καὶ γελοία δόξειεν αὖ, εἶναι. οἷον θρίξ. καὶ πηλός. καὶ ῥύπος. ἢ ἄλλο τι ἀτιμότατόν τε καὶ φαυλότατον. ἀπορᾷς τί χρὴ φάναι καὶ τούτων ἰδέας εἶναι χωρὶς, ὃν ἄλλο αὐτῶν. ἢ ὧν ἡμᾶς μετέχειν

ζόμεθα, ἅττε καὶ μή. Οὐδαμῶς φαίην ἂν σωκράτη. ἀλλὰ ταῦτά γε ἅπερ ὁρῶμεν, ταῦτα καὶ εἶναι. εἶδος δέ τι αὐτῶν οἰκεῖναι εἶναι, μὴ λίαν ἓν ἅπαν. ἓν μέντοι ποτέ μοι καὶ ἔθραξε. μή τι καὶ τοῦτ' ἔστι πάντων τοῦτο ἓν. εἶπεν ἂν ὅταν τοῦτο τῷ φύσιν, οἶχομαι δεύσας, μή ποτε ἐς πιναμάνιον φλυαρίαν ἐμπεσὼν διαφθαρῶ. ἐκεῖσε δ' οὖν ἀφιγμένος, ἐᾶν καὶ ναῦν ἐλίγομον εἶδος ἔχειν παρὰ ἐκεῖνα πραγματευόμενος διαζίβω. Νέος γοῦν εἶ πάνυ φαίνῃ ὦ παρμενίδη ὦ σώκρατες. καὶ οὔ πω σου αἰσθάνεται φιλοσοφία, ὡς ἔτι αὐτιλάμβανεται καὶ ἐμοὶ δόξαν, ὅτι οὐδὲν αὐτῶν ἀτιμάζεις. νῦν δὲ ἔτι πρὸς αὐθρώπων ἀποβλέπεις δόξας ὀλίγον νῦν ἀλικίαν. τόδε οὖν μοι εἰπὲ δοκεῖ σοι ὡς φῄς εἶδη εἶναι ἅπερ. ὧν τάδε τὰ ἄλλα μεταλαμβάνοντα τὰς ἐπωνυμίας αὐτῶν ἴσχειν. οἷον ὁμοιότητος μὲν μεταλαβόντα, ὅμοια· μεγέθους δὲ, μεγάλα· κάλλους δὲ καὶ δικαιοσύνης, δίκαιά τε καὶ καλὰ γίγνεσθαι. Φαίνομαι γάρ σωκράτην. Οὐκοῦν ἔστι ἄλου τοῦ εἴδους ἓν μέρους ἕκαστον ἃ μεταλαμβάνει μεταλαμβάνει, ἢ ἄλλη τίς αὖ, μετάληψις χωρὶς οὖσα γένοιτο. καὶ πῶς αὖ, ἔφη. Πότερον οὖν δοκεῖ σοι ὅλον ἓν εἶδος οὐ ἐκὸν εἶναι τῶν πολλῶν οὖ ὄν, ἢ πῶς. Τί γὰρ κωλύει φαίνεσθαι σωκράτην ἓν παρμενίδην εἶναι. οὐ καὶ ἓν καὶ ταυτὸν οὐ πολλοῖς καὶ χωρὶς οὖσιν, ὅλον ἅμα οὐ ἔσται. ἢ ἔστως αὐτὸ αὐτοῦ χωρὶς αὖ, εἶν. Οὐκ αὖ, φαίνομαι. Οἷον εἰ μέρα ἂν μία καὶ ἡ αὐτὴ οὖσα, πολλαχοῦ ἅμα ἔσῃ καὶ ἐθέλει μᾶλλον αὐτὸ αὐτῆς χωρὶς εἶναι, εἰ οὕτω καὶ ἕκαστον τῶν εἰδῶν οὐ πάσιν ἅμα ταυτὸν εἶναι. ἰδέαις γε φαίνεσαι ὦ σώκρατες οὐ ταυτὸν ἅμα πολλαχοῦ ποιεῖς, οἷον εἰ ἡμέρα κατὰ πολλὰς αὐθρώπους φαίης εἶναι πολλοῖς εἶναι ἕλον, ἢ οὐ τὸ θιοῦτον ἐγὼ λέγειν; Ἴσως φαίην. Ἆρ' οὖν ὅλον ἕκαστον ἡμέρα ἴσον ἐν αὖ, ἢ μέρος αὖ θοῦ ἄλλο ἐπ' ἄλλῳ. μέρος. Μεριτὰ ἄρα φάναι ὦ σώκρατες ἔστιν αὐτὰ τὰ εἴδη. καὶ τὰ μετέχοντα αὐτῶν μέρους αὖ, μετέχοι, καὶ οὐκέτι ἂν ἕκαστον ὅλον, ἀλλὰ μέρος ἕκαστον αὖ, οὖ ἔην. Φαίνεται οὕτω γε. Ἦ οὖν ἐθέλεις ὦ σώκρατες φάναι δ' οὖ εἶδος ἡμῖν τῇ ἀληθείᾳ μεριζεσθαι, καὶ ἕλη οὐ ἴσα.

Οὐδαμῶς ἐπεῖν. Ὅρα γοῦ φάναι ἐν αὐτὸ μεγέθος μεριεῖς. καὶ ἕκαστον τῶν πολλῶν μεγάλων μεγέθους μέρει σμικροτέρῳ αὐτοῦ τοῦ μεγέθους, μέγα ἔσται. ἆρ' οὐκ ἄλογον φανεῖται; Πάνυ γε ἔφη. Τί δὲ τοῦ ἴσου μέρους ἕκαστον σμικρὸν ἀπολαβόν τι, ἕξει ᾧ ἐλάττους ὄντι αὐτοῦ τῷ ἴσῳ, ἢ ἔχον ἴσον τῷ ἔσται; Ἀδύνατον. Ἀλλὰ τῷ σμικρᾷ μέρος τίς ἡμῶν ἕξει. τούτου δὲ αὖθοῦ ἢ σμικρὸν μεῖζον ἔσται, ἅττε μέρος ἐὰν τοῦ ὅλου· καὶ ἔστω δὴ αὐτὸ ἢ σμικρὸν μεῖζον ἔσται. ἐλλ' αὖ, προσθεῖσι ἢ ἀφαιρεθὲν τοῦτο σμικρότερον ἔσται, ἀλλ' οὐ μεῖζον ἢ πρίν. Οὐκ αὖ, χύσιτο φαίνεσθοῦτό γε. Τίνα οὖν χρόπον ἐπεῖν ὦ σώκρατες ἕτ' εἰσὶν σοι τἆλλα μεταλήψεται, μήτε καὶ τὰ μέρη.

Μήτε καὶ τἆλλα μεταλαμβάνειν δυνάμενα. Οὔ μὰ τὸν ἐγὼ φαίην ἄν μοι δοκεῖ ἀνόλον εἶναι ἢ ῥᾴστον οὐδαμῶς διορίσασθαι. Τί δὲ δὴ πρὸς τόδε πῶς ἔχεις. Τὸ ποῖον. Ὁ μοί σε ἐκ τοῦ τοιοῦδε οὐ ἔκαστον εἶδος οἴεσθαι εἶναι, ὅταν πολλὰ ἅπτα μεγάλα δόξῃ σοι εἶναι, μία τίς ἴσως δοκεῖ ἰδέα αὖτη εἶναι ἐπὶ πάντα ἰδόντι ὅθεν οὐ ἢ μέγα ἴσῃ εἶναι. Ἀλλοῦ λέγεις φαίνει. Τί δ' αὖ ἢ μέγα καὶ τἆλλα τὰ μεγάλα ἐὰν ὡσαύτως τῇ ψυχῇ ἐπὶ πάντα ἴδῃς, ἐχέ οὔτι καὶ μέγα φανεῖται, ᾧ ταῦτα πάντα αὐάγκη μεγάλα φαίνεσθαι; Ἔοικεν. Ἄλλο ἄρα εἶδος μεγέθους αὖφανήσεται, παρ' αὐτότε ἢ μέγεθος γεγονὸς. ἴσῃ τὰ μετέχοντα αὐτοῦ. ἴσῃ ἐπὶ τούτοις αὖ πᾶσιν ἕτερον, ᾧ ταῦτα πάντα μεγάλα ἔσται. ἴσῃ οὐκέτι δὴ οὐ ἔσῃσθον σοι τῶν εἰδῶν ἕκαστα, ἀλλ' ἄπειρα ἢ πλῆθος. Ἀλλὰ φαίνει ὦ παρμενίδη ἐν σωκράτη. μὴ τῶν εἰδῶν ἕκαστον τούτων ἓν ὄνομα, καὶ οὐδαμῶν αὐτῷ προσήκει ἐγγίνεσθαι ἄλογον, ἢ οὐ ψυχῇ· οὕτω γοῦ αὖ, οὖ τε ἴσῃσθον ἕν. καὶ οὐκ αὖ, ἔτι πάρεστ' ἃ ναῦν δὴ ἐλίγετο. Τί οὖν φαίνει οὐ ἕκαστόν ἐστι τῶν νοημάτων· ἰδέαν δὲ οὐδενός; Ἀλλ' ἀδύνατον ἐπεῖν. Ἀλλὰ τινός; Ναί. ὄντος, ἢ ἐκ ὄντος. Ὄντος. Οὐχ οὑός τινος· ὃ ἐπὶ πᾶσιν ἐκεῖνο ἓν νόημα ἕπου, νοεῖν μίαν τινὰ δοκεῖν ἰδέαν; Ναί. Εἶται οὐκ ἔσθ' ὅτου ἔσται τοῦτο ἓν νοήμασιν οὐ ἔστιν, ἀλλ' ὄν ἓν αὐτὸ ἐπὶ πᾶσιν. Ἀνάκη αὖ φάναι. Τί δὲ δὴ ἐπεῖν ἕτ' παρμενίδην ἐκ αἰδέσει ἢ τἆλ-

λα φὴς τῶν ἰδεῶν μετέχειν, ἢ δοκεῖ σοι ἐκ νοημάτων ἕκαστον εἶναι, καὶ πάντα νοεῖν· ἢ νοήματα ὄντα, ἀνόητα εἶναι. ἀλλ' οὐδὲ ζῆτο φάναι ἔχει λόγον. ἀλλ' ὦ Παρμενίδη μάλιστα ἔμοιγε καὶ τὰ φαίνεται ὧδε ἔχειν. τὰ μὲν εἴδη ταῦτα ὥς περ παραδείγματα ἑστάναι τῇ φύσει. τὰ δὲ ἄλλα, τούτοις ἐοικέναι, καὶ εἶναι ὁμοιώματα· καὶ ἡ μέθεξις αὕτη τοῖς ἄλλοις γίγνεσθαι τῶν εἰδῶν, οὐκ ἄλλη τις ἢ εἰκασθῆναι αὐτοῖς. εἰ οὖν τι ἔφη ἕκαστα τῷ εἶναι εἶδός τε ἐκεῖνο ἀ εἶδος μὴ ὅμοιον εἶναι τῷ εἰκασθέντι καθ' ὅσον αὖ τῷ ἀφωμοιῶσθαι ἧ ἔστι τὶς μηχανὴ, ἀ ὅμοιον μὴ ὁμοίῳ εἶναι ὅμοιον;

Οὐκ ἔστι.

Τὸ δὲ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ ἆρ' οὐ μεγάλη ἀνάγκη οὐσῶ τῆς αὐτοῦ εἴδους μετέχειν;

Ἀνάγκη.

Οὗ δ' αὖ, τὰ ὅμοια μετέχοντα ὅμοια ἦ, οὐκ ἐκεῖνο ἔσται αὐτὸ ἀ εἶδος;

Παντάπασι μὲν οὖν.

Οὐκ ἄρα οἷόν τ' ἦ τῷ εἴδει ὅμοιον εἶναι. ἀλλ' ἀ εἶδος ἄλλῳ, εἰδὶ μή, παρὰ ἀ εἶδος ἀεὶ ἄλλο αὖ φανήσεται εἶδος· καὶ αὖ ἐκεῖνό γε ὅμοιον ἦ ἕτερον αὖ. καὶ οὐδέ ποτε παύσεται ἀεὶ καινὸν εἶδος γιγνόμενον, ἐὰν μὴ ἀ εἶδος τῷ ἑαυτοῦ μετέχοντι ὅμοιον γίγνηται.

Ἀληθῆ λέγεις.

Οὐκ ἄρα ὁμοιότητι ἄλλα τῶν εἰδῶν μεταλαμβάνει. ἀλλά τι ἄλλο δεῖ ζητεῖν ᾧ μεταλαμβάνει.

Ἔοικεν.

Ὁρᾷς οὖν φάναι ὦ Σώκρατες ὅσην ἡ ἀπορία, ἐάν τις ὡς εἴδη ὄντα αὐτὰ καθ' αὑτὰ διορίζηται;

Καὶ μάλα.

Εὖ τοίνυν ἴσθι φάναι, ὅτι ὡς ἔφης ἐπεῖν, οὐδέ πω ἅπτῃ αὐτῆς ὅσον δεῖν ἡ ἀπορία, εἰ σὺ εἴδους ἕκαστον τῶν ὄντων, αἰεὶ τὰ ἀφοριζόμενος θήσεις.

Πῶς δὴ ἐπεῖν.

Πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα φάναι· μάγιστα δὲ τόδε. ἔτις φαίη, μὴ δὲ προσήκειν αὐτὰ γιγνώσκεσθαι ὄντα τοιαῦτα ἃ καφαμὲν λέγειν εἶναι τὰ εἴδη. πρῶτα ταῦτα λέγοντι οὐκ ἄν, ἔχοντίς σ' ἀπολέξασθαι, ὅτι ψεύδεται. ἐμὰ πολλῶν μὲν τύχοι ἔμπειρος ὢν ὁ ἀμφισβητῶν, μὴ μὰ ἀφυὴς. ἔγὼλοι δὲ πάνυ πολλὰ καὶ θέρρων θην πραγματευομένου πῦ σὺ λεκτυμένου ἔπαθον. ἀλλ' ἀπίθανος ἄν, εἰ ἀγνοοῖα αὐτὰ ἀκαγκάζων εἶναι.

Ῥᾷ δὴ ὦ Παρμενίδη φαίη ἂν Σωκράτη.

Ὅτι ὦ Σώκρατες ἄμοιγε, μὴ σὲ καὶ ἄλλον, ὅστις αὐτῷ τινα καθ' αὑτὸ αὐτοῦ ἐκάστου εἴδους τί ἦ ται εἶναι, ὁμολογῆσαι ἄν, πρῶτον μὲ μηδ' μίαν αὐτῶν εἶναι οὐ ἡμῖν.

Πῶς γοῦν ἄν, αὐτὴ καθ' αὑτὴν ἔτι ἔᾳ φάναι ἂν Σωκράτη.

Καλῶς λέγεις ἐπεῖν.

Οὐκοῦν καὶ ὅσα τῶν ἰδεῶν πρὸς ἀλλήλας ἐστὶν οἷ εἰσὶν, αὐτοὶ πρὸς αὐτοὺς τὴν δύναμιν ἔχουσιν. ἀλλ' οὐ πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν ἕκαστα, ἔπι ὅπη δή τις αὐτὰ τί ἦ ται, ὧν ἡμεῖς μετέχοντες, εἶναι ἕκαστα ἐπονομαζόμεθα. τά δὲ παρ' ἡμῖν ταῦτα ὁμώνυμα ὄντα ἐκείνοις αὐτὰ αὖ πρὸς αὐτὰ ἔστιν. ἀλλ' οὐ πρὸς τὰ ἐφ' ἑαυτῶν, καὶ ἐφ' ἑαυτῶν, ἀλλ' οὐκ ἐκείνων, ὅσα αὖ ὀνομάζεται οὕτω.

Πῶς λέγεις φάναι ἂν Σωκράτη. Οἷον, φάναι ἂν παρμενίδην ἔφη τῶν ἡμῶν τοῦ δεσπότης ἢ δοῦλός ἐστιν· οὐκ αὐτοῦ δεσπότης δή που ὄ, ἔστι δεσπότης, ἐκείνου δούλης ἔστιν, οὐδὲ αὐτοῦ δοῦλον. ὃ ἔστι δοῦλος, δεσπότης ὀνδεσπότης. ἀλλ' ἄνθρωπος ὤν, ἀνθρώπου ἀμφότερα ταῦτα ἔστιν. αὐτὴ δὲ δεσποτεία, αὐτῆς δουλείας ἔστιν ὃ ἔστι. μὴ δεσποτείαν ὠσαύτως αὐτὴ δεσποτεία αὐτῆς δεσποτείας. ἀλλ' ὃ τὰ ἐν ἡμῖν πρὸς ἐκεῖνα πέφυκεν ἔχει, οὐδὲ ἐκεῖνα πρὸς ἡμᾶς. ἀλλ' ἦ λέγω αὐτὰ αὐτῶν καὶ πρὸς αὐτὰ ἐκεῖνα τί ἔστι, μὴ τὰ παρ' ἡμῖν ὠσαύτως πρὸς ἑαυτά. ἢ οὐ μανθάνεις ὃ λέγω.

Ῥάιδιον γ' ἐπεῖν φην σωκράτη μανθάνω.

Οὐκοῦν καὶ ἐπιστήμη φαίη αὐτὴ μή, ὅ ἔστιν ἐπιστήμης, ὅ ἔστιν ἀλήθεια αὐτῆς αὖ, ἐκείνης ἔστιν ἐπιστήμη.

Ῥάιδιον γε.

Ἐκεῖνά δὲ αὖτῶν ἐπιστητὰ ἃ ἔστιν ἑκάστου τῶν ὄντων ὅ ἔστιν, ἔστι αὖ ἐπιστήμη, ἢ οὔ.

Ναί.

Ἀλλ' παρ' ἡμῖν ἐπιστήμη, αὐτῆς παρ' ἡμῖν αὖ, ἀληθείας ἔστι. καὶ αὖ ἑκάστη ἡ παρ' ἡμῖν ἐπιστήμη τῶν παρ' ἡμῖν ὄντων ἑκάστου αὖ, ἐπιστήμη συμβαίνει εἶναι;

Ἀνάγκη.

Ἀλλὰ μὴν αὐτά γε τὰ εἴδη ὡς ὁμολογεῖς οὔτε ἔχομεν οὔτε παρ' ἡμῖν εἶδός τε εἶναι.

οὔ γοῦν ἔστιν.

Γιγνώσκεται δὲ γέ που ὑπ' αὐτοῦτοῦ εἴδους τοῦ τῆς ἐπιστήμης αὐτὰ τὰ γένη ἃ ἔστιν ἕκαστα;

Ναί.

Ὅγε ἡμᾶς οὐκ ἔχει.

οὐ γοῦν.

Οὐκ ἄρα ὑπὸγε ἡμῶν γιγνώσκεται τῶν εἰδῶν εἶδος. ἐπεὶ καὶ αὐτῆς ἐπιστήμης οὐ μετέχομεν.

Οὐκ ἔοικεν.

Ἄγνωστον ἄρα ἡμῖν ἔστι καὶ αὐτὸ ὃ καλόν ἐστι καὶ ἀγαθόν. καὶ πάντα ἃ δὴ ὡς ἰδέας αὐτὰς οὔσας ὑπολαμβάνομεν;

Κινδυνεύει, ὅτι δὴ ἔτι τούτου δεινότερον τόδε.

Τὸ ποῖον.

Φαίης ἄν που ἐπιστήμην ἔστιν αὐτό τι γένος

ἐπιστήμης πολλῷ αὐτὸ ἀκριβέστερον εἶναι, ἢ τῷ παρ' ἡμῖν ἐπιστήμῳ τῇ ἡφαίστου, τῇ παρὰ τὰ ἄλλα οὕτω; Ναί. Οὐκοῦν ὧδ' ἔστι τι ἄλλο αὐτῆς ἐπιστήμης μετέχει· οὐκ αὖτη μᾶλλον ἢ ἡ τὸν Φαίδωνος ἔχειν τῷ ἀκριβεστάτῳ ἐπιστήμῳ; Ἀνάγκη. Λ'ρ' οὖν δόξης τε αὖ ἔσται ὁ τοῦ τὰ παρ' ἡμῖν γνώσεσθαι αὐτῷ ἐπιστήμῳ ἔχων; Τί γὰρ οὔ. Ὅτι ἔφη ὁ παρμενίδης ὦ μολόγηται ἡμῖν ὦ σώκρατες· μὴτ' ἐκεῖνα τὰ εἴδη πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν πῃ δυνάμιν ἔχειν ἢ ἔχει, μήτε τα παρ' ἡμῖν πρὸς ἐκεῖνα· ἀλλ' αὖ τὰ πρὸς αὐτὰ ἐκείνα. ὡμολόγηται γάρ. Οὐκοῦν εἰ παρὰ τῷ θεῷ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀκριβεστάτη δεσποτεία, καὶ αὖτη ἡ ἀκριβεστάτη ἐπιστήμη, οὔ τ' ἂν, ἡ δεσποτεία ἡ ἐκείνων ἡμῶν πρὸς αὖ, δεσπόσειεν, ἢ τ' αὖ ἡ ἐπιστήμη ἡμᾶς γνοίη. οὐδέ τι ἄλλο τῶν παρ' ἡμῖν, ἀλλ' ὁμοίως ἡμεῖς ἐκείνων οὐκ ἄρχομεν τῇ παρ' ἡμῖν ἀρχῇ· οὐδὲ γιγνώσκομεν τῇ θεᾶς ἄλλῃ τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιστήμῃ ἐκείνα τε αὖ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, οὔτε δεσπόται ἡμῶν εἰσιν, οὔτε γιγνώσκουσι τὰ αἰθρώπεινα πράγματα θεοὶ ὄντες. Ἀλλὰ μὴ λίαν ἔφη θαυμαστὸς ὁ λόγος, εἴπερ γε θεὸν ἀποστερήσει τοῦ εἰδέναι. Ταῦτα μέντοι ὦ σώκρατες ἔφη ὁ παρμενίδης, ἡ ἕτερα πολλὰ ἀναγκαῖον ἔχειν τὰ εἴδη εἰ ἔστιν αὖ ταῦτα ἃ ἰδέαι τῶν ὄντων· ἡ ὁρισθέντα τινὰ ἕκαστον εἶδος, ὥστε ἀπορεῖν τὸν ἀκούοντα· ἡ ἀμφισβητεῖν ὡς οὐ τοῦτο ταῦτα, εἴτε ὅτι μάλιστα ἔστι, πολλὴ αἀναγκη αὐτὰ εἶναι τῇ αἰθρωπίνῃ φύσει ἄγνωστα· ἡ ταῦτα λέγοντα, δοκεῖν τι λέγειν· ἡ ὁ ἀρτι ἐλέγομεν, θαυμαστῶς ὡς δυσανάπιστον εἶναι· καὶ αἰσθόμενον μέν σου ἀΦυοῦς τῷ δυνασομένῳ μαθεῖν ὡς ἔστι γένος τι ἰδέας· καὶ οὐσία αὐτὴ καθ' αὐτήν. ἔτι δὲ θαυμαστέρου τοῦ ὑρίσοντος καὶ ἄλλον δυνασομένῳ διδάξαι πάντα ταῦτα ἱκανῶς διακρινασθαι· συγχωρῶσι ἔφη ὦ παρμενίδη ὁ σωκράτης. πάνυ γοῦν μοι κατὰ νοῦν λέγεις·

Ἀλλά μέν τοι εἶπεν ὁ παρμενίδης εἰδή γέ τινες ὦ σώκρατες αὖ μὴ ἐάσει εἶδη τῶν ὄντων εἶναι, ἐς πάντα τὰ δὴ νῦν ἡμῖν ἄλλα τοιαῦτα ἀποβλέψας μὴ δι' ὁριεῖται εἶδός ἑνὸς ἱκανῶς, οὐδὲ ὅπου ξύμφησι δεῖν διάνοιαν ἕξει μὴ ἑὰν ἰδέαν τῶν ὄντων ἱκανῶς δεῖ αὐτὴν ἀεὶ εἶναι· ἡ οὕτω τοῦ διαλέγεσθαι παντάπασι διαφθερεῖ τὸ τοιοῦτον μέν οὖν μοι δοκεῖς καὶ μᾶλλον ἠθεῖσθαι. Ἀληθῆ λέγεις φάναι. Τί οὖν ποιήσεις φιλοσοφίας πέρι· πῇ τρέψῃ ἀγνοουμένου τούτων· οὐπάνυ μοι δοκῶ πω θαρραῦν γε τῷ παρόντι· πρωΐ γοῦν εἰ πεῖν πρὶν γυμνασθῆναι ὦ σώκρατες, ὁρίζεσθαι ἐπιχειρεῖς· καλόν τε τι καὶ δίκαιον, καὶ ἀγαθὸν ἡ οὔ ἔγωγέ τινων εἰδῶν· οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ θαρρήσω πρὸς ἄλλο τοιοῦτον ἐπὶ τοὺς λόγους· ἕλκυσον δὲ σαυτὸν καὶ γύμνασον μᾶλλον δὲ τῆς δυκούσης ἀχρὼν εἶναι καὶ καλουμένης ἀπὸ τῶν πολλῶν ἀδολεσχίας ἕως ἔτι νέος εἶ, εἰδὲ μήσε διαφθείρει ἡ ἀλήθεια. τίς οὖν ὁ τρόπος φάναι ὦ παρμενίδη τῆς γυμνασίας. οὗτος εἶπεν. ὃν περ ἤκουσας ζήνωνος. καλῶ τοῦτό γέ σου καὶ πρὸς τοῦδε ἠγάσθην, εἰ πόθος ὅτι οὐκέτι σὺ τοῖς ὁρωμένοις οὐδὲ ταῦτα πῃ πλατέως ἐπισκοπεῖν· ἀλλὰ πρὸς ἐκεῖνα ἅπερ μάλιστα ἔστιν αὖ, λόγῳ λάβοι· καὶ ὄντ' αὖ, ἱκανῶς εἶναι. Δοκεῖ γοῦν μοι ἔφη ταύτη γε ἐλκυστὸν εἶναι, καὶ ὅμοια καὶ ἀνόμοια, καὶ ἄλλο ὁτιοῦν τὰ ὄντα πάσχοντα ἁπλῶς φαίνειν. καὶ καλῶς γ' ἔφη· χρὴ δὲ τῇ τόδε ἔτι πρὸς τοῦτο ποιεῖν· μὴ μόνον εἰ ἔστιν ἕκαστον ὑποτιθέμενον σκοπεῖν τὰ συμβαίνοντα ἐκ τῆς ὑποθέσεως, ἀλλὰ καὶ ἐὰν μὴ ἔστι τὸ αὐτὸ τοῦτο ὑποτιθέμενος, εἰ βούλει μᾶλλον γυμνασθῆναι. πῶς λέγεις φάναι. οἷον, ἔφη εἰ βούλει τῶνδε ταύτης τῆς ὑποθέσεως ἕν ζήνων ὑπόθετο· εἰ πολλά ἐστι τί χρὴ συμβαίνειν καὶ αὖ τοῖς τοῖς πολλοῖς πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς τὸ ἕν· καὶ τῷ οἰ πρός τε αὐτὸ, καὶ πρὸς τὰ πολλά, καὶ αὖ ἐὰν μὴ ἔστι πολλά, πάλιν σκοπεῖν τὰ συμβάσεται καὶ τῷ οἰ καὶ τοῖς πολλοῖς, καὶ πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς ἄλληλα. καὶ αὖ δεῖ ἐὰν ὑποθῇ, εἰ ἔστιν ὁμοίστης. ἢ ἐὰν μὴ ἔστι τί ἔφ' ἑκατέρᾳ τῆς ὑποθέσεως συμβάσεται, καὶ αὐτοῖς τοῖς ὑποτεθεῖσι καὶ τοῖς ἄλλοις, καὶ πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς ἄλληλα. καὶ ὡσαύτως ὁμοίως ὁ αὐτὸς λόγος· καὶ ὡσαύτως κινήσεως καὶ ὡσαύτως στάσεως· καὶ ὡσαύτως γενέσεως καὶ φθορᾶς· καὶ ὡσαύτως αὐτοῦ τοῦ εἶναι καὶ τοῦ μὴ εἶναι· καὶ οἱ λόγῳ ὡσαύ-

ὅλου αὖ

ὁ ἓν αὖ ἀεὶ ὑποθῇ, ὡς ὄντος μὴ οὐκ ὄντος, καὶ ὁπόσα ἄλλα παθήματα πάσχοντος, δεῖ σκοπεῖν τὰ συμβαίνοντα πρὸς αὐτὸ, καὶ πρὸς ἕκαστον τῶν ἄλλων. ὅτι αὖ, πρόσθεν καὶ πρὸς πλείω καὶ πρὸς ξύμπαντα ὡσαύτως, καὶ τὰ ἄλλα αὖ πρὸς αὐτά τε καὶ πρὸς ἄλλο ὁτιοῦν αὖ, ἀεὶ προσαιρῇ ἑκάτερα ὡς ἐν ὑποθέσει ὅτιπερ θήσει, ἑκάτερα ὡς μὴ ὄντα· εἰ μέλλεις τελέως γυμνασάμενος κυρίως διαφθαρήσεσθαι ὁ ἀληθής. Ἀμήχανον γὰρ φῂς λέγειν ὦ πρὸ μοίρης πραγματείαν, καὶ οὐ σφόδρα μανθάνω, ἀλλά μοι τί οὐ διῆλθες αὖ ὑποθέμενος τι ἵνα μᾶλλον καταμάθω. Γολυτέχνου φαίης ὦ σώκρατες πρόσταξις ὡς τηλικῆσδε. Ἀλλὰ σὺ ἀπεῖπες τὸν σωκράτη ζηλῶσαι τί οὐ διῆλθες ἡμῖν. Καὶ τὸν ζηλώσαντα ἴσως γελάσαντα φαίης. αὐτῷ δὲ σώκρατες διόμεθα παρμενίδου. μὴ γὰρ οὐ φαῦλον ἦ ὀλίγα· ἢ οὐχ ὁρᾷς ὅσον ἔργον προστάττεις; εἰ μὲν οἷοί τε ἦμεν, οὐκ αὖ, ἄξιον ἦν λαβεῖν ἀπρεπῆ γὰρ τὰ τοιαῦτα. πολλῶν ἑκάστου λέγειν, ἄλλως τε καὶ τηλικῷδε ἀγνοίᾳ γὰρ οἱ πολλοὶ ὅτι αὖθις ταύτης τῆς ὁδοῦ πάντων διεξόδους τε καὶ τολμὰς ἀδύνατον χώραν τῷ ἀληθεῖ, νομὸν ἔχειν. ἰτὼ μὲν οὖν ὦ παρμενίδη, σωκράτει σωθήσομαι, ἵνα καὶ αὐτὸς ἀκούσῃ ὀλίγου χρόνου. Ταῦτα δὴ ἀπόντος τοῦ ζηλώσοντος, ἔφη ὁ αἰτιφῶν φαίης ἂν πυθόμενον. αὐτόν τε δεῖσθαι τοῦ παρμενίδου καὶ ἂν ἀεὶ σοτέλη τὴν τοὺς ἄλλους ὠφελεῖσθαι ὁ λέγει, καὶ μὴ ἄλλως ποιεῖν. Τὸν οὖν παρμενίδην αἰδεῖσθαι φαίης πεῖθεσθαι. καί τοι δοκῶ μοι ὁ τοῦ ἰζυκείου ἴσασιν πιπονθέναι· ὡς ἐκεῖνος ἀθλητὴς ὢν καὶ πρεσβυτέρῳ ὑφ' ἁρματι μάλλον ἀτονιᾶσθαι, καὶ δι' ἀπειρίαν ῥᾴμονι ἂν μᾶλλον, ἐὰν ἂν ἀπεικάζων, ἄκων ἔφη καὶ αὐτὸς οὕτω πρεσβύτης ὢν ἀεὶ ἂν ἔρασθαι ἀσκεῖν ἀναγκάζεσθαι ἐᾶσαι. καίτοι μοι δοκῶ μεμνῆσθαι μάλα φοβεῖσθαι πῶς χρὴ τηλικόνδε ὄντα διαλυθῆναι τοιούτου τε καὶ τοσούτου τοῦ λόγου. ὅμως δὲ (δεῖ γὰρ χαρίζεσθαι) πειστέον καὶ ὁ ζηλῶν λέγει αὐτοῖ γὰρ ἐσμεν. πόθεν οὖν δὴ ἀρξόμεθα, καὶ τί πρῶτον ὑποθησόμεθα, ὃ βούλεσθε πειστέον πρὸ δοκεῖ πραγματειώδη παιδιὰν παίζειν· ἀπ' ἐμοῦ ἀρξόμαι καὶ τῆς ἐμαυτοῦ ὑποθέσεως. ταῦτα τοῦ οὖν αὖ τοῦ ὑποθέμενος ἔπος εἶεν, εἴτε μικρὸν εἴτε τι συμβαίνον. Ταῦ μὲν οὖν φαίης ἂν ζηλῶσαι. Τίς δ' ἂν ἐτεόν μοι ἀπορείνεται, ὦ ὁ νώτατος. ἴσως γὰρ αὖ, πολυπραγμονῆ, καὶ ἄδικται μάλιστ' αὖ, ἀπορείναι, καὶ ἅμα ἐμοὶ αὐάπαυλα αὖ, εἴη ἂν ἐκείνη ἀπόκρισις. Ἕτοιμός σοι ὦ παρμενίδη φαίης ἔσεσθαι ἂν ἀεὶ σοτέλη. ἐμὲ γὰρ λέγεις ἂν νώτατον λέγων. ἀλλ' ὁρᾶτε ὡς ἀποκρινομένου μοῦ δή. Εἶεν φαίης. εἰ οἷόν τε ἦν ἄλλοτι οὐκ αὖ, ἔφη ἂν ὁ ὦ· πῶς γὰρ αὖ. οὔτε ἄρα μέρος αὐτοῦ, ἔστε ὅλου αὐτὸ δεῖ εἶναι. Τί δή. Τὸ μέρος τοῦ μέρους ὅλου δεῖ; Ναί. Τί δὲ ἂν ὅλον. οὐχὶ οὖ αὖ, μέρος μεῖν ἀπῇ ὅλου αὖ, εἴη. Γαῦγε. ἀμφοτέρως ἄρα ἂν εἰ ἐκμερῶν αὖ, εἴη. ὅλον τε ὂν καὶ μέρη ἔχον. Δοκεῖ μοι. Ἀμφοτέρως αὖ, ἄρα οὕτω ἂν εἰ πολλὰ εἴη, ἀλλ' οὐκ αὖ. Ἀληθῆ. Δεῖ δέ γε μὴ πολλὰ, ἀλλ' ὡς αὐτὸ εἶναι. Δεῖ. Οὔτ' ἄρα ὅλον ἕξεται, οὔτε μέρη ἕξει, εἰ οἵεται ἔσεσθαι. Οὔ γαῦ. Οὐκοῦν εἰ μεῖν ἔχει μέρος, οὔτ' ἀρχὴν, οὔτε τελευτὴν οὔτε μέσον ἔχει. μέρη γὰρ αὖ ἤδη αὐτοῦ τὰ τοιαῦτα εἴη. Ὀρθῶς. Καὶ μὴν τελευτή γε καὶ ἀρχὴ πᾶσαις ἁπάσου. Γῶς δ' οὔ. Ἄπειρον ἄρα ἂν εἰ. εἰ μήτε ἀρχὴν, μήτε τελευτὴν ἔχει. Ἄπειρον. Καὶ αὖθ' οὕτως ἄρα. οὔτε γὰρ αὖ, σχοινύλου. οὔτε ἄλλοις μετέχει. Γῶς. Σχοινύλον γέ που δεῖ εἶδος, οὐ αὖ, τὰ ἕρατα παντα χῇ ἐκ τοῦ μέσου ἴσον ἀπέχει; Ναί. Καὶ μὴν εὐθύ γε. οὐ αὖ, ἂν μέσον ἀμφοῖν τοῖν ἐσχάτοιν ἐπίπροσθεν ᾖ; Οὕτως. Οὐκοῦν μέρη αὖ, ἔχοι τὸ οὐ. καὶ πόλλ' αὖ, εἴη εἴτ' ἄθικτος σήματος, εἴτε προσφερὴς μετέχοι. Γαῦν μὲν οὖν. Οὔτε ἄρα ἁθρὸν, οὔτε προσφερὲς ἕξειν. ἐπεὶ πῇ οὐδὲ μέρη ἔχει. Ὀρθῶς. Καὶ μὴν τοιοῦτόν γε ἕν, οὐδαμοῦ αὖ εἴη, οὔτε γὰρ οὐ ἄλλῳ, οὔτε οἰ ἑαυτῷ ἔσται. Γῶς δή. Ἐν ἄλλῳ μὲν ὂν, κύκλου που αὖ, περιέχοι ἂν ὑπὸ ἐκείνου οὐ φ' αὖ, εἴη. καὶ πολλαχοῦ αὖ, αὐτῷ ἅπτοιτο πολλαχῇ. τῷ δὲ οὐδ' ἕν τε καὶ ἀμερὲς καὶ κύκλου μὴ μετέχοντος ἁλώσιμον πολλαχῇ κύκλῳ ἅπτεσθαι. Ἀδιάκριτον. Ἀλλὰ μὴν αὐτό γε οἰ ἑαυτῷ ὂν καὶ ἑαυτὸ εἴη περιέχον ὂν οὐκ ἄλλο ἢ αὐτό· ἔστε καὶ οἰ ἑαυτῷ ἔσεσθαι μὴ περιέχοντι ἁλώσιμον. Ἀδιάκριτον γαῦ. Οὐ-

κωῦν ἴσθρον μὴν αὖ τι ἔσῃ αὐτὸ τὸ περιέχον, ἵτερον δὲ τὸ περιεχόμενον. οὐ γὰρ ὅλον γε ἅμφω ταυτὸν ἅμα πείσεται καὶ ποιήσει· καὶ οὕτω τὸ σὺ οὐκ ἄν, εἴη ἴ τι σὺ ἀλλὰ δύο. Οὔ γὰρ οἷόν. Οὐκ ἄρα ὅλῃ που τὸ σὺ μήτε ὡ ἑαυτῷ μήτε ὡ ἄλλῳ οἰόν. οὐκ ἔστιν. Ὅρα δὴ οὕτως ἔχον· οἰόν τε ὅλην ἑστάναι ἢ κινεῖσθαι. Τί δὴ γὰρ οὔ. Ὅτι κινούμενόν τε, ἢ φέροιτο ἢ ἀλλοιοῖτο ἄν· αὖται γὰρ μόναι κινήσεις. Ναί. Ἀλλοιούμενον δὲ τὸ σὺ ἑαυτῷ, ἀλλωτόν που σὺ ἴ τι που εἶναι. Ἀλλωτον. οὐκ ἄρα κατ' ἀλλοίωσίν γε κινεῖται. Οὐ φαίνεται. Ἀλλ' ἄρα τῇ φορᾷ. Ἴσως. Καὶ μὴν εἰ φέροιτο τὸ σὺ, ἢ περὶ αὐ τῷ αὐτῷ αὖ, περιφέροιτο κύκλῳ, ἢ μεταλλάττοι χώραν ἑτέραν ἐξ ἑτέρας. Ἀνάγκη. οὐκοῦν κύκλῳ μὲν στρεφόμενον δεῖ μέσου τινὸς εἶναι αὐτὸ ἀνάγκη καὶ τὰ περὶ τὸ μέσον φερόμενα ἄλλα μέρη ἔχειν ἑαυτῶν· ᾧ δὲ μήτε μέσου, μήτε μερῶν προσήκει, τίς μηχανὴ ἔσῃ κύκλῳ ποτὲ ἐνδὺ τοῦ μέσου αὐτοῦ ἰέναι. οὐδεμία. Ἀλλὰ δὴ χώραν ἀμείβον ὅλον τὸ ἄλλοτε ἄλλοθι γίγνεται, καὶ οὕτω κινεῖται. Εἰ πρός γε δή. οὐκοῦν εἶναι μὲν που σὺ τινι αὐτὸ, ἀλλωτόν τι φαίνῃ. Ναί. Ἆρ' ἂν γίγνοιτο ἔτι ἀλλοιότερον. Οὐκ οἶδ' ὅπως. Εἰ σοὶ τῷ, τί γίγνεται· οὐκ ἀνάγκη μήτε που αὐ ἐκείνῳ εἶναι ἔτι ἐπιγιγνόμενον, μήτε τι ἔξω ἐκείνου παντὸς παντάπασιν, εἴπερ ἤδη ἐπίγνεται. Ἀνάγκη. Εἰ ἄρα τί ἄλλο πείσεται, ἕξει ἐκεῖνο αὖ μόνον πάσχοι, οὗ μόρια εἴη· τὸ μὲν γάρ, αὖ τι αὐτοῦ ἤδη σὺ ἐκείνῳ· τὸ δὲ, ἔξω εἴη ἅμα. τὸ δὲ μὴ ἔχον μόρια, οὐκ οἶόν τέ που ἔσται ξύμπαν οὐδαμοῦ ὅλον ἅμα μήτε σὸν εἶναί τινος, μήτε ἔξω. Ἀληθῆ. οὐ δὲ μήτε μέρη εἰσὶ, μήτε ὅλον τυγχάνει ὄν, οὐ πολὺ ἔτι ἀδυνατώτερον ἐγγίγνεσθαί που· μήτε κατὰ μόρια, μήτε ὅλον ἐπιγιγνόμενον. Φαίνεται. Οὔτ' ἄρα ποι ἰὸν καὶ σῷ τῷ γιγνόμενον χώραν ἀλλάττει, οὔτ' σὺ τῷ αὐτῷ στρεφόμενον, οὔτε ἀλλοιούμενον. Οὐκ ἔοικε. Κατὰ πᾶσαν ἄρα κίνησιν τὸ σὺ ἀκίνητον. Ἀκίνητον. Ἀλλὰ μὴν καὶ ἕστηναί γε φαμὲν σὸ ποτὲ αὐτὸ, ἀλλωτόν. Φαμὲν γάρ. Οὐδ' ἄρα ποτὲ σὺ τῷ αὐτῷ ἕστι. Τί δή. Ὅτι ἤδη αὖ σὺ ἐκείνῳ ἔσῃ, σὺ ᾧ τῷ αὐτῷ ἕστι. Γαῦν μὲν οὖν. Ἀλλ' οὔτε σὺ ἑαυτῷ οὔτε σὺ ἄλλῳ δίον τε ἐν αὐτῷ σὺ εἶναι. Οὐ γὰρ οἷόν. Οὐδέ ποτε ἄρα ἕστι τὸ σὺ σὺ τῷ αὐτῷ. Οὐκ ἔοικεν. Ἀλλὰ μὲν τό γε μηδέ ποτε σὺ ᾧ αὐτῷ ὄν, οὔτε ἡσυχάζειν ἄγει, οὔτε ἵστησιν· Οὔ γὰρ δίον τε. Τὸ σὺ ἄρα ὡς ἔοικεν, ἕστε ἵστησιν, οὔτε κινεῖται. Οὕτω μὴν φαίνεταί γε. Οὐδὲ μὲν ταυτόν γε οὔτε ἑτέρῳ, οὔτε ἑαυτῷ ἴσαι. οὐδ' αὖ ἕτερον, οὔτε αὐτοῦ, οὔτε ἑτέρου αὖ, εἴη. Ῥᾴδιον δή. Ἕτερον μὲν που ἑαυτοῦ ὄν, οἰὸς ἕτερον αὖ, εἴη. καὶ οὐκ αὖ, εἴη σύ. Ἀληθῆ. Καὶ μὴν ταυτόν γε ἑτέρῳ ὂν ἐκεῖνο αὖ, εἴη. καὶ τὸ δ' οὐκ αὖ, εἴη. ὥστε οὐδ' αὖ οὕτως εἴη ὅπῃ ἴσον σύ. ἀλλ' ἕτερον οἰός. Οὐ γὰρ οἷόν. Ταυτὸν μὲν ἄρα ἑτέρῳ, ἢ ἕτερον ἑαυτοῦ οὐκ ἔσται. Οὐ γάρ. Ἕτερον δέ γε ἑτέρου, οὐκ ἔσται· ἴσως αὖ, ἢ σύ. Οὐ γὰρ εἰκὸς προσήκειν ἑτέρῳ τινὸς εἶναι, ἀλλὰ μόνῳ ἑτέρῳ ἑτέρου, ἄλλῳ δὲ οὐδενί. Ὀρθῶς. Τῷ μὲν ἄρα σὺ εἶναι, οὐκ ἔσται ἕτερον. ἢ οἴει; Οὐ δῆτα. Ἀλλὰ μὴν ἐμὴ τούτῳ οὐχ ἑαυτῷ ἔσαι. εἰ δὲ μὴ αὐτῷ, οὐδὲ αὐτό. αὐτὸ δὲ μηδαμῇ ὂν ἕτερον, οὐδαμοῦ ἔσται ἕτερον. Ὀρθῶς. Οὐδὲ μὴν ταυτὸν ἑαυτῷ ἔσαι. Πῶς δ' οὔ. Οὐκ ἄπῃ τοῦ αὐτοῦ φύσις, αὐτὴ δή που καὶ ἓν ταυτοῦ. Τί δή. Ὅτι οὐκ ἐπειλαῖ ταυτὸν γίγνεταί τῳ πῇ σὺ γίγνεται. Ἀλλὰ τί μήν. Τοῖς πολλοῖς ταυτὸν γιγνόμενον, πολλὰ ἀνάγκη γίγνεσθαι ἀλλ' οὐχ σύ. Ἀληθῆ. Ἀλλ' εἰ τὸ σὺ καὶ τὸ ταυτὸν μηδαμῇ διαφέρει· ὁπότε τι ταυτὸν ἐπιγίγνοιτο, ἀεὶ αὖ, σὺ ἐγίγνοιτο καὶ ὁπότε σύ, ταυτόν. Γαῦγε. Εἰ ἄρα τὸ σὺ ἑαυτῷ, ταυτὸν ἔσται, οὐχὶ ἑαυτῷ ἔσαι, καὶ οὕτως σὺ ὄν, οὐχ σὺ ἔσαι. ἀλλὰ μὴν ἕν γε ἀλλωτόν. ἀλλωτον ἄρα καὶ τῷ σοὶ, ἢ ἑτέρου ἕτερον εἶναι, ἢ ἑαυτῷ ταυτόν. Ἀλλωτον. Οὔπω δὴ ἑτερόν γε ἢ ταυτὸν τὸ σὺ οὔτ' αὖ αὐτῷ, οὔτ' αὖ ἑτέρῳ εἴη. οὔ γὰρ οἷόν. οὐδὲ μὴν ὅμοιόν τινι ἔσαι. οὐδ' αὖ ὁμοῖον, οὐδ' ἑαυτῷ, οὔθ' ἑτέρῳ. Τί δή. Ὅτι τὸ ταυτὸν που τι ποιότητος ὅμοιον. Ναί. Τοῦ δέ γε σοῦ χωρὶς ἐφάνη τὴν φύσιν τὸ ταυτόν. Ἐφάνη γάρ. Ἀλλὰ μὴν εἴπ πί ποιότης, χωρὶς τῆς σὺ εἶναι τὸ σύ, πλείω αὖ, εἶναι ποιότητα, ἢ σύ. ἕξει δὲ ἀδύνατον. Ναί. οὐδαμῶς ἄρα ταυτὸν ἐν ποιότητος

πον, δὲς εἶναι δ' οὗ, οὔτε ἄλλῳ οὔτε ἑαυτῷ. Οὐ φαίνεται. Οὐδὲ ὅμοιον ἄρα ἂν οὐκ αὐτὸ εἶναι, οὔτε ἄλλῳ, οὔτε ἑαυτῷ. Οὐκ ἔοικεν. Οὐδὲ μὴν ἕτερόν γε πίπτον δὴ εἶναι τὸ αὐ· καὶ γὰρ οὕτω πολλὰ ἄν, πόνδρα εἶναι ἕν ἢ οὔ. Γλαύκωνος. Τόγε μὴν ἕτερον πεπονθὸς ἢ ἑαυτοῦ ἢ ἄλλου αὐτὸ μοιον ἂν εἴη, ἢ ἑαυτῷ ἢ ἄλλῳ. Ἔπτυ γὰρ ταὐτὰ πεπονθὸς, ὅμοιον; Ὀρθῶς. Τὸ δέ γε οὐκ ἔοικεν, οὐδαμῶς ἕτερον πεπονθὸς, οὐδαμῶς αὐτὸ μοιόν ἔσειν, οὔτε ἑαυτῷ, οὔτε ἑτέρῳ. Οὐ γὰρ οἷόν. Οὔτε ἄρα ὅμοιον, οὔτε ἀνόμοιον οὐδὲ ἑτέρῳ, οὔτε ἑαυτῷ αὖ, εἴη γὰρ οὖ. Οὐ φαίνεται. Καὶ μὴν τοιοῦτόν γε ὄν, οὔτε ἴσον οὔτε ἄνισον ἔσται, οὔτε ἑαυτῷ, οὔτε ἄλλῳ. Ῥᾴδιον. Ἴσον μὲν ἔν, τῶν αὐτῶν μέζων ἔσται ἐκείνῳ ᾧ αὖ, ἴσον ἦ. Ναί. Μεῖζον δέ που ἦ ἔλαττον ὄν, ὃς μὲν αὖ, σύμμικρον ἦ, τῶν μὲν ἐλαττόνων πολλὰ μέζα ἕξει· τῶν δὲ μειζόνων, ἐλάττω. Ναί. Ὃς δὲ αὖ, μὴ σύμμικρον, τῶν μὲν, σμικροτέρων· τῶν δὲ, μειζόνων μείζων ἔσται. Ῥᾷστα γοῦν.

Οὐκοῦν ἀδύνατον γε μὴ μετέχον τοῦ αὐτοῦ, ἢ μείζων τῶν αὐτῶν εἶναι, ἢ ἄλλων ἀντιποιεῖσθαι τῶν αὐτῶν. Ἀδύνατον. Ἴσον μὲν ἄρα οὔτ' αὖ ἑαυτῷ, οὔτε ἄλλῳ ἔσται, μὴ τοῦ αὐτῶν μέζω ὄν; Οὐκοῦν φαίνεταί γε. Ἀλλὰ μὴν πολλῶν γε μέζων ὂν ἢ ἐλαττόνων, ὅσων περ μέζων, τοσούτων καὶ μόρια ἂν, ἐπεὶ καὶ οὕτως ἂν ἀκίνητα οὐκ ἔσται, ἀλλὰ ποσοῦτα ὅσα περ καὶ τὰ μέζα. Ὀρθῶς. Εἰ δέ γε οὐδὲς μέζου εἴη, ἴσον ἄν, γίγνοιτο ἅμα μέρος· ἔστιν δὲ ἀδύνατον ἐφάνη, ἴσον τῷ αὐτὸ εἶναι. Ἐφάνη γοῦν. Οὔτε ἄρα οὐδὲς μέζου μετέχον, οὔτε πολλῶν, οὔτε ὀλίγων, οὔτε τοπαράπαν τοῦ αὐτοῦ μετέχον, οὔτε ἑαυτῷ ποτε ὡς ἔοικεν ἔσται ἴσον, οὔτε ἄλλῳ· οὐδ' αὖ μεῖζον, οὐδὲ ἔλαττον, οὔτε ἑαυτοῦ, οὔτε ἑτέρου. Παντάπασι μὲν οὖν οὕτω. Τί δὲ πρεσβύτερον ἢ νεώτερον, ἢ πὼς ἂν αὖ ὠλικίαν ἔχειν τὸ αὐ δυνατὸν εἶναι. Τί δὴ γοῦν. Ὅτι που ὠλικίαν μὴ πὼ αὐτὼ ἔχον, ἢ ἑαυτῷ, ἢ ἄλλῳ, ἰσότητος χρόνου καὶ ὁμοιότητος μεθέξει. Ἐν ὠλίγοις μὲν οὖ μετεῖναι τῷ οἰ· οὔτε ὁμοιότητος οὔτε ἰσότητος. Ἐλέγομεν γὰρ δή. Καὶ μὴν καὶ ὅτι ἀνομοιότητός τε καὶ ἀνισότητος οὐ μετέχει, καὶ ἔστιν ἐλέγομεν. Παῦε μὲν δή. Ὡς δὴ δέον τι ἔστιν τινος ἢ πρεσβύτερον ἢ νεώτερον εἶναι, ἢ πὼ αὐτὼ ὠλικίαν ἔχειν τῳ, ποιοῦτον ὄν. Οὐδαμῶς. Οὐκ ἄρ' ἄν, ἐπὶ νεώτερόν γε οὐδὲ πρεσβύτερον· οὐδὲ πὼ αὐτὼ ὠλικίαν ἔχον ἂν εἴη, οὔτε αὐτῷ, οὔτε ἄλλῳ. Οὐ φαίνεται. Ἀρ' ἂν οὐδὲ ὡ χρόνῳ ἅπαξ ἅπαν δύναιτ' ἄν, εἶναι ἂν ἐν ἐν τοιοῦτον ἑαυτῷ· ἢ οὐκ ἀνάγκη ἑαυτί τι ἓν χρόνῳ, ἐν αὐτῷ αὐτῷ πρεσβύτερον ἡγεῖσθαι. Ἀνάγκη. Οὕτω τόγε πρεσβύτερον ἀεὶ νεωτέρου πρεσβύτερον. Τί μήν. Τὸ πρεσβύτερον ἄρα ἑαυτῷ γιγνόμενον, καὶ νεώτερον ἑαυτῷ ἅμα γίγνεται· ἔστιν μέλλει ἔχειν ὅτου πρεσβύτερον γίγνεται. Ῥᾳδίως λέγεις. Ἀλλὰ διαφορὰν ἕτερον ἑτέρου οὐδὲν δεῖ γίγνεσθαι ἢ δὴ ὅτῳ διαφόρου· ἀλλὰ τῷ μὲν ὕδη ὄντος ἤδη εἶναι· τοῦ δὲ γεγονότος, γεγονέναι· τοῦ δὲ μέλλοντος, μέλλειν. Τοῦ δὲ γιγνομένου, οὔτε γεγονέναι, οὔτε μέλλειν, οὔτε εἶναί πω ἃ διάφορον, ἀλλὰ γίγνεσθαι καὶ ἄλλως οὐκ εἶναι. Ἀνάγκη γοῦν. Ἀλλὰ μὴν τόγε πρεσβύτερον διαφορότης νεωτέρου ἐστί· καὶ οὐδενὸς ἄλλου. Ἔστι γοῦν. Τὸ ἄρα πρεσβύτερον ἑαυτοῦ γιγνόμενον, ἀνάγκη καὶ νεώτερον ἅμα ἑαυτοῦ γίγνεσθαι. Ἔοικεν. Ἀλλὰ μὴν καὶ μήτε πλέω ἑαυτοῦ χρόνου γίγνεσθαι, μήτ' ἐλάττω. ἀλλὰ τὸν ἴσου χρόνου καὶ γίγνεσθαι ἑαυτῷ καὶ εἶναι, καὶ γεγονέναι καὶ μέλλειν ἔσεσθαι. Ἀνάγκη γὰρ δή. καὶ ταῦτα. Ἀνάγκη ἄρα ἐστὶν ὡς ἔοικεν, ὅσα γε ἐν χρόνῳ ἐστὶ, καὶ μετέχει τοῦ τοιούτου ἕκαστον αὐτῶν, πὼ αὐτὴν τε αὐτὸ ἑαυτῷ ὠλικίαν ἔχειν, καὶ πρεσβύτερόν τε αὐτοῦ ἅμα καὶ νεώτερον γίγνεσθαι. Κινδυνεύει. Ἀλλὰ μὴν τῷ γε οἷ τῶν τοιούτων παθημάτων οὐδὲν μετὸν. Οὐ γὰρ μετὸν. Οὐδὲ ἄρα χρόνου αὐτῷ μέτεστιν· οὐδ' ἔστιν ἐν τῳ χρόνῳ. Οὕτως ἀληθῶς γε ὁ λόγος ἐρεῖ. Τί οὖν τὸ ἦν, καὶ τὸ γέγονε, καὶ τὸ γίγνεσθαι, οὐ χρόνου μέθεξιν δυτὰ σημαίνειν τοῦ ποτὲ γεγονότος. Καὶ μάλα. Τί δὲ τὸ ἔσται, καὶ τὸ γενήσεται, καὶ τὸ γενησόμενον, οὐ τοῦ πείσεται τοῦ μέλλοντος; Ναί.

Τὸ δὲ δὴ ἔστι καὶ τὸ γίγνεται οὐ τοῦ νῦν παρόντος. Παῦ μὲν οὖν. Εἰ ἄρα τὸ ὂν πᾶσα μᾶ μοίρᾳ μετέχει χρόνου οὔτε ποτὲ γέγονεν, οὔτ' ἐγένετο. οὔτ' ἔστιν ποτε οὔτε

ναῦ γίγνεσθαι, οὔτε πέπαυται, οὔτ' ἔστιν, οὔτ' ἔσται πάντα γενήσεται, οὔτε γενήσεται, οὔτ' ἔστι. Ἀληθέστατα. Ἔστιν οὖν οὐσίας ὅπως ἂν τι μετέχοι ἄλλως ἢ κατὰ τούτων τί; Οὐκ ἔστιν. Οὐδαμῶς ἄρα τὸ οὐ οὐσίας μετέχει. Οὐκ ἔοικεν. Οὐδαμῶς ἄρα ἔστι τὸ οὐ. Οὐ φαίνεται. Οὐδ' ἄρα οὕτως ἔστιν ὥστε οὐ εἶναι. εἴη γοῦν ἄν, εἴπερ ὄν καὶ οὐσίας μετέχον, ἀλλ' ὡς ἔοικε τὸ οὐ, οὔτε οὐ ἔστιν, οὔτε ἔστιν εἰ δεῖ τῷ τοιῷδε λέγῳ πιστεύειν. Κινδυνεύει. Ὁ δὲ μὴ ἔστι, τούτῳ δῆ μὴ ὄντι, εἶπ' ἄν τις, καὶ δῆλον, ἢ καὶ οὐκ. Καὶ πῶς.

Οὐκ ἄρα ὄνομά ἐστιν αὐτῷ οὐδὲ λόγος, οὐδέ τις ἐπιστήμη, οὐδὲ αἴσθησις, οὐδὲ δόξα. Οὐ φαίνεται. Οὐδ' ὀνομάζεται ἄρα, οὐδὲ λέγεται, οὐδὲ δοξάζεται, οὐδὲ γιγνώσκεται, οὐδέ τι τῶν ὄντων αὖ τοῦ αἰσθάνεται. Οὐκ ἔοικεν. Ἦ δυνατὸν οὖν τοῦδε τὸ οὐ ταῦτα οὕτως ἔχειν; Οὐκοῦν ἀνομοιογοῦντα. Βάλωμεν οὖν αὖθ' πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἐπανελθόντες. ἐάν τι ἡμῖν ἐπανιοῦσιν ἀλλοῖον φανῇ; Ταῦτ μὲν οὖν βούλομαι. Οὐκοῦν εἰ ἔστι φαμὲν τὰ συμβαίνοντα τοῦδε αὐτοῦ. πότ' ἀπὸ τυγχάνοντα διομολογητέα ταῦτα. οὐχ οὕτω; Ναί. Ὅρα δὴ ἐξ ἀρχῆς εἰ ἔστιν ἄρα ἐόντι αὐτῷ εἶναι μὲν οὐσίας δὲ μὴ μετέχειν. Οὐχ οἷόν τε. Οὐκοῦν καὶ ἡ οὐσία τοῦ οὐδὲν ἂν αὖ, οὐ ταὐτὸν ἦν οὖσα τῷ οὐ. οὐ γὰρ αὖ, ἐκείνη ἦν ἐκείνου οὐσία. οὐδ' αὖ, ἐκεῖνο τὸ οὐ ἐκείνης μετεῖχεν. ἀλλ' ὁμοίως αὖ, ἦν λέγειν οὐ τὸ εἶναι. καὶ οὐ οὐ. ταὐτὸ δὲ οὐχ αὕτη ἐστὶν ἡ ὑπόθεσις ἐὰν οὐ τι χρὴ συμβαίνειν, ἀλλ' εἰ οὐ ἔστιν. Οὐχ οὕτω. Ταύτῃ μὲν οὖν. Οὐκοῦν ὡς ἄλλοτε, σημαῖνον τὸ ἔστι τοῦ ἑν; Ἀνάγκη. Ἆρ' οὖν ἄλλο ἢ ὅτι οὐσίας μετέχει τὸ οὐ τοῦτ' αὖ, εἶπε τὸ λεγόμενον, ἐπεισελαύνει τις συλλήβδην εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἔστι. Ταύτῃ. Πάλιν δὴ λέγωμεν οὐκ εἰ ἔστι τί συμβαίνει ταῦτα. σκόπει οὖν, νῦν ἀνάγκη ταύτην τὴν ὑπόθεσιν τοιοῦτον ὂν τὸ οὐ σημαίνειν. ἕτερον μόριον ἔχειν; Πῶς. Εἰδὲ δὴ ἔστι τοῦ ἑνὸς ὄντος λέγεται, καὶ ἔστιν ἕκαστον καὶ τὸ ἕν. ἆρ' οὖν οὐκ ἀνάγκη τὸ μὲν ὅλον εἶναι αὐτοῦ. τούτου δὲ μόρια ἀφεῖσθαι μόρια. τό τε ἕν. καὶ τὸ εἶναι; Ἀνάγκη. Πότερον οὖν. ἐκ πέρων τῶν μορίων τούτων; μόριον μόνον προσρητέον ἕκαστον τοῦ ὅλου, καὶ ὅλον ἄρα ἔστιν ἕκαστον ἓν ἕν. καὶ μόριον ἔχει. Ταύτῃ. Τί οὖν τῶν μορίων ἐκ πέρων τοῦτων τὸ ἑνὸς ὄντος τὸ τί ἐν καὶ τὸ ὄν. ἆρα ἀπολείπεται ἢ τὸ οὐ τοῦ ὄντος εἶναι μόριον, ἢ τὸ ὂν τοῦ ἑνὸς μέρους; Οὐκ ἄν, εἴην. Πάλιν ἄρα καὶ τῶν μορίων ἐκ πέρων τό, τι ἐν ἔχει καὶ τὸ ὄν. μὴ γίγνεται τὰ ἐλάχιστον ἐκ δυοῖν ἀεὶ μορίοιν, τὸ μόριον, μὴ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον οὕτως ἀεί, ὅτι πρὸ ἄν, μόριον γίγνεται τούτῳ τῷ μορίῳ ἀεὶ ἔχει. τό, τε γοῦν ἕν, τὸ ὂν ἀεὶ ἔχει, καὶ τὸ ἓν τὸ ἕν, ὥστε ἀνάγκη δύ' ἀεὶ γιγνόμενα μηδέποτε εἶναι. Παντάπασι μὲν οὖν. Οὐκοῦν ἄπειρον ἄν, τὸ πλῆθος ἅπαν τὸ ἓν ὂν εἴη. Ἔοικέγε. Ἴθι δὴ καὶ τῇδε ἔτι. Πῇ. Οὐσίας φαμὲν μετέχειν τὸ ἓν διὸ ἔστιν ἕν; Ναί. Καὶ διαταῦτα δὴ τὸ ἓν ὄν, πολλὰ ἐφάνη. Οὕτω. Τί δὴ αὐτὸ τὸ ἕν, ὃ δὴ φαμὲν οὐσίας μετέχειν, ἐὰν αὐτὸ τῇ διανοίᾳ μόνον καθ' αὑτὸ λάβωμεν αὖθις τοῦτου οὗ φαμὲν μετέχειν, ἆρά γε ἓν μόνον φανήσεται, ἢ καὶ πολλὰ τὸ αὐτὸ ἔσται. Ἐνδέχεται ἔπεγε. Ἴσως μὲν δὴ ἄλλοτι. ἕτερον μὲν ἀνάγκη πάντ οὐσίαν αὐτοῦ εἶναι. ἕτερον δὲ αὐτό. ἅπερ μὴ οὐσίας τὸ ἓν, ἀλλὰ ὡς ἓν οὐσίας μετέχον. Ἀνάγκη. Οὐκοῦν εἰ ἕτερον μὲν ἡ οὐσία. ἕτερον δὲ τὸ ἕν, οὔτε τῷ ἓν, τὸ ἓν τῆς οὐσίας ἕτερον, οὔτε τῷ οὐσίαν εἶναι, ἡ οὐσία τὸ ἑνὸς ἄλλο. ἀλλὰ τῷ ἑτέρῳ τε καὶ ἄλλῳ ἑτέρα ἀλλήλων. Ταύτῃ μὲν οὖν. Ὥστε οὐ ταυτὸν ἔστιν, οὔτε τῷ ἑνὶ, οὔτε τῇ οὐσίᾳ τὸ ἕτερον. Πῶς γάρ. Τί οὖν ἐὰν προελώμεθα αὐτῶν, εἴτε βούλει πάντ οὐσίαν καὶ τὸ ἕτερον, εἴτε πάντ οὐσίαν καὶ τὸ ἕν, εἴτε τὸ ἓν καὶ τὸ ἕτερον, ἆρ' οὐκ ἐν ἑκάστῃ τῇ προαιρέσει προαιρούμεθα τινὰ ὀρθῶς ἔχει καλεῖσθαι ἀμφότερα; Πῶς. Ἔστι οὐσίαν ἀπεῖναι; Ἔστι. Καὶ αὖ τι ἀπεῖναι ἕν; Καὶ ἔστιν. Ἆρ' οὖν οὐκ ἐνδέχεται αὐτοῖν ἅψασθαι; Ναί. Τί δ' ὅταν εἴπωμεν οὐσίαν τε καὶ ἕν, ἆρα οὐκ ἀμφοτέρω; Παντάπασι. Οὐκοῦν καὶ ἑαυτὸ οὐσίαν τε καὶ ἕτερον, ἢ ἕτερόν τε καὶ ἕν, καὶ οὕτω πάντα χωρὶς ἑφ' ἑκάστου ἄμφω λέγω; Ναί. Εἰ δ' αὖ, ἄμφω ὀρθῶς προσαγορεύσθην, ἆρα δίον τε ἄμφω μὲν αὐτὼ εἶναι δύο δὲ μή; Οὐκ οἷόν τε.

αὖ, δύο

αὖ, δύο ἕτερον ἔστι τὶς μοχανὴ μὴ οὐχ ἑκάτερον αὐτοῖν οὐ εἶναι; Οὐδαμῶς. Τούτων ἀρα ἐπεί περ σωὸ δύο ἕκαστα συμβαίνει εἶναι καὶ οὐ αὖ ἓν ἕκαστον. Φαίνεται. Εἰ δὲ οὐ ἕκαστον αὐτῶν ὄλον, σωστικὸν ἂν εἴη ὁ πιστεύων ὑπὸ σοῦ συζυγίαν οὐ τέλεα γίγνεται τὰ πάντα; Ναί. Τέλεα δὲ οὐ περιπλὰ καὶ δύο ἀρτια; Πῶς δ' οὔ. Τί δὲ δυοῖν ὄντοιν οὐκ ἀνάγκη εἶναι καὶ δύο καὶ τεσσάρων ὄντων τρεῖς, ἅπερ ὑπάρχει τῷ τε δύο καὶ δὶς οὖ, καὶ τῷ τέλα, καὶ τρεῖς οὔ; Ἀνάγκη. Δυοῖν δὲ ὄντοιν καὶ δὶς, οὐκ ἀνάγκη δὶς δὶς εἶναι καὶ τεσσάρων καὶ τέλα. οὐκ ἀνάγκη αὖ τέλα τρεῖς εἶναι; Πῶς δ' ἄ. Τί δὲ τεσσάρων ὄντων καὶ δὶς ὄντοιν καὶ δυοῖν ὄντοιν, καὶ τρεῖς ὄντων, οὐκ ἀνάγκη τέλα τὰ δὶς εἶναι, καὶ δὶς τέλα; Πολλήγε. Ἆρ' ἆρα ἀρτάκις ἂν εἴη. καὶ περιπλὰ πεντάκις, καὶ ἄρτια περιπλάκις, καὶ περιπλὰ, ἀρτάκις. Ἔστιν οὕτως. Εἰ δὲ τοῦτο τὸ πῶς ἔχει ὅτι ποτὲ ἀριθμὸν λέγεσθαι ὃν νῦν ἀνάγκη εἶναι. Οὐδαμῶς γε. Εἰ ἄρα ἔστιν οὗ, ἀνάγκη καὶ ἀριθμὸν εἶναι. Ἀνάγκη. Ἀλλὰ μὴν ἀριθμοῦ γε ὄντος πάλ' ἂν εἴη, καὶ πολλοῦ τος ἄπειρον τῶν ὄντων, ἢ οὐκ ἄπειρος ἀριθμὸς πλήθει καὶ μέγεθος οὐσίας γίγνεται; Καὶ πάνυγε. Οὐκοῦν ἐὰ πᾶς ἀριθμὸς οὐσίας μετέχει, καὶ τὸ μέρος ἕκαστον τοῦ ἀριθμοῦ μετέχοι ἂν αὐτῆς; Ναί. Ἐπὶ πάντα ἄρα πολλὰ ὄντα ἡ οὐσία νενέμηται, καὶ οὐδενὸς ἀπολείπει τῶν ὄντων, οὔτε τοῦ σμικροτάτου, οὔτε τοῦ μείζονος. Ἢ δεῖ μὴν ἄλογον φαίνεσθαι. πῶς γὰρ ἂν δὴ, οὐσίας γε τῶν ὄντων οὖσα ἀπολείποι. Οὐδαμῶς. Κατανενεμήται ἄρα ὡς οἷόν τε σμικρότατα καὶ μάλιστα μὴ παντα χῇ ὄντα, καὶ μεμέρισται πάντων μάλιστα καὶ ἔστι μόρια ἀπειράκις τὰ τῆς οὐσίας. Ἔοικε οὕτω. Πλεῖστα ἄρα ἔστι τὰ μόρια αὐτῆς. Πλεῖστα μέντοι. Τί οὖν ἔστι τὸ αὐτῶν, ὃ ἔστι μὲν μόρος τῆς οὐσίας, οὐδὲν μεῖόν ἐστι μέρος; Καὶ πῶς ἂν ἔτι γένοιτο ἀμείρεπεί πέρ γε οἶμαί ἔστιν ἀνάγκη αὖ ἀεὶ ἕως πέρ ἂν ᾖ, οὗ γε τὸ ἔ. μαλλον δὲ, ἀλαύστου. Ἀνάγκη. Ρεῖς ἄπαντι ἄρα ἐκάστῳ τῷ τῆς οὐσίας μόρια προσέστι ἃ οὐ σμικρότερον, οὔτε σμικροτέρου, οὔτε μείζονος μέρους, οὔτε ἄλλου δεινός. Οὕτως. Ἆρα οὖν οὐ ἓν πολλαχοῦ ἅμα ὅλον ἔστι. ἔοικε ἄθρει. Ἀλλ' ἀθρῶ καὶ ἐρῶ, ὅτι ἀλαύστου. Μεμερισμένον ἄρα ἅπερ μὴ ὅλον. ἄλλως γοῦν που οὐδαμῶς ἅμα ἅπασι τοῖς τῆς οὐσίας μορίοις παρεῖσαι ἢ μεμερισμένον. Ναί. Καὶ μὴν τόγε μεγιστον πολὺ ἀνάγκη εἶναι τοσοῦτα ὅσα περ μόρια. Ἀνάγκη. Οὐκ ἄρα ἀληθῆ ἄρα πιλέγομεν λέγοντες ὡς πλεῖστα μέρη οὐσίας νενεμημένα ἐστί. οὐδὲ γοῦν πλείω τοῦ ὁσοῦ νενέμηται, ἀλλ' ἴσα ὡς ἔοικε τῷ οἱῷ. οὔτε γοῦν ἐλλείπει τὸ ὂν τοῦ ἑνὸς, οὔτε τὸ ἓν τοῦ ὄντος. ἀλλ' ἰσοῦσθον δύο ἕν τε καὶ παρὰ πάντα. Παντάπασιν ὅπως φαίνεται. Τὸ οὖν ἄρα αὖ τὸ μεμερισμένον ἓν τοῦ οὐσίας, πολλά τε καὶ ἄπειρα τὸ πλῆθος ἔστι. Φαίνεται. Οὐ μόνον ἄρα τὸ ὂν ἓν πολλά ἔστιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ οὖ, ἓν τοῦ ὄντος διαπεμμένον, πολλὰ ἀνάγκη εἶναι. Παντάπασι μὲν οὖν. Καὶ μὴν ὅπη γε ὅλον τὰ μέρια μέρια, πεπερασμένον αὖ ἔστι, κατὰ τὸ ὅλον τὸ ἓν. ἃ οὐ περιέχεται ἓν τοῦ ὅλου τὰ μέρια; Ἀνάγκη. Ἀλλὰ μὴν τόγε περιέχον πέρας αὖ ἔστι. Πῶς δ' οὔ. Τὸ ἓν ἄρα ἕν. οὗ τε ἔστι που καὶ πολλὰ καὶ ὅλον, καὶ μέρια, καὶ πεπερασμένον καὶ ἄπειρον πλῆθει. Φαίνεται. Ἆρ' οὖν οὐκ ἐπεί πέρ πεπερασμένον καὶ ἔοικε ἔχον; Ἀνάγκη. Τί δὲ ὅλον οὐ καὶ ἀρχὴν αὖ ἔχοι, καὶ μέσον καὶ τελευτήν; ἢ οἰόντε πὸλον εἶναι ἄνευ τεσσάρων τούτων. καὶ ἢ οὐ ὁποσωοῦν αὐτῶν ἀποστατῇ, ἐξελίσσει τι ὅλον εἶναι; Οὐκ ἐξελίσσει. Καὶ ἀρχὴν δή ὡς ἔοικε καὶ τελευτὴ καὶ μέσον ἔχοι αὖ, ἃ οὖ. Ἔχει. Ἀλλὰ μὴν τόγε μέσον ἴσον τῶν ἐσχάτων ἀπέχει. οὐ γοῦν αὖ, ἄλλως μέσον ἂν. Οὐ γοῦν. Καὶ σχήματος δή τινος ὡς ἔοικε τοιοῦτον ὄν, μετέχοι αὖ, ἃ οὖ. Ἔστιν εὐθείας, ἢ στρογγύλου, ἢ τινος μεικτοῦ ἀμφοῖν. Μετέχοι γοῦν αὖ. Ἆρ' ὃν οὕτως ἔχον οὐκ αὐτό τε αὑαυτῷ ἴσαι καὶ οἱ ἄλλῳ. Πῶς. Τῶν μορίων που ἕκαστον οἷ ἔλαττον ἔστι, καὶ οὐδὲν ἐκφέρεται τοῦ ὅλου. Οὕτω. Παντα δὲ τὰ μόρια τοῦ ὅλου περιέχεται; Ναί. Καὶ μὴν τόγε πάντα μόρια τὰ αὐτὰ ἓν ἔστι, μὴ ὅτί τι πολλὰ εἶναι, ἄτε ἐλαττόν, ἢ πάντα. Οὐ γοῦν. Οὐκοῦν καὶ ὅλον ἓν ἔστι. Πῶς δ' οὔ.

εἰ ἆρα πάντα τὰ μόρια οὐ ὅλῳ τυγχάνει ὄντα, ἔστι δὲ τὰ τε πάντα ἓν ἓν, καὶ ἑνὶ αὐτῷ ὅλον, περιέχεται δὲ ὑπὸ τοῦ ὅλου τὰ πάντα, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ αὖ, πᾶν ἐχρῆτο ἓν οὖ καὶ οὗ πως αὖ, ἅτε δὴ ἓν, αὐτῷ οἰκεῖα τῷ ἑνί. Φαίνεται. Ἀλλὰ μὴν τόγε ὅλον αὖ οὐκ οὐ δοῖς μέρεσίν ἔσται, οὔτε οὐ πᾶσιν, οὔτε οὗ τινι· εἰ γὰρ οὐ πᾶσιν, ἀνάγκη καὶ οὐ οἷ. οὐ τινί γε οὐ μὴ ὄν, οὐκ αὖ, ἔτι που διαλείψει οὗ γε ἅπασιν ἔστιν· εἰ δὲ ὅλον μὲν ἓν ἔστι τῶν ἀπάντων ὄντι, ἓν δὲ ὅλον οὐ δύνατο, μὴ οὐ, πῶς ἔτι οὗ γε τοῖς πᾶσιν οὐ ἴσται. Οὐδαμῶς. Οὐδὲ μὴν οὗ τισι τῶν μορίων· εἰ γάρ οὗ τισι ἓν ὅλον ἔσται, ἓν πλέον αὖ, οὐ τῷ ἐλάττονι ἔσται, ὅ ἔστιν ἀδύνατον. Ἀληθέστατα γε γάρ. Μὴ ὂν δὲ οὐ πλείοσι, μὰ δι' οὐ οὐ, μὰ δι' ἅπασι τοῖς μορίοις ἓν ὅλον, οὐκ ἀνάγκη οὐ τέρῳ τινὶ εἶναι, ἢ μηδαμοῦ ἔτι εἶναι;

Ἀνάγκη. Οὐκοῦν μηδαμοῦ μὲν ὄν, οὐδὲν αὖ, ἔτι· ὅλον δὲ ὄν, ἐπειδὴ οὐκ οὐ αὐτῷ ἔστιν, ἀνάγκη ἐν ἄλλῳ εἶναι. Φαίνεται. Ἡ μὲν ἆρα ἓν, ὅλον ἐν ἄλλῳ ἔστιν· ἓν δὲ τὰ πάντα μόρια ὄντα τυγχάνει αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ, καὶ οὕτω ἓν, ἀνάγκη αὐτό τε ἐν ἑαυτῷ εἶναι καὶ ἐν ἑτέρῳ. Ἀνάγκη. Οὕτω δὴ πεφυκὸς ἓν, ἆρ' οὐκ ἀνάγκη καὶ κινεῖσθαι καὶ ἱστάναι; Πῶ. Ἔοικε μέν που εἴπερ αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ ἔστιν. ἐν γοῦν ἐνὶ ὂν· καὶ ἐκ τούτου μὴ μεταβαῖνον, ἐν τῷ αὐτῷ αἰεὶ ἂν, ἐν ἑαυτῷ ὄν. Ἔστι γάρ. Τὸ δέ γε ἐν ᾧ αὐτῷ ἀεὶ ὂν ἑστὼς δή που, ἀνάγκη ἀεὶ εἶναι. Πάνυ γε. Τί δὲ τὸ ἐν ἑτέρῳ ἀεὶ ὄν, οὐ τὸ ἐναντίον, ἀνάγκη μοι δοκεῖ τοτ' ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι, μοι δοκεῖ ποτε δὲ ὂν ἐν τῷ αὐτῷ, μὴ δὲ ἑστάναι, μὴ ἑστὼς δὲ κινεῖσθαι; Οὕτως. Ἀνάγκη ἄρα τὸ ἓν αὐτό τε ἐν ἑαυτῷ ἀεὶ ὂν καὶ ἐν ἑτέρῳ ἀεὶ κινεῖσθαί τε καὶ ἑστάναι. Φαίνεται. Καὶ μὴν ταυτόν γε δεῖ εἶναι αὐτὸ ἑαυτῷ, καὶ ἕτερον ἑαυτοῦ, καὶ τοῖς ἄλλοις ὡσαύτως, ταυτόν τε καὶ ἕτερον εἶναι· εἴπερ καὶ τὰ πρόσθεν πέπονθε. Πῶς. Πᾶν που πρὸς ἅπαν ὅδε ἔχει, ἢ ταυτόν ἐστιν, ἢ ἕτερον, ἢ ἑαυ μὴ ταυτὸν ἢ μὴ δὲ ἕτερον, μόριον αὖ, εἴη τούτου πρὸς ὃ οὕτως ἔχει, ἢ ὡς πρὸς μέρος ὅλου αὖ ἔσται. Φαίνεται. Ἆρ' οὖν καὶ ἐν αὐτῷ αὐτοῦ μέρος ἔστιν; Οὐδαμῶς. Οὐκ ἄρα ὡς πρὸς μέρος αὐτὸ αὐτοῦ ὅλου αὖ, εἴη πρὸς ἑαυτὸ μέρος ἄν.

Οὐ γοῦν δοκεῖ. Ἀλλ' ἄρα ἕτερόν ἔστιν ἑνὸς τὸ ἕν; Οὐδέπω. Οὐκ ἄρα ἑαυτοῦ γε ἕτερον αὖ ἔσται. Οὐ μέντοι. Εἰ δὲ μήτε ἕτερον, μήτε ὅλον, μήτε μέρος αὐτὸ πρὸς ἑαυτό ἔστιν, οὐκ ἀνάγκη ἕδη ταυτὸν εἶναι αὐτὸ ἑαυτῷ. Ἀνάγκη. Τί δὲ τὸ ἑτέρῳ δὲ ὂν αὐτὸ ἑαυτῷ οὐ τῷ αὐτῷ ὄντος ἑαυτῷ, οὐκ ἀνάγκη αὐτὸ ἑαυτοῦ ἕτερον εἶναι εἴπερ καὶ ἑτέρῳ δὲ ἔσται; Ἔμοιγε δοκεῖ. Οὕτω μὴν ἐφάνη ἔχον τὸ ἓν αὐτό τε ἐν ἑαυτῷ ὂν ἅμα καὶ ἐν ἑτέρῳ. Ἐφάνη γοῦν. Ἕτερον ἄρα ὡς ἔοικεν ἂν ταὐτὸν αὖ, ἑαυτοῦ τὸ ἓν. Ἔοικε. Τί οὖν ἐὰν τὸ ἕτερόν ἔστιν, οὐχ ἑτέρου ὄντος ἕτερον ἔσται; Ἀνάγκη. Οὐκοῦν ὅσα μὴ ἓν ἔστι ἅπαντ' ἕτερα τοῦ ἑνὸς καὶ τὸ ἓν, τῶν μὴ ἓν. Πῶς δοῦ. Ἕτερον αὖ ἂν ἄρα τὸ ἓν τῶν ἄλλων; Ἕτερον. Ὅρα δὴ αὐτό τε ταυτὸν καὶ τὸ ἕτερον, ἆρ' οὐκ ἐναντία ἀλλήλοις; Πῶς δοῦ. Ἦ οὖν ἐναντίσεται ταυτὸν ἐν τῷ ἑτέρῳ, ἢ ἕτερον ἐν ταυτῷ ποτὲ εἶναι; Οὐκ ἐναντίσεται. Εἰ ἄρα τὸ ἕτερον ἐν ταυτῷ μηδέν τε ἔσται, οὐδὲν ἔστι τῶν ὄντων ἐν ᾧ ἔστι τὸ ἕτερον χρόνον οὐδένα· εἰ γὰρ οὐτινοῦν ἂν, ἐν ᾧ ἐκεῖνον αὖ τὸν χρόνον ἐν ταυτῷ ἂν τὸ ἕτερον. οὐχ οὕτως; Οὕτως. Ἐπειδὴ δ' οὐ δέποτε ἐν ᾧ αὐτῷ ἔστιν, οὐδέ ποτε ἓν τινι τῶν ὄντων αὖ, εἴη τὸ ἕτερον. Ἀληθῆ. Οὔτ' ἄρα ἐν τοῖς μὴ ἓν, οὔτε ἐν ᾧ ἐνί ἂν αὖ, τὸ ἕτερον. Οὐ γοῦν δοῦ. Οὐκ ἄρα τῷ ἑτέρῳ γ' αὖ, ἂν τὸ ἓν τῶν μὴ ἓν. οὐδὲ τὰ μὴ ἓν τοῦ ἑνὸς, ἕτερα. Οὐ γοῦν. Οὐδὲ μὴν ἑαυτοῖς γε ἕτερά ἐστι, εἰ ἀλλήλων μὴ μετέχοντα τοῦ ἑτέρου. Πῶς γοῦν. Εἰ δὲ μήτε ἑαυτοῖς ἕτερά ἐστι, μήτε τῷ ἑτέρῳ, ἅ πάντη αὖ ἦδη ἐκφύγοι ἂν μὴ ἕτερα εἶναι ἀλλήλων. Ἐκφύγοι. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τοῦ ἑνὸς γε μετέχει τὰ μὴ ἓν· οὐ γὰρ αὖ μὴ ἓν ἦν. Ἀλλὰ πῆ αὖ, ἓν ἦν. Ἀληθῆ. Οὐδ' αὖ ἀριθμὸς εἴη ἄρα τὰ μὴ ἓν· ἀλλ γοῦν αὖ, ὅπου μὴ ἓν ἦν πάντ' ἂν πᾶσιν, ἀριθμόν γε ἔχοντα. Οὐ γοῦν δῆν. Τί δὲ τὰ μὴ ἓν, τοῦ ἑνὸς ἆρα μόρια ἔστιν, ἢ καθ' ὅ τι μετεῖχε τοῦ ἑνὸς τὰ μὴ ἓν. Μετεῖχεν. Εἰ ἄρα παντὶ τὸ μὲν, ἓν ἔστι· τὰ δὲ, μὴ ἓν, ἔστ' ἂν μόριον τῶν μὴ ἓν τὸ ἓν εἴη, ἅτε ὅλον ὡς μόριον, ἅτε αὖ τὰ μὴ ἓν τοῦ ἑνὸς μόρια, οὔτε ὅλα ὡς μορίῳ τῷ ἑνί. Οὐ γοῦν. Ἀλλὰ μὴν ἕκαστον τὰ μόρια μήτε μόρια μήτε ὅλα μήτε ἕ-

τερα

τηλα ἀλλήλων τὰ αὐτὰ ἔσεσθαι ἀλλήλοις. Ἔφαμεν γοῦν. Φῶμεν ἄρα καὶ ἓν οὗ πρὸς τὰ μὴ ὂν οὔ πως ἔχον, ἓν αὐτὸ εἶναι αὐτοῦ. Φῶμεν. Τὸ οὖν ἄρα ὡς ἔοικεν, ἕτερόν τε τῶν ἄλλων ἕξει καὶ ἑαυτοῦ, καὶ ταῦτον ἓν ἐκείνοις τε καὶ ἑαυτῷ. Κινδυνεύει φαίνεσθαι, ἐκ γε τοῦ λόγου. Ἐρῶ οὖν καὶ ὅμοιόν τε καὶ ἀνόμοιον ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις; Ἴσως. Ἐπειδὴ γοῦν ἕτερον τῶν ἄλλων ἐφάνη, καὶ τἆλλά που ἕτερα ἂν, ἐκείνων ἦν. Τί μήν. Οὐκοῦν ἕτερον τῶν ἄλλων. ὡς δὲ καὶ τἆλλα ἐκείνα καὶ οὔτε μᾶλλον, ὅτε ἦν. Τί γάρ. Εἰ ἄρα μήτε μᾶλλον μήτε ἧττον, ὁμοίως; Ναί. Οὐκοῦν ἕτερον εἶναι πεπονθὸτα ἂν τῶν ἄλλων, καὶ τἆλλα ἐκείνου ὡσαύτως, ταὐτὸν ταὐτὸν αὖ πεπονθότα ἄν, καὶ τότε οὖ τοῖς ἄλλοις καὶ τἆλλα τῷ οἷ. Πῶς λέγεις; Ὧδε. Ἐμοιγε τῶν ὀνομάτων οὐκέτι τινὶ κομψείᾳ; Ἔστω. Τί οὖν ἓν αὐτὸ ὄνομα ἔστοις αὖ, πλειονάκις ἢ ἅπαξ; Ἔστω. Ὁτιοῦν οὖν ἐὰν μὲν ἅπαξ ἅπῃς, ἐκεῖνο προσαγορεύῃς; οὗ πρὸς ὃν τιθῶμαι· ἐὰν δὲ πολλάκις οὐκ ἐκεῖνο· ἢ ἐάν τε ἅπαξ, ἐάν τε πολλάκις ἓν αὐτὸ ὄνομα φθέγξῃ, πολλὰ ἀνάγκη σὲ αὐτὸ καὶ λέγειν ἀεί. Τί μήν. Οὐκοῦν καὶ ἕτερον ὄνομά ἐστιν ἐπί τινι. Πάνυ γε. Ὅταν ἄρα αὐτὸ φθέγῃ, ἐάν τε ἅπαξ, ἐάν τε πολλάκις, οὐκ ἐπ' ἄλλῳ οὐδὲ ἄλλοτι ὀνομάζῃς, ἢ ἐκεῖνο, οὗ πρὸς ἦν ὄνομα.

Ἀνάγκη. Ὅταν δὲ λέγωμεν, ὅτι ἕτερον μὲν τἆλλα τῇ οὐσίᾳ, ἕτερον δὲ αὖ ἕτερα ἄλλων, διὸ γ' ἕτερον ἀπόντες, οὐδέν τι μᾶλλον ἐπ' ἄλλῃ, ἀλλ' ἐπ' ἐκείνῃ τῇ φύσει αὐτὸ ἀεὶ λέγομεν, ἧς πρὸς ἦν τοὔνομα. Πάνυ μὲν οὖν. Ἦ ἄρα ἕτερον τῶν ἄλλων τὸ ὄν, καὶ τἆλλα τῇ ἐνὸς μετὰ ταὐτὸν ἕτερον πεπονθέναι οὐκ ἄλλο, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ αὖ πεπονθὸς εἴη τὸ ὂν τοῖς ἄλλοις· τὸ δὲ πεπονθὸς ὅμοιον οὐχί; Ναί. Ἦ δ' ὃ τὸ ἕτερον τῶν ἄλλων πέφυκεν εἶναι, κατ' αὐτὸ ἕξειν ἅπαν ἅπασιν ὅμοιον αὖ εἶη, ἅπαν γὰρ ἁπάντῃ ἕτερόν ἐστιν. Ἔοικεν. Ἀλλ' ἦ τόγε ὅμοιον τῶν ἀνομοίων ἀναντίον; Ναί. Οὐκοῦν καὶ ὃ ἕτερον τῷ ταὐτῷ αὐτῷ. Καὶ ἔστιν. Ἀλλὰ μὴν καὶ ἔστιν γ' ἐφάνη. ὡς ἄρα τὸ ὂν τοῖς ἄλλοις ταὐτόν τε καὶ ἕτερον. Ἐφάνη γοῦν. Τὸ ἀναντίον δέ γε πάθος ἔχει τὸ εἶναι τὸ αὐτὸ τοῖς ἄλλοις ᾧ ἕτερον ἐστὶ τῶν ἄλλων. Πάνυ γε. Ἦ γὰρ μὴν ἕτερον, ὅμοιον ἐφάνη. Ναί. Ἦ ἄρα ταὐτὸν ἀνόμοιον ἴσχειν κατὰ τὸ ἀναντίον πάθος ᾧ ὁμοιοῦται πάθει, ὁμοίου δέ που τὸ ἕτερον; Ναί. ἀνομοιώσει ἄρα τὸ ταὐτὸν, ἢ ἂν ἀναντίον ἴσχῃ ᾧ ἑτέρῳ. Ἔοικεν. Ὅμοιον ἄρα καὶ ἀνόμοιον ἴσχειν τὸ αὐτὸ τοῖς ἄλλοις· ἢ μὲν ἕτερον, ὅμοιον· ἢ δὲ ταὐτὸν, ἀνόμοιον· ἴσχει γοῦν οὕτω φανὲν καὶ τοιοῦτον λόγον· ἢ γὰρ τόνδε ἴσχει. Τίνα; Ἢ ταὐτὸν πεπονθὸς, μὲν ἀλλοῖον πεπονθέναι, μὴ ἀλλοῖον δὲ πεπονθὸς, μὴ ἀνόμοιον· μὴ ἀνόμοιον δὲ, ὅμοιον ἔστιν· ἢ δ' ἄλλο πεπονθὸν, ἀλλοῖον, ἀλλοῖον δὲ ὄν, ἀνόμοιον ἔστιν. Ἀληθῆ λέγεις. Ταὐτόν τε αὖ τὸ αὐτὸ τοῖς ἄλλοις, καὶ ὅτι ἕτερόν ἐστι κατ' ἀμφότερα, καὶ κατὰ ἑκάτερον, ὅμοιόν τε αὖ, ἓν μὴ ἀνόμοιον τοῖς ἄλλοις.

Πάνυ γε. Οὐκοῦν καὶ ἑαυτῷ ὡσαύτως ἑπέσθω ἕτερόν τε ἑαυτοῦ καὶ ταὐτὸν ἑαυτῷ ἐφάνη κατ' ἀμφότερα, καὶ κατὰ ἑκάτερον ὅμοιόν τε καὶ ἀνόμοιον φανήσεται; Ἀνάγκη. Τί δὲ δὴ τοῦδε τοῦ ἅπτεσθαι τὸ οὖν αὐτοῦ, καὶ τῶν ἄλλων, καὶ τοῦ μὴ ἅπτεσθαι πρός, πῶς ἔχει, σκόπει. Σκοπῶ. Αὐτὸ γοῦν που οὐ ἑαυτῷ ὅλῳ τὸ ἓν ἐφάνη εἶν. Ὀρθῶς. Οὐκοῦν καὶ οὐ τοῖς ἄλλοις τὸ οὖν. Ναί. Ἦ μὲν ἄρα οὐ τοῖς ἄλλοις, τῶν ἄλλων ἅπτοιτο ἄν, ἢ δὲ αὐτὸ ἓν ἑαυτῷ, τῶν μὲν ἄλλων, ἀπείργοιτο ἅπτεσθαι, αὐτὸ δὲ αὑτοῦ ἅπτοιτο ἄν, οἷ ἑαυτῷ ὄν. Φαίνεται. Οὕτω μὲν δὴ ἅπτοιτο ἂν τὸ ἕν, αὐτοῦ τε καὶ τῶν ἄλλων. Ἅπτοιτο. Τί δὲ τῶδε· ἆρ' ὃ πᾶν τὸ μέλλον ἅψεσθαί τινος ἐφεξῆς δεῖ κεῖσθαι ἐκείνῳ, ὃ μέλλει ἅπτεσθαι· ταύτην νῦν ὁρᾶν κατέχον ἢ αὖ, κατ' ἐκείνου ἕξον, ἢ αὖ κίνητον ἅπτεσθαι. Ἀνάγκη. Καὶ τὸ οὖν ἄρα εἰ μέλλοι αὐτὸ αὑτοῦ ἅπτεσθαι, ἐφεξῆς δεῖ δήπου μοι ἑαυτὸ κεῖσθαι, νῦν ἐχομένῳ χώραν κατέχοντι ἐκείνης αὖ ἢ αὐτό ἐστι. Δεῖ γοῦν οὕτω. Οὐκοῦν δύο μοι ὂν τὸ ἓν ποιήσειεν ἂν ταῦτα καὶ ἐν δυοῖν χώραιν ἅμα γένοιτο· ἕως δ' ἂν, ἓν οὐκ ἐθελήσει. Οὐ γὰρ οὖν. Ἦ αὐτὴ ἄρα ἀνάγκη ᾧ οὐ μήτε δύο ἔστιν, μήτε ἅπτεσθαι αὐτὸ αὑτοῦ; Ἡ αὐτή. Ἀλλ' οὐδὲ μὴν τῶν ἄλλων ἅπτεται. Τί δή. Ὅτι φαμὲν τὸ μέλλειν ἅψεσθαι χωρὶς ὂν, ἐφεξῆς

δεῖ ἐκείνῳ εἶναι οὐ μέλλει ἅπτεσθαι. Σκόπει δὴ αὐτῶν ὡς μόνῳ μηδὲν εἶναι. Ἀληθῆ. Δύο ἆρα δεῖ ᾖ ὀλίγιστον εἶναι ἃ μέλλει ἄμφω εἶναι. Δεῖ. Ἐὰν δὲ τοῖν δυοῖν ἴσοις τρίτον προσγένηται ἑξῆς, αὐτὰ μὲν τρία ἔσται. αἱ δὲ ἄφεις δύο; Ναί. Καὶ οὕτω δὴ ἀεὶ ὧνπερ προσγιγνομένου, μία ἄφις προσγίγνεται, τῷ συμβαίνει τοὺς ἅπαντας τῶν ἀριθμῶν μιᾷ ἐλάττους εἶναι. ᾧ γὰρ τὰ πρῶτα δύο ἐπλεονέκτησε τῇ ἄφεως, εἰς ὃ πλέω εἶναι τὸν ἀριθμὸν αἱ ἄφεις, τῷ ἴσῳ τούτῳ, καὶ ὁ ἑπόμενος ἀριθμὸς ὁπόσῳ πάσῃ, πασῶν τῶν ἄφεων πλεονεκτεῖ. ὥστε γὰρ τολειπὲν ἅμα εἴτε τῷ ἀριθμῷ προσγίνεται καὶ μία ἄφις τοῖς ἄφεσιν. Ὀρθῶς. Ὅσοι ἆρα ἴσοι τὸ ὂν τὸν ἀριθμὸν, ἀεὶ μιᾷ αἱ ἄφεις ἐλάττους εἰσὶν αὐτῶν. Ἀληθῆ. Εἰ δέ γε ὧν μόνον ἴσοι, δυοῖν ἢ μιᾷ ἴσῃν, ἄφεις οὐκ ἂν εἴη. Πῶς γάρ. Οὐκοῦν φαμὲν τὰ ἄλλα τῷ ὄντος, οὔτε σῶν ἴσην, οὔτε μετέχει αὐτῆς, ἅπερ ἄλλα ἴσα. Οὐ γάρ. Οὐκ ἆρα σῶν ἴσην ἀριθμὸς οὐ τοῖς ἄλλοις ὄντος οὐ αὐτοῖς. Πῶς γάρ. Οὔτ' ἆρα σῶν ἴσα τὰ ἄλλα, οὔτε δύο, οὔτε ἄλλα ἀριθμοῦ ἔχοντα ὄνομα οὐδέν. Οὔ. Τὸ σῶν ἆρα μόνον ἴσην σῶν καὶ δυοῖν οὐκ ἂν εἴη. Οὐ φαίνεται. Ἄφις ἆρα οὐκ ἔστι δυοῖν μὴ ὄντοιν. Οὐκ ἔστιν. Οὔτ' ἆρα ὧν σῶν τῶν ἄλλων ἅπτεται, οὔτε τἆλλα τῷ ὄντος, ἐπεὶ πᾶν ἄφις οὐκ ἔστιν. Οὔ γὰρ οἷόν. Οὕτω δὴ κατὰ πάντα ταῦτα ὧν σῶν τῶν ἄλλων καὶ ἑαυτοῦ ἅπτεταί τε καὶ οὐχ ἅπτεται. Ἔοικεν. Ἆρ' οὖν καὶ ἴσον ἴσοι καὶ ἄνισον, αὐτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις. Πῶς. Εἰ μὴ ζον εἴη ὧν σῶν τἆλλα, ἢ ἔλαττον, ἢ αὖ τἆλλα τοῦ ὄντος μείζω ἢ ἐλάττω, ἆρα οὐκ ἄν, τῷ μὲν σῶν εἶναι ὧν σῶν, καὶ τἆλλα, ἄλλα τῷ ὄντος, οὔτε τι μείζω, οὔτε τι ἐλάττω ἂν, εἴη ἀλλήλων αὐταῖς γε ταύταις ταῖς οὐσίαις. ἀλλ' ἐν μὲν πρὸς τῷ διαιῦται εἶναι ἐκάτερα ἰσότητα ἔχοιεν, ἴσα ἂν εἴη πρὸς ἄλληλα. ἐν δὲ τὰ μὲν, μέγεθος. Ἐν δὲ, σμικρότητα, ἢ καὶ μέγεθος μὲν ὧν σῶν σμικρότητα δὲ τἆλλα, ἐποτρύνῃ μὲν τῷ ἄλλει μέγεθος προσεῖναι, μεῖζον ἂν εἴη. ᾧ δὲ σμικρότητος, ἔλαττον. Ἀνάγκη. Οὐκοῦν ἴσον τί τινι ζυτῶ ἔσται τό, τε μέγεθος καὶ ἡ σμικρότης. οὐ γὰρ ἄν που μή ὄν τε γε ἑαυτίῳ τὸ ἀλλήλοιν ἦτην, καὶ ἐν τοῖς οὖσιν ἐγγιγνόοιθην. Πῶς γὰρ ἄν. Εἰ ἆρα σὺ τῷ ἐνὶ σμικρότης ἐγγίγνεται. ἦτοι σὺ ὅλῳ ἂν, ἢ σὺ μόριόν τινι. Ἀνάγκη. Τί δὲ ἐν ὅλῳ ἐγγιγνόμενον. οὐχὶ ἢ ἐλλείπον ἂν, ᾧ ἐνὶ δ' ὅλον αὐτοῦ τεταμένη εἴη, ἢ πᾶν κρύπτει αὐτό; Δῆλον δή. Ἆρ' οὖν ἐλλείπει μὲν οὐδὲν ἡ σμικρότης τῷ ἐνὶ ἴσον ἂν, αὐτῷ εἴη. πᾶν κρύπτει ἢ μεῖζον; Πῶς δ' οὔ. Δυνατὸν οὖν σμικρότητα ἴσην ᾖ ἔστιν, ἢ μεῖζον τινός, μὴ πρόσθεν τὸ τοῦ μεγέθους τε καὶ ἰσότητος, ἀλλὰ μὴ τοῦ ἑαυτῆς. Ἀδύνατον. Ἐν μὲν ὅλῳ ἄρα τῷ ἑνὶ, οὐκ ἂν εἴη σμικρότης· ἀλλ' ἔπᾶν ἐν μορίῳ; Ναί. Οὔτι γε ἐν παντὶ αὖ τῷ μέρει. εἰ δὲ μὴ ταῦτα ποιήσει ἄπᾶν πρὸς τὸ ὅλον ἴσον ἕξει, ἢ μεῖζον τ' μέρους, ἐν ᾧ ἂν εἴη. Ἀνάγκη. Οὐδενί ποτε ἄρα ἐνίοτε τῶν ὄντων σμικρότης, μήτ' ἐν μέρει, μήτ' ἐν ὅλῳ ἐγγιγνομένη. οὐδέ τι ἔσται σμικρὸν πλὴν αὐτῆς τῆς σμικρότητος. Οὐκ ἔοικεν. Οὐδ' ἄρα μέγεθός ἐνίοτε ἐν αὐτῷ. μεῖζον γὰρ ἂν τι εἴη ἄλλο, καὶ πλὴν αὐτὸ μεγέθους, ἐκεῖνο ἐν ᾧ τὸ μέγεθος ἐνέη, καὶ ταῦτα σμικροῦ αὐτοῦ οὐκ ὄντος. οὐ ἀνάγκη ὑπδρέχειν ἑαυτὸ πᾶν ἢ μέγα, ὄντος δὲ ἀδυνάτου. ἐπεὶ δὴ σμικρότης οὐδαμοῦ ἔνι. Ἀληθῆ. Ἀλλὰ μὴν αὖ τὸ μέγεθος, οὐκ ἄλλου μεῖζον, ἢ αὐτῆς σμικρότητος. οὐ δὲ σμικρότης ἄλλου ἔλαττον ἢ αὐτοῦ μεγέθους. Οὐ γάρ. Οὔτε ἄρα τἆλλα μείζω τοῦ ἑνός. οὐδὲ ἐλάττω, μήτε μέγεθος μήτε σμικρότητα ἔχοντα. οὔτε αὐτῷ τούτῳ, πρὸς ὃ ἐν ἔχειν τὸν δυοῖν ἐν τούτοιν, οὐδὲ τἄλλων μεῖζον ἂν, οὐδ' ἔλαττον εἴη, μήτε μέγεθος, μήτε σμικρότητα ἔχον. Οὐκοῦν φαίνεταί γε. Ἆρ' οὖν εἰ μήτε μεῖζον, μήτε ἔλαττον τὸ ἓν τῶν ἄλλων, ἀνάγκη αὐτὸ ἑκάστου μήτε ὑπδρέχειν, μήτε ὑπδρέχεσθαι. Ἀνάγκη.

Οὐκοῦν τό γε μήτε ὑπδρέχον, μήτε ὑπδρεχόμενον, πολλὴ ἀνάγκη, ἴσῃ εἶναι, ἴσῃ δὲ ὄν, ἴσον εἶναι. Πῶς γὰρ οὔ. Καὶ μὴν καὶ αὐτό γε τὸ ἓν πρὸς ἑαυτὸ, ὅπως ἂν ἔχει· μήτε μέγεθος ἐνὶ αὐτῷ, μήτε σμικρότητα ἔχον, οὔτ' ἂν ὑπδρέχοιτο, οὔτ' ἂν ὑπερέχοι ἑαυτοῦ· ἀλλ' ἴσῃ ὄν, ἴσον ἂν εἴη αὑτῷ. Φαίνεται μὲν οὖν. Τὸ ἓν ἆρα ἑαυτῷ τε καὶ

π καὶ τοῖς ἄλλοις ἴσον αὖ, ἔστι. φαίνεται. καὶ μὴν αὐτόγε αὑτῷ ἴσον. μὴ περὶ ἑαυτὸ αὖ, ἔστι ἔξω θεν. καὶ περιέχον μὲν, μεῖζον αὖ, ἑαυτοῦ ἔστι. τὸ δὲ περιεχόμενον δὲ, ἔλαττον. καὶ οὕτω μεῖζον αὖ, καὶ ἔλαττον ἔστι αὐτὸ ἑαυτοῦ τὸ εἶναι. Εἶεν γάρ αὖ. Οὐκοῦν καὶ τὸ αὐτὸ μᾶλλον εἶναι ἑκάστου τοῦ ὄντος τε καὶ τῶν ἄλλων. Πῶς γὰρ οὔ. Ἀλλὰ μὴν καὶ εἶναί που δεῖ τύχη ὄν ἀεί. Ναί. Οὐκοῦν τό γε αὖτῳ ὂν αὐ μεῖζον ἴσται ἔλαττον ὄν. οὐ γὰρ αὖ, ἄλλως ἴ περον αὐ ἴ περῳ ἔστι. Οὐ γάρ. Ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν ἴ περόν ἐστι χωρὶς τῶν ἄλλων καὶ τοῦ ὄντος, δεῖ δὲ αὐτὰ αὐ τῷ, εἶναι, οὐκ ἀνάγκη ἤδη αὐ ἀλλήλοις εἶναι, τὰ τε ἄλλα αὐ ᾧ αὐ ἐστι, καὶ ᾧ αὐ αὐ τοῖς ἄλλοις, ἡ μισθὰ μᾶ εἶναι. φαίνεται.

Ὅτι μὲν ἄρα ᾧ αὐ, αὐ τοῖς ἄλλοις ἔστι, μεῖζόν αὖ, ἔστι πάλαι τοῦ ὄντος. πεφθέγγονται αὐτὸ· ᾧ δ' ἐν, ἔλαττον τῶν ἄλλων πεφθεγγόμενον. ὅτι δὲ πάλαι αὐ ᾧ ἐστι, ᾧ αὐ τῶν ἄλλων καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, μεῖζον αὖ ἔστι. τὰ δ' ἄλλα τοῦ ὄντος, ἐλάττω. Ἔοικε.

Τὸ ἓν ἄρα ἴσον τε καὶ μεῖζον καὶ ἔλαττόν ἐστιν αὐτό τε αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων. φαίνεται. καὶ μὴν ἅπτεσθαι μεῖζον καὶ ἔλαττον, καὶ ἴσον. ἴσων αὖ ἔστι μείζων καὶ πλειόνων καὶ ἐλαττόνων αὐτῷ, καὶ τοῖς ἄλλοις. ἐπειδὴ δὲ μείζων, καὶ μερῶν. Πῶς δ' οὔ. ἴσων ἄρα μείζων ὂν καὶ πλειόνων καὶ ἐλαττόνων, καὶ ἀριθμῷ ἔλαττον αὖ, ἢ πλείονι ἔστι αὐτό τε αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων. καὶ ἴσον αὖτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις κατὰ ταυτά. Πῶς.

Ὧν γὰρ μεῖζόν ἐστι, πλειόνων που καὶ μείζων αὖ, ἔστι αὐτῶν. ὅσων δὲ μείζων, ἢ μερῶν, καὶ ὧν ἅπτεται ἔλαττον, ὡσαύτως. καὶ οἷς ἴσον κατὰ ταυτά. Οὕτως. Οὐκοῦν ἑαυτοῦ μεῖζον, καὶ ἔλαττον ὂν καὶ ἴσον, ἴσων αὖ, ἔστι μείζων καὶ πλείονων, καὶ ἐλαττόνων αὐτῷ. ἐπειδὴ δὲ μείζων, καὶ μερῶν. Πῶς δ' οὔ. ἴσων μὲν ἄρα μερῶν ὂν αὐτῷ, ἴσον αὖ ᾧ πλῆθος αὐτῷ ἔστι. πλειόνων δὲ πλείον. ἐλαττόνων δὲ, ἔλαττον τ' ἀριθμὸν αὐτῷ. φαίνεται. Οὐκοῦν καὶ πρὸς τἆλλα ὡσαύτως ἕξει. ᾧ αὐ, ὅτι μὲν μεῖζον αὐτῷ φαίνεται, ἀνάγκη πλείονι ἔστιν καὶ ᾧ ἀριθμὸν αὐτῶν. ὅτι δὲ σμικρότερον, ἔλαττον. ὅτι δὲ ἴσον μεγέθει, ἴσον καὶ ᾧ πλῆθος ἔστιν τοῖς ἄλλοις; Ἀνάγκη. Οὕτω δὴ αὖ ὡς ἔοικε ᾧ αὐ καὶ ἴσον, καὶ πλείονι καὶ ἔλαττον ᾧ ἀριθμόν. αὐτό τε αὑτοῦ ἴσται καὶ τῶν ἄλλων. Ἔστιν. Ἐφ' οἷς καὶ χρόνου μετέχει ᾧ ἔν, καὶ ἔστί τε καὶ γίγνεται, καὶ πρεσβύτερόν τε καὶ πρεσβύτερον, αὐτό τε αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων, καὶ οὔτε νεώτερον, οὔτε πρεσβύτερον, οὔτε ἑαυτοῦ, οὔτε τῶν ἄλλων χρόνου μετέχει; Πῶς. Εἶναι, μέ που αὖ ᾧ ὑπάρχει, ἅπτεσθαι οἷόν τε; Ναί. Τὸ δὲ εἶναι ἄλλοτε ἄλλῃ ἢ μάθησις ἐόσα μᾶλλον χρόνου τοῦ παρόντος. ὥστε ᾧ ἓν μᾶλλον τοῦ παρελήλυθότος, καὶ αὖ ᾧ ἔστιν μᾶλλον τ' μέλλοντος, οὐσίαν ἔλαττον καὶ ἐλάττω. Ἔστι γάρ. Μετέχειν μὲν ἄρα ἔστι χρόνου ἅπερ καὶ τοῦ εἶναι; Παάνυ. Οὐκοῦν περὶ ὁμοίου τοῦ χρόνου. Ναί. Λέγε ἄρα πρεσβύτερον γίγνεσθαί αὖτ', ἅπτεσθαι προσέχοντ' ἀεὶ κατὰ χρόνον. Ἀνάγκη. Λέγ' ἴν' ἐμαυτὸν μεμνημένος ᾧ τι νεωτέρου γιγνομένου ᾧ πρεσβύτερον πρεσβύτερον γίγνεσθαι; Μεμνήμεθα. Οὐκοῦν ἐπειδὴ πρεσβύτερον ἑαυτοῦ πέφυκε τὸ ἓν, νεωτέρου αὖ, γιγνομένου ἑαυτοῦ, πρεσβύτερον γίγνοιτο. Ἀνάγκη. Γίγνεται μὲν δὴ νεώτερόν τε καὶ πρεσβύτερον αὐτοῦ οὕτω; Ναί. Ἔστι δὲ πρεσβύτερον ἐφ' οὗ ὅταν ᾖ κατὰ ᾧ ἐν ναῷ χρόνον ᾧ γιγνόμενον τ' μεταξὺ δυοῖν ἀεί τε ᾖ ἔσται. οὐ γάρ που παρελήλυθέν γε ἐκ τοῦ ποτὲ εἰς ᾧ ἐπεσται ὑπερβάσεται ᾧ ναῦ. Οὐ γάρ. Ἐφ' οὗ οὐκ ἐπέσχε τότε τοῦ γίγνεσθαι πρεσβύτερον ἐπεσθὲν ᾧ ναῦ οὐ τύχῃ, ἢ οὐ γέγνεται. ἀλλ' ἔστι τότ' ἤδη πρεσβύτερον. προῖόν τ' ἀεὶ ποτε λαμβάνει ὑπὸ τ' ναῦ. ᾧ τ' προῖόν ἄτως ἔχει, ὡς ἀμφοτέρων ἐφάπτεσθον τ', τε ναῦ ἢ τ' ἐπεσται. τ' μὴ, ναῦ ἀφεστηκότος. τ' δ' ἐπεσται ἐπιλαμβανόμενον, μεταξὺ ἀμφοτέρων γιγνόμενον τ' τε ἐπεσται ἢ τῆς ναῦ. Ἀληθῆ. Εἰ δέ γε ἀνάγκη μὴ παρελθεῖν ᾧ ναῦ πᾶν ᾧ γιγνόμενον ἐπεσθαί κατὰ δεῖν ἢ, ἐπέχει ἀεὶ τ' γίγνεσθαι. ἢ ἔστι τότε δεῖν ὅ, τι αὖ τύχει πγνόμενον. Φαίνεται. Καὶ ᾧ οὖν ἄρα ὅταν πρεσβύτερον γιγνόμενον ἐν τύχῃ ᾧ ναῦ, ἐπέχει τ' γίγνεσθαι, ἢ ἔστι τότε πρεσβύτερον. Παάνυ μὲν οὖν. Οὐκοῦν ἅπτεσθαι γίγνεσθαι πρεσβύτερον, τοῦτον ἢ ἔστιν, ἐπέχει δὲ αὐτ'; Ναί. Ἔστι δὲ ᾧ πρεσβύτερον νεωτέρου πρεσβύτερον; Ἔστι. Καὶ νεώτερον ἄρα τότε αὐτ' ἢ ᾧ ἐν. ὅταν

πρεσβύτερον γιγνόμενον αὐτύχη δ' ἂν νῦν. Ἀνάγκη. Τόγε μὴν νῦν, ἀεὶ παρίστη τῷ οὐσίᾳ παιδὸς τὸ εἶναι. ἔστι γὰρ ἀεὶ παῦσθαι πρᾶ. Πῶς γὰρ οὔ. Ἆρ' οὖν ἔστιν ἡλικίᾳ γίγνεται πρεσβύτερον ἑαυτοῦ ἢ νεώτερον ἐσ; Ἔοικε. Πλέω δὲ χρόνοις αὐτὸ ἑαυτοῦ ὄντι ἢ γίγνεται, ἢ ἐν ἴσῳ. Τὸν ἴσον. Ἀλλὰ μὴν τόγε ἴσον χρόνον ἢ γιγνόμενον, ἢ ὂν πρὸ αὐτοῦ ἡλικίαν ἔχει; Πῶς δ' οὔ. Τὸ δὲ πρὸ αὐτοῦ ἡλικίαν ἔχον, οὔτε πρεσβύτερον, οὔτε νεώτερόν ἐστιν. Οὔ γὰρ. Τὸ δ' ἄρα τὸν ἴσον χρόνον αὐτὸ ἑαυτῷ καὶ γιγνόμενον καὶ ὄν, οὔτε νεώτερον, οὔτε πρεσβύτερον ἑαυτοῦ ἐστιν, ὅτε γίνεται. Οὐ μοι δοκεῖ. Τί δὲ τῶν ἄλλων; οὐκ ἔχω λέγειν. Τόδε γοῦν ἔχεις λέγειν. ὅτι τἆλλα τῆς οὐσίας ἐστὶ πρᾶ ἕτερά ἐστιν, ἀλλὰ μὴ ἕτερον πλέω ἐστὶν οὐσίᾳ; ἕτερον μὲν γὰρ ὄν, οὐ πᾶ, ἕτερα δὲ ὄντα, πλέω οὐσίας ἐστὶ, καὶ πλῆθος αὖ, ἔχει. Ἔχει δ' αὖ.

Πλῆθος δὲ ὄν, ἀριθμοῦ πλείονος αὖ, μετέχει ἢ τῆς οὐσίας. Πῶς δ' οὔ; Τί οὖν ἀριθμοῦ φύσιμον τὰ πλέω γίγνεσθαί τε, καὶ γεγονέναι πρότερον, ἢ τὰ ἐλάττω; Τὰ ἐλάττω. Τὸ ἐλάχιστον ἄρα πρῶτον ἐστὶν δ' ἔστι ἓν ἢ οὔ. Ἓν γοῦν. Ναί. Γεγόνασιν ἄρα ἓν πρῶτον γέγονε τῶν ἀριθμῶν ἐχόντων. ἔχει δὲ καὶ τἆλλα πάντα ἀριθμὸν εἴ πᾶ ἄλλα καὶ μὴ ἄλλο ἐστίν. Ἔχει γοῦν. Πρῶτον δέ γε δοκεῖ γεγονὸς, πρότερον γέγονε. τὰ δὲ ἄλλα, ὕστερον. τὰ δ' ὕστερα γεγονότα, νεώτερα τῆς πρότερον γεγονότος, καὶ οὕτω αὖ ἓν τὰ ἄλλα νεώτερα τῆς οὐσίας. ἐ δὲ οὔ, πρεσβύτερον τῶν ὕστερον. Εἶν γὰρ αὖ. Τί ἦ τόδε. ἆρ' αὖ ἓν ἐ οὐ παρὰ φύσιν πᾶ αὐτοῦ γεγονὸς, ἢ ἀλωάζον. Ἀλωάζον. Ἀλλὰ μὴν μόνον γε ἔχον ἐφάνη ἐ οὖ. εἰ δὲ μόνον, καὶ ἀρχὴν καὶ τελευτὴν καὶ μέσον; Ναί. Οὐκοῦν πάντων πρῶτον ἀρχὴ γίγνεται, καὶ αὐτοῦ τῆς οὐσίας, καὶ ἐκείνου τῶν ἄλλων, καὶ μετὰ τὴν ἀρχὴν, καὶ τἆλλα πάντα μέχρι τοῦ τέλους. Τί μήν; Καὶ μὴν μόρια γε φύσιμα ταῦτ' εἶναι πάντα τἆλλα τοῦ ὅλου τε καὶ οὐσίας. αὐτὸ δὲ ἑκάτερον ἅμα τῆ τελευτῆ γεγονέναι οὔ τε καὶ ὅλον: φύσιμον γοῦν. Τελευτὴ δέ γε δοκεῖ ὕστατον γίγνεσθαι τούτου δ' ἅμα ἐ οὐ πίφυκε γίγνεσθαι. ὥστ' εἰ πᾶ ἀνάγκη, αὐτὸ δ' οὐ μὴ παρὰ φύσιν γίγνεσθαι ἅμα τελευτῆ αὖ, γεγονὸς, ὕστατον αὖ τῶν ἄλλων πίφυκε γίγνεσθαι. Φαίνεται. Νεώτερον ἄρα τῶν ἄλλων ἐ οὐ ἐστὶ τὰ δ' ἄλλα τοῦ οὐσίας πρεσβύτερα. Οὕτως αὖ μοι φαίνεται. Τί δὲ δὴ ἀρχὴν, ἢ ἄλλο μόριόν ἐστιν οὗ τοῦ οὐσίας, ἢ ἄλλα ὁτουοῦν, ἑαυτοῦ πᾶ μόριόν ἦ, ἀλλὰ μὴ μόριον, οὐκ ἀναγκαῖον εὖ εἶναι μέρος γε ὄν; Ἀνάγκη. Οὐκοῦν ἐ οὖ ἅμα τε τῷ πρώτῳ γιγνομένῳ γίγνοιτ' αὖ, καὶ ἅμα τῷ τελευτέρῳ, καὶ οὐλομελὲς ἀπολείπεται τῶν ἄλλων γιγνομένων ὅ τε πᾶ αὖ, προσγίγνεται ὁτιοῦν. ἕως αὖ, πρὸς ἐ ἔχατον ἀπελθὸν, ὅλον οὐ γίγνεται, ὅτε μέσου, οὔτε ἐσχάτου, οὔτε πρώτου. οὔτε ἄλλου οὐλομελὲς ἀπολαφθὲν οὐ τῇ γενέσει.

Ἀληθῆ. Πᾶσιν ἄρα τοῖς ἄλλοις πλὴν αὐτοῦ ἡλικίαν ἔχει ἐ οὖ. ὥστ' ἐμὴ παρὰ φύσιν πίφυκεν, αὐτὸ ἐ οὖ, οὔτε πρότερον, οὔτε ὕστερον τῶν ἄλλων γεγονὸς αὖ ἓν. ἀλλ' ἅμα κῆ κατὰ ἕξιν ἐν λέγομεν ἐ οὖ τῶν ἄλλων οὔτε πρεσβύτερον, οὔτε νεώτερον αὖ ἓν. οὐ δὲ τἆλλα τοῦ οὐσίας. κατὰ δὲ ἐν πρόσθεν, πρεσβύτερόν τε καὶ νεώτερον, καὶ τἆλλα ἐκείνου ὡσαύτως. Ναὶ μὴν οὕτως. Ἔστι μὲν δὴ οὕτως ἔχον τε καὶ γεγονός. ἀλλὰ τί αὖ τοῦδε τοῦ γίγνεσθαι αὐτὸ πρεσβύτερόν τε καὶ νεώτερον τῶν ἄλλων καὶ τἆλλα τοῦ οὐσίας καὶ μήτε νεώτερον μήτε πρεσβύτερον γίγνεσθαι, ἆρα ὡς πᾶ τοῦδε τοῦ εἶναι, οὕτω καὶ τοῦδε τοῦ γίγνεσθαι ἔχει, ἢ ἑτέρως; Οὐκ ἔχω λέγειν. Ἀλλ' ἐπὶ τοσοῦδέ γε. ὅτι εἰ καὶ ἔστι πρεσβύτερον ἕτερον ἑτέρου, γίγνεσθαί γε αὐτὸ πρεσβύτερον ἔτι, ἢ ὡς τὸ πρῶτον δύθυς γενόμενον διαφέρῃ τῇ ἡλικίᾳ, οὐκ αὖ, ἔτι διαφέρῃ. οὐδ' αὖ νεώτερον ὄν, ἔτι νεώτερον γίγνεσθαι. ἀεὶσις γὰρ ἴσα προσπίπτει χρόνῳ τε καὶ ἄλλῳ ὁτῳοῦν ἴσῳ ποιᾶ διαφορᾷ ἀεὶ ὄσῳπᾶ αὖ, ᾧ πρῶτον διαφέρει. Πῶς γὰρ οὔ; Οὐκ ἄρα τόγε ὂν τοῦ οὐσίας ὄντος γίγνοιτ' αὖ, ποτὲ πρεσβύτερον, οὔτε νεώτερον. εἴπᾶ ἴσα διαφορᾷ ἀεὶ πλὴν ἡλικίας. ἀλλ' ἔστι καὶ γίγνεται πρεσβύτερον. ἐ δὲ, νεώτερον. γίγνεται δ' οὖ. Ἀληθῆ. Καὶ ἐ οὐ ἄρα ὂν τῶν ἄλλων ὄντων, οὔτε πρεσβύτερόν ποτε, οὔτε νεώτερον γίγνεται. Οὐ γοῦν οὖν.

ὄρα δὲ τῶδε πρεσβυτέρα καὶ νεωτέρα γίγνεται. Πῶς δή. Ἦ τότε οὖ τῶν ἄλλων ἑφάπτεσθον, καὶ τἄλλα τῶ ὄντος. Τί οὖν. Ὅταν ὁ οὖ τῶν ἄλλων πρεσβύτερον ᾖ ἢ πλέω χρόνου γίγνοντ᾽ ᾖ τἄλλα; Ναί. Πάλιν δὴ σκόπει ἐὰν πλείονι καὶ ἐλάττονι χρόνῳ προσπίπτωμεν ἑνὶ ἴσου χρόνου. Ἆρα ᾧ ἴσῳ μείζω διοίσει ὁ πλείων τοῦ ἐλάττονος, ᾧ σμικροτέρῳ. Σμικροτέρῳ. Οὐκ ἄρα ἔσται ὅτι πρὸ τοῦ πρῶτον δὴ πρὸς τἄλλα ἐλπίσας διαφθόρου ὁ οὗ, ἕως καὶ εἰς ὁ ἔπειτα. Ἄλλα ἴσον λαμβάνον χρόνον ἕως ἄλλας ἐλάττου αἰεὶ τῇ ἐλπίδι διοίσει αὐτῶν ᾗ πρότερον, ᾗ οὔ. Ναί. Οὐκοῦν γ᾽ ἂν ἐλάττου διαφέρου ἐλπίσας πρός τι ᾗ πρότερον, πρότερον γήρως αὖ, ἢ ἐν ᾧ πρόσθεν πρὸς ἑκάτερα πρὸς ἃ ἀμφοῖν πρεσβύτερον πρότερον. Νεώτερον. Εἰ δὲ ἐκεῖνο νεώτερον, ἐκ ἐκεῖνο καὶ τἄλλα πρὸς ὁ οὗ πρεσβύτερα ᾗ πρότερον; Φαίνεται. Τὸ μὲν νεώτερον ἄρα γενὸς πρεσβύτερον γίγνεται πρὸς ὁ πρότερον γενοῦς τε καὶ πρεσβύτερον ἔνεστι δ᾽ οὐδέ ποτε πρεσβύτερον· ἀλλὰ γίγνεται αἰεὶ ἐκείνου πρεσβύτερον· ἐκεῖνο μὲν ἐκ ᾗ ὁ νεώτερον ἐπιλείπων. τὸ δ᾽ αὖδ᾽ ὁ πρεσβύτερον· ὁ δ᾽ αὖ πρεσβύτερον ἢ νεωτέρᾳ, νεώτερον γίγνεται ὡσαύτως. Οἷόν τε γὰρ αὖ τῷ ἐναντίον, τὸ ἐναντίον ἀλλήλοιν γίγνεσθον· τὸ μὲν νεώτερον, πρεσβύτερον ἢ πρεσβυτέρου· τὸ δὲ πρεσβύτερον, νεώτερον τοῦ νεωτέρου. γενέσθ δὲ ἐκ αὖ, οἷόν τε ἦτην· εἰ γὰρ δ᾽ οὐοντο, ἐκ αὖ ἔστι γίγνεσθο· ἀλλ᾽ ὧδε αὖ· νῦν δὲ γίγνοντ᾽ μὲν πρεσβύτερα ἀλλήλων ᾗ νεώτερα· ὁ μὲν ἓν τῶν ἄλλων νεώτερον γίγνεται, ὅτι πρεσβύτερον ἐφάπτου καὶ πρότερα γενοῦς· τὰ δὲ ἄλλα ἢ ἑνὸς πρεσβύτερα, ὅτι ὕστερα γίγνεσθ· καὶ τὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ τἄλλα πάντα πρὸς ὁ ἓν ἔχει· πειρᾶ δὴ πρὸ αὐτῶ πρεσβύτερα ἐφάπτου ᾗ πρότερα γενόντα. Φαίνεται γ᾽ οὖν οὕτω. Οὐκοῦν ἓν μὲν οὐδὲ ἕτερον ἑτέρου πρεσβύτερον γίγνοιτ᾽ οὐδὲ νεώτερον. καὶ τὰ ὁ, ἴσου ἀριθμῷ ἀλλήλων ἀεὶ διαφέρον, οὔτε ὁ ἓν τῶν ἄλλων πρεσβύτερον γίγνοιτ᾽ αὖ οὐδὲ νεώτερον, ὅτε τἄλλα ἢ ἑνός. Ἦ δ᾽ ἄλλῳ ἀεὶ μείζω διαφθόρ᾽ ἀνάγκη τὰ πρότερα ἢ ὑστέρου γιγνόμενα, ᾗ τὰ ὕστερα ἢ προτέρου, ταύτη δὴ ἀνάγκη πρεσβύτερά τε ᾗ νεώτερα ἀλλήλων ἡγεῖσθ᾽ τάτε ἄλλα τῶ ἑνὸς, καὶ ὁ ἓν τῶν ἄλλων. Φαίνεται μὲν οὖν. Κατὰ δὴ πάντα ταῦτα ὁ ἓν αὐτό τε αὑτοῦ καὶ τῶν ἄλλων πρεσβύτερον ᾗ νεώτερον ἔστί τε καὶ γίγνεται, ᾗ ὅτι πρεσβύτερον, οὔτε νεώτερον οὔτ᾽ ἔστιν, ὅτε γίγνεται, οὔτε αὐτοῦ, οὔτε ἄλλου. Παντελῶς μὲν οὖν. Ἐπειδὴ δὲ χρόνου μετέχει ὁ ἓν, καὶ ἢ πρεσβύτερόν τε ᾗ νεώτερον γίγνεσθ᾽, ἆρ᾽ οὐκ ἀνάγκη ᾗ ἢ ποτὲ μετέχειν, ᾗ τῶ ἔπειτα, ᾗ ἢ νῦν, ἔστιν ἃ χρόνου μετέχει; Ἀνάγκη. Ἦν ἄρα ὁ ἓν καὶ ἔστι καὶ ἔσται, ᾗ ἐγένετο ᾗ γίγνεται. Τί μήν. Καὶ ἔστι ἄρα ἐκείνῳ ᾗ ἐκείνου ᾗ ἓν ᾗ ἔστι ᾗ ἔσται. Παντάπασι μὲν οὖν. Καὶ ἐπισκώμεθ᾽ δὴ ἔτι αὖ, αὐτῷ ᾗ δόξα ᾗ αἴσθησις· ἔστιν ᾗ νῶ ὑμῖν ἢ αὐτῷ πάντα ταῦτα πρὸς ἅπτομαι. Ὀρθῶς λέγεις. Καὶ ὄνομα δὴ ᾗ λόγος ἔστιν αὐτῷ, ᾗ ὀνομάζεται ᾗ λέγεται. καὶ ὅσα πρὸ ᾗ ἢ τἄλλα τῶν τοιούτων τυγχάνει ὄντα, ᾗ ἢ ὁ ἓν ἔστι. Παντελῶς μὲν οὖν ἔχει οὕτως. Ἔτι δὴ ὁ τεῖνον λέπωμεν ὁ ἓν εἰ ἔστιν ἄρ᾽ διελπλύθαμεν, ἆρ᾽ ἐκ ἀνάγκη αὐτὸ ἓν τε ὂν καὶ πολλὰ ᾗ μήτε ἓν μήτε πολλὰ, ᾗ μετέχον χρόνου, ἔστε μὲν ἔστιν ἓν, οὐσίας μετέχειν ποτέ· ὅτε δ᾽ οὐκ ἔστι μὴ μετέχειν αὖ ποτὲ οὐσίας. Ἀνάγκη.

Ἆρ᾽ οὖν ὅτε μετέχει οἷόν τε ἦσαι τότε μὴ μετέχειν, ἢ ὅτε μὴ μετέχει μετέχειν; Οὐχ οἷόν τε. Ἐν ἄλλῳ ἄρα χρόνῳ μετέχει, καὶ ἐν ἄλλῳ ἃ μετέχει· ἅπερ γὰρ αὖ, μένος τοῦ αὐτοῦ μετέχει τὲ καὶ ἃ μετέχει. Ὀρθῶς. Οὐκοῦν ἔστι καὶ οὗτος χρόνος ὅτε μεταλαμβάνει τοῦ εἶναι, καὶ ὅτε ἀπαλλάττεται αὖθις, ᾗ πῶς οἷόν τε ἦσαι. τότε μὲν ἔχειν ὁ αὐτό· τότε δὲ μὴ ἔχειν. ἐὰν μή ποτε καὶ λαμβάνῃ αὖ ὁ καὶ ἀφίῃ. Οὐδαμῶς.

Τὸ δὲ αὐσάσ᾽ μεταλαμβάνειν; ἆρά γε οὐ γίγνεσθαι καλεῖς; Ἔγωγε. Τὸ δὲ ἀπαλλάττεσθαι ἀόσας, ἆρα ἀπόλλυσθαι; καὶ πάνυ γε. Τὸ ἓν δὴ ὡοικὸς λαμβάνειν τὲ καὶ ἀφιέν οὐσίαν γίγνεσθαι καὶ ἀπόλλυσθαι; Ἀνάγκη. Ἔν δὲ καὶ πολλὰ ὄν, καὶ γιγνόμενον καὶ ἀπολλύμενον ἆρ᾽ οὐχ ὅταν μὲν γίγνεται ἓν, ὁ πολλὰ εἶναι ἀπόλλυται· ὅταν δὲ πολλὰ, ὁ ἓν εἶναι ἀπόλλυται. Παντάπασι γε. Ἓν δὲ γιγνόμενον καὶ πολλὰ; ἆρ᾽ οὐχ ἀνάγκη διακεῖσθαί τε καὶ συγκεῖσθαι;

γολλήγε. Καὶ μὴν ἀόμοιόν γε καὶ ὅμοιον ὅταν γίγνηται, ὁμοιοῦσθαί τε καὶ ἀνόμοιοῦσθαι; Ναί. Καὶ ὅταν μᾶλλον καὶ ἔλαττον καὶ ἴσον, αὐξάνεσθαί τε καὶ φθίνειν, καὶ ἰοῦσθαι; Οὕτως. Ὅταν δὲ κινούμενόν τε ἵστηται, καὶ ὅταν ἐπὶ ἡσυχίαν μεταβάλλῃ, λέγε δή που αὐτὸ γε μηδὲν οὐ χρόνῳ εἶναι; Πῶς δή. Ἐστίν τε πρότερον ἡσυχίαν ἄγον κινεῖσθαι, καὶ πρότερον κινούμενον ὕστερον ἱστάναι. ἄνευ μὲν τοῦ μεταβάλλειν οὐκ οἷόν τε ἴσται ταῦτα πάσχειν. Πῶς γάρ. Χρόνος δέ γε οὐδείς ἐστιν ἐν ᾧ τι οἷόν τε ἅμα μήτε κινεῖσθαι μήτε ἱστάναι. Οὐ γὰρ εἰκός. Ἀλλ' οὐδὲ μὴν μεταβάλλει ἄνευ τοῦ μεταβάλλειν. Οὐκ εἰκός. Πότ' οὖν μεταβάλλει. οὔτε γὰρ ἑστὸς ἄν, οὔτε κινούμενον μεταβάλλοι, οὔτε ἐν χρόνῳ ὄν. Οὐ γὰρ εἰκός. Ἐν ποτέ ἐστι δὴ τοῦτον ἐν ᾧ τότ' ἄν, εἴη ὅτε μεταβάλλει; Τὸ ποῖον δή. Τὸ ἐξαίφνης. Ἡ γὰρ ἐξαίφνης, τοιοῦτόν τι ἔοικε σημαίνειν· ὡς ἐξ ἐκείνου μεταβάλλον εἰς ἐκεῖνο. οὐ γὰρ ἔχει τι τῷ ἑστάναι ἑστὸς τοῦτο ἔτι μεταβάλλει. οὐδ' ἐκ τῆς κινήσεως, κινοῦμενόν τι μεταβάλλει. ἀλλὰ τὸ ἐξαίφνης αὐτοῦ φύσις, ἄτοπός τις ἐγκάθηται μεταξὺ τῆς κινήσεώς τε καὶ στάσεως, ἐν χρόνῳ οὐδενὶ οὖσα, καὶ εἰς ταύτην δὴ καὶ ἐκ ταύτης, τότε κινούμενον μεταβάλλει οὐδὲ ἑστάναι, καὶ ἑστὸς οὐδὲ κινεῖσθαι. κινδυνεύει. Καὶ ἡ οὖ δὴ ἕτερα ἔστηκέ τε καὶ κινεῖται μεταβάλλοι ἄν, ἐφ' ἑκάτερα· μόνως γὰρ ἄν, οὕτως ἀμφότερα ποιοῖ. μεταβάλλον δὲ ἐξαίφνης μεταβάλλει, καὶ ὅτε μεταβάλλει, ἐν οὐδενὶ χρόνῳ ἄν, εἶπ· οὐδὲ κινοῖτ' ἄν, τότε· οὐδ' ἄν, σταίη. Οὐ γάρ. Κατὰ δὴ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ἐξαίφνης ἐκεῖ πολλὰ ἰόν, καὶ ἐκ πολλῶν ἐφ' ἕν, οὔτε ἓν ὄντ', οὔτε πολλὰ, οὔτε διακρίνεται, οὔτε συγκρίνεται, καὶ ἐξ ὁμοίου ἐκεῖ ἀνόμοιον, καὶ ἐξ ἀνομοίου ἐπὶ ὅμοιον ἰόν, οὔτε ὅμοιον, οὔτε ἀνόμοιον. οὔτε ὁμοιούμενον, οὔτε ἀνομοιούμενον· καὶ ἐκ μικροῦ ἐκεῖ μέγα, καὶ ἐκεῖ ἴσον καὶ εἰς ταναντία ἰόν, οὔτε σμικρὸν οὔτε μέγα οὔτε ἴσον οὔτε αὐξανόμενον οὔτε φθίνον οὔτε ἰσουμένου ἔπ' αὖ. Ἔοικε. Ταῦτα δὴ τὰ παθήματα πάντ' ἄν, πάσχοι ἡ οὐσία. Πῶς δ' οὔ. Τί δὲ τοῖς ἄλλοις προσήκει ἄν, πάσχειν οὐκ ἐούσης ἔτι οὐσίας; Σκεπτέον. Λίτομεν δὴ οὐκ ἐούσης τἄλλα τοῦ ἑνὸς τί χρὴ πεπονθέναι; Λίτομεν. Οὐκοῦν ἕτερα τοῦ ἑνός ἐστιν οὕτε ἡ οὐσία τἄλλα, οὐ γὰρ ἄν, ἄλλα τοῦ ἑνὸς ἦν. Ὀρθῶς. Οὐδὲ μὴν σίρια ταί τε παντάπασι τοῦ ἑνὸς τἄλλα, ἀλλὰ μετέχει πη. Πῶς δή. Ὅτι που τἄλλα τοῦ ἑνὸς μόρια ἴσχοντα, ἄλλά ἐστιν· ἃ γὰρ μόρια μὴ ἔχει, παντελῶς ἄν, εἴη: Ὀρθῶς. Μόρια δὲ γε φαμὲν τούτου εἶναι ὃ ἄν, ὅλον ᾖ. Φαμὲν γάρ. Ἀλλὰ μὴν τόγε ὅλον οὐκ ἐκ πολλῶν αἰεὶ πεπτωκὸς ἔσται. οὐ γὰρ ἔσται μόρια τὰ μόρια· ἑνὸς γὰρ τὰ μορίων, οὐ πολλῶν μόρια χρὴ εἶναι, ἀλλὰ ὅλου. Πῶς γάρ. Εἴ τι πολλῶν μόριον εἴη οὐ δίς ἂν αὐτὸ εἴη, ἐάνπερ τοῦ τε δή που μόριον ἔσται, ὃ ἐστὶν ἀδιαίρετον· καὶ τῶν ἄλλων δὴ ἑνὸς ἑκάστου, εἴπερ καὶ πάντων. ἑνὸς γὰρ μὴ ἂν μόριον, πλὴν τούτου, τῶν ἄλλων ἔσται, καὶ οὕτως ἑνὸς ἑκάστου οὐκ ἔσται μόριον. μὴ ὄν δὲ μόριον ἑκάστου, οὐδαμοῦ τῶν πολλῶν ἔσται. μανθάνεις δέ που, πάντων τούτων τί εἶναι, ἐν οὐδαμοῦ οὐδέν ἐστι καὶ μόριον καὶ ἄλλο ὁτιοῦν ἀδιαίρετον εἶναι. Φαίνεταί γε δή. Οὐκ ἄρα τῶν πολλῶν, οὐδὲ πάντων δὲ μόριον, μόριον· ἀλλά μέσ τινος ἴσως δέ σε, καὶ ἑνός τινος ὃ καλοῦμεν ὅλον· ἐξ ἁπάντων ἓν τέλειον γεγονὸς, τούτου μόριον ἄν, ἡ μόριον εἴη. Παντάπασι μὲν δή. Εἰ ἄρα τἄλλα μόρια ἴσχει, καὶ ἡ ὅλου τε καὶ ἑνὸς μετέχοι. Φαίνεται. Ἓν ἄρα ὅλον τέλειον μόρια ἔχον, ἀνάγκη εἶναι τἄλλα τοῦ ἑνός. Ἀνάγκη. Καὶ μὴν καὶ τοδὲ τοῦ μορίου γε ἐκάστου ὁ αὐτὸς λόγος· καὶ γὰρ τούτου αὖ ἀνάγκη μετέχειν τὸ ἑνός· ἃ γὰρ ἕκαστον αὐτῶν μόριόν ἐστι, τό γε ἕκαστον εἶναι, οὐ δή που σημαίνει· ἀφωρισμένον μὲν τῶν ἄλλων. καθ' αὑτὸ δὲ ὄν, εἴπερ ἕκαστον ἔσται. Ὀρθῶς. Μετέχοι δέ γε αὖ, τοῦ ἑνὸς ὅλου ὄν ἄλλο ὄν, ἓν ἄν· οὐ γὰρ αὖ, μετεῖχεν· ἀλλ' ἦν αὖ, αὐτὸ ἓν· νῦν δὲ οὐ μὴν ἓν εἶναι·

πλὴν αὐτῇ τῇ οὐ ἀλλοίωτόν φην. ΣΩ. Ἀλλοίωτον. ΠΑ. Μετέχειν δέ γε τοῦ ὅλου αὐάγκη ἓν πόλιν καὶ τῷ μορίῳ· ἢ μὴν γοῦν οὗ, ὅλον ἔσται. οὐ μόρια τὰ μόρια. ἢ δ' αὖ ἓν ἡμῖν οὐ μόριον τοῦ ὅλου, ὃ αὖ ἓν μόριον ὅλου; ΑΡ. Οὕτως. ΠΑ. Οὐκοῦν ἕτερα ὄντα τοῦ ὅλου μὴ λέγε τὰ μετέχοντα αὐτοῦ. ΑΡ. Πῶς δ' οὔ. ΠΑ. Τὰ δ' ἕτερα τοῦ ὅλου πολλά που ἔσται αὖ· εἰ δὲ μήτε οὗ, μήτε ὅλου ἔστι πλέω ἓν τἆλλα τοῦ ὅλου, οὐδὲν αὖ, ἓν. ΑΡ. Οὐ γὰρ οὖν. ΠΑ. Ἐπεὶ δ' ἔχει πλέω ὅλου ὄντι τούτῳ τοῦ ὅλου μορίου, καὶ τὰ τοῦ ὅλου ὅλου μετέχοντα, οὐκ αὐάγκη δὴ ἄπειρα πλήθει εἶναι αὐτά γε ἐκεῖνα τὰ μεταλαμβάνοντα τοῦ ὅλου. ΑΡ. Ὦδε ἐοίκασιν. ἄλλοτι οὐκ ὄντα οὐδὲ μετέχοντα τοῦ ὅλου τότε ὅτε μεταλαμβάνει αὐτοῦ μεταλαβάνει. ΣΩ. Δηλαδή. ΠΑ. Οὐκοῦν πολλὰ ὄντα ἐξ ἓς ἕν οὐκ ἔσει. ΑΡ. Ἀλήθη μέντοι.

Τί οὖν ἐὰν ἓν ὀλίγιστον τῇ διανοίᾳ τοιοῦτον ἀφέλῃς, ὡς δοίη τις ἴσως ἐὰν ὀλίγιστον, οὐκ αὐάγκη καὶ τὸ ἀφαιρεθὲν ἐκεῖνο, ἅπερ τοῦ ὅλου μὴ μετέχει πλῆθος ᾖ καὶ οὐκ ἓν. ΣΩ. Ἀληθῆ. ΠΑ. Οὐκοῦν ὅπως ἀεὶ σκοπούσῃ αὐτὸ καὶ αὐτὸ πῇ ἐτέραν φύσιν τοῦ ἓνὸς, ἔσται αὖ, αὐτῆς ἀεὶ ὁρῶντι, ἄπειρον ἴσχει πλῆθος. ΑΡ. Παντάπασι μὲν οὖν. ΠΑ. Καὶ μὴν ἐπειδή γε οὐ ἴσχυσεν μόριον γίγνεται, πέρας ἤδη ἴσχει πρὸς ἄλληλα· καὶ πρὸς τὸ ὅλον, καὶ τὸ ὅλον πρὸς τὰ μόρια. ΣΩ. Κομιδῇ μὲν οὖν. ΠΑ. Τοῖς ἄλλοις δὴ τοῦ ἓνὸς συμβαίνει· ἐκ μὲν τοῦ ἓνὸς ἓν ἕκαστον γιγνόμενον, ὡς ἔοικεν ἔτερόν τι γίγνεσθαι οὐ αὐτοῦ· ὃ δὴ πρός τε πέρας πέρι πρὸς ἄλληλα· καὶ δὴ αὐτῶν φύσις καθ' ἑαυτὰ, ἀπειρίαν. φαίνεται. ΣΩ. Οὕτω δὴ πάλιν τοῦ ἓνὸς καὶ ὅλα τὰ μόρια, ἄπειρά τέ ἐστι, καὶ πέρατος μετέχει. ΠΑ. Κάρυγμα. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ὅμοιά τε καὶ ἀνόμοια ἀλλήλοις τε καὶ ἑαυτοῖς.

ΠΑ. Ἦ μέν που ἀπειρά ἐστι καὶ τὰ πλὴν ἑαυτῶν φύσιν πάντα· τοῦ ἓν πεπονθότα αὖ, ἓν ταὐτόν. ΠΑ. Καὶ μὲν δὴ γε ἅπαντα πέρατος μετέχει, καὶ ταὐτὸ πάντ' αὖ, ἓν ταὐτὸν πεπονθότα. ΣΩ. Ὡς δ' οὔ. Ἦ δέ γε πεπονθασμένα τε εἶναι καὶ ἄπειρα πεπονθέναι ἑαυτὰ πάθη ἀλλήλοις ὄντα, ταῦτα τὰ πάθη πέπονθε. ΝΑΙ. Τὰ δ' ἑαυτὰ γε ὡς ἑαυτὰ αὖ ὁμοιοῦται τα. Τί μέν. Κατὰ μὲν αὖ κἀκεῖνο ἕτερον ἓν πάθος, ὅμοιόν αὖ, ἓν αὐτά τε αὐτοῖς καὶ ἀλλήλοις. καὶ δ' ἀμφότερα ἀμφοτέρως ἐναντιούται τά τε καὶ ἀνομοιοῦται. Κινδυνεύει. Οὕτω δὴ πάλιν, ταῦτά τε αὖ αὐτοῖς καὶ ἀλλήλοις, ὅμοιά τε καὶ ἀνόμοια ἔσται αὖ. Οὕτω. Καὶ ταῦτα δὴ καὶ ἕτερα ἀλλήλων καὶ κινούμενα καὶ ἑστῶτα· καὶ πάντα τὰ ἐναντία πάθη, οὐκέτι χαλεπῶς διέρχομαι πεπονθότα πάλιν ἓν ἕκαστα ἑαυτοῦ ἕτερα ἑαυτοῦ ἐστι, πεπόνθασι καὶ ταῦτα ἐφάνη πεπονθότα. ΟΡ. Σφόδρα λέγεις. Οὐκοῦν εἰ ταῦτα μὲν ἤδη ἱκανῶς ἐσκοπήμεθα ὡς φασθρὰ, ἐπισκοπῶμεν δὲ πάλιν ἐὰν ἔστιν ἄρα, καὶ οὐχ οὕτως ἔχει πάλιν τοῦ ἓνὸς ἢ οὕτω μόνον. ΓΑΥ. Μὲν οὖν. ΑΙ. Ἐπόμενον δὴ ἄρχῃς ἐν εἶναι, τί χρὴ πάλιν τοῦ ἓνὸς πεπονθέναι. ΛΕ. Ἐπόμενον γοῦν. ΑΡ. Χωρὶς μὲν δὴ ἓν τῶν ἄλλων, χωρὶς δὲ πάλιν τοῦ ἓνός; Τί δή. Ὅτι που δεῖ ἔστι παρὰ ταῦτα ἕτερον· ὃ ἄλλο μέν ἐστι τοῦ ἓνὸς, ἄλλο δὲ τῶν ἄλλων. πάντα γὰρ ἔφην ἐγὼ, ὅταν ὁρᾷς τό, τι ἓν καὶ πάλιν. ΓΑΥ. Ταῦτα γοῦν. Οὐκ ἄρα ἔστ' ἐστὶν ἕτερον τούτῳ ἐν ᾧ τό, τι ἓν αὖ, ἔνι τῷ αὐτῷ καὶ πάλιν. ΟΥ. Οὐ γάρ. Οὐδέποτ' ἄρα ἐν ταὐτῷ ἐστι τὸ ἓν καὶ πάλιν. Οὐκ ἔοικε. Χωρὶς ἄρα; Ναί. Οὐδὲ μὴν μέρειά γε ἴσχειν φαμὲν τὸ ἓν καὶ ὅλον ὄν. ΣΩ. Πῶς γὰρ οὔ. Οὔτ' ἄρα ὅλον ἔσται τὸ ἓν ἐν τοῖς ἄλλοις, οὔτε μέρεια αὐτοῦ· εἰ χωρὶς τί ἐστι τῶν ἄλλων καὶ μόρεια μὴ ἔχει. ΣΩ. Πῶς γὰρ οὔ. Οὐδενὶ ἄρα ἔστι πω μετέχει αὖ, πάλιν τοῦ ἓνός· μήτε κατὰ μόρειόν τι αὖτ', μήτε κατὰ ὅλον μετέχον τα. Οὐκ ἔοικεν. Οὐδαμῇ ἄρα ἐν πάλιν ἐστίν. οὐδὲ ἴσχει ἐν ἑαυτοῖς ἓν οὐδέν. Οὐκ ἔοικεν. Οὐδὲ μὴν ἄρα ἐν πολλά ἐστι πάλιν. ἐν γὰρ αὖ, ἓν ἕκαστον αὐτῶν μόριον τοῦ ὅλου, εἰ πολλὰ ἦν. καὶ δὴ οὔτε ἓν, οὔτε πολλὰ, οὔτε ὅλον, οὔτε μόρια ἐστὶ πάλιν τὰ ἓνὸς, ἐπεὶ δὴ αὐτοῦ ἀπέστη μετέχει. ΟΡ. Ὀρθῶς. Οὐδ' ἄρα δύο, οὔτε τρία, οὔτε αὖτά ἐστι τὰ ἄλλα, οὔτε ἓν ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἄπερ τοῦ ἓνὸς παντὸς χωρίστη. Οὔτως. Οὐδὲ ὅμοια ἄρα ἢ ἀνόμοια, οὔτε αὐτά ἐστι τῷ ἐνὶ τὰ ἄλλα, ὅτι ἓν ἔστιν ἐν αὐτοῖς ὁμοιότης καὶ ἀνομοιότης. εἰ γοῦν ὅμοια καὶ ἀνόμοια αὖ τὰ ἄλλα, ἓν ἔχει ἐν ἑαυτοῖς ὁμοιότητα καὶ ἀνομοιότητα, δύο που ἤδη ἐναντία ἀλλήλοις ἔχοι αὖ, οὐ ἑαυτοῖς τἆλλα τοῦ ἑνός. Φαίνεται. Ἦ δέ γε ἀ

λαίκτον δυοῖν τινοιν μετέχειν, ἃ μηδενὸς μετέχει. ΑΛΛΑΒΟΝ. Οὔτ' ἄρα ὅμοια, ἔστ' ἀνόμοιά ἐστιν, οὔτ' ἀμφότερα τἄλλα. ὅμοια μὲν γὰρ αὖ ὄντα ἢ ἀνόμοια, οὐδὲν αὖ, τοῦ ἑτέρου εἴδους μετέχει. ἀμφότερα δ' ὄντα, δυοῖν τοῖν ἐναντίοιν. ταῦτα δὲ ἀδιάκριν ἐφάνη. ΑΛΗΘΗ. Οὐκ ἄρα τὰ αὐτὰ οὐδέτερα, οὐδὲ κινούμενα, οὐδὲ ἑστῶτα, οὐδὲ γιγνόμενα, οὐδὲ ἀπολλύμενα, οὐδὲ μεῖζον, οὐδὲ ἐλαττῶ, οὐτ' ἴσα, οὐδὲ ἄλλο οὐδὲν πώποτε τῶν τοιούτων. εἰ γάρ τι τοιοῦτον πώποτε δύναιτο ὑπομεῖναι τἄλλα, καὶ ἑνὸς καὶ δυοῖν καὶ τρίων καὶ πάντη πῇ οὖ καὶ αὖ τούτων μεθέξει· ὧν αὐτοῖς ἀδιάκριν ἐφάνη μετέχειν. πᾶν οὖν γε πάντη πάντως σῦρομένοις. ΑΛΗΘΕΣΤΑΤΑ. Οὔκουν εἰ ἔστι, πάντα τί ἔσται ἢ ἔν. καὶ οὐδὲ ἓν ἔσται, καὶ πρὸς ἑαυτὸ καὶ πρὸς τἄλλα ὡσαύτως. ΓΛΑΥΚΩΝ. Μάλιστα μὲν οὖν.

ΣΩ. Εἶεν. εἰ δὲ δὴ μὴ ἔστιν ἓν, τί χρὴ συμβαίνειν ἔτι οὐ σκεπτέον μᾶλλον ἔσται; ΣΚΕΠΤΕΟΝ γοῦν, τίς αὖ, ἐάν αὖτη ἡ ὑπόθεσις εἰς μὴ ἔστιν ἔρᾳ τι διαφορᾷ τῆσδε. ἐὰν μὴ ἔστι. ΔΙΑΦΟΡΑ μέντοι. ΔΙΑΦΟΡΑ μέντοι, ἢ καὶ πᾶν τοὐναντίον ἔστιν εἰπεῖν, εἰ μὴ ἔν μὴ ἔστι, τοῦτ' ἐν μὴ ἔστι. ΓΑΝ ΤΟΥΝΑΝΤΙΟΝ. Τί δ' εἴ τις λέγοι, εἰ μέγεθος μὴ ἔστιν, ἢ σμικρότης μὴ ἔστιν, ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων, ἆρα ἐφ' ἑκάστου αὖ, δηλοῖ ὅτι ἕτερόν τι λέγει ἢ μὴ ὄν. ΓΑΥΓΕ. Οὐκοῦν καὶ νῦν δηλοῖ ὅτι ἕτερον λέγει τῶν ἄλλων ἢ μὴ ὄν. ὅταν εἴπῃ ἓν ἐὰν μὴ ἔστι. καὶ ἴσμεν ὃ λέγει. ΓΙΣΜΕΝ. ΓΡΩΝ μὲν ἆρα γνωστόν τι λέγει. ἔπειτα ἕτερον τῶν ἄλλων ὅταν εἴπῃ οὕ. ἅπτε ἢ εἶναι αὖ προσθεὶς, εἴτε ἢ μὴ εἶναι. οὐδὲν γὰρ ἧττον γνώσκεται τί ἢ λεγόμενον μὴ εἶναι, καὶ ὅτι διάφορον τῶν ἄλλων, ἢ οὔ.

ΑΝΑΓΚΗ. Ἐοικεν ἄρα λεκτέον εἰς ἀρχῆς· ἓν ἐὰν μὴ ἔστι, τί χρὴ εἶναι· πρῶτον μὲν οὖν αὖ ἔξεστιν ὑπάρχειν λέξεως ἕνεκεν· εἶναι, αὖ τοῦ ἐπισήμου, ἢ μὴ δὲ ὅτι λέγεται γιγνώσκεσθαι· ὅταν τις εἴπῃ ἓν ἐὰν μὴ ἔστιν. ΑΛΗΘΗ. Οὐκοῦν καὶ τἄλλα ἕτερα αὖ τοῦ εἶναι· ἐὰν μὴ κἀκεῖνο ἕτερον τῶν ἄλλων λέγεσθαι. ΓΑΥΓΕ. Καὶ ἑτεροιότης ἄρα ἔσται αὖ πρὸς τὴν ἐπιστήμην· οὐ γὰρ πρὸ τῶν ἄλλων ἑτεροιότητα λέγει. ὅταν ἓν ἕτερον τῶν ἄλλων λέγῃ, ἀλλὰ πρὸ ἐκείνου. ΦΑΙΝΕΤΑΙ. Καὶ μὴν τοῦ γε ἑκείνου, καὶ τοῦ τινός, καὶ τοῦτο, καὶ τούτου, καὶ πάντων τῶν τοιούτων, μετέχει ἢ μὴ ὄν· οὐ γὰρ αὖ, ἢ ἓν ἐλέγετο· οὐδ' αὖ, τοῦ ἑνὸς ἕτερα, οὐδ' αὖ τι ἐλέγετο, εἰ μήτε τοῦ τινὸς αὐτῷ μετῆν, μήτε τῶν ἄλλων τούτων. ΟΡΘΩΣ. Εἶναι μὲν δὴ τῷ ἑνὶ οὐκ ἔστιν τι ἅπτον γε μὴ ἔστι· μετέχειν δὲ πολλῶν οὐδὲν κωλύει ἀλλὰ καὶ ἀνάγκη, ἅπτον γε ἓν ἐκεῖνο καὶ μὴ ἄλλο μὴ ἔστιν· εἰ μέν τι μήτε ἢ ἓν μήτ' ἐκεῖνο μήτ' ἔσται, ἀλλὰ πολλὰ ἄλλα ἐστὶν ὁ λόγος, δεῖ φθέγγεσθαι λεπτὰ δύν· εἰ δὲ ἢ ἓν ἐκεῖνο καὶ μὴ ἄλλο ὑποκεῖται μὴ εἶναι, καὶ τῶν ἐκείνου, καὶ ἄλλων πολλῶν, ἀνάγκη αὖ μετεῖναι. ΚΑΙ ΠΑΝΥ γε. Καὶ ἀνομοιότης ἆρα αὖ ἔσται πρὸς τἄλλα· τὰ γὰρ ἄλλα τοῦ ἑνὸς ἕτερα ὄντα, ἑτεροῖα ἂν εἴη αὖ. ΝΑΙ. ΤΑ ΔΕ ΕΤΕΡΟΙΑ ΟΚ ΑΛΛΟΙΑ; ΓΩΣ ΔΕ. ΤΑ ΔΕ ΑΛΛΟΙΑ ΟΚ ΑΝΟΜΟΙΑ; ΑΝΟ μεικτέον μὲν δή. ΟΥΚΟΥΝ ΕΠΕΙΠΕΡ ΕΣΤΙΝ ΑΝΟΜΟΙΑ ΕΣΤΙ, ΔΗΛΟΝ ΟΤΙ ΑΝΟΜΟΙΩ, ΤΑ ΓΕ ΑΝΟΜΟΙΑ ΑΝΟΜΟΙΑ ΑΥ, ΕΙΝ. ΔΗΛΟΝ. ΕΙΝ ΔΕ ΑΥ, ΗΙ ΕΣΤΙΝ ΑΝΟΜΟΙΟΤΗΣ ΠΡΟΣ ΩΝ ΤΑΛΛΑ ΑΝΟΜΟΙΑ ΑΥΤΑ ΕΣΤΙΝ. ΕΟΙΚΕΝ. ΕΙ ΔΕ ΔΗ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΑΝΟΜΟΙΟΤΗΣ ΕΣΤΙΝ ΑΥΤΗ, ΑΡ' ΟΚ ΑΝΑΓΚΗ ΤΑΥΤΗΝ ΟΜΟΙΟΤΗΤΑ ΑΥΤΗΝ ΕΙΝΑΙ; ΓΩΣ. ΕΙ ΕΝΟΣ ΑΝΟΜΟΙΟΤΗΣ ΕΣΤΙ ΕΝΙ, ΟΚ ΑΥ ΠΟΥ ΠΟΛΛΑ Γ' ΤΑΥΤΟΥ Ο ΛΟΓΟΣ ΕΝ, ΟΠΟΥ ΤΟΥ ΕΝΟΣ· ΔΗΛΟΝ ΑΥ Η ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΕΝ ΠΟΛΛΟΙ ΕΝΟΣ, ΑΛΛΑ ΠΟΛΛΑ ΑΛΛΑ Η ΕΝΟΣ. ΓΑΥΓΕ. ΟΥ ΔΗΤΑ. ΔΕ ΑΡΑ ΟΜΟΙΟΤΗΤΑ ΕΣΤΙ ΕΝΙ ΑΥΤΗ ΕΑΥΤΗ ΕΙΝΑΙ. ΔΕ. Καὶ μὴν ἀνάγκη γ' ἴσον γε τοῖς ἄλλοις· εἰ γὰρ ἄνισον, εἴη τι αὖ, ἧττον. καὶ ὅμοιον αὖ, εἴη αὐτοῖς κατὰ τοὐναντίον· ταῦτα δ' ἀμφότερα ἀδιάκριτα ἅπτον μέν ἐστιν ἓν.

ΑΔΙΑΚΡΙΤΑ. Ἐπειδὴ δὲ ἄνισόν ἐστι τοῖς ἄλλοις ἴσον, ἆρα οὐκ ἀνάγκη καὶ τἄλλα ἑκάστῳ μὴ ἴσα εἶναι; ΑΝΑΓΚΗ. ΤΑ ΔΕ ΜΗ ΙΣΑ, ΟΚ ΑΝΙΣΑ; ΝΑΙ. ΤΑ ΔΕ ΑΝΙΣΑ ΟΥΚ ΑΝΙΣΟΝ ΑΥ ΕΣΤΙΝ ΑΝΙΣΑ. ΓΩΣ ΔΕ. Καὶ αὖ ἰσότητα ἕως δὲ μετέχει ἢ ἓν. πρὸς ἣν τἄλλα αὖ ἔστιν ἄνισα;

ΜΕΤΕΧΕΙ. ΑΛΛΑ ΜΗΝ ΤΟΥ ΑΝΙΣΟΤΗΤΟΣ ΕΣΤΙ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΕ ΚΑΙ ΣΜΙΚΡΟΤΗΣ. ΕΣΤΙ ΓΟΥΝ.

ΕΣΤΙΝ ΑΡΑ ΚΑΙ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΕ ΚΑΙ ΣΜΙΚΡΟΤΗΣ ΕΝΙ ΤΩΙ ΕΝΙ; ΚΙΝΔΥΝΕΥΕΙ. ΜΕΓΕΘΟΣ ΜΕΝ ΚΑΙ ΣΜΙΚΡΟΤΗΣ ΑΕΙ ΑΦΙΣΤΑΝΕΙ ΑΛΛΗΛΟΙΝ. ΓΑΥΓΕ. ΜΕΤΑΞΥ ΑΡΑ ΤΙ ΑΥΤΟΙΝ ΑΕΙ ΕΣΤΙΝ. ΕΣΤΙΝ. ΕΧΕΙΣ ΟΥΝ ΤΙ ΑΛΛΟ ΑΠΕΙΝ ΜΕΤΑΞΥ ΑΥΤΟΙΝ, Η ΙΣΟΤΗΤΑ; ΟΥΚ· ΑΛΛΑ ΕΣΤΙΝ.

ὅτῳ ἄρα ἔστι μέγεθος καὶ σμικρότης, ἔστι καὶ ἰσότης αὐτῷ, μεταξὺ τούτοιν οὖσα. Φαίνεται. Τῷ δὲ ἑνὶ μὴ ὄντι ὡς ἔοικε. Καὶ ἰσότητος ἂν μετείη καὶ μεγέθους καὶ σμικρότητος. Ἔοικε. Καὶ μὴν οὐσίας γε δεῖ αὐτὸ μετέχειν πῃ. Πῶς δή; Ἔχειν αὐτὸ δεῖ οὕτως ὡς λέγομεν. εἰ γὰρ μὴ οὕτως ἔχει, οὐκ ἂν ἀληθῆ λέγοιμεν ἡμεῖς, λέγοντες τὸ ἓν μὴ εἶναι. εἰ δὲ ἀληθῆ, δῆλον ὅτι ὄντα αὐτὰ λέγομεν. ἢ οὐχ οὕτως; Οὕτω μὲν οὖν. Ἐπειδὴ δέ φαμεν ἀληθῆ λέγειν, ἀνάγκη ἡμῖν φάναι καὶ ὄντα λέγειν. Ἀνάγκη. Ἔστιν ἄρα ὡς ἔοικε τὸ ἓν οὐκ ὄν, εἰ γὰρ μὴ ἔσται μὴ ὄν, ἀλλά τι τοῦ εἶναι ἀνήσει πρὸς τὸ μὴ εἶναι, εὐθὺς ἔσται ὄν. Παντάπασι μὲν οὖν. Δεῖ ἄρα αὐτὸ δεσμὸν ἔχειν τοῦ μὴ εἶναι τὸ εἶναι μὴ ὄν, εἰ μέλλει μὴ εἶναι, ὁμοίως ὥσπερ τὸ ὂν τὸ μὴ ὂν ἔχειν μὴ εἶναι, ἵνα τελέως αὖ εἶναι ᾖ. οὕτως γὰρ ἄν, τό τε ὂν μάλιστ' ἂν εἴη, καὶ τὸ μὴ ὂν οὐκ ἂν εἴη, μετέχοντα, τὸ μὲν ὂν οὐσίας τοῦ εἶναι ὄν, μὴ οὐσίας δὲ τοῦ εἶναι μὴ ὄν, εἰ μέλλει τελέως εἶναι. τὸ δὲ μὴ ὄν, μὴ οὐσίας μὲν τοῦ μὴ εἶναι μὴ ὄν, οὐσίας δὲ τοῦ εἶναι μὴ ὄν, εἰ καὶ τὸ μὴ ὂν αὖ τελέως ἔσται. Ἀληθέστατα. Οὐκοῦν ἐπείπερ τῷ τε ὄντι τοῦ μὴ εἶναι, καὶ τῷ μὴ ὄντι τοῦ εἶναι μέτεστι, καὶ τῷ ἑνὶ ἐπειδὴ οὐκ ἔστι τοῦ εἶναι ἀνάγκη μετεῖναι εἰς τὸ μὴ εἶναι. Ἀνάγκη. Καὶ οὐσία δὴ φαίνεται τῷ ἑνὶ εἰ μὴ ἔστι; Φαίνεται. Καὶ μὴ οὐσία ἄρα, εἴπερ μὴ ἔστι. Πῶς δ' οὔ; Οἷόν τε οὖν τὸ ἔχον πως μὴ ἔχειν οὕτω, μὴ μεταβάλλον ἐκ ταύτης τῆς ἕξεως; Οὐχ οἷόν τε. Πᾶν ἄρα τὸ τοιοῦτον μεταβολὴν σημαίνει, ὃ ἂν οὕτω τε καὶ μὴ οὕτως ἔχῃ. Πῶς δ' οὔ; Μεταβολὴ δὲ κίνησις, ἢ τί φήσομεν; Κίνησις. Οὐκοῦν τὸ ἓν ὄν τε καὶ οὐκ ὂν ἐφάνη; Ναί. Οὕτως ἄρα καὶ οὐχ οὕτως ἔχον φαίνεται. Ἔοικε. Καὶ κινούμενον ἄρα τὸ οὐκ ὂν ἓν πέφανται, ἐπείπερ καὶ μεταβολὴν ἐκ τοῦ εἶναι ἐπὶ τὸ μὴ εἶναι ἔχον. Κινδυνεύει. Ἀλλὰ μὴν εἰ μηδαμοῦ γέ ἐστι τῶν ὄντων ὡς οὐκ ἔστιν, εἴπερ μὴ ἔστιν, οὐδ' ἂν μεθίσταιτό ποθέν ποι. Πῶς γάρ; Οὐκ ἄρα τῷ γε μεταβαίνειν κινοῖτ' ἄν. Οὐ γάρ. Οὐδὲ μὴν ἐν τῷ αὐτῷ ἂν στρέφοιτο. ταὐτοῦ γὰρ οὐδαμοῦ ἅπτεται. ὂν γάρ ἐστι τὸ ταὐτόν. τὸ δὲ μὴ ὂν ἔν τῳ τῶν ὄντων ἀδύνατον εἶναι. Ἀδύνατον γάρ. Οὐκ ἄρα τὸ ἓν μὴ ὂν στρέφεσθαι ἂν δύναιτο ἐν ἐκείνῳ ἐν ᾧ μὴ ἔστιν. Οὐ γὰρ οὖν. Οὐδὲ μὴν ἀλλοιοῦταί που τὸ ἓν ἑαυτοῦ, οὔτε τὸ ὄν, οὔτε τὸ μὴ ὄν. οὐ γὰρ ἂν ἦν ὁ λόγος ἔτι περὶ τοῦ ἑνός, εἴπερ ἠλλοιοῦτο αὐτὸ ἑαυτοῦ, ἀλλὰ περὶ ἄλλου τινός. Ὀρθῶς. Εἰ δὲ μήτ' ἀλλοιοῦται, μήτε ἐν ταὐτῷ στρέφεται, μήτε μεταβαίνει, ἆρ' ἂν πῃ ἔτι κινοῖτο; Πῶς δή; Τό γε μὴν ἀκίνητον ἀνάγκη ἡσυχίαν ἄγειν. τὸ δὲ ἡσυχάζον ἑστάναι. Ἀνάγκη. Τὸ ἓν ἄρα ὡς ἔοικεν οὐκ ὂν ἕστηκέ τε καὶ κινεῖται. Ἔοικε. Καὶ μὴν εἴπερ γε κινεῖται, μεγάλη ἀνάγκη αὐτῷ ἀλλοιοῦσθαι. ὅπῃ γὰρ ἂν τι κινηθῇ, κατὰ τοσοῦτον οὐκέθ' ὡσαύτως ἔχει ὡς εἶχεν, ἀλλ' ἑτέρως. Οὕτω. Κινούμενον δὲ τὸ ἓν καὶ ἀλλοιοῦται; Ναί. Καὶ μὴν μηδαμῇ γε κινούμενον, οὐδαμῇ ἂν ἀλλοιοῖτο. Οὐ γάρ. Ἧι μὲν ἄρα κινεῖται τὸ οὐκ ὂν ἕν, ἀλλοιοῦται. ᾗ δὲ μὴ κινεῖται, οὐκ ἀλλοιοῦται. Οὐ γάρ. Τὸ ἓν ἄρα μὴ ὄν, ἀλλοιοῦταί τε καὶ οὐκ ἀλλοιοῦται. Φαίνεται. Τὸ δ' ἀλλοιούμενον ἆρ' οὐκ ἀνάγκη γίγνεσθαι μὲν ἕτερον ἢ πρότερον, ἀπόλλυσθαι δὲ ἐκ τῆς προτέρας ἕξεως, τὸ δὲ μὴ ἀλλοιούμενον μήτε γίγνεσθαι, μήτε ἀπόλλυσθαι; Ἀνάγκη. Καὶ τὸ ἓν ἄρα μὴ ὄν, ἀλλοιούμενον μὲν, γίγνεταί τε καὶ ἀπόλλυται. μὴ ἀλλοιούμενον δέ, οὔτε γίγνεται, οὔτε ἀπόλλυται, καὶ οὕτω τὸ ἓν μὴ ὄν, γίγνεταί τε καὶ ἀπόλλυται, καὶ οὔτε γίγνεται, οὔτ' ἀπόλλυται. Οὐ γάρ.

Αὖθις δὴ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἴωμεν πάλιν, ὀψόμενοι εἰ ταὐτὰ ἡμῖν φανεῖται ἅπερ καὶ νῦν ἢ ἕτερα. Ἀλλὰ χρή. Οὐκοῦν ἓν εἰ μὴ ἔστι φαμέν, τί χρὴ περὶ αὐτοῦ συμβαίνειν; Ναί. Τὸ δὲ μὴ ἔστιν ὅταν λέγωμεν, ἆρα μή τι ἄλλο σημαίνει, ἢ οὐσίας ἀπουσίαν τούτῳ ὃ ἂν φῶμεν μὴ εἶναι. Οὐδὲν ἄλλο. Πότερον οὖν ὅταν φῶμεν μὴ εἶναί τι, πῶς οὐκ εἶναι φαμὲν αὐτό· πῶς δὲ εἶναι· ἢ τοῦτο τὸ μὴ ἔστι λεγόμενον ἁπλῶς σημαίνει, ὅτι οὐδαμῶς οὐδαμῇ ἔστιν· οὐδέ πῃ μετέχει οὐσίας τό γε μὴ ὄν.

Ἁπλούστατα μὲν οὖν. Οὔτε ἄρα δύναιτο εἶναι ἂν τὸ μὴ ὄν, οὔτε ἄλλως οὐδαμῶς οὐσίας μετέχειν. Οὐ γάρ. Τὸ δὲ γίγνεσθαι καὶ

ἢ ἀπόλυσθαι μή τι ἄλλο ᾖ, ἢ ἢ μὴν, οὐσίας μεταλαμβάνειν· ἢ δ' ἀπολλῦσαι οὐσίας;

Οὐδὲν ἄλλο. Ξύνοιδά γε, μηδὲν τούτων μέτεστιν, οὔτ' αὖ λαμβάνει, ἅτ' ἀπολλύει αὐτό.

Πῶς γάρ. Τῷ οὖν ἆρα εἰ πεισθὲν οὐσίας μὴ ἔσται, οὔτε ἐκτὸν, οὔτε ἀπαλλακτέον, οὔτε μεταληπτέον οὐσίας μηδαμῶς. Εἰκός. Οὔτε ἄρα ἀπόλυται ἢ μὴ ὂν οὐ, οὔτε γίγνεται. ἐπεὶ πρὸ οὐδαμῇ μετέχει οὐσίας. Οὐ φαίνεται. Οὐδ' ἄρ' ἀλλοιοῦται οὐδαμῇ, ἅδη γάρ αὖ, ἢ γιγνόμενόν τε καὶ ἀπολλύμενον ἕξιν ποίαν. Ἀληθῆ. Εἰ δὲ μὴ ἀλλοιοῦται, οὐκ ἀνάγκη μὴ δὶ κινεῖσθαι. Ἀνάγκη. Οὐδὲ μὴν ἑστάναι φήσομεν ἢ μηδαμοῦ ὄν. ἢ γὰρ ἐν ἑαυτῷ τὴν ἀεὶ δὴ ἕξιν εἶναι τῷ αὐτῷ. Πῶς γὰρ δ'. Οὕτω δὴ αὖ ἢ μὴ ὄν, μήτε ποτε ἑστάναι, μήτε κινεῖσθαι λέγωμεν. Μηδέν. Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἔστι γε αὐτῷ τί τῶν ὄντων· ἅδη γὰρ αὖ, ἕξιν μετέχον ὄντος, οὐσίας μετέχει. Δῆλον. Οὔτε ἄρα μέγεθος, οὔτε σμικρότης, ἅτε ἰσότης αὐτῷ ἔνον. Οὐ δῆτα. Οὐδὲ μὴν ὁμοιότης γε, οὐδ' ἑτερότης, οὔτε πρὸς αὐτὸ οὔτε πρὸς τἄλλα εἴη αὖ, αὐτῷ. Οὐ φαίνεται. Τί δὲ τἄλλα; ἆρ' ὅπως αὖ, εἴη αὐτῷ εἰ μηδὲν αὐτῷ δεῖ εἶναι; Οὐκ ἔοικεν. Οὔτε ἄρα ὅμοια, οὔτε ἀνόμοια, οὔτε ταυτὰ, οὔτε ἕτερα ἔνον αὐτῷ τἄλλα. Οὐ γάρ. Τί δὲ τὸ ἐκείνου, ἢ ἐκείνῳ, ἢ ἢ τί, ἢ τὸ ἔξον, ἢ ἢ τούτου, ἢ ἄλλου, ἢ ἄλλῳ, ἢ ποτὲ, ἢ ἔπειτα, ἢ νῦν, ἢ ἐπίσταμαι, ἢ δόξα, ἢ αἴσθησις, ἢ λόγος, ἢ ὄνομα, ἢ ἄλλο ὁτιοῦν τῶν ὄντων τοιοῦτον ἢ μὴ ὄν ἔσται; Οὐκ ἔσται. Οὕτω δὴ οὐκ ὄν, οὐκ ἔχει πῶς οὐδὲ μᾶ. Οὐκοῦν δὴ ἔοικέ γε· οὐδὲ μᾶ ἔχειν. Ἔτι δὴ λέγωμεν, οὐ εἰμὶ ἔστι τἄλλα τί χρὴ πεπονθέναι. Λέγωμεν γάρ. Ἀλλὰ μέντοι δεῖ αὐτὰ εἶναι· εἰ γὰρ μὴ δὶ ἄλλα ἔνεστιν, οὐκ ἂν τοῦδε τῶν ἄλλων λέγοιτο. Οὕτως. Εἰ δὲ τοῦδε τῶν ἄλλων ὁ λόγος, τάγε ἄλλα ἑτέρα ἔνεστιν· ἢ οὐκ ἐμοῦ τῷ αὐτῷ καιρὸς τότε ἄλλο καὶ ἢ ἕτερον; Ἔοικε.

Ἕτερον δέ γε πού φαμὲν τὸ ἕτερον εἶναι ἑτέρου, καὶ τὸ ἄλλο δὴ ἄλλο εἶναι ἄλλου; Ναί. Καὶ τοῖς ἄλλοις ἄρα εἰ μέλλοι ἄλλα εἶναι ἔστι τί οὗ ἄλλα ἔσται. Ἀνάγκη. Τί δὴ οὖν αὖ, εἴη. Τοῦ μὲν γοῦν ὄντος οὐκ ἔσται ἄλλα μὴ ὄντος γε. Οὐ γάρ. Ἀλλήλων ἄρα ἕξει. ἕξιν γὰρ αὐτοῖς ἔστι λέπτανε· ἢ μηδενὸς εἶναι ἄλλοις. Ὀρθῶς. Κατὰ πολὺ δὴ ἄρα ἔοικεν ἀλλήλων ἄλλα ἕξειν. κατὰ σὺ γοῦν, οὐκ αὖ, δίκαιόν τε εἴη μὴ ὄντος οὐδὸς· ἀλλ' ἔοικεν ὡς ἔοικεν ὁ ὄγκος αὐτῶν ἄπειρος ἕξει πολὺ· καὶ ἢ σμικρότατον δὴ πολλαχοῦ εἶναι λάζῃ τῆς ὡς πρὸ ὄναρ οὐ ὕπνῳ φαίνεται ἐξαίφνης αὖτὶ οὐδὸς δόξαν ἕξειν πολλὰ, καὶ αὖτὶ σμικροτάτου παμέγεθες πρὸς τὰ κερματιζόμενα ἐξ αὐτοῦ. Ὀρθότατα. Τοιούτων δὴ ὄγκων ἄλλα ἀλλήλων εἴη αὖ, τὰ ἄλλα εἰ οὐδὸς μὴ ὄντος ἄλλα ἕξει. Κομιδῇ μὲν οὖν. Οὐκοῦν πολλοὶ ὄγκοι ἴσονται, ἑνὸς ἕκαστος φαινόμενος· ὧν δὲ οὔ, εἰ πρὸ οὐ μὴ ἔσται. Οὕτω. Καὶ ἀριθμὸς δὴ εἶναι αὐτῶν δόξει εἰ πρὸ εἰ ἕκαστον πολλῶν ὄντων; Γαύγε. Καὶ τὰ μὲν, λὴ ἀρτία· τὰ δὲ, περιττά· εἰ δὲ αὖ τοῖς ὄντα, οὐκ ἀληθῶς φαίνεται εἰ πρὸ οὐ μὴ ἔσται. Οὐ γοῦν εἶναι. Καὶ μὲν καὶ σμικρότατα τὸν γε Φαμὲν, δόξειν αὐτοῖς εἶναι· φαίνεται δὲ ἕξειν πολλὰ καὶ μεγάλα πρὸς ἕκαστον τῶν πολλῶν ὡς σμικρῶν ὄντων. Πῶς δ' οὔ. Καὶ ἴσος μὲν δὴ τοῖς πολλοῖς, καὶ σμικρὸς ἕκαστος ὄγκος δόξαθήσεται εἶναι· οὐ γὰρ αὖ, μείζονος ἐκ μείζονος ἢ ἐλαττον Φαινόμενος, πρὶν ἐς ἢ μεταξὺ δόξειν ἐλθεῖν· ἕξιν δ' εἴη αὖ, Φάντασμα ἴσότητα δὴ. Εἰκός. Οὐκοῦν καὶ πρὸς ἄλλον ὄγκον πρὸς ὃν ἔχων αὐτός τε πρὸς αὐτὸν, οὔτε ἀρχὴν, οὔτε πρὸς, ἅτε μέσον ἔχων· Ῥᾴδιον. Ὅτι δὲ ἀεὶ αὐτῶν ὅταν τίς τι λάβῃ τῇ διανοίᾳ ὡς τι τούτων ὂν πρό τε τῆς ἀρχῆς, ἀλλ' ἀεὶ φαίνηται ἀρχή· μετά τε τὸ τελευτὸ, ἐτέρα λαμβάνεται πρὸ τελευτή· οὔ τε τῷ μέσῳ, ἄλλα μεσαίτερα τῷ μέσου· σμικρότερα δὲ, δῆλον· ἢ μὴ δυνάσθαι οὐδὲ αὐτῶν ἑκάστου λαμβάνεσθαι· ἅτε οὐκ ὄντος τῷ οὐδὸς. Ἀληθέστατα. Θρύπτεται δὲ δὴ μοι κερματιζόμενον αὐάγκη πᾶν δ' ὂν ὃ αὖ τις λάβῃ τῇ διανοίᾳ· ὄγκος γάρ που οὐδὲ αὖθι λαμβάνοιτο αὖ. Γαύμὲν οὖν.

Οὐκοῦν τὸ γε ζητούμενον πόρρω δὴ μὲν ὁρῶντι καὶ ἀμβλὺ οὐ φαίνεσθαι αὐάγκη· ἐγγὺς δὲ καὶ ὀξὺ νοοῦντι ἅπτεσθαι ἄπειρον οὐ ἕκαστον φανεῖσθαι, εἴπρὸ στάντα τοῦ οὐδὸς μὴ ὄντος. Ἀναγκαιότατον μὲν οὖν. Οὕτω δὴ ἄπειρά τε καὶ πρὸ ἔχοντα καὶ οὐ

καὶ

καὶ πολλὰ, ὥστε τὰ ἄλλα δὴ φαίνεσθαι οὐκ ἐμὶ ἔστι· τὰ ἄλλα δὲ τῷ οὐδέν. Δεῖ γάρ.
οὐκοῦν καὶ ὅμοιά τε καὶ ἀνόμοια δόξει εἶναι. Γρ. Οὐ δῆτα. Οἷον ἐσκιαγραφημένα ποτὲ μὲν, ὡς πολλὰ φαινόμενα, τοιαῦτα φαίνεσθαι ποιοῦσα, καὶ ὅμοια ἔστιν. Γρ. Ναί γε. Γρ. Ἀλλὰ δή γε πολλὰ καὶ ἕτερα καὶ τῷ τὰ ἑτέρου φαντάσματα, ἑτέρως καὶ ἀνόμοια ἑαυτοῖς. Οὕτω. Καὶ ὁμοίους δὴ καὶ ἀνομοίους ἑαυτοὺς ὄντως αὐτοὺς τε ἑαυτοῖς ἀνάγκη φαίνεσθαι καὶ ἀλλήλοις. Γρ. Ναί μὲν οὖν. Οὐκοῦν καὶ τοὺς αὐτοὺς καὶ ἑτέρους ἀλλήλων, καὶ ἀπεμοίους καὶ χωρὶς ἑαυτῶν, καὶ κινουμένους πάσας κινήσεις. καὶ ἑστῶτας παντα χῇ. καὶ γιγνομένους καὶ ἀπολλυμένους καὶ μαλ' ἑτέρα καὶ πάντα, που τὰ διαῤῥαντα ἀδιεξελθεῖν δύπτεις ἡμῖν ἤδη ἀσὸς μὴ ὄντος πολλὰ ἔστιν. Ἀληθέστατα μὲν οὖν. Ἔτι δὴ ἄπειρ ἐλθόντες πάλιν ἐπὶ τὸν ἀρχὴν εἴπωμεν· οὐ ἐμὶ ἔστιν. τὰ ἄλλα δὲ τῷ οὐδὲ τί χρὴ εἶναι. Εἴπωμεν γὰρ οὖν. οὐκοῦν οὐ μὲν οὐκ ἔσται τὰ ἄλλα. Γῶς γάρ. Οὐ δῆτα μὲν πολλά γε· οὐ γὰρ πολλοῖς ἔστιν εἶναι, καὶ οὐ. εἰ γὰρ μηδὲν αὐτῶν ἔστιν οὐ, ἅπαντα οὐδαμοῦ ἔστιν. ὥστε οὐ δ' ἂν πολλὰ εἴη. Ἀληθῆ. Μὴ οὐόντος δὲ οὐδὲ οὐ τοῖς ἄλλοις, οὔτε πολλὰ, οὔτε οὐ ἔστι τὰ ἄλλα.
Οὐ γάρ. Οὐ δέ γε φαίνεται οὐ οὐδὲ πολλά. Τί δή. Ὅτι τὰ ἄλλα τῶν μὴ ὄντων, οὐδαμοῦ οὐδαμῇ οὐδαμῶς οὐδὲ μίαν κοινωνίαν ἔχει· οὐδέ τι τῶν μὴ ὄντων παρὰ τὸ ἄλλων τῷ ὄντι. οὐδὲν γὰρ μόριον ἔστι τοῖς μὴ οὖσιν. Ἀληθῆ. Οὐ δ' ἄρα δόξα τοῦ μὴ ὄντος παρὰ τοῖς ἄλλοις ἔστιν, οὐδέ τι φάντασμα. οὐ δὲ δοξάζεται οὐδαμῇ οὐδαμῶς τὸ μὴ ὂν τῶν ἄλλων. Οὐ γὰρ οὖν. Ἐν ἄρα ἐὰ μὴ ἔστιν οὐ δοξάζεταί τι τῶν ἄλλων· οὐ εἶναι, οὐ δὲ πολλά· ἄθρει γὰρ οὐδὲ, πολλὰ δοξάσει ἀλαιάζων. Ἀλαώστου γάρ· οὐκ ἄρα ἐὰ μὴ ἔστι, τὰ ἄλλα οὔτε ἔστιν, οὔτε δοξάζεται οὔτε πολλά. Οὐκ ἔοικεν.
Οὐ δ' ἄρα ὅμοια, οὐδὲ ἀνόμοια. Οὐ γάρ. Οὐ δὲ μὴν τὰ αὐτά γε οὐδὲ ἕτερα, οὐ δὲ ἁπτόμενα. οὐ δὲ χωρίς. οὐ δὲ ἄλλα ὄντα οὐ τοῖς πρόσθεν διήλθομεν ὡς φαινόμενα αὐτὰ τὰ ὄντων, οὔτε τί ἔστιν· οὔτε φαίνεται τὰ ἄλλα οὐ ἐμὶ ἔστιν. Ἀληθῆ. Οὐκοῦν καὶ συμβάλλωμεν ἐὰ ἔστιν ἐμὶ ἔστιν οὐδαμοῦ ὄντων, ὀρθῶς ἂν, ἔστιμεν. Γρ. Τὰ τάπαντα μὲν οὖν. Εἰρήσθω δέ γε τοῦτο τε, καὶ ὅλως ὡς ἔοικεν οὐ ἔστ' ἔστιν ἅτε μὴ ἔστι καὶ αὐτό τε καὶ τἄλλα καὶ πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς ἄλληλα πάντα πάντως ἔστί τε καὶ οὐκ ἔστι· καὶ φαίνεταί τε καὶ οὐ φαίνεται. Ἀληθέστατα.

Τέλος Παρμενίδου, ἐκ τῶν δὲ ἰδεῶν.

ΦΙΛΗΒΟΣ, Ἢ ΓΕΡΙ ΗΔΟΝΗΣ. ΗΘΙΚΟΣ.
ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ, ΓΡΟΣΩΠΑ.
ΣΩΚΡΑΤΗΣ. ΓΡΩΤΑΡΧΟΣ. ΦΙΛΗΒΟΣ.

Σω. Ρα δὴ πρώταρχε τίνα λόγον μέλλεις παρὰ φιλίου δέχεσθαι νῦν; καὶ πρὸς τίνα τῶν παρ' ἡμῖν ἀμφισβητεῖν αὖ μέσοι κατὰ νοῦν ἥκοντα; Πρω. Ὃν ἡμῶν ἀμφισβητεῖν ἐμὶ ὄντα μὲν ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι φησι πάντα καὶ πᾶσι ζῴοις καὶ πάσαις ἰδέαις καὶ τρόποις. καὶ ὅσα τοῦ γένους ἔστι τούτου σύμφωνα· ἐγὼ δὲ παρ' ἡμῶν ἀμφισβητῶ μὲν ἔστι μὴ ταῦτα, ἀλλὰ φρονεῖν. καὶ φρόνησιν. καὶ νοῦν. καὶ μνήμας. καὶ τὰ τούτων αὖ ξύγγονα· ταῦτα δόξαν τε ὀρθὴν. καὶ ἀληθεῖς λογισμοὺς τῆς γε ἡδονῆς ἀμείνω καὶ λῴω γίγνεσθαι ξύμπασιν ὅσα πῃ αὐτῶν μετὰ ταῦτα μετέχειν. μετὰ δὲ ταῦτα μετέχειν ὠφελιμώτατον ἁπάντων εἶναι πᾶσι τοῖς οὖσί τε καὶ ἐσομένοις. μῶν οὐχ οὕτω πως λέγομεν ὦ Φίληβε ἡμῖν τε καὶ τοῖς; Φί. Γ' αὐτῶν μὲν δὴ μάλιστα ὦ Σώκρατες.
Σω. Δέχῃ δὴ ἐξ ἐκείνου τὸν νοῦν διδόμενον ὃ πρώταρχε λέγειν. Πρ. Ἀνάγκη δέ γε ἴσως. Φίληβος γὰρ ἡμῖν ὁ παλὸς ἀπέρρηκε. Σω. Δεῖ δὴ τοῦδε αὐτῶν ἐρώτημα παντὶ τελεῖς πῃ πρᾶξαι. Πρ. Δεῖ γὰρ οὖν. Σω. Ἴθι δὴ πρὸς τοῦ-

ζοις ὁμολογησόμεθα ἢ τόδε. πρ. Τὸ ποῖον. Σω. Ὡς νεῶ αὐτῶν ἑκάτερος ἔ-
ξειν ψυχῆς ἢ διάθεσιν ἀποφαίνειν ἰὼν ἐπιχειρήσει πλὴν δικαμιλίω ἀνθρώ-
πῳ τὰ ἐόντα ἥδιστα παρέχειν, ἆρ' οὐχ οὕτω; πρ. Οὕτω μὲν οὖν. Σω. Οὐκοῦν ὑμᾶς
μὲν πλὴν τὸ χαίρειν, ἡμᾶς δ' αὖ πλὴν τὸ φρονεῖν. πρ. Ἔστι ταῦτα. Σω. Τί δ' αὖ ἄλ
λην τὴς κρατῆρων τούτων φατὲ μᾶλλον φαίνητ' ἂν ξυγγενὴς, ἢ πώμεθα
μὲν ἀμφότεροι τὸ ταῦτα ἔχοντος ἐκείνου κρατεῖ δὲ ὁ τῆς ἡδονῆς τὸ τῆς φρονή-
σεως; Ναί. Ἦ δ' ὃς φρονήσει νικᾷ μὴ φρόνησις πλὴν ἡδονῆ. Ἦ δ', ἢ δ' ὅτου. ταῦτ' οὖν
τῶν ὁμολογούμενα φατέ, ὦ πῶς. πρ. Ἐμοὶ γ' ἔν δοκεῖ. Σω. Τὸ δὲ φιλήβω. τὸ
φῆς. Φί. Ἐμοὶ μὲν πάντως νικᾶν ἡδονὴν δοκεῖ μᾶλλον ἢ μὴ, δόξει. σύ δ' ὦ πρώταρχε αὖτος γνώ-
σῃ. πρ. Γαρακλοὺς ὦ φίλιππε ἡμῖν ἦν λόγου οὐκ αὖ, εἰ μὴ κύριος εἶης τῆς πρὸς σωκρά
τη ὁμολογίας, ἢ μὴ δυνατόν. φί. Ἀληθῆ λέγεις, ἀλλὰ γὰρ ἀφοσιοῦμαι καὶ μαρτύ
ρομαι νεῶ αὐτὴν πλὴν θεόν. πρ. Καὶ ἡμεῖς σοι δυοῖν αὐτῶν συμμάρτυρες αὖ, ἥμεν
ὡς ταῦτα εἶλεγες ἃ λέγεις. ἀλλὰ δὴ τὰ μὲν ταῦτα ἐξῆς ὦ σώκρατες ὅμως μὴ μὴ
φιλήβου ἐκόντος ἢ ὅπως αὖ, ἐθέλῃ πειράμεθα πρὸ αὐτοῦ. Σω. Γειρατέον. ἀπ' αὐτῆς
δὴ τῆς θεοῦ ἣν ὄθ' ἡ ἀφροδίτην μὲν λέγεσθαι φησι. δ' ἀληθέστατον αὐτῆς ὄνομα, ἡδο
νὴν ἦ. πρ. Ὀρθότατα. Σω. Τὸ δ' ἐμὸν δίκος ὦ πρώταρχε ἀεὶ πρὸς τὰ τῶν θεῶν
ὀνόματα, οὐκ ἔστι καταθέρωπον, ἀλλὰ πίρα τ' μεγίστου φόβου. μὴ γὰρ πλὴν μὲν ἀφροδί-
την ὅπη ἐκείνη φίλον, ταύτην προσαγορεύω. πλὴν δὲ ἡδονὴν δίδα ὡς ἔστι ποικίλον. καὶ
ὅπῃ ἔποικεν ἀπ' ἐκείνης ἡμᾶς ἀρχομένους οὐ δυμεῖσθε δεῖ μὴ σκοπεῖν ἥν τινα φύσιν ἔχει.
ἔστι τ' ἀκούειν μὴ οὕτως ἁπλῶς οὔτι. μορφὰς δὲ δή που παυδίας ἅλλῃσι. καί τινα δό
που ἀνομοίως ἀλλήλαις. ἴδοι γοῦν. ἥδεσθε μὲν φαμὲν τ' ἀνηλαταίνοντα αὖθρωπον. ἥδε-
σθε δὲ μὴ τ' σωφρονοῦντα, αὐτῷ τῷ σωφρονεῖν. ἥδεσθε δ' αὖ μὴ ἐν αἰσχυναίνοντα. μὴ αἰσχύ-
των δοξῶν μὴ ἐλπίδων μισθόν. ἥδεσθε δ' αὖ καὶ ἐν φρονοῦντα αὐτῷ τῷ φρονεῖν. μὴ τού-
των τῶν ἡδονῶν ἑκατέρας πῶς αὖ τις ὁμοίας ἀλλήλαις εἶεν λέγων, οὐκ αὖ ἐόντος φαίνοι-
τ' οὐ λίκως; πρ. Εἰσὶ μὲν γοῦν ἀπ' ἐναντίων ὦ σώκρατες αὗται πραγμάτ' οὐ μὲν
αὐταί γε ἀλλήλαις ἐναντίαι. πῶς γὰρ ἡδονή γε ἡδονῇ μὴ οὐχ ὁμοιότατον αὖ, εἰ τῷ ὂ
αὐτὸ ἐαυτῷ πάντ' χρωμάτων. Σω. Καὶ τ' χρῶμα ὦ δαιμόνιε χρώματι κατά γε αὐ
τὸ τοῦτ' οὐθὲν διοίσει τὸ χρῶμα εἶεν τὸ πᾶν, τό γε μὲν μέλαν ᾧ λευκῷ πάντες γιγνώ-
σκομεν ὡς πρὸς τῷ διάφορον ἔστι νὴ ἐναντιώτατον ὂν τυγχάνει. μὴ δὴ καὶ σχῆμα σχήμα-
τι κατὰ ταὐτὸν γένος μὲν ὄντι πᾶν σὺ τὰ δὲ μέρη τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ, τὰ μὲν, ἐναντιώ-
τατα ἀλλήλοις. τὰ δὲ, διαφορότατα ἔχοντα μυείαν που τυγχάνῃ. μὴ πολλὰ ἴ τοῦτα οὕ
τως ἔχοντ' ἐρήσομεν. ὥστε τοῦτο γε ᾧ λέγω μὴ πίστευε τῷ πάντα τὰ ἐναντιώτατα οὐ
ποιοῦντι. Φοβοῦμαι δὲ μή ἴνα σ' ἡδονὰς ἡδονῆς ἐρήσομεν ἐναντίας. πρ. Ἴσως.
ἀλλὰ τί τοῦτ' ἡμῖν βλάψῃ ἦν λόγον. Σω. Ὅτι προσαγορεύεις αὐτὰ αὐόμοια ὄντα,
ἑτέρῳ φήσομεν ὀνόματι. λέγεις γοῦν ἀγαθὰ πάντα ἦ τὰ ἡδέα. ᾧ μὲν οὖν μὴ οὐχ ἡδέα
ἐστὶν τὰ ἡδέα λόγος οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ. καὶ δὲ ὄντα αὐτῶν τὰ πολλά. καὶ ἀγαθὰ δὲ
ὡς ἡμεῖς φαμὲν, ὅμως πάντα σὺ προσαγορεύῃς ἀγαθὰ αὐτὰ ὁμολογῶν, αὐόμοια ἦ
τῷ λόγῳ, εἴ τις σε προσανακάζοι. τί οὖν δὴ ταῦτ' οὐ ταῖς κακαῖς ὁμοίως ἢ οὐ ἀγα-
θαῖς οὖσι, πάσας ἡδονὰς ἀγαθὰς εἶεν προσαγορεύεις. πρ. Ὡς λέγεις ὦ σώκρα-
τες. οἶμαί γοῦν τινα συγχωρήσεσθαι ἡμῖν ἡδονὴν ἦ τἀγαθὸν εἶναι αὖ ξυσθαί σου λέγον
τος. τὰς μὲν, εἶναί ἴνας ἡδονὰς ἀγαθὰς. τὰς δὲ ἴνας ἑτέρας αὖτ' κακὰς; Σω.
Ἀλλ' ἔστ' αὐομοίους γε φύσεις αὐτὰς ἀλλήλαις ἔστ', καί τινας ἐναντίας. πρ.
Οὔκουν καθόσον γε ἡδοναί. Σω. Πάλιν ἐς ἦν αὖ ἦν φερόμεθα λόγον ὦ πρώταρχε.
οὐ δ' ἄρα ἡδονὴ ἡδονῆς διάφορον, ἀλλὰ πάσας ὁμοίας εἶναι φήσομεν ἢ τὰ παραδείγματα ὑμᾶς δεῖ τὰ ναῦν λιχεύοντα, οὐδεὶ τι πρόσκειται πειρασόμεθα δὲ μὴ ἑρεῖν ἄπρ οἱ πάντων φαυλότατοι τοί τε καὶ ἦ λόγους ἄμαινοι. πρ. Τὰ ποῖα δὴ λέγεις.

Σω. Ὅτι σε μεμνύμενος ἐγὼ μὴ ἀμνυόμενος ἐαὶ τὰ μὲν λέγειν, ὡς ἦ αὐομοίστατα
τόν ἔστι τῷ αὐομοιοτάτῳ πάντων ὁμοιότατον ἔχοντα τὰ αὐτά σοι λέγειν. καὶ φανούμε-

θά γε

βάχ. κώτδροι τῷ δ'οντος· ἡ ὁ λόγος ἐκ πολλῶν ἡμῖν ἀιχάσιτ. πάλιν οὖν αὐτὸν αὐτὸν χρεώμεθα. ἡ πάχ' ἀειόντες εἰς τὰς ὁμοίας ἴσως αὖ πως ἀλλήλοις συγχωρήσαιμεν· πρ. λέγ. πῶς. σω. Ἐμὲ δὲς ὑφ' σοῦ πάλιν ὁρωτώμενον ὦ πρώταρχε. πρ. τὸ ποῖον δή. σω. Φρόνησίς τε ἡ ἐπιστήμη ἡ νοῦς ἡ πάντ' ὁπόσα δὴ κατ' ἀρχὰς ἐπῶ διέμενος εἶπον ἀγαθὰ δι' ὁρωτώμενος ὅτι ποτέ ἐστιν τἀγαθὸν, ἆρ' οὐ ταῦτ' πείσονται εἶναι ὃ πρὸ ὁσὸς λόγος. πρ. ῥᾷς. σω. Πολλάκις αὖ ξυνάπασαι ἐπιστῆμαι δόξαιεν ἄ. καὶ ἀόμοιοί τινες αὖτ' ἀλλήλαις· εἰ δὲ ἡ ὁμαστέαι πη γίγνονταί τινες αὖα ἄξιος αὖ, εἶλω τ' διαλέγεσθαι νῦν ὡ φοβηθεὶς εἶναι αὖ μισθμίαν ἀόμοιον φαίνη ἐπιστήμῃ ἐπιστήμης γίγνεσθαι, κἄπειθ' ἡμῖν οὕτος ὁ λόγος ὥσπερ μῦθος ἀπολόμενος ἄ χρῆτο. αὖ δὲ σωζόμενα ἐπίπλεκος ἀλογίας. ἀλλ' οὐ μὴν εἶναι δεῖ γενέσθαι. πολλῷ τ' σωθῆναι· τὸ μὲν μοι δοκεῖν τ' σοῦ τε ἡ ἐμοῦ λόγου αἱρέσεως· πολλαὶ μὴ ἰσθναὶ ἡ ἀόμοιοι γίγνεσθον· πολλαὶ δ' ἐπιστῆμαι ἡ διάφοροι. πλὴν τίνων διαφορότητα ὦ πρώταρχε τ' ἀγαθοῦ, τῦτ' ἐμοῦ ἡ τ' σοῦ μὰ ἀπορεῖν ὁμοίως· καὶ τὰ πιθάτις δ' εἰς τ' μέσον τολμῶμεν αὖ πη ἐλιγχόμενοι μιμύσωσι· πότερον ἰσθνὸν τἀγαθὸν δεῖν λέγειν. ἢ φρόνησιν· ἢ ἕτερόν τι ἄλλο ἔ. νῦν γὰρ οὐ δή που πρός γε αὐτ' ἐστε· ὃ φιλονεικοῦμεν ὅπως ἃ τῷ τίθεμαι, ταῦτ' ἔσται τὰ νικῶντα. ἢ ταῦθ' ἃ σύ· τῷ δ' ἀληθεστάτῳ δεῖ που συμμαχεῖν ἡμᾶς ἄμφω. πρ. Δεῖ τ' οὖν. σω. τοῦτον τοίνυν τ' λόγον, ἕτερον μᾶλλον δ' ὁμολογίας βεβαιωσώμεθα. τὸν ποῖον δή. σω. Τὸν πᾶσι παρέχοντα αὐθρώποις πράγματα ἰκοῦσί τε ἡ ἄκοσιν εἰόντες ἡ οἴοτε. πρ. λέγ. σαφέστερον. σω. Τὸν νῦν δὴ παρακισόντα λέγω. Φύσει πως πεφυκότα θαυμαστόν· οὐ γὰρ δή τὰ πολλὰ ἔ. ἡ δ' οὗ πολλὰ θαυμαστὸν λεχθὲν ἡ ῥᾳθὲν αὖ, ἀμφισβητῆσαι τῷ τούτων ὁποτέρου τιθεμένῳ. πρ. Ἐρ' οὖν λέγεσθαι τὰν ὡς ἐμὲ φῆ πρώταρχον ὡς γεγονότα φύσει πολλοὺς ἔ. πάλιν τοὺς ἐμὲ ἡ σὲ αὖ τοὺς ἀλλήλους μέγαν ἡ σμικρὸν ἀεθεμένους. ἡ βαρὺ ἡ κοῦφον φὴ αὐτόν. ἡ ἄλλα μυρία. σω. σὺ μὲν ὦ πρώταρχε ἔρισμας τὰ διδημαμένα τ' θαυμαστῶν π' φ οὐ ἡ πολλά· συγχωρεῖσθα δ' ὡς ἔπος εἰπεῖν ὑφ' πάντ' ἴδη, μὴ δεῖν τ' τοιούτων ἅπτεσθαι· παραιτεῖσθαι ἡ ῥᾴδια, ἡ στρόβοβα ζῶς λόγοις ἐμπόδια ὑπολαμβανόντων γίγνεσθαι. ἐπεὶ μὰ δὲ τὰ διαδ. ὅταν τις ἐκόντου τὰ μέλλοντ' ἡ ἅμα μᾶλλον διελὼν φ λόγῳ, πάντα ταῦτα δ' ὧν ἐκεῖνο εἶν' διομολογησάμενος, ἐλίσχεται γελῶν ὅτι τόδατα διωδάσηται φαίνεται· τό, τι οὐ ὡς πολλά ἐστι ἡ ἄπειρα. ἡ τὰ πολλὰ ὡς οὐ μόνον. πρ. σὺ δὲ δὴ ποῖα ἴδεα ὦ σώκρατες λέγεις ἃ μή πω συγχωρεῖσθα διδήμυνται π' φ αὐτ' ἔστον λόγον. σω. Ὁπόταν ὦ παῖ δ' οὐ μὲν τῶν γιγνομένων τ' ἡ ἀπολλυμένων τίς πειθῆται, καὶ ἁπλῶς αἰτίας ἡμᾶς ἔσομεν, οὐ ταῦθ' μὴ τ' ἡ ζητοῦτον οὐ ὅπερ εἰπομεν νῦν δὴ συγκεχώρητ' φ μὴ δεῖν ἐλίσχειν· ὅταν δέτις οὖν ἄνθρωπον ἐπιχειρῇ τίθεσθαι, ἡ βοῦν οὖν, ἡ φ καλὸν οὖ, ἡ τἀγαθὸν οὖ, π' ζητ' τ' διάδυο ἡ τ' ζητ' ἡ πολλὰ ποιοῦσι μεξὺ διαιρέσεως ἀμφισβήτησις γίγνεσθαι. πρ. ῥᾳδ. Σω. ῥᾳδιον μὲν εἶναι δεῖ ζητοῦντας ἕ. μονάδες ὑπολαμβάνειν, ἀλλαθῶς οὔσας· εἶτα πῶς αὖ ταύτας μίαν ἐφύσην οὖσαν ἀεὶ πλὴ αὐτὴν· ἡ μήτε γίγνεσθ· μήτε ὄλεθρον προσδεχομένω ὅμως ἐστ' βεβαίστητα μίαν ταύτην. μεξὺ δὲ ζητ' τὸ ζῆς γιγνομένοις αὖ ἡ ἀπείροις εἶτε διαπαισμόν, ἡ πολλὰ γεγονῆαι δεῖ τόν· εἶθ' ἕλλω αὐτὴν αὐτῆς χρείς· ὃ δὴ πάντ' ἀλλοκοτώτατον φαίνοιτ' αὖ, ταῦτ' ἡ οὐ ἅμα τὸ οἰόν τε ἡ πολλοῖς γίγνεσθαι. ταῦτ' ἔστι τὰ π' τὰ τοιαῦτα οὐ ἡ πολλὰ· ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνα ὦ πρώταρχε ἀπόρως ἄτια μὴ καλῶς ὁμολογεῖσθαι· ἡ δυσπορίασ' αὖ αὖ καλῶς. πρ. Οὐκοῦν χρή που τῦθ' ἡμᾶς ὦ σώκρατες τὸ τῷ νῦν πρῶτον διαπονήσασθαι. Σω. ὡς γοῦν ἐπὼ φαίην αὖ. πρ. καὶ πάντας δίκαιον ἡμᾶς ὑπόλοιδ συγχωρεῖσθαι τούς δὲ τὰ διαῦτα. φίλτερον δὴ ἴσως κράτιστον οὐ φῦν ἐπιδρωτῶντα μὴ κινεῖν δὺ κέμενον. Σω. Εἰκὸ. πότερον οὖν αὖτις ταύτης ἀρξῃ πολλῆς οὔσης καὶ παντοίας π' τὰ ἀμφισβητούμενα μάχης· ἆρ' εὐθέως; πρ. Γάρτον. σω. Φαμὲν ποι ταῦτ' οὖ καὶ πολλὰ ἕκαστ' λόγων γίγνεσθαι τόδε χρέχειν πάντη καὶ ὕπαιθον τ' λεγομένων αἰὲ καὶ πάλαι καὶ νῦν. καὶ ἔστ' οὔτε μὴ ταύσασθαί ποτε, οὔτε

ἔρξαζ ναῶ. ἀλλ' ἔστι τὸ δικαιοῦν ὡς ἐμοὶ φαίνεται τῇ λόγων αὐτῇ; πρ. Ἀθαύμαστόν τι μὴ ἀγέρων πάλαιος εἶ ὑμῶν· ὃ δὲ πρῶτον αὖ γυμνάμενος ἐκείσετε τῇ νέων, ἀθρεῖ ὥσπερ ἐκ φίας θηρικὸς θυμαρὲς, ὑφ' ἡδονῆς οὐθυσιάζετε μὴ πάντα κινεῖ λόγον ἄσμενος. τοτὲ μὲν ἐνθάδε κύκλῳ, μὴ συμφέρεσθαι εἰ. ὅτε δὲ πάλιν ἀναλίσκειν μὴ διαμβίζων εἰς ἀπορίαν αὖ τὸν μὴ πρῶτον μὴ μάλιστα κατα βάλλων. ἀλύτρου δ' ἀεὶ τῇ ἐχόμενον αὖτε νώτρος, αὖτε πρισβύτερος αὖτε ἥλιξ ὢν τυγχάνῃ φιλόμενος οὔτε παρὸς, οὔτε μικρὸς, οὔτε ἄλλου τῇ ἀκούοντ' οὐδενός. ὀλίγου δὲ καὶ τῇ ἄλλων ζώων. οὐ μόνον τῇ ἀνθρώπων. ἐνθὴ βαρβάρων γε οὐδενὸς ἄν, φαίημι. ἔτ' ἂν δρόμια μόνον πολὺ ἔχοι. πρ. Ἆρ' ὦ σώκρατες οὐχ ὁρᾷς ὑμῶν τὸ πλῆθος, ὅτι νέοι πάντες ἐσμεν· μὴ οὖ φοβῇ μή σοι μετὰ φιλίβρ ξυμπεπόμεθα, ἐὰν ὑμᾶς λοιδορῆς; ὃ μως δὲ μανθάνομεν τί, ὃ λέγεις, εἶναι χρόνος δεῖ μὴ μακρὸν. πειρῶμαι οὖν ταχὺν ὑμῖν ἔξω τῆ λόγου ἀμοιβῆς πως ἀπελθεῖν, ἐὰν δ' ὕστερα καλλίω ταύτης ἐνθὴ τὸν λόγον αἱρεῖν. σύ τε προθυμοῦ ἔνθρο. μὴ ὑμᾶς σωκρατολαξήσομεν εἰς λαύκμεν. οὐ τί σμικρὸς ὁ παρὼν λόγος ὦ σώκρατες. σω.

Οὐ τί ἔν ὦ παῖδες ὥς φησιν ὑμᾶς προσαγορεύων φίλιππος. οὐ μὴν δεῖ καλλίων εἰδέναι, γίγνεται. ἔς ἐτὼ δρασὺς μὲν ἐμε ἀεί. πολλάκις δέ με ἤδη διαφυγοῦσα, δρόμον καὶ ἄπορον κατίσησι. πρ. Τίς αὖτη λεγέσθω μόνον. σω. Ἦν δὴ λῶσιν μὲν οὐ πάνυ χαλεπόν, χαλεπὸν δὲ παγχάλεπον. πάντα τ' ὅσα τέχνης ἐχόμενα αὖ ἐνθρᾷ πώποτε, δῆλα ταύτης φανερὰ γίγνεται. σκόπει δὴ ἢν λέγω. πρ. Λέγε μόνον. σω. Θεῶν μὲν εἰς ἀνθρώπους ὅσοις ὧσιν καὶ τὰ φαίνεται ἐμοὶ πολλὴν ἐκ θεῶν ἐρεῖν φιλία τινες προμηθίας ἅμα φασὶ τὸν νοῦν πυρί. καὶ οἱ μὲν παλαιοὶ κρείττονες ἡμῶν καὶ ἐγγυτέρω θεῶν οἰκοῦντες, ταύτην φήμην παρέδοσαν. ὡς ἔστ' ὄντες μὲν καὶ πολλῶν ὄντ' τ' ἀεὶ λεγομένων εἶναι. πέρας δὲ καὶ ἀπειρίαν αὐ ἐαυτοῖς ξύμφυτον ἐχόντ'. δοκεῖν δ' ἡμᾶς τοῦτ' οὔπω διακεκοσμημένων αἰεὶ μίαν ἰδέαν τ' παντὸς ἐκάστοτε θαμίζειν ζητεῖν. εὑρόντα δ' αὖθις ἐὰν οὖν μεταλάβωμεν μὴ μίαν δύο εἴπως εἰσὶ σκοπεῖν. εἰ δὲ μὴ, ζητεῖς. ἔπειτα ἄλλου ἀριθμόν. καὶ τ' ἐὸ ἐκείνων ἔναυσον πάλιν ὠσαύτως. μέχρι πρὸ αὖ, ὁ καθ' ἀρχὰς οὖ, μηδ' ὅλα οὐ μὴ σμλὰ μὴ ἄπειρά δεῖ μόνον, ἤδη τίς. ἀλλὰ μὴ ὁπόσα. πλὴν δὲ τ' ἀπείρου ἰδέαν πρὸς δ' σμλῆθος μὴ προσφόρειν πρὶν αὖτις ἂν ἀριθμὸν αὐτῷ πάντα καταδῆ. ἐν μεταξὺ τ' ἀπείρου τε μὴ τὸ ὁπόσ. πότε δ' ἤδη δ' οὖ ἔναυσον τ' πάντ' εἰς ἄπειρον μεθέντα χαίρειν ἐαῶ. οἱ μὲν δὴ ὁπόσ' εἶπον, οὕτως ἡμῖν παρέδοσαν σκοπεῖν, μὴ μανθάνειν, μὴ διδάσκειν ἀλλήλους. οἱ δὲ νοῦν τ' ἀνθρώπων σοφοὶ οὖ μὴ ὅπως αὖ, τύχωσιν μὴ πολλὰ θαῦμον μὴ βραδύτερον ποιοῦσι τοῦ δεοῦς. μεταξὺ δὲ ἄπειρα εὑρύς. τὰ δὲ μέσα, αὖθις ἐκφύγει. ὅτις διακεχώρεται τό, τε διαλεκτικῶς πάλιν. μὴ ἄρισικῶς ὑμᾶς ποιεῖ πρὸς ἀλλήλας τοὺς λόγους. πρ. Τὰ μὲν πως ὦ σώκρατες δοκῶμεν μανθάνειν. τὰ δὲ, εἴ μοι σαφέστερον, ἃ λέγεις ἀκούσαι. σω. σαφὲς μὲν ὦ πρώταρχ' ἔστιν οἷ τοῖς πράγμασιν, ὃ λέγω. μὴ λάμβανε αὖ οὐ τούτοις, ὅσπερ μὴ παιδιὰν ἔχουσι. πρ. Πῶς; σω. Φωνὴ μὲν ὑμῖν ἔστ' ἓν μία σῷ τῷ σόματος ἰοῦσα, μὴ ἄπειρος αὖ σμλύθει πάντ' τε μὴ ἐκάστου. πρ. Τί μήν. σω. καὶ οὐδενί γε θύπων γε ἴσμεν πω σοφόν. οὔτε ὅλῳ δ' ἄπειρον αὐτῆς ἴσμεν, οὐδ' ὅτι ἂν οὐ ἀλλ' ὅλη πόσα τέ ἐστι μὴ ὁποῖα, τοῦτ' ἔστι ἂν γραμματικὸν ἴσμεν ποιοῦν ὑμῶν. πρ. Ἀληθέστατα. σω. καὶ μὴν καὶ δ' μουσικὸν ὅ τυγχάνει ποιοῦν, τί τ' ἔστι ταυτόν. πρ. Πῶς, σω. Φωνὴ μέν που. μὴ κατ' ἐκείνῳ πῶ τέχνην ἔστι μία σὲ αὐτῇ. πρ. Πῶς δ' οὔ, σω. Δύο δὲ δῶμεν ἔαρῦ μὴ ὀξύ, μὴ βαρὺν ὁμότονον. ἢ πῶς. πρ. Οὕτως. σω. Ἀλλ' οὔπω σοφὸς αὖ εἶης πῶ μουσικῷ ἐσθὸς ταῦτα μόνα. μὴ ἐσθὸς δὲ ὅσον ἔστ' εἰπεῖν ἐς ταῦτα, οὐδενὸς ἄξιος ἴσθι. πρ. Οὔτι οὖν.

σω. Ἀλλ' ὦ φίλε ἐπειδὴ λάβῃς τὰ διαστήματα ὁπόσα δεῖ τ' ἀριθμὸν τ' φωνῆς, ὃ ξύ πιτος τε πέρι μὴ βαρύτητος, μὴ ὁποῖα, μὴ οὗ ὅρας τ' διαστημάτ', μὴ τὰ ἐκ τούτ' ὅσα συστήματα γίγνονται. ἃ καὶ ἐνδύντες οἱ πρόσθεν παρέδοσαν ἡμῖν τοῖς ἐπομένοις ἐκείνοις, καλεῖν αὐτὰ ἁρμονίας, οὔτε ταῖς κινήσεσιν αὖ τῷ σώματος ἵ τρα διαύτα οὐόντα, πολὺν γιγνόμενα. ἃ δὴ λιαριθμῶν μιζηθόντα, δεῖν αὐτά φασι ῥυθμὸς μὴ μέτρα ἐπονομάζειν.

καὶ

καὶ ἅμα εἰσοεῖν. ὡς οὕτω δεῖ τὸν παντὸς ἐὸς μὴ πολλῶν σκοπεῖν. ὅταν δ' ταῦτά τε λάβῃς οὕτω τότε ἐγένου σοφός. ὅταν δ' ἄλλο τ' ὄντων ὁτουοῦν ταύτῃ σκοπούμενος ἵκῃς, οὕτως ἐμφρων τ' ἔσῃ γέγονας. τὸ δ' ἄπειρόν σε ἑκάστων μὴ ἐν ἑκάστοις πολλοῖς, ἅπερ ἐνίοτε ποιεῖ τὸ φρονεῖν μὴ οὐκ ἐλλόγιμον. οὐ δ' εἰ ἀρίθμει. ἄτ' οὐκ εἰς ἀριθμὸν οὐδὲν ἀνακείμενα φαίνεται σωκράτης. φί. καὶ ἐμοὶ ταῦτά γε αὐτά. ἀλλὰ τί δή ποτε πρὸς ἡμᾶς ὁ λόγος οὗτος νῦν ἔρηται; ἢ τίνος τε βεβλόμενος; ΣΩ. ὀρθῶς μέν τοι τὸ ἡμᾶς ὦ πρώταρχε ἠρώτηκε φίληβος. πρ. ναὶ μὲν οὖν. ἢ ἀπορεῖνόν γε αὐτῷ. ΣΩ. δρᾶτε ταῦτα δὴ λαβόντες σμικρὸν ἔτι πᾶν αὖτ' ὄντων. ὥσπερ γὰρ οὐ ὁτιοῦν ἕτοιμός ποτε λάβοι, ῥᾴδιον ὡς φαμὲν οὐκ ἐπ' ἀπείρου δεῖ φύσιν ἐλέγειν ἀνύειν. ἀλλ' ἐπὶ ἕνα ἀριθμὸν, οὕτω καὶ τοὐναντίον ὅτάν τις ἓν ἄπειρον ἀκριβῶς πρῶτον λαμβάνειν, μὴ δεῖ ἐπ' οὐδὲν ἀνύειν. ἀλλ' ἐπ' ἀριθμὸν αὖ πινα πολλοὺς ἕκαστον ἔχοντά τι καὶ ταὐτὸν ἐπὶ πᾶν τελευτᾶν ἐκ παντὸς εἰς ἕν. πάλιν δὲ ὅταν τοῖς γράμμασι τὸν νῦν λεγόμενον λάβωμεν. πρ. πῶς; ΣΩ. ἐπειδὴ φωνὴν ἄπειρον ἡμῖν τανύσαι, ἔτε τις θεὸς, ἔτε καὶ θεῖος ἄνθρωπος ὡς λόγος ὁ ἀρχαῖος ἔφη θεὸν πινα ἕνα γενέσθαι λέγων. ὃς πρῶτος τὰ φωνήεντα ὅσα τῷ ἀπείρῳ ἡμῶν τανύεται οὐχ ἓν ὄντα ἀλλὰ πολέα. καὶ πάλιν ἕτερα φωνῆς μὴ ὄν. ἐφθόγγου δὲ μετέχοντά τινος. ἀριθμὸν δ' ἕνα καὶ τούτῳ ἓν. τρίτον δὲ εἶδος γραμμάτων διεῖσατο, τὰ νῦν λεγόμενα ἄφωνα, μέσα δὲ μεταξὺ τῶν διήρεστά τε ἄφθογγα καὶ ἄφωνα μέχρις οὐδὲς ἑκάστου καὶ τὰ φωνήεντα καὶ τὰ μέσα. καὶ τὰ τ' αὖ τὸν τρόπον ἴσως αὖ τ' ἀριθμὸν λαβὼν οἵτε ἑκάστῳ, καὶ ξύμπασι στοιχεῖον ἑκάστων ἐνόμασε. καὶ θορῶν δὲ ὡς οὐδεὶς ἡμῶν οὐ δεῖ αὖ σὲ αὖ τὸν καὶ ἓν αὖ πάντ' αὖτ' μάθοι, ἔστιν ἓν διεμὲν αὖ λογισάμενος ὡς ὅτα οἷα, καὶ ταῦτα πάντα οὕτως ποιοῦντα, μίαν τιν' αὐτοῖς ὡς οὖσαν γραμματικὴν τέχνην ἐπεφήξατο προσφπών. φί. ταῦτ' ἤδη σαφέστερα ἐκείνων αὐτά τε πρὸς ἄλληλα ὦ πρώταρχε μᾶλλον. ἢ δ' αὖ μοι τὸ λόγου νῦν τε καὶ σμικρὸν ἔμπροσθεν ἐλλέπτη. ΣΩ. καὶ ὦ φίληβε, ἢ τί πρὸς ἔτερος αὖ ταῦτ' ἦδη; φί. ναί. τοῦτ' ἔδει ὁ πάλαι ζητεῖται ἐπί τε καὶ πρώταρχος. ΣΩ. ἦ μὴν ἐπ' αὐτῷ γε ἤδη γεγονότες, ἐζητεῖτε ὡς φῆς πάλαι. φί. ῥᾴδιον; ΣΩ. ἢ οὐ τ' φρονήσεως ἓν καὶ ἡδονῆς ἡμῖν ἐξ ἀρχῆς ὁ λόγος ὁπότερον αὖ τῶν ἀγαθῶν; φί. ῥᾴδιον δὲ οὖ; σω. καὶ μὴν ἄξι' ἑκάτερον αὖ τῶν ἓν φαμέν. φί. ῥᾴδιον μὲν οὖν. σω. τοῦτ' αὖ τὸ νῦν ἡμᾶς ὁ πρόσθεν λόγος ἀπαιτεῖ. πῶς ἔστιν ἕν, καὶ πολλὰ αὖτ' ἑκάτερον; καὶ πῶς μὲν ἄπειρα ἑκάτερα, ἀλλὰ ἕνα ποτὲ ἀριθμὸν ἑκάτερον ἐμπροσθεν κέκτηται, τ' ἄπειρα αὖτ' ἔπειτα γεγονέναι; ρ. οὐκ εἰς φαῦλόν γε ῥώτημα ὦ φίληβε. οὐκ οἶδ' ὅν τινα τρόπον κύκλῳ πως περιαγαγὼν ἡμᾶς ἐμβέβληκε σωκράτης. καὶ σκόπει δὴ πότερος ἡμῶν ἀποκρινεῖται ὁ νῦν ῥωτώμενος. ἴσως δὴ γελοῖον δ' ἐμὲ τ' λόγον διδόντα παντελῶς ὑποστάντα δίδ. ὁ μὲν διδόναι ὁ νῦν ῥωτηθεὶς ἀποκρίνασθαί σοι, πάλιν ἔσῃ προστάττειν γελοιότερον δ' οἶμαι πολὺ δ' μᾶλλον ἡμῶν διδόναι. σκόπει δὴ τί σοι δράζομεν. εἴδη γάρ μοι δοκεῖ νῦν ῥωτᾶν ἡδονῆς ἡμᾶς σωκράτης εἴτ' ἔστιν, ἔτε μή. καὶ ὁπόσα ἔδει. καὶ ὁρίσασθαι τ' αὖ φρονήσεως πέρι. καὶ ταῦτα αὐτὰ ὡσαύτως. ΣΩ. ἀληθέστατα λέγεις ὦ παῖ καλλίου. μὴ γὰρ διωάμενοι ἔσῃ καὶ τὰ παντός. εἰς μὲν ἐμοῦ μὴ ταῦτ' σοὶ, μὴ τ' εἰαυτίου ὡς ὁ παρελθὼν λόγος ἐμιμήσατο, οὐδεὶς εἰς οὐδὲν οὐδενὸς ἄν, ἡμῶν οὐδέποτε γένοιτο ἄξιος. πρ. σχεδὸν ἔοικεν οὕτως ὦ σώκρατες ἔχειν. ἀλλὰ καλὸν μὴ ξύμπαντα γιγνώσκειν ὦ σώφρονι. ἀλλ' ὅρος δ' τ' πολοῦς δοκεῖ μὲ λαμβάνειν αὖτὸν αὐτόν. τί δή μοι ἔσῃ ἔρηται ταυτὸ, λέγε σοι φράσω. σὺ τήνδε ἡμῖν τὴν σωτουσίαν ὦ σώκρατες ἐπίσωκας πᾶσι μὴ σαυτὸν πρὸς φ σκλέσθαι τί τ' ἀνθρωπίνων κτημάτ' ἄριστον. φιλίου γὰρ ἐπάντος ἡδονὴν μὴ τοῦ λυ μὴ χαρὰν, μὴ πάνθ' ὁπόσα τοιαῦτά ἔδει, σὺ πρὸς αὐτὰ αὖτε ἔπις ὡς οὐ ταῦτα ἀλλ' ἐκεῖνα ἔδει, ἅ πολλάκις ἡμᾶς αὐτοὺς ἀπαμεμυήσκομεν ἑκόντες. ὀρθῶς σρῶντες. ἵν' εἰ μνήμη παρακείμενα ἑκάτερα βασανίζωμεν. φῆς δ' ἐοικὰ σὺ φ προσρηθόμενον ὀρθῶς. ἄμεινον ἡδονῆς γε ἀγαθὸν τ· νοῦν. ἐπίσκεψαι. συύτων τέχνῃ. μὴ πάντα αὖ τὰ ἔνυπνα ξυγχωρῶν πᾶσθαι δεῖ. ἀλλ' οὐχὶ ἐκεῖνα. ἔνυπν δὴ μετ' ἀμφισβητήσεως ἑκάτερα λεχθέντ', ἡμᾶς

σοι μιξὰ παιδιᾶς ἢ πεπλήσαμεν· ὡς οὐκ ἀφήσομεν ἔτι σε πρὶν ἂν, τούτων τὸ λοιπὸν πείρασ' ἱκανὸν γένηταί τι διεξιὼν αὐτῶ· σὺ δὲ σωιεχώρησας καὶ ἔσωκας ἐς ταῦθ' ἡμῶν σαυτὸν· ἡμεῖς δὲ δὴ λέγομεν καὶ θᾶττον οἱ παῖδες, ὅτι τὸ ὀρθῶς διδόντων ἀφαίρεσις οὐκ ἔστι· παῦσαι δὴ τὸν χρόνον ἡμῖν ἀπαντῶ ἔλεγον ἐμοὶ τὰ νῦν λεγόμενα. Σω. Τίνα λέγεις; Πρ. Εἰς ἀπορίαν ἐμὲ ἄλλων τῆ ἀνθρώπων· ὧν μὴ δικαίως ἄν, ἱκανὴν ἀπόκρισιν ὦ τῶ παρόντι δίδοναι σοι· μὴ τὸ ἀιώμεθα τέλος ἡμῖν ἔχ τῶν νῦν, πλὴ πάντ' ἡμῶν ἀπορίαν· ἀλλ' εἰ σβαῦ τῦθ' ἡμεῖς ἀδικοῦμεν, σοὶ σβαστέον· ὑπόσχου γάρ. βουλόμεθα δὴ πρὸς ταῦτα αὐτὸς· ὥστορον ἡδονῆς εἶδή σοι τῆ ἐπιτήμης διαιρετέον. ἢ τῆ ἰατέον εἶπη καθ' ἕτερόν τινα τρόπον διός τ' ἐι τῆ βούλει διλῶσαί πως ἄλλως τὰ νῦν ἀμφισβητούμενα παρ' ἡμῖν. Σω. Δῆλον μὲν γέγονεν ἔτι προσδεόμενον καὶ οὐδὲν δεῖ φθονεῖν τῦθ' ἐμέ· ἐπειδὴ τῦθ' οὕτως ἔπις· φ ἢ εἰ βούλει ἐπιθοῦ, λύει πάντα φόβον ἐκ τῶν πέρι· πρὸς δὲ αὖ τοὔβις μνήμην τινὰ δοκεῖτίς μοι διδῶκέναι θεῶν ἡμῖν. Πρ. Πῶς δὴ τῆ τίνων; Σω. Λόγων ποτέ τινων πάλαι ἀκούσας ὅταν ἢ τῆ ἐρηρεῶς, νῦν οὐκοῦν τοῦδέ τε ἡδονῆς τῆ φρονήσεως, ὡς οὐδέτερον αὐτοῖν ἔστιν ἀγαθόν· ἀλλ' ἄλλό τι τρίτον. ἕτερον μὲν τοῦτ' ἄμεινον δὲ ἀμφοῖν· κού τοι ἔγωγε ἂν σαφῶς ἡμῖν φαεῖ νῦν ἀπάλακτῆ μὲν ἡδονὴ τῦ νικᾶν· ἐπὶ ἀγαθόν, οὐκ ἄν ἔτι ταυτὸ αὐτῶ γίγνεσθαι· ἢ πῶς; Πρ. Οὕτω. Σω. Τῶν δή γε εἰς νῦν διαίρεσιν εἰσῶν ἡδονῆς οὐδεμίαν προσδεησόμεθα κατ' ἐμὲ δόξαν· πρῶτον δ' ἔτι σαφέστερον δείξει. Πρ. Κάλλιστα εἰπών, οὕτω χῆ διαπέρανε. Σω. Σμικρὰ ἄπαξ γίνωι ἔμπροσθεν ἔτι διομολογησώμεθα. Πρ. Τὰ ποῖα; Σω. Τὸ τὰγαθοῦ μοῖραν ὥστορον ἀνάγκη τέλειον· ἢ μὴ τέλειον ἦ. Πρ. Παίπαν δή που τελειότατον ὦ Σώκρατες. Σω. Τί δὲ ἱκανὸν τἀγαθόν; Πρ. Πῶς τ' οὔ· χῆ πάντ γε εἰς νῦν διαφθορὰν τ' ὄντ'. Σω. Τὸ δή γε μὲν ὡς δίμαι τ' αὐτῦ, ἀναγκαιότατον ἐστὶν λέγειν ὡς πᾶν φ γιγνώσκον αὐτὸ, θηρεύει χῆ φιλεῖ τ' ἐκλεῖν καλέμενον ἐλεῖν χῆ τ' αὐτὸ κτήσασθαι. χῆ τῶν ἄλλων οὐδὲν φροντίζει· πλὴ τῶν ἀποτελουμένων ἅμα ἀγαθῶς. Πρ. Οὐκέτι τούτοις ἀντιπεῖν. Σω. Σκοπῶμεν δὴ χῆ κρίνωμεν τόν τε ἡδονῆς χῆ τὸν φρονήσεως βίον. ἑκάτερος χωρεῖς. Πρ. Πῶς εἶπες; Σω. Μήτε ὁ τῷ τῆς ἡδονῆς αὖτῷ φρόνησις· μήτε αὖ τῆς φρονήσεως, ἡδονή· δεῖ δ' ἑκάτερ πρότορον αὖτ' ἐς ἀγαθόν· μηδενὸς μηδὲν ἔτι προσδεῖσθαι. δέομενον δ' αὖ φανῆ ὁπότορον οὐκέτι πω τῦτ' ἔτι φ ὄντως ἡμῖν ἀγαθόν. Πρ. Πῶς τ' αὖ; Σω. Οὐκοῦν αὖ σοὶ πειρώμεθα ζασανίζοντες ταῦτα. Πρ. Ἑαὐ μὲν ἴσν. Σω. Ἀποκρίνου δή. Πρ. Λέγε. Σω. Δίκαιος αὖ σὺ πρὸς ἄρχειν ἐμοῦ φ βίον ἅπαντα ἡδόμενος ἡδονὰς ταῖς μεγίσταις. Πρ. Τί δ' οὔ; Σω. Ἆρ' οἶμαι ἔτι τινὲς ἂν σοὶ προσδεῖν ἀγαθοὶ ἐν τῦ τ' ἔχειν παντελῶς; Πρ. Οὐδαμῶς. Σω. Ὅρα δὴ τῦ φρονεῖν χῆ νοεῖν καὶ λογίζεσθαι τὰ ὄντα· καὶ ὅσα τούτ' ἀδελφά· μῶν μὴ δεῖται τι. Πρ. Καὶ τί· πάντα γοῦν ἔχει μὰ αὖ που ἐν χερσὶν ἔχων. Σω. Οὐκοῦν οὕτω ζῶν ἀεὶ μὲν δὴ βίου ταῖς μεγίσταις ἡδοναῖς χαίρεις ἂν; Πρ. Τί δ' οὔ; Σω. Νοῦν δέ γε χῆ μνήμην· καὶ ἐπιστήμην· χῆ δόξαν μὴ κεκτημένος. Πρ. Ἀληθῆ. Σω. Ῥᾴστον μὲν ἔπειτ' αὖ τὸ χαίρεις, ἢ μὴ χαίρεις, ἀναίσχυντ' ἂν που σε ἀγνοεῖν· κοινὸν γε ὄντα πάσης φρονήσεως. Πρ. Ἀνάγκη. Σω. Καὶ μὴν ὡσαύτως μνήμην μὴ κεκτημένου αὖ ἀνάγκη δή που μὴ δ' ὅτι ποτὲ ἔχεις μεμνῆσθαι. τῆς τ' αὖ τῷ παρεχρῶμα ἡδονῆς πρὸς πίπτουσης μνήμην μὴ δῆτα τινοῦν ὑπομένειν. δόξαν δ' αὖ μὴ κεκτημένου ἀληθῆ, μὴ δοξάζειν χαίρειν, χαίροντα λογισμοῦ δὲ στερόμενον, μὴ δὲ εἰς ἓν ἕκαστα χρόνου ὡς χαιρήσεις ἅμωκ' ἐν ἐᾶν λογίζεσθαι· ζῆν δὲ οὐκ ἀνθρώπου βίον· ἀλλά τινος τελαίμονος· ἢ τ' ὅσα θαλάττια μετ' ὀστρέων ἔμψυχά ἐστι σωμάτων· ἔστι ταῦτα; ἢ πῆ ταῦτα ἔχομεν ἄλλως πως διαισθήσεσθαι; Πρ. Καὶ πῶς; Σω. Ἆρ' οὖν αἱρεῖ ἢ μὲν βίος ὁ δεύτερος; Πρ. Εἰς ἀφασίαν παντάπασί μ' ὦ Σώκρατες οὗτος ὁ λόγος ἐμβέβληκε ταυτῶ. Σω. Μή πω θόρυβον μᾶλλον ἐκζώμεθα· τὸ δὲ τῦ νοῦ μεταλαβόντες αὖ βίον, ἴδωμεν. Πρ. Τὸν ποῖον δὴ λέγεις. Σω. Εἴ τις δέξει τ' αὖ αὖ ζῆν ἡδονῆ μόνον· φρόνησιν μὲν χῆ νοῦν καὶ ἐπιστήμην καὶ μνήμην πᾶσαν πάντων κεκτημένος· ἡδονῆς δὲ μετέχων μήτε μέγα· μήτε σμικρὸν μὴ δ' αὖ λύπης· ἀλλὰ τοῦ παρόντος παντὸς παθῆς πάντ' ἂν βιούτων. Πρ. Οὐδέτερος ὁ βίος ὦ Σώκρατες ἔμοι γε τούτ' αἱρετός.

ἀριτός. οὐ δ' ἄλλῳ μή ποτε ὡς ἐγ' ὦμαι φαῆν. ΣΩ. Τί δ' ὁ ξυμπόσιαρχος ὧ πρώταρχε ἀμφοῖν συμμεχθὴς κοινὸς γενόμενος; πρ. Ἡδονῆς λέγεις ἢ νοῦν ἢ φρονήσεως; ΣΩ. Οὕτω. ἢν τοιοῦτον λέγω. πρ. Ἔπωγε· πᾶς δή που τὸ τούτου αἱρήσεται πρὸ τοῦδε. ἓν' κείνων ὁποτεροῦν. καὶ πρὸς τούτοις οὐχ ὁ μὲν, ὅδ' οὔ. ΣΩ. Μανθάνομεν οὖν ὃ λέγω ἡμῖν ἔστι τὸ ξυμβαῖνον ἐν τοῖς παροῦσι λόγοις; πρ. Γάνυ μᾶν. ἔπηγε γὰρ μὲν βίοι προύτέθησαν. τοῖν δυοῖν δ' οὐδέτερος ἱκανὸς, οὐδὲ αἱρετὸς, οὔτ' ἀνθρώπων, οὔτε ζώων οὐδενί. ΣΩ. Μῶν οὖν οὐκ ἤδη δυοῖν γε πέρι δῆλον, ὡς οὐδέτερος αὐτοῖν ἕξει τὰγαθόν; ἢν γὰρ αὖ, ἱκανὸς καὶ τέλεως ἢ πᾶσι φυτοῖς καὶ ζώοις αἱρετός· ὃς τοῦθ' ὅπως ἀεὶ ἕξει σίου ζῆν ἐπιθυμεῖν ἄλλα ἀρεῖ ἡμᾶν, ἅ φύσιν αὖ, πλὴν τῆς ἀληθοῦς αἱρεῖ ἐλάμβανεν ἄκων ἢ ἀγνοίας· ἢ τινος ἀναγκης οὐκ εὐδαίμονος. πρ. Ἔοικε γοῦν ταῦθ' οὕτως ἔχειν. ΣΩ. Ὡς μὲν τοίνυν τήν γε Φιλήβου ἡδονὴν οὐ λεῖ διανοεῖσθαι, τὸν ἐν ἢ τάγαθόν, ἱκανῶς ἐρήσθαί μοι δοκεῖ. φί. Οὐδὲ μὰ ὁσὸς νοῦς ὧ σώκρατες, ἔστι τἀγαθόν ἀλλ' ἕξει που ταῦτα τὰ ἐγκλήματα. ΣΩ. Τάχ' αὖ, ὦ Φίλη βε· ὀγ' ἐμός. οὐ μέντοι τόν γε ἀληθινὸν ἄμα ἢ θεῖον δίμαι νοῦν, ἀλλὰ ἄλλως πως ἕξειν. τὸ μὲν οὖν νικητήριον πρὸς τὸν κοινὸν βίον, οὐκ ἀμφισβητῶ πω τῷδε νοῦ, τὸ δὲ δὴ δευτέρου ἐρεῖν ἢ σκοπεῖν χρὴ πέρι τί ὁρᾶσθαι μον. τάχα γοῦν αὖ, τὸ κοινοῦ τούβου Σίου αὐτόματ' αὖ, ἐκάτερος· ὁ μὲν, ἐν νοῦν αἴτιον, ὅδ' ἡδονὴ ξ. καὶ οὔτω δ' ἂν ἀγαθὸν τούτων ἀμφοτέρων οὐδέτερον αὖ, ἔη· τάχα δ' αὖ, ἄλλο τις ὑπολάβοι τὸ τρίτον αὐτὸ εἶναι. τούτων δὴ πέρι ἢ μᾶλλον ἔτι πρὸς Φίλησον διαμαχίμην αὖ, ὡς οὐ τῷ μικτῷ τούτῳ βίῳ. ἔπ' ποτ' ἔστ' ἔχειν ὃ λακωνὸ Σίος οὕτως γίγνον αἱρετὸς ἅμα καὶ ἀγαθὸς, οὐχ ἡδονή, ἀλλὰ νοῦς τούτῳ ξυγγενέστερον καὶ ὁμοίοτρόν ἔστ. καὶ κατὰ ἔξιν ἐν λόγον, οὔτ' αὖ τῶν πρωτείων οὔδ' αὖ τῶν δευτρείων ἡδονῇ μὲν ἐν ἀληθὰς ἂν ποτε λέγοιμ. πορρωτέρω δ' ἔστ' ἢ φρονεῖν ἔλε τῷ ἐμῷνῳ λεῖ πιστεύειν ὑμᾶς ταυτί. πρ. Ἀλλὰ μὴν ὦ σώκρατες ἴσως γε δοκεῖ ταῦτ μὲν ἡδονῇ σοι πιπτωκόσαι καθαπερεὶ ταλαιπωρίσασι ἕξειν τῶν νικητηρίων δέ λόγων. τῶν δ' νικητηρίου πέρι μαχόμενον κεῖσθαι τὸν δὲ νοῦν ὡς ἔοικε λεκτέον ὡς ἐμφρόνως οὐκ αὐτοποιεῖσθ τῶν νικητηρίων· τὰ γὰρ αὐτὰ ἔπαθον αὖ. τῶν δὲ δὴ δευτρείων στερηθεῖσα ἡδονὴ, παντὰ πασιν αὖ ἕνα καὶ ἀληθίαν ἐχέτην πρὸς τὸ αὐτῆς ῥήτορῶν. οὐδὲ γὰρ ἐκείνους ἔτ' αὖ, ὁμοίως φαίνεται καλῶ. ΣΩ. Τί οὖν οὐκ ἄμεινον αὐτῷ ἐαυτῇδη καὶ μὴ πλὴν ἀκριβεστάτην αὐτῇ προσφέρουσα Σάσανον καὶ ἁληθίαν ἐλέγχοντα λυπεῖν; πρ. Οὐδὲν λέγεις ὦ σώκρατες. Σω. Λέγ' ὅτι ἢ ἀλαζόνα εἶπον, λυπεῖν ἡδονήν; πρ. Οὐ μόνον γε ἀλλ' ὅτι καὶ ἀγνοεῖς ὡς οὐδεὶς πώποτ' ἡμῶν μεθήσει πρὶν αὖ, εἰς τέλος ἐπιξέλθῃ τούτων τῷ λόγῳ. Σω. Βακχεῖα ἔρκα ὦ πρώταρχε συχνοῦ μὲν λόγου τοῦ λοιποῦ· ἀλλ' οὐδὲν ῥᾴδιον παύνη τι ναῦν. καὶ τ' δὴ φαίνεται δεῖν ἄλλης μηχανῆς ἐμοὶ τὰ δευτρεῖα ὑπὲρ νοῦ παρευόμενον οἷ) σίλαι ἔχειν ἔτερα τ' ἔμπροσθεν λόγων. ἔστι δὲ ἴσως οὐκ καὶ ταυτά. πρ. Οὐκοῦν χρή. Σω. Ῥᾷστ' οὖ; πρ. Τίνα δή γε ἀρχὴν αὐτῷ διαλαβεῖν χρὴ περώμεθα λέγοντες. πρ. Ποίαν δὴ λέγεις; Σω. Γάνυ τὰ ναῦν ὄντα ἐν τῷ παντὶ, διχῇ διαλάβωμεν. μᾶλλον δ' ἐβούλεσθ' ἡμᾶς πρ. Καθ' ὅτι φράζοις ἄν. Σω. Λάβωμεν ἅπαντ' ναῦν δὴ λάτων. πρ. Ποῖα; σω. Τὸν θεὸν ἐλέγομέν που ἐμὲ, ἄπειρον λεῖξαι τῶν ὄντων. ἐν δὲ, πέρας; πρ. Γάνυ μᾶν οὖν. σω. Τούτων δὴ τῶν εἰδῶν τὰ δύο τεθώμεθα, ἐν δὲ τρίτον ἰδ' ἐμοῦ ἐν ἔτι ξυμμισγόμενον· ἐμὶ δ' ὡς ἔοικεν ἐπ' γε λοῦς ἴσι ἱκανῶς κατ' εἴδη διῖτας, καὶ σωαριθμούμενος. πρ. Τί φὴς ὦ γαθέ. σω. Τετάρτου μοι γένους αὖ προσλεῖν φαίνεται. πρ. λέγ' τίνος. σω. Τῆς συμμίξεως τούτ πρὸς ἄλλα πλὴν αὐτὰ ὅρα. καὶ τί δεῖμοι πρὸς τρισὶν ἐκείνοις, τέταρτον τοῦτο. πρ. Μῶν οὖν σοι καὶ πέμπτον προσδεῖσθαι διάκρισίν τινος δαιμονίου. σω. Τάχ' αὖ, οὐ μὲν δῆτά γε οὐ τῷ νοῦ ἐαὶ δ' ἴσως συγγνώσῃ πού μοι σὺ μεταδιώκοντι πέμπτον βίον. πρ. Τί μήν. σω. Ῥᾴων μὲν δὴ τ' τεττάρων τὰ τρία διελόμενοι, τὰ δύο τούτ πειρώμεθα ἐλλὰ ἐκάτερον ἐκάτερον ἐκάστου ἰδόντες, εἰς οὖ πάλιν ἐκάτερον σωκαγάγοντες νοῆσαι πῆ ποτε ἦν αὐτῶν οὐ καὶ πολλὰ ἐκάτερον. ῥε. Εἶ μοι σαφέστερόν τι τ' αὐτ' εἴποις, τάχ' αὖ, ἐφίμλω. σω. Λέγω τοίνυν τὰ δύο ἃ προτί-

θεμαι ταῦτ' εἶναι ἄπορα νῦν δὴ ἐμοὶ ἄπειρον. δ' δὲ πέρας ἔχον. ὅτι δὲ χρόνου τινὰ ἢ ἄπειρον πολλάκις, πειράσομαι φράζειν· ἢ δὲ πέρας ἔχον, ἡμᾶς τοῦτο μαθεῖν. πρ. μοῦσα. Σω. Σκέψαι δή. χαλεπὸν μὲν ἴσως καὶ μὴ ἀμφισβητήσιμον ὃ κελεύω σε σκοπεῖν. ὅμως δὲ σκόπει. θερμότερον μὴ ψυχροτέρου πέρι πρῶτον ὅρα πέρας. ἔστι τί τινος οὐσίας αὖ· ἢ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον οὐ αὐτῆς οὐκοῦν τοῖς γίγνεσθαι ἐσομένοις, τέλος οὐκ ἄν, ἐπιφαίνοιτο γίγνεσθαι· γιγνομένης δὲ τελευτῆς καὶ αὐτό τε τελευτήσαντος. πρ. Ἀληθέστατα λέγεις. Σω. Ἆρ' οὖν δή γε φαμὲν ἔστι τῷ ψυχροτέρῳ καὶ τῷ θερμοτέρῳ, ἢ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον εἶναι. πρ. Καὶ μάλα. Σω. Ἀεὶ τοίνυν ὁ λόγος ἡμῖν σημαίνει τοῦτο μὴ τέλος ἔχειν· ἀτελῆ δ' ὄντα δὴ που παντὰ πᾶσιν ἀπείρου γίγνεσθαι.

Πρ. Καὶ σφόδρα γε, ὦ Σώκρατες. Σω. Ἀλλ' οὖ γε, ὦ φίλε Πρώταρχε, ὑπόλαβε, ἡ αὐτίκα ἐρεῖς. ἴθι δὴ σφόδρα ἆρ' ὃ συνεῖφ θέγξω, καὶ τόνε ἐρέμα πάλιν αὐτὸν λαμβάνειν ἔχειν τῶν τε μᾶλλον καὶ ἧττον. ὅπου δ' οὔπω, ἐκλάτου δ' ποσὸν ἔνεκεν· ἀλλ' ἀεὶ σφοδρότερον ἰσχυροτέρου· καὶ ζωὴ αὖ τοῦ ἐναντίου ἑκάστας πράξεσιν ἐμποιοῦντε ἢ πλεῖον καὶ ἢ ἔλαττον ἀπεργάζεσθον. ἢ δὲ ποσὸν ἀφανίζετον. ὃ δ' ἐλέχθη νῦν δὴ μὴ ἀφανίσαντε ἢ ποσόν, ἀλλ' ἐάσαντε αὐτό τε καὶ ἢ μέτρον αὖ τῆ τε μᾶλλον καὶ ἧττον καὶ σφόδρα καὶ ὑπερμαλλόσφρα ἐπεκλήθη αὖ ταῦτα ἔρρει ταῦτα ἐκ τῆς αὐτῆς χώρας, οὐ δ' οἶδ· οὐ δ' ἔστι θερμότερον οὐδὲ ψυχροτέρω ἧττον αὖ, λαβόντε δ' ποσόν· προσχωρᾶ δ' καὶ οὐ μένει τότε θερμότερον ἀεί· καὶ ἢ ψυχροτέρου ὡσαύτως· ἢ δὲ ποσὸν ἔσκ καὶ πρῶτον ἐταύσαθ· κατὰ δὴ τὸν τὸν λόγον ἄπειρον γίγνοιτ' ἄν, ἢ θερμότερον καὶ ἧττον ἅμα. πρ. Φαίνεται γοῦν, ὦ Σώκρατες. ἔστι δ' ὅπῃ εἶπες, νῦν ἡσθέντα ταῦτα ξαυτὸ παῖζ. ἢ δὲ εἰσαῦθίς τε καὶ αὖθις ἴσως λιχθέντα τόν τε θρωπῶντα καὶ τὸν θρωπώμενον ἱκανῶς αὖ, συμφωνοῦντας ἀποφώνασον. Σω. Ἀλλ' οὖ μὲν λέγεις. καὶ πειρατέον οὕτω ποιεῖν· νῦν μέν γε ἄθρει. τὸ τοῦ ἀπείρου φύσεως ἐν ἔτι δεόμενα σημεῖον. ἵνα μὴ πάντ' ἐπεξιόντες μηκύνωμεν.

Πρ. Τὸ ποῖον δὴ λέγεις; Σω. Ὁπόσ' αὖ, ἡμῖν φαίνητ' μᾶλλόν τε καὶ ἧττον γιγνόμενα καὶ τὸ σφόδρα καὶ ἱκρίμα δεχόμενα, καὶ τὸ λίαν καὶ ὅσα τοιαῦτα πάντα εἰς τὸ ἀπείρου γένος, ὡς εἰς οὐ δεῖ πάντα ταῦτα τιθέσθαι κατὰ τὸν ἔμπροσθεν λόγον ὃν ἔφαμεν· ὅσα δὲ λαμβάνεται καὶ διέρχεται συναγόντας χρῆναι κατὰ δυάμεν μίαν ἐπισκοπεῖν τινα φύσιν ἐν μένοντα. Πρ. μέμνημαι. Σω. Οὐκοῦν τὰ μὲν δεχόμενα ταῦτα· τὰ δὲ τοὐναντία πάντα δεχόμενα πρῶτον μὲν ἴσον καὶ ἰσότητα· μετὰ δὲ ἴσον ἢ διπλάσιον· καὶ πᾶν ὅπῃ αὖ, πρὸς ἀριθμὸν ἀριθμός· καὶ μέτρον πρὸς μέτρον. ταῦτα ξύμπαντα εἰς δ' πέρας ἀπολογιζόμενοι, καλῶς ἂν δοκοῖμεν σφᾶς τε. καὶ πῶς σὺ φής; Πρ. Κάλλιστά γε, ὦ Σώκρατες. Σω. Εἶεν. δ' δὲ κρίτον ἢ μικτὸν ἐκ τούτοιν ἀμφοῖν τίνα ἰδέαν φύσιν ἔχειν; Πρ. Σὺ καὶ ἐμοὶ φράσεις, ὡς ἔοικα. Σω. Θεὸς μὲν οὖν ἂν τάχ' ἐμοῦ καὶ σοῦ ψυχῆς ἐπίκουρος γίγνοιτ' ἄν τις ἴσως. Πρ. Εὖ χρὴ δὴ καὶ σκοπεῖν.

Σω. Σκεπτέον. καί μοι δοκᾶτις ὦ πρώταρχε αὐτῶν φίλος ἡμῖν νῦν δὴ γεγονέναι. Πρ. Πῶς λέγεις ἔτος, καὶ τίνι τεκμηρίῳ χρῶ; Σω. Φράσω δή. λόγου σύ μοι σῶσε κολούθησον ᾧ λέγω. Πρ. λέγε μόνον. Σω. Θερμότερον ἐφθεγξάμεθα νῦν δή που τι καὶ ψυχρότερον· ἦ γάρ; Πρ. Ναί· πρόσθεν δὴ ξηρότερον καὶ ὑγρότερον αὐτοῖς, καὶ πλεῖον, καὶ ἔλαττον, καὶ θᾶττον, καὶ βραδύτερον, καὶ μᾶλλον, καὶ σμικρότερον, καὶ ὁπόσα ἂν τῷ πρόσθεν τῆς ἢ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον διχομήνις ἐπέθεμεν εἰς οὐ φύσιν. πρ. Τῆς τοῦ ἀπείρου λέγεις; Σω. Ναί. συμμένομεν δέ γε εἰς αὐτὴν ἔμπαλιν ταῦτα πάλιν αὖτ' πάντα γίγνεσθαι. πρ. Ποίαν; Σω. Ἣν καὶ νῦν δὴ δίον ἡμᾶς· καθάπερ πάλιν τοῦ ἀπείρου συναγόμενοι εἰς αὖ, οὕτω καὶ πάλιν τοῦ πέρατος σωναγεῖν οὐ σωναγόμενοι, ἀλλ' ἴσως καὶ νῦν ταυτ' ὁράσει. τοῦτ' ἀμφοτέρων σωναγομένων καταφανὲς κἀκεῖνα γενήσεται. Πρ. Ῥᾴδιον καὶ πῶς λέγεις; Σω. Τὴν τ' ἴσου καὶ διπλασίου καὶ ὁπόσα ταῦτα πρὸς ἄλληλα πάντα διαφόρως ἔχοντα, σύμμετρα δὲ καὶ σύμφωνα ἀπεργάζεται. Πρ. Μανθάνω. φαίνη γάρ μοι λέγειν μεγάλως ταῦτα· γένεσιν δὲ ἐν ἑκάστων αὐτῶν συμβαίνειν. Σω. Ὀρθῶς γ' φαίνομαι. Πρ. λέγε γάνυμαι. Σω. Ἆρ' οὖν κατὰ μὴ νόσους καὶ τοῦτ' ὀρθῶς καὶ κατὰ μουσικὴν καὶ πᾶν ὑγιείας φύσιν ἐγένετο; Πρ. Παντάπασι μὲν οὖν. Σω.

Ἐν δὲ

ἐν ἡδονῇ, μὴ σαφῶς, καὶ ταχὺ, μὴ σφαλερῶς ἀπείρους οὔσης, ἆρ' οὐ ταῦτα ἐπιγνόμενα τὰ αὐτὰ ἅμα πάσας τὰ ἀπειργάσατο· μὴ μουσικὴν ξύμπασαν τελειώτατα σωιζήσασα; πρ. Μαλιστά γε. Σω. Καὶ μὴν οὔ γε χειμῶσι μὴ πίνουσιν ἐγγενομένη, δι' μὲν πολὺ λείπουσα μὴ ἄπειρον ἀφάλειαν, τὸ δὲ ἔμμικτον μὴ ἅμα σύμμιξον, ἀπειργάσατο. πρ. Τί μήν. Σω. Οὐκοῦν ἐκ τούτου ὁρᾷς τε μὴ ὅσα καλὰ πάντα ἡμῖν γίγνεται τῶν τε ἀπείρων μὴ τοῦ πέρατος ἐχόντων συμμείγνυσθαι. πρ. Πῶς δ' οὔ; Σω. Καὶ ἄλλα γε δὴ μυρία ἐπὶ πλείοσι λέγων εἰς μὲν ὑγίειάν καὶ μοῦσαν καὶ ἐν ψυχῇ καὶ πάγκαλα. ὕβρεις γοῦν που μὴ ξύμπασαν παντὸς πανοῦργον αὐτὴν καὶ ἀδύνατον ἡδονὰς ἢ θεὸς ὧν καλεῖ φίλαβρα, πέρατος οὐκ, οὔτε ἀσθενῶν, οὔτε πλουσίων οὐδὲν οἰκείως, νόμον καὶ τάξιν πέρατος ἐχόντων ἴσθι. μὴ σὺ μὲν ἀποκνᾷς ἵνα αὐτὸν· ἐγὼ δὲ ὑπαντίον ἀποῶσαι λέγω. σὺ δὲ πρότερος πῶς φαίνῃ; πρ. Καὶ μάλα ὦ Σώκρατες ἐμοί γε καὶ τοῦ νοῦν. Σω. Οὐκοῦν τὰ μὲν σοφὰ ταῦτα ἔρωμεν ἐᾶσωμεν. πρ. Ἀλλ' ἔμοιγε καὶ ταῦτα νοεῖν. οὐ μὴ γοῦν μοι δοκῇς ἡ ἄπειρον λέγειν. οὐ δὲ μὴ ἀδύτερον τὸ πέρας οὐ δοῖς οὐσι. σοφὸν δὲ οὐ ἑρῶμαι καὶ τόχω. τί βούλει φράζειν. ΣΩ. Τὸ γοῦν πολὺ καὶ μᾶλλον καὶ ἧττον τῆς τοῦ γενέσεως. καὶ τι πολλά γε μὴ ἡ ἄπειρον παρέχεται γένη. ὅμως δ' ἐπισφίγγωμεν τὸν τοῦ μᾶλλον μὴ ἐναντίον γένει, οὗ ἐφαίνη. πρ. Ἀληθῆ. Σω. Καὶ μὴν τό γε πέρας, οὔτε πολλὰ ἔχον, οὔτ' ἀδυσκολαίνομεν ὡς οὐκ ἦν οὐ φύσει. πρ. Πῶς γὰρ οὔ; Σω. Οὐδὲ μὴν ἀλλὰ ζῶον, φαῖμεν λέγειν, οὗ ἕξις πεθοῦται ἡ τούτων ἕκαστον ἅπαν. γίγνεσθαι εἰς οὐσίαν ἐκ τῶν μιχθέντων τοῦ πέρατος ἀπειργασμένων μέρων. πρ. Ἔμοιγε δοκεῖ. Σω. Ἀλλὰ δὴ πρὸς θεοῖσι τέταρτον τί ποτε ἔφαμεν εἶναι γένος σκεπτέον· κινεῖ δ' ἡμᾶς. ὅρα γὰρ εἴσω δοκεῖ ἀναγκαῖον εἶναι πάντα τὰ γιγνόμενα διά τινα αἰτίαν γίγνεσθαι. πρ. Ἔμοιγε. πῶς γὰρ αὖ, χωρὶς τούτων γίγνοιτο; Σω. Οὐκοῦν ὁτῳοῦν ποιοῦντος φύσις οὐδὲν πλὴν ὀνόματος τῆς αἰτίας διαφέρει. δ' ποιοῦν καὶ δ' αἴτιον, ὀρθῶς ἄν, ἓν λεγόμενον οὖ. πρ. Ὀρθῶς. Σω. Καὶ μὴν τό γε ποιούμενον αὖ καὶ τὸ γιγνόμενον οὐδὲν πλὴν ὀνόματι· καθάπερ τὸ νῦν δὴ διαφθόν εὑρήσομεν. πῶς; πρ. Οὕτως. Σω. Ἡ δὲ οὖν ἕξις μὲν δ' ποιοῦν ἀεὶ καὶ τὰ φύσει· δ' δὴ ποιούμενον ἐκάστοτε γιγνόμενον ἑκάστῳ. πρ. Ναὶ γε. Σω. Ἄλλο ἄρα καὶ ἕτερον αἰτίᾳ τέτακται καὶ τὸ δουλεῦον εἰς γένεσιν αἰτίᾳ. πρ. Τί μήν. Σω. Οὐκοῦν τὰ μὲν γιγνόμενα καὶ ἐξ ὧν γίγνεται· πάντα τὰ ἔρια παρέχοντα ὑμῖν γένη. πρ. Καὶ μάλα. Σω. Τὸ δὲ δὴ πάντα ταῦτα δημιουργοῦν, λέγωμεν τέταρτον πλὴν αἰτίαν, ὡς ἱκανῶς ἔτερον ἱκάστων διωρισμένον. πρ. Λέγωμεν δ' οὖν. Σω. Ὁρᾷς μὲν ἔχει διωρισμένων τῶν τε πάντων ὧνπερ ἐκάστου μόνιμος οὐσία ἐστὶν ἐξ ἧς αὐτὰ καὶ τὰ ἐν θρύπτεσθαι. πρ. Τί μήν. Σω. Ῥᾴστου μὲν τοίνυν ἄπειρον λέγω. δύτερον δὲ πέρας. εἶτ' ἐκ τούτων ἓν μικτὸν καὶ γεγενημένον οὐσίαν. πλὴν δὲ τῆς μίξεως αἰτίαν μὴ γένεσιν τετάρτην λέγω αὖ μὴ πλημμελοῦσαν αὖτι; πρ. Καὶ πῶς; σω. Φθείρει δὲ μὰ τὸ μὲν τίς ὁ λόγος καὶ τίσι τοτὲ βουλευόμενος εἰς ταῦτα ἀφικόμεθα· ἐρῶ τόδε ἴσως; δύτερον ἐξικνοῦμαι τοῦτον ἡδονῆς γίγνεσθαι αὖ, ἣ φρονήσεως οὐκ οὔσης; πρ. Οὕτω μὲν οὖν. σω. Ἐρῶ ναῖ εἰ δὴ ταῦτα οὕτω διειλόμεθα καλλίονα αὖ, ἴσως καὶ πλὴν κρίσιν ἐπιτελεσαίμεθα πρότου πέρι καὶ δύτερον. τί ὧν δὴ δ' πρῶτον ἀμφισβητήσαμεν; πρ. Ἴσως. σω. Ἴθι δὴ νικῶντα εἶναι μᾶλλον φρονήσεως τὸν μικτὸν βίον ἡδονῆς τε καὶ φρονήσεως. ἢν οὕτω; πρ. Ἦν. σω. Οὐκοῦν ἕκτον μὲν τὸν βίον ὁρῶμεν τοῦτον τίς ἔστι καὶ ὁποῖα γίγνους. πρ. Πῶς τί οὔ; σω. Καὶ μέρος γ' αὖτ' φύσει εἶναι τὸ ἡδὺν δοκεῖ γίγνους. οὐ γὰρ ὁ θεὸς ἐκεῖνος, ἀλλ' ὁ ξυμπάντων ἀπείρου καὶ τοῦ πέρατος δεδεμένου· ὅστις ὀρθῶς ὁ νικηφόρος οὗτος εἶσι, μέρος ἐκείνου γίγνοιτ' ἄν. πρ. Ὀρθότατα μὲν οὖν. σω. Εἶεν. τί δ' ὁ νοῦς ὦ φίλε Πρώταρχε καὶ ἅμικτος ἐν τίνι γίνεται τῶν ἀφωρισμένων λεγόμενος ὀρθῶς ἄν ποτε λέγοιτο. δὴ δ' ἀπόκειταί μοι πρὸ ἀποφαίνεσθαι. πρ. Λέγε μόνον. σω. Ἡδονὴ καὶ λύπη πέρατος ἔχεται. ἢ τῶν ἀμάλλον τε καὶ ἧττον δεχομένων ἴδιν. φί. Ναί. δ' μᾶλλον ὦ Σώκρατες· οὐ γοῦν ἄν ἡδονὴ παῦν ἀγαθὸν ἦν· ἀμὴ ἄπειρον ἐντύχοις πφυκὸς καὶ πολλῆς. καὶ τῷ

μᾶλλον. Σω. Οὐδέν γ' αὖ, ὦ Φίληβε, λύπη πᾶν τοὐναντίον· ὅστ' ἄλλοτε νῦν σκεπτέον, ἡνίκα τῷ ἀπείρου φύσιν ὡς παρίσχεται μοῖρος ταῖς ἐνδυναῖς ἀγαθοῦ. τούτων δὴ σοι τῶν ἀπορρήτων γεγονὸς ἔστω· φρόνησιν δὲ μὴ ἐπισήμην μὴ νοῦν εἰς τί ποτε τῶν προειρημένων ὡς πρώταρχά τε μὴ Φίληβε νῶν θέντες ἐκ αὖ ἀσκεδάσομεν. οὐ γάρ μοι δοκεῖ σμικρὸς ἡμῖν ὁ κίνδυνος ἔτ· μὴ καὶ ῥᾳδίως σοι μὴ μὲν, ἢ τὸν νοῦν ὠφελῶμεν. Φί. Σεμνύνεις γάρ, ὦ Σώκρατες τὸν σαυτοῦ θεόν. Φί. καὶ τί σὺ ὦ ταῦρε νῦν σαυτοῦ· σὲ δ' ὠφελῶμεν ὅμως ἡμῖν λεκτέον. πρ. Ὀρθῶς τοι λέγει σωκράτης ὦ Φίληβε· μὴ αὐτῷ πειστέον. Φί. οὐκοῦν ἐμοῦ σὺ πρώταρχα προύρησαι λέγειν; πρ. Παύγε. νῦν μὲν δὴ οἶδ' ἃ πρᾷς· μὴ δίομαί γε ὦ σώκρατες, αὐτόν σε ἡμῖν γενέσθαι προφήτην ἵνα μηδὲν ἡμεῖς σοι ἢ ἓν ἀπωνίσηνθ' ἁμαρτάνοντες, ἢ μέλος φιλήσωμεν τὸ πᾶν. Σω. Γενέσθω ὦ πρώταρχε. οὐδὲ γοῦν χαλεπὸν οὐδὲν ἐπιτάττεις· ἀλλ' ὅπως σε ἐγὼ καθάπερ ἐπὶ φίληβος, σεμνύνων εἰς τῷ παίζειν ἐθορύβησα. νοῦν καὶ ἐπιστήμην ὠφέλιμος ὁποίου γένους εἶσον. Πρ. Παντάπασί γε ὦ σώκρατες. Σω. Ἀλλὰ μὴν ῥᾴδιον πάντες τ' συμφωνοῦσιν οἱ σοφοὶ αὐτοὺς οὕτω σεμνύοντες ὡς νοῦς ἔστι Ζεὺς ἡμῖν οὐρανοῦ τε γῆς· καὶ ἴσως εὖ λέγουσι· θεὸς μακροτέρων δ' εἰ βούλει πάλιν σκέψεν αὐτὸ τ' γένους ποιησώμεθα. Πρ. λέγ' ὅ πως βούλει· μηδὲν μῆκος ἡμῖν ὑπολογιζόμενος ὦ σώκρατες ὡς οὐκ ἀπιχθησόμενος. Σω. καλῶς εἶπες· ἀρξώμεθα δὴ πως ὧδε ἐπανθρωπῶντες. Πρ. πῶς; Σω. Τόδον ὦ πρώταρχε τὰ ξύμπαντα τῇ τόδε φ καλούμενον ὅλον, ἐπιφοπύειν φῶμεν, πάλιν τ' ἀλόγου καὶ ἀπὸ ἄλλαμεν· καὶ τὰ ὅπη ἔτυχεν. ἢ τἀναντία καθάπερ οἱ πρόσθεν ἡμῶν ἔλεγον, νῦν καὶ φρόνησιν ἵνα θαυμαστὴν σωτάττουσαν διακυβερνᾶν. πρ. Οὐδὲν τῶν αὐτ' ὦ θαυμάσιε σώκρατες. ὁμῶς τ' σὺ λέγεις νῶν, οὐ δ' ὅσιον εἶναί μοι φαίνεται· φ δὲ νῦν πάντα διακοσμεῖν αὐτὰ φαῦλα, μὴ τῆς ὅλης τὸ νόμον, καὶ ἡλίου μὴ σελήνης καὶ ἄστρων, μὴ πάσης τῆς τοιαύτης ἄξιον. καὶ οὐκ ἄλλως ἔπειτ' αὖ ποτε ἢ αὐτ' εἴποιμεν. οὐ δ' αὖ δοξάσαιμεν. Σω. Βούλει δῆτα μὴ ἡμεῖς τοῖς ἔμπροσθεν ὁμολογουμένοις ξυμφήσομεν, ὡς ταῦθ' οὕτως ἔχει; καὶ μὴ μόνον ὁμόσαι δεῖν τὰ λόγια αὖθις καινὰ λέγειν, ἀλλὰ καὶ συγκαταθώμεθα, καὶ μετέχωμεν τοῦ ψόγου. ὅταν αὖ ἄρ' ἄλλος φῇ, ταῦτα μὲν οὕτως ἀλλ' ἀτάκτως ἔχειν; Πρ. Πῶς γ' οὐκ αὖ βουλοίμην; Σω. Ἴθι δὴ φ ἐπάνω ἢ τούτων νῶν ἡμῖν λόγον ἄειρε. πρ. λέγε μόνον. Σω. Τὰ τοίνυν πλὴν τῶν σωμάτων φύσιν ἁπάντων τῶν ζώων· πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ πνεύματα καθορῶμέν που καὶ γῆν. καθάπερ οἱ χειμαζόμενοι φασὶν οὐδὲν τῇ συστάσει; Πρ. καὶ μάλα· χειμαζόμεθα γὰρ ὄντως ὑπ' ἀπορίας ὧν τοῖς νῶν λόγοις. Σω. Φέρε δὴ ἢ ἐκείνου τῶν παρ' ἡμῶν λάβε φ τοιόνδε. πρ. Ποῖον; Σω. Ὅτι σμικρόν τε τούτων ἕκαστον παρ' ἡμῖν οἷόν τε καὶ φαῦλον, καὶ οὐδαμῇ οὐδεμιᾶς ἐλλιπεῖς ὄν· καὶ πλὴν λιμάμεν οὐκ ἀξίας τῆς φύσεως ἔχον. οὐ οἶ δὲ λαβὼν τοῦδε πάντων νῦν τοῦτο· δοῖ πῦρ ἔστι μέν που παρ' ἡμῖν. ἔστι δ' οὐ τῷ παντί. πρ. Τί μήν. Σω. Οὐκοῦν σμικρὸν μέν γε φ παρ' ἡμῖν καὶ ἀθρόως καὶ φαῦλον· φ δ' οὐ τῷ παντὶ πλέθει τε θαυμαστὸν καὶ κάλλει καὶ ποίᾳ λιμάμῃ τῇ τοῦδε φ πῦρ οὖσα. Πρ. καὶ μάλα ἀληθῆς, ὃ λέγεις. Σω. Τί δὲ ὠφέλειται μὴ γίγνεσθαι ἐκ τούτου, μὴ ἀρχεται φ τὸ παντὸς πῦρ ὧδε τῷ παρ' ἡμῖν πυρὸς, ἢ τοὐναντίον ὑπ' ἐκείνου τότ' ἐμὲν καὶ δ' σὺν καὶ φ τῶν ἄλλων ζώων ἅπαντ' ἴσχει ταῦτα. πρ. τοῦτο μὲν οὐ δ' ἀποκρίσεως ἄξιον ἐρωτᾷς.

Σω. Ὀρθῶς· τουτί γ' αὖ, ὁρᾷς δ' ἡμᾶς τοῦδέ τε τῆς οὐ τοῖς ζῴοις γῆς τῆς ἐνθάδε καὶ τῆς οὐ τῷ παντὶ, καὶ τῶν ἄλλων δὴ ὅσων ἠρώτησα ὀλίγου ἔμπροσθεν· οὕτως ἀποκρινῇ; πρ. Τίς γὰρ ἀποκρινόμενος ἄλλως, ὑγιαίνων αὖ ποτε φανείη. Σω. Σχεδὸν οὐ δ' ὅστιοῦν· ἀλλὰ φ μεταξὺ ἐξῆς ἔπου. πάντα γὰρ ἡμεῖς ταῦτα τὰ νῦν δὴ λεχθέντα, ἆρ' οὐκ εἰς σὺ συζυγίαν ἰδόντες ἐπωνομάσαμεν σῶμα; πρ. Τί μήν. Σω. Ταυτονὶ δὴ λάβε καὶ τοῦδε τὸ δ· ὃν κόσμον λέγομεν. ὃ δ' ἐν αὖ ἐν γῇ πρόπου αὖ, εἶπ που σῶμα σεαυτὸν ἐν ἐκ τῶν αὐτῶν. πρ. Ὀρθότατα λέγεις. Σω. Πότερον δὴ ἐκ τούτου φ σώματος ὅλως δ' παρ' ἡμῖν σῶμα, ἢ ἐκ φ παρ' ἡμῖν φ τ' ζῴου τε, μὴ ὅσα νῦν δὴ φ αὐτῶν εἴπομεν, ἐλλιφές τε καὶ ἴσχει. πρ. Καὶ τοῦτ' ἐτέρου ὦ σώκρατες οὐκ ἄ-

ξιον ἐρωτήσεως. Σω. Τί δὲ τόδε αὖθ' ἕξιον, ἢ πῶς ἐρεῖς; πρ. Λέγε δ' ποῖον. Σω. Τὸ παρ' ἡμῖν σῶμα ἆρ' οὐ ψυχὴν φήσομεν ἔχειν; πρ. Δῆλον ὅτι φήσομεν. Σω. Ῥᾴθων ὦ φίλε πρώταρχε λαβὲ πρὸ μὲν τοῦ γε τὰ παντὸς σῶμα ἔμψυχον ὂν ἐτύγχανε καὶ τοιοῦτόν γε ἔχον δύναμιν ἔτι καὶ μείονα. πρ. Δῆλον ὡς οὐδαμόθεν ἄλλοθεν ἢ σοῦ χάριτος. Σω. Οὐ γὰρ που δι' ἐκεῖνό γε ὦ πρώταρχε τὰ τέτταρα ἐκεῖνα πέρας καὶ ἄπειρον καὶ κοινὸν καὶ δι' αἰτίας γένος οἰόν τε ἦν, οὐ μὴ ζῷς παρ' ἡμῖν ψυχήν τε παρέχον καὶ σῶμα σκιαὶ ἐμποιοῦν καὶ πᾶσαν σώματος ἰατρικήν· καὶ οὐ ἄλλοις ἄλλα συντιθοὶ καὶ ἀκούμενον, πᾶσαν καὶ παντοίαν σοφίαν ἐπικαλεῖσθ' ὀρθῶς· τῶν δ' αὖτ' αὖ τούτων ὄντων οὐ δεῖ τὸ οὐρανῷ, καὶ κατὰ μεγάλα μέρη, καὶ προσεῖδε καλῶν καὶ ἐναντίων, οἷ δυνάμεις δ' οὐκ ἀρα μεμηχανῆσθ' ἡμῖν ἥ τε καλλίστην καὶ μεγίστην φύσιν. Πρ. Ἀλλ' οὐδαμῶς ἔοικεν γ' αὖ, λόγον ἔχει. Σω. Οὐκοῦν εἰ μὴ ἔστιν μετ' ἐκείνων τῶν λόγου αἴτιον πόμοσον, βέλτιον λέγομεν· ὡς ἔστιν ἃ πολλάκις ἐρήκαμεν, ἄπειρόν τε τῷ παντὶ πολὺ καὶ πέρας ἱκανόν· καὶ τις ἐπ' αὐτοῖς αἰτία οὐ φαύλη κοσμοῦσά τε καὶ συντάττουσα εἰς αὐτούς τε καὶ ὥρας καὶ μῆνας· σοφία καὶ νοῦς λεγομένη δικαιότατα. Πρ. Δικαιότατα δῆτα. Σω. Σοφία μὲν καὶ νοῦς ἄνευ ψυχῆς, οὐκ ἄν ποτε γενέσθην. Πρ. Οὔ τἄ οἶμαι. Σω. Οὐκοῦν ὁ μὲν τῇ τοῦ διὸς ἁρπὴ φύσει, βασιλικὼ μὲν ψυχήν. Εἶναι λεκτὸν δὲ νῦν ἐγκλητέον δι' ἣν αἰτίαν· λέγωμεν· ὁ δὲ ἄλλοις ἄλλα καλὰ καὶ ὀλίγα φίλοις ἐκ θείας λέγεσθαι. Πρ. Μάλα γε. Σω. Τοῦτον δὴ τὸν λόγον ἡμᾶς μέν μοι πάνυ ὀρθῶς ὦ πρώταρχε ἀφικόμεθα· ἀλλ' ἔστι τοῖς μὲν πάλαι ἀποφθαμένοις, ὡς ἀεὶ τοῦ παντὸς νοῦς ἄρχει, ξύμμαχος ἐκείνοις. Πρ. Ἔστι τἄ οὕτω. Σω. Τῇ δέ γε ἐμῇ ζητήσει πορεμικὸς ἀπόκρισιν ὅτι νοῦς ὅτι γενούσης τ' παντ' αἰτίου λεχθεῖσ· τ' τετάρων ὧν ἦν ἡμῖν οὐ ἔνδον· ἔχεις τί δὴ πρὸς ταῦτα ἡμῶν ὕδη πρὸς ἀπόκρισιν. Πρ. Ἔχω καὶ μάλα ἱκανῶς· καὶ δοκεῖ μοι ἀπόκρισιν ἁμωσγέπως εἶλαδες. Σω. Ἀνάπαυλα τῆς σπουδῆς ὦ πρώταρχε γίγνεται οἵα τοῖς παισί. Πρ. Καλῶς ἔπης. Σω. Νῦν δὴ πρὸς ταῦτα, οὗ μὴ γένους ὄντ', καὶ τίνα ποτὲ λοιπὰ μέν κέκτηται ἀδύνατα πιθανῶς ἡμῖν τανῦν διελθεῖν. Πρ. Ῥᾴστον μὲν ἴσως. Σω. Καὶ μὴν ἡδονῆς γε ὡσαύτως πάλαι τὸ γένος ἐφαίνετο. Πρ. Καὶ μάλα. Σω. Μεμνώμεθα δὴ καὶ ταῦτα πρὸ ἀμφοῖν. Ὅτι νοῦς μὲν αἰτίας ἦν ξυγγενοῦς καὶ τοῦ δυνατοῦ τὸ γένους· ἡδονὴ δέ, ἄπειρός τε αὐτὴ καὶ τὸ μήτε ἀρχὴν, μήτε μέσα, μήτε τέλος ἀφ' ἑαυτῆς οὐ ἑαυτῇ ἔχουσα, μὴ δίξον τὸς ποτε γένος. Πρ. Μεμνησόμεθα. Πῶς γὰρ οὔ; Σω. Δεῖ δὴ τὸ μὲν ἔοικε τὸ ὡς τάδε ἔδειν ἐκ τοῦδε αὖθις καὶ διὰ παίδος γίγνεσθαι, ὃ πάντων γίγνεσθαι, ἰδεῖν ἡμᾶς πρῶτον πῶ ἡδονὴν· ὅσπερ δ' γένος αὐτῆς πρότερον ἐβασανίσαμεν, οὕτω καὶ ταῦτα πρότερα. λύπης δ' αὖ χωρὶς πῶ ἡδονὴν, οὐκ ἂν ποτε λαμάνοιεν ἱκανῶς βασανίσαι. ἀλλ' ἐὰ ταύτη χὴ πορεύεσθαι, ταύτη πορευώμεθα. δὲ ἦν σοι κατὰ πρὸ ἐμοὶ φαίνεται τῆς γενέσεως αὖτ' πέρι; πρ. Τὸ ποῖον; Σω. Ἐν τῷ κενῷ μοι γίγνεσθον ἅμα λύπη τε καὶ ἡδονὴ γίγνεσθαι κατὰ φύσιν. πρ. Κοινὸν δή γε ὦ φίλε σώκρατες ὑπομίμνησκε ἡμᾶς τί ποτε τ' προφερομένων βούλει δηλοῦν. Σω. Ἔσται ταῦτ' ἐς λαμάνω θαυμάσι. πρ. Καλῶς ἔπης. Σω. Κοινὸν τοίνυν ὑπακούωμεν ὅδη τ' τετάρων ἐρίτον εἰλέγομεν· ὃ μὲν δ' ἄπειρον καὶ πέρας εἶλεγες· οὐ φῶ καὶ ὑγιὲς δίμαι δὲ καὶ ἁρμονίαν τιθέσθαι; πρ. Κάλλιστ' ἔπτες. Σω. Τὸν νοῦν δὲ ὅτι μάλιστ' ἤδη πρόσιχε. πρ. Λέγε μόνον. Σω. Λέγω τοίνυν τῆς ἁρμονίας μὴ λυομένης ἡμῖν οὐ τοῖς ζῴοις, ἅμα λύσιν τῆς φύσεως. καὶ γίγνεσθαι ἀλγηδόνων οὐ τῶν τότε γίγνεσθαι χρόνῳ. πρ. Ῥᾴστ' λέγως ἑκάς. Σω. Ῥᾴδιον δὲ ἁρμοστομένης τε καὶ ἐς ἡδονὴν αὖτ' φύσιν ἀποῦσις, ἡδονὴν γίγνεσθαι λεκτέον. εἰ δὲ διελίττων μεγίστων ὅτι πάσχει ἐρήσεται. πρ. Οἶμαι μὲν σε ὀρθῶς λέγειν ὦ σώκρατες· ἐμφανέστερον δ' ἔτι τὰ αὐτὰ ταῦτα πειρώμενος λέγειν. Σω. Οὐκοῦν τὰ δημόσια που καὶ φανερὰ ῥᾷστον σκοπεῖν. πρ. Ποῖα; Σω. Ῥίγη μέν που λύσις καὶ λύπη. πρ. Ναί. Σω. Ἐδωδὴ δὲ πλήρωσις δὴ νομίζη πάλιν ἡδονή. πρ. Ναί. Σω. Δίψος δ' αὖ φθορὰ καὶ λύπη· καὶ λύσις· ἡδονὴ δ' ὑγρᾶ πάλιν δ' ξηρασθὲν πλῆρωσιν λύπαμις· ἡδονή. διάκρισις δῆτ' αὖ καὶ διάλυσις ἐπὶ φύσιν τ' πάνυ, πάλιν λύπη κατὰ φύσιν δὴ πάλιν ἀπόδοσίς τε καὶ ψύξις ἡδονή. πρ.

παῦμὲν ἐῶμεν. Σω. Καὶ ῥίζας γε μὲν δὴ φύσιν τ' ἔχου τῆς ὑγρότητος, πῆξις, λύπη. πάλιν δ' ἐς ταυτὸν ἀπιόντ' ἐκ τοῦ διακεινομένου, ἃ κατὰ φύσιν ἐσθὺς ἡδονή. ἐκ δὲ λόγῳ σκόπει· εἴ σοι μέτριος ὁ λόγος ὃς αὖ, φῶ γε ἐκ τ' ἀπείρου καὶ πέρατος κατὰ φύσιν ἔμψυχον γεγονὸς εἶδος ὅπερ ἔλεγον ὡ τῷ πρόσθεν, ὅταν μὲ ἐξῇ φθείρεσθαι, πολὺ μὲν φέρεσθαι λύπην ἔτι, πολὺ δ' εἰς πολὺ αὐτὸ οὐσίαν ὁδόν. ταύτην δ' αὖ πάλιν πολὺ ἀναχώρησιν παντὸς ἡδονήν. πρ. Ἔστω. δοκεῖ γοῦν μοι τύπον γέ τινα ἔχειν. Σω. Τοῦτο μὲν τοίνυν οὕτως εἶδος ληφθώμεθα λύπης τε καὶ ἡδονῆς ὡ τούτοις τοῖς πάθεσιν ἐκάτερον. πρ. Κάλλιστα. Σω. Τί δὲ τοίνυν αὐτῆς τ' ψυχῆς καὶ τὸ τούτων τ' παθημάτ' προσδόκημα, τὸ μὲ πρὸ τ' ἡδέων ἐλπίζόμενον, ἡδὺ μὲ βεβαίαλέον, τὸ δὲ πρὸ τ' λυπηρῶν, φοβερὸν μὲ ἀλγεινόν. πρ. Ἔστι γὰρ οὖν τοῦτ' ἡδονῆς μὲ λύπης ἕτερον εἶδος τὸ χωρὶς τῶ σώματος αὐτῆς τῆς ψυχῆς ὅλῃ προσδόκιμον γιγνόμενον. Σω. Ὀρθῶς ὑπέλαβες. οὐ γὰρ τούτοις δίμαι κατὰ γε τὼ ἐμὼ δόξαν ἐλικεινέστατ' ἐκάτερον γιγνομένους ὡς δοκεῖ μὲ ἀμίκτοις, λύπης τε μὲ ἡδονῆς ἀμφαιρεῖσθαι δ' ἔτ' τὼ ἡδονὴν πότερον ὅλαν δεῖ τὸ γένος ἀποφαίνειν. ἢ ἔστ' μὲν ἕτερόν τινι τ' προειρημένων δοτέον ἡμῖν γενῶν· ἡδονὴ τε μὲ λύπη καθάπερ θερμῷ μὲ ψυχρῷ μὲ πᾶσι δὴ τοῖς τοιούτοις, τότε μὲ ἀποστατέον αὐτά· τότε δὲ οὐκ ἀποστατέον. ὡς ἀγαθὰ μὲν οὐκ ὄντα οἰστὰ δὲ μὲ οἷα δὴ χόμενα πολὺ τ' ἀγαθῶν ἔστιν ὅτε φύσιν. πρ. Ὀρθότατα λέγεις. ὅτι ταύτη πῃ δεῖ διαληφθῆναι δ' νῦν μεταδιωκόμενον. Σω. Ῥᾴων μὲν τοίνυν τόδε ξυμπάσωμεν· ὡς εἴπερ ὄντως ἔστ' τὸ λεγόμενον διαφθειρομένων μὲν αὖ τ' ἀλγεινῶν, ἀνασωζομένων δ' ἡδονὴ τ' μήτε διαφθειρομένων· μήτε ἀνασωζομένων, οὐκέτι τότε πέρα τίνα. ποτὲ ἔξιον δεῖ τότε τὸ ἐκείνοις ἢ τοῖς ζῴοις ὅταν οὕτως ἔχῃ· σῴζεσθαι δὲ πρὸ ἔχων τὸν νοῦν ἐπὶ· ἆρ' οὐ πᾶσα αἰτία πᾶσι τῷ τότε χρόνῳ ζῷον μήτ' τι λυπεῖσθαι· μήτε ἥδεσθαι· μήτε μέγα· μήτε σμικρόν; πρ. Ἀνάγκη μὲν οὖν. Σω. Οὐκοῦν ἔστι τρίτη ἡμῖν ἡ τοιαύτη διάθεσις παράτε πολὺ τὸ χαίρον τοῖς· καὶ δὴ πολὺ τ' λυπουμένου. πρ. Τί μήν. Σω. Ἆρ' οὖν τοῖνυν ταύτης προθυμοῦ μεμνῆσθαι. πρὸς τ' πολὺ τ' ἡδονῆς κείσει σμικρὸν μεμνῆσθαι ταύτην ἐάν τ' ἡμῖν ἢ μὴ. ἔσται δέ τι ἐκ τ' αὐτ' ἐβούλει διαπραύσωμεν. πρ. Λέγε ποῖον. Σω. Τῷ ὄντ' φρονεῖν ἑλόμενον βίον, εἶθ' ὡς ἔστιν ὃν τρόπον οὐδεὶς ἀπεκωλύει ζῆν; πρ. Τὸν τῷ μὴ χαίρειν. μὴ δὲ λυπεῖσθαι λέγεις; Σω. Ἐρρήθη γοῦν που τότε ὑπὸ τῆς παραβολῆς τῶν βίων, μηδὲν δεῖν μήτε μέγα, μήτε σμικρὸν χαίρειν τῷ τ' τοῦ νοῦν μὴ φρονεῖν βίον ἑλομένῳ. πρ. Καὶ μάλα οὕτως ἐρρήθη. Σω. Οὐκοῦν οὕτως αὖ, ἐκείνῳ γε ὑπάρχει. μὴ ἴσως οὐδὲν ἄρα ποτὲ ἐν πάντ' τ' βίων ἐστὶ θειότατος. πρ. Οὐκοῦν ἐκεῖνός γε οὔτε χαίρειν δεῖται, οὔτε δ' ἀναπτίον. Σω. Ναὶ μὲν δὴ οὐκ ἐκεῖνός. ἄχθομαι γοῦν αὐτ' ἐκάτερον γιγνόμενον ἐστίν. ἀλλὰ δὴ ἔστιν μὲν ἕξι καὶ ἑστὼς δεῖ ἐπισκοπῶμεν ἐὰν πρὸς λόγον τί ᾖ. καὶ τῷ νῷ πρὸς τὰ ἡδυπαθῆ ἐὰν μὴ πρὸς τὰ πρωτεῖα λευκώμεθα προσθῆναι προσθήσομεν. πρ. Ὀρθότατα λέγεις. Σω. Καὶ μὲν τό γε ἕτερον εἶδος τ' ἡδονῶν ὃ τῆς ψυχῆς αὐτ' ἔφαμεν ἔτ' ὅλῃ μνήμης πᾶν δεῖ γεγονός. πρ. Πῶς; Σω. Μνήμην ὡς ἔοικεν ὅτι ποτέ δεῖ πρότερον αἰσθησιν ἱκανόν. καὶ κινδυνεύῃ πάλιν ἔτι πρότερον αὖ αἴσθησιν μνήμης. εἰ μέλλει τ' ταῦθ' ἡμῖν κατὰ τρόπον φανερά πη γενήσεσθαι. πρ. Πῶς φής; Σω. Θὲς τ' ἔτ' δ' σῶμα ἡμῶν ἐκάστοτε παθημάτ'· τὰ μὲν, οὐ τῷ σώματι κατασβεννύμενα πρὶν ἐλθεῖ πολὺ ψυχὴν διεξελθεῖν ἀπαθῆ ἑκάστην ἐάσαντα· τὰ δὲ, διαφθεῖν ἴόντα· καὶ ἕως ὧσ περ σεισμὸν οὐ θοῦσα ἴδιόν τε καὶ κοινὸν ἐκάστου. πρ. Κάλλιστα. Σω. Τὰ μὲν δὴ μὴ διαφθεῖν ἴόντα ἐὰν πολὺ ψυχὴν ἡμῶν φῶμεν λανθάνειν, τὰ δὲ, διαφθεῖν μὴ λανθάνειν, ἆρ' ὀρθότατα ῥηθοῦμεν; πρ. Πῶς δ' οὔ; Σω. Τὸ τοίνυν λελῆσθαι μισθὸς μὲν οὐ πολάσεως ὡς λέγω λήθης οὐταῦθά που γίγνεσθαι. ἔστι δ' λήθη μνήμης ἔξοδος. ὥστ' οὐ δὴ λεγομένων ὅπως γίγνεσθαι φαίνεται ἐνὰ ἀπορίαν. ἆρα δ'; πρ. Τί μήν. Σω. Τὰ τοίνυν ὀνόματα μεταβάλωμεν). πρ. Πῶς; σω. Ἀντὶ μὲν τ' λελῆσθαι πολὺ ψυχὴν ὅταν ἀπαθὴς αὖτη γένηται τ' σεισμῶν τ' τ' σώματος, ὧν ναῦν λύσην καλεῖς, ἀπαθησίαν ἐπονόμασον. πρ. Ἔμαθον. Σω. Τῷ δὲ οἰ σοὶ ποθεῖ πολὺ ψυχὴν μὴ τὸ σῶμα κοινῇ γιγνόμενον, κοινῇ καὶ πεῖσθαι, ταύτην δ' αὖ πολὺ κίνη-

σπουδάζων ἄιδηπιν, οὐκ ἄπο χρόπου φαίηοι ἄν. πρ. Ἀληθέστατα λέγεις. Σω. Οὐκοῦν ὧδε μανθάνομεν ὃ βουλόμεθα καλεῖν νῦν ἄιδηπιν. πρ. Τί μήν. Σω. Σωτηρίαν τοίνυν αἰδηπίσεως νῦν μνήμην λέγων ὀρθῶς ἂν τις λέγοι κατά γε νῦν ἐμὴν δόξαν. πρ. Ὀρθῶς τ' οἶμαι. σω. Μνήμης δὲ καὶ μνησικακίαν ἆρ' οὐ διαφθείρουσαν λέγομεν; πρ. Ἴσως. Σφ. Ἆρ' οὖν οὐ τόδε; πρ. Τὸ ποῖον; Σω. Ὅταν ἃ μὲν τῷ σώματος ἔπαθε ψυχὴ, ταῦτ' αὖθις τῷ σώματι, αὐτὴ δ' ἐφ' ἑαυτῆς ἅπερ μάλιστα αἰσθάνεται, τότε δὴ μνήσκεσθαί που λέγομεν. ἦ γάρ; πρ. Φαίνεται μὲν οὖν. Σω. Καὶ μὴν ἡνίκ' ὅταν ἀπολέσασα μνήμην ἔπειτ' αὖθις αἰσθάνηται, αὖθις ταύτην ἀναπολῦσα πάλιν αὐτὴ αὑτῇ ἐγείρηται, καὶ ταῦτα ξύμπαντα, ἀνάμνησιν καὶ μνήμας που λέγομεν. πρ. Ὀρθῶς λέγεις. Σω. Οὐ δὴ χάριν ἅπαντ' εἰρῆσθαι ταῦτα, ἔστι δὴ. πρ. Τὸ ποῖον; Σω. Ἵνα μὴ τὴν ψυχὴν ἀδυνάτῳ χωρὶς σώματος ὅτι μάλιστα ἐναργίσασθαι λάβωμεν, καὶ ἅμα ἐπιθυμίαν. ὀξὺ δ' ἐντοῦθεν πως, ταῦτα ἀμφότερα ἔοικε δηλοῦσθαι. πρ. Λέγωμεν τοίνυν ὦ Σώκρατες ἤδη τὰ μετὰ ταῦτα. Σω. Πολλά γε. Πρῶτον ἡδονῆς, καὶ πᾶσαν τὴν μορφὴν αὐτῆς καὶ κοινὸν ὡς ἔοικε λέγοντας σκοπεῖν. καὶ γὰρ ἐντεῦθεν πρότερόν τι φαίνεται λαμπρὸν ἐπιθυμίαν εἶναι τί ποτ' ἐστὶ καὶ πῇ γίγνεται. πρ. Σκοπῶμεν δήπου. οὐδὲν δ' ἀπολοῦμεν. Σω. Ἀπολοῦμεν οὖν καὶ ταῦτά γε ὦ πρώταρχοι βρότες ὅ ναὶ ζηδοῦμεν νῦν δὴ αὐτὰ ταῦτα ἀχρεῖα. πρ. Ὀρθῶς ἐμέ γε. φ' ἑλίξεις τοῦδε πειράσθαι λέγειν. Σω. Οὐκοῦν ναὶ δὴ πέφανται τὸ μὴ ἑλίξας τοιαῦτα ἐφαμὲν εἶναι ζώντας ἐπιθυμίας. πρ. Σφόδρα γε. σω. Ῥᾳδίως τί ποτε ἆρα ταῦτ' ἐνδελέχεστος οὕτω πολὺ διαφθείροντα ταῦθ' οἱ προσαγορεύομεν ὀνόματα; πρ. Μὰ δί' οὐ ῥᾴδιον ἴσως ἀπεῖν ὦ Σώκρατες. ἀλλ' ὅμως λεκτέον. Σω. Ἐκεῖθεν δὴ πάλιν ἐκ τῶν αὖτ' ἀναλάβωμεν. πρ. Πόθεν δή. Σω. Διηπορήσαμεν λέγομεν ἐπόστε πο. πρ. Πῶς δ' οὔ; Σω. Τοῦδε δέ γ' ἕνεκα κινοῦμεν; πρ. Τί μήν. Σω. Ἆρ' οὖν ἡ ἑλίξεως τοῦδε ἔστιν ἐπιθυμία; πρ. Ναί. Σω. Πόματος γε; πρ. Πόματος. Σω. Ἡ πληρώσεως πόματος. πρ. Οἶμαι μὲν πληρώσεως. Σω. Ὁ κενούμενος ἐμοῦν ἆρα ὡς ἔοικεν ἐπιθυμεῖ τἀναντίον ἢ πάσχει. κενούμενος γάρ, ὁρᾷ πλησθῆναι. πρ. Σαφέστατά γε. σω. Τί δῆτ' ὁ τὸ πρῶτον κενούμενος ἔστιν ὁ πόθος; ἆρ' αἰσθήσεως πληρώσεως ἐφάπτεται, ἢ τε μνήμης τοῦδε ὅ μὲ τ' ὢ τῷ ναῦ χρόνῳ πάσχει, μή πω τῷ πρόσθεν πώποτ' ἴσαμεν; πρ. Καὶ πῶς. Σω. Ἀλλὰ μὴν ὅγ' ἐπιθυμεῖν ἡμᾶς ἐπιθυμεῖ φαμέν; πρ. πῶς τ' οὔ; σω. Οὐκ ἆρα ὅγε πάσχει τοῦτο ἐπιθυμεῖ. δῆλον γάρ. ἔστω δὲ κούσης. ὁδὶ, ἐπιθυμεῖ πληρώσεως. πρ. Ναί. Σω. Πληρώσεως ἆρα πῃ τί τ' ἢ σῳζόντος αὖ, ἐφάπτοιτο. πρ. Ἀναγκαῖον. Σω. Τὸ μὲν δὴ σῶμα ἀδυνάτου. κενοῦται γάρ που. πρ. Ναί. Σω. Τὴν ψυχὴν ἆρα τῆς πληρώσεως ἐφάπτεσθαι λοιπὸν τῇ μνήμῃ. πρ. Δηλονότι. Σω. Τῷ τίνι τ' αὖ ἄλλῳ, ἐφάψαιτο. πρ. Σχεδὸν οὐδενί. σω. Μανθάνομεν γοῦν ὃ συμβέβηκ' ἡμῖν ἐκ τούτων τ' λόγων. πρ. Τὸ ποῖον. Σω. Σώματος ἐπιθυμίαν οὔ φασιν ἡμῖν δεῖν ὁ λόγος γίγνεσθαι. πρ. Φασί. σω. Ὅτι τοῖς ἐκείνου παθήμασιν ἐναντίαν ἀεὶ παντὸς ζώου μιμνύειν τὴν ἐπιχείρησιν. πρ. Καὶ μάλα. Σω. Ἡ δ' ὁρμὴ ἐνδὴ τοὐναντίον ἔστασα, ἢ τὰ παθήματα δηλοῖ που μνήμην οὖσαν τ' τοῖς παθήμασιν ἐναντίων. πρ. Φαίνεται. Σω. Τὴν ἆρα ἐπάγουσαν ἡδὺ τὰ ἐπιθυμούμενα ἀπολέξασ' μνήμην ὁ λόγος ψυχῆς ξύμπασαν τὴν τε ὁρμὴν καὶ ἐπιθυμίαν, καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ ζώου παντὸς ἀπίφασιν. πρ. Ὀρθότατα. Σω. Διηπορήσαμεν δὲ σώματι ἐμοῦν, ἢ πειῶν, ἢ τι τῶν τοιούτων πάσχειν, ὅταν μὴ ὁ λόγος εἰρῇ. πρ. Ἀληθέστατα. Σω. Ἔπι δὴ καὶ τόδε. ἢ τὰ αὐτὰ ταῦτα καὶ τανῦν ἐσόμεθα. εἶεν δ' ἐξῆς τί μοι φαίνεται ἐκλείπειν δηλοῦν ὁ λόγος ἡμῖν οὐ τούτοις αὐτοῖς. πρ.

Ἐντείνει καὶ ποίου βίου πέρι φράζεις. ΣΩ. Ἐν τῷ πληροῦσθαι καὶ κενοῦσθαι καὶ πᾶν ὅσα ἢ σωτηρίαν ἴσθι τῶν ζώων καὶ πᾶν φθοράν, καὶ ἃ μὲν τούτων οὐ ἐκατέρῳ γιγνόμενος ἡμῶν ἀλγεῖ, τότε δὲ χαίρει κατὰ τὰς μεταβολάς. ΠΡ. Ἔστι ταῦτα. Σω. Τί δ' ὅταν οὐ μέσῳ τούτων γίγνηται; πρ. Πῶς οὐ μέσῳ; Σω. Διὰ μὲν δὴ

πάθος ἀλγεῖ. μίμνητ᾽ δὲ τῶν ἡδέων γιγνομένων. παύσετ᾽ αὖ, τῆς ἀλγηδόνος. πεπλήρωται δὲ μή πω, τί τότε φῶμεν. ἢ μὰ φῶμεν αὐτὴν οὐ μίσφ τ᾽ παθημάτων εἶναι. πρ.

Φῶμεν μὴ οὖν. Σω. Ρότερον ἀλγοῦσ᾽ ὅλως, ἢ χαίροντα; πρ. Μὰ δί᾽ ἀλλὰ δι᾽ ὀλίγης τινὶ λύπης λυπούμενον. καὶ τὰ μὲν σῶμα οὐ τῷ παθήματι. καὶ τὰ δι᾽ τὴν ψυχὴν προσδοκίασ᾽ τινὶ πόθῳ. Σω. Ὡς ὦ πρόταρχε. τὸ δ᾽ ὅλον τῆς λύπης εἶπες; ἆρ᾽ ἐκ ἔστι μὲν ὅτε τίς ἡμῶν κενούμενος οὐ ἐλπίδι φαυλοτέρᾳ τῇ πεπληρωθήσεσθαι κατέσπκε. τό τε δὲ τοὐναντίον οὐκ ἐλπίσως ἔχει; πρ. Καὶ μάλα γε. Σω. Μῶν οὖν ἐγὼ ἐλπίζων μὴ πεπληρωθήσεσθαι τῷ μεμνῆσθαι δοκεῖ σοι χαίρειν. ἅμα δὲ κενούμενος οὐ τούτοις τοῖς χρόνοις ἀλγεῖ. πρ. Ἀνάγκη. Σω. Τὸ τ᾽ αὖ καθ᾽ αὑτὸν ἄνθρωπος ἡ τἆλλα ζῷα λυπεῖταί τε ἅμα καὶ χαίρει. πρ. Κινδυνεύει. σω. Τί δ᾽ ὅταν οὐκ ἐλπίσως ἔχῃ κενούμενος τούτων πεπληρώσεως, ἆρ᾽ ὅτε μὲν ἡ δι᾽ πλοῦν γίγνοιτ᾽ αὖ, τὰς λύπας πάθος, ὃ σὺ νῦν κατεῖδον φύσεως ἀπλῶς εἶναι δι᾽ πλοῦν. πρ. Ἀληθέστατα ὦ σώκρατες. Σω. Ταύτῃ δὴ τῇ σκέψει ζούτων τῶν παθημάτων, τόδε χρησόμεθα. πρ. Τὸ ποῖον; Σω. Ρότερον ἀληθεῖς ταύτας τὰς λύπας τε καὶ ἡδονὰς. ἢ φευδεῖς εἶναι λέξομεν, ἢ τὰς μὲν τινας ἀληθεῖς, τὰς δ᾽ οὔ. πρ. Ὡς δ᾽ ὦ σώκρατες αὖ, ἔστι φευδεῖς ἡδοναί, ἢ λύπαι. Σω. Ὡς δὲ πρόταρχε φύσει αὖ, ἀληθεῖς ἢ φευδεῖς. ἢ προσδοκίαι ἀληθεῖς, ἢ μή. ἢ δόξαι ἀληθεῖς. ἢ φευδεῖς. δόξασ᾽ μὲν ἴσως γ᾽ ἄν που συγχωρήσαιμι. τὰ δ᾽ ἕτερα ταῦτ᾽ οὐκ αὖ. πρ. Ὡς φής. Σω. Λόγου μέν τοι ἕνεκα κινδυνεύομεν οὐ πάνυ σμικροῦ ἐπιζήτειν. πρ. Ἀληθῆ λέγεις. Σω. Ἀλλ᾽ εἰ πρὸς τὰ παρειλημμένα ὦ ταῦ᾽ κείνου τὸ αἰσθήσεις προσήκουσα ἔσται σκεπτέον. πρ. Ἴσως ἔσται γε. Σω. Χαίρειν τοίνυν δεῖ λέγειν τοῖς ἄλλοις μάκεσιν. ἢ καὶ ὀτιοῦν τῶν ἂν προσῆκον λεγομένων. πρ. Ὀρθῶς.

Σω. Λέγε δή μοι. θαῦμα γ᾽ ἐμοί γ᾽ ἔχει διαπέλους αἰεὶ ἂν τὰ αὐτὰ ἃ νῦν δὴ προσθέμεθα ἀπορήματα. πρ. Ρῶς δὴ φής; Σω. Φευδεῖς· αἳ δ᾽ ἀληθεῖς· οὐκ εἰσὶν ἡδοναί. πρ. Ρῶς δ᾽ αὖ; Σω. Οὔτε δὴ ὄναρ. οὔθ᾽ ὕπαρ ὡς φής ἔστιν. οὔτ᾽ οὐ μανίαις, οὔτ᾽ οὐ παίσεσιν ἀφροσύναις. οὐδεὶς ἑαυτὸν οἴεται ποτε δοκεῖν μὴ χαίρειν· χαίρει δὲ οὐδαμοῦ. οὐ δ᾽ αὖ δοκεῖ μὲν λυπεῖσθαι· λυπεῖται δ᾽ οὔ. πρ. Ραῦτ᾽ οὖν τοῦτο ταῦτα ὦ σώκρατες ἔχειν πάντες ὑπειλήφαμεν. Σω. Ἆρ᾽ ἦν ὀρθῶς. ἢ σκεπτέον ἔτ᾽ ὀρθῶς· εἴτε μή, ταῦτα λέγωμεν. πρ. Σκεπτέον ὡς ἐγὼ φαίην αὖ. Σω. Διορισώμεθα δὴ σαφέστερον ἓν ἢ νῦν δὴ λεχθὲν ἡδονῆς τε πέρι καὶ δόξης· ἔστι γού, που τι δοξάζειν ἡμῖν; πρ. Ναί. Σω. Καὶ ἡδεσθαι; πρ. Ναί Σω. Καὶ μὴν καὶ δοξαζόμενον ἔστι τί; πρ. Ρῶς δ᾽ οὔ; Σω. Καὶ τόγε ὂν ἡδόμενον ἡδύ τι; πρ. Καὶ πάνυ γε. Σω. Οὐκοῦν ἡ δοξάζουσά τε ὀρθῶς. καὶ τε μὴ ὀρθῶς δοξάζη, τόγε δοξάζειν ὅπως οὐδέποτε ἀπόλλυσι.

πρ. Ρῶς δ᾽ αὖ; Σω. Οὐκοῦν καὶ δ᾽ ἡδόμενον καὶ τε ὀρθῶς καὶ τε μὴ ὀρθῶς ἡδύ τι, τόγε ὂντως ἡδύ τι, δῆλον ὡς οὐδέποτε ἀπολεῖ. πρ. Ναὶ καὶ ταῦθ᾽ οὕτως ἔχει. Σω. Τῷ ποτε ἂν τρόπῳ δόξα φευδὴς τε καὶ ἀληθὴς ἡμῖν φαίνεται γίγνεσθαι· ἢ δι᾽ τ᾽ ἡδονῆς μόνον ἀληθὲς, δοξάζειν δ᾽ ὄντως καὶ χαίρειν ἀμφότερα ὁμοίως ἔλαφρ. πρ. Σκεπτέον. σω. Ἆρα ὅτε μὲν δόξῃ μὲν ἐπιγένηται φευδὴς τε καὶ ἀληθὴς καὶ γίγνεσθαι μένον δόξα ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ὁποῖά τις ἑκάτερα σκεπτέον φῆς ἢ ἔτι; πρ. Ναί. σω. Ρρὸς δὲ γε τούτοις ἐκεῖ ζο παρέπαυ ἡμῖν, τὰ μὲν, ἔστι ποῖ ἄττα ἡδονή τε καὶ λύπη μένον ἄπιρ ἴσι. ποιὼ τινὶ δὲ οὐγένεσθον· καὶ ταῦθ᾽ ἡμῖν ὁμολογητέον; πρ. Δῆλον. σω. Ἀλλ᾽ ἆλλο ἔστ᾽ ἔτι χαλεπὸν ἰδεῖν ὅτι καὶ ποιὼ τινέ. πάλαι τ᾽ εἰπομεν ὅτι μεγάλαι τε καὶ σμικραὶ καὶ σφοδραὶ ἐκάτεραι γίγνονται. λύπαι τε καὶ ἡδοναί. πρ. Ραῦτα πάσι μὲν οὖν. σω. Ἐν δέ γε πορείᾳ τούτων ὦ πρόταρχε προσγίγνεταί τινι, πορεία μὲν φίσομεν οὕτω γίγνεσθαι δόξαν. πορεία δὲ καὶ ἡδονὴ ἐνεῖναι. πρ. Ἀλλὰ τί μέλλω ὦ σώκρατες. σω. Τί δ᾽ αὖ ὀρθότης, ἢ τοὐναντίον ἐρεῖ τις, καὶ τούτων προσήκοντ᾽ μῶν οὐκ ὀρθὴν μὲν δόξαν ὄρθομεν ἐαὶ ὀρθότητα ἴσχειν. ταῦτ᾽ ἠδυνεῖν; πρ. Δικαιότατον. σω. Ἐν δὲ γε ἁμαρτανόμενον δ᾽ δοξαζόμενον ἢ, πῶ δόξαν τότε ἁμαρτάνουσάν γε οὐκ ὀρθὴν ὁμολογητέον· οὐ δ᾽ ὀρθῶς δοξάζουσαν. πρ. Ρῶς γὰρ αὖ; Σω. Τί δ᾽ αὖ καὶ λυ

πανϊππικὰ ἡδονὴν ἢ τὸ ἰφ' ᾧ λυπεῖτ', ἢ γὰρ ναυτιῶν ἁμαρτάνουσαν ἐφερῶμεν ὀρθὴν, ἢ χρείαν, ἢ τῶν καλῶν ὀνομάτων αὐτῇ προσθήσομεν. πρ. Ἀλλ' οὐχ οἷόν τε ἔπειτ' ἁμαρτάνειν ταύτῃ γε ἡδονή. Σω. Καὶ μὴν ἔοικέ γε ἡδονὴ πολλάκις οὐ μετὰ δόξης ὀρθῆς, ἀλλὰ μετὰ ψεύδους ἡμῖν γίγνεσθαι. πρ. Πῶς γὰρ οὔ, νὴ τὸν μὲν δόξαν γε ὧν σώκρατες ἐν τῷ τοιούτῳ καὶ τότε ἐλέγομεν ψευδῆ. τὸν δ' ἡδονὴν αὐτὸν, οὐδεὶς ἄν ποτε προσείποι ψευδῆ. Σω. Ἀλλὰ προθύμως ἀμύνεις τῷ τῆς ἡδονῆς ὦ πρώταρχε λόγῳ παγκάλως. πρ. Οὐ λέγω γε. ἀλλ' ἃ πρὸ ἀκούω λέγω. Σω. Διαφθόρει δ' ἡμῖν οὐδὲν ὧν ἐπαΐρει ἡ μετὰ δόξης ὀρθῆς νῦ μετ' ἐπιστήμης ἡδονὴ, τῆς μετὰ τοῦ ψεύδους καὶ αἰσθήσεως πολλάκις ἐκφύσεις ἡμῶν ἐπιγιγνομένης; πρ. Εἰκὸς γοῦν μὰ σμικρὸν διαφέρειν. Σω. Τῆς δὴ διαφορᾶς αὐτοῦν ἐκδὴ θεωρίαν ἔλθωμεν. πρ. Ἄγε ὅπη σοι φαίνεται. Σω. Ῥᾴδιά δὴ ἅπαν. πρ. Ῥᾴδιον. Σω. Δόξα φαμὲν ἡμῖν ἔστι μὴ ψευδὴς· ἔστι δὲ καὶ ἀληθὴς; πρ. Ἔστι. Σω. Ἔστιν μὲν ταύταις ὁ νοῦν δὴ ἐλέγομεν. ἡδονὴ δὲ λύπη πολλάκις. ἀληθεῖ μὲν ψευδεῖ δόξῃ λέγω. πρ. Ταύτη γε. Σω. Οὐκοῦν ἐκ μνήμης τε καὶ αἰσθήσεως δόξα ἡμῖν καὶ ἡ διαδοξάζειν ἐγχωρεῖν γίνεσθαι ἐνίοτε. πρ. Καὶ μάλα. Σω. Ἆρ' οὖν ἡμᾶς ὧδε ἅπαντα ἀναγκαῖον ἡγούμεθ' ἔχειν; πρ. Πῶς. Σω. Πολλάκις ἡδονῆς τινὶ πόρρωθεν μὲν πάνυ σαφῶς τὰ καθορώμενα, ξυμβαίνειν βούλει ἆραι κεῖνὴν φάσκειν αὖ, ταῦτ' ἃπερ ὁρᾷς; πρ. Φαίην αὖ. Σω. Οὐκοῦν ἡ ματαιότης ἀνάγκη ἐστὶν ἀνθρώπου τοιούτου ἀνθρώπου εἶναι, ὦ φίλε. πρ. Πῶς. Σω. Τί ποτε ἆρα ὄνομ' ἔστι δὴ τὸ τὴν ὀρθότητα φαντάζομενον ὑπὸ τινι λοιδορίᾳ, ταῦτ' ἀπεῖπεν αὖτις πρὸς ἑαυτὴν δοκῶν τι αὐτὰ ἅπαξ καλεῖσθαι φαντασθῆναι ἑαυτῷ ποτε. πρ. Τί μήν. Σω. Ἆρ' οὖν μετὰ ταῦτα ὁ τοιοῦτος ὡς ἀπὸ κενὸν μενόμενος αὖ, πρὸς αὐτὴν ἔποι ἔσθ' ὡς ἔστιν ἄνθρωπος ἐπιτυχὼς ἀπών. πρ. Καὶ πάνυ γε. Σω. Καὶ παρεγχεὲς γ' αὖ τάχ' αὖ, ὡς ἔστι τινῶν ποιμένων ὄρθρου καθορώμενον ἄγαλμα προσείποι. πρ. Μάλιστά γε. Σω. Καθ' μὲν τις γ' αὐτῷ παρῇ τά, τε πρὸς αὐτὴ ῥηθέντα ἐκτείνας εἰς φωνὴν πρὸς τὰ παρόντα, αὐτὰ ταῦτ' αὖ, πάλιν φθέγξαιθ', νὴ λόγος δὴ γέγονεν οὕτως, ὃ τότε δόξαν ἐκάλουμεν; πρ. Τί μήν. Σω. Ἐν δ' ἀφῇ μόνος ἢ ἔξω τῶν ἐν πρὸς αὐτὴ διανοούμενος, οἷόν τε μὴ τελέῳ χρόνου ἔχων ἐν αὐτῷ πορεύῃ. πρ. Ταύτη μὲν ἔν. Σω. Τί ἔν. ἀφῇ σοι φαίνεται ἃ τὰ ἔνδοθεν ἐμοί. πρ. Τὸ ποῖον. Σω. Δοκεῖ μοι τότε ἡμῶν ἡ ψυχὴ βιβλίῳ τινὶ προσοικοδομεῖσθαι. πρ. Πῶς. Σω. Ἡ μνήμη ταῖς αἰσθήσεσι ξυμπίπτουσα εἰς ταῦτα καὶ ἐνα ἃ τὰ ταῦτα ἔστι τὰ παθήματα, φαίνονταί μοι γράφειν ἐν ἡμῖν ἐν ταῖς ψυχαῖς τότε λόγους. νὴ ὅταν μὲν ἀληθῆ γράφῃ τὸ τὰ πάθημα, δόξα τε ἀληθὴς καὶ λόγοι ἀληθεῖς ἐν ἡμῖν γίγνονται. ψευδῆ δ' ὅταν ὁ τοιοῦτος παρ' ἡμῖν γραμματεὺς γράφῃ, τἀναντία τοῖς ἀληθέσι ἀπέβη. πρ. Ταύτῃ μὴ ἔν δοκεῖ μοι νὴ ἀποδέχομαι τὰ ῥηθέντα οὕτω. Σω. Ἀποδέχου δὴ νῦ ἕτερον δὴ μηχανὴν ἡμῶν ἐν ταῖς ψυχαῖς ἐν ᾧ τότε χρόνῳ γιγνόμενον. πρ. Τίνα. Σω. Ζωγράφον, ὃς μετὰ τὸ γραμματέως τῶν λεγομένων εἰκόνας ἐν τῇ ψυχῇ τοῦτ' γράφῃ. πρ. Πῶς δὴ ἔσται ταῦτ' αὖ νὴ τότε λέγομεν. Σω. Ὅταν ἀπ' ὄψεως ἢ τινος ἄλλης αἰσθήσεως τὰ τότε δοξαζόμενα νὴ λεγόμενα ἀπαγαγόντες τὰς τῆς δόξαν αὖτ' καὶ λεχθέντ' εἰκόνας ἐν αὖ ὁρᾷ πως. ἢ τοῦθ' ἁπλῶς γιγνόμενον παρ' ἡμῖν; πρ. Σφόδρα μὲν οὖν. Σω. Οὐκοῦν ἀληθῆ μὲν τῶν ἀληθῶν δοξῶν καὶ λόγων εἰκόνες, ἀληθεῖς. αἱ δὲ τῶν ψευδῶν, ψευδεῖς. πρ. Παντάπασι. Σω. Εἰ δὴ ταῦτ' ὀρθῶς ἀρήμεθ' ἔτι καὶ τόδε ἐν τούτοις σκεψώμεθα. πρ. Τὸ ποῖον. Σω. Εἰ τοῦδε μὲν τῶν ὄντ' καὶ τῶν γενομένων, ταῦτα ἡμῖν οὕτω πολλὴν αἰσθησιν ἀναγκαῖον, ἢ δὲ τῶν μελλόντων οὔ. πρ. Περὶ ἅπαντων μὴ οὖν τῶν χρόνων ὡσαύτως. Σω. Οὐκοῦν αἵ γε δὴ τῆς ψυχῆς ἡδοναὶ καὶ λύπαι, ἐλέχθησαν ἐν οἷς πρόσθεν ὡς πρὸς τὸν δὴ τὸ σώματος ἡδονῶν νὴ λυπῶν προγίγνοιτ' ἄν. ὥσθ' ἡμῖν συμβαίνει ἡ προχαίρειν τε καὶ προλυπεῖσθαι ἢ τὰ μέλλοντα χρόνον ἢ γιγνόμενον. πρ. Ἀληθέστατα. Σω. Πότερον δὴ τὰ γράμματά τε νὴ ζωγραφήματα ἃ σμικρῷ πρότερον ἐπήλθομεν ἐν ἡμῖν γίγνεσθαι. τοῦδε μὲν ἡν

γιγνόμενα καὶ τὸν παρόντα χρόνον ἅμα. πῶς δὲ τὸν μέλλοντα, οὐκ ἔστι; Πρ. Σφόδρα γε. Σω. Ἆρα σφόδρα λέγεις. ὅτι πάντ' ἔστι ταῦτα ἐλπίδες εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον οὖσαι. ἡμεῖς δ' αὖ ὦ παντὸς τοῦ βίου ἀεὶ γέμομεν ἐλπίδων; Πρ. Παντάπασι μὲν οὖν. Σω. Ἄγε δὴ πρὸς ταῖς γραφικαῖς ἡδοναῖς καὶ τόδε ἀπόκρινε. Πρ. Τὸ ποῖον. Σω. Δίκαιος ἀνὴρ καὶ ὁσιος καὶ ἀγαθὸς πάντως ἆρ' οὐ θεοφιλὴς ἔστι; Πρ. Τί μήν. Σω. Τὶ δ' ἄδικός τε καὶ παντάπασι κακὸς ἆρ' οὐ τοὐναντίον ἐκείνῳ; Πρ. Πῶς δ' οὔ. Σω. Πολλῶν μὲν ἐλπίδων ὡς ἐλέγομεν ἄρτι πᾶς ἄνθρωπος γέμει; Πρ. Τί δ' οὔ. Σω. Λόγοι μήν εἰσιν οἱ ὑμέτεροι ἡμῶν ἃς ἐλπίδας ὀνομάζομεν; Πρ. Ναί. Σω. Καὶ δὴ καὶ τὰ φαντάσματα ἐν γραφικῇ. καί τις ὀρθῶς πολλάκις ἑαυτῷ χρυσὸν γιγνόμενον ἄφθονον. καὶ ἐπ' αὐτῷ πολλὰς ἡδονάς. καὶ δὴ καὶ ἐν γραφικῇ ἐν αὖ ἑαυτῷ χαίροντα σφόδρα ἡδέως. Πρ. Τί δ' οὔ. Σω. Τούτων οὖν πότερα φῶμεν, τοῖς μὲν ἀγαθοῖς ὡς τὸ πολὺ τὰ γραμμένα παρατίθεσθαι ἀληθῆ, δεῖ δὲ θεοφιλεῖς εἶναι. τοῖς δὲ κακοῖς, ὡς αὖ πολὺ τοὐναντίον. ἢ μὴ φῶμεν. Πρ. Καὶ μάλα φατέον. Σω. Οὐκοῦν καὶ τοῖς κακοῖς ἡδυναί γε οὐδὲν ἧττον πάρεισιν ἐν γραφικῇ αἱ. ψευδεῖς δὲ αὗται που. Πρ. Τί μήν. Σω. Ψευδέσιν ἄρα ἡδοναῖς τὰ πολλὰ οἱ πονηροὶ χαίρουσιν, οἱ δ' ἀγαθοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀληθέσι; Πρ. Ἀναγκαῖόν τοι τοῦτο λέγειν. Σω. Εἰσὶ δὴ καὶ τοῦ ἐν ἡμῖν λόγους ψευδεῖς ἐν ταῖς τῶν ἀνθρώπων ψυχαῖς ἡδοναί. μιμήματά τέ τι τοὺς ἀληθεῖς ἀεὶ τὰ γελοιότερα. καὶ λύπαι δι' ὡσαύτως. Πρ. Εἰσί. Σω. Οὐκοῦν ἔνι δοξάζειν μὲν οὕτως ἀεὶ τῷ τοπαράπαν δοξάζειν. μὴ ἐπὶ τοῖσι δέ. μὴ δὲ ἐπὶ γενόσι. μὴ δ' ἐπὶ σωμένοις εἰσίοτε. Πρ. Ταῦτά γε. καὶ ταῦτά γε ἴσως δίκαια τὰ ἐπιχαλόμενα δόξαν ψευδῆ τότε. καὶ ἐν ψευδεῖς δοξάζειν ἦν ἄρα; Πρ. Ναί. Σω. Τί οὖν. οὐκ αὖ τοῦτο δεῖ τὸν τοῖς λύπαις τὸ καὶ ἡδοναῖς πῶ τοῦτ' αὐτὸ προσφορὸν ἔξιν ἐν ἐκείνοις; Πρ. Πῶς. Σω. Ὡς ἴσως μὲν χαίρειν ὄντως ἀεὶ ἐν τοῖς παράπαν ὀπωσοῦν καὶ ἐκὴν χαίρουσι. μὴ μέν τοι ἐν δὲ τοῖς οὖσι, μὴ δ' ἐν δὲ τοῖς γιγνόσιν οἰόμενοι. πολλάκις δὲ καὶ ἴσως πλειστάκις ἐν δὲ τοῖς μὴ δὲ μέλλουσί ποτε γενήσεσθαι. Πρ. Καὶ ταῦθ' οὕτως ὦ Σώκρατες ἀναγκαῖον ἔχειν. Σω. Οὐκοῦν ὁ αὖ τοῦ λόγος αὖ, ἐὰν δὲ φόβων τε καὶ θυμῶν καὶ πάντων τῶν τοιούτων. ὡς ἔστι καὶ ψευδῆ πάντα τὰ τοιαῦτα οἰόμενα. Πρ. Ταῦτα μὲν οὖν. Σω. Τί δὲ, πονηρὰς δόξας καὶ χρηστὰς ἄλλως, ἢ ψευδεῖς γιγνομένας ἔχομεν ἐπεν; Πρ. Οὐκ ἄλλως. Σω. Οὐ δ' ἡδονὰς δ' ἄμεινον καταποῦμεν ὡς ἄλλον τινὰ χρόνον εἰσὶ πονηραὶ πλὴν τῷ ψευδεῖς γ' εἶναι. Πρ. Ταῦτα μὲν οὖν τοὐναντίον ὦ Σώκρατες ἔφησθα. σχεδὸν γὰρ τῷ ψεύδει μὲν, οὐ πάνυ πονηρὰς αὖ εἶναι λύπας τε καὶ ἡδονὰς θεὶ· μεγάλη δ' ἄλλη καὶ πολλῇ συμπίπτουσας πονηρία. Σω. Τὰς μὲν δὴ νῦν πονηρὰς ἡδονὰς· καὶ δὴ πονηρίαν οὔσας τοιαύτας, ὀλίγον ὕστερον ὁρῶμεν, αὖ εἴ τι σθένουσιν· τὰς δὲ ψευδεῖς ἔτι κατ' ἄλλον τρόπον σὺ ἡμῖν πολλὰς καὶ πολλάκις οὐσίας τε καὶ ἐγγιγνομένας λεκτέον· τούτῳ γ' ἴσως χρησόμεθα πρὸς τὰς κρίσεις. Πρ. Πῶς γὰρ οὐκ ἔστιν γε σοί. Σω. Ἀλλ' ὦ πρῶταρχε ἐσπερχές γε πώ ἐμοί· ἔξιον δὲ τὸ δόγμα ἕως ἂν κίνηται παρ' ἡμῖν, ἀπλοῦστον ἀπίλεκτον δή που γίγνεσθαι. Πρ. Καλῶς. Σω. Πρωτισταμένοις δὴ καθάπερ ἀθλητὰς πρὸς ἔξιν αὖ τὸν λόγον. Πρ. Ἴωμεν. Σω. Ἀλλὰ μὴν εἴπωμεν ἔτι μεμνήμεθα ὀλίγον τὸ τοῖς ἔμπροσθεν ἕως ἀπλοῦ μεναι ἐπὶ τὸ μίαν τὸ ἡμῖν ὧδε λίχα, ἀφ' ὅτε τὸ σῶμα καὶ χωρὶς τῆς ψυχῆς τοῖς παθήμασι διέλιπεν; Πρ. Μεμνήμεθα καὶ προῃρήμεθα ταῦτα. Σω. Οὐκοῦν τὸ μὲν ἐπιθυμοῦν ἦν ἡ ψυχὴ τῶν τοῦ σώματος ἑκάστων ἕξεων· δὲ δὴ πάθος ἡδονὴν, δ' σῶμα δὲ τὸ παρακλῆρωσον. Πρ. Ἦν γὰρ δῆ. Σω. Συμβαίνοι δὴ τὸ γιγνόμενον ἐν δὲ τοῖς. Πρ. Λέγε. Σω. Γίγνεσθαι τοίνυν ὁπόταν δὲ ταῦτα ἅμα παρακλᾶ λύπας τε καὶ ἡδονάς· καὶ τούτων αἰσθήσεις ἅμα παρ' ἑκάτερα ἐναντίων οὐσῶν γίγνεσθαι, ὅ καὶ πάλαι δὴ ἐφάνη. Πρ. Φαίνεσθαι γοῦν. Σω. Οὐκοῦν καὶ τὸ δὴ εἴρηται.

ἀ ἄρτιαι, καὶ σωματολογημένον ἡμῖν ἔμπροσθεν κεῖται. Γρ. Τὸ ποῖον. Σω. Ὃ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον ἄμφω τούτω ἀλλήλοιν λύπη τε καὶ ἡδονή. καὶ ὅτι τῶν ἀπείρων ἦτον. Γρ. Εἴρηται. τί μήν. σω. Τίς οὖν μηχανὴ ταῦτ' ὀρθῶς κρίνειν. Γρ. Γῆ δή καὶ πῶς. σω. Εἰ ὃ βούλημα ἡμῖν τῆς κρίσεως τούτων ὁ ῥήτωρ τοῖς διαγωνίζεται βούλεται ἐκφῆναι τίς τούτων πρὸς ἀλλήλους μείζων, καὶ τίς ἐλάττων, καὶ τίς μᾶλλον, καὶ τίς σφοδροτέρα λύπη τε πρὸς ἡδονὴν καὶ λύπη πρὸς λύπην, καὶ ἡδονὴ πρὸς ἡδονήν. Γρ. Ἀλλ' ἔστι ταῦτά τε διαῦτα, καὶ ἡ βούλησις τῆς κρίσεως αὖτη. σω. Τί οὖν. ὁ μὲν ὄψει ὃ πόρρωθεν ἢ ἐγγύθεν ὁρᾶι τὰ μεγάθη πῶς ἀληθέσθαι φαίνεται, καὶ ψευδῆ ποιεῖ δοξάζειν. οὐ λύεται ἐν ἔργοις καὶ ἡδοναῖς οὐκ ἔστι ταῦτ' ἐν ἕξει γιγνόμενα; Γρ. Πολὺ μὲν οὖν μᾶλλον ὦ σώκρατες ἐναντίον δή ἐστι νῦν τῷ σμικρὸν ἔμπροσθεν γίγνεσθαι. σω. Τὸ ποῖον λέγεις. Γρ. Τότε μὲν αἱ δόξαι ψευδεῖς τε καὶ ἀληθεῖς αὖται γιγνόμεναι. τὰς λύπας τε ἅμα καὶ ἡδονὰς τοῦ περὶ αὐταῖς πάθους, αἱ περιπλάσασαι. πρ. Ἀληθέστατα. σω. Νῦν δέ γε αὖται. ὅταν ὁ ῥήτωρ ἔμπροσθέν τε καὶ ἐγγύθεν ἡμῶν τὰ μεταβαλλόμενα θεωρῆσθαι. καὶ ἅμα τιθῶμεν παρὰ ἀλλήλας αἱ μὲν ἡδοναὶ παρὰ λυπηρὸν μείζους φαίνονται καὶ σφοδρότεραι. λύπαι δ' αὖ παρ' ἡδονὰς τοὐναντίον ἐκείνοις. Γρ. Ἀνάγκη γίγνεσθαι τὰ τοιαῦτα ὄντα ταῦτα. σω. Οὐκοῦν ὅσῳ μείζους τῶν οὐσῶν ἡμῖν ἢ σμικρότεραι καὶ ἐλάττους φαίνονται, ἕξιν ἀποτελοῦσιν ἡμῖν ἢ φαινόμενον ἀλλ' οὐκ ὄν, ὅτε αὖ ὀρθῶς φαινόμενον δρᾶς οὐδ' αὖ ποτὲ ἢ ἐν ἕξει μέρος τῆς ἡδονῆς καὶ λύπης γιγνόμενον ὀρθόν τε καὶ ἀληθὲς τολμήσεις λέγειν. πρ. Οὐ γὰρ οὖν. σω. Τούτων τοίνυν ἐξῆς ὁ ψαμμακαὶ τῇδε ἅπαντῶμεν. ἡδονὰς καὶ λύπας ψευδεῖς ἔτι μᾶλλον ἢ ταύτας φαινομένας τε καὶ οὔσας ἐν τοῖς ζῴοις. πρ. Ποίας δὴ καὶ πῶς λέγεις. σω. Εἴρηταί που πολλάκις ὅτι τῆς φύσεως ἡμῖν ἐν τῷ σώματι διαφθειρομένης μὲν συνεκρίσεις καὶ διακρίσεις καὶ πλησμονὰς καὶ κενώσεις καί τινων αὐξήσεις καὶ φθίσεις, λύπας τε καὶ ἀλγηδόνας καὶ ὀδυνὰς καὶ παντοδαπὰ διαῦτ' ὀνόματ' ἔχει, ξυμβαίνειν γιγνόμενα. πρ. Καὶ ταῦτα εἴρηται πολλάκις. σω. Εἰς δὲ γε πῶ αὖ τῶν φύσιν ὅταν ἀποδίδηται, ταύτην αὖ πάλιν καταστάσεις ἡδονὰς ἀποδεξάμενα παρ' ἡμῶν αὖ τῶν. πρ. Ὀρθῶς. σω. Τί δ' ὅταν τοὐναντίον ἢ σῶμα μηδὲν τούτων γιγνόμενον ᾖ. πρ. Πότε δὴ ταῦτ' αὖ, γένοιτο ὦ σώκρατες. σω. Οὐδὲν πρὸς λόγου ὦ πρῶταρχε. ὃ σὺ ναῦν ἤρου ἢ ἐρώτημα. πρ. Τί δή. σω. Διότι πάλιν ἡμᾶς ὀρθῶς ἔροιο, οὐ κωλύσεις με διαρεῖσθαί σε πάλιν. πρ. Ποίας. σω. Εἰ δ' οἷόν τε ὦ πρῶταρχε φῶσι ἢ τοιοῦτον. τί ποτε αἰσχρὸν ἢ αὖ τοῦ συμβαίνειν ἡμῖν. πρ. Μὴ κενουμένου τὸ σώματος ἐφ' ἑκάτερα φῆις; σω. Οὕτω. πρ. Δῆλον δὴ ἕξιν γε ὦ σώκρατες. ὡς οὔτε ἡδονὴ γίγνοιτ' ἄν, οὐ γὰρ τοιοῦτόν ποτέ. οὔτ' ἄν τις λύπη. σω. Κάλλιστ' εἶπες. ἀλλὰ γάρ οἶμαι τόδε λέγεις ὡς ἀεί τι τούτων αἰσχρὸν ἡμῖν ξυμβαίνει, ὡς οἱ σοφοὶ φασίν. ἀεὶ γὰρ ἅπαντα αὖ τε καὶ ἡμῖν ῥεῖ. πρ. Λέγειν γὰρ οὖν, καὶ δοκοῦσί γε οὐ φαύλως λέγειν. σω. Πῶς γάρ ἄν, μὴ φαύλοι γε ὄντες. ἀλλὰ γὰρ ὑπισχνοῦμαι τὸν λόγον ἐπιφέρομεν ἕξιν βούλομαι. τῇ δ' οὖν διαιτοῦμαι φράγαι, καὶ σύ μοι ξύμφραγε. πρ. Λέγε ὅπη. σω. Ταῦτα μὴ τοίνυν οὕτως ἴσα φῶμεν πρὸς ἄλυπα. σύ δ' ἀπόκρινε. πότερον ἀεὶ πάντα ὅσα πάσχει τὰ τῶν ἐμψύχων, ταῦτ' αἰσθάνεται ἢ πάθος, καὶ οὔτ' αὖ ξανόμενοι λανθάνομεν ἡμᾶς αὐτούς. οὔτε τι τῶν τοιούτων οὐδὲν παθόντες, ἢ πᾶν τοὐναντίον. ὀλίγου γὰρ τά γε διαῦτα λέληθε πάντ' ἡμᾶς. πρ. Ἅπαν δή μου τοὐναντίον. σω. Οὐ δοίημεν ἂν λόγῳ ἡμῖν ἕπεσθαι ἢ νῦν δὴ ῥηθέν. ὡς αἰ μεταβολαὶ ἡμῖν τε καὶ αὖ γιγνόμεναι, λύπας τε καὶ ἡδονὰς ἀποδιδόασι. πρ. Τί μήν. σω. Ἐλέγετο ἡμῖν καὶ αὖ πάλιν ἔμπροσθεν ἢ λεγόμενον. πρ. Ποῖον. σω. Αἱ μὲν μεγάλαι μεταβολαὶ, λύπας τε καὶ ἡδονὰς ποιοῦσιν ἡμῖν· αἱ δ' αὖ μέτριαί τε καὶ σμικραὶ, ἢ παραπαίουσιν οὐδέτερα τούτων. πρ. Ὀρθότερον οὕτως ἢ κείνως ὦ σώκρατες. σω. Ἐκεῖ

αὖ ταῦτα ἄπω, πάλιν ὁ νεῦσὺ ἐκεῖθεν ζῶος αὖ, ἴκου. Γρ. Γοῖος. Σω. Ὃν ἄλυ πόν τε καὶ ἀϑυχρεμονῶν ἴφαμι εἶναι. Γρ. Ἀληϑέστατα λέγεις. Σω. Ἐκ δὴ τούτων πίϑωμεν τειπόνς ἡμῖν βίους· ὅσα μὲν ἡδύν· ἦν δ' αὖ λυπηρόν· ἦν δ' οἷα μὴ δ' ἑτέρα· ἢ πῶς αὖ, φαίης σὺ πρὸς τούτων; Γρ. Οὐκ ἄλλως ἔπομαι ἢ ταύτῃ, ζῆν εἶναι τὸν βίους. Σω. Οὐκοῦν οὐκ αὖ ἔσ' ἐμὲ μὴ λυπεῖσθαί ποτε τὸν ἐν τῷ χαίρειν. Γρ. Γῶς γὰρ αὖ; Σω. Ὁπόταν εἶῶ ἀκηδίαν ὡς ἥδιστον πάντων ἐν ἅπασι πλεῖν ἄλυπως ἐν βίον ἅπαντα, τί τόϑ' ὑπολαμβάνεις λέγειν ἐν τοιοῦτον; Γρ. Ἡδὺ λέγειν φαίνεται ἔμοιγ' ἄνω, ἐμὲ μὴ λυπεῖσθαι. Σω. Τειῶν εἶῶ ὄντων ἡμῖν ὧν τινων βούλει, τίϑει καλλίονα ἵνα ὀνόμασι χώμεϑα; ἐμὲ μὲν, χρυσὸν, ἐμὲ δ' ἄργυρον, ἐμὲ δὲ μηδέτερα τούτων. Γρ. Κεῖται. Σω. Τὸ δὲ, μηδέτερα τούτων ἔϑ' ἡμῖν ὅπως ϑάτερα γένοιτ' αὖ, χρυσὸς ἢ ἄργυρος. πρ. Καὶ πῶς αὖ; Σω. Οὐ δ' ἄρα ὁ μίσους βίος ἡδὺς ἢ λυπηρὸς λεγόμενος, ὀρϑῶς αὖ ποτε οὔτ' ἐν δοξάζοιτο δοξάζοις, οὔτ' ἐν λέγοι, λεχϑέν καὶ πάλαι γ' ἐν ὀρϑὸν λόγον. Γρ. Γῶς γὰρ αὖ; σω. Ἀλλὰ μὴν ὧν ταῦτα λεγόντων γε τοῦτα καὶ δοξαζόντων αἰσϑανόμεϑα; Γρ. Καὶ μάλα. Σω. Γότερον οὖν χαίρειν ἔσονται τότε, ὅταν μὴ λυπῶνται; Γρ. Φασὶ γοῦν. σω. Οὐκοῦν ἔσονται τότε χαίρειν· οὐ γὰρ αὖ, ἔλεγόν που. Γρ. Κινδυνεύει. σω. Τοῦδὴ μὲν δοξάζοισι τοῦδε τῷ χαίρειν· ἅπερ χωρὶς τῷ μὴ λυπεῖσθαι, καὶ τῷ χαίρειν ἡ φύσις ἑκατέρου. Γρ. Καὶ μὴν χωρὶς γοῦν. σω. Γότερον ἂν αἱρούμεϑα παρ' ἡμῖν ταῦτ' εἶναι καϑάπερ ἄρτι λέγα, ὑδύο μόνα; λύπην μὲν καὶ τοῖς ἀνθρώποις, πὼ δ' ἅπαλλαγὴν τῶν λυπῶν αὐτὸ ἕκαστον ἀγαϑὸν ὄν, ἡδὺ προσαγορεύειν. πρ. Γῶς δὴ νῦν ἔχειν ὦ Σώκρατες ὁρῶ πούμεϑα ὑφ' ἡμῶν αὐτῶν; οὐ γοῦν μανϑάνω. σω. Ὅν πως γὰρ τὸν πολιτικὸν φιλήβου τοῦδε ὦ πρώταρχε οὐ μανϑάνεις. πρ. Λέγεις δὲ αὐτὸν τίνα; σω. Καὶ μάλα λήνους λεγομένους τά τ' φύσιν οἱ τοιαῦτα πάντα ἡδονὰς οὔ φασιν εἶναι. πρ. Τί μήν; σω. Λυπῶν ταύτας εἶν πάσας ἀποφυγάς. ἃς νεῦν οἱ τ' φίληβον ἡδονὰς ἐπονομάζουσι. πρ. Τοῦδε οὖν ἡμᾶς πότερα πείϑεσϑαι συμβαλλόμενος, ἢ πῶς ὦ Σώκρατες; σω. Οὔκ· ἀλλ' ὡς πρὸ μάστοσι προσχωρεῖσϑαί πισι μαστυρομένοις οὐ τύχῃ· ἀλλά τινι δυνατέα φύσεως οὐκ ἀγενοῦς, λίαν μεμισηκότων πὼ τῆς ἡδονῆς δύναμιν· καὶ γενομενόντων οὐδὲν ὑγιές· ὥστε καὶ αὐτὸν αὐτῆς ἐπαινετὸν, χώτι μὰ ἀλλ' οὐκ ἡδονὴ εἶναι· τούτοις μὲν οὖν ταῦτα αὖ, προσχώμενος· σκεψάμενος δ' τι καὶ τἄλλα αὐτῶν δυσχεράσματα· μετὰ δὲ ταῦτα αὖ γε μοι δοκοῦσιν ἡδονὰ ἀληϑεῖς εἶναι, πύσῃ. ἵνα δὴ ἀμφοῖν τοῖν λόγοιν, σκεψάμενοι πὼ δύναμιν αὐτῆς παραϑώμεϑα πρὸς πὼ κρισιν. πρ. Ὀρϑῶς λέγεις. σω. Μετα δώσωμεν δὴ τούτους ὥσπερ ξυμμάχους κατὰ τῆς δυσχερείας αὐτῶν, ἴχνος· εἰ μέλλομεν γὰρ τοιοῦδέ τι λέγειν αὐτοὺς αὖ χρεμόνους ποδὸν ἀπωδὸν ὡς οἱ βουληϑέντες ὀπυσωπῶ εἴδυος πὼ φύσιν ἰλεῖν. εἶσον πὼ τῷ σκληρῷ, πότερον ἁπλῶς τὰ σκληρότατα ἀποβλέπον τες ὅπως αὖ, μᾶλλον σωνοήσαι μεν, ἢ πρὸς τὰ πολλοστὰ σκληρότητι· δεῖ δήσι ὦ πρώταρχε καϑάπερ ἐμοὶ καὶ τούτοις ὧδε δυσχερέσιν ἀπαντᾶν. πρ. Γαῦ μὲν δῆ. καὶ λέγω γ' αὖ ὧδε δ' τι πρὸς τὰ πρῶτα μεγέϑη. σω. Οὐκοῦν ὡς καὶ ἡ τῆς ἡδονῆς γένος ἰλεῖν ἐμὲ τινά ποτε ἔχει φύσιν βουληϑέντα, οὐκ ἐς τὰς πολλοστὰς ἡδονὰς ἀποβλέποντα, ἀλλ' ἐς τὰς ἀκροτάτας καὶ σφοδροτάτας λεγομένας. πρ. Γᾶς αὖ σοι ταύτη συγχωρεῖν τὰ νεῦν. σω. Κρ' ἔν αἱ προχειρίσ γε αὖπερ ἐμὲ μιγίστας τῶν ἡδονῶν· ὃ λέγομεν πολλάκις αἱ τοῦδε ἡ σῶμά ἐστιν αὖται; πρ. Γῶς γοῦν δ'; σω. Γότερον δὲ ἐμὲ μείζας ἐστὶ καὶ γίγνονται τοῦδε ὅταν πάσχοντας οὐ ταῖς νόσοις, ἢ τ' τοὺς ὑγιαίνοντας· ὑλαβϑῶμεν δὴ μὴ προπετῶς ἀποκρινόμενοι πλαίσωμεν. πρ. Γῶ. σω. Τάχα γοῦν ἴσως φαῖμεν αὖ, περὶ ὑγιαίνοντας. πρ. Εἰκός γε. σω. Τί δ' οὐχ αὖται τῶν ἡδονῶν ὑπερβάλλουσιν ὧν αὖ, καὶ ἐπιϑυμίαι μέγισται προσγίγνωνται; πρ. Τοῦτο μὲν ἀληϑές. σω. Ἀλλ' οὐχ ὅτι πυρέττοντες, καὶ οἱ διὰ νοσήματα ἔχοντες μᾶλλον διψῶσι καὶ ἐγρυοῦσι, καὶ πάντα ὁπόσα δὴ τοῦ σώματος ἐάσασι πάσχειν.

χὴ μᾶλλον δὲ οὐδεὶς ξυνήγνοται, καὶ ἀπὸ πλειόνων μείζους ἡδονὰς ἴσχει τις. ἢ οὐκ οὐ φύσει καὶ ἀληθὲς εἶναι. Πρ. Ναὶ μὴν οὖν ἔμοιγε φαίνεται. Σω. Τί οὖν ὀρθῶς αὖ, φαινόμεθα λείποντες, ὡς εἴ τις τὰς μεγίστας ἡδονὰς ἰδεῖν βούλοιτο, οὐκ ἐς ὑγίειαν, ἀλλ' εἰς νόσον ἰόντας δεῖ σκοπεῖν. ὅρα δὲ μή μοι ἡγῇ διαφέρεσθαι ἐρωτῶν εἰ οἱ πλείω χαίρουσιν οἱ σφόδρα νοσοῦντες τῶν ὑγιαινόντων, ἀλλ' οὐ μέγεθός μοι ζητεῖν ἡδονῆς, καὶ ἡ σφόδρα τοῦδε τοῦ γιγνομένου ποῦ ποτε γίγνεται ἐκάστοτε. νοῆσαι γὰρ δεῖ σαφῶς ἴσως τινὰ φύσιν ἔχει, καὶ τίνα λέγουσιν οἱ φάσκοντες μὴ δεῖναι ζητεῖν αὐτήν. Πρ. Ἀλλὰ χρὴ δεῖ πομπῇ τῷ λόγῳ σου. Σω. Τάχα δ' πρώταρχε ἔχ ἔτου λάβεις. ἀπορεῖ γοῦν οὐδὲν μείζους ἡδονὰς οὐ πλείους λέγω. τῷ σφόδρα δὲ μὴ τῷ μᾶλλον ἔσθ' ὅτε χώσας ὁρᾷς, ἢ οὐ τῷ σώφρονι βίῳ. λέγω δὲ προσέχων τὸν νοῦν. Πρ. Ἀλλ' ἔμαθον ὃ λέγεις, καὶ πολὺ ἡ διαφέρον ὁρῶ. τοὺς μὲν γοῦν σώφρονάς που. μὴ ἐ παρομαίζομενος ἐπέχει λόγος ἐκείνοτε ἡ μηδὲν ἄγαν παρακελευόμενος ᾧ πείθονται. ἡ δὲ τῶν ἀφρόνων τε καὶ ὑβριστῶν μέχρι μανίας ἡ σφόδρα ἡδονὴ καὶ πλήθυσα τοῦδε βούλους ἀπεργάζεται. Σω. Καλῶς, καὶ ἔγε τοῦθ' οὕτως ἔχει, σκόπει ὡς ὧ τοι πονηρία ψυχῆς καὶ οὐ σώματος. ἀλλ' οὐκ αἰρετῇ μέγιστα μὲν ἡδονὰ, μέγιστα δὲ καὶ λύπαι γίγνονται. Πρ. Ναὶ μὴν οὖν. Σω. Οὐκοῦν τούτων τίνας προσελόμενοι δεῖ σκοπεῖσθαι, τίνα ποτὲ ἐφ' ὁπότερον ἐχούσας λέγομεν αὐτὰς εἶναι μεγίστας. Πρ. Λέγωμεν. Σω. Σκόπει δὴ τὰς τῶν γιγνομένων σωμάτων ἡδονάς, τίνα ποτὲ ἴσχουσι τρόπον. Πρ. Ποίων; Σω. Τὰς τῶν ἀσχημόνων, ἃς, ὡς ἔοικεν, οὐ χρεὼν μεσοῦν παντελῶς. Πρ. Ποίας; Σω. Οἷον τὰς τῆς ψώρας ἰάσεις, τῷ τρίβειν, καὶ ἄσα τοιαῦτα, οὐκ ἄλλης δόμενα φαρμάκεως. ἔστι γάρ δὴ ἐ πάθος ἡμῖν ὧ πρὸς θεῶν τί ποτε φῶμεν ἐγγίγνεσθαι· πότερον ἡδονὴν, ἢ λύπην; Πρ. Ἔμμεκτον ἔστ' γε ὦ Σώκρατες ἔοικε γίγνεσθαί τι καλόν. Σω. Οὐ μὴν δὴ φιλήβου γε οὖσα παρῃμίμω τὸν λόγον, ἀλλ' αὖθις τούτων ὧ πρώταρχε τῶν ἡδονῶν, καὶ τῶν ταύταις ἐπομένων αὖ μὴ καταφθείσῃ χρεὼν οὐκ αὖ ποτε δυνάμεθα διακρίνασθαι τὸν νῦν ζητούμενον. Πρ. Οὐκοῦν ἰτέον αὖθις τὰς τούτων συγγενεῖς. Σω. Τὰς οὐ τῇ μέρει καινουμένας λέγεις; Πρ. Ναὶ μὴν οὖν. Σω. Εἰσὶ τοίνυν μίξεις αἱ μὲν, καθ' ἃ σῶμα οὐ αὐτοῖς τοῖς σώμασιν, αἱ δ' αὐτῆς τ' ψυχῆς οὐ τῇ ψυχῇ· τὰς δ' αὖ τὰς ψυχῆς καὶ τῷ σώματος ἀθρήσομεν λύπας ἡδονὰς μιχθείσας. τοτὲ μὲν ἡδονὰς τὰ ἑκάτερα· τοτὲ δὲ λύπας ἐπικαλουμένας. Πρ. Πῶς; Σω. Ὁπόταν οὐ τῇ κατάστασει τῆς ἢ τῇ διαφορᾷ ταναντία ἅμα πάθη πάσχῃ. ῥιγῶν ποτε λίγνται καὶ θερμαινόμενος οἷοτε ψύχεται, ζητῶν θέρμα ἡ μὲν, ἔχειν· τοῦ δ' ἅπαξ λαβεῖν ἡδεσθαι· ἡ δὲ λεγόμενον πικρῷ γλυκὺ μεμιγμένον μιᾷ δύσα παλακτέον παρὰ φύσιν κατάκτησιν καὶ ὕστερον ἕξιν σπάρῃσιν ἀγρίαν ποιεῖ. Πρ. Καὶ μάλ' ἀληθῆ ἡ ταῦτα δὴ λεγόμενον. Σω. Οὐκοῦν αἱ τοιαῦται μίξεις αἱ μὲν, ἥδιον ἐκ λυπῶν τε καὶ ἡδονῶν, αἱ δ' ἔχ τῶν ἑτέρων πλείονων. Πρ. Πῶς γὰρ οὔ; Σω. Λέγε δὴ τὰς μὲν, ὅταν πλείους λύπαι τῶν ἡδονῶν γίγνωνται τὰς τῆς ψώρας λεγομένας. ταῦτα δὴ ταύτας εἶναι. καὶ τὰς τῶν γοργιαλισμῶν· ὁπόταν οὐ τὸ ζέον ἢ καὶ ἡ φλεγμαῖνον τῇ τρίψει δὲ καὶ τῇ κνήσει μὴ ἐφικνῆταί τις. τὸ δ' ἐνδὶ πολλῆς μένον διαχέῃ, τότε φθόντες εἰς πῦρ αὐτὰ, καὶ εἰς τοὐναντίον ἀποείας μεταβάλλοντες οἷοτε ἀμηχάνους ἡδονὰς, τότε δὲ τοὐναντίον τῆς οὐ τὸ πρὸς τὰς τῶν ἔξω λύπας, ἡδονὰς συγκραθείσας εἰς ἑπόταθ' αὖ, ῥίψῃ παρίσχοντο, τῷ τὰ συγκεκριμένα ἑκάτερα διακρῖναι, ἕ τὰ διακεκριμένα συγχεῖν. καὶ ἐμοῦ λύπας ἡδονὰς παραπλήσιον. Πρ. Ἀληθέστατα. Σω. Οὐκοῦν ὁπόταν αὖ πλείων ἡδονὴ κατὰ τοιαῦτα πάντα ξυμμιχθῇ, ἡ μὲν λεγομένου τῆς λύπης, γοργιαλίζει τε καὶ ἠρέμα ἀγανακτεῖν ποιεῖ, ἡ δ' αὖ τῆς ἡδονῆς πολὺ πλείον ἑκατοντάκις μύριον, σωτείνει τε καὶ οἷστε πλανᾶν ποιεῖ· καὶ παντοῖα μὲν χρώματα· παντοῖα δὲ σχήματα, παντοῖα δὲ πνεύματα ἀπεργαζόμενα, πᾶσαν ἔκπληξιν καὶ βοὰς μετὰ ἀφροσύνης εἰργάζεται. Πρ.

μάλα γε. καὶ λέγειν τε ὧδε ἑαυτῷ ποιᾷ, καὶ ἄλλον, ὡς ταύτας ταῖς ἡδοναῖς τὸν πόνους, δι' ὧν ἀποθνήσκει· καὶ ταύτας γε δὴ παντάπασιν ἀεὶ μετὰ δίκης ζῶσύτω μᾶλλον ἢ ἐγὼ ἀκολαστότερός τε καὶ ἀφρονέστερος ὢν τυγχάνω· καὶ καλεῖ δὴ μιγῆναι ταύταις, καὶ ἐν οἷς αὐταῖς ὅτι μάλιστα ἀεὶ ζῶντα διατελεῖν. πρ. Γαῦτα ὦ Σώκρατες τὰ συμβαίνοντα πρὸς τὸ πολλῶν ἀνθρώπων ἐς δόξαν διαπράσσει. σω. Γιεί γε τῶν ἡδονῶν ὦ πρώταρχε τὸ εὐ τοῖς κοινοῖς παιδίοισιν αὐτοῦ τῆ σώματος τῶν ἐπιπολῆς τε καὶ οὐκ κεκαθυμένων· ὧδε δὲ τῶν οὐ ψυχῆ σώματι ταὐτασπίσα ξυμβάλλεται λύπην τε ἅμα πρὸς ἡδονὴν, καὶ ἡδονὴν πρὸς λύπην. ὥστ' εἰς μίαν ἀμφότερα κρᾶσιν ἰόντα. ταῦτα ἔμπροσθεν μὲν διέλθωμεν ὡς ὁπότερ' αὖ κενοῦται, πληρώσεως ἐπιθυμεῖ· καὶ ἐλπίζων μὲν, χαίρει. κενούμενος δὲ, ἀλγεῖ. ταῦτα δὲ τότε μὲν οὐκ ἐμαρτυράμεθα. νῦν δὲ λέγομεν ὡς ψυχῆς πρὸς σῶμα διαφθορὰν μόνης οὐ πᾶσι κύτοις πληθὴ ἀμηχάνοις οὖσι, μίξις μία λύπης τε καὶ ἡδονῆς ξυμπίπτει γιγνομένη. πρ. κινδυνεύεις ὀρθότατα λέγειν. σω. Ἔστι γοῦν ἡμῖν τῶν μίξεων λύπης τε καὶ ἡδονῆς λοιπὴ μία. πρ. Ποία φῄς; σω. Ἣν αὐτὸν τὸν ψυχὴν αὐτῇ πολλάκις λαμβάνειν σύγκρισιν ἔφαμεν. πρ. Πῶς οὖν ζῶντ' αὖ λέγομεν; σω. Ὀργὴν, καὶ φόβον, καὶ πόθον, καὶ θρῆνον, καὶ ἔρωτα, καὶ ζῆλον, καὶ φθόνον, καὶ ὅσα τοιαῦτα. ἆρ' οὐκ αὐτῆς τῆς ψυχῆς τίθεται ταύτας λύπας τινάς; πρ. Ἔσωγε. σω. Οὐκοῦν αὐτὰς ἡδονῶν μετὰς θρήσομεν ἀμηχάνων, ἃ διόμεθα ὑπομιμνήσκεσθαι τὸ ὅστ' ἐφίκνεῖσθαι ζῶν θυμοῖς καὶ ταῖς ὀργαῖς τὸ πολύφρονά πῃ χαλεπῶναι· ὅστε πολὺ γλυκίων μίλιτος καταλειβομένου, καὶ τὰς εὐ τοῖς θρήνοις καὶ πόθοις ἡδονὰς οὐ λύπας οὔσας αἵματα μιγνύναι. πρ. Οὔκ, ἀλλ' οὕτω ταῦτά γε καὶ οὐκ ἄλλως αὖ ξυμβαίνει γιγνόμενα. σω. Καὶ μὴν καὶ τὰς γε ζαγκὰς θεωρήσεις, ὅταν ἅμα χαίροντες κλάωσι μίμνουσαι; πρ. Τί δ' οὔ; σω. Τὴν δ' ὀ ταῖς κωμῳδίαις διάθεσιν ἡμῶν τῆς ψυχῆς. ἆρ' εἰδὼς ὡς ἔστι καὶ τούτοις μίξις λύπης γε καὶ ἡδονῆς. πρ. Οὐ πάνυ καταναῶ. σω. Γαντάπασι γοῦν οὐ ῥᾴδιον ὦ πρώταρχε οὐ τοῦτο ξυνιδεῖν ὃ τοιοῦτον ἐνάσοτε πάθος. πρ. Οὔκουν ὡς γ' ἔοικεν ἐμοί. σω. Λάβωμεν γε μὴν αὖ τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ σκοτεινότερόν ἐστιν· ἵνα μὴ σὺ ἄλλοις ῥᾴδιον καταμαθεῖν τις διὰ τῆ μίξιν λύπης τε καὶ ἡδονῆς. πρ. Λέγοις ἄν. σω. Τὸ τοίνυν δὴ ἐμὸν ὄνομα φθόνου, πότερα λύπην τινὰ ψυχῆς θήσεις, ἢ πῶς; πρ. Οὕτω. σω. Ἀλλὰ μὴν ὁ φθονῶν γε, ὠδὶ καγαθῆ τοῖς τῶν πέλας ἡδόμενος ἀκαφανὴς ἔσται. πρ. Σφόδρα γε. σω. Κακὸν μὴν αὖ ἐστι, καὶ λίαν δὴ λέγομεν ἀβελτέραν ἕξιν. πρ. Τί μήν; σω. Ἐκ δὴ τούτων ἴσθι ὃ γελοῖον λίαν τινα φύσιν ἔχει. πρ. λέγε μόνον. σω. Ἔστι δὴ πονηρία μέν τις ὃ κεφάλαιον, ἕξεώς τινος ἐπίκλην λεγομένη. τῆς δ' αὖ πάσης πονηρίας ὄζει τὸ ωτίον πάθος ἔχον. ἢ λεγόμενον ὑπὸ τῶν ὠδελφοῖς γραμμάτων. πρ. Τὸ γνῶθι σαυτὸν λέγεις ὦ Σώκρατες; σω. Ἔσωγε. τοὐναντίον μὲν ἐκείνῳ δὴ λοιδορεῖ· ὃ μηδαμῶ γιγνώσκειν αὐτὸν λεγόμενον ὑπὸ τοῦ γράμματος αἰεῖπε. πρ. Τί μήν; σω. Ὦ πρώταρχε πειρῶ δὴ αὐτὸ εἰς τεχνῆ τίμενειν. πρ. Πῆ φῄς; οὐ γοὺ μὴ δύνωμαι ὦ. σω. λέγεις δὴ λέγειν ἐμὲ εἰς διελέσθαι ταυτί; πρ. Καὶ δίκαιόν γε πρὸς τῷ λέγειν. σω. Ἆρ' οὖν οὐ τῶν ἀγνοούντων αὐτοὺς κατὰ τέχνα αὐάγκη εἶναι ὃ πάθος πέφυκεν ὑπάρχειν; πρ. Πῶς; σω. Πρῶτον μὲν κατὰ χρήματα δοξάζειν εἶναι πολυσπούδαστον, ἢ κατὰ πλοῦτον αὐτῶν οὐσίαν. πρ. Πολλοὶ γοῦν εἰσὶ ὃ τοιοῦτον πάθος ἔχοντες· πλείους δέ γε οἱ μείζους καὶ καλλίους αὖτοὺς δοξάζοισι, καὶ πάντα ὅσα κατὰ τὸ σῶμα εἶναι διαφθόντως τῆς οὔσης αὐτῆς ἀληθείας. πρ. Γαῦ νυγε. σω. Πολὺ δὲ πλείστοί γε δίμοι τοῦτ' ὃ τεῖον εἶδος οὐ ταῖς ψυχαῖς τούτων διημαρτήμασιν αἰρετῆς δοξάζοντες ζελτίους ἢ αὖτοὺς οὐκ ὄντες. πρ.

Σφόδρα

σφόδρα μὲν οὖν. σω. Τῶν αἱρετῶν δ' ἀρ' οὐ συμίασ' ἥδιστ' ἂν πλῆθος πάντως αὐτὸ χόμενον, μᾶλλον ὀρθίσθων καὶ δοξοσοφίασ' ἐστὶ καὶ ψεύδους; πρ. Πῶς δ' οὔ; σω. Κακὸν μὲν δὴ παντὸς αὖ της ἡ δοκοῦν εἶ πῶν, ὀρθῶς αὖ, εἴπερ πάθος. πρ. Σφόδρα γε. σω. Τοῦτο νῦν ἔτι διαιρετέον ὦ πρόταρχε λέχε. εἰ μέλλομεν ἡμῖν ταῖς ἡδοναῖς ἰδόντες φρόνησιν, ἄν τον ἡδονῆς καὶ λύπης ὅμαθαι μίξιν. πῶς οὖν τόμωμεν λέχε λέγεις; πρ. Ναί. σω. Γαστρὸς ὁπόσοι ταύτην πλὴν ψυχῆ δόξαν τοῖς ἑαυτῶν αἰσθήσεσι δοξάζοισι καθάπερ ἁπάντων ἀνθρώπων, καὶ τούτων αὖ κτημάτων τὸν ἔπαθαι τοῖς μὲν, ῥώμην αὐτῶν καὶ ψώμεν, τοῖς δ', ὅμως τοὐναντίον. πρ. Ἀνάγκη. σω. Ταύτην νῦν λέγε. καὶ ὅσοι μὲν αὐτῶν ἐπὶ ματ' ἀθυμέσ' τοιοῦτοι, καὶ ἀψυχοῦσι, κατα γελώμενοι τιμωρεῖσθαι. γελοίους τούτους φάσκειν εἶναι, τὰ πλῆθ φθόνου τὸν δ' ὡμότατοις τιμωρεῖσθαι, φοβερὸς καὶ ἰχρούς καὶ ἰχρούς προσαγορεύων, ὀρθότατον ἔχειν σαυτῷ λόγον ἀποδώσεσθ. ἅπαντ γοῦν ἃ μὲν τῶν ἰχρῶν, ἰχρά τε καὶ αἰσχρά· βλαβερὰ γοῦν καὶ τοῖς πίλασ'. αὖ τι τε καὶ ὅσαι ἀνύσθ' ταύτης εἰσίν. ἃ δ' ἀθενὴς ἡμῖν πλὴν τῶν γελοίων ἔλεγχε φύσιν.

πρ. Ὀρθότατα λέγεις· ἀλλὰ γοῦν ἃ τῶν ἡδονῶν καὶ λυπῶν μέξις, οὐ δύνοις οὕτω μοι κατα φανής. σω. Τὸ νῦν τοίνυν τοῦ φθόνου λαβόμενοι λάβε πρῶτον. πρ. Λέγε μόνον. σω. Λύπη τίς ἐστιν ἀδικὸς ὄντ καὶ ἡδονή; πρ. Τοῦτο μὲν ἀνάγκη. Οὐκοῦν ἐὰν μὲν τοῖς τῶν ἐχθρῶν κακοῖς, οὔτ' ἄδικον, οὔτε φθονερόν ἐστ' ἡ χαίρειν; πρ. Τί μήν. σω. Τά γε τῶν φίλων ὁρῶντας, ἔστιν ὅτε κακὰ, μὴ λυπεῖσθαι. χαίρειν δ' ἀρ' οὐκ ἀδικόν ἐστ; πρ. Πῶς δ' οὔ; σω. Οὐκοῦν πλὴν αἴσθησιν ἔπομεν ὅτι κακὸν πᾶσιν; πρ. Ὀρθῶς. σω. Τί οὖν τῶν φίλων δοξοσοφίαν, καὶ δοξισχλίαν, καὶ ὅσα ναῦν δίλεγομεν, οὐ τε σὶ λέγοντες εἴδεσι γίγνεσθαι, γελοῖα μὲν ὁπόσα ἀθυμοῦ· μεσοτὰ δ' ὁπόσα μὴ ἐρεῖν μόνα, ἃ μὴ φῶμεν ὅπου ἔπεν αὖ πλὴν τῶν φίλων ἔχειν ταύτην ὅταν ἔχῃ τις πλὴν ἀβλαβῆ τοῖς ἄλλοις γελοῖα εἶναι;

πρ. Καίτοι. σω. Κακὸν δὲ οὐχ ὁμολογοῦμεν αὐτὸν, ἀπόσαι γε οἷσαν; πρ. Σφόδρα γε. σω. Χαίρομεν δὴ ἃ λυπούμεθα ὅταν ἐπ' αὐτῇ γελῶμεν. πρ. Δῆλον ὅτι χαίρομεν. σω. Ἡδονὴν δὲ ἐνδὲ τοῖς τῶν φίλων κακοῖς οὐ φθόνον ἔφαμεν εἶναι ἐν ἔχειν ἀποβλέποντες; πρ. Ἀνάγκη. σω. Γελῶντας ἄρα ἡμᾶς ἐνδὲ δεῖ τοῖς τῶν φίλων γελοίοις φησὶν ὁ λόγος κεραννύντας ἡδονὴν φθόνῳ, λύπη πλὴν ἡδονὴν ξυγκεραννύειν· ἐν γοῦν φθόνον ὡμολογῆσθαι λύπην ψυχῆς ἡμῖν πάλαι. ἡ δὲ γελᾶν, ἡδονὴν. ἅμα δὲ γίγνεσθαι ἔχειν οὐ τύχοις δεῖς χρόνοις. πρ. Δῆλον δή. σω. Μίωσιν δὲ νῦν ὁ λόγος ἡμῖν οὐ θρυλλούσις τε καὶ οὐ φαγῳδίαις μὴ τοῖς θεάτροις μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ τοῦ βίου ξυμπάσῃ φαγῳδίᾳ καὶ κωμῳδίᾳ, λύπας ἡδονὰς ἅμα κεραίνεσθαι, καὶ οὐ ἄλλοις δὴ μυρίοις. πρ. Ἀδύνατον μὴ ὁμολογεῖν ταῦτα ἔ σώκρατες. εἰ καί τις φιλονικεῖ πάντα πρὸς τἀναντία. σω. Ὀργὴν μὲν καὶ πόθον, καὶ θρῆνον, καὶ φόβον, καὶ ἔρωτα, καὶ ζῆλον, καὶ φθόνον πρου θέμεθα καὶ ὅσα τοιαῦτα οἷς ἔφαμεν εὑρήσειν μιγνύμενα τὰ νῦν πολλάκις λεγόμενα· ἦ γοῦν; πρ. Ναί. σω. Μανθάνομεν οὖν ἔτι θρήνου πρὸς, καὶ φθόνου καὶ ἐρωτὸς πάντα ἔστι τὰ τῶν δὴ διαπεπλεγμένα. πρ. Πῶς γοῦν οὐ μανθάνομεν; σω. Οὐκοῦν πολλὰ ἔτι τὰ λοιπά. πρ. Καὶ πάνυ. σω. Διὰ δὴ τί μάλιστ' ἔχετο λαμβάνεις με λέξαί σοι πλὴν οὐ τῇ κωμῳδίᾳ μίξιν. ἐρ' οὐ πίστιν χάριν ὅτι τὴν γε οὐ τοῖς φόβοις καὶ θρῶσι, καὶ τοῖς ἄλλοις, ῥᾴδιον κρᾶσιν ἐπιλέξαι. λαβόντα δὲ ἔστ παρὰ σαυτῷ ἀφεῖναί με μικρὸν ἔτ' ἐκεῖνα ἰόντα λέγειν μηκύνειν τοὺς λόγους, ἀλλ' ἁπλῶς λαβεῖν ἔστ. ὅτι καὶ σῶμα αὖθ' ψυχῆς, καὶ ψυχὴ αὖθ σώματος, καὶ κοινῇ ματ' ἀλλήλων οὐ τοῖς πα θήμασι μεστὰ ὄντ συγκεκραμμένα ἡδονῆς λύπας. νῦν οὖν λέγε. πότερα ἀφίημι, ἢ μίσας ποιήσεις νύκτας. ἐπῶν δὲ σμικρὰ ὄμοι συντύχειν ἔοικε μαθεῖναί μα. τούτων γοῦν ἁπάντων, αὖριον ἐκλέξω σοι λόγον δοῦναι. ταῦν δὲ,

ἀλλὰ τὰ λοιπὰ βουλεύεσθαι πρὸς τὸν κρίσοντα ἢν φίλη σοι ἐπιτάττῃ.

πρ. καλῶς λέγεις ὦ σώκρατες. ἀλλ' ὅσα λοιπὰ ἡμῖν διέξελθε ὅπη σοι φίλον.

σω. κατὰ φύσιν οὖν μοι δοκοῦσιν αἱ μὲν ἡδοναὶ τῷ ὄντι ἀναγκαῖαι εἶναι τοῖς ἀμίκτοις περιβεβλῆσθαι, οὐ τῷ μόρῳ. πρ. κάλλιστα λέγεις. σω. ἐπὶ δὲ πειράσομαι μεταβαλὼν σημαίνειν ὑμῖν αὐτάς. τοῖς γοῦν φάσκουσιν λυπῶν εἶναι παῦλαν πάσας τὰς ἡδονὰς, οὐ πάνυ πως πείθομαι. ἀλλ' ὅπερ εἶπον μαρτύρομαι καὶ νῦν, πρὸς ἃ πολλὰς ἡδονὰς εἶναι δοκούσας· οὔσας δ' οὐδαμῶς, καὶ μεγάλας ἐνίοτε πολλάς φανταζούσας, εἶναι δ' αὐτὰς συμπεφυρμένας ὁμοῦ λύπαις τε καὶ ἀπαυσίσπουδῶν τῶν μεγίστων, σωμάτων καὶ ψυχῆς ἀπορίαις. πρ. ἀληθῆ δ' αὖ τοῦτο λέγεις ὦ σώκρατες· ὑπολαμβάνων ὀρθῶς τὴν διάνοιαν αὖ. σω. τὰς δὴ τε τὰ μεγάλα λεγόμενα χρώματα, καὶ σχεδὸν τὰ σχήματα, καὶ τῶν ὀσμῶν τὰς πλείστας καὶ τὰς τῶν φθόγγων, καὶ ὅσα τὰς αἰσθήσεις ἀοχλησίας ἔχοντα καὶ ἀλύπους, τὰς πληρώσεις αἰσθητὰς καὶ ἡδείας καθαρὰς λυπῶν παραλείψωσι. πρ. ῥᾷς δὴ ταῦτα ὦ σώκρατες αὖ λέγομεν οὕτω. σω. ῥᾴον μὲν οὖν, οὐκ αὖθις δ' ἀλλ' ἴσην ἀλέγω· πειρατέον μὲν δὴ λοιπὸν. σχημάτων τε γοῦν κάλλους οὐχ ὅτῳ αὖ ὑπολάβωσι οἱ πολλοὶ πειρώμεθα νῦν λέγειν· οἷον ζῴων, ἢ γραφημάτων· ἀλλ' αὖθύ τι λέγω φασὶν ὁ λόγος καὶ τορεύσεως, καὶ ἀφ' τούτων δὴ τάττοῖς τόρνοις γιγνόμενα ἐπίπεδά τε καὶ στερεὰ, καὶ τὰ δι' ἓς κανόσι καὶ μονίαις ἅμα μανθάνῃς. ταῦτα γὰρ οὐκ εἶναι πρός τι καλὰ λέγω καθάπερ ἄλλα, ἀλλ' εἶναι καλὰ καθ' αὐτὰ πεφυκότα, καὶ πολλὰς ἡδονὰς οἰκείας ἔχειν. οὐδὲν ταῖς τῶν κνησμῶν προσφερῆς, καὶ χρώματα δή που ἔστιν ἃ τὸν αὐτὸν ἔχοντα καλὰ καὶ ἡδονάς· ἀλλ' ἆρα μανθάνομεν, ἢ πῶς; πρ. πειρώμεθ' μὲν ὦ σώκρατες πειράσῃ τι δὲ καὶ σὺ σαφίστερον ἔτι λέγειν. σω. λέγω δὴ τὰς τῶν φθόγγων τὰς λείας· καὶ λαμπράς, τὰς οὔ τι καθαρὸν ἰέσας μέλος, οὐ πρὸς ἓν τόδον καλὰς, ἀλλ' αὐτὰς καθ' αὐτὰς εἶναι, καὶ τὴν τῶν ξυμφύτους ἡδονὰς ἐπομένας. πρ. ἔστι γοῦν οὕτω καὶ ἔχει. σω. τὸ δὲ τοῖς ὀσμὰς ἥκιστ' μὲν θεῖον γένος ἡδονῶν· ἢ δὲ μὴ συμμείχθαι, οὐ αὐτὰς ἀνάγκαι καὶ λύπας καὶ ὅπη ἔχει καὶ οὐ ὅτῳ τυγχάνει γιγνόμενα ἡμῖν τοῦτ' ἐκείνης, πῶς μὲ αὐ πρόφερε ἃ παν. ἀλλ' οὐ καταγοεῖς ταῦτα εἴδη δύο λειπομένων ἡδονῶν; πρ. καταγοῶ. σω. ἔτι δὴ τοίνυν τούτοις προσθῶμεν τοῖς τοῖς τὰ μαθήματα ἡδονάς· εἰ ἆρα δύνοιτ' ἡμῖν αὖ τοι πειρατέον μὲν μὴ ἔχειν τῷ μανθάνειν· μὴ δὲ δι' μαθημάτων πειτῶ, ἀλγηδόνας ἴσ αὖ χρὴς γιγνομένας. πρ. ἀλλ' οὔ τοι ξυνδοκεῖ.

σω. τί δὲ μαθημάτων πληρωθεισῶν· ἵνα ἔζεσθον ἀποβολαὶ δι' τῆς λύπης γίγνωνται, καθαρᾶς τινας αὖ καὶ ταύτας ἀληδόνας; πρ. οὔτι φύσει γε· ἀλλ' οὔ τοι λεγομένοις τοῦ μαθήματος δ' τὰν τις στερηθεὶς λυπηθῇ δι' τὸν χρόνον. σω. καὶ μὴν ὦ μακαρίνεσθ γε ἡμεῖς αὐτὰ καὶ τὰ τῆς φύσεως μόνον παθήματα χωρὶς τοῦ λοπσμοῦ διαπεραίνομεν. πρ. ἀληθῆ δοίνω λέγεις· ὅτι χωρὶς λύπης ἡμῖν λέγεται γίνεσθαι τε οὐ δοῖς μαθήμασι. σω. ταύτας δοίνω τὰς τῶν μαθημάτων ἡδονὰς, ἀμίκτους τε εἶναι λύπαις ῥητέον, καὶ οὐδαμῶς τῶν πολλῶν αἱρετῶν, ἀλλὰ τῶν σφόδρα ὀλίγων. πρ. ῥᾷς γὰρ οὐ ῥητέον; ϐ. οὐκοῦν ὅτι μετρίως ἔχει διανοούμεθα χωρὶς τὰς τε καθαρὰς ἡδονὰς, καὶ τὰς κενὰς ἀκαθάρτους ὀρθῶς αὖ λεγόμενα προσθῶμεν τῷ λόγῳ. τὰς μὲν σφοδρὰς ἡδονὰς, ἀμετρίας, τὰς δὲ μὴ, τοὐναντίον ἐμμετρίας, καὶ ἡ μέγα καὶ ἡ σφοδρὸν αὖ, καὶ πολλάκις καὶ ὀλιγάκις γιγνομένας· τοιαύτας τῆς τοῦ ἀπείρου τὸ γ' ἐκείνου καὶ ἧττον καὶ μᾶλλον, διά τε σώματος καὶ ψυχῆς φερομένου προσθῶμεν αὐτοῖς εἶναι γένους τάξιν μή· τῶν ἐμμάδρων. πρ. ὀρθότατα λέγεις ὦ σώκρατες; σω. ἔτι τοίνυν πρὸς τούτοις μεταταῦτα τόδε αὐτῶν διαθετέον. πρ. τὸ ποῖον; σω. τί ποτε χρὴ φάναι πρὸς ἀλήθειαν εἶναι· καθαρόν τε καὶ ἀληκρινὲς, ἢ σφοδρα

σφόδρα τε καὶ τὸ πολύ, καὶ τὸ μέγα, καὶ τὸ ἱκανόν. πρ. Τί ποτ' ἆρα ὦ Σώκρατες ὁρῶντάς βουλόμενος; σω. Μικρὸν ὦ πρώταρχε ἐπιλαπτέον ἐλέγχου. ἡδονῆς τε καὶ ἐπιστήμης· ἆ τὸ μὲν, ἆρ' αὐτῶν ἑκατέρου καθαρόν ἐστι· τὸ δ' οὔ καθαρόν. ἵνα καθαρὸν ἑκάτερον ἰὸν εἰς τὸ κρίνειν ἐμοὶ καὶ σοὶ καὶ ξυμπᾶσι τοῖσδε, ἐφῶμεν παρέχειν πλὴν κρίσιν. πρ. Ὀρθότατα. σω. Ἴθι δὴ τοίνυν πάντων ὅσα καθαρὰ γίγνεται λόγων οὕτω διανοηθῶμεν πρῶτον λόμοι πρῶτον αὐτῶν εἴ τι διασκοπῶμεν. πρ. Τί οὖν προιλώμεθα; σω. Τὸ λευκὸν εἰ γὰρ ἐς πρόθυμοι ἀβούλῃ θρασύμεθα γένος. Γρ. Γαῦ μὲν οὖν. σω. Γῶς οὖν αὖ λευκῆ· καὶ τίς καθαρότης ἡμῖν ἔπι. πότερα τὸ μέγιστόν τε καὶ πλεῖστον, ἢ τὸ ἀκρατέστατον, εἰ ᾧ χρώματος μηδεμία μοῖρα ἄλλη μᾶλλον ἐς ἔπι. πρ. Δῆλον ὅτι τὸ μὴ λεῖ ἀλικρινὲς ὄν. σω. Ὀρθῶς· ἆρ' οὖν ἔστιν ἀληθέστατον ὦ πρώταρχε· καὶ ἅμα δὴ καὶ λιν σκοπῶμεν, ἀλλ' οὐ τὸ πλεῖστον, οὐδὲ τὸ μέγιστον;

πρ. Ὀρθότατά γε. σω. Σμικρὸν ἆρα καθαρὸν λευκὸν μεμιγμένου πολλῷ λευκοῦ, λευκότερον ἅμα καὶ καλλιον, καὶ ἀληθέστερον ἐαὐ φῶμεν γίγνεσθαι παντάπασιν ἐρῶμεν ὀρθῶς. πρ. Ὀρθότατα μὲν οὖν. σω. Τί οὖν οὐδέ που πολλῶν δεησόμεθα παραδειγμάτων ἐνδεῖ τοῦτον ἐν τῇ ἡδονῇ τοῦδε λόγου· ἀλλ' ἄρκεῖ νοεῖν ἡμῖν αὐτόθεν· ὡς ἆρα καὶ ξύμπασα ἡδονὴ σμικρὰ μεγάλης, καὶ ὀλίγα πολλῆς, καθαρὰ λύπης, ἀλίων καὶ ἀληθέστερα καὶ καλλίων γίγνοιτ' ἄν. πρ. Σφόδρα μὲν οὖν καὶ τόγε παράδειγμα ἱκανόν. σω. Τί δὲ τοιόνδε· ἆρα τοῦδε ἡδονῆς οὐκ ἀκούομεν ὡς αἰεὶ γένεσίς ἐστιν· οὐσία δὲ, οὐκ ἔστιν ἴδιον παράπαν ἡδονῆς; κομψοὶ γὰρ δή τινες αὖ ἔσονται τὸν λόγον ἐπιχειροῦσι μιμεῖσθαι ἡμῖν· ὃς δεῖ χρέος ἔχειν. πρ. Τί δή; σω. Διαπύθεσθαί σοι δοῦτ' αὖ τὸ παντὸς ὦ πρώταρχε φίλε. πρ. Λέγε· καὶ ὁρῶντα μένον. σω. Ἔστω δή τινε δύο· ἆ μὲν αὖ καθ' αὑτό· ἆ δὲ ἀεὶ πρὸς ἕτερον ἄλλου. πρ. Γῶς τοῦτο καὶ τίνε λέγεις; σω. Τὸ μὲν, σῶμά τε ἀεὶ πρὸς ψυχὴν, ἆ δ' ἐκείνου πρὸς τοῦτο. πρ. Λέγε τί σαφέστερον. σω. Γαστρὸς πόνους καὶ λιμὸν καὶ ἄλλα τοιαῦτα θρασεῖς ἅμα, καὶ ὁρᾶτε αὐτῶν πρὸς ἄνους αὐτῶν. πρ. Σφόδρα γε. σω. Τούτοις δοίημεν ἐοικέναι δύο οὖσι, δύ' ἄλλα ζητεῖ· καὶ τὰ πάντα ὅσα λέγομεν εἶναι ἀεὶ τὸ πρὸς ἕτερον. πρ. Λέγε σαφέστερον ὦ Σώκρατες ὅ, τι λέγεις; σω. Οὐδέν τι παράλογον ὦ πρώταρχε. ἀλλ' ὁ λόγος ὁρῶν ἐκεῖ νῶν. λέγει δ' ὅτι ἆ μὲν, οὐκ ἔστιν ἀεί· ἆ δ' οὐ χρείαν ἔχοντος ἆ τινὲς οὐκ ἀεὶ γίγνεται. πρ. Μέγας ἴσως ἆ δὴ πολλάκις λεχθέντος. σω. Τάχα δ' ἴσως ὦ παῖ μᾶλλον μαθησόμεθα προιόντες τὸν λόγου. πρ. Τί γὰρ οὔ; σω. Δύο δὴ τάδε ἕτερα λάβωμεν. πρ. Ποῖα; σω. Ἓν μέν τι γένεσιν πάντων, πλὴν δὲ οὐσίαν ἕτερον οὖ. πρ. Δύο ἀποδεχόμεθά σου ταῦτα οὐσίαν καὶ γένεσιν. σω. Ὀρθότατα. πότερον οὖν τούτων οὐκ ἀποτέρου, πλὴν γένεσιν οὐσίας οὐκ ἀφῶμεν, ἢ πλὴν οὐσίαν εἶναι γενέσεως οὐκ ἀν. πρ. Τοῦτ' ὃ προσαγορεύεται οὐσία ἐν γενέσεως οὐκ ἀν τοῦτ' ἔστιν ὅπερ ἔστι νῶν πυθέσθαι; σω. Φαίνομαι. πρ. Πρὸς θεῶν δὲ αὖ ἐπύθωτᾶς μοι τοιόνδε τι λέγω ὦ πρώταρχέ μοι πότερα τελείων ναυπηγίαν οὐκ ἀν φὶς γίγνεσθαι μᾶλλον, ἢ τελεῖα ναυπηγία, καὶ πάνθ' ὁπόσα γιγνώσκεται ἔστι. σω. Λέγω τοῦτ' αὖ ὦ πρώταρχε. τί οὖν οὐκ αὖ τὸ περίνεωσαν τῷ ὦ Σώκρατες. πρ. Οὐδὲν ὅτι οὔ. σω. Τὸ μέν τοι τοῦ λόγου μέτεχε. πρ. Γαῦ μὲν οὖν. σω. φημὶ δὴ γενέσεως μὲν οὐκ ἀν, Φαρμακόν τε καὶ πάντα ὄργανα, καὶ πᾶσαν ὕλην παρατίθεσθαι πᾶσιν ἐνδέεται δὲ γένεσιν ἄλλην ἄλλης οὐσίας· τινὲς ἐνδεῖς οὐκ ἀν γίγνεσθαι. ξύμπασαν δὲ γένεσιν, οὐσίας οὐκ ἀν γίγνεσθαι ξυμπάσης. πρ. Σαφέστατα μὲν οὖν. σω. Οὐκοῦν ἡδονή γε ἐπύθ γένεσίς ἐστιν, οὐκ ἀν τινος οὐσίας ἐξ ἀνάγκης γίγνοιτ' ἄν. πρ. Τί μήν; σω. Τόγε μὴν οὖ οὐκ ἀν τὸ οὐκ ἀν τοῦ γιγνόμενον ἀεὶ γίγνοιτ' ἄν, εἰ τῇ τοῦ ἀγαθοῦ μοίρᾳ ἐκεῖνό ἐστι. τὸ δὲ τινὸς οὐκ ἀν γιγνόμενον εἰς ἄλλῳ ὦ ἄριστε μοῖραν θετέον.

πρ. Ἀναγκαιότατον. σω. Ἆρ' οὖν ἡδονή γε ἅπᾶσ' γένεσις ἔσται εἰς ἅπᾶσαν οὐσίαν, ἢ πολλαὶ μὲν ἀγαθαί, πολλαὶ δὲ τοὐναντίον αὐτῶν τυγχάνουσιν οὖσαι; πρ. Ὁρᾷ ταῦτα μὲν οὖν. σω. Οὐκοῦν ὥσπερ ἀρχόμενος εἶπον τοῦ λόγου τῷ μιμησαμένῳ τὴν ἡδονὴν πρᾶγμα, φαίνεται γένεσις μὲν, οὐσίαν δὲ μηδ' ὁτιοῦν αὐτῆς εἶναι, χαίρειν λεκτέον ἔχειν· ἄλλος γάρ τις οὗτος τῶν φασκόντων ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι κατηγορεῖ. πρ. Σφόδρα γε. σω. Καὶ μὴν αὖ τοὺς ἐν τοῖς γενέσεσι τε, καὶ τῶν σὺ ταῖς γενέσεσιν ἀποτελουμένων κατηγορήσεται. πρ. Πῶς δὴ καὶ ποίων λέγεις; σω. Τῶν ὅσοι ἰᾶσθαι, ἢ πεινῆν, ἢ διψᾶν, ἢ τι τῶν τοιούτων ὅσα γένεσις ἰᾶσις ἐστί, χαίροισι ἂν· τὴν γένεσιν δ' αὖτε ἡδονῆς οὖσης αὐτῆς, καὶ φασὶ ζῶν οὐκ ἂν δέξασθαι, μὴ διψῶντές τε καὶ πεινῶντες· καὶ τἆλλα ἅ τις αὖ εἴποι πάντα τὰ ἐπόμενα τοῖς τοιούτοις παθήμασι μὴ παύσαντες. πρ. Εἰκότως γοῦν. σω. Οὐκοῦν τῷ γίγνεσθαί γε ἐναντίον ἅπαντες τὸ φθείρεσθαι φαῖμεν ἄν. πρ. Ἀναγκαῖον. σω. Τὴν δὴ φθορὰν καὶ γένεσιν αἱρεῖτ' ἄν, ὁ τὸν διαφερόμενος, ἀλλ' οὐ τὸν τείνων ἐκάτερον βίον, τὸν οὔθ' ἥμιστα χαίρειν, μήτε λυπεῖσθαι, φρονεῖν δ' ἐν ὡς διὸν τε ἀναλγέστατα. πρ. Πολλοῖς γ' ἔοικεν ὦ σώκρατες ἀλογία ξυμβαίνειν γίγνεσθαι, εἰ πᾶσι τὴν ἡδονὴν ὡς ἀγαθὸν ἡμῖν τιθῆται. σω. Πολλή· εἰ γὰρ καὶ τῇδέ τι λέγωμεν. πρ. Ποῖ; σω. Ὡς οὐκ ἄλογόν ἐστι μηδὲν ἀγαθὸν εἶναι, μὴ δὲ καλὸν, μήτε σῶμα, μήτ' οὖν πολλοῖς ἄλλοις· πολλὰ δ' ψυχῇ, καὶ δὴ ταῦθα ἡδονὴν μόνον. αἰσχρὰν δὲ ἢ σωφροσύνην, ἢ νοῦν, ἢ τι τῶν ἄλλων ὅσα ἀγαθὰ ἅπασι ψυχῇ, μᾶλλον τοιοῦτον εἶναι. πρὸς δὲ τούτοις δὲ ἔτι τὸν μὴ χαίροντα, ἀλγοῦντα δὲ αἰσχυνόμενόν φαμεν κακὸν εἶναι τότε, ὅταν ἀλγῇ. καὶ ἧττον πάντων. καὶ τὸν χαίροντα αὖ ὅσῳ μᾶλλον χαίρει, τόσῳ ὅταν χαίρῃ τοσοῦτον διαφθείρειν πρὸς ἀρετήν. πρ. Ταῦτ' ἔστι ταῦτα ὦ σώκρατες ὡς ἡδονὴν ἀλοῦσα τὰ. σω. Μὴ τοίνυν ἡδονῆς μόνον ἰᾶσιν πᾶσαν ἐπιχειρῶμεν ποιεῖσθαι· νοῦν δὲ καὶ ἐπιστήμας οἷον φειδόμενοι σφόδρα φανῶμεν· γενναίως δὲ ἔπη τί σαθρὸν ἔχει πᾶν τοῦτο προϋμβλο· ἕως ὅτι καθαρώτατον ἕξ' αὐτῶν φύσει ἕξιν κατιδόντες εἰς τὸν κεῖσιν χρώμεθα τὸν κοινὸν βίῳ τούτων, καὶ βίῳ τῆς ἡδονῆς μᾶλλον ἀληθεστάτοις. πρ. Ὀρθῶς. σω. Οὐκοῦν ἡμῖν ἡ μὲν, δίμοιρα δημιουργικὸν ἕξι τῆς τοῦδε τὰ μαθήματα ἐπιστήμης· ἡ δὲ, τοῦδε παιδείας, ἢ τροφῆς, ἢ πῶς; πρ. Οὕτω. σω. Ἐν δὲ ταῖς χειροτεχνικαῖς; διανοηθῶμεν πρῶτα· εἰ ἡ μὲν, ἐπιστήμης αὐτῶν μᾶλλον ἔχόμενον, ἡ δὲ, ἧττον ἔοι. καὶ λεκτέα τὰ μὲν, ὡς καθαρώτατα νομίζειν, τὰ δ' ὡς ἀκαθαρτότατα. πρ. Οὐκοῦν χρή. σω. Τὰς δὴ νῦν ἡγεμονικὰς διαληπτέον ἡμῖν αὐτῶν χωρίς. πρ. Πῶς δὴ καὶ πῶς; σω. Οἷον πασῶν που τεκτονικῶν αἵ τις ἀριθμητικῆς χωρίζῃ, καὶ μετρητικῆς, καὶ στατικῆς ὡς ἔπος εἰπεῖν, φαῦλον δ' καταλειπόμενον ἡμῖν αὖ γίγνεται. πρ. Φαῦλον μέντοι. σω. Τὸ γοῦν μετὰ ταῦτ' ἐνιέναι λέγοιτ' ἄν, καὶ τὰς αὐθήσεις κατὰ μελετὰν ἐμπειρίᾳ καὶ τριβῇ τοῖς τῆς τοξευτικῆς προχωμένους δημιουργοῖς, ἃς πολλοὶ τέχνας ἐπονομάζουσι μελέτῃ καὶ πόνῳ πολλῷ ἀπειργασμένους. πρ. Ἀναγκαιότατα λέγεις. σω. Οὐκοῦν μετὰ μὲν τοῦτο μετρητικήν, πρῶτον μὲν ξύμφωνον ἁρμόττουσα ἀμάχῳ, ἀλλὰ μελέτης τοξευτικῆς· καὶ ξύμπασαι αὐτῆς αὐλητικὴ, ἡ μέτρον ἐνιέσης χορδῆς τῷ τοξάζεσθαι φορμιγγοποιοὺς διηρθρωκυῖα· ὥστε πολὺ μεμιγμένον ἔχειν ἡ μὴ σαφές· σμικρὸν δὲ ἡ βέβαιον.

πρ. Ἀληθέστατα. σω. Καὶ μὴν αὖ τεκτονικήν τε, καὶ γεωργίαν, καὶ κυβερνητικὴν, καὶ στρατηγητικὴν ὡσαύτως εὑρήσομεν ἐν χρύσῳ. πρ. Καὶ πάνυ γε. σω. Τεκτονικὴν δέ γε δήμιοι πλείοσις μίξεσι τε καὶ ὀργάνοις χρωμένην, τὰ πολλὰ ἀκριβείᾳ αὐτῇ πορίζονται τὸ χειροτέρων τῶν πολλῶν ἐπιστήμων παρέχεται. πρ. Πῶς; σω. Κατά τε ναοποιίαν, ἢ καὶ οἰκοδομίαν, καὶ ἐν πολλοῖς ἄλλοις τῆς ξυλουργικῆς. κανόνι γοῦν δήμιοι καὶ τόρνῳ χρῶνται, καὶ διαβήτῃ, καὶ στάθμῃ, καὶ τινι προσκαιρίῳ κεκομψευμένῳ. πρ. Καὶ πάνυ γε ὦ σώκρατες ὀρθῶς λέγεις. σω.

Θῶμεν

θῶμεν τοίνυν διχῇ τὰς λεγομένας τέχνας τὰς μὲν, μουσικῇ ξυνεπομένας οἷον τῇ ὄψεως ἐλάττονος ἀκριβείας μετεχούσας, τὰς δὲ τεκτονικῇ, πλείονος. πρ. Καὶ ὀρθῶς. σω. Τούτων δὲ ταύτας ἀκριβεστάτας εἶναι τέχνας, ἃς δὴ νῦν πρώτας ἔφαμεν. πρ. Ἀριθμητικὴν φαίνῃ μοι λέγειν· καὶ ὅσαις μετὰ ταύτης τέχναις ἐφηγήσω νῦν δή. σω Ναὶ μὴν ὦ, ἀλλ' ὦ πρώταρχε, ἆρ' οὐ διῄρηκας αὖ καὶ ταύτας λεκτέον, ἢ πῶς πρ. Γνίασο δὴ λέγεις; σω Ἀριθμητικὴν πρῶτον. ἆρ' οὐχ ἅλλην μέν τινα νῷ τῶν πολλῶν φατέον· ἄλλην δ' αὖ νῷ τῶν φιλοσοφούντων; πρ. Τῇ ποτε διαιρεσάμενος οὕτω ἄλλην· νῷ δὴ, ἄλλην θείης τὰς αὖ ἀριθμητικάς· σω. Οὐσμικρὸς ὅρος ὦ πρώταρχε. οἱ μὲν, γοῦν που μονάδας αὐτοὺς καταριθμοῦνται τῶν τοιῶνδε ἀριθμῶν· οἷον στρατόπεδα δύο, καὶ βοῦς δύο, καὶ δύο τὰ σμικρότατα, ἢ μὴ τὰ πάντων μέγιστα. εἶδ' οὐκ ἄν ποτε αὐτοῖς σωκλοῦ ῥήσειαν, εἰ μὴ μονάδα μονάδος ἑκάστης τῶν μορίων μηδαμῇ ἄλλῃ ἄλλης διαφθροῦσάν τις ῥήσει· πρ. Καὶ μάλα δὴ λέγεις οὐ σμικρὰν διαφορὰν τῶν τοιῶνδε ἀριθμῶν πυνθανόντων· ὅστις λόγον ἔχει δύο αὐτὰς εἶναι· τί δὲ λογιστικὴ καὶ μετρητικὴ καὶ κατὰ τεκτονικὴν καὶ κατ' ἐμπορικὴν τῆς κατὰ φιλοσοφίαν γραμματείας τε καὶ λογισμῶν κατὰ μιλτοπωλίων· πότερον ὡς μίαν ἑκατέρα λεκτέον, ἢ δύο ἑκάτερα τούτων. Θε. Ὀρθῶς· οὐδ' ὅπως ταῦτα προσηγμένοις εἰς ταὐτὸν, ἆρα οἶσθ'; πρ. Ἴσως. σω. Ἀλλά σε βουλόμην ἄν, ἀποφήνασθαι ἃ νῷ ὁρῶ τόμενον, δοκεῖ τοίνυν ἐμοιγε οὗτος ὁ λόγος οὐχ ἥκειν ἢ ὅπερ λέγειν αὐτὸν ἀρχόμενα τοὺς ἡδονῆς ζητῶν αὐτίσχροφον αὐταῦθα προβεβλημένον· σκοπῶν ἆρα ἔστι τις ἑτέρα ἄλλη καθαρωτέρα ἐπιστήμης ἐπιστήμη, καθάπερ ἡδονῆς ἡδονή. πρ. Καὶ μάλα σαφῶς εἶπες γε. ὅτι ταῦθ' οὕτω τούτων ἐπικεχείρηκε. σω. Τί οὖν, ἆρ' οὐκ ἀμφισβητεῖται μὲν ὑπ' ἀμφοῖν, ἐπ' ἄλλῃ ἄλλῃ τέχνῃ οὖσαι αὐθεύσκειν σαφεστέρας οὖσαι καὶ ἀσαφεστέρας ἄλλη ἄλλης; πρ. Γοῦν μὴν οὕτω. σω: Ἐν τοῖσδε δὲ ἆρ' οὐ τινὰ τέχνην ὡς ὀμόνυμον φθεγξάμενος εἰς δόξαν καταστήσας ὡς μιᾶς. πάλιν ὡς δυοῖν ἐπανερωτᾷ τούτοιν αὐτοῖν ἡ σαφὴς καὶ ἡ καθαρόν τε τοῦτο τοῦτο· πότερον ἡ τῶν φιλοσοφούντων ἢ μὴ φιλοσοφούντων ἀκριβέστερον ἔχει; πρ. Καὶ μάλα δὴ καὶ μοι δοκεῖ διερωτᾶν. σω. Τί οὖν ὦ πρώταρχε αὐτῷ δώσομεν ἀπόκρισιν. πρ. Δῆλον ὡς Σώκρατες εἰς θαυμαστὸν διαφορᾶς μέγεθος εἰς σαφήνειαν προελθόντες ἐπιστήμῃ. σω. Οὐκοῦν ἀποκρινούμεθα ῥᾴδιον· πρ. Τί μήν; σω. Καὶ ἐρήσθω γε, ὅτι πολὺ μὲν αὖ ταῦτα τῶν ἄλλων τεχνῶν διαφέροντα· τούτων δ' αὐτῶν αἰεὶ δὴ νῷ τῶν ὄντως φιλοσοφούντων ὀρθὴν ἀμήχανον ἀκριβείᾳ καὶ ἀληθείᾳ δὴ τὰ μάλιστα καὶ ἀριθμοὺς διαφέρουσιν. πρ. Ἔστω ταῦτα καὶ σὺ, καὶ σοὶ δὴ πιστεύοντες θαῤῥοῦντες ἀποκρινόμεθα τοῖς λεγοῦσι δὴ λόγοις ὀλκῷ· πρ, Τὸ ποῖον; σω. Ὡς εἰσὶ δύο αὐτοῖν ἀριθμητικαὶ, καὶ ταύταις ἄλλαι δύο τοιαῦται ξυμπόμεναι συχνὰ νῷ διδυμότητα ἔχουσαι ταύτην· ὀνόματος οὐδὲ κατηγορημάτων. πρ. Διδῶμεν τύχῃ ἀγαθῇ τούτοις, οὓς φῂς λεγοῦς εἶεν ταύτην νῷ ἀπόκρισιν ὦ Σώκρατες. σω. Ταύτας οὖν λέγομεν ἐπιστήμας ἀκριβεῖς μάλιστα εἶναι; πρ. Γοῦν μὴν οὕτω. σω. Ἀλλ' ἡμᾶς ὦ πρώταρχε, ἀπαλλοιτ' αὖ, ἵ νοῦ διαλίγωσθαι δύνα μεις, εἴ τινα πρὸ αὐτῆς ἄλλην κείναι μοι; πρ. Τίνα δὲ ταύτην αὖ δὴ λέγειν; σω. Δῆλον ὅτι ἣ πᾶσαν τὴν γε νῷ λεγομένην γνῶσιν· νῷ δὲ τοῦτο τὸ δυνῇ τὸ ὄντως, καὶ ἡ καὶ ταῦτ' ἐκ φυκὸς, πάντως ἴσως ἡμᾶς ἠγῆσθαι ξύμπαντας ὅσοις νοῦς καὶ σμικρὸν προσήκει τι, μακρῷ ἀληθεστάτην εἶναι γνῶσιν. σὺ δὲ τί πῶς ὦ πρώταρχε διακρίνεις αὖ; πρ. Ἥκιστα μὲν ἴσως ὦ Σώκρατες ἐκείνοτε τοιοῦτον πολλάκις ὡς ἡ τοῦ πείθειν πολὺ διαφέρει πασῶν τεχνῶν· πάντα γοῦν ὑφ' αὑτῇ δούλα σέβεσθαι ἀνάγκην ἀλλ' οὐ λίαν βιαστὸν ποιεῖ· καὶ μακρῷ πασῶν ἀρίστη ἐστὶ τῶν τεχνῶν· νῷ δ' οὔτε σοί· οὔτε δὴ ἐκείνῳ βουλοίμην αὖ, ἀναστατοῦσθαι.

Σω. Τὰ δ' ἄλλα μοι δοκεῖς βουληθεὶς ἐπεῖν, αἰσχυνθεὶς ἀπολιπεῖν. Πρ. Ἔστω ταῦτα οὕτω· ὅπως σοι δοκεῖ. σω. Κρῖνε οὖν αὐτὸς ἐκ τῆς μηχανῆς ὁπότερα λαβεῖν σε; πρ. Τὸ ποῖον; σω. Οὐκ ὦ φίλε πρώταρχε σὺν ἐπιγελῶντος ζήτουμεν· τίς τέχνη ἢ τίς ἐπιστήμη πασῶν διαφέρει· τῷ μεγέθει καὶ ἀρίστη καὶ πλείστα ὠφελοῦσα ἡμᾶς· ἀλλὰ τίς ποτε ἡ σαφεῖς καὶ ἡ ἀκριβεῖς, καὶ ἡ ἀληθέστατον ἐπισκοπεῖ· καὶ εἰ σμικρὰ καὶ μὴ σμικρὰ ὀνίνασι. Οὗτ' ἔστιν ὅ νῦν δὴ ζητοῦμεν, ἀλλ' ἆρα· οὐ δι' χορὰ ἀπιχθήσῃ γοργίᾳ τῇ μὲν ἐκείνου ὑπάρχειν τέχνῃ, διδοὺς πρὸς χρείαν τοῖς ἀνθρώποις κρατεῖν· ἢ δ' ἐπιστήμων καὶ τῷ πραγματείᾳ, καθάπερ τῷ λιθοξόῳ πρίν, τότε ἔλεγον, καὶ εἰ σμικρόν καθαρὸν δ' ἔτι τοῦ πολλοῦ καὶ μὴ τοιούτου διαφέρειν, οὕτω γ' αὐτῷ τῷ ἀληθεστάτῳ, καὶ νῦν δὴ σφόδρα διανοηθῆτις, καὶ ἱκανῶς διαλογισάμενοι, μήτ' ἐπαινεσόμεθα ὠφελείᾳ ἐπιστημῶν βλίψαντες, μήτε τιμήσομεν δόξῃ μείζονι, ἀλλ' εἴ τις πίφυκε τὴν ψυχὴν ἡμῶν δύναμις ὁρᾶν τε τὴν ἀληθῆ, καὶ πάντα οὕνεκα τούτου πράττειν, ταύτην εἴποτε μᾶλλον ἐξεύρισκόμενοι ἡ καθαρὸν νοῦν τε καὶ φρόνησιν, εἰ ταύτην μάλιστα ἐκ τῶν εἰκότων κεκτῆσθαι φαῖμεν αὖ, ἢ τινα ἑτέραν ταύτης κυριωτέραν ἡμῖν ζητητέον. πρ. Ἀλλὰ σκοπῶ, καὶ χαλεπὸν δῆμαι συγχωρῆσαί τινα ἄλλην ἐπιστήμην ἢ τέχνην τῆς ἀληθείας αὐτῆς ἔχεσθαι μᾶλλον, ἢ ταύτην. σω. Κρῖνε οὖν οἰόμενος ἡ τοιάνδε εἴρηκας ὁ λέγεις νῦν, ὡς αἱ πολλαὶ τέχναι καὶ ὅσαι τοῦδε ταῦτα πονοῦνται, πρῶτον μὲν δόξαις χρῶνται· καὶ τὰ τοῦδε δόξασ' ζητοῦσι ἕκαστα σφόδρα. εἶτε καὶ τοῦδε φύσεως ἥκει τις ζητῶν, διὰ ὅτι τὰ τοῦδε ἦν κόσμου τόνδε ὅπερ γέγονε, καὶ ὅπως πάσχει τί, καὶ ὅπως ποιεῖ, ταῦτα ζητεῖ δὴ βίου· φαῖμεν αὖ ταῦτα, ἢ πῶς;

πρ. Οὕτω. σω. Οὐκοῦν οὐ τοῦδε τὰ ὄντα αἰεί· τοῦδε δὲ τὰ γιγνόμενα, καὶ γεγονότα καὶ γενόμενα ἡμῶν ὁ νῦν λόγος αὐξήσων ἦν πόνον. πρ. Ἀληθέστατα.

σω. Τούτων οὖν τί σαφεῖς αὖ, φαῖμεν τῇ ἀκριβεστάτῃ ἀληθείᾳ γίγνεσθαι. ὧν μή τις ἔχει μᾶλλον πώποτε κατὰ ταυτὰ, μένοντ' ἔχει, μήτε εἰς ἡ νοῦν παρὸν ἔχει; πρ. Καὶ πῶς; σω. Περὶ οὖν τὰ μὴ κεκτημένα βεβαιότητα μὴ δ' ἐντεῦθεν, πῶς ἂν ποτε βέβαιον γίγνοιθ' ἡμῖν καὶ ὁποῖον. πρ. Οἶμαι μὲν οὐδαμῶς. σω. Οὐδ' ἄρα νοῦς· οὐδέ τις ἐπιστήμη, τοῦδε αὐτά ἐστι ἡ ἀληθεστάτην ἔχουσα. πρ. Οὐ καὶ εἰκός γε. σω. Τὸν μὲν δὴ σὲ καὶ ἐμὲ καὶ γοργίαν καὶ φίληβον, χὴ συχνὰ χαίρειν ἐᾶν· τόδε δὲ διαμαρτύρασθαι τῷ λόγῳ. πρ. Τὸ ποῖον; σω. Ὡς ἢ τοῦδε ἐκεῖνα ἔνθ' ἡμῖν τότε εἴβαιον, καὶ ἡ καθαρὸν, καὶ ἀληθὲς, καὶ ὃ δὴ λείπομεν ἀλλήλοις τοῦδε ἡ ἀεὶ καὶ κατὰ ταὐτὰ ὡσαύτως ἀμεκτότατα ἔχον, ἢ λοῦτρος ἐκείνων, ὅτι μάλιστα ἕξι ξυμφορὰς τὰ δ' ἄλλα πάντα λοῦτρά τε καὶ ὕστερα λεκτέον.

πρ. Ἀληθέστατα λέγεις. σω. Τὰ δὴ τῶν ὀνομάτων τοῦδε τὰ ζῳαῦτα κάλλιστα. ἆρ' οὐ τοῖς καλλίστοις δίκαιοτ' ἂν ἀπονέμειν; πρ. Εἰκός γε. σω. Οὐκοῦν νοῦς ἕξει καὶ φρόνησις ἄγ' αὖ τις τιμήσεις μάλιστα ὀνόματα; πρ. Ναί. σω. Ταῦτ' ἆρα οὐ ταῖς πρὶ ἡ ὂν ὄντως οὐσίαις ἕξιν ἃ πη κειβωμένα ὀρθῶς κάμακα καλεῖσθαι. πρ. Φαύλως μὲν οὖν. σω. Καὶ μὲν ἄγε εἰς νῶ κείσω ἐνῶ τότε παιζοῦμεν, οὐκ ἄλλ' ἕξιν ἢ ταῦτα τὰ ὀνόματα. πρ. Τί μὲν δὴ σώκρατες; σω. Εἰ σοὶ μὲν δὴ φρονήσεώς τε καὶ ἡδονῆς πρὶ πρὸς νῶ ἀλλήλων μίξιν ἔντις φαίη καθαπερεὶ δημιουργοῖς ἡμῖν, ᾧ ζῶν ἢ οὐ ζῆς δὴ δημιουργεῖν τι παρακεῖσθαι, καλῶς ἂν τῷ λόγῳ ἀπεικάζοι. πρ. Καὶ μάλα. σω. Τὸ δὴ μεταταῦτα ἆρ' οὐ μεγύναι ἐπιχειρητέον; πρ. Τί μήν; σω. Οὐκοῦν τάδε προεῖπῶσι καὶ ἀσαμένους ἡμᾶς αὐτοὺς ὀρθότερον ἂν ἴοιμεν. πρ. Τὰ ποῖα; σω. Λ καὶ πρότερον ἐμνήσθημεν, ὃ λῆ παρουσία δοκεῖ ἔχειν· ἡ λίχ, καὶ τεῖς, τόγε καλῶς ἴσχειν ἐπαναπολεῖν τῷ λόγῳ δεῖν. πρ. Τί μήν; σω. Φόβος δὴ πρὸς θεός· δῆμαι γὰρ οὕτω πως τὸ τότε λεχθὲν ῥηθῆναι. πρ. Πῶς; σω. Φίληβός φησι νῶ ἡδονὴν σκοπὸν ὀρθὸν πᾶσι ζῴοις γεγονέναι· καὶ δεῖν πάντας τοῦτον στοχάζεσθαι,

καὶ δὴ καὶ τὰγαθὸν ἡμῖν αὐτὸ εἶναι ξύμπασι, καὶ δύο ὀνόματα ἀγαθὸν καὶ ἡδύ· οἵ τε καὶ φύσει μιᾷ ξύμφωνα ὀρθῶς τιθέντες ἔχειν· σωκράτης δὲ πρῶτον μὲν οὐ φησι ταῦτ' εἶναι, δύο δὲ καθάπερ τὰ ὀνόματα, καὶ τότε μὲν ἀγαθὸν καὶ ἡδὺ διάφορον ἀλλήλων φύσιν ἔχειν· μᾶλλον δὲ μετέχον εἶναι τῆς τοῦ ἀγαθοῦ μοίρας· πῶς φρόνιμον, ἢ πῶς ἡδὺ πῶς οὐ ταῦτ' ἄξιά τε καὶ ἰσῶ τὰ τότε λεγόμενα ὦ πρῶταρχε; Σ Φόσοβρα μὲν οὖν.

σω. Οὐκοῦν καὶ τόδε καὶ τότε καὶ νῦν ἡμῖν αὖ ξυνομολογοῦν. πρ. Τὸ ποῖον; σω. Τὼ ταγαθοῦ διαφθείρειν φύσιν τῷδε μᾶλλον τῶν ἄλλων. πρ. Τίν; σω. Ὧ παρέντα τοῦτ' αἰεὶ τῶν ζώων διατέλους πάντως καὶ πάντη, μηδενὸς ἑτέρου ποτε ἔτι προσδεῆσθαι· τῷ δὲ ἱκανὸν τελεώτατον ἔχειν· οὐχ οὕτω; πρ. Οὕτω μὲν οὖν. σω. Οὐκοῦν τῷ λόγῳ ἐπειράθημεν χωρὶς ἑκάτερον ἑκατέρου λάβοντες εἰς τὸν βίον ἑκάστων· ἄμικτον μὲν ἡδονὴν φρονήσει· φρόνησιν δὲ ἡδονῆς ὡσαύτως· μὴ δὲ τὸ σμικρότατον ἔχουσιν. πρ. Ἦν ταῦτα. σω. Μῶν οὖν ἡμῖν αὐτῶν τότε, πότερον ἱκανὸν ἔδοξεν εἶναί τῳ; πρ. καὶ πῶς. σω. Εἰ δέ γε παρῆν ἐκεῖνο μέ τι τότε, νῦν ὀρθῶς ἐπανελαβὼν ὀρθότερον εἰ πάνυ· μνήμῃ καὶ ἐπιστήμῃ καὶ φρονήσει καὶ ἀληθῆ δόξαν τῆς αὐτῆς ἰδέας τιθέμενος, καὶ σκοπῶν ἔτι καὶ τοῦτον δέξαιτ' ἄν, οἵ καὶ ἐπιτρέπω εἶναι, ἢ καὶ γίγνεσθαι· μὴ ὅτι δή γε ἡδονὴ· ἆρ' ὡς τελεώτην, εἴθ' ὡς σφοδροτάτην, ἢ μήτε ἀληθῶς δοξάζοι χαίρειν, μήτε τὸ παράπαν γιγνώσκοι τί ποτε πί ποτ' ἐστὶ πάθος, μήτ' αὖ μνήμην τοῦ πάθους, μὴ δ' ὁντινοῦν χρόνον ἔχοι. ταῦτα δὲ λέγω καὶ τῷδε φρονήσεως, εἴ τις αὖθι πάσης ἡδονῆς καὶ τῆς βραχυτάτης δέξαιτ' αὖ, φρόνησιν ἔχειν μᾶλλον· ἢ μετά τινων ἡδονῶν, ἢ πάσας ἡδονὰς χωρὶς φρονήσεως μᾶλλον, ἢ μιᾷ φρονήσεως αὖ τινος. πρ. Οὐκ ἔστιν ὦ σώκρατες· ἀλλ' οὐδὲν δεῖ ταῦτά γε πολλάκις ἐπερωτᾶν. σω. Οὐκοῦν τό γε τέλειον ἡμῖν πάσαν αἱρετὸν καὶ ᾧ παντὰ πᾶσιν ἀγαθὸν, οὐδέτερον αὖ τούτων ἔσται. πρ. Πῶς γὰρ αὖ; σω. Τὸ τοίνυν ἀγαθὸν ἤδη σαφῶς ἢ καὶ τίνα τύπον αὐτοῦ λαβόντες ἵν' ὅ πᾶν ἐλέγομεν ἀγαθὸν ἕξομεν ὃ τῷ σώσομεν, ἔχωμεν. πρ. Ὀρθότατα λέγεις. σω. Οὐκοῦν ὀδὸν μέ τινα ἐοικὸς ταγαθὸν εἰλήφαμεν. πρ. Τίνα; σω. Καθάπερ εἴ τίς τινα ἄνθρωπον ζητῶν, πῶς οἴκοθεν πρῶτον ὀρθῶς ἴοι ἐπὶ τοῦθ' ὅτου αὐτοῦ, μάλα τί δὴ που πρὸς πῶ βλέπων αὖ, ἔχοι τοῦ ζητουμένου. πρ. Ὀρθῶς λέγεις οὖ; σω. Καὶ ναὶ δή τις λόγος ἐμήνυσεν ἡμῖν ὡς πάντα καὶ παντὸς μὴ ζητεῖν οὐ τῷ ἀμίκτῳ βίῳ τἀγαθὸν, ἀλλ' οὐ τῷ μικτῷ. πρ. Ὀρθῶς αὖ γε. σω. Ἐλπὶς μὲν τοίνυν οὐ τῷ μιχθέντι καλῶς τὸ ζητούμενον ἔσεσθαι φανερώτερον ἢ οὐ τῷ μή; πρ. Εἰκὸς γοῦν. σω. Τοῖς δὴ θεοῖς ὦ πρῶταρχε εὐχόμενοι καὶ καρανύωμεν, εἴτε Διόνυσος, εἴτε Ἥφαιστος, εἴθ' ὅστις θεῶν ταύτην πῶ τιμὴν εἴληχε τῆς συγκράσεως. πρ. Ὀρθῶς μὲν οὖν. σω. Καὶ μὴν καθάπερ ἐμὲν οἶνος χρῆσις πολλὰ παρεῖσιν κρῆναι, μέλιτος μὲν αὖ ἀπεχόμενοι τῷ πῶ τῆς ἡδονῆς· πῶ δὲ τῆς φρονήσεως ὑφαντικὴν, καὶ ἄοινον αὐχηρὸν καὶ ὑγιεινὸν ὕδατος ὕδωρ. ἆρ' προθυμητέον ὡς κράτιστα συμμιγνύναι. πρ. Ὀρθῶς γοὖν. σω. Φέρε δὴ πρότερον ἆρα πᾶσαν ἡδονὴν πάσῃ φρονήσει μιγνύντες τοῦ καλῶς αὖ, μάλιστα ἐπιτύχοιμεν; πρ. Ἴσως. σω. Ἀλλ' οὐκ ἀσφαλές· ἦ δ' ἀκινδυνότερον αὖ μιγνύοντες, δόξαι μοι δεῖν κἂν τινα ἀσφάλειαν αὖ. πρ. Λέγε τίνα. σω. Ἦν ἡμῖν ἡδονή τε ἀληθὴς ὡς οἰόμεθα μᾶλλον ἑτέρας ἄλλη· καὶ δὴ τί χρὴ τί χρὴ ἀκριβεστέρα; πρ. Πῶς γοὖν οὔ; σω. Καὶ ἐπιστήμη δὴ ἐπιστήμης διάφορος· ἢ μὲν, ὡδὶ τὰ γιγνόμενα καὶ ἀπολλύμενα ἀποβλέπουσα, ἢ δὲ, ὡδὶ τὰ μήτε γιγνόμενα, μήτε ἀπολλύμενα· καὶ τατὰ δὴ καὶ ὡσαύτως ὄντα ἀεί· ταύτην δὴ φαμὲν ἐπισκοπούμενοι ἡγησάμεθα ἑκάστοις ἀληθεστέραν εἶναι.

πρ. Ἐγὼ μὲν οὖν ὀρθῶς. σω. Οὐκοῦν εἰ τἀληθέστατα τρόπατα ἐπιτήδειον ἤδιμεν πρῶτον ξυμμίξαντες, ἆρα ἱκανὰ ταῦτα ξυμμεμιγμένα· ἢ

ἀγαπητότατον βίον ἀπὸρ μάλιστα παρέχειν ἡμῖν. ἢ τίνος ἕνεκα προσδιόμεθα· ἢ τῶν μὴ ζωτικῶν. πρ. Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ σφαλερὸν εἶναι. σω. Ἔστω δή τις ἡμῖν φρονῶν ἄνθρωπος αὐτῆς τῆς δικαιοσύνης ὅτι ἔστι καὶ λέγειν ἔχων ἐπύμονον τῷ νοεῖν. καὶ δὴ καὶ τοῦδε τῶν ἄλλων ἁπάντων τῶν ὄντων ὡσαύτως διανοούμενος. πρ. Ἔστω γοὖν οὕτως. σω. Ἆρ' οὖν οὗτος ἱκανῶς ἐπιστήμης ἕξει· κύκλου μὲν καὶ σφαίρας αὐτῆς τῆς θείας· ἢν λέγομεν ἔχων· πῶς δὲ ἀνθρωπίνων τὴν σφαῖραν, καὶ τοὺς κύκλους ζώντας ἀγνοῶν καὶ χρώμενος ἀνεπιστημόνως καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμίως κακόσι καὶ τοῖς κύκλοις; πρ. Γελοίαν διάθεσιν ἡμῶν ὦ σώκρατες ἀνθρώπων ἔφαμεν μόνον ἐπιστήμας λέγομεν. Σω. Γῶς φῆς, ἢ τοῦ ψυχροῦ καινόν ἅμα καὶ τοῦ κύκλου πῶ οὐ βέβαιον οὐδὲ καθαρὸν τέχνῳ, ἐμβλητέον καινῦ, καὶ συμμετρέον;

πρ. Ἀναγκαῖον γοὖν, εἰ μέλλ' τίς ἡμῶν καὶ πῶ ὀλίγον προσθήσειν ἔφαμεν, σοχάσεώς τε καὶ μιμήσεως μεστὴν οὖσαν καθαρότητος ἀλλοῦ. πρ. Ἀναγκαῖον φάσκειν ἔμοιγε εἶπερ γε ἡμῶν ὁ βίος ἔσται καὶ ὁπωσοῦν ποτε βίος. σω. Βούλῃ δῆτα ὥσπερ θηρεὺς ὑπ' ὄχλου τινὸς ὠθούμενος καὶ βιαζόμενος ἢ πηθεὶς αἰκιτάσας τὰς θύρας ἀφῶ πάσας τὰς ἐπιστήμας εἰσρεῖν, καὶ μίγνυσθαι ὁμοῦ καθαρᾷ πῶ ἀδιεξέρασι; πρ. Οὔκουν ἔτ' γε οἶδα ὦ σώκρατες ὅτι τίς ἂν, βλάπτοιτο πάσας λαβὼν τὰς ἄλλας ἐπιστήμας ἔχων τὰς πρώτας. σω. Μεθίω δὴ τὰς ξυμπάσας ῥᾴν εἰς πῶ τῆς ὁμόρου καὶ μάλα ποιητικῆς μισαγωγέως ὑποδοχήν. πρ. Γαῦ μὲν οὖν. σω. Μεθεῖνται. καὶ πάλιν ἐπὶ πῶ τῶν ἡδονῶν πηγὴν ἰτέον. ὡς γοῦν διεκόσμησαν αὐτὰς μιγνύσαι τὰ τῶν ἀληθῶν μόρια πρῶτον οὐκ ἔχρηννθη ἡμῖν, ἀλλὰ δὴ καὶ πᾶσαν ἁπλῶς ἐπιστήμην εἰς ταὐτὸν μεθέμεν, ἀθρόας καὶ πρόσθεν τῶν ἡδονῶν. πρ. Ἀληθέστατα λέγεις. σω. Ἴδρα δὴ βουλόμεθα νῶιν καὶ πρὸς τῶν ἡδονῶν, πότερα καὶ ταύτας πάσας ἀθρόας ἀφετέον, ἢ καὶ τούτων πρώτας μεθετέον ἡμῖν ἄσας ἀληθεῖς. πρ. Πολύ γε διαφέρει πρός γε ἀσφάλειαν πρώτας ταῖς ἀληθεῖς ἀφεῖναι. σω. Μεθέωδον δή· τί δὲ μετὰ ταῦτα. ἆρ' οὐκ εἰ μέ τινες ἀναγκαῖαι καθάπερ ἐκεῖ συμμικτέον καὶ ταύτας; πρ. Τί δ' οὐχὶ γε αἰσθήσεις καὶ ἰσ δή που δεῖν. σω. Εἰ δέ γε καὶ καθάπερ τὰς τέχνας πάσας ἀβλαβές τε καὶ ὠφέλιμον ἦν ἐπίστασθαι ἓξ βίου καὶ νοῦ δὴ ταυτὰ λέγωμεν πρὸς τῶν ἡδονῶν, εἴτε πάσας ἡδονὰς ἱκανὰ, δεῖ ξίου, συμφόρου τε ἡμῖν ὄν, καὶ ἀβλαβὲς ἅπασι πάσας ξυμμετρέον. πρ. Πῶς οὖν δὴ πρὸς αὐτῶν τούτων λέγομεν; ἢ πῶς ποιῶμεν; σω. Οὐχ ἡμᾶς ὦ πρώταρχε διδρυτέον χρή· τὰς ἡδονὰς δὲ αὐτὰς καὶ τὰς φρονήσεις διακρινθαμένους τὸ τοιόνδε ἀλλήλων πρός. πρ. Τὸ ποῖον; σω. Ἆ φίλαι εἴτε ἡδοναὶ ὑμᾶς χρὴ προσαγορεύειν, εἴτε ἄλλῳ ὁτῳοῦν ἐνόματι μᾶν οὐκ αὖ, δέξασθαι εἰκὸς μετὰ φρονήσεως πάσας, ἢ χωρεῖς τῆ φρονῆν· εἶμαι μὲν πρὸς ταῦτα, τὸ δ' αὐτὰς αὖ ἀναγκαιότατον εἶναι λέγειν. πρ. Τὸ ποῖον;

σω. Ὅτι καθάπερ ἔμπροσθεν ἐρρήθη ἢ μόνον καὶ ἕρπειν ἐλικρινὲς εἶναί τι γένος, οὔτε πάντη δῶρ ἦν, οὔτ' ὠφέλιμον. πάντων γε μὲν ἡγούμεθα γενῶν ἀρίστων οὐ αὐτὸ οὑς σωσικὲν ἡμῖν. ἢ τῷ γιγνώσκειν τὰ ἄλλα τε πάντα, καὶ αὖ πῶ αὐτῶ ἡμῶν τελέως εἰς δύναμιν ἐκάστην. πρ. Καὶ καλῶς γε ἐρήματε ταυτὶ φήσομεν.

σω. Ὀρθῶς· πάλιν τοίνυν μετὰ ταῦτα πῶ φρόνησιν καὶ τὸν νοῦν, αὖ δρατητέον. ἆρ' ἡδονῶν τι προσδεῖσθαι οὐ τῇ ξυμμέτρᾳ φῶμεν αὖ, αὖ τὸν νοῦν τε καὶ πῶ φρόνησιν αἴτε ρωτῶντες, ποίων φῶμεν αὖ, ἴσως ἡδονῶν. πρ. Εἰκός. σω. Ὁ δὴ γ' ἡμέτερος λόγος μετὰ τοῦτ' ἔστιν ἤδη πρὸς ταῖς ἀληθέσιν ἐκείναις ἡδοναῖς· φήσομεν ἆρ' ἔτι προσδεῖσθ' ὑμῶν τὰς μεγίστας ἡδονὰς ξυνοίκους εἶναι καὶ τὰς σφοδροτάτας; πρ. Καὶ πῶς ὦ σώκρατες; σω. Ἴσως φῶμεν αὖ, ἀλλ' ἡμῖν λίσμασί τε μυρία ὑμῶν ἔχρισεν ταῖς ψυχαῖς οὐ ἂς οἰκοῦμεν ταραπῆσαι δεῖ μανικὰς ἡδονάς· μὴ γίγνεσθαί τε ἡμᾶς πῶ

αρχὴν οὐκ ἐῶσι· τάττε γιγνόμενα ἡμῶν τίκτει ὡς τὸ πολὺ δι' ἀμέλειαν λήθην ἐμποιοῦσι παντάπασι διαφθείρουσιν ἄλλως τε ἡδονὰς ἀληθεῖς, καὶ καθαρὰς ἂς ἔστι χωρὶς, ἐκείνως ἡμῖν νόμιζε, καὶ πρὸς ταύτας τὰς μεθ' ὑγιείας καὶ τοῦ σωφρονεῖν, καὶ δὴ καὶ ξυμπάσης ἀρετῆς. ὁπόσαι καθάπερ θεοῦ ὁπόταν δοὶ γιγνόμεναι αὐτῇ ξυνακολουθοῦσι παντὶ ταύτας μιγνυούσας δι' αἰεὶ μετ' ἀφροσύνης καὶ τῆς ἄλλης κακίας ἐπιμέλεσθαι, πολλοῦ δεῖ λογίᾳ τῷ νῷ μιγνύναι ἐν βουλόμενον ὅπη κάλλιστον ἡδονὴν καὶ ἀπάσας τὰς τοιαύτας μίξιν καὶ κρᾶσιν, μαθεῖν οὐ ταύτῃ πειρᾶσθαι τί ποτε οὖ τι ἀνθρώπῳ καὶ τῷ παντὶ πέφυκεν ἀγαθόν. καὶ τίνα ἰδίαν αὐτὴν εἶναί ποτε μαστευτέον. ἆρ' οὐκ ἐμοὶ φρόνησις ταῦτα, καὶ ἐχόντως ἐσαῦθ' ἡν νοῦν φύσομεν ὑπέρ τε ἑαυτοῦ καὶ μύσης, καὶ δόξης ὀρθῆς ἅπτεσθαι τὰ νῦν ῥηθέντα; πρ. Γε αὐτὰ πάσι μὲν οὖν. σω. Ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε γε ἀναγκαῖον καὶ οὐκ ἄλλως ἂν ποτε γίγνοιτο οὐδ' ἂν εἴη. πρ. Τὸ ποῖον; σω. Ὃ μὴ μέμεμπται ἀλήθειαν, οὐκ ἂν ποτε ὀρθῶς ἀληθῶς γίγνοιτο, οὐδ' ἂν, γεγενημένον εἴη. πρ. Πῶς γὰρ ἄν; Φι. Οὐδαμῶς· ἀλλ' εἰ μὴ τι ἔτι προσλεῖ τῇ συμμράσει ταύτῃ, λέγε τι σὺ καὶ Φίληβος. ἐμοὶ μὲν γὰρ καθάπερ ἐκ πόσεως τῆς ἀσώματος ἀρέξεως καὶ λεως ἐμφύχου σώματος· ὁ νοῦ λόγος ἀπειρήσθαι φαίνεται. πρ. Καὶ ἐμοὶ τοίνυν ὦ Σώκρατες οὕτω λέγε λέγεται. σω. Λέγω οὖν· ἀλλ' ἐμοὶ μὲν δοῦναι νῷ ἤδη προθύρεις καὶ τῆς οἰκήσεως ἐστίαν τῆς τοῦ τοιούτου λόγου τινός, ἴσως ὀρθῶς ἂν τινα χρόνον φαῖμεν; πρ. Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ. σω. Τί δῆτα οὐ τῇ ξυμμίξει τιμιώτατον ἅμα καὶ μάλιστ' ἴδιον εἶναι δόξειεν ἄν, ἡμῖν τε πᾶσι γεγονέναι προσφιλῶς τοιαύτην διάθεσιν; ἆρ' γὰρ ἰόντες μετὰ τοῦτ' ἐπισκεψόμεθα εὐθὺ ἡδονῆ, εἴτε νῷ προσφυές τε καὶ οἰκειότερον οὖ τῷ παντὶ συνίσκειν. πρ. Ὀρθῶς· ἆρ' γοῦν ἔστιν ἐς νῷ κρίσιν ἡμῖν ἔτι ξυμφερόντων. σω. Καὶ μὴν ξυμπάσης γε μίξεως οὐ χαλεπὸν λαβεῖν νῷ αἰτίαν δι' ἣν ἡ παντὸς ἀξία γίγνεται ἡτέρου ἢ ἑκατέρα παράπαν οὐδενός. πρ. Πῶς λέγεις; σω. Οὐλεῖς που ἆρ' ἀθρόων ἀγαθῶν. πρ. Τὸ ποῖον; σω. Ὅτι μίξεων καὶ τῆς ξυμμίξεως φύσεως μὴ τυχοῦσα ἡτέρου ἐστὶν οὐδὲν ἡ πᾶσα ξύγκρασις πᾶσα, ἐξ ἀνάγκης ἀπόλλυσί τε τὰ κεραννύμενα καὶ πρώτην ἑαυτήν· οὐ δὴ γοῦν κρᾶσις, ἀλλά τις ἄκρατος ξυμπεφορημένη ἀληθῶς ἡ τοιαύτη γίγνεται ἑκάστοτε ἑκάστοις τοῖς κεκτημένοις ξυμφορά. πρ. Ἀληθέστατα. σω. Νῦν δὴ κατὰ πόδας ἡμᾶς ἡ τἀγαθοῦ δύναμις εἰς νῷ τὸ καλοῦ φύσιν· μετριότης γοῦν καὶ ξυμμετρία, κάλλος δή που καὶ ἀρετὴ παντὰ χοῦ ξυμβαίνει γίγνεσθαι. πρ. Πάνυ μὲν οὖν. Καὶ μὴν ἀλήθειά γε ἔφαμεν αὐτοῖς οὐ τῇ κράσει μιμέσθαι. πρ. Πάνυ γε. σω. Οὐκοῦν ἐμὶ μιᾷ δυνάμει δοιὰ ἰδέα ἀγαθοῦ διηρῆσθαι σοὶ τείνοντες, κἀμὶ καὶ συμμετρίᾳ καὶ ἀληθείᾳ λέγομεν ὡς ἔστιν ὅτιον οὐ ἐρῶτατ' ἄν, εἰ πασαὶ μιᾷ ἄν, τῶν οὐ τῇ ξυμμίξει. καὶ δὴ ἔστ' ὡς ἀγαθοῦ ἓν τοιαύτην αὐτὸν γεγονέναι. πρ. Ὀρθότατα μὲν οὖν. σω. Ἦ δὴ τοίνυν ὦ πρώταρχε καὶ ὃς ἡμῖν γίγνεται ἄν, ὁ τῆς ἡδονῆς τε πρὸς καὶ φρονήσεως ὁπότερον αὐτοῖν τοῦ ἀρίστου ξυγγενέστερόν τε καὶ τιμιώτερον οὐ ἀνθρώποις τέ ἔστι καὶ θεοῖς. πρ. Δῆλον μὲν ὅμως δ' αὖ τῷ λόγῳ ἐπεξελθεῖν βέλτιον. σω. Καὶ οὐ ἔφασκον τοίνυν τῶν τελείων πρὸς νῷ ἡδονὴν καὶ ἐν νοῦν κεῖνον. δεῖ γὰρ ἴδειν πότερον μᾶλλον ξυγγενὲς ἑκάστοις αὐτῶν ἀποτελοῦμεν. πρ. Καλῶς καὶ ἀληθέστατ' ἔφης καὶ μετριότητος πρὶ λέγεις; Σω. Ναί. πρῶτον δέ γε ἀληθείας λαβοῦ ὦ πρώταρχε· καὶ λαβόμενος ζήτει εἰς τεία νοῦν καὶ ἀλήθειαν καὶ ἡδονὴν, πολὺν ἐπισχὼν χρόνον, ἀπόκεινται σαν τῷ· πότερον ἡδονῆ ξυγγενέστερον, ἢ νοῦς ἀληθείᾳ.

πρ. Τί δὲ χρόνου δεῖ; πολὺ γὰρ δίμοι διαφέρειν. ἡδονὴ μὲν γὰρ ἀπάντων ἀλαζονέστατον· ὡς δὲ λόγος καὶ αἱ ταῖς ἡδοναῖς ταῖς σοφὶ τὰ ἀφροδίσια, αἳ δὴ μάγιστα δοκοῦσιν εἶναι, καὶ ἡ ἐπορκεῖν συγγνώμην ἔλαφε παρὰ θεῶν· ὡς καθάπερ παίδων τῶν ἡδονῶν νοῦ οὐδὲ ἓν ὀλίγιστον κεκτημένων.

νοῦς δὲ ἢ φρόνησις καὶ ἀλήθειά ἐστιν, ἢ πάντων ὁμοιότατόν τε καὶ ἀληθέστατον. σω. Οὐκοῦν ἡ μὲν ἕξις πολὺ μᾶλλον ἔοικε τοιαύτη τις εἶναι οἵαν σὺ λέγεις· πότερον δὲ ἡδονὴ φρονήσεως, ἢ φρόνησις ἡδονῆς ἧττον κέκτηται; πρ. Θαυμάσιόν γε καὶ τοῦτο ἐρωτᾷς, ὦ Σώκρατες. ἐμοὶ γοῦν ἡδονῆς μὲν καὶ πολὺ μᾶλλον δοκεῖ φρόνησις ἀμείνων εἶναι, οὐδὲν τῶν ὄντων φρονήσεως ἀμείνω εἶναι. σω. Καλῶς ἔρηκας. ἐμοὶ δ' ἔτι λέγε· τὸν νοῦν ἡμῖν πότερον μᾶλλον τιθῶμεν ἕξιν ἢ τινα ἄλλην ἡδονῆς γένεσιν; ὡς τι εἶναι καὶ ἄλλο νοῦν ἡδονῆς, ἢ οὐκ ἄν ποτε ἐθέλοιμεν. πρ. Ἀλλ' οὖν φρόνησίν μὲν καὶ νοῦν ὦ Σώκρατες οὐδεὶς πώποτε οὐδ' ὑπέρ, οὔτ' ὄναρ αἰσχρὸν, οὔτε εἶδέν τις ἐπινόησεν οὐδαμοῦ οὐδαμῶς, οὔτε γιγνόμενον, οὔτε ὄντα, οὔτε ἰσόμενον. Σω. Ὀρθῶς. πρ. Ἡδονὰς δέ γε που καὶ ταύτας χιλιάδν τὰς μεγίστας ὅταν τις δῶμεν ἡδομένοις ὀντινοῦν, ἢ γελοῖον ἐπὶ τούτοις, ἢ δ' πάντων αἴσχιστον ἐπόμενον ὁρῶντες, αὐτό τε αἰσχυνόμενοι, καὶ ἀφαιρίζοντες κρύπτομεν ὅτι μάλιστα, νυκτὶ πάντα τὰ τοιαῦτα διδόντες· ὡς φῶς οὐ δίον ὁρᾶν αὐτά. σω. Γαστὴρ δὴ φύσεις ὦ πρώταρχε ὑπό τε ἀτίμων πάντων καὶ παρὰ σοῦ φράζων· ὡς ἡδονὴ κτῆμα οὐκ ἔστι πρῶτον, δι' αὖ δεύτερον, ἀλλὰ πρῶτον μὲν πῃ τοῦτο μέτριον καὶ τὸ μέτριον καὶ καίριον, καὶ πάντα ὁπόσα τοιαῦτα χρὴ νομίζειν τῷ ἀεὶ ὄντι ἀρᾶσθαι φύσιν. πρ. Φαίνεται οὖν ἐκ τῶν νῦν λεγομένων. δεύτερον μὲν τοῦτο τὸ σύμμετρον καὶ καλὸν καὶ τέλειον καὶ ἱκανὸν, καὶ πάντ' ὁπόσα τῆς γενέσεως ταύτης αὖ ἔδει. Γρ. Ἔοικε γοῦν. σω. Τὸ τρίτον τοίνυν ὡς ἡμῖν μαντεία. νοῦν καὶ φρόνησιν τιθεὶς, οὐκ αὖ, μίγα τι τῆς ἀληθείας παρεξέλθοις. πρ. Ἴσως. σω. Ἐκ δὲ τῶν γενεᾶς φησὶν ὁ Ἐμπεδοκλῆς κατὰ ταὐτὰ τὸν κόσμον ἀσθῆ· ἀτὰρ καὶ ἡδονὴν ἔστι καὶ ὀδύνην τὸ μὲν ἀεὶ τοῦ ἡμῖν οὐδὲν λοιπὸν· πολλῶν δὲ καὶ φαύλων ἀποδοῦναι τοῖς ἐρημένοις. πρ. Οὐκοῦν χρή. σω. Ἴθι δὴ τὸ τέταρτον τῷ σωτῆρι τῶν αὐτῶν διαμαρτυράμενοι λόγον ἐπιξέλθωμεν. πρ. Ποῖον δή; σω. Φίλιόν τε τἀγαθὸν ἐπὶ δεῖ τὸν ἡμῖν ἡδονὴν εἶναι πᾶσαν καὶ παντελῆ. πρ. Τὸ τέταρτον ὦ Σώκρατες ὡς ἔοικεν ἔλεγες ἀρτίως τὸν ἐξ ἀρχῆς ἐπαναλαβεῖν δεῖν λόγον. Σω. Καὶ μὰ δί γε μικρὸν ἧττον, ἀκούσωμεν. ἐτὸ γοῦν δὴ καὶ πρόσθεν ἄπορον καὶ διελέλυθα, καὶ δυσχεράσας τὸν φιλήβου λόγον οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἄλλον πολλάκις μείζω εἶπον ὡς ἡδονῆς γε νοῦς εἴη ἂν μακρῷ βέλτιόν τε καὶ ἄμεινον τῷ τῶν ἀνθρώπων βίῳ. πρ. Ἦν ταῦτα. σω. Ὑποπτεύων δέ γε κἀγὼ ἄλλα εἶναι πολλὰ εἶπον, ὡς εἰ φανείη τὸν τρίτον ἀμφοῖν βέλτιον ὑπὲρ τὸ δευτέρειον νῷ, πρὸς ἡδονὴν ξυνδιαμαχοίμην· ἡδονὴ δ' ἢ καὶ δεύτερον στήσοιτο.

πρ. Εἴπερ γοῦν οὕτω. σω. Καὶ μὰ τὰ νῦν γε πάντων ἱκανώτατα γ' οὖν οὐδέτερον ἱκανὸν εἰφαίη. πρ. Ἀληθέστατα. σω. Οὐκοῦν παντάπασιν οὐ τούτῳ τῷ λόγῳ καὶ νοῦς ἀπήλλακτο καὶ ἡδονὴ μήτοι τἀγαθόν γε αὐτὸ μὴ δεύτερον αὖ δεῖν εἶναι σεμνύνων αὐτὰ κρίνοι, καὶ τῆς τοῦ ἱκανοῦ καὶ τελέου δυνάμεως.

Γρ. Ὀρθότατα. σω. Φανείσης δέ γε ἄλλου τρίτου κρείττονος τούτοιν ἑκατέρου, μυρίῳ γ' αὖ νοῦς ἡδονῆς οἰκειότερον καὶ προσφυέστερον πέφανται ναῦ τῇ τοῦ νικῶντος ἕδρᾳ. πρ. Πῶς γοῦν οὔ; σω. Οὐκοῦν πάμπολυ κατὰ νῦν κρίσιν ἡμῖν ὁ λόγος ἀπεφήνατο γίγνοιτ' ἄν, ἡ τῆς ἡδονῆς δύναμις. πρ. Ἔοικε. σω. Ῥᾴων τοίνυν δέ γε οὐκ ἄν οἱ πάντες βόοθ τε καὶ Ἴωσοι καὶ τἄλλα ξύμπαντα θηρία φῶσί τῳ. ἡ χαίρειν διώκειν οἷς πιστεύοντες ὥς πού μάστειες ὄρνισιν οἱ πολλοὶ, κρίνουσι τὰς ἡδονὰς εἰς τὸ ζῆν ἡμῖν δὴ κρατίστας εἶναι· καὶ τοὺς θηρίων ὄρωντας ἄουσαι κυρίους εἶναι, μαρτύρασι μᾶλλον ἢ τοὺς τῶν σὺ μούσῃ φιλοσόφῳ μεμαντευμένων ἐκείνοις λόγων.

πρ. Ἀληθέστατα ὦ σώκρατες εἰρῆσθαί σοι νῦν ἤδη φαμὲν ἅπαντες. Σω. Οὐκοῦν καὶ ἀφίετέ με. Πρ. Σμικρὸν ἔτι λοιπὸν ὦ σώκρατες. οὐ γὰρ δήπου σύ γε ἀπερεῖς πρότερος ἡμῶν. ὑπομνήσω δέ σε τὰ λειπόμενα.

τέλος φιλήβου, ἢ περὶ ἡδονῆς.

ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ, Η ΠΕΡΙ ΕΡΩΤΟΣ. ΗΘΙΚΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ, ΠΡΟΣΩΠΑ.

Ἀπολλόδωρος. ἑταῖρος ἀπολλοδώρου. Ἀριστόδημος. Σωκράτης. Ἀγάθων. Φαῖδρος. Παυσανίας. Ἐρυξίμαχος. Ἀριστοφάνης. Διοτίμα. Ἀλκιβιάδης.

ἀπολ. Δοκῶ μοι περὶ ὧν πυνθάνεσθε οὐκ ἀμελέτητος εἶναι. καὶ γὰρ ἐτύγχανον πρώην εἰς ἄστυ οἴκοθεν ἀνιὼν φαληρόθεν. τῶν οὖν γνωρίμων τις ὄπισθεν κατιδών με πόρρωθεν ἐκάλεσε, καὶ παίζων ἅμα τῇ κλήσει ὁ φαληρεὺς ἔφη, οὗτος ἀπολλόδωρος οὐ περιμενεῖς; κἀγὼ ἐπιστὰς, περιέμεινα. καὶ ὃς ἀπολλόδωρε ἔφη. Καὶ μὴν καὶ ἔναγχός σε ἐζήτουν βουλόμενος διαπυθέσθαι τὴν ἀγάθωνος ξυνουσίαν, καὶ σωκράτους, καὶ ἀλκιβιάδου, καὶ τῶν ἄλλων τῶν τότε ἐν τῷ συνδείπνῳ παραγενομένων περὶ τῶν ἐρωτικῶν λόγων, τίνες ἦσαν. ἄλλος γάρ τίς μοι διηγεῖτο ἀκηκοὼς φοίνικος τοῦ φιλίππου. ἔφη δὲ καὶ σὲ εἰδέναι. ἀλλὰ γὰρ οὐδὲν εἶχε σαφὲς λέγειν. σὺ οὖν μοι διήγησαι. δικαιότατος γὰρ εἶ τοὺς τοῦ ἑταίρου λόγους ἀπαγγέλλειν. πρότερον δέ μοι εἰπέ. σὺ αὐτὸς παρεγένου τῇ συνουσίᾳ ταύτῃ, ἢ οὔ. Κἀγὼ εἶπον ὅτι παντάπασιν ἔοικέ σοι οὐδὲν διηγεῖσθαι σαφὲς ὁ διηγούμενος, εἰ νεωστὶ ἡγῇ τὴν συνουσίαν γεγονέναι ταύτην ἣν ἐρωτᾷς. ὥστε καὶ ἐμὲ παραγενέσθαι. Ἔγωγε δή. Πόθεν ἦν δέ γ' ὦ γλαύκων. οὐκ οἶσθ' ὅτι πολλῶν ἐτῶν ἀγάθων ἐνθάδε οὐκ ἐπιδεδήμηκεν; ἀφ' οὗ δ' ἐγὼ σωκράτει συνδιατρίβω, καὶ ἐπιμελὲς πεποίημαι ἑκάστης ἡμέρας εἰδέναι ὅ, τι ἂν λέγῃ, ἢ πράττῃ, οὐδέπω τρία ἔτη ἐστίν. πρὸ τοῦ δὲ περιτρέχων ὅπῃ τύχοιμι, καὶ οἰόμενός τι ποιεῖν ἀθλιώτερος ἦν ὁτουοῦν, οὐχ ἧττον ἢ σὺ νῦν, οἰόμενος δεῖν πάντα μᾶλλον πράττειν ἢ φιλοσοφεῖν. Καὶ ὃς μὴ σκῶπτ' ἔφη. ἀλλ' εἰπέ μοι πότε ἐγένετο ἡ συνουσία αὕτη. κἀγὼ εἶπον ὅτι παίδων ἡμῶν ὄντων ἔτι ὅτε τῇ πρώτῃ τραγῳδίᾳ ἐνίκησεν ἀγάθων. τῇ ὑστεραίᾳ, ἢ ᾗ τὰ ἐπινίκια ἔθυεν, αὐτός τε καὶ οἱ χορευταί. Πάνυ ἔφη ἄρα πάλαι ὡς ἔοικεν. ἀλλὰ τίς σοι διηγεῖτο, ἢ αὐτὸς σωκράτης. Οὐ μὰ τὸν δία ἦν δ' ἐγὼ, ἀλλ' ὅσπερ φοίνικι. ἀριστόδημος ἦν τις κυδαθηναιεὺς σμικρὸς, ἀνυπόδητος ἀεί. παραγεγόνει δ' ἐν τῇ συνουσίᾳ, σωκράτους ἐραστὴς ὢν ἐν τοῖς μάλιστα τῶν τότε ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. οὐ μέντοι ἀλλὰ καὶ σωκράτη γε ἔνια ἤδη ἀνηρόμην ὧν ἐκείνου ἤκουσα. καί μοι ὡμολόγει καθάπερ ἐκεῖνος διηγεῖτο. Τί οὖν ἔφη οὐ διηγήσω μοι. πάντως δὲ ἡ ὁδὸς ἡ εἰς ἄστυ ἐπιτηδεία πορευομένοις καὶ λέγειν καὶ ἀκούειν. οὕτω δὴ ἰόντες ἅμα τοὺς λόγους περὶ αὐτῶν ἐποιούμεθα. ὥστε ὅπερ ἀρχόμενος εἶπον, οὐκ ἀμελετήτως ἔχω. εἰ οὖν δεῖ καὶ ὑμῖν διηγήσασθαι ταῦτα χρὴ ποιεῖν. καὶ γὰρ ἔγωγε καὶ ἄλλως ὅταν μέν τινας περὶ φιλοσοφίας λόγους ἢ αὐτὸς ποιῶμαι, ἢ ἄλλων ἀκούω χωρὶς τοῦ οἴεσθαι ὠφελεῖσθαι ὑπερφυῶς ὡς χαίρω. ὅταν δὲ ἄλλους τινὰς ἄλλως τε καὶ τοὺς ὑμετέρους τοὺς τῶν πλουσίων καὶ χρηματιστῶν αὐτός τε ἄχθομαι ὑμᾶς τε τοὺς ἑταίρους ἐλεῶ ὅτι οἴεσθέ τι ποιεῖν οὐδὲν ποιοῦντες, καὶ ἴσως αὖ ὑμεῖς ἡγεῖσθε ἐμὲ κακοδαίμονα εἶναι, καὶ οἴομαι ὑμᾶς ἀληθῆ οἴεσθαι. ἐγὼ μέντοι ὑμᾶς οὐκ οἴομαι ἀλλ' εὖ οἶδα. Ἑται. Ἀεὶ ὅμοιος εἶ ὦ ἀπολλόδωρε. ἀεὶ γὰρ σαυτόν τε κακηγορεῖς, καὶ τοὺς ἄλλους, καὶ δοκεῖς μοι ἀτεχνῶς πάντας ἀθλίους

ἀγεῖσθαι πολλῷ σωκράτους ἀφ' σαυτοῦ ἀηξάμενος, μὴ ὁπόθεν ποτὲ ταύτην πλὴ ἐπω νυμίαν ἔλαβες· ἡ μανικὴ καλεῖσθαι, οὐκ οἶδα ἔγωγε. οὐ μὲν γὰρ ὑῖς λόγοις, ἀλλ' τοιοῦτος εἶ σαυτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἀγριαίνεις πολλῷ σωκράτους. ΑΛΚ. Ἥκιστα, καὶ δηλόν γε δή· ὅτι οὕτω διανοούμενος καὶ τῶδε ἐμαυτῷ καὶ τῶδε ὑμῖν μάχομαι καὶ παρασκευάζω. ΕΤΑΙ. Οὐκ ἄξιον τῶδε τούτων ὦ ἀπολλόδωρε νῶϊ ξέιζειν, ἀλλ' ὁπῇ ἐθέλει σύ, μὴ ἄλλως ποιῆσης· ἀλλὰ διέλεσθαι τίνες ἔσαν οἱ λόγοι.

ΑΠ. Ἦσαν ὑῖνα ἐκεῖνοι τοιοῦδέ τινες· μᾶλλον δ' ἴσως ἀρχῆς ὑμῖν ὡς ἐκεῖνος διηγεῖσθαι καὶ ἐπὶ πειράσομαι διηγήσασθαι. ἔφη γὰρ ὁ σωκράτης αὐτυχεῖν λελουμένον τε, καὶ τὰς σκλαύτας ὑποδεδεμένον, ἃ ἐκεῖνος ὀλιγάκις ἐποίει, καὶ ἥρεσθαι αὐτὸν ὅποι ἴοι, ὅτου καλοῦ γε γυμνουμένος, καὶ τὸν, ἀπεῖν ὅτι ἰὼν δεῦρο ἐπὶ δεῖπνον εἰς ἀγάθωνος· χθὲς γὰρ αὐτὸν ἐφυγον· τῆς ἐπινικίους φοβηθεὶς τὸν ὄχλον· ὁμολόγησε δ' εἰς τὴν αὔριον παρέσεσθαι. ταῦτα δ' ἐκεῖνα λέγω πισάμενον· ἵνα καλῶς παρακαλέσῃ ἔω. ἀλλὰ σὺ δὴ ὡς ἀρειτόδημε πῶς ἔχεις πρὸς τὸ θέλειν αἰσθέσθαι ἄκλητος ἰὼν δεῖπνον· κἀγὼ ἔφην ἔπον· ὅτι ὅπως ὅ πως αὖ, σὺ καλῶς. Ἕπου τοίνυν ἔφη ἵνα καὶ πλὴ παροιμίαν διαφθείρωμεν ματαβαλόντες ὡς ἄρα καὶ ἀγαθῶν ἰὼν δεῦτας ἴασιν αὐτίμαστοι ἀγαθοί· ὅμηρος μὲν γὰρ καὶ δοκεῖ οὐ μόνον διαφθεῖραι, ἀλλὰ καὶ ὑβρίσαι εἰς ταύτην πλὴ παροιμίαν· ποιήσας γὰρ τὸν ἀγαμέμνονα διαφθόνως ἀγαθὸν αἶσθα τὰ πολεμικά, τὸν δὲ μενέλεων μαλθακὸν αἰχμητὴν, θυσίαν ποιουμένου καὶ ἑστιῶντος τὸν ἀγαμέμνονος, ἄκλητον ἐφοίτησεν ἰόντα τὸν μενέλεων ἰὼν δεῦρο τοίνυν χέρα ὄντα ἰὼν δεῦρο τοῦ ἀμείνονος· ταῦτ' ἀκούσας ἀπεῖν ἔφη· ἴσως μέν τι καὶ δοκῶ λέγειν καὶ ἐπὶ οὐχ ὡσ σὺ λέγεις ὦ σώκρατες· ἀλλὰ καὶ ὅμηρον φαῦλος ὢν ἰὼν δεῦρο σοφοῦ αἰσθοὺς ἰόντα ἰὼν δεῦρο ἄκλητος· δεῖσθαι ἄπων μέ τι ἀφρολογήσειν· ὡς ἔπως γε οὐχ ὁμολογήσω ἄκλητος ἥκειν· ἀλλ' ἐγὼ σοῦ κε κλημένος· σοὶ τε δύ' ἔφη ὀφθαλμὼ πρὸ ὁδοῦ βουλευσόμενα ὅτι ἐροῦμεν· ἀλλὰ ἴωμεν· τοιαῦτ' ἄττα σφᾶς ἔφη διαλεξόντας ἰέναι· ἐν οὖν σωκράτη ἰέναι τῷ πως προσέχοντα τὸν νοῦν καὶ πλὴ ὁδὸν πορεύεσθαι ὑπολειπόμενον· καὶ τοὺς μὲν ἐμοῦντας οὐ, κελεύειν προϊέναι εἰς τὸ πρόσθεν· ἐπεισθῆναι δὲ γελοῖόν πᾶσθαι· ἐν μὲν γὰρ, δύο παῖδα τινὰ οὐδὲν ἀπαντήσαντα ἄγειν· οὐ καὶ τόκεν οἱ ἄλλοι, μὴ καταλαμβάνειν ἤδη μέλλοντας δηπεῖν· δύο δ' οἷος ὡς ἐλεῖν ἐν ἀγάθωνα, ἔφασαι ἀρειτόδημε εἰς καλὸν ἥκεις ὅπως σιωλεπήσῃς· εἰ δ' ἄλλου τινὸς αὖ ἐλθοις, εἰσκυδοις ἀσκβαλοῦ· ὡς καὶ χθὲς ζητῶν σε ἵνα καλέσαιμε, οὐχ οἷός τ' ἦν· ἐλεῖν· ἀλλὰ σωκράτη ἡμῖν πῶς οὐκ ἄγεις.

καὶ ἐγὼ ἔφη μεταστρεφόμενος, οὐδαμοῦ ὁρῶ σωκράτη ἐπόμενον· εἶπον οἶμαι ὅτι καὶ αὐτὸς μικρὰ σωκράτους ἥκειμε κληθεὶς ὑπ' ἐκείνου, λοιδορεῖσθαι δεῖπνον. καλῶς γ' ἔφη ποιῶν σύ· ἀλλὰ ποῦ ἔστιν οὗτος. Ὅπισθεν ἐμοῦ ἄρτι εἰσῆει· ἀλλὰ θαυμάζω καὶ αὐτὸς ποῦ αὖ ἔπι· Οὐσκόψῃ ἔφη παῖ φαίαι ἐν ἀγάθωνα καὶ εἰσάξεις σωκράτη; Σὺ δ' ἦ δ' ὅς ἀρειτόδημε παρεῖρυξίμαχον καταλείνοι, κἀγὼ ἐμὲ ἔφη ἀπολείζειν ἐν παῖδα ἵνα που καταλέοιβ· ἄλλον δέ τινα τῶν παίδων ἥκειν ἀπέλλοντα ὅτι σωκράτης οὗτος αἰσχρὸς ὢν τῷ τῶν γειτόνων προθύρῳ ἔστηκε· κἀμοῦ καλοῦντος οὐκ ἐθέλει εἰσιέναι.

Ἄτοπόν γ' ἔφη λέγεις· οὐκοῦν κέλευε αὐτὸν καὶ μὴ ἀφίσης. καὶ ὃς ἔφη εἰπεῖν μανθάμενος· ἀλλ' ἴσατε αὐτόν. ἔοικε γάρ τι οὗτ' ἔχει· εἰ οἵτε ἀπιστὰς ὅπη αὖ, τύχοι ἔστηκεν. ἥξει δὲ αὐτίκα· ὡς ἐγὼ δίμαι· μὴ οὖν κινῆτε· ἀλλ' ἴατε. Ἀλλ' οὔτω χρὴ ποιεῖν εἶσοι δοκεῖ ἔφη φάναι ἐν ἀγάθωνα· ἀλλ' ἡμᾶς ὦ παῖδες τοὺς ἄλλους ἐσιᾶτε· πάντως παρατίθετε ὅτι αὖ, βούλωθε· εἰ πεισθῆτε τις ὑμῖν μὴ ἐφεστήκη· ὃ ἐγὼ οὐδὲ πώ ποτε ἐποίησα· νῶϊ οὖν νομίζοντες καὶ ἐμὲ ὑφ' ὑμῶν κεκλῆσθαι οὐδὲ δεῖπνον, καὶ τοὺσδε τοὺς ἄλλους θεραπεύετε, ἵνα ὑμᾶς ἐπαινῶμεν· μεδὲ ταῦτα ἔφη σφᾶς μὲν δηπεῖν· ἐν δὲ σωκράτη οὐκ εἰσιέναι· ἐν δ' ἀγάθωνα πολλάκις κελεύειν μεταπέμψασθαι ἐν σωκράτη· αὐτὸν δέ, οὐκ ἐᾶν· ἥκειν δ' αὐτὸν οὐ πολὺν χρόνον, ὡς εὐθὲς διατείψαντα· ἀλλὰ μάλιστα σφᾶς μισῶ δηπωῶντας· ἐν δ' ἀγάθωνα, τυγχάνειν γὰρ ἔχοντα κατακείμενον μόνον δὴ ἐγὼ

ἔφη

ἔφη φαίην σώκρατες παρ' ἐμὲ κατάκεισο, ἵνα καὶ τῆς σοφοῦ, ἃ πέμπουός σου ἀπολαύσω, ὅ, σοι προσέσται οὐ βαίᾳ προθύρεος· φίλον γάρ ὅτι ἥξεις αὐτὸ καὶ ἴσχεις· οὐ γάρ; ἀλλ' πρακτέος. καὶ ἦν σωκράτους καταθίζεσθαι καὶ ἀπεῖν· ὅτι δ' ἀλλ', ἴσχει φαίνεται ὧ ἀγάθων ἀπὸ τούτου εἶναι ἡ σοφία, ὥστ' ἰέναι τῆς πλησίον ἐς τὸν κοπώτερον ἐρεῖν ἡμῶν· ἐὰν ἀπέμενε ἀλλήλων, ὥσπερ δ' οἱ παῖς κύλικι ὕδωρ, ἀπὸ τοῦ ἑτέρου ἐκ τῆς πλησίον ἐς τὸν κοπώτερον. εἰ γὰρ οὕτως ἔχει καὶ ἡ σοφία; πολλοῦ τιμῶμεν τὸν παρὰ σοῦ κατάκλισιν. δοκεῖ μοι γάρ μοι παρὰ σοῦ πολλῆς καὶ καλῆς σοφίας πεπλῆσθαι. ἡ μὲν γὰρ ἐμὴ φαύλη τίς ἐστι καὶ ἀμφισβητήσιμον ὥσπερ ὄναρ οὖσα· ἡ δὲ σὴ λαμπρά τε καὶ πολλὴν ἐπίδοσιν ἔχουσα. ἦ γὰρ παρὰ σοῦ νέον ὄντος οὕτω σφόδρα ἐξέλαμψε καὶ ἐκ φασὼς ἐγένετο πρώην ὡς μάρτυσι τῶν Ἑλλήνων πλέον ἢ τρισὶ μυρίοις.

Ὑβρεστὴς εἶ ἔφη ὦ σώκρατες ὁ ἀγάθων. ἀλλ' ταῦτα μὲν καὶ ὀλίγον ὕστερον διαδικασόμεθα, ἐπῶ τε καὶ σὺ τοῦδε τῆς σοφίας δικαστῇ χρώμενοι τῷ διονύσῳ. νῦν δὲ πρὸς ἄδειπνον πρῶτα τρέπου. Μετὰ ταῦτα ἔφη κατακλινέντος τ' σωκράτους καὶ λειπόντος καὶ τῶν ἄλλων, αὐτοσχεδιάζειν τε σοφᾶς ποιήσασθαι, καὶ ἄσαντας ἐν θεάτρῳ τὰ νομιζόμενα, τρέπεσθαι πρὸς τὸν πότον. Τὸν οὖν παυσανίαν ἔφη λόγου διοῦναι τινὸς καὶ παρέχειν. Εἶεν ἄνδρες φαίην τίνα τρόπον ἡδέως πιόμεθα· ἐγὼ μὲν οὖν λίαν ὑμῖν ὅλῃ τῷ ὄντι πάνυ χαλεπῶς ἔχω πρὸς τὸν χθὲς πότον. καὶ δέομαι ἀναψυχῆς τινός· δεῖσθαι δὲ καὶ ὑμῶν τοὺς πολλούς· παρῆτε γὰρ χθές· σκοπεῖσθε δὴ τί τρέπῳ αὖ, ὡς ἔρρετε πίνεσθαι· ἐν οὖν αἱρεῖσθαι φαίην ἂν πεῖν. Τοῦτο μέντοι δὴ λέγεις ὦ παυσανία. τρέπῃ, παντὶ τρόπῳ παρασκευάσασθαι ῥᾳστώνην τινὰ τῆς πόσεως καὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ἅμα τῶν χθὲς ξυγκαπτόμενος. ἀκούσαντα δὴ αὐτῶν ἔφη ἐρυξίμαχον ἐνάκου μέν, ἦ καλῶς φαίνεται λέγειν τε καὶ ἔτι οὐδὲ δέομαι ὑμῶν ἀκοῦσαι. πῶς ἔχει πρὸς τὸ ἐρᾶσθαι πίνειν ἀγάθων. Οὐδαμῶς φαίην οὐ δ' αὖ τρέπεσθαι. δεῖ μέντοι αὖ ἓν ὑμῶν δεῖσθαι μοί τε καὶ αἱρεσόμῳ καὶ φαίσβῳ καὶ τοῖσδε. εἰ ὑμᾶς οἱ δυνατώτατοι πίνειν νῦν ἀπειρήκατε, ὑμεῖς μὲν δὴ ἀεὶ ἀλυώατε. σωκράτη δ' ἐξαίρω τ' λόγου· ἱκανὸς γὰρ καὶ ἀμφότερα ὥστ' ἐξαρκέσει αὐτῷ ὁποτέρᾳ', ποιῶμεν. ἐπειδὴ οὖν, μεδοκεῖ, οὐδεὶς τῶν παρόντων προθύμως ἔχειν πρὸς τὸ πολὺ πίνειν οἶνον, ἴσως ἂν ἐτὸ τοῦδε τοῦ μεθύσκεσθαι, δεῖν ὅτι τἀληθῆ λέγειν, ἥδιστον ἄν, εἶεν ἀνδρῶς. ἐμοὶ γὰρ δὴ τ' τόγε δόξαι καὶ τάδικλον γεγονέναι ἐκ τῆς ἰατρικῆς. ὅ τε χαλεπὸν τοῖς ἀνθρώποις ἑνί δε ἕκαστ' καὶ οὔτε αὖ ἐκὼν εἶναι πόρρω ἐθελῆσαι με αὖ πιεῖν, οὔτε ἄλλῳ συμβουλεύσαι μι· ἄλλως τε καὶ καὶ παλῶντα ἔτι ἐκ τῆς προτεραίας. Ἀλλὰ μὴν ἔφη φαίην ὑ πολαβόντα φαῖδρος ἐν μυρεινούσιον, ἔτωγέ σοι εἴωθα πείθεσθαι· ἄλλως τε καὶ ἄτ' αὖ, τοῦδε ἰατρικῆς λέγεις· νῦν δ' αὖ δὴ βούλονται καὶ οἱ λοιποί. ταῦτα δὴ ἀκούσαντας, συγχωρεῖν πάντας μὴ δεῖν μέθῃ τρίτον εἶναι τὸν τῷ παρόντι συνουσίαν ἀλλ' οὕτω πίνοντας πρὸς ἡδονήν. Ἐπειδὴ τοίνυν φαίην ἐρυξίμαχον· τὸ μὲν δὴ δοκεῖν πίνειν ὅσον αὖ ἕκαστος βούλεται, ἐπάναγκες δὲ μηδὲν εἶναι, τὸ μετὰ τοῦτο ἀσυχῆ μαι τὸν μὲν αὖ τὸν ἐσελθοῦσαν αὐλητρίδα χαίρειν ἐᾶν αὐλοῦσαν ἑαυτῇ ἢ ἐὰν δὲ βούλεται ταῖς γυναιξὶ ταῖς ἔνδον· ἡμᾶς δὲ δεῖ λόγου ἀλλήλοις συνεῖναι τοιοῦδε τινος. καὶ δοῖεν λόγου εἰ βούλεσθε δὴ λόγου ἡμῖν ἀσυγήσασθαι. φαίην δὴ πάντας καὶ βούλεσθαι καὶ κελεύειν αὐτὸν ἀσυγᾶσθαι. Εἰπεῖν οὖν ἐρυξίμαχον. Ἐγ· Ὅ δὲ μὲν μοι ἀρχὴ τ' λόγου ὅτι καὶ τοῦ εὐεπιπλήκτου μαλαισίᾳ πνεῖ· οὐ τ' ἐμὲς ὁ μῦθος, ἀλλὰ φαίδρου τοῦδε δ' μέλλω λέγειν. φαῖδρος γὰρ ἐκείνοτε πρός με ἀγανακτῶν λέγει· οὐ δεινόν φησιν ὦ ἐρυξίμαχε, ἄλλοις μὲν ἔστι θεῶν ὕμνους καὶ παιᾶνας εἶναι ὑπὸ τῶν ποιητῶν τοσούτων γεγονότων ποιητῶν τοσοῦτοι μοῦσι ἐγκώμιον· εἰ δὲ βούλει αὖ σκέψασθαι τοὺς χρησοὺς σοφιστὰς, ἡρακλέους μὲν καὶ ἄλλων ἐπαίνους καταλογάδην συγγράφειν, ὥσπερ ὁ βέλτιστος πρόδικος, καὶ ἔτι μὲν ἦπου καὶ θαυμαστόν· ἀλλ' ἔτω γε ἔδη τινὶ οἰκήτυχον βυβλίῳ αὐσμὸς σοφοῦ, οἱ ᾧ εἴποσαν ἄλλοι ἔπαινον θαυμάσιον ἐ-

χοντες πρὸς ὠφέλειαν· καὶ ἄλλα συχνὰ θαυμάσια· ἃ οὖν θαυμάζοντων μὲν πέρι πολλὴν ἀπορίαν ποιήσαιμι ἄν. ἔρωτα δὲ μανίαν πᾶσαν ἀνθρώπων τε καὶ θεῶν εἰς ταυτηνὶ τὴν ἡμέραν ἀξίως ὑμνῆσαι, ἀλλ' οὔπως ἐμέλλησαι θαυμάσεσθαι. ταῦτα δή μοι δοκεῖ οὗ λίξεν φαῖδρος· ἐπὶ δὲ τούτῳ ἐπιθυμῶ, ἅμα μὲν θαυμάσιον εἶναι συνιέναι καὶ χρείσασθαι. ἅμα δὲ ὦ τῷ παρόντι πρέπον μοι δοκεῖ εἶναι ἡμᾶς τοῖς παροῦσι κοσμῆσαι τὸν θεόν. εἰ οὖν ξυνοίδα καὶ καὶ ὑμῖν, γένοιτ' ἄν, ἡμῖν ὦ λόγοις ἐκανὴ διαχρήσθαι γάρ μοι χρῶναι ἕκαστον ἡμῶν λόγον εἰπεῖν ἕτερον ἑτέρου ἐπιδέξιον ὡς ἀληθῶς καὶ μᾶλλον. ἀρκεῖν δὲ φαῖδρον πρῶτον ἐπεισθῆ καὶ πρῶτος κατάκειται καὶ ἔστιν ἅμα παρὰ τὸν λόγον. ΣΩ. Οὐδεὶς ἂν ὦ δύστεξ μαχέσαιτο φαίδρῳ τῶν συνόντων οὐδὲ ἐμοὶ ὑπόσχεσιν ἀποδώσεται, οὔτε γὰρ ἂν θεμιτὸν εἴη, οὔτε ἄλλου τινὸς ἀκοῦσαι μᾶλλον ἢ τὰ ἐρῶντος καὶ τοῦ μὴ ἐρῶντος ἐπιδεικνύμενον, οὐδὲ μὴν ἀρίστου φαίης. ἐγὼ γοῦν δέομαι καὶ ἀφροδίτην πᾶσαν διαρριβδῆναι· οὐδὲ ἄλλος οὐδεὶς τοιοῦτος ὢν ἐπὶ ὀρῶ· καί τοι οὐκ ἐβούλου γίγνεσθαι ὑμῖν ταῖς ὑπάρχοις κατανεμόμενος. ἀλλὰ ἐὰν οἱ πρόσθεν ἱκανῶς καὶ καλῶς εἴπωσιν ἐξαρκέσει ὑμῖν· ἀλλὰ τύχῃ ἀγαθῇ καταρχέτω φαῖδρος· κἀγὼ μαζέτω ἐν ὄρῶται. ΣΩ. ταῦτα δὴ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἀξαναφωνήσαντες καὶ ἐκέλευον ἅπερ ὁ σωκράτης. πάντων μὲν οὖν ὅσα ἤκουσεν εἰπεῖν οὔτε πάνυ ὁ αὐτοσχέδιος ἐμέμνητο, οὔτ' αὖ ἐγὼ ἃ ἐκεῖνος ἔλεγε. πάντα· ἃ δὲ μάλιστα καὶ ὧν ἔδοξέ μοι ἀξιομνημονεύτων εἶναι, τούτων ὑμῖν ὄρῶ ἐκφέρειν ἐν λόγον. πρῶτον μὲν γὰρ ὥσπερ λέγω ἔφη φαῖδρον ἀρξάμενον ἐκ θεοῦ πόθεν λέγειν. φαι. Ὅτι μάγας θεὸς ἔστ' ὁ ὄρως, καὶ θαυμαστὸς ὁ ἀνθρώπος τε καὶ θεὸς πολλαχῇ μὲν ἡ ἄλλη οὐχ ἥκιστα δὲ κατὰ τὸν γένεσιν. ἔστι γὰρ οἱ τοῖς πρεσβυτάτοις εἶναι τῶν θεῶν τίμιον, ἔστ' ὃς τε κἀμὲ ἐστὶν ἐν τούτου· γενεῖς γὰρ ὄρωτος οὔτ' ἐσίν, οὔτε λέγονται ὑπ' οὐδενός, οὔτε ἐν ἰδίῳ τῳ, οὔτε ποιητῷ· ἀλλ' ἐκ χάους πρῶτον μὲν χάος γενέσθαι φησίν· αὐτὰρ ἔπειτα γαῖ' εὐρύστερνος· πάντων ἕδος ἀσφαλὲς ἀεί, ἠδ' ὄρως. φησὶ μετὰ δὲ χάος δύο τούτω γενέσθαι τινὰ τε καὶ ὄρωτα· παρμενίδης δὲ πῶ γένοιτ' ἂν λίξει. πρῶτον μὲν ὄρωτα θεῶν μητιόσασθαι πάντων· ἐκ δὲ ἀκουσίλεως ὁ μελησῖᾶ· οὕτω πολλαχόθεν ὁ μελησῖᾶτας ὁ ὄρως εὐθὺς πρεσβυτάτους εἶναι. πρεσβύτατος δὲ ὤν, μεγίστων ἀγαθῶν ἡμῖν αἴτιός ἐστιν. οὐ γὰρ ἔγωγ' ἔχω εἰπεῖν ὅτι μεῖζόν ἐστιν ἀγαθὸν εὐθὺς νέῳ ὄντι, ἢ ὄρασις χρηστός, καὶ ὄρασι παιδικά· ὁ γὰρ χρὼν αὐθρώπεις ἠγεῖται παντὸς τοῦ ζῆν τοῖς μέλλουσι καλῶς βιώσεσθαι, ἔστε οὔτε συσίᾶ ναι ἐᾶτε ἐμποιεῖν οὔτω καλῶς, οὔτε τι μεσὲ, οὔτε πλοῦτος, οὔτ' ἄλλο οὐδὲν, ὡς ὄρωλέγω δὲ δὴ τί ἔστε· πῶ ἐὰν μὲν τοῖς αἰσχροῖς αἰσχύνωμαι. ἐὰν δὲ τοῖς καλοῖς φιλοτιμῶμαι. οὐ γάρ ἐστιν ἄδῦ τούτων οὔτε πόλει οὔτε ἰδιώτῃ μεγάλα καὶ καλὰ ὄρᾶ ἄνευ ὄρᾶ χεσθαι. φημὶ δ' εἶναι ἐπὶ ἄσπορα ὅστις ὄρᾷ, ἐὰν αἰσχρὸν ποιῶν κατάφλεως γένωται, ἢ πάσχων ὑπό του λιποανορίᾶ μὴ ἀμυνόμενος, οὔτ' ἂν ὑπὸ παιδὸς ὀφθείη οὔπως ἂν γᾶσαι, οὔτε λάθοι ἑταίρων, οὔτε ὑπ' ἄλλου οὐδενὸς, ὡς λάθοι παιδικῶν. τοῦτ' δὲ ἔστ' καὶ ἐν ὄρώμενον ἐρῶμεν· ὅτι διαφθόνους τοὺς ὄρᾶστὰς αἰσχύνεται. ὅταν ὀφθῇ δ' αἰσχρῷ ἁλῶναι ὢν· εἰ οὖν μηχανή τις γένοιτο, ὥστε πόλιν γενέσθαι ἢ στρατόπεδον ὄρᾶστῶν τε καὶ παιδικῶν, οὐκ ἔστιν ὅπως ἄμεινον οἰκήσεται πῶ ἑαυτῶν, ἀπεχόμενοι πάντων τῶν αἰσχρῶν, καὶ φιλοξυμοῦσι πρὸς ἀλλήλους, καὶ μαχόμενοι δ' οἱ τοιοῦτοι μετ' ἀλλήλων, νικῷεν ἄν, ὀλίγοι ὄντες ὡς ἔπος εἰπεῖν πάντας ἀνθρώπους. ὄρῶν γὰρ ἂν ὁ λάθοι παιδικῶν ὀφθήναι, ἢ λιπὼν τάξιν, ἢ ὅπλα ἀποβαλών, ἧττον ἄν δήπου δέξειε ἢ ὑπὸ πάντων τῶν ἄλλων. καὶ πρὸ τοῦδε τεθνάναι ἂν πολλάκις ἕλοιτο· καὶ μὴν ἐγκαταλιπεῖν γε τὰ παιδικὰ ἢ μὴ δοσωθῆναι κινδυνεύοι τε, οὐδεὶς οὕτω κακὸς ἔσται οὐκ ἄν, αὐτὸς ὁ ὄρως ἐνθεον φήσειε πρὸς ἀρετήν· ὥστε ὅμοιον εἶναι τῷ ἀρίστῳ φύσει τὸν ἀτυχῆ ὃ ἔφη ἔμμερος μέλος ἐμπνεῦσαι οἷοις τῶν ἡρώων ἐν θεόν. ἔστε ὁ ὄρως τοῖς ἐρῶσι παρίσχει γιγνόμενον παρ' αὐτῷ. καὶ μὴν ἐπὶ θνήσκειν γε μόνοι ἐθέλουσιν οἱ ὄρῶντες, οὐ μόνον ὅτι ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες. τοῦτον δὲ καὶ ὑπὲρ Ἀλκήστιδος θανάτῳ κλεινὴν, ἱκανῶ μαρτυρίαν παρίσχεται, ἐπὶ δὲ τῷδε τῷ λόγου εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐ-

ξελίσσουσα

Ἠλίσασιν μὲν ἐπὶ τῇ αὐτῆς ἀσφαλείᾳ ἀποθανεῖν, ὄντων αὐτῷ παιδός τε καὶ μητρός, οὓς ἐκείνη τοσοῦτον ὑπερεβάλετο τῇ φιλίᾳ ὥστε ἐθέλειν ἀποθνήσκειν αὐτοὺς ἀντὶ τοῦ ἐκείνους ὄντας τῷ ἡγεῖσθαι καὶ ὑπὲρ μόνου προσήκοντας· καὶ τοῦτ' ἔργασαμένη μέγιστον ἔργον, οὕτω καλὸν ἔδοξεν ἔργάσασθαι οὐ μόνον ἀνθρώποις, ἀλλὰ καὶ θεοῖς, ὥστε καὶ πολλὰ καὶ καλὰ ἀργασμένοις διαριθμήτοις δῶρα ἔδοσαν ἔκγονοι· οἱ θεοὶ ἐξ ἄλλου ἀνθρώπου πάλιν πολὺ ψυχὴν ἀλλὰ καὶ πολὺ ἐκείνης ἀνέσασαν ἀγαθούτερα τῷ ἔργῳ οὕτω καὶ θεοῖς πολὺ τοῦδε ἐν ὄρασι εἶναι δοκεῖν τε καὶ ἀρετὴν μάλιστα τιμῶσιν· ἐρφία ἢ ἐν ἀέρι ἀτελῆ ἀπέπεμψαν ἐξ ἄδου, φάσμα λείψαντες τῆς γυναικός, ἐφ' ἣν ἐκὼν ἦκεν· αὐτὸν δὲ οὐ δόντες ὅτι μαλθακίζεσθαι ἐδόκει ἄττ' ἂν κιθαρῳδός· καὶ οὐ τολμᾶν οὗτος τὸν ὄρνιθος ἀποθνήσκειν ὡς πρὸ ἅλκησις, ἀλλὰ διαμαχεῖσθαι ζῶν εἰσόμενος εἰς ἅδου· τιν γάρ τοι ἐξῆν τοῦτο, διὰ κλέος αὐτῷ ἐπέθεσαν καὶ ἐποίησαν ἐν θεάτροις αὐτὸν ὑπὸ γυναικῶν γενέσθαι· οὐκ ὡς πρὸ ἀχιλλέα ἐν τῆς Ἀλκήστιδος ἰδὸν ἐτίμησαν, καὶ εἰς μακάρων νήσους ἀπέπεμψαν. ἔτι πεισμένος παρὰ τῆς μικρὸς ὡς ἀποθανοῦτο ἀποκτείνασ' ἕκτορα, μὴ ποιήσας δὲ ἔξω ὀργὴν ἐλθὼν γεραιὸς τελευτήσοι, ἐτόλμησεν ἐλέσθαι ζοιμήσας τῷ ὄρασῃ παιδρόκλῳ καὶ ἐμωρέσας, οὐ μόνον ὑπὲρ ἀποθανεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐ παποθανεῖν τε τελευτηκότι. ὅθεν δὴ καὶ ὑπὲρ ἀγαθούτες οἱ θεοὶ, διαφόρους αὐτὲ ἐτίμησαν. ὅτι ἐν ὄρασιν οὕτω τοῦδε τοῦ μοῦ ἐποιεῖτο. αἰσχύλος δὲ φλυαρεῖ φάσκων ἀχιλλέα παιδρόκλου ὄρᾶν, ὃς ἦν ἡμιλίων οὐ μόνον παιδρόκλου, ἀλλ' ἀρ' ἅπαντων, καὶ ἦν ἀγένειος, ἔπειτα νεώτερος πολὺ, ὡσ φησιν ὅμηρος. ἀλλὰ γὰρ τῷ ὄντι μάλιστα μὲν ταύτην πάλιν ἀρετὴν οἱ θεοὶ ἐμῶσι πάλιν τοῦδε ἐν ὄρασι. μᾶλλον μέν θεοὶ θαυμάζουσι καὶ ἄγαντται καὶ δὴ ποιοῦσιν ὅταν ὁ ὁρώμενος ἐν ὄρασιν ἀγαπᾷ, ἢ ὅταν ὁ ὁρασὶς τὰ παιδικὰ θειότερον γὰρ ὁρασὶς παιδικῶν· οὕτως γάρ ἐστι. δεῖ ταῦτα καὶ ἐν ἀχιλλέα τῆς ἀλκήστιδος μᾶλλον ἐτίμησαν, εἰς μακάρων νήσους ἀποπέμψαντες· οὕτω δὴ καὶ ἔτι νῦν φημι ὁρῶντα θεῶν πρισβύταθον καὶ ἐμμώτατον, ἢ κνεώτερον ἔστ' εἰς ἀρετῆς καὶ σύσταμενίσασ' κτῆσιν ἀνθρώποις ἢ ζῶσι καὶ τελευτήσασι. Φαῖδρον μὲν τοιοῦτόν ἐμοὶ λόγον εἶφ' εἰπεῖν. μετὰ δὲ Φαῖδρον· ἄλλους ἐμὲ ἔστ' ἐν οὐ πάνυ διεμνήσθησ. οὓς παρεὶς ἐν παυσανίου λόγον διωδεῖν. εἰπὲν δ' αὐτόν. παυ. Ὅτι οὐ καλῶς μοι δοκεῖ ὦ Φαῖδρε προβεβλῆσθαι ἡμῖν ὁ λόγος ἐ ἁπλῶς οὕτω παρεσκεύασθαι ἐγκωμιάζειν ὁρῶντα. εἰ μὲν γὰρ εἷς ἦν ὁ ὅρως, καλῶς ἂν εἶχε· νῦν δέ, οὐ γάρ ἐστιν εἷς· μὴ ὄντος δὲ οἷος, ὀρθότερόν ἐστι πρότερον προρρηθῆναι ὁποῖον δεῖ παινεῖν. ἐτὼ δὴν πειράσομαι ἐγὼ ἐπαινορθώσασθαι. πρῶτον μὲν ὁρῶντα Φράσαι ὃν δεῖ παινεῖν. εἶτα ἐπαινέσαι ἄξιος τοῦ θεοῦ. πάντες γὰρ ἴσμεν ὅτι οὐκ ἔστιν ἄθλιος ἐρωτὸς ἀφροδίτη ταύτης δὲ μιᾶς μὲν οὔσης, ἧς καὶ ὧδ' ὁρῶς. ἐπεὶ δὲ δύο ἐστὸν, δύο καὶ κατ' ἀνάγκη καὶ ὁρῶντ' εἶναι. πῶς δ' οὐ δύο τὰ θεά, ἡ μὲν γέ που πρεσβυτέρα, καὶ ἀμήτωρ οὐρανοῦ θυγάτηρ. ἣν δὴ καὶ οὐρανίαν ἐπονομάζομεν, ἡ δὲ, νεωτέρα, διὸς καὶ διώνης. ἣν δὴ πάνδημον καλοῦμεν. ἀναγκαῖον δὴ καὶ ὁρῶντα ἐν μὲν, τῇ ἑτέρᾳ σωφρόνα πάνδημον ἐρᾶσθαι καλεῖσθαι, ἐν δὲ, οὐρανίον. ἐπαινεῖν μὲν ἔν δεῖ πάντας θεούς. ἃ δ' οἷόν ἐκείνης ἑτέρου ἔλαχε, πειρατέον εἰπεῖν· πᾶσα γὰ πρᾶξις, ὡλ' ἔχει. αὐτὴ ἐφ' ἑαυτῆς πρακτὸν μέν, οὔτε καλὸ, οὔτε αἰσχρόν· οἷ), ὃ νῦν ἡμεῖς ποιοῦμεν, ἢ πίνειν, ἢ ᾄδειν, ἢ διαλέγεσθαι, οὐκ ἔστι τούτων αὐτὸ καθ' αὑτὸ καλὸν οὐδέν· ἀλλ' ἐν τῇ πράξει ὡσ' αὖ πραχθῇ τοιοῦτον ἀπέβη. καλῶς μὲν γὰρ πρακτόμενον καὶ ὀρθῶς, καλὸν γίγνεται· μὴ ὀρθῶς δὲ, αἰσχρόν. οὕτω δὴ καὶ ὁ ὁρᾶν καὶ ὁ ὁρῶν, οὐ πᾶς ἐστι καλὸς· οὐδὲ ἄξιος ἐγκωμιάζεσθαι, ἀλλ' ὁ καλῶς προσήκων ὁρᾶν· ὁ μὲν οὖν τῆς πανδήμου ἀφροδίτης ὡς ἀληθῶς, πάνδημός ἐστι· καὶ οἷς ὁρᾶται ὅτι αὖ τύχοι· καὶ οὗτός ἐστιν ὃν οἱ φαῦλοι τῶν ἀνθρώπων ἐρῶσιν· ὁρῶσι δὲ οἱ τοιοῦτοι πρῶτον μὲν οὐχ ἧττον γυναικῶν ἢ παίδων. ἔπειτα ὧν καὶ ἐρῶσι τῶν σωμάτων μᾶλλον ἢ τῶν ψυχῶν. ἔπειτα ὡσ' αὖ, λώονται αὐτοτοῦτ', πρὸς ἐ διαπράξασθαι μόνον ὁλίποντες, ἀμελοῦντες δὲ τοῦ καλῶς ἢ μή. ἔᾶσι δὲ ξυμβαίνει αὐτοῖς ὅτι αὖ τύχωσι ἔξω πρᾶττειν. ὁμοίως μὲν ἀγαθόν· ὁμοίως δὲ φαῦλον τοιοῦτον ἔστι γὰ

καὶ ἀφ' ὧν θεοῦ πιωτδέασ' τὸ οὖσης πολὺ ἢ τῆς ἐτδέασ'. καὶ μετεχούσης οὖ τῆ γνώσῃ καὶ φίλιος καὶ ἄρρενος. ὁ δὲ τῆς οὐρανίασ', πρῶτον μὲν οὐ μετεχούσης φίλιος, ἀλλ' ἄρρενος μόνον, καὶ ἔστι οὗτος ὁ τῶν παίδων ὄρως. ἔπειτα πρεσβυτδέασ ὕβριος ἀμοίρου. ὅθεν δὴ ὠὸν φ ἄρρεν χρέπονται οἱ ἐκ τούτου ὄρωτες ἔπιποι. ἐν φύσει ἐρρωμενέστερον καὶ νοῦν μᾶλλον ἔχον ἁπάντων. καί τις αὖ γοῖοι καὶ οἱ αὐτῆ τῆ παιδεραστίᾳ ὠὸς ἀλικρινῶς ἐστὸ τούτου τὸ ὄρωτος ὁρμαμένους. οὐ γὰρ ὄρωσι παίδων. ἀλλ' ἐπειδὰν ἥκῃ ἀρχὴν ταῦ νοῦν ἴσχειν. ἔστι δὲ πλησιάζει τῷ γενέσθαι παρεσκευασμένοι γὰρ δὴ μάλιστ' εἰσὶν οἱ αὐτοῦ θεν ἀρξάμενοι ὄρᾶν. ὡς ἐν ᾧ οἷον ἅπαντα ξυνιόντες. καὶ κοινῇ συμβιωτόμενοι. ἀλλ' οὐκ ἴσχαπατήσαντες οὐ ἀφροσύνῃ λαβέντες ὡς νέου καταγελάσαντες, οἰχήσεσθαι ἐπ' ἄλλον ἀποτρέχοντες. χρῆν δὲ καὶ νόμον εἶναι μὴ ὄρᾶν παίδων, ἵνα μὴ ἐς ἄδηλον πολλὴ ἀπονοὴ καὶ πλίσιστο. ἐπεὶ γὰρ τῶν παίδων τέλος ἄδηλον εἰ τελευτᾷ καὶ κίας ἢ ἀφετῆς ψυχῆς τε πέρι καὶ σώματος. οἱ μὲν ἓν ἀγαθοὶ ἦν νόμον ἔσχον αὐτοὶ αὐτοῖς ἐνόντες πίθεσθαι. χρῆ δὲ καὶ τούτοις τοὺς πανδήμους ὄρᾶστὰς προσαναπαύεσθ' ὑμῖν. ὥσπερ καὶ τῶν ἐλευθέρων γυναικῶν προσαναγκάζομεν αὐτοὺς καθόσον δυνάμεθα μὴ ὄρᾶν. ἔστι γάρ εἰσιν οἱ καὶ ἐπὶ ὀνείδει ποιοῦντες. ὡς τέλος ἀναγκαῖον λέγειν ὡς αἰσχρὸν χρεία ἔσθαι ὄρᾶστᾶς. λέγουσι δὲ ἐς τούτους ἀποβλέποντες. ὁρῶντες αὐτῶν τὴν ἀκαιρίαν καὶ ἀδικίαν. ἐπὶ οὐδένου κοσμίως τε καὶ νομίμως οὐκοῦν πρᾶγμα πρακτόμενον, φύσει αὖ δίκαιος φόβοι. καὶ δὴ καὶ ὁ ἔρως τὸν ἔρωτα νόμος οὐ μὲν ταῖς ἄλλαις φιλίαις νοῦσαι ῥᾳδίως. ἀπλῶς γὰρ ὧδε ἔχει. ὅλῳ δὲ καὶ ὁ σωκρατεύμενος, ποικίλος. οὐ γὰρ μὲν γὰρ καὶ οὐ βοιωτοῖς καὶ οὐ μὰ σοφοὶ λέγειν ἁπλῶς νενομοθέτηται καλὸν δὲ χρεία ἔσθαι ὄρᾶστᾶς. καὶ οὐκ αὖτις ἔστι οὔτε νέος, οὔτε παλαιός. ὡς αἰσχρόν. ἵνα δὴ μὴ πράγματ' ἔχωσι. λάβῳ πειρώμενοι πείθειν τοὺς νέους ἅπτ ἀλωάζει λέγειν. τῆς δὲ ἰωνίασ καὶ ἄλλοθι πολλαχοῦ αἰσχρὸν νενόμισται ὅσοι ἐστὸ βαρβάρους οἰκοῦσι. βοῖς γὰρ βαρβαρικοῖς ὅμῳ τὰς τυραννίδασ' αἰσχρὸν ἔστ' γε. καὶ ἥγε φιλοσοφία καὶ ἡ φιλογυμναστία. οὐ γὰρ δὴ μοι συμφέρει βοῖς ἀρχουσι φρονήματα μεγάλα ἐγγίγνεσθαι τῶν ἀρχομένων. οὐδὲ φιλίασ ἰσχυρὰς καὶ κοινωνίασ'. ἐ δὴ μάλιστα φιλᾶ τά τε ἄλλα πάντα καὶ ὁ ὄρως ἐμποιεῖν. ὄρῳ δὲ ἔστ' ἴσασιν καὶ οἱ αὐτοὶ τύραννοι. ὁ γὰρ ἀρίστογείτονος ὄρως καὶ ἁρμοδίου φιλία βέβαιος γενομένη κατέλυσεν αὐτῶν τὴν ἀρχήν. οὕτως, οὗ μὲν αἰσχρὸν ἐτίθη χρεία ἔσθαι ὄρᾶστᾶς, καὶ κίας τῶν θεμένων κεῖται. τῶν μὲν ἀρχόντων πλειονεξία. τῶν δὲ ἀρχομένων ἀπιστία. οὗ δὲ καλὸν ἁπλῶς ὁμολόγηται, ὄμῳ τὴν τῶν θεμένων τῆς ψυχῆς ἀρχήν, οὐδὲ δὲ πολὺ τούτων κάλλιον νενομοθέτηται. καὶ ὅπερ εἶπον οὐ ῥᾴδιον κατανοῆται. οὐθυμηθέντι γὰρ ὅτι λέγεται κάλλιον δ' φανερῶς ὄρᾶν τῆ λάθρα καὶ μάλιστα τῶν γενναιοτάτων καὶ ἀρίστων, καὶ αἰ αἰσχίους ἄλλων δῶσι. καὶ ὅτι αὖ ἡ παρακέλευσις τῷ ὄρῶντι παρὰ πάντων θαυμαστή. οὐκ ὡς τι αἰσχρὸν ποιοῦντι. καὶ ἐλόντι τὸ κωλῦον δοκεῖ εἶναι, καὶ μὴ ἐλόντι, αἰσχρόν. καὶ πρὸς ἃ ἐπιχειρεῖν, ἐλεῖν ἄξιον. ὁ νόμος δίδωκε τῷ ὄρᾶστῇ θαυμαστὰ ὄρᾶν ὀργαζομένῳ ἐπαινεῖσθαι. ἀεῖλις τολμῶν ποιεῖν, ἀλλ' ὀλιγῶν διώκων καὶ βουλόμενος διαπράξασθαι πολλῷ ἔστ', φιλοσοφίασ τὰ μέγιστα καρποῦται αὖ, ὀνείδη. ἐὰ γὰρ ἢ χρήματα βουλόμενος παρά του λαβεῖν, ἢ ἀρχὴν ἀρξαι, ἢ ὅτῳ ἄλλῳ δύναμιν ἐθέλῃ ποιεῖν. δικαίως ἱκετεύει πρὸς τὰ παιδικά, ἱκετεύασ' τε καὶ αὐτοῖς ὑπισχνεῖται ὧν ποιήσειν, καὶ ὅρκους ὀμνύντες, καὶ κοιμήσεις ὧδε ῥᾳδίως, καὶ ἐθελοντὰς δουλεύσασ δουλεύειν οἷασ οὐδ' ἂν, δοῦλος οὐδεὶς ἐμπολίζοιτ' ἂν μὴ πράττειν, οὕτω τὴν πρᾶξιν. καὶ ἐστὸ φίλων καὶ ἐστὸ ἐχθρῶν τῶν μὲν, ὀνειδιζόντων κολακεύασ' καὶ ἀπολαυστερίασ'. τῶν δὲ, νουθετούντων καὶ αἰσχυνομένων ἐστὸ αὐτῶν. τῷ δ' ἱερῶντι ταῦτα πάντα ποιοῦντι χάρις ἔπεσι καὶ δίδοται ὑπὸ τοῦ νόμου ἄδικα ὀνείδους πράττειν ὡς παγκαλόν τι πρᾶγμα διαπραττομένῳ. ὃ δὲ δὴ πάντων ὥσ γε λέγουσιν οἱ πολλοὶ ὅτι καὶ ὀμνύμι μένῳ συγγνώμη παρὰ θεῶν ἐπιβαίνειν τῶν ὅρκων. ἀφροδίσιον γὰρ ὅρκον οὔ φασιν εἶναι. οὕτω καὶ οἱ θεοὶ καὶ οἱ ἄνθρωποι πᾶσαν

σαι ἵππους καὶ τοῖς ὁρῶσι τὸν νόμον φασὶν ὁ οὐδαί. ταῦτα μὲν οὖν οὐδεὶς αὐτὸς μέγαλον νομίζεσθαι ὑπὸ τῆς πόλεως, καὶ τὸ ὁρᾶν, καὶ δ' φίλους γίγνεσθαι τοῖς ὁρᾶσι· ἐπεὶ καὶ δι παιδαγωγοὺς ἐπιστήσαντες οἱ πατέρες τοῖς ὁρωμένοις μὴ ἐῶσι διαλέγεσθαι τοῖς ὁρᾶσι, καὶ τῷ παιδαγωγῷ ταῦτα προστεταγμένα ἦ, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἐνοχλίζουσι, ἐάν τι ὁρῶσι βιοῦν γιγνόμενον, καὶ τοὺς ἐνοχλίζοντας αὖ οἱ πρεσβύτεροι μὴ διακωλύωσι, καὶ δι λοιδωροῦσιν ὡς οὐκ ὀρθῶς λίγοντας, ὡς δὴ ταῦτά τις αὖ βλίψασ', ἠγάσατ' αὖ, πάλιν ἄρχισον· τοιοῦτον οὐδαί νομίζεσθαι· ὁ δι, δρμαι ὧδ' ἔχει· οὐκ ἁπλοῦν ὄντ' ὁπὸ ἀρχῆς ἐλίχθη, οὔτε καλὸν εἶναι αὐτὸ καθ' αὑτό, οὔτε αἰσχρόν, ἀλλὰ καλῶς μὲν πραττόμενον, καλόν, αἰσχρῶς δι, αἰσχρόν· αἰσχρῶς μὲν οὖν ὄντι πονηρῶς τε καὶ πονηρῶς χαρίζεσθαι καλὸν δι χρηστῷ τε καὶ καλῶς· πονηρὸς δ' ἔστιν ἐκεῖνος ὁ ὁρᾶσις, ὁ παιδικὸς ὁ τοῦ σώματος μᾶλλον ὁρῶν ἢ τῆς ψυχῆς· καὶ γὰρ οὐδὶ μόνιμός ὄντ· ἅτε οὐδὶ μονίμου ὁρῶν πράγματος· ἅμα γὰρ τῷ τοῦ σώματος ἄνθει λήγοντι οὗτος ἔρρει, οἴχεται ἀποπτάμενος πολλοὺς λόγους καὶ ὑποσχέσεις καταισχύνας· ὁ δι τοῦ ἤθους χρηστοῦ ὄντος ὁρᾶσις, ὁ διὰ βίου μένων, ἅτε μονίμῳ συνταιείς· τούτους δὴ βούλεται ὁ ἐπιτήδειος νόμος οὗ καὶ καλῶς ἐπασπάζεσθαι· καὶ τοῖς μὲν, χαρίσασθαι, τοὺς δι, διαφεύγειν· ὁ δὴ ταῦτα οὖν, τοῖς μὲν, διώκειν παρεσκεύασται, τοῖς δι, φεύγειν· ἀτεχνοδιωκτῶν καὶ ἐπασπάζων ποτὲ δι ὅτιν ὁ ὁρῶν, καὶ ποτὲ ὁρῶν ὁ ὁρώμενος· οὕτω δὴ ἔχει ταύτης τῆς αἰτίας, πρῶτον μὲν ἡ ἀλίσκεσθαι ταχύ, αἰσχρὸν νενόμισται, ἵνα χρόνος ἐγγίνηται· ὃς δὴ δοκεῖ τὰ πολλὰ καλῶς ἐπασπάζειν· ἔπειτα δ' ἔχει χρημάτων, καὶ ἔχειν· πολιτικῶν δυνάμεων ἀλῶναι, αἰσχρόν· ἑκάστης καλῆς πάσχειν τι ἕνεκα καὶ μὴ καρτερῆσαι· αὐτὸ δὴ τοῦτο γε τούμενος εἰς χρήματα ἢ εἰς διαπράξεις πολιτικὰς, μὴ καταφρονήσῃ· οὐδὲν γὰρ δοκεῖ τούτων οὔτε ζέβεσθαι, οὔτε μόνιμον εἶναι χωρὶς τοῦ μὴ δι πιφυκέναι ἀπ' αὐτῶν γενναίαν φιλίαν· μία δὴ λείπεται τῷ ἐμπτῶντι νόμῳ ὁδός, ἐὰ μέλλει καλῶς χαριεῖσθαι ὁρᾶσι παιδικά· ἔστι γὰρ ὑμῖν νόμος ὥσπερ ἐκεῖ τοῖς ὁρᾶσιν ἐν· δουλεύειν ἐθέλοντα λυπηρῶν δουλείαν παιδικὰς μὴ κολακείαν εἶναι, μὴ δι ἐπονείδιστον· οὕτω δὴ καὶ ἄλλη μία μόνη δουλεία ἐπούσιος λείπεται οὐκ ἐπονείδιστος· αὕτη δι ἔστιν ἡ τοῦ περὶ τὴν ἀρετήν· ἣν νόμισαν γὰρ δὴ ἐμεῖν· ἑαυτῆς ἐθέλη τινὲ θεραπεύειν ἡγούμενος διὰ κεῖνον ἀμείνων ἔσεσθαι ἢ κατὰ σοφίαν ἴσως, ἢ κατὰ ἄλλο ὁτιοῦν μέρος ἀρετῆς, αὕτη αὖ ἐπιθελόδουλεία οὐκ αἰσχρὰ εἶναι, οὐ δι κολακεία· δεῖ δὴ τῷ νόμῳ τούτῳ συμβαλεῖν εἰς ταυτό· τότε τοῦτο τὴν παιδεραστίαν, καὶ ἐν τοῦτο τὴν φιλοσοφίαν τε καὶ τὴν ἄλλην ἀρετήν· ἐὰ μέλλει ξυμβιῶναι καλόν γενέσθαι τῷ ἐραστῇ παιδικὰ χαρίσασθαι· ὅταν γὰρ εἰς ἓν αὖ ἕλθωσιν ἐραστής τε καὶ παιδικὰ, νόμον ἔχων ἑκάτερος ὁ μὲν, χαρισάμενος παιδικοῖς ὑπηρετῶν ὁτιοῦν δικαίως αὖ ὑπηρετεῖν, ὁ δι, τῷ ποιοῦντι αὖ ἐν σοφόν τε καὶ ἀγαθὸν δικαίως αὖ, ὁτιοῦν αὖ ὑπουργεῖν· καὶ ὁ μὲν, ἐπαύμενος εἰς φρόνησιν, καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν ξυμβάλλεσθαι, ὁ δι, δόμενος εἰς παίδευσιν καὶ τὴν ἄλλην σοφίαν κτᾶσθαι, τότε δὴ τούτων ξωσιόντων εἰς ταυτὸν τῶν νόμων· μοναχοῦ οὐταῦθα ξυμπίπτει ἐραστὴν καλὸν εἶναι παιδικὰ ἐραστῇ χαρίσασθαι· ἄλλοθι δι οὐδαμοῦ· ἐνθὶ τούτῳ καὶ ἔξαπατᾶσθαι οὐδὲν αἰσχρόν· ἐνθὶ δι τοῖς ἄλλοις πᾶσι καὶ ἔξαπατωμένῳ αἰσχύνη φέρει καὶ μάλα· ἐὰ γὰρ τις ἐραστὴς ὡς πλουσίῳ πλούτου οὕνεκα χαρισάμενος ἐξαπατηθεὶς καὶ μὴ λάβοι χρήματα ἀποφανοῦντος τοῦ ἐραστοῦ πένητος, οὐδὲν ἧττον αἰσχρόν· δοκεῖ γέ ὁ βιοῦντος τόγε αὐτοῦ ἐπιθυμῆσαι ὅτι οὕνεκα χρημάτων ὁτιοῦν αὖ ὑπῳοῦν ὑπεριδεῖν· ἔστιν δι οὐ καλόν· καὶ τὸ ἐν αὖ ἐν δὴ λόγου καὶ ἕνεκα ὡς ἀγαθῷ χαρισάμενος καὶ αὐτὸς ὡς ἀμείνων ἐσόμενος ἐθέλῃ τινὶ φιλίαν ἐραστοῦ ἐξαπατηθεὶς αἰσχρὸν ἔστιν κείνου καὶ οὗ, καὶ οὐ καλὸν μᾶλλον ἀρετῇ, ὅμως καλὴ ἡ ἀπάτη· δοκεῖ γοῦν αὖ καὶ αὐτὸς ἐθέλων διαλαθεῖν ὅτι ἀρετῆς οὕνεκα· καὶ τοῦ βελτίων γενέσθαι πᾶν αὖ παντὶ προθυμεῖσθαι. ἔστιν δι αὖ πάντων καὶ μᾶλλον· οὕτω παντὸς γε καλὸν ἀρετῆς γ' οὕνεκα χαρίζεσθαι· οὗτός ἔστιν ὁ τῆς οὐρανίας θεοῦ ἔρως καὶ οὐρανίος· καὶ πολλοῦ ἄ

ξιος· καὶ πόλει καὶ ἰδιώταις. πολλῷ ἐπιμέλεια ἀναγκάζω πιεῖσθαι πρὸς ἀρε-
τὴν πόντε ὁρῶντα αὐτὴν, καὶ ἐν ὁρῶμενον· ἀλλ' ἕτερα πάντες τῆς ἑτέρας τῆς
παιδιᾶς. ταῦτά σοι ἐφ' ὡς ἐκ τοῦ παραχρῆμα ὦ Φαίδωνι τῷδε ὁρῶντι συμ-
βάλλομαι. παυσανίου δὲ παυσαμένου, διδάσκουσι γάρ με ἴσα λέγειν οὗτο-
σὶ ὁ σοφὸς, ἔφη ὁ ἀριστόδημος, δεῖν μὲν ἀριστοφάνη λέγειν. τυχεῖν δὲ αὐτῷ πινὰ ἢ ὑ-
πὸ πλησμονῆς. ἢ ὑπό τινος ἄλλου λύγγα ἐπιπεπωκέναι. καὶ οὐκ οἶδ' ὅτε ἔστιν λέ-
γειν. ἀλλ' ἐπεῖν αὐτὸν ἐγγυς κατ' γάρ αὐτῆς τὸν ἰατρὸν ὀρυξίμαχον κατακεῖσθαι;
ἐρ. εἰ ὀρυξίμαχος δίκαιος εἶ, ἢ παῦσαί με τῆς λυγός. ἢ λέγειν ἔασόν με ἐμοῦ, ἕως
αὖ ἐτὸ παύσωμαι. καὶ ἐν ὀρυξίμαχον ἐπεῖν· ἀλλὰ ποιήσω ἀμφότερα ταῦτα. ἐτὸ
μὲν γὰρ ὁρῶ ἐν τῷ σῷ μέρει. σύ δ' ἐπειδὰν παύσῃ ἐν τῷ ἐμῷ, ἐν ᾧ δ' αὖ ἐγὼ λόγῳ, ἐ-
ὰν μέ σοι ἐκβάλῃ πνευστὶ ἔχοντα ὀλιγὰ χρόνον παύεσθαι ἀλύξας, εἰ δὲ μὴ, ὕδατι τὰ
κατὰ χυλίσαν· εἰ δ' ἀρα πάνυ ἰσχυρά ἐστιν, ἀναλαβὼν τὴ νεοῦδε ὥσπερ κινήσας αὖ πάλιν ῥῖ-
ψαι, πᾶ ἀφίει καὶ ἐὰν ἔτι ποιήσῃς ἅπαξ ἢ δίς, καὶ ἐὰν πάνυ ἰσχυρά ἐστι, παύσεται.
οὐκ ἂν φθαίης λέγων ἐπεῖν ἐν ἀριστοφάνη. ἐτὼ δὲ ταῦτα ποιήσω. εἶπεν
δὴ ὁ ὀρυξίμαχος δοκεῖ τοίνυν μοι ἀναγκαῖον εἶναι· ἐπειδὴ παυσανίαν ὁ ἑρμίσας
ἐδὴ ἐν λόγου καλῶς οὐχ ἱκανῶς ἀπετέλεσε, δεῖν ἐμὲ πειρᾶσθαι τέλος ἐπιθεῖναι τῷ
λόγῳ. ἐρ. τὸ μὲν γὰρ διαπλοῦν εἶναι ἐν ὁρῶντα δοκεῖ μοι καλῶς διειλέσθαι. ὅ-
τι δὲ οὐ μόνον ἔστιν ἐὰν ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀνθρώπων πρὸς τοὺς καλοὺς, ἀλλὰ καὶ πρὸς
ἄλλα πολλὰ, καὶ ὁ ἐν τοῖς ἄλλοις τοῖς τε σώμασι τῶν πάντων ζώων· καὶ τοῖς ὁ τῇ γῇ
φυομένοις, καὶ ὡς ἔπος ἐπεῖν ὁ πᾶσι τοῖς οὖσι, καθεωρακέναι μοι δοκῶ ἐκ τῆς ἰατρι-
κῆς τῆς ἡμετέρας τέχνης· ὡς μέγας καὶ θαυμαστὸς καὶ ἐπιπόνῳ ὁ θεὸς τέτακε· καὶ κατ'
ἀνθρώπινα καὶ κατὰ θεῖα πράγματα. ἄρξομαι δὲ ἀφ' τῆς ἰατρικῆς λέγειν ἵνα καὶ
πρόσβλημα τὴν τέχνην. ἡ γὰρ φύσις τῶν σωμάτων ἐν διπλοῦν ὁρῶντα ἔχει· ἐ-
φ' ὑγιὲς τὸ σῶμα καὶ φ' νοσοῦν ὁμολογουμένως ἑτερόν τε καὶ ἀνόμοιόν ἐ
στι. δὲ ἀνόμοιον, ἀνομοίων ἐπιθυμεῖ καὶ ὁρᾷ. ἄλλος μὲν οὖν ὁ ἐδὴ τῷ ὑγιεινῷ ὅρως·
ἄλλος δὲ ὁ ἐδὴ τῷ νοσώδει. ἔστι δὴ ὥσπερ ἀρτι παυσανίας ἔλεγε τοῖς μὲν ἀγαθοῖς κα
λὸν χαρίζεσθαι τῶν ἀνθρώπων. τοῖς δὲ ἀκολάστοις αἰσχρόν. οὕτω κὴ ἐν αὐτοῖς τοῖς σώ
μασι τοῖς μὲν ἀγαθοῖς ἑκάστου τοῦ σώματος καὶ ὑγιεινοῖς, καλὸν χαρίζεσθαι, καὶ δεῖ·
καὶ ἔστ' ἔστιν ᾧ ὄνομα ὁ ἰατρικόν. τοῖς δὲ κακοῖς καὶ νοσώδεσιν αἰσχρόν τε καὶ δεῖ ἀχα
ριστεῖν ἐ μέλλει τὴ τεχνικὸς εἶναι. ἔστι γὰρ ἰατρικὴ ὡς ἐν κεφαλαίῳ ἐπεῖν ἐπιστήμη τοῦ
τοῦ σώματος ὁρῶτι κῶν πρὸς πλησμονὴν καὶ κένωσιν. καὶ ὁ διαγιγνώσκων ἐν ὑγιοῖς
ἐν καλόν τε καὶ αἰσχρὸν ὁρᾶται, οὗτός ἔστιν ὁ ἰατρικώτατος. καὶ ὁμοίως βάλλειν ποι-
ῶν, ὥστε αὐτὴ τοῦ ἑτέρου ὁρᾶσθαι ἐν ἑτέρου κτήσασθαι. καὶ οἷς μὴ ἔστιν ὁρᾶν. δεῖ δ'
ἐγγενέσθαι ἐπιστάμενος ἐμφυῆσαι; καὶ ἐόντα ὠφελεῖν, ἀγαθὸς ἂν εἴη δημιουργός.
δεῖ γὰρ δὴ τὰ ἔχοντα ἐόντα ἐν τῷ σώματι, φίλα δίον τ' εἶναι ποιεῖν, καὶ ὁρᾶν ἀλλή-
λων. ἔστι δ' ἔχοντα τὰ εὐαναλώτατα ψυχρὸν θερμῷ πικρὸν γλυκεῖ. ξηρὸν ὑγρῷ. πάν
τα τὰ τοιαῦτα τούτοις ἐπιστητὰ ὁρᾶσθαι ἐμποιῆσαι καὶ ὁμόνοιαν ὁ ὑμέτερος πρόγο
νος ἀσκληπιὸς ὡς φασιν οἵδε οἱ ποιηταὶ καὶ ἐτὼ πείθομαι, συνίσκοι πλὴ ἡμετέραν
τέχνην. ἅτε οὖν ἰατρικὴν ὥσπερ λέγω πᾶσα, δεῖ τοῦ θεοῦ τούτου κυβερνᾶται. ὡσαύ
τως δὲ καὶ γυμναστικὴ· καὶ γεωργία· μουσικὴ δὲ καὶ παντὶ καταδηλος τῷ καὶ μι-
κρὸν προσέχοντι τὸν νοῦν. ὅπερ κατὰ ταυτὰ ἔχει τούτοις· ὥσπερ ἴσως καὶ ἡράκλειτος
βούλεται λέγειν. ἐπεὶ τοῖς γε ῥήμασιν οὐ καλῶς λέγει. ἓν γὰρ οὐ φησι διαφερόμενον
αὐτὸ αὑτῷ ξυμφέρεσθαι. ὥσπερ ἁρμονίαν τόξου τε καὶ λύρας· ἔστι δὲ πολλὴ ἀλογία
ἁρμονίαν φάναι διαφέρεσθαι, ἓν ἐκ διαφερομένων εἶναι· ἀλλ' ἴσως τόδε ἐβούλε-
το λέγειν. ὅτι ἐκ διαφερομένων πρότερον τὸ ὀξέος καὶ βαρέος, ἔπειτα ὕστερον ὁμο-
λογησάντων, γίγνεσθαι τῆς μουσικῆς τέχνης ἁρμονίαν. οὐ γὰρ δή που ἐκ διαφε-
ρομένων γε ἓν τὸ ὀξέος καὶ βαρέος ἁρμονία ἂν εἴη. ἡ γὰρ ἁρμονία, συμφωνία ἐστί'.
συμφωνία δὲ, ὁμολογία τις· ὁμολογίαν δὲ ἐκ διαφερομένων ἕως ἂν διαφέρωνται, ἀ-

δύνατον

λαίζον εἶναι. διαφθρόμενον δὲ αὖ καὶ μὴ ὁ μελογωῶ, ἀλλὰ κατὰ μέσον. ὥσπερ γὰρ καὶ ὁ ῥυθμὸς ἐκ τῆς ταχέος καὶ βραδέος ἐκ διακεκραμένων πρότερον. ὕστερον δὲ ὁ μελος ἀπὸ τῶν γένων. νῦν δὲ ὁμολογίαν πᾶσι τούτοις ὥσπερ ἐκεῖ ἡ ἁρμονικὴ, οὐτ' αὖθις ἡ μουσικὴ οὐτί φησιν, ὥρωτα καὶ ὁ μύσιος. ἀλλήλοις ἐμποιήσασα. νῦ ἔστιν αὖ μουσικὴ περὶ ἁρμονίαν νῦ ῥυθμὸν ὥρωτικῶν ἐπιστήμη. νῦ οὐ μὴν γε αὐτῇ τῇ συστάσει ἁρμονίας τε νῦ ῥυθμοῦ, οὐδὲν χαλεπὸν τὰ ὥρωτικὰ διαγιγνώσκειν. οὐδὲ ὁ ἰατρικὸς ὥρως οὐταῦθα πώς ἔχειν. ἀλλ' ἐπειδὰν δὴ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους κατακρᾶσαι ῥυθμῷ τε νῦ ἁρμονίᾳ. ἔνια τούτων. ὃ δὴ μελοποιΐαν καλοῦσιν. ἤδη χρώμενον ὀρθῶς ἤδη τοῖς πεποιημένοις μέλεσί τε νῦ μέτροις, ὃ δὴ παιδείαν καλήν, οὐταῦθα δὴ καὶ καλεπὸν νῦ ἀγαθοῦ δημιουργοῦ διείπαλιν γὰρ ἥκει ὁ αὐτὸς λόγος. ὅτι τοῖς μὲν κοσμίοις τῶν ἀνθρώπων νῦ ὡς ἂν κοσμιώτατα γίγνοιντο οἱ μήπω ὄντες δεῖ χαρίζεσθαι καὶ φυλάττειν τὸν τούτων ὥρωτα καὶ ἔστιν ὁ καλός. ὁ οὐράνιος. ὁ τῆς οὐρανίας μούσης ὥρως. ὁ δὲ πολυμνίας ὁ πάνδημος. ὃν δὴ δεῖ λαζάμενον προσορᾶν δεῖς αὖ προσορᾶν, ὅπως αὖ νῦν μὲν ἡδονὴν αὐτῷ παρασκευάσεται, ἀκολασίαν δὲ μηδεμίαν ἐμποιήσῃ. ὥσπερ οὖ τῇ ἡμετέρᾳ τέχνῃ μάλα ὥργον ταῖς τοῦδε νῦν ὁμοπαιδίαις καλῶς χρῆσθαι. ὡς τ' αὖθι νόσου νῦν ἡδονὴν παρασκευάσασθαι καὶ αὖ μουσικῇ δὴ καὶ αὖ ἰατρικῇ. καὶ αὖ ταῖς ἄλλαις πᾶσι καὶ ταῖς ἀνθρωπίνοις καὶ ταῖς θείοις καθόσον παρίκοι φυλακτέον ἐνταῦθον ἐν ὥρωτα οὖσιν γὰρ ἐπὶ καὶ ἡ τῶν ὡρῶν τῆ οἰκειαυτῆ συστάσις μεσῆ ἔστιν ἀμφοτέρων τούτων. καὶ ἐπειδὰν μὲν πρὸς ἄλληλα τὸ κοσμίου τύχῃ ὥρωτος, ἃ νῦν δὴ ἐπῶ ἔλεγον τότε θόρμα καὶ τὰ ψυχρὰ καὶ ξηρὰ καὶ ὑγρὰ ἁρμονίαν καὶ κρᾶσιν λάβῃ, σύφορα ἥκει φέροντα δύναμιν τὴ καὶ ὑγίειαν. ἀνθρώποις καὶ τοῖς ἄλλοις ζῴοις τὲ καὶ φυτοῖς. νῦ οὐδὲν ἥδιον. ὅταν δὲ ὁ μὲν τῆς ἔξεως ὥρως ἐγκρατέστερος τοῦδε τὰς τοῦ οἰκειαυτοῦ ὥρας γίγνηται, διέφθαρέν τε πολλὰ καὶ ἥδιον. εἴτε γὰρ λοιμοὶ φλοῦσι γίγνεσθαι ἐκ τῶν ζῴων καὶ ἄλλ' αὖ νόσοι πολλὰ νοσήματα καὶ τοῖς θηρίοις καὶ τοῖς φυτοῖς. καὶ γὰρ παχναὶ καὶ χάλαζαι καὶ ὀρυσίβαι ἐκ πλείονος ἴσον νῦ ἀκμαίας τοῦδε ἄλληλα τῶν ζῴων γίγνεσθαι ὥρωτικῶν. ὧν ἐπισήμη τοῦδε ἄστρων τὲ φορᾶς καὶ οἰκειαυτῶν ὥρας, ἀστρονομικὴ καλεῖται. ἔτι τοίνυν καὶ αἱ θυσίαι ἅπασαι, καὶ οἷς μαντικὴ ἐπίστατον. ταῦτα δ' ἔστιν ἡ τοῦδε θεοὺς τε καὶ ἀνθρώπους πρὸς ἀλλήλους κοινωνία. οὐ τοῦδε ἄλλο ἐστίν, ἢ τοῦδε ὥρωτος φυλακήν τε καὶ ἴασιν. πᾶσα γὰρ ἀσέβεια φιλεῖ γίγνεσθαι ἐὰν μήτις τῷ κοσμίῳ ὥρωτι χαρίζηται. μὴ δὲ τιμᾷ τε αὖ νῦν καὶ προσβάλῃ αὖ παντὶ ὥρωτι. ἀλλὰ τοῦδε ἐν ἑκάστοις. καὶ τοῦδε γονέασι καὶ ζῶντας καὶ τελευτήσαντας. καὶ τοῦδε θεοὺς δὴ πρωτίστους τῇ μαλιστ' ἐπισκοπῶν τοὺς ὥρωτας. καὶ ἰατρὸν. καὶ ἔστιν αὖ ἁμαρτὴ φιλία θεῶν καὶ ἀνθρώπων δημιουργὸς, τῷ ἐπίστασθαι τὰ ἀνθρώπους ὥρωτικὰ ἔσα τείνει πρὸς θέμιν καὶ δίκαιαν οὕτω πολλῷ καὶ μεγάλῳ. μᾶλλον δὲ πᾶσιν ἀνθρώποις ἔχει ξυλλήβδην μὲν ὁ πᾶς ἔρως. ὁ δὲ τοῦδε τὰ ἀγαθὰ μᾶλλον φερτὰ ποιῆς καὶ δικαιοσύνης ἀποτελούμενος, καὶ παρ' ἡμῖν καὶ παρὰ θεοῖς, οὗτος νῦν μάγιστον ἀνάγκην ἔχει. καὶ πᾶσαν ἡμῖν εὐδαιμονίαν παρασκευάζει καὶ ἀλλήλοις φιλακμίους ὁμιλεῖν, καὶ φίλους εἶναι καὶ τοῖς κρείττοσιν ἡμῶν θεοῖς. ἴσως μὴ εἶναι καὶ ἐνταῦθον ἐν ὥρωτα ἐπαινῶν πολλὰ παραλέλοιπεν. οὐ μέντοι γε, ἀλλ' ἔτι ὀλίγον, σὺν ὥρωτι ὦ Ἀριστόφανες ἀνακαλύψασα. ἃ ἔπως ἄλλως σὺ νῦν ἔχεις ἐγκωμιάζειν ἐν θεὸν ἐγκωμιάζειν ἐπειδὴ καὶ τῆς λυγγὸς πέπαυσαι. ἐκδεξάμενον οὖν ἔφην ἔπειν ἐν Ἀριστοφάνη. ὅτι καὶ μάλ' ἐπαύσατο. οὐ μέντοι πρίν γε ἐν πεπερμὲν προσανεχρίσαι αὐτῇ ὥστε μὴ θαυμάζειν εἰ ἐν κόσμιον τ' σώματος ἐπιθυμεῖ τοιούτων ῥημάτων καὶ χαριτολογημάτων. δεῖ καὶ ὁ πέπερμές δεῖ πάνυ γὰρ δεῦρ' ἐπαύσατο ἐπειδὴ αὐτῷ τ' πεπερμὲν προσανέκραμε, καὶ ἐν ὀρυξίμαχον ὦ γαθὲ φάναι Ἀριστόφανες. ὅρα τί πειῆς γελοῖος πιεῖν μέλλων λέγειν καὶ φύλαττέ με τὸν λόγον ἀκαιρολογίας γίγνεσθαι τ' σαυτῷ. ἐαυτὸ γὰρ λόγον ἔπῃς ὑβρίσθαι σοι ὁ ἐρῳὴ λέγειν, ἢ ἐν Ἀριστοφάνη γελάσονται ἐπιὼν δὲ λέγεις ὀρυξίμαχε. καὶ μοι ἔστω ἄῤῥητα τὰ ἀρημένα. ἀλλὰ μὴ με φύλαττε. ὡς ἐ-

τῷ φοβοῦμαι τοῦδε τῶν μελλόντων ἐμπίπτειν οὔτι μὴ γελοῖα εἴπω. ἔστι μὲν γοῦν αὖ κἀγὼ δόξαν ἔχω, καὶ τῆς ὑμετέρας μούσης ἐπιχώριον· ἀλλὰ μὴ κατάγλασα. βαλόντε γε φαίην ὦ ἀριστόφανες εἶναι ἐκ φιλίας; ἀλλὰ πρόσεχε τὸν νοῦν, νὴ οὕτω λέγω, ὡς ἐλάττων λόγον. ἴσως μέν τοι αὖ δόξει μοι ἀφίσεσι, καὶ μέλλω ὦ ὄρνιξ μαχεῖ ἐπεῖν τὸν ἀριστοφάνη ἄμεινόν πη οὐ νῦν ἔχω λέγειν, ἔστι σύ τε, καὶ παυσανίας ἐπίτην. ΑΡ. ἐμοὶ τὰ δοκοῦντα αὐθρωποι παντάπασι πλὴν τῶν ὄρνιθος ἀμύναμεν οὐκ ἀδικεῖσθαι. ἐπεὶ αὐθαιρέμενοί γε μάχης αὖ, αὐτῆς ἱδρὰ κατασκιάσαι. νὴ ζωμοὺς καὶ θυσίας αὖ ποιεῖν μελήσας. οὐχ ὥσπερ νῦν τούτων οὐδὲν γίγνεται τοῦδε αὐτόν. δέον πάντων μάλιστα γίγνεσθαι. ἔστι γοῦν θεῶν φιλανθρωπότατος. ἐπίκουρός τε ὢν τῶν αὐθρώπων. νὴ ἰατρὸς τούτων. ὧν ἀσθενῶν μεγίστη αὖ δύσαι μανία τῷ αὐτῷ γίνεσθαι. ἐπὶ τοῦτο οἶν πειράσομαι ὑμῖν ἐσηγήσασθαι πλὴν ἀμύναμεν αὐτῆ. ὑμεῖς δὲ τῶν ἄλλων διδάσκαλοι ἔστε. δεῖ δὲ πρῶτον ὑμᾶς μαθεῖν πλὴν αὐθρωπίνην φύσιν. νὴ τὰ παθήματα αὐτῆς. ἡ γοῦν πάλαι ἡμῶν φύσις· οὐχ αὕτη ἦν ἥπερ νῦν. ἀλλὰ ἄλλοία. πρῶτον μὲν γοῦν τρία ἦν τὰ γένη τὰ τῶν αὐθρώπων· οὐχ ὥς περ νῦν δύο ἄρρεν καὶ θῆλυ. ἀλλὰ καὶ τρίτον προσῆν κοινὸν ἀμφοτέρων τούτων. οὗ νῦν ὄνομα λοιπόν. αὐτὸ δὲ ἀφάνισται. αἰσχρόγυνον γὰρ οὐ τότε μὲν ἦν καὶ εἶδος καὶ ὄνομα ἴδῃ ἀμφοτέρων κοινὸν τοῦ τε ἄρρενος καὶ θήλεος. νῦν δ' οὐκ ἔστιν. ἀλλ' ἢ ὠνείδισε ὄνομα κείμενον. ἔπειτα ὅλον ἦν ἑκάστου τὸ αὐθρώπου εἶδος στρογγύλον. νῶτον καὶ πλευρὰς κύκλῳ ἔχον. χεῖρας δὲ τέτταρας εἶχε. καὶ σκέλη τὰ ἴσα ταῖς χερσί, καὶ πρόσωπα δύο ἐπ' αὐχένι κυκλοτερῆ, ὅμοια πάντη. κεφαλὴν δ' ἐπ' ἀμφοτέροις τοῖς προσώποις ἑκατέροις κειμένοις μίαν. καὶ ὦτα τέτταρα. καὶ αἰδοῖα δύο. καὶ τἆλλα πάντα ὡς ἀπὸ τούτων αὖ τις εἰκάσειεν. ἐπορεύετο δὲ καὶ ὀρθὸν ὥς περ νῦν ὁποτέρῃ σε βουληθείη. καὶ ὁπότε ταχὺ ὁρμήσειεν ἐλθεῖν ὥς περ οἱ κυβιστῶντες. καὶ εἰς ὀρθὸν τὰ σκέλη τοῦδε φέρόμενοι κυβιστῶσι κύκλῳ. τότε ὀκτὼ οὖσι τοῖς μέλεσιν ἀπερείδόμενοι, ταχὺ ἐφέροντο κύκλῳ. ἦν δὲ διὰ ταῦτα τρία τὰ γένη τοιαῦτα. ὅτι δὲ μὲν ἄρρεν ἦν τὸ ἡλίου τὴν ἀρχὴν ἔκγονον. ἡ δὲ θῆλυ τῆς γῆς. ἡ δὲ ἀμφοτέρων μετέχον τῆς σελήνης. ὅτι καὶ ἡ σελήνη ἀμφοτέρων μετέχει. τοῦδε φέρῃ δὲ δὴ ἦν νῆ αὐτὰ καὶ ἡ πορεία αὐτῶν διὰ τοῖς γονεῦσιν ὅμοια εἶναι. ἦν οὖν πλὴν ἰσχυὰ δεινὰ, καὶ πλὴν ῥώμην. καὶ τὰ φρονήματα μεγάλα εἶχον. ἐπεχείρησαν δὲ τοῖς θεοῖς νῆ ὃ λέγει ὅμηρος τοῦδε ἐφιάλου τε καὶ ὤτου, τοῦδε ἐκείνων λέγεται, ἃ εἰς ἦν οὐρανὸν αὐξάβοσαν ἐπιχειρεῖν ποιεῖν, ὡς ἐπὶ θησομένων τοῖς θεοῖς. ὁ οὖν ζεὺς νῆ οἱ ἄλλοι θεοὶ ἐβουλεύοντο ὅ τι χρὴ αὐτοὺς ποιῆσαι. καὶ ἠπόρουν, οὔτε γοῦν ὅπως ἀποκτείναιεν εἶχον, καὶ ὡς περ τοὺς γίγαντας κεραυνώσαντες, γένος ἀφανίσαιεν, αἰῦ μενοῦ γοῦν αὖ τῆς καὶ τὰ ἱερὰ τὰ παρὰ τῶν αὐθρώπων ἀφανίζοιτο, οὔτε ὅπως ἐῷεν ἀσελγαίνειν· μόγις δὴ ὁ ζεὺς εὑρόμενος, λέγει· ὅτι δοκῶ μοι ἔφη ἔχειν μηχανήν, ὡς αὖ ἐοίκέ τε αὐθρώποι, νῆ παύσαντο τῆς ἀκολασίας· ἀθενέστεροι γενόμενοι. νῦν μὲν γοῦν αὐτοὺς ἔφη διατεμῶ λίχα ἕκαστον. νῆ ἅμα μὲν ἀσθενέστεροι ἔσονται. ἅμα δὲ χρησιμώτεροι ἡμῖν ἔσονται πλείους ἐν ἀριθμῶν γιγνόμενοι. νῆ βαδοῦνται ὀρθοὶ ἐπὶ δυοῖν σκελοῖν. ἐὰν δ' ἔτι δοκῶσιν ἀσελγαίνειν, καὶ μὴ ἐθέλωσιν ἡσυχίαν ἄγειν, πάλιν αὖ ἔφη τεμῶ λίχα. ὥστ' ἐφ' ἑνὸς πορεύσονται σκέλους ἀσκωλιάζοντες. ταῦτα εἰπὼν ἔτεμνε τοὺς αὐθρώπους λίχα. ὡς περ οἱ τὰ ὠὰ τέμνοντες νῆ μάλλοντες ταριχεύειν, ἢ ὥσπερ οἱ τὰ ὠὰ ταῖς θερξὶν. ὃν ἅμα δέ τί μοι, ἢ ἀφάλλω ἐκέλευε, τόδε, τε πρόσωπον μεταστρέφειν· νῆ ἢ ἢ αὐχένας ἅμυσυ πρὸς τὴν τομήν. ἵνα θεώμενος τὴν αὑτῆ τμῆσιν κοσμιώτερος εἴη ὁ ἄνθρωπος. νῆ τἆλλα ἰατρὰ ἐκέλευε· ὁ δὲ, τότε πρόσωπον μετέστρεφε. νῆ συνέλκων πανταχόθεν ἀφῆμα ἐνδὴ πλὴν γαστέρα νῦν καλεμένην. ὥσπερ τὰ σύσσωμα βαλάντια οὕτω σῶμα ποιῶν, ἀπέδει καὶ τὰ μέσον τὴν γαστέρα. ὃ δὴ ἢ ὀμφαλὸν καλοῦσι. νῆ τὰς μὲν ἄλλας ῥυτίδας τὰς πολλὰς ὀλιγίαιν. νῆ τὰ στήθη διέρθρου. ἔχων τί ὀργανον. οἷ οἱ σκυτοτόμοι τῷ ἢν καλά ποδὸς λεαίνοντες, τὰς τῶν σκυτῶν ῥυτίδας. ὀλίγας δὲ καὶ τέλεπε τὰς ἢ αὐτὴν πλὴν γαστέρα καὶ ἢν ὀμφαλόν. μνημεῖον ἢ τ' παλαιοῦ πάθους. ἐπεισὴν ἦν ἡ φύσις λίχα ἐτμήθη, πεθοῦν ἔκαστον δ' ἢ μυσυ δ'

αὐτῆ

αὐτ̃ ξυνῆκε, μὴ περιβάλλοντες τὰς χεῖρας. μὴ συμπλεκόμενοι ἀλλήλοις ἐπιθυμοῦντες συμφῦσαι, ἀπὸ τοῦτου γὰρ τοῦ λιμοῦ· μὴ τῆς ἄλλης αἰρέσεως, ἀλλ' ὁ μὲν ἐθέλει χωρὶς ἀλλήλων ποιεῖν· καὶ ὁ πάντα τὰ ἀνθρώπινα τ̃ ἡμίσεων, τὸ δὲ, λειφθείη, δ' λειφθοὺ ἄλλο ἰζήτει· μὴ σωτ̃ πλέκεσθ· εἴ τε γυναικὸς τῆς ὅλης ἐν τύχοι ἡμίσει, ὃ δὴ νῦν γυναῖκα καλοῦμεν· εἶτ' ἀνδρός, μὴ οὕτως ἀπώλλυσθ· ἐλεύσεσθε δὲ ὁ ζεὺς, ἄλλῳ μηχανὴν ποιήσει, μὴ μετὰ τί ζητοῦσιν αὐτῶν τὰ αἰδοῖα εἰς ὃ πρόσθεν· τέως γὰρ μὴ ταῦτα ἐκφερ ἔχρην· περὶ ἑ γόνου. μὴ ἕ πλεον· οὐκ εἰς ἀλλήλους ἀλλ' εἰς γῆν ὧς πρὸ οἱ τέτηγες· μετέζηκέ τε οὖν οὕτως αὐτῶν εἰς δ' πρόσθεν· μὴ σφ̃ ζεὺς πάλιν γένεσιν ἀνθρώποις ἐποίησε σφ̃ τῆ ἄρρενος ἐν τῷ ζηλεῖ τῶνδε αὖτις· ἵνα δὲ τῇ συμπλοκῇ, ἅμα μὲν εἰ αἰδὼς γυναικὶ δ' τύχοι γυναῖκα· μὴ γόνος δ' γένοιτο, ἅμα δ' εἰ καὶ ἄρρεσι ἄρρεσι, πλησμονῆ γοῦν γίγνοιτο τῆς συνουσίας· μὴ διαπαύοιτο· μὴ ἐπὶ τὰ ἔργα τρέποιντο· μὴ τ̃ ἄλλου βίου ἐπιμελῶνται· ζεὺς δὲ οἶμαι ἐκπόνου ὁ ὅρως ἔμφυτος ἀλλήλων τοῖς ἀνθρώποις· μὴ τῆς ἀρχαίας φύσεως σωκαλβάς· μὴ ἐπιχειρῶν ποιῆσαι αὖ ἐκ δυοῖν· μὴ διάσας αὖ τὴν φύσιν τὴν ἀνθρωπίνην· ἔνεστι γὰρ ὧν ἡμῶν ἕκαστον ἀνθρώπου ξύμβολον ἅτε τετμημένος ὥσπερ αἱ ψῆτται ἰζ ἑνὸς δύο· ζητεῖ δὴ ἀεὶ δ' ἑαυτ̃ ἕκαστον ξύμβολον. ὅσοι μὲν οὖν τῶν αἰσρῶν τ̃ κοινοῦ τμῆμά εἰσιν· ὃ δὴ τότε ἀνδρόγυνον ἐκαλεῖτο, φιλογύναικές τε εἰσὶ μὴ οἱ πολλοὶ τῶν μοιχῶν ἐκ τούτου τ̃ γένους γίγνονται· μὴ ὅσαι αὖ γυναῖκες φίλανδροί τε καὶ μοιχεύριαι ἐκ δύτου τ̃ γένους γίγνονται· ὅσαι δὲ τῶν γυναικῶν γυναικὸς τμῆμά εἰσιν, οὐ πάνυ αὗται τοῖς ἀνδράσι φροντὶν προσέχουσιν· ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς τὰς γυναῖκας τεθραμμέναι εἰσί. καὶ αἱ ταιερίζεται, ἐκ τούδου τ̃ γένους γίγνονται. ὅσοι δὲ ἄρρενος τμῆμά εἰσι, τὰ ἄρρενα διώκουσι· μὴ τέως μὲν αὖ παῖδες ὦσιν ἅτε τμήματα ὄντα τ̃ ἄρρενος φιλοῦσι τοὺς ἀνδράς· μὴ χαίρουσι συγκατακείμενοι μὴ συμπλεγνύουσι τοῖς ἀνδράσι· μὴ εἰσὶν οὗτοι ζίλτιστοι τῶν παίδων μὴ μειρακίων, ἅτε ἀνδρεῖότατοι ὄντες φύσει. φασὶ δὲ δή τινες αὐτοὺς ἀναισχύντους εἶναι· οὐ γὰρ ὑπ' ἀναισχυντίας τοῦτο δρῶσιν· ἀλλ' ὑπὸ θάρρους μὴ ἀνδρίας καὶ ἀρρενωπίας, τὸ ὅμοιον αὐτοῖς ἀσπαζόμενοι. μάλα δὲ τεκμήριον· μὴ ἐπὶ τελευτῇ ὄντες μόνοι ἀποβαίνουσιν εἰς τὰ πολιτικὰ ἄνδρες οἱ τοιοῦτοι· ἐπειδὰν δὲ ἀνδρωθῶσιν, παιδεραστοῦσι· μὴ πρὸς γάμους μὴ παιδοποιΐας οὐ προσέχουσι τὸν νοῦν φύσει· ἀλλὰ ὑπὸ τ̃ νόμου ἀναγκάζονται· ἀλλ' ἰζαρκεῖ αὐτοῖς μετ' ἀλλήλων ἡσυχίαν ἀγάμους· πάντας μὴ οὖν τοιούτους, παιδεραστάς τε μὴ φιλεραστὰς γίγνεσθαι, ἀεὶ δ' ξυγγενεῖς ἀσπαζόμενος· ὅταν μὲν ἓν μὴ αὐτὸ ἑκάστῳ συντύχῃ τῷ αὐτ̃ ἡμίσει, μὴ ὁ παιδεραστὴς, μὴ ἄλλος πᾶς, τότε μὴ θαυμαστὰ ἐκπλήττονται φιλίᾳ τε μὴ οἰκειότητι μὴ ἔρωτι οὐκ ἐθέλοντες ὡς ἔπος εἰπεῖν χωρίζεσθαι ἀλλήλων, οὐδὲ σμικρὸν χρόνον· οἵδε εἰσὶν οἱ διαπλέξαντες μετ' ἀλλήλων βίον, οὗτοί εἰσιν· οἱ οὐδ' ἂν, ἔχοιεν εἰπεῖν ὅτι ἐθέλοντε σφίσι παρ' ἀλλήλων γίνεσθαι· οὐδὲν γὰρ ἂν δόξειεν τ̃τ' ἢ τ̃ ἀφροδισίων συνουσίας ἕνεκα τούτου εἶναι τὸν ἕτερον ἑτέρῳ χαίρειν ἕνεκα. οὕτως ἡ μεγάλης ἐπουσδῆς· ἀλλ' ἄλλο τι ἐθέλει ἑκάτερος τοῦτο ἐκεῖνο τοῦτο· ψυχὴ δήλη τις ἐστὶν, ἃ δ' ἐβούλετο φράσαι οὐ δύναται εἰπεῖν, ἀλλὰ μαντεύεται ὅ ἐθέλει· μὴ εἰ αὐτοῖς οὕτω κατὰ μόνας ἐπιστὰς ὁ Ἥφαιστος ἔχων τὰ ὄργανα ἔροιτο τί ἔστ' ὃ βούλεσθε ὦ ἄνδρες ὑμῖν παρ' ἀλλήλων γενέσθαι· μὴ εἰ ἀποροῦντας αὐτοὺς πάλιν ἔροιτο· ἆρα γε τ̃τ' ἐπιθυμεῖτε οὗ τυχεῖν ἀλλήλων γενέσθαι μάλιστα ἀλλήλοις· ὥστε μὴ νύκτα μὴ ἡμέραν μὴ ἀπολείπεσθαι ἀλλήλων· εἰ τ' τούτου ἐπιθυμεῖτε, ἐθέλω ὑμᾶς συντῆξαι μὴ συμφῦσαι εἰς δ' αὐτό· ὥστε δύο ὄντας εἶναι ἑνοῦσθαι· μὴ ἕως τ' αὖ ζῆτε ὡς οἶκα ὄντα κοινῇ ἀμφοτέρᾳ ζῆν· μὴ ἐπειδὰν ἀποθάνητε· ἐκεῖ αὖ οἰκὰς αὐτὶ δυοῖν οἶκα ἓ κοινῇ πεπιῶτε· ἀλλ' ὁρᾶτε εἰ τόδε τυγχάνετε· μὴ ἰζαρκεῖ ὑμῖν αὖ τάτε τύχη τε. ταῦτα ἀκούσας, ἴσμεν, οἶμαι ἂν ἕκαστος ἀφ' ἑαυτοῦ ἰζαρνοθείη, ἃ δ' ἄλλο ὅτι αὖ φανεῖσθαι ἐθέλομεν· ἀλλ' ἀπέχωμεν ἀκούσαντες τ̃τ', ὃ πάλαι ἄρα ἐπεθύμει συνελθὼν μὴ συντακεὶς ἓ ἡφαιστος ἐκ δυοῖν εἰς ἑνοῦσθαι. τοῦτ' ἔστι δ' αὖτιον. ὅτι ἡ ἀρχαία φύσις ἡμῶν ἦν αὐτὴ· μὴ ἦμεν ὅλοι· τ̃ ὄλεθρον τῇ ἐπιθυμίᾳ, μὴ διώξει ἔρως ὄνομα, μὴ προτ̃ ὥσπερ λέγω, οὐ ἦμεν· νυνὶ δὲ δι' ἐμὴν ἀδικίαν, διωκισθημεν ὑπὸ τ̃ θεοῦ, καθάπερ ἀρκάδες ὑπὸ λακεδαιμονίων. φόβος οὖν ἐστιν, ἐὰν μὴ κόσμιοι ὦμεν

πρὸς τοὺς θεούς, ὅπως μὴ καὶ αὖθις διαμαχεσόμεθα. καὶ περὶ μὲν ἔχοντες ὡς πρῶτα μὲν τὰς σπλάγχνα καὶ τὰ γραφὴν ἐκτετμημένοις διαπρισμένοις καὶ τὰ τοῖς ἔμπροσθεν γεγονότες. ὡς πρὸ λίαν αἰσχρὸν ἀλλὰ τοῦτ' οὔτε, πάντ' ἄσμενα χρὴ ἄπαντα παρακαλεῖσθαι θυσιεῖν τοῖδε θεοῖς. ἵνα τὰ μὲν, ἐκφύτωμεν· τῶν δὲ, τύχωμεν ὡς ὁ θεὸς ἡμῖν ἡγεμὼν καὶ στρατηγός. ὦ μακάριε σοφιστικὰ πράττετε. πράττει δὲ σοφιστικὰ ὅστις θεοῖς ἀπεχθάνεται. φίλοι γὰρ γίνομενοι καὶ διαλλαχόντες τῷ θεῷ, ἐξεθρέσομέν τε καὶ σώσομεν ἐκβαλόντες τοὺς παιδικοὺς τοὺς ἡμετέρους αὐτῶν. δὲ τῶν νεῶν ὀλίγοι ποιοῦσι. καὶ μόνον ὑπολάβη δρυξίμαχος κωμῳδῶν ἐν λόγοις ὡς παυσανίαν καὶ ἀγάθωνα λέγω. ἴσως μὲν γὰρ καὶ οὗτοι ἐν τούτων τυγχάνουσιν ὄντες. καὶ εἰσὶν ἀμφότεροι τὴν φύσιν ἀρρενες. λέγω δὲ οὐκ ἔτι γε καθ' ἁπάντων καὶ αὐτῶν καὶ γυναικῶν ὅλη οὕτως αὖ, ἡμῶν τὸ γένος βέλτιον γένοιτο ἐκπεπλεύσαμεν ἐν δρῶντα. καὶ τῶν παιδικῶν τῶν αὐτοῦ ἕκαστος τύχοι εἰς τὴν ἀρχαίαν ἁπλότητα φύσιν. εἰ δὲ ἐξ ἀρίστου, ἀναγκαῖον καὶ τῶν νῦν παρόντων δ' τοῦτο εἶναι. ἐξ ὅτι παιδικῶν τυχεῖν. καὶ τὰ νοῦν αὐτῷ πεφυκότων. οὐδὲν ἐν αἴτιον θεὸν ὑμνοῦντες, δικαίως αὖ ὑμνοῦμεν δρῶντα. ὃς σῴζει τῷ παρόντι ἡμᾶς πλεῖστα ἀνίσπων εἰς δ' οἰκεῖον ἄγων, καὶ εἰς ἐπειτα ἐλπίδας μεγίστας παρέχεται, ἡμῶν παρεχομένων πρὸς θεοὺς εὐσέβειαν. καταστήσας ἡμᾶς εἰς τὴν ἀρχαίαν φύσιν. καὶ ἰασάμενος μακαρίους καὶ εὐδαίμονας ποιῆσαι. οὗτος ἔφη ὁ ἐρυξίμαχος ὁ ἐμὸς λόγος ἔστι τοῦδε δρῶντος ἄλλοσε ἢ ὁ σός. ὡς πρὸ οὖν ἐκείνην σου, μὴ κωμῳδήσεις αὐτὸν ἵνα καὶ τῶν λοιπῶν ἀκούσωμεν τί ἕκαστος δρᾷ. μᾶλλον δὲ τί ἑκάτερος. ἀγάθων γὰρ καὶ σωκράτης λοιποί. Ἀλλὰ πείσομαί σοι ἔφη φαίαν ἐν δρυξίμαχον. καὶ γὰρ μοι ὁ λόγος ἡδέως ἐρρέθη. καὶ εἰ μὴ ξυνῄδειν σωκράτει τε καὶ ἀγάθωνι δύνοις οὖσι τοῦδε τὰ δρᾶν, πάνυ ἂν ἐφοβούμην μὴ ἀπορήσωσι λόγων, ὁρᾷ δὲ πολλὰ καὶ παντοδαπὰ εἰρῆσθαι. νῦν δὲ ὄμως θαρρῶ. Τὸν οὖν σωκράτη εἰπεῖν. καλῶς γὰρ αὖ ἐκινδύνευσε ὦ δρυξίμαχε. εἰ δὲ γένοιο οὐ νῦν ἐπὶ ἐμοί, μᾶλλον δὲ ἴσως οὐδ' ἔσῃ μοι ἐπειδὴ καὶ ἀγάθων εἶπη, οὐ μὰ ἀλλ' αὖ, φοβοῦμαι. καὶ οὐ παντὶ εἶναι ὅστις πρὸ ἐκείνου. Φαρμάττειν βούλει μοῦ σώκρατες εἰπεῖν ἐν ἀγάθωνα. ἵνα θορυβηθῶ ὄφελ' δ' οἴεσθαι ἐν θέατρον προσδοκίαν μεγάλην ἔχειν ὡς οὐ δρῶντος ἐμοῦ. Ἐπιλείσμων μόλ' αὖ, ἔφη ὦ ἀγάθων εἰπεῖν ἐν σωκράτη. εἰ ἴσθι τὴν ἐκείνου αὐθρίαν καὶ μεγαλοφροσύνην αἰκαίνουσ' ἐν ὁκείβαντα μεθ' ὧν ὁκείβαντα μεθ' ὧν ἐθέλησεν τοῦτον λόγους. καὶ οὐ δ' ὅπως σοι οὖν ἐκπλαγήσῃ, ναὶ οἰήσεσθαι θορυβηθήσεσθαι οἷα καὶ ἡμῶν ὀλίγων ἀνθρώπων; τί δαί ὦ σώκρατες ἐν ἀγάθωνα φαίαν. οὐ δή που μὴ οὕτω δεινὸν μισὸν ἐγὼ ὥστε μὴ ἀγνοεῖν ὅτι νοῦν ἔχοντι ὀλίγοι ἔμφρονες πολλῶν ἀφρόνων φοβερώτεροι; οὐ μέντ' αὖ καλῶς ποιοίην φαίαν ἐν σωκράτη ὦ ἀγάθων. τοῦδε σοῦ τί ἐπὼ ἀξύνετον δοξάζων. ἀλλ' οὐ δοκεῖ ὅτι εἴ τι σιν οὐτύχοις οὖς ἱκανὸν σοφοὺς, μᾶλλον αὖ αὐτῶν φροντίζοις, ἢ τῶν πολλῶν. ἀλλὰ μὴ ἐχ οὗτοι ἡμεῖς ὦμεν. ἡμεῖς μὲν γὰρ καὶ ἐκεῖ παρῆμεν. καὶ ἦμεν τῶν πολλῶν. εἰδὲ ἄλλοις οὐ τύχοις σοφοῖς, τάχ' αὖ, αἰσχύνοιο αὐτοὺς εἴτε ἴσως δίκαιο αἰσχρὸν ὂν ποιεῖν, ἢ πῶς λέγεις;

Ἀληθῆ λέγεις φαίαν. τοὺς δὲ πολλοὺς οὐκ αὖ αἰσχύνοιο εἴτε δίκαιο αἰσχρὸν ποιεῖν. καὶ ἐν φαῖσθαι ἔφη ὑπολαβόντα εἰπεῖν. ὦ φίλε ἀγάθων ἐὰν ἀποκρίνῃ σωκράτει οὐδὲν ἔτι δόξεις αὐτῷ ὁπουοῦν τῶν οἰκείων ὁπωσοῦν γίγνεσθαι ἐὰν μόνον ἔχῃ ὅτῳ διαλέγηται, ἄλλωστε καὶ καλῶ. ἐπὼ δὲ ἡδέως μὲν ἀκούω σωκράτους διαλεγομένου. ἀναγκαῖον δέ μοι ἐπιμεληθῆναι τῆς ἐγκωμίου τῷ δρῶντι, καὶ ἀποδέξασθαι παρ' αὐτοῦ ἑκάστου ὑμῶν ἐν λόγον. ἀποδοὺς ἓν ἑκάστος τῷ θεῷ, οὕτως ἤδη διαλεγέσθω. Ἀλλὰ καλῶς λέγεις ὦ φαῖσθαι φαίαν ἀγάθωνα. μὴ ἀλλό με κωλύει λέγειν. σωκράτει δ' ἐὰν αὖθις ἴσται πολλάκις διαλέξασθαι. ἐπὼ γὰρ δὴ βέλομαι πρῶτον μὲν εἰπεῖν ἃ χρή με εἰπεῖν. ἔπειτα εἰπεῖν. δὲ κᾶσι δ' μοι πάντες οἱ πρόσθεν εἰρηκότες, ἀλλ' οὐ θεὸν εἰκωμῳδεῖν. ἀλλ' ἐὰν αὖτοῖς δύσαι μονίζειν τ' αἰσθῶν ὧν ὁ τέος αὐτοῖς αἴτιος. ὁποῖος δὲ ἕκαστος αὖτος ἦν ταῦτα εἰλωφήσατο, οὐ διὰς εἰρηκον. ἐξ δὲ τρόπος ὀρθὸς παινεῖν ἐπαίνου τοῦδε παινεῖν λό-

γε διελθεῖν δίος οἷαν αἴτιος ὢν τυγχάνει τοῦδε οὗ αὖ ὁ λόγος ἦ. οὕτω δὴ φὴν ὄρθωτα ἡμᾶς δίκαιον εἶναι πάσαις πρῶτον αὐτὴν δίδοῦναι. ἔπειτα τὰς δόσεις. φημὶ οὖν ἐγὼ πάντων θεῶν ἀδίαιτα μένων ὄντων ὄρθωτα ἀ θέμις ἦν ἀπρίσιον εἶναι μένειν τὸν εἶναι, αὐτῶν δὲ μάλλιστον ὄντα καὶ ἄριστον. ἔστι δὲ μάλλιστος ὢν τοιόσδε. πρῶτον μὲν τὸ ὑπάρχον θεῶν ὦ φαῖδρε. μάλα δὲ τεκμήριον τῷ λόγῳ αὐτὸς παρέχεται. φύσιν φυγὼν ἡ γάρα. ταχὺ δὲ δῆλον ὅτι. δεύτερον γοῦν τοῦ δ' ἔρωτος ἡμῖν προσέρχεται. ὃ δὲ πέφυκεν ὄρθως μισεῖν. καὶ οὐ δ' ὅτου πολλοῦ ἀπολακίζειν. μᾶλλον δὲ ἰόντων ἀεὶ ξυνίστ τε καὶ ἔστιν. ὁ γὰρ παλαιὸς λόγος δὴ ἔχει. ὡς ὅμοιον ὁμοίῳ ἀεὶ πελάζει. ἐγὼ δὲ φαίδρῳ πολλὰ ἄλλα ὁμολογῶν, τοῦτο οὐχ ὁμολογῶ, ὡς ὄρθως κρίνου καὶ ἱκανοῦ ἀρχαιότερός ἐστιν. ἀλλά φημι καὶ αὐτὸν εἶναι θεῶν, καὶ ἀεὶ νέον. τὰ δὲ παλαιὰ πράγματα τοῦδε θεοὺς ἃ Ἡσίοδος καὶ παρμενίδης λέγουσιν ἀνάγκη καὶ οὐκ ὀρθῶ γεγονέναι εἰ ἐκεῖνα ἀληθῆ ἔλεγον. οὐ γὰρ αὖ ἐκ τομεύ. νῦν δὲ διαμισεῖ ἀλλήλων ἐγίγνοντο ἢ ἄλλα πολλὰ καὶ βίαια, εἰ ὄρθως ἐν αὐτοῖς ἦν. ἀλλὰ φιλία καὶ εἰρήνη ὥσπερ νῦν, ἐξ οὗ ὄρθως τῶν θεῶν βασιλεύει. νέος μὲν οὖν ἔστι. πρὸς δὲ τῷ νέῳ ἁπαλός. ποιητοῦ δ' ἔστιν αὐθὶς ἵνα ἔμπρος πρὸς ἐπισπέσθαι θεοῦ ἁπαλότητα. ἔμπρος γοῦν ἅπτεται. φύσιν δὲ ναὶ καὶ ἁπαλήν. ἴσως γοῦν πόδας αὐτῆς ἁπαλοὺς εἶναι λέγων. τῆς μὲν οὖν ἁπαλῆς πόδες. οὐ γὰρ ἐπ' οὖδει. γίγνεται. ἀλλ' ἁρπάγη καὶ κατ' αὐχένων κράκτα βάσιν. καλῶς οὖν δοκεῖ μοι τεκμήριον τοῦ ἁπαλότητα ἀποφαίνειν. ὅτι οὐκ ἂν σκληρὸν βάσει, ἀλλ' ἐνδὺς μαλθακοῦ. τῷ αὐτῷ δὴ καὶ ἡμεῖς χρησώμεθα τεκμηρίῳ τοῦδε ὄρθωτα ὅτι ἁπαλές. οὐ γὰρ ἐνδὺς γῆς βαίνει. οὐδ' ἐνδὺς κρανίων ἄξιον οὐ πάνυ μαλακόν. ἀλλ' εὖ δοῖς μαλακωτάτους τῶν ὄντων καὶ βαίνει καὶ οἰκεῖ. εὖ γὰρ ἴσθι καὶ ψυχὰς θεῶν καὶ αὐθρώπων τοῦ ἄκρον ἴσθυται καὶ οὐκ αὖ, ἐξῆς εὖ πάσας ταῖς ψυχαῖς. ἀλλ' ἦ που αὖ σκληρὸν ἦθος ἐχούσῃ τύχῃ, ἀπέρχεται. ἢ δ' αὖ μαλακόν, οἰκίζεται. ἀπ' ἄμεσον οὖν ἀεὶ καὶ ποσὶ καὶ πάντῃ εὖ μαλακωτάτοις τῶν μαλακωτάτων ἁπαλώτατον αἰτίαν εἶναι. νεώτατος μὲν δὴ ἔστι, καὶ ἁπαλώτατος. πρὸς δὲ τούτοις, ὑγρὸς ἦ ἔδος. οὐ γὰρ αὖ δύοτ' ἦν πάντῃ τοῦδε πύσασθαι, οὐ δὲ δι' ἃ πάσης ψυχῆς, ἢ ὁπόθι ἦ πρῶτον λαθέσθαι, καὶ ὑγιὲς εἰ σκληρὸς ἦν. συμμίξου δὲ καὶ ὑγρᾶς ἰδίασ' μάτε τεκμήριον ἡ ἄρμοσιν. ὃ δὴ καὶ διαφθέντος ἐκ πάντων ὁμολογουμένως ἔρως ἔχει. ἁρμοσιὼν γοῦν καὶ ὄρθωτα πρὸς ἀλλήλους ἀεὶ πάλιμες. χρέασ' δὲ, κάλλος ἐκατ' αὖθη δίασται τοῦ θεοῦ σημαίνῃ. αἰσθεῖν γ' καὶ ἀπιν. θηκόν τε καὶ σώματι καὶ ψυχῇ, καὶ ἄλλῳ ὁτῳοῦν, οὐκ οἰάζῃ ὄρθως. οὐ δ' αὖ ἄνοια θής τε καὶ ἀώσης τόπος ἦ, ἐνταῦθα καὶ ἵζει καὶ μένει. τοῦδε μὲν οὖν κάλλους τοῦ θεοῦ καὶ ταῦτα ἰκανά. καὶ ἔτι πολλὰ λέπεται. τοῦδε δὲ αὖτις ὄρθωτα μεταταῦτα λεκτέον. δ' μὲν μέγιστον ὅτι ὄρθως οὔτ' ἀδικεῖ, οὔτ' ἀδικεῖται, οὔτε ὑπὸ θεοῦ, οὔτε θεόν, οὔτε ὑπ' αὐθρώπου, οὔτε αὐθρωπον, οὔτε γὰρ αὐτὸς βίᾳ πάσχει, εἴτε πολεμικία γοῦν ὄρθως οὐχ ἅπτεται, οὔτε ποιῶν ποιεῖ. πᾶς γ' εἰκὼν ὄρθως πᾶσι ὑπηρετεῖ. ἃ δ' αὖ ἐκὼν εἰκόντι ὁμολογήσῃ, φασὶν οἱ πόλεως βασιλῆς νόμοι δίκαια εἶναι, πρὸς δὲ τῇ δικαιοσύνῃ, σωφροσύνης πλέστης μετέχει. εἶναι γοῦν ὁμολογεῖται σωφροσύνη τὸ κρατεῖν ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν. ὄρθωτος δὲ μᾶλλόν ἡδονὴν κρείττω εἶναι. εἰ δὲ ἧττους, κρατοῦν τ' αὖ τοῦδε ὄρθωτος. ὁ δὲ, κρατεῖ. κρατῶν δὲ ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν ὁ ὄρθως, διαφθόντος αὖ σωφρονεῖ. καὶ μέν ἔς γ. αὖσρίαν ὄρθωτι οὐδὲ ἀρῆς αὐθίσταται. οὐ γὰρ ἔχει ὄρθωτα ἀρῆς. ἀλλ' ὄρθως ἀρῆ, ἀφροδίτης ὡς λόγος. κρείττων δὲ ὁ ἔχων τοῦ ἐχομένου. τοῦ δ' αὖσρειοτάτου τῶν ἄλλων κρατῶν, πάντων αὖ αὖσρειότατος ἔη. τοῦδε μὲν οὖν δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης καὶ αὖσρίασ' τοῦ θεοῦ ἔρηται. τοῦδε δὲ σοφίασ' λέπεται. ὅσον οὖν δυνατὸν πειρατέον μὴ ἐλλείπειν. καὶ πρῶτον μὲν ἴν' αὖ καὶ ἐγὼ τοῦ ἡμετέρου τέχνου τιμήσω ὥσπερ ὀρυξίμαχος τοῦ ἑαυτοῦ. ποιητὴς ὁ θεὸς σοφὸς οὕτως, ὥστε καὶ ἄλλον ποιῆσαι. πᾶς γοῦν ποιητὴς γίγνεται, καὶ ἄμουσος ἦ τὸ πρὶν οὖ αὖ ὄρθως ἅψηται. ᾧ δὴ πρέπει ἡμᾶς μαρτυρίῳ χρῆσθαι, ὅτι ποιητὴς ὁ ὄρθως ἀγα-

θὸς, οὐ κεφαλαίῳ πᾶσαν ποιῆσιν πλὴ ηὐτὰ μουσικήν. ἃ γοῦν ἴις ἔ μὴ ἔχει, ἔ μὴ ὄδ-
λει, οὔτ' αὖ, ἐτέρῳ δοίη. οὔτ' αὖ, ἄλλοι δισδέξει. καὶ μὲν δὴ τήν γε τῶν ζώων ποίησιν
πάντων τίς ἐκαυλιώσεται. μὴ οὐχὶ θρῶτος εἶναι σοφίαι ἢ γίγνεταί τε καὶ φύεται
πάντα τὰ ζῶα. ἀλλὰ πλὴ τῶν τεχνῶν δημιουργίαν οὐκ ἴσμεν. ὅτι οὖ μὲν αὖ, ὁ θεὸς οὖ-
τος διδάσκαλος γίνεται, ἰλλόγιμος καὶ φανὸς ἀπίδη. οὖ δ' αὖ θρῶς μὴ ἐφάλωται,
σκοτεινός. ὃ ξεικὸν γε μὴν ηὐτὲ κὴν ηὐτὲ μαυλικὸν ἀπόλλων αὐδῦρεν ἐπιθυμέασ'
καὶ θρῶδος ἦγε μουδύσας δος. ὥστε καὶ οὗδε, θρῶδος αὖ, ἔπ μαθητής. καὶ μοῦσαι μου
σικῆς, καὶ ἴφαιστος χαλκέασ', καὶ ἀθλωᾶ ἰσουργέασ', ἢ ζόλ κυβερνήσεως θεῶντε κὴ
ἀνθρώπων. ὅθεν δὴ καὶ ηὐτισκυάθη τῶν θεῶν τὰ πράγματα θρῶτος ἐγγενομένου
δηλονότι καὶ λους. ἄρχει γοῦν οὐκ ἔπιστι θρῶς. πρὸ τοῦ δὲ, ὥσπερ οἱ ἀρχῆ ἔπον, πολ
λὰ καὶ δεινὰ θεοῖς ἐγίγνετο ὡς λέγεται ὄβ. πλὴ τῆς ἀνάγκης βασιλείαν, ἐπειδὴ δ' ὁ θε
ὸς οὗτος ἴφυ ἐκ τοῦ θρᾶ τῶν ηὐτῶν, πάντ' ἀγαθὰ γίγνοι καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις, οὕ-
τως ἐμοὶ δοκεῖ ὦ φαῖδρε θρῶς πρῶτος αὐτὸς ὢν καὶ ἄριστος καὶ μέγιστος τοῖς
ἄλλοις ἄλλων τινούτων αἴτιος εἶναι. ἐπέρχεται δέ μοι τί καὶ ἔμικρον ἐπεῖν, ὅτι οὗ-
τός ἔστιν ὁ ποιῶν. εἰρωὴν μὲν ὁ ἀνθρώποις πλάγκτοι δὲ γαλήνην. νῆνεμέ
αν αὐτῶν κοίτην ὕπνους τε κῆδεα. οὗτος δὲ ἡμᾶς ἀλλοτριότητος μὲν κωδι, οἰ-
κειότητος δὲ πλησῶ τοὺς τοιάσδε ξυνόδους μετ' ἀλλήλων πάσας τιθεὶς σωτῆρα ἑορτὰς
ὁ χορῶς. ὁ θυσίας γεγωμένος ἡμῶν. πραότητα μὲν ποιῶν, ἀγριότητα
δ' ὑποιῶν. φιλόδωρος ὠμοτέκος, ἄδωρος δυσμοτέκος. ἵλεως ἀγαθός. διακτὴρ σοφὸς.
ἀγαστὸς θεοῖς. κηλωτὸς ἀνθρώποις. κτητὸς ὠμοίροις. χρυσῆς. ἀβρότητος. χαρίτ-
ων μήτηρ. πόθου πατήρ. ἱμερτὸς ἀγαθῶν. ἀμελὴς κακῶν. ὁ πόνῳ. ὁ φόβῳ. ὁ πόθῳ.
ὁ λόγῳ. κυβερνήτης. ἐπιβάτης. παραστάτης τε καὶ σωτὴρ ἄριστος, ξυμπάντων τε θε
ῶν καὶ ἀνθρώπων κόσμος. ἡγεμόνων κάλλιστος καὶ ἄριστος. ᾧ δεῖ ἕπεσθαι πάντα αὐ-
σβαρὰ ἐφυμνοῦντα ηὐτὸν, ηὐτὸν ὡσῆς μετέχοντα. οἷόν ἄλει θέλοντα πάντων θεῶντε καὶ
ἀνθρώπων νόημα. οὗτος ἔφη ὁ παρ' ἐμοῦ λόγος ὦ φαῖδρε τῷ θεῷ αἰακεύθω. τὰ
μὲν, παυδιᾶς, τὰ δὲ, σπουδῆς μετέασ' ηὐθ' ὅσον ἐπὶ δυάσμαι μετέχων. εἰπόντος
δὲ τοῦ ἀγάθωνος, πάντα ἔφη ὁ ἀρίστόθμος αἰακὸς ὀρυβῶσαι τοὺς παρόντας ὡς πρεσβύ-
τατον τῶν ναυίσκου ἱερηῶος καὶ αὐτῷ ηὐτῷ θεῷ. τὸν οὖν σωκράτη εἰπεῖν ὁλί
φαστα εἰς ὃν ὀρυξίμαχον. ἆρά σοι δοκῶ φαίδρε ὦ παῖ ἀκουμενοῦ ἀδεὶς πάλαι δέος δὲ
δισέσαι. ἀλλ' οὐ μαντικῶς ἃ νῦν δὴ ἔλεγον ἐπεῖν ὅτι ἀγάθωνα θαυμαστῶς ὀρᾶ. ἐτὼ δ' ἀπο
ρήσειν μι. τὸ μὲν ἕτερον φαίδρε ὃν ὀρυξίμαχον μαυλικῶς δοκεῖς μοι ἐρηκέναι. ὅτι
ἀγάθωνα δ' ὀρᾶ. ὃ δὲ σὲ ἀπορήσει, οὐκ οἶμαι. καὶ πῶς ὦ μακάριε ἐπεῖν ὃν σωκρά
την οὐ μέλλω ἀπορεῖν καὶ ἐτὼ καὶ ἄλλος ἐστισοῦν. μέλλων λέξειν μετὰ ηὐλὸν οὕτω κὴ
παντοδαπὸν λόγον ἐρεθόντα. καὶ τὰ μὲν ἄλλα, οὐχ ὁμοίως μὲν θαυμαστὰ. ὃ δὲ ἐὰν τε
λευτῆς τῆ κάλλους τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων, τὶς οὐκ ἄν, ἴδοι ἐπλάγη ἀκούων. ἐπεὶ ἔ
γωγε σὺθυμούμενος, ὅτι αὐτὸς οὐκ ἔστ' ἴσος μεν οὐδ' ἐγγὺς τούτων οὐδὲν ηὐλὸν ἐπεῖν,
ὑπ' αἰσχύνης ὀλίγου ἀποδρὰς ὠχόμην ἔ ποι ἔχον. καὶ γάρ μι γοργίου ὁ λόγος ἀνεμί-
μνησκε. ὥστε ἀτεχνῶς δ' ὃ ὁμήρου ἐπιπόθειεν. ἐφοβούμην μή μοι τελευτῶν ὁ ἀγάθων
γοργίου κεφαλὴν δεινοῦ λέγειν τὸ τῷ λόγῳ ἐὐδ' ὃν ἐμὸν λόγον πέμψας αὐτὸν μελέ
δον τῇ ἀφωνίᾳ φυτεύσει. καὶ ἐκεῖνόσα τότε αὖ ηὐτὰ γέλασος ὤν, ἵνίνα. ἡμῖν ὁμολό
γοιτο τῷ μὴ δεῖν μεθ' ὑμῶν ἐγκωμιάσεσθαι ὃν θρῶτα. καὶ ἔφην εἶναι δεινὸς τὰ ἐ-
ρωτικά. οὐδὲν ἐσῶς αὖ τὸ πράγμα ὡς ἔλεγκωμιάζειν ὀλιοῦν. ἐτὼ μὲν γὰρ ὑπ'
ἀζελτηρίασ' ὥμην δεῖν τὰ λεῖα λέγειν τοῦδε ἑκάστου τῶν ἐγκωμιαζομένων. καὶ τῦ-
το μὲν ὑπάρχειν. ἴσ αὐτῶν δὲ τούτων τὰ κάλλιστα ἐκ λεγομένους ὡς οὐ πρεπίστατα λι-
θοῖσι. καὶ πάνυ δὴ μέγα ἐφρόνουν ὡς οὐ θρῶν. ὡς ἐσῶς πλὴ ἀλήθειαν τοῦ ἐπαινεῖν ὁτι-
οῦν. ὃ ἦ, αὖ ὡς ἔοικεν οὐ τοῦτο ἦν ὃ ηὐλὸς ἐπαινεῖν ὁλιοῦν, ἀλλὰ ὡς μέγιστα αἰακτιθέ
ναι ᾧ πράγματι. κὴ ὡς κάλλιστα. οἷόστε ἦ οὕτως ἔχοντα, ἑαυτὸ μή. εἰ δὲ ψεῦδη ἀδεῖν ἄρ'
ὦ πρᾶγμα. προυρέᾳτη γοῦν ὡς ἔοικεν ὅπως ἔσεσθε ἡμῶν ὃν θρῶτα ἐγκωμιά-

ζειν

χειν δόξη. οὐκ ὀπως ἐγκωμιάσεται. σχεδὸν ταῦτα δή σοι μέντοι πάντα λόγον κινοῦντες αἰκτίσεται τῷ θρῶτι· καὶ φατὲ αὐτὸν, τοιοῦτόν τε εἶναι καὶ τοσούτων ἄξιον, ὅπως αὖ φάσονται ὡς κάλλιστος καὶ ἀρίστος θηλυτέλε ὧν μὴ γιγνώσκουσιν· οὐ γὰρ ἄν που ὧν γε ἀδύνατοι καὶ καλῶς γ' ἔχει καὶ σεμνῶς ὁ ἔπαινος· ἀλλὰ γὰρ ἐπὶ οὐκ ἦλθ' ἀρα αὐτὸν τοῦτον τὸν ἔπαινον· οὐ δ' εἰκὸς ὑμῖν ὁμολογήσασι καὶ αὐτῷ τῷ μέλλοντι ἐπαινέσεσθαι. ἀκλεῶς ἂν οὖν ὑπόσχοιτο, ἢ δὲ φείδωμαι, οὔ. χαιρέτω δή. οὐ γὰρ ἔγωγε ἐγκωμιάζω σὲ τὸν αὐτὸν· οὐ γὰρ ἄν που φαίμην· οὐ μέντοι· ἀλλὰ τά γε ἀληθῆ ἐὰν βούλωμαι ἐρῶ σε εἰπεῖν κατ' ἐμαυτὸν, οὐ πρὸς τοὺς ὑμετέρους λόγους· ἵνα μὴ γέλωτα ὄφλω. ὁρᾶ οὖν ὦ Φαῖδρε, ἔτι καὶ τοιούτου λόγου δεῖ, ἢ θρῶτος τἀληθῆ λεγόμενα ἀκούειν. ἐνόμασε δὲ ἡμᾶς θεὸς ἐρωμάτων τινὰ τοιαῦτα, ὁ ποία δ' ἄττις τύχοι ἐπιλεξοῦσα. Τὸν οὖν Φαῖδρον ἔφη καὶ ζοὺς ἄλλους κελεύειν λέγειν ὅπη αὐτῷ ἔοικε δεῖν εἰπεῖν ταύτη. Ἔλε τοίνυν φάναι ὦ Φαῖδρε· πόρις μοι ἀγάθωνα μικρὰ θρίαθαι, ἵνα ὁμολογησάμενος παρ' αὐτοῦ, οὕτως ἤδη λέγω. Ἀλλὰ παρέμε φάναι τὸν Φαῖδρον, ἀλλ' θρῶτα. μετὰ ταῦτα δὴ τὸν σωκράτη ἔφη εὐθέως πθεσθαι ἀξκαθ. ΣΩ. καὶ μὲν ὦ φίλε ἀγάθων καλῶς μοι ἔδοξας καθηγήσασθαι τῷ λόγου λέγειν ὅλε πρῶτον μὲν δεῖ αὐτὸν ἐπιδεῖξαι ὁποῖός τίς ἐστιν ὁ θρῶς. ὕστερον δὲ τὰ θρῶντα αὐτ' ταύτην ἤδη ἀρχὴν πάνυ ἄγαμαι. ἔστι οὖν μοι τόδε θρῶτος ἐπεισθῆναι μὴ τἄλλα καλῶς μὴ μεγαλοπρεπῶς διῆλθες διός ἐστι· καὶ τόδε εἰπὲ πότερον ἔστι τοιοῦτος οἷος εἶναι ἕνος θρῶτος ὁ θρῶς, ἢ οὐδενός. θρῶτῳ δ' οὐκ εἰ μαχρός ἕνος ἢ παχρός ἐστι· γελοῖον γοῦν ἂν εἴη τὸ θρώτην μα εἰ θρῶς ἐστιν θρῶς παχρὸς ἢ μαχρός· ἀλλ' ὥσπερ ἄν εἰ αὐτὸ ἔστιν παιδρα ἐρώτων. ἆρα ὁ παιτήρ ἐστι παιτήρ ἕνος, ἢ οὔ, ἔπις ἄν δή που μοι εἰ βούλου καλῶς ἀποκρίνασθαι, ὅλε ἔστιν υἱός γε, ἢ θυγατὸς ὁ παιτὴρ, παιτήρ, ἢ οὔ. Ναί γε φαίμι ἂν ἀγάθωνα. Οὐκοῦν καὶ ἡ μήτηρ ὡσαύτως. Ὁμολογῶ σοι καὶ ἔγωγε. Ἔλε δέομαι σοῦ ἐπεῖν ἂν σωκράτη. ἀποκρίνει ὁ λόγα πλείω ἵνα μᾶλλον καὶ σὺ μάθῃς ὃ βούλομαι. εἰ γὰρ θρόμην τί ἐστι ἀδελφὸς αὐτὸν ἔγωγε ὅτδ' ἔστιν ἔστι τινὸς ἀδελφός, ἢ οὔ; φαίμι εἶναι. Οὐκοῦν ἀδελφοῦ ἢ ἀδελφῆς. Ὁμολογεῖν. Ναιρῶ δὴ φαίμι καὶ ἂν θρῶτα εἰπεῖν· ὁ θρῶς, θρῶς ἔστιν ἀνδρὸς, ἢ τινός. Ναί μὲν οὖν ἔστι. Τοῦτο μὲν δέομαι σὲ ἐπεῖν ἂν σωκράτη φύλαξον παρὰ σαυτῷ μαμαμιόσ ὅτου· τοσοῦδε δέ, εἰπὲ πότερον ὁ θρῶς ἐκείνῃ οὗ ἔστιν θρῶς ἐπιθυμεῖ αὐτῆς, ἢ οὔ. Ναί γε φαίμι. Πότερον ἔχων αὐτὸ οὗ ἐπιθυμεῖ τὸ μὴ θρᾷ, ἢ ἐπιθυμᾷ τὸ καὶ θρᾷ, ἢ οὐκ ἔχων; Οὐκ ἔχων ὡς τὸ εἰκός γε φαίμι. Σκόπει δὴ εἰπεῖν ἂν σωκράτη αὐτὶ τοῦ εἰκότος· εἰ αὐτάκις οὕτω τὸ ἐπιθυμοῦν ἐπιθυμεῖν, οὗ ἐστὶς ἔστι, ἢ μὴ ἐπιθυμεῖν, ἐαὶ μὴ ἐστὶς ἦ, ἐμοὶ μὲν γὰρ θαυμαστῶς δοκεῖ ὦ ἀγάθων ὡς ἀνάγκη εἶ· σοὶ δὲ πῶς; κἀμοὶ φαίμι δοκεῖ. καλῶς λέγεις· ἆρ' οὖν βούλοιτ' ἄττις μέγας ὤν, μέγας εἶναι, ἢ ἰσχυρὸς ὤν, ἰσχυρός; Ἀδύνατον ἐκ τῶν ὁμολογουμένων. οὐ γάρ που ἐστὶς, αὖ ἔστι τούτων ὄ, γε ὤν. Ἀληθῆ λέγεις. Εἰ γὰρ καὶ ἰσχυρὸς ὢν βούλοιτο ἰσχυρὸς εἶναι φαίμι ἂν σωκράτη, καὶ ταχὺς ὢν ταχὺς, καὶ ὑγιὴς ὢν ὑγιὴς, ἵσως γὰρ ἄττις ταυτὶ ἐπιθοίη καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα· τοὺς ὄντας τε τοιούτους, καὶ ἔχοντας ταῦτα, θύτων ἃ πάρεστιν ἔχουσι καὶ ἐπιθυμεῖν· ἵν' οὖν μὴ ὀλιγαπιστῶμεν, σύβουλε ἡμῖν λέγε. τούτους γὰρ ὦ ἀγάθων ἐπιόντες ἔχεσθε μᾶλλον τούτων ἐν τῷ παρόντι ἀνάγκη ἃ ἔχουσιν ἐαί τε βούλονται, ἐαί τε μή· καὶ ζεύξει γε δή που τίς αὖ ἐπιθυμήσει αὐτῶν· ἀλλ' ὅταν τις λέγῃ ὅτι ἐπὶ ὑγιαίνων, βούλομαι ὑγιαίνειν· καὶ πλουτῶν, βούλομαι πλουτεῖν· καὶ ἐπιθυμῶ αὐτῶν τούτων ἃ ἔχω, ἕνα ποιμὶν αὖ αὐτῷ ὅτι σὺ ὦ ἄνθρωπε πλοῦτον κτῆμάτος καὶ ὑγείαν καὶ ἔχω, βούλῃ καὶ εἰς τὸ ἔπειτα χρόνον ταῦτα κεκτῆσθαι· ἐπεὶ ὦ γε νῦν παρόντα ἅττε βούλει, ἅττε μὴ ἔχεις. σκόπει οὖν ὅταν εἴπῃς λέγῃς ὅτι ἐπιθυμῶ τῶν παρόντ', ἐ ἄλλοτι λέγῃς ἢ τόδ· ὅτι βέλομαι τὰ νῦν παρόντα μὴ εἰς τὸ ἔπειτα χρόνον παρεῖναι· ἄλλο τι ὁμολογοῖτ' ἄν. Συμφαίμι ἔφη τἀληθῆ. ἐ ἐπὶν δὴ τὸν σωκράτη, οὐκοῦν δὴ εἴη γ' ἔστιν ἐκείνῳ θρᾶν ὃ ἔπεμον αὐτῷ ἔστιν· ἐδὲ ἔχῃ ἐς τὸ ἔπειτα χρόν), ταῦτα ἢ αὐτῷ σωζόμενα τὰ νῦν παρόντα. Ναί σι φαίμι.

καὶ οὗτος ἀρα καὶ ἄλλος πᾶς ὁ ἐπιθυμῶν τῶ μὴ ἑαυτοῦ ἐπιθυμεῖ. καὶ τί μὴ παρόν
τος, καὶ ὃ μὴ ἔχει. καὶ ὃ μὴ ἔστιν αὐτός. ἢ οὐ οὕτως ἔχει; τι οὖν τὰ τοιαῦτα ἐπιθυμία
τὰ καὶ ὁ ἔρως ἐστί. Πάνυ γ' οὕτω. Ἴθι δὴ φαίης ἂν Σωκράτη αὖ με λογισώμε-
θα τὰ ἀρεμμένα. ἄλλο τί ἐστιν ὁ ἔρως πρῶτον μέν τινων. ἔπειτα τούτων ὧν αὖ, οὗ σία πα-
ρῆ αὐτῷ. Ναί φαίην. Ἐπὶ δὴ τούτοις ἀναμνήσθητι τίνων ἔφησθα οὐ τῷ λέγῳ εἶναι
ἐν ἔρωτα, εἰ δὲ βούλει ἐγώ σε ἀναμνήσω. δίκαιον γάρ σε οὕτω πως ἐπεῖν ὅτι τοῖς ἡ-
μῖν κατεσκευάσθη τὰ πράγματα διὰ ἔρωτα καλῶν. ἀλλοῖον γ' οὐκ ἔση ἔρως. οὐχ οὕτω
σί πως ἔλεγες; Εἶπον γ' ἔγωγε. Καὶ ἐπιεικῶς γε λέγοις ἄν. ἐπεῖρε
φαίην ἂν Σωκράτη. ἦ δ' ὅς. οὕτως ἔχει ἄλλοτε ὁ ἔρως καὶ ἄλλους ἀεί, ἔστι ἔρως, ἄλλους
δὲ οὔ. Ὡμολόγει. Οὐκοῦν ὡμολόγηται οὐ οὐδὲν ὅτι τῷ μὴ ἔχει τοῦτον ἔρᾶν.
Καὶ ἐπεῖν. Ἐνδεὴς ἄρ' ἐστὶ καὶ οὐκ ἔχει ὁ ἔρως καὶ ἄλλος; ἀνάγκη φαίην. τί δὲ ἦ οὐδὲς
καλλους, τῷ μηδεμῆ κεκτημένον καλλους, ἆρα λέγεις σὺ καλὸν εἶναι; Οὐδῆτα.
Ἔτι ἂν ὁμολογεῖς ἔρᾶσθαι καλὸν ἦ. εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει; καὶ ἦν ἀγαθωνα ἐπεῖν κιν
δυνεύω ὦ σώκρατες οὐδὲν ἐλέσθαι ὧν τότε εἶπον. Καὶ μὴν καλῶς γε εἶπες φαίην ἂν ἀ
γαθων. ἀλλὰ σμικρὸν ἔτι ἐπὶ τοῦτο σὺ καὶ καλὰ δοκεῖσοι εἶναι; ἐμοιγε. Εἰ ἄ-
ρα ὁ ἔρως τῶν καλῶν οὐδὲς ἔστι, τὰ δὲ ἀγαθὰ καλά, καὶ τῶν ἀγαθῶν εἰδὲς εἶη. Ἐπῳ
φαίην ἂν σώκρατές σοι οὐκ ἂν δυναίμην αὐτὰ λέγειν, ἀλλ' οὕτως ἐχέτω ὡς σὺ λέγεις.
Σω. Οὔμενουν τῇ ἀληθείᾳ φαίην ἂν φιλούμενα ἀγαθὰ δυνάσται αὖ λέγ ἦν. ἐπεὶ σω
κράτει γε οὐδὲν χαλεπόν. καὶ σὲ μέν γε ἔσθ' ἱκανῶς. τὸν δὲ λόγον ἦν τοῦδε τοῦ ἔρωτος οὗ
ποτ' ἤκουσε γυναικὸς μαντικῆς διοτίμας. ἢ ταῦτά τε σοφὴν, καὶ ἄλλα πολλά, καὶ
ἀθηναίοις ποτὲ θυσαμένοις πρὸ τοῦ λοιμοῦ δέκα ἔτη αἰτιολογῶ ἐποίησε τῆς νόσου, ἢ δὴ
καὶ ἐμὲ τὰ ἔρωτα καὶ ἐδίδαξεν. ὃν οἷμαι ἐκείνῃ λέγειν λόγον πειράσομαι ὑμῖν διελθεῖν
ἐκ τῶν ὡμολογημένων ἐμοὶ καὶ ἀγάθωνι αὐτὸς ἀπ' ἐμαυτοῦ ὅπως αὖ δυνώμεθα. δεῖ δὴ
ὦ ἀγάθων ὥσπερ σὺ διηγήσω διελθεῖν αὐτὸν πρῶτον, τίς ἐστιν ὁ ἔρως, καὶ ποῖός τις, ἔ
πειτα τὰ ἔργα αὐτοῦ. δοκεῖ οὖν μοι ῥᾴστον ἦ οὕτω διελθεῖν ὥσπερ τέ μοι ἔρᾳ ἀκηκέ
νουσα διέρει. ῥᾳδίον δ' ἐμὲ μὴ ἐτοῦ πρὸς αὐτὸν ἕτερα τοιαῦτα ἔλεγον. διὰ πᾶν ναὶ πρὸς
ἐμὲ ἀγάθων. ὡς εἶπο ὁ ἔρως μέγας θεός. ἔστι δὲ τῶν καλῶν. ἦλεγε δὲ μετοῦτοις ὅσα τῇ ἐτῷ ἔστιν ὡς οὔτε καλὸς ἔστι κατὰ τὸν ἐμὸν λόγον, οὔτε ἀγαθός. μὴ ἐτῷ πῶς λέ-
γεις ἔφην ἐγώ ὦ σώκρατες ἀληθὲς ἀρα ὁ ἔρως ἐστὶ μὴ καλός; Καὶ ἦ οὐκ ἀΦρμήσεις ἔσω. ἦ ἔσει
ὅτι αὖ μὴ καλὸν ἦ, αἰσχρὸν καὶ οὐκ ἀγαθὸν εἶναι; πάλιστά γε. Ἦ μὴ αὖ μὴ σοφὸν
ἀμαθές. ἢ οὐκ ἔαθησθαι ὅτι ἔστι τι μεταξὺ σοφίας καὶ ἀμαθίας; Τί ἔστιν; Τὸ ὀρθὰ
δοξάζειν, μὴ αὖθι τῶ ἔχειν λόγον, δυνῶαι, οὐκ ἀΦ' ἔφη ὃ ἴσθι οὔτε ἐπίσταῖ ἔστιν, ἄλογον γὰ
πρᾶγμα πῶς αὖ εἴη ἐπιστήμη, οὔτε ἀμαθία. ἦ γοῦν τῶ ὄντος τυγχάνον πῶς αὖ εἴη ἀμα-
θία. ἔστι δὲ δή που δοξάζειν ἢ ὀρθὰ δόξα μεταξὺ Φρονήσεως καὶ ἀμαθίας. Ἀλη θῆ λῶ
λέγεις. μὴ τοίνυν αἰνάγκαζε ὃ μὴ καλόν ἔστιν, αἰσχρὸν εἶναι. μὴ δὲ ὃ μὴ ἀγαθόν, κα-
κόν. οὕτω δὲ καὶ ἦν ὁρᾶται. ἐπεισθῆ αὐτὸς ὁμολογῆς μὴ εἶναι ἀγαθὸν, μὴ δὲ καλόν, μη-
δαμοῦ τι μᾶλλον εἶναι δεῖν αὐτὸν αἰσχρὸν καὶ κακόν ἦ. ἀλλά τι μεταξὺ ἔφη ἔσθ' ὃ ἔστι. καὶ
μὴν λῶ λέγειν ὁμολογεῖταί γε ἦ πάντων μέγας θεὸς εἶναι. Τῶν μὲν εἰδότων ἔφη
πάντων λέγεις ἢ καὶ τῶν εἰδότων. Συμπάντων μὲν οὖν. Καὶ ἢ γελάσασα, καὶ
πῶς αὖ, ἔφη ὦ σώκρατες ὁμολογοῖτο μέγας θεὸς εἶναι παρὰ τούτων, οἵφασιν αὐτὸν
οὐδὲ θεὸν εἶναι; Τίνες οὗτοι ἦν λέγω; Εἷς μὲν ἔφην σύ, μία λέγω. καὶ ἐτῷ εἶ-
πον πῶς ἔστιν ἔφη λέγεις; Καὶ ἢ ῥᾳδίως ἔφη. λέγω γοῦν μοι. ἃ πάντας θεοὺς φῂς
εὐδαίμονας εἶναι καὶ καλούς, ἢ τολμήσας αὖτινα μὴ φαίης καλόν τε καὶ εὐδαί-
μονα θεὸν εἶναι; Μὰ δί' οὐκ ἔγωγ' ἔφην. Εὐδαίμονας δὲ δὴ λέγεις, οὐ
τοὺς τἀγαθὰ καὶ καλὰ κεκτημένους; Πάνυ γε. Ἀλλὰ μὲν ὁρῶτά γε ὡμολό-
γηκας μεταλλεσαι τῶν ἀγαθῶν καὶ καλῶν ἐπιθυμεῖν αὐτῶν τούτων, ὧν εἰδέναι
ἔστιν. Ὡμολόγηκα γοῦν. Πῶς δ' αὖ οὗτος θεὸς εἴη, ἔγε τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν
ἄμοιρος; Οὐδαμῶς ὡσγ' ἔοικεν. Ὁρᾷς δῆ ἔφη ὅτι καὶ σὺ ὁρῶτα οὐ θεὸν νομίζῃς;

Τί οὖν

τί οὖν αὖ ἔφην ἐγὼ ὁ ἔρως ὄντος; ἦ ποιητής. ἀλλὰ τί μήν; ὥσπερ τὰ πρό τοῦ ἔφη μεταξὺ θνητοῦ καὶ ἀθανάτου. τί οὖν ὦ διοτίμα, δαίμων μέγας ὦ σώκρατες καὶ γὰρ πᾶν τὸ δαιμόνιον μεταξύ ἐστι θεοῦ καὶ θνητοῦ. τίνα ἔχει δύναμιν ἔφη; ἑρμηνεύειν καὶ διαπορθμεύειν θεοῖς τὰ παρ' ἀνθρώπων, καὶ ἀνθρώποις τὰ παὶ θεῶν· τῶν μὲν, τὰς δεήσεις καὶ θυσίας· τῶν δὲ, τὰς ἐπιτάξεις τε καὶ ἀμοιβὰς τῶν θυσιῶν· ὁ μέσος δὲ ὢν ἀμφοτέρων συμπληροῖ, ὥστε ἐν παῖ αὐτὸ αὑτῷ ξυνδεδέσθαι. διὰ τούτου καὶ ἡ μαντικὴ πᾶσα χωρεῖ· καὶ ἡ τῶν ἱερέων τέχνη τῶν τε περὶ τὰς θυσίας καὶ τὰς τελετὰς καὶ τὰς ἐπῳδὰς· καὶ πᾶ μαντεία πᾶσα καὶ γοητεία· θεὸς δὲ ἀνθρώπῳ οὐ μίγνυται, ἀλλὰ διὰ τούτου πᾶσά ἐστιν ἡ ὁμιλία καὶ ἡ διάλεκτος θεοῖς πρὸς ἀνθρώπους, καὶ ἐγρηγορόσι καὶ καθεύδουσι· καὶ ὁ μὲν περὶ τὰ τοιαῦτα σοφὸς, δαιμόνιος ἀνήρ· ὁ δὲ ἄλλο τι σοφὸς ὤν, ἢ περὶ τὰς τέχνας, ἢ χειροτέχνας τινὰς, βάναυσος. οὗτοι δὴ οἱ δαίμονες πολλοὶ καὶ παντοδαποί εἰσιν· εἷς δὲ τούτων ἐστὶ καὶ ὁ ἔρως. πατρὸς δὲ ἦν δὴ τίνος ἐστὶ καὶ μητρός; μακρότερον μὲν ἔφη διηγήσασθαι· ὅμως δέ σοι ἐρῶ· ὅτε γὰρ ἐγένετο ἡ ἀφροδίτη, εἰστιῶντο οἱ θεοὶ ἔστε ἄλλοι καὶ ὁ τῆς μήτιδος υἱὸς πόρος· ἱκανῶς δὲ ἐπεπώκεσαν προσεπόσασα δὴ δωχίας οὔσης, ἀφίκετο ἡ πενία· καὶ ἦν περὶ τὰς θύρας. ὁ οὖν πόρος μεθυσθεὶς τῷ νέκταρος, οἴνος γὰρ οὔπω ἦν, εἰς τὸν τοῦ διὸς κῆπον εἰσελθών, ἐκεκαρηκὼς βαρύς· ἡ οὖν πενία ἐπιβουλεύουσα διὰ τὴν αὐτῆς ἀπορίαν παιδίου ποιήσασθαι ἐκ τοῦ πόρου, κατακλίνεται τε παρ' αὐτῷ καὶ ἐκύησε τὸν ἔρωτα. διὸ δὴ καὶ τῆς ἀφροδίτης ἀκόλουθος καὶ θεράπων γέγονεν ὁ ἔρως, γενόμενος ἐν τοῖς ἐκείνης γενεθλίοις· καὶ ἅμα φύσει ἐρασὴς ὢν τοῦ καλοῦ. καὶ τῆς ἀφροδίτης καλῆς οὔσης. ἄτε οὖν πόρου καὶ πενίας υἱὸς ὢν ὁ ἔρως ἐν τοιαύτῃ τύχῃ καὶ διέπεται. πρῶτον μὲν πένης ἀεί ἐστι, καὶ πολλοῦ δεῖ ἁπαλός τε καὶ καλὸς οἷ οἱ πολλοὶ οἴονται ἀλλὰ σκληρός, καὶ αὐχμηρός· καὶ ἀνυπόδητος· καὶ ἄοικος· χαμαιπετὴς ἀεὶ ὢν· καὶ ἄστρωτος. ἐν δὴ θύραις καὶ ἐν ὁδοῖς ὑπαιθρίοις κοιμώμενος· τὴν τῆς μητρὸς φύσιν ἔχων· ἀεὶ ἐν ἐνδείᾳ ξυνοικεῖ. κατὰ δὲ αὖ τὸν τοῦ πατρὸς, ἐπίβουλος ἐστὶ τοῖς ἀγαθοῖς, καὶ τοῖς καλοῖς, ἀνδρεῖος ὤν, καὶ ἴτης· καὶ σύντονος· ἐνθυμητὴς δεινὸς· ἀεὶ πόρου ἐφιέμενος· φιλόπονος· καὶ φαρμακεύς· καὶ σοφιστής· καὶ οὔτε ὡς ἀθάνατος πέφυκεν, οὔτε ὡς θνητός· ἀλλὰ τοτὲ μὲν τῆς αὐτῆς ἡμέρας θάλλει τε καὶ ζῇ ὅταν εὐπορήσῃ· τοτὲ δὲ ἀποθνήσκει· πάλιν δὲ αὖ ἀναβιώσκεται διὰ τὴν τοῦ πατρὸς φύσιν. ἀεὶ δὲ περιῤῥέομενον ἀεὶ ὑπεκρεῖ· ὥστε οὔτε ἄπορος ἔρως ποτὲ, οὔτε πλουτεῖ σοφίας τε αὖ καὶ ἀμαθίας οὐ μόνον ἔστιν ἔξω. ἴσθι γὰρ ἔφη· ἐν τῷ καλῷ ἀμαθία, τὸ μὴ ὄντα καὶ καλὸν καὶ ἀγαθὸν μηδὲ φρόνιμον, δοκεῖν αὐτῷ εἶναι ἱκανόν. οὔκουν ἐπιθυμεῖ ὁ μὴ οἰόμενος ἐνδεὴς εἶναι οὐ γὰρ μὴ οἴηται ἐπιδεᾶσθαι. τίνες οὖν ἔφην ἐγὼ ὦ διοτίμα οἱ φιλοσοφοῦντες εἰ μήτε οἱ σοφοὶ μήτε οἱ ἀμαθεῖς· δῆλον δὴ ἔφη γε ἤδη καὶ παιδί· ἤδη οἱ μεταξὺ τούτων ἀμφοτέρων ὧν αὖ, καὶ ὁ ἔρως. ἔστι γοῦν δὴ τῶν καλλίστων ἡ σοφία· ἔρως δ' ἔστιν ἔρως τοῦ καλοῦ· ὥστε ἀναγκαῖον ἔρωτα φιλόσοφον εἶναι· φιλόσοφοι δὲ ὄντα, μεταξὺ εἶναι σοφοῦ καὶ ἀμαθοῦς· αἰτία δ' αὐτῷ καὶ τούτου ἡ γένεσις· πατρὸς μὲν γοῦν σοφοῦ ἐστι καὶ εὐπόρου· μητρὸς δὲ οὐ σοφῆς καὶ ἀπόρου· ἡ μὲν οὖν φύσις τοῦ δαίμονος ὦ φίλε σώκρατες αὕτη· ὃν δὲ σὺ ᾠήθης ἔρωτα εἶναι, θαυμαστὸν οὐδὲν ἔπαθες· ᾠήθης δ' ἐκ τῶν ἐμοὶ δοκεῖ τε καὶ μεμισεμολημένῳ ἔρωτα εἶναι· λέγεις σύ· ἢ ἐρώμενον ἔρωτα εἶναι οὐκ ἔρων. ἐγὼ τοῦτό σοι δίμαι πάγκαλος ἔφαίνετο ὁ ἔρως. καὶ γοῦν ἐστὶ τῷ ὄντι καλὸν καὶ ἁβρὸν καὶ τέλειον καὶ μακαριστόν. τὸ δὲ γε ἐρῶν, ἄλλην ἰδέαν τοιαύτην ἔχον· ἰδέαν ἔτι διέλαθον. καὶ ἔτι ἔφην ἐγὼ ἔξεστιν δὴ ὦ ξένε· καλῶς γὰρ λέγεις τοιοῦτος ὢν ὁ ἔρως τίνα χρείαν ἔχει τοῖς ἀνθρώποις. τοῦτ' δὴ μεταταῦτ' ἔφη ὦ σώκρατες πειράσομαί σε διδάξαι. ἔστι μὲν γοῦν δὴ τοιοῦτος. καὶ οὕτω γεγονὼς ὁ ἔρως. ἔστι δὲ τῶν καλῶν ὡς σὺ φῄς. ἐκεῖ τις ἂν ἔροιτο

τί τῶν καλῶν ἔστιν ὁ ὄρθως ὦ Σώκρατές τε καὶ Διοτίμα. ὥδε δὲ σαφέστερον ὄρᾶ· ὁ ὀρθῶν τ' καλῶν τί ὀρᾷ. καὶ ἐγὼ εἶπον, ὅτι γιγνώσεται αὐτῷ. Ἀλλ' ἔτι ποθεῖ ἔφη ἡ ἀπόκρισις ὀρθότητος παιδὸς τί ἔσται ἐκείνῳ ᾧ αὖ, γένηται τὰ καλά. Οὐ πάνυ ἔφην ἔτι ἔχειν ἐπὶ τοῖς πρὸς ταύτην πω ὀρθότητος προχείρως ἀποκρίνασθαι. Ἀλλ' ἔφη ὥσπερ αὖ εἴ τις μαθὼν καλῶν αὐτὰ τῷ καλῷ χρώμενος τυθαύσοι· φόρτε ὦ Σώκρατες ἱερῶ ὀρθῶν τῶν ἀγαθῶν τί ὀρᾷ. γενέσθαι ἦν δ' ἐγὼ αὐτῷ. καὶ τί ἔσται ἐκείνῳ ᾧ αὖ γένηται τἀγαθά. τοῦτ' δὴ πορώτερον ἦν δ' ἐγὼ ἔχω ἀποκρίνασθαι, ὅτι εὐδαίμων ἔσται· κτήσει γὰρ ἔφη ἀγαθῶν οἱ εὐδαίμονες εὐδαίμονες· καὶ οὐκέτι προσδεῖ ὀρθότητος ἵνα τί δὲ βούλεται εὐδαίμων εἶναι ὁ βουλόμενος· ἀλλὰ τέλος δοκεῖ ἔχειν ἡ ἀπόκρισις. Ἀληθῆ λέγεις ἦν δ' ἐγώ. Ταύτην δὴ πῶ βούλεσθαι καὶ τὴν ὀρθότητα εἶναι, πάντων ἀνθρώπων, καὶ πάντας τἀγαθὰ βούλεσθαι αὐτοῖς ἀεί, τί πῶς λέγεις; Οὕτως ἦν δ' ἐγὼ κοινὸν εἶναι πάντων. Τί δὴ οὖν ἔφη ὦ Σώκρατες· οὐ πάντας ὀρᾷς φαμὲν ἔγωγε πάντες τῶν αὐτῶν ὀρῶσι καὶ ἀεί· ἀλλὰ τινὰς φαμὲν ὀρᾶν, τοὺς δ' οὔ; Θαυμάζω ἦν δ' ἐγὼ καὶ αὐτός. Ἀλλὰ μὴ θαύμαζ' ἔφη· ἀφελόντες γὰρ ἀρχὴ τῷ ὀρθότητος τί εἶδος ὀνομάζομεν, τὸ τῷ ὅλου ἐπιθυμίᾳ ὄνομα ὀρθότης, τοῦτο δὲ ἄλλα ἄλλοις ἡμῖν ἀγαθὰ χρώμενα ὀνόμασιν. Ὥσπερ τί λῷδ' ἐγώ; Ὥσπερ τόδε· οἱ ἀθ' ὅτι ποίησις ἔστι τί πολύ· ἡ γοῦν τοι ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ ὂν ἰόντι ὁτῳοῦν αἰτία πᾶσά ἐστι ποίησις· ὥστε καὶ αἱ ἐπὶ πάσαις ταῖς τέχναις ὀρθόσαι, ποιήσεις εἰσί· καὶ οἱ τούτων δὴ μεμυργοὶ πάντες ποιηταί; Ἀληθῆ λέγεις. Ἀλλ' ὅμως ἴσμεν ὅτι οὐ καλοῦνται ποιηταί, ἀλλὰ ἄλλα ἔχουσιν ὀνόματα· ἀπὸ δὲ πάσης τῆς ποιήσεως ἓν μέρος ἀφορισθὲν τὸ περὶ τὴν μουσικὴν καὶ τὰ μέτρα, τῷ τοῦ ὅλου ὀνόματι προσαγορεύεται· ποίησις γὰρ μόνον καλεῖται. καὶ οἷς ἔχοντες ἔστιν ἓν μέρος τῆς ποιήσεως, ποιηταί.

Ἀληθῆ λέγεις ἔφην. Οὕτω δέπου καὶ περὶ τὸν ὀρθότητα. δ' μὴ κεφάλαιόν ἐστι πᾶσα ἡ τῶν ἀγαθῶν ἐπιθυμία καὶ τ' ἔρως μέγας τε καὶ ὅλος ὀρθότης παντί. ἀλλ' οἱ μὲν ἄλλοι χρηματισμοί· ἢ κατὰ χρημάτισμόν. ἢ κατὰ φιλογυμναστίαν. ἢ κατὰ φιλοσοφίαν οὔτ' ὀρᾶσαί· οἱ δὲ κατὰ οὔτι εἶδος ἔντες καὶ ἐπονυδακότες, τῷ τοῦ ὅλου ὄνομα ἔχουσιν ὀρθότητος τε καὶ ὀρᾶσαί. κινδυνεύεις ἀληθῆ λέγων ἔφην ἐγώ. Καὶ λέγεται μέν γέ τις ἔφη λέγος ὡς οἱ αὖ τὸ ἥμισυ ἑαυτῶν ζητοῦσιν, οὗτοι ὀρῶσιν· ὁ δ' ἐμὸς λόγος οὔτε ἡμίσεός φησιν εἶναι τὸ ὀρῶν, οὔτε ὅλου· ἐὰν μὴ τυγχάνῃ γέ που ὂν ἐπιτήδειον ἀγαθὸν ὄν· ἐπεὶ αὐτῶν τε καὶ πόδας ἂν χεῖρας ἐθέλουσιν ἂν τεμνεσθαι οἱ ἄνθρωποι ἐὰν αὐτοῖς δοκῇ τὰ ἑαυτῶν πονηρὰ εἶναι· οὐ γὰρ ἔ ἑαυτῶν δέ μοι ἕκαστοι ἀποτέτμηται· εἰ μὴ εἴ τις τὸ μὴ ἀγαθὸν οἰκεῖον καλεῖ καὶ ἑαυτοῦ, τὸ δὲ καλὸν ἀλλότριον· ὡς οὐδὲν γε ἄλλο ἔστιν οὗ ὀρῶσιν ἄνθρωποι, ἢ τὸ ἀγαθόν. ἦ σοὶ δοκοῦσι; Μὰ Δί' οὐκ ἔμοιγε δοκοῦσιν ἔφη. Ἐρῶ οὖν ἔφην ὅτι ἁπλοῦν ἔστι λέγειν. Ὅτι οἱ ἄνθρωποι τἀγαθοῦ ὀρῶσι; Ναὶ ἔφη· τί δὲ οὐ προσθετέον ἔφην. ὅτι καὶ ἔστιν ἀγαθὸν αὖ οἷς ὀρῶσι; προσθετέον. Ἐρῶ δὴν ἔφη καὶ οὐ μόνον ἔστιν ἀλλὰ ἀεὶ ἔστιν; Καὶ ἔστιν προσθετέον. Ἔστιν ἄρα ξυλλήβδην ἔφην ὁ ὀρῶς τοῦ τὸ ἀγαθὸν αὐτῷ ἢ ἀεί.

Ἀληθέστατα ἔφην ἐγὼ λέγεις. Ὅτε δὴ ἔστιν ὁ ὀρῶς ἔστιν ἀεί, ἴσθι τῶν τίνα τρόπον διωκόντων αὖ τὴν, καὶ ὦ τίνι πράξει, ἢ σπουδὴ καὶ ἡ σύστασις, ὀρῶς αὖ καλεῖτο· τί τοῦ τυγχάνει ὂν δ' ὀρῶν ἔχεις ἐπῖν; Οὐ μέν τ' αὖ σε ἔφην ἐγὼ ὦ Διοτίμα ἐθαύμαζον, ὅτι σοφίας ἐφότων τοσοῦτος σὺ καὶ τὰ ταῦτα μαθησόμενος. Ἀλλ' ἐγώ σοι ἔφην ὀρῶ· ἔστι γοῦν ἔστιν τόκος ὦ καλῷ, καὶ κατὰ τὸ σῶμα, καὶ κατὰ τὸν ψυχήν. Μαντείας ὧδ' ἐγὼ λέγεται εἴ τί ποτε λέγω, καὶ οὐ μανθάνω. Ἀλλ' ἐγὼ ἦν σαφέστερον ὀρᾷ· κύουσι γοῦν ἔφη σώκρατες πάντες ἄνθρωποι, καὶ κατὰ σῶμα, καὶ κατὰ τὸν ψυχήν, καὶ ἐπειδὰν σφ' τινὰ ἡλικίαν γίνωνται, τίκτειν ἐπιθυμεῖ ἡμῶν ἡ φύσις· τίκτειν δὲ οὐ μὲν αἰσχρῷ οὐ δύναται, ὦ δὲ τῷ καλῷ· ἡ γὰρ αὐσβὸς καὶ γυναικὸς σωτηρία τόκος ἔστιν· ἔστι δὲ θεῖον δ' πρᾶγμα· καὶ ἔστιν ὦ ὑπὸ τῷ ὄντι τῷ ζῴῳ ἀθανάτου ἔστιν ἡ κύησις καὶ ἡ γέννησις· ταῦτα δ' ὦ ἀναρμόστῳ ἀδύνατον γενέσθαι· ἀναρμόστον δ' ἔστι τἀισχρὸν παντὶ τῷ θείῳ· τὸ δὲ καλὸν ἁρμόττον.

μᾶλλον· μοῖρα οὖν καὶ ἀλήθεια, μᾶλλον δὲ τῇ γνώσει. ὁ δὲ ταῦτα ὅταν μὲν καλῶ πρόσπλαττε ὁ κύων, ἴλεών τε δὴ γένεται καὶ ὑφαιρούμενος διαχέεται, καὶ τίκτει τε καὶ γενᾷ. ὅταν δὲ αἰσχρῶ, σκυθρωπάσας καὶ λυπούμενος συναπειρᾶται, καὶ ἀποζέπεται, καὶ ἀπελᾶται, καὶ οὐ γενᾷ, ἀλλ' ἴσχει ὁ κύημα χαλεπῶς φόβει. ὅδε δὴ κύων τε καὶ ὅδε ἀσπαζόμενος πᾶν μᾶλλον ἢ ποίησις γίγνεται τοῦδε ὁ καλόν, ὁ δὲ μαίας ὠδῖνος ἀπολύειν ὁ ἔχων ἐστὶ γοῦν ὁ σώκρατες ἔφη οὐ τὸ καλοῦ ὄρεως ὡς σὺ οἴει.

ἀλλὰ τί μήν; τῆς γενέσεως καὶ τοῦ τόκου οὐ τῷ καλῷ. εἶεν ἰοὺ δή τοῦ. τάν μὲν οὖν ἔφη. τί δὴ ἦν τῆς γενέσεως; ὅτι ἀναγκαία δὲ καὶ ἀθάνατον ὡς θνητῷ ἡ γένεσις· ἀθανασίας δὲ ἀναγκαῖον ἐπιθυμεῖν μετὰ ἀγαθοῦ ἐκ τῶν ὁμολογημένων, ἐπεὶ περ τοῦ καλοῦ ἔστιν τῷ εἶναι ἀεὶ ἔρως δέον. ἀναγκαῖον δὴ ἐκ δὲ τούτου τοῦ λόγου καὶ τῆς ἀθανασίας ὁ ἔρως εἶναι. ταῦτά τε δὴ πάντα ἐλίσδανε μι ὁ πότε τοῦδε τῶν ἐρωτικῶν λόγων ποιεῖτο. καί ποτε ἤρξο τί οἴει ὦ σώκρατες αἴτιον εἶναι τοῦτο τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ἐπιθυμίας, ἢ οὐκ αἰσθάνῃ ὡς δεινῶς διατέθειται πάντα τὰ θηρία ἐπειδὰν γενναῖ ἐπιθυμῆσῃ, καὶ τὰ πτηνὰ καὶ τὰ πεζὰ καὶ τὰ νοσοῦντά τε πάντα καὶ ἐρῶντα διατί. μανικῶς πρῶτον μὲν τοῦδε ὁ ξυμμείγνυσθαι ἀλλήλοις. ἔπειτα τοῦδε πρὸ φροφὴν τοῦ γεγομένου, καὶ ἐθελοντὶ ἕτοιμά ἐστιν ὑπὲρ τούτου καὶ διαμάχεσθαι τὰ ἀθλιέστατα τοῖς ἰσχυροτάτοις, καὶ ὑπὲρ ἀποθνήσκειν καὶ αὐτὰ τῷ λιμῷ παρατεινόμενα, ὥστ' ἐκεῖνα ἐκζέφειν, καὶ ἄλλο πᾶν πεισοῦντα· τοὺς μὲν γὰρ ἀνθρώπους ἔφη οἷοιτ' ἄν τις ἐκ λογισμοῦ ταῦτα ποιεῖν· τὰ δὲ θηρία τίς αὐτὰ οὕτως ὁρᾷ ἐκ ἐνδέχεσθαι ἔχειν λέγειν;

καὶ ἐπὶ σμικρὸν ἔλειπον ὅτι οὐκ εἶπον· ἦ δ' ἔπι. διανοῦ δὴν. ἀφνός ποτε γενόμενος τὰ ὁρώπικά, ἐὰν ταῦτα μὴ ὀνοῇς; ἀλλὰ δὴ ταῦτά τοι ὦ διοτίμα ὅπερ νῦν δὴ ἔπον, παρὰ σὲ ἥκω· γνοὺς ὅτι διδασκάλων δέομαι. ἀλλά μοι λέγε καὶ τούτων πρὶ αἰτίαν. καὶ τῶν ἄλλων τῶν περὶ τὰ ὁρώπικά. εἰ δοίην ἔφη πιστεύῃς ἐκείνου εἶναι φύσει ὁ ἔρωτα οὗ πολλάκις ὡμολογήκαμεν, μὴ θαύμαζε. οὐταῦθα γὰρ ὁ αὐτὸς ἐκείνῳ λόγος ἐ θνητὴ φύσις ζητεῖ κατὰ ὁ δυνατὸν ἀεί τε εἶναι καὶ ἀθάνατος, δύναται δὲ ταύτη μόνῃ τῇ γενέσει. ὅτι ἀεὶ καταλείπει ἕτερον νέον αὐτὶ τοῦ παλαιοῦ. ἐπεὶ καὶ οὐ ἔκαστον τῶν ζῴων ζῇ καλεῖται καὶ εἶναι ὃ αὐτό. οἷον ἐκ παιδαρίου ὁ αὐτὸς λέγεται, ἕως ἂν, πρεσβύτης γίνηται· οὗτος μέντοι οὐδέποτε τὰ αὐτὰ ἔχων ἐαυτῷ, ἀλλ' ὁ αὐτὸς καλεῖται· ἀλλὰ νέος ἀεὶ γιγνόμενος, τὰ δὲ, ἀπολλύς· καὶ κατὰ τὰς τρίχας καὶ σάρκα, καὶ ὀστᾶ, καὶ αἷμα, καὶ ξύμπαν ὁ σῶμα, καὶ μὴ ὅτι κατὰ ὁ σῶμα ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ψυχήν, αἱ τρόποι, τὰ ἤθη, δόξαι, ἐπιθυμίαι, ἡδοναὶ, λύπαι, φόβοι. ταύτων ἕκαστα οὐδέποτε τὰ αὐτὰ παρέρχεται ἐκάστῳ. ἀλλὰ τὰ μὲν, γίγνεται, τὰ δὲ, ἀπόλλυται. πολὺ δὲ τούτων ἀτοπώτερόν ἐστιν ὅτι καὶ αἱ ἐπιστῆμαι, μὴ ὅτι αἱ μὲν, γίγνονται, αἱ δὲ, ἀπόλλυσαι ἢ μεῖν, καὶ οὐδέποτε οἱ αὐτοὶ ἐσμεν, οὐδὲ κατὰ ταὐτὸ ἐπιστήμαι· ἀλλὰ καὶ μία ἑκάστη τῶν ἐπιστημῶν ταυτὸν πάσχει. ὃ γὰρ καλεῖται μελετᾶν ὡς ὑπάρχοντος ἐστὶ τῆς ἐπιστήμης. λήθη γὰρ ἐπιστήμης ἔξοδος. μελέτη δὲ πάλιν καινὴν ἐμποιοῦσα αὐτὶ τῆς ἀπιούσης μνήμην, σώζει πρὸ ἐπιστήμην· ὥστε πρὸ αὐτὸ δοκεῖν εἶναι. τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ, πᾶν ὁ θνητὸν σώζεται. οὐ τῷ παντάπασι ὁ αὐτὸ ἀεὶ εἶναι, ὥσπερ ὁ θεῖον, ἀλλὰ τῷ ἀπιὸν καὶ παλαιούμενον, ἕτερον νέον ἐγκαταλείπειν. τοῦτον αὐτὸ ἔνι. ταύτῃ τῇ μηχανῇ ὦ σώκρατες, ἔφη θνητὸν ἀθανασίας μετέχειν, καὶ σῶμα καὶ τἆλλα πάντα. ἀθάνατον δὲ ἄλλῃ. μὴ δὴν θαύμαζε, εἰ ὁ αὐτοῦ ἀγαθὸν φύσει πᾶν τιμᾷ. ἀθανασίας γὰρ χάριν παντὶ αὖτη ἡ σπουδὴ καὶ ὁ ὄρως ἕπεται. καὶ ἐπὶ σμικρὸν ἀκούσας ἔφην λόγον, ἐθαύμασά τε καὶ εἶπον, εἶεν. ἦν δ' ἐγὼ ὦ σοφωτάτη διοτίμα. ταῦτα ὡς ἀληθῶς οὕτως ἔχει. καὶ ἣ ὥσπερ οἱ τέλεοι σοφισταὶ δὴ ἔφη ὦ σώκρατες. ἐπεί γε καὶ τῶν ἀνθρώπων εἰς ἐθέλει εἰς τὴν φιλοτιμίαν βλέπειν, θαυμάζοις ἂν τῆς ἀλογίας τοῦδε ἃ ἐγὼ ἔπρωκα. ἐμὲ οἰκοῦσ ἐνθυμεῖσθαι, ὡς δι' ὅτου διάκεινται ἔρωτι τῷ ὀνόματι γενέσθαι. καὶ πλέος εἰς ἐν ἀεὶ χρόνον ἀθάνατον κατα δέσθαι, καὶ ὑπὲρ τούτου κινδύνους τε κινδυνεύειν ἕτοιμοί εἰσι πάντες μᾶλλον ἢ ὑπὲρ τῶν παίδων, καὶ χρήματ' ἀναλίσκειν, καὶ

πόνους πονεῖν οὐχ ἵνα εὖ ᾠῶ, μὴ ὑπὸ ἀκρασίας ποθνήσκειν. ἐπεὶ οἶει σὺ ἔφη ἄλκηστιν ἂν ὑπὲρ ἀνδρὸς τοῦ ἀγαθοῦ εἶναι, ἢ ἀχιλλέα παῖδα κλεῖσαι ἵνα μὴ ἀποθανὼν ἢ προαποθανὼν αὖ τὸν μὲν πρεσβύτερον κόσμον ὑπὲρ βασιλείας τῶν παίδων, μὴ οἰόμενος ἀθάνατον μνήμην ἀρετῆς ἢ αὐτὸν ἔσεσθαι, ἵνα νῷ ἔχωμεν ἡμεῖς ἔχομεν· πολλοῦ γε δεῖ ἔφη· ἀλλ' οἶμαι ὑπὲρ ἀρετῆς ἀθανάτου μὴ τοι αὐτῆς δόξης εἵνεκα πάντες πάντα ποιοῦσιν ὅσα αὖ ἀμείνους ὦσι, τοσούτῳ μᾶλλον. τῷ γὰρ ἀθανάτου ἐρῶσιν· οἱ μὲν οὖν ἐγκύμονες ἔφη κατὰ τὰ σώματα ὄντες, πρὸς τὰς γυναῖκας μᾶλλον τρέπονται, καὶ ταύτῃ φιλότιμοί εἰσι διὰ ταῦτα ἀθανασίαν ἑαυτοῖς καὶ μνήμην καὶ εὐδαιμονίαν ὡς ἔστιν ἐπὶ πολὺν χρόνον πάντα περιποιούμενοι. οἱ δὲ κατὰ τὰς ψυχάς· εἰσὶ γάρ οὖν ἔφη οἳ καὶ ἐν ταῖς ψυχαῖς κυοῦσιν ἔνια μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς σώμασι ἃ ψυχὴ προσήκει καὶ κυῆσαι καὶ κυεῖν· τί οὖν προσήκει, φρόνησιν καὶ τὴν ἄλλην ἀρετήν· ὧν δὴ εἰσι καὶ οἱ πάντες ποιηταὶ γεννήσαντες, καὶ τῶν δημιουργῶν ὅσοι λέγονται εὑρετικοὶ εἶναι· πολὺ δὲ μεγίστη εἶναι ἔφη, καὶ καλλίστη τῆς φρονήσεως, ἡ περὶ τοὺς τῶν πόλεων τε καὶ οἰκήσεων διακόσμησις· ἣ δὴ ὄνομά ἐστι σωφροσύνη τε καὶ δικαιοσύνη· τούτων δ' αὖ ὅταν τις ἐκ νέου ἐγκύμων ᾖ τὴν ψυχὴν θεῖος ὢν καὶ ἐν ἡνυότητι τῆς ἡλικίας ᾖ, τίκτειν τὸ καιρὸν γενναῖον ἤδη ἐπιθυμεῖ· ζητεῖ δὴ οἶμαι καὶ οὗτος περιιὼν τὸν καλὸν ᾧ ἂν αὐτὸ γεννήσειεν· οὐ γὰρ αἰσχρῷ οὐδέποτε γεννήσει· τὰ τε οὖν σώματα τὰ καλὰ μᾶλλον ἢ τὰ αἰσχρὰ ἀσπάζεται ἅπας κυῶν· καὶ ἐὰν αὐτύχῃ ψυχὴν καλὴν καὶ γενναίαν καὶ θεῖαν, πάνυ δὴ ἀσπάζεται τὸ ξυναμφότερον· καὶ πρὸς τοῦτον τὸν ἄνθρωπον εὐθὺς εὐπορεῖ λόγων περὶ ἀρετῆς, καὶ οἷον χρὴ εἶναι τὸν ἄνδρα τὸν ἀγαθόν, καὶ ἃ ἐπιτηδεύειν, καὶ ἐπιχειρεῖ παιδεύειν· ἅπτόμενος γὰρ οἶμαι τοῦ καλοῦ μὴ ὀμελῶν αὐτῷ, ἃ πάλαι ἐκύει τίκτει καὶ γονᾷ, καὶ ἀπὼν καὶ παρὼν μεμνημένος, πρὸς τὸ γεννηθὲν σωτηρίαν κοινῇ μετ' ἐκείνου. ὥστε πολὺ μείζω κοινωνίαν τῆς τῶν παίδων πρὸς ἀλλήλους οἱ τοιοῦτοι ἴσχυσι καὶ φιλίαν βεβαιοτέραν. ἄτε καλλίονων καὶ ἀθανατωτέρων παίδων κοινωνήσαντες, καὶ πᾶς ἂν δέξαιτο ἑαυτῷ ποιήσασθαι μᾶλλον γενέσθαι, ἢ τοὺς ἀνθρωπίνους, καὶ εἰς ὁμήρου ἀποβλέψας καὶ ἡσιόδου, μὴ τοὺς ἄλλους ποιητὰς τοὺς ἀναθοὺς ζηλῶν, οἷα ἕκαστοι ἑαυτῶν κατὰ λείψεσθαι ἃ ἐκείνοις ἀθάνατον κλέος καὶ μνήμην παρέχεται αὐτὰ τοιαῦτα ὄντα. εἰ δὲ βούλει ἔφη οἷους λυκοῦργος παῖδας κατέλειπεν ἐν λακεδαίμονι σωτῆρας τῆς λακεδαίμονος, καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν τῆς ἑλλάδος· τίμιος δὲ παρ' ἡμῖν καὶ σόλων δὴ καὶ οὗτος τῶν νόμων γέννησις, καὶ ἄλλοι ἄλλοθι πολλαχοῦ ἀνδρῶν, καὶ ἐν ἕλλησι καὶ ἐν βαρβάροις πολλὰ καὶ καλὰ ἀποφήναντες ἔργα, γεννήσαντες παντοίαν ἀρετήν. ὧν καὶ ὁρᾶ πολλὰ ἤδη γέγονε δὴ τοὺς τοιούτους παῖδας· δὴ δὲ τοὺς ἀνθρωπίνους οὐδαμοῦ πω. ταῦτα μὲν οὖν τὰ ὁρώμενα ἴσως ὦ σώκρατες. καὶ σὺ μυηθείης· τὰ δὲ τέλεια καὶ ἐποπτικά, ὧν οὕνεκα καὶ ταῦτά ἐστιν ἐὰν τις ὀρθῶς μετίῃ, ἐκ δὴ ἐστὶ καὶ ταῦτ' ἔτι ἐστίν· ἐρῶ μὲν οὖν ἔφη ἐγὼ, πρόθυμός σοι εἶναι πειράσομαι. πειρῶ δὲ ἕπεσθαι ἂν δύνῃ τε ἕπεσθαι. δεῖ γὰρ ἔφη τὸν ὀρθῶς ἰόντα ἐνθένδε πρῶτα μὲν νέον ὄντα ἰέναι ἐπὶ τὰ καλὰ σώματα. καὶ πρῶτον μὲν ἐὰν ὀρθῶς ἡγῆται ὁ ἡγούμενος ἑνὸς αὐτὸν σώματος ἐρᾶν. καὶ ἐνταῦθα γεννᾶν λόγους καλούς· ἔπειτα δὲ αὐτὸν καταννοῆσαι, ὅτι τὸ κάλλος τὸ ἐπὶ ὁτῳοῦν σώματι τῷ ἐπὶ θατέρῳ σώματι ἀδελφόν ἐστι· καὶ εἰλικρινὲς ἐὰν δίωκειν τὸ ἐν παντὶ εἴδει καλόν, πολλὴ ἀνοια μὴ οὐχ ἓν τε καὶ ταὐτὸν ἡγεῖσθαι τὸ ἐπὶ πᾶσι τοῖς σώμασι κάλλος· τούτου δ' ὑπολαβόντα καταστῆναι πάντων τῶν καλῶν σωμάτων ἐραστήν· ὑποὺς δὲ τὸ σφόδρα τοῦτο χαλάσαι, καὶ ταπεινόσαντα, καὶ σμικρὸν ἡγήσασθαι τὸ ἐν τῷ σώματι· μετὰ δὲ ταῦτα τὸ ἐν ταῖς ψυχαῖς κάλλος τιμιώτερον ἡγήσασθαι τοῦ ἐν τῷ σώματι· ὥστε καὶ ἐπιεικὴς ὢν τὴν ψυχήν τις, καὶ ἐὰν σμικρὸν ἄνθος ἔχῃ, ἀρκεῖν αὐτῷ καὶ ἐρᾶν, καὶ κήδεσθαι καὶ τίκτειν λόγους τοιούτους, καὶ ζητεῖν οἵ τινες ἀφήσουσι βελτίους τοὺς νέους, ἵνα ἀναγκασθῇ αὖ θεάσασθαι τὸ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασι καὶ τοῖς νόμοις καλόν, καὶ τοῦτ' ἰδεῖν ὅτι πᾶν αὐτὸ αὐτῷ ξυγγενές ἐστι· ἵνα τὸ τοῦδε τὸ σῶμα κάλλος σμικρόν τι ἡγήσηται εἶναι· μετὰ δὲ τὰ ἐπιτηδεύματα, ἐπὶ τὰς ἐπιστήμας ἀγαγεῖν· ἵνα ἴδῃ αὖ ἐπιστημῶν κάλλος, μὴ βλέπων

πρὸς

πρὸς πολὺ ἥδιον ἢ καλόν, μακάριόν γε ἢ παρ' οὐδὲν ὡς πρὸς οἱονδήποτε ἀγαθῶν παυσαρείου καλλος, ἢ αὐθρώπου τινός, ἢ ἐπιτηδεύματος ὁτουοῦν δουλείων, φαῦλος ἢ καὶ σμικρολόγος. ἀλλ' εἰ τοῦτο πολὺ πέλαγος τετραμμένος τοῦ καλοῦ, καὶ θεωρῶν πολλοὺς καὶ καλοὺς λόγους καὶ μεγαλοπρεπεῖς τίκτει, καὶ διανοούμενος οὐ φιλοσοφίᾳ ἀφθόνῳ, ἕως αὖ οὐ ταῦτα ἐρωθεὶς καὶ αὐξηθεὶς καρτίδιόν τινα ἐπιστήμην μίαν θαυμαστὴν ἢ ὅτι καλοῦ γουῦν περὶ μοι ἔφη ἐν νοῦν προσέχειν ὡς ὅτι τε μάλιστα. ὃς ἂν μέχρις οὗ ταῦτα πρὸς τὰ ἐρωτικὰ παυσαρεῖα γένηται, θεώμενος ἐφεξῆς τε καὶ ὀρθῶς τὰ καλὰ πρὸς τέλος ἴσον ἤδη ἰὼν τῶν ἐρωτικῶν ἐξαίφνης κατόψεταί τι θαυμαστὸν τὴν φύσιν καλόν. ἔστιν ἐκεῖνο ὦ σώκρατες, οὗ δὴ οὕνεκα καὶ οἱ ἔμπροσθεν πάντες πόνοι ἦσαν. πρῶτον μὲν ἀεὶ ὂν. καὶ οὔτε γιγνόμενον, οὔτε ἀπολλύμενον, οὔτε αὐξανόμενον, οὔτε φθῖνον. ἔπειτα ᾗ τῇ μὲν καλόν, τῇ δ' αἰσχρόν· ἢ δὲ τοτὲ μέν, τοτὲ δ' οὔ. οὐδὲ πρὸς μὲν καλόν· πρὸς δὲ αἰσχρόν· ἢ δ' ἔσθ' μὲν καλόν· ἔσθ' δὲ, αἰσχρόν· ὡς τισὶ μὲν ὂν καλόν· τισὶ δὲ, αἰσχρόν· οὐδ' αὖ φαντασθήσεται αὐτῷ καλόν, οἷον πρόσωπόν τι· οὐδὲ χεῖρές, οὐδὲ ἄλλο οὐδὲν ὧν σῶμα μετέχει· οὐδέ τις λόγος, οὐδέ τις ἐπιστήμη, οὐδέ που ὂν ἐν ἑτέρῳ τινί· οἷον, ἐν ζώῳ, ἢ ἐν γῇ, ἢ ἐν οὐρανῷ, ἢ ἐν τῷ ἄλλῳ· ἀλλ' αὐτὸ καθ' αὑτὸ μεθ' αὑτοῦ μονοειδὲς ἀεὶ ὄν· τὰ δὲ ἄλλα πάντα καλὰ ἐκείνου μετέχοντα τρόπον τινὰ τοιοῦτον· οἷον γιγνομένων τε τῶν ἄλλων καὶ ἀπολλυμένων, μηδὲν ἐκείνῳ μήτε τι πλεῖον, μήτε ἔλαττον ἢ γίγνεσθαι· μηδὲ πάσχειν μηδέν, ὅταν δὲ δή τινος ἀπὸ τῶνδε ἕνεκα ἐρᾷ τις ὀρθῶς παιδερασταῖν ἐπαινῶ, ἐκεῖνο τὸ καλὸν αἰτίαν ἔχει καθορᾶν, χαίρειν αὖ τι ἄποιτο τοῦ τέλους. ἔστιν γὰρ δὴ ἢ ὀρθῶς ἰοῦσι τὰ ὀρθοποδοῦσιν ἐπὶ τὸ καλὸν, ἢ ὑπ' ἄλλου ἄγεσθαι· ἀρξόμενον ἀπὸ τῶνδε τῶν καλῶν ἐκείνου ἕνεκα τοῦ καλοῦ, ἀεὶ ἐπανιέναι. ὥσπερ ἐπὶ βαθμοῖς χρώμενον ἀπὸ ἑνὸς ἐπὶ δύο, καὶ ἀπὸ δυοῖν ἐπὶ πάντα τὰ καλὰ σώματα, καὶ ἀπὸ τῶν καλῶν σωμάτων ἐπὶ τὰ καλὰ ἐπιτηδεύματα, καὶ ἀπὸ τῶν καλῶν ἐπιτηδευμάτων, ἐπὶ τὰ καλὰ μαθήματα. ἵν' αὖ ἀπὸ τῶν μαθημάτων, ἐπ' ἐκεῖνο τὸ μάθημα τελευτήσῃ, ὅ ἔστιν οὐκ ἄλλου ἢ αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ καλοῦ μάθημα, καὶ γνῷ αὐτὸ τελευτῶν ὅ ἔστι καλόν. σὸ ταῦτα τῷ βίου ὦ φίλε σώκρατες ἔφη μαντινὴ ξένη ἡ πρὸ που ἄλλοθι σοφῶν ἀνθρώπων. θεμένῳ αὖ τὸ καλὸν ὅ ἐστι τοιοῦτον ἀνῷ πολὺ χρυσίον τε καὶ ἐσθῆτα, καὶ τοὺς καλοὺς παῖδάς τε καὶ ἱματίσκους δέξει σοι ἰόντα. οἷς νῦν ὁρῶν ἐκπέπληξαι, καὶ ἕτοιμος εἶ καὶ σὺ καὶ ἄλλοι πολλοὶ ὁρῶντες τὸ παιδικὸν, καὶ ξυνόντες ἀεὶ αὐτοῖς, ἄπως διέν τ' ἂν, μήτε ἐδίειν, μήτε πίνειν· ἀλλὰ θεᾶσθαι μόνον καὶ ξυνεῖναι. τί δῆτα ἔφη οἰόμεθα, εἴ τῳ γένοιτο αὐτῷ τὸ καλὸν ἰδεῖν εἰλικρινὲς, καθαρὸν, ἄμεικτον, ἀλλὰ μὴ ἀνάπλεων σαρκῶν τε ἀνθρωπίνων καὶ χρωμάτων, καὶ ἄλλης πολλῆς φλυαρίας θνητῆς· ἀλλ' αὐτὸ τὸ θεῖον, καλὸν δυνατὸν μονοειδὲς καὶ πρῶτον· ἐρᾷ ἂν ἔφη φαῦλον οἷον γίγνεσθαι ἐκεῖσε βλέποντος ἀνθρώπου, καὶ ἐκεῖνο ὃ δεῖ θεωμένου καὶ ξυνόντος αὐτῷ, ἢ οὐκ ἀθυμεῖ ἔφη ὅτι οὐταῦθα αὐτῷ μενατρῦν γένηται τῇ ὀρᾶσθαι ὃ ὁρᾶν τὸ καλὸν, τίκτειν ἐκ ἐνδόλας ἀρετὰς ἃ τε ἐκ εἰδώλας ἐφαπτομένῳ, ἀλλ' ἀληθῆ, ἅτε τοῦ ἀληθοῦς ἐφαπτομένῳ, τεκνοῦν δὲ ἀρετὰς ἀληθῆ, καὶ θρεψαμένῳ, ὑπάρχει θεοφιλῆ γενέσθαι, καὶ εἴ πῃ τῳ ἄλλῳ ἀνθρώπῳ ἀθανάτῳ καὶ ἐκείνῳ. ταῦτα δὴ ὦ φαῖδρέ τε καὶ οἱ ἄλλοι, ἔφη μὲν διοτίμα· πέπεισμαι δ' ἐγώ, πεπεισμένος δὲ πειρῶμαι καὶ τοὺς ἄλλους πείθειν. ὅτι τοῦτο τοῦ κτήματος τῇ ἀνθρωπείᾳ φύσει συνεργὸν ἀμείνω ἔρωτος οὐκ ἂν τις ῥᾳδίως λάβοι. διὸ δὴ ἐγὼ φημι χρῆναι πάντα ἄνδρα τὸν ἔρωτα τιμᾶν, καὶ αὐτὸς τιμῶ τὰ ἐρωτικὰ, καὶ διαφερόντως ἀσκῶ, καὶ τοῖς ἄλλοις παρακελεύομαι, καὶ νῦν τε καὶ ἀεὶ ἐγκωμιάζω πῶς δυνάμενον καὶ ἀνδρείαν τὸν ἔρωτα ἐν ἔστιν εἶδος τ' ἐμέ. ἔστιν οὖν ἐν λόγου ὦ φαῖδρε, εἴ μοι βούλει ὡς ἐγκώμιον εἰς ἔρωτα νόμισον ἀρῆσθαι. εἰ δ' ὅτι καὶ ἔπη χαίρεις ὀνομάζων, ἔστιν ὃ ἐμάζει. ἐπὶ τοῦτα τῇ σωκράτους, τοὺς μὲν, ἐπαινεῖν, ἐν δὲ ἀριστοφάνη λέγειν τι ἐπιχειρεῖν· ὅτι ἐμνήσθη αὐτοῦ λόγου ὁ σωκράτης τοῦδε τοῦ λόγου, καὶ ὑγιαίνοις πῶ αὖ λοιπὸν θύραθεν προσπεμπόλου πολλοῦ δέοντα παραχεῖν, ὡς κωμικῶν καὶ αὐλητρίδος φωνὴν ἀκούειν. ἐν οὖν ἀγάθωνα παῖδες φασὶν οὐ σκώψεσθαι; καὶ ἐμέ τις τῶν ἐπιτηδείων ἔ,

καλεῖτε. εἰ δὲ μὴ λέγετε ὅτι οὐ πίνομεν ἀλλὰ παυόμεθα ἤδη, καὶ οὐ πολὺ ὕστερον ἀλκιβιάδου πάνυ φωνῶ ἀκούειν ἐπὶ τῇ αὐλῇ σφόδρα μεθύοντος, καὶ μάλα βοῶντος, καὶ ζητοῦντος ὅπου ἀγάθων, καὶ κελεύοντες ἄγειν παρ' ἀγάθωνα. ἄγειν οὖν αὐτὸν παρὰ σφᾶς τὴν τε αὐλητρίδα ὑπολαβοῦσαι, καὶ ἄλλους τινὰς τῶν ἀκολούθων, καὶ ἐπισπᾶσθαι ἐπὶ τὰς θύρας· ἐστεφανωμένον αὐτὸν καὶ ὑπὸ τοῦ πολλοῦ στεφάνου δασεῖ, καὶ ἴωνι καὶ ταινίαις· ἔχοντα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς πάνυ πολλὰς, καὶ ἐπεῖν, ἄνδρες χαίρετε μεθύοντα ἄνδρα πάνυ σφόδρα δίκαιδε συμπότην, ἢ ἀπιέναι ἀναδήσαντες μένον ἀγάθωνα ἐφ' ὃν ἥκομεν· ἐγὼ γοῦν τοι φαίην, χθὲς μὲν οὐχ οἷός τ' ἐγενόμην ἀφικέσθαι· νῦν δὲ ἥκω ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἔχων τὰς ταινίας· ἵνα ἀπὸ τῆς ἐμῆς κεφαλῆς τὴν τοῦ σοφωτάτου καὶ καλλίστου κεφαλὴν ἐπαύσωμαι δέρεσθαι μου ὡς μάλιστα δὲ, ἐγὼ δὲ καὶ ὑμᾶς γελᾶτε, ὅμως δ' οἶδ' ὅτι ἀληθῆ λέγω. ἀλλά μοι λέγετε αὐτόθεν ἐπὶ τοῖς εἰσίω ἢ μὴ συμπίεσθε, ἢ οὔ. Γαύτας οὖν αὐλητρίδος καὶ κελεύει εἰσιέναι καὶ καταπλήττεσθαι, καὶ ἐν ἀγάθωνα καλεῖν αὐτὸν, καὶ ἐν, ἰέναι ἀγόμενον ὑπὸ τῶν αὐθρώπων, καὶ παραμεμυούμενον, ἅμα παρὰ ταινίας ὡς ἀναδήσονται, ἐπὶ πρόθυρα τῶν ὀφθαλμῶν ἔχοντα οὐ καταπλεῖν ἐν σωκράτη· ἀλλὰ καθίζεσθαι παρὰ ἐν ἀγάθωνα ὡς μέσω σωκράτους τε καὶ ἐκείνου· παραχωρῆσαι γοῦν ἐν σωκράτη ὡς ἐκεῖνον καθίζειν· παρακαθιζόμενον δὲ αὐτὸν, ἀσπάζεσθαί τε ἐν ἀγάθωνα, καὶ ἀναπλεῖν· ἐπεὶ δὲ ἐν ἀγάθωνα· ὑπολύετε παῖδες ἀλκιβιάδην ἵνα ἐκ τείτου κατακέηται. Γαύγε ἐπεῖν ἐν ἀλκιβιάδην. Ἀλλὰ τίς ἡμῖν τρίτος ἔσθ' συμπότης, καὶ ἅμα μὴ τραγῳδόμενον αὐτὸν, ὁρᾶ· ἐν σωκράτη. Ἰδοὺ δὲ ἀναπεσῆσαι καὶ ἐπεῖν. ὦ ἡράκλεις δυστὶ τὸ λῶ, σωκράτης νῦ τοσ ἐλλοχῶν αὖ μ' ἐταῦθα καταθέσθαι· ὡς πρὸ ἐώθεις· ἐξαίφνης ἀναφαίνεσθαι ὅπου ἐτὸ ὤμην, ἥκιστά σ' ἐᾶσθαι· καὶ νῦν τί ἦκες, καὶ τί αὖ ἐταῦθα κατεκλίνης· ὡς οὐ παρὲξ ἀριστοφάνει νῦτε εἴ τις ἄλλος γελοῖός ἐστί τε καὶ βούλεται, ἀλλὰ δι' μηχανήπω, ὅπως παρὰ τῷ καλλίστῳ τῶν ὄντων κατακέσῃ, καὶ ἐν σωκράτη ἀγάθων φαίην ἂν ἐγὼ μοι ἐπαμύνειν· ὡς ἐμοὶ ὁ τούτου ἔρως νῦ αὐθρώπου, νὺ φαῦλον πρᾶγμα γέγονεν· ἀπ' ἐκείνου γὰρ τοῦ χρόνου, ἀφ' οὗ τοῦτον ἐράσθην, οὐκέτ' ἔξεστί μοι οὔτε προσβλέψαι, οὔτε διαλεχθῆναι καλῷ νὺδενί, ἢ οὗτος ζηλοτυπῶν με καὶ φθονῶν, θαυμάσια δρᾷ ἐμέ τε καὶ λοιδορεῖται τε, καὶ τὼ χεῖρε μόγις ἀπέχεται· ὅρα οὖν μή τι καὶ νῦν δρᾷσεται, ἀλλὰ διάλλαξον ἡμᾶς, ἢ ἐὰν ἐπιχειρῇ διάζεσθαι, ἐπάμυνον· ὡς ἐτὼ πρὸ τούτου μανίας τε καὶ φιλοδρασίας πάνυ ὀΐομαι· ἀλλ' οὐκ ἔστι φαίην ἐν ἀλκιβιάδην ἐμοὶ καὶ σοὶ διαλλαγή· ἀλλὰ τούτων μὲν εἰσαῦθις σε τιμωρήσομαι. νῦν δὲ μοι ἀγάθων φαίην ἂν τάδε τῶν ταινιῶν, ἵνα ἀναδήσω καὶ τὸν τούτου τὸν τοῦ θαυμασίου κεφαλὴν, ἵ μή μοι μέμφηται, ὅτι σὲ μὲν ἀνέδησα, αὐτὸ δὲ νικῶντα εὐλόγοις πάντας ἀνθρώπους, οὐ μόνον πρώην ὡς πρὸ σὺ ἀλλ' ἀεί, ἔπειτα οὐκ ἀνέδησα, καὶ ἅμα αὐτὸν λαβόντα τῶν ταινιῶν, ἀναπλεῖν ἐν σωκράτη, καὶ καταπλήκεσθαι. ἐπεὶ δὲ καταπλήκη ἐπεῖν· εἶεν δὲ ἄνδρες· δοκεῖτε γοῦν μοι νήφειν· οὐκ ἐπιζητῶ ἔγ' ἡμῖν, ἀλλὰ ποτέον, ὡμολόγηται γοῦν ταῦτ' ἐφ' ἡμῖν. ἄρχονται οὖν ἀναίρεσθαι τῆς πόσεως· ἐγὼ δ' ἐν ὑμῖς ἱκανῶς πίνειν ἐμαυτόν· ἀλλὰ φέρε παῖ φαίην ἐν ψυκτῆρα ἐκεῖνον ἰδόντα αὐτὸν πλέον ἢ ὀκτὼ κοτύλας χωροῦντα. ἔπειτ' ἐμπλησάμενον πρῶτον μὲν αὐτὸν ἐκπιεῖν, ἔπειτα τῷ σωκράτει κελεύειν ἐγχεῖν, καὶ ἅμα εἰπεῖν· πρὸς μὲν σωκράτη ὦ ἄνδρες ἐν σοφισμά μοι οὐδὲν· ὁπόσου γοῦν ἂν κελεύσῃ τις ποσοῦτον ἐκπιών, οὐδὲν μᾶλλον μέ ποτε μεθυσθῆναι· ἐν μὲν δὴ σωκράτη ἐγχέαντος τοῦ παιδὸς πίνειν· ἐν δ' Ἐρυξίμαχον, πῶς οὖν φαίην ἂν ἀλκιβιάδην ποιῆσαι μέν· οὔτε οὔτέ τι λέγομεν ἐνδὴ τῇ κύλικι, οὔτέ τι ἄδομεν· ἀλλ' ἀτεχνῶς ὥς πρὸ οἱ σίφωνες ποιόμεθα; τὸν οὖν ἀλκιβιάδην ἐπεῖν ὦ Ἐρυξίμαχε, βέλτιστε βελτίστου πατρὸς ἡ σωφρονιστότατον· χαῖρε. καὶ γοῦν σὺ φαίην ἂν Ἐρυξίμαχον· ἀλλὰ τί ποιῶμεν.

Ὅτι αὖ σὺ κελεύεις· δεῖ γοῦν σοι πίνεσθαι. Ἰατρὸς γὰρ αὖ ἐν πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων· ἐπίταττε δ' ὅ, τι βούλει. Ἄκουσον δὴ ἐπεῖν τὸ Ἐρυξίμαχον· ἡμῖν πρίν σε ἀσιλθεῖν

ἀπολθεῖν ἔδοξε χρῆναι ἐπιδεῖξαι ἕκαστον ὁμοῦ μόλις λόγον περὶ ἔρωτος ἐπεῖν ὡς δύναιτο κάλλιστον, καὶ ἐγὼ μειράκιον. οἱ μὲν δὴ ἄλλοι πάντες ἡμεῖς, εἰρήκαμεν· σὺ δ' ἐπειδὴ οὐκ ἄρνασαι καὶ ἐμπίπτωκας, λέγοις ἂν εἰ ἐπεῖν ἐπῶν δ' ἐπιτάξαι σωκράτει ὅτι αὖ βούλῃ καὶ ἔσεσθον τῷ ἐὰν δεξιᾷ, καὶ οὕτω τὸν ἕξομους. ἀλλὰ φαίαι ὦ ἐρυξίμαχε· ἦν ἀλκιβιάδην, καλῶς μὲν λέγεις· μεθύοντα δ' ἄσβολα παρὰ νηφόντων λόγους, παραβάλλειν μὴ οὐκ ὑγιὲς ἔ, καὶ ἅμα ὦ μακάριε πίθει τί σε σωκράτης ὧν αὖτι εἶπεν· ἢ δεῖδε ὅτι τοιοῦτόν ἔστι πᾶν ὃ ἐλεγεν. οὗτος γὰρ ἐὰν τινα ἐπαινέσαι τούτου παιδὸς ἢ θεὸν ἢ ἄνθρωπον ἄλλον ἢ ἔσεσθον, ἐκ ἀφίξεται μου τῷ χεῖρι. οὐκ ἀθρήμισεις φαίαι ἢ σωκράτη. μὰ ἦν ποσεισῶ ἐπῖν ἦν ἀλκιβιάδην μηδὲν λέγε πρὸς ταῦτα. ὡς ἐπεὶ οὐδ' αὖ ἅλλον ἐπαινέσεται με σοῦ παιδός. ἀλλ' οὕτω πολὺ φαίαι ἦν ἐρυξίμαχον εἰ βούλει σωκράτη ἐπαίνεσον. πῶς λέγεις ἐπῖν ἦν ἀλκιβιάδην. δοκεῖ χρῆναι ὦ ἐρυξίμαχε· ἐπιθῶμαι τῷ ἀσβόλῳ καὶ τι μωρήσομαι ὑμῶν ἑαυτῶν; οὖν ὅς φαίαι ἦν σωκράτη τί οὐ νοῦν ἔχεις. ἐὰν δὲ γελοιότερά με ἐπαινέσεις, ἢ τί ποιήσεις; τάλα ἦν ἐρῶ, ἀλλ' ὅρα εἰ παίζω, ἀλλὰ μέντοι φαίαι τά γε ἀληθῆ παίζειμι οὐ κελεύω λέγειν. οὐκ ἂν φθαίην με ἐπεῖν ἦν ἀλκιβιάδην. καὶ μέντοι ἐπῳδὸν ποιήσον. ἑαυτί μὲν ἀληθὲς λέγω, μεταξὺ ἐπιλαβοῦ ἂν βούλῃ, καὶ ἐπὶ ὅτι ἔσεσθον ψεύσομαι. ἐκὼν γὰρ ἔγὼν οὐδὲν ψεύσομαι. ἐὰν μέντοι σε ἀναμνησκόμενος ἄλλο ἄλλοθεν λέγω, μηδὲν θαυμάσῃς. οὐ γάρ τι ῥᾴδιον πῶς σὸν ἀδπίαν ὦ δ' ἔχοντι, ὃν πόρως οὐ ἐφιξῆς ἐκαστα ἐρεῖν. σωκράτη δ' ἐπῶ ἐπαινέσω ὧ ἄσβολ οὕτως ἐπιχειρήσω δ' εἰκόνων· οὗτος μὲν ἴσως οἴεται τῇ δὲ τὰ γελοιότερα ἔσται δ' ἐκὼν τῇ ἀληθοῦς ἕνεκα, οὐ τῇ γελοίου. φημὶ δ' ὁμοίοτατον αὖ ἔστι τοῖς σειληνοῖς τούτοις τοῖς οὐ ζῶσι δ' μοιλυφείοις καὶ ἐμπλήσιοις. οὓς τινας δράζονται ἐν δημιουργοὶ σύριγγας, ἢ αὐλοὺς ἔχοντας· δίχα δοιχθέντες φαίνονται ἔσθ' ἔνδον ἀγάλματα ἔχοντες θεῶν. καὶ φημὶ αὖ ἐοικέναι αὖ ἐν τῷ σατύρῳ δ' μαρσύᾳ· ὅτι μὲν οὖν τὴν εἶδος ὅμοιος εἶ τούτοις ὦ σώκρατες, οὐδ' αὐτὸς δ' ἂν που ἀμφισβητήσειε· ὡς δὲ μὴ τἆλλα ἔοικας, μικὰ ἔσεσθον ἄκουε· ὑβριστὴς εἶ, ἢ οὔ, ἐὰν δ' μὴ ὁμολογῇς μαρτύρασ' παρέξομαι· ἀλλ' οὐκ αὐλητὴς πολύ γε θαυμασιώτερος ἐκείνου ὁ μέν γε δ' ἐρᾴνων ἐκήλει τοὺς ἀνθρώπους τῇ ἀφ' τῆ στόματος δυνάμει, ἡ ἔτι νυνί· ἔς αὖ τὰ ἐκείνου αὐλῆ· ἅ τ' ὄλυμπος ἦν λέγ, μαρσύου λέγω, ἐοῦτου δι' δάσκαλος· τὰ δ' ἐκείνου ἐάν τε ἀγαθὸς αὐλητὴς αὐλῇ, ἐάν τε φαῦλη αὐλητρὶς, μόνα κατέχεσθαι ποιεῖ, μόνη δηλοῖ τοὺν τ' θεῶν τε καὶ τελετῶν δεομένους δι' ἃ θεῖα ἔστ'· σὺ δ' ἐκείνης τοσοῦτον μόνον διαφέρεις, ὅτι ἄνευ ὀργάνων, ψιλοῖς λόγοις ταῦτ' ἐν ἔσεσθον ποιεῖς· ἡμεῖς γοῦν ὅταν μέν του ἄλλου ἀκούωμεν λέγοντος καὶ πάνυ ἀγαθοῦ ῥήτορος ἄλλους λόγους οὐδεν μέλει ὡς ἔπος εἰπεῖν οὐδενί· ἐπειδὰν δ' αὖ του τὸν ἀκούῃ, ἢ τῶν σῶν λόγων ἄλλου λέγοντος, καὶ πάνυ φαῦλος ᾖ ὁ λέγων, ἐάν τε γυνὴ ἀκούῃ, ἐάν τε ἀνὴρ, ἐάν τε μειράκιον, ἐκπεπληγμένοι ἐσμὲν καὶ κατακεκηλημένοι· ἔπωγ' οἴεσθ ὦ ἄσβολ ἐμὲ ἂν μέλλειν ἀκροᾶσθαι μεθύειν, ἔτι τ' ὁμόσαις αὖ ὑμῖν ἅκ δ' ἂν πονηρὰ αὐτὰ ὑπὸ τ' ἐμοῦ λέγων, καὶ πάσχω ἔτι καὶ νυνὶ· ὅταν τ' ἀκούω πολύ μοι μᾶλλον ἢ τ' κορυβαντιῶντ' ἔστι καρδία πηδᾷ, καὶ δάκρυα ἐκχεῖται ὑπὸ τῶν λόγων τ' τούτου ὁρῶ δὲ καὶ ἄλλους πολλοὺς τὰ αὐτὰ πάσχοντας· περικλέους δ' ἀκούων οὐ ἄλλον ἀγαθῶν ῥητόρων, οὖ μὲν ἡγοῦμαι λέγειν· τοιοῦτον δ' οὐδὲν ἔπαθον· οὐδ' ἐπορύσσετό μου ἡ ψυχὴ· οὐδ' ἀγανάκτει ὡς ἀσβολ ποδῶσῶς διακειμένου· ἀλλ' ὑπὸ τουτουὶ τῇ μαρσύᾳ πολλάκισ δ' οὕτω διετέθην ὥστε μοι δόξαι μὴ βιωτὸν εἶναι ἔχοντι ὧδ' ἔχω· οὐ ταῦτα ὦ σώκρατες οὐκ ἐρεῖς ὡς οὐκ ἀληθῆ, οὐ ἔτι γε ναῦ ξυνοίσθα ἐμαυτῷ, ὅτι εἰ ἐθέλοιμι παρεῖναι τὰ ὦτα, ἐκ ἂν κρατηρίσαιμι· ἀλλὰ ταῦτα ἂν πάσχοιμι· αἰσχύνῃ γοῦν μ' ὁμολογεῖν. ὅτι πολλοῦ ἀδεῖν ὧν αὖ ἔγ' ἔπ, ἐμαυτῇ μὲν ἀμελῶ· τὰ δ' ἀθυμάσιον πράττω εἰκ οἶν ὧς πδ' ἐκ τ' σειρήνων ἐπαρόμοιος τὰ ὦτα, ὅ χρομαι φεύγων. ἵνα μὴ αὖ τῇ ηθ' ἡμοσε παρὰ τούτου καταγράσω· πέπονθα δὲ πρὸς ἔσεσθον μόνον ἀνθρώπων ὃ οὐκ ἄν τις οἴοιτο εἰ ἐμοὶ εἶεναι· ἐ αἰσχύνεσθαι οὐτινοῦν· ἐνὼ δὲ ἔσεσθον μόνον ἐγὼ αἰσχύσομαι· ξυνοίσθα γὰρ ἐμαυτῷ αὐτὸ λέγειν μὲν οὐ δυναμένῳ, ὡς οὐ λᾶ ποιεῖν ἄστος

καλβίαι· ἐπειδὴ δὲ ἀπέλθω ἐγὼ ἡμεῖς τῆς τιμῆς τῆς ὑπὸ τῶν πολλῶν· ὁρᾶτε γάρ· οὐκ αὐτὸν ἐγὼ φθίνειν, ἐὰν ὅταν ἴδω, ἀλλ' ὑμᾶς, ἀλλ' ὁμολογήσω· ἐγὼ πολλάκις μὲν ἤδειν με οὐκ ὄντα σοφὸν· εἰς δὲ τοῦτο γέγονα, ὥστε δόξαι ὅτι πολὺ μᾶλλον ἂν ἀχθοίμην· ὥστε οὐκ ἔχω ὅ, τι χρήσομαι τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ· καὶ ὑπὸ μὲν δὴ τῶν αὐλημάτων καὶ ἐγὼ καὶ ἄλλοι πολλοί τοιαῦτα πεπόνθασιν ὑπὸ τοῦδε τοῦ σατύρου· ἀλλὰ δὴ ἐμοῦ ἀκούσατε ὡς ὁμοίως τἄληθες ἐγὼ ἐρῶ σοι αὐτόν, καὶ πῶς δύναμιν ὡς θαυμασίαν ἔχει· ἵνα δ' ἴστε ὅτι οὐδεὶς ὑμῶν ἐμὲ γινώσκει, ἀλλὰ ἐγὼ δηλώσω· ἐπεὶ πῦρ ἀρξάμην· ὁρᾶτε γὰρ ὅτι σωκράτης δρῶ τι κῶς διάκειται τῶν καλῶν· καὶ ἀεὶ περὶ τούτους ἐστὶ καὶ ἐκπέπληκται, καὶ αὖ ἀγνοεῖ πάντα, καὶ δοκεῖ οὐδὲν ὡς τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐμὲ· οὐ σειληνώδης σοι δοκῶ γε· ἐμὲ γὰρ οὗτος ἔξωθεν περιβέβληται ὡς πῦρ ὁ γεγλυμμένος σειληνός· οὗτος δὲν δὲ αὐλοῖς χρῆς, πόσῳ οἴεσθε γέμειν ὦ ἄνδρες συμπόσιον σωφροσύνης; ἴστε ὅτι οὔτ' ἔστιν καλὸς ὧδε μέλει αὐτῷ οὐδενί, ἀλλὰ καταφρονεῖ τοσοῦτον, ὅσον οὐδεὶς ἂν εἴποι, οὔτ' εἴ τις πλούσιος, οὔτ' εἴ τις ἄλλην τινὰ τιμὴν ἔχων τῶν ὑπὸ πλήθους μακαριζομένων. ἐγὼ δὲ πάντα ταῦτα τὰ κτήματα, οὐδενὸς ἄξια, καὶ ὑμᾶς οὐδὲν εἶναι· εἰρωνευόμενος δὲ καὶ παίζων πάντα ἐν βίοι πρὸς τοὺς ἀνθρώπους διατελῶ· σπουδάσαντα δὲ αὐτὸν ἢ ἀνοιχθέντος, οὐκ οἶδα εἴ τις ἑώρακε τὰ ἐντὸς ἀγάλματα· ἀλλ' ἐγὼ εἶδόν ποτ' εἶδον, καί μοι ἔδοξεν οὕτω θεῖα καὶ χρυσᾶ εἶναι καὶ πάγκαλα καὶ θαυμαστά, ὥστε ποιητέον εἶναι ὃ, τι κελεύει σωκράτης· ὑπολάμβανε γὰρ αὐτὸν ἐπισπουδάσαι κοσμεῖ ἐμὲ τῇ ἐμῇ ὥρᾳ, ἔρμαιον ἡγησάμην εἶναι καὶ εὐτύχημα ἐμὸν θαυμαστὸν, ὡς ὑπάρχον μοι χαρισαμένῳ σωκράτει, πάντ' ἀκοῦσαι ἃ σὺ πρὸς οὗτος ἤθελε· ἐφθόνουν γὰρ ἤδη αὐτῇ τῇ ὥρᾳ θαυμάσιον ὅσον· ταῦτα οὖν διανοηθεὶς προσῆν, οὐκ εἰδὼς ὅτι ἀνδρὶ κακολούθου μόνος μετ' αὐτοῦ γίγνεσθαι, τότε ἀποπίμπων τ' ἀκόλουθον μόνος σωσιγγόμην. δεῖ γὰρ πρὸς ὑμᾶς πάντα τἀληθῆ εἰπεῖν, ἀλλὰ προσέχετε τὸν νοῦν, καὶ εἰ ψεύσομαι σώκρατες ἐξέλεγχε. σωσιπηγόμην γὰρ ὦ ἄνδρες μόνος μόνῳ, καὶ ᾤμην αὐτίκα διαλέξεσθαι αὐτόν μοι, ἃ πρὸ αὖ ἐρασὴς παις διηξεῖς οὐ ῥᾳδίᾳ διαλεχθείη, καὶ ἔχαιρον· τοῦτον δ' οὐ μάλα ἐγίγνετο οὐδέν· ἀλλ' ὥσπερ ἐώθει διαλεχθεὶς αὖ μοι καὶ σωμβύσας, ᾠχετο ἀπιών· μετὰ ταῦτα συνομαζιέσθαι προὐκαλούμην αὐτὸν καὶ σωγυμναζόμην ὥσπερ οὐ ταῦθα πρὸ αὐτῶν· σωγυμνάζετο οὖν μοι καὶ προσπάλαιε πολλάκις ἄλονός παρόντος· καὶ τί δεῖ λέγειν· οὐδὲν γάρ μοι πλέον ἦν· ἐπεὶ δὲ οὐδαμῇ ταύτῃ ἴων ἴσθι, ἔδοξέ μοι ἐπιθητέον εἶναι τῷ ἀνδρὶ κατὰ τὸ καρτερὸν· οὐ καὶ οὐκ ἀκτέον· ἐπεὶ δὴ πρὸ ἐγκειρήσειν. ἀλλὰ ἴσθι, ἦδη τί ἐστι τὸ πρᾶγμα· προσκαλοῦμαι δὴ αὐτὸν πρὸς τὸ σωδιαπονεῖν ἅτε χῶς ὡς πρὸ ἐρασὴς παις διηξεῖς ἐπιβουλεύων, καί μοι οὐδὲ ἔφη ταχὺ ὑπήκουσεν. ὅμως δ' οὖν χρόνῳ ἐπείσθη. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο τὸ πρῶτον σωδιαπονήσας ἀπιέναι ἐβούλετο. καὶ τότε μὲν αἰσχυνόμενος ἀφῆκα αὐτόν. αὖθις δὲ ἐπιβουλεύσας, ἐπειδὴ ἐδιαπονήκει, διελεγόμην πόρρω τῶν νυκτῶν, καὶ ἐπειδὴ ἐβούλετο ἀπιέναι, σκηπτόμενος ὅτι ὀλίγη εἴη, προσηνάγκασα αὐτὸν μεῖναι· ἀνεπαύετο οὖν οὗ περ ἐγὼ ἐκοιμήθην ἐμοῦ κλίνης· οὐ γὰρ πρὸ ἐδιάπνει, καὶ οὐδεὶς ἐν τῷ οἰκήματι ἄλλος ἢ ἡμεῖς· μέχρι μὲν δὴ τούτου τοῦ λόγου καλῶς εἶχε καὶ πρὸς ὃν ποιοῦμαι λόγον· ἃ δ' ἐντεῦθεν οὐκ ἂν μου ἀκούσαιτε λέγοντος, εἰμὴ πρῶτον μὲν ἃ λεγόμενον, δίκης ἄξιόν τε παίσαντα καὶ μετὰ παίσαντα ἦν ἀληθῆ· ἔπειτα ἀφανίσαι σωκράτους ἔργον ἐστὶν ἐφανερὸς ἐπαινον ἐλθόντα, ἀδικεῖν μοι φαίνεται. ἔτι δὲ τοῦ δηχθέντος ὑπὸ τοῦ ἔχως πάθος καὶ μὲ ἔχει· φασὶ γάρ που τινὰ οὗτος παθόντα οὐκ ἐθέλειν λέγειν οἷον ἦν πλὴν τοῖς δεδηγμένοις· ὡς μόνοις γνωσομένοις τε καὶ συγγνωσομένοις· εἰ πᾶν ἐτόλμα ὁραῦ τε καὶ λέγειν ὑπὸ τῆς ὀδύνης· ἐγὼ οὖν δεδηγμένος τε ὑπὸ ἀλγεινοτέρου, καὶ ὃ ἀλγεινότατον ὧν αὖ τις δηχθείη· πλὴν καρδίαν γάρ ἢ ψυχήν ἢ ὅ, τι δεῖ αὐτὸ ὀνομάσαι πληγείς τε καὶ δηχθεὶς ὑπὸ τ' ὠφελοσοφίας λόγων, οἵ ἔχονται ἐχέφρονος ἀνδρὸς τῶν νέου ψυχῆς καὶ μὴ ἀφυοῦς ὅταν λάβωνται, καὶ ποιοῦσι ὁραῦ τε καὶ λέγειν ὁ ποιοῦ, καὶ ὁρῶν αὖ φαύλους, ἀνάδωτας, ἰδιωτικοὺς, πανουργίας, ἀρισοδήμους τε, καὶ ἀρισοφαίνεις, σωκράτη δὲ αὖ τί δεῖ καὶ λέγειν.

λέγειν. καὶ ὅσοι ἄλλοι· πάντες γὰρ κοινωνήσεται τῆς φιλοσόφου μανίας τε καὶ βακχείας. σὺ δὲ πάντες ἀκηκόσεσθε. συγγνώσεσθε γὰρ τῷ τότε πραχθέντι καὶ τοῖς νῦν λεγομένοις. εἰ δέ τινα ταυ, καὶ ἂν τις ἄλλος ὑβρίζειν τε καὶ ἀγροῖκος, πάλαι πάνυ μεγάλαις τοῖς ὠσὶν ἐπίθεσθε. ἐπεὶ δὴ γὰρ οὗτος ὁ ἀνὴρ ὅδε, τὸ λύχνος ἀπέσβεσε καὶ οἱ παῖδες ἔξω ἦσαν, ἔδοξέ μοι χρῆναι μοῦσαν τινὰ πρὸς αὐτὸν, ἀλλ' ἐλαθ' ἡμᾶς εἰπὼν ἃ μοι ἐδόκει, καὶ ἔπον κινήσας αὐτόν, σώκρατες καθεύδεις; οὐ δῆτα ἔμ' ὀΐς. οἶσθα οὖν ἃ μοι δέδοκται; τί μάλιστα ἔφη. Σὺ ἐμοὶ δοκεῖς ἦν δ' ἐγὼ ἐμοῦ θρασὺς ἄξιος γεγονέναι μόνος. καί μοι φαίνη ὀκνεῖν μανθάνειν πρός με. ἐγὼ δὲ οὕτω σὲ ἔχων πάνυ ἀνόητον ἡγοῦμαι εἶναί σοι μὴ οὐ καὶ ταῦτ' χαρίζεσθαι, καὶ ἔτι ἄλλο ἢ τῆς οὐσίας τῆς ἐμῆς δεῖσθαι, ἢ τῶν φίλων τῶν ἐμῶν· ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐδὲν δοκεῖ περισσότερον τοῦ ὡς ὅτι βέλτιστον ἐμὲ γενέσθαι. τοῦτον δὲ οἶμαί μοι συλλήπτορα οὐδενὸς κυριώτερον εἶναί σου· ἐγὼ δὲ τοιούτῳ αὐτῷ πολὺ μᾶλλον αὖ μὴ χαριζόμενος αἰσχυνοίμην τοὺς φρονίμους, ἢ χαριζόμενος τούτοις τε πολλοὺς καὶ ἄφρονας, καὶ οὗτος ἀκηκόσας μάλα εἰρωνικῶς, καὶ σφόδρα εἰωθὼς τῷ εἰωθότως ἔλεξεν ὦ φίλε ἀλκιβιάδη· κινδυνεύεις ᾧ ὄντι οὐ φαῦλος εἶναι· εἴπερ ἀληθῆ τυγχάνει ὄντα ἃ λέγεις τοῦδε ἐμοῦ, καὶ τίς ἐστ' ἐν ἐμοὶ δύναμις. σὺ τῆς αὖ σοῦ γνησίου ἀμείνων. ἀμήχανόν τι κάλλος ὁρᾷς αὖ ἐν ἐμοί· καὶ τῆς παρὰ σοὶ εὐμορφίας πάμπολυ διαφέρον εἰ δὴ καθορῶν αὐτὸ κινῆσαι θαυμάζεις τό μοι ἐπιχειρεῖς, ἵνα ἀλλάξασθαι κάλλος αὐτὶ κάλους οὐκ ὀλίγου μου πλείονος κτᾶσθαι. ἀλλ' αὐτῷ δόξης ἀληθείας καὶ λῶ κτᾶσθαι ἐπιχειρεῖς, καὶ τῷ ὄντι χρύσια χαλκείων διαμείβεσθαι νοεῖς. ἀλλ' ὦ μακάριε ἄμεινον σκόπει, μή σε λανθάνω οὐδὲν ὤν· ἤτοι τῆς διανοίας ὄμμ' ἄρχεται ὀξὺ βλέπειν ὅταν ἡ τῶν ὀμμάτων τῆς ἀκμῆς λήγειν ἐπιῇ. σὺ δὲ τούτων ἔτι πόρρω. κἀτὼ ἀκούσας τἀ μὲν παρ' ἐμοῦ ἔφλω ταῦτ' ἔστιν ὧν οὐδὲν ἄλλως εἴρηται, ἢ ὡς διανοοῦμαι· σὺ δὲ αὖ φῶ οὕτω βουλεύου ὅτι σοί τε ἄριστον καὶ ἐμοὶ ἡγῇ. ἀλλ' ἔφη ἔστιν γε ἃ λέγεις· σὺ γὰρ τῷ ἐπιόντι χρόνῳ βουλευόμενοι πράξομεν ὃ αὖ φαίνηται νῷν περί τε τούτων, καὶ ταῦτ' ἄλλων ἄριστον. ἐγὼ μὲν δὴ ταῦτα ἀκηκόως τε καὶ εἰπών, καὶ ἀφεὶς ἔσπερ βλέπειν τεθρῶσθαι αὐτὸν ὧμιλλε καὶ ἀπεστάλη γε οὐδὲν ἐπιθρίψασ', τούτου εἰπεῖν ἀδύνατ' ἀμφίσασ' ἢ ἐμάτιον ἢ ἱμάτιον· ἀλλ' οὖν τῷ ὄντι, καὶ γὰρ ἦν χειμών, ὑπὸ τὴν τρίβωνα καταπλευσὰς τὴν τοῦ τριβωνὶ περιβαλὼν τῷ χεῖρι τούτου τῷ δεξιμανίῳ ὡς ἀληθῶς καὶ θαυμαστῷ τὸν τε κέμμα τὸν νύκτα ὅλην, καὶ οὐδὲ ταῦτα ἀδ' ὦ σώκρατες ἐρεῖς ὅτι ψεύδομαι· παῖσαντος δὲ δὴ ταῦτα ἐμοῦ, οὗτος τοσοῦτον περιεγένετό τε καὶ καταφρόνος καὶ καταγέλαστος τῆς ἐμῆς ὥρας καὶ ὕβρεως, καὶ περὶ κεῖνό γ' ὧμιν τί ἐστὶν ὃ αὖ σὺ διηγεῖσθαι διηγεῖται ἐστὶ τῆς σωκράτους ὑπερφυοῦς. ὃ τί ἔστε μὰ θεοὺς μὰ θεὰς οὐδὲν περιττότερον καταδιαρθρῶσαι αὖ τὸν σωκράτους, ἢ ἐν μεσῇ παλαίστρᾳ καθεύδων, ἢ ἄλλο τι πρεσβυτέρου· ἃ δὲ μεσῇ σχολῇ, τίνα ὄπιθεν μὴ διανοίας ἔχειν ἡγούμενον μὲν ἂν τιμᾶσθαι. ἐγὼ μὲν οὖν δὴ τὸν τούτου φύσιν τε καὶ σοφροσύνην, καὶ αὖ ῥᾳστώνην. οὔτε τυγχάνοντα αὐθρώπῳ τινὶ τῷ οἷος ἐστὶν οὐκ ἂν ῥᾳδίως ποτὲ ἐντυχεῖν εἰς φρόνησιν καὶ εἰς καρτερίαν. ὥστε οὐδ' ὁπωσοῦν ἐργάζοιμ' ἂν ἔγωγε, καὶ ἀποστερεῖσθαι τῆς τούτου συνουσίας, οὔτε ὅπη προσαγαγοίμην αὐτὸν ἔχων πόρρω. δὲ γὰρ ἦλθεν ὅτι χρήμασί γε πολὺ μᾶλλον ἄφρωστος ἦν παντὸς ἀνθρώπου, ἢ σωφρονεῖν ἅπασ'. ὥστε ὧμιν αὐτὸν μόνῳ ἁλῶσεσθαι, ὃν ἐπιφεύγει μάλιστα· ἢ πόρρω δὴ καταδεδυκυῖαν τε ὑπὸ τοῦ αὐθρώπου, ὡς οὐδεὶς ὑπ' οὐδενὸς ἄλλου πεπείρασται. ταῦτά τε γὰρ μοι ἅπαντα προὐγεγόνει, καὶ μετὰ ταῦτα στρατείᾳ ἡμῖν εἰς ποτίδαιαν ἐγένετο κοινή, καὶ συνεσιτοῦμεν ἐκεῖ· πρῶτον μὲν ἔν τοῖς πόνοις οὐ μόνον ἐμοῦ περιῆν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ὁπόταν τωῦ αὖ κατεπείγοιτο ἀποστερεῖσθαι τροφῆς τὸν, δὲ δὴ εὖ ἔχειν στρατεύεσθαι ἀσιτεῖν, οὐδὲν ἦσαν οἱ ἄλλοι πρὸς ἐκεῖνον. εἰ τ' αὖ ταῖς ἑορταῖς μόνος ἀπολαῦσαι δύος τ' ἦν τἀπόλλα, καὶ πίνειν οὐκ ἐθέλων. ὁπότε αὖ ἀναγκασθείη πάντας ἐκράτει, καὶ ὃ πάντων θαυμαστότατον, σώκρατα μεθύοντα οὐδεὶς πώποτε ἑώρακεν ἀνθρώπων. τοῦτον μὲν οὖν μοι δοκεῖ καὶ αὐτίκα ὁ ἔλεγχος ἔσεσθαι. πρὸς δὲ τὰς ἐν χειμῶνος καρτερήσεις, δεινὰ ἃ αὐτόθι χειμῶνος, θαυμάσια ἐργάζεται τότε ἄλλα,

καί ποτε ὄντος τοῦ παίγνιου οὐκ ἀληθοῦς τοῦτου, καὶ πάντων ἢ ἐκ ὀλιγίστων οὐδὲν ἄξιον, ἢ εἴ τις ἐξείη ἐμφρονισμένων τε θαυμαστὰ δὴ ὅσα καὶ ὑποδεδυμένων καὶ ἐνειλιγμένων τοὺς πόδας εἰς πίλους καὶ ἀφτκυλλιστί· οὗτος δ' οὐ τούτοις ἐξῆν ἐμάττειν μὲν τοιοῦτον οἷον πηλὸν καὶ πρότερον εἰώθει φορεῖν· αὐτοσχέδιος δὲ ὀλίγου τοῦ κρυσταλλοῦν ῥᾷον ἐπορεύετο, ἢ οἱ ἄλλοι ὑποδεδυμένοι. οἱ δὲ γραπτῶται ὑπέβλεπον αὐτὸν ὡς καταφρονοῦντα σφῶν· καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα· οἱ δ' αὐτὸ δὴ ἐρεῖ καὶ τὸ τελευταῖον καρτερὸς ἀνὴρ, ἐκεῖ ποτε ἐπὶ γραπτείοτ' ἄξιον ἀκηοῦσαι· ξυνῳκήσατε γοῦν αὐτόθι ἐωθότι ἐστήκει σκοπῶν· καὶ ἐπειδὴ οὐ προὐχώρει αὐτῷ, οὐκ ἀΐετο, ἀλλὰ ἑστήκει ζητῶν· καὶ ἦδη ἦν μεσημβρία· καὶ ἄνθρωποι ἠθροίοντο· καὶ θαυμάζοντες, ἄλος ἄλλῳ ἔλεγεν, ὅτι σωκράτης ἐξ ἑωθινοῦ φροντίζων ἕστηκε· τελευτῶντες δὴ τινες τῶν ἰώνων ἐπειδὴ ἐσπέρα ἦν δειπνήσαντες, (καὶ γὰρ θέρος τότε ἦν) χαμεύνια ἐξενεγκάμενοι, ἅμα μὲν ὑπὸ τῷ ψύχει καθεύδοι· ἅμα δὲ ἐφύλαττον αὐτὸν εἰ καὶ πὼ νύκτα ἑστήξοι. ὁ δὲ, ἑστήκει μέχρις οὗ ἐγένετο, καὶ ἅλιος ἀνέσχεν· ἔπειτα ἥλιον προσευξάμενος τῷ ἡλίῳ· εἰ δὲ βούλεσθε οὐ τοὺς μάχους, ἔστιν γὰρ δὴ καὶ παιδιά γε αὖθ' ἀποθαῦσαι. ὅτε γοῦν ἡ μάχη ἦν, ἐξ ἧς ἐμοὶ καὶ τάδε τεκμήρια ἔδοσαν οἱ γραπτοὶ, οὐδεὶς ἄλλος ἐμὲ ἔσωσεν ἀνθρώπων, ἢ οὗτος· οὐκ ἐθέλων τιφωμένου ἀπολιπεῖν, ἀλλὰ σὺν δίσωσε καὶ τὰ ὅπλα καὶ αὐτὸν ἐμέ· καὶ ἐπὶ μὲν ὦ σώκρατες καὶ τότε ἐκέλευόν σοι δίδοναι τάδε τεκμήρια τοὺς γραπτοὺς, καὶ ἔστιν γάμοι οὔτε μάψ, οὔτε ἐρᾶς ὅπ φάσθαι· ἀλλὰ γοῦν τῶν γραπτῶν πρὸς τὸ ἐμοὶ ἀξίωμα ἀποβλεπόντων, καὶ βουλομένων ἐμοὶ δίδοναι τάδε τεκμήρια, αὐτὸς προὐμότιρος ἐγένου τῶν γραπτῶν ἐμὲ λαβεῖν ἢ σαυτόν· ἔτι δ' ἔγωγε ὦ ἄνδρες ἄξιοι ἦδ' ἀκοῦσαι ὡς σωκράτη, ὅτε ἀπὸ στρατοπέδου φυγῇ ἀνεχώρει τὸ γραπτόπολυ. ἔτυχον γοῦν παραγενόμενος ἵππον ἔχων. οὗτος δὲ ὅπλα· ἀναχωρεῖ ἤδη ἐσκεδασμένων ἦδη τῶν ἀνθρώπων· οὗτός τε ἄμα ἐμοὶ λήγει, καὶ ἐπὶ τῷδε τυγχάνω, καὶ ἵππον δίδυς παρακελεύομαί τε αὐτοῖν θαρρεῖν, καὶ ἔλεγον ὅτι οὐκ ἀπολείψω αὐτῷ· σὺ ταῦθα δὴ καὶ μᾶλλον ἐθαυμάζομεν σωκράτη ἢ οὐ ποτε πρότερον· αὐτὸς γὰρ ἦν οὐ φόβῳ δῆλος ἐφ' ἵππου ὤν. πρῶτον μὲν ὅσον περὶ τῷ λάχνῃ τῷ ἐμφρονεῖναι· ἔπειτα ἐμοιγε ἐδόκει ὦ ἀριστόφανες ἐν σὺν δὴ ἔστιν καὶ ἐκεῖ διαπορεῖσθαι· ὡς πὼ καὶ οὐθὰ βρενθυόμενος καὶ τὼ ὀφθαλμὼ παραβάλλων ἐρέμα παρεκομπῶν καὶ τοὺς φίλους καὶ τοὺς πολεμίους, δῆλος ὢν παντὶ πάνυ εὐρώστως, ὅτι εἴ τις ἅψεται τούτου τοῦ ἀνδρὸς, μάλα ἐρρωμένως ἀμυνεῖται. διὸ μὴ ἀσφαλῶς ἅπτεσθαι, καὶ οὗτος καὶ ὁ ἕτερος, χαίρων γοῦν τι τῶν οὔπω διακριμένων ἐν τῷ πολέμῳ οὐδὲ ἅπτονται, ἀλλὰ τὸν προσιόντα φεύγουσι διώκουσί τε. πολλὰ μὲν οὖν ἄν τις καὶ ἄλλα ἔχοι σωκράτους ἐπαινέσαι καὶ θαυμάσαι· ἀλλὰ τῶν μὲν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων, τάχ' ἄν τις καὶ τῶνδὲ ἄλλου τινὸς φαῖτο εἶναι· ὁ δὲ μανικὸν ἀνθρώπων ὅμοιον εἶναι· μήτε τῶν παλαιῶν μήτε τῶν νῦν ὄντων, ἔστιν ἄξιον παντὸς θαυμάζειν. οἷος γὰρ ἀχιλλεὺς ἐγένετο, ἀπεικάσειεν ἄν τις καὶ βρασίδαν καὶ ἄλλους, καὶ οἷος αὖ περικλῆς, καὶ νέστωρ, καὶ αὖ πάνυ γε. καὶ οἷος δὲ τελαμώνιος αἴας ἦν, καὶ τοὺς ἄλλους καὶ κατὰ τοῦτ' ἄν τις ἀπεικάζοι. οἷος δὲ αὖ ὀδυσσεὺς γέγονε πάνυ ἀτοπίαν αὖ καὶ αὐτὸς καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ, ἀλλ' ἴσως ἄν ὄψει τις ζητῶν. οὔτε τῶν νῦν, οὔτε τῶν παλαιῶν, ἐμοὶ μὲν ἄρα οἷς ἐπὶ λίτω ἀπεικάζοι τῷ αὐτὸν ἀνθρώπων μήν μοι· τοῖς δὲ σιληνοῖς καὶ σατύροις, αὐτόν τε καὶ τοὺς λόγους. καὶ γοῦν δὴ καὶ ἔστιν ἐν τοῖς πρώτοις παρέλιπον. ὅτι καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ ὁμοιότατοί εἰσι τοῖς σιληνοῖς τοῖς διοιγομένοις. εἰ γοῦν ἐθέλῃ τις τῶν σωκράτους ἀκούειν λόγων, φανεῖεν ἄν πάνυ γελοῖοι τὸ πρῶτον ῥήματα καὶ ὀνόματα καὶ ῥήματα ἔξωθεν περιάπτονται σατύρου ἄν τινα ὑβριστοῦ δορά. ὄνους γὰρ καταπίλους λέγει, καὶ χαλκέας τινὰς, καὶ σκυτοτόμους, καὶ βυρσοδέψας, καὶ ἀεὶ δῆλα τῶν αὐτῶν τὰ αὐτὰ φαίνεται λέγειν. ὥστε ἄπειρος καὶ ἀήθης ἄνθρωπος πᾶς ἄν τῶν λόγων καταγελάσειε. διοιγομένους δὲ ἰδὼν ἄν τις καὶ ἐντὸς αὐτῶν γιγνόμενος, πρῶτον μὲν νοῦν ἔχοντας εὕροι τοὺς λόγους. ἔπειτα θεοειδεστάτους, καὶ πλεῖστα ἀγάλματα ἀρετῆς ἐν αὐτοῖς ἔχοντας, καὶ ἐνδὺ πλεῖστον πόνον τείνοντας· μᾶλλον δὲ ὡδὶ πᾶν ὅσον προσήκει σκοπεῖν τῷ μέλλοντι καλῷ καὶ

ἀγαθῷ

γαθῷ ἴσισθαι· ταῦτ' ἴδὴν ὦ ἄνδρες ἀνέπω σωκράτους ἐπαινῶ, καὶ αὖ ἃ μέμφομαι, συμμίξασ' ὑμῖν ὅπου ἅμα ὕβρεως. καὶ μέν τοι οὐκ ἐμὲ μόνον ταῦτα πεφύκασιν, ἀλλὰ καὶ χαρμίδην τὸν γλαύκωνος, καὶ βυθύδημον τὸν διοκλέους, καὶ ἄλλους πάνυ πολλούς· οὓς οὗτος ὥσπερ τῶν ὡς ὄντως, παιδικὰ μᾶλλον αὐτὸς ἐραστοῦ, ἃ δὴ καὶ σοὶ λέγω ὦ ἀγάθων μὴ ὕβρεσι τοῖσδε ἐπεσθαι ἀλλ' ἐκ τῶν ἐμοὶ πρόσθεν παθημάτων γνόντα εὐλαβηθῆναι, καὶ μὴ κατὰ πὼ παροιμίαν ὥσπερ νήπιον παθόντα γνῶναι. εἰ πόντος δὴ ταῦτα τῇ ἀλκιβιάδου γλώττᾳ γινέσθαι ἐωδὶ τῇ πρὸ ἑνὸς αὐτῷ ὅτι ἰδόκει ἔτι ὀρθῶς ἔχειν τοῦ σωκράτους· ἐν οἷς σωκράτη νήφοντα μισοῦντας φάναι ὦ ἀλκιβιάδη. οὐ γὰρ ἄν ποτε οὕτω κομψῶς κύκλῳ περιβαλλόμενος ἀφανίσαι αἰτιχέρους, οὐδ' οὕτω ταῦτα πάντα ἔρριψας, καὶ ὡς ἀν παροῦσι δὴ λέγων ὅτι τελευτῆς αὐτὸ ἕνεκα σ'. ὡς οὐ πάντα τούτου οὕνεκα ἐρρίφως τοῦ ἐμὲ καὶ ἀγάθωνα διαβάλλειν· οἱόμενος λέγειν ἐμοὶ μέν σου ἐραστῇ μηδενὸς ἄλλου· ἀγάθωνα δὲ τοῦδε σοῦ ἐραστῆς. καὶ μὰ δία ὀρθῶς ἄλλου· ἀλλ' οὐκ ἐλαθες, ἀλλὰ τὸ σατυρικόν σου δρᾶμα ἔδειξε καὶ σιληνικὸν καὶ τὸ θράσος ἐγένετο· ἀλλ' ὦ φίλε ἀγάθων μηδὲν πλέον αὐτῷ γίνεσθαι· ἀλλὰ πειρασκεύαζου ὅπως ἐμὲ καὶ σὲ μηδεὶς διαβάλλει. τὸν οὖν ἀγάθωνα ἀπεῖπεν, καὶ μὴν ὦ σώκρατες κινδυνεύεις ἀληθῆ λέγειν. πεπαίρομαι δὲ καὶ ὡς κατακλίνῃ οὐ μέσῳ ἐμοῦ τε καὶ σοῦ ἵνα χωρὶς ἡμᾶς διαλάβῃ. ἀλλ' ἐνθάδε πλέον αὐτῷ ἔσται· ἀλλ' ἴτω παρὰ σὲ ἐλθὼν καὶ κατακλινούμενος· πάνυ γὰρ φαίνεται τὸν σωκράτη λοιδορήσων ἐμοῦ κατακλίνεσθαι.

Οὐκοῦν ἀπεῖπεν ὁ ἀλκιβιάδης διὰ αὖ πάλιν ὑπὸ τοῦ αὐλητρίδος. ὦ τοιοῦτος μοι δοκεῖ πανταχοῦ περιέναι· ἀλλ' ἐμοί τι ἄλλο ὦ ἀνδρες μέσῳ ὑμῶν ἐκ ἀγάθωνα κατακεῖσθαι.

Ἀλλ' ἀλλοῖόν τοι φαίνεται ὁ σωκράτης· σὺ μὲν γοῦν μοι ἐπίμενε. δεῖ δ' ἐμὲ αὖ τὸν ἐπιβλέξαι τινὰ ἐνθένδε. ἐνθ' οὖν ἔσται σοὶ κατακλιθῆναι ἀγάθων, οὐ δή που ἐμὲ πάλιν ἐπανήσει πρὸ ὑπ' ἐμοῦ μᾶλλον ἐπανακληθῆναι· ἀλλ' ἔσσον ὦ θαυμάσιε καὶ μὴ φθονήσῃς τῷ μειρακίῳ ὑπ' ἐμοῦ ἐπανακληθῆναι· καὶ γοῦν πάνυ ἐπιθυμῶ αὐτὸν ἐγκωμιάσαι. ἴσθι τοίνυν φάναι τὸν ἀγάθωνα· ἀλκιβιάδη οὐκ ἔσθ' ὅπως οἰσθήσομαι· ἀλλὰ παντὸς μᾶλλον μετανιστήσομαι. ἵνα ὑπὸ σωκράτους ἐπαινηθῶ· ταῦτα ἐκεῖνα φάναι τὸν ἀλκιβιάδην τὸν ἐπιθέσθαι σωκράτους παρόντος τῶν ἐμοὶ μετὰ λαβεῖν ἀλλοῦ τὸν ἄλλῳ. καὶ νοῦν ὡς οὐ φρονεῖ καὶ πιθανὸν λόγον εὑρεῖν ὅστις παρ' ἑαυτῷ ἔνδοθεν κατακεῖσθαι. τὸν μὲν δὴ ἀγάθωνα ὡς κατακείσομενον παρὰ τῷ σωκράτει αὐτίκα θαι. ὑβρίφης δὲ κωμαστὴς ἦκε παμπόλλους ἐωδὶ τοὺς θύρας, καὶ ἐπιτυχόντας αὐλητρίδος ὑβριστὸς πρὸς ἑαυτὸν ἄγειν, παρελθεῖν παρὰσφᾶσ· καὶ κατακλίνεσθαι, καὶ ἀθρόου μισὺ πάντα εἶναι, καὶ οὐκέτι οὐ κόσμῳ οὐδενὶ διακεκρίσθαι πίνειν πάμπολλα δοκεῖν. τὸν μὲν δὴ ἐρυξίμαχον καὶ φαίδρον καὶ ἄλλους τινὰς ἔφη ὁ ἀριστόδημος οἴχεσθαι ἀπιόντας οἰκαδε ὕπνον λαβόντας, καὶ κατὰ λαρθεῖν πάνυ πολὺ ἄττα μακρὸν τῶν νυκτῶν οὐσῶν. ἐξεγρέσθαι δὲ πρὸς ἡμέραν ἤδη ἀλεκτρυόνων ἀδόντων. ἐξεγρόμενος δὲ διὰ ταῦτα τοὺς μὲν ἄλλους καθεύδοντας καὶ οἰχομένους. ἀγάθωνα δὲ καὶ ἀριστοφάνη καὶ σωκράτη, ἔτι μόνους ἐγρηγορέναι καὶ πίνειν ἐκ φιάλης μεγάλης ἐπιδέξια. τὸν οὖν σωκράτη αὐτοῖς διαλέγεσθαι, καὶ τὰ μὲν ἄλλα ὁ ἀριστόδημος οὐκ ἔφη μεμνῆσθαι τῶν λόγων. οὗ τι γὰρ ἐξαρχῆς παρεγένετο, ὑπονυστάζειν τε· τὸ μέν τοι κεφάλαιον ἔφη προσαναγκάζειν τὸν σωκράτη ὁμολογῆσαι αὐτὸν τῷ αὐτῷ ἀνδρὶ κωμῳδίαν καὶ τραγῳδίαν ἐπίστασθαι ποιεῖν, καὶ τὸν τέχνῃ τραγῳδοποιὸν ὄντα, καὶ κωμῳδοποιὸν εἶναι· ταῦτα δὴ ἀναγκαζομένους αὐτοὺς, καὶ οὐ σφόδρα ἐπομένους, νυστάζειν. καὶ πρῶτον μὲν κατακαθεῖν τὸν ἀριστοφάνη· ἔπειτα δὲ ἡμέρας γιγνομένης, τὸν ἀγάθωνα· τὸν οὖν σωκράτη κατακοιμίσαντ' ἐκείνους, ἀναστάντα ἀπιέναι, καὶ αὐτὸν ὡς πρὸ εἰώθει ἐπεσθαι, καὶ ἐλθόντα εἰς λύκειον ἀποντιφάμενον ὥς πρὸ ἄλλοτε πρὸ ἄλλου ἡμέρας διατρίβειν, καὶ οὕτω διατρίψαντα εἰς ἑσπέραν ἔπειτα οἴκοι ἀναπαύεσθαι.

τέλος συμποσίου, ἢ περὶ ἔρωτος.

ΦΑΙΔΡΟΣ, Η ΠΕΡΙ ΚΑΛΟΥ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ.
ΦΑΙΔΡΟΣ, ΚΑΙ ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

Σω. φίλε Φαῖδρε· ποῖ δὴ καὶ πόθεν; Φαῖ. παρὰ Λυσίου τοῦ Κεφάλου τοῦ πορεύομαι δὲ πρὸς περίπατον ἔξω τείχους· συνεχῶς γὰρ ἐκεῖ διατρίβω ἀφ' οὗ χρόνου, καθήμενος ἅμα ἡμέρᾳ ἐγένετο· τῷ δὲ σῷ καὶ ἐμῷ ἑταίρῳ πειθόμενος ἀκολουθῶ, κατὰ τὰς ὁδοὺς ποιοῦμαι τὸν περίπατον· φασὶ γὰρ ἀκοπωτέρους τῶν ἐν τοῖς δρόμοις εἶναι.

Σω. καλῶς γὰρ ᾧ ἑταῖρε λέγεις· ἀτὰρ Λυσίας ἦν ὡς ἔοικεν ἐν ἄστει; Φαῖ. ναί· παρ' Ἐπικράτει ἐν τῇδε τῇ πλησίον τοῦ Ὀλυμπίου οἰκίᾳ τῇ μεγαλοπρεπεῖ.

Σω. τίς δὴ ἦν διατριβή, ἢ δηλονότι τὸν λόγον ὑμᾶς Λυσίας ἐποίει; Φαῖ. ἦν σοι σχολὴ πρὸς τὸν ἰόντα ἀκοῦσαι.

Σω. τί δ' οὐκ αὖ εἰ μὴ κατὰ πύστιν ἦσθα ἀκροώμενος ὑπὲρ τοῦτου πρᾶγμα ποιήσαιο. τὸ πέντε καὶ Λυσίου διαζιβὴν ἀκοῦσαι; Φαῖ. ἐρᾷς δή· Σω. λέγοις ἄν. Φαῖ. καὶ μὴν ὦ Σώκρατες προσήκουσα γέγονεν ἀκοή· ὁ γοῦν τοῦ λόγος ἦν ἔν διεξιόντι μοι οὐκ εἶλ' ἕν τινα τόπον ὁρῶντικός· γέγραφε δὲ ὁ Λυσίας πειρώμενόν τινα τῶν καλῶν, οὐχ ὑφ' ὁρασοῦ δέ, ἀλλ' αὐτὸ δὴ τοῦτο ἡ κεκόμψευται· λέγει δ' ὡς χαριεστέρου μὴ ἐρῶντι μᾶλλον ἢ ἐρῶντι· Σω. ὦ γενναῖος εἴθε γράψειεν ὡς χρὴ πένητι μᾶλλον ἢ πλουσίῳ, ἡμῖν πρεσβυτέρῳ ἢ νεωτέρῳ, ἡμῖν ὅσα ἄλλα ἐμοί τε πρόσεστι, καὶ τοῖς πολλοῖς ἡμῶν· ἢ δ' ἂν ἀστεῖα ἡμῖν δημαφελῆ εἴη οἱ λόγοι. ἴσως δ' ἂν ἔτως ἐπιθυμῶ καὶ ἀκοῦσαι, ὥστε ἂν καλίζων τρὶς τὸν περίπατον μοι γοῦν καὶ κατὰ πόδας τὸν προσβὰς δὴ τείχει πάλιν ἀπὸ τῆς, οὐ μέσου ἀπολειφθῶ. Φαῖ. πῶς λέγεις ὦ βέλτιστε Σώκρατες; οἴει με ἃ Λυσίας ἐν πολλῷ χρόνῳ κατὰ σχολὴν συνέθηκε δεινότατος ὢν τὸν νῦν γράφειν, ταῦτα διώτινα ὄντα ἀπομνημονεύσειν ἀξίως ἐκείνου· πολλοῦ γε δέω. καίτοι ἐθελήμων γ' ἄν, μᾶλλον, ἢ μοι πολὺ χρυσίου γένοιτο· ὦ Φαῖδρε, εἰ ἐτῶ Φαῖδρον ἀγνοῶ, ἢ ἐμαυτοῦ ἐπιλέλησμαι· ἀλλὰ δι' ἀμφότερά ἐστι τούτων. οὐ δῆτα ὅτι Λυσίου λόγου ἀκόντος ἐκείνου, ἀμόνον ἅπαξ ἤκουσεν, ἀλλὰ καὶ πολλάκις ἐπαναλαμβάνων, ἐκίνησεν οἱ λέγειν· ὁ δὲ, ἐπείθετο προθύμως· ᾧ δὲ, ἄ δὲ ταῦτα ἦν ἐν κακοῖς, ἀλλὰ πλουτεῖ· ἐπαλαμβάνει βιβλίου, ἃ μάλιστα ἐπιθυμεῖ ἐπισκοπεῖ, καὶ ἕως ὁρῶν ὑπὲ θυμοῦ ἀπειπὼν ἐς περίπατον ἦει. ὡς μὴ ἐτῶ δίμαι νὴ τὸν κύνα ὑπερισάμενος τὸν λόγον ἐμὲ πάνυ τίς ἦν μακρός· ἀφροδίσιον δ' ἐκ φρέατος τείχους ἵνα μελετῶν· ἀπαντήσας ᾧ φοσωπῶ τὸν λόγων ἀκοὴν, ἵδων μὴ ἐνίκα ἥδη ὅλῳ ἕξει τὸν συκοφαντιῶντα, καὶ προάγειν ἐκέλευε· δομοῦν δὲ λέξῃ τὸν λόγων ὁρασοῦ, εὑρήπεται ὡς δὴ οὐκ ἐπιθυμῶν λέγειν· πλουτεῖ ᾗ ἐμὲ ἦν μὴ ἐμή τις ἐκὼν ἀκούσῃ, εἶα ἐᾶν σὺ δ' ὦ Φαῖδρε αὖτε διώτινα ὅπερ τύχε παίσεως ποιήσει. Φαῖ. νῦν ἄρα σοι ἦν ἐμοὶ ὡς ἀληθῶς πολὺ κράτιστον εἶναι ὅπως ὅ πως δύναμαι λέξω ὡς μοι δοκεῖς σὺ ἄδεμῶς μὴ ἀφήσειν πρὶν ἂν, εἴπω ἀμοιγέπως. Σω. παύ γοῦν σοι ἀληθῆ δοκῶ. Φαῖ. Οὕτως οἶ τοίνυν ποιῶ. ᾧ ὄντι δ' ὦ Σώκρατες παντὸς μᾶλλον τάγε ῥήματα οὐκ ἔξεμαθον· τὼ μέντοι διάνοιαν χεδὸν ἅπαντ', ἐξ ἕων διαφέρει τὰ δ' ἐρῶντος ἢ τὰ δ' μὴ, ὡς κεφάλαιος ἔνωσον ἐφεξῆς λέξω μεταβάμενος ἀπὸ δ' πρώτου. Σω. δείξας γε πρῶτον ὦ φίλτατε τί ἄρα ἔχεις ὑπὸ ᾗ ἱματίῳ· τοπέλω γοῦν σοι ἔχειν δ' λόγον τόν· εἰ δὲ δ' τοῦτ' ἔστιν ἀτῶσι διανοεῖ δ' ἐμὲ· ὡς ἐτῶ σε πάνυ μὴ φιλῶ· πρὸ δ' ὄντος δὲ λυσίου ἐμαυτόν σοι ἐμμελετᾶν πρίχειν ἀ πάνυ δίδωτι, ἀλλ' ἴθι δείκνυε. Φαῖ. παῦε· ἐκκέκρουκάς με ἐλπίδος ὦ Σώκρατες ὧν ἔχον οὐσοὶ ὡς ἐγνωμιασόμενος, ἀλλὰ σοῦ δὴ βέλτιστα δοκεῖ ζόμενοι ἀκαγωμεν. Σω. δοῦρ' ἐκβαπόμενοι κατὰ δ' ἰλισσὸν ἴωμεν· εἶτα ὅπου ἂν δόξῃ σοὶ σύμχρα καθιζώμεθα. εἰς καιρὸν ὡς ἔοικεν ἀνυπόδητος ὢν ἔτυχον· σὺ μὲν γοῦν δὴ αἰεὶ ῥᾴδιον ἦν ἡμῖν κατὰ δ' ὑδάτιον βρέχεσθαι τοὺς πόδας· ἰόντι, καὶ ἅμα ἄνδρι, ἄλλως τε καὶ πένητι πολὺ ὥραν τὸ ἔτους τε καὶ τῆς ἡμέρας· πρόσχε δὴ καὶ σκόπει ἅμα ὅπου καθιζησόμεθα. ὁρᾷς ἦν ἐκείνην πολὺ ὑψηλοτάτην πλάτανον; Φαῖ. τί μήν· Σω. ἐκεῖσε τὸ ἦν καὶ πνεῦμα μέτριον, καὶ πόα καθίζεσθαι· ἢ ἐὰν βαλώμεθα κατακλιθῆναι, προάντις

αὖ. Φαῖ. Εἰπέ μοι ὦ Σώκρατες, ἐκ οὐθενὸς μέν τοι πόθεν ἀπὸ τοῦ Ἰλισσοῦ λέγεται ὁ Βορέας πῶς ὠρείθυιαν ἁρπάσαι; σω. Λέγεται γάρ. Φαῖ. Ἦ δῆν οὐθενὸς χαρίεντα γοῦν ἡμῖν καὶ καθαρὰ καὶ διαφανῆ τὰ ὑδάτια φαίνεται, καὶ ἐπιτήδεια κόραις παίζειν πὴ ἀυτά; σω. Οὔκ ἀλλὰ κατὸ δεῦρο ὅσον δυὸ ἢ ζίκα στάδια ἢ πρὸ τοῦ τῶν ἀγράνλου διαβάσεως. καί που τίς ἐστι βωμὸς αὐτόθι Βορέου. Φαῖ. Οὐ πάνυ νενόηκα. ἀλλ' ἐπὶ πρὸς διὸς ὦ Σώκρατες καὶ σὺ ἐκεῖνο τὸ μυθολόγημα πείθῃ ἀληθὲς εἶναι; σω. Ἀλλ' εἰ ἀπιστοίην ὥσπερ οἱ σοφοὶ οὐκ αὖ ἄτοπος ἔσομαι ἐγὼ σοφιζόμενος φάναι αὐτὸν πνεῦμα Βορέου κατὰ τοῦ πλησίον παῖζοντα φαρμακίδα παίζουσαν ὧδε καὶ οὕτω δὴ τελευτήσασαν λιχθῆναι ὑπὸ τοῦ Βορέου ἀφάρπαστον γεγονέναι, ἢ ἀπὸ Ἀρείου πάγου. λέγεται δ' οὖν καὶ ἄλλως ὁ λόγος. ὡς ἐκεῖθεν ἀλλ' οὐκ αὐθαδὲς ἁρπαθῇ. ἐγὼ δὲ ὦ φαιδρε ἄλλως μὲν τὰ τοιαῦτα χαρίεντα ἡγοῦμαι. λίαν δὲ δεινοῦ καὶ ἐπιπόνου καὶ οὐ πάνυ εὐτυχοῦς ἀνδρὸς, καὶ τἄλλα μὲν οὐδέν. ὅτῳ δ' αὐτῷ ἀνάγκη μετὰ ταῦτα, ἡγεῖσθαι, ἢ τῶν ἱππόκενταύρων εἶδος ἐπανορθοῦσθαι, καὶ αὖ δεύτερα ἢ τῆς χιμαίρας, καὶ ἐπιῤῥεῖ δὲ ὄχλος τοιούτων γοργόνων· καὶ πηγάσων, καὶ ἄλλων ἀμηχάνων· πολλὴ τις καὶ ἀτόπου τερατολόγων πανῶν φύσεων. οἷς ἔπεστι πᾶσιν προσβιβᾷ, κατὰ τὸ εἰκὸς ἕκαστον ἄττε ἀγροίκῳ πιθανῇ σοφίᾳ χρώμενος, πολλῆς αὐτῷ ἀργολῆς δεήσει. ἐμοὶ δὲ πρὸς ταῦτα οὐδαμῶς δέδοκται. τὸ δὲ αἴτιον ὦ φίλε τούτου, τόδε. οὐ δύναμαί πω κατὰ τὸ δελφικὸν γράμμα γνῶναι ἐμαυτόν· γελοῖον δή μοι φαίνεται. ἔξεστι ἔτι ἀγνοοῦντα τὰ ἀλλότρια σκοπεῖν. ὅθεν δὴ χαίρειν ἐάσας ταῦτα· πειθόμενος δὲ τῷ νομιζομένῳ τῷ αὐτῷ, ὅπερ ἐγὼ δὴ ἔλεγον, σκοπῶ τὰ ταῦτα, ἀλλὰ ἐμαυτῷ εἴτε τι θεῖον ὂν τυγχάνω, τυφῶνος πολυπλοκώτερον, καὶ μᾶλλον ἐπιτεθυμμένον, εἴτε ἡμερώτερόν τε καὶ ἁπλούστερον ζῷον θείας τινὸς καὶ ἀτύφου μοίρας φύσει μετέχον. ἀτὰρ ὦ ἑταῖρε μεταξὺ τοῦ λόγου, ἆρ' οὐ τόδε ἦν τὸ δένδρον ἐφ' ὃ πρᾶγμ' ἡμᾶς; Φαῖ. Τοῦτο μὲν οὖν αὐτό. σω. Νὴ τὴν Ἥραν καλή γε ἡ καταγωγή. ἥ τε γὰρ πλατανος αὕτη μάλα ἀμφιλαφής τε καὶ ὑψηλή. τῆς τε ἄγνου τὸ ὕψος καὶ τὸ σύσκιον πάγκαλον. καὶ ὡς ἀκμὴν ἔχει τοῦ ἄνθους· ὡς ἂν εὐωδέστατον παρέχοι τὸν τόπον. ἥ γε αὖ πηγὴ χαριεστάτη ὑπὸ τοῦ πλατάνου ῥεῖ μάλα ψυχροῦ ὕδατος. ὥστε τῷ ποδὶ τε καὶ ἐνθυμηθῆναι τὸν νυμφῶν τέ τινων καὶ ἀχελώου ἱερὸν ἀκοῦσαι τοῦ κορῶν τε καὶ ἀγαλμάτων εἶναι κἂν ἔχοι. ἀλλ' αὖ βάλει τὸ ἥνεμον ἥδε τόπου, ὡς ἀγαπητόν τε καὶ σφόδρα ἡδὺ θερινόν τε καὶ λιγυρὸν ὑπηχεῖ τῷ τοῦ πεπίτου χορῷ· πάντα δὲ κομψότατον τὸ τῆς πίας. ὅπου οἱ ὑρέμα προσάντες ἱκανῶς πόφυκε κατακλινόπη πῶς κεφαλὴν παγκάλως ἔχειν. ὥστε ἄλλα σύ γε ἡγεμὼν ἦ ὦ φίλε φαῖδρε. Φαῖ. Σὺ δέ γε ὦ θαυμάσιε ἀτοπώτατός τις φαίνῃ; ἀτεχνῶς τὸν ὄντα λέγοντι ξεναγοῦντι μόνῳ τινὶ ἢ οὐκ ἐπιχωρίῳ ἔοικας. οὕτως ἐκ τοῦ ἄστεως οὔτε ἐξιέναι ἀποδημεῖς, ὅτ' ἔξω τείχους ἐμοιγε δοκεῖς τοπαράπαν ἐξιέναι. σω. Συγγίγνωσκε δή μοι ὦ ἄριστε. φιλομαθὴς γάρ εἰμι. τὰ μὲν οὖν χωρία καὶ τὰ δένδρα ἀλλό μι θέλει διδάσκειν· οἱ δ' ἐν τῷ ἄστει ἄνδρες. σὺ μέν τοι δοκεῖς μοι τῆς ἐμῆς ἐξόδου τὸ φάρμακον εὑρηκέναι. ὥσπερ γὰρ οἱ τὰ πεινῶντα θρέμματα θαλλόν. ἤ τινα καρπὸν προσιόντες ἄγουσί, σὺ ἐμοὶ λόγους οὕτω προτείνων οἰοὶ βιβλίους πάντ' ἀπίκηλῶ φαίνῃ περιάξειν ἅπασαν τὴν ὁπόσ' ἂν ἄλλο τι βούλῃ. νῦν δ' ἐπεὶ οὖν τῷ παρόντι δὴ ἀρκούμενος. ἐγὼ μέν μοι δοκῶ καταπεῖσαι σὲ μὴ οὐκ ἐθέλειν ἐᾶσαι αὐτὸν ἀγνοῆσαι, ἕως ἂν ἐλόμενος αὐτὸν γνῶσκω. Φαῖ. Λέγεις δή. Περὶ μὲν τῶν ἐμῶν πραγμάτων ἐπίστασαι, καὶ ὡς νομίζω συμφέρειν ἡμῖν ἴσως γενομένων ἀκήκοας. ἀξιῶ μὴ οὐχὶ ἕως ἂν ἀτυχῆσαι ὧν δέομαι. ὅτι ἐκ ἔρωτός ὧν σου τυγχάνω. ὡς ἐκείνοις μὴ τότε μεταμέλοι ὧν αὖ εὖ ποιήσωσιν, ἐπιλαθόμενος τῆς ἐπιθυμίας ταύσωνται. τοῖς δὲ, οὐκ ἔστι χρόνος οὐ φ μεταγνῶναι προσήκει. ὅτῳ δ' ὑπ' ἀνάγκης, ἀλλ' ἑκόντες ὡς ἂν ἄριστα τῶν ἐκείνων βουλεύσασθαι, πρὸς πᾶν δύναμιν πᾶν αὐτῷ, ὃ ποιοῦσι. Ἔτι δὲ οἱ μὲν ἐρῶντες σκοποῦσιν ἄ, τε καλῶς δέδοκται τῷ αὐτῷ δεῖ τῶν ἔρωτα καὶ ἃ πεποίηκεν δι, καὶ ὅσ' ἔλυπε πόνου προσθέντες ἡγοῦνται πάλαι πᾶν ἄξιαν ἀποδεδωκέναι χάριν τοῖς ἐρωμένοις. τοῖς δὲ μὴ ἐρῶσιν, οὔτε πᾶν τῶν ἐκείνων ἀμέλεια δεῖ τῶν δεῖ προφασίζεσθαι· ὅτι τὸν πρὶν ἐλυπηρότερα τόντες ὑπολοίζεσθαι, ὅτι τοὺς πρὸς τὰς προσήκοντας διαφορὰς αἰτιάσασθαι· ὥστε πειρημένοις δοῦναι καλῶς, δέδοκται ἀλλ' ἃ φιλῶν προθύμως ὅτι αὖ αὐτοῖς οἷόνπερ πράξαντες χαρίσασθαι. Ἔτι δὲ διαττον

ἄξιον τοὺς ἐρῶντας περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι ὅτι τούτους μάλιστα φασι φιλεῖν ὧν ἂν ἐρῶσι, καὶ ἕτοιμοι εἰσὶ μὴ ἐκ τῶν λόγων μὴ ἐκ τῶν ἔργων τοῖς ἄλλοις ἀπεχθανόμενοι τοῖς τούτου χαρίζεσθαι, ἐφ' οἷσπερ γνῶναι εἰ ἀληθῆ λέγουσιν. ὅτι ὅσων ἂν ὕστερον ὀφείλωσι ἐκείνους αὐτῶν τούτων πλείονος ποιήσονται, μὴ σμικρὸν ὅτι ἐκείνοις δώσει, καὶ τούτους κακῶς ποιήσουσι. καὶ ὅτι πᾶσιν εἰκὸς ὕστερον πράγμα πρεσβύτῃ ἑαυτὸν ἔχοντι συμφοραί. ὧν οὐδ' ἂν ἐπιχειρήσειεν οὐδεὶς ἔμπειρος ὢν ἀντιλέγειν· μὴ γὰρ αὐτοὶ ὁμολογοῦσι νοσεῖν μᾶλλον ἢ σωφρονεῖν, καὶ εἰδέναι ὅτι κακῶς φρονοῦσιν. ἀλλ' οὐ δύνασθαι αὐτῶν κρατεῖν. ὥστε πῶς ἂν δὴ φρονήσαντες ταῦτα κακῶς ἔχειν ἡγήσωνται ἢ ὧν οὕτω διακάμνουσι βάλλονται. καὶ μὲν δὴ καὶ μᾶλλον ἐκ τῶν ἐρώντων ἢ ἑτέρωθεν αἱρεῖσθαι, ἔξ ὀλίγων ἂν σοι ἔνεστι ξυνιδεῖν· εἰ δ' ἐκ τῶν ἄλλων ἦν σοι τὴν ἐπιτηδειότατον, ἐκ πολλῶν. ὥστε πολὺ πλείων ἐλπὶς ἐν τοῖς πολλοῖς ὄντα τυχεῖν ἢ ἐν ἑνὶ τῆς σῆς φιλίας. εἰ δὲ νόμον ἦν καθεστηκὼς ἀδίκασι, μὴ πυθομένοις τὰ ἀνθρώπων ὅντινά σοι γίνεται, εἰκὸς ἦν τοὺς μὲν ἐρῶντας οὕτως ἂν ὁμολόγους μὴ ὑπὸ τῶν ἄλλων ζημιοῦσθαι. ὥσπερ αὐτοὺς ὑφ' αὑτῶν ἐπαρθῆναι τῷ λέγειν, καὶ φιλοτιμουμένους ἐπλήκνησε, πρὸς ἅπαντας ὅτι οὐκ ἄλλως αὐτοῖς πιπόνηται. τοὺς δὲ μὴ ἐρῶντας κρείττους αὐτῶν ὄντας ἢ βέλτιον αὐτὶ τῆς ὄψεως τῆς παρὰ τῶν ἀνθρώπων αἱρεῖσθαι. ἔτι δὲ τοὺς μὲν ἐρῶντας πολλοῦ ἀνάγκη πυθέσθαι καὶ ἐλεῖν ἀκολουθοῦντας τοῖς ἐρωμένοις· καὶ ἔρωτα ἔσεσθαι σοι συμμόνιμον· ὥστε ὅταν ἀφθῶσι διαλιγόμενοι ἀλλήλοις, τότε αὐτὸν εἴσονται ἢ γιγνομένης, ἢ μελλούσης ἔσεσθαι τῆς ἐπιθυμίας σωθῆναι. τοὺς δὲ μὴ ἐρῶντας, οὐδ' αὐτὰ δεῖσθαι λέγειν σωφρονοῦσιν ἐπιχειροῦσιν· εἰδότες ὅτι ἀνάγκη αὖθις ὕστερον, ἢ ὄψει φιλίαν τῷ διαλέγεσθαι, ἢ δι' ἄλλην τινὰ ἡδονήν. καὶ μὲν δὴ καὶ ἔξεστι ἡγεμόνα χαλεπὸν εἶναι φιλίας συμμόνιον, καὶ ἄλλῳ μὲν ὁτῳοῦν διαφορᾶς γενομένης, κοινὸν ἀμφοτέροις κατασῆναι τὸν συμφοραί· πρεσβύτου δέ σου ἃ τοῖς πλείστοις ποιεῖ· μεγάλων σοι βλάβων γενέσθαι, εἰκότως ἂν τοὺς ἐρῶντας μᾶλλον φοβοῦσθαι· πολλὰ γὰρ αὐτοὺς ὄντα τὰ λυποῦντα, καὶ πάντ' ἐκεῖ τῇ αὐτῶν βλάβῃ νομίζοισθ' ἥκειν. διόπερ καὶ τῆς πρὸς τὸν ἄλλους τῶν ἐρωμένων σωφρονίσεως ἀποστέροισθ'. φοβούμενοι τοὺς μὲν οὐσίαν κεκτημένους μὴ χρήμασιν αὐτοὺς ὑπερβάλωνται. τοὺς δὲ πᾶσι λυμένους, μὴ σωφρονίσει κρείττονες γένωνται. ἢ ἄλλοτι κεκτημένων ἀγαθόν, πολὺ δεινὰ μεμηχάνηται ἐκείνου φυλάττεσθαι. πίσασι μὲν οὖν ἀπέχεσθαί σε τούτοις εἰς ἐρημίαν φίλων κατέστησεν. αὖ δὲ ἐν σαυτοῦ σκοπῶν, ἄμεινον ἐκείνων φρονῶν, ἕξεις αὐτοῖς εἰς διαφοράν· ὅσοι δὲ μὴ ἐρῶντες ἔτυχον, ἀλλὰ σὲ ἀρετῆς ἕνεκα ἔσχασαν ὧν ἐδέοντο, οὐκ αὖ τοῖς σωφρονοῦσι φθονοῦσιν· ἀλλὰ τὸν μὴ ἐθέλοντας μεσοῖν· ἡγούμενοι ὑπ' ἐκείνων μὲν ὑπερορᾶσθαι, ὑφ' ἑαυτοῦ δὲ ὠφελεῖσθαι· ὥστε πολὺ πλείων ἐλπὶς φιλίας αὐτοῖς ἐκ τῆς πράγματος ἢ ἔχθρας γενέσθαι. καὶ μὲν δὴ τῶν ὁρώντων πολλοὶ πρότερον τοῦ σώματος ἐπεθύμησαν ἢ ἐν χρόνῳ ἔγνωσαν. μὴ ἑαυτὸν ἄλλων οἰκείων ἔμπειρος ἡγήσηται. ὥστε ἄδηλον εἰ ἔτι αὐτοῖς τότε ἐχθίονται φίλοι ἔσεσθαι. ἐπειδὰν τῆς ἐπιθυμίας παύσωνται· τοῖς δὲ μὴ ἐρῶσιν εἰ μὴ πρότερον ἀλλήλοις φίλοι ὄντες ταῦτα ἔπραξαν οὐκ ἔστ' ὧν αὖ δέδιέναι ταῦτα ἐνὸς ἐλάττων πρὸς φιλίαν αὐτοῖς ποιῆσαι. ἀλλὰ ταῦτα μνημεῖα καταλειφθῆναι τῶν μελλόντων ἔσεσθαι.

καὶ μὲν δὴ βέλτιον σοι προσήκει γενέσθαι ἐμοὶ πειθομένῳ ἢ ἐρασθῆναι· ἐκεῖνοι μὲν γὰρ καὶ παρὰ τὸ βέλτιον τὰ λεγόμενα καὶ τὰ πραττόμενα ἐπαινοῦσιν· τὰ μὲν, δεδιότες μὴ ἀπέχωνται· τὰ δὲ, καὶ αὐτοὶ χεῖρον ὄντες πρὸς ἐπιθυμίαν γιγνώσκοντες. τοιαῦτα γὰρ ὁ ἔρως ἐπιλέγεται· δύστυχοῦντας μὲν, ἃ μὴ λύπην τοῖς ἄλλοις παρέχει, αἰσχρὰ ποιεῖν νομίζειν. δύστυχοῦντας δὲ καὶ τὰ μὴ ἡδονῆς ἄξια παρ' ἐκείνου ἐπαίνου ἀνάγκαζει τυγχάνειν. ὥστε πολὺ μᾶλλον ἐλεεῖν τοὺς ἐρωμένους ἢ φιλεῖσθαι αὐτοῖς προσήκει. ἐὰν δέ μοι πίθῃ, πρῶτον μὲν οὐ πρὸς παροῦσαν ἡδονὴν θεραπεύων σωφίσομαί σοι, ἀλλὰ πρὸς μέλλουσαν ὠφέλειαν ἔσεσθαι· οὐχ ὑπ' ὄρεξιν ἡττώμενος, ἀλλ' ἐμαυτὸν κρατῶν· οὐδὲ σμικρὰ ἐρασθεὶς ἔχθρας αἱρούμενος, ἀλλὰ μεγάλα βραδέως ὀλίγον ὀργὴν ποιούμενος. τῶν μὲν ἀκουσίων συγγνώμην ἔχων· τὰ δὲ ἑκούσια πειρώμενος ἀκριβοῦν. ταῦτα γὰρ ὅτι φιλίας πολλῷ χρόνου ἐσομένης τεκμήρια· εἰ δ' ἄρα

σοι ταῦτα παρέσκευα, ὡς οὐκ εἰδότι ἱκανῶς φίλον γενέσθαι ἐὰν μή τις ὄρᾳ τινὰ λόγῳ, ἀνομοιωθῆναι χρὴ δι' οὗτ' αὖ τοὺς ἐρῶντας τοῖς πολλοῖς ἐποιησάμεθα, οὔτ' αὖ τοὺς παιδεραστὰς καὶ τὰς μαιδέρασ, οὔτ' αὖ πιστοὺς φίλους ἐκεκτήμεθα. οἱ οὐκ ἂν ἐπιθυμήσαντοιαύτης γενέσθαι, ἀλλ' ἂν ἐπέρωντες ἐπιτηδεύμασιν. Ἔτι δὲ ἀνάγκη τοῖς δημιουργοῖς μάλιστα χαρίζεσθαι, προσήκει καὶ τῶν ἄλλων μὴ τοὺς βελτίστους ἀλλὰ τοὺς ἀπεραστάτους δημιουργεῖν· μαγείρων γὰρ ἃ παλαγάτης ἡδίκη, τοιαῦτα χαίρειν αὐτοῖς ἔσονται· καὶ μὲν δὴ καὶ οἰκοδόμοις ἃ τοιαῦτα δεήσεται, οὐ τοὺς φίλους ἄξιον παρασκευάζειν, ἀλλὰ τοὺς προσεπιτρόπους, καὶ τοὺς δημιουργοὺς πλησιοῦς· ἐκεῖνοι γὰρ καὶ ἀγαπήσουσι καὶ ἀκολουθήσουσι, καὶ ὧν τὰς θύρας ἥξουσι, καὶ μάλιστα ἀσθήσονται, καὶ οὐκ ἐλαχίστην χάριν ἕξουσιν, καὶ πολλὰ ἀγαθὰ αὐτοῖς δώσονται. ἀλλ' ἴσως προσήκει οὐ τοῖς σφόδρα δημιουργοῖς χαρίζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς μάλιστα ἀποδυσαῦσι χάριν δυναμένοις· οὐ δὲ τοῖς ὁρῶσι μόνον, ἀλλὰ τοῖς τῇ πράγματος ἀξίοις· οὐδὲ ὅσοι τῆς σῆς ὥρας ἀπολαύσονται, ἀλλὰ οἵτινες πρεσβυτέρῳ γιγνομένῳ τῶν σφετέρων ἀγαθῶν μεταδώσουσιν, οὐδὲ οἵ, διαπραξάμενοι πρὸς τοὺς ἄλλους φιλοτιμήσονται, ἀλλ' οἵτινες αἰσχυνόμενοι πρὸς ἅπαντα σιωπήσονται. οὐδὲ τοῖς ὀλίγον χρόνον αὐτοῦ διατρίβουσιν, ἀλλὰ τοῖς ἐμοίγε δὴ παντὸς τοῦ βίου φίλοις ἰσομένοις· οὐδὲ οἵ τινος τοιούτου τῆς ἐπιθυμίας ἔχεσθαι πρόφασιν ζητήσουσιν, ἀλλ' οἵ ταυτόματοι τῆς ὥρας, τότε πρὸ αὐτῶν αἱρήσεσθαι ἐπιτηδείους ἔσεσθαι. σὺ οὖν τῶν τε ἐρημίων μάθησον, καὶ ἐκεῖνο εὐθυμοῦ ὅτι τοὺς μὲν ὁρῶντας οἱ φίλοι νουθετοῦσιν ὡς ὄντος κακοῦ τοῦ ἐπιτηδεύματος· τοῖς δὲ μὴ ὁρῶσιν, οὐδεὶς πώποτε τῶν οἰκείων ἐμέμψατο, ὡς διαφέρον κακῶς βουλευομένους περὶ αὐτῶν. Ἴσως οὖν ὁρῶ μέ τι ἃ σοι παραινῶ τοῖς μὴ ὁρῶσι χαρίζεσθαι. ἐγὼ δὲ οἶμαι οὐδ' ἂν ὁρῶντα πρὸς ἅπαντάς σε κελεύειν τοὺς ὁρῶντας ταὐτὸν ἔχειν· οὔτε γὰρ τῷ λαμβάνοντι χάριτος ἴσης ἄξιον, οὔτέ σοι βουλομένῳ τοὺς ἄλλους λανθάνειν ὁμοίως δυνατόν· δεῖ δὲ βλάβην μὲν ἀπ' αὐτοῦ μηδεμίαν· ὠφέλειαν δὲ ἀμφοῖν γίγνεσθαι. ἐγὼ μὲν οὖν οὕτω καὶ νομίζω τὰ ἐρωτικὰ· εἴ δέ τι σὺ ποθῆς ἡγούμενος παραλελεῖφθαι, ἐρώτα. Τί σοι φαίνεται ὦ Σώκρατες ὁ λόγος; οὐκ ἐπιφυὴς τά τε ἄλλα καὶ τοῖς ὀνόμασιν ἐρρῶσθαι; Σω. Δαιμονίως μὲν οὖν ὦ ἑταῖρε ὥστε μὲ ἐκπλαγῆναι. καὶ τοῦτο ἐγὼ ἐποίησεν ἀλγεῖν ὦ Φαῖδρε πρὸς σὲ ἀποβλέπων, ὅπως μὴ δόξω σοι γάννυσθαι ὑπὸ τῆς λόγου ματαιοτέρως ἀκούσας. ἡγούμενος γάρ σε μᾶλλον ἢ ἐμὲ ἐπαΐειν τοῦτο τῶν τοιούτων, σοὶ ἐπόμενος καὶ ἐπόμενος σωπῇ ἐκινδύνευσα μεθ' οὗ τῆς θείας κεφαλῆς. Φαῖ. Εἶεν, οὕτω δὴ δικεῖ παίζειν; Σω. Δοκῶ γάρ σοι παίζειν καὶ οὐχὶ σπουδάζειν. Φαῖ. Μεταμῶς ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ὡς ἁπλοῦς εἰπὲ πρὸς δίος φίλου, δίει αὖ τινα ἔχειν ἐπεῖν ἄλλον τῶν ἀλλώνων ἔτερα μείζω τούτων καὶ πλείω τοῦτο τοῦ αὐτοῦ πράγματος; Σω. Τί δὲ καὶ ταῦτα δεῖ ὑπ' ἐμοῦ τε καὶ σοῦ ἐν λόγον ἐπαινεθῆναι ὡς τὰ δέοντα εἰρηκότος τοῦ ποιητοῦ· ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνο μόνον ὅτι σαφῆ καὶ στρογγύλα καὶ ἀκριβῶς ἔχοντα τῶν ὀνομάτων ἅπαντα τυγχάνει; ἃ χαρίεντα χαρίεν σόν· ἐπεὶ ἐμέ γ' ἔλαθεν ὑπὸ τῆς ἐμῆς αὐλοκολακείας. τῷ γὰρ ἐνθέῳ καὶ αὐτοῦ μόνῳ προσεῖχον. ἔστιν δὲ ἃ δὲ καὶ αὐτὸ ῥῆμα λυσιτελοῦντα ἔχει. δοκεῖ οὖν μοι ἐξεργάσασθαι ὦ Φαῖδρε, ἐμοί τι σὺ ἄλλο λέγεις, δίς μὴ ἔστι τὰ αὐτὰ ἐρηκόσι. ὡς οὐ πάνυ δυσπορῶν τὰ ἀλλὰ λέγειν ἢ τὰ αὐτά. ἴσως οὐδὲν μᾶλλον ἢ τοιοῦτον· ἡ Φαίνεσθε δήμῳ πεπιθέσθαι, ἐπιδεικνύμενος ὡς ἔστι τὸν ταῦτα ἑτέρως τε μὴ ἑτέρως λέγων, ἀμφοτέρως ἐπεῖν ἄριστα. Φαῖ. Οὐδὲν λέγεις ὦ Σώκρατες. αὐτὸ μὲν τὸ ῥῆτορι μὴ μάλιστα ὁ λόγος ἔχει. τὰ τοιαῦτα ἀξίως ἐπαινέσαι οὐ ῥᾴδιον, διὸ καὶ τὰ πράγματι δοκεῖν πραδιέλειπεν. ὥστε τὰ τὰ ἐκείνου ἐρημώσαι μηδὲν αὐτῶν δύνασθαι ἀπιθῆναι ἄλλα πλέον μὴ πλείστου ἄξια. τὸν ἐπίσασι ἀκίνδυνος ἔστιν ἐπιθυμεῖν. παλαιοὶ τε μὴ σοφοὶ αὖ ῥητορικῆς τε αὖ γυναῖκες ἢ αὖ ἐρημότης μὴ γεγραφότες ἀμελέτητον ἐξεύρημα ἐὰν σοι χαρίζομαι συγχωρῶ. Φαῖ. Τίνος οὖν τοι καὶ πῶς σὺ βελτίω τούτου ἀκήκοας. Σω. Ναὶ μὰ ἄπορος ἔχω ἐπεῖν· σθλοῦ δὲ ὄντος ἀκήκοα· ἤτοι σαφῆς τ' ἀληθὴς ἢ ἀκριβέστερος τ' σοφὸς, ἢ μὴ συμβαφίων πῶ; θεὸν δὴ τεκμαιρόμενος λέγω· πλησίος δ'

ὦ ἄνδρες μόνον ἐν τῇ ἴσῃ ἔχον, αἰσθάνομαι παρὰ ταῦτα αὖ ἔχειν ἀπεῖν, ἕτερα μὴ χείρω. ὅ τι μὲν οὖν παρά τι ἐμαυτοῦ οὐδὲν αὐτῶν εἰνόησα, οὐδ' οἶδα σαφῶς ἐμαυτῷ ἀμαθίαν λέγειν ταῦτα δὴ δίδωμι ἐξ ἀλλοτρίων πολὺ καμάτων δι' ἧς ἀκοῆς πεπληρῶσθαί μοι λέγω ἀγγείον. ἐπὶ δὲ ταῦτα αὖ καὶ αὐτὸ ἔξεστιν ἐπιλέγεσθαι, ὅπως τε καὶ ὧν τινων ἤκουσα. φαῖ. ἀλλ' ὦ γενναιότατε ἡμῖν ἐφάνης σύ γε ἐμοὶ ὧν τινων μὲν καὶ ὅπως ἤκουσας μὰ Δία οὐ λέγω, εἶπας. ἔξεστι δὲ αὖ καὶ ὃ λέγεις, πόσου τῶν αὐτῷ βιβλίῳ βελτίω τε καὶ μὴ ἐλάττω. ἕτερα ὑποχέσθαι εἰπεῖν τούτων ἀπρόθυμος. καί σοι ἐνταῦθα δὴ ἐνία ἀργύρου ὑπισχνοῦμαι χρυσῶν εἰνὰν ἰσομέτρησιν εἰς ἀλφοὺς αἰσθήσειν, οὐ μόνον ἐμαυτῷ ἀλλὰ καὶ σοί. Σω. φίλτατος εἶ μὴ ὡς ἀληθῶς χρυσοῦς ὦ φαῦρε, εἰ μὲ οἴει λέγειν ὡς λυσιτελοῦντά σοι παντὸς ἐμαρτεῖν. καὶ δίον τι δὴ παρὰ ταῦτα πάντα ἄλλα εἰπεῖν. ἔξεστι δὲ δῆμαι οὐ λαβεῖν, ἵν' ὡς φαυλότατον παθὼν συγγραφεὺς αὐτίκα τοῦδε οὗ ὁ λόγος. τί οἴει λέγοντα ὡς χρὴ μὴ ῥᾴων τις μᾶλλον ἢ ἐρῶντι χαρίζεσθαι. παρόντα τοῦ μὲν, τὸ φρόνιμον ἐγκωμιάζειν. τοῦ δὲ, τὸ ἄφρον ψέγειν, ἀναγκαῖα γοῦν ὅτῳ ἐστὶ ἀλλ' ἄττα ἔξειν λέγειν, ἀλλ' δῆμαι τὰ μέν τοι τοιαῦτα ἑκατὶ χὴ συγγνωσέα λέγοντι· χὴ τῶν μὲν τοιούτων, οὐ νῦν εὕρεσιν, ἀλλὰ νῦν διάθεσιν ἐπανηκόντων δὲ μὰ ἀναγκαίων τε καὶ χαλεπῶν εὑρεῖν, πρὸς τῇ διαθέσει καὶ νῦν εὕρεσιν. φαῖ. συγχωρῶ· λέγεις. μετρίως γοῦν μοι δοκεῖς ἐρεικίναι. ποιήσω οὖν καὶ ἐγὼ οὕτω. ἢ μὴν ἐρῶντα τοῦ μὴ ἐρῶντος μᾶλλον νοσεῖν, δώσω σοι ὑποτίθεσθαι. τῶν δὲ λοιπῶν ἕτερα πολλὰ καὶ πολλοῦ ἄξια εἰπεῖν τῶν λυσίου, παρὰ τὸ κυβελισθῶν αὐθάδημα, σφυρήλατος οὐ ὀλυμπίᾳ τάδηνι. Σω. ἐπαυδάκαρ ὦ φαῦρε ὅτι σοῦ τῶν παιδιῶν ἐπιλαβόμην ἱερισελῶσι, καὶ οἴει δή με ὡς ἀληθῶς ἐπιχειρήσειν εἰπεῖν παρὰ νῷ ἐκείνου σοφίαν ἕτερόν τι ποικιλώτερον. φαῖ. τὰ μὲν τοῦτον ὦ φίλε εἰς τὰς ὁμοίας λαβὰς ἐλήλυθας. ἐρῶ τοίνυν μὲν γοῦν σοι παινῆς μᾶλλον οὕτως, ὅπως δίος τε εἶ· ἵνα δὲ μὴ δ' τῶν κωμῳδῶν φορτικὸν πρᾶγμα ἀναγκαζώμεθα ποιεῖν· αὐτὰ ποιοῦντες ἀλλήλοις, δὸς λαβέσθαι, καὶ μὴ βούλει με ἀναγκάσαι λίσαι ἐκεῖνο· τὸ εἰπὼν σώκρατες σου κράτην ἀγωνῶ, καὶ ἐμαυτῷ ἐπιλέλησμαι. καὶ ὅτι ἐπιθυμῶ μὲν λέγειν· ἐθύπτιος δὲ. ἀλλὰ δοκεῖ μοί τι ὅτι οὐ τοῦ θεοῦ οὐκ ἄπιμον πρὶν ἂν σὺ εἴπῃς ἃ ἔφασθα οὐ τῷ τύλῃ ἔχειν. ἐσμεὸν δὲ μόνῳ μὲν οὐ ἐρημίᾳ. ἰσχυρότερος δὲ ἐκεῖ καὶ κωφότερος· ἐκ δ' ἁπάντων τούτων, ξυνῴδα ὅσοι λέγω, καὶ μᾶλλον πρὸς εἶσα βουληθῆς μᾶλλον ἢ ἐκὼν λέγῃς; Σω. ἀλλ' ὦ μακαρίτα φαῦρε γελοῖος ἔσομαι παρ' ἐκάστου ποιούμενος ἰδιώτης αὐτοσχεδιάζων τοιαῦτα τῶν αὐτῶν. φαῖ. οἶδ' ὡς ἔχει· παῦσαι πρός με καὶ μὴ πολλὰ πρόμενος. χαίδολος γὰρ ἔχω, ὃ εἰ πάθῃ, ἀνακάκω σε λέγειν. Σω. μισθαμοῦς οἴσω εἶπας. φαῖ. οὔκ. ἀλλὰ καὶ δὴ λέγω. ὁ δέ μοι λόγος, ἔρως ἔσται. ὅμως μὲ γοῦν σοι τινὰ μὲν τοι τινὰ δῶν. ἢ βούλῃ τοῦ τοιαῦτα τοῦτο νῦν. ἢ μὴ ἐάν μοι μὴ εἶπας ἦν λόγον ἀναντίον αὐτῆς ταύτης, μηδέ ποτέ σοι ἕτερον λόγον μηδεὶς μηδενὸς μήτε ἐπιλέξῃ, μήτ' ἀγαγιλεῖν. σω. βαβαὶ ὦ μειρύ· ὡς δὴ ἀδῦρις τοῦ ἀναγκαίου ἀσφαλοῦ φιλολόγῳ ποιεῖν ὃ αὖ κελεύοις. φαῖ. τί δῆτα ἔχων τρέφει. σω. οὐκέτι ἐπειδὴ σύ γε ταῦτα ὁμόμοκασ· πῶς γὰρ ἂν δίος τ' εἶην τοιαύτης δοίνης ἀπέχεσθαι. φαῖ. λέγε δή. σω. οἶσθ' εἶν ὡς ποιήσω; φαῖ. τοῦ πρί. σω. ἐγκαλυψάμενος ἐρῶ· ἵνα ὅτι τάχιστα διασράμω τὸν λόγον, καὶ μὴ βλέπων πρὸς σὲ ὑπ' αἰσχύνης διαπτερῶμαι. φαῖ. λέγε μόνον. τὰ δ' ἄλλα ὅπως βούλει, ποίει. σω. ἄγε τοι δὴ ὦ μοῦσαι. εἴτε δι' ὦδῆς εἶδος λίγεια, εἴτε διὰ γένος μουσικὸν τὸ λιγύων, ταύτην ἔχετ' ἐπώνυμίαν, ξύμμοι λάβεσθε τοῦ μύθου, ὃν με ἀναγκάζει ὁ βέλτιστος οὗτοσὶ λέγειν· ἵνα οἱ πείθος αὖ τῷ καὶ πρότερον δοκῶν τούτῳ σοφὸς εἶναι, νῦν ἔτι μᾶλλον δόξω. διὸ οὖν τοι δὴ ποιῶ. μᾶλλον δὲ μειρακίσκος ἁπαλὸς μάλα καὶ λόγ. ἦν τοῦτο δὲ ἦσαν ὁρᾶσαι, πάνυ πολλοί· εἷς δέ τις αὐτῶν ἀεὶ μάλιστα ἦν. ἐξ οὗ δὴ δοκεῖ ἔτι ἐρᾶν, ἐπιτείχει ἦν παιδικά, ὡς ἀπόφασιν. καίπερ αὐτὸν αὐτῶν, ἐπεὶ δὲ τοῦτ' αὐτὸ, ὡς μὴ ὁρῶντι πρὸ τοῦ ἐρῶντος δίκαι χαρίζεσθαι. ἔλεγέ τε ὅτι. τοῦδε παινῆς ὦ παῖ μία ἀρχὴ τοῖς μέλλουσι καλῶς βουλεύσεσθαι εἰδέναι δεῖ τοῦδε

οὖ αὖ ἦ ἡ βουλή. ἢ ἅπαντας ἁμαρτάνειν ἀέκοντας. τοὺς δὲ πολλοὺς λέληθεν ὅτι οὐκ ἴσασι τὸ οὐδὲν ἐπάδειν. ὡς οὖν ἀδύτες, οὐ διομολογοῦνται ἀρχὴν τῆς στάσεως. προελθόντες δὲ ἐν ἀκοῇ ἀποδίδασιν. οὔτε γὰρ ἑαυτοῖς, οὔτε ἄλλοις ὁμολογοῦσιν. ἐνθένδε καὶ σὺ, μὴ παύσωμαι ὁ ἄλλοις ἐπιπλήττων. ἀλλ' ἐπείσθητί μοι καὶ ἐμοὶ ὁ λόγος πρόκειται, πότερα ἐρῶντι ἢ μή, μᾶλλον εἰς φιλίαν ἐπὶ σὸν ἐνδιδοὺς ἔρωτος, οἷόν τ' ἔστι, τῇ ἠρεμούσῃ μοίρᾳ, ὁμολογίᾳ θέμενος ὅρον, εἰς ἔσχατα βλέποντες καὶ ἀναφέροντες πρὸς σέ. ἐμοὶ γὰρ ὠφελίαν ἔστε βλάβην παρέχει. ἔτι μὲν οὖν δὴ ἐπιθυμία τίς ὀρέγει, ἅπαντι δῆλον. ἔτι δ' αὖ καὶ μὴ ἐρῶντες, ἐπιθυμοῦσι τῶν καλῶν, ἴσμεν. τῷ δὲ ἠρωντά τε καὶ μή, κεκινῦσθαι, δεῖ αὖ νοῆσαι. ὅτι ἡμῶν ἑκάστῳ δύο τινὲ ἐστὸν, ἰδίᾳ ἄρχοντε καὶ ἄγοντε. οἷς ἑπόμεθα ἕκαστ', ἄγετον. ἡ μὲν, ἔμφυτος οὖσα ἐπιθυμία ἡδονῶν, ἄλλη δὲ ἐπάκτῳ δόξᾳ ἐφιεμένη τοῦ ἀρίστου. δύο δὲ αὖ ἡμῖν, τοτὲ μὲν ὁμονοοῦντον. ἔστι δ' ὅτε στασιάζετον, καὶ τοτὲ μὲν ἡ ἑτέρα. ἄλλοτε δὲ ἡ ἑτέρα κρατεῖ. δόξης μὲν οὖν ἐπὶ λογισμὸν ἀγούσης, καὶ κρατούσης τῷ κρατεῖ, σωφροσύνη ὄνομα. ἐπιθυμίας δὲ ἄλογος ἀγωγὴ ἡδονῆς, καὶ ἡγεμονήσασα ἐν ἡμῖν τῇ ἀρχῇ, ὕβρις ἐπωνομάσθη. ὕβρεως δὲ πολυώνυμον. πολυμορφὲς γὰρ καὶ πολυειδὲς, καὶ τούτων τῶν ἰδιῶν ἐκπρεπὴς ἓν αὖ τύχῃ γενόμενον, πλῆθος τῆς ἐπωνυμίας ὀνομαζόμενον ἓν ἔχοντα παρέχεται. οὔτε τιμᾶσθαι, οὔτε ἐπαξίαν κλῆσθαι. τοῦδε μὲν γὰρ ἐδωδὴν κρατοῦσα τοῦ λόγου τε τοῦ ἀρίστου, καὶ τῶν ἄλλων ἐπιθυμιῶν, ἐπιθυμία γαστριμαργία τε ἐπωνομάσθη. τοῦ δὲ ἔχοντα τὸν ἓν ἕξιν κεκλῆσθαι παρέξεται. τοῦδε δὲ αὖ μέθας τυραννεύσασα, ἓν κεκτημένον τοῦτο ἄγουσα, δῆλον οὖ τεύξεται προσρήματος, καὶ τἆλλα δὴ τὰ τούτων ἀδελφὰ καὶ ἀδελφῶν ἐπιθυμιῶν ἐνόματα. τῆς ἀεὶ διωκτευούσης ἢ προσήκει καλεῖσθαι πρόδηλον. ἧς δ' ἕνεκα πάντα τὰ πρόσθεν ἤρηται, χειδὼν μὲν ἤδη φανερόν. λειχεὼ δὲ ἢ μὴ λειχεὼ πᾶν πως σαφέστερον. ἡ γὰρ αὖθι λόγου δόξης ἐπὶ τὸ ἄριστον ὁρμώσης κρατήσασα ἐπιθυμία, πρὸς ἡδονὴν ἀχθεσα καὶ σμικρὸν, καὶ λεῖον αὖ τῶν ἑαυτῆς συγγενῶν ἐπιθυμιῶν ἐπὶ σωμάτων κάλλος, ἐρρωμένως ῥωσθεῖσα νικήσασα ἀπωγὰ, ἀπ' αὐτῆς τῆς ῥώμης ἐπωνυμίαν λαβοῦσα, ἵμερος ἐκλήθη. ἀτὰρ ὦ φίλε Φαῖδρε, δοκᾶ τί σοι ὧς πρὸς ἐμαυτὸν πάθος πεπονθέναι;

Φαῖ. Γαίνυμαι μὲν οὖν ὦ Σώκρατες παρὰ τὸ εἰωθὸς εὔροια τῆς σοφίας. Σω. Σιγᾷ δοίνυν μου ἄκουε. τῷ ὄντι γὰρ θεὸς ἔοικεν ὁ τόπος εἶναι. ὥστε ἐὰν ἄρα πολλάκις νυμφόληπτος προϊόντος τοῦ λόγου γένωμαι, μὴ θαυμάσῃς. τὰ νῦν γὰρ οὐκέτι πόρρω διθυράμβων φθέγγομαι. Φαῖ. Ἀληθέστατα λέγεις. Σω. Τούτων μὲν δὴ σὺ αἴτιος. ἀλλὰ τὰ λοιπὰ ἄκουε. ἴσως γὰρ αὖ ἐπιφοιτήσει τὸ ἐπιόν. ταῦτα μὲν οὖν ἡμῖν μελήσει. ἡμῖν δὲ πρὸς ἣν παῖδα παλιν τῷ λόγῳ ἰτέον. ἴδε ὦ φίλτατε. ὁ μὲν δὴ τυγχάνει οὐ πάνυ τι καὶ ἄφιστος. ἐλέσθαι δὲ δὴ πρὸς αὐτὸν, τὰ λοιπὰ λέγωμεν, τίς ὠφέλεια ἢ βλάβη ἐκ τοῦ ἐρᾶσθαι καὶ μή, τῷ χαριζομένῳ, ἢ ἐκ τοῦ συμβήσεται. τῷ μὲν δὴ ἐπιθυμίᾳ ἀρχομένῳ, ἢ δουλεύοντί τε ἡδονῇ, ἀνάγκη που ἦν ἐρώμενον, ὡς ἥδιστον ἑαυτῷ παρασκευάζειν. πᾶσα δὲ ἡδονὴ μὲ ἀντιτεῖνον. κρατοῦν δὲ καὶ ἴσον ἐλαχέρον. οὔτε δὴ κρατοῦν οὔτε ἰσούμενον, ἐκὼν δράσῃ παρὰ δύναμιν. μισεῖται. ἥττων δὲ καὶ ἐλάττων ἀεὶ ἀποβρώγεται. ἥττων δὲ ἀμαθὴς, σοφοῦ. δειλὸς εὐθρόου. ἀδιάκτος ἐπὶ ἔντομοῦ. βραδὺς, ἀγχίνου. τοσούτων κακῶν καὶ ἔτι πολειόνων κατὰ φύσιν ὄντων. τῶν μὲν, ἥδεσθαι, τὰ δὲ, παρασκευάζειν. ἢ στέρεσθαι τοῦ παρόντος ἐχθρός. φθονερὸν δὲ ἀνάγκη εἶναι. καὶ πολλῶν μὲν ἄλλων συμφορῶν ἀπέργοντα καὶ ὠφελίμων, ὃ δὴν αὖ μάλιστα αὐξῆς γίγνοιτο, μεγάλης αἴτιον εἶναι βλάβης. μεγίστη δὲ τῆς ὅθεν αὖ, φρενιμώτατος ἂν εἴη ἐν θείᾳ φιλοσοφίᾳ τυγχάνει ὤν. ἧς ὄρεξιν παισὶν ἀνάγκη πόρρω εἶναι, πᾶν φοβοῦντα τὸ κατὰ φρονεῖσθαι. τά τε ἄλλα μαχανᾶσθαι ὅπως αὖ ἡ πάντα ἀγνοῶν, καὶ πάντα ἀποβλέπων ὡς ἐν ὄρεξιν, ἥκιος ὢν τῷ μὲν ἥδεσθαι. ἀτὰρ δὲ βλαβερώτατος ἔσῃ. τὰ μὲν δὴ κατὰ

διαίσιαν, ἐπίζοπός τι καὶ κοινωνὸν οὐδαμῶ λυσιτελὲς αὐτῷ ἔχων ὁρᾶται. πλὴν δι' ἣν σώματος ἕξιν τε καὶ θηρατείαν εἶναι τε, καὶ ὡς θηρατήσει οὐ ἂν γένηται κύριος, ὃς ἡδὺ πρὸ ἀγαθοῦ λῴονται διώκειν, δεῖ μετὰ ταῦτα ἰδεῖν. ὀφθήσεται δέ τινα μαλθακὴν καὶ οὐ στερεὰν διώκων, οὐδὲ ὑλίφ καθαρῷ τεθραμμένον. ἀλλὰ ξὺν συμμιγεῖ σκιᾷ πόνων μὲν ἀσθρεῖαν καὶ ἱδρώτων ἕνεκα ἄπειρον. ἄπειρον δὲ ἁπαλῆς καὶ ἀσάθρου διαίτης. ἀλλοτρίοις τε χρώμασι καὶ κόσμοις χρῆται οἰκείων κοσμουμένοις. ὅσα τε ἄλλα τούτοις ἕπεται, πάντα ἐπιτηδεύοντα ἀσκλα, καὶ οὐκ ἄξιον πᾶσι τέρω προβαίνειν, ἀλλὰ οὐ κακόλαιον ὁρισαμένους ἐπ' ἄλλο ἰέναι. ὁ γὰρ τοιοῦτον σῶμα, οὐ πολέμῳ τε καὶ ἄλλαις χρείαις ὅσαι μεγάλαι, οἱ μὲν ἐχθροὶ θαῤῥοῦσιν, οἱ δὲ φίλοι μὴ αὐτοὶ οἱ δρασταὶ φοβοῶνται. ἧττον μὲν οὖν ὡς σκλον, ἰατέον. ὁ δὲ ἰφιφυὴς, ἐντέον· τίνα ἡμῖν ὠφέλειαν, ἢ τίνα βλάβην τοῦδε πρὸς κτῆσιν ἢ τοῦ ἐρῶντος ὁμιλίαν τε καὶ ἐπιδοπὴν παρέξεται. σαφὲς δὴ ἐκ τοῦδέ γε παντὶ μὲν, μάλιστα δὲ τῷ δρασῇ. ὅτι τῶν φιλτάτων τε καὶ δυνατάτων, καὶ θειοτάτων κτημάτων, ἀρφανὸν παντὸς ἂξειεν ἂν εἶναι ὁ ἐρώμενον. παιδὸς γὰρ καὶ μαζὸς καὶ ξυγγενῶν τὴ φίλων, στέρεσθαι αὖ αὐτὸν δέξαιτο διακωλυτὰς καὶ ἐπιτιμητὰς ἡγούμενος τῆς ἰλίσιος πρὸς αὐτὸν ὁμιλίας. ἀλλὰ μὴν ἀσίαν γε ἔχονται χρυσοῦ ἢ τινος ἄλλης κτήσεως, οὔτε βάλλοντα ὁμοίως, οὔτε ἀλόντα δύμετα χείρισον ἡγήσεται. ἐξ ὧν πᾶσα ἀνάγκη δρασὺν παιδικοῖς φθονεῖν μὲν οὐσίαν καὶ κτημάτων, ἀπολλυμένοις ἢ χειρὶ ἐπὶ βίνω ἄγαμον. ἅπαντα δὲ ἄοικον ὅτι πλεῖστον χρόνον παιδικὰ ἐρασὴς ἐξαίσιος αὖ γενέσθαι, ἢ αὖ τῷ γλυκὺ ὡς πλεῖστον χρόνον καρποῦσθαι ἐπιθυμῶν. ἔστι μὲν δὴ καὶ ἄλλα κακά· ἀλλά τις ἔμπειρος δαίμων τοῖς πλείστοις ὁ δρασὺς παρωτίνα ἡδονήν. εἶδον κόλακα λευκῷ θηρίῳ καὶ βλάβῃ μεγάλῃ ὅμως ἐπίμειξον ἡ φύσις ἡδονήν τινα οὐκ ἄμουσον· καί τις ἐταίρας ὡς βλακῶδον λέξειεν ἄν, ἡ ἄλλα πολλὰ τῶν τοιούτων θερμάκτων τε καὶ ἐπιτηδευμάτων, ὅς τόγε ἡμέρᾳ ἰλίσιος εἶναι ὑπάρχει. παιδικοῖς δὲ δρασὺς πρὸς τῷ βλακῶδι καὶ εἰς ὁ σωφροσύνης πάντων ἀνδίκτατον. ἥλικα γοῦν καὶ ὁ παλαιὸς λέγος τέρπειν ἐνῆλικα. ἡ γοῦν ὁμηλικία χρόνων ἰσότης εὐδὴ ἴσας ἡδονὰς ἅπουσα, δι' ὁμοιότητα φιλίαν παρέχεται, ἀλλ' ὅμως κύρου γε καὶ ἡ τούτων σωφρουσία ἔχει. καὶ μὴν τόγε ἀναγκαῖον αὖ βαρὺ παντὶ τῷδε πᾶν λέγεται. ὃ δὴ πρὸς τῇ ἀνομοιότητι μάλιστα δρασὺς πρὸς παιδικὰ ἔχει. νεωτέρου γοῦν πρεσβύτερος σωφρων, οὔθ' ἡμέρας, οὔτε νυκτὸς ἀπολέπεται εἰκῶν, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης τε καὶ ὄϊστρου ἐλαύνεται, ὃς ἐκείνῳ μὲν ἡδονὰς ἀεὶ διδοὺς ἄγει, ὁρῶντι, ἀκούοντι, ἁπτομένῳ, καὶ πᾶσαν αἴσθησιν αἰσθανομένῳ τῇ ἐρωμένου, ὥστε μὴ ἡδονῆς ἀραρότως αὐτῷ ὑπαρτεῖν. τῷ δὲ δὴ ἐρωμένῳ, ποῖον παρακμάζοντι, ἢ τίνας ἡδονὰς διδοὺς, ποιήσει ἐν ἴσου χρόνου σωφρονεῖν, μὴ οὐχὶ ἐπ' ἔλαττον ἐλθεῖν ἀπολέσας· ὁρῶντι μὲν ὄψιν πρεσβυτέραν καὶ οὐκ ὠρᾳ. ἑπομένου δὲ τῶν ἄλλων ταύτῃ, ἃ καὶ λόγῳ ἔστιν ἀκούειν οὐκ ἐπιτρεπτὰ, μὴ ὅτι δὴ ἔργῳ αὐάγκης ἀεὶ προσκειμένης μεταχειρίζεσθαι. φύλακάς τε δὴ καὶ χυπόπους φυλακὴ ὁμῶ διαπαντὸς καὶ πρὸς ἅπαντας. ἀκαίρους τε ἐπαινους καὶ ὑποβάλλοντας ἀκούοντι. ὡς δ' αὖ τοῦτος φόβους. νήφοντος μὲν οὐκ ἀκτύς· εἰς δὲ μέθην ἰόντος, πρὸς τῷ μὴ αἰσχυνθῆναι ἐπ' ἄῤῥητα, παῤῥησία καὶ τὰ πρᾶ καὶ ἀκέπτωμίη χρωμένου. καὶ ἐρᾶν μὲν, βλαβερός τε καὶ ἀηδὴς. λέξασι δὲ τοῦ ἔρωτος, εἰς ὑστέρητα χρόνον ἄπιστος. εἰς ὃν πολλὰ καὶ μετὰ πολλῶν ἔρκων τε καὶ θύσεων ὑπισχνούμενος, μόγις κατέσχε, τὴν γ' ὡ τῷ τότε ξυνουσίαν ἐπίπονον οὖσαν φέρειν δι' ἐλπίδα ἀγαθῶν. τότε δὴ δέον ἐκτείνειν μετὰ βαλὼν ἄλλον αὖ χοντα καὶ προστάτην οὐ ἑαυτῷ, νοῦν καὶ σωφροσύνην αὖτ' ἔρωτος καὶ μανίας ἄλλος γιγνόμενος, λίπῃ τὰ παιδικὰ, καὶ ὁ μὲν, αὖ τὴν χάριν ἀπαιτῶν τῶν τότε ὑπομεμενήκοσιν τὰ πραχθέντα καὶ λεχθέντα ὡς ἂν αὐτῷ διαλεγόμενος. ὁ δὲ, ξὺν αἰσχύνῃ, οὔτε εἰπεῖν θελήσει ὅτι ἄλλος γέγονεν, οὔθ' ὅπως τὰ τῆς προτέρας αὐτοῦ ἀρχῆς, ὁρκωμόσιά τε καὶ ὑποχύσεις ἐμπεδώσει ἔχει, νοεῖν ἢδη ἐμμανῶς καὶ σωφρονικῶς ἵνα μὴ πράττῃ ταυτὶ τῷ πρόσθεν, ἕμοιός τε ἐκείνῳ, καὶ ὁ αὐτὸς πάλιν γένηται. φυγὰς δὴ γίγνεται ἐκ τούτων καὶ ἀπιστικὸς

σεμνὸς ὑπ' ἀνάγκης ὁ πρὶν ἐρασὴς, ὀσράκηυ μετα πισύνος, ἵεται φυγῇ μετα βαλών· ἐλθ, ἀναγκάζεται διώκειν, ἀχανακτῶν καὶ ἐπιθράζων. ἠγνοηκὼς δ' ἅπαν ἐφαρχῆς ὅτι οὐκ ἄρα ἔλαι ποτὲ ἐρῶντι καὶ ὑπ' ἀνάγκης αὐτῷ χρεὶ ζεσθαι. ἀλλὰ πολυ μᾶλλον μὲ ἐρῶντι καὶ νοῦν ἔχοντι· ἐὰν μὲ, ἀναγκαῖον εἶη αὐδιᾶσαι ἑαυτὸν, ἀπίσω, δυσκόλῳ, φθονερῷ, ἀηδεῖ, βλαβερῷ μὲν πρὸς οὐσίαν, βλαβερῷ δὲ πρὸς τὸ σῶμα τοῖς ἔξω. τὸ λὺ δὲ βλαβερώτατόν τῳ πρὸς τὸ τῆς ψυχῆς παίλθυσιν ὅς οὔτε ἀνθρώπινος, οὔτε θεῖος τῇ ἀληθείᾳ τιμιώτερον, οὔτε ἔστιν, οὔτέ ποτε ἔσται· ταῦτά τε οὖν χρὴ ὦ παῖ ξυνοεῖν, καὶ εἰδέναι τὸ βράσυν φιλίας ὅτι ὀν μετ' ἀὐσίας γίγνεται, ἀλλὰ σιτίου τρόπον χάριν πλησμονῆς ὡς λύκοι ἄρνα φιλοῦσ', ὡς παῖδα φιλοῦσιν ἐρασταί· τοῦτ' ἐκεῖνο ὦ φαῖδρε, ἃ κέτ' αὖ πέρα ἀκούσεις ἐμοῦ λέγοντος, ἀλλὰ δὴ σοι πέρας ἐχέτω ὁ λόγος. φαῖ. καί τοι γε ᾤμην γε μισεῖν αὐτὸν, καὶ ὀφθὲν τὰ ἴσα τῷδι τοῦ μὲ ἐρῶντος, ὡς δεῖ ἐκείνῳ χαρίζεσθαι μᾶλλον. λίτων αὖ ὅσα ἔχει ἀγαθά. νοῦν δὲ δὴ ὦ σώκρατες τί ἀποπαίῃ; σω. οὐκ οἶσθου ὦ μακάριε ὅτι ἥδη ἔπι φθέγγομαι. ἀλλ' οὐκέτι δι' ἐραμβους, καὶ ταῦτα ψόγων. ἐὰν δ' ἔπαινον ἦν ἕτερον αὖ ἔξομαι, τί με οἴει ποιήσειν. ἆρ' οἶσθ' ὅτι ὑπὸ τῶν νυμφῶν οἷς μα συνῆ' οὔβαλες ἐκ προοιμίασα σας φῶς ὠιθουσιάσω; λέτω σῶν ἐνὶ λόγῳ. ὅτι ὅσα ἦν ἕτερον λελοιδορήκαμεν, τῷ ἑτέρῳ τἀναντία τούτων ἀγαθὰ πρόσεστι, ἢ τί δεῖ μακρᾶ λόγου. πέ τ' ἀμφοῖν ἐκπεπαίωται· ἢ οὕτω δὴ ὁ μῦθος ὅτι πάχειν προσήκει αὐτῷ, τοῦτο πείσεται, ἢ ἑτὸν ἦν ποταμὸν χεῦν διαβὰς ὑπόρχομαι πρὶν ὑπὸ σοῦ τι μᾶζον αἰσχος αθῆναι. φαῖ. μή πω γε ὦ σώκρατες πρὶν αὖ ἡ νῦμφη παρέλθῃ. δοὐχ ἱερᾶς ὡς χρὴ δὴ μεσημβρία ἔστηκεν ἐπὶ ἡλιομέσῃ στηρά. ἀλλὰ περιμένοντες καὶ ἅμα τῷδι τῶν ἐρημίων διαλεχθέντες τάχα, ἐπεισάν ἀποφύξει, ἴωμεν. ΣΩ. θεῖος γ' εἶ τῷδι τοὺς λόγους ὦ φαῖδρε, καὶ ἀτεχνῶς θαυμάσιος. οἶμαι γοῦν ἐγὼ τῶν ἐπὶ τοῦ σοῦ βίου γεγονότων λόγων μηδένα πλείους ἢ σὲ ποιῆκέναι γεγνῆσθαι, ἔτοι αὐτὸν λέγοντα, ἢ ἄλλους οἵ γε τρόπῳ προσαναγκάζοντα· σιμμί ας δηβαῖον ἐξαίρω λόγου τῶν δι' ἄλλων παμπολυ κρατεῖς, καὶ νῶν αὖ δοκεῖς αἴτιός μοι γεγονέναι λόγῳ τινὶ ῥηθῆναι, οὐ πόλιμόν γε ἀλλότριος. φαῖ. ἀλλὰ πῶς δὴ καὶ τίνα τρόπον; ΣΩ. ἡνίκ' ἔμελλον ὦ γαθὲ ἐν ποταμὸν διαβαίνειν, ἐν δαιμόνιόν τε καὶ τὸ εἰωθὸς σημεῖόν μοι γίγνεσθαι, ἐγλύτον. ἀεὶ δέ μ' ἐπίσχει, ὅ' αὖ μέλλω πράττειν, καί τινα φωνὴν ἔδοξα αὐτόθεν ἀκοῦσαι. ἵνα οὐκ ἐᾷ ἀπιέναι πρὶν αὖ ἀφοσιώσωμαι ὅτι ἡμαρτηκότα εἰς τὸ θεῖον· ἐμὲ δὴ οὖν μάντις μέν, οὐκ πάνυ δὲ ἀστυσταίος, ἀλλ' ὥσπερ οἱ τὰ γράμματα φαύλοι, ὅσον ἐμαυτῷ μόνον ἱκανὸς σαφῶς οἶδ' ἅδε μαθάτῳ τὸ ἁμάρτημα· ὡς δή τι ὢ ἱ ταῖρε μαντικὸν γέτι καὶ ἡ ψυχή. ἐμὲ γὰρ ἔθραξε μέτι τὴ πάλαι λέγοντα τὸν λόγον, καὶ πως ἰδύσω πούμλω κατ' ἶβυκον, μάτι παρὰ θεῖος ἁμπλακὼν τιμαὶ πρὸς ἀνθρώπων ἁμείψω. νῶν δ' ἤαθημαι τὸ ἁμάρτημα. φαῖ. λέγεις δὲ δή τί; ΣΩ. δεινὸν ὦ φαῖδρε δεινὸν λόγον αὐτός τε εἰσήμισας, ἐμέ τε ἠνάγκασας εἰπεῖν; φαῖ. πῶς δή; ΣΩ. εὐήθη, καὶ ὑφ' ἡσιοῦ. οὗ τίς ἂν εἴη δεινότερος; φαῖ. οὐδεὶς ἄγε σὺ ἀλλ' εὖ λίγεις. σω. τί οὖν ἦν ἔρωτα οὐκ ἄφρο δίτης καὶ θεοῦ μέτις ἰσῆ; φαῖ. λέγεται γοῦν. ΣΩ. οὔτι γε λυσίου, οὐδὲ τοῦ σοῦ λόγου, ὡς ἐμοῦ σώματος καὶ τα φαρμακευθέντος ὑπὸ σοῦ ἐλίχθη ἀλλ' ἔστιν ὥσπερ οὖν ἔστι θεός, ἔτι θεῖον ὁ ἔρως, οὐδὲν αὖ καινὸν εἶη· τῷ δὲ λόγῳ τῷ ναῦδε τῷδι αὐτοῦ ἀπίσω, ὡς τοιοῦτον ὄντες. ταῦτα τε οὖν ἡμαρτανίσθω τῷδι ἦν ἔρωτα ἔτι τε ἡ αὐθέλα αὐτοῖν πάνυ ἀσεία ἦ μαδίνυγις λέγοντε, μὲ δὲ ἀληθὲς σεμνοῦσθαι ὥστι ὄντε. εἰ ἄρα ἀνθρωπίσκους ἴνας ἐξαπατῆσαν τε αὐδυναμίσι τον αὐ αὐτοῖς, ἐμοὶ μὲν οὖν ὦ φίλε, καθηκέσθαι ἀσάγκη, ἔστι δὲ τοῖς ἁμαρτάνουσι τῷδι μυθολογίας καθαρμὸς ἀρχαῖος, ὃν ὅμηρος μὲν οὐκ ἤδειτο. σησίχορος δὲ τῶν γὸ ὁμμάτων στερηθεὶς δι' ἀπιστίαν οὐκ ἠγνόησεν ὡς πρὸ ὅμηρος. ἀλλ' ἅτε μουσικὸς ὢν, ἔγνω τὴν αἰτίαν καὶ ποιᾶ εὐθύς. οὐκ ἔσθ' ὅτ' ἐτυμος ὁ λόγος οὗτος οὐδ' ἔβασ' ἐν νυσὶν εὐσέλμοις οὐδ' ἵκετο πρύγαμα τροίασ'. ποιήσας δὲ πᾶσαν τὴν καλουμένην παλινῳδίαν, παραυ-

χρῆμα ἀνέβλεψεν. ἐπεὶ οὖν σοφώτερος ἑκείνων χινδυνεύομαι κατ' αὐτό γε τοῦτο. πρὶν γάρτι παθεῖν δεῖ πρὸς τοῦ ἔρωτος τὴν κατηγορίαν, πειράσομαι αὐτῷ ἀποδύναι πρὸς παλινῳδίαν γυμνῇ τῇ κεφαλῇ, ἵνα οὐκ ὤφ πρὸ τοῦ ὑπ' αἰσχύνης ἐγκεκαλυμμένος. φαῖδρος τοιγαροῦν ὦ σώκρατες οὐκ ἔστιν ἀπ' αὐ, ἐμοί ἔ πης ἰδίᾳ. Σω. καὶ γὰρ ὀρθῶς φαῖδρε λέγεις ὡς ἀληθῶς ἐρικτὸν τὸ λόγον, οὗτός τε καὶ ὁ ἐκ τοῦ βιβλίου ῥηθείς. ἐ γὰρ ἀκηκόειν τὶς τύχει ἐμοῦ γυνάσας καὶ πρᾶος τὸ ἦθος, ἑτέρου δὲ τοιούτου ὄντος, ἢ καὶ πρότερόν ποτε ἀραθεὶς λιγόντων ὡς δεῖ σμικρὰ μεγάλας ἴχρας ὀιρᾶσθαι ἀκούειν τε, καὶ ἔ χουσι πρὸς τὰ παιδικὰ φθονερῶς τε καὶ βλαβερῶς. πῶς οὐκ ἂν δίκαι αὐτὸν ὑγιᾶσθαι ἀκούειν τὸ ναύταις παντὶ ἐραμμένον, καὶ οὐδένα ἐλεύθερον ὁρῶντα ἐρασκόπον. πολλοῦ δ' ἂν δεῖν ἡμῖν ὁμολογεῖν ἃ νῦν ἔμνημεν ἐν ἔρωτι. φαῖ. ἴσως τοι δίκαιος σώκρατες. Σω. τοῦτόν γε τοίνυν ἔπω αἰσχυνόμενος καὶ αὐτὸν ἐν ὁρῶντα δικαίως ἐπιθυμῶ ποτίμῳ λόγῳ δοῦναι ἁλμυρὰν ἀκοὴν ἀποκλύσασθαι. συμβαλοῦμαι δὲ καὶ λυσίᾳ ὅτι τάχιστα γράψαι ὡς χρὴ ὁρᾶσθαι μᾶλλον ἢ μὴ ἐρῶντι ἐκ τῶν ὁμοίων χρείζεσθαι. ἀλλ' οἶδ ἴσθι ὅτι ἔξει τοῦθ' οὕτως. σοῦ τε ἀπόντος ἐν τοῦ ὁρᾶσθαι ἔ παινον, πᾶσα ἀνάγκη λυσίαν ὑπ' ἐμοῦ ἀναγκασθῆναι γράψαι αὖ ταὐτὰ τοῦ αὐτοῦ λόγου. Σω. τοῦτο μὲν πιστεύω ἱκανῶς πρὸς σέ. φαῖ. λέγε τοίνυν θαῤῥῶν. ΣΩ. ποῦ δή μοι ὁ ναὺς πρὸς ὃν ἔλεγον, ἵνα μὴ τοῦτον ἀκούσῃ μὴ ἀνήκοος ὢν φθάσῃ χαρισάμενος τῷ μὴ ἐρῶντι. φαῖ. οὗτος παρὰ σοὶ μάλα πλησίον ἀεὶ παρέστιν ὅταν καὶ σὺ βάλῃ. Σω. οὐ πῶς τοίνυν ὦ παῖ καλὲ ἐνένησον· ὡς ὁμὲν πρότερος ἦν λόγος φαίδρου τοῦ πυθοκλέους μυῤῥινουσίου ἀνδρὸς· ἐν δὲ μέλλω λέγειν, ἑτοιχόρου τοῦ δ' Φόμου ἱμεραίου. λεκτέος δὲ ὧδε, ὅτι οὐκ ἔστ' ἔτυμος ὁ λόγος, ὃς αὖ παρόντος ἐραστοῦ, τῷ μὴ ἐρῶντι μᾶλλον φῇ δεῖν χαρίζεσθαι, διότι δὴ ὁμὲν, μαίνεται· ὁδὲ, σωφρονεῖ. εἰ μὲν γὰρ ὧπλοῦν τὸ μανίαν κακὸν εἶναι κατὰ ἐλέγετο. νῦν δὲ τὰ μέγιστα τῶν ἀγαθῶν ἡμῖν γίγνεται διὰ μανίας. θείᾳ μέντοι δόσει διδομένης. ἵππ γὰρ δὴ ὁ δελφὸς προφῆτις· αἵ τ' ἐν δωδώνῃ ἱέρειαι, μανεῖσαι μὲν πολλὰ δὴ καὶ καλὰ ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ πόλει ἐλλάδι ἐργάσαντο. σωφρονοῦσαι δὲ, βραχέα, ἢ οὐδέν, καὶ ἐὰν δὴ λέγωμεν σιβύλλαν τε καὶ ἄλλους ὅσοι μαντικῇ χρώμενοι ἐδίᾳ, πολλὰ δὴ φλλοῖς προλέγοντες εἰς τὸ μέλλον ὀρθοῦσθαι κατέστησαν τοῖς ἔπειτα. τόδε μὲν ἄξιον ἐπιμαρτύρασθαι. ὅτι καὶ τῶν παλαιῶν οἱ τὰ ὀνόματα τιθέμενοι, οὐκ αἰσχρὸν ἡγοῦντο οὐδὲ ὄνειδος μανίαν. οὐ γὰρ ἂν τῇ καλλίστῃ τέχνῃ, ἣ τὸ μέλλον κρίνεται αὐτὸ τοῦτο τὄνομα ἐμπλέκοντες, μανικὴν ἐκάλεσαν· ἀλλ' ὡς καλὸν ὄντος ὅταν θείᾳ μοίρᾳ γίγνηται, οὕτω νομίσαντες ἔθεντο. οἱδὲ νῦν ἀπειροκάλως τὸ τοῦ ἐπιβάλοντες, μαντικὴν ἐκάλεσαν. ἐπεὶ καὶ τὸν γε τῶν μελλόντων ζήτησιν τοῦ μέλοντος διά τε ὀρνίθων ποιουμένων καὶ τῶν ἄλλων σημείων ἀτεχνίαν νόησιν ποριζομένων ἀνθρωπίνῃ νοήσει νοῦν τε καὶ ἱστορίαν οἰόμενοι δεῖν νῦν οἰωνιστικὴν ὠνόμασαν. ἣν νῦν οἰωνιστικὴν ὠνόμασαν οἱ νέοι καλοῦσιν. ὅσῳ δὴ οὖν τελεώτερον καὶ σεμνότερον μαντικὴ οἰωνιστικῆς, τόσῳ ὄνομα τοῦ ὀνόματος, ἔργου τε ἔργον, τόσῳ καλλίων μαρτυροῦσιν οἱ παλαιοὶ μανίαν σωφροσύνης πολὺ ἐκ θεοῦ τῆς παρ' ἀνθρώποις γιγνομένης.

ἀλλὰ μὴν νόσων γε καὶ πόνων τῶν μεγίστων ἃ δή παλαιῶν ἐκ μηνιμάτων τινῶν θεῶν ἔσπεσε τοῖς γένεσι τῶν ἀνθρώπων μανία ἐγγενομένη, καὶ προφητεύσασα οἷς ἔδει, ἀπαλλαγὴν εὑρεῖν καταφυγοῦσα πρὸς θεῶν εὐχάς τε καὶ λατρείας· ὅθεν δὴ καθαρμῶν τε καὶ τελετῶν τυχοῦσα ἐξαύτη ὑποίπτε ἐν αὐτὸν ἔχοντα πρός τε τὸν παρόντα καὶ τὸν ἔπειτα χρόνον, λύσιν τῷ ὀρθῶς μανέντι τε καὶ κατασχομένῳ τῶν παρόντων κακῶν εὑρομένη. ὅστις δὲ ἀφ' μουσῶν κατοχῆς καὶ μανίας, λαβὼν ἁπαλὴν καὶ ἄβατον ψυχὴν, ἐγείρουσα καὶ ἐκβακχεύσασα κατά τε ᾠδὰς καὶ κατὰ πᾶν ἄλλο ποίημα, μυρία τ' παλαιῶν ἔργα κοσμοῦσα τοὺς ἐπιγιγνομένους παιδεύει· ὃς δ' ἄν, ἄνευ μανίας μουσῶν ἐπὶ ποιητικὰς θύρας ἀφίκηται πεισθεὶς ὡς ἀρα ἐκ τέχνης ἱκανὸς ποιητὴς ἔσόμενος, ἀτελὴς αὐτός τε καὶ ἡ ποίησις, σβεσθὲ τῆς τῶν μεμενομένων ἡ τοῦ σωφρονοῦντος ἀφανίσθη. τοσαῦτα μὲν σοι καὶ ἔτι πλείω ἔχω μανίας γιγνομένης ἀφ' θεῶν, λέγειν καλὰ ἔργα, ὥστε τοῦτό γε αὐτὸ

γε αὖ μὴ Φοβώμεθα· μὴ δέ τις ἡμᾶς λόγος θορυβείτω διισχυρόμενος ὡς πρὸ τοῦ κακοῦ μὴ δεῖ σώφρονα δεῖν προαιρεῖσθαι φίλον· ἀλλὰ τὸ δὴ πρὸς ἐκείνῳ διαξας φέρεσθαι τὴν νικητήρια, ὡς οὐκ ἐπ' ὠφελείᾳ ὁ ἔρως τῷ ἐρῶντι καὶ τῷ ἐρωμένῳ ἐκ θεῶν ἐπιπέμπεται. ἡ μὲν δὴ ἀπολεκτέον αὖ βουλευτέον, ὡς ἐπ' εὐτυχίᾳ τῇ μεγίστῃ παρὰ θεῶν ἡ δι' αὐτῆς μανίας διδόμεθα. ἡ δὲ δὴ ἀπόδειξις, ἔσται δεινοῖς μὲν ἄπιστος· σοφοῖς δὲ πιστὴ. δεῖ οὖν πρῶτον ψυχῆς φύσεως πέρι θείας τὲ καὶ ἀνθρωπίνης ἰδόντας πάθη τὲ καὶ ἔργα τἀληθῆ νοῆσαι. ἀρχὴ δὲ ἀποδείξεως ἥδε. Πᾶσα ψυχὴ ἀθάνατος. τὸ γὰρ ἀεὶ κινοῦν, ἀθάνατον· τὸ δ' ἄλλο κινοῦν ᾧ ὑπ' ἄλλου κινούμενον, παῦλαν ἴσχον κινήσεως, παῦλαν ἴσχει ζωῆς. μόνον δὴ τὸ αὐτὸ κινοῦν ἅτε οὐκ ἀπολεῖπον ἑαυτό, ἔτι τε λήγει κινούμενον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσα κινεῖται, τοῦδε πηγὴ καὶ ἀρχὴ κινήσεως. ἀρχὴ δὲ ἀγένητον. ἐξ ἀρχῆς γὰρ ἀνάγκη πᾶν τὸ γιγνόμενον γίγνεσθαι. αὐτὸ δὲ μή δ' ἐξ ἑνὸς· εἰ γὰρ ἔκτου ἀρχὴ γίγνοιτο, οὐκ αὖ ἐξ ἀρχῆς γίγνοιτο ἔτι· δεῖ δὲ ἀγένητόν τε εἶναι, καὶ ἀνάγκη ἀδιάφθορον αὖ εἶναι. ἀρχῆς τε γὰρ ἀπολλυμένης, ἔτε αὐτὴ ποτε ἔκτου, οὔτε ἄλλο ἐξ ἑνὸς γένηται· εἰ πᾶν ἐξ ἀρχῆς δεῖ τὰ πάντα γίγνεσθαι. οὕτω δὴ κινήσεως μὴ ἀρχὴ τὸ αὐτὸ κινοῦν τοῦτο δὲ οὔτ' ἀπόλλυσθαι, οὔτε γίγνεσθαι δυνατὸν, ἢ πάντα τὸ οὐρανὸν. πᾶσά τε γῆ συμπεσοῦσα στῆναι, μή ποτε αὖ δῆς ἔχειν στῆναι ὅθεν κινηθέντα γένοιτο. ἀθανάτου δὲ πεφασμένου τοῦ ὑφ' ἑαυτοῦ κινουμένου, ψυχῆς οὐσίαν τε καὶ λόγον τοῦτο αὐτό τις λέγων, οὐκ αἰσχυνεῖται. πᾶν γὰρ σῶμα ᾧ μὲν ἔξωθεν κινεῖσθαι, ἄψυχον δὲ ἔνδοθεν αὐτὸ ἐξ αὐτοῦ, ἔμψυχον. ὡς ταύτης οὔσης φύσεως ψυχῆς· εἰ δ' ἔστι τοῦδ' ἄπορος ἔχον, μὴ ἄλλοτι εἶναι τὸ αὐτὸ αὐτῷ κινοῦν, ἢ ψυχὴν ἐξ ἀνάγκης ἀγένητόν τε καὶ ἀθάνατον ψυχὴ ἂν εἴη. Περὶ μὲν οὖν ἀθανασίας αὐτῆς, ἱκανῶς, τὸ δὲ τῆς ἰδέας αὐτῆς ᾧδε λεκτέον, οἷόν μέν ἐστι πάντη πάντως θείας εἶναι καὶ μακρᾶς διηγήσεως. ᾧδε δ' ἔοικεν, ἀνθρωπίνῃ τε καὶ ἐλάττονος, ταύτῃ οὖν λέγωμεν. ἔοικε δὴ τῷ ξυμφύτῳ δυνάμει ὄχῳ πτέρου ζεύγους τε καὶ ἡνιόχου. θεῶν μὲν οὖν ἵππους τε καὶ ἡνιόχους πάντας, αὐτούς τε ἀγαθοὺς καὶ ἐξ ἀγαθῶν· τὸ δὲ τῶν ἄλλων, μέμικται, καὶ πρῶτον μὲν ἡμῶν ὁ ἄρχων συνωρίδος ἡνιοχεῖ· εἶτα τῶν ἵππων ὁ μέν, αὐτῷ καλός τε καὶ ἀγαθὸς, καὶ ἐκ τοιούτων· ὁ δὲ, ἐξ ἐναντίων τε καὶ ἐναντίος. χαλεπὴ δὴ καὶ δύσκολος ἐξ ἀνάγκης ἡ τοῦδε ἡμῖν ἡνιόχησις. πῇ δὴ οὖν θνητόν τε καὶ ἀθάνατον ζῷον ἐκλήθη, πειρατέον εἰπεῖν, ἡ ψυχὴ πᾶσα παντὸς ἐπιμελεῖται ᾧ ἀψύχου. πάντα δὲ οὐρανὸν περιπολεῖ, ἄλλοτε αὖ ἄλλοις εἴδεσι γιγνομένη. τελέα μὲν οὖσα καὶ πτερωτὸς μετεωροπολεῖ τε καὶ ἅπαντα τὸν κόσμον διοικεῖ· ἡ δὲ πτεροῤῥυήσασα, φέρεται ἕως ἄν στερεοῦ τινος ἀντιλάβηται· ἕδραν ποιησαμένη, σῶμα γήϊνον λαβοῦσα αὐτὸ αὐτὸ δοκοῦν κινεῖν διὰ τὴν ἐκείνης δύναμιν, ζῷον τὸ ξύμπαν ἐκλήθη, ψυχὴ καὶ σῶμα πεφυκότα τὸ ἔσχατον ἐπωνυμίαν ἀθάνατον δὲ, οὐδὲ ἐξ ἑνὸς λόγου λελογισμένον, ἀλλὰ πλασθὲν, οὔτε ἰδόντες, οὔτε ἱκανῶς νοήσαντες θεὸν ἀθάνατόν τι ζῷον· ἔχον μὲν ψυχὴν, ἔχον δὲ σῶμα· ἑνωθέντα δὲ χρόνου παῦτα ξυμπεφυκότα· ἀλλὰ ταῦτα μὲν δὴ ὅπῃ τῷ θεῷ φίλον, ταύτῃ ἐχέτω τε καὶ λεγέσθω. ἡμῖν δ' αἰτίαν τῆς, τῶν πτερῶν ἀποβολῆς δι' ἣν ψυχῆς ἀπορρεῖ, λάβωμεν· ἔστι δὲ τοιάδε. Πέφυκεν ἡ πτερὸς δύναμις ἐμβριθῆ ἀγειν ἄνω μετεωρίζουσα, ᾗ τῶν θείων γένος οἰκεῖ. κεκοινώνηκε δὲ πη μάλιστα τῶν περὶ τὸ σῶμα τοῦ θείου ψυχή· τὸ δὲ θεῖον, καλόν· σοφόν· ἀγαθόν· καὶ παῦ ὅτι τοιοῦτο· τούτοις δὴ τρέφεται τε καὶ αὔξεται μάλιστα τῆς ψυχῆς πτέρωμα· αἰσχρῷ δὲ καὶ κακῷ καὶ τοῖς ἐναντίοις, φθίνει τε καὶ διόλλυται. ὁ μὲν δὴ μέγας ἡγεμὼν ἐν οὐρανῷ Ζεὺς πτηνὸν ἅρμα ἐλαύνων, πρῶτος πορεύεται διακοσμῶν πάντα καὶ ἐπιμελούμενος· τῷ δ' ἕπεται στρατιὰ θεῶν τε καὶ δαιμόνων· κατὰ ὀκτὼ μέρη κεκοσμημένη. μένει γὰρ ἑστία οἴη θεῶν ἐν οἴκῳ μόνη· τῶν δὲ ἄλλων ὅσοι εἰσὶ τῷ τῶν δώδεκα ἀριθμῷ τεταγμένοι θεοὶ ἄρχοντες, ἡγοῦνται κατὰ τάξιν ἣν ἕκαστος ἐτάχθη· πολλαὶ μὲν οὖν καὶ μακάριαι ὄψεις τε καὶ θέαι ἐν τῷ κατὰ θεοῖς εἰσὶν ἰόντων· ᾗ θεῶν γένος δυνατὸν ἕπεται, πράττων ἕκαστος αὐτῶν ὁ αὐτοῦ, ἔπεται δὲ ὁ ἀεὶ βουλόμενος τε καὶ δυνάμενος· φθόνος γὰρ ἔξω χορεῖ θείου

ἴσα ταῦ. ὅταν δὲ δὴ πρὸς σαὐτά τε καὶ ἀλλήλω ἴωσιν ἄκραν ἀλλήλων ἀφίστασθαι πορεύονται πρὸς αὐτὸν ἴδιον. τὰ μὲν θεῶν ἀχήματα ἰσοτελῆ πως ὄντα, ῥᾳδίως πορεύεται. τὰ δὲ ἄλλα πορεύονται μόγις. βρίθει γὰρ ὁ τῆς ψυχῆς ἵππος μοχθηρὸς ὢν, ἀλλὰ πρὸς γῆν γέ πως τὸ καὶ βαρυσύμφορον. ὧν μὲν καλῶς ἡ τεθραμμένος κατὰ τὸν ἡνίοχον ὄντα δὴ πόνος τὸ καὶ ἄπαν ἴσχειν ψυχῇ πρόκειται, αἱ μὲν γὰρ ἀθάνατοι καλοῦνται, ἐπὶ κορυφὴν δὲ πρὸς ἄκρῳ γένεσθαι, ἔξω περιθεῖσαι, ἕστασαν ἐπὶ τῷ τοῦ οὐρανοῦ νώτῳ ἑστάσας δὲ αὐτὰς περιάγει ἡ περιφορά. αἱ δὲ, θεωροῦσι τὰ ἔξω τοῦ οὐρανοῦ. ὑπερουράνιον τόπον, οὔτε τις ὑμνησέ πω τῶν ἧδε ποιητὴς. οὔτε ποτὲ ὑμνήσει κατ' ἀξίαν, ἔχει δὲ ὧδε. τολμητέον γὰρ οὖν τό γε ἀληθὲς εἰπεῖν. ἅλως τε καὶ πρὸς ἀλήθειαν λέγονται. ἡ γὰρ ἀχρώματός τε καὶ ἀσχημάτιστος καὶ ἀναφὴς οὐσία ὄντως οὖσα ψυχῆς κυβερνήτῃ μόνῳ θεατῇ νῷ χρῶται. περὶ ἣν ἡ τῆς ἀληθοῦς ἐπιστήμης γένος, τοῦτον ἔχει ἐν τόπον. ἆρ' οὖν θεοῦ διανοουμένου τε καὶ ἐπιστήμῃ ἀκηράτῳ χρωμένη, καὶ ἀπάσης ψυχῆς ὅσην αὐ μέλλῃ ἡ προσῆκον δέξασθαι ἐλθοῦσα εἰς χρόνου ἡ ὄν ἀγαπᾷ τε καὶ θεωροῦσα τἀληθῆ, τρέφεται καὶ εὖ πάσχει, ἕως αὖ κύκλωι ἡ περιφορὰ εἰς τὸν ἐν περιαγωγῇ δὲ τῇ περιόδῳ καθορᾷ μὲν αὐτὴ δικαιοσύνην, καθορᾷ δὲ σωφροσύνην. καθορᾷ δὲ ἐπιστήμην ἐχ ἣ γένεσις πρόσεστιν. οὐ δὴ ἴσί που ἑτέρᾳ οὐ ἑτέρῳ δοκεῖ, ὧν ἡμεῖς ναῦν ὄντων καλοῦμεν, ἀλλὰ αὐτῇ οὐ τῷ ὄ ἐστιν ὂν ὄντως ἐπιστήμῃ οὖσαι. καὶ τἆλλα ὡσαύτως τὰ ὄντα ὄντα θεασαμένη καὶ ἐσιοῦσα, δῦσα πάλιν εἰς τὸ ἔσω τοῦ οὐρανοῦ, οἴκαδε ἦλθεν. ἐλθοῦσα δὲ αὐτὸ ὁ ἡνίοχος πρὸς αὐτὴ φάτνῃ τοὺς ἵππους στήσας, πρόβαλον ἀμβροσίαν τε καὶ ἐπ' αὐτῇ νέκταρ ἐπότισε, καὶ ἔπος μὲν θεῶν ἕκαστος. αἱ δὲ ἄλλαι ψυχαί, ἃ μὲν ἄριστα θεῶν ἑπομένη καὶ ἐικασθεῖσα, ὑπερῆρεν εἰς ἓν ἔξω τόπον αὐτὴ τοῦ ἡνιόχου κεφαλήν, καὶ συμπεριωχήθη αὐτὴ περιφορᾷ θορυβουμένη ὑπὸ τῶν ἵππων καὶ μόγις καθορῶσα τὰ ὄντα ἡ δὲ, τότε μὲ ἦρε· τότε δὲ ἰᾷ ἴδυ. διαφόρων δὲ τῶν ἵππων, τὰ μὲν, εὖδε, τὰ δὲ οὐ. αἱ δὲ δὴ ἄλλαι ψυχαὶ μὲν ἅπασαι τοῦ ἄνω ἵενται, ἀθυμοῦσαι δὲ, ὑποδύεσθαι, συμπεριφέρονται καὶ οὖσαι ἀλλήλας ἰᾷ ἐπιβάλουσαι ἑτέρᾳ πρὸ τῆς ἑτέρας πειρώμεναι γενέσθαι. θόρυβος ἐν ἰᾷ ἅμιλλα ἰᾷ ἱδρὼς ἔσχατος γίγνεται, οὗ δὴ ἡνιόχων, πολλαὶ μὲν χωλεύουσι, πολλαὶ δὲ πολλὰ πτερὰ θραύονται πᾶσαι δὲ πολλῷ ἔχουσαι πόνῳ ἀτελῆς τῆς τοῦ ὄντος θέας ἀπέρχονται, ἰᾷ ἀπολειφθεῖσαι τροφῇ δόξεσι χρῶνται, ἔ δὴ σκέψις ἡ πολλὴ ἔσπευδε ἡ ἀληθείας ἰδεῖν πλέον ἔστιν. ὅπου δὴ προσκυροῖ ψυχῆς τῷ ἀείδει νομὴ, ἐκ τοῦ ἐκεῖσε λειμῶνος τυγχάνει οὖσα. ἅτε τοῦ πτεροῦ φύσις ᾗ ψυχὴ κουφίζεται, τούτῳ τρέφεται. θεσμός τε ἀσφαλέστατος ἔδε, ὅτις αὖ ψυχὴ θεῶν ἕπεσθαι θεῷ χρωμένη κατίδοι τι τῶν ἀληθῶν, μέχριτε τῆς ἑτέρας περίοδον εἶναι ἀπήμονα, κἂν δυνατὸν τοῦτο ποιῶν, αἰεὶ ἀβλαβῆ εἶναι. ὅταν δὲ ἀδυνατήσασα ἑπεσθαι θεῷ μὴ ἴδῃ. καί τινι συντυχίᾳ χρησαμένη, λήθης τε καὶ κακίας πλησθεῖσα βαρυνθεῖσα, βαρυνθεῖσα δὲ, πτερορρυήσῃ τε καὶ οὕτω πίπτῃ, τότε νόμος ταύτην μὴ φυτεῦσαι εἰς μηδεμίαν θήρειον φύσιν ἐν τῇ πρώτῃ γενέσει. ἀλλὰ πολὺ μὲν τελεστὰ ἰδοῦσαν, εἰς τοῦτο αὖ σῶμα γενησομένου φιλοσόφου. ἢ φιλοκάλου. ἢ μουσικοῦ τινος καὶ ἐρωτικοῦ. πολὺ δὲ δευτέραν, εἰς βασιλέως ἐννόμου. ἢ πολεμικοῦ καὶ ἀρχικοῦ. τρίτην, εἰς πολιτικοῦ. ἢ τινος οἰκονομικοῦ. ἢ χρηματιστικοῦ. τετάρτην εἰς φιλοπόνου. γυμναστικοῦ. ἢ ἢ σώματος ἰατρικοῦ τινα ἐσομένου. πέμπτην μαντικὸν βίον, ἢ τινα τελεστικὸν ἕξουσαν. ἕκτην, ποιητικόν. ἑκάδμην, χειροτεχνικός. ἢ δημιουργικός. ἐγγύθεν σοφιστικός. ἢ δημοκρατικός. ἐνάτην τυραννικός. οἷς δὲ ζῶν δίκαια πάσιν ὡς μὴ αὖ δικαίως διάγῃ, ἀμείνονος μοίρας μεταλαμβάνει. ὡς δ' αὖ, ἀδίκως, χείρονος. ἐς μὲν γὰρ τὸν αὐτὸν ὄθεν ἦλθε ἡ ψυχὴ ἐκάστη, οὐ κατελθεῖν ἐτῶν μυρίων. οὐ γὰρ πτεροῦται πρὸ ἐκείνου χρόνου. πλὴν ἢ τοῦ φιλοσοφήσαντος ἀδόλως. ἢ παιδεραστήσαντος μετὰ φιλοσοφίας. αὐτοῖς δὲ τρίτῃ περιόδῳ τῇ χιλιοστῇ. ἐὰν ἵλεωνται τρὶς ἐφεξῆς τὸν βίον τοῦτον, ἅπερ πτερωθεῖσαι διχιλιοστῷ ἔτει ἀπέρχονται. αἱ δὲ ἄλλαι ὅταν τὸν πρῶτον βίον τελευτήσωσι κρίσεως ἔτυχον κριθεῖσαι δὲ, αἱ μὲν, εἰς τὰ κάτω γῆς δικαιωτήρια ἐλθοῦσαι, δίκην ἐκτίνουσιν. αἱδ' εἰς

σι. ἀλλ' εἰς τὸ οὐρανοῦ τινὰ τόπον ὑπὸ τῆς λίκνης κομισθῆσαι διάγοισ' ἂν ἀξίως οὗ ἀνθρώπου εἴδει ἐβίωσαν βίου. τῷ δὲ χιλιοστῷ ἀμφότεραι ἀφικνούμεναι ἐὰν κλήρου τε καὶ αἵρεσιν τοῦ λοιποῦ βίου, αἱροῦνται ὃν ἂν ἐθέλῃ ἑκάστη· ἔνθα καὶ εἰς θηρίου βίον ἀνθρώπινον ψυχὴ ἀφικνεῖται· καὶ ἐκ θηρίου ἥ ποτε ἄνθρωπος ἦν, πάλιν εἰς ἄνθρωπον. οὐ γὰρ ἦν, μή ποτε ἰδοῦσα τὸν ἀληθείαν εἰς τόδε ἥξει τὸ σχῆμα. δεῖ γὰρ ἄνθρωπον ξυνιέναι κατ' εἶδος λεγόμενον ἐκ πολλῶν ἰὸν αἰσθήσεων εἰς ἓν λογισμῷ ξυναιρούμενον· τοῦτο δ' ἔστιν ἀνάμνησις ἐκείνων ἅπερ ποτὲ εἶδεν ἡμῶν ἡ ψυχὴ συμπορευθεῖσα θεῷ καὶ ὑπεροφθεῖσα ἃ νῦν εἶναι φαμέν, καὶ ἀνακύψασα εἰς τὸ ὂντως ὄν. διὸ δὴ δικαίως μόνη πτεροῦται ἡ τοῦ φιλοσόφου διανοια· πρὸς γὰρ ἐκείνοις ἀεί ἐστι μνήμῃ κατὰ δύναμιν πρὸς οἷς περ ὁ θεὸς ὤν· θείος ἔστι. τοῖς δὲ τοιούτοις ἀνὴρ ὑπομνήμασιν ἐρθῶς χρώμενος, τελέους ἀεὶ τελετὰς τελούμενος, τέλεος ὄντως μόνος γίγνεται. ἀβιοτέμενος δὲ τῶν ἀνθρωπίνων ἀσχολιασμάτων καὶ πρὸς τῷ θείῳ γιγνόμενος, νουθετεῖται μὲν ὑπὸ τῶν πολλῶν ὡς παρακινῶν· κατεχόμενος δὲ ὑπὸ τοῦ πλήθους. ἔστι δὲ ἓν λοιπὸν ὁ τῆς ἥκων λόγος τοῦδε τῆς τετάρτης μανίας. ὅταν ἐν τῇ δέ τις ὀρῶν κάλλος τὸ ἀληθινὸν ἀναμιμνησκόμενος, ἀναπτερῶται τε καὶ ἀναπτερούμενος προθυμῆται ἀναπτῆσθαι· ἀδυνατῶν δὲ, ὄρνιθος δίκην βλέπων ἄνω, τῶν κάτω δὲ ἀμελῶν, αἰτίαν ἔχει ὡς μανικῶς διακείμενος· ὡς ἄρα αὖ τῶν πασῶν τῶν ἐνθουσιάσεων ἀρίστη τε καὶ ἐξ ἀρίστων τῷ τε ἔχοντι καὶ τῷ κοινωνοῦντι αὐτῆς γίγνεται· καὶ ὅτι τοιούτης μετέχων τῆς μανίας ὁ ἐρῶν, τῶν καλῶν ἐραστὴς καθίσταται· καθάπερ γὰρ ἄρτι, πᾶσα μὲν ἀνθρώπου ψυχὴ, φύσει τε θέασθαι τὰ ὄντα· εἰ οὐκ ἂν ἦλθεν εἰς τόδε τὸ ζῷον, ἀναμιμνήσκεσθαι δ' ἐκ τῶνδε ἐκεῖνα, οὐ ῥᾴδιον ἀ πάσῃ· οὔτε ὅσαι βραχέως εἶδον τότε τἀκεῖ, οὔθ' αἱ δεῦρο πεσοῦσαι ἐδυστύχησαν· οὔτε ὑπό τινων ὁμιλιῶν ἀδίκῳ ἐπράπησαν, λήθην ὧν τότε εἶδον ἱερῶν ἔσχον ὀλίγαι δὲ λέλοιπασιν αἷς τὸ τῆς μνήμης ἱκανῶς παρῆν. αὖθις δὲ ὀπόταν τὰ τῶν ἐκεῖ ὁμοίωμα ἴδωσιν, ἐκπλήττονται· καὶ οὐκέτ' αὐτῶν γίγνονται. ὃ δ' ἐστὶ τὸ πάθος ἀγνοοῦσι δίχα τὸ μὴ ἱκανῶς διαισθάνεσθαι· δικαιοσύνης μὲν οὖν καὶ σωφροσύνης καὶ ὅσα ἄλλα τίμια ψυχαῖς, οὐκ ἔστι φέγγος οὐδὲν οὐ τοῖς τῇδε ὁμοιώμασιν· ἀλλὰ δι' ἀμυδρῶν ὀργάνων, μόγις αὐτῶν καὶ ὀλίγοι ἐπὶ τὰς εἰκόνας ἰόντες, θεῶνται τὸ ἐναργὲς γένος· κάλλος δὲ τότε μὲν ἐλάμπε λαμπρὸν ὅτε ξὺν εὐδαίμονι χορῷ μακαρίαν ὄψιν τε καὶ θέαν ἐπόμενοι, μεθ' μὲν Διὸς ἡμεῖς, ἄλλοι δὲ μετ' ἄλλου θεῶν, εἶδόν τε καὶ ἐτελοῦντο τελετῶν ἣν θέμις λέγειν μακαριωτάτην· ἣν ὠργιάζομεν ὁλόκληροι μὲν αὐτοὶ ὄντες· καὶ ἀπαθεῖς κακῶν ὅσα ἡμᾶς ἐν ὑστέρῳ χρόνῳ ὑπέμενον· ὁλόκληρα δὲ καὶ ἁπλᾶ καὶ ἀτρεμῆ καὶ εὐδαίμονα φάσματα μυούμενοί τε καὶ ἐποπτεύοντες ἐν αὐγῇ καθαρᾷ καθαροὶ ὄντες καὶ ἀσήμαντοι τούτου ὃ νῦν δὴ σῶμα περιφέροντες ὀνομάζομεν ὀστρέου τρόπον δεδεσμευμένοι. ταῦτα μὲν οὖν μνήμῃ κεχαρίσθω· δι' ἣν πάλαι τῶν τότε, νῦν μακρότερα εἴρηται· τοῦδε δὲ κάλλους ὡς πρὸ εἶπον, μετ' ἐκείνων δὲ ἔλαμπεν ἰόν. ἀφικόμενοι δὲ καὶ ἄλλῃ πη τῶν ἡμετέρων αἰσθήσεων τὸν ἐναργέστατον εἶδωλον αὐτοῦ ἐκεῖθεν ἔχει σαφέστατα· ὄψις γὰρ ἡμῖν ὀξυτάτη τῶν διὰ τοῦ σώματος ἥκει αἰσθήσεων. ᾗ φρόνησις οὐχ ὁρᾶται· δεινοὺς γὰρ ἂν παρέσχεν ἔρωτας, εἴ τι τοιοῦτον ἐναργὲς εἴδωλον παρέσχετο εἰς ὄψιν ἰόν. καὶ τἆλλα ὅσα ἐραστά· νῦν δὲ κάλλος μόνον ταύτην ἔσχε μοῖραν· ὥς τ' ἐκφανέστατον εἶναι καὶ ἐρασμιώτατον. ὁ μὲν οὖν μὴ τετελεσμένος ἢ διεφθαρμένος οὐκ ἐξίως εἰσέρχεται πρὸς αὐτὸ φέρεται πρὸς αὐτὸ κάλλος θεώμενος αὐτοῦ τῇδε ἐπωνυμίαν. ὧν τε οὐ σέβεται προσόψεων· ἀλλ' ὑβρίζει παρεσθὺς τὴν ταχίστην ὁδὸς νόμῳ βαίνειν ἐπιχειρεῖ καὶ παιδεραστεῖν· καὶ ὕβρει προσομιλῶν, οὐδὲ δίκαιον· οὐδ' αἰσχύνεται παρὰ φύσιν ἡδονὴν διώκων. ὁ δὲ ἀρτιτελὴς ὁ τῶν τότε πολυθεάμων ὅταν θεοειδῆ, πρόσωπον ἴδῃ, κάλλος δὲ μεμιμημένον. εἴ τινα ἀσώματον ἰδέαν, πρῶτον μὲν ἔφριξε. καί τι τῶν τότε ὑπέλθειν αὖθις λειμάκων. εἶτα προσορῶν ὡς θεὸν σέβεται. καὶ εἰ μὴ δεδίξ τῶν

τῆς σφόδρα μανίας δόξαν, θύει αὖ, ὡς ἀγάλματι καὶ θεῷ τοῖς παιδικοῖς. ἰδόντα δὲ αὖθις ἐκ τῆς φέρεσθαι μεταβολήν τε καὶ ἱδρῶτος καὶ θερμότητος ἀήθους λαμβάνει δι' ἔρωτος γοῦν τοῦ κάλλους πλὴν ἀπορρεόντων σῶν ὑμάτων, ἱδρυμένη ἡ τοῦ πτεροῦ φύσις αὖθίς ταῦ. θερμαινόντος δὲ ἐντὸς πάλιν ἐκ φύσεως ἀπαλλαγέντα τὰ τοῦδε πλὴν ἐκ φύσεως. ἀπαλλαγὲν ὑπὸ συληρότητος συμμαίνονται εἴργει μὴ βλαστάνειν. ἐπιῤῥεύσης δὲ τῆς τροφῆς, ᾠδήσεί τε καὶ ὥρμησε φύεσθαι ἀπὸ τῆς ῥίζης ὁ τοῦ πτεροῦ καυλὸς σπασθεὶς πᾶν ἐν τῆς ψυχῆς εἶδος. πᾶσα γὰρ ἦν πάλαι πτερωτή. ζεῖ οὖν οὐ δύτω ἔλη καὶ ἀνακινεῖ. καὶ ὅπερ ἐν τῷ ὀδόντι φυομένων παίδων τοῖς ὀδόντας γίγνεται ὅταν αὖ τι φύσει κνησίς τε καὶ ἀγανάκτησις τοῖς τὰ οὖλα, ταῦτ' ἐν δὴ πού τινι τῷ πτεροφυεῖν ἀρχομένου ψυχῆς ζεῖ τε καὶ ἀγανακτεῖ. καὶ χαλαλίζεται φύουσα τὰ πτερά. ὅταν μὲν οὖν βλέπουσα πρὸς ἓν τῶν παιδικῶν κάλλος ἐκεῖθεν μοῦσι ἐπόντα δή που καὶ ῥέοντα, ἃ δὴ δὴ ταῦτα ἵμερος καλεῖται, θερμαίνεται, λωφᾷ τε τῆς ὀδύνης καὶ γίγεθεν. ὅταν δὲ χωρὶς γίγνται, καὶ αὐχμῶσι τὰ τῶν διεξόδων στόματα ἢ ἐν πτερῶν ὁρμὴ συναναπίμπλασα μώσαντα, ἀποκλείει πλὴν βλάστην τοῦ πτεροῦ. ἡ δ' οὖν μεθ' ἵμερου ἀποκλεισμοῦ πεσοῦσα οἷον, ταῖς σφύζουσι τῇ διεξόδῳ, ἐγγυθὲν ἐκείνῃ τῇ καθ' αὐτήν. ὅς τε πᾶσα κινουμένη κύκλῳ ψυχὴ οἷς ἃ καὶ ὀδυνᾶται. μανίμως δ' αὖ ἔχουσα τοῦ καλοῦ, γίγνεται. ἐκ δ' ἀμφοτέρων μεμιγμένων, ἀθυμονεῖ τε τῇ ἀτοπίᾳ τοῦ πάθους. καὶ ἀπορουσα λυσπᾶ. καὶ ἐμμανὴς οὖσα, οὔτε νυκτὸς δύναται καθεύδειν. οὔτε μεθ' ἵμερου οὗ ἂν δοκῇ θᾶσσον ἰέναι πορεύεσθαι. ὅπου δὴ εἴωθε ἕλκεσθαι ἐν ἔχοντα τὸ κάλλος. ἰδοῦσα δὲ καὶ ἐποχετευσαμένη ἵμερον, ἔλυσε μὲν τὰ τότε συμπεφραγμένα. ἀνεπτερώλα δὲ λαβοῦσα κέντρων τε καὶ ὠδίνων ἔληξε. ἡδονὴν δ' αὖ ταύτην γλυκυτάτην οὐ τῷ παρόντι κεκρυῶται. ὅθεν δὴ ἑκοῦσα εἶναι οὐκ ἀπολάπτῃ. οὐδέ τινα τοῦ καλοῦ τοῦδε κολάσιος ποιῶται. ἀλλὰ μητέρων τε καὶ ἀδελφῶν καὶ ἑτέρων πάντων λέληται. καὶ οὐσίας δ' ἀμέλειαν ἀπολλυμένης παρ' οὐδὲν τίθεται. νομίμων δὲ καὶ εὐσχημόνων οἷς πρόσθεν ἐκαλλωπίζετο πάντων καταφρονήσασα, δουλεύειν ἑτοίμη καὶ κοιμᾶσθαι ὅπου αὐτῇ τις ἐγγυτάτω τοῦ πόθου. πρὸς γὰρ τὸ σίβεσθαι ἐν τὸ κάλλος ἔχοντα ἰασιν εὗρεν μόνον τοῦτο μεγίστων πόνων. ζεῖ δὴ τὸ πάθος ὃ παῖ καλεῖ πρὸς ὃν δή μοι ὁ λόγος, ἄνθρωπον μὲν ὁρῶντα ὀνομάζουσι θεῖοι δὲ ὅ καλοῦσιν ἀκούσας, εἰκότως δὴ πότνια γελάσεται. λέγουσι δὲ δὴ μαί τινες ὁμηρεύσαι ἐκ τῶν ἀποθέτων ἐπῶν, δύο ἔπη εἰς ἐν ὁρῶντα. ὧν τὸ ἕτερον παίνυσι κόσμιον καὶ τὸ σφόδρα βιαιότερον ὑμνοῦσι δὲ ὧδε. Τὸν δ' ἤτοι θνητοὶ μὲν ὀπώρονα καλέουσι πτερόν. ἀθάνατοι δὲ πτερὸν ὀφρήτιον αὐάγκαιον. βούτοις δὴ ἕξεσι μὲν πειθεσθαι. ἕξεσι δὲ μή. ὅμως δ' ἴσως καὶ τὸ πάθος τῶν ὁρώντων ἔστι κατὰ τυγχάνει ὄν. τῶν μὲν οὖν θεῖος ὁ παθὼν ὁ λυφθεὶς ἐμβρι. θέστερον δύναται φοβεῖν τὸ τοῦ πτερωνύμου ἄγχος. ὅσοι δὲ ἀρεός τε θραπευτοί. καὶ μετ' ἐκείνου τοῦδε ἐπόλουν ὅταν ὑπ' ὄρωτος ἁλῶσι, καί τι οἰηθῶσιν ἀδικεῖσθαι ὑπὸ τοῦ ὁρωμένου, φονικοὶ καὶ ἕτοιμοι καθιέναι αὐτούς τε καὶ τοὺς παιδικ. καὶ οὕτω καθ' ἕκαστον θεὸν ἕκαστος ὧν χρῆται τῶν ἐκείνου τιμῶν τε καὶ μεμυήμενος εἰς ἐν ζῇ ἕως αὖ ἀσφαλῆ βίον καὶ πρὸς τοῦδε πρώτην γένηται βιοτῶν, καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ πρός γε τοὺς ὁρωμένους καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ὁμιλῆτε καὶ προσφέρεται. τὸν τε οὖν ἔρωτα τῶν καλῶν πρὸς τρόπου ἐκλέγεται ἕκαστος. καὶ ὡς θεὸν αὐτὸν ἐκεῖνον ὄντα ἑαυτῷ, οἷον ἄγαλμα τεκταίνεται καὶ κατακοσμεῖ, ὡς τιμῶσιν τὸ καὶ ὀργάσων. οἱ μὲν δὴ οἷος, λίθον τινα ζητοῦσι πλὴν ψυχὴν ὑφ' αὑτῶν ἱερώμενον. σκοποῦσιν οὖν εἰ φιλόσοφός τε καὶ ἡγεμονικὸς πλὴν φύσιν. καὶ ὅταν αὐτὸν εὑρόντες ἐρασθῶσι, πᾶν ποιοῦσιν ὅπως τοιοῦτος ἔσται. ἐὰν οὖν μὴ πρόσθεν ἐμβεβῶσι τῷ ἐπιτηδεύματι, τότε ἐπιχειρήσαντες, μανθάνουσί τε ὅθεν αὖ τι δύνωνται. καὶ αὐτοὶ μετέρχονται. ἰχνεύοντες δὲ παρ' ἑαυτῶν αὐλιζόμενον πλὴν θεὸν φύσιν ἀνερεύνουσι. σφῷ δὲ σφίσιν ἰώμενοι πρὸς ἓν θεὸν ἕλκειν. καὶ ἐφαπτόμενοι αὐτῷ τῇ μνήμῃ οὗ θεσπίζοντες ἐξ ἐκείνου λαμβάνουσι τὰ ἤθη καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα καθόσον δύνανται θεὸν ἀν-

θρώπῳ

θρώπῳ μεταχεῖν· καὶ ἔστιν δὲ ἐν ὁρᾶσθαι αἰτιώμενοι, ἔτι τε μᾶλλον ἀγαπῶσι καὶ ἐκ δὸς ἀρύτωσιν· ὡς πᾶν ἀεὶ βάσκανον ἀπὸ τοῦ ὁρωμένου ψυχὴν ἐκπαντλοῦντες πιεῖν ὡς δυσαπόφευκτον τῷ στέργοντι ποιοῦσιν· ὅσοι δὲ αὖ μεθ' ἥδονῆς ἔπονται, βασιλικὸν ζητοῦσι· μὴ ἐρῶντες ἔτι ἔστιν, παίσαντα σφῶσι τὰ αὐτά. οἱ δὲ ἀπόλλωνός τε καὶ ἑκάστου τῶν θεῶν, ἔπου καὶ τὸν θεὸν ἰόντες ζητοῦσι τὸ στέργον παῖδα ποιήσασθαι· μὴ ὅταν κτήσωνται, μιμούμενοι αὐτοί τε καὶ τὰ παιδικὰ πείθοντες καὶ ῥυθμίζοντες εἰς τὸ ἐκείνῃ ἐπιτήδευμα καὶ ἰδίαν, ἄγουσιν ὅσον ἐνόντι σφίσι δύνασθαι· φθόνῳ οὐδὲ ἀπλῶς θίγουσι δυσμενῆ χρώμενοι πρὸς τὰ παιδικά, ἀλλ' εἰς ὁμοιότητα αὐτοῖς καὶ ᾧ θεῷ ὄντα αὖ τιμῶσι πᾶσαι παίντως ὅτι μάλιστα πειρώμενοι ἄξειν ἔπου ποιῶσι, προθυμίᾳ μὲν ἓν τῷ ὡς ἀληθῶς ἐρᾶσθαι καὶ τελετῇ· ἃ δὲ γ' εἰδότες πράξωσιν ὃ προθυμοῦνται, ἰὼ λέτω. ὅπου καὶ λύτε καὶ δίδασκομένοις τὴν ὑφ' ἧς ἔρωτα μανόντος φίλτρῳ φιλεῖσθαι γίγνεσθαι, ἐὰν αἱρεθῇ· ἁλίσκεται δὲ δὴ ὁ αἱρεθεὶς τοιῷδε τρόπῳ καὶ ἀπὸ τοῦ δὲ ἀρχῇ τῷδε ζοῦ μύθου ζυγῇ διελόμενος ψυχὴν ἑκάστην· ἰσοειδῆ μὲν δύο τινὲ εἶδε· ἰώ ἕκαστον δὲ εἶδος ζίζον· καὶ νῶν ἔτι ἡμῖν τοῦτο μένετω. τῶν δὲ δὴ ἵππων, ὁ μὲν, φαμὲν ἀγαθός. ἀλλ' οὐ. ἀρετὴ δέ τις τοῦ ἀγαθοῦ ἢ καὶ τοῦ καλόν, οὐ διέπομεν· νῦν δὲ λεκτέον. ὁ μὲν τοίνυν αὐτοῖν οὐ τῇ καλλίονι στάσει ὤν, τότε ἕδος ὀρθὸς καὶ διηρθρωμένος, ὑψαύχην· ἐπίγρυπος· λευκὸς ἰδεῖν· μελανόμμα τε· τιμῆς ἐραστὴς μετὰ σωφροσύνης τε καὶ αἰδοῦς καὶ ἀληθινῆς δόξης ἑταῖρος. ἄπληκτος. καὶ ἑλάσμασι μόνον καὶ λόγῳ ἰώ ἡγούμενος. ὁ δὲ αὖ σκολιὸς πολὺς εἰκῇ συμπεφορημένος. κρατεραύχην· βραχυτράχηλος· σιμοπρόσωπος· μελάγχρως· γλαυκόμματος· ὕφαιμος· ὕβρεως καὶ ἀλαζονείας ἑταῖρος· περὶ ὦ τα λάσιος· κωφός· μάστιγι μετὰ κέντρων μόγις ὑπείκων. ὅταν δ' οὖν ὁ ἡνίοχος ἰδὼν τὸ ἐρωτικὸν ὄμμα, πᾶσαν αἰσθήσει διαθερμήνας τὴν ψυχὴν, χαρᾶλισμοῦ τε καὶ πόθων κέντρων ὑποπλησθῇ, ὁ μὲν πειθοῦς ἕπου ἡνιόχῳ τῶν ἵππων, ἀεί τε καὶ τότε αἰδοῖ διαῤῥόμενος, ἵησιν καὶ τείνει μὲν ἐπὶ παιδικὸν τὸ ἐρωμένου. ὁ δὲ οὔτε κέντρων ἡνιοχικῶν· οὔτε μάστιγος ἔτι φείδεται· σκιρτῶν δὲ βίᾳ φέρεται· καὶ πόντα πράγματα παρέχων τῷ συζύγι τε καὶ ἡνιόχῳ, ἀναγκάζει ἰέναι τὸ πρὸς τὰ παιδικὰ· καὶ μνείαν ποιεῖσθαι τῆς τῶν ἀφροδισίων χαρίτων. τῷ δὲ, καταρχὰς μὲν ἀντιτείνειν· ἀγανακτοῦντε ὡς δεινὰ καὶ παράνομα ἀναγκαζομένω. τελευτῶντε δὲ ὅταν μηκὺν ἢ πόρον ἀναβεβηθὸν ἀγομένω ἔρασται καὶ ὁμολογήσαντε ποιήσειν ἃ κελεύωσιν. καὶ πρὸς αὖ τῷ τε γίγνεσθαι καὶ εἶδον τὸ θεῖον τὸ τῶν παιδικῶν ἀστραπῆσαι· ἰδόντες δὲ τῷ ἡνιόχου ὑπομνήσει πρὸς τὸ τοῦ πέλους φύσιν ἰέναι. καὶ πάλιν εἶδεν αὖτὸ μετὰ σωφροσύνης ὡς ἁγνῷ βάθρῳ ἑδραῖον· ἰδοῦσα δὲ ἔδεισέ τε· καὶ σεφθεῖσα αἰδέσθη ὑπτία. καὶ ἅμα ἡνίκα ἂν ἐς τὸ ὀπίσω αὖ κύσει τὰς ἡνίας, οὕτω σφόδρα ὡς τε ἀδὲ τὰ ἰσχία ἅμφω καθίσασι τῷ ἵππων· ὁ μὲν, ἀκόντα σφᾶ· ὁ μὲν αὐτεπείσιον· ὁ δὲ ὕβρεισὼν μάλα ἄκοντα· ἀπολιπόντε δὲ ἅπαξ τόδε, ὁ μὲν, ὑπ' αἰσχύνης τε καὶ θάμβους, ἱδρῶτι πᾶσαν ἔβρεξε τὸν ψυχήν. ὁ δὲ, λήξαντος τῆς ὀδύνης ἡνίκα τοῦ χαλινοῦ τε ἔσχε καὶ τοῦ πτώματος, μόγις ἀσφαπίσας ἐλοιδόρησεν ὀργῇ πολλὰ καὶ ἔζων τόν τε ἡνίοχον καὶ ὁμόζυγα, ὡς δειλίας τε καὶ ἀπαγορίας λιπόντε τὸν τάξιν καὶ ὁμολεγίαν. καὶ πάλιν οὐκ ἐθέλοντας προσιόντας αἰτιᾶσθαι ἀναπείθων μόγις συνεχώρησε, δεομένων ἀσφῶν ὑποδραθέσθαι· ἐλθόντες δὲ τοῦ σωτηρίου χόρου, οὐ μνησικακεῖν προθυμίαν, ἀπομνήσκων βιαζόμενος χρεμετίζων ἕλκων, ἠνάγκασεν αὖ προσελθεῖν τοῖς παιδικοῖς, ἐπεὶ τοὺς αὐτοὺς λόγους· καὶ ἐπειδὴ ἠνύσθησαν ἐγκύψας καὶ ἐκτείνας τὸν κέρνον ἐν σκελῶν ἐν χαλινὸν μετ' αἰδοῦς ἕλκει. ὁ δ' ἡνίοχος ἔτι μᾶλλον τοῦ ἐν παθος παθὼν, ὡς πρὸ ὕπτιος ἐλκόμενος ἀπέστησεν ἔτι μᾶλλον τῷ ὑβρεισοῦ ἵππου ἐκ τῶν ὀδόντων βίᾳ ὀπίσω ἀπάσας τὸν χαλινὸν, τήν τε κακόφορον γλῶτταν καὶ τὰς γνάθους καθῆμαξε· καὶ τὰ σκέλη τε καὶ τὰ ἰσχία πρὸς τὸν γῦν ἐρείσας, ὀδύναις ἔδωκεν· ὅταν δὲ ταὐτὸν πολλάκις πάσχων ὁ πονηρὸς τῆς ὕβρεως λήξῃ τε πεισθεὶς ἔτι παῦλαν ἄσθμης τῆς τοῦ ἡνιόχου προνοίας· καὶ ὅταν ἴδῃ τὸν καλὸν, φόβῳ δεδιὼς ταῦτα, ὡς τε ξυμβαίνει πότ' ἄσθμη τὸν τῷ ἐρωτῶν ψυχὴν τοῖς παιδικοῖς αἰδουμένη τε καὶ

διδυκῆναι ἴπαξ· ἅτε οὖν πᾶσαν θεραπείαν ὡς ἰσόθεος θεραπευόμενος ἐκ τοῦ σώματος ἔρχεται, ἀλλὰ καὶ καθ' ὧν ἐστὶ πονηρότερος, μὴ αὐτὸς ὢν φύσει φίλος ἐκείνου· καὶ γὰρ καὶ φιλίαν ἡ θεραπεύουσι· καὶ ἅμα μὴ οἱ ἡ πρόθεσις τοῦ ξυμφοιτητοῦ ἢ πίνειν ἄλλον διαβεβλημένος ἦ, λεγόντων ὡς αἰσχρὸν ἐρῶντι πλησιάζειν· μὴ διαλύσῃ ἀπωθέσθαι τὸν ἐρῶντα· προϊόντος δὲ ἤδη τοῦ χρόνου, ἤτε συνήθεια καὶ ἡ χρεία ἦγαγεν εἰς τὴν προσήκουσαν αὐτὸν εἰς ὁμιλίαν. ἐπεὶ δή ποτε ἔμαθεν καὶ ἐκεῖνος φίλον· ἐπεὶ ἀγαθὸν μὲν φίλοις ἀγαθῷ εἶναι· προσομιλοῦντι δὲ μὴ λόγῳ τε καὶ ὁμιλίαν διαμένειν ἐγγύθεν ἀδύνατα γιγνομένου τοῦ ἐρῶντος, ἐκπλήττει τε ἐρώμενον, διαπαθαινόμενον ὅτι ἀεὶ ἐξαπατᾶς ἄλλοι φίλοι τε μὴ οἰκείως μᾶλλον φιλιῶν οὐδεμίαν παρέχοντι πρὸς ἑτεροῖον φίλον· ὅταν δὲ χρονίζῃ ἐκεῖνος ὁρῶν μὴ πλησιάζοντα μετὰ τῶν ἀπιόντων οὔτε γυμνασίοις μὴ οἷς ταῖς ἄλλαις ὁμιλίαις, τότ' ἤδη ἐκ τοῦ ῥεύματος ἐκείνης πηγὴ, ὃν ἵμερον ζῆλος γαυμένους ἐρῶν ὠνόμασε, πολὺ φερομένου πρὸς τὸν ἐρασθέντα, ἐὰν μὴ, εἰς αὖθις ἴδῃ. ἀλλ' ἀπομνημονεύσας, ἔξω ἀφορᾷ· μὴ εἶδον πόθεν, ἢ τίς ἐχθὲς ἐκεῖνος τε μὴ στερῶν ἀλγεινῶς πάλιν ὄθεν ὥρμησεν φέρεται. οὕτω δὲ τοῦ ἡμέλλησε ῥεῦμα πάλιν εἰς τὸν ἐραστὴν ἦλθεν, ἢ πέφυκεν αὖθις πάλιν ψυχὴν ἰόντα ἀμείβεσθαι, καὶ ἀναπτερῶσαν τὰς ὁδοὺς τῶν πτερῶν, αἴρεται τε μὴ ὥρμησε πτεροφυεῖν τε, μὴ πάλιν ἐρωμένου αὖ ψυχὴν, ἵμερος οἷ πλησιάζειν· ἐρᾷ μὲν οὖν· ὅτου δὲ, ἀπορεῖ· καὶ οὔθ' ὅτι πόθεν ἔλαβεν· οὐδ' ἔχει φράσαι· ἀλλ' οἷον ἀπ' ἄλλου ὀφθαλμίας ἀπολιλαυκὼς, προφάσεως ἐπεὶ ἐκ ἔχει· ὡς πᾶν δὲ οὐκ ἐθέλει ὃ τι περ οὐ ἐρῶντι ἑαυτὸν ἐρῶν λέληθε· μὴ ὅταν μὲν ἐκεῖνος παρῇ λύγῃ κατὰ ταυτὰ ἐκείνῳ τῆς ὁδύνης· ὅταν δὲ ἀπῇ, κατὰ ταὐτὰ αὖ πόθεν· καὶ πότε ταῦτα ἔσωλεν ὁρῶντος αὐτοῦ ὁρῶσ ἔχων· καλεῖ δὲ αὐτὸν καὶ οἴεται οὐκ ὁρῶντα ἀλλὰ φιλίαν εἶναι· ἐπιθυμεῖ δὲ ἐκείνῳ παραπλησίως μὲν ἀθυμότερος δὲ ὁρᾶν· ἄπεισθαι· φιλεῖν· συγκατακεῖσθαι· καὶ δὴ δίον εἰκὸς ποιεῖν ἃ μετ' ἐκεῖνον ταχὺ ταῦτα· οὐ δῶν τῷ συγκοιμᾶσθαι, τῷ μὲν ὁρᾶσθαι ὁ ἀκόλαστος ἵππος ἔχει ὅτι λέγει πρὸς τὸν ἡνίοχον· καὶ ἀξιοῖ αὐτὸ πολλῶν πόνων σμικρὰ ἀπολαῦσαι· ὁ δὲ, τῶν παιδικῶν ἔχει μὲν οὐδὲν εἰπεῖν· ἀπορεῖν δὲ καὶ ἀπορῶν, ὠθεῖ βάλλει τὸν ὁρᾶντα· καὶ φιλεῖ ὡς σφόδρα οὗτος ἀσπαζόμενος· ὅταί τε συγκατακλίνωνται δίος ὅτι μὴ αὖ ἅπαρνηθῆναι τὸν αὐτῷ μηδὲν χαρίσασθαι τῷ ὁρῶντι εἰδηθέντυχεῖν· ὁ δὲ ὁμιλῶν αὖ μετὰ τοῦ ἡνιόχου πρὸς ταῦτα μετ' αἰδοῦς, καὶ λόγους αὐτιπείνει· ἐαὶ μὲν δὴ οὖν ἐς τεταγμένω τὸ λίαν καὶ φιλοσοφίαν νικῶσι τὰ βελτίω τῆς διανοίας ἀγαγόντα, μακάριον μὲν καὶ ὁμονοητικὸν τὸν αὐτῶν βίον διάγουσιν, ἐγκρατεῖς αὑτῶν καὶ κόσμιοι ὄντες· δουλωσάμενοι μὲν ᾧ κακίᾳ ψυχῆς αὐτῶν ἐνίσταντο· ἐλευθερώσαντες δὲ, ᾧ ἀρίστῳ· τελευτήσαντες δὲ δὴ, ὑπόπτεροι καὶ ἐλαφροὶ γενόμενοι τῶν τριῶν παλαισμάτων τῶν ὡς ἀληθῶς ὀλυμπιακῶν, οὐ νικῶσιν· οὐ μεῖζον ἀγαθὸν οὔτε σωφροσύνῃ ἀνθρωπίνῃ, οὔτε θεομανίᾳ δοῦναι τὸ παρόντι ἀνθρώπῳ· ἐαὶ δὲ διαίτῃ φερόμενος τῇ κακῷ καὶ ἀφιλοσόφῳ, φιλοτίμῳ δὲ χρώμενος, τάχ' ἄν που ἐν μέθαις ἢ τινι ἄλλῃ ἀμελείᾳ τῷ ἡνιόχῳ αὐτοῦ ὑποζυγίω λαβόντε ταῖς ψυχαῖς ἀφρούρως, σὺν ἄγοντε εἰς τὸν ἦν νῦν ὑπ' ἐκείνων πολλῶν μακρὸν ἄρησιν, ἐλίττειν τε μὴ διαπράξασθαι· καὶ διαπραξάμενοι, βλοιπὸν ἤδη χρῶνται μὲν αὐτῇ· αὐτάνικα δὲ ἅτε οὐ πάνυ δεδογμένα τῇ διανοίᾳ πράττοντες· φίλων μὲν οὖν καὶ τούτῳ· ἧττον δὲ ἐκείνων, ἀλλ' ἧττον διὰ τὸ ὁρᾶσθαι· καὶ ἐξ ἀνομολογοῦσι, πίστεις τὰς μεγίστας ἡγουμένω ἀλλήλοις δεδῶκέναι τε καὶ δεδέχθαι· ἃς οὐ θεμιτὸν εἶναι λύσαντας, εἰς ἔχθραν ποτὲ ἐλθεῖν· οἱ δὲ τῇ τελευτῇ ἅπτοροι μὲν, ἀρτιπτέροι δὲ πτερωθέντες, ἐκβαίνουσι τοῦ σώματος· ὥς τε οὐ σμικρὸν ἆθλον τῆς ὁρωτικῆς μανίας φέρονται· εἰς γὰρ σκότον καὶ τὸν ὑπὸ γῆς πορείαν, οὐ νόμος ἔστιν ἔτι ἐλθεῖν τοῖς κατηργασμένοις ἤδη τὴς ὑπουρανίας φορᾶς· ἀλλὰ φανὸν βίον διάγοντας, ὃν δὴ μανέντ' μετ' ἀλλήλων πορευομένους καὶ ὁμοπτέρους ὁρῶσ χρὴ εἶναι ὅταν γένηται γενέσθαι. ταῦτα τοσαῦτα ὦ παῖ καὶ οὔτω θεία σοι δωρήσεται ἡ παρ' ἐρασταῦ φιλία· ἡ δὲ ἀκόλαστος τε μὴ ἐρῶντος ἀκόλαστος, σωφροσύνῃ θνητῇ καὶ κραμένη θνητῇ. καὶ φεισθεῖσα ἀκοινωνήτου, ἀπελευθερίαν ὑπὸ πλήθους ἐπαινεμένην ὡς ἀρίστῳ τῇ φίλῃ ψυχῇ οὔτε κηδοῦσα

κοῦσα οὐκ ἀγαλιάσας ἐπῶν ποδὴ πῶ κυλινδουμένῳ αὐτήν. καὶ ὃς δὲ γῆς ἄσουσι
παρίξει. ὦ πῦ σοι ὦ φίλε ὄρωσ ἐς ἡμετέραν δύναμιν ὅτι καλλίστη καὶ ἀρίστη, δι-
δοῦναί τε καὶ ἐκτίσαι παλινῳδίαν. πάντα ἄλλα καὶ ὅσῳ ὀνόματι ἰώμεθα ποιητικοῖς
τισι δεῖ. Φαῖδρον ἀρ' οὐκ ἄν. ἀλλὰ τῶν προτέρων τὸ συγγνώμην ἔχειν τῶνδε χρή
ειν ἴσχειν, ἀμουσίας καὶ ἴλεως τὴν μὴ ἐρωτικὴν τέχνην ὧν δίδωκας, μήτε ἀφέλειν, μήτε πε-
ρᾶσαι δ' ὀργήν. λίδυ τ' ἔτι μᾶλλον ἢ ναῦν παρὰ τοῖς καλοῖς τίμιον εἶναι. αὖ δ' πρόσθεν
ἅπαν λόγῳ σοι ἀπιστεῖν ἔπομαι, φαῖδρός τε καὶ ἐγώ, λυσίαν ἐν τῷ λόγου παιδιᾷ αὖ
πάμενος, καὶ εἴ τῶν τοιούτων λόγων. οὐδ' φιλοσοφίαν δ' ὡς πρὸς ἀδελφὸς αὐτῷ πο
λίμαρχος τέχναπται, σχέδον ἵνα καὶ ὁ ὄρασις ὅδε αὐτοῦ μηκέτι ἐπαμφοτερίζειν καθέ
πεται καὶ ἀπλῶς πρὸς ὄρωπα μιᾷ φιλοσόφων λόγων ἐν βίου φύσει. φαῖ.
Σωκράτης μοί σοι ὦ σώκρατες, ἃ πρ' ἄμενον ταῦτ' ἐμοῦ εἶναι ταῦτα γίγνεσθαι. ἐν λό
γου δ' σὺ πάλαι θαυμάσας ἔχω, ὅσῳ καλλίω τ' προτρέψασθαι. ὡς τε ὀκνῶ μή
μοι λυσίας τι πεινὸς φανῇ. ἐὰν ἄρα τῳ ἐθελήσῃ πρὸς αὖτ' ἄλλον αὖ τιτράτειναι. καὶ
γάρ τις αὐτ' ὦ θαυμάσιε ὄναξ τῶν πολιτικῶν οὗτ' αὐτὸ λοιδορῶν ὠνείδιζε. τῷ δ' πα
σης τ' λοιδορίας ἐπῄνει λογογράφον. τάχα δ' ἂν ὑπὸ φιλοτιμίας ἐπάρχοι τῳ αὖ τῷ
γράφειν. σω. γελοῖον γ' ὦ νεανία τὸ δόγμα λέγεις. τῷ τ' ἑταίρε συχνὸν διαμαρτάνεις,
ἐὰν αὖτ' ἔτι τι ἐγὼ μοι φοβᾶ. ἴσως γ' τῷ τ' λοιδορήσοντα αὖ οἴεται μέλλοντα λέγειν ἐ-
λεγεῖν. φαῖ. ἐφαίνετο τ' ὦ σώκρατες τῷ σωθῆναι σου τῷ αὖ φ' ὅτι οἱ μέγιστον δυνά
μενοί τε τῷ συμβουλεύειν οὐ τοῖς φίλοις, αἰσχυνόντ λόγους τε γράφειν, τῷ καταλείπειν
συγγράμματα ἑαυτ', δόξαν φοβούμενοι τ' ἔπειτα χρόνιμ' σοφιστὰ καλῶντ'. σω-
γλυκὺς ἁπλῶν ὦ φαῖδρε λέληθε σε ὅτι ἀφ' τ' μακρῶν ἀπλοῦς τ' καταβ' τὸν λόγον ἐκλύ
ου. καὶ πρὸς φ' ἀπλῶν λανθάνει σε ὅτι οἱ μέγιστον φρενοῦντες τῶν πολιτικῶν, μάλιστα
ἐρῶσι λογογραφίας τε καὶ καταλείψεως συγγράμματ'. οἱ γε καὶ πείσειν τινὰ γράφωσι
λόγον, ἔπος ἀπαπῶσι τὸν ἐπαινέτας, ὡς τε προσπαγράφωσι πρώτους οἱ αὖ ἐπαινέσαι
ἐπαινῶσιν αὐτούς. φαῖ. πῶς εἶπ' λέγεις; ἀπ' μανθάνω. σω. οὐ μανθάνεις ὅτι τὸ
ἀρχὴ ἀνδρὸς πολιτικοῦ συγγράμματος πρῶτος ὁ ἐπαινέτης γέγραπται; φαῖ. πῶς;
σω. Ἔδοξέ που φησὶν αὐτὸ τ' σύγγραμμα τῇ βουλῇ ἢ τῷ δήμῳ. ἐάμφοτέροις. καὶ ὅς ἐστιν
ἐν ἐκεῖνοι δὴ λέγων μάλα σεμνῶς καὶ ἐγκωμιάζων ὁ συγγραφεύς. ἔπειτα λέγει δὴ με-
τὰ ταῦτ' ἐπλεονεκτούμενος τοῖς ἐπαινέτας πάνυ ἑαυτοῦ σοφίαν, οἵοτε πάνυ μακρὸν φαι-
νόμενος σύγγραμμα. ἢ σοι ἄλλο τι φαίνετ' τοιοῦτον, ἢ λόγος συγγραμμένος; φαῖ.
Οὐκ ἔμεγε. σω. Οὐκοῦν ἐὰν μὲν ἔτ' ἐμοιμένῃ, γελοῖος ἀπέρχετ' ἐκ τ' θεάτρου ὁ ποιη-
τής. ἐὰν δὲ ἀληθῶς μὴ ἄμοιρος γένητ' λογογραφίας τε καὶ τοῦ ἄξιος ᾖ συγγράφειν,
πυθόμενος αὐτός τε καὶ οἱ ἑταῖροι. φαῖ. Καὶ μάλα. σω. Δοκεῖ γε οὖν ἔχ ὡς ὑπερφρονεῖν
περ τ' ἐπιτηδεύματος. ἀλλ' ὡς τεθαυμακότες. φαῖ. ναί μοι δοκεῖ. σω. τί. ὅταν ἐ-
παινοῦς γένῃ ῥήτωρ. ἢ βασιλεὺς ὡς τε λακεδαίμων ἢ λυκόφρων. ἢ σόλωνος. ἢ δαρεῖος δύναμιν
ἀθανάτου γενέσθαι λογογράφος αὐ πόλει, αἰῶν' ὧν οὐκ ἰσόθεον ἡγεῖται αὐτός τε αὑτ'
ἔτι ζῶν. καὶ οἱ ἔπειτα γιγνόμενοι ταῦτα τὰ ταῦτα τ' αὐτοῦ νομίζοντες θαυμάσιοι αὖ θ' τὰ
συγγράμματα; φαῖ. καὶ μάλα. σω. Οἶσθ' οὖν τινα τ' τοιοῦτ' ὃς τις καὶ ὁπωστιοῦν δύσνους
λυσίᾳ, ἐνιδίζειν αὐτὸ θ' ὅτι συγγράφει; φαῖ. ἔκαν ἐκεῖ γε ἴσθ' ὧν σὺ λέγεις. καὶ τ'
αὖ τῷ αὐτῷ ἐπιθυμίᾳ ὡς ἔοικεν ὀνειδίζοι. σω. Τοῦτο μὲν ἀρα παντὶ δῆλον ὅτι ἂν
αἰσχύνοι αὐτό γε τ' γράφειν λόγους. φαῖ. τί τ'. σω. ἀλλ' ἐκεῖνο δοκεῖ μοι αἰσχρὸν εἶσθ' τ'
μὲν καλῶς λέγειν τε καὶ γράφειν ἀλλ' αἰσχρῶς τε καὶ κακῶς. φαῖ. δῆλον δή. τίς οὖν
ὁ τρόπος τ' καλῶς τε καὶ μή, γράφειν. σω. δι' ὁμιλιᾶ τοι ὦ φαῖδρε λυσίαν τ' τούτ' ἰζε-
τάσωμεν καὶ ἄλλον ὅς τις πώποτε πότε γέγραφεν ἢ γράψει, ἔτε πολιτικὸν σύγραμμα, ἔτε
ἰδιωτικὸν οὐ μέτρῳ ὡς ποιητὴς. ἢ καὶ μέτρῳ ὡς ἰδιώτης. φαῖ. Ἐρωτᾶς ἀδικόμενος;
Σω. τίνος μὲν οὖν οὐκ αὖ τις ὡς ἐπεῖν ζάν, ἀλλ' ἢ τῶν τοιούτ' ἡδονῶν ἕνεκ. οὐ γοῦν σὺ
ἐκείνων γε ὧν προλυπηθῆναι δεῖ. ἢ μὴ δι' ἀθῆναι. ὃ δὴ ὀλίγου πᾶσιν αὖ τοῖς τὸ σῶ-
μα ἡδυναὶ ἔχοι. διὸ καὶ δικαίως αἰσθανόμενοι κέκλωται. χρὴ μὲν δὴ ὡς ἔοικε

καὶ ἅμα μοι δοκοῦσιν ὡς ἐπὶ τῷ πίνακι ἐπᾴδειν κεφαλὴν ἡμῖν οἱ τεθηγμένοι ἄδοντες· καὶ ἀλλήλοις διαλεγόμενοι καθαιρεῖ καὶ ἡμᾶς· εἰ οὖν ἴσθιον καὶ νῦν καθάπερ τοὺς πολλοὺς οὐ μεσημβρίᾳ μὴ διαλεγομένους· ἀλλὰ νυστάζοντας· καὶ κελευομένους ὑφ' αὐτῶν δι' ἀργίαν τῆς διανοίας, δικαίως ἂν καταγελῶμεν, ἡνύμοσι αὐσβράποδα ἅπερ σφίσιν ἐλθόντα εἰς φ καταπάγιον ὡς πρὸ προβάτια μεσημβριάζοντα πρὸς πλὴν κρηνῶν εὕδειν· ἐὰν δὲ ὀρθῶσι διαλεγομένους, καὶ παρακαλοῦντας σφᾶς ὡς πρὸ σειρῆνας ἀκηλήτους, ὃ γέρας ἔχουσι παρὰ θεῶν ἀνθρώποις δίδοται, τάχ' ἂν δοῖεν ἀγαθόν τις.

Φαῖ. Ἔχουσι δὲ δή· τί οὖν· ἀνήκοος ἐῶς ἔοικε τυγχάνω ὤν. Σω. Οὐμὲν δὴ πρέπει γε φιλόμουσον αὖ ὄρκον τῶν τοιούτων ἀπήκοον εἶναι· λέγεται δ' ὡς ποτ' ἦσαν οὗτοι ἄνθρωποι τῶν πρὶν μούσας γεγονέναι γενομένων δὲ μουσῶν· καὶ φασίσης ᾠδῆς· οὕτως ἄρα τινὲς τῶν τότε ὠρεπλάγησαν ὑφ' ἡδονῆς, ὡς τε ἄδοντες, ἠμέλησαν σίτου τε καὶ ποτοῦ· καὶ λάθοι τελευτήσαντες· αὐτούς; ὧς ὧν τὸ τεθνάναι γένος μετ' ἐκεῖνο φύτῳ, γέρας ἔσχον παρὰ μουσῶν λαβόν, μηδὲν ἔσθιν μηδὲ πίνειν γενόμενον· ἀλλ' ἀστόν τε καὶ ἄποτον εὐθὺς ἄλλο, ἕως ἂν τελευτήσῃ· καὶ μετὰ ταῦτα ἐλθὸν παρὰ μούσας ἀπαγγέλλειν τίς τίνα αὐτῶν τιμᾷ τῶν ἐνθάδε· περὶ μὲν οὖν τοὺς ἐν τοῖς χοροῖς τεθραμμένους αὐτῶν ἀπαγγέλλοντες, ποιοῦσι πρὸς ἕλικες ἔρους· τῇ δὲ ἐρατοῖ, τοὺς ἐν τοῖς ἐρωτικοῖς καὶ ταῖς ἄλλαις, οὐ λογικὰ φ ἕδος τιμῆς ἐκάστης· τῇ δὲ πρεσβυτάτῃ καλλιόπῃ καὶ τῇ μετ' αὐτὴν οὐρανίᾳ· τὸν ἐν φιλοσοφίᾳ διάγοντάς τε καὶ τιμῶντας τὸ ἐκείνων μουσικὸν ἀγγέλλουσι· αἰ δὴ μάλιστα τῶν μουσῶν περί τε οὐρανὸν καὶ λόγους οὖσαι, θεᾶς τε καὶ ἀνθρώπους, ἴασι καλλίστας φωνὰς φθέγγονται δὴ οὖν καὶ λεκτέον τί· καὶ ἀκουστέον ἐν τῇ μεσημβρίᾳ. Φαῖ. Λεκτέον μὲν δή. Σω. Οὐκοῦν ὅπερ νῦν προὐθέμεθα, σκέψασθε φ λέγων ὅπη καλῶς ἔχει λέγειν τε καὶ γράφειν· καὶ ὅπη μή, σκοπεῖν. Φαῖ. Δῆλον. Σω. Ἆρ' οὖν ἐχυ παίρχειν δεῖ ἢ τοῖς οὗ τε καὶ καλῶς ῥηθησομένοις πρὸ τ λέγοντος διαίσειν· ἐλθεῖν τἀληθῆ ὧν αὖ ἐρεῖν πέρι μέλλει; Φαῖ. Ἀτοπόν τ' ἐστὶ τοῦτ' ἀκήκοα ὦ φίλε σώκρατες, ἐκ εἶναι αὐάγκην δ' μέλλοντι ῥήτορι ἔσεσθαι τὰ δ' ὄντα μὴ μανθάνειν· ἀλλὰ τὰ δόξαντα αὖ πολῦθει εἴ πέρ τινα σοφὸν εἶναι· οὐδὲ τὰ ὄντα μὴ καλὰ ἢ καλά, ἀλλ' ὅσα δόξει· ἐκ τούτων εἶναι φ πείθειν ἀλλ' ἐκ τῆς ἀληθείας. Σω. Οὔτοι ἀπόβλητον ἔπος εἶπε δεῖ ὦ Φαῖδρε ὃ αὖ ἔπαισι σοφόν· ἀλλὰ σκοπεῖν μή τι λέγωσι· καὶ δὴ καὶ φ νῦν λεχθὲν, οὐκ ἀφετέον. Φαῖ. Ὀρθῶς λέγεις. Σω. Ἴδε δὴ σκοπῶμεν αὐτό. Φαῖ. Πῶς; Σω. Εἴσι πείθοιμι ἐγὼ τὸν φιλομαθέστατον ἀμύθητον κτησάμενον ἵππον, ἄμφω ἵππον ἀγνοοῦμεν, τοσόνδε μέντοι τυγχάνοι μεν εἰδότες φ σοῦ· ὅτι φαῖδρος ἵππον ὑγιέστ φ τ ἡμῶν ζώων μέγιστ' ἔχειν δοκεῖ; Φαῖ. Γελοῖον γ' ἂν ὦ σώκρατες εἴη. Σω. Οὔπω γε ἀλλ' ὅτε δὴ αὖ σκοπεῖσθαι πείθοιμι σωτῆρος λόγον ἵππου ἐπαινοῦντα φ τ ὄντα ἵππον ἐφονομάζων· μὴ λέγων ὡς πανύρ ἄξιον φ βρέμαι εἶναι τε καὶ κτᾶσθαι μὴ δ' σκοπᾶς· ἀπὸ πολεμίων τε χρήσιμον μὴ προσιππικὸν δυνατὸν σκᾶν, μὴ ἄλλα πολλὰ ὠφέλιμον; Φαῖ. Καὶ μάλιστα γ' ἂν ἔμοιγ' ἔοι. Σω. Ἆρ' οὖν οὐ κρεῖττον γελοῖον· ἢ δεινόν τε μὴ ἐχρὸν ἦ, ὦ φίλε; Φαῖ. Φαίνεται. Σω. Ὅταν δὴ ὁ ἐρωτικὸς ἀγνοῶν, ἀγαθὸν μὴ ἡγῆται, λαβὼν πόλιν ὡσαύτως ἔχουσαν πείθῃ μὲ τὸν ἔρωτα ὡς ἵππου φ ἐπαινοῦντα ποιούμενος ἀλλὰ τοῦτο ὡς ἀγαθοῦ· δόξας δὲ πολῖται μὲν μαλιστὰ πείσῃ καὶ πράξει αὐτ' ἀγαθῶν, ποῖόν τινα οἶει μετὰ τοῦτα πὶ ῥηθεικὸν ἐρρὸν δ' ἔσεσθαι θεραίζειν. Φαῖ. Οὐ πάνυ ἐπιεικῆ. Σω. Ἆρ' οὖν ὦ γαθέ, ἀγροικότερον φ δοκῶ λελοιδορῆσθαι πὶ τ λόγων τέχνῃ; καὶ ἴσως αὖ ἄφρι, τί ποτ' ὦ θαυμάσιοι λεγεῖτε. ἐπὶ φ οὐδένα ἀγνοοῦντα τἀληθὲς ἀναγκάζω μανθάνειν λέγειν· ἀλλ' εἴ τις ἐμῇ ξυμβουλῇ κτησάμενος ἐκεῖνο, οὕτως ἐμὲ λαμβάνειν· φ δ' οὖν μέγα λέγω ὡς ἄρα ἐμοῦ τῷ τὰ ὄντα εἰδότι οὐδέν τι μᾶλλον ἔοικε πείθειν τέχνη. οὐκοῦν δίκαια ἐρεῖ λέγουσα ταῦτα; Φαῖ. Φημὶ ἐὰν οἵ γε ἐπίστασθαι αὐτῇ λόγοι μαρτυρῶσι εἶναι τέχνη. ὡς πρὸ γοῦν ἀκούειν δοκῶ τινων προσιόντων. καὶ διαμαρτυρομένων λόγων, ὅτι ψεύδεται. καὶ οὐκ ἔστι τέχνη ἀλλ' ἄτεχνος τριβή· τοῦ δὲ λέγειν φησὶν ὁ λακωνικὸς εἶναι μόνος τέχνη ἄρα τῷ ἀληθείας ὄφελος, οὔτ' ἔστιν οὔτε μή ποτε ὑστέρως γένηται. τούτων δὲ

δὴ τῶν λόγων ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ λίαν αὐτοὺς παράπαν ὀλίγου τι καὶ τῶς λέγου σι. Σω. Γάρ τι δὴ θρέμματα γενναῖα καὶ λίαν παιδιά τε Φαῖδρον πείθει τὼς αὖ μὴ ἱκανῶς ἐλλοσοφῆσαι, οὐδὲ ἱκανός ποτε λέγειν ἔσται περὶ οὐδενός. ἀτὰρ καὶ τί φάθω δὴ ὁ Φαῖδρος. ὁρᾶτε τι. ἀρ' οὐ τὸ μὲν ὅλον ἡμῖν ῥητορικὴ αὖ ἔοικε τέχνη ψυχαγωγία τίς εἶναι λόγων οὐ μόνον ἐν δικαστηρίοις καὶ ὅσοι ἄλλοι δημόσιοι σύλλογοι, ἀλλὰ καὶ ἐν ἰδίοις ἔοικεν αὖ τὸ σμικρῶν τε καὶ μεγάλων ταὐτὸν καὶ οὐδὲν ὀρθότερον τό γε ἐργὸν περὶ αὐτοῦ ἢ φαῦλα γιγνόμενον ἢ πῶς σὺ ταῦτ' ἀκήκοας. Φαῖ. Οὔ μὰ τὴν Λία οὐ παν τάπασιν ὅπως· ἀλλὰ μάλιστα μέν πως περὶ τὰς δίκας λέγεται. καὶ γράφεται τέχνη· λέγεται δὲ καὶ περὶ δημηγοριῶν· ἐμοὶ δὲ οὐκ ἀκήκοα. Σω. Ἀλλ' ἢ τὰς ἡσυρός τε καὶ ὀδυναίως τέχνας μόνον περὶ λόγων ἀκήκοας, ἃς οἱ λίφ χρλάζοντι σωιγραφάτην· τῶν δὲ παλαμήδους αὖ ἤκουσας γέγονας; Φαῖ. Καὶ νὴ μὰ δία ἴσως γε τῶν ἡσυρός, εἰ μὴ χορίαν ἡσυράτινα καταςκευάζῃς, ἢ τινα θρασύμαχόν τε καὶ θεόδωρον ὀδυναίαν. Σω. Ἴσως· ἀλλὰ ἐν τούτοις ἐῶμεν· σὺ δ' εἰπὲ οὐ δικαιοπρείοις οἰ αὐτίδικοι τί ὀρῶσιν· οὐκ αὐτὰ πλέοσι μέν τοι ἢ τί φάομεν. Φαῖ. Τοῦτ' αὐτὸ ἢ ἡ δικαία τε καὶ ἀδίκου; ναί· Σω. Οὐκοῦν ὁ τέχνην ἕξων ὀρῶν, ποιήσει φανεῖται αὐτὰ τοῖς αὐτοῖς, τοτὲ μὲν δίκαιον. ὅταν δὲ βάλητε, ἄδικον. Φαῖ. Τί μήν· Σω. Καὶ οὐ δημηγορίᾳ δὴ τῇ πόλει δοκεῖν τὰ αὐτά· τότε μὲ ἀγαθά· τότε δ' αὖ τἀναντία; Φαῖ. Οὕτως· ἐν οἷς γε ἐλαχίστην παλαμήδην λέγονται οὐκ ἴσμεν τέχνην· ὡς τε δοκεῖν φαίνεσθαι τοῖς ἀκούσι τὰ αὐτὰ ὅμοια καὶ ἀνόμοια· καὶ οὐ κὴ πολλά· μέντοί τε αὖ κὴ φερόμενα; Φαῖ. Μάλα γε. Σω. Οὐκ ἄρα μέντοι ἢ δικαστηρία τό γε κὴ αὐτὸ λογικόν· καὶ περὶ δημηγορίαν· ἀλλ' ὡς ἔοικε περὶ πάντα τὰ λεγόμενα, μία τίς τέχνη· εἰ πρὸ κὴ αὖτη αὖ ἔσται τις οἵα τ' ἔσται πᾶς παντὶ ὁμοίως τῶν ὁμοίων καὶ νὶς ὁμοίων· καὶ ἄλλα ὁμοίως καὶ ἀποκρυπτόμενος, εἰς φῶς ἄγειν. Φαῖ. Πῶς δὴ τοῦτο λέγεις; Σω. Τῇ δοκῶ ζητοῦσι φανεῖσθαι· ἁπάσῃ πότερον οὐ πολὺ διαφέρουσι γέγνεται μᾶλλον ἢ ὀλίγον. Φαῖ. Ἐν τοῖς ὀλίγον. Σω. Ἀλλὰ δὴ καὶ τὰ σμικρότατα βαίνων μᾶλλον λήσεις ἐλθὼν οὐδὲ ἓν ἀνάντιον, ἢ καὶ τὰ μέγα. Φαῖδρε πῶς δ' οὔ; Σω. Δεῖ ἄρα τὸν μέλλοντα ἀπατήσειν μὴ ἄλλον· αὐτὸν δὲ μὴ ἀπατήσεσθαι πρὸ ὁμοιότητα τῶν ὄντων καὶ ἀνομοιότητα ἀκριβῶς εἰδέναι. Φαῖ. Ἀνάγκη μὲν οὖν. Σω. Ἦ οὖν οἷός τε ἔσται ἀλήθειαν ἀγνοῶν ἑκάστου πρὸ τῷ ἀγνοουμένου ὁμοιότητα μικρά τε καὶ μεγάλων ἐν τοῖς ἄλλοις διαγνώσεσθαι; Φαῖ. Λόγου κατον. Σω. Οὐκοῦν τοῖς πειρὰ τὰ ὄντα δεξάζουσι καὶ ἅπασι πομένοις, δῆλον ὡς ἡ πάθος ἕξει δ' ὁμοιότητων πρῶν ἐσεξεύρ. Φαῖ. Γίγνεται οὖν οὕτως. Σω. Ἔστι· οὖν ὅπως τεχνικὸν ἔσται μεταβιβάζων κατὰ μικρὸν δ' ὁμοιότητων ἐκ τοῦ ὄντος ἑκάστοτε ἐναντίον ἀπάτων ἢ αὖτος ἕξει διαφθάγξ, ὁ μὴ ἐγνωκὼς κὼς δ' ἔστιν ἕκαστον τῶν ὄντων. Φαῖ. Οὐ μά ποτε. Σω. Λόγων ἄρα τέχνην ὃ ἐταῖρε, ὁ πρῶν ἀληθείαν μὲ ἀσθὼς δόξας ἢ τεθρακὼς, γελοίαν τινὰ ὡς ἔοικε κὴ ἄτεχνον παρέξεται. Φαῖ. Κινδυνεύει. Σω. Βάλει νῦν οἱ ᾧ λυσίᾳ λόγῳ οὗ Φέρεις. κὴ οὗ οἷς ἡμεῖς ἐπομεν ἰδεῖν τί, ὧν Φαμὲν ἄτεχνόν τε κὴ οὐτεχνον εἶ; Φαῖ. Παίττ γ' οὖν μάλιστα, ὡς νῦν γε φελεῖς πως λέγομεν· ἐκ ἐχόντες ἱκανὰ παραλείγματα. Σω. Καὶ μὴν κατὰ τύχην γέ πως ὡς ἔοικεν ἐρρήθην πρὸ λόγου. ἔχοντί τι πρᾴλγμα· ὡς αὖ ὁ σὼς ἢ ἀληθὴς, προσπαίζων οὐ λόγοις παρέχει τοὺς ἀκούοντας. κὴ ἴσως γε ὦ Φαῖδρε αὐτὸ μοιρσε τοῦ σοφοπίους θεοῦ. ἴσως δὲ κὴ οἱ τῶ μασῶν προφῦται νὶ ἐπόδρ κεφαλῆς ᾠδοὶ ἐπιπε πνευκότες αὖ ἡμῖν εἶσι ἔνδρ ἢ γέρας, ἀγαθὸν τον ἔτυχε τέχνης πνος ἢ λέξεν μέζονος. Φαῖ. Ἔστω ὡς λέξεν· μέσον δήλωσον ὃ φής. Σω. Ἴθι δή μοι αὐάγνωθι πρὸ ἢ λυσίᾳ λόγου ἀρχήν. Φαῖ. Ἢ μὲν τῶν ἐμῶν πραγμάτων ἐπίστασαι. καὶ ὡς νομίζω συμφέρειν ἡμῖν ὧν τάδε γενομένων, ἀκήκοας· ἀξιῶ δὲ μὴ διαπεσεῖν ἀτυχῆσαι ὧν δέομαι, ὅτι ἐκ ἐρασὴς ὧν σου τυγχάνω. ὡσπερεὶ μὲν τότε μεταμέλει ὧν αὖ δὲ πιθόσοις ἐπειδὴν τῆς ἐπιθυμίας παύσωνται. Σω. Ῥᾳδιον. πρὸ δὴ ὧν ὑπόθου ἀμαρτάνῃ κὴ ἄτεχνον

ποιεῖ, λεκτέον. ἦ γάρ; Φαῖ. Ναί. Σω. Ἆρ' οὖν ἐστὶ παντὶ δῆλον τό γε βούλεσθαι, ὡς τοῦτο μὲν οἷόν τ' ἂν τῶν νεούτων ὁμοιοτρόπως ἔχειν τοῦτο δ' οὔ τισι τρόποις. Φαῖ. Δοκῶ μοι ὁ λέγεις μανθάνειν. εἶπε δ' εἰ τι σαφέστερον. Σω. Ὅτ' οὖν τις ὄνομα εἶπε σιδήρου ἢ ἀργύρου, ἆρ' οὐ τὸ αὐτὸ πάντες διανοούμεθα; Φαῖ. Καὶ μάλα. Σω. Τί δ' ὅταν δικαίου ἢ ἀγαθοῦ, οὐκ ἄλλος ἄλλῃ φέρεται καὶ ἀμφισβητοῦμεν ἀλλήλοις τε καὶ ἑαυτοῖς; Φαῖ. Γάνυμαι μὲν οὖν. Σω. Ἐν μὲν ἄρα τοῖς, συμφωνοῦμεν· ἐν δὲ τοῖς, οὔ; Φαῖ. Οὕτω. Σω. Γωτέρῳ δὲ οὖν διάπερ τὸ τέρει ἑρμῆ, καὶ ἡ ῥητορικὴ οἷ' ἂν τοξότῃ μᾶλλον δύναται. Φαῖ. Δικαιότατα οὖν εἰς ταὐτὰ ἰόντα. Σω. Οὐκοῦν ἐν μέλλοντα τέχνην ῥητορικὴν μεταδώσειν, πρῶτον μὲν δὴ ταῦτα ὀλῷ διορίσασθαι· τὴν ἐλληφόραν τινὰ χαρακτῆρα ἑκατέρου τοῦ εἴδους, οὗ ᾧ τε αὐτὰ ἐν τῷ λόγῳ πλανᾶσθαι, τῇ οὗ ᾧ μή. Φαῖ. Καλὸν γοῦν ἂν ὦ σώκρατες εἴδος ἢ καταγωνικὸς ὁ τοῦτο λαβών. Σω. Ἕπεται γε δήμοι πρὸς ἑκάστῳ γιγνόμενον, μὴ λανθάνειν· ἀλλ' ὅξιος αἰσθάνεσθαι ἢ οὐ αὖ μέλλῃ ῥᾴδιον ποτὲ ὃν τυγχάνει τοῦ γένους. Φαῖ. Τί μήν. Σω. Τί δῆτ' ἐν ὁρῶντα πότερον φῶμεν εἶναι τῶν ἀμφισβητησίμων, ἢ τί μή. Φαῖ. Τῶν ἀμφισβητησίμων δή που. Σω. Ἦ οἷει ἂν σοι συγχωρῆσαι εἰπεῖν ἄνωθεν δὴ εἴπερ ἢ αὐτὸ ὡς βλάβη τό τοι ῥᾳδίως μάγιστον τ' ἀγαθῶν τυγχάνει; Φαῖ. Ἥκιστα λίγεσ. Σω. Ἀλλ' εἰ μὴ τόδε γοῦν τοι ἐγὼ σοι εἰδησιν οὐ παύσομαι μέμνημαι εἰ ὡρισάμην ὁρῶντα ἀρχόμενος ἢ λόγου. Φαῖ. Νὴ δία ἀμηχάνως γε ὡς σφόδρα. Σω. Φαῦλόν σοι λέγεις τεχνικωτέρας ὑμφας τὰς ἀρχὰς μὴ πάνυ ἐν ὁρᾶν, λυσιτελοῦσι τοῖς κεφάλαι πρὸς λόγους εἶναι· ἢ ἐλίγον λέγων· ἀλλὰ μὴ ὁ λυσίας ἀρχόμενος τοῦ ὁρᾶν ἡμῖν ἀναγκαῖον ὑμᾶς ὑπολαβεῖν ἐν ὁρᾶν τί ἢ τῶν ὄντων· ὃ αὐτὸς ἐβουλήθη· μὴ πρὸς ἑτέρῳ ἴδῃ σαυτὸν ἐξάμενος, πάντα ἐν ὕστερον χρόνον διεπεράνατο· βούλει πάλιν ἀναγνῶμεν αὐτοῦ τὰ ἀρχάς; Φαῖ. εἰσί γε δοκεῖ· ὃ μέ τοι ζητεῖς μὴ ἐς' αὐτόθι. Σω. λέγ' ἵνα
» ἀκούσω αὐτοῦ ἐκεῖνα. Φαῖ. Ἢ μὲν τοῦ ἐμῶν πραγμάτ' ἐπίστασαι· μὴ ὡς νομίζω συμ-
» φορὰν ἡμῖν τούτων γενομένων, ἀκύκλασ· ἀξιῶ δὲ μὴ διαλεῖπε ἀντυχῆσαι ὧν δέομαι· ὅ-
» τι οὐκ ὀρθῶς ὧν σου τυγχάνω· ὡς ἐκείνοις μὲν τότε μεταμέλειν ὧν αὖ δὴ ποιήσουσιν ἐ-
» πιθυμίας παῦσαν ταῦ. Σω. Ἦ σχολῇ δεῖν ἔοικε ποιεῖν ὅθ' γε ἐ ζητοῦμεν· ὃς οὐδὲ ἀπ' ἀρχῆς, ἀλλ' ἀφ' πλουτοῦς ἵζ ὑπῆλθ' αὐτὰ παλιν διανεῖν ἐπιχειρεῖ ἐν λόγῳ· μὴ ἀρχεται ἀφ' ὧν πεπαυμένος αὖ ὁ ὀρθῶς λέγοι πρὸς τὰ παυόμενα, ἢ οὐδὲν ἔπον φαῖσθαι φίλη κεφαλή. Φαῖ. Ἔστι γάρ δὴ ὦ σώκρατες πλουτῆ ἢ οὗ τ' λόγου ποιεῖται. Σω. Τί δὲ πάλλα οὐχὶ νῦν δοκῶ βιβλίᾳ τὰ ἢ λόγου, ἢ φαίνητ' ἐν δεῦτερον ἐρημένον ἵκανος ἀνάγκης λάβτερον δεῖν τι θεῖναι· ἢ πάλλο τ' ῥηθέντ'. ἐμοὶ μὲν εὖ δοξεῖ ὡς μαλιστ' εἰδότι, οὐ ἀγενῶς ἐ ἐποιεῖρῆσθαι τῷ γράφοντι. σὺ δ' ἴσχις τινὰ ἀνάγκην λογογραφικήν· ἢ ταῦτα ἐκεῖνος οὕτως ἐφιξῶς παράλληλα ἔθηκε; Φαῖ. χρησὸς εἶ ὅτι μὲ ἐγὼ ἐκείνων εἶναι τὰ ἐκείνου οὕτως ἀκριβῶς διελεῖν. Σω. Ἀλλ' ἐ δέ γε δεῖ σε φάναι αὖ δεῖν πάντα λόγον ὡς πὸρ ζῷον συνεστάναι σώματι ἔχοντα αὐ' ἐν αὐτῷ ὥς τε μήτε ἀκέφαλον εἶναι· μή τε ἄποσω· ἀλλὰ μέσα τε ἔχειν· καὶ ἄκρα πρέποντα ἀλλήλοις καὶ τῷ ὅλῳ γεγραμμένα. Φαῖ. Γὼς γὰρ οὔ; Σω. Σκέψαι γέ μοι ἐν τῷ ἑταίρου σου λόγου εἴ τι οὕτως εἴ τι ἄλλως ἔχει· καὶ ἀρέσεις τῷ ἐπιγράμματος οὐδὲν διαφόρου τα· ὃ μέδᾳ τῷ φρυγὶ φασί τινες ἐπιγεγράφθαι. Φαῖ.
» Γοῖον δῆτ· καὶ τί πο τοῦθ'. Σω. Ἔστι μὲν δὴ τόδε· χαλκῆ παρθένος εἰμί·
» μέδεα δ' ἐδὴ σήματι κεῖμαι. Ὅ φρ' ἂν ὕδωρ τε νάῃ. καὶ δένδρια μακρὰ πεφύλη·
» λύτῆδε μένουσα πολυκλαύτῳ ἐδὴ τύμβου. Ἀγγελίω παρέσω· μέδεα ὅτι τῇ
» δὲ τέθαπται. Ὅτι δὲ οὐδὲν διαφόρως αὐτῷ, πρῶτον ἢ ὕστατόν τι λέγεσθαι, σκοπεῖς σὺ ὡς ἐγῷμαι. Φαῖ. Σκώπτεις ἐν λόγον ἡμῶν ὦ σώκρατες. Σω. Τοῦτον μὲν γέγνεσθω· ἵνα μὴ σὺ ἄχθεσθον. καί τοι συχά γ' ἔχειν μοι δοκεῖ παραδείγματα πρὸς ἃ τις βλέπων, ἐνίκατ' ἂν μεμεῖν αὐτὰ ἐπιχειρῶν, μὴ πάνυ τ' εἰς τὸν ἑτέρας λέγους ἴωμεν. ἰὼ γάρ τι οἱ αὐτοῖς ὡς δοκῶ πρεσβύτερον ἰδεῖν τ' ἐκλομένους ἢ λόγων σκοπεῖν·

Φαῖ. Τὸ ποῖον δὴ λέγεις. ΣΩ. Ἐναντίφ που ἦσθα, ὦ μὲν, γάρ ὡς τῷ ὄντι. ὅλ' ὡς τῷ μὴ, δεῖν χαρίζεσθαι ἐλεγέτην, καὶ μάλ' αὐθρικῶς ὥμω σε ταλανίζειν ὅτι μανικῶς. ὦ μέ τοι ἐζήτουν, ἔστιν αὖτ' οὖν μανίαν γάρ τινα ἐφύσαμεν ἐν ὄρεσι. ἦ γάρ; Φαῖ. Ναί. ΣΩ. Μανίαν δ' γε αἴσθη δύσι πλὴ μὲν, ὑπὸ νοσημάτων αἴθεσι πίνων. πλὴ δὲ, ὑπὸ θείας ἐξαλλαγῆς τῶν εἰωθότων νομίμων γιγνομένης. Φαῖ. Γάρ ἦν γε. ΣΩ. Τῆς δὲ θείας, τεττάρων θεῶν τέτταρα μέρη διελόμενοι, μαντικὴ μὲν ἐπίνοια, ἀπόλλωνος ἔνθεος, διονύσου δὲ τελεστική. μουσῶν δ' αὖ ποιητική, τε τρίτη δὲ ἄφροδίτης καὶ ἔρωτος, ὄρνιθι κὴ μανίαν ἐφησάμεθά τε ἀρίστην εἶναι, καὶ αὐ κάλλιστα τὴν ὄρνιθι πάθος ἀπεικάζοντες, ἴσως μὲν ἀληθοῦς τινος ἐφαπτόμενοι. τάχα δ' αὖ, καὶ ἄλλοσε παρακρουόμενοι κεράσαντες οὐ παντάπασιν ἀπίθανον λόγον μυθικόν τινα ὕμνον προσεπαίσαμεν μετρίως τε καὶ εὐφράνθημεν ἐν ἐμοί τε καὶ σοὶ θεασάμενοι τὸν ὄρνιθι τῷ φαίδρου καὶ λυσίου παίσαντε ἔφορον. Φαῖ. Καὶ μάλα εἰκὸς μὲν οὖν ἂν δεῖν ἀκοῦσαι. ΣΩ. Τὸ δὲ τοίνυν αὐτὸ δὴν λαβωμεν, ὡς ἀφ' οὗ τοῦ λέγειν πρὸς ἀλλήλους ἔχω ὁ λόγος μεταβῆναι. Φαῖ. Πῶς δὴ οὖν αὖ λέγεις; ΣΩ. Ἐμοὶ μὲν φαίνεται τὰ μὲν ἄλλα τῷ ὄντι παιδιᾶς πεπαῦσθαι. ζοὔτων δ' ὅπως ἐκ τύχης ἐρρήθησαν δύο εἰδῶν ἀλῶν εἰ αὖ πὴ πλὴ λαύκμεν τέχνη λαβεῖν δυνατόν τις, οὐκ ἄχαρι.

Φαῖ. Τίνων δή. ΣΩ. Εἰς μίαν τὲ ἰδέαν συνορῶντα ἄγειν τὰ πολλαχῇ διασπαρμένα, ἵνα ἕκαστον ὁριζόμενος, δῆλον ποιῇ περὶ οὗ ἂν αἰεὶ διδάσκειν ἐθέλῃ, ὥσπερ τανῦν δὴ περὶ ἔρωτος ὅστις ὁ ὅτιν' ὁριεῖται, εἴτ' οὖ εἴτε καλῶς εἰλήχειν. ὁ γοῦν σαφὲς μὲν ἦν αὐτῷ ὁμολογούμενον, ὅτι ταῦτα ἔχων ἐπεῖν ὁ λόγος. Φαῖ. Τὸ δ' ἕτερον δὴ εἶδος τί λέγεις ὦ σώκρατες; ΣΩ. Τὸ πάλιν κατ' εἴδη διαιρουμένην κατ' ἄρθρα ἧ πέφυκε, μὴ μὲν ἐπιχειρεῖν καταγνύναι μέρος μηδὲν κακοῦ μαγείρου τρόπῳ χρώμενον. ἀλλὰ ὥσπερ ἄρτι τῷ λόγῳ ἦν ἄφορον τῆς διανοίας· οὕτω κατὰ τὸ δίχα τοῦ σώματος ἕξι ἑνὸς διπλᾶ καὶ ὁμώνυμα πέφυκε σκιαὶ τά δὴ ἧ δεξιὰ κληθέντα, οὕτω καὶ ἡ τῆς παρανοίας ὡς οὖν ἡμῖν πέφυκεν εἶδος ἡγησαμένω τῷ λόγῳ, ὁ μὲν, ἐπ' ἀριστερὰ τεμνόμενος μέρος, πάλιν τοῦτο τέμνων οὐκ ἐπαινῶμεν, πρὶν οὐ αὐτοῖς ἐφαυρὸν ἐναμαζόμενον σκιαῖν τινα ὄρθωται ἐλοισθήσει μάλ' εὐλίκνι. ὅλ' ὃς τὸ δεξιὰ τῆς μανίας ἀγαπῶν ἡμᾶς, ὁ μόνον μὲν μὴ ἐκάνῳ, θεῖον δ' αὖ τινα ὄρθωται ἐφαυρὸν μὴ προτεπάμενος ἐπαίνειν ὡς μεγίστων ἡμῖν αἴτιον ἀγαθῶν. Φαῖ. Ἀληθέστατα λέγεις. ΣΩ. Τοῦτον δὴ ἴσως αὐτός τε ὄρασκ; ὦ φαῖδρε τῶν διαιρέσεων, καὶ σωκρατῶν ἴνδιός τε φιλέγειν τὲ καὶ φρονεῖν, ἐαυτέ τινα ἄλλον ἡγήσωμαι δυνατὸν εἰς οὖ καὶ ἐὰν πολλὰ πεφυκότα ὁρῶ, τοῦτον διώκω καὶ πόδι μετ' ἴχνιον ὥς τε θεῖον. καὶ μέντοι καὶ τοὺς δυνατοὺς αὐτὸ σφᾶν, ἃ μὲν ὀρθῶς ἢ μὴ, προσαγορεύω, θεὸν ἄνδ. καλῶ δὲ οὖν μέχρι τοῦ δὲ διαλεκτικοῦ. τὰ νῦν δὲ παρὰ σοῦ τε καὶ λυσίου μαθόντας εἰπεῖν τί χρὴ καλεῖν, ἃ τοῦτο ἐκεῖνό ἐστιν ἡ λόγων τέχνη· ἦ θρασύμαχός τε καὶ οἱ ἄλλοι χρώμενοι, σοφοὶ μὲν αὐτοὶ λέγειν γεγόνασιν. ἄλλους τὲ ποιοῦσιν εἰ αὖ, δωροφορεῖν αὖτοῖς ὡς ἕκαστοῦσιν ἐθέλουσι. Φαῖ. Βασιλικῶ μὲν αὖ ἔοικε, οὐ μὲν δὴ ἐπιστήμης γε ὧν ὄρασκ. ΣΩ. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἦν ἔοικε ὀρθῶς ἔμοιγε δοκεῖς καλεῖν διαλεκτικὴν καλῶν· ἦ δ' ἡητορικὴ δοκεῖ μοι διαφθείγειν ἔτ' ἡμᾶς. Φαῖ. Πῶς φής; ΣΩ. Καλόν που τί αὖ, ἔστ' ὁ τούτων ἅπαλαφθὲν ὅμως τέχνη λαμβάνεται· πάντως δ' οὐκ ἀπομαθεῖν αὐτὸ σοί τε καὶ ἐμοὶ τε καὶ τῷ ἑταίρῳ δι τί μᾶλλον καὶ ἕξι ἦ λεπόμενον τῆς ῥητορικῆς. Φαῖ. Καὶ μάλα που συχνὰ ὦ σώκρατες τάγ' οὐ βίβλοις τοῖς τοῦδε λόγων τέχνης γεγραμμένοις. ΣΩ. Καὶ καλῶς γ' ὑπέμνησας. προοίμιον μὲν δὴ μοι πρῶτον, ὡς δεῖ τοῦ λόγου λέγεσθαι ὦ ἀρχῆ. ταῦτα λέγεις; ἦ γὰρ τὰ κομψὰ τῆς τέχνης; Φαῖ. Ναί. ΣΩ. Δεύτερον δὲ δὴ δι' ἑξῆς τινα μαρτυρίας τὲ ἐπ' αὐτῇ. τρίτον τεκμήρια. τέτταρον, εἶτα τὰ. καὶ πίστωσιν δὴ μοι καὶ ἐπιπίστωσιν τὸν γε βέλτιστον λογοσαίδαλον βυζαντίον αὖσθαι. Φαῖ. Τὸν χρυσοῦν λέγεις θεόδωρον; ΣΩ. Τί μήν, καὶ ἐλεγχόν γε καὶ ἐπεξελεγχον· ὡς πιστέον οὐ κατηγορίᾳ τὲ καὶ ἀφολογίᾳ· ἦν δὲ κἀλλιστον παρεῖον εἶναι

εἰς μέσον οὐκ ἄγομεν, ὡς ὑποπίλωσίν τε πρῶτον ὕφει καὶ παρεπαίνους ὅτι αὐτὸν καὶ παρακόρους φασὶν οἱ μάτην λέγειν· μόνους χαίρειν, σοφὸς γὰρ αὐτός· πόσων τε χρήσιμα τὰ ἐπιτόμια ἤλεγεν· οἷ πρὸ τῶν ἀληθῶν τὰ ἐνόντα εἶδον, ὡς τιμιώτερα μᾶλλον· τά τε αὖ σμικρὰ μεγάλα, καὶ τὰ μεγάλα σμικρὰ φαίνεσθαι πιεῖν, ὀλίγα ῥήμασι λόγου, καινότατ' ἀρχαίως· τά τ' ἐναντία κακεῖνος· σωτομίαν τὸ λόγων καὶ ἄπειρα μίκκη πάντων ἀνύβριστον· ταῦτα δὲ ἀκούων ποτέ μου πρόδηλος ἐγένετο, μὴ μόνος αὐτὸς εὑρηκέναι ἔφη ὧν δεῖ λόγων τέχνην· δεῖν δὲ οὔτε μακρῶν οὔτε βραχέων, ἀλλὰ μετρίων. Φαῖ. Σοφώτατά γε ὦ πρόδικε. Σω. Ἦ πῶς δὲ σὺ λέγομεν; ὀρθῶς ἢ οὔ, σύμφημι αὐτῷ καὶ ἐν ἐλαττον ξένον γενέσθαι. Φαῖ. Τί δ' οὔ; Σω. Τὰ δὲ πόλου πῶς φράσομεν αὖ μουσεῖα λόγων· ὡς διπλασιολογίαν, μὴ γνωμολογίαν, καὶ ἀκνολοπίαν, ὀνομάτων τὲ λιχμείων ἀεικείῳ ἰδωρίσατο πρὸς πόπον ἀνεπείσατο. Φαῖ. Ῥᾳστον γέρεια δὲ ὦ σώκρατες οὐκ ἦν μέτρια ταῦτ' ἄπαντα. Σω. Ὀρθοέπεια γέτης ὦ παῖ καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ καλὰ, τῶν γε μὴν οἰκτρογόων ἐὰν γέρας καὶ πινίαν ἐλκυμένων λόγων, κεκραγμένα τέχνη μοι φαίνεται, ἢ τοῦ χαλκιδονίου θέσις. ὀργίσαι τὲ αὖ πολλοὺς ἅμα λύκος ἀνὴρ γένοιτ', καὶ πάλιν ὀργισμούσης ἐπαίδων κυλεῖν ὡς ἔφη διαβάλλειν τὲ καὶ ἀφελέσθαι διαζολὰς ἔδειν δὴ κράτιστος· ἢ δὲ δὴ τέλος τῶν λόγων, κοινῇ πᾶσιν ἔοικε σωφιδόγμιόν εἶναι. ᾧ τινὲς μὲν ἐπάνοδον· ἄλλοι δὲ ἄλλο τί θέντες ὄνομα. Φαῖ. Τὸ σὺ κεφαλαίῳ ἔμαθες λέγεις ὑπομῆσαι αὖθ' τελευτῆς ζοὺς ἀκούοντας ἀπὸ τῶν ἐρημένων. Σω. Ταῦτα λέγω μὴ ἄττα σὺ ἄλλο ἔχεις ἐπεῖν λόγων τέχνης πέρι. Φαῖ. Σμικρά γε καὶ οὐκ ἄξια λέγειν. Σω. Ἐὰν μὲν δὴ τά γε σμικρὰ ταῦτα δὲ ὑπ' αὐγὰς μᾶλλον ἴδωμεν τίνα καὶ ποτ' ἔχει πρὸ τῆς τέχνης λαύκμεν. Φαῖ. Καὶ μάλα εἰρημένην ὦ σώκρατες, οὔγε δὴ πλήθους σωόδοις. ἔχει γάρ. Σω. Ἀλλ' ὦ θαυμάσιε ἦ καὶ σὺ, εἰ ἄρα καὶ σοὶ φαίνεται διεπνὸς αὐτῶν τὸ ἐφίσιον ὥσπερ ἐμοί. Φαῖ. Δείκνυε μόνον. Σω. Εἰ πῇ δή μοι εἴλες προσιλθὼν τῷ ἑταίρῳ σου ἐρυξιμάχῳ· ἢ τῷ παιρὶ αὐτοῦ ἀκουμένῳ, εἴ ποι ὄτι ἐπὶ σταμοι τοιαῦτ' ἄπαξ σώμασι προσφέρειν, ὥστε θερμαίνειν τὲ ἐὰν βούλωμαι, καὶ ψύχειν, μὴ ἐὰν μὲν δόξῃμοι ἐμοῖν, ποιεῖν. ἐὰν δ' αὖ ἡγῆται διαχωρεῖν, καὶ ἄλλα πάμπολλα τοιαῦτα, μὴ ἐπισάμενος αὐτὰ ἀξιῶ ἰατρὸς εἶναι, καὶ ἄλλον ποιεῖν ᾧ αὖ πλὴν τούτων ἐπισήμην παρασῶ, τί αὖ οἶει ἀκούσαντας εἰπεῖν; Φαῖ. Τί δ' ἄλλο γ' ἢ ἔρεσθαι εἰ προσίσταται καὶ οὓς τινας δεῖ, καὶ ὁπότε ἕκαστα τούτων ποιεῖν, καὶ μέχρις ὁσουοῦ. Σω. Εἰ οὖν εἶπει ὅτι οὐδεμιᾶς, ἀλλ' ἀξιῶ ἐν ταῦτα παρέμοῦ μαθόντα, αὐτὸν δίον τ' εἶναι ποιεῖν ἃ δρῶντας, εἴ ποι αὖ δόμοι ὅτι μείνεται ἄνθρωπος, μὴ ἐκ βιβλίων φθίνη ἀκούσας, ἢ περὶ τυχὼν φαρμακείας ἰατρὸς ὢν ταῦτα γεγονέναι, οὐδὲν ἐπαίων τῆς τέχνης· τί δ' εἰ σοφοκλεῖ αὖ προσιλθὼν μὴ δίει πάλιν τῆς λέγοι, ὡς ἐπίσταται ταῦτα σμικροῦ πράγματος ῥήσεις παμμήκης εἰπεῖν, καὶ ἢ μεγάλου πάνυ σμικράς· ὅταν τε βούληται οἰκτρὰς καὶ τοῦ αὐτίου, καὶ αὖ φοβερὰς καὶ ἀπειλητικὰς· ὅσα τ' ἄλλα τοιαῦτα, καὶ διδάσκων αὐτὰ, ὡραφιλίας ὀρθὸν ὄντα παραδιδόναι. Φαῖ. Καὶ σύ γοι αὖ, ὦ σώκρατες δόμοι καταγελῶν ἔτις ὄντα ζαγοφλίαν ἄλλό τι εἶναι, ἢ πλὴν τούτων σύσασιν πρέπουσαν ἀλλήλοις τὲ καὶ τῷ ὅλῳ σώματι λόγῳ. Σω. Ἀλλ' οὐκ αὖ ἀγροίκως τὲ δόμοι λοιδορήσειας, ἀλλ' ὥσπερ αὖ μουσικὸς οὐ τυχὼν ἀσῳδὸν ὁμολόγῳ ἁρμονικῷ εἶναι ὅτι δὴ τυγχάνει ἐπισάμενος ὡς οἷόν τε ὀξυτάτην καὶ βαρυτάτην χορδὴν ποιεῖν, οὐκ ἀρίστως εἴποι αὖ, ὦ μοχθηρὲ μελαγχολᾶς, ἀλλ' ἅτε μουσικὸς ὤν, πρᾴοτερον. ὅτι ὦ ἄριστε ἀνάγκη μὲν καὶ ταῦτ' ἐπίστασθαι ἢν μέλλοντα ἁρμονικὸν ἔσεσθαι. οὐδὲν μὲν κωλύει οὐδὲ σμικρὸν ἁρμενίσαι ἐπαίειν, ἢν πλὴν σὴν ἕξιν ἔχοντα. τὰ γὰρ πρὸ ἁρμονίας ἀναγκαῖα μαθήματα ἐπίστασαι, ἀλλ' οὐ τὰ ἁρμονικά. Φαῖ. Ὁρθότατά γε. Σω. Οὐκοῦν καὶ ὁ σοφοκλῆς ἢν σοφίσιν ἐπιλεικνύμενον τὰ πρὸ ὡραφιλίας αὖ Φαίη· ἀλλ' οὐ τὰ ὡραφικά, καὶ ὁ ἀκουμενὸς, τὰ πρὸ ἰατρικῆς· ἀλλ' οὐ τὰ ἰατρικά. Φαῖ. Ταῦτά πᾶσι μὲν οὖν.

Σω. Τί δὲ ἦν μέλλομεν ἄσμενοι σιόμεθα, ἢ καὶ περιλίαι ἐὰν ἀκούσειαν ὧν

σῶν ἡμῖν δι' ὀλίγου τῶν παγκάλων τεχνημάτων βραχυλογίαν τε καὶ ἀκνηρολογίαν, καὶ ὅσα ἄλλα διελθόντες ὑπ' αὐτοῖς ἔφαμεν εἶναι σκληρά· πότερον χαλεπῶς αὖ αὐτοὺς ὧδε πρὸς ἐπότε ἡμῖν σὺν ὑπ' ἀγροικίας ῥῆμά τι ἀπεῖπεν ἀπαίδευτον εἰς ὑὸς ταῦτα γεγραφότας τε καὶ διδάσκοντας ὡς ῥητορικὴν τέχνην, ἢ ἅττα μῶν ὄντας σοφωτέρους ἡμῶν ὧδ' ἀπλῶς ἐάσαντας, ὦ Φαῖδρός τε καὶ Σώκρατες οὐ χρὴ χαλεπαίνειν ἀλλὰ συγγιγνώσκειν ἅττοις μὴ ἐπίσαμοσι διαλέγεσθαι, ἀλλ' αὐτοὶ ἐγίνοντο ὀρέσασθαι τί ποτέ ἐστιν ἡ ῥητορικὴ τέχνη. ἐκ δὲ τούτου τοῦ πάθους τὰ πρὸ τῆς τέχνης ἀναγκαῖα μαθήματα ἴχνεσι, ῥητορικὴν ὧδ' ἔθηκαν εὑρηκέναι, καὶ ταῦτα δὴ διδάσκοντες ἄλλους ἡγοῦνται σοφοὺς πολίτας ῥητορικὴν δεδιδάχθαι. τὸ δὲ ἔργον τούτων πιθανῶς λέγειν τε καὶ τὸ ὅλον σωίστασθαι, οὐδὲν ἔργον αὐτοὺς δεῖν παρ' ἑαυτῶν τοὺς μαθητὰς σφῶν περιίζεσθαι οὐτοῖς λόγοις. Φαῖ. ἀλλὰ μὴν ὦ Σώκρατες κινδυνεύει γε τοιοῦτόν τι εἶναι τὸ τῆς τέχνης ἣν δὴ τοι οἱ αὖ σοφοὶ ὡς ῥητορικὴν διδάσκουσί τε καὶ γράφουσι, καὶ ἔμοιγε δοκεῖς ἀληθῆ ἐρωτᾶν· ἀλλὰ δι' ἣν τοῦ τῷ ὄντι ῥητορικοῦ τε καὶ πιθανοῦ τέχνην, πῶς ἡ φύσιν αὖ τις δυνατὸς πορίσασθαι. Σω. τὸ μὲν δυνατὸν ὦ Φαῖδρε ὅστις ἀπειρίαν τέλειον γενέσθαι, ἀκούσ. ἴσως δὲ καὶ ἀναγκαῖον ἴχνεν ὡς πρὸ τἄλλα εἰ μέν σοι ἐπάρχει φύσει ῥητορικῷ εἶναι, ἔσῃ ῥήτωρ ἐλλόγιμος προσλαβὼν ἐπιστήμην τε καὶ μελέτην, ὅπου δ' ἂν ἐλλείπῃς τούτων ταύτῃ ἀτελὴς ἔσῃ, ὅσον δὲ αὐτοῦ τέχνη, οὐκ ἔχουσιν ἡ θρασύμαχος πορεύεται δοκεῖ μοι φαίνεσθαι ἡ μέθοδος. Φαῖ. ἀλλὰ πῇ δή. Σω. κινδυνεύει ὦ ἄριστε εἰκότως ὁ πρῶτος παντῶν τελειότατος εἰς τὸν ῥητορικὸν γενέσθαι. Φαῖ. τί δή. Σω. ὅσαι ἴσασι μεγάλαι τῶν τέχνων προσδέονται ἀβδηλιχίας καὶ μετεωρολογίας φύσεως πέρι. ἡ γὰρ ὑψηλόνοια φύσις καὶ ἡ πάντη τελεσιουργικὴ, ἔοικεν οὐπῶθεν ἐπιθεῖναι ἐπιστήμην. ὅθεν καὶ περικλῆς πρὸς τῷ εὐφυὴς εἶναι ἐκτήσατο, προσπεσὼν γὰρ δίκαιον τοιούτῳ ὄντι ἀναξαγόρᾳ, μετεωρολογίας ἐμπλησθεὶς, καὶ εἰς φύσιν νοῦ τε καὶ ἀπείρου ἀφικόμενος· ὧν δὴ πέρι ἦν πολλὰ λόγον ἐποιεῖτο ἀναξαγόρας, ἐπὶ τῇ ἐπὶ τὴν ἐπιστήμην εἴλκυσεν εἰδὴ πρὸς τῶν λόγων τέχνῃ ἡ πρόσφορον αὐτῷ. Φαῖ. πῶς τοῦτο λέγεις; ΣΩ. Ὁ αὐτός που ζῆλος τέχνης ῥητορικῆς, ὃς πρὸς ἡ ἰατρικῆς. Φαῖ. πῶς δή; ΣΩ. ἔν γε ἀμφοτέραις δεῖ διελέσθαι φύσιν σώματος μὲν τὸ τῇ μὲν τέρα. ψυχῆς δὲ τὸ τῇ τέρᾳ εἰ μέλλεις μὴ ζῖβυ μόνον ἡ ἐμπειρίᾳ, ἀλλὰ τέχνῃ τῷ μὲν, φαρμάκων καὶ ζοφὴν προσφέρων ὑπείαν καὶ ῥώμην ἐμποιήσειν. τῇ δὲ, λόγους τε καὶ ἐπιτηδεύσεις νομίμους, πείθω ἢν αὖ βούλῃ αἰτεῖν παρασώσειν. Φαῖ. τὸ γοῦν εἰκὸς ὦ Σώκρατες οὕτω. ΣΩ. τυχὸν οὖν φύσιν ἀξίως λόγου ἡγεῖσθαι ἂν δικαίως εἶναι αὐθυπῆς τοῦ ὅλου φύσεως; Φαῖ. Εἰ μὲν ἐπιστήσεται τὸ τῷ τῶν ἀσκληπιαδῶν λέγειν πείθεσθαι, οὐδὲ σώματος αὐθυπῆς μεθόδου ταύτης. Σω. καλῶς γ' ὦ παῖ λέγει. χρὴ μέντοι πρὸς τῷ ἐπιστήσεται τὸν λόγον ἐξετάζοντα, σκοπεῖν εἰ συμφωνεῖ. Φαῖ. φημί. ΣΩ. Τὸ τοίνυν πρὸ φύσεως, σκοπεῖ τί ποτε λέγῃ ἐπιστήσεται τὸν ἡ ὀλιγῆς λόγος. ἆρ' οὐχὧδε χρὴ διανοεῖσθαι περὶ ὁτουοῦν φύσεως, πρῶτον μὲν ἁπλοῦν ἢ πολυειδὲς εἶδος· οὗ πέρι βουλησόμεθα εἶναι αὖ τοῖ τεχνικὰ, ἢ ἄλλους δυνατοὶ ποιεῖν. ἔπειτα δὲ ἐὰν μὲν ἁπλοῦν ᾖ, σκοπεῖν πῶς δυνάμεν αὐτοῦ, τίνα πρός τι πέφυκεν εἰς ἃ ποιεῖν ἰσχύει; τίνα εἰς ἃ παθεῖν ὑπὸ τίνων; ἐὰν δὲ πολλὰ εἴδη ἔχῃ, ταῦτα ἀριθμησάμενος, ὅσπερ ἐφ' ἑνὸς, τοῦ τ' ἰδεῖν ἐφ' ἑκάστου τὸ, τί ποτ' ἐστὶν αὖ πέφυκεν, ἢ τί παθεῖν ὑφ' ἑτέρου; Φαῖ. κινδυνεύει ὦ Σώκρατες. Σω. Ἡγοῦμαι ἄρα τούτων μέθοδος ἰόντος αὖ, ὡς πρὸς τυφλοῦ τρέχειν· ἀλλ' οὐμὲν ἀπεικάζειν τὸν γε τέχνημα πεπονθότα ἑαυτῷ τυφλῷ οὐδὲ κωφῷ· ἀλλὰ δεῖ λόγου ὡς αὖτῳ τὶς τέχνη λόγους διδῶ πρὸ αὐτοῖς λέξει ἀκριβῶς τῆς φύσεως τούτου, πρὸς ὃν τοὺς λόγους προσοίσει. ἔστιν δέ που ψυχὴ τοῦτο. Φαῖ τί μήν; σω. Οὐκοῦν ἡ μέλλει αὐτῷ τέχνη ἔσεσθαι πρὸς τοῦτο πᾶσα. πειθὼ ἐπὶ τοῦτο πιεῖν ἐπιχειρεῖ ἡ τί; Φαῖ. Ναί. σω. Δῆλον ἄρα ὅτι ὁ θρασύμαχός τε καὶ ὅς αὖ ἄλλος σπουδῇ τέχνῃ ῥητορικὴν διδῷ, πρῶτον πάσῃ ἀκριβείᾳ γράψει τὸ καὶ ποιήσει ψυχὴν δόξειν ὃ περ ἐστὶ καὶ ὅμοιον πέφυκεν

ἢ κατὰ σώματος μορφὴν πολυειδίς. νῦν γὰρ φαμὲν φύσιν εἶναι δεικνύναι. ΦΑΙ. Γαυτά πᾶσι μὲν οὖν. ΣΩ. Δεύτερον δέ γε ὅτῳ τί ποιεῖν ἢ παθεῖν ὑπάρχει πέφυκε. ΦΑΙ. Τί μιό; ΣΩ. Τρίτον δὲ δεῖ διανοεῖσθαι τὰ λόγων τε καὶ ψυχῆς γίγνεσθαι καὶ τὰ ἔθνη πάντα, σκοπεῖν δὲ ἐπὶ πάσας αἰτίας προσαρμόττοντα ἕκαστον ἑκάστῳ, καὶ διδάσκοντα διὰ οὖσα ὑφ' ὧν λόγων δι' ἐμὲ αἰτίαν ἐξ ἀνάγκης ἡ μεταπείθεται. ἀλλ', ἀπειθῆ. ΦΑΙ. Κάλλιστα γοῦν αὖ, ὡς ἔοικ' ἔχει οὕτως. ΣΩ. Οὕτοι μὲν οὖν ὦ φίλε ἄλλως ἀδιαλείπτως ἢ λειπόμενον τέχνη ποτὲ γραφήσεται ἢ λειφθήσεται. νῦν τί ἄλλο, οὔτε τοῦδε. ἀλλ' εἰ νοῦν γράφοντες, ὧν σὺ ἀκήκοας τέχνας λόγων, παντοῖοί ἐσμεν καὶ ἀπορρήτους ἐσόδους περὶ ψυχὴν πᾶσαν μάλως, πρῶτον μὲν οὖν ἡμῖν τοῦτον λέγωσί τε καὶ γράφωσι, μὴ πειθόμενοι αὐτοῖς τέχνη γράφειν. ΦΑΙ. Τίνα τοῦτον; ΣΩ. Λυπᾶ μὴ τὰ ῥήματα ἐπεὶν οὐκ ὀρθῶς τις· ὡς δὲ δεῖ γράφειν, εἰ μέλλει τεχνικῶς ἕξειν κατὰ δύναμιν οὐδέν, λέγειν ἐθέλω. ΦΑΙ. Λέγε δή. ΣΩ. Ἐπειδὴ λόγου δύναμις τυγχάνει ψυχαγωγία οὖσα τὸν μέλλοντα ῥητορικὸν ἔσεσθαι αἰάγκη εἰδέναι ψυχὴ ὅσα εἴδη ἔχει· ἔστιν οὖν τόσα καὶ τοῖα καὶ τοῖα ἄδην οἱ μέν, τοιάδε οἱδὲ τοιάδε γίγνονται· τούτων δὲ οὕτω διῃρημένων, λόγων αὖ τόσα καὶ τόσα ἔστιν εἴδη· τοιόνδε δὲ ἕκαστον· οἱ μὲν οὖν τοιάδε ὑπὸ τῶν τοιῶνδε λόγων ῥᾳδίᾳ τὴν δὲ πρὸς αἰτίαν εἰς τὰ διάδε ἀπειθῆς· οἱδὲ τοιάδε ῥᾳδίᾳ· τάδε δύσπειθῆς· διὰ δὴ ταῦτα ἰκανῶς νοήσαντα, μεταταῦτα διώμενον αὐτὰ ὡς τοιᾶτα πράξεσιν ὄντα τε καὶ πρακτόμενα ὀρθῶς τῇ αἰσθήσει δυνάσθαι ἱκανῶς ἕπεσθαι· ἢ μὴ δι' εἰδέναι που, πλέον αὐτῶν ὧν τότε ἤκουε λόγων ξυνόν. ὅταν δὲ ἐπεῖντε ἱκανῶς ἔχοι, δίος ὑφ' ὧν πείθεται παραγινόμενόν τε δυνατὸς ἕσεσθαι δυνάμενος ἐν αὐτῷ, αὖ λεκτέον ἄδην ὅτι ἔστὸς ἔδη καὶ αὖτη ἡ φύσις τοῦδε ἧς τότε ἦσαν οἱ λόγοι, ναὶ ἔρω παρούσα, ἢ προσιστέον ἑαυτὸν δὲ ὧδε τοὺς λόγους, ἵνα δὴ πῶν δὲ πειθοῖ. ταῦτα δὲ ἤδη πάντα ἔχοντι προσλαβόντι καιρὸς ἤδη τότε λεκτέον καὶ πρακτέον, βραχυλογίας τε αὖ καὶ ἐλεήμονος, ἐκόντων τὸ ὅς αὖ εἴδη μάθη λόγων, τοῦτον πῶν δικαιοσύνας τὸ μὴ ἀκαιρείας διαγνόντι καὶ ὡς τι καὶ τελέως ἔστιν ἢ τέχνη ἀπειρασμένον. πρότερον δ' οὖ· ἀλλ' ὅπῃ αὖ ἐς αὐτῶν ἐλλείποι λέγων· ἢ διδάσκων, ἢ γράφων· φῶ δὲ τέχνη λέγειν, ὁ μὴ πειθόμενος κρατεῖ· τί δὴ οὖν φύσει ἴσως ὁ συγγραφὺς ὦ φαῖδρέ τε καὶ σώκρατες, δοκεῖ οὕτως, ἢ ἄλλως πῶς ἀποδεικτέον· λεγομένης λόγων τέχνης. ΦΑΙ. Ἀδυάτου που ὦ σώκρατες ἄλλως· καίτοι οὐ σμικρόν γε φαίνεται βρῦον. ΦΑΙ. Ἀληθῆ λέγεις. ΣΩ. Τέτου τοι ἕνεκα χρὴ πάντας τοὺς λόγους ἄνω καὶ κάτω μεταστρέφοντα, ἐπισκοπεῖν, εἴτις πη ῥᾴων καὶ βραχυτέρα φαίνεται ἐπ' αὐτὴν ὁδὸς ἵνα μὴ μάτην πολλὴν ἀπίῃ καὶ τραχεῖαν, ἐξὸν ὀλίγην τε καὶ λείαν. ἀλλ' εἴπινά πη βούθειαν ἔχεις, ἐπακοὰς λυσίου ἢ τινος ἄλλου, πειρᾷ λέγειν αὐτὰ μεμνημένος. ΦΑΙ. Ἔνεστι μὲν πείρασ' ἔχει μ' αὖ, ἀλλ' οὔτι νῦν γ' οὕτως ἔχω. ΣΩ. Βούλει οὖν ἐτὸν ἔπειτα λόγον ὃν τοῦδε ταῦτα πινὼν ἀκήκοα; ΦΑΙ. Τί μήν. ΣΩ. Λέγεται γοῦν δὴ φαῖδρε δίκαιον εἶναι μὴ τὸν ἰσχνὸν ἐπεῖν. ΦΑΙ. Καὶ σύ γε ἔπο ποίει. ΣΩ. Φασὶ τοίνυν οὐδὲν ἔπω ταῦτα λεῖν σε μανάνειν. οὐδὲ αἰσχύνεσθαι ἄνω μακρὰ πειβαλλομένους· παντάπασιπ', ὃ μὴ κατ' ἀρχὰς ἔπομεν τοῦδε τοῦ λόγου ὅτι ἐδεῖν ἀληθείας μετέχειν δίκαιον ἢ ἀγαθὸν περὶ πραγμάτων, ἢ μὴ ἀνθρώπων γε τοιούτων φύσει ὅτου ἢ σοφῆ, τὸν μέλλοντα ἱκανῶς ῥητορικὸν ἔσεσθαι· τοπαράπαν δ' ἐδεῖν οὐ τοῖς δικαιοσύνοις τούτων ἀληθείας μέλει οὐδενί· ἀλλὰ τοῦ πιθανοῦ. τοῦτο δ' ἔστιν τὸ εἰκός. ᾧ δεῖν προσέχειν τὸν μέλλοντα τέχνη ῥᾴειν. ἐδὲ δ' αὖ τὰ πραχθέντα λέγειν ἐνίοτε. ἐὰν μὴ εἰκότως ᾖ πεπραγμένα· ἀλλὰ τὰ εἰκότα αὖ τε κατηγορίᾳ καὶ ἀπολογίᾳ, καὶ πάντως λέγοντα. τὸ δὴ εἰκὸς δικαστέον εἶναι, πολλὰ ἐπόντα χαίρειν τῷ ἀληθεῖ· τοῦτο γὰρ διαπαντὸς τοῦ λόγου γιγνόμενον, πῶ ἅπασιν τέχνῃ πορίζειν. ΦΑΙ. Λυπᾶ γε, ὦ σώκρατες διελύθησαν ἃ λέγουσιν οἱ τοῦδε τοὺς λόγους τεχνικὴν προσποιούμενοι εἶναι. κινδυνεύθην γὰρ ὅτι οὐ τῷ πρόσθεν βραχέως τοῦ βιούτου ἐφηψάμεθα. δοκεῖ δὲ τοῦτο πάμμεγα εἶναι τοῖς ἐν τούτοις. ΣΩ. Ἀλλὰ μὲν τοίνυν

πόσον

ἢ οἶσθ' αὖ ἓν πεπάτηκας ἀκριβῶς. ἐπὶ τοῦτο τοίνυν καὶ τόδε ἡμῖν ὁ Ἐρυξίμαχος, μήτε ἄλλο λέγειν τὸν ἐπιόντα, ἢ ὃ τῷ πολύθεν δοκοῦσι. Φαῖ. Τί γὰρ ἄλλο. Σω. Τοῦτο δὴ ἐοικὸς σοφὸν ὑρῶν ἅμα καὶ τεχνικὸν ἐγράψατο ὡς ἐπὶ ἡμᾶς ἀθρόους καὶ αἰσθητικὸς ἰόντας καὶ δεηθὲν συγκόψας τὸν μάτιον ἕτερον ἄλλο ἀφιλόμενος εἰς διηκόντιον ἄγεται, δεῖ δὴ τὰ λεχθέντα μηδ' τρόπου λέγειν. ἀλλὰ τὸν μὲν δεηθὲν, μὴ ὥσπερ μόνου φαίνεται τοῦ αἰσθητικοῦ συγκεκόφθαι. τὸν δέ, ὦ Ἔρως, μὲν ἐπιχειρεῖν ὡς μόνως ἔστιν. ἐκείνῳ δὲ καταχρῆσθαι τῷ πῶς ἂν ἐπὶ τοιόσδε, τοιῷδε ἐπιχείρησα. ὃ δ' οὐκ ὀρθῶς δὴ πῶς ἐαυτοῦ κρίνω. ἀλλά τι ἄλλο φαίνεσθαι ἐπιχειρῶν, τάχ' ἂν ἔλιγχόν τι παρασχὼν τῷ αὐτοδίκῳ. καὶ τοῦδε πάλλα δή τι αὖ τὰ πρῶτα ὀρθῶς τὰ τέχνη λεγόμενα. οὐ γὰρ ὦ Φαῖδρε; Φαῖ. Τί μήν. Σω. Φοῦ δεινός γ' ἔοικεν ἀποκεκρυμμένον τέχνον ἀνευρεῖν ὁ πόπας. ἢ ἄλλος ἔστις δή ποτ' ὢν τυγχάνει. καὶ ἐπόθεν χαίρειν ὀνομάζομεν. ἀταρ ὦ δαίμων τούτῳ ἡμεῖς πότερον λέγωμεν ἢ μή; Φαῖ. Τὸ ποῖον; Σω. Ὅτι ὦ πόπαι πάλαι ἡμεῖς πρὶν καὶ σὺ παρελθεῖν τυγχάνομεν λέγοντες ὡς ἄρα τοῦτο μὲν ἐοικὸς τοῖς πολλοῖς διὸ μοιότητα τοῦ ἀληθοῦς τυγχάνει ἐγγιγνόμενον. τοὺς δὲ ὁμοιότητας αὖ πάλιν δύναμει. ὅτι παντεχοῦ ὁ νοῦς ἀληθείας ἐφίεται. ἐφίεται δὲ εὑρίσκειν. ὥστε εἰ μὲν ἄλλό τι τοῦδε τέχνης λόγων λέγεις, ἀκούσιμεν αὖ. εἰ δὲ μή, δεῖς νῷ σὺ πάλαι πειθόμεθα. ὡς ἐαὶ μή τις τὸ τε ἀκουσμένων τὰς φύσεις διαριθμήσεται, καὶ καθ' ἕκαστα τὸ διαιρεῖσθαι τὰ ὄντα καὶ μιᾷ ἰδέᾳ δυνατὸς ἦ καθ' αὖ ἕκαστον τοῦδε λαμβάνειν, οὔποτ' ἔστιν τεχνικὸς λόγων πέρι, καθ' ὅσον δυνατὸν ἀνθρώπῳ. ταῦτα δὲ οὐ μή ποτε κτήσεται αὖ πολλῶν πραγμάτων πέρα. ἴσν οὐκ οὖν τῷ λέγειν καὶ πράττειν πρὸς ἀνθρώπους δεῖ διαπονεῖσθαι ἀνὴρ σοφός. ἀλλὰ τὸν θεῖος κεχαρισμένα μὲν λέγειν δυνάσθαι. κεχαρισμένως δὲ πράττειν ἀπὸν ἐς δυνάμεν. οὐ γὰρ δὴ αἰρᾶ πείσει φασὶν οἱ σοφώτεροι ἡμῶν μὴ ὁμολούλοις δεῖ χαρίζεσθαι μελετᾶν ἀνὴρ νοῦν ἔχοντα ὅτι μὲν πάρεργον. ἀλλὰ διαπόταις ἀγαθοῖς τε καὶ ὑβ' ἀγαθῶν. ὥστ' εἰ μακρὰ ἡ περίοδος, μὴ θαυμάσῃς. μεγάλων γὰρ εἵνεκα τοῦδε ἴσως. οὐχ ὡς σὺ δοκεῖς. ἔσται μὲν ὡς ὁ λόγος φησὶν ἑαυτῷ ἐθέλη. καὶ τοῦτα ἥκιστα ὑβ' ἑκόντων γιγνόμενα. Φαῖ. Γαμμάλως ἔμοιγε δοκεῖ λέγεσθαι ὦ Σώκρατες ἔστιν δέος γέ τις εἶναι. Σω. Ἀλλὰ καὶ ἐπιχειροῦντί τοι τοῖς κακοῖς, καλὸν, καὶ πολλαχοῦ αὖ τῷ ξυμβῆναι θεῖν. Φαῖ. Καὶ μάλα. Σω. Οὐκοῦν ἐμὲ μὲν τέχνης τὸν καὶ ἀτεχνίας λόγων πέρι, ἱκανῶς ἐχέτω. Φαῖ. Τί μήν. Σω. Τὸ δ' ὑπὲρ τοῦ πείσαι δὴ γραφῆς πέρι καὶ ἀπροπείσαι πῆ γιγνόμενον, καλῶς αὖ ἔχει καὶ ὅπη ἀπροπῶς λεκτὸν, ἢ γοῦν; Φαῖ. Ναί. Σω. Οἶσθ' οὖν ὅπη μάλιστα θεῶν χαρεῖν λόγων πέρι πράττων ἢ λέγων; Φαῖ. Οὐδαμῶς. σὺ δέ. Σω. Ἀκοῦν γ' ἔχω λέγειν τῶν προτέρων. ἐν δ' ἀληθείᾳ αὖ τοῖ ἴσασιν. εἰ δὲ ὦ Ἔρως ὑρεῖμεν αὐτοί, αρά γ' αὖ ἔδ' ἡμῖν μέλει τί τῶν αὐθρωπίνων δοξασμάτων; Φαῖ. Γελοῖον ἴσως, ἀλλ' ἃ φὴς ἀκουσέαι, λέγε. Σω. Ἤκουσα τοίνυν τοῦδε νεανίκαλον τῆς ἀγυπτίου γενέσθαι τῶν ἐκεῖ παλαιῶν θεῶν, οὗ καὶ δ' ὄρνιον ἐν ὀρνίθων, οὗ δὴ κροκόδειλον ἴσιν. αὐτῷ δὲ ὄνομα Θεύθ. τοῦτον δὲ πρῶτον ἀριθμόν τε καὶ λογισμὸν ὑρεῖν. καὶ γεωμετρίαν καὶ ἀστρονομίαν. ἔτι δὲ πεττείαν τε καὶ κυβείαν. καὶ δὴ καὶ γράμματα. βασιλέως δ' αὖ τότε ἄνθρ' ἀγυπτίου ὁ λεχθαμοῦ τοῦδε πόλιν μεγάλην τὴν ἄνω τόπου ἣν οἱ Ἕλληνες ἀγυπτίαν καλοῦσι, καὶ ἐν θεὸν ἄμμωνα. παρὰ τοῦτον ἐλθὼν ὁ θεὸς τὰς τέχνας ἐπέδειξε. καὶ ἔφη δεῖν διαδοθῆναι τοῖς ἄλλοις ἀγυπτίοις. ὁ δ' ἤρετο ἑκάστην τινὰ ἐκάστη ἔχει ὠφέλειαν. διεξιόντος δ' ἅ ἔδοξε καλῶς ἃ μὲν καλῶς δοκεῖ λέγειν, ἐν μὲν, ἐν δὲ κακῷ. τὸ δ' ἐπὶ νῷ. πολλὰ μὲν δὴ τοῦδε ἑκάστης τῆς τέχνης ἐπ' ἀμφότερα θαμοῦ τῷ θεῷ λέγεται ἀγαθοῦ καθ' ἕκαστα ὁ λόγος πολὺς αὖ ἂν διελθεῖν. ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ τοῖς γράμμασιν ἦν. ἔφη δὲ βασιλεὺς ἀμμωνίφη ὁ θεὸς, σοφωτέρους αἰγυπτίους καὶ μνημονικωτέρους παρέξειν. μνήμης τε γοῦν καὶ σοφίᾳ φάρμακον εὑρέθη. ἔ δ' ἐπὶ τῷ τέχνῃ τὸν θεὸν. ἄλλος μὲν τῶν ὅλων ἦν τὰ τῆς τέχνης. ἄλλος δὲ κεῖνα τίνι ἔχει μόρια ἕλκειν τε καὶ ὠφελεῖσθαι τοῖς μέλλουσι χρῆσθαι. καὶ νῷ σὺ πατὴρ ὢν γραμ-

μάτων, δι' ἄνοιαν τοιοῦτόν τι πεπονθέναι. οὐκοῦν γὰρ τῶν μαθόντων λήθῃ μὲν οὐ ψυχαῖς παρίξει μνήμης ἀμελέτητος· ἅτε δὴ πίστει γραφῆς ἔξωθεν ὑπ' ἀλλοτρίου τύπου οὐκ ἔνδοθεν αὐτοὺς ὑφ' αὑτῶν ἀναμιμνῃσκομένους. οὕτω μνήμης ἀλλ' ὑπομνήσεως φάρμακον εὗρες. σοφίαν δὲ τοῖς μαθηταῖς δόξαν οὐκ ἀλήθειαν παρέχεις. πολυήκοοι γὰρ σοι γενόμενοι ἄνευ διδαχῆς, πολυγνώμονες εἶναι δόξουσιν· ἀγνώμονες ὡς ἐπὶ τὸ πλῆθος ὄντες, καὶ χαλεπὸν ξυνεῖναι. δοξόσοφοι γιγνόμενοι ἀντὶ σοφῶν. Φαῖ. Ἐπίστασαι, ὦ Σώκρατες, ῥᾳδίως σὺ ἀγωνίσιον τὸν ἀπὸ Δελφῶν λόγον ποιούμενος· εἰ δ' ὦ φίλε σὺ τῷ τῆς Θεᾶς τὸ δωδωναίας ἱερῷ δρυὸς λόγους ἔφασαν μαντικοὺς πρώτους γενέσθαι. ἐκεῖνοι μὲν οὖν τότε ἅτε οὐκ οὖσι σοφοῖς ὡς ποτὲ ὑμεῖς ἐκεῖσι πίτυς καὶ πέτρας ἀκούειν ὑπ' εὐηθείας, εἰ μόνον ἀληθῆ λέγοιεν. σοὶ δὲ πῶς διαφέρει τὸν λίθον ἢ ποδαπὸς. οὐδὲ ἐκεῖνο μέντοι σκοπεῖς, εἴτε οὕτως, εἴτε ἄλλως ἔχει. Φαῖ. Ὀρθῶς ἐπέπληξας. καί μοι δοκεῖ τοῦδε γραμμάτων ἕνεκεν, ὅπερ ἐθαύμαζον λέγει. Σω. Οὐκοῦν ὁ τέχνῃ ὠδόμενος ὦ γραμμάτων ἐπόμενον, πολλῆς αὖ εὐηθείας γέμει· καὶ τῷ ὄντι πλὴν ἄμεινος μαντεῖον ἀγνοεῖ. πλέον γὰρ ἀόμενος εἶναι λόγους γραμμένους τοῦ, φυσάσθαι ὑπομνῆσαι τοῦδε ὧν αὖ ἕνεκα γέγραπται. Φαῖ. Ὀρθότατα. Σω. Δεινὸν γάρ που ὦ Φαῖδρε τοῦτ' ἔχει γραφή· καὶ ὡς ἀληθῶς ὅμοιον ζωγραφίᾳ. καὶ γὰρ τὰ ἐκείνης ἔκγονα ἕστηκεν μὲν ὡς ζῶντα. ἐὰν δ' ἀνέρῃ τί, σεμνῶς πάνυ σιγᾷ· ταυτὸν δὲ καὶ οἱ λόγοι δόξαις μὲν ἄν, ὡς τι φρονοῦντας αὐτοὺς λέγειν. ἐὰν δέ τι ἔρῃ τῶν λεγομένων βουλόμενος μαθεῖν, σῇ τι σημαίνει μόνον ταυτὸν ἀεί· ὅταν δὲ ἅπαξ γραφῇ κυλινδεῖται μὲν πανταχοῦ πᾶς λόγος ὁμοίως παρὰ τοῖς ἐπαΐουσιν· ὡς δ' αὔτως παρ' οἷς οὐδὲν προσήκει· καὶ οὐκ ἐπίσταται λέγειν οἷς δεῖ γε καὶ μή. πλημμελούμενος δὲ καὶ οὐκ ἐν δίκῃ λοιδορηθείς, τοῦ πατρὸς ἀεὶ δεῖται βοηθοῦ· αὐτὸς γὰρ οὔτ' ἀμύνασθαι οὔτε βοηθῆσαι δυνατὸς αὐτῷ. Φαῖ. Καὶ ταῦτά σοι ὀρθότατα εἴρηται. Σω. Τί δ' ἄλλον ὁρῶμεν λόγον τοῦτον ἀδελφὸν γνήσιον τῷ τρόπῳ γίγνεται· καὶ ὅσῳ ἀμείνων καὶ δυνατώτερος τοῦτου φύεται. Φαῖ. Τίνα τοῦτον καὶ πῶς λέγεις γιγνόμενον; Σω. Ὃς μετ' ἐπιστήμης γράφεται ἐν τῇ τοῦ μανθάνοντος ψυχῇ. δυνατὸς μὲν ἀμῦναι ἐαυτῷ· ἐπιστήμων δὲ λέγειν τε καὶ σιγᾶν πρὸς οὓς δεῖ. Φαῖ. Τὸν τοῦ εἰδότος λόγον λέγεις ζῶντα καὶ ἔμψυχον· οὗ ὁ γεγραμμένος, εἴδωλον αὐτοῦ λέγοιτο δικαίως. Σω. Παντάπασι μὲν οὖν τόδε μοι ἐπὶ τοῦ νοῦν ἔχων γεωργός. ὧν σπερμάτων κήδοιτο, καὶ ἔγκαρπα βούλοιτο γενέσθαι, πότερα κατανοῶν ἐν θέρους εἰς ἀδώνιδος κήπους αἰρόν χαίροι θεωρῶν καλοὺς ἐν ἡμέραισιν ὀκτὼ γιγνομένους, ἢ ταῦτα μὲν δι' παιδιᾶς τε καὶ ἑορτῆς χαίρειν ἂν ὅτῳ καὶ ποιοῖ· ἐφ' οἷς δὲ ἐπονάσθαι τῇ γεωργικῇ ἂν χρώμενος ἂν τε σπείρασθαι εἰς ἃ προσῆκεν, ἀγαπῶν ἂν οἰ ἐν δέκα μησὶ ὅσα ἐσπάρη τέλος λαβόντα. οὕτω που ὦ Σώκρατες τὰ μὲν, ἀπονᾰ, τὰ δὲ, ὡς ἐν τέχνῃ ἂν ἡ λέγοις ποιῶν· φυσὶ δὲ δικαίων τε καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἐπίσταται ἔχοντα τοῦ γεωργοῦ. Φῶμεν ἢ οὐ νοῦν ἔχειν εἰς τὰ ἑαυτοῦ σπέρματα; Φαῖ. Ἥκιστά γε. Σω. Οὐκ ἄρα ἀπουδῇ αὐτὰ σὺν ὕδατι γράψαι μέλανι σπείρων δι' καλάμου μετὰ λόγων ἀδυνάτων μὲν αὐτοῖς λόγω ἐλέγχειν ἀδυνάτων δὲ ἱκανῶς τἀληθῆς διδάξαι. Φαῖ. Οὐκ ἔστιν οὕτω γε εἰκός. Σω. Οὐ γὰρ· ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐν γράμμασι κήπους ὡς ἔοικε παιδιᾶς χάριν σπερεῖ τε καὶ γράψει. ὅταν δὲ γράφῃ ἑαυτῷ τε ὑπομνήματα ἠθησαυρισμένος, εἰς τὴν λήθης γῆρας ἐὰν ἵκηται, καὶ παντὶ τῷ ταυτὸν ἴχνος μετιόντι, ἡδέως ταῦτά τε αὐτοὺς θεωρῶν φυομένους ἀπαλούς. ὅταν δ' ἄλλα παιδιᾶς ἄλλας χρῶνται, συμποσίοις τε αὐτοὺς ἁδόντες, ἐτέροις τὰ ὅσα τούτων ἀδελφὰ, τοῦ ἐκείνους ὡς εἰκὸς αὐτὰ τούτων ὃς λέγων παίζων διάξει. Φαῖ. Πολὺ μᾶλλον λέγεις παρὰ φαῦλον παιδιὰν ὦ Σώκρατες τὸν ἐν λόγοις διαπονούμενον παίζειν· δικαιοσύνης τε καὶ ἄλλων ὧν λέγεις πέρι μυθολογούμενα. Σω. Ἔστι γὰρ ὦ φίλε Φαῖδρε οὕτω· πολὺ δ' ἐστὶ μᾶλλον καλλίων σπουδὴ τοῦδε αὐτὰ γίγνεται. ὅταν τις τῇ διαλεκτικῇ τέχνῃ χρώμενος, λαβὼν ψυχὴν προσήκουσαν,

σπείρῃ,

σήκυσεν, φυτεύῃ τε καὶ σπείρῃ μετ' ἐπιστήμης λόγους· οἵ ἑαυτοῖς τῷ τε φυτεύσαντι ἱκανοί τε καὶ οὐχὶ ἄκαρποι· ἀλλὰ ἔχοντες σπέρμα· ὧδε ἄλλοι ἐν ἄλλοις ἤθεσι φύμενοι τοῦτ' ἀεὶ ἀθάνατον παρέχειν ἱκανοὶ, καὶ ἐν ἔχοντα εὐδαιμονεῖν ποιοῦντες εἰς ὅσον ἀνθρώπῳ δυνατὸν μάλιστα. Φαῖ. Πολὺ γὰρ δὴ τοῦτο καὶ μᾶλλον λέγεις. Σω. Ναῦν δὴ ἐκεῖνα ἤδη ὦ Φαῖδρε δυνάμεθα κρίνειν τοὺς ὁμολογουμένους. Φαῖ. Τὰ ποῖα; Σω. Ἵν' δὴ πέρι βουληθέντες ἱκανοὶ ἐγενόμεθα εἰς τόδε· ὅπως ἐν λυσίου τε ὀνείδους ἐξ εἰσαμεν καὶ τῶν λόγων γραφῆς πέρι· καὶ αὐτοὺς ἐκείνους λόγους οἵ τέχνῃ καὶ ἄνευ τέχνης γράφοιντο· ἐν μὲν δὴ οὕτω τυχεῖν καὶ μὴ, δοκεῖ μοι δεδηλῶσθαι μετρίως. Φαῖ. Ἔοικέ γε δή. Σω. Πάλιν δὴ ὑπόμνησόν με πῶς πρὶν αὖτις τὸ, τε ἀληθὲς ἐκφῦσαν ἐδόκει τοῖς λόγοις ἐν γράφῃ κατ' αὐτό γε παῖζειν δεῖσθαι δεδηλῶσθαι γένηται, ἀρτισύμενός τε πάλιν καὶ ἔδοξε μέχρι τοῦ ἀτιμότατον τέμνειν ἐπιστῆσαι δεῖ τε ψυχῆς φύσεως διϊδόντα κατὰ ταῦτα ἐν προσαρμόττοντα ἑκάστῃ φύσει εἴδος ἀπαρτίσκοντα, οὕτω δὴ ἐπὶ ποιητικὴν ἐν λόγων· ποικίλην μὲν, ποικίλους ψυχῇ καὶ παναρμονίους διδοὺς λόγους· ἁπλοῦς δὲ ἁπλῇ. οὐ πρότερον δεδηλῶσθαι τέχνῃ ἔσεσθαι καθ' ὅσον πέφυκε μετὰ χειρίαν ἀθλεῖν λόγων γένος· οὔτε δι' ὃ πρὸς ἐν διδάξαι, ἅτε τι πρὸς δὲ πᾶσαι ὡς οἷόν τε πρόσθεν πᾶς μεμήνυκεν ἡμῖν λόγος. Φαῖ. Παντάπασι μὲν οὖν, ἔοικε γε οὕτω πως ἐφάνη. Σω. Τί δ' αὖ τοῦτο τὸ καλὸν ἢ αἰσχρὸν εἶναι δ' λόγους λέγειν τε καὶ γράφειν καὶ ὅπη γιγνόμενον οὐ δίκῃ λέγοι τ' ἂν ὀνείδος· εἰ μὴ ἀρκοῦ δεδήλωκε τὰ λεχθέντα ὁ λόγον ἔμπροσθεν. Φαῖ. Τὰ ποῖα; Σω. Ὡς εἴτε λυσίαν ἢ ἄλλος πώποτε ἔγραψεν· ἢ γράφει δίκα· ἔν δημοσίᾳ νόμους ἰδίᾳ σύγγραμμα πολιτικὸν γράφων. καὶ μεγάλην γε καὶ οὐ τῷ βεβαιότητα ἡγούμενος καὶ σαφήνειαν, οὕτω μὲν ὄνειδος τῷ γράφοντι· εἴτε τις φησὶν εἴτε μή. δ' γὰρ ἀγνοεῖν, ὕπερ τε καὶ ὄναρ δικαίων τε καὶ ἀδίκων πέρι καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν οὐκ ἐκ φάγωι τῇ ἀληθείᾳ μὴ οὐχὶ ἐπονείδιστον εἶναι. δὲ αὖ ὁ πᾶς ὅχλος αὐτὸ ἐπαινέσῃ. Φαῖ. Οὐ γὰρ οἷόν. σω. Ὁ δέ γε ᾧ τῷ γεγραμμένῳ λόγῳ τοῦτο ἡγήσεται παιδιάν τε ἡγούμενος πολλοῦ ἀναγκαῖον εἶναι καὶ οὐδεὶς πώποτε λόγον ὠφέλιμον, οὐ δ' αὖθι μέτρου μεγάλης ἄξιον ἀσπουδῆς γεγράφθαι, οὐδὲ λιχθῶσαι ὡς δι' ἐραστοῦ μουσικὴ αὖθι ἀκακείσεως καὶ διδαχῆς πειθοῦς οὕνεκα ἐλέχθησαν· ἀλλὰ τῷ ὄντι αὐτῶν τοὺς βελτίστους ἀσθενῶν ὑφόμνησιν γεγενῆσθαι· ὡς δὲ τοῖς δι δασκομένοις καὶ μαθήσεως χάριν λεγομένοις, καὶ τῷ ὄντι γεγραφομένοις ὡς ψυχῇ. τοῦτο δικαίων τε καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν ὡς μόνοις ἡγούμενος τό, τε σαφῆ εἶναι καὶ τέλειον ἦ ἄξιον ἀσπουδῆς. λῶν δὲ τοὺς βουλόμενους λέγεσθαι οἵ ἡμῖς ἔφαμεν εἶναι. πρῶτον μὲν ἐν σαυτῷ, ἐὰν δύνηται ὧν. εἶπεν ἕκαστα ἐπὶ μέρους ὁρίσασθαι καὶ ἀδελφοῖς ἅμα ὡς ἄλλοισιν ἄλλων ψυχαῖς κατ' ἀξίαν διέφυσαν· τοὺς δὲ ἄλλους χαίρειν ἐῶν. οὗτος δὲ τοιοῦτος ἀνὴρ κινδυνεύει ὦ Φαῖδρε εἶναι, οἵ ἐγώ τε καὶ σὺ δύναμεθ' ἂν, εἴ τι καὶ ἐμὲ γενέσθαι. Φαῖ. Παντάπασι μὲν οὖν ἔγωγε βούλομαί τε καὶ δύχομαι ἃ λέγεις. σω. Οὕκουν ἤδη παίζωμεν μέτριος ἡμῖν τὰ περὶ λόγων. καὶ σύ τε ἐλαθὲν φράζε λυσίᾳ ὅτι νῶι καταβάντες εἰς ὑμφῶν τάμά τε καὶ μουσῶν, ἡκούσαμεν λόγων· οἵ ἐπίστευον λέγων λυσίᾳ τε καὶ εἴτις ἄλλος συγγέγραπται λόγους, καὶ ἀμέρᾳ, καὶ εἴτις ἄλλος ἂν ποιήσῃ ἐμελῶν, ἢ ὡς ᾠδῇ συγγέγραπται, ᾠδῶν δὲ σόλωνι, καὶ ὅστις ὡς πολιτικῶν λόγῳ νόμους ὀνομάζων συγγράμματα ἔγραφεν, εἰ μάσιν ἢ τάληθὲς ἔχει συγγέγραπται ταῦτα καὶ ἔχων ἔσοφὸν, εἰς ἐλεγχον ἰὼν τοῦτ' ὧν ἔγραφε. καὶ λέγων αὐτὸς δυνατὸς τὰ γεγραμμένα φαῦλα ἀποδεῖξαι, οὐκ ἐκείνου δεῖται λέγειν ὃ τοιοῦτος. ἀλλ' ὑφ' ὅσης ἐπονείδιστος ἐκείνου. Φαῖ. Τίνας σὺ ταῖς ἐπωνυμίας ἔχοντα δεῖ λέγειν ὃ τοιοῦτος. σω. Τὸ μὲν σοφὸν ὦ Φαῖδρε καλεῖν ἐμοί γε μέγα εἶναι δοκεῖ· καὶ θεῷ μόνῳ πρέπειν ὃ δ' ἐστὶ φιλόσοφον. ἢ τοιοῦτον, μᾶλλόν τε αὖ αὐτῷ καὶ ἁρμόττοι. καὶ ἐμμελέστερος ἔχοι. Φαῖ. Καὶ οὐδεμοί γε ἄπορον. σω. Οὕκουν αὖ ὁ μὲν ἔχοντα τιμιώτερα ὧν συνέθηκεν, ἢ ἔγραψεν, αὖ καὶ πάνυ σφόδρα ὁ χρόνῳ· πρὸς ἄλλα καὶ ἄλλοτε καὶ ἀφαιρῶν, ὁδὶ καὶ ποιητὴ ἢ λόγων συγγραφέα. ἢ νομογράφον.

προσιρῆς; φαῖ. τί μήν. Σω. ταῦτα δίνεω τῷ ἑταίρῳ φράζει. φαῖ. τί δὲ σὺ πῶς ποιήσεις; οὐδὲ γὰρ οὐ δήπου σὺν ἑταίρου δεῖ παριέναι. Σω. τίνα λέγεις; φαῖ. Σωκράτην ἦν καλέσ. ὦ τί ἀπαγγελεῖς ὦ σώκρατες. πίνα αὖτε φήσομεν εἶναι; Σω. νέος ἴσως ὦ φαῖδρε Σωκράτης. ὃν μέντοι μαντεύομαι κατ' αὐτὸ τὸ λέγειν ἐθέλειν. φαῖ. τὸ ποῖον δή; Σω. δοκεῖ μοι ἀμείνων ἢ κατὰ τοὺς τοιοὺς λυσίου εἶναι λόγους τὰ τῆς φύσεως. ἔτι δὲ ἴθει γενικώτερόν κι κρᾶθαι. ὥσπερ οὐδὲν αὖ χρὴ τὸ θαυμαστὸν προϊούσης τῆς ἡλικίας ἐπὶ τοιοῦτόν τε τοὺς λόγους δεῖν ἰέναι ἐπιχειρεῖν τελέου ἢ παύσεων διαύγκοι τῶν πώποτε ἀφανῶν λόγων. ἔτι τὸ εἰ αὖ τῷ μὴ ἀποχρῆσει ταῦτα ἐμοὶ μείζω δ' ἴις αὐτὸν ἄγοι ὁ ἐρῶν δι' ὁτιοτδήα. φύσει γὰρ ὦ φίλε οἵσι ἴις φιλοσοφία τῇ τοῦ αἰσθοῦ διανοίᾳ. ταῦτα δὴ οἷμαι ἐγὼ μὲν παρὰ τῶνδε τῶν δι' ὧς ἐμοῖς παιδικοῖς ἰσοκράτει ἱκανῶς. σὺ δ' ἐκεῖνα ὡς σοῖς, λυσίᾳ. φαῖ. ταῦτα ἴσως. ἀλλὰ ἴωμεν ἐπειδὴ καὶ δ' πίγος ὑπιώτερον γίγνεται. Σω. οὐκοῦν ἐξαμιλῶ πρέπει τοῖσδε παρεῖσθαι. φαῖ. τί μήν. Σω. ἃ φίλε παῖ τε μὴ ἄλλοι ὅσοι τῆδε δι' οἰ, δοκῶ μοι καλῶ γεγεῖσθαι παῖσθεν. παῖξεσθαι δ' ὅσα ἔχω, ζῆς ὡς ἔπαι μοι φίλια. πλούσιον δὲ νομίζοιμι ἂν σοφόν. τὸ δὲ χρυσοῦν πλῆθος, ἔπι μοι ὅσον μήτε φορτὶν μήτε ἄγειν δυάσκτο ἄλλος ἢ ὁ σώφρων. ἔτι ἄλλοῦ του δόμεθα ὦ φαῖδρε; ἐμοὶ μὲν γὰρ μεῖρίως δοκεῖται. φαῖ. καὶ ἐμοὶ ταῦτα σιωβύχου. κοινὰ γὰρ τὰ τῶν φίλων. Σω. ἴωμεν.

Τέλος Φαίδρου, ἢ περὶ καλοῦ.

ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ ΠΡΩΤΟΣ. Ἢ ΠΕΡΙ ΦΥΣΕΩΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥ. ΜΑΙΕΥΤΙΚΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ. ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ. ΣΩ.

δ Φαῖ καλεῖσθαι μεμαίζειν. ὃ μὲ πρῶτος ὁρᾶσθαι συγγόμενος, τῶν ἄλλων πάντων μένος οὐκ ἀπαλλάττομαι. καὶ ὃ μὲ ἢ ἄλλοι, λίθος ἐγένοντό σοι διαλεγόμενοι. ἐγὼ δὲ θοσθῶν ἐπῶν οὐδὲν πρόσθεν. νῦν δὲ ἐπὶ αἴμε ον γέγονα, οὐκ ἀνθρώπινον. ἀλλά τι δαιμόνιον ἀνάτιωμα. οὗ σὺ νῦν λανθάνομαι καὶ ὕστερον πύσῃ. καὶ δ' ἐπειδὴ οὐκέτι ἐᾶν μὲ οἷόν τε, οὕτω προσελήλυθα. δὲ ἐλπὶς δ' ἐμοὶ καὶ τοιπὸν μὴ ἐᾶν μὲ ὥσεσθαι αὐτό. χρόνῳ οὖν ἐῶν καὶ ἀνανεώσῃ σὺ τοῦ τῷ χρόνῳ σκοπούμενος εἰς πρὸς τοὺς ὁρᾶσθαι ἔχοις. πολλῶν γὰρ γελομένων καὶ μεγαλοφρόνων, οὐδεὶς ὃς οὐχ ὑπὸ δεῖ ἐλεύθης τῷ φρονήματι ὑπὸ σου πέφυγε. τὸν δὲ λόγον ᾧ ἐπάδε πεφρόνηκας, ἐθέλω διελθεῖν. οὐδενὸς φὺς ἀνθρώπων οὐδεὶς εἶναι εἰς οὐδέν. τὰ γὰρ ὑπάρχοντά σοι μεγάλα ἐστὶν. ὥστε μηδεὶς ὀλῶσθαι, ἀφ' τοῦ σώματος ἀρξάμενα τελευτῶντα εἰς τὸν ψυχήν. οἷ γὰρ δὴ εἶναι πρῶτον μὲν κάλλιστός τε καὶ μέγιστος. καὶ ἔστιν μὲν δὴ παντὶ δῆλον ἰδεῖν. ἔτι οὐ φύδη. ἔπειτα γενναιοτάτου γένους ἐν τῇ σεαυτοῦ πόλει οὔσῃ μεγίστῃ τῶν ἑλληνίδων. καὶ σεαυτῷ θα πρὸς πατρός τέ σοι φίλους καὶ συγγενεῖς τελέους εἶναι καὶ ἀρίστους. οἵ ἐᾶν δέοι ὑπηρετοῖεν αὖ σοι. τούτων δὲ τοὺς πρὸς μητὸς, οὐδὲ χείρους οὐδ' ἐλαττους. ξυμπάντων δὲ ὧν ἔπον μέγα ἔστι σοι δυάσκμενον ὑπάρχειν, τοῦδε κλέος ἐν ξανθίππου. ὃν ὁ πατὴρ ἐπίτροπον καταλιπόν τε καὶ τῷ ἀδελφῷ. ὃς οὐ μόνον ἐν τῇδε τῇ πόλει δυάσται πράττειν ὅ, τι αὖ βούλωνται, ἀλλ' ἐν πάσῃ τῇ ἑλλάδι καὶ ἐν τῶν βαρβάρων ἐν πολλοῖς καὶ μεγάλοις γλέσι. προσθήσω δὲ καὶ ὃ τοῦτο ἥκιστα μεγαλοφρονεῖν. κατὰ πάντα δὴ ταῦτα σύ τε μεγαλαυχούμενος, καὶ κράτιστος τῶν ὁρᾶσθαι ἐκεῖνοί τε ὑποδεέστεροι ὄντες ἐκρατήθησαν. καὶ σε ταῦτ' οὐ λέληθεν. ὅθεν δὴ εὖ οἶδα ὅτι θαυμάζοις τί δαιμονώμενός ποτε, οὐκ ἀπαλλάττομαι τῶν ὁρᾶσθαι. καὶ ἵν' τιν' ἔχω ἐλπίδα ὑπομένω.

πομένω. τῶν ἄλλων πφθηγότων. ΦΑΙ. καὶ ἴσως γε, ὦ Σώκρατες οὐκ δι' ὃ τι σμικρόν με ἴφθυς· ἐπὼ γοῦν τοι οὐ νῦν δέχρν πρότερός σοι προσελθὼν ταυτὰ ταῦτ' ὄρεαζ. τί ποτε βούλ(· καὶ εἰς τίνα ἐλπίδα ζλίπων οὐ σχολῆς με ἀεὶ ὅπου αὖ ὦ, ἵ πμελίσεται παρὼν τῷ ὄνλε γοῦν θαυμάζω δ', τί ποτ' ὄζει δ' σὸν πρᾶγμα· καὶ ὕδιδ' αὖ πυθίμην.

ΣΩ. ΦΑΙ κούση μὲν αρ' μου ὡς δ' ἐκὸς προθύμως ἅπερ ἂς φὴς, ἐπιθυμεῖς ἐδαίσαι ἢ ἀκοῦσαι τί διανοοῦμαι, ὡς ἀκουσομένῳ καὶ πᾶσι μοι οὖν ζε λέγω. ΦΑΙ. ζαίν μὲν εὖν· ἀλλὰ λέγε. ΣΩ. Ὅρα δή· οὐ γοῦν τοι ἔπι αὖ θαυμαστὸν εἰ ὡς πρὸ μόγις ὑρξάμην, οὕτω μόγις καὶ παυσαίμην. ΦΑΙ. ἓ γαθὲ λέγε· ἀκούσομαι γοῦν. ΣΩ. λε κτέον αὖ ἔσι· χαλεπὸν μὲν οὖν πρὸς ἅπαντα οὐκ ἔπονα ὁρᾶσθαι πρόσπρόεαζ ὁρᾶσθ· ὅμως δὲ τολμητέον φρόνησεν πλὴν ἐμόν δαίσεσθαι· ἐπὼ γοῦν ὦ ἄλκιβιάδη εἰ μέν σε ἰώρων ἅ ναῦν δὴ σκλῶθομεν ἀγαπῶντα καὶ εἰέμενον λῆν τοῦτ' ἐς καὶ ταβιῶναι, πάλαι αὖ ἀπαλάγμην τῆ ὄρωτος ὡς γε δὴ ἐμαυτὸν πείθω. ναῦν δὲ ἕτερα αὖ καὶ πηγορήσω διανοήμασθαι σὲ πρὸς αὐτὸν σέ· ᾧ καὶ γνώσῃ, ὅτι προσέχων γέσι τὸν νοῦν διαπεπάλεκσ. δοκῆς γοῦν μοι εἶναι σοι ἔπει θεῶν ὦ ἀλκιβιάδη, πότερον βούλει ζῆν ἔχων ἅ ναῦν ἔχεις, ἢ αὐτίκα πεθνάναι ἐμή σοι ὀρίσαι μάζω κτήσασθαι, δοκῆς αὖ μοι ἐλέαθαι πεθνάναι. ἀλλὰ ναῦν ὠδὶ τίνι δή ποτε ἐλπίδι ζῆς, ἐπὼ φρόνω· ἵνα ἐαὶ θαῖσεν ἐς τὸν ἀθηναίων δῆμον παρέλθῃς, ἔνθ' δὲ ἔσεσθαι μάλα ἐμβρῶν ὀλίγων; παρελθὼν δὲ ἐβουλέξασθαι ἀθηναίους ὅ ζε ἄξιος εἶ τιμᾶσθαι, ὡς οὔπω περικλῆς, οὔτε ἄλλος οὐδεὶς τῶν. πώποτε γε νομίσω, καὶ ἔνθ' ἐβουλέξάμενος, μέγιστον δῶ ἴσεσθαι ἐν τῇ πόλει. ἐαὶ δ' ἐνθάδε μέγιστος ἦς καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις· καὶ οὐ μόνον ἐν ἴλλησιν. ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς βαρβαρόις, ὅσοι ἐν τῇ αὐτῇ ἠμῖν οἰκοῦσιν ἠπείρῳ· καὶ εἰ αὖ σοι ἔπροι ὁ αὐτὸς θεὸς ὅτι αὐτοῦ σε δεῖ λωιστεύειν ἐν τῇ βιρώπῃ διαζῶναι δὲ ἐς πλῶ ἀσίαν οὐκ ὀρῆσαι σοι, οὐ δὲ ἐπιθέσθαι τοῖς ἐκεῖ πράγμασιν, οὐκ αὖ αὐ δοκῆς μοι ἐθέλειν οὐ δὲ ὠδὶ τούτοις μόνοις ζῆν ἐὰ μὴ ἐμπλήσεις τῶ σοῦ ὀνόματος καὶ τῆς σῆς δυνάμεως, πάντας ὡς ἔπος ἐπεῖν ἀνθρώπους, καὶ οἷμαί σε πολὺν κύρου καὶ ξρξου ἐσεῖσθαι οὐδενὸς ἄξιον λόγου γεγονέναι. ὅ ζε μὲν ἦν ταύτην πλὴν ἐλπίδα ἔχεις, δῦ δὲ δὲ καὶ οὐκ ἐπαίζω. ἴσως εἶναι αὖ ἔπροις. ἅτε εἰδὼς ὅτι ἀλκιβῆ λέγω. τί δή οἶσθ ὦ Σώκρατες ἔνθ' ὅτι σοι πρὸς λόγον ὃν ἔφησθα ὄρᾶν. διὸ ἐμοῦ οὐκ ἀπαλάττη· ἐπὼ δή σοι γε ὄρῶ ὦ φίλε παῖ κλεινίου καὶ δεινομάχης. τούτων γοῦν σοι ἀπάντων τῶν διανοημάτων τέλος ἐπιτελῶναι, αὖθι ἐμοῦ ἀλαίζον. τοσαύτην ἐπὼ δίμαι δαίμονι ἔχειν ἐς τὰ σὰ πράγματα καὶ ἐς σέ. διὸ δὴ καὶ πάλαι, δίμαί μ' ἔ θεὸν οὐκ ἐᾶν διαλέγεσθαί σοι ὃν ἐπὼ πρὶν ἐάσει. ὧς πρὸ γοῦν σὺ ἐλπίδας ἔχεις ἐν τῇ πόλει ἐβλέξασθ' ὅ ζε αὐτῇ παν᾽ ἄξιος εἶ, ἐβλέξάμενος δὲ ὅτι οὐδὲν ὅ ζε οὐ παραυτίκα δαιώσεσθ, οὕτω καπῶ σοι ἐλπίζω μέγιστον δαιώσεσθαι ἐβλέξάμενος, ὅ ζε παν᾽ μᾶλλον ἄξιός ἐμε· ἢ οὔτ' ἐπίτροπος, οὔτε συγγενὴς, οὔτε ἄλλος οὐδεὶς ἱκανὸς παρασθῆναι πλὴν δαιόμεν ἧς ἐπιθυμεῖς πλὴν ἐμοῦ. μεῖζα θεοῦ μέν τοι. πωτόζω μὲν ἦν ὅντι σοι καὶ πρὶν τοσαύτης ἐλπίδος γάμμ' ὡς ἐμοὶ δοκῆ, οὐκ ἔπα ὁ θεὸς διαλέγεσθ. ἵνα μὴ μάτην διαλυσόμεν. ναῦν δὲ ἐφῆκε· ναῦν γοῦν αὖ μου ἀκούσεις. ΦΑΙ. ζολὺ γέμοι ὦ Σώκρατες ναῦν ἀτοπώτερος φαίνῃ πεισθῆναι ἔρξω λέγειν. ἢ ὅτε σπῶν ἔπου· καί τοι σφόδρα γε ἔδοθ' ἰδὼν ἢ τό τε τοιοῦδε, εἰ μὴ οἶμαι ἐπὼ ταῦτα διανοοῦμαι ἢ μή. ὡς ἔοικε δ' ἐγὼ ωμαι· καὶ ἐαὶ μὴ Φῶ, οὐδὲν μοι ἔσται πλέον πρὸς τὸ πείθειν σε. ἔδοθ· εἰ δὲ δὴ ὅτι μάλιστα ταῦτα διανοοῦμαι, πῶς δῆ σοῦ μοι ἔσται, ἢ ἄσθι σοῦ ἐκ αὖ γένοιτ'. ἔχεις λέγειν; ΣΩ. Ἆρα ὀρῶτᾶς ἔπινα ἔχω ἐπεῖν λόγον μακρόν. οἵους δὴ ἀκούειν ἔθισαι; οὐ γοῦν ἔδι τοιοῦτον τὸ ἐμόν. ἀλλ' ἐβλέξασθ μὲν σοι ἐς ἐγ' ὦ μεν εἷός τ' αὖ εἶναι. ὅτι ταῦτα οὕτως ἔχει. ἐαὶ σὺ μόνον μοι ἐθελήσῃς βρακὺ ὑπερτῆσαι. ΦΑΙ. ἀλλ' ἔγε δὴ μὴ χαλεπὸν ζε λέγεις· ὑ ὑπερίτημα, ἐθέλω. ΣΩ. Εἰ χαλεπὸν δοκεῖ· ἀποκείναθ τὰ ὄρῶτώ μενα; ΦΑΙ. Οὐ χαλεπόν. ΣΩ. Ἀποκείνου δή. ΦΑΙ. ἐρώτα. ΣΩ. Οὐκ οὖν ὡς διανοουμένου σου ταῦτα ὀρῶτῶ. ἃ φημί σε διανοεῖσθ. ΦΑΙ. Ἔστω εἰ βούλει οὕτως ἵνα μὴ ἐλῶ. ὅ ζε μὴ ὀρᾶς.

συμβαλλόσων ἀθλιωτάτοις αὐτὸς οὐ πολλοῦ χρόνου· εἰ οὖν μέλλοντός σου ἰέναι ἐπὶ τὸ βῆμα, λαβόμενος ὁρόμην, ὦ Ἀλκιβιάδη· ἐπειδὴ τοίνυν Ἀθηναῖοι βουλεύονται συμβαλλόσαι, ἆρ' ἐπειδὴ περὶ ὧν οὐκ ἐπίστασαι βέλτιον ἢ οὗτοι· τί αὖ ἀπεκρίνω. Ἀλ. Εἴ που μὰ Δία περὶ ὧν δοκῶ ἐγὼ εἰδέναι. ἢ οὗτοι· Σω. Περὶ ὧν ἄρα οἶσθα τυγχάνεις ἀγαθὸς ξύμβουλος εἶ. Ἀλ. Πῶς γάρ; οὔ. Σω. Οὐκοῦν ταῦτα μόνον δεῖ σε παρ' ἄλλων ἐμαθηκέναι· ἢ αὐτὸς ἱκανὸς εἶ ἐξευρεῖν. Ἀλ. Πῶς γὰρ ἄλλως. Σω. Ἔστιν οὖν ὅπως ἂν ποτε ἐμάνης τι, ἢ ἐβουλόμην ἂν σε μανθάνειν ἐμὲ μὴ τι αὐτὸν ζητεῖν; Ἀλ. Οὐκ εἶσι. Σω. Τί δὲ δέδιπας ἂν ζητῆσαι ἢ μαθεῖν ἃ ἐπίστασθαι δοκεῖς; Ἀλ. Οὐ δῆτα. Σω. Ἀρ' ἂν ναῦν τινὰ χρόνου ἐπιστάμενος ἂν χρόνου ὅτου οὐκ ἂν ἐθέλοις ἐλθεῖν. Ἀλ. Ἀνάγκη. Σω. Ἀλλὰ μὴν ἄγε μεμάθηκας, οἶδόν τι καὶ ἐμὲ δίδασκε· ἐὰν δέ τι ἐμὲ λέληθεν, ἐπεί γε μαθὼν σύ γε πάντα μόνον ἐμὸν γράμματα· καὶ μὴ θαρρίζων· μὴ παλαιὸν οὐ τὸ δὴ αὖ λέγειν γε ἔοικεν μαθὼν· ταῦτ' ἴσθι ἃ σὺ ἐπίστασαι· εἰ μή που τί σε μανθάνων ἐμὲ λέληθας· δίμοιρε δὲ οὔτε γε νύκτωρ, οὔτε μεθ' ἡμέραν ἔοικεν εἶναι. Ἀλ. Ἀλλ' οὐ πιθόμην ἐγὼ εἰς ἄλλον ἢ τούτων. Σω. Πότερον οὖν ὅταν περὶ γραμμάτων ἀθηναῖοι βουλεύωνται πῶς ἂν ὀρθῶς γράφοιεν, τότε ἀνίστησι αὐτοῖς συμβουλεύσων· Ἀλ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. Σω. Ἀλλ' ὅταν περὶ κρουμάτων ὁ λύρα; Ἀλ. Οὐδαμῶς. Σω. Οὐδὲ μὴν οὐδὲ περὶ παιδισμάτων γε εἰώθασι βουλεύεσθαι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Ἀλ. Οὐ μὰ Δί' οὖν. Σω. Ὅταν οὖν περί τινος βουλεύωνται· οὐ γοῦν που ὅταν γε περὶ οἰκοδομίας. Ἀλ. Οὐ δῆτα. Σω. Οἰκοδόμος γὰρ ταῦτά γε σοῦ Σίλλιον συμβουλεύσει· ναί; Ἀλ. Ναί. Σω. Οὐδὲ μὴν ὅταν περὶ ναυτικῆς βουλεύωνται; Ἀλ. Οὔ. Σω. Μαίτις γοῦν ἂν ταῦτα ἄμεινον ἢ σύ. Ἀλ. Ναί. Σω. Ἐάστε γε σμικρὸς ἢ μέγας ἢ ἐάστε καλὸς ἢ αἰσχρός. ἢ τί γιγνώσκειν ἢ ἀγνοεῖν. Ἀλ. Πῶς γὰρ οὔ; Σω. Εἰδόβος ἂν δίμοιρε περὶ ἱππέως ἢ συμβουλεύσειν ἢ οὐ πολυβώτου. Ἀλ. Πῶς γὰρ οὔ; Σω. Ἀλλ' ἐάστε πόνηρος, ἐάστε πλούσιος ἢ ὁ πατρῴων, οὐδὲν διοίσει ἀθηναίοις ὅταν περὶ τῶν ἐν τῇ πόλει βουλεύωνται πῶς ἂν ὑγιαίνοιεν· ἀλλὰ ζητήσουσιν ἰατρὸν τοῦτον ὃν σύμβουλον. Ἀλ. Εἰκότως γε. Σω. Ὅταν οὖν περί τινος σκοπῶνται, τότε σὺ ἀνίστασαι, ὡς συμβουλεύσων ὀρθῶς ἀνεστηκώς. Ἀλ. Ὅταν περὶ τῶν ἐαυτῶν ὦ σώκρατες πραγμάτων. Σω. Τῶν περὶ ναυπηγίας λέγεις ὁ ποίας· ἢ ἵνας χρὴ αὐτοὺς τὰς ναῦς ναυπηγεῖσθαι; Ἀλ. Οὐκ ἔγωγε ὦ σώκρατες. Σω. Ναυπηγεῖν μὲν δίμοιρε οὐκ ἐπίστασαι· τοῦτ' αἴσιον, ἢ ἄλλο τι. Ἀλ. Οὐκ. ἀλλὰ ναὶ μὰ Δία. Σω. Ἀλλὰ περὶ ποίων τῶν ἐαυτῶν λέγεις πραγμάτων ὅταν βουλεύωνται. Ἀλ. Ὅταν περὶ πολέμου ὦ σώκρατες ἢ ὅταν περὶ ἄλλου του τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων. Σω. Ἆρα λέγεις ὅταν βουλεύωνται πρὸς τίνας χρὴ εἰρήνην ποιεῖσθαι· καὶ τίσι πολεμεῖν· καὶ τίνα τρόπον; Ἀλ. Ναί. Σω. Χρὴ δ' οἷς ἐστὶν ἀμείνους; Ἀλ. Ναί. Σω. Καὶ τότε ὁ πότε βέλτιον; Ἀλ. Ναί. Σω. Καὶ τοσοῦτον χρόνον ὅσον ἄμεινον; Ἀλ. Ναί. Σω. Εἰ οὖν βουλεύοιντο ἀθηναῖοι τίσι χρὴ πρὸς παλαιστὴν· καὶ τίσιν ἀκροχειρίζεσθαι· καὶ τίνα τρόπον, σὺ ἄμεινον ἂν συμβουλεύοις, ἢ ὁ παιδοτρίβης. Ἀλ. Ὁ παιδοτρίβης δήπου. Σω. Ἔχεις οὖν εἰπεῖν πρὸς τί βλέπων ὁ παιδοτρίβης συμβουλεύσειν ὃς δεῖ πρὸς παλαίειν· καὶ ὃς μή· καὶ ὁ πότε καὶ ὃν χρόνον τρόπον· λέγω δὲ τοιόνδε· ἆρα τούτοις δεῖ πρὸς παλαίειν ὃς βέλτιον, ἢ οὔ. Ἀλ. Ναί. Σω. Ἆρα καὶ γε σαῦται ὅσα ἄμεινον; Ἀλ. Τοσαῦτα. σω. Οὐκοῦν καὶ τότε ὅτε ἄμεινον; Ἀλ. Ναί γε. σω. Ἀλλὰ μὴν καὶ ἅδονται δεῖ καθαρίζειν ποτὲ πρὸς πὺξ ἅδην καὶ βαίνειν; Ἀλ. Δεῖ γάρ. σω. Οὐκοῦν τότε ὁ πότε βέλτιον; Ἀλ. Ναί. σω. Καὶ τοσαῦτα ὅσα βέλτιον; Ἀλ. Φημί. σω. Τί οὖν ἐπειδὴ βέλτιον μὲν ὀνόμαζεις ἐπ' ἀμφοτέροις τῷ τε καθαρίζειν πρὸς πὺξ ἅδην, καὶ ᾧ πρὸς παλαίειν, τί καλεῖς τὸ σὺ τῷ ὀρθῶς καθαρίζειν βέλτιον, ὥσπερ τὸ σὺ ᾧ παλαίειν καλῶ γε μακρότερον· σὺ δὲ τὸ κεῖνο τί καλεῖς. Ἀλ. Οὐκ οἶδ' ὅπως. σω. Ἀλλὰ πειρῶ μὲν μεμνῆσθαι· ἐγὼ γάρ που ἀκηκόειν σὲ διαπαντὸς ὀρθῶς ἔχειν· ὀρθῶς δὲ δή που ἔχει σὲ κατὰ πὺξ τὸ χεῖρον γίγνεσθαι, ἢ οὔ. Ἀλ. Ναί. σω. Ἦ δὲ πάλη οὐ γυμναστική ἐστιν; Ἀλ. Πῶς δ' οὔ; σω. Ἐγὼ δ' εἶπον τὸ σὺ τῷ

παλαίειν

παλαίειν βέλτιον γυμναστικήν. Αλ. Εἶπες γοῦν. Σω. Οὐκοῦν καλῶς; Αλ. Ἔμοιγε δοκεῖ. Σω. Ἴθι δὴ καὶ σύ. πρόπολοι γάρ ἐστε καὶ σοὶ δοκεῖ καλῶς διαλέγεσθαι. εἰ τί σε πρῶτον τίς ἤρετο τέχνη ὢν ἐπῄει, ἆρα ἐφοβοῦ ἂν ἀποκρίνασθαι ἢ ἐμβαίνων ὀρθῶς ἐφαίνου καὶ τῆς ἐρωτήσεως ἐπαΐων; Αλ. Οὐδὲν θαυμαστόν, ὦ Σώκρατες, εἰ ἐφοβούμην. οὐ γὰρ ἦν ἐπαΐειν. Σω. Ἀλλ' ὧδε πειρῶ. τίνες αἱ θεοὶ ὧν ἡ τέχνη. Αλ. Τὰς μούσας ὦ Σώκρατες λέγεις; Σω. Ἔγωγε. ὅρα δὴ τίνα ἀπ' αὐτῶν ἡ πωνυμία ἡ τέχνη ἔχει. Αλ. Μουσικήν μοι δοκῶ λέγειν. Σω. Λέγε γοῦν. τί οὖν ἡ ῥητορικὴ παύσει τὸν ὀρθῶς γιγνόμενον ὕβριν. ὥσπερ ἐκεῖ ἐγώ σοι ἡ ῥητορικὴ τέχνη ἔλεγον ὀρθῶς, πρὸς γυμναστικήν. καὶ σὺ δὴ οὖν οὕτως εἰπὲ ταύτῃ τί φύσει. πῶς γίγνεται; Αλ. Μουσικῶς μοι δοκεῖ. Σω. Εὖ λέγεις. ἴθι δὴ καὶ πρὸς σὺ τῷ πολεμεῖν εἴ τινα ἔχεις ἀγαθὸν ἢ κακὸν εἰδέναι, καὶ πρὸς σὲ τῷ ἐρωτᾶν ἔστιν ἡ εἰδέναι τὸν εἰδότα, τί ὀνομάζεις. ὥσπερ ἐκεῖ ἐφ' ἑκάστῳ ἔλεγες τῷ ἀμείνονι. ὅταν μουσικώτερον. καὶ ἐνθάδε τῷ ἑτέρῳ, ὅτι γυμναστικώτερον. πειρῶ δὴ καὶ σὺ ταῦθα λέγειν ἃ εἴωθας. Αλ. Ἀλλ' οὐ πάνυ τι ἔχω. Σω. Ἀλλὰ μήν τοι ἀλλοῖά γε ἐμοῦ λίγε σε λέγοντα καὶ συμβουλεύοντα περὶ σιτίων, ὅταν βέλτιον τόδε τῷδε καὶ νῷν καὶ τοσουτονὶ εἴπειας ἐρωτήσεις τί ἡ ἄμεινον λέγεις ὦ Ἀλκιβιάδη. τοῦδε μὲν οὖν τῶν ἔχειν εἰπεῖν ὅτι ἀγαθὸν τρόφιμον. καί τοι οὐ πρὸς ποιῶ γε ἰατρὸς ἐστίν. τοῦδε δὲ οὐ πρὸς ποιῶ ἐπιστήμων ἐστὶν καὶ συμβουλεύειν αἰσχύνεται. ὡς εἰδὼς. τούτου δὲ ὡς ἔοικεν πέρι ἐρωτηθεὶς ἐὰν μὴ ἔχῃς εἰπεῖν οὐκ αἰσχυνῇ ἢ οὐκ αἰσχρὸν φανεῖῃ; Φαῖ. Ναί γε. Σω. Σκόπει δὴ καὶ προθυμοῦ εἰπεῖν πρὸς τί τείνει ἃ ὦ τῷ ἐρωτᾶν τε ἄμεινον ἄμεινον. καὶ τῷ ὦ τῷ πολεμεῖν ὧς δεῖ. Αλ. Ἀλλὰ σκοπῶν οὐδαμοῦ οὐνοῦσαι. Σω. Οὐδ' εἰδὼς εἰπεῖν ἀλλὰ πόλεμον ποιώμεθα ὅτι ἐγκαλοῦντες ἀλλήλοις παίδων ἢ χρημάτων ἢ τῶν πολεμεῖν; καὶ ὅτῳ ἂν ὀνομάζοντες ὀρχώμεθα; Αλ. Ἔπειδή ὅτι ἴδῃ παιδεύσει τις ἢ ἐπιτρόπευσει, ἢ ἀποδεδόμενοι. Σω. Ἔχε πῶς ἔνιοτε τούτῳ πόχοντες πειρῶ εἰπεῖν τί διαφορεῖ ὁ ὦδε ἢ ὦδε. Αλ. Εἰ δ' ὦδε λέγεις ὦ Σώκρατες. δι' ἀσθένειαν ἢ ἀλήκιος. Σω. Λύει γοῦν. Αλ. Ἀλλὰ μὴν ἔστιν γε διαφορεῖ ὅλον τε καὶ πάνυ. Σω. Τί οὖν ἀγωνίαις σὺ πρὸς ποτέρους συμβαλοῦσις πολεμεῖν τοὺς ἀδίκους τοὺς, ἢ τοὺς τὰ δίκαια πράττοντας. Αλ. Δεινόν ἔστιν γε ὦ Σώκρατες. εἰ γοῦν καὶ διανοοῦταί τις ὡς δεῖ πρὸς τοὺς τὰ δίκαια πράττοντας πολεμεῖν, ἐκ αὖ ὁμολογήσειέ τις. Σω. Οὐ γοῦν νόμιμον τοῦτ' ὡς ἔοικεν. Αλ. Οὐ δῆτα. οὐδέ γε καλὸν δοκεῖ εἶναι. Σω. Πρὸς ταῦτ' ἄρα καὶ σὺ ἡ δίκαιον τοὺς λόγους ποιήσῃ; Αλ. Ἀνάγκη. Σω. Ἄλλο τι οὖν ὅ νῦν δὴ ἐπῶ ἠρώτων ἔστιν πρὸς ἡ πολεμεῖν καὶ μὴ, ἢ οἷς δεῖ καὶ οἷς μή. καὶ ὁπότε καὶ μή, ἢ ἡ δικαιότερον τυγχάνει ὄν, ἢ οὔ. Αλ. Φαίνεταί γε. Σω. Πῶς ὦ φίλε Ἀλκιβιάδη. ἡ τότερον σεαυτὸν λήθεσ' ὅτε οὐκ ἐπίστασο ἔστιν, ἢ ἐμὲ ἔλαθες μανθάνων καὶ φοιτῶν εἰς διδασκάλου ὅς σε ἐδίδασκε διαγινώσκειν ἡ δικαιότερόν τε καὶ ἀδικώτερον. καὶ τίς ἔστιν οὗτος φράσον καὶ ἐμοὶ ἵνα αὐτῷ φοιτητὴ προξενήσῃς ἐμέ. Αλ. Σκόπεις ὦ Σώκρατες. Σω. Μὰ τὸν θεόν γε τὸν ἐμόν τε καὶ τοῦδε ἐπῶ ἵκεσ' αὖ ἐπορκίσασα μὲ. ἀλλ' ἔτι δὲ ἔχεις ἐπὶ τίς ἔστι. Αλ. Τί δ' εἰ μὴ ἔχω οὐκ αὖ οἴει με ἄλλους ἐδιδάσθαι ἢ τῶν δικαίων ἢ ἀδίκων. Σω. Ναὶ ἔγωγε οἶμαι. Αλ. Ἀλλ' οὐκ αὖ οἴει με ἐγὼ; Σω. Καὶ μάλα γε εἰ ζητήσεις. Αλ. Εἶτα ζητῆσαι οὐκ αὖ οἴει με. Σω. Ἔτω γε. εἰ οἰηθείς γε μὴ εἰδέναι. Αλ. Εἶτα οὐκ ἴσως ἔχων οὕτω; Σω. Καλῶς λέγεις. ἔχεις οὖν ἐπεῖν ἔστιν ἡν χρόνον. ὅτε οὐκ ἦσθα εἰδώς τὰ δίκαια καὶ τὰ ἄδικα; φράσι πάρυσπι ζήτει τὸ καὶ οὐκ ἦσθα εἰδώς. ἢ ἦσθα. καὶ τὰληθῆ ἀποκρίνου. ἵνα μὴ μάτην εἰ διάλογοι γίγνωνται. Αλ. Ἀλλ' ἦμην εἰδώς. Σω. Τεί τον δὲ εἶδες ἢ πάτερ τον ἢ πέμπτον οὐχ οὕτως; Αλ. Ἔγωγε. Σω. Ἀλλὰ μὴν τόγε πρῶτ', παῖς ἐδόθαι, ἢ γοῦν. Αλ. Ναί. Σω. Τότε μὲν ἴσως ἐδίδασκόν σε ἃ ἦσθα εἰδώς. Αλ. Πῶς ἐδίδασκε; Σω. Πολλάκις σου ἐδίδασκάλων ἤκουον παιδὸς ὄντος ἢ ἄλλοθι, ἢ ἐπότε ἀγραμματίζοις, ἢ ἀλλοῦ τινα παιδιαὶ παίζοις, οὐχ ὡς ἀπροῦντος ἢ τὰ δικαίων ἢ ἀδίκων ἀλλὰ μάλα μίγα ἢ θαῤῥαλέως λέγοντος ἢ ὅπου τύχοις τὰ παίδων ὡς πυκνός τε ἢ ἀδίκως ἔπη. ἢ ὡς ἀδίκως, ἢ οὐκ ἀληθῆ λέγω; Αλ. Ἀλλὰ τί μᾶλλον ποιεῖν ὦ Σώκρατες ὁ-

πότε τίς με ἀδικεῖ. Σω. Σύ δ' ἀτύχοις ἀγνοῶν εἴτε ἀδικοῦσ εἴτε μὴ τότε λέγεις τί σε χρὴ ποιεῖν; Λλ. Μὰ Δί' ἀλλ' οὐκ ἔγωγέ σου ἔτωγε, ἀλλὰ σαφῶς ἐγίγνωσκον ὅτι ἐδεῖ κούμην. Σω. ὦ σὺ ἄρα ἐπίστασαι καὶ παῖς ὢν ὡς ἔοικε τὰ δίκαια καὶ τὰ ἄδικα; Λλ. Ἔγωγε καὶ ἠπιστάμην γε. σω. Ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ ἄρ' ἐμαθες. οὐ γὰρ δή που ἐν ᾧ γε ὤου ἐδίδασκε. Λλ. Οὐ δῆτα. σω. Ρᾴτε οὖν ἀγνοεῖν ἠνώησε. σκόπει. οὐ γὰρ ἐμάθετε ἔτι ἐν χρόνου. Λλ. Μὰ Δί' Ὦ σώκρατες οὐκ ἔχω ἔτωγε εἰπεῖν. σω. Εὑρὼν μὲν ἄρα οὐκ ἐδίδαξε αὐτά; Λλ. Οὐ πάνυ φαίνομαι. σω. Ἀλλὰ μὴν ἄρ' γε οὐδὲ μαθὼν ἔφυθε εἰδέναι. εἰ δὲ μήτε εὗρες μήτε ἔμαθες, πῶς ἐδίδαξε καὶ ὅτου. Λλ. Ἀλλ' ἴσως τοῦτό σοι οὐκ ὀρθῶς ἀπεκρινάμην Ἃ φαίνει εἰδέναι αὐτὸς εὑρὼν ἐμαθον δῆμαι καὶ ἐκὼν ὧν τὸν ἄλλοι. Λλ. Πάλιν ἐς ἐν αὐτὸν ἥκομεν λόγον. σω. Παρὰ τῦ, φράζει καμοί. Λλ. Παρὰ τῶν πολλῶν. σω. Οὐκ εἰς ἀπουδαίους γε διδασκάλους καταφεύγεις, εἰς τοὺς πολλοὺς ἀποφεύγων. Λλ. Τί δ' οὐκ ἱκανοὶ διδάξαι οὗτοι; σω. Οὕτω τὰ πεπαιδευμένοι γε καὶ τὰ μὴ καί τοι φαυλότατα αὐτὰ ἅ τ' δικαίων ὄμαι. τί δὲ σὺ οὐκ οὕτως οἴει; Λλ. Ναί. σω. Εἶτα τὰ μὲν φαυλότατα οὐκ οἶσι διδάσκειν. τὰ δὲ σπουδαιότατα; Λλ. Οἶμαι ἔτωγε. ἄλλα γοῦ πολλὰ οἶσί τ' εἰσὶ διδάσκειν σπουδαιότατα τῦ πεπαιδεῦφθαι. σω. Ρᾴκαι ταῦτα. Λλ. Ἵνα γε ἐμαθον καὶ οὐκ ἂν ἔχοιμι ἐμαυτῦ εἰπεῖν διδάσκαλον. ἀλλ' ἐς τοὺς αὐτοὺς ἀποφεύγω. οὓς σὺ φὴς οὐ σπουδαίους ἅ διδασκάλους. σω. Ἀλλ' Ὦ γενναῖε. τοῦτο μὲν ἀγαθοὶ διδάσκαλοι οἱ πολλοὶ καὶ δικαίως ἐπαινοῦντ' ἂν αὐτῶν εἰς διδασκαλίαν. Λλ. Τί δή. σω. Ὅτι ἔχουσι ἅ αὐτὰ ἃ χρὴ τοὺς ἀγαθοὺς διδασκάλους ἔχειν. Λλ. Τί οὖν λέγεις. σω. Οὐκοῦν ὅτι χρὴ τοὺς μέλλοντας διδάσκειν ὀπῦν, αὐτοὺς πρῶτον εἰδέναι ἃ οὔ. Λλ. Ρᾶς γὰρ οὔ; σω. Οὐκοῦν εὖ εἰδότας ὁμολογεῖν τε ἀλλήλοις καὶ μὴ διαφέρεσθαι. Λλ. Ναί. σω. Ἐν ὅις δ' ἂν διαφέρωνται ταῦτα φύσει εἰδέναι αὐτοὺς. Λλ. Οὐ δῆτα. σω. Τούτων ἂν διδάσκαλοι πῶς ἂν εἶεν. Λλ. Οὐδαμῶς. σω. Τί οὖν δοκοῦσί σοι διαφέρεσθαι οἱ πολλοὶ περὶ τοῦ λίθου ἢ ξύλου, κἂν τινα ὁρῶντες, ἐρ' οὐ ταυτὰ ὁμολογοῦσι καὶ ἃ δὴ ταυτὰ ὁρμῶσιν, ὅταν βούλωνται λαβεῖν λίθον ἢ ξύλον. ὡσαύτως μὴ πάνυ ὅσα διαιῦνται. σχεδὸν γοῦν μοι δοκῶ ἐπαλλωίζειν ἐπίστασθαι ὅτι ταῦτ' λέγεις ἢ οὔ. Λλ. Ναί. σω. Οὐκοῦν εἰς μὲν ταῦτα ὧς τῦ ἔπομεν ἀλλήλοις τε ὁμολογοῦσι καὶ αὖθ' αὑτοῖς ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ καὶ πόλεις πρὸς ἀλλήλας οὐκ ἀμφισβητοῦσιν. ἀεί μή, ταυτὰ αἱ δ' ἄλλα φάσκουσι. Λλ. Οὐ γοῦν. σω. Εἰκότως ἂρ' ταῦτων καὶ διδάσκαλοι δοκοῦσ ἀγαθοί. Λλ. Ναί. σω. Οὐκοῦν οἱ μὲν βουλοί μαθ' ἃ ποιῆσαί τινα τῦ αὐτῶν εἰδέναι, ὀρθῶς ἂν αὐτὸν πέμποιμεν εἰς διδασκαλίαν ταῦτων τῶν φώλων. Λλ. Ραύδιε. σω. Τί δ' οἱ βουλοίμεθ' ἂν εἰδέναι μὴ μένον ποῖοι εἰσὶν ἄνθρωποι εἰσὶν. ἢ ποῖοι ἵππου. ἀλλὰ καὶ τίνες αὖτ' ὁρμικοί τε καὶ μή, ἂρα εἶμι οἱ πολλοὶ ἱκανοὶ διδάξαι. Λλ. Οὐ δῆτα. σω. Ἰ καιοὶ δ' σοι τεκμήριον ὅτι οὐκ ἐπίστανται. οὐ δὲ κρίνουσι διδάσκαλοί εἰσι ταῦτ'. ἐπεὶ δὴ οὐδὲ ὁμολογοῦσιν ἑαυτοῖς ἅ αὖτ'. Λλ. Ἔμοιγε. σω. Τί δ' οἱ βουλοίμεθ' ἂν εἰδέναι μὴ μένον ποῖοι εἰσὶν ἄνθρωποι εἰσὶν. ἀλλ' ὁ ποῖοι ὑγιεινοὶ ἢ νοσώδεις, ἂρα ἱκανοὶ ἂν ἦμιν ἦσαν διδάσκαλοι οἱ πολλοί; Λλ. Οὐ δῆτα. σω. Ἦν δ' ἄν σοι τεκμήριον ὅτι μοχθηροί εἰσι ταῦτ' διδάσκαλοι, εἰ ὁρᾶσ αὐτοὺς διαφερομένους. Λλ. Ἔμοιγε. σω. Τί δὲ δὴ καὶ ἅ τ' δικαίων ἀνθρώπων καὶ πραγμάτων οἱ πολλοὶ δοκοῦσί σοι ὁμολογεῖν αὖτοὶ ἑαυτοῖς ἢ ἀλλήλοις. Λλ. Ἧκιστα μὰ Δί' Ὦ σώκρατες. σω. Τί δαὶ μάλιστα τοῦδὶ αὖτ' διαφέρεσθαι. Λλ. Ρολύγε. σω. Οὔκουν δῆμαί γε πόρρω τότε σε ἰδεῖν. οὐ δ' ἀκούσει σφόδρα οὕτω διαφερομένους ἀνθρώπους τοῦδὶ ὑγιεινῶν καὶ μή. ὥστε δῆ ταῦτα μάχεσθαί τε καὶ ἀποκτιννύναι ἀλλήλους. Λλ. Οὐ δῆτα. σω. Ἀλλὰ τοῦδὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων. ἴσως δ' ἴσθι, καὶ εἰ μὴ ἑώρακας ἀκήκοας γοῦν ἄλλων τε πολλῶν καὶ ὁ μέγιστον. καὶ ὀδυνᾶσθαι γοῦν καὶ ἐλαύδε ἀκήκοας. Λλ. Ραΐστως δή που Ὦ σώκρατες. σω. Οὐκοῦν ταῦτα πολεμικὰ δεῖ τοῦδὶ διαφερᾶς δικαίων τε καὶ ἀδίκων.

ἀλ.

ΑΛ. Ναί. ΣΩ. Καὶ ἐμάχεσθε γε καὶ οἱ θαλάττιοι ὀλίγῳ ταύτην τὴν διαφορὰν τοῖς τε ἀχεσινοῖς, καὶ τοῖς ἄλλοις ὡφωνὶ ἐχρῶντο. καὶ τοῖς μυησῖρσι, τοῖς τῆς πυελόπης. καὶ τῷ ὀδυσσεῖ. ΑΛ. Ἀλλὰ λέγεις. ΣΩ. Οἶμαι δὲ καὶ τοῖς ὑπαναύγρα ἀθηναίων τε καὶ λακεδαιμονίων. καὶ βοιωτῶν, ἀποθανοῦσι. καὶ τοῖς ὕστερον οὐ κρεοπώλεια, οὐδὲ τῆς ὁσίας παντὸς κλεινίας ἐπελάβετο, οὐδὲ τῶν ἄλλου διαφορὰ, ἢ τῶν δικαίου τε καὶ ἀδίκου, τοὺς θανάτους καὶ τὰς μάχας ποιουμένους. ἢ γοῦν; ΑΛ. Ἀλλὰ λέγεις. ΣΩ. Τούτους οὖν φῶμεν ἐπίστασθαι ἃ οὐ σοφρόνως διαφέροντες, ὥστε ἀμφισβητοῦντας ἀλλήλοις, τὰ ἔργα τὰ σφᾶς αὐτοὺς βράζοντες; ΑΛ. Οὐ φαίνεταί γε. ΣΩ. Οὐκοῦν εἰς τοὺς τοιούτους διδασκάλους ἀναφέρεις οὐκ ἐμελοῦσας αὐτῷ μὴ ἀδικεῖσθαι; ΑΛ. Ἔοικα. ΣΩ. Πῶς οὖν αὐτὸς σε διδάσκει τὰ δίκαια καὶ τὰ ἄδικα τοῦτ' ἂν οὕτω πολλαχῶ καὶ οὔτε μαθὼν φαίνῃ παρ' ὑμῶν, οὔτε αὐτῷ ἐξευρών. ΑΛ. Ἐκ μὲν ὧν σὺ λέγεις οὐκ εἰκός. ΣΩ. Ὁρᾷς αὖ τὸ ὡς οὐκ ἀλλὰ ὅπως ἀλκιβιάδη. ΑΛ. Τὸ ποῖον. ΣΩ. Ὅτι ἐμὲ φὴς ταῦτα λέγειν;

ΑΛ. Τί δὲ οὐ σὺ λέγεις ὡς ἐγὼ οὐδὲν ἐπίσταμαι τοῦτ' ἐν τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων; ΣΩ. Οὐ μέντοι. ΑΛ. Ἀλλ' ἴτω; ΣΩ. Ναί. ΑΛ. Πῶς δή;

ΣΩ. Ὧδε ἴσως. ἰαό σε ὁρῶμεν ὃ οὖν καὶ τὰ δύο πότερα πολέω ὄνε; φύσεις ὅτι τὰ δύο; ΑΛ. Ἔστιν. ΣΩ. Πόσω. ΑΛ. Ἑνί. ΣΩ. Πότερος οὖν ἡμῶν ὁ λέγων ὅτι τὰ δύο τῷ ἑνὸς οἰ πολέω. ΑΛ. Ἐγώ. ΣΩ. Οὐκοῦν ἐγὼ μὲν ἡρώτων σὺ δὲ ἀπεκρίνου; ΑΛ. Ναί. ΣΩ. Περὶ δὴ τούτῳ, μῶν ἐγὼ φαίνομαι λέγων ὁ ἐρωτῶν, ἢ σὺ ὁ ἀποκρινόμενος. ΑΛ. Ἐγώ. ΣΩ. Τί δ' αὖ ἐγὼ μὴ ἐρωτῶ ἢ σοὶ γράμματα σωκράτους. σὺ δὲ ἔπῃς, πότερος ὁ λέγων. ΑΛ. Ἐγώ. ΣΩ. Ἴθι δὴ οὖν λόγῳ ἀπό. ὅταν ἐρώτησίς τε καὶ ἀπόκρισις γίγνηται, πότερος ὁ λέγων ὁ ἐρωτῶν, ἢ ὁ ἀποκρινόμενος. ΑΛ. Ὁ ἀποκρινόμενος ἔμοιγε δοκεῖ ὦ σώκρατες. ΣΩ. Οὐκοῦν ἐρῶ ἐγὼ ἀπὸ διαπαιφῆς ἐγὼ μὴ ἦν ὁ ἐρωτῶν; ΑΛ. Ναί. ΣΩ. Σὺ δὲ ὁ ἀποκρινόμενος. ΑΛ. Ἔστιν γε. ΣΩ. Τί δῆτα τὰ λεχθέντα, πότερος ἡμῶν ἔφησε. ΑΛ. Φαίνομαι μὲν ὦ σώκρατες ἐκ τῶ ὁμολογεῖν μέγα ἐγώ. ΣΩ. Οὐκοῦν ἐλέχθη ὅτι ἢ δικαίων τὴ ἀδίκων ἀλκιβιάδης ὁ καλὸς ὁ κλεινίου οὐκ ἐπίστατο. ὅστις δὲ μὴ μέλοι ἐς ἐκκλησίαν ἐλθὼν συμβουλεύσειν ἀθηναίοις ἢ ὧν οὐδὲν εἰδείη. οὐ ταῦτ' ἦν; ΑΛ. Φαίνεται. ΣΩ.

Τὸ τῷ δὴ πόλει αὖ συμβαίνει ὦ ἀλκιβιάδη. σοῦ τάδε κινδυνευόντος ἀλλ' οὐκ ἐμοῦ ἀκινδυνεῖ. οὐ δῆτα ἐμὲ ὁ ταῦτα λέγων. ἀλλὰ σύ. ἐμὲ δὲ αὐτὰ μάτην. ΑΛ. Καὶ μέντοι δοκεῖ λέγειν. ΣΩ. Μανικὸν γὰρ οὐ νῷ ἔχεις ἐπιχείρημα. ἐπιχειρεῖν ὃ εἰδέναι διδάσκειν ἃ οὐκ οἶσθα, ἀμελήσας μαθεῖν. ΑΛ. Οἶμαι μὲν ὦ σώκρατες ἀθηναίους ὀλιγάκις βουλεύεσθαι περὶ τοὺς ἄλλους ἕλλησι πότερα δικαιότερα ἢ ἀδικώτερα. τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα, ἡγοῦνται δῆλα εἶναι. ἐάσαντες οὖν τοῦτ' αὐτῶν, σκοποῦσιν ὁπότερα συνοίσει πράξασιν. οὐ γὰρ ταυτὰ δίκαια τά τε λέγειν καὶ τὰ συμφέροντα. ἀλλὰ πολλοῖς δὴ ἐλυσιτέλησεν ἀδικήσασι μεγάλα ἀδικήματα. καὶ ἑτέρους ἀδικεῖν δίκαια δράσασι μείους, οὐ ξυνοίγμι. ΣΩ. Τί οὖν ἐὔπι μάλιστα ἕτερα μὲν τὰ δίκαια τυγχάνει ὄντα, ἕτερα δὲ τὰ συμφέροντα, οὕτω που σὺ αὖ σὺ οἴει ταῦτα εἰδέναι ἃ συμφέρει τοῖς ἀνθρώποις καὶ σίδιλ; ΑΛ. Τί γὰρ κωλύει ὦ σώκρατες ἐμέ με αὖ δρῦσι παρ' ὅτου ἔμαθον. ἢ ὅπως αὐτὸς εὕρον.

ΣΩ. Οἷον ἐῦ ποιεῖς. εἶπε μὲν ὀρθῶς λέγεις, τυγχάνει δὲ σωκράτη ἀποδρᾶναι δεῦπρο καὶ τὸν πρότερον λόγον, οἷον δὴ καινὰ ἄττα δεῖν ἀκούειν, ἀποδείξεις τὰ ἕτερα ὡς τῶν προτέρων οἷ σκιαρείοι κατὰ τετρεμμένων. καὶ οὐκέτ' αὖ σὺ αὐτὰ ἀμπίσχοιο ἐμοῦ μὴ ἕως σοι τεκμήριον καθαρὸν καὶ ἄχραντον οἶσει. ἐγὼ δὲ χαίρων ἐάσας τὰς σὰς προσφορμὰς τοῦ λόγου, οὐδὲν ὕπεν ὅρμισομαι ὁπόθεν μαθὼν αὐτὰ συμφέροντα ἐπίστασαι. καὶ ὅστις ἔστι διδάσκαλος. καὶ πάντα ἐκεῖνα τὰ πρότερον ὅρωτῶ μιᾷ ὁρωτήσει. ἀλλὰ γοῦν δοκεῖ ὡς εἰς ταυτὸν ἥξειν. καὶ οὐκ ἔξεις ἀποδρᾶναι. οὔθ' ὡς ἑκὼν δόξεις τὰ συμφέροντα. οὔθ' ὡς μα-

Σω. ἀ πειδὴ δὲ ῥᾴφας καὶ οὐκέτ' αὖ ἡδέως τῷ αὐτῷ λόγου, ἔασον μὲν ἰὼ χαίρειν. εἴτε δίκαια εἴτε μὴ τὰ ἀθηναίοις συμφέροντα· πάντῃ δὲ ταυτά ὅτι δίκαιά τε καὶ συμφέροντα, ἔπεται· τί οὐκ ἀπέλεγξας· εἰ μὲν βούλῃ ὁρῶ τῶν με ὧς πρὸ ἐτὸ σόν· εἰ δὲ καὶ αὖ ἐμοὶ σαυτὸν λόγω δίελθε. Ἀλ. Ἀλλ' οὐκ οἶδα εἰ ὅ,τι σ' αὖ ἔλω ὦ σώκρατες πρὸς σὲ διελθεῖν. Σω. Ἀλλ' ὦ γαθὲ ἐμὲ ἐκκλησίαν νόμισον καὶ ἓν ἄνδρα μόνον ἐκεῖ τοι συλλήσει οὗτος ἱκανὸν πείθειν. ἔ γοῦν. Ἀλ. Ναί. Σω. Οὐκοῦν ἓν αὐτοῦ οὕτως οἷόν τε ἔστιν καὶ τὰ μέγιστ' πείθειν καὶ ξυμπόλλους ἢ ὧν αὖ αὐτὸν, ὥς που ὁ γραμματιστὴς οὕτως πείθει που ἓν γράμματων καὶ πολλούς. Ἀλ. Ναί. σω. Ἦ οὖν καὶ ἐν ἀριθμοῦ ὁ αὐτὸς οὗτος καὶ πολλοὺς πείσει; Ἀλ. Ναί· σω. Οὗτος δίκαιος ἐστὶν ὁ ἀριθμητικός. Ἀλ. Ναί γε. σω. Οὐκοῦν καὶ σὺ ἄνδρα καὶ πολλοὺς οἷός τε πείθειν εἶ ταῦτα καὶ οὕτως. Ἀλ. Εἰκός γε. σω. Ἔστι δὲ ταῦτα διελοῦντι ἃ δίδωτα; Ἀλ. Ναί· σω. Ἄλλοτι οὖν ἓν τοσούτῳ μόνῳ διαφέρει τὸ ὁ τῷ δήμῳ ἐνθέρος ὁ ὁ τῇ γραφῇ ξυνουσίᾳ. ὅτι ὁ μὲν, ἀθρόους πείθειν ταῦτα· ὁ δὲ, καθ' ἕνα. Ἀλ. κινδυνεύει. σω. Ἴθι δὴ νῦν ἐπειδὴ τὸ αὐτοῦ φαίνεται πολλούς τε καὶ οὕτω πείθειν οἷ ἐμοὶ ἐμμελίτιον καὶ ἐπιχείρησον ἐπιδεῖξαι ὡς δ' δίκαιον εἰστὶ οὐ ξυμφέρει. Ἀλ. Ἐρεῖσθε εἰ ὦ σώκρατες. Σω. Ναὶ γοῦν ὑφ' ὕβρεως μέλλωσι πείθειν ταναντία; οἷς σὺ ἐμὲ οὐκ ἐθέλεις. Ἀλ. λέγε δή· σω. Ἀποκρίνου μόνον τὰ ὁρῶντά μοι. Ἀλ. Μή· ἀλλὰ σὺ αὐτὸς λέγε. σω. Τί δαὶ οὐχ ὅτι μάλιστα βούλει πειθθῆναι. Ἀλ. Παίτως δή που. σω. Οὐκοῦν εἰ λέγοις ὅτι αὐτὰ οὕτως ἔχει, μάλιστ' ἂν εἷς πιπεισμένος. Ἀλ. Ἔμοιγε δοκεῖ· σω. Ἀποκρίνου δή· καὶ ἐὰ μὲν αὐτὸς σὺ σαυτῷ ἀκούῃς ὅτι τὰ δίκαια συμφέροντά ἐστιν, ἄλλῳ λέγοντι μὴ πιστεύσῃς. Ἀλ. Οὔκουν· ἀλλ' ἀποκρίνου καὶ γὰρ οὐδὲν ὅμοιόν βλασφήσεις· σω. Μαντικὸς γὰρ εἶ. καί μοι λέγε. τῶν δικαίων φῂς εἶναι μὴ συμφέρον. εἶναι δ' οὕ; Ἀλ. Ναί· σω. Τί δὲ τὰ μὲν, καλὰ ἔστιν αὐτῶν· τὰ δ' οὔ. Ἀλ. Ῥᾴς ἔοικεν ὁρῶντας; σω. Εἴπερ ἤδη σοι ἔδοξεν αἰσχρὰ μὲν δίκαια δὲ πράττειν; Ἀλ. Οὐκ ἔμοιγε. σω. Ἀλλὰ πάντα τὰ δίκαια καλά; Ἀλ. Ναί· σω. Τί δ' αὖ τὰ καλά. πότερον πάντα ἀγαθὰ, ἢ τὰ μὲν, τὰ δ' οὔ. Ἀλ. Οἶμαι ἔγωγε ὦ σώκρατες εἶναί τινα καλῶν καὶ ἡδέα. σω. Ἦ καὶ αἰσχρὰ ἀγαθά; Ἀλ. Ναί· σω. Ἆρα λέγεις τὰ τοιάδε· οἷον πολλοὶ δὴ πολέμῳ ξυνήνεγκαν τῷ ἑτέρῳ ἢ οἰκείῳ, φαύμαχα ἔλαβον καὶ ἀπέθανον, οἳ δ' οὐ ξυνήνεγκαν, δεινὸν, ὑγιεῖς ἀπῆλθον. Ἀλ. Παίνυ μὲν οὖν. σω. Οὐκοῦν τὴν τοιαύτην βοήθειαν, καλὴν μὲν λέγεις κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν τῷ σῶσαι οὓς ἔδει. δεινὸν δ' ἔδειν αἰσχρὰν, ἢ οὔ. Ἀλ. Ναί· σω. Κακὴν δέ γε κατὰ τοὺς θανάτους τε καὶ τὰ ἕλκη· ἢ γάρ; Ἀλ. Ναί· σω. Ἆρ' οὖν οὐκ ἄλλο μέν ἐστιν ἡ αἰσχρία· ἄλλο δὲ ὁ θάνατος; Ἀλ. Παίνυ γε. σω. Οὐκ ἄρα κατὰ ταυτὸν γ' ἔστι καλὸν καὶ κακὸν δ' τοῖς φίλοις βοηθεῖν; Ἀλ. Οὐ φαίνεται. σω. Ὅρα τοίνυν εἰ ἕν γε καλὸν καὶ ἀγαθὸν ὧς που κατὰ ταὐτὰ καὶ κατὰ τὴν αἰσχρίαν γαρ ὡμολόγεις καλὸν εἶναι τὴν βοήθειαν· τῷδ' οὖν αὖ σκόπει τὴν αἰσχρίαν. ἀγαθὸν, ἢ κακόν· δὸς δὲ σκόπει, σὺ πότερα αὖ δίκαιόν σοι εἶναι, ἀγαθὰ ἢ κακά. Ἀλ. Ἀγαθά. σω. Οὐκοῦν τὰ μέγιστα; Ἀλ. Μάλιστα. σω. Καὶ ἥκιστα τῶν φυτῶν δίξαι αὖ σέρεσθαι. Ἀλ. Πῶς γὰρ οὔ; σω. Πῶς οὖν λέγεις τοῦδε αἰσχρίαν, ὧδὶ πόσω αὖ αὐτῷ δίξαιο σέρεσθαι. Ἀλ. Οὐδὲ ζῶν ἂν ἐτὼ δίξαίμην δειλὸς ὤν. σω. Ἔρα γοῦν ἆρα σοι κακὸν εἶναι δοκεῖ ἡ δειλία; Ἀλ. Ἔμοιγε. σω. Ἐξίσου τῷ θανάτῳ ὡς ἔοικε. Ἀλ. Φημί. σω. Οὐκοῦν θανάτῳ τε καὶ δειλίᾳ, σὺ καὶ ἰώτατα ζωὴν καὶ αἰσχρίαν. Ἀλ. Ναί· σω. Καὶ τὰ μὲν μάλιστα βούλοιό σοι. τὰ δὲ, ἥκιστα; Ἀλ. Ναί· σω. Ἦ τι τὰ μὲν, αἱρέσια ἡγῇ, τὰ δὲ, κφύσια; Ἀλ. Παίνυ γε. σω. Τὸ ἆρα βουλεύειν οὐ πολέμῳ τοῖς φίλοις, ἢ μὲν καλὸν, κατ' ἀγαθοῦ πρᾶξιν τὴν τῆς αἰσχρίας, καλὸν αὖ προσεῖπας. Ἀλ. Φαίνομαί γε. σω. Κατὰ δὲ γε κακὸν πρᾶξιν τὴν τοῦ θανάτου κακόν; Ἀλ. Ναί· σω. Οὐκοῦν ὧδὶ δίκαιον προσαγορεύειν ἐκ τοῦτο τὴν πράξεων ἢ πρὸ ἢ κακὸν ὁρῳ ἀζυγῆ, καλῶς καλεῖς καὶ ἢ ἀγαθὸν, ἀγαθὸν κλητέον. Ἀλ. Ἔμοιγε δοκεῖ· σω. Ἦ οὖν ἢ ἀγαθὸν· καλεῖν ἢ δὲ κακὸν, αἰσχρόν. Ἀλ. Ναί· σω.

τιὼ ἀρ' οὐ τῷ πολίτῃ τοῖς φίλοις βούλεται λέγων καλὸν μὲν ἦ, καὶ αἰσχρὸν δέ, οὐδὲν διαφέροντος λέγειν, ἢ ἐὰν πρεσβύτης αὐτὸν ἀγαθὸν μὲν, καὶ κακὸν δέ; Αλ. Ἀληθῆ μοι δοκεῖς λέγειν ὦ Σώκρατες. Σω. Οὐδὲν ἄρα τῶν καλῶν καὶ ὅσων καλὸν, καὶ κακόν. οὐδὲ τῶν αἰσχρῶν καὶ ὅσων αἰσχρὸν, ἀγαθόν. σω. Οὐ φαίνεται. Αλ. Ἔλα πρόσιθι μοι ἔτι σκέψασθαι ὅστις καλῶς πράττει οὐχὶ καὶ δεῖ πράττει; Αλ. Ναί. σω. Οἱ δὲ δεῖ πράττοντες οὐκ εὐδαίμονες; Αλ. Πῶς γὰρ οὔ; Σω. Οὐκοῦν εὐδαίμονες διὰ ἀγαθῶν κτῆσιν; Αλ. Μάλιστα. σω. Κτῶνται δὲ ταῦτα τῷ δεῖ καὶ καλῶς πράττειν; Αλ. Ναί. σω. Τὸ δεῖ ἄρα πράττειν, ἀγαθόν; Αλ. Πῶς δ' οὔ. σω. Οὐκοῦν καλὸν ἡ εὐπραγία; Αλ. Ναί. σω. Ταυτὶ μὲν ἄρα ἐφάνη ἡμῖν πάλιν αὖ καλόν τε καὶ ἀγαθόν; Αλ. Φαίνεται. σω. Ὅτε αὖ ἄρα εὑρέσθαι καλόν τε καὶ ἀγαθὸν ἐρίσομεν ἔκγονοι τοῦ τῶν πάλαι λόγου. Αλ. Ἀνάγκη. σω. Τί δὲ τὰ ἀγαθὰ συμφέρει, ἢ οὔ. Αλ. Συμφέρει. σω. Μεμνήμεθα οὖν ἢ τῶν δικαίων πῶς ὡμολογήσαμεν; Αλ. Οἶμαί γε τοὺς δίκαια πράττοντας ἀνάγκαιον εἶναι καλὰ πράττειν. σω. Οὐκοῦν τοὺς τὰ καλὰ ἀγαθά; Αλ. Ναί. σω. Τὰ δὲ ἀγαθὰ συμφέρει. Αλ. Ναί. σω. Τὰ δίκαια ἄρα ἐστὶν ἀλκιβιάδῃ συμφέροντά ἡμῖν; Αλ. Ἔοικε. σω. Τί οὖν ταῦτα οὐ συ ὁ λέγων εἰ. ἐπὶ δὲ ὁ ὄφωτῶν; Αλ. Φαίνομαι ὡς ἔοικα. σω. Εἰ οὖν τις αὐίσταιτ συμβουλεύων ἔπι ἀθλιαίοις ἐπι πιπαιδίοις, ἰόμενος γιγνώσκειν τὰ δίκαια καὶ τὰ ἄδικα, φύσει δὲ ἀλεύαι τὰ δίκαια κακὰ οὐίστι, ἄλλο τι ἢ κατα γελῶς αὖ αὐτῷ· ἐπειδὴ τῷ τυ χάνεις καὶ σὺ λέγων, ὅτι ταυτόν ἔστι δίκαιά τε καὶ ξυμφέροντα; Αλ. Ἀλλὰ μὰ Δία ὦ Σώκρατες οὐκ οἶδα ἔγωγε οὐ δ' ὅτι λέγω. ἀλλ' ἀτεχνῶς ἔοικα ἀτό πως ἔχοντι. Ὁτὲ μὲν γὰρ μοι ἔτδρα δοκεῖ σοῦ φρονοῦντος ὁτὲ δὲ ἄλλα. σω. Εἶτα ἢ ὃ ὦ φίλε ἀγνοεῖς ὅ πάθημά ἐστι; Αλ. Ῥαύστ. σω. Οἴει αὖ ἔν. ἄλις ὄφωτῶσε δύο ὀφθαλμούς, ἢ τρεῖς ἔχειν. καὶ δύο χεῖρας, ἢ τέτταρας, ἢ ἄλλό τι ἢ τοιούτων, ὁτὲ μὲν ἔτδρα αὖ ἀποκρίνεσθ. Ὁτὲ δὲ ἄλλα, ἢ ἀεὶ τὰ αὐτά. Αλ. Δίδωμι μὲν ἔγωγε ἢ μὴ ἢ ἐμαυτῷ· δίμαι μέν ὃοι τὰ αὐτά. σω. Οὐκοῦν ὅτι διάφορα ἢ τ' ἄλλου; Αλ. Οἶμαι ἔγωγε. σω. Περὶ ὧν ἄρα ἄκων τὰ ἐναντία ἀποκρίνει, δῆλον ὅτι ἢ ταῦτ' ἀγνοεῖς διάφορα. Αλ. Εἰκός γε. σω. Οὐκοῦν γε μὴ ἢ τῶν δικαίων μὴ ἀδίκων, μὴ καλῶν μὴ αἰσχρῶν μὴ κακῶν μὴ ἀγαθῶν, μὴ συμφερόντων μὴ μὴ· ἀποκρίνομαι ὃς πλανᾶσθ· εἶτα οὐ δῆλον ὅτι δεῖ δ' μὲ ἀδίκειν ἢ αὐτῶν, δεῖ ταῦτα πλανᾶσθαι; Αλ. Ἔμοιγε. σω. Ἐν ὧν οὕτω μὴ ἔχει, ἐπειδή τις τί μὴ ἀδικεῖν ἀναγκαῖον ἢ ὑμῶν πλανᾶσθαι τὴν ψυχήν; Αλ. Πῶς δ' οὔ. σω. Τί οὖν· δοκεῖ ὅτι τινα εἰς φρόνησιν ἀποβλέπων εἰς τὸν οὐρανόν; Αλ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. σω. Ἢ μὴ πλανᾶταί σου ἡ δόξα ἢ ταῦτα; Αλ. Οὐ δῆτα. σω. Τὸ δ' ἄπιον δοκεῖ ἐτὸ φράσω. Αλ. φράσον. σω. Ὅτε ὦ φίλε οὐκ οἴει αὐτὸ ἐπίστασθαι οὐκ ἐπισάμενος. Αλ. Πῶς αὖ· ἐγὼ λέγω; σω. Ὅρα μὴ σὺ κοινῇ ἃ μὴ ἐπίστασαι, γιγνώσκειν δοκεῖ ὅτε οὐκ ἐπίστασαι, πλανᾶ ἢ τὰ ὁμοῖα; ὥσπερ ἢ ὅλου σκιαγραφίας δοκεῖ σὴ πον ὅτι οὐκ οἶσθα; Αλ. Ῥαύ γε. σω. Ῥᾴδιον ἂν αὐτὸς ἢ ταῦτα δοξάζεις ὅπως χρὴ σκιάζειν. μὴ πλανᾶ, ἢ ὃ ἐπισταμένῳ ἐπιτρέπεις. Αλ. Οὕτω. σω. Τί δ' εἰ αὖ πολίτοις. ἆρα δοξάζεις αὖ πότερον χρὴ τὴν πόλιν εἴσω ἄγειν, ἢ ἔξω, μὴ ἄτε οὐκ εἰδὼς πλανῶο αὖ, ἢ ὃ κυβερνήτης ἐπιτρέψασ' αὖ ἡσυχίαν ἄγοις. Αλ. Τῷ κυβερνήτῃ. σω. Οὐκ ἄρα ἢ ἃ μὴ οἶσθα πλανᾶ, αὖ πρὸ εἰδῆς ὅτε οὐκ οἶσθα; Αλ. Οὐκ ἔοικα. σω. Ἐνοεῖς ἂν ὅτι μὴ τὰ ἁμαρτήματα αὐ τῇ πράξει δεῖ ταύτην πλὴ ἄγνοιαν ἐστὶ, πλὴ ἢ μὲ εἰδότα οἴεσθε εἰδέναι. Αλ. Πῶς αὖ λέγεις ἢ τ; σω. Τότε πυ ἐπιχειρῶ μεν πράττειν, ὅταν οἰώμεθα εἰδέναι ὅτε πράττομεν; Αλ. Ναί. σω. Ὅταν δέ τί που ἴσμεν μὴ οἴεσθαι εἰδέναι, ἄλλοις παραδίδασι; Αλ. Πῶς δ' οὔ. σω. Οὐκοῦν οἱ διδόντοι τῶν μὴ εἰδότων, ἁμαρτήσοι ζῶσι, δεῖ ἢ ἄλλοις ταῦτ' αὐτῶν ἐπιτρέπειν; Αλ. Ναί. σω. Τίνες οὖν οἱ ἁμαρτάνοντες· οὐ γὰρ που οἵγε εἰδότες. Αλ. Οὐ δῆτα. σω. Ἐπεισὴ δὲ οὔθ' οἱ εἰδότες· οὔθ' οἱ τῶν μὴ εἰδότων εἰδότες ὅτε οὐκ ἴσασιν, ἢ ἄλλοι λάθονται, ἢ οἱ μὲ εἰδότες. οἰόμενοι δ' εἰδέναι.

Ἀλ. Οὔκ. ἀλλὰ οὔπω. Σω. Αὕτη ἄρα ἀγνοια τῶν ἡμετέρων αἰτία καὶ ἡ ἐποτείθιος ἀμαθία. Ἀλ. Ναί. Σω. Οὐκοῦν ὅταν τοῦδε τὰ μέγιστα, τότε ἡμεῖς μὲν ἀγαθοὶ τὰ τοιαῦτα καὶ ἀγαθοί. Ἀλ. Πολύ γε. Σω. Τί οὖν ἔχεις μᾶλλον εἰπεῖν, δικαίων τε καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν καὶ ξυμφερόντων; Ἀλ. Οὐ δῆτα. Σω. Οὐκοῦν τοῦδε ταῦτα σὺ φὴς πλανᾶσθαι; Ἀλ. Ναί. Σω. Εἰ δὲ πλανᾶ, ἆρ' οὐ δῆλον ἐκ τῶν ἔμπροσθεν ὅτι οὐ μόνον ἀγνοεῖς τὰ μέγιστα, ἀλλὰ καὶ οὐκ εἰδὼς οἴει ταῦτα εἰδέναι; Ἀλ. Κινδυνεύω. Σω. Βεβαίως ἄρα ὁ ἀλκιβιάδης οὗ πάλαι πεπύσμεθα· δι' ἐπὶ ὀνομάζειν μὲν οὐκ ἐῶ, ὅμως δὲ ἐπειδὴ μόνω ἐσμὲν, ἐκτέον· ἁμαθίᾳ γὰρ ξυνεῖ κεῖς ὦ βέλτιστε τῇ αἰσχίστῃ. ὡς ὁ λόγος σου κατηγορεῖ. καὶ σὺ σαυτοῦ. διὸ καὶ ἄττεις ἆρα πρὸς τὰ πολιτικὰ πρὶν παιδαθῆναι. πέπυσθαι δὲ εἰκὸς, οὐ σὺ μόνος, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι τῶν πραττόντων τὰ τῆσδε τῆς πόλεως, πλὴν ὀλίγων τε καὶ ἴσως τοῦ σοῦ ἐπιτρόπου τοῦδε κλέους. Ἀλ. Λέγεται γε, ὦ σώκρατες, οὐκ ἀπὸ τοῦ δικαίου σοφὸς γεγενῆσθαι· ἀλλὰ πολλῷ καὶ σοφῷ συγγεγενῆσθαι. καὶ πυθοκλείδῃ. καὶ ἀναξαγόρᾳ. καὶ νῦν τηλικοῦτος ὤν, σάμου ξυνίστην αὐτῷ τούτου οὗτος. Ἀλ. Τί οὖν ἔδη ἐμὲ σοφὸν ὀλιγοῦν, ἀλλοκοτοῦντα ποιῆσαι ἄλλον σοφὸν, ἅπερ αὐτός· ὥσπερ ἐς σὲ ἐλήλυθε γράμματα, αὐτός τε ἦν σοφὸς καὶ σὲ ἐποίησε. τῶν τε ἄλλων οὕνεκα ἐζήλωκε. ἢ ἐκ; Ἀλ. Ναί. Σω. Οὐκοῦν καὶ σὺ ὁ παρ' ἐκείνου μαθὼν, ἄλλον δίοσθε ἔσῃ; Ἀλ. Ναί. Σω. Καὶ ὁ κιθαριστὴς δὲ καὶ ὁ παιδοτρίβης ὡσαύτως. Ἀλ. Γαύ γε. Σω. Καλὸν γοῦν δή που ἔγωγε τεκμήριον τῶν ἐπιτηδείων ὁ τιοῦν ὅτι ἐπίσταται, ἐπειδὰν καὶ ἄλλον δίοί τε ὦσιν ἀφελεῖσθαι ἐπιτάμενον. Ἀλ. Ἔμοιγε δοκεῖ. Σω. Τί οὖν ἔχεις εἰπεῖν. τοῦδε κλῆς τίνα ἐποίησε σοφὸν ἐκ τῶν ἐμῶν αὐξόμενος. Ἀλ. Τί δ' ἐὰν τῷ τοῦδε κλέους υἱεῖ ἀλκιβιάδῃ ἐγενέσθην ὦ σώκρατες. Σω. Ἀλλὰ κλεινίᾳ φὴς σὸν ἀδελφόν. Ἀλ. Τί δ' αὖ κλεινίᾳ λέγοις μεμνόμενον αὖθρωπον; Σω. Ἐπειδὴ δίγνωσκλεινίᾳ μὲν μάντεται. τῷ δὲ τοῦδε κλέους υἱεῖ. ἀλκιβιάδῃ ἐγενέσθην, σοὶ τίνα αἰτίαν εἶκὸς δῶμεν διότι οὕτως ἔχοντα τοῦδε ρᾳ. Ἀλ. Ἐτῶ δίμεσε αἴλιος οὐ προσέχων φὴν νοῦν. Σω. Ἀλλὰ τῶν ἄλλων ἀφελείων ἢ τῶν ἐμῶν, δοῦλον ἢ ἐλεύθερον, ἀπὸ ὅστις αἰτίαν ἔχει ὅτῳ πλὴν τοῦδε κλέος σωφρόνα σοφώτερος γεγενῆσθαι, ὥσπερ ἐγὼ ἔχω σοι εἰπεῖν ὅτῳ πλὴν ζήνωνος, πυθόδωρον φὴν ἰσολόχου. καὶ καλλίαν φὴν καλλιάδου. ὧν ἑκάτερος ζώωνι ἐκφὴν μνᾶς πλίσας, σοφός τε καὶ ἐλλόγιμος γέγαασιν. Ἀλ. Ἀλλὰ μὰ δί' οὐκ ἔχω. Σω. Εἶεν. τί οὖν διαιοῦ τοῦδε σαυτοῦ. πότερον ἐᾶν ὡς νεῦν ἔχεις. ἢ ἐπιμέλειαί τινα ποιεῖσθαι. Ἀλ. Κοινῇ βουλῇ ὦ σώκρατες. καί τοι οὐκοῦν σου ἐπόνθος καὶ ξυγγνώσῃ. δοκοῦσι γοῦν μοι οἱ τὰ τῆς πόλεως πράττοντες, ἐκ τῆς ὀλίγου παιδείας εἶναι. Σω. Εἶτα τί δὴ ξύν. Ἀλ. Εἰ μέν που ἦσαν πεπαιδευμένοι, ἴσθι ἂν ἐπιχειροῦντα αὐτοῖς αὐτανιζεσθαι μαθόντα καὶ ἀσκήσαντα ἰσόμενος ἐπ' ἀθλητάς. νῦν δ' ἐπειδὴ καὶ οὗτοι ἰδιωτικῶς ἔχοντες ἐλαμπρύνθησαν ἐν τοῖς τῆς πόλεως, τί δεῖ ἀσκεῖν καὶ μανθάνοντα πράγματα ἔχειν· ἐπὶ γοῦν θεῷ δόξει ἔμοιγε τούτων τῇ φύσει, πάνυ πολὺ τοῦδε ἴσομεν. Σω. Βαβαῖ οἷ ὡς ἄρα σε τοῦτ' ἔρηκας· ὡς ἀπείρου τῆς ἰδέας καὶ τῶν ἄλλων τῶν σοὶ ὑπαρχόντων. Ἀλ. Τί μάλιστα καὶ πρὸς τί δὴ λέγεις ὦ σώκρατες. Σω. Ἀγνοεῖς τῷ ὑπὸ τε τοῦ σοῦ καὶ τοῦ ἐμοῦ ὄφωτος. Ἀλ. Τί δή. Σω. Εἰ ἐξίοιτο φὴν ἀσῶναι σοι εἶναι πρὸς τοὺς εὐθάδε αὐθρώπους. Ἀλ. Ἀλλὰ πρὸς τίνας μήν. Σω. Ἄξιον δὴν μὴ ἔρεσθαι ἀφ' ὁμοίου μεγαλόφρονα εἶναι. Ἀλ. Γῶς λέγεις· οὐ πρὸς τοὺς μεγάλους; Σω. Ἆρα καὶ εἰ τεύξεται διαιοῦ κυβερνᾶν μέλλουσαν ναυμαχεῖν, ἔρηται αὐτοῖς τῶν συναυτῶν ἐλατίστῳ εἶναι τὰ κυβερνητικὰ, ἢ ταῦτα μὲν ἐᾷ ἀφεῖς ὑπερέχειν. ἐπιβλέπεις δὲ εἰς τοὺς ὡς ἀληθῶς αὐταγωνιστάς· ἀλλ' οὐχ ὡς ναῦς εἰς τοὺς συναυταγωνιστάς. ὧν δεῖ που τοῦδε ἐρᾶσθαι σε δεῖ τοσοῦτον, ὥστε μὴ συναυταγωνίζεσθαι. ἀλλὰ καὶ ταφρονθέστας συναυταγωνίζεσθαί σοι πρὸς τὸν πολεμίους; ἐᾶν δ' ἔνι γε καλόν τι ἔργον ἀφελέσθαι διαιοῦ, μὴ ἀφεῖσαν τε μὴ τ' ἔλιος. ἀλ. Ἀλλὰ μὰ δὶ διαιοῦμαί γε. Σω.

γαθὸν ἄρα σοι ἄξιον ἀλκιβιάδου εἶναι τοῦ Κλεινίου ἢ, ἀλλὰ πρὸς τοῦτ' ἀφίξεσθαι ἡμῖν ἀπὸ τοιούτου ἐπιτηδεύματος, ὃ νῦν ἐπιτηδεύεις, ὅταν ἐκείνων τῶν ἀγαθῶν πρὸς ἐκείνοις. ΑΛ. λέγεις δὲ τίνας τούτους ὦ σώκρατες; ΣΩ. οὐκ οἶσθα ἡμῶν τὴν πόλιν λακεδαιμονίοις τε καὶ τῷ μεγάλῳ βασιλεῖ πολεμοῦσαν ἐφ' ἑαυτήν; ΑΛ. ἀληθῆ λέγεις. ΣΩ. οὐκοῦν εἰ πρὸ τοῦ ἐφοίτας παρ' ἐμέ, ἐν τῷ δήλῳ ἦν σοι ὅτι τῆσδε τῆς πόλεως ὡς πρὸς τοὺς λακεδαιμονίους βασιλεῖς, καὶ τοὺς πρὸ σῶν ἡμῖν ἀρτίως σοι ἡγούμενος εἶναι, ὀρθῶς ἂν ἡγοῖο. ΑΛ. κινδυνεύεις ἀληθῆ λέγειν. ΣΩ. οὔκουν δ' ἀγανακτεῖς ἀλλὰ πρὸς μειδιᾶν σε δεῖ τὸν ὀρτυγοτρόφον ἀποβλέπειν. καὶ ἄλλους τοιούτους οἳ τὰ τῆς πόλεως πράττειν ἐπιχειρήσουσιν, ἔστι που ἀνδρα πόδαπα φῶμεν ἂν αἱ γυναῖκες τείχαι ἔχοντες ἐπὶ τῇ ψυχῇ ὑπὲρ ἀμυνούμενοι. καὶ οὔπω ἀποζεβληκότες, ἔτι δὲ καρχαρίζοντες ἐλευθέρασι κολακεύσοντες πρὸ πόλιν. ἀλλ' οὐκ αἰσχύνῃ πρὸς τούτους σε δεῖ οὓς πρὸ λίγου ἐλέγομεν τε σαυτῷ δι' ἀμελεῖν. καὶ μήτε μανθάνειν ὅσα μαθήσεως ἔχεται μέλλοντα τοσοῦτον ἀπὼν ἀπωνίζεσθαι, μήτε ἀσκεῖν ὅσα δεῖται ἀσκήσεως. καὶ πᾶσαν παρασκευὴν παρεσκευασμένον, οὕτως ἰέναι ἐπὶ τὰ τῆς πόλεως. ΑΛ. ἀλλ' ὦ σώκρατες δοκεῖς μέ μοι ἀληθῆ λέγειν. δίμοιρε μέντοι τοιούτους τε λακεδαιμονίων στρατηγούς, καὶ τῶν πρὸ σῶν βασιλέα, οὐδὲν διαφέρειν τῶν ἄλλων. ΣΩ. ἀλλ' ὦ ἄριστε πρὸ οἵου ταύτην σκόπει εἶναι ἔχεις. ΑΛ. τοῦ πέρι; ΣΩ. ῥᾴδιον μὲν πο τρόπῳ αὖ δῆσυ τῷ μᾶλλον ἐπιμελητέον, φοβούμενός τε καὶ εἰδὼς ἐμοὺς δεινοὺς αὐτοὺς εἶναι. ἢ μή. ΑΛ. δηλονότι καὶ εὖ δεινοὺς εἰδέναι. ΣΩ. μῶν οὖν οἴει τί βλαβήσεσθαι, ἐπιμεληθεὶς σαυτοῦ. ΑΛ. οὐδαμῶς. ἀλλὰ καὶ μεγάλα ὠφελήσεσθαι. ΣΩ. οὔκουν εἰ μὲν ἔσῃ τοσοῦτο κρεῖττον ἔχει ἢ ἄπειρος αὖ τῆ. ΑΛ. ἀληθῆ λέγεις. ΣΩ. τὸ δὲ τοιοῦτον ἴσως ὅτι καὶ ψεῦδός ἐστιν ἐκ τῶν ἐναντίων σκέψαι. ΑΛ. πῶς δή. ΣΩ. τὸ τοῦτον ἀμείνους γίγνεσθαι φύσεις οὐ γυναίοις χρῆσιν, ἢ μή; ΑΛ. δηλονότι οὐ τοῖς γυναίοις. ΣΩ. οὔκουν τοὺς εὖ φαύλους, ἐὰν καὶ εὖ σφαῦσιν, οὕτω τελίους γίγνεσθαι πρὸς αὐλητήν; ΑΛ. ἀνάγκη. ΣΩ. σκεψώμεθα δὴ τοῖς ἐκείνων τὰ ἡμέτερα ἀντιτιθέντες, πρῶτον μὲν ἐσθοῦσι φαυλοτέρων γυναῖκες εἶναι οἱ λακεδαιμόνιοι καὶ πρὸ σῶν βασιλεῖς. ἢ οὐκ ἴσμεν, ὡς οἱ μὲν ἡρακλείους. οἱ δὲ, ἀχαιμενίους ἔκγονοι; φ δ' ἡρακλείους τε ἦσαν καὶ φ ἀχαιμενίους, εἰς πέρσα φ νδιὸς ἀναφέρεται. ΑΛ. καὶ γὰρ φ ἡμέτερον ὦ σώκρατες εἰς βερυσάκην. δ' δ' βερυσάκους, εἰς δία. ΣΩ. καὶ γὰρ δ' ἡμέτερον ὦ γλυκῶν ἀλκιδάκη εἰς σαίδαλον. ὁ δὲ δαίδαλος εἰς φαισυν τὸν διός. ἀλλὰ τὰ μὲν τούτων ἀπ' αὐτῶν ἀρξάμενα, βασιλεῖς εἰσιν ἐκ βασιλέων μέχρι διός. οἱ μὲν, ἀρχοντες τε καὶ λακεδαιμόνιοι. οἱ δὲ, τῆς πέρσου δυναὶ πολλάκις δὲ καὶ τῆς ἀσίας ὅσ πέρ καὶ νῦν. ἡμεῖς δὲ αὐτοί τε ἰδιῶται καὶ οἱ πατέρες. εἰ δὲ μὴ τοὺς προγόνους σε δεῖ καὶ πλὴν παντείσας βερυσάκους ἐπιλέξαι σακαμένα. ἢ πλὴν αἰακοῦ τοῦ ἐκ τοῦ προγόνους ἄγονται, ἀφ' ταξέρξη τῷ ξέρξου πόσον ἂν οἶει γέλωτα ὄφλειν. ἀλλ' ὅρα μὴ τῷτε γένους ὄγκῳ ἐλαττώμεθα τῶν ἀνδρῶν. καὶ τῇ ἄλλῃ σοφίᾳ. ἢ οὐκ ἤσθησαι τοῖς τε λακεδαιμονίων βασιλεῦσιν. ὡς μεγάλα τὰ ὑπάρχοντα ὧν αἱ γυναῖκες δημοσίᾳ φυλάττουσι ἔστιν ὧν ἐφόρων ὅπως εἰς δύναμιν μὴ λάθῃ ὄζ ἄλλου γυνόμενος ὁ βασιλεύς, ἢ ὄζ ἡρακλείδων, ὁ δὲ πέρσων ὅσοῦτον ὑπέρβαλλει, ὥστε οὐδεὶς ὑπολίαν ἔχει, ὡς ὄζ ἄλλου βασιλεὺς αὖ γένοιτο ἢ ὄζ αὐτῆ. διὸ δὴ φρουρεῖται ἡ τοῦ βασιλέως γυνή. ἀλλ' ἢ ἔστιν φόβου. ἐπειδὰν δὲ γένηται ὁ παῖς ὁ πρεσβύτατος δὴ πέρ ἡ ἀρχή, πρῶτον μὲν ἑορτάζουσι πάντες οἱ τῇ βασιλέως ὧν αὖ ἀρχή. ἔπειτα εἰς ἦν ἄλλον χρόνον ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ βασιλέως γενέθλια πᾶσα ὑπέρχη ἡ ἀσία. ἢ μὲν δὴ γονυμέλων, δ' τῆ κωμῳδοποιῶν, οὐ δ' οἱ γέντες σφόδρα τοι αἰσθάνονται ὦ ἀλκιβιάδη. μῦθ' ὅτ' ἔξεστι ὁ παῖς, οὐχ ὑπὸ γυναικὸς σφοδρῶ ὀλίγου ἀξίας, ἀλλ' ὑπ' εὐνούχων. οἳ αὖ δοκῶσι τῆ βασιλείᾳ αἴρεσει εἶναι. οἷς τάττεται ἄλλα προστέτακται ἐπιμελεῖσθαι τῆ γυνωμέλου, μὴ ὅπως ὅτι κάλλιστος ἔσται μαχεσάμενος. ἀλκιβιάδην τάττοντας τάττε μέλλη ποιεῖσθαι μὴ κρεῖττον τοιούτου ἀνδρὸς ἐπιτήδευμα ἐπιτηδεύσειν ἀνδρὸς, ὃ νῦν

ἵππους, καὶ ἐπὶ τοὺς τούτων διδασκάλους φοιτῶσι· καὶ ἐπὶ τὰς θύρας ἄρχοντας ἰόντας. Λίς ἐστιν ἃ γινομένων ἐστὶν, ἢν παῖδα παραλαμβάνουσιν, οὓς ἐκεῖνοι βασιλέως παιδαγωγοὺς ὀνομάζουσιν· εἰσὶ δὲ ἐξ ἑκάστης φυλῆς πρόσωποι ἀριστοι δόξαντες εἶναι πρὸς ἁπάντων τῶν πολιτῶν. ὅτε σωφρονέστατος καὶ δικαιότατος καὶ σωφρονίσαντες μὴ ὁ αἰσχρότατος· ὧν ὁ μὲν μαγείαν τε διδάσκει καὶ θεραπείαν τοῦ ἁρματος· ὁ δὲ ἀκολασίαν καὶ ὑβριστὴν ὄντα τῶν ἀνθρώπων ἐξ ἁπάντων τὸν βίον· ὁ δὲ σωφρονέστατος, μὴ δὲ ἐᾶσθαι μιᾶς ἀρχαδαι τῶν ἡδονῶν· ἵνα ἐλεύθερος εἶναι δύναται. καὶ ὄντως βασιλεὺς ἀρχων πρῶτα τῶν οὐ αὐτῷ· ἀλλὰ μὴ δουλεύων· ὁ δὲ αἰσχρότατος ἄφοβον καὶ ἀδιάφορα παρασκευάζων, ὅταν δέῃσι δοῦλον ὄντα· σοὶ δὲ ὦ ἀλκιβιάδη, τοιοῦτος ἐπέσπετο παιδαγωγὸς τῶν οἰκετῶν ὁ ἀχρειότατος τῶν ἐμοὶ γέρως ζώντων· ὃν θεάσῃ· δεῖλαιον δὲ καὶ τοῦ ἄλλου αὖ σοι τῶν αὐταγωνιστῶν τροφήν τε καὶ παιδείαν, εἰ μὴ πολὺ ὄφελον ἦν καὶ ἅμα ταῦτα ἐκανὰ δηλῶσαι καὶ τἆλλα ὅσα τοῦδε ἀκόλουθα. τῆς δὲ σῆς γνώσεως ὦ ἀλκιβιάδη καὶ τροφῆς καὶ παιδείας ἕ ἄλλου ὁτουοῦν ἀθηναίων ὡς ἔπος εἰπεῖν οὐδεν ἐμέλει, εἰ μὴ εἷς θρασὺς σου τυγχάνεων· εἰ δ' αὖ ἐθέλεις εἰς πλείστους ἀποβλέψαι καὶ τροφὰς καὶ ἀθῆτας ἱματίων θ' ἕλξεις, καὶ μύρων ἀλοιφὰς, καὶ θεραπόντων πολλοὺς ἀκολουθίας, τήν τε ἄλλην ἀβρότητα τῶν τρόπων, αἰσχυνθείης ἂν ἐμοὶ σοῦ τῷ, αἰσθόμενος ὅσον αὖ ἐλλείπεις· εἰ δ' αὖ ἐθέλοις εἰς σωφροσύνην τε καὶ κοσμιότητα ἀποβλέψαι, καὶ δυσχέρειαν, καὶ δυκολίαν, καὶ μεγαλοφροσύνην, καὶ δυταξίαν, καὶ αἰσχρίαν, καὶ καρτερίαν, καὶ φιλοπονίαν, καὶ φιλονεικίαν, καὶ φιλοτιμίας τὰς λακεδαιμονίων, παῖδα ἂν ἡγήσαιο σαυτὸν τῶν τοῖς τοιούτοις· εἰ δ' αὖ τι καὶ πλούτου προσέχεις, καὶ κατὰ τοῦτο δίκαιον εἶναι, μὴ δὲ τοῦτο ἡμῖν ἄρρητον ἔστω· ἐπεὶ πως αὖθις οὐ· τοῦτο μὲν γὰρ ἐθέλοις ἂν λακεδαιμονίων πλουτοῦντας ἰδεῖν, γνώσῃ ὅτι πολὺ τἀνδρὸς τῶν ἐκεῖ ἐλλείπει· τὸν μὲν γὰρ ὄσπερ ἔχουσι τῆς θαλάττης καὶ μισθοῦνται, οὐ δ' αὖ ἐς ἀμφισβητήσεις τ' τῆδε πλήθει οὐδὲ ἀρετῇ, οὐ δ' αὖ αἰσχροκερδῶν κτήσει πόντος ἄλλων καὶ τῶν ἀλωτικῶν. οὐδὲ μὴν ἵππων γε. οὐ δ' ἐς ἄλλα ἐσκήματα καὶ τὰ μισθοῦνται· ἀλλὰ ταῦτα μὲν πάντα ἐῶ χαίρειν· χρυσίον δὲ καὶ ἀργύριον, οὐκ ἔστιν οὐ πᾶσιν ἔλασσον ὅσον οὐ λακεδαιμονίοις ἐλίγα· πολλὰς γὰρ ἤδη γυναῖκας εἰσέρχεται μὲν αὐτοῖς ἐξ ἁπάντων τῶν ἐλλήνων· πολλάκις ἢ μὴ Καρχαίων· ἐξέρχεται δὲ ἀδαμόσε· ἀλλ' ἀπὸ χώρας καὶ τὸν αἰσώπου μῦθον οὐκ ἀλώπηξ πρὸς τὸν λέοντα εἶπε, καὶ τῷ εἰς λακεδαίμονα νομίσματος εἰσόντος μὲν τὰ ἴχνη τὰ ἐκεῖσε τετραμμένα δήλα· ἐξιόντος δὲ οὐδαμῇ αὖτις ἴδοι· ὥστε δῆ χρὴ εὐδαίμονα εἶπαι μὴ χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ οἰκεῖ πλουσιώτατα τῶν ἐλλήνων. καὶ αὐτῶν ἐκείνων ὁ Καισαλίας· ἔκτε γὰρ τῶν τοιούτων μίγιστα λέλαμπε καὶ πλεῖστα αἰσι τοῖς Καισαλίοισιν. ἔλε δὲ καὶ ὁ βασιλικὸς φόρος, οὐκ ὀλίγος γίγνεται· οὐ τελοῦσιν οἱ λακεδαιμόνιοι τοῖς Καισαλίοισι· καὶ τὰ μὲν λακεδαιμονίων, ὡς πρὸς ἐλληνικοὺς πολλοὺς μεγάλα· ὡς δὲ πρὸς τοὺς πέρσικους, καὶ τῶν ἐκείνων Καισαλίως, οὐδέν· ἐπεί ποτ' ἐπὶ κουσα αἰσχρὸς ἀξιοπίστου τῶν αἰκαιοτάτων παρὰ βασιλέα ὃς ἦν παρελθεῖν χώραν πολὺ πολλὴν καὶ ἀγαθὴν ἐγγὺς ἡμερήσιαν ὁδόν· ἣν καλεῖν τοὺς ἐπιχωρίους ζώνην τῆς Καισαλίως γυναικός· εἶναι δὲ καὶ ἄλλην, ἣν αὖ καλεῖσθαι καλύπτραν· καὶ ἄλλους πολλοὺς τόπους καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς εἰς τὸν κόσμον ὑπηκοήμενους τῆς γυναικός· οἳ ὀνόματα ἔχειν ἑκάστους τῶν τόπων ἀπὸ ἑκάστου τῶν κόσμων· ὥστε δῆμαι ἐπὶ, εἴ τις ἔποι τῇ Καισαλίως μιτρεί· ἐξέρξου δὲ γυναικὶ ἀμάξαι δι· ὅλη οἰκῶ ἔχει σὺν ᾗ ἐᾶ αὐλισάσῃ ὁ δεινομάχης υἱὸς ἕ ἴδει κόσμος ἴσως ἄξιος μνῶν πεντήκοντα, εἰ πάνυ πολλῷ, τῷ δι' ἐᾶ αὐτῆς, γῆς πλίθρα ὀλίγα οὐδὲ ζακύνθου, θαυμάσαι αὖ ὅπως ποτὲ πιστεύων οἰκῶ ἔχει οὗτος ὁ ἀλκιβιάδης τῷ ἀρπαξέρξῃ διαπονίζεσθαι· μὴ δῆμαι αὖ αὐτῷ εἰπεῖν· ὅτι ἀεὶ ὅτῳ ἄλλῳ πιστεύων ἄδος ὁ αὐτὸς ἐπιχειρεῖ πλεῖν ἐπιμελείᾳ τε μὴ σοφίᾳ· ταῦτα δ' μόνα ἄξια λόγου οἰ ἔλληνες. ἐπεὶ ἐγὼ πύθοιο ὡς ἀλκιβιάδης οὗτος, πρῶτον μὲν ἔτη οὔπω γεγονὼς σφόδρα ἄκρως, ἔπειτα παντάπασιν ἀπαίδευτος, πρός γ' τοῦ βίος τ' ὀρθοῦ αὖ λέγοντος ὅτι χρὴ πρῶτον μαθόντα μὴ ἐπιμε

λυθέντα αὐτῆς, ἢ ἀσκύστους, οὔπως ἐᾶσαι διατονιούμενον Σκιλλοῦν, οὐκ ἐθέλει, ἀλλὰ φησὶν ἢ ἁρπῆν ἢ ὡς ἔχει, δέεσθαι αὖ θαυμάσειε τὸ πρὸ βρέσθαι, τί οὖν ποτέ ἐστιν ὃ τῷ πιθανὸν ἀμαράκιον· εἰ ἓν λέγειμεν ὅτι πρόκλεια τὸ μὴ μιγῆναι μὴ ἰσόν μὴ πλούτῳ μὴ φύσει τῆς ψυχῆς ἡγήσεται τὰ ὑμᾶς ὧ Ἀλκιβιάδη μάλιστα πρὸς τὰ πράγματα ἀποβλέψαντα πάντα διαιοῦται· δέεσθαι δὲ καὶ λαμπηδόνι πλὴν λιθοτυχήδου μὲν γυμνάδα, αἰχμοδάμου δὲ γυναῖκα, ἄγιδος δὲ μητέρα, οἱ πάντες βασιλῆς γεγόνασι, θαυμάσειε αὖ, καὶ ταύτην εἰς τὰ πράγματα ἀποβλέψαντα. εἰ σὺ εἰ νῦν ἔχεις τῷ ὄντι αὐτῆς διατονίζεσθαι οὕτω καλῶς ἠγημένος. καίτοι οὐκ ἀεργὸν δοκᾷ, εἰ αἱ τῶν πολεμίων γυναῖκες βέλτιον διανοοῦνται ὑμῶν, ἵνες χρὴ ὄντας πράττειν ἐπιχειρεῖν, ἢ ὑμᾶς τοὐλὶ ὑμῶν αὐτῶν; ἀλλ' ὦ μακάριε περὶ δόμενος ἐμοί τε μὴ τῷ ἀδελφεῖς γράμματι, γνῶθι σαυτόν ἔλεγεν οὗτοι ὑμᾶς εἶσιν αὐτί παλαι, ἀλλ' οὐχ οὓς σὺ οἴει. ὧν ἄλλῳ μὲν οὐ δέ αὖ σοὶ τόδε γε νείμεθα, εἰ μὴ ἐπιμελείᾳ τε αὖ πρὸ πράγμα. ὧν σὺ εἰ ἀπολειφθήσῃ, καὶ τῷ ὀνομαστὸς γενέσθαι ἀπολειφθήσῃ, οὐ ἔλπομαί τε μὴ Σαρδαπάρους. οὗ μοι δοκεῖς ὁρᾶν, ὡς οὐδεὶς ἄλλος ἄλλου. Αλ. τίνα οὖν χρὴ πρὸ ἐπιμέλειαν ὦ Σώκρατες ποιεῖσθαι ἔχεις ἡγήσασθαι παντὸς γὰρ μᾶλλον ἔοικας ἀληθῆ ἐρεῖν. Σω. ναί. ἀλλὰ γὰρ κοινῇ βουλῇ ὧν ἔοικα τρόπῳ αὖ, ὅτι σέ ἔλεγον γενέσθαι. ἐγὼ γοῦν οἶδ' ὅτῳ σοῦ διαφέρω, πλὴν γε σοί. Αλ. τίνι. Σω. ὁ ἐπιτροπος ὁ ἐμὸς Σκιλτίου ὑβρι, καὶ σοφώτερος ἢ τοσουτονὶ ὁσός. Αλ. τίς οὗτος ὦ Σώκρατες. Σω. Θεὸς ὦ Ἀλκιβιάδη. ὃς πρὸ σοί με οὐκ εἴα πρὸ τῆσδε τῆς ἡμέρας διαλέγεσθαι. ᾧ καὶ πιστεύων, λέγω ὅτι ἐπιφανῆ, διὰ σὲ λοιδορεῖσθαι ἄλλου σοι ἔσται ἢ ἐμοῦ. Αλ. παίζεις ὦ Σώκρατες. Σω. Ἴσως λέγω μέντοι ἀληθῆ ὅτι ἐπιμελέσθαι δόμενος· μᾶλλον μὲν πάντες ἄνθρωποι· ἀτὰρ νῷ γε καὶ μάλα σφόδρα.

Αλ. Ὅτι μὲν ἐγὼ δόμενος, οὐ φαύλη. Σω. Οὐ δῆτα μέντοι γε ἐγώ. Αλ. Τί οὖν αὖ ποιοῦμεν. Σω. Οὐκ ἀποκνητέον, οὐδὲ μαλθακιστέον ὦ ἑταῖρε. Αλ. Οὕτω δὴ πρέπει γε ὦ Σώκρατες. Σω. Οὐ γὰρ· ἀλλὰ σκεπτέον κοινῇ· καί μοι λέγε. Φαμὲν γὰρ ὡς ἀρίστου βούλεσθαι γενέσθαι. ἢ γάρ; Αλ. Ναί. Σω. Τίνα ἀρετήν. Αλ. Δηλονότι ἥντιν' οἱ ἄνδρες οἱ ἀγαθοί. Σω. Οἱ τί ἀγαθοί. Αλ. Δηλονότι· οἱ πράττειν τὰ πράγματα. Σω. Ὁ δοῖκα ἄρα, τὰ ἱππικά; Αλ. Οὐ δῆτα. Σω. Παρὰ δοῦ ἱππικοὺς γὰρ ἂν ἥμεν; Αλ. Ναί. Σω. Ἀλλὰ τὰ ναυτικὰ λέγεις; Αλ. Οὔ. δῆτα τοὺς ναυτικοὺς γ' ἂν ἥμεν; Σω. Ἀλλὰ ποῖα; ἃ τίνες πράττουσιν. Αλ. Ἅπερ ἂν Ἀθηναῖοι οἱ νῦν καὶ ἀγαθοί. Σω. Καλοὺς κἀγαθοὺς λέγεις δοῦς φρονίμους, ἢ τοὺς ἀφρονας; Αλ. τοὺς φρονίμους. σω. Οὐκοῦν ὅστις φρόνιμος, δοῦτος ἀγαθός; Αλ. Ναί. σω. Ὃ δὲ ἄφρων, ποτερος; Αλ. Θατέρου γε οὖ; σω. Ἐρέτου ὁ σκυτοτόμος φρόνιμος εἰς ὑποδημάτων ἐργασίαν; Αλ. Γαύγε. σω. Ἀγαθὸς ἄρα εἰς ταῦτα. Αλ. Ἀγαθός. σω. Τί δὲ εἰς ἱματίων ἐργασίαν οὐκ ἄφρων ὁ σκυτοτόμος; Αλ. Ναί. σω. Κακὸς ἄρα εἰς τοῦτο. Αλ. Ναί. σω. Ὁ αὐτὸς ἄρα τούτῳ γε ᾧ λέγω καὶ κακός τε καὶ ἀγαθός. Αλ. Φαίνεται. σω. Ἢ ἓν λέγεις δοὺς ἀγαθοὺς εἶναι ἢ καὶ κακούς; Αλ. οὐ δῆτα. σω. Ἀλλὰ τίνας ποτὲ δοὺς ἀγαθοὺς λέγεις; Αλ. τοὺς δυναμένους ἕτερα ἄρχειν ἐν τῇ πόλει. σω. Οὐ δῆπου ἵππων γε; Αλ. Οὐ δῆτα. σω. Ἀλλ' αὐθρώπων. Αλ. Ναί. σω. ἄρα κωμῳδῶν; Αλ. Οὔ. σω. Ἀλλὰ πλοίων; Αλ. Οὔφημι. σω. Ἀλλὰ θερίζόν; Αλ. Οὔ. σω. Ἀλλ' οὐδὲν ποιούντων, ἢ τί ποιούντων. Αλ. Ποιούν. λέγω. σω. Τί· περὶ καὶ ἐμοὶ δηλῶσον. Αλ. Οὐκοῦν ἢ καὶ συμβαλλόντων ἑαυτοῖς, δοὺς χρωμένους ἀλλήλοις ὡς πρὸ ἡμᾶς ζῶμεν ἐν ταῖς πόλεσιν. σω. Οὐκοῦν αὐθρώπων λέγεις ἄρχειν αὐθρώπους χρωμένους; Αλ. Ναί. σω. ἄρα καὶ ἀλόγων χρωμένους ὁρᾶτε. Αλ. Οὐ δῆτα. σω. Κυβερνητικῆς ἢ αὕτη γε ἀρετή. Αλ. Ναί. σω. Ἀλλ' αὖ λέγεις ἄρχειν αὐλητοῦ, αὖ δοῦς αὐλοῦντος ὡδῆς. ἢ χρωμένου χρῆσθαι; Αλ. Οὐ δῆτα. σω. Κορυθιστικῆς ἢ αὕτη γ' αὖ. Αλ. Γαύγε. σω. Ἀλλὰ τί ποτε λέγεις χρωμένων αὐθρώπων αὖ δοῦς δεῖν τ' ἄρχειν. Αλ.

κοινωνοῦντων ἴτω γε λέγω πολιτείας καὶ συμβαλλόντων πρὸς ἀλλήλους τοὺς τῶν ἀρχειν τῶν ἐν τῇ πόλει. Σω. Τίς οὖν αὐτη ἡ τέχνη; ὡς πρὸ αὖ σε ἐροίμην πόλιν ταυτὴν δὴ κοινωνοῦντων ταμιλείας ἐπίστασθαι ἀρχειν, τίς ποιᾶ τέχνῃ; Ἀλ. Κυβερνητική. Σω. Κοινωνοῦντων δὲ ὡσῆς, ὡς ναῦν δὴ ἐλέγετο, τίς ἐπιστήμη ποιᾶι ἀρχειν; Ἀλ. Ἦν πρὸ σὺ ἀρτι ἔλεγες ἡ χρεοδιδασκαλία. Σω. Τί δὲ πολιτείας κοινωνούντων, τίνα καλεῖς ἐπιστήμην; Ἀλ. Εὐβουλίαν ἴτω γε ὦ σώκρατες. Σω. Τί δὲ μῶν ἀβουλία δοκεῖ εἶναι ἡ τῶν κυβερνητῶν; Ἀλ. Οὐ δῆτα. Σω. Ἀλλ' εὐβουλία. Ἀλ. Ἔμοι γε δοκεῖ· ἅς γε σ' σώζεσθαι πλέοντας. Σω. Καλῶς λέγεις· τί δὲ ἰῶ σὺ καλεῖς εὐβουλίαν, ἐς τί ἔστιν; Ἀλ. Εἰς τὸ ἄμεινον πόλιν οἰκεῖν, καὶ σώζεσθαι. Σω. Ἄμεινον δὲ οἰκεῖται καὶ σώζεται, τίνος παραγιγνομένου ἢ ἀπογιγνομένου. ὥσπρ εἰ σύ μ' ἔροιο ἄμεινον οἰκεῖται σῶμα καὶ σώζεται, τίνος παραγιγνομένου ἢ ἀπογιγνομένου, εἶποι μ' ἄν, ὅταν ὑγίεια μὲν παραγίγνομένη, νόσου δὲ ἀπογιγνομένης. οὐκῆ σὺ οἴει οὕτω; Ἀλ. Ναί. Σω. Καὶ ἐμὲ δὴ ἔροιο, τίνος δὲ δὴ ἄμεινον ὄμματα, ὡσαύτως εἶποι μ' ἄν, ὅταν ὄψεως μὲν παραγιγνομένης. τυφλότητος δὲ ἀπογιγνομένης· καὶ ὦτα δὲ, κωφότητος μὲν ἀπογιγνομένης, ἀκοῆς δὲ ἐγγιγνομένης, βελτίω τὰ γιγνεται, καὶ ἄμεινον θεραπεύεται. Ἀλ. Ὀρθῶς. Σω. Τί δὲ δὴ πόλις· τίνος παραγιγνομένου καὶ ἀπογιγνομένου, βελτίων τὰ γιγνεται καὶ ἄμεινον θεραπεύεται καὶ οἰκεῖται. Ἀλ. Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ ὦ σώκρατες ὅταν φιλία μὲν αὐτοῖς γίγνηται πρὸς ἀλλήλους· στάσις δὲ μισεῖν τε καὶ στασιάζειν ἀπογίγνηται. Σω. Ἆρ' ἂν φιλίαν λέγεις ὁμόνοιαν, ἢ διχόνοιαν; Ἀλ. Ὁμόνοιαν. Σω. Διὰ τίνα οὖν τέχνην ὁμονοοῦσιν αἱ πόλεις τοῦτ' ἀριθμοῦς. Ἀλ. Διὰ τὴν ἀριθμητικήν. Σω. Τί δὲ οἱ ἰδιῶται οὐ διὰ τὴν αὐτήν; Ἀλ. Ναί. Σω. Διὰ τίνα δὲ τέχνην αὖ ἑκάστῳ ἕκαστος; Ἀλ. Ναί. Σω. Διὰ τίνα δὲ τέχνην αὖ ἑκάστῳ ἕκαστος ὁμονοεῖ τοῦτ' ἀσσαμοῦς καὶ πήχεως ὁ πόντιον μεῖζον, οὐ διὰ τὴν μετρητικήν; Ἀλ. Τί μήν. Σω. Οὐκοῦν καὶ οἱ ἰδιῶται ἀλλήλοις καὶ αἱ πόλεις; Ἀλ. Ναί. Σω. Τί δὲ τοῦτ' ἰσαμοῦ οὐχ ὡσαύτως; Ἀλ. Φαμέν. Σω. Ἦν δὲ δὴ σὺ λέγεις ὁμόνοιαν, τίς ἔστι καὶ τοῦτ' τῇ· καὶ τῇς αὐτὴν τέχνη παρασκευάζει. καὶ ἆρα ἡ πόλει αὐτὴ καὶ ἰδιώτῃ αὐτῷ τε πρὸς αὑτὸν καὶ πρὸς ἄλλον; Ἀλ. Εἰκός γέ τοι. Σω. Τίς οὖν ἔστι μὴ νόμος ἀπόκεινόμενος, ἀλλὰ πρόθυμοῦ εἰπεῖν; Ἀλ. Ἐτὼ μὲν δίμενε φιλίαν τε λέγειν καὶ ὁμόνοιαν, ἣν πρὸ πατήρ τε υἱὸν φιλῶν ὁμονοεῖ καὶ μήτηρ. καὶ ἀδελφὸς ἀδελφῷ. καὶ γυνὴ ἀνδρί. Σω. Οἶν αὖ οὖν ὦ ἀλκιβιάδη ἀνδρα γυναικὶ τοῦτ' ταλασιουργίας δύνασθαι ὁμονοεῖν, ἢν μὴ ἐπιστάμενον, τῇ ἐπισταμένῃ; Ἀλ. Οὐ δῆτα. Σω. Οὐ δῆτα δεῖ οὐδέ· γυναικεῖον γοῦν ἔργον μάθημα. Ἀλ. Ναί. Σω. Τί δὲ γυνὴ ἀνδρὶ τοῦτ' πολιτικῆς, ἀμαύσατ' ἂν ὁμονοεῖν μὴ μαθοῦσα; Ἀλ. Οὐ δῆτα. Σω. Ἀνδρεῖον γοῦν ἔργον γε ἴσως φαίης ἂν εἶναι; Ἀλ. Ἔτωγε. Σω. Ἔστιν ἄρα τὰ μὲν, γυναικεῖα. τὰ δὲ, ἀνδρεῖα μαθήματα, κατὰ τὸν σὸν λόγον. Ἀλ. Πῶς δ' οὔ; Σω. Οὐκ ἄρα σῶ γε δοῦναι δεῖ ὁμόνοιαν γυναικὶ πρὸς ἄνδρα. Ἀλ. Οὔ; Σω. Οὐδ' ἄρα φιλίαν. εἴπρ ἡ φιλία ὁμόνοια ἦν. Ἀλ. Οὐ φαίνεται. Σω. Ἢ καὶ γυναῖκες τὰ αὐτῶν πράττουσιν, οὐ φιλοῦνται ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν. Ἀλ. Οὐκ ἔοικεν. Σω. Οὐδ' ἄρα οἱ ἄνδρες ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἢ τὰ αὐτῶν. Ἀλ. Οὔ. Σω. Οὐδ' ἄρα ταὐτὰ οἰκοῦνται αἱ πόλεις, ὅταν τὰ αὐτῶν ἕκαστοι πράττωσιν. Ἀλ. Οἶμαι ἔτωγε ὦ σώκρατες. Σω. Πῶς λέγεις, φιλίαν μὲν παρούσης ἧς ἔφαμεν ἐπιγιγνομένης οὐ οἰκεῖσθαι τὰς πόλεις, ἄλλως δὲ οὔ. Ἀλ. Ἀλλά μοι δοκεῖ κατὰ τοῦτ' αὐτοῖς φιλία ἐγγίγνεσθαι. ὅτι τὰ αὐτῶν ἑκάτεροι πράττουσιν. Σω. Οὐκ ἀρ' ἔγε, νῦν δὲ πῶς δὴ λέγεις. ὁμονοίας ἐπιγιγνομένης φιλίαν ἐγγίγνεσθαι, ἣ δέον τε ὁμόνοιαν ἐγγίγνεσθαι τούτων ὧν οἱ μὲν, ἴσασιν, οἱ δ' οὔ; Ἀλ. Ἀμαύσιον. Σω. Δίκαια δὲ πράττουσιν ἢ ἄδικα, ὅταν τὰ αὐτῶν ἕκαστοι πράττωσι; Ἀλ. Δίκαια. πῶς γὰρ οὔ;

Σω. Τὰ

σω. Τὰ δίκαια οὖν πρασσόντων ἐν τῇ πόλει τῶν πολιτῶν, φιλία οὐκ ἐγγίγνεται πρὸς ἀλλήλους; Ἀλ. Ἀνάγκη ἀμέ μοι δοκεῖ εἶναι ὦ Σώκρατες. σω. Τίνα δὴν ποτε λέγεις πάλι ὀμόνοιαν τοῦδε ἕνεκα δεῖ ἡμᾶς σοφούς τε εἶναι καὶ βουλεύεσθαι. ἵνα ἀγαθοὶ ἀνδρες ὦμεν· οὐ γὰρ δοκοῦμαι μαθεῖν οὔθ' ἕτερος, οὔτ' ἐν ὅστις ἔστιν. Ἆρα μὲν γὰρ ἐν τοῖς αὐτοῖς φαίνεται ἐνοῦσα. ποτὲ δ' οὐ· ὡς ἐκ τοῦ σοῦ λόγου. Ἀλ. Ἀλλὰ μὰ δία δοκῶ ὦ Σώκρατες οὐδ' αὐτὸς εἰδέναι ὅτι λέγω. πάνυ δυσθυμῶ δὲ ἐν τῷ παλαι λελυπῆσθαι ἐμαυτὸν αἰσχύνομαι ἔχων. σω. Ἀλλὰ χρὴ θαρρεῖν· εἰ μὲν γὰρ αὐτὸ πάθος πονηρὸς πεπτωκὸς εἴη, χαλεπὸν ἴσως ἂν σοι ἐπιμεληθῆναι σαυτοῦ· νῦν δὲ ἴσως ἐλπίδα, αὐτὴν ἔχειν οἵ ἢ δεῖ αὐτὸ αἰσθάνεσθαι. Ἀλ. Τί οὖν ἐν αἰσθανόμενον χρὴ ποιεῖν ὦ Σώκρατες. σω. Ἀποκρίνεσθαι τὰ ἐρωτώμενα ὦ Ἀλκιβιάδη, καὶ ἐὰν σὺν θεῷ, αὖ δὲ ἰδίᾳ, εἴ τι δεῖ καὶ τῇ ἐμῇ μαντείᾳ πιστεύειν, σύ τε κἀτὼ βέλτιον ἐσόμεθον. Ἀλ. Ἔστι ταῦτα οὕτω γε τῷ ἐμὲ ἀποκρίνεσθαι. σω. Φέρε δὴ τί ἐστι τὸ ἐπιμελεῖσθαι· μὴ πολλάκις λάθωμεν οὐχ ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμενοι· οἰόμενοι δὲ, καὶ πότε ἄρα ποιεῖ αὐτὸ ἄνθρωπος ἆρ' ὅταν τῶν αὐτῷ ἐπιμελῆται, τότε καὶ ἑαυτῷ; Ἀλ. Ἔμοὶ γοῦν δοκεῖ. σω. Τί δὲ ποσῶν ἄνθρωπος πότε ἐπιμελεῖται. ἆρα ὅταν ἐκείνων ἐπιμελῆται ἃ ἔστι τῶν ποσῶν; Ἀλ. Οὐ μανθάνω. σω Καλῶς δ' ἴσως χειρὸς ἕνεκα δακτύλιον, ἔστιν ὅτου ἂν ἄλλου τῶν τοῦ ἀνθρώπου φαίης, ἢ δακτύλου; Ἀλ. Οὐ δῆτα. σω. Οὐκοῦν καὶ ποδὸς ὑπόδημα ἕνεκα αὐτοῦ ἐστὶν ὑπόδημα; Ἀλ. Ναί. σω. Ἦ οὖν ὅταν ὑποδημάτων ἐπιμελώμεθα, τότε ποσῶν ἐπιμελούμεθα; Ἀλ. Οὐ πάνυ μανθάνω ὦ Σώκρατες. σω. Τί δὲ ὦ Ἀλκιβιάδη ὀρθῶς ἐπιμελεῖσθαι καλεῖς τὸ ὀρθοῦν τὰ πράγματος; Ἀλ. Ἔγωγε. σω. Ἦ δ' ὃν ὁτὰν τις τί βέλτιον ποιῇ, τότε ὀρθὴν λέγεις ἐπιμέλειαν; Ἀλ. Ναί. σω. Τίς οὖν τέχνη ὑποδήματα βελτίω ποιεῖ; Ἀλ. Σκυτική. σω. Σκυτικῇ ἄρα ὑποδημάτων ἐπιμελούμεθα; Ἀλ. Ναί. σω. Ἦ καὶ ποδὸς σκυτικῇ, ἢ ἑκείνῃ ἢ πόδας βελτίους ποιοῦμεν. Ἀλ. Ἑκείνῃ. σω. Βελτίους δὲ πόδας οὐχ ἕτερα καὶ ἄλλο σῶμα; Ἀλ. Ἔμοιγε δοκεῖ. σω. Αὕτη δ' οὐ γυμναστική; Ἀλ. μάλιστα. σω. Γυμναστικῇ μὲν ἄρα ποδὸς ἐπιμελούμεθα. σκυτικῇ δὲ τῶν τοῦ ποδός; Ἀλ. Φαύλη. σω. Καὶ γυμναστικῇ μὲν χειρῶν. δακτυλιοπλαστικῇ δὲ τῶν τῆς χειρός; Ἀλ. Ναί. σω. Καὶ γυμναστικῇ μὲν, σώματος. ὑφαντικῇ δὲ καὶ ταῖς ἄλλαις τῶν τοῦ σώματος; Ἀλ. Παντάπασιν. σω. Ἄλλῃ μὲν ἄρα τέχνῃ αὐτοῦ ἑκάστου ἐπιμελήμεθα. ἄλλῃ δὲ τῶν αὐτοῦ; Ἀλ. Φαίνεται. σω. Οὐκ ἄρα ὅταν τῶν σαυτοῦ ἐπιμελῇ, σαυτοῦ ἐπιμελῇ. Ἀλ. Οὐδαμῶς. σω. Οὐ γὰρ ἡ αὐτὴ τέχνη ὡς ἔοικεν, ἢ τις αὐ αὐτοῦ τε ἐπιμελεῖσθαι καὶ τῶν αὐτοῦ. Ἀλ. Οὐ φαίνεται. σω. Φέρε δὴ πεῖρα ποτ' αὖ ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμεληθέωμεν. Ἀλ. Οὐκ ἔχω λέγειν. σω. Ἀλλὰ τοσοῦτον γε ὁμολόγηται ὅτι οὐχ ἡ αὐ τῶν ἡμετέρων καὶ ὅτιοῦν βέλτιον ποιοῦμεν· ἀλλὰ ἡμᾶς αὐτούς. Ἀλ. Ἀληθῆ λέγεις. σω. Ἦ οὖν ἐγνωμεν αὖ ποτέ τις τέχνη ὑποδήματα βέλτιον ποιῇ μὴ εἰδότες ὑπόδημα. Ἀλ. Ἀλλοῖον. σω. Οὐδέ γε τίς τέχνη δακτυλίους βελτίους ποιεῖ, ἀγνοοῦντες δακτύλιον. Ἀλ. Ἀληθῆ. σω. Τί δὲ τίς γε τέχνη βελτίω ποιεῖ αὐτὴν, ἆρ' αὖ ποτε γνῶμεν, ἀγνοοῦντες τί ποτ' ἐσμὲν αὐτοί; Ἀλ. Ἀλλοῖον. σω. Ῥᾴστου οὖν αὖ ῥᾴστον τυγχάνει τὸ γνῶναι ἑαυτόν. καί τις ἦν φαῦλος ὁ ἐκ τῶν ἀναθεὶς ὡς ἦν τὸ πυθοῖ νεών. ἢ χαλεπόν τι καὶ οὐχὶ παντός. Ἀλ. Ἐμοὶ μὲν ὦ Σώκρατες πολλάκις μὲν ἔδοξε παντὸς εἶναι· πολλάκις δὲ παγχάλεπον. σω. Ἀλλ' ὦ Ἀλκιβιάδη εἴτε ῥᾴστον εἴτε μὴ ἔστιν, ἀμως γε ἡμῖν ἔνδ' ἔχει· γνόντες μὲν αὐτὸ, τάχ' αὖ γνῶμεν ἴσως ἐπιμέλειαν ἡμῶν αὐτῶν. ἀγνοοῦντες δὲ, οὐκ αὖ ποτε. Ἀλ. Ἔστι ταῦτα. σω. Φέρε δὴ τὴν αὖ ζήτησιν ἐνθένδε ἀρξώμεθα οὕτω. ἔστιν ἢ οὐκ ἔστιν αὐτὸ εὑρεῖν, τί ποτ' ἐσμὲν αὐτοί. πρὸς δὲ ἔτι ὄντες οὐκ ἀγνοοῦμεν, ἀλλοῖόν που. Ἀλ. Ὀρθῶς λέγεις. σω. Ἔχε δὴν πρὸς θεῶν, τῷ, διαλέγεσθαι σὺ καὶ, ἄλλῳ τινὶ ἢ ἐμοί; Ἀλ. Ναί. σω. Οὐκοῦν καὶ ἐγὼ, σοί; Ἀλ.

Ναί· σω· Σωκράτης ἄρα ἔστιν ὁ διαλεγόμενος; Ἀλ· Γαύγε· σω· Ἀλκιβιάδης δὲ ὁ ἀκούων; Ἀλ· Ναί· σω· Οὐκοῦν λόγῳ διαλέγεται ὁ Σωκράτης; Ἀλ· Τί μήν· σω· Τὸ δὲ διαλέγεσθαι καὶ τῷ λόγῳ χρῆσθαι, ταυτὸν που καλεῖς; Ἀλ· Γαύγε· σω· Ὁ δὲ χρώμενος καὶ ᾧ χρῆται οὐκ ἄλλο; Ἀλ· Πῶς λέγεις; σω· Ὥσπερ σκυτοτόμος τέμνει που τομεῖ καὶ σμίλῃ καὶ ἄλλοις ὀργάνοις; Ἀλ· Ναί· σω· Οὐκοῦν ἄλλο μὲν ὁ τέμνων καὶ ὁ χρώμενος· ἄλλο δὲ ἔστιν ὁ τέμνων χρῆται· Ἀλ· Πῶς γὰρ οὔ; σω· Ἆρ' οὖν οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ὄντων κιθαριστὴς κιθαρίζει, καὶ αὖ ἕτερος ὁ κιθαριστὴς ἄλλο αὖ ἔστιν; Ἀλ· Ναί· σω· Τοῦτο τοίνυν αὐτίκα ἠρώτων· εἰ ὁ χρώμενός τε καὶ ᾧ χρῆται ἀεὶ δοκεῖ ἕτερον εἶναι· Ἀλ· Δοκεῖ· σω· Τί αὖ φῶμεν τὸν σκυτοτόμον· τέμνειν ὀργάνοις μόνον, ἢ καὶ χειρσίν· Ἀλ· Καὶ χειρσί· σω· Χρῆται ἄρα καὶ ταύταις· Ἀλ· Ναί· σω· Ἦ καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς χρώμενος σκυτοτομεῖ; Ἀλ· Ναί· σω· Τὸν δὲ χρώμενον καὶ οἷς χρῆται ἕτερα ὁμολογοῦμεν· Ἀλ· Ναί· σω· Ἕτερον ἄρα σκυτοτόμος, καὶ κιθαριστὴς χειρῶν καὶ ὀφθαλμῶν οἷς ἐργάζονται; Ἀλ· Φαίνεται· σω· Οὐκοῦν καὶ παντὶ ᾧ σώματι χρῆται ἄνθρωπος; Ἀλ· Γαύγε· σω· Ἕτερον δὴ τό, τε χρώμενον καὶ ᾧ χρῆται; Ἀλ· Ναί· σω· Ἕτερον ἄρα ὁ ἄνθρωπός ἐστι τοῦ ἑαυτοῦ σώματος; Ἀλ· Ἔοικε· σω· Τί ποτ' ἂν εἴη ὁ ἄνθρωπος; Ἀλ· Οὐκ ἔχω λέγειν· σω· Ἔχεις μὲν οὖν ὅτι γε ἐν τῷ σώματι χρώμενον; Ἀλ· Ναί· σω· Ἦ οὖν ἄλλοτι χρῆται αὐτῷ ἢ ψυχῇ; Ἀλ· Οὐκ ἄλλο· σω· Οὐκοῦν ἀρχοῦσας; Ἀλ· Ναί· σω· Καὶ μὴν ἐμέ γε δῆλον οὐδεὶς ἄλλος οἴεται εἶναι· Ἀλ· Τὸ ποῖον; σω· Μὴ οὐ τελέως σέ γέ τινα εἶναι τὸν ἄνθρωπον· Ἀλ· Τίνων; σω· Ψυχήν, ἢ σῶμα, ἢ καὶ ξυναμφότερον ἐκεῖνο· Ἀλ· Τί μήν· σω· Ἀλλὰ μὴν αὐτό γε ἐκεῖνό γε ἀρχὸν ὡμολογήσαμεν ἄνθρωπον εἶναι; Ἀλ· Ὡμολογήσαμεν· σω· Τίς οὖν ὁ ἄνθρωπος; ᾧ ἂν σῶμα αὐτὸ αὐτοῦ ἄρχει; Ἀλ· Οὐδαμῶς· σω· Ἄρχεσθαι γοῦν αὐτὸ ἔφαμεν; Ἀλ· Ναί· σω· Οὐκ ἄρ' ἐκεῖνό γε ἐστὶν ὁ ζητοῦμεν· Ἀλ· Οὐκ ἔοικεν· σω· Ἀλλ' ἆρα τὸ ξυναμφότερον τοῦ σώματος ἄρχει, καὶ ἔστι τοῦτό γε ἄνθρωπος; Ἀλ· Ἴσως δῆτα· σω· Γαύτων γε ἥκιστα· μὴ γὰρ ἂν ἄρχοντος ἑτέρου, οὐδὲ μία που μηχανὴ τὸ ξυναμφότερον ἄρχειν· Ἀλ· Ὀρθῶς· σω· Ἐπειδὴ δὲ οὔτε τὸ σῶμα, οὔτε τὸ ξυναμφότερόν ἐστιν ἄνθρωπος, λείπεται δέμοι ἢ μηδὲν αὐτὸ εἶναι, ἢ εἴ τι τί ἐστι, μηδὲν ἄλλο ἢν ἄνθρωπον συμβαίνειν ἢ ψυχήν· Ἀλ· Κομιδῇ μὲν οὖν· σω· Ἔτι οὖν σαφέστερον λέγε ἃ πολλαχοῦ αἰσθάνει ὅτι ἡ ψυχή ἐστιν ἄνθρωπος· Ἀλ· Μὰ Δία, ἀλλὰ ἱκανῶς μοι δοκεῖ ἔχειν· σω· Εἰ δέ γε μὴ ἀκριβῶς, ἀλλὰ μὴ μετρίως, ἵνα ἀρκῇ ἡμῖν· ἀκριβῶς μὲν γοῦν τότε αἰσόμεθα ὅταν εὕρωμεν ὃ νῦν δὴ παρήλθομεν ὀλίγου τὸ πολλοῦ εἶναι σκέμμασι· Ἀλ· Τί δῆτα; σω· Ὅ ἄρτι οὕτω πως ἐρρήθη ὅτι πρῶτον σκεπτέον εἴη αὐτὸ καθ' αὑτό, καθ' ἑαυτὸ αὖ τὴν ἕξιν ἑκάστου ἐσκέμμεθα τί ἐστι· καὶ ἴσως ἱκανῶς ἐσκέμμεθα· οὐ γὰρ τῶν κυκλοτερέστερόν γε οὐδὲν αὖ ἡμῶν αὐτῶν φύσαμεν, ἢ πλὴν ψυχήν· Ἀλ· Οὐ δῆτα· σω· Οὐκοῦν καλῶς ἔχει οὕτω νομίζειν, ἐμὲ καὶ σὲ προσομιλεῖν ἀλλήλοις τοῖς λόγοις χρωμένους· τῇ ψυχῇ πρὸς πλὴν ψυχήν· Ἀλ· Γαύγε μὲν οὖν· Σω· Τοῦτ' ἄρα ἦν ὃ καὶ ὀλίγον ἔμπροσθεν ἔφαμεν, ὅτι Σωκράτης Ἀλκιβιάδῃ διαλέγεται λόγῳ χρώμενος· οὐ πρὸς τὸ σὸν πρόσωπον ὡς ἔοικε, ἀλλὰ πρὸς τὸν Ἀλκιβιάδην ποιούμενος τοὺς λόγους· τοῦτο δ' ἦν ἡ ψυχή· Ἀλ· Ἔμοιγε δοκεῖ· Σω· Τυχὸν ἄρα ἡμᾶς κελεύει γνωρίσαι ὁ ἐπιτάττων γνῶναι ἑαυτόν· Ἀλ· Ἔοικεν· Σω· Ὅστις ἄρα τῶν τοῦ σώματος γνώσεται, τὰ αὑτοῦ ἀλλ' οὐχ αὑτὸν ἔγνωκεν· Ἀλ· Οὔπως· Σω· Οὐδεὶς ἄρα τῶν ἰατρῶν ἑαυτὸν γνώσεται καθ' ὅσον ἰατρός· οὐδὲ τῶν παιδοτρίβων καθ' ὅσον παιδοτρίβης· Ἀλ· Οὐκ ἔοικε· Σω· Γελοῦν ἄρα δίδυσιν οἱ γεωργοὶ καὶ οἱ ἄλλοι δημιουργοὶ γινώσκειν ἑαυτούς· οὐδὲ γὰρ τὰ ἑαυτῶν οὗτοί γε ὡς ἔοικε, ἀλλ' ἔτι πρόρρωτέρω τῶν ἑαυτῶν καὶ τὰ γε τῆς τέχνης ὧν ἐπιχειροῦσι· τὰ γὰρ τοῦ σώματος γιγνώσκουσιν οἷς ἔοικε θεραπεύεται· Ἀλ· Ἀληθῆ λέγεις· Σω· Εἰ ἄρα σωφροσύνη ἐστὶ τὸ ἑαυτὸν γιγνώσκειν, οὐδεὶς τούτων σώφρων καθ' ὅσον τέχνην· Ἀλ· Οὔ μοι δοκεῖ· Σω·

Διαταῦτα

διὰ ταῦτα δὴ μὴ βούλουσι αὖ ταῦτα ἀπέχειν ἃ δοκοῦσιν ἔχειν καὶ οὐκ αἰσθῆς ἀγαθοῦ μαθήματα. Αλ. Γαύ μὲν οὖν. Σω. Οὐκοῦν πάλιν ὅστις αὖ σῶμα θεραπεύῃ, ἵνα αὐτῷ ἀλλ' οὐχ ἑαυτῷ θεραπεύει. Αλ. Κινδυνεύει. Σω. Ὅστις δέ γε τὰ χρήματα, οὔθ' ἑαυτὸν οὔτε τὰ ἑαυτοῦ ἀλλ' ἕτερον τρόπον τῶν ἑαυτοῦ. Αλ. Ἔμοιγε δοκεῖ. Σω. Οὐ τὰ αὐτὰ ἄρα ἅπτεται ὁ χρηματιστὴς. Αλ. Ὀρθῶς. Σω. Εἰ ἄρα τίς γίγνεται θεραπὼν τοῦ Αλκιβιάδου σώματος, οὐκ Αλκιβιάδου ἄρα ἐστὶν ἀλλά τινος τῶν Αλκιβιάδου. Αλ. Ἀληθῆ λέγεις. Σω. Ὅστις δὲ σοῦ τὴν ψυχὴν θεραπεύει; Αλ. Ἀνάγκη φαίνεται ἐκ τοῦ λόγου. Σω. Οὐκοῦν ὁ μὲν τὸ σῶμά τοι σου θεραπεύων, ἐπειδὴ λέγει αὐθις, ἀποῖον ἔοικεν. Αλ. Φαίνεται. Σω. Ὁ δέ γε τῆς ψυχῆς θεραπεύων, οὐκ ἀπεικὸς ἕως ἂν, ὡδὶ δ' βέλτιον εἴη. Αλ. Εἰκός γε. Σω. Οὐκοῦν ἐπὶ ἐμὲ ὁ οὐκ ἀποῖον ἀλλὰ παραμυθούμενος λέγοντος τὴν σώματος τῶν ἄλλων ἀπολαυθόπων. Αλ. Εὖ γε ποιῶν ὦ σώκρατες· μὴ μὴ δι' ἀπέλθῃς. Σω. Γρόθυμοῦ δῆτα ἔμοιγε ὅλως ἕνεκα. Αλ. Ἀλλὰ προθυμοῦμαι. Σω. Ἴσως οὖν τοιοῦτόν γέ σοι ἔχει. οὔτ' ἐγὼ εἶμι ὡς ἔοικεν Αλκιβιάδῃ τῷ Κλεινίου θρασὺς· οὔτ' ἔστιν, ἀλλ' ἕως μένος μὴ δῶ ἐμαυτὸν ὡς σωκράτης ὁ σωφρονίσκου μὴ φαυλαρίτης. Αλ. Ἀληθῆ. Σω. Οὐκοῦν ἔφην ἐγὼ μικρὸν φθῆναί με προσλαβόντα σοι. ἐπεὶ πρότερος αὖ μοι προσλαβεῖν βουλόμενος πυθοῦ διότι μένος οὐκ ἀπέρχομαι. Αλ. Ἦ γὰρ οὕτω. Σω. Τοῦτο γοῦν αὖ λοιπὸν ὅλως μένος θρασὺς ἦν σός. οἱ δ' ἄλλοι τῶν σῶν· τὰ δὲ σὰ λέγε ὥρα σοι. σὺ δ' ἀρχὴν αἴθεν· καὶ γὰρ σὲ μὴ διαφθαρῆς ὑπὸ τῆς Ἀθηναίων δήμου, μὴ ἀχρεῖος γένῃ, οὐ μόνον ἀπολεῖπω· ἔστιν ἃ δὴ μάλιστα ἐγὼ φοβοῦμαι. μὴ δημόβρατης γενόμενος ὑμῖν διαφθαρῆς. πολλοὶ γοῦν ἤδη καὶ ἄλλοι αὐτὸ πεπόνθασιν Ἀθηναίων. οὐ πρόσωπος γὰρ ὁ τῆς μεγαλήτορος δήμου ἐρεχθέως. ἀλλ' ἀποδύσασθαι χρὴ αὐτὸν διάσασθαι. βύλαζον ἔν γε τῷ βύλαβεσθαι ἐνίοτε λέγω. Αλ. Τίνα; Σω. Γύμνασιν πρῶτον ὦ μακάριε. μὴ μὰ δι' ἃ δεῖ μαθόντα ἰέναι ἐπὶ τὰ τῆς πόλεως. πρότερον δὲ μή. ἵνα ἀλείφῃ φάρμακα ἔχων ἧς. μὴ μὲν πάσης δεινόν. Αλ. Εὖ μοι δοκεῖς λέγειν ὦ σώκρατες. ἀλλὰ πειρῶ βραχύ τι ὄντινα τρόπον ἐπιμεληθέωμεν ἡμῶν αὐτῶν. Σω. Οὐκοῦν πρόσθεν μὲν ἡμῖν ἐοικὸς ἐπιμεληθέωμεν πρόσθεν πεπείραται. ὃ γὰρ ἴσμεν ἐοικότως ὁμολογητέον. φοβούμεθα δὲ μὴ νῦν σφαλούσης, λάθωμεν ἑτέρας τινὰς ἐπιμελούμενοι. ἀλλ' οὐχ ἡμῶν. Αλ. Ἔστι ταῦτα. Σω. Καὶ μὴν δεῖ γε ὅτι ψυχῆς ἐπιμελητέον μὴ εἰς τοῦτο ἀπίδοις. Αλ. Δῆλον. Σω. Σωμάτων δὲ μὴ χρημάτων πρὸς ἐπιμέλειαν ἑτέρας πειρατέον. Αλ. Τί μήν. Σω. Τίνα οὖν αὖ τρόπον γνόντες αὐτὰ σαφῶς ἐπιθησόμεθα τούτοις γνόντες ὡς ἔστιν ἡμᾶς αὐτοὺς γνωσόμεθα. ἆρα πρὸς θεῶν οὐ λέγοντος, οὐ δῆτα τῶν ἐμῶν θυμοῦ τοῦ Δελφικοῦ γράμματος, οὐ ξυίσμεν; Αλ. Τὸ ποῖον; τί διανοούμενος λέγεις ὦ σώκρατες. Σω. Ἐτόν σοι φράσω. ὅμως ὑποπτεύω λέγειν. μὴ ξυμβουλεύειν ἡμῖν τοῦτο φ γράμμα. κινδυνεύει γοῦν οὐ δι' πολλοῦ ἔτι παράλειγμα αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ πάνυ ὀλίγον μόνον. Αλ. Γῶς τοῦτο λέγεις; Σω. Σκόπει μὴ σὺ εἰ ἡμῶν φ ὄμματι ὧς πρὸς ἀνθρώπῳ ξυμβουλεύων, εἶπον, ἴδοι σαυτὸν, πῶς ἂν ὑπλάσαιμι τὰ παραινῶν. ἆρα οὐχὶ εἰς τοῦτο βλέπειν, εἰς ὃ βλέπων ὀφθαλμὸς ἔμελλεν αὐτὸν ἰδεῖν; Αλ. Δῆλον. Σω. Ἓν νοῶ μὲν δὴ εἰς τί βλέποντες τῶν ὄντων, ἐκεῖνο τὸ ὁρῶμεν ἅμα ἂν μὴ ἡμᾶς αὐτούς. Αλ. Δῆλον δὴ ὦ σώκρατες, ὅτι εἰς ἀνθρώπους ῥᾴστη ἡ τοιαῦτα. Αλ. Ὀρθῶς λέγεις. Σω. Οὐκοῦν καὶ τῷ ὀφθαλμῷ ᾧ ὁρῶμεν αὐτῷ δεῖ τῶν τοιούτων. Αλ. Γαύγε. σω. Ἐννενόηκας οὖν ὅτι τοῦ ἐμβλέποντος εἰς τὸν ὀφθαλμὸν δ' πρόσωπον ἐμφαίνεται ὥσπερ ἐν τῇ τοῦ κατ' αὐτικρὺ ἔλθει· ὡς ἔοικε τῷ ὁρῶντι ὃ δὴ καλοῦμεν, εἴδωλον ὃν τοῦ ἐμβλέποντος. Αλ. Ἀληθῆ λέγεις. σω. Ὀφθαλμὸς ἄρα ὀφθαλμὸν πάσης ἐμβλέπων εἰς τοῦτο ὃ πρὸς βλέπειν αὐτὸ· μὴ ᾧ ὁρᾷ οὕτως ἂν αὐτὸν ἴδοι. Αλ. Φαίνεται. σω. Εἰ δέ γε εἰς ἄλλο τῶν τοῦ ἀνθρώπου βλέποι, ἢ τί τῶν ὄντων· πλὴν εἰς ἐκεῖνο ᾧ τυγχάνει ὅμοιον, οὐκ ἔμελλεται ἑαυτόν. Αλ. Ἀληθῆ λέγεις. σω. Ὀφθαλμὸς ἄρα ἐὰ μέλλει ἰδεῖν ἑαυτὸν

εἰς ὀφθαλμὸν αὐτῷ βλεπόμενον. καὶ τῷ ὄμματος εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον, οὗ ᾧ τυγχάνει ὀφθαλμοῦ ἀρετὴ ἐγγιγνομένη. ἔστι δὲ ταῦτ' που ὄψις. Ἀλ. Οὕτως. σω. Ἆρ' οὖν ὦ φίλε Ἀλκιβιάδη καὶ ψυχὴ ἐμέλλησ γνώσεσθαι αὐτὴν, εἰς ψυχὴν αὐτῇ βλεπτέον. καὶ μάλιστα εἰς τοῦτο αὐτῆς τὸν τόπον, οὗ ᾧ ἐγγίγνεται ἡ ψυχῆς ἀρετὴ σοφία. καὶ εἰς ἄλλο ᾧ τοῦτο τυγχάνει ὂμοιον ὄν; Ἀλ. Ἔμοιγε δοκεῖ ὦ Σώκρατες. σω. Ἔχομεν οὖν εἰπεῖν ὅ, τι ἐστὶ τῆς ψυχῆς θειότατον, ἢ τοῦτο τοῦτο ὃ ἐστὶν τὸ καὶ φρονεῖν; Ἀλ. Οὐκ ἔχομεν. σω. Τῷ θείῳ ἄρα τοῦτο ἔοικεν αὐτό. καὶ τις εἰς τοῦτο βλέπων καὶ πᾶν τὸ θεῖον γνοὺς θεόν τε καὶ φρόνησιν οὗτος καὶ ἑαυτὸν οὕτω γνοίη μάλιστα. Ἀλ. Φαίνεται. σω. Τὸ δὲ γιγνώσκειν αὐτὸν ὁμολογοῦμεν σωφροσύνην εἶναι; Ἀλ. Παύγε. σω. Ἆρ' ἂν μὲν γιγνώσκοντες ἡμᾶς αὐτοὺς, μάλ' σώφρονες ὄντες εἰδεῖμεν ἃ εἰδείημεν τὰ ἡμέτερα αὐτῶν καὶ ἡμᾶς τε καὶ ἀγαθά; Ἀλ. καὶ πῶς οὐ τοῦτο γε ὦ Σώκρατες. σω. Ἀδύνατον γὰρ ἴσως φαίνεται μὴ γιγνώσκοντα Ἀλκιβιάδην τὰ Ἀλκιβιάδου γιγνώσκειν ὅτι Ἀλκιβιάδου ἐστίν. Ἀλ. Ἀδύνατον μὲν οὖν ναὶ μὰ Δία. σω. Οὐκοῦν τὰ ἡμέτερα ὅτι ἡμέτερα, εἰ μὲ ἴσμεν αὐτούς; Ἀλ. Πῶς γὰρ; Ϭ. Εἰ δ' ἄρα τὰ ἡμέτερα, οὐδὲ τὰ τῶν ἡμετέρων; Ἀλ. Οὐ φαίνεται. σω. Οὐκ ἄρα πάνυ τι ὀρθῶς ὁμολογοῦμεν ὁμολογοῦντες ἄρτι εἶναί τινας οἳ ἑαυτοὺς μὲν οὐ γιγνώσκουσι. τὰ δὲ ἑαυτῶν. ἀλλ' οὐδὲ τὰ τῶν ἑαυτῶν. ἔοικε γὰρ πάντα ταῦτα εἶναι ἢ τεχνῶν τινῶν. τὰ αὐτῆς. τὰ τῶν ἑαυτῆς; Ἀλ. Κινδυνεύει. σω. Ὅς τις δὲ τὰ αὐτῆς ἀγνοεῖ, καὶ τὰ τῶν ἄλλων που ἀγνοήσει καὶ τὰ ταυτά. Ἀλ. Τί μήν. σω. Οὐκοῦν ἡ τὰ τῶν ἄλλων, ἢ τὰ τῶν πολιτῶν ἀγνοήσει. Ἀλ. Ἀνάγκη. σω. Οὐκ ἄρα ἂν γένοιτο ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ πολιτικός. Ἀλ. Οὐ δῆτα. σω. Οὐμενοῦν οὐδ' οἰκονομικός γε. Ἀλ. Οὐ δῆτα. σω. Οὐδὲ γε εὖ πράττοι ὅ, τι πράττει. Ἀλ. Οὐ γὰρ οὖν. σω. Ὁ δὲ μὴ εὖ ὡς οὐκ ἁμαρτήσεται; Ἀλ. Παύγε. σω. Ἐξημαρτάνων δέ, οὐ κακῶς πράξει ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ; Ἀλ. Πῶς δ' οὔ; σω. Κακῶς δὲ πράττων οὐκ ἄθλιος; Ἀλ. Σφόδρα γε. σω. Τί δ' ὅστις οὗτος πράττει; Ἀλ. Καὶ οὗτοι. σω. Οὐκ ἄρα δίον τε, ἐὰν μή τις σώφρων καὶ ἀγαθὸς ᾖ, εὐδαίμονα εἶναι. Ἀλ. Οὐκ οἶόν τε. σω. Οἱ ἄρα κακοὶ τῶν ἀνθρώπων ἄθλιοι. Ἀλ. Σφόδρα γε. σω. Οὐκ ἄρα οὐδὲ ὁ πλουτήσας, ἀθλιώτερος ἀπαλλάξεται. ἀλλ' ὁ σωφρονήσας. Ἀλ. Φαίνεται. σω. Οὐκ ἄρα τείχων. οὐδὲ τειρέων, οὐδὲ νεωρίων δέονται αἱ πόλεις ὦ Ἀλκιβιάδη εἰ μέλλουσι εὐδαιμονήσειν. οὐδὲ πλήθους. οὐδὲ μεγέθους ἄνευ ἀρετῆς. Ἀλ. Οὐμενοῦν γε. σω. Εἰ δὴ μέλλεις τὰ τῆς πόλεως πράξειν ὀρθῶς καὶ καλῶς ἀρετῆς σοι μεταδοτέον τοῖς πολίταις. Ἀλ. Πῶς γὰρ οὔ; σω. Δικαίως δ' ἄν τις μεταδιδόναι ὃ μὴ ἔχει; Ἀλ. Καὶ πῶς; σω. Ἆρ' οὖν σοι πρῶτον κτητέον ἀρετήν, μὴ ἄλλῳ, ὅς μέλλει μὴ Ἰλίᾳ μόνον αὐτῇ τε καὶ τῶν αὑτοῦ ἀρξειν καὶ ἐπιμελήσεσθαι. ἀλλὰ πόλεως καὶ τῶν τῆς πόλεως. Ἀλ. Ἀληθῆ λέγεις. σω. Οὐκ ἄρα σχολὴ σοι οὐδ' ἀρχὴν παρασκευαστέον σαυτῷ ποιεῖν ὅ, τι οὐ βουλή. οὐδὲ τῇ πόλει. ἀλλὰ δίκαιος εἶναι καὶ σώφρων. Ἀλ. Φαίνεται. σω. Δικαίως μὲν γὰρ πράττοντες καὶ σωφρόνως σύ τε καὶ ἡ πόλις, θεοφιλῶς πράξετε. Ἀλ. Εἰκός γε. σω. Καὶ ὅπερ γε τὸ τοῖς πρόσθεν ἐλέγομεν, εἰς τὸ θεῖον καὶ λαμπρὸν ὁρῶντες πράξετε. Ἀλ. Φαίνεται. σω. Ἀλλὰ μὴν οὐταῦθά γε βλέποντες, ὑμᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὰ ὑμέτερα ἀγαθὰ κατόψεσθέ τε καὶ γνώσεσθε. Ἀλ. Ναί. σω. Οὐκοῦν ὀρθῶς τε καὶ εὖ πράξετε; Ἀλ. Ναί. σω. Ἀλλὰ μὲν οὖν γε πράττοντας ὑμᾶς ἐθέλω ἐγνύσασθαι, ἢ μὲν εὖ πράττοντες. Ἀλ. Ἀσφαλῶς γοῦν εἰ ἔμπυνητής. σω. Ἀλλ' ἱκανῶς δέ γε πράττοντες, εἰς τὸ θεῖον καὶ σωτεινὸν βλέποντες, ὡς τὰ ἀκόντα ὅμοια ζῶντες πράξετε, ἀγνοοῦντες ὑμᾶς αὐτούς. Ἀλ. Ἔοικεν. σω. Ὦ γοῦν φίλε Ἀλκιβιάδη, ἐξουσία μὲν ἢ ποιεῖν ὁ βούλεται, νοῦς δὲ μὴ ἔχῃ, τί τὸ ἐκ τοῦ συμβαίνῃ ἴσως ὥστε ἢ μὴ πολὺ. δέον νοσοῦντι ἐξουσία σῦσις σφαῖ ὁ βούλεται νοῦς ἰατρικὸν μὴ ἔχοντι,

τυραννοῦντι

τυραννοῦντι δι' ὡς μὴ δι' ἐπιτηδείοτάτου αὐτῷ, τί δ' συμβησόμενον. ἆρ' οὐχ ὡς δ' εἰκὸς διαφθαρῆναι δ' σῶμα; ἀλ. ἀληθῆ λέγεις. σω. τί δ' οἰόμενοι ἄττω ἰσχυσίαν ἂν ποιεῖν ὁ δοκεῖ, νοῦν τε καὶ ἀρετῆς κυβερνητικῆς ἐστερημένῳ, καθορᾶς ὅ αὖ, ξυμβαίνει αὐτῷ τε καὶ τοῖς ξυναυτόμενοις; ἀλ. ἔστιν. ὅτι γε ἀπόλοιντο πάντες αὖ. σω. οὐκοῦν ὡσαύτως οἱ πόλεώς τε καὶ ἀπόλεως ἀρχὰς καὶ ἰσχυσίας ἀπολλύμενοι ἀρετῆς, ἐπίταυ δ' κακῶς πράξῃ. ἀλ. ἀνάγκη. σω. Οὐκ ἄρα τυραννίδα χρὴ ὧ ἄριστε ἀλκιβιάδη παρασκευάζεσθαι, οὔτε ἑαυτῷ, οὔτε τῇ πόλει. εἰ μέλλετε εὐδαιμονεῖν, ἀλλ' ἀρετήν. ἀλ. ἀληθῆ λέγεις. σω. Πρεῖν δέ γε ἀρετὴν ἔχειν δ' ἄμεινον λέσθαι τοῦ βελτίονος, ἢ δ' ἄρχειν αὐτοὺς, οὐ μόνον παιδί. ἀλ. φαίνεται. σω. Οὐκοῦν γε ἄμεινον καὶ κάλλιον; ἀλ. ναί. σω. τὸ δὲ κάλλιον πρεπωδέστερον; ἀλ. πῶς δ' οὔ; σω. Πρέπει ἄρα τῷ κακῷ δουλεύειν ἄμεινον γοῦ. ἀλ. ναί. σω. Δουλοπρεπῆς ἄρα ἡ κακία. ἀλ. φαίνεται. σω. Ἐλευθεροπρεπῆς δὲ ἀρετή. ἀλ. ναί. σω. Οὐκοῦν φεύγειν χρὴ ὦ ἑταῖρε τὴν δουλοπρέπειαν. ἀλ. μάλιστά γε ὦ σώκρατες. σω. λέθαίνη δὲ σοῦ πῶς ἔχεις ἐλευθεροπρεπῶς, ἢ οὔ. ἀλ. δοκῶ μοι καὶ μάλα σφόδρα αἰσθάνεσθαι. σω. οἶσθα οὖν πῶς ἀποφεύξῃ τὸν τοῦδε σὺ ναῦ. ἵνα μὴ δυναμάζωμεν αὐτὸν ἰδιωτικῷ αὐδρί; ἀλ. ἔστιν. σω. Πῶς; ἀλ. ἐὰν βούλῃ σὺ ὦ σώκρατες. σω. Οὐ καλῶς λέγεις ὦ ἀλκιβιάδη. ἀλ. ἀλλὰ πῶς χρὴ λέγειν. σω. ὅτι ἐὰν θεὸς ἐθέλῃ. ἀλ. λέγω δή, καὶ πρὸς τοῦτο μὲν τόδε λέγω. ὅτι κινδυνεύομεν μεταβαλεῖν τὸ σχῆμα ὦ σώκρατες. τὸ μὲν οὖν ἐγώ. σὺ δ' ἴσως ἐμοῦ παυσάτω γάσω. σω. Εἰ γενᾶς, πλαργοῦ αἶγα ὀΐμες ὅπως οὐδὲν δοίσει εἰ παρὰ σοὶ ὁπόσ τύσας ἔρωτα ὑφ' ἑτέρου, ἀλλὰ τούτου πολὺν θεραπεύσει. ἀλ. ἀλλ' οὔπω ἔχει, καὶ αἰσχύνομαί γε σοῦ τὴν δικαιοσύνης, ἐπιμέλεσθαι. σω. Βουλοίμην ἂν σε καὶ δέα πλέσαι. ἀλλ' ἐπεὶ δὲ οὔτε τῇ σῇ φύσει ἀπιστῶν. ἀλλὰ πῶ τῆς πόλεως ὁρῶν ῥώμην μὴ ἐμοῦ τε καὶ σοῦ κρατήσῃ.

Τέλος ἀλκιβιάδου πρώτου, ἢ περὶ φύσεως ἀνθρώπου.

ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ, Ἢ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ.

Σω.

Ἀλκιβιάδη. ἆρά γε πρὸς τὸν θεὸν προσευχόμενος πυνθάνῃ; ἀλ. Ναί μὲν οὖν ὦ σώκρατες. σω. Φαίνεταί τι σκυθρωπάζειν τε καὶ εἰς γῆν βλέπειν ὥσπερ σωνοούμενος. ἀλ. καὶ τί οὔ πως σωνοοῦτο ὦ σώκρατες. σω. Τῷ μεγάλην ὦ ἀλκιβιάδη σύνοιαν ὤφλημοι δοκεῖ. ἐπεὶ φόβῃ πρὸς θεὸς οὐκ οἴει τοὺς θεοὺς ἃ τυγχάνομεν βλέποντας καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ οἵστε δύπων τὰ μὲν, δίδοναι. τὰ δ' οὔ. καὶ ἔστιν οἷς μὲν αὐτῶν. ὅτι δ' οἷς οὔ; ἀλ. ναί μὲν οὖν. σω. Οὔκουν δοκᾶσι σοι πολλῆς προμηθείας γε προσεῖσθαι. ὅπως μὴ λήσει τὴν αὐτὴν εὐχὴ μέλος μεγάλα κακὰ. δοκῶν δ' ἀγαθὰ, εἰ δὲ θεοὶ τύχωσιν εὐ παύτῃ ὄντες τῇ ἐξ ἐὰν ἢ δίδοσαν αὐδὲ ἀπὸ ἄπῃς εὐχόμενος τυγχάνει; ὡς πρὸ ἐνοίλί ποιν αὐτὸν φασὶν εὔξασθαι χαλκῶν δι' ἐλέσθαι τοὺς υἱέας τὰ παρόντα. ἐξὸν αὐτῷ τῶν παρόντων κακῶν ἀποφοπήν τινα εὔξασθαι ἑτέρα πρὸς θεῶν ὑπερχοίσῃ καὶ πρᾶξαι. θεογουσῶν ταῦτά τε ἐξιστιλίαθη, καὶ ἐκ τούτων ἄλλα πολλὰ καὶ δεινά. ἃ τί δεῖ καὶ λέγειν λέγειν. ἀλ. ἀλλὰ σὺ μὲν ὦ σώκρατες μανόμενον αὔθρωπον ἄρικας. ἐπεὶ τίς αὖ σοι δοκῶ τολμῆσαι ὑγιαίνων θεὸν εὔξασθαι. σω. Τὸ μαίνεσθαι ἆρά γε ὑπεναντίον σοι δοκεῖ τῷ σωφρονεῖν; ἀλ. ναί μὲν οὖν. σω. Ἆφρονᾶς δὲ καὶ φρόνιμοι δοκοῦσιν αὔθρωποι εἶναι τινές σοι; ἀλ. εἶναι μέν τοι. σω. φράσι δὴ ἐπισκεψόμεθα τίνας ποτ' ἐστὸν οὖν. ὅτι μὲν γοῦν ἀσί τινες ὁμολογοῦμεν ἄφρονές τε καὶ φρόνιμοι, καὶ μανόμε

νοι ἴτδρω. ΑΛ. Ὁμολόγηται γοῦ. ΣΩ. Ἔπι δὲ ὑγιαίνοντες ὁσί τινες; ΑΛ. Εἰσίν. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἀδυνατοῦντες ἴτδροι; ΑΛ. Πάνυ γε. ΣΩ. Οὐκοῦν οὐχ οἱ αὐτοί. ΑΛ. Οὐ γοῦ. ΣΩ. Ἆρ' οὖν καὶ ἴτδροί τινές εἰσιν, οἱ μὰ Δί' ἴπερα τούτων πι πόνθασιν; ΑΛ. Οὐ δῆτα. ΣΩ. Ἀνάγκη γοῦ ἕξιν ἄνθρωπον ὅντα νοσεῖν ἢ μὴ νοσεῖν. ΑΛ. Ἔμοιγε δοκῶ. ΣΩ. Τί δὲ πόδα φρονήσεως καὶ ἀφροσύνης. ἆρά γε πὼ αὐτὼ ἔχεις γνώμη; ΑΛ. Πῶς λέγεις; ΣΩ. Δοκῶ σοι οἱόντε εἶναι ἢ φρόνιμον, ἢ ἄφρονα, ἢ ἔστι τι διαμίσου τείτου πάνδος ὃ ἐποίει ἦν ἄνθρωπον μήτε φρόνιμον, μήτε ἄφρονα. ΑΛ. Οὐ δῆτα. ΣΩ. Ἀνάγκη ἄρα ἕξιν ἢ ἴτερον τούτων πι πονθέναι. ΑΛ. Ἔμοιγε δοκῶ. ΣΩ. Οὐκοῦν μάνησει ὁμολογήσας ὑπναστίον εἶναι μανίαν φρονήσει; ΑΛ. Ἔτωγε. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ μᾶλλον εἶν διαμίσου τείτον πάνδος ὃ ποιεῖ ἦν ἄνθρωπον μήτε φρόνιμον, μήτε ἄφρονα εἶναι. ΑΛ. Ὁμολόγησα γοῦ. ΣΩ. Καὶ μὰ δύο γε ὑπναστία οἱ πράγματι πῶς αὖ ἔσν. ΑΛ. Οὐθαμῶς. ΣΩ. Ἄφροσύνη ἄρα καὶ μανία πυνδωδύετον ἦν εἶν. ΑΛ. Φαίνεται. ΣΩ. Γαύτας οὖν αὖ φαύτας ὦ ἀλκιβιάδη τοὺς ἄφρονας μαίνεσθαι ἀξιῶς αὖ φαίημεν. ΑΛ. Ναί. ΣΩ. Λύτίκα τῶν σῶν ἑλικιωτῶν ἤ τινας τυγχάνουσιν ἄφρονες ὄντες ὥς πδρ ἀσί. καὶ τῶν ἴπι πρισβυτδρων. ἴπεὶ φδρι πρὸς δὲ ὀὐκ οἴῃ τοῦν αὐ τῇ πλῃ ὀλίγους μὲν εἶναι τοὺς φρονίμους. ἄφρονας δὲ τοὺς πολλούς. ὡς δὲ σὺ μανομένους καλεῖς; ΑΛ. Ἔτωγε. ΣΩ. Οἶν αὖ οὖν χαίροντας ἡμᾶς εἶναι μετὰ τοσούτων μανομένων πολιτευομένους. καὶ οὐκ αὖ πανομένους, καὶ βαλλομένους, καὶ ἄτδρ ἀώθασιν οἱ μανόμενοι διαπράττεσθαι πάλαι λίκλω δεδωκέναι; ἀλλ' ἄρα ὦ μακαρίτη μὴ ἀκ οὔτω ταῦτ' ἴχει. ΑΛ. Πῶς αὖ οὖν ποτ' ἴχοι ὦ Σώκρατες. κινδυνῶδές γαῖ οὐκ οὔτως ἴχειν, ὥς πδρ ὡΐῃην. ΣΩ. Οὐδ' ἐμοὶ δοκῶ. ἀλλὰ τῇδέ πι ἀθρητέον. ΑΛ. Ῥᾴ ποτε λέγεις. ΣΩ. Ἐτὼ δή σοι γε ἐρῶ. ὑπολαμβάνομέν γέ τινας εἶναι νοσοῦντας, ἢ οὔ. ΑΛ. Πάνυ μὲν οὖν. ΣΩ. Ἆρ' οὖν δοκῶ σοι ἀκχγκαῖον εἶναι ἦν νοσοῦντα ποδακρᾶ ἢ πυρέτ᾽ειν, ἢ ὀφθαλμιᾶ, ἢ οὐκ αὖ δοκῶ σοι ἐν μηδὲν τούτων πι πονθὸς ἑτέρως νοσεῖν νόσον. σφόδρα γοῦ δή που γε εἰσὶ, καὶ οὐχ αὖται μόναι. ΑΛ. Ἔμοιγε δοκοῦσιν. ΣΩ. Ὀφθαλμία οὖν σοι δοκῶ πᾶσα, νόσος εἶναι; ΑΛ. Ναί. ΣΩ. Ἆρ' οὖν καὶ πᾶσα νόσος ὀφθαλμία; ΑΛ. Οὐ δῆτα ἔμοιγε. ἀκρῶς μέν τοιγε πῶς λέγω. ΣΩ. Ἀλλ' εἰ ἐμοιγε προσέχοις τὸν νοῦν, σώτε δύο σκιπομένω, χείδον ὀρίσομεν. ΑΛ. Ἀλλὰ προσέχω ὦ Σώκρατες εἰς δύναμιν πλὼ ἐμλύ. ΣΩ. Οὐκοῦν ὡμολογήθη ἡμῖν ὀφθαλμία μὲν πᾶσα νόσος εἶναι. νόσος μέν τοι οὐκ εἶναι πᾶσα ὀφθαλμία. ΑΛ. Ὁμολογήθη. ΣΩ. Καὶ ὀρθῶς γέ μοι δοκῶ ὁμολογηθῆναι. καὶ γαρ οἱ πυρέττοντες πάντες νοσοῦσιν. οὐ μέν δοι οἱ νοσοῦντες πάντες πυρέττουσι. οὐδὲ ποδακριῶσιν. οὐδ' γε ὀφθαλμιῶσιν δμαι. ἀλλὰ νόσος μὲν πᾶν ἦ τοιοῦτόν ἔξι. διαφδρειν δή φασιν οὓς δὴ καλοῦμεν ἰατροὺς πλὼ ἀπδρ μα σίαν αὐτῶν. οὐ γοῦ πᾶσαι οὔτε ὅμοιαι, οὔτε ὁμοίως διαπράττονται. ἀλλὰ κατὰ πλὼ αὐτῆς δύναμιν ἑκάστη. νόσοι μέν τοι πᾶσαί εἰσιν ὧς πδρ δημιουργούς τινας ὑπολαμβάνομεν, ἢ οὔ. ΑΛ. Πάνυ μὲν οὖν. ΣΩ. Οὐκοῦν δυσκατόμους μὴ τέκτονας, καὶ ἀσβιαστοποιούς, καὶ ἑτέρους πα πλέθεις. οὓς τί λέγομεν λέγεις. ἔχοισ' ἂν οὖν διελκφότης δημιουργίας μδρίν, μὴ πάντες οὗτοί εἰσι δημιουργοί. οὐ μέν τοι εἰσὶ τέκτονές γε οὐδὲ σκυτοτόμοι, οὐδὲ ἀσβιαστοποιοί. οἱ σύμπαντές εἰσι δημιουργοί. ΑΛ. Οὐ δῆτα. ΣΩ. Οὕτω μὲν οὖν καὶ πλὼ ἀφροσυνῶν διαλκφότης εἰσὶ, καὶ ζώας μὲν πλεῖστον μδρίος αὐτῆς ἔχοντας, μαινομένους καλέμεν. τὸν δ' ὀλίγον, ἐλαπτον, ὑλιβίους τε καὶ ἐμβροντήτους. οἷς δὲ ἐν βύφημοτάτοις ὀνόμασι ζουλόμεσθα καὶ νομάζθ. οἱ μὲν, μεγαλοψύχους. οἱ δ, αὐθάδας. ἕτερα δὲ ἀκόσμους, καὶ ἀπείρους καὶ ἀνοήτους. εὑρέσεις δὲ καὶ ἕτερα πολλὰ ἀκκλκτῶν ὀνόματα. πάντα δὲ ταῦτα ἀφροσυνῶν ἴξι. διαφέρει δὲ ὥς πδρ τί χνι τίχνης ἡμῖν καὶ φαίνδο καὶ νόσος νόσου, ἢ πῶς σοι δοκῶ. ΑΛ. Ἐμοὶ μὲν οὕτω. ΣΩ. Οὐκοῦν ἀπ' ἐκείνου πάλιν ἐπανέλθωμεν. ἔνιά που ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου

τῇ λόγου σκοπὸν εἶναι τοὺς ἄφρονάς τε καὶ φρονίμους τίνθ' ποτ' ἐστίν. ὁμολόγητο γοὺν εἶναί τινας. ἦ γοῦν. ΑΛ. Καὶ ὁμολόγηται. ΣΩ. Ἦ οὖν τούτους φρονίμους ὑπολαμβάνεις οἳ αὖ οἴσθασιν ἃ δεῖ πράττειν καὶ λέγειν; ΑΛ. Ἔγωγε. ΣΩ. Ἄφρονας δὲ ποτέρους· ἆρά γε τοὺς μὴ εἰδότας τούτων εἰδότας; ΑΛ. Τούτους. ΣΩ. Οὐκοῦν εἴγε μὴ εἰδότες μὴ δι' ἕτερα τούτων, λύσουσιν αὑτοὺς καὶ λέγοντας καὶ πράττοντας ἃ δεῖ. ΑΛ. Φαίνεται. ΣΩ. Τούτων μέντοι ἔλεγον ὦ Ἀλκιβιάδη καὶ ἐν ἀρχῇ ποιῶ εἶναι τῶν ἀνθρώπων. ἀρέσεις δὲ καὶ τῶν ἐμῶν ἔτι πολλοὺς οὐκ ὀργῇ κεχρημένους ὥσπερ ἐκεῖνον. οὐδ' ὀλιγομόρους κακοῦσθαι· ἀλλ' ἀγαθός· ἐκεῖνος μὲν, ὡς ἔοικεν οὐδὲ νῦν ἔχεται, οὐδ' ἥκιστα. ἔτεροι δὲ πολλοί εἰσιν οἳ ταναντία τούτων πεπόνθασιν. ἐγὼ μὲν γοῦν δίομαί σε, εἴσεσθαι μεφανὴς γιγνόμενος ὁ θεὸς πρὸς ὃν τυγχάνεις πορευόμενος ὀφθήσεσθαι πρὶν ὁποῖός ἐστι σοὶ τύραννον γενέσθαι τῆς Ἀθηναίων πόλεως, εἰ δὲ ἔξεστι φαῦλον ἐγένετο, καὶ μὴ μέγα τί, προσθεὶς καὶ πάντων τῶν ἐλλήνων. εἰ δέ σε ὁρῶ ἔτι ἔλαττον δυνησόμενον ἔχειν, ἐὰν μὴ καὶ πόλεως ἀνθρώπου ὑπερφανῆσοι, κἠ ἔξεστι μὴ μόνον ὑπερφανῆ αὐθημερὸν σου βουλομένου ὡς πάντας ἀισθέσθαι ὅτι ἀλκιβιάδης ὁ κλεινίου τύραννός ἐστιν, αὐτὸν δίομαι αὖ σε ἀποκάμνειν περιχερῆ γιγνόμενον. ὡς τῶν μεγίστων ἀγαθῶν κυριώτατα. ΑΛ. Ἐγὼ μὲν δίομαι ὦ σώκρατες καὶ ἄλλον ὑντινοῦν. εἰ δὲ θεὸς ταῦτα συμβαίνει αὐτῷ. ΣΩ. Ἀλλὰ μέντοι αὐτή γε τῆς σῆς ψυχῆς. οὐδ' αὖ πλὴ πάντων ἐλλείων καὶ βαρβάρων χώραν τε καὶ τυραννίδα βουλευθῆς σοι γενέσθαι. ΑΛ. Οὐκ εἴομαι ἔγωγε. πῶς γὰρ ἂν μᾶλλόν γέ τι μέλλων αὐτοῖς χρῆσθαι. ΣΩ. Τί δ' εἰ μέλλεις καλῶς τε καὶ βλαβερῶς χρῆσθαι· οὐδ' ἂν οὕτως; ΑΛ. Οὐδ' ἦτα. ΣΩ. Ὁρᾷς οὖν ὡς οὐκ ἀσφαλὲς ἔστι τὰ δίδομενα εἰκῆ δέχεσθαί τε. ἔστε αὐτὸν βέλτιον γενέσθαι· ἴσως δέ τις βλάπτειεν μέλλει δέ· ταῦτα, ἢ τοῦ παράπαν ἥττω βίᾳ ἀπαλλαγέναι. τοιοῦτος δ' αὖ ἔχομεν ἐπεῖν, ὅσοι τυραννίδος ἐπεθυμήσαντες ἤδη καὶ ἀπωσθέντες ἧττον αὐτοῖς παρεκελεύοντο, ὡς ἀγαθόν τι πράξοντες, δέ· πλὴ τυραννίδα ἐπιβουλευθέντες ἢ βίαν ἀπαλλαγέναι. δίομαι δέ σε ἀκούσαι ἢ οἷά γε χρὴ ἀρχὴ γιγνομένῳ. ὅτι ἀρχόμενοι ἦν μακεδόνων τύραννον τὸ παιδικὸν θρασύτατα τῆς τυραννίδος, οὐδὲν ἧττον ἦν ὑπὸ ἐκείνου τῶν παιδικῶν ἀπέκτεινε· ἦν θρᾷσιν ὡς τύραννός τε καὶ βιαίμενον αὐτὸν ἰσόμενος. καταρρώδει δὲ χρὴ ἢ τέτταρας ἡμέρας πλὴ τυραννίδα, πάλιν αὖ ἐπιβουλεύειν ὑπ' ἑτέρων τινῶν ἐπειδὴ τάχιστα. ὁρᾷς δὲ καὶ τῶν ἡμετέρων πολιτῶν, ταῦτα γοῦν κἄλλων ἀκηκόαμεν· ἀλλ' αὐτοὶ παρόντες εἴδαμεν· ὅσοι σφᾶς αὐτοὺς ἐπιβουλεύσαντες ἤδη καὶ τυχόντες αὐτῆς, οἱ μὲν, ἔτι καὶ νῦν φυλάδες τῆσδε τῆς πόλεως εἰσιν, οἱ δὲ καὶ βίαν ἐπειδὴ τάχιστα· οἱ δὲ ἧττον ἐδυνήθησαν αὐτῶν πράξαι, δέ· πολλῶν κινδύνων ἐλθόντες καὶ φόβων, ἃ μόνον οὐ ταύτῃ τῇ σφαγῇ, ἀλλ' ἐπεὶ ἐς πλὴ ἑαυτῶν καὶ τῆλθον, ἐξεὶ τῶν συνειδότων πολιορκούμενοι πολιορκίαν οὐδὲν ἐλάττω τῆς ὑπὸ τῶν πολεμίων διετέλεσαν· ὥς τε οἱ οὗτοι αὐτῶν δύνασθαι ἀσφαλεστέρους εἶναι μᾶλλον ἢ ἧσσον τοῦ πολεμίου. εἰ μὲν οὖν ἦσαν οἱ κύδωνοί τε καὶ πόποι φθόνητες ἐς ὠφέλειαν, δῆλον αὖ τινα λόγον· νῦν δὲ καὶ πολὺ τοὐναντίον· ἀρέσεις δὲ καὶ τοῖσι τέκνων ἐν αὐτῷ τρόπῳ δύσκολοι τινὰς ἤδη γενέσθαι, καὶ γνωμῶν ἐς ξυμφορᾶς τε καὶ λύπας τὰς μεγίστας καὶ τοιαύτας· οἱ μὲν γὰρ μοχθηρῶν διατέλουσι ὄντων τῶν τέκνων, ὅλον τὸν βίον λυπούμενοι διάγουσιν· τοὺς δὲ, χρηστῶν μὲν γενομένων, συμφοραῖς δὲ χρησαμένων, ὥστε στερηθῆναι καὶ τοὺς οὐδὲν ἐς ἐλάττονας δυστυχήσασι καὶ δεσπότας ἢ πρὶν ἐκείνους. καὶ βουλομένους αὖ, ἀγνῶτα μᾶλλον εἶναι ἢ γενέσθαι. ἀλλ' ὅμως τούτων τε καὶ ἑτέρων πολλῶν ὁμοιοτρόπων τούτοις οὕτω σφόδρα καὶ τοιαῦτα δίλεων ὄντων, αἰσχύνομαι εὑρὼν ὅστις αὖ ἢ διδομένων ἀπόχρη τ', ἢ μέλλων δι' ἐμοῦ πύθεσθαι, παύσασθαι αὖ βουλόμενος. οἱ δὲ πολλοὶ οὔτε αὖ τυραννίδος διδομένης ἀπόχρη τ' αὖ οὔτε σφᾶς αὐτοὺς ἐπιτρέπουσι τοῖς μὴ παροῦσι, βλάπτει μᾶλλον ἢ ὠφελεῖ. ἀλλὰ καὶ, δέομαι αὖ γενέσθαι εἴ τῳ μὴ παροῦσι τυγχάνει. ὀλίγον δὲ ἐπιχρῆσθαι οἷόν τε παλινῳδοῦσιν αἰσθόμενοι ἅπ' αὖ

γε πρῶτον οὗ ἕξομεν, ἐὰν μὲν οὖν ἀπορῇ μὴ ὡς ἀληθῶς μάτην θεοὺς ἄνθρωποι αὐτῶν-
ται. οὐχ ἑκόντων φάσκοντος καὶ σοφίσασθαι εἶναι· οἱ δὲ, καὶ αὐτοὶ σοφοὶ ὄντες ἅπτεσθαι ἀλόγων
ὧν, ἅτε ἀφροσύνης χρὴ ἀπέχεσθαι μέρος ἄλογόν ἐστι. κινδυνεύει γ' ἂν ὁ ἀληθι-
βιάδης φρόνιμός τις εἶναι ἑκάστος ὁ ποιητής· ὃς δοκεῖ μοι φίλοις αὐτοῖς τισὶ χρησάμενος, ὁρῶν αὐτοὺς καὶ πράττοντας καὶ βουλομένους ἅπερ οὐ βέλτιον ἦν ἑκάστοις δι' ἃ
δόξαι, κοινῇ ἅπαντα ἀπάντων αὐτῶν βουλὴν ποιήσασθαι. λέγει δέ που ὡς ἐγὼ βασι-
λεῦ. τὰ μὲν ἐθελήσαι φησὶ καὶ βουλομένοις καὶ αὐθέντης ἁμμι δίδου· τὰ δὲ λεπτὰ καὶ βου-
λομένοις ἅπαλίξαι κελεύει· ἐμοὶ μὲν οὖν καλῶς δοκεῖ καὶ ἀσφαλῶς λέγειν ὁ ποιη-
τής. σὺ δ' εἴ τι οἴῃ ἔχεις πρὸς ταῦτα μὴ σιώπα. ΑΛ. καλεπὸν ὦ σώκρατες
ἐστιν αὖ πλέγδην πρὸς τὰ καλῶς εἰρημένα. ἐκεῖνο δ' οἶμαι οἴομαί σοι καὶ ἄλλοις αἰτίαν εἶναι τοῖς ἀνθρώποις. ὁπότε ὡς ἔοικε λελήθαμεν ἡμᾶς αὐτοὺς οἷοί τ' ὄντες καὶ πράττοντες,
καὶ τό γε ἔργον, βουλόμενοι ἡμῖν αὐτοῖς τὰ κάλλιστα. ἅπερ οἶμαι οὐδεὶς ἀνθέν. ἀλλὰ τοῦ-
τό γε πᾶς ἂν ὁμολογοῖτο ἱκανὸς εἶναι αὐτὸς αὑτῷ τὰ βέλτιστα βουλεύεσθαι· ἀλλ' οὐ τὰ κάλλι-
στα. ἔστιν μὲν γοῦν ὡς ἀληθῶς καὶ τάγαθὸν τοιόν· ἀλλ' οὐκ βουλόμενον ἂν εἴη. σω. ἀλλ'
ἴσως ὦ βέλτιστε φαίη ἄν τις αὐτὸς ὃς ἐμοῦ τε καὶ σοῦ σοφώτερος ὢν τυγχάνει, οὐκ ὀρ-
θῶς ἡμᾶς λέγειν. οὕτως εἰκῇ ψέγοντας ἄγνοιαν. εἴγε μὴ προσθείημεν πῶς ἔστιν ὧντε αὖνοι
εἶναι· καὶ ἔστιν ὅς καὶ ἑκουσίως ἀγαθόν. ὥς που ἐκείνοις καλόν. ΑΛ. πῶς λέγεις;
ἔστι γάρ ὁ ποιῶ πρᾶγμα ὅτῳ δὴ ὁπωσοῦν ἔχρῃ ἄμεινον ἀγνοεῖν, ἢ γιγνώσκειν; σω.
ἔμοιγε δοκεῖ· σοὶ δ' οὔ. ΑΛ. οὐ μέντοι μὰ λία. σω. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ἐκεῖνό
σου καὶ τὰ γιγνώσκομαι ἐθέλειν ἂν σε πρὸς πῶ ἑαυτῆ μητέρα διαπεπράχθαι. ἅπερ ὁρέ-
στην φασὶ καὶ ἠναλκιμείωνα. καὶ ἄλλοι ἐκείνοις τυγχάνουσι ταῦτα διαπε-
πραγμένοι. ΑΛ. εὐφήμει πρὸς θεῶν ὦ σώκρατες. σω. οὕτοι ἃ λέγονται ὦ ἀλη-
βιάδη· ὡς οὐκ ἂν ἐθέλοις σοι ταῦτα πεπρᾶχθαι, βούλομαι δέ σε κελεύειν. ἀλλὰ
μᾶλλον πολὺ ἅ τις τὰ ὠμότατα λέγοι· ἐπεὶ δὴ οὕτω σοι δοκεῖ σφόδρα δεινὸν εἶναι τὸ
πρᾶγμα ὥστ' αὐδητέον εἶναι οὕτως ἁπλῶς· δοκῶ δ' ἂν ἐγὼ ὁρίσειν ἃ ἐὰν τύγχανει φρόνιμος
ὢν καὶ εἰδὼς ὅτι βέλτιστον ἦν αὐτῷ πρᾶττειν, τολμῆσαι ἂν τοῦτον διαπράξα-
σθαι; ΑΛ. οὐ δῆτα. σω. οὐδέ γε ἄλλον εἶμαι οὐδένα. ΑΛ. οὐ μὰ τὸν. σω. καίτοι ἀρα ὡς ἔοικεν ἔστιν ἡ τοῦ βελτίστου ἄγνοια. καὶ τὸ ἀγνοεῖν τὸ βέλ-
τιστον. ΑΛ. ἔμοιγε δοκεῖ. σω. Οὐκοῦν καὶ ἐκείνῳ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι.
ΑΛ. φημί. σω. ἔτι τοίνυν καὶ τόδε ἐπισκεψώμεθα· ἔσται αὐτίκα μάλα
παρασκεύη σὺ θᾶττον βέλτιον εἶναι τῷδε κλέα τὸν σεαυτοῦ ἐπίδοξόν τε καὶ φίλον,
ἐγχειρίδιον λαβόντα ἐλθόντα ἐκεῖ ἐς τὰς θύρας· ἐπεὶν δὲ ἔσθον ἔσω. βουλόμενον ἀπο-
κτεῖναι αὐτὸν ἐκεῖνον. ἄλλον δὲ μηδένα. οἱ δὲ, φαῖεν ἔσθον εἶναι, καὶ οὐ λίτω ἐθέλειν αὖ
σε τοῦτον τί πράττειν· ἀλλ' εἰ δόμοι δόξει σοι ὅπῃ οὐθὲν κολύει δή που τῷ γε ἀγνο-
οῦντι τὸ βέλτιστον, παρασκευάσαι ποτε δόξαν· ὥς τε οἰηθῆναι καὶ τὸ κάκιστόν ποτε βέλτι-
στον εἶναι, ἢ οὐκ ἂν δοκῇ σοι; ΑΛ. ναὶ μὰ τὸν μὲν οὖν. σω. εἰ οὖν παρελθὼν
ἔσω, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἐκεῖνον, ἀγνοήσας τε καὶ οἰηθείς αὖ ἄλλον εἶναί τινα, ἆρ' ἔτι ἂν αὐτὸν τολμήσας ἀποκτεῖναι; ΑΛ. οὔ μὰ τὸν λία οὐκ ἄν μοι δοκῶ. σω. οὐ
γοῦν δή που τὸν ὀντυχόντα· ἀλλ' αὐτὸν ἐκεῖνον ὃν ἐβούλου. ἦ γάρ; ΑΛ. ναί.
σω. Οὐκοῦν καὶ εἰ πολλάκις ἐγχειρεῖς· ἀεὶ δὲ ἀγνοεῖς τὸν τῷδε κλέα ὁπότε μέλ-
λοις ἕξειν πράττειν, οὔ ποτε ἂν ἐπίθοιο αὐτῷ. ΑΛ. οὐ δῆτα. σω. Τί δὲ
τὸν ὁρίσειν δοκῶ ἂν ποτε τῇ μητρὶ ἐπιθέσθαι ἄγε ὡσαύτως ἀγνόησον; ΑΛ.
οὐκ εἰρήσει ἔτι γε. σω. οὐ γὰρ δή που οὐδ' ἐκεῖνος πῶ προσυρρῦσαι γυναῖκα·
οὐδὲ πῶ ὁτουοῦν μητρὸς δίκαιόν ἐστι ἀποκτεῖναι· ἀλλὰ πῶ αὖ τοῦτο. ΑΛ.
ἔστι ταῦτα. σω. Ἀγνοεῖν ἄρα τάγε τοιαῦτα βέλτιον τοῖς οὕτω διακειμένοις.
καὶ τοι κώτας δέξασ' ἔχοιτ'. ΑΛ. φαίνεται. σω. Ὁρᾷς οὖν ὅτι ἔστιν ὧνγε
ἄγνοια, καὶ ἔστιν ὅς καὶ ἑκουσίως ἀγαθόν· ἀλλ' οὐ καὶ ὧσπερ ἄρτι σοι ἐδόκει;
ΑΛ. ἔοικεν. σω. Ἔτι δίνυν βούλει δυοῖν ὁπότερον ἐπισκοπεῖν, ἄδικον ὂν ἴσως
αὖ σοι

αὖ σοι δόξαι εἶναι. ΑΛ. Τί μάλιστα ὦ σώκρατες. ΣΩ. Ὅτι ὡς ἔπος εἰπεῖν κινδυνεύει τό, γε τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν κτῆμα εἰς τὸς αὐτὸ τῦ βελτίστου κεκτημένος ὀλιγάκις μὲν ὠφελεῖν· βλάπτειν δὲ τὰ πολλὰ· ἢ οὐχ οὕτως ἔχοντα αὐτά· σκόπει δὲ ὧδε· ὃ ἐρῶ οὐκ ἀσαφὲς σοί δοκεῖ εἶναι ὅτου τι μᾶλλον ἕνεκα πράττει, ἢ λέγει, οἰκεῖναι, δεῖν πρῶτον ἡμᾶς εἰδέναι· ἢ τῷ ὅτι εἰδέναι ἔοικε· ὃ αὖ προχειροτέρως μέλλομεν τι ἢ λέγειν ἢ πράττειν. ΑΛ. Ἔμοιγε δοκεῖ. ΣΩ. Οὐκοῦν οἱ ῥήτορες αὐτῶν ἕνεκα εἰδότες συμβουλεύουσιν, ἢ οἰηθέντες εἰδέναι, συμβουλεύουσιν ἡμῖν ἐκάστοτε. οἱ μὲν, τοῦ πολέμου τε καὶ εἰρήνης· οἱ δὲ, τοῦ τειχῶν οἰκοδομίας, ἢ καὶ λιμένων κατασκευῆς· οἱ δὲ λόγῳ ὅσα δή ποτε ἡ πόλις πράττει πρὸς ἄλλην πόλιν ἢ αὐτὴ καθ' αὑτήν, ἀεὶ τῆς τῶ ῥητόρων συμβουλῆς πάντα ἥγηται. ΑΛ. Ἀληθῆ λέγεις. ΣΩ. Ὅρα τοίνυν καὶ τὰ ἐμὲ τοῦτοις αὖ διωκῶ· καλεῖς γάρ δή που φρονίμους τε καὶ ἄφρονας; ΑΛ. Ἔγωγε. ΣΩ. Οὐκοῦν τοὺς μὲν πολλοὺς ἄφρονας· τοὺς δ' ὀλίγους φρονίμους; ΑΛ. Οὕτω. ΣΩ. Οὐκοῦν πρός τι ἀποβλέπων ἀμφοτέρους; ΑΛ. Ναί. ΣΩ. Ἆρ' οὖν ἂν τοιοῦτο συμβουλεύων εἰδότα χρεὼν τῆ πότερον βέλτιον· καὶ ὅτε βέλτιον, φρόνιμον καλεῖς; ΑΛ. Οὐδήπω. ΣΩ. Οὐδέ γε οἶμαι ὅστις ἂν πολιμεῖν αὐτὸν ἔδει· χρεὼν τῆ ὁπότε βέλτιον, καὶ τοσοῦτον χρόνον ὅσον βέλτιον. ἢ γάρ; ΑΛ. Ναί. ΣΩ. Οὐκοῦν οὐδὲ ἕν τις τινὰ ἀποκτιννύναι δέοι, οὐδὲ χρήματα ἀφαιρεῖσθαι, καὶ φυγάδα ποιεῖν τῆς πατρίδος χρεὼν τοῦ ὁπότε βέλτιον, μὴ ὅτου τινὰ βέλτιον. ΑΛ. Οὐ μέντοι. ΣΩ. Ὅστις ἄρα τί τῶν τοιούτων δέδρακεν, ἐὰν μὲν παρέλκηται ὑπὸ τοῦ βελτίστου ἐπιόντα, αὐτὸν δ' ἴσως ἢ αὐτὸν δή που ἥπτον καὶ ἧττον ὠφελίμου. ἢ γάρ; ΑΛ. Ναί. ΣΩ. Φρόνιμόν γε αὖ τὸν φήσομεν μὴ ἀποχρῶντα ξύμβουλον καὶ αὐτῷ καὶ τῷ μὴ τῇ πόλει· τὸν δὲ μὴ ποιοῦντα, τἀναντία τούτων. ἢ πῶς δοκεῖ. ΑΛ. Ἐμοὶ μὲν οὕτω. ΣΩ. Τί δ' εἴ τις ἱππεύειν, ἢ τοξεύειν δέδεν, ἢ αὖ παλαίειν, ἢ πυκτεύειν. ἢ τι τῆς ἄλλης ἀσκήσεως, ἢ καὶ ἄλλοτι τῶν τοιούτων ὅσα τέχνη δέδεκται, τί καλεῖς· ὃς αὖ, εἰ δή τι κατὰ ταύτην τὴν τέχνην βέλτιον γιγνόμενον, ἆρ' οὖν κατὰ ταύτην ἐπιτηδειότερον; ΑΛ. Ἔγωγε. ΣΩ. Τὸν δέ γε οἶμαι κατὰ τὴν πυκτικὴν πυκτικὸν· τὸν γε κατ' αὐλητικὴν αὐλητικὸν, μὴ κατ' ἄλλα δή που ἀπάλογον τούτοις, ἢ ἄλλως πως. ΑΛ. Οὔκ, ἀλλ' οὕτω. ΣΩ. Δοκεῖ οὖν σοι ἀναγκαῖον ἢ τὸν γε τῇ ἐπιστήμονα ὄντα, ἆρα καὶ αὖ βραχὺ μόνον εἶναι, ἢ πολλοῦ φήσομεν δεῖν. ΑΛ. Πολλοῦ μέντοι γε δεῖν. ΣΩ. Ἆρα οὖν καὶ πολιτείαν εἶναι τοξοτῶν τε καὶ παλαιστῶν, καὶ αὐλητῶν ἔτι δὲ καὶ ἀθλητῶν τε, καὶ τῶν ἄλλων τεχνιτῶν. ἀναμεμιγμένων δ' ὧν τοιούτοις ὅς ἄρτι ἐρήκαμεν· τῶν τε αὐτὸ τὸ πολιμεῖν εἰδότων, καὶ αὐτὸ τὸ ἀποκτιννύναι. πρὸς δὲ, μὴ αὐτῶν πολιτικῶν πολιτικὸν φύσιν φυσώντων ἀπάντων δὲ τούτων ὄντων αὖθι τῆς τῶ βελτίστου ἐπιστήμης, καὶ τῶ εἰδότος ὁπότε βέλτιον οἰκοῦντα τούτων χρῆσθαι καὶ πρός τινα. ΑΛ. Φαύλην ἔτωγε ὦ σώκρατες. ΣΩ. Φαύλην γε αὖ δοκεῖ ὁπόταν ὁρῶμεν οὕτως ἔχουσαν αὐτῶν φιλοτιμουμένων τε καὶ νικώντων τὸ πολειτευόμενον τῆς πολιτείας τοῦτο μέρος. Ἵν' αὐτὸς αὐτοῦ τυγχάνῃ κράτιστος ὤν. λέγω δὲ τὸ κατ' αὐτὸ τοῦτο τὸ τέχνη βέλτιστον γιγνόμενον. τῶ δὲ τῇ πόλει τε καὶ αὐτὸν αὐτῷ βελτίστου ὄντος τὸ πολλὰ διημαρτηκότα· ἃ τε δίκαια αὖθι νῦν δόξῃ πιστευόμενα. οὗτος δὲ τούτων ἐκ τρόπου, ἆρ' οὐκ ἂν ὀρθῶς λέγοιμεν φαύλης πολλῆς ταραχῆς τε καὶ ἀσυμμίας μᾶλλον εἶναι τὸ τοιαύτην πολιτείαν; ΑΛ. Ὀρθῶς μοι φαίνῃ λέγειν. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἀναγκαῖον ἐοικέναι ἡμῖν εἶναι δεῖν πρῶτον ἡμᾶς εἰδέναι, ἢ τῷ ὅτι εἰδέναι ἔοικεν ὃ αὖ προχείρως μέλλομεν ἢ πράττειν ἢ λέγειν. ΑΛ. Ἔοικεν. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ μὲν πράττειν ἃ τις οἶδεν, ἢ δοκεῖ εἰδέναι, παρέπεται δή τῷ ὠφελίμως καὶ λυσιτελοῦντως ἡμᾶς ἕξειν καὶ τῇ πόλει καὶ αὐτῷ αὐτῷ. ΑΛ. Ἔμοιγε δοκεῖ οὕτω. ΣΩ. Ἐὰν δέ γ' οἶμαι τἀναντία τούτων. οὔτε τῇ πόλει, οὔτ' αὐτῷ αὐτῷ. ΑΛ. Οὐδήπω. ΣΩ. Τί δὲ ναὶ ἔτι ὡσαύτως σοι δοκεῖ ἢ ἄλλως πως. ΑΛ. Οὔκ, ἀλλ' οὕτω· ΣΩ. Ἆρ' οὖν ἐφάσθαι καλεῖν τοὺς μὲν πολλοὺς

ἄφρονας. τοὺς δ' ὀλίγους φρονίμους; ΑΛ. Ἔστιν. ΣΩ. Οὐκοῦν φαμὲν πολλὴν τοὺς πολλοὺς διημαρτηκέναι τοῦ βελτίστου ὡς τὰ πολλά γε δήμου αὖθις τοῦ δόξαι πεπιστευκότας. ΑΛ. Φαμὲν γοῦν. ΣΩ. Λισπεῖ τι λεῖα ἄρα τοῖς πολλοῖς μήτε ἐλέσθαι μιᾶδ', μήτε ὄντα ἑλέσθαι. ἔστιν γε μᾶλλον προθυμοῦνται μὲν πράττειν ταῦτα ἅπερ ἂν αὐτοῖσιν, ἢ οἰηθῶσιν ἑλέσθαι· πράττοντες δ', βλάπτεσθαι τὰ πολλοῦ μᾶλλον ἢ ὠφελεῖσθαι; ΑΛ. Ἀληθέστατα λέγεις. ΣΩ. Ὁρᾷς οὖν ὅτι γ' ἐφίλω; κινδυνεύει τόγε τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν κτῆμα εἴ τις αὖθ τῆς τοῦ βελτίστου ἐπιστήμης κτημένος ἦ, ὀλιγάκις μὲν ὠφελεῖν· βλάπτειν δὲ τὰ πολλοῦ, ἂν ἔχοντα αὐτό. ἆρ' οὐχὶ τῷ ὄντι ὀρθῶς ἐφανόμεθα λέγειν; ΑΛ. Καὶ ἐμοὶ τότε, ἀλλὰ νῦν μοι δοκεῖ ὦ σώκρατες. ΣΩ. Δεῖ ἄρα καὶ πόλιν καὶ ψυχὴν ἣν μέλλουσιν ὀρθῶς διώσεσθαι, ταύτης τῆς ἐπιστήμης αὐτὴν τύχεσθαι ἀτυχοῦς· ὡς πρῶτ' ἀθεωρήτως ἔχοντος, ἢ τινος κυβερνήτου ἢ στρατηγοῦ μέλλοντα πλεῖν. ὅσῳ πρῶτ' αὖ μὴ πρότερον ἐπιτρέψει τὸ τῆς ψυχῆς· αὖθις γὰρ ταύτης, ἢ πρὸς χρημάτων κτῆσιν, ἢ σώματος ῥώμης, ἢ καὶ ἄλλό τι τῶν τοιούτων, ζοφερώτερα μείζω ἁμαρτήματα ἀπ' αὐτῶν αἰσχιόνων ἔσται ὡς ἔοικε γίγνεσθαι. ὁ δὲ δὴ πρὸς ἁπάντων μέγιστον πολυμάθειά τε καὶ πολυτεχνία καὶ κτημάτων, ὀρφανὸς δὲ ὢν ταύτης τῆς ἐπιστήμης, ἀγόμενος δὲ ἄλλῃ μιᾶς ἑκάστης τῶν ἄλλων, ἆρ' οὐχὶ τῷ ὄντι δικαίως πολλῶν χειμῶνι χρήσεται· ἅτ' δίμαι αὖθις κυβερνήτου διατελῶν οὐ πιλάσ[χρόνον οὐ μακρὸν βίον θεῶν· ὥστε ξυμβαίνειν μοι δοκεῖ καὶ νῦν τοῦ ποιητοῦ ὃ λέγει καὶ τῇ γορίῳ που τινός· ὡς ἄρα πολλὰ μὲν ἐπίστατο ἔργα· καὶκῶς δ' ἔφυν ἐπίστατο πάντα. ΑΛ. Καὶ τί δὴ ποτε ξυμβαίνει τῷ ποιητοῦ ὦ σώκρατες· ἐμοὶ μὲν γοὖν οὐδ' ὁτιοῦν δοκεῖ πρὸς λόγον εἰρηκέναι. ΣΩ. Καὶ μάλα γε πρὸς λόγον. ἀλλ' αἰνίττεται ὃ βέλτιστε καὶ οὔτος, καὶ οἱ ἄλλοι δὲ ποιηταὶ χειδόν τι πάντες· δεῖ τε φύσει ποιητικὴ ἡ σύμπασα αἰνιγματώδης καὶ οὐ τοῦ προστυχόντος αὐθρὸς γωρεῖσαι. ἔτι δὲ πρὸς τῇ φύσει τοιαύτη εἶναι ὅταν λάζηται αὐθρὸς φθονδροῦ τε καὶ μὴ βουλομένου ἡμῖν ἀνθλέγειν θαι, ἀλλ' ἀποκρύπτεσθαι ὅτι μάλιστα τὴν αὐτοῦ σοφίαν, ἀτεθφῶς δὴ τὸ χρῆμα ὡς δύσγνωστον φαίνεται ὄν, τί ποτε νοοῦσιν ἕκαστος αὐτῶν. οὐ γοὖν δή που ὅμηρόν γε τὸν σοφώτατόν τε καὶ θειότατον ποιητὴν ἀγνοεῖν δοκεῖς ὅτι οὐχοΐόν τε ἦν ἐπίστασθαι καλῶς. ἐκεῖνος γοὖν ἔστιν ὁ λέγων τὸν μαργίτην πολλὰ μὲν ἐπίστασθαι· καλῶς δ' φυσι πάντα ἐπίστασθαι. ἀλλ' αἰνίττεται δήλου παιρότων τὸ καλῶς μὲν, αὐτὴ τῇ καλοῦ· τὸ δὲ ἐπίστασθ, αὐτὴ τῇ ἐπίστασθαι· γίγνεται οὖν σωτεθὲν ἔξω μὲν τοῦ μέτρου. ἔστι δ' ὅτι βούλεται, ὡς πολλὰ μὲν ἐπίστατο ἔργα· καλῶν δὲ ἦν αὐτῷ ἐπίστασθαι ταῦτα πάντα. δῆλον οὖν ὅτι εἴπερ ἦν αὐτῷ καλῶν τὸ πολλὰ ἑλέσθαι, φαῦλός τις ὢν ἐτύγχανον. εἴπερ γε πιστεύειν δεῖ τοῖς προειρημένοις λόγοις. ΑΛ. Ἀλλ' ἔμοιγε δοκεῖ ὦ σώκρατες, ἢ χαλεπῶς γ' ἄν ἄλλοις τισὶ πιστεύσαι μι λόγοις, ἅπερ μὴ δὲ τοῦδε. ΣΩ. Καὶ ὀρθῶς γέ σοι δοκεῖ. ἀλλὰ φόβει πρὸς θεός. ἐρᾷς γοὖν δή που τὴν ἀπορίαν ἥν τε καὶ οἷα· ταύτης δέ μοι δοκεῖς καὶ σὺ κοινωνεῖν· μεταβαλλόμενος γέ τοι αὖ καὶ κάτω οὐδ' ὁτιοῦν ταύτ· ἀλλ' ὅπερ ἄν μάλιστά σοι δόξῃ, ἕζεσθ καὶ ἐκδέχεσθαι αὖ, καὶ οὐκέτι ὡσαύτως δοκεῖν. εἰ οὖν σοί γέ τι καὶ νῦν ἐμφανὲς γενόμενος ὁ θεὸς πρὸς ὃν τυγχάνεις πορευόμενος ἐρωτήσειε πρὶν ὁτιοῦν ἅψασθαί σε εἰ ἱκανός σοι ἐκείνων· τί γενέσθαι, ὧν πρῶτ καὶ οὐ ἀρχὴ ἐλέγετο. εἶτ' καὶ αὖτῷ σοι ἐπιτρέψειν ἅψασθαι τί ποτ' αὖ οἴει, ἢ τῶν παρ' ἐκείνου δεδομένων λαμβάνειν, ἢ αὖθις ἅψάμενος γενέσθαι τῷ καιρῷ τυχεῖν. ΑΛ. Ἀλλὰ μὰ τοὺς θεοὺς ἐγὼ μὲν οὐδὲν ἄν, ἔχοι μέ σοι εἰπεῖν ὦ σώκρατες. ἀλλὰ μακρόν, τί μοι δοκεῖ εἶναι, καὶ ὡς ἀληθῶς πολλῆς φυλακῆς· ὅπως μὴ λήσει τὴς αὐτὸν ἅψόμενος μὲν καλά. δοκῶν δὲ ἀγαθά· ἔπειτ' ὀλίγον ἐπαχὼν, ὅπερ καὶ σὺ ἔλεγες παλινφεῖ αὖθις ἄπαλ τὸ πρῶτον ἅψεται. ΣΩ. Ἆρ' οὖν οὐχὶ σώσῳ τι τελέως ἡμῶν ὁ πιστὸς, οὐ καὶ οἱ ἀρχὴ τοῦ λόγου ἐπιμένωθεν τὰ λοιπὰ καὶ ἅψόμενοις ἅπαλέξεσθ ἐκέλευσεν;

ΑΛ. Ἐμοὶ μέν τοι δοκεῖ. ΣΩ. Τοῦτον μὲν τὸν ἵνα ὦ ἀλκιβιάδη καὶ

Λακεδαιμόνιοι τὸν ποιητὴν ἐζηλωκότες, εἴτε καὶ αὐτοὶ οὕτως ἐπισκεμμένοι καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ ἑκάστοτε παραπλησίαν εὐχὴν εὔχονται τὰ καλὰ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς τοὺς θεοὺς διδόναι κελεύοντες αὖ σφίσιν αὐτοῖς. πλεῖον δ᾽ οὐδεὶς ἂν ἐκείνων εὐξαμένων ἀκούσειε. τοιγαροῦν εἰς τὸν παρελθόντα χρόνον οὐδένων ἧττον εὐτυχεῖς εἰσιν ἄνθρωποι. εἰ δ᾽ ἄρα καὶ συμβέβηκεν αὐτοῖς ὥστε μὴ πάντα εὐτυχεῖν, ἀλλ᾽ οὐ διὰ τὴν ἐκείνων εὐχήν. ἐπὶ τοῖς θεοῖς δ᾽ ἐστὶν οἶμαι ὥστε καὶ διδόναι ἅττ᾽ ἄν τις εὐχόμενος τυγχάνῃ, καὶ τἀναντία τούτων. βούλομαι δέ σοι καὶ ἕτερόν τι διηγήσασθαι. ὅ ποτε ἤκουσα πρεσβυτέρων τινῶν. ὡς Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις διαφορᾶς γενομένης, συνέβαινεν ἀεὶ τῇ πόλει ἡμῶν, ὥστε καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὁπότε μάχη γένοιτο, δυστυχεῖν καὶ μηδέποτε δύνασθαι κρατῆσαι. τοὺς οὖν Ἀθηναίους ἀγανακτοῦντας τῷ πράγματι, καὶ ἀπορουμένους τίνι χρὴ μηχανῇ τῶν παρόντων κακῶν ἀποτροπὴν εὑρεῖν, βουλευομένους αὐτοῖς, δοκεῖν κράτιστον εἶναι πέμψαντας πρὸς Ἄμμωνα, ἐκεῖνον ἐπερωτᾶν. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις τάδε, ὅτου ποτὲ Λακεδαιμονίοις οἱ θεοὶ μᾶλλον νίκην διδόασιν ἢ σφίσιν αὐτοῖς. οἳ πλείστας φαίει μὲν θυσίας καὶ καλλίστας τῶν Ἑλλήνων ἄγομεν. ἀναθήμασί τε κεκοσμήκαμεν τὰ ἱερὰ αὐτῶν ὡς οὐδένες ἄλλοι. πομπάς τε πολυτελεστάτας καὶ σεμνοτάτας ἐδωρούμεθα τοῖς θεοῖς ἀν᾽ ἕκαστον ἔτος καὶ ἐτελοῦμεν χρήματα, ὅσα οὐδ᾽ οἱ ἄλλοι ξύμπαντες Ἕλληνες. Λακεδαιμονίοις δὲ φαίας οὐδὲ πώποτ᾽ ἐμέλησεν οὐδὲν τούτων. ἀλλ᾽ οὕτως ὀλιγώρως διάκεινται πρὸς τοὺς θεούς, ὥστε καὶ ἀνάπηρα θύουσιν ἑκάστοτε, καὶ τἆλλα πάντα οὐκ ὀλίγῳ ἐνδεεστέρως τιμῶσιν ἤπερ ἡμεῖς, οὐδὲν ἔλαττον χρήματα κεκτημένοι τῆς ἡμετέρας πόλεως. ἐπειδὴ δὲ εἰρήκεσαν ταῦτά τε, καὶ ἐπηρώτησαν τί χρὴ πράττοντας αὐτοὺς τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαγὴν εὑρεῖν, ἄλλο μὲν οὐδὲν ἀποκρίνασθαι τὸν προφήτην, τὸν γὰρ θεὸν οὐκ ἐᾶν δηλονότι. καλέσαντα δὲ αὐτὸν, Ἀθηναίοις φαίαι τάδε λέγει Ἄμμων. φησὶν ἂν βούλεσθαι αὐτῷ τὴν Λακεδαιμονίων εὐφημίαν εἶναι μᾶλλον, ἢ τὰ σύμπαντα τῶν Ἑλλήνων ἱερά. τοσαῦτα εἰπεῖν. οὐκέτι περαιτέρω. τὴν γοῦν εὐφημίαν οὐκ ἄλλην τινά μοι δοκεῖ λέγειν ὁ θεὸς, ἢ τὴν εὐχὴν αὐτῶν. ἔστι γὰρ τῷ ὄντι πολὺ διαφέρουσα τῶν ἄλλων. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι Ἕλληνες οἱ μὲν, χρυσόκερως βοῦς παραστησάμενοι, ἕτεροι δ᾽ ἀναθήμασι δωρούμενοι τοὺς θεούς, εὔχονται ἅττ᾽ ἂν τύχῃ ταῦτα, ἐάν τε ἀγαθὰ, ἐάν τε κακά. βλασφημούντων οὖν αὐτῶν ἀκούοντες οἱ θεοί, οὐκ ἀποδέχονται τὰς πολυτελεῖς ταύτας πομπάς τε καὶ θυσίας. ἀλλὰ δοκεῖ μοι πολλῆς φυλακῆς δεῖσθαι καὶ σκέψεως, ὅ τι ποτε ῥητέον ἐστὶ καὶ μή. εὑρήσεις δὲ καὶ παρ᾽ Ὁμήρῳ ἕτερα παραπλήσια τούτοις εἰρημένα. φησὶ γὰρ τοὺς Τρῶας ἔπαυλιν ποιουμένους, ἔρδειν ἀθανάτοισι τεληέσσας ἑκατόμβας. τὴν δὲ κνίσαν ἐκ τοῦ πεδίου τοὺς ἀνέμους φέρειν οὐρανὸν εἴσω ἡδεῖαν. τῆς δ᾽ οὔ τι θεοὺς μάκαρας δατέεσθαι, οὐδ᾽ ἐθέλειν. μάλα γάρ σφιν ἀπήχθετο Ἴλιος ἱρὴ, καὶ Πρίαμος καὶ λαὸς ἐϋμμελίω Πριάμοιο. ὥστε οὐδὲν αὐτοῖς προὔργου ἦν θύειν τε καὶ δῶρα τελεῖν μάτην, θεοῖς ἀπηχθημένους. οὐ γὰρ οἶμαι τοιοῦτόν ἐστι τὸ τῶν θεῶν, ὥστε ὑπὸ δώρων παράγεσθαι, οἷον κακὸν τοκιστήν. ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς εὐήθη λόγον λέγομεν, ἀξιοῦντες Λακεδαιμονίων ταύτῃ περιεῖναι. καὶ γὰρ ἂν δεινὸν εἴη, εἰ πρὸς τὰ δῶρα καὶ τὰς θυσίας ἀποβλέπουσιν ἡμῶν οἱ θεοί, ἀλλὰ μὴ πρὸς τὴν ψυχήν, ἄν τις ὅσιος καὶ δίκαιος ὢν τυγχάνῃ. πολλῷ μᾶλλον οἶμαι, ἢ πρὸς τὰς πολυτελεῖς ταύτας πομπάς τε καὶ θυσίας, ἃς οὐδὲν κωλύει πολλὰ μὲν εἰς θεούς, πολλὰ δ᾽ εἰς ἀνθρώπους ἡμαρτηκότας, καὶ ἰδιώτην καὶ πόλιν, ἔχειν ἀν᾽ ἕκαστον ἔτος τελεῖν. οἱ δέ, ἅτε οὐ δωροδόκοι ὄντες, καταφρονοῦσιν ἁπάντων τούτων, ὥς φησιν ὁ θεὸς καὶ θεῶν προφήτης. κινδυνεύει γοῦν καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ᾽ ἀνθρώποις τοῖς νοῦν ἔχουσι, δικαιοσύνη τε καὶ φρόνησις διαφερόντως τετιμῆσθαι. φρόνιμοι δὲ καὶ δίκαιοι, οὐκ ἄλλοι τινές εἰσιν, ἢ τῶν εἰδότων ἃ δεῖ πράττειν καὶ λέγειν, καὶ πρὸς θεοὺς καὶ πρὸς ἀνθρώπους. βουλοίμην δ᾽ ἂν καὶ σοῦ πυθέσθαι, ὅ τι ποτε ἐν νῷ ἔχεις πρὸς ταῦτα. ΑΛ. Ἀλλ᾽ ἐμοὶ μὲν ὦ Σώκρατες, οὐκ ἄλλῃ πῃ δοκεῖ, ἢ ᾗπερ σοί τε καὶ τῷ θεῷ. οὐδὲ γὰρ ἂν εἰκὸς εἴη, ἀντίψηφον ἐμὲ τῷ θεῷ γίγνε-

σθαι. σω. Οὐκοῦν μίμησιν οὐ φλαῦρα ἀφεῖκα φάσκων εἶναι. ὅπως μὴ λάθῃς σε αὖ τὸν βλέμμενος καιρόν. δοκῶν δὲ ἀγαθά. Αλ. Ἔπομαι. σω. Ὁρᾷς οὖν ὡς οὐκ ἀσφαλές σοι ἔστιν ἐλθεῖν πρὸς τὸν Ἀγάθωνα ἐξομιλήσοντι. ἵνα μὴ δ' αὖ ὅπου τύχῃ, ἐλαστρῶν τὰς σου ἀκοάς, οὐδὲν ἀποδέξηται τῆς διατριβῆς ταύτης. τυχὸν δὲ καὶ ἔτερόν τι πρόσεστι πολαύσης. ἐμοὶ μὲν οὖν δοκεῖ πρᾶττον εἶναι ἡσυχίαν ἄγειν. τῇ μὲν γὰρ λακιᾶσθαι μενίων βλαβῇ. δεῖ δὲ νῷ μεγαλοψυχίας. ἔστιν γὰρ καὶ ἄλλιστον τῶν οὐ ἀφροσύνῃ γε ὀνομάτων, οὐκ αὖ δύναιτ' ἐλέγειν χρῆσθαι. ἀναγκαῖον οὖν ἔστι περιμένειν ἕως αὖ τις μάθῃ. ὡς δεῖ πρὸς θεοὺς καὶ πρὸς ἀνθρώπους διακεῖσθαι. Αλ. Τότε οὖν παρίσται ὁ χρόνος οὗτος ὦ σώκρατες, καὶ τὴν ὁ παιδιὰν. ἥδιστε γὰρ αὖ μοι δοκῶ ἐλεῖν ἔγνων ἐν ἀνθρώπου τίς ἔστιν. σω. Οὗτός ἔστιν ᾧ μέλει τοῦδε σοῦ. ἀλλὰ δοκεῖ μοι ὡς πρὸ τῶν δομάσει φασὶ νῦν ἀθηναῖοι μέρος ἀπὸ τ' ὀφθαλμῶν ἀφιλεῖν νῦν ἀχλιῶ ὅφρ' εὖ γιγνώσκοις ἡμῖν θεὸν ἐόντ καὶ αὖ σοκ, οὕτω νῦ σοῦ δεῖν ἀπὸ τῆς ψυχῆς πρῶτον ἀφιλόνεικα νῦν ἀχλιῶ ἢ νῶ παρεῦσα τυγχάνει, τοτηνικαῦτ' ἤδη προσφέρειν δ' ὧν μέλλῃς γνώσεσθαι ἡμῖν κακὸν ὄν καὶ ἀγαθόν. ναὶ μὲν γὰρ οὐκ αὖ μοι δοκῆς δυνήσεσθαι. Αλ. Ἀφαιρεῖτω εἴτε βούλεται νῦν ἀχλυῶ. εἴτε ἄλλοτι. ὡς ἐγὼ παρισκεύασμαι, μᾶλλον αὖ, φεύγειν τῶν ἐπ' ἐκείνου προσταθησομένων. ὅστις ποτ' ἔστιν ὁ ἄνθρωπος. ἔγωγε μᾶλλοι μὲ βελτίων γενέσθαι. σω. Ἀλλὰ μὲν καὶ κεῖνος θαυμαστὴν ὅσην τοῦδε σὺ προθυμίαν ἔχει. Αλ. Εἰς τότε γοῦν καὶ νῦν θυσίαν ἀναβάλλεσθαι κρᾶτιστον εἶναί μοι δοκεῖ. καὶ ὀρθῶς γέ σοι δοκεῖ. ἀσφαλίστερον γὰρ ἔστιν ἢ παρακινδυνεύειν ὅσον τὸν κίνδυνον. Αλ. Ἀλλὰ πῶς ὦ σώκρατες, καὶ μὲν τουτονὶ ἐν στέφανον ἐπιθήσομαι δοκεῖς κἀμοὶ συμβουλεύσειν, σοὶ τοῦδε δόντα. τοῖς δὲ καὶ στεφάνους, μὴ τἄλλα πάντα τὰ νομιζόμενα τότε σώσομεν ὅταν ἐκείνην νῦν ἡμέραν ἐλθοῦσαν ἴδω. ἥξει δ' οὐ σμὰ μακρῷ ζύπνου δεόντως. σω. Ἀλλὰ δέχομαι καὶ ἔστιν, καὶ ἄλλο δ' αὖτὸ τῶν παρὰ σοῦ δόντων ἡδέως ἔδομαι δεξάμενον ἐμαυτόν. ὡς πρὸ δὲ καὶ ὁ κρίων λύει πίδα ποιήσασθαι ἐν τειρισίαι ἰδὼν ἔχοντα τὰ στέφη, καὶ ἀκούσας ἀπὸ τῶν πολεμίων ἃ παρεχεῖς αὖ ἐν εἰλικρείαι δεῖ νῦν τέχνῃ, οἰωνὸν ἐθέμην φησὶ καλλίνικα στέφη. οὐ γὰρ κλύσωνι δικαίμεθα ὡς πρὸ οἶσθα σὺ, οὕτω δὲ καπὸ παρὰ σοῦ νῦν δόξαν ταύτης οἰωνὸν τίθεμαι. δοκῶ δέ μοι οὐκ αὖ ἐλάττονι κλύσωνι τῶ κρίονος εἶναι, μὴ βουλοίμην αὖ καλλίνικος γενέσθαι τῶν σῶν ὄρκων.

Τέλος Λλκιβιάδου δευτέρου, ἢ τοῦδε προσευχῆς.

ΙΤΓΑΡΧΟΣ, Ἢ ΦΙΛΟΚΕΡΔΗΣ. ΗΘΙΚΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ. ΙΤΓΑΡΧΟΣ. Σω.

Ἦ γὰρ ὁ φιλοκερδής. τί ποτέ ἔστι καὶ τίνες οἱ φιλοκερδεῖς.

Τ Ιπ. Ἐμοὶ μὲν δοκοῦσιν οἱ αὖ κερδαίνειν ἀξιώσοντι ἀπὸ τῶν μαθητὰς ἀξίων. σω. Πότερον οὖν σοι δοκοῦσι γινώσκοντες δ' ἃ οὐδὲν ἔστιν ἄξια, ἃ ἀγνοοῦντες. εἰ γὰρ ἀγνοοῦντες, ἀπούσους λέγεις τοὺς φιλοκερδεῖς. Ιπ. Ἀλλ' οὐκ ἀπούσους λέγω, ἀλλὰ πανούργους καὶ πονηρούς. καὶ ἥκιστα τοῦ κέρδους. πυνθάνονται ὅτι ὅτι οὐδενὸς ἄξιά ἔστιν ἀφ' ὧν βουλοῦσι κερδαίνειν, ὅμως τολμοῦσι φιλοκερδεῖν δ' ἀσεμνυντίαν. σω. Ἆρ' οὖν τοιόνδε λέγεις ἐν φιλοκερδῆ, οἷον ἐὰν φυτεύων γεωργὸς αὐτὸς καὶ γιγνώσκων ὅτι οὐδενὸς ἄξιον ἐν φυτὸν, ἀξιοῖ ἀπὸ τούτου ἐκφαύσεσθαι κέρδος

ναν, ἆρα τοιοῦτον αὐτὸν λέγεις; Ἵπ. Ἀπὸ παντὸς ὅ,γε φιλοκράδης ὦ σώκρατες ὅπται λέειν κράδαίνειν. σω. Μῶν μοι οὕτως εἰκῆ ὥςπερ τι ἀδικημένος ὑπό τινος ἀλλὰ προσέχων ἐμοὶ δὴν νοῶν, ἀπόκρινε ὥςπερ αὖ εἰ ὀρθῶς πάλιν ἐρώτων. οὐχὶ ὁμολογεῖς σὺν φιλοκράδη ἐπισήμονα εἶναι τοῦδε τῆς ἀξίας τούτου ἕνεκα κράδαίνειν ἀξιοῖ; Ἵπ. Ἔστιν. σω. Τίς οὖν ἐπισήμων τοῦδε φυτῶν τῆς ἀξίας· οὐ σπίας ἄξια φυτεύ ξηναι καὶ χώρας καὶ ὥρας· ἵνα τί μὴ ὑμᾶς τῶν σοφῶν ῥημάτων ἐκβάλωμεν. ὧν οἱ δεξιοὶ τοῦδε τὰς δίκας ἀγαπῶσι. Ἵπ. Ἐγὼ μὲν οἶμαι γεωργόν. σω. Τὸν οὖν ἄξιον κράδαίνειν, ἄλλο τι λέγεις, ἢ ὅπαθαι λέειν κράδαίνειν; Ἵπ. Τοῦτο λέγω. σω. Μὴ τοίνυν ἐπιχείρει μιξβαπα τῶν ἀσφαλῶς πρεσβύτερον ἤδη, οὗ νέος ὢν ἀπορεινόμενος ὥςπερ νῦν σὺ, ἃ οὐδ' αὐτὸς οἶδ. ἀλλ' ὡς ἀληθῶς ἔστιν ὅτινα ὅπως γεωργικὸν ἄσφαλῶς γιγνόμενον καὶ γιγνώσκοντα, ὅτι οὐδενὸς ἄξιον φυτεύειν φυτὸν, οἴεσθαι ἀχρὸ τούτου κράδαίνειν. Ἵπ. Μὰ δί' οὐκ ἔγωγε. σω. Τί δὲ ἵππων καὶ ἄσφαλῶς γιγνώσκοντα ὅτι οὐδενὸς ἄξια ἐστὶν τῷ ἵππῳ παρέχει, ἀγνοεῖν αὐτὸν οἴει, ὅτι τὸν ἵππον διαφθείρει; Ἵπ. Οὐκ ἔγωγε. σω. Οὐκ ἄρα οἴεταί γε ἀχρὸ τούτου κράδαίνειν τῶν ἐστίων τῶν μηδενὸς ἀξίων. Ἵπ. Οὐχί· σω. Τί δὲ κυβερνήτην μηδενὸς ἄξια πεφάλια κεκλῆ ἐσκευῇ παρασκευάζεσθαι, ἀγνοεῖν οἴει ὅτι ζημιωθήσεται καὶ κινδυνεύσει καὶ αὐτὸς ἀπολέσθαι, καὶ πλοῖα, καὶ ἃ ἄγει πάντα. Ἵπ. Οὐκ ἔγωγε. σω. Οὐκ ἄρα οἴεταί γε κράδαίνειν ἀχρὸ τῶν σκυβάλων τῶν μηδενὸς ἀξίων. Ἵπ. Οὐ γάρ. σω. Ἀλλὰ στρατηγὸς πιθόσκων ὅτι ὁ στρατιὰ αὐτῷ οὐδενὸς ἄξια ὅπλα ἔχει, οἴεται ἀχρὸ τούτων κράδαίνειν, καὶ ἀξιοῖ κράδαίνειν; Ἵπ. Οὐδαμῶς. σω. Ἀλλ' αὐλητὴς αὐλοὺς ἀδένους, ἀξίους ἔχων, ἢ κιθαριστὴς λύρας, ἢ τρόπις τύξου, ἢ ἄλλος ὁστισοῦν συλλήβδην τῶν δημιουργῶν. ἢ τῶν ἄλλων τῶν ἐμψύχων αἰσθῶν, μηδενὸς ἄξια ὄργανα. ἢ ἄλλῳ παρασκευῇ ἰδιωτικοῦ ἔχων, ἀχρὸ τούτων οἴεται κράδαίνειν; Ἵπ. Οὔκουν φαίνεταί γε. σω. Τίνας οὖν ποτε λέγεις σὺ φιλοκράδης. οὐ γὰρ δή που ζώντας γε οὓς διελελύθαμεν· οἱ πρῶτα γιγνώσκοντες τὰ οὐδενὸς ἄξια, ἀχρὸ τούτων οἴονται δεῖν κράδαίνειν. ἀλλ' ὅπως μὴ ὦ θαυμάσῃ ὡς σὺ λέγεις, οὐκ ἔστ' αὐθρώπων οὐδεὶς φιλοκράδης. Ἵπ. Ἀλλ' ἐπὶ ὦ σώκρατες βούλεμαι λέγειν ζώντους φιλοκράδεις εἶναι, οἱ ἐκάστοτε ἀεὶ ἀπλήστως καὶ πάνυ σμικρὰ καὶ ὀλίγου ἄξια, καὶ ἀδένους γλίχονται ἀεὶ ἀφυσῶντας, καὶ φιλοκερδοῦσιν. σω. Οὐ δή που ὦ βλέπετε γιγνώσκοντες, ὅτι οὐδενὸς ἄξιά ἐστι. ἔστιν μὲν γὰρ ἥδη ὑμᾶς αὐζοὺς τῷ λόγῳ ἐξελέγξαμεν, ὅτι ἀδυνάτου. Ἵπ. Ἔμοιγε δοκεῖσω. σω. Οὐκοῦν ἐμὲ γιγνώσκοντες, δῆλον ὅτι ἀγνοεῖτε· διόμενοι δὲ τὰ μηδενὸς ἄξια πολλοῦ ἄξια εἶναι. Ἵπ. Φαίνεται. σω. Ἄλλό τι οὖν ἢ γε φιλοκερδὴς φιλοῦσιν ἢ κέρδος; Ἵπ. Ναί. σω. Κέρδος δὲ λέγεις ἐναντίον τῇ ζημίᾳ; Ἵπ. Ἔγωγε. σω. Ἔστι οὖν ὅτῳ ἀγαθὸν κὶ ζημιοῦσθαι; Ἵπ. Οὐδενί. σω. Ἀλλὰ κακόν; Ἵπ. Ναί. σω. Βλάπτονται ἆρα ἀπὸ τῆς ζημίας ἀνθρωποι; Ἵπ. βλάπτονται. σω. Κακὸν ἄρα ἡ ζημία; Ἵπ. Ναί. σω. Ἐναντίον δὲ τῇ ζημίᾳ τὸ κέρδος; Ἵπ. Ἐναντίον. σω. Ἀγαθὸν ἄρα τὸ κέρδος; Ἵπ. Ναί· σω. Τοὺς δὴ τὸ ἀγαθὸν φιλοῦντας, φιλοκερδεῖς καλεῖς; Ἵπ. Ἔοικεν. σω. Οὐ μανικοὺς δὲ ὦ ἑταῖρε λέγεις τοὺς φιλοκερδεῖς; ἀλλὰ σὺ αὐτὸς πότερον φιλεῖς ὃ αὖ ἀγαθὸν ἦ, ἢ οὔ φιλεῖς. Ἵπ. Ἔγωγε. σω. Ἔστι δέ τι ἀγαθὸν ὃ οὐ φιλεῖς, ἀλλὰ κακόν; Ἵπ. Μὰ δί' οὐκ ἔγωγε. σω. Ἀλλὰ πάντα ἀγαθὰ ἴσως φιλεῖς; Ἵπ. Ναί· σω. Ἔρου δὴ καὶ ἐμὲ εἰ οὐ καὶ ἐπὶ· ὁμολογήσω σὺ κὴ ἐπίσοι φιλεῖν τὰ ἀγαθὰ, ἀλλὰ πρὸς ἐμοὶ καὶ σοὶ οἱ ἄλλοι αὐθρωποι πάντες, οὐ δυνησόμεθα τὰγαθὰ φιλεῖν. τὰ δὲ κακὰ μισεῖν; Ἵπ. Ἔμοιγε φαίνεται. σω. Τὸ δὲ κέρδος ἀγαθὸν ὁμολογήσαμεν; Ἵπ. Ναί. σω. Γαίτοι σὺ φιλοκερδὴς φαίνοι ἂν ἐν τρόπον. οὐ δὲ τρόπον ἐλέγομεν, οὐδεὶς ἐμὲ φιλοκερδής. ποτέρῳ δὴ αὖ τῷ λόγῳ χρόμενος, οὐκ ἂν ἁμαρτάνοι. Ἵπ. Εἴ τις ὦ σώκρατες οἶμαι ἐρᾷ τῆς λαμ-

βαίου τὸν φιλοκερδῆ. ἐρᾷ δῆλον ὅτι τοῦτον εἰδέναι φιλοκερδῆ, ὃς αὖ σπουδάζει εἰδὼς τοῦτο καὶ ἀξιοῖ κερδαίνειν ἀπ' αὐτῶν ἀφ' ὧν οἱ χρηστοὶ οὐ τολμῶσι κερδαίνειν. σω. ἀλλ' ὁρᾷς ὦ γλυκύτατε τὸ κερδαίνειν αὖ πῃ ὁμολογήσαμεν εἶναι ὠφελεῖσθαι. ἵππ. τί οὖν δή; σω. ὅτι καὶ τόδε αὖ τὸ προσομολογήσαμεν βούλεσθαι τὰ ἀγαθὰ ἅπαντας καὶ ἀεί. ἵππ. ναί. σω. οὐκοῦν καὶ οἱ ἀγαθοὶ πάντα τὰ κερδαλέον τε ἔχειν ἐστὶν ἀγαθά γ' ἐστίν. ἵππ. οὐκ ἀφ' ὧν γε μέλλουσιν ὦ σώκρατες βλαβήσεσθαι τῶν κερδῶν. σω. βλαβήσεσθαι δὲ λέγεις ζημιώσεσθαι, ἢ ἄλλοτι. ἵππ. οὐκ. ἀλλὰ ζημιωθήσεσθαι λέγω. σω. ὑπὸ τῶν κερδῶν οὖν ζημιοῦνται, ἢ ὑπὸ τῆς ζημίας οἱ πονηροί. ἵππ. ὑπὸ ἀμφοτέρων. καὶ γὰρ ὑπὸ τῆς ζημίας ζημιοῦνται, καὶ ὑπὸ τῶν κερδῶν τοῦ πονηροῦ. σω. εἰ δοκεῖ οὖν τί σοι χρηστὸν καὶ ἀγαθὸν πρᾶγμα πονηρὸν εἶναι; ἵππ. οὐκ ἔμοιγε. σω. οὐκοῦν ὡμολογήσαμεν ὀλίγον πρότερον τὸ κερδος τῇ ζημίᾳ κακῷ ὄντι οὐκ ἐναντίον εἶναι. ἵππ. φημί. σω. ἐναντίον δὲ ὂν κακῷ, ἀγαθὸν εἶναι. ἵππ. ὡμολογήσαμεν γάρ. σω. ὁρᾷς οὖν ἐπιχειροῦς με ἐξελέγχειν τῶν ἐπιτηδευμάτων οὐκ ἐναντία λέγων οἷς ἄρτι ὡμολογήσαμεν. ἵππ. οὐ μὰ δία ὦ σώκρατες. ἀλλὰ τοὐναντίον σὺ ἐμὲ ἐξελέγχεις. ἦ οὐκ οἶσθα ὅτι οὐ ζῶ τοῖς λόγοις οἷς καὶ ἂν σὺ γράφοις. σω. εὐφημεῖ. σὺ μέντ' ἂν καλῶς ποιοῖς, οὐ πειθόμενος ἀνδρὶ ἀγαθῷ καὶ σοφῷ. ἵππ. τίνι τούτῳ, καὶ τί μάλιστα; σω. Γοργίᾳ μὲν ἐμοῦ τε καὶ σοῦ. πείσεις δέ σου τὸν ἀδελφὸν τοῦ οὐ φιλαίσχυνα ἐπιδείξεσθαι ὃς τῶν πεισιδήμου παίδων ἦν πρεσβύτατος καὶ σοφώτατος. ὃς ἄλλα τε πολλὰ καὶ καλὰ δήγματα σοφίας ἀπελείφατο, καὶ τὰ ὁμήρου πρῶτος ἐνόμισεν εἰς τὸν γῦν τοῦτον, καὶ ἐκάστοτε ἐκεῖνος ἐν τοῖς ἑαυτοῦ παισὶν ἐπαοιδοῖς ἐξ ὑπολήψεως ἐφιεῖς αὐτὰ διῴδασι, ὡς πρὸ νῦν ἔτι οἶδ' ποιοῦσι, καὶ ἐπ' ἀνακρίνοντα τὸν τῆιον πυθικόντορον στέλας, ἐνόμισεν εἰς τὸν πόλεμον σωφρονέστερον δὲ τὸν κίονα τοῦδε αὐτὸν ἀεὶ ἔχειν. μεγάλοις μεγάλοις μὴ σώφροσι πείθου. ταῦτα δ' ἐποίει βουλόμενος πείθειν τοὺς πολίτας, ἵνα ὡς βελτίστων αὐτῶν ὄντων ἄρχῃ. οὐκ οἰόμενος δεῖν οὕτω σοφίαν φθονεῖν. ἆρ' ὦν καλός τε κἀγαθός. ἐπειδὴ δὲ αὐτῷ οἵδε τε ἄξιοι τῶν πολιτῶν πεπαιδεῦσθαι ἦσαν, καὶ ἐθαύμαζον αὐτὸν ἐπὶ σοφίᾳ, ἐπιβουλεύουσιν αὖ τοῖς ἀγροῖς παιδεύσαι, ἵνα σὺν αὐτοῖς ἐρημίᾳ καὶ τὰς ὁδοὺς οἷός τε ἦστε, καὶ τῶν δήμων ἐκείνων. κἄπειτα ὑπὸ σοφίας τῆς αὐτοῦ ἐλθὼν ἔμαθε, καὶ ἐν αὐτῷ ἐβάδιζεν, ἐκλεξάμενος ἃ ἠγεῖτο σοφώτατα εἶναι. ταῦτα αὐτὸς οἰκείωσε εἰς ἐλεγεῖον αὐτοῦ ποιήματα καὶ ἐπιδείγματα τῆς σοφίας ἐπίγραφεν. ἵνα πρῶτον μὲν τὰ οἰκεῖα γράμματα τὰ σοφὰ ταῦτα μὴ θαυμάζοιεν οἱ πολῖται αὐτοῦ τό, τε γνῶθι σαυτὸν, καὶ τὸ μηδὲν ἄγαν, καὶ τἄλλα τὰ τοιαῦτα. ἀλλὰ τὰ ἐπιτάρχου ῥήματα μᾶλλον σοφὰ ἡγοῖντο. ἔπειτα παιδεύοντες αὖ καὶ ἀσκοῦντες καὶ γυμνάζοντες, καὶ γνώμας λαμβάνοντες αὐτοῦ τῆς σοφίας, φοιτῶσιν ἐκ τῶν ἀγρῶν καὶ ἐδὴ τὰ λοιπὰ παιδεύσουσι. ἐγὼ δὲ δύο τοῦ πιγράμματος. οὐ μὲν τοῖς ἐπ' ἀριστερᾷ τῷ ἑρμοῦ ἐπιγεγραπται λέγων ὁ ἑρμῆς ὅτι οὐ μόσφ τοῦ ἄστεος καὶ τοῦ δήμου ἵσταμαι. οὐ δὲ τοῖς ἐδὴ δεξιᾷ, μνῆμα τοῦ ἐπιτάρχου. στέχε δίκαια φρονῶν φράζεσθαι δὲ τῶν ποιημάτων καὶ ἄλλα οὐ ἄλλοις ὁρμαῖς πολλὰ καὶ καλὰ ἐπιγεγραμμένα. ἔστι δὲ δὴ καὶ τῆδε ἐδὴ τῇ στειρακῇ ὁλῷ. οὐ ᾧ λέγει μνῆμα τοῦ ἐπιτάρχου. μὴ φίλον ἔβλαπτε. ἐγὼ οὖν σε ἐμοὶ ὄντα φίλον, οὐδὲν ἂν τολμῶν οὐ βλάπτειν, καὶ ἐκείνῳ δοὺς τῷ ὄντι ἀπιστεῖν. οὐκοῦν καὶ ποθανόντες τεῖκε ἔτη τυραννεύσαντα ἀθηναίοις ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐπιτάφιον καὶ πάντων οὓς τῶν παιδευθέντων ἔλυσας, ὅτι ταῦτα μόνα τὰ ἔτη τυραννὶς ἐγένετο οὐ ἀθήναις. ἐν δ' ἄλλον χρόνον ἐπὶ πᾶν τὸ ἔλαττον ἀθηναῖοι ὥσπερ ἐδὴ κρόνου βασιλεύοντος. λέγεται δὲ ὑπὸ τῶν γεραιτέρων ἀνθρώπων καὶ ὁ θάνατος αὐτοῦ γενέσθαι οὐδ' ἃ οἱ πολλοὶ ὤφθησαν. οὐ βλάπτων τὸν τῆς ἀδελφῆς ἀπιμέλειαν τῆς καταφορᾶς. ἐπεὶ ἔδοξε γε δῆλος. ἀλλ' ἐν μὲν αἰρμόδιον γενέσθαι παιδικὰ τῷ αἰρισταγόρᾳ, καὶ πεπαιδεῦσθαι ὑπ' ἐκείνου. μέγα δ' ἐφρόνει ἀρα καὶ ὁ αἰρισταγόρων ἐδὴ τῷ παιδεῦσαι ἀνθρώπων. καὶ αὐτὰ ὠνεῖσθαι ἠγεῖτο εἶναι ὁ ΛΣ

ἵππαρχον. οὐ μὲν οὖν ἀλλ' ἐκείνῳ γε τῷ χρόνῳ αὐτὸν τὸν ἀριθμὸν τυγχάνειν ὁρῶντά τινος τῶν κύ-
κλων τε καὶ γενεάων καὶ ἡρώων τῶν τότε, καὶ λέγοντος τοὔνομα αὐτοῦ· ἐγὼ δὲ οὐ μέμνη-
μαι. τὸν οὖν ναυσικλέα ἔφην ἐγὼ πῶς μὴ θαυμάζειν τότε τὸν ἀριθμόν, καὶ ὃν ἀεὶ ἐσοφίζετο
καὶ ὡς σοφούς· ἔπειτα συγχωρούμενον τῷ ἱππάρχῳ καταφρονῆσαι ἐκείνων. καὶ τοὺς, πε-
ριελαύνοντας ταύτῃ τῇ ἀτιμίᾳ οὕτως ἀποκτεῖναι τὸν ἵππαρχον. ΓΛΑ. κινδυ-
νεύεις τοίνυν ὦ σώκρατες, ἢ οὐ φίλον μὲν ἡγεῖσθαι, ἢ εἰ ἡγῇ φίλον, ἐπείθεσθαι ἱππάρ-
χῳ. ἐγὼ γοῦν ὅπως οὐ σύ μοι ἥξεις παῦε, οὐκ οἶδ' ὅτι τρόπον· οὐ τοῖς λόγοις οὐ δύνα-
μαι πειθήνιος εἶναι. ΣΩ. ἀλλὰ μὴν καὶ ὡς πρὸς πεπείσθαι, ἐθέλω σοι ἐν τοῖς λόγοις ἀ-
ναδήσασθαι ὅτι βούλῃ τῶν ἐρωτικῶν, ἵνα μὴ οἷός τ' ἥξεις παῦεσθαι. πότερον γοῦν ἔστι σοι
ἀναθὸν, ὡς οὐχὶ πάντες ἐπιθυμοῦσιν ἄνθρωποι; ΓΛΑ. μὰ μὰ γε. ΣΩ. ἀλλ' ὡς ἡμιθνῆσθαι καὶ ἡμίαν οὐκ ἐθέλειν; ΓΛΑ. μὰ μὰ γε. ΣΩ. ἀλλ' ὡς οὐ τῇ ἡμίᾳ καὶ τῷ ἡμιθνῆσθαι, ἀλλὰ κέρδος καὶ ἀνδραποδῶδες οἰκεῖον; ΓΛΑ. μὰ δί' ἔγωγε. ΣΩ. ἀλλ' ὡς ἀναίσθητον ὂν τῷ ἡμίσει, οὐκ ἀγαθὸν ὄντι ἀνδραποδῶδες. ΓΛΑ. οὔτι πάνυ γε τουτί μοι ἀνάθου. ΣΩ. Δοκεῖ ἄρα σοι ὡς ἔοικε τὸ κέρδους ἀλλό τι ἀγαθὸν εἶναι ἀλλὰ δουλικόν. ΓΛΑ. Ἔμοιγε. ΣΩ. Ἀνατίθεμαι τοίνυν σοι ἔστω γοῦν δὴ κέρδος τι ἀγαθόν, καὶ ἕτερον κέρδος τι δουλικόν· κέρδος δέ γε οὐδὲν μᾶλλον ἔστιν αὐτῶν ἀγαθὸν ἢ δουλικόν, ἢ γούν; ΓΛΑ. Πῶς με ὁρᾷς; ΣΩ. Ἐπὶ φράσω σαφέστερον εἴ τι ἀγαθόν τε καὶ δουλικόν; ΓΛΑ. Ναί. ΣΩ. Ἆρ' οὖν μᾶλλόν τι αὐτῶν ἔστιν ἀγαθὸν τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου σαφέστερον, ἢ ὁμοίως τοῦ ἑτέρου ἐστὶν ἀμφότερα· καὶ ταῦτα γε οὐδὲν διαφέρει ἀγαθὸν ἕτερον τοῦ ἑτέρου καὶ τὸ σαφέστερον ἢ ἀλλὰ ἢ μή, αὐτῶν ἀγαθόν. ἢ δουλικόν; ΓΛΑ. Ναί. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ πονηρὸν καὶ τἆλλα πάντα ὅσα τῶν ὄντων τὰ αὐτὰ ὄντα, τὰ μὲν, πέφυκεν ἀγαθὰ εἶναι· τὰ δὲ δουλικά, οὐδὲν ἐκείνοις διαφέρει ἕτερον τοῦ ἑτέρου ἢ αὐτό ἐστιν· ὡς τῷ ἄνθρωπος δή που, ὁ μὲν, χρηστός ἐστιν· ὁ δὲ, πονηρός. ΓΛΑ. Ναί. ΣΩ. Ἀλλ' ἄνθρωπός γε δίμοιρος οὐδέτερος οὐδετέρου οὔτε μᾶλλον, οὔτε ἧττόν ἐστιν, οὔτε ὁ χρηστὸς τοῦ πονηροῦ, οὔτε ὁ πονηρὸς τοῦ χρηστοῦ. ΓΛΑ. Ἀλη-
θῆ λέγεις. ΣΩ. Οὐκοῦν οὕτω καὶ τοῖδε τοῖς κέρδεσι διανοώμεθα. ὡς κέρδος γε ὁ-
μοίως ἐστὶ καὶ τὸ χρηστὸν καὶ τὸ πονηρόν. ΓΛΑ. Ἀνάπειθε. ΣΩ. Οὐδὲν ἄρα μᾶλλον κέρδαινε ὁ χρηστὸν κέρδος ἔχων, ἢ τὸ πονηρόν· οὐκοῦν μᾶλλόν γε κέρδος φαίνεται τὸ δίμοιρον ὂν ὡς ὁμολογοῦμεν. ΓΛΑ. Ναί. ΣΩ. Οὐδετέρῳ γοῦν αὐτῶν ἐστὶ τὸ μᾶλλον οὐδὲ τὸ ἧττον πρόσεστιν. ΓΛΑ. Οὐ γοῦν δή. ΣΩ. Τῷ δὴ τοιούτῳ πράγματι, πῶς ἂν τις μᾶλλον ἢ ἧττον ὁτιοῦν ἂν ποιοῖ ἢ πάθοι, ᾧ μηδέτερον ὄντων προσῇ. ΓΛΑ. Ἀδύνατον. ΣΩ. Ἐπειδὴ τοίνυν κέρδη μὲν ὁμοίως ἐστὸν ἀμφότερα καὶ κέρδεα λέγε, τοῦτ' ἔτι δὴ δεῦρο ἡμᾶς ἐπισκέψασθαι διά τί ποτε ἀμφότερα αὐτὰ κέρδη καλεῖς. τί τὸ αὐτὸ ὃ ἀμφοτέροις ὁρῶν· ὥς τοι ἂν εἰ ἃ σύ με ἐρώτας· ταυτὸν δὴ διά τί ποτε καὶ τὸ ἀγαθὸν στίφος, καὶ τὸ πονηρὸν στίφος, ὁμοίως ἀμφότερα στίφη καλῶ, εἴ που αἴσθοι διότι ἀμφότερα, ξυρὰ ζυρφὰ σώματός ἐστι· ἦ γάρ; ΓΛΑ. Ἔγωγε. ΣΩ. Καὶ τοῖδε ποτοῦ οἷον ὁ αὐτὸς αὖ τρόπος ἔστι τῆς ἀποκρίσεως· ὅτι τῇ τοῦ σώματος ὑγρᾷ ξοφῇ, ἐάν τε χρηστὴ ἐάν τε πονηρὰ ἦ, ἔστιν ὃ ὄνομά ἐστι ποτόν· καὶ τοῖς ἄλλοις ὡσαύτως. πείσῃ οὖν καὶ σύ μοι μαθεῖν, οὕτως ἀποκρινόμενον· ὃ χρηστὸν κέρδος καὶ τὸ πονηρὸν κέρδος, κέρδος φῂς ἀμφότερον εἶναι· τί τὸ αὐτὸ οἷς αὐτοῖς ὁρῶν· ὅτι δὴ καὶ ἔστιν κέρδος ἐστόν. εἰ δ' ἀῦ μὴ αὐτὸ ἔχεις ἀποκρίνασθαι, ἀλλ' ἐμοῦ λέγοντος σκόπει· ἆρα κέρδος λίγξ πᾶν κτῆμα ὃ ἄν τις κτήσηται, ἢ μᾶλλον ἀναλώσας, ἢ ἐλάττω ἀναλώσας τοῦ λαβεῖν λάβῃ; ΓΛΑ. Ἔμοιγε δοκῶ ἔστιν κερδαλέον κέρδος. ΣΩ. Ἆρα καὶ τὸ διακόνιον λέγεις· ἐάν τις ἐπιτάξῃς μισθοῦ ἀναλώσας· ἀλλ' ὠνησάμενός τοσοῦτον κτήσηται; ΓΛΑ. Μὰ δί' οὐκ ἔγωγε. ΣΩ. Ὑγίειαν δὲ κτησάμενος ἀντὶ ἰατρείου, κέρδος ἂν κτήσαιο, ἢ ζημίαν. ΓΛΑ. Κέρδος. ΣΩ. Οὐκ ἄρα ἔστιν ὅτι κέρδος ἐστὶν ὁτιοῦν κτῆμα κτήσασθαι. ΓΛΑ. Οὐ μὲν τοι. ΣΩ. Πότερον οὐκ ἐάν τε κακὸν ἢ οὐδὲν ἂν ἀγαθὸν ὁτιοῦν κτήσηται, οὐ κέρδος κτήσῃ);

Ἵπ. φαίνεται. καί γε ἀγαθόν. σω. ἐαὶ δὲ κακὸν οὐ χυμίαν κτήσεται; Ἵπ. ἔμοιγε δοκεῖ. Ω. ὁρᾷς οὖν ὡς πάλιν αὖ περιτρέχει εἰς τὸ αὐτό, τὸ μὴ κέρδος ἀγαθὸν φαίνεται. ἢ δὲ χυμία κακόν; Ἵπ. ἀπορῶ ἔτι γε ὅ, τι εἴπω. σω. οὐκ ἀλλ' ἁπλῶς γε σὺ ἀπορῶν. ἔτι δὲ καὶ τόδε ἀπόκειται. ἐαὶ τῆς ἐλάττονος αἱρήσεται, πλείονος κτήσεται φύσει κέρδος εἶναι; Ἵπ. οὔ τι κακόν γε λίτω. ἀλλ' ἐαὶ χρυσίου ἢ ἀργυρίου ἐλάττονος αἱρήσεται πλείονα λάβῃ. σω. καὶ ἐπὶ μέλλει ἕξειν ὀρθῶς ἔσεσθαι. φόβος γὰρ ἐαί τῆς χρυσοῦ ταὐτὸν ὕμισυ αἱρήσεται, δισσάσιον λάβῃ ἀργυρίου, κέρδος ἢ χυμίαν ἕλκοι; Ἵπ. χυμίαν δή που ὦ σώκρατες, αὖτη σωφρονιστικώτερον γοῦν, δισσάσιον αὐτῷ ἡγήσεται ἡ χρυσίον. σω. καὶ μὴν πλείον γ' ἕλκοι, ἢ οὐ πλείον ἕξει ἡ δισσάσιον τῆς ἡμίσεως; Ἵπ. οὔτι τῇ ἀξίᾳ γε ἀργύριον χρυσίου. σω. ἆρ' ἀξίως ἔοικε τῷ κέρδει ἕξειν προσεῖναι τὸν ἀξίαν· ταὐτὸν γοῦν ἡ μὲν ἀργύριον πλείονος ὂν τῆς χρυσίου, οὐ φὴς ἄξιον εἶναι· ἡ δὲ χρυσίον ἐλάττονος ὄν, ἄξιον φὴς εἶναι; Ἵπ. σφόδρα. ἔχει γοῦν οὕτω. σω. τὸ μὲν ἄξιον ἄρα κέρδει λίαν ἔοικεν, ἐαί τι σμικρὸν ἢ· ἐαί τι μέγα, ἡ δὲ ἀνάξιον, ἀκερδές. Ἵπ. ναί. σω. τὸ δὲ ἄξιον λέγεις, ἄξιον εἶναι· ἀλλ' ὅτι ἢ κεκτῆσθαι. Ἵπ. καὶ κεκτῆσθαι. σω. τί δὲ ἄξιον αὖ λέγεις κεκτῆσθαι, ἡ ἀφελές, ἢ ὠφέλιμον; Ἵπ. τὸ ὠφέλιμον δήπου. σω. οὐκοῦν ἡ ὠφέλιμον ἀγαθὸν ἕξειν. Ἵπ. ναί. σω. οὐκοῦν ἅπασά τε πάντων, οὐ τὸ κερδαλέον ἀγαθὸν αὖ πάλιν τείτην ἢ τέταρτον ἡμῖν ὁμολογούμενον. Ἵπ. ἔοικε. σω. μνημονεύεις γοῦν ἔθεν ἡμῖν οὗτος ὁ λόγος γέγονεν; Ἵπ. οἶμαί γε. σω. εἰ δὲ μὴ, ἐπίσχυσον. ἢ ἠμφισβήτησάς μοι τοὺς ἀγαθοὺς μὴ πάντας τὰ κέρδη βούλεσθαι κερδαίνειν· ἀλλὰ τῶν κερδῶν τὰ μὲν ἀγαθά· τὰ δὲ πονηρὰ, μή. Ἵπ. ναίχι. σω. οὐκοῦν πάντα τὰ κέρδη ὁ λόγος ἡμᾶς ἠνάγκασεν καὶ σμικρὰ ἢ μεγάλα ὁμολογεῖν ἀγαθὰ εἶναι; Ἵπ. ἠνάγκακεν γοῦν ὦ σώκρατες μᾶλλον ἐμέ γε, ἢ πίπεικεν. σω. ἀλλ' ἴσως μεταθήσει καὶ πείσεται αὖ· ταὐτὸν δ' οὖν εἴτε πίπεισται, εἴτε ὅπως δὴ ἔχεις, σύμφης γοῦν ἡμῖν πάντα τὰ κέρδη ἀγαθὰ εἶναι καὶ σμικρὰ ἢ μεγάλα. Ἵπ. ὁμολογῶ γοῦν οὖν. σω. τοὺς δὲ χρηστοὺς ἀνθρώπους βούλεσθαι τὰ ἀγαθὰ, ὁμολογεῖς ἅπαντα ἅπαντας, ἢ οὔ; Ἵπ. ὁμολογῶ. σω. ἀλλὰ μὴν δὴ τούς γε πονηροὺς ἔπις ὅτι καὶ σμικρὰ καὶ μεγάλα κέρδη φιλοῦσιν. Ἵπ. εἶπον. σω. οὐκοῦν κατὰ τὸν λόγον ἅπαντες ἄνθρωποι φιλοκερδεῖς ἂν εἶεν καὶ οἱ χρηστοὶ καὶ οἱ πονηροί. Ἵπ. φαίνεται. σω. οὐκ ἄρα ὀρθῶς ἐνεμίζετο, εἴ τις τῷ ἀνειμίζεται φιλοκερδὴς εἶναι. τυγχάνει γὰρ καὶ ὁ παῦτα ἀνειμίζων, αὐτὸς ὢν πονηρός.

Τέλος ἱππάρχου, ἢ φιλοκερδοῦς.

ΕΡΑΣΤΑΙ, ἢ ΓΕΡΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ.

Ἰς διονυσίου τοῦ γραμματικοῦ εἰσῆλθον· καὶ εἶδον αὐτόθι τῶν τε νέων τοὺς ἐπιεικεστάτους δοκιμωτάτους εἶναι πρὸ ἰδίαν, ἢ πατέρων δοκίμων, καὶ τούτων ὁρατάτους· ἐτυγχάνετην οὖν δύο τῶν μειρακίων ἐρίζοντε· τοδὶ ὅτου δὲ, οὐ σφόδρα κατήκουον· ἐφαινόθην μέντοι ἢ τοδὶ αἰσχρόν, ἢ τοδὶ δίκαιον ἐρίζειν· κύκλῳ τοιῶ γράφοντες ἐφαίνεσθον, καὶ ἐγκλίσεις πινὰς ἐμιμοῦντο τοῖν χεροῖν ἐπικλίνοντε, καὶ μάλα ἐσπουδακότε· κἄτοιγε θαυμάσιον γοῦν παρὰ τὴν ἐρεσσὴν τῆ ἑτέρου αὐτοῖν κινήσας οὖν αὐτὴν τῷ ἀγκῶνι, ἠρόμην ὅ, τί ποτε οὕτως ἐσπουδακότε τῷ μειρακίῳ ἦτην, καὶ εἴ που ἢ πού τι μέγα καὶ καλὸν ἦν τοδὶ ὃ τοσαύτην σπουδὴν ἐμποιοῖ ἐσόν. ὁλίγου με. ποῖον ἔφη μέγα καὶ καλόν· ἀθλεχρῦσιν οὖν οὗτοί γε περὶ τῶν μετέωρων, καὶ φλυαροῦσι φιλοσοφοῦντες· καὶ ἐτῷ θαυμάσας αὐτοῦ πρὸ ἀφῆκεσιν, εἴ που ὦ καισία· Αἰσχρὸν δοκεῖ σοι εἶναι τὸ φιλοσοφεῖν, ἢ τί οὕτω χαλεπῶς λέγεις.

καὶ ὁ Ἕτερος· πλούσιον γοῦν καὶ εὐδαίμονος ἐτύγχανον αὐτοῦ αὐτέρασης ὤν, ἀκούσας ἐμοῦ τε ὁμολογοῦντος καὶ ἐκείνου ἀποκειμένου, οὐ πρὸς σοῦ γε ἔφη ὦ Σώκρατες πείθεσθαι καὶ αἱρεῖσθαι ἐξὸν ἐραστὴν ἰδιώτην εἶναι φιλοσοφίας, ἢ οὐκ οἶσθα αὐτόν, ὅτι φορτικὸς ἐραστής ἐστιν, καὶ ἐμπεπλασμένος, καὶ κακοδαίμων πάντα τὸν βίον διαπεπλεκώς. ὥστε τί σοι δεῖ καὶ αὐτὸν ἀποκεῖσθαι ἄλλο, ἢ ὅτι αἰσχρὸν ὄνομα φιλοσοφία. ἵν' δὲ οὗτος μὴ τοῦν ὁρᾶσαι τοῦδε μουσικὸν διαπεφρικὼς· ὃς δ' Ἕτερος ὁ εὐειδέστερος, τοῦδε γε μὰ γυμναστικόν. καί μοι ἔδοξε χρῆσθαι τὸν μὲν Ἕτερον ἀφροδισίοις· τὸν δὲ ὁμόγνιον. ὅλως οὐ δι' αὐτὸς προσποιεῖτο τοῦδε λόγου ἔμπειρος εἶναι· ἀλλὰ τοῦδε ὁρᾶν. τὸν δὲ σοφώτερον πρὸς ποιούμενον εἶναι διεφωτήσαι, ἵνα καὶ εἴ τι δεινὸν αἴμιλλα παρ' αὐτῷ ἀφελληθείην. ἔπου οὖν ὅτι ἐς κοινὸν μὲν τὸ ὁρᾶστη μαι ἐρόμην. εἰ δὲ οὐ οἶσι τῷδε κρίλλιον αὖ, ἀποκείσθαι, σὺ ὁρᾶσθω τὸν αὐτὸ, ὅπερ καὶ ἔξεστιν, εἰδὼς εἰ σοὶ δ' φιλοσοφεῖν κρεῖττον εἶναι, ἢ οὔ, χαῖρον οὖν ταῦτα λιγόντων ἡμῶν, ἵνα κύσαντε τὸ μειρακίω, ἐσιγασάτην. καὶ αὐτῷ παυσαμένω τῆς ὁρίσεως ἡμῶν ἀκροατὴς ἐγλιάθην· καὶ ὅ, τι μὲν οἱ ὁρᾶσαι ἔπαθον, οὐκ οἶδα· αὐτὸς δ' οἶσθ ἐξεπλάγην. αἰεὶ γοῦν ποτε λοιπὸν τῶν νέων τὸ καὶ καλῶν ἐκπλήττομαι. ἐδόκει μέν τι μοι καὶ ὁ Ἕτερος οὐχ ἧττον ἐμοῦ ἀπωκιακὸς· οὐ μὴν ἀλλ' ἀπεκείκτο γέ μοι καὶ μάλα φιλοτίμως. ὁ πότε γοῦν ἴοι ἔφη ὦ Σώκρατες δὲ φιλοσοφεῖν αἱρετὸν ἡγησαίμην εἶναι, οὐ δ' αὖ ἄνθρωπον νομίσαι με ἐμαυτὸν εἶναι. οὐ δ' ἄλλον τὸν οὕτω διακείμενον· οὐδὲ κινύμενος εἰς τὸν αὐτέρασην καὶ λέγων μέγα τῇ φωνῇ, ἵν' αὐτοῦ καὶ τὰ κύοι τὰ παυσικά. κἄπειτ' ἔπον καλὸν αὖρα δοκεῖ σοι τὸ φιλοσοφεῖν; Γαύ μὲν οὖν ἔφη. Τί οὖν ἐπὶ ἔφην. εἰδὼ καὶ σοι δοῦναι τε εἶναι εἰλείαν πρᾶγμα ὁτιοῦν ἔτε καλὸν ἔτε αἰσχρὸν ὄνειν, ἐ μὴ εἰλείᾳ τίς τιναγχὼν ὄ, τί ὄστιν· οὐκ ἔφη. οἶσθα ἄρα οὖν δ' ἐπὶ ὅ τι ἔστι τὸ φιλοσοφεῖν. καὶ μάλα ἔφη. Τί οὖν ὄνειν ἔφην ἐπὶ. Τί δ' ἄλλο γε ἢ καὶ τὸ ἐν σύλλογοι. σύλλογον γοῦν που εἶπ. γαρόσκω δ' αὖ πολλὰ διδασκόμενος. ἡ ἐμοὶ δοκεῖ ἀεὶ οὕτω χρῆναι. οὐ γὰρ μανθάνειν ἐν μέλλοντα φιλοσοφήσειν καὶ κώτερον ὄντα καὶ πρεσβύτερον. ἵνα ὡς τελέστα ὁ τῷ βίῳ μάθη. καί μοι ὁ μὲν πρῶτον ἔδοξέ τι εἰπεῖν. ἓν τά πως εἰνοῦσας ἐρόμην αὐτὸν εἰ πὼ φιλοσοφίαν πολυμάθειαν ἴσοιτο. κακεῖνος πάνυ ἔφη ἡγᾶ δὲ καλὸν εἶναι μόνον πὼ φιλοσοφίαν, ἢ καὶ ἀγαθὸν δ' ἐπὶ; καὶ ἀγαθὸν ἔφη πάνυ. Γότερον οὖν οὐ φιλοσοφίᾳ τί ἐξὸν ἴδιον ὁρᾷς, ἢ καὶ οὐ ἄλλοις οὕτω σοι δοκεῖ ἔχειν. οἶ) φιλογυμναστικὸν οὐ μόνον καλὸν ἡγῇ εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἀγαθὸν, ἢ οὔ; ὁ δὲ, καὶ μάλα ἐρωνικῶς ἔπι δύο. πρὸς μὲν ἐν δέ μοι ἐρώθω ὅλως οὐδέτερα. πρὸς μέ τοι σι ὦ Σώκρατες καὶ καλὸν καγαθὸν ὁμολογῶ εἶναι. Ἐρ' οὖν καὶ οὐ τοῖς γυμναστοῖς πὼ πολυποίαν φιλογυμναστὸν ἰδιᾶ εἶναι; κακεῖνος ἔφη πάνυ γε ὡς πρὸ καὶ οὐ φιλοσοφεῖν πὼ πολυμάθειαν φιλοσοφίαν ἡγοῦμαι εἶναι. καὶ ἐπὼ ἔπον ἡγῇ δὲ δὴ τὸν φιλογυμναστὴν ἄλλου τινὸς ἐπιθυμεῖν ἢ τούτου ὅ, τι ποιήσει αὐτοὺς ἔχειν ὧδ ἐν σῶμα. τοῦτο ἔφη. Ἦ οὖν οἱ πολλοὶ πόνοι δ' σῶμα ἔν δ' ἐπὶ ποιοῦσιν ὧδ ἔχειν; Γῶς γὰρ αὖ ἔφη ἀπ' ὀλίγων γε πόνων ἐν σῶμα ἕως ὧδ ἔχοι. καί μοι ἔδοξεν ἤδη αὐτοῦ θαυμάσιος εἶναι ὁ φιλογυμναστής· ἵνα μοι σοι ἐπήσειε ὅτῳ πὼ ἐμπειρίαν τῆς γυμναστικῆς. κἄπειτα ἐρόμην αὐτόν. σὺ δὲ δὴ τί σεσῶς ἡμῖν ὦ λῶστε ταῦτα τοῦ λιγόντος. ἢ καὶ σοὶ δοκοῦσιν οἱ ἄνθρωποι ὧδ τὰ σώματα ἔχειν ἀφ' ὧν πολλῶν πόνων. ἢ ἀφ' ὧν μετρίων. ἔπω μὲν ὦ Σώκρατες ἔφην ὧμην δὲ λῶστε καὶ σοὶ γῶναι. ὅλως οἱ μέτριοι πόνοι ὧδ ποιοῦσιν ἔχειν τὰ σώματα. Γόθεν δή. οὐχὶ ἄοσμα ἄγρυ πνέοντε καὶ ἄσαλον. καὶ ἀφ' ἰβῦ ἐν φάχαλον ἔχοντα καὶ λιπὸν δὲ λοιπὸν μόριμνον. καὶ αὐτῷ ταῦτα ἀπόντες, ἴωθε τὰ μειράκια καὶ ἐγλιάσειν. ὁ δ' Ἕτερος ἠρυθρίασε. καὶ ἐπὼ ἔπον. τί οὖν σὺ ὧδε ξωχρὸς μὴ πολλοὺς· μὴτε ὀλίγους πόνους ὧδ ποιεῖν ἔχειν τὰ σώματα τοὺς ἀνθρώπους. ἀλλὰ δοὺς μακρίους, ἢ διαμάχη συῶν ὅτῳ πὼ τοῦδε τ' λόγου, καὶ κεῖνος πρὸς μὲν ἐξὸν ἔφη καὶ πάνυ ἰκάνως διαπεπεισμένος. καὶ ὧδ δὴ ὅλως ἱκανὸς αὖ γε νοήμων ἔοι ἤδη τῇ ὑφθόσει ἰὼ ὑπιθύμιον· καὶ ἐ τοιοῦτος ἔλε φαυλοτόδαν ὑπιθύμιον· οὐδὲν γοῦν ἔδει· πρὸς μέ τοι σὲ, οὐδὲν δέομαι παρὰ δόξαν φιλονεικεῖν· ἀλλ' ὁμολογῶ μὲν

τὰ πολλά· ἀλλὰ τὰ μέγιστα γυμνάσια πάνυ δυνατὰ ἐμποιεῖν τοῖς ἀνθρώποις. Τί δὲ τὰ στέρεα· τά· μέγιστα, ἢ τὰ πολλὰ ἔφην ἐγώ. καὶ τὰ στέρεα ὡμολόγει. Ἔτι δὲ κάτω πρόσιμεν, εἰ αὖ ὁμολογεῖν καὶ τἄλλα πάντα τὰ ἓν σώματα τὰ μέγιστα μάλιστα ὠφελεῖν· ἀλλὰ μὴ τὰ πολλά· μὴ δὲ τὰ ὀλίγα. καὶ μετ ὡμολόγει τὰ μέγιστα. Τί δὲ ἔφην τὰ τοιαῦτα πάνυ ψυχῆς τὰ μέγιστα ὠφελεῖν, ἢ τὰ ἄμεινα τῶν προσφερομένων. Τὰ μέγιστα ἔφη. Οὐκοῦν οἱ τῶν προσφερομένων ψυχῆς δεῖ μὴ τὰ μαθήματα. Ὡμολόγει. καὶ τούτων ἄρα τὰ μέγιστα ὠφελεῖ, ἀλλ' οὐ τὰ πολλά; Σαυτοῦ ἔφην. Τίνα οὖν ἐρόμενοι αὖ δικαίως ὁρίσομεν ὁ ποῖον τινὸς μέγιστον ἐστιν ὠφέλημα πρὸς τὸ σῶμα ὄν; ὁμολογοῦμεν μὴ ζῆν ὄντες, ἢ ἰατρόν, ἢ παιδοτρίβην· τίνα δ' αὖ ἕτερα ὁρμαῖς ἀνορεῖς, ὑπόσου μέγεθος,

Καὶ τούτου πάνυ γε ὁμολογοῦμεν· Τίνα δὲ μαθημάτων εἰς ψυχὴν φυτεύσεώς τε καὶ ἀνορεῖς ὁρῶντες, δικαίως αὖ ὁρούμεθα ἐπὶ ποῖα καὶ ὁ ποιὰ μέγιστα. Τοῦτο τοίνυν ἤδη ἀπορεῖ σε μικρὸν ἡμᾶς ἅπαντας. κἀγὼ πρὸς παίζον αὐτοὺς ἠρόμην. βούλεσθε ἔφην ἐπειδὴ ἡμεῖς οὐ ἀπορεῖσθε μόνον, ὁρῶμεν ταυτὶ τὰ μειράκια, ἢ ἴσως αἰσχυνόμεθα. ὧς πρὸ ἔφη ὑμᾶς μνησθῆναι ὅμηρος· μὴ ἀξιοῦντων εἶναί τινα ἄλλον ὅστις οὐ τενεῖ πρὸ τόξου· ἐπειδὴ οὖν μοι ἐδόκουν ἀμφὶ μὲν πρὸς πρῶτον λόγον, ἄλλην ἐπειρόμην σκοπεῖν ἢ εἶπον· ποῖα δὲ μάλιστα πρὸ πάλαι ἐστὶν τῶν μαθημάτων ἃ λεῖ πρὸ φιλόσοφον μαθαίνειν· ἐπεὶ οὐχὶ πάντα· οὐδὲ πολλά. Ὑπολαβὼν οὖν ὁ σοφώτερος εἶπεν· ὅλως μάλιστα ταῦτ' ἔστι τῶν μαθημάτων, καὶ προσήκοντα ἀφ' ὧν αὖ πλείστην δόξαν ἔχοι τις εἰς φιλοσοφίαν· πλείστην δ' αὖ ἔχει δόξαν, εἰ δοκοίη τῶν τεχνῶν ἔμπειρος εἶναι παντοίων· εἰδὲ μή, ὡς πλείστων γε καὶ μάλιστα τῶν ἀξιολόγων· μαθὼν αὐτῶν ταῦτα ἃ προσήκει τοῖς ἐλευθέροις μαθεῖν· ὅσα ξυνίσεως ἔχεται· μὴ ὅσα χειρουργίας. Ἦ οὖν οὕτω λέγεις ἔφην ἐγὼ ὡς πρὸ τὴν τεκτονικῆς; καὶ γὰρ ἐκεῖ τέκτονα μὲν αὖ πρέπει πάντ' ἂν ἐξεμαθὼν ἄκρον· ἀρχιτέκτονα δὲ, οὐ δ' αὖ μυρίων σταγμῶν, ὀλίγοι γε μὴν καὶ ὁ πᾶσι δοῖς ἕλλησι γίγνονται· ἆρα μή τι δοιοῦτον λέγεις; καὶ ὃς ἀκούσας μου, σωφρόνως καὶ αὖ ἐρᾶς τοιοῦτον λέγειν, ἠρόμην δ' αὖτον, εἰ οὐκ ἀλλοῖόν τον εἴη δύο μέτρον τέχνας οὕτω μαθεῖν ἐν αὐτόν· μὴ ὅτι πολλὰς καὶ μεγάλας. Ὁ δὲ, μὴ οὕτω μου ἔφη ὑπολάβῃς ὦ Σώκρατες ὡς λέγοντος· ὅτι δεῖ ἐκάστην τῶν τεχνῶν ἐν φιλοσοφοῦντα ἐπίστασθαι ἄκριβῶς· ὡς πρὸ αὖ ἐν τῇ πόλει τέχνην ἔχοντα· ἀλλ' ὡς εἰκὸς αὖ σφᾶς ἱλαροῦ τι καὶ παιγνιῶδες ἔχειν· καὶ παιζόντων δοῖς λεγομένοις ἐστὸν ἢ δημιουργοῦ εἶδον τι ἢ διαφθόντως τὸν παρόντων. καὶ αὖ ἐν ξυμβάλλεσθαι γνώμην ὅστις δοκεῖ χαριέστατον ἢ καὶ σοφώτατον εἶναι τῶν παρόντων ὁ τοῖς λεγομένοις τε καὶ πραττομένοις ἢ τοῖς τέχνασι. Κἀγὼ· ἔστι γὰρ αὐτοῦ ἐμφανῆ σοῦν ἐν λόγον ὅτι ἐβούλετο, ἆρα σὺ νοῦν ἔφην ὃν λέγεις ἐν φιλόσοφον ἄσωμα· δοκεῖς γάρ μοι λέγειν, οἷον οἱ τῇ ἀπωνίᾳ εἶσιν οἱ πύκτας θλοι πρὸς τὸν σωματικὸν ἢ τοὺς πλάτανας· μὴ γὰρ ἐκεῖνοι τούτων μὴ λέπονται καὶ τὰ τούτ' ἆθλα· μὴ λύτρεῖσι πρὸς τούτους· ἢ δὲ ἄλλων ἀθλητῶν πρῶτοι μὴ νικῶσιν αὖτούς· τάχ' ἂν ἴσως τοιοῦτόν τι λέγοις· ὁ δὲ φιλοσοφῶν ἀπορᾴζεται τοὺς ἐπιτηδεύοντας ὀλίγον ὁ ἐπιτήδευμα. ἢ μὲν πρώτων εἰς ξυνίσεσιν ἢ τοῖς τέχνασι ἐμέπαθε· τὰ δὲ λύτρεῖα δ' ἴσχοντας ἢ ἄλλων τοιοῦτον εἶναι· μὴ οὕτω γίγνεσθαι ἢ πάντα ὑπαιρόν ἵνα αὖσθαι τὸν πιφιλοσοφικότατον· τοιοῦτόν τινά μοι δοκεῖς σὺ λέγειν θαι· καλῶς γέ μοι ἔφη ὦ Σώκρατες δοκεῖς ὑπολαβεῖν τὰ ἢ τ' φιλοσόφε· ἀπειπόσας αὐτὸν τῷ πιτάθλῳ· ἴσι γὰρ ἀτιχῶς τοιοῦτος, οἷος μὴ δουλεύειν μαλακοῖ πράγματι· μὴ δ' εἰς πάνυ ἀκρίβειαν μᾶλλον διαπονοῦσαι· ὥστε ὀλίγ πάνυ τῆ οὐδὲ τοῦτο ἐπιμέλειαν, ἢ ἄλλων ἀπάντ' ἀπολιλεῖφθαι ὧς πρὸ οἱ δημιουργοί· ἀλλὰ πάντ' μᾶλλον ἔφην μετὰ ταύτην δὴ πάνυ ἀπόκρισιν ἐπὶ προθυμούμενος σαφῶς ἀκοῦσαι ὅ τι λέγοι ἐπυθανόμην αὐτ'· οὖν ἀγαθοὺς πρὸ τρόπον χρησίμους ἢ ἀχρήστους ἢ ὑπολαμβάνει. Χρησίμους δή που ὦ Σώκρατες ἔφη. Ἦ οὖν εἰ πρὸ οἱ ἀγαθοὶ χρήσιμοι οἱ πονηροὶ ἄχρηστοι; Ὁμολόγει. Τί δὲ τὸν φιλοσόφως ἀσώματος χρησίμως ἡγῇ, ἢ οὔ. Ὁ δὲ, ὁμολογήσει χρησίμως· μὴ πρός γε ἔφη χρησιμωτάτους ἐστὶν ἡγεῖσθαι. Φορήσει δὴ τῶμον εἰ σὺ ἀληθῆ λέγεις σου· μὴ χρήσιμοι μὲν εἰσιν οἱ ὕπαιρον οὗτοι. δῆλον

φι. δῆλον γοῦν ὅτι ἐκείνου γε τῶν τὰς τέχνας ἐχόντων, φαυλότερός ἐστιν ὁ φιλόσοφος. ΣΩ. Ὁμολογεῖ. ΦΡΙ. Εἰ δὲ σὺ ἦν λέγω, ἢ αὐτὸς ἀθανάτους, ἢ τὸ θέλων τις τῶν σῶν τὸ οὐσιῶν μεγάλην ἔχεις, ὅτι τροφὴν ὑγιεινὴν κτήσασθαι βουλόμενος φύναι πρὸς ἰκεῖνον τὸν φιλόσοφον εἰσάπαξ αὖ εἰς τὴν οἰκίαν, ἢ ἦν ἰατρὸν αὖ λάβοις. Ἀμφοτέρους ἴσως γὰρ οὖ, ἔφη. μή μοι εἰπὸν ἴσως γ' ἀμφοτέρους λέγε. ἀλλ' ὁπότερον μᾶλλόν τι ἢ πρότερον. Οὐδεὶς αὖ ἔφη ἔγωγ' ἂν ἀμφισβητήσειεν, ὡς οὐχὶ ἦν ἰατρὸν καὶ μᾶλλον καὶ πρότερον. Τί δ' οὐ νῦν χείμαζομένῃ ποτέρῳ αὖ μᾶλλον ἐπιτρέποις αὐτόν τε καὶ τὰ σαυτοῦ. τῷ κυβερνήτῃ, ἢ τῷ φιλοτόφῳ. Τῷ κυβερνήτῃ ἴσως. Οὐκοῦν ἢ τἆλλα πάντα οὕτως ἴσως ἄττις δημιουργὸς ἢ, οὐ χρήσιμός ἐστι φιλόσοφος. Φαίνεται ἔφη. Οὐκοῦν οὗτος ἄχρηστός τις ἡμῖν ὁ φιλόσοφός ἐστιν· εἰσὶ γὰρ δή που δημιουργοί· ὡμολογήσαμεν δὲ τοὺς μὲν ἀγαθοὺς χρησίμους εἶναι· τοὺς δὲ πονηροὺς, ἀχρείους. Ἠναγκάζετο ὁμολογεῖν. Τί οὖν μεταίτιον ὀρθῶμεν, ἢ ἀχρειοῦσθαι ἐστὶν ὄρεγε. Ἔρου δ', ἦ δ' ὅς. οὐδὲν δή ἔφη ἔγωγε ἔχω λέγειν ἄλλο, ἢ αὐτομολήσασαν τὰ ἀρμόττα. ἔχει δέ πως ὧδε. Ὡμολογήσαμεν εἶναι καλὸν τὸν φιλοσοφίαν. μὴ αὖ τοὶ φιλόσοφοι εἶεν. τοὺς δὲ φιλοσόφους ἀγαθούς. τοὺς δὲ ἀγαθοὺς χρησίμους. τοὺς δὲ πονηροὺς ἀχρήστους. αὖ ἐκ τοῦ τοὺς φιλοσόφους ὡμολογήσαμεν ἴσως αὖ οἱ δημιουργοὶ ὧδ' εἶεν ἀχρήστους εἶναι. δημιουργοὺς δὲ ἀεὶ δεῖ. οὐ γὰρ τοῦτο ὡμολόγητο; Φαίνεται ἔφη. Ὁμολογοῦμεν ἄρα ὡς ἔοικε κατά γε τὸν τόνδε λόγον, εἴπερ ἔστι φιλοσοφεῖν δεῖ τὰς τέχνας ἐπισταμένας ἢ. ὧν ὡς σὺ λέγεις τρόπον πονηροὺς αὖ τοὺς ἢ καὶ ἀχρήστους, ἴσως αὖ οὐ ἀνθρώποις τέχνας δώσειν. Ἀλλὰ μὰ οὐχ οὕτως ὦ φίλε ἔχουσι· μὰ δὴ ἔγωγε φιλοσοφεῖν δεῖ τὰς τέχνας ἐπιστάσθαι κίνδυνον δὲ πολυπραγμονοῦντας κυπτάζοντας ζῆν· οὐδὲ πολυμαθοῦντας. ἀλλὰ ἄλλοτε ἐπείσῃ ὦμεν ἢ ὁδῷ ἢ ἔγωγε. καὶ βασανίσαι ἐκέλευσας τοὺς δὲ τὰς τέχνας ἐπιστάτας. ἀλλὰ δὲ σκόπει ὅτου ἐσόμεθα εἰ ἄρα ἀληθῆ λέγω. ἐὰν ἔγωγε ἀποκρίνωμαι τίνες ἴσασιν ἐπίστασθαι καλέειν ὀρθῶς· πότερον οἵπερ βελτίστους ποιοῦσι, ἢ ἄλλοι. Οἵπερ βελτίστους. Τί δὲ καὶ ἴσασιν οὐχὶ βελτίστους ἐπίστασθαι φυτεῖν, οὗτοι καλέειν ὀρθῶς ἐπίστανται; Ναί. Ἦ αὐτὴ ἄρα τέχνη βελτίστους τὸ ποιεῖ καὶ καλέειν ὀρθῶς; φημί. ἦ δ' ὅς τί δαὶ πότερον ἢ τὸν βελτίστους τὸ φυτεῖ καλέειν ὀρθῶς, αὕτη καὶ γιγνώσκειν τοὺς χρηστοὺς καὶ μοχθηροὺς, ἢ ἄλλη. Ἡ αὐτὴ ἔφη. Ἐθελήσεις δὴ καὶ ἀνθρώπους ἔστιν ὁμολογεῖν, ἢ πρὸς βελτίστους αὖ οὓς ποιεῖ, ταύτην ἢ καὶ τὴν καλέουσαν ὀρθῶς καὶ διαγιγνώσκουσαν τοὺς χρηστούς τε καὶ πονηρούς; Φαίνεται γ' ἔφη. Οὐκοῦν ἢ τις οἷός, καὶ πολλοὺς· καὶ ἢ τις πολλοὺς, καὶ οἷός; Ναί. Καὶ καλεῖ ἴσασιν δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων οὕτω; φημί. Τίς δὴ ἔστιν ἡ ἐπιστήμη τις τοὺς αὖ ταῖς πόλεσιν ἀγαθοὺς αἱροῦντας καὶ παραιρουμένους ὀρθῶς καλέζει οὐχὶ δικαιοσύνη; Ναί. Ἢ ἄλλην οἴει τινα καλεῖς δικαιοσύνην, ἢ ταύτην; Οὐκ ἄλλην. Οὐκοῦν ἢ πρὸς καλέζουσι ὀρθῶς, ταύτῃ καὶ γιγνώσκουσι τοὺς χρηστοὺς καὶ πονηρούς; Ταύτῃ, ὅσοις δὲ οἷοί γιγνώσκει καὶ πολλοὺς γνώσεται. Ναί. Καὶ ὅσοις γε πολλοὺς ἀγνοεῖ καὶ οἷος. Φημί. Εἰ ἄρα ἴσασι ὧν ἀγνοεῖ τοὺς πονηροὺς καὶ τοὺς χρηστοὺς καὶ αὖτον ἀγνοεῖ ποίους τινὰς ἔστι. Φημί. Καὶ εἰ ἔοικε ὧν ἀγνοεῖ τοὺς πονηροὺς καὶ χρηστοὺς, καὶ αὖτὸ ἀγνοεῖ ποίους ἔστι. Ναὶ ἔφη. Οὕτω δὴ καὶ κύων; Ὁμολογεῖ. Τί δ' εἰ πειρατέον αὖ οὗτος ὧν ἡμῖν ἀγνοεῖ τοὺς χρηστοὺς καὶ πονηροὺς αἰσθῆς. ἆρ' οὐχὶ εἰ αὐτὸν ἀγνοεῖ τὸ τρόπον χρηστός ἐστιν, ἢ πονηρός· εἰ πειδὴ καὶ αὐτὸς αὖ ἄνθρωπός ἐστι. Ξυνεχώρει. Τὸ δ' εἰ αὐτὸν ἀγνοεῖν, σωφρονεῖν ἢ οὐ σωφρονεῖν ἐστιν. Οὐ σωφρονεῖν. Τὸ ἑαυτὸν ἄρα γιγνώσκειν ἐστὶ σωφρονεῖν; Φημὶ ἔφη. Τοῦτ' ἄρα ὡς ἔοικε καὶ δ' οὐ φλαφὶς γράμμα παρασκευάζεται σωφροσύνῃ ἀσκεῖν. καὶ δικαιοσύνῃ. Ἔοικε. Τῇ αὐτῇ δὲ ταύτῃ καὶ καλέζειν ὀρθῶς ἐπιστάμεθα. Φημί. Οὐκοῦν ἢ μὲν καλέζειν ὀρθῶς ἐπιστάμεθα, δικαιοσύνη αὕτη ἐστίν. ἢ δὲ διαγιγνώσκειν καὶ ἑαυτὸν καὶ ἄλλον, σωφροσύνη. Ἔοικεν ἔφη. Ταυτὸν ἄρα ἐστὶ δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη; Φαίνεται. Καὶ μὴν οὔπω γε καὶ πόλεις δύ' ἀνθρώπῳ ὅταν εἰ ἀδικεῖν ἀλλήλους δόξωσιν. Ἀλλὰ ἢ λέγεις ἔφη. καὶ φαίνεται ἄρα αὕτη ἐστί. Σωκράτης. Τί δ' ὅταν ἑὰς ἀνὴρ ὀρθῶς πόλιν διοικῇ. ὄνομα τούτῳ ἀτύραν.

νός τε καὶ βασιλεύς; φημί. Οὐκοῦν βασιλικῇ τε καὶ τυραννικῇ τέχνῃ διοικεῖ. Οὕτω. Καὶ αὖ τοὺς ἀρχομένους ἐκείνους ἀεί; Φαίνονται. Τί δέ, ὅταν ἕνα ἕκαστον ἄνθρωπον διοικῇ ὀρθῶς, τί ὄνομα τούτῳ τῷ ἔργῳ οὐκ εἰκὸς νόμιμον τε καὶ σωφρονικόν; Ναί. Γένοιτο ἂν ἤδη οὗτος δικαιοσύνη ἐν ἑκάστῳ διοικοῦσα, ἢ ἄλλη τις τέχνη. Δικαιοσύνη.

Ἔστιν ἄρα ταὐτὸ ὡς ἔοικε, βασιλεύς τύραννος πολιτικός οἰκονόμος δεσπότης σώφρων δίκαιος, καὶ μία τέχνη ἐστὶ βασιλική τυραννική πολιτική δεσποτική οἰκονομική δικαιοσύνη σωφροσύνη. Φαίνεται. Τί οὖν τῷ φιλοσόφῳ ὅταν μὲν ὁ ἰατρὸς ἢ τῶν καμνόντων τὰ λῷστα μὴ ἔπαθε τοῖς λειπομένοις διώκειν μή τε ξυμβάλλεσθαι μηδὲν ἡ ὁπόταν ἄλλος τις τῶν δημιουργῶν ὁσαύτως. Ὅταν δὲ δικαστὴς ἢ βασιλεύς, ἢ ἄλλός τις ὃν τοῦτο δύναται οὐκ αἰσχρὸν ἢ τούτου μή τε ἔπαθαι διώκεσθαι μή τε συμβάλλεσθαι ἢ αὐτῶν; Γῶρ οὐκ αἰσχρὸν ὦ Σώκρατες τοῦτό γε τοσούτων πραγμάτων μηδὲν ἔχειν συμβάλλεσθαι· πότερον οὖν καὶ ἢ ταῦτα λέγομεν ἔφην· πάντα θλον αὐτὴν δεῖν ἢ καὶ ὅ παν τὰ δευτερεῖα δ' ἔχοντα πάντ' ἂν φιλόσοφον καὶ ἀγαθὸν εἶναι ὡς τούτων τις ἦ, ἢ πρῶτον μὲν πᾶν αὐτὸ οἰκίαν οὐκ ἄλλῳ ἐπιτρέπειν· οὐ γὰρ τὰ δευτερεῖα ἀ τούτῳ ἐκτέον· ἀλλ' αὐτὸν κολακτέον διηγέσθαι ὀρθῶς· εἰ μέλλ δ' οἰκεῖσθαι αὐτῷ ἡ οἰκία. Ξυνεχώρει δή μοι. Ἔπειτά γε δή που ἐάν τι οἱ φίλοι αὖ διάφοροι ἐπιτρέπωσιν, ἐάν τι ἡ πόλις τί προστάττῃ, διακελεύεσθαι ἢ διηγεῖσθαι, ἀγαθὸν δ' οὐ τούτοις ἐπιτρέπειν φαίνεσθαι, ἢ ἐρίτου· μὴ οὐκ ἐᾷ. Δοκεῖ μοι. Γολλοῦ ἄρα δεῖ ἡμῖν ὦ Σίλιπτε ὁ φιλοσοφεῖν φιλομάθειά τε ἢ· καὶ ἢ τὰς τέχνας πραγματεῖα. Εἰ πόνος δή μου ταῦτα, ὁ μὲν σοφὸς αἰσχυνθεὶς τοῖς προειρημένοις, ἐάσαι σιν. ὁ δὲ ἀμαθὴς ἔφη ἐκείνως εἶναι· καὶ ἀλλοι ἐάσαι σαν τὰ ἐρημία.

Τέλος ὄρασῶν, ἢ τοῦδὲ φιλοσοφίας.

ΘΕΑΓΗΣ, ἢ ΓΕΡΙ ΣΟΦΙΑΣ· ΜΑΙΕΥΤΙΚΟΣ·

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΓΡΟΣΩΓΑ·

ΔΗΜΟΔΙΚΟΣ· ΣΩΚΡΑΤΗΣ· ΘΕΑΓΗΣ· ΔΗ.

Σώκρατες· ἐδιόμην ἅπαξ σοι ἰσολογήσασθαι, εἰ σχολή· καὶ ἢ ἀσχολία δὲ μὴ πάνυ τις μεγάλη, ὅμως ἐμοῦ οὕνεκα ποίησαι σχολήν. ΣΩ· Ἀλλὰ καὶ ἢ ἄλλως τυγχάνω σχολάζων· καὶ δὴ οὔ γε οὕνεκα, καὶ πάνυ· ἀλλ' εἴ τι βούλει λέγειν, ἔξεστι· Δη. Βούλει οὖν δῆτα ἐς τὸ τοῦ ἐλευθερίου τοῦτο ἐκποδὼν ἀποχωρήσωμεν; Σω. Εἴσω, δοκεῖ· Δη. Ἴωμεν δὴ ὦ Σώκρατες· πάντα τὰ φυτά· μυδαιωδέστατον αὐτὸν σχεδόν τι ἔχειν ἢ τὰ ἐκ τῆς γῆς φυόμενα καὶ τὰ ζῷα· τά τε ἄλλα καὶ ἢ αὖ καὶ τοῖς φυτοῖς ἡδονὴ γίγνεται· ὅσοι μὲν γὰρ ἀγροῦσιν, ἀπαρασκεύαστα ἔστι πάντα τὰ πρὸς τὴν φυτείαν καὶ αὐτὴ δὲ φυτῶν· ἐπεὶ δὲ ἡ φυτεία βιᾶται, μεγάλη σχολὴ θεραπεία τῶν φυτῶν καὶ πολλὴ καὶ χαλεπὴ καὶ δύσκολος γίγνεται· οὕτω δὲ ἔχειν ἔοικε καὶ ἡ τῶν ἐρώντων. ἀεὶ γὰρ ἐμαυτὸν ἐπὶ πρᾶγμά τε κυμαίρομαι καὶ εἰς τὰ ἄλλα· καὶ γὰρ ἐμοὶ ἡ τοῦ ἔρωτος τοῦδε, ἅπερ φυτεία· ἅπερ ποίησις δὲ αὐτὸν ὀνομάζειν, πάντ' ἐστὶ γίγνεσθαι· ἡ δὲ τροφὴ δύσκολός τε καὶ ἀεὶ αὐτὸν φόβου ἢ αὐτὸν δεδιότι· τὰ μὲν ἄλλα, πολλὰ ἂν ἔτι λέγων· ἡ δὲ καὶ παρέσται ἐπιθυμία τοῦτο, πάνυ με φοβεῖ· ἔστι μὲν γὰρ οὐκ ἀγεννὴς σφαλερὰ δέ· ἐπιθυμεῖ γὰρ δὴ οὗτος ἡμῶν ὦ Σώκρατες ὡς φησι σοφὸς γενέσθαι· δοκῶ γάρ μοι ἔνιοι τινες αὐτὸν ἡμῶν ἐς ἄκρον καταβαίνοντες λόγους τινὰς ἀπομνημονεύοντες διαταράττουσιν αὐτόν· οὓς ἐγὼ κλωκα· καὶ πάλαι μοι πράγματα παρέχει ἀξιῶν ἐπιμεληθῆναί με ἑαυτοῦ· καὶ χρήματα τελέσαι τινὶ τῶν σοφιστῶν, ὅς μὲ αὐτὸν σοφὸν ποιήσει· ἐμοὶ δὲ τῶν χρημάτων καὶ ἔλαττον μέλει· ἡγοῦμαι δὲ εἶναι ἐκ σμικρὸν κίνδυνον ἐσιέναι δὲ ἀπιόντι· τέως μὲν αὐτὸν κατέχειν παρεκελευόμενος· ἐπεισὶ δὲ ἀκέλευστος ἐδός τε ἐμοὶ, ἡγοῦμαι κρᾶτιστον εἶναι πείθεσθαι

πείθεσθαι αὐτῷ. ἵνα μὴ πολλάκις αὖθις ἐμοῦ συβουλεύοντος τῷ διαφθαρῆναι οὕνεκα οὐκ
ἐπ' αὐτὰ ταῦτα, ἵνα τῷ ζώντων τῶν σοφιστῶν δυσκολώτατον ἔστιν συγγίγνεσθαι. σὺ οὖν
μεῖναι ἐν καλῷ παρ' ἐμοὶ φοιτῶν· ᾧ καὶ ἐγὼ μάλιστα ἐβουλόμην τῶν ζώντων μάλιστα πρά-
ξειν, συμβουλεύσας· ἀλλ' εἴ τι ἔχεις συμβουλεύειν ὅτῳ ἐμοῦ ἀκίνδυνος ἔξεστί τε καὶ χρή.
Σω. Ἀλλὰ μὴ σὺ γ' ὦ Δημόδοκε νὴ λέγε ταί γε συμβουλὴ ὀρθὴ χρῆσθαι ἔστιν. εἴπερ γὰρ καὶ
ἄλλῳ τῳ σοῦ δεῖ ἰατροῦ, καὶ αὐτῷ σοὶ ἔοικε δεῖν τοῦ σὲ νῦν συμβουλεύοντος· οὐ γὰρ δῆτ· περὶ ὅτου
θεσπεσίου σοὶ κίνδυνος ἐκβεβούλευται, ἢ τοῦ παιδείας καὶ αὐτοῦ σοὶ καὶ οἰκείων. πρῶ-
τον μὲν οὖν ἐγώ τε καὶ σὺ σωσόμεθα ὁμολογήσωμεν τί ποτε ἀδόμενα ἔστιν ἢ οὔ· ἔπειτα βουλευόμε-
θα· μὴ γὰρ πολλάκις ἐγὼ μὲν ἄλλοθι αὖ ὑπολαμβάνω· σὺ δὲ ἄλλο. πάντα τοίνυν
πρῶτον τῆς συνουσίας ἀναθώμεθα γιγνώσκοντες ἑκάτερος ὅτι τι ὁ συμβουλεύων· καὶ σὺ ὁ συμβαλλό-
μενος μαλλον τοῦ αὐτῶν ἡγοῦ μενος. Δη. Ἀλλά μοι δοκεῖς ὀρθῶς λέγειν ὦ Σώκρατες. καὶ
ποιεῖν χρὴ οὕτω. Σω. καὶ λέγω γ' ὀρθῶς. οὐ μόνον γε παντάπασί γε. σμικρὸν γὰρ πρᾶ-
γμα τὸ θεραπεύεσθαι· οὐ γὰρ ἐστὶ μὴ καλὸς ὁ μαρακίσκος οὗτος οὐ τοῦτου ἐπιθυμεῖ οὗ ὑμεῖς αὐτὸ οἰό-
μενοι ἐπιθυμεῖν, ἀλλ' ἑτέρου. εἶτ' αὖ ὑμεῖς εἴτε ἄλλο πότερον ὦμεν ἢ ἄλλου τινὸς ἕνεκα βουλό-
μενοι. ὀρθότατα ζητῶν μοι δοκεῖς ἀπ' αὐτοῦ νῦν ἀρξασθαι· διαπυθανομένους ὅτι μὴ ἔσ-
τιν οὗ ἐπιθυμεῖ. Δη. κινδυνεύει γοῦν οὕτω ζέλτιστον ἢ ὡς σὺ λέγεις. Σω. Εἰπὲ δή μοι τί καλὸν ὄνομα τῷ παιδίσκῳ· τί αὐτὸν προσαγορεύομεν. Δη. Θεάγης ὄνομα
ζοῦτῳ ὦ Σώκρατες. Σω. καλόν γε ὦ Δημόδοκε τῷ υἱεῖ τὸ ὄνομα ἔθου καὶ ἱδρυσάμενος.
ἐπὶ δὴ ἐμὲν ὦ Θεάγες ἐπιθυμεῖν φῆς σοφὸς γενέσθαι, καὶ ἀξιοῖς σου τὸν πατέρα τοῦδε
ἥδιστον ἀνθρώπων ὄντα ποιῆσαι τοιοῦτον ὅτι μάλιστα σοφὸν ποιῆσαι; Θε. Ναί. Σω.
Σοφοὺς δὲ καλεῖς πότερον τοὺς ἐπισταμένους ἢ ὅτου ἂν ἐπιστήμονες ὦσιν, κἂν μή. Θε.
Τοὺς ἐπισταμένους ἔγωγε. Σω. τί οὖν οὐκ ἐδίδαξέ σε ὁ πατὴρ καὶ ἐπαίδευσεν, ἅτε
ὢν αὐτὸς οἶμαι ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ ἀγαθοὶ πατέρων υἱεῖς· διὰ γραμματιστὴ τε
καὶ κιθαριστὴν καὶ παλαίειν καὶ πὺξ ἄλλην ἀπωσίαν; Θε. Ἐμέ γε. Σω. Εἰ δὲ δὴ ἐπι-
τρόπους ἐπιστήμους ἐλλείπειν ἦν προσῆκεν ὑπὸ σοῦ τὸν πατέρα ἐπιμεληθῆναι; Θε. Ἔπωσι.
Σω. Τίς δέ σου αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἡμῖν ἵνα σοι χαρισώμεθα. Θε. Οἶδ' ἐγὼ οὕτος ὦ Σώκρα-
τες· ἐπεὶ πολλάκις ἐπὶ σοῦ τῷ ἔρωτα. ἀλλὰ ταῦτα ἀβελτέριός πρὸς σὲ λέγω, ὡς δὴ
οὐκ εἰδὼς ὅτι ἐπὶ τοῦτο ἐπιθυμῶ. διὰ ταῦτα δ' εἶμι τὴν ἐπὶ τοῦτον πρὸς σὲ λέγω, ὡς δὴ
οὐκ εἰδὼς ὅτι ἐπὶ τοῦτο ἐπιθυμῶ. διὰ ταῦτα δ' εἶμι τὴν ἐπὶ τοῦτον πρὸς ἐμὲ μάχεταί τε καὶ οὐκ ἐᾷ
λέγειν μοι οὐδὲν ὑπὲρ σοῦ συσπᾶται. Σω. Ἀλλὰ τὰ μὲν ἔμπροσθέν σοι ἦν πρὸς ἕτερον ῥηθέντα. ὡς
τῷ ὄντι μαρτύρων λεγόμενα. καὶ δὴ ἐμὲ ποιῆσαι μάρτυρα. καὶ σοὶ αὐτίον ἐμοῦ κρίνειν
τίς ἔστιν αὐτῷ ἡ σοφία ἧς ἐπιθυμεῖς. φέρε γὰρ εἰ ἐπιθυμεῖς ταύτης ἣ οἱ αὐλοὶ τὰ αὐλητικὰ
κυβερνῶσι, καὶ ἐπὶ σοὶ ἐστὶ τυγχάνειν ὁρῶντι ὦ Θεάγες τίνος οὖν ἂν σοφίας μέμφοι τῷ πα-
τρὶ ὅτι οὐκ ἐδίδαξεν σωτὴρ εἶναι παρ' ᾧ αὐ σὺ σοφὸς γένοιο, τί αὖ μοι ἀπεκρίνω, τίνα
παῖδα αὐτὸν ἢ. ἆρα οὐ κυβερνητικήν; Θε. Ναί. εἰ δὲ ἐπιθυμῶν ταύτην παῖδ σοφίαν
ἢ σοφὸς ἢ τὰ σώματα κυβερνῶσιν, εἶτ' ἐμέμφου τῷ πατρὶ, ἐμοῦ αὖ, ὁρῶντός τίς
ἔστιν αὐτῷ ἡ σοφία, τίνα αὖ ἀπεκρίνω αὐτῷ ἢ. ἆρ' οὐχὶ ἰατρικήν; Θε. Ναί. Σω.
Ἧς δὲ δὴ καὶ τυγχάνεις ἐπιθυμῶν, πότερον ἀνώνυμός τίς ἔστιν ἢ ἔχει ὄνομα. Θε. Οἶ
μαι ἔγωγε ἔχειν. Σω. Πότερον ἔστιν αὐτῷ μὲν δοῦναι, οὐ μόνον τό γε ὄνομα, ἢ καὶ ὃ ὄνο
μα. Θε. Καὶ δ' ὄνομα ἔγωγε. Σω. Τί δῆτ' ἔστιν ἐπί. Θε. Τί δὲ ἄλλο ὦ Σώκρατες αὐ
τῇ ὄνομά τις φαίη ἂν ἢ ἀλλ' ἢ σοφίαν. Θε. Οὔκουν καὶ ἡ ἰατρικὴ σοφία ἔστιν, ἢ ἁμαυ-
σία δοκεῖσοι ἢ. Θε. Οὔκ ἔμοιγε. Σω. Ἀλλὰ σοφία; Θε. Ναί. Σω. Ἦ τί χρήμα
θα. οὐχ ἓν ἕκαστον ἐπιστάμενα ζῆλον αἴρειν; Θε. Ναί. Σω. Οὐκοῦν καὶ ἡ κυβερνητι
κὴ σοφία ἔστιν. Θε. Ἔμοιγε δοκεῖ. Σω. Ἆρ' οὖν αὐτῇ ἓν πλοίαν ἐπιστάμενα αἴρειν;
Θε. Αὕτη μὲν οὖν. Σω. Ἧς δὲ δὴ σὺ ἐπιθυμεῖς ἡ σοφία, τίς ἔστιν. ἢ τίνος ἐπιστάμενα
αἴρειν. Θε. Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ ἓν τῶν αὐτῶν. Σω. Μῶν ἓν τῶν καμόντων. Θε. Οὐ δῆτα.
Σω. Ἰατρικήν τ' αὖτη ἔστιν· ἢ γοῦν; Θε. Ναί. Σω. Ἀλλ' ἓν τῶν φόβων τινὶ ἐπιστάμενα αὖ
τοῖς χροῖς αἴρειν; Θε. Οὔ. Σω. Μισικῆς τ' αὖτη γε; Θε. Γαύ γε. Σω. Ἀλ
λ' ἓν τῶν γυμναζομένων ἐπιστάμενα αἴρειν; Θε. Οὔ. Σω. Γυμναστικὴ τ' αὖτη γε; Θε.

Ναί. Σω. Ἀλλ' ἦ τῶν τί ποιεῖν ἐπιθυμοῦσι πρόσθεν ἐπειδὴ ἐγὼ σοὶ τὰ ἐμὰ προσθεῖν· θε. ἦ τῶν οἱ τῇ πόλει ἔμοιγε δοκεῖ. Σω. Οὐκοῦν οἱ τῇ πόλει εἰσὶν οἱ ἡγούμενοι; θε. Ναί. Ἀλλ' οὐ τούτων λέγω μόνον. ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων τῶν οἱ τῇ πόλει. Σω. Ἔρα γε μανθάνω ἐγώ λέγεις τέχνην. δοκεῖς γάρ μοι λέγειν οὐχ ἧττον τῶν διαιρέτων ἐπιστάμενα ἄρχειν καὶ τῶν ὑφαντῶν· καὶ τῶν φυτευόντων· καὶ ἁπαξαπλῶς τῶν δημιουργῶν· καὶ ἅλως τοῦτο. αὖτη μὲν γὰρ γεωργικὴ ἦν τούτων ἄρχομεν. ἦ γάρ; θε. Ναί. Σω. Οὐδέ γε ἧττον τῶν περὶ τὸν πηλὸν· καὶ ξυλουργῶν· καὶ σκυτέων· καὶ τοιούτων ξυμπάντων ἐπιστάμενα ἄρχειν· οὐ ταύτην λέγεις. αὖτη γοῦν οὐ τεκταινική; θε. Ναί. Σω. Ἀλλ' ἴσως ἧττον τούτων τὶ πάντων καὶ αὐτῶν τῶν γεωργῶν· καὶ τῶν τεκτόνων· καὶ τῶν δημιουργῶν ἁπάντων· καὶ τῶν ἰδιωτῶν· καὶ τῶν γυναικῶν καὶ αὖ ἀνδρῶν. ταύτην ἴσως λέγεις τὴν σοφίαν. θε. ταύτην πάλαι ὦ Σώκρατες ἐθέλω μαθεῖν λέγειν. Σω. Ἔχεις οὖν ἁπλῶς. ἄγαθός ὁ ἀγαμέμνων ἀποκτείνασ' οὐ ἄρχει, ἆρα τούτων ἧρχεν ὧν σὺ λέγεις τῶν τε δημιουργῶν καὶ ἰδιωτῶν καὶ γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν, ἢ ἄλλων τινῶν. θε. Οὔκ. ἀλλὰ τούτων. Σω. Τί δὲ δὴ πολλοὺς ὁ Αἰακοῦ ἀφθίασ, οὓς τῶν αὐτῶν τούτων ἦρχε. θε. Ναί. Σω. Περίαυδρον δὲ τὸν κυλίκου ἄρχοντα οὐκ εἰκὸς ἦν ἀκήκοας γενέσθαι. Θε. Ἔγωγε. Σω. Οὐ τῶν αὐτῶν τούτων ἄρχοντα οὐ τῇ αὐτῇ πόλει; Θε. Ναί. Σω. Τί δὲ ἀγχίλαον ἦν πρόθυμόν τι ποιεῖν τούτων ἄρχοντα οὐ μακεδονίας ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἡγεῖσθαι τούτων ἄρχειν; Θε. Ἔπομαι. Σω. Ἐπίασι δὲ ἦν πεισιστράτου οὐ τῇδε τῇ πόλει ἄρξαντα, τίνων ὅτι ἄρξαι. οὐ τούτων; θε. Πῶς τοῦτο; Σω. Εἴπερ ἄρα μοι τίνα ἐποιοῦμεν ἔχει βάκις τε καὶ σιβύλλα καὶ ἐμπεδοκλῆς ἀμφίλυτος; θε. Τίνα γὰρ ἄλλον ὦ Σώκρατες τολλώγε χρησμολόγοι. Σω. Ὀρθῶς λέγεις. ἀλλὰ καὶ τοὺς δῆμόν μοι οὕτω περιῶ ἀποκρίνασθαι τίνα ἐποιοῦμεν ἔχει ἐπίασ' οὐ περίανδρος ὀλίγῳ πρὸ αὐτοῦ ἀρχήν. θε. Οἶμαι μὴ τύραννον· τί δ' ἄλλο. Σω. Οὐκοῦν ὅστις ἐπιθυμεῖ τῶν ἀνθρώπων τὸ τῇ πόλει ξυμπάντ' ἄρχειν, τοῦτ' αὐτῆς ἀρχῆς τούτοις ἐπιθυμεῖ, τυραννικῆς· καὶ τύραννος ἦ. θε. Φαίνεται. Σω. Οὐκοῦν ταύτης ἐπιθυμῶν σὺ φῄς; θε. Εἰκός γε ὦ ἐγὼ εἶπον. Σω. Ὦ μακάρι, τυραννεῖν ἄρα ἡμῶν ἐπιθυμῶν πάλαι ἐμάθομεν τῷ παντὶ ὅτι σὺ οὐκ ἐπιμπτεὶς δίδασκάλου τυραννοδιδασκάλου τινός· καὶ σὺ ὦ δημόδοκε οὐκ ἀηχοὼς πάλαι εἶσθ' οὐδ' ἐπιθυμεῖ οὔθ', καὶ ἔχων ὅτι πέμψασ' αὐτὸν δημιουργὸν ἂν ἐπίσασθαι τῆς σοφίας ἧς ἐπιθυμεῖ, ἔπεσθαι φθονεῖς, τε αὖ καὶ οὐκ ἐθέλεις πέμπειν; ἀλλὰ νῦν ὁρᾷς ἐπειδὴ σοι πάρεστιν ἐμοῦ παρεῖσθαι σοι, καὶ σὺ ἔστιν οἷ αὖ αὐτὸν πέμπειμι. καὶ δὴ πρὸς τίνος σωφρονίσασθαι ἂν χρῄσιτο τύραννος. Δη. Ναί. μὰ δία ὦ Σώκρατες ξυλλαμβάνομαι σῦτα ὡς δοκεῖ γέ μοι ξυλῆς δεῖν τοῦτου οὐ φαύλης. Σω. Ἔασον δ' γὰρ διαπυθώμεθα αὐτὸ πρῶτον ἱκανῶς. Δη. Παυθάτου δή. Σω. Τί δῆτ' ἂ ἀνδρίπδη τί προσχρησαίμεθα ὦ Θηκλες. ἀνδριπόδη τ' που φῂσὶ σοφὸν τύραννον τῶν σοφῶν σωτῆρα. εἰ δῆτ' ὀρθοτόμης ἦν ἀνδριπόδη. ὦ ἀνδριπόδη τ' τί σοφῶν σωτῆρα φῂς σοφὸν ἦ σὸν τύραννον; ὡς πῦρ αὖ εἰ ἐπόντα σοφοὶ γεωργοὶ τ' σοφῶν σωτῆρα, ἡρόμεθα τ' τί σοφῶν, τί αὖ ἡμῖν ἀποκρίναιτ' ἂρ' αὖ ἄλλοτι, ἢ τ' τὰ γεωργικά; θε. Οὔκ. ἀλλὰ δῆτα. Σω. Τί δὲ εἰ εἶπ σοφοὶ μάγειροι τ' σοφῶν σωτῆρα, εἰ ἡρόμεθα τ' τί σοφῶν, τί αὖ εἶεν αὐτὴν ἀποκρίναιτ' οὐκ ὅτι τ' μαγειρικῶν; θε; Ναί. Σω. Τί δὲ εἰ σοφοὶ παλαισταὶ τ' σοφῶν σωτῆρα εἶπεν, εἰ ἡρόμεθα τ' τί σοφῶν, ἆρα οὐκ αὖ τ' παλαίειν ἔφη; θε. Ναί. Σω. Ἐπειδὴ δὲ εἶπ σοφοὶ τύραννοι τῶν σοφῶν σωτῆρα, ἡμῶν ὁρῶτων τῶν τί σοφῶν λέγεις ὦ ἀνδριπόδη, τί αὖ φαίη ποῖα αὖ ἦ ταῦτα. θε. Ἀλλὰ μὰ δί' οὐκ οἶδ' ἔγωγε. Σω. Ἀλλὰ βούλει ἐγὼ σοι εἴπω. θε. Εἰ ξύλει. Σω. Ταῦτ' ἐστὶν ἃ πρὸ ἔφη αἰακρέων πρὸς ἡμᾶς μικρὸν ἐπίσασθαι· ἢ οὐκ ἔδοσθ' ἄσμα. θε. Ἔγωγε. Σω. Τί οὖν τοιαύτης ὕλης καὶ σὺ σωτῆρας ἐπιθυμεῖς αὐτὸς ὅστις τυγχάνει ὢν μικρὸν τῷ κυανῆς· καὶ ἐπίσταμαι τυραννικῶς ὥσπερ ἐκεῖνος ἔφη ὁ ποιητής· ἵνα καὶ σὺ ἡμῖν τύραννος γένῃ καὶ τῇ πόλει; θε. Πάλαι ὦ Σώκρατες σκώπτεις. καὶ παίζεις πρὸς με. θε. Τί δὲ ἀπὸ ταύτης φῂς τ' σοφίας ἐπιθυμεῖν, ἢ πάντ' αὖ τ' πολλῶν ἄρχειν· ἆρα ἢ ποιῶν,

ἄλλοτι

ἄλλο τι τύραννος αὖ εἶης; Θε. Εὐξαίμην μὲν αὖ δίκαιόν γε τύραννος γενέσθαι μάλιστα μὲν πάντ' ἀνθρώπων· εἰ δὲ μή, ὡς τοὐλάττων· καὶ σύ γ' αὖ δίκαιος εἶ οἱ ἄλλοι πάντες αὖτοί. ἔτι δέ γε ἴσως μᾶλλον θεὸς γενέσθαι· ἀλλ' οὐ τοῦτον ἐλέγομεν ἐπιθυμεῖν. Σω. Ἀλλὰ τί δὲ δὴ ποτε οὐκ ἐπιθυμεῖς· οὐ τὸ πολιτῶν εἶναι ἄρχειν ἐπιθυμεῖν; Θε. Οὐ βία γε· οὐδὲ γὰρ οἱ τύραννοι· ἀλλ' ἐκάστων ὥς περ καὶ οἱ ἄλλοι οἱ τῇ πόλει ἐλλόγιμοι ἄνδρες. Σω. Ἐρᾷ γε λέγεις ὥς περ Θεμιστοκλῆς· καὶ κίμωνος· καὶ ὅσοι τὰ πολιτικὰ δεινοὶ γεγόνασι; Θε. Νὴ Δία τούτους λέγω. Σω. Τί δῆτ'; εἰ τὰ ἱππικὰ ἐπιστήμων εἶναι ἐπιθυμῶν σοφὸς γενέσθαι, ἆρα τίνας αὖ ἀφικόμενος ὠήσῃ δεινοὺς εἶναι ἱππεύς. ἢ παρ' ἄλλους τινὰς, ἢ τοὺς ἱππικούς. Θε. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. Σω. Ἀλλὰ παρ' αὐτοὺς αὖ τοὺς δεινοὺς ὄντας ταῦτα καὶ ὧν εἰσί τε ἵππων· καὶ χρῶνται ἑκάστοτε καὶ οἰκείοις καὶ ἀλλοτρίοις πολλοῖς; Θε. Διλοιπόν. Σω. Τί δὲ τὰ ἀκοντιστικὰ σοφὸς ἐβούλου γενέσθαι, οὐ παρ' τοὺς ἀκοντιστικοὺς ἴσως ἀφικόμενος σοφὸς ἔσεσθαι τούτους· ὧν ἐστί τε ἀκόντια καὶ πολλοῖς καὶ ἀλλοτρίοις· καὶ οἰκείοις ἑκάστοτε χρῶνται ἀκοντίοις; Θε. Ἔμοιγε δοκεῖ. Σω. Λέγε δή μοι· ἐπεὶ δὲ δὴ τὰ πολιτικὰ βούλῃ σοφὸς γενέσθαι, οὗ παρ' ἄλλους τινὰς ἀφικόμενος σοφὸς ἔσεσθαι, ἢ τοὺς πολιτικοὺς τούτους· οἳ καὶ αὐτούς τε δεινοὺς ὄντας τὰ πολιτικὰ καὶ χρωμένους ἑκάστοτε τῇ τε αὐτῶν πόλει καὶ ἄλλαις πολλαῖς καὶ ἀλλοίαις προσομιλοῦντας πόλεσι καὶ βαρβάροις, ἢ δοκεῖς ἄλλους τινὰς εὖ σὺ συγγενόμενος σοφὸς ἔσεσθαι ταῦτα ἅπερ οὗτοι, ἀλλ' οὐκ αὐτοῖς τούτοις; Θε. Ἀνάγκη τοι ὦ σώκρατες οὕτως ἔχειν φασὶ λέγειν· ὃν λόγον. ὃν τούτων τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν οἱ ἡμῖν, οὐδεὶς βελτίους εἰσὶν, ἢ οἱ τῶν σιωτοτόμων· καί μοι δοκεῖς ἀληθέστατα λέγειν· ἐγὼ οὖν ἐκεῖνο ἤδη μοι ἔσεσθαι· αὐτόστος οὖν αὖ εἶμι, εἰ οἷόν τινά τούτων, ἐμοὶ μὲν αὖ παραδοῦναι τὴν αὐτοῦ σοφίαν· ἥν δὲ ἐγὼ ἔχω αὐτὸς μηδὲν ὠφελῆσαι. εἰ δὲ διός τ' ὢν εἰς ταῦτα ὠφελεῖν ἄλλον ἐπιτήδειος αὐτός. Σω. Τί δ' οὖν ὦ βέλτιστε ἀνδρῶν χρήσεσθον συντῷ· ἔσεσθαι ἐπειδὴ γίγνεσθον υἱὸς τοι αὖτα πράγματα παρέχει· καὶ φαίνεται δ' ἐπιθυμεῖν ἀγαθὸς γενέσθαι ζωγράφος· καὶ μάλα εὖ γε ἐλέγχει· τοὺς δὲ δημιουργοὺς αὐτοῦ τούτου τοῦ ζωγράφους ἆρα μάλοι τε καὶ μὲν βούλοιτο παρ' αὐτοῦ μανθάνειν, ἢ τοὺς αὐλητὰς βελόμενος αὐλητὴς γενέσθαι, ἢ τοὺς κιθαριστὰς, ἵνα χρῆσθαι αὐτῷ ὅτι χρῶ. καὶ ὅποι πέμποις ἄλλοσε μὴ ἐθέλοντα δ' οὗτοι μανθάνειν; Θε. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. Σω. Καὶ οὖν ταυτὰ ταῦτα αὖτὸς πρὸς τὸν πατέρα ποιῶν θαυμάζῃς· καὶ μέμφῃ εἰ ἀπορεῖ ὅ, τι σοι χρήσεται, καὶ ὅτῳ πέμποι, ἐπεὶ ἀθλιώτατον γε τῶν καλῶν κἀγαθῶν τὸ πολιτικὸν ὅτῳ αὖ βούλῃ συνήσομέν σε ὅσοι πρῶτα σωιζεται· καὶ ἅμα μὲν ἀργύριον οὐκ ἀσκλώσεις· ἅμα δὲ πολὺ μᾶλλον δύσκριμότατος τῶν ἄλλων πολλοῖς ἀνθρώποις, ἢ ἄλλῳ τῳ σωιόν. Θε. Τί οὖν ὦ σώκρατες οὐ καὶ σὺ τῶν καλῶν κἀγαθῶν εἶ ἀνδρῶν; εἰ τὺ μοι ἐθέλεις σωιεῖναι, ἱκανῶς ἔχει. καὶ οὐδὲν ἄλλον ζητῶ. Θε. Τί τὸ λῦσας δέαγες. Δι. Εἰ σώκρατες σὺ μὲν τοι καλῶν λέγει· καὶ ἅμα μὲν ἐμοὶ χαλεπὸν ἐς ἐτῶ οὐκ ἔοικ' ὅτι τούτου μεῖζον αὖ δίκαιον ἔγωσαί μην, ἢ ἐκοῦτός τε ἀρίσκοιτο τῇ οἷ συνουσίᾳ· καὶ σὺ ἐθέλοις τούτῳ σωιεῖναι· καὶ μέν τοι καὶ αἰσχύνομαι λέγειν ὡς στρόφορα βούλομαι· ἀλλ' ἐτῶ ἀμφοτέρων ὑμῶν δέομαι, σέ τε θέλειν τούτῳ σωιεῖναι, καὶ σὲ μὴ ζητεῖν ἄλλῳ μισθοῖ συγγενέσθαι ἢ σωκράτει· καί μοι πολλῶν καὶ φοβερῶν ἅπαλλάξατε φρονπίδων· ὡς νῦν πάνυ φοβοῦμαι ἐπαδὴ τούτου, μή τινι ἄλλῳ ἐντύχω οἵῳ ἔσεσθαι διαφθεῖραι. Θε. Μηκέτι νῦν ὦ πρὸς ὑπρὸ γ' ἐμοῦ φόβου, εἴ πού τι δέος τ' ἐστὶ πεῖσαι ἔσεσθαι πάντ' ἐμὸν σωιοῦσιν προσδέχεσθαι. Δι. Καὶ μὴν καλῶς λέγεις. ὦ σώκρατες πρὸς σὲ δ' αὖ ἤδη ἐμὸ μεῖζον λόγος· ἐπεὶ καὶ σοί γε ἔοικ' ἐμοὶ ὡς ὀλίγ' βραχέων ἀπῖναι· καὶ ἐμὲ καὶ τὰ ἐμὰ ὡς οἷόν τε οἰκεῖά τα παρέχειν, ὅπου αὖ δέηθ' ἔραχυ. ἐὰν δὲ ἄρα τοῦτο μὲν ἀσπάζῃ τε καὶ δίκαιόν γε τῆς ὅ, τι αὖ δίος τε ἦς. Σω. Ἐμμέλετε. δ' μὴ ἐπιτρέπεσθαι σοι οὐθαυμάζω· εἰ πρὸς ἐμοῦ μάλιστ' αὖ σοι ἔσεσθαι ὠφελῆσθαι· οὐ τ' οἶδα, ἐπεὶ ὅπου αὖτις νῦν ἔχων μᾶλλον ἀσπάζοι, εἰ ὑπρὸς ὑίος αὐτοῦ, ὅπως ὡς βέλτιστος ἔσται. ὁπόθεν δὲ ἔοικέ σοι ἔσεσθαι ὡς ἐτῶ αὖ μᾶλλον ἦν σὺν ὑέι διός τε ὢν ὠφελῆσαι πρὸς τὸ πολίτην ἀ-

ἀγαθὸν γενέσθαι, ἢ σὺ αὐτὸς, ἢ ὁ θεὸς οὗτος ὃν ἐγὼ μὲν μᾶλλον ἢ σὲ αὐτὸν ὠφελήσειν, ἔστιν ταῦτα μαίζω. σὺ γὰρ πρῶτον μὲν πρεσβύτερος ἐμοῦ. ἔπειτα πολλὰς ἤδη ἀρχὰς καὶ τὰς μεγίστας ἀγηνέμενος ἦρξας. καὶ τιμᾶ ὑπὸ τοῦ ἀναγραφουσίων τε τῶν δημοτῶν πολὺ μάλιστα. καὶ ὑπὸ τῆς ἄλλης πόλεως οὐδενὸς ἧττον. ἐμοὶ δὲ τούτων οὐδὲν ὑπάρχει. δεύτερος ὑμῶν ἔπειτα εἰ ἀρχὴ τῆς μὲν τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν σωτηρίας, θάττων δὲ καταφρονεῖ, ἄλλους δέ τινας ζητεῖ οἵτινες ἀδικεῖν ἐπιχειροῦντι δίκη τε ἔνιους ἀνθρώπους, ἔστιν οὐ ταῦτα καὶ πρόδηλος ὁκεῖος, καὶ χρήμασι ὁ λιεντῖνος, καὶ πῶλος ὁ ἀκραγαντῖνος, καὶ ἄλλοι πολλοὶ οἱ οὕτω σοφοί εἰσιν, ὥστε εἰς τὰς πόλεις ἰόντες πείθουσι τοὺς νέους τοὺς γνησιωτάτους τε καὶ εὐπορωτάτους οἷς ἔξεστι τῶν πολιτῶν ᾧ ἂν βουλωνται προῖκα συνεῖναι, τούτους πείθουσιν ἀπολείποντας τὰς ἐκείνων συνουσίας, αὐτοῖς συνεῖναι, προσκατατιθέντας ἀργύριον πάνυ πολλὸν μισθὸν καὶ χάριν πρὸς τούτοις ἀδύνατον τινὰ εἶναι ἂν προαιρεῖσθαι, καὶ τὸν υἱόν σου καὶ αὐτὸν σέ. ἐμὲ δοὺκ ἐοικός. οὐδὲν γὰρ τούτων ἐπίσταμαι οὐδὲ βούλομαι ἐπιτηδεύειν τῶν καλῶν μαθημάτων. ἐπεὶ ἐβουλόμην ἄν. ἀλλὰ καὶ λέγω σοὶ ἀεί, ὅτι ἐγὼ τυγχάνω ὡς ἔπος εἰπεῖν, οὐδὲν ἐπισάμενος πλὴν σμικροῦ γέ τινος μαθήματος. τῶν ῥητορικῶν. ἔστιν μέν τοι τὸ μάθημα παρὰ τοῖς πολλοῖς ποιοῦμαι φθόνον ἔχειν καὶ τῶν προγεγονότων ἀνθρώπων. καὶ τῶν νῦν. Θε. Ὁρᾷς ὦ πρὸ ὅλου σωκράτης οὐ πάνυ μοι δοκεῖ τι εὖ ἐθέλειν ἐμοὶ συνδιαρρήδην; ἐπεὶ τό γ' ἐμὲ ἕτοιμον ἐστὶν οὕτως ἐθέλειν. ἀλλὰ ταῦτα παίζων πρὸς ἡμᾶς λέγει. ἐπεὶ ἐγὼ δίδαξ τῶν ἐμῶν ἡλικιωτῶν καὶ ἐλίττω πρεσβυτέρων, οἳ πρὶν μὲν τοῦτο συνεῖναι, οὐλεσὸς ἄξιοι ἦσαν. ἐπειδὴ δὲ συνεγένοντο οὗτοι, οὐ πάνυ ὀλίγῳ χρόνῳ, πάντ' ἐκείνους φαίνου). ὧν πρότερον χείρους. Σω. Οἶσθα οὖν σοῦ ἕνεκα ὅτου ὧδε παῦ δημοσθένους; Θε. Ναὶ μὰ δία ἔγωγε. ὅτι ἐστὶ σὺ ζοῦλα, καὶ ἐγὼ διός τ' ἔσομαι τοιούτος γενέσθαι διότι πρὸ καὶ ἐκείνοι. Σω. Οὐκ. ὦ γαθὲ ἀλλά σε λέληθεν τοῦτ' ὄντ' ἐν. ἐγὼ δέ σοι φράσω. ἔστι γάρ τις θεία μοῖρα παρεπόμενον ἐμοὶ ἐκ παιδὸς ἀρξάμενον θαυμάνιον. ἔστι δὲ τὸ φωνή, ἣ ὅταν γένηται ἀεί μοι σημαίνει ὃ ἂν μέλλω πράττειν, τοῦτον ἀποτρέπει. προτρέπει δὲ οὐδέποτε, καὶ ἐάν τις μοι τῶν φίλων ἀπρακτοῦντι, καὶ γένηται ἡ φωνή, ταυτὸν τοῦτο ἀποτρέπει καὶ οὐκ ἐᾷ πράττειν, καὶ τούτων ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι. χαριέστατον τοῦτο γιγνώσκετε τὸν ἐμὸν γνώμονα τὸν δαιμόνιον κωνος. οὗτος ποτὲ ἐτύγχανον ἐμοὶ ἀπακοινούμενος. μέλλων ἀσκήσειν τάδε εἰς ἡμέρας, καὶ δὴ ἐμοῦ αὐτοῦ ἀρχομένου λέγειν ὅτι μέλλει ἀσκεῖν, ἐγένετο ἡ φωνή, καὶ ἐπὶ σμικρὸν λυέν τε αὐτὸν. καὶ εἰ πον ὅτι λέγοντός σου μετὰ ξὺ γένοιτό μοι ἡ φωνὴ ἢ τὸ δαιμόνιον, ἀλλὰ μὴ ἄσκει. ἴσως ἔφη σημαίνει σοι ὅτι οὐ νικήσω. ἐπὼ δὲ καὶ μὴ μέλλω νικᾶν, γυμνασάμενός γε ἔστιν ἐν χρόνου ὠφελήσομαι. ταῦτα εἰπὼν, ἤσκει. ἔοικεν οὖν τῷ δαίμονι τῷ αὐτῷ ξυνίζειν ἀρχὴ ταύτης τῆς ἀσκήσεως. οἱ δὲ βούλεσθε ἐν ἀρχὴν ἀδελφὸν κλειτόμαχον βρέχθη, τί εἶπεν αὐτῷ τίμαρχος, ἵνα ἀθαυμάζωμεν ὅτι. ἐγὼ τὸ δαιμονίου ἐκεῖνός τε καὶ βύκελος ὁ κασιοδωρομῶν. ὃς τίμαρχον ὑπεδέξατο φαίνοντα. βρέχει ὑμῖν ὅτι εἶπεν αὐτῷ ταυτί. Θε. Τί. Σω. Ὦ κλειτόμαχε ἔφη. ἐπὼ μέν τοι βρέχομαι ἀποθαυμάζομαι νυνὶ δόλου σωκράτει. οὐκ ἄλλον πέπαλθε. τὶ δὴ οὖν φησὶ ἔστιν εἶπεν ὁ τίμαρχος, ἐπὼ φράσω. ὅτε αἰσθάτο ἐκ τοῦ συμποσίου ὁτίμαρχος, καὶ φιλῶμεν ὁ φιλημονίδου ἀποκτενοῦντες νικίαν ἐν ἡροσκαμαίοσβου, ἵπισάθην μὲν αὐτῷ μένων πὼ ἐπιβουλήν. ὁ δὲ τίμαρχος ἀπιστάμενος πρός με εἶπε. τί λέγεις ἔφη ὦ σώκρατες. ὑμεῖς μὴ πίνετε. ἐμὲ δὲ λέγει ἰζ ἀνασπᾶν. ἔξω δὲ ἐλίγον ὕδρον ἐὰν τύχω. καί μοι ἐγένετο ἡ φωνή. καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν. μακάμως ἔφην ἀνάστηθι. γίγνεταί μοι ἐμοὶ θεῖόν τι δαιμόνιον, καὶ ὃς ἐπὶ χρόνου καὶ διαλείπων χρόνον αὖθις ὥρμητο ἰέναι κἀγὼ ἔφην ἐμοὶ σὺ σώκρατες. αὖθις ἐγένετο ἡ φωνή. αὖθις οὖν αὖ ἐγὼ ἐπιχειρῶ προῖζειν ἐκάλομούς με λαθεῖν ἀπίστη, οὐκέτι ἐπῶν μοι οὐδέν. ἀλλὰ λαθὼν ἐπιπηρώσας ἄλλο σε ἐγένοντα, καὶ οὕτως ὤχετο ἀπιών. κἀγὼ διεπράξατο ἵζ ὧν ἦει ἀποθαυμάζων. ἔδοξε δὴ ἔστιν εἶπε πρὸς ἐγὼ ἀδελφόν, ὅτῳ γὰρ ὑμῖν ἐπῶ, ὅλως ἴσως ἀποθαυμάζω ἐγὼ ἐμοὶ ἀπισᾶσαι. ἔστι δ' ἴσως ἢ τῶν οἰκείων πολλῶν ἀκούσεσθε ἐπῶ ἐλεγον ἢ τῆς διαφθορᾶς τῶ

ρὰς τῆ σραλοπίλου, καὶ τὰ μὲν παρελήλυθότα, τῶν ἐνδόξων δέων ἀκούσαι· πεῖραν δ' ἔξεσι νῦν λαβεῖν τ' σημείου· εἰ αὖρα τί λέγει. ὡδὶ γοῦν τῇ δ' σρατείαν ὑφορμῇ σωνίωνος τῆδε καλοῦ, ἐγκέλευέ μοι σημεῖον. ἔχεται δὲ νῦν μικρὰ θρασύλλου σρατευσόμενος δὴν ἐσόσου καὶ ἰωνίαδ' ἐτῶ δ' ἔσομαι ἐκεῖνος, ἢ ἀποθανεῖαξ, ἢ ἐμοῦ τι πύτ' ἐλαῖν. καὶ περί γε τῆς πραγματείας τῆς ἄλλης πάνυ φοβοῦμαι. ταῦτα δὴ πάντα ἔρημά σοι ὅτι ἀλυσάμενος αὖτη τ' θαυμονίᾳ τούτου, καὶ εἰς τὰς σωυσίας τ' μετ' ἐμοῦ σωδιαρίζοντων τ' ἄλλων λωάκτη· πολλοῖς μὲν τ' ὀναγλοῦται· κ' οὐκ ἔσι τούτοις ὠφελεθῆναι μετ' ἐμοῦ διαρίβουσιν· ὥς τε οὐκ ἔδον τέ μοι τούτοις σωδιαζίζειν· πολλοῖς δὲ σωῆναι μὲν ὐδιακωλύῃ· ὠφελοῦνται δ' οὐδὲν σωόντες· οἷς δ' αὖ συλλάβηξ τῆς σωσυσίας ἡ τῆδε θαυμανίου λωάκμης, οὔ τοί εἰσιν ὧν κ' σὺ πάθηται· ταχὺ γὰρ παραχρῆμα ἐπιδόασι· κ' τούτων αὐτ' ἐπιδόντων, οἱ μὲν, καὶ βέβαιον ἔχουσι κ' παραμένειν μοι ὠφέλειαν· οἱ δὲ ὅσον αὖ μετ' ἐμοῦ χρόνον ὦσι, θαυμάσιον ἐπιδόασιν· ἐπειδὰν δ' μου ἀφέχωνται, πάλιν οὐδὲν διαφόρουσιν ὁτουοῦν· ἔσιν' ποτ' ἔπαθον ἀριστείδης ὁ λυσιμάχου ὑὸς τῆ ἀριστίλλου· διαρίβων τ' μετ' ἐμοῦ, πάμπολυ ἐπιδώκει ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ· ἔπειτα αὐτῷ σρατείκ τίς ἐγένετο· κ' ἔκων δ' ἐκ πολέμου· ἔκων δ' ἐκ πολέμου μεθ' ἑμᾶ διαρίβοντα θουκυδίδην τὸν μελησίου ἢ ὃν τ' θουκυδίδου· ὁ δὲ θουκυδίδης τῇ προτεραίᾳ μοι δι' ἐπιχθέας· οὐ λόγοις ἔ ἀν ἐγκώμιον· ἰδὼν με ὧδε ὁ ἀριστείδης, ἐπειδὴ κατέσατό τε κ' πάλιν διελίχθη, θουκυδίδην δ' ἔφ' ὃν Σώκρατες ἀκούω σε μνωῖαξ ἄπλα πρὸς σὲ, καὶ χαλεπαίνειν ὡς ἔ ὄντα. ἔσι τ' ἔφην ἐγὼ οὕτως. τί δ' οὐκ ἔλεγεν ἔφη πρὸς σοῦ συνωκίᾳ δ' ἐμοὶ δ' ἐσράποδον· Οὐκ εἰκός γε ἔφην ἐγὼ τὸν νοῦν θεόν. ἀλλὰ μὴν κ' αὐτός γε ἔφη κατανελάσως ἔχω ὦ σώκρατες. τί μάλισα ἔφην ἐγώ. ὅ τι ἔφη πρὸν μὲν ἐκ πολέμου ὁ τῶν ἀνθρώπων δίος τ' ἐμὲ διαλέγεαξ, καὶ μηδενὸς χείρων φαίνεθαι ἐν τοῖς λόγοις· ὥς τε καὶ ἐλίσκεσθαι τὰς σωουσίας τ' χαριεσάτων ἀνθρώπων· νυνὶ δὲ ἐν τοῦ παντὸς φεύγω αὖ πᾶν ὅ τι καὶ αἰσχύνομαι πεπονθὼς μόνον· οὕτως αἰσχύνομαι ὑπὸ τῆ ἐμαυτοῦ φαυλότητι. Ῥόδον δὲ ἦν δ' ἐγὼ βαλφνις σε προὔλιπεν αὖτη ἐλύσαμις, ἢ καὶ σμικρὸν καὶ σμικρὸν ἢ δ' ὅς. Ἡνίκα δέ σοι παρεγένετο ἦν δ' ἐγὼ πότερον μετὰ δόντι παρ' ἐμοῦ τί παρεγένετο, ἢ πρὶν ἄλλῳ ῥάσῳ. ἔπω σοι ὁρῶ ἔφη ὦ σώκρατες, ἅπτον μὲν νὴ τοὺς θεούς. ἀλλ' ἧς δ' ἐγὼ γοῦν ἔμαθον παρὰ σοῦ οὐδὲν πώποτε ἐς αὐφὸς δ' ἔθη ἐπιλίλουν δ' ὁπότε σοι σωείλω. καὶ ἐς τὸ τῇ αὐτῇ μόνον οἰκίᾳ εἶλω. μὴ σὺ τῷ αὐτῷ δ' οἰκήματι. μᾶλλον δὲ ὁπότε σὺ τῷ αὐτῷ οἰκήματι, καὶ ἔμοι γε ἐδόκουν φλὺ μᾶλλον ὁπότε σὺ τῷ αὐτῷ οἰκήματι ὢν λέγοντός σου βλέποιμι πρὸς σὲ μᾶλλον, ἢ ὁπότε ἄλλο σι ὁρῴω· πολὺ δὴ μάλισα καὶ πλεῖσον ἐπιλίδοαι. ὁπότε παρ' αὐτόν σι καθήμην, ἔ χόμενός σου καὶ ἅπ' ὀμενος· νῦν δ' ἢ δ' ὅς πᾶσα ἐκείνη ἐξις ὑπερέρυκεν· ἔσι οὖν ὦ βέλτιςε ἢ ἁμαθία σωουσία· ἐὰν μὲν τῷ θεῷ φίλον ἢ πάνυ πολὺ ἐπισώσεις κ' ταχύ· εἰ δὲ μὴ, οὔ· ὅρκ οὖν μόσοι ἀσφαλέσερον ἢ παρ' ἐκείνων τινὶ παθεῖν, οἱ ἐγκρατεῖς αὖ τοί εἰσι τῆς ὠφελείας· ἵν' ὠφελοῦσι τοὺς ἀνθρώπους. μᾶλλον ἢ παρ' ἐμοῦ ὅ. τι αὖ, τύχοι ἔζον πρᾶξαι. Θε. Ἐμοὶ μὲν γάνυ δοκεῖ ὦ σώκρατες ἡμᾶς οὐτωσὶ ποιῆσαι ἀποπειρᾶσθαι τὸ θαυμανίου τούτου σωόντας ἀλλήλοις. καὶ ἐὰν μὲν παρόντι ἢ μὴν, ταῦτα βέλτισα. ἐὰν δὲ, τότε ἤδη παρακρῦμα ξυλαβόμενοι, ὅ, τι σράσομεν. εἴτε ἄλλῳ σωισόμεθα. εἴτε καὶ αὐτὸ τὸ θεῖον δ' σοὶ γιγνόμενον πειρασόμεθα παραμυθεῖσθαι δυνατοὶ τε καὶ θυσίαις, καὶ ἄλλῳ ὅτῳ αὖ οἱ μάντεις ὑπῶσι. Δη. μανικῶς πρὸς ταῦτα αὐτείπης ὦ σώκρατες τῷ μειρακίῳ· δ' γοῦν λέγει δίκαια. Σω. ἀλλ' εἰ δοκεῖ χρῆναι οὕτω ποιεῖν, οὕτω ποιῶμεν.

τέλος θεάγους, ἢ περὶ σοφίας.

ΧΑΡΜΙΔΗΣ, Η ΠΕΡΙ ΣΩΦΡΟΣΥΝΗΣ.

Σω.

κου μὲν τῇ προτεραίᾳ ὡπεδράσθην ἐκ ποτιδαίας ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου· ὀλίγῳ δὲ χρόνου ἀφικομένου, ἀσμενίσας με ὡς οἷόν τε μάλιστα τοῖς παροῦσι διαφιλήσας, καὶ δὴ καὶ ἐς τὸν παγκράτιον παλαίσματά τινα καὶ ἀπτικὰ τοῦ τῆς βασιλικῆς ἱδρυθεὶς εἰσῆλθον· καὶ αὐτόθι καταλαβὼν πάνυ πολλοὺς μέν, καὶ ἀγνῶτας ἐμοί· οὓς δὲ πλείστους γνωρίμους. καί μ' ὡς εἶδον εἰσιόντα ἅμα προσδραμόντων οὗτοι πόρρωθεν ἀσπάζοντο ἄλλος ἄλλοθεν. χειρῶν δέ τις καὶ μανικὸς ὢν ἀναπηδήσας ἐκ μέσου, ἔθει πρός με. καί μου λαβόμενος τῆς χειρὸς, ὦ Σώκρατες ἦ δ' ὅς πῶς ἐσῴθης ἐκ τῆς μάχης; ὀλίγου δὲ πρὶν ὑμᾶς ἀπιέναι, μάχη ἐγένετο ὑπὸ τῇ πυλαίᾳ. ἦν αὖ δῆλα ἦσαν· οἱ τῷδε πεπυσμένοι. καὶ ἐγὼ πρὸς αὐτὸν ἅπερ καὶ νῦν μοι ἔφη ὡς σὺ ὁρᾷς. καὶ μὴν ἥδομαί γε, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι μάχη πάνυ ἰσχυρά γε γενέσθαι. καὶ ὃς αὐτῷ πολλοὺς τῶν γνωρίμων τεθνάναι. καὶ εἰκότως ἦν δ' ἐγὼ ἀληθῆ ἀπήγγελται. γάρ γε γένοιτο μὴ ἦ δ' ὅς τῇ μάχῃ. γάρ γε νομίζω. ἀλλὰ δὴ ἔφη ἡδέως ὑμῖν διήγησαι. οὐ γάρ τοι πω πάντα σαφῶς πεύσμεθα. καὶ ἅμα μὲν ἡδέως ἂν παρὰ κεφαλῆς ἠκούσαιμι. παραγιγνόμενος δ' ἂν ἀσπαζόμην τόν τε κεφαλῆν καὶ τοὺς ἄλλους. καὶ διηγοῦμαι αὐτοῖς τὰ ἀπὸ στρατοπέδου, ὅτι μέν γε ἀνδρῶν. ἡρώτων δὲ ἄλλος ἄλλο. ἐπειδὴ δὲ τῶν τοιούτων ἅδην εἴχομεν, αὖθις ἐγὼ αὐτὸν ἠρώτων τὰ τῆδε τοῦδε φιλοσοφήσαντος. ὅπως ἔχει ταυτί. τοῦδέ τι τῶν νέων εἶσιν οἳ αὐτοῖς διαφθείροντες ἢ σοφίᾳ, ἢ κάλλει, ἢ ἀμφοτέρᾳ ἐγγιγνόμενοι εἶεν· καὶ ὁ κεφαλῆς ἀποβλέψας πρὸς τὴν θύραν, ἰδών τινας παισὶ καὶ λοιδορουμένους ἀλλήλοις, καὶ ἄλλον ὄχλον ὄπισθεν ἑπόμενον, τοῦδε μὴ τῶν καλῶν ὦ Σώκρατες ἔφη αὐτίκα μοι δοκεῖς εἴσεσθαι. οὗτοι γὰρ τυγχάνουσιν οἱ εἰσιόντες. πρόσωπά τε καὶ βραχὺ ὄντες τοῦ δοκοῦντος καλλίστου εἶναι τά γε δὴ νῦν. φαίνεται δέ μοι καὶ αὐτὸς ἐγγὺς ἤδη που εἶναι προσών. ἔστι δ' ἔν γε δίπτυς τίς τε καὶ τοῦ. οἶσθά που συνέφη· ἀλλ' οὔπω οἶμαι ἡλικίᾳ ἦν πρίν σε ἀπιέναι, χαρμίδην ἐν τῷ γλαυκῶνος τοῦ ἰμεταδρου θείᾳ ἐμὸν δὲ ἀνεψιόν. οἶδα μέν τοι νὴ δία ἦν δ' ἐγώ· οὐ γάρ τοι φαῦλος οὐδὲ τότε ἦν. ἔτι παῖς ὢν νῷν δ' ἔμαθε που ἂν μειράκιον ἤδη. λυτίᾳ ἔφη εἶσι· καὶ νὴ δία καλὸς· καὶ δῖος γέγονε· καὶ ἅμα ταῦτα αὐτοῦ λέγοντος, ὁ χαρμίδης εἰσέρχεται· ἐμοὶ μὲν οὖν ὦ ἑταῖρε οὐδὲν θαυμαστὸν· ἀτεχνῶς γὰρ ἀμυκὴ τέθαμμαι πρὸς τοὺς καλούς· ὅμως δὲ γάρ τί μοι πάντες οἱ τῇ ἡλικίᾳ καλοὶ φαίνονται· ἀτὰρ οὖν δὴ καὶ τότε ἐκεῖνος ἐμοὶ θαυμαστὸς ἐφαίνετο, τε μέγεθος· καὶ τὸ κάλλος· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι πάντες ὁρᾶν ἔμοιγε ἐδόκουν αὐτοῦ· οὕτως ἐκ παλαιοῦ τε καὶ πεφυρμένοι ἦσαν ἰωνικῶς· πολλοὶ δὲ δὴ ἄλλοι ὁρατοὶ καὶ οὐ τοῖς ὄπισθεν εἰπόντος. καὶ τὸ μὲν ἱμέτερον τῶν αἰσθήσεων ἦπου θαυμαστὸν ἦν· ἀλλ' ἐγὼ καὶ τοῖς παισὶ προσέχων τὸν νοῦν· ὡς οὐδεὶς ἄλλος ἔβλεπεν αὐτῶν· οὐ δῆτα ἔφη σμικρότατος ἦν· ἀλλὰ πάντες ὡστε δὴ ἀγάλματι ἐοικότα αὐτὸν, ἦ δ' ὅς χαριφῶν καλέσας με, τί σοι φαίνεται ὁ παῖς ἔφη σώκρατες οὐκ εὐπρόσωπος; τί δῆτα φῶ, ἦν δ' ἐγώ· ἅπαντος μέν τοι ἔφη ἐθέλει ἀποκωῶσαι, δόξει σοι ἀπεῖσαι πρᾶγμα· οὕτως ὁ εἶδος παγκάλος ἐστίν. σωφάσαν οὖν ἦ δ' ἐγὼ ἄλλοι ταυτὰ ταῦτα ὦ χαριφῶντι· καὶ ὃς ἡράκλεις ἔφη· ὡς ἄμαχον λίθον τιν' αὖσραι εἶμι αὖθις οἷόν τε ἂν ἐμένοντ' ἂν τυχεῖν προσὸν σμικρόν γε. τί ἔφη ὁ κριτίας, εἰ πω ψυχὴν ἦν δ' ἐγὼ τυχεῖν οὐ πάνυ κακήν· πρὸς πάντων δή που ὦ κριτία ζῶντον αὖτ' ἂν τ' ἐστὶ μετέρας ὄντα οἰκίας. ἀλλ' ἔφη πάνυ καλὸς γε ἀγαθός ἐστι γε ταῦτα· τί ἦν ἔφην· νὴ ἀπόστασθον αὖτ' αὐτὸ ἐᾶν γε ἐθιασάμενόν πρόσθεν τ' εἶναι· πάντως γάρ που τηλικοῦτος ὢν οὐδὲν ἐθέλει διαλείπειν. καὶ πάνυ γε ἔφη ὁ κριτίας, ἐπεί γε νὴ ἐστὶ φιλόσοφός γε· νὴ ὡς δοκεῖ ἄλλος τε νὴ ἐαυτῷ, πάνυ ποιητικός. τοῦτο μὲν ἦν δ' ἐγὼ ὠφέλει κριτία πόρρωθεν ἡμᾶς ὑμνοῦν πάσχειν ἀπὸ τῆς σόλωνος συνουσίας· ἀλλά τί οὐκ ἐπίλαθές μοι τ' στασίαν καλέσας δῆρος. εἰ δὲ γὰρ

αὖ που εἰ ἐτύγχανε κωτόδρος ὢν ἀκροατὴς αὖ ἦν αὐτῷ διαλέγεσθαι ἡμῖν σμικρὸν γε σοῦ ἐπιδεέστερον τὸ ἄμα καὶ ἀνθρώπου ὄντος. Ἀλλὰ καλῶς ἔφη λέγεις. καὶ καλοῦμεν αὐτόν. καὶ ἅμα πρὸς τὸν ἀνθρωπον. παῖ ἔφη. κάλει χαρμίδην. ἐπὶ τίνι δὲ βούλομαι αὐτὸν ἰατρῷ συνεῖναι τῆς ἀφωνίας· ἵνα πρῶτον πρὸς μὲ ἔλεγεν. ὅτι ἀθρεῖ. πρὸς οὖν ἐμὲ ὁ κριτίας αὖθις χάριν βούλεται θεραπεύεσθαι καὶ τὴν κεφαλὴν ἕωθεν αἰτάμενος· ἀλλά τί σε κωλύει πρὸς ποιήσασθαί τι καὶ κεφαλῆς φάρμακον. οὐδὲν ἦν δὲ τούτου ἐλλιπέστερον. Ἀλλ' ἥκει ἔφη. ὅπερ οὖν μὴ ἐγκαλεῖ. ἵνα μὴ ἐποίησε γέλωτα πολὺν ἔναντος γὰρ ἡμῶν τῶν καλλίστων ξυλλογέων ἐν πλησίον ὤθει καθεύδειν. ἵνα παρ' αὐτῷ καθίζοιτο, ἕως τῶν ἐπιτηδείων καλλίστων, ἐν μὲν, αἰσθάνεται, ἐν δὲ, πλάγιον καταβάλομεν. ἔδοξεν οὖν ἐλθὼν μετὰ ξύμπαντος ἡμοῦ τε καὶ τοῦ κριτίου ἐκαθίζετο· σὺ ταῦτα μὲν δὴ φίλε ἐτῶ ἐάσον. καί μου ἡ πρώην θρασύτης ὑπερέκοπτεν. ἵνα δὴ χρόνον ἐτῶ. ὡς πάλιν ἁλίσας αὐτῷ διαλεξόμενος. ἐπειδὴ δὲ φράσαντος τοῦ κριτίου, ὅτι ἐτῶ εἴην ὁ φαρμακεὺς ἐπισάμενος, αὖ βλέψας τέ μοι τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀμηχανόν τι οἷον οὐ αἰσχυντὸν ὡς ὁρῶ πόσον. καὶ ὁ οὖ τῷ παλαίστρᾳ ἅπαντες τοῦτ' ἐρέουσιν ἡμᾶς κύκλῳ καθεδεῖν, τότε δὴ ὦ γυνάσθαι, ἐδόκουν τε τοῦ ἐτοῦ τοῦ ἱματίου καὶ ἐφοβούμην. μὴ οὐκ ἔτ' οὐ ἐμαυτῷ ἦν. μὴ οὐ ὁμέσαι σοφώτατον ἢ ἦν κυλίσαι τὸ ὁρῶ μόνον. ὃς εἶπεν ὡδὶ τοῦ καλοῦ λίτου παῖδος ἄλλῳ ὑφ' τινὸς ἥμενος βλαβεῖσθαι μὴ καπύσαντι λέοντος νεβρὸν ἐλθόντα μόρσαι αἱρεῖσθαι κρέων. αὐτὸς γάρ μοι ἐδόκουν λέγω τοῦ θυμοῦ τοῦ θρέμματος ἐκλωκέναι. ὅμως δὲ αὐτοῦ ὁρωπόσου ὄντος ἐπισάμενον τῆς κεφαλῆς φάρμακον, μόγις πως ἀπεκρινάμην ὅτι ἐπισταίμην, τί δ' οὖν ἦ δ' ὅς ἴδι; καὶ ἐτῶ εἶπον ὅτι αὐτὸ μὲν ἔστι φύλλον τί. ἐπῳδὴ δέ τις ἐστὶν ἣν ἐπάδοντας χρὴ τὸ φάρμακον ἅμα ἐπιφέρειν. ἢν εἰ μέν τις ἐπάδοι ἅμα μὴ χρῶτο αὐτῷ, παντάπασιν ὑγιᾶ τοι εἶη φάρμακον. οὐδὲν δὲ τῆς ἐπῳδῆς οὐκ ὄφελος εἴη τοῦ φύλλου. καὶ ὃς ἀναγράφομαι τοίνυν ἔφη σοῦ τὴν ἐπῳδήν. πότερον δ' ἐτῶ ἐμὲ πείσῃς, ἢ καὶ μή. γελάσας γ' ἐγὼ εἶπον πείσω ἔφη ὦ σώκρατες. Εἶεν ἴσως δ' ἐτῶ. καὶ τί μοῦσά μου σὺ ἀκηκοέναι; εἰ μὴ ἀδικῶ γε ἔφη, οὐ γάρ τι σοῦ ὀλίγος λόγος ἐστὶν ἐν τοῖς ἡμετέροις ἡλικιώταις. μέμνημαι δ' ἔτωγε καὶ παῖς ὢν κριτίᾳ τῷδε ξυόντα σε. καλῶς δὲ σὺ ἴσθ' δ' ἐτῶ ποιῶν. μᾶλλον γάρ σοι παρρησιάσομαι πρὸς τῆς ἐπῳδῆς ἣν τυγχάνει οὖσα. αὖθις δ' ἐπόρευον τίνι τρόπῳ σοι ὠφελεῖμεν τὴν λιμόν. αὐτῆς. ἔστι γὰρ ὦ χαρμίδη τοιαύτη οἵα μὴ διδόναι τὴν κεφαλὴν μόνον ὑγιᾶ ποιεῖν. ἀλλ' ὥσπερ ἴσως ἴσθ' καὶ σὺ ἀκήκοας τ' ἀγαθὸν ἰατρῶν, ἐπειδάν τις αὐτοῖς προσέλθῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀλτῶν, λέγουσί που· ὅτι οὐκ οἷόν τε αὐτοὺς μόνους ἐπιχειρεῖν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἰᾶσθαι. ἀλλ' ἀναγκαῖον εἶη ἅμα καὶ τὴν κεφαλὴν θεραπεύειν. εἰ μέλλοι μὴ τὰ τῇ ἐμμάτων εὖ ἕξειν. καὶ αὖ δ' τὴν κεφαλὴν φάσθαι αὖ ποτε θεραπεῦσαι αὐτὴν ἐφ' ἑαυτ' ἄνευ ὅλου τοῦ σώματος πολλὴν ἄνοιαν εἶναι. ἐκ δὴ τούτου τοῦ λόγου διαίταις ὧδὶ πᾶν δ' σῶμα ἐπιθέμενοι, μετὰ τοῦ ὅλου δ' μέρος ἐπιχειροῦσι θεραπεύειν τε καὶ ἰᾶσθαι, ἢ οὐκ ἤθησεσθ' ὅτι ταῦτα οὕτω λέγουσί τε καὶ ἴσχει; Γαύν γε ἔφη. Οὐκοῦν καλῶς σοι δοκεῖ λέγεσθαι μὴ ἀποδέχη τὸν λόγον; Γαύτου μάλιστα ἔφη. Κἀτὼ ἀκούσας αὐτοῦ ἐπαινέσαντος, αἰσθαρρήσας π. καί μοι καὶ τὰ σμικρὸν πάλιν ἡ θρασύτης ξυνεξέρριζε. μὴ ἀπλῶς πυρούμενον. καὶ δ' που τοιοῦτον δοίην ἐστὶν ὦ χαρμίδη. μὴ ἀ ταύτης τῆς ἐπῳδῆς ἅμα δὸν δ' αὐτῷ ἐτῶ ἐκεῖ ἐᾶν δὴ σχολὴν παρὰ τινος τῶν θρακίων τῶν ζαμόλξιδος ἰατρῶν. ἐ λέγου) μὴ ἀπαθανατίζειν. ἔλεξε δὲ ὁ θρᾷξ οὗτος, ὅτι ταῦτα μὲν ἰατροὶ οἱ Ἕλληνες ἄν δὴ νῦν ἐτῶ λέγειν, καλῶς λέγοιεν. ἀλλὰ ζάμολξις ἔφη λέγει ὁ ἡμέτερος βασιλεὺς θεὸς ὤν, ὅτι ὥσπερ ὀφθαλμοὺς οὐδὲν κεφαλῆς οὐδὲ ἐπιχειρεῖν ἰᾶσθ'. δὴ κεφαλὴν οὐδὲν σώματος, οὕτως οὐδὲ σῶμα οὐδὲν ψυχῆς· ἀλλὰ τοῦτ' μὴ οὕτω ἔστιν ἔτι διαφθείρειν τοῦτ' ἔφη τοῖς Ἕλλησιν ἰατροὺς τὰ πολλὰ νοσήματα ὅτι ἡ ὅλου ἀγνοοῦσιν οὐ δοκεῖ πως ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι· οὐ μὴ καλῶς ἔχοντος, ἀδύνατον εἶη, τὸ μέρος οὐ ἔχειν· πάντα τ' ἔφη ἐκ τ' ψυχῆς ὁρμᾶσθαι καὶ τὰ κακὰ καὶ τὰ ἀγαθὰ τῷ σώματι· μὴ παντὶ δ' ἀνθρώπῳ. καὶ ἐκεῖθεν ἐπιρρεῖν ὥσπερ ἐκ τ' κεφαλῆς δ' τὰ ὄμματα. δεῖν οὖν ἐκεῖνο καὶ πρῶτον καὶ μάλιστα θεραπεύειν, εἰ μέλλει καὶ τὰ τῆς κεφαλῆς, μὴ

τὰ δ' ἄλλα σώματος καλῶς ἔχειν. Ἀρκεῖσθαι δὲ τὴν ψυχὴν ἔφη ὦ μακάριε ἐπῳδαῖς ἕως τοὺς δ' ἐπῳδὰς ταύτας, τοὺς λόγους δ' τοὺς καλοὺς· ἐκ δὲ τῶν τοιούτων λόγων ἐν ταῖς ψυχαῖς σωφροσύνην ἐγγίγνεσθαι. ὅς ἐγγενομένης μὴ παρεῖναι, ἐφάδιον ἤδη δ' τὴν ὑγίειαν, καὶ τῇ κεφαλῇ μὴ τῷ ἄλλῳ σώματι πορίζειν. διδάσκων οὖν με τότε φάρμακον μὴ τοὺς ἐπῳδούς, ὅπως ἔφη τῷ φαρμάκῳ τούτῳ μηδεὶς σε πείσῃ πρὶν αὐτὸς κεφαλὴν Ἀρκεῖν, ὃς ἂν μὴ πρὸν ψυχὴν πρῶτον παρέχῃ τῇ ἐπῳδῇ καλῶς σοῦ Ἀρκεῖν. μὴ δ' ἔφη τοῦτ' εἶναι ἁμάρτημα δ' τοὺς ἀνθρώπους· ὅτι χωρὶς ἀπὸ τοῦ σωφροσύνης τε μὴ ὑγιείας, ἐπιχειροῦσιν ἐπιχειροῦσιν ἐπιτρέπειν· καὶ μοι πάνυ σφόδρα εἰπεῖν ἐδόκει, μή τε πλούσιον οὕτω μηδεὶς εἶναι, μή τε γενναῖον, μή τε καλὸν, ὃς ἐμὲ πείσει ἄλλως ποιεῖν· ἐπεὶ οὖν ὁμολογοῦμεν ταῦτα καὶ μοι ἀνάγκη πείθεσθαι, πείσομαι δ' ἐγὼ σοὶ ἐπὶ μὲν βουλῇ κατὰ τὰς τοῦ ξένου ἐπιτολὰς τὴν ψυχὴν πρῶτον παρέχειν ἐπᾴδεσθαι ταῖς τοῦ θρᾳκὸς ἐπῳδαῖς, προσιόντα δ' φάρμακον τῇ κεφαλῇ· εἰ δὲ μή, οὐκ ἂν ἔγωγε ἔτι ποιοῖμί σοι ὦ φίλε χαρμίδη. Ἀκούσας οὖν μου ὁ κριτίας ταῦτα ἐπόησε, δῆλος ἔφη ὦ σώκρατες γεγονὼς αὖ εἴη ἐν τῇ κεφαλῇ ἀθεότερα τῷ παιδίσκῳ· εἰ δ' ἀναγκαῖόν τι μὴ τὴν διάνοιαν δεῖ τὴν κεφαλὴν ὑγιάσθαι. λέγε μὲν τοι σοι ὅτι χαρμίδης τῶν ἀλλοκότων ἐστὶν οὐ μόνον τῇ ἰδέᾳ ἰόντα διαφόρων, ἀλλὰ μὴ αὐτῷ τούτῳ οὗ σὺ φὴς τὴν σωφροσύνην ἔχειν. φὴς δὲ σωφροσύνης. ἢ γάρ; ναὶ γὰρ ἐγὼ δ' ἐρῶ. Εὖ τοίνυν ἴσθι ἔφη ὅτι πάνυ πολὺ δοκεῖ σωφρονέστατος εἶναι τῶν νεανίσκων· καὶ τἄλλα πάντα ἐς ὅσον ἡλικίας ἦν, οὐδενὸς χείρων ὤν. καὶ γὰρ ἦν δ' ἐγὼ καὶ δίκαιον ὦ χαρμίδη σοφὸν εἶναι σε τῶν ἄλλων πᾶσι τοῖς τοιούτοις. οὐ γὰρ οἶμαι ἄλλον οὐδένα τῶν νῦν ἐνθάδε ῥᾳδίως ἂν ἔχειν ἐπιδεῖξαι πεῖραν δύο οἰκίαν σωτηρίαν δοῦσαν εἰς τὸν ἐν τῶν ἀθήνησιν, ἐκ τῶν ἐνόντων, ἡμίσεως ἂν καὶ ἀμείνω γενέσθαι, ἢ ἧς ὧν σὺ γέγονας. ἅτε γὰρ παιδεύσαι ὑμῶν οἰκίαν κριτίου τοῦ σωφρονίου, καὶ δ' ἀπαιρέοντος, καὶ δ' πόλιος, καὶ ὑπ' ἄλλου πολλῶν ποιητῶν ἐγκεκωμιασμένου παραδίδοτε ἡμῖν· ὡς διαφέρουσα ἡμᾶς τε καὶ αὐτούς. καὶ τῇ ἄλλῃ λεγομένῃ βυβλιομονίᾳ. καὶ αὖ πρὸς μικρὸς ὡσαύτως· συλλάμπους δ' τοῦδε σοῦ δὲ θείου, οὐδεὶς τῶν νῦν τῇ πείρᾳ λέγειν καλὸν καὶ μείζων οὐδὲ δόξαι δ'· ὁσοίπερ ἐκεῖνος ἦν δ' μέγαν βασιλέα, ἢ παρὰ ἄλλον τινὰ τῶν νῦν τῇ πείρᾳ προσβύων ἀφίκεσθαι. σύμπασα δὲ αὐτὴ ἡ οἰκία, οὐδὲν τῆς ἑστίας ὑποδεεστέρα· ἐκ δὴ τοιούτων γεγονότα, εἰκὸς σε εἰς πάντα πρῶτον δ'· τὰ μὲν οὖν ὁρώμενα τῆς ἰδίας ὦ φίλε παῖ γλαύκωνος, δοκεῖς μοι οὐδενὸς τῶν προσόντων καταμελῆσαι· εἰ δὲ δὴ καὶ πρὸς σωφροσύνην καὶ πρὸς τἄλλα κατὰ τὸν τοῦδε λόγον ἱκανῶς πέφυκας, μανθάνειν σε δεῖ δ' ἐγὼ ὦ φίλε χαρμίδη ἡ μήτηρ ἔφη κτεῖνε. ἔχει δ' δὴ οὕτως· εἰ μέν σοι ἔδη πάρεστιν ὁ λέγει κριτίας ὅδε σωφροσύνη καὶ δ' σώφρονα ἱκανῶς, οὐδὲν ἔτι σοι ἔφη οὔτε τῶν ζαμόλξιδος, οὔτε τῶν ἀβαρίδος τοῦ ὑπερβορείου ἐπῳδῶν. ἀλλ' αὐτό σοι αὖ ἤδη δοκεῖ εἶναι δ' τῆς κεφαλῆς φάρμακον· εἰ δ' ἔγωγε τούτων ἐπιδεὴς δ' δοκεῖς, ἐπακτέον πρὸ τῆς τοῦ φαρμάκου δώσω. αὐτὸς οὖν μοι εἰπὲ πότερον ὁμολογεῖς τῷδε καὶ φὴς ἱκανῶς ἤδη σωφροσύνης μετέχειν, ἢ οὐδὲν δ'. ἀνδρυθερμάσας οὖν ὁ χαρμίδης, πρῶτον μὲν ἔτι καλλίων ἐφαίνετο. καὶ ἐπ' αἰσχυντηλὸν αὐτοῦ τῇ ἡλικίᾳ ἔπρεπεν· ἔπειτα καὶ οὐκ ἀγενῶς ἀπεκρίνατο. εἰ τι γοῦν ὅτι οὐ ῥᾴδιον ἦν εἰ τῷ παρόντι, οὔθ' ὁμολογεῖν, οὔτε ἀρνεῖσθαι ἔστιν τὰ δρώμενα. καὶ μὲν δὴ ἔφη δ' ὅς μὲ φῶ ἔστιν σώφρων, ἅμα μὲν ἄτοπον αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν τοιαῦτα λέγειν· ἅμα δὲ καὶ κριτίαν τὸν δ' ψυχὴν ἐπιδείξω. καὶ ἄλλους πολλοὺς ὡς δοκῶ εἶναι σώφρονας ὁ τοῦδε λόγος. ἐὰν δ' αὖ φῶ, καὶ ἐμαυτὸν ἐπαινῶ, ἴσως ἐπαχθὴς φανεῖσθαι· ὥστε οὐκ ἔχω ὅ, τι σοι ἀποκρίνωμαι. καὶ ἐγὼ εἶπον. ὅτι μοι εἰκότα φαίνει λέγειν ὦ χαρμίδη. καὶ μοι δοκεῖν δ' ἐγὼ καὶ ἄν αὖ σκεπτέον ἐστὶ κἀκεῖνα εἴτε μὴ ὁ πυθαίνομαι. ἵνα μή τε σὺ αὐθαδιάζῃ λέγῃς ἃ μὴ βέλτιστ· μήτ' αὖ ἐγὼ ἀσκέπτως δ' τὴν ἀληθινὴν ζήτησιν. εἰ δ' ἐν σοι φίλον. ἐθέλω σκοπεῖν μᾶ σοῦ. εἰ ἐμοὶ, ἐᾶν· ἀλλὰ πάντ' μάλιστα ἔφη φίλ). ὥς τε τάδε δι' ἐμοῦ ὅπη αὐτὸς οἴει βέλτιστα σκέψασθαι, ταύτῃ σκόπει. τῇδε δοίην ἔφην ἐγὼ δοκεῖ μοι βέλτιστα ἂν ἡ σκέψις δ' αὐτ· σθαι δ' ὅσοι πάρεισι σωφροσύνη, ἔχεις τι δ' αὐτ

δοξάζειν· ἀνάγκη γοῦν που σὺ οὖσαν αὐτὴν ἔτερόν τινα παρέχειν ἕξιν δόξαν ἧς σὺ τυγχάνεις οὖσα, ὅτι τὴν ἀνοησίαν ἐποίησε τὴν σωφροσύνην. ἦ γὰρ οὐχ οὕτως; Ἔστω μοι ἔφη δίκαιον. Οὐκοῦν εἰ ἐκείνην γε ἔφην ὄντως ἐπειδὴ τάχιστα ἐπιχειρήσαμεν, καὶ εἰ πάνυ σμικρὸν ἔλεγεν τι φαίνεσθαι. Ἴσως ἔφη. Ἵνα τοίνυν τοῦτο σκοπῶμεν ἔστι σοι ἔνεστιν ἔστι μὴ, ἐπὶ ἓν εἶδος τὴν φρονήσεως σωφροσύνην καὶ τὰ τοιαῦτα δόξαι. καὶ ὃς ὁμοίως πρῶτον, ὥκνει τε καὶ οὐ πάνυ ἤθελεν ἀποκρίνασθαι· ἔπειτα μέντοι εἶπεν. ὅλως δοκεῖ σωφροσύνη εἶναι, ἡ κοσμίως πάντα πράττειν· καὶ ἡσυχῇ ἔστε τοὺς ὅλους καλίζειν καὶ διαλέγεσθαι· καὶ τἄλλα πάντα ὡσαύτως ποιεῖν. καὶ μοι δοκεῖ ἔφη συμβάσθαι, ἡσυχίους τοὺς εἶναι ἐρωτᾶν. Ἐρρωσθαι οὖν ἐν δὲ λέγεις· φασὶ γάρ τοι οἱ χαρμίδην τοὺς ἡσυχίους σώφρονας εἶναι. Ἴσως μὲν ἔστι λέγουσιν· ἐπὶ γοῦν μοι· οὐ τοι καλῶς μέντοι ἡ σωφροσύνη δοκεῖ; πάνυ γε ἔφη. Ῥᾴδιον οὖν καὶ μᾶλλον σὺ γραμματιστοῦ τὰ ὅμοια γράμματα γράφειν ταχύ, ἢ ἡσυχῇ. ταχύ. Τί δ' ἀναγιγνώσκειν· ταχέως ἢ βραδέως. Ταχέως. καὶ μὴν δὴ καὶ ἐὰν σ' κιθαρίζειν ταχέως· καὶ ἐὰν παλαίειν ὀξέως, πολὺ κάλλιον τὴν ἡσυχῇ τε καὶ βραδέως; Ναί. Τί δὲ πυκτεύειν τε καὶ παγκρατιάζειν οὐχ ὡσαύτως; Ναί γε. Θεῖν δὲ καὶ ἄλλα· καὶ τὰ τοῦ σώματος ἅπαντα ὁρᾷς οὐ τὰ μὲν ὀξέως καὶ ταχὺ γιγνόμενα τὰ τοῦ καλοῦ ἔστι· τὰ δὲ βραδέα μόγις τε καὶ ἡσυχῇ τὰ τοῦ αἰσχροῦ; φαίνεται. Φαίνεται ἄρα ἡμῖν ἔφην ἐπὶ τοῦτο καὶ τὸ σῶμα, οὐ τὸ ἡσύχιον· ἀλλὰ τὸ τάχιστον καὶ ὀξύτατον, καλλίστου ἔσται; γοῦν; Ναί γε. Ἡ δέ γε σωφροσύνη καλόν τι ἦν; Ναί. Οὐ τοίνυν καὶ τοῦ σῶμα ἡ ἡσυχιότης ἀλλ' ἡ ταχυτὴς σωφρονέστερον εἶναι, ἐπειδὴ καλὸν ἡ σωφροσύνη. Εἰκὸς ἔφη. Τί δὲ δὴ ἐπὶ τοῦτο διανοίᾳ καλλίστου ἢ δυσμαθίᾳ. Εὐμαθίᾳ. Ἔστι δὲ γ' ἔφην ἡ μὲν εὐμαθία ταχέως μανθάνειν. ἡ δὲ δυσμαθία, ἡσυχῇ καὶ βραδέως; Ναί. Διδάσκειν δὲ ἄλλον, ὃ τι ταχέως καὶ κάλλιον καὶ σφόδρα μᾶλλον, ἢ ἡσυχῇ τε καὶ βραδέως κάλλιον, ἢ σφόδρα καὶ ταχέως. Σφόδρα ἔφη καὶ ταχέως. Ἦ δ' ἐς χίνακα οὐχὶ ὁ ξύτατος τίς ἐστι τῆς ψυχῆς, ἀλλ' οὐχὶ ἡσυχία; Ἀληθῆ; Οὐκοῦν καὶ τὸ ξυνιέναι τὰ λεγόμενα καὶ οὐ γραμματιστοῦ καὶ κιθαριστοῦ, καὶ ἄλλου δὴ παντὸς τοῦ, οὐχ ὡς ἡσυχαίτατα ἀλλ' ὡς τάχιστά ἐστι καὶ κάλλιστα; Ναί. Ἀλλὰ μὴν οὖ γε ταῖς ζητήσεσι τῆς ψυχῆς καὶ τῷ βουλεύεσθαι, οὐχ ὁ ἡσυχώτατος ὡς ἐπὶ τοῦτο δίκαιον καὶ μόλις ξυλλήμονός τε καὶ εὐμηχάνους ἐπαίνου δοκεῖ ἄξιος εἶναι· ἀλλ' ὁ ῥᾳστά τε καὶ τάχιστα ταῦτα ὁρῶν. Ἔστι ταῦτα ἔφη. Οὐκοῦν πάντα ἂν δ' ἐπὶ τοῦτο ὦ χαρμίδη ἡμῖν καὶ τὰ τῆς ψυχῆς καὶ τὰ τοῦ σώματος, τὰ τοῦ τάχους τε καὶ τῆς ὀξυτῆτος καλλίστου φαίνεται, ἢ τὰ τῆς βραδυτῆτός τε καὶ ἡσυχιότητος. κινδυνεύει ἔφη. Οὐκ ἄρα ἡσυχιότης τίς ἐστι σωφροσύνη ἐστὶν· οὐ δ' ἡσύχιος ὁ σώφρων ἐοικὼς ἔγωγε ἔοικεν τοῦτο τοῦ λόγου ἐπειδὴ καλὸν αὖ φανῆναι, σώφρονα ὄντα. δυοῖν γ' δὴ τὰ ἕτερα, ἢ οὐδὲν μᾶλλον ἡμῖν, ἢ πάνυ που ὀλιγάκις οὖ, αἱ ἡσύχιοι πράξεις ἐν τῷ ἐν καλλίους ἐφάνησαν, ἢ αἱ ταχεῖαί τε καὶ ὀξεῖαι· εἰ δ' οὕτω ὦ φίλε δή μάλιστα μᾶλλον ἐλάττους αἱ ἡσύχιοι τῶν σφοδρῶν τε καὶ ταχέων πράξεων τυγχάνουσι καλλίους οὖσαι, οὐ δὲ ταύτη σωφροσύνη ἂν ἔη μᾶλλόν γε δ' ἡσυχῇ πράττειν, ἢ τὸ σφόδρα τε καὶ ταχέως, οὐ γὰρ ἐν βραδισμῷ, οὐδ' ἐν λέξει, οὔτε ἄλλοθι οὐδαμοῦ οὐδὲν ὁ ἡσύχιος βίος κόσμιος, τῷ μὴ ἡσυχίου σωφρονέστερος ἂν ἔη· ἐπειδὴ οὐ τῷ λέξῃ τῶν καλῶν τι ἡμῖν ἡ σωφροσύνη πιπτέτην· καλὰ δὲ, οὐκ ἦσον τὰ ταχέα τ' ἡσυχίων πέφανται. Ὀρθῶς μοι δοκεῖς ἔφη ὦ σώκρατες εἰρηκέναι. Πάλιν τοίνυν ἐπὶ τοῦτο ὦ χαρμίδη μᾶλλον προσέχων τὸν νοῦν, καὶ εἰς σεαυτὸν ἀποβλέψας, οἰούσας ὁ ποιόν τινα σε ποιεῖ ἡ σωφροσύνη παροῦσα, καὶ ποία τίς οὖσα, ὥστε τὸν ἀποφαίνεσθαι ἂν πάντα ταῦτα συλλογισάμενος ἐπὶ δὴ καὶ αἰσθάνεσθαί τί σοι φαίνεται εἶναι; Καὶ ὃς ἐπιμελῶς, καὶ πάνυ αἰσθητικῶς πρὸς ἑαυτὸν διασκοπήσαμενος, δοκεῖ δίκην μοι ἔφη αἰσχύνεσθαι ποιεῖν ἡ σωφροσύνη παροῦσα, καὶ ποία τίς οὖσα, ὥστε τὸν ἀποφαίνεσθαι ἂν αἰσχρὸν τὸν ἄνδρα· καὶ ἔστιν ὅπερ αἰσθὲς ἡ σωφροσύνη; Εἶεν ἦ δ' ἐγώ· ἀκαλὸν ἄρ' ὁμολογεῖς τὴν σωφροσύνην εἶναι; Ναί; Ἐρῶ οὖν αὖ ἔην ἀγαθὸν ὃ μὴ ἀγαθοὺς ἀπεργάζεται; Οὐ δῆτα. Οὐ μόνον οὖν ἄρα καλόν· ἀλλὰ καὶ ἀγαθόν ἐστιν. Ἔμοιγε δοκεῖ.

» Τί οὖν ἦν ἐγὼ ὁμίρῳ οὐ πιστεύας καλῶς λέγειν λέγοντι, ὅτι, Δικαίως ἄρ' οὐκ ἀγαθὸν καὶ χρηστὸν αἰσχρὸν παρεῖναι. Ἔστιν γὰρ ὅπως. Ἔστιν ἄρα ὡς ἔοικεν αἰσχρὸν οὐκ ἀγαθὸν καὶ ἀγαθόν. Φαίνεται. Σωφροσύνη δήγε ἀγαθόν· εἴπερ ἀγαθοὺς ποιεῖ· εἰς ἃ παρῆμεν κοὺς δὲ μή. Ἀλλὰ μὴν οὕτω γε δοκᾶμεν ἔχειν ὡς σὺ λέγεις. Οὐκ ἄρα σωφροσύνη ἂν εἴη αἰσχρὸς· εἴπερ δὲ μὴ, ἀγαθὸν τυγχάνει ὄν. αἰσχρὸς δὲ μηδὲν μᾶλλον ἀγαθόν. Οὐ μῆ κον. Ἀλλ' ἔμοιγε δοκᾶ ἔφη ὦ Σώκρατες εἶναι μὴ ὀρθῶς λέγεσθαι· τόδε δὲ σκέψαι τί σοι δοκᾶ εἶναι ἢ σωφροσύνης. ἄρ' ἃ τὰ αἰσχρὰ ποιοῦντα· ὃ ἤκουσα λέγοντος ὅτι σωφροσύνη ἂν εἴη τὰ ἑαυτοῦ πράττειν. σκόπει οὖν εἰ ὀρθῶς σοι δοκᾶ λέγειν ὁ λέγων. Καὶ ἐγὼ ὦ μακάριε ἔφην κεῖνόν τοῦτο ἀκούσας αὐτό. ἦ ἄλλά τις τῶν σοφῶν. Ἔοικεν ἔφη ὁ κεῖνος ἄλλου. οὐ γὰρ δὴ ἐμοῦ γε. Ἀλλὰ τί διαφέρει ἦδ' ὃς ὁ χαρμίδης ὦ Σώκρατες ὅτου ἤκουσα. Οὐδὲν ἦν δ' ἐγώ. πάντως γὰρ οὐ χεῖρον σκοπεῖν ὅστις αὐτὸ εἶπεν. ἀλλὰ πότερον ἀληθῆ λέγει, ἢ οὔ. Ναῦν ὀρθῶς λέγοις ἦ δ' ὅς. Νὴ δία ἦν δ' ἐγώ. ἀλλ' εἰ καὶ εὑρήσομεν αὐτὸ ὅπη ἔχει, θαυμάζοι μ' ἄν. αὐτίκα γοῦν τοῦτο ἔοικεν. Ὅτι δή γε ἔφη. Ὅτι οὐ δή που ὧδ' ἐγὼ τὰ ῥήματα ἐφθέγξατο. ταὐτόν. καὶ εἰσὶ λέγων σωφροσύνην ἢ τὸ αὐτοῦ πράττειν, ἢ σὺ οὐδὲν ἡγῇ πράττειν τὸν γραμματιστὴν ὅταν γράφῃ ἃ ἀναγινώσκει; Ἔγωγε ἡγοῦμαι μὲν οὖν ἔφη. Δοκᾶ οὖν σοι ὃ αὐτῷ ὄνομα μόνον γράφειν ὁ γραμματιστὴς καὶ ἀναγινώσκειν, ἢ ὑμᾶς τοὺς παῖδας διδάσκειν, ἢ οὐδὲν ἧττον τὰ τῶν ἐχθρῶν εἰ γράφοιτο ἢ τὰ ὑμέτερα. καὶ τὰ τῶν φίλων ὀνόματα. Οὐδὲν ἧττον. Ἦ οὖν ἐπολυπραγμονεῖ τε καὶ οὐκ ἐσωφρονεῖ τε οὗτος ὁρῶντες; Οὐδαμῶς. Καὶ μὴν οὐ τὰ ὑμέτερά γε αὐτῶν ἐπράττετε, εἴπερ ἃ γράφειν πράττειν τί ἐστι μὴ δ' ἀναγινώσκειν. Ἀλλὰ μήν ἐστι. Καὶ τὸ δ' ἐᾶν ὧδε ἕκαστα καὶ ἃ οἰκοδομεῖν, μὴ δ' ὑφαίνειν, καὶ ἃ ἡλιαστὴν τέχνη ὅλως οὖν τῶν τέχνης ὁρᾶν ἀπεργάζεσθαι, πράττειν δή που τί ἐστι. Γαύ γε. Τί δῆτ' ἦν δ' ἐγὼ δοκᾶ σοι πόλις δι' οἰκεῖσθαι σωφρόνως τούτου τοῦ νόμου ἕκαστος δ' ἑαυτῷ ἱμάτιον ὑφαίνειν καὶ κατατρίβειν· μὴ ὑποδήματα σκυτοτομεῖν. καὶ λύχνους. καὶ ξυλογλύφειν. καὶ ταῦλα πάντα ὅσα κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, τῶν μὲ ἀλλοτρίων ἀπεχόμενος τὰ δὲ ἑαυτοῦ ἕκαστον ὁρᾶζεσθαί τε καὶ πράττειν; Οὐκ ἔμοιγε δοκᾶ ἦδ' ὅς. Ἀλλὰ μήτοι ἔφη ἐγὼ σωφρόνως τε οἰκοῖτο δ' ἄν, οἰκοίη; Πῶς δ' οὐκ ἔφη; Οὐκ ἄρα καὶ ὧδ' ἐγὼ τὸ τοιοῦτόν τε καὶ οὕτω τὰ αὐτοῦ πράττειν σωφροσύνη ἂν εἴη. Οὐ φαίνεται. Μῶν τοι ἄρα ὡς ἔοικεν ὅτου ἄρ' ἐγὼ ἔλεγον ὁ λέγων τὸ τὰ αὐτοῦ πράττειν σωφροσύνη ἐστίν. οὐ γοῦν που οὔ τοι γε ὧδ' ἐγώ. Τίνος ἀκηδίου ἤκουσας ὅστις λέγοντος ὦ χαρμίδη; Ἦ κισά γε ἔφη· ἐπεὶ καὶ πάνυ εἰδόκει σοφὸς εἶ. Γαῦν ὃ δίνων μᾶλλον ἐμοὶ δοκᾶ αὖ τι γμα αὐτὸ προσβαλεῖν ὡς οὐ χαλεπὸν δὲ τὰ αὐτοῦ πράττειν γ' ὦναι ὅ, τί ποτ' ἐστίν. Ἴσως ἔφη· τί οὖν αὖ εἶπ ποτὲ δὲ τὰ αὐτοῦ πράττειν ἔχεις ἀπεῖν; Οὐκ εἶδα μὰ λία ἔγωγε ἦ δ' ὅς. Ἀλλ' ἴσως οὐδὲν κωλύει μὲ δὲ τί λέγοντα μᾶλλον εἰδέναι ὅτι οἶσθ'. καὶ ἅμα ταῦτα λέγων, ὑπιγέλασά τε ἐς ἣν κεῖτ' ἀπέβλεπε· καὶ ἀ κεῖτας σῆλος μὲν ἦν ἐν πάλαι ἀτενιῶν. καὶ φιλοτίμως πρός τε τὸν χαρμίδην καὶ πρὸς τὸν παρόντας ἔχων. μόγις δ' ἑαυτὸν ἐῶ πρόσθεν καὶ τόν τε οὐκ εἰδότα δοκᾶν μοι παντὸς μᾶλλον ἀληθὲς ἢ ὃ ἐπὶ ὑπίλαβον τ' κεῖτ' ἐν ἀκινησίᾳ τὸν χαρμίδην καὶ ταῦτα πάντα ἀπόκειται τῆς σωφροσύνης. ὁ μὲν οὖν χαρμίδης ἐκάλουσε μὰ αὐτὸς ὑπῆκεν λόγον. ἀλλ' ἐκεῖνον τῆς ἀποκείσεως, ὑπικίνει αὐτὸν ἐκεῖνον. μὴ ἀπολείπειν ἐς ἐξελεγμένος εἶν. ὃ δ' οὐκ ἠνέχετο. ἀλλά μοι δοκεῖ δρᾶν ὀργισθῆναι αὐτῷ· ὡς πρὸ πειστὸς ὑποκεῖσθαι καλῶς διακεῖσθαί τε τὰ ἑαυτοῦ ποιήματα. ὥστ' ἐμβλέψας αὐτῷ ἔφην. οὗτος οἶει ὦ χαρμίδη ἀεὶ μὴ δύνασθαί, τί ποτε νοεῖ ἐς ἔφη σωφροσύνη εἶναι δὲ τὰ ἑαυτοῦ πράττειν, οὐδὲν δή ἐκεῖνον ἀλήθειαν; ἀλλ' ὦ βέλτιστε ἔφην ἐγὼ κεῖται· σκεῖσθον μὲν θαυμαστὸν οὐδὲν ἀγνοεῖν τηλικοῦτον ὄντα· σὲ δέ που ἐκὸς ἀληθείας, καὶ ἡλικίας οὕνεκα καὶ ἐπιμελείας· ἐ οὖν ξυγχωρεῖς ἤτ' ἢ σωφροσύνη ὅπερ οὗτοσὶ λέγει, μὴ παρασκευὴ τ' λόγον, ἵνα γε πολὺ αὖ ἥδιον μεθ' σοῦ σκοποίμην, εἴτ' ἀληθὲς εἴτε μή, ἃ λεγόν. Ἀλλὰ πάνυ ξυγχωρῶ ἔφη καὶ παρασκευάζομαι. Καλῶς γε σὺ ποιῶν ἦν δ' ἐγὼ ποι-

ων. καίμι λέγω. ὃ καὶ ἀναῶ δημιουργὸν ἐπὶ ξυλοχωρεῖς τοὺς δημιουργοὺς πάντας ποιεῖν τί. Ἔστιν. Ἦ οὖν δοκοῦσί σοι τὰ ἑαυτῶν μόνον ποιεῖν, ἢ καὶ τὰ τῶν ἄλλων καὶ τὰ τῶν ἄλλων. Σωφρονοῦσιν οὖν οἱ τὰ ἑαυτῶν μόνον ποιοῦντες. Τί γάρ κωλύει ἔφη. Οὐδὲν ἐμοί γε δοκεῖν. ἀλλ' ὅρα μὴ ἐκεῖνο κωλύῃ ὃ ἐγὼ διεξιὼν σωφροσύνην ἔφην τὰ ἑαυτοῦ πράττειν, ἔπεσθαι οὐδεὶς φησι κωλύειν, μὴ τοὺς τὰ τῶν ἄλλων πράττοντας σωφρονεῖν. Ἐπὶ τοῦ γάρ που ἦν δ' ὃς τοῦτ' ὡμολόγουν, ὡς οἱ τὰ τῶν ἄλλων πράττοντες σωφρονοῦσιν, ἢ τοὺς ποιοῦντας ὁμολόγασι; Εἰπέ μοι ἦν δ' ἐγώ· οὐ καλῶς ἔφην ποιεῖν καὶ δ' πράττειν; Οὐ μὰ δί' ἔφη οὐδέ γε ἔφην ὀρθάζειν καὶ δ' φρονεῖν; ἔμαθον γὰρ παρ' ἐσίδου ὃς ἔφη. ὄρθον δ' ἐδόκει εἶναι ὄνειδος. οἶμαι οὖν αὖ ἔφην ἐγὼ εἰ τὰ τοιαῦτα ὄρθα ἐκάλει καὶ ὀρθάζεσθαι καὶ πράττειν, ὅταν ναῦν δὴ σὺ λέγῃς, οὐδεὶς αὖ ὄνειδος φαίη ἔχειν τοῦτο μοῦσι, εἰ ταχέως λούεται, εἰ ἐπὶ νικήμασιν καὶ δημοσίᾳ; οὐκ ἂν δοκῶ γε χρὴ ὦ σώκρατες. ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνος δ μᾶλλον ποίησιν πράξεις καὶ ὀργασίας ἄλλο εἰσάγει. μὴ ποίημα μὲν γίνεσθαι ὄνειδος οἷόν τε, ὅταν μὴ μετὰ τοῦ καλοῦ γίγνηται. ὄργον δὲ οὐδέ ποτε οὐδὲν ὄνειδος. τὰ γὰρ καλῶς τε καὶ ὠφελίμως ποιούμενα ὄργα ἐκάλει. καὶ ὄργασίας τε καὶ πράξεις, τὰς τοιαύτας ποιήσεις. φαίη δέ γε χρὴ καὶ οἰκεῖα μόνα τὰ τοιαῦτα ἐγγεῖσθαι αὐτόν. τὰ δὲ βλαβερὰ πάντα ἀλλότρια. ὡς τε καὶ ὅσιόν γε χρὴ εἶναι καὶ ἄλλον ὅστις φρόνιμος ἦν τὰ αὑτοῦ πράττοντα εἶναι σωφρονα καλεῖν. Κομιδῇ λῆρον εἶπε. καὶ οὐθὲν ἀφέλιμον σου ἐμέλησεν ἐν λόγῳ. ὅτι τὰ οἰκεῖα τε καὶ τὰ αὑτοῦ ἀγαθὰ καλοῖς. καὶ τὰς τῶν ἀγαθῶν ποιήσεις, πράξεις. καὶ γὰρ προλέγουσιν ἡμᾶς ἀκούσαι τοῦδε ὀνομάτων διαιροῦντος. ἀλλ' ἐπὶ σοί τί δοκεῖ μᾶλλον τῶν ὀνομάτων λέγωμεν ἕκαστον. ἐπὶ σοὶ δὲ μόνον ἐφ' ὅτῳ αὖ φρόνιμοι ὦμεν, τί αὖ λέγοις. καὶ ἦν πάλιν ἐξ ἀρχῆς σαφέστερον ὁρίσασθαι. ἆρα πῶς τῶν ἀγαθῶν πρᾶξίν ἐστιν, ἢ ὅπως σὺ βούλει ὀνομάζειν, ταύτην λέγεις σὺ σωφροσύνην εἶναι; Ἔστιν ἔφη. οὐκ ἄρα σωφρονεῖ ὁ τὰ κακὰ πράττων. ἀλλ' ὁ τὰ ἀγαθά. Σοὶ δὲ ἦ δ' ὃς ὦ Σίλλιστε οὐκ οὕτω δοκεῖ. Ἐὰν ἦν δ' ἐγώ. μὴ γάρ πω σ' ἐμοὶ δοκῶ σκοπῶμεν. ἀλλ' ὃ σὺ λέγεις καὶ μάλ' ἔστιν ἔφη. ἦν δὲ μὴ ἀγαθὰ ἀλλὰ κακὰ πράττωσιν, οὐ φαμὲν σωφρονεῖν. ἦν δὲ ἀγαθὰ, ἀλλὰ μὴ καλὰ, σωφρονεῖν. πλὴν γὰρ τῶν ἀγαθῶν πρᾶξιν, σωφροσύνην ἔστιν σαφῶς οὐ διορίζομαι. καὶ οὐδεὶς γ' ἴσως κωλύσει ἄλλῳ λέγειν. τόδε γε μέν τοι ἦν δ' ἐγὼ θαυμάζω. εἰ σωφρονοῦντας αὐθρώπους ἴσμεν σὺ ἀγνοεῖν ὅτι σωφρονοῦσιν. Ἀλλ' ἔχει ἔφη. Οὐκοῦν πρότερον ἔφην ἐπὶ ἐλέγχου ἦν σοῦ, ὅτι τοὺς δημιουργοὺς οὐδὲν κωλύει καὶ αὖ τὰ τῶν ἄλλων ποιοῦντας σωφρονεῖν; Ἐλέγετο ἔφη. ἀλλὰ τί οὖν. Οὐδέν. ἀλλὰ λέγε εἰ δοκεῖ τί σοι ἰατρὸς ὑγιᾶ ποτὲ ποιεῖν, ὠφέλιμα καὶ ἑαυτῷ ποιεῖν καὶ ἐκείνῳ ὃν ἰᾶται. Ἔμοιγε. Οὐκοῦν τὰ κάλλιστα πράττει ὅταν ταῦτα πράττων; Ναί. Ὁ τὰ κάλλιστα πράττων, οὐ σωφρονεῖ; Σωφρονεῖ μὲν οὖν. Ἦ οὖν καὶ γιγνώσκειν ἀνάγκη τῷ ἰατρῷ, ὅταν τι ὠφελίμως ἰᾶται καὶ ὅταν μή; καὶ ἐκάστῳ τῶν δημιουργῶν ὅταν τε μέλλῃ ὠφελήσειν ἀφ' ὧν ἔργου οὗ ἂν πράττῃ. καὶ ὅτε μή; Ἴσως οὖν. Ἔστιν ἄρα ὃν δ' ἐγὼ ὠφελίμως πράξασθαι ἃ βλαβερῶς ὁ ἰατρὸς, οὐ γιγνώσκει ἑαυτῷ ὡς ἔπραξεν. καί τοι ὠφελίμως πράξασθαι ὡς ἐσθ' λόγος σωφρόνως ἔπραξεν. οὐκ οὕτως ἔλεγες; Ἔπεσθε. Οὐκοῦν ὡς ἔοικεν οἷόν τε ὠφελίμως πράξασθαι, πράττει μὴ σωφρόνως καὶ σωφρονεῖ. ἀλλοῖ δ' ἑαυτὸν οὐδὲν σωφρονεῖ. ἀλλὰ ἔστιν ἔφη ὦ σώκρατες οὐκ ἄν ποτε ἔλεγον. ἀλλ' εἴ τι σὺ οἶει τῶν ἔμπροσθεν ὑπ' ἐμοῦ ὁμολογημένων, ἐς ἔστιν αἰσχρὸν ἔφη συμβαίνειν, ἐκείνων αὖ τι ἔτι μᾶλλον αἰσθέμενον. καὶ οὐκ ἂν αἰσχυνθείη. ὅτι μὴ οὐχ ὀρθῶς φαίην ἐρωτώμενος μᾶλλον, ἢ ποτὲ συγχωρήσαιμι ἂν ἀληθοῦντα αὐτὸν ἑαυτὸν ἂν σωφρονεῖν. ὡδὶ δ' ἔτι ἔφην αὐτὸ ἔστιν φημὶ ἔστιν σωφροσύνη, ὃ γιγνώσκειν ἑαυτόν. καὶ ξυμφέρομαι ἔφη σοὶ ἄλλῃ τε καὶ δὴ τοιοῦτον γράμμα. καὶ γὰρ ἔστιν οὕτω μοι δοκεῖ τὸ γράμμα αἰνίττεσθαι ὡς δὴ πρόσρησις οὖσα τῷ θεοῦ τῶν εἰσιόντων αὐτὸ τὸ χαῖρε. ὡς τούτου μὴ ὀρθῶς ὄντος τὸ προσρήματος. ἀλλὰ χαίρειν ἀλλήλους. ἀλλὰ σωφρονεῖν. οὕτω μὴ καὶ ὁ θεὸς προσαγορεύῃ τοὺς εἰσιόντας εἰς τὸ ἱερόν. διαφέρῃ, τί ἢ εἰπόντι,

ὡς διαφθείρομενος ἀπέθανεν ὁ ἀνάπηρος ὥς μοι δοκεῖ. καὶ λέγει πρὸς τὸν ἀεὶ ἀσθενοῦντα, οὐκ ἄλλο τι σωφρόνει φησί. Λίνυμμι τοιγαροῦν δὴ ὃς μάντις λέγει. τὸ δ' γνῶθι σαυτόν. καὶ τὸ σωφρόνει, ἴσῃ μὲν ταυτὸν ὡς τὰ γράμματά φησι καὶ ἐπὶ τάχα δ' ἄλλως διάθεσιν ἄλλο εἶναι. ὃ δή μοι δοκοῦσι παθεῖν καὶ οἱ τὰ ὕστερα γράμματα ἀναθέντες. τό, τε μηδὲν ἄγαν. καὶ τὸ, ἐγγύα πάρα δ' ἄτα. καὶ γοῦν οὗτοι συμβουλὴν ἀνθρωπίνην ἔθεντο τῷ θεοῦ πρόσωπον. εἰ δ' ἵνα δὴ μὴ σφᾶς μὴ κακὸν ἦ τὸν χρησόμενον συμβουλὰς ἀνοήτους, ταῦτα γράψαντες ἀνέθεσαν. οὗ δὴ οὖν οὕνεκα λέγω ὦ Σώκρατες ταῦτα πάντα. τὸ δ' ὅλον. τὰ μὲν ἔμπροσθά σοι πάντα ἀφίημι. ἴσως μὲν γοῦν τι σὺ ἔλεγες τοῦδε αὐτῶν ὀρθότερον. ἴσως δ' ἐπὶ σαφὲς δ' οὐδὲν πάνυ ἔνδοξόν μοι λέγομεν. νῦν δὲ θέλω τοῦτον σοι δίδοναι λόγον, ἐάν μὲ ὁμολογῇς σωφροσύνην εἶναι. τὸ γιγνώσκειν αὐτὸν ἑαυτόν. Ἀλλ' ἴσως δ' ἐπὶ ὦ κρετία, σὺ μὲν ὡς φάσκοντος ἐμοῦ ἐκεῖνα τοῦδε ὧν ὁρᾷς τῷ προσφέρῃ πρός με. καὶ ἐὰν δὴ βούλωμαί σοι ὁμολογήσαντός σου δ' οὐχ οὕτως ἔχει. ἀλλὰ ζητῶ γοῦν μετὰ σοῦ ἆρα τὸ προσῆκόν σοι δίδ. τὸ μὴ αὐτὸς ἐκεῖνα. σκοπῶμεν οὖν ἐκ λόγων ἀπεῖν, εἴτε ὁμολογῶ εἴτε μή. ἀλλ' ἐπίσχες ἕως αὖ σκέψωμεθα. Σκόπει δὴ δ' ὅς. Καὶ σκεπτέον δ' ἐπὶ σκοπῷ. εἰ γοῦν δή σου γιγνώσκειν γε δύναται ἡ σωφροσύνη, σκόπει ὅτι ἐπιστήμη τίς αὖ, εἴπερ καὶ τινός. ἢ οὔ. Ἔστιν ὡς ἔφη αὐτὸς γε. Οὐκοῦν καὶ ἰατρικὴ ἔφη ἐπιστήμη ἐστὶ τοῦ ὑγιεινοῦ; φαίνεται γε. Εἰ τοίνυν μ' ἔφη σὺ ὁρῶν ἰατρικὴ ὑγιεινοῦ ἐπιστήμη οὖσα, τί ἡμῖν χρησίμη ἐστί, καὶ τί ἀπεργάζεται, εἴ ποι μ' αὖ ὅτι σὺ σμικρὰ ὠφέλειαν. πολὺ γοῦν ὑγίειαν μᾶλλον ἡμῖν ὁρῶν ἀπεργάζεται. ἢ ποδάκρα ἔστιν. Ἀποδέχομαι. Καὶ εἰ τοίνυν μ' ὁρῶν πολὺ οἰκοδομικὴν ἐπιστήμην οὖσαν τοῦ οἰκοδομεῖν, τί φημι ὁρῶν ἀπεργάζεσθαι, εἴποι μ' αὖ ὅτι οἰκήσεις. ὥσαύτως δὲ καὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν. χρὴ οὖν καὶ σὲ τοῦδε τῆς σωφροσύνης ἐπειδὴ φῆς αὐτὸν ἑαυτοῦ ἐπιστήμην εἶναι, ἔχειν εἰπεῖν ὁρῶντα τοῦτο ὦ κρετία. σωφροσύνη ἐπιστήμη οὖσα ἑαυτοῦ, τί ἡμᾶς ὄν ὁρῶν ἀπεργάζεται. καὶ ἄξιον τοῦ ὀνόματος. ἴδι οὖν εἰπέ.

Ἀλλ' ὦ σώκρατες ἔφη οὐκ ὀρθῶς ζητεῖς. οὐ γὰρ ὁμοίαι αὗται πρὸς ἀλλήλας ἐπιστήμαι εἰσίν. οὐδέ γε αἱ ἄλλαι ἀλλήλαις. σὺ δ' ἐς ὁμοίων οὐσῶν νῦν ζήτησιν ποιῇ. ἐπεὶ λέγω μοι ἔφη τῆς λογιστικῆς τέχνης, ἢ τῆς γεωμετρικῆς τί ἔστι τοιοῦτον ὁρῶν, οἷ οἰκία οἰκοδομικῆς, ἢ ἱμάτιον ὑφαντικῆς. ἢ ἄλλα δι' αὐτὰ ὁρᾷ ἃ πολλὰ αὖ τις ἔχοι πολλῶν τεχνῶν δεῖξαι. ἔχεις οὖν μοι καὶ σὺ τούτων τοιοῦτόν τι ὁρῶν δεῖξαι; ἀλλ' οὐκ ἔχεις. Καὶ ἐγὼ εἶπον ὅτι ἀληθῆ λέγεις. ἀλλὰ τόδε σοι ἔχω δεῖξαι. τίνος ἔστιν ἐπιστήμη ἐκάστη τούτων τῶν ἐπιστημῶν ὁ τυγχάνει ὂν ἄλλο αὐτῆς τῆς ἐπιστήμης. οἷ ἡ λογιστική, ἔστι που τοῦ ἀρτίου. καὶ τοῦ περιττοῦ πολλήθους. ὅπως ἔχει πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς ἄλληλα. ἦ γάρ; φαίνεται γε ἔφη. Οὐκοῦν ἐπτάδυον ὄντος τοῦ περιττοῦ μὴ ἀρτίου αὐτῆς τῆς λογιστικῆς. Πῶς δ' οὔ; καὶ μὴν αὖ ἡ τοῦ πενταδύου τοῦ τε βαρυτάδυου τε καὶ κουφοτάδυου σταθμοῦ ἔστι τεκτονική. ἑπτάδυον δέ ἐστι ἡ βαρύτης καὶ ἡ κοῦφον τῆς σταθμικῆς αὐτῆς ξυμφορᾶς. Ἔτι γε λέγω δὴ καὶ ἡ σωφροσύνη τίνος ἔστιν ἐπιστήμη. ὃ τυγχάνει ἑπτάδυον ὂν αὐτῆς τῆς σωφροσύνης. Τοῦτό ἐστιν ἐκεῖνο ἔφη ὦ Σώκρατες ἐπ' αὐτὸ ἥκεις ὁρᾶναι, τῷ, διαφθορᾷ πασῶν τῶν ἐπιστημῶν ἡ σωφροσύνη. σὺ δὲ ὁμοιότητά τινα ζητεῖς αὐτῆς τοῦ ἄλλους. ἡ δ' οὐκ ἔστιν οὕτως. ἀλλ' αἱ μὲν ἄλλαι πᾶσαι ἄλλου εἰσὶν ἐπιστῆμαι. ἑαυτῶν δ' οὔ. ἡ δὲ, μόνη τῶν τε ἄλλων ἐπιστημῶν ἐπιστήμη ἐστί. καὶ αὐτὴ ἑαυτῆς. καὶ ταῦτά σε πολλοῦ δεῖ λελανθέναι. ἀλλὰ γοῦν δοκεῖ μοι ὁ αὐτὸς οὐκ ἔφησθα ποιεῖν, ἔστιν ποιεῖς. ἐμὲ γοῦν ἐπιχειρεῖς ἐλέγχειν. ἐάσας τοῦδε οὗ ὁ λόγος ἐστίν. οἷ ἐγὼ δ' ἐπὶ ποιεῖς. ἡγοῦμαι εἰ ὅτι μάλιστά σε ἐλέγχω, ἄλλου τινὸς οὕνεκα ἐλέγχειν ἢ οὗπερ οὕνεκα καὶ ἐμαυτὸν διδράσκω τί λέγω. φοβούμενος μή ποτε λάθω διάμενος μηδέν τι εἰδέναι. εἰσὶν δὲ μὴ. καὶ νῦν δὴ οὕνεκα ἔτι γέ φημι ἔστιν ποιεῖν τὸν λόγον σκοπεῖν μάλιστα μὲν ἐμαυτοῦ οὕνεκα. ἴσως δὲ δὴ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων. ἦ οὐ κοινὸν εἶναι ἀγαθὸν τὸ πᾶσιν ἀνθρώποις ἡγήσεσθαι ἐκτὸς φανῆς εἶναι τῶν ὄντων ὅπη ἔχει. Καὶ μάλα ἦ δ' ὅς ἔτι γε ὦ Σώκρατες. Θαρρῶν τοίνυν ἔν δ' ἐγὼ ὦ μακάριε ἀποκρινόμενος ὅ τι σοι φαίνεται, ἐκ χαίρειν εἴτε κρετίαν

τίαν

τί σοῦ δοκεῖ, εἴ τις σωκράτης ὁ ἐλεγχόμενος· ἀλλ' αὐτῷ προσέχων τὸν νοῦν τῷ λόγῳ σκοπεῖν εἴ ποι ποτὲ ἐκβήσεται ἐλεγχόμενος· ἀλλὰ ἴσθι οὕτω ποιήσω. δοκεῖς γάρ μοι μέγα λέγειν. λέγω τοίνυν ἔγωγε καὶ δι' ἃ τοῦτο· καὶ τῆς σωφροσύνης πῶς λέγεις. λέγω τοίνυν ἔλεος· ὅτι μόνη τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν αὐτή τε αὑτῆς ἐστι, καὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν ἐπιστήμη. οὐκοῦν καὶ δι' ἃ καὶ αὐτὴ ἐπιστημοσύνη ἐπιστήμη ἂν εἴη καὶ ἐπιστήμης. γάργε ἔφη. ὁ ἄρα σώφρων μόνος αὐτός τε ἑαυτὸν γνώσεται, καὶ οἷός τε ἔσται ἐξετάσαι τί τε τυγχάνει ὂν ὡς, καὶ τὰ μή, καὶ τὸν ἄλλους ὡσαύτως οἴεται ἐπιστήμης ἔσεσθαι ἐπιστητὰ, τί τε δεῖ καὶ οἴεται ἄνδρα δεῖ, καὶ τί αὖ τῶν οἴεται μὲν εἰδέναι δεῖ δ' οὔ. τὰ δὲ ἄλλων ἀλλοῖος, καὶ ἔστι δὴ ὄντως ὁ σωφροσύνη τε καὶ σωφροσύνη, καὶ ὁ ἑαυτὸν αὖ γιγνώσκων ὁ εἰδέναι ἃ τε οἶδε, καὶ ἃ μὴ οἶδεν. ἆρα ταῦτά ἐστιν ἃ λέγεις; ἔπαγε ἔφη. γάλιν τοίνυν δι' ἐμοῦ ὁ τελευτᾷ τῷ σωτῆρι ὡς πρὸς ὄναρ ἐπισκοπώμεθα. πρῶτον μὲν, εἰ ὄντως κατὰ δύναμιν ἔστιν εἶναι, ἢ οὔ. ὁ, εἰ οἶδε καὶ ἃ μὴ οἶδεν εἰδέναι ὅτι οἶδε καὶ ὅτι οὐκ οἶδεν. εἴπερ τοι εἰ ὅτι μάλιστα ὄντως ἐστὶν ἡμῖν ὠφέλιμα εἰδέναι αὐτό. ἀλλὰ χρὴ ἔφη σκοπεῖν. ἴθι δή ἔφη ἐμοῦ ἕνεκα καὶ τόδε σκόπησαι εἴ τι τοιοῦτον δι' ὀνείρατος φανήσεται ἐμοῦ. ἐμοὶ μὲν γὰρ ἀπορεῖ. ἴσως δὲ ἀπορεῖ φράσουσι. γάργε ἔφη. ἄλλοτε οὖν ἴθι δὴ ἐμοῦ πάντα ταῦτα αὖ εἴπερ ἔστιν ὅπῃ σὺ νῷ δὴ ἔλεγες μία τίς ἐπιστήμη ἢ οὐκ ἄλλο τινός ἐστιν, ἢ ἑαυτῆς τε καὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν, ἐπιστήμη. καὶ δὴ καὶ αὐτὴ ἐπιστημοσύνης ἂν αὐτὴ αὑτῆ. γάργε. ἴθι δὴ ὅπως ἄν ὅπου ἐπιχειροῦμεν ἓν ἑκάτερι λέγειν. οὐ γὰρ ἄλλοις γέ που τὸ αὐτὸ ἔσται ἐὰν σκοπῇς, δόξει σοι ὡς ἐγῷμαι ἀλλοῖόν εἶναι. ἔστι δὴ πῇ σοῦ. ἐν δὲ τοῖσδε· οἶμαί γὰρ ἔσσοι δοκεῖ ὄψις τὴν εἶναι, ἣ ὧν μὲν αἱ ἄλλαι ὄψεις εἰσὶν, οὐκ ἔστι τούτων ὄψις· ἑαυτῆς δὲ καὶ τῶν ἄλλων ὄψεων ὄψις ἔστι καὶ μὴ ὄψεως. ὡσαύτως δὲ καὶ χρῶμα μὲν ὀρᾷ οὐδὲν ὄψις οὖσα. αὐτὴν δὲ καὶ τὰς ἄλλας ὄψεις· δοκεῖ τίς σοι εἶναι τοιαύτη; καὶ δι' οὐκ ἔμοιγε. τί δὲ ἀκοὴ, ἢ φωνῆς μὲν οὐδὲν ἂν ἀκούσῃ. αὐτῆς δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀκοῶν ἀκοὴ, καὶ τῶν μὴ ἀκοῶν; οὐδὲ ἔστιν. ξυλλάβδην δὴ σκόπει περὶ πασῶν τῶν αἰσθήσεων· εἴ τις σοι δοκεῖ εἶναι αἴσθησις μὲν ἄλλου αἴσθησις καὶ αὐτῆς. ὧν δὲ δὴ αἱ ἄλλαι αἰσθήσεις αἰσθάνονται, μηδενὸς αἰσθανομένη. οὐκ ἔμοιγε. ἀλλ' ἐπιθυμία τίς σοι δοκεῖ εἶναι. ἢ τις ἡδονῆς μὲν οὐδὲν μᾶς ἔστιν ἐπιθυμία. αὐτῆς δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιθυμιῶν; οὐ δῆτα. οὐδὲ μὲν βούλησις ὡς ἐγῷμαι. ἢ ἀγαθὸν μὲν οὐδὲν βούλεται. αὐτὴν δὲ καὶ τὰς ἄλλας βουλήσεις βούλεται. οὔ γοῦν οἶμαι. ἔρωτα δὲ φὰμεν εἶναι τοιοῦτον ὃς τυγχάνει ὢν ἔρως κακοῦ μὲν οὐδενός. αὐτῆς δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐρώτων; οὐκ ἔφη ἔπεγε. φόβον δὲ ἤδη πάνυ τι νενοήκαμεν. ὃς ἑαυτὸν μὲν καὶ τοὺς ἄλλους φόβους φοβεῖται. τῶν δὲ ἀφόβων δ' οὐδὲ οὐ φοβεῖται; οὐ κατανοῶ ἔφη. δόξαι δὲ δοξῶν δόξαι καὶ αὐτῆς. ὧν δὲ αἱ ἄλλαι δοξάζουσι μηδὲν δοξάζουσιν; οὐδαμῶς. ἀλλ' ἐπίσταμαι ὡς ἔοικε φαμέν τινα εἶναι ἐπιστήμην. ἢ τις μαθήματος μὲν οὐδενὸς ἔστιν ἐπιστήμη. αὐτῆς δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν ἐπιστήμη; φαμὲν γοῦν. οὐκοῦν ἔστι ταῦτα καὶ ἔστι· μηδὲν γοῦν πω διῆλθομεν ὡς οὐκ ἔστιν· ἀλλ' ἔστιν ἐπισκοποῦμεν. ὀρθῶς λέγεις. φέρε δή· ἔστι μὲν αὖ τι ἐπιστήμη τινὸς ἐπιστήμη· καὶ ἔχει τινὰ τοιαύτην δύναμιν ὥστε τινὸς εἶναι· ἢ γοῦν; γάργε. καὶ γοῦν ἡ μεῖζον φαμὲν τοιαύτην τινὰ ἔχειν δύναμιν ὥστε τινὸς εἶναι μεῖζον. ἔχει γοῦν. οὐκοῦν ἐλάττονός τινος ἂν δὴ ἔσται μεῖζον. ἀνάγκη. εἰ οὖν τι εὑρήσομεν μεῖζον, ὃ τῶν μὲν μειζόνων ἔστι μεῖζον, καὶ ἑαυτῆς, ὧν δὲ τἆλλα μείζω ἔστι μηδενὸς μεῖζον, πάντως δὴ ἂν που ἐκεῖνο γ' αὖ τῷ ὑπερέχοι ἂν δὴ ἑαυτοῦ μεῖζον ἂν, καὶ ἔλαττον ἑαυτοῦ εἶναι. ἢ οὔ. γολλὴ ἀνάγκη ἔφη ὦ σώκρατες. οὐκοῦν καὶ ἔτι διπλασίου ἔστι τι ἄλλου διπλασίου καὶ ἑαυτοῦ ἡμίσεος δή που ὄντος, ἑαυτῆς τε καὶ τῶν ἄλλων διπλάσιον ἂν εἴη. οὐ γοῦν ἔστι που ἄλλου διπλάσιον, ἢ ἡμίσεος. ἀληθῆ. γλεῖον δὲ δὴ αὐτῆς οὐ καὶ ἔλαττον ἔσται καὶ βαρύτερον ὄν, κουφότερον, καὶ προσβύτερον ὄν, νεώτερον· καὶ τἆλλα πάντα ὡσαύτως. ὅτι ἔστι πῃ αὖ πῃ ἑαυτῆς δύναμιν πρὸς ἑαυτὸ ἔχει, οὐ καὶ ἐκείνου ἕξει πρὸς ἐκεῖνο πρὸς ἐκεῖνο ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐκεῖ. λέγω δὲ τοιόνδε.

δίον ἐκεῖνὴ φαμὲν οὐκ ἄλλου τινὸς ἢ ἐκεῖνὴ, ἢ φωνῆς· ἦ γάρ; Ναί. Οὐκοῦν ἅπερ αὐτὴ αὐτῆς ἀκούει ταῦ, φωνὴ ἐχούσης ἑαυτῆς ἀκούεται· οὐ γὰρ ἂν ἄλλως ἀκούσειε. Πολλὴ ἀνάγκη. Καὶὴ ὅλως γέ που ἃ ἀρίστη ἅπερ ἄλλη αὐτὴ ἑαυτῆ, χρῶ μά τι αὐτῆ ἀνάγκη ἔχειν. ἄχρων γὰρ ὄλις οὐδὲν ἄν, μά ποτε ἴδη. Οὐ γὰρ οἷόν. Ὁρᾷς οὖν ὃ κεντίας ὅτι ὅσα διελήλυθαμεν τὰ μὲν, αὐτῶν ἀλλάκτα παντάπασι φάνεται ἡμῖν· τὰ δ' ἀπιστεῖται σφόδρα, μή ποτ' αὖ πῆ ἑαυτῶν ἀλλάξαμεν πρὸς ἑαυτὰ ἔχειν, μεγάλη μὲν γὰρὴ καὶ πολλὴ ἦ. καὶ τὰ τοιαῦτα παντάπασιν ἀλλάκτου, ἢ οὐχί;

Ταύτα. Ἐκεῖνὴ δ' αὖ καὶὴ ὅλις καὶὴ πᾶσα κίνησις αὐτὴ ἑαυτῆ κινεῖν, καὶὴ θερμότης καίειν· καὶὴ πάντα αὖ τὰ τοιαῦτα, οἷς μὲν, ἀπίστων παρέχει· ἴσως δ' τισι οὐ· μεγάλου δή τινος ὦ φίλε κεντόρου δεῖ, ὅστις ἔσται κατὰ πάντων ἱκανῶς διαιρήσεται· πότερον οὐδὲν τῶν ὄντων πῆ αὐτῆ δυνάμεν αὐὴ πρὸς ἑαυτὸ πίφυκεν ἔχειν πλὴ ἐπιστήμης, ἀλλὰ πρὸς ἄλλο, ἢ τὰ μὲν, τὰ δ' οὔ· καὶὴ εἴ τινα αὖ τινα αὐτὰ πρὸς ἑαυτὰ ἔχει. ἆρ' οὖ τούτοις ἓν ἐπιστήμη δὴ ἡμεῖς σωφροσύνη φαμὲν εἶναι; ἐγὼ μὲν οὐ πιστεύω ἐμαυτῷ ἱκανὸς εἶναι ταῦτα διελέσθαι. διὸ καὶὴ οὔτ' ἐδυνατόν ἓν ἔσται γενέσθαι, ἐπιστήμης ἐπιστήμην εἶναι, ἔχω διϊσχυρίσασθαι, οὔτ' ἐὸν μάλιστά ἓν, σωφροσύνην ἀποδέχομαι αὐὴ εἶναι πρὶν αὖ ἐπισκέψωμαι, εἴ τι αὖ ἡμᾶς ὠφελεῖ ἓν τοῦτον ὄν, εἴ τι μή· πῆ γὰρ οἶμαι δὴ σωφροσύνη, ὠφέλιμόν τι καὶὴ ἀγαθὸν μαντεύομαι εἶναι. σὺ δ' ὦ παῖ καλλίαχον, τί φῂς αὖ γὰρ σωφροσύνη ἓν τοῦτ' εἶναι ἐπιστήμη ἐπιστήμης, καὶὴ δὴ καὶ αὖ πῆ σμικρὸν, πρῶτον μὲν ἔσται σοὶ δῆλον ὅτι δυνατὸν ἀποδεῖξαί σε ὃ ναῦ δὴ ἔλεγον· ἔπειτα πρὸς τῷ δυνατῷ, ὅτι καὶὴ ὠφέλιμον. καμὲ ταχ' αὖ, ἀποδηλώσεις ὡς ὀρθῶς λέγεις τοῦδὲ σωφροσύνης, ἢ ἔστι. Καὶὸ κεντίας ἀκούσας ταῦτα. καὶὴ ἐδόκει μοι ἀπορεῖσθαι ὡς πρὸ οἱ ἓν χασμωμένους καὶ αὐτὸ κεν ὁρῶντες ταῦτὸν ἓν ἔσται ξυμπαίζειν, κἀκεῖνος ἐδεξί μοι ὑπ' ἐμοῦ ἀπορεῖσθαι ἀναγκαζόμενος καὶ αὖτος ἀλῶναι ἔτσι ἀπορίας· ἅτε οὖν βουλόμενόν με ἐμέ τε παύσασθαι καὶ αὖτος ἀλῶναι ἔτσι ἀπορίας, καὶὸ οὔτε ξυγχωρεῖσθαί μοι ἔφασκον ἀλλάκτου εἶναι διελέσθαι ἃ προὐκαλούμην αὖτὸν, ἔλεγέ τε ἀεὶ σαφῶς ἐπικαλύπτων πῆ ἀπορίαν. κἀγὼ ἵνα μὴ ὁ λόγος προΐοι, ἅπου ἀλλ' ἐδόκει ὦ κεντία, ναὶ μὲν ἓν ξυγχωρήσομεν δυνατὸν εἶναι γενέσθαι ἐπιστήμην ἐπιστήμης· αὖθις δὲ ἐπισκοπώμεθα, ἔτε οὕτως ἔχει, ἔτε μή· ἴθι δὲ οὖν ἀ ὅτι μάλιστα δυνατὸν ἓν ἔσται, τί μᾶλλον οἷόν τε ἔσται ἀλέσαι ἄτε τὶς οἶδε καὶὰ μὴ· ἓν ἔσται ἃ δή που ἔφαμεν ἓν γιγνώσκειν αὐὸν καὶὴ σωφρονεῖν· ἦ γάρ. Ταύτα γε ἦ δ' ὃς καὶὴ συμβαίνει γέ που ὦ σώκρατες· ἐὰ γάρ τις ἔχει ἐπιστήμην ἢ αὖτὸ αὐτῆ γιγνώσκει, οἷούτος ἂν αὖ ἐφάνη, οἷόν περ ἔσται ὃ ἔχει· ὥσπερ ὅταν τάχος τὶς ἔχῃ ταχύς, καὶὴ ὅταν κάλλος, καλός· καὶὴ ὅταν γνῶσιν, γιγνώσκων· ὅταν δὲ δὴ γνῶσιν αὖτῆ αὐτῆς τὶς ἔχῃ, γιγνώσκων που αὖ ἑαυτὸν τότε ἴσται. Οὐ ἔσται δῆ δ' ἐγὼ ἀμφισβητῶ· ὡς οὐκ ὅταν τὸ αὖτὸ γιγνώσκων τὶς ἔχῃ, αὖ ἐφ' αὖτὸν γνώσεται· ἀλλ' ἔχοντι ἔσται, τὶς ἀνάγκη οἶδεναι ἅτε οἶδε καὶὴ ἅτε μὴ οἶδεν. ὅτι δ' ὦ σώκρατες ταυτόν ἓν τὸ αὖτὸ ἐκείνῳ. Ἴσως ἔφην, ἀλλ' ἐγὼ κινδυνεύω ἀεὶ ὅμοιος εἶναι· οὐ γὰρ αὖ μανθάνω· ὡς ἔστι τὸ αὖτὸ ἃ οἶδεν οἶδεναι, καὶὰ τὶς μὴ οἶδεν οἶδεναι. Πῶς λέγεις ἔφη; ἐδὲ δὴ λέγω· ἐπιστήμην που ἐπιστήμης οὖσαν, ἆρα πολλήν τι εἶκὸς ἔσται διαιρεῖν, ἢ ὅτι τούτων τόδε μὲν ἐπιστήμη· τὸ δ' οὐκ ἐπιστήμη. Οὔκ. Ἀλλὰ τοσοῦτον. Ταὐτὸν οἶμαι ἓν ἐπιστήμη τε καὶὴ αὐτὴ σωφροσύνη ὑγιεινὸν, καὶὴ ἐπιστήμη τε καὶ αὖτὴ σωφροσύνη δίκαιον; Οὐδαμῶς· ἀλλὰ τὸ μὲν, δίμαι ἰατρικόν· τὸ δὲ, τοιονὶ τί κόν· τὸ δὲ, οὐδὲν ἄλλο, ἢ ἐπιστήμη. Πῶς γὰρ ἄ; Οὐκοῦν εἰ μὴ προσεπίσκοπός τις τὸ ὑγιεινὸν καὶὸ δίκαιον· ἀλλὰ ἐπιστήμην μόνον γιγνώσκει, ἅτε τοῦτον μόνον ἔχων ἐπιστήμον, ὅτι μέν τι ἐπίσταται, καὶὲ τι ἐπιστήμην τινὰ ἔχει, οὕτως ἂν γιγνώσκοι καὶὴ περὶ αὖτοῦ καὶὰ τῶν ἄλλων. ἦ γάρ; Ναί. Ὅτι δὲ γιγνώσκῃ ταύτῃ τῇ ἐπιστήμῃ ὅπως ἔσται ταῦ· γιγνώσκει γὰρ δὴ τὸ μὲν ὑγιεινὸν τῇ ἰατρικῇ ἀλλ' οὐ σωφροσύνῃ· τὸ δ' οἰκοδομικόν, οἰκοδομικῇ· ἀλλ' οὐ σωφροσύνῃ, καὶὸ οὖ πο πάντα, ἢ οὖ. Φαίνεται. Σωφροσύνη δὲ ἅπερ μόνον ἔσται ἐπιστημῶν

μῶν ἐπιστήμη, πῶς ἔσται τοῦτο ὑγιεινὸν ποιοῦσα, ἢ ὅτι ἡ οἰκοδομική. Οὐδαμῶς
οὐκ ἄρα ἔστι τοῦτο ὃ οἶδεν ὁ ἕκαστος ἀγνοῶν· ἀλλ' ὅτι οἶδε μένον. Ἔοικεν. Οὐκ αὖρα
σωφροσύνη τοῦτ' αὖ ἐστὶν οὗ ἐσμὲν σωφροσύνη, ἀλλοίαν ἄττα οἶδε, καὶ ἃ μὴ οἶδε· ἀλλ' ὡς ἔοικεν ἐν
ὅτι οἶδε, καὶ ὅτι οὐκ οἶδε μένον. Κινδυνεύει. Οὐ δὴ ἄλλου ἄρα τινὸς ἔστιν οὗτος
ὁ ἔλεγχος φάσκοντός τι ἐπίστασθαι πότερον ἐπίστασθαι ἢ οὐκ ἐπίστασθαι ἢ οὐκ ἐπίστα-
ται· ἀλλὰ δοκοῦν μένον ὡς ἔοικε γνώσεται, ὅτι ἔχει τινὰ ἐπιστήμην· ὅ γε, ἢ σω-
φροσύνη οὐ ποιήσει αὐτὸν γιγνώσκειν. Οὐ φαίνεται. Οὔτε ἄρα τῳ προσποιοῦ
μενον ἰατρὸν εἶναι, ὄντα δὲ μή, καὶ τῷν ὡς ἀληθῶς ὄντα οἷός τε ἔσται διακρίνειν, οὔτε
ἄλλον οὐδένα τῶν ἐπιστημόνων καὶ μὴ σκοψόμεθα δὲ ἐκ τῶνδε· ἆρ' μὴ ἄλλο τι ὁ σώφρων ἢ ὁ σ-
πουδαῖος ἄλλος ἦν ὡς ἀληθῶς ἰατρὸν διαγνῶναι, καὶ ἦν μή· ἆρ' οὐκ ἂν ποιήσει, ἢ
μὴ ἰατρικῆς δή που αὐτῷ οὐ διαλείψεται· οὐδὲν γὰρ ἐπαΐει ὡς ἔφαμεν ὁ ἰατρός· ἀλλ'
ἢ ὑγιεινὸν καὶ τὸ νοσῶδες· ἦ οὔ. Ναὶ οὕτω. Περὶ δέ γε ἐπιστήμης οὐδὲν δίδυ· ἀλλὰ
τοῦτο δὴ τῇ σωφροσύνῃ μόνῃ ἀπόδομεν. Ναί. Οὐδὲ ποδὶ ἰατρικῆς ἆρα οἶδεν ὁ ἰα
τρικὸς ἐπειδὴ πᾶν ἡ ἰατρικὴ ἐπιστήμη οὖσα τυγχάνει. Ἀληθῆ. Ὅτι μὲν δὴ ἐπι
στήμην τινὰ ἔχει, γνώσεται ὁ σώφρων· ἦν ἰατρὸν δὲ δεῖ πεῖραν λαβεῖν· ἢ τίς ἔσται· ἀλλ' ὅ-
τι σκέψασθαι ὧν τινων ἢ οὐ τοῦτο ὅ ἐστιν ἑκάστη ἐπιστήμη μὴ μόνον ἐπιστήμη εἶναι· ἀλλὰ
καὶ τίς τῇ τινῶν ἐστίν, τούτῳ μὲν δὴ καὶ ἡ ἰατρικὴ δή ἐστὶν ἡ τῶν ἄλλων ἐπιστη-
μῶν ἐφεδρεύουσα· τῷ τὲ ὑγιεινῷ ἐστὶν καὶ νοσώδους ἐπιστήμη. Ναί. Οὐκοῦν καὶ τοὺς ἀ-
γαθοὺς ἂν ἐθέλοντος σκοπεῖν ἦν βουλόμενον ἰατρικὸν σκοπεῖν, οὗ ἐστὶ τοῦτο· οὐ γὰρ δή που
γε τῆς ἕξεως οὗ ἐστὶν οὐκ ἔστιν. Οὐ δῆτα. Ἐν τοῖς ὑγιεινοῖς ἄρα καὶ νοσώδεσιν ἐπισκέ-
ψεται ἦν ἰατρὸν ἢ ἰατρικὸς ὄντα ὁ ὀρθῶς σκοπούμενος. Ἔοικεν. Οὐκοῦν οὐ τοῖς
οὕτως ἢ λεγομένοις ἢ πραττομένοις· τὰ μὲν λεγόμενα εἰ ἀληθῆ λέγεται σκοπούμενος
τὰ δὲ πραττόμενα, εἰ ὀρθῶς πράττεται. Ἀνάγκη. Ἦ οὖν αὖθι ἰατρικῆς δύναται
αὖ τις τύπον ποτέρως ἐπανηλθήσας; Οὐ δῆτα. Οὐδέ γε ἄλλος οὐδεὶς ὡς ἔοι
κε πλὴν ἰατρός. οὔτε δὴ ὁ σώφρων. ἰατρὸς γὰρ αὖ ἦν πρὸς τῇ σωφροσύνῃ. Ἔστι ταῦ
τα. Γαῦρον ἄρα μᾶλλον ἡ σωφροσύνη ἐπιστήμης ἐπιστήμη μόνον ἐστὶ, καὶ αἱ ἐπιστη-
μοσύνης ἐπιστήμη, οὔτε ἰατρὸν διακρῖναι οἷά τε ἔσται ἐπισταμένου τὸ τῆς τέχνης, ἢ μὴ ἐ-
πισταμένου· προσποιούμενον δὲ ἢ οἰόμενον, οὔτε ἄλλου οὐδενὸς τῶν ἐπισταμένων καὶ ὁτι-
οῦν πλὴν γε ἢν αὐτὸς ὁ μέτοχον ὡς πρὸ οἱ ἄλλοι δημιουργοί. Φαίνεται ἔφη.
Τί οὖν δὴ δίεμαι ὦ κεφαλὴ ἀφίλεπτε ἡμῖν ἔτι αὖ εἶη ἀπὸ τῆς σωφροσύνης τοιαύτης οὔ-
σης· ἀμελῶ γοῦν ὃ ἔρχῃς ὑπεστιν ἡμᾶς, ἢ λαὸς ὁ σώφρων ἄττα ἔλαι, καὶ ἃ μὴ ἔλαι, τὰ μὲν,
ὅτι οἶδε· τὰ δ' ὅτι οὐκ οἶδε, καὶ ἄλλον τινὰ τοῦτο πεπονθότα ἐπισκέψασθαι οἷός τε
ὢν, μεγάλως τί αὖ ἡμῖν φαμὲν ὠφέλιμον ὦ σώφρονι ἔσται. αἰσχρὸν γοῦν αὖ ἦν
βίον διεξιόντα αὐτὸν ἐν τῷ οἱ πλείω σωφρονοῦντες ἔχοντες· τῷ οἱ ἄλλοι πάντες ὅσοι ὑφ' ἡμῶν
ἤρχοντο· οὔτε γοῦν αὖ αὐτοὶ ἐπιχειροῦμεν πράττειν ἃ μὴ ἐπιστάμεθα ἀλλ' ἰδόντες σκοντες
πρὸς ἑτέρους ἐκείνοις αὖ παρείδομεν, οὔτε τοῖς ἄλλοις ἐπιτρέπομεν ὧν ἤρχομεν
ἄλλοτι πράττειν, ἢ ὅτι πράττοντες ὀρθῶς ἔμελλον πράξειν· ἔστιν δ' ὦ αὖ οὐ ἐπιστήμη
ἔχον, καὶ οὕτω δὴ κατὰ σωφροσύνην οἰκία τε οἰκουνομουμένη καλῶς ἔμελλον οἰκήσειν·
πόλις τε πολιτευομένη· καὶ ἄλλο πᾶν οὗ σωφροσύνη ἄρχει· ἁμαρτάνει γοῦν ἰδρυτικὸς
ὢν, ὀρθότητος δὲ ἡγουμένης οὐ πολὺ πράξει, αἰσχρὸν καλῶς καὶ δὴ πράττειν τοὺς
οὕτω διακειμένους. τοὺς δὲ δὴ πράττοντας δύσταιμονας εἶναι. ἆρ' οὐχ οὕτως ὦ δὴ ἔτι ὦ
κεφαλὴ λέγομεν· περὶ σωφροσύνης. λέγοντες ὅσον ἀγαθὸν εἶη ἡ εἰδέναι ἄττα οἶδέ τις
καὶ ἃ μὴ οἶδε; Γαῦρα μὲν οὖν ἔφη οὕτω. Ναὶ δὴ ὦ δ' ἔτι ὁρᾷς ὅτι οὐδαμοῦ ἐπιστή-
μη οὐδὲ μία τοιαύτη οὖσα πέφανται; Ὁρῶ ἔφη. Ἆρ' οὖν ὦ δ' ἔτι ἔχει ἡ ἀ
γαθὸν ὦ ταῦ δυείσκομεν σωφροσύνην οὖσαν, ἡ ἐπιστήμη ἐπίσταθαι καὶ αἰσχρὸν ἐπιστή-
μοσύνη, ὅτι ὁ ταύτην ἔχων ὅ, τι αὖ ἄλλο μαθεῖν, ῥᾴων τε μαθήσεται, καὶ εὐαγγίστερα
πάντα αὐτῷ φανεῖται. ἅτε πρὸς ἐκεῖνο ᾧ αὖ μαθεῖν προσῆν θορυβοῦντι νῦν ἐπιστήμην·
καὶ τοὺς ἄλλους δὴ κρεῖττον ἰδεῖν ποιήσει. πᾶν δὲ ὧν αὖ, καὶ αὐτὸς μάθοι· οἱ δὲ αὖθις τοῦτου

ἰβιτάζοντες, ἀθενίστερον καὶ φαυλότερον ἔχοντα σῶμα διάκεισθαι; ἆρ' ὦ φίλε ποιαῦτα ἄττα ἐστὶν ἃ ἀ πολλαύσομεν τῆς σωφροσύνης. ἡμᾶς δὲ μᾶζόν τι βλέπομεν καὶ ζητοῦμεν αὐτὸ μᾶζόν τι εἶναι, ἢ ἔστιν ὅτι; Τάχα δ' ἂν ἔφη οὕτως ἔχοι. Ἴσως δὴ οὖν ἐγώ· ἴσως δέ γε ἡμᾶς οὐ δεῖ χρηστὸν ἐζητηκέναι τι καὶ μάταιον ἢ ὅτι μοι ἄτοπα ἃ πάντα φαίνεται τάδε σωφροσύνης εἰ βιούτου ἔστιν. Ἴδωμεν γὰρ εἰ βούλει συγχωρήσαντες καὶ ἐπίσκασθαι ἐπιστήμην δοκεῖν εἶναι εἶδέναι. καὶ ὅ, γε ἰσχυρὸς ἐπιδέομεθα σωφροσύνῃ ἐστίν. ἡ αὐλοῦσα ἄτι δίδη καὶ ἃ μὴ δίδη, μὴ ἀποστρέφωμεν· ἀλλὰ σῴζωμεν, καὶ ταῦτα ἅπαντα δόντες, ἵνα βέλτιον σκεψώμεθα εἰ αὖ τι καὶ ἡμᾶς ὠφέλει τοσοῦτον ὄν· ἃ γὰρ νῦν δὴ ἐλέγομεν, ὡς μέγα αὖ εἴη ἀγαθὸν ἡ σωφροσύνη, εἰ τοιοῦτον εἴη ἡγουμένῳ διοικήσεως καὶ οἰκίας καὶ πόλεως, οὗ μοι δοκοῦμεν ὦ κεφαλῆς ὁμολογήσειαν. Πῶς δὴ λέγεις; Ὅτι ὧδ' ἐρᾷ λίως ὁμολογήσαμεν μέγα τι ἀγαθὸν εἶναι τοῖς ἀνθρώποις· εἰ ἔκγονοι ἡμῶν ἃ μὲν ἴσασι πράττοιεν ταῦτα, ἃ δὲ μὴ ἐπίστανται, ἄλλοις παραδιδοῖεν τοῖς ἐπισταμένοις. Οὐκοῦν ἔφη καλῶς ὡμολογήσαμεν. Οὔ μοι δοκοῦμεν ὧδ' ἐρᾷ. Ἀτοπα λέγεις, ὦ Ἀλκιβιάδη ἔφη ὁ Σώκρατες. Νὴ μὰ τὸν κύνα ἔφη καὶ ἐμοί γε δοκεῖ ἄτοπος. οὐταῦθα καὶ αὖ τι ἀπορλέψασ', ἄτοπα γ' ἔφη μοι προφαίνεσθαι, καὶ ἔτι φοβοίμην μὴ οὐκ ὀρθῶς σκοποῖμεν· ὡς ἀληθῶς γοῦν ὅτι μάλιστα τοιοῦτόν ἐστιν ἡ σωφροσύνη, οὐδαμοῦ μοι δῆλον εἶναι δοκεῖ ὅτι ἀγαθὸν ἡμᾶς ἀπεργάζεται. Πῶς δὴ λέγεις λέγεις; ἵνα καὶ ἡμεῖς εἰδῶμεν ὅ, τι λέγεις. Οἶμαι μὲν ὧδ' ἐρᾷ λεκτέον μοι· ὅμως τὸν προφαινόμενον ἀκαιρίαν σκοπεῖν, καὶ μὴ ἀκῇ παρεῖσαι εἴ τίς γε αὐτοῦ καὶ σμικρὸν κινδυνεύει. καλῶς γοῦν ἔφη λέγεις. Ἄκουε δὴ ἔφη· ὁ μὲν ὄναρ ἔτι δῆ κεράτων, ὅτι δ' ἐλέφαντος ἐλεύθερον· εἰ γοῦν ὅτι μάλιστα ἡμῶν ἄρχοι ἡ σωφροσύνη, οὕσα οἵαν νῦν δὴ διεζόμεθα, ἄλλό τι κατὰ τὰς ἐπιστήμας αὖ πράττοιτο, καὶ οὐ τὰς κυβερνήτης φάσκων εἶναι, ὧν δὲ οὔ, ἵνα πᾶσι ἡμᾶς. οὔτε ἰατρὸς, οὔτε στρατηγὸς, οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς πρὸς ποιούμενός τι εἰδέναι ὃ μὴ οἶδε, λανθάνοι αὖ· ἐκ δὴ τούτων οὕτως ἐχόντων, ἄλλο αὖ ἡμῖν τι συμβαίνει, ὑγιεῖ τε τὰ σώματα εἶναι μᾶλλον ἢ νῦν καὶ σωτηρίαν τὴν ἐν θαλάττῃ πλεόντας, καὶ ὑπὸ πολέμῳ σῴζεσθαι, καὶ τὰ σκεύη καὶ τὼ ἀμπέχονα καὶ ὑποδήσεις πᾶσαι, καὶ τὰ χρήματα πάντα τεχνικῶς ἡμῖν εἰργασμένα ἔσται, καὶ ἄλλα πολλὰ οἶμαι ἀλυδνοῖς ἂν μιν ἐργοῖς χρῆσθαι· εἰ δὲ βούλοιό γε καὶ τῷ μαντικῷ ἔστιν ξυγχωρήσωμεν ἐπιστήμην τὸ μέλλοντος ἔσεσθαι, καὶ τῷ σωφροσύνῃ αὐτῆς ἐπισαῶσαν· τοὺς μὲν ἀλαζόνας ἀποδείκνυμεν· τοὺς δ' ὡς ἀληθῶς μάντεις, καταστήσαι ἡμῖν προφήτας τῶν μελλόντων κατεσκευασμένους δὴ οὕτω τῷ ἀνθρώπινον γένος, ὅτι μὲν ἐπιστημόνως αὖ πράττει καὶ ζῇ, ἕπομαι· ἡ γὰρ σωφροσύνη φυλάττουσα, οὐκ αὖ ἐᾷν παρεμπίπτουσαν τὴν ἀεπιστημοσύνην ξυνοδηγὸν ἡμῖν ἔστιν· ὅτι δ' ἐπιστημόνως αὖ πράττοντες, εὖ αὖ πράττοιμεν καὶ εὐδαιμονοῖμεν, ἔτι δὲ οὔπω σύμφαμεν μαθεῖν ὦ φίλε κεφαλή.

Ἀλλὰ μήτοι γ' ὦ Σώκρατες οὐ ῥᾳδίως εὑρήσεις ἄλλοτι τέλος τῷ εὖ πράττειν, ἐὰν μὴ ἐπιστημόνως ἀπεργάσῃ. Σμικρὸν γοῦν μοι δοκεῖ ὅτι προσδέεσθαι τοῦ ἐπιστημένως λέγεις, ἢ σκοπεῖν τοῦτο; Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε· ἀλλὰ χαλεπῶς ὑφίεσθαι. Οὐδαμῶς. Ἀλλὰ εἰρήνην, ἢ ξύλων, ἢ ἄλλου τῶν τοιούτων; Οὐδέν. Οὐκ ἄρα δὴ ὅτι ἔτι ἐμμένομεν τῷ λόγῳ τῷ εὐδαίμονα εἶναι τὸν ἐπιστημένως ζῶντα. οὐ τοι γὰρ ἐπιστημόνως ζῶντες, οὐχ ὁμολογεῖται παρὰ σοῦ εὐδαίμονες εἶναι. ἀλλὰ περί τινων ἐπιστημόνως ζώντων, οἷ δοκεῖ μοι ἀφορίζεσθαι τὸ εὐδαίμονα. καὶ ἴσως λέγεις οὐ νῦν δὴ ἐπὶ ἔλεγον· ἀλλὰ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι πάντα τὸν μάντιν θεῖτον, ἢ ἄλλον τινα λέγεις.

Καὶ τοῦτον ἔγωγε ἔφη καὶ ἄλλον. Τίνα δὴ ὦ Σώκρατες μὴ, φῦ τιόσθι, εἴ τις πρὸς τοῖς μέλλουσι καὶ τὰ γεγενότα πάντα εἰδείη, καὶ τὰ νῦν ὄντα, καὶ μηδὲν ἀγνοοῖ· θῶμεν γάρ τινα εἶναι αὐτόν. οὐ γὰρ οἶμαι τούτου γε ἔτι ἂν ποτε οὐδεὶς ἐπιστημονέστερον ζῶντα εἶναι. Οὐ δῆτα. Τόδε δὴ ἔτι πρὸς τοῦτο· τίς αὐτὸν τῶν ἐπιστημῶν ποιεῖ εὐδαίμονα, ἢ ἅπασαι ὁμοίως. Οὐδαμῶς ὁμοίως ἔφη. Ἀλλὰ πολὺ μάλιστα.

Ἦ τί δὲ καὶ τῶν ὄντων, καὶ τῶν γεγονότων, καὶ τῶν μελλόντων ἴσασθαι. Ἔρά γε ἡ

φ πτ

ἢ πηδητικόν; Τοῦτο δ' ἦν ὃς πηδητικόν. Ἀλλ' ἢ λογιστικόν; Οὐδαμῶς. Ἀλλ' ἢ ὑγιεινόν; Μᾶλλον ἔοικεν. Σκέπτου δὴ ὧδε λέγων μάλιστα· ὦ δαιμόνιε, ἦ τό. Ἦ ἀγαθὸν ἔφη σὲ ἢ κακόν. Ὦ μειρακίσκε ἔφην ἐγὼ πάλαι μὲ τοιαῦτα κύκλῳ ἀποκρυπτόμενος, ὅτι οὐ ἢ ἐπιστήμονας ὧδ' ἔλεγες καὶ αὐτὰ μόνον ἃ ἐπίστανται ποιεῖν· οὐδὲ ξυμπαισὶν τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν· ἀλλὰ μᾶς οὔσης ταύτης μόνον τῆς τοῦδε ἢ ἀγαθὸν τε καὶ κακὸν, καὶ ἐπειδὴ σὺ κελεύεις ἐξελεῖν ταύτην πρῶτ' ἐπιστήμην ἐκ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν, ἵνα σοί τι ἧττον ἀκριβὴς ὑγιαίνειν ποιήσει· ἢ δὲ σκυτικὴ οὐδὲν ἧττον δράσει· ἢ δὲ ὑφαντικὴ ἡμιρίᾳ ἔσται· ἡ δὲ κυβερνητικὴ, κωλύσει σὲ τῇ θαλάττῃ ἀποθνήσκειν, καὶ ἡ στρατηγικὴ οὐ πολέμῳ. Οὐδὲν ἧττον ἔφη. Ἀλλ' ὦ φίλε κριτία ἢ δύναμαι τοῦτων ἕνεκα γίγνεσθαι καὶ ὠφελίμως, ἀπολειπόμενος ἡμᾶς ἴσως ταύτης ἀπουσίας. Ἀλλ᾽ ἴσως λέγεις.

Οὐκ αὐτῇ δέ γε ὡς ἔοικεν ἔδει ἡ σωφροσύνη· ἀλλ' ἕνεκα ἔργου ἔδει ἢ ὠφελεῖν ἡμᾶς. οὐ γὰρ ἐπιστημῶν γε, καὶ αἰσθήσεως σωμάτων ἡ ἐπιστήμη ἔδει. ἀλλὰ ἀγαθοῦ τε καὶ κακοῦ· ὥστε εἰ αὐτὴ ἔδει ὠφέλιμος ἡ σωφροσύνη, ἄλλοτι αὖ ἂν ὠφελίμη ἡμῖν. Τί δ' οὐκ οὕτω ὠφελεῖ; εἰ γὰρ ὅτι μάλιστα τῶν ἐπιστημῶν ἐπιστήμη ἔδει ἡ σωφροσύνη, ἐπισκοπεῖ δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιστήμοις, καὶ ταύτης δή που αὖ ἄρχουσα τῆς τοῦδε τἀγαθοῦ ἐπιστήμης, ὠφελοῖ αὖ ἡμᾶς. Ἦ καὶ ὑγιαίνειν ποιεῖ μᾶλλον ἢ ἰατρική; αὐτὴ. Ἀλλ' οὐχ ἡ ἰατρικὴ καὶ τἄλλα τὰ τῶν τεχνῶν αὐτὴ αὖ ποιοῖ. καὶ οὐχὶ ἀλλαι ἢ αὐτῆς ἔργον ἐφάσκετε εἶναι. ἢ οὐ πάλαι διημαρτυρέμεθ' ὅτι ἐπιστήμης μόνον ἔδει καὶ αἰσθησομένης ἐπιστήμης. ἄλλου δὲ οὐδενός· οὐχ οὕτω; Φαίνεταί γε. Οὐκ ἀρα ὑγιείας ἔσται δημιουργός; Οὐδ' ὅπωσ. Ἄλλως γὰρ μᾶλλον τέχνης ὑγίεια, ἢ οὔ. Ἄλλως. Οὐδ' ἄρα ὠφελήσει ὧδε ταύτη. Ἄλλως γοῦν αὖ ἀπίδωμεν ἔσται ἢ ὅρος τέχνης ναῦν δή. Ἦ γάρ; Φαίνεται. Πῶς οὖν ὠφέλιμος ἔσται ἡ σωφροσύνη, νῦν μὲν ὠφελήσασα ἃ δημιουργός. Οὐδαμῶς ὦ σώκρατες ἔοικέ γε. Ὁρᾷς οὖν ὦ κριτία ὡς ἐπὶ πάλαι εἰκότως ἐλέγομεν, καὶ δικαίως ἐμεμφόμην ἐγώ. ὅτι οὐδὲν χρησὸν τοῦδε σωφροσύνης σοι τοῦ; οὐ γοῦν αὖ που ὅ, γε μέλλοιμεν παίνων ὁμολογήσεται εἶναι, ἔσται ἡμῖν αὐωφελὶς ἰσαίη ἔτι ἐμοῦ ὄφελος ἦν πρὸς ἢ νομιλῶς ζητεῖν. ναῦν δὲ παντα χαὶ γοῦν ἐπιώμεθα κἀ οὐ δυνάμεθα ἔχειν ἐφ' ὅτῳ ποτὲ τῶν ὄντων ὁ νομοθέτης ἔσται ζοιῶμαι ἔθετο τὸνομα σωφροσύνη, καί τοι πολλά γε εὐγνωμονήσαμεν νῦν συμβαίνον ἡμῖν οὐ τῷ λόγῳ, κἀ γοῦν ἐπιστήμην ἐπιστήμαι εἶναι ξυνεχωρήσαμεν. οὐκ ἰῶντες τῷ λόγου οὐδὲ φάσκοντος εἶναι. καὶ ταύτη αὖ τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τοῦ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν ὄφελος γιγνώσκειν ξυνεχωρήσαμεν. οὐδὲ τοῦτ' ἰῶντος τοῦ λόγου· ἵνα δὴ ἡμῖν γένοιτο ὁ σώφρων ἐπιστήμων, ὧν τε οἶδεν ὅτι οἶδε, καὶ ὧν μὴ οἶδεν ὅτι οὐκ οἶδε. τοῦτο μὲν δὴ καὶ παντάπασι μεγαλοπρεπῶς ξυνεχωρήσαμεν. οὐδ' ἐπισκιάμενοι ἢ ἀλαώτατον εἶναι ἃ τῆς μὲ οἶδε μηδαμῇ ταῦτα οἶδέναι ἀμωγέπως. ὅτι γοῦν οὐκ οἶδ' φησιν αὐτὰ εἰδέναι ἡ ἡμαρτηκὼς ὁμολογία καί τοι ὡς ἐγῷμεν οὐδενὸς ὅτου οὐκ ἀλογώτερον τοῦτ' αὖ φανείη. Ἀλλ' ὅμως νῦν ἡμῖν δύνηθῶν τυχοῦσα ἡ ζήτησις καὶ οὐ σκληρῶν, οὐδέν τι μᾶλλον δύξειν ἀναίνεσθαι εἰδὼ ἀλλ' ἐθέλειν. ἀλλὰ τοσοῦτον καταγέλασεν αὐτῆς, ὥστε ὀλίγας πάλαι ξυνομολογησώσης καὶ ξυμπλέποντες ἐπιθήσεσθαι σωφροσύνην εἶναι, τοῦτο ἡμῖν ὑβριστικῶς παίνου ἀσωφελὶς δὲ ἀπέφαινε. ἢ μὲν δὴ ἐμὸν, καὶ ἔπεσθαι ἀναγκαῖον ἐδόκει· ἢ δὲ σὺ ἔνδ' ἀλλ' ἐῶ χαρμίδην παίνου ἀναγκαῖον εἰ σὺ τοιοῦτος ὢν νῦν ἰδέαν, καὶ πρὸς τούτῳ νῦν ψυχὴν σωφρονέστατος, μᾶλλον ἀνόσιον, ἀχρεῖον ταύτης τῆς σωφροσύνης· μᾶλλ' ποῖ ὠφελήσει σὸ τῷ βίῳ παρεῖσα. ἔτι δὲ μᾶλλον ἀναγκαῖον, ἐπειδὴ τῆς ἐπιστήμης, ἣν παρὰ σοῦ θραπόμεθον, εἰ μηδενὸς ἄξιον πράγματος οὖσαν αὐτὴν, μᾶλλον πολλῆς σπουδῆς ἐμαίθασον· ταῦτ' οὖν πάντα μὲν οὐκ ἄρμην οὕτως ἔχειν· ἀλλ' ἐμὲ φαῦλον εἶναι ζητητήν· ἐπεὶ τήν γε σωφροσύνην μέγά τι ἀγαθὸν εἶναι· καὶ εἴπερ γε ἔχεις αὐτὴν μακάριον εἶναί σε. ἀλλ' ὅρα εἰ ἔχεις γε καὶ μηδὲν δέῃ τῆς ἐπωδῆς· εἰ γὰρ ἔχεις, μᾶλλον αὖ ἐγώ σοι συμβουλεύσω μὲ, ἐμὲ μὲν λῆρον ἐγεῖσθαι εἶναι· καὶ ἀλαώτατον λόγῳ ὁτιοῦν ζητεῖν. σὲ αὖ τὴν δὲ ὅσῳ πέρ σωφρονίστερος εἶ, ζόσῳ που εἶ καὶ ἄνδρα μειρίστερον. καὶ ὁ χαρμίδης. ἀλλὰ

μὰ Δί' οὐδ' ἐγὼ, ὦ Σώκρατες· οὐκ οἶδα οὔτ' ἐμὲ ἔχω, οὔτ' ἄλλῳ ἔχω. πῶς γὰρ ἂν ἐλέγχοι ὅτῳ μὴ δοκεῖ ὑμᾶς οἷόν τε εἶναι βλαβῆναι, ὃ, τί ποτ' ἔστιν ὡς σὺ φῂς· ἐπεὶ μέντοι οὐ πάνυ σοι πεί θομαι καὶ ἐμαυτὸν ὦ Σώκρατες πάνυ δίκαιόν μοι δοκῶ εἶναι τῆς ἐπῳδῆς, καὶ τὸν γ' ἐμὲν οὐδὲν κωλύει, ἐπᾴδεσθαι· καὶ σοὶ σὺ ὅσον ἡμβρᾶσι ἕως ἂν σὺ φῇς ἱκανῶς ἔχειν. εἶεν ἀλλ' ἔφη ὁ Λυσίμαχος ὦ χαρμίδη σὺ ὁρᾷς ἕτοιμος, ἐμοιγ' ἔοικε τὸ κάμνειν ὅτι σωφρονεῖς. ἵνα δὲ πάλιν παρέλθῃς σωκράτει, ἡμῖν μὲν ἀπολιπὼν τούτου μήτε μίκα, μήτε σμικρόν. ὡς ἀκολουθήσοντος ἔφη καὶ μὴ ἀπολειφομένου· δεινὰ γὰρ ἂν ποιοίη, ἐμοὶ πειθόμενος σοὶ τῷ ἐπᾴδοντι, καὶ μὴ ποιοίη ἃ κελεύεις. ἀλλὰ μὲν ἔφη κελεύω ἔτι γε. τοίνυν τοι ἔφη ἀπὸ ταυτησὶ τῆς ἡμέρας ἀρξάμενος. οὔτοι μὰ Δί' ἔτι τί βούλεσθον ποιεῖν· οὐδὲν ἔφη ὁ χαρμίδης· ἀλλὰ βιαζοῦ λέγειν. βιάσῃ ἄρα μὰ Δί' ἔτι, καὶ οὐδ' αὐτὸ ἐκεῖνό μοι δώσεις. ἃ βιασομένου ἔφη ἐστὶν ἡδέ γε ἐπιτάττει. πρὸς ταῦτα σὺ αὖ βουλεύου ὅ, τι ποιήσεις. ἀλλ' οὐδεμία ἔφην ἔτι λέπταται βουλή· σοὶ γὰρ ἐπιχειροῦσι πράττειν ὁ ποιῶ καὶ διαζομένῳ, οὐδὲν δοκεῖ ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν πιοῦσθαι αὐτῷ πων· μὴ τοίνυν μὰ Δί' ὅς μὴ δὲ σὺ οἶσθα ποιῶ· οὐ δῆτα μὰ Δί' ἔτι οὐκ ἂν πιώσομαι· τέλος χαρμίδου, ἢ τοῦδε σωφροσύνης.

ΛΑΧΗΣ, Ἢ ΠΕΡΙ ΑΝΔΡΕΙΑΣ. ΜΑΙΕΥΤΙΚΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΛΥΣΙΜΑΧΟΣ· ΜΕΛΗΣΙΑΣ· ΝΙΚΙΑΣ· ΛΑΧΗΣ· ΠΑΙΔΕΣ ΝΙΚΙΟΥ ΚΑΙ ΛΑΧΗΤΟΣ· ΣΩΚΡΑΤΗΣ· ΛΥ.

ΕΘάκεθ' μὲν ἦν αὖσπερ μαχόμενον εὐθὺς ὦ νικία τε καὶ λάχης οὐδ' οἷόν τε ὑμᾶς ἐκ λύσαι με σιωπᾶσθαι ἐπό τε καὶ μελησίας δὲ τότε μὲν, οὐκ ἔπαυμον· νυνὶ δ' ἱκανῶμεν· ἡσυχίαν γὰρ χρὴ ἄγειν πρὸς γὰρ ὑμᾶς παρῆσαι ζεσθαι· ἐσὶ γὰρ τινὰ οἱ τῶν τοιούτων πεπαιγλῶσι, καὶ ἐκ τῆς αὐτοῖς συμβουλεύσεται, οὐκ ἂν ἔπιον ἃ νοοῦσιν· ἀλλὰ συχαζόμενοι τὸ συμβουλεύομεν, ἄλλα λέγοισ' πρὸ σθεν ἐκ τῶν δόξαν· ὑμᾶς δὲ ἡμεῖς ἡγησάμενοι καὶ ἱκανοὺς γνῶναι· καὶ γνόντας ἀπλῶς αὖ ἀπεῖν ἃ δοκεῖ ὑμῖν, οὕτω παρελάβομεν ἐμὲ πὺ συμβουλεύω τοῦδε ὧν ἐμέλλομεν ἀσκήσειν σθαι· ἔστι οὖν τοῦτο τοῦδε οὐ πάλαι ζοσιῦται προσιμάζομαι, τόδε· ἡμῖν ἐσ τιν ἰδέᾳ οὐ τοῖ· ὅδε μὲν τόδε· πάντων ἔχων ὄνομα Δαμυλίδης· ἐμὸς δὲ αὖ ὅδε παῖ πω ὄντε, καὶ οὗτος ὄνομ' ἔχειν ὑμοῦ παῖδες· ἀεστέον γὰρ αὖ ἡμᾶς λοῦμεν· ἡμῖν οὖν ὑπὸν δόξει ἐπιμελῆσθαι ὡς οἷόν τε μάλιστα, καὶ μὴ ποιῆσαι ὅπερ οἱ πολλοὶ, ἐπειδὴ μειράκια γένωνται, ἀέναι αὐτοὺς ἃ, τι βούλονται ποιεῖν· ἀλλὰ ναῦν δὴ καὶ ἄρχεσθαι αὐτῶν ἐπιμελεῖσθαι καὶ δοῦναι οἷοίτ' ἐσμεν· εἰδότες οὖν καὶ ὑμῖν ὑμᾶς ὄντας, ἵνα σάμενοι μὴ μεληκόσι τοῦδε αὐτῶν εἴπερ τισὶν ἄλλοις, πῶς ἂν θρασυδόκητοι γένοιντο ἄρτοι· ἐσὶ ἄρα πολλάκις μὲν προσιόντες φθάνουσι τῷ τοιούτῳ, ὑπομένοντες ὅτι οὐ χρὴ αὐτὸ ἀμελεῖν, καὶ παραγελῶντες ὑμᾶς ἰδὲ ἐπιμέλειά τινα ποιῆσαι θαι ἧ ὑέων καινῶν μεθ' ἡμῶν· ὅθεν δὴ ὑμῖν ταῦτ' ἔδοξεν ὦ νικία τε καὶ λάχης, χρὴ ἀκοῦσαι, καὶ ἅ ὀλίγῳ μακρότερα· συναινοῦμεν γὰρ δὴ ἐπό τε καὶ μελησίᾳ· ὅδε, ἡμῖν τὰ μειράκια παρασκευῇ· ὃ τοῦ οὖν ἂν ἀρχόμενος εἶπον τοῦ λόγου, παρῆσασόμεθα πρὸς ὑμᾶς. ἡμῶν γὰρ ἑκάτερος· τοῦδε τοῦ ἑαυτοῦ παῖδος, πολλὰ καὶ καλὰ ἔργα ἔχει λέγειν πρὸς τοὺς ξυνεσίσκους, καὶ ὅσα ἐν πολέμῳ ἐργάσαντο, καὶ ὅσα ἐν εἰρήνῃ. δοικοῦσι τὰ τῶν

συμμάχων

συμμάχων καὶ τὰ τῆς πόλεως. ἡμᾶς περὶ αὐτῶν ἔργα, οὐδὲ τοὺς ἔχει λέγειν. ταῦτα δὴ ὑπαρχόμενά τε τούτῳ καὶ αἰτιώμενα τοὺς πατέρας ἡμῶν. ὅτι ἡμᾶς μὲν ἐῶσιν χρυφαῖ πείθειν μειράκια γενόμενα. τὰ δὲ τῶν ἄλλων πράγματα ἐπράττομεν ἐν τοῖσδε τοῖς παισίσκοις, αὐτὰ ταῦτα αἰσχυνόμενα λέγοντες. ὅτι εἰ μὲν ἀμελήσουσιν αὐτῶν, καὶ μὴ πείσονται ἡμῖν, ἀκλεεῖς γενήσονται. ἂν δ' ἐπιμελήσονται, τάχ' ἄν, τῶν ὀνομάτων ἄξιοι γένοιντο ἃ ἴσχυσι. οὐδοὶ μὲν οὖν φασι πείσεσθαι. ἡμεῖς δὲ δὴ ἔφαμεν σκοπεῖν τί αὖ οὗτοι μαθόντες, ἢ ἐπιτηδεύσαντες, ὅτι ἄρειστοι γένοιντο. εἰσηγήσατο οὖν τις ἡμῖν καὶ ἔφη δ' μάθημα. ὅτι καλὸν ἔστι τῷ νέῳ μαθεῖν ὁπόσοις μάχεσθαι, καὶ ἐπὶ ἵππῳ ἔφη. ἐὰν νοῦν ἔχῃ. ἐπιδείξεσθαι ἐπιτήδευμα. κατ' ἐκέλευε διδάσκειν. ἰδοξεν δὴ χρῆναι αὐτούς τε ἐλθεῖν αὖθις καὶ τὰ νοσοῦντα. καὶ ἡμᾶς συμπαραλαβεῖν. ἅμα μὲν σὺν διαπαίς. ἅμα δὲ συμβούλους τε καὶ κοινωνοὺς ἐαυτοῖσι τῆς τῶν υἱέων ἐπιμελείας. ταῦτ' οὖν ἐβουλόμεθα ὑμῖν αὐτοῖς ἀνακοινώσασθαι. ἆρα οὖν μέτεστον μέρος συμβουλεύειν καὶ περὶ τούτου τῷ μαθήματος, εἴτε δοκεῖ χρῆναι μανθάνειν εἴτε μή. καὶ τοῦδε τῶν ἄλλων ἕνεκα ἔφη ἥκειν ἐπαινέσαι μάθημα νέῳ αὐτοῖ ἢ ἐπιτήδευμα, καὶ τοῦδε τῆς κοινωνίας λέγειν ὁποῖόν τι ποιοῖντο. ΝΙ. Ἐγὼ μὲν ὦ Λυσίμαχε καὶ μελησιᾶ ἐπαινῶ τε ὑμῶν τὼ διάνοιαν, καὶ κοινωνὸν ἕτοιμος εἶμαι δὲ καὶ λάχητα τοῦδε. λά. ἀλλὰ μὴν γοῦν εἶει ὦ Νικία. ἀτὰρ ὅ γε λέγει ὁ Λυσίμαχος ἆρα τοῦδε τοῦ παιδὸς αὐτοῦ τε καὶ τοῦ μελησίου, πάνυ μοι δοκεῖ δεῖσθαι καὶ ἐκείνους καὶ ἐς ὑμᾶς καὶ ἐς ἅπαντας ὅσοι τὰ τῶν πόλεων πράττουσιν. ὅπως αὖ τοῖς χείρω τι ταυτὶ συμβαίνῃ ἃ οὗτος λέγει καὶ τοῦδε παῖδα σοῦ περὶ πάλαι ἴδια ὀλισθῆσθαί τε καὶ ἀμελῶς διατίθεσθαι. ταῦτα μὲν οὖν καλῶς λέγεις ὦ Λυσίμαχε. ὅτι δ' ὑμᾶς μὲν συμβούλους παρακλεῖς εἰδὼς τὼ τῶν παισὶν παιδείαν, σωκράτη δὲ τόνδε οὐ παρακλεῖς, θαυμάζω. πρῶτον μὲν ὄντα δημότην. ἔπειτα εἰ ταῦθ' ἃ εἰ τοῖς διατεθραμμένοις, ὅπου τί δεῖ τῶν τοιούτων ὧν σὺ ζητεῖς περὶ τοὺς υἱοὺς ὑμᾶς ἐπὶ τήλαυγα καλόν. λυ. πῶς λέγεις ὦ λάχης; ὡς κράτης γοῦν εὖ, τοὺς τοιούτων ἐπιμέλεσθαι ποιήσεται; λά. μὰ μὲν οὖν ὦ Λυσίμαχε. Νι. τοῦτο μέντοι καὶ ἐγὼ ἔχω μεταπεῖσαι οὐ χείρω λάχητος. καὶ γοῦν αὐτῷ μοι σάκχος αὐθις πρόξενός τῷ ἰδίᾳ διδάσκαλον μουσικῆς ἀγαθὸν κλέους μαθήματα διαμῶνα. αὐλεῖν χαριέστατον οὐ μόνον τὼ μουσικὼ ἀλλὰ καὶ πάλλα ὁπόσα βούλει ἄξιον σωθῆναι πείθειν τὸν λικυθίους παισίσκους. λυ. οὕτοι πω ὦ σώκρατές τε καὶ νικία καὶ λάχης οἰόμεθ' καὶ ἐγὼ ἔπι γιγνώσκομεν τοὺς νεωτέρους ἅτε τὰ πολλὰ καὶ τ' οἰκίαν διαζίζοντες ἐκτὸς τῆς ἡλικίας. ἀλλ' ἔστι καὶ σὺ ὦ παῖ σωφρονίσκου ἔχεις τῷδε τῷ σαυτοῦ δημότῃ ἀγαθὸν συμβουλεύσαι, χὠ συμβουλεύειν. δίκαιος δ' εἶ. ἡ γοῦν πατρικὸς ἡμῖν φίλος τυγχάνεις ὤν. ἀεὶ γοῦν ἐγὼ καὶ ὁ σὸς πατὴρ, ἐπειρῶ τε καὶ φίλω ἦμεν. ἡ πρότερον ἐκεῖνος ἐτελεύτησε πρίν τι ἐμοὶ διαφθεῖναι. τοῦδε φθόνει δή τις μὴ μνήμη ἄρτι τῶνδε λεγόντων. τὰ γοῦν μειράκια τάδε πρὸς ἀλλήλους οἷοι διαλεγόμενα θαμὰ, ἐπιμέμνησαι σωκράτους. καὶ σφόδρα ἐπαινοῦσιν, οὐ μόνοι τώ ποτε αὐτοὺς αἰνέσαντα εἰ ἦν σωφρονίσκα λέγοιεν ἀλλ' ὦ παῖδες λέγεταί μοι. ὅθ' οὗτοι σωκράτης τοῦδε οὐ ἐκέστε ἐμέμνησθε; ΓΑΙ. Γαίμ μὲν οὖν ὦ πάτερ οὗτος. λυ. εὖ γε νὴ τὼ ἤραε ὦ σώκρατες ὅτι ἐρᾷοῖς ἦν πατέρα ἄρεσον αὐσρῶν ὄντα καὶ ἄλλως, μὴ δὴ καὶ ὅτι οἰκεῖα τά γε σὰ ἡμῖν ὑπῆρξεν, καὶ σοὶ τὰ ἡμέτερα. λά. καὶ μὲν ὦ Λυσίμαχε μὰ φίλος γε τῶν ἀνδρῶν ἐγὼ τοῦ μὴ ἄλλοθί γε αὐτὸν εἰθισάμην, οὐ μόνον ἔν πατέρα. ἀλλὰ μὴ νὴ πατέρα δεῖ σθαι ἐρῶντα. οὐ τῇ ἐγὼ δικαίου φυγῇ, μετ' ἐμοῦ σωσανεχώρει. καὶ πάσοι λέγω. ὅτι ἐ ἄλλοι ἄθλιον ποιεῖ ἢ. ἐρᾷ δὴ αὖ ἡμῶν ἡ πόλις ἰδ, καὶ οὐκ αὖ ἔποι τότε βίᾳ τον πῶμα. λυ. ἔ σώκρατες δέος μὲν οὖ ὁ ἔπαινος ἔστι καλὸς, ὃν σὺ νῦν ἐπαινῇ, ὑπ' ἀνδρῶν ἀξίων πιστεύσαι, καὶ εἰς ταῦτα εἰς ἃ δεῖ ἐπαινέσαι. δ' ἔγ' ἔθι. ὅτι ἐγὼ ταῦτα ἀκούων, χαίρω ὅτι δοκεῖ μοῖς. καὶ μοὶ δοκεῖ ἡγοῦμαι σὺ τοῖς δυνατοῖς σοι ἡ. χρῆ μὲν δὴ μὴ πρότερόν γε φαίτεν αὖ ἦν παρ' ἡμᾶς, καὶ ἐκείνους ἡγεῖσθαι ὡς πρ ἐ δίκαιον. νῦν δ' ἔγ' ἐχὸ τῆσδε τῆς ἡμέρας ἐπειδὴ αὖ ἡγωρίσαμεν ἀλλήλας, μὴ ἄλλως ποίῃ. ἀλλὰ συνίωδί τε καὶ γνώ

ειζι καὶ ἡμᾶς ἡ δύσοδι τῶν νεωτέρους, ὅπως αὖ διασώζητε καὶ ὑμεῖς τὼ ἡμετέραν φιλίαν· ταῦτα μὲν οὖν ἡ σὺ ποιήσεις· ἡ ἡμεῖς σε καὶ αὖθις ὑπομνήσομεν. τόδε δὲ ὧδε ἐρέσθαι, τί φατὲ τί δοκεῖ ἐν μάθημα τοῖς μειρακίοις εἶναι μὴ οὔ, ἐν μαθεῖν οὐ δ' ἔστιν μάχεσθαι; σω. ἀλλὰ ἡ τούτων πέρι ὦ λυσίμαχε ἔτως γε πειράσομαι συμβουλεύειν αὖ τι δύνωμαι· ἡ οὐδὲ προσαλῶ πάντα φρεῖν· δικαιότατον μέντοι μοι δοκεῖ ἔ, ἐμὲ νεώτερον ὄντα τούτων ἡ ἀπειρότερον, τῶνδε ἀκούειν πρότερον τί λέγετόν, ἡ μανθάνειν παρ' αὐτῶν· ἐαὐ δ' ἔχω τί ἄλλο πρὸς τὰ ὑπὸ νοῦν λεγόμενα, τότ' ἤδη διδάσκειν καὶ πείθειν καὶ σὲ καὶ τούτους· ἀλλ' ὦ νικία τί οὐ λέγεις πότερος ὑμῶν. νι. ἀλλ' οὐδὲν κωλύει ὦ σώκρατες· δοκεῖ δ' ἐμοὶ καὶ ἔξιν ἡ μάθημα τοῖς νέοις ὠφέλιμον εἶν' ἐπίστασθαι πολλαχῆ· καὶ δ' ἡ μὴ ἄλλο, δι' αἰδῶ γοῦν οὐδεὶς ἂν φιλοῦσιν οἱ νέοι τοὺς διατελοῦντας ποιεῖν ἅτινα χρὴ λῷω ἄνωσιν· ἀλλ' οὐ τούτῳ, δεῖ ἔχειν· ἔδειν καὶ ἡ σῶμα βέλτιον ἔχειν ἀναπαυόμενός δ' τῶν γυμνασίων φαυλότερον· δ' ἐλάττω πόνον ἔχει, καὶ ἅμα προσήκει μάλιστ' ἐλθεῖν ἔρῳ ἔξις· γε ἡ γυμνάσιον ἡ ἱππικόν· οὐ γοῦν ἀτεῖνος ἀθλητοί ἐσμεν. ἡ οὐ δῆς ἡμῖν ὁ ἀπὼν πρόκαται· μόνοι ἔτοι γυμνάζονται οἱ οὐ πύκτες δῆς περὶ ἡν πόλεμον ὀργάνοις γυμναζόμενοι· ἔπειτα ὀνίσει μὲν ἔξις ἡ μάθημα καὶ οὐ τῇ μάχῃ αὐτῇ· ὅταν οὐ τάξει δὴν μάχεσθαι μετὰ πολλῶν ἄλλων· μίγισιν μέν τοι αὐτῇ ὅφελος, ὅταν λυθῶσιν αἱ τάξεις· ἡ ἤδη τι δὴν μόνον πρὸς μόνον, ἢ διώκοντα ἀμυνομένῳ τινὶ ἐπιθέσθαι. ἢ ἡ οὐ φυγῇ ἐπιτιθεμένου ἄλλου, ἀμύνασθαι αὐτόν· οὔτ' αὖ ὑπό γε οὐδὲς δῆς ὁ τοῦτ' ἐπιστάμενος οὐδὲν ἂν παθεῖν. ἴσως δ' οὐδὲ ὑπὸ πολεμίων ἀλλὰ παντὶ ἂν ταὐτὸν αὖ ταύτῃ πολεμοντοῖ· ἔτι δὲ καὶ ἂς ἄλλου καλοῦ μαθήματος ἐπιθυμίαν παρασκευᾷ ἡ τοιοῦδον· πᾶς δ' αὖ μαθὼν οὐ δ' ἔστιν μάχεσθαι, ἐπιθυμήσει καὶ τοῦ ἑξῆς μαθήματος τῷ πόδι τὰς τάξεις, καὶ ταῦτα λαβὼν καὶ φιλοτιμηθεὶς οὐ αὐτοῖς, ὧδ' πᾶν αὖ ἡ περὶ τὰς φρατηγίας ὁρμήσει· καὶ ἤδη δῆλον ὅτι τὰ δύνατον ἐχόμενα, καὶ μαθήματα μὴ ἐπιτηδεύματα καὶ καλὰ καὶ πολλοῦ ἄξια αὐσρὶ μαθεῖν τε καὶ ἐπιτηδεῦσαι ὧν καθήκοντ' αὖ, ἔξις ἡ μάθημα· προσθήσομεν δ' αὐτῷ οὐ σμικρὰ προσθήκην· ὅτι πάντα αὖσρα οὐ πολέμῳ, καὶ βαρβαλιώτερον καὶ αὐσρειότερον αὖ ποιήσειν αὐτὴν αὐτῆς οὐκ ὀλίγῳ, αὐτὴ ἡ ἐπιστήμη· μὴ ἀτιμάσωμεν δὲ ἀπεῖν εἰ καὶ τῷ σμικρότερον δοκεῖ εἶναι, ὅτι καὶ βάθει μονέστερον οὐ ταῦθα οὐ χρὴ ἡν αὖσρα βάθει μονέστερον φαίνεσθαι. οὐ ἅμα μὴ δεινότερος τοῖς ἐχθροῖς φανῆται διὰ τὴν βάθει μεσιότητα· ἐμοὶ μὲν οὖν ὦ λυσίμαχε ὡς πρὸ λέγω δοκεῖ τε χρῆναι διδάσκειν τοὺς παῖδας ταῦτα, καὶ δ' ἃ δοκεῖ ἔρημα. λάχητος δ' ἔλε παρὰ ταῦτα λέγε, καὶ αὐτὸς ἡδέως ἀκούσομαι. λά. ἀλλ' ἔστι μὲν ὦ νικία χαλεπὸν λέγειν περὶ ὁτουοῦν μαθήματος ὡς οὐ χρὴ μανθάνειν· πάντα γὰρ ἐπίστασθαι, ἀγαθὸν δοκεῖ εἶν', καὶ δὴ καὶ τὸ πολιτικὸν ἔξις, εἰ μέν ὅτι μάθημα ὅπερ φασὶ οἱ διδάσκοντες καὶ δίον νικίαν λέγει, χρὴ αὖτὸ μανθάνειν. εἰ δ' ἔστι μὲν μὴ μάθημα ἀλλ' ἕξις παθῶν οἱ ὑπάρχουσαι, ἢ μάθημα μὲν τυγχάνῃ ὄν, μὴ μέντοι πάντ' ἀσυνδαίσει, τί ἡ δέει αὖ αὖτὸ μανθάνειν λέγω δὲ ταῦτα ἐπ' αὐτῆς ἐκ τοῦδ' ἀποβλέψατ'. ὅτι δῆμαι ἐτὼ ἔξις εἴτι ἰῶ, οὐκ ἂν λειπθῆναι λακεδαιμονίους. οἷς οὐδὲν ἄλλο μέλει ἢ τῷ βίῳ, ἢ ἔξις ζητεῖν καὶ ἐπιτηδεύειν. ὃ, τι δ' ἂν μαθόντες καὶ ἐπιτηδεύσαντες, πλείονος ἄξιοι ἔσ' ἄλλων ἐπ' ἐν πόλεμον· εἰ δ' ἐκείνους ἐλελήθει, ἀλλ' οὐ τούτους γε τοὺς διδασκάλους αὐτῆς λέληθεν αὐτὴ ἔξις· ὅτι ἐκεῖνοι μάλιστ' ἔσ' ἐλλήνων ἀσυνδαίζουσιν ἐπὶ τοῖς τοιούτοις. ἡ ὅτι πρὸ' ἐκείνοις ἂν τις τιμηθεὶς ἂς ταῦτα, ἡ πρὸ' ἔσ' ἄλλων πλείσ' ἂν ὠφελοῖτο χρήματα. ὥσπέρ γε ἡ ζαγκλαίας ποιητὴς πρὸ' ἡμῶν τιμηθεὶς· τοι γοῦν ὃς ἂν ὧντι ζαγκλαίας καλῶς ποιῆν, οὐκ ἔξω ἂν κύκλῳ ἔσ' πόλεις ἐπικλῶ καὶ τὰς ἄλλας πόλεις ἐπιδεικνύμενος περιέρχεται· ἀλλ' αὖθις δεῦρο φέρεται, καὶ δῆς δ' ἐπιδείκνυσιν ἑαυτόν· νῦν δὲ οὐ ὄπλεις μαχμένος, ἐτὼ δ' οὓς ὁρῶ πάνυ μὲν λακεδαίμονα ἡγουμένους εἶν' ἄριστον ἑαυτόν· ἡ δὲ ἄκρα πόλει ἐπιβαίνοντας· κύκλῳ δὲ περιόντας αὐτὸν, καὶ πᾶσι μᾶλλον ἐπιδεικνυμένους, ἡ μάλιστα τούτοις οἷ καὶ αὐτοὶ ὁμολογήσειαν πολλῶν σφῶν προτέρους ἔ· πρὸς τὰ τῶ πολέμου. ἔπειτα ὦ λυσίμαχε, οὐ πάνυ ὀλίγοις ἐτὼ τούτ' παρακέχυκα οὐ αὐτῷ τῷ ἔργῳ.

τῷ ἔργῳ· καὶ ὁρῶ ὅτι οἷόν ἐστιν ἔξεστι δὲ καὶ αὐτόθεν ὑμῖν σκέψασθαι. ὡς πρὸ γοῦν ἐπιτηδες, οὐδεὶς πώ ποτ' ἀνδρὸς μαθητὴς γέγονεν οὐ τῷ πολέμῳ αὖ περὶ τῶν τὰ ὁπλιτικὰ ἐπιτηδευσάντων· καί τοι εἴ γε τἆλλα πάντα εἰκὸς ἦν τοὺς ὀνομαστοὺς γίγνεσθαι, ἐκ τῶν ἐπιτηδευσάντων ἕκαστα ἄξιοι ἄνδρες· ὡς ἔοικε παρὰ τοὺς ἄλλους ἅττω σφόδρα εἰς ταῦτα δοῦναι χάριν· ἐπεὶ μὴ γοῦν τό γε σπουδαίων οὐδὲν ὑμᾶς μετ' ἐμοῦ οὐδὲ τοσοῦτόν ὄφελος ἐποίησε κινούμενον· καὶ τὰ μεγάλα δὴ αὖ τῶν λεγομένων ἃ ἔλεγεν, ἐπέρωθεν ἐπὶ τὸν κάλλιστον ἕκαστον ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν ὡς ἀληθῶς ἐπισκοποῦντα ἐκ ἐκείνου προσβαλούσης τῆς νεὼς ἐφ' ἡμᾶς ἐπιβάντες πρὸς ὀλκάδα τινὰ ἐμάχεσθε ἴσχυρὸν σφόδρα πάνυ· διαφέρον δὴ οὐδὲν ἄττα καὶ αὐτὼ τῶν ἄλλων διαφέρων· τὰ μὲν οὖν ἄλλα οὐκ ἄξιον λέγειν τοῦδε τἀνδρός· ἡ δὲ σύνεσις ἡ τοῦ σοφιστοῦ πρὸς τὴν λόγχην δεινὸν ἀπέβη· μαχομένῳ γοῦν αὐτῷ καὶ τοῦτο πού τι οὐ τοῖς τῆς νεὼς σκάφεσι καὶ αὐτὸ ἐλάβετο· ἐλκειν οὖν ὁ σπόλιος δοκεῖ μοι λόγους ἀπολῦσαι, καὶ οὐχ οἷός τ' ἦν ἡ δὲ ναῦς πρὸ ναῦν παρῆει· τέως μὲν οὖν παρῄει ἐν τῇ νηὶ αὐτὸ ἐχόμενος τοῦ δόρατος· ἐπειδὴ δὲ παρημείβετο ἡ ναῦς πρὸ ναῦν· καὶ ἐπάσατο αὐτὸν τοῦ δόρατος ἐχόμενον, ἐμέλει τῷ δόρυ σὺν τῆς χειρὸς, ἕως ἄκρου τοῦ σύραγγος αὐτελάβετο· ἦν δὲ γέλως καὶ κρότος ἐπὶ τοῦτο τῶν ἐκ τῆς ὁλκάδος ἐπί τε τῷ σχήματι αὐτοῦ· καὶ ἐπειδὴ βαλόντες τινὸς λίθῳ παρὰ τοὺς πόδας αὐτῷ, ἐδεδίει τῷ πράγματι ἀφίεται τοῦ δόρατος, τότ' ἤδη καὶ οἱ ἐκ τῆς τελείρους, οὐκέτι δυνατὸν ἦν γέλωτα μὴ ποιεῖν· ὁρῶντες αἰωρούμενον ἐκ τῆς ὁλκάδος τὸν δορυφορικὸν ἐκεῖνον. ἴσως μὲν οὖν ἄν τι καὶ τούτων ὧν πρὸ νικῶσα λέγει· δοκεῖ δ' οὖν ἐγὼ οὐ τυγχάνω, τοιαῦτα ἄπαντα εἶναι. ὁ οὖν καὶ ἰδαρχὴς ἔφην ὅτι εἴτε οὕτω σμικρᾶς ὠφελείας ἔχει μάθημα ὄν, εἴτε μὴ ὄν φασι, καὶ προσποιοῦνται αὐτὸ εἶναι μάθημα, οὐκ ἄξιον ἐπιχειρεῖν μανθάνειν· καὶ γοῦν οὖν μοι δοκεῖ εἰ μὲν δεινὸς τις ὢν τυγχάνει λέγειν αὐτὸν ἐπίστασθαι, θεᾶσθαι ἄξιος ἂν δ' αὐτὸν γενόμενος, ἐπιφανέστερος γένοιτ' ἂν ἐμοὶ δοκεῖ· εἰ δὲ αὖ φαῦλος, φυλακτόμενος ἂν ὑπ' αὐτοῦ τἄλλα πάντων, εἰ μὴ σμικρὸν ἰδαμαρτοί τι μεγάλης ἂν διαβολὰς ἔχοι· ἐπὶ φθόνος τ' ἐστὶ προσφύσεως τῆς τοιαύτης ἐπιστήμης· ὡς τ' ἐμοὶ δοκεῖ θαυμαστὸν ὅσον διαφέρει τῆς ἀρετῆς τὰ ἄλλα, ἐκ ὧν ὅ' ὅπως ἂν τις φύγοι ἢ κατὰ γλῶτταν γένεσθαι. φάσκων ἔχειν τοῦτον τὸν ἐπιστήμονα τοιαύτης τινὸς ἐμοὶ γε δοκεῖ ὦ λυσίμαχε ἡ πρὸ ἐμὲ μάθημα ἢ οὐδὲν δή. χρὴ δ' ὅπερ σοι ἰδαρχὴς ἔλεγον, μὴ σωκράτη τοῦτο μὴ ἀφιέναι· ἀλλὰ δεῖ συμβουλεύειν ὅπη δοκεῖ αὐτῷ τοῦδε τοῦ προκειμένου. λυ. ἀλλὰ δέομαι ἔτι γε ὦ σώκρατες· καὶ γὰρ ὃς πρὶν ἐμοὶ τοῦ διακελεύοντος δοκεῖ μοι δεῖν ὑμῶν ἡ βουλή· εἰ μὲν οὖν σωφρόνως ἔδοξε τοῦτο, ἦττον ἂν τοῦ δεῖσθαι· ἔδοξε δὲ πῶς ἀσωτίαν τ' ὡς ὀρᾶς λάχεις νικᾷ ἔδοξε, δεῖ δή ἔχει μὴ συνάκουσαι, φρόνησιν δὲ ἀσφῆ σύμφορος εἶ. σω. τί οὖν ὦ λυσίμαχε ὀρθῶς τι αὖ οἱ πολῖται ἐποίησαν ὑμῶν βάτερος μᾶλλ' χρῆσθαι; λυ. τί δ' αὖ τις μὴ ποιεῖ ὦ σώκρατες. σω. ἢ μὴ σὺ ὦ μακάριε ἄτοπος αὖ ποιεῖς. καὶ εἴ τις περὶ ἀπωνίας τοῦ ἱππικοῦ ἐκελεύετε ἂν τί χρὴ ἀσκεῖν, ἆρα βέλτιον ἂν ἐποιοῦμεν πείθοιο. ἢ κύνα ὅς τις τυγχάνει ὑπὸ παιδοτρίβου ἀναφῶ· πότερα λαμβάνοντος ἢ μὴ ἀσκητικῶς. λυ. ἐκείνου εἰκός γε ὦ σώκρατες. σω. αὖθ' ἁρ' αὖ μᾶλλον πείθοιο, ἢ τέτταρσιν ὄσιν ὑμῖν. λυ. ἴσως. σω. ἐπιστήμονά μοι δοκεῖς ἀλλ' οὐ τολύπευτόν μέλλον καλῶς κεῖσθαι. λυ. πῶς γοῦν οὔ; σω. οὐκοῦν μὴ νῦν χρὴ πρῶτον αὐτὸ σκέψασθαι εἰ ἔστι τις ὑμῶν τεχνικὸς περὶ ὅτου λαμβάνεται εὖ. καὶ εἰ μὲν ἔστιν, ἐκείνῳ πειθόμεθα· εἰ δ' ὅτι· τοὺς δ' ἄλλους ἐᾶν· εἰ δὲ μή, ἄλλον τινὰ ζητεῖν· ἢ περὶ σμικροῦ ἄνδρα νῦν κινδυνεύειν μὴ σὺ μὴ λυσίμαχε. ἀλλ' οὐ περὶ τούτου ἡ κτήματος ὁ τυγχάνει ὑμῶν γοῦν που ἡ χρησιμώτατον· ἢ τὰ ναυτία γενομένου, μὴ παῖς ὁ ἄλκιος ὁ τοῦ παῖδος ὄντος οἰκείου ὁ πεῖσι αὖ ἵνας οἱ παῖδες γένωνται. λυ. ἀληθῆ λέγεις. σω. ἀλλὰν ἄρα δεῖ προμηθίαν αὐτὸν ἔχειν. λυ. πάνυ γε. σω. πῶς οὖν ὅ τι νῦν ἄρτι ἔλεγον ἐσκοπούμεθα αὖ ἐξελόμενοι σκέψασθαι τίς ἡμῶν περὶ ἀπωνίαν τεχνικώτατος· ἆρ' οὐχ ὁ μαθὼν καὶ ἐπιτηδεύσας ᾧ καὶ διδάσκαλοι ἀγαθοὶ γεγόνασιν αὐτοῦ τούτου. λυ. ἔμοιγε δοκεῖ. σω. οὐκοῦν ἔστι πρότερον τίνος ἐστὸς τούτου οὗ ζητοῦμεν βούς διδασκάλους. λυ. πῶς λέγεις; σω. ὧδ' ἴσως μᾶλ-

λον καὶ πάλαι ἴσται. ἐμοὶ δοκεῖ ἀρχῆς ἡμῖν ὁμολογῆσαι τί ποτ' ἐστὶ τὸ σκληρύνεσθαι ἢ σκοπεῖσθαι ὅς τις ἡμῶν τεχνικός· καὶ οὗτος οὐκοῦν διδασκάλου ἐκτήσατο. καὶ ὅς τις μή; Νι. ἐγὼ σώκρατες τί τ' οὐ δοκοῖς μάχεσθαι σκοπούμενοι ἕτε χρὴ αὐτὸν τοὺς ναυτίσκους μανθάνειν ἕτε μή; Σω. πάνυ μὲν οὖν ὦ νικία. ἀλλ' ὅταν τί φαρμάκου τὶς τῷ πρὸς ὀφθαλμοὺς σκοπῇ ἕτε χρὴ αὐτὸν παλάφεσθαι ἕτε μὴ, σὺ τίνα εἶναι τότε ἐν νῷ βουλεύῃ τὸν φαρμακεύοντα· ἢ τὸν ὀφθαλμῶν. Νι. περὶ τῶν ὀφθαλμῶν. Σω. οὐκοῦν ἐὰν ὅταν ἵππῳ χαλινὸν σκοπῇ τις εἰ προσοίσεται ἢ μή· καὶ ὁ πότε, τότε που σοὶ τὸν ἵππον βουλήσῃ· ἀλλ' οὐ τὸν χαλινοῦ. Νι. ἀληθῆ. Σω. οὐκοῦν εἰ λόγῳ ὅτῳ τις τὴν οὐσίαν σκοπῇ, σοὶ ἐκάστη βουλήσεται οὖσα, οὐ οὐσία ἐσκοπεῖτο· ἀλλ' οὐ σοὶ τὸ οὐσίας ἄλλο ζητεῖ. Νι. ἀνάγκη. Σω. δεῖ ἄρα καὶ ἡμῖν συμβουλον σκοπεῖν ἄρα τεχνικός ἐστι περὶ ἑκάστου θεραπείαν ἑκάστου σκοπούμενοι σκοποῦμεν; Νι. πάνυ γε. Σω. οὐκοῦν καὶ φαμὲν τὸν μαθήσεσθαι σκοπεῖν τὴν ψυχὴν οὐσίαν τὸν ναυτίσκων. Νι. ναί. Σω. εἰ τις ἄρα ἡμῶν τεχνικὸς τὴν ψυχὴν θεραπείαν. καὶ οἷός τε ἦν αὐτὸς θεραπεῦσαι· καὶ ὅτου διδάσκαλοι ἀγαθοὶ γεγόνασι ταύτην σκοπεῖν. λάβωμεν δὴ ὦ σώκρατες· οὐ που ἱκανῶς αὖθι διδασκάλων τεχνικοτέρας γεγονότας εἰς οὐσίαν ἢ μετὰ διδασκάλων; σω. ἴσως γε ὦ λάχης. ὅς γε σὺ οὐκ αὖ ἐθέλοις πιστεῦσαι ἀφ' ὧν ἀγαθοὶ ἢ μὴ μικροὶ· εἰ μή τι σοι τῆς αὐτῆς τέχνης ὄργανον ἔχοιεν ἐπιδεῖξαι δι' ἐργασμένον καὶ οὐ καὶ πολύ. λά. ἔστιν μὲν ἀληθῆ λέγεις. Σω. καὶ ἡμᾶς ἄρα δεῖ ὦ λάχης τὸ καὶ νικίᾳ ἐπειδὴ λυσίμαχος καὶ μελησίας εἰς συμβουλὴν παρεκαλεσάτην ἡμᾶς ἢ τοῖν υἱέοιν προθυμούμενοι αὐτοῖν ὅτι ἀρίστας γενέσθαι τὰς ψυχὰς εἰ μὲν φαμὲν ἔχειν ἐπιδεῖξαι αὐτοῖς καὶ διδασκάλους οἵτινας ἡμῶν γεγόνασιν αὐτοὶ πρῶτοι ἀγαθοὶ ὄντες, καὶ πολλῶν νέων τε θεραπευτὴς ψυχὰς ἱκανῶς ἔπειτα καὶ ἡμᾶς διδάξαντες φαίνονται. ἢ εἴ τις ἡμῶν αὐτῶν ἑαυτῷ διδάσκαλον μὲν οὔ φησι γεγονέναι. ἀλλ' αὖ ὁρᾶν αὐτὸς αὐτὸν ἔχειν ἃ πρὸν καὶ ἐπιδεῖξαι, τίνος ἀξιναίους ἢ τῶν ξένων ἢ δούλους ἢ ἐλευθέρους δι' ἐκείνου ὁμολογουμένως ἀγαθοὶ γεγόνασιν· εἰ δὲ μηδὲν δύνατον ἡμῖν ὑπάρχει ἄλλους καλεῖν ζητεῖν καὶ μὴ αὐτῶν ἀσφαλῶν ὑμῖν κινδυνεύειν διαφθείροντας πολὺ μεγίστην αἰτίαν ἔχειν ὑπὸ τῶν οἰκειοτάτων. ἐπὼ μὲν οὖν ὦ λυσίμαχε καὶ μελησία πρῶτος ἢ ἐμαυτῷ λέγω ὅτι διδάσκαλός μοι οὐ γέγονε τούτου περὶ. καίτοι ἐπιθυμῶ γε ἢ πράγματος ἐκ νέου ἀρξάμενος· ἀλλὰ δῆτα μὲν σοφιστὰς, ἐκεῖνο πολλοὺς μισθός. οἵπερ μόνοι ἐπαγγέλλονται μὲν οἷσί τ' ἦ ποιῆσαι καλόν τε καὶ ἀγαθόν. αὐτὸς δ' αὖ εὑρεῖν πολὺ τέχνη ἀφυέστατός εἰμι· εἰ δὲ γε νικίας ἢ λάχης εὕρηκεν, ἢ μεμάθηκεν, ἐκ αὖ θαυμάσαιμι μὲν. οὐ γὰρ χρήμασιν ἐμὲ δυνατοί τέρει, ὡς τε μαθεῖν παρ' ἄλλων. καὶ ἅμα πρεσβύτερος ὡς τε ἤδη εὑρηκέναι· δυκοῦσι δέ μοι δυνατοὶ ἦ. παιδεύσειν αὐτόν. οὐ γὰρ αὖ πω τε ἀδίκως ἀπέφαινον ἢ ἐπιτιμῶντ' νέφ χρηστῶν τε καὶ πονηρῶν, εἰ μὲ αὐτοῖς ἐπίστευον ἱκανῶς εἰδέναι. τοί μὴ ἓν ἄλλα ἴσως τούτοις πιστεύω. ὅτι δὲ διαφέρεσθον ἀλλήλοιν, ἐθαύμασα. ἔξεστ' ἓν σου ἐπαὐτὸ δόμαι ὦ λυσίμαχε καὶ ἅπερ αὖτὸ λάχης μὲν ἀφίεσθαί ἐμοῦ διεκελεύετο ἀλλὰ ἐρωτᾶν· καὶ ἐπαὐτὸ νῦν πρᾶκτέον μοί μὴ ἀφίεσθαι λάχητος μὴ ἡνίκα. ἀλλ' ἐρωτᾶν. λέγοντα ὅτι ὁ μὲν σωκράτης ἔφησεν ἐπαινῆν ἢ τὸ πράγματος οὐ δ' ἱκανὸς ἦ διακρῖναι ὁ τέρος ὑμῶν ἀληθῆ λέγει. οὔτε γὰρ εὑρετὴς. οὔτε μαθητὴς ἱκανὸς ἢ τ' τοιοῦτ' γεγονέναι· σὺ δ' ὦ λάχης μὴ νικία, εἴπατον ὑμῖν ἑκάτερος τίνι δὴ λόγου τούτῳ συμβεβηκότον τοῦδε τ' τῶν νέων ζοφῆς. μὴ πότερα μαθόντε παρά του ἐπίστασθον, ἢ αὐτὼ ὀρθρόν τε. καὶ εἰ μὲν μαθόντε, τίς ὁ διδάσκαλος ἑκατέρῳ. καὶ τίνοθ' ἅλλοι ὁμότεχνοι αὐτοῖς. ἵν' αὖ μὴ ὑμῖν σχολὴ ἔῃ ὑπὸ τῆς πόλεως πραγμάτων, ἐπ' ἐκείνους ἴωμεν. μὴ πείθωμεν ἢ σώρεις. ἢ χρεῖσιν. ἢ ἀμφότερα, ἐπιμεληθῆναι καὶ τῶν ἡμετέρων καὶ τῶν ὑμετέρων παίδων. ὅπως μὴ ἡμεῖς χαίωσι τοὺς αὐτῶν προγόνους φαύλοι γενόμενοι· εἰ δ' αὐτοὶ εὐρεταὶ γεγόνατε τούτου, δότε παρακλέημα τινῶν ἄλλων ἐπιμεληθέντες, ἐκ φαύλων ἡμετέρους τε καὶ ἀγαθοὺς ἐποιήσατε. εἰ γὰρ νῶν ἀξιοῖ πρῶτον παιδεύειν, σκοπεῖν χρὴ μὲ οὐ αὐτῷ ἡμεῖν ὁ κίνδυνος κινδυνεύεται. ἀλλ' αὐτοῖς ὑμῖσι τε καὶ εἰ ὧν τῶν φίλων

παιδ. ἡ ἀτεχνῶς ὁ λεγόμενος καὶ τὰ πρὸ τοῦ παροιμίαν ὑμῖν συμβαίνει· οὐ πίθῳ ἡ κεράμιον πλουσίου λέγεται ὃν τί δύνων. ἢ φατὲ ὑμῖν ὑπάρχειν τὴν προσήκουσαν ἢ οὐ φατέ. ταῦτ' ὦ Λυσίμαχε παρ' αὐτῶν πυνθάνου τε καὶ μανθάνε τοὺς ἀνδρας. Λυ. καλῶς μὲν ἔμοιγε δοκεῖ ὦ Σώκρατες λέγειν· εἰ δὲ βουλομένοις ὑμῖν ἐστι τῶνδε τῶν τοιούτων ὁρᾶν τε καὶ ἀκούειν λόγων, αὖθις δεῖ χρὴ γιγνόσκειν ὡς νικία τε τῷ Λάχητι ἐμοὶ μὲν χαίρ καὶ μάλιστα τῷδε δικαιότατ' ἀνδρὶ ὑμῖν δὲ καὶ πάντα ἃ Σωκράτης ὁρᾶται ἐθέλοι τε λόγῳ διεξιέναι καὶ χαίρ ἄρχεσθαι ἐκ τοῦδε λέγων· ὅτι εἰς συμβουλὴν διατεῖνα ἡμᾶς παρακαλέσαι μέλει. ὅτι μεμελετήκαμεν ὑμῖν γοῦμεθα ὡς εἰκὸς τῶνδε τῶν τοιούτων καὶ ἄλλως καὶ ἐπειδὴ οἱ παῖδες ὑμῖν ὀλίγου ὡς πρὸ οἰκέτου ἢ λιπέσθαι ἔχει σοι παιδάσθαι. εἰ οὖν ὑμῖν μήτι διαφθεῖραι ἅπαντα καὶ κοινῇ μετὰ Σωκράτους· σταφανηδὸν διδόντες τε καὶ διχόμοιοι λόγον παρ' ἀλλήλων. οὐ γοῦν καὶ ἔστιν λέγειν ὅδε ὅτι τῷδε τῷ μείζονι νῷ ἐκλαυόμεθα τῶν ἡμετέρων. ἀλλ' ὁρᾶτε εἰ δοκεῖ χρεὼν εἶναι οὕτω ποιεῖν. Νι. ὦ Λυσίμαχε δοκεῖς μοι ὡς ἀληθῶς Σωκράτη παρόδην γιγνώσκειν μόνον. αὖθις δ' ἐς συλλεγησόμεθα· ἀλλ' ἢ παιδὶ ὄντι ἔπειτα σὺ τοῖς δημόταις μετὰ τοῦ παιδὸς ἄλλου δῶν ἐπιστήσασθαι· ἢ σὺ ἰδρῶ. ἢ σὺ ἄλλῳτῳ συλλόγῳ τῶν δημοτῶν. ἐπειδὴ δὲ προσβύτερος γέγονεν, οὐκ αὐτεντυχικὸς τῷ αὐτοῦ φίλος ἔτι εἶ. Λυ. τί μάλιστα ὦ Νικία. Νι. οὕτω μοι δοκεῖς εἰδέναι ὅτι ὃς ἂν ἐπιτυγχάνῃ, Σωκράτους ἢ λόγῳ ὡς πρὸ γένῃ, καὶ πλησιάζῃ διαλεγόμενος, ἀνάγκη αὐτῷ ἐὰν ἄρα καὶ τῷδε ἄλλου τοῦ πρότερον ἀρξῃται διαλέγεσθαι μὴ παύσεσθαι πρὸ τοῦ δοῦναι καὶ λαβεῖν περὶ τοῦ λόγου, πρὶν ἐμπίσῃ ἐφ' ὁ δίδωσι τῷδε αὐτῷ τὸν λόγον ὃν τινα χρόπον ναῦ τε ξύλ. καὶ ὃν τινα ἐν περιλυθόντα βίον βιβλίων. ἐπειδὰν δ' ἐμπίσῃ, ὅτι οὐ πρότερον αὖ ἐᾷ ἀφῆσαι Σωκράτης πρὶν αὖ βασανίσῃ ταῦτα· οὗ τε καὶ ὡς ἄπαντα. ἐπὼ δὲ σωύθης τε ἐμὲ τῷδε, καὶ δὴ ὅτι αὐάγκη Σωκράτους ταῦτα παθεῖν ἔστιν ἐν τῷ τοιούτῳ παίχειν ταῦτα· καὶ ἔτι γε αὖ ἐρῶ ὅτι πείσομαι ταῦτα δὴ δίδα. χαίρω γοῦν ὦ Λυσίμαχε τῷ αὐτοῦ πλησιάζων. καὶ οὐδὲν δέομαι καινὸν εἶναι ἐν ὑπομιμνήσκεσθαι ὅτι μὴ καλῶς ἢ πεποίημαι ἢ πεποίημαι. ἀλλ' ὡς ἐν ἔπειτα βίον προμαθέστερον αὐάγκη εἶναι ἐν ταῦτα μὴ φεύγοντα. ἀλλ' ἐθέλοντα καὶ τοὺς σόλωνος καὶ ἀξιοῦντα μανθάνειν ἕως πρὸ αὖ ζῶ· καὶ μὴ οἰόμενον αὐτῷ ἐν γῆρας τοῦτ' ἔχει προσεῖναι. ἐμοὶ μὲν οὖν οὐδὲν ἄν δεῖ αὖ ἀνδρὸς ὑπὸ Σωκράτους βασανίζεσθαι. ἀλλὰ καὶ πάλαι χαίρ τι ἐπιστάμενον· ὅτι οὐ τῷδε τῶν μαιευτικῶν ἐμὲν ὁλόγως ἔοικε Σωκράτους παρόδος. ἀλλὰ τῷδε ἐμοῦν αὐτῶν. ὃ πρὸ οὖν λέγω ἐν μὲν ἐμὲν οὐδὲν κωλύει Σωκράτει συνδιαζῆναι ὅπως οὗτος βούλεται λαχεῖν δὲ τόνδε ὥρα πως ἔχει ἐπὶ τὸ δεῖπνον. Λά. ἁπλοῦν τόγ' ἐμὲν ὦ νικία ἐπὶ λόγων δίκῃ. ἁ δὲ ἕλλει οὐχ ἁπλοῦν· ἀλλὰ διπλοῦν, καὶ γοῦν αὖ δέξαιμί τῳ φιλολόγος εἶναι ἢ αὖ μισολόγος. ὅταν μὲν τὶ ἀκούω αὐτοῦ τῷδε αἱρετῆς διαλεγομένου, ὑπερί τινος σοφίας ὡς ἀληθῶς ὄντος αὐτοῦ καὶ ἀξίου τῶν λόγων ὧν λέγῃ, χαίρω ὑπὸ φρενῶν διάμενος ἅμα τόν τε λέγοντα καὶ τὰ λεγόμενα ὅτι πρέποντα ἀλλήλοις καὶ ἁρμόττοντά ἐστι. καὶ ἡμεδὴ μοι δοκεῖ μουσικὸς ὁ τοιοῦτος εἶναι. ἁρμονίαν καλλίστην ἡρμοσμένος. οὐ λύραν οὐδὲ παιδιᾶς ὄργανα. ἀλλὰ τῷ ὄντι ζῶν ἡρμοσμένος. οὗ αὖ ἁρμονίᾳ ἐν βίον συμφωνοῦντα τοῖς λόγοις πρὸς τὸ δῶρα, ἀτεχνῶς σωφρονοῦντ' ἀλλ' οὐκ ἀσκοῦντα. διόμενα δὲ δὴ φρυγιστὶ δὴ λυδιστὶ ἀλλ' ἁπλῆ μόνη ἑλληνικὴ ἐστὶν ἁρμονία. ὁ μὲν οὖν βούλομαι, χαίρων μὲ ποιεῖ φθεγγόμενος. καὶ δοκεῖν τῶν φιλολόγων ἔ. ἔστω σφόδρα ἀποδέχομαι παρ' αὐτοῦ τὰ λεγόμενα. ὁ δὲ ταὐναντία τούτου πράττων, λυπεῖμ' ὅσῳ αὖ δοκῇ ἄμεινον λέγειν, τοσούτῳ μᾶλλον καὶ ποιεῖ αὖ δοκεῖν εἶναι μισολόγον. Σώκρατους δ' ἐπὶ τῷ μὲν λόγῳ οὐκ ἔμπειρός ἁμι· ἀλλὰ πρότερον ὡς ἔοικε τῶν ὁρῶν ἐπειράθην. καὶ ἐκεῖ αὖ ἐν δύρου ἄξιον ὄντα λόγων καλῶν· καὶ πάσης παῤῥησίας. εἰ οὖν καὶ δεῖ ἔχει συμβάλλομαι τάνδρί· καὶ ἴδις αὖ, ἕξεται ζοίμεν ἐπὶ τὸ τοῦδε· καὶ οὐκ αὖ ἀχεοίμεν μανθάνοντ· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῷ σόλωνι οὖ μένον προσλαβὼν ξυγχωρῶ· γηράσκειν γοῦν πολλὰ δίδασκεσθαι ἐθέλω ἐπὶ χρησῶν μόνον. δεῖ γοῦν μοι συγχωρήσω, ἀγαθὸν καὶ αὐτὸν

εἶναι τὸν διδάσκαλον. ἵνα μὴ δυσμαθὴς φαίσομαι, ἀκοῦσαι μανθάνων· εἰ δὲ πώτερος ὁ διδάσκων ἴσται· ἢ μή που οὐδὲν ἔων. ἢ τι ἄλλο τῶν τοιούτων ἔχων, οὐδέν μοι μελήσει. σοὶ οὖν ἐπὶ σοὶ σώκρατες ἐπαγγέλλομαι καὶ ἐλέγχειν καὶ διδάσκειν ἐμὲ ὅ, τι ἂν βούλῃ· καὶ μανθάνειν γε ὅ, τι ἂν δοκῇ σοι δεῖσθαι· οὕτω σὺ παρ' ἐμοὶ διάκεισαι ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας· ἧ μετ' ἐμοῦ σιωπηδόν ἤλυσας· καὶ ἔδωκας σαυτὸν πεῖραν, τῆς ἀρίστης· ἰὼ χρὴ δίδυναι τὸν μέλοντα δικαίως δώσειν· λέγ' οὖν ὅ, τι σοι φίλον· μηδὲν τῶν ἐμπείρων ἐλπίσας λόγου ποιούμενος· Σω· Οὐ τὰ ἐμπόρια ὡς ἔοικεν αὐτὰ σόμαθε μὴ οὐχ ἕτοιμα εἶναι καὶ συμβουλεύειν καὶ συσκοπεῖν· Λυ· ἀλλ' ἐμπόρων δὴ ὄργον ὦ σώκρατες· ὧν γού σε ἴσως ὑμῶν τίθημι· σκόπει οὖν αὐτ' ἐμοῦ τοῦδε τῶν ναυσὶν ὅ, τι δόμεθα πεῖρα τῶνδε πυθαίνεσθαι· καὶ συμβούλια διαλεγόμενος τούτοις. ἐπὶ μὲν γοῦν καὶ ἐπιλανθάνομαι ἤδη τὰ πολλὰ δέῃ· νῦν ἐλπίσαν ὧν αὖ διανοεῖσθαι ὀρθῶσθαι· καὶ αὖ ἃ αὖ, ἀκούσω· ἐὰν δὲ μεταξὺ ἄλλοι λέγοι γένωνται, οὐ πάνυ μέμνημαι· ὑμᾶς οὖν λέγετε καὶ διέξιτε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς τοῦδε ὧν προσθέμεθα. ἐπὶ δ' ἀκούσομαι. καὶ ἀκούσας αὖ μεθ' ἁμαρτήσομαι τῆδε τοίσων ἔσῃ ὅ, τι αὖ ὑμῖν δοκῇ. Σω. πειστέον ὦ νικία τε καὶ λάχης λυσιμαχῳ καὶ μελησίᾳ. Ν' μὲν οὖν ναὶ δὴ ἐπιχειρήσαμεν σκοπεῖν· τίνος δὴ διδάσκαλοι ὑμῖν τῆς ἀρετῆς παιδεύσαι γένοιντο, ἢ τίνας ἄλλους βελτίους ποιήσαμεν, ἴσως μὲν οὐ κακῶς ἔχει ἀξιοπιστεῖσθαι καὶ τὰ τοιαῦτα ἡμᾶς αὐτούς. ἀλλ' ὅμως καὶ ἡ τοιαύτη σκέψις εἰς ταυτὸν φέρει· χείρω δέ τι καὶ μᾶλλον ἀρχῆς εἴη αὖ· εἰ γοῦν ἐντυγχάνομεν ἐπιστάμενοι ὁτουοῦν πρᾶγμα, βέλτιον ποιεῖ ἐκεῖνο ὧ παρεγένεσθον, καὶ προσέτι οἷοί τε ἐσμὲν αὐτὸ ποιεῖν παρεγένεσθαι ἐκείνῳ, δηλονότι. αὐτὸ γε ἐσμεν ἔσῃ οὐ πρὸς σύμβουλοι αὖ γενόμενα. ὡς αὖ τις αὐτὸ ῥᾷστα καὶ ἀρίστ' αὖ κτήσαιτο. ἴσως οὖν οὐ μανθάνετέ μου ὅτι λέγω ἀλλ' ὧδε ῥᾷον μαθήσεσθε· ἐντυγχάνομεν ἐπιστάμενοι. ὅτι ὄψεσι παρεγενόμεθα ὀφθαλμοῖς, βελτίους ποιεῖ ἐκείνους οἷς παρεγένετο, καὶ προσέτι οἷοί τε ἐσμὲν ποιεῖν αὐτὸ παρεγένεσθαι ὄμμασι, δῆλον ὅτι ὄψεσι γε ἐσμεν αὐτό. ὅ, τι ποτ' ἔστιν ὃ πρὸς σύμβουλοι αὖ γενόμενα. ὡς αὖ τις αὐτὸ ῥᾷστα καὶ ἀρίστα κτήσαιτο. εἰ γοῦν μὴ δ' αὐτὸ ἔσῃ εἰ λάσομεν ὅ, τί ποτ' ἔστιν ὄψις, ἢ ὅ, τι ἔστιν ἀκοὴ ὁρᾶν αὖ γε σύμβουλοι ἄξιοι λόγου γενόμεθα. καὶ ἰατρὸν ἢ τοῦδε ὀφθαλμῶν. ἢ τοῦδε ὧντων, ὅν τινα τρόπον ἢ ἀκολω ἢ ὅ, μὲν κἀλλιστ' αὖ κτήσαιτο ὄψις. Λυ· ἀληθῆ λέγεις ὦ σώκρατες· Σω· οὕκουν ὦ λάχης· καὶ νυνὶ ὑμᾶς τῷδε παρακαλεῖν εἰς συμβουλίῳ, πῦ αὖ τρόπου τοῖς υἱέσιν αὐτῶν ἀρετὴ παρεγενομένη ταύτης ψυχαῖς ἀμείνους ποιήσει; λά· πάνυ γε· Σω· ἆρ' οὖν τοῦτό γ' ἡμῖν παρέχειν δεῖ· φ εἰδέναι ὅ, τί ποτ' ἔστιν ἀρετή· εἰ γοῦν μὴ δ' ἀφιστῶ αἱ δεῖ μὲν τοῦτο παρέχειν ὅ, τι τυγχάνει ὄν, τίνα τρόπον τούτου σύμβουλοι γενόμεθα ὀρθῶς, ὅπως αὖ αὐτῷ κάλλιστα κτήσεται· Λυ· Οὐδένα ἔμοιγε δοκῇ ὦ σώκρατες· Σω· φαμὲν ἄρα ὦ λάχης εἰδέναι αὐτὸ ὅ, τι ἔστι· λα· φαμὲν μέν τοι· Σω· οὐκοῦν ὅ, γε ἴσμεν, καὶ εἰπεῖν μέν που τί ἔστι; λά· πῶς γοῦν οὔ; Σω· μὴ τοίνυν ὦ ἄριστε τοῦδε ὅλης ἀρετῆς σκοπῶμεν αὐτόθεν. πολὺ γοῦν ἴσως ὄργον· ἀλλὰ μόριόν τινες πόμεν, πρῶτον ἴσως μὲν· εἰ ἱκανῶς ἔχομεν πρὸς τὸ εἰδέναι· καὶ ἡμῖν ὡς τὸ εἰκὸς ῥᾴω σκέψις ἔσται. λά· ἀλλ' οὕτω ποιῶμεν ὦ σώκρατες ὡς σὺ βούλῃ· Σω· τί οὖν αὖ περὶ λοίμεθα τῶν τῆς ἀρετῆς μορίων. ἢ δῆλον δὴ ὅτι ἔστιν εἰς ὃ τείνων δοκεῖ ἢ σὺ τοῖς ἵπποις μάθησις, δοκεῖ δέ σου τοῖς μὲν εἰς καλοκἀγαθίαν. δὲ τί; λά· ἦ μάλα δὴ ὅπου δοκεῖ· Σω· τοῦτο τοίνυν πρῶτον ἐπιχειρήσωμεν ὦ λάχης εἰπεῖν· καλοκἀγαθία τί ποτ' ἔστιν· ἔπειτα μὴ ἔσῃ σκεψώμεθα ἢ ὅτῳ αὖ ζώτῳ τοῖς ναυσὶσκοις παρέλθοι. καθόσον δέον τι ἐπὶ τὴν λθυμάτ' τὸ μὴ μαθυμάτ' πραγματεῖ· ἀλλὰ πειρῶ εἰπεῖν ὃ λέγω, τί ἔστιν καλοκἀγαθία· λά· ἐμὲ μὲν οὖν οὐκ ἔγωγε ὦ σώκρατες ἀξιοῖς ἐπεῖν· εἰ γοῦν τις ἐθέλοι αὐτῇ τάξει μείων ἀμαυσθαι ζῶν πολεμίους, καὶ μὴ φεύγειν, δῆλον ὅτι καλοκἀγαθίαν αὖ, ἔστιν· Σω· δῆτα λέγεις ὦ λάχης· ἀλλ' ἴσως ἐτὸν ἄπιος οὐ σαφῶς εἶπον· ἃ σὺ ἀποκρίνασθαι, μὴ ἔσῃ· ὀδυνᾶσθαι μενος ἐρέμιν· ἀλλ' ἔτερον· λά· πῶς ἔσῃ λέγεις ὦ σώκρατες; Σω· ἐτὸν φρά

σωκράτης. οὐδὲ τοῦτό τι γίγνομαι· ἀσφαλὴς οὖν ἔσῃ καὶ σὺ λέγεις. ὃς οὐ τῇ τάξει μόνον μάχεται φησὶ πολεμίοις· λά. ἴσως γοῦν φημί. σω. καὶ γὰρ ἐγώ· ἀλλὰ τί αὖ ὅδε ὃς αὖ φεύγων μάχεται τοῖς πολεμίοις ἀλλὰ μὴ μένων; λά. πῶς φεύγων; σω. ὥσπερ σου καὶ σκύθαι λέγονται οὐχ ἧττον φεύγοντες ἢ διώκοντες μάχεσθαι· καὶ ὅμηρός που ἐπαινῶν τοὺς τοῦ αἰνείου ἵππους, κραιπνὰ μάλ' ἔφη καὶ εὖ ἐφ' αὐτοὺς ἐπίστασθαι διώκειν ἠδὲ φέβεσθαι. καὶ αὐτὸν τὴν αἰνείαν, καὶ τὰ ζῷα ταῦτ' οἰκειοποιήσασθαι καὶ τὴν τοῦ φόβου ἐπιστήμην· καὶ ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν εἶναι μάστορα φόβου. λά. νὴ καλῶς γε ὦ σώκρατες. τοῦδε ἀρμάτων γοῦν ἔλεγε· καὶ σὺ τὸν τῶν σκυθῶν ἱππέων τρόπον λέγεις. τὸν μὲν γοῦν ἱππικὸν τὸν ἐκείνων, οὕτω μάχεται. τὸν δὲ ὁπλιτικὸν τό γε τῶν ἑλλήνων, ὡς ἐγὼ λέγω. σω. πολὺ γ' ἴσως ὦ λάχης τὸν λακεδαιμονίων· λακεδαιμονίους γοῦν φασιν ἐν πλαταιαῖς, ἐπειδὴ πρὸς ταῖς γ' ἐρέαις φοραῖς ἐγένοντο, οὐκ ἐθέλειν μένειν τὰς πρὸς αὐτοῖς μάχεσθαι. ἀλλὰ φεύγειν. ἐπειδὴ δ' ἐλύθησαν αἱ τάξεις τῶν περσῶν· ἀναχωρήσαντας ὡς τὸν ἱππέα μάχεσθαι· καὶ οὕτω νικῆσαι πολὺ καὶ μάχην. λά. ἀληθῆ λέγεις. σω. ἆρ' οὖν τοῦτο αὖ πάνυ ἔλεγον ὅτι ἐγὼ αὖτος μὴ καλῶς σε ἀποκεκλῆσθαι, ὅτι οὐ καλῶς ἐρώμην. βουλόμενος γὰρ πύθεσθαι μὴ μόνον τοῦτο εἰ τῷ ὁπλιτικῷ ἀνδρείους· ἀλλὰ καὶ τοὺς οὐ τῷ ἱππικῷ· καὶ εἰ ξύμπαντι τῷ πολεμικῷ ἅδρει, καὶ μὴ μόνον τοὺς οὐ τῷ πολέμῳ, ἀλλὰ καὶ τοὺς οὐ ζοῖς πρὸς πολὺ θάλαττα κινδύνοις ἀνδρείους ὄντας, καὶ ὅσοι γε πρὸς νέσους καὶ ὅσοι πρὸς πιοίμασ', ἢ καὶ πρὸς τὰ πολιτικὰ ἀνδρεῖοι εἰσι, καὶ ἔτι αὖ μὴ μόνον ὅσοι πρὸς λύπας ἀνδρεῖοί εἰσιν ἢ φόβους, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐπιθυμίασ', ἢ ἡδονὰς δηλοῖ μάχεσθαι, καὶ μένοντες ἢ ἀναχωροῦντες. εἰσὶ γούν που τινὲς ὦ λάχης καὶ οἱ τοιοῦτοις ἀνδρεῖοι. λά. καὶ σφόδρα ὦ σώκρατες. σω. οὐκοῦν ἀνδρεῖοι μὲν πάντες οὗτοί εἰσιν. ἀλλ' οἱ μὲν, οἱ ἡδονὰς· οἱ δὲ λύπας. οἱ δὲ ἐπιθυμίας. οἱδὲ φόβους τινὰ ἀνδρείαν κέκτηνται. οἱ δ' ὀλιγωρίαν δειλίαν τε ζοῖς αὐτοῖς τούτοις. λά. πάνυ γε. σω. τί ποτε ὂν ἐγώ τὸν τούτων τοῦτον ἐπιθυμῶ. πάλιν οὖν πειρῶ ἀπεῖν ἀνδρείαν πρῶτον τί ὂν τε πᾶσι τούτοις ταυτὸν ζῇν. ἢ οὔ πω κατανενόηκας ὃ λέγω. λά. οὐ πάνυ γε. σω. ἀλλ' ὅδε λέγω. ὡς πρὸ αὖ οἱ τάχος ἐρώτων τί ποτ' ἔζιν. ὃ καὶ τὸ ῥᾴχειν τυγχάνει ἐν ὑμῖν, καὶ τὸ τῷ κιθαρίζειν, καὶ τὸ τῷ λέγειν, καὶ τὸ τῷ μανθάνειν· καὶ τὸ ἄλλοις πολλοῖς· καὶ ᾧ δόν τι αὐτὸ κεκτήμεθα. οὗ καὶ πρόθυμοι. ἄξιον λέγειν, ἢ τὸ τοῖσ τῶν χειρῶν πράξεσιν, ἢ σκαλῶν, ἢ σώματός τε καὶ φωνῆς, ἢ σιαυλίσασ'. ἢ οὐχ οὕτω καὶ σὺ λέγεις. λά. πάνυ γε. σω. εἰ τοίνυν τῆς μὲν ὀξυτῆτος ὦ σώκρατες· τί λέγεις ἔζιν ὃ τὸ πᾶσιν ὀνομάζεις ταχυτῆτα εἶναι, ἣν ἐμοὶ αὖ αὐτῷ ὅτι πω τὸ ὀλίγῳ χρόνῳ πολλὰ διαπραττομένῳ δύναμιν, ταχυτῆτα ἔτ' ἐγω καλῶ. καὶ τόδε φωνῶ· καὶ τόδε δρόμον· καὶ τόδε πάλλα πάντα. λά. ὀρθῶς γε σὺ λέγων. σω. πειρῶ δὴ καὶ σὺ ὦ λάχης πω αὖ λέγομεν αὐτὸ εἶναι, ἔπειτα ἀνδρεία κέκλησαι· λά. δοκῶ τοίνυν μοι καρτερία τίς εἶναι τῆς ψυχῆς, ἐπὶ τό γε ὀξὺ πάντων τόδε ἀνδρεία σ' ἔπειτ' ἐπεῖν. σω. ἀλλὰ μὲν δὴ ἔγε τὸ ῥᾳθυμούμενον ἀποκινούμεθ' ὑμῖν αὖ ζοῖς· ἔζιν ζοίνυν ἔμοι γε φαίνεται ὅτι οὐ πάσά γε, ὡς ἐγῷμαι καρτερία ἀνδρεία σοι φαίνεται. πικραίρομαι δὲ ἐνθένδε. οἶσθ' οὖν τί δίδα ὦ λάχης ὅτι τῶν πάνυ καλῶν πραγμάτων ἐστὶ σὺ ἀνδρεία εἶναι. λά. οὖ μὲν οὖν ἴσθι ὅτι τῶν καλλίστων. σω. Οὐκοῦν ἡ μὲν μετὰ φρονήσεως καρτερία καλὴ καγαθή. λά. πάνυ γε. σω. Τί δ' ἡ μετ' ἀφροσύνης οὐ τοιαύτη τις τοὐναντίον βλαβερὰ καὶ κακοῦργος; λά. καί. σω. καλὸν οὖν τί φήσεις σὺ εἶναι τὸ τοιοῦτον ὂν κακοῦργόν τε καὶ βλαβερόν. λά. οὔκουν δίκαιόν γε ὦ σώκρατες. σω. οὐκ ἄρα τὴν γε τοιαύτην καρτερίαν ἀνδρείαν ὁμολογήσεις εἶ, ἐπειδὴ πρὸ καλὸν ἔζιν. ἡ δὲ ἀνδρεία καλὸν ἔζιν. λά. ἀληθῆ λέγεις. σω. ἡ φρόνιμος ἄρα καρτερία κατὰ τὸν σὸν λόγον ἀνδρεία ἂν εἴη. λά. ἔοικεν. σω. ὁρᾶις. οὐκ ἐς τὰ φρόνιμος. ἢ ἐς ἅπαντα ἀλλὰ τὰ μεγάλα

καὶ τὰ σμικρά· δίον εἴτις ηγεῖται ἀναλίσκειν ἀφύλειον Φερεκράτους· ἁπλῶς ὅτι ἀναλώσας τοιοῦτον κτῆσιν, ἆρ' ἂν αὐσφρῶν καλῶς ἄν; λά. μὰ δί' οὐκ ἔγωγε. σω. λλ' δίον ἅτις ἱκανὸς ὢν περὶ πολυμονίας τῶν ἱππικῶν ἱκμήριον. ἢ ἄλλα τινὲς ἢ δικαιότερον πεῖν φαγεῖν. δυσῶαι μὴ κάμπτοιτο. ἀλλὰ καρτερῶ; λά. οὐδ' ὁπωστιοῦν ἀλ' αὖτη. σω. λλ' οὐ πολέμῳ καρτερῶ τα αὖσφρα ἢ ἐθέλοντα μάχεσθαι Φερεκράτους λογιζόμενον. εἰδότα μὲν ὅτι βουθήσουσιν ἄλλοι αὐτῷ. πρὸς ἐλάττους δὲ ἢ φαυλοτέρους μαχεῖται, ἢ μεθ' ὧν αὐτὸς ἔστιν, ἴστι δὲ χωρεῖα ἔχει κρείττω, ἆρ' ἂν φὴ μᾶλλον τῆς τοιαύτης Φερεκράτους καὶ παρασκευῆς καρτερῶν τα, αὐσφρότερον αὖ φάναι, ἢ ὃν οὐ τῷ ἐναντίῳ στρατοπέλῳ ἐθέλοντα ὑπομένειν τὸ καρτερεῖν. λά. τὸν οὖ ἔγωγε ἐναντίῳ ἔμοιγε δοκεῖ ὦ σώκρατες. σω. λλὰ μὴν ἀφρονεστέρα γε ἡ τούτου ἢ τῆς ἑτέρου καρτερία. λά. λληθῆ λέγεις. σω. καὶ ὃν μετ' ἐπιστήμης ἄρ' ἐστὶν καῖς καρτερῶν τα οὐ ἐστὶν μαχία, ἔτι ὃν φύσεις αὐσφρεῖσι ἦ, ἢ τ' ἄλλῳ ἐπιστήμης. λά. ἔμοιγε δοκεῖ. σω. καὶ ὃν μὲν μετὰ σφοδρότητος καῖς ἢ τοξικῆς. ἢ ἄλλης τινὲς τέχνης καρτερῶν τα; λά. ναί γε. σω. καὶ ὅσοι ἐκὼν ἐθέλουσιν εἰς φρέαρ καταβαίνοντες ἢ κολυμβῶντες καρτερεῖν οὐ τούτῳ ὃ ἔργῳ μὴ ὄντες δεινοὶ ἢ οὗ τινι ἄλλῳ τοιούτῳ αὐσφροτέρως φύσεις τ' ταῦτα δεινῶν; λά. Τί γὰρ αὖ τις ἄλλο φαίη ὦ σώκρατες. σω. οὐδὲν ἔστιν ὅστις γε ἔτως. λά. ἀλλὰ μὴν οἶμαί γε. σω. καὶ μήν που ἀφρονεστέρως γε ὦ λάχης οἱ τοῖσι κινδύνοις αὐσοί τε καῖς καρτερῶσιν, ἢ οἱ μετὰ τέχνης αὐτὰ πράττοντες. λά. φαίνονται. σω. ἐκοῦν ἀφρὰ ἡ ἄφρων τόλμα τε καῖς καρτέρησις οὐ ἂν πρόσθεν ἐφαίνετο ἡμῖν οὖσα καῖς ἀνδρεία. λά. ναί γε. σω. Ἡ δέ γε αὐλρία ὡμολόγατο καλόν τι εἶναι. λά. ὡμολόγατο μέν. σω. νῦν δ' αὖ πάλιν φαμὲν ἐκεῖνο τὸ αἰσχρὸν τῶ ἄφρονα καρτέρησιν αὐλρίαν εἶναι. λά. ἔοικε μέν. σω. Καλῶς ἂν σοι δοκοῦμεν λέγειν; λά. μὰ τὸν δί' ὦ σώκρατες ἔμοιγε μὲν οὔ. σω. Οὐκ ἄρα που καταὶ τὸν σὸν λόγον δίκαιοί ἐσμεν ἐπαινέσαι τε καὶ συνῶ λάχης. τοῦ γὰρ ὀρθῶς οὐ ξυμφωνεῖ ἡμῖν τοῖς λόγοις. ὀρθῶς μὲν ἴσως φαίη ἄν τις ἡμᾶς αὐλρίας μετέχειν. λόγῳ δ' ὡς ἐγῶμαι οὐκ ἄν. ἀ νῦν ἡμῶν ἀκούσει διαλεγομένων. λά. ἀλλ' ἴσατα λίγε. σω. τί ἂν δοκεῖ καλὸν εἶναι ἔτως ἡμᾶς διακεῖσθαι; λά. οὐδ' ὁπωστιοῦν. σω. Βούλει οὖν ὦ λέγομεν πειθόμενα τόγε τοσοῦτον, λά. τὸ ποῖον δὴ ἔτι ἢ τίνι δύ τῳ. σω. ῷ λόγῳ ὃς καρτερεῖν κελεύει. ἆρ' ἂν βούλει ἢ ἡμεῖς ξυ τῇ ζητήσει ἐπιμείνωμέν τε καῖς καρτερῶσωμεν ἵνα μὴ καὶ αὐτῶν ἡμῶν αὐτὴ ἡ αὐλρία καταγελάσῃ ὅτι οὐκ αὐλρείως αὐτὴν ζητοῦμεν. ἀ ἆρα φλλάκις αὐτὴ ἡ καρτέρησις ἔστιν αὐλρία. λά. ἐτῶ μὲν ἔτοιμος ὦ σώκρατες μὴ προαφίστασθαι. καί θοι ἄν μοι δόξαιμι ἔτ' ἐγὼ τοιοῦτων λόγων. ἀλλά τις μεταὶ φιλονικίᾳ ἄλλοσε πρὸς τὰ ἐριμλία. καῖς ὡς ἀληθῶς ἀγανακτῶ ἐγὼ αὐτοῖσι ἃ νῦν μὲ δίς τ' ἐμὲ ἐπεῖν. νοεῖν μὲν γὰρ ἔμοιγε δοκῶ πᾶσί μοι αὐλρίας ὅ, τί ἔστιν, οὐκ δίσθα δ' ὅπη με αρῦ διέφυγεν, ὥστε μὴ ξυλλαβεῖν τῷ λόγῳ αὐτὸ καὶ εἰπεῖν ὅ, τί ἔστιν. σω. οὐκοῦν ὦ φίλε ἦν ἀγαθὸν κωνυγέτην μεταθεῖν χρὴ καῖς μὴ κάσσαι. λά. Γε αὐτά πασι μὲν δῆλον. σω. Βούλῃ οὖν καὶ νικίαν τόνδε παρακαλῶμεν ἐὰν ἢ κωνυγέσιον εἴ τι ἡμῶν δύ πορώτερός ἐστι; λά. βούλομαι. πῶς γὰρ οὔ; σω. Ἴθι δὴ ὦ νικία αὐλρίαν φίλοις χειμαζομένοις ὁ λόγῳ καῖς ἀπορῆσι βοήθησον εἴ τινα ἔχεις δύναμιν. τὰ μὲν γὰρ δὴ ἡμέτερα ἔρας ἐς ἄπορα. σὺ δ' ἐκ πάντων ὅ, τι ἔστιν αὐλρίαν ἦ, ἡμᾶς τε τ' ἀπορίας ἔκλυσαι. καῖς αὖ σὺ ἃ νοεῖς ῷ λόγῳ διδάξασαι. νι. δοκεῖ τε τοίνυν μοι πάλαι ὁ καλὸς ὦ σώκρατες ὀρίζεσθαι πῶ αὐλρίαν. ὅτ' ἐγώ σου ἤδη καλῶς λέγοντος ἀκήκοα, νῦ τῳ οὐ χρῆσθι. σω. φίω δὴ ὦ νικία. σω. φλλάκις ἀκήκοά σου λέγοντος. ὅτι ταῦτα ἀγαθὸς ἔκεινος ἡμῶν, ἃ περ σοφός. ἃ δ' ἀμαθὴς, ταῦτα δ', κακός. σω. ἀληθῆ μέν θοι νὴ λία λέγεις ὦ νικία. νι. οὐκοῦν ἔπερ ὁ αὐλρεῖος ἀγαθός, δῆλον ὅτι σοφός ἐστιν. σω. ἤκουσας ὦ λάχης. λά. ἔτωγε. καὶ οὐ σφόδρα γε μανθάνω ὃ λέγει. σω. ἀ λλ' ἐγὼ δοκῶ μανθάνειν. καί μοι δοκεῖ ὁ αὐτὸς σοφὸς εἶναι καὶ τῶ αὐλρείαν λέγειν. λά. ποίαν ὦ σώκρατες σοφίαν. σω. ἔχει τόνδε τὸν ἔρωτα; λά. ἔτωγε. σω. Ἴθι δὴ αὖ τῷ εἰπὲ ὦ νικία ποίᾳ σοφίᾳ αὐλρεία αὖ ἔπι καὶ τὸν λόγον. ἆ γὰρ που

ἴγε αὐληπτικῆ. ΝΙ. Οὐδαμῶς. ΣΩ. Οὐδὲ μὴν κιθαριστικῆ. ΝΙ. οὐδέ
πω. ΣΩ. Ἀλλά τις δή αὖ τῶν ἡτινος ἐπιστήμη. ΛΑ. Γαῦ μὴ δῆτ ἐρρῶσ αὐτὴν ἐρω-
τᾷς ὦ σώκρατες· ἡ ἀπίστου γε τίνα φησὶν αὐλεῖν ἢ. ΝΙ. Ταὐτὴν ἴσως γε ὦ λάχης ἣν
ἔγωγε λέγω τὴν ἀσφαλείας ἐπιστήμην· ἢ οὐ πολέμῳ· ἢ οὐ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν. ΛΑ. ὡς ἅ
τοπα λέγεις ὦ σώκρατες· πρὸς τί τοῦτ ἔπιες ζηλίσας ὦ λάχης. ΛΑ. πρὸς τί; χωρὶς
δή που σοφίας δεῖν αἰσθρίας. ΣΩ. ἔκεν φυσὶ γενικῆς. ΛΑ. ἀμέλει τοι μὰ δία. ταῦτά
τοι ἡ λεκᾶ. ΣΩ. ἀκὴν δηδάσκωμον αὖτ ἀλλὰ μὴ λοιδορῶμεν. ΝΙ. ἔκ. ἀλλά μοι δο
κεῖ ὦ σώκρατες λάχης ἐπιθυμεῖν καὶ μὲ φανῆναι μανθάνειν λέγοντα. ὅτι ἡ αὐφρ αἴτι θοι
οὗτός τις ἐφαίη. ΛΑ. Γαῦ μὴ δῆτ ὦ νικία· ἡ πειράσομαί γε ἀποφῆναι. ἐδέν τ λέγεις.
ἐπεὶ αὐτίνα οὐ ταῖς νόσοις οὐχὶ ἰαζοὶ τὰ δεινὰ ἐπίσταντ. ἢ οἱ αἰσθρεῖοι δοκοῦσί σοι ἐ-
πίστασθ. ἢ οὖν ἰαζοὺς σὺ αἰσθρέας καλεῖς. ΝΙ. οὐδ ὁπωστιοῦν. ΛΑ. οὐδέ γε σὺν γε-
ωρτοὺς οἶμαι· καί τοι τά γε οὐ τῇ γεωργίᾳ δεινὰ, οὗτοι δή που ἐπίστανθ. ἡ οἱ ἄλλοι δημι
ουργοὶ ἅπαντες τὰ οὐ ταῖς αὐτ τέχναις δεινά τε ἡ θαῤῥαλία ἴσασιν. ἀλλ οὐδὲν δοι
μᾶλλον οὗτοι αἰσθρεῖοί εἰσιν. σω. τί δοκεῖ λάχης λέγειν ὦ νικία· ἔοικε μέν τοι λέγειν
τί. ΝΙ. ἡ τ λέγει γέ τι. ἀμέλει ἀληθίς γε. ΣΩ. πῶς δή. ΝΙ. ὅτι οἴεται τοὺ ἰαζοὺς
πλέον τί ἀδίναι τ τοὺ κάμνοντας, ἢ τὸ ὑγιαινοὺς εἰ πεῖν οἷόν τε ἡ νοσώδες. οἱ ἦ, δή τι το-
σοῦτον μόνον ἴσασιν. εἰ δὲ δεινὸν τῷ ὄντ ἔστι τὸ ὑπαίειν μᾶλλον ἢ τὸ κάμνειν, ἢ γῆ σὺ τοῦ
τὸ ὦ λάχης τοὺ ἰαζοὺς ἐπίστασθ. ἢ τὸ πολλοὺς οἴει ἐκ τ νόσου ἄμεινον ἢ μὴ ἀνάστηναι ἢ ἀ-
νάστηναι ὄντ· χῇ εἰπέ· σὺ πᾶσι φὴς ἄμεινον εἶν ζῆν. ἡ οὐ πολλοῖς κρεῖττόν γε τεθνάναι;
λά. Ἔτωγε ὄντ γε. ΝΙ. ὅς δ ἂν τεθνάναι λυσιτελῇ ταῦτα οἴει δεινὰ ἢ ἡ ὅς ζῆν;
λά. οὐκ ἔτωγε. ΝΙ. ἀλλὰ ὄντ δή σὺ λίθους ὁοῖς ἰαζοῖς γινώσκειν, ἢ ἄλλῳ τινὶ δή
μι κργῷ πλὴν ᾧ τ δεινῶν ἐπιστήμονι δίον ἐτὸ αἰσθρεῖον καλῶ. ΣΩ. καταυοεῖς ὦ λά
χης, ὅ, τι λέγει. λά. ἔτωγε. ὅτι γε τοὺ μάστεις καλεῖ τοὺ αἰσθρέας. τίς τ δῆ ἄλλος
ἔσιτ ὅτῳ ἄμεινον ζῆν ἢ τεθνάναι. καί τοι σὺ ὦ νικία πότερον ὁμολογεῖς μαί τις ἦ, ἢ οὔ
τε μαί τις οὔτε αἰσθρεῖος. ΝΙ. τί δὲ μάστει αὖ οἴει προσήκειν τὰ δεινὰ γινώσκειν καὶ
τὰ θαῤῥαλία; λά. ἔτωγε. τίνι γῆ ἄλλῳ. ΝΙ. ᾧ ἐτὼ λέγω, πολὺ μᾶλλον ἃ βέλτ
ιστ. ἐπεὶ μαί τιν γε τὰ σημεῖα μόνον δεῖ γινώσκειν τ ἰσομελίων. ἐστί που ὑαίαβρ. ἐστὶ νό-
σος. ἔστι ἀποβολὴ χρημάτων ἔσαι. ἔστι νίκη. ἔστι ἧτ τα. ἢ θαλίμου, ἢ ἄλλης τινὸς ἀπονέ
μεσ. ὅστι δ τῶν ἄμεινον τούτων ἢ παθεῖν ἢ μὴ παθεῖν, τί μᾶλλον μάστει προσήκει κρῖναι,
ἢ ἄλλῳ ὁτῳοῦν. λά. ἀλλ ἐτὼ ἔγωγ οὐ μανθάνω ὦ σώκρατες ὅ, τι βούλεται λέγειν
οὗτος γὰρ μάστιν. οὔτε ἰαζόν. οὔτε ἄλλον οὐδένα δηλεῖ ὃν τινα λέγει φὴν αἰσθρεῖον, εἰ μὴ
ἐὰν θεὸν τινα λέγει αὐτὸν εἶναι. ἐμοὶ μὲν οὖν φαίνεται νικίας οὐκ ἐλεύθερον γενναίως
ὁμολογεῖν, ὅτι οὐδὲν λέγει. ἀλλὰ γράφεται αὖθις καὶ πάλιν ἐπιχειρητέον ἡμῖν αὐτ
τῷ ἀ πορίας. καί τοι καὶ ἡμεῖς οἷόί τε ἦμεν αὖ τι ἐτὼ τε καὶ σὺ τοιαῦτα γράφεσθαι. εἰ
βουλόμεθα μὴ δοκεῖν αὐτίκα ἡμῖν αὐτοῖς λέγειν. εἰ μὲν οὖν ἀδιαπειρέτῳ ἡμῖν οἱ λό-
γοι ἦσαν, εἶχεν ἂν τινα λόγον ταῦτα ποιεῖν. νῦν δὲ τί ἂν τις οὐ ξυνουσίας διαῤῥάμάστην
καινοῖς λόγοις αὖθις ἂν αὖθ αὖτ καταμᾶ. σω. οὐδὲν οὐδέ ἐμοὶ δοκεῖ ὦ λάχης. ἀλλ ὁρῶμεν
μὴ νικίας ὀρθῶς λέγειν. ἡ οὐ λόγου οὕνεκα ταῦτα λέγει. αὖτῷ ἔν σαφέστερον πυθώ-
μεθα τί ποτε νοεῖ. καὶ ἐαύ τι φαίνηται λέγων, ξυγχωρησόμεθα. εἰ δὲ μή, διδάξομεν.
λά. σὺ τοίνυν ὦ σώκρατες εἰ βέλῃ πυθαύ, πυθαύ. ἐτὼ δ ἴσως ἱκανῶς πέπυσμαι.
σω. ἀλλ οὐδέν με κωλύει. κοινὴ δ ἔσται ἡ πύστις ὑπὲρ ἐμοῦ τε ἡ σοῦ. λά. πάνυ μὲν ἔν.
σω. λέγε δή μοι ὦ νικία. μᾶλλον. κοινούμεθα γὰρ ἐτό τε καὶ λάχης φὴν λόγον. πλὴ αἰσ-
θρείαν ἐπιστήμην φὴς δεινῶν τε καὶ θαῤῥαλίων εἶναι; ΝΙ. ἔτωγε. σω. ἔστι δέ, οὐ
παντὸς δὴ εἶναι αἰσθρὸς γνῶναι ὁφ τε μάστε ἰαζὸς μάστε μαίστις αὐτὸ γνώσει). μηδὲ
αἰσθρεῖος ἔσται, ἰαὶ μὲ αὖτῷ ταὐτὴν πλὴν ἐπιστήμην προσλάβη. οὐχ οὕτως ἔλεγες; ΝΙ.
οὕτω μὲν οἶμαι. σω. καὶ τὰ πλὴ τῆδε ἄρα ᾗ ὄντι οὐκ αὖ πᾶσα ὕς γε οἶσ. οὐδ ἂν αἰσ-
θρέα γένοιτο. ΝΙ. οὔμοι δοκεῖ. σω. λῆλον ἦ ὦ νικία ὅτι οὐδὲ πλὴ κρομμυωνίαν δ τι
δέλῃς σύ γε αἰσθρέαν γεγονέναι. ἔστω ἦ λέγω. ἐ παίζων. ἀλλ αἰσχρὸν οἶμαι ᾗ ταῦτα

λίγοντι μαλιὸς δηλέκ ἀποδέχεσθαι αὐσρίαν. ἢ ξυγχωρεῖν δηλέον τι ὅπω σοφὸν ἦ, ὡς τε ἀ ὀλίγοι αὐθρώπων ἴσασι σφὲ ἐν χαλεπὰ εἶναι, γνῶναι ταῦτα λίοντα. ἢ πρόσθεν. ἢ τινα ηκήπρον φαῖεν εἰδέναι. ἀλλ' αὐάγκη ὁμοίως λίοντα ηκὴ ἴλαφον ηκὴ ταῦρον καὶ πὶ δηλον πρὸς αὐσρίαν φαῖεν πεφυκέναι, ἐν τι θέμενον αὐσρίαν τῷ ὄπδρ συτίθεσθαι. ΝΙ. Νὴ τοὺς θεοὺς καὶ οὖ λίγεις ὦ σώκρατες. ΛΑ. Καὶ ἡμῖν ὡς ἀληθῶς ἔοικε ἀπόκεισθαι ὦ νικία. πότδρον σοφώτδρα φῆς ἡμῶν ταῦτα εἶναι τὰ θηρία, ἃ πάντες ὁμολογοῦμεν αὐσρία εἶναι, ἢ πᾶσιν ὑπαντῶμενος τολμᾶς μαθὶ αὐσρᾶς αὐτὰ ηκαλεῖν. ΝΙ. Οὐ γοῦν τι ὦ λάχης ἔτωγε αὐσρᾶς ηκαλῶ. οὔτε θηρία. οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἐ τὰ λευκὰ λέγω αὐσίασ' μὴ φοβούμενον. ἀλλ' ἄφοβον ηκὴ μωρόν. ἢ ηκὰ τὰ παυλίκα πάντα οἶμαι αὐσρᾶς ηκαλεῖν. ἃ δ' αὖσιασ οὐδὲν δέδοικα. ἀλλ' ὀλιγωρῶ ἐ ἄφοβον ηκὲ ἐ αὐσρᾶν οὐ ταυτὸν ὄξυν. ἐτὼ δὲ αὐσρίασ' μὲν ηκὲ προμηθέασ', πάνυ πολὺν ὀλίγοις δέομαι μετεῖναι. θρασύτητος δὲ ηκὲ τόλμας ηκὰ τῷ ἀφόβου μὲν ἀπρομηθέασ', πάνυ πολλοῖς ηκὲ αὐσρῶν ηκὲ γυναικῶν ηκὰ παίδων ηκὲ θηρίων. ταῦτα δ' ἂν ἃ σὺ ηκαλεῖς αὐσρεῖα καὶ οἱ πολλοί, ἐτὼ θρασέα ηκαλῶ. αὐσρεῖα δὲ τὰ φρόνιμα, πλὴ ὧν λίτω. ΛΑ. Θάρρει ὦ σώκρατες, ὡς οὐ δοκεῖ ἐμοὶ δηὼς οἴεται κοσμεῖ τῷ λόγῳ. οὓς δὲ πάντες ὁμολογοῦσιν αὐσρεῖους εἶναι, τούτους ἀποστερεῖν ἐπιχειρῶν ταύτης τῆς τιμῆς. ΝΙ. Οὔηκωγε ὦ λάχης. ἀλλὰ θαῤῥεῖ. φημὶ γοῦν σε εἶναι σοφὸν ηκὲ μάχιμον. ἢ πλέ ἐστε αὐσρᾶν. καὶ ἄλλους γε συχνοὺς ἀθηναίων. ΛΑ. Οὐδὲν ἐρῶ πρὸς ταῦτα ἔχων ἐπεῖν ἵνα μή με φῆς ὡς ἀληθῶς αἰξωνέα εἶναι. ΣΩ. Μὴδέ γε εἴπῃς ὦ λάχης. καὶ γοῦν μοι δοκεῖς οὐδὲ μὴ ἠδῆσθαι ὅτι ὅδε ταύτην τὴν σοφίαν πρὸς δάμωνος τοῦ ἡμετέδρου ἑταίρου παρείληφεν. ὁ δὲ δάμων τῷ προσλίκῳ πολλὰ πολλὴ σάλει. ἐς δὴ δοκεῖ τῶν σοφιστῶν ηκάλεσα τὰ τοιαῦτα ὀνόματα διαιρεῖν. ΛΑ. Καὶ γὰρ πρέπει ὦ σώκρατες σοφιστὴ τὰ θοιαῦτα μᾶλλον ηκμφύεσθαι ἢ αὐσρί. ὃν ἡ πόλις ἀξιοῖ αὐτῆς προϊστάναι. ΣΩ. Γρέπει μὲν τοι ὦ μαιήρεις τῶν μεγίστων προστατοῦσι, μεγίστης φρονήσεως μετέχειν. δοκεῖ δέ μοι νικίασ' ἄξιος εἶναι ἐπισκέψεως, ὅπως ποτὲ βελίττων θοιῶμα ἕξει τὴν ἡσυχὴν αὐσρίαν. ΛΑ. Αὖθις τοίνυν σκόπει ὦ σώκρατες. ΣΩ. Τοῦτο μάλλα ποιεῖν ὦ ἀρίστε. μὴ μέντοι οἷον ἀφίσειν σε τῆς κοινωνίασ' τοῦ λόγου. ἀλλὰ πρόσεχε τὸν νοῦν. ηκὲ συ σκόπει τὰ λεγόμενα. ταῦτα δὲ ἴσως ἐ δοκεῖ χρῆναι. ΛΑ. Ἀλλὰ δοκεῖ. ΣΩ. Σὺ δὲ νικία λέγε ἡμῖν πάλιν ἐξαρχῆς διὸ' ὅτι ηκὴ αὐσρίασ ηκατ' αρχὰς τοῦ λόγου ἐσκοποῦμεν ὡς μέρος αρέτης σκοποῦντες; ΝΙ. Γαῦν γε. ΣΩ. Οὐκοῦν ηκὲ σὺ ἔοικε ἀπεκείνως μέρεον. ὄντων δὴ ηκὲ ἄλλων μερῶν. ἃ ξύμπαντα αρετὴ κέκληται. ΝΙ. Γῶς γοῦν οὔ. ΣΩ. Λέγ' οὖν ἃ πρὸ ἐτὼ ηκὲ σὺ ταῦτα λέγεις; ἐτὼ δὲ ηκαλῶ πρὸς αὐσρίᾳ σωφροσύνην. ηκὲ δικαιοσύνην. ηκὲ ἄλλα θοιαῦτα. οὐ καὶ σύ; ΝΙ. Γαῦν μὲν οὖν. ΣΩ. Ἔχε δὴ. ταῦτα μὲν γὰρ ὁμολογοῦμεν πρὸδὲ δὲ τῶν δεινῶν ηκὲ θαῤῥαλέων σκεψώμεθα, ὅπως μὴ σὺ μὲν ἄλλα ἃ ἐγὼ. ἡμεῖς δ' ἄλλα. ἃ μὲν οὖν ἡμεῖς ὑπούμεθα, φράσω μόν σοι. σὺ δ' αὖ μὴ ὁμολογᾷς, δι' δέξεις. ὑπούμεθα δ' ἡμεῖς δεινὰ μὲν εἶναι ἃ ἡ δίος παρέχει. θαῤῥαλέα δὲ, ἃ μὴ δίος παρέχει. δίος δὲ παρέχει, οὐ τὰ γιγνόντα. οὐδὲ τὰ παρόντα τῶν ηκῶν. ἀλλὰ τὰ προσδοκώμενα. δίος γὰρ εἶναι προσδοκίαν μάλλοντες ηκηθῦ. ἢ οὐχ οὕτω δοκεῖ ηκὲ σοὶ ὦ λάχης. ΛΑ. Γαῦν γε σφόδρα ὦ σώκρατες. ΣΩ. Τὰ μὲν ὑμέτδρα θοίνυν ὦ νικία ἀκούεις. ὅτι δεινὰ μὲν τὰ μέλλοντα ηκηὰ φαμὲν εἶναι. θαῤῥαλέα δὲ, τὰ μὴ ηκηὰ ἢ ἀγαθὰ μέλλοντα. σὺ δὲ ταύτη ἢ ἄλλη πρὸδὲ θούτων λέγεις. ΝΙ. Ταύτη ἔτωγε. ΣΩ. Τούτων δή γε πρὸ ἐτὼ ἐπισήμων αὐσρίασ προσαγορεύεις; ΝΙ. Κομιδῆγε. ΣΩ. Ἔτι δὴ ἐ τεῖτον σκεψώμεθα εἰ ξωνδοκεῖ σοί τε καὶ ἡμῖν. ΝΙ. Τὸ ποῖον δὴ ἔξετ'. ΣΩ. Ἐτὼ δὴ φράσω. δοκεῖ γὰρ δὴ ἐμοί τε καὶ τῷδι πρὸδὲ ὅσων ἔδιν ἐπισήμων οὐκ ἄλλα μὲν εἶναι πρὸδὲ γιγνόντος εἰδέναι ὅπη γίγνοι. ἄλλα δὲ πρὸδὲ γιγνομένων ὅπη γίγνεται. ἄλλα δὲ ὅπη αὖ κάλλιστα γένοιτο ηκὲ γένοιτ' αν ἐ μή πω γιγνόμενα. ἀλλ' ἢ αὐτά. οἷον πρὸδὲ ἐ ὑγιεινὸν εἰς ἅπαντας

τοὺς χρόνους

σὺ χρόνους οὐκ ἄλλη τις ἡ ἰατρικὴ μία οὖσα ἐφορᾷ καὶ γιγνόμενα μὴ γενόμενα καὶ γενησόμενα δ' ἂν γένοιτο ταῦτα μὴ περὶ τὰ ἐκ τῆς γῆς αὖ φυόμενα ἡ γεωργία ὡσαύτως ἔχει, μὴ δή που τὰ ἐν πόλεμον αὖ μαρτυρήσομέν τι ὅτι ἡ στρατηγία ἡμᾶς προμηθεῖται τά τε ἄλλα καὶ ἐν ἀμφοτέροις ἐστὸν ἀγαθά. οὐδὲ τῇ μαντικῇ ὄψεται δεῖν ὑπερτεῖν. ἀλλὰ ἀρχειν ὡς εἰδυῖα κρίνουσα τὰ ἐν πόλεμον καὶ γιγνόμενα καὶ γενησόμενα, καὶ ὁ νόμος οὕτω τάττει. μὴ ἡ μαντικὴ τοῦ στρατηγοῦ ἄρχειν· ἀλλὰ ἡ στρατηγὸν τῆς μαντικῆς. φήσομεν ταῦτα ὦ Λάχης; Λά. Φήσομεν. Σω. Τί δὲ σὺ ἡμῖν ὦ Νικία ξυμφὴς ἐν τῶν αὐτῶν πρὸς αὐτοὺς ἐπιστήμων καὶ ἐσομένων καὶ γεγενημένων καὶ γεγενόντων ἐπαΐειν. Νι Ἔστω γε. δοκεῖ γοῦν μοι οὕτως ὦ Σώκρατες. Σω. Οὐκοῦν ὦ ἄριστε καὶ ἡ αἰσθησία τῶν ἀφανῶν ἐπιστήμη ἔσται· καὶ θεραπεία ὡς φῂς· ἢ γοῦν; Νι. Ναί. Σω. Τὰ δὲ λεανὰ ὁμολόγηται καὶ τὰ θεραπεία τὰ μὴ μέλοντα ἀγαθά· τὰ δὲ μέλοντα ἀγαθὰ εἶναι.

Νι. Ῥαδίως γε. Σω. Ἡ δὲ γ' αὖ τῶν ἐπιστήμη τῶν αὐτῶν καὶ μελόντων μὴ πάντως ἐχόντων εἶναι. Νι. Ἔστι ταῦτα. Σω. Οὐ μόνον ἄρα τῶν λεανῶν καὶ θεραπείαν ἡ αἰσθησία ἐπιστήμη ἔσται· οὐ γὰρ μελόντων μόνον ἀλλὰ καὶ ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν ἐπαΐειν. ἀλλὰ καὶ γιγνομένων, καὶ γεγονότων, καὶ πάντως ἐχόντων ὡς πρὸ αἰ ἄλλαι ἐπιστῆμαι.

Νι. Ἔοικε. Σω. Μέρος ἄρα αἰσθησίαν ἡμῖν ὦ Νικία ἀπεφήνω χιδόν τι τεῖον, καὶ σοὶ ἡμᾶς ἐρωτῶμεν ὅλην αἰσθησίαν ὅ, τι ἔστι, καὶ νῦν δὴ ὡς ἔοικε κατὰ τὸν σὸν λόγον οὐ μόνον λεανῶν τε καὶ θεραπείαν ἐπιστήμη ἡ αἰσθησία ἔσται. ἀλλὰ χιδόν τι καὶ περὶ πάντων ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν, καὶ πάντως ἐχόντων ὡς νῦν αὖ ὁ σὸς λόγος αἰσθησία αὖ ἔσται· οὕτως αὖ μετατίθεσαι, ἢ πῶς λέγεις ὦ Νικία. Νι. Ἔμοιγε δοκεῖ ὦ Σώκρατες. Σω. Δοκεῖ οὖν σοι ὦ δαιμόνιε ἀπολείπειν αὖ τι ὁ Ἰσοῦτος ἀρίστης, ἔτ' ἂν ἀλλήλοιν τάττε ἀγαθὰ πάντα καὶ παντάπασιν ὡς γίγνεται καὶ γενήσεται καὶ γέγονε. καὶ τὰ κακὰ ὡσαύτως, καὶ ἔστιν εἶναι σωφροσύνης, ἢ δικαιοσύνης τε καὶ ὁσιότητος· ᾧ γε μόνῳ προσήκει, καὶ τοῖσι θεοῖς καὶ τοῖσι ἀνθρώποις ὀρθολογεῖσθαί τε τὰ λεανὰ καὶ τὰ μή· καὶ τἀγαθὰ πορίζεσθαι ἐπιστάμενόν ὀρθῶς προσομιλεῖν; Νι. Λέγεις τι ὦ Σώκρατές μοι δοκεῖς. Σω. Οὐκ ἄρα ὦ Νικία μέρεσιν ἀρετῆς αὖ ἔστι ταῦτα νῦν σοι λεγόμενον ἀλλὰ σύμπασα ἀρετή· Νι. Ἔοικε. Σω. Καὶ μὴν ἔφαμεν γε τὴν αἰσθησίαν μέρεσιν εἶναι οὐ τῶν τῆς ἀρετῆς. Νι. Ἔφαμεν γοῦν. Σω. Τὸ δέ γε νῦν λεγόμενον οὐ φαίνεται. Νι. Οὐκ ἔοικεν. Λά. Οὐκ ἄρα εὑρήκαμεν ὦ Νικία αἰσθησίαν ὅ, τί ἐστιν· Νι. Οὐ φαινόμεθα. Σω. Καὶ μὴν ἔγωγε ὦ φίλε Νικία ᾠμην σε εὑρήσειν· ἐπεὶ δὴ ἐμοῦ καταφρόνησας, σωκράτει ἀποκρινάμενον· παύσω δή μιν ἀλαζονευόμενον ἐλέγχων ὡς τῇ παρὰ τοῦ δαίμονος σοφίᾳ αὐτὴν αἰνήσεις. Νι. Εὖγε ὦ Λάχης. ὅτι οὐδὲν ἔοικε σὺ ἔτι πρᾶγμα εἶναι ὅτι αὖ ἐγὼ ἀρτι ἐφαίνης αἰδεσθεὶς περὶ σοῦ αἰσχύνομαι· ἀλλ' εἰ καὶ ἐσοῦ ἕνεκα τοῦτο αἰσχυνοῦμαι. πρὸς ταῦτα σὲ λιπεῖν. μὴ οὖν ἔτι σιώπησιν ὡς ἔοικέ σοι μετ' ἐμοῦ μηδὲν ἀλλοίαν ὧν προσήκει ἐπιστήμην ἔχειν αἰσχρὸν ὁμολογεῖν τι εἶναι. σὺ μὲν οὖν μοι δοκεῖς ὡς ἀληθῶς αἰθρώπειον πρᾶγμα ὀργίζεσθαι οὐδὲν πρὸς αὐτὸν λέγειν. ἀλλὰ πρὸς τοὺς ἄλλους. ἐγὼ δ' εἶμαι ἐμοὶ τοῦτο ὧν εἰλίγομεν νῦν τε ἐπικινδύνως ἀρῆσθαι· καὶ ἔστι αὐτῶν μὴ ἐκ καιρῶς ἔρηται, ἄξιον ἐπανορθώσασθαι καὶ μετὰ θεόμηνος δὴ σύ που ἔοικε καταγελᾶν· καὶ ταῦτα οὐδὲ ἑσὸν πόποτε ἐν λάμῳ κακὸν καὶ μετ' ἄλλων καὶ ἐπειδὰν βεβαιώσωμαι αὐτὰ διδάξω καὶ σὲ καὶ οὐ φθονήσω. δοκεῖς γοῦν μοι καὶ μάλα σφόδρα δεῖσθαι μαθεῖν· Λά. Σοφὸς γοῦν τοι σὺ ὦ Νικία ἀλλ' ὅμως ἐγὼ λιθομάχῳ τῷδε καὶ μᾶλλον συμβουλεύω, σὲ μὲν καὶ ἐμὲ περὶ τῆς ταυδείας τῶν παρόντων χαίρειν ἐᾶν. σωκράτη δὲ τουτονὶ ὅπῃ ἂν ἀρχὰς ἕλκειν μὴ ἀφιέναι· ἐς τὸ καὶ ἐμοὶ οὐ μᾶλλον ἔσεσθαι ὁπότερα, ταυτὰ αὖ ταῦτα ἐποίουν. Νι. Ταῦτα μὲν κἀγὼ ξυγχωρῶ ἐάν πῃ ἐθέλῃ σωκράτης τῶν μειρακίων ἐπιμελεῖσθαι, μᾶλλον ἄλλον ζητεῖν· ἐπεὶ καὶ ἐγὼ ἥνπερ νικήσαιν τοῦτο ἥδιστα ἐπιζήσοιμι ἐθέλοιμι οὖδος· ἀλλὰ γὰρ ἄλλους μοι ἐκάστοτε ξυνίστησιν ὅ τι τοῦτο αὖ πρὸς τοῦδε μανθάνω. αὖ δὲ ἐθέλει· ἀλλ' ὅρα ὦ λυαίμαχε εἴτε σου αὖ μᾶλλον ἐπακούει σωκράτης. Λυ. Δίκαιον γέ

ὦ νικία. ἐπεὶ καὶ ἐπὶ τούτῳ πολλὰ αὖ ἐπιλέσθαι μοι ποιεῖν. ἃ οὐκ αὖ ἄλλοισί πάνυ πολλοῖς ἐθέλοιμι· πῶς οὖν φὴς ὦ σώκρατες; ὑπακούσῃ τι καὶ συμπροθυμήσῃ ὡς βελτίστους γενέσθαι τοῖς μειρακίοις· σω. καὶ τί αὖ λέγειν ἔστιν ὦ λυσίμαχε ἔστιν γε μὴ ἐθέλειν τῷ ξυμπροθυμεῖσθαι ὡς βελτίστῳ γενέσθαι· εἰ μὲν ἦν οὐ τοῖς διαλόγοις τοῖς ἄρτι ἐπὶ μὲν ἐφάνη αἰσχύνη· τῶν δὲ μὴ αἰδεῖσθαι, δίκαιον αὖ ἦν ἐμὲ μάλιστα αἰδεῖσθαι ἔστιν γε τὸ ὄργον παρακαλεῖν· νῦν δ' ὁμοίως γοῦν πάντες οἱ ἀπόρειαν ἐγνώκαμεν· τί οὖν αὖ τῆς ὑμῶν τινα προσαρρεῖν· ἐμοὶ μὲν οὖν δὴ αὐτῷ δοκεῖ οὐδέν, ἀλλ' ἐπειδὴ ταῦτα οὕτως ἔχει, σκέψασθε αὖ τι δόξῃ συμβουλεύειν ὑμῖν. ἐτὸ δ' ἐμοὶ χρῆναι ὦ αὐσθρες· οὐδεὶς δ' ἔκφορος λόγος, καινῶν πάντας ὑμᾶς ζητεῖν μάλιστα μὲν ὑμῶν αὐτῶν διδάσκαλον ὡς ἄριστον· διάμεθα δ'. ἔπεσθαι καὶ τοῖς μειρακίοις, μήτε χρημάτων φειδομένους, μήτε ἄλλου μηδενός· ἐαῦ δ' ὑμᾶς αὐτοὺς ἔχειν ὡς καλῶς ἔχομεν, οὐ ξυμβουλεύω. εἰ δέ τις ὑμῶν καταγελάσεται, ὅτι τηλικοῦδε ὄντες εἰς διδασκάλων ἀξιοῦμεν φοιτᾶν, ἐν ὄμικρον δοκεῖ μοι χρῆναι προσέχειν αὐτῷ· ὃς ἔφη· οὐκ ἀγαθὸν ἔστιν αἰδῶ καὶ χρημάτων αὖ περὶ παρῆναι· μὴ ὑμεῖς οὖν ἑάσαντες χαίρειν ἅττα τὴ ἐρᾶ, καὶ τῶν ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῶν μειρακίων ἐπιμέλεσθαι ποιησόμεθα. λυ. ἐμοὶ μὲν ἀρέσκει ὦ σώκρατες ἃ λέγεις, καὶ ἐθέλω ὅσον πρὸ γεραίτατος ἐμὲ ξυνεύχεσθαι μανθάνειν μετὰ τῶν ναισίκων· ἀλλά μοι οὕτω ποίησον· αὖρι ον ἔωθεν ἀφίκου οἴκαδε, καὶ μὴ ἄλλως ποιήσῃς· ἵνα βουλευσώμεθα πρὸς αὐτῶν τούτων. ἢ δὲ νῦν ἔστιν ἡμῖν σιωπῇ σιάλυσις. σω. ἀλλὰ ποιήσω ὦ λυσίμαχε ταῦτα καὶ ἥξω παρὰ σὲ αὖριον ἐαῦ πρὸς ἐθέλω.

τέλος λάχητος, ἢ περὶ ἀνδρείας.

ΛΥΣΙΣ, ἢ ΠΕΡΙ ΦΙΛΙΑΣ. ΜΑΙΕΥΤΙΚΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ. ΙΠΠΟΘΑΛΗΣ. ΚΤΗΣΙΠΠΟΣ. ΜΕΝΕΞΕΝΟΣ. ΛΥΣΙΣ.

ΣΩ.

Πορεύομαι μὲν δὴ ἀκηκοὼς ἄρτι λυκείου πλησίον ἔξω τείχους ὑπ' αὐτῷ τῷ τείχει· ἐπεὶ δ' ἐγενόμην κατὰ πύλας τὰς πανόπτου κρήνην, οὐταῦθα συνέτυχον ἱπποθάλει τε τῷ ἱπποκράτους, καὶ κτησίππῳ τῷ παιανιεῖ, καὶ ἄλλοις μετὰ τούτων ναισίοις ἀθρόοις συνεστῶσι. καί με προσίενται οἱ ἱπποθάλης ἰδὼν ὦ σώκρατες ἔφη. ῥᾴδιον δὴ πορεύη, καὶ πόθεν· ἐξ ἀκαδημείας ἦν δ' ἐγὼ πορεύομαι εὐθὺ λυκείου. δεῦρο δὴ δεῦρος εὐθὺς ἡμῶν οὐ παραβάλλεις· ἄξιον μέντοι. ῥᾳδίως ἔφην ἐγὼ λέγεις· καὶ παρὰ πάνυ τοὺς ὑμᾶς. δεῦρο δὴ λέξεσθαι μοι ὡς κατεπηρεῖ τὸ τείχους περίβολον τὸ πᾶν ἡμῖν ὑφορᾶν ἀπωγμόν· διατρέβομεν δὲ δὴ ὅσον αὐτόθι ἡμεῖς τε αὐτοὶ καὶ ἄλλοι πάνυ πολλοὶ καὶ καλοί. ἔστι δὲ δὴ τί ἔσω· καὶ τίς ἡ διατριβή. γαλαίσχα ἔφη νῷν φιλοσοφημένοιν· ἡ δὲ διατριβὴ τοιαῦτα πολλὰ οἱ λόγοις. ὧν ἡδέως ἄν σοι μεταδιδοῖμεν· καλῶς δὴ λέγεις ποιοῦντες. διδάσκει δέ τις αὐτόθι. σὲς ἑταῖρός γε δὴ ἔστι· καὶ παγκάλης μέντοι. μὰ δία δὴ ἔγωγε οὐ φαῦλός γε εἶναι, ἀλλ' ἱκανὸς σοφιστής· βούλῃ οὖν ἔσθαι ἔφη ἵνα καὶ ἀκούσῃς αὐτόθι. λυ. πρῶτον ἡδέως ἀκούσαι μὰ δία, ἐπὶ τῷ καὶ ἔσεσθαι καὶ τίς ὁ καλός. κλινδαμίς ἔφη ἄλλῳ ὑμῶν δοκεῖ ὦ σώκρατες. σοὶ δὲ δὴ τίς ὦ ἱπποθάλη. ἔστιν μοι ἑταῖρος καὶ ὃς ὁρωπηθὲν ἐρυθρίασι. καὶ ἐπὶ ἔπον. ὦ παῖ ἱπποθάλης. ἔστιν μὲν μικρὰ ἔστιν. ἔστι δ' ὁρᾷς τοῦ ἔστι μή. δῆλα γὰρ ὅτι οὐ μένον ὁρᾷς, ἀλλὰ καὶ πόρρω ἤδη δὲ πορευόμενος ἔρωτος. ἐμὲ μὲν ἐπὶ τὰ μὲν ἄλλα φαῦλος καὶ ἄχρηστος. ἔστιν δέ μοι πως ἐκ θεοῦ δέδοται ταχὺ οἷωτ' εἶναι γνῶναι ὁρῶντά τε καὶ ἐρώμενον. καὶ ὃς ἀκηύσας, πολὺ ἔτι μᾶλλον ἐρυθρίασον· ὁ οὖν κτήσιππος ἀτεῖόν γε δὴ ὅτι ἐρυθριᾷ ὦ ἱπποθάλης· καὶ ὃς ἐκεῖνο σωκράτες

σωκράτες τοιοῦτόν τι καὶ ἡ οὗτος νῦ σμικρὸν χρόνον συνδιατρίψαντε, πάντα θᾶττον τε ὑπὸ σοῦ ἀκούων ἅπαντα λέγοντος· ἡμῶν γοῦν ὦ σώκρατες ἐκεῖνο κώφωνε τὸ ἕν τα νῦ ἐκπέπληκτε λύσιδος, αὖ μὲν δὴ καὶ ὑπνῶν, θαυμάζω ἡμῖν ἔδη, καὶ ὀλίγ ὕπνου ἐγρομένοις λύσιδος οἴεσθαι τοιοῦτα ἀκούειν, καὶ ἃ μὲν νῦ κατὰ λογάδην διηγεῖται λεγόντα, οὐ πάνυ τοι λεγόντα ἐστίν· ἀλλ' ἐπειδὰν τὰ ποιήματα ἡμῶν ἐπιχειρήσῃ καταντλεῖν, νῦ συνῳδὰ μάτα, καὶ ὅ ἐστι τούτων ἡδύτερον· ὅτι νῦ ἄδει ἐς τὰ παιδικὰ φωνῇ θαυμασίᾳ ὑπ' ἡμῶν δεῖ ἀκούοντας αὐτὸν ἔχεσθαι. νυνὶ δὲ ὑβριστήμονος ὑπὸ σοῦ ἐρυθριᾷ. ἔστι δὲ ὦ δ' ἐγὼ ὁ λόγος τοιόσδε τις ὡς ἔοικε. τὸ μὲν ἐμὲ ἀκούσας τοιαῦτα οὐκ ἔγνων. οὐ γὰρ πάλαι ἔφη τὰ αὐτὰ ταῦτα λέγουσιν· ἀλλ' ἔτι παῖδά με ἐνόμιζεν εἶναι· ὥστε ἐφοβοῦμαι τὰ παίδε γιγνώσκεσθαι αὐτῷ· ἐπεὶ οὐ δοκεῖ ὅτι πολλοῦ δεῖ σε ἡ ἐσθὲς ἀγνοεῖν τὰ παιδός· ἐκεῖνο γοῦν νῦ ἀφ' μόνου τούτου γιγνώσκεσθαι. λεγέσθω δὴ ἐγὼ οὖν τινός ἕνεκα.

Δημοκράτους ἔφη τοῦ αἰξωνέως ὁ πρεσβύτατος υἱός. εἶεν ὦ δ' ἐγὼ ὦ ἐπιθαλὲς ὡς γενναῖον καὶ καινὸν ἕταῖρον ἐκτήσω πανταχῇ αὐδῆρες· καί μοι δοκεῖς ἱκανῶς ἐπιδεδειχέναι ἃ καὶ πρὸ τοῦδε ἐπιδείκνυσαι ἵνα εἰδῶ ἃ ἐπίστασαι ἃ χρὴ δρᾶσαν περὶ παιδικῶν πρὸς αὐτὸν ἢ πρὸς ἄλλους λέγειν. τούτων δὲ τί ἔφη σε θαμᾶ ὦ σώκρατες ὧν ὅδε λέγει. πότερον δ' ἐγὼ καὶ ὁ δρᾶος ἕκαστος ἃ οὐ λέγει ὅδε; οὐκ ἔφην ἔγωγε ἔφη. ἀλλὰ μήν σοι εἰς τὰ παιδικὰ μὰ δι' συμβράσειν· οὐκ ὑγιαίνειν ἔφη ὁ κτήσιππος. ἀλλὰ λυπεῖ τε καὶ μάσεται. καὶ ἐγὼ εἶπον ὦ ἐπιθαλὲς οὔτι τῶν μέζω δόμαι ἀκούσαι· οὐδὲ μέλος εἴ τι ποιήκας εἰς ἐμὲ ναίσιμον· ἀλλὰ τῇ διανοίᾳ ἵνα εἰδῶ τίνα τρόπον προσφέρῃ πρὸς τὰ παιδικά. ὅρα δή που σοι ἔφη ἐρᾷ· ἀκριβῶς γοῦν ἐπίσταται νῦ μέμνῃ, ἃ πρώς λέγει ὑπ' ἐμοῦ ἀεὶ ἀκούων διαπρύλλιτ. νὴ τοὺς θεοὺς ἔφη ὁ κτήσιππος παίνυ. καὶ γοῦν ὅδε καταγέλαστε ὦ σώκρατες· ἐμὲ γοῦν ὁρᾶσθον ὄντα, καὶ διαφθρόντως τῶν ἄλλων ἐμὲ νεωὶ προσέχοντα ἵν' παιδί, ἵνδιον μὲν μανθάνειν ἔχειν λέγειν ὅ οὐχὶ καὶ ταῦς εἴποι, πῶς ἐχὶ καταγέλαστον. ἀλλ' ἡ φθόνος ὅλως ἄλλοι ἢ δικαιόπους νῦ λύσιδος ἢ πάππου τ' παιδός, νῦ παῖντ' πέρ τ' προγόνων, πλούτους τε καὶ ἱππασφοβίαι, νῦ νίκας πυθοῖ νῦ ἰσθμοῖ, νῦ νίμια, πτερέττασις τε καὶ κέλευσι, ταῦτα ποιεῖ τε νῦ λέγει. πρὸς δὲ τούτοις ἔτι τοῦτ' κρουικώτερα. τ' γοῦν τ' ἡρακλείους ξενισμὸν πρώην ἡμῖν οὐ πεύμα τί που δηλ. ὡς δῆθ' πὼ τ' ἡρακλέους ξυγγένεαι, ὁ πρόγονος αὐτ' ὑποδέξατο τὸν ἡρακλέα. γεγονὸς αὐτὸς ἐκδίος τε καὶ τῆς τε δήμου ἀρχηγέτου θυγατρός. ἄπορ' ἀγράμματα ἆρ' ὄντα καὶ ἄλλα πολλὰ φιαῦτα ὦ σώκρατες. ταῦτ' ἔστιν ἃ οὗτος λέγων τε καὶ ᾄδων, αἰσχυνόμενός ποθεν ἡμᾶς ἀπορεῖσθαι. καὶ ἐγὼ ἀκούσας ἔπον. ὦ καταγέλαστε ἱππόθαλις πρὶν κινκινάσαι ποιεῖς τε νῦ ἄδεις εἰς αὐτὸν ἐγκώμιον; ἀλλ' οὐκ εἰς ἐμὲ ἔφην ὦ σώκρατες οὔτε ποιῶ, οὔτε ᾄδω. οὐκοῦν γε ὦ δ' ἐγώ. τὸ δὲ, πῶς ἔχει ἔφη. ταῦτ' ἐστὶν μάλιστα εἰς σὲ εἰς σὲ τείνουσι αὖται αἱ ᾠδαί. ἐὰν μὲν γὰρ ἕλῃς τὰ παιδικὰ δικαίως τα ὄντα, κόσμος σοι ἔσται τὰ λεγόμενα καὶ ἀσθενῆ. νῦ τῷ ὄντι ἐγκώμια ὡς ἔδη τε κινκινῆ. ὅτι τοιούτων παιδικῶν τυγχάνεις. ἐὰν δέ σε διαφύγῃ, ὅσον αὖ μέζω σοι ἐρημία ἢ ἐγκώμια τοῦδε τ' παιδικῶν, ὃ σύτω μέζονα δόξῃς καλῶν τε καὶ ἀγαθῶν ἐστρημένος, καταγέλαστος εἶναι. ὅστις οὕτω τὰ ὁρώμενα ὦ φίλε σοφὸς, ἐκ ἐπαινεῖ ἢ ὁρώμενον πρὶν αὖ ἔληται δίκην μᾶλλον ὅπη ἀποβήσῃ, νῦ ἅμα οἱ καλεῖ πειδαίτης αὐτὸν ἐπαινεῖν νῦ αὖ ἐξαφροντίζειν ἐμπέπλαστται καὶ μεγαλαυχίᾳ, ἢ οὐκ οἶδ; ἔτω γε ἔφη. οὐκοῦν ὅσῳ αὖ μεγαλαυχήτεροι ὦσι, δυσαλωτότεροι γίγνονται; εἰκός γε. τοῖός τις δ' αὖ σοι δοκῶ ὑπερυτὴς εἶναι· ἃ αἰσχυνοῖ ἀηρεῖν καὶ δυσαλωτέραν πὼ ἔγραν ποιεῖν. δηλονότι φαῦλος. νῦ μὲν δὴ λόγου τε νῦ ᾠδαῖς μὰ κηλεῖν ἀλλ' ἰδιωτικώτατα, φλυαρεῖν μουσικά. ἦ γάρ; δοκεῖ μοι. σκόπει δὴ ὦ ἱππόθαλις ἔπως μὴ πᾶσι τοῖς ἐθέλουσιν ἐπιδεικνύναι ἐν ποιήσεις δῆθ' πὼ ποίησον· καὶ ἴσως ἄν τις ποιήσει βλάπτοντα ἑαυτὸν, οὐκ ἂν σε ἐθέλειν ὁμολογῆσαι ὡς ἀγαθός ποτ' ἦσι ποιητὴς ἐλαφρὸς ὢν ἑαυτῷ. οὐ μὰ δία ἔφη πολλοῦ γ' ἂν, ἀλογίᾳ ἔη. ἀλλὰ δῆθ' ταῦτα δή σοι ὦ σώκρατες αἰτήσομαι νῦμαι. νῦ εἴ τι ἄλλο ἔχεις συμβάλλειν· ἵνα αὖ τις λόγον διαλεγόμενος ἢ πράττων πρὸς-

φιλὸς παιδικοῖς γένοιτο. Οὐ ῥᾴδιον ὦ Δ' ἐπὶ τοῦτο ἀπεῖν· ἀλλ' ἔμοιγε δοκεῖς καὶ
ποιῆσαι εἰς λόγους ἐλθεῖν, ἴσως ἂν δι' ἐμοῦ ἄμεινον σοι ἐπιδεῖξαι ἃ χρὴ αὐτῷ διαλέγεσθαι ἢ αὐ
τὸ ζεύγους ὢν λέγειν οὗτοι καὶ ἄφλεν φασίν. Ἀλλ' οὐδὲν ἴσως χαλεπόν. ἀλλ' εἰσέλθωμεν
μετὰ κτησίππου τοῦδε καὶ ἡμᾶς ζητοῦντες διαλέξῃ, δοκεῖ μοι καὶ αὐτῷ πρόσεισι. φιλήσε
ος γὰρ ὦ σώκρατες διαφθείροντος ἐστί· καὶ ἅμα ὡς ὁρμαῖς ἄγοιστ' ἂν ἀκαμεμηχάνως, εἰ
παν τῷ ἐόντι εἴτε παιδίσκοις καὶ εἰ παῖδες. πρόσεισιν οὖν σοι· ἐὰν δὲ μή, κτησίππῳ συνέ
σῃς ὄντι ἤδη· ἐν τούτου δὲ μείζονος μείζεώς γὰρ δὴ πάντων μάλιστα ἑταῖρος
ὢν τυγχάνει· καλισάπου οὖν οὗτος αὐτὸν ἐὰν ἄρα μὴ προσίῃ αὐτός. Ταῦτα ἦν δ' ἐγὼ
χρὴ ποιεῖν. καὶ ἅμα λαβὼν ἐν κτήσιππον, προσήειν εἰς τὼ παλαίστραν. εἰσὶ δ' ἄλλοι ὕ
στερον ἡμῶν ἦσαν· εἰσελθόντες δὲ καὶ περιπλάβομεν αὐτοῖς πεινῶντας τὸ ὠὺς παῖδας, καὶ
τὰ π τὰ ἰδρῶτα χιτῶν τι ἤδη πεποιημένα· ἀσχαλίζοντάς τε δὴ καὶ κεκομηκότας
ἅπαντας· οἱ μὲν οὖν πολλοὶ ὑπὸ τῇ αὐλῇ ἦσαν ζοντες ἔξω· οἱ δέ τινες τῇ ἀποδυτηρίου εἰ
σιόντες ἠρτίαζον, ἀσχαλάλοις παμπόλλοις ἐκφορμίσκων τινῶν προαιρέμενοι· τοῦτους
δὲ περιέστασαν ἄλλοι θεώμενοι τε. ὧν δὴ καὶ ὁ λυσις ἦν· καὶ ἐστήκει οὐ πρὸς ταῦτα τε καὶ
παισίσκοις ἐστεφανωμένος καὶ πάνυ διαφόρων, οὐ τῷ καλὸς ἦ μόνον ἄξιος ἀκοῦσαι.
ἀλλ' ὅτι καλός τε κἀγαθὸς· ἦ ἡμεῖς ὡς ἐφ καταντικρὺ ἀπεχωρήσαμεν ἐκ διαλέγεσθαι.
ἰδὼν δ' αὐτὸν ἐπιχάρα· καί τι ἀλλήλοις διελεγόμεθα. περιεφόμουος οὖν ὁ λύσις θαμὰ
ἐπισκοπεῖτο ἡμᾶς, ἦ δῆλος ἦν ἐπιθυμῶν προσελθεῖν· πῶς μὲν οὖν ἥπορεί τε ἦ ὥκνει
μένος προσιέναι· ἔπειτα ὁ μείζεως ἐκ τῆς αὐλῆς μεταξὺ παίζων εἰσέρχεται, καὶ
ὡς εἶδεν ἐμέ τε καὶ ἐν κτήσιππον, ἦ παρανθιζόμενος. ἰδὼν δ' αὖ ὁ λύσις ἐαυ
τὸ καὶ συμπαρεκαθίζετο μεταξὺ τῶ μειζέως. προσῆλθον δὴ καὶ οἱ ἄλλοι καὶ δὴ καὶ ὁ
ἱππόθαλης ἐπειδὴ πλείους ἐώρα ἐφισταμένους· τούτους ἐπαλυγασάμενος, προέστη ἦ
μὴ ὤφθω κατόψεσθαι· ἐν λύσιν διδοὺς μὴ αὐτῷ ἀπηχθάσατο, καὶ ἅτε προσιστὼς ἀκρο
ᾶτο, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐν μειζέως ἀποβλέψας· ὦ παῖ δημοφῶντος ἦ δ' ἐγὼ πότερος
ὑμῶν πρὸς βότερος. Ἀμφοτεροβοτυοῦμαι ἔφη. Οὐκοῦν ἦ ὁ πότερος γε ναὶ ὁ πότερος ἐρί
ζοιτ' ἂν ἦ δ' ἐγώ. Ραΐνγε ἔφη. Καὶ μὴν ὁ πότερός γε ἡμῶν ὡσαύτως ἐγγλασότε
την ἔν ἄμφω. Οὐμὴν ὁ πότερός γε ἔφη πλουσιώτερος ὑμῶν οὐκ ὀρθῶσομαι φίλω γὰρ
ἐσόν. ἦ γοῦν; Ραΐνγ' ἐφάτην. Οὐκοῦν κοινὰ τὰ φίλων λέγεται. ὥστε τούτῳ γε
οὐδὲν διοίσεται· εἰ τὸν ἀληθῆ τῆς φιλίας λέγεται. Σωφάτην. Ἐπιχείρουν δὴ
μᾶλλον ἐρωτᾶν ὁ πότερος δικαιότερος ἦ σοφώτερος αὐτῶν ἐστι· μεταξὺ τις προ
σιὼν, αἰσχυνόμενος ἐν μειζέως. φάσκων καλῶν ἐν παιδοβίζων. ἰδοὺ γοῦν μοι ἐρῶ πει
ῶν τυγχάνει· ἐκεῖνος μὲν δὴ ὤχετο· ἐγὼ δὲ ἐν λύσιν ἐρόμενον ἦ που δὴ ἐγὼ ὦ λύσι σφό
δρα φιλᾶσι ὁ πατὴρ ἦ ἡ μήτηρ; Ραΐνγε δ' ἔς. Οὐκοῦν βούλεσθ' ἂν σι ὡς ἥδιστα
μενίστατον ἦ. Πῶς δ' οὔ; Δοκεῖ δέ σοι ἥδιστα ἐστὶν ἂν ὃς δουλεύων τε καὶ ᾧ μηδὲν ἐ
ξεῖναι ποιεῖν ὧν ἐπιθυμεῖ; Μὰ δί' οὐκ ἔμοιγε ἔφη. Οὐκοῦν ἔσει φιλᾶ ὁ πατὴρ ἦ ἡ μή
τηρ, ἦ ἥδιστά σι ἐπιθυμοῦσι γενέσθαι, ὅτι παντὶ τρόπῳ δηλονότι προθυμοῦντ.
ὅπως ἂν ἥδιστα μενοῖτε. Πῶς γὰρ οὐχί ἔφη; Ἐῶσιν δ' ἃ σι ἃ βούλει ποιεῖν· ἦ οὐδὲν ἐπι
πλήττουσιν· οὐδὲ κωλύουσι ποιεῖν ὧν ἂν ἐπιθυμῇς; Νὴ μὰ δία ἔμ γ' ὦ σώκρατες ἦ
μάλα γε πολλὰ κωλύουσι. Πῶς λέγεις ὦ Δ' ἐγώ; βουλόμενοί σι μακαρίσιον εἶναι δίκαιο
λύουσι ζῆν ποιεῖν ὃ ἂν βούλει; ὦδε δ' μοι λέγε· ὦ ἐπιθυμήσεις ἐπί τινος ἦ τῶ παῖδος
ἁρμάτων ὀχεῖσθαι λαβὼν τὰς ἡνίας· ὅταν ἅμιλλᾶται οὐκ ἂν ἐῶσι· ἀλλὰ δίκαιο λύ
ουσι; Μὰ δί' οὐ μὲν δῆτα ἔφη ἔγωγε. Ἀλλὰ τίνα μήν. Ἔστι τις ἡνίοχος παρὰ ἦ παι
δὸς μισθὸν φρύγων. Πῶς λέγεις μισθῷ τῷ μᾶλλον ἐπιμελέστερον ἢ σοὶ ποιεῖν ὅτι ἂν
βούλῃται τοῦτο τοὺς ἵππους, καὶ προσέτι αὐτῷ τούτου ἀργύριον πλουσίαν; Ἀλλὰ
τί μὴν ἔφη. Ἀλλὰ τῷ ἐρικοῦ ζεύγους δῆλα ἐπιμελέστερον σοι ἀρχεῖν. καὶ ἐβούλοιο λα
βὼν τὼ μάστιγα τύπτειν ἐᾶσαι; Πόθεν δ' ἐγὼ ἐᾶσω. Τί δ' ἐγὼ δ' ἐγώ· οὐδενὶ ἔξεστιν
αὐτοὺς τύπτειν; Καὶ μάλα ἔφη τῷ ἡνιόχῳ. δούλῳ ὄντι ἢ ἐλευθέρῳ. Δούλῳ ἔφην.
Καὶ δοῦλον ὡς ἔοικεν ἡγοῦνται τοῦδε πλείονος ἢ σὲ ἐν τοῖς· ἦ ἐπιτρέπουσι τὰ ἴσα
τῶν

τῶν μᾶλλον ἢ σοί. καὶ ἐῶσι ποιεῖν ὅ, τι βούλεται. σὲ δὲ διακωλύουσι; καί μοι ἔτι τόδε ἀπόκριναι. σὲ αὐτὸν ἐῶσιν ἄρχειν σι αυτῆ· ἢ οὐδὲ τοῦτο ἔξεστιν ἐπιζήμιον σοί. Πῶς γὰρ ἔφη ἐπιζήμιον. Ἀλλ' ἄρχει τῆς σου. Οὐδὲ παιδαγωγός ἔφη. Μῶν δοῦλος ὤν; Ἀλλὰ τί μὲν ἐμέ, ἔφη. Ἦ δεινὸν ὦ Ἡράκλεις δ' ἐστὶν ἐλεύθερον ὄντα ὑπὸ δούλου ἄρχεσθαι, τί δὲ φῂς ὢν αὐτὸν ὁ παιδαγωγός σου ἄρχει. Ἆρα νή που ἔφη ὡς διδασκάλου· μῶν μὴ καὶ οὗτός σου ἄρχων τυγχάνει διδάσκαλος; Πάνυ γε που. Πολλοὺς ἄρα σοι δοκεῖ ἄνδρας εἶναι ἀγαθοὺς καὶ ἄρχοντας ἡμῶν ὁ παιδαγωγὸς ἐξαίφνης. ἀλλ' ἆρα ἐπειδὴ ἔοικεν ἐλεύθερος παρὰ τὴν μητέρα ἐκείνου σι ἐᾶ ποιεῖν ὅ, τι αὐτῷ βούλεται. Ἴσως αὐτῇ μακάριος ᾖς, ἢ τοῦτό γε ἴσως ὅταν ὑφαίνῃ, σύ γε μου δοκεῖς διακωλύειν, ἢ τῆς κερκίδος, ἢ ἄλλου του τῶν περὶ τὰ ταλασιουργίαν ὀργάνων ἅπτεσθαι; καὶ ὃς γελάσας· μὰ δία ἔφη ὦ Σώκρατες οὐ μόνον γε διακωλύει· ἀλλὰ καὶ τυπτοίμην αὖ εἰ ἀπτοίμην. Ἡράκλεις ἦ δ' ἐγώ. μῶν μήτηρ ἐλήλακάς σ' ἢ πατὴρ ἢ πού μητέρα; μὰ δί' οὐκ ἔγωγε ἔφη. Ἀλλ' αὖ τί τόνος μὲν οὕτω σι δεινῶς διακωλύουσιν ἀσχάλλοντα εἶναι. καὶ ποιεῖν ὅ, τι αὐ βούλοιο. τῇ δ' ἡμέρᾳ σ' ὅλῃ ἐρίφουσί σι ἀέκητι δουλεύοντα, καὶ οὐ λόγῳ ὀλίγου ὢν ἐπιθυμῆς, οὐδὲν ποιοῦνται. ὧ τί σοι ὡς ἔοικεν οὔτε τῶν χρημάτων τοσοῦτόν ἐστι οὐδὲν ὄφελος, ἀλλὰ πάντες αὐτῷ μᾶλλον ἄρχουσιν ἢ σύ, οὔτε τῷ σώματος οὕτω γενναίου ὄντος. ἀλλὰ καὶ ἔστιν ἄλλος ποιμαίνῃ καὶ θεραπεύει. σὺ δὲ ἄρχεις οὐδενὸς ὦ λύσι. οὐδὲ ποιᾷς οὐδὲν ὧν ἐπιθυμεῖς. Οὐ γοῦν που ἔφη λιπίαν ἔχω ὦ Σώκρατες. Μὴ οὐ δοκῶ σε ὦ παῖ δημοκράτους κωλύειν. ἐπεὶ τόγε νοσοῦσι, ὡς ἐγῷμαι καὶ ὁ πατὴρ καὶ μήτηρ σοι ἐπιζήμιον. καὶ οὐκ αἰσχύνῃ ἔως ἂν λιπίαν ἔχῃς. ὅταν δὲ βούλωντῇ αὐτοῖς τινὰ αἰσχυνθῆναι ἢ γράφωσι, σὲ ὡς ἐγῷμαι πρῶτον τῶν οἰκετῶν ἐᾶσι τὰ ἐπιόντα. ἦ γοῦν;

Πάνυ γ' ἔφη. Οὐκοῦν ἔξεστί σοι οὐ ταῦτ' ὅπερ ἂν βούλῃ πρῶτον τῶν γραμμάτων γράφειν. καὶ ὅπερ ἂν βούλῃ ἀναγιγνώσκειν ὡσαύτως ἔξεστι, καὶ ἐπειδὰν ὡς ἐγῷμαι πλὴν λύραν λάβῃς, οὐ διακωλύσει σε ὅτε ὁ πατὴρ οὔτε ἡ μήτηρ ἐπιτεῖναί τε τὴν αἰόλον καὶ βουλῇ τῶν χορδῶν, καὶ ψάλαι, καὶ κρούειν τῷ πλήκτρῳ, ἢ διακωλύουσιν. Οὐ δῆτα· τί ποτ' οὖν ἔστιν ὃ λύσι φ' ἧ σπιον. ὅτι οὐ ταῦθ' μὲν οὐ διακωλύουσιν, οὐ δ' ἃ τι ἐλέγομεν διακωλύουσιν; Ὅτι δίκαια ἔφη ταῦτα μὲν ἐπίσταται· ἐκεῖνα δ' οὔ. Εἶεν δὴ δ' ἐγὼ ἆρα τὸν ἰατρὸν οὐκ ἐπιστήμονα ἡγῇ εἶναι περὶ ὃ ἂν τι ἐλέγομεν διακωλύουσιν; Ὅτι δίκαια ἔφη ταῦτα μὲν ἐπίσταται· ἐκεῖνα δ' οὔ. Εἶεν δὴ δ' ἐγὼ τί δὲ τὸν γεωργὸν· ἆρ' οὐχ ὁ αὐτὸς ὅρος ὅστις περ τὸν πατέρα τοῦ; ὥστε φίλον εἶναι αὐτὸν ἐπιζήμιον σοὶ μὲν αὐτῷ οἰκίαν οἰκονομεῖν ὅταν σε ἡγήσηται βέλτιον τῆς οἰκονομίας ἑαυτῷ φρονεῖν, ἢ αὐτὸν ἐπισκοπεῖσθαι; ἐμοὶ ἐπιζήμιον δοκεῖ.

Τί δ' ἄρ' ἡνίας οἴει ζοι οὐκ ἐπιζήμιον τὰ αὐτῶν· ὅταν αἰσθάνωνται ὅτι ἱκανῶς φονᾶς; Ἔστω. Περὶ δὲ ὧν ἐγὼ τί ἆρα ὁ μέγας Βασιλεὺς πότερον ᾧ πρισβυτάτῳ ἡβᾷ οὖ ἢ τῆς ἀσίας ἀρχὴ γίγνεται μᾶλλον αὖ ἐπιζήμιον. οἰκοδομούντων κριῶν ἐμβάλλειν ὅ, τι αὖ βούλωντῇ ἐμβαλεῖν ἢ ἐν ζωμῷ ἢ ἡμῖν ἐσθίουσι παρ' ἐκείνου αἱρεῖσθαι αὐθ' ὅτι ἡμεῖς κάλλιον φρονοῦμεν ἢ ὁ υἱὸς αὐτῷ τοῦδε ὅλου σπλάγχνου. Ἦ μὴν δῆλον τοῦτ' ἔφη. Καὶ ἐν μιᾷ γε οὐδ' αὖ σμικρὸν ἰάσεται ἐμβαλεῖν· ἡμᾶς δὲ καὶ εἰ βουλοίμεθα σφαξάμενοι τῶν ἀλῶν, ἰὼν αὖ ἐμβαλεῖν. Πῶς γὰρ οὔ; τί δ' ἐν τοῖν ὀφθαλμοῖν ὁ υἱὸς αὐτῷ κάθηται ἆρα ἰὼν αὖ αὐτὸν ἅπτεσθαι τῷ ἑαυτῷ ὀφθαλμῶν, μὴ ἰατρὸν ἡγούμενος, ἢ κωλύει αὖ; κωλύει αὖ. Ἡμᾶς δέ γε ἀνύβριστα μβαίνει ἰατρεύοντες ἐστίν, καὶ εἰ βουλοίμεθα διαφθείροντες ἂν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐμπάσαι τῆς τέφρας· οἶμαι οὐκ ἂν κωλύσειεν ἡγούμενος ἐρρώσθαι φρονεῖν. Ἀληθῆ λέγεις. Ἐρρῶσθαι καὶ τἆλλα πάντα ἡμῖν ἐπιζήμιον αὖ μᾶλλον, ἢ ἑαυτῷ, καὶ τῷ υἱεῖ τῷ τοῦτον ἂν δοξόμεν αὐτῷ σοφώτεροι εἶναι κείνων εἶναι.

Ἀνάγκη ἔφη ὦ Σώκρατες. Οὕτως ἄρα ἔχει ὦ δίλε λύσι· ἐς μὲν ταῦτα ἃ αὖ φρονίμους γενώμεθα, ἅπαντες ἡμῖν ἐπιζήμιοι φανοῦνται. ἄλλως τε καὶ βαρβάροις τῇ αὖ θρᾴκῃ καὶ γυναιξί. ποιήσομέν τε οὐδενὶ, ὅ, τι αὖ βουλώμεθα. καὶ οὐδεὶς ἡμᾶς ἐκεῖνος ἔσται ἐμποδίζειν. ἀλλ' αὐτοί τε ἐλεύθεροι ἐσόμεθα καὶ αὐδενὸς. καὶ ἄλλων ἄρξομεν. ἡμῖ

περά τε ταῦτα ἴσται· ὑποσόμεθα γοῦν ἀπ' αὐτῶν, εἰς ἃ ἂν αὖ νοῦν μὴ κτησώμεθα, ὅτέ τις ἡμῖν ἐπιφέρῃ πᾶσι αὐτὰ ταῦτα τὰ ἡμῖν δοκοῦντα ἀλλ' ἐμποδίοῦσι πάντες καὶ ὅτι αὖ δύνανται οὐ μόνον οἱ ἀλλ' τεῖοι, ἀλλὰ καὶ ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ καὶ ἔτι τούτων οἰκειότερόν ἐστιν, αὖβοί τε αὐτοῖς ἐσόμεθα ἄλλων ὑπήκοοι. ἢ ἡμῖν ἴσται ἀλλοῖα· ἆρ' οὖν γοῦν ἀπ' αὐτῶν ὑποσόμεθα· συγχωρεῖς οὕτως ἔχειν; Συγχωρῶ. Ἆρ' οὖν τῷ φίλοι ἐσόμεθα; καὶ πῶς ἡμᾶς φιλήσειεν ἂν τοιοῦτος, ἐν οἷς αὖ ὦμεν αὐφιλεῖς; Οὐ δῆτα ἔφη.

Νῶν ἄρ' οὐδὲ σὲ ὁ πατήρ, οὐδὲ ἄλλος ἄλλου οὐδενὸς φιλεῖ, καθ' ὅσον αὖ ἓν ἄχρηστος. Οὐκ εἰκὸς ἔφη. Ἐὰν μὲν ἄρα σοφὸς γένῃ ταχύ, πάντες σοι φίλοι καὶ πάντες σοι οἰκεῖοι ἔσονται· χρήσιμος γὰρ καὶ ἀγαθὸς ἔσῃ· εἰ δὲ μή, σοί οὔτε ἄλλος ἀδελφὸς, οὔτε ὁπατὴρ φίλος ἔσται, οὔτε ἡ μήτηρ, οὔτε οἱ οἰκεῖοι· οὐδέντε οὖν ἐν τούτοις ὦ λύσι μία φρενῆν. οὐδὲ τις μή πω φρενᾶς; καὶ πῶς αὖ ἔφη. Εἰ δ' ἄρα σὺ διδασκάλου δεῖ, οὔ πω φρονεῖς. Ἀληθῆ. Οὐδ' ἄρα μεγαλόφρων εἶ, οὐδὲ ἄφρων ἔτι· καὶ δία ἔφη ὦ σώκρατες οὐ μοι δοκεῖ· καὶ ἐγὼ ἀνύσας αὖ νῦν, ἀπέβλεψα πρὸς τὸν ἱπποθάλη ἡ ὀλίγου ἐξήμαρτον· ἐπῆλθε γάρ μοι εἰπεῖν· ὅτι οὕτω χρὴ ὦ ἱππόθαλες τοῖς παιδικοῖς διαλέγεσθαι τὰ πειστέα ταῦτα καὶ συλλογιστέα· ἀλλὰ μὴ ὡς πρὸς σὺ χαυνοῦτα καὶ διαβρύπτοντα. καὶ πολὺν οὖν αὐτὸν ἀπωνιῶντα· καὶ τι θορυβεμένου ὑπὸ τῶν λεγομένων, αἰνιττόμην ὅτι καὶ προσιὼν, λανθάνειν τὸν λύσιν βούλοιο· αἰσθόμενον οὖν ἐμαυτόν· καὶ ἐπίσχον τὸν λόγον· καὶ ὁ τοῦτο ὁ μενέξενος πάλιν ἦκε· καὶ ἐμοὶ ἔδοξε παρὰ τὸν λύσιν ὅτι καὶ ὀρθῶς ἔχειν· ὁ οὖν λύσις μάλα παιδικῶς καὶ φιλικῶς λάβρα τοῦ μενεξένου σμικρὸν πρός με λίτων ἔφη ὦ σώκρατες ἄπερ καὶ ἐμοὶ λέγεις, ἐπὶ καὶ μενεξένῳ. Καὶ ἐγὼ εἶπον· ταῦτα μὲν σὺ αὐτῷ ὄψεις ὦ λύσι. πάντως γοῦν προσέοικε νοῦν. Γαῦν μὲν οὖν ἔφη. Γερῶ δή νυν ὦ δ' ἐγὼ ἃ πομνημονεύσαι αὐτὰ ὅτι μάλιστα ἵνα τούτῳ σαφῶς πάντα εἴπῃς· ἐὰν δέ τι αὖ τῶν ἐπιλάθῃ, αὖθίς με αὐόρᾶν ὅταν οὖ τύχῃς πρῶτον. Ἀλλὰ ποιήσω ταῦτα ἔφη ὦ σώκρατες πάνυ σφόδρα αὖ ἴθι. Ἀλλά τι αὖθ' ἕτερον λέγω, ἵνα καὶ ἐγὼ ἀκούω ἕως αὖ ἔτι ὥρα ἦ ἀπιέναι. Ἀλλὰ χρὴ ποιεῖν ταῦτα ὦ δ' ἐγώ· ἐπειδή γε καὶ σὺ κελεύεις· ἀλλὰ ὅρα ὅπως ἐπικουρήσῃ μοι· ἐάν με ἐλέγχειν ἐπιχειρῇ ὁ μενέξενος, ἢ οὐκ οἶδα ὅτι ἐρίστικός ἐστι; Ναὶ μὰ δία ἔφη σφόδρα γε. διὰ ταῦτά τοι καὶ βούλομαί σε αὐτῷ διαλέγεσθαι. Ἵνα ὦ δ' ἐγὼ καταγέλαστος γένωμαι; οὐ μὰ δία ἔφη· ἀλλ' ἵνα αὐὸν καλάσῃς. Τί δήτα ὦ δ' ἐγώ· οὐ ἐᾷ σιον· ἀνδρὸς ἐν ὁ αὖθρωπος· κτησίππου μαθητής· πῶς δ' οὐ καὶ αὐὸς οὐκ ἐρᾷς κτησίππου; μυρίους σοι ἔφη μελίτω ὦ σώκρατες· ἀλλ' ἴθι διαλέγου αὐτῷ. Διαλεκτέον δῆτ' ἐγώ. Ταῦτα οὖν ἡμῶν λεγόντ' πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, τί ὑμᾶς ἔφη ὁ κτήσιππος αὐτῷ μένω ἐστᾶσθον ἡμῖν δὲ οὐ μεταδίδοτον τῶν λόγων. Ἀλλὰ μὴν δῆτ' ἐγὼ μεταδοτέον· ὅλως γάρ τι ὧν λέγω οὐ μισθαύσω· ἀλλὰ φησὶν ὅδε μενέξενον ἀκούειν καὶ κελεύει ἐρέσθαι ἐρωτᾶν· τί οὖν δῆτ' ὅς ἐκ ἐρωτᾶς· ἀλλ' ἐρήσομαι δῆτ' ἐγώ· καί μοι ἐπὶ ὦ μενέξενε ὃ σε ἔρομαι τυγχάνω γάρ τι κατανοῶν ἐπιθυμῶν κτήματός του ὡς πρὸ ἄλλος ἄλλου· ὁ μὲν γοῦν τις πεῦς ἐπιθυμεῖ κτᾶσθαι· ὁ δὲ, κυίσου· ὁ δὲ, χρυσίου· ὁ δὲ, τιμᾶς· ἐγὼ δὲ πρὸς μὲν ταῦτα πρᾶος ἔχω· πρὸς δὲ τὴν τῶν φίλων κτῆσιν, πάνυ δρῶ τι καλῶς· ᾗ σκολιόν μοι δοκεῖ φίλων ἀγαθὸν γενέσθαι μᾶλλον, ἢ ἵππον τε καὶ κυνᾶ. δίκαιος δὲ νὴ ἔγωγε μᾶλλον ἢ λαμπρᾶς χρυσίου κτήσασθαι δεξαίμην πολὺ πρότερον ἑταῖρον μᾶλλον ἢ αὐὸν ἀνδρεῖον· ὅτως ἐγὼ φιλέταιρός πῃ εἰμί· ὑμᾶς οὖν ὁρῶν σέ τε καὶ λύσιν ἐκπεπληγμαι καὶ ἀδύναμον ἴζω· ὅτι οὔπω νῦν ὄντες δοῖ τ' ἐστὸν ἓξιν ἢ κτῆμα τα χὺ καὶ ῥᾳδίως κτᾶσθαι. καὶ σὺ δ' τ· ἔσο οὕπω φίλον ἐκτήσω ταχύ τε καὶ σφόδρα. καὶ αὖ οὖν σε· ἐγὼ δὲ οὕτω πόῤῥω εἰμὶ τοῦ κτήματος· ὥς τε οὐδ' ὅν τινα δόκον γίγνεται φίλος ἕτερος ἑτέρου εἶδα. ἀλλὰ ταῦτα δὴ αὐτά σε ζήλομαι ὁρᾶν ἄπτ ἔμπειρον καί μοι εἰπὲ ἐπειδάντις τινὰ φιλῇ, πότερος πο τέρου γίγνεται· ὁ φιλῶν τοῦ φιλουμένου, ἢ ὁ φιλούμενος τοῦ φιλοῦντος, ἢ ἄλλη διαφορά. Οὐδὲν ἔφη μοιγε δοκεῖ διαφέρειν. Γῶς λέγεις ὦ δ' ἐγώ· ἀμφότεροι

ἀρ' ε

αρα ἀλλήλων φίλοι γίγνονται. ἆρ' μόνον ὁ ἕτερος τοῦ ἑτέρου φιλεῖ; Ἔμοιγε δοκεῖ. Τί δέ, οὐκ ἔστι φιλοῦντα μὴ ἀντιφιλεῖσθαι ὑπὸ τούτου οὗ ἂν φιλῇ; Ἔστι. Τί δὲ ἆρα ἔστι καὶ μισεῖσθαι φιλοῦντα; εἶεν· ποτέρους οἱ δίκαιοι πάντας πρὸς τοὺς πανδήμους φιλοῦντες χαίρειν ὡς οἷόν τε μάλιστα οἰόμενοι εἶναι οὐκ ἀντιφιλεῖσθαι· οἱ δέ, καὶ μισεῖσθαι. ἦ οὐκ ἀληθῆς δοκῶ σοι λέγειν; Σφόδρα γε ἔφη ἀληθῆς. Οὐκοῦν τῷ τοιούτῳ ἴσως ἕτερος ἕτερον φιλεῖ· ὁ μέν, φιλεῖται· ὁ δέ, φιλεῖται; Ναί. Ὁπότεροι οὖν αὐτῶν ποτέρους φίλους ἔστιν· ὁ φιλῶν τοὺς φιλουμένους ἆρά τε καὶ ἀντιφιλεῖται, ἆρά τε καὶ μισεῖται, ἢ ὁ φιλούμενος τοὺς φιλοῦντας, ἢ οὐδέτεροι αὖ οὐ τῷ τοιούτῳ οὐδετέρου φίλος ἔστιν αὖ μὴ ἀμφότεροι ἀλλήλους φιλῶσιν. Ἔοικε γοῦν οὕτως ἔχειν. Ἀλλοίως ἄρα ναῦν ἐμὲ δοκεῖ, ἢ πρότεροι ἔδοξεν· τότε μὲν γὰρ εἰ ὁ ἕτερος φιλεῖ, φίλω ἔην ἄμφω· ναῦν δὲ αὖ μὴ ἀμφότεροι ἀλλήλους φιλῶσιν, οὐδέτερος φίλος. Κινδυνεύει ἔφη. Οὐκ ἄρα ἔστι φίλον τῷ φιλοῦντι οὐδὲν μὴ οὐκ αὐτιφιλεῖν. Οὐκ ἔοικεν. Οὐδ' ἄρα φίλιπποί εἰσιν οὓς αὖ οἱ ἵπποι μὴ αὐτιφιλῶσιν· οὐδὲ φιλόρτυγες, οὐδ' αὖ φιλόκυνές γε καὶ φίλοινοι· καὶ φιλογυμναστικοὶ καὶ φιλόσοφοι. ἂν μὴ ἀντιφιλῇ αὐτοὺς αὐτὸ φιλῇ, ἢ φιλοῦσι μὲν ταῦτα ἔνιοι, ἀλλά μοι δοκοῦσι φίλα ὄντα. ἀλλὰ μοῦδ' ὁ ποιητὴς ὀρθῶς ἔφη. Ὅλβιος ὧ παῖδές τε φίλοι καὶ μάνυχες ἵπποι. καὶ κυνὸς ἀγρυτῆρος, καὶ ξείνος ἀλλοδαπός. Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ ὀρθῶς. Ἀλλ' ἀληθῆ δοκεῖ λέγειν σοι; Ναί.

Τὸ φιλούμενον ἄρα τῷ φιλοῦντι φίλον ἔστιν ὡς ἔοικεν ὦ μειράκιε ἀνάγκη τι φιλεῖ ἀνάγκη καὶ μισεῖ· καὶ τὰ πρὸς γε γενόμενα πανδήλια. τὰ μὲν οὐδέ πω φιλοῦντα· τὰ δέ, καὶ μισοῦντα ὅταν κολάζωνται ὑπὸ τῆς μητρός, ἢ ὑπὸ τοῦ πατρός, ὅμως μὴ μισοῦντα οὐ σφόδρα τῷ χρόνῳ, πολὺ μάλιστά ἐστι τοῖς γονεῦσι φίλα τότε. Ἔμοιγε δοκεῖ οὕτως ἔχειν. Οὐκ ἄρα ὁ φιλῶν φίλος ἐκ τούτου τοῦ λόγου· ἀλλ' ὁ φιλούμενος. Ἔοικε. καὶ ὁ μισούμενος ἐχθρὸς ἄρα ἀλλ' οὐχ ὁ μισῶν. Φαίνεται. Γελοῖοι ἄρα ἐσμὲν τῶν ἐχθρῶν φιλοῦντες· ὑπὸ δὲ τῶν φίλων μισούμενοι, ἢ τοῖς μὲν ἐχθροῖς φίλοι ἐσόμεθα· τοῖς δὲ φίλοις ἐχθροί. εἰ δὲ φιλούμενον φίλον ἔστιν· ἀλλὰ μὴ φιλοῦ. καίτοι πολλὰ ἀλογίας ὦ φίλε Πάρη. μᾶλλον δέ μοι καὶ ἀλυσίτελον τῷτε φίλῳ ἐχθρὸν, καὶ ᾧ ἐχθρῷ φίλον εἶναι.

Ἀληθῆ ἔφη ἔοικας λέγειν ὦ Σώκρατες. Οὐκοῦν ἀνάγκη τὸ ἀλυσιτελοῦν τε φίλον τε φίλου μισεῖν. Φαίνεται. Τὸ μισοῦν ἄρα πάλιν ἐχθρὸν τοῦ μισουμένου. Ἀνάγκη. Οὐκοῦν τοῦτο τὰ ἡμῖν συμβαίνοντα ἀνάγκαιον εἶναι ὁμολογεῖν ἅπερ ἐν ἀρχῇ τῶν πρότερον· πολλάκις φίλον εἶναι μὴ φίλου· πολλάκις δὲ καὶ ἐχθρόν· ὅταν ἡ μὲ φιλοῦσα τὸ φιλῇ, ἢ καὶ μισοῦν φιλῇ· πολλάκις δ' ἐχθρὸν ἢ μὴ ἐχθροῦ ἢ καὶ φίλου. ὅταν ἡ μισοῦσα τις φιλῇ, ἢ καὶ φιλοῦν μισῇ. Κινδυνεύει ἔφη. Τί οὖν δὴ χρησόμεθα λόγῳ δ' ἐπὶ· ἁμά τε οἱ φιλοῦντες φίλοι ἔσονται. μήτε οἱ φιλούμενοι, μήτε οἱ φιλοῦντες τε καὶ φιλούμενοι. ἀλλὰ μὴ πρὸς ταῦτα ἄλλους τινὰς ἴωμεν φάσκοντες εἶναι φίλους ἀλλήλοις γιγνομένους. Οὔμοι ἔγωγε δοκῶ ἔφη ὦ Σώκρατες ἐπαύειν ὑπορῶ ἔτι γε. Κρᾶ μὴ ἦν δ' ἐγὼ ὦ μειράκια ἃ παραπαίομεν οὐκ ὀρθῶς ἐζητοῦμεν. Ἔμοιγε δοκεῖ ὦ Σώκρατες ὁ λύσις, καὶ ἅμα ἀπὸ τῶν ἀρτιθέτων. ἐδόκει γοῦν μοι ἄκαιρόν τι φαίνεσθαι τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ σοφοῦ πρεσβύτου τὸ νέον τοῖς λεγομένοις· σμικρὸς δ' ἦν καὶ ὅτε ἤκουσα· οὐχ οὕτως ἔχων. Ἐπὶ δὴ βουλόμενος τόν τε μειράκιον αὖ παῦσαι· μὴ ἱκανὸς ἁθρεῖν τὴν φιλοσοφίαν, οὕτω μεταβαλὼν πρὸς τὴν λύσιν ἐποιούμην τὸν λόγον, καὶ εἶπον ὦ λύσι ἀληθῆ μοι δοκᾶς λέγειν· ὅτι εἰ ὀρθῶς ἡμεῖς ἐσκοποῦμεν, οὐκ ἂν ποτε οὕτως ἐπλανώμεθα· ἀλλὰ ταύτη μὲν μακρὰ ἴωμεν· καὶ τί χαλεπὸν τῆς μοι φαίνῃ ὡς πρὸ ὁδοῦ ἡ σκέψις. ἦ δι' ἰζάπημεν, δοκᾶ μοι χρῆναι ἰόντας σκοπεῖν τὰ κατὰ τοὺς ποιητάς· ἔοικε τὰ μὲν ὡς πρὸ πατρὸς τ' εἶναι καὶ φίλους εἰδέναι· λέγοντ' ἄν που οὐ φαύλως ἀποφαινόμενοι τὸ τ' φίλον εἶναι τινὶ χάριν ὄντος· ἀλλὰ τὸ δεῖν αὐτὸν φασι ποιεῖν φίλας αὐτῷ· ἅπαντα πρὸ ἀλλήλων λέγουσι δέ πως ταῦτα ὡς ἐγῷμαι ἀλλί. Δι' ἐμοῦ τοι τὸ ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸ ὁμοῖον, καὶ ποιεῖ γνώριμον· ἢ οὐκ αὐτὰ τυγχάνεις ῥύθμιζ τοῖς ἔπεσι; Ἔπαγ' ἔφη. Οὐκοῦν καὶ τοῖς τῶν σοφωτάτων συγγράμμασιν αὐτὰ τυγχάνεις, ταῦτα αὐτὰ ἀναλέγουσιν ὅτι τὸ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ

ἀνάγκη ἀεὶ φίλον εἶναι· ἆρ' οὐκ ἀναγκαῖον ἐστὶ φύσεώς τε καὶ τῆς ὅλου διαλεγόμενοι καὶ γράφοντες. Λαμβάνομεν λέγειν; Ἔστω ἔφη. Ἴσως μὲν δὴ οὐκ ἐπὶ τοῦτο ὁ λόγος ἡμῖν ἐγένετο. Ἴσως δὲ καὶ τοῦτο ἐπὶ μέρους ἀναγκαῖον ἦν. Ἀλλὰ ἡμεῖς ἀκούσαμεν ἀρτίως, ὅτι τοῖς μὲν ἀγαθοῖς ἀγαθὸν τὸ φίλον εἶναι, τοῖς δὲ κακοῖς οὔτε ἀγαθὸν οὔτε φίλον. Ἦν γὰρ οὕτως; Ναὶ μὰ Δία. Τοῦτο μὲν δὴ οὕτω δεδογμένον ἢ λεγόμενον ὑφ' ἡμῶν οὐκ ἀληθὲς ἔσται πρὸς τοὺς πονηροὺς ἀλλήλοις ὁμοίους· ἀλλὰ μὴν δοκεῖ γε λέγειν τοὺς ἀγαθοὺς ὁμοίους καὶ φίλους ἀλλήλοις εἶναι. Ἦν γὰρ οὕτως; Ἔστω ἔφη. Τί δὲ τοὺς μὴ ὁμοίους καὶ ἀνομοίους; ἆρ' οὐκ ἀναγκαῖον καὶ τούτους ἀλλήλοις φίλους εἶναι; Ἴσως ἔφη. Οὐκοῦν τοὺς μὲν ἀγαθοὺς ὁμοίους τε καὶ φίλους ἀναγκαῖον εἶναι, τοὺς δὲ πονηροὺς μήτε ὁμοίους μήτε φίλους; Ἔστω ἔφη. Ἆρ' οὖν ἐὰν λέγωμεν τὸν ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ φίλον εἶναι, ἀληθῆ λέγομεν; Πάνυ γε ἔφη. Ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν ἀγαθὸν τῷ ἀγαθῷ φίλον εἶναι λέγομεν, ὡς ἀγαθὸς τῷ ἀγαθῷ μόνος μόνῳ φίλος. Ὁ δὲ πονηρὸς ἔτι ἀγαθῷ, οὔτε καιρῷ οὐδέποτε οὐδὲ πρὸς ἀλήθειαν φιλίαν ἔχειν φαμέν. Οὕτω δοκεῖ σοι; Κατανεύει. Ἔχομεν ἄρα ἤδη τίνα ἐστὶν οἱ φίλοι. Ὁ δὲ λόγος ἡμῖν συμαίνει ὅτι οἱ ἀγαθοί. Πάνυ γε ἔφη δοκεῖ. Καὶ ἐμοὶ μὲν δοκεῖ. καίτοι δυσχεραίνω τί γε αὐτῷ φράσω ἂν ὃ πρὸς διὸς ἐρόμενον τί ἐστὶν ὑπολάβω. Ὅμοιος ὁμοίῳ καθόσον ὅμοιος, φίλος ἐστὶ χρήσιμος ὢν τῷ τοιούτῳ. μάλιστα δὲ ἔδοξε. ὅτιοὖν ὅμοιον, ὅτιοῦν ὁμοίῳ τίνα ὠφέλειαν ἔχει ἢ τίνα βλάβην αὖ ποιῆσαι δύναιτο. Ὃ μὴ ἐξ αὐτοῦ αὐτῷ. ἢ τί αὖ παθεῖν ὃ μὴ ὑφ' αὑτοῦ πάθοι. τὰ δὴ τοιαῦτα πῶς ἂν ὑπ' ἀλλήλων ἀγαπηθείη. μισήσαι ἐπικουρείαν ἀλλήλοις ἔχοντα. Ἔστιν ὅπως; Οὐκ ἔστιν. Ὃ δὲ μὴ ἀγαπᾷ τις, πῶς φίλον; Οὐδαμῶς. Ἀλλὰ δὴ ὁ μὲν, ὅμοιος ὢν ὁμοίῳ οὐ φίλος. ὁ δὲ ἀγαθὸς ὢν ἀγαθῷ καθόσον ἀγαθὸς ἀγαθὸς καθόσον ὅμοιος, φίλος ἂν εἴη; Ἴσως. Τί δὲ οὐχ ὁ ἀγαθὸς καθόσον ἀγαθὸς, κατὰ τοσοῦτον ἱκανὸς ἂν εἴη αὐτῷ. Ναί. Ὁθὲν γε ἱκανὸς, ἀδιάφορος δὲ ὅμοιος καὶ τοῦτο ἱκανόν τινα. Πῶς δ' οὔ; Ὁ δὲ μὴ δεόμενος, οὐδὲ πάνυ ἀγαπᾷ. Οὐ δῆτα. Ὃ δὲ μὴ ἀγαπῴη, ἀλλ' ἂν φιλοῖ. οὐ δῆτα. Ὁ δὲ μὴ φιλῶν γε ἀγαθὸς φίλος; ἀφαίνεται. Πῶς οὖν οἱ ἀγαθοὶ τοῖς ἀγαθοῖσιν ἡμῖν φίλοι ἔσονται πιστὰ χαίροντες; μήτε ἀπόντες πεπεισμένοι ἀλλήλοισ. ἱκανοὶ γοὺν ἑαυτοῖς ἦσαν μήτε παρόντες χρείαν αὐτῶν ἔχοιεν. τοὺς δὴ τοιούτους τίς μηχανὴ περιποιεῖσθαι ἀλλήλους. Οὐδεμία ἔφη. Φίλοι δέ γε ἂν εἶεν, μὴ περιποιησάμενοι ἑαυτούς. Ἀληθῆ. Λέγεις δὴ ὃ λύσει τὴν παρακρουόμενα. Δέγε γὰρ ὅλως τινὶ ὄντα πατρώμεθα; Πῶς δ' οὔ ἔφη. Ἦ δὲ ποτέρου ἤκουσα λέγοντος καὶ αὖ τὴν αὐτὴν μνήσκομαι. ὅτι τὸ μὲν ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ ἦν ἀγαθοὶ τοῖς ἀγαθοῖς, φαυλιμώτατοι δὲ εἶεν. καὶ δὴ καὶ ἐν ἐσόδοις ἐπήκουσα μαρτύρων λέγοντος ὡς ἄρα καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ καὶ τέκτων καὶ ἀοιδὸς ἀοιδῷ, καὶ πᾶν οὕτω ἐφάνη ἀνάγκαῖον ἐστὶν μάλιστα τὰ ὁμοιότατα τῶν ἄλλων φθόνου τε καὶ φιλονεικίας καὶ ἔχθρας ἐμπίπλαται· τὰ δ' ἀνομοιότατα, φιλίας. ἐν δὲ πάντα τῷ πλησίον ἀναγκάζεσθαι φίλον εἶναι καὶ ἄδηλον ἐν τούτῳ τῆς ἐπικουρείας εἶναι. καὶ ἐν ἡμῖν τε καὶ πάντα δὴ ἐν μὲν ἐσόδοις ἀγαπᾶν ἐν ἐσόδοις καὶ φιλεῖν. καὶ δὴ καὶ ἔτι ἐπέχει τῷ λόγῳ μεγαλοπρεπέστερον λέγων. ὡς ἄρα πάντες δὴ οἱ ὅμοιοι τῷ ὁμοίῳ φίλοι ἦ. ἀλλ' αὖ ἐν ἀνοήτοις ἔστιν οὗτος. ἐν δὲ σωφρόσι τοῖς σωφρονεστάτοις μάλιστα φίλον. ἐπὶ μὲν τοῦ τοιούτου ἔφασκεν. ἀλλ' οὐ τὸ ὁμοίῳ. ἐν μὲν δὲ ξηρὸν, ὑγρῷ. ἐν δὲ ψυχρὸν, θερμῷ. ἐν δὲ πικρὸν, γλυκεῖ. ἐν δὲ ὀξὺ, ἀμβλεῖ. ἐν δὲ κοῖλον, πλησίωσε. καὶ ἐν πλῆρες δὲ κενώσει, καὶ τἆλλα οὕτω κατὰ τὸ αὐτὸ λόγον. Σοφῶς δέ ἔστιν ἐν ἀναστίον τῷ ἀναστίῳ· ἐν γὰρ ὅμοιον τὸ ὁμοίου οὐδὲν ἂν ἀπολαύσειε. καὶ μάλα ὦ ἑταῖρε καὶ κομψὸς ἐδόκει εἶναι τοῦτο λέγων. ὑμῖν δὲ ἔλεγεν. ὑμῖν δὲ ἴσως πῶς δοκεῖ λέγειν. Εὖ γε ἔφη ὁ μενέξενος ὥς γε ὁτῳοῦν ἀκούσαι. Φῶμεν ἄρα ἐν ἀναστίον τῷ ἀναστίῳ μάλιστα φίλον εἶναι. Πάνυ γε. Εἶεν ἰδοὺ δὴ ἐκ ἄλλου τινὸς ὦ μενέξενε καὶ ἡμῖν δίδυς ἄσμενοι ἐπισκόπουσαι ἔοικε οἱ πάνσοφοι ἄνδρες οἱ αὐτιλογικοί. καὶ ἐρώντες εἰ οὐκ ἀναστίον τὸν ἔχθρα φιλίᾳ. εἰς τί ἀποκινούμεθα. ἢ οὐκ ἀνάγκη ὁμολογεῖν ὅπερ ἀληθῆ λέγουσιν; Ἀνάγκη. Λέγουσι φάσκοντες ἐν τῷ ἐχθρῷ τῷ φίλῳ φίλον, ἐν δὲ φίλον τῷ ἐχθρῷ; οὐδέτερα ἔφη. Ἀλλὰ δίκαιον ἄλλι

κφ,

χῳ, ἢ φῶ σῶφρον ᾧ ἀγαλάτῳ, ἢ φῶ ἀγαθὸν ᾧ κακῷ; ἐκ αὖ μοι δοκεῖ ὅπως ἔχειν. ἀλλὰ μέντοι ὦ Σώκρατες· εἴ πέρ γε κατὰ τὸν σοφὸν τόν τι ᾧ φίλῳ φίλον ἐστὶν αἰσκακεῖν μὴ τῶν φίλων ἔστιν. ἀνάγκη. οὔτε ἄρα τὸ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ. οὔτε τὸ ἐναντίον ᾧ ἐναντίῳ φίλον. οὐκ ἔοικεν· ἔτι δὲ καὶ τόδε σκεψώμεθα μὴ ἧττον μᾶλλον ἡμᾶς λανθάνῃ τὸ φίλον ὡς ἀληθῶς, οὐδὲν τούτων ὂν ἀλλὰ τὸ μήτε ἀγαθὸν μήτε κακόν· φίλον οὕτω ποτὲ γιγνόμενον τῷ ἀγαθοῦ. πῶς λέγεις. ἀλλὰ μὰ Δία οὐ σαφῶς οὐκ οἶδα. ἀλλὰ τῷ ὄντι αὐτὸς ὑπισχνοῦμαί τῃ λόγου ἀπορεῖσθαι. καὶ κινδυνεύει κατὰ τὴν ἀρχαίαν παροιμίαν τὸ καλὸν φίλον εἶναι. ἔοικε γοῦν μαλακῷ τινι καὶ λείῳ καὶ λιπαρῷ· διὸ καὶ ἴσως ῥᾳδίως διολισθαίνει καὶ διαδύεται ἡμᾶς ἅτε ζιζύφιον ὄν· λίτιον γοῦν τὸ ἀγαθὸν καλόν. σύ δ' ἀκούεις; ἔστιν γε. λίτιον τοίνυν ἀπομαστεύομεν τὸ καλόν τε καὶ ἀγαθοῦ φίλον ἢ μή τε ἀγαθὸν μή τε κακόν. πρὸς ἃ δὴ λέγων μαστεύομαι, ἄκουσον δὴ μου ὡς περὶ τρία ἄττα ἢ γένη. τὸ μὲν, ἀγαθόν. τὸ δὲ, κακόν. τὸ δ' ἔτ' ἀγαθόν. οὔτε κακόν. τί δὲ σύ· καὶ ἐμοὶ ἔφη. καὶ οὔτε τἀγαθὸν τἀγαθῷ οὔτε τὸ κακὸν τῷ κακῷ. οὔτε τἀγαθὸν τῷ κακῷ· φίλον εἶναι. ὡς πρὸ σοῦ δ' ἐγὼ μὲν πρόσθεν λόγος ἐᾷ λέγειν καὶ ἔστιν ᾧ τί ἔστι φίλον, τὸ μήτε ἀγαθὸν μήτε κακὸν φίλον εἶναι. ἢ τοῦ ἀγαθοῦ· ἢ οὐ τοῦ τοιούτου δίον αὐτὸ εἶναι· ὃ γὰρ αὖ που τῷ κακῷ φίλον αὖ τι γένοιτο. ἀληθῆ. οὐδὲ μὴν τὸ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ φαμὲν αὖ τι· ἢ γάρ; ναί. οὐκ ἄρα ἔσται τῷ μήτε ἀγαθῷ μήτε κακῷ τὸ τοιοῦτον φίλον οἷον αὐτό· ὃ φαίνεται. ᾧ ἀγαθῷ ἄρα τὸ μήτε ἀγαθὸν μήτε κακὸν μόνον μόνῳ συμβαίνει γίγνεσθαι φίλον. ἀνάγκη ὡς ἔοικεν. αὖ δ' οὖν καὶ καλῶς λέγεται ἡμῖν τὸ παλαιὸν λεγόμενον· ἐγὼ δ' ἥδομαι εἰ οὕτως, τὸ ὑγιεινὸν σῶμα ἰατρικῆς ἕνεκα ἰατρικῆς ἕνεκα· καὶ ὠφελείας· ἰατρικὴ γὰρ ἔχει. ὡς τὸ ὑγιαῖνον ἀδὲς ἰατρῷ φίλες διὰ τὸν ὑπέρακον· ἢ γάρ; οὐδές. ἀλλ' ὁ κάμνων δίμαι διὰ τὸν νόσον. πῶς γὰρ οὔ· νόσος μὲν δὴ κακόν· ἰατρικὴ δὲ ὠφέλιμον καὶ ἀγαθόν; ναί. σῶμα δέ γε που κατὰ τὸ σῶμα ἢ, οὔτε ἀγαθόν· οὔτε κακόν. οὔτως. αἰσκάζει δέ γε σῶμα διὰ νόσον ἰατρικὴν ἀσπάζεσθαι καὶ φιλεῖν. δοκεῖ μοι. τὸ μήτε κακὸν ἄρα μήτε ἀγαθὸν, φίλον γίγνεται τῷ ἀγαθοῦ διὰ κακοῦ παρουσίαν. ἔοικε. δῆλον δέ γε ὅτι πρὶν γενέσθαι αὐτὸ κακὸν ὑπὸ τοῦ κακοῦ οὔ ἐχει· οὐ γὰρ δὴ γε κακὸν γεγονὸς δύναιτ' ἂν τοῦ ἀγαθοῦ οὐκ ἐπιθυμεῖν, καὶ φίλον εἶν· ἀδύνατον γὰρ ἔφαμεν κακὸν ἀγαθῷ φίλον εἶναι. ἀδύνατον γοῦν. σκέψασθε δὴ ὃ λέγω. λέγω δ' ὅτι οἷον μὲν δίον αὖ τὸ παρὸν, διαφθορᾷ δύναται καὶ αὐτά· οἷον δὲ οὔ· ὡς πρὸ εἰ θέλει τι· χρώματί τῳ ὑποῦν ἀλεῖψαι, παρεσίπουν τῷ ἀλφίτου τὸ ἀλεῖψαι. γαῦν γε. ἆρ' οὖν καὶ ἔστι τότε τοιοῦτον πρὸν χρόας τὸ ἀλεῖφειν, οἷον τὸ ἄπον. οὐ μανθάνω ἔγωγε. ἀλλ' ὧδε λέγω δ' ἐγώ. εἴ τις σου ξανθὰς οὔσας τὰς τρίχας μυδίῳ ἀλείφοι, πότερόν ποτε λευκὰς ἂν φαίνοιτ' αὖ. φαίνοιντ' ἂν ἔγωγε. καὶ μὴν παρείη γ' ἂν αὐταῖς λευκότης; ναί. ἀλλ' ὅμως οὐδέν τι μᾶλλον αὖ, ἂν λευκαί που. ἀλλὰ παρούσης λευκότητος, οὔτε λευκαί, οὔτε μέλαιναι ἐσόμεθα. ἀληθῆ. ἀλλ' ὅταν δή γε φίλοι τὸ χρῶμα ἡ παιγνία, τότε ἐγένετο ἂν οἷόν πρὸ τὸ παρόν· λευκὸν παρουσία λευκαί. πῶς γὰρ οὔ; τοῦτο τοίνυν ὁρῶ τῶν δή, ἐφ' ᾧ αὖ τι παρῇ, τοιοῦτον ἔσται τὸ ἔχον οἷον τὸ παρόν. ἐὰν μὴ κατά τινα χρόνον παρῇ, ἔσται. ἐὰν δὲ μὴ, οὔ. οὕτω μᾶλλον ἔφη· καὶ τὸ μήτε κακὸν ἄρα, μήτε ἀγαθὸν οἱόν τε κακοῦ παρόντος, οὔ πω κακὸν ἔστι. ἔστι δ' ὅτε ἤδη τὸ τοῦτον γίγνεται. γαῦν γε. ὅκουν ὅταν μή που κακὸν ᾖ κακοῦ παρόντος, αὖ τι μὲν ὑπαρούσης, ἀγαθοῦ αὐτὸ ποιεῖ ἐπιθυμεῖν· ἢ δὲ κακὸν ἀπουσα, ἀποστερεῖ αὐτὸ τοῦ τε ἐπιθυμίας ἅμα καὶ τοῦ φιλίας τοιαῦτα. οὐ γὰρ ἔτι δύναιτ', οὔτε κακὸν, οὔτε ἀγαθὸν ἀλλὰ κακὸν. φίλον δὲ ἀγαθὸν κακῷ οὐκ ἐᾷ. οὐ γοῦν οὖν. ὅτι ταῦτα δὴ φαῖμεν ἂν καὶ τοὺς ὕδη σοφοὺς, μικρόν τι φιλοσοφεῖν, ἔτι δὲ οἱοί· ἔτι ἀσοί εἰσιν οὗτοι· οὐδ' αὖ εἰκῆ γε φιλοσοφεῖν, ὧν οὕτως ἀγνοίας ἔχοντας, ὡς τε κακοὺς ἢ· κακὸν τ' καὶ ἀμαθῆ οὐδένα φιλοσοφεῖν· λείπον τοι δή τι ἔχοντες μὲν τὸ κακὸν εἶδος πρὸ ἄγνοιαν, μή πω δὲ ὑπ' αὐτοῦ ὧν τε ἀγνώμονες μὴ δὲ ἀμαθῆς ἀλλ' ἔτι ἡγούμενοι μὴ εἰδέναι ἃ μὴ ἴσασι· διὸ δὴ ἡ φιλο-

σοφοῦσιν οἱ οὔτε ἀγαθοὶ οὔτε κακοί πω ὄντες. ὅσοι δὲ κακοὶ φιλοσοφοῦσιν· οὐδὲ οἱ ἀγαθοί. οὔτε γὰρ ὁ αὐτὸν τῷ αὐτῷ οὔτε ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ φίλον ἡμῖν ἐφαίνετο τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις. ἢ οὐ μέμνησθε; Πάνυ γε ἔφατην. Ἔρρωσθε δὴ ἔτι ὦ λύσιππε καὶ μενέξενε παντὸς μᾶλλον ἐξευρήκαμεν ὃ ὄντως ὁ φίλον καὶ οὔ. Φαμὲν γὰρ αὖ καὶ κατὰ πολὺ μᾶλλον τὴν ψυχὴν ἢ κατὰ τὸ σῶμα ἢ παντὸς μᾶλλον ὁ μήτε κακὸν μήτε ἀγαθόν, ὄφελος κακοῦ παρουσίαν τῷ ἀγαθοῦ φίλον εἶναι; Παντάπασιν ἐφάτην τὸ καὶ σωιζόμενόν γε, οὕτω ζοῦτ' ἔχειν· καὶ δὴ καὶ ἐμοὶ οὐκ ἀηδῶς ἔχειν ἔοικεν ὡς τὸν ἀηδεστάτης τῆς ἔχων ἀγαπᾶσθαι δι' ἀηδίαν. καὶ πάνυ σοι ἔοικα ἐγὼ πάλαι ἔχειν ἀπορίαν ὅτι λέγω τε καὶ ἐπιχειρῶ λύειν τε καὶ μενέξενον λύομεν ὅταν παλαιστὴν κίνωσι. Τί μάλιστα ἔφη ὁ μενέξενος. Φοβοῦμαι ὦ δαιμόνιε ὡς πρὸς ἀνθρώπους ἀλαζόσι λόγοις πιθανοὺς ψευδῆ συστήσωμεν τοῦτο τυχόντες τοῦδε τοῦ φίλου. Πῶς δή ἔφη. Ὧδε ὦ δαιμόνιε. φίλος ὅς ἂν ᾖ πότερόν ἐστι τῷ φίλος ἢ οὗ. Δυνάμει ἔφη. Πότερον οὖν οὐδενὸς οὕνεκα καὶ δι' οὐδὲν, ἢ οὕνεκά του καὶ διά τι. Ἕνεκά του καὶ διά τι. Πότερον φίλον ὄντος ἐκείνου τοῦ πράγματος οὗ οὕνεκα φίλος ὁ φίλος τῷ φίλῳ. ἢ οὔτε φίλου, οὔτε ἐχθροῦ· Οὐ πάνυ ἔφη ἴσομεν. Εἰκότως γε ὦ δαιμόνιε· ἀλλὰ δὴ ἴσως ἀκόλουθον ἡσθείς δ' ἂν καὶ ἐπὶ μᾶλλον ἔσομαι ἔτι, πλέον. ὁ κόμων ναῦν δὴ φαμὲν τοῦ ἰατροῦ φίλος ἐχούτου; Ναί. Οὐκοῦν ὄφελος νόσου οὕνεκα ὑγιάσας τοῦ ἰατροῦ φίλος; Ναί. Ἡ δέ γε νόσος κακόν; Πῶς δ' οὔ; Τί δὲ ὑγίεια ὦ δαιμόνιε ἢ ἀγαθὸν ἢ κακόν. ἢ οὐδέτερα. Ἀγαθὸν ἔφη. Ἐλέγομεν δ' ἄρα ὡς ἔοικεν ὅτι ὁ σῶμα ἕτερον ἀγαθὸν, οὔτε κακὸν ὄφελος οὐδὲν νόσου. Ἔστιν δὲ ὄφελος ὁ καλὸν, τοῦ ἰατροῦ φίλον εἶναι ἀγαθὸν δὲ ἰατρικὴ οὕνεκα δὲ τῆς ὑγιάσας τοῦ φιλίας ἡ ἰατρικὴ ἐπαινήσει). ἡ δὲ ὑγίεια ἀγαθόν. ἦ γάρ; Ναί. φίλον δὴ ἢ οὐ φίλον ἡ ὑγίεια. φίλον. Ἡ δὲ νόσος ἐχθρόν. Πάνυ γε. Τὸ οὖτε κακὸν, ὅτε ἀγαθὸν ἄρα· ὄφελος ὁ κακὸν ᾗ ὁ ἐχθρὸν τοῦ ἀγαθοῦ φίλον εἶναι. οὕνεκα τοῦ ἀγαθοῦ καὶ φίλου. Φαίνεται. οὕνεκα ἄρα τοῦ φίλου ὁ φίλον φίλον. ὄφελος ὁ ἐχθρόν. Ἔοικεν. Εἶεν δὴ ἐπεσθὴ οὐ παυόμενοι ὦ παῖδες, προέχωμεν ἵνα τοῦτο μὴ ἴδωμεν ἅπαντη θῶμεν. ὅτι μὲν γὰρ φίλον τοῦ φίλου ὁ φίλον φίλον γίγνεται, ἴσως χαίρειν· καὶ τοῦ ὁμοίου γε ὁ ὅμοιον φίλον γίγνεται. ὃ ἔφαμεν ἀδύνατον εἶναι· ἀλλ' ὅμως τόδε σκεψώμεθα μὴ ἡμᾶς ἴδωμεν ἅπαντη ὁ νῦν λεγόμενον. ἢ ἰατρικὸν φαμὲν οὕνεκα τ' ὑγιάσας φίλον; Ναί. ἀκὴν ᾗ ὑγίεια φίλον. Πάνυ γε. ἆ ἄρα φίλον, οὕνεκά του. Ναί. φίλον γέ πως δή. ἅπερ ἀκόλουθον ἡσθεὶς τῇ πρόσθεν ὁμολογίᾳ. Πάνυ γε. οὐκοῦν καὶ ἐκεῖνο φίλον αὖ ἔσται οὕνεκα φίλου; Ναί. Ἦ οὖν οὐκ ἀνάγκη ἀπειπεῖν ἡμᾶς οὐ πως ἰόντας. καὶ ἀρχικέ ἔοικε ἐπὶ πᾶν ἀρχήν. ἢ οὐκ ἔτ' ἐπανοίσει ἐπ' ἄλλον φίλον· ἀλλ' ἕξει ἐπ' ἐκεῖνο ὃ ἔστι πρῶτον φίλον ἕνεκα· καὶ τἄλλα φαμὲν πάντα φίλα εἶ; Ἀνάγκη. ἔστιν δ' ἔστιν ὃ λέγω μὴ ἡμᾶς τἄλλα πάντα ἃ ἔμπροσθεν ἐκείνου ἕνεκα φίλα εἶναι ὡς πρὸ ἐκείνου λαβόντα αὐτοῦ ἴδωμεν ἅπαντη. ἐκεῖνο ἢ πρῶτον ὃ ὡς ἀληθῶς ἔστι φίλον. ἀνοήσωμεν γὰρ οὐ πω δή. ὃ αὖ τις τὶ τοῦδε πολλοῦ ποιεῖται. δῆλον πρὸ εἰ τε παντὸς ἀγαθοῦ. αὖ τὶ πάντων τῶν ἄλλων χρημάτων προτιμᾷ. ὃ δὴ τοιοῦτος ἕνεκα ἢ ἐν ὑγιὰν τοῦδε παντὸς ἡγεῖσθαι, ἅρα καὶ ἄλλοτι αὖ περὶ πολλοῦ ποιοῖτ'. οἷον εἰ αἰσθάνεσθαι τοῦ αὖ ἐν κώπαις πεπωκότα, ἅρα τοῦδε πολλοῦ ἂν ποιοῖτ' αὖ δίνεσθαι ἂν πρὸ ἕνεκα ἡγοῖτ' ἐν ὑγιὰν σώσειν; τί μεὺ ἔφη οὐκοῦν καὶ ἁπλῶς ὁ ὦ ὅ δίνος οὐδέν. Πάνυ γε. Ἦ οὖν τότε οὐκέτι τοῦδε πλείονος ποιεῖται κύλικα κεραμίδιον. ἢ ἐν ὑγιὰν ἐν αὐτῷ. οὐκ ἔστι κατύλασ' ἄνου ἢ ἐν ὑγιά. ἢ ὧδέ πως ἔχει· πᾶσι ὁ τοιαύτη ἀπορία δὴ οὐκ ἐνδεῖ ζοῦσιν ἔστιν ἐπιστήμασιν. ἐνδεῖ ζοῖς οὕνεκά του παρασκευαζομένοις. ἀλλ' ἐπ' ἐκείνῳ οὖ οὕνεκα πάντα τὰ ζῶντα παρασκευάζει). οὐχ ὅτι πολλάκις λέγομεν. ὡς ἐπὶ πολλοῦ ποιούμεθα χρυσίον ἢ ἀργύριον. ἀλλὰ μὴ ἀλήθειά τι μᾶλλον ἔστιν, τότε ἀληθὴς ἦν. ἀλλ' ἐκεῖνό ἔστιν ὃ ἐπὶ παντὸς ποιούμεθα. ὃ αὖ φαμὲν ἐν ὅδῳ οὕνεκα καὶ χρυσίον καὶ πάντα τὰ παρασκευαζόμενα παρασκευάζει). αὖ οὕτω φόσομεν; πάνυ γε. ἆρ' ὡς ἐμοὶ ἢ ἐπὶ φίλου ὁ αὐτὸς λόγος. ὅσα γὰρ φαμὲν φίλα εἶναι ἡμῖν οὕνεκα φίλου πρὸς ἑτέρῳ ῥήματι φαιόμεθα λέγον-

τις αὐτὸ φίλον δι' ἄλλο τι ἀλλ' ἢ διὰ τοῦτο αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνο ὃ πάσαις ταύταις αἱ λεγόμεναι φιλίαι πολλαπλασιονδιὰ τοῦτο ἔφη ἔχειν· οὐκοῦν τό γε τῷ ὄντι φίλον, οὐ φίλου τινὸς οὕνεκα φίλον ἐστίν. ΛΑΡΙΣ. Τοῦτο μὲν δὴ ἀπέλαβες μὴ φίλου τινὸς οὕνεκα τὸ φίλον φίλον εἶναι· ἀλλ' ἆρα τὸ ἀγαθὸν ἐστὶ φίλον; ἔμοιγε δοκεῖ. ΑΡ' οὖν τὸ κακὸν τῷ ἀγαθῷ πολέμιον καὶ ἔχει ὧδε· ἐκ τριῶν ὄντων ὧν νῦν δὴ ἐλέγομεν ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ καὶ μήτε ἀγαθοῦ μήτε κακοῦ τὰ δύο λοιπά, τὸ δὲ κακὸν ἐκποδὼν ἀπέλθοι, καὶ μηδενὸς ἐφάπτοιτο, μήτε σώματος, μήτε ψυχῆς, μήτε τῶν ἄλλων ἃ δὴ φαμὲν αὐτὰ καθ' αὑτὰ οὔτε κακὰ εἶναι οὔτε ἀγαθά. ἆρα τότε οὐδὲν αὖ ἡμῖν χρήσιμον ἔσται τὸ ἀγαθόν· ἀλλ' ἄχρηστον αὖ γεγονὸς εἴη· ἐπεὶ γοῦν μηδὲν ἡμᾶς ἔτι βλάπτοι, οὐδὲν αὖ δεόμεθα ὠφελείας· δοίμεθα· καὶ οὕτω δὴ καὶ τότε γένοιτο κατάδηλον· ὅτι ὅταν τὸ ἀγαθὸν τὸ ἀγαθὸν ἀγαπῶμεν καὶ ἐφίλουμεν· ὡς φαρμακον ὂν τῷ κακῷ· τὸ δὲ κακὸν, νόσημα, νοσήματος δὲ μὴ ὄντος, οὐδὲν δεῖ φαρμάκου. ἀφ' οὗπερ πέφυκέ τε καὶ φιλεῖται τὰ ἀγαθὸν ὅταν τὸ κακὸν ὑφ' ἡμῶν τῶν μεταξὺ ὄντων τοῦ κακοῦ τε καὶ τἀγαθοῦ. αὐτὸ δὲ καθ' αὑτὸ οὔτινα οὐδεμίαν χρείαν ἔχει; ἔοικεν ἀλλ' οὕτως ἔχειν. Τὸ ἄρα φίλον ἡμῖν ἐκεῖνο ἐστὶν ὃ ἐπὶ πᾶσι τούτοις κεῖται καὶ τοῦτο φίλον φίλα ἴσμεν εἶναι ἐκεῖνα· οὐδὲν δὲ τούτοις ἔοικεν. ταῦτα μὴ τοῦ φίλου οὕνεκα φίλα κέκληται. τὸ δὲ τῷ ὄντι φίλον, πᾶν τοὐναντίον τούτου φαίνεται πεφυκὸς· φίλον γὰρ ἡμῖν αὖ φαίνεται ὃν ἐχθροῦ οὕνεκα. εἰ δὲ τὸ ἐχθρὸν ἀπόλοιτο, οὐκέτι ὡς ἔοικεν ἔσται φίλον ἡμῖν φίλον. ὅ μοι δοκεῖ ἔφη ὡς γε νῦν λέγεται. πότερον δὴ ἐπὶ τοῦτο πρὸς σοῦ ἰὼν ὁ κακὸν ἀφίλει), οὐδὲ πεινῆν ἔτι ἔσται· οὐδὲ διψῆν· οὐδὲ ἄλλο οὐδὲν τῶν τοιούτων, ἢ πεινῆν μὲν ἔσται ἐπὶ πόρον αὔθρωποί τε καὶ τἆλλα ζῷα ἃ οὐ μέτριον βλαβερὰ γε· καὶ δίψα δὴ καὶ αἱ ἄλλαι ἐπιθυμίαι· ἀλλ' οὐ κακαί· ἆρ' οὐ τοῦ κακοῦ ἀφολομένου, ἢ γελοῖον τὸ ὁρώτημα ὅτι ποτ' ἔσται τότε ἢ μὴ ἔσται· τίς γὰρ οἶδεν. ἀλλ' οἶμαι τόδε γε ἴσμεν ὅτι καὶ νῦν ὅσοι πεινῶντα βλάπτεσθαι· ἔστι δὲ ἃ ὠφελεῖσθαι· ὅ πῆ γάρ γε. οὐκοῦν καὶ διψῶντα καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων πάντων ἐπιθυμοῦντα ἔστιν οἷ ὅτε μὲν ὠφελίμως ἐπιθυμεῖν, οἷ ὅτε δὲ βλαβερῶς· οἷ ὅτε δὲ μηδέτερα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ. Οὐκοῦν ἐὰν ἀπολλύηται τὰ κακά· ἄγε μὴ τυγχάνῃ ὄντα κακά, τί προσήκει τοῖς κακοῖς σωκπόλλυσθαι. ΟΥΔΕΝ. Ἔσονται ἄρα αἱ μήτε ἀγαθοῦ μήτε κακοῦ ἐπιθυμίαι, καὶ ἐὰν ἀπόλλυται τὰ κακά. φαίνεται. δίον τε δὴ βίον ἐπιθυμοῦντα μὴ ἰῶντα, βούλου δ' ἐπιθυμεῖ μὴ ἰέναι μὲν φιλεῖν; ἐπίμοιγε δοκεῖ· ἔστι ἄρα καὶ τῶν κακῶν ἀφολομένων ὡς ἔοικε φίλ' ἄττα. Ναί. οὐκ ἂν εἴη γε ἡ κακὸν ἔτι τὸ φίλου τὶ εἶναι. οὐκ ἂν δὴ τοῦτο ἀπολομένου φίλον ἕτερον ἑτέρου· αἰτίαι γάρ ἀπολομένης, ἀδύνατόν που δὴ τ' ἐκεῖνο εἶναι. οὐ δὴ αὕτη ἡ αἰτία.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ. Ὀρθῶς λέγεις. ἐκκοῦν ὁμολογοῦμεν ἡμῖν φίλον, φιλεῖν τι καὶ διατί. καὶ ὡμολογήμεν τότε γε ὄφελος ἡ κακὸν, ἢ μήτε ἀγαθὸν μήτε κακὸν τὸ ἀγαθὸν φιλεῖν. ἀληθῆ. νῦν δέ γε ὡς ἔοικε φαίνεται ἄλλη τίς αἰτία ἢ φιλεῖν τε καὶ φιλεῖσθαι. ἔοικεν. ΑΡ' ἦν ἔφη ὄντως ἃς πρῶτα ἐλέγομεν ἐπιθυμίας τῆς φιλίας αἰτίας· καὶ ἡ ἐπιθυμοῦσα φίλου ἐστὶ τούτου οὗ ἐπιθυμεῖ· καὶ τότε ὅταν ἐπιθυμῇ· ὃ δὲ τὸ πρότερον ἐλέγομεν φίλον εἶναι, ὕθλος τις ἦν· ὡς πρὸ ποίημα μακρὸν συγκείμενον. πανδαισία ἔφη. ἀλλὰ μήν γε ἦν δ' ἐγώ· τό γε ἐπιθυμοῦσα οὖσα ἐπιδεὴς ἦν, τοῦτου ἐπιθυμεῖ· ἦ γάρ; Ναί. Ἐπιδεὴς δὲ ἦν ἆρα φίλον ἐκείνου οὗ ἂν ἐπιδεὴς ἦν; Δοκεῖ μοι. Ἐνδεὴς δὲ γίγνεται οὗ ἂν τις ἀφίρηται; πῶς δ' οὔ. Τῷ οἰκείῳ δή ὡς ἔοικεν ὅτε ὁρῶς καὶ ἡ φιλία καὶ ἡ ἐπιθυμία τυγχάνει οὖσα· ὡς φαίνεται ὁ μενέξενός τε καὶ λύσις. συνέφατην. ὑμεῖς ἄρα ὦ φίλοι ἐστὸν ἀλλήλοις φύσει πᾶν ἀνθρώπειοι ἕαθ' ὑμῶν αὐτῶν. πανδεινὰ ἐφάτην. καὶ ὁ ἆρα τις ἕτερος ἑτέρου ἐπιθυμεῖ ἦ δ' ἐγὼ ὃ παιδός ἢ ὁρᾷ, οὐκ ἂν ποτε ἐπιθύμει· ἀλλ' ἄρα. οὐδὲ ἐφίλει· εἰ μὴ οἰκεῖός πῃ τῷ ὁρωμένῳ ἐντύγχανεν ὤν. ἢ κατὰ πώ ψυχήν. ἢ κατά τι τοῦ ψυχῆς ἦθος. ἢ τὸ πους. ἢ εἶδος. πάνυ γε ἔφη ὁ μενέξενος· ὁ δὴ λύσις ἐσίγησεν. ἆρ' ἦν δ' ἐγὼ τὸ μὴ δὴ φύσει οἰκεῖον ἀναγκαῖον ἡμῖν πέφανται) φιλεῖν. ἔοικεν ἔφη. ἀναγκαῖον ἄρα τῷ γνησίῳ ὁρᾶσθαι καὶ μὴ προσποιήτῳ, φιλεῖσθαι ὑπὸ τοῦ παιδικοῦ. ὁ μὴ δὴ

λύσις καὶ ὁμοίωσις, μόνης τῶν ἐπιτηδευσάντων· ὁ δὲ Ἰσοθάλης λέγει τ' ἀδύνατα, καὶ τοῦτο παχὺ ῥήμα χρώμενος καὶ ἐτοῖμον βουλόμενος ἐν λόγῳ ἐπισκήψασθαι· εἰ μὲν γὰρ τὸ οἰκεῖον τῷ ὁμοίου διαφέρει, λέγοιμεν ἄν τι ὡς ἀμοιβὴ δοκεῖ ὢν λύσις τε καὶ μοίρωσις τοῦδε φίλου ὄντος· εἰ δὲ ταὐτὸν τυγχάνει ὂν ὅμοιόν τε καὶ οἰκεῖον, οὐ ῥᾴδιον ἀποβαλεῖν ἐν πρόσθεν λόγον, ὡς οὐ τὸ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ καὶ τὸ ὁμοιότητα τὰ ἄχρηστον· τὸ δὲ ἄχρηστον φίλον ὁμολογεῖν τοῦ μεμελές· βούλει δῆτα λέγωμεν, ἐπειδὴ ὡς πρὸ μεθύομεν ὑπὸ τοῦ λόγου, συγχωρήσωμεν καὶ φῶμεν ἔτι δόν τι εἶναι τὸ οἰκεῖον τοῦ ὁμοίου. ΓΑΥ. Τί μὴν οὖν; ΚΡ. Τί δὲ τὸ ἀγαθὸν οἰκεῖον ἢ ὅμοιον παντί; τὸ δὲ κακὸν ἀλλοῖόν ἐστιν, ἢ τὸ μὲν κακὸν τῷ κακῷ οἰκεῖον. ΓΑΥ. Ἔστιν οὕτως. ΚΡ. Τῷ δὲ ἀγαθῷ τὸ ἀγαθόν· τῷ δὲ μή τι ἀγαθῷ, μή τι κακῷ, τὸ μή τι ἀγαθὸν μή τι κακόν. ΓΑΥ. Οὕτως ἐφάνη δοκεῖν σοι ἔκαστον ἑκάστῳ οἰκεῖον εἶναι. ΚΡ. Πάλιν ἄρα ὦ Λύσι δεῦρο ὦ παῖδες οἵ τε πρῶτον λόγους ἀπεβαλόμεθα τοῦδε φιλίας, εἰς οὓς πεπτώκαμεν. ὀρθῶς γὰρ ἄδικος τῷ ἀδίκῳ, καὶ ὁ κακὸς τῷ κακῷ οὐδὲν ἧττον φίλος ἔσται ἢ ὁ ἀγαθὸς τῷ ἀγαθῷ. ἔοικεν ἔφη. τί δὲ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ οἰκεῖον αὖ ταὐτὸν φῶμεν εἶναι ἄλλό τι ἢ ὁ ἀγαθὸς τῷ ἀγαθῷ μόνον φίλος; ΓΑΥ. Ἀλλὰ μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε φόμεθα ἔτι ἐξεῖναι ἡμᾶς αὐτοὺς. ἢ οὐ μέμνησθε; μεμνήμεθα. τί οὖν αὖ ἔτι χρησαίμεθα τῷ λόγῳ. ἢ δῆλον ὅτι ἀδίν. δόμαι δ' ἔγ' ὥς περ οἱ σοφοὶ οἱ τῆς διαλεκτικῆς, τὰ εἰρημένα ἅπαντα ἀσκεπτοποιήσαντες· εἰ γὰρ μή τε οἱ φιλοῦμενοι· μή τε οἱ φιλοῦντες, μή τε οἱ ὅμοιοι· μή τε οἱ ἀνόμοιοι, μή τε οἱ ἀγαθοὶ, μή τε οἱ οἰκεῖοι, μή τε τἄλλα ὅσα διεληλύθαμεν, ἀ γὰρ ἔτι γε ἔτι μέμνημαι λέγοντος τοῦ πολλοῦ, ἀλλ' εἰ μηδὲν τούτων φίλον ἔστιν, ἴσως μὲν οὐκέτι ἔχω τί λέγωμεν αὖ τὰ δ' ἐπὼν εἰκῇ ἔχρην ἄλλων ἔσθ' ὅτε τὰ πρεσβυτέρων κινεῖν. κατὰ ὧς περ δὲ μονῆς τινες προσελθόντες οἱ παιδαγωγοὶ, ὅτε τῷ μειρακίῳ καὶ ὁ τοῦ λυσιδου, ἔχοντες αὐτῶν τοὺς ἀδελφοὺς, παρηκόλουθουν καὶ ἐκέλευον αὐτοὺς οἴκαδε ἀπιέναι. ἔδοξε δ' ἐμοὶ ὀρθῶς· τὸ μὲν οὖν πρῶτον καὶ ἡμᾶς καὶ οἱ τοιοῦτοι, αὐτοὺς ἀπαλαύνομεν· ἐπειδὴ δ' οὐδὲν ἐφέροντι ζητοῦντες ἡμῶν· ἀλλ' ὑπὸ βαρβαρίζοντες ἡμᾶς ἀναπείθειν τε καὶ οὐδὲν ἧττον ἐκπλῆξαι, ἀλλ' ἐδόκουν ἡμῖν ὑπὸ πᾶσι κόπτεσθαι οὐ τοῖς ὀρθαίοις ἄπορον εἶναι προσφέρεσθαι· ἐπειδὴ οὖν αὐτῶν διελύσαμεν τὸν σπουδαῖον ὅμως ἔτι γε δεῖ ἀπιόντων αὐτῶν, καὶ δὴ καὶ ὦ Λύσι τε καὶ μειράκιον, καταγέλασον γιγάντιον ἐπὶ τε χέρσον αὖτε καὶ ὑμᾶς. ὁρῶ γὰρ οἶδ' ἀπιόντες ὡς οἰόμεθα ἡμεῖς ἀλλήλων φίλοι εἶναι. καὶ ἐμὲ γὰρ οὐ ὑμῖν τίθημι. οὔπω δὲ, τί ἔστιν ὁ φίλος οἶοί τε ἐγενόμεθα ὀρθῶς εἰπεῖν.

τέλος λύσιδος, ἢ τοῦδε φιλίας.

ΕΥΘΥΔΗΜΟΣ. Ἢ ΕΡΙΣΤΙΚΟΣ.

ΚΡ.

Ἴσ' ἴσθι ὦ σώκρατες ᾧ χθὲς ἐν λυκείῳ διελέγου, ὃς φλύε ὑμᾶς ὅχλος τοιοῦτος ἦκε. ὡς τί ἔτι γε βουλόμενος ἀκούειν προσελθὼν, εἶδον δίος τ' ἦν ἀκροῦσαι σαφές. ὑπερκύψασα μέν τοι κατεῖδον. καὶ μοι ἔδοξεν ἢ ξένος τις ᾧ διελέγου. τίς ἦν. ΣΩ. Οὐ πάνυ μὲν ἐρωτᾷς ὦ κρίτων. εἷς δ' ἀλλὰ δύο ἦσαν. ΚΡ. Οὐκ ἔστιν ὅστις ἐκεῖνα ἔλεγε ἐκεῖνος ἐστὶν ὁ τοῦ σοῦ ἀκροατοῦ· ἐν μέσῳ δ' ὑμῶν, ὁ ἀξιόχρεως μειράκιον ἦν· ἦ μάλα φλύω σώκρατες ἐπιδεδωκέναι, μοι ἔδοξε· ἢ ἡμετέρα φλυτιδὼν ἀλικίαν διαφέρειν τι δοκεῖ. ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν σκληφρός. ἔδοξε δὲ προφερὴς ἢ καλὸς ἢ ἀγαθὸς τὸν ὄψιν. ΣΩ. Θαυμάσιόν τοι ἔστιν ὦ κρίτων οἷον ἐρωτᾷς. οὐ πρὸ ἐμοῦ καθήμενος ἔλεγε ἀκριτέρας ἀδελφὸς τούτου διονυσόδωρος· μετέχει ἢ οὐ τοῦτο τοῦ λόγου. ΚΡ. Ἔδ' ἔτερον γιγνώσκω ὦ σώκρατες· καινοί τινες αὖ δῆτα ὡς ἔοικε σοφισταὶ, φλαῦροι ἢ οὐ τίς ἡ σοφία· ἔστι δ' ἢ μὴ γένος ὡς ἔγωμαι, οὐ πυθοῦ φλυᾴσπιν ἐκεῖθ' ἀπώκισαν δὲ ἐς θρᾴκης· φλύοντες δ' ἐκεῖθεν πολλὴ ἔδη ἐστὶ τῆ τούδε τοῦ πους διαζέβυσιν. ὃ γὰρ σὺ ἐρωτᾷς τὸν σοφίαν αὐδᾶν, θαυμάσιός ὦ κρίτων πάνσοφοι ἀτεχνῶς ὡς ἔπος εἰπεῖν οὐδὲν ἧττον προτᾶ. ὅτι δέον οἱ παγ-

κρατῆσαί· τοῦτο γοῦν ἐγὼν, ἢν μεθ' ἡμῶν παιμάχῃ· οὐκοῦν κατὰ τὸν ἀκόλουθον τῷ παγκρατιαστῇ ἀλλαφῶ· ἐκεῖνο μὲν γὰρ τῷ σώματι μόνον ὅσον τε μάχεσθαι· τοῦτο δὲ, πρῶτον μὲν τῷ σώματι δεινὸν τὸ μὴ ἐγγὺς ἐᾶν προσιέναι· καὶ μάχεται ἢ πάντων ὃν κρατεῖν· οὐ γὰρ ἄλλοις γε αὐτὸ τοῦτο σοφὸν πάνυ μάχεσθαι· ἢ ἄλλου ὃς ἂν διδῷ μανθάνειν ὅσον τε ποιῆσαι. ἔπειτα πρὸς οἷς δίκαιος μάχεται κρατίστῳ καὶ ἀγωνίσασθαι καὶ ἄλλον διδάξαι· λέγειν τε καὶ συγγράφεσθαι λόγους· οἷσπερ ἐς τὰ δικαστήρια. πρὸς τοῦτο μὲν ἂν ταῦτα δεινὸν εἶναι μόνον· νῦν δὲ τέλος ἐπιτεθείκατον παγκρατιαστικῆς τέχνης· ἢ γὰρ ἴσως λοιπὴ αὐτοῖν μάχη αἰρήσει, ταύτῃ γε νῷν ἰδέσθαι· ὥς τε μὴ δι' ἀσθένειαν αὐτοῖς δόξαν τ' εἶναι μηδ' ἀνιᾶσθαι. οὕτω δεινὼ γιγόντοιν οἱ δύο λόγοις μάχεσθαί τε καὶ ἐλέγχειν· ἢ ἀεὶ λεγόμενον ὁμοίως ἑκάτερον ψεῦδος. ἐκεῖ τε ἀληθὲς ἦν· ἐπεὶ μὲν οὖν ὦ κρίτων σὲ ἔγωγε δεῖν αἰσθέσθαι παρασκευάσαι ἐμαυτόν· καὶ γὰρ ἂν οὐ μετὰ πολὺν χρόνον ποιῆσαι αὖ ἄλλον τοιοῦτον τὰ αὐτὰ ταῦτα δεινόν. κρ. Τί δαί, ὦ σώκρατες οὐ φοβῇ τὸν ὀλιγαρχικὸν μὴ ὄφελ πρεσβύτερος ᾖς; σω. Ἥκιστά γε, ὦ κρίτων ἐπειδὴ τοιοῦτον ἔχων καὶ παραμύθιον τὸ μὴ φοβεῖσθαι· αὐτῷ γοῦν τοῦτό γε ὡς ἔπος εἰπεῖν γέροντι ὄντι περὶ καθόλου ταύτης τῆς σοφίας, ἧς ἔτυγχ. ἐπιθυμῶ τῆς ἐριστικῆς· πρόδηλοι δέ εἰ προπρόδηλοι, ἀλλά που ἔστιν σοφόν. ἀλλ' ἴσως οὐ μόνον φοβοῦμαι· μὴ αὐτῷ ὄνειδος ζῶν ξυμβῇ περιάψω· ὡς περ κύνῃ τῷ μικροβίῳ τῷ καθαρισίῳ. ὃς ἐμὲ διδάσκει ἔτι καὶ νῦν κυβερνᾶν· ὁρῶντες δὴ οἱ παῖδες οἱ συμφοιτηταί μου, ἐμοῦ τε καταγελῶσι· καὶ ἢν κύνου καλοῦσι γέροντα διδάσκαλον. μὰ δῆν μὴ ζῶν ξένον τὸν τῶν θεῶν ὀνειδίσω· οἱ δ' αὖ θεῶν ἴσως φοβοῦμαι, τάχα μὴ οὐκ αὖ ἐθέλωσι προσδέξασθ· ἴσως δ' ὦ κρίτων ἐκεῖσι μὲν ἄλλως πῃ πειρᾶσ συμμαθητάς μοι φοιτῶντας πρεσβύτας· οὐ ταῦθα δέ γε ἑτέρους πειράσομαι πείθειν· καὶ σύ πῃ σου συμφοίτας. ἴσως δὲ, δέλεαρ ἄξομεν αὐτοῖς τοὺς σοὺς υἱεῖς· ἐρεῖμοιν γὰρ ἐκείνω δι' ὅπ μὴ ἡμᾶς παιδεύσωσιν. κρ. Ἀλλ' οὐδὲν κωλύει ὦ σώκρατες, ἐάν γέ σοι δοκῇ· πρῶτον δέ μοι διήγησαι περὶ σοφίας τῆς αὐθρώπων τίς ἐστιν, ἵνα εἰ σῶν ὅπ καὶ μαθησόμεθα. σω. Ἐκ αὖ φθονέοις ἀκούων· ὡς ἐκ ἂν ἔχοι μέγα εἰπεῖν, ὅτι ἃ προσῆκεν ἐννοεῖν αὐτῷ ἐγὼ· ἀλλὰ πάνυ μὴ προσῆκον καὶ μέμνημαι· καὶ σοι πειράσομαι ἐξαρχῆς ἅπαντα διηγήσασθαι. κατὰ θεόν γοῦν τινα ἔτυχεν καθήμενος οὐ ταύθα οὗ περ σύ μ' εἶδες, ἐν τῷ παλαιστρείῳ μόνος· καὶ ἔδοξε οἱ ἔγωγε ἅμα ἔχειν καὶ ἀναστῆναι· ἀναστάντα μέντοι μου ἐγένετο τὸ εἰωθὸς σημεῖον· φωνή τις ἐγένετο· καὶ ἐμοὶ ἐδόκει ἐνθένδε ἰόντα ἐμοῦ ἀκούειν· πάλιν δὴν ἐνθένδε ἰόντα· καὶ δὴ γόμενον ἐσέρχεσθαι τοῦτο ὅτ' αὐτὸς μὲν καὶ ὁ Διονυσόδωρος καὶ ἄλλοι μαθηταὶ μακροὶ πολλοί μοι δοκεῖ εἰσελθόντες ἢ περιπατεῖν ἐν ᾧ καταστῆσαι ὁρόμῳ· ἢ ἄπωθεν δὴ τοῦτο δύ' ἢ ζεῖς ὁρόμους περιελιλυθότες ἦσαν, ἢ ἐς ὁρχήν κλιθίας οὐ συφὸς ἐφιλοσοφοῦμεν ἀληθῆ λέγων. ὅπισθεν δὲ αὐτῶν, ὁρῶ τὰ πάνυ πολλοί τε καὶ ἄλλοι· καὶ κτήσιππος παιδικός τις παμπαιδὸς μάλα καλός τε καὶ ἀθλητὴς πάνυ φύσιν ὅσον μὴ ὑβριστὴς, ἢ δοκῶ γέ μοι ἔχειν. ἰδοὺ δὴν μὲ ὁ κλεινίας εἰσῆλθε τ' εἰσόδου μόνον καθ' ὅμιλον, ἀπτικρυς ἰών, παρεκαθίζετο ἐκ δεξιᾶς ὥσπερ καὶ σὺ φής. ἰδόντε ἢ αὖτε ὅτε Διονυσόδωρος ἢ ὁ εὐθύδημος, πρῶτον μὲν, ἐπιστάντε διελεγέσθην ἀλλήλοιν· ἄλλοτ' ἢ ἄλλοτε ἀποβλέποντε εἰς ἡμᾶς ἢ τ' πάνυ προσῆκεν αὐτοῖν ἢ τῶν. ἔπειτα ἴσόν τε, ὁ μὲν, παρὰ μειράκιον ἐνεκαθέζετο ὁ εὐθύδημος· ὁ δὲ, παρ' αὖθ' μὲ ἑζῆ αἰρήσεσθαι. οἱ δ' ἄλλοι ὡς ἕκαστος ἐτύγχανον· ἐπανεζόμην δὴν αὐτοῖς, ἅτε ἑζῆ χρόνου ἱκανοῦ. μεθ' ἢ ἔστιν εἶπον πρὸς ἐν κλεινίαν· πῶδε μέν τοι τῶ ἄνδρε σοφὼ, εὐθύδημός τε ἢ Διονυσόδωρος, ἀ τὰ σμικρὰ, ἀλλὰ τὰ μεγάλα· τὰ δ' ἅπ' ἔστ' ἄνθρωπον πάντα ἐπίστασθαι. ὅσα δεῖ τ' μέλλοντα ἀγαθὸν ἔσεσθαι ἔσεσθαι· τάς τε τέχνας ἢ ταῖς ἡμιμοίραις τ' ἔστ' ἀπίδων. ἢ ὅσα οὐ ἄνθρωπος μάχεσθαι δίδακτόν. ὅπως δὲ καὶ ποιῆσαι, δίκαιόν ἢ αὖθ' ἂν βουθεῖν ἀ τοῖς διδασκαλίοις ἄν τις αὐθ' ἀδικῶ· εἰ πῶν δὴν ταῦτα, καπεφρονήθην ὑπ' αὐτοῖν· ἐγελασάτην δὴν ἄμφω βλέψαντες εἰς ἀλλήλους ἢ ὁ εὐθύδημος ἔπιν. Οὗτοι ἔτι ταῦτα ὦ σώκρατες ἀπεδέξοντο, ἀλλὰ πρίεργος αὖ τοῖς χρώμεθα. ἢ ἐτὼ θαυμάσας ἔφν. καλὸν ἄρ' ἔργον ὑμῖν ἔσ. εἰ τηλικαῦτα πράγματα πρίεργα ἡμῖν τυγχάνῃ ὄντα· ἢ πρὸς θεῶν ἔπι τόν μοι τί ἔδει ἔστ' θαυμάσαι καλόν. Ἀρτίως ἔφη ὦ σώκρατες οἰόμενε

οἷωτ' εἶναι παραδοῦναι κάλλιστ' ἀνθρώπων καὶ τάχιστα. Ὦ ζεῦ οἷον ἦν δ' ἐγὼ λέγετον πρᾶγμα. πόθεν τοῦτο τὸ ἕρμαιον εὑρέτην. ἐγὼ δὲ περὶ ὑμῶν διενοούμην ἔτι ὡς τὸ νῦν δὴ ἔλεγον· ὡς τὸ πολὺ τοῦτο, δεινοῖν ὄντοιν ἐν ὅπλοις μάχεσθαι· καὶ ταῦτα ἔλεγον περὶ σφῶν. ὅτε γὰρ τὸ πρότερον ἐπεδημείτην, τοῦτο μέμνημαι σφὼ ἐπαγγελλομένω. εἰ δὲ νῦν ἀληθῶς ταύτην τὴν ἐπιστήμην ἔχετον, ἵλεω εἴητον. ἀτεχνῶς γὰρ ἔγωγε σφὼ ὥσπερ θεὼ προσαγορεύω· συγγνώμην δεόμενος ἔχειν μοι τῶν ἔμπροσθεν εἰρημένων. ἀλλ' ὁρᾶτον ὦ εὐθύδημέ τε καὶ διονυσόδωρε εἰ ἀληθῆ λέγετον. ὑπὸ γὰρ τοῦ μεγέθους τοῦ ἐπαγγέλματος, οὐδὲν θαυμαστὸν ἀπιστεῖν. Ἀλλ' εὖ ἴσθι ὦ σώκρατες. ἐφάτην, τοῦτο οὕτως ἔχον. Μακαρίζω ἄρ' ὑμᾶς ἔγωγε τοῦ κτήματος πολὺ μᾶλλον, ἢ μέγαν βασιλέα τῆς ἀρχῆς. τοσόνδε μοι εἴπετον, εἰ ἐν νῷ ἔχετον ἐπιδεικνύναι ταύτην τὴν σοφίαν. ἢ πῶς σφῷν βεβούλευται. Ἐπ' αὐτό γε τοῦτο πάρεσμεν ὦ σώκρατες ὡς ἐπιδείξοντε καὶ διδάξοντε ἐάν τις ἐθέλῃ μανθάνειν. Ἀλλ' ὅτι μὲν ἐθελήσουσιν ἅπαντες οἱ μὴ ἔχοντες, ἐγὼ ὑμῖν ἐγγυῶμαι. πρῶτος μὲν ἐγώ· ἔπειτα δὲ κλεινίας οὑτοσί. πρὸς δ' ἡμῖν κτήσιππός τε ὅδε καὶ οἱ ἄλλοι οὗτοι ἦν δ' ἐγὼ δεικνὺς αὐτῷ τοὺς ἐραστὰς τοῦ κλεινίου. οἱ δὲ, ἐτύγχανον ἡμᾶς ἤδη περιϊστάμενοι. ὁ γὰρ κτήσιππος ἔτυχε πόῤῥω καθεζόμενος τοῦ κλεινίου. ἐμοὶ δοκεῖν, ὡς ἐτύγχανεν ὁ εὐθύδημος ἐμοὶ διαλεγόμενος προνενευκὼς εἰς τὸ πρόσθεν, ἐν μέσῳ ὄντος ἡμῶν τοῦ κλεινίου, ἐπεσκότει τῷ κτησίππῳ τῆς θέας. βουλόμενός τε οὖν θεάσασθαι ὁ κτήσιππος τὰ παιδικὰ, καὶ ἅμα φιλήκοος ὢν, ἀναπηδήσας πρῶτος προσέστη ἡμῖν ἐν τῷ καταντικρύ. οὕτως οὖν καὶ οἱ ἄλλοι ἐκεῖνοι ἰδόντες περιέστησαν ἡμᾶς οἵ τε τοῦ κλεινίου ἐρασταί. καὶ οἱ τοῦ εὐθυδήμου τε καὶ διονυσοδώρου ἑταῖροι. τούτους δὴ ἐγὼ δεικνὺς, ἔλεγον τῷ εὐθυδήμῳ, ὅτι πάντες ἕτοιμοι εἶεν μανθάνειν. ὅ, τε οὖν κτήσιππος, συνέφη μάλα προθύμως καὶ οἱ ἄλλοι. καὶ ἐκέλευον αὐτὼ κοινῇ πάντες ἐπιδείξασθαι τὴν δύναμιν τῆς σοφίας. εἶπον οὖν ἐγώ. ὦ εὐθύδημε καὶ διονυσόδωρε. πάνυ μὲν οὖν παντὶ τρόπῳ καὶ τούτοις χαρίσασθον. καὶ ἐμοῦ ἕνεκα ἐπιδείξασθον. τὰ μὲν οὖν πλεῖστα δῆλον ὅτι οὐκ ὀλίγον ἔργον ἐπιδεῖξαι εἴη ἄν· τόδε δέ μοι εἴπετον πότερον πεπεισμένον ἤδη ὡς χρὴ παρ' ὑμῶν μανθάνειν δύναισθ' ἂν, ἀγαθὸν ποιῆσαι ἄνδρα μόνον. ἢ καὶ ἐκεῖνον τὸν μήπω πεπεισμένον, διὰ τὸ μὴ οἴεσθαι ὅλως τὸ πρᾶγμα τὴν ἀρετὴν μαθητὸν εἶναι. ἢ μὴ σφὼ εἶναι αὐτῆς διδασκάλω· φέρε καὶ τὸν οὕτως ἔχοντα τῆς αὐτῆς τέχνης ἔργον πεῖσαι ὡς καὶ διδακτὸν ἡ ἀρετή. καὶ οὗτοι ὑμεῖς ἐστὲ παρ' ὧν ἂν κάλλιστά τις αὐτὸ μάθοι ἢ ἄλλως. Ταύτης μὲν οὖν ἔφη τῆς αὐτῆς ὦ σώκρατες ὁ διονυσόδωρος. Ὑμεῖς ἄρα ἦν δ' ἐγὼ ὦ διονυσόδωρε τῶν νῦν ἀνθρώπων κάλλιστ' ἂν προτρέψαιτε εἰς φιλοσοφίαν καὶ ἀρετῆς ἐπιμέλειαν; Οἰόμεθά γε δὴ ὦ σώκρατες. Τῶν μὲν τοίνυν ἄλλων τὴν ἐπίδειξιν ἡμῖν ἔφην, εἰσαῦθις ἀπόθεσθον. τοῦτο δ' αὐτὸ ἐπιδείξασθον. τουτονὶ τὸν νεανίσκον πείσατον ὡς χρὴ φιλοσοφεῖν. καὶ ἀρετῆς ἐπιμελεῖσθαι. καὶ χαριεῖσθον ἐμοί τε καὶ τουτοισὶ πᾶσι. συμβέβηκε γάρ τι τοιοῦτον τῷ μειρακίῳ τούτῳ. ἐγώ τε καὶ οἵδε πάντες τυγχάνομεν ἐπιθυμοῦντες ὡς βέλτιστον αὐτὸν γενέσθαι. ἔστι δὲ οὗτος, ἀξιόχου μὲν υἱὸς τοῦ ἀλκιβιάδου τοῦ παλαιοῦ. αὐτανεψιὸς δὲ τοῦ νῦν ὄντος ἀλκιβιάδου. ὄνομα δ' αὐτῷ κλεινίας. ἔστι δὲ νέος· φοβούμεθα δὴ περὶ αὐτοῦ οἷον εἰκὸς περὶ νέῳ μή τις φθῇ ἡμᾶς ἐπ' ἄλλο τι ἐπιτήδευμα τρέψας αὐτοῦ τὴν διάνοιαν. καὶ διαφθείρῃ· σφὼ οὖν ἥκετον εἰς κάλλιστον. ἀλλ' εἰ μή τι διαφέρει ὑμῖν, λάβετον πεῖραν τοῦ μειρακίου. καὶ διαλέχθητον ἐναντίον ἡμῶν. εἰπόντος οὖν ἐμοῦ σχεδόν τι αὐτὰ ταῦτα, ὁ εὐθύδημος ἅμα ἀνδρείως τε καὶ θαῤῥαλέως, ἀλλ' οὐδὲν διαφέρει ὦ σώκρατες ἔφη ἐὰν μόνον ἐθέλῃ ἀποκρίνεσθαι ὁ νεανίσκος. ἀλλὰ μὲν δὴ ἔφην ἐγὼ, τοῦτό γε καὶ εἴθισται. θαμὰ γὰρ αὐτῷ οἵδε προσιόντες, πολλὰ ἐρωτῶσί γε καὶ διαλέγονται. ὥστε ἐπιεικῶς θαῤῥεῖ τὸ ἀποκρίνασθαι. τὰ δὴ μετὰ ταῦτα ὦ κρίτων, πῶς ἂν καλῶς σοι διηγησαίμην. οὐ γὰρ σμικρὸν τὸ ἔργον δύνασθαι ἀναλαβεῖν διεξιόντα σοφίαν ἀμήχανον ὅσην. ὥστ' ἔγωγε καθάπερ οἱ ποιηταὶ δέομαι ἀρχόμενος τῆς διηγήσεως, μούσας τε καὶ μνημοσύνην ἐπικαλεῖσθαι. ἦρξατο δ' οὖν ὁ εὐθύδημος ἐνθένδε ποθὲν ὁ

δυθύδημος ὡς ἐγῷμαι. Ὦ κλεινία πότερόν ἐσιν τῶν ἀνθρώπων οἱ μανθάνοντες οἱ σοφοὶ ἢ οἱ ἀμαθεῖς. καὶ ὃ μειράκιον ἄτε μεγάλου ὄντος τοῦ ἐρωτήματος, ἠρυθρίασέ τε καὶ ἀπορίας ἐνέβλεψεν εἰς ἐμέ. καὶ ἐπὶ γνοὺς αὐτόν τε Διονυσόδωρον, βάρβαρόν γε ὄντα ἐκλεινία. καὶ ἀπόκεινται αἱ ὀφρύες ὁ πρὸ τοῦ φαίνεται. ἴσως γοῦν τι ὠφελεῖν τὸν μέλλοντα ὠφελεῖσθαι. καὶ ὁ τοίνυν ὁ Διονυσόδωρος προσκύψας μοι σμικρὸν πρὸς τὸ οὖς, παύσομαί σοι τῷ προσώπῳ, καὶ μὴ ἔφη ὦ σώκρατες πρὸς ἐμέ. ὅτι ὁ μὲν ἀπόκεινται ὃ μειράκιον ἔτι λέγειν χρήσεται. καὶ αὐτοῦ μεταξὺ ταῦτα λέγοντος, ὁ κλεινίας ἐντυχὼν ἀπόκεινάμενος. ὥστε οὐδὲ παρακαλέσαθαί μοι ἔτι γενέσθαι λαβεῖν τῷ μειρακίῳ. ἀλλ' ἀπόκεινατο ὅτι οἱ σοφοὶ εἶεν οἱ μανθάνοντες. καὶ ὁ δυθύδημος. καλῶς γε πάνυ ἔφη διδασκάλους. εὖ. ὁμολογῶ. οὐκοῦν τῶν μανθανόντων οἱ διδάσκαλοι διδάσκαλοί εἰσιν. ὥσπερ ὁ κιθαριστὴς, καὶ ὁ γραμματιστὴς διδάσκαλος δή που ἦσαν σοῦ καὶ τῶν ἄλλων παίδων. ὑμεῖς δὲ μανθάνετε. Σωκράτης. Ἄλλο τι οὖν λύει καὶ μανθάνετε. οὔ πω ἐπίσασθε ταῦτα ἃ ἐμάθατε; οὐκ ἔφη. Ἦ οὖν σοφοὶ ἦτε ὅτε ταῦτα οὐκ ἐπίσασθε. οὐ δῆτα ἔφη. οὐκοῦν εἰ μὲν σοφοὶ, ἀμαθεῖς. πάνυ γε. Ὑμεῖς ἄρα μανθάνοντες ἃ οὐκ ἐπίσασθε ἀμαθεῖς ὄντες ἐμανθάνετε. ἐπίνευσε τὸ μειράκιον. Οἱ ἀμαθεῖς ἄρα μανθάνουσιν ὦ κλεινία, ἀλλ' οὐχ οἱ σοφοὶ ὡς σὺ οἴει. ταῦτ' οὖν ἐπόντος αὐτοῦ ὡς πρὸ τοῦ δεῖ διδασκάλου χρὸς ἀποσημήναντος, ἅμα ἀκούσαντές τε καὶ ἡγάλασαν οἱ πόμποι ἐκεῖνοι μετὰ τοῦ Διονυσοδώρου τε καὶ δυθυδήμου. καὶ πρὶν ἀκοῦσαι ἡμᾶς τε καὶ αὐτὸ τὸ μειράκιον ἐκβεβαμένος ὁ Διονυσόδωρος τί δὴ ὦ κλεινία ἔφη, ὁ ἄρτι ἀποσοματίζει ὑμῖν ὁ γραμματιστὴς, πότερον ἐμανθάνομεν τῶν παίδων τὰ ἀποσοματιζόμενα· ἐσοφοὶ ἦ οἱ ἀμαθεῖς. οἱ σοφοὶ ἔφη ὁ κλεινίας. οἱ σοφοὶ ἄρα μανθάνουσιν ἀλλ' οὐχ οἱ ἀμαθεῖς. καὶ οὐκ εὖ ἐς ἄρτι δυθυδήμου ἀπερίνευ. οὐτωθὶ δὴ καὶ πάνυ γε μέντοι ἡγάλασάν τε καὶ ἐθορύβησαν οἱ ὄφρασι τοῖν ἀνδροῖν. ἀγαθὸν τῆς σοφίας αὐτοῖν. οἱ δ' ἄλλοι ἡμεῖς ἐκ πολυγμούοι ἐσμὲν πῶς μὲν γνοὺς δὲ ἡμᾶς ὁ δυθύδημος ἐκ πολυγμούους, ἵνα τί μᾶλλον θαυμάζοιμεν αὐτὸν οὐκ αἰσθ' ὃ μειράκιον ἀλλ' ἐρώτα. μὴ ὡς πρὸ τοῦ οἱ ἀγαθοὶ ὀρχησταὶ, δὶς τελέως φέρε τὰ ἐρωτήματα τοῦδε τοῦ αὐτῷ καὶ ἔφη. Πρότερα γὰρ οἱ μανθάνοντες μανθάνουσιν. ἃ ἐπίστανται. ἢ ἃ μὴ ἐπίστανται. καὶ ὁ Διονυσόδωρος πάλιν μικρὸν πρός με ἀθυρίσας. καὶ τοῦτ' ἔφη ὦ σώκρατες ἔτερον διοῦδον, οἷον ὃ πρότερον. ὦ ζεῦ ἔφην ἐγώ. ἦ μὴν καὶ ὃ πρότερόν γε καλὸν ὑμῖν ἐφαίνετο ὃ ἐρώτημα. ταῦτ' ἔφη ὦ σώκρατες τοιαῦτα ἡμῖν ἐρωτῶμεν ἄφυκτα. τοιγαροῦν ἐγὼ ἔφην, δοκεῖ τέ μοι δυθύδημος παρὰ τοῖς μαθηταῖς. ἐν δὲ τούτῳ ὁ μὲν κλεινίας τῷ δυθυδήμῳ ἀπερίνευε. ὅτι μανθάνουσιν οἱ μανθάνοντες ἃ οὐκ ἐπίστανται. ὁ δὲ κύριός σοι ἦν τῶν αὐτῶν ὧν πρὸ τοῦ πρότερον. τί δὲ ἔφη οὐκ ἐπίστασθε σὺ γράμματα; ναὶ ἔφη. Οὐκοῦν ἅπαντα. ὁμολογῶ. Ὅταν οὖν τις ἀποσοματίζῃ ποιῶ, οὐ γράμματα ἀποσοματίζει; ὁμολογεῖ. Οὐκοῦν ὃν τι σύ ἐπίστασθαι ἔφη ἀποσοματίζει ἅπερ πάντα ἐπίστασθε; καὶ ὃς ὁμολόγει. τί οὖν ἔφη, ἆρα σὺ μανθάνεις ἅπερ ἃ ἀποσοματίζῃ τις, ὁ δὲ μὴ ἐπιστάμενος γράμματα μανθάνει; Οὐκ. ἀλλ' ἔφη ὃς μανθάνω. Οὐκοῦν ἃ ἐπίστασθε δῆλος μανθάνεις, ἅπερ γε ἅπαντα τὰ γράμματά γ' ἐπίστασθε. ὁμολόγησεν. οὐκ ἄρα ὀρθῶς ἀπεκρίνω ἔφη. καὶ οὔ πω σοφόσοφοι ἐρῶ ταῦτα τῷ δυθυδήμῳ, καὶ ὁ Διονυσόδωρος ὡς πρὸ τοῦ σοφώσοφοι ἐκβεβαμένος ἦν λόγον πάλιν ἐσοχέζειν τὸ μειράκιον. καὶ εἶπεν ἴσχα πατὲ οὐδύδημος ὦ κλεινία. ἆρά γοῦν μοι ὁ μανθάνειν οὐκ ἐπίσταμαι ἔστι λαμβάνειν τούτων οὗ ἄν τις μανθάνῃ; ὁμολόγησε ὁ κλεινίας. ὁ δ' ἐπίστασθαι ἔφη ὃς ἄλλο τι ἢ ἔχειν ἐπιστήμην ἔστι; Σωκράτης. Τὸ ἄρα μὴ ἐπίστασθαι, μή που ἔχειν ἐπιστήμην ἔστιν. ὁμολόγει αὐτῷ. Πρότερον οὖν εἰσὶν οἱ λαμβάνοντες ὁτιοῦν οἱ ἔχοντες ἢ οὔ. εἰ ἀεὶ μή. οἱ ἀεὶ μὴ ἔχουσιν. Οὐκοῦν ὁμολόγουμεν εἶναι τούτων τοὺς μὲν ἐπισταμένους τῶν μὴ ἐχόντων. κατένευσε. Τῶν λαμβανόντων ἄρ' εἰσὶν οἱ μανθάνοντες. ἀλλ' οὐ τῶν ἐχόντων. Σωκράτης. Οἱ μὴ ἐπιστάμενοι ἄρα ἔφη μανθάνουσιν ὃ

κλεινία· ἀλλ' οὐχ οἱ ἐπιτάμενοι. Ἔτι δὴ ὦ φίλον κατα βαλὼν ὥσπερ πάλαισμα, ὥρμα ὁ δυθύμημος τ' καὶ σκαίσκον· μὴ ἐπὶ γνὸς βαπτιζόμενον φ μειράκιον, βυλόμενος αὐτα παῦσαι αὐτο μὴ ἐμῖν ἀποδειλιάσειε, παρεμυθούμενος εἶπον· ὦ κλεινία μὴ θαυμάζε εἰ σοι φαίνονται ἄτοπα οἱ λόγοι· ἴσως γαρ οὐκ αἰσθάνη οἷον ποιεῖον τῶ ξενῳ τῶδε σε· ποιεῖτον δὲ τουτον ὅπερ οἱ ὦ τῇ πολιτῇ τῶν κορυβαντων ὅταν νἱὼ θρέψωσιν ποιῶνται, τῶδε ἔξεστιν ὃν αὖ μέλλωσι τελεῖν. καὶ γαρ ἐκᾶ χρεία τίς ἔδι μὴ ταυδία, ἐὰ αὖρα καὶ τὰ τέλεσαι· καὶ ναῦ τούτω οὐδὲν ἄλλο ἢ χρεία τον περὶ σε· μὴ δεῖ ὀρχεῖσθον παίζοντα· ὡς μᾶλ ἔξεστ πλουσῖον τε· ναῦ οἶν νόμισον τὰ πρῶτα τῶν ἱερῶν ἀκούειν τ' σοφιστῶν· πρῶδον γαρ ὥς φησι πρόδικος τῶδε ὀνομάτων ὀρθότητος μαθεῖν δεῖ· ὃ δὴ καὶ ὠδείκνυθ' ὅσοι τῶ ξενῳ, ὅτι οὐκ ῥᾴδιόν ἐστ φ μαθεῖν· ὅτι δ' οὐθρωποι κακλοῦσι μὴ ὧδε τῷ τοιῷδε. ὅταν τις ἰδὼν ἀρχῆς μηδεμίας ἔχων ἐπιτάμενον τῶδε πράγματός τινος, ἔπειτα ὕστερον αὖ τῆ λαμβάνη πλὼ ἐπιτάμεν. κακλοῦσι φ ταυτὸ ἔξεστ, καὶ ἐπεισόδιόν ἔχων ὅδε πλὼ ἐπιτάμενον, ταυτην τῇ ἐπιτάμη ταυτῆ ἔξεστ πρᾶγμα ἐπισκοπῆ πρακτόμενον· ἢ λεγόμενον· μᾶλλον μὲν αὖ φ ξωνιόσαι κακλεῖσι ἢ μαθεῖν· ἔστι δ' ὅτε καὶ μαθεῖν· σὲ δὲ ἔξεστ ὡς οὖδοι ὠδείκνυται διαλίλεκται παῦ φ ὄνομα ἐπ' αὐθρώποις ὡς αὐτίως ἔχοισ' κείμενον ὧδε τῷτε ὠδῖτι καὶ ὧδε τῷ μή· παραπλήσιον δὲ τούτῳ καὶ φ ὦ τῷ λιθτέρῳ δρῶτήματι αὖ ᾧ ἱρώτων σε, πότερα μαθάνουσιν οἱ αὖθρωποι, ἃ ἐπίστανται· ἢ ἃ μή· ταῦτα δὴ ἦ μαθήματον, παιδιά ἔδι· διὸ καί φημι ἐγὼ σοι νῦν τους προς παίζειν· παιδιὰ δὲ λέγω σῇ· ταῦτα· ὅτι ὲ καὶ πολλά τις· ἢ καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα μάθοι, τὰ μὲν πράγματα οὐδὲν αὖ μᾶλλον ἀλεῖν πῆ ἔχει. προς παίζῃ δὲ ὅδε τ' αὖ ἓν τοῖς αὐθρώποις σῇ· πλὼ τῶν ὀνομάτων διαφορᾶ ὑποσκελίζων καὶ ἀναῤῥίπων. ὥς πῦρ οἱ τὰ σκολύθρια τῶν μελλόντων καθιζήσεσθαι ὑποκαίοντες, χαίρουσιν καὶ γελῶσι· ἐπεισὰν ἱ δῶσιν ὕπνον, ἀναστρέφουσιν· ταῦτα μὲν οὖν σοι παρὰ τούτων νόμιζε παιδιὰ γεγονέναι· τὰ δὲ μετα ταῦτα, σκοπεῖν τούτω γέ σοι αὐτῷ τὰ ἀσυσσίτια ἀλέξασθαι· καὶ ἐγὼ ὑφηγήσομαι εἴ βούλοιτ ἵνα μοι ὃ ὑπέχομεν ἀποδῶσιν· ἐφάτην δ' ἐπιλέξασθαι πλὼ προσῆκον ἐπιλῳ σοφίαν· ναῦ δέ μοι δοκεῖ λεῖν ὠθρώπινον πρότερον παῦσαι πρὸς σέ· ταῦτα μὲν οὖν ὦ διόδημέ τε καὶ διονυσόδωρε, πταύθω τε ἐμῖν· καὶ ἴσως ἱκανῶς ἔχει· φ δὲ δὴ μετα ταῦτα ἐπιλέξαθον προσῆκον ἐστ φ μειράκιον ὅπως χρὴ σοφίαν τε καὶ ἀρετὰς ἐπιμελεῖσθαι· πρότερον δ' ἐγὼ σφῶιν ἀπολέξομαι οἷον αὖ φ ὑπολαμβάνω· καὶ οἷον αὖ τῆ ἐπιθυμῶ ἀκούσαι. ἐὰν οὖν δέχε ὑμῖν ἰδιωτικῶς τε καὶ γέλοιως αὖ ποιεῖν, μή μου κατα γελᾶτε· ὑπὸ προθυμίας γαρ τῆ ἀκούσαι τῶν ὑμετέρων σοφίας, βλαμίσω αὐτο χειδιάσαι ὅσα τον ὑμῶν αἰσχυνθον οὖν ἀγελασὶ ἀκούοντες αὖ οἱ τε καὶ οἱ μεῖζοι τῶν ὑμῶν. σὺ δέ μοι ὦ παῖ ἄξιός χου ἀπόκρινα· ἀρά γε πάντες ἄθρωποι βουλόμεθα εὖ πράττειν· ἢ ἔξεστ μὲν ὧδε ὄρθωμα ἔν ναῦ δὲ ἐφοβούμην, οὐ τῶν κατα γελάστων· καίτοι γαρ δή που καὶ φ ὧδε τῶ ἴσαυτα. τίς γαρ οὐ βούλεται ἄθρώπων εὖ πράττειν. Οὐδεὶς ὅς τις οὖν, ἔφη ὁ κλεινίας. Ἐεν ἰδ' ἐγὼ· φ δὲ μετα ταῦτα ἐπειδὴ βυλόμεθα εὖ πράττειν, πῶς ἂν εὖ πράττοιμεν. ἆρ' ἂν εἰ ἡμῖν πολλὰ κἀγαθὰ εἴη, ἢ ἔξεστ ἐκείνου ἕνεκα δεῖν διδόσθον· δῆλον γάρ που καὶ τῶτο ὅτι οὕτως ἔχει. Σωκράτ. φόρτ δὴ ἀγαθὰ δὲ ποῖα ἆρα τῶν ὄντων τυγχάνει ἡμῖν ὄντα· ἢ οὐ χαλεπὸν οὐδὲ σμικρὸν ἀπόρησε, πάντου τοι οὐδὲ ἔξεστ ἔοικεν ἢ βραχὺ. πᾶς γαρ ἂν ἡμῖν εἶποι· ὅτι τὸ πολυντεῖν ἀγαθὸν ἢ γαρ. Γαύγ' ἔφη. Οὐκοῦν καὶ τὸ ὑγιαίνειν· καὶ τὸ κάλλει εἶναι καὶ τἆλλα κατὰ τὸ σῶμα ἰκανῶς παρεσκευάσθαι. Σωκράτ. δόκει. Ἀλλὰ μὴν εὐγένειά τε καὶ δυνάμεις καὶ τιμαὶ ἐν τῇ ἑαυτῆς ἕκαστα ἀγαθὰ ὄντα. ὁμολόγει. Τί οὖν ἔφην ἔτι ἡμῖν λέπει τουτῶν ἀγαθῶν· τί ἆρα ἔδι τὸ σώφρονά τε εἶναι καὶ δίκαιον καὶ ἀσφαλὲς πότερον πρὸς ὅδε ὦ κλεινία ἢγᾶ σὺ ἐαὐτοῦ τα τιθῶμεν ὡς ἀγαθὰ, ὀρθῶς ἡμᾶς θήσειν· ἢ ἐαὐ μή· ἴσως δ' ἂν τις ἡμῖν ἀμφισβητήσειε· σὺ δὲ πῶς δοκᾶ. Ἀγαθὰ ἔφη ὁ κλεινίας. Ἐεν ἰδ' ἐγὼ· πλὼ δὲ σοφίαν πῦ χρεῦ τἀξόμεν· σὲ φῆς ἀγαθοῖς, ἢ πῶς λέγεις. Ἐν τοῖς ἀγαθοῖς· σὺ θυμοῦ δὴ

μήτι

μᾶλλον παρακαλέσω μου τῶν ἀγαθῶν ὅτι καὶ ἄξιον λόγου. ΚΛΕΙΝΙΑΣ. Ἀλλά μοι δοκοῦμεν ἔφη οὐ λίαν ὀλιγαρχικῶς. καὶ ἐγὼ αὖ μικροῦ εἶπον ὅτι ναὶ μὰ Δία κινδυνεύομέν γε μέγιστον τῶν ἀγαθῶν παρακινεῖν. ΤΙ ΕΣΤΙ ΔΙΟΣ. ΤΙΝΙ ΔΥΤΥΧΙΑΝ ΩΓΚΛΕΙΝΙΑ, ὃ πάντες φασί, καὶ ἐν πάνυ φαύλοις. μέγιστον τῶν ἀγαθῶν εἶναι. ΚΛΕΙΝΙΑΣ ΛΕΓΕΙΣ ἔφη, καὶ ἐκ καὶ πάλιν μεταγνόσας εἶπον. ὅτι ὀλίγου κατεγέλασα ἐγνώμην ὑπὸ τῶν ξένων, ἐπεί τε καὶ σὺ ὦ παῖ ἀξιόχρεω. ΤΙ ΔΗ ἔφη ΕΣΤΙΝ. ΟΤΙ ΔΥΤΥΧΙΑΝ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις, νῦν δὲ αὖ δηλονότι τοῦτο τὸ αὐτὸ ἐλέγομεν. ΤΙ ΟΥΝ ΔΗ ΕΣΤΙΝ. κατεγέλασεν δή που ὁ πάλαι πρόκειται, ΕΣΤΙΝ πάλιν προϊόντα, καὶ δὶς ταυτὰ λέγειν. ΠΩΣ ἔφη ΕΣΤΙΝ λέγεις; Ἦ σοφία δή που ἦν ἐκεῖνο ΔΥΤΥΧΙΑ ὄντι· ΕΣΤΙΝ δὲ καὶ παῖς γενέσθαι ἐξ ἀβουλίας. οὕτως ἴσως τίς τε καὶ δύσβουλος ὄντι. καίτοι γνοὺς αὐτὸν θαυμάζοντα, ἆρα οὐκ οἶσθα ἔφη ὦ κλεινία, ὅτι τοῦτο ἀμηχανίας δυσπραγίαι οἱ αὐλητικοὶ ΔΥΤΥΧΕΣΤΑΤΟΙ εἰσι; ΣΑΥΣΙΦ. Οὐκοῦν ἦν δ' ἐγὼ καὶ τοῦτο γραμμάτων ζητεῖν τε καὶ ἀναλύσεως, οἱ γραμματικοί. ΡΑΔΙΟΥΡΓΟΣ. Τί δὲ πρὸς τοὺς τῆς θαλάσσης κυβερνήτους μῶν οἴει ΔΥΤΥΧΕΣΤΕΡΟΥΣ τινὰς εἶναι τῶν σοφῶν κυβερνητῶν, ὡς ἐπὶ παῦε ἀπεῖν; ΟΥ ΦΗΣΙ.

ΤΙ ΔΗ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥΜΕΝΟΣ μᾶλλον ποτὸν αὖ ἥδιον τὸ κινδυνεύειν τὲ καὶ τῆς τύχης μετέχειν. μᾶλλ' ΣΟΦΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ, ἢ μᾶλλ' ἀμαθοῦς. ΜΕΤΑ ΣΟΦΟΥ. ΤΙ ΔΗ ΑΘΗΝΩΝ. μᾶλλ' ΠΟΤΕΡΟΝ αὖ ἡδέως κινδυνεύοις· μᾶλλ' ΣΟΦΟΥ ΙΑΤΡΟΥ, ἢ μᾶλλ' ἀμαθοῦς. ΜΕΤΑ ΣΟΦΟΥ. ΕΡ' ΟΥΝ ΔΗ ἐγὼ, ὅτι δύστυχέστερον αὖ εἶναι πράττειν μᾶλλ' ΣΟΦΟΥ πράττοντα ἢ μᾶλλ' ἀμαθοῦς; ΣΥΜΦΩΝΕΙ. Ἦ σοφίαν ἆρα παντὸς χρῆμ' ΔΥΤΥΧΕΙΝ ποιεῖ τοὺς ἀνθρώπους· οὐ γὰρ δή που ἁμαρτάνει γ' αὖ ποτὲ τῆς σοφίας. ἀλλ' ἀνάγκη ὀρθῶς πράττειν καὶ τυγχάνειν· ἢ γοῦν αὖ σύνεσίν γε σοφίαν εἶναι. ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΜΕΛΗΤΩΜΕΝ ΣΑΜΕΝΟΣ πλουτοῦντος, οὐκ ἂν δ' ὅπως οὐ κεφαλαίῳ οὕτω ἔχειν, σοφίαν παρούσης ὅταν παρῇ, μηδὲν προσδεῖσθαι ΔΥΤΥΧΙΑΣ· ἐπεὶ δὴ ΦΗΣΙ σωμολογησάμενοι, πάλιν ἐπυθανόμεθα αὐτοῦ τὰ πρόσθεν ὁμολογημένα πῶς αὖ νῦν ἔχοι. ὡμολογήσαμεν γοῦν ἔφην· εἰ νῦν ἀγαθὰ πολλὰ παρείη, δύναμένῳ αὖ καὶ δι' πράττειν. ΣΑΥΣΙΦ. Ἐρ' οὖν δύναμενοῦμεν αὖ ὀφ. τὰ παρόντα ἀγαθὰ εἰ μηδὲν ὠφελοῖ, ἢ εἰ ὠφελοῖ. ΕΙ ὠΦΕΛΟΙ ἔφη. Ἐρ' οὖν αὖτη ὠφελοῦσα οὐ μόνον νῦν· χρώμεθα Δ' αὐτοῖς μή; ὅτι σιτία εἰ νῦν εἴη πολλά· ἐθέλομεν Δ' μὴ, ἢ ποτόν; πίνομεν Δ' μὴ, ἵνα ὅ τι ὠφελοίμεθ' αὖ. ΟΥ ΦΗΣΙ ἔφη. ΤΙ ΔΗ ΟΙ ΔΗΜΙΟΡΓΟΙ πάντες, εἰ αὐτοῖς εἴη πόστα τὰ ἐπιτήδεια παρεσκευασμένα ἐφ' ᾧ ἑαυτῷ ἕκαστον ἔργον, χρεὼ Δ' αὐτοῖς μὴ, ἐρ' αὖ οὗτοι ἂν πράττοιεν ὀφ. νῦν κτῆσιν· ὅτι καὶ κτημάτων ἕνεκα πάντα ἃ λέγεις κτᾶσθαι τὸν δημιουργόν; ΣΥ τί κτῶν εἰ παρεσκευασμένος εἴη τούτου ἕνεκα ἅπαντα καὶ ξύλα ἐκκαίειν τι καταίνοιτο Δ' μή· ἵνα Δ' ὠφελοῖ τὰ ἐκ τοῦ τῆς κτήσεως; ΟὐΔΑΜΩΣ ἔφη. ΤΙ ΔΗ ΕΙ τις κτημάτων ἕνεκα πλούτου τε καὶ ἃ νῦν δὴ ἐλέγομεν πάντα τὰ ἀγαθὰ; χρῶ Δ' αὐτοῖς μὴ, ἐρ' αὖ δύναμενοῦ ὀφ. νῦν τούτων κτῆσιν τῶν ἀγαθῶν; οὐ δῆτα ὦ σώκρατες. Δεῖν ἆρα ἔφην ὡς ἔοικε, μὴ μόνον κεκτῆσθαι τὰ τοιαῦτα ἀγαθὰ ἃ μέλλοντα δύνασθαι ἔσεσθαι, ἀλλὰ καὶ χρῆσθαι αὐτοῖς, ὡς οὐδὲν ὄφελος τῆς κτήσεως γίγνεται. ΑΛΗΘΗ ΛΕΓΕΙΣ. Ἐρ' οὖν ὦ κλεινία ἤδη ἔσῃ ἱκανὸν πρὸς Δ' δύνασθαι ποιῆσαί μ' ἂν τό, τε κεκτῆσθαι τἀγαθὰ καὶ ἃ χρῆσθαι αὐτοῖς; ἔμοιγε δοκεῖ. ΓΟΤΤΟΝ ἦν δ' ἐγὼ· ἐὰν ὀρθῶς χρῆταί μ', ἢ ἐὰν μή. ἐὰν ὀρθῶς. καλῶς Δ' ἂν δ' ἐγὼ λέγεις. πλεῖον γάρ που δύνασαι βάττον' ἦν, ἐάν τις χρῆται ὁ πρῶτον μὴ ὀρθῶς πράγματι, ἢ ἐὰν ἐᾷ. Δ' μὴ, χαίρωμεν· ἢ δι, οὔτε κακὸν, οὔτε ἀγαθὸν, ἢ οὐκ οὕτω φαμέν. ΣΥΣΙΧΡΗΣ. Τί οὖν οὐ τῇ ὀργάσιᾳ τε καὶ χρήσει τῇ τοῦδε τὰ ξύλα· μᾶλλον ἄλλο τί ἐστι ἢ ἀ τέκτονικὴ ὀρθῶς χρῆσθαι, ἢ ἐπιστήμη ἡ τεκτονική. ΟΥ ΦΗΣΙ ἔφη. ἈΛΛΑ μήν που καὶ ἐν τῇ τοῦδε τὰ σκύτη ὀργάσιᾳ ἢ ὀρθῶς, ἐπιστήμη ἐστὶν ἡ σκυτικὴ. ΣΑΥΣΙΦ. Ἐρ' ὃν ἦν δ' ἐγὼ καὶ τοῦδε νῦν χρείαν ὧν ἐλέγομεν Δ' πρῶτον τῶν ἀγαθῶν, πλοῦτόν τε καὶ ὑγείαν καὶ κάλλος, ἢ ὀρθῶς πᾶσι τοῖς τοιούτοις χρῆσθαι ἐπιστήμη ἐστὶν οὖσα μόνη καὶ λογιζομένη νῦν πρᾶξιν, ἢ ἄλλο τι; ἐπιστήμη ἦ δ' ὅς. Οὐ μόνον ἄρα δύνασθαι ἀλλὰ καὶ δύπραγίαν ὡς ἔοικεν ἐπιστήμη παρέχει τοῖς ἀνθρώποις. οὐ πάλ

σιν κτήσει τε καὶ πράξει. Ὦ μολόγει. Ἦ γὰρ ὃν ὦ πρὸς Διὸς ἦν δ' ἐγὼ ἔφιλός τι τῶν ἄλλων κτημάτων αὖθ' φρονήσεως καὶ σοφίας; ἀδρά γ' εἶναι τἀν αὖθ πολλὰ καὶ κτημένους καὶ πολλὰ πράττειν νοῦν μὲν ἔχοντ', ἧττον δὲ νοῦν ἔχοντ. ὦ δὲ σκόπει. οἰκεῖ λάττω πράττειν, ἐλάττω αὖ ἁμαρτάνοι. ἐλάττω δὲ ἁμαρτάνων, ἧττον αὖ κακῶς πράττοι. ἧττον δὲ κακῶς πράττων, ἄθλιος ἧττον αὖ εἴη. Γαὶν γ' ἔφη. Πότερον οὖν αὖ μᾶλλον ἐλάττω τῆς πράξεως πίνης ὤν, ἢ πλούσιος. Γαῖος ἔφη. Τὸ τρον δὲ ἀσθενὴς ἢ ἰσχυρός. Ἀσθενής. Πότερον δὲ σῶμος, ἢ ἄσθμος. Ἄσθμος. Πότερον δὲ ἀσώφρων ὢν καὶ σώφρων ἐλάττω αὖ πράττοι, ἢ ἀνελεύθερος. Ἀνελεύθερος. Οὐκοῦν καὶ ἀργὸς μᾶλλον, ἢ δραστήριος. Σωκράτης. καὶ βραδὺς μᾶλλον, ἢ ταχύς. καὶ ἀμβλὺν ὀρῶν καὶ ἀκόνων μᾶλλον, ἢ ὀξύ. Γαῖα τὰ τοιαῦτα ξυνεχωρεῖμεν ἅπαντες. Ἐν κεφαλαίῳ δ' ἔφη. ὦ κλεινία κινδυνεύεις σύμπαντα ἃ τὸ πρῶτον ἔφαμεν ἀγαθὰ εἶναι οὐκέτι οὕτω ὁ λόγος αὖ τοῖς ἔᾶν, ὅπως αὖτά γε καὶ αὖτὰ πέφυκεν ἀγαθὰ ἀλλ' ὡς ἔοικεν ὦ δ' ἔχει. ἐὰν μὲν αὖ τῶν ψυχῶν ταῖς ἁμαρτίαις κακὰ εἶναι τῶν ἀνθρωπίνων, ὅσα δυνατὸν τρέπειν τῷ ἐγχειρεῖν κακῶς ὄντε. ἐὰν δὲ φρόνησίς τε καὶ σοφία, μείζω ἀγαθά. αὖτὰ δὲ καθ' αὑτὰ, οὐκέτ' ἂν αὖ τῶν οὕτως ἄξια εἴη. Φαίνεται ἔφη ὡς ἔοικεν οὕτως ὡς σὺ λέγεις. τί οὖν ἡμῖν συμβαίνει ἐκ τῶν εἰρημένων. ἄλλο τι ἢ τῶν μὲν ἄλλων οὐδὲν ὄν οὔτε ἀγαθόν, οὔτε κακόν. τοῦτον δὲ δύνειν ὄντοιν, ἡ μὲν σοφία ἀγαθόν· ἡ δὲ ἀμαθία κακόν; Ὦμολόγει. Ἔτι τοίνυν ἔφη δ' λοιπὸν ἐπισκεψώμεθα. ἐπειδὴ δύσταμεν μὲν ἢ προθυμήμεθα πάντες. φαίμεν δὲ τοιοῦτοι γιγνόμενοι, ἐκ τοῦ χρῆσθαί τε τοῖς πράγμασι. καὶ ὀρθῶς χρῆσθαι, πλὴν δὲ ὀρθότητα καὶ δύτυχίαν ἐπισήμη ἢ παρέχουσα, δεῖ δὴ ὡς ἔοικεν ἐκ παντὸς τρόπου ἃ παντα ἀσφαλῆ ἕξειν παρασκευάζεσθαι, ὅπως ὡς σοφώτατος ἔσται, ἢ οὔ. Ναὶ ἔφη. καὶ πῶς πατρός γε δή που, ἔξειν διόμενον δεῖν παρακαμβάνειν πολὺ μᾶλλον, ἢ χρήματα καὶ παρ' ἑτέρου τῶν φίλων τῶντι ἄλλων καὶ τ' φασκόντ' δρα σῶν ἔᾶν καὶ ξυῶν. καὶ πολιτῶν. δόμενον καὶ ἱκετεύοντα σοφίαν μεταδίδυαι, οὐδὲν αἰσχρὸν ὦ κλεινία οὐ δὲ νεμισται. εἶναι τούτου ὑπεριτεῖν καὶ δουλεύειν καὶ δρασῇ καὶ παντὶ αὐῶ ὁτιοῦν ἐθέλοντα ὑπεριτεῖν τῶν καλῶν ὑπεριτημάτων, προθυμούμενον σοφὸν γενέσθαι. ἢ οὐ δοκεῖσοι ἔφη ἐγὼ οὕτω; Γαῖν μὲν οὖν δ' μοι δοκεῖς λέγειν ἦ δ' ὅς. Εἰ ἔστι γ' ὦ κλεινία ἓν δ' ἐγὼ ἡ σοφία διδακτόν· ἀλλὰ μὴ ἀρ' ταυτομάτου παραγίγνεται τοῖς ἀνθρώποις. ἔᾶν γὰρ ἡμῖν ἔτι σκεπτέον. καὶ οὔπω διωμολογημένον ἐμοί τε καὶ σοί.

Ἀλλ' ἔμοι γ' ἔφη ὦ σώκρατες, δίδακτὸν ἔᾶν δοκεῖ. καὶ ἐγὼ καθὲς ἄπον· ἢ καλῶς λέγῃς ὦ ἄριστε ἀσφῶν. καὶ δὴ ἐποίησας ἀπαλλάξασ μεσυλλογισμοῦ πολλοῦ τοῦδι τοῦτον αὖ τόν· τὸ τοῦτον διδακτὸν, ἢ οὐ διδακτὸν ἡ σοφία· νῶν οὖν ἐπειδὴ σοι καὶ διδακτὸν δοκεῖ, καὶ μόνον τῶν ὄντων δύσταμενα καὶ δύτυχῆ ποιεῖν ἡγῇ αὖον ἄλλοτι, ἢ φαίης ἂν ἀναγκαῖον ἔᾶν φιλοσοφεῖν· καὶ αὐτὸς σὺ νῷ ἔχεις αὐτῷ φρεῖν; Γαῖν μὲν οὖν ἔφη ὦ σώκρατες ὡς οἷόν τε μάλιστα. Κἀγὼ ταῦτα ἄσμενος ἀκούσας· ἡ μὲν ἐμὴ ἔφη παράδειγμα ὦ διονυσόδωρέ τε καὶ εὐθύδημε, δεῖ ἐπιθυμῶ τῶν προτρεπτικῶν λόγων ἔᾶν, τοιοῦτον ἰδιωτικὸν ἴσως ἡ μέλις δὲ μακρῶν λεγόμενον· σφῶν δὲ ὁπότερος βούλεται, ταυτὸν ἔᾶν τέχνη πράττων, ἐπιδειξάτω ἡμῖν. εἰ δὲ μὴ ἔᾶν βούλεσθον, ἔθων ἐγὼ ἀπέλειπον, ἡ ἐξῆς ἐπιλέξεται τῷ μειρακίῳ. πότερον πᾶσαν ἐπιστήμην δεῖ αὐτὸν κτᾶσθαι, ἢ ἔστι τῆς μία τις δεῖ λαβόντα εὐθυμονεῖν τε καὶ ἀγαθὸν εἶναι ἔᾶν· καὶ τίς αὕτη· ὧς πρὸ γοῦ ἔλεγον ἀρχόμενος τοῦδι πολλοῦ ἡμῖν τυγχάνει ὄν, τόν δ' ἦν καὶ ἴσκον σοφόν τε καὶ ἀγαθὸν γενέσθαι· ἐγὼ μὲν οὖν ταῦτα εἶπον ὦ κρίτων. τῷ δὲ μετὰ ταῦτα ἐσυμβίῳ πάνυ σφόδρα προσεῖχον τὸν νοῦν. καὶ ἐσκόπουν τίνα ποτὲ τρόπον ἄφαυτο τὸν λόγον. καὶ ὁτῶθεν ἀρξοιτο. παρακαλοῦμενοι τῷ καὶ ἴσκῳ σοφίαν τε καὶ ἀρετὴν ἀσκεῖν. ὁ οὖν πρεσβύτερος αὐτῶν ὁ διονυσόδωρος, πρότερος ἦρχετο τοῦ λόγου. καὶ ἡμᾶς πάντας ἐβάλ πομεν πρὸς αὐτὸν ὡς αὐτίκα μάλα ἀκουσόμενοι θαυμασίους τινὰς λόγους. ὅπερ οὖν καὶ συνέβη ἡμῖν, θαυμαστὸν γοῦν τινα ὦ κρίτων αὐτῷ καταῆρχε λόγον. οὐ σὲ ἄξιον ἀκοῦσαι. ὡς παρακαλυσικὸς ὁ λόγος ἦν ἐπ' ἀρετήν. Εἰπέ μοι ἔφη ὦ σώκρατες τε

καὶ

ὑμῖν οἱ ἄλλοι ὅσοι φατὲ ἐπὶ σφῶν αὐτῶν τὸν Περικλέα σοφὸν γεγενῆσθαι, πότερον παίζετε ταῦτα λέγοντες, ἢ ὡς ἀληθῶς ἐπὶ σφῶν τι καὶ σπουδάζετε. Καὶ πῶς οἰόμεθα ὑμᾶς τοῦτο παίζειν ἐνθάδε; ἐκεῖ μὲν γὰρ ἐδόκουν διαλεχθῆναι τῷ Περικλεῖ αὐτῷ· καὶ διαταῦτα προσεποιούμεθα καὶ οὐκ ἐσπουδάκαμεν· ταῦτα οὖν διανοοῦ, ἵνα μᾶλλον εἰδῇς ὅτι θαυμαστῶς σπουδάζομεν· καὶ ὁ Διονυσόδωρος, σκόπει μὴ ἔφη ὦ Σώκρατες, ὅπως μὴ ἐξαρνος ἔσῃ ἃ νῦν λέγεις. Ἔσκεμμαι ἔφη δ' ἐγώ· οὐ μὰ τὸν Δία μή ποτ' ἐξαρνος γένωμαι. Τί δῆτ' ἔφη φατέ, βούλεσθε αὐτὸν σοφὸν γενέσθαι; Ναὶ νὴ δία ἔφην ἔγωγε. Καὶ ὃς ἐπήνεσε μάλα σφόδρα τὸν Περικλέα σοφὸς εἶναι, ἔφη. Οὐκοῦν φησὶ γέ που. Ἔστι δὲ δὴ δ' ἐγὼ οὐκ ἀλαζών. Ὑμεῖς δ' ἔφη βούλεσθε γενέσθαι αὐτὸν σοφόν· ἀμαθῆ δὲ μὴ εἶναι; Ὡμολογοῦμεν. Οὐκοῦν ὃς μὲν οὐκ ἔστι, βούλεσθε αὐτὸν γενέσθαι· ὃς δ' ἔστι νῦν, μακέλλῃ ἔστ' ἄν. Καὶ ἐγὼ ἀκούσας ἐθορυβήθην. Ὁ δέ μου θορυβομένου ὑπολαβὼν, ἄλλο τι οὖν ἔφη ἐπεὶ βούλεσθε αὐτὸν ὃς νῦν ἔστι μακέλλῃ ἔστ', βούλεσθε αὐτὸν ὡς ἔοικεν ἀπολωλέναι· καίτοι πολλοῦ ἂν ἄξιοι οἱ ἐμοὶ φίλοι τὸ μὴ ὁρᾶσθαι· εἴπερ τὰ παιδικὰ τοῦτ' ἐπαθον ἀπολέσαντο ἀπολωλέναι. Καὶ ὁ κτήσιππος ἀκούσας, ἢ γὰρ οὐκ ἐπιστάμεθά τε ἐνθάδε τῶν παιδικῶν καὶ εἶπεν· Ξένοι, θαυμαστὸν ὅσον ἐγὼ ἡδέως ἂν ἐπαινοίην, εἴ που αὖ σοι εἰς κεφαλήν· ὅ, τι μαθὼν μου καὶ τῶν ἄλλων κατεψεύσω τοιοῦτον πρᾶγμα. Οὐκοῦν δῆλα αὐτὰ ἔσεσθαι λέγειν· ὡς ἐγὼ τόνδε βουλοίμην αὖ ἀπολωλέναι.

Τί δῆτα ὦ κτήσιππε ὁ Διονυσόδωρος ἡδονὴν σοὶ οἴει τ' εἶναι ψεύδεσθαι. Νὴ δία ἔφη· εἰ μὴ μόνον μαί γε. Πότερον λέγοντα τὰ πράγματα τοῦδε οὐκ ἀληθῆ, ἢ μὴ λέγοντα. λέγοντα ἔφη. Οὐκοῦν ἃ τὸν λέγει αὐτὸν, οὐκ ἄλλα λέγει τῶν ὄντων, ἢ ἐκεῖνα ἃ τὸν λέγει. Πῶς γὰρ ἂν ἄλλος ἔφη ὁ κτήσιππος. οὗ μὲν κἀκεῖνό γ' ἔστι τῶν ὄντων, ὃ λέγει χωρὶς τῶν ἄλλων. Γαίη γε. Οὐκοῦν ὁ ἐκεῖνο λέγων, ἃ ὄν ἔφη λέγει. Ναί. Ἀλλὰ μὴν ὅ γε ἃ ὄν λέγων, καὶ τὰ ὄντα; τἀληθῆ λέγει. ὥστε ὁ Διονυσόδωρος ἐπὶ τὸν λέγει τὰ ὄντα, λέγει τἀληθῆ, καὶ οὐδὲν ψεύδεται τὰ σοῦ ψεύδηται. Ναὶ ἔφη. Ἀλλ' ὁ ταῦτα λέγων ἔφη ὁ κτήσιππος ὦ Διόνυσε οὐ τὰ ὄντα λέγει. καὶ ὁ Διονυσόδωρος· τὰ δὲ μὴ ὄντα ἔφη ἄλλο τι, ἢ οὐκ ἔστιν; Οὐκ ἔστιν. Ἄλλοτι οὖν οὐδαμοῦ τά γε μὴ ὄντα ἔστα ἔστι. Οὐδαμοῦ. Ἔστιν οὖν ὅπως ἢ ταῦτα τὰ μὴ ὄντα πρὸς οὐσίαν αὖτις τιν' ὑπὸ τοῦ ποιήσεως αὖ καὶ ὁ ποιῶν τὰ μηδαμοῦ ὄντα; Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ ἔφη ὁ κτήσιππος. Τί δῆτ' οἱ ῥήτορες ὅταν λέγωσιν οἱ τῷ δήμῳ οὐκὶ πράττουσι; πράττουσι μὲν οὖν ἔφη ὅς. Οὐκοῦν ἃ πρὸ πράττουσι νῷ ποιοῦσι; Ναί. Τὸ λέγειν τ' ἄρα πράττειν τε καὶ ποιεῖν ἐστι; Ὡμολόγησεν. οὐκ ἄρα τά γε μὴ ὄντ' ἔφη λέγει ἀλλὰ ποιεῖ γοῦν αὖ ἔοικέ τι. σὺ δὲ ὡμολόγησας τὰ μὲν ὄντα μὴ οἷόν τ' εἶναι μηδενὶ ποιεῖν. ὥστε καὶ τὰ τῶν σῶν λόγων, ἃ δὴ ψεύδη λέγει. ἀλλ' ἃ πρὸ λέγει Διονυσόδωρος, τἀληθῆ τε νῷ τὰ ὄντα λέγει. Νὴ δία ἔφη ὁ κτήσιππος ὦ Διόνυσε. ἀλλὰ τὰ ὄντα μὲν τρόπον τινὰ λέγει. οὐ μέντοι ὥς γ' ἔοικε. Πῶς λέγεις ἔφη ὁ Διονυσόδωρος ὦ κτήσιππε. εἰσὶ γάρ τινες οἳ λέγουσι τὰ πράγματα ὡς ἔοικε; Εἰσὶ μέντοι ἔφη οἱ καλοί τε κἀγαθοί νῷ οἱ τἀληθῆ λέγοντες. Τί δῆτ' ἔφη ὁ κακὸς· τἀγαθὰ οὐκ ἂν ἔφη ἔοικε· τὰ δὲ πονηρὰ κακῶς. Σωστέον γάρ. τοὺς δὲ καλούς τε νῷ ἀγαθοὺς ὁμολογεῖς λέγειν ὡς ἔοικε τὰ πράγματα; Ὁμολογῶ. κακῶς ἄρα ἔφη λέγουσιν ὦ κτήσιππε οἱ ἀγαθοὶ τὰ πονηρὰ, εἴπερ ὡς ἔοικε λέγουσι. Ναὶ μὰ δία ἔφη δ' ὁ σοφὸς ἐκεῖνος γε τοὺς γοῦν κακοὺς ἀνθρώπους, ὧν σὺ ἐμοὶ πείθῃ οὐ πολλοστόν ἐστιν, ἵνα μήποτε οἱ ἀγαθοὶ κακῶς λέγωσιν. ὡς οὐ δὴ ὄφελε κακῶς λέγειν οἱ ἀγαθοὶ τοὺς κακούς. Ἦ καὶ τοὺς μεγάλους ἔφη ὁ Διονυσόδωρος μεγάλως λέγουσι. καὶ τοὺς θερμοὺς θερμῶς. Μάλιστα δή που ἔφη ὁ κτήσιππος. τοὺς γοῦν ψυχροὺς ψυχρῶς λέγουσί τε καὶ φασὶ διαλέγεσθαι. Σὺ μὲν ἔφη ὁ Διονυσόδωρε λοιδορεῖ ὦ κτήσιππε λοιδορεῖ. Μὰ δί' οὐκ ἔγωγε, ἔφη ὁ Διονυσόδωρε ἐπεὶ φιλῶ σε. ἀλλὰ νουθετῶ σ' ὡς ἑταῖρον καὶ πειρῶμαι πείθειν μάλιστα τοιαυτί μοι οὕτως ἀγροίκως λέγειν. ὅτι ἐγὼ τούτους βούλομαι ὀλωλοτας οὓς τοῦδε πλείστου ποιοῦμαι. Ἐγὼ οὖν ἐπειδή μοι ἐδόκουν ἀγροικοτέρως πρὸς ἀλλήλους ἔχειν, προσεπαίζόν τε τῷ κτησίππῳ καὶ ἔφην· ὅτι ὦ κτήσιππε ἐμοὶ μὲν δο-

καὶ χρῆσθαι ἡμᾶς παρὰ τῶν ξένων δίκαιόν ἐστιν ἃ λέγουσιν ἢ ἀκλαυστὶ μὴ ἀποδίδοναι. καὶ μὴν ὀνόματι γε διαφθείρεσθαι. ἀναγκαῖόν γε πάντη οὕτως ἄβουλόν ἐστιν ἄνθρωπον, ὥστ' ἐκ πονηρῶν τε καὶ ἀφρόνων χρυσοῦς τε καὶ ἐμφρονας ποιῆσαι, καὶ ἔστιν ἅττα αὐτῷ διήνεγκεν, εἴτε καὶ παρ' ἄλλου τευ ἐμαθήτην, φέρον πλοῦτον καὶ ἐλευθερον ποιοῦν, ὥστε ἀπολέσαντες πονηρὸν ὄντα, χρηστὸν πάλιν ἀποφῆναι, ἢ τὸν ἐπίστασθον. δῆλον δὲ ὅτι ἐπίστασθον. ἐφάνη γοῦν πολὺ τέχνῃ σφῶν εἶναι πολὺ νικᾶν διημιλίᾳ, ἀγαθοὺς ποιεῖν ἐκ ἀνθρώπους ἐκ πονηρῶν. συγχωρήσωμεν οὖν αὐτοῖν αὐτὸ. ἀπολέσαντων ἡμῶν τὸ μέγιστον τῆς φρονήσεως ποιησάντων· τί ἂν τοῖς ἄλλους· ἐὰ δὲ ὑμεῖς οἱ νέοι φοβεῖσθε ὥσπερ οἱ γέροντες οἱ ἐμοὶ ἔστω ὁ κίνδυνος. ὡς ἐτῶ ἐπειδὴ τάχιστα πρισβύτης ἐμοὶ, παρακινδυνεύειν ἕτοιμος. τῇ παρελθόντε μοι ἐμαυτὸν διονυσοδώρῳ τούτῳ ὥσπερ τῇ μελίσσῃ τῇ τέχνῃ· ἀπολλύτω μοι. καὶ ἐὰ μὲν βούλητῃ, ἐλέτω. ἐὰ δ' ὅτι βάλεται, ἔστω πειάτω· μόνον χρηστὸν ἀποφυσάτω. καὶ ὁ κτήσιππος· ἐτῶ μὲν ἔφη καὶ αὐτὸς ὦ σώκρατες, εἴ οἱμός ἐμε παρέχειν ἐμαυτὸν τοῖς ξένοις· καὶ ἐὰν βουλωντῃ λάβειν ἔτι μᾶλλον ἢ νῦν λάβουσιν, εἴμοι ἥδρακε μὲν εἰς ἀσκὸν πολὺ τρήσει, ὥς που ἡ τῶν μαρσύου· ἀλλ' εἰς αἰτιᾶ. καὶ τοι μὲν εἴπεται διονυσόλωρος οὐδὲν, χαλεπαίνειν αὐτῷ· ἐτῶ δὲ οὐ χαλεπαίνω. ἀλλ' ἀναλίσκω πρὸς ταῦτα. ἄμεινον δοκεῖ πρός με μὴ κακῶς λέγειν. ἀλλὰ σὺ δ' αὖ λέγειν. ἔφη ὦ διονυσόλωρε μὴ κάλει λοιδορεῖσθαι· ἕτερον γάρ τοι ἐστὶ λοιδορεῖσθαι. καὶ ὁ διονυσόλωρος· ὁ δ' ὄνος ἔφη τῷ αὐλίσκειν ὦ κτήσιππε ποιᾷ τοὺς λόγους; γαύτως δή που ἔφη καὶ σφόδρα, ἢ σὺ ὦ διονυσόλωρε, οὐκ οἶει εἶναι αὐλίσκειν; οὐκοῦν σύ τ' αὖ ἔφη ἀπολείξεις πώ ποτε ἀκούσας οὐδενὸς αὐτιλέγοντος ἑτέρῳ ἑτέρῳ. ἀλλ' ἢ λέγεις ἔφη· ἀλλὰ ἀκούσομαι νῦν ἔσοι ἀποδείκνυμι αὐτιλέγοντες κτησίππου διονυσοδώρῳ, ἢ καὶ ὑπόσχοις αὖ τοῦτον λόγον. γαῦ ἔφη. τί οὖν ἢ δ' ὃς εἰσὶν ἐκάστῳ τῶν ὄντων λόγοι; γαῦ νη γε. οὐκοῦν ὡς ἔστιν ἕκαστον, ἢ ὡς οὐκ ἔστιν. ὡς ἔστι. εἰ τί μέμνησαι ἔφη ὦ κτήσιππε· καὶ αὖ τι ἐπιλείξομεν μηδένα λέγοντα ὡς οὐκ ἔστι. δ' γοῦν μὴ ὄν, οὐδεὶς ἐφάνη λέγων. τί οὖν δή φησ' ἢ δ' ὃς ὁ κτήσιππος, ἢ πόν τι αὐτιλέγομεν ἐτῶ τε καὶ σύ. πότερον οὖν ἢ δ' ὃς αὐτιλέγοιμεν αὖ τὸ αὐτὸ πράγματος λόγον ἀμφότεροι γιόντες, ἢ οὐ τω μὲν αὖ δή που ταυτὰ λέγοιμεν. σωσιχώρει. ἀλλ' ὅταν μηδέτερος ἔφην τὸ πράγματος λόγον λέγῃ, τότε αὐτιλέγοιμεν αὖ, ἢ οὕτω γε τοπαράπαν, οὐδ' αὖ μεμνημένος ἔτι τὸ πράγματος οὐδέτερος ἡμῶν. καὶ φησὶ σωσωμελόγιος. ἀλλ' ἆρα ἔφη ὅταν ἐτῶ μὲν ἢν τὸ πράγματος λόγον λέτω, σὺ δὲ ἄλλου τινὸς, ἆρα τότε αὐτιλέγομεν, ἢ ἐτῶ λέτω μὲν δ' πράγμα. σὺ δὲ οὐδὲ λέγοις τοπαράπαν. ὁ δὲ μὲν λέγων τῷ λέγοντι πῶς αὖ αὐλιλέγοι. καὶ ὁ μὴ κτήσιππος ἐσήμανεν· ἐτῶ δὲ θαυμάσας ἢν λόγον, πῶς ἔφην ὦ διονυσόλωρε λέγεις· οὐ γοῦν τοι ἀλλὰ τῦτον γε ἢν λόγον, πολλῶν δὴ καὶ πολλάκις ἀκηκοὼς ἀεὶ θαυμάζω. καὶ γοῦν οἱ ἀμφὶ πρωταγόραν, σφόδρα ἐχώρουν αὐτῷ· ἢ οἵ τι παλαιότεροι· ἐμοὶ δὲ, ἀεὶ θαυμαστός τις δοκεῖ εἶναι· ἢ τοὺς τε ἄλλους αἰσχύνων, καὶ αὖ τε αὐτὸν. δοκεῖ δὲ αὖ τῷ πῶ ἀληθεσιν ἢ τοῦ μάλιστα πιθανὸν εἶναι. ἄλλο τι ἢ ψευδὴ λέγειν ἐκ ἔστι. ἔστιν γοῦν δικαίᾳ ὁ λόγος. ἢ γοῦν; ἀλλ' ἢ λέγονται τἀληθῆ λέγειν, ἢ μὴ λέγειν. σωσιχώρει. πότερον οὖν ψευδῆ μὲν λέγειν οὐκ ἔστι. δοξάζειν μέν τοι ἔστιν; οὐδὲ δοξάζειν ἔφη. οὐ δ' ἄρα ψευδῆς ἦν δ' ἐτῶ δόξα ἔστι τοπαράπαν. οὐκ ἔφη· οὐ δ' ἄρα ἀμαθία οὐ δ' ἀμαθεῖς ἄνθρωποι, ἢ οὐ τῦτ' αὖ ἦν ἀμαθία· ἔστιν δ' ἦν δ' ψεύδεσθαι τῶν πραγμάτων. γαῦ γε ἔφη. ἀλλὰ ἔστιν οὐκ ἔστιν ἦν δ' ἐτῶ. οὐκ ἔφη· λόγον οὖκουν ὦ διονυσόλωρε λέγεις ἦν λάσιον ἵνα δή ἄρα που λέγας, ἢ ὡς ἀληθῶς δοκεῖσοι, οὐδεὶς εἶναι ἀμαθὴς ἀνθρώπων. ἀλλὰ σὺ ἔφη ἔλεγχον. ἢ καὶ ἔστι ἔστιν κατὰ ἦν σὸν λόγον ἀξιελέγχεσθαι μᾶλλον ψευδομένου; οὐκ ἔστιν ἔφη ὁ αὖ ψεύδημος οὐ δ' ἄρα ἐκέλλυον ἔφη ἐτῶ ναῦν δή ὁ διονυσόλωρος ἀξιελέγχεσθαι. δ' γοῦν μὴ ὄν, πῶς αὖ ἐμε κακὸν δύσει. ἢ οὐ ψεύδημι ὦ δή ἐτῶ τὰ σοφὰ ταῦτα καὶ τὰ αὖ ἔχοντα, νῦ πάνυ γε μανθάνω ἀλλὰ ταχέως πῶς ὁ νῷ. ἴσως μὲν ἦν φορτικώτερόν τι δρήσομεν. ἀλλὰ συγγίγνωσκε. ἔρκ δή, ἐὰν γοῦν μήτε ψεύδεσθαί ἔστι. μήτε

ψεύδη

φλυδᾶ δοξάζειν· μήτε ἀμαθῆ εἶναι, ἀλλ' ὅτι οὐδ' ἁμαρτάνει δεῖ, ὅταν τίς τι πράττῃ· πράττοντα γοῦν, οὐκ ἔστιν ἁμαρτάνειν δήπου ὃ πράττει. οὐκ οὕτω λέγετε; Γαύγίφω. τοῦτο δῆλον ὅτι οὕτω ἐν δίκῃ ἦν φερόμενον ῥῴτημα. εἰ γὰρ μὴ ἁμαρτάνομεν μήτε πράττοντες, μήτε λέγοντες, μήτε διανοούμενοι, ὑμᾶς ὦ πρὸς διὸς εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει, τίνος δὴ ἕνεκα καὶ ἥκετε; ἢ οὐκ αὖ ἐμὲ ἔφατε αἱρετώτερον ἡγεῖσθαι εἶναι σοφῶν τῷ ἐλέγχειν μανθάνειν; Εἶ τί φησιν ὦ Σώκρατες ὁ Διονυσόδωρος ὑπολαβεῖν ἔστως εἰ κρόνος, ὥστε οὐ τοπρῶτον ἔπομαι, ναὶ ἀλλὰ μὰ Δία καὶ ἔτι πέρυσιν ἔφην, ναὶ ἀλλὰ μὰ Δία. ἴσως δὲ οὐ τῷ παρόντι λεγομένοις οὐκ ἔχεις ὅ, τι χρῇ. καὶ γοῦν ἔφω ἐτοῦ χαλεπόν ἐστι. πάνυ ἐκόντος. παρὰ σοφῶν γοῦν λέγονται. ἐπεὶ καὶ τοῦτο τῷ πολυτελεῖ παγχάλεπον χρῆσθαι δοκεῖ μοι λέγειν. ἐγὼ δὲ οὐκ ἔχω ὅ, τι χρῶμαι, εἴ, τί ποτε λέγεις ὦ Διονυσόδωρε, ἢ ἐλεγξόμενος οὐκ ἔχω ἐξελίξαι αὐτόν. ἐπεὶ ἐπὶ τίσι ἄλλοις οἶσθ' ἔξον ῥῆμα. ἐ οὐκ ἔχω ὅ, τι χρήσωμαι τοῖς λόγοις. Ἄλλο σὺ λέγεις ἔφη ἔξον ῥῆμα πάνυ χαλεπὸν χρῆσθαι. ἐπεὶ ἀπόκεινται πρίν σε ἀποκεῖνα θαι ἦν δ' ἐγὼ Διονυσόδωρε. οὐκ ἀποκεῖμαι ἔφη. Ἦ καὶ δίκαιον. Δίκαιον μέντοι ἔφη. κατὰ τίνα λόγον ἦν δ' ἐγώ, ἢ ἐλεγξόμενε κατὰ τοῦτο ὅτι σὺ ναὶ πάνυσφός τις ὑμῖν ἀρξαι περὶ λόγους· καὶ οἶσθα ὅτι δεῖ ἀποκεῖσθαι· καὶ ὅτε μή· καὶ ναὶ ἀλλ' οὐ τοῦν ἀποκεῖσθαι γιγνώσκων ὅτι οὐ δεῖ· λαλεῖς ἔφη ἀμελέτως ἀποκεῖσθαι καὶ ὅτε μή· ἀλλ' ὦ ἄνθρωπε δεῖσθαι καὶ ἀποκεῖσθαι· ἐπεὶ σὺ καὶ ὁμολογεῖς με σοφὸν εἶναι. Γιστοῦτοι ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἀνάγκη ὡς ἔοικε. σὺ γοῦν ἄρχεις· ἀλλ' ἐρώτα. Γότερον οὖν ψυχὴν ἔχουσι νοεῖ τὰ νοοῦντα, ἢ καὶ τὰ ἄψυχα. Τὰ ψυχὴν ἔχοντα. οἶσθα οὖν τι ἔφη ῥῆμα ψυχὴν ἔχον. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. Τί οὖν ἄρτι ἤκουσ', ἔφη μοι νοεῖ ὁ ῥῆμα. Τί ἄλλο γε δ' ἐγώ· ἢ ἐλεγξόμενον ἐμὲ νῦν βλακεύειν, ἢ οὐκ ἐλεγξόμενον· ἀλλὰ καὶ ἔξον ὀρθῶς εἶπον· ἐπὼν ἔφη νοεῖ τὰ ῥήματα. πότερα φῶς ἐλεγξόμενον με ἢ οὔ. εἰ γάρ μὴ ἐλεγξόμενον, ἀλλὰ σὺ ἐλεγξεῖς καὶ πῶς σοφὸς ὤν. οὐ δ' ἔστιν ὅτι χρῇ τῷ λόγῳ· εἰ δ' ἐλεγξόμενον. οὐ δ' οὕτως ὀρθῶς λέγεις· φάσκων οὐκ εἶναι ἐλεγξόμενον· καὶ ταῦτα οὐ πρὸς ἃ πέρυσιν ἔλιγες λέγω· ἀλλὰ ἔοικεν ἔφη ἐτοῦ ὦ Διονυσόδωρέ τι καὶ δυσχέρημα οὗτος μὲν ὁ λόγος οὐ ταυτῷ μέν γε καὶ ἔτι ὡς πρὸ δ' παλαιὸν καταβαλὼν πίπτειν, καὶ ὥστε μὴ ἔξον πάχειν, οὐ δ' ἐπὶ τῆς ὑποστάσεως πυνθάνεσθαι· καὶ ταῦτα οὕτως θαυμαστῶς οὔσης εἰς ἀκρίβειαν λόγων. καὶ ὁ κτήσιππος θαυμάσας γε λέγω τ' ἔφη ὦ ἄνδρες δικαίως· ἔστι γοῦν· εἶδ' ὁπόθεν καὶ ὅπη χαίρειν ὀνομαζόμενοι· ὡς ὑμῖν οὐδὲν μέλλῃ παρακρεῖν. καὶ ἐτοῦ Φοβιδεὺς μὲν λοιδορίας γλίσχρως πάλιν καὶ πρᾴως ἦν κτήσιππον. καὶ ὃ πον ὦ κτήσιππε· καὶ γοῦν δὴ πρὸς κλεινίαν ἔλεγον, καὶ πρὸς σὲ ταυτὰ ταῦτα λέγω· ὅτε οὐ γιγνώσκεις τῶν ξένων σὸν σοφίαν· ὅτε θαυμασίαν δεῖν· ἀλλ' οὐκ ἐκέλευον ὑμῖν ἐπιλέγεσθαι καταδυσζητοῦντες ἀλλὰ ἦν πρωτάμεμεῖσθον ἦν αὖ γ' ἄπιον σοφιστῶν, γοητεύοντε ὑμᾶς· ὑμεῖς οὖν ἦν μοι λάκων με μὴ ὦμεν· καὶ μὴ ἀφιώμεθα δεῖν αὐτοῦ, ἕως ἂν ὑμῖν ἐκ φανῇ ὃν ἐφ' ᾧ αὐτὼ καταδύζητον· δίκαιον γάρ τι καὶ δεῖν παγκάλων φανῆναι ἐπειδὰν ἄρξεται καταδυζητεῖν· ἀλλὰ δώμεθα καὶ παρακαμδώμεθα καὶ προσευχώμεθα αὖδεῖν ἐκφανῆναι. ἐτοῦ οὖν μοι δοκῶ καὶ αὖ πάλιν ὑφηγήσασθαι οἷος προσύχεσθαι αὐτὼ φανῆναί μοι. ὅδιον γοῦν τὸ πρότερον ἀπέλιπον δεῖσθε γοῦν οἱ περάσομεν ἤπως ἂν διαβῶμεν ἀπ' ἤπως ἐκκλίσωμεν καὶ ἐλίσσαντέ με καὶ αἰτείσαντε σωτε ταμέτον καὶ καταδύζοντα καὶ αὐτὼ καταδύσιν ὃν· σὺ δὲ ὦ κλεινία ἔφη ἀπάμυνόν μι. πότερα τότ' ἀπέλιπόμεν· ὡς μὲν οὖν ἐγώμαι, ὦ Κλεινία ποθεν φιλοσοφητέον ὡμολογήσαμεν πολυτῶντες· ἢ γοῦν; Ναὶ ἦ δ' ὅς. Ἦ δ' ὃ γε φιλοσοφία κτῆσις ἐπιστήμης· οὐχ οὕτως ἔφη. Ναὶ ἔφη. Τίνα ποτ' οὖν αὖ κτησάμενοι ἐπιστήμην ὀρθῶς κτησαίμεθα. ἆρ' οὐ δῆλον μὲν ἀπολοῦν ὅτι ταὐτὸν ἦ τις ὑμᾶς ὑπόσει; Γαύγίφω. Ἆρ' ἦν ὑμᾶς αὖ δι' ὑπόσειον, εἰ ἐπισταίμεθα γιγνώσκειν τοῦτ' ἔστιν ὅσων τῆς γῆς χρυσίον πλεῖστον καὶ τερέρυκτη· Ἴσως ἔφη. Ἀλλὰ δὲ πρότερον ἐμοὶ δοκεῖ, ἔξον γ' ἐλεγξόμενε ὅτι οὐδὲν πολίσει· οὐ δ' εἰ αὖδυ πρακμά-

των καὶ τῶ ὀρύττειν τὴν γῆν, ἡ πᾶν ἡμῖν χρυσίον γένοιτο. ὥστε οὐ δι' ἃ τὰς πίστεις χρυσᾶς ἐπιστάμεθα ποιεῖν, οὐδενὸς ἂν ἀξία ἡ ἐπιστήμη εἴη. εἰ γὰρ μὴ κερδᾶναι ἐπιστησόμεθα τῷ χρυσίῳ οὐδὲν ὄφελος αὐτοῦ ἐφάνη ὄν. ἢ οὐ μέμνησαι ἔφη ἐπῳ; Καίτοι γ' ἔφη μέμνημαι. οὐδέ γε ὡς ἔοικε τῆς ἄλλης ἐπιστήμης ὄφελος γίγνεται οὐδὲν, οὔτε χρηματιστικῆς, οὔτε ἰατρικῆς, οὔτε ἄλλης οὐδεμιᾶς ἥτις ποιεῖν τι ἐπίσταται. χρῆσθαι δὲ μὴ ὁ αὐ ποιήσει. οὐχ οὕτως; Σωκ. Οὐ δῆτα γε ἃ τίς ἴσην ἐπιστήμην ὥστε ἀθανάτους ποιεῖν ἄλλο τῶ ἐπίστασθαι τῇ ἀθανασίᾳ χρῆσθαι. οὐ δὲ ταύτης ἔοικεν ὄφελος οὐδὲν, εἴπερ δεῖ τοῖς πρόσθεν ὡμολογημένοις τεκμηρίοις. Σωκράτης ἡμῖν πάντα ταῦτα.

Τοιαύτης τινὸς ἄρα ἡμῖν ἐπιστήμης δεῖ ὦ καλὲ παῖ Ἰὼ δι' ἐπῶ. οὐ ἢ συμπίπτωκεν ἄμα τό, τε ποιεῖν. καὶ ἃ ἐπίστασθαι χρῆσθαι τούτῳ, ὃ αὖ ποιῇ. φαίνεται ἔφη. Πολλοῦ ἄρα δεῖ ὡς ἔοικεν ἡμᾶς λυροποιοὺς ἱκανοὺς εἶναι. καὶ τοιαύτης τινὸς ἐπιστήμης ἐπιβόλης. οὐ ταῦτα γὰρ δὴ χωρεῖς μὲν ἡ ποιοῦσα τέχνη. χωρεῖς δὲ ἡ χρωμένη διέρχεται δ' αὖ τῇ πέρι. ἡ γὰρ λυροποιητικὴ καὶ ἡ καθαρτικὴ πολὺ διαφόρω ἀλλήλοιν. οὐχ οὕτω;

Σωκ. Οὐ δῆτα μὰ Δία οὐ λυροποιητικῆς γε δοκοῦσά μοι. καὶ γὰρ αὖτη ἐστὶν ἡ τοιαύτη. Σωκράτης. Ἀλλὰ πρὸς θεῶν ἔφη ἐπῶ. εἰ νῦν λυροποιητικὴ τέχνη μέθες μοι, ἆρά ἔστιν αὕτη, Ἰὼ ἔλαττόν τε καὶ πλείονας ἡμᾶς διαθέμενος ἔστιν; οὐκ οἶμαι ἔφη ἐγὼ ὁ κλεινίας ἡ πολλαβών. Τίνι τεκμηρίῳ ἴθι δὴ ἐπῶ χρῶ. Ὁρῶ ἔφη ἐγὼ λυρῳδικὰς λογοποιεῖν οἳ τοῖς ἰδίοις λόγοις οἷς αὐτοὶ ποιοῦσιν οὐκ ἐπίστανται χρῆσθαι. ὥσπερ οἱ λυροποιοὶ ταῖς λύραις. ἀλλὰ καὶ σὺ ταῦθ' ἅπερ ἄλλοι διωμολόγηται χρῆσθαι οἷς ἐκεῖνοι ἀφῄρηντο οἱ λυροποιῶν αὖ οἱ ἀκούσαντες. δῆλον οὖν ὅτι καὶ περὶ λόγους χωρεῖς ἡ τῆ ποιῶν τέχνη ἢ τῆ χρῆσθαι. Ἴσως μοι δοκῶ ἔφη ἐπῶ τεκμήριον λέγειν. ὅτι οὐκ αὐτὴ ἐστὶν ἡ τῶν λογοποιῶν τέχνη. Ἰὼ αὖ πτησάμενός τις ἡδὺ ἄμων ἔπη καὶ νῦν ἐπῶ ὥμην οὐ ταῦθ' ἅπερ φασήσεσθαι πρὸς ἐπιστήμην ἣν δὴ πάλαι ζητοῦμεν. καὶ γάρ μοι δοκεῖ τὰ λογοποιοῦντα ὅταν συγγενώμεθα αὐτοῖς ὑπερσοφοὶ δὴ κλεινίᾳ δοκοῦσιν εἶναι. καὶ αὐτὴ ἡ τέχνη αὐτῶν θαυμασία τις καὶ ὑπηλή. καὶ μάλ' οὐδὲν θαυμαστόν. ἔστι γὰρ τῆς τῶν ἐπῴδῶν τέχνης μόριον. μικρῶ τι κάπηλικώτερον. ἢ μὲν, γὰρ τῶν ἐπῳδῶν ἔχειν τε καὶ φαλαγγίων καὶ σκορπίων καὶ τῶν ἄλλων θηρίων τε καὶ ἰάσεων, κάλλιόν ἐστιν. ἡ δὲ, ἀηδόνων τε καὶ ἐκκλησιαστῶν. καὶ τῶν ἄλλων ὄχλων κάλλιός τε καὶ παραμυθίαν τυγχάνει οὖσα. ὅσοι ἔφη ἐπῶ ἄλλως πως δοκῶ; Οὔκ. Ἀλλ' οὔπω μοι φαίνεται ἔφης σὺ λέγειν. Εἰκὸς μὲν οὖν ἔφη ἐγὼ ἀλλ' ὅμως πειρατέον τέχνῃ. Ἐπῶ μὲν οὖν ἔφη ἐγὼ. Ἀλλ' ἴθι δὴ ἐπῶ σκόπει μοι εὑρήσομεν. Τίνα ἔφη ὁ κλεινίας. Ἡ στρατηγική μοι δοκεῖ ἔφη τέχνη, παντὸς μᾶλλον εἶναι ἢ αὖ ἡς κτησάμενος, δι' ἀνδρείαν ἔσῃ. Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ. Πῶς Ἰὼ δὴ ἐπῶ. Θηρευτικήν τις ἁπλῆ γε δῆτα τέχνη αἱρεσώτων. Τί δὴ ἂν ἔφη ἐπῶ. Οὐδὲν μικρὸν ἔφη τῆς θηρευτικῆς. αὐτῆς ἐπιτελοῦσιν, ἔστιν ὅσον θηρεῦσαι καὶ χειρώσασθαι. ἐπειδὰν δὲ χειρώσωνται, τοῦτο ὃ αὖ θηρεύσαντες οὐ δεήσασθαι τούτῳ χρῆσθαι. ἀλλ' οἱ μὲν κυνηγέται τῇ οἱ ἀλιεῖς, τοῖς ἐμφανέσιν παραδιδόασιν. οἱ δ' αὖ γεωμέτραι, καὶ οἱ ἀστρονόμοι. καὶ οἱ λογιστικοὶ, θηρευτικοὶ γάρ εἰσι καὶ οὗτοι, οὐ γὰρ ποιοῦσιν τὰ διαγράμματα ἔμψυχα τούτων; ἀλλὰ τὰ ὄντα αὐτοὶ ἀνευρίσκουσιν, ἅπτε οὖν χρῆσθαι αὐτοὶ αὐτοῖς ἐκ ἐπιστάμενοι, ἀλλὰ θηρῶσαι μόνον, παραδιδόασι δὴ τῶν ζῶν διαλεκτικοῖς καὶ τὰ χρῆσθαι αὐτῶν τοῖς εὑρήμασιν. ὅσοι γε αὐτῶν μὴ παντάπασιν ἀνόητοί εἰσιν. Εἶεν Ἰὼ δ' ἐπῶ ὦ κάλλιστε καὶ σοφώτατε κλεινία. τί ποτε οὕτως ἔχει. Τί δὴ οὖν. καὶ δὴ γε στρατηγοὶ ἔφη οὕτω φήσομεν αὐτὴν εἶναι τὸν αὐτὸν τρόπον. ἐπειδὰν ἡ πόλιν Ἰὼν θηρεύσωνται, ἢ στρατόπεδον, παραδιδόναι τοῖς πολιτικοῖς ἀνδράσι. αὐτοὶ γὰρ οὐκ ἐπίστανται χρῆσθαι τούτοις, ἃ ἐθηρεύσαν. ὥσπερ δῆμαι οἱ ἑρτυγοθῆραι τοῖς ἑρτυγοτρόφοις παραδιδόασιν. εἰ οὖν ἡ δὴ ζήτησις ἐκείνης τῆς τέχνης, ἥτις αὖ ὦ αὖ κτήσηται, ἢ θρέψασα ἢ θηρεύσασα μόνη αὐτὴ, ἢ ἐπίστασθαι χρῆσθαι, ἢ ἡ τοιαύτη ποιήσει ἡμᾶς μαθητείους, ἄλλῳ δή τινα ἔφη ζητητέον αὐτὴ τῆς στρατηγικῆς. κρ. Τί λέγεις σὺ ὦ ξένε πρὸς ἐκεῖνο δὲ μικρὸν τοιαῦτ' ἐφθέγξατο; Σω. Οὐκ οἶσθ' ὦ κρίτων; κρ. Μὰ Δί' οὐ μέντοι.

μὲν τοι· δίμαι γὰρ αὐτὸν ἐπὶ ἀ ταῦτ' ἔπιν, οὔτ' εὐθυδίκου οὔτε ἄλλου οὐδενὸς ἐτ' ἀξίου, ἀλλ' ἄθαι εἰς παιδείαν. Σω. Ἀλλ' ἆρα ὦ πρὸς διὸς μὴ, ὁ κτήσιππος ἦν ὁ ταῦτ' ἐπών. ἐπὶ δὲ οὐ μέμνησαι; κρ. τίνος κτήσιππος. Σω. Ἀλλὰ μὴν τό γε δῆ δίδυε. ὅτι οὔτε εὐθύδικος, οὔτε ὁ διονυσόδωρος ἦν ὁ ἐπὶν ταῦτα· ἀλλ' ὦ θαυμάσιε κρίτων· μή τις τῶν κρειττόνων, παρὼν αὐτὰ ἐφθέγξατο. ὦ λῦ ἤ ἤκουσάς γε ταῦτα οὐ δίδυε. κρ. Ναὶ μὰ δία ὦ σώκρατες· τῶν κρειττόνων μέν τι τίς ἐμοὶ δοκεῖ. καὶ πολύ γε. ἀλλὰ μὴ ἔσῃ ἔτι τίνα ἐζητήσατε τέχνην οὐ βέρετε ἐκείνο, ἢ οὐκ βέρετε, ὃς οὖν ἐζητεῖτε. Σω. εὑρόντων ὦ μακάριε βέρομεν· ἀλλ' ἢ μὲν πάνυ γε λίαν ὡς πρὸ τοῦ παιδία τὰ νῦν κορυδοὺς διώκοντα· ἀεὶ ὁμοίαθ' ἑκάστην τῶν ἐπιτηδείων αὐτίκα λάβαθ'· αἱ δ' ἀεὶ ὑπεξέφυγον. τὰς μὲν οὖν πολλὰς, τί αὖ σοι λέγομι· ἐπὶ δὲ δὴ τὴν βασιλικὴν ἐλθόντες τέχνην καὶ διασκοπούμενοι αὐτὴν, εἰ αὖ τι· ἄν ἡ τὴν δύναμενίαν παρέχουσά τι τοιοῦτ' ἀπεργαζομένη, οὐ ταῦθ' ὡς πρὸ ὃς λαβύρινθον ἐμπεσόντες, διόμενοι ὅση ἐδὴ τέλει ἔ, πρὸς ἡμέρας τις πάλιν ὧδε πρὸ οἰ ἀρχῆς τῆς ζητήσεως ἀπεφάμεν ὄντες· μὴ τῷ ἴσου διόμενοι, ἔσου πρὸ ὅτε δ' πρῶτον ἐζητοῦμεν. κρ. ῥᾳδίως δὴ ἔχει ὑμῖν σωίβειν ὦ σώκρατες. Σω. Εἰ σὺ φρόνησον· εἴδυξι γοὺν δή ἡμῖν ἡ πολιτικὴ καὶ ἡ βασιλικὴ τέχνη ἡ αὐτὴ ἔ. κρ. Τί δῆτα δή. Σω. Ταύτην τὴν τέχνην ὅτε σρατηγικὴν μὴ αἱ ἄλλαι παρακλίδυαι ἀρχειν τῶν ἔμ" σων· ὧν αὖται δὴ μεγίσται εἰσὶν, ὡς μέσην ἐπίσταμέν χαθ'· σαφῶς οὖν ἐδόκει ἡμῖν αὐτὴ ἔ· ἣν ζητοῦμεν· μὴ ἡ αἰτία τοῦ ὀρθῶς πράττειν οὐ τῇ πόλει· καὶ ἀτυχῶς καὶ τὰ ἀφρόνων ἐμβεῖον· μόνη οὐ τῇ πρύμνῃ καθ'· θαθ' πόλεως πάντα κυβερνῶσα· μὴ πάντ' ἀρχουσα· καὶ πάντα χρήσιμα ποιεῖν. κρ. Οὐκοῦν καλῶς ὑμῖν ἐδόκει, ὦ σώκρατες. Σω. Σὺ κρινεῖς ὦ κρίτων· ἐὰν βούλῃ ἀκούειν μὴ τὰ μετὰ ταῦτα συμβαίνοντα ἡμῖν· αὖθις δ' δὴ πάλιν ἐσκοπῶμεν ὧδέ πως· φῶμεν πάντων ἀρχουσα ἡ βασιλικὴ τέχνη τί ἡμῖν ἀπεργάζεται ὄργον, ἢ οὐδέν, πάντως δή που ἡμεῖς ἔφαμεν πρὸς ἀλλήλους οὐ καὶ σὺ αὖ ταῦτα φάσκων ὦ κρίτων; κρ. Ἔτωγε. Σω. Τί οὖν αὖ φαίης αὐτῆς ὄργον ἔ· ὡς πρὸ ἐπὶ σε ὀρθωτάτω· πάντων ἀρχουσα ἡ ἐπιστατικὴ ὧν ἄρχει, τί ὄργον παρέχεται. οὐ δὴ ὑγίειαν φαίης; κρ. Ἔτωγε. Σω. Τί δέ, ἡ ὑμετέρα τέχνη ἡ γεωργία πάντ' ἄρχουσα ὧν ἄρχει, τί ἀπεργάζεται· οὐ δὴ ζοφὸν αὖ φαίης δὴ ἐκ τῆς γῆς παρέχειν ἡμῖν; κρ. Ἔτωγε. Σω. Τί δὲ ἡ βασιλικὴ πάντ' ἄρχουσα ὧν ἄρχει, τί ἀπεργάζεται· ἴσως οὐ πάνυ γ' εὐπορεῖς. κρ. Μὰ δία ὦ σώκρατες. Σω. Οὐ δὲ δὴ ἡμεῖς ὦ κρίτων· ἀλλὰ τοσοῦδέ γε εἰδέναι· ὅτι ἂν πρὸ ἔλθῃ αὐτὴν ἡμεῖς ζητοῦμεν, ὠφέλιμον αὐτὴν δεῖ ἔ. κρ. Γαύγε. Σω. ἐκοῦν ἀγαθὸν γέ τι δεῖ ἡμῖν αὐτὴν παρακλίδυαι;

κρ. Ἀνάγκη ὦ σώκρατες. Σω. Ἀγαθὸν δέ γέ που ὡμολογήσαμεν ἀλλήλοις ἐπὶ τε μὴ κλεπτίσαι, οὐδὲν ἔ ἄλλο, ἢ ἐπισήμην τινά. κρ. Ναὶ οὕτως ἔλεγες. Σω. Οὐκοῦν τὰ μὴ ἄλλα ὄργα ἃ φαίη ἄν τις πολιτικῆς ἔ, πολλὰ δέ που ταῦτ' ἂν εἴη, οἷ) τολουσίους τοὺς πολίτας παρέχειν μὴ ἐλευθέρους μὴ ἀστασιάστους, πάντα ταῦτα οὔτε ἡμεῖς, οὔτε ἀγαθὰ ἐφαίνη. ἔλει δὲ σοφοὺς ποιεῖν μὴ ἐπισήμης μεταδιδόναι, ἐπὶ δ' ἐμέλλομεν αὐτὴν εἶνῦ ὠφελοῦσά τε μὴ βλάπτουσα ποιοῦσα. κρ. Ἔστι ταῦτα. τότε γοῦν οὕτως ὑμῖν ὡμολογήθη ὡς σὺ νῦν λόγους ἀπήγειλας. Σω. Ἦ οὖν ἡ βασιλικὴ σοφοὺς ποιεῖ τοὺς ἀνθρώπους μὴ ἀγαθούς; κρ. Τί δ' κωλύει ὦ σώκρατες. ἀλλ' αὖρα πάντας μὴ πάντως ἀγαθές· μὴ ποῖσεν ἐπισήμην σκυτοτόμικήν τε μὴ τεκτονικήν· μὴ τἄς ἄλλας ἀπάσας αὖτη ἡ παρακλίδυσά βεν; κρ. ἐκδίμαι ἔτωγε ὦ σώκρατες. Σω. Ἀλλὰ τίνα λεῖ ἐπισήμην, ἢ τί χρησόμεθα, τῷ μὲν ὄρθωσιν, οὐλουὸς δεῖ αὐτὴν δεῖ δημιουργὸν ἔ· τῷ μήτε πηκτικῶν μήτε ἀγαθῶν· ἐπισήμων δὲ παρακλίδυναι μηδεμίαν ἄλλην ἢ αὐτὴν ἑαυτήν. λέγωμεν δὴ οὖν τίς ποτ' ἔβεν αὕτη ἢ τί χρησόμεθα; θέλει φῶμεν ὦ κρίτων ἢ τ' ἄλλας ἀγαθοὺς ποιήσομεν; κρ. Γαύγε. Σω. Οἳ τί ἔσονται ἡμῖν ἀγαθοί. μὴ τί χρήσιμοι, ἢ ἔτι λέγωμεν ὅλ ἄλλους ποιήσουσιν οἱ δὲ ἄλλοι ἐκεῖνοι ἄλλας; ὅλ δή ποτε ἀγαθοί εἰσιν, οὐδὲ μοῦ ἡμῖν φαίνοι) ἐπειδὴ πιρ τὰ ὄργα τὰ λεγόμενα ἔ τῆς πολιτικῆς ἀπέδομεν μόσαμεν· ἀλλ' ἀτυχῶς ἡ λεγόμενον ὁ σὸς κάρινθος γέγνεται· μὴ ὅπερ ἔλεγον τῷ ἴσου ἡμῖν

οὐ λᾶ, ἢ ἔστι τοιοῦτος πρὸς ἃ ἐλέγομεν τὸ ποτ' ἔστιν ἡ ἐπιστήμη ἑκάστη. ἢ ἡμᾶς διαλέμενος ποιήσεις. ΚΡ. Νὴ τὸν Δία ὦ Σώκρατες οὐ πάνυ γε ἀπορεῖν ὡς ἔοικεν ἀφίκεσθαι. ΣΩ. Ἔστω δὴ μὴ αὐτὸς ὃ κρίνων, ἐπειδὴ οὐ ταύτῃ τῇ ἀπορείᾳ οἰόμενος παῦσαν ἥδη φωνὴν ἀφίεις, δόμενος τοῖν ξένοιν· ὡς πρὸ σοῦ ἐγὼ ἐπισκοπούμενος, σῶσαι ἡμᾶς ἐμέ τε καὶ σὲ μειράκιον ἐκ τῆς ἀρτιμαθίας τοῦ λόγου. καὶ παντὶ τρόπῳ ἀποδίδρασκε· καὶ σοι λάσαντας ἐπιλαβέσθαι, τίς ποτ' ἔστιν ἡ ἐπιστήμη, ἧς τυγχάνεις οὐ κακῶς ἔχων ἐπίλοιπον εἰ οὐ διέλθοιμεν. ΚΡ. Τί οὖν ἀθέλησά τοι ὑμῖν ἐπιλαβέσθαι ὁ αὐθάδιμος. ΣΩ. Ῥᾴστου γὰρ οὔ. καὶ ἥρεκτό γε δὴ ταῦτα, πάνυ μεγαλοφρόνως τοῦ λόγου ἔδη. Ἄγε δή σε ἔφην ὦ Σώκρατες, ταύτην νῦν ἐπισκέψασθαι πρὸς ἣν πάλαι ἀπορεῖτε διελέσθαι, ἢ ἐπιλέσθαι ἔχοντα. ΘΕ. μειράκιόν γε ὦ Δί' ἐπὶ ἔστι δι, ὡδὶ σοὶ ἕξον. ΓΑΥ. μὲν οὖν ἔφη. Ἐπείλεξον τοίνυν μανθάνειν δί' ἔφην ἐπὶ ἔχοντα· πολὺ γὰρ ἥδιον ἂν μανθάνοι τις λιχνεύων ἢ ἄδην. ΘΕΑΙ. Φαίνεταί μοι ἀπόκρινα ἔφην. ἔστιν ὅ, τι ἐπίστασαι; ΓΑΥ. γε δή Δί' ἐπὶ. καὶ πολλὰ σμικρά γε. Ἄρα ἔφην. ἆρ' οὖν δυκεῖς δύο τί τι τῶν ὄντων ἕξειν ὃ τυγχάνει ὄν. αὐτὸ ἕξειν μὴ εἶναι; Ἀλλὰ μὰ Δί' οὐκ ἔπεγε. Οὐκοῦν οὐ ἔφης ἐπίστασθαί τι; Ἔπεγε. Οὐκοῦν ἐπιστήμων ἃ ἕκαστ' ἐπίστασθαι. ΓΑΥ. γε τοῦτ' ἔδη αὐτῷ. ἀλλ' οὐκ ἀόκνως σε ἔχει πάντα ἐπίστασθαι ἐπιστήμονά γε ὄντα.

μὰ Δί' ἔφην ἐπὶ ἐπεὶ πολλὰ ἄμ' οὐκ ἐπίσταμαι. Οὐκοῦν εἴ μὴ ἐπίστασθαι, οὐκ ἐπιστήμων εἶ. Ἐκεῖνό γε ὦ φίλε ἦν δ' ἐγώ, ἔτι οὖν τι ἔφη οὐκ ἐπιστήμων εἶναι ἢ τι ἐπιστήμων ἔφη εἶναι. καὶ οὕτω τυγχάνεις ὢν αὐτὸς οὗτος ἐς ἃ. καὶ αὖ πάλιν οὐκ εἶ. καὶ τὰ ταυτὰ ἄμα. Εἶεν ὡδὶ Δί' ἐγώ δι' ὑπόθημα. τῷ γὰρ λεγόμενον, καλὰ δὴ πάντα λέγεις. πῶς οὖν ἐπίσταμαι ἐκεῖνα νῦν ἐπιστήμων ἢν ἐγὼ ὑμᾶς, ὡς δὴ τῷ ἀλαζόνι ἔδει ὁ αὐτὸς εἶναί τε καὶ μὴ μέ. ἔφην ὡς ἐπίσταμαι, ἅπαντα ἐπίσταμαι. οὐ δ' αὖ ἔφην ἐπιστήμων τε καὶ ἀνεπιστήμων ἅμα. ἃ δὲ πάντα ἐπίσταμαι, καὶ ἐκεῖνα δὴ νῦν ἐπιστήμων ἔχω. ἆρα οὕτω λέγεις. ἢ ἔστιν ὃ σοφόν; ΛΥΤΟΣ σαυτὸν γε δὴ ἐξελέγχεις ἔφη ὦ Σώκρατες. Τί δέ ἦν Δί' ἐγὼ ὃ αὐθάδιμε σὺ οὐ πίπονθας ἔστιν δ' αὐτὸ παθος; ἐγὼ γάρ τοι μεῖζ σοῦ ὀλιγὸν αὖ πάσχων, ἢ μεῖζ διονυσοδώρου τοῦδε φίλης καὶ φαλῆς, οὐκ αὖ πάνυ ἀναπτοίην. ἀπί μοι σφώ· οὐχὶ τὰ μὲν ἐπίσταθον τῶν ὄντων· τὰ δέ, οὐκ ἐπίσταθον; ἦκεσά γε ἔφη ὦ Σώκρατες ὁ διονυσόδωρος. ΓΑΥ. λέγεν ἔφην ἐπί· ἀλλ' οὐδὲν ἄρα ἐπίσταθον; καὶ μᾶλα δ' ἔς. ΓΑΥ. τί δ' ἄρ' ἔφην ἐπίσταθον, ἐπειδή πῃ ἢ ὁπῃοῦν. ΓΑΥ. ἔφη. ἢ σύ γε πρός. ἐπῃ ἢ αὖ ἐπίστασαι, πάντα ἐπίστασαι. Ἐξοῦ ἔφην ἐπὶ ὡς θαυμαστὸν λέγεις. καὶ ἀγαθὸν μέγα πίφανῃ· μῶν καὶ οἱ ἄλλοι πάντες αἰεὶ πάντ' ἐπίστανται, ἢ οὐδαμοῦ. Οὐ γὰρ δή που ἔφη· τὰ μὲν, ἐπίστανται. τὰ δ' οὐκ ἐπίστανται. καὶ οἱόν ἄμα ἐπιστήμονές τε καὶ ἀνεπιστήμονες. Ἀλλὰ τί ἦν Δί' ἐγώ. ΓΑΥ. πάντα ἐπίστανται, εἴ πῃ ἢ αὖ. Ἐξ πρὸς τ' ἐκεῖνον ἦν Δί' ἐγὼ ὦ διονυσόδωρε. θήλεις γάρ μοι ἐοὺν ἥδη, θᾶλον ἀσυλλάβητον. καὶ μόλις ὑμᾶς παρακαλισάμην ἀσυλλάβητον. αὐτὸ τῷ ὄντι πάντα ἐπίσταθον. ὦ τεκνία κἀγὼ καὶ σκυτικήν; ΓΑΥ. ἢ γὰρ ἔφη. ἢ καὶ θηλυρρᾳφικὴν ἂν δυνατὸν εἶναι; καὶ ναὶ μὰ Δία κατηύχει ἔφην. ἢ καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ἀστέρων ὁπόσοι εἰσί. καὶ πάνυ ἄμεμπτον; ΓΑΥ. γε ἦ δ' ὅς. Εἶ τ' οὐκ ἂν οἴει ὁμολογῆσαι ὑμᾶς; καὶ ὁ κτήσιππος ὑπολαβὼν πρὸς δι' ἔφη διονυσόδωρε τι μάθοιμεν τί μοι δοκεῖ ἐπιλέξασθαι τοιοῦτ', ᾧ ἕπεσθαι ἄλληθῆ λέγοντα. τί ἐπιλέξεται ἔφη. Οἷσθα δὴ δήμου ὁπόσους ὀδόντας ἔχει. καὶ ὁ αὐθάδιμος ὁπόσους σύ; ἐκ ἔφη ἀκούσαι ὅτι πάντα ἐπίσταμαι; μανθάνω ἦ δ' ὅς. ἀλλὰ ἕξον ἔλ' ὑμᾶν μόνον ἅπαντον ὅτι ἐπιλέξασθον ἄληθῆ λίξιτον. καὶ ἐὰν ἅπαξ ὁπόσους ἐκάστοτος ἔχει ὑμῶν. καὶ φαίνωμεθ' γνόντες ὑμῶν ἀριθμησάντ', ἢ δή πεισθμεθ' ὑμῖν καὶ πάλλα. ἴσον μέλει οὖν σκόπτεσθ, οὐκ ἀθελήτην. ἀλλ' ὁμολογασάτην πάντα χρήματα ἐπίστασθ. καὶ ὃ ἔκαστον ὁρωτώμενοι ἐροῦσι κτησίππου. ὁ γὰρ κτήσιππος, πάνυ ἀπαρακαλύπτως, οὐδὲν ὅ, τι οὐκ ἐρώτα τελευτῇ καὶ τὰ αἴσχιστα εἰ ἐπισταίσθην. τῷ δὲ, αἰσχρὸν ὁτιοῦν ὁμόσε ἔπειν ὑπὸ ὁρωτήμασιν ὁμολογοῦντες εἰδέναι. ὥς πρὸ οἱ καὶ πρὸ οἱ πρὸς αὖ πολλὴν ὁμόσε ὠθούμενοι. ὥστ' ἴσως ἢ αὖ ἐκ τῆς ἀπιστίας

τῶ

πᾶ ἀπίσας ἐνακηράθω τελευτᾶ ὄρεαθ᾽ ἂν εὐθύδημον, ἐὰ μὴ ἐρχεαθ᾽ ἐπίσειαθ᾽ ὁ διονυσόδωρος. Ὁ δὲ, πάνυ ἴφη. Οὐ σὺ πού γε ἦν δ᾽ ἐγὼ μὴ ἐς μαχαίρας σε κυδισᾶν. μὴ ἐὰν δὲ φοχεῦ δινεῖαθ᾽ τηλικοῦτος ὤν. οὕτω φέρω σοφίας ἥκεις. οὐδὲν ἴφη ὅτι οὔ. Ρότερον δὲ ἦν δ᾽ ἐγὼ πάντα ναῦ μόνον ἐπίσαθαι, ἢ μὴ ἀεί; καὶ ἀεὶ ἴφη. καὶ ὅτε παιδία ἦθλω μὴ ἄνθρωπος γενόμενος ἐπίσαθαι; Ρατὰ ἴφα γάμα ἄμφοτέρω. καὶ ἡμῖν μὲν ἄπιστον ἐδόκει εἶν᾽ ἀ πρᾶγμα. ὁ δ᾽ εὐθύδημος, ἀπιστεῖς ἴφη ὦ σώκρατες. Ρλίω γ᾽ ὅτι ἐγὼ εἰκὼς ὑμᾶς ὅτι σοφοὺς εἶν᾽. Ἀλλ᾽ ἐῶ ἴφη ἐλέγχους μοι ἀποκρίνεαθ᾽, ἐγὼ ἐπιλείξω καὶ σὺ ταῦτα τὰ θαυμαστὰ ὁμολογοῦντα. Ἀλλὰ μὲν δὴ ἐγὼ ἔφασκον ταῦτα ἐξελίγχεσθαι. εἰ γοῦν σὺ λέληθα ἐμαυτὸν ὢν σοφὸς ὤν, σὺ δὲ ἔξιθι ἐπιλείξεις ὡς πάντα ἐπίσαμαι μὴ ἀεὶ, τί μᾶζον θῶμαι αὐτῷ αὖ ἔρεσθαι εἰ παντὶ τῷ βίῳ. Ἀποκρίνου δὴ ἴφη. ὡς ἀποκρινούμενον θρώτα. Ἐρ᾽ ἔν ἴφη ὦ σώκρατες ἐπισάμων ἢ εἰ ἢ οὔ. Ἔτω γε. Ρότερον οὖν ὦ ἐπισάμενον εἰ τύπτειν μὴ ἐπίσαται, ἢ ἄλλῳ τῳ. ὦ ἐπισάμενον. δῆλα γοῦν σε ψυχὰν λίγειν. ἢ οὐ ἔξιθι λίγως; Οὐκ αὖν ἴφη ὦ σώκρατες θρωτώμενος αὐτὸ ἀποκρινοῦμαι. Εἶεν δὴ ἐγὼ. ἀλλὰ πῶς ποιῶ. οὕτω γὰρ ποιῶν ὅπως αὖ σὺ κελεύεις, ὅταν μὲν ἐλῶ ὅ, τι θρωτᾷς. κελεύεις με ὅ μοι ἀποκρίνεαθ᾽. ἀλλὰ μὴ ἐπανόρεαθ᾽. ὑπολαμβάνεις γὰρ δή που τί ἴφη ὁ λέγω; Ἔτω γε ἦν δ᾽ ἐγώ. Ρὸς ἔξιθι τοίνυν ἀποκρίνου ὑπολαμβάνειν. Τί ἔν ἴφη αὖ σὺ μὴ ἄλλο θρωτᾶς διανοούμενος, ἐγὼ δὲ ἄλλο ὑπολάβω, ἔπειτα πρὸς ἔξιθι ἀποκρίνου μοι, ἐξαρκεῖ σοι ἐαὐ μοὶ πρὸς ἅπας ἀποκρίνου μοι. Ἔμοιγε ἦ λῶς. οὐ μέντοι σοί γε ἐγῷμαι. Οὐ τοίνυν μὰ λία ἀποκρινοῦμαι ἦν δ᾽ ἐγὼ πρότερον, πρὶν αὖ πύθωμαι. ἀκ ἀποκρίνεσθαι φη πρὸς ἃ αὖ ἀεὶ ὑπολαμβάνοις, ὅτι ἔχων φλυαρεῖς. καὶ αὖ χρεόντος ἃ τῷ ὄντος. Καίτοι ἔγωγ᾽ αὐτὸν ὅτι μοι χαλεπαίνει διασέλλουσι τὰ λεγόμενα βουλόμενός με ἐνοχλῆσαι τὰ ὀνόματα τροχισάμενος. Ἐπεμνήσθην οὖν τοῦ κόσμου. ὅτι μοι καὶκεῖνος χαλεπαίνει ἐνίοτε, ὅταν αὐτῷ μὴ ὑπείκω. ἔπειτα μου ἔδεον ἐπιμελεῖσαι ὡς ἀμαθοῦς ὄντος. ἐπειδὴ οὖν διασούμην καὶ παρὰ ταῦτα φοιτᾶν. ὡήθην δεῖν ὑπείκειν. μά μα σπαιὸν ἡγεσάμενος φοιτητὴν μὴ προσδέχεσθαι. εἶπον οὖν. ἀλλ᾽ εἰ δοκεῖ σοι εὐθύδημε οὕτω ποιεῖν, ποιητέον σὺ γοῦν πάντως πού μοι μᾶλλον ἐπίσασαι διαλέγεσθαι ἢ ἐγώ. τέχνῃ ἔχων ἐλάττων ἀνθρώπου. θρώτα οὖν πάλιν ἀρχῆς. Ἀποκρίνου δὴ ἴφη πάλιν. πότερον ἐπίσασαί τῳ ἃ ἐπίσασαι, ἢ οὔ. Ἔτωγε ἴφη τῇ γε ψυχῇ. Οὕτως αὖ ἴφη προσαποκρίνεται τοῖς θρωτωμένοις. οὐ γοῦν ἔτωγε θρωτῶ ὅτῳ. Ἀλλ᾽ εἰ ἐπίσασαί τῳ.

Ρλίον αὖ ἴφην ἐγὼ τῷ ὄντος ἀπικεινάμην ἐᾶσθ᾽ ἀπαιδεύσασ᾽. ἀλλὰ συγγίγνωσκέ μοι. ἀποκρινοῦμαι γοῦν ἤδη ἁπλῶς ὅτι ἐπίσαμαί τῳ ἀεὶ ἃ ἐπίσταμαι.

Ρότερον ἢ ἐς τῶ αὐτῷ τούτῳ γ᾽ ἀεὶ, ἢ ἔστι μὲν ὅτε τούτῳ. ἔστι δὲ ὅτε ἑτέρῳ. ἀεὶ ἔσται ἐπισῶμαι, ἐὰ δ᾽ ἐγὼ τούτῳ. Οὐκ αὖ ἴφη παύσει παραφθεγγόμενος. Ἀλλ᾽ ὅπως μήτι ἡμᾶς σφάλῃ ἀεὶ ἐξιθι. Οὔκουν ἡμᾶς γε ἴφη ἀλλ᾽ ἑαυτὸν σί. ἀλλ᾽ ἀποκρίνου. ἦ ἀεὶ τούτῳ ἐπίσασαι; Ἀεὶ ἐὰ δ᾽ ἐγὼ. ἐπειδὴ λᾶ ἀφελεῖν ἢ ὅταν. Οὔκουν ἀεὶ μὲν τούτῳ ἐπίσασαι. ἀεὶ δ᾽ ἐπισάμενος πότερον τὰ μὲν τούτῳ ἐπίσασαι ὦ ἐπίσασαι. τὰ δ᾽ ἄλλῳ, ἢ τούτῳ πάντα. Τούτῳ ἔφην ἐγὼ ἅπαντα ἃ γ᾽ ἐπίσταμαι. Τοῦτ᾽ ἐκεῖνο ἴφη ἦκεν ἢ αὖ παράφθεγμα. Ἀλλ᾽ ἀφαιρῶ ἔφην ἐγὼ ἢ ἃ γ᾽ ἐπίσταμαι. Ἀλλὰ μὴ δὴ αὖ ἴφη ἀφίλης. οὐδὲν γοῦν σου δέομαι. ἀλλά μοι ἀπόκρινου. λαύσαιο αὖ ἅπαντα ἐπίσασθαι εἰ μὴ πάντα ἐπίστασο. Τρᾶσ᾽ γοῦν αὖ εἶν ἐᾶ δ᾽ ἐγώ. καὶ ὃς ἅπ. προστίθει δοίναν ἴφη ὅ, τι βούλει. ἅπαντα γοῦν ὁμολογεῖς ἐπίσασθαι. Ἔοικα ἔφην ἐγὼ ἐπειδὴ πῦρ γε οὐδεμίαν ἔχει λώαν ἐπίσταμαι. πάντα δὲ ἐπίσταμαι. οὐκοῦν καὶ ἀεὶ ὁμολογήσεις ἐπίσασθαι τούτῳ ᾧ ἐπίσασαι. εἴτε ὅταν ἐπίσῃ, εἴτε ὅπως βούλει. ἀεὶ δ᾽ ὁμολόγησας ἐπίσασθαι. καὶ ἅπαντα. δῆλον οὖν ὅτι καὶ παῖς ὢν ἐπίσω. καὶ ὅτ᾽ ἐγίγνου. καὶ ὅτ᾽ ἔφυν. καὶ πρὶν αὐτὸς γενέσθαι. καὶ πρὶν οὐρανὸν καὶ γῆν γενέσθαι ἐπίσω ἅπαντα εἴ περ ἀεὶ ἐπίσασαι. καὶναὶ μὰ λία ἔφη αὖ ἐς ἀεὶ ἐπισήσειν. καὶ ἅπαντα αὖ εἰδὼς βάλλομαι.

Ἀλλὰ βουλευτέον ἦν δ' ἐγὼ πολύ τι μᾶλλον ἐν τῷ ὅτι ἀληθῆ λέγεις. ἀλλ' οὖν σοι πάνυ πιστεύω ἱκανῶς εἶναι ἐμὲ σοὶ συμβεβληκότα ἀδελφὸς σοῦ οὐτοσὶ Διονυσόδωρος. οὕτω δὴ τύχοι αὖ ἔμπροσθεν δέ μοι ἦν δ' ἐγώ. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις οὐκ ἔχω ὑμῖν πῶς ἀμφισβητήσω, οὔτως εἰς σοφίαν τοσοῦτόν τινα ἀνθρώπους ὁπωστιοῦν οὐ πάνυ τι ἐγὼ ἐπίστασθαι ἐπεσκήπτομαι ὑμᾶς φάναι. τὰ μὲν τοιαῦτα πῶς φῶ ἐπίστασθαι Εὐθύδημε ὡς ἀγαθοὶ ἄνδρες ἀδικοῦσιν. φθόνῳ ἀπεῖπον ἔγωγε ἐπίστασθαι, οὐκ ἐπίστασθαι. ἐπίστασθαι μέν τι ἔφη. τί δῆτα ἐγὼ ἔλεγον οὐκ ἄδικοί εἰσιν οἱ ἀγαθοί; Ναὶ μὰ γῆ; ἦν δ' ἐγὼ παλαι. ἀλλ' οὐ νῦν ὄρθρου τῶν. ἀλλ' ὡς ἄδικοί εἰσιν οἱ ἀγαθοί, πῦ ἔτι νῦν ἔμαθον. Οὐδαμοῦ ἔφη ὁ Διονυσόδωρος. Οὐκ ἄρ' ἐπίστασθαι ἔφω ἐγὼ ἔτι. Διαφθείρεις ἔφη τὸν λόγον ὁ Εὐθύδημος πρὸς τὸν Διονυσόδωρον καὶ φαίνεται οὐτοσὶ οὐκ ἐπιστάμενος. καὶ ἐπιστήμων ὢν καὶ ἀνεπιστήμων. καὶ ὁ Διονυσόδωρος ἠρυθρίασεν. Ἀλλὰ σὺ ἦν δ' ἐγὼ τῶς λέγεις ὦ Εὐθύδημε οὐ δοκεῖ σοι ὀρθῶς ὁ ἀδελφὸς λέγειν ὁ παντα εἰδώς. Ἀδελφὸς γάρ ἔφη ἐστὶν ἐμὲ Εὐθυδήμου ταχὺ ὑπολαβὼν ὁ Διονυσόδωρος. καπῶ ἔπον ἔασον ἔγωγε ἕως αὖ Εὐθύδημός με διδάξῃ ὡς ἐπίσταμαι ἅπερ ἀγαθοὺς ἄνδρας ὄντα με οὐκ ἄδικοί εἰσι. καὶ μάλα ἐφοίτησας τῶν μαθημάτων. Φεύγεις ἔφη ὦ Σώκρατες ὁ Διονυσόδωρος. καὶ οὐκ εἰκὸς λέγεις ἀποκρίνασθαι. Εἰκότως γ' ἔφην ἐγώ. ἤπερ γάρ ἐμὲ καὶ τῶν ἐτύρων ὑμῶν. ὥστε πολλοῦ δέω μὴ οὐ δύο γε φεύγειν. πολὺ γάρ που ἐμὲ φαυλότερος τῶν ἐρωτικῶν. ὃς οὐκ οἶός τε ὢν τῷ τε ὕδατι διαμάχεσθαι σοφιστῇ οὔσῃ. καὶ ὅτῳ πάνυ σοφίαν αἰσχύνομαι ἀποτυφλοῦν τὸν λόγον, πολλὰς αὖ πὴ τῆς μιᾶς. καὶ νῦν ἐτύφῳ ἑνὶ σοφιστῇ ἐκ βαλάττης ἀφιγμένῳ πάνυ μοι δοκεῖν καὶ τὰ πολλοῦ. ὃς ἐπειδὴ αὖ ἦν ἐλύπει οὕτως ἐκ τῶν ἐπ' ἀριστερᾶ λίτων κἀδάκνων, ἦν ἰόλιων ἦν ἀδελφιδοῦν ἔοικεν ἐπιμελίσασθαι ὁ δέ, αὖ τῷ ἐκπώματι ἐβόησεν. ὁ δ' ἐμὲς ἰόλιος παῖς ὄλλυσι, πολίου αὖ ἐάτορος ποιήσειν. Ἀποκρίνασθαι δῆτ' ἔφη ὁ Διονυσόδωρος. ὅπως σοι ταῦτα ὕμνηται. πόθεν ὁ ἰόλιος τῶν ἡρακλείους μᾶλλον ἦν ἀδελφιδοῦς, ἢ σός. κρεῖττον τοίνυν μοι ὦ Διονυσόδωρε ἦν δ' ἐγὼ ἀποκρίνασθαί σοι. οὐ γὰρ μὴ αὖθις ὀρθῶν. ἀλλ' ὅτι ἐγὼ τῶτ' οὐκ οἶδα φθονῶν καὶ διακωλύων ἵνα μὴ διδάξεμε Εὐθύδημες ἐκεῖνο ὃ σοφόν. ἀποκρίνου δῆτ' ἔφη. Ἀποκρινοῦμαι δῆτ' ἔπον ὅτι τῶν ἡρακλείους ἦν ὁ ἰόλιος ἀδελφιδοῦς. ἐμὸς ἦ ὃς ἐμοὶ δοκεῖ, οὐ δῆτα πως τοῦν. οὐ γὰρ παιδοκλῆς ἦν αὐτῷ πατὴρ ὁ ἐμὸς ἀδελφός. ἀλλὰ πατραπάλυσιον μὲν τοιῶμαι ἡρικλῆς ὁ ἡρακλείους ἀδελφός. Παιδοκλῆς δὲ ἦν δ' ὃς σός; Ναί γ' ἔφη ἐπὸ ὁμομάτριός γε οὖ μέν τοι ὁμοπάτριος. Ἀδελφὸς αὖκ ἔστ' οὐ σοὶ καὶ οὐκ ἀδελφός. Οὐχ ὁμοπάτριός γε ὡς ἔοικε ἔφην. ἐκείνου μὲν γὰρ χαιρέδημος ἦν πατήρ. ἐμὸς δὲ σωφρονίσκος. πατὴρ δὲ ἦν ἔφη σωφρονίσκος καὶ χαιρέδημος; Ναί γ' ἔφη. ὁ μέν γε ἐμός. ὁ δὲ ἐκείνου. Οὐκοῦν ἦ δ' ὃς ἕτερος ἐστὶν χαιρέδημος τῷ πατρός. Τοῦ μοῦ γ' ἔφη ἐπώ. Λέγεται πατὴρ ἦν ἕτερος ὢν πατρὸς, ἢ οὐ ἔα ὁ αὐτὸς τῷ λίθῳ. Δέδοικα μὲν ἔπων γ' ἔφην μὴ φανῶ λῆρον σοῦ ὁ αὐτός. ἀμέλει μοι δοκῶ. Οὐκοῦν ἕτερος ἔφη τῷ λίθου. Ἕτερος μέν γε. Ἄλλοτι δὲν ἕτερος ἦ δ' ὃς ὢν λίθου οὐλίθος ἔσται καὶ ἕτερος ὢν χρυσοῦ οὐ χρυσὸς ἔσται; Ἔστι ταῦτα. Οὐκοῦν καὶ ὁ χαιρέδημος ἔφη ἕτερος ὢν πατρός. οὐκ ἂν πατὴρ εἴη. Ἔοικεν ἦν δ' ἐγὼ οὐ πατὴρ εἶναι. Εἰ γοῦν δή που ἔφη πατήρ ἐστιν ὁ χαιρέδημος ὑπολαβὼν ὁ Εὐθύδημος πάλιν αὖ ὁ σωφρονίσκος ἕτερος ὢν πατρὸς οὐ πατήρ ἐστιν. ὥστε σὺ ὦ Σώκρατες ἀπάτηρ εἶ. καὶ ἐκπαγεὶς ἐκδεξάμενος, ὁ δὲ ὑμέτερος ἔφη αὖ πατὴρ οὐ ταυτὰ ταῦτα πέπονθεν; ἕτερός ἐστιν ἐμοῦ πατρός. Πολλοῦ γ' ἔφη δεῖ ὁ Εὐθύδημος, ἀλλὰ ἦ δ' ὃς ὁ αὐτός; Ὁ αὐτὸς μέν τοι οὐ γοῦν συμβουλεύομαι. Ἀλλὰ πότερον ὦ Εὐθύδημε ἐμὲς μόνος ἐστὶ πατήρ, ἢ καὶ τῶν ἄλλων ἀνῶν. καὶ τἄλλων ἔφη ἅπερ καὶ αὖ πατέρα ὄντα ἀπατέρα ᾖ; Ὧμοι δῆτα ἔφη ὁ κτήσιππος. τί δῆτ' ὃς. χρυσὸν ὄντα μὲν χρυσὸν ᾖ, ἢ ἀοῦν ὄντα μὴ ἀοῦν. μὴ δ' ἔφη ὁ κτήσιππος ὦ Εὐθύδημε τὸ λεγόμενον οὐ λίνον λίνῳ σαφῶς ἀπεῖς. λεῖον γὰρ λέγεις πρᾶγμα εἰ ὅσους πατὴρ πάντ' ἐστὶ πατήρ. Ἀλλ' ἔστιν ἔφη. πότερον ἀνῶν ἦ δ' ὃς ὁ κτήσιππος, ἢ μὴ τῶν, ἢ τ' ἄλλων

πάντων ζῴων. Γαύτων ἔφη. Ἦ καὶ μητρὸς ἢ μητρός; καὶ ἡ μητρός γε; καὶ τῶν ἐχίνων αὖ ἔφη ἡ σὴ μητρὸς μητρὸς ἦν τῶν θαλαττίων; καὶ ἡ σή γ' ἔφη. καὶ σὺ αὖ ἀδελφὸς εἶ τῶν κωβιῶν καὶ κωνκείων. καὶ χοιριδίων. καὶ γοῦν σὺ ἔφη. καὶ πρὸς δρὸς ζῴοις πατρός ἐστι καὶ κύων; καὶ γοῦν σοὶ ἔφη. Αὐτίκα δή γε ἦ δ' ὃς ὁ Διονυσόδωρος αὖ μοι ἀπόκρινῶ κτήσιππε, ὁμολογήσεις ταῦτα. ἀπὸ γοῦν μοι ἔστι σοι κύων; καὶ μάλα πονηρὸς ἔφη ὁ κτήσιππος. Ἔστιν οὖν αὐτῷ κυνίδια; καὶ μάλ' ἔφη ἔτρα τοιαῦτα. Οὐκοῦν πατρός ἐστι αὐτῶν ὁ κύων. Ἔπωγέ σοι εἶδον ἔφη αὐτὸν ἐχόμενα τοῦ κυνός. Τί οὖν οὐχὶ ἔστιν ὁ κύων; Γαύγε ἔφη. Οὐκοῦν πατὴρ ὤν, σός ἐστιν. ὥστε σὸς πατὴρ γίγνεται ὁ κύων. καὶ σὺ κωνκείων ἀδελφός. καὶ αὖ δῆτα ταχὺ ὑπολαβὼν ὁ Διονυσόδωρος. ἵνα μὴ πρόσθεν ᾖ εἶπε ὁ κτήσιππος, καὶ ἔτι γέ μοι μικρὸν ἔφη ἀφίκεται. τύπτεις ἦν κυνίδιον; καὶ ὁ κτήσιππος γελάσας, νὴ τοὺς θεούς ἔφη. οὐ γοῦν δυνατὸν ἐστιν ἔφη τύπτοντα πατέρα ἔφη τύπτειν. Πολὺ μέν τοι ἔφη δίκαιόν ἐστιν ἦν ὑμέτερον πατέρα τύπτοιμι ἔγωγε μαθὼν, σοφοὺς ὑμᾶς οὔπω τοὺς ἔφυσιν. ἀλλ' ἦ που ὦ Διόδημε ἔφη ὁ κτήσιππος, τὸ ἀγαθὰ ἀγορὰ τῆς ὑμετέρας σοφίας ταύτης ἀπολέλαυκον ὁ πατὴρ ὁ ὑμέτερός τε καὶ ὁ τῶν κωνκείων. Ἀλλ' οὐδὲν λέγεται πολλῶν ἀγαθῶν ὦ κτήσιππε. οὔτ' ἐκεῖνος οὔτε σύ. Οὐδὲ σὺ ἦ δ' ὃς ὦ Διόδημε αὐτός. Οὐδὲ ἄλλος γε αὖ λέγεις ἀνθρώπων. ἐπὶ γοῦν μοι ὦ κτήσιππε. εἰ ἀγαθὸν νομίζεις εἶναι ἀθανασίαν τινὰ φάρμακον πιεῖν, ἢ οὐκ ἀγαθὸν εἶναί σοι δοκεῖ. ὅταν δίψαν, ἢ εἰς πόλεμον ὅταν ἴῃ, ὅ τι λαικάζοντα μᾶλλον ἰόντα, ἢ ἀποπλοῦν. Ἔμοιγε ἔφη καί τοι δίμοιρά τί σε τῶν ἁλῶν ὄφειν. Σὺ αἱρεῖσαι εἶπεν ἔφη. ἀλλ' ἀπόκρινον. ἐπειδὴ γοῦν ὁμολόγεις ἀγαθὸν εἶναι φάρμακον ὅταν δίψαν πίνειν αὐθρώπῳ. ἆλλο τι ἔστιν ἀγαθὸν, ὡς τοιοῦτον δεῖ πίνειν. καὶ καλῶς ἐκεῖ ἔχει, ἰατός τις αὐτὸ τελέσας ἐγκεράσῃ ἐλλεβόρου ἄμαξαν. καὶ ὁ κτήσιππος εἶπε. πάνυ γε σφόδρα ὦ Διόδημε, ἰατὸς ἦ γε ὁ πίνων ὑπὸς αὐτοῦ ἀνθρωπίνης ὁ ἀδελφῆς. Οὐκοῦν ἔφη καὶ ὦ τῷ πολέμῳ ἐπειδὴ ἀγαθὸν ἔστιν ὅπλα ἔχειν, ὡς πλεῖστα δεῖ ἔχειν δόρατα τοίνυν καὶ ἀσπίδας. ἐπειδὴ πρὸ ἀγαθόν ἐστι. μάλα δή που ἔφη ὁ κτήσιππος. σὺ δ' οὐκ οἶσθ ὦ Διόδημε. ἀλλὰ μίαν καὶ αὖ δόρυ; Ἔπωγε. Ἦ καὶ ἦν γε ὑμῖν αὖ ἔφη καὶ τὸν βελιαρίων οὔπω σὺ ὁ πλίσιος; ἔπω δῆ φῄμην σε δανίστορον εἶναι ἅπτ' ὁ πολεμάχην ὄντα καὶ τόνδε ἦν ἑταῖρον. καὶ ὁ μὲν Διόδημος, ἐσίγησεν. ὁ δὲ Διονυσόδωρος πρὸς τὰ πρόσθεν ἀποκεκριμένα τῷ κτησίππῳ, ἔφη οὐκοῦν καὶ χρυσίον ἦ δ' ὃς ἀγαθὸν δοκεῖ σοι εἶναι ἔχειν. Γαύγε καὶ ταῦτά γε πολὺ ἔφη ὁ κτήσιππος. Τί οὖν ἀγαθὸν οὐ δοκεῖ σοι χρήματα ἀεὶ τ' ἔχειν καὶ πάντα χρῦ; Σφόδρα ἔφη. Οὐκοῦν καὶ τὸ χρυσίον ἀγαθὸν ὁμολογεῖς εἶναι; Ὡμολογήκαμεν οὖν ἦ δ' ὅς. Οὐκοῦν ἀεὶ δεῖ αὐτὸ ἔχειν καὶ πάντα χρῦ καὶ ὡς μάλιστα αὐ ἐσωθῇ. καὶ ἅπαξ Διόδημον ἔστω ὃς ἂν χρυσὸν μὴ τείκα τάλαντα αὐ τῇ χαρᾷ. τάλαντον δὲ τῷ κρανίῳ. τὰ δὲ χρυσοῦ αὐ ἑκατὸν τῷ ὀφθαλμῷ. Φασὶ γοῦν δὴ Διόδημόν ἔφη ὁ κτήσιππος τοὺτους Διόδωρον εἶναι σκυθῶν καὶ ἀρίστους ἀσθαι, ἅ χρυσίον τε αὐ τοῖς κρανίοις ἔχουσι πολὺ βοῖς ἑαυτῶν ὥρᾳ δὲ σὺ ναῦ δὴ ἔλεγες ἦν κώπη ἦν πατέρα. καὶ ὁ θαυμασιώτατόν γε ἔτι, ὅτι καὶ πίνουσιν ἐκ τῶν ἑαυτῶν κρανίων καὶ χρυσωμένων. καὶ ταῦτα αὐ ἐς ἡμᾶς ὁρῶσι νῦν ἑαυτῶν καὶ ὑφ' αὐ τοῖς χρυσίοις ἔχοντες. Γαύτὸν δὲ ὁρῶσιν ἔφη ὁ Διόδημος. καὶ σύ γε δαί τε καὶ οἱ ἄλλοι ἀνθρωποι τὰ δίκαια τὰ ὁρᾶ, ἢ τὰ ἄδικα. Τὰ δίκαια δή που. Οὐκοῦν καὶ σὺ ἔφη κατὰ ταῦτα ὁρᾷς οὖν τὰ ἡμέτερα ἱμάτια; ναί. Δίκαια δὲ οὖν ὁρᾷς ὄντα ταῦτα. Ὑπερφυῶς ἔφη ὁ κτήσιππος. Τί δῆτα ἦ δ' ὃς μειρακύλλιον. σὺ λίθους οὐκοῦν ὁρᾷς αὐτὰ, οὕτως ὑδρὰς εἶ. Ἀλλά μοι δοκεῖς Διόδημε οὐ καθεύδειν ἐπὶ κεκιμῆσθαι. καὶ δίον τι λέγοντα μὲν λέξῃ. καὶ σὺ ἔγωγε ποιεῖν. Ἦ τ' οὐχ οἷόν τε ἔφη ὁ Διονυσόδωρος σιωπῶντα λέξαι; ἆρ' ὁ πυρρίας ἦ δ' ὃς ὁ κτήσιππος. ἆρ' ὃ δὲ λέγοντα σιᾷ. Ἔτι ἦδον ἔφη. Ὅταν δὲ λίθος λέξῃς ἢ ξύλα. ἢ σιδήρια, ἐσιῶντα λέγῃς; οὔκουν ἔγωγ' ἐπὶ ἔφη παρέχομαι οὐ τοῖς χαλκέως. ἀλλὰ φθεγγόμενα ἢ ᾄδοντα μᾶλλον τὰ σιδήρια λέγεται ἑαυτῆς ἅπτεται. ὥστε

ἔστιν μὴ οὐκ σοφίαν εἶναι ἄλλην οὐδεμίαν πρὸς· ἀλλ' ἕν μοι δοκεῖ τοῦτο ἐπιπλέον εἶναι ὅπως ἂν ὀρθῶς λέγοντα σιγᾶν· καὶ μοι δοκεῖ καὶ ὑπὸ ἀπειρίας ὁ κτήσιππος ὀνομάζειν τὰ παντελῶς. ὅταν σιγᾶς ἔφην ὁ Διόνυσόδωρος οὐ πάντα σιγᾶς. Ἔστιν δ' ὅς. Οὐκοῦν καὶ τὰ λέγοντα σιγᾶς, εἴπερ τῶν ἀπάντων ἐστὶ τὰ λεγόμενα. Τί δ' ἔφη ὁ κτήσιππος οὐ σιγᾷ πάντα; Οὐ δῆτα πού ἔφη ὁ Διόνυσόδωρος. Ἀλλ' ἆρα ὦ βέλτιστε λέγει τὰ πάντα; Τὰ γὰρ δὴ που λέγοντα. ἀλλὰ μὴ δῆτ' οὐ ἔστιν ὁρῶ· ἀλλὰ τὰ πάντα σιγᾷ φέρε λέγει.

Οὐδέτερα. καὶ ἀμφότερα ἔφη ὑφαρπάσας ὁ Διονυσόδωρος· οὐ γὰρ οἶσθα ὅτι τῷ ἀποκείσει, οὐχ ἕξεις ὅ, τι χρῇ. καὶ ὁ κτήσιππος ὡς πρὸς ἐμὲ ἔφη μέγα πάνυ ἀσπασάμενος, ὦ Διόνυσόδωρε ἔφη· ὁ ἀδελφός σου ὀρθότατα ἐν λόγῳ, καὶ ἀπόλωλέ τε καὶ ἥκηται. καὶ ὁ κλεινίας πάνυ ἥδετο καὶ ἐγέλασεν· ὥστε ὁ κτήσιππος ἐρυθρίστο πλέον ἢ δικαιοπλάσιος· ὃ δ' ἐδόκει μοι ἄτε πανοῦργος ὢν ὁ κτήσιππος, παρ' αὐτῶν τούτων αὐτὰ ταῦτα παρηκηκοέναι· οὐ γὰρ ἔστιν ἄλλων τοιαύτη σοφία τῶν νῦν ἀνθρώπων. κἀπὼ εἶπον· τί γελᾶς ὦ κλεινία ἀεὶ ἀπευθύνοις οὕτω πράγμασι καὶ κελεύεις. Σὺ γὰρ ἴσθι τί ποτε εἶδες ὦ σώκρατες, καλὸν πρᾶγμα ἔφη ὁ Διονυσόδωρος; Ἔστιν ἔφη καὶ πολλά γε ὦ Διονυσόδωρε. Ἆρα ἕτερα ὄντα τῷ καλῷ ἔφη, ἢ ταυτὰ τῷ καλῷ· κἀπὼ οὐ παντὶ ἐγνώμην τοῦτο ἀποφαίσασ· καὶ ἡγούμην δίκαια πεπονθέναι ὅτι ἤγρυξα· ὅμως δέ, ἕτερα ἔφην αὐτῷ γε τοῦ καλοῦ. πάρεστι μέν τοι ἐμοίγε αὐτῶν κάλλος τι. Ἐὰν οὖν ἔφη παρακαλῶ ταῦτά σοι βοῦς, βοῦς εἶ, καὶ ὅτι ναὶ ἐγὼ σοι πάρειμι, Διονυσόδωρος εἶ. Εὐφήμει ἦν δ' ἐγώ· ἐμὲ μὲν οἶμαι ἐγὼ ἀλλὰ τίνα τρόπον ἔφη ἕτερόν ἐστιν ἑτέρῳ παρακαλουμένου, ἕτερον ἕτερον αὖ εἶναι. Ἆρα ἦν ἔφην ἐγὼ ἀπορεῖς; Ἥδομαι δὲ τοῖν αἰσθοῦν νὼ σοφίαν ἐπιχείρουν μεμεῖσθαι ἅττα ἐπιθυμῶν αὐτῆς. Πῶς γὰρ οὐκ ἀπορῶ ἔφη· καὶ ἐγὼ καὶ οἱ ἄλλοι ἅπαντες ἄνθρωποι ὁμοίως. Τί λέγεις ἦν δ' ἐγώ ὦ Διονυσόδωρε· οὐ γὰρ οἶσθα ὃ λέγω αἰσχρὸν αἰσχρόν; Ἐὰν ἔμοιγε ἔφη δοκῇ.

Οὐκοῦν δοκεῖ; Γάνυμαι γοῦν ἔφη. Οὐκοῦν καὶ τὸ ταυτὸν ἓν, ταυτόν· καὶ τὸ ἕτερον, ἕτερον· οὐ γὰρ δή που τὸ μὲν ἕτερον, ταυτόν. Ἀλλ' ἔγωγε οὐ δῆτα παῖδα ὄντ' ἔμοιγε ἔστιν ἀπορῆσαι ὡς οὐ τὸ ἕτερον ἑτέρου ἔστιν. Ἀλλ' ὦ Διονυσόδωρε. τοῦτο μὲν ἐκὼν παρῶμαι· ἕπεται γὰρ ἄλλα μοι δοκεῖ τε ὡς πρὸς ὀλίγα μειρακίσκια προσήκειν ἀπορράζιεσθαι, καὶ ὑμᾶς τὸ διαλέγεσθαι παγκάλως ἀπορράζιεσθαι. Οἶσθα οὖν ὅτι προσήκει ἐκείνοις τῶν μειρακίων, πρῶτον τίνα χαλκεῖον προσήκει; Οἶσθα ἔγωγε ὅτι χαλκεῖα. Τί δὲ κέραμεον· Κεραμεῖα. Τί δὲ σφάττειν τε καὶ ἐκδέρειν. καὶ τὰ μικρὰ ἱερεῖα καὶ τακόψαντα ἑψεῖν καὶ ὀπτᾶν. μάγειρον ἦν δ' ἐγώ. Οὐκοῦν ἐάν τις ἔφη τὰ προσήκοντα πράττῃ, ὀρθῶς πράξει. μάλιστα. Προσήκει δέ γε ὡς φασὶν ἓν μάγειρον καὶ τακόπτειν καὶ ἐκδέρειν· ὡμολόγησας ταῦτα, ἢ οὔ. Ὡμολόγησα ἔφην· ἀλλὰ συγγνώμην μοι ἔχε. Δῆλον δήπου ἦ δ' ὅς ὅτι ἂν μάγειρος καὶ τακόψας ἑψήσῃ καὶ ὀπτήσῃ, τὰ προσήκοντα ποιήσει. καὶ ἐὰν χαλκεὺς αὖ ἓν χαλκεῖον. καὶ ἓν κέραμον κέραμεον, καὶ οὕτως τὰ προσήκοντα πράξει. Εἰ πόσει δὴ ἐγὼ δ' ἐγὼ ἤδη κομψοφωνᾶ ἐπιτηδὲς τῇ σοφίᾳ ἆρα μοί ποτε αὖτη παρακινήσει ὡς τί μοι οἰκεῖα γενέσθαι. Ἐπιγελάσας αὖ αὐτὼ ὦ σώκρατες ἔφη οἰκεῖα γενομένῳ. Ἐὰν σύ γε βούλῃ ἔφην. Ἐτὼ δηλονότι· τί δὲ δὴ ὃς τὰ σαυτοῦ οἴει γεγνώσκειν. Εἰ μή τι σὺ ἄλλο λέγεις· ἐκ σοῦ γὰρ δεῖ ἄρχεσθαι· τελευταῖον δ' ἐγὼ ἐμοῦ ἐρήσομαι τόδε. Ἐρῶ οὖν ἔφη ταῦτα ἐγὼ εἶναι ὧν αὖ ἄρξεις· καὶ ἥδομαι αὐτοῖς χρῆσθαι ὅ, τι ἂν βούλῃ δι' βοῦς καὶ πρόβατα. ἐρῶ αὖ ἐγὼ τοῦτα σὰ εἶναι, ἄσιτ' ἐξεῖν καὶ ἀποδύσθαι. καὶ δωμᾶσι· καὶ θύσαι ὅτῳ βούλει θεῶν, ἃ δ' αὖ μὴ οὕτως ἔχει οὐ σά; κἀπὼ ἦλθ' γὰρ ὅ, τι ἐξ αὐτῶν καλόν τι ἀσκυλόοιτο τῶν ὁρωμένων, καὶ ἅμα βουλόμενος ὅτι τάχιστ' ἀκοῦσαι; Γάνυμαι μὲν οὖν ἔφην οὕτως ἔχει· τὰ τοιαῦτά ἐστι μάνια ἐμά. Τί δὲ ζῷα ἔφη οὐ ταῦτα καλεῖς ἃ αὖ ψυχὴν ἔχει; Ναὶ ἔφην.

Ὁμολογεῖς οὖν τῶν ζῴων ταῦτα μόνα εἶναι σὰ τοῖς ἐξουσία ἃ πάντα ταῦτα ποιεῖν ἃ νῷν δὴ ἐγὼ ἔλεγον; Ὁμολογῶ. καὶ ὃ ἐρωτικῶς πάνυ ἐπιχὼν ὥστε

μέγα σκοπούμενος, ἀπί μοι ἔφη ὦ Σώκρατες ἔστι σοι ζῆλός τις φῶς; καὶ ἐγὼ ὑπολαβὼν εἶπον τὸν λόγον ὅτι πῦρ ἐπελάβετο, ἅ πορεύσεται ἐπὶ τὸ ἐπιφέρον τε καὶ ἐπιφέρωμαι ἕως πῦρ οὐ δικτύῳ ἐλλημένος. Οὐκ ἔστιν ὦ Δ' ἐγὼ ὦ Διονυσόδωρε. Ταλαίπωρος ἄρα τίς σύ γε ἄνθρωπος εἶ· μὴ οὐδὲ ἀθηναῖος. ὦ μή τε θεοὶ παίζῳεν εἶεν, μή τε ἱερά· μή τε ἄλλο μηδὲν κελεύσῃ ἀγαθόν. Ἐκ ὦ Δ' ἐγὼ ὦ Διονυσόδωρε· οὐ φύμ' ἔτι μὴ μὲν χαλεπῶς με προλίσκεσθαι. ἔστι δ' ἐμοὶ γε καὶ ἐωμοὶ· καὶ ἱδρὰ οἰκεῖα καὶ παίζῳα. καὶ τἄλλα ὅσα πῦρ τοῖς ἄλλοις ἀθηναίοις τῶν τοιούτων· εἶτα τοῖς ἄλλοις ἔφη ἀθηναίοις οὐκ ἔστι ζῶα ὁ παίζῳος; Οὐκ ἔστιν ὦ Δ' ἐγὼ αὐτῷ ἐκ πάντων μία ἰόντων οὐδενί· οὐδ' ὅσοι ἐκ τῆσδε τῆς πόλεως ἀποκεκριμένοι εἰσίν. οὐδ' ἡμῖν. ἀλλὰ ἀβόλλων παίζῳος ἡμῖν τῷ ἴωνος γένεσιν. ζῶόν δ' ὑμῖν παίζῳος μὴ ἀ κελαδῇ ὄρνεος δὲ καὶ φραζίος καὶ ἀθηνᾶ φραζίκ. ἀλλ' αὐτὴ γε ἔφη ὁ Διονυσόδωρος. ἔστι γάρ σοι ὡς ἔοικεν, ἀβόλλων τε καὶ ζῶόν καὶ ἀθηνᾶ.

Ταὐτὸν ὦ Δ' ἐγὼ· οὐκοῦν καὶ οὗτοί σοι θεοὶ αὖ δοκοῦσιν ἔφη. Γέγονεν δ' ἐγὼ καὶ διαπέπαυμαι. ἀλλ' εἶεν σοί γε ἔφη· δοῦ σοὺς ὁμολογήσασθαι αὐτοὺς ἔτι; Ὁμολογήσω ἔφη· τί γὰρ πολλῶ. ἐθαῶ ἔφη καὶ ζῷά εἰσιν οὗτοι οἱ θεοί. ὁμολογήσεις γ' ὅσα ψυχὴν ἔχει ζῷα εἶναι. ἢ οὗτοι οἱ θεοὶ οὐκ ἔχουσι ψυχήν. Ἔχουσιν ὦ Δ' ἐγώ. Οὐκοῦν καὶ ζῷά εἰσιν· ζῷα ἔφην. τῶν δέ γε ζῴων ἔφη ὁμολόγησας ταῦτ' εἶναι σὰ ὅσα αὖ σοι ἀρῶ, μὴ σθαῦσαι. καὶ ἀφόβησθαι· καὶ θῦσαι αὖ θεῷ ὅτῳ αὖ βούλῃ. ὁμολόγησα ἔφην· οὐκ ἔστι γάρ μοι εἰσάντησις ὦ Δ' ἐγώ. Ἴθι δή μοι δεῦρο ἔφ' ὃς ἐπὶ πειθῇ σὸν ὁμολογεῖς ἔτι· ἦν δέ σε μὴ τοὺς ἄλλους θεούς, ἃ ἀρᾶσι σοι αὐτοὺς ἀποδοῦναι, ἢ σθαῦσαι ἢ ἄλλο, τι αὖ βούλῃ χρῆσθαι ὥς πῦρ τοῖς ἄλλοις ζῴοις; ἔτω μὲν ὦ κείτων ὡς πῦρ ἀπλήγεις ἐκτὸς τοῦ λόγου, ἄφωνος ἐκάμπω· ὁ δὲ κτήσιππός μοι δοκεῖ ὡς ἔοικεν, πάππαξ ὦ Ἡράκλεις ἔφη καλῶ λόγου. καὶ ὁ Διονυσόδωρος. πότερον οὖν ἔφη ὁ Ἡρακλῆς πάππαξ ἐστίν, ἢ ὁ πάππαξ Ἡρακλῆς· καὶ ὁ κτήσιππος. ὦ τοσοῦτον ἔφη δεινὸν λόγον ἀφίκεσαι· ἀμάχῳ τῷ ἀνδρί. Ἐν ταὐτῷ μέν γε ὦ φίλε κείτων, οὐλεῖς ὅτῳ οὐ τὰ παρόντων ὑπερπίπτουσι φῶν λόγον. καὶ τῷ ἀνδρί γε λῶντε καὶ κρατοῦντε, καὶ χαίροντε, ὀλίγου παρετάθησαν. ἐμοὶ μὲν γὰρ ἔγωγε ἔμπροσθεν, ἐφ' ἑκάστοις πᾶσι παγκάλως ἐθορύβουν μόνοι οἱ τῶν ἀνδρῶν θίασοι· οἱ ταῦθα δὴ ὀλίγου, καὶ οἱ κίονες οἱ ὦ τῷ Λυκείῳ, ἐθορύβησάν τ' ἂν τῶν ἀνδρῶν· καὶ ἠθάνασαν. ἐτὼ μὴ ἔν γε καὶ ἀνθρώπῳ οὕτω διετέθην, ὥστε ὁμολογῆσαι μηδέπω πώποτε τῶν ἀνδρώπων ἐλεῖν οὕτω σοφὸν, καὶ παντάπασι καταλελαθεὶς ἐκτὸς τῆς σοφίας αὐτοῦ, ὡδὶ δ' ἐπαινέσαι τε καὶ ἐγκωμιάζειν αὐτῷ ἐφαπόμην. καὶ εἶπον· ὦ μακάριοι τρῶ τῆς θαυμακῆς φύσεως· εἰ τοσοῦτον πρᾶγμα οὕτω ταχὺ καὶ ὀλίγῳ χρόνῳ ἔμαρτάσθον. τὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα οἱ λόγοι ὑμῶν καλὰ ἔχουσιν ὦ δι' ὑδύθημέ τε καὶ Διονυσόδωρε· ἀ δὲ τοῖς, καὶ ἔτι μεγαλοπρεπέστερον. ὅλα τῶν πολλῶν ἀνδρῶν· καὶ ἔτ' ἐμοῦ δὴ καὶ θαυμαστῶν τι ἔτ., οὐδὲν ὑμῖν μέλει· ἀλλὰ τῶν ὁμοίων ὑμῖν μόνον. ἐτὼ γὰρ δὴ δῆλα, ὅτι τοὺς τοὺς λόγους, πάνυ μὲν αὖ ὀλίγοι ἀγαπῶσι αἰεὶ ὄμοιοι ὑμῖν· οἱ δ' ἄλλοι οὕτως ἀγνοοῦσιν αὐτοὺς, ὥστ' ἂν δ' ὅλα αἰσχυνθεῖεν αὖ μᾶλλον ἐμέλεγχοντες τοιούτοις λόγοις τοὺς ἄλλους, ἢ αὐτοὶ ἐμέλεγχόμενοι· καὶ τόδε αὖ ἕτερον δημοτικόν τι καὶ πρᾶον οἱ τοῖς λόγοις. ὅλα ὅταν μὲν φῶτε καλὸν εἶναι μηδέν· μήτε ἀγαθὸν πρᾶγμα, μήτε λευκὸν, μή δ' ἄλλο τῶν τοιούτων μηδέν, μήτε τοπαρόπαν ἑτέρων ἕτερον, ἀτεχνῶς μὴ τῷ ὄντι ξυνεράπῃτε τὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων ὡς πῦρ μὴ φατέ. ὅτι δ' οὐ μένει τὰ ἄλλα. ἀλλὰ δόξει τε αὖ μὴ τὰ μὲν τὰ, αὐτοὶ ἔτι πάνυ χαίρειν τέ ὅτι· μὴ ἐπαινεῖς τ' λέγων ἀφαιρῆ· ἃ δὲ δὴ μάγιστον ὅλα ταῦτα ὅπως ἔχει ὑμῖν μὴ τεχνικῶς ἐμβύρηται, ὥστε πάνυ ὀλίγῳ χρόνῳ, ἐνίων αὖ μαθεῖν αὖ γνῶναι ἔπεστι. μὴ δ' κτησίππῳ φῶν νοῦν προσέχω ὡς ταχὺ ὑμᾶς ἐκ παιρεχρῶμα μεμεβρίδος τίνων. ἐγὼ τοῦ μὲν οὖν τῷ πράγματος, σοφῶν ἦν σοφὸν, πρὸς μὲν ἦν ταχὺ παραδιδόναι, καλὸν ἀνάστιον δ' ἀνδρώπων διαλέγεσθαι, ἐκ ἐπιπλήξαι. ἀλλ' αὖ γέμοι πείθεσθαι. ἐλαβόμεθα μὴ πολλῶν ὀλίγον λέγειν, ἵνα μὴ ταχὺ ἐκμαθόντες, ὑμῖν μὴ ἐσῶσι χρεῖν· ἀλλὰ μάλιστα μὴ αὐτῷ πρὸς ἀλλήλῳ μόνῳ διαλέγεσθον· εἰ δὲ μή, ἔπεστ' ἄλλου τοῦ ἀνάστιον, ἐκείνου μένου. ὃς αὖ ὑ-

μῖν δισσῶ ἀφύλειον· τὰ αὐτὰ δὴ ταῦτα ἴσως συμφορῆ τε καὶ τοῖς μαθηταῖς συμβουλεύσητε, μᾶλλόν ποτε μᾶλλον ἀνθρώπων διαλέγεσθαι· ἀλλ' ἡμῖν τε καὶ αὐτοῖς φ γὰρ ἀνάγκη ὦ βέλτιστε, τίμιον. Σω. Δοκῶ μοι ἱκανῶς ἔφην πίσδαρος· ἀλλ' ἔγωγε ἦν δ' ἐγώ, ὅπως κἀμὲ καὶ κλεινίαν τόνδε παραδέξεσθον. ταῦτα δ' εἰπὼν ἡγάλλετο βραχέα διαλιχμώμενος, ἀπῆμεν. σκόπει οὖν ὅπως συμφοιτήσεις τῷ ἀνδρὶ· ὡς ἐκεῖνος φασὶν οἷός τ' εἶναι διδάσκειν φ ἐγὼ ἥκιστα ἂν ἀντείποιμι τοῦτο ποιεῖν. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐκεῖνό γε ἴσως ἐστὶν ἐπιτήδειον, ὅπως κἀμὲ καὶ κλεινίαν τόνδε παραδέξεσθον. ταῦτα δ' εἰπὼν ἡγάλλετο βραχέα διαλιχμώμενος, ἀπῆμεν. σκόπει οὖν ὅπως συμφοιτήσεις τῷ ἀνδρὶ· ὡς ἐκεῖνος φασὶν οἷός τ' εἶναι διδάσκειν φ ἐγὼ ἥκιστα ἂν ἀντείποιμι τοῦτο ποιεῖν. καὶ οὔτε φύσιν οὐθ' ἱκανὴν ἴσχειν οὐδαμῶς· ὃ δὴ μὴ σοὶ μάλιστα προσήκει ἀκοῦσαι, ὅτι οὐ δι' ἄλλο τι μᾶλλον ἀθηναῖοι φασὶν διακωλύειν οὐδὲν, μὴ οὐ παραλαβεῖν ὁντινοῦν ἀπιόντες πλὴν σφετέρων σοφιστῶν. κρ. καὶ μὴν ὦ σώκρατες φιλόκωμος μέν ἐστιν· καὶ ἴσως αὖ τισι μέθεσι. καὶ νῦν δὴ οὐκ ἀμούσως μέθυσθαι. καὶ τοῦτο ἐᾶν ἐστιν ἀμούσως μέθυσθαι. ἀλλ' ἐκεῖνον ἐῶμεν· σὺ δὲ μοι λέγε, τῶν οὐκ ἀμούσων μέθυσθαι. ἀλλ' ἐκεῖνον ἐῶμεν· σὺ δὲ μοι λέγε, τῶν ἀμούσων ἀνθρώπων, ἢ τῶν ἀμούσων; οὐ μὰ Δία ἦν δ' ἐγώ· οὐ γὰρ δίος τ' ἦν προσιέναι κατακούειν ἂν τοῦ ὄχλου, καίμοιγ' ἔφη ἄξιον γ' ἦν ἀκοῦσαι. τί μῶ δ' ἐγώ. Ἵνα ἴδοιμεν ἀνδρῶν διαλεγομένων οἵ ναῦ σοφάσται εἰσὶ τῶν τῶδε τοὺς δισυπτους λόγους. κἀμὲ ἔφην. τί σῶν ἐφαίνοντό σοι. τί δ' ἄλλο ἢ δῆς, ἢ ἀπορεῖ ἀεὶ αὖλις τῶν τοιούτων ἀκοῦσαι λυρούντων. καὶ τῶδε οὐλοὸς ἀξίων ἀναξίαν ἀσυνδήτου ποιου μένων. οὐ τωσὶ γάρ πως καὶ ἔπι τοῖς ἀνέμασι. καὶ ἴσως ἄλλα μέν τοι ἔφην χαρίεις ἦ· πρᾶγμά ἐστιν ἡ φιλοσοφία. ῥᾴων ἔφη χαρίεις ὦ μακάριε ἀλλοῖος μὲν οὖν ἄξιον. ἀλλὰ καὶ οἱ νῦν παριόντων, πάνυ αὖ σε δέομαι ἀκηκοέναι τῶδε τῶν σαυτῶ ἑταίρου. οὕτως ἵν' ἄτοπος ἐθέλων ἐαυτὸν παρέχειν ἀνθρώποις οἷς οὐδὲν μέλει ὅ, τι αὖ λέγω σι. παντὸς δὲ ῥήματος αὐτίχ' ἅπτεται. καὶ οὔτοι ὅπῃ αὖλις ἔλεγον, οὐ τοῖς κρατίστοις εἰσὶ τῶν νεῶν. ἀλλὰ γὰρ ὦ κέρτων ἔφη πρᾶγμα αὖ καὶ οἱ ἀεὶ ἐωθ' τῷ πράγματι διατρίβοντες, πάνυ φαῦλοί εἰσι καὶ καταγέλαστοι. ἐμοὶ δὲ ὦ σώκρατες, ἡ πρᾶγμα ἐδόκει οὐκ ὀρθῶς λέγειν. οὐδ' οὕτως· οὔτ' ἔπος ἄλλος λέγει· ἡ μέν τοι ἐθέλειν διαλέγεσθαι τοιούτοις οἵκοθεν πολλῶν ἀνθρώπων, ὀρθῶς μοι ἐδόκει μέμφεσθ. Σω. Δ' κέρτων θαυμάσιός εἶσιν οἱ τοιοῦτοι ἄνδρες. ἀταρ οὕτω δῆτα ὅ, τι μέλλω ὁρᾶν. ποτόδων ἐμὲ ὁ προσιόντων σοι μὴ μεμφόμενος πλὴν φιλοσοφίαν. πόσον τῶν ἀπονίσασθαι δοκῶν οὐ τοῖς διαιτησείοις ῥήτορ τίς, ἢ τῶν τοὺς τοιούτους εἰς πιμπόντων ποιητὰς λόγων· δίς οἱ ῥήτορες ἀπωλίζονται; κρ. Ἦ κισταὶ νὴ φ δία ῥήτορ. οὐδὲ δέομαι πώποτ' αὖ φ δικαστήριον ἀναβεβηκέναι. ἀλλ' ἐπαίνειν αὐτὸν φασὶ τῶδε τ' πράγματος νὴ φ δία· μὴ λεπτὸν εἶναι. καὶ λεπτοὺς λόγους σωφίζεσθαι. Σω. Ἦ δὴ μαθαίνω τῶδε τοῦτον, μὴ αὖ φ νῦν δὴ ἐμοὶ λέγειν. οὖτοι γὰρ ἐσὶ μὲν ὦ κέρτων οὗς ἔφη πρόδικος, μεθόρια φιλοσόφου τε καὶ ῥητορὸς μὴ πολιτικοῦ. οἷον δ' ἢ πάντων σοφώτατοι ἀνθρώπων. πρὸς δὲ τῷ εἶναι, καὶ δοκεῖν πάνυ τῷ πολλοῖς· ὥστε παρὰ πᾶσιν δοκιμεῖν, ἐμπεσὼν σοφίσιν εἶναι οὐλοάσας ἄλλους, ἢ τοὺς τῶδε φιλοσοφίαν ἀνθρώπους. ἡγοῦμαι οὖν ἐκὼ τοὺς εἰς δόξαν καταστήσασθαι μελοὺς δοκεῖν ἀξίους ἢ ἀκμαιοσθόπως ἤδη τῷ πᾶσι τὰ νικητήρια εἰς δόξαν σπεῦδαι σοφίας πέρι. ἢ μὲν γὰρ τῷ ἀληθείᾳ σφᾶς σοφωτάτους. οἱ δὲ τοῖς ἰδίοις λόγοις ὅταν ἀφυλαφθῶσιν, ἀπὸ τῶν ἀμφὶ δημόσιον κολούεσθαι. σοφοὶ δὲ ἡγοῦνται εἶναι πάνυ, ἐκόντως μετείως μὲν γὰρ φιλοσοφίας ἔχειν μικρίως δὲ πολιτικῶν πάνυ ἑκόντος λόγου. μετέχειν γὰρ ἀμφοτέρων ὅσον ἐλαχίστου δὲ ὄντες κινδύνου καὶ ἀπόνων καρπεῖσθαι, πλὴν σοφίας. κρ. τί ἦν δ' κᾶσι ὦ σώκρατες λέγειν οὐ τ' τι· ἀλλ' ὅ τι λόγος ἔχει ἐκὰ δὴ πρέπειαν τ' αὐτῶν. Σω. καὶ τ' ἔχει ὅπως ὦ κέρτ', δὴ πρέπειαν μᾶλλον ἢ ἀλήθειαν· οὐ τ' ῥᾴδιον αὖ δὴ πεῖσαι, ὅτι μὴ αὖ δι, μὴ τἄλλα πάντα ὅσα μετὰ ξὺν ἐκῶν δύο ἐστί, μὴ ἀμφοτέρων τυγχάνει μετέχοντα, ὅσα μὲν, ἐκ κακῶν μὴ ἀγαθοῦ, τῷ μὲν, βελτίω. τῷ δὲ, χείρω γίγνεσθ. ὅσα δὲ ἐκ δυοῖν ἀγαθοῖν μὴ πρὸς

ταῦτ' ἦν, ἀμφοῖν χείρω· πρὸς δ' αὖ ἑκάτερον ἢ χρηστὸν ἑκάτερον ὄντ' ἐξ ὧν σωτέον. ὅσα δὲ δυοῖν κακοῖν σωτὰ ἦν τὰ μὲν πρὸς δ' αὐτὰ ὄντοιν, οἷ τῷ μέσῳ εἶεν, ταῦτα μέντοι βελτίω ἑκατέρου ἑκάτερον ὄντ' ἀμφοτέρων μόριον μετέχουσι. εἰ μὲν οὖν ἡ φιλοσοφία ἀγαθὸν ἐστι καὶ ἡ πολιτικὴ πρᾶξις, πρὸς ἄλλο δέ, ἑκάτερα αὖτοι δ' ἀμφοτέρων μετέχοντες τούτων οἱ μέσῳ εἰσίν, οὐδὲν λέγουσιν· ἀμφοτέρων γὰρ εἰσὶ φαυλότεροι. εἰ δὲ ἀγαθὸν καὶ κακόν. τῶν μὲν, βελτίους· τῶν δὲ, χείρους. εἰ δὲ κακὰ ἀμφότερα, οὕτως ἄρα λέγειν ἀληθές· ἄλλως δ' οὐδαμῶς. οὐκ ἄρ' οἶμαι αὐτοὺς ὁμολογῆσαι οὔτε κακὸν αὖτῷ ἀμφοτέρω εἶναι· οὔτε τὸ μὲν, κακόν· τὸ δὲ, ἀγαθόν. ἀλλὰ τῷ ὄντι οὗτοι ἀμφοτέρων μετέχοντες, ἀμφοτέρων ἥττους εἰσὶ πρὸς ἑκάτερον. πρὸς ὃ ἥττε πολιτικὴ καὶ ἡ φιλοσοφία, ἄξιόν λόγου ἐστόν· καὶ σχεδόν ὄντες τῇ ἀληθείᾳ, ξυνδοκοῦσι πρῶτοι δοκεῖν εἶναι. συγγνώσεσθαι μὲν οὖν αὐτοῖς χρὴ τῆς ἐπιθυμίας καὶ μὴ χαλεπαίνειν. ἀγαθοῦ μὲν γὰρ ἐπιθυμοῦσι εἶναι, δῆλοι εἰσί· πάντα γοῦν ἄσμενα χρὴ ἀγαπᾶν, ἅττα καὶ ὁτιοῦν λέγει ἐχόμενον φρονήσεως πράγμα καὶ ἀρετῆς ἐπιχειρῶν διαπονεῖται. κρ. καὶ μὴν ὦ σώκρατες καὶ αὐτὸς πολλὰ τῶν ἡμῶν ὧν περ καὶ πρὸς σὲ λέγω, οὐκ ἄπειρος εἰμὶ, τί δεῖ αὐτοῖς χρήσασθαι. ὀλίγου γὰρ σμικρός ἐστι· κεντρόβουλος δ' ἐστὶ καὶ λιπάριον ἔχει. καὶ λέγειν τινές ὃς ἐμὲ ἐπαύσατο. ἐγὼ μὲν οὖν ὅτάν σοι ξυγγένωμαι οὕτω διατεθεῖμαι, ὥστε μοι δοκεῖν μανίαν εἶναι τὸ οὕτω τῶν παίδων ἄλλων μὲν πολλῶν ἀπολιπόντα τοιαύτην ἴσχνοιαν καὶ τοῦδε τοῦ χάμου, ὅπως ἐκγυναιοτάτης ἔσονται μικρός, καὶ τοῦδε τῶν χρημάτων. ὅπως ὡς πλουσιώτατοι αὐτῶν δὲ τοῦδε παιδείασθαι ἀμελῆσαι. ὅταν δὲ, εἰς ἔλεγχόν σε τῶν φασκόντων εὖ παιδεύσαι αἱρεῶμαι, ἐκπέπληγμαι· καί μοι δοκεῖς, ἐξ ἑκάστου αὐτῶν σκοπούμενος πάνυ ἀλλόκοτος εἶναι, ὡς γε πρὸς σὲ τἀληθῆ ἐρεῖσθαι. ὥστε οὐκ ἴσχω ὅπως προσρίπτω δ' μικράκιον ἐμαυτὸν φιλοσοφίᾳ. Σω. εἰ φίλε κρίτων, οὐκ οἶσθα ὅτι οὐ παντὶ ἐπιτηδεύματι οἱ μὲν φαῦλοι, πολλοὶ καὶ οὐδενὸς ἄξιοι· οἱ δὲ σπουδαῖοι, ὀλίγοι· καὶ τὸ παιδεύεσθαι ἐπὶ γυμναστικῇ οὐκ ἀλλοῖόν σοι δοκεῖ εἶναι· καὶ χρηματιστικῇ καὶ ῥητορικῇ καὶ στρατηγίᾳ. κρ. ἔμοιγε πάντως δή που. Σω. τί οὖν οὐκ ἐπαίνεις τούτων τοὺς πολλοὺς πρὸς ἕκαστον τὸ ἔργον οὐκ ἀπαγελάστους ὁρᾷς; κρ. ναί μὰ Δία· καὶ μάλα ἀληθῆ λέγεις. Σω. ἦ οὖν τοῦδε οὕνεκα αὐτός τε φεύξῃ πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα καὶ τῷ υἱεῖ οὐκ ἐπιτρέψεις; κρ. οὔκουν λέγειν γε ὦ σώκρατες. Σω. μὴ τοίνυν ὅ γε οὐ χρὴ ποιεῖν ὦ κρίτων. ἀλλ' ἐάσας χαίρειν τοὺς ἐπιτηδεύοντας φιλοσοφίαν εἴτε χρηστοί εἰσιν, εἴτε πονηροί, αὐτὸ δὲ πρᾶγμα βασανίσας καλῶς γε καὶ δῶ, ἰατὸν μέν σοι φαίνεται φαῦλον ὄν, πάντ' ἄσμενα ἀποφέρεσθαι μὰ μόνον δυσιέρεσι· ἰατὸν δὲ φαίνεται οἶμαι αὐτὸ ἐπὶ ἔστιν, θαρρῶν λέγειν· καὶ ἄσκεπτον λεγόμενον δὴ ἔστιν αὐτός τε καὶ τὸ παιδίον.

Τέλος δυσδήμου, ἢ χριστικοῦ.

ΓΡΩΤΑΓΟΡΑΣ, Ἢ ΣΟΦΙΣΤΑΙ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΕΤΑΙΡΟΣ. ΣΩΚΡΑΤΗΣ. ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ. ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ. ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ. ΚΑΛΛΙΑΣ. ΚΡΙΤΙΑΣ. ΠΡΟΔΙΚΟΣ. ΙΠΠΙΑΣ.

ΕΤ.

ὅδε ὦ σώκρατες φαίνη, ἢ σιλασθῆναι ἀφ' ἑαυτοῦ, τῷδε τῷ ἀλκιβιάδου ὥραν, καὶ μάν μοι καὶ πρόσω ἰόντι, καλὸς μὲν ἐφαίνετο αὐτῷ ἔμοιγε. αὐτῷ μέντοι ὦ σώκρατες· ὡς γ' ἐμοὶ αὐτοῖς ἡμῖν εἰρῆσθαι. καὶ πάνυ γε ἁδρὸν πιπολάμενος. Σω. εἶτα τί οὖν· οὐ σὺ μέντοι ὁμόρους ἐπαινέτης εἶ, ὅς γε ἔφη χαριεστάτῳ ἥβλω εἶναι τῷ ὑπηνήτου, ὃν νυνὶ ἀλκιβιάδης ἔχει; ΕΤ. τί οὖν ταυτί, ἢ παρ' ἐκείνου φαίνη· καὶ πῶς

πρὸς σὲ ὁ καλλίας διάκειται. ΣΩ. Εὖ ἔμοιγε ἔδοξεν· οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ τῇ νῦν ἡμέρᾳ· καὶ γὰρ πολλὰ ὑπὲρ ἐμοῦ εἶπε βοηθῶν ἐμοί. καὶ οὖν καὶ ἄρτι ἀπ᾽ ἐκείνου ἔρχομαι. ἄτοπον μέντοι τί σοι ἐθέλω εἰπεῖν. παρόντος γὰρ ἐκείνου, οὔτε προσεῖχον τὸν νοῦν, ἐπελανθανόμην τε αὐτοῦ θαμά. ΕΤ. Καὶ τί ἂν γεγονὸς εἴη περὶ σὲ κἀκεῖνον τοσοῦτον πρᾶγμα; οὐ γὰρ δήπου τινὶ καλλίονι ἐνέτυχες ἄλλῳ ἔν γε τῇδε τῇ πόλει. ΣΩ. Καὶ πολύ γε. ΕΤ. Τί φῄς; ἀστῷ, ἢ ξένῳ; ΣΩ. Ξένῳ. ΕΤ. Ποδαπῷ; ΣΩ. Ἀβδηρίτῃ. ΕΤ. Καὶ οὕτως καλός τις ὁ ξένος ἔδοξέ σοι εἶναι, ὥστε τοῦ κλεινίου υἱέος καλλίων σοι φανῆναι; ΣΩ. Πῶς δ᾽ οὐ μέλλει, ὦ μακάριε, τὸ σοφώτατον καλλιον φαίνεσθαι. ΕΤ. Ἀλλ᾽ ἦ σοφῷ τινι ἡμῖν, ὦ σώκρατες, ἐντυχὼν πάρει; ΣΩ. Σοφωτάτῳ μὲν οὖν δήπου τῶν γε νῦν, εἴ σοι δοκεῖ σοφώτατος εἶναι πρωταγόρας. ΕΤ. Ὦ τί λέγεις; πρωταγόρας ἐπιδεδήμηκε; ΣΩ. Τρίτην γε ἤδη ἡμέραν. ΕΤ. Καὶ ἄρτι ἄρα ἐκείνῳ συγγεγονὼς ἥκεις; ΣΩ. Πάνυ γε πολλὰ καὶ εἰπὼν καὶ ἀκούσας. ΕΤ. Τί οὖν οὐ διηγήσω ἡμῖν τὴν ξυνουσίαν, εἰ μή σε τι κωλύει, καθιζόμενος ἐνταυθί, ἐξαναστήσας τὸν παῖδα τουτονί; ΣΩ. Πάνυ μὲν οὖν· καὶ χάριν γε εἴσομαι, ἐὰν ἀκούητε. ΕΤ. Καὶ μὴν καὶ ἡμεῖς σοι, ἐὰν λέγῃς. ΣΩ. Διπλῆ ἂν εἴη ἡ χάρις. ἀλλ᾽ οὖν ἀκούετε. Τῆς παρελθούσης νυκτὸς ταυτησί, ἔτι βαθέος ὄρθρου, ἱπποκράτης ὁ ἀπολλοδώρου υἱός, φάσωνος δὲ ἀδελφός, τὴν θύραν τῇ βακτηρίᾳ πάνυ σφόδρα ἔκρουε, καὶ ἐπειδὴ αὐτῷ ἀνέῳξέ τις, εὐθὺς εἴσω ᾔει ἐπειγόμενος, καὶ τῇ φωνῇ μέγα λέγων, ὦ σώκρατες ἔφη, ἐγρήγορας, ἢ καθεύδεις. Καὶ ἐγὼ τὴν φωνὴν γνοὺς αὐτοῦ, ἱπποκράτης ἔφην οὗτος. μή τι νεώτερον ἀγγέλλεις; οὐδέν γ᾽ ἦ δ᾽ ὃς εἰ μὴ ἀγαθά γε. Εὖ ἂν λέγοις ἦν δ᾽ ἐγώ· ἔστι δὲ τί, καὶ τοῦ ἕνεκα τηνικάδε ἀφίκου. Πρωταγόρας ἔφη ἥκει, στὰς παρ᾽ ἐμοί. Πρώην ἔφην ἐγώ· σὺ δὲ ἄρτι πέπυσαι. Νὴ τοὺς θεοὺς ἔφη ἑσπέρας γε. καὶ ἅμα ἐπιψηλαφήσας τοῦ σκίμποδος, ἐκαθέζετο παρὰ τοὺς πόδας μου, καὶ εἶπεν, ἑσπέρας δῆτα μάλα γε ὀψὲ ἀφικόμενος ἐξ οἰνόης. ὁ γάρ τοι παῖς με ὁ σάτυρος ἀπέδρα· καὶ δῆτα μέλλων σοι φράζειν ὅτι διωξοίμην αὐτόν, ὑπό τινος ἄλλου ἐπελαθόμην. ἐπειδὴ δὲ ἦλθον καὶ δεδειπνηκότες ἦμεν καὶ ἐμέλλομεν ἀναπαύεσθαι, τότε μοι ἀδελφὸς λέγει ὅτι ἥκει πρωταγόρας, καὶ ἔτι μὲν ἐνεχείρησα εὐθὺς παρὰ σὲ ἰέναι, ἔπειτά μοι λίαν πόρρω ἔδοξε τῶν νυκτῶν εἶναι· ἐπειδὴ δὲ τάχιστά με ἐκ τοῦ κόπου ὁ ὕπνος ἀνῆκεν, εὐθὺς ἀναστάς, οὕτω δεῦρο ἐπορευόμην. Καὶ ἐγὼ γιγνώσκων αὐτοῦ τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν πτοίησιν, τί οὖν σοι ἦν δ᾽ ἐγὼ τοῦτο; μῶν τί σε ἀδικεῖ πρωταγόρας; καὶ ὃς γελάσας, νὴ τοὺς θεοὺς ἔφη ὦ σώκρατες, ὅτι γε μόνος ἐστὶ σοφός, ἐμὲ δὲ οὐ ποιεῖ. Ἀλλὰ ναὶ μὰ Δία ἔφην ἐγώ, ἂν αὐτῷ διδῷς ἀργύριον, καὶ πείθῃς ἐκεῖνον, ποιήσει καὶ σὲ σοφόν. εἰ γάρ ἦ δ᾽ ὅς, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί, ἐν τούτῳ εἴη, ὡς οὔτ᾽ ἂν τῶν ἐμῶν ἐπιλίποιμι οὐδὲν, οὔτε τῶν φίλων. ἀλλ᾽ αὐτὰ ταῦτα καὶ νῦν ἥκω παρὰ σέ, ἵνα ὑπὲρ ἐμοῦ διαλεχθῇς αὐτῷ. ἐγὼ γὰρ ἅμα μὲν καὶ νεώτερός εἰμι, ἅμα δὲ οὐδὲ ἑώρακα πρωταγόραν πώποτε, οὐδ᾽ ἀκήκοα οὐδέν. ἔτι γὰρ παῖς ἦ ὅτε τὸ πρότερον ἐπεδήμησεν. ἀλλὰ γὰρ ὦ σώκρατες πάντες τὸν ἄνδρα ἐπαινοῦσι, καί φασι σοφώτατον εἶναι λέγειν, ἀλλὰ τί οὐ βαδίζομεν παρ᾽ αὐτόν, ἵνα ἔνδον καταλάβωμεν; καταλύει δ᾽ ὡς ἐγὼ ἤκουσα παρὰ καλλίᾳ τῷ ἱππονίκου. ἀλλ᾽ ἴωμεν. Καὶ ἐγὼ εἶπον. μήπω ἀγαθέ, ἐκεῖσε ἴωμεν· πρῳ γάρ ἐστιν. ἀλλὰ δεῦρο ἐξαναστῶμεν εἰς τὴν αὐλήν, καὶ περιιόντες αὐτοῦ διατρίψωμεν, ἕως ἂν φῶς γένηται. εἶτα ἴωμεν. καὶ γὰρ τὰ πολλὰ πρωταγόρας ἔνδον διατρίβει. ὥστε θάρρει, καταληψόμεθα αὐτόν, ὡς τὸ εἰκός, ἔνδον. Μετὰ ταῦτα ἀναστάντες εἰς τὴν αὐλὴν περιῇμεν. καὶ ἐγὼ ἀποπειρώμενος τοῦ ἱπποκράτους τῆς ῥώμης, διεσκόπουν αὐτὸν καὶ ἠρώτων. εἰπέ μοι ἔφην ἐγὼ ὦ ἱππόκρατες, παρὰ πρωταγόραν νῦν ἐπιχειρεῖς ἰέναι, ἀργύριον τελῶν ἐκείνῳ μισθὸν ὑπὲρ σεαυτοῦ, ὡς παρὰ τίνα ἀφιξόμενος, καὶ τίς γενησόμενος; ὥσπερ ἂν εἰ ἐπενόεις παρὰ τὸν σαυτοῦ ὁμώνυμον ἐλθὼν ἱπποκράτη τὸν κῷον, τὸν τῶν ἀσκληπιαδῶν, ἀργύριον τελεῖν ὑπὲρ σαυτοῦ μισθὸν ἐκείνῳ, εἴ τίς σε ἤρετο. εἰπέ μοι, μέλλεις τελεῖν ὦ ἱππόκρατες ἱπποκράτει μισθὸν ὡς τίνι ὄντι; τί ἂν ἀπεκρίνω; Εἶπον ἂν ἔφη ὅτι ὡς ἰατρῷ. Ὡς τίς γενησόμε-

νος.

μωος. Ὡς ἀληθῶς ἔφη. Εἰ δὲ παρὰ Πολύκλειτον ἢ ἀργεῖον ἢ Φειδίαν τὸν Ἀθηναῖον ἰόντες ἀνδριαντοποιὸν μισθὸν ἀποδοῦναι τελεῖν ἐκείνοις, εἴ τις σε ἔροιτο τελεῖν ἐστὶν ἀργύριον ὡς τίνι ὄντι οὐτῳ ἔχεις πολυκλείτῳ τε καὶ Φειδίᾳ, τί ἂν ἀπεκρίνω.

Εἰ που ἀγαλματοποιός. Ὡς τίς δὲ γενησόμενος αὐτός. Δηλονότι ἀγαλματοποιός. Εἶεν ἦν δ' ἐγώ· παρὰ δὲ δὴ πρωταγόραν νῦν ἀφικόμενοι ἐπὶ τί σὺ ἀργύριον ἐκείνῳ μισθὸν ἔσεσθαι τελεῖν ἀποδοῦναι σοῦ. ἆρ' μὴ ὀρθῶς ἡγούμεθα τὰ ἡμέτερα χρήματα, καὶ τούτοις πείθωμεν αὐτόν. ἐὰν δὲ μή, καὶ τὰ τῶν φίλων προσκαλίσκοντες. εἰ ἦν τις ἡμᾶς ἀποδιδράσκοντας ἔροιτο· εἶτ' οἴει ὦ σώκρατες ὀρθῶς τε καὶ ἀποκρατεῖς ὡς τίνι ὄντι τῷ πρωταγόρᾳ οὐκ ἔχεις χρήματα τελεῖν, τί ἂν αὐτῷ ἀποκρινοίμεθα. τί ἔνομα ἄλλο γε λεγόμενον ἀποδιδράσκοντι πρωταγόρᾳ ἀκούομεν· ὥσπερ ἀποδιδράσκοντι Φειδίᾳ ἀγαλματοποιῷ. καὶ ἀποδιδόμεν ποιητῇ, τί οἰοῦτον ἀποδιδράσκοντι πρωταγόρᾳ ὑπάρχει. Σοφιστὴν δή τοι ὀνομάζουσί γε ὦ σώκρατες ἐν ἅπασιν εἶναι ἔφη. Ὡς σοφιστῇ ἄρα ἀργύριόν τε τελοῦντες τὰ χρήματα; Μάλιστα. Εἰ οὖν καὶ ἐστὶν τίς σε προσέροιτο· αὐτὸς δὲ δὴ ὡς τί γενησόμενος ἔρχει παρὰ τὸν πρωταγόραν; Καὶ δὴ εἶπον ὀρθῶς ἐσκεμμένος· ἴσθι γὰρ ὑπεφαίνετό τι ἐμβραδὺ ὥστε κατα φανῆ αὐτὸν γενέσθαι, εἰ μή τι τοῖς ἐμοῖ προσθεν ἔοικεν, δῆλον ὅτι σοφιστὴς γενησόμενος. σὺ δὲ ὦ δ' ἐγὼ πρὸς θεῶν οὐκ ἂν αἰσχύνοιο εἰς τοὺς Ἕλληνας αὐτὸν σοφιστὴν παρέχων; Νὴ τὸν Δία ὦ σώκρατες. εἶπερ γε ἀληθεύσομαι χρὴ λέγειν. Ἀλλ' ἆρα ὦ Ἱππόκρατες μὴ οὐ τοιαύτην ὑπολαμβάνεις σοῦ πῃ παρὰ πρωταγόρου μάθησιν ἔσεσθαι· ἀλλ' ὅπερ ἂν παρὰ τὸν γραμματιστοῦ ἐγένετο· καὶ κιθαριστοῦ, καὶ παιδοτρίβου· τούτων γὰρ συνιόντων οὐκ ἐᾷ τὸ χρηματίσασθαι ὡς δημιουργὸς ἰόντος· ἀλλ' ἐᾷ παιδεία· ὡς ἐν ἰδιώτην καὶ ἐν ἑλεύθερον πρέπει. Μὰ Δία οὖν μοι δοκεῖ ἔγωγε τοιαύτη μᾶλλον εἶναι ἡ παρὰ πρωταγόρου μάθησις. Οἶσθα οὖν ὃ μέλλεις νῦν πράττειν, ἵνα λαθάνει με δ' ἐγώ· τὸ πρῶτον. Ὅτι μέλλεις πρὸ ψυχῆς πρὸ σαυτοῦ παραπλεῖσθαι ἀσθενοῦς ὡς φῆς σοφιστοῦ ὅτι δ' ἔστι ὁ σοφιστὴς ἴσθι θαυμάζομαί σ' εἰ οἶσθα· καὶ γε εἰ τοῦτ' ἀγνοεῖς, οὐ δ' ἔτῳ παραδίδως πρὸ ψυχῆν οἶσθα, οὔτ' εἰ ἀγαθῷ, οὔτ' εἰ κακῷ πράγματι. Οἶμαί γ' ἔφη εἰδέναι.

Λέγε δή τί ἐστὶν εἶναι ἐν σοφιστήν. Ἐπὶ μὲν δ' ὅσ ὡς πρὸ τοὔνομα λέγειν, ἴσως ἐστὶν εἶναι ἐν τῶν σοφῶν ἐπιστήμονα. Οὐκοῦν καὶ δ' ἐπὶ ἴσως μὲν ἔρεσι λέγειν καὶ περὶ ζωγράφων, καὶ περὶ τεκτόνων· ἔστι οἶσιν οἱ τῶν σοφῶν ἐπιστήμονες· ἀλλ' εἴ τις ἔροιτο ἡμᾶς τῶν τί σοφῶν ἐστιν οἱ ζωγράφοι ἐπιστήμονες, εἴποιμεν ἂν που αὐτῷ, ὅτι τῶν πρὸς πὸ ἀπεργάσασθαι πὸ τῶν ἀνθρώπων. καὶ τἆλλα οὕτως· εἰ δέ τις ἐκεῖνο ἔροιτο. ὁ δὲ σοφιστὴς τῶν τί σοφῶν ἐστι, τί ἂν ἀποκρινόμεθα αὐτῷ ποίας ἐργασίας ἐπιστάτης, τί ἂν εἴποιμεν αὐτὸν εἶναι. Ὅτι σώκρατες ἐπιστάτην τοῦ ποιῆσαι ἀγαθὸν λέγειν. Ἴσως ἂν δ' ἐπὶ ἀληθῆ λέγοιμεν· οὐ μέντοι καλῶς γε. ὁρῶ τοίνυν ἀπόκρισιν ἡμῶν ἀκόλουθον ἔσεσθαι τοῦτο ὅτου ὁ σοφιστὴς ἀγαθὸν ποιεῖ λέγειν· ὥσπερ ὁ κιθαριστὴς ἀγαθόν δήπου ποιεῖ λέγειν τοῦτο οὗ πρὸ καὶ ἐπίστασθαι. τοῦτο δ' ὁ κιθαριστὴς ἀγαθὸν δή που ποιεῖ λέγειν τοῦτο καὶ ἐπίστασθαι. Εἰκός γε. Τί δὲ ἔστι τοῦτο οὗ αὐτὸς τε ἐπιστήμων ἔστιν ὁ σοφιστὴς καὶ ἕνα μαθητὴν ποιεῖ.

Μὰ δ' ἔφη οὐκέτι ἔχω σοι λέγειν. Καὶ εἶπον μετὰ ταῦτα· τί οὖν οἶσθα ἐς ὅ οὕτινα κίνδυνον ὄρχη ὑποθησόμενον πὸ ψυχήν; ἢ ἐὰ μὲν τὸ σῶμα ἐπιτρέπειν σε ἔλεγε τῷ διακινδυνεύσοντα ἢ χρυσὸν αὐτὸ γενέσθαι ἢ ποτῆρα, πολλὰ ἂν βουλευσάμενος, εἶτ' ἐπιτρέποι, εἴτε οὔ. καὶ εἰς συμβουλὴν τοὺς τε φίλους ἂν παρεκάλει καὶ τοὺς οἰκείους σκοπούμενος ἐπιτρέπει συχνάς. ὁ δὲ περὶ πλείονος τοῦ σώματος ἡγεῖται πὸ ψυχήν, καὶ οὐ ὡς παντ' ἔστι τὰ σὰ ἢ δοῦ ἢ καλῶς πράττειν χρηστοῦ ἢ πονηροῦ αὐτοῦ γενομένου, περὶ δὲ τούτου, οὔτε τῷ πατρὶ, οὔτε τῷ ἀδελφῷ ἐπεκινώσω, οὔτε ἡμῶν τῶν ἑταίρων οὐδενὶ, εἶτ' ἐπιτρέπει, εἴτε καὶ οὔ, τῷ ἀφικομένῳ τούτῳ ξένῳ πὸ σὸν ψυχήν. ἀλλ' ἐπειδὴ ἀκούσας ὡς φῂς, ὀρθῶς ἔκων, περὶ μὲν τούτου οὐδενὸς λόγου οὐδὲ συμβουλὴ ποιεῖ, εἴτε χρὴ ἐπιτρέπειν σοι ἢ αὐτῷ, εἴτε μὴ, ἕτοιμος δ' εἶ ἀκολουθεῖν τὰ τε σαυτοῦ καὶ τὰ τῶν φί-

λων χρήματα, ὡς ὅδη διεγνωκὼς ὅτι πάντως σωτέον πρωταγόρᾳ. οὐκοῦν γιγνώσκεις ὡς φῂς. οὔτε διείλεξαι οὐδὲ πώποτε σοφιστὴν ἐνόμιζες. ἦν δὲ σοφιστὴν, ὅ, τί ποτέ ἐστι, φαίνῃ ἀγνοῶν· ᾧ μέλλεις σαυτὸν ἐπιτρέπειν; καὶ ὃς ἀκούσας, ἔοικεν ἔφη Σώκρατες ἴσῃ ὧν σὺ λέγεις. ἦ γὰρ οἴει τὸν σοφιστὴν τυγχάνειν ὢν ἔμπορός τις ἢ κάπηλος τῶν ἀπογίμων. ἀφ' ὧν ψυχὴ τρέφεται; φαίνεται γοῦν ἐμοί γε τοιοῦτός τις. τρέφεται δὲ ψυχὴ ὡς σώκρατες, τίνι· μαθήμασι δήπου δηλαδή· καὶ ὅπως γε μὴ ὦ εἰ ταῦτα ὁ σοφιστὴς ἐπαινῶν ἃ πωλεῖ ἴσθα παντὸν ἡμᾶς. ὡς πρὸς τὴν τοῦ σώματος τροφὴν ὁ ἔμπορός τε καὶ κάπηλος καὶ γοῦν οὗτοί που ὧν ἄγοισιν ἀπογίμους οὔτε αὐτοὶ ἴσασιν ὅτι χρηστὸν ἢ πονηρὸν τοῦτο τὸ σῶμα· ἐπαινοῦσι δὲ πάντα πωλοῦντες οὔτε οἱ ὠνούμενοι παρ' αὐτῶν· ἐκὰν μή τις τύχῃ γυμναστικὸς ἢ ἰατρὸς ὤν. οὕτω δὴ καὶ οἱ τὰ μαθήματα τοῦτα ἀγοντες καὶ κατὰ τὰς πόλεις καὶ πωλοῦντες καὶ καπηλεύοντες ἕκαστα ἐπαινοῦσιν, ἴσως πάντα ἃ πωλοῦσι· τάχα δ' ἄν τινες ὦ ἄριστε καὶ τούτων ἀγνοοῖεν ὧν πωλοῦσιν ὅτι χρηστὸν ἢ πονηρὸν πρὸς τὴν ψυχήν· ὡς δ' αὕτως καὶ οἱ ὠνούμενοι παρ' αὐτῶν, ἐὰν μή τις τύχῃ τοῦτο τὴν ψυχὴν αὖ ἰατρικὸς ὤν. ἐὰν μὲν οὖν σὺ τυγχάνεις ἐπιστάμων τοῦτον τὸν χρηστὸν καὶ πονηρόν, ἀσφαλῶς σοι ὠνεῖσθαι μαθήματα, καὶ παρὰ πρωταγόρου· καὶ παρ' ἄλλου ὁτουοῦν· εἰ δὲ μή, ὅρα ὦ μακάριε μὴ ἡ τοῖς φιλτάτοις κυβεύῃς τε καὶ κινδυνεύῃς. καὶ γοῦν δὴ καὶ πολὺ μᾶλλον κινδυνεύουσιν οἱ τὴν τῶν μαθημάτων ὠνῇ, ἢ οἱ τῇ τῶν σιτίων· σιτία μὲν γοῦν καὶ ποτὰ πριάμενον παρά του κάπήλου καὶ ἐμπόρου, ἔξεστιν οἰκαδεῖν ἄλλοις ἀγγείοις ἀποφέροντα καὶ πρὶν δέξασθαι αὐτὰ εἰς τὸ σῶμα πιόντα, ἢ φαγόντα καταθέμενον οἰκαδε, ἔξεστι συμβουλεύσασθαι παρακαλέσαντα τὸν ἐπαΐοντα ὅ, τι τε ἐδέσιον καὶ ποτέον καὶ ὅ, τι μὴ· καὶ ἐπόσα, καὶ ὁπότε. ὥστε οἱ τῇ ὠνῇ οὐ μέγας ὁ κίνδυνος· μαθήματα δὲ οὐκ ἔστιν οἰ ἄλλῳ ἀπεγκεῖν· ἀλλ' ἀνάγκη κατὰ δίκην πρὸ τιμῆς, τὸ μάθημα αὐτῇ τῇ ψυχῇ λαβόντα καὶ μαθόντα ἢ πιόντα ἢ βεβλαμμένον ἢ ὠφελημένον. ταῦτα οὖν σκοπώμεθα καὶ μεθ' ἡμῶν τῶν πρεσβυτέρων ἡμῶν. ἡμεῖς γοῦν ἔτι νέοι ὄντες τοσοῦτον πρᾶγμα διειλέχθημεν. νῦν μέν τοι ὡς περ ὡρμήσαμεν ἴωμεν· καὶ ἀκούσωμεν τοῦ ἀνδρός· ἔπειτα ἀκούσαντες, καὶ ἄλλοις αὖ καὶ κωσώμεθα. καὶ γὰρ οὐ μόνος πρωταγόρας αὐτός, ἀλλὰ καὶ ἱππίας ὁ ἠλεῖος, δῆμαι δὲ καὶ Πρόδικον ἐν κεῖνον· καὶ ἄλλοι πολλοὶ καὶ σοφοί. δόξαι ἡμῖν ταῦτα, ἐπορευόμεθα· ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ τῇ προθύρῳ ἐγενόμεθα, ἐπιστάντες πρός τινος λόγου διελεγόμεθα, ὃς ἡμῖν κατὰ τὴν ὁδὸν ἐπέπεσεν· ἵν' οὖν μὴ ἀτελὴς γένοιτο, ἀλλὰ διαπραξάμενοι ὅτου ἕνεκα ἦλθομεν, τότε δὴ τῷ προθύρῳ διελεγόμεθα, ἕως συνωμολογήσαμεν ἀλλήλοις. δοκεῖ οὖν μοι ὁ θυρωρὸς ἀνοησίᾳ τις κατηγορεῖν ἡμῶν. κινδυνεύει δὲ δῆλα ἡ πολλῶν τῶν σοφιστῶν, ἀχθεσθαι τοῖς φοιτῶσιν εἰς τὴν οἰκίαν. ἐπειδὴ γοῦν ἐκρούσαμεν τὴν θύραν, ἀνοίξασα καὶ ἰδοῦσα ἡμᾶς, ἔλεγεν σοφισταί τινες· οὐ σχολὴ αὐτῷ. καὶ ἅμα ἀμφοῖν τοῖν χεροῖν τὴν θύραν πάνυ προθύμως ὡς δόντ' ἰδεῖν ἐπῆρξε. κἀγὼ ἡμᾶς πάλιν ἐκρούσαμεν. καὶ ὃς εἰ κλεισμούς τῆς θύρας ἀποκενόμενος ἔφη· ὦ ἄνδρες οὐκ ἀκηκόατε ὅτι οὐ σχολὴ αὐτῷ; ἀλλ' ὦ γαθὲ ἔφην ἐγὼ, οὔτε παρὰ σοῦ ἥκομεν, οὔτε σοφισταί ἐσμεν· ἀλλὰ θάρρει· πρωταγόρου γάρ τοι δεόμενοι ἦλθομεν· εἰσαγγειλον οὖν· μέγα οὖν τι μὴν ἀνδρωπος αἰξει τὴν θύραν· ἐπειδὴ δὲ εἰσήλθομεν, καταλάβομεν πρωταγόραν αὐτῷ προστῷ τῷδε παρεῦντα· ἐξῆς δ' αὐτῷ συμπεδίλεπάδων, ἐκ μὲν τῆς ἐμῆς θάτερα καλλίστου τοῦ ἰσανίκου· καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ ὁμομήτριος· πάραλος ὁ περικλέους· καὶ χαρμίδης ὁ γλαύκωνος. ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου τοῦ τῷδε κλέους ξάνθιππος· καὶ φιλιππίδης ὁ φιλομήλου· καὶ ἀντίμοιρος ὁ μενδαῖος· ὃς πρὸ ὀλίγου κέμει μάλιστα τῶν πρωταγόρου μαθητῶν· καὶ ἐμοὶ τέχνη μανθάνει ὡς σοφιστὴς ἐσόμενος. ζώντων δὲ ὅπαθεν ἀκολουθῶν ἐπακούσεται τῶν λεγομένων, ἐμοὶ πολὺ ξένοι ἐφάνοντο. οὓς ἄγει ἐξ ἑκάστων πόλεων ὁ πρωταγόρας. σὺ δ' ὧν διεξέρχεται καλῶν τῇ φωνῇ ὥσπερ ὀρφεύς· οἱ δὲ, κατὰ τὸν φωνὸν ἕπονται κεκηλημένοι· ἦσαν δέ τινες καὶ τῶν ἐπιχωρίων οἱ τῷ χορῷ· ἦσαν ἐν χορῷ μάλιστα ἕστηκα ἐγὼ ἐμοὶ ἔδοξεν· ὡσ καλῶς θυλαβὼν

λαβοῦσ' μηδέ ποτε ἐμποδὼν ᾖ τῷ ἐμὲ προσθεν εἶναι πρωταγόρου. ἀλλ' εἰ δοκεῖ αὖθις αὐτὰ ἐρέσθαι, καὶ εἰ μετ' ἐκείνου, οὗ που καὶ οὐκ ἄσμενος ἀνθέξονται οὗτοι οἱ πάνυ ἀκοῦσαι ὅθεν καὶ ὅθεν. καὶ οὐ κύκλῳ περιόντες, ἀεὶ εἰς ἃ ὅ παθον καὶ διῆσαν ἡμᾶς ἔμελλεν. ἐγὼ δέ, μετεσκόπουν ἔφην ὅμηρος ἐπαίνου ἐν ὑλέοντα καὶ θήμονον οὐ τῷ καταπτικὸν προσώπῳ οὐ θρόνῳ. περὶ αὐτὸν δ' ἐκεῖνόν ἔφην ὡδὶ βάθρων ὑψίμαχός τε ὁ ἀκουμένου. καὶ φαῦλος ὁ μυθρώπιος, καὶ αὖ σοφὸν ὁ αὐσοποίωνος. καὶ τῶν ξυῶν πολῖταί τε αὐτοῦ καὶ ἄλλοι πολῖς. ἐφαίνοντο δὲ περὶ φύσεώς τε καὶ τῶν μετεώρων ἀγρονομικὰ πάντα σοφὰ τῶν ἐν ἐπιτέλαν. ὁ δ' οὐ θρόνῳ καὶ θήμονος, ἐμφύσις αὐτῶν διέκειτο. καὶ διεξῆλθε τὰ ὑπωπόμενα. καὶ μοι δοκεῖ καὶ τάνταλόν γε ἰσοεῖδον ἐπιδημᾶν γὰρ αὖ πρόδικος ὁ κῆος ἐμοὶ δὲ οὐκ ἐμπίπτει. ᾧ προτοῦ μὲν, ὡς τα μεάφ' ἐχρῆν ἐπαίνησε. νεῶν δὲ ὑπὲ τῶν πολέους τῶν καταλυόντων ὁ καλλίας καὶ ἔξεις ἐκκινώσας, ξυόσις καταλυσιν ποιήκειν. ὁ μὲν οὖν πρόδικος, ἔπη κατέκειτο ἐγκεκαλυμμένος οὐ κομψοῖς ποσὶ καὶ στρώμασι καὶ μάλα πολλοῖς ὡς ἐφαίνετο. παρεμβάλοντο δὲ αὐτῷ ὠδὶ ταῖς πλησίον κλίναις, παυσανίας ὁ ἀκκεραμέως καὶ μετὰ παυσανίου νέον ἔπη μειράκιον. ὡς μὲν ἐγῷμαι καλόν τε κἀγαθὸν τὴν φύσιν. πλὴν δ' ἔν ἰδέαι παίνη καλὸς ἔδοξε ἀκοῦσαι ὅτομα αὐτῷ εἶναι ἀγάθωνα. καὶ οὐκ αὖ θαυμάζοιμι. εἰ παιδικὰ παυσανίου τυγχάνει ὢν. ἔστι τ' ἰδεῖν καὶ μειράκιον. καὶ τὼ ἀληθεία ἀμφοτέρω. ὅ, τε κὴπίδος. καὶ ὁ λευκολοφίδου. ἡ ἄλλοι τινὲς ἐφαίνοντο. περὶ δ' ὧν διελέγοντο, ἐκ ἐθωάμιλω. ἔτωγε μαθεῖν ἔχοιμι. καί πῃ λιπαρῶς ἔχων ἀκούειν τῷ προδίκου. παίσοφος γάρ μοι δοκεῖ αὐτὸς εἶναι. ἡ θεῖος, ἀλλὰ δεῖ πὼ βαρύτητα τῆς φωνῆς βόμβός τις οὐ φ' οἰκίμπτι γιγνόμενος, ἀσαφῆ ἐμοὶ ἔ τὰ λεγόμενα. καὶ ἡμᾶς μὲν αὖ πάσι λιπλύθμον καὶ τόπιν δὲ ἡμῶν ἐπεισῆλθον ἀλκιβιάδης τε ὁ καλὸς ὡς φὴς σὺ καὶ ἐτὼ πείθομαι καὶ κριτίας ὁ καλλαίχρου. ἡμεῖς δ' ὧν ὡς εἰσῆλθαμεν, ἔπι μικρὰ ἄπαξ διαζίψαντες. ἡ ταῦτα διαπαυσάμενοι, προσῆμεν πρὸς ἓν πρωταγόραν. καὶ ἐτὼ ἄπον ὦ πρωταγόρα πρός σέ τι ἦλθομεν ἐτώ τε καὶ ἱππονικάτης οὗδε.

Πρότερον ἔφη μέντοι βουλόμενοι διαλεχθῆναι, ἡ ἡ μετὰ τῶν ἄλλων. ἡ μὲν μὴ δὴ ἐτὼ οὐδὲν διαφέρει. ἀκούσας δὲ οὗτος ἦλθομεν, αὐτὸς σκέψαι. τί οὖν δ' ἔδεν ἔφη οὗτος ἔστι τε. ἱππονικάτης ὅδε, ἔστι μὲν, πλούσιος ἐπιχωρίων. ἀπολλοδώρου υἱός. εἰκάσαι μεγάλης τε καὶ ὑβαίμενος. αὐτὸς δὲ πὼ φύσιν δοκεῖ οὐκ ἀμέμπλος εἶναι ἔτι ἀλκιβιάδου ἐλαττώτατος. ἐπιθυμῶν δέ μοι δοκεῖ καὶ ἐλλόγιμος γενέσθαι ἐν τῇ πόλει. ἔστι δ' οὗτος ἐν τοῖς μάλιστα γενέσθαι ἔοικε συνετός τε. ταῦτ' οὖν ἔδη σὺ σκόπει. πότερον περὶ αὐτῶν μόνον οἷόν τ' ἐστὶν διαλέγεσθαι πρὸς μόνους, ἡ μετ' ἄλλων. ὀρθῶς ἔφη πρόμηθ' ὦ σώκρατες ἐτώ τε ἐμοῦ. ἔοικε γὰρ αὖ σοφὰ καὶ καλὰ πόντα εἰς πόλεις μεγάλας. καὶ οὐ ταύτας περὶ θέντα τῶν νέων τοὺς βελτίστους ἀπολαύοντας τὰς τῶν ἄλλων συνουσίας καὶ οἰκείων, καὶ ὀθνείων καὶ πρεσβυτέρων ἡ νεωτέρων ἑαυτῷ σωφρονεῖν ὡς βελτίονι ἐσομένου δίχ πὼ ἐαυτῷ συνουσίαν, χρὴ δὴ λαβεῖσθαι ἐν ταῦτα πράττοντα. οὐ γὰρ σμικρὰ περὶ αὐτὰ φθόνη τε γίγνονται. καὶ ἄλλαι δυσμενεῖαί τε καὶ ἐπιβουλαί. ἐτὼ δὲ πὼ σοφιστικὼ τί χρῶ, φημὶ μὲν εἶναι παλαιόν. τοὺς ἡ μετακειμένους αὐτὸ πὼ τῶν παλαιῶν αὐσοφῶν φοβουμένους ἐπαχθεῖς αὐτῆς, πρόσχημα ποιεῖσθαι καὶ προκαλύπτεσθαι, τοὺς μὲν, ποίησιν. οἷον ὅμηρόν τε καὶ ἡσίοδον καὶ σιμωνίδην. τινὲς δὲ, αὖ τελετάς τε καὶ χρησμῳδίας τὰς ἀμφί τε ὀρφέα καὶ μουσαῖον. οἵους δέ τινας ὁρῶμαι καὶ γυμναστικόν. οἷον ἰκκόν τε ὁ ταραντῖνος. καὶ ὁ ναύ ἔπη ὢν σοφιστὴς ἡρόδικος ὁ σηλυβριανός. ὃ δὲ αρχαῖον μεγαρεύς. μουσικὼ δὲ ἀγαθοκλῆς τε ὁ ὑμέτερος πρόσχημα ἐποιήσατο. μέγας ὢν σοφιστὴς, καὶ πυθοκλείδης ὁ κεῖος, καὶ ἄλλοι πολλοί. ἅπαι πάντες ὥς τὸν λέγω φοβηθέντες ἐν φθόνον ταῖς τέχναις ταύταις παρασκευάσασθαι ἐχρήσαντο. ἐτὼ δὲ τούτοις ἅπασι καὶ τὰ ἔνδεν ἔστιν νῦ βουλόμεθα ἐγῷμαι γὰρ αὐτοὺς οὔ τι διαπράξασθαι ὃ ἐβουλήθησαν. οὐ γὰρ λαθεῖν τῶν ἀνθρώπων τὸ δυναμένους οὐ ταῖς πόλεσι πράττειν ὧνπερ οὕνεκα ταῦτ' ἔστι τὰ προσχήματα. ἐπεὶ εἴ γε πολλοὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν οὐδὲν ἀνθρώπειον πεῖ. ἀλλ' ἅπ' αὖ, οὗτοι διαφεύγουσι, ταῦτα

ὑμῶν. ἐὰν οὖν ἀποδιδράσκοντα μὴ λυώσθαι ἀποδρᾶναι ἀλλὰ καταφανῆ εἶναι, πολλὴ μωρία καὶ τῷ ἐπιχειρήματος, καὶ πολὺ δυσμενεστέρους παρέχεσθαι αὐτὸν τοὺς αὐθρώπους. οἰόμεθα γὰρ ἂν τοιοῦτον πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ παυοῦργον εἶναι. ἐπὶ οὖν τούτων πάντων ἃ πάσαν ὀδὸν ἐλήλυθα· καὶ ὁμολογῶ τε σοφιστὴς εἶναι. καὶ τοὺς λόγους αὐθρώπους· καὶ βλάβειν ταύτῃ οἶμαι βελτίω ἐκείνου εἶναι. ἐὰν ὁμολογῆν μᾶλλον ἢ ἐξαρνεῖσθαι εἶναι· καὶ ἄλλα πρὸς τούτοις ἔσκεμμαι. ὥστε σοὶ δικαίως μάλιστ' ἂν δεινὸν παίχειν ἐξ. ἐὰν ὁμολογῆν σοφιστὴς εἶναι· καίτοι πολλάκις ἔτι ἤδη ἐμὲ αὐ τῇ τέχνῃ· καὶ γὰρ καὶ τὰ ξύμπαντα πολλὰ μοι ἔδοξεν ὄντος οὐ πάντων αὖ ἀνδρῶν καὶ ἀλυσιτελῆ παντὶ ἄνθρωπον. ὥστε πολύμοι ἥδιον ἔστ' ἔτι βούλεσθαι περὶ τούτων ἀκριβέστερον σκοπεῖν ὧν οὕτω ὄντων ἐν λόγου ποιεῖσθαι. καὶ ἐπὶ, ὑπώπτευσα γὰρ δεῖν λεσθαι αὐτὸν τῷ τε προλίκῳ καὶ τῷ ἐπαίᾳ αὐλείξασθαι, καὶ καλλωπίσασθαι. ὅτι ὁρᾶσαι αὐτῷ ἀφιγμένοι ἔσμεν· τί οὖν ἔφω ἐπὶ οὐ καὶ πρόσθεν καὶ ἐπιμέλησαμεν καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν ἵνα ἐπαυκύσωσιν ἡμῶν. Παῦε μὲν οὖν ἔφη ὁ πρωταγόρας· βούλεσθε οὖν ὁ καλλίστ' ἔφη συνίσριον καταστήσωμεν, ἵνα καθίζόμενοι διαλέγησθε ἐδόκει χρῆναι. ἅπαντες δὲ πάντες ἡμεῖς ὡς ἀνυσόμενοι αὐθρῶν σοφῶν, καὶ αὐτοί τε αὐτὰ λαβόμενοι τῶν βάθρων καὶ τῶν κλινῶν καταστρώζομεν παρὰ τὴν ἐπίαν· ἐκεῖ γὰρ προὔπῆρχε τὰ βάθρα· ὡς δὲ τοῦτο καλλίστ' τὴ ἀλκιβιάδης ἐκάτην ἄγοντε τὴν πρόσθεν, ἀπασήσαντες ἐκ τῆς κλίνης καὶ τοὺς μετὰ τοῦ προλίκου· ἐπειδὴ δὲ πάντες συνεκαθίζόμεθα· πρωταγόρας ναῦν δὴ αὖ ἔφη λέγεις ὦ σώκρατες· ἐπειδὴ καὶ οἷδε πάρεσι τοῦδε ὧν ὁλίγω πρότερον μοίραν ἐποιοῦ πρὸς ἐμὲ ὑπὲρ τοῦ νεανίσκου. καὶ ἐγὼ δ' εἶπον· ὅτι ἐμοὶ αὐτὰ μοι δοκεῖν αὖ χρὴ ὦ πρωταγόρα ἔφη αὖ τοῦδε ὧν ἀφικόμην· ἐπασπράτης γὰρ ὅδε τυγχάνει ὢν ὡ ἐπιθυμία τῆς σῆς συνουσίας· ὅτι οὖν αὐτῷ, ἀποδῶσι ταὐτὰ σοὶ σωῦ, ἰδίως αὖ φησι πυθέσθαι· φοῦτος ὅγε ἡμέτερος λόγος. Ὑπολαβὼν οὖν ὁ πρωταγόρας ἔφη· ὦ παίσι. ἔστι σοὶ ἐὰν ἐμοὶ συνῆς, ἃ ἂν ἡμᾶς ἐμοὶ συγγενόμενος ἀφῆσει οἴκαδε βελτίονι γιγνόμενον, καὶ ἐν τῇ ὑστεραίᾳ. ταὐτὰ ταῦτα· καὶ ἐκάστης ἡμέρας, ἀεὶ ἐὰν δ' βέλτιον ἐπιδιδόναι. καὶ ἐγὼ ἀκούσας, ἔφην· ὦ πρωταγόρα. ἦ μὲν οὐδὲν θαυμαστὸν λέγεις ἀλλὰ εἰκός· ἐπεὶ καὶ σὺ τῇ πρὸ τηλικοῦτος ὢν καὶ οὕτω σοφὸς, εἴ τις σε διδάξειεν ἃ μὴ τυγχάνεις ἐπιστάμενος, βελτίων ἄν, γένοιο· ἀλλὰ μὴ οὕτως· ἀλλ' ὥσπρ ἂν ἐὰ αὐτῆς μὲν ταβαλὼν πλὴν ἐπιθυμίαν ἐστὶν ἰσχυρότης ὅδε ἐπιθυμήσειε τῆς συνουσίας· τούτου τῷ παίσκω τῷ νεωὶ ἐπιδημοῦντος πλεῖστον τῷ ἡρακλείδου· καὶ ἀφικόμενος παρ' αὐτὸν ὥσπρ παρὰ σὲ νῦν, ἀκούσειεν αὐ τῶν ταὐτὰ ταῦτα ἃ περ σοῦ· ὅτι ἡσθεὶς ἡμέρας ἕκαστον αὐτῷ βελτίωνα ἔσται· καὶ ἐπισώσει, ἂν αὖθν ἐπανέρηται· τί δὴ φῆς βελτίω ἔσεσθαι, καὶ εἰς τί ἐπισώσειν, ἔπει αὖ αὐτῷ ζήξεσθαι, ὅτι πρὸς ῥακλείδη. καὶ ἐὰ ὀρθαγόρας τῷ ἀληθεῖ συγγενόμενος, ἀκούσας ἐκείνου ταυτὰ ταῦτα ἄπρ σοῦ, ἐπανέρηται αὖθν, εἰς ὅ, τι βελτίων καθημέρα ἔσται συγγιγνόμενος ἐκάνῳ, ἔπει αὖ ὅτι εἰς αὖλιπον. οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τῷ παίσκῳ καὶ ἐμοί· ὑτοῦδε τούτου ὀρθωτῶντι· ἐὰν πρότης ὅδε πρωταγόρα συγγενόμενος, ἃ αὖ ἡμέρα συγγένηται, βελτίων ἔ πεισι γενόμενος· καὶ τῶν ἄλλων ἡμερῶν ἑκάστης οὕτως ἐπιδώσει, εἰς τί ὦ πρωταγόρα καὶ τὸν τοῦ. Καὶ ὁ πρωταγόρας ἐμοῦ ταῦτα ἀκούσας, σύ τε καλῶς ἔφη ὀρθωτὰς ὦ σώκρατες· καὶ ἐγὼ τῷς καλῶς ὀρθωτῶσι χαίρω· ἀπολειπόμενος. ἐὰν πρότης γὰρ παρ' ἐμὲ ἀφικόμενος, οὐ πείσεται ἅπρ ἂν ἔπαθεν ἄλλῳ τῳ συγγενόμενος τῶν σοφιστῶν. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι λαβόντες βλαπτοὺς νέους· τοὺς γὰρ τέχνας αὐτοὺς πφυγότας ἄκοντας πάλιν ἄγοντες, ἐμβάλλουσιν εἰς τοὺς τέχνας· λογισμούς τε καὶ ἀστρονομίαν, γεωμετρίαν, καὶ μουσικὴν διδάσκοντες καὶ ἅμα εἰς ἐν ἱππίαν ἀποβλέψας παρ' ἐμὲ ἀφικόμενος, μαθήσεται οὐπερὶ ἄλλέβου, ἢ περὶ οὐ ἥκει. ἐὰ δὲ μάθημά ἐστιν βουλία περί τε τῶν οἰκείων ὅπως ἄν, ἄριστα τὴν αὐτῷ οἰκίαν οἰκήσῃ· καὶ περὶ τῶν τῆς πόλεως ὅπως τὰ τῆς πόλεως δυνατώτατος αὖ εἴη καὶ πράττειν καὶ λέγειν. Ἔφη ἐγὼ ἐπομαίσου τῷ λόγῳ· δοκεῖς γάρ μοι

λέγειν

λέγειν τὴν πολιτικὴν τέχνην, καὶ ὑπισχνεῖσθαι ποιεῖν ἄνδρας ἀγαθοὺς πολίτας.

Αὐτὸ μὲν οὖν τοῦτ' ἔστιν ἔφη ὦ σώκρατες τὸ ἐπάγγελμα ὃ ἐπαγγέλλομαι. Ἦ καλὸν ἦν δ' ἐγὼ τέχνημα ἄρα κέκτησαι, εἴπερ κέκτησαι. οὐ γάρ τι ἄλλο πρός σε εἰρήσεται, ἢ ἅπερ νοῶ. ἐγὼ γὰρ τοῦτο ὦ πρωταγόρα οὐκ ᾤμην διδακτὸν εἶναι. σοὶ δὲ λέγοντι οὐκ ἔχω ὅπως ἂν ἀπιστῶ. ὅθεν δὲ ἡγοῦμαι αὐτὸ οὐ διδακτὸν εἶναι, μηδ' ὑπ' ἀνθρώπων παρασκευαστὸν ἀνθρώποις, δίκαιός εἰμι εἰπεῖν. ἐγὼ γὰρ ἀθηναίους ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι ἕλληνες, φημὶ σοφοὺς εἶναι. ὁρῶ οὖν ὅταν συλλεγῶμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἐπειδὰν μὲν, περὶ οἰκοδομίας τι δέῃ πρᾶξαι τὴν πόλιν, τοὺς οἰκοδόμους μεταπεμπομένους συμβούλους περὶ τῶν οἰκοδομημάτων. ὅταν δὲ, περὶ ναυπηγίας, τοὺς ναυπηγούς, καὶ τἆλλα πάντα οὕτως ὅσα ἡγοῦνται μαθητά τε καὶ διδακτὰ εἶναι. ἐὰν δέ τις ἄλλος ἐπιχειρῇ αὐτοῖς συμβουλεύειν ὃν ἐκεῖνοι μὴ οἴονται δημιουργὸν εἶναι, κἂν πάνυ καλὸς ᾖ καὶ πλούσιος καὶ τῶν γενναίων, οὐδέν τι μᾶλλον ἀποδέχονται. ἀλλὰ καταγελῶσι καὶ θορυβοῦσιν. ἕως ἂν ἢ αὐτὸς ἀποστῇ ὁ ἐπιχειρῶν λέγειν καταθορυβηθείς, ἢ οἱ τοξόται αὐτὸν ἀφελκύσωσιν, ἢ ἐξαίρωνται κελευόντων τῶν πρυτάνεων. περὶ μὲν οὖν ὧν οἴονται ἐν τέχνῃ εἶναι, οὕτω διαπράττονται. ἐπειδὰν δέ τι περὶ τῆς πόλεως διοικήσεως δέῃ βουλεύσασθαι, συμβουλεύει αὐτοῖς ἀνιστάμενος περὶ τούτων ὁμοίως μὲν τέκτων· ὁμοίως δὲ χαλκεύς. σκυτοτόμος. ἔμπορος. ναύκληρος. πλούσιος. πένης. γενναῖος. ἀγεννής. καὶ τούτοις οὐδεὶς τοῦτο ἐπιπλήττει ὥσπερ τοῖς πρότερον. ὅτι οὐδαμόθεν μαθών, οὐδὲ ὄντος διδασκάλου οὐδενὸς αὐτῷ ἔπειτα συμβουλεύειν ἐπιχειρεῖ. δῆλον γὰρ ὅτι οὐχ ἡγοῦνται διδακτὸν εἶναι. μὴ τοίνυν ὅτι τὸ κοινὸν τῆς πόλεως οὕτως ἔχει. ἀλλὰ ἰδίᾳ ἡμῖν οἱ σοφώτατοι καὶ ἄριστοι τῶν πολιτῶν ταύτην τὴν ἀρετὴν ἣν ἔχουσιν, οὐχ οἷοί τε ἄλλοις παραδιδόναι. ἐπεὶ περικλῆς ὁ τουτωνὶ τῶν νεανίσκων πατήρ, τούτους ἃ μὲν διδασκάλων εἴχετο, καλῶς καὶ εὖ ἐπαίδευσεν. ἃ δὲ αὐτὸς σοφός ἐστιν, οὔτε αὐτὸς παιδεύει, οὔτε τῳ, ἄλλῳ παραδίδωσιν. ἀλλ' αὐτοὶ περιιόντες νέμονται ὥσπερ ἄφετοι ἐάν που αὐτόματοι περιτύχωσι τῇ ἀρετῇ. εἰ δὲ βούλει κλεινίαν τὸν ἀλκιβιάδου τουτουὶ νεώτερον ἀδελφὸν ἐπιτροπεύων ὁ αὐτὸς οὗτος ἀνὴρ περικλῆς, δεδιὼς περὶ αὐτοῦ μὴ διαφθαρῇ δὴ ὑπὸ ἀλκιβιάδου, ἀποσπάσας ἀπὸ τούτου, καταθέμενος ἐν ἀρίφρονος ἐπαίδευε. καὶ πρὶν ἓξ μῆνας γεγονέναι, ἀπέδωκε τούτῳ. οὐκ ἔχων ὅ, τι χρήσαιτο αὐτῷ. καὶ ἄλλους σοι παμπόλλους ἔχω λέγειν· οἳ αὐτοὶ ἀγαθοὶ ὄντες, οὐδένα πώποτε βελτίω ἐποίησαν, οὔτε τῶν οἰκείων, οὔτε τῶν ἀλλοτρίων. ἐγὼ οὖν ὦ πρωταγόρα εἰς ταῦτα ἀποβλέπων, οὐχ ἡγοῦμαι διδακτὸν εἶναι τὴν ἀρετήν. ἐπειδὴ δέ σου ἀκούω ταῦτα λέγοντος, κάμπτομαι. καὶ οἶμαί τί σε λέγειν, διὰ τὸ ἡγεῖσθαί σε πολλῶν μὲν ἔμπειρον γεγονέναι. πολλὰ δὲ μεμαθηκέναι. τὰ δὲ, αὐτὸν ἐξευρηκέναι. εἰ οὖν ἔχεις ἐναργέστερον ἡμῖν ἐπιδεῖξαι ὡς διδακτόν ἐστιν ἡ ἀρετή, μὴ φθονήσῃς. ἀλλ' ἐπίδειξον. Ἀλλ' ὦ σώκρατες ἔφη οὐ φθονήσω. ἀλλὰ πότερον ὑμῖν ὡς πρεσβύτερος νεωτέροις μῦθον λέγων ἐπιδείξω, ἢ λόγῳ διεξελθών. πολλοὶ οὖν αὐτῷ ὑπέλαβον τῶν παρακαθημένων, ὁποτέρως βούλοιτο διεξιέναι. Δοκεῖ τοίνυν μοι ἔφη χαριέστερον εἶναι μῦθον ὑμῖν λέγειν. ἦν γάρ ποτε χρόνος. ὅτε θεοὶ μὲν ἦσαν. θνητὰ δὲ γένη οὐκ ἦν. ἐπειδὴ δὲ καὶ τούτοις χρόνος ἦλθεν εἱμαρμένος γενέσεως, τυποῦσιν αὐτὰ θεοὶ γῆς ἔνδον. ἐκ γῆς καὶ πυρὸς μίξαντες. καὶ τῶν ὅσα πυρὶ καὶ γῇ κεράννυται. ἐπειδὴ δ' ἄγειν αὐτὰ πρὸς φῶς ἔμελλον, προσέταξαν προμηθεῖ καὶ ἐπιμηθεῖ κοσμῆσαί τε καὶ νεῖμαι δυνάμεις ἑκάστοις ὡς πρέπει. προμηθέα δὲ παραιτεῖται ἐπιμηθεὺς αὐτὸς νεῖμαι. νείμαντος δέ μου ἔφη ἐπίσκεψαι. καὶ οὕτω πείσας, νέμει. νέμων δέ, τοῖς μὲν, ἰσχὺν ἄνευ τάχους προσῆπτε. τοὺς δ' ἀσθενεστέρους τάχει ἐκόσμει. τοὺς δὲ ὥπλιζε. τοῖς δ' ἄοπλον διδοὺς φύσιν, ἄλλην τιν' αὐτοῖς ἐμηχανᾶτο δύναμιν εἰς σωτηρίαν. ἃ μὲν γὰρ αὐτῶν σμικρότητι ἤμπισχε, πτηνὸν φυγὴν ἢ κατάγειον οἴκησιν ἔνεμεν. ἃ δὲ ηὖξε μεγέθει, τῷ δὲ αὐτῷ αὐτὰ ἔσωζε. καὶ τἆλλα οὕτως ἐπανισῶν ἔνεμε. ταῦτα δὲ ἐμηχανᾶτο, εὐλάβειαν ἔχων μή τι γένος ἀϊστωθείη. ἐπειδὴ δὲ αὐτοῖς ἀλληλοφθοριῶν

διαφυγὰς ἐπήρκεσε, πρὸς τὰς ἐκ διὸς ὥρισε, δι' μικρᾶς ἐμηχανήσατο. ἀμφιέννυς αὐτὰ πυκναῖς τε θριξὶ καὶ στερραῖς δορᾶσιν ἱκανοῖς μὲν ἀμύνειν χειμῶνα· δυσκτοῖς δὲ καὶ καύματα· καὶ εἰς ὕπνας ἰοῦσιν, ὅπως ὑπάρχοι τὰ αὐτὰ ταῦτα στρωμνὴ οἰκεῖά τε καὶ αὐτοφυὴς ἑκάστῳ, καὶ ὑπὸ ποσὶν τὰ μὲν, ὁπλαῖς· τὰ δὲ θριξὶ καὶ δορμασι στερροῖς καὶ κέρασι, τὸ αὐτοῦ δὴ τρόφας ἄλλοις ἄλλας ὑφιέντες. τοῖς μὲν, ἐκ γῆς βοτάνην· ἄλλοις δὲ, δένδρων καρπούς· τοῖς δὲ, ῥίζας· ἔστι δ' οἷς ἔδωκεν εἶναι τροφὴν, ζώων ἄλλων βορά· καὶ τοῖς μὲν, ὀλιγογονίαν προσῆψε· τοῖς δ' ἀπαλισκομένοις ὑπὸ τούτων, πολυγονίαν· σωτηρίαν τῷ γένει παρέχων. ἅτε δὴ θεοὶ οὐ πάνυ τι σοφὸς ὢν ὁ ἐπιμηθὴς, ἔλαθεν αὐτὸν ἀναλώσας τὰς δυνάμεις εἰς τὰ ἄλογα· λοιπὸν δ' ἔτι ἀκόσμητον αὐτῷ ἦν τῶν ἀνθρώπων γένος καὶ ἀπορεῖτο ὅ, τι χρήσαιτο. ἀπορουμένῳ δὲ αὐτῷ, ἥκει προμηθεὺς ἐπισκοπῶν τὴν νομήν· καὶ ὁρᾷ τὰ μὲν ἄλλα ζῷα, ἐμμελῶς πάντων ἐχοντα· τὸν δὲ ἄνθρωπον, γυμνόν τε καὶ ἀνυπόδητον καὶ ἄστρωτον καὶ ὅπλων. ἤδη δὲ καὶ ἡ εἱμαρμένη μοῖρα παρεῖλουσ' ἐξ ἧς ἔδει καὶ ἄνθρωπον ὑβιόσαι ἐκ γῆς εἰς φῶς· ἀπορίᾳ οὖν ἐχόμενος ὁ προμηθεὺς ἵν' τινα σωτηρίαν ἄνθρώπῳ εὕρῃ, κλέπτει τὴν ἐφαίστου καὶ ἀθηνᾶς τὴν σύντεχνον σοφίαν σὺν πυρί· ἀμήχανον γὰρ ἦν ἄνευ πυρὸς αὐτὴν κτητὴν τῳ ἢ χρησίμην γενέσθαι, καὶ οὕτω δὴ δωρεῖται ἀνθρώπῳ. τὴν μὲν οὖν περὶ βίον σοφίαν ἄνθρωπος, ταύτην ἔσχε. τὴν δὲ πολιτικὴν οὐκ εἶχεν· ἦν γὰρ παρὰ τῷ διΐ· τῷ δὲ προμηθεῖ εἰς μὲν τὴν ἀκρόπολιν τὴν τοῦ διὸς οἴκησιν, οὐκέτι εὐέκλειστοι ἦσαν φυλακαὶ φοβεραὶ δὲ ἦσαν, εἰς δὲ τὸ τῆς ἀθηνᾶς καὶ ἡφαίστου οἴκημα τὸ κοινὸν οἰκεῖν ἐν ᾧ ἐδίδοτο χειμάτην λαθὼν εἰσέρχεται· καὶ κλέψας τήν τε ἔμπυρον τέχνην τὴν τοῦ ἡφαίστου· καὶ τὴν ἄλλην τὴν τῆς ἀθηνᾶς, δίδωσιν ἀνθρώπῳ· καὶ ἐκ τούτου, εὐπορία μὲν ἀνθρώπῳ τοῦ βίου γίγνεται· προμηθέα δὲ ἐπιμηθέα ὕστερον ὑπὸρ λέγεται, κλοπῆς δίκην μεταλαβόντα. ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄνθρωπος θείας μετέσχε μοίρας, πρῶτον μὲν, θεῶν τοῦ θεοῦ συγγένεια, ζῴων μόνον θεοὺς ἀνόμισε· καὶ ἐπεχείρα βωμούς τε ἱδρύεσθαι· καὶ ἀγάλματα θεῶν. ἔπειτα φωνὴν καὶ ὀνόματα ταχὺ διηρθρώσατο τῇ τέχνῃ· καὶ οἰκήσεις, καὶ ἐσθῆτας, καὶ ὑποδέσεις, καὶ στρωμνὰς, καὶ τὰς ἐκ γῆς τροφὰς εὗρε. οὕτω δὴ παρεσκευασμένοι κατ' ἀρχὰς ἄνθρωποι, ᾤκουν σποράδην· πόλεις δὲ οὐκ ἦσαν· ἀπώλλυντο οὖν ὑπὸ τῶν θηρίων, ᾗ πανταχῇ αὐτῶν ἀθανέστεροι εἶναι· καὶ ἡ δημιουργικὴ τέχνη αὐτοῖς, πρὸς μὲν τροφὴν ἱκανὴ βοηθὸς ἦν· πρὸς δὲ τὴν τῶν θηρίων πόλεμον οὐδέν· πολιτικὴν γὰρ τέχνην οὔπω εἶχον· ἧς μέρος πολεμική· ἐξήτουν δὲ ἀθροίζεσθαι καὶ σῴζεσθαι· κτίζοντες πόλεις· ὅτ' οὖν ἀθροισθεῖεν, ἠδίκουν ἀλλήλους· ἅτε οὐκ ἔχοντες τὴν πολιτικὴν τέχνην· ὥστε πάλιν σκεδαννύμενοι διεφθείροντο. ζεὺς οὖν δείσας τὸν ὑπὲρ ἡμῶν μὴ ἀπόλοιτο πᾶν, ἑρμῆν πέμπει φέροντα εἰς ἀνθρώπους αἰδῶ τε καὶ δίκην· ἵν' εἶεν πόλεων κόσμοι τε καὶ δεσμοὶ φιλίας συνακτῆρες. ἐρωτᾷ ἑρμῆς· πῶς τίνα οὖν τρόπον δοίη δίκην καὶ αἰδῶ ἀνθρώποις· πότερον ὡς αἱ τέχναι νενέμηνται, οὕτω καὶ ταύτας νέμω, νενέμηνται δὲ ὧδε. εἷς ἔχων ἰατρικὴν πολλοῖς ἰκανὸς ἰδιώταις· καὶ οἱ ἄλλοι δημιουργοί· καὶ δίκην δὴ καὶ αἰδῶ οὕτω τοῦτο καὶ τοῖς ἀνθρώποις; ἢ ὧδε πάντας νέμω. ὧδε πάντας ἔφη ὁ ζεύς· καὶ πάντες μετέχόντων· οὐ γὰρ ἂν γένοιντο πόλεις εἰ ὀλίγοι αὐτῶν μετέχοιεν, ὡς περ ἄλλων τεχνῶν· καὶ νόμον γε θὴς παρ' ἐμοῦ τὸν μὴ δυνάμενον αἰδοῦς καὶ δίκης μετέχειν, κτείνειν ὡς νόσον πόλεως· οὕτω δὴ καὶ σώκρατες καὶ πλάτων ταῦτα οἴτε ἄλλοι ἡγησάμενοι ὅταν μὲν περὶ τῆς τεκτονικῆς ἢ λόγος, ἢ ἄλλης τινὸς δημιουργικῆς ὀλίγοις εἶναι μετεῖναι συμβουλῆς· καὶ ἐάν τις ἐκτὸς ὢν τῶν ὀλίγων συμβουλεύῃ, οὐκ ἀνέχονται ὡς σὺ φῄς· ἀκόπως ὡς ἐτὸ φάναι· ὅταν δὲ εἰς συμβουλὴν πολιτικῆς ἀρετῆς ἴωσιν, ἣν δεῖ δικαιοσύνῃ πᾶσαν ἰέναι καὶ σωφροσύνης, ἀκόπως ἅπαντες αὐθάδεις ἀνέχονται, ὡς πάντι προσῆκον ταύτης γε μετέχειν τῆς ἀρετῆς· ἢ μὴ εἶναι πόλεις. οὕτω δὴ σώκρατες τούτου αἰτίαν· ἵνα δὲ μὴ δόξῃ ἀπατᾶσθαι ὡς τῷ ὄντι ἡγοῦνται πάντες ἄνθρωποι πάντα ἄνδρα μετέχειν δικαιοσύνης τε καὶ τῆς ἄλλης πολιτικῆς ἀρετῆς,

τόδε

τόλι αὖ λάβε τεκμήριον. οὐ γὰρ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς ὥσπερ σὺ λέγεις ἰατί τις φῦ ἀγαθὸς αὐλητὴς εἶναι, ἢ ἄλλῳ ἱππικῷ τέχνῃ μὴ ἔστιν, ἢ κατηγελῶσιν. ἢ χαλεπαίνουσι, καὶ οἱ οἰκεῖοι προσιόντες, νουθετοῦσιν ὡς μαινόμενον· ἀλλ' ἐμοὶ δικαιοσύνῃ καὶ τῇ ἄλλῃ πολιτικῇ ἀρετῇ, ἰατί τινα καὶ ἀφίλωσιν ὅτι ἄδικός ἐστιν, ἰαὐ οὗτος αὐτὸς καὶ αὐτῷ τοῦτο λέγῃ σαυτίον πολλῶν, ὀλίγοι σωφροσύνῃ ἡγοῦνται εἶναι, τἀληθῆ λέγειν, σεαυτοῦ μανίαν, καὶ φασὶ πάντας δεῖν φαίνεσθαι δικαίους. ἰαὐτε ὄντα ἰαὐτε μὴ, ἢ μαίνεσθαι· ἢν μὲ προσποιούμενον δικαιοσύνην ὡς ἀνάγκαῖον οὐλέα ἔν τῳ οὐχὶ ἀμφοτέρως μετέχειν αὐτῆς, ἢ μὴ εἶναι ὑπ' ἀνθρώπων. ὅτι μὲν οὖν πάντ' ἄνδρα εἰκότως ἀποδέχονται τοῦδε τοῦ τῆς ἀρετῆς σύμβουλον ὄντ' ἡγεῖσθαι παντὶ μετεῖναι αὐτῆς, ταῦτα λέγω· ὅτι δὲ αὖ νῦν οὐ φύσει ἡγοῦνται εἶναι. σὺ δ' ἐκ τῶν ἄλλων τεκμήριον· ἀλλὰ δίδασκέτω τις καὶ ἴσχ ἱκανῶς παραγίγνεσθαι ὃ αὖ παραγίγνεται, εἴτ' ἐν μετεῖναι πειράσομαι ἀποδεῖξαι. ὅσα γὰρ ἡγοῦνται ἀλλήλους κακὰ ἔχειν ἄνθρωποι φύσει ἢ τύχῃ, οὐδεὶς θυμοῦται· οὐδὲ νουθετεῖ, οὐδὲ διδάσκει, οὐδὲ κολάζει τοὺς τοῦτο ἔχοντας, ἵνα μὴ τοιοῦτοι ὦσιν· ἀλλ' ἐλεοῦσιν οἷον τοὺς αἰσχροὺς, ἢ σμικροὺς, ἢ ἀσθενεῖς, τίς οὕτως ἀνόητος ὥστε τι τούτων ἐπιχειρεῖν ποιεῖν· ταῦτα μὲν γὰρ ἴσασιν οἶμαι ὅτι φύσει τε καὶ τύχῃ τοῖς ἀνθρώποις γίγνεται τὰ κακὰ ἢ τὰ ἐναντία τούτοις· ὅσα δὲ ἐξ ἐπιμελείας καὶ ἀσκήσεως καὶ διδαχῆς ὄντα γίγνεσθαι ἀγαθὰ ἀνθρώποις, ἰαὐ τοῦτο ταῦτα μὲ ἔχει, ἀλλὰ τἀναντία τούτων κακά, ἐὰν τούτοις που ὄντες θυμοὶ γίγνωνται καὶ αἱ κολάσεις καὶ αἱ νουθετήσεις. ὧν ἔστιν οὗ καὶ ἡ ἀδικία. καὶ ἡ ἀσέβεια, καὶ συλλήβδην πᾶν τὸ ἐναντίον τῆς πολιτικῆς ἀρετῆς. οὗτον δὴ πᾶς παντὶ θυμοῦται, καὶ νουθετεῖ δηλονότι· ὡς ἐξ ἐπιμελείας καὶ μαθήσεως κτητῆς οὔσης. εἰ δ' ἐθέλεις σκοπεῖσαι τὸ κολάζειν ὦ σώκρατες τοὺς ἀδικοῦντας, τί ποτε δρῶσιν, αὐτόθεν δήδεξε. ὅτι οἶμαι ἄνθρωποι ἡγοῦνται παρασκευαστὸν εἶναι ἀρετήν. οὐδεὶς γὰρ κολάζει τοὺς ἀδικοῦντας πρὸς τοῦτο τὸν νοῦν ἔχων, καὶ τοῦτου οὕνεκα ὅστις μὴ ὥσπερ θηρίον ἀλογίστως τιμωρεῖται. ὁ δὲ μετὰ λόγου ἐπιχειρῶν κολάζειν, οὐκ εἰς τὸ παρελπυθὸς γε οὕνεκα ἀδικήματος τιμωρεῖται. οὐ γὰρ ἂν τόγε πραχθὲν ἀγένητον θείη. ἀλλὰ τοῦ μέλλοντος χάριν· ἵνα μὴ αὖθις οὗτος, μήτε αὐτὸς οὗτος, μήτε ἄλλος ὁ τοῦτον ἰδὼν κολασθέντα, καὶ τοιαύτην διάνοιαν ἴσχων, διανοεῖται ταὐτὰ ἀδικεῖν εἶναι αὐτὰ τὸν. ἀκροῶ πῶς γοῦν οὕνεκα κολάζει, ταύτην οἶμαι δόξει πάντες ἴσχειν. ὅσοι πρὸς τιμωροῦνται μὴ ἰδίᾳ μὴ δημοσίᾳ· τιμωροῦνται δὲ καὶ κολάζοντες. οἵτε ἄλλοι ἄνθρωποι οὐς ἂν οἴωνται ἀδικεῖν· καὶ οὐχ ἥκιστα ἀθηναῖοι οἱ σοὶ πολῖται· ὥστε κατὰ τοῦτον τὸν λόγον καὶ ἀθηναῖοί εἰσι τῶν ἡγουμένων παρασκευαστὸν εἶναι καὶ διδακτὸν ἀρετήν. ὡς μὲν οὖν εἰκότως ἀποδέχονται οἱ σοὶ πολῖται, καὶ χαλκέως καὶ σκυτοτόμου συμβουλεύοντος τὰ πολιτικὰ καὶ ὅτι διδακτὸν καὶ παρασκευαστὸν ἡγοῦνται ἀρετὴν, ἀποδέδεικταί σοι ὦ σώκρατες ἱκανῶς. ὡς γε μοι φαίνεται. ἔτι δὲ λοιπὸν ἀπορία ἔστιν, ἰῶ ἀπορᾶς τοῦδε, τῶν αὐτῶν τῶν ἀγαθῶν, τί δή ποτε οἱ αὐτοὶ οἱ ἀγαθοὶ τὰ μὲν ἄλλα τοῦ αὐτῶν υἱᾶς διδάσκουσιν ἃ διδακτὰ ὄντα ἐπιτηδεύματα ἴσχει· καὶ σοφοὺς ποιοῦσι· τὸν δὲ αὐτοὺ ἀρετὴν ἀγαθοὶ, οὐδαμοῦ βελτίους ποιοῦσι. τοῦτον δὴ πρῶτον ὦ σώκρατες ἐπίσκεψαι, τόν σοι ἐρῶ ἀλλὰ λόγον. ὧδε γὰρ οἰόμενον· ἔστι τι οὗ ἢ οὐκ ἔστιν. οὗ ἀναγκαῖον πάντας τοῦ πολίτας μετέχειν, εἴπερ μέλει πολίτης εἶναι. ἐν τούτῳ γοῦν αὖτη λύεται ἡ ἀπορία. ἰῶ σὺ ἀπορᾷς, ἢ ἄλλο δι οὐδαμοῦ· εἰ μὲν γάρ ἐστι μὴ ἔστιν, οὐ τεκτονικὴ οὐδὲ χαλκεία, οὐδὲ κεραμεία· ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη καὶ ὅσον ἔστιν, μὴ συλλήβδην οὐ αὐτὸ προσαγορεύω ἔστιν ἀνθρώπῳ ἀρετὴ, ἐν τοῦτ' ἐστὶν οὗ δεῖ πάντας μετέχειν, μὴ μὴν τούτου πάντ' ἄνδρα ἰαὐτε καὶ ἄλλο βούλητ' μανθάνειν, ἢ πράττειν, οὕτω πράττειν, ἄνευ δὲ τούτου μὴ, ἢν μὲ μετέχοντα καὶ διδάσκειν καὶ κολάζειν, καὶ παῖδα, καὶ ἄνδρα μὴ γυναῖκα, ἕως πρὸ αὖ κολαζόμενος βελτίων γίνητ', ὃς δ' αὖ μὴ ὑπακούει κολαζόμενος μὴ διδασκόμενος, ὡς ἀνίαλον ὄντα ἤδη ἐκβάλλειν ἐκ τῶν πόλιων ἢ ἀποκτεί-

σιονται τοὺς υἱεῖς, ὅταν δὲ μὴ, σκέψασθε ὡς θαυμασίως γίγνονται οἱ ἀγαθοί. ὅτι μὲν γὰρ διδακτὸν αὐτὸ ἡγοῦνται, καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ ἀποδείκνυμι. διδακτὸν δὲ ὄντος ἡ θεραπευτῆ, τὰ μὲν ἄλλα ἀρὰ τοὺς ὑἱεῖς διδάσκονται, ἐφ' οἷς οὐκ ἔστι θανάτου ἡ ζημία ἐὰν μὴ ἐπίστωνται. ἐφ' οἷς δὲ ἄν τις ζημίᾳ θανάτου αὐτῶν τοῖς παισὶ, καὶ φυγαὶ μὴ μαθοῦσι μὴ δὲ θεραπευθεῖσιν εἰς ἀρετὴν, καὶ πρὸς τῷ θανάτῳ χρημάτων τε δημεύσεις, καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν, ξυλλήβδην τῶν οἴκων ἀνάστροφαὶ, ταῦτα δ' ἀρὰ οὐ διδάσκονται. οὐδ' ἐπιμελοῦνται παῖσιν ἐπιμέλεια, ὅπως ἀγαθοὶ ἔσονται ἐν παίδων σμικρῶν ἀρξάμενοι, μέχρις οὗ πρὸ αὐτῶν ζῶσι, καὶ διδάσκουσι καὶ νουθετοῦσιν. ἐπειδὰν δὲ ἥβῃσι σωφρονῇ τὰ λεγόμενα καὶ τροφὸς καὶ μήτηρ, καὶ παιδαγωγός. καὶ αὐτὸς ὁ παὶρ περὶ τούτου διαμάχονται· ὅπως ὡς βέλτιστος ἔσται ὁ παῖς παρ' ἕκαστον καὶ ἔργον καὶ λόγον διδάσκοντες καὶ αὐλεικνύμενοι. ὅτι μὲ, δίκαιον· ἃ δὲ, ἄδικον· καὶ τόδε μὲν, καλόν· τόδε δὲ, αἰσχρόν· καὶ τόδε μὲν, ὅσιον τόδε δὲ, ἀνόσιον· καὶ ταῦτα μὲν ποίει· ταῦτα δὲ, μὴ ποίει· καὶ ἐὰν μὲν ἑκὼν πείθηται· εἰ δὲ μὴ, ὥσπερ ξύλον διαστρεφόμενον καὶ καμπτόμενον, εὐθαύνουσι ἀπειλαῖς καὶ πλησμοῖς· μετὰ δὲ ταῦτα εἰς διδασκάλων πέμπουσι, πολὺ μᾶλλον αὐτὸ τοῦτο ἐπιμελεῖσθαι εὐκοσμίας τῶν παίδων ἢ γραμμάτων τε καὶ κιθαρίσεως· οἱ δὲ διδάσκαλοι τούτου τε ἐπιμελοῦνται, καὶ ἐπειδὰν αὖ γράμματα μάθωσι, καὶ μέλλωσι συνήσειν τὰ γεγραμμένα, ὥσπερ τότε πλὴν φωνὴν παρατιθέασιν αὐτοῖς ἐν δέλτοις κηρῷ ἐπιτρίψαντες ποιητῶν ἀγαθῶν ποιήματα· καὶ ἐναναγκάζουσιν· ἐν οἷς πολλαὶ μὲν νουθετήσεις εἶσι· πολλαὶ δὲ διέξοδοι καὶ ἔπαινοι, ἢ ἐγκώμια παλαιῶν ἀνδρῶν ἀγαθῶν· ἵνα ὁ παῖς ζηλῶν, μιμῆται, καὶ ἐρᾷν ταῦτα ποιοῦντος γένηται. αἴτ' αὖ κιθαρίσαι, ἕτερα τούτων, σωφροσύνης τε ἐπιμελοῦνται· ἢ ὅπως αὖ οἱ νέοι μηδὲν κακουργῶσι. πρὸς δὲ τούτοις ἐπειδὰν κιθαρίζειν μάθωσι, ἄλλων αὖ ποιητῶν ἀγαθῶν ποιήματα διδάσκουσι μελοποιῶν, εἰς τὰ κιθαρίσματα εὐπείθοντας· καὶ ῥυθμούς τε καὶ ἁρμονίας ἀναγκάζουσι οἰκεῖα ἆθλα τοῖς ψυχαῖς τῶν παίδων· ἵνα ἡμερώτεροί τε ὦσι καὶ εὐρυθμότεροι καὶ εὐαρμοστότεροι γιγνόμενοι χρήσιμοι ὦσιν εἰς τὸ λέγειν τε καὶ πράττειν· πᾶς γὰρ ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου, εὐρυθμίας τε καὶ εὐαρμοστίας δεῖται. ἔτι τοίνυν πρὸς τούτοις εἰς παιδοτρίβου πέμπουσι, ἵνα τὰ σώματα βελτίω ἔχοντες, ὑπηρετῶσι τῇ διανοίᾳ χρησῇ οὔσῃ, μὴ μὲ ἀναγκάζωνται ἀπολειπεῖν διὰ πὸν πονηρίαν τοῦ σώματος, μὴ δὲ τοῖς πολέμοις, μὴ δὲ ταῖς ἄλλαις πράξεσι· μὴ ταῦτα ποιοῦσιν οἱ μάλιστα δοκοῦντες εὖ ἄγειν οἱ· μάλιστα δὲ δύνασθαι οἱ πλουσιώτατοι εἶναι καὶ οἱ τούτων υἱεῖς. πρωΐ ἀπὸ τούτων εἰς διδασκάλων τῆς ἡλικίας ἀρξάμενοι φοιτῶσι, ὀψὲ ἀπὸ τούτων ἀπαλλάττονται· ἐπειδὰν δὲ ἐκ διδασκάλων ἀπαλλαγῶσι, πάλιν αὖ πόλις αὖ νόμους ἀναγκάζει μανθάνειν καὶ κατὰ τούτους ζῆν καὶ κατὰ πράξομαι· ἵνα μὴ αὐτοὶ ἐφ' αὑτοῖς εἰκῇ πράττωσιν· ἀλλ' ὥσπερ οἱ γραμματισταὶ τοῖς μήπω ἱκανοῖς γράφειν τοὺς παίδων, ὑπογράψαντες γραμμὰς τῇ γραφίδι, ἔπειτα ἐγγράμματον διδόασι, καὶ ἀναγκάζουσι γράφειν κατὰ πάντα ὑφήγησιν τῶν γραμμῶν· ὡς δὴ, καὶ πόλις νόμους ὑπογράψασα, ἀγαθῶν καὶ παλαιῶν νομοθετῶν εὑρήματα, καὶ τοὺς τούτους ἀναγκάζει καὶ ἄρχειν καὶ ἄρχεσθαι· ὃς δ' ἂν ἐκτὸς βαίνῃ τούτου κολάζει, καὶ ὄνομα τῷ κολάσει ταύτῃ καὶ παρ' ὑμῖν καὶ ἄλλοθι πολλαχοῦ ἀδικούσης τῆς δίκης, εὐθυνὰς. τοσαύτης δὴ τ' ἐπιμελείας ἔπους τε ἀρετῆς ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, θαυμάζεις ὦ σώκρατες καὶ ἀπορεῖς εἰ διδακτὸν ἔστιν ἀρετὴ, ἀλλ' οὐχὶ θαυμάζεν· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον εἰ μὴ διδακτόν· δοκεῖ δὴ τῶν ἀγαθῶν πατέρων υἱεῖς φαῦλοι γίγνεσθαι; ἔστιν οὗ μάθε· δίκην δὲ θαυμαστόν. εἴπερ ἀληθῆ ἐγὼ οἶμαι τοῖς ἔμπροσθεν ἔλεγον, ὅτι δίκαιον τὸ πραγματος τ' ἀρετὴ εἰ μέλλει πόλις ἢ, δίκαιόν ἐστι ἰδιωτεύειν· εἰ δὲ δὴ ὁ λέγω ὅπως ἔχει, ἔχει δὲ μάλιστα πάντῃ ὅπως, εὐθυμήθητι ἄλλο τι πτηλικοῦτον ὁτιοῦν ἢ μαθήματος προσέλθομεν ἐμὲ δίοντ' ἂν πόλιν ἢ, ἐ μὴ πάντες αὐλητικὴν ἅμα, ἀποδίδοσ τις ἐδύνατο ἕκαστος, ἢ δίκην ἰδίᾳ ἢ δημοσίᾳ πᾶς πάντα ἢ διδάσκει ἢ ἐπιτιμᾷ ἐὰν μὴ καλῶς αὐλοῦντα, ἢ μὴ ἐφθόνει τούτου ὥσπερ νῦ τῶν δικαίων καὶ τῶν νομίμων οὐδεὶς φθονεῖ οὐδ' ἀκρούεται ὥσπερ τῶν ἄλλων τεχνημάτων, λυσιτελεῖ γὰρ δήπου ὑμῖν, ἢ ἀλλήλων δι-

καιοσύνῃ

καὶ σοφὸν καὶ ἀγαθὸν διδάσκειν τοῦτο πᾶς ἂν πρόθυμος λέγοι καὶ διδάσκοι περὶ τὰ δίκαια καὶ τὰ νόμιμα, εἰδὼς οὕτω περὶ ὧν αὐλήσει πᾶσιν προθυμίαν καὶ ἀφροσύνην ἔγχειν ἀλλήλους διδάσκειν, εἴπερ ἄρα τι ἔφη μᾶλλον ὦ σώκρατες τῶν ἀγαθῶν αὐλητῶν ἀγαθοὺς αὐλητὰς τοὺς ὑφ' ἑαυτοῦ γενέσθαι. ἢ τῶν φαύλων; δῆλον μὲν οὖ. ἀλλὰ ὅταν ἐντύχῃ ὁ ὑὸς βδφυέστατος γενόμενος εἰς αὔλησιν, οὗτος ἂν ἐλλόγιμος ἦν ξύνθη. ὅταν δὲ ἄφυὴς, ἀλλιᾶς· καὶ πολλάκις μὲν ἀγαθοῦ αὐλητοῦ, φαῦλος ἂν ἐπίβοι. πολλάκις δ' ἂν φαύλου ἀγαθὸς· ἀλλ' οὖν αὐλητικῇ γε πάντες ἔσαν ἐπαινοῖ, ὡς πρὸς τοὺς ἰδιώτας καὶ μηδὲν αὐλήσειν ἐπαίοντας· οὕτως οἶον καὶ ναῦς τις σοι ἀσφαλέστατος φαίνεται ἄνθρωπος τῶν ἀνόμων καὶ ἀνθρώποις τεθραμμένων, δίκαιον αὖ εἶναι, καὶ δημιουργὸν τοῦτον τοῦ πράγματος, εἰ δεῖ ναῦν κρίνασθαι πρὸς ἀνθρώπους, ὃς μή τε παιδείᾳ ᾖσι, μήτε διατριβῇ, μή τε νόμοι, μὴ δὲ ἀνάγκη μηδεμία, διαπαντὸς ἀνάγκαζουσι ἀρετῆς ἐπιμελεῖσθαι, ἀλλ' ἔστιν ἄγριοι πρὸς οἷοί περ οὓς πρὸ ὀλίγου Φερεκράτης ὁ ποιητὴς ἐλθὼν ἐδίδαξεν ὠδὶ λυπῶν. ἔσφρασε δὲ τοῖς δικαίοις ἀνθρώποις γνώμοσιν, ὧς περ οἱ ἐκείνῳ τῷ χορῷ μισάνθρωποι, ἀγαπήσεις ἂν οἱ ὀργίλοις ἐντυχὼν καὶ φρονιμωτάτοις. καὶ ἀπολοφύρῃ ἂν πρὸς αὐτῶν τὸν τῶν ἀνθρώπων πονηρίαν. ναῦν δὲ ζητῶν ὦ σώκρατες διότι πάντες διδάσκαλοί εἰσιν ἀρετῆς καθ' ὅσον δύνανται ἕκαστος· καὶ οὐδεὶς σοι φαίνεται. εἶεν· ὡς περ ἂν εἰ ζητοῖς τίς ἂν ἡμῖν διδάσκαλος τοῦ ἑλληνίζειν, οὐδ' ἂν εἷς φανείη· οὐδὲ γ' ἂν δίκαιον εἰ ζητοῖς τίς ἂν ἡμῖν διδάξειε τοὺς τῶν χειροτεχνῶν υἱέας, ἀπὸ τοῦ τυχόντος τοῦτον ἐῶν, ἕως δὴ παρὰ τοῦ πατρὸς μεμαθήκασι, καθ' ὅσον οἷός τ' ἦν ὁ πατὴρ, καὶ οἱ τοῦ πατρὸς φίλοι ὅντιν' ἂν μάλιστα προσίοιεν. τούτους ἔτι τίς ἂν διδάξειεν· οὐ ῥᾴδιον δῆλον εἶναι ὦ σώκρατες τούτων διδάσκαλον φανῆναι· τῶν δὲ ἀπείρων παντάπασιν, ῥᾴδιον. οὕτω δὲ ἀρετῆς καὶ τῶν ἄλλων πάντων. ἀλλὰ καὶ εἴ τις ὀλίγον τι τῆς ὡς τῆς διαφορᾶς ἡμῶν προβιβάσειε εἰς ἀρετὴν ἀγαπητόν· ὧν δὴ ἐγὼ δίκαιος εἷς εἶναι· καὶ διαφερόντως ἂν τῶν ἄλλων ἀνθρώπων νοῦν σοί τινα πρὸς τὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν γενέσθαι, καὶ ἄξιος τοῦ μαθητοῦ ὢν, πράττομεν. μὴ ἔτι πλείονος· ὡς τοι μὴ αὖθις δοκῶ μαθητὴ διακεῖσθαι μὴ ἥνπερ τοῦ τῆς πράξεως τοῦ μεθ' ἡμῶν τοιοῦτον τι ποιήσαι. ἐπεισθὲν γάρ τις παρ' ἐμοῦ μάθοι· ἐὰν μὲν βούληται, ἀποδώσειν ὅτι πράττομεν ἀργύριον· ἐὰν δὲ μή, ἐλθὼν εἰς ἱερὸν ὁμόσας, ὅσου ἂν φῶσι ἄξιον εἶναι τὰ μαθήματα, τοσοῦτον καταθεῖναι. τοιοῦτόν σοι ἔφη ὦ σώκρατες ἐγὼ καὶ μῦθον καὶ λόγον ἄρτιον ὡς διδακτὸν ἀρετή. καὶ ἀθηναῖοι οὕτως ἡγοῦνται. καὶ ὅτι οὐδὲν θαυμαστὸν τῶν ἀγαθῶν παίδων φαύλους υἱέας γενέσθαι. καὶ τῶν φαύλων ἀγαθούς. ἐπεὶ καὶ οἱ πολυκλείτου υἱέες, παραλου καὶ ξανθίππου τοῦδ' ἑλληνιῶτ, οὐδὲν πρὸς τὸν πατέρα εἰσίν. καὶ ἄλλοι ἄλλων δημιουργῶν. τοῦτο δὲ, ὅτου ἄξιον ἐστὶν καὶ τιμᾶσθαι. ἔτι τὸ αὐτὸ τοῦτο ἐστὶν ἐλπίδος. τίνος τ'. Πρωταγόρας μὲν ἔσεσθαι μὴ τοιοῦτον ἐπιλεξάμενος, ἐπαύσατο τοῦ λόγου· καὶ ἐγὼ ὠδὶ μὲν πολὺ χρόνον κεκλημένος ἔτι πρὸς αὐτὸν ἔβλεπον· ὡς βρόαῦτά τι ἐπιθυμῶν ἀκοῦσαι. ἐπεισὶ δὲ μαθόμαν, ὅτι ᾤμην τι πεπονθέναι, μόγις πως ἐμαυτὸν ὡς πρὸ συνακμάζοις, ἔφην ἐλέγχας πρὸς ἡνίκα τοῦτο κράτι· ὦ παῖ ἀπολωλέκας ὡς χαίρειν σοι ἔχω ὅλῃ πρόθυμός μοι ἦσθα ἀφικέσθαι πολλοῦ γε ἕνεκα καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκήκοα πρωταγόρου. ἐγὼ δ' ἐμὲ μὲν ἔμπροσθεν χρόνῳ, ἡγούμην οὐκ εἶναι αὐτὸν ἐπιμέλειαν. ἢ ἀγαθοὶ οἱ ἀγαθοὶ γίγνονται. ναῦν δὲ πίστεισμαι· πλὴν σμικρόν τιμοι ἐστὸν. ὃ δὴ λοιπόν τι πρωταγόρας ἐφαλίας ἐπικεδίδαξε. ἐπεισὶ καὶ τὰ φλαῦτα ταῦτα ἐφελίδαξε. καὶ γοὖν εἴ μὲ τις τὰ αὐτῶν πύντων συγκλίνοι τὸ πρωσεῶν τῶν δημηγόρων, τάχ' ἂν οὐ τοιούτους λόγους ἀκηύσειεν, ἢ περικλέης, ἢ ἄλλος τὸς τ' ἰκριῶν ἀπεῖν· εἰ δὲ ἐπαυβρόιτό πικά τι ὥς περ βιβλία, ἐλίγ' ἔχοιεν οὔτε ἀπορίνασθαι· οὔτε αὖθις ἔρεσθαι. ἀλλ' ἰαύτις οὐ σμικρὸν ἐπρωτόσι τί τῶν ῥηθέντων ὥς περ τὰ χαλκᾶ τὰ κλαίοντα. μακρὸν ὑχεῖ καὶ ἀφτείνει ἐὰν μὰ ἐπλάβηται τις, καὶ ἡ ἔστορις οὕτω σμικρὰ ὀρώτα θέντις δολιχὸν ἐκτατείνουσι τὸν λόγου. πρωταγόρας δὲ ὅδε, ἐκατὸς μὲν μακροὺς λόγους καὶ καλοὺς εἰπεῖν ὡς αὐτὰ δηλοῖ· ἐκατὸς δὲ καὶ

ἐρώτησις ἀποκείνασθαι κατὰ βραχύ. καὶ ὁρόμενος τοῦτο μᾶλλόν τε καὶ ἀποδέξασθαι πλὴν ἀπόκρισιν. ἃ ὀλίγοις ἔστι παρισκευασμούς. ναὶ οἶμαι ὦ πρωταγόρα σμικρῶν τινος ἕνεκα ἐμὲ πάντ' ἴσχειν, εἰ μοι ἀποκείναιτο τοῦτο. πλὴν ἀρετὴν φῂς δίδακτὸν εἶναι. καὶ ἐγὼ εἰ πρὸ ἄλλου τινὸς ἀνθρώπων πειθοίμην αὖ καὶ σοὶ πείθομαι. ὅλίγα μασάσου λέγοντος, ἔξεστί μοι οὐ τῇ ψυχῇ ἀποπλέρωσον. ἔλεγες γὰρ ὅτι ὁ Ζεὺς πλὴν δικαιοσύνην καὶ πλὴν αἰδῶ πέμψειε τοῖς ἀνθρώποις. καὶ αὖ πολλαχοῦ οὐ τοῖς λόγοις ἐλέγετο ὑπὸ σοῦ ἡ δικαιοσύνη. καὶ σωφροσύνη καὶ ὁσιότης καὶ πάντα ταῦτα ὡς ἕν ὅτι ἔστι συλλήδην ἀρετή. ταῦτ' οὖν αὐτὰ μοι ἔτι διεξιὼν ἕως τῷ λόγῳ πόρρω οὐ μὲν τί ἔστιν ἡ ἀρετή. μόρια δὲ αὐτῆς ἔστιν ἡ δικαιοσύνη. καὶ σωφροσύνη. καὶ ὁσιότης. ἓν παῦτ' ἔστιν ἃ γὰν δὴ ἐγὼ ἔλεγον πάντα. δύο ματα τὲ αὐτὲ οὐδὲ ἕν ἔστι ὃ τι ἐπιποδὼν. ἀλλὰ ῥᾴδιον ἔστιν γ' ἴσως ὦ σώκρατες ἀποκείνασθαι. ὅτι οὐδὲ ὅντος τῆς ἀρετῆς, μόρια ἔστιν ἃ ἐρωτᾷς. πότερον ἴσως ὥς πὲρ πρόσωπον τὰ μόρια. μόρια ἔστι σῶματος καὶ ῥὶς, καὶ ὀφθαλμοὶ, καὶ ὦτα ἃ ὥς πὲρ τὰ τῆ χρυσῦ μόρια οὐδὲν διαφέρει τὰ ἕτερα τῶν ἑτέρων ἀλλήλων καὶ τῆ ὅλου. ἀλλ' ἢ μεγέθει καὶ σμικρότητι. ἐκείνως μοι φαίνεται ὦ σώκρατες ὥς πὲρ τὰ τῆ προσώπου μόρια ἔχει πρὸς τὸ ὅλον πρόσωπον. πότερον οὖν ὧδ' ἴτε καὶ μεταλαμβάνουσι οἱ ἄνθρωποι τούτων τῆς ἀρετῆς μορίων οἱ μὲν, ἄλλο. οἱ δ' ἄλλο. ἢ ἀνάγκη ἅπερ πὲρ τις ὦ λάβῃ ἅπαντα ἔχειν. οὐδαμῶς ἔφη. ἐπεὶ πολλοὶ ἀνδρεῖοί εἰσιν. ἄδικοι δέ. καὶ δίκαιοι αὖ. σοφοὶ δὲ οὔ. ἔστι γὰρ καὶ ταῦτα μόρια τῆς ἀρετῆς ἔφην ἐγὼ σοφία τε καὶ ἀνδρία; πάντων μάλιστα δή που ἔφη. καὶ μέγιστόν γε ἡ σοφία τῶν μορίων. ἔστιν δὲ αὖ τῶν ὄντων ὧδ' ἴτε καὶ ἄλλο. τὸ δέ, ἄλλο; ναί. ἦ γὰρ δύναμιν αὐτῶν ἕκαστον ἰδίαν ἔχει ὥς πὲρ τὰ τῆ προσώπου οὐκ ἔστιν ὀφθαλμὸς. οἷον τὰ ὦτα. οὐδὲ ἡ δύναμις αὐτοῦ ἡ αὐτή. οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδὲν ὧδε ἔχον ὃ ἕτερον οὔτε κατὰ πλὴν δύναμιν. οὔτε κατὰ τὰ ἄλλα. ἀρ' οὖν οὕτω καὶ τὰ τῆς ἀρετῆς μόρια οὐκ ἔστι τὸ ἕτερον οἷον τὸ ἕτερον οὔτε αὐτό. οὔτε ἡ δύναμις αὐτῆς. δῆλα δὴ ὅτι οὕτως ἔχει εἴπερ ἔστι παραδείγματί γε ἔοικεν. ἀλλ' οὕτως ἔφη ἔχει ὦ σώκρατες. καὶ ἐγὼ εἶπον. οὐδὲν ἄρα ὧδε ἔστι τῶν τῆς ἀρετῆς μορίων ἄλλο οἷον ἐπιστήμη. οὐδὲ οἷον δικαιοσύνη. οὐδὲ οἷον ἀνδρεία. οὐδὲ οἷον σωφροσύνη. οὐδὲ οἷον ὁσιότης. οὐκ ἔφη. φῶμεν δὴ ἔφην ἐγὼ κοινῇ σκοπεῖσθαι τοῦτον τί αὐτῶν ἔστιν ἔικασον. πρῶτον μὲν τὸ τοιόνδε. ἡ δικαιοσύνη πρᾶγμά τί ἔστιν. ἢ οὐδὲν πρᾶγμα. δοκεῖ μοι γοῦν δοκεῖν τὸ δοκοῦν. καὶ μοὶ ἔφη. τί οὖν εἴ τις ἔροιτο ἐμέ τε καὶ σὲ. ὦ πρωταγόρα τε καὶ σωκράτης. εἶπε τὸν δή μοι. ἔστιν τὸ πρᾶγμα ὃ ὀνομάσατε ἀρτίως δικαιοσύνη. αὐτὸ ἔστιν δίκαιόν ἔστιν ἢ ἄδικον. ἐγὼ μὲν αὖ αὐτῷ ἀποκινάμην, ὅτι δίκαιον. σὺ δὲ τίν' αὖ ψῆφον θήσει. πλὴν αὐτὸ ἐμοὶ ἢ ἄλλῳ.

τὴν αὐτὸ ἔφη. ἔστιν ἄρα ἡ δικαιοσύνη τοιοῦτον οἷον δίκαιον εἶναι φαίνῃ αὖ ἐγώγε. ἀποκινόμενος τῷ ὁρῶντι τι. οὐκοῦν καὶ σύ; ναὶ ἔφη. ἐὰν οὖν μετὰ ταῦτα ἔροιτο. οὐκοῦν καὶ ὁσιότης τί τινα φατὲ εἶναι. φῶμεν αὖ ὡς ἐγῷμαι. ναί. ἦλθες. οὐκοῦν φατὲ καὶ ταύτην πρᾶγμά τι εἶναι. φῶμεν αὖ ἢ ἄ. καὶ ταύτην συνέφη. πότερον δὲ ταύτην αὖ τὸ πρᾶγμα φατὲ τοιοῦτον πιφυκέναι οἷον αὐόσιον εἶναι. ἢ οἷον ὅσιον; λίαν ἀναγκαῖον μὲν αὖ εἶπωγ' ἔφη τῷ ὁρῶντι γε. καὶ εἴποι μ' αὖ ἐγὼ φῶμεν ὦ ἄθρωπε. σχολὴ μέν τ' αὖ τι ἄλλο ὅσιον εἶναι ἐμὲ αὐτήν γε ἡ ὁσιότης ὅσιον ἔστιν τί δὲ σὺ οὐχ ὅπως αὖ ἀποκείναιο; ναὶ μὲν οἶμαι ἔφη. εἰ οὖν μετὰ ταῦτ' εἴποι ὁρῶντων ἡμᾶς πῶς ἂν ἐλέγετο πρότερον ἐλέγετε. ἀρ' ἂν ὀρθῶς ὑμῶν κατήκουσα. ἐδόξατέ μοι φαῖναι τῆς ἀρετῆς μόρια εἶναι. οὕτως ἔχοντα πρὸς ἄλληλα ὡς οὐκ ἔστιν τὸ ἕτερον αὐτῶν οἷον τὸ ἕτερον εἴποι μ' αὖ ἐγώγε. ὃ ἐμὲ τὰ μὲν ἄλλα ὀρθῶς ἤκουσας. ὅτι δὲ καὶ ἐμὲ οἴει εἰπεῖν ἔστιν, παρήκουσας. πρωταγόρου γοῦν ὅδε ταῦτα ἀπεκρίνατο. ἐγὼ δὲ ὑπῆν. εἰ οὖν εἴποι ἄλλος ὅδε λέγων ὦ πρωταγόρα. σὺ φῂς οὐκ ἔστιν τὸ ἕτερον μόριον οἷον τὸ ἕτερον τῶν τῆς ἀρετῆς. σὸς οὗτος ὁ λόγος ἔστιν, τί αὖ αὐτῷ ἀποκείναιο. ἀνάγκη ἔφη ὦ σώκρατες ὁμολογεῖν. τί οὖν ὦ πρωταγόρα ἀποκινούμεθα αὐτῷ ταῦτα ὁμολο-

γόσαντες ἐαὐ ἡμᾶς ἐπανορθῶνται, οὐκ ἄρα ἔστι ὁσιότης δίον δίκαιον εἶναι πρᾶγμα, οὐδὲ δίκαιοσύνη, δίον ὅσιον ἀλλ' δίον μὴ ὅσιον· ἀλλ' ὁσιότης δίον μὴ δίκαιον. ἀλλὰ δίκαιον ἄρα τόδε αὐόσιον, ᾧ αὐτῷ ἀποκρινούμεθα. ἐτὼ μὲν γοὺν αὐτὸς ἔμαυτῷ ὑπολαμβάνω, φαίλιν ἂν ἔμαυτῷ τὼν δικαιοσύνων, ὅσιον εἶναι τὼν ὁσιότητα δίκαιον. καὶ τὼν σοῦ δὲ ἐὰν μὲ ἐῶσι, ταυτὰ αὖ ταῦτα ἀποκρινοίμην· ὅτι εἴ τοι ταὐτόν ἔστι δίκαιότης ὁσιότητι· ἴδωτι ὁμοιότατον· καὶ μάλιστα πάντων ἥτε δικαιοσύνη δίον ὁσιότης. καὶ ἡ ὁσιότης δίον δικαιοσύνη· ἀλλ' ὅρα εἰ διακωλύσει ἀποκρίνασθαι· ἐγὼ καὶ σοὶ σωδοκῶ οὕτως. Οὐ πάνυ μοι δοκεῖ ἔφη ὁ Σώκρατης οὕτως ἀπλοῦν εἶναι· ἀλλ' ἐπίσχες τὸν τε δικαιοσύνων ὅσιον εἶναι· καὶ τὼν ὁσιότητα δίκαιον· ἀλλά τι μοι δοκεῖ καὶ αὐτῷ διάφορον εἶναι· ἀλλὰ τί ἔστιν διαφορὰ ἔφη· εἰ γοὺν βούλει, ἔτω ἡμῖν. καὶ δικαιοσύνη ὅσιον· καὶ ὁσιότης δίκαιον· μή μοι ἰὼδ' ἀπίτω· οὐδὲν γοὺν δίομαι φ, εἰ βούλει ἔστω· καὶ εἴ σοι δοκεῖ ἐλέγχεσθαι· ἀλλ' ἐμέ τε καὶ σέ· φ δ' ἐμέ τε καὶ σέ, ἔστω λέγω· οἱόμενος οὕτως ἂν λόγον βέλτιστ' ἂν ἐλέγχεσθαι, εἴ τις φ εἶ ἀφέλοι αὐτῷ. Ἀλλὰ μήν τοι ἔδ' ἐγὼ προσόικέ τι δικαιοσύνη ὁσιότητι· καὶ γοὺν ὁποιῳοῦν τινα οἰκείων ἀμυνόμενον προσόικε· φ γὰρ λύκων τῷ μέλανι ἔστιν ὃ μὴ προσόικε, καὶ φ σκληρὸν τῷ μαλακῷ· καὶ τἄλλα· ἃ δοκεῖ οἰκειοτάτα ἔτ' ἀλλήλοις· καὶ ἃ τότε ἔφαμεν ἄλλῳ δύνασθαι ἔχειν· καὶ οὐκ εἶναι φ ἕτερον δίον τὸ ἕτερον τοῦ τοῦ προσώπου μορίου ἀμυνόμενον προσόικε· καὶ ἔστι φ ἕτερον δίον φ ἕτερον· ὥς τε τούτῳ γε τῷ τρόπῳ καὶ ταῦτα ἐλέγχοις εἰ βούλοιο ὡς ἅπαντά ἔστιν ὅμοια ἀλλήλοις· ἀλλ' οὐχὶ τὰ ὅμοια τότε τί χρὴ τὰ, ὅμοια δίκαιον καλεῖν· οὐδὲ τὰ ἀνόμοιόν τι ἔχοντα, ἀνόμοια· καὶ πάλιν σμικρὸν ἔχει ἔ ὅμοιον. Καὶ ἐτὼ θαυμάσας, εἶπον πρὸς αὐτόν· ἦ γοὺν οὕτω σοι φ δίκαιον καὶ φ ὅσιον πρὸς ἄλληλα ἔχει ὡς τι ὅμοιόν τι σμικρὸν ἔχειν ἀλλήλοις; Οὐ πάνυ ἔφη οὕτως· οὐ μέν τοι οὐδὲ αὖ ὡς σύ μοι δοκεῖς οἴεσθαι. Ἀλλὰ μὲν ἔφην ἐτὼ ἔπειδὴ δυσχερῶς δοκεῖς μοι ἔχειν πρὸς ἔστιν, ἔστιν μὴ ἐάσωμεν· τόδε ἴ, ἄλλο ὧν ἔλεγες ἐπισκεψώμεθα· ἀφροσύνην τί καλεῖς ἔφην τοῦτῳ τῷ πράγματι· ἔ πάντ τεναντίον ἔστιν ἢ σοφίᾳ; Ἔμοι γε δοκεῖ ἔφη. Ὁτόταν ἴ ὅταν πράττωσιν αἴρεσιν ὀρθῶς τε καὶ ὠφελίμως τό τε σωφρονεῖν σοι δοκοῦσιν οὕτω πράττοντες, ἢ εἰ τοὐναντίον ἔπραττον. Σωφρονεῖν ἔφη. Οὐκοῦν σωφροσύνη σωφρονοῦσιν; Ἀνάγκη. Οὐκοῦν οἱ μὲν ὀρθῶς πράττοντες ἀφρόνως πράττουσι καὶ οὐ σωφρονοῦσιν οὕτω πράττοντες; Σωδοκεῖ μοι ἔφη. Τοὐναντίον ἄρα ἔστὶ φ ἀφρόνως πράττειν τῷ σωφρόνως. Ἔφη. Οὐκοῦν τὰ μὴ ἀφρόνως πραττόμενα ἀφροσύνη πράττεται· τὰ δὲ σωφρόνως, σωφροσύνῃ; Ὁμολόγει. Οὐκοῦν εἴ τι ἰσχυῶς πράττεται ἰσχυρῶς πράττεται· καὶ εἴ τι ἀθενῶς ἀθενῶς. Ἐδόκει. καὶ εἴ τε μέλλει τὰ χοῦς, ταχέως· καὶ εἴ τι μέλλει βραδυπόδως, βραδέως; Ἔφη. Καὶ εἴ τι δὴ ὡσαύτως πράττεται λέγω τῷ αὐτῷ πράττεται· καὶ εἴ τι ἐναντίως λέγω τῷ ἐναντίου; Συμφη. Φέρε δὴ ἰὼδ' ἀπίτω ἔστι τί καλόν; Συνεχώρει· τούτῳ ἔστι τί ἐναντίον τοῦτον φ αἰσχρόν; Οὐκ ἔστι. Τί δὲ ἔστι τί ἀγαθόν; Ἔστι. Τούτῳ ἔστι τί ἐναντίον τοῦτο φ κακόν; Οὐκ ἔστι. Τί δὲ ἔστι τί ὀξὺ σὸ φωνῆς; Ἔφη. Τούτῳ μὲν, ἔστι τί ἐναντίον ἄλλο τοῦτον φ βαρύ; Οὐκ ἔφη. Οὐκοῦν ἰὼδ' ἀπίτω σοὶ ἐκάστῳ τῶν ἐναντίων οὗ μόνον ἔστιν ἐναντίον καὶ οὐ πολλά. Συνωμολόγει. Ἴδι δὴ ἰὼδ' ἀπίτω αἰσχρὸν καὶ καλὸν ἐναντίω ἐστὸν ἐναντίον· ἀγαθὸν καὶ κακὸν ἐναντίω ἐστὸν ἐναντίον· ἀνθρώπου σῶμα ἐναντίον ἐστὸν ἐναντίῳ ἀνθρώπου σώματι· καὶ ὅλως ἁπάντων ὧν ἐγὼ τότε ἐμνήσθην ὡμολογήκαμεν ἐναντίον εἶναι ἑκάστῳ ἕν μόνον ἐναντίον καὶ οὐ πολλά· ἢ οὐ μνημονεύεις ἔφη ἐγὼ ἔφην· ἀλλ' ἐγὼ μνημονεύω· καὶ ἐμοὶ μὲν ἔτι ὡμολογήκαμεν ἐναντίον εἶναι· πλείω δὲ μή. Ὡμολογήκαμεν. Τὸ δὲ ἐναντίως πραττόμενον ὑπὸ ἐναντίων πράττεσθαι. Ἔφη. Ὡμολογήκαμεν δὲ ἐναντίως πράττεσθαι ὁ αὖ ἀφρόνως πράττεται φ σωφρόνως πραττομένῳ. Ἔφη. Τὸ δὲ σωφρόνως πραττόμενον, ὑπὸ σωφροσύνης πράττεσθαι· φ δὲ ἀφρόνως ὑπὸ ἀφροσύνης; Συνεχώρει. Οὐκοῦν εἴ τῳ ἐναντίως πράττεται, ὑπὸ ἐναντίου πράττοιτ' ἄν; Ναί. Πράττεται δὲ φ μὲν, ὑπὸ σωφροσύνης· φ δὲ, ὑπὸ ἀφροσύνης· Ναί· Ἐναντίως; Πάνυ γε. Οὐκοῦν ὑπὸ ἐναντίων ὄντων; Ναί· Ἐναντίον ἄρα ἔστιν ἀφροσύνη σωφροσύνης; Φαίνεται. Μέμνησαι οὖν ὅτι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὡμολόγηται ἡμῖν ἀφροσύνη σοφίᾳ ἐναντίον εἶναι.

συνωμολόγει· οὐ δὲ οἰ μόνον ἑκάστου εἶναι; Φησί. Πότερον οὖν ὦ πρωταγόρα λύσωμεν τῶν λόγων τὸν οὐ οἰ μόνον ἑκάστου εἶναι, ἢ ἐκεῖνον οὗ ἐλέγετο ἕτερον εἶναι σωφροσύνης σοφίας μέρεσιν δὲ ἑκάτερον αὐτοῖς; καὶ πρὸς τῷ ἕτερον εἶναι, καὶ ἀνόμοια καὶ αὐτὰ καὶ αἱ δυνάμεις αὐτῶν ὥς περ τὰ τοῦ προσώπου μόρια· πότερον οὕτω δὴ λύσωμεν· οὕτοι γοῦν οἱ λόγοι ἀμφότερον, οὐ πάνυ μοι δοκοῦσι λέγεσθαι· οὐ γὰρ συνᾴδουσιν· οὐδὲ συναρμόττουσιν ἀλλήλοις· πῶς γὰρ ἂν συνᾴδοιεν ἔτι πού γε ἀνάγκη οἰ μὲν οὐ μόνον ἑκάστου εἶναι· πλέονι δὲ μόριον τῇ δὲ ἀφροσύνῃ οἰ οὐ τι σοφία ἑκάστη καὶ σωφροσύνη ἂν φαίνεται· ἢ γὰρ ὦ πρωταγόρα ἴσῳ ἴσῳ, ἢ ἄλλως πως. Ὁμολόγουν καὶ μάλ' ἀκόντως. Οὐκοῦν ὦ ἂν εἴη ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ σοφία· ἐὰν δὲ πρότερον αὖ ἐφανῇ μὴν ἡ δικαιοσύνη καὶ ὁσιότης, χεῖρόν τι ταύτην οὖ. Ἴσως δὴ ὦ δοκεῖ πρωταγόρα μὴ ἀποκρίνεσθαι· ἀλλὰ καὶ τοῦτο διασκεψώμεθα. ἆρα τί σοι δοκεῖ ἀδικῶν ἄνθρωπος σωφρονεῖν ὅτι ἀδικεῖ; Αἰσχυνοίμην ἄν ἔγωγ' ἔφη ὦ σώκρατες εἶναι ὁμολογεῖν· ἐπεὶ πολλοί γε φασὶ τῶν ἀνθρώπων. Πότερον ἔν πρὸς ἐκείνους ἐν λόγον ποιήσωμαι ἔφην ἢ πρὸς σέ. Εἰ βούλει ἔφη πρὸς ἕνα πρῶτον ἐλθεῖν λόγον διαλέχθητι ἐν τῶν πολλῶν. Ἀλλ' οὐδέν μοι διαφέρει ἐὰν μόνον σύγ' ἀποκρίνῃ· ἔτ' οἶμαι δοκεῖ σοι ταῦτα ἅπερ μοί· ἐγὼ γὰρ λόγον ἔτι μάλιστα ἄξιον ποιοῦμαι· συμβαίνει μέν τοι ἴσως καὶ ἐμοὶ ἐν ὀλίγοις τισὶ καὶ ἐν ἀποκρίνεσθαι· ἐὰν μὲν οὖν πρῶτον ἐπιμελῶς ἐπισκοπῇ τὸν ἐμὸν ὁ πρωταγόρας· ἐν γὰρ λόγον ἔτι μᾶλλον ἄξιον ἐστὶν· ἔπειτα μέντοι συνεχώρησεν ἀποκρίνεσθαι. ἴθι δὴ ἔφην ἔτι ἀρχῆς μοι ἀπόκρινον. δοκοῦσί τινες σοι σωφρονεῖν ἀδικοῦντες; Ἔστω ἔφη. Τὸ δὲ σωφρονεῖν λέγεις εὖ φρονεῖν; Ἔφη· ἐὰν δ' εὖ φρονεῖν εὖ βούλεσθαι ἃ πράττουσιν ἀδικοῦντες; Ἔστω ἔφη. Πότερον ὦ δὲ ἔτι ἀδικοῦσιν; Ἔστω ἔφη· Εἰ εὖ. Λέγεις οὖν ἀγαθὰ ἄττα εἶναι; Λέγω. Ἆρ' οὖν ὦ δὲ ἔτι ταῦτ' ἔστιν ἀγαθὰ ἃ ἔστιν ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις; καὶ νὴ μὰ Δί' ἔφη καὶ μέντοι τοῖς ἀνθρώποις ὠφέλιμα ἔστιν, ἔτ' ἔγωγε καλῶ ἀγαθά. καὶ μοι ἐδόκει ὁ πρωταγόρας, ὅτι πεφαχώθαι τε καὶ ἀπωνιᾶσθαι καὶ παρατετάχθαι πρὸς τὸ ἀποκρίνεσθαι. ἐπεὶ δὴ οὖν ἑώρων αὐτὸν οὕτως ἔχοντα, ἐλαβόμην ἐρέμα ὥρμουν. πρότερον ὦ δὲ ἔτι λέγεις ὦ πρωταγόρα· ἃ μηδενὶ ἀνθρώπων ὠφέλιμά ἐστιν, ἢ ἃ μὲν δὲ παράπαν ὠφέλιμα, καὶ τὰ ὁσιαῦτα σὺ ἀγαθὰ καλεῖς; Οὐδαμῶς ἔφη· ἀλλ' ἔτ' ἔγωγε φημὶ ἀλλ' ἄνθρωπος μὲν ἀνωφελῆ ὄντα, καὶ σιτία· καὶ ποτά· καὶ φάρμακα· καὶ ἄλλα μυρία· τὰ δέ γε ὠφέλιμα· τὰ δέ, ἀνθρώποις μὲν, οὐδὲ τροφὰ ἵππους δὲ τὰ δέ, βουσὶ μόνον· τὰ δέ, κυσί· τὰ δέ γε τούτων μὲν οὐδενί· δένδροις δὲ τὰ δέ, τῷ δένδρου ταῖς μὲν ῥίζαις ἀγαθά· ταῖς δὲ κλάσεις ποιᾷ καὶ ἡ κόπρος πάντων τῶν φυτῶν ταῖς μὲν ῥίζαις ἀγαθὸν παραβαλλομένη· ἐὰν δὲ κλῆσις ἁβδὴ τοὺς πόρδους καὶ τοὺς νέους κλῶνας ἐπιβάλλειν, πάντα ἀπόλλυσιν· ἐπεὶ καὶ ἔλαιον τοῖς μὲν φυτοῖς ἅπασιν ἴσχι πάγκακον· καὶ ταῖς θερμῇ πολεμιώτατον ταῖς τῶν ἄλλων ζώων· πλὴν ταῖς τοῦ ἀνθρώπου· ταῖς δὲ τοῦ ἀνθρώπου ἀράγον· καὶ τῷ ἄλλῳ σώματι. οὕτω δὲ ποικίλον τί ἐστὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ παντοδαπόν, ὥς τε καὶ οὐ ταῦτα τοῖς μὲν ἔξωθεν τοῦ σώματος ἀγαθὸν ἐστὶ τῷ ἀνθρώπῳ· τοῖς δὲ ἔσω τοῦ σώματος ἐκεῖνον κεῖσε. καὶ διαφέρει οἱ ἰατροὶ πάντες ἀπαυθαδίζουσι τοῖς ἀλγεινοῦσι μὴ χρῆσθαι ἐλαίῳ· ἀλλ' ἢ ὅτι σμικρόταλον οὐτοῦ τοῖς μέλλει ἔδεσθαι ὅσον μόνον πρὸ δυσχρήσιας καταβῆσαι πρὸ ἐδὴ ταῖς αἰσθήσεσι ταῖς ὀφθαλμῶν ἐπὶ τοῖς σιτίοις γιγνομένῳ οὐ τοῖς σιτίοις τε καὶ ὄψοις. ἀπάντων οὖν ταῦτα αὖ οὕτω, εἰ παρόντες αἰσθήσαιτο ὡς δὴ λέγει· καὶ ἐπὶ ἔπον, ὦ πρωταγόρα· ἐπὶ τυγχάνω ἐπιλελῆσμαι τίς ὢν ἄρξ· εἰ ἐὰν τίς μοι μακρὰ λέγῃ, ἐδὲ λανθάνομαι τοῦδε οὗ ἕνεκα ὁ λόγος. ὥς περ οὖν εἰ ἐτύγχανον ὑπόκωφος ὤν, ὅσου ἂν χρῷμαι ἢ πρὸς ἐμμελλές μοι διαλέγεσθαι, μᾶλλον φθέγγεσθαι ἢ πρὸς τοὺς ἄλλους, οὕτω καὶ νῦν ἐπειδὴ ἐδὲ λήσμονι οὐτυχὲς, σώτειρά μοι τὰς ἀποκρίσεις· καὶ βραχυτέρους ποίει, εἰ μέλλω σοι ἕπεσθαι. πῶς οὖν κελεύεις με βραχέα ἀποκρίνεσθαι, ἢ ἔρα κύτερά σοι ἔφη ἀποκρινόμενος ἢ δεῖ. μισθὸς μοῦς ἐδὲ ἐστὶ. Ἀλλ' ὅσα

δεῖ ἔφη; καὶ ἐγὼ δ' εἶπον. Τότδρα οὖν ὅσα ἐμοὶ δοκεῖ δεῖν ἀποκρίνασθαι, ζωσιῶ τά σοι ἀποκρινοῦμαι. ἢ ὅσα σοι. Ἐγὼ μὲν γοῦν ἐγὼ δ' εἶπον ὅτι σὺ δίες τ' εἶ καὶ αὐτὸς καὶ ἄλλον διδάξαι πολὺ τῶν αὐτῶν. καὶ μακρὰ λέγειν ἐᾶν οὐκ οἶδα ὅπως ὤν τε τὸν λόγον μακρὸν ποτε ἐπιλιπεῖν. καὶ αὖ βραχέα οὕτως, ὥς τε μακρὸν σου οὐ βραχυτέροις ἀποῖν. εἰ οὖν μέλλεις ἐμοὶ διαλέγεσθαι, τῷ ἑτέρῳ τρόπῳ χρῶ πρός με. τῷ βραχυλογίᾳ. Ἦ σώκρατες ἔφη ἐγὼ πολλοῖς ἤδη εἰς ἀγῶνα λόγων ἀφικόμην αὐθρώποις. καὶ ἐπειδὴ ἐγὼ ταῦτ' ἐποίουν ὃ σὺ κελεύεις ὡς ὀ αὐτὸν ἐκέλευε μὲ διαλέγεσθαι, οὔτω διελεγόμην, οὐδενὸς αὖ βελτίων ἐφαινόμην· οὐδ' αὖ ἐγένετο πρωταγόρεω ὄνομα σὺ τοῖς ἕλλησι. καίτοι ἐγὼν γ' ὅτι οὐκ ἄρχειν αὐτὸς αὐτῷ ταῖς ἀποκρίσεσι ταῖς ἐμπροσθεν, καὶ ὅτι οὐκ ἐθέλοι ἐκὼν εἶναι ἀποκρινόμενος διαλέγεσθαι ἐπαισθόμενος οὐκέτι ἐμὸν ὄργον εἶναι παρεῖναι οὐ τοῖς σωφρονοῦσιν, ἀλλὰ δι' ἔφην ὃ πρωταγόρας, οὐδ' ἐγὼ λιπαρῶς ἔχω παρὰ τὸ σοὶ δοκοῦντα μὴ σωφρονοῦσιν ἡμῖν γίγνεσθαι. ἀλλ' ἐπειδὴν σὺ βούλῃ διαλέγεσθαι, ὡς ἐγὼ δύναμαι ἔπεσθαι, τότε σοι διαλέξομαι. σὺ μὲν γὰρ λέγεται πολὺ σοῦ, φὴς δὲ καὶ αὐτὸς, μὴ οὐ μακρολογίᾳ· καὶ οὐ βραχυλογίᾳ δίεστ' ἐν σωφροσύνῃ ποιεῖσθαι, σοφὸς γὰρ εἶ. ἐγὼ δὲ τὰ μακρὰ ταῦτα, ἀδύνατος. ἐπεὶ ἐβουλόμην ἂν δίες τ' εἶναι. ἀλλὰ σοὶ χρὴ μὲν συγχωρεῖν ἐν ἀμφοτέρου δυνάμενα. ἵνα σωφρονοίκ ἐγίγνετο. νῦν δὲ ἐπεὶ σοὶ δοκῶ ἀκριβείας καὶ ἐμοὶ τῆς ἀληθείας δεῖ, μὴ οὐκ ἂν δίος τ' εἶμι σοι παρεῖναι ἀποτείνοντι μακροὺς λόγους, ἐλθεῖν γάρ σοι μὲ δεῖ, ἔμε. ἐπεὶ μὴ ταῦτ' ἂν ἴσως οὐκ ἀνδρὸς σου ἤκουον. καὶ ἅμα τοῦτο εἰπών, αἰσχύνομαι ὡς ἀπιών· καὶ μὲ ἀναστρέφοντα, ἐπιλαμβάνεται ὁ πρωτέας τῆς χειρὸς τῇ δεξιᾷ· τῇ δ' ἀριστερᾷ αὐτῷ λάβρον τοῦ τοιούτου καὶ εἶπεν· Οὐκ ἀφίσομέν σε ὦ σώκρατες. ἐὰν γὰρ σὺ ὀξέλθῃς, οὐχ ὁμοίως ἡμῖν ἴσονται οἱ διάλογοι· δίομαι οὖν σου πειρασθαι ἡμῖν· ἐκ ἐγὼ οὐ δ' ἂν οἷός τ' εἶμι ἄκουσόμενος μὴ, ἢ σοῦ τε καὶ πρωταγόρου διαλεγομένων· ἀλλὰ χάρισαι ἡμῖν πᾶσι. καὶ ἐγὼ εἶπον· ἤδη δ' ἀκροατὴς ὢν ἐξιών· ὦ παῖ ἐπαινῶ. ἀεὶ μὲν ἐγὼ γοῦν ἡδὺ φιλοσοφίας ἄκαμον· ἀτὰρ καὶ νῦν ἐπαινῶ καὶ φιλῶ· ὡς τε βουλοίμην ἂν χαρίζεσθαί σοι εἴ μου δυνατὸν δίειν· νῦν δ' ἔστιν ὥς πῃ ἂν ἀδύνατον μου, κείσοιτο τῷ ἡμεραίῳ σροσεῖ ἀκμάζοντι ἔπεσθαι. ἢ τῶν δυνατῶν σροέμενον· ἢ τῶν ἡμεροσρόμων διαθεῖν τε καὶ ἕπεσθαι, εἰ ποι με αὖθις ὅτι πολὺ σοῦ μᾶλλον ἐγὼ ἐμαυτῷ δίομαι δίεσθαι δύνεσθαι ἀκολουθεῖν· ἀλλ' οὐ γὰρ δύναμαι· ἀλλ' εἴ τι δύναμαι διάσασθαι αὐ τῷ αὖθ' ἁμά τε μὴ κείσονα δίοντας, τοῦτον δίεσυνεπιμαθεῖναι· ἐγὼ μὲν γοῦν οὐ δύναμαι παχὺθεν· οὕτος δὲ δύναται ζρακέως· εἰ οὖν ἐπιθυμεῖς ἐμοῦ καὶ πρωταγόρου ἀκούειν, τοῦτον δίου ὡς τάχ τοπρῶτον μοι ἀπεραίνεσθ' ὅτῳ βραχέων μὴ αὐτὰ τὰ ἐρωτώμενα, οὕτω μὴ ναὶ ἀπομακρύνεσθαι. εἰ δὲ μή, τίς ὁ φόβος ἔσται τῶν διαλέσων. χωρὶς γὰρ ἐγὼ ἐμὲ εἶναι ἐν σωφρονεῖ τε ἀλλήλοις διαλεγομένους καὶ ἐν δημηγορεῖν. Ἀλλ' ὁρᾶς ἔφη ὦ σώκρατες δίκαιον δοκεῖ λέγειν πρωταγόρεω· ἀξιοῖ αὐτῷ τε ὑβεῖναι διαλέγεσθαι ὅπως βούλεται· καὶσοι ὅπως αὖ αὐ σοὶ δοκεῖ. Τί δοκεῖ οὖν ὁ ἀλκιβιάδης, οὐ καλῶς λέγειν ἔφη ὦ καλλία· σωκράτης μὲν γὰρ ὁμολογεῖ μὴ μαπεῖναί σε μακρολογίας· καὶ παρακωρεῖ πρωταγόρα. τοῦ δὲ διαλέγεσθαι δίες τ' εἶναι· καὶ ἐπίσασθαι λόγον τε δοῦναι καὶ δέξασθαι, θαυμάζει μὰ αὖ ἔ τῳ ἀνθρώπων παρακωρεῖ· ἐμὲ οὖν καὶ πρωταγόρεω ὁμολογεῖ φαυλότερος εἶναι σωκράτους διαλεκθῆναι, ὑβαρκεῖ σωκράτει· εἰ δὲ αὐτῷ ποιεῖται, διαλεγέσθω· ἐρωτῶν τε καὶ ἀποκρινόμενος· μὴ ἐφ' ἑκάσ τῳ ἐρωτήσει μακρὸν λόγον ἀποτείνων. ἐκ κρούων τοὺς λόγους, μὴ ἂν ἐθέλων δίδοναι λόγον· ἀλλ' ἀπομνημονεύων ἕως αὖ ἐπλάθωνται πολὺ ὅτου ὁ ἐρώτημα ἴσως εἰ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων. ἐπεὶ σωκράτει γε, ἐγὼ ἐγνωκὼς μὴ ἐπλήσθαι· οὐκ ὅτι παίζει μὴ φρονῶν ἐπλήσμιον εἶναι· ἐμοὶ μὲν οὖν δοκεῖ ἐπεικέσερα σωκράτης λέγειν· χρὴ γοῦν ἕκασον πρὸ ἑαυτοῦ γνώμην ἀποφαίνεσθαι. Μετὰ δὲ τὸν ἀλκιβιάδην ὡς ἐγῶμαι κελεύσας ἴσως ὁ ἀπών· ὦ πρόδικε καὶ ἱππία, καλλίας μὲν δοκεῖ μοι μέλα πρὸς πρωταγόρου εἶναι· ἀλκιβιάδης δὲ καὶ φιλόνικός ἐστι πρὸς ὅ, τι αὖ ὀρμή-

σπ. ὑμᾶς δὲ οὐδὲν δεῖ συμβουλεύειν. ὅτε σωκράτει. οὔτε πρωταγόρα. ἀλλὰ κοινῇ ἀμφοτέρων δεῖσθαι μὴ μεταξὺ διάλυσιν ποιῶ σωουσίαν. Εἰ οὖν τις δὲ αὐτῷ ταῦτα ὁ πρόδικος ἡδέως μοι ἔφη δοκεῖς λέγειν ὦ κεντία. χρὴ δ' ἐν τοῖς τοιοῖσδε λόγοις παρακινδυνεύειν μέσως, κοινὸς μὲν ἐμοὶ εἶναι διαλεγομένοις ἀκροατής. ἴσους δὲ μὴ εἶναι δ' οὐ ταυτόν. κοινὸν μὲν γὰρ ἀκροατὴν δεῖ ἀμφοτέρων. μὴ ἴσον δὲ νέμειν ἑκατέρῳ. ἀλλὰ τῷ μὲν σοφωτέρῳ πλέον. τῷ δὲ ἀμαθεστέρῳ ἔλαττον. ἐγὼ μὲν καὶ αὐτὸς ὦ πρωταγόρα τε καὶ σώκρατες ἀξιῶ ὑμᾶς συγχωρεῖν. καὶ ἀλλήλοις τοῦτο τῶν λόγων ἀμφισβητεῖν μὲν, ἐρίζειν δὲ μή. ἀμφισβητοῦσι μὲν γὰρ καὶ φίλοι τοῖς φίλοις. ἐρίζουσι δὲ οἱ διάφοροί τε καὶ ἐχθροὶ ἀλλήλοις. καὶ οὕτως ἂν καλλίστη ὑμῖν ἡ συνουσία γίγνοιτο. ἡμεῖς τε γὰρ οἱ λέγοντες, μάλιστ' ἂν οὕτως εὐμενῶς τοῖς ἀκούουσι δόξαιμεν τι καὶ οὐκ ἐπαυδᾶν. δόξαιμεν μὲν γὰρ ἂν παρὰ τοῖς ψυχροῖς τῶν ἀκουόντων αὐθαδῶς πάνυ. ἐπαινεῖσθαι δὲ ὑπὸ λόγῳ πολλάκις παρὰ δόξαν ψαυσθείημεν. ὑμεῖς τ' αὖ οἱ ἀκούοντες, μάλιστ' ἂν οὕτως εὐφραινοίμεθα οὐκ ἀηδῶς. εὐφραίνεσθαι μὲν γὰρ ἔστι, μανθάνοντά τι καὶ φρονήσεως μεταλαμβάνοντα, αὐτῇ τῇ διανοίᾳ. ἥδεσθαι δὲ ἐσθίοντά τι. ἢ ἄλλο ἡδὺ πάσχοντα αὐτῷ τῷ σώματι. Ταῦτα οὖν ἐπόντος τοῦ προδίκου, πολλοὶ παίνω τῶν παρόντων ἀπεδέξαντο. μεῖς δὲ ὁ πρόδικον, ἰπποίτ' ὁ σοφὸς ἔπη. Ὦ ἄνδρες ἔφη οἱ παρόντες. ἡγοῦμαι ἐγὼ ὑμᾶς, συγγενεῖς τε καὶ οἰκείους καὶ πολίτας ἅπαντας εἶναι. φύσει οὐ νόμῳ. τὸ γὰρ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ, φύσει συγγενὲς ἔστιν. ὁ δὲ νόμος τύραννος ὢν τῶν ἀνθρώπων, πολλὰ παρὰ τὴν φύσιν βιάζεται. ὑμᾶς οὖν αἰσχρὸν τὴν μὲν φύσιν τῶν πραγμάτων εἰδέναι σοφωτάτους δι' ὄντας τῶν ἑλλήνων. καὶ κατ' αὐτὸ τοῦτο συνηλλυθότας. τῆς τε ἑλλάδος εἰς αὐτὸ τὸ προτανεῖον τῆς σοφίας, ἣ αὐτῆς τῆς πόλεως ἐν μέσῳ καὶ ὀλβιώτατον δήμου τόνδε, μηδὲν τούτου τοῦ ἀξιώματος ἄξιον ἀποφαίνεσθαι. ἀλλ' ὥς πρὸ τοὺς φαυλοτάτους τῶν ἀνθρώπων διαφέρεσθαι ἀλλήλοις. ἐγὼ μὲν οὖν καὶ δέομαι καὶ συμβουλεύω σῷ πρωταγόρᾳ τε καὶ σωκράτει συμβιῶναι ὑμᾶς ὥς πρὸ ὑγιῆ διαιτητὴ τῶν ὑμῶν συμβιβάζοντα εἰς τὸ μέσον. καὶ μή τις σὺ ὁ ἀκριβὴς εἶναι δοκῶν τὸ διαλέγεσθαι ζητεῖν τὸ κατάβραχύ λίαν εἰ μὲ ἡδὺ πρωταγόρα, ἀλλ' ἐφεῖναι καὶ χαλάσαι τὰς ἡνίας τοῖς λόγοις, ἵνα μεγαλοπρεπέστεροι καὶ εὐχημονέστεροι ὑμῖν φαίνωνται, μή τ' αὖ πρωταγόρας πάντα ἡμᾶς ἐκτείνατα, ἐρίζοντα, φθέγγεσθαι ἐᾷ τὸ πέλαγος τῶν λόγων ἀπορρύψαντα γῆν. ἀλλὰ μέσον τοι ἀμφοτέρους τεμεῖν. ὡς ἂν φιλίως τε καὶ πειθοῖ μοι ῥᾳδιοδύχον καὶ ἐπιστάτην καὶ πρύτανιν ἑλέσθαι. ὃς ὑμᾶν φυλάξει τὸ μέσιον μῆκος τῶν λόγων ἑκατέρου. Ταῦτα ἤρεσε τοῖς παροῦσι καὶ πάντες ἐπῄνεσαν. καὶ ἐμέ τι ὁ καλλίας οὐκ ἔφη ἀφύσειν. καὶ ἑλέσθαι ἐθέλω ἐπιστάτην. Εἶπον οὖν ἐγὼ, ὅτι αἰσχρὸν ἂν βρασυλλείῳ αἱρεῖσθαι τῷ λόγῳ, ἔτις γὰρ χείρων ἔσται ὑμῶν ὁ αἱρεθείς, οὐκ ὀρθῶς ἂν, ἔχοι δ' ἐν χείρω τῶν βελτίονων ἐπιστατεῖν. εἶτε ὅμοιος. δεῖ οὕτως ὀρθῶς. ὁ γὰρ ὅμοιος ὑμῖν, ὅμοια καὶ ποιήσει. ὥς τε ἐκ τοιούτου εἰρήσεται. ἀλλὰ δὴ βελτίονα ὑμῶν αἱρήσεσθαι, τῇ μὲν ἀληθείᾳ ὡς ἐγῷμαι ἀδύνατον ὑμῖν ὥς τε πρωταγόρου τοῦδε σοφώτερόν τινα ἑλέσθαι. εἰ δὲ αἱρήσεσθε μὲν μέντοι βελτίω, φύσει τε δὴ, αἰσχρὸν καὶ ἔστι τῶδε γίγνεται, ὥς πρὸ φαύλῳ ἀνθρώπῳ ἐπιστάτην αἱρεῖσθαι. ἐπεὶ τόγ' ἐμὸν οὐδὲν μοι διαφέρει. ἀλλ' οὕτω σὺ ἐθέλω ποιῆσαι. ἵν' ὁ προθυμεῖσθε, συνουσία τε καὶ διάλεξις ὑμῖν γίγνηται. εἰ μὴ βούλεσθε πρωταγόρου ἀπορρίνεσθαι, οὗτος μὲν ἐρωτάτω. ἐγὼ δὲ ἀποκρινέμαι. καὶ ἅμα πειράσομαι αὐτῷ δεῖξαι ὡς ἐγὼ φημι χρῆναι τὴν ἀποκρίνεσθαι. ἐπειδὰν δὲ ἐγὼ ἀποκρίνωμαι, ὅ τινας ἂν οὗτος βούληται ἐρωτᾶν, πάλιν οὗτος ἐμοὶ λόγον ὑποχέτω ὁμοίως. ἐὰν οὖν μὲν δοκῇ πρόθυμος εἶναι πρὸς αὐτὸν τὸν ἐρωτώμενον ἀποκρίνεσθαι, τοῦ ἐγὼ ὑμῖν κοινῶ διαμέσθαι αὐτῷ ἅπερ ὑμεῖς ἐμοῦ, μὴ διαφέρειν πρὸς συνουσίαν. εἰ οὐκ ἐθέλει τοῦτο ποιεῖν, ἐμὲ ἐᾶσαι ὡς ἐπιστάτην γενέσθαι. ἀλλὰ πάντες κοινῇ ἐπίστασθε. ἐδοκεῖ πᾶσιν οὕτω ποιητέον εἶναι. ἐμοὶ ὁ πρωταγόρας, πάνυ μὲν οὐκ ἤθελον. ὅμως δὲ ἀναγκάσθη ὁμολογῆσαι ἐρωτήσειν. εἰ πεισθεὶς ἡσυχῇ ἐρωτήσει, πάλιν ἀνήσειν λόγον καταμικρὸν ἀποκρινόμενος.

Ἤρξατο δὲ ὧδε πρῶτον οὑτωσί πως· ἡγοῦμαι ἔφη ὦ Σώκρατες ἐπὶ σοφοῖ παυλείας μέγιστον μόριόν εἶναι τοῦ ἐπὶ παιδείᾳ εἶναι· ἔστι δὲ ἔργον, τὰ ἐπὶ τῶν ποιητῶν λεγόμενα οἷόν τ' εἶναι ξυνιέναι ἃ πεποίηται. καὶ ἃ μὲν ἐπίσταται διελεῖν τε καὶ ἐρωτώμενον λόγον δοῦναι· καὶ δὴ καὶ ἄλλοι τοῦ τοιούτου πέρι ἐγὼ σὺ καὶ ἄλλοι. ἐπὶ δὲ τοῖς ἁμαρτήμασιν ἃ ἐπιτρέχει τοῖς ἀνθρώποις ἐν τῷ ποιεῖν, ἐὰν μέν τις ἐμοὶ ἐθέλῃ ἀντιβολεῖν περὶ τούτων ἃ ἐγὼ λέγω, ἱκανῶς ἔχω ἐπιδεῖξαι. καὶ ἐνταῦθα ἐπίσταμαι ἔγωγε ἐμαυτὸν ἱκανῶς ἔχοντα. καὶ ἐνταῦθα ἔστιν ὅπου ὅτι οὐδὲν δεῖ ἐπίστασθαί τι ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπον. εὖ ἴσθι λέγεις· πρότερον οὖν καλῶς σοι δοκεῖ τι ποιῆσθαι καὶ ὀρθῶς. ποῦ. ταύτῃ ἔφην ἐγὼ καὶ ὀρθῶς δοκεῖ σοι καλῶς τι ποιῆσθαι ἐν οἱασπερτία λέγει αὖτὸς αὑτῷ ὁ ποιητής; οὐ καλῶς ἐῶ φάναι ἐγώ. ὅρα δὴ ἔφην βέλτιον. ἀλλ' ὦ Δί' ἔσκεμμαι ἱκανῶς. δοκεῖ οὖν σοι ἔφην ὅτι προϊόντος τοῦ ἄσματος λέγει που· οὐδέ μοι ἐμμελῶς ἐν πάνυ πολλοῖς ἔμμετρα. καίτοι σοφοῦ παρὰ φωτὸς ἁρμόττον καλλιπὸν φάτο ἐσθλὸν ἔμμεναι. οὐκοῦν ἔστι ὁ αὐτὸς οὗτος καὶ τάδε λέγων κἀκεῖνα τὰ ἔμπροσθεν; δοκῶ μοι ἐγώ. ἆρα οὖν σοι ἔφην ταῦτα ἑκάστοις ὁμολογεῖσθαι; φαίνεται ἔμοιγε. καὶ ἅμα μέντοι ἐφοβούμην μή τι λέγοι. ἀπεῖπον ἐγὼ σοι οὐ φαίνεται; πῶς γὰρ ἂν φαίνοιτο ὁμολογεῖν αὐτὸς ἑαυτῷ ὁ ταῦτα ἀμφότερα λέγων. ὃς γε τὸ μὲν πρῶτον αὐτὸς ὑπέθετο καλλιπὸν εἶναι αὖθις ἀγαθὸν γίνεσθαι ἀλαθέα. ὀλίγον δὲ τοῦ στόματος ἐκ τοῦ προόδου προελθὼν ἐπιλάθεται. καὶ πολλαχοῦ μὲν ταῦτα λέγοντα ἑαυτῷ, ὅτι καλὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι, ἔστιν μάμφεται τε καὶ οὐ φησιν ἀποδέχεσθαι αὐτοῦ τὰ αὐτὰ ἑαυτῷ λέγοντος. καί τοι ὁπότε ἦν ταῦτα λέγοντα αὐτῷ μάμφεται, δῆλον ὅτι καὶ ἑαυτὸν μάμφεται. ὥς τε ἄρα τοῦ πρότερον οὐκ ὀρθῶς λέγει. εἰ ταῦτα, πολλοῖς ἂν δόξειεν παίζειν καὶ ἕνα αὐτῶν τῶν ἀκουόντων. καὶ ἐγὼ μὲν πρῶτον ὡς πρὸς ἀγαθὸν ἀνδρὸς πύκτου ἀπήντησα, ἰσχυρὸν ἡγούμενος καὶ ἐλευθερίως ἔχοντα. καὶ τῶν ἄλλων ἐπιθορυβούντων. εἶπον ὡς μοι χρόνος ἐκχύνεται τῷ σκιαφίλῳ τί λέγει ὁ ποιητής, ἐρώτα μεν πρὸς τὸν πρόδικον. καὶ καλέσας αὐτὸν ὦ πρόδικε ἔφην ἐγώ, σὸς μέν τοι σιμωνίδης πολίτης. δίκαιος εἶ ξυνιέναι τῷ σοφιστῇ. δοκῶ οὖν μοι ἐγὼ παρακαλεῖν σε ὥσπερ ἔφη ὅμηρος ἐν στάμασθον πολιὸν κούμενον ὑπὸ τὸν ἀχιλλέως, ὃν σύμοντα παρακαλεῖν ἐπόντα φίλι καστιγνήτε θοὸς αἰθὴρ ἀμφότεροι πρὸς ὁρῶμεν. ἀπεῖπον καὶ ἐγώ σε παρακαλῶ μὴ ἡμῖν ὁ πρωταγόρας ἐν σιμωνίδου ἐκπέσῃ. καὶ γὰρ ἂν καὶ δίκαιον ἐστὶν ὑπὲρ σιμωνίδου ἐπαινοῦντα, τῆς σῆς μουσικῆς. ἴθι, τί βουλόμεθα καὶ ἐπιθυμεῖν διαιρεῖς. ὡς οὐ ταὐτὰ ἐστὶν ἃ ἐγὼ καὶ ἃ σὺ ἐπῃς τολλά τε καὶ καλά, καὶ νῦν σκόπει εἴ σοι συμδοκεῖ πρὸς ἐμέ. οὐ γὰρ φαίνεται ἑαυτῷ λέγειν αὐτὸς αὑτῷ σιμωνίδης. σὺ γὰρ ὦ πρόδικε προκόπτειν μοι σὺν γνώμῃ. ταυτὸν σοι δοκεῖ εἶναι ξυνιέναι καὶ ἐπίστασθαι, ἢ ἕτερον. ἕτερον μὰ Δί' ἔφη ὁ πρόδικος.

Οὐκοῦν ἔφην ἐγὼ οἷ μὴ τοῖς πρώτοις αὐτὸς ὁ σιμωνίδης νῦν ἑαυτῷ γνώμην ἀποφαίνεται. ὅτι αὖθις ἀγαθὸν ἀληθέα ἐστὶν ἀνδρί, χαλεπὸν εἶπεν. ἀληθῆ λέγεις ἔφη ὁ πρόδικος. τὸν δέ γε πιττακὸν οὐ δοκῶ μάμφεται οὐχ ὡς ἅπαντα πρωταγόρας δ' αὐτὸ ἑαυτῷ λέγοντα. ἀλλ' ἄλλο. οὐ γὰρ ἔλεγε ὁ πιττακὸς ἔλεγε δ' χαλεπὸν γενέσθαι ἐσθλὸν, ὡς πρὸ ὁ σιμωνίδης· ἀλλὰ τὸ ἔμμεναι. ἔστι δὲ οὐ ταυτὸν ὦ πρωταγόρα ὡς φησι πρόδικος ὅδε τὸ εἶναι καὶ τὸ γενέσθαι. εἰ δὲ μὴ τὸ αὐτό ἐστι τὸ εἶναι τῷ γενέσθαι, οὐκ εὐαντία λέγει ὁ σιμωνίδης αὐτὸς ἑαυτῷ. καὶ ἴσως ἂν φαίη πρόδικος ἴδε καὶ ἄλλοι πολλοὶ καὶ ὑσσόδον, γενέσθαι μὲν ἀγαθὸν χαλεπὸν εἶναι· τῆς γὰρ ἀρετῆς ἔμπροσθεν τοὺς θεοὺς ἱδρῶτα θεῖναι. ὅταν δέ τις αὐτῆς ἐς ἄκρον ἵκηται, ῥηϊδίην δ' ἔπειτα πέλειν. χαλεπὴν πᾶν ἐοῦσαν ἑκτῆσθαι. ὁ μὲν οὖν πρόδικος ἀλύσας ταῦτα, ἐπῄνεσέ με. ὁ δὲ πρωταγόρας, ἦ ἐπαινορθωμά σοι ἔφη ὦ σώκρατες, μεῖζον ἁμαρτήμα ἔχει, ἢ ὃ ἐπανορθοῖς. καὶ ἐγὼ εἶπον. καὶ μὴν ἆρα μοι ἔοργας ὡς ἔοικεν ὦ πρωταγόρα. καὶ ἅμα τις γελῶς

ἰατρός. Ἰάμενος μεῖζον ἢ νόσημα ποιῶ. Ἀλλ' οὕτως ἔχει ὦ Φη. Γῶς δὴ λῶ δ' ἐτώ. Γολλὴ αὖ ὦ Φη ἀμαθία ἂν εἴη τῷ ποιητῇ εἰ ἄπορ φαῦλον τί Φησιν εἶναι πρὸ αὐτοῦ ἐκτῆσθαι ὃ ὄξι πάντων χαλεπώτατον ὂν. ὡς ἅπασι δοκεῖ ἀνθρώποις. Καὶ ἐτῶ ἔγωγ' ἂν εἰ ἄρα μοι καιρόν γε παρατετύχακεν ἡμῖν οὐ τοῖς λόγοις πρόσθεν ἐδὲ. καὶ δῶ δῦσι γοῦν τοι ὦ πρωταγόρα ἡ προδίκου σοφία, θεία τίς ἐστ' πάλαι. ἔστοι ἐκ σμωνίδου ἀρξα μένη, ὃ καὶ ἔτι παλαιότερόν σὸν δὲ ἄλλων πολλῶν ἔμπειρος ὤν, ταύτης ἄπειρος ἔστ' Φαίνη, οὐχ ὡς πρὸ ἐτῶ ἔμπειρος οἶμ' ἐ μαθητὴς εἶναι προδίκου τοιοῦτ. καὶ ναῦν μοι δοκεῖς ἃ μανθάνειν ὅτι καὶ ἐ χαλεπὸν ἔστ' ἴσως οὐκ οὖν σμωνίδης ὑπέλαβεν ὡς πρὸ σὺ ὑπολαμβάνεις. ἀλλ' ὡς πρὸ τοῦδε τῷ λεινοῦ πρόδικός μ' ἐτοῦ τοῦ δι τεῖ ἐκάστοτε ὅταν ἐ παινῶν ἐτῶ ἴ σὲ ἢ ἄλλόν τινα λέγω, ὅτι πρωταγόρας σοφὸς καὶ λεινός ὄξιν αὖ ὁρῶ τὰ ἐκ αἰσχύνομαι παλαιὰ λεινὰ καλῶν. ἐ γὰρ λεινόν Φησι καλόν ὄξιν. οὐ λεῖς γοῦ λέγει ἑκάστοτε λεινοῦ πλέτου. οὐδὲ δόξης ἐφιλοῦς. οὐδὲ λεινῆς ὑγιείας ἀλλὰ λεινῆς νόσου. καὶ λεινὸ πολέμου. καὶ λεινῆς πενίας. ὡς τῷ δόξῃ καλοῦ ὄντος. ἴσως οὖν καὶ ἐ χαλεπὸν αὖ οἰκεῖοι καὶ ὁ σμωνίδης, ἃ καλὸν ὑπολαμβάνουσι. ἢ ἄλό τι ὃ σὺ οὐ μανθάνεις. ὁρώμαθ' ἓν πρόδικον. δίκαιον γοὺν τῷ σμωνίδου Φωνῶ ζῆτον ὁρῶ τοῦν. τί ἔλεγεν ὃ πρόδικε ἐ χαλεπὸν σμωνίδης. Κακὸν ἔφη. Διὰ ταῦτ' αὖ κῇ μέμφεται. ὦ δ' ἐτῶ ὦ πρόδικε ἐν πιπτακὸν λέγοντα χαλεπὸν ἐοῦ ἐν ἔμμεναι, ὡς πρὸ αὖ ἐ ἤκουεν αὐτῷ λέγοντος. ὅτι ἔστι κακὸν, ἐοῦ ὂν ἔμμεναι. Ἀλλὰ τί σὺ ἔφη λέγεις ὦ σώκρατες σμωνίδην ἄλλο ἢ ὄξιν καὶ ἀναλίζειν τῷ πιττακῷ. ὅτι τὰ ὀνόματα ἐκ ἐπίστατο ὀρθῶς διαιρεῖν ἃ τε λέσβιος ὤν. καὶ οἱ φωνῇ βαρβαρίῳ τεθραμμένος. Λακεδαιμόνιος δῆ ἔφη ἐτῶ ὦ πρωταγόρα προδίκου τῷδε. ἔχεις τί πρὸς ταῦτα λέγειν; καὶ ὁ πρωταγόρας πολλοῦ γε δεῖ ἔφη ἄτως ἔχειν ὦ πρόδικε. Ἀλλ' ἐτῶ δῆ δεῖ ἔτι καὶ σμωνίδης ἐ χαλεπὸν ἔλεγεν. ἢ πρὸ ἡμεῖς οἱ ἄλλοι ἐ κακόν. Ἀλλ' ὁ αὖ μὲ ῥᾴδιον ἦ. ἀλλὰ δεῖ πολλῶν πραγμάτων γίγνεται. Ἀλλὰ κῇ ἐτῶ δίμοι ἔφη ὦ πρωταγόρα ὄξιν λέγειν σμωνίδην. καὶ πρόδικόν γε τόνδε εἶναι. Ἀλλὰ παίζειν. καὶ σου δοκεῖ ἀπειρᾶσθαι εἰ οἷός τ' ἴσι τῷ σοῦ τῷ λόγῳ βοηθεῖν. ἐπεὶ ὅτι γε σμωνίδης οὐ λέγει ἐ χαλεπὸν κακὸν, μάλα τεκμήριόν ὄξιν αὐτὸς ἐ μὲ ὄξιν ῥᾴμα. λέγει γοὺ ὅτι θεὸς αὖ μόνος ἔχοι ὄξιν γέρας. οὐ δή που ὄξιν γε λέπτον κακὸν ἐοῦ ἔμμεναι. εἶτα ἐν θεοῦ Φθονέρον ὄξιν αὖ ἔχειν. καὶ τῷ θεῷ ὄξιν γέρας ἀπίνειμι μόνῳ. ἀκόλαστον γὰρ αὖ τινα λέγοι σμωνίδην ὁ πρόδικος. καὶ οὐδαμῶς κῆν. ἀλλ' ἔμοι δοκεῖ διαιρεῖσθαι σμωνίδης ὡ τοῦτῳ τῷ ἄσματι, ἐθέλω σοι ἀπεῖν εἰ ὄλει λαβὼν μου πεῖραν. ὅπως ἔχω ὃ σὺ λέγεις. ὄξιν τοῦδε ἐ πῶν. ἐὰν δὲ βάλη σοῦ ἀκούσομαι. Ὁ μὲν οὖν πρωταγόρας ἀκούσας μου ταῦτα λέγοντος, εἰ σὺ βάλα ἔφη ὦ σώκρατες. ὁ δὲ πρόδικός τε καὶ ὁ ἱππίας ἐκελεύετην πάνυ καὶ οἱ ἄλλοι. Ἐτῶ τοίνυν δῆ δ' ἐτῶ ἄγε μοι δοκεῖ τοῦδε τῷ ἄσματος τοῦδε πειράσομαι ὑμῖν δηξιλεῖν. φιλοσοφίᾳ γοὺν ὄξι παλαιοτάτῃ τε καὶ πολλίστῃ τῶν ἐμμένων οὐ κρύπτῃ τε καὶ οὐ λακεδαιμονι. καὶ σοφισταὶ πολλοὶ ὄξι γῆς ἐκεῖ εἰσι. ἀλλ' ἀρνοῦνται καὶ ἀμαθεῖς εἶναι, ἵνα μὴ καταδήλοι ὦσιν. ὃ τῇ σοφίᾳ τῶν ἐμμένων περίεισιν. ὡς πρὸ ὃς πρωταγόρας ἔλεγε ζῆς σοφιστάς. ἀλλὰ δοκῶσι τῷ μάχεσθαι καὶ ἀνδρία πολὺ εἶναι ἡγούμενοι εἰ γνωσθεῖεν ὃ πρὸ ἐστι, πάντας ὄξιν ἀσκήσειν. νοῦν δὲ ἀποκρυψάμενοι ἐκεῖνο ἀρπαι τήσουσι τοὺς οὐ τοῖς πόλεσι λακωνίζοντας. καὶ οἱ μὲν ὦ τάττε καταγνωσται μεμούμενοι αὐτούς. ἢ ἱμάντας πολὺ μᾶλλον ἐπίπλουσι. καὶ φιλογυμνασοῦσι. καὶ βραχέα σπάρτα φοροῦσι. ὡς δὴ τούτοις κρατοῦντας τῶν ἐμμένων τοὺς λακεδαιμονίους, οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι ἐπεισάκτοις βούλονται αὐτὸν τοῖς παρ' αὐτοῖς συνοικεῖσθαι σοφισταῖς, καὶ ἥδιστ' ἄρχουσι λάθρα ξυγγιγνόμενοι ξενηλασίαν ποιούμενοι τῶν τε λακωνιζόντων τούτων. καὶ εἴ τις ἄλλος ξένος ὢν ἐπιδημοῖ, συγγίγνονται τοῖς σοφισταῖς λανθάνοντες τοὺς ξένους. καὶ αὐτοὶ οὐδένα ἐῶσι τῶν νέων ἐς τὰς ἄλλας πόλεις ἐξιέναι. ὥς πρὸ οὐδὲ κρῆτες. ἵνα μὴ ἃ τῶν μανθάνωσι ἃ αὖτοὶ διδάσκουσι. ἐῶσι δὲ οὐ ταύτας ταῖς πόλεσιν οὐ μόνον αὖσθοῦ ἐπὶ

ταυ δλύσει

παι λάβοι μέγα φρονοῦντες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες· γνοίη τε δ' ἄν τις ὅτι ἐτῶ ταῦτα ἀληθῆ λέγω, καὶ λακεδαιμόνιοι πρὸς φιλοσοφίαν καὶ λόγους ἄριστα πεπαίδευνται, ὥστε εἰ γοῦν ἐθέλοι τις λακεδαιμονίων ᾧ φαυλοτάτῳ συγγενέσθαι, τὰ μὲν πολλὰ οὐ τοῖς λόγοις δύρσει αὐτὸν φαῦλόν τινα φανόμενον· ἔπειτα ὅταν αὖ τύχοι τῶν λεγομένων, ὀλίγα βαλὼν ῥῆμα ἄξιον λόγου βραχὺ καὶ συνεστραμμένον· ὥσπερ δεινὸς ἀκοντιστής· ὥστε φαίνεσθαι τὸν προσδιαλεγόμενον παιδὸς μηδὲν ἐπιτίθεν. τοιοῦτοι οἷοι αὖ καὶ τῶν ναῦ εἰσὶ οἱ καταπεπωκασι τὴ τῶν πάλαι, ὅτι ἡ λακωνίζειν, πολὺ μᾶλλόν ἐστι φιλοσοφεῖν, ἢ φιλογυμναστεῖν· εἰδότες ὅτι τοιαῦτα οἷόν τ' ἐστὶν ῥήματα φθέγξασθαι, τελέως πεπαιδευμένου ἐστὶν ἀνθρώπου. τοιοῦτων ἦν καὶ θαλῆς ὁ μιλήσιος, καὶ πιτ̣ακὸς ὁ μιτυληναῖος, καὶ βίας ὁ πριηνεύς, καὶ σόλων ὁ ἡμέτερος, καὶ κλεόβουλος ὁ λίνδιος, καὶ μύσων ὁ χηνεύς, καὶ ἕβδομος ἐν τούτοις ἐλέγετο λακεδαιμόνιος χίλων. οὗτοι πάντες ζηλωταὶ καὶ ὀπαδοὶ καὶ μαθηταὶ ἦσαν τῆς λακεδαιμονίων παιδείας, καὶ καταμάθοι ἄν τις αὐτῶν τὴν σοφίαν τοιαύτην οὖσαν ῥήματα βραχέα ἀξιομνημόνευτα ἑκάστῳ εἰρημένα. οὗτοι καὶ κοινῇ ξυνελθόντες, ἀπαρχὴν τῆς σοφίας αὐτῆς ἀναθέσθαι τῷ ἀπόλλωνι εἰς τὸν νεὼν τὸν ἐν δελφοῖς γράψαντες ταῦτα ἃ δὴ πάντες ὑμνοῦσι· γνῶθι σαυτόν. καὶ μὴν ἄγαν. τῷ δὴ ὄντι καὶ ταῦτα λέγω, ὅτι οὗτος ὁ τρόπος ἦν τῶν παλαιῶν τῆς φιλοσοφίας βραχυλογία τις λακωνική. καὶ δὴ καὶ τὸ ποιητικὸν ἴδιόν τι ἐπεφύκει ἕκαστον ἡ ῥῆμα εἶναι λεγόμενον ἄξιον τῶν σοφῶν. ἡ χαλεπὸν ἐναντίον ἔμμεναι· ὁ οἷον σημανίδης ἄττα φιλόμουσος ὢν ἐμοὶ σοφίᾳ ἔγωγε ὅτι εἰκάσθη λοι ἐστὶν ἡ ῥῆμα ὥσπερ σύνθημά τι ἀθλητικὸν, καὶ προσέχνευσε αὐτοῦ, αὐτὸς σύνθημα ποιεῖσθαι τοῖς τότε ἀνθρώποις· ὡς ἐστὶν οἷον ἡ ῥῆμα μὴ τούτῳ οὕτως τούτῳ ἐπιβουλεύων, κωλοῦσαι αὐτὸν ἅπαν ἡ σῶμα πιπτοίησεν ὡς μοι φαίνεται. ἐπισκεψώμεθα δὴ αὖ καὶ ταῦτα πάντες εἰ ἄρα ἐπὶ ἀληθῆ λέγω. σύνθες γὰρ ἡ πρῶτον τὸ ἄσμα θες, μανικὸν αὖ φανεῖ· εἰ βουλόμενος λέγειν, ὅτι ἄσμα ἀγαθὸν γενέσθαι χαλεπόν· ἔπειτα, οὐ βάλλω μὲν, ἐστὶν γὰρ οὐ δὲ πρὸς οὓς λόγον φαίνεται ἐμβεβλῆσθαι, ἐὰν μή τις ὑπολάβῃ πρὸς τὸ πιτ̣ακοῦ, ῥῆμα ὥσπερ ἐρίζοντα λέγειν τὸν σημανίδην, λέγοντος τοῦ πιτ̣ακοῦ, ὅτι χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι ἀμφοτεροῦσθαι ἐπεῖν ὅτι οὐκ. ἀλλὰ γενέσθαι μὲν χαλεπὸν ἄσμα ἀγαθὸν δεῖ ὦ πιτ̣ακέ· καὶ ὡς ἀληθῶς οὐκ ἀληθείᾳ ἀγαθὸν· οὐκ ἐμοὶ τούτῳ λέγῃ πῶ ἀληθειαν. ὡς ἄρα ὄντων τινῶν· τῶν μὲν, ὡς ἀληθῶς ἀγαθῶν· τῶν δὲ, ἀγαθῶν μὲν, ἀ μὲν γε ἀληθῶς. δῆλος γὰρ ἐστὶν γε φαίλῳ ἂν καὶ οὐ σημανίδου. ἀλλ' ἐσθ' βαθὺν δεῖ θέναι οὐ τῷ ἄσματι ἡ ἀληθῆ ὡς· οὐτωσί πως ὑπειπόντα ἡ τῷ πιτ̣ακοῦ· ὥσπερ αὖ εἰ θέμενοι αὐτὸν λέγοντα ἡν πιτ̣ακὸν, καὶ σημανίδην ἀποκρινόμενον, εἰ πόντα ὦ ἄνθρωποι, χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι· τὸν δὲ, ἀποκρινόμενον, ὅτι ὦ πιτ̣ακὲ οὐκ ἀληθῆ λέγεις· οὐ γὰρ ἔστ'. ἀλλὰ γενέσθαι μὲν ἐστὶν ἄσμα ἀγαθὸν χερσί τε καὶ ποσὶ καὶ τῇ τοῦ παντὸς ἀνδρὸς ἕξει· λόγου τε τυγχάνον χαλεπὸν ἀληθῶς. οὕτω φαίνεται ἡ πρὸς λόγον. ἡ μὲν ἐμβεβλημένον καὶ ἡ ἀληθῶς ὀρθῶς ἐπ' ἐκείνου κείμενον. καὶ τἆλλα πάντα τούτῳ μαρτυρεῖ. ὅτι οὕτως εἴρηται. πολλὰ μὲν γοῦν ἐστὶ καὶ τοιαῦτα τῶν οὐ τῷ ἄσματι εἰρημένων ἀποβλέψαι ὡς δεῖ πεποίηται. πάνυ γοῦν καλῶς καὶ μεμελημένως ἔχει. ἀλλὰ μακρὸν ἂν εἴη αὖ οὕτω διελθεῖν· ἀλλὰ ἦν τύπον αὐτῶν ἡν ὅλον διεξέλθωμεν· καὶ πῶ βούλησιν ὅτι παντὸς μᾶλλον ἐλεγχὸς ἐστὶ τῷ πιτ̣ακείου ῥήματος σύμπαντος τοῦ ἄσματος· λέγει γοῦν μετὰ ταῦτα ὀλίγα διελθὼν ὡσανεὶ λέγοι λόγον· ὅτι γενέσθαι μὲν ἄσμα ἀγαθὸν χαλεπὸν ἀληθῶς· οἷόν τε μέντοι ἐπὶ χρόνον τινὰ γενόμενον δι, διαμένειν ὁ ταὐτὸ τῇ ἕξει, καὶ εἶναι ἄσμα ἀγαθὸν ὡς σὺ λέγεις ὦ πιτ̣ακὲ ἀληθεύοντα καὶ οὐκ ἀνθρώπειον. ἀλλὰ θεὸς αὖ μόνος τοῦτο ἔχει· ἡ γέρας· ἄσμα δὲ οὐκ ἔστι, μὴ οὐ καλὸν ἔμμεναι. οὐ ἂν ἀμήχανος συμφορὰ καὶ θέλη. τίνα οἷον ἀμήχανος συμφορὰ καὶ θεαιρεῖ, οἱ πολοίς ἀρχῇ δηλονότι οὐ ἦν ἰδιώτην. ὁ μὲν γοῦν ἰδιώτης, ἀεὶ καθίρηται. ὥσπερ οἷον οὐ ἦν κείμενόν τις αὖ καταβάλοι ἀλλὰ ἦν μὲν ἐστῶτά ποτε καταβάλοι ἄν τις, ὥστε κείμενον ποιῆσαι· ἦν δὲ κείμενον, οὔ, οὔπω καὶ ἦν ἀμήχανον ὄντα, ποτὲ ἀμήχανος ἂν συμφο

BIBLIOTE... ERECH...

ρὰ κακὸν ἦν. ἦν δὲ ἀεὶ ἀμήχανον, ὅταν οὗ καὶ ἦν κυβερνήτην μέγας χειμὼν ἐπιπίπτῃ ἀμήχανον αὖ ποιήσειν· καὶ γεωργὸν χαλεπὸν ὥρα ἐπιλαβοῦσα, ἀμήχανον αὖ θεῖν· καὶ ἰατρὸν ταὐτὰ ταῦτα· τῷ μὲν γὰρ ἰατρῷ ἐγχωρεῖ, κακῷ γενέσθαι. ὥσπερ καὶ παρ' ἄλλου ποιητοῦ μαρτυρεῖται. τῷ δ' ὄντως ἀπαραίρετος ἀγαθὸς τότε μὲν κακός. ἄλλοτε δ' ἰατρός. τῷ δὲ κακῷ, οὐκ ἐγχωρεῖ, γενέσθαι· ἀλλ' ἀεὶ εἶναι αὐάγκη. ὥστε ἦν μὲν δύμήχανον καὶ σοφὸν καὶ ἀγαθόν, ἐπείσθαι ἀμήχανος συμφορὰ κακὸν εἶναι. σὺ δὲ φὴς ὦ πῆπακι χαλεπὸν ἰατρὸν ἔμμεναι· ἢ δ' ἔστι γενέσθαι μὲν χαλεπόν· δυνατὸν δέ· ἰατρὸν δ' ἔμμεναι ἀδύνατον. πράξαι μὲν γὰρ οὖ πᾶς αὐτὸς ἀγαθός. κακὸς δ' εἰ κακῶς. τίς οὖν ἐς γράμματα ἀγαθὸν ποιεῖ πράξις δῆ· ἢ τίς αὖσπερ ἀγαθὸν ποιεῖ ἐς γράμματα, δῆλον ὅτι ἡ τούτων μάθησις. τίς δὲ δὴ πρὸς ἰατρικὴν ἀγαθὸν ἰατρὸν ποιεῖ, δῆλον ὅτι ἡ τῶν καμνόντων τῆς θεραπείας μάθησις. κακὸς δὲ κακῶς. τίς οὖν αὖ κακὸς ἰατρὸς γίνοιτο. δῆλον ὅτι ᾧ πρῶτον μὲν ὑπάρχει ἰατρῷ εἶναι. ἔπειτα ἀγαθῷ ἰατρῷ. οὕτος γὰρ αὖ καὶ κακὸς γίνοιτ' ἂν. ἡμεῖς δὲ οὐ ἰατρικῆς ἐδίδομεν, οὐκ αὖ ποτε γενοίμεθα κακῶς πράξαντες, οὔτε ἰατροὶ, οὔτε τέκτονες, οὔτε ἄλλο οὐδὲν τῶν τοιούτων. ὅστις δὲ μὴ ἰατρὸς αὖ γίνοιτο κακῶς πράξας, δῆλον ὅτι οὐδὲ κακὸς ἰατρός. οὕτω καὶ ὁ μὲν ἀγαθὸς αὖ ἐκ γένοιτ' ἂν ποτε καὶ κακὸς, ἢ λάθοι χρόνου, ἢ λάθοι πόνου, ἢ λάθοι νόσου, ἢ λάθοι ἄλλου τινὸς τοιούτου πάθήματος. αὖτη γὰρ μενὴ δὴ κακὴ πρᾶξις ἐπιστήμης στερηθῆναι· ὁ δὲ κακὸς αὖ ἀνὴρ, οὐκ ἂν ποτε γένοιτο κακός. ἔστι γὰρ ἀεὶ ἀλλ' εἰ μέλλει κακὸς γενήσεσθαι, δεῖ αὐτῷ πρότερον ἀγαθὸν γενέσθαι. ὥστε καὶ ἐκεῖνο τῷ ἄσμαθος πρὸς ἐκεῖνο τείνει. ὅτι εἶναι μὲν αὖσπερ ἀγαθὸν οὐκ οἷόν τε διαπελαυνῶται ἀγαθὸν γενέσθαι δὲ ἀγαθὸν οἷόντε. καὶ κακόν γε ἦν αὖ ἦν ἐκεῖνο· ἐπιπολῆσον δὲ καὶ ἄρισοί εἰσιν οὓς αὖ οἱ θεοὶ φιλῶσι. ταῦτά τε ἦν πάντα πρὸς ἦν πῆπακὸν ἔρηται καὶ τὰ ἐπιόντά γε τοῦ ἄσμαθος, ὅτι μᾶλλον δῆλοῖ. φησὶ γὰρ, τὸ ωκεανὸν οὔ ποτ' ἐπὶ τῷ μὴ γενέσθαι δυνατὸν διζόμενος, κενεαὶ δὲ ἄπρακτοι ἐλπίδα μοίρας αἰῶνος βαλίω πανάμωμον ἀνέρα πον· εὑρεῖσθαι ὅσοι καρπὸν αἰνύμεθα χθονός· ἐπεὶ τὸν μὲν εὑρὼν ἀπαθῆ λίω φησὶ. οὕτω σαφέστερα καὶ δῆλον ἦν ἄσμαθος ἐπιβέβηκεν τῷ τοῦ πῆπακοῦ ῥήματι· πάντας δὲ ἐπαινῶ μι, καὶ φιλέω εἰκόν. ὅστις δὲ μὴν αἰσχρόν. αὐάγκη δὲ οὐδὲ θεοὶ μάχονται. καὶ τοῦτ' ἔδει πρὸς ἦ αὖ ἦν ἐκεῖνο ἀφηλιόν. οὐ γὰρ οὖ τως ἀπαίλαμπρος λῶ σιμωνίδης ὥστε τοὺς φαῦλα ἐπαινεῖν. ὃς αὖ εἰκὼν, μενὴ κακὸν ποιῆ ὡς ὄντων τινῶν· οἱ ἑκόντες κακὰ ποιοῦσιν· ἐπὶ γὰρ χιδόν τι δῆμαι τοῦτο, ὅτι οὐδεὶς τῶν σοφῶν αἱρῶν ἡγεῖται οὐδένα αἰθρώπων ἑκόντα βλαμαρτάνειν οὐδὲ αἰσχρά τε καὶ κακὰ ἑκόντα ὀργάζεσθαι· ἀλλ' οἶδ' ἴσασιν ὅτι πάντες οἱ τὰ αἰσχρὰ καὶ τὰ κακὰ ποιοῦντες, ἄκοντες ποιοῦσι· καὶ δὴ καὶ ὁ σιμωνίδης. οὐχ ὃς αὖ μὴ κακὰ ποιῆ εἰκών, δοῦλον φησὶν ἐπαινέτης εἶναι, ἀλλὰ τοῦδε ἑαυτοῦ λέγει τοῦτο τὸ, εἰκών· ἡγεῖτο γὰρ αὖ ἄρα κἀκεῖνον καὶ ἀγαθὸν πολλάκις αὖ ἦν ἐπαναγκάζειν φίλον τινὶ γίγνεσθαι. καὶ ἐπαινέτην. φιλεῖν καὶ ἐπαινεῖν. οἷον αὖ ἀρεῖ πολλάκις συμβλῶναι μητέρα ἢ πατέρα ἄλλο τινα, ἢ πατρίδα ἢ ἄλλό τι τῶν τοιούτων. τοὺς μὲν οὖν πονηροὺς, ὅταν τι τοιοῦτον αὖ τῆς συμβῶσιν ὥσπερ ἀσμενίσους ὁρᾶν, καὶ φίγοντας ἐπιλαικνᾶσθαι, καὶ κατηγορεῖν πολὺ πονηρίας τῶν γονέων, ἢ πατρίδος. ἵνα αὖ οἷς ἀμελοῦσιν αὐτῶν, μὴ ἐγκαλῶσιν οἱ αἴθρωποι. μὴ δ' ἐνειλίζωσιν ὅτι ἀμελοῦσιν. ὥστε ἔτι μᾶλλον φίγειν τὲ αὐτούς. καὶ ἐχθραίνουσιν πρὸς ταῖς αὐάγκαις προστίθεσθαι. τοὺς δ' ἀγαθοὺς ἐπιτρέπεσθαί τε καὶ ἐπαινεῖν αὐαγκάζεσθαι. καὶ αὖ τι ὀργιζομένοις τοῖς γονεῦσιν, ἢ πατρὶ δισδιακρίνειν αὐτοὺς ἑαυτοὺς παραμυθεῖσθαι καὶ διαλλάττεσθαι· προσαναγκάζοντας ἑαυτοὺς φιλεῖν, οὐ ἑαυτῶν καὶ ἐπαινεῖν· πολλάκις δ' οἶμαι καὶ σιμωνίδης ἠνάγκασε καὶ αὖ τὸν ἕτερον ἢ ἄλλόν τινα τῶν τοιούτων ἐπαινέσαι καὶ ἐγκωμιάσαι. οὐχ ἑκὼν ἀλλ' αὐαγκαζόμενος. ταῦτα δὴ καὶ τῷ πῆπακῷ λέγει. ὅτι ἐτὸ ὦ πῆπακὲ οὐ δῆ ταῦτά σε φίτω ὅτι ἐμὶ φιλόφρονος. ἐπεὶ ἔμοιγε δοκεῖ καὶ ὅς αὖ, μὴ κακὸς ἢ μὴ δ' ἄγαν ἀπάλαμνος, ἐπῶς γε ὀνήσει φίλιν δίκαν ὑγιὴς αἰὴρ. οὐμὼ ἐτὸ μεμνήσομαι. οὐ γὰρ ἐμὶ φιλόμωμος. τῶν γὰρ ἀλιθίων ἄπειρα γένηλα· ὥστ' ἤ τις χαίρει ψίπων ἐμπλησθεὶς αὖ ἐκείνους

μεμφόμενος.

μεμφόμενος. πάνυ τοι καλά. τοῖσι τ' ἀρχὰ μὴ μέμικται. οὐ τοῦτο λέγει. ὥς πού σε ἔλεγε πάντα τοι λαθεῖν. ὃς μέλαινα μὴ μέμικται. καλὸν γὰρ αὖ ἔστι πολλαχῆ. ἀλλ' ὅτι αὖ τὰ καὶ τοῖσι ἀρέσκοντα ἐστίν, ὥστε μὴ ψέγειν. καὶ οὐ ζητῶ ἔφη παινέσομαι δὲ πάνυ σφόδρα ὅσοι καρπὸν αἰτύμοιο χρόνος. ἔπειδὴ ὑμῖν δοκῶ ἀπαγγελίαν. ὥστε γοῦν γ' ἔτι καὶ οὐλόην ἐπαινέσομαι. ἀλλά μοι ἱκανῶς αὖ ἔμοιγε. μὴ μακρὸν ποιῶ. ὡς ἐγὼ πάντας μᾶλλον καὶ ἐπαινῶ με. καὶ τῇ φωνῇ οὐ ταὐτὰ κέχρηται τῇ τῶν μὲν τυλωτῶν. ὡς πρὸς πίθακον λίθων. ἢ πάντας δὲ ἐπαινῶ με καὶ μᾶλλον ἐκών. οὐ ταὐτὰ λέγει οὐ τῷ ἐκὼν διαμαρτεῖν. λίθοι τα ὄρθια ὄρθι μᾶλλον αἰσχρόν. ἄκων δ' ὄζιν. οὐ ζητῶ ἐπαινῶ. καὶ μᾶλλον σὲ οἶμαι καὶ ἐκ μίσους ἔλεγες ἐπίκλην καὶ ἀληθῆ πίθακε, οὐκ αὖ ποτὲ ἔφαγον. νῦν δέ, σφόδρα γοῦν μὴ τῶν μαίστων φαύλομαι, δοκεῖς ἀληθῆ λέγειν. ὦ παῖ τάδε σε ἐκὼ φίτω. ταῦτά μοι δοκεῖ ὦ πρόδικε καὶ πρωταγόρα ἐμοὶ δ' ἐκὼ σμικρὸν διαφέρεσθαι πρὸς ἀλλήλω πρωταγόρα καὶ ὦ κράτης. πρωταγόρα μὲν εἴ τι βούλεται ὑμῶν ἀποκρίνεσθαι σωκράτει. ἐὰν δὲ δὴ βούλεται σωκράτει ἀποκρίνεσθαι, ὑμῶν ἐνδέχεται. καὶ ἐκὼ εἶπον ἐπιτρέπω μοι ἔγωγε πρωταγόρα. ὁπότερον αὐτῷ ἥδιον. ἐὰν δὲ βούλεται σοὶ μὲν ἀσμένων τε καὶ ἑκόντων. σοὶ δὲ ὧν ἐρωτήσαι ὦ πρωταγόρα ἰδίᾳ αὖ ἐμοὶ τέλος ἔλθοιμι μιᾷ σοῦ σκοπούμενος. καὶ γὰρ δοκεῖ μοι σοὶ ποιῶ σιως διαλέγεσθαι ὁμοιότατον εἶναι τοῖς τῶν φαύλων καὶ ἀγοραίων ἀνθρώπων. καὶ γὰρ οὗτοι δέδοικε μὴ λοιδορεῖσθαι ἀλλήλοις δ' ἑαυτῶν σωθῆναι οὐ τῷ πότῳ, μὴ δὲ δέδοικε τῆς ἑαυτῶν φωνῆς καὶ τῶν λόγων τῶν ἑαυτῶν ἀπαλλάσσεσθαι, τὸ μέσον ποιοῦσι τὰς αὐλητρίδας πολλοῦ μεθύοντες ἀλλοδαπὰν φωνὴν τὴν αὐλῶν καὶ δέδοικε τῆς ἑκάστων φωνῆς ἀλλήλοις συῆσιν. ὅπου δὲ καλοὶ κἀγαθοὶ συμπόται μὴ πάνυ λάλοι εἰσὶν, οὐκ αὖ, ἴδιος οὗτ' αὐλητρίδος, οὔτε ὀρχηστρίδος, οὔτε ψαλτρίδος. ἀλλὰ αὐτοὺς αὐτοῖς ἱκανοὺς ὄντας σωῆναι. αὖθι τῶν λόγων τε μὴ πάνυ δίων τούτων. δέδοικε τῶν αὐτῶν φωνῶν λέγοντάς τε μὴ ἀκηδοῦντας οὐ μᾶλλον ἑαυτῶν κοσμίως. καὶ πότον πολὺν δῆσιν πίοσιν. οὕτω δὲ καὶ αἱ διαίδε σωουσαι ἑαυτὰ μὲν λάβοντα αὐδρῶν δοίπερ ὑμῶν οἱ πολλοί φασιν εἶναι, οὐδὲν δέονται ἀλλοτρίας φωνῆς. οὐδὲ ποιητῶν. οὓς οὔτε αὐδρεῖσθαι δέον τ' ὅτι τοῦτ' ὦν λέγουσιν. ἃ παγόμενοί τε αὐτοὺς οἱ πολλοὶ οὗ δὴ λόγοις, οἱ μὲν ταῦτά φασι ποιητὴν νοεῖν. οἱ δ' ἕτερα τοῦτ' πράγματος διαλεγόμενοι, ἀδυνατοῦσιν ἐξελέγξαι. ἀλλὰ τὰς μὲν τοιαύτας σωουσας, ἐῶσι χαίρειν. αὐτοὶ δ' ἑαυτοῦς σώσαισι. δ' ἑαυτῶν οἱ τοῖς ἑαυτῶν λόγοις πεῖραν ἀλλήλων λαμβάνοντες καὶ διδόντες. τοὺς δυνατοὺς μοι δοκεῖ χρῆσθαι μᾶλλον μεμεῖσθαι ἐμέ τε καὶ σέ. καὶ τὰ θαμένους δὴ ποιητὰς, αὐτοὺς δ' ἐμῶν αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους τοὺς λόγους ποιεῖσθαι τῆς ἀληθείας. καὶ ἐμῶν αὐτῶν πεῖραν λαμβάνοντας, καὶ μὲν βούλῃ τι ὦ πρωταγόρα, ἑτοιμος εἰμί σοι παρέχειν ἀποκρινόμενος. ἐὰν δὲ βούλῃ, σὺ ἐμοὶ πάρεχε. ἦ ὃν μᾶλλον ἐπαινέσαιμι διεξιόντας τούτοις τέλος ἐπιθεῖναι. λέγοντος οὖν ἐμοῦ ταῦτα καὶ διαῦτα ἄλλα, οὐδὲν ἀποσφάλη ὁ πρωταγόρας ὁπότερα ποιήσει. ἔπειν οὖν ὁ ἀλκιβιάδης πρὸς ἑνὶ μᾶλλον βλέψας. ὦ καλλία δοκεῖ σοι ἔφη καὶ νῦν καλῶς πρωταγόρας ἔχειν, οὐκ ἐθέλειν ἔτι δώσει λόγον, ἔτε μὴ, διασκοπεῖν. ἐμοὶ γοῦν οὐ δοκεῖ. ἀλλ' ἔμοιγε διαλεγέσθω, ἢ ἐπίτηδες. ὅπως οὐκ ἐθέλει διαλέγεσθαι. ἵνα τούτῳ μὲν ταῦτα σωισθῶμεν. σωκράτης δέ, ἄλλῳ τῳ διαλέγεται, ἢ ἄλλος ὅστις αὖ βούλεται ἄλλῳ. καὶ ὁ πρωταγόρας αἰσχυνθεὶς ὥμην μοι ἔδοξε, τοῦτ' ἀλκιβιάδου ταῦτα λέγοντος, μὴ τῷ καλλίου δεομένου καὶ τῶν ἄλλων χεδόν τι τῶν παρόντων, μόγις προυχρίπτο εἰς τὸ διαλέγεσθαι, μὴ ἐκέλευεν αὐτὸν ὡς ἀποκρινούμενος. εἶπεν δὴ ἐπὶ ὦ πρωταγόρα. μὴ εἶναι διαλέγεσθαί με σοὶ ἄλλοτε βουλόμενον, ἢ ἃ αὖ τε ἀπορῶ ἐμέ τε

σκέψασθαι. ἡγοῦμαι γοὺν πάνυ λέγειν τί ἦν ὄμορον ἦ, σμικρόν τι δῦ ὄρυγμάριον. καί τι πρὸ ὀλίγου σὺ ἐώκεις. δὺ περώτδροι γάρ πως ἅπαντες ἴσμεν οἱ ἄνθρωποι πρὸς ἅπαν ἔργον καὶ λόγον καὶ διανόημα· μοῦσος δ' ἅπτδρ τις νοῆσαι, αὐτίκα τοῦτ' ἰὼν ζητεῖ ὅτῳ ἐπιδείξηται. καὶ μὴ ὅτου βεβαιώσηται ἕως ἂν οὐ τύχῃ. ὥς πτδρ ἡ ἐμὴ οὖσα. σύγε σοὶ ἀκόλουθος διαλέγομαι μᾶλλον ἢ ἄλλῳ τινί· ἡγούμενός σε βέλτιστ' ἂν ἐπισκέψασθαι ἢ περὶ τῶν ἄλλων τοὺς ἐνδεῖν ἀκούειν σκοπεῖσθαι. καὶ δὴ καὶ τοῦτο ἀρίστης· τίνα γὰρ ἄλλον ἢ σέ; ὅτῳ οὐ μόνον αὐτὸς εἶναι καλὸς κἀγαθὸς εἴωθας ὥς πτδρ πολλοὶ ἄλλοι αὐτοῦ μὲν, ἐπιεικῆς εἶσιν, ἄλλους δὲ οὐ δύνασθαι ποιεῖν· σὺ δὲ καὶ αὐτὸς ἀγαθὸς εἶ. καὶ ἄλλους οἷός τ' εἶ ποιεῖν ἀγαθούς, καὶ οὕτω πιστεύεις σαυτῷ, ὥστε καὶ ἄλλων ταύτην τὴν τέχνην ἀποκρυπτομένων σύγ' αὖ φανερὸν σεαυτὸν ὑποκηρύξαντες, εἰς πάντας τοὺς Ἕλληνας σοφιστὴν ἐπονομάσας σεαυτὸν ἀπέφηνας καὶ παιδείας καὶ ἀρετῆς διδάσκαλον. πρῶτος τοίνυν μισθὸν ἀξιώσας ἀργύριον. πῶς οὖν οὐκ χρὴ παρακαλεῖν ἀεὶ τὸν τούτων σκέψεως καὶ ὁρωτᾶν καὶ ἀνακινοῦσθαι αὐτὸ ὅ τι ὅπως οὐ καὶ ναῦ δή. ἐγὼ ἐκεῖνα ἅπτδρ τὰ πρῶτον ἐρώτων τοῦτ' τοίνυν πάλιν ἐπιθυμῶ ἐξ ἀρχῆς τὰ μὲν, ἀνακινεῖσθαι παρὰ σοῦ. τὰ δὲ, σαυτὸν διασκέψασθαι. ὧν δὴ ὡς ἐγῷμαι τὸ ὁρώτημα τόδε. σοφία καὶ σωφροσύνη καὶ ἀνδρία καὶ δικαιοσύνη καὶ ὁσιότης πότδρον ταῦτα πέντε ὄντα ὀνόματα ἢ δεῖ πράγματί κεῖσθαι, ἑνὶ ἑκάστῳ τῶν ὀνομάτων τούτων ὑποκειμένης ἰδέας οὔσης, καὶ πράγματος ἔχοντος ἑαυτῷ δικαίως ἕκαστον οὐκ ἐν εἶδος ἦ ἕτδρον αὐτῷ ἦ ἕτδρον· ἔφην ἐγὼ σὺ οὐκ ὀνόματα ἢ δεῖ εἶναι. ἀλλὰ ἑνὶ μὲν πράγματι τῶν ὀνομάτων τούτων ἐπικεῖσθαι. πάντα δὲ ταῦτα μέρη εἶναι ἀρετῆς. οὐχ ὡς τὰ χρυσοῦ μέρια ὅμοιά ἐστιν ἀλλήλοις καὶ ᾧ ὅλῳ, οὗ μέρια ἐστὶν· ἀλλ' ὡς τὰ τοῦ προσώπου μέρια. καὶ τῷ ὅλῳ οὗ μέρια ἐστὶν. καὶ ἀλλήλοις ἀνόμοια. ἕτερα ἕκαστα δυνάμει ἔχοντα. ταῦτα εἰ μέν σοι ἔτι δοκεῖ ὥς πτδρ τότε, φάθι. εἰ δὲ ἄλλως πως, σὺ διορίσαι ὡς ἔτυχε σὺ δὲ λόγον τίθεμαι. ἐὰν πῃ ἄλλῃ καὶ φύσις· οὐ γὰρ ἂν θαυμάζοιμι εἰ τότε ἀπορεῖσθαί μου ταῦτα ἔλεγες. ἀλλ' ἐγὼ σοι ἔφην λέγω ὦ Σώκρατες ἔτι ταῦτα πάντα μέρια μέν ἐστιν ἀρετῆς. καὶ τἀμὲν τέτταρα αὐτῶν ἐπιεικῶς παραπλήσια ἀλλήλοις ἐστίν. ἡ δὲ ἀνδρία, πάνυ πολὺ διαφέρον πάντων τούτων. ἔδει δὲ γνῶναι ὅτι ἐγὼ ἀληθῆ λέγω· εὑρήσεις γὰρ πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων ἀδικωτάτους μὲν ὄντας καὶ ἀνοσιωτάτους, καὶ ἀκολαστοτάτους, καὶ ἀμαθεστάτους· ἀνδρειοτάτους δὲ διαφερόντως. ἔχει δὴ ἔφην ἐγὼ. ἄξιον γοῦν τοι ἐπισκέψασθαι ὃ λέγεις. πότερον τοὺς ἀνδρείους θαῤῥαλέους λέγεις, ἢ ἄλλο τι. καὶ ἵνα γ' ἔφην ἐφ' ἃ οἱ πολλοὶ φοβοῦνται ἰέναι.

Φρίττω δὴ πάλαι ἀρίστου καλόν τι φὴς εἶναι. καὶ ὡς καλοῦ ὄντος ἀνδρὸς σὺ διδάσκαλον σαυτὸν παρέχεις; κάλλιστον μὲν οὖν ἔφην εἰ μὰ μαίνομαί γε. πότδρον οὖν δὴ ἐγὼ ἦ μέν τοι ἀνδρεῖον ἦ δ' ὅς τι καλόν, ἢ ἔλαττον καλόν. ὅλον που καλὸν ὡς οἷόν τε μάλιστα. οἶδα οὖν τόνδε εἰς τὰ φρέατα καταβαίνοντα θαῤῥαλέως. ἔπειτα ὅτι οἱ καταβαίνται. πότδρον· διότι ἐπίστανται, ἢ δι' ἄλλο τι. ὅτι ἐπίστανται. τίνες δὲ ἀκρο τῶν ἵππων πολεμῶν θαῤῥαλέοι εἰσί· πότερον οἱ ἱππικοὶ, ἢ οἱ ἄφιπποι. οἱ ἱππικοί. τίνες δὲ πέλτας ἔχοντες· οἱ πελτασικοὶ ἢ οἱ μή. οἱ πελτασικοί. καὶ τἆλλα γε πάντα εἰ ἐξῆς ζητεῖς ἔφην οἱ ἐπιστήμονες τῶν μὴ ἐπισταμένων θαῤῥαλεώτεροί εἰσι καὶ αὐτοὶ ἑαυτῶν ἐπιστάμενοι μᾶλλον, ἢ πρὶν μαθεῖν. ἦ γάρ δὲ πανταχοῦ ἑώρακας ἔφην πάντων τούτων αὐτοὺς ἐπιστήμονας ὄντας, θαῤῥαλεωτέρους δὲ πρὸς ἕκαστα τούτων;

Ἔγωγ' ἦ δ' ὅς. καὶ λίαν γε θαῤῥαλεωτέρους. Οὐκοῦν οἱ θαῤῥαλέοι οὗτοι, καὶ ἀνδρεῖοί εἰσιν. Ἀληθῆ μὲν τ' αὖ, ἔφην ἐγώ· ἀνδρεῖοι γὰρ ἐπὶ τοῦτό γε μανόμενοί εἰσι. Πῶς οὖν ἔφην ἐγὼ λέγεις τοὺς ἀνδρείους. οὐχὶ τοὺς θαῤῥαλέους εἶναι. Καὶ νῦν γ' ἔφη. Οὐκοῦν οὗτοι μὲν δὴ ἐγὼ οἱ οὕτω θαῤῥαλέοι ὄντες, οὐκ ἀνδρεῖοι· ἀλλὰ μανόμενοι φαίνονται. καὶ ἐκεῖνό αὖ οἱ σοφώτατοι οὗτοι καὶ θαῤῥαλεώτατοί εἰσι. θαῤῥαλεώτατοι δὲ ὄντες, ἀνδρεῖότατοι εἰσι. καὶ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον, ἡ σοφία αὖ ἀνδρία ἔσται. Οὐ καλῶς ἔφη μιμνησθείς ὦ Σώκρατες ἃ ἔλεγόν τε καὶ ἀπορεῖν μοι ἔδοκουν. ἐγὼ γε ὁρῶ τινὰ θεὸν σοῦ εἰ οἱ

ἀνδρεῖοι

ἀνδρεῖοι θαῤῥαλέοι εἰσὶν, ὁμολόγησα. εἰ δὲ καὶ οἱ θαῤῥαλέοι ἀνδρεῖοι, οὐκ ἠρωτήθην. εἰ γοῦν με ἠρώτησας, ἔφην ἄν σοι ὅτι οὐ πάντες. τοὺς δὲ ἀνδρείους ὡς οὐ θαῤῥαλέοι εἰσὶ, τὸ ἐμὸν ὁμολόγημα οὐδὲν μοῦ ἐπιδείξασθαι. ὡς οὖν ὀρθῶς ὡμολόγησα. ἔπειτα τοὺς ἐπισταμένους αὖ τοὺς ἑαυτῶν θαῤῥαλεωτέρους ὄντας ἀποφαίνεις. καὶ μὴ ἐπισταμένων ἄλλων. καὶ οὐτῳ οἷά πῶς ἀνδρείαν καὶ πῶς σοφίαν, ταυτὸν εἶναι. οὕτω δὲ τῷ ὀρθῷ μᾶλλον, καὶ πῶς ἰσχὺν διὰ τοῦτο αὖ εἶναι σοφίαν. πρῶτον μὲν γὰρ ἐκ τοῦ μεῖζον ὁρᾷ οἷμαι ἐκ τοῦ ἰσχυροὶ δυνατοί εἰσι, φαίην ἄν. ἔπειτα ἐκ τοῦ ἐπιστήμονες παραλαίειν, δυνατώτεροί εἰσι τῶν μὴ ἐπισταμένων παραλαίειν. καὶ αὖ τοὶ αὐτῶν ἐπειδὰν μάθωσιν ἢ πρὶν μαθεῖν. φαίην ἄν. ταῦτα δὲ ἐμοῦ ὁμολογήσαντος, ὄψεται ἄν σοι χρωμένῳ τοῖς αὐτοῖς τεκμηρίοις τούτοις λέγειν. ὡς καὶ τὸ πῶς ἐμὸν ὁμολογίαν, ἡ σοφία ἰσχὺν ἰσχύς. ἐπὶ δὲ οὐδαμοῦ οὐδ' ἐνταῦθα ὁμολογῶ τοὺς δυνατοὺς ἰσχυροὺς εἶναι. τοὺς μὲν γοῦν ἰσχυροὺς, δυνατοὺς. οὐ γὰρ ταυτὸν εἶναι δύναμίν τε καὶ ἰσχύν. ἀλλὰ τὸ μὲν, καὶ ἀπὸ ἐπιστήμης γίγνεσθαι πῶ δοκῶμεν, καὶ ἀπὸ μανίας γε καὶ ἀπὸ θυμοῦ. ἰσχὺν δὲ ἀπὸ φύσεως καὶ διαθέσεως τῶν σωμάτων. οὕτω δὲ καὶ οὐ ταυτὸν εἶναι θαῤῥαλέους τε καὶ ἀνδρείους. ὥστε συμβαίνειν τοὺς μὲν ἀνδρείους, θαῤῥαλέους εἶναι. μὴ μέντοι τούς γε θαῤῥαλέους, ἀνδρείους πάντας, θαῤῥαλέους μὲν τῇ ἀπὸ τέχνης γίγνεσθαι ἀνθρώπους. καὶ ἀπὸ θυμοῦ τε καὶ ἀπὸ μανίας, ὥσπερ οἱ δειλοὶ ἄμυνοι. ἀνδρείους δὲ ἀπὸ φύσεως καὶ εὐτροφίας τῶν ψυχῶν γίγνεσθαι. λέγεις δέ πῃ σὺ ἔφην ὦ πρωταγόρα τῶν ἀνθρώπων οὓς ζῶ. τοὺς δὲ, καὶ κύνας; ἔφη.

Ἦ οὖν δοκεῖ σοι ἄνθρωπος ἂν οὗ ζῶ, εἰ ἀνιώμενός τε καὶ ὀδυνώμενος ζῴη; οὐκ ἔφη. Τί δ' εἰ ἡδέως βιοὺς τὸν βίον τελευτήσειεν. οὐκ οἶδ' ἂν σοι δοκῶ οὕτως βεβιωκέναι; Ἔμοιγ' ἔφη. Τὸ μὲν ἀρ' ἡδέως ζῆν, ἀγαθόν. τὸ δ' ἀνιαρῶς, κακόν. Εἴπερ γε ἡδονὴν γ' ἔφη ζῴη ἡδόμενος. Τί δὲ ὦ πρωταγόρα μὴ καὶ σὺ ὥσπερ οἱ πολλοὶ ἡδέα ἅπαντα καλεῖς κακά, καὶ ἀνιαρὰ ἀγαθά; Ἔγωγε. Οἷον λέγεις καὶ τὰ ἡδέα ὄντα. αὖρα καὶ τὰ τοιαῦτα οὐκ ἀγαθὰ, ἐμοί τι ἀπ' αὐτῶν ἀποβαίνει ἄλλο, καὶ αὖθις αὖ τὰ ἀνιαρὰ ὡσαύτως. Οὕτως. Οὐκοῦν καὶ ἀνιαρὰ κακά. Οὐκ εἶδα ὦ Σώκρατες ἔφη ἁπλῶς οὕτως ὡς σὺ ὁρᾷς. εἰ ἐμοὶ ἀποκρίνεσθον ὄντα τὰ ἡδέα τε ἀγαθὰ ὄντα ἅπαντα καὶ τὰ ἀνιαρὰ, κακά. ἀλλά μοι δοκεῖ οὐ μόνον πρὸς τὸν νῦν ἀπόκρισιν ἐμοὶ ἀσφαλέστερον εἶναι ἀποκρίνασθαι. ἀλλὰ καὶ πρὸς πάντα τὸν ἄλλον βίον τὸν ἐμόν. ἔστι μὲν ἃ τῶν ἡδέων οὐκ ἔστιν ἀγαθά. ἔστι δ' αὖ καὶ ἃ τῶν ἀνιαρῶν οὐκ ἔστι κακά. ἔστι δ' ἃ ὄντι μὴ χρήσιμα. ἃ οὐδὲ τέρπει οὔτε κακὰ οὔτ' ἀγαθά. Ἦ δίκαιόν σε καλεῖς ὦδ' εἶπω. οὐ τὰ ἡδονῆς μετέχοντα ἢ ποιοῦντα ἡδονήν; Φαίνεται γ' ἔφη. Τοῦτο τοίνυν λέγω. καθόσον ἡδέα ὄντα. εἰ οὐκ ἀγαθὰ, πῶ ἡδονὴν αὐτὴν ὁρῶντες εὐ οὐκ ἀγαθὸν ὄντα. Ὧδε ἂν σὺ λέγοις ἔφη ἐμοὶ σοφιστοῦ τινος ὦ Σώκρατες σκοπῶντι ἃ ἐμοὶ δοκεῖ εἶναι ἢ σκίμμα μὴ ἢ καὶ ἢ φαίνεται ἡδύ τε καὶ ἀγαθόν, συγχωρησόμεθα. εἰ δὲ μὴ, τότε ἤδη ἀμφισβητήσομεν. Πότερον οὖν ὦδε δοκεῖ σοι σκοπεῖσθαι. σὺ γοῦν καὶ κατάρχεις τοῦ λόγου. Ἦ οὖν δοκεῖ σοι. τῇ δὴ πῃ καταφανὲς ἂν ἡμῖν γένοιτο. ὥσπερ εἴ τις ἄνθρωπον σκοπῶν ἐκ τοῦ εἴδους, ἢ πρὸς ὑγίειαν ἢ πρὸς ἄλλό τι τῶν τοῦ σώματος ἔργων, ἰδὼν τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας ἄκρας ἔποι. ἴδιον δή μοι ἀποκαλύψασθαι καὶ τὰ σπλῆν καὶ τὸ μεταίφρενον, ἐπιδέξον ἵνα ἐπισκέψωμαι σαφέστερον. καὶ ἔτι τοιοῦτόν τι προθὼ πρὸς τὸν σκίμμα διασάμενος ὅτι οὕτως ἔχεις πρὸς τὸ ἀγαθὸν καὶ φεύγει, δοκεῖ μοι τοιοῦτόν τι εἶπεῖν. ἴδιόν μοι ὦ πρωταγόρα καὶ τόδε τῆς διανοίας ἀποκάλυψον πῶς ἔχεις πρὸς ἐπιστήμην. πότερον καὶ σοὶ δοκεῖ ὥσπερ τοῖς πολλοῖς ἀνθρώποις, ἢ ἄλλως δοκεῖ δὲ τοῖς πολλοῖς τοῦδε ἐπιστήμης τοιοῦτόν τι οὐκ ἰσχυρὸν οὐδὲ ἡγεμονικόν. οὐδ' ἀρχικὸν εἶναι. οὐδὲ ὥσπερ ἡδονή του αὐτῆς ἔντος διανοεῖσθαι. ἀλλ' οἱ σοὶ πολλάκις ἀνθρώπῳ ἐπιστήμης, οὐ πῶ ἐπιστήμην αὐτῆς ἄρχειν. ἀλλ' ἄλλοτι, ἄλλο τι μὲν θυμόν. ἄλλοτε δὲ ἡδονήν. τοτὲ δὲ λύπην. οἶμαι τε δὲ ὄρωτα. πολλάκις δὲ φόβον. ἀτεχνῶς διανοούμενοι τοῦδε τῆς ἐπιστήμης. ὥσπερ ἂν ἀνδραποδωδῶς πῶς ἐληλυθυίας ὑπὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων. ἦ οὖν καὶ σοὶ δοκεῖ τοιοῦτόν τι περὶ

αὐτῆς δοκεῖ. ἥκιστά τε εἶναι ἡ ἐπιστήμη, καὶ οἷον κρύπτειν τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐᾶν πρᾶγ
γνώσκειν τὰ γιγνόμενα καὶ τὰ ἡμᾶς μὴ αὖ, κρατηθῆναι ὑπὸ μανίας. ὥστε ἄλλ' ἄττα
πράττειν. ἢ οὐ ἐπιστήμη καλοῖ· ἀλλ' ἀνοίαν εἶναι πολὺ φρόνησιν βουλεῦσαι τῷ ἀνθρώπῳ.

Καὶ δοκεῖ ἔφη, ὡς πρὸς σὺ λέγεις ὦ Σώκρατες. καὶ ἅμα εἰ πρός τῳ ἄλλῳ αἰσχρόν ἐστι μὴ
ἐμοὶ συρίσαι καὶ ἐπιστήμῃ μὴ οὐχὶ πάντων κράτιστον φαίνεται εἶναι τῶν ἀνθρωπείων πρα
γμάτων. καλῶς γε ἔφη ἐπὼ σὺ λέγων· καὶ ἀληθῆ. εἶεν δὴ ὅτι οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων
ἐμοί τε καὶ σοὶ οὐ πείθονται· ἀλλὰ πολλοὺς φασι γιγνώσκοντας τὰ βέλτιστα οὐκ ἐθέ
λειν πράττειν ἀλλὰ ἄλλα πράττειν, καὶ ἔσους δὴ ἐπὼ ἐρόμην· ἦ, τί ποτε αἴ-
τιόν ἐστιν τούτου, ὥστε ἰσχυρῶς φασιν ἡττωμένους ὑπ' ἡδονῆς ἢ λύπης, ἃ ὧν νῦν δὴ ἐπὼ ἔλεγον ὑπό τι
νος τῶν κρατουμένων, ταῦτα ποιεῖν τοὺς ποιοῦντας. Πολλὰ γοῦν δίμαι ἔφη ὦ
Σώκρατες καὶ ἄλλα οὐκ ὀρθῶς λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι. Ἴθι δὴ μετ' ἐμοῦ ἐπιχείρησον πεί-
θειν τοὺς ἀνθρώπους καὶ διδάσκειν· ὃ ἔστιν αὖ τοῖς ἔσχατον πάθος. ὃ φασιν ὥστε ἡττᾶσθαι ἡδο
νῶν ἃ μὴ ἀγαθά· καὶ οὐ πράττειν ἅ γε ταῦτα τὰ βέλτιστα, ἐπεὶ γινώσκειν γε αὐτά. Ἴσως
γοῦν αὖ λιγάντων ἡμῶν, ὅτι οὐκ ὀρθῶς λέγετε ὦ ἄνθρωποι ἀλλὰ ψεύδεσθε, ὄψιν τ' αὖ,
ἡμᾶς ὦ πρωταγόρα τε καὶ σώκρατες εἰμὶ ἔστι ὥστε πάθημα ἡδονῆς ἡττᾶσθαι, ἀλλὰ
τί ποτ' ἔστι. καὶ τί ὑμεῖς αὐτὸ φατὲ εἶναι ἕκαστον ὑμῶν. Τί δὲ, ὦ σώκρατες δεῖ ἡμᾶς
σκοπεῖσθαι πρὸ τῶν πολλῶν δόξαν ἀνθρώπων. οἱ ὅ, τι ἂν τύχωσι, ὥστε λέγουσιν.
Οἶμαι ὦ δ' ἐπὼ εἰπεῖν τι ἡμῖν ὥστε πρὸς τὸ ῥᾳδίως ποδὶ αὐσρίασ πρὸς τἆλλα μέ-
ρεια τὰ τῆς ἀρετῆς πῶς ποτ' ἔχει. εἰ οἷόν σοι δοκεῖ ἐμμένειν ὃς ἀπ' ἀρχῆς δόξαν ἡμῖν ἐμὲ ἡ-
γήσασθαι, ἢ εἶμαι αὖ ἔτι γε κάλλιστα φανεῖσθαι, ἐπου. εἰ δὲ μὴ βούλῃ, ἐᾶσι φί-
λον ἐστὼ χαίρειν. Ἀλλ' ἔφη ὀρθῶς λέγῃς καὶ πρᾶγμα ὡς πρᾶγμα ἔρεω. Πάλιν τοίνυν
ἔφην ἐπὼ εἰ ὄψιν ἡμᾶς. τί οὖν φατὲ ὥστε εἶναι. ὃ ἡμεῖς ἔπεω εἶναι τῶν ἡδονῶν ἐλίγο
μεν. ἔστιν μὲ αὖ ἔτι γε πρὸς αὐτοὺς ὠλί. ἀκούετε δή· πειρασόμεθα γοῦν ὑμῖν ἐπώ τε καὶ
πρωταγόρασ φράσαι. ἄλλο τι γοῦν ὦ ἄνθρωποι φατὲ ὑμῖν ὥστε γίγνεσθαι εὖ ζῆν.
οἷον πολλάκις ὥστε σίτων καὶ ποτῶν, καὶ ἀφροδισίων κρατούμενοι ἡδέων ὄντων, γινώ
σκοντες ὅτι πονηρά ἐστιν, ὅμως αὐτὰ πράττειν. Φαῖεν αὖ. οὐκοῦν ὄψιν αὖ αὐτοὺς
ἐπώ τε καὶ σὺ παλίν. πονηρὰ δὲ αὐτὰ πῇ φατὲ εἶναι. ὅτερον. ὅτι τῶν ἡδονῶν ταύτην
ἐν τῷ παραχρῆμα παρέχει. καὶ ἡδύ ἐστιν ἕκαστον αὐτῶν, ἢ ὅτι εἰς ὑστερον χρόνον νόσους τε ποιεῖ καὶ πενίασ· καὶ ἄλλα τοιαῦτα πολλὰ παρασκευάζῃ· χαίρειν δὲ μόνον ποιεῖ. ἔμασ δ' ἂν ἡμᾶς ἢ ὅτι μαθόν-
τα χαίρειν ποιεῖ. καὶ ὅπῃ οἷόν. ἆρ' οἰόμεθα ἂν αὐτοὺς ὦ πρωταγόρα ἄλλο τι ἀποκείνα
σθαι, ἢ ὅτι οὐ κατὰ τὴν αὐτῆς τῆς ἡδονῆς τῆς παραχρῆμα ὁρᾶσίασ ἡμᾶς ἐστιν. ἀλλὰ
δῆ τὰ ὕστερον γιγνόμενα νόσους τε καὶ τἆλλα. ἐπὼ μὲν δίμαι ἔφη ὁ πρωταγόρασ ἅνδρας
πολλοὺς ἂν ταῦτα ἀποκείνασθαι. Οὐκοῦν νόσους ποιοῦντα, αἰσχρὰ ποιεῖ. καὶ πε
νίασ ποιοῦντα, αἰσχρὰ ποιεῖ ὁμολογοῖεν ἂν ὡς ἐγῷμαι. Συμφη ὁ πρωταγόρασ,
οὐκοῦν φαίνεται ὦ ἄνθρωποι ὑμῖν ὡς φαμὲν ἐπώ τε καὶ πρωταγόρασ δ' οὐδὲν ἄλλο
ταῦτα καὶ ὄντα, ἢ δι' ὅτι ἂν αἰσχρὰ τε ἀποτελῦτα· καὶ ἄλλων ἡδονῶν ἀποστερεῖ.
Ὁμολογοῖεν ἄν. Συμβόκει ὑμῖν ἀμφῶν. Οὐκοῦν πάλιν αὖ αὐ ὃ αὐτόν ἀναπόν εἰ
ὁρίμεθα ὦ ἄνθρωποι οἱ λέγοντες ἂν ἀγαθὰ αἰσχρὰ εἶναι, ἆρα οὐ τὰ τοιάδε λέγετε. ὅτ)
τάτε γυμνάσια. καὶ τὰς στρατείασ, καὶ τὰς ἐπὼ τῶν ἰατρῶν θεραπείασ τὰς δι' ἢ τ
καύσεών τε καὶ τομῶν καὶ φαρμακιῶν καὶ λιμοκοιτιῶν γιγνομένασ· ὅτι ταῦτα ἀγα
θὰ μὲν ὄντα. αἰσχρὰ δὲ, φαῖεν ἄν. Συμβόκοι. Πότερον ἂν ἡμᾶτε τόδε ἀγαθὰ αὐτὰ
καλεῖτε ὅτι ὠφελοῦντα ὁλαύσασ τὰς ἐφέτας παρέχει καὶ ἀλγηδόνασ, ἢ ὅτι
ἐν ὕστερον χρόνον ὑγείαί ταί ἀπ' αὐτῶν γίγνονται. καὶ εὐεξίαι τῶν σωμάτων. καὶ
πόλεων σωτηρία, καὶ ἄλλων ἀρχαὶ, καὶ ὠφελοῦντα. Φαῖεν ἄν ὡς ἐγῷμαι.
Συμβόκει. Ταῦτα δὲ ἀγαθά ἐστιν δι' ἄλλο τι, ἢ ὅτι ἐς ἡδονὰς ἀποτελοῦσι. καὶ λυ-
πῶν ἀπαλλαγάς τε καὶ ἀποφοράς, ἢ ἔχετέ τι ἄλλο τέλος λέγειν· ἐς ὃ ἀποβλέψαν
τες αὐτὰ ἀγαθὰ καλεῖτε· ἀλλ' ἡδονάς τε καὶ λύπας· οὐκ ἂν φαῖεν ὡς ἐγῷμαι. Οὐ

δ' ἐμοὶ

δ' ἐμοὶ δοκεῖ φάναι ὁ Πρωταγόρας. Οὐκοῦν πῶς μὲν ἡδονὴν διώκει τις ὡς ἀγαθὸν ὂν, πῶς δὲ λύπην φεύγει ὡς κακόν; Σωκράτης. Τοῦτ' αὖ ἡγεῖσθ' εἶναι κακὸν πῶς λύπην καὶ ἀγαθὸν πῶς ἡδονήν, ἐπεὶ καὶ αὐτὸ τὸ χαίρειν τότε λέγεται κακὸν εἶναι, ὅταν μείζονων ἡδονῶν ἀποστερῇ, ἢ ὅσας αὐτὸ ἔχει, ἢ λύπας μείζους παρασκευάζῃ τῶν οὐ αὐτῷ ἡδονῶν ἐπεὶ εἰ καὶ ἄλλο τι αὐτὸ τὸ χαίρειν κακὸν καλεῖται, καὶ εἰς ἄλλο τέλος ἀποβλέψαντες, ἔχεις αὖ, καὶ ἡμῖν εἰπεῖν· ἀλλ' οὐχ ἕξεις. Οὐδὲ μὰ δοκοῦσιν ὁ Πρωταγόρας. Ἄλλο δ' οὖν πάλιν καὶ τοῦδε αὖ τοῦ λυπεῖσθαι, ὁ αὖ τὸ τρόπος, τό τε κακὸν εἶναι αὐτὸ τὸ λυπεῖσθαι ἀγαθὸν, ὅταν ἢ μείζους λύπας τῶν οὐ αὐτῷ οὐσῶν ἀπαλλάττῃ, ἢ μείζω ἡδονὰς τῶν λυπῶν παρασκευάζῃ· ἐπεὶ εἰ πρὸς ἄλλό τι τέλος ἀποβλέπεται, ὅταν κακὸν εἶναι αὐτὸ τὸ λυπεῖσθαι ἀγαθὸν, ἢ πρὸς ὅτιοῦν λέγει, ἔχεις ἡμῖν εἰπεῖν; ἀλλ' οὐχ ἕξεις. Ἀληθῆ ἔφη λέγεις ὁ Πρωταγόρας. Πάλιν τοίνυν ἔφην ἐγὼ εἴ με αὖ θροεῖσθε ὦ ἄνθρωποι τίνος οὖν δή ποτε οὕνεκα πολλὰ τοῦδε τοῦ τοῦ λόγου λέγω ἵνα μὴ φολλακῇ συγγιγνώσκητέ μοι, φαίην ἂν ἔγωγε πρῶτον μὲν γὰρ οὐ ῥᾴδιον ἀποδεῖξαι τί ἕκαστόν ποτε ἔστιν ὃ ὑμεῖς καλεῖτε τῶν ἡδονῶν ἥττω εἶναι· ἔπειτα δὲ τοῦτο ἐστὶ πᾶσαι αἱ ἀποδείξεις· ἀλλ' ἔστι καὶ νῦν ἀναβῆναι ἔξεστιν. εἴπατε ἔχετε ἄλλο τι φάναι εἶναι ἀγαθὸν ἢ πῶν ἡδονὴν, ἢ τὸ καλόν· ἄλλο τι, ἢ πῶν αἰσχρόν, ἢ ἀρκεῖ ὑμῖν ἡδέως καταζῆναι τὸν βίον ἄνευ λυπῶν· εἰ δὲ ἀρκεῖ, καὶ μὴ ἔχετε μᾶλλον ἄλλο φάναι εἶναι ἀγαθὸν, ἢ καλὸν, ὃ μὴ εἰς ταῦτα τελευτᾷ, ἡδονὴν ἢ ἀνιαρίαν. Φημὶ γὰρ ὑμῶν τούτου ὄντος ἔχοντος γελοῖον εἶναι τὸν λόγον λέγεσθαι ὅταν λέγητε· ὅτι πολλάκις γιγνώσκων τὰ καλὰ ἄνθρωπος ὅτι καλά ἐστιν, ὅμως πράττει αὐτὰ ἧττον μὴ πράττειν ὑπὸ τῶν ἡδονῶν ἀγόμενος καὶ ἑκατέρου τόμενος, καὶ αὖ δίκαιος αὖ λέγητε ὅτι γιγνώσκων ὁ ἄνθρωπος τἀγαθὰ πράττειν οὐκ ἐθέλει διὰ τὰς παρακειμένας ὑπὸ τούτων ἡδονάς· ὡς δὲ ταῦτα γελοῖά ἐστι, καὶ τοῦδε δῆλον ἔσται· ἐὰν μή πολλοῖς ὀνόμασι χρώμενοι ἄρα ἡδέσθητε καὶ αἰσχρῷ, καὶ ἀγαθῷ καὶ κακῷ· ἀλλ' ἐπειδὴ δύο ἐφαίνετο ταῦτα δυοῖν καὶ ὀνόμασι προσαγορεύομεν αὐτά· πρῶτον μὲν, ἀγαθῷ καὶ κακῷ· ἔπειτα αὖ δίκαιος, ἡδέσθητε καὶ αἰσχρῷ θέμενοι δὴ οὕτω λέγωμεν· ὅτι γινώσκων ὁ ἄνθρωπος τὰ κακὰ ὅτι κακά ἐστιν, ὅμως αὐτὰ ποιεῖ ἐὰν οὖν τις ἡμᾶς ἔρηται δι' τί, ἡττώμενος φήσομεν ὑπὸ τοῦ ἐκείνοις ὁρᾶσθαι ἃ μᾶς. ἡμεῖν δὲ ὑπὸ μὲν ἡδονῆς, οὐκέτι ἔξεστιν εἰπεῖν. ἄλλο γὰρ ὄνομα μετείληφεν αὐτὸ τῆς ἡδονῆς ἡ ἀγαθόν, ἐκείνῳ δὴ ἀποκεκλόμεθα, καὶ λέγομεν ὅτι ἡττώμενος ὑπό τινος φησί. τῷ ἀγαθοῦ φήσομεν μὴ λίαν. αὖ οὖν τύχη ὁ ὁρώμενος ἡμᾶς ὑβριστὴς ὤν, γελάσεται καὶ ἐρεῖ· ἢ γελοῖον λέγετε πρᾶγμα εἰ πράττει τις κακὰ γιγνώσκων ὅτι κακά ἐστιν. οὐ δέον αὐτὰ πράττειν ἡττώμενος ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν ἄρα φήσει, οὐκ ἀξίων ὄντων νικᾶν αὖ ὑμῶν τῶν ἀγαθῶν τὰ κακὰ ἢ ἀξίων φήσομεν δηλονότι ἀποκρινόμενοι· ὅτι οὐκ ἀξίων ὄντων. οὐ γὰρ αὖ ὀρθῶς ἔστιν ὃν φαμὲν ἥττω εἶναι τῶν ἡδονῶν κατὰ τί δὴ φύσει ἕπεσθαι ἐκάστοτε τἀγαθὰ τῶν κακῶν, ἢ τὰ κακὰ τῶν ἀγαθῶν, ἢ κατ' ἄλλο τι· ἢ ὅταν τὰ μὲν, μείζω· τὰ δὲ, σμικρότερα ἢ πολλαὶ· τὰ δὲ, ὀλίγα· ἢ οὐκ ἔχομεν εἰπεῖν ἄλλο ἢ ἔχει· δῆλον ἄρα φύσει ἔστι τὸ ἡττᾶσθαι ἔχει λέγεται. αὖ τὸ ὀλιγαπόνους ἀγαθῶν μείζω κακὰ λαμβάνειν· ταῦτα μὲν οὕτω· μεταλάβωμεν δὴ τὰ ὀνόματα πάλιν τὸ ἡδύ τε καὶ αἰσχρὸν αὖθ' τοῖς αὐτοῖς ζώτοις· καὶ λέγωμεν ὅτι ἄνθρωπος πράττει τότε μὲν ἑλέσθαι τὰ κακά· νῦν δὲ λέγωμεν τὰ αἰσχρά· γιγνώσκων ὅτι αἰσχρά ἐστιν ἡττώμενος ὑπὸ τῶν ἡδέων. δηλονότι ἀναξίων ὄντων καὶ τίς ἄλλη αἰτία ἡδονὴ πρὸς λύπην ἐστίν· ἀλλ' ἢ ὑπερβολὴ καὶ ἔλλειψις· ταῦτα δ' ἐστὶ μείζω τε καὶ σμικρότερα γιγνόμενα ἀλλήλων, καὶ πλείω καὶ ἐλάττω, καὶ μᾶλλον καὶ ἧττον. εἰ γάρ τις λέγοι ὅτι ἀλλὰ πολὺ διαφέρει ὦ Σώκρατες ἡ παραχρῆμα ἡδὺ τοῦ εἰς ὕστερον χρόνον καὶ ἡδέος καὶ λυπηροῦ, μῶν ἄλλῳ τῳ φαίμεν ἂν ἔγωγε, ἢ ἡδονῇ καὶ λύπῃ. οὐ γὰρ ἔστ' ὅτῳ ἄλλῳ· ἀλλ' ὡς πρὸς ἀγαθὸς εἶναι ἀποδοκιμάσειας τὰ ἡδέα καὶ σωθεὶς τὰ λυπηρά· καὶ ἡ ἐνὶς καὶ δ' πόρωσις εἰς τῷ ζυγῷ, εἴπερ πόρρω πλείω ἐστὶν, ἐὰν μὲν γὰρ ἡδέα πρὸς ἡδέα ἴσης τὰ μείζω ἀεὶ καὶ πλείω λυπεῖν, ἐὰν δὲ λυπηρὰ πρὸς λυπηρὰ, τὰ ἐλάττω καὶ σμικρότερα· ἐὰν δὲ ἡδέα πρὸς λυπη-

γεις. καὶ ἀεὶ ἔμοιγε δοκεῖ οὕτως. Ὀρθῶς γε ἔφην ἐγώ· ἀλλὰ ποτέρως φὴς εἰς ἓν πόλεμον οὐκ εἰθέλειν ἰέναι καλὸν ὂν καὶ ἀγαθόν. Τοὺς δειλοὺς ἴσθι. Οὐκοῦν ἂν λέγω· εἰ πᾶν καλὸν καὶ ἀγαθόν, τὸ ἡδύ· ὁμολόγηται γοῦν ἔφην. Κρίνωμεν γιγνώσκοντες οἱ δειλοὶ οὐκ εἰθέλουσιν ἰέναι εἰς τὸ καλόν τε καὶ ἄμεινον καὶ ἥδιον; Ἀλλὰ καὶ σφόδρα ἔφη ὁμολογοῦμεν ἔφη, διαφθειρομένοις τοῖς ἔμπροσθεν ὁμολογήσασι. Τί δ' ὁ ἀσφαλὴς οὐκ εἰθέλει τὸ καλλίον τε καὶ ἄμεινον καὶ ἥδιον ἕρχεται. Ἀνάγκη ἔφη ὁμολογεῖν. Οὔκουν ὅλως οἱ ἀσφαλεῖς οὐκ αἰσχρὸς φόβους φοβοῦνται ὅταν φοβῶνται, οὐδ' αἰσχρὰ θαῤῥοῦσι θαῤῥοῦσιν; Ἀληθῆ ἔφη. Εἰ δὲ μὴ αἰσχρά, ἀρ' οὐ καλά; ὁμολογεῖ. Εἰ δὲ καλά, καὶ ἀγαθά; Ναί. Οὐκοῦν καὶ οἱ δειλοὶ καὶ οἱ θρασεῖς, καὶ οἱ μαινόμενοι τοὐναντίον, αἰσχρούς γε φόβους φοβοῦνται, καὶ αἰσχρὰ θαῤῥοῦσιν. ὁμολογῶ. Θαῤῥοῦσι δὲ τὰ αἰσχρὰ καὶ κακὰ δι' ἄλλο τι, ἢ δι' ἄγνοιαν καὶ ἀμαθίαν; Οὕτως ἔχει ἔφη. Τί οὖν τοῦτο δι' ὃ δειλοί εἰσιν οἱ δειλοί, δειλίαν ἢ ἀσφρίαν καλεῖς; Δειλίαν ἔγωγ' ἔφη. Δειλοὶ δὲ οὐ διὰ τὴν τῶν δεινῶν ἀμαθίαν ἐφαίνοντ' ἂν τε; καὶ πάνυ γ' ἔφη. Διὰ ταύτην ἄρα τὴν ἀμαθίαν δειλοί εἰσιν. ὁμολογεῖ. Διὸ δὲ δειλοί εἰσι, δειλίαν ὁμολογεῖτε παρὰ σοῦ; Σωκράτη ἔφη. Οὐκοῦν ἡ τῶν δεινῶν καὶ μὴ δεινῶν ἀμαθία, δειλία αὖ ἐστίν; Ἐπένευσεν. Ἀλλὰ μὴν δὴ δίκαιόν γε ἐναντίον ἀσφρία δειλίᾳ. Ἔφη. Οὐκοῦν ἡ τῶν δεινῶν καὶ μὴ δεινῶν σοφία, ἐναντία τῇ τούτων ἀμαθίᾳ ἐστί; καὶ οὐταῦθα ἔπη ἐπένευσεν.

Ἡ δὲ τούτων ἀμαθία; δειλία, πάνυ μέγας οὐταῦθα ἐπένευσεν. Ἡ σοφία ἄρα τῶν δεινῶν καὶ μὴ δεινῶν ἀσφρία ἐστίν. ἐναντία οὖσα τῇ τούτων ἀμαθίᾳ· οὐκέτι οὐταῦθα οὔτ' ἐπένευσεν οὐδὲν ἔλεγεν. ἔοικα τί. Καὶ ἐγὼ εἶπον· τί δὴ ὦ πρωταγόρα οὔτε σὺ φὴς ἐρωτῶ· ἔστε ἀπόφης αὐτός. Ἔφη πάρασον. Ἐν γ' ἔφην ἐγὼ μόνον ὁρίσασθαι ἔτι σε, εἰ σοὶ ὥσπερ τὸ πρῶτον ἔτι δοκοῦσιν εἶναί τινες ἄνθρωποι ἀμαθέστατοι μέν· ἀσφαλέστατοι δέ. Φιλονικεῖν μοι ἔοικας ὦ σώκρατες· ἐγὼ μὲν ἔφην εἶναι φὴν ἀποκρινόμενον· χαρίζομαι οὖν σοι καὶ λέγω ὅτι ἐκ τῶν ὁμολογημένων ἀδύνατόν μοι δοκεῖ εἶναι. Ὅυτοι δὴ ἐγὼ ἄλλου εἵνεκα ἐρωτῶ πάντα ταῦτα, ἢ σκέψασθαι βουλόμενος, πῶς ποτ' ἔχει τὰ περὶ τῆς ἀρετῆς. καὶ τί ποτ' ἐστὶν αὐτὸ ἡ ἀρετή. δῆλον γὰρ ὅτι τούτου φανεροῦ γενομένου, μάλιστ' ἂν καὶ ἐγὼ καὶ σὺ μακρὸν λόγον ἐκεῖνο. περὶ ὃ ἐγώ τε καὶ σὺ μακρὸν λόγον ἐκείνετε ἀπετείναμεν. ἐγὼ μὲν λέγων ὡς οὐ διδακτὸν ἀρετή. σὺ δ' ὡς διδακτόν· καὶ μοι δοκεῖ ἡμῶν ἡ ἀρχὴ ἐξοδος τῶν λόγων, ὥς πῃ ἂν ἄνθρωπος κατηγορεῖν τε καὶ καταγελᾶν. καὶ εἰ φανοῦμαι λάβοι, εἰ τῶν αὖ ὅτι ἄξιος γ' εἶ ὦ σώκρατές τε καὶ πρωταγόρα· σὺ μὲν λέγων ὅτι οὐ διδακτὸν ἐστὶν ἡ ἀρετὴ οὐ τοῖς ἔμπροσθεν, νῦν σεαυτῷ τἀναντία ἀποδείξεις ἐπιχειρῶν ἀπολέξαι· ὡς πάντα χρήματα ἐστὶν ἐπιστήμη· καὶ ἡ δικαιοσύνη· καὶ σωφροσύνη· καὶ ἡ ὁσιότης. ὥστε φρόπερ μάλιστ' ἂν διδακτὸν φαίνοιτο ἀρετή· εἰ μὲν γὰρ ἄλλοτι τι ἦν ἡ ἀρετὴ ὥσπερ πρωταγόρας ἐπεχείρει λέγειν, σαφῶς οὐκ ἄν, ὧν διδακτὸν νομίζεσθαι· εἰ δὲ ἐπιστήμη ἐστὶν, πάνυ ἂν ὡς σὺ ἀποδίδοις ὦ σώκρατες, θαυμάσιον ἴσως μὴ διδακτὸν εἶ· πρωταγόρας μὲν οὖν διδακτὸν τότε ἔφη Ἐπιμηθέως, νῦν τοιοῦτον ἔοικε ἀποδίδυναι· ὀλίγου πάντα μᾶλλον φανεῖται αὐτὸ, ἢ ἐπιστήμη· ἐν οὕτως ἂν ἥκιστα εἴη διδακτόν.

Ἐγὼ οὖν ὦ πρωταγόρα πάντα ταῦτα καθ' ἡδονὴν αὖ πάλιν ταραττόμενα λανθάνει πᾶσιν προθυμίαν ἔχω καταφανῆ αὐτὰ γενέσθαι· καὶ βουλοίμην ἂν ταῦτα διεξελθόντας ἡμᾶς, ἐξελθεῖν καὶ ἐμὲ πρὸς ἃ ἀρχόμην ὅτι ἔδει. καὶ πάλιν ἐμὲ σκέψασθαι αὐτοῦ εἴ τι διδακτόν. εἴ τι μὴ διδακτόν. μὴ πολλάκις ἡμᾶς ὁ ἐμὲ μυθολὸς ἐκεῖνος καὶ σὲ τῇ σκέψει σφήλῃ ἐξαπατήσας, ὥς πῃ καὶ ἐν τῇ διανομῇ ἡμάρτανον ἡμεῖς ὡς φὴς σύ. πρὸς οὖν μοι καὶ ἐν τῷ μύθῳ ὁ προμηθεύς. μᾶλλον τοῦ ἐμὲ μηθέως. ᾧ χρώμενος ἐγὼ καὶ προμηθούμενος ἐμαυτῷ τὸν βίον τὸν ἐμαυτοῦ πάντα, πάντα ταῦτα πραγματεύομαι· καὶ εἰ σὺ ἐθέλοις, ὅπερ καὶ καταρχὰς ἔλεγον, μετὰ σοῦ ἂν ἥδιστα ταῦτα συνδιασκοποίμην.

Καὶ ὁ πρωταγόρας ἐγὼ μὲν ἔφη ὦ σώκρατες ἐπαινῶ σου τὴν προθυμίαν καὶ τὸν διέξοδον τῶν λόγων· καὶ γὰρ οὐ τε

τὰ λοιδορήματα καὶ ὑβρίσματα ἀνθρώπου. Φθονερὸς τις ἦν ἄρα, ἀνθρώπων. ἐπεὶ καὶ τοῦδε σοῦ πρὸς πολλοὺς δυσκολαίνοντος, ὅτι ὧν οὐ τυγχάνω, πολὺ μάλιστα ἀγαπάσομαι. τῶν μὲν πλουσίων καὶ παῦε καὶ λέγε γε, ὅτι οὐκ ἂν θαυμάζοιμι εἰ τῶν ἀλλογίμων γένοιο αἰσθάνῃ δὲ σοφίας καὶ τοῦδε τούτων δι' ἐσοῦ ὅτι ὅταν βούλῃ δίξιμι. νῦν δ' ὥρα ἦδη καὶ ἐπ' ἄλλ' ὅτι τρέπεσθαι. ἀλλ' ὡς δ' ἐγὼ οὕτω χρὴ ποιεῖν ἔσει δυκᾶ. καὶ γὰρ ἐμοὶ δέ πρέπον εἶναι, πάλαι ὥρα. ἀλλὰ καλλίᾳ τῷ καλῷ χαριζόμενος, παρέμενα. ταῦτ' εἰπόντος καὶ ἀκούσαντες, ἀπῆμεν.

Τέλος Πρωταγόρου, ἢ σοφιστῶν.

ΓΟΡΓΙΑΣ. Ἢ ΠΕΡΙ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ. ΑΝΑΤΡΕΠΤΙΚΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΚΑΛΛΙΚΛΗΣ. ΣΩΚΡΑΤΗΣ. ΧΑΙΡΕΦΩΝ.
ΓΟΡΓΙΑΣ. ΠΩΛΟΣ.

ΚΑΛ.

Πολέμου καὶ μάχης φασὶ χρῆναι ὦ Σώκρατες ἔπω μετὰ λαγχάνειν.

Σω. Ἀλλ' ἦ λεγόμενον καὶ τότε ἑορτῆς ἦμεν καὶ ὑστεροῦμεν;

Καλ. Καὶ μάλα γε ἀστείας ἑορτῆς. πολλὰ γὰρ καὶ καλὰ τραγῳδίας ἡμῖν ὀλίγον πρόσθεν ἐπιδείξατο.

Σω. Τούτων μέν τοι ὦ καλλίκλεις αἴτιος χαιρεφῶν ὅδε, ὃς ἀγορᾶς αἰκισμάσας ἡμᾶς διατέθραται.

Χαι. Οὐδὲν πρᾶγμα ὦ Σώκρατες. ἐγὼ γὰρ καὶ ἐάσομαι. φίλος γάρ μοι τραγῳδίας. ὥστ' ἐπιδείξεται ἡμῖν ἐν μικρῷ δυκᾶ, καὶ δὲ βέλτιον ἑσαῦθις.

Καλ. Τί δὲ ὦ χαιρεφῶν ἐπεθυμεῖ σωκράτης ἀκοῦσαι τραγῳδίου;

Χαι. Ἐπ' αὐτό γ' οὖν πάρεσμεν.

Καλ. Οὐκοῦν ὅταν βούλωνται παρ' ἐμὲ ἥκειν οἰκάδε, παρ' ἐμοὶ τραγῳδοῦσι καταλύειν. καὶ ἐπιδείξεται ὑμῖν.

Σω. Εὖ λέγεις ὦ καλλίκλεις. ἀλλ' ἆρα ἐθελήσειεν αὖ ὑμῖν διαλεχθῆναι; βούλομαι γὰρ πυθέσθαι παρ' αὐτοῦ, τίς ἡ δύναμις τῆς τέχνης τῆς αὑτοῦ καὶ τί ἐστιν. ὃ δὲ παραλλάττει τε μὴ διδάσκει. νῦν δὲ ἄλλην ἐπιδείξειν ἑσαῦθις. ὅρα δὴ σὺ λέγεις ποιησάσθω.

Καλ. Οὐδὲν δίον φ αὐτὸν ἐρωτᾶν ὦ σώκρατες, μὴ δ' αὖ φ οὗ τοῦτ' ἦν τ' ἐπιδείξεως. ἐπίδειξις γοῦν ἦν δή. θρωτᾶν ὅτι τίς βούλοιτο τὸν αὐτὸν ἐκεῖνον; ἢ καλῶς λέγεις. ὦ χαιρεφῶν ἔρου αὐτόν.

Χαι. Τί θρώμαι.

Σω. Ὅς τίς ἐστιν.

Χαι. Ρῶς λέγεις.

Σω. Εἰ δὲ καὶ τύγχανον ὢν ὑποδημάτων δημιουργός, ἀπεκρίνατ' ἂν δή που σοι ὅτι σκυτοτόμος. ἢ οὐ μανθάνεις ὃ λέγω.

Χαι. Μανθάνω. μὴ ἐρίσωμαι δ' ἐπί μοι ὦ γοργία. ἀλλὰ θαρρῶν λέγειν καὶ μὴ λῷον ὄδε, ὅτι ἐπαγγέλλεται ἀποκρίνασθαι ὅτι ἄν τις σὺ ἐρωτᾷ;

Γορ. Ἀλλὰ θαρρῶ χαιρεφῶν. καὶ τοι δὴ νὴ αὐτὸ ταῦτα ἐπιδεδεγμένον. μὴ λέγω ὅτι οὐδείς μέ πω ἐρώτησε καινὸν οὐδὲν πολλῶν ἐτῶν.

Χαι. Ἦ που ἂν ῥᾳδίως ἀποκρίναιο ὦ γοργία.

Χαι. Βούλεσι τούτου πεῖραν ὦ χαιρεφῶν λαμβάνειν.

Ρω. Νὴ δία. αὖ δέ γε βέλτιον ὦ χαιρεφῶν ἡμῖν γοργίας μὴ ἐπερωτᾶν μοι δυκᾶ. πολλοὶ ἂν αὐτοῦ διελθοῦσι.

Χαι. Τί δὲ ὦ πῶλε οἴει σὺ καλλίων ἂν αὐτοῦ ἀποκρίνασθαι;

Ρω. Τί δὲ οὔκ ἐγὼ σοί γε ἱκανῶς.

Χαι. Οὐδέν. ἀλλ' ἐπεὶ σὺ βέλτ', ἀποκρίνου.

Ρω. Ἐρώτα.

Χαι. Ἐρωτῶ δή. εἰ τὴν αὐτὴν γοργίας ἐπιστήμων ὢν τ' τέχνης, ἥς περ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἡρόδικος, τίνα αὖ αὐτὸν ὀνομάζομεν δικαίως, ἐκ ὅπερ ἐκεῖνον;

Ρω. Ῥαΐδιον γε.

Χαι. Ῥᾴδιον ἄρα φάσκον τις αὐτὸν ἢ, καλῶς αὖ εἰλέγομεν.

Ρω. Ναί.

Χαι. Εἰ δέ γε ἦς περ ἀριστοφῶν ὁ ἀγλαοφῶντος υἱὸς ἀδελφὸς αὐτοῦ ἔμπειρος ὢν τέχνης, τίνα αὖ αὐτὸν ἐρθῶς ἐκαλέομεν.

Ρω. Δηλονότι ζωγράφον.

Χαι. Νῦν δὲ ἐπειδὴ τινος τέχνης ἐπιστήμων ἐστὶ τίνα αὖ καλοῦντες αὐτὸν, ἐρθῶς καλοῖμεν.

Ρω. Ὦ χαιρεφῶν τολλὰ τέχναι αἱ κατὰ τύχην ἐκ τῆς ἐμπειρίας εὑρημέναι. ἐμπειρία μὲν γὰρ, φαίνεται τὸν αἰῶνα ἡμῶν πορεύεσθαι κατὰ τύχην. ἀπειρία δὲ, κατὰ

τύχην. ἐκείνων δὲ τούτων μεταλαμβάνουσι ἄλλοι ἄλλων ἄλλως. τῶν δὲ ἀρίστων οἱ ἄριστοι. ὧν καὶ ἰατρικὸς ὅδε ἦν καὶ μετέχει τῆς καλλίστης τῶν τεχνῶν. Σω. καλῶς γε ὦ ἰατρικὲ φαίνεται τῶν λόγους ποιησόμενος εἰς λόγους. ἀλλὰ γὰρ οὐ πάνυ σε χαιρεφῶντι, οὐ ποιεῖ. Γορ. Τί μάλιστα ὦ σώκρατες. σω. Τὸ δὴ ὀρθρώτερον οὐ πάνυ μοι φαίνεται ἀποκεκινῆσθαι. Γορ. Ἀλλὰ σὺ εἰ βούλει ἴσθι αὐτόν. σω. Οὔκ. εἰ αὐτῷ γε σοὶ βουλομένῳ ἔστιν ἀποκεκινῆσθαι. ἀλλὰ πολὺ ἂν ἥδιον σύ. δῆλος γάρ μοι πῶλος καὶ ὃν ἄρκιον, ὅτι πάνυ καλουμένων ἐρωτᾶν κλῶ, μᾶλλον μεμελέτηκεν. ἢ διαλέγεσθαι. Γω. Τί δὴ ὦ σώκρατες. σω. Ὅτι ὦ πῶλε ὀρθρίζεις χαιρεφῶντος, τίνος χαρίσασ' ἐπιστήμων τέχνης, ἐγκωμιάζεις μὲν αὐτὴν πάνυ τέχνην. ὡς τὸν τίνος λέγοντος. ἢ τῆς δ' ἔστιν οὐκ ἀποκρίνει. πω. Οὐ γὰρ ἀποκρινάμην ὅτι ἂν καλλίστη; Σω. Καὶ μάλα. ἀλλ' οὐδεὶς ὀρθρεῖ ποίας τῆς ἕνεκα ἡ χαρίσου τέχνη. ἀλλὰ τῆς. καὶ ὃν τινα δεῖ καλεῖν χαρίσου χαρίσασ'. ὥσπερ τὰ ἔμπροσθέν σοι ὑπετείνατο χαιρεφῶν, καὶ αὐτῷ καλῶς, καὶ δῆλα βραχέων ἀποκρίνω, καὶ νῦν οὕτως ἀπόκρινε τίς ἡ τέχνη. καὶ τίνα χαρίσαι καλεῖν χρὴ ἡμᾶς. μᾶλλον δὲ ὦ χαρίσασ' αὐτὸς ἡμῖν εἰπὲ τίνα σε χρὴ καλεῖν ὡς τίνος ἐπιστήμονα τέχνης. Γορ. Τῆς ῥητορικῆς ὦ σώκρατες. σω Ῥητορικὰ ἄρα χρή σε καλεῖν; Γορ. Ἀγαθόν γε ὦ σώκρατες. εἰ δὲ οὕτω γε βούλομαι εἶναι ὡς ἔφη ἔμπροσθεν βάλλε με καλεῖν; σω. Ἀλλὰ βούλομαι. Γορ. κάλει δή. σω. Οὐκοῦν καὶ ἄλλος σε φῶ μὲν δίκαιος εἶναι ποιεῖν; Γορ. Ἐπαγγέλλομαί γε δὴ ταῦτα οὐ μόνον οὐδὲν, ἀλλὰ καὶ ἄλλοθι. σω. Ἦ ἂν ἐθέλοιμεν αὖ ὦ χαρίσασ, ὡς πρὸ νῦν διαλεγόμεθα διαπλέσαι, ἐμὲ μ', ὀρώτ', ἀποκρινόμενος, ἀποκρινόμενος δὲ μίκρος τῶν λόγων ἕνεκα δεῖ καὶ πῶλος ἤρξατο, εἰσαῦθις ἀρχὴ ἔσται. ἀλλ' ὅπως ὑπέχῃ, μὴ ψεύσῃ. ἀλλὰ ἐθέλησον κατὰ βραχὺ ἀποκρίνασθαι. Γορ. Εἰ σὺ μὲν ὦ σώκρατες εἶναι τῶν ἀποκρίσεων, ἀναγκαῖαι δὴ μακρῶν τοὺς λόγους ποιεῖσθαι. οὐ μὲν ἀλλὰ πειράσομαί γε ὡς δῆλα βραχυτάτων. καὶ γὰρ αὖ καὶ ἔστιν ὧν φημι, μηδένα ἂν οἷ βραχυτέροις ἐμοῦ τὰ αὐτὰ εἰπεῖν.

Σω. Τοῦτο μὲν δὴ ὦ χαρίσασ. καί μοι ἐπίδειξον αὐτὸ τοῦτο φύσασ τῆς βραχυλογίας. μακρολόγος δ' ἀσαύθις. Γορ. Ἀλλὰ ποιήσω. καὶ οὐδενὸς φύσεως βραχυλογώτερον ἀκούσει. σω. Φέρε δή. ῥητορικῆς γὰρ φὴς ἐπιστήμων τέχνης εἶναι. ἦ ποιῶσαι αὖ καὶ ἄλλον ῥήτορα, ἢ ῥητορικὸν τὸν τί τῶν ὄντων τυγχάνει ὄντα. ὥσπερ ἡ ὑφαντικὴ τὸν περὶ τὴν τῶν ἱματίων ἐργασίαν. ἦ γάρ; Γορ. Ναι. σω. Οὐκοῦν καὶ ἡ μουσικὴ τὸν περὶ τὴν τῶν μελῶν ποίησιν. Γορ. Ναί. σω. Νὴ τὴν Ἥραν ὦ χαρίσασ' ἄγαμαί σου τὰς ἀποκρίσεις ὅτι ἀποκρίνῃ ὡς οἷόν τε δῆλα βραχυτάτων; Γορ. Καλῶς γὰρ δὴ μέμνησ ὦ σώκρατες ἐπικῶς ἔφη ποιεῖν. σω. Εὖ λέγεις. ἴθι δή μοι ἀθρήσαι οὕτως ἡμῖν ἀποκρίνασθαι, ὅτι ἐστὶν ὁ τῆς ῥητορικῆς, ἢ τί τῶν ὄντων ἔστιν ἐπιστήμη. Γορ. Περὶ λόγους. σω. Ποίους δῆτα ὦ χαρίσασ· ἆρα οἵ δηλοῦσι τοὺς κάμνοντας, ὡς αὐ διαπόμενοι ὑγιάσουσι; Γορ. Οἵ. σω. Οὐκ ἄρα περὶ πάντα γε τοὺς λόγους ἡ ῥητορική ἐστιν. Γορ. Οὐδῆτα. σω. Ἀλλὰ μὴν λέγειν γε ποιεῖ δικανούς; Γορ. Ναί. σω. Οὐκοῦν ἃ περ λέγειν ἡμᾶς φρονεῖν. Γορ. Πῶς τ' δ; σω. Ἦ οὖν ἡμᾶς νῦν δὴ λόγους ἰατρικὴν, ἃ τ' κάμνοντας ἢ. Φρονεῖν ἡμᾶς λέγει; Γορ. Ἀνάγκη. σω. καὶ ἡ ἰατρικὴ ἄρα ὡς ἔοικε ἃ λόγους ἔστι. Γορ. Ναί. σω. Τάς γε τὰ νοσήματα; Γορ. μάλιστα. σω. Οὐκοῦν καὶ ἡ γυμναστικὴ περὶ λόγους ἔστι τοὺς περὶ εὐεξίαν τε τ' σωμάτων ἡμᾶς κακεξίαν. Γορ. Ταύν γε. σω. καὶ μὴν καὶ ἡ ἄλλαι τέχναι ὦ χαρίσασ οὕτως ἔχουσ'. ἑκάστη αὐτ' ἃ λόγους ἔστι τούτους, οἳ τυγχάνουσιν ὄντες ἃ τ' πράγματα οὗ ἑκάστη ἔστιν ἡ τέχνη. Γορ. Φαίνεται. σω. Τί οὖν δὴ ποτε τὰς ἄλλας οὐ ῥητορικὰς καλεῖς, ἅπερ αὖ τοὺς λόγους. Γορ. Ὅτι ὦ σώκρατες, τῶν μὲν ἄλλων τεχνῶν τοὺς χειρουργίας τε καὶ τοιαύτας πράξεις ὡς ἔπος εἰπεῖν, πᾶσάν ἔστιν ἐπιστήμη· τῆς δὲ ῥητορικῆς, οὐδὲν ὅτι τοιοῦτον χειρούργημα. ἀλλὰ πᾶσα ἡ πρᾶξις καὶ ἡ κύρωσις, δι' λόγων ἐστί. δι' ταῦτ' ἐγὼ τὴν ῥητορικὴν τέχνην ἀξιῶ εἶναι τοὺς λό-

γους. ὀρθῶς λέγων ὡς ἐγὼ φημι. Σω. Ἐρῶ οὖν μανθάνειν εἶναι αὐτὴν βούλει καλεῖν. πάνυ δὲ εὐσυμφόρου. ἀλλ' ἀπόκρινου. εἰσὶν ἡμῖν τέχναι. ἦ γάρ. Γορ. Ναί. Σω. Γαστῶν δὴ δύμοι τῶν τεχνῶν, τῶν μὲν, δρῶσαι δὲ πολύ ἐστι. καὶ λόγου βραχέος δέονται. οἷαι δὲ οὐδενός. ἀλλὰ δ' τῆς τέχνης πειράσῃ αὐτὴν δηλῶσαι. εἶεν γραμματικὴ καὶ αὐσβιαστικὴ ποία. καὶ ἄλλαι πολλαί. τὰς τοιαύτας μοι δοκῶ λέγειν, τοῦδε ἕνεκα οὐ φὴς σὺ ῥητορικὴν εἶναι, ἢ οὔ. Γορ. Γαίν μὲν οὖν καλῶς ὑπολαμβάνεις ὦ σώκρατες. Σω. Ἐὰν δέ γε εἰσὶ τῶν τεχνῶν αἱ δηλοῦν λόγου πᾶν πειράσουσι καὶ ὄργου ὡς ἔπος εἰπεῖν. ἢ οὐδενὸς προσδέονται. ἢ βραχέος πάνυ. οἷον ἡ ἀριθμητικὴ καὶ ἡ λογιστικὴ. καὶ ἡ γεωμετρικὴ. καὶ ἡ πεττευτική γε. καὶ ἄλλαι πολλαὶ τέχναι. ὧν οἷαι ἐχόντως γε, ἴσους τοὺς λόγους ἔχουσι τοῖς πράξεσιν. αἱ δὲ πολλαὶ πλείους. καὶ ἡ παράπαν πᾶσα ἡ πρᾶξις καὶ ἡ κῦρος αὐτοῖς δηλοῦν ἔοικε. τῶν τοιούτων τινά μοι δοκεῖς λέγειν καὶ ῥητορικήν. Γορ. Ἀλλ' οὐ λέγεις. Σω. Ἀλλ' οὔ τι τούτῳ γε οὐδεμίαν δόμοι σε βούλεσθαι ῥητορικὴν καλεῖν. οὐκ ὀπῇ τῷ ῥήματι ἔπος ἐστίν. ὅτι ἡ δηλοῦν λόγου ἡ κῦρος ἔχουσα, ῥητορική ἐστιν. Φύ πολλάκις αὖ τις εἰ βούλοιτο δυσχεραίνειν τοῖς λόγοις, πότερον ἀριθμητικὴν αὖ ῥητορικὴν ὦ γοργία λέγεις; ἀλλ' ἐκ δόμοι σε οὔτε καὶ ἀριθμητικὴν, οὔτε καὶ γεωμετρίαν, ῥητορικὴν λέγειν. Ὀρθῶς γοῦν οἶσθ' ὦ σώκρατες. καὶ δικαίως ὑπολαμβάνεις. Σω. Ἴσθι ναῦν μὴ σὺ καὶ ἀπόκρισιν αὖ ἐρόμην διακρίνουσαν. ἐπεὶ γὰρ ῥητορικὴ τυγχάνει μὲν οὖσα τούτων τῆς τῶν τεχνῶν τῶν τοπολὺ λόγῳ χρωμένων, τυγχάνουσι δὲ καὶ ἄλλαι τοιαῦται οὖσαι, πειρῶ ἐπεῖν ἡ τοῦδέ τί σὺ λόγοις ἡ κῦρος ἔχουσα ῥητορική ἐστιν. ὡς πρὸ αὖ εἴ τις με ὄρῳτο, ὧν ναῦν δὴ ἐλεγον τοῦδε ἀφελινοσαῦν τῶν τεχνῶν, ὦ σώκρατες, τίς ἐστιν ἡ ἀριθμητικὴ τέχνη, εἶποι μ' ἂν αὐτῷ ὡς πρὸ σὺ αὖτι, ὅπερ τῶν δηλοῦν τίς ἡ κῦρος ἔχουσῶν. καὶ εἴ με εἶπα ὄρῳτο τῶν περὶ τί, εἶπον μ' ἄν, ὅπερ τῶν περὶ ἡ αὖτιόν τε καὶ τοῦδεπῆδον γνῶσις. ὅσαι αὖ ἐκάτερα τυγχάνει ὄντα. εἰ δ' αὖ ὄρῳτο. πῶδε δὲ λογιστικὴν τίνα καλεῖς τέχνην, εἶποι μ' ἂν ὅτι καὶ αὖτην ἐστὶ τῶν λόγῳ ἡ πᾶν κυρουμένων. καὶ εἰ εἶπαι κέρατα περὶ τί, εἶποι μ' ἂν ὡς πρὸ οἱ σὺ τῷ δήμῳ συγγραφόμενοι, ὅτι τὰ μὲν ἄλλα καθάπρὸ ἡ ἀριθμητικὴ, καὶ ἡ λογιστικὴ ἔχει περὶ δ' αὖ ἡ γοργίδεστόν τε ἀρτίον καὶ ἡ τοῦδεπῆδον. διαφορὰ δὲ τοῦτον, ὅτι καὶ πρὸς αὖτα καὶ πρὸς ἄλληλα πῶς ἔχει πολύτους, ἐπισκοπεῖ ἡ τοῦδεπῆδον καὶ τὸ ἀρτίον ἡ λογιστική. καὶ εἴ τις πῶ ἀστρονομίαν αἰρεῖσθε, ἐμοῦ λέγοντος, ὅτι καὶ αὖτη λόγῳ κυροῦται τὰ πάντα, οἱ δὲ λόγοι οἱ τῆς ἀστρονομίας εἰ φαίη περὶ τί εἶσιν ὦ σώκρατες, εἶποι μ' ἂν ὅτι περὶ πῶ τῶν ἄστρων φορά. καὶ ἡ πλείστη καὶ συμπάντων, πῶς πρὸς ἄλληλα τάχους ἔχει. Γορ. Ὀρθῶς γε λέγων σὺ ὦ σώκρατες. Σω. Ἴσθι δὴ καὶ σὺ ὦ γοργία. τυγχάνει μὲν γοῦν δὴ οὖσα ἡ ῥητορικὴ τῶν λόγῳ τα πάντα διαπραττομένων τε, καὶ κυρουμένων τίς. ἦ γάρ; Γορ. Ἔστι ταῦτα. Σω. Λέγε δὴ τῶν περὶ τί ἐστι ἔστιν τῶν ὄντων, περὶ οὗ οὗτοι οἱ λόγοι εἰσὶν οἷς ἡ ῥητορικὴ χρῶνται. Γορ. Τὰ μέγιστα τῶν ἀνθρωπείων πραγμάτων ὦ σώκρατες καὶ ἄριστα. σω. Ἀλλ' ὦ γοργία. ἀμφισβητήσιμον καὶ ἔστιν λέγεις. καὶ οὐδέν πω σαφὲς. ἐδόμην γοῦν σε ἀκηκοέναι ἐν τοῖς συμποσίοις ἃ δόντων ἀνθρώπων ἔστιν ἡ σκολιόν. ἐν ᾧ καὶ τάδε εἰθισμένων ἄδοντες, ὅτι ὑγιαίνειν μὴ, ἄριστόν ἐστι. ἡ δὲ λύτρον, καλόν γε νομίζεται. τέλεον δὲ ὡς φησιν ὁ ποιητὴς τὸ σκολιοῦν ἡ πλουτεῖν ἀνθρώπῳ. Γορ. Ἀκήκοα γοῦν, ἀλλὰ πρὸς τί λέγεις ἔστιν. σω. Ὅ τι σοι αὐτίκα αὖ παρασκευάσουσιν οἱ δημιουργοὶ τούτων ὧν ἐπαίνου ἡ σκολιὸν ποιήσαι. ἰατρός τε. καὶ παιδοτρίβης καὶ χρηματιστής. ἢ ἔστι πρῶτον μὲν ὁ ἰατρός. ὅτι ὦ σώκρατες. ἐξαπατᾷ σε γοργίας. ἃ γοῦν ἐστὶ ἡ τούτου τέχνη. ἐγὼ δὲ μέγιστον ἀγαθὸν τοῖς ἀνθρώποις. ἀλλ' ἐμοῦ εἰ ἔστ αὖτ ἐστὶ ῥᾳδίωμαι, σὺ ἤ τίς ὢν ταῦτα λέγεις, ἔστι αὖ ἴσως ὅτι ἰατρός. τί ἔστ λέγεις. ἦ ἡ τ' σῆς τέχνης ἔργον μέγιστόν ἐστιν ἀγαθόν; πῶς ἂν φαίη αὖ ἴσως ὦ σώκρατες ὑγίεια. τί δ' ἐστὶ μεῖζον ἀγαθὸν αὖτῆς ὑγιείας. εἰ δ' αὖ μικρὰ ἔστιν ὁ παιδοτρίβης εἶποι, ὅτι θαυμάζοιμι τ' αὖ ὦ σώκρατες ἢ αὖ ἔρῃς, εἴ σοι ἔχει γοργίας μεῖζον ἀγαθὸν ἐπιδεῖξαι τ' αὐτῷ τέχνης ἢ ἐγὼ τῶν ἐμῆς, εἶποι μ' ἂν αὖ καὶ πρὸς ἔστιν. σὺ δὲ δὴ τίς εἶ ὦ αὖτ. καὶ

τί ἐστὸν ὄρχον. παυδυσί βυς Φαίναῦ. τὸ δὲ ὄρχον μου ἔστι, καὶ λούς τι καὶ ἰσχυρὸς πεῖν τοὺς ἀνθρώπους τὰ σώματα. μετὰ δὲ ταῦτα παυδυσί βύω ἅπερ αὖ ὁ χρηματιστὴς ὡς ἐγὼ μαι, παύν καταφρονῶν ἀπάντων, σκόπει δὴ τὰ ὦ σώκρατες, ἐὰν σοι φαίνητ μεῖζον ἀγαθὸν ὄν, ἢ παρὰ τοργίᾳ, ἢ παρ' ἄλλῳ ὁτῳοῦν. φαῖμεν αὖ οὖν πρὸς αὐτόν. τί δὲ δὴ σὺ τοῦτον δημιουργός; φαίη αὖ τίς ὢν χρηματιστής. τί οὖν κείνης σὺ μάγιστον ἀνθρώπους ἀγαθὸν ἔστ' ἐστὶν πλοῦτον φίσομεν; πῶς γὰρ οὐκ ὀρθῶ. καὶ μὰν ἀμφισβητεῖ γε τοργίας' ὅδε νῦν παρ' αὐτῷ τέχνη, μείζονος ἀγαθοῦ αἰτίαν ἔστ' ἢ νῦν σὺν φαῖμεν αὖ ἡμεῖς. δῆλον οὖν ὅτι. τὸ μὲν ἐστὶν ὄρθοτ' αὖ, καὶ τί ὅδι ἐστὶν τὸ ἀγαθὸν, ἀποκείνάθω τοργίας'. ἴδι οὖν νομίσας ὃ τοργίας ὀρθῶ ἆθαι καὶ ὑπ' ἐκείνου καὶ ὑπ' ἐμοῦ, ἀπόκειται τί ὅδι ἐστὶν, ὃ φῆς σὺ μάγιστον ἀγαθὸν εἶναι τοῖς ἀνθρώποις, καὶ σὺ δημιουργὸν εἶναι αὐτῆ. Γορ. Ὅ πρὸ ὅδιν ὦ σώκρατες τῇ ἀληθείᾳ μάγιστον ἀγαθόν. καὶ αἴτιον, ἅμα μὲν ἐλευθερίας' αὐτοῖς τοῖς ἀνθρώποις, ἅμα δὲ τῶν ἄλλων ἀρχεῖν αὐτῇ τῇ αὐτῆ πόλει ἐκάστῳ. Σω. Τί οὖν δὴ ἐστὶν λέγεις. Γορ. Τὸ πείθειν ἐπῳδὸν δίοντ' εἶναι τοῖδ λόγοις, καὶ τὸ δημιουργεῖν δημιουργός. καὶ τὸ βουλευτερίῳ βουλευτός. καὶ τὸ ἐκκλησίᾳ ἐκκλησιαστής. καὶ τὸ ἄλλῳ ξυλλόγῳ παντὸς τις αὖ πολιτικὸς σύλλογος ἄγνυται. καὶτοι τὸ ταύτῃ τῇ δυνάμει, δοῦλον μὲν ἔχεις τὸν ἰατρόν. δοῦλον δὲ τὸν παιδοτρίβην ὁ δὲ χρηματιστὴς οὗτος, ἄλλῳ αὖ φανήσεται χρηματιζόμενος, καὶ οὐχ αὑτῷ. ἀλλὰ σοι τῷ δυνάμει λέγειν καὶ πείθειν τὰ πλήθη. Σω. Ναῶ μὰ δὴ κᾶς δοκῶ σοι ὦ τοργία ἐγγύτατα πὼ ῥητορικὸν εἶναι. καὶ εἴ τι ἐτὸ συνίημι, λέγεις ὅτι πειθῦς δημιουργός ἐστιν ἡ ῥητορική. καὶ ἡ πραγματεία αὐτῆς ἅπασα, καὶ τὸ κεφάλαιον, εἰς ἐστὶν τοῦτο. εἰ ἔχεις τί λέγειν ὡδὶ πλέον πὼ ῥητορικὴν δύνασθαι, ἢ πειθὼ τοῖς ἀκούουσιν οὐ τῇ ψυχῇ ποιεῖν; Γορ. Οὐδαμῶς ὦ σώκρατες. ἀλλά μοι δοκᾶς ἱκανῶς ὁρίζεσθαι. ἔστι δ' ἐστὶν τὸ κεφάλαιον αὐτῆ. Σω. Ἄκουσον δὴ ὦ τοργία. ἐτὸ δ' οὐ δῖ ἴδι, ὅτι ὡς ἐμοιῶ πείθω, ἅπερ τῆς ἄλλος ἄλλῳ διαλέγε), βουλόμενος εἰδέναι αὐτὸ ἐστὶν ἢ ὅτου ὁ λόγος ἔστι, μὴ ἐμὲ ἔτ' τούτων οἷα ἀξιῶ δὲ μὴ σέ. Γορ. Τί ἦν δὴ ὦ σώκρατες. Σω. Ἐρῶ ναῦν ἐτὸ πὼ αὐτὸ τ' ῥητορικῆς πειθὼ ὕ τις ποτ' ἔστι ἢν σὺ λέγεις, μὴ ἢ ὧν τινων πραγμάτων ὅδι πειθὼ, σαφῶς μὲν οὐ δῖ ὅτι οὐκ οἶδα. ὑμὲν ἀλλ' ὑποπτεύω γε ὦ δὴ μαί σε λέγειν, μὴ τοῦδὲ ὧν. οὐδὲν μέντοι δεῖ ἡμῖν ἐρώσομαί σε, τίνα ποτὲ λέγεις πὼ πειθὼ πὼ αὐτὸ τῆς ῥητορικῆς, καὶ ἢ τίνων αὐτὼ εἶναι. τῇ οὖν αὖτις ἡ δὴ αὐτὸς ὑποπτεύων, σὲ ἐρήσομαι, ἀλλ' οὐκ αὐτὸς λέγω; οὐ συῦ αὖτις. ἀλλὰ τῷ λόγου. ἵνα οὕτω πρόῃ, ὡς μάλιστ' αὖ ἡμῖν καταφανὴς γοιῖ, τοῦδὲ ὅτου λέγεται. σκόπει γὰρ εἴ σοι δοκῶ δικαίως αὐθρωτᾶν σε. ὡς πρὸ αὖ εἰ τύγχανόν σε ὁρῶν τῆς δῖ τῶν ζωγράφων ζεῦξις, εἶπον ἔστ' ὅτι ὁ τὰ ζῷα γράφων, ἀρ' οὐκ ἂν δικαίως σε ἰρόμην, ὁ τὰ ποῖα τῶν ζῴων γράφων καὶ ποῦ; Γορ. Ραύν γε. Σω. Ἔρα δικαίως ἔστ' ἄλλοι εἰσὶ ζωγράφοι γράφοντες ἄλλα πολλὰ ζῷα; Γορ. Ναί. Σω. Εἰ δέ γε μηδεὶς ἄλλος ἢ ζεῦξις ἔγραφε, καλῶς ἂν σοι ἀπεκείτο. Γορ. Πῶς γὰρ οὔ. Σω. Ἴδι δὴ καὶ τοῦδὲ τῆς ῥητορικῆς ἀπό. πότερόν σοι δοκεῖ πειθὼ ποιεῖν ἡ ῥητορικὴ μόνη, ἢ καὶ ἄλλαι τέχναι. λέγω δὲ τοιόνδε. ὅς τις διδάσκει ὁποιῳοῦν πρᾶγμα, πότερον ὃ διδάσκει πείθει, ἢ οὔ. Γορ. Οὐ δῆτα ὦ σώκρατες. ἀλλὰ πάντων μάλιστα πείθει. Σω. Ραλινδ' αὖ ἐπὶ τῶν αὐτῶν τεχνῶν λέγομεν. ὧν πρὸ ναῦν δή, ἡ ἀριθμητικὴ οὐ διδάσκει ἡμᾶς ὅσα ἔστι τὰ ἢ ἀριθμοῦ ἡ ὁ ἀριθμητικὸς ἄνθρωπος; Γορ. Ραύν γε. Σω. Οὐκοῦν μὴ πείθει; Γορ. Ναί. σω. πειθῦς ἄρα δημιουργός ὅδι μὴ ἡ ἀριθμητική. Γορ. Φαίνῃ). σω. Οὐκοῦν εἴ τις ἐρωτᾶ ἡμᾶς ποίας πειθοῦς καὶ ἢ τί, ἀποκεινούμεθά που αὐτῷ, ὅτι τῆς διδασκαλικῆς τῆς τοῦδὲ τὸ αἰ πιόν τε μὴ ἡ τοῦδὲ τἦν ὅσον ὅδί. καὶ τἀς ἄλλας ἃς ναῦν δὴ ἐλέγομεν τέχνας ἀπέσας, ἔχομεν ἀποκρίνεσθαι πειθῦς δημιουργὸς ὅσας, μὴ ἵς τινος · μὴ ἢ ὅτου ἔ. Γορ. Ναί. Σω. οὐκ ἄρα ῥητορικὴ μόνη πειθῦς ὅδι δημιουργός. Γορ. Ἀληθῆ λέγεις. Σω. Ἐτοίνυν ἡ μόνη ἀπεργάζεται τοῦτο ἔργον, ἀλλὰ μὴ ἄλλαι, δικαίως ὥσπερ ἢ ἢ ζωγράφος, μὴ ἐστὶν ἐπαινούμεθ' αὖ, ἢ λέγοντα, ποίας λέ. πειθοῦς. μὴ τῆς τοῦδὲ

τί πειθοῦς ἡ ῥητορικὴ ὄτι τέχνη. οὐ δοκεῖ σοι δίκαιον εἶναι ἐπαινέσθαι; Γορ. Ἔμοιγε. Σω. Λέγεται δὴ ὦ Γοργία ἐπειδὴ καὶ σοὶ δοκεῖ οὕτω. Γορ. Ταῦτα τοίνυν τῆς πειθοῦς λέγω ὦ σώκρατες, τῆς ἐν τοῖς δικαστηρίοις καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ὄχλοις ὡς πρὸς καὶ αὖθι ἔλιπον· καὶ τοῦδε τούτων, ἃ ὄντι δίκαιά τε καὶ ἄδικα. Σω. Καὶ ἐτό τοι ὑπ' ἐμοῦ ἦθον ταῦτ' ἂν λέγειν νῦν πειθοῦς, καὶ ἅτ' τούτων ὦ Γοργία· ἀλλ' ἵνα μὴ θαυμάζῃς, ἐὰν ὀλίγον ὕστερον τοιοῦτον τί σε αἰρήσομαι, ὃ δοκεῖ μοι δίλον ἅτ', ἐτὸ δ' ἐπανερωτῶ· ὃ πρὸ γοῦν λέγω τῷ ἐξῆς οἴκαδε πειράσθαι φέρειν λόγον ἐρωτῶ· οὐ σοῦ οἴκαδε· ἀλλ' ἵνα μὴ ἐθιζώμεθα, ὑπονοεῶντες, προαρπάζειν ἀλλήλων τὰ λεγόμενα· ἀλλὰ σὺ τὰ σαυτῆ καὶ τὰ νῦν ὑπόθεσιν ὅπως ἂν βούλῃ περάνῃς. Γορ. Καὶ ἐρθῶς γέ μοι δοκῇς ποιεῖν ὦ σώκρατες. Σω. Ἴσθι δὴ καὶ τόδε ἐπισκεψώμεθα· καλεῖς τι μεμαθηκέναι. Γορ. Καλῶ. Σω. Τί δὲ πιστευκέναι. Γορ. Ἔπωγε. Σω. Πότερον οὖν ταῦτ' ἐν δοκεῖ σοι εἶναι μεμαθηκέναι· καὶ πιστευκέναι, καὶ μάθησις καὶ πίστις, ἕν ἄλλο τι. Γορ. Οἶομαι μὲν ἔγωγε ὦ σώκρατες ἄλλο. Σω. Καλῶς γοῦν εἶει· γνώσῃ δ' ἐὰν δέηται· ἐρῶ γοῦν τῆς σε ὁρῶ· ἆρ' ἔστι τίς ὦ Γοργία πίστις ψευδὴς καὶ ἀληθὴς φαίης ἂν ὡς ἐγῷμαι; Γορ. Ναί. Σω. Τί δὲ ἐπιστήμη ἔστι ψευδὴς καὶ ἀληθής; Γορ. Οὐ δῆτα. Σω. Δῆλον γοῦν ὅτι οὐ ταὐτόν ἐστιν. Γορ. Ἀληθῆ λέγεις. Σω. Ἀλλὰ μὴν ὅστις μεμαθηκότες πειστοὶ εἰσί· καὶ οἱ πιστευκότες. Γορ. Ἔστι ταῦτα. Σω. Βούλει οὖν δύο εἴδη θῶμεν πειθοῦς ἡ μὲν, πίστιν παρέχομενον ἄνευ τοῦ εἰδέναι, ἡ δ' ἐπιστήμην; Γορ. Ἔστιν γε. Σω. Ποτέρα οὖν ἡ ῥητορικὴ πειθὼ ποιεῖ ἐν δικαστηρίοις τε καὶ τοῖς ἄλλοις ὄχλοις περὶ τῶν δικαίων τε καὶ ἀδίκων. ἧς ἡ πιστεύειν γίγνεται αὐτοῖς τοῦ εἰδέναι, ἢ ἧς ἡ εἰδέναι. Γορ. Δῆλον δή που ὦ σώκρατες ὅτι ἧς ἡ πιστεύειν. Σω. Ἡ ῥητορικὴ ἄρα ὡς ἔοικε πειθοῦς δημιουργός ἐστι, πιστευτικῆς, ἀλλ' οὐ διδασκαλικῆς, περὶ δ' δίκαιόν τε καὶ ἄδικον; Γορ. Ναί. Σω. Οὐκ ἄρα διδασκαλικὸς ὁ ῥήτωρ ἐστὶ δικαστηρίων τε καὶ τῶν ἄλλων ὄχλων, δικαίων τε περὶ καὶ ἀδίκων, ἀλλὰ πιστικὸς μόνον· οὐ γοῦν δή που ὄχλου γ' ἂν οὕτω τοσοῦτον ὢν ὀλίγῳ χρόνῳ διδάξειεν οὕτω μεγάλα πράγματα. Γορ. Οὐ δῆτα. Σω. Φέρε δὴ ἐπὶ θῶμεν τί ποτε καὶ λέγομεν περὶ τῆς ῥητορικῆς· ἐτὸ μὲν γοῦν, οὐκ ἂν αὐτός πω δύναμαι καταγνῶναι ὅ, τι λέγω. ὅταν περὶ ἰατρῶν αἱρέσεως ἡ τῇ πόλει σύλλογος, ἢ περὶ ναυπηγῶν, ἢ περὶ ἄλλου τινὸς δημιουργικοῦ ἔθνους, ἄλλο τι ἢ τότε ὁ ῥητορικὸς οὐ συμβουλεύσει· δῆλον γὰρ ὅτι ἐν ἑκάστῃ αἱρέσει ἐν τεχνικώτατον. δεῖ αἱρεῖσθαι· οὐδ' ὅταν περὶ τῶν τείχων πέρι οἰκοδομήσεως, ἢ λιμένων κατασκευῆς, ἢ νεωρίων, ἀλλ' οἱ ἀρχιτέκτονες· οὐδ' αὖ ὅταν στρατηγῶν αἱρέσεως πέρι, ἢ πρὸς τινος πρὸς πολεμίους, ἢ χωρίων καταλήψεως συμβουλή ἢ, ἀλλ' οἱ στρατηγικοὶ τότε συμβουλεύσουσιν· οἱ ῥητορικοὶ δὲ οὔ. ἢ πῶς λέγεις ὦ Γοργία τὰ τοιαῦτα. ἐπειδὴ γὰρ αὐτός τε φῂς ῥήτωρ εἶναι καὶ ἄλλους ποιεῖν ῥητορικούς, οὗ ἔχει τὰ τῆς σῆς τέχνης παρὰ σοῦ πυνθάνεσθαι· καὶ ἐμὲ νῦν οὕτω δεῖ, καὶ ἐν σοῦ ἀκούειν, ἴσως γοῦν καὶ τυγχάνῃ τῶν οἴκαδε ὄντων μαθητῆς σοῦ βουλόμενος γενέσθαι· ὡς ἐτό τινας ἔχεσθαι καὶ συχνοὺς αἰσθάνομαι. οὐ ἴσως αἰσχυνεῖ αὐτὸν σε αὐθρίσθαι· ὑπ' ἐμοῦ οὖν αὐθρωπώμενος, νόμισον καὶ ὑπ' ἐκείνων αὐθρωπίσθαι, τί ἡμῖν ὦ Γοργία ἔσται σοὶ σιωπῶμεν. περὶ τῶν τῇ πόλει συμβουλεύειν οἷόν τε ἰσόμεθα· πότερον περὶ δικαίου μόνον καὶ ἀδίκου, ἢ καὶ περὶ ὧν νῦν δὴ σὺ ἔλεγε· πειρῶ οὖν αὐτοῖς ἀποκρίνεσθαι.

Γορ. Ἀλλ' ἐτό σοι πειράσομαι ὦ σώκρατες σαφῶς ἀποκαλύψαι πῶ τῆς ῥητορικῆς δύναμιν ἅπασαν. αὐτὸς γοῦν καλῶς ὑφηγήσω· οἶσθα γὰρ δή που ὅτι τὰ νεώρια ταῦτα καὶ τὰ τείχη τῶν Ἀθηναίων καὶ ἡ τῶν λιμένων κατασκευή, ἐκ τῆς Θεμιστοκλείους συμβουλῆς γέγονε· τὰ δ' ἐκ τῆς περὶ κλείους· ἀλλ' οὐκ ἐκ τῶν σημιστῶν. Σω. Λέγεται ταῦτα ὦ Γοργία περὶ Θεμιστοκλείους· περὶ κλείους δὲ καὶ αὐτὸς ἦκουσ' ὅτε συνεβούλευεν ἡμῖν περὶ τοῦ διαμίσου τείχισμοῦ. Γορ. Καὶ ὅταν γέ τις αἵρεσις ἦ, ὧν δὴ σὺ ἔλεγες ὦ σώκρατες, ὁρᾷς ὅτι οἱ ῥήτορες εἰσὶν οἱ συμβουλεύοντες· ἢ οἱ ῥη-

κῶντες τὰς γνώμας τοῦδε τούτων; Σω. Ταῦτα κὴ θαυμάζων ὦ Γοργία πάλαι
ὁρῶ τῶ, ἢ τίς ποτε, ἡ δύναμίς σου τῆς ῥητορικῆς· δεινή μοι γοῦν τις ἔμοιγε καὶ τα φαί-
νεται ἡ μέγεθος, οὕτω σκοποῦντι. Γορ. Εἰ πάντα γε εἰδείης ὦ Σώκρατες· ὅτι
ὡς ἔπος εἰπεῖν ἁπάσας τὰς δυνάμεις συλλαβοῦσα, ὑφ' αὑτῇ ἔχει· μέγα δέ σοι τεκμή
ριον ἐρῶ· πολλάκις γοῦν ἤδη ἔγωγε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ἰατρῶν, ἐ-
σελθὼν παρά τινα τῶν κεκμηκότων, οὐχὶ ἐθέλοντα ἢ φάρμακον πιεῖν, ἢ τεμεῖν ἢ καῦ-
σαι παραχεῖν τῷ ἰατρῷ, οὐ δυναμένου τὸν ἰατρὸν πεῖσαι, ἐγὼ πεῖσαι· ἄλλῃ τέχνῃ,
ἢ τῇ ῥητορικῇ· φημὶ δὲ καὶ εἰς πόλιν ὅπου βούλει ἐλθόντα ῥητορικὸν ἄνδρα καὶ ἰατρόν,
εἰδέναι λόγῳ διανυίξασθαι ἐν ἐκκλησίᾳ, ἢ ἐν ἄλλῳ τινὶ συλλόγῳ, ὁπότερον δεῖ αἱρε
θῆναι ῥήτορα ἢ ἰατρὸν, οὐδαμοῦ ἂν φανεῖται ὁ ἰατρός· ἀλλ' αἱρεθῆναι ἂν ὁ ἐὰν ἐπιθυ
μᾷ ὁ ῥήτωρ εἶναι. καὶ ἐὰν πρὸς ἄλλον γε δημιουργὸν ὁντινοῦν ἀγωνίζοιτο, πείσειεν ἂν
αὐτὸν ἑλέσθαι ὁ ῥητορικὸς μᾶλλον ἢ ἄλλος ὁστισοῦν· οὐ γάρ ἐστι τοῦδε ὅτου οὐκ ἂν πιθα
νώτερον εἴποι ὁ ῥητορικὸς ἢ ἄλλος ὁστισοῦν τῶν δημιουργῶν ἐν πλήθει· ἡ μὲν οὖν δύνα
μις, τοσαύτη τίς ἐστι καὶ τοιαύτη τῆς τέχνης. δεῖ μέντοι ὦ Σώκρατες τῇ ῥητορικῇ χρῆσ-
θαι, ὡς περὶ τῆς ἄλλης παιδιᾶς· καὶ γὰρ τῆς ἄλλης παιδιᾶς, ὁ τούτου οὕνεκα δεῖ περὶ πάν
των χρῆσθαι ἀνθρώπους, ὅπως μὴ πυκτεύειν τε καὶ παγκρατιάζειν, καὶ ἐν ὅπλοις
μάχεσθαι, ὡς τε κρείττων εἶναι καὶ φίλων καὶ ἐχθρῶν, οὐ τούτου οὕνεκα τοὺς φίλους
δεῖ τύπτειν· οὐδὲ κοπτεῖν τε καὶ ἀποκτιννύναι, οὐδὲ γε μὰ δία εἴ τις εἰς παλαίστραν
φοιτήσας βέλτιον ἔχων τὸ σῶμα καὶ πυκτικὸς γενόμενος, ἔπειτα τὸν πατέρα τύπτοι καὶ
τὴν μητέρα, ἢ ἄλλόν τινα τῶν οἰκείων ἢ τῶν φίλων, οὐ τούτου οὕνεκα δεῖ τοὺς παιδοτρί
βας, καὶ τοὺς ἐν τοῖς ὅπλοις διδάσκοντας μάχεσθαι, μισεῖν τε καὶ ἐκβάλλειν ἐκ τῆς
πόλεως ἐκείνους μὲν γὰρ παρέδοσαν, ὡδὶ τῷ δικαίως χρῆσθαι τούτοις πρὸς τοὺς πο-
λεμίους καὶ τοὺς ἀδικοῦντας, ἀμυνομένους μὴ ὑπάρχοντας· οἱ δὲ, ματαγρέψαντες,
χρῶνται τῇ ἰσχύϊ καὶ τῇ τέχνῃ οὐκ ὀρθῶς· οὐκοῦν οἱ διδάξαντες πονηροί· οὐδὲ ἡ τέχνη
οὔτε αἰτία, οὔτε πονηρὰ, δοῦναι οὕνεκα ἔδοξεν. ἀλλ' οἱ μὴ χρώμενοι δικαίως ὀρθῶς· ὁ αὐτὸς δὴ
λόγος καὶ ὡδὶ τῆς ῥητορικῆς· δυνατὸς μὲν γὰρ πρὸς ἅπαντάς ἐστιν ὁ ῥήτωρ· καὶ
ὡδὶ παντὸς λέγειν· ὥστε πιθανώτερον εἶναι τοῖς ἀληθοῦς ἐμβρεχυ ὡδὶ ὅτου
ἂν βούληται· ἀλλ' οὐδὲν τι μᾶλλον τούτου οὕνεκα δεῖ, ἅτε τοὺς ἰατροὺς πῶ δόξαν ἀφαι-
ρεῖσθαι, ὅτι δύνανται ἂν ἐπὶ τοῦτο ποιῆσαι, ἅτε τοὺς ἄλλους δημιουργοὺς, ἀλλὰ δικαίως
καὶ τῇ ῥητορικῇ χρῆσθαι· ὡς τοῦ μὴ τῇ ἀπονοίᾳ· ἐὰν δὲ δι' ἃ νῦν ἐγὼ διῆλθον ῥητορικὸς γενόμενός τις
κεῖται ταύτῃ τῇ δυνάμει καὶ τῇ τέχνῃ ἀδίκῳ, ἃ ἐὰν διδάξασθαι δεῖ μισεῖν τε καὶ ἐκβάλ
λειν ἐκ τῶν πόλεων· ἐκεῖνος μὲν γοῦν ὡδὶ δικαίου χρῆσθαι παρέδωκεν· ὁ δ' ἀναστὰς χρῆ-
ται. ἐὰν οὖν οὐκ ὀρθῶς χρώμενον, μισεῖν δίκαιον καὶ ἐκβάλλειν, καὶ ἀποκτιννύναι.
ἀλλ' ἃ ἐὰν διδάξασθαι. Σω. Οἶμαι ὦ Γοργία, καὶ σὲ ἔμπειρον εἶναι πολλῶν λό
γων· καὶ κατεωρακέναι οὐ αὐτοῖς ἐν ἰσότητι· ὅτι οὐ ῥᾳδίως δύνασθαι οἱ ἄνθρωποι περὶ
ὧν ἂν ἐπιχειρήσωσι διαλέγεσθαι, διορισάμενοι πρὸς ἀλλήλους, καὶ μαθόντες καὶ δι-
δάξαντες ἑαυτοὺς, ἅπο διαλύσασθαι τὰς συνουσίας· ἀλλ' ἐὰν περί του ἀμφισβητή-
σωσι. καὶ μὴ φῇ ὁ ἕτερος ἐν ἕτερον ὀρθῶς λέγειν ἢ μὴ σαφῶς, χαλεπαίνουσί τε καὶ
κατὰ φθόνον οἴονται ἐν ἑαυτῶν λέγειν· φιλονικοῦντας ἀλλ' οὐ ζητοῦντας ἐν προ-
κείμενον ἐν τῷ λόγῳ· καὶ οἵτινες τελευτῶντες αἴσχιστα ἀπαλλάττονται· λοιδορηθέν
τες τε καὶ εἰπόντες καὶ ἀκούσαντες τοιαῦτα, ὥστε καὶ τοὺς παρόντας
ἄχθεσθαι ἑαυτῶν, ὅτι καὶ τούτων, ὅτι νεώτατον ἀνθρώπων ἠξίωσαν ἀκροατὰς γενέσθαι.
τί, δὴ οὕνεκα λέγω ταῦτα; ὅτι νῦν ἐμοὶ δοκᾶς σὺ, ἃ πάλαι ἀκόλουθα λέγειν· ἔδει σύμφω
νά σοι τῷ πρώτῳ ἐλέγχειν τοιοῦτοι ὄντες ὡδὶ τῆς ῥητορικῆς. Φοβοῦμαι οὖν διελέγχειν σε, μή μοι ὑπο-
λάβῃς ἃ πρὸς τὸ πρᾶγμα φιλονεικοῦντα λέγειν τοῦ κατὰ φανῆς γενέσθαι, ἀλλὰ
πρὸς σέ. ἐγὼ οὖν εἰ μὲν καὶ σὺ ἓν τῶν ἀνθρώπων ὧν τυγχάνω, ἡδέως ἂν σοι διαλεγοίμην·
εἰ δὲ μή, ἐῶμεν, ἀλλ' ἐγὼ δὲ τίνων ἐμοί; τῶν ἡδέως μὲν ἂν ἐλεγχθέντων, εἴ τι μὴ ἀληθὲς λέ-
γοι μοι· ἡδέως δ' ἂν ἐλεγξάντων εἴ τίς τι μὴ ἀληθὲς λέγοι· ἄκαθαίρτου μέντ' ἂν ἐλεγ-

χθέντος.

λόσσων, ὃ ἐλεγξάντων. μεῖζον δ' αὖ τὸ ἀγαθὸν ὑγοῦμαι· ὅσῳ τῷ μεῖζον ἀγαθόν ἐστιν, αὖ τὸν ἀ παλλαγέναι κακοῦ τοῦ μεγίστου, ἢ ἄλλον ἀ παλλάξαι. οὐδὲν γὰρ δίμαι τοσοῦτον κακὸν εἶναι ἀνθρώπῳ, ὅσον δόξα ψευδὴς, τοῦδε ὧν τυγχάνει νῦν ἡμῖν ὁ λόγος ὤν. εἰ μὲν οὖν καὶ σὺ φὴς τοιοῦτος εἶναι, διαλεκτέον· εἰ δὲ καὶ δοκεῖ χρῆναι ἐᾶν, ἐῶμεν ἤδη χαίρειν. καὶ διαλύωμεν τὸν λόγον. Γορ. Ἀλλὰ ἔμοιμὲν ἔτωγε, ὦ Σώκρατες· καὶ αὖτός γε οὗτος ἔστ', οἶμαι· σὺ δ' ἔφης· ἴσως μέν τοι χρὴν οὐτοῦ καὶ τῶν παρόντων. πολλαὶ γάρ τοι πρὶν καὶ ὑμᾶς ἐλθεῖν, ἐνταῦθα ἐν παροῦσι πολλὰ ἐπελάβοντο· καὶ νῦν ἴσως πρόρρω ἀ ποτενοῦμεν ἢν διαλεκτέον· σκοπεῖν ἐν χρὴ καὶ τὸ τούτων· μή τινα σὺ αὐτῶν κατέχωμεν βουλομένους τι ἢ ἄλλο πράττειν. Χαι. τοῦτ' μὲν ὀρθῶς λέγεις, Γοργία τε καὶ Σώκρατες, αὐτοῦ ἀκούειν τούτων τῶν ἀνδρῶν βουλομένων ἀκούω ἐγὼ καὶ αὐτὸς ἔγωγε καὶ αὖ τῷ, μὴ γένοιτο δ' οὕτω ἀχολία, ὥστε τοιούτων λόγων καὶ οὕτω λεγομένων, ἀφεμένω, προύργου τὸ ἄλλο πράττειν. Καλ. Νὴ τοὺς θεὼς ὦ χαρίεν Φῶν, καὶ μὲν δὴ καὶ αὐτὸς πολλοῖς ἤδη λόγοις παρεγενόμενος, οὐκ οἶδ' ἔπου τε ἥδιον οὕτως ὡς τὸν νυνί· ὥστ' ἴσως καὶ πάνυ ἡμέρας ἔλιπε δέλεαρ ἐλθεῖν διαλέγεσθαι, χαριεῖσθαι. Σω. Ἀλλὰ μὴν ὦ καλλίκλεις τό γ' ἐμὸν οὐδὲν κωλύει ἐνταῦθ' ἐλθεῖν γοργίᾳ. Γορ. Ἀλλὰ δὴ τοιοῦτόν ὦ σώκρατες γίγνεται, ἐμέ γε μὲν ἐθέλειν καὶ ταῦτα αὐτὸν ἐπαινεσάμενον ὁρᾶν ὅ τι βούλεται. ἀλλ' ἐοικέν τοῦτο, διαλέγου τε καὶ ὁρᾶτα ὅ τι βούλει. Σω. Κινδυνεύει δὴ ὦ γοργία ἀ θαυμάζω ὸ τοῖς λεγομένοις ἐκεῖνο σοῦ ἴσως γοῦν σοῦ ὀρθῶς λέγοντος, ἐγὼ οὐκ ὀρθῶς ὑπολαμβάνω. ῥητορικὸν φὴς ποιεῖν δίος τ' εἶναι, ἐάν τις βούληται παρὰ σοῦ μανθάνειν; Γορ. Ναί. Σω. Οὐκοῦν τοῦδε πάντων ὧν τ' ἐπιστήμων εἶναι ὃ λέγω πιθανὸν εἶναι, οὐ διδάσκοντα· ἀλλὰ πείθοντα; Γορ. Γαῦ μὲν οὖν. Σω. Ἔλεγες γοῦν δήπου καὶ τοῦδε τὸ ὑγιεινοῦ, τὸ ἰατρικοῦ πιθανώτερος ἔσται ῥήτωρ. Γορ. καὶ γοῦν ἔλεγον οὕτω γε ὅλως. Σω. Οὐκοῦν ἐν οἷς λέγω, τούτοις· ἔστιν οὐ τοῖς μὴ εἰδόσιν· οὐ γὰρ δήπου τοῦτό γε τοῖς εἰδόσι, τὸ ἰατρὸς πιθανώτερος ἔσται. Γορ. Ἀληθῆ λέγεις. Σω. Οὐκοῦν τῷ ἰατρὸν πιθανώτερος ἔσται, τὸ εἰδότος πιθανώτερος γίγνεται. Γορ. Γαῦνε. Σω. Οὐκ ἰατρός γε ὤν· ἦ γάρ; Γορ. Ναί. Σω. Ὁ δὲ μὴ ἰατρός γε δήπου, ἀνεπιστήμων ὢν ὁ ἰατρὸς ἐπιστήμων; Γορ. Δῆλον ὅτι. Σω. Ὁ οὐκ εἰκὸς ἀρα τῷ εἰδότος οὐκ εἰδόσι πιθανώτερος ἔσται, ὅταν ὁ ῥήτωρ τῷ ἰατροῦ πιθανώτερος ᾖ· τοῦτο συμβαίνει, ἢ ἄλλο τι. Γορ. Τοῦτο οὕτω βαίνει συμβαίνει. Σω. Οὐκοῦν καὶ τοῦδε τἄλλα ἐπὶ τούτοις τέχνας, ὡσαύτως ἔχει ὁ ῥήτωρ καὶ ἡ ῥητορική· αὐτὰ μὲν τὰ πράγματα, οὐδὲν δεῖ αὐτὴν ἐπίστασθαι ὅπως ἔχει· μηχανὴν δέ τινα πειθοῦς εὑρηκέναι, ὥστε φαίνεσθαι τοῖς οὐκ εἰδόσι, μᾶλλον εἰδέναι τῶν εἰδότων. Γορ. Οὐκοῦν πολλὴ ῥᾳστώνη ὦ σώκρατες ἡγεῖται, μὴ μανθάνειν τὰς ἄλλας τέχνας, ἀλλὰ μίαν ταύτην, μηδὲν ἐλάττω εἶναι τῶν δημιουργῶν. Σω. Εἰ μὲν ἐλαττοῦνται, ἢ μὴ ἐλαττοῦνται ὁ ῥήτωρ τῶν ἄλλων σκεψόμεθα, ἐάν τι ἡμῖν πρὸς λόγου ᾖ· νῦν δὲ τόδε σκεψόμεθα· ἆρα τυγχάνει τοῦδε ὁ δίκαιον καὶ τὸ ἄδικον, καὶ τὸ αἰσχρὸν, καὶ ἀγαθὸν, καὶ κακὸν οὕτως ἔχων ὁ ῥητορικὸς ὡς τοῦδε τὸ ὑγιεινὸν, καὶ τἆλλα ὧν ἐπιστήμων ἐστὶν, ἢ τί ποτε ἐστὶν ἑκάστου ἐπιστήμων ἐστὶν, ἢ τί ποτε καλὸν, ἢ τί αἰσχρὸν, ἢ δίκαιον ἢ ἄδικον, περὶ τούτων δὲ περὶ αὐτῶν μεμαθηκὼς ἐλθὼν ἐπὶ ῥητορικὴν οὐκ ἀνάγκη ἐστὶν, καὶ δεῖ πρεσβύτερον ταῦτα ἀφικέσθαι παρὰ σοῦ, ἵνα μάλλον τι μαθήσεται τὸν ῥητορικὸν, εἰ δὲ μὴ, σὺ τῆς ῥητορικῆς διδάσκαλος, τούτων μὲν οὐδὲν διδάξεις τὸν ἀφικνούμενον, οὐ γὰρ σὸν ὄργον, ποιήσεις δ' οἷ τοῖς πολλοῖς δοκεῖν εἰδέναι αὐτὸν τὰ τοιαῦτα, οὐκ εἰδότα, καὶ δοκεῖν ἀγαθὸν εἶναι οὐκ ὄντα, ἢ τὸ παράπαν οὐχ οἷός τε ἔσει αὐτὸν διδάξαι τὸν ῥητορικὸν, ἐὰν μὴ προσείσῃ τοῦδε τούτων τὸν ἀλήθειαν, ἢ πῶς τὰ τοιαῦτα ἔχει ὦ γοργία· καὶ πρὸς σοῦ ὡς τοῦ αὖ τι ἕνεκα ἀποκαλύψας, τῆς ῥητορικῆς ἐπὶ τίς πότ' ἐλλωλαμέθ' ἔστιν. γορ. Ἀλλ' ἔγωγε μὲν οἶμαι ὦ σώκρατες εἰ καὶ τύχοι μὴ ἐσῶν, καὶ ταῦτα πα ρ'

ἐμοῦ μαθήσεται. Σω. Ἔχει δήπου καλῶς· ἀλλ' ὅπερ ἐντεῦθεν σύ τινα ποιήσεις, ἀνάγκη αὐτὸν εἰδέναι τὰ δίκαια καὶ τὰ ἄδικα. ἦ γάρ; πρότερόν γε ἢ ὕστερον μαθὼν τὰ τοιαῦτα παρὰ σοῦ. Γορ. Πάνυ γε. Σω. Τί οὖν ὁ τὰ τεκτονικὰ μεμαθηκὼς τεκτονικός, ἢ οὔ. Γορ. Ναί. Σω. Οὐκοῦν ᾧ ὁ τὰ μουσικὰ μουσικός. Γορ. Ναί. Σω. Καὶ ὁ τὰ ἰατρικὰ ἰατρικός. καὶ τἆλλα οὕτω κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ὁ μεμαθηκὼς ἕκαστα δικαιοῦτός ἐστιν δίκαια ἕκαστα καὶ ἐπίσταται ἃ ἐπιστήμη ἀπεργάζεται; Γορ. Πάνυ γε. Σω. Οὐκοῦν καὶ τὸν ῥητορικὸν τὸν λόγον καὶ ὁ τὰ δίκαια μεμαθηκὼς, δίκαιος. Γορ. Φαίνεταί που. Σω. Ὁ δὲ δίκαιος δίκαιά που πράττει; Γορ. Ναί. Σω. Οὐκοῦν ἀνάγκη τὸν ῥητορικὸν δίκαιον εἶναι. τὸν δὲ δίκαιον, βούλεσθαι δίκαια πράττειν. Γορ. Φαίνεται γε. Σω. Οὐδέποτε ἄρα βουλήσεται ὅγε δίκαιος ἀδικεῖν. Γορ. Ἀνάγκη. Σω. Τὸν δὲ ῥητορικόν, ἀνάγκη ἐκ τοῦ λόγου δίκαιον εἶναι. Γορ. Ναί. Σω. Οὐδέποτε ἄρα βουλήσεται ὁ ῥητορικὸς ἀδικεῖν. Γορ. Οὐ φαίνεται γε. Σω. Μέμνησαι οὖν λίγων ὀλίγω πρότερον· ὅτι οὐδεὶς τῶν παιδοφθορούντων ἐγκαλεῖ. οὐ γὰρ ἐκβάλλει ἐκ τῶν πόλεων, ἐὰν ὁ πύκτης τῇ πυκτικῇ μὴ καλῶς χρῆται τὸ καὶ ἀδικεῖν; ὡσαύτως δὲ οὔτω καὶ ἐάν ὁ ῥήτωρ τῇ ῥητορικῇ ἀδίκως χρῆται, μὴ τῷ διδάξαντι ἐγκαλεῖν, μὰ δὲ ἐξελαύνειν ἐκ τῆς πόλεως, ἀλλὰ δικαιοῦται μὴ οὐκ ὀρθῶς χρωμένῳ τῇ ῥητορικῇ; ἐρρήθη ταῦτα, ἢ οὔ; Γορ. Ἐρρήθη. Σω. νυνὶ δέ γε ὁ αὐτὸς οὗτος φαίνεται ῥητορικὸς οὐκ ἄν ποτε ἀδικήσας, ἢ οὔ. Γορ. Φαίνεται. Σω. Καὶ ἐν τοῖς πρώτοις γε ὦ γοργία λόγοις ἐλέγετο ὅτι ἡ ῥητορικὴ τῶ λόγους εἴη, οὐ γε τὸ ἀρτίου καὶ περιττοῦ· ἀλλὰ τοῦ δικαίου καὶ ἀδίκου, ἢ οὔ. Γορ. Ναί. Σω. Ἐτὸ οἶναι σου τότε ταῦτα λέγοντος, ὑπέλαβον ὡς οὐδέ ποτ' ἄν εἴη ἡ ῥητορικὴ ἄδικον πρᾶγμα, ὃ γ' ἀεὶ τὴ δικαιοσύνῃ τοὺς λόγους ποιεῖτο. ἐπειδὴ δὲ ὀλίγον ὕστερον ἔλεγες ὅτι ὁ ῥήτωρ τῇ ῥητορικῇ καὶ ἀδίκως χρῶτο, οὕτω θαυμάσας τῇ ἐναντιώσει οὐ σαφῶς ἔδοκουν τὰ λεγόμενα, ἐκείνους δ' οἶμαι τοὺς λόγους, ὅτι ἐμοὶ κρόδος ἦσθα ἢ ἐλέγχεσθαι ὡς περ ἐτύγχανεν, ἄξιον εἶναι διαλέγεσθαι. εἰ δὲ μή, ἐὰν χαίρῃς ὕστερον ἐμοῦ ἐπισκοπουμένου, ὁρᾷς δὴ καὶ αὐτός, ὅτι καὶ ὁμολογεῖται ἡ ῥητορικὸν ἀδικοῦν ἢ ἄδικος χρῆσθαι τῇ ῥητορικῇ, καὶ ἐγκλεῖν ἀδικεῖν. ταῦτα οὖν ὅπη ποτὲ ἔχει· μὰ τὴν κύνα ὦ γοργία, οὐκ ὀλίγας σωυσίας ἔδοξεν ὡς τις ἱκανῶς διασκέψασθαι. Γω. Τί δὲ ὦ σώκρατες οὕτω καὶ σὺ τοῦδε τῆς ῥητορικῆς δυσκόλως· ὡς τὸν νοῦν λέγεις, ἢ νὴ ὃ γοργίαν· ἠκούσθη σε μὲν προσομολογοῦντα τὴν ῥητορικὴν ἀδόξαν μὲν οὐχὶ καὶ τὰ δίκαια εἰδέναι καὶ τὰ καλὰ καὶ τἀγαθὰ· καὶ ἐὰν μὴ ἔλθῃ ταῦτα εἰσὼν παρ' αὐτόν, αὐτὸς διδάξειν ἕνεκα ἐκ ταύτης ἴσως τῆς ὁμολογίας οἱαστίον τί σωιέδη αὖ τοῖς λόγοις· τοῦτ' ὃ δὴ ἀγαπᾶς αὐτὸς, ἄκων ὠδὶ τοιαῦτα δρῶτά μκτα. ἐπεὶ τίνα εἶναι ἀπαρύσασθαι μὴ οὐχὶ καὶ αὖτ' ἐπίστασθαι τὰ δίκαια καὶ ἄλλους διδάξειν. ἀλλ' εἰς τὰ τοιαῦτα ἄγων, πολλὴ ἀγροικία ἔδει τοῦ λόγου. Σω. Εὖ γάλλιστ' ὦ λι· ἀλλά τοι ἴσχε πίτνᾶς κτώμενα ἑταίρους μὴ ἡμᾶς, ἵνα ἐπειδὰν αὖθ' προσβύτεροι γιγνόμενοι σφαλλώμεθα, παρόντες ὑμεῖς νουθετοῖεν ἐπανορθοῖ τε ἡμῶν τὸ βίον καὶ σὺ ὄργις. καὶ σὺ λόγοις· μὴ νῦν εἴτε ἐτὸ καὶ γοργίασ' οὐ τοῖς λόγοις σφαλλόμεθα, σὺ παρὼν ἐπανόρθου· λίκαιος δ' εἶ. μὴ ἐτὸ ἐθέλω τῶν ὁμολογημένων εἶναι σοι δοκεῖ μὴ καλῶς ὡμολογῆσθαι, αἰσθέσθαι ὅτι, αὖ σὺ βούλῃ, ἐαῦ μοι ὦ μένον φυλάττῃς. Γω. Τί δῆτα λέγεις· Σω. Τὸν μακρολογίαν ὃ πῶλε· ἐὰν προῶν ἐπιχείρησας χρῆσθαι. Γω. Τί δὲ οὐκ ἔξεστί μοι λέγειν ὁπόσα αὖ βούλωμαι; Σω. Δεινὰ μὲν τ' αὖ πάθοις ἂν εἰς Ἀθήνας ἐλθὼν, ἐὰν ζημιοῦσθαι ἀφικόμενος οὗ τ' ἐλλάδος πολεῖσι τὸν ἐξουσίαν τὸ λέγειν, ἔπειτα σὺ ἐνταῦτα τούτου μόνος ἀτυχήσεις· ἀλλὰ αὐτίθες, ἐ, σοῦ μακρὰ λέγοντος, μὴ ἐθέλοντος ἐπερωτώμενον ἀποκρίνεσθαι, οὐ δῆτα αὖ ἐτὸ πάθοιμι, εἰ μὴ ἔξεσταί μοι ἀπιόντα μὴ μὰ ἀκούειν σου; ἀλλ' εἴπ μόνον τῷ λόγου τῷ ἐρωτῶντος, μὴ ἐπανορθώσασθαι αὐτὸν βούλει, ὡς περ νῦν δὴ ἔλεγον ἀνάγκαιος ὄ, τι σοι δοκεῖ, αὐτῷ μοῦ δρῶτῶν τε καὶ δρωτώμενος, ὡς περ ἐτὸ τε μὴ γοργίασ', ἐλεγχέ τε μὴ ἐλέγχου· φὴς γὰρ δή που μὴ σὺ ἐπίστασθαι ἅπερ γοργίασ', ἦ οὔ. Γω. Ἔπομαι. Σω. Οὐκοῦν καὶ σὺ

κελεύεις

καλλίονες σὺ αὐτὸν ὦ Γοργία ἐκάστοτε ὅ, τι αὖ λις βούλητη, ὡς ἐπιτάμενος ἀποκρίνασθαι. Γῶ. Γαῦν μὲν οὖν. Σω. Καὶ νῦν δὴ ὦ Γοργία τοῦτον ἐπὸ τοῦ ὁτέρου ζοῦλει ποίει, ὅρώτα, ἢ ἀποκρίνου. Γῶ. Ἀλλὰ ποίησω ταῦτα. καί μοι ἀποκρίναι ὦ Σώκρατες. ἐπειδὴ γοργίασ' ἀποδεῖν σοι δοκεῖ τῆς ῥητορικῆς, σὺ αὐτὴν τίνα φὴς εἶναι. Σω. Ἆρα ὅρώτας ἵνα τέχνη φημὶ εἶναι; Γῶ. Ἔτωγε. Σω. Οὐδεμίαν ἔμοιγε δοκεῖ ὦ πῶλι ὡς γε πρὸς σὲ τἀληθῆ ἐρῆσθαι. Γῶ. Ἀλλὰ τί σοι δοκεῖ ῥητορικὴ εἶναι. Σω. Ῥᾴγμα ὃ φὴς σὺ ποιῆσαι τέχνην ὡ τῷ συγγράμματι ὃ ἐπὼ ἔσκεγχες αἰίγνων. Γῶ. Τί δῆτα λέγεις. Σω. Ἐμπειρίαν ἔτωγέ τινα. Γῶ. Ἐμπειρίαν ἄρα σοι δοκεῖ ἡ ῥητορικὴ εἶναι; Σω. Ἔμοιγε, εἰ μή τι σὺ ἄλλο λέγεις. Γῶ. Τίνος ἐμπειρίαν. Σω. Καὶτος ἔγωγε καὶ ἡδονῆς ἀπεργασίαν. Γῶ. Οὔκουν καλὸν σοι δοκεῖ ἡ ῥητορικὴ ἦ. χαρίζεσθαι δέον τ' εἶναι ἀνθρώποις; Σω. Τί δῆτα ὦ πῶλε πέπυσαι ἤδη παρ' ἐμοῦ ὅτι φημὶ αὐτὴν εἶναι. ὥστε τί μ' ἐρωτᾷς ὅρώτας. εἰ οὐ καλόν μοι δοκεῖ ἦ; Γῶ. Οὐ γὰρ πέπυσμαι ὅ τι ἐμπειρίαν τινὰ αὐτὴν φὴς ἦ. Σω. Βούλει οὖν ἐπειδὴ ἡμᾶς δ' χαρίζεσθαι σμικρὸν τί μοι χαρίσασθαι; Γῶ. Ἔτωγε. Σω. Ἐροῦ νῦν με ὁ ἅλο ποιΐα εἶναι μοι δοκεῖ τέχνη εἶναι. Γῶ. Ἐρωτῶ δὴ τίς τέχνη ὁ ἅλο ποιΐα. Σω. Οὐδεμία ὦ πῶλε. Γῶ. Ἀλλὰ τί φᾶθι. Σω. Φημὶ δὴ ἐμπειρίαν τίς. Γῶ. Τίς φᾶθι. Σω. Φημὶ δὴ χάριτος καὶ ἡδονῆς ἀπεργασίαν ὦ πῶλε. Γῶ. Ταυτόν δ' ἐστὶν ὁ ἅλο ποιΐα καὶ ῥητορική; Γῶ. Οὐδαμῶς γε. Σω. Ἀλλὰ τῆς αὐτ' ἐπιτηδεύσεως μέντοι. Γῶ. Τίνος λέγεις ταύτης. Σω. Μὴ ἀγροικότερον ἦ δ' ἀληθῆς ἀπεῖν. ὀκνῶ γοργίου ὄντος λέγειν μὴ ὄπταί με διακωμῳδῆσι δ' ἑαυτ' ἐπιτήδευμα. ἐπὼ δὲ ἐμὸν οὐδὲν ἡγοῦμαι ῥητορικὴν ὧν γοργίασ' ἐπιτηδεύει, οὐκ οἶδα. καὶ γὰρ αὖτη ἐκ τοῦ λόγου, οὐδὲν ἡμῖν καταφανὲς ἐχόμενο, τί ποτε οὗτος ἡγεῖται. ὃ δ' ἐπὼ καλῶ πᾶν ῥητορικὸν, πρᾴγματός τινός ἔστι μέρεον, οὐλοὸς τῶν καλῶν. Γῶ. Τίνος ὦ Σώκρατες ἐπεί, μᾶλλον ἐμὲ ἀγνοεῖς. Σω. Δοκεῖ γοῦν μοι ὦ Γοργία εἶναι. ἵνα ἐπιτήδευμα, τέχνην μὲν οὖ. ψυχῆς δ' ἕστοχασ τικῆς καὶ ἀσφαλείας. καὶ φύσει λεπτὸς προσομιλεῖν τοῖς ἀνθρώποις. καλῶ δὲ αὖτὸ ἐπὼ τὸ κεφάλαιον κολακείαν. ταύτης μοι δοκεῖ τ' ἐπιτηδεύσεως πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα μόρια εἶναι. εἴη δὲ καὶ ὄψοποιικὴ. ἣ δοκεῖ μὲν τέχνη εἶναι, ὡς δὲ ὁ ἐμὸς λόγος, οὐκ ἔστι τέχνη. ἀλλ' ἐμπειρία καὶ τριβή. ταύτης μόριον καὶ τὴν ῥητορικὴν ἐπὼ καλῶ. καὶ τὴν γε κομμωτικὴν. καὶ τὴν σοφιστικήν. τέτταρα ταῦτα μόρια ἐὰν τέτταρσι πράγμασιν. ἐὰν βούλητη πῶλος πυθάνεσθαι, πυθανέσθω. οὐ γὰρ πω πέπυσται, ὁ ποῖόν φαμὲ ἐπὼ τῆς κολακείας μόριον ἦ. καὶ ῥητορικὴν. ἀλλ' αὐτὴν λέληθε οὕτως ἀποκεκρυμμένος. ὁ δὲ, ἐπαυρῶτα ἐὰ οὐ καλὸν ἡγοῦμαι ἦ. ἐπὼ δὲ αὐτῷ οὐκ ἀποκρινοῦμαι πρότερον, ἕτε καλὸν, ἕτε αἰσχρὸν ἡγοῦμαι ἦ. καὶ ῥητορικὴν, πρὶν ἂν πρῶτον ἀποκρίνωμαι ὅ τί ἐστιν. οὐ γὰρ δίκαιον ὦ πῶλε. ἀλλ' ἑτέρᾳ βούλει πυθέσθαι, ὅρώτα ὁποῖον μόριον τ' κολακείας φημὶ ἦ. καὶ ῥητορικήν. Γῶ. Ἐρωτῶ δὴ καὶ ἀπόκριναι, ὁ ποῖον μόριον. Σω. Ἆρ' οὖν ἂν μάθοις ἀποκριναμένου; ἔστι γὰρ ἡ ῥητορικὴ κατὰ τὸν ἐμὸν λόγον, πολιτικῆς μορίου εἴδωλον. Γῶ. Τί οὖν καλὸν ἢ αἰσχρὸν λέγεις αὖτὴν ἦ; Σω. Αἰσχρὸν ἔτωγε. τὰ γοῦν κακὰ, αἰσχρὰ ἐπὼ καλῶ. ἐπειδὴ δεῖ σοι ἀποκρίνασθαι ὡς ἤδη εἰδότι ἅ ἐπὼ λέγω. Γορ. Μὰ τὸν δία ὦ Σώκρατες. ἀλλ' ἐπὼ οὐ δι' αὐτὸ σιωπᾶμι ὅτι λέγεις. Σω. Εἰκότως γε ὦ γοργία. οὐδὲν γοῦν πω σαφὲς λέγω. πῶλος δὲ ὅδε νέος ὢν ἐξύς. Γορ. Ἀλλὰ ἔσται μὰ Δία. ἐμοὶ δ' εἰπὲ πῶς λέγεις πολιτικῆς μορίου εἴδωλον ἦ. τὴν ῥητορικήν. Σω. Ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον μέντοι φράσω, ὅ γέ μοι φαίνεται ἦ ἡ ῥητορική. εἰ δὲ μὴ τυγχάνει ὂν τοῦτο, πῶλος ὧδε ἐλέγξει. σῶμά που καλεῖς τι καὶ ψυχήν. Γορ. Πῶς τὸ οὔ; Σω. Οὐκοῦν ἡγῇ τούτων εἶναι τινὰ ἦ κατάξιν ἀνεξίαν; Γορ. Ἔτωγε. Σω. Τί δὲ δοκοῦσαν μὴ ἀνεξίαν. ἀνδαν δοῦ; ὃ δ' ἐπόνδε λέγω. πολλοὶ δοκοῦσιν ἀνέχειν τὰ σώματα. οὓς οὐκ ἂν ῥᾳδίως ἄλθοι τὸ πῖσ' ὃ τι οὐκ ἂν ἔχυσιν ἄλλος, ἢ ἰατρός τε ἡ τ' γυμναστικῶν ὢν. Γορ. Ἀλληθῆ λέγεις. Σω. Τὸ τοιοῦτον λέγω ἡ σῶμα μὲν εἶναι καὶ ψυχήν. ὅτι ποιεῖ μὴ δοκεῖν ἀνέχειν σῶμα ἡ πὼ ψυχήν. ἔχει δὲ οὐδὲν μᾶλλον. γορ.

ἔστι ταῦτα. Σω. Φέρε δή σοι καὶ λυώμεθα, σαφέστερον ἐπιλέξεω ὃ λέγω. δυοῖν ὄν
τοιν πραγμάτοιν, δύο λέγω τέχνα σ. πλὴν μὴ ὠδὴ τῇ ψυχῇ, πολιτικὴν καλῶ. πλὴν δὲ
ὠδῆ τῷ σώματι, μίαν μὲν οὔπω ὀνομάσαι οὐκ ἔχω σοι. μιᾶς δὲ οὔσης τ' τοῦ σώματος
θρεπτέα, δύο μέρεα λέγω. πλὴν μὴ, γυμναστικὴν. πλὴν δὲ ἰατρικήν. τῆς δὲ πολιτικῆς,
αὖτε μὲν τῆς γυμναστικῆς, πλὴν νομοθετικήν. ἀντίστροφον δὲ τῇ ἰατρικῇ, πλὴν δικαιοσύ
νην. ἐπικουροῦσι μὲν δὴ ἀλλήλαις ἅτε ἂν οὖσαι ἐγγύτατα τοῦτων. ὅτε ἰατρικὴ
τῇ γυμναστικῇ. καὶ ἡ δικαιοσύνη τῇ νομοθετικῇ. ὅμως δὲ διαφθοροῦσί τι ἀλλήλαι. τετ
ταράων δὴ τούτων οὐσῶν. καὶ ἀεὶ πρὸς τὸ βέλτιστον ἀγαπτυουσῶν, τὸ μὲν, σῶμα. τῶν
δὲ, πλὴν ψυχὴν, ἡ κολακευτικὴ αἰσθανομένη, οὐ γνοῦσα λέγω. ἀλλὰ στοχασαμένη, τέρα
χα ἰαμένη πλὴν διανέμησα, ὑποδῦσα ὑπὸ ἕκαστον τ' μορίων, πρὸς ποιεῖτ ἓν ὄζον ὃ περ ὑπέ
μενε. καὶ τὸ μὲν βελτίστου οὐδὲν φροντίζα. τῷ δὲ ἀεὶ ἡδίστῳ θηρεύτ πλὴν αἴσθεσι. τῇ ἐξ
απατᾶ. ὥστε δοκεῖν πολλοῦ ἀξία. ἓν ὂν δὲ μὲν οὖν πλὴν ἰατρικὴν ἡ ὀψοποιικὴ ὑποδύνε. καὶ πρὸς ποιεῖτ τὰ βέλτιστα σιτία τῷ σώματι διαπέμε. ὥστ' εἰδέναι αὐ παιδὶ
διαφανίζειν ὀψοφόρον τε καὶ ἰατρὸν, ἢ αὖ αἰσθάσθαι οὕτως πρὸ ἡ παῖδες,
πότερος ἑταῖρε ἓ τῶν χρηστῶν σιτίων ἢ πονηρῶν ὁ ἰατρὸς ἢ ὁ ὀψοποιός, λιμῷ αὖ ἀπο
θανεῖν ἂν ἰατρόν. κολακείαν μὲν δὴ αὖ τὸ καλῶ. καὶ αἰσχρόν φημι εἶναι. δ' δι' ὃν τ' ὦ τοῦ
τι. ὄζον ἐ πρὸς σὲ λέγω. ὅτι τῷ ἡδίστῳ στοχάζητ ἄνευ τοῦ βελτίστου. τέχνην δὲ αὖ πλὴν
οὔ φημι εἶναι. ἀλλ' ἐμπειρίαν. ὅτι οὐκ ἔχει λόγον οὐδένα. ᾧ προσφέρει ἃ προσφέρει ἡ
ποῖα ἄπα πλὴν φύσιν ἐστίν. ὥστε πλὴν αἰτίαν ἐγώ εἰπεῖν. ἐπὶ δὲ τέχνην οὐ κα
λῶ ὃ αὖ ἢ ἄλογον πρᾶγμα. τούτων δὲ πέρι ἐὰν μὲν ἐθέλωσι βιπτεῖς, ἐθέλω ὑποχεῖν λόγον. τῇ
μὲν οὖν ἰατρικῇ ὥσπερ λέγω, ἡ ὀψοποιητικὴ κολακείᾳ ὑπόκειτ. τῇ δὲ γυμναστικῇ κα
τὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἔζον ἡ καμμελητική. καπηλεύτ τε καὶ ἀγυιᾶς, ἡ
αἰπολλὺ θηρος, χρώμασί τε καὶ χρώμασι ἢ λειότησι, καὶ αἰσθήσει, ἀπατῶσα. ὥστε πει
θεῖν, ἀλλόφυλον ἡδονὴ φιλητμένους, τὸ ἡκείου τ' ὀρθ τῆς γυμναστικῆς ἀμελεῖν. ἵν' οὖν
μὴ μακρολογῶ, ἐθέλωσι εἰπεῖν ὡς πρὸ ἡ γεωμέτραι. ἤδη τ' αὖ ἴσως ἀκολουθήσει σ'. ὃ
τι δ' ἡ καμμελητικὴ πρὸς γυμναστικήν. ἔζον ὀψοποιικὴ πρὸς ἰατρικήν. μᾶλλον δὲ ὧδε.
ὅτι δ' ἡ καμμελητικὴ πρὸς γυμναστικὴν, τοιοῦτο σοφιστικὴ πρὸς νομοθετικήν. καὶ ὅτι δ' ὀ
ψοποιητικὴ πρὸς ἰατρικήν, ἔζον ῥητορικὴ πρὸς δικαιοσύνην. ὅπερ μέ τοι λέγω, δέ
δηκα οὕτω φύσει. ἅτε λίχνους ὄντων, φύρουτ ὦ τῷ αὐτῷ καὶ τ' τοιαῦτα σοφιστικὴ καὶ
ῥήτορες. καὶ οὐκ ἔχουσιν ὅτι χρήσουτ, οὔτε αὐτοὶ ἑαυτοῖς, οὔτε οἱ ἄλλοι αὖσι τούτους. καὶ
γ' αὖ μὴ ἡ ψυχὴ τῷ σώματι ἐπιτάττει, ἀλλ' αὐτὴ αὐτῷ, καὶ μὴ ἔζον ταύτης κατα
θεωρεῖν καὶ αἰκείνητο, ἤτε ὀψοποιητικὴ καὶ ἡ ἰατρική, ἀλλ' αὐτὴ δ' σῶμα ἔκειτ ταθμώ
μενον ταῖς χρείσι ταῖς πρὸς αὐτὴν, δ' τῷ αἰτιολογόρου αὖ πολὺ ἦν ὦ φίλε πῶλε, σὺ δ'
τούτων ἔμπειρος, ὁμοῦ αὖ πάντα χρήματα ἐφύρεθ ὦ ᾧ αὐτῷ. ἀκείτ' τ' ὄντ' τῶν τε
ὑγιεινῶν καὶ ἰατρικῶν, καὶ ὀψοποιητικῶν. ὃ μὲν δὴ ἐγὼ φημι πλὴν ῥητορικὴν ἓ, ἀκήκοα σ'.
αὐτίστροφον ὀψοποιῆσα σὺ ψυχῇ ὡς ἐκεῖνο σὺ σώματι ἴσως μὴ οἶσθ ἄτοπον τι πεπίωκα,
ὅ τι σὺ οὐκ ἐῶν μακροὺς λόγους λέγειν, αὐτὸς μακρὸν λόγον ἀπὸ τύτα κα. ἄξιον μὴ οἶσθ ἐ
μοὶ συγγνώμην ἔχειν δεῖ. λίγοντος γάρ μου ὄρεχα, οὐκ ἐμαίθανες. οὐ δὲ χρῆν τῇ ἀ
ποκείσει, ἵνα σοι ἀπεκεκάμην, οὐδὲν ἧσσ ἦθα, ἀλλὰ ἐδίου δικαίως. ἐὰν μὲν οὖν καὶ
ἐτὸ σοῦ ἀποκειμοῦ μὴ ἔχω ὅ, τι χρήσωμαι, ἀφίεναι μὴ σὺ λόγον. ἐὰν δὲ ἔχω, ἔαμαι
χρῆν. λίκαιον γοῦ. μὴ γὰρ ταύτῃ ἀποκείσει ἔτι ἔχεις χρῆν χρῶ. Γῶ. Τί δῆτ
φὴς κολακείαν δοκεῖσοι ἓ ῥητορική; Σω. Κολακείαν μὲν οὖν ἔτω γε ἔπου μέρεον.
ἀλλ' οὐ μνημονεύεις τηλικούτος ὢν ὦ πῶλε; τί τάχα ὀρᾶσεις πρεσβύτης γενόμενος.
Γῶ. Ἦ οὖν δοκοῦσί σοι ὡς κόλακες οἱ ταῖς πόλεσι φαῦλοι νομίζεσθαι οἱ ἀγαθοὶ ῥή
τορες; Σω. Ἐρότημα τοῦτ' ὀρθῶτας, ἢ λόγου τινὸς ἀρχὴν λίγεις. Γῶ. Ἐρωτῶ ἔτω
γε. Σω. Οὐ δοκεμίζειν ἔμοιγε δοκοῦσιν. Γῶ. Πῶς νῦν μίζεσθαι. οὐ μέγιστον δύ
νασται πῶν ἐν ταῖς πόλεσιν; Σω. Οὐκ εἰ δ' λαύσεσθαι γε λέγεις ἀγαθόν γε ἓ τῷ δυ
ναμένῳ. Γῶ. Ἀλλὰ μὰ δι' ἔγωγε. Σω. Ἐλάχιστον τοίνυν μοι δοκοῦσι τ' οἱ τὴ πό

λει λυώσεσθαι

λει δικάζῃ ὁ ῥήτωρ εἰς. ΓΩ. Τί δ' οὐχ οὕτω δοκεῖ σοι τύραννοι ἀποκτιννύουσί τε οὓς ἂν βούλωνται, καὶ ἀφαιροῦνται χρήματα, καὶ ἐκβάλλουσιν ἐκ τῆς πόλεως οὓς ἂν δοκῇ αὐτοῖς; ΣΩ. Νὴ τὸν κύνα ἀμφισβητήσω σοι περὶ ἑκάστου ὧν λέγεις, πότερον αὐτὰ ταῦτα λέγωμεν καὶ γνώμην σεαυτοῦ ἀποφαίνῃ, ἢ ἐμὲ ἐρωτᾷς. ΓΩ. Ἀλλ' ἐπιχειρῶ σε ἐρωτᾶν. ΣΩ. Εἶεν· ὦ φίλε, εἰ πείσῃ δύο ἅμα με ἐρωτᾶς; ΓΩ. Πῶς δύο. ΣΩ. Οὐκ αὖ λέγω οὔ που πως ἔλεγες, ὅτι ἀποκτιννύουσιν οἱ ῥήτορες οὓς ἂν βούλωνται ὥσπερ οἱ τύραννοι, καὶ χρήματα ἀφαιροῦνται· καὶ ἐκβάλλουσιν ἐκ τῆς πόλεως οὓς ἂν δοκῇ αὐτοῖς; ΓΩ. Ἔπομαι. ΣΩ. Λέγω τοίνυν σοι ὅτι δύο ταῦτ' ἔστι τὰ ἐρωτήματα· καὶ ἀποκρινοῦμαί γε σοι πρὸς ἀμφότερα. Φημὶ γὰρ ἔγωγε πολλὴ ἰσχὺν ἐν τῇ πόλει εἶναι τοῖς ῥήτορσι, καὶ τοῖς τυράννοις, δικάζῃ μὲν οὖν ταῖς πόλεσι σμικρότατον ὄφελος πρὸς ἐμοῦ λέγοντος· οὐδὲν γὰρ ποιεῖν ὧν βούλονται ὡς ἔπος εἰπεῖν· ποιεῖν μέντοι τι ὃ ἂν αὐτοῖς δόξῃ, τοῦτο ἔχουσιν. ΓΩ. Οὐκοῦν τοῦτό ἐστι μέγα δικάζῃ. ΣΩ. Οὐχ ὡς γε φασὶ πῶλος. ΓΩ. Ἦ οὔ φημι; Φημὶ μὲν οὖν ἔγωγε. ΣΩ. Μὰ τὸν, οὐ σύ γε· εἰ περὶ μέγα δικάζῃ ἔφης ἀγαθὸν εἶναι τῷ δικαμένῳ. ΓΩ. Φημὶ γὰρ οὖν. ΣΩ. Ἀγαθὸν οὖν οἴει εἶναι τοιοῦτο ταῦτα ἃ ἂν δοκῇ αὐτῷ τοῦτο ποιεῖν; ΓΩ. Οὐκ ἔγωγε. ΣΩ. Οὐκοῦν ἀποδείξεις σὺ ῥήτορα σοῦ ἔχοντας· καὶ τέχνην μοι ἐπιδείκνυε ἀλλὰ μὴ κολακείαν, ἐμὲ δὲ ἐλέγξας σαυτὸν εἰ δέ με ἐάσεις ἀπέλεγκτον, οἱ ῥήτορες οἱ ποιοῦντες ἐν ταῖς πόλεσιν ἃ δοκεῖ αὐτοῖς καὶ οἱ τύραννοι, οὐδὲν ἀγαθὸν ἕξουσι κεκτήσονται· οἱ δὲ δικαμένοις ὅτιν' ὡς σὺ φῂς ἀγαθὸν· ἢ δὲ ποιεῖν αὐτὸν ἃ δοκεῖ, καὶ σὺ ὁμολογεῖς κακὸν εἶναι, ἢ οὔ. ΓΩ. Ἔστω γε. ΣΩ. Ὡς αὖ οὖν οἱ ῥήτορες μέγα δικαμένῳ ἢ οἱ τύραννοι ἐν ταῖς πόλεσιν, ἐὰν μὴ σὺν κρᾶτος ἐλεγχθῇ λόγῳ πῶλος, ὅτι ποιοῦσιν ἃ βούλονται. ΓΩ. Οὗτος ἀνήρ. οὔ φημι αὐτοὺς ποιεῖν ἃ βούλονται· ἀλλά μ' ἔλεγχε. ΣΩ. Οὐκ ἐθέλεις ὁμολογεῖν ποιεῖν ἃ δοκεῖ αὐτοῖς εἶναι ταῦτ' ἐστὶν τοῦτο πρόσθεν; ΓΩ. Καὶ ἔτι νῦν ὁμολογῶ. ΣΩ. Οὐκοῦν ποιοῦσιν ἃ βούλονται. ΓΩ. Οὔ φημι. ΣΩ. Ποιοῦντες δὲ ἃ δοκεῖ αὐτοῖς; ΓΩ. Φημί. ΣΩ. Κόλακά λέγεις ἢ ὑπόφυσῶ σώκρατες. ΣΩ. Μὴ κατηγόρει ὦ λῶστε πῶλε ἵνα πρόσει πως σε καὶ σύ. ἀλλ' εἰ μὲν ἔχεις ἐμὲ ἐρωτᾶν, ἐπίλειξον ὅ, τι βούλει· εἰ δὲ μή, αὐτὸς ἀποκρίνου. ΓΩ. Ἀλλ' ἐγὼ ἀποκρινοῦμαι, ἵνα μὴ ἐσθῶ ὅ, τι λέγεις. ΣΩ. Πότερον οὖν σοι δοκοῦσιν οἱ αὖθις ἔστ' βούλεσθαι ὅ αὐ πράττωσιν ἐκείνοις τε, ἢ ἐκεῖνο, οὗ οὕνεκα πράττεσι τοῦθ' ὃ πράττουσιν· οἷον οἱ τὰ φάρμακα πίνοντες ἢ τῶν ἰατρῶν, πότερόν σοι δοκοῦσι ἔστ' βούλεσθαι ὅ πρὸ ποιοῦσι πίνειν τὸ φάρμακον καὶ ἀλγεῖν, ἢ ἐκεῖνο δ' ὑγιάζειν, οὗ οὕνεκα πίνεσι. ΓΩ. Δηλονότι δ' ὑγιάζειν, οὗ οὕνεκα πίνουσιν. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἡ πλέοντές τε καὶ τἆλλα χρηματιζόμενοι χρηματίζονται, οὐ ἔστ' ὅτιν ὁ βούλονται, ὃ ποιοῦσιν ἐκάστοτε· τίς γὰρ βούλεται πλεῖν τε καὶ κινδυνεύειν καὶ πράγματ' ἔχειν· ἀλλ' ἐκεῖνο οἶμαι εὖ εἶναι πλέουσι, πλουτεῖν· πλούτου γὰρ οὕνεκα πλέουσι. ΓΩ. Ναί γε. ΣΩ. Ἀλλὰ δέ γε οὕτω καὶ ἐπὶ παντὸς τοῦ πράττειν οὕνεκά του, οὐ ἔστ' βούλεται ὃ πράττει, ἀλλ' ἐκεῖνο οὗ οὕνεκα πράττει. ΓΩ. Ναί. ΣΩ. Ἐν οὖν ἔστι τῶν ὄντων ὃ οὐχὶ ἤτοι ἀγαθὸν γ' ἐστὶν, ἢ κακὸν, ἢ μεταξὺ τούτοιν οὔτε ἀγαθὸν, οὔτε κακόν; ΓΩ. Πολλῶν ἀνάγκη ὦ σώκρατες. ΣΩ. Οὐκοῦν λέγεις εἶναι ἀγαθὸν μὲν, σοφίαν τε καὶ ὑγίειαν· καὶ πλοῦτον· καὶ τἆλλα τὰ τοιαῦτα· κακὰ δὲ τἀναντία τούτων; ΓΩ. Ἔστω. ΣΩ. Τὰ δὲ μήτε ἀγαθὰ μήτε κακὰ, ἅπερ τοιάδε λέγῃς, ἃ οἷόν τοτε μὴ μετέχει τοῦ ἀγαθοῦ· οἷόν τοτε δὲ τοῦ κακοῦ· ἐνίοτε δὲ ἑκατέρων· οἷον καθῆσθαι καὶ βαδίζειν καὶ πλεῖν· καὶ λίθους καὶ ξύλα· καὶ πάλλα τὰ τοιαῦτα; οὐ ταῦτα λέγεις, ἃ ἀλλάττει καλεῖς τὰ μήτε ἀγαθὰ μήτε κακά. ΓΩ. Οὔκ· ἀλλὰ ταῦτα. ΣΩ. Πότερον οὖν τὰ μεταξὺ ταῦτα, οἴεται τὰγαθὸν πράττουσιν ὅταν πράττωσιν, ἢ τἀγαθὰ τοῦ μεταξύ. ΓΩ. Τὰ μεταξὺ δή που τἀγαθῶν. ΣΩ. Τὰ ἀγαθὸν ἄρα διώκοντες, καὶ βαδίζομεν ὅταν βαδίζωμεν· οἰόμενοι βέλτιον εἶναι, καὶ ἑστάναι ἴσμεν ὅταν ἱστῶμεν τοῦ αὐτοῦ οὕνεκα τἀγαθοῦ, ἢ οὔ. ΓΩ. Ναί. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἀποκτίνυμεν, εἰ ἔστιν ἄρα ἀποκτίνυμεν· καὶ ἐκβάλλομεν, καὶ ἀφαιρούμεθα χρήματα, διὰ ταῦτα, οἰόμενοι ἄμεινον εἶναι ἡμῖν ταῦτα ποιεῖν ἢ μή. ΓΩ. Πάνυ γε. ΣΩ. Ἔστιν ἄρα τἀγαθοῦ πόσα ταῦτα ποιοῦσιν οἱ ποιοῦντες. ΓΩ. Φημί. ΣΩ. Οὐκοῦν ὡμολογή-

σεμνὸν ἄ οὐκοῦν τοῦτο ποιοῦμεν, μὴ ἐκεῖνα βουλόμενοι· ἀλλ' ἐκεῖνο. οὐ οὖν καὶ ταῦτα ποιοῦμεν.
ΓΩ. Μάλιστα. ΣΩ. Οὐκ ἄρα σφάττειν βουλόμεθα. οὐ δι' ἐκεῖνον ἐκτείνειν τὸν φίλον. οὐ δὲ χρήματα ἀφαιρεῖσθαι ἀπλῶς οὕτως. ἀλλ' ἐὰν μὴ ὠφέλιμα ᾖ ταῦτα, βουλόμεθα πράττειν αὐτά. βλαβερὰ δὲ ὄντα, οὐ βουλόμεθα. τὰ γοῦν ἀγαθὰ βουλόμεθα ὡς φίλ' εἶ. τὰ δὲ μήτε ἀγαθὰ μήτε κακά, οὐ βουλόμεθα. οὐ δὲ τὰ κακά. δι' ἀλιτεῖν σοι δοκῶ λίγειν ὦ πῶλε, ἢ οὔ. τί οὐκ ἀποκρίνῃ. ΓΩ. Ἀληθῆ. ΣΩ. Οὐκοῦν ἐπεὶ ταῦτα ὁμολογοῦμεν, ἴσμεν ὡς ἀποκτείνοντά τινα ἢ ἐκβάλλοντα ἐκ πόλεως ἢ ἀφαιροῦντα χρήματα, ἅττα τύραννος ὢν ἔστε ῥήτωρ, οἰόμενος ἂν αὐτῷ ἄμεινον, τυγχάνει δὲ οὐ κάλλιον, οὐδὲν δή που ποιεῖ ἃ δοκεῖ αὐτῷ. ἢ οὔ. ΓΩ. Ναί. ΣΩ. Ἐρῶν μὲν ἃ βούλεται, ἅπερ τυγχάνει ταῦτα κακὰ ὄντα; τί οὐκ ἀποκρίνῃ. ΓΩ. Ἀλλ' οὔ μοι δοκεῖ ποιεῖν ἃ βούλεται. ΣΩ. Ἔστιν οὖν ὅπως ὁ τοιοῦτος μέγα δυνήσεται ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ἐπειδὴ ἴσμεν μέγα δυνάσθαι ἀγαθὸν ὄντα κατὰ τὸν σὸν ὁμολογίαν; ΓΩ. Οὐκ ἔστιν. ΣΩ. Ἀληθῆ ἄρα ἐστὶν ἔλεγον. λέγων ὅτι ἔστιν ἀδύνατον τοιοῦτον ἐν τῇ πόλει ἃ δοκεῖ ποιεῖν ἃ βούλεται. ΓΩ. Ὡς δὴ σὺ ὦ σώκρατες, ἐκ τοῦ δέξαι ἐξεῖναί σοι ποιεῖν ὅτι δοκεῖ σοι ἐν τῇ πόλει μᾶλλον ἢ μή, οὐ δὲ ζηλοῖς ὅταν ἴδῃς τινὰ ἃ ἀποκτείναντα ἢ ἐξελάσαντα ὃν ἔδοξεν αὐτῷ, ἢ ἀφελόμενον χρήματα, ἢ δι' ἄμφω ταῦτα; ΣΩ. Δικαίως λέγεις ἢ ἀλίκως. ΓΩ. Ὁ πόδαπος τοῦτο, οὐκ ἀμφοτέρως ζηλωτόν ἐστιν; ΣΩ. Εὐφήμει ὦ πῶλε. ΓΩ. Τί δή. ΣΩ. Ὅτι οὐ χρὴ οὔτε τοὺς ἀζηλώτους ζηλοῦν, οὔτε τοὺς ἀθλίους. ἀλλ' ἐλεεῖν. ΓΩ. Τί δὲ οὕτω σοι δοκεῖ ἔχειν περὶ ὧν ἐγὼ λέγω τῶν ἀνθρώπων; ΣΩ. πῶς γὰρ οὔ; ΓΩ. Ὅς τις οὖν ἀποκτίννυσιν ὃν ἂν δόξῃ αὐτῷ δικαίως ἀποκτίννυς, ἆθλιος δοκεῖ σοι καὶ ἐλεεινός; ΣΩ. Οὐκ ἔμοιγε. οὐδὲν μέντοι ζηλωτός. ΓΩ. Οὐκ ἄρ' ἀθλιον ἔφαθα εἶναι; ΣΩ. Τὸν ἀλίκως γε ὦ ἑταῖρε ἀποκτείναντα. καὶ ἐλεεινὸν δὲ πρὸς τούτῳ καὶ δικαίως; ζηλωτόν. ΓΩ. Ἦ που ὃν ἀποθνήσκων ἀλίκως, ἐλεεινός τε καὶ ἄθλιός ἐστιν. ΣΩ. Ἦ που ἃ ἀποκτίννυς ὦ πῶλε. καὶ ὃν ἃ δικαίως ἀποθνήσκων. ΓΩ. πῶς δῆτα ὦ σώκρατες. ΣΩ. Οὕτως, ὡς μέγιστον τῶν κακῶν τυγχάνει ὂν ἀδικεῖν; ΓΩ. Ἦ γὰρ οὐχὶ μέγιστον; οὐ τὸ ἀδικεῖσθαι μεῖζον; ΣΩ. Ἥκιστά γε. ΓΩ. Σὺ ἄρα βούλοιο ἂν ἀδικεῖσθαι μᾶλλον ἢ ἀδικεῖν; ΣΩ. Βουλοίμην μὲν μὴ ἂν ἑτερωσοῦν οὐδέτερα. εἰ δ' ἀναγκαῖον εἴη ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖσθαι, ἑλοίμην ἂν μᾶλλον ἀδικεῖσθαι ἢ ἀδικεῖν. ΓΩ. Σὺ ἄρα οὐκ ἂν δέξαιο τυραννεῖν; ΣΩ. Οὐκ. εἰ δὲ τυραννεῖν σε λέγεις ὅτερ ἐτύ. ΓΩ. Ἀλλ' ἔτι γε δῆτα λέγω ὅτερ ἄρτι ἐξεῖναι ἐν τῇ πόλει, ὃ ἂν δοκῇ αὐτῷ, ποιεῖν δῆτα μὴ ἀποκτιννύντι μὴ ἐκ βάλλοντι μὴ πάντα πράττοντα κατὰ τὸν αὐτοῦ δόξαν. ΣΩ. Ὦ μακάριε. ἐμοῦ δὴ λέγοντος τῷ λόγῳ ἐπιλαβοῦ. εἰ γὰρ ἐτὸν ἐν ἀγορᾷ πλησίον, λαβὼν ἂν μάλιστ' ἐγχειρίδιον, λίποιμι πρὸς σὲ, ὅτι ὦ πῶλε, ἐμοὶ δοκεῖ τις ἢ τυραννὶς θαυμασία ἄρτι προσγέγονε. ἐὰν γὰρ ἄρα μοι δόξῃ τινὰ τουτωνὶ τῶν ἀνθρώπων ὧν σὺ ὁρᾷς, αὐτίκα μάλα δεῖν τεθνάναι, τεθνήξεται οὗτος ὃν ἂν δόξῃ. καὶ τινα δόξῃ μοι τῆς κεφαλῆς αὐτῶν ἢ τὰ πτερύγια δεῖν, κατατμηθήσεται αὐτίκα μάλα. καὶ ἵνα μείζων σοι διελθεῖν, διελθήσομαι ἵνα, οὕτω μέγα ἐτὸν δυνάσομαι οὐ τῇδε τῇ πόλει, ἐὰν οὕτω κατανοήσω σοι δεῖξαι μὴ δ' ἐγχειρίδιον, ἴσως ἂν ἔτερος ἰδὼν ὅτι ὦ σώκρατες, οὕτω μὲν πάντες ἂν μέγα δυνάσαιντο. ἐπεὶ καὶ ἐμπρωθέν οἰκία τούτῳ τῷ κρώπῳ ἰὼν τινα ἂν σοι δοκῇ μὴ τάχα ἀδικαίων νικῶσα, μὴ ξυλίφῃς, μὴ τὰ κλοῖα πάντα, μὴ τὰ δημόσια, μὴ τὰ ἴδια, ἀλλ' οὐκ ἄρα τοῦτ' ἔστι μέγα δυνάσθαι. ἃ δοκεῖ αὐτῷ. ἢ δοκεῖ σοι; ΓΩ. Οὐ δῆτα οὕτω γε. ΣΩ. Ἔχεις οὖν εἰπεῖν διότι μέμφῃ τῷ τοιαύτην δύναμιν; ΓΩ. Ἔγωγε. ΣΩ. Τί δὴ λέγε. ΓΩ. Ὅτι ἀνάγκαιον ἦν οὕτω πράττοντα, ζημιοῦσθαι ἔστι. ΣΩ. Τὸ δὲ ζημιοῦσθαι οὐ κακόν; ΓΩ. Γαῦγε. ΣΩ. Οὐκοῦν ὦ θαυμάσιε μέγα δυνάσθαι πάλιν αὖ σοι φαίνεται, ἐὰν μὴ πράττουσι ἃ δοκεῖ, ἐπὴν τὸ ὠφελίμως πράττειν, ἀγαθόν τε ᾖ, μὴ ᾖ ὡς ἔοικεν ἔστι τὸ μέγα δυνάσθαι. εἰ δὲ μὴ, κακὸν, μὴ σμικρὸν δυνάσθαι σκεψώμεθα δὲ μὴ τόδε. ἄλλο τι, ἢ ὁμολογοῦμεν αἰσχρὰ μὲν ἄμφω εἶναι τὸ ἀποκτιννύναι τε καὶ ἐξελαύνειν τὸν ἀνθρώπους μὴ ἀφαιρεῖσθαι χρήματα, αἰσχρὰ δὲ οὔ; ΓΩ. Γαῦγε. ΣΩ. Τοῦτο μὲν δὴ ὡς ἔοικε μὴ σοῦ μὴ παρ' ἐμοῦ ὁμολογεῖται. ΓΩ. Ναί. ΣΩ. Πότερα οὖν σὺ φὴς ἄμφω

εἶναι

ἢ ταῦτα ποιεῖν. ἐπὶ τίνα ὅρον ὁρίζῃ. ΓΩ. Σὺ μὲν ἤδη ὦ σώκρατες, ἀπόκειται παντὸς μᾶλλον. ΣΩ. ἐὰν μὴ τοίνυν φημὲ ὦ πῶλε εἶσαι παρ' ἐμοῦ ἥδιον ὅστις ἀκούσῃ, ὅταν μὴ δι' κακίας τίς ταῦτα ποιῇ, ἄμεινον ἢ. ὅταν δι' ἀβελτίας, ἧττον. ΓΩ. χαλεπὸν γέ σε ἐλέγξαι ὦ σώκρατες. ΣΩ. ἀλλ' οὐχὶ καὶ παῦσαι ἐλέγξαντα, ὅτι οὐκ ἀληθῆ λέγεις; ΓΩ. πολλὰ μὲν οὖν ἐγὼ τῶν παρὰ σοὶ χάριν ἔχω, ἴσως δὲ κἀγὼ σοὶ ἐάν μ' ἐλέγξῃς, καὶ ἄλλα μυρία ἐξῶ φυλακείας. ἀλλὰ μὴν οὐκ ἄμεινον οὕτω διαπερᾶναι τῶν λόγων. ἀλλ' ἔλεγχε. ἀλλὰ μὴν ὦ σώκρατες σοῦ γέ σε δεῖ παντελῶς πρᾴγματος ἐλέγχειν. τὰ γὰρ εἰκότα καὶ πρώτω γεγονέναι, ταῦτα ἀκούσαι ἐλεγχεῖ ἐστι. καὶ ἀπολέξαι, ὡς πολλοὶ ἀδικοῦντες οὕτω, εὐδαίμονές εἰσι. σω. τὰ ῥῆτα ταῦτα. ΓΩ. Ἀρχέλαον δή που λέγεις τὸν περδίκκου, ὀρθῶς ἄρχοντα μακεδονίας; ΣΩ. εἰ δὲ μή, ἀλλ' ἀκούω γε. ΓΩ. Εὐδαίμων οὖν σοι δοκεῖ εἶναι, ἢ οὔ θλιος. σω. Οὐκ οἶδα ὦ πῶλε. οὐ γάρ πω συνέγενα τῷ ἀνδρί. ΓΩ. Τί δαὶ συγγενόμενος αὖ γνοίης, ἄλλως δὲ αὐτόθεν οὐ γιγνώσκεις ὅτι εὐδαιμονεῖ; σω. μὰ δί' οὐ δῆτα. πῶ. Δῆλον δή ὦ σώκρατες ὅτι οὐ δὴ τὸ μέγαν βασιλέα γινώσκειν φήσεις εὐδαίμονα εἶναι. σω. καὶ ἀληθῆ γε ὦ πῶλε. οὐ γὰρ οἶδα παντελῶς ὅπως ἔχει τὴ δικαιοσύνῃ. πῶ. Τί δὲ οὐ τοῦτῳ πᾶσα ἡ εὐδαιμονία ἐστίν; σω. ὥς γε ἐγὼ λέγω ὦ πῶλε. τὴ μὲ γὰρ ἀληθῆ ἀγαθὸν αὐτὸν καὶ γυναῖκα, εὐδαίμονα φημί. τὴν δὲ ἄδικον καὶ πονηρὸν, ἄθλιον. ΓΩ. Ἄθλιος ἄρα ἐστὶν ὁ ἀρχέλαος κατὰ τὸν σὸν λόγον; σω. εἴπερ γε ὦ φίλε ἄδικος. πῶ. Ἀλλὰ μὴν δὴ πῶς οὐκ ἄδικος ὦ γε προσῆκε μὴ τὴ ἀρχῆς οὐδὲν ἦν νῷ ἔχει, ὃν ἐκ γυναικὸς. ἣν λοῦλι ἀλκέτου τὴ περδίκκα ἀδελφοῦ, καὶ κατὰ μὲν τὸ δίκαιον, λοῦλος ὢν ἀλκέτου. καὶ εἰ ἐβούλετο τὰ δίκαια ποιεῖν, ἐλοῦλθε καὶ ἀλκέτῃ, καὶ ἦν εὐδαίμων κατά γε τὸν σὸν λόγον. νῦν δὲ θαυμασίως ὡς ἄθλιος γέγονε, ἐπεὶ τὰ μέγιστα ἠδίκηκεν. ὃς γε πρῶτον μὲν τὸν ἀνεψιὸν τὸν δικαιότατον καὶ θεῖον μετὰ πυθάμενος, ὡς ἀποδώσων τὴν ἀρχὴν ὧ τὸν περδίκκας αὐτῷ ἀφείλετο, ξενίσας καὶ καταμεθύσας, αὐτόν τε καὶ τὸν υἱὸν αὐτῷ ἀλέξανδρον, παιδίον αὐτῷ ὀκτὼ ἐτῶν ὄντα, ἐμβαλὼν εἰς ἅμαξαν, νύκτωρ ἐξαγαγὼν, ἀπέσφαξέ τε καὶ ἀφανίσαι ἀμφοτέρους. καὶ ταῦτα ἀδικήσας, ἐλάθετο ἑαυτῷ ἀθλιώτατος γενόμενος. καὶ οὐ μετεμέλησεν αὐτῷ. ἀλλ' ὀλίγον ὕστερον, τὸν ἀδελφὸν, τὸ γνήσιον τὸν περδίκκου υἱὸν, παῖδα ὡς ἐπὶ αὐτῇ οὖ ἡ ἀρχὴ ἐγίγνετο κατὰ τὸ δίκαιον, οὐκ ἐβιάσθη εὐδαίμων γενέσθαι δικαίως ἐκ θρέψας καὶ ἀποδοὺς τὴν ἀρχὴν ἐκείνῳ. ἀλλ' εἰς φρέαρ ἐμβαλὼν καὶ ἀποπνίξας, πρὸς τὴν μητέρα αὐτῷ κλειτὼ πέμψαι, χῆνα ἔφη διώκοντα ἐμπεσεῖν καὶ ἀποθανεῖν. τοιγάρτοι νῦν, ἅτε μέγιστα ἠδικηκὼς τὸ ὠμακεδονίας. ἀθλιώτατος ὢν πάντ' μακεδόνων. ἀλλ' οὐκ εὐδαιμονέστατος. καὶ ἴσως ἔστιν ὅστις ἂν ἀθλιώτερος ἀπὸ σοῦ ἀρξάμενος, δέξαι τ' ἂν ἄλλος ὃς ποτ' ὦ μακεδόνων γενέσθαι μᾶλλον ἢ ἀρχέλαος. σω. καὶ κατάρχεις τὸ λόγων ὦ πῶλε, ἵνα γέ σε ἐπήνεσα, ὃν μοι δοκεῖς δὴ πρὸς τὴν ῥητορικὴν πεπαιδεῦσθαι. τὸ δὲ διαλέγεσθαι ἡμᾶς πεκέναι. καὶ νῦν ἄλλοτε οὗτος ἔστ' ὁ λόγος, ὃν μὲ καὶ σὺ παῖς ἐλέξεις, καὶ ἐγὼ σοῦ νῦν ὡς σὺ οἴει ἐλεγλέγμαι τούτῳ τῷ λόγῳ φάσκων ἐν ἀδικεῖν τὰ οὐκ εὐδαίμονα εἶναι. πόθεν ὦ γαθέ. καὶ μὴν ἐμοί γέ σοι τοῦτ' ὀμολογῶ ὃ σὺ φῄς. πῶ. Οὐ γὰρ ἐθέλεις. ἐπεὶ δοκεῖ γέ σοι ὡς ἐγὼ λέγω. σω. ὦ μακάριε ῥητορικῶς γοῦν μοι ἐπιχειρεῖς ἐλέγχειν. ὥσπερ οἱ οὐ ἔθεσι διαπεπαίσοις ἠνόμωσοι ἐλέγχειν. καὶ τὰ ἐκεῖ οἱ ἔτεροι δοκοῦσι ἐλέγχειν, ἐπειδὰν τὸ λόγων ὧν αὖ λέγωσι μαρτύρας πολλοὺς παρέχωνται καὶ εὐδοκίμους. ἐγὼ δὲ τοιαυτὶα λέγω, εἷς μόνος παρέχομαι μηδένα. οὕτως δὲ ἐλέγχομαι, οὐδενὸς ἄξιος ὢν πρὸς τὴν ἀλήθειαν. οἶσθα γὰρ καὶ καταψευδόμαρτυρηθέντ' ἂν πολλῶν καὶ δοκούντων εἶναί τι. καὶ νῦν τ' ὧν σὺ λέγεις, ὀλίγου σοι πάντες συμφήσουσι ταῦτα ἀληθῆ εἶναι καὶ ἐμοῦ. καὶ ἐὰν βάλῃ κατ' ἐμοῦ μάρτυρας παρέχεσθαι, ὡς ἐν ἀληθῆ λέγω, μαρτυρήσουσί σοι, ἐὰν μὴ βάλῃ νικᾶς ὀνικηρέτου καὶ οἱ ἀδελφοὶ μετ' αὐτὸν. ὧν οἱ νῦν ἐπὶ θρόνῳ ἐστῶτες εἰσὶν οἱ τῷ διευσίῳ ἐὰν δὲ βάλῃ ἀριστοκράτης ὁ σκιλλίτ. οὗ αὖ ἐστὶν οἱ πυθοῦ ἕνεκα δ' καλὸν αὐλῆται. ἐὰν δὲ βάλῃ περικλείτης ὅλην οἰκίαν, ἣ ἄλλη συβόσεια ἐμοῦ ἕνεκα αὖ βούλεται ἐκλέξασθαι. ἀλλ' ἐγώ σοι ἓς ὧν ἔχω ὁμολογῶ. οὐ γοῦν μοι σὺ αὐτὸς ἐρεῖς. ἀλλὰ φαῦλα μαρτύρας πολλὰς κατ' ἐμοῦ παρασχόμενος, ἐπιχειρεῖς ἐκβάλλειν μ' ἐκ τ' ἐδίας καὶ τ' ἀληθοῦς. ἐγὼ δ' οὐ μὴ σὺ αὐτὸς οἷα ὄντα μάρ-

τυρα παρέχομαι, ὁμολογοῦντα ἃ ἂν λέγω, οὐδὲν δίομαι ἄξιον λόγου πεπονθέναι, ἃ ἂν αὖ ἐμὲ ὁ λόγος ἐξ. δίομαι δ' ἐξ ἐμοῦ, ἐὰν μὴ ἐπόσοι μαρτυρῶσιν ἐξ ὧν μόνος, ἐὰν δ' ἄλλους πάντας τούτους χαίρειν ἐᾶς. ἔστι μὲν δὴ οὗτός τις τρόπος ἐλέγχου, ὡς σύ τε οἶμαι καὶ ἄλλοι πολλοί. ἔστι δὲ καὶ ἄλλος ὃν ἐγὼ αὖ δίομαι παρακαλέσαντες οὕτω παρ' ἀλλήλους σκοπώμεθα. ἆρα δοίσουσιν ἀλλήλων. καὶ γὰρ τυγχάνει ἃ ἂν ἀμφισβητοῦμεν, οὐ πάνυ σμικρὰ ὄντα. ἀλλὰ σκοπῶν ἐν ταῦτα ἃ ἂν ἀδοίναι τὸ κράλλιστον, μὴ εἰδέναι τὸ αἴσχιστον. ἔστι φάλαμαι αὖ τόδε ἢ γιγνώσκειν, ἢ ἀγνοεῖν, ὅς τις τὸ δίκαιόν ἐστι, καὶ ὅς τις μή. αὐτὴ καὶ πρῶτον ἃ οὐ νοῶ ὁ λέγος ἐστί, σὺ καὶ εἰόν τε ἐξ μανθάνειν αὖ ὅτι ποτὲ ἐστὶ τὸ δίκαιον καὶ ἄδικον ὄντα. ἔ πρὸ αὐχέλαον ἄδικον μὲν ἐγὼ ἔστιν, δίκαιόν δέ. ἄλλοτι ὡς οὕτω σου νομίζοντος διαπράττεσθαι; ΓΩ. Ναὶ γα. ΣΩ. Ἐπὶ δὲ φημι ἀδικάσειν. οὐ μὲν δυτὶ ἀμφισβητοῦμεν. ἆρα ἀδικῶν δὲ δὴ δίκαιόν ἐστι ἆρ' αὖ τυγχάνει λίκης τε καὶ τιμωρίας; ΓΩ. Ἥκιστά γε. ἐπεὶ οὕτω γ' αὖ ἀθλιώτατος ἂν. ΣΩ. Ἀλλ' ἐὰν ἄρα μὴ τυγχάνῃ λίκης ὁ ἀδικῶν κατὰ τὸν λόγον δίκαιόν ἐστι; ΓΩ. Φημί. ΣΩ. Κατὰ δὲ γε σὲ ἐμὲ δόξειεν ἃ πᾶσι ὁ ἀδικῶν τε καὶ ὁ ἄδικος, ἀπάντῃ μὲν ἄθλιος. ἀθλιώτερος μὲν τοίνυν ἐὰν μὴ δίδῶ λίκην, μὴ δὲ τυγχάνῃ τιμωρίας ἀδικῶν. ἔπειον δὲ ἄθλιος ἐὰν δίδῶ λίκην, μὴ τυγχάνῃ λίκης ὑπὸ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων. ΓΩ. Ἆρα πάνυ γε ὦ σώκρατες ἐπιχειρεῖς λέγειν. ΣΩ. Παρέσομαι δέ γε καὶ σὺ ποιῶν ἃ ἐπαίρει ταυτὰ ἐμοὶ λέγειν. φίλον γούν σε ἡγοῦμαι. ναὶ μὲν δὴ καὶ διαφθερόμεθα, ταῦτ' ἐστὶ σκόπει δὴ καὶ σύ. ἔπειτ' ἐκ τοῦ τοῖς ἐμπροσθεν ὁμολογεῖν τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι κάκιον ἦν; ΓΩ. Ναί γα. ΣΩ. Σὺ δὲ τὸ ἀδικεῖσθαι; ΓΩ. Ναί. ΣΩ. Καὶ τοὺς ἀδικοῦντας ἀθλίους ἔφω εἶναι ἐὰν μὴ ἴσχυλίζηται ὑπὸ σοῦ; ΓΩ. Ναὶ μὰ δία. ΣΩ. Ὡς σὺ οἴει ὦ πῶλε. ΓΩ. Ἀληθῆ γὰ οἰόμενος ἔσως. ΣΩ. Σὺ δέ γε ἀδικήσαντας αὖ τοὺς ἀδικοῦντας ἐὰν μὴ δίδῶσι δίκην. ΓΩ. Ναὶ μὴ οἶμαι. ΣΩ. Ἐπὶ δὲ αὐτοὺς ἀθλιωτάτους φημί. τοὺς δὲ δίδόντας δίκην, ἧττον βούλει μὴ ἄθλιον ἐλέγχειν; ΓΩ. Ἀλλ' ἔπ' τ' ἐκείνου χαλεπώτερόν ἐστι ὦ σώκρατες ἐλέγξαι. ΣΩ. Οὐ δῆτα ὦ πῶλε. ἀλλ' ἀδύνατον. ἐὰν γὰρ ἀληθῆ, οὐδέποτε ἐλέγχῃ. ΓΩ. πῶς λέγεις; ἐὰν ἀδικῶν αὖτος ἀνὴρ τύραννος ἐπιβάλλων. μὴ δοκῇ εὐδαίμων εἶναι. μὴ ἐκτέμνῃ καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκκόπτων. καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ μεγάλα ἀνθρώπων καὶ πανδοκεῖα πολλὰ λώβαι αὐτός τε λωβηθεὶς. καὶ τοὺς αὐτοῦ ἐπισῶν παῖδάς τε καὶ γυναῖκα φέροντα ἀναστυρωθῇ. ἢ κατὰ πῆ ὦ ἢ, οὗτος ἄθλιος ἔσται, ἐὰν διαφυγὼν τύραννος κατασῇ καὶ ἄρχων αὐτῇ φιλοσοφῇ, φιλῶ δ', τι αὖ βέλτιστ', ζηλωτὸς ὢν καὶ εὐδαιμονιζόμενος ὑπὸ τ' πολιτῶν καὶ τ' ἄλλων ξένων, ταῦτα λέγεις ἀληθέστατον εἶναι ἐξελέγχειν; ΣΩ. Μορμολύττῃ αὖ ὦ γλυκεῖα πῶλε. καὶ οὐκ ἐλέγχεις. ἆρ' ἐν δὲ ἐμὲ τύραννον ὅμως δὲ ὑπόμνησόν με σμικρόν. ἐὰν ἀλήκως ἐπιβουλεύων τυραννίδι ἕπῃς; ΓΩ. Ἔγωγε. ΣΩ. Εὐδαιμονέστερος μὲν τοίνυν οὐδέ ποτε ἔσται οὐδέτερος αὐτῶν, οὔτε ὁ πεπειραμένος τὴν τυραννίδα ἀλήκως, οὔτε ὁ λίκην δίδούς. δυοῖν γοὖν ἀθλίοιν ἥττων εὐδαιμονέστερος μὴ οὐκ ἂν εἴη. ἀθλιώτερος μέν τοι ὁ διαφυγὼν καὶ τυραννεύσας. τί δῆτα ὦ πῶλε γελᾷς. ἄλλο αὖ δῆτα ἔδος ἐλέγχου δεῖ, ἐπειδαί τις τί ἔπη κατὰ γελᾷ, ἐλέγχθαι δὲ μή. ΓΩ. Οὐκ οἶει ἐξελήλεγχθαι ὦ σώκρατες ὅταν τοιαῦτα λέγῃς, ἃ οὐδεὶς ἂν φήσειεν αἰών; ἐπεὶ ὅρου τινὰ τοῦτων ἴσθι. ΣΩ. Ὦ πῶλε. οὐκ ἐμοὶ τῶν πολιτικῶν. μὴ πέρυσι βουλεύειν λαχὼν ἐπειδὴ ἡ φυλὴ ἐπρυτάνευε, μὴ ἤθελε με ἐπιψηφίζειν, γέλωτα παρεῖχον, μὴ οὐκ ἠπίσταμην ἐπιψηφίζειν. μὴ οἶμαι μὴ δὲ νοῦ με κέλευε ἐπιψηφίζειν τοὺς παρόντας. ἀλλ' εἰ μὴ ἔχεις τούτων βελτίω ἐλέγχειν, ὅπερ νοῦ δὴ ἐγὼ ἔλεγον, ἐμοὶ οὐ μέρος παράδος, μὴ πείρασαι τῷ ἐλέγχειν, οἷ ἐγὼ δίομαι δεῖν ἔστιν. ἐγὼ γὰρ ἃ ἂν λέγω, οἷς μὲν παρακάθῃ μαρτυρεῖ πίσταμαι, αὐτὴν πρὸς ὃν αὖ μοι ὁ λόγος ἐστί. τοὺς δὲ πολλοὺς οὐ χαίρειν. μὴ οἷς ἐπιψηφίζειν ἐπίσταμαι. τοῖς δὲ πολλοῖς οὐ δι διαλέγομαι. ὅρα οὖν εἰ ἐθέλῃσεις αὖ τῷ μέρει δίδόναι ἔλεγχον, ἀποκρινόμενος τὰ ἐρωτώμενα. ἐγὼ τ' δὴ δίομαι, μὴ ἐμὲ καὶ σὲ καὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ἃ ἀδικεῖν τ' ἀδικεῖσθαι κάκιον ἐστὶν ἢ μὴ δίδόναι δίκην τῷ δίδόναι. ΓΩ. Ἐγὼ δέ γε οὔτ' ἐμὲ, οὔτ' ἄλλον οἰοῦν οὐδένα. ἐπεὶ σὺ δίξει αὖ μᾶλλον ἀδικεῖσθαι, ἢ ἀδικεῖν; ΣΩ. Καὶ σύ γ' αὖ μὴ οἱ ἄλλοι πάντες. ΓΩ. Πολ

λοῦ

λοῦ γε λέγεις. ἀλλ' οὔτ' ἐγὼ οὔτε σύ· οὔτ' ἄλλος οὐδείς. Σω. Οὐκοῦν ἀνάγκη. Γῶ. Γαύ μὲν οὖν. καὶ γοῦν ἐπιθυμῶ ἀκοῦσαί σου, τί ποτ' ὄφελος. Σω. Λέγε δή μοι ἴνα ἀδῇς. ὥσπερ αὖ ἐξ ἀρχῆς σε ἠρώτων. πότερον δοκεῖσοι ὦ πῶλε κάκιον εἶναι ἢ ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖσθαι. Γῶ. Τὸ ἀδικεῖσθαί μοι γε. Σω. Τί δαί; δὴ αἴσχιον. πότερον ἢ ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖσθαι. ἀποκρίνου. Γῶ. Τὸ ἀδικεῖν. Σω. Οὐκοῦν καὶ κάκιον εἶπερ αἴσχιον. Γῶ. Ἥκιστά γε. Σω. Μανθάνω οὐ ταυτὸν ἡγῇ σὺ ὡς ἔοικας καλόν τε καὶ ἀγαθὸν καὶ κακὸν καὶ αἰσχρόν. Γῶ. Οὐ δῆτα. Σω. Τί δαί; τόδε. τὰ καλὰ πάντα ἢ καὶ σώματα καὶ χρώματα, καὶ σχήματα καὶ φωνὰς καὶ ἐπιτηδεύματα, ἐς οὐδὲν ἀποβλέποντα καλεῖς ἐνίοτε καλά; οἷ. πρῶτον τὰ σώματα τὰ καλά, οὐχὶ ἤτοι κατὰ τὴν χρείαν λέγεις καλὰ εἶναι. πρὸς ὅ αὖ ἕκαστον χρήσιμον ἢ πρὸς ὅτιοῦν, ἢ κατὰ ἡδονήν τινα. ἐὰν οὖ τῷ θεωρεῖσθαι χαίρειν ποιῇ τοὺς θεωροῦντας; ἔχεις τί ἐκφέρῃς τούτων λέγων περὶ σώματος κάλλους; Γῶ. Οὐκ ἔγωγε.

Σω. Οὐκοῦν καὶ τἄλλα πάντα οὕτω καὶ σχήματα, καὶ χρώματα, ἢ ὀφθαλμῶν ἡδονήν τινα, ἢ ὀφθαλμοῖν ὠφέλειαν, ἢ λιὰμφότερα καλὰ προσαγορεύεις; Γῶ. Ἔτωγε. Σω. Οὐ καὶ τοὺς φωνὰς. καὶ τὰ κατὰ πᾶν μουσικὴν πάντα ὡσαύτως; Γῶ. Ναί. σω. καὶ μὴν τά γε κατὰ τοὺς νόμους καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα, οὐ δή που ἐκφέρῃς τούτων ἔξω τὰ καλά, τῷ ὠφέλιμα εἶναι ἢ ἡδέα, ἢ ἀμφότερα. Γῶ. Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ. σω. Οὐκοῦν καὶ τῶν μαθημάτων κάλλος ὡσαύτως. Γῶ. Γαύ γε. καὶ καλῶς γε νῦν ὁρίζῃ ὦ σώκρατες. ἡδονῇ τε καὶ ἀγαθῷ ὁριζόμενος τὸ καλόν. οὐκοῦν καὶ τὸ αἰσχρὸν τῷ ἐναντίῳ λύπῃ τε καὶ κακῷ. Γῶ. Ἀνάγκη. Σω.

Ὅταν οὖν δύο καλὼ θάτερον κάλλιον ᾖ, ἢ τῷ ἑτέρῳ τούτοιν, ἢ ἀμφοτέροις ὑπερβάλλον. κάλλιόν ἐστιν. ἤτοι ἡδονῇ, ἢ ὠφελείᾳ, ἢ ἀμφοτέροις. Γῶ. πάνυ γε. σω. Καὶ ὅταν δὴ δύο αἰσχρὼ ᾖ τὸ ἕτερον αἴσχιον ᾖ, ἢ τοι λύπῃ, ἢ κακῷ ὑπερβάλλον αἴσχιον ἔσται, ἢ οὐκ ἀνάγκη. Γῶ. Ναί. σω. Φέρε δὴ πῶς ἐλέγομεν νῦν δὴ περὶ τὸ ἀδικεῖν καὶ ἀδικεῖσθαι; οὐκ ἔλεγες ἢ μὴ ἀδικεῖσθαι. κάκιον εἶναι. ἢ δὲ ἀδικεῖν αἴσχιον; σω. Ἔλεγον. Γῶ. Οὐκοῦν ἔστιν αἴσχιον ἢ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι, ἢ ὅτι λυπηρόν ἐστι καὶ λύπῃ ὑπερβάλλον αἴσχιον αὐτὸ εἶναι ἢ κακῷ, ἢ ἀμφοτέροις. οὐ καὶ σὺ φὴς ἀνάγκη; Γῶ. πῶς γὰρ οὔ; σω. πρῶτον μὲν δὴ σκεψώμεθα. ἆρα λύπῃ ὑπερβάλλει ἢ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι, καὶ ἀλγοῦσι μᾶλλον οἱ ἀδικοῦντες ἢ οἱ ἀδικούμενοι; Γῶ. Οὐδαμῶς ὦ σώκρατες φαίνομαί γε. σω. Οὐκ ἄρα λύπῃ γε ὑπερέχει. Γῶ. Οὐ δῆτα. σω. Οὐκοῦν εἰ μὴ λύπῃ, ἀμφοτέροις μὲν οὐκ ἂν ἔτι ὑπερβάλλοι. Γῶ. Οὐ φαίνεται. σω.

Οὐκοῦν τῷ ἑτέρῳ λείπεται. Γῶ. Ναί. σω. Τῷ κακῷ; Γῶ. Ἔοικεν. σω. Οὐκοῦν κακῷ ὑπερβάλλον ἡ ἀδικεῖν κάκιον ἂν εἴη τοῦ ἀδικεῖσθαι; Γῶ. Δῆλον δή ὅτι. Σω. Ἆλλο τι οὖν; ἔφαμεν μὲν τῶν πολλῶν ἀνθρώπων καὶ ἔφασκον σοῦ, ὡμολογεῖτο ἡμῖν ὦ τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ, αἴσχιον εἶναι ἡ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι; Γῶ. Ναί· Σω. Νῦν δέ γε κάκιον ἐφάνη; Γῶ. Ἔοικε. Σω. Δίξαιο οὖν ἂν σὺ μᾶλλον ἡ κάκιον καὶ ἡ αἴσχιον, αὐτῇ τῇ ἅπαν; μὴ ὄκνει ἀποκρίνασθαι ὦ πῶλε· οὐδὲν γὰρ βλαβήσει. ἀλλὰ γενναίως τῷ λόγῳ ὡς τῷ ἰατρῷ παρέχων, ἀποκρίνου. καὶ ἢ φάθι, ἢ μή, ἃ ἐρωτῶ.

Γῶ. Ἀλλ' οὐκ ἂν δοξαίμην ὦ σώκρατες. Σω. Ἆλλος δέ τις ἀνθρώπων; Γῶ. Οὔμοι δοκεῖ κατά γε τὸν λόγον. Σω. Ἀλλ' ἦν ἄρα ἐγὼ ἔλεγον· ὅτι οὔτ' αὖ ἐγὼ οὔτ' αὖ σὺ οὔτ' ἄλλος οὐδείς, ἀνθρώπων δίξαι τἂν μᾶλλον ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖσθαι. κάκιον γοῦν τυγχάνῃ ὄν. Γῶ. Φαίνεται. σω. Ὁρᾷς οὖν ὦ πῶλε, ὁ ἔλεγχος παρὰ τὸ ἔλεγχον παραβαλλόμενος, ὅτι οὐδὲν ἔοικεν; ἀλλὰ σοὶ μὲν ἄλλοι πάντες ὁμολογοῦσι πλὴν ἐμοῦ. ἐμοὶ δὲ σὺ ὀξαρκεῖς εἷς ὢν μόνος, καὶ ὁμολογῶν καὶ μαρτυρῶν. καὶ ἐγώ σε μένον ἐπαμφοτερίζων, τοὺς ἄλλους ἐῶ χαίρειν. καὶ ἔστω μοι ἡμῖν οὕτως ἐχέτω. μετὰ ταῦτα δὲ πῇ οὐ δεῖ τὸν ἐμφισβητήσαμεν, σκεψώμεθα. τὸ ἀδικοῦντα δίδοναι δίκην, ἀρα μέγιστον τῶν κακῶν ἐστιν, ὡς σὺ ᾤου, ἢ μὴ μεῖζον ἢ μὴ δίδοναι ὡς

αὖ ἐγὼ ὥμην σκοπεῖσθαι δὴ τῆδε. δίδοναι λίκνιν, μὴ ἐὰν κολάζειθ' δικαίως ἀδικοῦντα, ἆρα ἐὰν αὖ κολᾷς. ΓΩ. Ἔστιν. ΣΩ. Ἔχεις οὖν λέγειν ὡς οὐχὶ τάγε λίκνα πάντα κολάζεσθαι δίκαιόν ἐστιν; ἢ διαστασιάζομεν ἐπὶ. ΓΩ. Ἀλλά μοι δοκεῖ ὦ σώκρατες. ΣΩ. Σκόπει δὴ μὴ τόδε. ἆρα εἴ τις τί ποιεῖν, ἀνάγκη τὶ ᾖ· ἢ πάσχον οὐδὲν τοῦτον τῶ ποιοῦντι; ΓΩ. Ἔμοιγε δοκεῖ. ΣΩ. Ἆρα οὖν πάσχον ὁ ἐν ποιοῦν ποιεῖ· ἢ τοιοῦτον οἷον ποιεῖ ἐν ποιοῦν. λίτταν δὲ δ' ποιόν τι. εἴ τις τύπτει, ἀνάγκη τί τύπτεσθαι; ΓΩ. Ἀνάγκη. ΣΩ. Καὶ εἰ σφόδρα τύπτει ἢ ταχὺ ὁ τύπτων, οὕτω μὴ ἐν τυπτόμενον τύπτεσθαι; ΓΩ. Ναί. ΣΩ. Τὸ τοιοῦτον ἆρα πάθος, τῷ τυπτομένῳ ἔστιν οἷον ἐν τύπτον ποιεῖ; ΓΩ. Φαίνεται γε. ΣΩ. Οὐκοῦν μὴ εἰ καίει τίς, ἀνάγκη τὶ καίεσθαι. ΓΩ. πῶς γὰρ οὔ; ΣΩ. Καὶ εἰ σφόδρα γε καίει ἢ ἀλγεινῶς, οὕτω καίεσθαι δ' καιόμενον, ὡσαύτως δὲ καῦσιν καίει; ΓΩ. Φαίνεται γε. ΣΩ. Οὐκοῦν μὴ εἰ τέμνει τί, ἐν αὖ φησ λόγος· τέμνεσθαι γοῦν ἕν. ΓΩ. Ναί. ΣΩ. Καὶ εἰ μέγα γε ἢ σφόδρα δ' τμῆμα ἢ ἀλγεινόν, τοιοῦτον τμῆμα τέμνεσθαι δ' τεμνόμενον, ἔστιν ὁ τέμνον τέμνειν. ΓΩ. Φαίνεται. ΣΩ. Συλλήβδην δὴ ὅρα εἰ ὁμολογεῖς ἃ ἄρτι ἔλεγον ἅπαντων. ἔστιν αὖ ποιεῖν ὁ ποιοῦν, τοιοῦτον δ' πάσχειν πάσχειν. ΓΩ. Ἀλλ' ὁμολογῶ. ΣΩ. Τούτων δὴ ὁμολογουμένων, ὁ λίκνιν δίδοναι τοῦτον πάσχειν τί ἔστιν, ἢ ποιεῖν. ΓΩ. Ἀνάγκη ὦ σώκρατες πάσχειν. ΣΩ. Οὐκοῦν ὑπό τινος ποιοῦντος. ΓΩ. πῶς γὰρ οὔ; ΣΩ. Ὑπό γε τοῦ κολάζοντος. ὁ δὲ ὀρθῶς κολάζων δικαίως κολάζει; ΓΩ. Ναί. ΣΩ. Δίκαια ποιῶν, ἢ οὔ. ΓΩ. Δίκαια. ΣΩ. οὐκοῦν ὁ κολάζόμενος λίκνιν δίδοὺς, λίκνια πάσχει. ΓΩ. Φαίνεται. ΣΩ. Τὰ δὲ λίκνια πού που κολὰ ὡμολόγηται; ΓΩ. πάνυ γε. ΣΩ. Τοῦτ' ἄρα ὁ μὴ, ποιεῖ κολά. ὁ δὲ, πάσχει ὁ κολαζόμενος. ΓΩ. Ναί. ΣΩ. Οὐκοῦν εἴπερ κολά, ἀγαθὰ, ἢ τὰ ἰδία, ἢ ὠφέλιμα. ΓΩ. Ἀνάγκη. ΣΩ. Ἀγαθὰ ἆρα πάσχει ὁ λίκνιν δίδούς. ΓΩ. Ἔοικεν. ΣΩ. Ὠφέλιμα ἆρα; ΓΩ. Ναί. ΣΩ. Ἆρα ἂν περὶ τοῦτο ὑφ' ἁμαρτάνοιμεν ἡμῶν ὠφέλιμα, βελτίω ἡμῶν ψυχὴν γίνεσθαι, ἢ περὶ δικαίως κολάζεσθαι; ΓΩ. Εἰκός γε. ΣΩ. κακίας ἆρα ψυχῆς ἀπαλλάττει ὁ λίκνιν δίδούς; ΓΩ. Ναί. ΣΩ. Ἆρα ἂν τ' μεγίστου ἀπαλλάττει κακοῦ. ὧδε δὲ σκόπει. τὸ χρημάτων κτησασθαι, ἀνθρώπινον κακίαν ἄλλην τινὰ οἴεσθαι, ἢ πονηρίαν; ΓΩ. Οὐκ ἄλλα πονηρίαν. ΣΩ. Τί δὲ σώματος κτησασθαι κακίαν αὖ φήσεις, ἀθλιότητα ἢ μὴ νόσον. ἢ ἄλλος μὴ τὰ τοιαῦτα; ΓΩ. Ἔστιν. ΣΩ. ἀκοῦν μὴ ὁ ψυχῆ πονηρίαν ἡγῇ τινα ἢ. ΓΩ. πῶς γὰρ οὔ; ΣΩ. Ταύτην ἂν οὐκ ἀδικίαν καλεῖς. μὴ ἀμαθίαν μὴ ἀλλίαν. μὴ τὰ τοιαῦτα; ΓΩ. πάνυ μὲν οὖν. ΣΩ. Οὐκοῦν χρημάτ', μὴ σώματος, μὴ ψυχῆς. Ἰῶν ὄντ', ὥσπερ ἔφαμεν πονηρίας. πυλεῶν. νόσον. ἀδικίαν. ΓΩ. Ναί. ΣΩ. Τίς ἂν τούτ' τ' πονηρῶν αἰσχίστ. οὐχ ἡ ἀδικία, μὴ συλλήβδην ἡ τ' ψυχῆς πονηρία; ΓΩ. πολύ γε. ΣΩ. Εἰ δὲ αἰσχίστη μὴ κακίστη; ΓΩ. πῶς ὦ σώκρατες λέγεις; ΣΩ. Ὧ λί. ἀεὶ ἐν αἴσχιστον. ἢ ὃν λύπην μεγίστην παρέχον, ἢ βλάβην, ἢ ἀμφότερα, αἴσχιστόν ἐστιν ἐκ τ' ὁμολογημένων οὐ τῷ ἔμπροσθεν. ΓΩ. Μάλιστα. ΣΩ. Λέγομεν δὲ ἀδικίαν καὶ σύμπασαν ψυχῆς πονηρίαν. ναῖ δὴ ὡμολόγηται ἡμῖν. ΓΩ. Ὡμολόγηται γάρ. ΣΩ. Οὐκοῦν ἢ αἰσιαρώτατον ὄντ' μὴ αἰσχύτερόν ἐστι τῶ πάνυ μὴ κάμνειν, ἐν ἄσθμον ἢ καὶ ἀκόλαστον, μὴ ἄλλον μὴ ἀμαθῆ; ΓΩ. Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ ὦ σώκρατες ἀλλ' ἥκιστα γε. ΣΩ. Ὑπερφυᾶ τινα ἄρα ὡς μεγάλα βλάβην μὴ κακῶ θαυμασίαν ὑπερβάλλουσα τἄλλα ἐν τ' ψυχῆς πονηρία αἴσχιστόν ἐστι πάντ'. ἐπεὶ δὴ οὐκ ἀλγεινόν γε ὡς ὁ σὸς λόγος. ΓΩ. Φαίνεται. ΣΩ. Ἀλλὰ μήν που τόγε μεγίστη βλάβη ὑπερβάλλον, μέγιστον αὖ κακὸν ἂν τ' ὄντων. ΓΩ. Ναί. ΣΩ. Ἡ ἀδικία ἄρα μὴ ἡ ἀκολασία, μὴ ἡ ἄλλη τ' ψυχῆς πονηρία, μέγιστον τ' ὄντ' κακόν ἐστι; ΓΩ. Φαίνεται. ΣΩ. Τίς οὖν τέχνη πονίας ἀπαλλάττει. οὐ χρηματιστική; ΓΩ. Ναί. ΣΩ. Τίς δὲ νόσου, ἆρ' ἰατρική; ΓΩ. Ἀνάγκη. ΣΩ. Τίς δὲ πονηρίας καὶ ἀδικίας. εἰ μὴ οὕτως ἀπορεῖς, ὧδε σκόπει. πῖ ἄγομεν. καὶ παρὰ τίνας τοὺς κάμνοντας τὰ σώματα. ΓΩ. παρὰ τοὺς ἰατροὺς ὦ σώκρατες.

ΣΩ. Ποῖ δὲ τοὺς ἀδικοῦντας καὶ τοὺς ἀκολασταίνοντας. ΓΩ. παρὰ τοὺς δικαστὰς λέγεις. ΣΩ. Οὐκοῦν δίκην διδόντας; ΓΩ. Φημί. ΣΩ.

ἔρ' οὖν ὁ δικαιοσύνῃ ἅμα χρώμενοι κολάζουσιν οἱ ὀρθῶς κολάζοντες; ΓΩ. Δῆλον δή. ΣΩ. Χρηματιστικὴ μὲν ἄρα πείσει ἀπαλλάττει. ἰατρικὴ δέ, νόσου. λύπη δέ, ἀκολασίας καὶ ἀδικίας. ΓΩ. Φαίνεται. ΣΩ. Τί δὲ τοῦτ' ἐμίσησόν ἔστιν ὧν λέγεις. ΓΩ. Τίνων λέγεις. ΣΩ. Χρηματιστικῆς. ἰατρικῆς. λύπης. ΓΩ. Πολὺ διαφέρει ὦ Σώκρατες ἡδονὴ λύπης. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ πολὺ πλείους ποιεῖ, ἢ ὠφέλειαν, ἢ ἀμφότερα ἅπερ κάλλιόν ἐστιν. ΓΩ. Ναί. ΣΩ. Ἔρ' οὖν ἰατρεύεσθαι ἡδύ ἐστι καὶ χαίρουσιν οἱ ἰατρευόμενοι; ΓΩ. Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ. ΣΩ. Ἀλλ' ὠφέλιμόν γε. ἦ γάρ; ΓΩ. Ναί. ΣΩ. Μεγάλου γε κακοῦ ἀπαλλαττομένῃ. ὥστε λυσιτελεῖ ὑπομένειν τὸν ἀλγεινὸν καὶ ὑγιῆ. ΓΩ. Πῶς δ' οὔ; ΣΩ. Ἔρ' οὖν οὕτως ἂν σῶμα εὐδαιμονίστατος εἴης ἐν, ὁ ἰατρευόμενος, ἢ ὁ μὴ δεόμενος ἰατρῶν ἀρχήν. ΓΩ. Δῆλον ὅτι ὁ μὴ δεόμενος. ΣΩ. Οὐ γὰρ τοῦτ' ἦν εὐδαιμονία ὡς ἔοικε κακοῦ ἀπαλλαγή. ἀλλὰ τηναρχὴν μὴ δεῖ κτῆσις. ΓΩ. Ἔστι ταῦτα. ΣΩ. Τί δὲ ἀθλιώτερος πότερος δοκεῖ ἐχόμενος κακοῦ, εἴτ' ἐν σώματι, εἴτ' ἐν ψυχῇ, ὁ ἰατρευόμενος καὶ ἀπαλλαττόμενος τοῦ κακοῦ, ἢ ὁ μὴ ἰατρευόμενος, ἔχων δέ. ΓΩ. Φαίνεταί μοι ὁ μὴ ἰατρευόμενος. ΣΩ. Οὐκοῦν ἡ λύπη δίδοναι, μέγιστον κακοῦ ἀπαλλαγὴ ἦν ποτε πεῖρασαι. ΓΩ. Ἦν γάρ. ΣΩ. Σωφρονίζει γάρ που καὶ δικαιοτέρους ποιεῖ. καὶ ἰατρικὴ γίγνεται ποτε πεῖρασαι ἡ λύπη. ΓΩ. Ναί. ΣΩ. Εὐδαιμονίστατος μὲν ἄρα ὁ μὴ ἔχων κακίαν οὐ τῇ ψυχῇ. ἐπειδὴ δεῖ μέγιστον τῶν κακῶν ἐφάνη. ΓΩ. Δῆλον δή. ΣΩ. Δεύτερος δὲ δή που ὁ ἀπαλλαττόμενος. ΓΩ. Ἔοικεν. ΣΩ. Οὗτος δ' ἦν ὀνειδιτεύμενός τε καὶ ἐπιπλήττόμενος καὶ λύπαι δίδοὺς. ΓΩ. Ναί. ΣΩ. Κάκιστα ἄρα ζῇ ὁ ἔχων ἀδικίαν καὶ μὴ ἀπαλλαττόμενος. ΓΩ. Φαίνεται. ΣΩ. Οὐκοῦν οὗτος τυγχάνει ὤν, ὃς ἂν τὰ μέγιστα ἀδικῶν καὶ χρώμενος μεγίστῃ ἀδικίᾳ, διαπράξηται ὥστε μήτε νουθετεῖσθαι, μήτε κολάζεσθαι, μήτε λύπαι δίδοναι. ὥσπερ σὺ φῂς ἀρχέλαον παρεσκευάκεναι καὶ τῶν ἄλλως τυραννούντων καὶ ῥᾳθύμως καὶ ἀμελῶς. ΓΩ. Ἔοικε. ΣΩ. Σχεδὸν γάρ που οὗτοί ὦ ἄριστε, ἃ αὐτὸ διαπεπραγμάτευσθαι ἐοίκασιν, ὡς ὅτι ἂν τοῖς μεγίστοις νοσήμασι σωιζόμενος, διαπράξαιτο μὴ δίδοναι λύπαι τὸ τοσοῦτον ἁμαρτημάτων τοῖς ἰατροῖς, μὴ δὲ ἰατρεύεσθαι. φοβούμενος ὡς ὅτι ἂν πάσῃ, ἢ κάεσθαι καὶ τέμνεσθαι ὅπ ἀλγεινόν. Ἢ οὐκ δοκεῖ καὶ σοὶ οὕτως; ΓΩ. Ἔμοιγε. ΣΩ. Λέγωσιν γε ὡς ἔοικεν ὅδε ἔστιν ἡ ὑγίεια καὶ ἀρίστη σώματος. κινδυνεύει γὰρ ἐκ τῶν ἡμῖν ὡμολογημένων, τοιοῦτόν γε ποιεῖν. καὶ οἱ πρὸ λύπαι φεύγοντες ὦ πῶλε. τὸ ἀλγεινὸν αὐτὸ καλοῦσι. πρὸς δὲ τὸ ὠφέλιμον, τυφλῶς ἔχειν. καὶ ἀγνοεῖν ὅσῳ ἀθλιώτερόν ἐστι μὴ ὑγιοῦς σώματος, μὴ ὑγιᾶ ψυχῇ σωιζεσθαι, ἀλλὰ σαθρᾷ καὶ ἀδίκῳ. καὶ ἀσεβεῖ. ὅθεν καὶ πάντα ποιοῦσιν. ὥστε λύπαι μὴ δίδοναι, μὴ δ' ἀπαλλάττεσθαι τὸ μεγίστου κακοῦ, καὶ χρήματα παρασκευαζόμενοι καὶ φίλους. καὶ ὅπως αὖ δόξω ὡς πιθανώτατα τοι λέγειν. εἰ δὲ ἡμεῖς ἀληθῆ ὡμολογήκαμεν ὦ πῶλε, ἆρ' ἀνθρώπου τὰ συμβαίνοντα ἐκ τοῦ λόγου, ἢ σοὶ δοκεῖ συλλογισώμεθα αὐτά. ΓΩ. Εἰ μή σοί γε ἄλλως δοκεῖ. ΣΩ. Ἔρ' οὖν συμβαίνει μέγιστον κακὸν ἡ ἀδικία καὶ τὸ ἀδικεῖν; ΓΩ. Φαίνεταί γε. ΣΩ. Καὶ μὴν ἀπαλλαγή γε φαίνεται τούτου τοῦ κακοῦ τὸ λύπαι δίδοναι. ΓΩ. Κινδυνεύει. ΣΩ. Τὸ δέ γε μὴ δίδοναι, ἐμμονὴ τοῦ κακοῦ; ΓΩ. Ναί. ΣΩ. Δεύτερον ἄρα ἐστὶ τῶν κακῶν μεγέθει ἡ ἀδικεῖν. τὸ δὲ ἀδικεῖσθαι μὴ δίδοναι λύπαι, πάντῃ μέγεσθέ τε καὶ πρῶτον κακῶν πέφυκεν. ΓΩ. Ἔοικεν. ΣΩ. Ἔρ' οὖν οὐ τοῦτον ὦ φίλε ἀμφισβητήσαμεν, σὺ μὲν ἐν ἀρχέλαον εὐδαιμονίζων, ἐν τὰ μέγιστα ἀδικοῦντα καὶ λύπαι οὐδὲ μίαν διδόντα, ἐγὼ δὲ ἀθλιώτατον ἅπαντος. εἴτ' ἀρχέλαος. εἴτ' ἄλλος αὖν ὁστισοῦν μὴ δίδωσι λύπαι ἀδικῶν, τούτῳ προσήκειν ἀθλίῳ εἶναι διαφερόντως. τῶν ἄλλων αὖν, καὶ ἀεὶ ἐν ἀδικοῦντα τὰ ἀδικήματα ἀθλιώτερον εἶναι, καὶ τὸ μὴ δίδοντα λύπαι τὸ δίδόντος; ἃ ταῦτ' ἦν τὰ ὑπ' ἐμοῦ λεγόμενα. ΓΩ. Ναί. ΣΩ. Ἐκὼν ἀφαιρήσεις ὅτι ἀληθῆ ἐλέγομεν. ΓΩ. Φαίνεται. ΣΩ. Εἶεν, εἰ ταῦτα ἀληθῆ ὦ πῶλε, τίς ἡ μεγάλη χρεία ἐστὶ τῆς ῥητορικῆς. ἐᾷ μὲ γὰρ δὴ ἐκ τῶν νῦν ὁμολογημένων, αὐτὸ ἑαυτὸ μάλιστα φυλάττειν ὅπως μὴ ἀδικήσω. ὡς ἱκανὸν κακὸν ἔχοντα. ἦ γάρ; ΓΩ. Παύσῃ. ΣΩ. Ἐὰν δέ τις ἀδικῇ σὲ ἢ αὐτὸς, ἢ ἄλλος τίς ὧν σοὶ κήδῃ, αὐτὸ ἱκανὸν ἔσται ἐᾶσαι ἐκεῖσε ὅστις ἐστὶν ὁ τύραννος, ὅπως μὴ δώσει δίκην ἀλλὰ τὸ δικαιοῦν, ἵνα μὴ ἀδικῇ. ὅπως μὴ ἔγχρονι σοὶ δὲ νόσημα τὸ ἀδικεῖν, ὑπολήψει ψυ

χὴν ποιῆσαι μὴ ἀδίκως, ἢ πῶς λέγομεν ὦ πῶλε, ἆρ' ἃ τὰ πρόσθεν μέν σοι ἡμῖν ὁμολογήματα. οὐκ ἀνάγκη ταῦτα ἐκείνοις, οὕτω μὲν συμφωνεῖν, ἄλλως δὲ μή; ΓΩ. Τί δὴ φῶμεν ὦ Σώκρατες ἐνδὲ μὲν ἆρα δ' ἀπολογεῖσθαι ἐπὶ τῆς ἀδικίας τῆς αὐτῆς, ἢ γονέων, ἢ ἑταίρων, ἢ παίδων, ἢ παρ' ἑτέρους ἀδικούσης, οὐ χρήσιμον οὐδὲν ἡ ῥητορικὴ ἡμῖν ὦ πῶλε· εἰ μὴ ἔστι ὑπολαβοι ἐνδὲ τοιαυτίον· καὶ τὴν ὀρθὴν μὲν ἐαυτοῦ ἴσως λέγεται δὲ καὶ τῶν οἰκείων καὶ τ' ἄλλων, ὅς ἂν ἀεὶ τῶν φίλων τι ἐγχάνῃ ἀδικῶν· καὶ μὴ ἀποκρύπτεσθαι· ἀλλ' ἐὰς δ' φανερὸν ἄγειν τὸ ἁλίσκεσθαι ἵνα σωφρονίσῃ, καὶ ὑγιὴς γένηται· ἀνάγκαζειν δὲ καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς ἄλλους, μὴ ἀποδειλιᾶν· ἀλλὰ παρέχειν μάσαντα καὶ αὐθρεῖσθαι, ὡς πρὸ τέμνειν καὶ καίειν ἰατρῷ· τὸ ἀγαθὸν, καὶ καλὸν φάσκοντα· μὴ ὑπολογιζόμενον δ' ἀλγεινόν· ἐὰν μέν γε κολαστῶν ἄξια ἀδικήματα ᾖ, τύπτειν παρέχοντα· ἐὰν δὲ δεσμοῦ δεῖν· ἐὰν δὲ ζημιᾶσαι, ἀποτίνοντα· ἐὰν δὲ φυγῆς, φεύγοντα· ἐὰν δὲ θανάτου, ἀποθνήσκοντα αὐτὸν πρῶτον καὶ πατέρα ὄντα καὶ αὐτῆς καὶ τῶν ἄλλων οἰκείων· καὶ μὴ φεισόμενον· ἀλλ' ἐνδὲ τούτῳ χρώμενον τῇ ῥητορικῇ, ὅπως αὖ καὶ τὰ ἄλλα γιγνομένων τ' ἀδικημάτων, ἀπαλλαττόντες τῶν μεγίστου κακοῦ, ἀδικίας, φῶμεν οὕτως ἢ μὴ φῶμεν ὦ πῶλε. ΓΩ. Ἄλλα μὲν ὦ Σώκρατες ἔμοιγε δοκεῖ· τοῖς μέν τοι πρόσθεν ἴσως σοι ὁμολογεῖτε. ΣΩ. Οὐκοῦν ἢ κἀκεῖνα λυτέον, ἢ ταῦτ' ἀνάγκη συμβαίνειν. ΓΩ. Ναὶ ἔοικέ γ' οὕτως ἔχειν. ΣΩ. Τοιαυτίον δή γε αὖ μεταβαλόντα, εἰ ἆρα δεῖ ποτε καλῶς ποιεῖν ἢ τ' ἐχθρὸν, ἢ τὸν φίλον, ἐὰν μόνον μὴ ἀδικῇ παθεῖν αὐτὸς ὑπὸ τ' ἐχθροῦ· ἔστιν ἢ γοῦν βλαβητέον, ἐὰν δ' ἄλλον ἀδικῇ ὁ ἐχθρὸς, παντὶ τρόπῳ παρασκευαστέον καὶ πρακτέον καὶ λέγοντα ὅπως μὴ δίκην δώσει μηδὲν ἁλῶναι ἢ ἐνδίκως· ἐὰν δὲ ἁλῷ, μοχθηρότερον ὅπως αὖ διαφύγῃ καὶ μὴ δώσῃ δίκην ὁ ἐχθρός· ἀλλ' ἐάν τε χρυσίον ἱερὰ κλέπτῃ πολὺ, μὴ ἀποδιδῶ ἔστιν, ἀλλ' ἔχων, ἀσκαλίσκεσθαι καὶ εἰς ἐαυτὸν καὶ εἰς τοὺς ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὡς καὶ θεοῖς· ἐάν τε θανάτου ἄξια ἀδικῇ ὁ, ὅπως μὴ ἀποθανεῖται· μάλιστα μὲν, μὴ δέ ποτε· ἀλλ' ἀθάνατος ἔσται πονηρὸς ὤν· εἰ δὲ μή, ὅπως ὡς πλεῖστον χρόνον βιώσεται τοιοῦτος ὤν· ἐνδὲ τὰ βιαιοῦται ἔμοιγε δοκεῖ ὦ πῶλε ἡ ῥητορικὴ χρήσιμος εἶ· ἐπεὶ τῷ γε μὴ μέλλοντι ἀδικεῖν, οὐ μεγάλη τίς μοι δοκεῖ ἡ χρεία αὐτῆς εἶναι· εἰ δὴ μή ἔστι τίς χρεία, ὡς ἐγὼ τοῖς πρόσθεν οὐδὲν μᾶλλον ἐφαίνου οὖσα. ΚΑΛ. Εἰπέ μοι ὦ Χαιρεφῶν, σπουδάζει ταῦτα σωκράτης ἢ παίζει. ΧΑΙ. Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ ὦ Καλλίκλεις ὑπερφυῶς σπουδάζειν· οὐδὲν μέντοι δεῖ σ' αὐτὸν ἐρωτᾶν. ΚΑΛ. Νὴ τοὺς θεοὺς ἀλλ' ἐπὶ τοῦτο μοι ἐπῆλθες ὦ Σώκρατες· πότερόν σε φῶμεν νυνὶ σπουδάζοντα, ἢ παίζοντα· εἰ μέν τ' σπουδάζεις τε καὶ τυγχάνει ταῦτα ἀληθῆ ὄντα ἃ λέγεις, ἄλλο τι ἢ ἡμῶν ὁ βίος ἀνατετραμμένος ἂν εἴη τ' ἀληθῶς, καὶ πάντα τἀναντία πράττομεν ὡς ἔοικεν, ἢ ἃ δεῖ. ΣΩ. Ὦ Καλλίκλεις· εἰ μέ τι ἐῶ τοῖς ἀνθρώποις πάθος· τοῖς μὲν ἄλλοτε, τοῖς δὲ ἄλλοτε, τὸ αὐτὸ, ἀλλά τις ἡμῶν ἴδιόν τι ἔπαθε πάθος ἢ οἱ ἄλλοι, οὐκ ἂν ῥᾴδιον οὐλέξαιτο τῷ ἑτέρῳ ἃ αὐτὸ πάθημα λέγω· δυνάμενος λέγειν ὅτι ἐγώ τε καὶ σὺ νυνὶ τυγχάνομεν ταυτόν τι πεπονθότες, ἐρῶν τε δύο ὄντε, δυοῖν ἐκατέρω· ἐγὼ μὲν ἀλκιβιάδου τε τοῦ κλεινίου, καὶ φιλοσοφίαε· σὺ δὲ δυοῖν· τοῦ τε ἀθηναίων δήμου, καὶ τοῦ πυκινὰ μπρου· αἰσθάνομαι ὃν σου ἐκάστοτε καὶ πρῶτος λέγεις, ὅτι ὅπως ἂν αὐτῷ φῇ, σοῦ τὰ παιδικὰ, καὶ ὅπως ἂν φῇ ἔχειν, οὐ διαμάχοιο ἂν αὐτῷ λέγειν· ἀλλ' εἴσω καὶ κάτω μεταβαλλόμενος· εἴτε ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐάν τε σοι λέγοντος ὁ δῆμος ἀθηναίων μὴ φῇ οὕτως ἔχειν, μεταβαλλόμενος λέγεις ἃ ἐκεῖνος βούλεται· καὶ πρὸς τὸν πυκινὰ μπρου παιδιὰν τὸν καλὸν ἔστιν, βιαιοῦται εἴτε ἐρασπόνθας· ὃς τε ἐν τῇ παιδικῶν ἐκλύμακός τε καὶ λόγοις, ἐχ δίος ἱ ἐ ἐαυτοῦ· ὥς τε ἐν τῇ σε λέγοντος ἐκείνου τὰ ἄλλα λίξῃ θαυμάζοι ὡς ἄτοπά ἔστιν, ἴσως ἔπεις αὖ αὖθ' ἐ ἐλοιο τὰ λοῦ λίξῃ, ἆρ' ἐ μή τις παύσει τὰ σὰ παιδικὰ τοῦτ' τ' λόγων, ἀλ' σὺ παύσει ποτε ταῦτα λίζων· νόμιζε ἔοικε μὴ παρ' ἐμοῦ χρῆναι ἔτερα τοιαῦτα ἀκούειν· μὴ μὲν θαύμαζε ὅτι ἐγὼ ταῦτα λίζω· ἀλλὰ πλὴν φιλοσοφίας τὰ ἐμὰ παιδικὰ, παῦσον ταῦτα λίξασαν· λίξῃ δ' ὦ φίλε τάχιστ', ἃ νῦν ἐμοῦ ἀκούεις· καὶ μοι δοκεῖ τ' ἑτέρων παιδικῶν πολὺ ἥδιον ἐμοῦ ἀκούσεσθαι· ὁμῶς δ' κλεινίου γε ὅς, ἄλλοτε ἄλλων δοκεῖ λόγων· ἡ φιλοσοφία, ἀεὶ τ' αὐτ'· λίξῃ δὲ ἃ σὺ νῦν θαυμάζῃς· πεῖρᾶσθαι ἢ μὴ αὐτὸς λεγομένοις, ἢ δὴν ἐκείνου ἡδέως

ξον. ὃ τὸν αὖ πλείονα, ὡς οὐδὲ ἀδικεῖν ὄντα μὴ ἀδικοῦντα λίκλῳ μὴ δίδοναι, ἀπάντων ἔχειν τῶν κακῶν, ἢ εἰ τῷ ἐᾶσαι αὐτὸν λεγόμενον, μὰ τὴν κύνα τὴν αἰγυπτίων θεόν, οὐδεὶς ὁμολογήσει τῶν ἐμῶν ἑταίρων. ἀλλὰ διαφωνήσει σοὶ ἄρα νῦν τῷ ἐμῷ. καίτοι γε δοκεῖς εὖ ἐλέγχειν, καὶ νῦν λύραν μοι, κρεῖττον ἢ ἀναρμόστου τε καὶ διαφωνοῦντος, καὶ χορὸν, ᾧ χορηγοίην, καὶ πολίτους ἀνθρώπους μὴ ὁμολογεῖν μοι ἀλλ' ἐναντία λέγειν μᾶλλον, ἢ σὲ ἕνα τὰ ἐμὰ, ἐμοῦ τῷ ἀσύμφωνον εἶναι καὶ ἐναντία λέγειν. καλ. ὦ σώκρατες, δοκῶ σε κατιδεῖν ὡς ἐν τοῖς λόγοις ὡς ἀληθῶς δημηγόρος ὤν. καὶ νυνὶ ταῦτα δημηγορεῖς, ταῦτ' ἦν παλαιὸς πάλου πάθος, ὃ πρὸς γοργίου κατηγόρει πρὸς σὲ παιδὸς ὄντος. ἔφη γάρ που γοργίαν ὁρῶν ὁμοῦ σοῦ, ἐὰν ἀφίκηται παρ' αὐτὸν μὴ ἐπιτάμενος τὰ δίκαια, ἃ νῦν ἐρωτᾷ καὶ ἐγὼ βουλόμενος μαθεῖν εἰσιὼν διδάξει αὐτὸν ὁ γοργίας, αἰσχυνθῆναι αὐτὸν μὴ φάσκειν διδάξειν. ὄφελος δὲ τὸ τῶν ἀνθρώπων, ὅτι ἀναγκασθῶσιν ἐναντία αὐτὸν αὐτῷ εἰπεῖν. σὺ δὲ αὖ τοῦτον ἀγαπᾷς, μὴ σοῦ κατα γελᾷ ὡς γέ μοι δοκεῖν ὀρθῶς τότε. νυνὶ δὲ πάλιν αὖ τὰ αὐτὰ τοῦτ' τοῦτο ἔπαθε. καίτοι γε καὶ αὐτὸ οὐκ ἄγαμαι τὸ λόγον. ὅτι σοι συνεχώρησε τὸ ἀδικεῖν ἄμεινον εἶναι τοῦ ἀδικεῖσθαι. εἶτα ταύτης ἐκ ταύτης τῆς ὁμολογίας αὐτὸς ὑπὸ σοῦ συμποδισθεὶς οὐ τοῖς λόγοις, ἐπισωμίδιον ἀσχημονεῖς ἀ οὐδὲν ἐοικὸς εἰπεῖν. σὺ γὰρ τῷ ὄντι ὦ σώκρατες, ὡς ἐγὼ ταῦτα ἄγαμαι φορτικὸς καὶ δημηγορικός. φάσκων νῦν ἀλύθειαν διώκειν. ἃ φύσει μὲν ἐστι καλά. νόμῳ δὲ οὐχ ταὐτά. πολλὰ δὲ ταῦτα ἐναντία ἀλλήλοις ἐστὶν, ἥ τε φύσις καὶ ὁ νόμος. ἐὰν οὖν τις ἀσχυνόμενος καὶ μὴ ἐθέλῃ λέγειν ἃ δοκεῖ, ἀναγκάζει ταῦτα ἐναντία λέγειν. ὃ δὴ καὶ σὺ ἄρτι ἐν τοῖς λόγοις. ἐὰν μέν τις καὶ κατὰ νόμον λέγῃ, τὰ καὶ κατὰ φύσιν ὑπεναντία. ἐὰν δὲ τὰ τῆς φύσεως, τὰ τοῦ νόμου. ἐγὼ δὲ ἐπειδὴ αὐτὸν ἐν τούτοις τῷ ἀδικεῖν τε καὶ τῷ ἀδικεῖσθαι, πολὺ δὲ καὶ κατὰ νόμον ἄμεινον λέγοντα, σὺ ἐν νόμοις διώκοντες. φύσει μὲν γὰρ πᾶσι ἄμεινόν ἐστιν ἐπὶ δικαίοις καὶ ἡδίονι τὸ ἀδικεῖσθαι. νόμῳ δὲ τὸ ἀδικεῖν. ἐπὶ δὲ γὰρ αἰσχρὸς ἔστιν ἡ βία. δῆλα δὲ καὶ ἐπὶ δικαίοις τὸ ἀδικεῖσθαι. ἀλλὰ αὐθρακπόλου τινός. ὦ κρεῖττον τεθνάναι ἐστὶν, ἢ ζῆν, ὅστις ἀδικούμενος μὴ προσπλακιζόμενος, μηδὲ ὢν τε ἐστὶν αὐτὸς αὑτῷ βοηθεῖν. μὴ δὲ ἄλλῳ οὗ ἂν κήδηται. ἀλλ' ὅμοιόν τι δή μοι τοὺς νόμους, οἱ ἀθετοῦσι ἀεὶ εἰσι καὶ οἱ πολλοί. πρὸς αὐτοὺς οὖν ἐγὼ τὰ αὐτὰ ταῦτα συμφέρομαι, τούς τε νόμους τιθέντι. καὶ τοὺς ἐπαίνους ἐπαινοῦσι. μὴ τοὺς ψόγους ψέγουσιν. ἐκφεύγοντές τε τοὺς ἐξεταστέρους τῶν ἀνθρώπων, μὴ δυναμένους ὄντας πλείονα ἔχειν, ἵνα μὴ αὐτῶν πλείονα ἔχωσι, λέγουσιν ὡς αἰσχρὸν καὶ ἄδικον τὸ πλεονεκτεῖν. καὶ τοῦτο ἐστὶ τὸ ἀδικεῖν, τὸ πλείονα τῶν ἄλλων ζητεῖν ἔχειν. ἀγαπῶσι τὰ δίκαια αὐτοὶ αὐτὰ δ' ἴσον ἔχωσι φαυλότεροι ὄντες. ὀρθῶς ταῦτα δή, νόμῳ μέν, τὸ ἄδικον, μὴ αἰσχρὸν λέγειν. δὲ πλείονα ζητεῖν ἔχειν τῶν πολλῶν, μὴ ἀδικεῖν αὐτὸ καλὸν. ἡ δίκη φύσιν αὐτὴ, ἀποφαίνει αὖ ὅλη δίκαιόν ἐστιν τὰ ἀμείνω τῶν χείρονος πλείονα ἔχειν. μὴ τὸν δυνατώτερον τῶν ἀδυνατωτέρων. δηλοῖ δὲ ταῦτα πολλαχοῦ ὅλη οὕτως ἔχει. μὴ ἐν τοῖς ἄλλοις ζῴοις μὴ τῶν ἀνδρῶν ἐν ὅλαις ταῖς πόλεσι μὴ δικαίοις κρίνει, ὅτι δίκαιον κέκρικε τὸν κρείττω τοῦ ἥττονος ἄρχειν μὴ πλείονα ἔχειν. ἐπεὶ πολλῷ δικαίῳ χρώμενος ξέρξης, ἐπὶ τοῦτον ἐστράτευσεν, ἢ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς σκύθας, ἢ ἄλλα μυρία ἄν τις ἔχοι τοιαῦτα λέγειν. ἀλλ' ὅμως οὗτοι καὶ κατὰ φύσιν τοῦ δικαίου ταῦτα πράττουσι. μὴ ναὶ μὰ δία καὶ κατὰ νόμον γε ἐν τοῖς φύσεως. οὐ μέντοι ἴσως κατὰ τοῦτον οὓς ἡμεῖς ἐνθέμεθα. πλάττοντες τοὺς βελτίστους καὶ ἐρρωμενεστάτους ἡμῶν αὐτῶν, ἐκ νέων λαμβάνοντες ὥσπερ λέοντας, μὴ κατεπῳδοντές τε καὶ γοητεύοντες, κατεδουλούμεθα. λέγοντες ὡς δεῖ ἴσον χρὴ ἔχειν. μὴ τοῦτο δεῖ καλὸν μὴ δίκαιον. ἐὰν δέ τις ἡμῖν φύσιν ἱκανὴν ἐνέγκῃ ἔχων αὐτὸν, πάντα ταῦτα ἀποσείσαι μενος μὴ διαῤῥήξας μὴ διαφυγὼν μὴ κατεπατήσας τὰ ἡμέτερα γράμματα καὶ μαγγανεύματα, μὴ ἐπῳδὰς μὴ νόμους τοὺς πρὸς φύσιν ἅπαντας, ἐπανεστὰς ἀνθρώπους ἡμέτερος ὁ δοῦλος. μὴ οὐ ταῦτα ἐλάμψει δὲ τὰ φύσεως δίκαια. δοκεῖ δέ μοι μὴ πίνδαρος ἄπερ ἐγὼ λέγω οὐ λέγειν, οὐ φάσκων, οἱ φ λέγ' ὅτι νόμος ὁ πάντ' ἐπάγων βασιλεὺς θνατῶν τε μὴ ἀθανάτων ἄγει δίκαιον ὑπερτάτᾳ χειρί. τεκμαίρομαι δ' ἔργοις

σιν ἡρακλέης· ἐπεὶ ἀπριάτας λέγει οὕτω πως· ἡ γὰρ ἄσμα οὐκ ἐπίστα μοι· λέγει δ' ὅτι οὔτε πριάμενος, οὔτε δόντος τοῦ γερόντου ἐλάσαι τὰς βοῦς· ὡς οὗτος ὄντως ἦν δι καίου φύσει, καὶ βοῦς καὶ τἄλλα κτήματα εἶεν πάντα τῷ βελτίονός τε καὶ κρείττονος, τὰ τῶν χειρόνων τε καὶ ἡττόνων· ἀ μὲν οὖν ἀληθὴς οὕτως ἔχει· γνῶσι δὲ αὖ καὶ τὰ μείζω ἔλεγε, ἐάσας ὅδε φιλοσοφίαν· φιλοσοφία γάρ τοι ἔστιν ὦ σώκρατες, χάρις ἄττις αὖ τοῦ μετρίως ἅπτεσθαι καὶ τῆς ἡλικίας· ἐὰν δὲ περαιτέρω τοῦ δέοντος ἐπιδῷ τις, διαφορὰ τῶν ἀνθρώπων· ἐὰν γὰρ μὴ πάνυ σφόδρα ἢ μὴ πόρρω τῆς ἡλικίας φιλοσοφῇ, ἀνάγκη πάντ' ἄπειρον γεγονέναι ἐστὶν, ὧν χρὴ ἔμπειρον εἶναι τὸν μέλλοντα καλὸν κἀγαθὸν μὴ ἔσεσθαι μόνον ἐν αὐτῷ πόλει, καὶ τῶν νόμων ἄπειρα γίγνοντα τῶν κατὰ πόλιν, καὶ τῶν λόγων, οἷς δεῖ χρώμενον ὁμιλεῖν ἐν τοῖς συμβολαίοις τοῖς ἀνθρώποις, μὴ ἰδίᾳ μὴ δημοσίᾳ· μὴ τῶν ἡδονῶν τε, καὶ ἐπιθυμιῶν τῶν ἀνθρωπείων, μὴ συλλήβδην τῶν ἠθῶν παντὶ παντὸς ἄπειρα γίγνοντα· ἐπεὶ καὶ οὗτος ἔλθοιεν ἐς ἓν αἰδίαν ἢ πολιτικὴν πρᾶξιν, καταγέλαστοι γίγνονται· ὥσπερ γε δημοσίᾳ οἱ πολιτικοὶ, ἐπειδὰν αὖ εἰς τὰς ὑμετέρας διαφιβὰς ἔλθωσι μὴ τοὺς λόγους, καταγέλαστοί εἰσι· συμβαίνει γὰρ δ' τῇ
» θύρᾳ πίλου, λαμπρὸς τέ ἐστιν ἕκαστος αὐτοῦτῳ, κἀπὶ τῷτ' ἐπέγεται, νέμων δ' ὠλεῖ-
» σον ἡμῶν αὐτοῦτῳ μόρῳ, ἴσ' αὐτὸς αὐτοῦ τυγχάνει βέλτιστος ὤν· ὅπου δ' αὖ φαῦλος ἦ, αὐτεῖ θεὸν φθάνει, καὶ λοιδορεῖ τοῦτῳ· δ' ἕτερον ἐπαινεῖ ἐπὶ αὐτῇ τῇ ἑαυτοῦ· ἀγνώμονες οὖν ὡς ἑαυτόν· ἐπεινεῖν· ἀλλ' ἔμοιγε δ' ὀρθότατον εἶναι, ἀμφοτέρων μετέχειν. φιλοσοφίας μὲν ὅσον παιδείας χάριν, καλὸν μετέχειν· μὴ οὐκ αἰσχρὸν μειρακίῳ ὄντι φιλοσοφεῖν· ἐπειδὰν δὲ ἤδη πρεσβύτερος ὢν ἔτι φιλοσοφῇ, καταγέλαστον ὦ σώκρατες δ' χρῆμα γίγνεται· καὶ ἔτι γε ὁμοιότατον πάσχω πρὸς τοὺς φιλοσοφοῦντας, ὡς πρὸς οὐ φαλλιζομένους μὴ παίζοντας· ὅταν μὲν γὰρ παιδίον ἴδω ἔτι προσήκει διαλέγεσθαι οὔπω φαλλιζόμενον μὴ παῖζον, χαίρω τε μὴ χαίρειν μοι φάντεται μὴ ἐλευθέριον, μὴ πρέπον τῇ τε παιδὶ ἡλικίᾳ· ὅταν δὲ σαφῶς διαλεγομένου παιδείου ἀκούσω, πικρόν τι μοι δοκεῖ χρῆμα εἶναι, καὶ αὐτὸ μου τὰ ὦτα· καί μοι δοκεῖ δουλοπρεπές τι εἶναι· ὅταν δὲ ἀνδρὸς ἀκούσω τινὸς φαλλιζομένου, ἢ παίζοντα ὁρᾷ, καταγέλαστον φαίνεται μὴ ἄπαντος, μὴ πολιτῶν ἄξιον· τὸν μὲν οὖν ἔτι ἔστιν ἔτι πάσχω μὴ πρὸς τοὺς φιλοσοφοῦντας· ἐπὶ νέῳ μὲν γὰρ μειρακίῳ ὁρῶν φιλοσοφίαν, ἄγαμαι, μὴ πρέπειν μοι δοκεῖ, μὴ ἡγοῦμαι ἐλεύθερόν εἶναι ἔτι τὸν· τὸν δὲ μὴ φιλοσοφοῦντα ἀκηλεύθερον· μὴ οὐδέ ποτε ἄλλοσε ἀξιώσοντα ἑαυτὸν, οὔτε καλὸν οὔτε γοναίκ πράξαντα· ὅταν δὲ πρεσβύτερον ἤδη ἔτι φιλοσοφοῦντα μὴ μὲν ἅπαλλαττόμενον, πολιτῶν μοι δοκεῖ δεῖν ὦ σώκρατες οὔτος ὁ ἀνήρ· ὅτι νῦν δὴ ἔλεγον· πάρεστι τούτῳ ὦ αὖ καὶ πάνυ εὐφυὴς ἦ, ἀνάσσοιο γοναῖκ φεύγοντι τὰ μέσα τῆς πόλεως, καὶ τὰς ἀγορὰς, εἰς ἃς ἔφη ποιητὴς εὖ ἀνδρὸς ἀριπρεπεῖς γίγνεσθαι· καταδύνοι δὲ, ἐν λοιπὸν βίον βιῶναι μὴ μειρακίων ὁ γοναῖκ ἄριστον πεφυκέναι, ψιθυρίζοντα· ἐλεύθερον δὲ μὴ μέγα μὴ ἱκανὸν μηδέ ποτε φθέγξασθαι· εἰδὼς δὲ ὦ σώκρατες πρὸς σὲ ἐπιεικῶς ἔχω μὴ φιλικῶς· κινδυνεύω δὴν πεπονθέναι νῦν ὅπερ ὁ ζῆθος πρὸς τὸν ἀμφίονα ὁ θυεστιάδης, οὗπερ ἐμνήσθην· μὴ δ' ἐμοὶ ὁ αὐτὸς ἀπέρχεται πρὸς σὲ λέγειν διάπερ ἐκεῖνος πρὸς τὸν ἀδελφόν· ὅτι ἀμελεῖς ὦ σώκρατες ὧν λέγεσι ἐπιμελεῖσθαι· μὴ φύσιν ψυχῆς ὧδε γοναίκα μειρακιώδη τινὰ διαπρέπῃς μορφώματι· μὴ οὔτ' αὖ λίκνις βουλαῖσι προθεὶς αὖ ὀρθῶς λόγον, οὔτ' ἐνὸς μὴ πιθανὸν αὖ λάβοις, οὔθ' ὑπὸρ ἄλλων τινῶν τὸ ἄλλυμα βουλεύσειο· καί τοι ὦ φίλε σώκρατες, καί μοι μηδὲν ἀχθεσθῇς δίκαια ἃ ὁρῶ τῇ σῇ, οὐκ αἰσχρὸν δοκεῖ σοι εἶναι οὕτως ἔχειν, ὡς ἐπόσε οὗ μοι ἔχειν· καὶ τὸν ἄλλους τοὺς πόρρω ἀεὶ φιλοσοφίας ἰλαύνοντας; νῦν δ' ἔστις σου λαβόμενος, ἢ ἄλλος ὁτῶν, εἰς ἃ διεμωτήρισον ἀ πάλαι, φάσκων ἀδικεῖν, μηδὲν ἀδικοῦντα, διαῤῥῦλε οὐκ ἂν ἔχοις ὅτι χρήσαιο σαυτῷ· ἀλλ' ἰλιγγιᾷς ἂν καὶ χασμῷο, ἀκ ἔχων ὅ, τι εἴποις· νῦ εἰς δ' ἀναπνεῦσαι αὖ κἀκεῖς κατατρόπου τυχὼν πάνυ φαύλως μὴ μοχθηρῶς, ἀσφαίνοις αὖ ἐκ ἐλάττω σοι θανάτου τιμᾶσθαι· καί τοι πῶς σοφὸν ἔστ' τὸ θεῖν ὦ σώκρατες, ἔστις εὐφυᾶ λαβὼν τέχνη φῶτα, ἔθηκε χείρονα, μᾶλλον αὖτ' κύφ' ἀνάμου) σοφῶν· μὴ δ' ἐκπώσοι ἐκ ἔστ' με

γίστων κινδυνεύων, μήτε ἐκεῖνον, μήτε ἄλλον μηδένα. Λέγεις δὲ τῶν ἐχθρῶν τοῦτο συλλαβεῖν πᾶσαν πόλιν οὐσίαν ἀτιμωρήτως δι', ἵνα τιμωρίαν εἰς τὴν πόλιν ἐν δὲ τοιοῦτον εἶναι καὶ ἀγροικότατον ἀφικέσθαι, ἔξεστιν, ἐὰν βούλῃ τύπτεσθαι, μὴ διδόναι δίκην. ἀλλ' ὦ γαθὲ ἐμοὶ πείθου· ταῦτα δ' ἐλέγχων. πραγμάτων δ' ἀμουσίαν ἄσκει. τὴν ἄσκησιν ὁπόθεν δέξεις φρονεῖν, ἄλλοις τὰ κομψὰ ταῦτ' ἀφεὶς, εἴτε λήρημα χρὴ φάναι εἶναι, εἴτε φλυαρίας. ἐν ᾧ κεῖσαι νῦν ἐγκατοικίσεις δόμοις· ζηλῶν, οὐκ ἐλέγχοντας ἄνδρας τὰ μικρὰ ταῦτα, ἀλλ' οἷς ὄντι καὶ βίος καὶ δόξα, καὶ ἄλλα πολλὰ ἀγαθά. Σω. Εἰ χρυσῆν ἔχων τύχαινον πῶν ψυχὴν ὦ καλλίκλεις, οὐκ ἂν οἴει με ἐρᾶν ἄσμενον τούτων ἵνα τῶν λίθων ἢ κασσιτέρου σοι χρυσὸν πῶν αἱρῆσιν, πρὸς ὃν ἵνα ἐμὲλλον προσαγαγὼν αὐτῷ, εἰ μοι ὁμολογήσειεν ἐκεῖνα καλῶς τε καὶ ἀληθῆ πῶν ψυχὴν, ἥδη ἂν εἰδέναι ὅτι ἱκανῶς ἔχω καὶ οὐδέν μοι ἔτι δεῖ ἄλλης βασάνου; Καλ. Πρὸς τί δὴ τοῦτ' ἐρωτᾷς ὦ Σώκρατες. Σω. Ἐτοῦ σοι δρῶ νῶν. δι μοι ἐτοῦ σοὶ οὐ τυγχάνω, τοιούτῳ ὁρμαίῳ οὐ τυγχάνειν. Καλ. Τί δή. Σω. Εὖ οἶδ' ὅτι ἂν μοι σὺ ὁμολογήσῃς τοῦτ' ὧν ἐγὼ ἐμὴν ψυχὴν δοξάζει, ταῦτ' ἤδη ἔστιν αὐτὰ τἀληθῆ. οὐ νῶ γὰρ, ὃν ἐν μέλλοντα βασανιεῖν ἱκανῶς ψυχῆς πέρι, ὀρθῶς τε ζώσης καὶ μή, ὥρα ἀφ' ἁπάντων ἔχειν. ἃ σὺ πάντα ἔχεις. ἐπιστήμην τε, καὶ εὔνοιαν. καὶ παῤῥησίαν. ἐτοῦ γὰρ πολλοῖς οὐ τυγχάνω, οἳ ἐμὲ οὐχ οἷοί τε εἰσὶ βασανίζειν. διὰ τὸ μὴ σοφοὶ εἶναι ὡς παῤ σύ. ἔτεροι δὲ, σοφοὶ μέν εἰσιν· οὐκ ἐθέλουσι δέ μοι λέγειν πῶν ἀλήθειαν διὰ δ' μὲ κίνδυνον μοῦ ὡς παῤ σὺ τῶν δὲ ἐσθ' τῶν δὲ γοργίαν τε καὶ πῶλος, ὃν σοφὼ μὲν καὶ φίλω ἐστὸν ἐμοὶ, αἰσχίστερον δὲ παῤῥησιάσ· ἀφ' αὐτῶν προτέρω μᾶλλον τοῦ δέοντος· πῶς γὰρ οὔ. ὧν γε εἰς τοσοῦτον αἰσχύνης ἐληλύθασιν, ὥστε καὶ διὰ αἰσχύνεσθαι, ὃ μάλιστ' ἐκ πάντων αὐτῶν, αὐτὸς αὐτῷ εἰωθότα λέγειν εἰωθότων ἄλλων αἰῶν, ἀφ' ταῦτα τῶν μεγίστων. σὺ δὲ ταῦτα πάντα ἔχεις ἃ οἱ ἄλλοι οὐκ ἔχουσι. πεπαίδευσαί τε παῤ ἱκανῶς, ὡς πολλοὶ Ἀθηναίων, ἀφ' ἐμοὶ εἰ δοῦναι. τίνι τεκμηρίῳ χρῶμαι, ἐτοῦ σοι δρῶ. δίδακ ὑμᾶς ἐτῶν ὦ καλλίκλεις, τέτ' ἄρα σ' ὄντας κοινωνοὺς γενόσθαι σοφίας. σὺ τε, ἀφ' τί σαι σθον τὸν ἀθηναῖον καὶ αὖσθωνα φὴν αὐσθοτέτωνος. καὶ ναυσικύδην τὸν χολαργέα. καὶ ποτε ὑμῶν ἐτοῦ ὑπήκουσα βουλευομένων μέχρις ὅτου πῶ σοφίαν ἀσκητέον εἶη. καὶ εἶδε ὅτι εἶπεν σὺ ὑμῖν τοιάδ' τίς δόξα· μὴ προθυμεῖσθαι εἰς πῶ ἀκροίζεσθαι φιλοσοφεῖν· ἀλλὰ βλαβεῖσθαι παῤ ἐκεῖ λαβεῖσθαι ἀλλήλοις, ὅπως μὴ πέρα τοῦ δέοντος σοφώτεροι γενόμενοι λήσετε διαφθαρόντες ἀπειθοῦντες σοὶ ἀκούω ταῦτα ἐμοὶ συμβαλλόντος, ἃ παῤ τοῖς σαυτ' ἐταιροτάτοις, ἱκανόν μοι τεκμήριόν ἐστιν, ὅτι ὡς ἀληθῶς μοι εὖνους εἶ. καὶ μὴν ὅτι γε δίος παῤῥησιάζεσθ' μὴ αἰσχύνεσθαι, αὐτός τε φὴς. καὶ ὁ λόγος ὃν ὀλίγον πρότερον ἔλεγες, ὁμολογεῖ σοι. ἔχει δὴ οὕτω σί. δικαιόν τι τούτων πέρι νοεῖ, ἐάν τε σὺ ὦ τοῖς λόγοις ὁμολογήσῃς μοι, ὡς βασανισμένον τοῦτ' ἤδη ἔσται ἱκανῶς ὑπ' ἐμοῦ τε κἀ σοῦ. καὶ οὐκέτι αὖθ' δύσει ἐπ' ἄλλην βάσανον ἀκριβεστέραν. οὐ γὰρ ἂν ποτε αὖθ' σωι χόρησας σύ. οὔτε σοφίαν ἀφελείας, οὔτ' αἰσχύνης παρουσίᾳ, οὐ δ' ἂν ἀπατῶν ἐμὲ συγχωρήσαις ἂν φίλος γοῦν μοι εἶ ἐς καὶ αὖθ' φίλος τῷ ὄντι ὡς ἐγὼ ἐμὲ κἀκεῖνος τοιοῦτος. πάντων δὲ καλλίστη ἔστιν ἡ σκέψις ὦ καλλίκλεις τοιοῦτων ὧν σὺ δή μοι ἐπιτίμησας. ποῖόν τινα χρὴ εἶναι τὸν ἄνδρα. καὶ τί ἐπιτηδεύειν. καὶ μέχρι τοῦ. καὶ πρεσβύτερον καὶ νεώτερον ὄντα. εἰ γὰρ ἔτι μὴ ὀρθῶς πράττω καὶ τὸ βίον φὴν ἐμαυτοῦ, δῆλον ἔστιν, ὅτι οὐκ ἐκὼν ἐξαμαρτάνω. ἀλλ' ἀμαθίᾳ τῇ ἐμῇ· σὺ οὖν ὡς παῤ ἥρξω νουθετῶν μεμὴ ἀποσῇς. ἀλλ' ἵνα νῶν μοι σαφὲς εἰδῶ τί ὄντ' ἔστιν ὃ ἐπιτηδεύτέον μοι. καὶ τίνα τρόπον ὁρμαστέον ἂν αὐτό. καὶ ἐάν με λάβῃς νῶν μόνον ὁμολογήσαντα, ὡς δι τῷ ὑστέρῳ χρόνῳ μὴ ταῦτα πράττοντα ἃ παῤ ὡμολόγησα, πάνυ με ἡγοῦ ἀλάζονα εἶναι. καὶ μηκέτι ποτέ με νουθετήσῃς ὡς ἐπιμελὲς ὂν ἄνδρα, ὅταν ἀρχῆς δέ μοι ἐπικαλῇ. πῶς φὴς δ' δίκαιον ἔχειν καὶ σὺ καὶ πίνδαρος. δ' καὶ τὰ φύσει ἄγειν βία τὸ κρεῖττον τὰ τῶν ἥττονων, καὶ ἄρχειν τὸ βελτίω τοῦ χειρόνων, καὶ πλέον ἔχειν τὸ ἀμείνω τοῦ φαυλοτέρου; μή τι ἄλλο λέγεις δίκαιον εἶναι, ἢ ὀρθῶς μέμνημαι. Καλ. Ἀλλὰ ταῦτα ἔλεγον καὶ τότε καὶ νῶν λέγω. Σω.

γρότερον δὲ ἡγῇ αὐτὴν βελτίω καὶ λῇς σὺ καὶ κρείττω; οὐ δὲ γοῦν τοῦτό γε οὐδεὶς τὴν μαθεῖν σου τί ποτε λέγεις· πότερον τοὺς ἰχνεροτέρους κρείττους καὶ λῇς· καὶ δεῖ ἀκροᾶσθαι τῆς ἰχνεροτέρου ὃς ἀφικνεῖται ἑτέρους, οἷόν μοι δοκεῖς νῦν τό τε αὐλεῖν καὶ ἄδειν. ὡς ἀμείνω πόλεις ἐνδὶ τὰς σμικρὰς καὶ τὰ δὲ φύσει δίκαιον δρᾶν ἔστιν, ὅτι κρείττους εἰσὶ καὶ ἰχνεροτέραι, ὡς ἡ κρεῖττον καὶ ἰχνεροτέρου καὶ βέλτιον ταυτὸν ὄν, ἅτις ἐστὶ βελτίω μὲν εἶναι, ἧττω δὲ καὶ ἀσθενεστέρου. καὶ κρείττω μὲν εἶναι, μοχθηρότερον δέ, ἡ ὁ αὐτὸς ὅρος ἔστι τοῦ βελτίονος καὶ τοῦ κρείττονος ἔσται μοι αὖθ᾽ σαφῶς διόρισον, ταυτὸν ἢ ἑτέρου ὄντε δ᾽ κρείττου, καὶ δ᾽ βέλτιον, καὶ τὸ ἰχνεροτέρου. καλ. Ἀλλ᾽ ἐγώ σοι σαφῶς λέγω. ὅτι ταυτὸν ἔστιν. Σω. Οὐκοῦν οἱ πολλοὶ τοῦ αὐτοῦ κρείττους εἰσὶ καὶ κατὰ φύσιν. οἱ δὴ καὶ τοὺς νόμους τίθενται ἐνδὶ τῷ σφί. ὥσπερ καὶ σὺ ἀρτίως ἔλεγες. καλ. Πῶς γὰρ οὔ; Γω. Τὰ τῶν πολλῶν ἄρα νόμιμα τὰ τῶν κρειττόνων ἐστί; καλ. Γε μήν γε. Σω. Οὐκοῦν τὰ τῶν βελτιόνων οἱ γὰρ κρείττους βελτίους πολὺ καὶ τὰ ἐν σοὶ λόγῳ. καλ. Ναί. Σω. Οὐκοῦν τὰ τοῦτων νόμιμα, καὶ κατὰ φύσιν καλὰ, περὶ πόνων γε ὄντων. καλ. Φημί. Σω. Ἦ οὖν οὐχ ἃ πολλοὶ νομίζουσιν ὡς ἄρα καὶ σὺ ἔλεγες, δίκαιον ἔστιν δ᾽ ἴσον ἔχειν καὶ ἄρχειν δ᾽ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι; ἔστι ταῦτα, ἢ οὔ. καὶ ὅπως μὴ ἀλώσει σὺ ταῦθα σὺ ἀνομούμενος. νομίζουσιν ἢ οὔ οἱ πολλοὶ ἴσον ἔχειν, ἀλλ᾽ οὐχὶ τὸ πλέον δίκαιον εἶναι, καὶ ἄρχειν δ᾽ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι. μὴ φθόνει μοι ἃ πορίνασθαι ἔστι καλλίκλεις. ἵνα εἰ μοι ὁμολογήσεις, βεβαιώσω μοι, ἵνα δὴ παρὰ σοῦ. ἅπερ ἱκανοῦ ἀνδρὸς διαγώνου, ὁμολογικότος. καλ. Ἀλλ᾽ οἶμαι πολλοὶ νομίζουσιν οὕτως. Σω. Οὐ νόμῳ ἄρα μέντοι δεῖν ἄρχειν τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι. οὐ δὲ δίκαιον δ᾽ ἴσον ἔχειν· ἀλλὰ καὶ φύσει. ὥστε πυνθάνεσθαι ἀκριβῶς λέγειν οὐ δεῖς πρόσθεν. οὐ δὲ ὀρθῶς ἐμοῦ κατηγορεῖν, λέγων ὅτι ἐναντίος εἰμὶ ἐγὼ ἐμαυτῷ καὶ ἡ σύσις, ἃ δὴ καὶ ἐγὼ γνοὺς κατειρωτῶ οὐ δεῖς λόγοις. ἐὰν μέν τις κατὰ φύσιν λέγῃ ἐνδὶ ἐν νόμου ἄπων, ἐὰν δέ τις κατὰ νόμον, ἐνδὶ πρὸ φύσιν. καλ. Οὐδαμοῦ ἄρ᾽ οὐ ταυτὸν φλυαρῶ. ἐπεί μοι ὦ σώκρατες οὐκ ἀρχὴν τὸ λικυθος ὂν ὄνομα τοῦ θηρίου, καὶ ἐὰν τις ῥῆμα τι μακρόν, ὃ βέλτιον ἔστιν πειθόμενος. ἐμὲ γὰρ οἴει ἄλλο τι λέγειν δ᾽ κρείττους ἔστιν, ἢ ἐν βελτίους; Οὐ πάλαι σοι λέγω, ὅτι ταυτὸν φημὶ τὸ ἐλλίττου καὶ δ᾽ κρείττον, ἢ οἴει με λέγειν ἐὰν συρφετὸς συλλιῶ δούλων καὶ παντοδαπῶν ἀνθρώπων μηδενὸς ἀξίων πλὴν ἴσως τῷ σώματι ἰσχύι σεσθαι, ἐγὼ οὗτοι φῶσιν, αὐτὰ ταῦτα εἶναι νόμιμα. Σω. Εἶεν ὦ σοφώτατε καλλίκλεις. οὕτω λέγεις; καλ. Γε μὴν μὰ οὕτω. Σω. Ἀλλ᾽ ἐγὼ μὲν ὦ θαυμάσιε, καὶ αὖθις πάλαι πάλαι τοῦτο τί σε λέγειν δ᾽ κρεῖττον καὶ ἀνθρώπω γλιχόμενος σαφῶς ἐπίσταμαι ὅτι λέγεις. οὐ γὰρ δὴ που σύ γε τοὺς δύο βελτίους ἡγῇ τοῦ ἑνός. οὐ δὲ τοὺς σοὺς δούλους βελτίους σοῦ, ἔτι ἰχνεροτέρους ἐσθ᾽ ἢ σύ. ἀλλὰ πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ τί ποτε λέγεις τοὺς βελτίονας, ἐπειδὴ οὐ τοὺς ἰχνεροτέρους. καὶ ὦ θαυμάσιε προάστορόν με προδίδασκε, ἵνα μὴ ἀποφοιτήσω παρὰ σοῦ. καλ. Εἰρωνεύῃ ὦ σώκρατες. Σω. Μὰ τὴν ζῆθον ὦ καλλίκλεις, ὃν σὺ γρώμενος πολλὰ ναὶ δὴ εἰρωνεύου πρός με. ἀλλ᾽ ἐπὶ τίνας λέγεις τοὺς βελτίους εἶναι. καλ. Τοὺς ἀμείνους ἔτωγε. Σω. Ὁρᾷς ἄρα ὅτι σὺ αὖ τοὺς ὀνόματα λέγεις, δηλοῖς δὲ οὐδὲν, οὐκ ὁρᾷς τοὺς βελτίονας καὶ κρείττους πότερον τοὺς φρονιμωτέρους λέγεις, ἢ ἄλλους τινάς. καλ. Ἀλλὰ ναὶ μὰ λία τοὺς λέγω. καὶ σφόδρα γε. Σω. Πολλάκις ἄρα εἷς φρονῶν, μυρίων μὴ φρονούντων κρείττων ἐστὶ κατὰ τὸν σὸν λόγον· καὶ ἐξὸν αὐτῷ ἄρχειν δεῖ. τοὺς δ᾽ ἄρχεσθαι, καὶ πλέον ἔχειν ἢ ἄρχοντα τῶν ἀρχομένων. ἐξὸν γοῦν μοι δοκεῖς βούλεσθαι λέγειν. καὶ οὐ ῥᾴμα τι θηρίω, ἐν ὁ εἷς τῶν μυρίων κρείττων. καλ. Ἀλλὰ ταῦτ᾽ ἐστὶν ἃ λέγω· ἐξὸν γοῦν δίκαιον ἐγὼ δ᾽ λίκαιον εἶναι φύσει, τὸ βελτίω ὄντα καὶ φρονιμώτερον, καὶ ἄρχειν, καὶ πλέον ἔχειν τῶν φαυλοτέρων. Σω. Ἔχε δὴ αὖτε. τί ποτε αὖ ναὶ λέγεις. ἐὰν οὐ τῷ αὐτῷ ὦμεν ὡς τὸ πρῶτον πολλοὶ ἀθρόοι ἄθροποι, καὶ ἡμῶν ἕκαστος κοινῷ πολλὰ σιτία καὶ ποτὰ, ὦμεν δὲ παντοδαποὶ, οἱ μὲν, ἰσχυροὶ, οἱ δὲ, ἀσθενεῖς, ἐκ δὲ ἡμῶν ἕκαστος φρονιμώτερος

νιμώτερος σοῦ περὶ ταῦτα ἰατρὸς ὤν, ἢ δι' ὅλου ἑνὸς τῶν μὲν, ἰσχυρότερος τῶν δὲ ἀσθενέστερος, ἄλλο τι οὖν ὃς φρονιμώτερος ἡμῶν ὤν, βελτίων καὶ κρείττων ἴσασι εἰς ταῦτα;

καλ. Παύσῃ. σω. Ἢ οὖν τούτων τῶν σιτίων πλέον ἡμῶν ἐκτέον αὐτῷ, ὅτι βελτίων ἐστὶν, ἢ τῷ μὲν ἀρχειν πάντα ἐκεῖνον δεῖ νέμειν, οὐ δὲ τῷ ἀπολίσκειν τε αὐτὰ, καὶ κρατα χρῆσθαι εἰς τὸ ἑαυτοῦ σῶμα, οὐ πλέον κτητέον, ἀμὴ μᾶλλ' ζημιοῦσθαι· ἀλλὰ τῶν μὲν, πλέον· τῶν δ' ἔλαττον ἐκτέον· ἐὰν δὲ τύχῃ πάντων ἀσθενέστατος ὤν, πάντων ἐλάχιστον τῷ βελτίστῳ ὢν καλεῖ κλεις· οὐχοὕτως ὦ γαθέ; καλ. Περὶ σιτία σὺ λέγεις καὶ ποτὰ, καὶ ἁλῶν καὶ φλυαρίας· ἐγὼ δὲ οὐ ταῦτα λέγω. σω. Ποτέρον οὖν τὸν φρονιμώτερον βελτίω λέγῃς; φᾶθι, ὦ μέ. καλ. Ἔγωγε. σω. Ἀλλ' οὐ τὸν βελτίω πλέον δεῖν ἔχειν; καλ. Οὐ σιτίων γε, οὐδὲ ποτῶν. Ϣ. Μανθάνω· ἀλλ' ἴσως ἐματίων· καὶ δεῖ τὸν ὑφαντικώτατον μάγιστον ἱμάτιον ἔχειν· καὶ πλεῖστα καὶ κάλλιστα ἀμπεχόμενον περιεῖναι. καλ. Τίνων ἱματίων. σω. Ἀλλ' εἰς ὑποδήματα δηλονότι δεῖ πλεονεκτεῖν τὸν φρονιμώτερον εἰς ταῦτα καὶ βέλτιστον· ἢ σκυτοτόμον ἴσως μάγιστα δεῖ ὑποδήματα καὶ πλεῖστα ὑποδημάτων περιπατεῖν; καλ. Ποῖα ὑποδήματα φλυαρεῖς ἔχων. σω. Ἀλλ' ἐμὰ τὰ γιγνόμενα λέγεις, ἴσως τὰ ἰδιώτου δεῖν γεωργικὸν ὄντα περὶ γῆν φρονιμόν τε καὶ καλὸν καὶ ἀγαθὸν, εἶναι· ἢ ἴσως δεῖ πλεονεκτεῖν τῶν ἀσθενεστάτων· ἢ ὡς πλείστῳ ἀσθενεστάτῳ χρῆσθαι εἰς τὴν αὑτοῦ γῆν; καλ. Ὡς ἀεὶ ταῦτα λέγεις ὦ Σώκρατες. σω. Οὐ μόνον γε ὦ καλλίκλεις· ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν αὐτῶν. καλ. Νὴ τοὺς θεοὺς ἀτεχνῶς γε ἀεὶ σκυτέα τε καὶ κναφέα, καὶ μαγείρους λέγων καὶ ἰατροὺς, οὐδὲν παύῃ· ὡς περὶ τούτων ἡμῖν ὄντα τὸν λόγον· οὐκοῦν σὺ ὁρᾷς περὶ τίνων ὁ κρείττων τε καὶ φρονιμώτερος πλέον ἔχων, δικαίως πλεονεκτεῖ, ἢ οὔτε ἐμοῦ ὑποβάλλοντος αἰσθάνῃ αὐτὸς ὁρᾷς. καλ. Ἀλλ' ἔπαγε καὶ παῦλαν λέγω· τρῶγε μὲν τοὺς κρείττους οἷόν ἐστιν, οὐ σκυτοτόμους λέγω οὐδὲ μαγείρους· ἀλλ' οἳ ἂν εἰς τὰ τῆς πόλεως πράγματα φρονίμως ἰῶσιν, ὅτῳ τινὰ αὖ τρόπον δεῖ οἰκεῖν, καὶ μὴ μόνον φρονίμως, ἀλλὰ καὶ ἀνδρείως, ἐπειδὴ ὄντες ἃ αὖ νοήσωσιν ἐπιτελεῖν· καὶ μὴ ἀποκάμνωσι δι' μαλακίαν τῆς ψυχῆς· ὁρᾷς ὦ βέλτιστε καλλίκλεις, ὡς οὐ ταυτὸν σύ τ' ἐμοῦ κατηγορεῖς, καὶ ἐγὼ σοῦ· σὺ μὲν γὰρ ἐμὲ φῂς ἀεὶ ταυτὰ λέγειν· καὶ μέμφῃ μοι· ἐγὼ δὲ σοῦ τοὐναντίον ὅτι οὐδέ ποτε ταυτὰ λέγεις περὶ τῶν αὐτῶν· ἀλλὰ ποτὲ μὲν τοὺς βελτίους τε καὶ κρείττους, τοὺς ἀμείνους τε καὶ φρονιμωτέρους· νῦν δ' αὖ ἕτερόν τι ἤδη ἔχων· καὶ σοὶ τοῦτο πολλάκις ἐγὼ σοῦ λέγοντος οὐκ ἀποδέχομαι· οὐ γὰρ ταὐτὸν οἱ κρείττους καὶ οἱ βελτίους· ἀλλ' ὦ γαθέ· ἐπὶ τῶν ἀποκλάγξῃ τινὰ ποτὲ λέγεις τοὺς βελτίους τε καὶ κρείττους· καὶ εἰς ὅτι. καλ. Ἀλλ' ἔρρωμαί γε ἔπαγε τοὺς φρονιμωτέρους εἰς τὰ τῆς πόλεως πράγματα καὶ σωφρονεστέρους· τούτους γὰρ προσήκει τῶν πόλεων ἄρχειν· καὶ ἐν δίκαιοι τοῦτ' ἔσται πλέον ἔχειν τοὺς τῶν ἄλλων, τοὺς ἄρχοντας τῶν ἀρχομένων. σω. Τί δὲ αὐτῶν ὦ ἑταῖρε· τί ἢ τὶ τοὺς ἄρχοντας, ἢ ἀρχομένους· καλ. Πῶς λέγεις; σω. Ἕνα ἕκαστον λέγω αὐτὸν ἑαυτοῦ ἄρχοντα ἢ οὔ; μὴ οὐδὲν δεῖ αὐτὸν ἑαυτοῦ ἄρχειν· τῶν δὲ ἄλλων. καλ. Πῶς ἑαυτοῦ ἄρχοντα λέγῃς; Ϣ. Οὐδὲν πεπίλον, ἀλλ' ὡς τὸν οἱ πολλοί· σώφρονα ὄντα, καὶ ἐγκρατῆ αὐτὸν ἑαυτοῦ, τὰ ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν ἄρχοντα τῶν οἰκείων. καλ. Ὡς ἠδὺς εἶ. τοὺς ἠλιθίους λέγεις τοὺς σώφρονας, πῶς γὰρ οὔ; σω. Οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν γοῦν φαίη ὅτι οὐ τοῦτο λέγω. καλ. Ῥᾴστη σοφία ὦ Σώκρατες· ἐπεὶ πῶς ἂν δυσταίμων γένοιτο ἀνὴρ, δουλεύων ὁτῳοῦν· ἀλλὰ τοῦτ' ἔστι κατὰ φύσιν καλὸν καὶ δίκαιον· ὅ ἐγώ σοι καὶ παρρησιαζόμενος λέγω· ὅτι δεῖ τὸν ὀρθῶς βιωσόμενον, τὰς μὲν ἐπιθυμίας τὰς ἑαυτοῦ ἐᾶν ὡς μεγίστας εἶναι καὶ μὴ κολάζειν· ταύτας δὲ ὡς μεγίστας οὔσας, ἱκανὸν εἶναι ὑπηρετεῖν δι' ἀνδρίαν φρόνησιν· καὶ ἃ ἂν ἐπιθυμῇ τὸν πλήθη ἑαυτῷ γίγνεσθαι· ἀλλὰ τοῦτ' ἔμοιγε τοῖς πολλοῖς οὐ δοκεῖ δυνατὸν εἶναι· ὅθεν ψέγουσι τοὺς τούτου δι' αἰσχύνην ἀπορρυπτόμενοι τὸν αὑτῶν ἀδυναμίαν, καὶ αἰσχρὸν δή φασιν εἶναι τὸν ἀνδραποδισμὸν, ὃ δὴ οἱ ἔμπροσθεν ἐγὼ ἔλεγον, δουλούμενοι τοὺς βελτίους τὸν φύσιν αὐτοῦ· καὶ αὐτοὶ ἐκπερίζειν οὐ δυνάμενοι ταῖς ἡδοναῖς πλήρωσιν, ἐπαυ-

νοῦσι πρὸ σωφροσύνη, ἢ πρὸ δικαιοσύνη δι' πρὸ αὐτῶν ἀνανδρίαν· ἐπεί γε δὴς ἄρχειν ὑπερέχειν, ἢ βασιλέων υἱὸν εἶναι, ἢ αὐτὸν τῇ φύσει ἱκανὸν ἐκποδὼν σκάψαι ἀρχήν τινα ἢ τυραννίδα ἢ δυναστείαν, τί τῇ ἀληθείᾳ ἄξιον καὶ σπουδῆς ἂν σωφροσύνης τοῦτοις τοῖς αὐθρώποις· δὴς ἐξὸν ἀπολαύειν τῶν ἀγαθῶν, μανὸν ἐκ ποδῶν ὄντος· αὐτοῖς ταῦτα δικαστὴν ἐπαγάγεσθαι, ὃν τῶν πολλῶν αὐθρώπων νόμον τε καὶ λόγον μὴ λόγον, ἢ πῶς οὐκ ἂν ἄθλιοι γεγονότες ὦσιν ὑπὸ τῆς καλοῦ τῆς τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς σωφροσύνης, μᾶλλον πλέον νέμοντες τοῖς φίλοις τοῖς αὐτῶν, ἢ τοῖς ἐχθροῖς, καὶ ταῦτα ἄρχοντες αὐτῇ τῶν ἑαυτῶν πόλεων· ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ ὦ σώκρατες ὡς σὺ φὴς δίκαιον ὃ ἔστιν. ξυμφὴ καὶ ἀκολασία καὶ ἐλευθερία ἐὰν ἐπικουρίαν ἔχῃ, ταῦτ' ἔστιν ἀρετή τε καὶ εὐδαιμονία· τὰ δὲ ἄλλα ταῦτ' ἔστι τὰ καλλωπίσματα τὰ παρὰ φύσιν αὖ σχήματα, αὐθρώπων φλυαρία, καὶ οὐδενὸς ἄξια. σω. οὐκ ἀγενῶς γε ὦ καλλίκλεις ἐπεξῆλθε τῷ λόγῳ παρρησιαζόμενος· σαφῶς γὰρ σὺ νῦν λέγεις, ἃ οἱ ἄλλοι δι' αἰσχύνην μὲν, λέγειν δὲ οὐκ ἐθέλουσι· δέομαι οὖν ἐτί σου μᾶλλον ἐξελέγξαι πῶς αἰσθάνεσθαι. ἵνα τῷ ὄντι καταφάνηλον γένηται πῶς βιωτέον· καί μοι λέγε· τὰς μὲν ἐπιθυμίας φὴς οὐ κολαστέον, ἐάν μέλλῃ τῆς ὁδὸν δὴ ἔσεσθαι· ἰέναι δὲ αὐτὰς ὡς μεγίστας, πληρωτὸν αὐταῖς, ἄλλοθεν γέ που δεῖν ἐπιμάζειν, καὶ ἕξειν εἶναι πρὸ αρετήν. καλ. φημὶ ταῦτα ἐγώ. σω. οὐκοῦν ἀρξῶμεν λέγοντας οἱ μακάριοι δήμιοι, εὐδαίμονες εἶναι. καλ. οἱ λίθοι γ' ἂν ἄττα γε καὶ οἱ νεκροὶ, εὐδαιμονέστατοι εἶεν. σω. ἀλλὰ μὲν δὴ καὶ ὡς γε σὺ λέγεις δεινὸς ὁ βίος· οὐ γοῦν τοι θαυμάζοι μ' ἂν εἰ Πίνδαρος ἀληθῆ οὐ τοῖδε λέγει, λέπτων τῆς δ' ἐδάφη ἐν ζῶ μέν ἐστι καθεῖν, ἐν καθανεῖν δὲ ζῶ. καὶ ἡμεῖς τῷ ὄντι ἴσως πεπαίδευμεν· ὅπερ ἔφη σου ἔπωγε καὶ ἤκουσα τῶν σοφῶν, ὡς ναὶ ἡμεῖς πεπαίδευμεν. καὶ ἐν μὲν σῶμά ἐστιν ἡμῶν σῆμα· τῆς δὲ ψυχῆς ἕνεκεν οὕτω αἱ ἐπιθυμίαι εἰσὶ, συγχώνευσις οὖν δίκαιον αὐτὰς μανθάνειν καὶ πειθαρχεῖν αὖ καὶ ἡσυχάζον αὐτῇ καὶ σεμνύνεσθαι, ὡς τετριμμένος ἐστὶ πίθος, ἐξὸν πρὸ αὐτοῦ ἀπειμάσας· τὸ δὲ ἀκόλαστον δὴ οὗτος σοι ὦ καλλίκλεις οὐδέποτε, ὡς τῶν οὐ ἄδυ ἐστὶν ἀλλὰ λίτον οὗτοι ἀθλιώτατοι αὖ εἶεν, οἱ ἀμύητοι· καὶ φορῶσιν εἰς ἐν τετριμμένον πίθον ὕδωρ, ἐτέρῳ τοιούτῳ τετριμμένῳ κεκτημένῳ· ἐν δὲ κόσκινον ἀρα λέγει ὡς ἔφη ὁ πρὸς ἐμὲ λίτων, πρὸ ψυχὴν εἶναι· πρὸ δὲ ψυχὴν κεκτημένῳ ἀπείρασε πρὸ τῶν αὐτῶν, ὡς τετριμμένῳ ἄττα οὐ δυναμένῳ στέγειν δι' ἀπιστίαν τε καὶ λήθην· ταῦτ' ἐπιεικῶς μὲν ἔστιν ὑπὸ τί ἄτοπα· δοκεῖ μοὶ, ὃ ἔτω βούλομαί σοι αὐθέλεσθαι εἰπεῖν πως δίος τῷ πεῖσαι μαθεῖν, αὐτὶ τοῦ ἀπλήστως καὶ ἀκολάστως ἔχοντος βίου, ἐλέσθαι· ἀλλὰ πότερον πείθω τί σε καὶ μαθεῖν ἀσμενίστερον εἶναι τοὺς κοσμίους τῶν ἀκολάστων, ἢ οὐδέν, ἀλλ' αὖ καὶ γελᾶ τοιαῦτα μυθολογῶν, οὐδέν τι μᾶλλον μαθήσῃ. καλ. τοῦτ' ἀληθέστερον ἔρωτα ὦ σώκρατες. φθόνῳ δὴ ἄλλῳ σοι εἰκάζω λέγω ἐκ τοῦ αὐτοῦ γυμνασίου τῷ ναῷ· σκόπει γοῦν εἰ τοιόνδε λέγεις σοὶ τοῦ βίου ἑκατέρου τοῦ τε σώφρονος καὶ τοῦ ἀκολάστου· δοκοῦσιν αὐσφαῖν ἑκατέρῳ πίθοι πολλοὶ εἶεν· καὶ ᾧ μὲν ἑτέρῳ, ὑγιεῖς· καὶ πλήρεις ὁ μὲν, ὄντα, ὁ δὲ, μέλιτος, ὁ δὲ, γάλακτος· καὶ ἄλλοι πολλοὶ, πολλῶν· νάματα δὲ ἀσπίνια καὶ χαλεπὰ ἑκάστου τούτων ἔστι, καὶ μετὰ πολλῶν πόνων καὶ χαλεπῶν ἐκπορίζόμενα· ὁ μὲν δὴ ἕτερος πληρωσάμενος, μήτ' ἐποχετεύοι, μήτε τί φροντίζοι· ἀλλ' οὕτως ἔχοι τούτων, ἡσυχίαν ἔχοι· τῷ δ' ἑτέρῳ, τὰ μὲν νάματα ὡς πρὸ καὶ ἐκπίνῃ, δυνατὰ μὲν πορίζεσθαι, χαλεπὰ δὲ, τὰ δ' ἀγγεῖα τετριμμένα καὶ σαθρὰ, καὶ ἀναγκάζοιτο ἀεὶ νύκτα καὶ ἡμέραν πιμπλάναι καὶ τὰ, ἢ τὰς ἐφέτας λυποῖτο λύπας. ἆρα τοιούτου ἑκατέρου ὄντος τοῦ βίου, λέγεις ἐν τοῦ ἀκολάστου εὐδαιμονέστερον εἶναι, ἢ ἐν τοῦ κοσμίου. πείθω τί σε ταῦτα λέγειν, συγχωρῆσαι ἐν κόσμιον βίον τοῦ ἀκολάστου ἀμείνω εἶναι, ἢ οὐ πείθω. καλ. οὐ πείθεις ὦ σώκρατες. τῷ μὲν γοῦν πληρωσαμένῳ ἐκείνῳ, οὐκ ἔστιν ἡδονὴ ὁπο-

μία

μία. ἀλλὰ τοῦτ' ἔστιν οὗ νῦν δὴ ἐγὼ ἔλεγον, ὦ πῶλε, ὡς πολὺ λίθου ζῇν ἐστὶ δεινὸν πληρῶσαι μήτε χαίροντα ἔτι μήτε λυπούμενον ἀλλ' οὐ τούτῳ ἔστι σοι ἡδέως ζῆν, οὐδ' ὡς πλεῖστον ἐπὶ ῥᾴστην. σω. Οὐκοῦν αἰσχύνη γ' αὖ πολὺ ἐπὶ ῥᾴστῃ, πολὺ καὶ ἀπὸ τοῦ εἶναι. καὶ μὴν ἀλλ' ἅπαντα τὰ ζῴματα εἶναι τοῖς ἡδονῆς. καλ. Ναὶ μὰ οὐ. σω. καθαρσίῳ τινὰ αὖ σὺ ζῆν λέγεις· ἀλλ' οὐ νικᾷς. οὐδὲ λίθου, καί μοι λέγε τὸν τρίτον. λέγεις ζῆν πεινῶντα καὶ πεινῶντα ἀεί; καλ. Ἔστιν. σω. Καὶ διψῆν γε καὶ διψῶντα πίνειν; καλ. λέγω, καὶ τἆλλα ἐπιθυμίας ἁπάσας ἔχοντα, καὶ δυναμένου πληροῦν, χαίροντα διὰ παντὸς ζῆν. σω. Εὖγε, ὦ δείλαινε· διατελεῖ γοῦν ὃς πρῴην ἔρξας καὶ αἰσχυνθεὶς ἐποίησα. σὺ δὲ οὐ μὴ, ἐὰν πλάγῃς. οὐδὲ μὴ αἰσχυνθῇς· αὐθρᾶος γὰρ εἶ. ἀλλ' ἀποκρίνου μόνον. καλ. φημὶ τοίνυν καὶ ἐγὼ κνήμονον, ἡδέως ἂν βιῶναι. σω. Οὐκοῦν εἴπερ ἡδέως καὶ διαμόνως. καλ. Ναίγε. σω. Τί οὖν; ἐὰν μὲν ἀκολουθῇ καὶ διαμόνως ζῆν, ἐὰν δὲ ἀφῇ, οὐκέτι; καλ. Ἔοικεν. σω. Ἀλλὰ μὴν ἐγώ γε καὶ διψῶντα πίνειν; καλ. λέγω, καὶ τἆλλα ἐπιθυμίας ἁπάσας ἔχοντα, καὶ δυναμένου πληροῦν, χαίροντα διαμόνως ζῆν. σω. Εὖγε, ὦ δείλαινε· διατελεῖ γοῦν ὃς πρῴην ἔρξας καὶ αἰσχυνθεὶς ἐποίησα· καὶ δι' ὃ ἔοικε, μὴ δι' ἃ ἐγὼ ἅπαντα ἐᾶν, καὶ πρῶτον μὲν ἀπὸ τοῦ καὶ ψωριῶντα καὶ κνησιῶντα, ἀφθόνως ἔχοντα τοῦ κνᾶσθαι, κνήμονον διατελοῦντα τὸν βίον, διαμόνως ζῆν. καλ. Ὡσαύτως ἔοικεν, ὦ σώκρατες, καὶ ἀτεχνῶς δημηγόρου. σω. Τοιγοῦν ὦ καλλίκλεις, πῶλον μὲν καὶ γοργίαν, καὶ ῥητορικὴν αἰσχύνεσθαι ἐποίησα· σὺ δὲ οὐ μὴ, ἐὰν πλαγῇς. οὐδὲ μὴ αἰσχυνθῇς· αὐθρᾶος γὰρ εἶ. ἀλλ' ἀποκρίνου μόνον. καλ. φημὶ τοίνυν καὶ ἐγὼ κνήμονον, ἡδέως ἂν βιῶναι. σω. Οὐκοῦν εἴπερ ἡδέως καὶ διαμόνως. καλ. Ναίγε. σω. Πότερον δὲ κἂν φαλλὸν μόνον κνησῇ, ἢ ἔστι τί σε ἐρωτῶ. ἆρα ὦ καλλίκλεις τἆλλα ἀποκρινῇ, ἐὰν τίς σε τὰ ἐγκόμια ῥύτοις ἰφιξὶς ἅπαντα ἐρωτᾷ, καὶ ὄντων τοιούτων ὄντων, κἀφάλαιον, ὁ τῶν κνεόντων βίος οὗτος, οὐ μανὲς καὶ αἰσχρὸς, καὶ ἄθλιος, ἢ καὶ ζοῦντας πολλοστοὺς λέγειν διαιμονᾶσθαι ἐᾶν ἀφθόνως ἔχοντας ὧν δέονται. καλ. Οὐκ αἰσχύνῃ εἰς τοιαῦτα ἄγων τοὺς λόγους ὦ σώκρατες; σω. Ἦ γὰρ ἐγὼ ἄγω ἐς ταῦθα ὧ γενναῖε, ἢ ἐκεῖνος ὃς αὖ φῦ· αἰσθάνῃ οὖν, τοὺς χαίροντας ὅπως αὖ χαίρουσιν διαιμονᾶσθαι ἐᾶν, καὶ μὴ διεξέρχῃ, τῶν ἡδονῶν ὁποῖαι αἱ ἀγαθαὶ καὶ ἃς δεῖ διώκειν, ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν λέγε. πότερον φῶς ἐστὶν ἡ αὐτὴ ἡδὺ καὶ ἀγαθὸν, ἢ ἔστιν τι τῶν ἡδέων ὃ οὐκ ἔστιν ἀγαθόν. καλ. Ἵνα δή μοι μὴ αἰσχρομολογούμενος ἢ ὁ λόγος, ἐὰν ἕτερον φῶ εἶναι, ἡ αὐτὸ φημι εἶναι. σω. Διαφθείρεις ὦ καλλίκλεις τοὺς πρώτους λόγους, καὶ οὐκ αὖ ἔτι μετ' ἐμοῦ ἐκανῶς τὰ ὄντα ἐξετάζεις, εἶτ' οὖν παρὰ τὰ δοκοῦντα σεαυτῷ ἔσῃ. καλ. Καὶ γοῦν σὺ ὦ σώκρατες; σω. Οὐ γέγωγα ὀρθῶς πείθων οὔτ' ἐγὼ εἶτ' ἄλλος τις, οὔτε σύ· ἀλλ' ὦ μακαρία ἀνάγκη μὲν οὖν ἔστιν ἡ ἀγαθὸν, ἡ πάντως χαίρειν· ταῦτά τε γοῦν τὰ νῦν δὴ αἰσχυνόμενα ἃ λέγεται συμβαίνοντα ἐκ τούτων ἔχει, καὶ ἄλλα πολλά. καλ. Ὡς σύ γε οἴει ὦ σώκρατες. σω. Σὺ δὲ τῷ ὄντι ὦ καλλίκλεις ταῦτα ἀχθεῖζη. καλ. Ἔστιν. σω. Ἐπιχειρῶμεν ἄρα τῷ λόγῳ ὡς σοῦ αὐτοῦ δέοντος; καλ. Ναίγε σφόδρα. σω. Ἴθι δή μοι ἐπειδή σοι οὕτω δοκεῖ, ἐκ τοῦ τάδε· ἐπίσταμαι ἃ καλλίκλεις τί; καλ. Ἔστιν. σω. Οὐκοῦν ἀνάγκη τινὰ εἶναι μεθ' ἑπιστήμης; καλ. Ἔγωγε. σω. Ἄλλο τι οὖν ὡς ἔτερον τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπιστήμης δύο ταῦτα ἔλεγες; καλ. Σφόδρα γε. σω. Τί δὲ ἡδονὴν καὶ ἐπιστήμην ταὐτὸν, ἢ ἕτερον. καλ. Ἕτερον δή που ὦ σοφώτατε σύ. σω. Ἦ καὶ ἀνάγκην ἑτέραν ἡδονῆς; καλ. Πῶς γὰρ οὔ; σω. Φέρε δὴ ὅπως μεμνησόμεθα ταῦτα· ὅτι καλλικλῆς ἔφη ὀλίγοι τινὲς, ἡδὺ μὲν καὶ ἀγαθὸν ταὐτὸν εἶναι. ἐπιστήμην δὲ καὶ ἀνάγκην, καὶ ἄλλο καὶ ἄλλο τι ἀγαθοῦ ἕτερον· σωκράτης δέ γε ἡμῖν ὁ ἀλωπεκῆθεν, οὐχ ὁμολογεῖ ταῦτα ἃ ὁμολογεῖ. καλ. Οὐχ ὁμολογεῖ. σω. Οἶμαι δή γε οὐδὲ καλλικλῆς ὅταν αὐτὸς αὑτὸν διάσκεται ὀρθῶς· ἐπὶ γοῦν μοὶ δοκοῦντας ἴσως πράττοντας οἷς καλῶς πράττουσιν οὐ δοκεῖ ναυτίον ἰσχὺν πολλὴν πονεῖν; καλ. Ἔστιν. σω. Ἆρ' οὖν ἐστὶν ἀνάγκη τοῦδε τοῦ ἀγαθοῦ ἕνεκα ἅπαντα ἃ πράττομεν πάντες, καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ ἄλλοι, αὐτὸ τοῦτο ἐθέλειν αὐτῶν ἕνεκα εἶναι· ὥσπερ τοῦδε ὑγιείας ἕνεκα ἔχει τὰ τῶν σωμάτων. οὐ γὰρ ἅμα δή που ὑγιαίνει τε καὶ νοσεῖ ὁ ἄνθρωπος. οὐδὲ ἅμα ἅπαντα ὑγιείας τε καὶ νόσου. καλ. Πῶς λέγεις; πῶ. Οἷον τοῦδε ὅτου βούλει τοῦ σώματος ἀπολαβών, σκόπει· νοσεῖ που ἄνθρωπος ὀφθαλμοὺς ἢ ὄνυκα ὀφθαλμίαν, καλ. Πῶς γὰρ οὔ; σω. Οὐ δή που καὶ ὑγιαίνει γε ἅμα τοὺς αὐτούς. καλ. Οὐδ' ὁ-

πως ποιῶ. σω. Τί δ' ὅταν τῆς ὀφθαλμίας ἅπαλλάττηται, ἆρα τότε καὶ τῆς ὑγιείας ἅπαλλάττεται τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ τελευτῶν, ἅμα ἀμφοτέρων ἀπήλλακται; καλ. Ἥκιστά γε. σω. Θαυμάσιον γάρ οἶμαι καὶ ἄλογον γίγνεσθαι. ἦ γάρ; καλ. Σφόδρα γε. σω. Ἀλλ' οὐ μόρια οἶμαι ἐκείνοτέρου καὶ λαμβάνει τὴν ἀπολύσει; καλ. Φημί. σω. Οὐκοῦν καὶ ἰσχὺν καὶ ἀσθένειαν ὡσαύτως; καλ. Ναί. σω. Καὶ τάχος καὶ βραδυτῆτα; καλ. Γαῦγε. σω. Ἦ τὴν ἀγαθὴν τὴν ψυχὴν διάθεσιν, καὶ ταύτην τὴν κακίαν τοῦτον καὶ τὸν ἀεὶ λιότητα οὐ μόρια λαμβάνει, τὴν οὐ μόρια ἅπαξ λάττεται ἑκατέρου; καλ. Γαῦτως δή που. σω. Ἐὰν δύ' ἕωμεν αὖρα ἅπαξ, ἓν ἅμα τὸ ἀπαλλάττεται αὔθρωπος καὶ ἅμα ἔχει, δικαιοῦτι ταῦτά γε οὐκ ἂν ἔτι τότε ἀγαθὸν καὶ κακόν. ὁμολογοῦμεν ταῦτα; καὶ οὐ μάλα σκεψάμενος ἀποκρίνου. καλ. Ἀλλ' ὑπερφυῶς ὁμολογῶ. σω. Ἴθι δὴ ἀῦθ' ἃ ἐμπροσθεν ὡμολογήμεθα. ἦ πειθῶ ἔλεγες βέλτερον εἶδος, ἓ αἰσχρὸν εἶναι. αὖ ἦ λέγω ἦ πειθώ. καλ. Αἰσχρὸν ἔγωγε. σω. Τὸ μὲν γε πειθῶνται ἐοῖεν, ἰδού; καλ. Ἔγωγε. σω. Μανθάνω. μανθάνω, ἀλλ' οὖν τόγε πειθὼ αὖ αἰσχρὸν ἔ οὐχί. καλ. Φημί. σω. Οὐκοῦν καὶ ἦ δίψῃ; καλ. Σφόδρα γε. Σω. Πότερον οὖν ἔτι τελέως βρῶτῶ, ἓ ὁμολογᾶς ἅπασαν αἴσχιαν καὶ ἐπιθυμίαν αἰσχρὸν εἶναι. καλ. Ὁμολογῶ. ἀλλὰ μὴ βρώτα. σω. Εἶεν. δίψῶντα δὲ δὴ πίνειν, ἄλλοτι ἢ ἡδὺ φὴς εἶναι; καλ. Ἔγωγε. σω. Οὐκοῦν τοῦτον οὗ λέγῃς, ἦ μὲν δίψῶντα λυπούμενον δή που ἐστί. καλ. Ναί. σω. Τὸ δὲ πίνειν, πλήρωσίς τε τῆς οὐσίας καὶ ἡδονή; καλ. Ναί. σω. Οὐκοῦν καὶ τὸ ἦ πίνῃ, χαίρειν λέγεις; καλ. Μάλιστα. σω. Δίψῶντά γε, φημὶ λυπούμενον; καλ. Ναί. σω. Λέγεται οὖν ἦ συμβαῖνον, ἔτι λυπούμενον χαίρειν λέγῃς ἅμα, ὅταν δίψῶντα πίνῃ λέγῃς, ἃ οὐχ ἅμα ἔσται γίγνεσθαι. καὶ τὸ ἦν αὖ τὸν τόπον καὶ χρόνον, ἔτι ψυχῆς ἔτι σώματος βούλει· οὐδὲν γὰρ οἶμαι διαφόρῳ ἔστι ταῦτα, ἃ οὔ. καλ. Ἔστι. σω. Ἀλλὰ μὴν οὖ γε πράττοντα, καὶ πῶς πράττειν ἅμα ἀλαόκτον ἔφης ἦ. καλ. Φημὶ γάρ. σω. Ἀνιώμενον δέ γε χαίρειν ἄρα καὶ ὡμολόγηκας; καλ. Φαίνεται. σω. Οὐκ ἄρα ἦ χαίρειν ἔδει δὲ πράττειν· οὐδὲ ἦ αἰσθάνεσθαι καὶ ὡς τὸ ἕτερον γίγνεσθαι ἦ ἡδὺ τῆ ἀγαθοῦ. καλ. Οὐκ οἶδ' ἅπαξ σοφίζῃ ὦ Σώκρατες. σω. Οἶσθα ἀλλὰ ἀνίξῃ ὦ καλλίκλεις, ἦ πρόῖ γε ἔτι ἐς ἦ ἐμπροσθεν ὅτι ἔχων λεγες· ἵνα εἰδῆς ὡς σοφὸς ὢν με νουθετεῖς· οὐχ ἅμα δίψῶντι ἕκαστος ἡμῶν πίνειν τε καὶ ἥδεσθαι, ἦ ἅμα ἀδύνατος δίψῆ τοῦ πίνῃ. καλ. Οὐκ οἶδα ὅτι λέγῃς. γορ. Μανθάνω ὦ καλλίκλεις· ἀλλ' ἀποκρίνου καὶ ἡμῶν εὖνους ἵνα πεῖθώμεθα οἷς λέγει. καλ. Ἀλλ' ἀεὶ βιέ γόσ βέ σωκράτης ὦ γοργίασ μικρά, ἦ ὀλίγου ἄξια αὐθρωπᾶ, καὶ ὠφελίγχει. γορ. Ἀλλὰ τί σοι διαφόρῳ· πάντως οὐσὶ αὖτη ἡ τιμὴ ὦ καλλίκλεις· ἀλλ' ὑπόχθι σωκράτη ὠφελίγξαι ὅπως αὖ βούληται. γορ. Ἐρώτα δὴ σὺ τὰ σμικρά τε καὶ τινα ταῦτα. ἐπεὶ πέρ γοργίᾳ δοκᾶ οὕτως. σω. Εὐδαίμων εἶ ὦ καλλίκλεις, ὅτι τὰ μικάλα γε μεμύησαι πρὶν τὰ σμικρά, ἐπὶ δ' οὐκ ᾤμην δεῖν εἶναι. ὅθεν ἂν ἅπληται, ἀποκρίνου. εἰ οὐχ ἅμα παύεται διψῶν ἕκαστος ἡμῶν καὶ ἡδόμενος; καλ. Φημί. σω. Οὐκοῦν καὶ πεινῶν, καὶ τῶν ἄλλων ἐπιθυμιῶν ἅμα παύεται. καλ. Ἔστι ταῦτα. σω. Οὐκοῦν καὶ τῶν λυπῶν καὶ τῶν ἡδονῶν ἅμα παύεται. καλ. Ναί. σω. Ἀλλὰ μὴν τῶν ἀγαθῶν, ἦ κακῶν οὐχ ἅμα παύεται, ὡς σὺ ὡμολόγεις· νῦν δὲ οὐχ ὁμολογεῖς. καλ. Ἔτωγε. τί οὖν δή. σω. Ὅτι δὲ ταῦτα γίγνεται ὦ φίλε πάγαθε τοῖς ἡδέσιν· οὐδὲ τὰ κακὰ τοῖς ἀγαθοῖς. τῶν μὲν ἅμα παύεται. τῶν δὲ, οὔ· ὡς ἑτέρων ὄντων. πῶς οὖν ταυτὰ αὖ ἐν τὰ ἡδέα τοῖς ἀγαθοῖς, ἓ τὰ ἀγαθὰ τοῖς κακοῖσιν· καὶ δὲ βέλτ καὶ τῆδε ἐπίσκεψαι· δίμαι γάρ σοι οὐδὲ ταύτη ὁμολογεῖσθαι. ἄθρει δή· τοὺς ἀγαθοὺς οὐχὶ ἀγαθῶν παρουσία ἀγαθοὺς καλεῖς· ὥστε τοὺς καλοὺς δὲς αὖ κἀλλος παρῆ; καλ. Ἔτωγε. σω. Τί δὲ ἀγαθοὺς αὖθρωπους καλεῖς ἄφρονας καὶ δειλούς; οὐ τί αὖτε γε· ἀλλὰ τοὺς σωφρόνους καὶ φρονίμους ἔλεγες, ἓ οὐ τούτους ἀγαθοὺς καλεῖς. καλ. Γαῦ μὲν οὖν. σω. Τί δὲ παῖδα αὐδρεῖον, χαίροντα, ἤδη εἶδες; καλ. Ἔτωγε. σω.

Κινδυ-

ἄνδρα δὲ οὔπω εἶδες αὐτὸν χαίροντα; καλ. Οἶμαι ἔγωγε. ἀλλὰ τί δεῖ; σω. Οὐδέν. ἀλλ' ἀποκρίνου. καλ. Εἶδον. σω. Τί δὲ νοῦν ἔχοντα λυπούμενον καὶ χαίροντα; καλ. Φημί. σω. Πότερον δὲ μᾶλλον χαίρουσι καὶ λυποῦνται, οἱ φρόνιμοι, ἢ οἱ ἄφρονες. καλ. Οἶμαι ἔγωγε ἐν πολύ τι διαφέρειν. σω. Ἀλλ' ἀρκεῖ καὶ σμικρὸν τὸ πολίμμον δὲ ἤδη εἶδες αὐλρα δειλόν; καλ. Πῶς γοῦν; σω. Τί οὖν ἀπάντων τῶν πολεμίων πότερόν σοι δοκοῦσι μᾶλλον χαίρειν οἱ δειλοὶ ἢ οἱ ἀνδρεῖοι. καλ. Ἀμφότεροι ἴσως μᾶλλον· εἰ δὲ μή, παρασκευάσω γε. σω. Οὐδὲν διαφέρει· χαίρουσι δ' ὅμως καὶ οἱ δειλοί; καλ. Σφόδρα γε. σω. Καὶ οἱ ἄφρονες ὡς ἔοικε; καλ. Ναί. σω. Ῥᾳστώντων δὲ οἱ δειλοὶ μένον λυποῦνται, ἢ καὶ οἱ ἀνδρεῖοι. καλ. Ἀμφότεροι. σω. Ἆρα ὁμοίως; καλ. Μᾶλλον ἴσως οἱ δειλοί. σω. Ἀπόντ' δ' οὖ μᾶλλον χαίρουσιν. καλ. Ἴσως. σω. Οὐκοῦν καὶ λυποῦνται μὲν καὶ χαίρουσι καὶ οἱ ἄφρονες καὶ οἱ φρόνιμοι, καὶ οἱ δειλοὶ καὶ οἱ ἀνδρεῖοι παρασκευάσω ὡς σὺ φὴς. μᾶλλον δὲ οἱ δειλοὶ τ' ἀνδρείων; καλ. Φημί. σω. Ἀλλὰ μὴν οἵγε φρόνιμοι καὶ οἱ ἀνδρεῖοι, ἀγαθοί· οἱ δὲ δειλοὶ καὶ ἄφρονες κακοί; καλ. Ναί. Σω. Παρασκευάσω ἄρα χαίρουσι καὶ λυποῦνται οἱ ἀγαθοὶ καὶ οἱ κακοί; φημί. σω. Ἦ'ν παρασκευάσω εἰσὶν ἀγαθοὶ καὶ κακοί· οἱ ἀγαθοί τε καὶ κακοί, ἢ καὶ ἔτι μᾶλλον ἀγαθοὶ, οἱ ἀγαθοὶ, καὶ κακοί εἰσιν οἱ κακοί. καλ. Ἀλλὰ μὰ Δί' οὐκ οἶδ' ὅ, τι λέγεις. σω. Οὐκ οἶσθ' ὅτι τοὺς ἀγαθοὺς ἀγαθῶν φὴς παρουσίᾳ εἶναι ἀγαθούς, κακοὺς δὲ κακῶν, τοὺς δὲ ἀγαθοὺς εἶναι ταῖς ἡδοναῖς κακοὺς δὲ ταῖς ἀνίαις; καλ. Ἔπωγε. σω. Οὐκοῦν τοῖς χαίρουσι πάρεστι τὰ ἀγαθὰ αἱ ἡδοναὶ ἐπὰν χαίρουσι. καλ. Πῶς δ' οὔ; σω. Οὐκοῦν ἀγαθῶν παρόντων, ἀγαθοί εἰσιν οἱ χαίροντες; καλ. Ναί. Σω. Τί δὲ τοῖς ἀνιωμένοις οὐ πάρεστι τὰ κακὰ αἱ λύπαι; καλ. Πάρεστι. Σω. Κακῶν δέ γε παρουσίᾳ φὴς σὺ εἶναι κακοὺς τοὺς κακούς, ἢ οὐκέτι φής. καλ. Ἔπωγε. Σω. Ἀγαθοὶ ἄρα εἰ αὖ χαίρουσι· κακοὶ δὲ οἱ αὖ ἀνιῶνται; καλ. Πάνυ γε. Σω. οὐ μόνον γε μᾶλλον, μᾶλλον, μᾶλλον οἱ δειλοὶ, ἢ οἱ ἀνδρεῖοι, οὐδὲ ὅλως, οὐδὲν· οἱ δὲ παρασκευάσω, παρασκευάσω. καλ. Ναί. Οὐκοῦν φὴς παρασκευάσω χαίρειν καὶ λυπεῖσθαι τοὺς φρονίμους καὶ ἀνδρείους καὶ τοὺς ἄφρονας, καὶ τοὺς δειλοὺς καὶ τοὺς ἀνδρείους, ἢ καὶ μᾶλλον ἔτι τοὺς δειλούς. καλ. Ἔπωγε. Σω. Συλλόγισαι δὴ καὶ σὺ μετ' ἐμοῦ τί ἡμῖν συμβαίνει ἐκ τῶν ὡμολογημένων καὶ δίς γοῦν τοι καὶ τρὶς φασι καλὸν εἶναι τὰ καλὰ λέγειν τε καὶ ἐπισκοπεῖσθαι. ἀγαθὸν μὲν ἢ οὐ φρόνιμον καὶ ἀνδρεῖον φαμὲν, ἢ γοῦν; καλ. Ναί. Σω. Κακὸν δὲ οὐκ ἄφρονα καὶ δειλόν; καλ. Πάνυ γε. σω. Ἀγαθὸν δὲ αὖ τ' χαίροντα; καλ. Ναί. Σω. Κακὸν δὲ τ' ἀνιώμενον; καλ. Ἀνάγκη. Σω. Λοιπὸν δὲ καὶ χαίρειν τ' ἀγαθὸν καὶ κακὸν ὁμοίως· ἴσως δὲ καὶ μᾶλλον τὸν κακόν; καλ. Ναί. Σω. οὐκοῦν ὁμοίως γίγνεται καὶ κακὸς καὶ ἀγαθὸς τῷ ἀγαθῷ, ἢ καὶ μᾶλλον ἀγαθὸς ὁ κακός· οὐ ταῦτα συμβαίνει, καὶ τὰ πρότερα ἐκεῖνα ἐκεῖνα τίς ταῦτα φῆσι καὶ ἀγαθὰ εἶναι; οὐ ταῦτα ἀπάγκη ὦ καλλίκλεις; καλ. Πάλαι τί σου ἀκροῶμαι ὦ σώκρατες καθομολογῶν εὐθυμούμενος, ὅτι καὶ παίζων τίς σοι σοφῶ ὁτιοῦν, τούτου ἄσμενος ἔχει ὡς πὸν τὰ μειράκια. ὡς δὴ σὺ ἐμὲ, ἢ καὶ ἄλλον ὁντιναοῦν ἀνθρώπων, οὐκ ἐγκαθαι τὰς μὲν, βελτίους ἡδονὰς, τὰς δὲ, χείρους. Σω. Εὖ γε ὦ καλλίκλεις· ὡς παγκράτιον εἶ· καί μοι ὥς πὸν παλαὶ δὴ χρῆ· τὸ μὲν ταῦτα φάσκειν οὕτως ἔχειν· τὸ δὲ ἑτέρως, ὀλίγα πάνυ τῶν μ. καί τοι οὐκ ὤμην γε καταρχὰς λίαν σοῦ ἐκόντος εἶναι ἁπαλὸν θήσεσθαι, ὡς ὄντος φίλου· καὶ δὲ ἐφάνθη, καὶ ὡς ἔοικεν αἰάγκη μοι κατὰ τὸν παλαιὸν λόγον, τὸ ταὐτὸν δύνειν, καὶ ἐκὼν δ' ἔχεσθαι τὸ διδόμενον παρὰ σοῦ· ἔστι δὴ ὡς ἔοικεν ὃ νῦν λέγεις, ὅτι ἡδοναί τινές εἰσιν αἱ μὲν, ἀγαθαί· αἱ δὲ, κακαὶ, ἦ γοῦν; καλ. Ναί. Σω. Ἆρ' οὖν ἀγαθαὶ μὲν αἱ ὠφέλιμοι, κακαὶ δὲ αἱ βλαβεραί; καλ. Πάνυ γε. σω. Ὠφέλιμοι δέ γε αἱ ἀγαθόν τι ποιοῦσι, κακαὶ δὲ αἱ κακόν τι; καλ. Φημί. σω. Ἆρ' οὖν τὰς ἰσθὶ λέγεις· οἷον κατὰ τὸ σῶμα· ἃς νῦν δὴ ἐλέγομεν οὐ τῷ ἐσθίειν καὶ πίνειν ἡδονὰς, εἰ ἄρα τούτων, αἱ μὲν ὑγίειαν ποιοῦσι οὐ τῷ σώματι ἢ ἰσχύν, ἢ ἄλλῳ τινὶ αἰρετῷ τῷ σώματος, αὖται μὲν ἀγαθαί· αἱ δὲ ταναντία τούτων κακαί; καλ. Πάνυ γε. σω.

οὐκοῦν καὶ λύπαι ὡσαύτως αἱ μὲν, χρησταί εἰσιν αἱ δὲ, πονηραί. καλ. Πῶς δ' οὔ; Σω. Οὐκοῦν τὰς μὲν χρηστὰς καὶ ἡδονὰς καὶ λύπας, καὶ αἱρετέον ἐστὶ καὶ πρακτέον. καλ. Πάνυ γε. σω. Τὰς δὲ πονηρὰς οὔ; καλ. Δῆλον δή. σω. Ἕνεκα γοῦν του τῶν ἀγαθῶν, ἅπαντα ἡμῖν ἔδοξε πρακτέον εἶναι. εἰ μνημονεύεις ἐμοί τε καὶ πώλῳ. ἆρα καὶ σοὶ συνδοκεῖ ὅπῃ, τέλος εἶναι ἁπασῶν τῶν πράξεων τὸ ἀγαθὸν, καὶ ἑνὸς οὕνεκα δεῖν πάντα τἆλλα πράττεσθαι, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνο τῶν ἄλλων, σύμφορος ἡμῖν εἶ καὶ σὺ ἐκ τεύτων; καλ. Ἔστιν γε. σω. Τῶν ἀγαθῶν ἄρα οὕνεκα δεῖ καὶ τἆλλα καὶ τὰ ἡδέα πράττεσθαι, ἀλλ' οὐ τἀγαθὰ τῶν ἡδέων. καλ. Πάνυ γε. σω. Ἐρῶ οὖν παντὸς αὐσηρός ἐστιν. ἱκανὸς ἑκάστοτε, πεῖσαι ἀγαθὰ τῶν ἡδέων ἐστὶ, καὶ ὁποῖα ποιεῖ; ἢ τεχνητοῦ δεῖ ἑκάστου. καλ. Τεχνητοῦ. σω. Ἀναμνησθῶμεν δὴ ὧν αὖ ἐπὶ πρὸς πώλου καὶ γοργίαν ἐτύγχανον λέγων. ἔλεγον γὰρ ἐμοὶ μνημονεύεις, ὅ, τι ἐῶν παρασκευάζειν, αἱ μὲν, μὴ χρὴς ἡδονῆς. αὐτὴ γὰρ μόνον παρασκευάζουσιν. ἀγνοοῦσαι δὲ τὰ βέλτιον καὶ τὰ χείρον. αἱ δὲ, γιγνώσκουσαι ὅ, τι τε ἀγαθὸν, καὶ ὅ, τι καλὸν, τῆς μὲν τοῦ τῶν μὲν τοῦ τὰς ἡδονὰς πολὺ μακρεικλεῖ πειρᾶσθαι, ἀλλ' οὐ τύχην. Τὸ δὲ τοῦ τὰ ἀγαθὸν, πολὺ λαττεικλεῖ τέχνῃ. ἢ πρὸς φιλίου ὧν καλλίκλεις μήτε αὐτὰς δεῖν λεῖν πρὸς ἐμὲ παίζειν, μὴ δ' ὅτι αὖ τύχοις παρὰ τὰ δοκοῦντα ἀποκρίνου, μήτ' αὖ τὰ παρ' ἐμοῦ οὕτως ἀποδέχου ὡς παίζοντος. ὁρᾷς γοῦν ὅτι τοῦτο ἡμῖν ἐστὶ τὸ λόγοι, οὐ τί σοὶ μᾶλλον ἀσυνδέσεσί τις καὶ σμικρὸν νοῦν ἔχων ἄνθρωπος, ἢ ἔξεστιν. οὔτε γὰρ χρὴ τόπον ζητῶ. πότερον ὦδε ὃν σὺ παρακαλεῖς ἐμὲ, τὰ τοῦ ἀνδρὸς δὴ ταῦτα πράττοντα, λείποντά τε τῷ δήμῳ καὶ ῥητορεικῶ ἀσκοῦντα, καὶ πολιτευόμενον ἔξεστιν ἐν τρόπον ὃν ὑμεῖς νῦν πολιτεύεσθε, ἢ ἔστι τοῦτο ἐν βίον ἐν ᾧ φιλοσοφία, ἢ τί ποτ' ἔστιν οὗτος ἐκείνου διαφέρων. ἴσως οὖν βέλτιόν ἐστιν ὡς ἀρτίως ἐπῳ ἐπιχείρησα διαιρεῖσθαι. διελομένους δὲ καὶ ὁμολογήσαντας ἀλλήλοις, εἴ τι ἔστι τοῦτο διηθῶ βία, σκίφασθαι τί τε διαφέρετον ἀλλήλοιν, καὶ ὁπότερον βιωτέον αὐτοῖν. ἴσως οὖν ἔ πω ἔσθα τί λέγω. καλ. Οὐ δῆτα. σω. Ἀλλ' ἐπῳ σοι σκοπέτερον ἐρῶ. ἐπειδὴ ὁμολογῶ μεν ἐπῳ τε καὶ σὺ, εἶναι μέ τι ἀγαθόν. ἔστι δέ τι ἡδύ, ἕτερον δὲ τὸ ἡδὺ τοῦ ἀγαθοῦ, ἐπὶ τοῦτου δὲ αὖ τοῖν μελέτην τινὰ ἔστιν καὶ παρασκευὴν τῆς κτήσεως, πολὺ μὲν, τοῦ ἡδέως θήρευσιν. πολὺ δὲ, τοῦ ἀγαθοῦ. αὐτὸ δή μοι ἔξεστω πρῶτον ἢ σύμφασθαι, ἢ μὴ συμφῆς.

καλ. Οὕτω φημί. σω. Ἴθι δὴ ἃ καὶ πρὸς τούσδε ἐπῳ ἔλεγον διομολόγησαί μοι, εἰ ἆρα σοι ἔδοξα τότε ἀληθῆ λέγειν. ἔλεγον δέ που ὅτι ἡ μὲν ὀλοποιητική, οὐ μοι δοκεῖ τέχνη εἶναι· ἀλλ' ἐμπειρία. ἡ δ' ἱατεικὴ λέγων ὅτι ἡ μὲν, τούτου οὐ θήσεσθαι, καὶ πολὺ φύσιν ἔσκεπται καὶ πολὺ αἰτίαν ὧν πράξῃ· καὶ λόγον ἔχει τούτων, ἱκάνου δοῦναι ὁ ἱατεικός· ἡ δ' ἑτέρα τῆς ἡδονῆς, πρὸς ἣν ἡ θεραπεία αὐτῇ ἔστιν ἅπασα, κομιδῇ ἀτεχνῶς ἐπ' αὐτὸ ὁρᾷ ἔοικεν. οὔτε τι πολὺ φύσιν σκέψασθαι τῆς ἡδονῆς, οὔτε πολὺ αἰτίαν· ἀλόγως τε πάντα ποιοῦσιν ὡς ἔπος εἰπεῖν. οὐδὲν διαστειλάμενοι τριβῇ καὶ ἐμπειρίᾳ· μνήμῃ μόνον σωζομένῃ τοῦ εἰωθότος γίγνεσθαι. ὧν δὴ καὶ πορίζονται τὰς ἡδονάς· ταῦτ' οὖν πρῶτον σκόπει εἰ δοκεῖσοι ἱκανῶς λέγεσθαι, καὶ εἶναί τινα καὶ τοῦτ' ἄλλα πραγματείαν. εἰ μὲν, τέχνην, προμήθειάν τινα ἔχουσαι τὸ βελτίστου τοῦτ' πολὺ ψυχῆς, εἰ δὲ, τούτου μὲν ὀλιγωροῦσαι, ἐσκιαμμέναι δ' ὡς τὸ ἐκεῖ πολὺ ἡδονῆ μόνον τῆς ψυχῆς, τίνα αὖ αὐτὴ τρόπον γίγνοιτο· ἢ τις δὴ ἡ βελτίων ἢ χείρων τῶν ἡδονῶν, οὔτε σκοπούμεναι, οὔτε μέλον αὐταῖς ἄλλο, ἢ χαρίζεσθαι μόνον. ἆρ' εἴτε βέλτιον εἴτε χεῖρον. ἐμοὶ μὲν γοῦν ὦ καλλίκλεις δοκοῦσί τε εἶναι· καὶ ἔτωγέ φημι ἡ τοιοῦτον κολακείαν εἶναι καὶ τοῦτ σῶμα καὶ τοῦτ ψυχὴν, καὶ τοῦτ ἄλλο ὅτου αὖτις πολὺ ἡδονῆ θεραπεύῃ, ἀσκέπτως ἔχων τοῦ ἀμείνονός τε καὶ τοῦ χείρονος. σὺ δὲ δὴ πότερον συμκατατίθεσαι ἡμῖν τοῦτ τούτων πολὺ αὐτὴ δόξαι ἢ αὐτιφῇς. καλ. Οὐκ ἔτωγε ἀλλὰ συγχωρῶ· ἵνα σοι καὶ τοῦτ ἀποδῶ ὁ λόγος, καὶ γοργίᾳ τῷδε χαρίσωμαι.

σω. Πότερον δὲ τοῦτ μὲν μίαν ψυχὴν ὄντ ἔστιν. τοῦτ δὲ δύο καὶ πολλὰς οὐκ ἔστιν. καλ. Οὐκ, ἀλλὰ καὶ τοῦτ δύο καὶ τοῦτ πολλάς. σω. Οὐκοῦν καὶ ἀθρόοις ἅ

μα

μα χαρίζεσθαί δεῖ, μηδὲν σκοπούμενος τὸ βέλτιστον. ΚΑΛ. Οἶμαι ἔγωγε. ΣΩ. Ἔχεις οὖν εἰπεῖν αἵτινές εἰσιν αἱ ἐπιτηδεύσεις αἱ τοιαῦται ποιοῦσαι; μᾶλλον δὲ εἰ βούλει, ἐμοῦ ἐρωτῶντος, ἣ μὲν ἄν σοι δοκῇ τούτων εἶναι, φάθι. ἣ δ' ἂν μή, μὴ φάθι. πρῶτον δὲ σκεψώμεθα τὴν αὐλητικήν. οὐ δοκεῖ σοι τοιαύτη τίς εἶναι ὦ Καλλίκλεις, τὴν ἡδονὴν ἡμῶν μόνον διώκειν, ἄλλο δ' οὐδὲν φροντίζειν; ΚΑΛ. Ἔμοιγε δοκεῖ. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ αἱ τοιαίδε ἅπασαι. οἷον ἡ κιθαριστικὴ ἡ ἐν τοῖς ἀγῶσι; ΚΑΛ. Ναί. ΣΩ. Τί δὲ ἡ τῶν χορῶν διδασκαλία, καὶ ἡ τῶν διθυράμβων ποίησις, οὐ τοιαύτη τίς σοι καταφαίνεται; ἢ ἡγῇ τι φροντίζειν Κινησίαν τὸν Μέλητος, ὅπως ἐρεῖ τι τοιοῦτον, ὅθεν ἂν οἱ ἀκούοντες βελτίους γίγνοιντο, ἢ ὅτι μέλλει χαριεῖσθαι τῷ ὄχλῳ τῶν θεατῶν. ΚΑΛ. Δῆλον δὴ τοῦτό γε ὦ Σώκρατες Κινησίου γε πέρι. ΣΩ. Τί δὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Μέλης. ἢ πρὸς τὸ βέλτιστον βλέπων ἐδόκει σοι κιθαρῳδεῖν; ἢ ἐκεῖνος μὲν οὐδὲ πρὸς τὸ ἥδιστον. ἠνία γὰρ ᾄδων τοὺς θεατάς. ἀλλὰ δὴ σκόπει. οὐχὶ ἥ τε κιθαρῳδικὴ δοκεῖ σοι πᾶσα καὶ ἡ τῶν διθυράμβων ποίησις, ἡδονῆς χάριν εὑρῆσθαι; ΚΑΛ, Ἔμοιγε. ΣΩ. Τί δὲ ἡ σεμνὴ αὕτη καὶ θαυμαστὴ ἡ τῆς τραγῳδίας ποίησις, ἐφ' ᾧ ἐσπούδακε, πότερόν ἐστιν αὐτῆς τὸ ἐπιχείρημα καὶ ἡ σπουδή, ὡς σοὶ δοκεῖ, χαρίζεσθαι τοῖς θεαταῖς μόνον, ἢ καὶ διαμάχεσθαι, ἐάν τι αὐτοῖς ἡδὺ μὲν ᾖ καὶ κεχαρισμένον, πονηρὸν δέ, ὅπως τοῦτο μὲν μὴ ἐρεῖ, εἰ δέ τι τυγχάνει ἀηδὲς καὶ ὠφέλιμον, τοῦτο δὲ καὶ λέξει καὶ ᾄσεται, ἐάν τε χαίρωσιν ἐάν τε μή. ποτέρως σοι δοκεῖ παρεσκευάσθαι ἡ τῶν τραγῳδιῶν ποίησις. ΚΑΛ. Δῆλον δὴ τοῦτό γε ὦ Σώκρατες. ὅτι πρὸς τὴν ἡδονὴν μᾶλλον ὥρμηται. καὶ τὸ χαρίζεσθαι τοῖς θεαταῖς. ΣΩ. Οὐκοῦν τὸ τοιοῦτον ὦ Καλλίκλεις ἔφαμεν νῦν δὴ κολακείαν εἶναι. ΚΑΛ. Πάνυ γε. ΣΩ. Φέρε δὴ εἴ τις περιέλοιτο τῆς ποιήσεως πάσης, τό, τε μέλος καὶ τὸν ῥυθμὸν καὶ τὸ μέτρον, ἄλλο τι ἢ λόγοι γίγνονται τὸ λειπόμενον; ΚΑΛ. Ἀνάγκη. ΣΩ. Οὐκοῦν πρὸς πολὺν ὄχλον καὶ δῆμον οὗτοι λέγονται οἱ λόγοι. ΚΑΛ. Φημί. ΣΩ. Δημηγορία ἄρα τίς ἐστιν ἡ ποιητική. ΚΑΛ. Φαίνεται. ΣΩ. Οὐκοῦν, ἡ ῥητορικὴ δημηγορία ἂν εἴη, ἢ οὐ ῥητορεύειν δοκοῦσί σοι οἱ ποιηταὶ ἐν τοῖς θεάτροις. ΚΑΛ. Ἔμοιγε. ΣΩ. Νῦν ἄρα ἡμεῖς εὑρήκαμεν ῥητορικήν τινα πρὸς δῆμον τοιοῦτον, οἷον παίδων τε ὁμοῦ καὶ γυναικῶν, καὶ ἀνδρῶν, καὶ δούλων, καὶ ἐλευθέρων. ἣν οὐ πάνυ ἀγάμεθα. κολακικὴν γὰρ αὐτὴν φαμὲν εἶναι. ΚΑΛ. Πάνυ γε. ΣΩ. Εἶεν. τί δὲ ἡ πρὸς τὸν Ἀθηναίων δῆμον ῥητορικὴ καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι δήμους τοὺς τῶν ἐλευθέρων ἀνδρῶν, τί ποτε ἡμῖν αὕτη ἐστί. πότερόν σοι δοκοῦσι πρὸς τὸ βέλτιστον ἀεὶ λέγειν οἱ ῥήτορες, τούτου στοχαζόμενοι ὅπως οἱ πολῖται ὡς βέλτιστοι ἔσονται διὰ τοὺς αὐτῶν λόγους, ἢ καὶ οὗτοι πρὸς τὸ χαρίζεσθαι τοῖς πολίταις ὡρμημένοι, καὶ ἕνεκα τοῦ ἰδίου τοῦ αὐτῶν, ὀλιγωροῦντες τοῦ κοινοῦ, ὥσπερ παισὶ προσομιλοῦσι τοῖς δήμοις χαρίζεσθαι αὐτοῖς πειρώμενοι μόνον. εἰ δέ γε βελτίους ἔσονται ἢ χείρους διὰ ταῦτ' οὐδὲν φροντίζουσιν. ΚΑΛ. Οὐχ ἁπλοῦν ἔτι τοῦτο ὃ ἐρωτᾷς. εἰσὶ μὲν γὰρ οἳ κηδόμενοι τῶν πολιτῶν λέγουσιν ἃ λέγουσιν. εἰσὶ δὲ καὶ οἵους σὺ λέγεις. ΣΩ. Ἐξαρκεῖ. εἰ γὰρ καὶ τοῦτό ἐστι διπλοῦν, τὸ μὲν ἕτερόν που τούτου, κολακεία ἂν εἴη, καὶ αἰσχρὰ δημηγορία. τὸ δ' ἕτερον, καλόν, τὸ παρασκευάζειν, ὅπως ὡς βέλτισται ἔσονται τῶν πολιτῶν αἱ ψυχαί, καὶ ἀεὶ διαμάχεσθαι, λέγοντα τὰ βέλτιστα, εἴτε ἡδίω, εἴτε ἀηδέστερα ἔσται τοῖς ἀκούουσιν. ἀλλ' οὐ πώποτε σὺ ταύτην εἶδες τὴν ῥητορικήν, ἢ εἴ τινα ἔχεις τῶν ῥητόρων τοιοῦτον εἰπεῖν, τί οὐχὶ καὶ ἐμοὶ αὐτὸν ἔφρασας τίς ἐστιν. ΚΑΛ. Ἀλλὰ μὰ Δία, οὐκ ἔχω ἔγωγέ σοι εἰπεῖν τῶν γε νῦν ῥητόρων οὐδένα. ΣΩ. Τί δὲ τῶν παλαιῶν ἔχεις, τινὰ εἰπεῖν, δι' ὅν τινα αἰτίαν ἔχουσιν Ἀθηναῖοι βελτίους γεγονέναι, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἤρξατο δημηγορεῖν, ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ χείρους ὄντες; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ οἶδα τίς ἐστιν οὗτος. ΚΑΛ. Τί δὲ Θεμιστοκλέα οὐκ ἀκούεις ἄνδρα ἀγαθὸν γεγονότα, καὶ Κίμωνα καὶ Μιλτιάδην, καὶ Περικλέα τουτονὶ τὸν νεωστὶ τετελευτηκότα οὗ καὶ σὺ ἀκήκοας; ΣΩ. Εἰ ἔστι γε ὦ Καλλίκλεις ἣν πρότερον σὺ ἔλεγες ἀρετὴν ἀληθής,

ἢ τὰς ἐπιθυμίας ἀποπιμπλάναι, καὶ τὰς αὐτοῦ καὶ τὰς τῶν ἄλλων· εἰ δὲ μή ἐστιν, ἀλλ' ὅπῃ σὺ τῷ ὑστέρῳ λόγῳ ὡμολογήκαμεν ἡμᾶς ὁμολογεῖν, ὅ, τι αἱ μὲν τῶν ἐπιθυμιῶν πληροῦσθαι βελτίω ποιοῦσι τὴν αὔρεσιν, ταύτας μὲν ἀποτελεῖν, εἰ δὲ χείρω μή, ζητοῦντα δὲ τίχνην τῆς εἶναι, τοιοῦτον αὖ σῶμα τούτων τινὰ γεγονέναι ἔχεις εἰπεῖν; καλ. Οὐκ ἔχω ἔγωγε πῶς εἴπω. σω. Ἀλλ' ἴσως καλῶς εὑρήσεις. ἴδωμεν δὴ οὐ ποσὶ ἀρίμα σκοπούμενοι, εἴ τις τούτων τοιοῦτος γέγονε. φέρε γάρ, ὦ ἄριστε καὶ ὠδὶ ἢ βέλτιστον λέγων ἄν τις λέγοι, ἄλλοτε, ἣ οὐκ ἀκὴν ᾠήθη, ἀλλ' ἀπὸ βλέπων πρός τι; ὥς πῃ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες δημιουργοὶ, βλέποντες πρὸς τὸ ἑαυτῶν ἔργον ἕκαστος, οὐκ ἀκὴν ἐκλεγόμενος ἃ προσφέρει πρὸς τὸ ἔργον τὸ αὑτοῦ, ἀλλ' ὅπως ἂν εἴδός τι αὐτῷ ἓν ὅλον ὑφαίζεται. οἷον εἰ βούλει ἰδεῖν τοὺς ζωγράφους, τοὺς οἰκοδόμους, τοὺς νεωποιούς· τοὺς ἄλλους πάντας δημιουργοὺς ὃν τινα βούλει αὐτῶν, ὡς εἰς τάξιν τινὰ ἕκαστος ἕκαστον τίθησιν ὃ δεῖ τιθῆναι· καὶ προσαναγκάζει, τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ πρέπον τε εἶναι καὶ ἁρμόττειν, ἕως ἂν τὸ ἅπαν συνίσταται τε τεταγμένον τε καὶ κεκοσμημένον πρᾶγμα, τῆς εἴτε δὴ ἄλλοι δημιουργοὶ, τῆς οὖς νῦν δὴ ἐλέγομεν οἱ τοῦδε τὸ σῶμα ταμεῖσθαι τε καὶ ἰᾶσθαι, κοσμοῦσί που τὸ σῶμα καὶ συντάττοντες· ὁμολογοῦμεν οὕτω τοῦτ' ἔχειν, ἢ οὔ. καλ. Ἔστω ταῦτα οὕτω. σω. Τάξεως ἄρα καὶ κόσμου τυχοῦσα οὐσία, χρησὴ αὖ ἔφη· ἀταξίᾳ δὲ μοχθηρά; καλ. Φημί. σω. Οὐκοῦν καὶ πολὺ οἷον ὡσαύτως; καλ. Ναί. σω. Καὶ μὴν καὶ τὰ σώματα φαμὲν τὰ ἡμέτερα; καλ. Γοῦν. σω. Τί δ' ἡ ψυχὴ ἀταξίᾳ τυχοῦσα ἔστιν χρησὴ ἢ τάξεώς τε καὶ κόσμου τινός. καλ. Ἀνάγκη ἐκ τῶν ἔμπροσθεν καὶ τοῦτο συνομολογεῖν. σω. Τί οὖν ὄνομά ἐστιν ᾧ τῷ σώματι τῷ ἐκ τῆς τάξεώς τε καὶ τοῦ κόσμου γιγνομένῳ· ὑγίειαν καὶ ἰσχὺν ἴσως λέγεις. καλ. Ἔγωγε. σω. Τί δὲ αὖ, τῷ αὖ τῇ ψυχῇ ἐκ τῆς τάξεως καὶ τοῦ κόσμου· πειρῶ δὴ καὶ σὺ εἰπεῖν ὡς πρὸς ἐκεῖνο τὸ ὄνομα. καλ. Τί δὲ οὐκ αὐτὸς λέγεις ὦ Σώκρατες. σω. Ἀλλ' ἔσοσι ἢ σὺ ἢ ἐγὼ ἕτερα ἐρῶ· σὺ δὲ αὖ μᾶλλον ἐμοῦ καλῶς λέγε, φάθι· εἰ δὲ μή, ἔλεγχε. καὶ μὴ ἐπίζητε τὸ μοιχὸν δοκεῖ ταῖς μὲν τοῦ σώματος τάξεσιν ὄνομα εἶναι ὑγιεινόν· ἐξ οὗ δὴ καὶ αὐτῇ ὑγίεια γίγνεται καὶ ἡ ἄλλη ἀρετὴ τοῦ σώματος. ἔστι ταῦτα, ἢ οὐκ ἔστιν. καλ. Ἔστι. σω. Ταῖς δὲ τῆς ψυχῆς τάξεσι καὶ κοσμήσεσι, νόμιμόν τε καὶ νόμος· ὃ δὴ καὶ νόμιμοι γίγνονται· καὶ κόσμιοι. ταῦτα δ' ἔστι δικαιοσύνη τε καὶ σωφροσύνη. φῂς, ἢ οὔ. καλ. Ἔστω. σω. Οὐκοῦν πρὸς ταῦτα βλέπων ὁ ῥήτωρ ἐκεῖνος ὁ τεχνικός τε καὶ ἀγαθὸς, καὶ τοὺς λόγους προσοίσει ταῖς ψυχαῖς οὓς ἂν λέγοι, καὶ τὰς πράξεις ἀποδώσει, καὶ δίδωσιν εἴ τι δίδωσι, δώσει, καὶ εἴ τι ἀφαιρεῖται, ἀφαιρήσεται· πρὸς τοῦτο ἀεὶ τὸν νοῦν ἔχων, ὅπως ἂν αὐτῇ τοῖς πολίταις, δικαιοσύνη μὲν ἐγγένηται, ἀκολασία δὲ ἀπαλλάττηται· καὶ σωφροσύνη μὲν ἐγγένηται, ἀκολασία δὲ ἀπαλλάττηται· καὶ ἡ ἄλλη ἀρετὴ ἐγγίγνηται, κακία δὲ ἀπῇ. συγχωρεῖς, ἢ οὔ. καλ. Συγχωρῶ. σω. Τί γάρ; ὄφελος ὧ καλλίκλεις, σώματί γε κάμνοντι καὶ μοχθηρῶς διακειμένῳ, σιτία πολλὰ διδόναι, καὶ τὰ ὕδατα, ἢ φάρμακα, ἢ ἄλλο ὁτιοῦν ὃ μὴ ὀνήσει· αὐτὸ γὰρ ὅ τι τελεῖον ἢ τοὐναντίον. καὶ τάχ' ἂν δίκαιοις λόγοις καὶ ἔλαττον. ἔστι ταῦτα; καλ. Ἔστω. σω. Οὐκοῦν δῆλον καὶ τελεῖ μοχθηρίᾳ σώματος ζῆν αὐθρώπῳ. ἀνάγκη δ' ἄπορ ζῆν μὴ μοχθηρῶς. ἢ οὐχ οὕτω. καλ. Ναί. σω. Οὕτω τοὺς ἐπιθυμίας ἀποπιμπλάναι. δῆλον πεινῶντα φαγεῖν ὅτου βούλεται, ἢ διψῶντα πιεῖν· ὑγιαίνοντα μὲν ἴσως οἱ ἰατροὶ ὡς τὰ πολλὰ, κάμνοντα δὲ ὡς ἔπος εἰπεῖν, σχεδόν ποτ' ἴσως ἐμπίπλασθαι ὧν ἐπιθυμεῖ. συγχωρεῖς τοῦτό γε καὶ σύ; καλ. Ἔστω γε. σω. Περὶ δὲ ψυχὴν ὦ ἄριστε οὐχ ὁ αὐτὸς τρόπος; ἕως μὲν ἂν πονηρὰ ᾖ, ἀνόητός τε οὖσα καὶ ἀκόλαστος καὶ ἄδικος καὶ ἀνόσιος, εἴργειν αὐτὴν δεῖ τῶν ἐπιθυμιῶν· καὶ μὴ ἐπιφέρειν ἀλλ' ἄπερ ποιεῖν, ἢ ἀφ' ὧν βελτίων ἔσται. φῂς, ἢ οὔ. καλ. Φημί. σω. Οὕτω γάρ που αὐτῇ ἄμεινον τῇ ψυχῇ. καλ. Γοῦν. σω. Οὐκοῦν τὸ εἴργειν ἕξιν ἀφ' ὧν ἐπιθυμεῖ κολάζειν; καλ. Ναί. σω. Τὸ κολάζεσθαι ἄρα τῇ

ψυχῇ

ψυχῇ ἄμεινόν ἐστιν, ἢ ὑ ἀκολακεύῃ ὡς πδρ σὺ νῦν δὴ ἔφου. καλ. Οὐκ οἶδ' ἅτε λίγεις ὦ σώκρατες. ἀλλ' ἄλλον τινὰ βρῶτα, σω. Οὕτως αὐτὸς οὐχ ὑπομένῃ ὠφελέμενος καὶ αὐτὸς, ἔξεστι πάνυ πολλὰ οὖ ὁ λόγος ἔστι κολαζόμενος. καλ. Οὐδέ γέ μοι μέλλει οὐδὲν ὧν σὺ λέγεις. καὶ ταῦτά σοι χαρίζομαι ἀπερεινάμην. σω. Εἶεν. τί οὖν δὴ φοίσομεν μεταξὺ ἡμῶν λόγον καταλύομεν; καλ. Αὐτὸς γνώσῃ. σω. Ἀλλ' οὐδὲ τοὺς μύθους φασὶ μεταξὺ δεῖναι καταλείπειν. ἀλλ' ἐπιθέντας κεφαλήν. ἵνα μὴ ἄσῳ κεφαλῆς περιῇ. ἀπόκρινε οὖν καὶ σὺ λοιπόν ἵνα ἡμῖν ὁ λόγος κεφαλὴν λάβῃ. καλ. ὡς βίαιος εἶ ὦ σώκρατες. ἐὰν δέ μοι πείθῃ, ἐάσεις χαίρειν τὸν λόγον ἔξεστιν, ἢ καὶ ἄλλῳ τῳ διαλέξῃ. σω. Τίς οὖν ἄλλος ἐθέλῃσει. μὴ γὰρ δὴ ἀτελῆ τὸν λόγον καταλείπωμεν. καλ. Αὐτὸς δὲ οὐκ ἂν δύναιο διελθεῖν τὸν λόγον, ἢ λίτον καὶ σαυτὸν ἢ ἀπολειπόμενος σαυτῷ. σω. Ἵνα μὴ τῷ ἐπιχαίρειν γένηται; ἃ προθῦ, λύε ἄσμενος ἔλεγον, εἰς ὧν ἡσυχίαν γένωμαι; ἀτὰρ καὶ δίκαιον δύει αὐτὸν ἀναγκαῖόν τον εἶναι οὕτως. εἰ μέν τοι ποιήσομεν, δίκαιον ἔσται χρῆναι πάντας ἡμᾶς φιλονείκως ἔχειν πρὸς τὸ εἰδέναι, τὸ ἀληθὲς τί ἔστι. πδρὶ ὧν λέγομεν. καὶ τί ψεῦδος. κοινὸν γὰρ ἀγαθὸν ἅπασι, φασὶ δὲν γενέσθαι αὐτό. λίαμε μὲν οὖν τῷ λόγῳ ἐτῶ, ὡς αὖ μοι δοκῇ ἔχειν, ἐὰν δέ τῳ ὑμῶν μὴ τὰ ὄντα δοκῶ ὁμολογεῖν ἐμαυτῷ, χρὴ αὐτὸν παραβαίνεσθαι καὶ ἐλέγχειν. οὐδὲ γὰρ ἐγὼ ἱκανῶς λίτω ἃ λίτω. ἀλλὰ ζητῶ κοινῇ μεθ' ὑμῶν. ὥστε αὖ τι φαίνεται ὁ λίπων ἀμφισβητῶν ἐμοὶ, ἐτῶ πρῶτος συγχωρήσομαι. λίτω μέν τοι ταῦτα εἰ δοκῇ χρῆναι διαπδραίνεσθαι τὸν λόγον. εἰ δὲ μὴ βούλεσθε, ἐῶμεν δὴ χαίρειν. καὶ ἀπώμεν. Γορ. Ἀλλ' ἐμοὶ μὲν οὐ δοκεῖ ὦ σώκρατες χρῆναί πω ἀπιέναι. ἀλλὰ διελεγχθῆναί σε τὸν λόγον. φαίνεται δέ μοι καὶ τοῖς ἄλλοις δοκεῖν. βούλομαι γὰρ ἔτω καὶ αὐτὸς ἀκοῦσαί σου αὐτῷ διεντὸς τὰ ἐπίλοιπα. σω. Ἀλλὰ μὲν δὴ ὦ γοργία καὶ αὐτὸς ἡδέως μὲν ἂν καλλικλεῖ τούτῳ ἔτι διαλεχθείμην. ἕως αὐτῷ πὶν τῷ ἀμφίονος ἀπίσω σε ἐᾶσαι αὖτι τῆς τῷ ζήθου. ἐπειδὴ δὲ σὺ ὦ καλλίκλεις οὐκ ἐθέλεις συνδιαπδραίνειν τὸν λόγον, ἀλλ' οἶσθ ἐμοῦ γε ἀκούων ὑπολαμβάνον ἐάν τί σοι δοκῇ μὴ καλῶς λέγειν. καί με ἐὰν ἐξελέγχῃς, οὐκ ἀχθεσθήσομαί σοι. ὥσπδρ σὺ ἐμοί. ἀλλὰ μάγιστος ἀὐδρίτης παρ' ἐμοὶ ἀναγεγράψῃ. καλ. Λέγε ὦ γαθὲ αὐτὸ καὶ πδραίνου. σω. Ἴσθι δὴ ὑπαρχῆς ἐμοῦ ἀναλαβόντος τὸν λόγον. ἆρα τὸ ἡδὺ καὶ τὸ ἀγαθὸν τὸ αὐτό ἐστιν; καλ. Οὐ ταυτὸν ὡς ἐτῶ καὶ καλλικλῆς ὡμολογήσαμεν. σω Πότερον δὲ τὸ ἡδὺ οὗπερ τῷ ἀγαθῷ πρακτέον, ἢ τὸ ἀγαθὸν οὗπερ τῷ ἡδέος. καλ. Τὸ ἡδὺ οὗπερ τοῦ ἀγαθοῦ. σω. Ἡδὺ δέ ἐστι ἔξεστ' ὃ παραγινομένου ἡδόμεθα, ἀγαθὸν δ' ὃ πρόντος ἀγαθοὶ ἐσμέν; καλ. Γαύγε. σω. Ἀλλὰ μὴν ἀγαθοί γε ἐσμὲν καὶ ὑμεῖς καὶ τὰ ἄλλα πάντα ὅσα ἀγαθά ἐστιν, ἀρετῆς τινος παραγινομένης. ἔοικε δοκεῖ ἀναγκαῖον εἶναι ὦ καλλίκλεις. ἀλλὰ μὲν δὴ ἥγε ἀρετὴ ἡμῖν ψυχῆς σκεύους καὶ σώματος, καὶ ψυχῆς αὖ καὶ ζώου παντὸς, οὐχ οὕτως εἰκῇ καλλιστα παραγίγνεται. ἀλλὰ τάξει καὶ ὀρθότητι. καὶ τέχνη, ἥτις ἐπαίοφ ἀποδίδοῦ αὐτῶν. ἆρα ἔστι ταῦτα; καλ. Ἐτῶ μὲν γοῦν λέγω. σω. Τάξεώς ἄρα τινὸς ἐγγενομένης ἐν ἑκάστῳ ἐστὶν ἡ ἀρετὴ ἑκάστου. καλ. Φαίην ἂν ἔτῶγε. σω. Κόσμος τίς ἄρα ἐγγενόμενος ἐν ἑκάστῳ ἑκάστου οἰκεῖος, ἀγαθὸν παρέχει ἕκαστον τῶν ὄντων; καλ. Ἔμοιγε δοκεῖ. σω. Καὶ ψυχὴ ἆρα κόσμου ἔχουσα ἐν ἑαυτῇ, ἀμείνων τῆς ἀκοσμίου. καλ. Ἀνάγκη. σω. Ἀλλὰ μὴν ἥγε κόσμου ἔχουσα κοσμία. καλ. Πῶς δ' οὐ μέλλει; σω. Ἡ δέ γε κοσμία, σώφρων; καλ. Πολλὴ ἀνάγκη. σω. Ἡ ἄρα σώφρων ψυχὴ, ἀγαθή. ἐτῶ μὴ ἔχω ἥτῳ ταῦτα ἄλλα φαίνω ὦ φίλε καλλίκλεις. σύ τι ἔχεις διδάσκειν. καλ. Λέγ' ὦ γαθέ. σω. Λέτω δὴ ὅτι ἡ σώφρων ἀγαθή ἐστιν, ἡ δὲ ἀναντίον τῇ σώφρονι πονηρὰ, μοχθηρὰ ἐστιν. ἦν δ' ἐγὼ τὴν ἀφρονα τὸν ἡ ἄφρων τὸν ἡ ἀπόλαστος; καλ. Γαύγε. σω ἡ μὲν ὅγε σώφρων τὰ προσήκοντα πράττοι ἂν ἡ θεὸς ἡ πρὸς ἀνθρ. δίκαιά τε καὶ σωφρονῇ τὰ μὲν προσήκοντα πράττων. καλ. Ἀνάγκη ταῦτ' ἔγωγε. σω. Καὶ μὴν τὰ μὲν ἀνθρ. τὰ προσήκοντα πράττων, δίκαιά τε ἂν

πράττοι· πολλὰ δὲ θεοὺς ὅσια· ἓν δὲ τὰ δίκαια καὶ ὅσια πράττοντα, αὐάγκη δίκαιους καὶ ὁσίους εἶναι. καλ. Ἔστι ταῦτα. Σω. Καὶ μὴν δὴ καὶ αἰσχρεῖόν γε αἰάγκη. οὐ γαὺρ δὴ σώφρονος αἰσχρὸς εἶναι οὔτε διώκειν. οὔτε φεύγειν ἃ μὴ προσήκει· ἀλλὰ δεῖ καὶ πράγματα καὶ αἰθρώπους καὶ ἡδονὰς καὶ λύπας φεύγειν καὶ διώκειν, καὶ ὑπομένοντα καρτερεῖν, ὅπου δεῖ· ὦ Σώκρατες πολλὴ αἰάγκη ὦ καλλίκλεις ἓν σώφρονα ὥσπερ διήλθομεν δίκαιον ὄντα καὶ αἰσχρεῖον καὶ ὅσιον, εἶναι δὲν αἴσχρα εἶναι τὰ λίαν. ἓν δὲ ἀγαθὸν ὄντα καὶ καλῶς πράττῃ, ἃ αὖ πράττοι· ἓν δ' αὖ πράττοντα, μακαρίους τε καὶ εὐδαίμονα εἶναι. εὖ δὲ πονηρὸν καὶ κακῶς πράττοντα, ἄθλιον· οὗτος δ' αὖ ἐὴν ὁ ἀδικῶν ὡς ἔχων ἓν σώφρονι, ὁ ἀκόλαστος· ὃν σὺ ἐπῄνεις· ἐτὼ μὲν δὴ οὕτω ταῦτα τίθεμαι, καὶ φημὶ ταῦτα ἀληθῆ εἶναι. εἰ δ' ἔστιν ἀληθῆ, ἓν βουλόμενον ὡς ἔοικεν εὐδαίμονα εἶναι, σωφρονεῖν μὴ διωκτέον, καὶ ἀσκητέον. ἀκολασίαν δὲ φευκτέον ὡς ἔχει πᾶσιν ἔπος εἰπεῖν ἡμῶν. καὶ παρασκευαστέον μάλιστα μὴ μηδὲν δεῆσθαι τοῦ κολάζεσθαι· ἐαὺ δὲ δεηθῇ αὐτὸς ἢ ἄλλος τις τῶν οἰκείων ἢ ἰδιώτης, ἢ πόλις, ἐπιτρεπτέον δίκην καὶ κολαστέον εἰ μέλλει εὐδαίμων εἶναι. οὗτος ἔμοιγε σκοπὸς εἶναι πρὸς ὃν βλέποντα δεῖ ζῆν. καὶ πάντα εἰς ἕξιν τὰ αὐτοῦ συντείνοντα καὶ τὰ τῆς πόλεως. ὅπως δικαιοσύνη παρέσται καὶ σωφροσύνη τῷ μακαρίῳ μέλοντι ἔσεσθαι, οὕτω πράττειν· ἐὰν ἐπιθυμίας ἰῶνται ἀκολάστους εἶναι, καὶ ταύτας ἐπιχειρῶντα πληροῦν ἀπύνητον κακὸν, λῃστὴ βίον ζῶντα. οὔτε γαὺρ αὖ ἄλλῳ αἰθρώπῳ προσφιλὴς ἂν ἐὴν ὁ τοιοῦτος, οὔτε θεῷ. κοινωνὸς γαὺρ ἀδύνατος. ὅτῳ δὲ μὴ ἔσι κοινωνία, φιλία οὐκ ἂν ἐὴ. φασὶ δ' οἱ σοφοὶ ὦ καλλίκλεις, καὶ οὐρανὸν καὶ γῆν· καὶ θεοὺς καὶ αἰθρώπους τὸν κοινωνίαν σωίχειν· καὶ φιλίαν καὶ κοσμιότητα. καὶ σωφροσύνην καὶ δικαιότητα· καὶ τὸ ὅλον τοῦτο, ὃ δὴ ταῦτα κόσμον καλοῦσι ὦ ἑταῖρε· οὐκ ἀκοσμίαν· οὐδ' ἀκολασίαν· σὺ δέ μοι δοκεῖς οὐ προσέχειν τὸν νοῦν τούτοις· καὶ ταῦτα σοφὸς ὢν. ἀλλὰ λέληθέ σε ὅτι ἡ ἰσότης ἡ γεωμετρικὴ, καὶ οἱ θεοὺς καὶ οἱ αἰθρώπους μέγα δύναται. σὺ δὲ πλεονεξίαν οἴει δεῖν ἀσκεῖν· γεωμετρίας γαὺρ ἀμελεῖς· ἔστω· ἢ ἐλεγχέτω δὴ οὗτος ὁ λόγος ἡμῖν ἔλεγχον, ὡς οὐ δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης κτήσει, εὐδαίμονοσ· καὶ ἀκολασίας δὲ οἱ ἄθλιοι, ἃ ἐὰ οὗτος ἀληθὴς ἔλεγχος ἔσι, σκοπεῖν τἄλλα τὰ συμβαίνοντα, τὰ πρόσθεν ἐκεῖνα ὦ καλλίκλεις· συμβαίνει πάντα, ἐφ' οἷς σύ μ' ἤρου, εἰ ασυνδέτως λέγοι με· λέγονται, ὅτι καρτερητέον ἐὴν καὶ αὐτοῦ· καὶ ἡμῖν· μὴ ἐταίρε, ἐαύ τι ἀδικῶ· μὴ τῷ ἐμὲ ἐρωτᾶν ἐὰν ἔξιν χρηστέον· μὴ ἃ πῶλον αἰχαὴν ὥς συ χωρεῖν· ἀλλὰ δεῦρο ἄρα λῶ, ἓν εἶναι ἀδικεῖν τῷ ἀδικεῖσθαι ὅσῳ πολὺ αἴσχιον τοσούτῳ κάκιον. καὶ ἓν μέλλοντα ὀρθῶς ῥητορικὸν ἔσεσθαι, δίκαιον ἄρα δεῖ εἶναι καὶ ἐπιστήμονα τῶν δικαίων· ὁ αὖ γοργίας ἔφη πῶλος δ' αἰχαίως ὁμολογῆσαι. τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων, σκεψώμεθα τί ποτ' ἔσὶν ἃ σὺ ἐμοὶ ὠνείδιζες. ἄρα καλῶς λέγεται, ἢ οὔ. ὡς ἄρα ἐτὼ οὐκ οἶδ' εἰ ἐμὲ βοηθήσει, οὔτε ἐμαυτῷ, οὔτε τῶν φίλων οὐδενί· οὐδὲ πῶλος οἰκείων. οὐλίκ' ὡσεῖται ἐκ τῶν μεγίστων κινδυνεύων. ἐμὲ δὲ ἐὰν τῷ βουλομένῳ ἄδικον ἢ ἄτιμον, τῷ ἐθέλοντι αὖ τι τύπτειν βούληται, ἢ ναυτικὸν δὴ ἔξιν τοῦ σοῦ λόγου ἐὰν κρῖναι, ἐαύ τε χρήματα ἀφαιρεῖσθαι, ἐαύ τε ἐκβάλλειν ἐκ τῆς πόλεως, ἐαύ τε ἃ ἔχιστον ἀποκτεῖναι. καὶ οὕτω διακεῖσθαι, πάντων δὴ αἴσχιστον ἔσιν ὡς ὁ σὸς λόγος. ὁ δὲ δὴ ἐμὸς, ὃς τις πολλάκις μὲν ἤδη εἴρηται, οὐδὲν δὲ κωλύει καὶ ἔτι λέγεσθαι, ἃ φημι ὦ καλλίκλεις ἃ τύπτεσθαι ἢ κρῖναι ἀλίκως, αἴσχιστόν ἐ ἔ· ἀλλ γε ἃ τίμιόν ἔ ὅτι ἃ σῶμα ὃ ἐμὸν, ὅτι ἃ καλλιστον· ἀλλὰ ἃ τύπτειν μὴ ἐμὲ μὴ τὰ ἐμὰ ἀλίκως καὶ τίμιον, καὶ αἴσχιον καὶ κάκιον. καὶ κλέπτειν γε ἅμα καὶ ἀνδραποδίζεσθαι· καὶ τοιχωρυχεῖν· μὴ συλλήβδην ὁτιοῦν ἀδικεῖν μὴ ἐμὲ μὴ τὰ ἐμὰ, ἢ ἀδικεῖν μὴ κάκιον καὶ αἴσχιον εἶναι, ἢ ἐμοὶ τῷ ἀδικουμένῳ. ταῦτα ἡμῖν αὖθ' ἑκεῖ ἐν ἔοις ἔμπροσθεν λόγοις οὕτω φανεόντα ὡς ἐτὼ λέγω, καὶ τέτακται καὶ κεῖται. καὶ εἰ ἀγροικότερόν τι ἐπεῖν ἔσι, σκληρὸς μὴ ἀδαμαντίνοις λόγοις, ὡς ἔσ' ἂν δόξειεν ἐπιτοί. ὡς σὺ ἐμὲ λύσεις, ἢ σοῦ τις ναυικώτερος, ἐχ οἷόν τε ἄλλως λέγοντα. ἢ ὡς ἐτὼ νῦν λέγω, κα-

λῶς λέγειν. ἐπεὶ ἴμοιγε ὁ αὐτὸς λόγος ἔσται ἀεί, ὅτι ἐγὼ ταῦτα οὐκ οἶδα ὅπως ἔχει. ὅτι μέν γοι, ὦν ἐγὼ οὐ τετύχηκα ὥς που νῦν, οὐδεὶς οἷός τ' ἔσται ἄλλως λέγων, μὴ οὐ καταγέλαστος εἶναι. ἐγὼ μὲν οὖν καὶ τὸ πρῶτόν με ταῦτα οὕτως ἔχειν. καὶ οὕτως ἔχει, καὶ μίγιστον τῶν κακῶν ἔστιν ἡ ἀδικία τῇ ἀδικουμένῃ, καὶ ἔτι τούτου μεῖζον μεγίστου ἔνδον ἐὰν ᾖ τοῦτο, τὸ ἀδικοῦντα μὴ δίδόναι δίκην, τίνα ἂν βοήθειαν μὴ δυνάμενος ἄνθρωπος βοηθεῖν ἑαυτῷ, καταγέλαστος ἂν τῇ ἀληθείᾳ εἴη. ἆρα οὐ ταύτην ἄν τις ἀποφήναι τὴν μεγίστην ἡμῖν βλάβην; ἀλλὰ πολλῷ αὐτὴν ἀνάγκη ταύτην εἶναι τὴν αἴσχιστην βοήθειαν μὴ δύνασθαι βοηθεῖν μήτε ἑαυτῷ, μήτε τοῖς αὐτοῦ φίλοις τε καὶ οἰκείοις ἀδυνατεῖν δὲ τὴν τοῦ ἀδυνατεῖν κακοῦ καὶ τρίτην τὴν τοῦ τρίτου· καὶ τἆλλα οὕτω. ὡς ἐκάστου κακοῦ μέγεθος πέφυκεν, οὕτω, καὶ κάλλος τοῦ δυνατὸν εἶναι ἢ ἐθέλειν βοηθεῖν, καὶ αἰσχύνη τοῦ μή. ἆρα ἀλλως ἢ οὕτως ἔχει ὦ καλλίκλεις. καλ. οὐκ ἄλλως. σω. Δυοῖν οὖν ὄντοιν τοῦ ἀδικεῖν γε καὶ ἀδικεῖσθαι, μεῖζον μὲν κακὸν φαμὲν τὸ ἀδικεῖν. ἐλαττον δὲ τὸ ἀδικεῖσθαι. τί οὖν αὖ παρασκευασάμενος ἄνθρωπος ξυμφέρουσαν αὐτῷ, ὥστε ἀμφοτέρας ταῖς ὠφελείαις ταύτας ἔχειν τὴν τε ἀπὸ τοῦ μὴ ἀδικεῖν καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ μὴ ἀδικεῖσθαι. τοῦτο δύναμιν ἢ βούλησιν. ἆρ' ἢ λέγω. πότερον ἐὰν μὴ βούληται ἀδικεῖσθαι οὐκ ἀδικήσεται, ἢ ἐὰν δύναμιν παρασκευάσηται τοῦ μὴ ἀδικεῖσθαι, οὐκ ἀδικήσεται. καλ. Δῆλον δή γε ὅτι ἐὰν δύναμιν. σω. Τί δὲ δὴ τοῦ ἀδικεῖν πότερον ἐὰν μὴ βούληται ἀδικεῖν, ἱκανὸν τοῦτ' ἔστιν, οὐ χαίρ' ἀδικήσει, ἢ καὶ ἐὰν δέῃ δύναμίν τινα καὶ τέχνην παρασκευάσασθαι. ὡς ἐὰν μὴ μάθῃ αὐτὰ καὶ ἀσκήσῃ, ἀδικήσει. τί οὖν αὐτό γε ἐμοὶ δοκεῖ ἀπηρέμονν ὦ καλλίκλεις. πότερόν σοι δοκοῦμεν ὀρθῶς ἂν ὁμολογῆσαι ἐγώ τε καὶ πῶλος, ἢ οὔ. ἐμοὶ μὲν γὰρ ὡμολογήσαμεν μηδένα βουλόμενον ἀδικεῖν. ἀλλ' ἕκοντας τοὺς ἀδικοῦντας πάντας ἀδικεῖν. καλ. Ἔστω σοι ταῦτα ὦ σώκρατες οὕτως ἵνα διαπράξωμαι τὸν λόγον. σω. καὶ εὖ γε ταῦτα ὡς ἔοικε παρασκευάσεσθαι δεῖ δύναμίν τινα καὶ τέχνην ὅπως μὴ ἀδικήσωμεν. καλ. Γε μήν γε. σω. Τίς οὖν ποτ' ἐστὶ τέχνη τῆς παρασκευῆς τοῦ μηδὲν ἀδικεῖσθαι ἢ ὡς ὀλίγιστα. σκέψαι εἴ σοι δοκῶ ἐνθένδε ὁρμᾶσθαι. ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ δεῖν αὐτὸν ἀρχειν μὲν ἐν τῇ πόλει ἢ τυραννεῖν, ἢ τῆς ὑπαρχούσης πολιτείας ἑταῖρον εἶναι. καλ. Ὁρᾷς ὦ σώκρατες ὡς ἐγὼ ἕτοιμός εἰμι ἐπαινεῖν αὐτά· καλῶς γὰρ μοι δοκεῖς παίειν καλῶς εἰρηκέναι. σω. Σὺ μὲν δὴ καὶ τόδε ἐάν σοι δοκῶ εὖ λέγειν· φίλος μοι δοκεῖ ἕκαστος ἑκάστῳ εἶναι ὡς βέλτιστα, εἴπερ οἱ παλαιοί τε καὶ σοφοὶ λέγουσιν, ὁ ὅμοιος τῷ ὁμοίῳ. οὐ καὶ σοί; καλ. Ἔμοιγε. σω. Οὐκοῦν ὅπου τύραννός ἐστιν ἄρχων ἄγριος καὶ ἀταίλαυρος, εἴ τις τοῦτου ἐν τῇ πόλει πολὺ βελτίων εἴη, φοβοῖτο δήπου αὐ ἂν ὁ τύραννος, καὶ οὐκ ἄν ποτε δύναιτο φίλος γενέσθαι. καλ. Ἔστι ταῦτα. σω. Οὐδέ γε εἴ τις πολὺ φαυλότερος εἴη, οὐδ' οὕτως· καταφρονοῖ γὰρ ἂν αὐτοῦ ὁ τύραννος. καὶ οὐκ ἄν ποτε ὡς πρὸς φίλον σπουδάσειε. καλ. καὶ ταῦτ' ἀληθῆ. σω. Λείπεται δὴ ἐκεῖνος μόνος ἄξιος λόγου φίλος τῷ τοιούτῳ, ὃς ἂν ὁμοήθης ὢν ταυτὰ μέγιστα καὶ ἐπαινῶν, ἐθέλῃ ἄρχεσθαι καὶ ὑπὸ κεῖσθαι τῷ ἄρχοντι. οὗτος μέγα ἂν ταύτῃ τῇ πόλει δυνήσεται. ὦ καλλίκλεις χαίρων ἀδικήσει· οὐκ οὕτως ἔχει; καλ. Ναί. σω. Εἰ ἄρα τίς σοι νοήσειεν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει τῶν νέων, τί ἂν αὖ δρῶν ἐγὼ μέγα δυναίμην, καὶ μηδείς με ἀδικοῖ, ἢ αὐτὴ ὡς ἔοικεν αὐτῷ ὁδός ἐστιν ἣν δεῖ ἰέναι νέον, ἐθίζειν αὐτὸν τοῖς αὐτοῖς χαίρειν καὶ ἄχθεσθαι τῷ ἀνδρὶ τῷ αὐτῷ. καὶ παρασκευάζειν ὅπως ὅτι μάλιστα ὅμοιος ἔσται ἐκείνῳ. οὐκ οὕτω; καλ. Ναί. σω. Οὐκοῦν τοῦτῳ ἡ μὲν μὴ ἀδικεῖσθαι καὶ μέγα δύνασθαι ὡς ὁ ὑμέτερος λόγος ἐν τῇ πόλει διαπεπράξεται. καλ. Γε μήν. σω. Ἆρ' οὖν καὶ ἡ μὴ ἀδικεῖν; ἢ πολλοῦ δεῖ περ ὅμοιος ἔσται τῷ ἄρχοντι ὅτι ἀδίκῳ, καὶ παρὰ τοῦτῳ μέγα δυνήσεται· ἀλλ' ὅμως γ' ἂν τοῦτό γε πάντων μάλιστα ποιοῖ, ἵνα ὡς πλεῖστα ἀδικεῖν. καὶ ἀδικοῦντα μὲν δίδόναι δίκην. ἢ γάρ; καλ. Φαίνεται. σω. Οὐκοῦν τὸ μέγι

σον καὶὸν αὐτῷ ὑπάρξει μοχθηρῷ ὄντι πρὸς ψυχὴν καὶ λελωβημένῳ δίκῃ πρὸς μίμησιν τοῦ δικαίου καὶ δίκαιου. καλ. Οὐκ οἶδ' ὅτι σοι φράσω ἐμέ γε τοὺς λόγους οὕτω καὶ πάνυ ὦ Σώκρατες. ἢ οὐκ οἶσθα ὅτι οὗτος ὁ μιμούμενος, ἐὰν μὲν μιμούμενον ἱκανὸν ἀποκτείνῃ καὶ βούληται. καὶ ἀφαιρήσεται τὰ ὄντα; σω. Οἶσθα ὦ γαθὲ καὶ μάλιστα ἐὰν μὲν κωφός γ' ᾖ μοι καὶ σοῦ ἀκούων καὶ παλαι ἀπὸ πολλάκις καὶ τῶν ἄλλων ὀλίγου πάντων τὸ οὐ τῇ φύσει. ἀλλὰ καὶ σὺ ἐμοῦ ἄκουε. ὅτι ἀποκτεῖνά μὲν οὐ, βούλεται. ἀλλὰ πονηρὸς ὢν καλὸν κἀγαθὸν ὄντα. καλ. Οὐκοῦν οὗτος δικ καὶ ἀγανακτητέον. σω. Οὐ νοῦν γ' ἔχοντι ὡς ὁ λόγος σημαίνει. ἢ οἷόν δεῖ οὗτος παρασκευάζεσθαι ἀνθρώπου. ὡς πλεῖστον χρόνον ζῷ καὶ μελετᾶν τὰς τέχνας ταύτας, αἳ ἡμᾶς αἰεὶ ἐκ τῶν κινδύνων σώζουσιν. ὧν πρὸ καὶ ἐμὲ σὺ καλεῖς ἐμὲ μελετᾶν πρὸς ῥᾳθυμίαν καὶ τὸ οὐ τοῖς δικαστηρίοις διασώζεσθαι; καλ. Καὶ μὰ Δία ἀνθρώπως γέ σοι συμβουλεύω. σω. Τί δῆτα ὦ βέλτιστε καὶ ἡ τῶν νέων ἐπιτήμη σεμνότης σοι δοκεῖ εἶναι; καλ. Καὶ μάλ' οὐκέτι μοιγε. Σω. Καὶ μὲν σώζει γε καὶ αὕτη ἐκ θανάτου τοὺς ἀνθρώπους ὅταν εἰς τοιοῦτον ἐμπέσωσιν, οἷ δεῖ ταύτης τῆς ἐπιτήμης. εἰ δ' αὕτη σοι δοκεῖ σμικρὰ εἶναι, ἐγώ σοι μείζονα ταύτης δίδωμι, πολὺ κυβερνητικήν. οὐ μόνον τοὺς ψυχὰς σώζει, ἀλλὰ καὶ τὰ σώματα, καὶ τὰ χρήματα ἐκ τῶν ἐσχάτων κινδύνων, ὥσπερ ἡ ῥητορική. καὶ αὕτη μὲν προσεταλμένον ἔχει μὴ κομψίαν. μὴ οὖν σεμνύνηται ἐφ μαστιγοφορίᾳ, ὡς ὑπὲρ ἡμῶν φαύλου τινὸς πρᾶγμα ποιοῦσα. ἀλλὰ ταυτὰ δικαιοπραγοῦσα τῇ δικαιοσύνῃ, ἐὰν μὲν ὀλίγης ἀλίρροσύνης, δίκαιον δ' ὀβολοὺς ἐπράξαθ. ἐὰν δὲ ὀλίγου πάνυ, ἢ ἐκ τοῦ πάντου, ἐὰν πάμπολυ ταύτης τῆς μεγάλης εὐδαιμονίας, σώσασα ἀνακομίζουσα, καὶ αὐτὸν καὶ παῖδας καὶ χρήματα μὴ γυναῖκας, ἀποβιβάσασα εἰς τὸν λιμένα, δύο δραχμὰς ἐπράξαθ, μὴ αὐτὸς ὁ ἔχων πολὺ τέχνην, καὶ ταῦτα δικαιοπραγοῦντες, ἐκδὰς, παρὰ τὴν θάλατταν μὴ τὸν ναῦν τοῦτο πατεῖν σὺ μετείῳ σχήματι. λογίζεσθαι γὰρ ἡμᾶς ἐπίστασθαι, ὅτι ἄδικόν ἐστιν ὃς τινάς τε ὠφέλησε τῶν συμπλεόντων, οὐκ ἐάσας κατα πυγοδῆναι. μὴ οὖς τινας ἔβλαψεν ἐνδὸς ὅτι οὐδὲν αὐτοὺς ἐλάττους ἐβλαβεν, ἢ ἔνιοι ἐβιασαν. οὔτε τὰ σώματα, οὔτε τὰς ψυχὰς. λογίζεται οὖν ἔτι ἐκεῖ μὲν τις μεγάλοις καὶ αὐτὸς νοσήμασι κατὰ τὸ σῶμα συνεχόμενος μὰ ἀποπνίγα οὗτος μὲν ἄθλιος ἐστιν ἔτι ἐκπίθασι, καὶ οὐδὲν ὑπ' αὐτῆς ὠφέλησαι. ἐὰν δέ τις αὖρα σὺν τῷ τοῦ σώματος τιμιωτέρῳ τῇ ψυχῇ πολλὰ νοσήματα ἔχει καὶ αἰσχρὰ, τούτῳ δὲ βιωτέον ἐστὶ. καὶ οὗτος ἡ ὑπόσεισις αὖ τε ἐκ θαλάττης, αὖ τε ἐκ δικαστηρίου, ἐάν τε ἄλλοθεν ὁποθενοῦν σώζῃ. ἀλλ' εἶδεν. ὅτι οὐκ ἄμεινόν ἐστι ζῆν τῷ μοχθηρῷ ἀνθρώπῳ καὶ κακῶς γὰρ αἰσχύνῃ ἔσται ζῆν. δίκῃ ταῦτα ἐνόμοις ἔστι σημαίνεσθαι ἐν κυβερνήτου. καὶ πῃ σώζουσα ἡμᾶς. ἀλλ' γε ὦ θαυμάσιε ἐν μαχαιροποιοῦ ἐν ὅς ὅτε τραπεζοῦ μὰ ὅτι κυβερνήτου, οὔτε ἄλλου ἀδικοῦς ἐλάττω οἷός τε δύναται σώζειν. πόλεις γὰρ ἔστιν ὅτε ὅλας σώζει μὲ σοι δοκεῖ κατὰ ἐν δικαστικὸν εἶναι, καὶ ἐὰν βούλοιτο λέγειν ὦ καλλίκλεις ἄρ' ὑμᾶς σημαίνει ἐ πρᾶγμα κατα χρήσειον αὖ ὑμᾶς τοῖς λόγοις, λέγων καὶ παρακαλῶν ἐμὲ ἐ δεῖν γίγνεσθαι μαχαιροποιὸς ὡς οὐδὲν τἄλλα ἔστιν. ἱκανὸς γὰρ αὐτῷ ὁ λόγος. ἀλλὰ σὺ οὐδὲν κακὸν αὐτῷ κατα φρονεῖς. καὶ τῆς τέχνης τῆς ἐκείνου. καὶ ὡς οὐ δυνάμει ἀποκαλίσας αὖ μαχαιροποιεῖν. καὶ τῷ ὄντι αὐτῷ, ἅτ' αὖ δοῦναι ζυγατρὰ ἑκάστοις, οὔτ' αὖ αὐτὸς λαβεῖν πολὺ ἐκείνου. καὶ τοι ἆρ ὧν τὸ σεαυτοῦ ἐπαινεῖς, τίνει δικαίῳ λόγῳ τῷ μαχαιροποιοῦ κατα φρονεῖς, ἢ τῶν ἄλλων ἕνεκα δικαίου. εἰδ' ὅτι φαίης αὖ βελτίων εἶναι καὶ ἐκβελτιόνων. ἐ δὲ βέλτιον ἐμὲ ἔστιν ὃ ἐπὶ λέγω, ἀλλ' αὐ ἐ ἔστιν ἀρετὴ, ἐ σώζειν αὐτὸν ἢ τὰ ἑαυτοῦ, ὄντα ὁ φαῦλός τις ἔτυχε, κατα γέλασός σοι ὁ λόγος ἥκειν, ἢ μαχαιροποιὸν ἢ ἀκριβῆ ἢ τῶν ἄλλων τεχνῶν ὅσων ἐστὶν σώζειν οἷόν τε ποιοῦν. ἀλλ' ὦ μακάριε. ὅρα μὴ ἄλλοτι ἐ γενναῖον ἢ ἐ ἀγαθὸν ἦ, ἐ σώζῃ τε ἢ σώζεσθαι. μὴ γὰρ, ἔστιν μὲν ἐ ζῆν ὁ τόσον δὲ χρόνον, τόν γε ὡς ἀληθῶς ἀσθρα ἐατέον ὄν, καὶ οὐ φιλοψυχητέον, ἀλλὰ ἐπιτρέψαντα τοῦτο τῷ θεῷ, καὶ πιστεύσαντα ταῖς γυναιξὶν, ὅτι πρὸς ἑμαρμένην οὐδ' αὖ εἷς ἐκφύγοι, ἐ ἐὰν τούτῳ σκοπεῖν τίν' αὖ ζόρον τοῦζον ὃν μέλλῃ χρόνον ζῆναι, ὡς ἄριστα ζῆσ. ἔρα ἐ ξομεν

αὐτὴν τῇ πολιτείᾳ ταύτῃ εἰ ἢ αὖ οἰκῇ; καὶ νυῦ δὴ ἀρὰ λέγει ὡς ὁμοίστατον γίγνεσθαι τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων εἰ μέλλεις τούτῳ προσφιλὴς εἶναι, καὶ μᾶλα δύνασθαι ἐν τῇ πόλει; τοῦτ' ὄρα, εἰ σοι λυσιτελεῖ καὶ ἐμοί· ὅπως μὴ ὦ δεδιὼς πεισόμεθα ὃ πρὸ φασὶ τοὺς πάνυ σκληρύνειν καὶ θαλερούσας τοὺς ἀπαλικὰς, ζωὴν τοῖς φιλτάτοις ἡ αἵρεσις ἡμῖν ἔσται ταύτης τῆς δίκης ἀπαθὴς τῆς ἐν τῇ πόλει. εἰ δὲ σὺ ἄει ὑπνοῶν αὐθρώπων παρασκευάσειν τέχνην τινὰ τοιαύτην, ἢ τις σε ποιήσει μᾶλα δύνασθαι ἐν τῇ πόλει τῇδε, ἀσφαλεστάτην ἔντα τῇ πολιτείᾳ ἔτ' ἐνδὺ ἦ τὸ ἐλάττονα ἔτ' ἐνδὺ ἦ χείρονα, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ ἐκ ὀρθῶς βουλεύεσθαι ὦ καλλίκλεις· οὐ γὰρ μεμαθηκὼς δεῖ εἶναι· ἀλλ' αὐτὴ φύσις ὅμοιον τοῦτο ποιεῖς· εἰ μέλλεις τι χρήσιμον ἀπεργάζεσθαι εἰς φιλίαν τῷ Ἀθηναίων δήμῳ· καὶ ναὶ μὰ δία τῷ περιλάμπουσγε πρὸς ὅσ τις οἶν σε τοῦτο ὁμοίστατον ἀπεργάσεται, οὗτός σε ποιήσει εἰς ἐπιθυμεῖς πολιτικὸς εἶναι, πολιτικὸν καὶ ῥητορικόν· τῷ αὐτῶν ἥ ἥδει λεγομένων τῶν λόγων, ἥ κεῖσε χαίρουσι· τῷ δὲ ἀλλοτρίῳ, ἄχθονται· εἰ μή τι σὺ ἄλλο λέγεις ὦ φίλη κεφαλή· λέγομέ τι πρὸς ταῦτα ὦ καλλίκλεις; καλ. Οὐκ οἶδ' ὅτι τινά μοι δοκῇς οὐ λέγειν ὦ σώκρατες· πέπονθα δὲ τῶν πολλῶν πάθος οὐ πάνυ σοι πείθομαι· ὁ δή μου γιὰ ὄρως οὐκ ἐν τῇ ψυχῇ τῇ σῇ ὦ καλλίκλεις, αὐτίκα τεῖμοι· ἀλλ' ἐὰν πολλάκις ἔσως καὶ βέλτιον τοῦτο τοῦτο διασκοπώμεθα, πειθόμενοι· εὐκαμνόθη τι δ' οἶν ἄπι δύο ἰφαμὲν εἶναι τὰς παρασκευὰς, οὐδὲ ὑμεῖσον θεραπεύειν καὶ σῶμα καὶ ψυχήν· μέαν μὲν πρὸς ἡδονὴν ὁμιλοῦν· τὴν δὲ ἑτέραν πρὸς τὸ βέλτιστον· μὴ καὶτα χαριζόμενον· ἀλλὰ διαμαχόμενον· οὐ ταῦτα ὧ ἃ τότε ὠφελόμεθα; καλ. Γαύγε. σω. Οὐκοῦν ἡ μὲν ἑτέρα ἡ πρὸς ἡδονὴν, ἀγεννὴς· καὶ οὐδὲν ἄλλο, ἢ κολακεία τυγχάνει οὖσα· ἢ γάρ; καλ. Ἔστω εἰ βούλει σοι οὕτως. σω. Ἡ δέγε ἑτέρα ὅπως ὡς βέλτιστον ἔσται ἕξει ἅτε σῶμα τυγχάνον, ἅτε ψυχὴ ὃ θεραπεύομεν. καλ. Γαύγε. σω. Ἐρῶ οὖν οὕτως ἡμῖν ἐπιχείρητέον ἐστὶ τῇ πόλει καὶ ἓς πολίτευσιν θεραπεύειν, ὡς βελτίστους αὐτοὺς ἓς τοὺς πολίτας ποιοῦντας; ἄδηλον γὰρ δὴ τούτου ὡς οὐ δεῖ ἐμπροσθεν ἐφιέσκομεν, οὐδὲν ὄφελος ἄλλῳ ἀὐθρώπῳ ἐπιχειρεῖν συμβουλεύειν πρὸς ὀφθρίαν. ἐὰν μὴ καλὴ κάγαθὴ ἡ διάνοια ἦ τὸ μέλλοντ' ἢ χρήματα ἢ ἄλλο λαμβάνῃν, ἢ ἀρχήν τινων, ἢ ἄλλην δύναμιν ἐν τῷ πόλει· ἔσμεν οὕτως ἔχειν; καλ. Γαύγε εἴ σοι ἥδιόν ἐστιν. σω. Εἰ δὲ παρακελεύμεθ' ἀλλήλοις ὦ καλλίκλεις δημοσίᾳ πράξοντες τῶν πολιτικῶν πραγμάτων, ἐὰν τὰ οἰκοδομικὰ, ἢ τειχῶν· ἢ νεωρίων· ἢ ἱερῶν ἐὰν τὰ μέγιστα οἰκοδομήματα, πότερον ἔλεγχος αὖ ἡμᾶς σκέψασθαι ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ ἀξιετάστους, πρῶτον μὲν εἰ ἐπιστάμεθα πρὸς τέχνῃ ἢ ἐκ ἐπιστάμεθα πρὸς οἰκοδομικὴν, καὶ παρὰ τοῦ, ἐμάθομεν, ἔλεγχος αὖ ἢ ἔ. καλ. Γαύγε. σω. Οὐκοῦν ἀθέτερον αὖ τόδε ἔστι πρός τε οἰκοδόμημα ὠφελήμαμεν ἰδίᾳ· ἢ τῶν φίλων τινί· ἢ ἡμέτερον αὐτῶν. καὶ ἔστιν ὁ οἰκοδόμημα καλόν ἢ αἰσχρόν ἔστι. τῇ εἰ μὴ ἐφιέσκομεν σκοποῦμενοι, διδασκάλους τε ἡμῖν ἀγαθοὺς τῇ ἐλλογίμους γεγονότας, οἰκοδομήματα πολλὰ μὴ τῇ καλὰ μεξὲ τῶν διδασκάλων ὠφελήμενα ἡμῖν, πολλὰ δὲ τῇ ἰδία ἡμῶν ἐπεισθέντων διδασκάλων ἀπημάγαμεν, ἔστω μὲν διακαμόνων, νοῦν ἐχόντων ἴσως αὖ ἰσάει ἢ τὰ δημόσια ἔργα, εἰ δὲ μήτε διδάσκαλον ἔσχομεν ἡμῶν αὐτῶν ἐπιδέξιον, οἰκοδομήματά τε, ἢ μηδὲν ἢ πολλὰ τῇ μηδενὸς ἄξια, ἔστω δὴ αὐόνζον ἴσως δή που ἐπιχειρεῖν τοῖς δημοσίοις ὀρθῶς, καὶ παρακελεύειν ἀλλήλους ἐπ' αὐτά. Φῶμεν ταῦτα ὀρθῶς λέγεσθαι, ἢ ἔ. καλ. Γαύγε. σω. Οὐκοῦν ἔστω ἐπὶ τούτοις ἄλλα· καὶ εἰ ἐπιχειρήσαντες δημοσιεύειν παρακαλοῦμεν ἀλλήλους ὡς ἱκανοὶ ἐσμὲν ὄντες· ἐπισκεψόμεθα δή που αὖ ἔστιν σε τῇ σὺ ἐμέ. Φθρὲ πρὸς Διὸς. αὐτὸς ἦ ὁ σωκράτης ἡδὺς ἔχει ἢ σῶμα πρὸς ὑπῆλας· ἢ εἰ δή τις ἄλλος λέγει σωκράτην ἀπημάγα νόσου· ἢ λοιμοῦ, ἢ ἀλλοθίρος. καὶ, ἐτὸ δ' μαι ἢ σοῦ ἕτερα τοιαῦτα ἐσκέπτεσθον. τῇ εἰ μὴ ἀνείσκομεν δι' ἡμᾶς μηδένα εἰλτίω γεγονότα ἢ σῶμα, μήτε ἢ ξένων, μήτε ἢ ἀστῶν, μήτε αὖσθα, μήτε γυναῖκα, πρὸς οἷόν ὦ καλλίκλεις ἀκαταγέλαστον αὖ ἴω τῇ ἀληθείᾳ, ἐς γε σοῦτον αὐσίας ἐλθὼν αὖθις, ὥστε πρὶν ἐνδιατυπώσασθαι, φλαῦ μὴ ὅπῃ ἐντύχῃ φεύγουσι, φλαῦ ἢ καθρεῦσαι, τῇ γυμνάσασθαι ἐκκλησίᾳ πάνυ τέχνῃ, ἢ λεγόμενον δή ἔστιν ἐν τῷ πίθῳ

πλὴν κιθαρίσαι ἐπιχειρῆσαι μανθάνειν, καὶ αὐτούς τε δημοσίᾳ ἐπιχειρῶν, καὶ ἄλλους τοιούτους παρακαλῶν; οὐκ αὐδοκιμῆσαι σοι δοκῶ ἂν εἶναι οὕτω πράττειν; καλ. Ἔμοιγε. σω. Νὴ Δία ὦ βέλτιστε αὐσφρῶν· ἐπειδὴ σὺ μὴ αὐτὸς ἅπτῃ αὐτῆς ἀρχῆς πράττειν τὰ τῆς πόλεως πράγματα, ἐμὲ δὲ παρακαλῶν καὶ ὀνειδίζῃς ὅτι οὐ πράττω, οὐκ ἐπίσκεψόμεθα ἀλλήλους. Φόβῳ καλλικλῆς ἢ τίνα ζηλοτύπῳ πεποίηκε τῶν πολιτῶν, ἕνα ὃς τις πρότερον πονηρὸς ὤν, ἄδικός τε καὶ ἀκόλαστος καὶ ἄφρων, δίκαιος καλλικλέα καλός τε κἀγαθὸς γέγονε, ἢ ἔξεστ', ἐὰν δὲ, ἢ δοῦλος ἢ ἐλεύθερος; λέγε μοι εἰ αὐτῆς τὸ ταῦτα ἐξετάζῃ ὦ καλλίκλεις, τί ὄφελος τίνα φύσεις βελτίω πεποιηκέναι ἄνθρωπον τῇ συνουσίᾳ τῇ σῇ. ὀκνεῖς ἀποκρίνασθαι εἴ πού τοιόνδε τι ὄφελος οὖν, ἐπὶ ἰδιωτεύοντος πρὶν δημοσίᾳ ἐπιχειρεῖν; καλ. Φιλόνεικος εἶ ὦ σώκρατες· ἀλλ' οὐ φιλονεικίας γ' ἕνεκα τῶν· ἀλλ' ὡς ἀληθῶς βουλόμενος εἰδέναι ὃν τινά ποτε τρόπον οἷός δεῖ πολιτεύεσθαι σὺ ὑμῖν. ἢ ἄλλέ του ἀρά ἐπιμελήσῃ ὑμῖν ἐλθὼν αὖθ' τὰ τῆς πόλεως πράγματα, ἕως ὅτου βέλτιστοι οἱ πολῖται ὦμεν· ἢ οὐ φιλάκεις δικαιοῦν ὁμολογήσαμεν εἶναι δεῖν πράττειν τὴν πολιτικὴν ἀρετήν; ὁμολογήσαμεν, ἢ οὔ· ἀποκρίνου. καλ. ὁμολογήσαμεν ἐγὼ· ἐπειδὴ σοῦ ἀποκινδυνεύομαι. σω. Εἰ τοίνυν ταῦτ' δεῖ ἦν ἀγαθὸν αὐσφρα παρασκευάζειν τῇ ἑαυτῆς πόλει, νῦν μοι αὐαμνησθεὶς, ἐπὶ ποῖ ἐκείνων τῶν αὐσφρῶν, ὧν ὀλίγῳ πρότερον ἔλεγες, ἐπὶ τοῦτο σοι δοκοῦσιν ἀγαθοὶ πολῖται γεγονέναι. θεμιστοκλῆς. καὶ κίμωνα. καὶ μιλτιάδης. καὶ θεμιστοκλῆς. καλ. Ἔμοιγε. σω. Οὐκοῦν ἐπειδὴ ἀγαθοὶ, δικαίους τινὰς αὐτῶν βελτίους ἐποίει ταῖς πολίταις αὐτὴ χειρόνων· ἐποίει, ἢ οὔ. καλ. Ἐποίει. σω. Οὐκοῦν ὅπερ θεμιστοκλῆς ἦρχε τὸ λέγειν ἐν τῷ δήμῳ, χείρους ἦσαν οἱ Ἀθηναῖοι, ἢ ὅτε τὰ πελοποννησιακὰ ἔλεγεν. καλ. Ἴσως. σω. οὐκ ἴσως δῆτα ὦ βέλτιστε· ἀλλ' ἀνάγκη ἐκ τῶν ὁμολογημένων, εἴπερ ἀγαθὸς γ' ἦν ἐκεῖνος πολίτης. καλ. Τί οὖν δή. σω. Οὐδέν· ἀλλὰ τόδε μοι εἰπὲ· οὐδὲ τοῦτο· ἐλέγοντο ἀθηναῖοι δὴ θεμιστοκλέα βελτίονες γεγονέναι, ἢ πᾶν τοὐναντίον διαφθαρῆναι ὑπ' ἐκείνου· τοιοῦτος γὰρ ἔτυγε ἀνὴρ θεμιστοκλῆς πεποιηκέναι ἀθηναίους· ἀργοὺς καὶ λαλεῖς, καὶ λάλους, καὶ φιλαργύρους· ὡς μισθοφορεῖν πρῶτον κατέστησαντα. καλ. τῶν τὰ ὦτα καπαγόντων ἀγυιᾶς ταῦτα ὦ σώκρατες. σω. Ἀλλὰ τάδε οὐκέτι ἀκούω· ἀλλὰ εἶδε σαφῶς καὶ ἐτὸ καὶ σὺ, ὅτι τὸ μὲν πρῶτον αὐδοκίμει θεμιστοκλῆς· ἐν οὐδεμιᾷ αἰσχρᾷ δίκῃ κατεψηφίσατο αὐτῷ ἀθηναίων ἰδίᾳ χείρους ὄντων ἐπειδὴ δὲ καὶ κατεδουλώσαντο ὑπ' αὐτῷ αὐδὲ πελοποννησίους τῷ βίῳ θεμιστοκλέους, κλοπὴν αὐτῷ κατεψηφίσαντο· ὀλίγου δὲ καὶ θανάτου ἐτιμήσαντο. δηλονότι ὡς φαυλοῦντος. καλ. Τί οὖν δὴ τοῦτο κἀκεῖνος κακὸς ἦν θεμιστοκλῆς; σω. Οἶμαι γοῦν αὐτὸν ἐπιμελητὴς, καὶ ἵππων, καὶ βοῶν· τοιοῦτος ὤν, κακὸς ἂν ἐδόκει εἶναι, εἰ παραλαβὼν μὲν λακτίζοντας μὴ δὲ κυρίττοντας μὴ δὲ δάκνοντας, ἀπέλιπε ταῦτα ἅπαντα φύσει ὄντα ἀγριώτατα. ἢ οὐ δοκεῖ σοι κακὸς εἶναι ἐπιμελητὴς ὁστισοῦν τινοῦν ζῴων, ὃς ἂν παραλαβὼν ἡμερώτερα ἀποδείξῃ ἀγριώτερα ἢ παρέλαβε, δοκεῖ, ἢ οὔ. καλ. Ῥάιν γε ἵνα σοι χαρίσωμαι· καὶ τόδε τοίνυν μοι χάρισαι ἀφεικότος. πότερον καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος ζῷόν ἐστιν, ἢ οὔ. καλ. Ῥᾴδιον γοῦν οὖ; σω. Οὐκοῦν ἀνθρώπων ἐπιμελὴς θεμιστοκλῆς ἐγένετο; καλ. Ναί. σω. Τί οὖν οὐκ ἔφαμεν αὐτὸν ὡς ἀρτίως ὁμολογοῦμεν δικαίους θεμιστοκλέους γεγονέναι αὐτὴ ἀδικωτέρους ὑπ' ἐκείνου. εἰ δὴ ἐκεῖνος ἐπεμελεῖτο αὐτῶν, ἀγαθὸς ὢν τὰ πολιτικά; καλ. Ῥᾴδιον γε. σω. Οὐκοῦν εἴ γε δίκαιοι ἦμβροι ὡς ἔφημεν ἔμπροσθεν. σὺ δέ τί φῂς οὐχ οὕτω; καλ. Ναί. σω. Ἀλλὰ μὴν ἀγριωτέρους γε αὐτοὺς ἀπέφηνεν, ἢ οἵους παρέλαβε· καὶ ταῦτ' ἐς αὐτὸν οὐ νῦν αὖ ἐβούλετο. καλ. Βούλει σοι ὁμολογήσω; σω. Εἰ δοκῶ γέ σοι ἀληθῆ λέγειν. καλ. Ἔστω δὴ ταῦτα. σω. Οὐκοῦν εἴπερ ἀγριωτέρους ἀδικωτέρους τε καὶ χείρους; καλ. Ἔστω. σω. Ἆρ' ἀγαθὸς τὰ πολιτικὰ περικλῆς ἐγένετο τῷ λόγῳ. καλ. Ἔμοιγε φῆς. σω. Μὰ δί' οὐδέ γε σὺ ἔφησθ' ὧν ὡμολόγεις. πάλιν δὲ λέγε μοι θεμιστοκλέους. ἆρ' ἔξω ἐτράπησαν αὐτὸν οὗτοι οὓς ἐθεράπευον, ἵνα αὐτῷ δόκῃ ἐπὶ τῶν μὴ ἀκυρίστων τῆς

φωνῆς; καὶ θαυμαστὰ κλαύσαντα ταῦτα ταῦτα ἐφίησιν. καὶ φυγῇ προσεζημίωσαν; μελπάδην δὲ ἦν σοι μακαρίως ἂς ἡ βαρβαρικὴ ἐμβαλοῦσα ἐμπεφίσαντο. καὶ ἐμὲ δεῖ σὲ πρύτανιν, οἵ πέρ εἰσι καὶ εἶναι, οὕτω εἰ ἦσαν ἀσφαλῶς ἀγαθοὶ ὡς σὺ φῂς, οὐκ ἂν ποτε ταῦτα ἔπασχον. οὔκουν οἶμαι ἀγαθοὶ ἰώιοχοι, καὶ ταραχὰς μὲν οὐκ ἐκπέπουσιν ἐκ τῶν ζώντων, ἐπείσθεν δὲ θεραπεύσωσι τοὺς ἄπαυρους, καὶ αὐτοὶ ἀμείνους γίγνονται ἰώιοχοι, ἢ τ' ἐκπέπουσιν. οὐκ ἔστι ταῦτ' οὔτ' ἀγαθοῦ ἰώιοτεῖα, οὔτ' ἄλλῳ ὁτῳοῦν. ἢ δοκεῖσοι; καλ. Οὐκ ἔμοιγε. σω. ἀληθῆς ἄρα ὡς ἔοικεν εἶ μ προσθεν λόγοι ἦσαν. ὅτι οὐδένα ἡμεῖς ἔσμεν ἀσφαλῶς ἀγαθὸν γεγονότα τὰ πολιτικὰ τῇδε τῇ πόλει. σὺ δὲ ὁμολογεῖς τῶν γε νεῶν οὐδένα. τῶν μέντοι ἔμπροσθεν. καὶ προείλου τούτους τοὺς ἄσφαλῶς. οὔτοι δὲ αἰκιφόνησαν ἐξίσου τοῖς νεῶν ὄντες. ὥστε εἰ οὗτοι ῥήτορες ἦσαν, οὔτε τῇ ἀληθινῇ ῥητορικῇ ἐχρῶντο, οὐ γὰρ ἂν ἐξέπεσον, οὔτε τῇ κολακικῇ. καλ. Ἀλλὰ μέντοι πολλοῦ γε δεῖ Σώκρατες, μή ποτέ τις τῶν νεῶν ὀργὰς δικαίως ὀργάσηται εἵνα τούτων ὃς βούλεται ἔργασται. σω. Εἰ σὺ μόνη ἀπέχεται τούτους ὡς γε δικαίους εἶναι πόλεως. ἀλλά μοι δοκῇ ὑπὸ τῶν γε νεῶν δικαιοπολιτικώτεροι γεγενῆσθαι. καὶ μᾶλλον δίκαιοι ἐκπορίζειν τῇ πόλει ὧν ἐπιθυμῶ. ἀλλὰ γὰρ μὰ τὸν βάζειν τοὺς ἐπιθυμίας, καὶ μὴ ἐπιφέρειν, πείθοντες καὶ βιαζόμενοι ἀδίκως ἔχειν ὅ τι ἂν ἐθέλωσιν ἐκεῖνοι, οὐδὲν παύσεσθε ἃ αὐτὰ ἀεὶ τοιαῦτα ἐργαζόμενοι, καὶ ἀγνοοῦντες ἀλλήλων ὅτι λέγομεν. ἐγὼ οὖν σε πολλάκις δὴ μέσε ὁμολογοῦντα κἀγὼ ἐμαυτόν, ὡς ἀρα δίκη ἐστὶν αὐτὴ τῆς ἡ πραγματεία ἧς καὶ τοῦτο τὸ σῶμα καὶ τοῦτο τὴν ψυχήν. καὶ ἡ μὲν ἐστὸν, διακονικὴ ἧς. ἣ δυνατὸν εἶναι ἐκπορίζειν, ἐὰν μὲν πεινῶ τὰ σώματα ὑμῶν, σιτία. ἐὰν δὲ διψῇ, ποτά. ἐὰν δὲ ῥιγῷ, ἱμάτια. γρώματα. ὑποδήματα. ἄλλων ὧν ἔχεται σώματα ἃς ἐπιθυμίας. καὶ ἴδε πῶς δοκεῖ σοι δεῖ τῶν αὐτῶν εἰκόνων λέγω, ἵνα ῥᾷον καταμάθῃς. τούτων γὰρ πορικὸν εἶναι, ἢ κάπηλον ὄντα, ἢ ἔμπορον, ἢ δημιουργόν του αὐτῶν τούτων. σιτοποιὸν, ἢ ὀψοποιὸν, ἢ ὑφαντὴν, ἢ σκυτοτόμον, ἢ σκυτοδιψῆ, οὐδὲν θαυμαστὸν ἧς ὄντα τοιοῦτον, δόξει καὶ αὐτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις, ἰατρικὸν εἶναι σώματος, παντὶ τῷ μὲν εἰδότι ὅτι ἔστι ἃς παρὰ ταύτας ἀπάσας τέχνη γυμναστική τε καὶ ἰατρικὴ, ἢ δὴ τῷ ὄντι ἧς σώματος ἐπιμέλεια. ἰδὼ δὴ καὶ προσήκει τούτων ἄρχειν πασῶν τῶν τεχνῶν. καὶ χρῆσθαι ἧς τούτων ὀργαῖς. δεῖ δ' εἰδέναι, ὅτι ἡ κρεῖττον, καὶ πονηρὸν τῶν σιτίων ἢ ποτῶν ἧς ἐν ἀριστῷ σώματος τὰς δ' ἄλλας πάσας ταύτας ἀγνοεῖν. διὸ δεῖ καὶ ταύτας μὲν δουλοπρεπεῖς τε καὶ διακονικὰς καὶ ἀνελευθέρους εἶναι τὰς σώματος πραγματείας, τὰς ἄλλας δὲ τέχνας. πῶς δ' γυμναστικὴν, καὶ ἰατρικὴν, κατὰ ἡ δίκαιον δεσπότας εἶναι τούτων. ταῦτα οὖν ταῦτα ὅτι ἔστι καὶ τῇδε ψυχῇ, τότε μέμοι δοκεῖς μανθάνειν ὅτι λέγω, καὶ ὁμολογεῖς, ὡς ἐσθλὸς ὅτι ἐγὼ λέγω. ἵνας δ' ὀλίγον ὕστερον λέγω, ὅτι ἄνθρωποι καλοὶ κἀγαθοὶ γίγνονται πολῖται οὐ τῇ πόλει. καὶ ἐπείσθεν ἐγὼ ὁρῶντῶ εἴ τινδε, δοκεῖς μοι ὁμοιοτάτους προτέπεσθαι ἀνθρώπους τῇδε τὰ πολιτικὰ, ὡς πῇ ἂν ἃ τῇδε τὰ γυμναστικὰ ἐμοὶ ὁρῶντῶν εἴ τινδε ἀγαθοὶ γίγνοιτο ἢ εἰσὶ σωμάτων θεραπευταί, ἔλαγές μοι πάνυ ἀπορεῖσθαι, θαυμάσιον ὁ ῥητορικόπος, καὶ μέθαυμος ὁ πῶ ἀλοποιῶν συγγραφῶς πῶ σικελικῶ, καὶ σάραμβος ὁ κάπηλος, ὅτι οὕτοι θαυμάσιοι γιγνώσκοι σωμάτων θεραπευταί. ὁ μὲν, αὖθους θαυμαστοὺς πρασιωδάζων. ὁ δὲ, ὄψον. ὁ δ', οἶνον. ἴσως ἂν δὲ ἀγανάκτεις εἴσοι ἔλαγον ἐγὼ, ὅτι ἀπ. ἐπαίνης ἀδικῶ τὴ γυμναστικῆς, διακόνης μοι λέγ'ς. καὶ ἐπιθυμιῶν παρασκευαστὰς αὐτὰς, οὐκ ἐπαίοντας καλὸν κἀγαθὸν οὐδὲν τὴ αὐτῆ. οἱ αὖ ὅτω τύχωσιν, ἐμπλήσαντες κὴ παχύνοντες τὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων ἐπαινούμενοι ὑπ' αὐτῆ, προσαπολλύουσιν αὐτῶν κὴ τὰς ἀρχαίας σάρκας. οἵλ' ὧν δ' ἀπειρίαν, οὐ τὸν ἐσιῶντας αἰτιάσονται τὴ

νέσων αἰτίας ἢ μὴ τ' ἀποβολῆς τῶν ἀρχείων σαρκῶν· ἀλλ' οἱ αὖ αὐξῆς τύχωσι τότε πρόντες καὶ συμβουλεύοντές μοι. ὅταν δὲ αὐξῆς ἥκω· τότε τοι σμικρὸν νόσου φθόγγα συχνὸν ὕστερον χρόνῳ, ἅτε αὖθις τῆς ὑγιεινοῦ γεγονῶς, τούτους αἰτιάσομαι καὶ λέξω σοι. καὶ ἴσως τι πεισθήσομαί σοι καὶ αὖθις ἴσως. τοὺς δὲ προτέρους ἐκείνους καὶ αἰτίους τῶν κακῶν, ἐγκωμιάσομαί σοι. καὶ σὺ νῦν ὦ καλλίκλεις, ὁμοιότροπον τούτῳ ῥῆγός με ποιεῖς ἀνθρώπους, οἳ νῦν τοὺς εἰσιόντας λύχνους ἔχοντες ἐπὶ θύμου· καὶ φασὶ μᾶλλον τὸν φῶς παρέχειν αὐτούς. ὅτι δὲ ἀλλ' ἢ μὴ ὑπνωλός ἐστι σ' ἐκείνης τῆς παλαιοῦς, ἐκ ἀκαθαίνου· αὖθις τε σωφροσύνης καὶ δικαιοσύνης, λιμένων, καὶ νεῶν, καὶ τειχῶν καὶ φόρων, καὶ δεήσεων φλιαρίων, ἐμπεπλήκασι τὴν πόλιν. ὅταν οὖν ἔλθῃ ἡ κατάσχεσις αὐτὴ τῆς ἀθηναίας, τοὺς τότε παρόντας αἰτιάσομαι συμβούλους. θρασυκλέα δὲ καὶ κίμωνα καὶ τοιοῦτον ἐγκωμιάσομαί σοι τοὺς αἰτίους τῶν κακῶν. σοῦ δὲ ἴσως ἐπιλήσονται ἐὰν μὴ βλαβῇ, καὶ τὸ ἐμοῦ ἑταίρου ἀλκιβιάδου, ὅταν καὶ τὰ ἀρχαῖα προσαπολλύωσι πρὸς οἷς ἐκτήσαντο. οὐκ αἰτίων ὄντων τῶν κακῶν· ἀλλ' ἴσως συναιτίων. καί τοι ἔτυγε αὐτὸν πρᾶγμα καὶ νῦν ὁρῶ μεγάλον, καὶ ἀκούω τῶν παλαιῶν ἀσμάτων πέρι. ἀθαίνομαι γὰρ ὅταν ἡ πόλις τινὰ τῶν πολιτικῶν ἀσμάτων μεταχειρίζηται ὡς ἀδικουῦται, ἀγανακτοῦντων καὶ χαλεπαινόντων ὡς δεινὰ πάσχουσι πολλὰ καὶ ἀγαθὰ τὴν πόλιν ποιοῦντες· ἀβασάνιστος ὑπ' αὐτῆς ἀπόλωνται, ὡς ὁ νῦν λόγος. τὸ δὲ ὅλον φοβοῦμαι. προστάτης γὰρ πόλεως οὐδεὶς πώποτε ἀδίκως ἀπόλοιτο ὑπ' αὐτῆς τῆς πόλεως ἂν προστατεῖ· κινδυνώδης γὰρ τοῦτον εἶναι, ὅσοι τε πολιτικοὶ προσποιοῦνται εἶναι, καὶ ὅσοι σοφιστοί· καὶ γὰρ οἱ σοφισταὶ παλαισοφισταί εἰσιν, ἔστιν ἄλλων ἐγκλημάτων πρᾶγμα. φάσκοντες γὰρ αὐτῆς διδάσκαλοι εἶναι, πολλάκις καὶ τηνικαῦτα μαθητῶν, ὡς ἀδικοῦσι σφᾶς αὐτοὺς, τούτοις μαθητὰς ἀποδεδύντες καὶ ἄλλως χαίρειν οὐκ ἀποδιδύντες. ἃ παθόντες ὑπ' αὐτῶν. καὶ τούτου τὸ λοιπόν, τί αὖ ἀλλοτρόπου ἔπι πρᾶγμα. αὐθρώπους ἀγαθοὺς καὶ δικαίους γενομένους, ἐξαιρεθέντας μὲν ἀδικίαν ἀπὸ τῆς διδασκάλου, ἔχοντες δὲ δικαιοσύνην, ἀδικεῖν τοῦτο, οὐκ ἔχοισ' ἔνι. οὐ δοκεῖ σοι εἶναι ἄτοπον εἶναι ὡς ταύτῃ; ὡς ἀληθῶς δημηγορῶν με λώβᾳ ποιεῖς ὦ καλλίκλεις οὐκ ἐθέλων ἀποκρίνασθαι. καλ. Σὺ δ' οὐκ αὖ δίεσθ' ἕως λέγειν, εἰ μή τις σοι ἀποκρίνεται; Σω. Ἐπιεικέ γε. καὶ γοῦν συχνοὺς τείνω τὸν λόγον. ἐπειδή μοι οὐκ ἐθέλεις ἀποκρίνασθαι· ἀλλ' ὦ γαθὲ ἐπὶ πρὸς βλίττα οὐ δοκεῖ σοι ἄλεγον εἶναι ἀγαθὸν φάσκοντα ποιοῦντα ποιεῖν τινὰ μέμφεσθαι τούτῳ, ὅτι τὸ φίλτατον ἀγαθὸς γεγονὼς τε καὶ ὤν, ἔπειτα πονηρὸς ἔστιν; καλ. Ἔμοιγε δοκεῖ. σω. Οὐκοῦν ἀκούσεις δικαίως λεγόντων τῶν φασκόντων παιδεύειν ἀνθρώπους εἰς ἀρετήν· καλ. Ἔστιν γε. σω. Ἀλλὰ τί αὖ λέγοις ἀνθρώπων πέρι, οὐδενὸς ἀξίων. τί δ' αὖ ἢ ἐκείνων λέγοις, οἳ φάσκοντες προΐστασθαι τῆς πόλεως καὶ ἐπιμελεῖσθαι ὅπως ὡς βελτίστη ἔσται, πάλιν αὐτῆς κατηγοροῦσιν ὅταν τύχωσιν ὡς πονηροτάτης. ἆρά τι διαφέρειν τοὺς ἐκείνων; ταὐτὸν δ' μανιεῖ ὄντ' σοφιστὴς καὶ ῥήτωρ. ἢ ἐγώ τι καὶ παρακελεύσομαι· ὡς τὸν ἐπὶ τὸ ἄλλιον πρὸς πῶλον. σὺ δὲ σ' ἄγοισα, τὸ μὲν, πάγκαλόν τοιεῖ εἶν τὸν ῥητορεικήν. τῇ δὲ, κατάφρονες. τῇ δὲ ἀληθείᾳ κάλλιόν ἐστι σοφιστικὴ ῥητορικῆς, ἐσω περ νομοθετικὴ δικαστικῆς. καὶ γυμναστικὴ ἰατρικῆς. μόνοις δ' ἔπεσθαι καὶ ᾧμῶν τοῖς δικαίοις τε καὶ σοφισταῖς οὐκ ἐγχωρεῖν μέμφεσθαι τούτῳ τῷ πράγματι· ὃ αὐτοὶ παιδεύουσι, ὡς τὸ πρόν ἐστιν εἰς στᾶς. ἢ τῷ αὐτῷ λόγῳ τούτῳ, ἅμα καὶ ἐκείνων κατηγορεῖ. ὅτι οὐδὲν ὠφελοῦσιν οὔς φασιν ὠφελεῖν· οὐχ οὕτως ἔχει; καλ. Γε. σω. καὶ προΐσθαί γε δή που τὴν οὐδ' γοῦσαν αὖθις μαθοῦ, ὡς τὸ εἰκὸς μένοις τούτοις εἰκὼ ρεῖ ἢ πρὸ ἀληθῆ ἔλεγον. ἄλλως μὲν γοῦν οὐδ' γοῦσαν τίς οὐδ' γοῖτο, οἷον ταχὺς γενόμενος δεῖ παιδοτρίβου, ἴσως αὖ ἀποστρέψειν τὴν χεῖρα, εἰ πρόσοιτο αὐτῷ ὁ παιδοτρίβης, καὶ μὴ σωθήμενος αὐτῷ μαθὼν, ὅτι μάλιστα ἅμα μεταδιδοὺς τοῦ τάχους, λαμβάνοι τὸ ἀργύριον. οὐ γοῦν τῇ βραδυτῆτι δημοσιᾷ ἀδικοῦσιν οἱ ἄνθρωποι. ἀλλ' ἀδικία· ἦ γοῦν; καλ. Ναί. σω. Οὐκοῦν εἴ τις αὐτὴν ἔστιν ἀφαιρεῖ τὴν ἀδικίαν, οὐδὲν

δεινὸν κύτῳ

λειν αὐτῷ μή ποτε ἀδικηθῇ. ἀλλ' ὦ μόνῳ ἀσφαλὲς ταύτην τὴν δύναμιν πρόσθαι. εἴ τῳ τῷ ὄντι λυμαίτό τις ἀγαθοὺς ποιεῖν. οὐχ οὕτω; καλ. φημί. σω. Διὰ ταῦτ' ἄρα ὡς ἔοικε, τὰς μὲν ἄλλας συμβουλὰς συμβουλεύῃ λαμβάνοντα αἰσχύνεσθαι, οἷον οἰκοδομίας πρὸς ἢ τῶν ἄλλων τεχνῶν, οὐδὲν αἰσχρόν. καλ. Ἔοικέ γε. σω. Περὶ δέ γε ταύτης τῆς πράξεως, ἣν πρὶν ἄν τις δόκιμον, ὡς βέλτιστος ἔσῃ καὶ ἄριστα τὴν αὐτῆς οἰκίαν διοικῇ ἢ πόλιν, αἰσχρὸν νομίζεται μὴ φαίσαι συμβουλεύειν, ἐὰν μή τις αὐτῷ ἀργύριον διδῷ. ἦ γάρ; καλ. Ναί· σω. Δῆλον γάρ, ὅτι πρὸς αὐτὸ οὐ βλεπτέον, ὅτι μόνον αὐτὸν τῶν δύναμιν, ἣν δὴ παθόντα ἐπιθυμεῖν ποιεῖ αὐτὸν ποιεῖν. ὥστε καλόν δεῖ καὶ τοῦτο εἶναι, εἰ δὲ ποιήσας ταύτην τὴν δύναμιν αὐτὸν πείσεται· εἰ δὲ μή, οὔ· ἔστι ταῦτα οὕτως ἔχοντα; καλ. Ἔστιν. σω. Ἐπὶ τοίνυν ἐμὲ παρακαλεῖς τὴν θεραπείαν τῆς πόλεως, δίδασκόν μοι τὸ διαμάχεσθαι ἀθηναίοις, ὅπως ὡς βέλτιστοι ἔσονται, ὡς ἀρίστην, ἢ ὡς διακονήσονται, μὴ πρὸς χάριν ὁμιλήσοντα. παλιν δή μοι ἐπὶ καλλίκλεις. δίκαιος γὰρ εἶ ὥσπερ ἤρξω παρέχειν σαυτὸν πρὸς ἐμέ, διατελεῖν ἀνοίγων λέγων· καὶ νῦν δὴ καὶ γενναίως εἰπέ. καλ. λέγω δοίγων ὅτι ὡς διακονήσονται. σω. κολακεύσονται ἄρα μου ὦ γενναιότατε παρακαλᾷ. καλ. Εἴσει μοσύ γε ἥδιον καλῶν ὦ σώκρατες, ὡς ἐμὲ ταῦτά γε ποιήσεις; σω. μὴ εἴπῃς δ' πολλάκις ἤδη σ' ὅτι ἀποκτενεῖ με ὁ βλόμενος. ἵνα μὴ αὖ κἀγὼ εἶπω, ὅτι πονηρός γ' ὤν, ἀγαθὸν ὄντα· μηδ' ὅτι ἀφαιρήσεταί σ' ἃ τι ἔχω, ἵνα μὴ αὖ κἀγὼ εἶπω, ὅτι ἀμαθὴς ὢν οὐκ ἔξει ὅτι χρήσεται αὐτοῖς· ἀλλ' ὥσπερ μ' ἀλήκως ἀφέλῃ, οὕτω καὶ λαβὼν ἀλήκως χρῆσεται· ἐὰν δὲ ἀλήκως, αἰσχρῶς· ἐὰν δὲ αἰσχρῶς, καλῶς. καλ. εἰς μοι δοκεῖ ὦ σώκρατες, πιστεύεις μὴ δ' αὖ οὐ τοῦτον πεισθῆναι, ὡς εἰκῇ ἐκ ποσῶν, καὶ οὐκ ἂν εἰσελθεῖς εἰς δικαστήριον ἕνα τὸν πάνυ ἴσως μοχθηρὸν ἀνθρώπων καὶ φαῦλον. σω. Δύνασαι ἄρα ἐμοὶ ὦ καλλίκλεις ὡς ἀληθῶς εἰμὶ δοκεῖν σὺ τῇδε τῇ πόλει ὀνησιῶν αὖ ὅτι τύχοι ἐσόμενος παθεῖν. τόδε μέν τοι οὐ δοκῶ ὅτι ἐὰν περ εἰσίω εἰς δικαστήριον περὶ τούτων τινὸς κινδυνεύων ὁ συ λέγεις, πονηρός τις μ' ἔσται ὁ εἰσάγων· οὐδεὶς γὰρ ἂν χρηστὸς μὴ ἀδικῶν τ' ἄνθρωπον εἰσάγοι. καὶ οὐδέν γε ἄτοπον εἰ ἀπαθάσομαι. βούλει σοι εἴπω διότι ταῦτα προσδοκῶ; καλ. Πάνυ γε. σω. Οἶμαι μετ' ὀλίγων ἀθηναίων ἵνα μὴ εἴπω μόνος, ἐπιχειρεῖν τῇ ὡς ἀληθῶς τῷ πολιτικῇ τέχνῃ, καὶ πράττειν τὰ πολιτικὰ μόνος τῶν νῦν. ἅτε οὖν οὐ πρὸς χάριν λέγειν τοὺς λόγους ὅς λέγω ἐρῶντα ἀλλὰ πρὸς τὸ βέλτιστον οὐ πρὸς τὸ ἥδιστον, καὶ οὐκ ἐθέλοντα ποιεῖν ἃ σὺ νῦν παρανεῖς τὰ κομψὰ ταῦτα, οὐκ ἔχω ὅτι λέγω ὡ τῷ δικαστηρίῳ. ὁ αὖτὸς δέ μοι ἦν λόγος ὃν πρὸς πῶλον ἔλεγον. κινδυνεύομαι γάρ; ὡς ὁ παῖς λέγει ἰατρὸς ἂν κρίνειν, κατηγορεῖσθαι ὑφ' ποιῶ· σκόπει γὰρ τί ἂν ἀπολογοῖτο ὁ δικαστὴς ἄνθρωπος ὁ τοιοῦτος λυφθείς, ἐὰν αὐτοῦ κατηγορῇ τις λέγων, ὅτι ὦ παῖδες πολλὰ ὑμᾶς καὶ κακὰ ὁ δὲ ἔργασται ἀνήρ. καὶ αὐτοὺς καὶ τοὺς νεωτάτους ὑμῶν διαφθείρει. τίμενον τε καὶ κόων, καὶ ἰχαίνεων· καὶ πρὸς ἀπορεῖν ποιεῖ. πικρόταται πόματα διδοὺς, καὶ πείνην μὴ διαφῆν ἀναγκάζων. οὐκ ὥσπερ ἐγὼ πολλὰ καὶ ἡδέα καὶ παντοδαπὰ διδοὺς ὑμᾶς· τί ἂν οἴει οὖν τοῦτον τὸν κακὸν ἀπολωλέναι ἰατρὸν ἔχειν ἀπεῖναι· ἢ ἔτερόν φὴν ἀληθέσθαι ὅτι ταῦτα πάντα ἐγὼ ἐποίουν ὦ παῖδες ὑγιεινῶς. ὀπόσους οἴει αὖ ἀναβοῆσαι τοὺς τοιούτους δικαστάς. οὐ μέγα; καλ. Ἴσως οἶμαι γε χρή. σω. Οὐκοῦν οἴει οὐ πάσχειν ἃ πορεῖν ἂν αὖ αὐτὸν ἔχειν ἔφαθαι ὅτι χρὴ ἀπεῖν; καλ. Πάνυ γε. σω. Τοιοῦτον μέν τοι καὶ ἐγὼ οἶδα ὅτι πάσχω πάθος πάνυ μὲν εἰσελθὼν εἰς δικαστήριον. οὔτε γὰρ ἡδονὰς ἃς ἐκπορεῖν ἔχω αὐτοῖς λέγειν. ἃς οὗτοι δύναμαι καὶ ὠφελεῖσθαι νομίζουσιν. ἐγὼ δὲ οὔτε τοὺς πορίζοντας ζηλῶ· οὔτε ἃς πορίζειν. ἐάν τε τίς με ἢ νεωτέρους φῇ διαφθείρειν, ἃ πορεῖν ποιοῦντα, ἢ τοὺς πρεσβυτέρους κατηγορεῖν λέγοντα πικροὺς λόγους ἢ ἰδίᾳ ἢ δημοσίᾳ, οὔτε ἐν ἀληθείς ἔχω εἰπεῖν ὅτι δικαίως πάντα ταῦτα ἐγὼ λέγω, καὶ πράττω ἐν ὑμέτερον δὴ τοῦτο ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὔτε ἄλλο οὐδέν· ὥστε ἴσως ὅ, τι καὶ τύχω τοῦτο πείσομαι. καλ. Δοκεῖ σοι ὦ σώκρατες καλῶς ἔχειν ἄνθρωπος οὐ πάνυ οὕτω διακείμενος,

καὶ ἀλυσίτελος ὢν ἑαυτῷ βουθεῖν; Θε. Εἰ ἐκεῖνό γε σὺ αὐτῷ ὑπάρχει ὃ καὶ λίκλεις, ὃ σὺ πολλάκις ὡμολόγασας· ἀβίβαστον εἶναι αὐτῷ, μήτε τοὺς θεοὺς ἄδικον μηδὲν μήτε ἀρχικὸς μήτε ἀργασμένος· αὖτη γοῦν τις βούθεια ἑαυτῷ πολλάκις ἡμῖν ὡμολόγηται κρατίστη εἶναι. ἀλλὰ μὲν οὖν ἐμέ γε τὴν ὑγιελέγχει ταύτην τὴν βοήθειαν ἀλυσιτελεστάτην οὖσαν ἑαυτῷ καὶ ἄλλῳ βοηθεῖν, ἀλλ' ἀκωκυόμενον αὖ, καὶ εἰ πολλοῖς καὶ εἰ ὀλίγοις ὑγιελεγχόμενος, καὶ μόνος μόνῳ, καὶ εἰ ὑγιὲς ταύτην τὴν ἀδωνιάσασαν ἀποθνήσκοιμι, ἀκανακτρίλω αὖ. εἰ δὲ κολακικῶς ῥητορικῶς οὐλίας τιλυτῴην ἔτωγε, δῆλα ὅτι ῥᾳδίως ἴδοις ἂν με φόβου πάντα ὑπὲρ θάνατον. αὐτὰ μὲν γοῦν τὰ ἀποθνήσκειν, δῆλοις φοβεῖται ὅστις μὴ παντάπασιν ἄλογός τε καὶ ἄπαιδρος ἦν. τὰ δὲ ἀδικεῖν φοβεῖται. πολλῶν γοῦν ἀδικημάτων γίγνεται πρὸς ψυχὴν εἰς ᾅδου ἀφικέσθαι, πάντων ἴσχατον καικῶν ὄντ' ἂν ἐμαυτῷ καὶ ἄλλῳ βουλοίμην εἶναι. καὶ δὴ καὶ νῦν ὡς ἔστιν οὕτως ἔχει, ἐθέλω λέγον λέξαι. καλλίκλεις ἀλλ' ἐπειδὴ πρῶ καὶ τἄλλα ἐπέραναν, καὶ ἔστω πρῶτον. σω. Κἄνευ δή φασι μάλα καλοῦ λόγου· ἐὰν σὺ μὲν ἡγήσῃ μοῦ δοκῶ ὡς ἐτῷ δίκαια λέγειν· ἐγὼ δὲ λόγον· ὡς ἀληθῆ γοῦν ὄντα σοι λέξω ἃ μέλλω λέγειν· ὥσπερ γοῦν ἔμπροσθ λέγω, διαιρόμενος τὴν ἀρχὴν ὁ ζῆν καὶ ὁ ποσειδῶν, καὶ ὁ πλούτων, ἐπειδὴ παρὰ τοῦ παιδὸς παρέλαβον. ἰὼ οὖν νόμος ἔστι τοῦδε ἀνθρώπων ἐνθάδε κρόνου· καὶ ἀεὶ καὶ ναῦν ἔτι ἔστιν οἱ θεοῖς. τῶν ἀνθρώπων ὃν μὲν δίκαιος ἦν βίον διελθόντα καὶ ὁσίως, ἐπειδὰν τελευτήσῃ, εἰς μακάρων νήσους ἀποστέλλουσα, οἰκεῖν οὐ παύσεται μυρίᾳ ἐκ ἐκῶν καικῶν· ὃν δὲ ἀδίκως καὶ ἀθέως εἰς ὃ τῆς τίσεως τε καὶ δίκης δεσμωτήριον, ὃ δὴ τάρταρον καλοῦσιν, ἰέναι· τούτων δὲ δικάσει ἐνθάδε κρόνου, καὶ ἔτι νεωστὶ τοῦ διὸς πρὸ ἀρχὴν ἔχοντος, ζῶντες ἔσαν ζώντων. ἐκεῖ ἐμφὰς δικάζοντες, ἦ μέλλοιεν τελευτᾶν. καικῶς οὖν ἂν δίκαια ἐκρίνουδ. ὅτε οὖν πλούτων καὶ οἱ ἐπιμελητὰὶ ἐκ μακαράων νήσων ἥοντες, ἔλεγον πρὸς ἐνδίκα, ὅτι φοιτῶν σφιν αὖθι ἑκάτερα σι αὐάξει. ἐᾶτον οὖν ὁ ζεύς. ἀλλ' ἐτῷ ἔφη παύσω ἔσχατα γιγνόμενα. καὶ μὲν γὰ καικῶς αἱ δίκαι διδόασται. ἀμπιχόμενοι γοῦν ἔφη οἱ κρινόμενοι κρίνονται. ζῶντες ἔτ κρίνονται. πολλοὶ οὖν καὶ δὴ ὃς ψυχὰς πονηρὰς ἔχοντες, ἠμφιεσμένοι εὖ σώματά τε καλὰ, καὶ γένη, καὶ πλούτους. καὶ ἐπειδὰν ἡ κρίσις ἦ, ἔρχονται αὐτοῖς πολλοὶ μάρτυρες μαρτυρήσοντες ὡς δικαίως βεβιώκασιν. οἱ δὴ δικασταὶ, ὑπότε τούτ ἐκπλήττοιεν ἢ ἅμα καὶ αὐτοὶ ἀμπιχόμενοι δικάζουσι, πρὸ τῆς ψυχῆς τῆς αὐτῶν, ὀφθαλμοὺς ἢ ὅτα καὶ ὅλον τὸ σῶμα προκεκαλυμμένοι. ταῦτα δὴ αὐτοῖς πάντα ἐπίπροσθεν γίγνεται, καὶ τὰ αὐτῶν ἀμφιέσματα, καὶ τὰ τῶν κρινομένων. πρῶτον μὲν οὖν ἔφη παυσίολις ἦσι, προλύτας αὐτοὺς ἦν θάνατον. νῦν γοῦν προέσασι. τοῦτο μὲν οὖν καὶ δὴ ἄρκταν τῷ προμηθεῖ, ὅπως αὖ παύσει αὐτὸ αὐτῶν πεῖται γυμνοὺς κρίνειν ἀπάντων τούτ. πεθνῶτας γοῦν δεῖ κρίνεσθαι. καὶ ἦν κρίνῃ δεῖ γυμνοὺς εἶναι. πεθνῶτα, αὐτῇ τῇ ψυχῇ αὐτοῦ πρὸ ψυχὴν θεωροῦσα ὑγιαίνης ἀποθανόντος ἑκάστου. ἔρημεν πάντων τῶν συγγενῶν. καὶ τὰ λιπόντα ἐὰν τῆς γῆς πάντα ἐκεῖνον τὸ κόσμον, ἵνα δικαίαν ἡ κρίσις ἦ. ἐτῷ μὲν οὖν ταῦτα ἐγνωκὼς πρόσθος ἦ ὑμεῖς, ἐποιησάμην δικαστὰς ἐμαυτῷ. δύο μὲν ἐκ τῆς ἀσίας μίνω τε καὶ ῥαδάμανθυν. ἕνα δὲ ἐκ τῆς εὐρώπης αἰακόν. οὗτοι οὖν ἐπειδὰν τελευτήσωσι, δικάσουσι οἱ τῇ λειμῶνι· οἱ τῇ τριόδῳ, ἵν' ἧς φέρειν τὼ ὁδώ. ἦ μὲν, εἰς μακάρων νήσους, ἦδ' εἰς τάρταρον. καὶ ὃς μὲν ἐκ τῆς ἀσίας, ῥαδάμανθυς κρινεῖ. τοὺς δὲ ἐκ τῆς εὐρώπης, αἰακός· μίνω δὲ περισβεῖα δίδου ἐμοὶ διακρίνειν, καὶ ἐ ἀπόῤῥητόν τι τῷ ἑτέρῳ. ἵνα ὡς δικαιοτάτη ἡ κρίσις ἦ, τοῦδε τῆς πορείας ὃς εἰς ἀνθρώπους. ταῦτ' ἔστιν ὧ καλλίκλεις ἃ ἐτῷ ἀκηκοὼς πιστεύω ἀληθῆ εἶναι. καὶ ἐκ τούτων τῶν λόγων ὃ εἰσὶν λογίζομαι συμβαίνειν. ὁ θάνατος τυγχάνει ὢν ὡσ ἐμοὶ δοκεῖ οὐδὲν ἄλλο, ἢ δυοῖν πραγμάτοιν διάλυσις, τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἀπ' ἀλλήλοιν. ἐπειδὰν δὲ διαλυθῶσιν ἄρα ἀπ' ἀλλήλοιν, οὐ πολὺ ἧττον ἑκάστου αὐτοῖν ἔχει πρὸς ἕξιν πρὸς αὐτοῦ, ἰὼ πρῶ καὶ ὅτε ἔζη ὁ ἄνθρωπος, τό, τε σῶμα πρὸς φύσιν πρὸς αὐτῷ. καὶ τὰ πράγματα καὶ τὰ παθήματα, οἷσπερ ἔπλακε πάντα. δίον εἴ τινος μέγα ἰὼ τὸ σῶμα φύσει ἢ τροφῇ ἢ ἀμφοτέρᾳ ζῶν ἔῃ, τούτου καὶ ἐπειδὰν ἀποθανὸν ὁ νεκρὸς, μέγας, μέν παχὺς, παχὺς ἦ ἀποθανόντος.

ἀποθανόντος. καὶ τἄλλα οὕτως, καὶ εἰ αὖ ἐπὶ τὴν λήθην κομᾷ, κομήτης τούτου καὶ ὁ νεκρός, μεστήσας αὖ εἴ τις ὧδ', καὶ ἴχνη ἔχει τῶν παλαιῶν οὐλῶν ἐν τῷ σώματι, ἴνδ' μεστῶν ἦν ἄλλων ζωμάτων ζώων, καὶ τεθνῶτος τὸ σῶμα ὕβριν ἰδεῖν ταῦτα ἴχνη. κατεστόπται οὖν ὧδε μόρια, ἃ διεγραμμένα ζῶντος, καὶ τεθνῶτος ταῦτα ἐφάνη. οἱ δὲ λέγω οἷς εἶναι παρεσκεύασται τὸ σῶμα ζῶν, οὕτως ταῦτα καὶ πεπλουτήσαντες ὧδε πάντα, ἢ τὰ πολλὰ ἐπί τινα χρόνον. ταῦτ' ἦν δή μοι δοκᾶ τοῦτ' ἄρα καὶ τόδε τὸ ψυχὴν εἶναι ἃ καλλίκλεις. φάνται γὰρ ὕβρεν τὸ τῇ ψυχῇ ἐπεισιὸν μόνον ἀπὸ τοῦ σώματος. τά τε τῆς φύσεως, καὶ τὰ παθήματα, ἃ δὴ τὸ ἐπιτήδευσιν ἡμῖν πράγματος ἔχει τὸ τῇ ψυχῇ ὁ ἄνθρωπος. ἐπεισιὸν οὖν ἀφίκνηται παρὰ τὸν δικαστὴν, οἱ μὲν ἐκ τῆς ἀσίας, παρὰ τὸν ῥαδάμανθυν, ὁ ῥαδάμανθυς ἐκείνους ἐπισπάσας, θιᾶται ἐμπίπτον τὸ ψυχήν. οὐκ εἰδὼς ὅτου ὕβεν. ἀλλὰ πολλάκις τῷ μεγάλου βασιλέως ἐπιλαβόμενος, ἢ ἄλλου ὁτουοῦν βασιλέως ἢ δυνάστου, καὶ τεῖλον οὐδὲν ὑγιὲς ἐν τῇ ψυχῇ. ἀλλὰ διαμαστιγωμένω καὶ οὐλῶν μεστὸν ἀπὸ ἐπορκιῶν καὶ ἀδικιάσ. ἃ ἐμπέπλεκται αὐτῷ ἕκαστα πρᾶξις αὐτοῦ ἕκαστον ἔφαβε εἰς τὸ ψυχὴν, καὶ πάντα σκολιὰ ὑπὸ ψεύδους καὶ ἀλαζονείας, καὶ οὐδὲν εὐθὺ ἦν ἐν ἀληθείας πεπράφθαι, καὶ ἔφυ ὕβρεως καὶ ἀκρασίας καὶ ὕβρεως καὶ ἀκρασίας τῶν πράξεων, ἀσυμμετρίας τε καὶ ἀηδονίας γέμουσαν τὸ ψυχήν εἶδον. ἰδὼν δὲ, ἀτίμως πρὸς τὴν ἀπέπεμψεν αὐτὸ τῆς φρουρᾶς. οἷ μέλλει ἐλεύσεται, ἀκατλιῶσι τὰ προσήκοντα πάσχειν. προσήκει δὲ παντὶ τῷ ὠφελείᾳ ὄντι, ὑπ' ἄλλου ὀρθῶς τιμωρουμένῳ, ἢ βελτίονι γίγνεσθαι καὶ ὠνίνασθαι, ἢ παράδειγμά τι τοῖς ἄλλοις γίγνεσθαι ἵνα ἄλλοι ὁρῶντες πάσχοντα ἃ αὖ πάσχει, φοβούμενοι βελτίονες γίγνωνται. εἰσὶ δὲ οἱ μὲν ὠφελούμενοί τε καὶ δίκην διδόντες ὑπὸ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων, οὗτοι, οἱ αὖ ἰάσιμα ἁμαρτήματα ἁμαρτάνουσι, ὅμως δὲ διὰ ἀλγηδόνων καὶ ὀδυνῶν γίγνεται αὐτοῖς ὠφέλεια καὶ οὐδὲν καὶ οὐ ᾄδυ. ἄρα γὰρ οἷόντε ἄλλως ἀδικίας ἀπαλλάττεσθαι. οἷσι αὖ τὸ ἔχειν ἀδικήσωσι, καὶ ἄξια τοιαῦτα ἀδικήματα ἀίκτοι γίγνονται, ἐκ τούτων τὰ παραδείγματα γίγνεται. καὶ οὗτοι, αὐτοὶ μὲν οὐκέτι ὀνίνασθαι οὐδὲν, ἅτε ἀίκτοι ὄντες. ἄλλοι δὲ ὀνίνασθαι οἱ τούτους ὁρῶντες, ἄξια τὰς ἁμαρτίας τὰ μίγιστα καὶ ὀδυνηρότατα καὶ φοβερότατα πάσχοντας ἐν ἀεὶ χρόνον. ἅτε χῶς παραδείγματα αἰωρτημένους, ἐκεῖ οὐ ᾄδυ ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τοῖς ἀεὶ τῶν ἀδίκων ἀφικνουμένοις θεάματα καὶ νουθετήματα. ὧν ἐγὼ φημι σὺ καὶ ἀρχίλαον εἶσεσθαι, εἰ κλυὼ λέγει πῶλος. καὶ ἄλλον ὅστις αὖ τοιοῦτος τύραννος ἦ. δίκαι δὲ καὶ τοὺς πολλοὺς εἶναι τούτων τῶν παραδειγμάτων τοὺς ἐκ τυραννίων καὶ βασιλέων, καὶ δυναστῶν, καὶ τοὺς τῶν πόλεων πρᾳξάντων γεγονότας. οὗτοι γὰρ ὄφλ. τὸν ὄφλουσαν, μίγιστα καὶ ἀνοσιώτατα ἁμαρτήματα ἁμαρτάνουσι. μαρτυρεῖ δὲ τούτοις καὶ Ὅμηρος. βασιλέας γὰρ τὰ δυνάστας ἐκεῖνος πεποίηκε τοὺς οὐ ᾄδυ ἐν ἀεὶ χρόνον τιμωρουμένους τάνταλον, τὰ σίσυφον, καὶ τιτυόν. θερσῖτ τόνδε καὶ εἴ τις ἄλλος πονηρὸς ἦν ἰδιώτης, οὐδεὶς πεποίηκε μεγάλαις τιμωρίαις συνεχόμενον ὡς ἀίκτον. οὐ γὰρ οἶμαι ὄφλεν αὐτῷ. διὸ καὶ οἷόν μοι στερος ἦν, ἢ ὅς ὄφλεν. ἀλλὰ γὰρ ὧν καλλίκλεις ἐκ τῶν δυναμένων εἰσὶ καὶ οἱ σφόδρα πονηροὶ γιγνόμενοι ἄνθρωποι. οὐδὲν μὲν κωλύει καὶ τοὺτοις ἀγαθοὺς ἄνδρας εἶναι γίγνεσθαι. καὶ σφόδρα ἄξιον ἄγασθαι τῶν γινομένων. χαλεπὸν γὰρ ὧν καλλίκλεις καὶ σπάνιον ἄξιον, ὃ μεγάλης ὄφλουσης τοῦ ἀδικεῖν γινόμενον δικαίως διαζῶναι. ὀλίγοι δὲ γίγνονται οἱ τοιοῦτοι. ἐπεὶ καὶ οἶμαί καὶ ἄλλοθι γεγόνασιν. οἶμαι δὲ καὶ ἔσονται καλοὶ καγαθοὶ τοιοῦτον τὸν τρόπον ἐπιτηδεύσαντες ἃ αὖ τις ἐπιτήδ. εἰς δὲ καὶ πόλιν ἐλλόγιμος γέγονεν ἐς τοὺς ἄλλους ἕλλησι, ἀριστείδης ὁ λυσιμάχου. οἱ δὲ πολλοὶ ὧν ἄριστοι καὶ γίγνονται τῶν δυναστῶν. ὅπερ οὖν ὀλίγον, ἐπεισιὸν ὁ ῥαδάμανθυς ἐκεῖνος τοιοῦτόν τινα λάβῃ, ἄλλο μὲν τόδε αὐτῷ οὐκ οἶδεν οὐδὲν, οὔθ' ὅστις, οὔθ' ὧν τινων ὅτι δὲ πονηρός τις, καὶ ὄψιν καταδὼν ἀπέπεμψεν εἰς τάρταρον. ἐπισημαίνομενος, ἐαύτε ἰάσιμος, ἐαύτε ἀίκτος δοκῶ εἶναι. ὁ δὲ, ἐκεῖ σε ἀφικόμενος, τὰ προσήκοντα πάσχει. ὡσὶοτε δ' ἄλλῳ εἰσιδὼν ὁσίως βεβιωκότα ἢ μετ' ἀληθείας, αὐτὸς ἰδιώτου, ἢ ἄλ

λου τινὸς, μάλιστα μὲν ἔτωγέ φημι ὦ ἡμαλίκλεις, φιλοσόφου τὰ αὐτοῦ πράξαντος καὶ οὐ πολυπραγμονήσαντος ὦ τῷ βίῳ, ἡδέως τε καὶ εἰς μακαρίων νήσους ἀπέπεμψε. ταῦτα δὲ ταῦτα καὶ ὁ αἰακὸς, ἡνίκ' ἔδρος δὲ τούτων ἐκάθδον ἔχων, δικάζει. ὁ δὲ μίνως ἐπισκοπῶν κρίνεται μόνος, ἔχων χρυσοῦν σκῆπτρον ὡς φησιν ὁδυσσεὺς ὁ ὁμήρου ἰδεῖν αὐτὸν, χρύσεον σκῆπτρον ἔχοντα, θεμιστεύοντα νέκυσιν. ἐπὶ μὲν οὖν ὦ ἡμαλίκλεις ὑπὸ τούτων τῶν λόγων πέπεισμαι, καὶ σκοπῶ ὅπως ἀποφανοῦμαι τῇ κρίσει, ὡς ὑγιεστάτην ἔχων πρὸς ψυχήν. χαίρειν οὖν ἐάσας τὰς τιμὰς τὰς τῶν πολλῶν ἀνθρώπων, πρὸς ἀλήθειαν σκοπῶν, πειράσομαι τῷ ὄντι ὡς ἂν δύνωμαι βέλτιστος ὢν, καὶ ζῆν, καὶ ἐπιτηδεύσας ἀποθνήσκειν. παρακελεύω δὲ καὶ τοὺς ἄλλους πάντας ἀνθρώπους ἡμῖν ὅσον δύναμαι, καὶ δὴ καὶ σὲ αὖ τοῦτο παρακελεύω, ὧδε ζῆθι· ἡγοῦ βίον, καὶ πρὸς ἄτοπα ζῆθι· ὃν ἐπὶ σοῦ μὲν, αὖ τὶ πάντων τῶν ἀνθρώπων ἐνταῦθα ἀτόπων εἶναι· καὶ ἐνεκαλέω σοι ὅτι οὐκ οἶδ' ὅτι ἔστι σαυτῷ βοηθῆσαι, ὅταν ἡ δίκη σοι ἥκῃ καὶ ἡ κρίσις ἣν νῦν δὴ ἐγὼ ἔλεγον. ἀλλὰ ἐλθὼν παρὰ τὴν δίκησιν τὴν τῆς αἰγίνης υἱὸν, ἐπειδάν σου ἐπιλαβόμενος ἄγῃ, χαρᾶσαι καὶ ἐλεήσας οὐδὲν ἧττον ἢ ἐπὶ σοὶ θανάτῳ, σὺ ἐκεῖ· καὶ σὲ ἴσως τυπτήσει τις ἐνθάδε κόρρης ἀτίμως. καὶ πάντως προπλακεῖς τάχα δ' οὖν ταῦτα μῦθός σοι δοκεῖ λέγεσθαι ὡς τὸν γρακός. καὶ ἀμελήσεις αὐτῶν, καὶ οὐδεὸς γ' ἂν θαυμαστὸν ὦ ἡμαλίκλεις τούτων, εἴπη ζητοῦντες, εἴ πως αὐτῶν βελτίω καὶ ἀληθέστερα εὑρεῖν. νῦν δ' ὁρᾷς ὅτι σφᾶς ὄντες ὑμεῖς οἱ πάντες σοφώτατοι ἐστὲ τῶν νῦν Ἑλλήνων, σύ τε καὶ πῶλος καὶ γοργίας, οὐκ ἔχετε ἀποδεῖξαι, ὡς δεῖ ἄλλον τινὰ βίον ζῆν, ἢ τοῦτον· ὃς πάρεστι καὶ ἐκεῖσε· φαίνεται συμφορῶν ἀλλ' ὡς τοῦτο τοῖς λόγοις, τῶν ἄλλων ἐλεγχομένων, μόνος οὗτος ἐρρωμένος ὁ λόγος· ὡς δίκαιόν ἐστὶν ἀδικεῖν μᾶλλον ἢ ἀδικεῖσθαι, καὶ παντὸς μᾶλλον ἀσφαλεῖ μελετητέον, οὐ δοκεῖν εἶναι ἀγαθὸν, ἀλλὰ εἶναι ἡ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ. ἐὰν δέ τις καὶ τί καὶ πῃ γίγνηται, κολαστέος ἐστὶ· καὶ τοῦτο δεύτερον ἀγαθὸν μετὰ τὸ εἶναι δίκαιον, τὸ γίγνεσθαι· καὶ κολαζόμενον διδόναι δίκην, καὶ παῦσαι κολακείας, καὶ πρὸς σεαυτὸν καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους. καὶ τοῦτο ὀλίγοις ἢ τοῦτο πολλοῖς, φευκτέον. καὶ τῇ ῥητορικῇ οὕτω χρηστέον ἐκεῖ· τὸ δίκαιον ἀεὶ, καὶ τῇ ἄλλῃ παίσῃ πράξει.

ἐμοὶ μὲν οὖν πεισθέντες, ἀπολούσασθαι σὺ ταῦτα, δι' ἀφικόμενος θύσαι μοι θύσεις ἢ ζῶν καὶ τελευτήσας ὡς ὁ λόγος σημαίνει. καὶ ἐάσον τινά σου καταφρονῆσαι, ὡς αἰσχρου. καὶ προπλακείσαι ἐὰν βούληται. καὶ ναὶ μὰ δία σύ γε θαρρῶν, πάταξαι τὸν ἄτιμον τοῦτον τὸν πλησίον. οὐδὲν γὰρ δεινὸν πείσῃ, ἐὰν τῷ ὄντι καλὸς κἀγαθὸς ἀσκῶν αὐτὸ πῃ, κἄπειτα οὕτω κοινῇ ἀσκήσαντες, τότε ἤδη ἐὰν δοκῇ χρῆσθαι, ἐπιθησόμεθα τοῖς πολιτικοῖς, ἢ ὅ τι δεῖ αὐτὶ δοκῇ, γνόντες βουλευσόμεθα βελτίους ὄντες βουλεύεσθαι ἢ νῦν. αἰσχρὸν γὰρ ἔχοντάς γ' ὡς νῦν φαινόμεθα ἔχειν, ἐπειτα ναυαγεῖσθαι ὥσπερ ὄντας. ὃς οὐδέποτε πω τὰ δοκεῖ τοῦτ' ἐστὶ τῶν αὐτῶν, καὶ ταῦτα τοῦτ' ἐστὶ τῶν μεγίστων, εἰς τοσοῦτον ἥκομεν ἀπαιδευσίας. ὥς πῃ οὖν ἡμῖν μόνοις τῷ λόγῳ χρησόμεθα τῷ νῦν παραφανέντι. ὃς ἡμῖν σημαίνει, ὅτι οὗτος ὁ τρόπος ἄριστος τοῦ βίου, πρὸς δικαιοσύνην καὶ πρὸς ἄλλην ἀρετὴν ἀσκοῦντας, καὶ ζῆν καὶ τελευτᾶν. τούτῳ οὖν ἑπώμεθα. καὶ τοὺς ἄλλους παρακελεύωμεν, μὴ ἐκείνῳ ᾧ σὺ πιστεύων ἐμὲ παρακελεῖς. ἔστι γὰρ οὐδενὸς ἄξιος ᾧ ὦ ἡμαλίκλεις.

τέλος γοργίου, ἢ περὶ ῥητορικῆς.

ΜΕΝΩΝ, Η ΠΕΡΙ ΑΡΕΤΗΣ. ΠΕΙΡΑΣΤΙΚΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΜΕΝΩΝ. ΣΩΚΡΑΤΗΣ. ΠΑΙΣ ΜΕΝΩΝΟΣ. ΑΝΥΤΟΣ.

ΜΕ. Ἔχεις μοι εἰπεῖν ὦ Σώκρατες, ἆρα διδακτὸν ἢ ἀρετὴ, ἢ οὐ διδακτὸν ἀλλ' ἀσκητὸν, ἢ οὔτε ἀσκητὸν, οὔτε μαθητὸν, ἀλλὰ φύσει παραγίγνεται τοῖς ἀνθρώποις, ἢ ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ; ΣΩ. Ὦ Μένων· πρότερόν μὲν θετταλοὶ ἐζήλουν σε τοῖς Ἕλλησι· καὶ ἐθαυμάζοντο ἐφ' ἱππικῇ τε καὶ σοφίᾳ· νῦν δὲ ὡς ἐμοὶ δοκεῖ καὶ Δωριεῖς σοφίᾳ· μὴ οὖν ἔσται σοὶ τοῦ σοῦ ἑταίρου ἀρίστου πολίτου τὸ λακωνίζειν. ἐγὼ τοίνυν δι' ἐμὲ αὐτὸς ἔχω γράφεσθαι· ἀπορῶ γὰρ εἰς τὴν πόλιν, ὁρᾶτε ὦν σοφίᾳ ἅπαν φωνάεντα τὸν τῶν πρώτων ὧν ὁ σὸς ὁρᾶς ἔστιν ἀεί τι τοσοῦτο· καὶ τῶν ἄλλων θετταλῶν, καὶ δὴ καὶ ζῆνων ἐνθάδε ἦν, ἀφόβως τε καὶ μεγαλοπρεπῶς ἀποκρίνασθαι, ἐάν τίς τι ἔρηται, ὡς πρὸς εἰκὸς τοὺς ἐπιδόντας. ἅτε γὰρ αὐτὸς παρέχων αὐτὸν ἑρωτᾶν τῶν ἐλλιμένων τῷ συλομβρίῳ ὅ, τι ἄν τις βούληται, καὶ οὐδενὶ ἔστιν οὐκ ἀποκρίνεσθαι. ἐνθάδε δὲ ὦ φίλε μένων ἐναντίον τοῦτο γέγονεν· ὡς πρὸς ἀφθονίαν τις τῆς σοφίας γέγονε, καὶ κινδυνεύει ἐκ τῶνδε τῶν τόπων παρ' ὑμᾶς εἴσεσθαι ἡ σοφία· ἐὰν γοῦν τινα ἐθέλεις οὕτως ἑρωτᾶν τῶν ἐνθάδε, οὐδεὶς ὅστις οὐ γελάσεται καὶ ἑρεῖ· ὦ ξένε κινδυνεύω σοι δοκεῖν μακαριάς τις εἶναι· ἀρετὴν γοῦν ἔστι τις ἐθέλει, εὖ ὅτῳ τρόπῳ παραγίγνεται ἐπίσταται· ἐγὼ δὲ τοσοῦτον δέω ἅτε διδακτὸν ἔστε μὴ διδακτὸν εἰδέναι, ὡς οὐδ' αὐτὸ ὅ τί ποτ' ἔστι τὸ παράπαν ἀρτίως τυγχάνω εἰδώς. ἐγὼ οὖν καὶ αὐτὸς ὦ μένων, ὅτιπερ ἔχω· συμπένομαι τοῖς πολίταις τούτου τε πράγματος καὶ ἐμαυτὸν ἡγοῦμαι, ὡς οὐκ εἰδὼς ὅτου ἀρετῆς γε παράπαν. ὃ δὲ μὴ οἶδα τί ἔστι, πῶς ἄν ὁ ποιόν γέ τι εἰδείην. ἢ δοκεῖ σοι οἷόντε εἶναι, ὅστις μένωνα μὴ γιγνώσκει τὸ παράπαν ὅς τις ἔστι, τοῦτον εἰδέναι ἔστε καλὸς, ἔστε πλούσιος, ἔστε καὶ γενναῖος ἔστιν· ἔστε καὶ τἀναντία τούτων δοκεῖ σοι οἷόντ' εἶναι; μέ. Οὐκ ἔμοιγε· ἀλλὰ σὺ ὦ σώκρατες ἀληθῶς οὐδ' ὅτι ἀρετή ἔστιν οἶσθα; ἀλλὰ ταῦτα σοῦ καὶ ὅσους ἡμεῖς ἀπαγγέλλομεν. ΣΩ. μὴ μόνον γε ὦ παῖ· ἀλλὰ καὶ ὅτι οὐδ' ἄλλῳ πω ἐνέτυχον εἰδότι ὡς ἐμοὶ δοκῶ. μέ. Τί δὲ γάρ; οὐκ ἐνέτυχες ὅτε σὺ θάσι ἦν; ΣΩ. Ἔσχον. μέ. Εἶτα οὐκ ἐδόκει σοι εἰδέναι; ΣΩ. Οὐ πάνυ εἰμὶ μνήμων ὦ μένων· ὥστε οὐκ ἴσχω εἰπεῖν οὐ τῷ παρόντι πῶς μοι τότε ἔδοξεν· ἀλλ' ἴσως ἐκεῖνός τε εἰδὼς καὶ σὺ ἃ ἐκεῖνος ἔλεγεν· ἀπόμνησον οὖν με πῶς ἔλεγεν· εἰ δὲ μὴ βούλει αὐτὸς ἐπιδοκεῖ γοῦν δή που σοι ἃ περ ἐκεῖνος; μέ. Ἔμοιγε· ΣΩ. Ἐκεῖνον μὲν οὖν ἐῶμεν ἐπειδὴ καὶ ἄπιστον· σὺ δὲ αὐτὸς ὦ πρὸς θεῶν μένων, τί φὴς ἀρετὴν εἶναι· εἰπὸν καὶ μὴ φθονήσῃς· ἵνα εὐτυχέστερον ψεῦσμα ἐψευσμένος ὦ· αὖ φανῇς σὺ μὲν εἰδὼς καὶ γοργίαν· ἐγὼ δὲ ἀρτίως μηδαμοῦ πω ποτε τυγχάνων εἰδότι ὅτι τυγχάνει. μέ. Ἀλλ' οὐ χαλεπὸν ὦ σώκρατες εἰπεῖν πρῶτον μὲν ἐὰν βούλῃ ἀνδρὸς ἀρετὴν ῥᾴδιον· ὅτι αὕτη ἐστὶν ἀνδρὸς ἀρετὴ, ἱκανὸν εἶναι τὰ τῆς πόλεως πράττειν· καὶ πράττοντα, τοὺς μὲν φίλους εὖ ποιεῖν· τοὺς δ' ἐχθροὺς κακῶς· καὶ αὐτὸν εὖ λαβεῖσθαι μηδὲν τοιοῦτον παθεῖν· ἐὰν δὲ βούλει γυναικὸς ἀρετὴν οὐ χαλεπὸν διελθεῖν ὅτι δεῖ αὐτὴν οἰκίαν εὖ οἰκεῖν σώζουσαν τὰ ἔνδον καὶ πειθήνιον οὖσαν τῷ ἀνδρὶ, καὶ ἄλλη ἔστι παῖς ἀρετὴ καὶ θηλείας καὶ ἄρρενος, καὶ πρεσβυτέρου ἀνδρός· ἐὰν μὲν βούλει ἐλεύθερον· ἐὰν δὲ βούλῃ δοῦλον· καὶ ἄλλαι πάμπολλαι ἀρεταί εἰσι· ὥστε οὐκ ἀπορεῖν ἐστὶν ἀρετῆς πέρι ὅτι ἔστι· καθ' ἡμέραν γὰρ τῶν πράξεων καὶ τῶν ἡλικιῶν πρὸς ἕκαστον ἕκαστον ἔστιν ἀρετή· ἑκάστῳ ὑμῶν ἡ ἀρετή ἔστι ὡσαύτως δέ μοι δοκεῖς ὦ σώκρατες καὶ ἡ κηκίας. ΣΩ. Ὀλλὴ γέ τινι εὐτυχίᾳ ἔοικα κεχρῆσθαι ὦ μένων ἐμαυτὸν ζητῶν ἀρετὴν, σμικρῶν γε οὐδενὸς ἀρετῶν παρὰ σοὶ κειμένων· ἀτὰρ ὦ μένων καὶ τὰ ταύτην τὴν ἐκείνου τὴν περὶ τὰ σμήνη,

ἔ μοι δρομέου μελίττης περὶ οὐσίας ὅ, τι ποτ' ἔστι, πολλοῦ καὶ παντοδαποῦ ἕλιγος αὐτοῦ εἶναι, τί αὖ ἀπεκείνω μοι, εἰσὶ μὲν ὁμῶς, ἔφη τούτου φὴς πολλοῦ καὶ παντοδαποῦ εἶναι καὶ διαφέρουσιν ἀλλήλων, τῷ μελίττας εἶναι, ἢ τούτῳ μὲν οὐδὲν διαφέρουσιν. ἄλλῳ δέ τῳ δοκεῖ ἢ κάλλει, ἢ μεγέθει, ἢ ἄλλῳ τῳ τῶν τοιούτων, ἀπὸ τί αὖ ἀπεκείνω οὕτως ὀρθῶς θές. μέ. τοῦτ' ἔτυχον ὅτι οὐδὲν διαφέρουσιν ἢ μέλιτταί εἰσιν ἢ ἐτόρακα τῆς ἑτέρας. σω. Εἰ οὖν ἔφην μετὰ ταῦτα· ἔχε δή νυν μοι αὖ περὶ ὧν μέλιτται, ὡ οὐδὲν διαφέρουσιν, ἀλλὰ ταυτόν εἰσι πᾶσαι· τί ἔχεις φὴς εἶναι, εἶχες δή που εἰπεῖν μοι ἀπεῖν; μέ. Ἔτυχον. σω. Οὕτω δὴ καὶ περὶ τῶν ἀρετῶν καὶ εἰ πολλαὶ μὴ παντοδαπαί εἰσιν, οὗ γέ τι εἶδος ταυτὸν ἁπάσαις ἔχουσαι δι' ὃ εἰσὶν ἀρεταί. εἰς ὃ κελεύω που ἔχει ἀποβλέψαντα ἓν ἀποκρίνασθαι τῷ ἐρωτήσαντι ἑκάστοτε δηλῶσαι ὃ τυγχάνῃ οὖσα ἀρετή· ἢ οὐ μανθάνεις ὅ, τι λέγω; μέ. Δοκῶ γέ μοι μανθάνειν· οὐ μέντοι ὡς βούλομαί γε πω ἀποτετυχηκέναι τοῦ ἐρωτωμένου. σω. Πότερον δὲ περὶ ἀρετῆς μόνον σοι οὕτω δοκεῖ ὧ μέλισσα, ἄλλο μὲν εἶδος εἶναι· ἄλλο δὲ γυναικὸς καὶ τἆλλα, ἢ καὶ περὶ ὑγιείας· καὶ περὶ μεγέθους, καὶ περὶ ἰσχύος ὡσαύτως. ἄλλο μὴ εἶδος δοκεῖ σοι εἶναι ὑγιείας· ἄλλο δὲ γυναικὸς, ἢ ταυτὸν πάντα ταῦτα εἶδός ἐστιν ἑαυτῆς ὑγιείας ἢ, ἐάν τε σὺ αὐσθῇ ἐάν τε σὺ ἄλλῳ ὁτῳοῦν ἢ. μέ. Ἦ αὐτή μοι δοκεῖ ὑγιείας τε εἶναι καὶ αὐσθῆς καὶ γυναικός. σω. Οὐκοῦν μεγέθους καὶ ἰσχύος, ἐάν περ ἰσχυρὰ γυνὴ ᾖ, τῷ αὐτῷ εἴδει καὶ τῇ αὐτῇ ἰσχύϊ ἰσχυρὰ ἔσται· ἡ γὰρ τῇ αὐτῇ, φὴς λέγω· οὐδὲν διαφέρῃ πρὸς τὴν ἰσχὺν εἶναι ἢ ἰσχὺς ἐάν τε σὺ αὐσθῇ ἢ, ἐάν τε σὺ γυναικί· δοκεῖ τί σοι διαφέρειν; μέ. Οὐκ ἔμοιγε. σω. Ἦ δὲ ἀρετὴ πρὸς τὴν ἀρετὴν εἶναι δόσει τι, ἐάν τε σὺ παιδὶ ᾖ, ἐάν τε σὺ πρεσβύτῃ, ἐάν τε σὺ γυναικί, ἐάν τε σὺ αὐσθί; μέ. Ἔμοιγέ πως δοκεῖ ὦ σώκρατες φύσει οὐκέτι ὅμοιον εἶναι τοῖς ἄλλοις πράγμασι. σω. Τί δέ; οὐκ αὐσθὸς μὲν ἀρετὴν ἔλεγες πάλιν δὲ δίκαιον γυναικὸς δὲ σύνεσιν; μέ. Ἔτυγον. σω. Κἄ οὖν δέοντι δοῦ διοικεῖν ἢ πόλιν, ἢ οἰκίαν, ἢ ἄλλο ὁτιοῦν μὴ σωφρόνως καὶ δικαίως διοικῶσι; μέ. Οὐ δῆτα. σω. Οὐκοῦν αὖ πάλιν δικαίως καὶ σωφρόνως διοικῶσι, δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη διοικήσουσιν; μέ. Ἀνάγκη. σω. Τῶν αὐτῶν ἄρα ἀμφότερα δέονται εἰ πάλιν μέλλουσιν ἀγαθοὶ ἔσεσθαι, καὶ ἡ γυνὴ ἡ σώφρων καὶ ὁ δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης. μέ. Φαίνονται. σω. Τί δὲ παῖς καὶ πρεσβύτης μῶν ἀκόλαστοι ὄντες καὶ ἄδικοι, ἀγαθοὶ αὖ ποτε γένοιντο; μέ. Οὐ δῆτα. σω. Ἀλλὰ σώφρονες καὶ δίκαιοι; μέ. Ναί. σω. Γαίτης ἄρ' ἀνθρωπος τῷ αὐτῷ τρόπῳ ἀγαθός ἐστι· τῶν αὐτῶν γὰρ τυγχάνοντες, ἀγαθοὶ γίγνονται. μέ. Ἔοικεν. σω. Οὐκ ἄρα δή που εἴ γε μὴ ἡ αὐτὴ ἀρετὴ ἦν αὐτῶν, ὃ αὐτῷ αὖ τρόπῳ ἀγαθοὶ ἦσαν. μέ. Οὐ δῆτα. σω. Ἐπεὶ δὲ τούνυν ἡ αὐτὴ ἀρετὴ πάντων ἔστι, πειρῶ εἰπεῖν καὶ ἀπομνημόνευέ γε τί αὐτό φησι γεγράφθαι εἶναι καὶ σὺ μαθεῖν παρ' ἐκείνου. μέ. Τί ἄλλο γ' ἢ ἄρχειν οἷόν τ' εἶναι τῶν ἀνθρώπων εἰ πάλιν οὕτω γέ τι ζητεῖς κατὰ πάντων. σω. Ἀλλὰ μὲν ζητῶ γε· ἀλλ' ἆρα καὶ παντὸς ἀρετὴ ἡ αὐτὴ ὧ μέλισσα, καὶ δοῦλον ἄρχειν οἷόν τε εἶναι τοῦ δικαίου· καὶ δοκεῖ σοι ἔτι αὖ δοῦλος εἶναι ὁ ἄρχων; μέ. Οὐ πάνυ μοι δοκεῖ ὦ σώκρατες. σω. Οὐκ ἄρ' ἀνὴρ ὃ ἄριστε. ἔτι γοῦν καὶ τόδε σκόπει· ἄρχειν φὴς οἷόν τ' εἶναι, ἢ προσθήσομεν αὐτό σε ἢ δικαίως· ἀλλ' ἥκιστα δή μή; μέ. Οἶμαι ἔγωγ· ἡ γὰρ δικαιοσύνη ὦ σώκρατες ἀρετή τίς ἐστι. σω. Πότερον ἀρετὴ ὦ μέλισσα, ἢ ἀρετή τις. μέ. Πῶς λέγεις; σω. Ὡς περὶ ἄλλου ὁτουοῦν. οἷον εἰ βούλει σχοινοπλόκου τινὸς πέρι, εἴποι μ' ἄν ἔγωγ' ὅτι σχῆμά τί ἐστιν· οὐχ οὕτως ἁπλῶς ὅτι σχῆμα· διακαυτὰ δὲ οὕτως ἂν εἴποιμι, ὅτι καὶ ἄλλα ἐστὶ σχήματα. μέ. Ὀρθῶς γε λέγων σύ· ἐπεὶ καὶ ἐγὼ λέγω οὐ μόνον δικαιοσύνην, ἀλλὰ καὶ ἄλλα σχήματα ἀρετάς. σω. Τίνα σὺ ταῦτα εἰπέ· οἷον καὶ ἐγώ σοι εἴποιμι ἂν καὶ ἄλλα σχήματα ἃ γε καλοῖς· καὶ σὺ οὕτω ἐμοὶ εἰπὲ ἄλλα ἀρετάς. μέ. Ἦ αὐσθία οἶνυν ἔμοιγε δοκεῖ καὶ ἀρετὴ εἶναι ἡ σωφροσύνη ἡ σοφία· ἡ μεγαλοπρέπεια· καὶ ἄλλα πάμπολλα. σω. Πάλιν ὦ μέλισσαν ταυτὸν πεπόνθαμεν· πολλὰς ἂν εὕροις μοι ἀρετὰς μίαν ζητοῦντες· ἄλλον τρόπον ἢ νῦν δή· πλὴν δὲ μίαν ἢ σὺ πάντων τούτων

των τούτων ἔστιν, οὐ δῶ ἐμάθετε αὐθυρεῖν. μέ. Οὐ γὰρ δύναμαί πω ὦ Σώκρατες ὡς σὺ ζητεῖς μίαν αἰρετὴν λαβεῖν καὶ τὰ πάντων ὥσπερ οἱ τοῖς ἄλλοις. ΣΩ. Εἰ δ' οὕτως ἔχει. ἀλλ' ἴτω προθυμοῦσθαι ἐὰν δύνασθαι ἀναμιμνήσκεσθαι. μανθάνεις γάρ που ὅτι οὕτω σοι ἔχει περὶ παντός. εἴ τίς σε αὖ ἐρήσεται ῥᾳδίων ὄντων ὅ τι καὶ σὺ νυνὶ δὴ ἔλεγον· τί ἔστι σχῆμα ὦ μένων, εἰπὲ μοι πειρῶ εἰπεῖν ὅτι τρυφηλότης, εἰ σοι εἴπειν ἄφθονον ἐστί, φύσεσθον σχῆμα ἡ τρυφηλότης ἔστιν, ἢ σχῆμά τι, εἰ πῆς δὲ πρὸς αὖ ὅτι σχῆμά τι; μέ. Γαίνγε. ΣΩ. Οὐκοῦν ὧδε ταῦτα ἔστι καὶ ἄλλα ἔστι σχήματα; μέ. Ναί· ΣΩ. Καὶ ἐάν σε προσαιρῶνται ὁποῖα, ἔλεγες αὖ; μέ. Ἔτ' ἔγε. ΣΩ. Καὶ αὖ εἰ τοῦτ' χρώματος ὡσαύτως αἴρεσθε ὅ, τί ἔστι, καὶ ἀπόντες σου ὅτι τὸ λευκὸν, μετὰ ταῦτα ὑπέλαβον ὁ ὑμῶν, πότερον τὸ λευκὸν χρῶμά ἔστιν, ἢ χρῶμά τι, εἰ πῆς αὖ ὅτι χρῶμά τι διότι καὶ ἄλλα τυγχάνει ὄντα; μέ. Ἔτ' ἔγε. ΣΩ. Καί ἐάν σε ἐκέλευε λέγειν ἄλλα χρώματα, ἔλεγες αὖ ἄλλα, ἃ οὐδὲν ἧττον τυγχάνει ὄντα χρώματα τοῦ λευκοῦ; μέ. Ναί. ΣΩ. Εἰ οὖν ὡς πρὸ ἐκεῖ μετρήσαν λόγον, καὶ ἔλεγεν ὅτι ἀεὶ ἐς πολλὰ ἀφικνούμεθα, ἀλλὰ μή μοι ὅτως, ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ πολλὰ ταῦτα οἱ τινι προσαγορεύεις ὀνόματι, καὶ φὴς οὐδὲν αὐτῶν ὅτι οὐ σχῆμα εἶναι, καὶ ταῦτα ὡσαύτως ὄντα ἀλλήλοις, ὅλε ἔστι εἶναι ὁ οὐδὲν ἧττον καὶ τὸ στρογγύλον ἢ τὸ εὐθύ, ὃ δὴ ὀνομάζεις σχῆμα, καὶ οὐδὲν μᾶλλον φὴς τὸ στρογγύλον σχῆμα εἶναι, ἢ τὸ εὐθύ, ἢ οὐχ οὕτω λέγεις. μέ. Ἔτ' ἔγε. ΣΩ. Ἦ οὖν ὅταν ὅτω λέγῃς, τότε μᾶλλον φὴς τὸ στρογγύλον εἶναι στρογγύλον ἢ εὐθὺ, οὐδὲ τὸ εὐθὺ, εὐθὺ ἢ στρογγύλον; μέ. Οὐ δῆτα ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν σχῆμά γε οὐδὲν μᾶλλον φὴς εἶναι τὸ στρογγύλον τοῦ εὐθέος, οὐδὲ τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου. μέ. Ἀληθῆ λέγεις. ΣΩ. Τί φῂς οὖν ἔστι οὐ ἔστι ὄνομά ἔστι τὸ σχῆμα πειρῶ λέγειν· εἰ οὖν τῷ ἐρωτῶντι ὅτως· ὦ παῖ σχήματος ἢ τοῦδε χρώματος, εἰπὲ ὅτι ἀλλ' οὐδὲ μαθανέτω ἔτι γε ὅ, τι βούλῃ ὦ ἄνθρωπε, οὐδὲ δίκα ὅ, τι λέγεις, ἴσως αὖ ἐθαύμασε καὶ εἶπεν· οὐ μανθάνεις ὅτι ζητῶ, τὸ ἀεὶ πᾶσι τούτοις ταὐτὸν, ἢ οὐδὲ ἀεὶ τοῦτο ὃ μένων ἔχοις αὖ εἰπεῖν, εἴ τις σὲ ἐρήσεται τί ἔστιν ἀεὶ τῷ στρογγύλῳ καὶ εὐθεῖ, καὶ ἀεὶ τοῖς ἄλλοις, ἃ δὴ σχήματα καλεῖς, ταὐτὸν ἐπὶ πᾶσι πειρῶ εἰπεῖν, ἵνα καὶ γένηταί σοι μελέτη πρὸς τὸν τοῦδε τῆς αἰτίας ἀπόκρισιν.

μέ. μὰ ἀλλὰ σὺ ὦ Σώκρατες εἰπέ. ΣΩ. Βούλει σοι χαρίσωμαι. μέ. Γαίνγε. ΣΩ. Ἐθελήσεις οὖν καὶ σὺ ἐμοὶ εἰπεῖν. τοῦδε τῆς αἰτίας. μέ. Ἔτ' ἔγε. ΣΩ. Προθυμητέον γίγνεται. ἄξιον γοῦν. μέ. Γαίνγε μὴν οὖν. ΣΩ. Φράσω δὴ πειρώμενός σοι εἰπεῖν, τί ἔστι σχῆμα. σκόπει οὖν εἰ τόδε ἀποδέχῃ αὐτὸ εἶναι. ἔστω γοῦν δή τι ἡμῖν ἔστι τὸ σχῆμα, ὃ μόνον τῶν ὄντων τυγχάνει χρώματι ἀεὶ ἑπόμενον. ἱκανῶς σοι, ἢ ἄλλως πως ζητεῖς. ἴτω γοῦν καὶ οὕτως ἀγαπῶμεν εἰ μοι αἱρετὸν ἄποις. μέ. Ἀλλὰ ἔστι γε οὕτω δῆθεν ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Πῶς λέγεις; μέ. Ὅτι σχῆμά που ἔστι κατὰ τὸν σὸν λόγον, ὃ ἀεὶ χρόα ἕπεται. ΣΩ. Ἴσον. μέ. Εἰ δὲ δὴ πῶ χρόαν τὶς μὴ φαίη εἶναι· ἀλλὰ ὡσαύτως ἀπορεῖ, ὥσπερ τοῦδε τῆς σχήματος, τί ἂν οἴει σοι ἀποκεκρίσθαι. ΣΩ. Τἀληθῆ ἔπεγε. καὶ εἰ μέν γε τῶν σοφῶν τίς ἔλεγε καὶ ἐρίστικῶν τε καὶ ἀγωνιστικῶν ὁ ἐρώμενος, εἶπεν ἂν αὐτῷ, ὅτι ἐμοὶ μὲν εἴρηται· εἰ δὲ μὴ ὀρθῶς λέγω, σὸν ἔργον λαμβάνειν λόγον καὶ ἐλέγχειν· εἰ δὲ ὥσπερ ἐγώ τε καὶ σὺ νυνὶ φίλοι ὄντες βούλοιντο ἀλλήλοις διαλέγεσθαι, δεῖ δὴ πρανέστερόν πως καὶ διαλεκτικώτερον ἀποκρίνεσθαι. ἔστι δὲ ἴσως τὸ διαλεκτικώτερον, μὲν μέντοι τἀληθῆ ἀποκρίνεσθαι· ἀλλὰ καὶ δι' ἐκείνων ὧν ἂν προσομολογῇ, εἰδέναι ὁ ἐρωτώμενος. πειράσομαι δὴ καὶ ἐγὼ σοι οὕτως εἰπεῖν. λέγε γοῦν μοι. τἀληθῆ λέγεις τί, ἔφασκε λέγειν. δίον, πάντα ταῦτα. πάντων τί λέγεις. ἴσως δ' ἂν ἡμῖν πρόδηλος διαφέροιτο· ἀλλὰ σύ γέ που καλεῖς τι πᾶν ἀνθαί τι, καὶ τετράβυτη κεῖται; τοιοῦτον βούλομαι λέγειν, οὐδὲν ποικίλον. μέ. Ἀλλὰ καλῶ· καὶ δίμαι μανθάνειν ὃ λέγεις. ΣΩ. Τὸ δὲ ἐπίπεδον καλεῖς τι, καὶ ἕτερον αὖ στερεόν, δίον ταῦτα τὰ ἐν γεωμετρίαις; μέ. Ἔπεγε καλῶ. ΣΩ. Ἤδη τοίνυν αὖ μανθάνοις μου ἐκ τούτων σχῆμα ὃ λέγω· καὶ τὰ γὰρ πάντα στερεὰ σχήματος ἔστι λέγω ἐς ὃ τὸ στερεὸν πέρανται, τοῦτ' ἔστιν σχῆμα· ὅπερ αὖ συλλαβὼν

εἴποι με περιοῦ πρᾶσθαι ἅμα ἔτναι. ΣΩ. Τί δὲ χρῶμα τί λέγεις ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Ὑβρι-
στὴς γ' εἶ ὦ μείρακιον. ἀλλὰ τοιοῦτον πράγματα προστάττεις ἀποκρίνασθαι. αὐτὸς γὰρ
οὐκ ἐθέλεις ἀποκρίνασθαι ἃ τὸν ὄ, τί ποτε λέγεις γοργίαν ἄριστον εἶναι. ΜΕ. Ἀλλ'
ἐπειδάν μοι σὺ ταῦτ' εἴπῃς ὦ Σώκρατες, ἐρῶ σοι. ΣΩ. Καὶ μὴν ἀτακτικῶς γε λυμεῖόν
τίς γε οἶμαι ὦ μείρακα διαλεγομένου σου, ὅτι καλὸς εἶ. καὶ ὁρᾷς αὐτό σοι ἔτι οἴσι. ΜΕ. Τί
δή. ΣΩ. Ὅτι οὐδὲν, ἀλλ' ἢ ἐπιτάττῃς οἷ τοῖς λόγοις, ὅπερ ποιοῦσι οἱ ζυφῶντες
ἄττα τυραννεύοντες, ἕως ἂν οἱ ὥρα ὦσι. καὶ ἅμα ἐμοῦ ἴσως καὶ τί γιγνώσκασ'. ὅτι ἐμὲ ἔτ-
τους τῶν καλῶν χαιρεῖν μαι εἶναι σοι καὶ ἀποκρίνεσθαι. ΜΕ. Γαῦ μὲν οὖν χάρι-
σαι. ΣΩ. βούλει οὖν σοι καὶ τὰ γοργίαν ἀποκρίνωμαι, ἢ ἂν σὺ μάλιστα ἀκολουθή-
σαις; ΜΕ. βούλομαι, πῶς γὰρ οὔ; ΣΩ. Οὐκοῦν λέγετε ἀπορρόας τινὰς τῶν
ὄντων καὶ τὰ ἐμπεδοκλέα; ΜΕ. Σφόδρα γε. ΣΩ. Καὶ πόρους εἰς οὓς καὶ δι' ὧν
εἰ ἀπορρόαι πορεύονται; ΜΕ. Γαῦγε. ΣΩ. Καὶ τῶν ἀπορρόων τὰς μὲν αρ-
μόττειν οἱ οἵοις τῶν πόρων. τὰς δὲ, ἐλάττους ἢ μείζους εἶναι; ΜΕ. ἔστι ταῦτα.
ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ὄψιν καλεῖς τι. ΜΕ. ἔγωγε. ΣΩ. ἐκ τούτων δὴ συόθ' ὅτι
λέγω ἔφη πίνδαρος. ἔστι γοῦν χρόα ἀπορρόαι χαμάτων ἅρμα σύμμετρος καὶ ἀοφθής.
ΜΕ. Κρινεῖ μοι δοκεῖς ὦ Σώκρατες τοῦτον τὸν ἀποκρισιν ἀρίστην. ἴσως γοῦν σοι
καὶ τὰ συνήθεια ἔρχεται. καὶ ἅμα οἶμαι σύνεσίς ὄ, τι ἔχεις αὖ ἰδ αὐτῆς εἰπεῖν. καὶ φω-
νὴν ὄ ἔστι καὶ ὀσμήν. καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν τοιούτων. ΣΩ. Γαῦ μὲν οὖν. ῥᾳγικὴ
γοῦν ἔσι ὦ μείρακα ἡ ἀπόκρισις. ὥστε ἀρίσκει σοι μᾶλλον ἢ ἡ τοῦ χάλκου. ΜΕ.
ἔμοιγε. ΣΩ. Ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὦ παῖ ἀλεξιδήμου ὡς ἐτὼ ἔμαυτὸν πείθω. ἀλλ' ἐκείνη
βελτίων. δῆλον δὲ οὐλ' αὖ σοι δόξει, ἐὰν ὧδ' ὅπερ χρὴς ἔλεγες αἰσχυνεῖν σοι ἀπέναι
πρὸ τῶν μυστηρίων. ἀλλ' ἐπιδεμένους τε καὶ μυηθέντας. ΜΕ. Ἀλλὰ πολλοί μ'
αὖ ὦ Σώκρατες, ἐν μοι πολλὰ τοιαῦτα λέγοις. ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν προθυμέσθαί γε οὐ-
δὲν ἀπολείπω καὶ σοῦ ἕνεκα καὶ ἐμαυτοῦ λέγειν τοιαῦτα. ἀλλ' ὅπως μὴ οὐχ οἷός τ' ἔσο-
μαι πολλὰ τοιαῦτα λέγειν. ἀλλ' ἴσθι δὴ πειρῶ καὶ σὺ ἐμοὶ, πὶ ὑπέχειν ἀπόδυσιν.
καὶ τὰ ἄλλου ἀπὸν ἀρίστης πρὶν ὅτι βδεῖ. καὶ παῦσαι πολλὰ ποιῶν ἐκ τοῦ οἰός. ὅπερ φα
σὶ τοὺς συντρέβοντάς τι ἐκέστοτε οἱ σκώπτοντες. ἀλλὰ ἐάσας ἄλλο καὶ ὑγῆ. ἀπὶ τί
ἔστιν ἀρετή. τὰ δή γε παιδιάματα παρ' ἐμοῦ ἔλαφας. ΜΕ. Δοκεῖ τοίνυν μοι
ὦ Σώκρατες ἀρετὴ εἶναι, καθάπερ ὁ ποιητὴς λέγει. χαίρειν τε καλοῖσι καὶ δύνασθαι.
καὶ ἐτὼ ἔγωγε λέγω ἀρετὴν, ἐπιθυμοῦντα τῶν καλῶν, δύνασθαι εἶναι πορίζεσθαι.
ΣΩ. Ἆρα λέγεις ἡν τῶν καλῶν ἐπιθυμοῦντα, ἀγαθῶν ἐπιθυμητὴν εἶναι; ΜΕ. μά
λιστά γε. ΣΩ. Ἆρα ὡς ὄντων τινῶν οἱ τῶν καλῶν ἐπιθυμοῦσιν. ἢ τόδον δὴ οἱ τῶν ἀγα
θῶν, οὐ πάντες ὦ ἄριστε δοκοῦσί σοι τῶν ἀγαθῶν ἐπιθυμεῖν. ΜΕ. Οὐκ ἔμοιγε. ΣΩ.
Ἀλλά τινες τῶν καλῶν; ΜΕ. Ναί. ΣΩ. Οἰόμενοι τὰ καλὰ ἀγαθά ἐστιν λέγεις,
ἢ καὶ γιγνώσκοντες ὅτι καλά ἐστιν, ὅμως ἐπιθυμοῦσιν αὐτῶν. ΜΕ. Ἀμφότερα ἔμοι
γε δοκεῖ. ΣΩ. Ἦ γοῦν δοκεῖ τίς σοι ὦ μείρακα γιγνώσκων τὰ καλὰ ὅτι καλά ἐστιν, ὅμως
ἐπιθυμεῖν αὐτῶν. ΜΕ. μάλιστα. ΣΩ. Τί ἐπιθυμεῖν λέγεις. ἦ γενέσθαι αὐτῷ;
ΜΕ. Γενέσθαι. τί γοῦν ἄλλο. ΣΩ. Πότερον ἡγούμενος τὰ καλὰ ὠφελεῖν ἐκεῖνον ᾧ
ἂν γένηται, ἢ γιγνώσκων τὰ καλὰ ὅτι βλάπτει ᾧ ἂν πάρῃ. ΜΕ. Εἰσὶ μὲν οἱ ἡγού-
μενοι τὰ καλὰ ὠφελεῖν. ἀσὶ δὲ καὶ οἱ γιγνώσκοντες, ὅτι βλάπτει. ΣΩ. Ἦ καὶ δο-
κοῦσί σοι γιγνώσκειν τὰ καλὰ ὅτι καλά ἐστιν οἱ ἡγούμενοι τὰ καλὰ ὠφελεῖν; ΜΕ. Οὐ
πάνυ μοι δοκεῖ τοῦτό γε. ΣΩ. Οὐκοῦν δῆλον ὅτι οὗτοι μὲν οὐ τῶν καλῶν ἐπιθυμῆ
σιν οἱ ἀγνοοῦντες αὐτά. ἀλλὰ ἐκείνων ἃ ὤοντο ἀγαθὰ εἶναι. ἔστι δὲ ταῦτά γε καλά. ὥσ-
τε οἱ ἀγνοοῦντες αὐτὰ καὶ οἰόμενοι ἀγαθὰ εἶναι, δῆλον ὅτι τῶν ἀγαθῶν ἐπιθυμοῦσιν, ἢ οὔ.
ΜΕ. κινδυνεύουσι οὖν γε. ΣΩ. Τί δὲ οἱ τῶν καλῶν μὲν ἐπιθυμοῦντες ὡς φὴς
σὺ ἡγούμενοι δὲ τὰ καλὰ βλάπτειν ἐκεῖνον, ᾧ ἂν γένηται. γιγνώσκουσι δή που ὅτι βλα
βήσονται ὑπ' αὐτῶν; ΜΕ. Ἀνάγκη. ΣΩ. Ἀλλὰ τοὺς βλαπτομένους οὐ τοι ἀκ
όντας ἀθλίους ἡγοῦσθαι βλάπτονται; ΜΕ. Καὶ τοῦτο ἀνάγκη. ΣΩ. Τοὺς δ' ἀθλίους

οὐ κακοδαίμονας

οὐ κακοδαίμονας; μί. Οἶμαι ἔγωγε. σω. Ἔστιν οὖν ὅς τις βούλεται ἄθλιος καὶ κακοδαίμων ἔσται. μί. Οὔ μοι δοκεῖ ὦ σώκρατες. σω. Οὐκ ἄρα βούλεται ὦ μένων τὰ κακὰ ἀλλὰ, ἐπεὶ μὴ βούλεται τοιοῦτος ἔστιν· πότ' ἄλλο ἐστὶν ἄθλιον εἶναι, ἢ ἐπιθυμεῖν τ' κακῶν καὶ κτᾶσθαι. μί. Κινδυνεύεις ἀληθῆ λέγειν ὦ σώκρατες· καὶ ἀλλὰ βούλεται τἀγαθά. σω. Οὐκοῦν καὶ δυνατὸς ἐπιθυμεῖν ἐστὶν ἡ ἀρετὴ βούλεσθαί τε τἀγαθὰ καὶ δύνασθαι. μί. Εἶπον γοῦν. σω. Οὐκοῦν τοῦτο λειχθέντος, τὸ μὲν βούλεσθαι πᾶσιν ὑπάρχει. καὶ ταύτη γε οὐδὲν ὁ ἕτερος τοῦ ἑτέρου βελτίων. μί. Φαίνεται. σω. Ἀλλὰ δῆλον ὅτι εἴπερ ἦν βελτίων ἄλλος ἄλλου, κατὰ τὸ δύνασθαι ἂν εἴη ἀμείνων. μί. Τοῦτο γε. σω. Τοσοῦτόν γε ἄρα ὡς ἔοικε κατὰ τὸν σὸν λόγον ἀρετή· δύναμις τ' περίεσθαι τἀγαθά. μί. Τοῦτο παντάπασί μοι δοκεῖ ὦ σώκρατες οὕτως ἔχειν, ὡς σὺ νῦν ὑπολαμβάνεις.

Σω. Ἴδωμεν δὴ μὴ ταχὺ ἀληθῆ λέγεις. ἴσως γὰρ ἂν οὐ λέγοις τὸ τἀγαθὰ φῆς εἶναι τ' περίεσθαι ἀρετῇ ἢ; μί. Ἔγωγε. σω. Ἀγαθὰ δὲ κτησάμενος οὐχὶ δίκαιόν τε καὶ ὅσιον ὑγιαινόντως τε καὶ σωφρόνως κτᾶσθαι. καὶ χρυσίον λέγω καὶ ἀργύριον κτᾶσθαι. καὶ τιμὰς ἐν πόλει καὶ ἀρχὰς, μὴ ἀλλ' ἄττα λέγῃς τἀγαθὰ, ἢ τὰ τοιαῦτα; μί. Οὔκ· ἀλλὰ πάντα λέγω τὰ τοιαῦτα.

Σω. Εἶεν. χρυσίον δὲ δὴ καὶ ἀργύριον περίεσθαι ἀρετῇ ἔστιν ὡς φησι μένων ὁ τοῦ μεγάλου βασιλέως πατρικὸς ξένος· πότερον προστιθεὶς τὸ σὺν τῷ πόρῳ ὦ μένων καὶ δικαίως καὶ ὁσίως, ἢ οὐδέν σοι διαφέρει. ἀλλὰ καὶ ἀλίκως τὰς αὐτὰ περίεσται, ὁμοίως σὺ αὐτὰ ἀρετῇ κτᾶσθαι. μί. Οὐ δῆτα ὦ σώκρατες ἀλλὰ κακίαν. σω. Παντὸς δή που λέγεις ἄρα ὡς ἔοικε τούτῳ ᾧ τρόπῳ δικαιοσύνην ἢ σωφροσύνην. ἢ ὁσιότητα προσεῖναι, ἢ ἄλλο τι μόριον ἀρετῆς. εἰ δὲ μὴ, ἀκίνητον ἀρετή· καίπερ ἐκπερίεσται τἀγαθά. μί. Πῶς δ' αὖ τοῦτ' ἀρετὴ γένοιτ' ἄν; σω. Τὸ δὲ μὴ ἐκπερίεσθαι χρυσίον καὶ ἀργύριον ὅταν μὲν λίκαιον ᾖ, μήτε αὐῷ μήτε ἄλλῳ, ἀκ ἀρετὴ καὶ αὕτη ἔστιν ἡ ἀπορία; μί. Φαίνεται). σω. Οὐδὲν ἄρα μᾶλλον ὁ πόρος τ' τοιοῦτ' ἀγαθὸν, ἢ ἡ ἀπορία ἀρετὴ ἂν εἴη. ἀλλὰ ὡς ἔοικεν ὅ μὴ αὖ μετὰ δικαιοσύνης γίγνεσθαι, ἀρετὴ ἔσται. ὅσ' ἄρ' αὖθ' ἁπάντων τ' τοιοῦτ', κακία. μί. δοκεῖ μοι ἀναγκαῖον εἶναι ὡς λέγεις. σω. Οὐκοῦν τοῦτ' ἤδη σμικρὸν ὀλίγον πρότερον μόριον ἀρετῆ ἐφάμεν εἶναι τοῦ δικαιοσύνην καὶ σωφροσύνην καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. μί. Ναί. σω. Εἶτα ὦ μένων παίζεις πρός με. μί. Τί δῆτα ὦ σώκρατες. σω. Ὅτι ἐμοῦ ἄρτι δεηθέντος σου μὴ κατὰ γνώμην μὴ δὲ κερματίζειν τοῦ ἀρετὴν καὶ δόντος πολλὰ παραλέγματα καθ' ἃ δίοι ἂν κρίνεσθαι, πάντου μᾶλλον ἐμοὶ ὅτι ἀρετή ἐστιν δίστ' ἄνευ τἀγαθὰ περίεσθαι μὴ δικαιοσύνης. ἔστιν ἡ φὴς μόριον ἀρετῆς. μί. Ἔγωγε. Σω. Ἐκὼν συμβαίνῃ ἅ ἐν σὺ ὁμολογεῖς τὸ μετὰ μορίου ἀρετῆ πράττειν, ὅτι αὖ πράττοι, ἔστιν ἀρετὴν εἶναι. τοῦ γοῦν δικαιοσύνην μόριον φὴς ἀρετῆς εἶναι. καὶ ἔστι τοῦτον. τί δῆτα δὴ ἔστιν λέγω. ὅτι ἐμοῦ δεηθέντος ὅλως ἀπεῖν τοῦ ἀρετῆν, αὐτὸν μὴ πολλοῦ δεῖ σ' ἀπεῖν ὅ, τι ἔστι. πᾶσαν δὲ φὴς πρᾶξιν ἀρετῆν εἶναι, ἐὰν πρὸ μετὰ μορίου ἀρετῆς πράττηται. ὡς πρὸ εἰρηκώς. ὅτι ἀρετή ἐστὶ τὸ ὅλον, καὶ ὅδε γ' ὁμολογεῖ ἐμοῦ, καὶ ἐὰν σὺ κατακερματίζῃς αὐτοῦ κατὰ μόρια. δεῖ δῆτα σοι πάλιν ἐξ ἀρχῆς ὡς ἐμοὶ δοκεῖ τῆς αὐτῆς ὁρωτήσεως ὦ φίλε μένων, τί ἔστιν ἀρετή. ἢ μετὰ μορίου ἀρετῆς πᾶσα πρᾶξις, ἀρετὴ αὖ ἐστι; δῆλον γοῦν ἔστι λέγων ὅταν λέγῃς τις, ὅτι πᾶσα ἡ μετὰ δικαιοσύνης πρᾶξις ἀρετή ἐστιν. ἢ οὐ δοκεῖ σοι πάλιν δεῖσθαι τ' αὐτ' ἐρωτήσεως. ἀλλ' οἶσθα πρὸς ἑαυτὸν μόριον ἀρετῆς ὅτι ἔστιν αὐτῷ μὴ εἰδότα; μί. Ἀκ ἔμοιγε δοκεῖ. σω. Εἰ γοῦν μὴ μέμνησαι, ὅτ' ἐγώ σοι ἀρτι ἀπεκρινάμην τοῦδε τοῦ σχήματος, ἀποβαλόμενός που πρὸ θαυμάζειν ἀπόκρισιν πρὸ ὧν ἔτι ζητουμένων, καὶ μ' ἔπαιρε ὁμολογημένων ἐπιχειροῦσαν ἀποκρίνεσθαι. μί. Καὶ ὀρθῶς γε ἀποβαλόμενον ὦ σώκρατες. σω. Μὴ τοίνυν ὦ ἄριστε μὴ δὲ σὺ ἔτι ζητουμένης ἀρετῆς ὅλης ὅτι ἔστι, σὺν ὧν τ' ταύτης μερίων ἀποκρινόμενος σμικρύνειν αὐτὸν ὁποσοῦν. ἢ ἄλλο ὁποσοῦν τούτῳ ᾧ αὐτῷ τρόπῳ λίπων. ἀλλὰ πάλιν τ' αὐτ' ἀνάγκη ἐρωτήσεως· τίνος ὄντος ἀρετῆ λέγεις ἃ λέγεις. δ' οὐδέν σοι δοκῶ λέγειν; μί. Ἔμοιγε δοκεῖς ὀρθῶς λέγειν. σω. Ἀποκρίνου τοίνυν πάλιν ἐξ ἀρχῆς τί φὴς ἀρετὴν ἢ καὶ σὺ καὶ ὁ ἑταῖρός σου. μί. Ὦ σώκρατες. πρότερον μὲν ἔπαγε

πρὶν καὶ συγγενέσθαι σοι, ὅτι σὺ οὐδὲν ἄλλο, ἢ αὐτός τε ἀπορεῖς καὶ τοὺς ἄλλους ποιεῖς ἀπορεῖν· καὶ νῦν ὡς γ' ἐμοὶ δοκεῖς, γοητεύεις με καὶ φαρμάττεις· καὶ ἀτεχνῶς κατατέθηλεις, ὥστε μεστὸν ἀπορίας γεγονέναι. καὶ δοκεῖς μοι παντελῶς· εἰ δεῖ τι καὶ σκώψαι, ὁμοιότατος εἶναι τό, τε εἶδος καὶ τἆλλα, ταύτῃ τῇ πλατείᾳ νάρκῃ τῇ θαλαττίᾳ· καὶ γὰρ αὕτη τοὺς ἀεὶ πελασίζοντα καὶ ἁπτόμενον, νάρκης ποιεῖ. καὶ σὺ δοκεῖς μοι νῦν ἐμὲ τοιοῦτόν τι πεποιηκέναι νάρκην. ἀληθῶς γάρ καὶ τῷ ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα νάρκη· καὶ οὐκ ἔχω ὅτι ἀποκρίνωμαί σοι. καίτοι μυρίους γε δὴ λόγους περὶ ἀρετῆς πάμπολλους λόγους εἴρηκα καὶ πρὸς πολλοὺς καὶ πάνυ εὖ ὡς γ' ἐμαυτῷ ἐδόκουν· νῦν δ' οὐδ' ὅτι ἔστι τὸ παράπαν ἔχω εἰπεῖν· καὶ μοι δοκεῖς εὖ βουλεύεσθαι· οὐκ ἐκπλέων οὐθαμοῦ· οὐδ' ἀποδημῶν εἰ γάρ ξένος οὐ ἄλλῃ πόλει τοιαῦτα ποιεῖς, τάχ' ἂν ὡς γόης ἀπαχθείης. σω. Γαναῦργος εἶ, ὦ μένων· καὶ δὴ λίτου ἐξηπάτησάς με. μέ. Τί μάλιστα, ὦ Σώκρατες. σω. Γιγνώσκειν οὐ οἴηκά με ἔασας. μέ. Τίνος δή; σω. Ἵνα σε αὖ τείνω. ἐγὼ δὲ τόδε οἶδα τοῦδε πάντων τῶν καλῶν ὅτι χαίροιμ' ἂν ἀκούων· λισσὸ γοῦν αὐτοῖς· καλαὶ γοῦν δοκοῦσί τῶν καλῶν καὶ εὐκτοὶ εἶναι· ἀλλ' οὐκ αὐτείνομαί σε. ἐγὼ δὲ εἰ μὲν ἡ ναρκὴ αὐτὴ νάρκωσα, οὕτω καὶ τοὺς ἄλλους φημὶ νάρκην, ἔσικα αὐτῷ· εἰ δὲ μή, οὐ· οὐ γὰρ οὐ πορῶν αὐτὸς, τοὺς ἄλλους ποιῶ ἀπορεῖν. ἀλλὰ παυσάμενος μᾶλλον αὐτὸς ἀπορῶν, οὕτω καὶ τοὺς ἄλλους ποιῶ ἀπορεῖν· καὶ νῦν τοῦδε ἀρετῆς ὅ ἔστιν ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα· σὺ μέν γε ἴσως πρότερον μὲν ἠπίστω πρὶν ἐμοῦ ἅψασθαι· νῦν μέντοι ὅμοιος εἶ οὐκ εἰδότι· ὅμως δὲ ἐθέλω μετὰ σοῦ σκέψασθαι καὶ συζητῆσαι ὅτι πότε ἔστι. μέ. Καὶ πόσαχόθεν ζητήσεις, ὦ Σώκρατες. ἔστιν, ὃ μὴ οἶσθα τὸ παράπαν ὅτι ἔστι. ποῖον γοῦν ὧν οὐκ οἶσθα προθήσεις ζητήσειν, ἢ ἐὰν μή ὅτι μάλιστα οὐ τύχοις αὐτῷ, πῶς εἴσει ὅτι ἔστιν ὃ οὐκ ἴσμεν ἀδύνατον. σω. Μανθάνω οἷον βούλει λέγειν ὦ μένων. ὁρᾷς τοῦτον ὡς ὁρισικὸν λόγον καὶ τάγε; ὡς οὐκ ἀρά ἔστι ζητεῖν ἀνθρώπῳ, οὔτε ὃ οἶδεν, οὔτε ὃ μὴ οἶδεν· οὔτε γὰρ ἂν γε ὃ οἶδε ζητοῖ· οἶδε γοῦν· καὶ οὐδὲν δεῖ τῷγε εἰδότι ζητήσεως, ἅτε δὴ εἰδότι· οὐδὲ γοῦν εἰδέναι ὅ, τι ζητήσει. μέ. Οὔκουν καλῶς σοι δοκεῖ λέγεσθαι ὁ λόγος οὗτος ὦ Σώκρατες. σω. Οὐκ ἔμοιγε. μέ. Ἔχεις λέγειν ὅπως. σω. Ἔγωγε. ἀκήκοα γὰρ ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν σοφῶν τὰ θεῖα πράγματα. μέ. Τίνα λόγον λέγοντες. σω. Ἀληθῆ ἔμοιγε δοκεῖν καὶ καλόν. μέ. Τίνα ἔστον· καὶ τίνους οἱ λέγοντες. σω. Οἱ μὲν λέγοντές εἰσι τῶν ἱερέων τε καὶ τῶν ἱερειῶν, ὅσοις μεμέλει τοῦδε ὧν μετάχειρίζονται, λόγον παρασχεῖν τε εἶναι διδόναι. λέγει δὲ καὶ Πίνδαρος καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ποιητῶν, ὅσοι θεῖοί εἰσιν ἄνδρες λέγουσι, ταυτί ἔστιν· ἀλλὰ σκόπει εἰ σοι δοκοῦσιν ἀληθῆ λέγειν. φασὶ γὰρ πού ψυχὴν τῆς οὐσίας ἀθάνατον· καὶ ποτὲ μὲν τελευτᾷν, ὃ δὴ ἀποθνήσκειν καλοῦσι· τοτὲ δὲ πάλιν γίγνεσθαι, ἀπόλλυσθαι δ' οὐδέ ποτε. δεῖν δὴ δίκαιον τὸν βίον ὡς διάγεσθαι ἡμᾶς ὅτι μάλιστα. ἐκ γὰρ Φερσεφόνης ποινὰ παλαιὰ πάσης δίκης, εἰς ἣν ὕστερον ἄλλον κύκλον εἰς τὸ τέλος ἀποδιδοῖ ψυχὰς πάλιν ἐκτὸς, βασιλεῦσι καὶ ἀγαυοῖ· καὶ σθένει κραιπνοῖ· σοφίᾳ τε μέγιστοι ἀνδράσιν αὔξοντες· εἰς ὃν τὸν λοιπὸν χρόνον ἥρωες ἁγνοὶ προσαυδῶνται· ἅπτει δὴ ἡ ψυχὴ ἀθάνατός τε ὅσα· καὶ πολλάκις γυνοῦν, καὶ ἑωρακυῖα καὶ τὰ οἰόμενα· καὶ τὰ οἰόμενα καὶ πάντα χρήματα ἐκ ἔστιν ὅτι ἀμάθητον· ὥστε ἀρετὴν θωμάσαι καὶ περὶ ἄλλων δίοντι ἐκ αὐτῶν ἀναμνησθῆναι, ἅτε καὶ πρότερον ἐπίστασο· ἅτε δὴ φύσεως ἁπάσης συγγενοῦς ὄσης· καὶ μεμαθηκυίας τὰ ψυχῇ, ἅπαντα, ἀλλὰ κωλύει οὐ μόνον ἀναμνησθέντα, ὃ δὴ μάθησιν καλοῦσιν ἄνδρα, τἆλλα πάντα αὖθις ἀνευρεῖν· ἐὰν τις ἀνδρεῖος ἢ καὶ μὴ ἀπροθύμως ζητῇ· ἡ γὰρ ζητεῖν ἄρα καὶ ἡ μανθάνειν, ἀνάμνησις ὅλον ἐστίν. οὔκουν δεῖ πείθεσθαι τούτῳ τῷ ἐριστικῷ λόγῳ· οὐδὲ μὲν γὰρ ἂν ἡμᾶς ἀργοὺς ποιήσειεν. καὶ ἔστι δοῖς μαλακοῖς τῶν ἀνδρῶν ἡδὺς ἀκοῦσαι. ὀδὶ δὲ ὁρμαστικούς τε καὶ ζητητικοὺς ποιεῖ. ᾧ ἐγὼ πιστεύων ἀληθῆ ἔστιν, ἐθέλω μετὰ σοῦ ζητεῖν ἀρετὴν ὅ τι ἔστι. μέ. Καὶ ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ἀπλῶς λέγεις ἔστιν ὅτι οὐ μανθάνομεν· ἀλλὰ τοῦτο καλοῦμεν μάθησιν, ἀνάμνησίν ἔστιν· ἔχεις με ἔστιν διδάξαι ὡς οὕτως ἔχει; σω. Καὶ μάλα ἔστιν ὦ μένων ὅτι παναῦργος εἶ· καὶ νῦν ὁρῶντας ἐμὲ ἔχων σε διδάξαι. ὃς οὐ φημὶ διδακτὸν εἶναι,

ἀλλ' ἀνάμνησιν· ἵνα δὴ εὐθὺς φαίνωμαι αὐτὸς ἐμαυτῷ τἀναντία λέγων. μέ. Οὐ μὰ τὸν Δία ὦ Σώκρατες οὐ πρὸς τοῦτο βλέψας εἶπον, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ ἔθους· ἀλλ' εἴ πως μοι ἔχεις ἐνδείξασθαι ὅτι ἔχει ὥσπερ λέγεις, ἔνδειξαι. σω. Ἀλλ' ἔστι μὲν οὐ ῥᾴδιον. ὅμως δὲ ἐθέλω προθυμηθῆναι σοῦ ἕνεκα. ἀλλά μοι προσκάλεσον τῶν πολλῶν ἀκολούθων τουτωνὶ τῶν σαυτοῦ ἕνα ὅντινα βούλει· ἵνα ἐν τούτῳ σοι ἐπιδείξωμαι. μέ. Πάνυ γε. δεῦρο πρόσελθε. σω. Ἕλλην μέν ἐστι καὶ ἑλληνίζει; μέ. Πάνυ γε σφόδρα, οἰκογενής. σω. Πρόσεχε δὴ τὸν νοῦν ὁπότερ' ἄν σοι φαίνηται. ἢ ἀναμιμνησκόμενος ἢ μανθάνων παρ' ἐμοῦ. μέ. Ἀλλὰ προσέξω. σω. Εἰπὲ δή μοι ὦ παῖ, γιγνώσκεις τετράγωνον χωρίον ὅτι τοιοῦτόν ἐστιν; π. Ἔγωγε. σω. Ἔστιν οὖν τετράγωνον χωρίον ἴσας ἔχον τὰς γραμμὰς ταύτας πάσας τέτταρας οὔσας; π. Πάνυ γε. σω. Οὐ καὶ ταυτασὶ τὰς διὰ μέσου ἔχον ἴσας; π. Ναί. σω. Οὐκοῦν εἴη ἂν τοιοῦτον χωρίον καὶ μεῖζον καὶ ἔλαττον; π. Πάνυ γε. σω. Εἰ οὖν εἴη αὕτη ἡ πλευρὰ δυοῖν ποδοῖν, καὶ αὕτη δυοῖν, πόσων ἂν εἴη ποδῶν τὸ ὅλον. ὧδε δὲ σκόπει. εἰ ἦν ταύτῃ, δυοῖν ποδοῖν, ταύτῃ δὲ ἑνὸς ποδὸς μόνον, ἄλλο τι ἅπαξ ἂν ἦν δυοῖν ποδοῖν τὸ χωρίον; π. Ναί. σω. Ἐπειδὴ δὲ δυοῖν ποδοῖν καὶ ταύτῃ, ἄλλο τι ἢ δὶς δυοῖν γίγνεται; π. Γίγνεται. σω. Δυοῖν ἄρα δὶς γίγνεται ποδῶν; π. Ναί. σω. Πόσοι οὖν εἰσὶν οἱ δὶς δύο πόδες λογισάμενος εἰπέ. π. Τέτταρες ὦ Σώκρατες. σω. Οὐκοῦν γένοιτ' ἂν τούτου τοῦ χωρίου ἕτερον διπλάσιον, τοιοῦτον δέ, ἴσας ἔχον πάσας τὰς γραμμὰς ὥσπερ τοῦτο; π. Ναί. σω. Πόσων οὖν ἔσται ποδῶν. π. Ὀκτώ. σω. Φέρε δὴ πειρῶ μοι εἰπεῖν πηλίκη τις ἔσται ἐκείνου ἡ γραμμὴ ἑκάστη. ἡ μὲν γὰρ τοῦδε δυοῖν ποδοῖν. τί δὲ ἡ ἐκείνου τοῦ διπλασίου. π. Δῆλον δὴ ὦ Σώκρατες ὅτι διπλασία. σω. Ὁρᾷς ὦ Μένων, ὡς ἐγὼ τοῦτον οὐδὲν διδάσκω ἀλλ' ἐρωτῶ πάντα; καὶ νῦν οὗτος οἴεται εἰδέναι ὁποία ἐστὶν ἀφ' ἧς τὸ ὀκτάπουν χωρίον γενήσεται, ἢ οὐ δοκεῖ σοι. μέ. Ἔμοιγε. σω. Οἶδεν οὖν; μέ. Οὐ δῆτα. σω. Οἴεται δέ γε ἀπὸ τῆς διπλασίας; μέ. Ναί. σω. Θεῶ δὴ αὐτὸν ἀναμιμνησκόμενον ἐφεξῆς ὡς δεῖ ἀναμιμνήσκεσθαι. σὺ δέ μοι λέγε. ἀπὸ τῆς διπλασίας γραμμῆς, φῂς τὸ διπλάσιον χωρίον γίγνεσθαι. τοιόνδε λέγω. μὴ ταύτῃ μὲν, μακρόν. τῇ δὲ, βραχύ. ἀλλὰ ἴσον πανταχῇ ἔστω, ὥσπερ τουτί. διπλάσιον δὲ τούτου, ὀκτάπουν. ἀλλὰ ὅρα εἰ ἔτι σοι ἀπὸ τῆς διπλασίας δοκεῖ ἔσεσθαι; π. Ἔμοιγε. σω. Οὐκοῦν διπλασία αὕτη ταύτης γίγνεται, ἂν ἑτέραν τοσαύτην προσθῶμεν ἐνθένδε. π. Πάνυ γε. σω. Ἀπὸ ταύτης δή φῄς ἔσται τὸ ὀκτάπουν χωρίον, ἂν τέτταρες τοσαῦται γένωνται; π. Ναί. σω. Ἀναγραψώμεθα δὴ ἀπ' αὐτῆς ἴσας τέτταρας ἄλλο τι ἢ τουτὶ ἂν εἴη ὃ φῂς τὸ ὀκτάπουν εἶναι; π. Πάνυ γε. σω. Οὐκοῦν ἐν αὐτῷ ἐστι ταυτὶ τέτταρα, ὧν ἕκαστον ἴσον τούτῳ ἐστὶ τῷ τετράποδι; π. Ναί. σω. Πόσον οὖν γίγνεται. οὐ τετράκις τοσοῦτον; π. Πῶς δ' οὔ; σω. Διπλάσιον οὖν ἐστι τὸ τετράκις τοσοῦτον; π. Οὐ μὰ Δία. σω. Ἀλλὰ ποσαπλάσιον. π. Τετραπλάσιον. σω. Ἀπὸ τῆς διπλασίας ἄρα ὦ παῖ, οὐ διπλάσιον ἀλλὰ τετραπλάσιον γίγνεται χωρίον. π. Ἀληθῆ λέγεις. σω. Τεττάρων γὰρ τετράκις ἐστὶν ἑκκαίδεκα. οὐχί; π. Ναί. σω. Ὀκτάπουν δ' ἀπὸ ποίας γραμμῆς. οὐχ ἀπὸ μὲν ταύτης τετραπλάσιον; π. Φημί. σω. Τετράπουν δὲ ἀπὸ τῆς ἡμίσεως ταυτησὶ τουτί; π. Ναί. σω. Εἶεν. τὸ δὲ ὀκτάπουν, οὐ τοῦδε μὲν διπλάσιόν ἐστι, τοῦδε δὲ ἥμισυ; π. Ναί. σω. Οὐκ ἀπὸ μὲν μείζονος ἔσται ἢ τοσαύτης γραμμῆς, ἀπὸ ἐλάττονος δὲ ἢ τοσησδί; ἢ οὔ; π. Ἔμοιγε δοκεῖ οὕτω. σω. Καλῶς. τὸ γάρ σοι δοκοῦν τοῦτο ἀποκρίνου. καί μοι λέγε. οὐχ ἥδε μὲν δυοῖν ποδοῖν ἦν, ἡ δὲ τεττάρων; π. Ναί. σω. Δεῖ ἄρα τὴν τοῦ ὀκτάποδος χωρίου γραμμὴν, μείζω μὲν εἶναι τῆσδε τῆς δίποδος, ἐλάττω δὲ τῆς τετράποδος; π. Δεῖ. σω. Πειρῶ δὴ λέγειν πηλίκην τινὰ φῂς αὐτὴν εἶναι. π. Τρίποδα. σω. Οὐκοῦν ἄνπερ τρίπους ᾖ, τὸ ἥμισυ ταύτης προσληψόμεθα. καὶ ἔσται τρίπους. δύο μὲν γὰρ οἵδε. ὁ δὲ, εἷς. καὶ ἐνθένδε ὡσαύτως. δύο μὲν οἵδε. ὁ δὲ, εἷς. καὶ

γίγνεται εἶναι τὸ χωρίον ὁ φής; Γ. Ναί. Σω. Οὐκοῦν αὖ ἡ τῆδε ξιῶν· μὴ τῆδε ξιῶν τὸ ὅλον χωρίον, ξιῶν ξις ποδῶν γίγνει). Γ. Φαίνεται). Σω. Τρεῖς δὴ ξις ποσὶ εἰσὶ πόδες. Γ. Ἐννέα. Σω. Ἔστιν δὲ τὸ ὑπὸ τοῦτο πόσων ἑ ποδῶν. Γ. Οκτώ. Σω. Οὐκοῦν ἄρα ἀπὸ τῆς ἡμιποδίας πως τὸ ὀκτάπουν χωρίον γίγνεται). Γ. Δῆλον. Σω. Ἀλλ' ἀπὸ ποίας περὶ ἡμῶν ἐπεῖν ἀκριβῶς· μὴ ἐμὲ βούλει ἀριθμεῖν, ἀλλὰ λέγειν ἀπὸ ποίας. Γ. Ἀλλὰ μὰ τὸν Δία ὦ σώκρατες ἔγωγε οὐκ οἶδα. Σω. Ἐννοεῖς αὖ ὦ μείρακα, οὗ ἕνεκα ἐγὼ ἐν βαλίζω ὅλα τῶν ἀνακαμινίσκεσθαι; ὅτι τὸν μὲν πρῶτον, ἡμᾶς μὲν οὐ ἔφη τις εἶναι ἐν τῷ ὀκτάποδος χωρίου γραμμή· ὡς ἀπὸ τοῦδε νῦν πω δίδυ. ἀλλ' ἦν ἔφετο ταύτην τότε εἰδέναι· μὴ θαρραλέως ἀπεκρίνετο, ὡς εἰδώς· μὴ οὐκ ἐγχαίτοι ἀπορεῖν· νεωστὶ δὲ ἐγχαίται ἀπορεῖν ἤδη. μὴ ὡς τάδε οὐκ εἰδότι, οὐδ' οἴεται εἰδέναι. Μέ. Ἀληθῆ λέγεις. Σω. Οὐκοῦν νῦν ζέλτιον ἔχει τοῦδε τὸ πρᾶγμα ἢ οὐκ ἦν; Μέ. Καὶ ἔοικεν μοι δοκεῖ. Σω. Ἀπορεῖν οὖν αὐτὸ ποιήσαντες, καὶ ναρκῶν ὥσπερ λυσιτελοῦντα μᾶλλον τι ἐβλάψαμεν; Μέ. Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ. Σω. Γρύψομαι γοῦν τι προσπαίσαμεν ὡς ἔοικε πρὸς τὸ ζητεῖν ὅπη ἔχει· νῦν μὲν γοῦν καὶ ζητήσει αὐτὸν εἰδέναι, οὐκ εἰδότα· τότε δὲ ῥᾳδίως ἂν καὶ πρὸς πολλοὺς καὶ πολλάκις ᾤετ' ἂν, δὶς λέγειν περὶ τοῦ διπλασίου χωρίου ὡς δεῖ διπλασίαν τὴν γραμμὴν ἔχειν μήκει. Μέ. Ἔοικεν. Σω. Οἴει οὖν ἂν αὐτὸν πρότερον ἐπιχειρῆσαι ζητεῖν ἢ μανθάνειν ἔτι ὃ ᾤετο εἰδέναι οὐκ εἰδώς, πρὶν εἰς ἀπορίαν καὶ τὴν ἀπορίαν ἧς πάσχομεν ὑπὸ εἰδέναι καὶ ἐπόθησεν εἰδέναι. Μέ. Οὔ μοι δοκεῖ ὦ σώκρατες. Σω. Οὐκοῦν ἀνάρκωσεν. Μέ. Δοκεῖμοι. Σω. Σκέψαι δὴ ἐκ ταύτης τῆς ἀπορείας ὅτι μὴ ἀνθρώπει ζητῶν μαθήσεται ἐμοῦ. οὐδὲν ἀλλ' ἢ ἐρωτῶντος ἐμοῦ μὴ μὴ διδάσκοντος φύλαττε δὲ αὖ που σύρῃς με διδάσκοντα καὶ διελέγχοντα αὐτῷ. ἀλλὰ μὴ τὰς τούτου δόξας ἀνθρώπων λέγε γοῦν μοι σύ. οὐ γὰρ μὴ πρᾴπω ἔστιν ἡμῖν ὅτι χωρίον; μανθάνεις; Γ. Ἔγωγε. Σω. Ἔστιν δὲ αὐτῷ προσθῶμεν αὖ τοῦτο ἴσον; Γ. Ναί. Σω. Καὶ τέτοιον τόδε ἴσον ἑκατέρᾳ τούτων; Γ. Ναί. Σω. Οὐκοῦν προσαναπληροσαίμεθ' ἂν ἃ ἐν τῇ γωνίᾳ τόδε. Γ. Γαύγε. Σω. Ἀλλ' ὅπῃ γένοιτ' ἂν τέτταρα ἴσα χωρία τάδε; Γ. Ναί. Σω. Τί δὲ ἓν γε ὅλον τόδε ποσαπλάσιον τοῦδε γίγνεται). Γ. Τετραπλάσιον. Σω. Ἓλλῃ δὴ διπλάσιον ἡμῖν γενήσεται. οὐ μέμνησαι. Γ. Γαύγε. Σω. Ἐκὼν ἔστιν αὖτη γραμμὴ ἐκ γωνίας ἐς γωνίαν τινὰ τέμνουσα λίχα ἑκάστου τούτων τῶν χωρίων; Γ. Ναί. Σω. Ἐκὼν τέτταρες αὗται γίγνονται γραμμαὶ ἴσαι περιέχουσαι τοῦτο τὸ χωρίον. Γ. Γίγνονται). Σω. Σκόπει δὴ. πηλίκον τί ἐστι τὸ τὸ χωρίον. Γ. Ἀμαθάνω. σω. οὐχὶ τετράρων ὄντων τούτων, ἡμισυ ἑκάστου ἑκάστη ἡ γραμμὴ ἀφεστήκει ἑαυτῆς, ἢ οὔ. Γ. Ναί. σω. Ὅσα δὴ πηλίκα αὐτὰ οὐδὲν τῷ ὄντι ἐστί. Γ. Τέτταρα. Σω. Ὅσα δὲ ἑπτά. Γ. Δύο. σω. Τὰ δὲ τέτταρα τῶν δυοῖν τί ἐστι. Γ. Διπλάσια. Σω. Τόδε δὴ ποσαπλάσιον γίγνεται). Γ. Ὀκτάπουν. σω. Ἀπὸ ποίας ἐγραμμῆς. Γ. Ἀπὸ ταύτης. σω. ἀπὸ τῆς ἐκ γωνίας ἐς γωνίαν ἠμύσης τὴν ζάποδος; Γ. Ναί. σω. Καλεῖται δέ γε ταύτην διάμετρον ὑπὸ σοφιστῶν· ὥστ' εἰ ταύτῃ διάμετρος ὄνομα, ἀπὸ τῆς διαμέτρου ἂν ὡς σὺ φῂς ὦ παῖ μείρακος, ἡγοῖτ' ἂν τὸ διπλάσιον χωρίον. Γ. Γαύγε μὴν ὦ σώκρατες. σω. Τί σοι δοκεῖ ὦ μείρακος ἔστιν ἢν τινα δόξαν οἰκείαν ἔδοξε ἀπεκρίνατο; Μέ. Οὐκ ἔμοιγε. ἀλλ' αὐτός. σω. μὴ μὴν ἐκ ἦλέγχετο ὡς ἔφαμεν· ὀλίγον πρότερον. Μέ. Ἀληθῆ λέγεις. Σω. Ἐνῆσαν δέ γε αὐτῷ αἱ δόξαι ἃ ἔλεγε. Μέ. Ναί. σω. Ἦ οὐκ εἰδότι ἄρα ἦν ἃ ἐν ἐδόκει ἀληθῆ δόξαι ἢ ἔστιν ἃ οὐκ οἶδα. Μέ. Φαίνεται). σω. Καὶ νῦν μέν γε αὐτῷ ὡς ἄρτι ὄναρ ἄρτι ἀνακινήσαι αἱ δόξαι αὗται. εἰ δὲ αὐτὸν τις αὐτὰς ἐρήσεται πολλάκις τὰ αὐτὰ ταῦτα καὶ πολλαχοῦ, δι' ὅτι τελευτῶν, οἴεσθ' ἂν αὐτὸν ἀκριβῶς εἰδέναι περὶ τούτου. Μέ. Ἔοικεν. σω. Οὐκοῦν οὐδενὸς διδάξαντος. ἀλλ' ἐρωτήσαντος ἐπιστήσει). ἀνάλαβε αὐτὸν ἐξ αὐτῶν πάλιν ἐπιστήμην; Μέ. Ναί. σω. Ἦ οὐκ ἀναλαμβάνει αὐτὸν οἱ αὐτοὶ ἐπιστῆμαι, ἐκ ἀνακινήσεως ἐξ ὧν; Μέ. Γαύγε. σω. Ἆρ' ἔστ' ἐν ἀνθρώπῳ ἄνευ τοῦ εἰδέναι ἐπιστήμη ἣν νῦν οὗτος ἔχει περὶ ἐλαχίστου τινός; Μέ. Ναί. σω. Ἐκὼν εἰ μὲ ἀεὶ εἶχεν, ἀεὶ μὴ ἦν. ἐπιστήμων. εἰ δὲ ἐλαχίστου τινός, ἐκ αὖ οὕ γε ὦ νῦν οἴῳ ἀληθῶς ἔσεσθαι ἐπιστήμων. ἔστιν ὅτ'

ποιήσει τοῦδε πείσης γενόμενος ταῦτα τὰ αὐτὰ καὶ τῶν ἄλλων μαθημάτων ἀπάντων. ἔστιν οὖν ὅστις σὲ οὐκ οἶδεν πάντα διδάσκαλος; δῆλος γάρ που εἶ αὐτὸς ἅλλως τε καὶ ἐπειδὴ νέος τῇ οὐσίᾳ γέγονε καὶ τέθραπται. ΜΕ. Ἀλλὰ δοκεῖ γε ὅτι ἀληθῆ πάντα τὰ ὑπὸ σοῦ λεγόμενα. ΣΩ. Ἔχει δὲ ταύτας τὰς δόξας, ἢ οὐχί. ΜΕ. Ἀναγκαῖον σώμεθα τοῦτο φαίνεται. ΣΩ. Εἰ δὲ μὴ οἷός τ' ἦν τῶν νῦν βίᾳ λαβεῖν, οὐκ ἦλθ' ἄν, δῆλον ὅτι οὐ ἄλλῳ τινὶ χρόνῳ ἔλαβε καὶ ἐμεμαθήκει; ΜΕ. Φαίνεται. ΣΩ. Οὐκοῦν οὗτός γ' ἦν ὁ χρόνος ὅτ' οὐκ ἦν ἀνθρώπος; ΜΕ. Ναί. ΣΩ. Εἰ οὖν ὅταν ἢ χρόνος, ἢ μὴ ἔστιν ἀνθρωπος, οἷόν τε αὐτῷ ἀληθεῖς δόξαι, αἱ ἐρωτήσεις ἐπιχειρεῖσαι ἐπίστασθαι γίγνονται, ἐν ὅτῳ ἂν ἀεὶ χρόνῳ μανθάνῃσαι ἢ ψυχὴ αὐτοῦ, δῆλον ἐστὶν ὅτι ἂν πάντα χρόνον, ἔστιν ἢ οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος. ΜΕ. Φαίνεται. ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ ἀεὶ ἀλήθειαν ἐμὲν τῶν ὄντων ἔχειν ἐν τῇ ψυχῇ, ἀθάνατος ἂν ἡ ψυχὴ εἴη. ὥστε θαῤῥοῦντα χρὴ ὃ μὴ τυγχάνεις ἐπιστάμενος νῦν, τοῦτ' ἔστιν ὃ μὴ μεμνημένος, ἐπιχειρεῖν ζητεῖν καὶ ἀναμιμνήσκεσθαι. ΜΕ. Εὖ μοι δοκεῖς λέγειν ὦ Σώκρατες οὐκ οἶδ' ὅπως. ΣΩ. Καὶ γοῦν ἐγὼ ἐμοὶ ὦ μένων καὶ τἆλλα μάλ' ἄλλα, οὐκ ἂν φαίην ἐνδεῖν τῷ λόγου διισχυρίσασθαι. ὅτι δ' οἰόμενοι δεῖν ζητεῖν ἃ μή τις οἶδε, βελτίους ἂν εἴημεν καὶ ἀνδρικώτεροι καὶ ἧττον ἀργοί, ἢ εἰ οἰόμεθα, ἃ μὴ ἐπιστάμεθα μηδὲ δυνατὸν εἶναι εὑρεῖν, μηδὲ δεῖν ζητεῖν, τοῦδε τούτου πάνυ ἂν διαμαχοίμην εἰ οἷός τε εἴην καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ. ΜΕ. Καὶ ἔστιν μέν γε δοκεῖς μοι εὖ λέγειν ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Βούλει οὖν ἐπειδὴ ὁμολογοῦμεν ὅτι ζητητέον τοῦδε οὐ μή τις οἶδε βελτίονες ἐπιχειρήσομεν κοινῇ ζητεῖν τί ποτ' ἔστιν ἀρετή; ΜΕ. Γάνυ μὴ οὖν· ἀλλά τοι ὦ Σώκρατες ἀλλ' ἐκεῖνο ἂν ἥδιστα ὅπερ ἐρόμην τὸ πρῶτον, μὴ σκαιάμενος καὶ ἀκούσας μου, πότερον ὡς διδακτὸν ὄντι αὐτῷ δεῖ ἐπιχειρεῖν, ἢ ὡς φύσει, ἢ ὡς τινι ποτὲ ἄλλῳ παραγιγνομένης τοῖς ἀνθρώποις τῆς ἀρετῆς; ΣΩ. Ἀλλ' εἰ μέν γε ἐπ' ἐμοὶ ἐγὼ ἐμέμην, μὴ μόνον ἐμαυτῷ ἀλλὰ καὶ σοῦ, οὐκ ἂν ἐσκεψάμεθα πρότερον ἔστε διδακτὸν ἔστε οὐ διδακτὸν ἡ ἀρετή, πρὶν ὅ, τί ἔστι πρῶτον αὐτὸ ἐζητήσαμεν· ἐπειδὴ δὲ σὺ σαυτῷ μὲν οὐδὲ ἐπιχειρεῖς ἄρχειν, ἵνα δὴ ἐλεύθερος ἦς· ἐμοῦ δὲ ἐπιχειρεῖς τε ἄρχειν καὶ ἄρχεις, συγχωρήσομαί σοι· τί γὰρ χρὴ ποιεῖν; ἔοικεν οὖν σκοπτέον εἶναι ποῖόν τί ἐστιν, ὃ μὲ πάνυ ἴσμεν ὅ, τι ἔστιν· εἰ μή τι οἶσθα, ἀλλὰ σμικρόν γέ μοι τῆς ἀρχῆς χάλασον· καὶ συγχώρησον ἐξ ὑποθέσεως αὐτὸ σκοπεῖσθαι, ἔστε διδακτὸν ἔστιν, ἔστε ἀπροσδιδάκτως· ἐξ ὑποθέσεως δὲ λέγω ὧδε. ὥσπερ ἃ γεωμέτραι πολλάκις σκοποῦνται, ἐπειδάν τις ἔρηται αὐτοὺς εἶδον τοῦδε χωρίου εἰ οἷόν τε εἰς τόνδε τὸν κύκλον τόδε τὸ χωρίον τετράγωνον οὕτω γραφῆναι, ἔστι που αὐτοῖς, ὅτι σὺ πω εἶδες ἔστιν τοιοῦτον· ἀλλ' ὧδε πρὸς ἐμέ τινα ὑπόθεσιν, προύργου εἶδος ἔχειν πρὸς τὸ πρᾶγμα, δικαίως· εἰ μέν τις ἔστιν τὸ χωρίον τοιοῦτον, εἶδος παρὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ γραμμὴν παρατείνασθαι, ἐλλείπειν τοι οὕτω χωρίῳ εἶδος αὐτῷ τῷ παρατεταμένῳ ἢ, ἄλλο τι συμβαίνειν μοι δοκεῖ, καὶ ἄλλο αὖ, εἰ ἀδύνατόν ἐστι ταῦτα παθεῖν· ὑποθέμενος οὖν, ἐθέλω σοὶ εἰπεῖν τὸ συμβαῖνον τοῦδε τῆς ἐτάσεως αὐτῷ εἰς τὴν κύκλον ἔστε ἀδύνατον ἔστε μὴ οὕτω δὴ καὶ τοῦδε ἀρετῆς ἡμᾶς ἐπειδὴ οὐκ ἴσμεν τοῦ ὅ τι ἔστιν, οὐδ' ὁποῖόν τι, ὑποθέμενοι αὐτὸ σκοπῶμεν ἔστε διδακτὸν ἔστε οὐ διδακτὸν ἔστιν, ὧδε λέγοντες· εἰ ὁποῖόν τί ἐστι τῶν τοῦδε πρὸς ψυχὴν ὄντων ἀρετὴ, διδακτὸν ἂν εἴη ἢ οὐ διδακτόν. πρῶτον μέν, εἰ ἔστιν ἀλλοῖον ἢ οἷόν ἐστιν ἐπίστημα ἄρα διδακτὸν, ἢ οὔ. ἢ ἴσθαι δὴ ἐλέγομεν αἰσχυνόν· διαφόρως δέ πως νῦν μέν γε ὁ πρόσθεν αὖ τῷ ὀνόματι χρώμεθα. ἀλλ' ἆρα διδακτόν; ἢ οὐχ' γε παντὶ δῆλον, ὅτι οὐδὲν ἄλλο διδάσκει ἄνθρωπος, ὅ τι ἐπίσταιμεν. ΜΕ. Ἔμοιγε δοκεῖ. ΣΩ. Εἰ δέ γ' ἔστιν ἐπιστήμη τις ἡ ἀρετὴ, δῆλον ὅτι διδακτὸν ἂν εἴη. ΜΕ. Πῶς τί δ'; ΣΩ. Τόδε μὲν ἄρα ταχὺ ἀπηλλάγμεθα. ὅτι ποιοῦδε μὲν ὄντος διδακτοῦ μόνον ἐδοκεῖ δεῖν; ΜΕ. Γάνυ γε. ΣΩ. Τὸ δὲ μὴ τοιοῦτον ὡς ἔοικε δεῖ σκέψασθαι. τόδε δέ ἐστιν ἐπιστήμη ἀρετή. ἢ ἄλλοῖόν τι ἐπιστήμης.

ΜΕ. Ἔμοιγε δοκεῖ μεῖζόν τι εἶναι. ΣΩ. Τί δὲ δὴ ἄλλο τι, ἢ ἀγαθὸν αὐτὸ φαμὲν εἶναι πᾶν ἀρετῆς καὶ αὖτη ἡ ὑπόθεσις μένει ἡμῖν ἀγαθὸν αὐτὸ εἶναι. ΜΕ. Γάνυ μὲν οὖν. ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ μέν τι ἔστιν ἀγαθὸν καὶ ἄλλο χωρὶς ἐμοῦ

σοι ἐπιστήμης, τάχ' ἂν εἴη ἡ ἀρετὴ οὐκ ἐπιστήμη τίς. εἰ δὲ μηδέν ἐστιν ἀγαθὸν ὃ οὐκ ἐπιστήμη προσδεήσει, ἐπιστήμη ἄν τινὶ ὁ πλοῦτος εἶναι, ὀρθῶς ὑπὸ Πρόδικον. Μέ. Ἔστι ταῦτα. Σω. Καὶ μὴν ἀρετῇ γ' ἴσμεν ἀγαθοί; Μέ. Ναί. σω. Εἰ δὲ ἀγαθοί, ὠφέλιμοι. πάντα γὰρ τἀγαθὰ ὠφέλιμα, ἦ γάρ; Μέ. Ναί. σω. Καὶ ἡ ἀρετὴ δὴ ὠφέλιμόν ἐστι. Μέ. Ἀνάγκη ἐκ τῶν ὡμολογημένων. σω. Σκεψώμεθα δὴ καὶ ἱκανῶς ἀναλαμβάνοντες, ποῖά ἐστιν ἃ ἡμᾶς ὠφελεῖ. ὑγίεια φαμὲν καὶ ἰσχύς. καὶ κάλλος καὶ πλοῦτος δή. ταῦτα λέγομεν καὶ τὰ τοιαῦτα ὠφέλιμα. οὐχί; Μέ. Ναί. σω. Ταυτὰ δὴ ταῦτα φαμὲν εἶναι καὶ βλάπτειν, ἢ σὺ ἄλλως φῂς ἢ οὕτως. Μέ. Οὔκ· ἀλλ' οὕτως. σω. Σκόπει δὴ ὅταν τι τούτων ἡμῖν γίγνηται, ὠφελῇ ἡμᾶς, καὶ ὅταν τι βλάπτῃ. ἆρ' οὐχ ὅταν μὲν ὀρθὴ χρῆσις ὠφελεῖ. ὅταν δὲ μή, βλάπτει; Μέ. Γε. σω. Ἔτι δ' ἴσμεν καὶ τὰ κατὰ τὴν ψυχὴν σκεψώμεθα· σωφροσύνην τίθημεν καλόν. καὶ δίκαιον σώφρονα. καὶ ἀνδρίαν. καὶ μνήμην. καὶ μεγαλοπρέπειαν. καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα; Μέ. Ἔγωγε. σω. Σκόπει δὴ τούτων ἅπαντα σοι δοκεῖ μὴ ἐπιστήμα εἶναι ἀλλ' ἄλλο ἐπιστήμης; ἢ, οὐχί ποτὲ μὴ βλάπτει τὸ δὲ ὠφελεῖ; δίκαιον ἀνδρεία. ἀμὼ ἔστι φρόνησις ἡ ἀνδρία· ἀλλ' ἴδιον θάρρος τί, ὃ ἔχ ὅταν μὲν αὖθις νοῦ θαρρῇ ἄνθρωπος βλάπτεται, ὅταν δὲ ξυνῇ νῷ ὠφελεῖται; Μέ. Ναί. σω. Οὐκοῦν καὶ σωφροσύνη ὡσαύτως καὶ δικαιότης. μᾶλλον μὲν νῷ καὶ μανθανόμενα καὶ καταρτυόμενα, ὠφέλιμα. ἄνευ δὲ νοῦ βλαβερά; Μέ. Γε σφόδρα. σω. Οὐκοῦν συλλήβδην πάντα τὰ τῆς ψυχῆς ἐπιχειρήματα καὶ κατορθώματα, ἡγουμένης μὲν φρονήσεως εἰς δύναμονίαν τελευτᾷ· ἀφροσύνης δὲ εἰς τοὐναντίον; Μέ. Ἔοικεν. σω. Εἰ ἄρα ἀρετὴ τῶν ἐν τῇ ψυχῇ τί ἐστι καὶ ἀναγκαῖον αὐτῷ ὠφελίμῳ εἶναι, φρόνησιν αὐτὴν δεῖ εἶναι, ἐπειδὴ πρὸς πάντα τὰ κατὰ τὴν ψυχὴν, αὐτὰ μὲν καθ' αὑτὰ οὔτε ὠφέλιμα οὔτε βλαβερά ἐστιν· προσγιγνομένης δὲ φρονήσεως ἢ ἀφροσύνης, βλαβερά τε καὶ ὠφέλιμα γίγνεται. κατὰ δὴ τοῦτον τὸν λόγον ὠφελίμου γε οὔσης τὴν ἀρετὴν, φρόνησιν δεῖ τιν' εἶναι. Μέ. Ἔμοιγε δοκεῖ. σω. Καὶ μὲν δὴ καὶ τἆλλα ἃ νῦν δὴ ἐλέγομεν πλοῦτόν τε καὶ τὰ τοιαῦτα, τοτὲ μὲν ἀγαθὰ τοτὲ δὲ βλαβερὰ εἶναι, ἆρ' οὐχ ὡς πρὸ τῆς ἄλλης ψυχῆς ἡ φρόνησις ἡγουμένη, ὠφέλιμα τὰ τῆς ψυχῆς ἐποίει, ἡ δὲ ἀφροσύνη βλαβερά, οὕτως αὖ καὶ τούτοις ἡ ψυχὴ, ὀρθῶς μὲν χρωμένη καὶ ἡγουμένη, ὠφέλιμα αὐτὰ ποιεῖ· μὴ ὀρθῶς δὲ βλαβερά; Μέ. Γε αὖ. σω. Ὁρθῶς δ' γε ἡ ἐμφρων ἡγεῖται. ἁμαρτημένως δ' ἡ ἄφρων; Μέ. Ἔστι ταῦτα. σω. Οὐκοῦν ὧδε καὶ τὰ πάντων εἰπεῖν ἐστι· τῷ ἀνθρώπῳ τὰ μὲν ἄλλα πάντα εἰς τὴν ψυχὴν ἀνατρῖσθαι· τὰ δὲ τῆς ψυχῆς αὖτῆς εἰς φρόνησιν εἰ μέλλει ἀγαθὰ εἶναι. καὶ τοῦτῳ τῷ λόγῳ, φρόνησις αὖ εἴη ἂν ὠφέλιμον· φαμὲν δὲ τὴν ἀρετὴν ὠφέλιμον εἶναι; Μέ. Γε αὖ. σω. φρόνησιν ἄρα φαμὲν ἀρετὴν εἶναι· ἢ γε ξύμπασαν· ἢ μόριός τί. Μέ. Δοκεῖ μοι καλῶς λέγεσθαι ὦ σώκρατες τὰ λεγόμενα. σω. Οὐκοῦν εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει, οὐκ αὖ θεῖον φύσει οἱ ἀγαθοί. Μέ. Οὔ μοι δοκεῖ· σω. Καὶ γὰρ αὖ που καὶ πρόσθεν ἐφάνη οἱ φύσει οἱ ἀγαθοὶ γίγνοντο, ἴσως ἂν μὲν οἱ γίγνωσκον τῶν νέων τοὺς ἀγαθοὺς τὰς φύσεις· ἃς ἡμᾶς αὖ παραλαβόντας ἐκείνους ἀποφήναντας, ἐφυλάττομεν ἐν ἀκροπόλει, καταση μηνάμενοι πολὺ μᾶλλον ἢ χρυσίον· ἵνα μηδεὶς αὐτοὺς διέφθειρον· ἀλλ' ἐπειδὴ ἀφίκοιντο εἰς τὴν ἡλικίαν, χρήσιμοι γίγνοιντο ταῖς πόλεσιν. Μέ, Εἰκὸς γέ τι ὦ σώκρατες. σω. Ἆρ' ἂν ἐπειδὴ δὲ φύσει οἱ ἀγαθοὶ ἀγαθοὶ γίγνονται. ἆρα μανθάνει; Μέ. Δοκεῖ μοι· ἆρα ἀνάγκη καλὸν ὦ σώκρατες καὶ τὰ τούτων εἶναι. σω. Ἴσως γὰ μὲν οὖν ἀλλὰ μὴ ἔστιν οὐ καλῶς ὡμολογήσαμεν. Μέ. Καὶ μὴν ἐδόκει μὲν αὖ τι καλῶς λέγεσθαι. σω. Ἀλλὰ μὴ ἔχει τῷ αὖ μόνον δεῖν αὐτὴν δοκεῖν καλῶς λέγεσθαι, ἀλλὰ καὶ τῷ νῷ· καὶ τῷ εἶπεται, εἰ μέλλει τὸ αὐτῆς ὑγιὲς ἔσ. Μέ. Τί οὖν δὴ πρὸς τί βλέπων δύσκριτος εἶ καὶ ἀπιστεῖς μὴ ἔχ ἐπιστήμα ἡ ἀρετή. σω. Ἐπὸ σοι ὁρῶ ὦ μέλων· ἡ μὲν γὰρ διδακτὸν αὐτὸ εἶναι,

ἢ πρὸ ἐπιστήμης ὄντιν, οὐκ αὐακτήσεσθαι μὴ οὐ καλῶς λέγεσθαι. ὅτι δ' οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη, σκέψαι ἐκ τοῦδε τοσοῦτον ἀκούσας ἀπιστεῖν· τόδε γάρ μοι εἰπὲ ἆ ἔστι διδακτὸν ὅτιοῦν πρᾶγμα μὴ μόνον ἀρετή, οὐκ ἀναγκαῖον αὐτῷ καὶ διδασκάλους καὶ μαθητὰς εἶναι; Μέ. Ἔμοιγε δοκεῖ. Σω. Οὐκοῦν ἐφάνη τοῦτον αὖ οὔτε διδάσκαλοι οὔτε μαθηταὶ ὄντες, καλῶς αὖ αὐτὸ ὑπολαμβάνοντες, ὑπολαμβάνομεν μὴ διδακτὸν εἶναι. Μέ. Ἔστι ταῦτα. ἀλλ' ἀρετῆς διδάσκαλοι οὐ δοκοῦσί σοι εἶναι; Σω. Πολλάκις γοῦν ζητῶν αὐτῆς εἴ τινες αὐτῆς εἶεν διδάσκαλοι, πάντα ποιῶν οὐ δύναμαι εὑρεῖν. καίτοι μετὰ πολλῶν γε ζητῶ. καὶ τούτων μάλιστα οἴους αὖ οἴωμαι ἐμπειροτάτους εἶναι τοῦ πράγματος, τούτους παραλαβὼν ἐξετάζω, ἵν' ὡς βέλτιστα διακείμενος πρὸς τὸ ζητεῖσθαι ᾖ. αὐτοῦ γοῦν δεῦρο, ὦ Μένων, παιδὸς ὄντος καλοῦ καὶ εὐμαθοῦς, ἐρωτῶν μέν ἐστι παῖς πλουσίας τε καὶ σοφοῦ αὐτὸς μέντοι. ὃς ἐγὼ οἶμαι πλουσιώτατος καὶ σοφώτατος εἶναι τῶν νῦν ὄντων τινές· ὡς πρὸς ὃ γὰρ οἶδα ἐγὼ νῦν εἰπεῖν τὰ πολυκράτους χρήματα, ἰσμηνίας ὁ Θηβαῖος· ἀλλὰ τῇ αὐτοῦ σοφίᾳ κτησάμενος καὶ ἐπιμελείᾳ· ἔπειτα καὶ τὰ ἄλλα, οὐχ ὑπερήφανος δοκῶν εἶναι πολίτης, οὐδὲ ὀγκώδης τε καὶ ἐπαχθής, ἀλλὰ κόσμιος καὶ εὔσταλὴς αὐτός· ἔπειτα ἔτι μοι δοκεῖ καὶ ἐπαίδευσεν ὡς δοκεῖ ἀθηναίων τῷ πλήθει. αἰροῦνται γοῦν αὐτὸν ἐπὶ τὰς μεγίστας ἀρχάς. δίκαιον δὴ μετὰ τοιούτων ζητεῖν ἀρετῆς πέρι διδασκάλους εἴτ' ἐστὶν εἴτε μή. καὶ εἴ τινός σὺ οὖν ἡμῖν ὦ Μένων, συζήτησον ἐμοί τε καὶ τῷ ξένῳ τῷδε, περὶ τούτου τοῦ πράγματος, τίνος αὖ δεῖ διδάσκαλον εἶναι. ἔτι δὲ σκέψαι· εἰ βουλοίμεθα μόνον τόνδε ἀγαθὸν ἱκανὸν γενέσθαι, παρὰ τίνας αὖ αὐτὸν πέμποιμεν διδασκάλους· ἢ οὐ παρὰ τοὺς ἱκανούς; Λυ. Παντάπασι γε. σω. Τί δ' εἰ σκυτοτόμον ἀγαθὸν βουλοίμεθα γενέσθαι αὖ οὐ παρὰ τοὺς σκυτοτόμους; Λυ. Ναί. σω. Καὶ τἄλλα ὕπως. Λυ. Παντάπασι γε. σω. Ἴθι δή μοι πάλιν τοῦδε τῶν αὐτῶν ἕνεκα παρὰ τοὺς ἱκανοὺς φαμὲν πέμποντες τόνδε, καλῶς ἂν ἐκπέμποιμεν ἐπὶ τὸ λέγεσθαι ἱκανὸν γενέσθαι· ἢ οὐκ ἔστιν οὕτως λέγομεν, τόδε λέγομεν· ὅτι παρὰ τοὺς τοιούτους πέμποντες αὐτὸν σωφρονοῦμεν, ἢ τοὺς αὐτοσχεδιουμένους τε καὶ τοὺς μὴ. καὶ τοὺς μεμαθηκότας πρακτέον μόνον. ἴσως δὲ καὶ τούτῳ ἀποφαίνοντας αὐτοὺς διδασκάλους τοῦ βουλομένου ἰσόμενοί τε καὶ μανθάνειν, ἢ ὃ πρὸς ταῦτα βλέψαντες καλῶς ἂν πέμποιμεν; Λυ. Ναί. σω, Οὐκοῦν καὶ τοῦδε αὐλήσεως καὶ τῶν ἄλλων τῶν αὐτὰ ταῦτα. πολλῆ ἀδεία ἔστι βουλομένους αὐλητήν τινα ποιῆσαι, παρὰ μὲν τοὺς ὑπισχνουμένους διδάξειν πλὴν τέχνης, καὶ μεμαθηκότας πρακτέον μὴ ἐθέλειν πέμπειν. ἄλλοις δ' ἔστι πράγματα παρέχειν, ζητοῦντα μανθάνειν παρὰ τούτων οἳ μήτε προσποιοῦνται διδάσκαλοι εἶναι, μήτ' ἔστιν αὐτῶν μαθητὰς μαθεῖν τούτου μαθήματος, ὃ ἡμεῖς ἀξιοῦμεν μανθάνειν παρ' αὐτῶν, ὃν ἂν πέμπωμεν· ἃ πολλοῖσι δοκεῖ ἀλεγεινὰ εἶναι; Λυ. Ναὶ μὰ Δία. ἔμοιγε καὶ ἀμαθία γε πρός. σω. Καλῶς λέγεις· νῦν τοίνυν ἔξεστί σοι μετ' ἐμοῦ κοινῇ βουλεύεσθαι τοῦδε τοῦ ξένου τουτουὶ μείνοντος. οὕτος γὰρ ὦ αὐτὸς πάλαι λέγει πρός με ὅτι ἐπιθυμεῖ τούτου τῆς σοφίας καὶ ἀρετῆς, ἣ οἱ ἄνθρωποι τάς τε οἰκίας καὶ τὰς πόλεις καλῶς διοικοῦσι. καὶ τοὺς γονέας τοὺς αὑτῶν θεραπεύουσι. καὶ πολίτας καὶ ξένους ὑποδέξασθαί τε καὶ ἀποπέμψασι ἐπίστανται. ἄξιος αὐτὸς ἀγαθοῦ. ταύτην οὖν πῇ ἀρετὴν σκόπει παρὰ τίνας αὖ πέμποντες αὐτὸν ὀρθῶς πέμποιμεν. ἢ δῆλον δὴ καὶ τὸν αὐτὸν λόγον, ὅτι παρὰ τούτους τοὺς ὑπισχνουμένους ἀρετῆς διδασκάλους εἶναι, καὶ ἀποφαίνοντας αὐτοὺς κοινοὺς τῶν Ἑλλήνων τῷ βουλομένῳ μανθάνειν· μεμαθηκότου τε καὶ πρακτέου. Λυ. Καὶ τίνας λέγεις τούτους ὦ σώκρατες. σω. Οἶσθα δή που καὶ σὺ ὅτι οὗτοι εἰσὶν οἷοι οἱ ἄνθρωποι καλοῦσι σοφιστάς. Λυ. Ἡράκλεις. εὐφήμει ὦ σώκρατες. μηδένα τῶν συγγενῶν μήτε οἰκείων μήτε φίλων. μήτε ἀστῶν. μήτε ξένων, τοιαύτη μανία λάβοι ὥστε παρὰ τούτους ἐλθόντα λωβᾶσθαι· ἐπεὶ ὅτοί γε φανερὰ ἕλκη λώβη τε καὶ διαφθορὰ τῶν συγγιγνομένων. σω. Πῶς λέγεις ὦ οὗτε· ἔστι ἄρα μόνοι τῶν αὐτοσχεδιουμένων τὶ ἐπίστασθαι οὐδρὸς τέχνην, τοσοῦτον τῶν ἄλλων διαφθείρουσιν, ὅσον οὐ μόνον οὐκ ὠφελοῦσιν ὥσπερ οἱ

ἄλλοι ὅτι αὖ τῆς αὐλητῖς παρασῶ, ἀλλὰ καὶ τὸ σύμπαν διαφθείρουσι· καὶ τοὺπὶ τῶν φαύλων χρήματα ἀξιοῦσι πράττεσθαι; ἐγὼ μὲν οὖν οὐκ ἔχω ὅπως σοι πιστεύσω· δίδασκε γὰρ αὖ σὺ πρωταγόρας πολέως χρήματα κτησάμενον ἀφ' ταύτης τῆς σοφίας ἢ φαύλίας γε, ὃς οὔπω τοσοῦτος καὶ ὄργια ἐργάζεσθο· καὶ ἄλλους δέκα τῶν αὐθρωποποιῶν· καὶ οἱ τοῦτο λέγεις εἰ οἱ μὲν τὰ ὑποδήματα ὀργαζόμενοι τὰ παλαιὰ τὰ ἱμάτια ἰζκευόμενοι, οὐκ ἂν δοκοῦσι τοῦ λαοῦ τελέως ἐμβριθέστατοι μοχθηρότατοι ἀποδύτες ἢ παρέλαβον τὰ ἱμάτια τε καὶ ὑποδήματα· ἀλλ' εἰ διαῦτα φοῖεν, ταχὺ ἂν τῷ λιμῷ ἀποθάνοιεν πρωταγόρου δὲ ἀρκόλιν τοῦ ἑλλάδα ἐλαύθανε, διαφθείρων τὸν συσγιγνομένους, καὶ μοχθηροτέρους ἀποπέμπων ἢ παρελάμβανε, πλέον ἢ πεπαράκοντα ἔτη οἶμαι γὰρ αὐτὸν ἀποθανεῖν ἐνδὺς ἐσδομήκοντα ἔτη γεγονότα· πεπαράκοντα δὲ αὐτῇ τέχνῃ ὄντα· καὶ αὖ ἅπαντι τῷ χρόνῳ τούτῳ, ἔτι ἀεὶ τοῦ ἀκμάζειν ταυτηνὶ δύδοκιμῶν οὐδὲν πέπαυται· καὶ οὐ μόνον πρωταγόρας, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι πάμπολλοι· οἱ μὲν, πρότερον γεγονότες ἐκείνου· οἱ δὲ, καὶ νυνὶ ἔτι ὄντες· πότερον δὴ οὖν φῶμεν καὶ τὰν σὸν λόγον ἀληθῆ ἀποφαίνειν αὐτοὺς ὀρθῶς παιδεύειν καὶ λωβᾶσθαι τοὺς νέους, ἢ λελῆθέναι καὶ ἅπαντας· καὶ οὕτω μαίνεσθαι ἀξιώσομεν τούτους οὓς ἅπαντες φασὶ σοφωτάτους ἀνθρώπων εἶναι. ΑΝ. Τὸ μὲν γε δίκαιον μαίνεσθαι ὦ σώκρατες· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον οἱ τούτοις διδόντες ἀργύριον τῶν νέων. τοῦτον δ' ἔτι μᾶλλον, οἱ τούτοις ὠδὶ χρέπτοντες οἱ προσέχοντες. πολὺ δὲ μάλιστα πάντων αἱ πόλεις. ἐῶσαι αὐτοὺς εἰ σοφιζόμενοι καὶ οὐ δίκαια λέγουσαι· ἐᾶτέ τις ξένος ἐπιχειρᾷ τοιοῦτόν τι ποιεῖν, ἔστ' ἀσύ. σω. τοῦτο μὲν ὦ ἄνδρες δίκαιον τίς σε τῶν σοφιστῶν· ἢ τί οὔπω αὐτῖς χαλεπὸς εἶ. ΑΝ. Οὐδὲ μὰ δία ἔγωγε συνέγνωκα πώποτε αὐτῶν οὐδενί· ἀλλ' αὖ ἄλλον ἐάσω με τῶν ἐμῶν οὐδένα. σω. Ἀπειρος ἄρ' εἶ παντάπασι τῶν αὐθρώπων. ΑΝ. καὶ οὖν γε. σω. τῶς οὖν αὖ ὦ ἄνδρες οἱ ἐλεύθεροι τοῦτο τοῦ πράγματος εἴ τί σοι ἀγαθὸν ἔχει οὐ ἐαν τῷ ἔτι φλαῦρον, ὃ παντάπασιν ἄπειρος ἔσης. ΑΝ. ῥᾳδίως. δύτοι γὰρ δίδασκε οἳ εἰσιν· ἔγωγε ἄπειρος αὐτῶν εἰμί· ἔστε μή. σω. μαίτις εἶ ἴσως ὦ ἄνδρι· ἐπεὶ ἔπως γε ἄλλως δοκεῖ τούτων τοῦτο ἴζ ὧν αὐ φῂς λέγεις, θαυμάζοιμι αὖ· ἀλλὰ γαὶ οὐ τούτους ἰζκεῦμον τόνδε εἰσί, παρ' οὓς αὖ μόνον ἀφικόμενος, μοχθηρὸς γένοιτο. νῦν δὲ μὴ γαὶ σὺ βούλει, ἔσωσιν οἱ σοφισταί· ἀλλὰ δὴ ἐκείνους εἰπὲ ἡμῖν· καὶ ἐν πατελεῖ τόνδε ἐταῖρον δύδρ γένεσον· φράσας αὐτῷ παρὰ τίνος ἀφικόμενος οὐ τοσαύτῃ πόλει πλὴ αρίστῳ ἐῶ νυῦ δὴ ἐπὶ δίκαιον γένοιτ' αὖ ἄξιος λόγου. ΑΝ. τί δὲ αὐτῷ ὁ σὺ ἔφρασας. σω. ἀλλ' ὃς μὲν ἐγὼ ᾤμην δίδασκάλους εἶναι ἔφην. ἀλλὰ τυγχάνω ἀλλ λέγων ὡς σὺ φῄς. ΑΝ. καὶ ἴσως τί λέγεις. σω. ἀλλὰ σὺ δὴ αὐ τῷ μόρᾳ αὐτῷ ἐπὶ παρὰ τίνα ἐλθὼν ἀθηναίων· ἐπὶ ὄνομα ἔζου βάλ. ΑΝ. τί δ' οὐδὲ αὐθρώπων ἕνομα δεῖ ἀκοῦσαι; ὅπως γαὶ αὖ σὺ τύχῃ ἀθηναίων τῶν καλῶν κἀγαθῶν, ἀλεὶς ἴδιον ἐς ἀσελγίαν αὖ τὸν ποιήσει, ἢ οἱ σοφισταί, ἃ σὺ δὴ ἐλέλη πεῖσθαι. σω. Πρότερον δὲ οὗτοι νὴ καλὴ κἀγαθοὶ, ἀφ' τῆς αὐτομάτου ἐγένοντο δίστοι παρ' ὑμῖν μαθόντες, ὅμως μέντοι ἄλλους δίδασκειν δοκοῦσι· ὅστε ὅπως ταῦτα ἃ αὐτοὶ νῦν ἔμαθον; ΑΝ. καὶ τούτους ἔγωγε ἀξιῶ παρὰ τῶν προτέρων μαθεῖν ὄντων καλῶν κἀγαθῶν. ἢ σὲ δοκῶ σοί τι πολλοὶ καὶ ἀγαθοὶ γεγονέναι ἐν τῇδε τῇ πόλει αὖσθαι; σω. Ἔμοιγε ὦ ἄνδρι· καὶ εἶναι δοκοῦσιν οὐδὲν ἀγαθοὶ τὰ πολιτικὰ καὶ γεγονέναι ἔτι οὐκ ἧττον ἢ εἶναι· ἀλλὰ μῶν καὶ δίδασκαλοι ἀγαθοὶ γεγόνασι τῆς αὐτῶν αρετῆς; δῆτα γαὶ δεῖ τοῦδε δ' ὁ λόγος ἡμῖν τυγχάνει ὢν· εἰ σὲ εἰσὶν ἀγαθοὶ ἢ μὴ, ἄνδρε σοὶ δὲ· οὐδ' ἐ γεγόνασιν οἱ τῷ πρόσθεν· ἀλλ' εἰ δίδασκτόν ὅτι αρετὴ πάλαι σκοπῦμεν· εἶεν· ἧ σκοποῦντες, τόδε σκοποῦμον αρα νὶ ἀγαθοὶ ἄνδρε καὶ τῶν νῦν καὶ τῶν πρότερον, ταύτην πλὴ αρετὴν ἐῶ αὐτοὶ ἀγαθοὶ ἦσαν ἐπίστασθο καὶ ἄλλῳ παραδοῶναι, ἢ ἃ παρεδόσαν ἦν εἶεν αὐθρώπῳ· ἀλλ παρελαμπῖν ἄλλῳ παρ' ἄλλου. τοῦτ' ἔστιν ὃ πάλαι ζητοῦμον ἐπὶ τε καὶ μετέων· ὧδε οὖν σκέπτει ἐκ τοῦ σαυτοῦ λόγου. δοκεῖ σοκλέα ἐκ ἀγαθὸν αὖ φανῆς ἄνδρα γενέσθαι; ΑΝ. Ἔγωγε πάντων γε μάλιστα. σω. Οὐκοῦν καὶ διδάσκαλον

σκαλον

σκαλον ἀγαθόν, εἴπερ τις ἄλλος τῆς αὑτοῦ ἀρετῆς διδάσκαλος ἦν, κἀκεῖνον εἶναι. Αν. Οἶμαι ἔγωγε, εἴπερ ἐβούλετό γε. Σω. Ἀλλ' οἴει οὐκ ἂν ἐβουλήθη ἄλλους τέ τινας καλοὺς κἀγαθοὺς γενέσθαι, μάλιστα δέ που τὸν υἱὸν τὸν αὑτοῦ, ἢ οἴει αὐτὸν φθονεῖν αὐτῷ. καὶ ἐξεπίτηδες οὐ παραδιδόναι τὴν ἀρετήν, ἣν αὐτὸς ἀγαθὸς ἦν, ἢ οὐκ ἀκήκοας ὅτι Θεμιστοκλῆς Κλεόφαντον τὸν υἱὸν ἱππέα μὲν ἐδιδάξατο ἀγαθόν, ἐπίμενε γοῦν ἐπὶ τῶν ἵππων ὀρθὸς ἑστηκώς. καὶ ἠκόντιζεν ἀπὸ τῶν ἵππων ὀρθός. καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ θαυμαστὰ εἰργάζετο. ἃ ἐκεῖνος αὐτὸν ἐπαιδεύσατο. καὶ ἐποίησε σοφόν. ὅσα διδασκάλων ἀγαθῶν εἴχετο. ἢ ταῦτα οὐκ ἀκήκοας τῶν πρεσβυτέρων; Αν. Ἀκήκοα. Σω. Οὐκ ἂν ἄρα τήν γε φύσιν τοῦ υἱέος αὐτοῦ ᾐτιάσατ' ἄν τις εἶναι κακήν.

Αν. Ἴσως οὐκ ἄν. Σω. Τί δὲ τόδε ὡς Κλεόφαντος ὁ Θεμιστοκλέους ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ σοφὸς ἐγένετο, ἅπερ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἢ δή του ἀκήκοας ἢ νεωτέρου ἢ πρεσβυτέρου; Αν. Οὐ δῆτα. Σω. Ἆρ' οὖν ταῦτα μὲν οἰόμεθα βούλεσθαι αὐτὸν τὸν αὑτοῦ υἱὸν παιδεῦσαι. ἣν δὲ αὐτὸς σοφίαν ἦν σοφός, οὐδὲν τῶν γειτόνων βελτίω ποιῆσαι, εἴπερ ἦν γε διδακτὸν ἡ ἀρετή; Αν. Ἴσως μὰ Δί' οὔ. Σω. Οὗτος μὲν δή σοι τοιοῦτος διδάσκαλος ἀρετῆς, ὃν καὶ σὺ ὁμολογεῖς ἐν τοῖς ἀρίστοις τῶν προτέρων εἶναι. ἄλλον δὲ δὴ σκεψώμεθα, Ἀριστείδην τὸν Λυσιμάχου, ἢ τοῦτον οὐχ ὁμολογεῖς ἀγαθὸν γεγονέναι; Αν. Ἔγωγε. πάντως δήπου. Σω. Οὐκοῦν καὶ οὗτος τὸν υἱὸν τὸν αὑτοῦ Λυσίμαχον, ὅσα μὲν διδασκάλων εἴχετο, κάλλιστα Ἀθηναίων ἐπαίδευσεν, ἄνδρα δὲ βελτίω δοκεῖ σοι ὁτουοῦν πεποιηκέναι; τούτῳ γάρ που καὶ σὺ συγγέγονας. καὶ ὁρᾷς οἷός ἐστιν. εἰ δὲ βούλει Περικλέα οὕτω μεγαλοπρεπῶς σοφὸν ἄνδρα, οἶσθ' ὅτι δύο υἱεῖς ἔθρεψε Πάραλον καὶ Ξάνθιππον; Αν. Ἔγωγε. Σω. Τούτους μέντοι ὡς οἶσθα καὶ σύ, ἱππέας μὲν ἐδιδάξατο. οὐδενὸς χείρους Ἀθηναίων. καὶ μουσικὴν καὶ ἀγωνίαν καὶ τἆλλα ἐπαίδευσεν ὅσα τέχνης ἔχεται, οὐδενὸς χείρους. ἀγαθοὺς δὲ ἄνδρας ἄρα οὐκ ἐβούλετο ποιῆσαι, δοκῶ μὲν ἐβούλετο. ἀλλὰ μὴ οὐκ ᾖ διδακτόν. ἵνα δὲ μὴ ὀλίγους οἴῃ καὶ τοὺς φαυλοτάτους Ἀθηναίων ἀδυνάτους γεγονέναι, τοῦτο τὸ πρᾶγμα ἐνθυμήθητι. ὅτι Θουκυδίδης αὖ δύο υἱεῖς ἔθρεψε Μελησίαν καὶ Στέφανον. καὶ τούτους ἐπαίδευσε τά τε ἄλλα εὖ. καὶ ἐπάλαισαν κάλλιστα Ἀθηναίων. τὸν μὲν γὰρ Ξανθίᾳ ἔδωκε. τὸν δὲ, Εὐδώρῳ. οὗτοι δέ που ἐδόκουν τῶν τότε κάλλιστα παλαίειν ἢ οὐ μέμνησαι.

Αν. Ἔγωγε ἀκοῇ. Σω. Οὐκοῦν δῆλον ὅτι οὗτος οὐκ ἄν ποτε οὗ μὲν ἔδει δαπανώμενον διδάσκειν, ταῦτα μὲν ἐδίδαξε τοὺς παῖδας τοὺς αὑτοῦ. οὗ δὲ οὐδὲν ἔδει ἀναλώσαντα ἀγαθοὺς ἄνδρας ποιῆσαι, ταῦτα δὲ οὐκ ἐδίδαξεν. εἰ διδακτὸν ἦν. ἀλλὰ γὰρ ἴσως ὁ Θουκυδίδης φαῦλος ἦν. καὶ οὐκ ἦσαν αὐτῷ πλεῖστοι φίλοι Ἀθηναίων καὶ τῶν συμμάχων. καὶ οἰκίας μεγάλης ἦν. καὶ ἐδύνατο μέγα ἐν τῇ πόλει. καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν. ὥστε εἴπερ ἦν τοῦτο διδακτόν, ἐξευρεῖν ἂν ὅστις ἔμελλεν αὐτοῦ τοὺς υἱεῖς ἀγαθοὺς ποιήσειν, ἢ τῶν ἐπιχωρίων τις ἢ τῶν ξένων. εἰ αὐτὸς μὴ ἐσχόλαζε διὰ τὴν τῆς πόλεως ἐπιμέλειαν. ἀλλὰ γὰρ ὦ ἑταῖρε Ἄνυτε μὴ οὐκ ᾖ διδακτὸν ἀρετή. Αν. Ὦ Σώκρατες ῥᾳδίως μοι δοκεῖς κακῶς λέγειν ἀνθρώπους. ἐγὼ μὲν οὖν ἄν σοι συμβουλεύσαιμι, εἰ ἐθέλεις ἐμοὶ πείθεσθαι εὐλαβεῖσθαι. ὡς ἴσως μὲν καὶ ἐν ἄλλῃ πόλει ῥᾷόν ἐστι κακῶς ποιεῖν ἀνθρώπους, ἢ εὖ. ἐν τῇδε δὲ καὶ πάνυ. οἶμαι δὲ σὲ καὶ αὐτὸν εἰδέναι.

Σω. Ὦ Μένων. Ἄνυτος μέν μοι δοκεῖ χαλεπαίνειν. καὶ οὐδὲν θαυμάζω. οἴεται γάρ με πρῶτον μὲν κακηγορεῖν τούτους τοὺς ἄνδρας. ἔπειτα ἡγεῖται καὶ αὐτὸς εἶναι εἷς τούτων. ἀλλ' οὗτος μὲν ἐάν ποτε γνῷ οἷόν ἐστι τὸ κακῶς λέγειν, παύσεται χαλεπαίνων. νῦν δὲ ἀγνοεῖ. σὺ δέ μοι εἰπέ. οὐ καὶ παρ' ὑμῖν εἰσι καλοὶ κἀγαθοὶ ἄνδρες. Με. Πάνυ γε. Σω. Τί οὖν ἐθέλουσιν οὗτοι παρέχειν αὑτοὺς διδασκάλους τοῖς νέοις καὶ ὁμολογεῖν διδάσκαλοί τε εἶναι ἢ διδακτὸν ἀρετήν; Με. Οὐ μὰ τὸν Δία ὦ Σώκρατες. ἀλλὰ τοτὲ μὲν ἂν αὐτῶν ἀκούσαις ὡς διδακτόν. τοτὲ δέ, ὡς οὔ. Σω. Φῶμεν οὖν τούτους διδασκάλους εἶναι τούτου τοῦ πράγματος. οἷς μηδὲ αὐτὸ τοῦτο ὁμολογεῖται; Με. Οὔ μοι δοκεῖ ὦ Σώκρατες. Σω. Τί δὲ δὴ οἱ σοφισταί σοι οὗτοι, οἵπερ μόνοι

ἐπαγγέλλονται δοκοῦσι διδάσκαλοι εἶναι ἀρετῆς; Μέ. Καὶ μάλιστα ὦ Σώκρατες ταῦτα ἄγαμαι ὅτι οὐκ ἂν ποτε αὐτοῦ ἔτι ἀκούσαις ὑπισχνουμένου. ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἡγοῦμαι ἀλαζονικὸν ὅταν ἀκούσῃ ὑπισχνουμένων. ἀλλὰ λέγειν ὅτι ταῦτα δεῖ ποιεῖν λανθάνειν. Σω. Οὐ δῆτα ἀρά σοι δοκοῦσιν οἱ σοφισταὶ διδάσκαλοι εἶναι;

Μέ. Οὐκ ἔχω λέγειν ὦ Σώκρατες, καὶ γὰρ αὐτὸς ὅπερ οἱ πολλοὶ πρὸς ταῦτα. ποτὲ μὲν γάρ μοι δοκοῦσι. ποτὲ δὲ οὔ. Σω. Οἶσθα δὲ ὅτι οὐ μόνον σοί τε καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς πολιτικοῖς δοκεῖ τοῦτο μὲν εἶναι διδακτόν· ποτὲ δ' οὔ· ἀλλὰ καὶ Θέογνιν τὸν ποιητὴν οἶσθ' ὅτι ταῦτα λέγει; Μέ. Ἐν ποίοις ἔμπροσθεν. Σω. Ἐν τοῖς ἐλεγείοις. οὐ λέγει. καὶ παρὰ δεῖπνον καὶ ἐν θεοῖς. Ἴσως. καὶ ἄνδρα τοῖς ὠ μεγάλη δυνάμει. Ἐὰν μὲν γὰρ νοῦν ἔχῃ διδακτὸν εἶναι. ὅταν δὲ κακὸν ᾖ οὐκέτι. Συμμίγας, κἀπολεῖς καὶ τὴν ἐόντα νόον. Οἶσθ' οὖν ὡ τούτοις μὲν ὡς διδακτοῦ οὔσης τῆς ἀρετῆς λέγει; Μέ. Φαίνεταί γε. Σω. Ἐν ἄλλοις δέ γε ὀλίγον μετέπειτα. Εἰ δὲ δὴ ποιητὸν φησι καὶ οὐκ ἐκ τοῦ αὐτοῦ νόημα, λέγει πῶς, ἆρα πολλοὺς ἂν μισθοὺς καὶ μεγάλους ἔφερον οἱ δυνάμενοι ταῦτα ποιεῖν. καὶ οὐ ποτ' ἂν ἐξ ἀγαθοῦ παιδὸς ἐγένετο κακὸς περὶ θήμονος μύθοισι σαόφροσιν. ἀλλὰ διδάσκων οὐ ποτε φήσεις ἐν κακοῖν αὐτὸν ἀγαθόν. Ἐννοεῖς ὅτι αὖ πάλιν τοῦτο τῶν αὐτῶν τἀναντία λέγει; Μέ. Φαίνεται. Σω. Ἔχεις δὴ ἀπὲν ἄλλου τοιούτου πράγματος οὗ οἱ μὲν φάσκοντες διδάσκαλοι εἶναι, οὐχ ὅπως ἄλλων διδάσκαλοι ὁμολογοῦνται, ἀλλ' οὐδὲ αὐτοὶ ἐπίστασθαι, ἀλλὰ τοιοῦτοι εἶναι τοῦτο αὐτὸ οὗ πράγμα, οὗ φασι διδάσκαλοι εἶναι, οἱ δὲ ὁμολογούμενοι αὐτοὶ καλοὶ κἀγαθοί, ὅτι μὲν φασὶν αὐτὸ διδακτὸν εἶναι, ὅτι δὲ οὔ; τοὺς οὕτω πεπραγμένους τοῦτο τοιούτου, φαίης ἂν σὺ κυρίως διδασκάλους εἶναι; Μέ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. Σω. Οὐκοῦν εἰ μήτε σοφισταὶ, μήτε αὐτοὶ καλοὶ κἀγαθοί ὄντες διδάσκαλοί εἰσι τοῦ πράγματος, δῆλον ὅτι οὐκ ἄν ἄλλοι γε. Μέ. Οὔ μοι δοκεῖ. Σω. Εἰ δ' γε μὴ διδάσκαλοι, οὐδὲ μαθηταί.

Μέ. Δοκεῖ μοι ἔχειν ὡς λέγεις. Σω. Ὡμολογήκαμεν δέ γε, πράγματος οὗ μήτε διδάσκαλοι μήτε μαθηταὶ εἶεν, τοῦτο διδακτὸν μὴ εἶναι; Μέ. Ὡμολογήκαμεν. Σω. Οὐκοῦν αἰδοίου οὐδαμοῦ φαίνονται διδάσκαλοι. Μέ. Ἔστι ταῦτα. Σω. Εἰ δ' γε μὴ διδάσκαλοι, οὐδὲ μαθηταί; Μέ. Φαίνεται οὕτως. Σω. Ἆρα τὴ ἀρετὴ ἄρα οὐκ ἔστι διδακτόν. Μέ. Οὐκ ἔοικεν. ἅτε ὀρθῶς ὑμᾶς ἐσκεμμένους. ὥστε καὶ θαυμάζω δὴ ὦ Σώκρατες· πότερόν ποτε οὐδὲ εἰσὶν ἀγαθοὶ ἄνδρες, ἢ τίς αὖ εἴη τρόπος τῆς γενέσεως τῶν ἀγαθῶν γιγνομένων. Σω. Κινδυνεύομεν ὦ Μένων ἐγώ τε καὶ σὺ, φαύλοι ἡνίες εἶναι ἄνδρες. καὶ σε τὸ γοργίαν οὐχ ἱκανῶς παιδεῦσαι καὶ ἐμὲ πρόδηλος. παντὸς μᾶλλον οὖν προσκτέον ἐννοῦν ἡμῖν αὐτοῖς, καὶ ζητητέον ὅστις ἡμᾶς οἱόν γε τῷ τρόπῳ βελτίους ποιήσει· λέγω δὲ ταῦτα ἀποβλέψας πρὸς τὸν ἀρτι ζήτησιν· ὡς ἡμᾶς ἔλαθε καταγελάστως ὅτι οὐ μόνον ἐπιστήμης ἡγουμένης, ὀρθῶς τε καὶ οὗ ζῆς ἀνθρώποις πράττεται τὰ πράγματα, ἢ εἰ μὴ τοῦ ζῆν λοιπὸν, ὡς οὐ μόνον ἐπιστήμης, ἀλλὰ καὶ ἄλλου τινός, ἴσως καὶ διαφύγειν ἡμᾶς ἐγνῶναι τίνα ποτὲ τρόπον γίγνονται οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες. Μέ. Πῶς δῆτα λέγεις ὦ Σώκρατες; Σω. Ὅτι μὲν τοὺς μὲν ἀγαθοὺς ἀνδρας δεῖ ὠφελίμους εἶναι, ὀρθῶς ὡμολογήκαμεν γε, ὅτι οὐκ ἂν ἄλλως ἔχοι. ἦν δ' ἐγώ. Μέ. Ναί. Σω. Καὶ ὅτι γε ὠφέλιμοι ἔσονται, ἂν ὀρθῶς ἡμῖν ὑπῶνται τῶν πραγμάτων. τοῦτο γε δὴ που κἀλῶς ὡμολογοῦμεν; Μέ. Ναί. Σω. Ὅτι δ' οὐκ ἔστιν ὀρθῶς ὑπολαβεῖν ἐὰν μὴ φρόνιμος ᾖ, τοῦτο ἡμεῖς ἐσμεν νῦν ὀρθῶς ὡμολογηκότες. Μέ. Πῶς δὴ ὀρθῶς λέγεις;

Σω. Ἐὰν ὁδῶν ἔτις πῶ ὁδὸν πῶ εἰς λάρισαν, ἢ ὅποι βούλει ἄλλοσε, ἰὼν βαδίζοι καὶ ἄλλοις ἡγοῖτο, ἄλλο τι ἢ ὀρθῶς ἂν καὶ εὖ ἡγοῖτο; Μέ. Πάνυ γε. Σω. Τί δ' ἔτις ὀρθῶς μὲν δοξάζων ὅτις ἔστιν ὁδὸς, ἐληλυθὼς δὲ μὴ, μὴ δ' ἐπιστάμενος, οὐκ ἂν οὗτος ἂν ὀρθῶς ἡγοῖτο; Μέ. Πάνυ γε. Σω. Καίτοι γ' ἂν που ὀρθὴν δόξαν ἔχῃ, τοῦτο ὃν ὁ ἕτερος ἐπίσταιτο, οὐδὲν χείρων ἡγεμὼν ἔσται, οἰόμενος μὲν ἀληθῆ,

Φρονῶν

φρονεῖν δι μὴ, τῦτ', ἔστιν φρονοῦντας. Μέ. Οὐδὲν γοῦν. Σω. Δόξα ἄρα ἀληθὴς πρὸς ὀρθότητα πράξεως, οὐδὲν χείρων ἡγεμὼν φρονήσεως· καὶ τῦτ' ἔστιν ὃ νῦν δὴ παρελείπομεν ἐν τῇ σοφίᾳ τῆς ἀρετῆς σκοπεῖν, ὁ ποῖόν τι ἔστιν λέγοντες, ὅτι φρόνησις μόνον ἡγεῖται τὰ τῦ ὀρθῶς πράττειν· ἦ δι, ἄρα καὶ δόξα ἦν ἀληθὴς. Μέ. Ἔοικε. Σω. Οὐδὲν ἄρα ἧττον ὠφέλιμόν ἐστιν ὀρθὴ δόξα ἐπιστήμης. Μέ. Τοσοῦτό γε ὦ Σώκρατες. ἃ μὲν νῦν ἐπισκοπεῖς ἔχων, ἀεὶ ἂν ἐπιτυγχάνοι· ὁ δὲ πρὶν ὀρθὴν δόξαν· ὅταν μὲν ἀεὶ ἐπιτυγχάνοι, τότε κ' οὔ. Σω. Πῶς λέγεις; ὁ ἀεὶ ἔχων ὀρθὴν δόξαν οὐκ ἀεὶ τυγχάνοι ἂν ὀρθὰ βουλεύων; Μέ. Ἀνάγκη μοι φαίνεται· ὥστε θαυμάζω ὦ Σώκρατες, δι' ἣν οὕτως ἔχοντος ὅλη δή ποτε πολὺ τιμιωτέρα ἐπιστήμη τῆς ὀρθῆς δόξης· καὶ διὰ τί δὴ μὲν, ἐστὸν τὸν δι, ἕτερόν ἐστιν αὐτῶν. Σω. Οἶσθα οὖν διότι θαυμάζοις, ἢ ἐτί σοι εἴπω. Μέ. Παύ γ' ἐπί. Σω. Ὅτι σοῖς ἀνδριάντων ἀγάλμασι οὐ προσέσχηκας τὸν νοῦν. ἴσως δι οὐδ' ἔστι παρὰ μῖν. Μέ. Πρὸς τί δὴ τῦτ' λέγεις. Σω. Ὅτι καὶ ταῦτα ἐὰν μὲν μὴ δεδεμένα ᾖ, ἀποδιδράσκει καὶ ἀποπτύεται· ἐὰν δι δεδεμένα, παραμένει. Μέ. Τί οὖν δή. Σω. Τῶν ἐκείνου ποιημάτων, λιλυμένον μὲν ἐκτῆσθαι οὐ πολλῆς τινος ἄξιόν ἐστι ἴσως μῖν, ὡς περ ἀποπίτνων ἄνθρωπον· οὐ γὰρ παραμένει· δεδεμένον δὲ πολλοῦ ἄξιον. παύν γὰρ καλὰ τὰ ἔργα ἐστί. πρὸς τί δ' ἂν δή λέγω ταῦτα. πρὸς τὰς δόξας τὰς ἀληθεῖς· καὶ γὰρ αἱ δόξαι αἱ ἀληθεῖς ὅσον μὲν αὖ χρόνον παραμένωσι, καλὸν τὸ χῦμα· καὶ πάντα τἀγαθὰ ἔργάζονται· πολλὰ δι χρόνον οὐκ ἐθέλουσι παραμένειν· ἀλλὰ ἀποπτύουσιν ἐκ τῆς ψυχῆς τῦ ἀνθρώπου· ὥστε οὐ πολλοῦ ἄξιαί εἰσιν ἕως ἄν τις αὐτὰς δήσῃ αἰτίᾳ λογισμῷ. τῦτο δ' ἐστὶν μένων ἐταῦ ριανάμνησις ὡς εἰ ῥηθὲν ἡμῖν ὡμολόγηται. ἐπειδὰν δι δεθῶσι, πρῶτον μὲν ἐπιστῆμαι γίγνονται· ἔπειτα μένιμοι. καὶ διὰ ταῦτα δὴ τιμιώτερον ἐπιστήμη ὀρθῆς δόξης ἐστί· καὶ διαφέρει δεσμῷ ἐπιστήμη ὀρθῆς δόξης. Μέ. Νὴ τὴν Λία ὦ Σώκρατες ἔοικε ὡσαύτως τινί. Σω. Καὶ μὴν καὶ ἐτῳοῦς οὐκ εἰδὼς λέγω. ἀλλὰ εἰκάζω. ὅτι δὲ ἔστι τἄλλοιον ὀρθὴ δόξα καὶ ἐπιστήμη, οὐ πάνυ μοι δοκῶ τῦτο εἰκάζειν· ἀλλ' εἷς δή τι ἄλλο φαίλω ἂν εἰδείην, ὀλίγα δ' ἂν φαίλω, οὐ δ' οἷόν τε καὶ τῦτο ἑκόντων θέντα ἂν ἓν δεῖξαι.

Μέ. Καὶ ὀρθῶς γε ὦ Σώκρατες λέγεις. Σω. Τί δι τόδε οὐκ ὀρθῶς. ὅτι ἀληθὴς δόξα, ἐπειδὰν μόνον ὀρθὸν ἡγήσηται τῆς πράξεως, οὐδὲν χεῖρον ἀποτελεῖται ἢ ἐπιστήμη.

Μέ. Καὶ τῦτο δοκεῖς μοι ἀληθῶς λέγειν. Σω. Οὐδὲν ἄρα ὀρθὴ δόξα ἐπιστήμης χεῖρον οὐδὲ ἧττον ὠφελίμη ἔσται εἰς τὰς πράξεις. οὐ δὲ αὖτε ὁ ἔχων ὀρθὴν δόξαν, ἢ ὁ ἐπιστήμων. Μέ. Ἔστι ταῦτα. Σω. Καὶ μὴν ὅγε ἀγαθὸς αὖτε, ὠφέλιμος ἡμῖν ὡμολόγηται εἶναι. Μέ. Ναί. Σω. Ἐπειδὴ τοίνυν οὐ μόνον διὰ ἐπιστήμην ἀγαθοὶ ἄνδρες ἂν εἶεν, καὶ ὠφέλιμοι ταῖς πόλεσιν ἔσονται, ἀλλὰ καὶ διὰ ὀρθὴν δόξαν, τούτων δὲ οὐδέτερον φύσει ὄντι τοῖς ἀνδράσι, ἄτε ἐπιστήμη, οὔτε δόξα ἀληθὴς, οὔτ' ἐπίκτητα, ἢ δοκεῖ σοι φύσει ὁ ποτερονοῦν αὐτῶν εἶναι; Μέ. Ἀχ ἔμοιγε. Σω. Οὐκοῦν ἐπειδὴ οὐ φύσει, οὐ δὲ διὰ ἀγαθοὶ φύσει ἦσαν ἄν. Μέ. Οὐ δῆτα. Σω. Ἐπειδὴ δέ γε οὐ φύσει ἐσκοποῦμεν, εἰ μαθητὸν ἀρετὴ ἐστὶν διδακτόν ἐστι; Μέ. Ναί. Σω. Οὐκοῦν διδακτὸν ἔδοξεν εἶναι, εἰ φρόνησις ἀρετή; Μέ. Ναί. Σω. Καὶ εἴγε διδάσκαλον εἴη, φρόνησις ἂν εἴη· εἰ δὲ μὴ, οὔ. Μέ. Οὕτως. Σω. Ἆρα μὴν διδασκάλους ἐστὶν ἢ οὐκ ἔστιν; μι. Οὔτως. Σω. Ἀλλὰ μὴν ὡμολογήκαμεν μὴ εἶναι αὐτῦ διδασκάλους. μί. Ἔστι ταῦτα. Σω. Ὡμολογήκαμεν ἆρα μή τε διδακτὸν αὖτε μή τε φρόνησιν εἶναι; μί. Παύ γε. Σω. Ἀλλὰ μὴν ἀγαθόν γε αὖτε ὡμολογοῦμεν εἶναι; μί. Ναί. Σω. Ὠφέλιμον δὲ καὶ ἀγαθὸν εἶναι ἐν ὀρθῶς ἡγούμενον; μί. Παύ γε. Σω. Ὀρθῶς δέ γε ἡγεῖσθαι, δύο ὄντα ταῦτα μόνα. δόξαν τε ἀληθῆ καὶ ἐπιστήμην, ἃ ἔχων ἄνθρωπος ὀρθῶς ἡγήσεται. τὰ γὰρ ἄφρ τύχης γιγνόμενα, οὐκ ἀνθρωπίνῃ ἡγεμονίᾳ γίγνεται. ᾧ δὲ ἄνθρωπος ἡγεμὼν ἔστιν ἐκεῖ τὸ ὀρθὸν, δύο ταῦτα δόξαν ἀληθῆ καὶ ἐπιστήμην. μί. Δοκεῖ μοι οὕτως. Σω. Οὐκοῦν ἐπειδὴ οὐ διδακτόν ἐστιν, οὐδ' ἐπιστήμη δὴ ἐπιγίγνεται ἡ ἀρετή. μί. Οὐ φαί-

κται Σω. Δυοῖν αὖπερ ὄντοιν ἀγαθοῖν καὶ ὠφελίμοιν, ἢ μὴ ἕτερον ἀποτελοῦται· ἢ οὐκ ἂν εἴη σὸ πολιτικῇ πράξει, ἐπιστήμῃ γε μόνον. Μέ. Οὔ μοι δοκεῖ. Σω. Οὐκ ἄρα σοφία γε οὐδὲ σοφοὶ ὄντες οἱ τοιοῦτοι ἄνδρες ἀγαθοὶ ταῖς πόλεσιν εἰσὶ μόνοι· διὸ συκλίας τε· καὶ οὓς αὖ τι οὗτος ἔφη ἕλεγε. διὸ καὶ οὐχ οἷοί τε ἄλλους ποιεῖν τοιούτους οἷοι αὐτοί εἰσιν. ἅτε οὐ διὰ τέχνην ὄντες τοιοῦτοι. Μέ. Ἔοικεν οὕτως ἔχειν ὦ Σώκρατες ὡς λέγεις. Σω. Οὐκοῦν εἰ μὴ ἐπιστήμη, δόξα ἀνδρὶ ἀγαθῷ πολιτικῷ γίγνεται· ἢ οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες χρώμενοι, τὰς πόλεις ὀρθοῦσιν, οὐδὲν διαφέροντες ἔχοντες πρὸς φρονῆσιν, ἢ οἱ χρησμῳδοί τε καὶ οἱ θεομάντεις· καὶ γὰρ οὗτοι λέγουσι μὲν ἀληθῆ καὶ πολλά· ἴσασι δὲ οὐδὲν ὧν λέγουσι. Μέ. Κινδυνεύει οὕτως ἔχειν. Σω. Οὐκοῦν ὦ μείων ἄξιον τούτους θείους καλεῖν οὓς ἄνδρας οἳ πρὸς νοῦν μὴ ἔχοντες, πολλὰ καὶ μεγάλα κατορθοῦσιν ὧν πράττουσι καὶ λέγουσι. Μέ. Ταύτα γε. Σω. Ὀρθῶς ἂν καλοῖμεν θείους τε οὓς νῦν δὴ ἐλέγομεν χρησμῳδοὺς καὶ μάντεις καὶ τοὺς ποιητικοὺς ἅπαντας· καὶ τοὺς πολιτικοὺς οὐχ ἥκιστα τούτων φαῖμεν ἂν θείους τε εἶναι καὶ ἐνθουσιάζειν ἐπὶ πνοῦς ὄντας καὶ κατεχομένους ἐκ τοῦ θεοῦ ὅταν κατορθῶσι λέγοντες πολλὰ καὶ μεγάλα πράγματα μηδὲν εἰδότες ὧν λέγουσι. Μέ. Ταύτα γε. Σω. Καὶ αἱ γυναῖκες δή που ὦ μείων τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας, θείους καλοῦσι. καὶ οἱ Λάκωνες ὅταν τινὰ ἴδωσιν ἀγαθὸν ἄνδρα, θεῖος αὐτὸν φασὶ οὗτος. Μέ. Καὶ φαίνονταί γε ὦ Σώκρατες ὀρθῶς λέγειν· καίτοι ἴσως αὐτοῖς ὅδε σοι ἄχθεται λέγοντι. σω. Οὐδὲν μέλει μοι γε. τούτῳ μὲν ὦ μείων καὶ αὖθις διαλεξόμεθα· σὺ δὲ νῦν ἡμῖν σὺ παντὶ τῷ λόγῳ τούτῳ καλῶς ἐζητήσαι μέ τε καὶ ἐλέγομεν, ἀρετὴ αὖ ἔστι οὔτε φύσει οὔτε διδακτόν· ἀλλὰ θεία μοίρᾳ παραγίγνεται ἑκατέρα οἷς ἂν παραγίγνηται. εἰ μή τις ἔστι τοιοῦτος τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν, οἷος καὶ ἄλλον ποιῆσαι πολιτικόν. εἰ δὲ ἔστι ὁμοῦ αὖ οὗτος λέγεται τοιοῦτος οἷος ζῶσιν, οἵ τ' ἔφη ὄμπνοι οἷ τοῖς τε θνητοῖσιν ἦν τετιμῆσθαι ἔστιν. λείπει περὶ αὐτοῦ ἕνα οἷος πέφυκεν τῶν ἀνθρώπων· τοῦτο δὲ, σκιὰ ἀν εἴη σκοπεῖν. καὶ ἦν αὖ καὶ ἡμῖν οὗτος τοιοῦτος. ὡς τῷ παρὰ σκιὰς, ἀληθὲς αὖ πρᾶγμα εἶναι πρὸς ἀρετήν. Μέ. Κάλλιστα δοκεῖς μοι λέγειν ὦ Σώκρατες. σω. Ἐκ μὲν τοίνυν τούτου τοῦ λογισμοῦ ὦ μείων, θεία μοίρᾳ ἡμῖν φαίνεται παραγίγνεσθαι ἡ ἀρετὴ οἷς παραγίγνεται. ἢ δὲ σαφὲς περὶ αὐτοῦ, εἰσόμεθα τότε, ὅταν πρὶν ᾧ πνοῦ τρόπῳ τοῖς ἀνθρώποις παραγίγνεται ἡ ἀρετὴ, πρόσθεν ἐπιχειρήσωμεν αὐτὸ καθ' αὑτὸ ζητεῖν τί ποτ' ἐστὶν ἀρετή· νῦν δ' ἐμοὶ μὲν ἄρκει ποὺ ἰέναι. σὺ δὲ ταῦτα ἅπερ αὐτὸς πέπεισαι, πεῖθε καὶ τὸν ξένον τόνδε αὖθις, ἵνα πρόσθεν ἦ. ὡς ἐὰν πείσῃς ἕξεις, ἕξειν ὅτι καὶ ἀθηναίους ὑπάσεις.

Τέλος μείωνος, ἢ περὶ ἀρετῆς.

ΙΠΠΙΑΣ ΜΕΙΖΩΝ, Η ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΛΟΥ ΑΝΑΤΡΕΠΤΙΚΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ. ΙΠΠΙΑΣ.

Σω.

Πάλαι ὁ καλὸς τε καὶ σοφὸς ὡς ἡμῖν χρόνου ἡμῶν κατῆρας ὡς τὰς Ἀθήνας. Ἱπ. Οὐ γὰρ ἔλαθ' ὦ Σώκρατες· ἡ γὰρ ἥλιος ὀπίσω ἔτι ἐστὶν διαπράξασθαι πρός τινα τῶν πολιτῶν, καὶ οὐδὲ πρῶτον ἐμὲ ἦλθε τῶν πολιτῶν. ἀεὶ γὰρ ἡμῖν ἐστὶν καὶ ἄσχολον ἐκαστοτὲ ἐν τοῖς λόγοις οἷς ἂν παρὰ τῶν πολιτῶν ἐκάστου λέγωσι. πολλάκις μὲν οὖν ἦλθον εἰς ἄλλας πόλεις ἐπὶ σοφίᾳ· πλεῖστα δὲ πολὺ πλείστων καὶ μεγίστων εἰς τὴν Λακεδαίμονα. διὸ δὴ καὶ σὺ ὁρῶ τᾶς, οὐ θαμίζω εἰς τούσδε τοὺς τόπους. Σω. Τοιοῦτον μέν τοι ἔστι πάσχειν, ἐν τῇ ἀληθείᾳ σοφόν τε καὶ πλούσιον ἄνδρα εἶναι. σὺ γὰρ καὶ ἱκανὸς εἶ παρὰ τῶν νέων πολλὰ χρήματα λαμβάνειν, ἐπὶ πλείω ὠφελεῖν ὧν λαμβάνῃς· καὶ

καὶ αὖ δημοσίᾳ πλὴν σαυτῆ πόλιν ἱκανὸς βοηθεῖν· ὥς ποθ' ἡμῖν μέλλοντα μὴ πραγματαφρονίσασθαι· ἀλλ' ἀβούλως ἐμπεσεῖν εἰς τοῖς πολλοῖς· ἀτὰρ ὦ Ἱππία τί ποτε δ' αὖ πόνηρόν ἐστι τὸ παλαιοὺς ἐκείνους, ὧν ὀνόματα μεγάλα λέγεται ἐν τῇ σοφίᾳ, πεπαικότα καὶ βίαιον, καὶ τῶν ἀμφὶ τὴν μελέσιον θαλῆν, μὴ ἔτι τῶν ὕστερον μέχρις Ἀναξαγόρου, ὡς ἔπος εἰπεῖν τοὺς πολλοὺς αὐτῶν φαίνεται ἀπράγμονας τῶν πολιτικῶν πράξεων. Ιπ. Τί δ' οἴει ὦ Σώκρατες ἄλλο γε ἢ ἀλαζόνας ἔσεσθαι καὶ οὐχ ἱκανοὺς ἡβηκέναι φρονίσει ἐμαυτῷ ἀμφότερα τά τε κοινὰ καὶ τὰ ἴδια. Σω. Ἦ οὖν πρὸς θεῶν ὡς πολλαὶ τέχναι ἐπιδεδώκασι, καὶ εἰσὶ παρὰ τοὺς νῦν δημιουργοὺς οἱ παλαιοὶ φαῦλοι, οὕτω καὶ νῦν ὑμετέραι νῦν τῶν σοφιστῶν τέχναι ἐπιδεδωκέναι φῶμεν. καὶ ἔστιν τῶν ἀρχαίων τοὺς τοῖσδε νῦν σοφίᾳ φαύλους πρὸς ὑμᾶς; Ιπ. Ναὶ μὰ οὖν ὀρθῶς λέγεις. Σω.

Εἰ οὖν τῶν ὑμῶν ὦ Ἱππία ὁ ζῆλος αἰσχύνῃ, γέλωτ' αὖ ὄφλει πρὸς ὑμᾶς· ὥς ποθ' καὶ τὸν Λακεδαιμόνιον φασὶν οἱ σοφισταὶ τὸ ποιεῖν· εἰ γυμνόμενος διαιοῦτ' ὀρχήσαιτο, δικαίως ἂν ἀφ' ὧν νοῦν μὴ ἔχοι, καταγέλαστον αὖ εἶναι. Ιπ. Ἔστι μὲν ταῦτα ὦ Σώκρατες οὕτως ὡς σὺ λέγεις· ἔοικα μέντοι γε ἐγὼ τοὺς παλαιούς τε μὴ προτέρους ἡμῶν, προτέρους τε μὴ μᾶλλον ἐγκωμιάζειν ἢ τοὺς νῦν· ἀλλὰ βουλόμενος μὲν φθόνου τῶν ζώντων φοβούμενος δὲ μᾶλλον τῶν τε τελευτηκότων. Σω. Καλῶς γε σὺ ὦ Ἱππία νομίζων τὸ καὶ διαιοῦσθαι, ὡς ἔμοιγε δοκεῖς. συμμαρτυρῆσαι δέ σοι ἔχω, ὅτι ἀληθῆ λέγεις· καὶ τῷ ὄντι ὑμῶν ἐπιδέδωκεν ἡ τέχνη πρός γε καὶ τὰ δημόσια πράττειν δύνασθαι μετὰ τῶν ἰδίων. Γοργίας τε γοῦν οὗτος ὁ Λεοντῖνος σοφιστὴς, ἀδύνατος ἀφίκετο δημοσίᾳ σῖτον θέσθαι πρεσβεύων· ὡς ἱκανώτατος ὢν Λεοντίνων τὰ κοινὰ πράττειν· καὶ οὗτε τῷ δήμῳ εἴδοξεν ἀρίστα εἰπεῖν, καὶ ἰδίᾳ ἐπλούτει πολλὰ ποιούμενος, καὶ σωθεὶς οἴκοις, χρήματα πολλὰ ἐργάσατο· καὶ ἔλαβεν ἐκ τῆσδε τῆς πόλεως· ἃ δὲ βούλεται ὁ ἡμέτερος ἑταῖρος πρόδηλος ὅτος φαλλάκης μὲν καὶ ἄλλοτε δημοσίᾳ ἀφίκετο, ἀτὰρ τὰ τελευταῖα οὐδαμοῦ ἀφικόμενος, δημοσίᾳ ἐκκλέπτων τ' εἰς τῇ βουλῇ, πάνυ ἀβούλως· καὶ ἰδίᾳ ἐπλούτει ποιούμενος, καὶ οἴκοις σωθείς, χρήματα ἔλαβε θαυμαστὰ ὅσα· τῶν δὲ παλαιῶν ἐκείνων, οὐδεὶς πώποτε ἐξίωσεν ἀργύριον μισθὸν πράξασθαι· οὐδ' ἐπλούτει ποιήσασθαι οὐδὲ ποιεῖσθαι· ἀθρόως τῆς ἑαυτῶν σοφίας· οὕτως ἦσαν ἀνόητοι καὶ ἠλιθίως αὐτοὺς ἀργύριον οὐ πολλοῦ ἄξιον ἐπιβούτων δ' ἐμοὶ τούτων πολὺ ἀργυρίου ἀξιώτερος ἐμαυτῷ σοφίας ἔργασται, ἢ ἄλλος δημιουργὸς ἀφ' ἧς τινος τέχνης· καὶ ἔτι πρότερος τούτων πραγματόρεως. Ιπ. Οὐδὲν γοῦν ὦ Σώκρατες δεῖται τῶν καλῶν τοῦδε ἔγωγε· εἰ δ' ἐλεύσῃ ὅσον ἀργύριον ἔργασομαι ἐγὼ, θαυμάσεις αὖ· μὴ τὰ μὲν ἄλλα, ἐῶ· ἀφικόμενος δέ ποτε εἰς Σικελίαν, πρωταγόρου αὐτοῦ δεῖται ἐπιδημοῦντος μὴ δυσθυμοῦντος μὴ πρεσβυτέρου ὄντος· καὶ πολὺ νεώτερος ὢν αὐτοῦ λίγῳ χρόνῳ πάνυ πολλοὺ ἢ πεντήκοντα μνᾶς ἐργασάμην μὴ ὥς γε χωλεῖον πάνυ σμικροῦ ἐνυκοῦ, πολλοῦ ἢ ἑκατὸν μνᾶς· μὴ ἔστιν ἐλθὼν οἴκαδε φέρων τῷ πατρὶ ἔδωκα, ὥστε ἐκεῖνον μὴ τοὺς ἄλλους πολίτας, θαυμάζειν τε καὶ ἐκπλήττεσθαι· μὴ γοῦν τε δῆμαι ἐμοὶ πολλοὺ χρήματα ἐργάσασθαι ἢ ἄλλους ἴσως δύο οὕς ἔγωγε Σοφιστῶν. Σω. Καλόν γε δὴ Ἱππία λέγεις μὴ μίαν τινὰ μέρειον σοφίαν· ἧς τε σαυτῷ, μὴ τῶν νῦν αὖθ' πρὸς τοὺς ἀρχαίους ὅσον διαφέρουσι· τὸ δὲ προτέρους τοῦδε ἀναξαγόρου λέγεται πολλὰ μανθάνειν κατὰ τὸν σὸν λόγον· τοὐναντίον δ' αὖ ἀναξαγόρᾳ φασὶ συμβῆναι, ὃ ὑμῖν· κατελειφθότων γὰρ αὐτῷ πολλῶν χρημάτων, κατημέλησε καὶ ἀπολέσαι πάντα· οὕτως αὖ ἦν αὐτὰ σοφίζεσθαι· λέγουσι δὲ μὴ τοῦδε ἄλλων τῶν παλαιῶν ἴδρα θιαῦται· ἔστιν μὲν αὖ μοι δοκεῖς καλόν τι μέρειον ἀποφαίνειν τοῦδε σοφίαν· τῶν νῦν πρὸς τοὺς προτέρους· μὴ πολλοῖς σωθεῖσι· ὅτι ἦν σοφὸν, αὐτὸν αὐτῷ μάλιστα δεῖ σοφὸν εἶναι· τοῦτου δ' ὅρος ἐστὶν ἁπλοῦς ὃς αὖ πλεῖστον ἀργύριον διώσεται· μὴ ταῦτα μὲν ἱκανῶς ἐχέτω· τόδε δέ μοι ἐπί· σὺ αὐτὸς πόθεν πλεῖστον ἀργύριον ἐργάσω τῶν φίλων εἰς ἃς ἀφικοῦ, ἢ ὅλον ὅλε ἐκ λακκοδαίμονος· οὕτω ποθ' καὶ πλεισταχοῦ ἀφίξεαι. Ιπ. Οὔ μὰ τὴ δία ὦ Σώκρατες. Σω. Πῶς φῄς· ἀλλ' ἐλάχιστον; Ιπ. Οὐδὲν μὲν οὖν γε παρά γε πώ ποτε. Σω. Τόδε λέγεις μὴ θαυμαστὸν ὦ Ἱππία· καί μοι ἐ-

τὶ πότερον ἡ σοφία ἢ σὺ οὐκ οἶκ τοὺς σωόντας αὐτῇ μὴ μανθάνοντας ἐς αὖθις βελ τίους ποιεῖν; ΙΠ. καὶ πολύ γε ὦ σώκρατες. ΣΩ. Ἀλλ' τοὺς μὲν ἐννενέων ὑᾶς δὶ ὅς τι ἦθα ἀμείνους ποιῆσαι. τῶν δὲ σαρμακῶν, ἠλιώκτεις; ΙΠ. ΡΟλλοῦ γε δέω. ΣΩ. Ἀλλὰ δῆτα σικελιῶτῃ μὴ ἐπιθυμοῦσιν ἀμείνους γίγνεσθαι, λακεδαιμόνιοι δ' οὖ. ΙΠ. ΡΑΪΤΩΣ που ὦ σώκρατες ὑ λακεδαιμόνιοι. ΣΩ. Ἐρ' ὃν χρημάτων ὠόλεία ἔφυ γον πὼ ζωὴ ὁμιλίας; ΙΩ. οὐ δῆτα. ἐπεὶ ἱκανὰ αὐτοῖς ἦν. ΣΩ. Τί δῆτ' ἂν ἔτι ὅ,τι ἐπιθυμοῦντες ὑ ἔχοντες χρήματα, ὑ σοῦ δεωσαμέν τὰ μέγιστα αὐτοὺς ὠφελῆσ, οὐ πλήρωσι ἀργυρίου ἀπίπτωσαν, ἀλ' ἐκείνο μᾶν μὴ λακεδαιμόνιοι σοῦ ζήλπον αὖ παιδεύσειαν τοὺς αὐτῶν παῖδας, ἢ οὐ φῶμεν, οὕτω ὑ σὺ συγχωρεῖς; ΙΠ. οὐ δ' ὁπωσῖοῦν. ΣΩ. ΡΟΤΕΡΟΝ ἔν τοὺ νέους οὐχ ἥδιός τ' ἦθα πείθειν ὠ λακεδαίμονι ὡς σὺ σωόντας πλέον αὖ ἢ ἀργυρίῳ ἐπίστασθαι, ἢ τοῖς ἑαυτῶν, ἢ τοὺς ἐκείνων πατέρας ἢ ἄλλους πείθειν ὅτι σοὶ χρὴ παραδίδόναι μᾶλλον, ἢ αὐτοὺ ἐπιμελεῖσθαι, ἐᾶν δέ τι τῶν ὑῶν κήδονται. οὐ γοῦν που ἐφθόνουν γε τοῖς ἑαυτῶ παισὶν ὡσ βελτίστοις γενέσθαι. ΙΩ. Οὐκ οἶμαι ἔγωγε φθονεῖν. ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν δύνομές γ' ἢ λακεδαίμων. ΙΩ. ΡΩς γοῦν οὔ; ΣΩ. Ἐν δέ γε ταῖς δύνομοις πόλεσι, ζμιώτατον ἐν ἀρετῇ. ΙΩ. Ναὶ μὰ. ΣΩ. Σὺ δὲ ταύτην παραδίδόναι ἄλλῳ κήλλει αὖῶν ἐπίστασαι. ΙΩ. καὶ πολύ γε ὦ σώκρατες. ΣΩ. Ο'ΐῶν κήλλει ἐπιστάμενος ἐπιτρέπειν παραδίδόναι, ἆρ' οὐκ αὖ ἐθελοπαλία τῆς ἐμαθδς μάλιστα τιμῶτο. ὑ πλεῖστα χρήματα λαμβάνοι, ὑ ἄλλο,δι ὅπου τῦτο ποιοῦσα ζοιτο; ΙΩ. Εἰκός γε. ΣΩ. Ο δὴ δυνάμενος παραδίδόναι τὰ πλείστου ἄξια μαθήματα εἰς ἀρετὴν; οὐκ αὖ λακεδαίμονι μάλιστα τιμήσειε, ὑ πλεῖστα ἄργύρια καὶ χρήματα αὖ ζοῦλητ. ὑ οὐ ἄλλη πόλει ἢ ζις τ' ἐμυτίλων δύνομεῖτ, ἀλλ' οὐ σικελίᾳ ὦ ἐκεῖσε ἰόντε μᾶλλον ὑ οὐ ἐννεῦ, ταῦτα πειθώμεθα ὦ ἐπόα. ἐαὐ γὰ σὺ κελεύῃς, πειστέον. ΙΠ. Οὐ γὰ παίζιον ὦ σώκρατες λακεδαιμονίοις κινεῖν τὸν νόμον. ὁ δ' ἔᾶ τὰ ἐωθότα παιδεύειν τὸν ὑᾶς. ΣΩ. ΡΩς λέγεις; λακεδαιμονίοις οὐ παίζιον ὀρθῶς πράττειν. ἀλ' ζαμαρτάνειν; ΙΠ. Οὐκ αὖ φαίην ἔγωγε ὦ σώκρατες. ΣΩ. Οὐκοῦν ὀρθῶς αὖ πράττοιεν. βέλτιον ἀλλὰ μὴ χεῖρον παιδεύοντες τὸν νέους; ΙΩ. Ὀρθῶς. ἀλλὰ ξενικὼ παίδευσιν ἀνόμιμον αὐτοῖς παιδεύειν. ἐπεὶ δ' ἦθι ἔστ' ἄν τις ἄλλος ἐκεῖθεν χρήματα ἔλαβε πώ ποτε δ παιδεύσει, ὑ ἐμὲ αὖ λαβεῖν πολὺ μάλιστα. χαίρουσι γοῦν ἀκούοντες ἐμοῦ ὑ ἐπαινοῦσιν. ἀλ' ὃ λέγω, οὐ νόμος. ΣΩ. Νόμον δὲ λέγεις δ' ἔστ πόλεως βλάβην πόλεως ἢ, ἢ ὠφέλειαν. ΙΠ. Τί δῆτ μὴ δῖμαι ὠφελείας εἶναι. εἰ ὅτι ὑ βλάπτ ἐαὐ κακῶς τιθῆ ὁ νόμος. ΣΩ. Τί δὲ οὐχ ὡς ἀγαθὸν μέγιστον πόλ πίθωτ τὸν νόμον οἱ τιθέμενοι, ὑ αὖθι ὕστερον μᾶ δύνομίας ἀλιώκτον οἰκεῖν; ΙΠ. Ἀληθῆ λέγεις. ΣΩ. Ὅταν αὖρα ἀγαθοῦ ἀμαρτάσιν οἱ ἐπιχειροῦντες τὸν νόμας τιθέναι νομίμου τὸ ὑ νόμε ἁμαρτήκασιν, ἢ πῶς λέγῃς. ΙΩ. τῷ μὲ ἀκριβῆ λόγῳ ὦ σώκρατες οὕτως ἔχει. οὐ μέν τοι ἐώθασιν αὖοι ἐνομάζειν ὕτω. ΣΩ. ΡΟΤΕΡΟΝ ὦ ἐπόα οἱ εἰδότες ἢ οἱ μὴ εἰδότες. ΙΠ. Οἱ πολλοί. ΣΩ. Εἰσὶ δ' ἄρ' οἱ εἰδότες πλῆθος οἱ πολλοί; ΙΠ. Ἥδῆτα. ΣΩ. Ἀλλὰ μήν που οἵγ' εἰδότες, τὸ ὠφελιμώτερον ἢ αὖ ὠφελιμώτερα νομιμώτερον ἡγοῦνται τῇ ἀληθείᾳ πᾶσιν ἀνθρώποις. ἢ οὐ συγχωρεῖς. ΙΠ. Ναὶ συγχωρῶ. ὅτι γε τῇ ἀληθείᾳ. ΣΩ. Ἀκοῦν ἔστι γε ὑ ἔχει ὅπως, ὡς οἱ εἰδότες ἡγοῦνται. ΙΠ. Ναὶ γε. ΣΩ. Ἔστι δέ γε λακεδαιμονίοις ὡς σὺ φῂς, ὠφελιμώτερον πὼ ὑπὸ σοῦ παιδεύσειν ξενικὼ ὄντα παιδεύειν μᾶλλον ἢ πὼ ἐπιχωρίαν. ΙΠ. Καὶ ἀληθῆ γε λέγω. ΣΩ. Καὶ ἆ ὅτι τὸ ὠφελιμώτερα νομιμώτερά ὑ ἐᾶν λέγειν δ' ἐπόα. ΙΠ. Εἶ που χάρ. ΣΩ. Κατὰ τὰ σὸν αὖρα λόγον τοῖς λακεδαιμονίων ὑέσιν ὑπὸ ἱππίᾳ παιδεύειν νομιμώτερόν ἔστιν ὑῶ ἢ τὰ πατρῶον, αὐομώτερον. ἐπεὶ ὃ τῷ ὄντι ὑπὸ σοῦ πλέον ὠφεληθήσονται. ΙΠ. Ἀλλὰ μὲν ὠφεληθήσονται ὦ σώκρατες. ΣΩ. Ραρανομοῦσιν αὖρα λακεδαιμόνιοι ἀδιδόντες σοι χρυσίον ὑ ἐπιδέποντες τὸν αὐτὰ ὑᾶς. ΙΠ. Συγχωρῶ ταῦτα. δοκεῖς γάρ μοι τὰ λόγον πρὸς ἐμοῦ λέγειν. ὑ ἀλοί με δεῖ αὐτῷ σαν ζυῦαι. ΣΩ. Ραρανόμως μὴ δὴ ὦ ἐπόα ζητῶν τὸν λακωνικὸ ἀνερίσκομεν. ὑ ταῦτ' ἐς τὰ μέγιστα τῶν νο-

μιμα πάτρια

μεμωτάρους δοκοῦντας ἢ. ἱππικοῦσι δὲ δὴ σοι πρὸς θεῶν ὦ ἱππία μὴ χαίρουσιν ἀκούοντες ᾧα, ἢ ὅπλον δή ὅτι ἱκανὰ σὺ κρίνεις ἐπίστασαι τὰ ἅρματα τὰ μὴ τοὺς οὐρανία πάνυ. ἵπ. Οὐ δῆτα πώποτε ταῦτά γε οὐδὲ μὴ χρήσομαι. Σω. Ἀλλὰ τί γεωμετρίας τί χαίρουσιν ἀκούοντες; ἵπ. ἴσθι μὲν δὴ ἐπεὶ οὐδὲ ἀριθμὸν ἐκείνων γε ὡς ἔπος εἰπεῖν πολλοὶ ἐπίστανται. Σω. Πολλοῦ ἄρα δέονται περί γε λογισμῶν αἰσχύνεσθαί σε ἐπιδεικνύμενον. ἵπ. Πολλοῦ μὲν οὖν νὴ δία. Σω. Ἀλλὰ δῆτα ἐκεῖνα γε σὺ ἀκριβέστατα ἐπίστασαι ἀνθρώπων διαιρεῖν περὶ τὴν γραμμάτων δύναμιν καὶ συλλαβῶν καὶ ἁρμονιῶν καὶ ῥυθμῶν; ἵπ. Τί ποίων δ' ἂν θαυμάσιε ἁρμονιῶν καὶ γραμμάτων. Σω. Ἀλλὰ τί μὲν δὴ ὃν ἄν ἄλλως σου ἀκροῶντες καὶ ἐπαινοῦσιν. αὐτός μοι ἐπιδείκνυσαι ἐπὶ σεαυτῷ ἔχ ἀνείσκεω. ἵπ. Τί τὸν γοῦν ὦ Σώκρατες τῶν τε ῥητόρων καὶ τῶν ἀνθρώπων. καὶ τῶν καθιστάσιν ἀνδρῶν τὴν πόλεως· καὶ συμβάλλειν πάσης τῆς ἀρχαιολογίας ἥδιστα ἀκροῶντες. ὥς τ' ἔπος εἰπεῖν ἐμαυτὸν ἐκμεμαθηκέναι τε καὶ μεμελετηκέναι πάντα τὰ θαυμάσια. Σω. καὶ μὰ Δία ὦ ἱππία εὖ γε λακεδαιμόνιοι οὐ χαίρουσιν αὐτοῖς ἀνδράσιν οὖσιν ἀγαθοῖς τοὺς ἡμετέρους καταλέγειν. ἐὰν δὲ μὴ, πρᾶγμα αὖ ἔχεις ἐκμαθεῖν. ἵπ. Τί θέον ὦ Σώκρατες ἄπαξ ἀκούσας πιπτάκους τὰ ὀνόματα· ἀπομνημονεύσω. Σω. Ἀλλὰ δῆτα λίαν. ἀλλ' ἐπὶ οὐκ οἶσθ' ὅτι. ἢ μνημονικὸν ἔχεις. ἔστ' ἀνόητον, ὅτι ἐκείνους σοι χαίρουσιν οἱ λακεδαιμόνιοι ἅτε πολλὰ εἰδότι. μὴ χρῶντι ὥσπερ τοῖς πρόσθεν ἀναγκαῖον ἀναίδως μανθάνοντας. ἵπ. Νὴ ναὶ μὰ Δία ὦ Σώκρατες περί γε ἐπιτηδευμάτων καλῶν καὶ ὠφελίμων αὐτό. ἐστι δοκίμασα διεξιών. ἀλλὰ τί νέον ἐπιτηδεύω. ἔστι δ' μοι ἢ αὐτὸ παγκαλον λόγος συγκείμενος· καὶ ἄλλως εὖ διακείμενος καὶ τοῖς ὀνόμασι· πρόχειρα δέ μοι ἔστι καὶ ἀρχὴ τοιαύτη τις ἢ λόγου· ἐπειδὴ ἡ σοφία ἔλεω· λέγω ὁ λόγος ὅτι ποτὲ ὁ λεγόμενος νέστορα ὄρθιον, ποῖά ἔστι καλὰ ἐπιτηδεύματα· ἃ αὖτις ἐπιτηδεύσας νέος ὢν ἀνδρικώτατος γιγνόμενος ταῦτα δὴ λέγειν ἔστιν ὁ νέστωρ καὶ ὑποτιθέμενος αὐτῷ πολλὰ νόμιμα καὶ πάγκαλα· ἢ τοῦ δὴ καὶ ἐκεῖ ἐπιλεξάμην· καὶ οὐθὲν μᾶλλον ἐπιδεικνύμενα ἂν ξένῳ ἀνδρὶ σοφιστῇ σοφῷ φαίης ἂν σοφιστοῦ διδασκαλείῳ. καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ ἄξια ἀκοῆς. ἐλθὼν γάρ μοι οἴκοθεν ἐς ἀπαμέρου· ἀλλ' ὅπως παρίσει καὶ αὖθις καὶ ἄλλοτε ἄξιος. οἵ ἔνιες ἱκανοὶ ἀκούσαντες κεῖναι τὰ λεγόμενα. Σω. Ἀλλὰ ταῦτ' ἔστω αὖθις ἐθέλω ὦ ἱππία· καὶ μέν τοι ξεκχύτημοι ἢ αὐτὸ ἀπόκειται· καὶ δ' μὲ εἰς καλὸν ὑπέμνησας. ὅπως χρὴ δ' τις ὦ ἄριστε εἰς ἀπορίαν μὲ κατέβαλες ἐν λόγοις τισί. τὰ μὲν, φέρε τοι εἰς αἰσχρά· τά δ' ἐπαινοῦντα εἰς καλά. ἔπω πως ὄρθμενος καὶ μάλα ὑβριστικῶς· πόθεν δέ μοι συγχώρησον ὦ Σώκρατες εἶθε ὁ ποῖα καλὰ καὶ αἰσχρά· ἐπεὶ φέρε ἔχεις αὖ εἰπεῖν τί ἔστι ἢ καλόν; καὶ ἐπὶ σὺ πῶ ἐμὴν φαυλότητα, ἀπορέμπω τε καὶ οὐκ ἔχω αὖθ' κατὰ τρόπον ἀποκρίνασθ· ἀπιὼν οὖν ἐκ τ' συνουσίας, ἐμαυθ' τε ὀργιζόμενος καὶ ὠνείδιζον. καὶ ὑπείλουν ὁπότε πρῶτον ὑμῶν τῶν σοφῶν αὐτύχοιμι ἀκούσας καὶ μαθὼν καὶ ἐκμελετήσας ἱκανὰ πολλὰ δ' ἂν ἀρωτήσαντα, ἀναμαχούμενος ἂν λόγοισιν αὖθις οὖν ὁ λέγω, εἰς καλὸν ἥκειν. κοὐκέτι λίαν ἔξουσι καιρὸς αὖθ' ἃ καλόν ὅ, τί ἐστ· καὶ πειρῶμαι ὅτι μάλιστα ἀκριβῶς εἰπεῖν ἀποκρινόμενος μὴ ὀκνηθεὶς ἀλλ' τρόπον αὖθις γίλωτα ἔφλω· διαθεὶς δή που σαφῶς· καὶ σμικρόν που τ' αὖ ἔπι μάθημα· ὧν σὺ τ' φίλων ἐπίστασαι. ἵπ. Σμικρὸν μέντοι νὴ δί' ὦ Σώκρατες, καὶ ἄλυσος ἄξιον ὡς ἔπος εἰπεῖν. Σω. ἐκπλήσιος ἄρα μαθήσομαι· καὶ ἄλυσ μαι ὀκνηλίγχειν ἔμε. ἵπ. ἐθέλεις μέντοι φαῦλ τ' αὖ ἔπι ἐμὸν πρᾶγμα καὶ ἰδιωτικόν. Σω. Εὖ γε νὴ τὸν ἥρω λίσσεις ὦ ἱππία εἰ χειρωσόμεθα τ' ἀσφαλ. ἀτὰρ μή τι κωλύω μεμέμονος ἐκεῖνον ἐαυτοῦ ἀποκρινομένου αὐτὶ λαμβάνωμαι τ' λόγου. ἵνα ὅτι μάλιστα ἐκμελετήσω, ἐνθυμοῦμαι γάρ τι ἔμπειρός εἰμι τ' αὐλητρίων. εἰ ἔν μέτι σοι διαφέρει, ξύλομαι αὐλητικὴν λαμβάνειν ἵνα ἐξέρωμον ἕτερον μάθω. ἵπ. Ἀλλ' αὐτὶ λαμβάνειν. καὶ τ' ὄνου δὴ ἕπου, ἐμοὶ μὲν ἔστι ἢ ῥήτορικὴ. ἀλλὰ καὶ πολὺ τούτου κάλλιστον αὖ ἀποκρίνασθ· ἐπὶ σε διδάξαιμι· ὥστε μηδένα ἀνθρώπων λοιδορεῖσθαί σε ὑβρίζειν. Σω. Φαῦλος εἶ λίσσ. ἀλλ' ἄγ' ἐπειδὴ καὶ σὺ κελεύεις, φέρε ὅτι μάλιστα ἐκεῖνος γνώμενος, πειρῶμαί σε ῥήτορα εἶναι· εἰ τ' δὴ αὐτῷ τ' λόγου ἔσχον ἐπιδείξαις ὃν φὴς τ' ἢ τ' καλῶν ἐ-

πιτηδεύματων ἀκούσας ἐπειδὴ ταῦτα ἐλέγετο αὖ οὐ τῷ ἄλλα πρότερον, ἢ τῷ ἡδονῇ. ἔδοξε γούν μοι τῷ τῷ ἔχει· μὴ ἔποι αὖ ὧδε ἐάσῃ ἐλεῖν, ἀρ' οὐ δικαιοσύνη δίκαιά ἐστιν οἱ δίκαιοι; ἀποκρίνασθαι δὴ ὡς ἐτοίμως ἐκείνου ἐρωτῶντος. Ἱπ. Ἀποκρινοῦμαι ἔμοιγε δικαιοσύνη. Σω. ἀκοῦσον ἔσῃ τι σὺ σοφὸς ἡ δικαιοσύνη. Ἱπ. Πάνυ γε. Σω. ἀκοῦσον μὴ σοφίᾳ οἱ σοφοὶ ἐπὶ σοφοί· μὴ τῷ ἀγαθῷ πάντα τἀγαθὰ ἀγαθά; Ἱπ. Πῶς δ' οὔ; Σω. ἆρ' οὖν τούτοις, οὐκ ἀδύνατον μὴ οὐσί γε. Ἱπ. Ἔστι μέντοι. Σω. Ἆρ' οὖν οὐ μὴ τὰ καλὰ πάντα ἐρῶ καλῷ ἔστι καλά; Ἱπ. Ναὶ τῷ καλῷ. Σω. Ὄνου γοῦν τινι τούτῳ; Ἱπ. Οὐ τι· ἀλλὰ τί γὰρ μέλλει. Σω. Εἰπὲ δὴ ὦ ἑταῖρε Φύσει· τί ἔστι τὸ δὲ καλόν. Ἱπ. Ἄλλο τι ἢν ὃ σώκρατες ὁ τὸ ὁρῶντα ἡδονῇ πυθέσθαι ἢ τί ἔστι καλόν. Σω. Ἆρ' οἶσθα ὅτι τί ἔστι δὲ καλὸν ὦ ἱππία. Ἱπ. μὴ τί διαφθείρει τοῦτ' ἐκείνα. Σω. ἀλλ' οἶσθα; Ἱπ. Οὐκοῦν γε διαφθείρει. Σω. Ἀλλὰ μέντοι σύλλογόν γε σὺ ἡμῖν διδυμεῖον· ὅμως δ' ὦ γαθὲ ἄθρει· ὁρῶντα γούν σε οὐτί ἔστι καλόν· ἀλλ' ὅ, γε ἔστι δὲ καλόν. Ἱπ. Μανθάνω δ' γε θί· μὴ ἀποκρινοῦμαί γε αὐτῷ, ὅτι ἔστι δὲ καλόν· μὴ οὐ μέντοι γε ἐλεγχθῶ· ἴσχυρὸν γὰρ ὦ σώκρατες οὖ ἴσθι, εἰ ἀληθῆ ἀληθῆ λέγειν, παρθένος καλὴ καλόν. Σω. καλῶς γε ὦ ἱππίας νὴ τὸν κύνα μὴ εὐδόξεως ἀποκρίνασθαι· ἄλλό τι οὖν αὖ ἐπὶ σοῦ ἀποκρίνομαι, ὃ ὁρῶντά τε ἀποκεκριμένος ἔσομαι μὴ ὀρθῶς· μὴ οὐ μὴ ἐλεγχθῶ; Ἱπ. πῶς δ' αὖ ὦ σώκρατες; ἐλεγχθήσῃ δ', γε πᾶσι δοκῶ· καὶ πάντες σοι μαρτυρήσουσιν οἱ ἀκούοντες ὅτι ὀρθῶς λέγεις. Σω. Εἶεν πάνυ μὲν οὖν· φθέγξομαι δὴ ὦ ἱππία πρὸς ἐμαυτὸν αἰσχυνόμενος λέγειν· ὁ μὴ, ὁρίσασθαί μοι οὐτωσί πως· ἴσθι μοι ὦ σώκρατες ἀποκρίνασθαι ταῦτα πάντα ἃ φὴς καλὰ εἶναι· εἶναι δ' ἔστιν αὖ τὸ καλὸν, ταύτ' αὖ ἔστι καλά; ἐγὼ δὲ δὴ ὁρῶ ἔτι παρθένος καλὴ καλόν ἐστι, δὴ ταῦτ' αὖ ἔστι καλά. Ἱπ. Οἶσθ' ἂν ἵππ αὖτ' ἐπιχειρήσειν σε ἐλέγχειν ὡς οὐ καλόν ἔστιν ὃ λέγεις; ἢ ἐὰν ἐπιχειρήσῃ, οὐ καταγέλαστον ἔσεσθαι; Σω. Οἶμαι ἐπιχειρήσει ὦ θαυμάσιε, ἃ δ' δὲ δὰ· ἐὰ δ' ἐπιχειρήσας ἔσται καταγέλαστος, αὖ τὸ λέξει. ἄμεινον ὁρᾷ, ἐθέλω σοι λέγειν. Ἱπ. λέγε δή. Σω. ὡς γλυκὺς εἶ φύσει ὦ σώκρατες. θέλω δ' ἴσως καλὴν οὐ καλὸν, ἵνα μὴ ὁ θεὸς οὐ τῷ χρησμῷ ἐπίσῃ· τί φήσομεν ὦ ἱππία. ἄλλό τι φῶμεν μὴ πρὸς ἴσον καλὴν καλῷ ἢ τὴν ἐστὶ καλὸν. πῶς γ' αὖ τολμῶμεν ἕκαστοι ἢ, δ' καλὸν μὲν καλὸν ἢ. Ἱπ. Ἀλλὰ λέγεις ὦ σώκρατες· ἐπεί δοι γε μὴ ὀρθῶς αὖ ὁ θεὸς εἶπ. παγκάλαι ἂν παρ' ἡμῖν ἴσασι γίγνοντ'. Σω. Εἶεν φύσει δή· τί δὲ λύρα καλὴ οὐ καλόν; φῶμεν ὦ ἱππία; Ἱπ. Ναί. Σω. ἐρᾷ γάνυμαι μὲν ἔτ' ἐκεῖνος, ὀρθόν τι δὲ δόξει ἐκ τοῦ δόρυ τε κεμαιρόμενος, ὦ δέλπισε σύ· τί δὲ χύτρα καλὴ, οὐ καλόν αὖ. Ἱπ. Ὦ σώκρατες τίς δ' ἐστὶν ὁ αὖος, ὡς ἀπαλόλυτός τις. ὃς οὕτω φαύλα ἐνόματα ὀνομάζειν καλῶ σε μὴ πράγματα. Σω. τοιοῦτός τις ὦ ἱππία οὐ κομψὸς ἀλλὰ συρφετώδης. οὐδὲν ἄλλο φροντίζων, ἢ ἀληθῆ· ἀλλ' ὅμως ἀποκρίνου τῷ αὐτοῖ μὴ ἴσως προσφαίνομαι. ἔστιν ἡ χύτρα καὶ κεραμευομένη ἔστι τὸ ἀγαθοῦ κεραμέως, λεία μὴ στρογγύλη, μὴ καλῶς ὠπτημένη, δέομαι τ' καλῶν χυτρῶν εἰσί τινες λίθοι, τ' ἐξ χέασ' χωνευσῶν πολυτελεῖς, ἐν τοιαύτην ὁρῶντα χύτραν καλὴν ὁμολογήσειν ἢ. πῶς δ' αὖ φῶμεν καλὸν ὃν μὴ καλὸν ἢ. Ἱπ. ἀληθῶς ὦ σώκρατες. Σω. Οὐκοῦν μὴ χύτρα φύσει καλὴ καλόν; ἀποκρίνου. Ἱπ. Ἀλλ' οὕτως ὦ σώκρατες ἴσχει δοκεῖ. καλὸν μὴ μὴ τὸ σκεῦός ἐστι καλῶς εἰργασμένον· ἀλλὰ δ' ὅλον τὸ ἐπέσινε ἄξιον κεκτῆσθαι ὡς ὂν καλόν, πρὸς ἵππον τε μὴ παρθένον· μὴ τἄλλα πάντα τὰ καλά. Σω. Εἶεν. μανθάνω ὦ ἱππία. ὡς ἆρα χρὴ ἡμᾶς ἀποκρίνεσθαι πρὸς τ' ταῦτα ὁρῶντα. τάδε δ' αἴ τε ἀγνοεῖς ὅτι τὸ τ' ἡρακλείτου δύσκολον ἔχει· ὡς ἆρα πᾶσιν ὁ ἡρακλειτος ἐφάνη σκληρὸς ἀλλῳ γίνεσθαι συμβαλεῖν· μὴ χυτρῶν ἡ καλλίστη, αἰσχρὰ παρθένων γένεσθαι συμβάλλειν ὡς φησιν ἱππίας ὁ σοφός· οὐχ οὕτως ὦ ἱππία; Ἱπ. Πάνυ μὲν οὖν ὦ σώκρατες ὀρθῶς ἀποκρίνει. Σω. Ἄκουε δή· μιᾷ τῷ δὲ δὲ ὅτι φύσει· τί δὲ ὦ σώκρατες τὸ τ' παρθένων γένος, θεῶν γένεσθαι τις συμβάλλει, οὐ ταῦτ' πέπτηται ὅπερ τ' χυτρῶν, τῷ τ' παρθένων συμβαλλόμενον; οὐχ ἡ καλλίστη παρθένος αἰσχρὰ φανεῖται; ἢ οὐ μὴ ἡρακλειτος ταῦτ' τὸ λέγει· ὃν σὺ ἐπάγη· ὅτι αὖ ὁ σοφώτατος πρὸς θεὸν πίθηκος φανεῖται μὴ σοφίᾳ καὶ κάλλει καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν ὁμολογήσομεν

σοι μὴ Ἱππίᾳ τῷ καλλίστῳ παρθένῳ πρὸς θεῶν γένος αἰσχρὰ εἶναι; Ἱπ. Τίς γὰρ
αὖ αὐτεί ποι γε τοῦτ' ὦ Σώκρατες. Σω. Ἦν τοίνυν ταῦτα ὁμολογήσωμεν, γελάσε-
ται τις ὑφ' ὧν ἐρεῖ ὦ Σώκρατες. μέμνησαι γὰρ ὅτι ἠρωτήθης; ἴτω γὰρ φέρε ὅ τι αὖ καλόν
ἐστί ποτ' ἔστιν. ἔπειτα φύσει ἐρωτηθεὶς ἡ καλὸν ἀποκρίνῃ τυγχάνει ὂν ὡς αὐτῷ σ-
φίς οὐδὲν μᾶλλον καλὸν ἢ αἰσχρόν; ἔοικε φύσιν, ἤ τί μοι συμβουλεύεις ὦ φίλε φάναι.
Ἱπ. Τοῦτο ἴτω γε. Σω. Καὶ δὴ πρός γε θεοὺς ὅτι οὐ καλὸν δ' ἀνθρώπειον γένος·
ἀληθῆ ἐρεῖ. εἰ δέ σε ἐρόμην φύσει ἰᾷ ἀρχῆς τί ἔστι καλόν τε καὶ αἰσχρόν, εἴ μοι ἄπρᾳ νεῦ,
ἀποκείνῃ, ἆρα οὐκ ἂν ὀρθῶς ἀποκείνοιο; εἶεν δὴ καὶ δοκεῖ σοι αὐτῷ δ' καλὸν ᾧ πρέπει τὰ
ἄλλα πάντα κοσμεῖται πρέπει καλὰ φαίνεται ἐπεὶ καὶ τῷ προσήκοντι ἑκάστου δ' ἕδος,
τοῦτ' ἔστιν παρθένος, ἢ ἵππος, ἢ λύρα; Ἱπ. Ἀλλὰ μέντοι ὦ Σώκρατες, εἰ ἔστιν γε ζη-
τεῖ, πάντων ἔφασκον ἀποκείνασθαι αὐτῷ τί ἔστι καλὸν ᾧ καὶ τἆλλα πάντα κοσμεῖ-
ται. καὶ προσγιγνόμενον αὐτῷ καλὰ φαίνεται. δύνασθαι οὖν ἔστιν ὁ ἄνθρωπος. καὶ
οὐδὲν ἐπαισχύνεται τοιαῦτα καλῶν κτημάτων λαὸ γοῦν αὐτῷ ἀποκείνῃ, ὅτι τοῦτ' ἔστιν ὃ ῥᾳστᾶς,
ἡ καλὸν οὐδὲν ἄλλο ἢ χρυσός, ἀποῤῥίσει· καὶ οὐκ ἐπιχειρήσει σε ἐλέγχειν· ἴσμεν γάρ
που πάντες· ὅ τι ὅπου ἂν ἔνῃ προσγίνεται, καὶ πρότερον αἰσχρὸν φαίνεται, καλὸν
φανῆναι χρυσῷ γε κοσμηθέν. Σω. Ἔπειτα ἐὰν τοῦτο ἀσμενὼς ὦ Ἱππία ὡς ῥᾴτλιός ἐ
στι· καὶ οὐδὲν ῥᾳδίως ἀποδεχόμενος. Ἱπ. Τί οὖν ἔστιν ὦ Σώκρατες· ἡ γὰρ ὀρθῶς
λεγόμενον, ἀνάγκη αὐτῷ ἀποδέχεσθαι, ἢ μὴ ἀποδεχόμενόν κατα γελᾶσθαι εἶναι· καὶ
μέν δὴ ταύτην γε τὴν ἀπόκρισιν ὦ ἄριστε, οὐ μόνον οὐκ ἀποδέξεται, ἀλλὰ πάνυ με καὶ
ποβάσεται. καὶ ἐρεῖ· ὦ τι τυφωμένε σὺ φιλίαν οἴει καλὸν εἶναι δημιουργόν; καὶ ἐπὼ δ'
μαι ἐρῶ ὅ τι οὐ δ' ὁπως ποιῶν. Σω. καὶ ὀρθῶς γ' ἐρεῖς ὦ Σώκρατες. Σω. Ὀρθῶς μὲν
τοι. τοι γοῦν τοι ἐκεῖνος ἐπεὶ λαὸ ἐπὼ ὁμολογῶ ἀγαθὸν εἶναι δημιουργὸν ἡ φιλίαν· εἶτα
φύσει οὐ ἔστιν ἡ καλὸν ὃ σὺ λέγεις ἡγοῦ φιλίαν; καὶ ἐπὼ τί μάλιστα φήσω ὅ τι ἐρεῖ
τῆς ἀθηνᾶς τοὺς ὀφθαλμοὺς οὐ χρυσοῦς ἐποίησεν· οὐδὲ ἡ ἄλλο πρόσωπον· οὐδὲ τοὺ πό
δας· οὐδὲ τὰς χεῖρας· εἶπερ χρυσοῦν γε δεῖ ὄν, κάλλιστον ἔμελλε φαίνεσθαι· ἀλλ' ἐλεφαν
τίνου· ἵλεως ὅ τι ἔστιν εἶναι ἀμαθίαν ἐμοὶ μὴ ἁμαρτεῖν· ἀγνοῶν ὅτι χρυσὸς ἄρ' ἐστὶν ὁ πάν-
τας καλὰ ποιῶν ὅπου ἂν προσγίνηται· ταῦτα οὖν λέγοντα τί ἀποκρινώμεθα ὦ Ἱπ-
πία. Ἱπ. Οὐδὲν χαλεπόν· ῥᾴδιον γοῦν ὅτι ὀρθῶς ἐποίησε· καὶ γὰρ ἡ ἐλεφαντί
νην δίμοιρε καλήν ἔστι. Σω. Τοῦ, οἷον εἰκὸς φύσει, οὐ καὶ τὰ μέσα τῶν ὀφθαλμῶν
ἐλεφάντινα ἀργιλλώδη· ἀλλὰ λίθινα· ὡς δῆτ' ἔοικε τὰ ὁμοιότητα τῷ λίθου τῷ ἐλεφαντί
νῳ ἐξ ἀρχῆς, ἢ καὶ ὁ λίθος ὁ καλὸς καλόν ἔστι φύσιν ὦ Ἱππία; Ἱπ. Φύσιν μέν
τοι δ' ἐάν γε πρέπων ᾖ. Σω. Ὅταν δὲ μὴ πρέπῃ, αἰσχρὸν ὁμολογῶ, ἢ μή. Ἱπ.
Ὁμολογῶ δ' ἐάν γε μὴ πρέπῃ. Σω. Τί δὲ δὴ ὁ ἐλέφας καὶ ὁ χρυσὸς φύσει ὦ
σοφὲ σύ· οὐχ ὅταν μὲν πρέπῃ καλὰ ποιεῖ φαίνεσθαι, ὅταν δὲ μή, αἰσχρά; ἐξαρνοί ἐσόμε
θα, ἢ ὁμολογήσομεν αὖ ὀρθῶς λέγειν αὖθις. Ἱπ. Ὁμολογήσομεν ἔστιν γε. ὅτι
ὃ αὖ πρέπῃ ἑκάστῳ, ἔστιν καλὸν ποιεῖ ἕκαστον. Σω. Ῥόδον πρέπει φύσει ἐστὶν τις
πλὴ χύδαν ἵνα ἐλέγωμεν πλὴ καλῶν ἐμπλῆ ἔντους καλοῦ μισθὸν χρυσῇ γραφῇ αὐτῇ,
ἢ συκίνη; Ἱπ. Ἡράκλεις δῆτ' λέγεις ἄνθρωπον ὦ Σώκρατες. οὐ βούλομαί σε ἐπεῖν τίς ἐ-
στιν; Σω. Οὐ γὰρ αὖ γνώσῃ ἐὰν εἰπεῖ ποι μὴ γνῶσομαι. Ἱπ. Ἀλλὰ μὴ γνῶ ἴτω γε γι-
γνώσκω, ὅτι ἀμαθὴς τί ἔστι. Σω. Μόρμυρος πάνυ ἐστὶν ὦ Ἱππία. ἀλλ' ὅμως τί φήσο
μεν· ποτέρως πρέπειν ταῖν χρώμαιν, τῷ ἕτερῃ ᾗ τῇ χύδᾳ, ἢ συκίνου τι πλὴ συκίνην· δίω
δέτερον γοῦν που ἔντος ποιεῖ· καὶ ἅμα ὦ ἑτέρᾳ ἐκ αὖ σωζίφασα ἡμῖν πλὴ χύδαν
ἐκχέαι ἡ ἔντος· καὶ ἡ πῦρ ἀποσβέσει· καὶ ὧν μέλλοντας ἐσιᾶσθαι, αὖθι ὄψου πά-
συ γυναίου φήσειεν· ἢ δὲ χρυσῇ ἐκείνη πάντ' αὖ ταῦτα ποιήσειεν. ὥς τί μοι δοκεῖ πλὴ
συκίνην ἡμᾶς μᾶλλον φάναι πρέπειν, ἢ πλὴ χρυσῆν, εἰ μή τι σὺ ἄλλο λέγεις. Ἱπ.
Τρέπει μὲν ἴτ' ὦ Σώκρατες μᾶλλον οὐ μέντ' αὖ ἴτω γε τῷ αὐῷ διαῦτα ὀρθῶς ἐλέγχε σθαι
δόμην. Σω. Ὀρθῶς γε ὦ φίλε σοὶ μὴ ἴτ' οὖν αὖ πρέποι τοιοῦτ' ἐνομάτ' ἀκίνημα καλῷ
καλῶς μὴ ἴτω σοὶ ἀμπεχομένῳ. καλῶς δὲ ὑποδεδεμένῳ. οὐδὲ κιθαρῳδὸν ἢ σοφίαν οὐ πᾶσι

τῆς ἕλλιπος. ἀλλ' ἐμοὶ δόκει πρᾶγμα φύρεσθαι πρὸς τὸ καλόν. ἐμὲ γὰρ προλίθασκε μὴ ἐμὸν χρέος ἀποκρίνασθαι. ἀτὰρ δὴ πρέπει γε μᾶλλον ἢ συκίνου τῆς χρυσῆς φύσει ὁ καλός, ἄλλο τι μὴ καλλίων αὖ εἶη. ἐπειδή περ δὲ πρέπον ὦ σώκρατες καλλίονι ὁμολογήσας ἢ τὸ μὴ πρέποντος. ἄλλο τι ὁμολογῶμεν ὦ ἱππία καὶ συκίνῳ καλλίω τὸ χρυσοῦς ἢ; ἱπ. βάλλ' σοι εἶπω ὦ σώκρατες. ὃ ἐπὶ τῷ ἢ δὲ καλόν, ἀπαλλάξεις αὐτὸ τοῦ πολλῶν λέγειν; σω. ναὶ μὴν μὰ μέν τοι πρότερόν γε πρὶν αὖ μοι εἶπης ποτὲ ἃ νῦν ἀποκρίνωμαι ὅτι αὖ τι ἔλεγον τοὺς θρώσκειν, πρέπουσάν τε καὶ καλλίω ἢ. ἱπ. ἀλλ' ἐβάλλ' αὖ ἃ ἀποκρίνω, ὅτι ἐκ τοῦ συκοῦς εἰργασμένον. σω. λέξει δὴ καὶ ὁ αὖτι ἐμμελὴς λέξει. καὶ τοῦτο μὴ τῷ ἀποκρίσει ἢ αὖ φῶ τὸ καλὸν χρυσοῦν ἢ, ἀλλ' ὡς ἔοικέν μοι ἀναφανήσεται καλλίων ὁ χρυσοῦς, ἢ ξύλου σύκινον. φ δ' ναὶ τί αὖ λέγοις φ καλὸν ἢ. ἱπ. ἐγὼ σοι φράσω. ζητεῖν γάρ μοι δοκεῖς ὁ τι οὗτόν τι φ καλὸν ἀποκρίνασθαι, ὃ μὴ δέ ποτε αἰσχρὸν μισθαμοῦ μηδενὶ φανῇ. σω. ναὶ μὴν ὦ ἱππία καὶ καλῶς γε καὶ ὑπολαμβάνεις. ἄκουε δή. πρὸς γὰρ ἔστι ἴσθι εἰ οὖν ἐγὼ ἔχω ὅτι ἀντείπω, φαίην ἂν μὲ ἀληθῆ εἰπεῖν. λέγω δὴ ὡς τάχιστα πρὸς σὲ ἱππία. ἱπ. λέγε τοίνυν ἀεὶ καὶ παντὶ καὶ παντὸς χρῦ, καλλίστου ἢ. αὖθις τοῦτο τοῦτο τῷ ὑγιαίνοντι τιμωμένῳ ὑπὸ τῶν ἑλλήνων ἀφικνουμένῳ εἰς ἥραιον. τὸν αὐτὸν γενέσθαι πλουτήσαντας, καλῶς τε δεῖ στέλλεσθαι, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐκείνων καλῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς τε φίλους. σω. ἴσθι δὴ ὦ ἱππία. ὡς θαυμασίως τε καὶ μεγάλως καὶ ἀξίως σου ἤρεσκα. καὶ νὴ τὸν ἥραν ἄγαμαί σου ὅτι μοι δοκεῖς δυνατὸς καὶ δεινὸς εἶναι τὰ βουλεύεσθαι. ἀλλὰ τί τὸ αὐθρὸς οὐ τυγχάνομεν. ἀλλ' ἡμῶν δὴ ναὶ μὴ πολεῖσιν καταγελάσεται δῆ ἴσθι. ἱπ. γοῦν γ' ὦ σώκρατες γέλωτα. ἔσται τὸ πρὸς ταῦτα ἔχειν μὴ μᾶλλον ὅ, τι λέγω. λαβὲ δὴ, αὖτε καταγελάσεται. μὴ ὑπὸ τῶν παρόντων αὐτὸς ἔσται καταγέλαστος. σω. ἴσως οὕτως ἔχει. ἴσως μέν τοι ἐπί γε τούτῳ τῷ ἀποκρίσει ὡς ἐτὸ μαστεύομαι, κινδυνεύσει οὐ μόνον μα καταγελᾶν. ἱπ. ἀλλὰ τίμων. σω. ὅτι αὖ τύχῃ βακτηρίαν ἔχων, αὖ μὴ ἐκ φύτω φθύτων αὐτὸν, ὃν μάλα μὲ ἐφικέσθαι πειράσεται. ἱπ. τῶς λίσσεις, δικαστὴς τίς σε ὁ αὐτὸς ὢν μὴ τὸν ποιήσας ἐκ ἀρχῆς τὸ λίκασ' ἐφλήσει; ὃ οὐκ οἶδ' ὡς ὑμῖν ἡ πόλις ἔστιν, ἀλλ' ἐᾶ ἀλίκως τύπτειν ἀλλήλους τοὺς πολίτας; σω. οὐ δῆτα ὡς ἴσθι. ἱπ. ἐκὼν δώσει λίκνι ἀλίκως γέ σε τύπτων. σω. οὔ μοι δοκῶ ἱππία. οὐκ ἐ ταῦτά γε ἀποκρινάμην. ἀλλὰ δικαίως ἔμοιγε δοκῶ. ἱπ. καὶ ἐμοὶ τοίνυν δοκῶ σώκρατες, ἐπειδή περ αὐτὸς ταῦτα ᾖσι. σω. ἐκὼν εἶπω σοι, ἢ αὐτὸς οἶσθα δικαίως αὖ τύπτεσθαι, ταῦτα ἀποκρινόμενος; ἢ ἐκ σύ μ' ἄκρις ἂ τύπτῃ ὑσίν, ἢ δίξει λόγον. ἱπ. δεινὸν τί αὖ εἶπε ὦ σώκρατες ἐ μὴ δίκαιόν. ἀλλὰ πῶς λίσσῃς. σω. ἐπὸ σοι δρῶ τὸ αὐτὸ ζόφον ὅπερ ναὶ μὰ μάμενος ἐκεῖνον, ἵνα μὲ πρὸς σὲ λέγω ῥήματα δίκ ἐκεῖνος ἐς ἐμὲ δρᾷ. χαλεπά τε καὶ ἀλόγιστα. δῦ γ' ἴσθι ἀπό μοι φύσει ὦ σώκρατες εἶπα αὖ ἀλίκως τοὺς λακεδαίμονας, ὅστις σὺ ζύγαμβον τοσοῦτον ἄσας, οὕτως ἀμύσως, πολὺ ἀπῆσας ἀρὰ τὸ δρωτήματος; πῶς δὴ φράσω ἐτό. ὅπως φύσει οὐχ δίς τε μεμνῆσθαι, ὅτε καλὸν αὐτὸ ἠρώτα. ὃ παντὶ ᾧ αὖ προσχλόπτῃ, ὑπαίρχει ἐκείνῳ καλῷ ἢ καὶ λίσφ. καὶ ξύλῳ. καὶ ἀφῷ καὶ θεῷ. καὶ ἀπάσῃ πράξει καὶ παντὶ μαθήματι; αὐτὸ γοῦν ἔτω γε ὦ αὖ καλλος δρῶτο ὅτι ὑσί. καὶ ἁλοί σοι μᾶλλον γε τῶν νῦν λυόμαι, ἢ εἴ μοι παρεκάθισο λίθος. καὶ ξύλος μυλίας. μή τι ὦτα μή τι κέφαλον ἔχων. ἐὰν φοβηθεὶς εἶπον μὴ τοὺς τάδε, ἀρὰ οὐκ αὖ ἄχθοιο ὦ ἱππία; ἀλλὰ μέν τοι τόδε γε καλὸν ἢ. ἱππίας ἔφη. καὶ ἐτὸ αὖτ' ἠρώτ' ὅτως ὡς περ σὺ ἐμὲ ὁ πᾶσι καλὸν καὶ αἰεί ὑσι, πῶς ἂν φύσ. ἐκ ἀρχῆσ αὖ εἶπω ταῦτα; ἱπ. εὖ γ' οἶσθ' ὦ σώκρατες. ὅτι πᾶσι καλὸν τ' ὑσὶν ὅ ἐτὸ ἔπου καὶ δόξει. σω. ἢ καὶ ἔσται φύσει. ἀεὶ γοῦν που καλὸν τόγε καλόν. ἱπ. ναί γε. σω. ἐκὰν καὶ ἂν φύσει; ἱω. καὶνῦν. σω. ἢ καὶ ᾧ ἀχλιᾶς φίσῃ ὁ ξούσ ὁ ἠλεῖος ἔφη καλὸν ἢ. ὑστέρῳ τ' προγόνων ταφῆναι, καὶ ᾧ πάππῳ αὐτὲ αἰακῷ. καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσοι ἐκ θεῶν γεγόνασι καὶ αὐτοῖς τοῖς θεοῖς; ἱπ. τί δ' ἐμὲ καλλίσμακαρίσας τ' αὐτὸν. ἐκ ἂν φημι ὦ σώκρατες ταῦτά γε τὰ ῥωτήματα. σω. τί δὲ φ ῥωτωμλίου ἐτὸ ἔου φαίη ταῦτα οὕτως ἔχειν, οὐ πάνυ δύσφημον; ἱπ. ἴσως. σω. ἴσως τοίνυν

σὺ δὲ οὕτως φύσει ὡς παντὶ φῶς καὶ αἰεὶ καλὸν εἶναι, ἀλλὰ μὴ τῶν εἰκόνων τὰ φῶναι· τοὺς δὲ γονέας θάψαι, ἢ οὐχ ἑκὼν τῶν ἀπάντων καὶ πρακλῆς ἦν· καὶ οὓς νῦν δὴ ἐλέγομεν πάντες. Ἱπ. Ἀλλ' οὐ τοῖς θεοῖς ἔτι γε ἔλεγον. Σω. Οὐ δὲ τοῖς ἥρωσιν ὡς ἔοικας; Ἱπ. Οὐχ ὅσοι γε θεῶν παῖδες ἦσαν. Σω. Ἀλλ' ὅσοι μή; Ἱπ. Γαύγε. Σω. Οὐκοῦν κατὰ τὸν σὸν αὖ λόγον, ὡς φαίνεται τῶν ἡρώων τῷ μὲν ταντάλῳ καὶ τῷ σαρπαίδονι καὶ τῷ ζήθῳ, δεινόν τε καὶ αἰσχρὸν ἔδει πάλοπι δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις οἷς οὕτω γεγονόσι καλόν. Ἱπ. Ἔμοιγε δοκεῖ. Σω. Σοὶ τοίνυν δοκεῖ φύσει ὁ αὖ λύκιος οὐκ ἔφη θάψαι τοὺς προγόνους τὰφῶναι ἀλλὰ τὴν εἰκόνα, οἵοί τε καὶ εἰσὶν αἰσχρὸν εἶναι. ἦ δὲ μᾶλλον ὡς ἔοικεν, ἀδύνατον πᾶσι δεῖν γε δοκεῖ καὶ εἶναι καλόν. ὥστε δεῖν γε ὃς πρὸ καὶ τὰ ἔμπροσθεν ἐκεῖνα εἴτε παρθένος καὶ ἡ χύτρα ταν φὴ πίπον δι. καὶ τοι γε λοιπὸν τρόπον τοῖς μὲν δεῖ καλόν. τοῖς δ' οὐ καλόν. καὶ οὐδέ πω καὶ τὸ μὴ βρον φύσει οἷός τ' ἦ ὦ σώκρατες πρὸς τῷ καλοῦ ὄ, τί δεῖ δ' ὁρῶπόμενον ἀποκείναθαι. παῦτα μοι καὶ τὰ δικαῦτα ὀνειδεῖ δικαίως, ἐὰν αὐτῷ οὕτως ἀποκείνωμεν. τὰ μὲν οὖν πολλὰ ὦ ἵππια ἀφθόν τί μοι ὅπω διαλέγεται. οἵοί τε δ' ὡς πρὸ ἐλέσθαι μου πλὴ ἀπειρίαν καὶ ἀπαιδευσίαν, αὐτός μοι προβάλλει ὁρώπων. ἐὰ τοι ὃν δέ μοι δοκεῖ εἶναι ἀ καλόν, ἢ καὶ πρὸς ἄλλου ὅτου αὖ τύχοι πυνθανόμενος. καὶ πρὸς οὖ αὖ λόγος ἦ. Ἱπ. Γῶς λέγεις ὦ σώκρατες; Σω. Ἐπάσοι φράσω. ὦ θαυμόνι φησι σώκρατες τὰ μὲν δικαῦτα ἀποκρινόμενος καὶ οὕτω παῦσαι. λίαν γοὖν δύ ἀπτὸ καὶ δεξίλεγκτά ἐστιν. ἀλλὰ τοιόνδε σκόπει εἴσοι δοκεῖ καλὸν εἶναι, οὐ καὶ νῦν δὴ ἐπλαζόμεθα εὐ τῇ ἀποκρίσει, ἵνα ἴφαμεν ἀν χρυσὸν εἶς μὲν πρέπει καλὸν εἶναι. εἶς δὲ μή, οὐ. καὶ τἆλλα δὴ πάντα εἶς αὖ εἶναι προσῆ αὐτῷ δὴ εἶναι τὸ πρέπον, καὶ τῶν φύσιν αὐτοῦ τῇ πρέποντος, σκόπει εἰ εἶναι τυγχάνει οὖ δ' καλόν. ἐγὼ μὲν οὖν ἔωθα συμφαίνει τὰ τοιαῦτα ἐνίοτε. οὐ γοὖν ἔχω ὅ, τι λέγω. σοὶ δ' οὖν δοκεῖ τὸ πρέπον καλὸν εἶναι; Ἱπ. Γαύτως δὴ που ὦ σώκρατες. Σω. Σκοπώμεθα μή πη αὖθις ὀρθῶς ἀπώμεθα. Ἱπ. Ἀλλὰ χρὴ σκοπεῖν. Σω. Ὅρα δ' εἶναι δ' πρέπον αὖθις εἶναι λέγομεν, ὃ παραγενόμενον ποιεῖ ἅτινα φαίνεσθαι καλὰ τούτων οἷς αὖ παρῇ, ἢ δ' ἢ ποιεῖ, ἢ οὐδέτερα τούτων. Ἱπ. Ἔμοιγε δοκεῖ. Σω. Γότερα δ' ἐθέλει φαίνεσθαι καλά, ὡς πρὸς γε ἐπεὶ λαὶ ἱμάτια τις λάζηται ἢ ὑποδήματα ἀρμόττοντα καῦ ἢ γελοίως, καλλίων φαίνεται; οὐκ ἐγὼ εἴ πρὸς καλλίω ποιεῖ φαίνεσθαι ἢ ἔδει τὸ πρέπον, ἀ πάτη τῆς αὖ ἕνα πρὸς δ' καλόν ἐστι πρέπον· ἡ οὐκ αὖ ἔπι εἶναι ὃ ἡμεῖς ζητοῦμεν ὦ ἵππια. ἡμεῖς γοὖν πρὸ ἐκεῖνο ἐζητοῦμεν ᾧ πάντα τὰ καλὰ πράγματα καλά ἔδει. ὡς πρὸς ᾧ πάντα τὰ μεγάλα ἔδει μεγάλα, τῷ ὑπὸ ἐχρῆτο. τοῦτο γοὖν πάντα μεγάλα ἔδει. καὶ αὖ μὴ φαίνῃ, ὑπὸ ἐγὼ δι, ἀνάγκη αὖ τοῖς μεγάλοις εἶναι. οὕτω δὴ φαμὲν καὶ δ' καλὸν ᾧ καλὰ πάντα ἔδει, αὖτ' οὖν φαίνεται. αὖ τε μή, τί αὖ ἔπι. ἀ μὲν γοὖν πρέπον οὐκ αὖ ἔπι. καλλίω γοὖν ποιεῖ φαίνεσθαι ἢ ἔδει ὡς ὁσοῦ λόγος. δία δ' ἔδει οὐκ ἐᾶ φαίνεσθαι. ἀ δὲ ποιοῦν ἐστὶν καλά, ἆ πρὸ καῦ δὴ ἔ που ἐά τε φαίνῃ ἐά τε μή, πειρατέον λέγειν. τί δεῖ δεῖν γοὖν ζητοῦμεν ἔπρὸ ἀ καλὸν ζητοῦμεν. Ἱπ. Ἀλλὰ δ' πρέπον ὦ σώκρατες, καὶ εἶναι καὶ φαίνεσθαι ποιεῖ καλὰ παῖρόν. Σω. Ἀδύνατον ἄρα τῷ ὄντι καλὰ ὄντα μὴ φαίνεσθαι καλὰ ἐστίν, παρόντος γε τοῦ ποιοῦντος φαίνεσθαι. Ἱπ. Ἀδύνατον. Σω. Ὁμολογόσομεν οἶμαι ὦ ἵππια πάντα τὰ τῷ ὄντι καλὰ καὶ νόμιμα καὶ ἐπιτηδεύματα, καὶ δοξάζεσθαι καλὰ εἶναι καὶ φαίνεσθαι ἀεὶ πᾶσιν, ἢ πᾶν τοὐναντίον ἀγνοεῖσθαι. καὶ πάντων μάλιστα ὀργὴ καὶ μάχην παρὶ αὐτῶν εἶναι. καὶ ἰλιάς ἐκάστοις καὶ δημόσια ταῖς πόλεσιν. Ἱπ. Οὕτω μᾶλλον ὦ σώκρατες ἀληθεῖ. Σω. Οὐκ αὖ εἴ γέ του δ' φαίνεσθαι αὐτοῖς προσῆν· προσῆν δ' αὖ πρέπον καλόν ἦν. καὶ μὴ μέτον καλὰ ἐποίει εἶναι. ἀλλὰ καὶ φαίνεσθαι. ὥστε ἀ πρέπον εἰ μὲν δ' καλὰ ποιοῦν ἔδει εἶναι, ἀ μὲν καλὸν αὖ ἔπι ὃ ἡμεῖς ζητοῦμεν. οὐ μέν τοι τό γε ποιοῦν φαίνεσθαι. εἰ δ' αὖ ἀ φαίνεσθαι ποιοῦν ἔδει ἀ πρέπον οὐκ αὖ ἔπι ἀ καλὸν ὃ ἡμεῖς ζητοῦμεν. εἶναι γοὖν ἐκεῖνό γε ποιεῖ. φαίνεσθαι δὲ καὶ ποιεῖν εἶναι οὐ μέτον καλὰ οὐκ αὖ ποτε δείξαιμι ἀ αὐτό. ἀλλ' οὐ δι,

ἄλλο ὀλιγοῦν. ἰλάμεθα δὴ πότερα δοκεῖ φ πρέπον εἶναι, δ' φαίνεσθαι καλὰ πᾶσιν ἢ δ' εἶναι. Ἱπ. τὸ φαίνεσθαι ἔμοιγε δοκεῖ ὦ σώκρατες. Σω. βαβαὶ ὄψεται αρα ἡμᾶς ἀληθείᾳ ὃ ἱππία, φ καλὸν γενέσθαι ὅ, τί ποτ' ἐστίν. ἐπειδὴ γε δ' πρέπον ἄλλό τι ἐφάνη ὂν, ἢ καλόν. Ἱπ. ναὶ μὰ δία ὦ σώκρατες. καὶ μάλ' ἔμοιγε ἀφ' ὅπως. Σω. ἀλλὰ μέν τοι ὦ ἱππία, μή πω γε αὐώμεν αὐτό. ἴσως γὰρ πάλιν πίσεται ἔχων ἐκφανίσεσθαί τί ποτ' ὄξυ φ καλόν. Ἱπ. φαίνεσθαι γε δή που ὦ σώκρατες. οὐ δι γαρ χαλεπὸν ὄξυν ὄψειν. ἐπὶ μὲν οὖν δὴ δι' ὅ τι ἐόλιγον χρόνον ἀφειμέναι ἐλάθων, σκεψάμενοι πρὸς ἑμαυτὸν, ἀκριβέστερον αὐτό σοι ἔπειτα μετὰ τῆς ἀπάσης ἀκριβείας. Σω. ἀλλὰ μέν ὦ ἱππία λέγεις. ὁρᾷς ὅσα πράγματα ἡμῖν ἤδη παρέσχηκε. καὶ μὴ ὀργισθῇς ἡμῖν ἔτι μᾶλλον ἀποσβᾷ. καίτοι τί οὐδὲν λέγω. σὺ μὲν γὰρ δι' μᾶλλον ῥᾳδίως αὐτὸ εὑρήσεις ἐπειδαὶ μόνος γένῃ; ἀλλὰ πρὸς θεῶν ἐμοῦ εἰσαῦτις αὐτὸ ἐξεύρει. ἐὰν δὲ βούλει ὡς πρῶτα ἐμοῦ ζήτει. καὶ ἐὰν μὲν εὕρωμεν, κέρδιστα ἔξει. ἐὰν δὲ μή, σὺ ἔχων δι μεν ἐπὶ τῇ ἐμῇ τύχῃ. σύ δ' ἀπηλλαγὼν ῥᾳδίως εὑρήσεις. καὶ ἐὰν ταῦτα εὕρωμεν, ἀμέλει οὐκ ὀχληρὸς ἔσομαί σοι. πυθασόμενος ὅ τι ἐκεῖνο ἐ καλὸν σαυτῷ ὑβρίσεις. ταῦτα δὲ δίκαιον αὐτῷ εἶναι δοκεῖ εἶναι δ' καλόν. λέγω δὴ αὐτῷ εἶναι. ἀλλὰ γὰρ ἐπισκόπει μοι πάνυ προσέχων τὸν νοῦν. μὴ παρελπρίσω. ἔστι γὰρ δὴ ἴσως ἡμῖν καλόν, ὃ αὖ χρήσιμον ἢ. εἶπον δὲ ἐκ τῶν δικαιουμένος. καλὸν φαμὲν οἱ ὀφθαλμοὶ εἶσιν οὐχ οἷ αὖ δοκοῦσι δι οὗδε ἢ εἶσι μὴ δικαστοὶ ὁρᾶν. ἀλλ' οἷ αὖ δικασταί τι μὴ χρήσιμοι πρὸς φ ἰδεῖν δ τί; Ἱπ. ναί. Σω. ἄκου μὴ φ ὅλον σῶμα οὕτω λέγομεν καλὸν ἢ δ' μὴ, πρὸς ὄρομον δ' δι πρὸς πάλλω. καὶ αὖ τὰ ζῷα πάντα. ἵππον καλόν. καὶ ἀλεκτρύονα. καὶ ἔρτυγα. καὶ τὰ σκεύη πάντα καὶ τὰ ὀχήματα τά τε πεζὰ καὶ τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ πλοῖά τε καὶ ὁπόσα. καὶ τά γε ὄργανα πάντα τά τε ἐπὶ τῇ μουσικῇ, καὶ τὰ ἐπὶ ταῖς ἄλλαις τέχναις. εἰ δι βούλει τὰ ἐπιτηδεύματα καὶ τοὺς νόμους αὖθις τε πάντα ταῦτα καλὰ προσαγορεύομεν. ᾧ αὐτῷ ζήτῳ ἀποβλέποντες πρὸς ἕκαστον αὐτῶν ἐπίφυκεν ἢ ἁρμόττειν. ἢ κᾶπαι. φ μὲν χρήσιμον καὶ ἢ χρήσιμον, καὶ πρὸς ὃ χρήσιμον, καὶ ἐπότε χρήσιμον, καλὸν φαμὲν εἶναι. δι δὲ πάντα ἄχρηστον, ἀχρόν. ἆρ' οὖν οὐ καὶ σοὶ δοκᾷ οὕτως ὦ ἱππία; Ἱπ. ἔμοιγε. Σω. ὀρθῶς ἄρα νῶν λέγομεν, ὅτι τυγχάνει παντὸς δν μᾶλλον καλὸν δ' χρήσιμον. Ἱπ. ὀρθῶς μέν τοι ὦ σώκρατες. Σω. οὐκοῦν φ δικαστὴν ἕκαστον ἀποβλέπειν, εἰς δ' πρὸ δικαστήν, εἰς ἕκαστα καὶ χρήσιμον. φ δι ἀδύνατον, ἄχρηστον. Ἱπ. φαίνεται γε. Σω. δικαίως μὲν ἄρα καλὸν δικαστὴν ἀδικαστὴν δι ἀχρόν; Ἱπ. σφόδρα γε. τί τε οὖν ἄλλα ὦ σώκρατες μαρτυρεῖ ἡμῖν ὅτι ἔστ' οὕτως ἔχει. ἄτερ οὖν καὶ τὰ πολιτικὰ. ἐὰν γὰρ ὦσι πολιτικοὶς τε καὶ τῇ αὐτῇ πόλει, φ μὲν δικαστὴν εἶναι, πάντων καλλίστον. τὸ δι ἀδικάζειν, πάντων αἴσχιστον. Σω. εὖ λέγεις. ἆρ' οὖν πρὸς θεῶν ὦ ἱππία ὅτι ταῦτα καὶ ἡ σοφία πάντων καλλίστον· ἢ ἅμα θάτερα πάντων αἴσχιστον; Ἱπ. ἀλλὰ τί οἴει ὦ σώκρατες. Σω. ἔχε δὴ ἵνα μὴ φίλε ἰδεῖν. ὡς φοβοῦμαι τί ποτ' αὖ λέγομεν. Ἱπ. τί δ' αὖ φοβῇ ὦ σώκρατες. ἐπειδὴ νῦν γέ σοι ὁ λόγος παγκάλως προβέβηκε. Σω. βουλοίμην αὖ. ἀλλά μοι τόδε σκέψαι ἐπισκεψάμενος. ἆρ' αὖ εἰς τί ποιήσεις, ὃ μήτ' ἐπίστασο μήτε τω παρά του μαθὼν ἔχεις; Ἱπ. οὐδαμῶς πῶς γ' αὖ ἃ γε μὴ μεμάθηκα. Σω. οὐ οὖν ἁμαρτάνοντες καὶ κακὰ δρῶντες καὶ ποιοῦντες ἔσεσθε, ἄλλό τι οὐδὲ ἐὰν μὴ ἐμεμάθητε ταῦτα ποιεῖν, οὐκ αὖ ποτε ἐποίουν; Ἱπ. δῆλον δή. σω. ἀλλὰ μέν δι δυνάμεθ γε μεμαθηκότες οἱ μεμαθηκότες. οὐ γάρ που ἀμαθίᾳ γε. Ἱπ. οὐ δῆτα. σω. δυνάσται δέ γε πάντες ποιεῖν οἱ ποιοῦντες ἃ ποιοῦσι; Ἱπ. ναί. σω. καὶ δέ γε πολὺ πλείω ποιοῦσιν, ἢ ἀγαθὰ πάντες ἄνθρωποι. ἀρξάμενοι ἐκ παίδων. καὶ ἁμαρτάνουσι ἔσεσθε; Ἱπ. ἔστι ταῦτα. Σω. τί οὖν ταύτην φ μεμαθηκότες καὶ ταῦτα τὰ χρήσιμα ἃ αὖ ἢ ἰδεῖ φ καλόν γε δρᾶζεσθαι χρήσιμα ἀφέσομεν ταῦτα εἶναι καλὰ, ἢ πολλοῦ δεῖ. Ἱπ. πολλοῦ ἔμοιγε δοκεῖ ὦ σώκρατες. Σω. οὐκ ἄρκ ὦ ἱππία δ' μεμαθηκότα τι καὶ φ χρήσιμον ἡμῖν ὡς ἔοικεν ἔστι φ καλόν. Ἱπ.

ἐαύ γε ὦ σώκρατες ἀγαθὰ δυώνται. ἢ μὴ ἐὰν τοιαῦτα χρήσιμον ᾖ. Σω. ἐκεῖνο μὲν γάνυμαι ὅτι σε λανθάνω τι καὶ χρήσιμον, ἁπλῶς εἶναι καλόν. ἀλλ' ἆρα τοῦτ' ἦν ἐκεῖνο ὃ ἱππία δ' ἐβούλεο ἡμῶν ἀκοῦσαι. ὅτι ἡ χρήσιμόν τι καὶ ἡ λυσιτελοῦν, ἐὰν ἡ ἀγαθόν τι ποιῇσαι τοῦτ' ἔστι ἡ καλόν; Ἱπ. ἔμοιγε δοκεῖ. Σω. ἀλλὰ μὴν ἥδιστόγε ὠφέλιμόν ἐστιν ἢ οὔ. Ἱπ. γάνυγε. Σω. οὕτω δὴ καὶ τὰ καλὰ σώματα, καὶ τὰ καλὰ νόμιμα καὶ ἡ σοφία καὶ ἃ νῦν δὴ ἐλίζομεν πάντα καλά ἐστιν ὅτι ὠφέλιμα. Ἱπ. δῆλον ὅτι. Σω. τὸ ὠφέλιμον ἆρα ἔοικεν ἡμῖν εἶναι ἡ καλὸν ὦ ἱππία. Ἱπ. γάντως δή που ὦ σώκρατες. Σω. ἀλλὰ μὴν τό γε ὠφέλιμον ἡ ποιοῦν ἀγαθόν ἐστιν. Ἱπ. ἔστι γοῦν. Σω. τὸ ποιοῦν δή γ' ἐστὶν οὐκ ἄλλο τι ἢ ἡ αἴτιον. ἦ γάρ; Ἱπ. οὕτως. Σω. τοῦ ἀγαθοῦ ἆρα αἴτιον ἐστὶν ἡ καλόν. Ἱπ. ἔστι γοῦν. Σω. ἀλλὰ μὴν τό γε αἴτιον ὦ ἱππία, ᾗ οὐ αἴτιον ἐστὶ ἡ αἴτιον, ἄλλο ἐστίν. οὐ γάρ που τό γε αἴτιον αἰτίᾳ αἴτιον αὖ ἂν εἴη. σκόπει. οὐ ἡ αἴτιον φαιοῦν ἐφαίνη; Ἱπ. γαίνγε. Σω. οὐκοῦν ὧδε τῷ ποιοῦντος ποιεῖσθαι οὐκ ἄλλό τι ἢ ἡ γιγνόμενον. ἀλλ' οὐ ἡ φαιοῦν. Ἱπ. ἔστι ταῦτα. Σω. οὐ καὶ ὧδε ἄλλό τι δ' γιγνόμενον. ἄλλο δὲ ἡ ποιοῦν; Ἱπ. ναί. Σω. οὐκ ἆρα ἡ γ' αἴτιον, αἴτιον αἰτίου ἐστὶν. ἀλλὰ τῷ γιγνομένου ὑφ' ἑαυτοῦ. Ἱπ. γαίνγε. Σω. εἰ ἆρα δ' καλόν ἐστιν αἴτιον ἀγαθοῦ, γίγνεται ἂρ ὧδε τῷ καλοῦ ἡ ἀγαθόν. καὶ διαταῦτα ὡς ἔοικε πονδάζομεν καὶ τὼ Φρόνησιν καὶ τἆλλα πάντα τὰ καλά, ὅτι δ' ἔργον αὐτῶν καὶ ἡ ἕκαστον πονδαῖόν ἐστι ἡ ἀγαθόν. καὶ κινδυνεύει ἐξ ὧν δυείσπομεν, πατρός τινος εἶδα εἶναι ἡ καλὸν τοῦ ἀγαθοῦ. Ἱπ. γαίνμὲν οὖν. καλῶς γέ λέγεις ὦ σώκρατες. Σω. οὐκοῦν καὶ τόδε καλῶς λέγω. ὅτι οὔτε ὁ πατὴρ υἱός ἐστιν, οὔτε ὁ υἱὸς πατήρ. Ἱπ. καλῶς μέντοι. Σω. οὐ δ' γε ἡ αἴτιον γιγνόμενόν ἐστιν. οὐ δ' γιγνόμενον αὖ αἴτιον. Ἱπ. ἀληθῆ λέγεις. Σω. μὰ δία ὦ ἄριστε. οὐ δ' ἆρα ἡ καλὸν ἀγαθόν ἐστιν. οὐ δ' ἀγαθὸν καλόν, ἢ δοκεῖ σοι οἷόν τε εἶναι ἐκ τῆ ἐριστικῆς; Ἱπ. οὐ μὰ ἡ δία οὔ μοι φαίνεται. Σω. ἄρέσκει οὖν ἡμῖν. καὶ ἐθέλοιμεν αὖ λέγειν ὡς ἡ καλὸν οὐκ ἀγαθόν. οὐ δ' ἀγαθὸν καλόν; Ἱπ. οὐ μὰ ἡ δία οὐ πάνυ μοι ἀρέσκει. Σω. ναὶ μὰ ἡ δία ὦ ἱππία. ἐμοὶ δ' γε πάντ' ἥκιστα ἀρέσκει ὧν ἀρτίως ἐλέγομεν λόγων. Ἱπ. ἔοικε γοῦν οὕτως. Σω. κινδυνεύει ἄρα ἡμῖν. οὐκ ὡς πρὸ ἀρτίως ἐφαίνετο κάλλιστος εἶναι τῶν λόγων. ἡ ὠφέλιμον μὴ δ' χρήσιμόν τε καὶ ἡ λυσιτελοῦν ἀγαθόν τι ποιεῖν, καλὸν εἶναι, οὐκ οὕτως ἔχειν. ἀλλ' ἐοίκοτ' ἔστιν ἐκείνων ἕτερον γελοιότατος τῶν πρώτων. ὃς ἐᾶν τὴν τε παρθένον φιλεῖν ἔστι ἡ καλόν. καὶ οὔτ' ἄκυρον τῶν ἔμπροσθεν λεχθέντων. Ἱπ. ἔοικεν. Σω. καὶ ἐγὼ μέν γε οὐκ ἔτι ἔχω ὅ τι ἱππία δοκῶ σοι φράζω μοι. ἀλλ' ἀπορῶ. σὺ δὲ τί ἔχεις τί λέγειν; Ἱπ. οὐκ ὦ γε τῷ παρόντι. ἀλλ' ὡς πρὸ αὖ τὸ πρῶτον ἔλεγον, σκοψάμενος δὴ εἰ ἄρ' ὅτι εὑρήσω. Σω. ἀλλ' ἐπῴ μοι δοκῶ ἔτι πιθυμίᾳ τῷ εὑρεῖν, οὐκ οἶδ' τί σοι ᾗ πεπονθέναι μάλλον τα. καὶ γοῦν ἔγωγε δοκῶ καὶ δι μοι ἀπορεῖσθαι. ἔρα γοῦν. εἰ ὁ αὖ χαίρειν ὑμᾶς ποιῶ μήτε πόσας τὰς ἡδονὰς, ἀλλ' ὁ αὖ ὅλῃ τῆς ἀκοῆς καὶ τῆς ὄψεως ἔτερον φαῖμεν εἶναι καλόν, πῶς τί ἄρ' αὖ ἀπωνιζόμεθα. εἰ τε γέ που καλοὶ ἄνθρωποι ὦ ἱππία καὶ τὰ ποικίλματα πάντα ᾗ τὰ ζωγραφήματα καὶ τὸ πλάσματα, τὰ ἅπερ ὑμᾶς ὁρῶντας ἃ αὖ καλὰ ἦ. καὶ οἱ φθόγγοι οἱ καλοὶ καὶ ἡ μουσικὴ ξύμπασα καὶ οἱ λόγοι καὶ μυθολογίαι, ταυτὶ γε ἔτερον ὀρθάζοντας. ὥστ' εἰ ἀποκρεινάμεθα τῷ θρασεῖ ἐκείνῳ ἀνθρώπῳ ὅτι ὦ γνωτὸν δ' καλόν ἐστιν ἡ λιπαρῆς τε καὶ λιόψεως ἡδύ, οὐκ ἂν δέοι αὐτὸν τὰ θράσους ἐπέρεσθαι; Ἱπ. ἔμοιγε οὖν δοκεῖ νῦν ὦ σώκρατες δὴ λέγεσθαι ἡ καλὸν ὅ ἐστι.

Σω. τί δ' ἆρα τὰ ἐπὶ τὴν λύμκατα τὰ καλὰ καὶ τοὺς νόμους ὦ ἱππία λιπαρῆς ἢ λιόψεως φήσομεν ἱδία ὄντα καλὰ εἶναι, ἢ ἄλλο τι εἶδος ἔχειν. Ἱπ. ταῦτα λίσσου ὦ σώκρατες καὶ παρακάθου ἡ ἄνθρωπον. Σω. μὰ ἡ κυόα ὦ ἱππία, οὐκ ἔγ' ἐγὼ μάλιστα αἰσχυνόμην λιρῶν ᾗ πρὸς ποιούμενός τι λέγειν, μηδὲν λέγων.

Ἱπ. τίνα λέγεις. Σω. σωκράτη ἡ σωφρονίσκου. ὃς ἐμοὶ οὐδὲν αὖ μᾶλλον

ταῦτα ἐπιχειρεῖ ποιεῖν αὐθρώπινα ὄντα ἐρωτᾶν λέγειν, ἃ ὡς εἰδότα μὲ οἶδε. Ἰπ. Ἀλλὰ μὴν ἔμοιγε καὶ αὐτῷ ἐπείσθη σὺ ἕπεσθαι, δοκεῖ δέ μοι ἄλλο εἶναι ἔτι τοῦτο τοὺς νόμους. Σω. Ἔχ' ἴσυχα δὴ ἐπόμενος· ἐὰν γὰρ δὴ οὐ τῇ αὐτῇ ἐμπεπλωκότες ἀπορίᾳ τυγχάνωμεν τοῖς καλοῖς· οὐ γὰρ πάνυ οἶδα, εἰ ἄλλη τινὶ ἀπορίᾳ ἔστιν. Ἰπ. Πῶς λέγεις ὦ Σώκρατες; Σω. Ἐγὼ σοι φράσω ὃ γέγονέ μοι καὶ τοῖς φαίνεται ἐμοὶ αὖθις πρὸς λόγου· ταῦτα μὲν γὰρ τοῖς τοὺς νόμους τε καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα τάχ' ἂν φανείη οὐκ ἐκτὸς ὄντα τῆς αἰσθήσεως, ἃ δεῖ τῆς ἀνῃῆς τε καὶ ὄλεως, ἃ μοῦσα οὖσα τυγχάνει· ἀλλ' ὑπομένωμεν ἔστιν ἢ τὸν λόγον. Δεῖ δὲ τοῦτον ἡδὺ καλὸν εἶναι, μᾶλλον δὲ τῶν νόμων ἐν μέσῳ παρέχοντος. ἀλλ' ἐμοὶ δοκεῖ ἂν οὕτως ἔχειν. ἔστι γὰρ ἄλλος ὅστις σοφὸς τὰ καὶ σώκρατες ἀφοσιώσατε τῷ θεῷ ἢ ταῦτα ἡδὺ ἢ λέγετε καλὸν εἶναι. Δεῖ δὲ καὶ τὰς ἄλλας αἰσθήσεις, ὥσπερ καὶ τῶν, καὶ τῶν τοῖς τὰ φερολίσια, καὶ τἄλλα πάντα τὰ τοιαῦτα οὐ φατὲ καλὰ εἶναι. Ἢ οὐ δὲ ἡδέα, οὐδὲ ἡδονὰς γε παρέχειν οὐ δοκεῖ τοιούτοις φατὲ χ. οὐδ' οὐ ἄλλῳ, ἃ τῷ ἰδεῖν τε καὶ ἀκοῦσαι. τί φήσομεν ὦ ἵππια. Ἰπ. Παίτως δή που φήσομεν ὦ σώκρατες καὶ οἱ τῶν ἄλλοισι μιγάλαισι πάνυ ἡδονὰς εἶναι. Σω. Τί οὖν φήσει, ἡδονὰς οὔσας οὐδὲν ἧττον; ἢ καὶ ἐκείνας ἀφαιρεῖσθε ἔστιν τοὔνομα· καὶ ἀποσβέντε τῷ καλὰς εἶναι; ὅτι φήσομεν κατηγορῶ αὖ ἡμῶν οὐδεὶς, ὅστις οὖ εἰ φήσομεν μὴ ἡδὺ εἶναι φαγεῖν· ἀλλὰ καλόν· καὶ ἄλλο ἡδὺ μὴ ἡδύ· ἀλλὰ καλόν. τὰ δέ που τῶν τὰ ἀφροδίσια, πάντες αὖ ἡμῶν μάχοιντο, ὡς ἥδιστον ὄν. λεῖ δὲ αὖ, ἐάν τις καὶ πράττῃ οὕτω πράττειν, ὥστε μάλιστα ὁρᾶσθαι ὡς ἀγαθὸν ὂν ὁρᾶσθαι. ταῦτα ἡμῶν λεγόντων ὦ ἵππια, μανθάνω αὖ ἴσως φαίη καὶ ἐπὶ· ὦ πάλαι αἰχμώδη ταύτας τὰς ἡδονὰς φάσκει καλὰς εἶναι· ὅτι οὐ δοκεῖ τοῖς ἀνθρώποις. ἀλλ' ἐτὸ οὐ τοῦτο ἡράτων ὃ δοκεῖ τοῖς πολλοῖς καλὸν εἶναι, ἀλλ' ὃ ἔστιν. ὁρῶμεν δὴ ὃ μεμεν ὅτι πρὸ τῆς ἡμῖν γε φαμὲν δ' μέρος τοῦ ἡδέος. ἡ ὧδε τῇ ὄψει τε καὶ ἀκοῇ γιγνόμενον καλὸν εἶναι· ἀλλὰ ἔχεις τί χρῆσθαι τῷ λόγῳ, ἢ τι καὶ ἄλλο φῶμεν ὦ ἵππια. Ἰπ. Ἀνάγκη πρός γε τὰ ἀρτιμέλια ὦ σώκρατες, μὴ ἀλλάττειν ἢ ταῦτα λέγειν. Σω. Καλῶς δὴ λέγετε φήσει· οὐκοῦν ἔτι πρὸ δὲ ὄψεως καὶ ἀκοῆς ἡ δὴ καλόν ἐστιν, ὃ μὴ ἔστιν τυγχάνει ὂν τῶν ἡδέων, ἆρ' οὐ ὅτι αὖ καλὸν ἔσ. ὁμολογήσομεν; Ἰπ. Ναί· Σω. Ἢ οὖν τὸ ὄψεως ἡδὺ φήσει ὄψεως καὶ ἀκοῆς εἶναι ἡδύ, ἢ τὸ διὰκοῆς ἡδύ, διὰκοῆς καὶ ὄψεως ἔστιν ἡδύ· οὐδὲ μοῦς φήσομεν δὲ ὄψ. τῷ ἑτέρου δὲ, ἔστιν διὰμφοτέρων ἔστιν ἔστιν γοῦν δοκεῖ ἡμῖν λέγειν· ἀλλ' ἡμῖς ἐλέγομεν ὅτι καὶ ἐκατέρων τούτων αὖ τὸ καὶ αὖ τὸ τῶν ἡδέων καλὸν ἂν μὴ ἀμφοτέρα· οὐχ ὥστως ἀφορκεινόμεθα; Ἰπ. Παύ μὲν οὖν. Σω. Ἆρ' οὖν φήσει ἡδὺ ἡδέος ὄψει νῦν ὅταν οὖν διαφέρει τούτῳ τῷ ἡδὺ ἔστιν; μὴ, γοῦν ἐμείζων τῆς ἡδονῆς, ἢ ἐλάττων, ἢ μᾶλλον ἢ ἧττόν ἔστιν. ἀλλ' εἴ τις αὖ τῷ τούτῳ διαφέρει τῷ ἢ μὲν ἡδονὴ ἔστιν· ἡ δὲ μὴ ἡδονὴ τῶν ἡδονῶν· οὐχ ἡμῖν γε δοκεῖ· οὐ γοῦν; Ἰπ. Οὐ γὰρ οὖν δοκεῖ. Σω. Οὐκοῦν φήσει διὰλλοτι, ἢ ὅτι ἡδονά ἐσι, προείλεσθε ταύτας τὰς ἡδονὰς ἐκ τῶν ἄλλων ἡδονῶν τοιοῦτόν τι ὁρῶντες ἐπ' ἀμφοῖν. ὅτι ἔχουσί τι διάφορον τῶν ἄλλων· εἰς ὃ ἀποβλέποντες, καλὰς φατὲ αὐτὰς εἶναι· οὐ γοῦν πω διαπέφηνε καλή ἔστιν ἡδονὴ ἢ ὄψεως, ἢ διὰψεώς ἐστιν· εἰ γοῦν ἔστιν αὐτῇ ὧν ἢ πον καλῇ ἔστιν, οὐκ ἂν ποτε ἦν ἑτέρα· ἢ ὄψεως καὶ ἀκοῆς καλή, οὐκοῦν ἔτι γε διὰψεως ἡδονή· ἀλλ' ἆρ λέγεις φήσομεν. Ἰπ. Φήσομεν γοῦν. Σω. Οὐ δῆτ' αὖ ἢ διὰκοῆς ἡδονή, ὅτι διὰκοῆς ἔστι ὄψεως· ταῦτα τυγχάνει καλή· οὐ γὰρ ἂν ποτε αὖ ἢ ὄψεως καλὴ ἦν, οὐκοῦν ἔτι γε διὰκοῆς, ἡδονή· ἀληθῆ φήσομεν ὦ ἵππια λέγειν ἐν αὖθρα ταῦτα λέγοντα. Ἰπ. Ἀληθῆ. Σω. Ἀλλὰ μήν γε ἀμφοτέραί γ' εἰσὶ καλαὶ ὡς φατὲ· φαμὲν γοῦν; Ἰπ. Φαμέν. Σω. Ἔχουσι ἆρα τι ἐν αὐτῇ, ὃ ποιεῖ αὐτὰς καλὰς εἶναι· ἐν κοινὸν ἔστιν ὃ καὶ ἀμφοτέραις αὐταῖς ἔπεσι καὶ κοινῇ, καὶ ἑκατέρᾳ ἰδέᾳ. οὐ γοῦν ἄν που ἄλλως ἀμφέτεραί τε καλαὶ ἦσαν. καὶ ἑκατέρα· ἀποκρίνου ἐμοὶ ὡς ἑκάστῳ. Ἰπ. Ἀποκρίνομαι. καὶ ἐμοὶ δοκεῖ ἔχειν ὡς λέγει. Σω. Εἰ ἆρα τι αὖταιν αἱ ἡδοναὶ ἀμφότεραι

πι πόνθασιν, ἐκ μητέρας δὲ μὴ, οὐκ αὖ τοῦτο γε τῷ παθήματι εἶναι κακόν. Ἱπ.
καὶ πῶς αὖ ἔστι ταῦτα ὦ σώκρατες. μὴ δ' ἐτόλμησε πονηρίαν τινὰ τῶν ὄντων ὁτιοῦν, εἰ-
πεῖν τὰ ταῦτα ὁ παθὼν ἢ μὴ τόλμησε πιθέσθαι, ἀμφοτόλμησε πονηρίαν. Σω. οὐ
δοκῶ σοι; Ἱπ. πολλοῦ γε καὶ μάλιστα ἀπειρία καὶ τῆς τούτων φύσεως, καὶ τῆς
τῶν παρόντων λέξεως λόγων. Σω. ἥδιον γ' ὦ Ἱππία· ἀλλὰ γοῦν ἴσως κινδυνεύω δοκεῖν μὲν τι ὁρᾶν οὕτως ἔχον ὡς σὺ φὴς ἀληθὲς εἶναι. ὁρῶ δ' οὐδέν. Ἱπ.
οὐ κινδυνεύεις ὦ σώκρατες· ἀλλὰ πάνυ τοι μανερῶς παρορᾷς. Σω. καὶ μὴν πολ
λά γέ μοι προφαίνεται τοιαῦτα πρὸ τῆς ψυχῆς· ἀλλὰ ἀπιστῶ αὐτοῖς. ὅτι σοὶ μὲν οὐ
φαντάζεται αὐτοῖσι πλεῖστον ἀργύριον ἐργασαμένῳ τῶν ναῦν ἐμπορίᾳ. ἐμοὶ δὲ ὡς οὐ-
δὲν πώ ποτε ἐργασάμενον. καὶ οἰκτίρω μοῦσαι ὦ Ἱππία μὴ παίζῃς πρός με. καὶ ἐκὼν ἐ-
ξαπατᾷς· οὕτω μοι σφόδρα καὶ πολλὰ καταφαίνεται. Ἱπ. οὐ λέγεις σοῦ ὦ σώ-
κρατες κάλλιον εἶσεται εἴτε παίζω εἴτε μή, ἐὰν ἐπιχειρήσῃς λέγειν τὰ προφαινόμε-
νά σοι ταῦτα· φανήσῃ γὰρ οὐδὲν λέγων. οὐ γὰρ μή ποτε ἴδῃς, ὁ μή ποτ' ἐγὼ πέπονθα, μή
τι σὺ, τῦτ' ἀμφοτόλμους ἡμᾶς πονηρότατος. Σω. πῶς λέγεις ὦ Ἱππία; ἴσως μὲν δὴ
τί λέγεις· ἐγὼ δ' οὐ μανθάνω. ἀλλά μου σαφέστερον ἄκουσον ὃ βούλομαι λέγειν· ἐμοὶ
γὰρ φαίνεται, ὃ μήτ' ἐγὼ πέπονθα εἶναι μήτ' ἐμέ· μὴ δ' αὖ σὺ εἴ, φῂς ἀμφοτόλμος πε
πονθέναι ἡμᾶς δίον τ' εἶναι. ἔτόλμα δ' αὖ ἃ ἀμφότόλμοι πεπόνθαμεν ἔστ', ταῦτα οὐδέτερον
εἶναι ὑμῶν. Ἱπ. τόλμα καὶ ἀποκρινόμενος εἰκαιότερος ὦ σώκρατες ἴσθι μείζω,
ἢ ὀλίγον πρότερον ἀπεκρίνω· σκόπει γάρ· πότερον εἰ ἀμφότόλμοι λίκαιοι ἐσμεν, οὐ καὶ
ἐνάτόλμος ἡμῶν εἶη αὖ; ἢ εἰ ἄδικος ἐνάτόλμος οὐκαὶ ἀμφότόλμοι αὖ; ἢ εἰ ὑγιάσαντες οὐ
καὶ ἐνάτερος; ἢ εἰ κακικώς τι, ἢ τετραμμένος, ἢ πωλημμένος, ἢ ἀλλ' ὁτιοῦν πονη-
ρῶς ἐνάτερος ἡμῶν εἶη, οὐ καὶ ἀμφότεροι αὖ αὖ ἐσμεν πονηρότατοι; ἔπ' ἰόντα εἰ χρυ-
σοῦ αὖ ἢ ἀργυροῦ, ἢ ἐλεφάντινοι, εἰ δὲ βούλει γλυκαῖοι ἢ σοφοί, ἢ τίμιοι, ἢ γέροντές γε,
ἢ νέοι, ἢ ἄλλο ὅτ' βούλει τῶν οὐ ἀνθρώποις· ἀμφότεροι τύχιμον ὄντες, ἆρ' οὐ μεγάλην ἀ
νάγκην καὶ ἐνάτερον ἡμῶν ἐῆν εἶναι; πάντως γε δή που. ἀλλὰ γοῦν δὴ σὺ ὦ σώκρα-
τες, τὰ μὲν ὅλα τῶν πραγμάτων οὐ σκοπεῖς. οὐ δ' ἐκεῖνα εἰς σὺ ἔωθας διαλέγεσθαι.
κρινόμενος δὲ ἀπολαμβάνοντες ἔ καλέν. καὶ ἕκαστον τῶν ὄντων εὖ τοῖς λόγοις κατατέ-
μνοντες. διατιθέ τα ἕτω μεγάλα ὑμᾶς λανθάνει καὶ διακῆ σώματα τῆς οὐσίας πυ-
κάτα. καὶ νῶ τοσοῦτόν σε λέληθεν, ὥστε οἴει εἶναί τι ἢ πάθος ἢ οὐσίαν, ἢ ἅδε μὲν ἀμ-
φότόλμα ταῦτά ἐστιν ἅμα ἅδε δὲ ἐνάτερον οὔ. ἢ αὖ ἅδε μὲν ἐνάτόλμον, ἅδε δὲ ἀμ-
φότόλμα οὔ. οὕτως ἀλογίστως καὶ ἀσκέπτως καὶ ἀθύμως καὶ ἀδιανοήτως διάκειδε.
Σω. τοιαῦτα ὦ Ἱππία τὰ ἐνάτόλμα ἐστὶν· οὐκ οἶδα εἰ βούλεταί τις φασὶν ἄνθρωποι ἐνά-
τερα. παισὶ μειζόμενοι, ἀλλ' οἷα διαίρεται. ἀλλὰ σὺ ἡμᾶς ὀνίνης ἀεὶ νουθετῶν, ἐπεὶ καὶ
νῶ πρὶν λόγου σοῦ ταῦτα νουθετῆναι, ὡς ἀληθῶς διακείμεθα, ἔτι σοι μᾶλλον ἐπὶ
πλέξεσθαι ἐπὶ ὧν ἀδιανοούμεθα ἅδε αὐτῶν. ἢ μὴ ἔστω; Ἱπ. εἰδότι μὲν βρᾴδιος ὦ
σώκρατες. δίδε γοῦν ἐνάτους τῶν ἅδε τοὺς λόγους ὡς διάκεινται. ὅμως δ' ἔστι σοι ἄ-
δικον λέγειν. Σω. ἀλλὰ μὴν ἥδιόν γε. ἡμᾶς γὰρ ὦ βέλτιστε οὕτως ἀξιόλτιρον ἦμεν
πρὶν σε ταῦτ' ἡμᾶς πεῖν ὥστε δέξασθαι ἔτερον ἅδε ἐμοῦ τε καὶ σοῦ, ὡς ἐνάτερος ἡμῶν
ἐστὶν ἔτερος· δὲ ὁ ἐνάτερος ἡμῶν ἐστὶν, οὐκ ἀρκεῖν μὲν ἀμφότεροι. οὐ γὰρ εἰς ἐσμέν· ἀλλὰ
δύο. οὕτως δικαίως ἔχομεν. ναῦν δὲ παρὰ σοῦ ἔδη αἰσθάνεσθαι ὅτι εἰ μὲν δύο ἀμφό
τεροί ἐσμεν, δύο καὶ ἐνάτερον ἡμῶν αὐάγκη ᾖ. εἰ δὲ εἷς ἐνάτερος, οὐκ καὶ ἀμφοτέρους
αὐάγκη. οὐ γὰρ εἷόν τε διαιτεῖ λόγῳ τ' οὐσίας κατὰ ἐπιστήμην ἄλλως ἔχειν· ἀλλ' ὃ αὖ ἀμ-
φότερα ἦν, ἔστ' καὶ ἐνάτερον· καὶ ὃ ἐνάτερον, ἀμφότερα ἔστ'· πεισμένος δὴ ναῦν ἐ-
γὼ ὑπὸ σοῦ αὐθάδη κάθημαι. πρότερον μέν σοι ὦ Ἱππία ὑπώμοσόν με· πότερον εἰς ἐσμεν
ἐγώ τε καὶ σὺ, ἢ σύ τε δύο εἰ καὶ ἐγὼ δύο. Ἱπ. τί λέγεις ὦ σώκρατες; σω. ταῦτα ἅπερ
λέγω· φοβοῦμαι δ' σε σαφῶς λέξῃ· ὅμως μοι χαλεπαίνῃς ἐπιδεῖξαί τι δέξῃ σαφῶς λέξῃ· ὅ
μως δ' ἔσομαί σοι ἐπιτεχνώμενος ἐνάτερος ἔστ· καὶ πότερον ἓν ἢ εἰς ᾖ; Ἱπ. παύσῃ. σω.
οὐκοῦν ἔστιν εἷς καὶ περιττὸς αὖ ἔστι ἐνάτερος ἡμῶν. ἢ οὐ ἢ οὐ ἅδε ἔστιν ἡγῇ; Ἱπ.

ἔπειμι. Σω. Ἦ καὶ ἀμφότεροι οὗτοι τοῦδε τοῦ ἑτέρου δύο ὄντες; Ἵπ. Οὐκ αὖ ἕν ὦ Σώκρατες. Σω. Ἀλλ' ἀρτίου γε ἀμφότεροι. ἦ γάρ; Ἵπ. Παύγε. Σω. Μῶν οὖν ὅτι ἀμφότεροι ἄρτιοι, τούτου οὕνεκα καὶ ἑκάτερος ἄρτιός ἐστιν; Ἵπ. Οὐ δῆτα. Σω. Οὐκ ἄρα πᾶσιν αὐτοῖς ὡς γε σὺ ἔλεγες, ἃ αὖ ἀμφότερα καὶ ἑκάτερον. καὶ ἃ αὖ ἑκάτερον, καὶ ἀμφοτέρους ἐστίν. Ἵπ. Οὐ τά γε τοιαῦτα. ἀλλ' ὅπερ ἐτῶ πρότερον ἔλεγον. Σω. Ἐξαρκεῖ ὦ Ἱππία. ἀγαπητὰ γάρ, καὶ ταῦτα ἐπειδὴ τὰ μὲν, οὕτω φαίνεται. τὰ δ' οὐχ οὕτως ἔχοντα. καὶ γὰρ ἐτῶ ἔλεγον εἰ μέμνησαι ὅδεν οὖν ὁ λόγος ἐλίσχθη. ὅτι ἡ ὄψις τῆς ὄψεως καὶ ἀκοὴ τῆς ἀκοῆς ἡδυτέ, οὐ τούτῳ αὖ ἔδοξε καλαί. ὅτι τυγχάνουσιν ἑκάτερα μὲν αὐτῶν εἶναι ποιότητα. ἀμφότερα δὲ μή, ἢ ἀμφότερα μέν. ἑκάτερα δὲ μή. ἀλλ' ἐκείνῳ ᾧ ἀμφότερά τε καὶ ἑκάτερα. διότι σοι χώρεις ἀμφότερα τε αὐτὰς εἶναι καλὰς, καὶ ἑκάτερα. τούτου δὴ οὕνεκα, τῇ οὐσίᾳ τῇ ἐπ' ἀμφότερα ἐπομένῃ, ᾗμεν ἔπερ ἀμφότερά ἐστι καλὰ, ταύτῃ δεῖν αὐτὰ καλὰ εἶναι. τῇ δὲ καθ' ἕτερα ἀπολειπομένῃ, μή. καὶ ἴσως οὐ μέμνησαι. ἀλλά μοι λέγε ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς ἡ λιόψεως ἡδονὴ καὶ ἡ λιάκοῦς, ἔπερ ἀμφότερά τ' ἐστὶ καλαὶ καὶ ἑκάτερα, ἆρα ὁ ποιεῖ αὐτὰς καλὰς οὐχὶ καὶ ἀμφοτέραις γε αὐταῖς ἔπεσθαι καὶ ἑκάτερα; Ἵπ. Παύγε. Σω. Ἆρ' οὖν ὅτι ἡδονὴ ἑκάτερά τ' ἐστὶ, καὶ ἀμφότερα διαφέρει αὖ ἔδοξε καλαὶ, ὃ διαφέρει μὲν καὶ αἱ ἄλλαι πᾶσαι αὖ οὐδὲν τούτων ἧττον ἔδοξαν καλαὶ εἶναι. οὐδὲν γὰρ ἧττον ἡδοναὶ ἐφάνησαν οὖσαι, εἰ μέμνησαι. Ἵπ. Μέμνημαι. Σω. Ἀλλ' ὅτι γε λιόψεως καὶ ἀκοῆς αὖται εἰσι, διαφέρει ἐλέγχθη καλὰς αὐτὰς εἶναι. Ἵπ. Καὶ ἐρρήθη οὕτω. Σω. Σκόπει δὴ εἰ ἀληθῆ λέγω. ἐλέγετο γὰρ ὡς ἐτῶ μοί μες ἔχω, τῷ τ' εἶναι καλὸν ᾧ ἡδύ. οὐ πᾶν, ἀλλ' ὃ αὖ λιόψεως ἢ ἀκοῆς ἔ. Ἵπ. Ἀληθῆ. Σω. Οὐκοῦν ὧδέ γε ἂν πάθος ἀμφοτέραις μὲν ἕπεσθαι ἑκατέρᾳ δ' οὔ. οὐ γάρ που ἑκάτερόν γε αὐτῶν, ὃ ἔπερ οἱ πρόσθεν ἐλέγετο λιάμφοτέρων εἶναι. ἀλλ' ἀμφοτέραις μὲν λιάμφοιν. ἑκάτερον δ' οὔ. ἔστι ταῦτα; Ἵπ. Ἔστι. Σω. Οὐκ ἄρα τούτῳ γε ἑκάτερον αὐτῶν εἶναι καλὸν, ὃ μὴ ἕπεσθαι ἑκατέρῳ. ᾧ γὰρ ἀμφοτέροις ἑκατέρῳ οὐχ ἕπεσθαι. ὥστε ἀμφοτέραις μὲν αὐτὰ, φαίνει καλὰ κατὰ σὸν ὑπόθεσιν ἔξεστιν. ἑκάτερον δὲ οὐκ ἔξεστιν, ἢ πῶς λέγομεν. οὐκ ἀνάγκη; Ἵπ. Φαίνεται. Σω. Φῶμεν οὖν ἀμφοτέραις μὲν καλὰ εἶναι. ἑκάτερον δὲ μὴ φῶμεν; Ἵπ. Τί γὰρ κωλύει. Σω. Τόδε μοι γε ὦ φίλε δοκᾶ κωλύειν. ὅτε ἦν που ἡμῖν τὰ μὲν οὕτως ἐπιγιγνόμενα ἑκάστοις ἅπερ ἀμφοτέροις ἐπιγίγνεσθε, καὶ ἑκατέρῳ. καὶ ἅπερ ἑκατέρῳ, καὶ ἀμφοτέροις ἅπαντα ὅσα σὺ διῆλθες. ἦ γάρ; Ἵπ. Ναί. σω. Ἃ δέ γε αὖ ἐτῶ διῆλθον, οὔ. ὧν δὴ ἐῶ καὶ αὖ ἓ ἑκάτερον καὶ ᾧ ἀμφότερον. ἔστιν οὕτως; Ἵπ. Ἔστι. Σω. Ποτέρων οὖν ὦ Ἱππία δοκᾶσοι ᾧ καλὸν εἶναι. πότερον ὧν σὺ ἔλεγες ἅπερ ἐτῶ ἰχυρός. καὶ σὺ, καὶ ἀμφότεροι. καὶ ἅπερ ἐτῶ λίκαιος ᾗ σὺ, καὶ ἀμφότεροι. καὶ ἅπερ ἀμφότεροι καὶ ἑκάτερος, οὕτω δὴ καὶ ἅπερ ἐτῶ καλὸς, καὶ σὺ, καὶ ἀμφότεροι. καὶ ἅπερ ἀμφότεροι καὶ ἑκάτερος, ἢ οὐδὲν κωλύει, ὥσπερ ἀρτίων ὄντων ἀμφοτέρων, τάχα μὲν ἑκάτερα τοῦδε ἅπερ ἐστὶν τάχα δ' ἄρτια. καὶ αὖ ἀρτίων ὄντων ἑκατέρων ὄντων, τάχα μὲν ῥητὰ τὰ σὼ ἀμφότερα ἐστὶν. τάχα δ' ἄρρητα. καὶ ἄλλα μυρία ἴσθι αὖτα. ἃ δὴ καὶ ἐτῶ ἔφην ἐμοὶ προφαίνεσθαι. ποτέρων δὴ τίθης τὸ καλὸν, ἢ ὥς ἅπερ ἐμοὶ τοῦδε αὐτὸ καταφαίνεται καὶ σοί; πολλὴ γὰρ ἀλογία ἔμοι γε δοκᾶ ἐστὶν, ἀμφοτέρους μὲν ἡμᾶς εἶναι καλούς. ἑκάτερον δὲ μὴ, ἢ ἑκάτερον μὲν, ἀμφοτέρους δὲ μὴ, ἢ ἄλλο ὁτιοῦν τῶν τοιούτων. οὕτως ἀεὶ ἥ ὥς ἅπερ ἐτῶ, ἢ κένως. Ἵπ. Οὕτως ἔτω γε δὴ σώκρατες. Σω. Εὖ γε σὺ ποιῶν ὦ Ἱππία ἵνα καὶ ἀπαλλαττώμεθα τελέσιος ζητήσεως εἰ γὰρ τούτων γ' ἴσθι δ' καλὸν, οὐκ αὖ ἔτι ἔσται δ' λιόψεως καὶ ἀκοῆς ἡδὺ καλόν. ἀμφότερα μὲν γὰρ ποιεῖ καλὰ ᾧ λιόψεως καὶ ἀκοῆς. ἑκάτερον δ' οὔ. ἵνα δὴ μὴ ἀλώπεκον ὡς ἴσως τε καὶ σὺ δὴ ὁμολογοῦμεν ὦ Ἱππία. Ἵπ. Ὁμολογοῦμεν γάρ. Σω. Ἀλώπεκον ἄρα δ' λιόψεως καὶ ἀκοῆς ἡδὺ καλὸν ἐστίν. ἐπειδή γε καλὸν γιγνόμενον, τῶν ἀδυνάτων τί παρέχεται. Ἵπ. Ἔστι ταῦτα. Σω. Λέγε δὴ πάλιν φύσει ἴσ ἀρ-

χῆς

χᾶς ἐπειδὴ τοῦδ' ἁμαρτεῖτε, τί φατὲ εἶναι αὐτὸ· ἢ καλόν, ἢ ἐπ' ἀμφοτέραις ταῖς ἡδοναῖς, διότι ταύτας πρὸ τῶν ἄλλων τιμήσαντες καλὰς ὠνομάσατε. ἀνάγκη δή μοι δοκεῖ εἶναι ὦ Ἱππία λέγειν, ὅτι ἀσπάσεται αὐτὰς τῶν ἡδονῶν αἰσι· καὶ βέλτιστα ἢ ἀμφότεραι καὶ ἐκ τέρα, ἢ σὺ τί ἔχεις λέγειν ἄλλο ᾧ διαφθείρουσι τὸν ἄλλον; ΙΠ. οὐδαμῶς· τῷ ὄντι γὰρ βέλτισταί εἰσι. ΣΩ. τοῦτ' ἄρα φύσει. λέγεις δὴ ἢ καλὸν εἶναι ἡδονὴν ὠφέλιμον; ἐάν με μὴ φῶσιν ἕτερα. σὺ δή. ΙΠ. καὶ ἐγώ. ΣΩ. οὐκοῦν ὠφέλιμον φύσει ἢ ποιοῦν τἀγαθόν. ἢ δὲ ποιοῦν καὶ ἢ ποιοῦν, ἕτερόν νῶν δή ἐστι φαίη, καὶ ὡς ἐγὼ πρότερον λόγον ἦκεν ὑμῖν ὁ λόγος. οὔτε γὰρ ἢ ἀγαθὸν ἂν εἴη καλόν, οὔτε ἢ καλὸν ἀγαθόν. εἴπερ ἄλλο αὐτῶν ἐκάτερόν ἐστι. παντός γε μᾶλλον φίσομαι ὦ Ἱππία αὖ σωφρονοῦμεν. οὐ γάρ που δικαίως τῷ ὀρθῶς λέγοντι μὴ συγχωρεῖν. ΙΠ. ἀλλὰ δή γ' ὦ Σώκρατες· τί οἴει ταῦτα εἶναι ξυμπάντα. κινδυνεύει τοι καὶ περὶ τριμάτων τῶν λόγων. ὅτερ ἄρτι ἔλεγον καὶ βραχὺ διημεῖα. ἀλλ' ἐκεῖνο καὶ καλὸν καὶ πολοῦ ἄξιον διόντ' εἶναι. ὃ καὶ καλῶς λόγον ἔχει σκοπεῖσθαι σὺ διαπερείφ, ἢ σὺ βουλήσει περείφ, ἢ ἐπ' ἄλλη τινὶ ἀρχῇ, πρὸς ἣν ἂν ὁ λόγος ἡμῖν πείσαντα ἴσχεσθαι. φέρε τα σὺ τὰ σμικρότατα ἀλλὰ τὰ μέγιστα τῶν ἄθλων, σωτηρίαν αὐτοῦ τε καὶ τῶν αὐτοῦ χρημάτων καὶ φίλων. τούτων οὖν χρὴ αὐτέχεσθαι. χαίρειν ἐάσαντα τὰς σμικρολογίας ταύτας ἵνα μὴ δοκῇ λίαν αὐθάδης εἶναι λήρους καὶ φλυαρίας ὥς περ ναῦται χειμάζομενος. ΣΩ. ὦ Ἱππία φίλε. σὺ μὲν μακάριος εἶ. ὅτι τε οἶσθα ἃ χρὴ ἐπιτηδεύειν ἄνθρωπον, καὶ ἐπιτετήδευκας ἱκανῶς ὡς φῂς ἐμὲ δὲ δαιμονία τις τύχη ὡς ἔοικε κατέχει. ὥστε πολλαχῶμαι μὲν καὶ ἀπορῶ ἀεί. ἐπιλείκνυς δὲ πὼ ἐμαυτῷ ἀπορίαν ὑμῖν τοῖς σοφοῖς λέγω αὖ ὑπὸ ὑμῶν προπηλακίζομαι ἐπειδὰν ἐπιδείξω. λέγεται γάρ μοι ἃ πρὸ καὶ σὺ νῦν λέγεις· ὡς ἀλλοῖά τε καὶ σμικρὰ καὶ οὐδενὸς ἄξια πραγματεύομαι. ἐπειδὰν δὲ αὖ ἀπειθὴς ὑπὸ ὑμῶν λέγω ἅπερ ὑμεῖς ὡς πολὺ κράτιστόν ἐστιν εἶναι λόγον ἢ μὴ καλῶς καὶ τὰς σκοπεῖσθαι πρὸς αὖ σκοπεῖν, ἢ σὺ ἄλλῳ τινὶ συλλόγῳ, ὑπό τε ἄλλων ἰδιωτῶν τῶν οὐδαδὲ καὶ ὑπὸ τούτου τοῦ αἰθρώπου τῷ ἀεί μοι λέγοντος, πάντα καλὰ ἀκούω. καὶ γάρ μοι συγχέεται ἐγγύτατα γίνους ὦν, καὶ σὺ τῷ αὐτῷ οἰκῶν. ἐπειδὰν οὖν ἐσέλθω ἔνδοθι εἰς ἐμαυτῷ. καί μου ἀκούσῃ ταῦτα λέγοντος, ἐρωτᾷ εἰ οὐκ αἰσχύομαι, τοιαῦτα καλῶν ἐπιτηδευμάτων διαλέγεσθαι, οὕτω φανερῶς ἐλεγχόμενος περὶ τῶν καλοῦ. ὅτι ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο ὅ, τί ποτ' ἔστιν οἶδα· καί τοι πῶς σὺ ἄσει φησίν, ἢ λόγον ὅστις καλῶς κατέσκαπται, ἢ μὴ, ἢ ἄλλως πρᾶξιν λώτινουν. ἢ καλὰ ἀγνοῶν. καὶ ὁπότε οὕτω διάκεισαι οἴει σοι κρεῖττον εἶναι ζῆν μᾶλλον ἢ τεθνάναι. συμβέβηκε δή μοι ὅπερ λέγω, καλῶς μὲν ἔοικα ὑμῶν ἀκούειν καὶ ὀνίνασθαι. καλῶς δὲ ὑπ' ἐκείνου. ἀλλὰ γὰρ ἴσως ἀναγκαῖον ἔσται μένειν ταῦτα πάντα. οὐδὲν γὰρ ἄτοπον εἰ ὠφελοίμην. ἐγὼ οὖν μοι δοκῶ ἱππίᾳ ὠφελεῖσθαι, ἀπὸ τῆς ἀμφοτέρων ὑμῶν ὁμιλίας. πὼ γὰρ παρειμίαν ὅ, τί ποτε λέγει ἢ καλὰ, δοκῶ μοι εἰδέναι.

Ἱππίου μείζονος τέλος.

ΙΠΠΙΑΣ ΕΛΑΤΤΩΝ, Η ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΛΟΥ. ΑΝΑΤΡΕΠΤΙΚΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ. ΕΥΔΙΚΟΣ. ΙΠΠΙΑΣ.

ΕΥ.

Τί δὲ δὴ τί σηᾶς ὦ σώκρατες ἐπαύου τοσαῦτα ἐπιλεξαμένου. καὶ οὐχὶ ἥ σωσιτεανᾶς τί τῶν εἰρημένων ἢ καὶ ἐλέγχεις ὅτι σοι μὴ καλῶς δοκῶ εἰρηκέναι. ἄλλως τε ἐπειδὴ καὶ αὖθις λελέγμεθα, εἰ μάλιστ' ἂν αὖτι ποιησαίμεθα μὴ παῦναι ἡμῖν τῆς περὶ φιλοσοφίας διατειβῆς. ΣΩ. καὶ μὴν ὦ Εὐδικε ἔστι γ' ἂν πυθοίμην ἐπίου. ὡς νῦν δὴ ἔλεγε τοῦδε ὁ μέρου. καὶ γὰρ τῷ σοῦ παῖδος ἀπαμαύτου ἦκεν. ὅτι ἢ ἐλιὰς κάλλιον εἴη ποίημα τῷ ὁμήρῳ, ἢ ἡ ὀδύσεια. τοῦτο δὲ κάλλιον, ὅπως ἀμείνων ἀχιλλεὺς ὀδυσσέως εἴη. ἐκείτερον γὰρ τῶν ποιημάτων, τὸ μὲν, ὡς ὀδυσσεία ἔφη περιῆσθαι. τὸ δ' ὡς ἀχιλλέα. τοῦδε ἐκείνου οὕνεκα ἥδέως αὖ εἰ βουλομένῳ ἔστιν ἐπίσασθαι μαθεῖν, ὅπως αὐτῷ δοκεῖ τοῦδε τοῦ ἀνδρὸς τοῦτον. πότερον ἀμείνω φησὶν εἶναι. ἐπειδὴ καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ παντοδαπὰ ἡμῖν ἐπιδέδεκται. καὶ τοῦδε ποιητῶν τε ἄλλων. καὶ περὶ ὁμήρου. ΕΥ. ἀλλὰ δῆλον ὅτι οὐ φήσουσι ἐπίστασθαί τί αὐτὸν ὀρθῶς ἀποκρίνασθαι. ἢ γὰρ ὦ ἐπίστασί τί ὀρθῶς σε σωκράτης ἀποκρινῇ, ἢ πῶς ποιήσεις. ΙΠ. καὶ γὰρ αὖ λευκὰ πεποίηκε ὦ Εὐδικε. ἐν ὀλυμπίαζε μὲν ὡς πὼ τῶν ἀλλίων παγκράτιον ὅταν τὰ ὀλύμπια ᾖ, ἀεὶ ἐπανιὼν οἴκοθεν ἐξ ὑλίδος ἐς τὸ ἱερὸν παρέχω ἑμαυτὸν καὶ λέγοντα, ὅτι αὖ τις βούλεται ὧν αὖ μοι ἐς ἐπίσκεψιν παρεσκευασμένον ἢ. ἢ ἀποκεκινόμενον τῷ βουλομένῳ ὅτι αὖ τις ὀρώτα. ταῦτα δὲ πὼ σωκράτους ὀρώτησιν φύγοιμι. ΣΩ. μακαρίου γε δὴ ἐπίστα πάθους πέπυσαι, εἰ ἐκάστης ὀλυμπιάδος οὕτως ἄνευ πλὴν ὧν τοῦδε τῆς ψυχῆς εἰς σοφίαν, ἀφικνῇ ἐς τὸ ἱερὸν, καὶ θαυμάσομαι μὰ αὖ. εἴ τις τῶν τοῦδε τὸ σῶμα ἀθλητῶν, οὕτως ἀφόβως τε καὶ πιστευτικῶς ἔχων τῷ σώματι, ἔρχεται αὖτὸ σε ἀγωνισύμενος. ὥσπερ σὺ φὴς τῇ διανοίᾳ. ΙΠ. εἰκότως δ' ὦ σώκρατες ἐπὼ ἕξω. πέπυσαι. ἦ οὖ γοῦν ἥρημαι ὀλυμπιάσιν ἀγωνίζεσθαι, οὐδενὶ πώποτε κράτησοι ἂς οὐδὲν ἐμαυτῷ αὐτὸν χρυ. σω. καλόν γε λέγεις ὦ ἐπίστα. καὶ τῇ ἐλείων πόλει τῆς σοφίας αὐάθημα, πὼ δέξαι εἶναι πὼ σὸν. καὶ τοῖς γονεῦσι τοῖς σοῖς. ἀτὰρ τί δὴ λέγεις ἡμῖν τοῦδε τοῦ ἀχιλλίως τε καὶ τοῦ ὀδυσσέως, πότερον ἀμείνω, καὶ κατὰ τί φὴς εἶναι. διότι μὲν γὰρ πολλοὶ ὧδον ἥμεν. καὶ σὺ πὼ ἐπίλεξαι ἐπειοῦ, ἐπιλέφθην σοῦ τῶν λεγομένων. ὥκουν γοῦν ἐπαινέσθαι. διότι ὄχλος τε πολὺς εἶδον ἐμοῦ. καὶ μή σοι ἐμποδὼν εἶπω ὀρώτων τῇ ἐπιλέξει. νυνὶ δὲ ἐπειδὴ ἐλάττους τε ἰσμεὼ ἢ ἄδικος ὄδε καλεῖται ἔρεσθαι, ἐπί τε καὶ δίδαξον ἡμᾶς σαφῶς τί ἔλεγες περὶ τούτου τοῦ ἀνδρῶν. πῶς διέκεινες αὐτούς. ἀλλ' ἐπὼ σοι ὦ σώκρατες ἐθέλω ἔτι σαφέστερον ἢ τὸ τε διελθεῖν ἃ λέγω καὶ περὶ τούτων καὶ περὶ ἄλλων. φημὶ γὰρ ὅμηρον πεποικέναι, ἄρειον μὲν ἄνδρα ἀχιλλία τῶν εἰς ὑρόιαν ἀφικομένων. σοφώτατον δὲ νέστορα. πολυτροπώτατον δὲ ὀδυσσία. σω. βαβαὶ ὦ ἐπία. ἆρ' αὖ τί μοι χαρίσαιο τοιόνδε, μή μου καταγελάσῃ ἃ μέλις μαθαίνω τὰ λεγόμενα. καὶ πολλάκις αὐθρώπῳ ἄλλα μοι πειρῶ πράως τε καὶ βυήθλως ἀποκρίνασθαι. ΙΠ. λιχρὸν γοῦν αὖ ἔστω ὦ σώκρατες εἰ ἄλλους μὲν αὐτὰ ταῦτα πεπαίδευκα, καὶ ἀξιῶ δὴ ταῦτα χρήματα λαμβάνειν. αὐτὸς δὲ ὑπὸ σοῦ ὀρωτώμενος, μὴ συγγνώμην τ' ἔχειμι, καὶ πράως ἀποκρινοίμην. σω. Γαῦ καλῶς λέγεις. ἐπὼ γοῦν ἐθέλω ἰώνικα μὲν ἄρειον ἦν ἀχιλλία ἔφασθαι πεποιῆσθαι, ἰόδικον σον μαθαίνειν ὅτι ἔλεγες, κὴ ἰώνικα ἦν νέστορα σοφώτατον. ἐπειδὴ δὲ τὸν ὀδυσσία ἔφης, ὅτι πεποικὼς εἴη ὁ ποιητὴς πολυτροπώτατον, ἔξω δ' ὦς γε πρὸς σὲ τἀληθῆ ἐρῆσθαι παντάπασιν οὐκ οἶδ' ὅτι λέγεις. καί μοι εἰπὲ, αὖ τι εἰθοδὶ μᾶλλον μάθω.

ὁ ἀχιλλεὺς

ὁ ἀχιλλεὺς οὐ πολύτροπος ὥμηρῳ πεποίηται; ΙΠ. Ἦ μετά γε, ὦ σώκρατες ἀλλ' ἁπλούστατος. ἐπεὶ καὶ οἱ λιταὶ λιτὰς πρὸς ἀλλήλους ποιεῖ αὐτοὺς διαλεγομένους,
» λέγει αὐτῷ ὁ ἀχιλλεὺς πρὸς ἣν ὀδυσσέα· διογενὴς λαερτιάδη πολυμήχαν' ὀδυσσεῦ·
» χρὴ μὲν δὴ σ' ἔνθον μῦθον ἀπηλεγέως ἀποειπεῖν, ὡς πρὸ δὴ φρονέωτε καὶ ὡς τελέεσθαι ἐτήτυμον· ἐχθρός γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς ἀΐδαο πύλῃσιν·
» ὅς γ' ἕτερον μὲν κεύθῃ ἐνὶ φρεσὶν ἄλλο δὲ εἴπῃ· αὐτὰρ ἐγὼ ἐρέω· ὡς καὶ πεπεισμένον ἐστίν. ἐν τούτοις δὴ λοῖ τοῖς ἔπεσι φησὶν ὁ ζώπυρος ἕτερον τὸν αὐτοῦ. ὡς ὁ μὲν ἀχιλλεὺς ἁπλοῦς τε καὶ ἀπλοῦς· ὁ δὲ ὀδυσσεὺς, πολύτροπός τε καὶ ψευδής. ποιεῖ γοῦν ἐν ἀχιλλείᾳ εἰς ἣν ὀδυσσέα λέγοντα ταῦτα ταῖς ἔπεσι. σω. Καὶ ὦ ἵππια κινδυνεύω μανθάνειν ὃ λέγεις· ἐν πολύτροπον ψευδῆ λέγεις ὥσχ' φαίνεται. ΙΠ. Μάλιστα ὦ σώκρατες· τοιοῦτον γοῦν πεποίηκε ἐν ὀδυσσείᾳ ὅμηρος πολλαχοῦ καὶ ἐν ἰλιάδι, καὶ ἐν ὀδυσσείᾳ. σω. Ἐδόκει ἄρα ὡς ἔοικεν ὁμήρῳ ἕτερος μὲν εἶναι ἀνὴρ ἀληθὴς· ἕτερος δὲ ψευδής· ἀλλ' οὐχ ὁ αὐτός. ΙΠ. Πῶς γὰρ οὐ μέλλει ὦ σώκρατες; σω. Ἦ καὶ σοὶ δοκεῖ αὐτῷ ὦ ἵππια. ΙΠ. Γάπτων μάλιστα· καὶ γὰρ αὖ λανθάνει ἐμέ. σω. Τὸν μὲν ὅμηρον οἶμαι ἐάσομεν· ἱκανὸς γὰρ ἂν εἴη ἀμύνασθαι τί ποτε νοῶν ταῦτα ἐποίησε τὰ ἔπη· σὺ δ' ἐπειδὴ φαίνῃ ἀεὶ σοφὸς ὢν καὶ αἰτίαν, καί σοι σωκράτει ταῦτα ἄπερ φῂς ὅμηρον λέγειν, ἀπόκριναι καὶ νῦν κατὰ ὁμήρου τε καὶ σαυτόν. ΙΠ. Ἔστω ταῦτα. ἀλλ' ὅρα τί μβρακχυ ὄ, τι βούλει. σω. Τοὺς ψευδεῖς λέγεις οἷον ἀδολέσχους τὸ ποιεῖν· ὥσπερ τοὺς κάμνοντας, ἢ δυνάτους τι ποιεῖν; ΙΠ. Δυνατοὺς ἔπωγε· ἦ μάλα σφόδρα· ἄλλα τε πολλὰ καὶ ὄχα πατῶν ἀθρώπους. σω. Δυνατοὶ μὲν δὴ ὡς ἔοικε εἰσὶ κατὰ τὸν λόγον καὶ πολύτροποι· ἦ γάρ; ΙΠ. Ναί. σω. Πολύτροποι δ' εἰσὶ καὶ ἁπλοῦς, ὑπὸ ἀληθείας τε καὶ ἀφροσύνης, ἢ ὑπὸ πανουργίας καὶ φρονήσεως πού. ΙΠ. Ὑπὸ πανουργίας πάντων μάλιστα καὶ φρονήσεως. σω. Φρόνιμοι μὲν ἄρα εἰσὶν ὡς ἔοικε. ΙΠ. Ναὶ μὰ λία λίαν γε. σω. Φρόνιμοι δὲ ὄντες οὐκ ἐπίστανται ὅ, τι ποιοῦσιν ἢ ἐπίστανται. ΙΠ. Καὶ μάλα καὶ σφόδρα ἐπίστανται. διακόσμησιν καὶ πανουργοῦσι. σω. Ἐπιστάμενοι δὲ ταῦτα ἃ ἐπίστανται, σοφοί πού ἐσμεν οἱ σοφοί. ΙΠ. Σοφοὶ μὲν οὖν αὐτά γε ταῦτα ὄχα πατῶν. σω. Ἔχε δή· ἀπαμπεθῶμεν τίς ἐστιν ὁ λέγων. τοὺς ψευδεῖς φῂς εἶναι δυνατοὺς καὶ φρονίμους καὶ ἐπιστήμονας καὶ σοφοὺς εἰς ἅπερ ψευδεῖς; ΙΠ. Φημὶ γοῦν οὖν. σω. Ἄλλους δὲ τοὺς ἀληθεῖς τε καὶ ψευδεῖς καὶ ἑκατοντατοίους ἀλλήλοις; ΙΠ. Λέγω ταῦτα. σω. Φῶμεν δὴ τῶν μὲν δυνατῶν τινὲς καὶ σοφῶν ὡς ἔοικεν εἶσιν οἱ ψευδεῖς κατὰ τὸν λόγον. ΙΠ. Μάλιστά γε. σω. Ὅταν δὴ λέγῃς δυνατοὺς καὶ σοφοὺς εἶναι τοὺς ψευδεῖς εἰς αὐτὰ ταῦτα πότερον λέγῃς δυνατοὺς εἶναι ψεύδεσθαι ἐὰν βούλωνται, ἢ ἀδυνάτους εἰς ταῦτα ἅπερ ψεύδονται. ΙΠ. Δυνατοὺς ἔγωγε. σω. Ὡς οὐ κεφαλαίῳ ἄρα ἐρεῖσθαι, οἱ ψευδεῖς εἰσι σοφοί τε καὶ δυνατοὶ ψεύδεσθαι. ΙΠ. Ναί. σω. Ἀλλὰ μὴν ἀμαθεῖς γε ἀνὴρ καὶ ἀμαθὴς οὐκ ἄν ἔτι ψευδείη. ΙΠ. Ἔχει οὕτω. σω. Δυνατὸς δ' ἕκαστος ἄρα ἃ μὴ ἐπίσταται ἃ μὴ βούλεται ὅταν βούληται· οὐχ ὑπὸ νόσου λέγω ἐμποδιζόμενος νῦν δὴ τῶν τοιούτων· ἀλλ' ὡς πρὸ σὺ δὴ νῦν ἐφάνης εἰπὼν τὸν μὲν ὄνομα ὅταν βούληται, οὕτω λέγω. ἦ γὰρ οὐχ ὃς ἂν οὕτως ἔχῃ καλεῖς σὺ δυνατόν; ΙΠ. Ναί. σω. Λέγε δή μοι ὦ ἵππια· σὺ μὲν γε ἱκανὸς εἶ λογισμῶν καὶ λογιστικῆς; ΙΠ. Γάπτων μάλιστα ὦ σώκρατες. σω. Οὐκοῦν εἰ καί τις σε ἔροιτο τὰ τρὶς ἑπτακόσια ὁπόσοι ἔστιν ἀριθμὸς εἰ βούλοιο πάντων τάχιστα καὶ μάλιστα αὖ ἅπαξ τάληθῆ τοῦτ' ἐστὶ τοῦτο; ΙΠ. Γαῦγε. σω. Ἆρα ὅτι δυνατός τε εἶ καὶ σοφώτατος τῶν κατὰ ταῦτα; ΙΠ. Ναί. σω. Τότερον οὖν σοφώτατός τε εἶ καὶ δυνατώτατος μόνον, ἢ καὶ ἄριστος ταῦτα ἅπερ δυνατώτατός τε καὶ σοφώτατος τὰ λογιστικά. ΙΠ. Καὶ ἄριστος δή που ὦ σώκρατες. Σω. Τὰ μὲν δὴ ἀληθῆ, σὺ αὖ δυνατώτατα εἶπες τοῦτο· ἦ γάρ; ΙΠ. Οἶμαι ἔπωγε. Σω. Τί δὲ τὰ ψευδῆ τοῦτο τῶν αὐτῶν τούτων. καίμοι ὥσπερ τὰ πρότε-

ρα γενναίως καὶ μεγαλοπρεπῶς ἀποκεῖναι ὦ Ἱππία. εἴ τις σε ἔροιτο· τὰ τρίς ἑκατὸν ὀκτὼ, πότερον σὺ αὖ μάλιστα ψεύδιο· καὶ ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ ψευδὴ λέγοις περὶ τούτων, βουλόμενος ψεύδεσθαι· καὶ μηδέποτε ἀληθῆ ἀποκρίνεσθαι, ἢ ἐξαπίνης εἰς λογισμοὺς διωὰς αὖ σὺν μᾶλλον ψεύδεσθαι βουλομένου. ἢ ὁ μὲν ἀμαθὴς πολλάκις αὖ βουλόμενος ψευδῆ λέγειν, τἀληθῆ αὖ ἔποι ἄκων εἰ τύχοι ὀλίγα· ἢ μὴ ἐθέλοιμι. σὺ δὲ ὁ σοφὸς ἑτέρῳ βούλοιο ψεύδεσθαι, ἀεὶ αὖ κατὰ τὰ αὐτὰ ψεύδειο; ἵπ. Ναί. ἔπος ἴχει ὡς σὺ λέγεις. σω. Ὁ ψευδὴς οὖν πότερα περὶ μὲν τἆλλα ψευδὴς ἦν, οὐ μέντοι περὶ ἀριθμόν. οὐδὲ ἀριθμὸν ἂν ψεύσαιτο. ἵπ. Καὶ νὴ μὰ δία περὶ ἀριθμόν. σω. Θῶμεν ἆρα καὶ ἕνα ὦ Ἱππία περὶ λογισμόν τε καὶ ἀριθμὸν εἶναι τινα ἄνθρωπον ψευδῆ. ἵπ. Ναί. σω. Τίς οὖν ἂν εἴη οὗτος· ἐγὼ δεῖ ὑπάρχειν αὐτόν. εἰ δὴ μέλλει ψευδὴς ἔσεσθαι ὡς σὺ ἄρτι ὡμολόγεις διωατὸν εἶναι ψεύδεσθαι; ὁ γὰρ ἀληθὴς ψεύδεσθαι ἀ μέμνησαι ὑπὸ σοῦ ἐλέγετο, ὅτι οὐκ ἂν ποτε ψευδὴς γένοιτο. ἵπ. Ἀλλὰ μέμνημαι. καὶ ἐλέγχου οὕτως. σω. Οὐκοῦν αὖ τι ἐφάνης σὺ διωατώτατος ὢν ψεύδεσθαι περὶ λογισμόν; ἵπ. Καὶ ἐλέγχου γέ τι νὴ Δία. σω. Ἦ οὖν καὶ διωατώτατος εἶ ἀληθῆ λέγειν περὶ λογισμῶν; ἵπ. Γάν γε. σω. Οὐκοῦν ὁ αὐτὸς ψευδῆ καὶ ἀληθῆ λέγειν περὶ λογισμῶν διωατώτατος οὗτος δ' ἔστιν ὁ ἀγαθὸς περὶ τούτων ὁ λογιστής; ἵπ. Ναί. σω. Τίς οὖν ψευδὴς περὶ λογισμῶν γίγνεται ὦ Ἱππία ἄλλος, ἢ ὁ ἀγαθός. ὁ αὐτὸς γὰρ καὶ διωατός. οὗτος δὲ καὶ ἀληθής. ἵπ. Φαίνεται. σω. Ὁρᾷς οὖν ὅτι ὁ αὐτὸς ψευδής τε καὶ ἀληθὴς περὶ τούτων· καὶ οὐδὲν ἀμάχων ὁ ἀληθὴς τῷ ψευδεῖ; ὁ αὐτὸς γὰρ δή που ἔστι καὶ οὐκ ἐναντιώτατα ἔχει ὥς περ σὺ ὤου ἄρτι. ἵπ. Οὐ φαίνεται ἐν ταὐτῷ γε. σω. Βούλει οὖν σκεψώμεθα καὶ ἄλλοθι; ἵπ. Εἰ ἄλλως γε σὺ βούλῃ. σω. Οὐκοῦν καὶ γεωμετρείας ἔμπειρος εἶ; ἵπ. Ἔγωγε. σω. Τί οὖν· οὐ καὶ οἱ γεωμετρείᾳ οὕτως ἔχει, ὁ αὐτὸς διωατώτατος ψεύδεσθαι καὶ ἀληθῆ λέγειν περὶ τῶν διαγραμμάτων ὁ γεωμετρικός; ἵπ. Ναί. Ϭ. Περὶ ταὐτὰ οὖν ἀγαθὸς ἄλλός τις, ἢ οὗτος; ἵπ. Οὐκ ἄλλος. σω. Οὐκοῦν ὁ ἀγαθὸς καὶ σοφὸς γεωμέτρης, διωατώτατός γε ἀμφότερα καὶ ἑτέρᾳ τις ἄλλος ψευδὴς περὶ διαγράμματα, οὗτος αὖ ἂν ὁ ἀγαθός. οὗτος γὰρ διωατός· ὁ δὲ κακὸς ἀμαθὴς ἦν ψεύδεσθαι. ὥστε οὐκ αὖ γένοιτο ψευδὴς ὁ μὴ διωάμενος ψεύδεσθαι ὡς ὁμολόγηται; ἵπ. Ἔστι ταῦτα. σω. Ἔπειτα καὶ ἐν τείνῳ ἐπισκεψώμεθα ἐν ἀρχῇ ὁμοίᾳ. ἧς αὖ σὺ τύχῃς ἐπὶ μᾶλλον ἐπιστήμων εἶναι, ἢ ἔτ' ἔμπροσθεν. ἦ γὰρ ὦ Ἱππία. ἵπ. Ναί. Σω. Οὐκοῦν καὶ οὐ ἀρχιτεκτονίᾳ τινὰ τὰ ταῦτά ἐστιν. ἵπ. Εἰκός γε ὦ Σώκρατες. σω. Καὶ οὐ ἀρχιτεκτονίᾳ ἆρα ἔνδον τις καὶ ἄλλος ψευδὴς ὁ ἀγαθὸς ἀρχιτέκτων, ψευδὴς ἔσται ὁ δυνατὸς ψεύδεσθαι. οὐ γὰρ ὅγε ἀλαζὼν ἀμαθὴς γάρ. ἵπ. Φαίνεται οὕτως. Ϭ. Ὁ αὐτὸς ἆρα καὶ οὐ ἀρχιτεκτονίᾳ ἀληθής τε καὶ ψευδὴς ἔσται. ἵπ. Ἔοικεν. σω. Ἴθι δὴ ὦ Ἱππία, αὖθις αὖ τινὰ ἐπιστήμην κατὰ ποῖον τῶν ἐπιστημῶν ἔστιν ἄλλος ἔχειν, ἢ οὗτος· πάντῃ δὲ πλέοντας τυχάσαι πάντων σοφώτατος ἐν ἀνθρώποις· ὡς ἐγὼ ποτέ σου ἤκουσα μεγαλαυχομένου πολλὰ σοφίαν καὶ ξυλλογὴν σαυτῷ διεξιόντος οὐ κατὰ μίαν καὶ δὶς ἐν ταῖς ἀγοραῖς. ἐφάνης δὲ ἀφικόμενος τότε εἰς Ὀλυμπίαν ἅπαντα σαυτοῦ ἔργα ἔχων. πρῶτον μὲν δακτύλιον· οὗ πρῶτον γὰρ ἧρχου δὴ ἔχων σαυτοῦ ἔφησθα ἔργον. ὡς ἐπισταίμην δακτυλίους γλύφειν καὶ ἄλλῳ σφραγῖδα σὸν ἔργον. καὶ στλεγγίδα καὶ λήκυθον· ἃ αὐτὸς ἐργάζῃ. εἶπεί τα ὑποδήματα ἃ ἔχοις, ἔφησθα αὐτὸς σκυτοτομῆσαι· καὶ ἐμάπτον ὑφῆναι· καὶ ἐν χιτωνίσκον· καὶ ὅτι πᾶσιν ἔδοξεν ἃ δὴ πάντα ὄν, καὶ σοφίᾳ πλέοντι ἐπίλογμα. εἶπεί λῦπλὴ ζώνη ἔφησθα τῷ χιτωνίσκῳ ἣν ἔχοις, εἶναι μὲν διαφανῆ καὶ πηνίσκου, τιμὴν δὲ πολυτελῆ, ταύτην δὲ αὐτὸς πλέξαι· πρὸς δὲ τούτοις ῥήματα ἔχων ἐλεγεῖα· ἢ ἔπη καὶ διθυράμβους, καὶ κατὰ λογάδην πολλοὺς λόγους καὶ παντοδαπούς συγκειμένους· καὶ περὶ τῶν τε χρῶν ἃ δὴ ἄρτι ἐγὼ ἔλεγον ἐπισταμένου ἀφικέσθαι

ἆθαι διαφθόρους τῶν ἄλλων· καὶ τοὺς ῥυθμῶν, καὶ ἁρμονιῶν, καὶ γραμμάτων ὀρθό
τητος, ἢ ἄλλα εἴ τι πρὸς τούτοισι πάνυ πολλὰ ὡς ἐγὼ δοκῶ μνημονεύειν. καί τοι τό γε
μνημονικὸν ἐπιπλαθέμην σου ὡς ἔοικε τέχνημα· οὐ γὰρ σὺ οἶμαι λαμπρότατός ἐστιν εἰμι δὲ μὴ
ἄλλα πάμπολλα ἐπιλελῆσθαι. ἀλλ' ὅτου ἐγὼ λέγω. καὶ εἰς ταῦτα σαυτὸν βλέψας τε
χνικὸς εἶ καὶ δι, καὶ εἰς τοὺς τῶν ἄλλων. ἐπί μοι εἰπὲ ποῦ εὕρηκας ἐκ τῶν ὁμολογημένων
ἐμοί τε καὶ σοὶ ὅ ποτε ἔστιν, ὁ μὲν, ἀληθής. ὁ δὲ, ψευδὴς χρῆς καὶ οὐχ ὁ αὐτὸς οὐ βούλει σοφὸς εἶ
ναι. ἔστω σκέψασθαι εἰ ποιητικόν, ἢ ὅπως ἂν χρήσεις ὀνομάζων ἀλλ' ἐχ εὑρήσεις
ὃ ἐγὼ λέγω. οὐ γάρ ἐστιν ἐπεὶ σὺ ἐπί. ἱππ. ἀλλ' οὐκ ἔχω ὦ Σώκρατες νῦν γε ἔπος. σω.
οὐδ' γε ἕξεις ὡς ἐγὼ οἶμαι. εἰ δ' ἐγὼ ἀληθῆ λέγω, μέμνησαι ὃ ἡμῖν συμβαίνει ἐκ τοῦ λόγου
ὃ ἐπὶ τέλει. ἱππ. Οὐ πάνυ τι οἶσθ' ὦ Σώκρατες ὃ λέγεις. σω. Ναὶ μὰ δί' ἐγωγε χρὴ δὲ
μνημονικὸν τέχνημα. δῆλον δ' ὅτι οὐκ οἶσθ' ἐγὼ δὲ ὑπομνήσω. εἶδες ὅτι ἦν μὲν
ἀρχὴ ἡμῖν φανῆναι ἀληθῆ εἶναι. ἦν δὲ ὀνομαστὰ ψευδῆ τὰ πολλὰ τοῦτον; ἱππ. Ναί. σω.
Καὶ ἐῶν αὖθις αὖ ὅτι αἰσχρὸν φανεῖται ὁ αὐτὸς ὢν ψευδής τε καὶ ἀληθής; ὥσπερ ἀ ψευδὴς
ὁ ὀνοματικὸς ἐῶ, καὶ ἀληθὴς γίγνεται, καὶ ἐ ἀληθὴς ὁ ἀγαθὸς, καὶ ψευδής· μὴ νῦν διά
φορει ἀλλήλων εἰ αἴσχρις νῦν' ἐναντίοι. ἀλλ' ὅμοιοι. ἱππ. Ἔστω Σώκρατες. ἀλλὰ σύ πως ἔοικας
οὕτως πλέκειν λόγους. καὶ ἀποληφθέντα ὃ αὖ ἔδιξ ἐχρίσαθον τοῦ λόγου, τοῦδε ἔχε
καὶ τὰ σμικρὸν ἐφαπόμενος. μὴ οὐχ ὅλῳ ἀτενίζῃς πράγματι περὶ ὅτου αὖ ὁ λόγος ἦν.
ἐπεὶ καὶ νῶν ἐὰν βούλῃ, ἐπὶ πολλῶν τεκμηρίων ἀποδείξω σοι ἐκ ταύτῳ λόγῳ, ὅμοιον ἀ
χιλλέα τινὰ ποιησόμενος ἀμείνω ὀδυνάσθαι καὶ ἀψυχῆ. ἦν δὲ, δόλιόν τε καὶ πολλὰ ψευ
δόμενον. καὶ χείρω ἀχιλλέως. ἀ δὲ βούλει σὺ αὖ αὐτὸ παράβαλλε λόγον παρὰ λόγον.
ὡς ὁ ἕτερος ἀμείνων ὄφη, καὶ μᾶλλον ἔσονται οὗτοι ὁπότερος ἄμεινον λέγει. σω. Εἰ
ἱππίᾳ ἐγὼ τοι οὐκ ἀμφισβητῶ, μὴ οὐχὶ σὲ εἶναι σοφώτερον ἢ ἐμέ. ἀλλ' ἀεὶ ἄωθεν ἐπει
λαὶ τῆς λέγω τί προσέχειν ἦν νοῦν. ἄλλως τε καὶ ἐπειδή μοι δοκῶ σοφὸς εἶναι ὁ λέ
γων. καὶ ἐπιθυμῶν μαθεῖν ὅτῳ λέγῳ, διαπυθάνομαι καὶ ἐπανασκοπῶ καὶ συμβιβάζω
τὰ λεγόμενα, ἵνα μάθω. ἐπεὶ δὲ φαῦλος δοκῶ μοι εἶναι ὁ λέγων, νῦν τε ἐπανερωτῶ, ὅτι μοι
μέλῃ περὶ ὧν λέγω, καὶ γνώσῃ τοῦτο ὡς ἐγὼ οἶμαι σοφὸς εἶναι. ἀμήχανος γάρ μ
λιπαρὴς ἔσται περὶ τὰ λεγόμενα ὑπὸ τούτου. καὶ πυνθανόμενον ταῦτ' αὐτὸ· ἵνα μαθών τι
ὠφεληθῶ. ἐπεὶ καὶ νῦν σοὶ συνεπόμενός σου λέγοντος, ὅτι οὐ τοῖς ἔπεσιν ὅς σὺ ἄρτι ἔλεγες, οὐ
δεικνύμενος ἦν ἀχιλλέα εἰς ἣν ὀδυνᾶσθαι λέγῃς, ὡς ἀλαζόνα ὄντα, ἄζομαί μοι δοκεῖν,
ἀ σὺ ἀληθῆ λέγῃς. ὅτι ὁ μὲν ἐδυνατὸς οὐδαμοῦ φαίνεται ψευσάμενος, ὁ πολύτροπος.
ὁ δὲ ἀχιλλεὺς πολύτροπός τις φαίνεται καὶ τὸν λόγον. ψεύδεται γοῦν. προεκπῶν
» τῶν τε καὶ τὰ ἔπη, ἃ τὸν μὴ σὺ δὴ πάλαι ἄρτι, ἰχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς εἴδαο πύλησιν·
» ὃς χ' ἕτερον μὲν κλέπτοι φρεσὶν, ἄλλα δὲ εἴπῃ, ἐλίσσων ὕστερον λίσσει· ὡς δ' αὖ καὶ πειθόμε
» νός τ' ὀδυνάσθαι τε καὶ τ' ἀναμένοντος, οὔτε μένει τὸ παράπαν οὐ τῇ ὑρνίᾳ. ἀλλ' αὖθι
» σι ἐράσθη ἐέμεν φυσὶ μὴ πᾶσι θεοῖς, Νικήσας δ' ἔπασ', ἐπὶ δ' ἄλκαδε προθύραιο, ὄφρα
» ἀκτὶ βέλεσθε, καὶ αἰκοῦ σι τὰ μιμνέτην, Ἥρι μαλ' ἐλίασονθον ἐπ' ἰχνύεσσι πολεύ
» σας Νῆας ἐμὰς· οὐ δ' αὖθι μάλ' ὀρθαὶ θρῃσὶ μενοιᾶσι μεμαῶτας. Εἰ δέ κεν ὔπερθε πύλας ἐλθὼν κλυ
» ὲς οἰοσύγαιος, Ἠμὶ τέκον τοι τῷ φθίσειν ἐρίβωλον ἑκάεργον. ἔπη δὲ πρώτερον τούτων
» πρὸς τ' ἀναμένοντα λοιδορούμενος εἶπε. Νῦν δ' ἔμοι φθίσειν ἐπεὶ πολὺ λώϊόν ἐστιν,
» οἵ κεν δὴ μοι σὺν νυσὶ κορωνίσιν· οὐδέ σ' οἷός ἐνθάδ' ἄτιμος ἐὼν, ἄφρων καὶ πολλὸν ἐόν
» ἀφύξειν. Ταῦτα ἐπῶν τοτὲ μὲν ἐναντίον τ' ἔρατῆς παίσης, τοτὲ δὲ πρὸς τοῦ ἑαυ
τοῦ ἐπαίρουσ, οὐδαμοῦ φαίνεται ὅτι παρασκευασάμενος, οὔτ' ἐπιχειρήσας καθέλκειν
τὰς ναῦς, ὡς ἀποπλευσούμενος οἴκαδε. ἀλλὰ πάνυ γενναίως ὀλιγωρῶν τοῦ ταῦτα λέ
γειν. ἐπεὶ μὲν οὖν ἐγὼ ἐξ ἐπιπίας καὶ ἐξ ἀρχῆς σε ἐρόμην ἀπορῶν ὁπότερος τούτοιν τοῖν αἰ
σχροῖν ἀμείνων τε φαίνεται τῷ ποιητῇ· καὶ ἡγούμενος ἀμφοτέρω ἀεί σφε εἶν· καὶ δύσκρι
τον ὁπότερος ἀμείνων εἴη· καὶ ἔτι ψεύδους καὶ ἀληθείας καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς. ἀμφο
τέρω γοῦν καὶ νῦν ἔοικε παραπλησίω ἐόν. ἱππ. Οὐ γὰρ καλῶς σκοπεῖς ὦ Σώκρα
τες. ἃ μὲν γοῦν ὁ ἀχιλλεὺς ψεύδεται, οὐκ ἐξ ἐπιβουλῆς φαίνεται ψευδόμενος. ἀλλ'

ἄκων δῆλον ὅτι συμφορᾷ τινὶ τῶν τραγῳδιῶν, ἀναγκασθεὶς καὶ ταπεινὰς καὶ βουλητάς. Σω. Ἐξαπατᾷς με, ὦ φίλτατε Ἱππία· καὶ αὐτὸς ἦν ὁ δυνατὸς ἐκεῖνος καὶ ἐπιβουλῆς. Ἱπ. Οὐδαμῶς, ὦ Σώκρατες· λέγεις δὲ τί καὶ πρός τι. ὅπως οὐκ ἐπιβουλῆς φὴς ἦν ἀχιλλέα ψεύδεσθαι· ὃς ἐγὼ οὕτω γέρας καὶ ἐπίβουλος πρὸς τὸν ἀλαζόνα ὡς πεποίηκεν Ὅμηρος, ὥστε καὶ τῆς ὀδυσσέως τοσοῦτον φαίνεται φρονεῖν πλέον, πρὸς ἣν ἀφελίας λαμβάνειν αὐτὴν ἀλαζονευόμενος, ὥστε ἀνάστιον αὐτοῦ αὐτὸς ἑαυτῷ ἐπόλμα εἶναι· καὶ ἐλαύνειν ἦν ὀδυσσέα, οὐδὲν γοῦν φαίνεται ἀπὸν πρὸς αὐτὴν ὡς αὐθαδόμενος αὐτοῦ ψευδομένου ὁ ὀδυσσεύς. Σω. Τοῦκ δὴ ταῦτα λέγεις, ὦ σώκρατες. Σω. Οὐκ οἶδα ὅπῃ λέγων, ὕστερον ἢ ὡς πρὸς ἣν ὀδυσσέα ἴφη ἄμαχος τῇ ἀποπλουσεῖσθαι, πρὸς ἣν αἴαντα δὲ οὐκ αὖ φησιν ἀποπλουσεῖσθαι. ἀλλὰ ἄλλα λέγει. Ἱπ. Τοῦ δή· Σω. Ἐν οἷς λέγει· Οὐ γὰρ πρὶν πολέμοιο μεδήσομαι αἰματόεντος, Τρῶάς γ' ἐὼν πρὶν ἀμύνειν ἐκτορα δῖον Μυρμιδόνων ἐπί τε κλισίας καὶ νῆας ἰκέσθαι. κἀνίους τ' ἀριγήους κατά τε σμῦξαι πυρὶ νῆας. Ἀμφὶ δὲ μὴν τῇ ἐμῇ κλισίῃ καὶ νηῒ μελαίνῃ Ἕκτορα καὶ μεμαῶτα μάχης ἀΐσσεσθαι οἴω. σὺ δὴ οἶμαι ἔμπικα, πότερον οἴῳ ἐπιλήσιμα εἶναι ἐν τῆς θέτιδός τε, καὶ ὑπὸ τοῦ σοφωτάτου χείρωνος πεπαιδευμένον, ὥστε ὀλίγον πρότερον λοιδορεῖσθαι τοὺς ἀλαζόνας, τῇ ἰσχάτῃ λοιδορίᾳ αὐτὴν παραχρῆμα πρὸς μὲν ἦν ὀδυσσέα φάναι ἀποπλουσεῖσθαι. πρὸς δὲ ἦν αἴαντα μένειν· ἀλλ' οὐκ ἐπιβουλεύοντά τε καὶ ὑπουργοῦντα ἀρχαῖον εἶναι τὴν ὀδυσσέα· καὶ αὖ τοῦ αὐτῷ τούτῳ τῷ τε χάζειν τε καὶ ψεύδεσθαι τοσοῦτον. Ἱπ. Οὐκ οἶμαι ἔμοιγε δοκεῖν, ὦ σώκρατες. ἀλλὰ καὶ αὐτὰ ταῦτα ὑπὸ δυσκολίας· αἰσχυνθεὶς γὰρ ὃς ἦν αἴαντα ἄλλα εἶπεν, ἢ πρὸς ἦν ὀδυσσέα. ὁ δὲ ὀδυσσεὺς ἄρ', τί ἀληθῆ λέγῃ, ἐνδιαβουλεύσας ἀεὶ λέγει καὶ ὅσα ψεύδεται ὡσαύτως. Σω. Μένων ἄρ' ἔοικεν ὡς ἔοικε ὁ ὀδυσσεὺς ἀχιλλέως. Ἱπ. Ἦκιστά γε δή που, ὦ σώκρατες. Σω. Τί δὲ οὐκ αὖ τοιαῦτα φαίνονται οἱ ἀγαθοὶ ψευδόμενοι βελτίους, ἢ οἱ ἄκοντες; Ἱπ. Καὶ πῶς οὐ, ὦ σώκρατες, οἱ ἑκόντες ἀδικοῦντες καὶ ἑκόντες ἐπιβουλεύοντες, καὶ κακὰ ἐργαζόμενοι βελτίους αὖ ἕως τῶν ἀγαθῶν. ὅς πολλὴ δοκεῖ συγγνώμη ἢ εἰ μὴ ἑκούσης τις ἀδικοῖτο ἢ ψεύσηται, ἢ ἄλλό τι κακὸν ποιοῖτο, καὶ οἱ νόμοι δή που πολὺ χαλεπώτεροί εἰσι τοῖς ἑκοῦσι κακὰ ἐργαζομένοις, καὶ ψευδομένοις, ἢ τοῖς ἄκουσιν. Σω. Ὁρᾷς ὦ Ἱππία ὅτι ἐγὼ ἀληθῆ λέγω, λέγων ὡς λιπαρής εἰμι πρὸς τὰς ἐρωτήσεις τῶν σοφῶν, καὶ κινδυνεύω οὐ μόνον ἔχειν σχῆμα ἀγαθόν· τὰλλα ἔχων πάνυ φαύλα. τῶν μὲν γοὖν πραγμάτων ἧττον ἐσφάλμαι. ἐγὼ οὖν οἶμαι ὅτι διὰ τοῦτο κέρδιόν μοί ἐστιν, ὅτι πειράσομαι συγγενόμενος ὑμῶν τῶν δοκούντων σοφῶν εἶναι σοφὸς γενέσθαι πάντες μαρτυρεῖς εἰσι τοῦτο, φάσκοντες οὐδένα ἀμαθέστερον εἶναι ἐμοῦ. οὐδὲν γοῦν μοι δοκῶ τῶν αὐτῶν καὶ ὑμῖν ὡς ἔγωγε ἀπέχειν· καί τοι τί μεῖζον ἄμαθίας τε κακὸν, ἢ ἐπειράσθαι τῆς σοφίης αὐτοῦ διαφθεῖραι· οὐ γὰρ ἔστιν ἄλλο μάθημα ἔχω ἀγαθὸν ὅ, τι σώζει· οὐ γὰρ ἀκούομαι μανθάνειν· ἀλλὰ πυθάνομαι καὶ ἐρωτῶ, καὶ χαίρειν πολλὰ ἔχω τῷ ἀποκρινομένῳ· καὶ οὐδενὸς πώ ποτε ἀπέστερησα χάριτος. οὐ γὰρ πώ ποτε ἔξαρνος ἐγενόμην μαθών τι, ἐμαυτῷ πιστεύσας ἐμαθηκέναι· ὡς ἐμοὶ δοκεῖν ἐγὼ ἀμαθίας ἐστὶν ἀρετὴ· καὶ δὴ καὶ ναὶ ἐγὼ σὺ λέγεις οὐχ ὁμολογῶ σοι ἀλλὰ διαφέρομαι πάνυ σφόδρα· καὶ τοῦτ' οὖν δοκεῖ ἔλεγχος εἶναι ἐμοὶ γίγνεσθαι· ὅτι δοκοῦντός ἐμοῦ δέος πρὸ ἐμοῦ. ἵνα μοι μὴ ἐμαυτῷ μεῖζον εἴπω· ἐμοὶ δὲ φαίνεται ὦ ἵππια πολὺ τοὐναντίον ἢ ὃ σὺ λέγεις. οἱ ἑλάττονες τοὺς αὑτῶν καὶ ἀδικοῦντες καὶ ψευδόμενοι καὶ ἐξαπατῶντες, καὶ ἁμαρτάνοντες ἑκόντες ἀλλὰ μὴ ἄκοντες βελτίους ἢ, ἢ οἱ ἄκοντες. οὕτοι μέντοι καὶ τοὐναντίον δοκεῖ μοι τοῦτων. καὶ πολλαχοῦ μοι περὶ ταῦτα διαλογίζομαι ἐξ ἧς μὴ ἐθέλων. ναὶ δὲ τῷ παρόντι μοι, ὡς πρόχειρα βούλομαι περιελίξθαι. καὶ δοκοῦσί μοι οἱ ἑκόντες ἁμαρτάνοντες, μᾶλλόν τι βελτίους εἶναι τῶν ἀκόντων· αἰτιῶμαι δὲ νῦν τὸν παρόντα μοι χρόνον τοὺς ἔμπροσθεν λόγους αἰτίους εἶναι· ὥστε φαίνεσθαι νῦν ἐν τῷ παρόντι τοὺς ἄκοντας, βούτων ἥκιστα ποιοῦντας πονηροτέρους, ἢ τοὺς ἑκόντας· σὺ οὖν χάρισαι καὶ

μοὶ

μὴ φθονήσῃς ἐάσασθαι τὴν ψυχήν μου· πολὺ γὰρ ἂν μεῖζόν με ἀγαθὸν ὀργάσοι, ἀμαθίας τε καὶ ἄλλας τὴν ψυχὴν, ἢ νόσου ἡ σῶμα. μακρὸν μὲν οὖν λόγον εἰ θέλεις, προλέγω σοι ὅτι οὐκ ἂν μ' ἐάσειας· οὐ γὰρ ἂν ἀηδονιδόσειμι. ὥσπερ δ' ἄρτι ἐθέλεις μοι ἀφεκέναι πάνυ ὀνήσεις. δίμαι δ' οὐδ' αὐτόν σε βλαβήσεσθαι· δικαίως δ' ἄν, καὶ σὺ πρὸς ἡδονὴν ὃ τυγχάνεις ἀπεμάσθου· σὺ γοῦν με ἐπῆρας ἱππίαν διαλέγεσθαι· νὴ ναὶ ἐὰν μή μοι βέλτιόν τι ἀποκρίνασθαι, δόξω αὐτὸς τοῦτ' ἐμοῦ. ΕΥ. Ἀλλ' ὦ Σώκρατες, δίμαι οὐδὲν ἧττον σοῦ ἱππίαν τῆς ἐμῆς ἕνεκα. οὐ γὰρ φιλοῦσι αὐτῷ δεῖ τὰ προειρημένα· ἀλλ' ὅτι οὐδενὸς ἂν φύγοι αἰσχρὸς ἐρώτησιν. ἢ γὰρ ὦ ἱππία οὐ ταῦτα ἦν ἃ ἔλεγες; ΙΠ. Ἔστω γε. ἀλλὰ σωκράτης ὧδ' ὕδικε, ἀεὶ παράπεσε τοῖς λόγοις. καὶ ἔοικεν ὥς τοῦ ἡσυχαζοῦντι. ΣΩ. Εἰ βάλεσθε ἱππία, οὐ πικρὸν γε ταῦτα ποιῶν· σοφὸς γὰρ ἂν ἦν καὶ λεπτὸς καὶ ἐν σὺν λόγον· ἀλλὰ ἄκων. ὥστέ μοι συγγνώμην ἔχε. φύσις τέ ἀν λέγειν, ὃς ἂν ἀκουσίως ἁμαρτάνῃ ἄκων συγγνώμην ἔχειν. ΕΥ. Καὶ μᾶλλα μὲν γε ὦ ἱππία ἄλλως ποίει. ἀλλὰ νῦν ἡμῶν ἕνεκα καὶ τῶν προειρημένων σοι λόγων, ἀποκρίνου ἃ ἂν σε ἐρωτᾷ σωκράτης. ΙΠ. Ἀλλ' ἀποκρινοῦμαι σοῦ γε δομένου. ἀλλ' ἐρώτα ὅτι βούλει. ΣΩ. Καὶ μὴν σφόδρα γε πέπυσμαι ὦ ἱππία διασκέψασθαι τὸ ναὶ δὴ λεγόμενον· πότεροί ποτε ἀμείνους εἰσὶν ἑκόντες ἢ ἐ ἄκοντες ἁμαρτάνοντες. δίμαι οὖν ἂν δὴ τὴν σκέψιν, ὀρθότατ' ἂν ὧδε ἐλθών· ἀλλ' ἀπόκεινα· καλὸς τινα δρομέα ἀγαθόν; ΙΠ. Ἔστω γε. ΣΩ. Καὶ ἀκόν. ΙΠ. Ναί. ΣΩ. Οὐκοῦν ἀγαθὸς μὲν, ὁ δὲ κακὸν δρομέα κακὸς δ' ὁ κακῶς; ΙΠ. Ναί. ΣΩ. Ἐν δρόμῳ μὲν ἄρα καὶ τῷ θεῖν. ταχὺς μὲν ἀγαθὸν· βραδὺν δὲ κακόν; ΙΠ. Ἀλλὰ τί μέλλει. ΣΩ. Πότερος δὴν ἀμείνων δρομεὺς, ὁ ἑκὼν βραδέως θέων, ἢ ὁ ἄκων. ΙΠ. Ὁ ἑκών. ΣΩ. Ἐν δὴν οὐ θοῶν τί ἔστι ἡ θεῖν; ΙΠ. Ποιεῖν μὲν δή. ΣΩ. Εἰ δὲ ποιεῖν οὐ νῦ ὀργάζεσθαί τι; ΙΠ. Ναί. ΣΩ. Ὁ κακῶς ἄρα θέων, κακὸν καὶ αἰσχρὸν τὸ δρόμῳ ἔργον ὀργάζεται. ΙΠ. Κακόν· πῶς δ' οὔ; ΣΩ. Κακῶς δὲ θεῖ ὁ βραδέως θέων; ΙΠ. Ναί. ΣΩ. Οὐκοῦν ὁμὲν ἀγαθὸς δρομεὺς, ἑκὼν ὁ κακὸν ἔργον ὀργάζεται. νῦ ἡ αἰσχρόν. ὁ δὲ κακὸς ἄκων; ΙΠ. Ἔοικέ γε. ΣΩ. Ἐν δρόμῳ μὲν ἄρα πονηρότερος ὁ ἄκων κακὸς ἐργαζόμενος, ἢ ὁ ἑκών. ΙΠ. Ἐν δρόμῳ γε. ΣΩ. Τί δ' ὁ πάλη πότερος παλαιστὴς ἀμείνων, ὁ ἑκὼν πίπτων, ἢ ὁ ἄκων. ΙΠ. Ὁ ἑκών. ἔοικε. ΣΩ. Πονηρότερον δὲ καὶ αἶσχιον ὁ πάλῃ ἡ πίπτειν ἢ ἡ καταβάλλειν. ΙΠ. Τὸ πίπτειν. ΣΩ. Καὶ ὁ πάλῃ ἄρα ὁ ἑκὼν τὸ πονηρὸν νῦ αἰσχρὸν ὀργαζόμενος βελτίων παλαιστὴς, ἢ ὁ ἄκων. ΙΠ. ἔοικε. ΣΩ. Τί δὲ ὁ τῇ ἄλλῃ πάσῃ τῇ τ' σώματος χρείᾳ· οὐχ ὁ βελτίων ἡ σῶμα, παύκῃ ἀμφότερα ὀργάζεσθαι· νῦ τὰ αἰσχρὰ καὶ τὰ ἀθενῆ. καὶ τὰ αἰσχρὰ καὶ τὰ κακὰ, ὥστε ὅταν καὶ τὰ ἡ σῶμα πονηρὰ ἐργάζηται, ἑκὼν ὀργάζεται ὁ βελτίων ἡ σῶμα· ὁ δὲ πονηρότερος ἄκων; ΙΠ. ἔοικε καὶ καὶ τὴν ἰσχὺν οὕτως ἔχειν. ΣΩ. Τί δὲ καὶ ἀθλημοσύνην ὦ ἱππία, οὐ τῷ βελτίονος σώματός ἐστιν ἑκόντος, τὰ αἰσχρὰ καὶ πονηρὰ ἀδικήματα ἀδικεῖν· τῷ δὲ πονηροτέρου ἄκοντος, ἢ πῶς σοι δοκεῖ. ΙΠ. Οὕτω. ΣΩ. Καὶ ἀθλημοσύνη ἄρα ἡ μὲν εὐσώμος πρὸς ἀρετῆς ἐστιν· ἡ δὲ εὐσώμος πρὸς πονηρίαν σώματος. ΙΠ. Φαίνεται. ΣΩ. Τί δὲ φωνῆς πρὸς λέγεις· πότερα φὴς εἶναι βελτίω τὴν εὐσώμου ἀπόδυσιν, ἢ τὴν ἀθλητικήν. ΙΠ. Τὴν εὐσώμου. ΣΩ. Μοχθηροτέραν δὲ τὴν ἀθλητικήν; ΙΠ. Ναί. ΣΩ. Δέξαιο δ' ἂν πότερον ταχὺ θεῖν κεκτῆσθαι, ἢ τὸ ἡμιόνου. ΙΠ. Τάχιστα. ΣΩ. Ἑτέρων οὖν ἂν δέξαιο πόλεως κεκτῆσθαι εὐσώμους χωλαίνοντας, ἢ εὐσώμους. ΙΠ. Εὐσώμους. ΣΩ. Χωλεῖν δὲ ποσὶν οὐχὶ πονηρία καὶ ἀσχημοσύνη ἐστί; ΙΠ. Ναί. ΣΩ. Τί δὲ ἀμβλυωπία, οὐ πονηρία ὀφθαλμῶν; ΙΠ. Ναί. ΣΩ. Ἑτέρους οὖν ἂν βάλοιο ὀφθαλμοὺς κεκτῆσθαι καὶ ποτέρους σώζεσθαι δι' εἰκόνων ἂν τις ἀμβλυώττοι καὶ παρορῴη, ἢ ὃς ἄκων. ΙΠ. Οἷς εἰκόν. ΣΩ. Βελτίω ἄρα ἄγασαι τῶν σαυτοῦ τὰ εὐσώμου πονηρὰ ὀργαζόμενα, ἢ τὰ ἀσώμου. ΙΠ. Τἀγαθὼ τοι αὖτα. ΣΩ. Οὐκοῦν πάντα· δίον καὶ ὦτα, καὶ ῥῖνα, καὶ στόμα, καὶ πάσας τὰς αἰσθήσεις, ὃς λόγος σωίζει· τὰς μὲν ἀκόντως ἐργαζομένας ἀκτήνους εἶναι ὡς πονηρὰς οὔσας· τὰς δὲ ἑκουσίως

κτητὰς, ὡς ἀγαθὰς οὔσας. ἱπ. Ἔμοιγε δοκεῖ. σω. Τί δὲ ὀργάνων· πότερον βελτίων ἡ κιθαριστικὴ ὄργανόν τινι κακῷ ὀργάζεται, ἢ ὅσις ἄκων; δῆλον που τὸ δεύτερον. ὧ ἄκων κακῶς τις κυβερνήσει εἰ λῷον ἢ ὦ εἰκών. ἱπ. ὦ εἰκών. σω. Οὐκοῦν τόξον ὡσαύτως καὶ λύρα καὶ αὐλοὶ καὶ τἆλλα ξύμπαντα; ἱπ. Ἀληθῆ λέγεις. σω. Τί δὲ ψυχὴν κακὴν κτᾶσθαι ἄσσον ἢ εἰκών τις κακῶς ἱππεύσει ἀμείνων, ἢ ἄκων. ἱω. ἢ εἰκών. σω. Ἀμείνων ἄρα ἐστί. ἱω. Ναί. σω. Τῇ ἀμείνονι ἄρα ψυχῇ ἴσον τὰ τῆς ψυχῆς ἔργα ταύτης τὰ πονηρὰ, ἀκουσίως αὖ φρῶ· τὰ δὲ τ' πονηρὰσ' ἀκουσίως; ἱω. Γαύγε. σω. Οὐκοῦν καὶ κυνὸς καὶ τῶν ἄλλων ζῴων πάντ'; ἱπ. Ναί. σω. Τί δὲ δὴ αὖ τὸ ψυχὴν κακὴν κτᾶσθαι τοξότου ἀμείνονός ἐστιν, ἢ τις ἀκουσίως ἁμαρτάνει τ' σκοποῦ, ἢ ὅστις ἀκουσίως. ἱπ. Ἢ τις ἀκουσίως. σω. Οὐκοῦν αὖ τὴν ἀμείνω εἰς τοξικὴν ἴσθι; ἱπ. Ναί. σω. Καὶ ψυχὴ ἄρα ἀκουσίως ἁμαρτάνουσα πονηροτέρα ἢ ἑκουσίως. ἱω. Ἐν τοξικῇ γε. σω. Τί δ' ὦ ἰατρικὴ· οὐχὶ ἡ εἰκῆ οὖσα κακὰ ὀργάζομένη τὰ σώματα, ἰατρικωτέρα. ἱπ. Ναί. σω. Ἀμείνων ἄρα αὖ τὴν αὐτὴν τέχνην τ' μὴ ἰατρικῆς. ἱω. Ἀμείνων. σω. Τί δὲ ἡ κιθαριστικωτέρα, ἢ ἡ αὐλητικωτέρα, καὶ τἆλλα πάντα τὰ κατὰ τὰς τέχνασ' τε καὶ τὰς ἐπιστήμασ'. οὐχὶ ἡ ἀμείνων εἰκοῦσα τὰ κακὰ ὀργάζεται καὶ τὰ αἰσχρὰ καὶ ἁμαρτάνει· ἡ δὲ πονηροτέρα ἄκουσα; ἱπ. Φαίνεται. σω. Ἀλλὰ μὴν που τάς γ' ἀθύλων ψυχὰς κακὰς κτᾶσθαι, ἀξιάμαθ' ἂν μᾶλλον τὰς ἑκουσίως ἢ τὰς ἀκουσίως ἁμαρτανούσας τε καὶ πονηρευούσας ὡς ἀμείνους οὔσας εἰς πάντα. ἱω. Ναί. σω. Τί δὲ νῷ ἡμᾶς τέχναι αὐτῶν οὐ βουλοίμεθ' ἂν ὡς βελτίστην κακὴν κτᾶσθαι; ἱω. Ναί. σω. Οὐκοῦν βελτίων ἔσται ἐκοῦσα κακουργῆ τι καὶ ἁμαρτάνῃ, ἢ ἐὰν ἄκουσα. ἱπ. Δῆλον μὲν τό γ' ἂν ὦ σώκρατες, εἰ οἱ ἑκόντες ἀδικοῦντες βελτίονες ἴσασιν), ἢ οἱ ἄκοντες; σω. ἀλλὰ μὴν φαίνεταί γε ἐκ τ' ἐφεξῆς. ἱπ. Οὕτως ἔμοιγε. Σω. Ἐπὶ δ' ὧμὲν ὦ ἱππία μὴ σοὶ φαίνωμαι πάλιν δ' ἀπόκρινε. ἡ δικαιοσύνη οὐχὶ δύναμίς τίς ἐστιν ἢ ἐπιστήμη, ἢ ἀμφότερα, ἢ οὐκ ἀνάγκη οὔ γέ πῃ τούτων εἶναι τὴν δικαιοσύνην; ἱπ. Ναί. Σω. Οὐκοῦν ἡ μὲν δύναμίς ἐστι τ' ψυχῆς ἡ δικαιοσύνη, ἡ δυνατωτέρα ψυχὴ, δικαιοτέρα ἐστί. Εἰ τῶν γοῦν που ἡμῖν ἐφάνη ὧδέ πῃ τοιαύτη. ἱω. Ἐφάνη γοῦν. σω. Τί δ' εἰ ἐπιστήμη, οὐχὶ σοφωτέρα ψυχὴ δικαιοτέρα. ἡ δὲ ἀμαθεστέρα ἀδικωτέρα; τί δ' εἰ ἀμφότερα. οὐχ ἡ ἀμφοτέρα σ' ἔχουσα ἐπιστήμην τ' δύναμιν δικαιοτέρα, ἢ ἡ ἀμαθεστέρα ἀδικωτέρα, οὐχ οὕτως ἀνάγκη ἔχειν; ἱπ. Φαίνεται. σω. Οὐκοῦν ἡ δυνατωτέρα καὶ σοφωτέρα, αὐτὴ ἀμείνων οὖσα ἐφάνη καὶ ἀμφότερα μᾶλλον δυνάμενη ποιεῖν. καὶ τἀναντία καὶ τἀσθενῆ τοῖς πᾶσιν ὀργάσασα; ἱω. Ναί. σω. Ὅταν ἄρα τἀσθενῆ ὀργάζηται, ἑκοῦσα ἐργάζεται ὅτῳ δύναμιν τῇ τέχνῃ· ταῦτα δὲ δικαιοσύνῃ φαίνεται. ἢ τοι ἀμφότερα ἢ γε ἕτερον. ἱω. ἔοικε. σω. Καὶ ὁ μέν γε ἀδικεῖν κακὰ ποιεῖν ὅτῳ. ὁ δὲ μὴ ἀδικεῖν, κακά; ἱπ. Ναί. σω. Οὐκοῦν ἡ δυνατωτέρα τῇ ἀμείνων ψυχὴ, ὅταν ἄρ' ἀδικῇ, ἑκοῦσα ἀδικήσει. ἡ δὲ πονηρὰ, ἄκουσα; ἱω. Φαίνεται. σω. Οὐκοῦν ἀγαθὸς ἀνὴρ, ὁ νῷ ἀγαθὴν ψυχὴν ἔχων· κακὸς δὲ ὁ νῷ κακήν; ἱω. Ναί. σω. Ἀγαθοῦ μὲν ἄρα ἀνδρὸς ἐστὶν, ἑκόντα ἀδικεῖν κακῷ δὲ ἄκοντα. ἆρ' ὁ ἀγαθὸς ἀγαθὸν ἵππον ἔχει. ἱω. Ἀλλὰ μὲν δὴ ἔχει γε. σω. Ὁ ἄρα ἑκὼν ἁμαρτάνων καὶ αἰσχρὰ καὶ ἄδικα ποιῶν ὦ ἱππία ἐστὶν ἀγαθὸς ἀνήρ, ἐὰν μὴ ἄλλος ᾖ, ἢ ὁ ἀγαθός. ἱω. Οὐκ ἔχω ὅπως σοι συγχωρήσω ὦ σώκρατες ταῦτα. σω. Οὐδὲ γὰρ ἐπὶ σοὶ ὦ ἱππία. ἀλλ' ἀνάγκη οὕτω φαίνεσθαι νῦν γε ἡμῖν ἐκ τοῦ λόγου. ὅπερ μέντοι πάλαι ἔλεγον ἐπὶ τοῖσδε ταῦτα, οὕτω καὶ νῦν πάσχω πλανῶμαι· καὶ οὐδέ ποτε ταὐτά μοι δοκεῖ· καὶ ἐμὲ μὲν οὐδὲν θαυμαστὸν πλανᾶσθαι. οὐδὲ ἄλλον ἡλίκον· εἰ δὲ καὶ ὑμεῖς πλανᾶσθε οἱ σοφοὶ, δεινὸν ἤδη καὶ ὑμῖν λεινόν· εἰ μὴ δὲ παρ' ὑμᾶς ἀφικόμενοι, παυσόμεθα τῆς πλάνης.

Τέλος ἱππίου ἐλάττονος ἢ περὶ τοῦ ψεύδους.

ΙΩΝ, Η ΠΕΡΙ ΙΛΙΑΔΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΚΑΙ ΙΩΝ.

Σω.

Ὦν Ἴωνα χαίρειν· πόθεν τανῦν ἡμῖν ἐπιδεδήμηκας; ἢ οἴκοθεν ὄντ' ἐφέσου; Ἰ. Οὐδαμῶς ὦ Σώκρατες. ἀλλ' ἐξ Ἐπιδαύρου ἐκ τῶν Ἀσκληπιείων. μῶν ἠράψῳδῶν ἀπῶντα ἡμᾶς ἔφη θεῷ οἱ Ἐπιδαύριοι; Ἰ. Πάνυ γε ἠγωνίζετ' ἄλλως γε μεγάλως. Σω. Τί δῆτ' ἐπανίζετε τὴν μέν· καὶ πῶς τὴν ἐπανίσω. Ἰ. Τὰ πρῶτα τῶν ἄθλων ἐνεκάμεθα ὦ Σώκρατες. σω. Εὖ λέγεις· ἄγε δὴ ὅπως μὴ τὰ παρ' ἡμῖν ἀκροθήσεται νικήσομεν. Ἰ. Ἀλλ' ἔστω ταῦτα ἐμοὶ θυέλη. σω. Μὴ μὲν πολλάκις γε ἐζήλωσα ὑμᾶς τὸν ῥαψῳδὸν ὦ Ἴων τὸν τέχνης· φ ἐγὼ ἅμα μὲν φ σῶμα κεκόσμηκε καὶ πρέπον ὑμῶν ἐστὶ τῇ τέχνῃ, καὶ ὡς ἀληθῶς φαίνεται· ἅμα δ' ἀσκεῖσθαι ἐστὶ πολλὴν διατρίβειν πολλοῖς μὴ ἀγαθοῖς, μὴ δὲ μὴ μάλιστα ἀνδρὶ φ ἀρίστῳ μὴ θεσπεσίῳ τῷ ποιητῇ, μὴ πᾶν τοὔτου διαίσιαν ἐκ μαθόντι μὴ μόνον τὰ ἔπη ζηλωτὸν εἶναι. ἐγὼ δ' οὖν γέγονά ποτε ῥαψῳδὸς ἀμὴ σοφός· τὰ λεγόμενα ὑπό τε τῶν ποιητῶν ἐμοὶ μὴ γιγνώσκοντα ὅ, τι λέγει ὁ ποιητὴς, ἀδύνατον. ταῦτα δὲ πάντα ἄξια ζηλοῦσθαι. Ἰ. Ἀληθῆ λέγεις ὦ Σώκρατες· ἐμοιγ' ἔστω τοιοῦτον θαῦμα τέχνης· ᾧ δίομαι κάλλιστα αὐτῶν λέγειν ἐγὼ ὁμήρου· ὡς ἔστι μηδένα ὅμοιον ὁ λαμψακηνὸς· οὔτε σκιμβρόποδα ὁ θάσιος· ἔστι γλαύκων· ἔστι ἄλλος ἀλλοῖος τῶν παίντων γενομένων ἱκανὸν εἰπεῖν οὐ πω πολλὰς μὴ καλὰς διανοίας ἔχοντα ὁμήρου, ὅσας ἐγώ. σω. Εὖ λέγεις ὦ Ἴων· δείλοιν' ἄρ' οὖν ὅτι οὐ φθονήσεις μοι ἐπιδεῖξαι. Ἰ. Μὴ μὲν ἄξιον ἀκοῦσαι ὦ Σώκρατες ὡς δὴ καλήσεται· ὄντως ὅμηρον. ὥστε δίομαι ὑπὸ ὁμηριδῶν ἄξιος ἔχρυσῶ στεφάνῳ στεφανωθῆναι· μὴ μὲν ἐγὼ ἔτι ποιήσομαι σχολὴν ἀκροᾶσθαί σου. ναῦν δίμοι δοκεῖ ἀνήκειναι· ὥστε ἐστὶν ὅμηρος μόνον λεγὸς εἶ· μὴ τῶν ἀσόδων μὴ ἀγχιλόχου. Ἰ. Ἀδαμῶς ἀλλὰ τῶν ὁμήρου μόνον· ἱκανὸν γάρ μοι δοκεῖ ἐστὶ. σω. Ἔστι δὲ περὶ ὅτου ὅμηρός τε καὶ ἀσόδος ταυτὰ λέγετον; Ἰ. Οἶμαι ἔγωγε καὶ πολλά. σω. Πότερον οὖν περὶ οὗτ' ἐμέλλησε καὶ ἃ ἀσόδος. Ἰ. Ὁμοίως καὶ περί γε οὗτ' ὦ Σώκρατες, περὶ ὧν ταυτὰ λέγουσι. σω. Τί δ' ὧν πέρι μὴ ταυτὰ λέγουσιν, ἆρ' οὐ περὶ μαντικῆς λέγει τὴ ὅμηρός τε καὶ ἀσόδος; Ἰ. Πάνυ γε. σω. Τί δῆτ' ὅσα τε ὁμοίως καὶ ὅσα διαφόρως περὶ μαντικῆς λέγετον τὼ ποιητὰ τούτω· πότερον σὺ κάλλιον ἂν ἐξηγήσαιο, ἢ τὴ μαντικῶν τις τὴ ἀγαθῶν. Ἰ. Τῶν μαντικῶν. σω. Εἰ δὲ σὺ ἦθα μαντὶς οὐκ ἂν περὶ τὴ ὁμοίως λεγομένων, οἷος τ' ἦσθα ἐξηγήσασθαι, καὶ περὶ τὴ διαφόρως λεγομένων ἐπίστω ἂν ἐξηγεῖσθαι; Ἰ. Δῆλον ὅτι. σω. Τί δῆτ' ποτε τὴ μὲν ὁμήρου λεγὸς εἶ· τὴ δὲ ἀσόδου, ἵν' οὐδὲ τὴ ἄλλων ποιητῶν· ἢ ὅμηρος τὴ ἄλλων τινῶν λείπεται· ὧν περ σύμπαντες οἱ ἄλλοι ποιηταί· ἆρ' οὐ πολὺ μᾶλλον τὰ φαῦλα διαλήλυθεν καὶ τὴ ὁμιλίων πρὸς ἀλλήλους ἀνθρώπων, ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν· καὶ ἰδιωτῶν· καὶ δὴ μυρίων· καὶ τὴ θεῶν πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς ἀνθρώπους ὁμιλίαν τὴ ὡς ὁμιλοῦσι· καὶ τὴ τῶν οὐρανίων παθημάτων καὶ τὴ τῶν ἀΐδου· καὶ γενέσεις καὶ θεῶν καὶ ἡρώων· ἃ ταῦτα ἔστι περὶ ὧν ὅμηρος ἐπὶ πολὺ πεποίηκε; Ἰ. Ἀληθῆ λέγεις ὦ Σώκρατες. σω. Τί δὲ οἱ ἄλλοι ποιηταὶ ἃ τὴ τῶν αὐτῶν ταύτων; Ἰ. Ναί· ἀλλ' ὦ Σώκρατες οὐχ ὁμοίως πεποιήκασι καὶ ὅμηρος. σω. Τί μήν, κάκιον; Ἰ. Πολύγε. σω. Ὅμηρος ἄμεινον; Ἰ. Ἄμεινον μέντοι νὴ Δία. σω. Οὐκοῦν ὦ φίλη κεφαλὴ Ἴων, ὅταν περὶ ἀριθμοῦ πολλῶν λεγόντων ὅς τις ἄριστα λέγει, γνώσῃ δήπου τὸν εὖ λέγοντα; Ἰ. Φημί. σω. Πότερον οὖν ὁ αὐτὸς ὃς περ καὶ τὸν κακῶς λέγοντας, ἢ ἄλλος. Ἰ. Ὁ αὐτός δήπου. σω. Ἐκὼν ὁ πού ἀριθμητικὸν τέχνην ἔχων, ἐτός ἔστι; Ἰ. Ναί. σω. Τί δ' ὅταν πολλῶν λεγόντων ἢ ὑγιῆ σιτία ὁμοίως ἅς τις ἄριστα λέγει, πότερον, ἕτερος μέν τις ἢ ἄριστα λέγοντα γνώσῃ ὅτι ἄριστα λέγει.

ἑτέρος δὲ ἢ ἡμῖν ὅπη ἡμῖν ἕ αὐτός. Ἰ. Δῆλον δήπου ὁ αὐτός. Σω. Τίς ὅτος. τί ὤομα αὖ. Ἰ. Ἰαζός. σω. ἐκεῖ αὖ κεφαλαίῳ λίγομεν ὡς ὁ αὐτὸς γνώστης ἀεὶ περὶ τ αὐτ πολλῶν λεγόντ. ὅς τις τὲ εὖ λέγει. κ ὅς τις κακῶς. ἕ ἀ μὴ γνώστ) τ κακῶς λέγοντα, δῆλον ὅτι ἀλλ τ εὖ περί γε τ αὐτ. Ἰ. ἔστως. σω. ἐκεῖ ὁ αὐτὸς γίγνεσθ ἕ λεπὸς ἢ ἀμφοτέρων; Ἰ. Ναί. σω. ἐκεῖ σὺ φὴς κ ὅμοιον κ τὸν ἄλλως ποιητὰς εἰ δὲς καὶ ἰσοδυ καὶ ἀρχίλοχός ἐστι περί γε τ αὐτ λέγειν, ἀλλ οὐχ ὁμοίως. ἀλλὰ ἢν μ, εὖ γε. τὸν ἕ, χείρων; Ἰ. καὶ ἀληθ λέγω. σω. ἐκεῖνο εἶπερ εὖ λέγοντα γιγνώσκεις, κ τὸν χείρω λέγοντας γιγνώσκοις ἂ ὅτι χείρω λέγουσιν. Ἰ. Ἔοικέ γε. σω. ἐκοῦν ὦ Σίλπιτε, ὁμοίως ἦν Ἴωνα λέγοντες, ἢ ὁμήρ τε λεπὸν ἕ. καὶ ἢ τ ἄλλων ποιητῶν, οὐχ ἁμαρτησόμεθα. ἐπειδή γε αὐτὸς ὁμολογᾶς τοῦτ αὐτ ἐπίστασθαι κριτὴν ἱκανὸν πάντων, ὅσοι αἱ τῶδε τῶν αὐτῶν λέγουσι. τοὺς δὲ ποιητὰς χρὴ δὲν ἅπαντας τὰ αὐτὰ ποιεῖν. Ἰ. Τί ἦν ποτε ὦ σώκρατες, ὅτι ὅταν μέ τις ἢ ἄλλον τοῦ ποιητ διαλέγ), οὔτε προσέχω ἦν νοῦν, ἀδυνατῶ τε καὶ ὁποῦν συμβαλέσθ λόγου ἄξιον. ἀλλ ἀπεχῶς νυστάζω. ἐπειδὰν δέ τις τῶδε ἐμέρου μνησθῇ, εὐθὺς τε ἐγρήγορα καὶ προσέχω ἦν νοῦν. κ εὐπορῶ ὅτι λέγω. σω. Οὐ χαλεπὸν εἰδέν γε εἰπεῖν ὦ ἑταῖρε. ἀλλὰ παντὶ δῆλον ὅτι τέχν καὶ ἐπιστήμ ἢ ὁμήρ λέγειν ἀδύνατος εἶ. ἐὰ μὲ τέχν οἷός τε ἦσθα, κ ἢ τ ἄλλων ποιητ ἁπάντ λέγειν οἷός τ' ἂν ἦσθα, ποιητικὴ γάρ που ἐστὶν ὅλη, ἦ οὖ. Ἰ. Ναί. σω. ἐκεῖνο ἐπειδὴν λάβῃ τὴς κ ἄλλην τέχνην ἥντιν οὖν ὅλην, ὁ αὐτὸς τρόπος τ σκέψεως ἐστὶ ἢ ἁπασῶν τ τεχνῶν. πῶς εἶπερ λέγω. δῆλον τόδε ἐκ τίνων ἀκούσει ὦ Ἴων; Ἰ. Ναὶ μὰ ἦν δία ὦ σώκρατες ἔγωγε, χαίρων γε ἀκούσομαί σου τ σοφῶν. σω. Βουλοίμην αἄ σε ἀληθῆ λέγειν ὦ Ἴων. ἀλλὰ σοφοὶ μέν που ἐστὲ ὑμῖς οἱ ῥαψῳδοὶ καὶ οἱ ὑποκριταί. καὶ ὧν ὑμεῖς ᾄδετε τὰ ποιήματα. ἐπὶ δὲ οὐδὲν ἄλλο, ἢ τἀληθῆ λέγω. ἕως ἐκεῖνός γε ἰδιώτην ἄνθρωπον. ἐπειδὰν τῶδε τούτου οὗ νῦν ἐρόμενος, θέασαι ὡς φαῦλον καὶ ἰδιωτικόν ἐστι. καὶ παντὸς ἀνθρώπου. ὃ ἔλεγον νῦν αὖθις ἢ σκέμν. ἐπειδάν τις ὅλην τέχνην λάβῃ. λάκωμέν τ τῷ λόγῳ γραφικὴ γάρ τις ἐστὶ τέχνη ἡ ὅλη; Ἰ. Ναί. σω. ἐκεῖν κ γραφέας πολλοὺς κ ἀσὶ καὶ γεγόνασιν ἀγαθοὶ καὶ φαῦλοι; Ἰ Ραύγε. σω. ἴδωμεν δ' ἔστι τινα εἶδος, ὃς τις τῶδε μὲν πολυγνώστου τοῦ, ἀγαθοφῶντος δὲ ἐστὶν ἀποφαίνειν, ἃ δὲ τ γράφειν. καὶ ἀ μή. τῶδε δὲ τῶν ἄλλων γραφέων ἀδύνατος; καὶ ἐπειδάν μέ τις τὰ τῶν ἄλλων ζωγράφων ὄργανα ἐπιδείκνυσι, νυστάζει τε καὶ ἀπορεῖ. καὶ οὐκ ἔχει ὅ, τι συμβάλλ. ἐπειδὰν δὲ ἢ πολυγνώστου, ἕ ἄλλο ὁτουοῦν τ γραφέως, εὐθὺς μέν ἀποφήναθ γνώμην, ἐγρήγορέ τε καὶ προσέχει τ νοῦν. καὶ τὸ πορεῖ ὅ, τι ἅπτ. Ἰ. οὔ μὰ δί ἦν δία οὐ δῆτα. σω. Τί δὲ αὐλητικὴ ἆρα ἔστι τὶς ἕξις, ὅς τις τῶδε μὲν δαιμόνιος τοῦ μετίονος. ἢ ἐπειδὴ τοῦ παντοπίως. ἢ σκοσώρου τοῦ σαμίου, ἢ ἄλλου τινὸς αὐλητοῦ ὧδε λεπὸς ἔστιν ἐξηγεῖσθαι ἃ δὴ ποιήκει, ὧδε δὲ τοῖς τῶν ἄλλων αὐλητῶν ἀγνοεῖ τε καὶ νυστάζει. οὐκ ἔχων ὅ, τι ἅπτ.

Ἰ. Οὔ μὰ δί ἦν δία οὐδὲ ἔστιν ἱώρακα. Σω. Ἀλλὰ μὴν ὡς γ' ἐπὸ δμαι, οὐδ' οὐ αὐλήσει γε οὐδὲ σὺ κιθαρίσει οὐδὲ σὺ κιθαρῳδία. οὐδὲ σὺ ῥαψῳδία οὐδὲ πώποτ εἶδες ἄ ἀγαθὸς ἄ τις τῶδε μὲν ὀλύμπου λεπὸς ἔστιν ἐξηγεῖσθαι. ἢ τῶδε θαμύρᾳ. ἢ τῶδε ὀρφέως. ἢ τῶδε φημίου τοῦ ἰθακησίου ῥαψῳδοῦ. τῶδε δὲ Ἴωνος τοῦ ἐφησίου, ἀ πορεῖ καὶ οὐκ ἔχει συμβάλλεσθαι ἄττε οὖ ῥαψῳδεῖ. καὶ ἀ μή. Ἰ. Οὐκ ἔχω σοι τῶδε τούτου αὐτὸ λεγειν ὦ σώκρατες. ἀλλ' ἐκεῖνο ἐμαυτῷ σαφῶς ἐστὶ. ὅτι περὶ ὁμήρου κάλλιστ' ἀνθρώπων λέγω καὶ οὐ πορῶ. καὶ οἱ ἄλλοι πάντες μ φασὶν εὖ λέγειν. περὶ δὲ τ ἄλλων, οὔ. καὶ τοι ὁρᾷς τί ἔστι. σω. κ ὁρῶ ὦ Ἴων κ ἔρχομαί γέ σοι ἀποφαινόμενος, ὃ μοι δοκεῖ ἔστιν εἶναι. ἔστι γοὖν ἔστιν τέχνη μὲν οὐκ οὖσα παρὰ σοὶ περὶ ὁμήρου εὖ λέγειν. ὃ νῦν δὴ ἔλεγον. θεία δὲ δύναμις ἥτις κινεῖ. ὡς τῶδε λίθῳ. λῶ δ' ἐρεπίδης μὲν μαγνῆτιν ὠνόμασεν. οἱ δ' πολλοὶ, ἡράκλειαν. κ' αὕτη κλίθοι, οὐ μόνον αὐτοὺς τοὺς δακτυλίους ἄγει τοῦ σιδήρου, ἀλλὰ κ δύναμιν ἐντίθησι τοῖς δακτυλίοις ὥστε δύνασθαι ταὐτὸ τοῦτο ποιεῖν, ὅπερ κλίθος, ἄλλους ἄγειν δακτυλίους. ὥστ' οἰόν τε ἐρμαθὸς μακρὸς πάνυ σφόδρα

είων καὶ δακτυλίων ἐξ ἀλλήλων ἤρτηται. πᾶσι δὲ τούτοις ἐξ ἐκείνης τῆς λίθου ἡ δύναμις αἰωρεῖται. οὕτω δὲ καὶ ἡ μοῦσα, οὐθέους μὲν ποιεῖ αὐτή. σχεδὸν δὲ τῶν οὐθείων ζώντων ἄλλων οὐθεσπαζόντων, ὀρμαθὸς ἐξαρτᾶται. πάντες γοῦν οἵτε τῶν ἐπῶν ποιηταὶ οἱ ἀγαθοὶ οὐκ ἐκ τέχνης ἀλλ' ὄντες θεῖοι καὶ κατεχόμενοι, πάντα ταῦτα τὰ καλὰ λέγουσι ποιήματα· καὶ οἱ μελοποιοὶ οἱ ἀγαθοὶ ὡσαύτως. ὥσπερ οἱ κορυβαντιῶντες οὐκ ἔμφρονες ὄντες ὀρχοῦνται· οὕτω καὶ οἱ μελοποιοί, οὐκ ἔμφρονες ὄντες τὰ καλὰ μέλη ταῦτα ποιοῦσιν· ἀλλ' ἐπειδὰν ἐμβῶσιν εἰς τὴν ἁρμονίαν καὶ εἰς τὴν ῥυθμὸν βακχεύουσι καὶ κατεχόμενοι, ὥσπερ αἱ βάκχαι ἀρύτουσι τὰ ἐκ τῶν ποταμῶν μέλι καὶ γάλα κατεχόμεναι ἔμφρονες δὲ οὔσαι, οὔ, καὶ τῶν μελοποιῶν ἡ ψυχὴ τοῦτο δρᾷ ἐστιν ὃ αὐτοὶ λέγουσι· λέγουσι γοῦν δήπουθεν πρὸς ὑμᾶς οἱ ποιηταί, ὅτι ἀπὸ κρηνῶν μελιῤῥύτων ἐκ μουσῶν κήπων τινῶν καὶ ναπῶν δρεπόμενοι τὰ μέλη ἡμῖν φέρουσιν ὥσπερ αἱ μέλιτται. καὶ αὐτοὶ οὕτω πετόμενοι. καὶ ἀληθῆ λέγουσι. κοῦφον γὰρ χρῆμα ποιητής ἐστι καὶ πτηνὸν καὶ ἱερόν. καὶ οὐ πρότερόν οἷός τε ποιεῖν, πρὶν ἂν ἔνθεός τε γένηται καὶ ἐκφρων. καὶ ὁ νοῦς μηκέτι ἐν αὐτῷ ᾖ· ἕως δ' ἂν τοῦτ' ἔχῃ τὸ κτῆμα, ἀδύνατος πᾶν ποιεῖν ἄνθρωπος. καὶ χρησμῳδῶν. ἅτε γὰρ θεῶν οὐ τυγχάνει ποιοῦντες. καὶ πολλὰ λέγουσι καὶ καλὰ περὶ τῶν πραγμάτων ὥσπερ σὺ περὶ Ὁμήρου. ἀλλὰ θείᾳ μοίρᾳ ταῦτ' ἔστι μόνον οἷός τε ἕκαστος ποιεῖν καλῶς, ἐφ' ὃ ἡ μοῦσα αὐτὸν ὥρμηκεν· ὁ μὲν, διθυράμβους· ὁ δὲ, ἐγκώμια· ὁ δὲ, ὑπορχήματα· ὁ δὲ ἔπη· ὁ δ' ἰάμβους· τὰ δ' ἄλλα φαῦλος αὐτῶν ἕκαστός ἐστιν. οὐ γὰρ τέχνῃ ταῦτα λέγουσιν· ἀλλὰ θείᾳ δυνάμει· ἐπεὶ εἰ περὶ ἑνὸς τέχνην καλῶς ἠπίστατο λέγειν, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων. διὰ ταῦτα δὴ ὁ θεὸς, ἐξαιρούμενος τούτων νοῦν, τούτοις χρῆται ὑπηρέταις. καὶ τοῖς χρησμῳδοῖς. καὶ τοῖς μάντεσι τοῖς θείοις· ἵνα ἡμεῖς οἱ ἀκούοντες εἰδῶμεν, ὅτι οὐκ οὐτοί εἰσιν οἱ ταῦτα λέγοντες οὕτω φαῦλοι ἃ ἔχουσι νῦν μὲ πάρεστιν, ἀλλ' ὁ θεὸς αὐτός ἐστιν ὁ λέγων. διὰ τοῦτ' δὲ φθέγγεται πρὸς ἡμᾶς. μάγνησι δὲ τὸν λίθον τοῦτον. τύννιχος ὁ χαλκιδεύς. ὃς ἄλλο μὲν οὐδὲν πώποτ' ἐποίησε ποίημα, ὃν τῆς αὐτῆς ἀξιώσειε μνησθῆναι, ἓν δὲ παίωνα δὴ πάντες ᾄδουσι σχεδόν τι πάντων μελῶν κάλλιστον ἅπτεχῶς. ὅπερ καὶ αὐτὸς λέγει· εὑρήματι μουσῶν· τοῦτῳ γοῦν δὴ μάλιστά μοι δοκεῖ ὁ θεὸς ὑπομιμνήσκεσθαι ὑμῖν ἵνα μὴ διστάζωμεν, ὅτι οὐκ ἀνθρώπινά ἐστι τὰ καλὰ ταῦτα ποιήματα· ἃ δὲ ἀνθρώπων, ἀλλὰ θεῖα καὶ θεῶν· οἱ δὲ ποιηταὶ ἄλλο· ἀλλ' ἢ ὄρνιθες εἰσὶ τῶν θείων κατεχόμενοι ἴσως ὅταν αὖ ἴκωσι κατέχωσι· ταῦτα ἀλήκυθμενοι ὁ θεὸς ἐξιπτάμενος διὰ τῆς φρενὸς τοῦ ἑτέρου ποιεῖ, ἐπὶ κάλλιστον μέλος ἦσεν. ἢ οὐ δοκοῦσι ἀληθῆ λέγειν ὦ Ἴων. Ι. Νὴ μὰ Δί' ἔμοιγε. ἅπτεσθαι γάρ πως μου δοκεῖς τοῖς λόγοις τῆς ψυχῆς ὦ Σώκρατες. καί μοι δοκοῦσι θείᾳ μοίρᾳ ὑμῖν περὶ τῶν θεῶν ταῦτα οἱ ἀγαθοὶ ποιηταὶ ὁρμᾶσθαι. σω. Οὐκοῦν ὑμεῖς αὖ οἱ ῥαψῳδοὶ τὰ τῶν ποιητῶν ὁρμᾶσθε. Ι. καὶ ἔστιν ἀληθῆ λέγεις. σω. Οὐκοῦν ὁρμαθοῦ ὁρμαθεῖς γίγνεσθε. Ι. παντάπασί γε. σω. Ἔχε δὴ καί μοι τόδε ἔτι ὦ Ἴων. καὶ μὴ ἀποκρύψῃ ὅτι ἂν σε ἐρωμαι. ὅταν δὴ εὖ ἔπῃς, ἔπι καὶ ἐκπλήττεις μάλιστα τοὺς θεωμένους, ἢ ἐν ὀδυσσείᾳ ὅταν ἢ ἐν ἰλιάδι ἢ ἐν ἀποδημίᾳ ἐκφανῆ γιγνόμενον τοῖς μυθητῇσι, καὶ ἐκχέοντα θοὺς οἰστοὺς πρὸ τῶν πυλῶν ἢ ἀχιλλέα ἢ ἐν ἕκτορα ἐρεμνὸν τίθη τῇ τῇ ἀσφαλείᾳ τῆς λεξέως τι· ἢ τῇ ἐμπειρίᾳ· τούτων ἕκαστον ἐρωτῶ. ἢ ἔξω σεαυτοῦ γίγνῃ. καὶ παρὰ τοῖς πράγμασιν οἷς ταῖς σαῖς ἢ ψυχὴ οἷς λέγεις σὺ ἐπιπάλλεται, ἢ οὐ δοκεῖ σοι ταῦτα. ἢ οὕτως ἔστιν ὅπως ἂν μὴ τὰ ἔπη ἔχῃ· ὡς ἐναργῶς μοι δοκεῖς ὦ Σώκρατες τεκμήριον ἐρεῖν. ἐγὼ γάρ σοι ἀναφανδὸν ὁμολογῶ. ἐπὰν γὰρ ἐλεεινόν τι λέγω, δακρύων ἐμπίπλανταί μου οἱ ὀφθαλμοί. ὅταν τε φοβερὸν ἢ δεινόν, ὀρθαὶ αἱ τρίχες ἵστανται· ὑπὸ τοῦ φόβου. καὶ ἡ καρδία πηδᾷ. σω. Τί οἴει φῶμεν ὦ Ἴων. ἔμφρονα ἢ τότε ὄντα τὸν ἄνθρωπον ὃς ἂν κατασεσυρμένος ἐσθῆτι ποικίλῃ καὶ χρυσοῖς στεφάνοις κλαίῃ τ' ἐν θυσίαις καὶ ἑορτῇ μάλα ἀπολωλεκὼς τοῦτ', ἢ φοβῆται πολέσι, ἐν θεσμοφορίοις αὐτὸς ἐστηκὼς φίλοισι, μὴ δὲ νὸς ἀπολλύοντος ἢ ἀπολωλεκώτος; Ι. Οὐ μὰ Δί' ἔγωγε οὐ πάνυ ὦ Σώκρατες ὡς γε τἀληθῆ εἰρῆσθαι. σω. Οἶσθα δ' ὅτι καὶ τῶν θεωμένων σὺ πολλοὺς ταυτὰ ταῦτα ὑμᾶς ἐργάζεσθαι;

Ι. Καὶ μάλα καλῶς οἶδα. καθορῶ γὰρ ἑκάστοτε αὐτοὺς ἄνωθεν ἀπὸ τοῦ βήματος κλαίοντάς τε καὶ δεινὸν ἐμβλέποντας, καὶ συνθαμβοῦντας τοῖς λεγομένοις. δεῖ γάρ με καὶ σφόδρ᾽ αὐτοῖς τὸν νοῦν προσέχειν. ὡς ἐὰν μὲν κλαίοντας αὐτοὺς καθίσω, αὐτὸς γελάσομαι ἀργύριον λαμβάνων. ἐὰν δὲ γελῶντας, αὐτὸς κλαύσομαι ἀργύριον ἀπολλύς. ΣΩ. Οἶσθα οὖν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ θεατὴς τῶν δακτυλίων ὁ ἔσχατος, ὧν ἐγὼ ἔλεγον ὑπὸ τῆς ἡρακλεώτιδος λίθου ἀπ᾽ ἀλλήλων τὴν δύναμιν λαμβάνειν. ὁ δὲ μέσος, σὺ ὁ ῥαψῳδὸς καὶ ὑποκριτής. ὁ δὲ πρῶτος αὐτὸς ὁ ποιητής. ὁ δὲ θεὸς διὰ πάντων τούτων ἕλκει τὴν ψυχὴν ὅποι ἂν βούληται τῶν ἀνθρώπων, ἀνακρεμαννὺς ἐξ ἀλλήλων τὴν δύναμιν. καὶ ὥσπερ ἐκ τῆς λίθου ἐκείνης ὁρμαθὸς πάμπολυς ἐξήρτηται χορευτῶν τε καὶ διδασκάλων καὶ ὑποδιδασκάλων, ἐκ πλαγίου ἐξηρτημένων τῶν τῆς μούσης ἐκκρεμαμένων δακτυλίων. καὶ ὁ μὲν τῶν ποιητῶν, ἐξ ἄλλης μούσης, ὁ δὲ ἐξ ἄλλης ἐξήρτηται. ὀνομάζομεν δὲ αὐτὸ κατέχεται. τὸ δέ ἐστι παραπλήσιον. ἔχεται γάρ. ἐκ δὲ τούτων τῶν πρώτων δακτυλίων τῶν ποιητῶν, ἄλλοι ἐξ ἄλλου αὖ ἠρτημένοι εἰσὶ καὶ ἐνθουσιάζουσιν. οἱ μὲν, ἐξ ὀρφέως. οἱ δὲ, ἐκ μουσαίου. οἱ δὲ πολλοὶ ἐξ ὁμήρου κατέχονταί τε καὶ ἔχονται. ὧν σὺ ὦ ἴων εἷς εἶ. καὶ κατέχει ἐξ ὁμήρου. καὶ ἐπειδὰν μέν τις ἄλλου του ποιητοῦ ᾄδῃ, καθεύδεις τε καὶ ἀπορεῖς ὅ, τι λέγεις. ἐπειδὰν δὲ τούτου τοῦ ποιητοῦ φθέγξηταί τις μέλος, εὐθὺς ἐγρήγορας. καὶ ὀρχεῖταί σου ἡ ψυχή. καὶ εὐπορεῖς ὅ, τι λέγεις. οὐ γὰρ τέχνῃ, οὐδ᾽ ἐπιστήμῃ περὶ ὁμήρου λέγεις ἃ λέγεις, ἀλλὰ θείᾳ μοίρᾳ καὶ κατοκωχῇ. ὥσπερ οἱ κορυβαντιῶντες ἐκείνου μόνου αἰσθάνονται τοῦ μέλους ὀξέως ὃ ἂν ᾖ τοῦ θεοῦ ἐξ ὅτου ἂν κατέχωνται. καὶ εἰς ἐκεῖνο τὸ μέλος καὶ σχημάτων καὶ ῥημάτων εὐποροῦσι. τῶν δὲ ἄλλων οὐ φροντίζουσιν. οὕτω καὶ σὺ ὦ ἴων περὶ μὲν ὁμήρου ὅταν τις μνησθῇ, εὐπορεῖς. περὶ δὲ τῶν ἄλλων ἀπορεῖς. τούτου δ᾽ ἐστὶ τὸ αἴτιον, ὅ μ᾽ ἐρωτᾷς, διότι σὺ περὶ μὲν ὁμήρου εὐπορεῖς, περὶ δὲ τῶν ἄλλων, οὔ, ὅτι οὐ τέχνῃ, ἀλλὰ θείᾳ μοίρᾳ, ὁμήρου δεινὸς εἶ ἐπαινέτης. Ι. Σὺ μὲν εὖ λέγεις ὦ σώκρατες. θαυμάζοιμι μέντ᾽ ἂν εἰ οὕτως εὖ εἴποις, ὥστε με ἀναπεῖσαι, ὡς ἐγὼ κατεχόμενος καὶ μαινόμενος, ὅμηρον ἐπαινῶ. οἶμαι δὲ οὐδ᾽ ἂν σοὶ δόξαι, εἴ μου ἀκούσαις λέγοντος περὶ ὁμήρου. ΣΩ. Καὶ μὴν ἐθέλω γε ἀκοῦσαι. οὐ μέντοι πρότερον πρὶν ἄν μοι ἀποκρίνῃ τόδε. ὧν ὅμηρος λέγει, περὶ τίνος εὖ λέγεις. οὐ γὰρ δή που περὶ ἁπάντων γε. Ι. Εὖ ἴσθι ὦ σώκρατες, περὶ οὐδενὸς ὅτου οὔ. ΣΩ. Οὐ δή που καὶ περὶ τούτων ὧν σὺ μὲν τυγχάνεις οὐκ εἰδὼς, ὅμηρος δὲ λέγει. Ι. Καὶ ταῦτα ποῖά ἐστιν ἃ ὅμηρος μὲν λέγει, ἐγὼ δὲ οὐκ οἶδα. ΣΩ. Οὐ καὶ περὶ τεχνῶν μέντοι λέγει πολλαχοῦ ὅμηρος καὶ πολλά. οἷον καὶ περὶ ἡνιοχείας. ἐάν μνησθῶ τὰ ἔπη, ἐγώ σοι φράσω. Ι. Ἀλλ᾽ ἐγὼ ἐρῶ. ἐγὼ γὰρ μέμνημαι. ΣΩ. Εἰπὲ δή μοι ἃ λέγει νέστωρ ἀντιλόχῳ τῷ υἱεῖ παραινῶν εὐλαβηθῆναι περὶ τὴν καμπὴν ἐν τῇ ἱπποδρομίᾳ τῇ ἐπὶ πατρόκλῳ. κλινθῆναι δέ φησι καὶ αὐτὸς ἐϋξέστῳ ἐνὶ δίφρῳ.

» Ἦκ᾽
» ἐπ᾽ ἀριστερὰ τοῖιν. ἀτὰρ τὸν δεξιὸν ἵππον κένσαι ὁμοκλήσας. εἶξαί τέ οἱ ἡνία χερσίν.
» Ἐν νύσσῃ δέ τοι ἵππος ἀριστερὸς ἐγχριμφθήτω. ὡς μή τοι πλήμνη γε δοάσσεται
» ἄκρον ἱκέσθαι κύκλου ποιητοῖο. λίθου δ᾽ ἀλέασθαι ἐπαυρεῖν.

ΣΩ. Ἀρκεῖ. ταῦτα δὴ ὦ ἴων τὰ ἔπη. εἴτε ὀρθῶς λέγει ὅμηρος, εἴτε μή. πότερος ἂν γνοίη ἄμεινον, ἰατρὸς ἢ ἡνίοχος. Ι. Ἡνίοχος δή που. ΣΩ. Πότερον ὅτι τέχνην ταύτην ἔχει. ἢ κατ᾽ ἄλλο τι; Ι. Οὔκ. ἀλλ᾽ ὅτι τέχνην. ΣΩ. Οὐκοῦν ἑκάστῃ τῶν τεχνῶν ἀποδέδοταί τι ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἔργον, οἵα τε εἶναι γιγνώσκειν. οὐ γάρ που ἃ κυβερνητικῇ γιγνώσκομεν, γνωσόμεθα καὶ ἰατρικῇ. Ι. Οὐ δῆτα. ΣΩ. Οὐδέ γε ἃ ἰατρικῇ, ταῦτα καὶ τεκτονικῇ. Ι. Οὐ δῆτα. ΣΩ. Οὐκοῦν οὕτω καὶ κατὰ πασῶν τῶν τεχνῶν. ἃ τῇ ἑτέρᾳ τέχνῃ γιγνώσκομεν, οὐ γνωσόμεθα τῇ ἑτέρᾳ. τόδε δέ μοι πρότερον τούτου ἀπόκριναι. τὴν μὲν, ἑτέραν φῂς εἶναί τινα τέχνην. τὴν δ᾽ ἑτέραν; Ι. Ναί. ΣΩ. Ἆρα ὥσπερ ἐγὼ τεκμαιρόμενος, ὅταν ἡ μὲν, ἑτέρων πραγμάτων ᾖ ἐπιστήμη. ἡ δ᾽ ἑτέρων; οὕτω καλῶ τὴν μὲν, ἄλλην τὴν δὲ ἄλλην τέχνην οὕτω καὶ σύ; Ι. Ναί. ΣΩ. Εἰ γάρ που τῶν αὐτῶν πραγμάτων ἐπιστήμη εἴη τις, τί ἂν τὴν μὲν ἑτέραν φαῖμεν εἶναι. τὴν δ᾽ ἑτέραν, ὁπότε γε ταὐτὰ εἴη εἰδέναι ἀπ᾽ ἀμφοτέρων. ὥσπερ ἐγώ τε γιγνώσκω ὅτι πέντε εἰσὶν οὗτοι οἱ δάκτυλοι, καὶ σὺ ὥσπερ ἐγὼ περὶ τούτων ταὐτὰ γιγνώσκεις. καὶ εἴ σε

ἐτὼ ὁμοίως ἐὰν τῇ αὐτῇ τέχνῃ γιγνώσκωμεν τῇ ἀριθμητικῇ τὰ αὐτὰ ἐτό τε καὶ σύ, ἢ ἄλλη, φαίης ἂν δήπου τῇ αὐτῇ. Ι. Ναί. Σω. Ὁ τοίνυν ἄρτι ἔμελλον ἐρήσεσθαι σε, νυνὶ ἀπὸ εἰ κατὰ ταὐτὸν τέχνῃ ἐστὶν ἑκάστων οὕτω σοι δοκεῖ τῇ μὲν αὐτῇ τέχνῃ, τὰ αὐτὰ ἀεὶ καὶ ἓν γιγνώσκειν· τῇ δ' ἑτέρᾳ μὲν τὰ αὐτά· ἀλλ' ἑτέρᾳ ἄλλη δεῖν, ἀναγκαῖον μὴ ἑτέρᾳ γιγνώσκειν. Ι. Οὕτω μοι δοκεῖ ὦ Σώκρατες. Σω. Οὐκοῦν ὅς τις ἂν μὴ ἔχῃ λυπὰ τέχνην ταύτης τ' τέχνης τὰ λεγόμενα ἢ πραττόμενα καλῶς γιγνώσκειν ὀκνήσει ἔσται. Ι. Ἀληθῆ λέγεις. Σω. Πότερον δὲ τῶν ἐπῶν ὧν εἶπες, ἔστι καλῶς λέγειν ὅμηρος ἔστι μὴ, σὺ κάλλιον γνώσει, ἢ ἰωνοχρής. Ι. Ἰωνοχρής. Σω. Ἐραψῳδὸς γάρ που εἶ ἀλλ' οὐχ ἰωνοχρής. Ι. Ναί. Σω. Ἡ δὲ ῥαψῳδικὴ τέχνη ἑτέρα ἐστὶ τῆς ἰωνοχρικῆς; Ι. Ναί. Σω. Εἰ ἄρα ἑτέρα, ἢ ἑτέρων μὴ ἐπιστήμη πραγμάτων ἔσται; Ι. Ναί. Σω. Τί δὲ ὅταν ὅμηρος λέγῃ ὡς τεθωμένω ᾧ μαχαίρᾳ, ἐκαμάσθη ἠΐσυρος παλλακὴ κυκλοῦσα πίνειν λίθῳσι. μὴ λέγῃ πως ἄλλως· Οἶνῳ πεπαμένῳ φησὶν ἐπιδάσσασθαι καὶ τυρὸν κνῆσαι χαλκέῃ· πότερα ἡ κρόμμυον ποῦ ὄφον. Ταῦτα εἶπε ὁρθῶς λέγει ὅμηρος. εἶπε μή, πότερον ἰατρικῶς δεῖ διαγωνᾶσθαι καλῶς, ἢ ῥαψῳδικῶς. Ι. Ἰατρικῶς. Σω. Τί δ' ὅταν λέγῃ ὅμηρος· Ἡ δ' ὀλοὸν θάνεν ἰκέλη ἰοβόλοισιν ὀδυσσεύς. Ἥ τε κατ' ἀγραύλοιο βοὸς κέρας ἔμμεμαῖα. Ἔρχεται ὠμησῆσι μετ' ἰχθύσι πῆμα φέρουσα· ταῦτα πότερον φῶμεν ἀλιευτικῆς ἢ τέχνης μᾶλλον κεῖναι, ἢ ῥαψῳδικῆς, ἃ πᾶς λέγει καὶ εἴτε καλῶς εἴτε μή. Ι. Δῆλον δὴ ὦ Σώκρατες ὅτι ἀλιευτικῆς. Σω. Σκέψαι δὴ σοῦ ὁρμήσει ἐὰν ἐρωτᾷ με· ἐπειδὴ τοίνυν ὦ Σώκρατες τούτων τ' τεχνῶν οὐδεμίᾳ ἁρμόττει σοι ἃ προσήκει ἐπαΐειν διακρίνειν, βούλει μοι ἐξευρεῖν τὴν τὰ τ' μαντικῆς τε καὶ μαντικὸν, ποῖά ἐστιν ἃ προσήκει αὖ ᾧ εἰπεῖν ἢ διαγιγνώσκειν· εἴτε δὴ εἴτε καὶ ὅπως ποιῶν); σκέψαι ὡς ῥᾳδίως τε καὶ ἀληθῆ ἐτό σοι ἀποκρινοῦμαι· πολλαχοῦ μὲν τ' καὶ οὐ ὀδυσσείᾳ λέγει· οἷον, καὶ ἃ ὁ τῶν μελαμπυγίδων λέγῃ μάντις πρὸς ζοὺς μνησῆρας θεοκλύμενος· Δαιμόνιοι τί κακὸν τόδε πάσχετε· νυκτὶ μὲν ὑμέων. Εἰλύαται κεφαλαί τε πρόσωπά τε νέρθε τε γοῦνα Οἰμωγὴ δ' ἐδέδηε. δεδάκρυται δὲ παρειαί. Εἰσὶν ὧλοαι τε πολίου πρόθυρον. πλέα δὲ καὶ αὐλὴ ἐμπίων. ὄρεβος δὲ κυπτὸ ζόφου ἠέλιος δὲ οὐρανοῦ ἔβλακε πολεῖ· καὶ δ' ἐπιδέδορμε ἀχλύς. Γολλαχοῦ δὲ καὶ οὐ λιάδι· οἷον καὶ ὅ τειχομαχίας· λίγειά τ' καὶ ταῦθα. Ὄρνις γάρ σφιν ἐπῆλθε περσάμενος μεγαθῦμος. Αἰετὸς ὑψιπέτης. ἐὼ ἀριστερὰ λαὸν ἐέργων. φοινήεντα δράκοντα φέρων, ὀνύχεσι πέλωρον. ζωὸν ἔτ' ἀσπαίροντα. καὶ οὔ πω λήθετο χάρμης. κόλπῳ τ' αὐτοῦ ἔχοντα καὶ ἀντίον ἆλτο δαφοινόν. ὃς ἀμφὶ ἕθεν ἔκε χαμᾶζε λυγάσας ὀλοώτατον· μέσσῳ δ' ἐνεμάβαλ' ὁμίλῳ. Αὐτὸς δὲ κλάγξας, ἐπὶ πνοιῇς ἀέμοιο. Ταῦτα φῶμεν ᾗ τὰ τοιαῦτα ᾧ μαντεῖ προσήκειν καὶ σκοπεῖν καὶ κρίνειν. Ι. Ἀληθῆ γε σὺ λέγων ὦ Σώκρατες. Σω. Καὶ σύ γε ὦ ἴων ἀληθῆ ταῦτα λέγεις. Ἴθι δὴ καὶ σὺ ἐμοὶ ὥσπερ ἐτό σοι ἐβούλεσθε καὶ ἐβουλήθης ἀποκρίνασθαι· καὶ ὅς ἰλιάδης, ὁ ποῖα τῇ μαντεύεται, καὶ ὁ ποῖα τῇ ἰατρεύει, καὶ ὁ ποῖα τῇ ἀλιεύει, οὕτω καὶ σὺ ἐμοὶ ἔκλεξον. ἐπειδὴ καὶ ἐμπειρότερος εἶ ἐμοῦ τῶν ὁμήρου· ὁ ποῖα τῇ ῥαψῳδοῦ δεῖν ὦ ἴων· καὶ τῆς τέχνης τῆς ῥαψῳδικῆς· ἃ ᾧ ῥαψῳδῷ προσήκει καὶ σκοπεῖσθαι καὶ διακρίνειν παρὰ τοὺς ἄλλους ἀοιδούς. Ι. Ἐτὼ μέν φημι ὦ Σώκρατες ἅπαντα. Σω. Οὐ σύ γε ἔφης ὦ ἴων ἅπαντα. ἢ ὅπως ἐπιλήσομαι εἰ· καὶ δοκεῖ σε πρί ποτε γε ἐπιλήσμονα ἢ ῥαψῳδὸν ἀοσρα. Ι. Τί δὲ δὴ ἐπιλανθάσομαι. Σω. Οὐ μέμνησαι ὅτι ἔφησθα πλὴ ῥαψῳδικὴν τέχνην ἑτέραν ἢ τῆς ἰωνοχῆς; Ι. Μέμνημαι. Σω. Οὐκοῦν μὴ ἑτέραν οὖσαν, ἑτέραν γνώσεσθαι ὁμολογεῖς. Ι. Ναί· σω. Οὐκ ἄρα πάντα γε γνώσει) ἡ ῥαψῳδικὴ κατὰ τὸν σὸν λόγον· οὐδὲ ὁ ῥαψῳδός. Ι. Πλήν γε ἴσως τά γε τοιαῦτα ὦ Σώκρατες. σω. Τὰ τοιαῦτα δὲ λέγεις πλὴν τὰ τῶν ἄλλων τεχνῶν χρεών τι· ἀλλὰ ποῖα δὴ γνώσει) ἐπειδὴ οὐχ ἅπαντα. Ι. Ἃ πρέπει δίμαι ἔγωγε αὐτὸν εἰπεῖν· μὴ ὁ ποῖα γυναικὶ· μὴ ὁ ποῖα δούλῳ· μὴ ὁ ποῖα ἀγαθῷ· μὴ ὁ ποῖα καὶ ἀρχόμενος· καὶ ὁ ποῖα καὶ ἄρχοντι λέγεις σὺ θαλάττης χειμαζομένοις πλοίοις πρέπει εἰπεῖν, ὁ ῥαψῳδὸς γνώσεται ἢ κυβερνήτης. Ι. Οὐκ· ἀλλὰ ὁ κυβερνήτης ἴσως γε. σω. Ἀλλ' ὁ ποῖα ἄρχοντι κάμνοντι

πρέπει ἀπεῖν ὁ ῥαψῳδὸς γνώσεται ἡμῖν ἢ ὁ ἱατρός. Ι. Οὐδὲ τοῦτο. ΣΩ. Ἀλλ' εἰκὸς δούλῳ πρέπει λέγειν; Ι. Ναί. ΣΩ. Οἷον βουκόλῳ λέγεις. δούλῳ ἃ πρέπει εἰπεῖν, ἀγριαινουσῶν βοῶν παραμυθουμένῳ, ὁ ῥαψῳδὸς γνώσεται; ἀλλ' οὐχ ὁ βουκόλος; Ι. Οὐδῆτα. ΣΩ. Ἀλλ' εἰκὸς γυναικὶ πρέποντά ἐστιν εἰπεῖν τὰ λασπουργῷ, ἢ ὁρίων ὀργαιᾶς; Ι. Οὔ. ΣΩ. Ἀλλ' εἰκὸς ἀνδρὶ πρέπειν εἰπεῖν, γνώσεται στρατηγῷ στρατήγματα παραινοῦντι. Ι. Ναὶ τὰ δικαῖα γνώσεται ὁ ῥαψῳδός. ΣΩ. Τί δέ; ῥαψῳδικὴ τέχνη στρατηγική ἐστι; Ι. Γνοίην γοῦν ἂν ἐγὼ εἰκὸς στρατηγὸν πρέπει εἰπεῖν. ΣΩ. Ἴσως τοι καὶ σὺ μὴ στρατηγικὸς εἶ· μὴ τοι ἐὰν τύγχανῃς ἱππικὸς ὢν ἅμα μὴ καθαρίσιος, ἴσως ἂν ἵππους οὐ καὶ καλῶς ἱππαζομένους. ἀλλ' ἔστιν ἐγὼ ἱππέων πότερα δὴ τέχνη, ὦ Ἴων, γιγνώσκειν σὺν οὖ ἱππαζομένους ἵππους, ἢ ἱππεὺς ὢν ἢ καθαρίσιος, τί ἂν μοι ἀπεκρίνου. Ι. Ἢ ἱππεὺς ἴσως ἂν. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ καθ' ὃν καθαρίζονται διαγιγνώσκοι, ὁμολόγεις ἂν ἢ καθαρίσιος εἶ, ταύτην διαγιγνώσκειν, ἀλλ' οὐχ ἢ ἱππεύς. Ι. Ναί. ΣΩ. Ἐπεὶ δὴ καὶ τὰ στρατηγικὰ γιγνώσκεις πότερον ἢ στρατηγικὸς εἶ γιγνώσκεις ἢ ἢ ῥαψῳδὸς ἀγαθός. Ι. Οὐδὲν ἔμοιγε δοκεῖ διαφέρειν. ΣΩ. Πῶς δὴ λέγεις διαφέρειν; μίαν λέγεις τέχνην ἢ πάλιν ῥαψῳδικὴν μὲν στρατηγικήν, ἄμφω. Ι. Μίαν ἔμοιγε δοκεῖ. ΣΩ. Ὅστις ἄρα ἀγαθὸς ῥαψῳδὸς ἔστιν, ἄμα μὲν ἀγαθὸς στρατηγὸς τυγχάνει ὤν. Ι. Μάλιστα ὦ σώκρατες; ΣΩ. Οὐκοῦν μὲν ὅς τε ἀγαθὸς στρατηγὸς τυγχάνει ὤν, ἀγαθὸς μὲν ῥαψῳδὸς ἔστιν. Ι. Οὐκ αὖ μοι δοκεῖ σοφῶς. ΣΩ. Ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν δοκεῖ σοι ὅς τις γε ἀγαθὸς ῥαψῳδὸς μὲν στρατηγὸς ἀγαθὸς ἦ; Ι. Πάνυ γε. ΣΩ. Οὐκοῦν σὺ τῆς Ἰλιάδων ἄριστος ῥαψῳδὸς εἶ; Ι. Πολύ γε ὦ σώκρατες. ΣΩ. Ἦ μὲν στρατηγικὸς ὢν Ἴων τῆς Ἰλιάδων ἄριστος εἶ; Ι. Εὖ ἴσθι ὦ σώκρατες μὲν τοῦτό γε ἐκ τῶν ὁμήρου μαθών. ΣΩ. Τί δή ποτ' ἔν πρὸς τῷ θεῷ ὦ Ἴων. ἀμφότερα ἄριστος ὢν τῆς Ἰλιάδων μὲν στρατηγὸς μὲν ῥαψῳδὸς ῥαψῳδεῖς μὲν περὶ τοῖς Ἕλλησι. στρατηγεῖς δ' οὔ. ἦ ῥαψῳδοῦ μὲν δοκεῖ σοι χρυσοῦν στέφανον ἀπολαβεῖν, πολλὴ χρεία ἔστιν τοῖς Ἕλλησι στρατηγοῦ μὲν δοκίμου. Ι. Ἦ μὲν δ' ἐμὲ τέρατα ὦ σώκρατες θαυμάζειν, ἐπειδὰν ὑπὸ ὑμῶν καὶ στρατηγεῖσθαι, μὴ οὐδὲν λῆθῃ στρατηγοῦν, ἢ δὲ μὲ τέρατα μὴ ἡ λακεδαιμονίων, οὐκ ἂν μὲ ἔλαθεν στρατηγόν. αὐτὸ δὲ τοῦτο ἐστὶν ἐκεῖνο ἔστιν. ΣΩ. Ἆ βέλτιστε Ἴων. ἀπολλόδωρον ἀκήκοας φάσκοντα ἡμᾶς ἐνίοτε ἀγνοεῖν; Ι. Ἔγωγε ἔστιν. ΣΩ. Ὀνήσαιμι πολλάκις ἀκούων τῶν στρατηγῶν ἡμῶν ξένον ὄντα. καὶ φασὶν ἡμᾶς ἀσφαλῆ καὶ ἡρακλείδην τὸν κλαζομένιον. οὓς ἔφη ἡ πόλις ξένους ὄντας ἀεὶ μᾶλλον ὅτι ἄξιοι λόγου εἶεν ἢ μὴ εἰς στρατηγίαν, καὶ εἰς τἆλλα ἄγει, ἵνα δ' ἀρχὴν ἡμῖν ἐφίσιον οὐκ αἱρήσονται στρατηγὸν καὶ τιμήσουσι καὶ δοκεῖ ἄξιος λόγου εἶναι; τί δὲ οὐκ Ἀθηναῖοι μὲν ἐστὶ καὶ ἐφίσιοι τοῦ ἀρχαίου. καὶ ἡ ἔφεσος δὲ μιᾶς ἐλάττων πόλεως; ἀλλὰ σὺ γοῦν ὦ Ἴων εἰ μὲν ἀληθῆ λέγεις, ὡς τέχνῃ καὶ ἐπιστήμῃ δίος τε εἶ ὅμηρον ἐπαινεῖν, ἀδικεῖς. ὃς τοσαῦτα μοι ὑποσχόμενος ὡς πολλὰ καὶ καλὰ περὶ ὁμήρου ἐπίστασθαι καὶ φάσκων ἐπιδείξειν, ἐξαπατᾷς με. οὐ πολλοῦ δεῖ ἐπιδεξαμένου γε οὐδὲ ἓν ἀπ' ἀρχῆς ταῦτα περὶ ὧν λέγεις εἰδέναι, ἐνίοτε εἰπεῖν πολλαὶ μοῦσαι λίπαρεσθαι, ἀλλ' ἀτεχνῶς ὥσπερ ὁ πρωτεύς, παντοδαπὸς γίγνῃ, στρεφόμενος πάντα καὶ κάτω; ἕως τελευτῶν διαφυγὼν με, στρατηγὸς ἀπεφάνης. ἵνα μὴ ἐπιδείξῃς ὡς δεινὸς εἶ περὶ ὁμήρου σοφίαν· ἐμὲ μὲν οὖν τεχνικὸς ὢν ὅπερ ναῦν ἔλεγον περὶ ὁμήρου ὑποσχόμενος ἐπιδείξειν ἐξαπατᾷς με, ἄδικος εἶ· εἰ δὲ μὴ τεχνικὸς εἶ, ἀλλὰ θείᾳ μοίρᾳ κατεχόμενος ἐξ ὁμήρου μηδὲν εὖ λέγειν περὶ οὐδενός, τότε σὺ ἐμοὶ δοκεῖς θεῖος εἶναι ποιητής, ὥστε ἐγὼ ἂν σοῦ, οὐδὲν ἀδικοῖς. ἐλοῦ οὖν πότερα βούλει νομίζεσθαι ὑπὸ ἡμῶν, ἄδικος ἀνὴρ εἶναι, ἢ θεῖος. Ι. Πολὺ διαφέρει ὦ σώκρατες. πολὺ γοῦν κάλλιον θεῖον νομίζεσθαι. ΣΩ. Τοῦτο τοίνυν ἡμῖν κάλλιον ὑπάρχεισοι παρ' ἡμῖν ὦ Ἴων θεῖον εἶναι. καὶ μὴ τεχνικὸν περὶ ὁμήρου ἐπαινέτην.

Τέλος Ἴωνος, ἢ περὶ Ἰλιάδος.

ΜΕΝΕΞΕΝΟΣ. Ἢ ΕΡΙΤΑΦΙΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΑΙ ΜΕΝΕΞΕΝΟΣ.

Σω.

Ἐξ ἀγορᾶς, ἢ πόθεν μᾶλλον. Με. Ἐξ ἀγορᾶσ᾽ ὦ σώκρατες. καὶ ἀπὸ τοῦ βουλευτηρίου. Σω. Τί μάλιστα σὺ πρὸς βουλευτήριον, ἢ δῆλόν ὅτι παυσάμενος ἤδη φιλοσοφεῖν ἱκανῶς ἤδη ἔχων, ἤδη τὰ μείζω ἤδη νοῆς ἐπιθυμεῖς πράττειν. καὶ ὡς ἱκανῶς ἤδη ἔχων, ἤδη τὰ μείζω ἤδη νοῆς ἐπιθυμεῖς πράττειν. καὶ ἄρχειν ἡμῶν ὦ θαυμάσιε ἐπιχειρεῖς τῶν πρεσβυτέρων πολιηῦτος ὤν. ἵνα μὴ ἐκλίπῃ ὑμῶν ἡ οἰκία ἀεί τινα ὑμῶν ἐπιμελητὴν παρεχομένη. Με. Εἰ σύ γε ὦ σώκρατες ἐθέλοις καὶ συμβουλεύειν ἄρχειν, προθυμοίμην ἂν. εἰ δὲ μή, οὐ ναῦν μέν τοι ἀρχόμην πρὸς τὸ βουλευτήριον πω. δόξεις γὰρ ὅτι ἡ βουλὴ μᾶλλον αἱρεθῆναι ἔς τις δρᾷ ἤδη τῶν ἀποβαινόντων. τὰ φαῦλα γὰρ δὴ θ᾽ ὅτι μάλιστα ποιοῦν; σω. Γε. ἀλλὰ τίνα ἄλλα. Με. Οὐδέν. ἀλλὰ καὶ βάλλονται εἰς τὸ αὖριον. δίμοιρον μέν τοι ἄρχειν. ἢ δίκαιον αἱρεθῆναι. σω. Καὶ μὲν δὴ μοί ἐστι πολλαχοῦ καὶ δικαίως καλὸν εἶναι τὸ ὠφελίμῳ ἀποθνήσκειν. καὶ γὰρ τὰ φῶς καλῆς τε καὶ μεγάλου πρεπούσης τυγχάνει. καὶ ἐὰν πίνῃς τὴν ὠνπελευτήσῃ, καὶ ἐπαίνῃ αὖ ἔτυχε. καὶ ἐὰν φαῦλος ᾖ, ὑπ᾽ ἀσόφων σοφῶν τε καὶ οὐκ εἰκῇ ἐπαινουσῶν, ἀλλὰ ἐκ πολλοῦ χρόνου λόγους παρισκευασμένων οἳ οὕτω καλῶς ἐπαινοῦσιν, ὥστε μὴ τὰ προσόντα καὶ τὰ μὴ, τοῦδε ἕνεκεν λείποντες, καλλιστά πως τοῖς ὀνόμασι ποικίλλοντες, γοητεύουσιν ἡμῶν τὰς ψυχάς. καὶ πάλιν ἐγκωμιάζοντες καὶ τὰ πάντας ἀρόπους. καὶ τοὺς τε πελευτηκότας αὐτῷ τῷ πολέμῳ καὶ τοὺς προγόνους ἡμῶν ἅπαντας τοὺς ἔμπροσθεν. καὶ αὐτοὺς ἡμᾶς τοὺς ἔτι ζῶντας ἐπαινοῦντες. ὥστ᾽ ἔγωγε ὦ μοί ἔοικε γίγνεσθαι πάνυ διατίθεμαι ἐπαινούμενος ὑπ᾽ αὐτῶν. καὶ ἑκάστοτε ἵστημι ἀκροώμενος καὶ κηλούμενος. ἀτυμένος αὐτῷ παρακῶμα μείζων καὶ γενναιότερος καὶ πάλιν ἐμοὶ δοκεῖ τὰ πολλὰ ἀεὶ μετ᾽ ἐμοῦ ξοῦσι πίνεσ᾽ καὶ ξυναπροῶσι. πρὸς οὓς ἐγὼ σεμνότερος αὐτῷ παρακῶμα γίνομαι. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι παντὸς ταῦτα δοκοῦσί μοι πάσχειν. καὶ πρὸς ἐμὲ καὶ πρὸς πλὴν ἄλλω θαυμασιωτέρω αὐτῶν ἡγεῖσθαι εἶναι. ἢ πρότερον ἐγὼ τῶν λέγοντος αἰσχύνομαι. καί μοι αὖτη ἡσυχία παρὰ μέρος ἐμβριθὲς τελεία ἡρῆς. οὕτως εὖ κωλὸς ὁ λόγος τε καὶ ὁ ῥυθμὸς παρὰ τῶν λέγοντος αὐδᾶται εἰς τὰ ὦτα. ὥστε μέγας τις τάρτης ἢ πίμπλησ᾽ ἐμβρᾶ, αἰσχύνομαι ἐμαυτῷ καὶ αὐθαδέστερον οὐ γῆς ἐμαυτόν. ἕως δὲ δίμοιρ᾽ μονονουχὶ σὺ μακαριστὸν εἶναι. οὕτως ἐμοὶ οἱ ῥήτορες δεξιοί εἰσιν. Με. Λέγε σὺ προσπαίζεις ὦ σώκρατες τοὺς ῥήτορας. καὶ μέν τοι δίμοιρ᾽ ἐστὶν ἀνδρὶ ἐπαινέσαντα, οὐ πάνυ δύσκολον. ὑπὸ γνώμου γὰρ παντὶ παντὶ ἢ αἵρεσις γίγνεσθαι. ὥστε ἴσως αἰσχυνθήσεται ὁ λέγων ὡς πρὸ αὐτοῦ καθίζειν. σω. Πόθεν δ᾽ ἂν ἡμῖν ἐκείνοις τούτων λόγοι παρεσκευασμένοι. καὶ ἅμα οὐδὲ αὐθαδέστερον εἶναι τὰ τοιαῦτα χαλεπόν. ἐμὲ μὲν γὰρ δεῖ ἀθηναίους ὁπλοποιησίους δὲ λέγειν ἢ πλοποιησίους εἰς ἀθηναίους, ἀλλὰ τοῦ αὖ ῥήτορος δεῖ τὸ πείσοντος. ἢ δὲ δεῖ μάσονος. ὅταν δέ τις ὁ τούτοις ἀπωνίζηται οὗτος πρὸ καὶ ἐπαινεῖ, οὐδὲν μέγα δυνεῖ δὲ λέγειν. Με. Οὐκ οἴει ὦ σώκρατες. σω. Οὐ μέν τοι μὰ δία. Με. Ἢ οἴει εἶσ᾽ αὖ εἶναι αὐτὸς ἐπεῖν ἐθέλοις καὶ ἅλοι τό σι ἡ βουλή; σω. Καὶ ἐμοὶ μέν γε ὦ μειξεῖ, οὐδὲν θαυμαστὸν ὦ τ᾽ εἶν ἐπεῖν ᾧ τυγχάνει διδάσκαλος οὖσα, οὐ πάλαι φαύλη τοῦδε ῥητορικῆς. ἀλλ᾽ ἢ πρὸ καὶ ἄλλους πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἐποίησε ῥήτορας, οἷς δὴ καὶ διαφέροντα τῶν ἑλλήνων τοῦδε κλέα ἔνεσ᾽ δίπτου. Με. Τίς αὕτη. ἢ δηλονότι ἀσπασίαν λέγεις. σω. Λέγω γοῦν. καὶ κόπου γε ἦν μικροβίου. οὗτοι γοῦν μοι δύο εἰσὶ διδάσκαλοι. ὁ μὲν, μεισοχῆσ. ὁ δὲ, ῥητορικῆς. οὕτω μὲν οὖν ζηφό

μονον αὖ σοι δοκῶ· οὐκοῦν θαυμαστὸν δοκοῦν εἶναι λέγειν· ἀλλὰ καὶ ὃς τις ἐμοῦ κάκιον ἐπαινέσεται μὴ ἂν θαυμάσῃς· πολλοὶ γὰρ ἂν ἐπαινοῖεν ἐμοῦ μὴ ἐπαινοῦντος. Μι. καὶ τί οὖν ἔχοις ἂν εἰπεῖν εἰ βούλοιο λέγειν· Σω. λύτος μὲν πάρεσμεν τάχ' ἴσως οὐδὲν ἀπαιτήσω δὲ καὶ χρείαν ἐκρούσαι περαίνοντα ἐπὶ τάχιον λόγον τοῦδε αὐτῶν τούτων. ἢ κρούσει γάρ ἀπὸ σὺ λέγε· ὅτι μέλλοιεν ἀξιοῦσθαι ἐν ἐροῦντα ἐπαινεῖν τὰ μὴ, ἐκ τοῦ παραχρῆμά μοι δοκεῖ δικαίως λέγειν· τὰ δὲ, πρότερον ἐσκεμμένα· ὅτε μοι δοκεῖ σωστέον ἐν ἐπὶ τάχιον λόγον, οὗ τοῦδε κλῆς ἐπὶ τοῦδε λήμματα πάντα ἐκείνου συγκολλῶσα. Μι. Ἦ καὶ μνημονεύσεις αὖ ἃ ἔλεγεν ἀπαιτῶν; Σω. Εἰ μὴ δικαίως γε· ἐμαθόμην γέ τοι παρ' αὐτοῦ· καὶ ὀλίγου πληγὰς ἔλαβον, ὅτι ἐπελαθόμην.

Μί τί δ' οὐ δῆλος ἦς. Σω. ἀλλ' ὅπως μή μοι χαλεπαίνῃ διδάσκαλος αὖ γενόμενος αὐτῶν ἐν λόγων. Μι. Μηδαμῶς ὦ Σώκρατες· ἀλλ' ἐπὶ τῇ πάνυ μοι χαρεῖν. εἴ τε ἀπαιτήσας βούλοι λέγειν· εἴ τε ὀτουοῦν· ἀλλὰ μένετον ἐπί. Σω. ἀλλ' ἴσως μου καταγελάσῃ· αὖ σοι δόξω πρεσβύτης ὢν ἔτι παίζειν. Μί. Οὐδαμῶς ὦ Σώκρατες· ἀλλ' ἐπὶ παντὶ τρόπῳ. Σω. Ἀλλὰ μήτοι σοί γε δεῖ χαρίζεσθαι· ὥστε καὶ ὀλίγου ἅμα καλύβης ἀποδύντα ὀρχήσασθαι, χαρισαίμην ἄν· ἐπεὶ σύγε μόνω ἴσμεν· ἀλλ' ἄκουε. ἔλεγε γοῦν ὡς ἐγῷμαι ἀρξαμένη λέγειν ἀπ' αὐτῶν τῶν τεθνεώτων οὑτωσί· ἔρως μὲν ἡμῖν δὴ ἔοικεν ἅπασι τοῖς προσήκουσι σφίσιν αὐτοῖς· ὧν τυγχάνετε περβίοντες τὴν ἐμαρμένην τροφὴν προπεμφθέντες, κοινῇ μὲν ὑπὸ τῆς πόλεως ἰδίᾳ δὲ ὑπὸ τῶν οἰκείων· λόγῳ ἡ δὴ ἐν λειπομένου νόμου, ὃ, τε νόμος προστάττει ἀποδιδόναι τοῖς αἰσθήσει καὶ χρόνῳ. ἔρων γοῦν δὴ πρακτέον τὸν λόγον καλῶς ἐροῦντι μνήμη καὶ κόσμος τοῖς πράξασι γίγνεται παρὰ τῶν ἀκουσάντων. δεῖ δὴ τοιοῦτόν τινος λόγου· ὅς τις τοὺς μὲν τετελευτηκότας, ἐμμενῶς ἐπαινέσεται τοῖς δὲ ζῶσιν εὐμενῶς παραινέσεται. ἐκγόνους μὲν καὶ ἀδελφοὺς μιμεῖσθαι τῶν τῶνδε ἀρετῶν παρακελευόμενος. πατέρας δὲ καὶ μητέρας, καὶ ἃ πρόσθεν τῶν αὖθις ἔτι προγόνων λέπονται, τούτους δὲ παραμυθούμενος. τίς ἂν αὖ, ἡμῖν τοιοῦτος λόγος φανείη, ὃ πόθεν αὖ ὀρθῶς ἀρξαίμεθα, αὖθις αὖ ἀγαθὸς ἐπαινοῦντες. οἱ ζῶντές τε τοὺς ἐκ τῶν εὖ φρονοῦντας δι' ἀρετὴν· καὶ τῶν τελευτῶν αὖτε τῶν ζώντων σωτηρίας· δοκεῖ μοι χρῆσθαι κατὰ φύσιν ὡς ἂν ἀγαθοὶ ἐγένοντο, οὕτω καὶ ἐπαινεῖν αὐτούς· ἀγαθοὶ δὲ ἐγένοντο ὅταν ἡ φιλία ἡ ἀγαθῶν· πρὸς δύο γένεσιν οὖν πρῶτον αὖ τῶν ἐγκωμιάζομεν. λοιπὸν δὲ σοφίν τε καὶ ἐπαινέσαι· ἐὰν δὲ τούτοις τοῖς τῶν ὄντων πρᾶξιν ἐπιλέξωμεν· ὡς καλῶ καὶ ἀξίαν τούτων ἐπιφήναντος· τῆς δ' εὐγενείας πρῶτον ὑπάρξει τοῖσδε, ἃ τῶν προγόνων γένεσις, ἐκ ἵππλυς ἦσαν. οὐδὲ τοὺς ἐγόνας τούτους ἀφθονίᾳ μετοικισῶντας ἐκ τῆς χώρας ἄλλοθεν στρῶν ἱκέντων. ἀλλ' αὐτόχθονας· καὶ τῷ ὄντι ἐκ παντὸς ἐκ τοῦδε ἐκ τοῦδε καὶ ζῶντας καὶ ζῶντας καὶ ζῶφομένους οὐκ ὑπὸ μοῖρας ὡς ἄλλοι· ἀλλ' ὑπὸ μοῖρας τῆς χώρας ἐκ ἔφυσαν· καὶ νῦν κατάδαι τελευτήσαντας ἐκ οἰκείοις τόφοις τῆς τεκούσης καὶ θρέψάσης καὶ ὑποδεξαμένης. δικαιότατον δὲ κοσμεῖσθαι πρῶτον μὲν μητέρα αὐτήν· ὅτου γοῦν συμβαίνῃ ἅμα καὶ ἡ τῶνδε εὐγένεια κοσμουμένη. ἔστι δὲ ἀξία ἡ χώρα καὶ ὑπὸ πάντων αὖ ἐπαινεῖσθαι οὐ μόνον ὑφ' ἡμῶν, ἀλλαχῇ μὲν καὶ ἄλλη· πρῶτον δὲ καὶ μέγιστον, ὅτι τυγχάνει ἅπασι θεοφιλὴς· μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν τῷ λόγῳ ἡ τῶν ἀμφισβητούντων περὶ αὐτῆς θεῶν ὄρις τε καὶ κρίσις· ἐῶ δὲ θεοὶ ἐστήσαν, πῶς ἐκ ὑπ' αὐτῶν γε συμπάντων δικαίᾳ ἐπαινεῖσθαι. λοιπὸς δὲ ἔπαινος δικαίως αὖ αὐτῆς ἔστι· ὅτι οὐ κενῷ τῷ χρόνῳ οὐ φῦ ἡ πᾶσα γῆ ἀνθρώπους καὶ ἔφυ ζῷα παντοδαπὰ θηρία τε καὶ ἕοται, οὐ τούτῳ ἡ μητέρα, θηρίων μὲν ἀγρίων ἄγονος καὶ καθαρὰ ἐφαίνετο ἐξ ἁπάντων δὲ τῶν ζῴων καὶ ἐγνωσεν ἄνθρωπον· ὃ σωτίσει τε ὑπερέχει τῶν ἄλλων, καὶ μόνον καὶ θεοὺς μόνον νομίζει· μέγα δὲ τεκμήριον τούτῳ τῷ λόγῳ ὅτι ἡμῖν ἔστιν ἡμῖν τῶν δὲ τε καὶ ἡμετέρους προγόνους. πᾶν γὰρ τὸ τεκὸν, ζοφὸν ἔχει ἐπιτηδείαν ᾧ αὐτέκνῃ ᾧ μὴ γονὴ μόνον τεκοῦσά τε ἀληθῶς καὶ μή· ἀλλ' οὐ βαλλομένῳ· ἐαὐτῇ ἔχει πηγὰς ζοφοῦς τῷ γεννομένῳ· ὃ δὴ καὶ ἡ ἡμετέρα γῆ τε καὶ μήτηρ, ἱκανὸν τεκμήριον παρέχεται ὡς

ται

ται ὡς ἀνθρώπους γενομένῳ. μόνη γὰρ ἐν τῷ τότε καὶ πρώτη ζῳοφυΐᾳ ἀνθρωπείαν
ὑπῆγκε φύσιν τῶν πυρῶν καὶ κεδρίνων καρπόν· ᾧ κάλλιστα καὶ ἁρμόττει τὸ ἀνθρώ-
πειον γένος. ὡς τῷ ὄντι ἔστιν ὁ ζῷον αὖτη γενομένῳ. μᾶλλον δὲ ἐκ τῆς γῆς ἡ γυ-
νὴ προσήκει δίχα θεοῦ διαπλάττεται τε καὶ μίγνυται. οὐ γὰρ ἂν γυνὴ μιμήσαιτο κυήσει καὶ
γενέσει ἀλλὰ γυνὴ γῆν. τούτου δὲ ἕνεκα καρποῦ, οὐκ ἐφθόνησεν, ἀλλ' ἔσπειρε καὶ τοῖς ἄλ-
λοις. μιᾷ δὲ ἔστιν ἐλαίου γένεσις φύσεων ἀφωγὰν αὖπνοι διὰ τοῖς ἐκγόνοις· θρεψαμένη δὲ καὶ
αὐξήσασα πρὸς ἥβην ἀφῆκε τοὺς ἡλικιώτας καὶ διδασκάλους αὐτῶν θεοὺς ἐπιγαγεῖν. ὧν τὰ
μὲν ὀνόματα, πρέπει οὐ τῷ τοιῷδε ἐᾶσαι. ἴσμεν δ' οἱ ἐν βίοις ἡμῶν καταπεπύσμενοι πρὸς
τε πλοῦν καὶ ἡμέρας λίαν τὰν τύχας πρώτους παυλαβόμενοι. καὶ πρὸς πλοῦν ἀνδρ' ἡ
χώρασ' φυλακὴν ὅπλων κτῆσίν τε καὶ χρῆσιν διδαξάμενοι. γενηθέντες δὲ καὶ παυ-
λαβόντες οὕτως οἱ τῶνδε πρόγονοι, ὥκησαν πολιτείαν καταπεπυσμένοι, ἣν ἐρθῶς ἔ-
χει δεῖ βραχέων ἐπιμνησθῆναι. πολιτεία γὰρ ἔστιν ἀνθρώπων βίου καλῶν μὲν ἀγαθῶν.
ἡ δὲ ἐναντία, κακῶν. ὡς οὖν οἱ καλῇ πολιτείᾳ ἐχρήσαντο οἱ πρόσθεν ἡμῶν, ἀναγκαῖον
δηλῶσαι δ' ἡ δὴ καὶ πᾶσι φανοὶ ἀγαθοὶ καὶ οἱ ναῶ εἰσιν· ὧν ὅδε τυγχάνουσιν ὄντες οἱ τε τελευ-
τηκότες. ἡ γὰρ αὐτὴ πολιτεία καὶ τότε ὦ καὶ νῦν ἀριστοκρατία· οὗ ἕνεκα τῶν πολιτευ-
ομένων καὶ ἐν ἀεὶ χρόνῳ ὄφ ἑκάστου ὡς τὰ πολλά. καλεῖται δὲ ὁ μὲν, αὐτὸν δημοκρατίαν.
ὁ δὲ, ἄλλο φ' αὖ χαίρει. ἴσι δὲ τῇ ἀληθείᾳ μετ' εὐδοξίας εὐθὺ ζοντος ἀριστοκρατία. βασι-
λεῖς μὲν γὰρ ἀεὶ ἡμῖν εἶσιν. οὗτοι δὲ τοτὲ μὲν ἐκγόνους, ὁτὲ δὲ αἱρετοί. ἐκράτησε δὲ τῆς
πόλεως τὰ πολλὰ ὁ πολιτικὸς. τοῖς δὲ ἀρχὰς δίδοσι καὶ κράτος τοῖς ἀεὶ δόξασιν ἀρί-
στοις εἶναι. καὶ οὔτε ἀθανασίᾳ, οὔτε πενίᾳ, ἔτ' ἀγνωσίᾳ πατέρων ἀπολύλακται ἐλεύ-
θερον δὲ τοῖς οἰκέταις τετίμηται ὡς παρ' οὐ ἄλλοις πόλεσιν. ἀλλ' εἰς ἔρος ὁ δόξασ' σοφὸς
ἀγαθὸς εἶναι κρατεῖ καὶ ἄρχει. αἰτία δὲ ἡμῖν τῆς πολιτείας ταύτης, ἡ βίαιος γέ-
νεσις· αἱ μὲν γὰρ ἄλλαι πόλεις ἐκ παντοδαπῶν καταπεπυσμένων ἀνθρώπων εἰσὶ καὶ
ἀνωμάλων· ὥστε αὐτῶν ἀνώμαλοι καὶ αἱ πολιτεῖαι τυραννίδες τε καὶ ὀλιγαρχίαι.
οἰκοῦσιν οὖν οὗτοι μὲν δούλους· οἱ δὲ, δικαίους ἀλλήλους νομίζοντες. ἡμεῖς δὲ καὶ οἱ ἡμέ-
τεροι μιᾶς μητρὸς πάντες ἀδελφοὶ φύντες, οὐκ ἀξιοῦμεν δοῦλοι οὐδὲ δικαίους ἀλλή-
λων εἶναι. ἀλλ' ἡ ἰσογονία ἡμᾶς ἀναγκαῖα κατὰ φύσιν, ἰσονομίαν ἀναγκάζει ζητεῖν κατὰ νό-
μον. καὶ μηδὲν ἄλλῳ ὑπείκειν ἀλλήλοις, ἢ ἀρετῆς δόξῃ καὶ φρονήσεως. ὅθεν δὴ καὶ πάσῃ
ἀλαθείᾳ θεραπεύοντες τοὺς τῶνδε πατέρας καὶ οἱ ἡμέτεροι, καὶ αὐτοὶ οὗτοι. καὶ κα-
λῶς φύντες, πολλὰ δὴ καὶ καλὰ ἔργα ἀπεφήναντο εἰς πάντας ἀνθρώπους. καὶ ἰδίᾳ
καὶ δημοσίᾳ. ὁμόνοοι λέγω ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, καὶ ἔλεγχοι ὑπὲρ ἀλλήλων μάχαι.
καὶ βαρβάροις ἅπασι καὶ πάντων τῶν ἀλλήλων. ἀνδρεῖα μὲν οὖν καὶ ἀμαζόνων ἐπι
στρατευσάντων ἀθηναίων χώρᾳ, καὶ τῶν ἔτι προτέρων ὡς ἠμύναντο, καὶ ὡς ἔμειναν ἀρ
γείοις πρὸς καλαμεῖνας, καὶ ἐρεχθείδας πρὸς ἀργείους, ὅ, τε χρόνος βραχὺς ἀξίως
δηλῶσαι ἀθανᾶ, ποιητοῦ τε αὖ τῶν ἔνδον καλῶς πλὴν ὑμνήσαντος, εἰς
πάντας μεμυθολογημένα. καὶ οὖν ἡμεῖς ἐπιχειρῶμεν τὰ αὐτὰ λόγῳ μαλθακῷ κοσμεῖν, τάχ'
ἂν λάθοιμεν φαινόμενα. ταῦτα μὲν οὖν δεῖ ταῦτα δοκεῖ μοι ἐᾶν· ἐπεισὴ καὶ ἔχει πλὴν
ἀξίαν. ὧν δὲ οὔτε φωτὸς πω δόξασ' ἀξίας ἐπ' ἀξίοις λαβὼν ἔχει, ἔτι τε ὕβριν οὐ ἀμουσίᾳ
ζώντων πρὶν μοι δοκεῖ χρῆναι ἐπιμνησθῆναι. ἐπαινοῦντά τε τὴ προμώμενον τοῖς ἄλ-
λοις, ἐς φῶτάς τε καὶ πλὴν ἄλλῳ πολίοσιν αὐτοὺς θέναι πρεπόντως τῶν πραξάντων. ἔστι
δὲ τούτων ὧν λέγω πρῶτα πρόσαρχ' ἡγουμένους τῆς ἀσίας, καὶ δουλουμένους πλὴν βορέ-
ου πνέοντ' ἔχον οἱ τῆσδε τῆς χώρας ἔγγονοι, γονεῖς δὲ ἡμέτεροι. ὧν καὶ δίκαιον καὶ χρὴ πρῶ
τον μεμνημένους ἐπαινέσαι αὐτῶν πλὴ ἀρετήν. δεῖ δὴ αὐτὴν ἰδεῖν ἃ μέλει τοῖς καλῶς
ἐπαινεῖν οὐκ ἐκπρὸ τῷ χρόνῳ γενόμενον λόγῳ. ὅτε πᾶσα μὲν ἠ ἀσία ἰσδύλλιε τεί τῳ ἤδη
βασιλῆ. ὧν ὁ μὲν πρῶτος κῦρος, ἐλευθερώσας πρόσθεν τοὺς αὐτοῦ πολίτας ᾧ αὐτὸς
φρονίμκτι, ἅμα καὶ τοὺς δικαίους μύθους ἐδουλώσατο, καὶ τῆς ἄλλης ἀσίας· μέχρις
αὐγύπτου ἦρξεν. ὁ δὲ ἰὸς αὐτοῦ, αἰγύπτου τε καὶ λιβύης ὅσον οἷόντε ἰὼ ἐπιβαίνειν. τεί-
ρης δὲ δαρεῖος πηξὶ μὲν μέχρι' σκυθῶν πλὴ αρχὴν ἀείρας. ναυσὶ δὲ, τῆς τε θαλάττης

ἐκράτησε καὶ τῶν νίσων. ὥστε μὴ δι' ἀξιοῦν αὐτὸ παλον αὐτῷ μηδὲν εἶναι. αἱ δὲ γνῶ
μαι δι' δυλωμένων ἀπάντων αὐθρώπων ἦσαν. οὕτω πολλὰ καὶ μεγάλα καὶ μάχιμα γέ
νη κατεδδυλωμένα ὑπ' ἐκείνων αὐρχὴ αὐτὸ πάσαμενος δι' Δαρεῖος ἡμᾶς τε καὶ ὄρεξι
ἔσα σάρδιον ἐπιβουλεῦσαι προφασιζόμενος, πέμψας μεγάλας μὲν πεντήκοντα
ὥτε πολοίους καὶ ναυσὶ ναῦς δὲ φιαλοῦσας. ὅστιν δὲ ἄρχοντα, εἰπὶν ἦκεν ἄγοντα ὄρε
τειέας καὶ ἀθηναίους ἐβούλετο πὶ ἑαυτῦ κεφαλὴ ἔχειν. ὁ δὲ, πολεῦσας ἐς ὄρέ
τριαν ἐπ' αὐσρας ὁ τῶν τότε ἑλλήνων οὐ ῥᾳδιεμαχώτατος ἦσαν, τὰ πρὸς τὸν πό
λεμον, καὶ οὐκ ὀλίγοι, ζώντους ἐχειρώσατο μὲν ὐ φρισὶν ἡμέραις. διεβιβάσε δὲ αὖτ
πᾶσαν πὶ χώραν ἵνα μηδὲν ἀποφύγοι. τοιούτῳ τρόπῳ. ἐπὶ τὰ ὅρια ἐλθόντες τῆς
ἐρετρικῆς οἱ ςρατιῶται αὐτῦ, ἐκ θαλάττης ἐς θάλαττας διασάντες, σὺν ἅψασι τὰς
χεῖρας, δῆλον ἅπασαν πὶ χώραν. ἴν' ἔχοιεν τῷ βασιλεῖ εἰπεῖν. ὅτι οὐδεὶς σρατὸς
ἀπεπφυγὼς εἴη. τῇ δ' αὐτῇ διανοίᾳ καὶ τὴν ἀγορὰν ὑβρις ἐρετρέας ἐς μαραθῶνα ὡς ἕτοι
μον σρατὸν ὄν, καὶ ἀθηναίους ὐ τῇ αὐτῇ ταύτῃ ἀνάγκῃ ζεύξαντας ἐρετριεῦσιν ἄγειν.
τούτων δὲ τῶν μὲν, πραχθέντων. τῶν δ' ἐπιχειρουμένων, οὔτ' ἐρετριεῦσιν ἐβοήθησεν ἐλλή
νων οὐδεὶς, οὔτε ἀθηναίοις, πολὺ λακεδαιμονίων. οὗτοι δὲ τῇ ὑςεραίᾳ τῆς μάχης ἀφί
κοντο. οἱ δ' ἄλλοι πάντες ἐκπεπληγμένοι. ἀγαπῶντες πὶ τῷ παρόντι σωτηρίαν,
ἠσυχίαν ἦγον. ὡ τούτῳ δὴ αὖ τις γενόμενος γνοίη δίκαι ἐτύγχανον ὄντες πὶ ἀρισπὶ
δι μαραθῶνι δεξάμενοι πὶ τῶν βαρβάρων δυάμιν, μὴ κολασάμενοι πὶ ἀσεβεσφα
νίαν. ὅλης τῆς ἀσίας. καὶ πρῶτοι ςήσαντες τρόπαια τῶν βαρβάρων. ἠγωμένοις καὶ δι
δάσκαλοι τοῖς ἄλλοις γενόμενοι. ὅτι ἐκ ἄμαχος εἴη ἡ πρὸς τὸν δυάμις. ἀλλὰ πᾶν πλῦ
θος καὶ πᾶς πλοῦτος αἰρετὴ ὑπεικέ. ἐτὸ μὲν εἶναι ἐκείνοις ἰδοὺς αὐσρατὸ φύμενὸ μόνον
τῶν σωμάτων τὴν ἡμετέρων πατέρας εἶναι, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς πα
τέρας καὶ ξυμπάντων τ' ὀ τῇ δὲ τῇ πειρᾳ. εἰς ἐκεῖνο γὰρ ὁ ἔργον ἀποβλέψαντες,
καὶ τὰς ὑςεραίας μάχας ἐτόλμησαν διακινδυνεύειν ἐλλήνων ἀθανάτων τῆς σωτηρίας
μαθηταὶ τ' μαραθῶνι γενόμενοι. τὰ μὲν οὖν ἀρετεῖα τῷ λόγῳ ἐκείνοις αὐαθετέον. τὰ
δὲ λυτρεῖα τοῖς π σαλαμῖνι καὶ ἐπ' ἀρτεμισίῳ ναυμαχήσασι μὴ νικήσασι. μὴ δ' τού
των τ' αὐτῶν, πολλὰ μὲν αὖ τις ἔχοι διελθεῖν. μὴ δικαίποντα ὑπάρχειν. καὶ τὰ γε γῆν
καὶ κατὰ θάλαττα, καὶ ὡς ἡμύναντο ταῦτα. ὃ δέμοι δοκῆ καὶ ἐκείνων κάλλιςον εἶναι.
ζυνύσω μνησθέσομαι. ὅτι δ' ἐξῆς ἕτερον τοῖς μαραθῶνι διεπράξαντο. εἰ μὲν γοῦν μαραθῶ
νι τοσοῦτον μόνον ἐπελείφθη τοῖς ἕλλησιν, ὅτι κατὰ γῆν διόντες ἀμύνασθαι τὸν βαρ
βάρους ὀλίγοις πολλούς. ναυσὶ δ' ἔτι λῶ ἄδηλον. καὶ δόξαν ἔχον πρόσθεν ἄμαχοι εἶναι
κατὰ θάλαττα. καὶ πλεῖσι καὶ πλούτῳ, καὶ τέχνῃ, μὴ ῥώμῃ. τότε δὲ ἄρξαν ἐπαινεῖν
τ' αὐρῶν τ' τότε ναυμαχησάντ'. ὅτι δὴ ἐχόμενον φόβον διέλυσαν τῶν ἑλλήνων. καὶ
ἔπαυσαν φοβεμένους, πλῆθος νεῶν τε μὴ αὐσρῶν ὑπ' ἀμφοτέρων δὴ ξυμβαίνῃ τῶν
μαραθῶνι μαχεσαμένων μὴ τ' οὐ ςελαμῖνι ναυμαχησάντ' παυλαβεῖναι τοὺς ἄλλους
ἕλληνας πρὸ μὲν τ', κατὰ γῆν ὑπὸ δὲ τῶν, κατὰ θάλαττα μαθόντας μὴ ἐναθάντας μὴ
φοβᾶσθαι τοὺς βαρβάρους. τρίτον δὲ λέγω ὁ οὐ πλαταιᾶσι ἔργον. καὶ ἀριθμῷ καὶ
ἀρετῇ γενέσθαι τῆς ἑλληνικῆς σωτηρίας, κράτιςον ἦσι ἔξω λακεδαιμονίων τε μὴ ἀθη
ναίων. ὁ μὲν οὖν μέγιςον καὶ χαλεπώτατον, οὗτοι πάντες ἤμυναν. μὴ δὴ ταύτην τὴν πρὸ
αρετὴν, ναῦ τε ὑφ' ἡμῶν ἐγκωμιάζονται. καὶ εἰς ἦν ἔπειτα χρόνον ἀπὸ τῶν ὕςερον.
μὲν δ' ἔξω, πολλαὶ μὲν πόλεις τῶν ἑλλήνων ἔτι ἦσαν μὲν τ' βαρβάρου. αὐτὸς δὲ
ἡγέμὼν βασιλεὺς διανοεῖσθαι ὡς ἐπιχειρήσων πάλιν τοὺς ἕλλησι. δίκαιον δὴ
καὶ τοῦτ' ἡμᾶς ἐπιμνησθῆναι. οἳ τοῖς τῶν προτέρων ἔργοις, τέλος τῆς σωτηρίας ἐπί
θεσαν. αὐτοὶ καθηράμενοι καὶ ὑβρικάσαντες πᾶν ὁ βάρβαρον ἐκ τῆς θαλάττης. ἦσαν ὃ
οὗτοι, οἵτε ἐπ' ἄρυμάδοντι ναυμαχήσαντες, καὶ οἱ εἰς κύπρον ςρατεύσαντες, καὶ οἱ εἰς
αἴγυπτον πλεύσαντες, καὶ ἄλλοσε πολλαχόσε ὧν χρὴ μεμνῆσθαι καὶ χάριν αὐτοῖς ἀπο
δοῦναι. ὅτι βασιλέα ἐποίησαν λείσαντα τῇ ἑαυτῦ σωτηρίᾳ ὁ νοῦν προσέχειν. ἀλλὰ
μὴ τῇ τ' ἑλλήνων ἐπιβουλεύσ' φθορᾷ, καὶ οὗτος μὲν δὴ παύσῃ τῇ πόλει διενεγκὼν ὁ
πέλεμος

πόλεμος. Ἐπεδὴ ἑαυτῶν τε καὶ τῶν ἄλλων ὁμοφώνων πρὸς τοὺς βαρβάρους ἐφάνης δὲ γενομένης, καὶ τῆς πόλεως τιμωμένης, ἔλθοις ἐπ' αὐτὴν ὃ δὴ φιλεῖ ἐκ τοῦ αὐτοῦ τοῖς δὲ πράττουσι προσπίπτειν, πρῶτον μὲν ζῆλος. ἀεὶ γὰρ ζῆλος δὲ φθόνος· ὁ δὲ τὴν δὴ τὴν πόλιν ἄκουσαν εἰς πολέμῳ τοῖς Ἕλλησι κατέστησε· μεθ' ὃν γενομένου πολέμου, σωίβαλον μὲν οὐ ταναγραῖος τὸ βοιωτῶν ἐλευθερίας λακεδαιμονίοις μαχόμενοι. ἀμφισβήτησιν μὲν δὲ τῆς μάχης γενομένης, δήκειται δ' ὕστερον ἔργον. οἱ μὲν ἐφέροντο ἀπάντες καὶ ταλεπόντες βοιωτοί, δίς ἐβοήθουν. ὕστερον δὲ ἡμέτεροι, ζήτημα οὐ σύνοφύρις νικήσαντες, τοὺς ἀλήκως φεύγοντας δικαίως κατήγαγον. οὗτοι δὴ πρῶτοι μὲν ἐν πρώτοις ἐφέλεμον, Ἕλλησιν ὕδη ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας βοηθοῦντες πρὸς Ἕλληνας, αἴσθησις ἀγαθοὶ γενόμενοι, καὶ ἐλευθερώσαντες δὶς ἐβοήθησαν οὐδὲ ἓν μήματι τιμηθέντες ὑπὸ τῆς πόλεως πρῶτοι ἐπόθησαν. μεθ' ἃ δὲ ταῦτα πολλοῦ πολέμου γενομένου ἐν πάντῃ τῇ Ἑλλήνων ἐπεξεκτευσάντ, ἐν τιμόντ πλὴ χώραν, ἐν αἰκείαν χάριν ἐκπιόντ τῇ πόλῃ, νικήσαντες αὐτοὺ ναυμαχίᾳ οἱ ἡμέτεροι ἐν λακεδαιμονίους ἐν τῇ σφακτηρίᾳ. ἴδον αὐτοὺς διαφθεῖραι, ἐφείσαντο ἐν ἀπέδοσαν, καὶ εἰρήνην ἐποίησαν δ' ἡγούμενοι πρὸς μὲν τὸ ὁμόφυλον μέχρι νίκης δεῖν πολεμεῖν, ἐν μὴ δ' ὀργὴν ἐλίαν πόλεως τὸ κοινὸν τῶν Ἑλλήνων διολωλέναι· πρὸς δὲ τοὺς βαρβάρους μέχρι διαφθορᾶς. τούτους δὴ ὅ ἔφιεν ἑταιρίσαι τὸν αἴσθρας· οἱ δὲ τὸν τὸ πόλεμον πολεμήσαντες, οὐδὲν δὴ κέκτηται· ὅτι ἐπίδηλος ἐξαίφνης τις ἄρα ἡμφισβήτει· ὡς οὐ τὸ προτέρῳ πολέμῳ τὸ πρὸς τοὺ βαρβάρους. ἄλλα τινὲς εἶσιν ἀμείνους ἀθηναίων, ὅτι ἐκ ἀληθῶν ἀμφισβητοῦσι. οὗτοι δ' οὐ ταῦτα ἐδέξαντο σώσασθαι τῆς Ἑλλάδος περιγενόμενοι τὸ πολέμῳ, τοὺς προεστῶτας τ' ἄλλων Ἑλλήνων χειρωσάμενοι, μεθ' ὧν τότε τοὺς βαρβάρους οἰκείων κρατῆ, τούτους νικῶντες Ἰλία. ζῆτες δὲ πόλεμος μετὰ ταύτην δὴ εἰρήνην, αἰλίπτός τε καὶ δεινὸς ἐγένετο· οὗ τὸ πολλοὶ μὴ ἀγαθοὶ πολεμήσαντες οὐδὲν δὴ κῶν) τὸ πολλοὶ μὲν ἀμφὶ σικελίαν στόλοις ζόταν καθέσαντες ὑπὲρ τῆς λεοντίνων ἐλευθερίας δὶς ἐσβάντες δὴ τοὺς ὅρκους, ἔσωσαν εἰς ἐκείνους τοὺς τόπους. δὴ δὲ μῆκος τοῦ στόλου, εἰς ἀπορίαν τῆς πόλεως καταστάσης, καὶ ἀθυμούσης αὐτοῖς ὑπαρχόντων, ζύλῳ ἀπεὶ πάντες ἐδυστύχησαν. ὧν οἱ ἐχθροὶ καὶ προσπολεμήσαντες στόλοις ἔπαυσαν ἐχυσισωφρονοῦσης καὶ αἰρετῆς, ἢ τ' ἄλλων οἱ φίλοι. πολλοὶ δ' ἐν ταῖς ναυμαχίαις ταῖσ κατ' Ἰλίασον τὸν, μίαν μὴ ἡμέραν πάσας τὰς τ' πολεμίων ἐλόντες ναῦς· πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας νικήσαντες· ὅλ' ὅπου δέον καὶ αἰλίπτου τῷ πολέμῳ κακῶς πόλιν δὲ ὡς τοῦτον φιλονεικήσασ' ἐλθεῖν πρὸς πὸν πόλιν τοὺς ἄλλους Ἕλληνας· ὥστε τολμῆσαι ἐχθίστῳ ἐπικηρυκεύσασθαι βασιλεῖ. οὐ νικῆ ἐβίβαλον μεθ' ἡμῶν, Ἰλίαν δὲν πάλιν ἐπάγεσθαι βάρβαρον ἐφ' Ἕλληνας· καὶ σωσαθρῆσαι δὴ πὸν πόλιν πάντας Ἕλληνάς τε καὶ βαρβάρους· οὗ δὴ καὶ ἐκφανὴς ἐγένετο ἡ τῆς πόλεως ῥώμη τὸ καὶ αἰρετή. οἱ μὲν ἐν ὕδη αὐτὴν κατὰ πολεμῆσαι, καὶ ἀπειλημμένου οὐ μιτυλήνη τ' νῶν, ζοθέσαντες ἐξέκναντο ναυσίν. αὐτοὶ ἐμβάντες ἐς τὰς ναῦς, καὶ αἴσθρις γενόμενοι ὁμολογουμένως ἄριστοι, νικήσαντες μὲν τὸν πολεμίους λυσάμενοι δὲ τοὺς φιλίους, αἰσχίου τύχης τυχόντες, ἐκ αἰσαιρεθέντες ἐκ τῆς θαλάττης, κεῖν) οὐδὲν. ὧν χρὴ ἀεὶ μεμνῆσθαί τε καὶ ἐπαινεῖν. τῇ μὲν τ' ἐκείνων αἱρετῇ οἰκείσαμεν ἀ μόνον πὸν τότε ναυμαχίαν, ἀλλὰ καὶ τῇ ἄλλᾳ πολέμῳ· δόξαν τ' δ' αὐτοῦ ἡ πόλις ἔχει, μήποτ' αὖ καταπολεμηθῆναι· μὴ δ' ὑπὸ πάντ' αἰῶν, καὶ ἀληθῆ ἐδόξεν· τῇ δὲ ἡμετέρᾳ αὐτῶν διαφορᾷ, ἐκρατήθημεν οὐχ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων τ' ἔτι καὶ ναῦ ὑπό γε ἐκείνων ἐσμεν· ἡμεῖς δὲ αὖθ' ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ οἰκήσαμεν καὶ ἀπήθημεν. μεθ' δὲ ταῦτα ἡσυχίας γενομένης καὶ αἰρέσεως πρὸς τοὺς ἄλλους, ὁ οἰκεῖος ἡμῖν πόλεμος οὕτως ἐπολεμήθη. ὥστε ἔστιν εἰμαρμένον εἶναι ἀνθρώποις τισὶ σώσαι, μὴ αὖ ἄλλως δέξασθαι μοῖραν πόλιν ἑαυτοῦ νοσῆσαι. ἔκτε γοῦν τῷ πειραίως καὶ τοῦ ἄστεος ὡς ἀσμενέως καὶ οἰκείως ἀλλήλοις συνέμιξαν οἱ πολῖται. καὶ παρ' ἐλπίδα τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι, τόν τε πρὸς τοὺς αὖ ἐλευσῖνι πόλεμον ὡς μετρίως ἔθετο. καὶ τοὺτων ἁ πάντων οὐδὲν ἄλλ' αἴτιον, ἢ τῷ ὄντι ξυνῳδία, φιλία βέβαιον καὶ ὁμόφυλον οὐ λόγῳ ἀλλ' ἔργῳ παρεχομένη. χρὴ δὲ καὶ τῶν αὖ τούτῳ τῷ πολέμῳ πεπολ-

τη σάτων ὑπ' ἀλλήλων μείαν ἔχειν. καὶ διαλλάττειν αὐτοὺς ᾧ δυνάμεθα, δύχοῖς καὶ θυσίαις οἷς τοῖς τοιούτοις θεοῖς κρατοῦσιν αὐτῶν δύχομένους. ἐπειδὴ καὶ ὑμεῖς διηλλάγμεθα. οὐ γὰρ ἦκε ἀλλήλων ἥψαντο. οὐδ' ἔχθρα· ἀλλὰ δυστυχία μαρτύρεσθε δὲ ὑμεῖς αὐτοί ἐσμεν τούτων οἱ ζῶντες. οἱ αὐτοὶ γὰρ ὄντες ἐκείνοις γένει, συγγνώμην ἀλλήλοις ἔχομεν, ὧν τ' ἐποιήσαμεν· ὧν τ' ἐπάθομεν. μιᾷ δὲ ξύμπαντες ἐρίδι ὑμῖν γενόμενοι, ἡσυχίαν ἄγομεν ἡ πόλις· τοῖς μὲν βαρβάροις συγγιγνώσκουσα. ὅτι παθόντες ὑπ' αὐτῶν κακῶς ἐκακῶς, οὐκ εἰκῇ ὑμώνυντο. Ἰδίᾳ δὲ ἕλκουσα ἀγανακτοῦσα μεμνημένη ὡς δὴ παθόντες ὑπ' αὐτῶν, οἷαν χεῖρα ἀπίδοσαν κοινωσάμενοι τοῖς βαρβάροις· τάς τε ναῦς ἀφελόμενοι, αἵ ποτ' ἐκείνης ἔσωσαν. καὶ τεῖχος καθελόντες· αἰδὼς ὧν ὑμᾶς τὰ κείνοις ἐκωλύσαμεν πεσεῖν· διαιουμένη δὲ ἡ πόλις μὴ αὖ ἔτι ἁμάρτωμεν μήτε ἕλκουσι πρὸς ἀλλήλων δουλουμένοις· μήτε αὖ βαρβάρων, οὕτω φέρει· ὑμῶν δὲ οὐ τοιαύτη διαιρεσίς ἐστ', ἡγησάμενοι λακεδαιμόνιοι ζοὺς μὲν τῆς ἑλλάδος ἐπικούρους πεποιῆσθαι ὑμᾶς. σφέτερον δὲ ἴδιον ὄργον εἶναι καταδουλοῦσθαι τοὺς ἄλλους, ταῦτ' ἔπραξεν. καὶ μακρῷ μὲν πάλαι δὴ πολλῶν αἰῶνων γεγόνασι λέγοι μ' ἂν τὰ μὲν ταῦτα αὐτοὶ ἐσμεν, ὡς ἐκπεπλημμελήκασιν ἀφίκονται εἰς χρείας τῆς πόλεως· τῶν τε ἑλλήνων οἱ πρῶτοι, ἀρχῆθεν· καὶ βοιωτοί· ἡ κεῖνοι· τόγε βέλτιστον πάντων· ἔπειτα καὶ Θασιλέα εἰς ζεῦξαι ἀπορίας ἀφικέσθαι, ὥστε περιδῆναι αὐτῷ μαθεῖν ἄλλοθεν πλὴ σωτηρίας γενέσθαι ἀλλ' ἢ ἐκ ταύτης τῆς πόλεως· ἣν προθύμως ἀπώλλυ· καὶ δὴ καὶ ἐπὶ τῆς Σούσης τοῦ τῆς πόλεως κατηγορῆσαι δικαίως, τῶν τ' αὖ μένον λίτων ὀρθῶς αὖ κατηγορῆ· ὡς ἀεὶ λίαν φιλοικτίρμων ἔβη· καὶ τ' ἄπλοους διέκπης· καὶ δὴ καὶ οὐ τῷ τότε χρείῳ, οὐχ οἷά τε ἐγένετο κατηρῆσαι· οὐδὲ διαφυλάξαι ἃ ἐδέδοκτο αὐτῷ. φ μαθὼν δουλουμένῳ βοηθεῖν τῶν στρατιωτῶν ἀδικουμένων. ἀλλὰ ἐκόμφθη καὶ ἐβούθησε. καὶ τοὺς μὲν ἕλληνας αὖ τις ζοηθήσας, ἀπολύσας δουλείας ὥστ' ἐλευθέρους ἔτι μήχρις οὗ πάλιν αὐτοὶ αὖ ζοὺς κατεδουλώσαντο. Θασιλεῖ ἢ αὖ τῷ μὴ ἐκ τόλμησε ζοηθῆσαι αἰσχυνομένη τὰ ζόπλα κατὰ τε μαραθῶνι· καὶ σαλαμῖνι καὶ πλαταιαῖς. φυγάδας δὲ καὶ ἐλεύθερος τοὺς ἐάσας μόνον βοηθῆσαι, ὁμολογουμένως ἔσωσε. τεῖχος μὲν δὲ καὶ ναυπηγησαμένη, ἐκκεφαλίσαν τὸν πόλεμον, ἐπειδὴ λώακμάθη πολεμεῖν, ὑπὲρ παρείας ἐπολέμει λακεδαιμονίοις. Φοβηθεὶς δὲ Θασιλεὺς πλὴ πόλιν, ἐπειδὴ ἰώρα λακεδαιμονίους τῷ κατὰ θάλατταν πολέμῳ ἀπαγορεύοντας, ἀποστῆναι βουλόμενος ἐξέπεισε τοὺς ἕλληνας τοῦ οὐ τῇ οὐ πείρῳ. οὓς πρότερον λακεδαιμόνιοι αὐτῷ ᾔδεσθεν, εἰ μέλλ συμμαχήσειν ὑμῖν τε καὶ τοῖς ἄλλοις συμμάχοις, ἡγούμενος οὐκ ἐθελήσειν, ἵν' αὐτῷ πρόφασις εἴη τῆς ἀποστάσεως. καὶ τῶν μὲν ἄλλων συμμάχων ἐψεύσθη. οὐ θέλησαν γὰρ αὐτῷ ἐκπολεμεῖν· καὶ ξυνώμοσαν καὶ ὤμοσαν καὶ ἐνθάδε. καὶ ἀργεῖοι· καὶ κορίνθιοι. καὶ ἄλλοι σύμμαχοι εἰ μέλλοι χρήματα παρέξειν, ἐκδώσειν τῶν οὐ τῇ ἠπείρῳ ἕλλησι· μένοι δὲ ἡμεῖς οὐκ ἐπολεμήσαμεν ὅτι ἐκδώσειν. ὅτι ὁμόσαι. ὅτι δὴ τοι τόγε τῆς πόλεως γενναῖον καὶ ἐλεύθερον, βέβαιόν τε καὶ ὑγιές ἐστι· καὶ φύσει μισοβάρβαρον· ἐξῆ τὸ αὐτὸ κεῖνοι ἔ ἕλληνες ἐξεῖναι ἢ ἀμυγδαλῆς βαρβάρων· ἐ γὰρ πέλοπες. οὐδὲ κάδμοι. οὐδὲ αἴγυπτοί τε καὶ δαναοὶ, οὐδὲ ἄλλοι πολλοὶ, φύσει μὲν βάρβαροι ὄντες, νόμῳ δὲ ἕλλισθε, σωσικῆσιν ὑμῖν. ἀλλ' αὖ ζοὶ ἕλλισθε οὐ μιξοβάρβαροι οὐκοῦμεν· ὅθεν καθαρὸν τὸ μῖσος οὐτότε κεῖ τῇ πόλει τ' ἀλλοζίας φύσεως. ὅμως δ' ἔν ἐμονώθημεν πάλιν. ὄφ τὸ μὴ ἐθέλειν αἰῶνον ἢ αὐόσιον ἔργον ἐργάσασθ, ἕλληνες βαρβάρους ἐκδόντες ἐλεύθερους ἢ οἷς ταῦτα ἰβῷ ὧν ἢ τὸ πρότερον κατὰ πολεμήσαμεν, ζεὺς θεῶν ἅμεινον ἢ τότε ἐθέλεσθ' ἐν πόλεμον. ἢ τ' ναῦς ἢ τεῖχος ἔχοντες, ἢ τὰς ἡμετέρας αὐτῶν ἀποικίας· ἀπαλλάγημεν τοῦ πολέμου· οὕτως ἀναπτῶς ἀπαλλάττοντο καὶ οἱ πολέμιοι· αἰσθρῶν μέν τοι ἀγαθῶν ἢ οὐ ζούτῳ ᾧ πολέμῳ ἐσθ' ἥσσημεν· πόντε οὐ κεῖνθῳ χρησαμένων δυνχωρίᾳ. καὶ εὐλεχεῖῳ· προσθσίᾳ· ἀγαθοὶ δὲ ἢ οἱ βασιλέα ἐλευθερώσαντες· ἢ ἐκβαλόντες ἐκ σ' θαλάττης λακεδαιμονίους· ὧν ἐπῶ μὲν ὑμᾶς αἰσχυμονήσειν· ὑμᾶς δὲ πρέπει ξυνεπαινέν τε καὶ κοσμεῖν τοιούτους αὖ σφισι· καὶ τὰ μὲν δὴ ὄργα ταῦτα τῶν αἰσθρῶν τῶν οὐδὲν καμόντων. καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι

ὅσοι ὑπὲρ τ' πόλεως τετελευτήκασι, φλλὰ μ τὰ ἐρημία μ καλὰ φλύδ' ἔτι πλείω μ καλίω τὰ ὑπολειφθέντα. πολλαὶ γ' αὖ ἡμέραι μ νύκτες οὐχ ἱκαναὶ γένοιντο τῷ τὰ πάντα μέλλοντι πρφαίνειν. δύτινα δ' χρὴ μιμνήσκεσθαι, τίς τούτων ἐκτὸς πάντ' ἄσφαλ παρακελεύεται ὡς περ οὐ πολέμφ μὴ λείπειν πλὴ τάξιν πλὴ τῶν προγόνων· μὴ δ' εἰς τοὔπίσω αἰσχωρεῖν, ἕκοντας ηκειν. ἐγὼ μὲν δ' μ αὐτὸς ὦ παῖδες αἰσθοῦ ἀγαθῶν, νῦν τε παρακελεύομαι μ οὐ τῷ λοιπῷ χρόνῳ, ὅπου αὖ τῳ οὐ τυγχάνῳ ὑμῶν μ αὐτὸς μόνος μ διακελεύσομαι προθυμεῖσθαι τ. ὡς ἀείστους. οὐ δι τῷ παρόντι λίκαιός εἰμι ἐπεῖν ἃ οἱ πατέρες ἡμῖν ἐπίστια ποιοῦσι τοῖς λειπομένοις ἔτι παίχοιεν, μὰ l. καὶ νῦν δωθέντ ἔμελλον· φράσω δ' ὑμῖν ἅπερ αὐτῶν ἤκουσα ἐκείνων, μ δίκαιον ἡδέως αὖ ἔσεσθαι ὑμῖν, λαβόντες δύναμιν. τεκμαιρόμενος δ' ὧν τότε ἔλεγον· ἀλλὰ νομίζειν χρὴ αὐτ' ἀκούειν ἐκείνων ἃ αὖ ἀπαγγέλλω. ἔλεγον δὲ τάδε. Ὦ παῖδες ὅτι μὲν ἔστε πατέρων ἀγαθῶν αὐτὸ μλωύειν τὸ καὶ παρόν. ἡμῖν δὲ ἐξὸν ζῆν μὲ καλῶς, καλῶς αἱρούμεθα μᾶλλον τελευτᾶν πρὶν ὑμᾶς τε μ τοὺς ἔπειτα εἰς ὀνείδη καταστῆσαι μ πρὶν τὸν ἡμετέρους πατέρας. μ παῖν τὸ πρόσθεν γένος, αἰσχῦναι· ἡγούμενοι δ τοὺς αὐτῶν αἰσχύνοντι ἀξίωτον δ. καὶ τῷ τοιούτῳ οὔτέ τινα αὐθρώπων, οὔτε θεῶν φίλον δ. ἔστ' ἐκδὶ γῆς οὐδ' ὑπὸ γῆς τελευτήσαντι. χρὴ δ' μιμνήσκεσθαι τῶν ἡμετέρων λόγων, ἐάν τι μ ἄλλο ἀσκῆτε, ἀσκεῖν μετ' αἰρετῆς, ἐάν τι ἢ ἐπιθυμήσαντες ὅτι βούλου λειπόμενα πάντα μ κτήματα καὶ ἐπιτηδεύματα, αἰσχρὰ μ καμό. ἔστι τ' τολᾶν, πόλλος φόβ τῷ κεκτημένῳ μετ' αἰσχρίας· ἄλλφ τ' ὁ τοιοῦτος τολοντεῖ, καὶ οὐκ ἐαυτῷ, οὔτε σώματος πόλλος καὶ ἰσχὺς λειπῶν μ καμῷ ξυνοικοῦσα, πρέποντα φαίνεται· ἀλλ' ἀπειπὼν μ ἐπιφανίσθαι ποιεῖν ἔχοντα· καὶ ἐκ φαίνῃ πλὴ λειλίαν, πᾶσά τε ἐπιστήμη χωρὶς ὀμένη δικαιοσύνης μ τῆς ἄλλης αἰρετῆς, παντεργία ἀσοφία φαίνεται· ὧν αἴσκα καὶ πρῶτον μ ὕστατον καὶ διαπαντὸς, πᾶσιν πάντως προθυμίαν πειρᾶσθε ἔχειν· ὅπως μάλιστα μὲν ὑπερβαλεῖσθε καὶ ἡμᾶς μ τοὺ πρόσθεν βύκλείαν· εἰ δὲ μή, ἴστε ὡς ἡμῖν αἰ μὲν νικῶμεν ὑμᾶς αἰρετῶ. λιόμεθα αἰσχίω φόβῳ. ἢ δ' ἥττα ἐαὶ ὑπόμεθα, βύδαμ μονίαν· μάλιστα δ' αὖ νικώμεθα μ ὑμεῖς νικῶντες, εἰ πρασκευάσασθε τῇ τ' προγόνων δόξῃ μὲ καὶ τα χρησάμενοι μὲ δ' αἰκαλώσαντες τὸ αὐτὸν· γνόντες ὅτι αἰσχρὸν ἰσομοίρῳ τῇ ξ., οὐκ ἔστιν ἄμεινον ἢ παρέχειν ἑαυτὸν τιμώμενον μὴ δίκαιον, ἀλλὰ δόξαν προγόνων εἶναι μὲν γοῦν τιμὰς γονέων ἐκγόνοις καλὸς θυσαυρὸς μ μεγαλοπρεπής· χρῆσθε δὲ καὶ χρημάτων καὶ τιμῶν θυσαυρῷ καὶ μὴ τοῖς ἐκγόνοις παρασκευάσασθαι αἰσχρὸν μ αἴσυσθαι, ἀπορέα λίαν αὐτῶ κτημάτων τε καὶ βύδυξιῶν. μ ἐὰν μὲν ταῦτα ἐπιτηδεύσητε φίλοι παρὰ φίλους ἡμᾶς ἀφίξεσθε. ὅταν δ' ὑμᾶς ἡ προσήκουσα μοῖρα κομίσῃ, ἀμελήσαντας δ' ὑμᾶς μ καλέσθαι, ἄλλοις βύμενῶ ὑποδέξεται. τοῖς μὲν δ' παυσὶ, ταῦτ' ἐρήσω. πατέρας δ' ὑμῶν οἷς εἰσι μ μητέρας εἰ χρὴ παραμυθεῖσθαι· ὡς χρὴ ἔστε φόβον πλὴ συμφοράν, ἐὰν ἀρα ξυμβῇ γένεσθαι, καὶ μὴ ξωοδύρεσθαι, οὐ τ' τῷ λυπήσοντες προσθήσουσι. ἱκανὴ γοῦν ἔσται μ ἡ γενομένη τύχη πορίζειν ἀλλ' ἰσομόρως καὶ ἀνιῶντας, ἀναμιμνήσκειν αὐτούς. ὅτι ὧν βύροι τὰ μίστε αὐτοῖς οἱ θεοὶ ἐπήνεσαι γένεσθαι· οὐ γοῦν ἀθανάτου σφίσι παῖδας βύροντο γενέσθαι· ἀλλ' ἀγαθὸς μ βύκλείας ὧν ἔτυχον. μείστων ἀγαθῶν ὄντων· πάντα δ' ἀρέσθαι θνητῷ αἰσχρὰ καὶ τὰ νοῦν οὐ τῷ ἑαυτῷ βίῳ ἐκβαίνειν· μ φθείροντες μὲν αἰσχρείως τὰς συμφορὰς, δόξουσι τῷ ὄντι αἰσχρείων παίδων πατέρες ξ. μ αὐτοὶ τοιοῦτοι. ὑπείκοντες δὲ, ὑποφέρειν πρέξουσιν ἢ μὲν ἡμέτεροι ξ., ἢ ὑμῶν, τῶν ἐπαινοῦντας καταφθύδιαθ. χρὴ δ' οὐδέτερα τούτ'. ἀλλ' ἐκείνης μάλιστα πάντων, ἡμῶν ἐπαινέτας ξ. ὁρᾶτε παρέχοντας αὐτοὺς φανομένους τῷ ὄντι πατέρας ὄντας αἰσχρὰς αἰσχρῶν πάλαι τ' δὲ μ ἐν μείζω ἄγαν λεγόμενον, καλῶς δοκεῖ λέγεσθ. τῷ γοῦν ὄντι δὲ λέγετ. ὅτῳ τ' αἰσχρὰ εἰς ἑαυτὸν μ αὐτὸ ἐρτῆται πάντα τὰ πρὸς βύδαμονίαν φθείροντα, ἢ ἐγγὺς τούτου, καὶ μὴ οὐ ἄλλοις αἰσθρώποις αἰφρεῖται, ὧν ἢ δ' ἢ καλῶς πραξάντων πολεμεῖσθαι ἀνάγκασται μ τὰ ἐκείνου, τούτῳ ἄριστα παρασκεύασαι ζῆν, οὗτός ἐστιν ὁ σώφρων μ ἔτος ὁ αἰσχρὸς μ φρόνιμος. οὔτε γιγνομένων χρημάτων μ παύσων μ διαφθειρομένων μάλιστα πείσεται τῇ

παρεσμίκρυνται τε γὰρ χαίρουσιν· οὔτε λυπούμενος ἄγαν φαίνεται διὰ τὸ αὐτῷ πεφυκέναι. ἰσότιμους δὲ ἡμεῖς γε ἀξιοῦμεν καὶ τοὺς ἡμετέρους εἶναι· καὶ βλέπειν, καὶ φαμὲν, καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς ναῦ παρίζομεν· ἰσοτίμους· οὐκ ἀγανακτοῦντας, οὐδὲ φθονουμένους ἄγαν ἐπὶ δεῖ τελευτῶν οὐ τῷ παρόντι· δείμεθα δὴ καὶ πατέρων καὶ μητέρων τῇ αὐτῇ παιδὶ τῇ διανοίᾳ χρωμένους, ἣν ἐπίλοιπον βίου διάγειν· καὶ εἰδέναι ὅτι οὐ θρέψουσιν. οὐδὲ ἐλαφρόμενοι ἡμᾶς ἡμῖν μάλιστα χαρίσονται· ἀλλ' εἴ τις δεῖ τοῖς τετελευτηκόσιν αἴσθησις τῶν ζώντων, οὕτως ἀχάριστοι εἶεν αὖ μάλιστα ἑαυτοὺς τε κηδεύοντες· καὶ βαρέως φέροντας τὰς ξυμφορὰς· καὶ φῶς δὲ καὶ μετείως μάλιστ' ἂν χαίροιεν· τὰ μὲν γὰρ ἡμέτερα, τελευτὰ ἤδη ἔχει, ἢ πᾶν ἁμάρτοι γίγνεται ἀνθρώποις· ὥστε πρέπει αὐτὰ μᾶλλον κοσμεῖν ἢ θρύπτειν· γυναικῶν δὲ τῶν ἡμετέρων καὶ παίδων ἐπιμελούμενοι καὶ χρίφοντες, καὶ οἰκτίζοντες ἂν νοῦν χρήποντες, τῆς τε τύχης μάλιστ' ἂν θεὸν οἰκτίσειαν· καὶ ζῆν ἥκιστα· καὶ ὀρθότερον, καὶ ἡμῖν προσφιλέστερον. ταῦτα δὴ ἁπάντα τοῖς ἡμετέροις πρὸ ἡμῶν ἀγγέλλειν. ἡμῖν δὲ βούλει παρακελευσίμεθ' ἂν ὅπως ἡμῖν καὶ πατέρων καὶ ὑέων ἐπιμελήσονται· τὸν μὲν, παιδεύοντες κοσμίως· τὸν δὲ, γηροβοσκοῦντες ἀξίως· νοῦν δὲ ἴσμεν ὅτι καὶ ἑαυτοῖς παρακελευόμεθα, ἁπλῶς ἐπιμελήσονται. Ταῦτα δὴ ὦ παῖδες καὶ γονεῖς τῶν τελευτησάντων, ἐκεῖνοί τε ἐπέσκηπτον ἡμῖν ἀπαγγέλλειν. καὶ ἐγὼ ὡς δύναμαι προθυμότατα ἀπαγγέλλω· καὶ αὖ φημὶ ἐγὼ ἐκείνων τῶν μὲν, μεμεῖσθαι τοὺς αὐτῶν· τῶν δὲ, θαρρεῖν ἐκείνων ὡς ἡμῶν καὶ ἱλίᾳ καὶ δημοσίᾳ γηροβοσκησόντων ὑμᾶς καὶ ἐπιμελησομένων, ὅπου καὶ ἥκιστος ἐμοὶ τυγχάνω ὢν τῶν ἐκείνων. τὰ δὲ πόλεως ἴσως που καὶ αὖθις ἐμοὶ τε ἐπιμέλεια, ὅτι νόμους θεμένῳ μοι τοὺς τε ἐν τῷ πολέμῳ τελευτησάντων, παῖδάς τε καὶ γεννήτορας ἐπιμελεῖσθαι καὶ διαφερόντως τῶν ἄλλων πολιτῶν προστάττειν φυλάττειν ἀρχὴν ἥπερ μεγίστην ἴσθι. ὅπως αὖ οἱ τούτων μὴ ἀδικῶνται παρ' ἡμῶν τε καὶ μητέρων· τοὺς δὲ παῖδας σωφρονιζόμενοι αὖ τὰ πρόθυμα μάλιστ' ἄδηλον αὐτοῖς τὸ ὀρφανοὺς γενέσθαι. οἱ παῖδες ἅμα τε καταστᾶσα αὐτοῖς αὖθις ἐπὶ τὰ παιδικὰ οὖσι καὶ ἐπειδὰν ἀνδρὸς τέλος ἴωσιν ἄρτι πέμπει ἐμοὶ τὰ σφέτερ' αὐτῶν· παιδοτροφίᾳ κοσμήσασα· ὁλοκλήρους καὶ ἀκεραίους ἀπομνήσασα τὰ τῶν παίδων ἐπιτηδεύματα· ὅρμενα τῆς παιδιᾶς ἀφεῖσα ἐμοὶ δοῦσα. καὶ ἅμα ἐμοῦ χαίρειν ἄρχεσθαι ἐᾶσα δὴ τὸν παιδιᾶς ἐστίαν· ἀρξουσα μετ' ἰσχύος ὅπλοις κεκοσμημένοις· αὐτοὺς δὲ τοὺς τελευτήσαντας τιμῶσα ἐμοί ποτε ἐκλάπτει καθ' ἡσυχίαν οἰκείωτον. αὖθις τὰ νομιζόμενα θυσίαις κοινῇ πᾶσιν ἅπερ ἰδίᾳ ἑκάστῳ ἰδίᾳ γίγνεται· πρὸς δὲ τούτοις ἀγῶνας γυμνικοὺς καὶ ἱππικοὺς πιθοῖσι, καὶ μουσικῆς πάσης, καὶ ἅτε χωρὶς τῶν μὲν τελευτησάντων, οἷς κληρονόμοι καὶ ὑεῖς μοῖρα καθιέρωται· τῶν δὲ ὑέων, οἷς παῖδες· γονέων δὲ καὶ τῶν τοιούτων, οἷς ἐπιτόπου πᾶσαν πάντων παρὰ πάντα χρόνον ἐπιμέλειαν ποιεμένων. ὧν χρὴ εὐθυμουμένους πρόθυμον φθόνον εἶναι τοῖς ξυμφοραῖς· τοῖς γὰρ τελευτήσασι καὶ τοῖς ζῶσιν, οὕτως ἂν προσφιλέστατοι εἶεν τε· καὶ ἐᾶσον θερμαίνειν τε καὶ θερμαίνεσθαι· νοῦν δὲ ἤδη ἡμεῖς τε καὶ ἄλλοι πάντες, κοινῇ κατὰ τὸν νόμον τοὺς τετελευτηκότας ἁπλοφυράμονα, ἅπαντες. Οὗτός σοι ὁ λόγος ὦ μενέξενε καὶ σωκρατικὸς τὰ μάλιστα ἂν εἴη. με. Νὴ λία ὦ σώκρατες μακαρίαν γε λέγεις τὴν ἀσπασίαν εἰ γνοίησαν, τοὺς λόγους οἵους δεῖ σωθῆναι. σω. Ἀλλ' εἰ μὴ πιστεύῃς, ἀκολούθει μετ' ἐμοῦ· καὶ ἀκούσῃ αὐτὰ λεγούσης. με. πολλάκις ὦ σώκρατες ἐπαινῶ τὸ σὸν τυχηρὰ ἀσπασίας. καὶ οἶδα οἷα δεῖ. σω. Τί οὖν δὴ ἄγασαι αὐτὴν ἢ νῦν χαίρειν ἔχεις τῷ λόγου αὐτῇ; με. καὶ πολλήν γε ὦ σώκρατες ἐπαινῶ χαίρειν ἔχω δι' οὗτον τὸν λόγον ἐκείνῃ ἣ ἐκείνῳ, ὅς τις σοι ὁ εἰπὼν δεῖν αὐτόν· καὶ πρό γε ἄλλων πολλῶν χαίρειν ἔχω τῷ ἀνδρί. σω. Εὖ ἂν ἔχοι· ἀλλ' ὅπως μου μὴ κατερεῖς· ἵνα καὶ αὖθίς σοι πολλοὺς καὶ καλοὺς λόγους παρ' αὐτῆς πολιτικοὺς ἀπαγγέλλω. με. Θάρρει οὐ κατερῶ· μόνον ἀπάγγελλε ἀλλὰ ταῦτ' ἔστω.

Τέλος Μενεξένου ἐπιταφίου.

BIBLIOTECA

Α τέβλω χθὲς εἰς πειραιᾶ μετὰ γλαύκωνος τ' ἀρίστωνος, προσ-
ευξόμενός τε τῇ θεῷ, καὶ ἅμα τὴν ἑορτὴν βουλόμενος θεάσα-
σθαι τίνα τρόπον ποιήσουσιν, ἅτε νῦν πρῶτον ἄγοντες. καλὴ
μὲν οὖν μοι καὶ ἡ τῶν ἐπιχωρίων πομπὴ ἔδοξεν εἶναι. οὐ μήν
τοι ἧττόν γε ἐφαίνετο πρέπειν, ὥσπερ θράκιόν τι ἕπεσθαι. προσευ-
ξάμενοί τε καὶ θεασάμενοι, ἀπῇμεν πρὸς τὰ ἄστυ. καὶ πόρρωθεν
οὖν πόρρωθεν ἡμᾶς οἱ ἀπὸ ὁρμηθέντες πολέμαρχος ὁ κεφά-
λου, ἐκέλευσε δραμόντα τὸν παῖδα περιμεῖναί τε καὶ λῦσαι.
καί μου ὄπισθεν ὁ παῖς λαβόμενος τοῦ ἱματίου, καλεῖ ὑμᾶς ἔφη πολέμαρχος, περι-
μένειν. καὶ ἐγὼ ματιεγράφην τε καὶ ἠρόμην, ὅπου αὐτὸς εἴη. οὗτος ἔφη, ὄπισθεν προ-
σέρχεται. ἀλλὰ περιμένετε. ἀλλὰ περιμενοῦμεν ἦ δ' ὃς ὁ γλαύκων. καὶ ὀλίγῳ ὕστε-
ρον, ὅ, τε πολέμαρχος ἦκε, καὶ ἀδείμαντος ὁ τοῦ γλαύκωνος ἀδελφός, καὶ νικήρατος
ὁ νικίου, καὶ ἄλλοι τινὲς ὡς ἀπὸ τῆς πομπῆς. ὁ δὴ πολέμαρχος ἔφη. ὦ σώκρατες.
δοκεῖτέ μοι πρὸς ἄστυ ὡρμῆσθαι ὡς ἀπιόντες. οὐ γοῦν καλῶς δοξάζεις ὦ πολίτη.
ὁρᾷς οὖν ἡμᾶς ἔφη, ὅσοι ἐσμέν; πῶς γὰρ οὔ. ἢ δ' ὅς. ἢ βίαιοι τούτων ἔφη κρείττους γέ-
νεσθε, ἢ μένετ' αὐτοῦ. οὐκοῦν ἐγὼ ἦ δ' ὅς, πείσομεν ὑμᾶς ὡς χρὴ
ἡμᾶς ἀφεῖναι. ἢ καὶ δυνασθ' ἄν ἦ δ' ὅς, πείσειν μὴ ἀκούοντας; οὐδαμῶς ἔφη ὁ
γλαύκων. ὡς τοίνυν μὴ ἀκουσόμεθα, οὕτω διανοεῖσθε. καὶ ὁ ἀδείμαντος. ἆρά
γε ἴσμεν, ὅτι λαμπὰς ἔσται πρὸς ἱππέων ἀφ' ἵππων τῇ θεῷ; ἀφ' ἵππων
γὰρ ἦ δ' ἐγώ; καινόν γε λέγεις. λαμπαδίαι χρῆσθαι διαδώσουσι ἀλλήλοις ἁμιλλώμενοι
ζωῇ ἵππων, ἢ πῶς λέγεις. οὕτως ἔφη ὁ πολέμαρχος. καὶ πρόσθεν γε, παννυχίδα ποι
ήσουσιν, ὡς ἄξιον θεάσασθαι. ἀναστησόμεθα γοῦν μετὰ τὸ δεῖπνον, καὶ τὴν παννυχί-
δα θεασόμεθα. καὶ ξυνιόντες τε πολλοῖς τῶν νέων αὐτόθι καὶ διαλεξόμεθα. ἀλλὰ
μένετε καὶ μὴ ἄλλως ποιῆτε. καὶ ὁ γλαύκων. ἔοικεν ἔφη μενετέον εἶναι. ἀλλ'
εἰ δοκεῖ ὦ δεῖνα καὶ σοί, οὕτω χρὴ ποιεῖν. ἦμεν οὖν οἴκαδε εἰς τὸν πολεμάρχου, καὶ λυσίαν
τε αὐτόθι καὶ τελέσομεν, καὶ εἰθύδημον, τούς τοῦ πολεμάρχου ἀδελφούς. καὶ δὴ καὶ
θρασύμαχον ἐν χαλκηδονίοις καὶ χαρμαντίδην ἐν παιανιεῖ. καὶ κλειτοφῶντα, ἐν
ἀριστωνύμου. ὦ δ' ἄνδρα καὶ ὁ πατὴρ ὁ τοῦ πολεμάρχου κέφαλος. ὡμάλα πρεσβύ-
της μοι ἔδοξεν εἶναι, ὅτε χρόνου γοῦν καὶ ἑωράκειν αὐτὸν. καθῆστο δὲ ἐστεφανωμένος, ἐπὶ
τίνος προσκεφαλαίου τε καὶ λίφορου, πεπυκὼς γοῦν ἐτύγχανεν οἰκοῦ τῇ αὐλῇ. ἐγγὺς δὲ ἐζό-
μεθα οὖν παρ' αὐτόν. ἔκειντο γοῦν λίφοροι πῆχεις αὐτόθι κύκλῳ. εὐθὺς οὖν με ἰδὼν ὁ
κέφαλος, ἀπαίζειν τε, καὶ εἶπεν. ὦ σώκρατες. οὐδὲ θαμίζεις ἡμῶν καταβαίνων
εἰς τὸν πειραιᾶ. χρῶν μέντοι. εἰ μὲν γοῦν ἐγὼ ἔτι οἷός τε ἦν ῥᾳδίως τοῖς πολλοῖς τοῖς ἄνω
πρὸς τὸ ἄστυ, οὐκ ἂν σε ἔδει δεῦρο ἰέναι, ἀλλ' ἡμεῖς ἂν παρὰ σὲ ἦμεν. νῦν δέ σε χρὴ πυ
κνότερον δεῦρο ἰέναι. ὡς ἐγὼ ἴσθι, ὅτι ἡμοιγε ὅσον αἱ ἄλλαι αἱ ἡδοναὶ τὸ σῶμα ἥδυναὶ ἀπο
μαραίνουσι, τοσοῦτον αὖ ἐπιτείνονται αἱ τοῦ περὶ τοὺς λόγους ἐπιθυμίαι τε καὶ ἡδοναί. μὴ
οὖν ἄλλως ποίει. ἀλλὰ τοῖσδέ τε ξύνισθι τοῖς παισίαις ξυνὼν δὴ, μὴ δεῦρο παρ' ἡμᾶς φοίτα, ὡς
παρὰ φίλους τε καὶ πάνυ οἰκείους. καὶ μὴν καὶ σὺ κέφαλε, χαίρω διαλεγόμενος τοῖς σφόδρα πρεσβύταις. δοκεῖ γοῦν μοι χρῆναι παρ' αὐτῶν πυνθάνεσθαι, ὥς
πρᾶγμα ὁδὸν προϊόντων, ὥσπερ καὶ ἡμᾶς ἴσως δεήσει περᾶσθαι, πέρα τῆς ὁδοῦ. ἆρ'
ἐπίκηρα καὶ χαλεπὴ, ἢ ῥᾳδία καὶ εὔπορος. καὶ δὴ καὶ σοῦ ἥδιστ' ἂν πυθοίμην, ὅτι σοι φαί
νεται ἔχειν. ἐπειδὴ σὺ ταύτης ἤδη ἓν τῆς μοίρας, ὃ δὴ ὠδὶ γέρας οὐ λίφ φασὶν εἶναι οἱ
ποιηταὶ, πόρρω χαλεπὸν τοῦ βίου, ἢ πῶς σὺ αὐτὸ ἄγεις. ἐπὸσοι ἔφη νὴ τὸ
λία δῆθ' ὦ σώκρατες, δόν γέ μοι φαίνεται. πολλάκις γὰρ σὺν ὀρχομενίοις τισὶ εἰς ταυ
τὸ, παρακαλοῦσιν ἡλικίαν ἔχοντες, διακοσμοῦντες τὰ παλαιὰ προμήθειαν. οἱ δὲ τελέ-
σουσιν ἡμῶν, ὀλοφύρονται ξυνιόντες, τὰς οὐ τῇ κότῳ τι ἐδυνάς ποθοῦντες καὶ ἀπαμε-

μανικόμενοι περί τε τὰ Φρεάτια, καὶ ὕδατος πότους καὶ ὀψοφαγίας, καὶ ἀλλαπάλας ἃ τοιούτων ἴσχε τι· καὶ ἀναγκάζοῦσιν, ὡς μεγάλων πόνων ἀπεδημηκότες· καὶ τότε μὲν, δὺ ζῶντες· νῦν δὲ, οὐδὲ ζῶντες. οἵοις δὲ, καὶ τοὺς τῶν οἰκείων προσπελάσεις τῷ γήρᾳ, ὀδύρονται· καὶ ἐνδεῖν δὴ φασὶ γήρως ὑμνοῦσιν, ὅσων κακῶν σφίσιν αἴτιον· ἐμοὶ δὲ δοκοῦσιν ὦ Σώκρατες οὗτοι, οὐ φασὶν αἴτιον αἰτιᾶσθαι. εἰ γὰρ διὰ τοῦτο αἴτιον, καὶ ἐπὶ τὰ αὐτὰ ταῦτα ἐπὶ πόνθειν, ὅσπερ γε γήρως, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ὅσοι σὺ ταῦθ' ἅλθον ἡλικίας· νῦν δ' ἐπὶ τῷ ὅδη οὐ τυγχάνα οὐχ οὕτως ἔχουσι καὶ ἄλλοις. καὶ δὴ καὶ σοφοκλεῖ ποτε τῷ ποιητῇ παρεγενόμην ὁρῶν μόλις ὑπὸ τινος· πῶς ἔφη ὦ σοφόκλεις ἔχεις πρὸς τὰ Φρεάτια· ἔτι δός τ' εἰ γυναικὶ συγγίγνεσθαι; καὶ ὃς, δύσφημε ἔφη ὦ ἄνθρωπε· ἀσμενέστατα μέν γε αὖ ἀπέφυγον, ὡς πᾶν λυσσῶντά τινα καὶ ἄγριον δεσπότην ἀποφυγών. δὺ οὖν μοι καὶ τότε ἔδοξε κεκηνὸς εἶπεῖν, καὶ νῦν οὐχ ἧττον· πανταπάσι γὰρ τῶν γε τοιούτων ὁ τῷ γήρᾳ, πολὺ μανίου γίγνεται καὶ ἀλλοθρεία. ἐπεὶ λαὶ γὰρ αἱ ἐπιθυμίαι παύονται καὶ ταπείνουσαι καὶ χαλάσωσι, πανταπάσι ἡ τῶν σοφοκλέους γίγνεται. δεσποτῶν πάντα πολλῶν ὄντι καὶ μαινομένων ἀπηλλάχθαι. ἀλλὰ καὶ τούτων πρὸς, καὶ τῶν γε πρὸς τοὺς οἰκείους, μία τις αἰτία ἔστιν, οὐ γῆρας ὦ Σώκρατες, ἀλλ' ὁ τρόπος τῶν ἀνθρώπων· αὐ μὲν γὰρ κόσμιοι καὶ δύσκολοι ὦσι, καὶ ἡ γῆρας μετρίως ἔστιν ἐπίπονον· εἰ δὲ μὴ, καὶ γῆρας ὦ Σώκρατες καὶ νεότης, χαλεπὴ τῷ ὄντι τῷ ξυμβαίνει. καὶ ἐγὼ ἀκούσας αὐτοῦ ἐπόντος ταῦτα, ἐγελάσας ἔτι λέγειν αὐτῷ, ἐπίνοια, καὶ ἐπον· ὦ κάφαλε· δοκεῖ σου τοὺς πολλοὺς ὅταν ταῦτα λέγῃς, οὐκ ἀποδέχεσθαι ἀλλ' ἐνθυμεῖσθαί σε, ῥᾳδίως ἡ γῆρας φέρειν, οὐ διὰ τὸν τρόπον, ἀλλὰ διὰ τὸ πολλὰ οὐσίαν κεκτῆσθαι· τοῖς γὰρ πλουσίοις, πολλὰ παραμύθια φασὶν εἶναι. ἀληθῆ φῂς λέγεις· οὐ γὰρ ἀποδέχονται, καὶ λέγουσι μέν τι· οὐ μέντοι γε ὅσον δέονται. ἀλλὰ τὸ Θεμιστοκλέους δὴ ἔχει, ὃς τῷ σεριφίῳ λοιδουμένῳ, καὶ λέγοντι· ὅτι ὐδὲ αὐτὸν, ἀλλὰ διὰ τὴν πόλιν ὑδόκιμοῖ, ἀπεκρίνατο· ὅτι, οὔτ' ἂν αὐτὸς σεριφιος ὢν ὀνομαστὸς ἐγένετο, οὔτ' ἐκεῖνος Ἀθηναῖος· καὶ τοῖς δὴ μὴ πλουσίοις, χαλεπῶς δὲ ἡ γῆρας φέρουσι, δὺ ἔχει ὁ αὐτὸς λόγος· ὅτι, οὔτ' ἂν ὁ ἐπιεικὴς πάντα δι' ἀρετὴν μᾶλλον γῆρας μᾶλλον πένεσθαι ἀνάγκη, οὔθ' ὁ μὴ ἐπιεικὴς πλουτήσας, ὄκνηλός ποτ' αὐτὸ ἂν τῷ γένοιτο. τρόπου δὲ δὴ διὰ τοῦτο δὴ ἔτι ὦ κάφαλε, ὧν κέκτησαι τὰ πλεῖστα παρέλαβες, ἢ ἐπικτήσω· ποῖ ἐπικτησάμενος ἔφη ὦ Σώκρατες· μέσος τις γέγονα χρηματιστής· τὸ τε πάππου καὶ τὸ πατρός· ὁ μὲν γὰρ πάππος τε καὶ ὁμώνυμος ἐμοὶ, σχεδόν τι ὅσον ἔστιν νῦν οὐσίαν κέκτημαι παραλαβὼν, πολλαπλασιασάμενος ἐποίησε· λυσανίας δὲ ὁ πατὴρ, ἔτι ἐλάττω αὐτὴν ἐποίησε τῆς νῦν οὔσης· ἐγὼ δὲ ἀγαπῶ, ἐὰν μὴ ἐλάττω καταλίπω τοῦτον ἀλλὰ βραχεῖσί που, πλείω ἢ παρέλαβον. τοῦτον οὖν ἐγὼ μέμνημαι δὴ ἐγώ, ὅτι μοι ἔδοξας, οὐ σφόδρα ἀγαπᾶν τὰ χρήματα. ἔστιν δὲ ποιοῦσιν ὡς ἡ πολὺ, οἱ αὐ μὲν αὐτοὶ κτίσαντες· οἱ δὲ κτησάμενοι, διαπλῦναι οἱ ἄλλοι ἀναπαύσαντες· οἵ) αὐτοὶ· ὥσπερ οἱ ποιηταὶ τὰ αὑτῶν ποιήματα, καὶ οἱ πατέρες τοὺς παῖδας ἀγαπῶσι, ταύτην τε δὴ καὶ οἱ χρηματισάμενοι, περὶ τὰ χρήματα σπουδάζουσιν ὡς ἔργον ἑαυτῶν· καὶ καθάπερ ἡμῖν ποιήματα, ἔσπερ οἱ ἄλλοι. χαλεποὶ οὖν καὶ ξυγγενέσθαι εἰσὶν· οὐδὲν ἐθέλοντες ἐπαινεῖν, ἀλλ' ἢ τὸν πλοῦτον· ἀληθῆ ἔφη λέγεις. ἔστι μὲν οὖν δὴ ἐγὼ καὶ ἀλλά μοι ἔπι τοσοῦδε ἐπίτηδες μέγιστον εἶναι ἀγαθὸν ἀπολελαυκέναι τοῦ πολλῷ οὐσίαν κεκτῆσθαι. ὃ ἦν δ' ὅς, ἴσως οὐκ ἂν πολλοὺς πείσαιμι λέγων· ἀλλ' ἐγὼ ἔφη ὦ Σώκρατες· ὅτι ἐπιεικέστερος ἐγὼ ἦν ἢ, τοῦ εἶναι πλουτήσειν, εἰσίσχεται αὖθ' ὅστις μὴ φρονῇ, ἢ ὧν ἐμπροσθεν οὐκ εἰσῆει· οἵτε τὰ λεγόμενα μᾶλλον ἢ τοῦ ἄδου· ὡς ἐν ἀιδάκ ἀδικήσαντα δεῖ καὶ δίδοναι δίκην, καὶ ταγελώμενοι τέως, τότε δὴ σχέφουσιν αὐτοῦ τὴν ψυχὴν μὴ ἀληθεῖς ὦσι· μὴ αὐτὸς, ἢ ὑπὸ τῆς τοῦ γήρως ἀσθενείας· ἢ καὶ ὡς πάντ' ἤδη ἐγγυτέρω ὢν τῶν ἐκεῖ, μᾶλλόν τι καὶ θεᾶται αὐτά· ὑποψίας δ' οὖν μὴ λείπεται μισὸς γίνεται· μὴ αἰσχύνεται ἤδη μὴ στοχεῖ, εἴ τινά τι ἠδίκηκεν· ὁ μὲν οὖν διεξιὼν ἐαυτῷ οὐ τῷ ἑνὶ ἀλλὰ πολλὰ ἀδικήματα, καὶ ἐκ τῶν ὕπνων ὥσπερ οἱ παῖδες θαμὰ ἐξειρόμενος, δειμαίνει· μὴ ζῷ μὴ καλῆς ἐλπίδος· ᾧ δὴ μάλιστα ἐαυτῷ

ἐαυτῷ ἄδικον ξυνειδότι, ἀλλὰ καλὴ ἐλπὶς ἀεὶ παρίστ· καὶ ἀγαθὴ γηροβόσος, ὡς καὶ Πίνδαρος λέγει· χαρίεντως γάρ μοι δοκεῖ Κέφαλος οὗτος εἶπειν, ὅτι ὃς ἂν δικαίως καὶ ὁσίως τὸν βίον διαγάγῃ, γλυκεῖα ἂν καρδίαν ἀτάλλοιτο ἡ γηροτρόφος σωκαιρὰ ἐλπίς. ἀμάλιστα θυμὸν πολύτροφον γνώμαν κυβερνᾷ. οὗ δὴ λέγει. θαυμασίως ὡς σφόδρα. πρὸς δὴ τοῦτ' ἔτυχε τίθημι πλὴν τῶν χρημάτων κτῆσιν, πολλοῦ ἀξίαν εἶναι, οὐ τοι παντὶ ἀνδρί. ἀλλὰ τῷ ἐπιεικεῖ. ἢ γάρ μὴ δι' ἄκοντά τινα ἴσχαπατῆσαι ἢ μύσαι θαι, μὴ δ' αὖ ὀφείλοντα ἢ θεῷ θυσίας τινάς, ἢ ἀνθρώπῳ χρήματα, ἔπειτα ἀπιόναι ἐκεῖσε δεδιότα, μίγα μόρος ἂς ἔσῃ ἡ τῶν χρημάτων κτῆσις συμβάλλεται. ἔχει δὲ καὶ ἄλλως χρέως πολλάς· ἀλλά γε οὐ πάνυ σοὶ, οὐκ ἐλάχιστον ἔτος θαῦμα αὖ εἰς ἔσῃ, ἀνδρὶ νοῦν ἔχοντι ὦ σώκρατες· πλοῦτον χρησιμώτατον εἶναι. ΣΩ. καλῶς ἴσως δ' ἐοικὼς λέγεις ὦ Κέφαλε. ἔσῃ δ' αὖ τοῦτο τὸ δικαιοσύνην, τὸ τὸ ἀλήθειαν αὐτὸ φύσομεν ἢ ἀπλῶς οὕτω· καὶ τὸ ἀποδιδόναι αὖ τίς τι παρά του λάβῃ, καὶ αὐτὰ ταῦτα δίκαιον εἶναι ποιεῖν· ἢ ἐνίοτε μὲν δίκαια, ἐνίοτε δὲ ἀλόγως ποιεῖν. οἷον τοιόνδε λέγω· πᾶς ἄν που ἔφη. εἴ τις λάβοι παρὰ φίλου νοῦν φρονοῦντος ὅπλα, εἰμανεὶς ἀπαιτοῖ, ὅτι οὔτε χρὴ τὰ τοιαῦτα ἀποδιδόναι, οὔτε δίκαιος ἂν εἴη ὁ ἀποδιδούς· οὐδ' ἂν πρὸς τὸν οὕτως ἔχοντα παίντα ἐθέλων τἀληθῆ λέγειν. ὀρθῶς ἔφη λέγεις. οὐκ ἄρα οὗτος ὅρος ἔσῃ δικαιοσύνης, ἀληθῆ τε λέγειν. καὶ ἃ ἂν λάβῃ τις ἀποδιδόναι. ΠΑΥ. μὲν οὖν ἔφη ὦ σώκρατες ὑπολαβὼν ὁ πολέμαρχος. εἴπερ γέ τι χρὴ σημαίνειν περὶ τοιούτων. καὶ μέν τοι ἔφη ὁ Κέφαλος, καὶ παραλείπω μὲν ὑμῖν τὸν λόγον. δεῖ γάρ με ἤδη τῶν ἱερῶν ἐπιμελεῖσθαι. οὐκοῦν ἔφην ἐγὼ ὁ πολέμαρχος τῶν σῶν κληρονόμος; πάνυ γε ἦ δ' ὅς, μάλα σφοδρῶς. καὶ ἅμα εἰπὼν πρὸς τὰ ἱερά. λέγε δή μοι ἔφην ἐγὼ σὺ ὁ τοῦ λόγου κληρονόμος. τί ποτε ἦν σημαίνειν λέγοντα, ἐρθῶς λέγειν περὶ δικαιοσύνης. ὅτι ἦδ' ὅς. ἃ τὰ ὀφειλόμενα ἑκάστῳ ἀποδιδόναι, δίκαιόν ἐστι. ταῦτα λέγων, δοκεῖ μοι καλῶς λέγειν. ἀλλὰ μέν τοι ὦ δ' ἐγὼ, σημαίνειν γε οὐ ῥᾴδιον ἀπιστεῖν· πρόδηλον γάρ καὶ θεῖος ὁ αὐτός. τοῦτο μέν τοι. ὅτι ποτὲ λέγει, σὺ μὲν ὦ πολέμαρχε ἴσως γιγνώσκεις. ἐγὼ δὲ ἀγνοῶ· σαφὲς γάρ ὅτι οὐκ ταῦτα λέγει ἃ πρὸ τοῦ ἐλέγομεν, ἃ, τινὸς παρακατατιθεμένου τὰ ὅπλα τῷδε, ἔπειτα ἀπαιτοῦντος, ἀποδιδόναι καὶ δίκαια ὀφείλοντος τοῦ ταῦτα δίκαιον ἐστὶν ὃ παρακατατίθεσθαι. ἦ γάρ; ΝΑΙ. ἀποδοτέον δέ γε οὐδ' ὁπωστιοῦν τότε ὁπότε τις μὴ σωφρόνως ἀπαιτοῖ. ἀληθῆ ἦδ' ὅς. ἄλλο δή τι ἃ δίκαιον ἐστὶν ἀποδιδόναι, ἃ τοῖς φίλοις ὀφείλειν τοὺς φίλους, ἀγαθὸν μέν τι ὀφεῖν, κακὸν δὲ μηδέν. μανθάνω οὕτω δ' ἐγὼ· ὅτι ἃ τὰ ὀφειλόμενα ἀποδιδόναι ὃς αὖτῳ χρεών ἀποδῷ παρακατατιθεμένῳ, ἐὰν πρὸ ἡ ἀπόδοσις μὴ ἢ λῆμις βλαβερὰ γίνηται. φίλοι δὲ ὦσιν ὅ, τε ἀποδιδοὺς καὶ ὁ ἀποδιδούς. οὐχ οὕτω λέγειν ἔφην ἐγὼ σημαίνειν; ΠΑΥ. μὲν οὖν. ΤΙ δὲ δῆτα ἐχθροῖς ἀποδοτέον ὅ, τι αὖ τύχοι ὀφειλόμενον. ΠΑΝΤΑΠΑΣΙ μὲν οὖν ἔφη, ὅ, γε ὀφείλεται αὐτοῖς. ὀφείλεται δὲ δῆμαι παρά γε τὸν ἐχθρὸν τῷ ἐχθρῷ, ὅπερ καὶ πρόσηκεν, κακόν τι. ξυνέκτο ἄρα ἂν δ' ἐγὼ ὡς ἔοικεν ὁ σημωνίδης ποιητικῶς τὸ δίκαιον ὅ ἔφη. ἀπεδέχετο μὲν γάρ ὡς φαίνεται, ὅτι τοῦτ' ἔφη δίκαιον, τὸ προσήκον ἑκάστῳ ἀποδίδοναι. ἐχθροῖς δὲ οὐδὲν ὁμολογεῖν ὀφείλομεν. ἀλλὰ τοιοῦτον ἔφη. ΠΑΝΥ μὲν οὖν δοκεῖ δ' ἐγὼ. εἰ δή τις αὐτὸν ἤρετο· ὦ σημωνίδη, ἢ τίσιν οὖν τὰ ἀποδιδοῦσα ὀφειλόμενον καὶ προσῆκον τέχνη, ἰατρικὴ καλεῖται· τὰ αὖ οἷα ἡμῖν αὖτὸν ἀποκρίναθαι. ΔῆΛΟΝ ὅτι ἔφη, ἃ σώματα φάρμακά τε καὶ σιτία καὶ ποτά. Η δὲ τίσι τὰ ἀποδιδοῦσα ὀφειλόμενον καὶ προσῆκον τέχνη, μαγειρικὴ καλεῖται. Η τοῖς ὄψοις τὰ ἡδύσματα. ΕΙεν. Η οὖν δὴ τί στι τὰ ἀποδιδοῦσα τέχνη, δίκαιοσύνη αὖ καλεῖτο. ΕΙ μέν τι ἔφη δεῖ ἀκηλοῦσθαι ὦ σώκρατες ὑμᾶς ἐμπροσθεν ἀρτιμέλους, ἃ τοῖς φίλοις τε καὶ ἐχθροῖς, ὠφελίαν τε καὶ βλάβας ἀποδιδοῦσα. Τὸ δὲ φίλους ἄρα δ' ποιεῖν καὶ τοὺς ἐχθροὺς κακῶς, δίκαιοσύνην λέγῃ; ΔΟΚΕῖ μοι. ΤΙΣ ἂν ἐμπαίτανες. κάμνοντας φίλους, δ' ποιεῖν καὶ ἐχθροὺς κακῶς πρὸς ὑγίειαν. ΙΑΤΡΟΣ. ΤΙΣ δὲ πλέοντας, πρὸς τὴν θαλάττης κίνδυνον.

κυβερνήτης. Τί δὲ ὁ λίκαιος· ὦ τίνι πράξει καὶ πρὸς τί ὄργον, δυνατώτατος φίλους ὠφελεῖν, καὶ ἐχθροὺς βλάπτειν· ὦ τῷ πρὸς πολεμεῖν, καὶ ξυμμαχεῖν ἔμοιγε δοκεῖ. Εἶεν. Μὴ κάμνουσί γε μὲν ὦ φίλε πολέμαρχε, ἰατροὶ ἄχρηστοι· ἀληθῆ. καὶ μὴ πολέμουσιν κυβερνήτης; Ναί. ἆρα καὶ τοῖς μὴ πολεμοῦσιν ὁ λίκαιος ἄχρηστος; οὐ πάνυ μοι δοκεῖ εἶναι. χρήσιμον ἄρα καὶ εἰρήνη δικαιοσύνη. χρήσιμον· ἢ γεωργία, ἢ οὔ. Ναί. γεώργῳ καρποῦ κτῆσιν; Ναί. καὶ μὴν καὶ σκυτοτομική; Ναί. γεώργῳ ὑποδημάτων αὖ δῆμοι φαύλως κτῆσιν; Γαύγε. Τί δὲ λύρᾳ δικαιοσύνη· πρὸς τίνος χρείαν ἢ κτῆσιν, οὐ εἰρήνη φαύλως αὖ χρήσιμον ἔσται· γεώργει τὰ ξυμβόλαια ὦ σώκρατες· ξυμβόλαια δὲ λέγεις κοινωνήματα, ἢ τί ἄλλο· κοινωνήματα δῆτα· ἆρ' οὖν ὁ λίκαιος ἀγαθὸς καὶ χρήσιμος κοινωνὸς εἰς πεσσῶν θέσιν, ἢ ὁ πεσσευτικός· ὁ πεσσευτικός. ἀλλ' εἰς πλίνθων καὶ λίθων θέσιν, ὁ λίκαιος χρησιμώτερός τε καὶ ἀμείνων κοινωνὸς τοῦ οἰκοδομικοῦ; οὐδαμῶς· ἀλλ' εἰς τίνα δὴ κοινωνίαν, ὁ λίκαιος ἀμείνων κοινωνὸς, τοῦ κιθαριστικοῦ· ὥσπερ ὁ κιθαριστικὸς τοῦ δικαίου, εἰς κρουμάτων. Εἰς ἀργυρίου ἔμοιγε δοκεῖ. Γλιὼ γ' ἴσως ὦ πολέμαρχε πρὸς τὸ χρῆσθαι ἀργυρίῳ· ὅταν δέῃ ἀργυρίῳ κοινῇ πρίασθαι ἢ ἀποδόσθαι ἢ ἅπαξ, τότε δὴ ὡς ἐτῷ δῆμοι ὁ ἰατρικός· ἦ γάρ; Φαίνεται. καὶ μὴν ὅταν γε πλοῖον, ὁ ναυπηγὸς ἢ ὁ κυβερνήτης· ἔοικεν. ὅταν οὖν τῷ δέῃ ἀργυρίῳ ἢ χρυσῷ κοινῇ χρῆσθαι, ὁ λίκαιος χρησιμώτερος τῶν ἄλλων· ὅταν παρακατατίθεσθαι καὶ σῴζειν ὦ σώκρατες· οὐκοῦν λέγεις, ὅταν μηδὲν δέῃ αὐτῷ χρῆσθαι, ἀλλὰ κεῖσθαι; Γαύγε. ὅταν ἄρα ἄχρηστον ἢ ἀργύριον τότε χρήσιμος ἐπ' αὐτῷ ἡ δικαιοσύνη. κινδυνεύει. καὶ ὅταν δὴ ῥίπτανον δέῃ φυλάττειν, ἡ δικαιοσύνη χρήσιμος, καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ. ὅταν δὲ χρῆσθαι, ἡ ἀμπελουργική· φαίνεται. φύσεις δὲ καὶ κατίσθι καὶ λύρας· ὅταν δέῃ φυλάττειν καὶ μηδὲν χρῆσθαι, χρήσιμον εἶναι τὼ δικαιοσύνω, ὅταν δὲ χρῆσθαι, τὼ ἀσκητικὼ καὶ τὼ μουσικώ; ἀνάγκη. καὶ περὶ τἆλλα δὴ πάντα, ἡ δικαιοσύνη ἀχρεῖον, οἷ μὲν χρῆσει, ἄχρηστος· οἷ δὲ ἀχρηστίᾳ, χρήσιμος. κινδυνεύει. οὐκοῦν ὦ φίλε, πάνυγέ τι ἀσυμβούλου ἕνεκα δικαιοσύνη· εἰ πρὸς τὰ ἄχρηστα χρήσιμον ἂν τυγχάνει· τόδε δὲ σκεψώμεθα· ἆρ' οὐχ ὁ παντάπασι δεινότατος καὶ μάχης· ἅττα πυκτικῆς εἴτέ τινι ἄλλῃ, οὗτος καὶ φυλάξασθαι; Γαύγε. ἆρ' οὖν καὶ νόσου ὅστις δεινὸς φυλάξασθαι καὶ λαθεῖν, οὗτος λῴστατος καὶ ἐμποιῆσαι; ἔμοιγε δοκεῖ. ἀλλὰ μὴν στρατοπέδου γε, ὁ αὐτὸς φύλαξ ἀγαθὸς, ὅσπερ καὶ τὰ τῶν πολεμίων κλέπτειν καὶ βουλεύματα καὶ τἆλλα πράξεις. Γαύγε. ὅτου τίς ἄρα δεινὸς φύλαξ, τούτου καὶ φῶρ δεινός. ἔοικεν. εἰ ἄρα ὁ λίκαιος ἀργυρίου δεινὸς φυλάττειν, καὶ κλέπτειν λῴστος, ὡς γοῦν ὁ λόγος ἔφη σημαίνει. κλέπτης ἄρα τις ὁ λίκαιος ὡς ἔοικεν ἀνεκφοίτησεν· καὶ κινδυνεύεις παρ' ὁμήρου μεμαθηκέναι αὐτό· καὶ σὺ ἐκεῖνος ἦν τὸ ὀδυσσέως πρὸς μητρὸς πάππον αὐτόλυκον, ἀγαπᾷ τε, καὶ φησὶν αὐτὸν ὑπερβάλλειν πάντας ἀνθρώπους κλοπῇ καὶ ὅρκῳ τό· ἔοικεν οὖν ἡ δικαιοσύνη, καὶ κατὰ σὲ καὶ κατὰ σὸν λόγον καὶ κατὰ σὲ καὶ κατὰ σὸν μάρτυρα καὶ κατὰ σιμωνίδην, κλεπτική τις τὴν τῶν φίλων, καὶ τὸ βλάπτειν τοὺς ἐχθρούς, ἐχ ὅπως ἐλέγες; οὐ μὰ τὸν Δί' ἔφη. ἀλλ' οὐκέτ' οἶδα ἔτ' ὦ, τί ἔλεγον· ἔτι μέντοι ἔμοιγε δοκεῖ τι· ὠφελεῖν μὲν τοὺς φίλους ἡ δικαιοσύνη, βλάπτειν δὲ τοὺς ἐχθρούς. φίλτερ δὲ λέγεις, ἦ· πότερον τοὺς δοκοῦντας ἑκάστῳ χρηστοὺς εἶ, ἢ τοὺς ὄντας καὶ μὴ δοκοῦσι, τοὺς ἐχθροὺς ὡσαύτως. ἐοικὸς μέντοι ἔφη, οὓς ἂν τις ἡγῆται χρηστοὺς, φιλεῖν· οὓς δ' αὖ πονηροὺς, μισεῖν· ἆρ' οὖν οὐχ ἁμαρτάνουσιν οἱ πολλοὶ περὶ τοῦτο· ὥστε δοκεῖν αὐτοῖς πολλοὺς μὲν χρηστοὺς εἶναι μὴ ὄντας, πολλοὺς δὲ τοὐναντίον. ἁμαρτάνουσι. τούτοις ἄρα, οἱ μὴ ἀγαθοὶ ἐχθροί· οἱ δὲ ἀγαθοὶ, φίλοι. Γαύγε. ἀλλ' ὅμως λίκαιον τό τε τοῦτοις, τοὺς μὲ πονηροὺς ὠφελεῖν· τοὺς δ' ἀγαθοὺς, βλάπτειν. φαίνεται. ἀλλὰ μὴν οἵγ' ἀγαθοί, λίκαιοί τε μὴ ὄντι μὰ δικεῖν. ἀληθῆ. κατὰ λόγον ἄρ' ὁ λόγος. τοὺς μὲν δὴ ἀδικοῦντας, λίκαιον κακῶς ποιεῖν. μηδαμῶς ἔφη ὦ σώκρατες· φαίνεται γὰρ ἔοικεν ἢ ὁ λόγος· τοὺς ἀλίκους ἄρα δεῖ τὸ λίκαιον βλάπτειν· τοὺς δὲ δικαίους ὠφελεῖν. οὗτος

ἐκείνου

ζκάνα καλλίων φαίνῃ. ΠΟΛΕΜΑΡΧΟΣ ξυμβούλου ἢ. ὅσοι δίκαιοι τῶν ἀστῶν, δίκαιον ἦ, τοὺς μὲν φίλους βλάπτειν· πονηροὶ δ' αὖ τοί εἰσι· τοὺς δ' ἐχθροὺς ὠφελεῖν. ἀγαθοὶ γοῦν. καὶ οὕτως ὄφεται, αὖθις ἴσως ἐπὶ τὴν σιμωνίδην ἐφάμεν λέγειν. καὶ μάλα ἔφη οὕτω ξυμβαίνει, ἀλλὰ μεταθώμεθα. κινδυνεύομεν γάρ, οὐκ ὀρθῶς ἡμῖν φίλον καὶ ἐχθρὸν θέσθαι. ΓΛΑΥΚΩΝ θίμωνι ὦ πολέμαρχε. τὸν δοκοῦντα χρηστὸν, τοῦτον φίλον εἶναι. ΝΑΙΜΑΧΟΣ δὲ πῶς λῷ δ' ἐπὶ μεταθώμεθα· τὸν δοκοῦντά τε ἅμα ὄντα χρηστὸν, φίλον· ἂν δὲ δοκοῦντα μέν· ὄντα δὲ μὴ, δοκεῖν ἀλλὰ μὴ εἶναι φίλον, καὶ τὰδὲ τῷ ἐχθρῷ δὲ, ἡ αὐτὴ θέσις. ΦΙΛΟΣ μὲν δὴ ὡς ἔοικε τούτῳ τῷ λόγῳ, ὁ ἀγαθὸς ἔσται ἐχθρὸς δέ, ὁ πονηρός; ΝΑΙ. ΚΕΛΕΥΕΙΣ δὴ ἡμᾶς προσθεῖναι τῷ δικαίῳ, ἢ ὡς τὸ πρῶτον ἐλέγομεν, λέγοντες δίκαιον εἶναι· ἂν μὲν φίλον δ' ποιεῖν ἂν δὲ ἐχθρὸν κακῶς, καὶ πρὸς τοῦτο, ὧδε λέγειν· ὅτι ἔστι δίκαιον, ἂν μὲν φίλον ἀγαθὸν ὄντα, δ' ποιεῖν· ἂν δ' ἐχθρὸν κακὸν ὄντα, βλάπτειν; ΓΑΥ. μὲν οὖν ἔφη οὕτως αὖ μοι δοκεῖ κακῶς λέγεσθαι. ἔστιν ἄρα ὦ δ' ἐπὼ, δίκαιον ἀνδρὸς βλάπτειν καὶ ἐντεῦθεν ἀθρώπων; καὶ πάνυ γε ἔφη ζύσγε· πονηρούς τε καὶ ἐχθροὺς δεῖ βλάπτειν, ΒΛΑΠΤΟΜΕΝΟΥΣ δ' ἵππους, βελτίους ἢ χείρους γίνεσθαι· χείρους· ἆρα εἰς τὴν τῶν κυνῶν ἀρετὴν ἢ εἰς τὴν τῶν ἵππων· εἰς τὴν τῶν ἵππων· ἄρ' οὖν καὶ κύνας βλαπτόμενοι, χείρους γίγνονται εἰς τὴν τῶν κυνῶν, ἀλλ' οὐκ εἰς τὴν τῶν ἵππων ἀρετήν. ἀνάγκη· ἀνθρώπους δὲ ὦ ἑταῖρε μὴ οὕτω φῶμεν, βλαπτομένους, εἰς τὴν ἀνθρωπείαν ἀρετὴν χείρους γίγνεσθαι; ΓΑΥ. μὲν οὖν, ἀλλ' δικαιοσύνην οὐκ ἀνθρωπεία ἀρετή; καὶ τοῦτ' ἀνάγκη. καὶ τοὺς βλαπτομένους ἄρα ὦ φίλε τῶν ἀνθρώπων, ἀνάγκη ἀδικωτέρους γίνεσθαι· ἔοικεν. ἆρ' οὖν τῇ μουσικῇ οἱ μουσικοὶ, ἀμούσους ποιοῦσι ποιεῖν· ἀμουσοτέρους. ἀλλὰ τῇ ἱππικῇ οἱ ἱππικοὶ ἀφίππους; οὐκ ἔστιν. ἀλλὰ τῇ δικαιοσύνῃ δὴ οἱ δίκαιοι ἀδίκους; ἢ καὶ ξυμπάσην ἀρετὴν ἀγαθοὶ κακούς; ἀλλὰ ἀδύνατον. οὐ γὰρ θερμότητος δίκαιον ὄργανον, ψύχειν· ἀλλὰ τοῦ ἐναντίου. ΝΑΙ. οὐδὲ ξηρότητος, ὑγραίνειν, ἀλλὰ τοῦ ἐναντίου. ΓΑΥ. γε. οὐδὲ δὴ τὸ ἀγαθοῦ, βλάπτειν· ἀλλὰ τὸ ἐναντίου. φαίνεται. ὁ δίκαιος δίκαιος, ἀγαθὸς; ΓΑΥ. γε· οὐκ ἄρα τοῦ δικαίου ἔργον βλάπτειν ὦ πολέμαρχε, οὔτε φίλον οὔτ' ἄλλον οὐδένα, ἀλλὰ τοῦ ἐναντίου, τοῦ ἀδίκου. ΓΑΥ. παγκάλα μοι δοκεῖς ἀληθῆ λέγειν ἔφη ὦ σώκρατες· εἰ ἄρα τὰ ὀφειλόμενα ἑκάστῳ ἀποδίδοναι φησί τις δίκαιον εἶναι, ταῦτα δὲ δὴ νοεῖ αὐτῷ, τοῖς μὲν ἐχθροῖς βλάβας ὀφείλεσθαι παρὰ τῆς δικαίου ἀνδρὸς, τοῖς δὲ φίλοις ὠφέλειαν· οὐκ ἴσως ὁ σοφὸς ὁ εἰπὼν οὐ γὰρ ἀληθῆ ἔλεγεν. οὐδαμοῦ γὰρ δίκαιον οὐδὲ ναιμὲν ἐφάνη ἐν βλάπτειν. ΣΥΓΧΩΡΩ δ' ἐγώ. μαχούμεθα ἄρα ἴσως δ' ἐπὼ, κοινῇ ἐπὶ τε καὶ σύ· εἰ τις αὐτὸ φήσει, ἢ σιμωνίδην, ἢ βίαντα, ἢ πιττακὸν εἰρηκέναι, ἢ τιν' ἄλλον τῶν σοφῶν τε καὶ μακαρίων ἀνδρῶν. ἕτοιμός εἰμι κοινωνεῖν τῆς μάχης· ἀλλ' οἶσθα ἴσως δ' ἐπὼ, οὗ μοι δοκεῖ εἶναι τὸ ῥῆμα, τὸ φάναι δίκαιον εἶναι τοὺς μὲν φίλους ὠφελεῖν, τοὺς δ' ἐχθροὺς βλάπτειν; τίνος ἔφη. δίμωνος αὐτὸ τοῦτο ἀνδρὸς εἶναι ἢ πριηνέως. ἢ ξέρξου. ἢ ἰσμηνίου τοῦ θηβαίου. ἢ τινος ἄλλου, μέγα οἰομένου δύνασθαι, πλουσίου ἀνδρός. ἀληθέστατα ἔφη λέγεις. ἴσθι δ' ἐπὼ, ἐπειδὴ δὲ οὐδὲ ταῦτ' ἐφάνη ἡ δικαιοσύνη οὖσα, οὐδὲ τὸ δίκαιον, τί ἄν τις ἄλλος τις αὖθ' φάναι εἶναι, καὶ ὁ θρασύμαχος, πολλάκις μὲν καὶ διαλεγομένων ἡμῶν, παρεξυόμενος ἐπιλαμβάνεσθαι τοῦ λόγου. ἐπεστάτει τῶν παρόντων θημένων διακωλύων· βουλομένῳ διακηῦσαι ἐν λόγον· ὡς δὲ διέπαυσάμεθα καὶ ἐπὼ ταῦτ' εἶπον, οὐκέτι ἠνυχίαν ἦγεν· ἀλλὰ συστρέψας ἑαυτὸν ἐπ' ἡμᾶς ὡς θηρίον, ἦκεν ἐφ' ἡμᾶς ὡς διαρπασόμενος· καὶ ἐπὼ τε ἡμῖν ὁ πολέμαρχος δείσαντες, διεπόθημεν. ἔδοξέ μοι ἐν μέσῳ φθεγξάμενος, τί ἔφη ἡμᾶς παίλαι φλυαρίας ἔχει ὦ σώκρατες. καὶ τί αὖ ηθίζεσθε πρὸς ἀλλήλους· ὑποκαταπλινόμενοι ὑμεῖν αὐτοῖς. ἀλλ' εἰ πρὸ ὡς ἀληθῶς βούλει εἰδέναι τὸ δίκαιον δ', τί ὄν, μὴ μόνον ἐρώτα· μὲ δὲ φιλοτιμοῦ ἐλέγχων, ἐπειδή τίς τι ἀποκρίνηται· ἐγνωκὼς ἦσθ', ὅτι ῥᾴδιον ἐρωτᾶν ἢ ἀποκρίνασθαι, ἀλλὰ μὴ αὐτὸς ἀπόκριναι· μὴ εἰπὼ τί φῂς εἶναι τὸ δίκαιον.

καὶ ὅπως μοι μὴ ὄψεις ὅτι τὸ δίον ὄδι. μὰ δ' ὅτι τὸ ὠφέλιμον· μὰ δ' ὅτι τὸ λυστελοῦν. μὰ δ' ὅτι τὸ κερδαλέον· μὰ δ' ὅτι τὸ συμφέρον· ἀλλὰ σαφῶς μοι καὶ ἀκριβῶς λέγε ὅ τι αὖ λέγῃς· ὡς ἐγὼ οὐκ ἀποδέξομαι ἐὰν ὕθλους τοιούτους λέγῃς, καὶ ἐγὼ ἀκούσας, ὕβριν λάβω, καὶ προσβλέπων αὐτῷ, ἐφοβούμην· καί μοι δοκῶ· εἰ μὴ πρότερος ἐωράκειν αὐτὸν ἢ ἐκεῖνος ἐμέ, ἄφωνος ἂν γενέσθαι· νῦν δὲ ἐν ἀρχῇ ὑπὸ τοῦ λόγου ἤρχετο ὕβρεως ἀναπίμπλασθαι, προσέβλεψα αὐτῷ πρότερος ὥστε αὐτῷ δίκης τίνι γενόμενος ἀποκρίνασθαι, καὶ εἶπον ὑποτρέμων· ὦ Θρασύμαχε· μὴ χαλεπὸς ἡμῖν ἴσθι· εἰ γὰρ ἁμαρτάνομεν σὺ τῇ τῶν λόγων σκέψει ἐγώ τε καὶ οὗτος, δῆλον ὅτι ἑκόντες ἁμαρτάνομεν· μὴ γὰρ δή οἶσθ', ἐμοὶ μὲν, χρυσίον ζητοῦμεν, οὐκ ἂν ποτε ἡμᾶς ἐκόντας εἶναι ὑποκατακλίνασθαι ἀλλήλοις εἰς τὴν ζητήσει καὶ διαφθείρειν τὴν εὕρεσιν αὐτοῦ· δικαιοσύνην δὲ ζητοῦντας πρᾶγμα πολλῶν χρυσίων τιμιώτερον, εἰ πεῖθ' οὕτως ἀνόητος ὑπέκειτ' ἀλλήλοις· καὶ οὐ σὲ ὑποζεῖν ὅτι μάλιστα φαυλίαν αὐτὴν οἶόν γε ὄδι φίλε, ἀλλ' οἶμαι ἐὰν νάμεθα. ἐλεῆσαι οὖν ἡμᾶς πολὺ μᾶλλον ἐπὶ σοὶ ὄδι που ἀπὸ ὑμῶν τῶν δεινῶν ἢ χαλεπαίνεσθαι, καὶ ὃς ἀκούσας, ἀνεκάγχασέ τε μάλα σαρδόνιον, καὶ εἶπεν· ὦ Ἡράκλεις ἔφη· αὕτη ἐκείνη ἡ εἰωθυῖα εἰρωνεία σωκράτους· καὶ ταῦτ' ἐγὼ ἤδειν τε καὶ τοῖς προῢλεγον· ὅτι σὺ ἀποκρίνασθαι μὲν οὐκ ἐθελήσεις· εἰρωνεύσει δὲ καὶ πάντα μᾶλλον πρὸ ἢ ἀποκρίνοιο, εἴ τίς τι σὲ ἐρωτᾷ· Σοφὸς γὰρ εἶ ὦ Θρασύμαχε· δῆλον ἦν ἐπιστάμενος, ὅτι εἴ τινα ἐρήσοιο ὁπόσα ὄδι τὰ σόφισμα, καὶ ἐρέμενος προείποις αὐτῷ· ὅπως μοι ὦ ἄνθρωπε μὴ ἐρεῖς ὅτι ἔστι τὸ σόφισμα δίς ἓξ· μὴ δ' ὅτι τρὶς τέτταρα· μὴ δ' ὅτι ἑξάκις δύο· μὴ δ' ὅτι τετράκις τρία· ὡς οὐκ ἀποδέξομαί σου ἐὰν τοιαῦτα φλυαρῇς, δῆλον οἶμαί σοι ἦν, ὅτι οὐ λεῖς ἀποκρίνοιτο τῷ οὕτω πυθανομένῳ· ἀλλ' εἶσον εἶπεν, ὦ Θρασύμαχε· πῶς λέγεις μὴ ἀποκρίνασθαι ὧν προεῖπες μηδέν· πότερον ὦ θαυμάσιε· μὴ δ' ἐὰν τούτων τυγχάνει ὂν· ἀλλ' ἕτερόν τι παρὰ τὰ λεγόμενα, ἢ πῶς λέγεις, τί αὖ αὐτῷ εἶπες πρὸς ταῦτα· Εἰρωνεύσομαι. ὡς δῆλον ὅτι τοῦτο ἐρεῖτε· οὐδαμῶς γε κωλύει ἦν δ' ἐγώ· εἰ δοκεῖ σοὶ καὶ μὴ ἔστιν ἕτερον, φαίνεται δὲ τῷ ἐρωτηθέντι τοιοῦτον, ἢ ἦ τί σοὶ δοκεῖ ἀποκρινεῖσθαι τὸ φαινόμενον ἑαυτῷ· ἑαυτὸ τι ἡμᾶς ἀπαγορεύομεν, ἑαυτε μὴ ἄλλοτε δοῦναι ἔφη καὶ σὺ οὕτω ποιήσεις· ὥστ' ἐγὼ ἀπεῖπον· τούτων τί ἀποκρινῇ; οὐκ ἂν θαυμάσειε μοι ἦν ἐγὼ εἶπον, εἰ μοι σκοψαμένῳ οὕτω δόξεις· τί οὖν ἔφη ἂν ἐγὼ δείξω ἐπὶ τούτοις ἀποκρίσεων παρακαλούσας ταύτας, τοῦδε δικαιοσύνης βελτίω τοῦτ', τί ἀξιοῖς παθεῖν· τί ἄλλο ἦν δ' ἐγώ, ἢ ὅπερ προσήκει πάσχειν ᾧ μὴ ἐδόθη· προσήκει δέ που μαθεῖν παρὰ τοῦ ἐδόθη. καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ἀξιῶ παθεῖν· ὑδὺς γοῦν εἶ ἔφη· ἀλλὰ πρὸς ᾧ μαθεῖν, καὶ ἀπότισον ἀργύριον· Οὐκοῦν ἐπειδή μοι γίνεται εἶπον, ἀλλ' ἔστι ἔφη ὅ γε δοκῶν· ἀλλ' οὐκ ἀργύριόν ὦ Θρασύμαχε, λέγε· πάντες γοῦν ἡμῖν σωκράτει εἰσόμεσθον· Τί αὖ γε δῆτα δῆλος· ἵνα σωκράτης δ' ἐωθὼς διαπράξηται· αὐτὸς μὲν μὴ ἀποκρίνηται· ἄλλου δ' ἀποκρινομένου λαμβάνῃ λόγον καὶ ἐλέγχῃ· Τῶδ' γοῦν αὖ ἔφη ἐγὼ ὦ βέλτιστέ τις ἀποκρίναιτο· πρῶτον μὲν μὴ εἰδὼς μὴ δὲ φάσκων εἰδέναι· ἔπειτα ἔστι καὶ οἷς ἂν ταῦτα τοῦδε τούτων, ἀπειρημένον αὐτῷ εἶπ· ὅπως μηδὲν ἐρεῖν ὧν ἡγεῖται, ὑπ' αὐσβοὺς οὐ φαύλου· ἀλλὰ σὺ δὴ μᾶλλον εἰπὲ λέγειν· σὺ γοῦν δὴ φὴς εἰδέναι καὶ ἔχειν ἀπεῖν· μὴ οὖν ἄλλως ποιεῖ· ἀλλ' ἐμοιγε χαρίζῃ ἀποκρινόμενος· καὶ μὴ φθονήσῃς, καὶ γλαύκωνα τόνδε διδάξαι καὶ τοὺς ἄλλους· Εἰ πόντος δέ μου ταῦτα, ὅ, τε γλαύκων καὶ οἱ ἄλλοι ἐδέοντο αὐτοῦ μὴ ἄλλως ποιεῖν· καὶ ὁ Θρασύμαχος, φανερὸς μὲν ἦν ἐπιθυμῶν ἀπεῖν, ἵν' ἐπιδοκιμάσειεν· ἡγούμενος ἔχειν ἀπόκρισιν παγκάλην· προσποιεῖτο δὲ φιλονεικεῖν· πρὸς ᾧ ἐμὲ ἔφη ἀποκρινόμενον· τελευτῶν δὲ συνεχώρησεν· καὶ εἶπεν, αὕτη δὴ ἔφη σωκράτους σοφία· αὐτὸν μὲν μὴ ἐθέλειν διδάσκειν· παρὰ δὲ τῶν ἄλλων ἐπιμελούντα μανθάνειν, καὶ τούτων μὲ δὲ χάριν ἀποδιδόναι· ὅτι μὲν ἐγὼ μανθάνω παρὰ τῶν ἄλλων, ἀληθῆ εἶπες ὦ Θρασύμαχε· ὅτι δὲ οὐμὲ φὴς χάριν ἐκτίνειν, ψεύδῃ ἐκτίνω γάρ, ὅταν δύνωμαι· δύναμαι δὲ ἐὰν πενὴς μόνον· χρήματα γὰρ οὐκ ἔχω, ὡς δὲ προθύμως τοῦτο δρῶ, ἐὰν τίς μοι δοκῇ δῦ λέγειν, δῦ ἔστιν αὐτίκα.

αὐτίκα δή μάλα, ἐπειδαὶ ἀποκείνῃ. δίμαι γάρ σε οὐ φρῆν, ἄκουε δὴ ἐμοῦ φημὶ γὰρ ἐγὼ εἶναι τὸ δίκαιον οὐκ ἄλλο τι, ἢ τὸ τοῦ κρείττονος ξυμφέρον. ἀλλὰ τί οὐκ ἐπαινεῖς; ἀλλ' οὐκ ἐθελήσεις. ἐὰν μάθωμεν πρῶτον ἔφην τί λέγεις. νῦν γὰρ οὔπω οἶσθα. τὸ τοῦ κρείττονος φὴς ξυμφέρον δίκαιον εἶναι. καὶ ἐγὼ ὦ θρασύμαχε τί ποτε λέγεις. οὐ γάρ που τόγε τοιόνδε φῄς. εἰ πολυδάμας ἡμῶν κρείττων ὁ παγκρατιαστὴς, καὶ αὐτῷ ξυμφέρει τὰ βόεια κρέα πρὸς τὸ σῶμα, ταῦτα τὸ αὐτὸν εἶναι, καὶ ἡμῖν τοῖς ἥττοσιν ἐκείνου ξυμφέροντα ἅμα καὶ δίκαιον. βδελυρὸς γάρ εἶ ἔφη ὦ σώκρατες. καὶ ταύτην ὑπολαμβάνεις, ἢ ἂν ηκιουργάσαιο μάλιστα τὸν λόγον. οὐδαμῶς ὦ ἄριστε ἦν δ' ἐγώ. ἀλλὰ σαφέστερον ἐπὶ τὶ λέγεις. ἦ τοὺς οἰσθα ἔφη, ὅτι τῶν πόλεων αἱ μὲν, τυραννοῦνται. αἱ δὲ, δημοκρατοῦνται. αἱ δὲ, ἀριστοκρατοῦνται. ἦ γὰρ οὔ, οὐκοῦν ἔστιν κρατοῦν ἐν ἑκάστῃ πόλει τὸ ἄρχον; πάνυ γε. τί δὲ τὰς δίκας τοὺς νόμους ἑκάστη ἡ ἀρχὴ πρὸς τὸ αὐτῇ ξυμφέρον. δημοκρατία μὲν, δημοκρατικούς, τυραννὶς δὲ, τυραννικούς. καὶ ἄλλαι οὕτω. θέμενοι δὲ, ἀπέφηναν τοῦτο δίκαιον τοῖς ἀρχομένοις εἶναι, τὸ σφίσι ξυμφέρον. καὶ τὸν τοῦδε ἐκβαίνοντα κολάζουσιν, ὡς παρανομοῦντά τε καὶ ἀδικοῦντα; τοῦτ' οὖν ἔστιν ὃ βέλτιστε ὃ λέγω οἱ ἀπάσαις ταῖς πόλεσι. ταὐτὸν δὴ εἶναι δίκαιον, τὸ τῆς κατεστηκυίας ἀρχῆς ξυμφέρον. αὕτη δέ που κρατεῖ. ὥστε ξυμβαίνει τῷ ὀρθῶς λογιζομένῳ, πανταχοῦ εἶναι τὸ αὐτὸ δίκαιον, τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον. καῦ δὴ ἐπὶ τοῦτο ἔμαθον ὃ λέγεις. εἰ δὲ ἀληθὲς ἢ μὴ, πειράσομαι μαθεῖν. τὸ ξυμφέρον μὲν οὖν ὦ θρασύμαχε καὶ σὺ ἀποκρίνου δίκαιον εἶναι. καίτοι ἐμοιγε ἀπηγόρευσας. ὅπως μὴ τοῦτο ἀποκρινοῦμαι. πρόσεστι δὲ σοὶ αὐτόθι τὸ τοῦ κρείττονος. σμικρά γε ἴσως ἔφη προσθήκη. οὔπω σμίκρον οὐδ' εὐμεγάλη. ἀλλ' ὅτι μὲν τοῦτο σκοπεῖν εἰ ἀληθῆ λέγεις, δῆλον. ἐπειδὴ γὰρ ξυμφέρον γέ τι εἶναι. καὶ ἐγὼ ὁμολογῶ τὸ δίκαιον. σὺ δὲ προστίθης, καὶ αὐτὸ φῂς εἶναι τὸ τοῦ κρείττονος, ἐγὼ δὲ ἀγνοῶ, σκεπτέον δή. σκόπει ἔφη. ταῦτ' ἔστιν ἐγὼ δ' ἐγώ. καί μοι ἀπό. οὐκοῦν πείθεσθαι μέν τοι τοῖς ἄρχουσι φῂς δίκαιον εἶναι; ἔγωγε. πότερον δὲ οἱ μὲν ἄρχοντες ἐν ταῖς πόλεσιν ἐκάστοις, ἢ δοί τε καὶ ἁμαρτεῖν. πάντως δήν ἔφη. οὐκοῦν ἐπιχειροῦντες νόμους τιθέναι, τοὺς μὲν ὀρθῶς τιθέασι. τοὺς δέ τινας, οὐκ ὀρθῶς. δίμαι ἔγωγε. τὸ δὲ ὀρθῶς ἄρα, τὸ τὰ ξυμφέροντα ἑαυτοῖς τίθεσθαι; ἑαυτοῖς. τὸ δὲ μὴ ὀρθῶς, ἀξύμφορα. ἢ πῶς λέγεις. οὕτως. ἀλλ' ἃ θέσθαι, ποιητέον τοῖς ἄρχομένοις, καὶ τοῦτό ἐστι τὸ δίκαιον; πῶς γὰρ οὔ. μόνον ἄρα δίκαιόν ἐστι κατὰ τὸν λόγον, τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ τοὐναντίον τὸ μὴ ξυμφέρον. τί λέγεις ἔφη. ἃ σὺ λέγεις, ἔμοιγε δοκῶ. σκεπτέον δὴ βέλτιον, οὐχ ὁμολογήσεται, τοὺς ἄρχοντας τοῖς ἀρχομένοις προστάττοντας ποιεῖν ἄττα, οἷόν τε διαμαρτάνειν τοῦ ἑαυτοῖς βελτίστου; ἀλλ' οὖν προστάττωσιν οἱ ἄρχοντες δίκαιόν εἶναι τοῖς ἀρχομένοις ποιεῖν; ταῦτ' οὐχ ὁμολογήσεται; δίμαι ἔγωγε ἔφη. οἶμαι τοίνυν καὶ σὲ ἐγὼ, μὴ τὸ ἀξύμφορα ποιεῖν τοῖς ἄρχουσί τε καὶ κρείττοσι δίκαιον εἶναι ὁμολογεῖσθαί σοι, ὅταν οἱ μὲν ἄρχοντες κατὰ αὐτοῖς προστάττωσιν ἄκοντες. τοῖς δὲ δίκαιον εἶναι φῂς ταῦτα ποιεῖν, ἃ ἐκεῖνοι προσέταξαν, ἆρα τότε ὦ σοφώτατε θρασύμαχε, οὐκ ἀνάγκαιον ξυμβαίνειν αὐτὸ οὕτως, δίκαιον εἶναι ποιεῖν, τοὐναντίον ἢ ὃ σὺ λέγεις; τὸ δὲ τοῦ κρείττονος ἀξύμφορον δήπου, προστάττεται τοῖς ἥττοσι ποιεῖν. ναὶ μὰ δί' ἔφη ὦ σώκρατες ὁ πολέμαρχος, σαφέστατά γε. ἐὰν σύ γ' ἔφη αὐτῷ μαρτυρήσῃς, ὁ κλειτοφῶν ὑπολαβών. καὶ τί ἔφη δεῖται μαρτύρος. αὐτὸς γὰρ θρασύμαχος ὁμολογεῖ. τοὺς μὲν ἄρχοντας οἵοτε ἑαυτοῖς ἡγεῖσθαι προστάττειν. τὸ δὲ ἀρχομένοις, δίκαιον ἢ ταῦτα ποιεῖν. τὸ δὲ τὰ κελευόμενα ποιεῖν ὦ πολέμαρχε, ὑπὸ τῶν ἀρχόντων, δίκαιον ἢ ἔθετο τὸ θρασύμαχος, ἡγεῖτο τοῦ κρείττονος ὦ κλειτοφῶν συμφέρον δίκαιον ἢ ἔθετο. ταῦτα δὲ ἀμφότερα θέμενος, ὡμολόγησεν αὖ, οἷόν τε τὸν κρείττω τὰ αὐτοῖς ἀξύμφορα κελεύειν. οὗ ἕνεκα τὸ ἡγεῖσθαι τοῖς ποιεῖν. ἐκ τούτου τὸ ὁμολογεῖ, δίκαιον μᾶλλον τὸ τοῦ κρείττονος ξυμφέρον δίκαιον αὖ εἶναι, ἢ τὸ μὴ ξυμφέρον. ἀλλ' ἔφη ὁ κλειτοφῶν, τὸ τοῦ κρείττονος

ξυμφόρου ἔλιγεν, ὃ ἠγεῖτο ὁ κρείττων αὐτῷ ξυμφόρειν, ἆρ' οὐ ποιητέον ἢ τῷ ἥττονι· καὶ δίκαιον ἆρ' ἐτίθη ἄν. Ἀλλ' οὐχ οὕτως ἦν· ἀλλ' ὁ πολέμαρχος ἔλεγεν. οὐδὲν ἂν δή, ὦ πολέμαρχε, διαφέρῃ, ἀλλ' εἰ ναῦν οὔτω λέγῃ θρασύμαχος, οὕτως αὐτῷ ἀποδεχώμεθα· καί μοι εἰπὲ ὦ θρασύμαχε. τοῦτο γὰρ οὐ βούλου λέγειν τὸ δίκαιον. τὸ τοῦ κρείττονος ξυμφόρου δοκῶ σοι ἢ τῷ κρείττονι. καί τε ξυμφέρῃ καί τε μή, οὕτω σε φῶμεν λέγειν; ἦ πάνυ γ' ἔφη. ἀλλὰ κρείττω μοι δοκεῖς καλεῖν τὸν ἁμαρτάνοντα ὅταν ἁμαρτάνῃ; ἔτι γε εἶπον ὀμέλγω σε τοῦτο λέγειν, ὅτε τοὺς ἀρχοντας ὁμολογεῖς οὐκ ἀεὶ ἁμαρτητὰς εἶναι· ἀλλά τι τὴν ἁμαρτάνειν. Συνεφαίτης ἦ δ' ἔφη ὦ Σώκρατες σὺ τοῖς λόγοις· ἐπεὶ αὐτίκα ἰατρὸν καλεῖς σὺ δὴ ἁμαρτάνοντα τοῦτο τὸν κάμνοντας κατ' αὐτὸ τοῦτο ὃ ἁμαρτάνει. ἦ λογιστὴν, ὃς αὖ ὁ λογισμῷ ἁμαρτάνῃ τότε, ὅταν ἁμαρτάνῃ καὶ τοῦτο τοῦτον τὸν ἁμαρτίαν; ἀλλ' οἶμαι λέγομεν τῷ ῥήματι οὕτως, ὅτι ὁ ἰατρὸς ἡμάρτε· καὶ ὁ λογιστὴς ἡμάρτε. καὶ ὁ γραμματιστής. ἐγὼ δ' οἶμαι ἕκαστος τούτων· καὶ τόσον τοῦτ' ἐστὶν ὃ προσαγορεύομεν αὐτὸν, οὐδέ ποτε ἁμαρτάνει· ὥστε κατὰ τὸν ἀκριβῆ λόγον· ἐπεὶ δὴ καὶ σὺ ἀκριβολογῇ, οὐδεὶς τῶν δημιουργῶν ἁμαρτάνει· ἐπιλησμονὴ γοῦν ἐπιστήμης, ὁ ἁμαρτάνων ἁμαρτάνει. οὐ ᾧ οὐκ ἔστι δημιουργός· ὥστε δημιουργὸς, ἢ σοφὸς, ἢ ἄρχων, οὐδεὶς ἁμαρτάνῃ τότε, ὅταν ἄρχων ᾖ. ἀλλὰ πᾶς γ' ἂν εἴποι, ὅτι ὁ ἰατρὸς ἥμαρτε, καὶ ὁ ἄρχων ἥμαρτε. τοιοῦτον οὖν δή σοι καὶ ἐμὲ ὑπόλαβε νῦν γε ἀποκρίνασθαι. ἐγὼ δὲ ἀκριβέστατον ἐκεῖνο τυγχάνει ὄν. ἐν ἄρχοντα καθόσον ἄρχων ἔστι μὴ ἁμαρτάνειν. μὴ ἁμαρτάνοντα δὲ, ἐν αὐτῷ εἶναι τοῦτον τίθεσθαι. ἔστιν δὲ, τῷ ἀρχομένῳ ποιητέον. ὥστε ὃ πρῶτ' ἐγὼ ἀρχῆς ἔλεγον, δίκαιον λέγω, ἐν τῷ κρείττονος ποιεῖν συμφόρου. Εἶεν δή, ἦ δ' ὃς θρασύμαχε· δοκῶσοι συνεφαίτην; Γάνυ μὲν οὖν ἔφη, εἴπερ γοῦ μ' ἐπιβουλῆς τοῖς λόγοις ἠκκουρεῖν τάσι βρέσθαι ὡς ἱερόν μοι· ἵνα μὲν οὖν δίδασκε ἔφη, καὶ οὐδὲν γέσοι τολμόν ἔσται. οὔτε γοῦν ἂν μ' λάθοις κακουργῶν, οὔτε μὴ λαθών, βιάσασθαι τῷ λόγῳ δυνάμενο. οὐδέ γ' ἂν ἐπιχειρήσαιμι δή δ' ἔπω ὦ μακάριε. ἀλλ' ἵνα μὴ αὖθις ἡμῖν τοιοῦτον ἐγγένηται, διέρεσθαι ποτέρως λέγεις. ἐν ἄρχοντά τε καὶ ἐν κρείττονα, ἐνὸς ἕκατερ εἰπεῖν, ἢ ἐν ἀκριβῆ λόγῳ ὃν νῦν δὴ ἔλεγες. οὐ τὸ ξυμφέρον κρείττονος ὄντος, δίκαιον ἔστω τῷ ἥττονι ποιεῖν. Τὸν τῷ ἀκριβεστάτῳ ἔφη λόγῳ ἄρχοντα ὄντα. πρὸς ταῦτα κατακούργει, καὶ συνεφαίτει εἴπερ δύνασαι. οὐδὲν σου παρείσομαι. ἀλλ' οὐ μὴ δῖος τ' ᾖς. οἴει γοῦν ἄν μ' εἰπὸν οὕτω μανθάνειν, ὥστε ξυρεῖν ἐπιχειρεῖν λέοντα, καὶ συνεφαίτειν θρασύμαχον. Νῦν γοῦν ἔφη ἐπιχείρησας· οὐδὲν ὧν καὶ ταῦτα. ἄλλην δή δ' ἔπω τῶν δικαίων. ἀλλ' εἰπέ μοι· ὁ τῷ ἀκριβεῖ λόγῳ ἰατρὸς, οὗ ἄρτι ἔλεγες, πότερον χρηματιστὴς ἔστιν, ἢ τῶν κομιζόντων θεραπευτής· καὶ λέγε πρὸς τῷ ὄντι ἰατρὸν ὄντα· τῶν κομιζόντων ἔφη θεραπευτής· τί δὲ κυβερνήτης; ὁ ὀρθῶς κυβερνήτης· ναυτῶν ἄρχων ἔστιν, ἢ ναύτης· Ναυτῶν ἄρχων.

Οὐδὲν οἶμαι ἔστιν ὑπολογίσεν· ὅτι πολεῖ οὐ τῇ νηΐ· οὐδ' ἔστι κλητὸς ναύτης· οὐ γοῦν κατὰ τὴν τοῦτον κυβερνήτης καλεῖται, ἀλλὰ κατὰ τὴν τέχνην καὶ τὴν τῶν ναυτῶν ἀρχήν. ἀληθῆ ἔφη. οὐκοῦν ἐκείνῳ τοῦτων, ἔστί τι ξυμφέρον. Γάνυγε. οὐκοῦν ἡ τέχνη δή ἐστιν αὐτὴ τοῦτο πέφυκεν· αὐτὴ τῷ τὸ ξυμφέρον ἐκείνῳ, ζητεῖν τε καὶ ἐκπορίζειν. Ἐστὶ τοῦτο ἔφη. Ἆρ' οὖν καὶ ἐκείνην τῶν τεχνῶν ἔστι τι ξυμφέρον ἄλλο, ἢ ὅτι μάλιστα τελείαν εἶναι; Πῶς λέγεις, ὡς περ ἔφην ἐγὼ ἐμὲ βρέσθαι· εἰ ἡ ἀρκεῖ σώματι εἶναι σῶματι, ἢ προσδεῖταί τινος, εἴποι μ' ἄν, ὅτι παντάπασι μὲν οὖν προσδεῖται· διὰ ταῦτα καὶ ἡ τέχνη ἐπεπόρικε καὶ νῦν ἐπορεύθη. ὅτι σῶμα ἐστὶ πονηρόν. καὶ οὐκ ἀρκεῖ αὐτῷ τοιούτῳ ὄντι τοῦτο ὄν ὅπως ἐκποδὼν τὰ ξυμφέροντα, ἀλλὰ τοῦτο παρασκευάσθαι ἡ τέχνη. ἢ ὀρθῶς σοι δοκῶ ἔφην αὖ εἰπεῖν ἅπερ λέγω, ἢ οὔ. Ὀρθῶς ἔφη, τὴν δὲ σὴν αὐτὴν ἰατρικὴν ἐστι πονηρὰ, ἢ ἄλλην τέχνην, ἐφ' ὅτι προσδεῖταί τινος ἀρετῆ· ὥστε τὸν ὀφθαλμοὶ ὄψεως, ἵνα ὦσι ἀκοῆς· ἵνα δὴ ταῦτα ἐπ' αὐτοῖς δεῖ τινος τέχνης τ' ἐν ξυμφέρον ἐς ταῦτα σκοπούμενος τὴν ἐκποδεζόσης; ἆρα ἵνα ὦ αὐτῇ τῇ τέχνῃ σῶν τῆς σωτηρίας, ἵνα δεῖ ἐκείνην τέχνης, ἄλλης τέχνης, ἥτις αὐτῇ ἐν ξυμφέρον σκοπεῖ),

καὶ

καὶ τῇ σκοπουμένῃ ἑτέρας αὖ τοιαύτης· καὶ τοῦτ' ἔστιν ἀπέραντον; ἢ αὐτὴ αὐτῇ ἡ συμφέρον σκέψεται· ἢ ὅτε αὖτ' ὅτε ἄλλης προσδεῖται ἢ πάλιν αὖτ' πονηρίαν ἡ ξυμφέρον σκοπεῖν· οὔτε γὰρ πονηρία, οὔτε ἀμαρτία οὐδεμία, οὐδεμιᾷ τέχνῃ παρίσται· ἀεὶ προσήκει τέχνῃ ἄλλῳ ἡ ξυμφέρον ζητεῖν, ἢ ἐκείνῳ οὗ τέχνη ἐστίν· αὕτη δὲ ἀβλαβὴς καὶ ἀκέραιός ἐστιν ὁρᾷν οὖσα· ἕως ἂν αὖ ᾖ ἐπιστήμη ἀκεραίως ὅλη ἥπερ ἐστί, καὶ σκόπει ἐκείνῳ τῷ ἀκεραίῳ λόγῳ, οὕτως ἢ ἄλλως ἔχει· οὕτως ἔφη φαίνεται· οὐκ ἄρα ἰῶ ἰατρικὴ ἰατρικῇ ἡ ξυμφέρον σκοπεῖ, ἀλλὰ σώματι· ναὶ ἔφη· οὐδὲ ἱππικὴ ἱππικῇ, ἀλλ' ἵππος, οὐδὲ ἄλλη τέχνη οὐδεμία, ἑαυτῇ· οὐδὲ γὰρ προσδεῖται· ἀλλ' ἐκείνῳ, ὅ τέχνη ἐστί· φαίνεται ἔφη οὕτως· ἀλλὰ μὴν ὦ θρασύμαχε ἄρχουσί γε αἱ τέχναι, καὶ κρατοῦσιν ἐκείνου ὅ πέρ εἰσι τέχναι· συνεχώρησεν αὐταῦθα καὶ μάλα μόγις· οὐκ ἄρα ἐπιστήμη γε οὐδεμία, ἡ τῆ κρείττονος ξυμφέρον σκοπεῖ, οὐδ' ἐπιτάττει· ἀλλὰ ἡ τῆ ἥττονός τε καὶ ἀρχομένου ὑπὸ ἑαυτῆς· ξυωμολόγησε μὴ καὶ ταῦτα πελάτην· ἐπιχείρει δὴ πάλιν αὖ τὰ μάχεσθαι· ἐπειδὴ δὲ ὡμολόγησεν, ἄλλό τι δῆ ἰῶ δ' ἐπώ· οὐδὲ ἰατρὸς οὐδεὶς κατὰ τόσον ἰατρός, ἡ τῷ ἰατρῷ ξυμφέρον σκοπεῖ, οὐδ' ἐπιτάττει, ἀλλὰ ἡ τῷ κάμνοντι· ὡμολόγηται γάρ, ὁ ἀκριβὴς ἰατρός, σωμάτων ἦ ἄρχων, ἀλλ' ὁ χρηματιστής· ἦ οὐχ ὡμολόγηται; ξυνέφη, οὐκοῦν καὶ ὁ κυβερνήτης ὁ ἀκριβὴς, ναυτῶν εἶναι ἄρχων· ἀλλ' οὐ ταύτης; ὡμολόγηται· οὐκ ἄρα ὅγε τοιοῦτος κυβερνήτης τε καὶ ἄρχων, ἡ τῷ κυβερνήτῃ ξυμφέρον σκέψεται καὶ προστάξει, ἀλλὰ ἡ ᾧ ναύτῃ τε καὶ ἄρχομένῳ· ξυνέφησε μόγις· οὐκοῦν δὴ ἰῶ δ' ἐπώ ὦ θρασύμαχε· οὐδὲ ἄλλος οὐδεὶς οὐ οὐδεμιᾷ ἀρχῇ καθ' ὅσον ἄρχων ἐστί, ἡ αὐτῷ ξυμφέρον σκοπεῖ οὐδ' ἐπιτάξει, ἀλλὰ ἡ τῷ ἀρχομένῳ, καὶ ᾧ αὖ αὐτὸς δημουργεῖ, καὶ πρὸς ἐκεῖνο βλέπων· καὶ ἃ ποιεῖ ἅπαντα· ἐπειδὴ οὕτω ταῦθα ἔμοιγε τῷ λόγῳ· καὶ πᾶσι καταφανὲς ἰῶ, ὅτι ὁ τῆ δικαίου λόγος εἰς ἑωυτὸν τοιοῦτος ἐστί, ὁ θρασύμαχος αὖτ' τῆ ἀρχομένῳ καὶ ἀπίμοι ἔφη ὦ Σώκρατες, τί δῆτα ἐστί; τί δὲ ἰῶ δ' ἐπὼ οὐκ ἀποκρίνασθαι χρὴ μᾶλλον, ἢ τοιαῦτα δρᾶσαι· ὅτι τοίνυν ἔφη κορυζῶντα τοῦτο ἐρᾷ· καὶ οὐκ ἀπομύττει δόμενον· ὅς γε αὐτῇ· οὐδὲ πρόβατα οὐδὲ ποιμένα γιγνώσκεις· ὅτι δ' οὐ μάλιστα ἰῶ δ' ἐπὼ, ὅτι δοκεῖς ποιμένα ἢ τοὺς βουκόλους, ἡ τῶν προβάτων, ἢ ἡ τῆ βοῶν ἀγαθὸν σκοπεῖν, καὶ παχύνειν αὐτοὺς καὶ θεραπεύειν, πρὸς ἄλλό τι βλέποντας, ἢ ἡ τῶν δεσποτῶν ἀγαθὸν, καὶ ἡ αὐτῶν· καὶ δὴ καὶ τοὺς οἱ τοῖς πόλισιν ἄρχοντας· οἰ ἐς ἀληθῶς ἄρχουσιν, ἄλλως πως ἡγῇ διανοεῖσθαι πρὸς τοὺς ἀρχομένους, ἢ ὥστε ἄν τις πρὸς πρόβατα διατεθείη, καὶ ἄλλό τι σκοπεῖν αὐτοὺς ἢ νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ἢ ἔσται· ὥστε καὶ τοῦτο ἀφείλησθαι καὶ οὕτω τοῦ ἐπὶ τοῦ δικαίου καὶ δικαιοσύνης, καὶ ἀδικίαν τε καὶ ἀδικίαν, ὡς τε ἀγνοεῖς, ὅτι ἡ μὲν δικαιοσύνη τε καὶ ἡ δίκαιον, ἀλλότριον ἀγαθὸν τῷ ὄντι, τοῦ κρείττονός τε καὶ ἄρχοντος ξυμφέρον· οἰκεία δὲ τῷ πειθομένου τε καὶ ὑπηρετοῦντος βλάβη· ἡ δὲ ἀδικία, τοὐναντίον, καὶ ἄρχει τῶν ὡς ἀληθῶς ἀνοήτων καὶ δικαίων· οἱ δ' ἀρχόμενοι ποιοῦσι τὸ ἐκείνου ξυμφέρον, κρείττονος ὄντος· καὶ εὐδαίμονα ἐκεῖνον ποιοῦσιν· ὑπηρετοῦντες αὐτῷ, ἑαυτοὺς δὲ οὐδ' ὁπωσοῦν ποιοῦ· σκοπεῖσθαι δὲ ὦ ἀνόητε σώκρατες οὕτως χρή· ὅτι δίκαιος ἀνὴρ, ἀδίκου παντὸς ἥττου ἕξει πρῶτον μὲν ἐν τοῖς πρὸς ἀλλήλους ξυμβολαίοις· ὅπου αὖ ὁ ἕτερος τῷ τοιούτῳ κοινωνήσῃ, οὐδαμοῦ αὖ ἴδοις ἂν τῇ διαλύσει τῆς κοινωνίας, πλέον ἔχοντα τὸν δίκαιον τοῦ ἀδίκου, ἀλλ' ἔλαττον· ἔπειτα ἐν τοῖς πρὸς πόλιν ὅταν τινὲς εἰσφοραὶ ὦσιν, ὁ μὲν δίκαιος ἀπὸ τῶν ἴσων πλέον εἰσφέρει· ὁ δ' ἔλαττον· ὅταν τε λήψεις, ὁ μὲν, οὐδὲν, ὁ δὲ, πολλὰ κερδαίνει· καὶ γὰρ ὅταν ἀρχήν τινα ἄρχῃ ἰκανός, ᾧ μὲν δικαίῳ ὑπάρχει, καὶ κατὰ μηδεμίαν ἄλλην ζημίαν, τά γε οἰκεῖα δι' ἀμέλειαν μοχθηροτέρως ἔχειν· ἐκ δὲ τοῦ δημοσίου μηδὲν ὠφελεῖσθαι, διὰ τὸ δίκαιον εἶναι· πρὸς δὲ τούτοις ἀπέχθεσθαι τοῖς οἰκείοις καὶ ξυνουσίαις, ὅταν μηδὲν ἐθέλῃ αὐτοῖς ὑπηρετῶν παρὰ τὸ δίκαιον· τῷ δὲ ἀδίκῳ, πάντα τούτων τἀναντία ὑπάρχει·

λέτω γοῦν ὃν πρῶτον νῦν ἔλεγον. ἦν μεγάλα δυνάμενον πλεονεκτεῖν. ἆρ' ἔστιν οὕτω σκόπει. εἴ τις βούλοι κρίνειν, ἕνα μᾶλλον ξυμφέρει ἰδίᾳ αὐτῷ ἄδικον εἶναι. ἢ τὸ δίκαιον. πάντων δὲ ῥᾷστα μαθήσῃ, ἐὰν ἐὰν νῦν τελεωτάτην ἀδικίαν ἔλθῃς. ἢ ἦν μὲν ἀδικήσοντα λάθοι μονίστην ποιεῖ· τοὺς δὲ ἀδικηθέντας, καὶ ἀδικῆσαι οὐκ ἐᾷ ἐθέλοντας, ἀθλιωτέρους. ἔστι δὲ ἕξις τυραννὶς, ἢ οὐ κατὰ σμικρὸν τἀλλότρια καὶ λάθρᾳ καὶ βίᾳ ἁφαιρεῖται. καὶ ἱερὰ καὶ ὅσια. καὶ ἴδια. καὶ δημόσια. ἁλλὰ ξυλλήβδην. ὧν ἐφ' ἑκάστῳ μόρῳ. ὅταν τις ἀδικήσας μὴ λάθῃ, ζημιοῦται καὶ ὀνείδη ἔχει τὰ μέγιστα. καὶ γὰρ ἱεροσύλοι καὶ ἀνδραποδισταὶ. καὶ τοιχωρύχοι. καὶ ἀποστερηταί. καὶ κλέπται. οἱ κατὰ μέρη ἀδικοῦντες τῶν τοιούτων κακουργημάτων, κολάζονται. ἐπὶ σὰν δέ τις πρὸς τοῖς τῶν πολιτῶν χρήμασι καὶ αὐτοὺς ἀνδραποδισάμενος δουλώσηται, ἀντὶ τούτων τῶν αἰσχρῶν ὀνομάτων, εὐδαίμονες καὶ μακάριοι κέκληται, οὐ μόνον ὑπὸ τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων. ὅσοι αὖ πέπυσνται αὐτὸν ἢ ἄλλον ἀδικίαν ἠδικηκότα. οὐ γὰρ ὀνειδίζουσιν οἱ ὀνειδίζοντες τὸν ἀδικίαν. οὗτος ὦ Σώκρατες ἰσχυρότερον καὶ ἐλευθεριώτερον. καὶ δεσποτικώτερον, ἀδικία δικαιοσύνης ἔξιν· ἐκφανῶς γιγνομένη. καὶ ὅπερ ἀρχῆς ἔλεγον, τὸ μὲν τῶ κρατίστους ξυμφέρον, τὸ δίκαιον τυγχάνει ὄν. τὸ δ' ἄδικον, ἑαυτῷ λυσιτελοῦντι καὶ ξυμφέρον. ταῦτα ἀπὸν ὁ Θρασύμαχος, οὐ νῦν ἔχειν ἀπιέναι. ὡς πρὸ βαλανεὺς ἡμῶν καταντλήσας καὶ τῶν ὤτων, ἀθρόον καὶ πολλὼ ἦν λόγον. οὐ μὲν ἔκασά γε αὐτὸν οἱ παρόντες. ἀλλ' ἠνάγκασαν ἔτι μεῖναί τε καὶ παρέχειν τῆ εἰρημένων λόγον. καὶ δὴ ἔγωγε καὶ αὐτὸς πάνυ ἐδεόμην τε καὶ ἔλεγον. ὦ θαυμάσιε Θρασύμαχε. οἷον ἐμβαλὼν λόγον, οὐ νῦν ἔχεις ἀπιέναι. πρὶν διδάξαι ἱκανῶς ἢ μαθεῖν, εἴτε οὕτως, εἴτε ἄλλως ἔχει. ἓν σμικρὸν οἴει ἐπιχειρεῖν πρᾶγμα διορίζεσθαι. ἀλλ' ἐξίτω δικαιοσύνης, ἢ αὖ διαγιγνώσκειν ἱκανῶς ἡμῶν, λυσιτελεστάτην ζωὴν ζώμεν; ἐπὶ γοῦν δίομαι ἔφη ὁ Θρασύμαχος οὕτω ἔχειν; ἔοικας ὦ δ' ἐπὶ, εἴτοι ἡμῶν οὐδὲν κηδεσθαι. οὐδέτι φροντίζειν. εἴτε χεῖρον εἴτε βέλτιον διοισόμεθα. ἀγνοοῦντε ἐ σὺ φῂς εἰδέναι. ἀλλ' ὦ γαθὲ. προθυμοῦ καὶ ἡμῖν σὺ δείξεσθαι. οὐδοὶ κακῶς συνέσεσθαι, ἅ, τι αὖ ἡμᾶς τοιοῦτο ὄντας διόρθωσιν ἐπὶ γοῦν δόσοι λέγω τόγε ἐμὲν, ὅτι οὐ πέπεισμαι. οὐδ' οἶμαι ἀδικίαν δικαιοσύνης κερδαλεώτερον εἶναι. οὐδ' ἂν ἐᾷ τις αὐτὸν καὶ μὴ δικαιοσύνην πράττειν ἃ βούλεται. ἀλλ' ὦ γαθὲ. ἴσω μὲν ἄδικος. δῶ κἄδω δὲ ἀδικεῖν. ἢ τῷ λανθάνειν, ἢ τῷ διαμάχεσθαι. ὅμως ἐμέ γε οὐ πείθει, ὡς ἔστι τῆς δικαιοσύνης κερδαλεώτερον. ταῦτ' οὖν καὶ ἕτερος ἴσως τις ἡμῶν πέπονθεν, ὥ μόνες ἐτώ. πῖσον οὖν ὦ μακάριε ἱκανῶς ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ὀρθῶς βουλεύομεθα, δικαιοσύνην ἀδικίας πρᾶξαι πλείονος ποιούμενοι. καὶ πῶς ἔφη πίσω. εἰ γὰρ δὴ καὶ νῦν δὴ ἔλεγον μὴ πέπεισαι, τίσω ἔτι ποιήσω. ἢ ὡς πρὸ ψυχὴν φθόνῳ, οὕτω ἦν λόγον. καὶ δὴ μὰ δῖ' ὦ δ' ἐπὶ μὴ σύγε. ἀλλὰ πρῶτον μὲν ἀπὸ ἔπους, ἕμμοι τούτοις ἢ ἐὰν μετατίθῃ, φανερῶς μεταπήσει, ἡμᾶς μὲν οὐκ πεῖται. νῷ δὲ ὁρᾷς ὦ Θρασύμαχε; ἔτι γὰρ τὰ ἔμπροσθεν ἐπισκοπῶμεθα, ὅπ ἦν ὡς ἀληθῶς ἰσχυρὸν τὸ πρῶτον ὁριζόμενος, ἦν ὡς ἀληθῶς ποιμένα, οὐκέτι ὦου δεῖν ὕστερον ἀκριβῶς φυλάξαι. ἀλλὰ ποιμαίνειν οἴει αὐτὸν τὰ πρόβατα κατὰ δύσον ποιμὴν ἔστιν, οὐ πρὸς τὸ τῶν προβάτων βέλτιστον βλέποντα. ἀλλ' ὡς πρὸ θαυμύσια πρὸ καὶ μέλλοντα ἑστάσεσθαι, πρὸς πῶ ἀνωγέα, ἢ αὖ πρὸς τὸ ἀριστόσθαι. ὡς πρὸ χρηματιστὴν, ἀλλ' οὐ ποιμένα. τῇ δὲ ποιμενικῇ, οὐδήπουν ἄλλοὐτου μέλει, ἢ ὅτῳ τέτακται. ὅπως τούτῳ τὸ βέλτιστον ἐκ πορεῖ. ἐπὶ πάγε αὐτῆς ὥστε εἶναι βελτίστη, κατὰ δύσον ἐκπέφευγε. ὡς γ' αὖ μηδὲν ἀνδρὶ, τῇ ποιμενικῇ εἶναι. οὕτω δὲ ᾠμην ἔγωγε καὶ ἀναγκαῖον εἶναι ἡμῖν ὁμολογεῖν, πᾶσαν ἀρχὴν καθόσον ἀρχή, μηδενὶ ἄλλῳ τὸ βέλτιστον σκοπεῖσθαι, ἢ ἐκείνῳ τῷ ἀρχομένῳ τε καὶ ἧς ἐπιμελῴῳ, σῶμ τῆς πολιτικῆς καὶ ἰδιωτικῆς ἀρχῆς. σὺ δὲ τοὺς ἀρχοντας οἰ ταῖς πόλεσι, δοὺς ὡς ἀληθῶς ἄρχοντας εἶναι τοὺς; οἴει ἄρχειν; μὰ δ' οὐκ ἔφη. ἀλλ' ἔδ οἶδα. τί δὲ δ' ἐπὶ ὦ Θρασύμαχε, τὰς ἄλλας ἀρχὰς οὐκ οἴεσθαι, ὅτι οὐδεὶς ἐθέλει ἄρχειν ἐκών. ἀλλὰ μισθὸν αἰτοῦν-

σιν· ὡς ἀγὰ αὐτῆσιν ὠφέλειαν ἰσομείην ἐκ τῆ ἀρχίν· ἀλλὰ τοῖς ἀρχομένοις; ἐπὶ τοῦτ' δὲ ἀπὶ· ἀγὰ ἐκάστη μέν τοι φαμὶ, ἐκάστοτε τῆ τυχῶν, δύτω ἐτέραν ἔ· τῷ ἐτέραν πλὴ δύναμιν ἔχειν; ἢ ὃ μαιμάρεις, μὰ πὶ παρὰ δόξαν ἀκροκείνου. ἵνα τὴ πραίνωμι. ἀλλὰ τούτῳ ἔφη ἐτόξα. οὐκοῦν καὶ ὠφέλιμα ἑκάστη δύτων ἰδίαν τινὰ ἡμῖν παρέχεται. ἀλλ' οὐ κοινῶ. οἷον ἰατρικὴ μὲν ὑγίειαν· κυβερνητικὴ δὲ σωτηρίαν ἐν τῷ πλοίῳ, καὶ ἄλλα οὕτω. ναί γε. οὐκοῦν καὶ μισθωτικὴ μισθόν· αὕτη γοὖν αὐτῆς ἡ δύναμις. ἢ πλὴ ἰατρικῶ σὺ καὶ πλὴ κυβερνητικὴν, πλὴ αὐτὴ καλεῖς. ἢ ἐάν τῷ βούληται ἀκριβῶς διορίζειν ὃς τοῦ ὑπάρχου, ἰδέν τι μᾶλλον ἐάν τις κυβερνῶν ὑγιὲς γίγνηται, ἢ ἐν μφέρειν αὐτῷ πλεῖν ἐν τῇ θαλάττῃ· εἴκα τούτου καλεῖς μᾶλλον αὐτὴ ἰατρικὴ. οὐδήτα ἔφη. οὐδέ γ' ἔμαι πλὴ μισθωτικὴν· ἐὰν ὑγιαίνῃ τὸς μισθαριῶν. οὐδήτα. τί δὲ· πλὴ ἰατρικὴν μισθαρνητικὴν, ἐὰν ἰώμενός τις μισθαρνῇ; οὐκ ἔφη, οὐκοῦν τήν γε ὠφελείαν ἐκάστης τῆς τέχνης, ἰδίαν ὡμολογόσαμεν εἶν. ἴσως ἔφη. ἴν τινα οὖν ὠφελείαν κοινῇ ὠφελοῦσαι πάντες οἱ δημιουργοὶ, δῆλον ὅτι κοινῇ τινὶ τῷ αὐτῷ προσχρώμενοι ἀπ' ἐκάστου ὠφελοῦσαι. εἰκὸς ἔφη. φαμὶ δέ γε ἐν μισθὸν ἀργυρίου ὠφελεῖσθαι τοὺς δημιουργούς, ἀπὸ τῆ προσχρῆσθαι τῇ μισθωτικῇ τέχνῃ προσγίγνεσθαι αὐτοῖς. ξυνέφη μόγις. οὐκ ἄρα ἀπὸ τῆς αὐτοῦ τέχνης ἑκάστῳ, αὐτὸ ἡ ὠφέλεια ἔστιν, ἀ τῆ μισθοῦ λῆψις. ἀλλ' εἰ δεῖ ἀκριβῶς σκοπεῖσθαι, ἡ μὲ ἰατρικὴ, ὑγίειαν ποιεῖ· ἡ δὲ μισθαρνητικὴ, μισθόν. καὶ ἡ μὲν οἰκοδομητικὴ, οἰκίαν. ἡ δὲ μισθαρνητικὴ αὐτῇ ἐπομένη, μισθόν. καὶ ἄλλαι πᾶσαι οὕτω· ἑκάστη ὁρᾷ ὁρᾴζεται, καὶ ὠφελεῖ ἐκεῖνο, ἐφ' ᾧ τέτακται. ἐὰν δὲ μὴ μισθὸς αὐτῇ προσγίγνηται, ἦ ἆρ' ὅτι ὠφελεῖται ὁ δημιουργὸς ἀπὸ τῆς τέχνης; οὐ φαίνεται ἔφη· ἀφ' οὗ γε ἀφελεῖ τότε ὅταν πρῶτον ὁρᾴζηται. δίμαι ἔγωγε. οὐκοῦν ὦ θρασύμαχε ἤδη δῆλον, ὅτι οὐδεμία τέχνη οὐδ' ἀρχή, τὸ αὐτῇ ὠφέλιμον παρασκευάζει. ἀλλ' ὅπερ πάλαι ἐλέγομεν, ἀ ἦ ἀρχομένῳ· καὶ παρασκευάζει καὶ ἐπιτάττει, ἀ ἐκείνου ξυμφέρον. ἢ πόνος ἔστος σκοποῦσα, ἀλλ' οὐ τὸ κρέττονος· ἦ δὲ ταῦτα ἔπαγε ὦ φίλε θρασύμαχε καὶ αὖτι ἔλεγον, μηδένα ἐθέλειν ἐκόντα ἄρχειν, καὶ τὰ ἄλλότρια κακὰ μεταχειρίζεσθαι, αὐορθοῦται. ἀλλὰ μισθὸν αἰτεῖν· ὅτι ὁ μέλλων καλῶς τῇ τέχνῃ πράξειν, οὐδέποτε αὐτῷ ἀ βέλτιον πράττει κατὰ πλὴ τέχνην ἐπιτάττων, ἀλλὰ ἦ ἀρχομένῳ. ἔ δὲ εἶπα ὡς ἔοικε μισθὸν δεῖν ὑπάρχειν τοῖς μέλλουσιν ἐθελήσειν ἄρχειν. ἢ ἀργύριον, ἢ ζημίαν ἐὰν μὴ ἄρχῃ. πῶς δὴ λέγεις ὦ σώκρατες ἔφη ὁ γλαύκων· τοὺς μὲν γὰρ δύο μισθοὺς γιγνώσκω· πλὴ δὲ ζημίαν ἣν τινα λέγεις, καὶ ὡς ὁ μισθοῦ μέγιστα ἄρχοντες, οὐ ξυνῆκα. ἀ τῶν βελτίστων ἄρα μισθὸν ἔφην οὐ ξυνίης. δῆλον γὰρ ἐπειδὴ φιλότιμόν τε, καὶ φιλάργυρον εἶναι, ὁπάσδος λέγεται τε καὶ δεῖν; ἔγωγε ἔφη. διὰταῦτα τοίνυν ἣν δ' ἐγὼ, οὔτε χρημάτων οὕνεκα ἐθέλουσιν ἄρχειν οἱ ἀγαθοὶ, οὔτε τιμῆς· οὔτε γὰρ φανερῶς πρακτόμενοι τῆς ἀρχῆς οὕνεκα μισθὸν, μισθωτοὶ βούλονται καλεῖσθαι, οὔτε λάθρα αὐτοὶ ἐκ τῆς ἀρχῆς λαμβάνοντες, κλέπται· οὐδ' αὖ τιμῆς οὕνεκα. οὐ γάρ εἰσι φιλότιμοι· δεῖ δὴ αὐτοῖς ἀνάγκην προσεῖναι καὶ ζημίαν, ἐ μέλλουσιν ἐθέλειν ἄρχειν· ὅθεν κινδυνεύει ἦ ἐκόντα αὖδὲ ἦ ἄρχειν ἰόντα, ἀλλὰ μὴ ἀνάγκη αἰσχρὸν νενομίσθαι. τῇ δὲ ζημίας μείζη, ἦ ὥσπερ πονηροτέρου ἄρχεσθαι. ἐὰν μὴ αὐτὸς ἐθέλῃ ἄρχειν. ἵνα δεῖ σαντὸς μοι φαίνονται ἄρχειν, ὅταν αὖχωσιν οἱ ἐπιεικεῖς· καὶ τότε ὁρῶντα ὡδὲ ἦ ἄρχειν. οὐχ ὡς ἐπ' ἀγαθόν τι ἰόντες· ἐδ' ὡς δύπα δηόσοντες οὐ αὐτῷ, ἀλλ' ὡς ἐπ' ἀνάγκαιον. καὶ οὐκ ἔχοντες ἑαυτῶν βελτίοσιν ἐπιτρέψαι πλὴ ἀρχὴν οὐδὲ ὁμοίους. ἐπεὶ καὶ δίκη πόλις εὐσεβῶν ἀγαθῶν οἱ γένοιτο, τοῦδε μάχιστον ἂν εἶναι ἦ μὴ ἄρχειν, ὥσπερ νῦν ἦ ἄρχειν. καὶ οἱ ταῦθα αὖ καταφανεῖς γενέσθαι, ὅτι ὁ ἦ ὄντι ἀληθινὸς ἄρχων οὐ πίφυκε ἦ αὐτῷ συμφέρον σκοπεῖσθαι, ἀλλὰ ἦ τῷ ἀρχομένῳ. ὥστε πᾶς ἂν ὁ γινώσκων, ἦ ὠφελεῖσθαι μᾶλλον ἑλοίθ' ὑπ' ἄλλου, ἢ ἄλλον ὠφελῶν, πράγματα ἔχειν. ἔδοξε μὲν οὖν ἔπαγε οὐδαμῇ συγχωρῶ θρασυμάχῳ, ὡς ἦ δίκαιόν ἐδι, ἦ τοῦ κρέττο-

νος ξυμφόρον. ἀλλὰ ἆρα μὴν καὶ εἰσαῦθις σκοπώμεθα. πολὺ δέμοι δοκεῖ μεῖζον εἶναι, ὠναῦ λέγει θρασύμαχος· ἢ ἐν τῷ ἀδίκου εἶναι κρεῖττον, ἢ ἐν τῷ δικαίου· σὺ οὖν ποτέρως λῷ δ' ἔτι ὦ γλαύκων αἱρῇ, καὶ πότερον ὡς ἀληθῆ τέρως δοκεῖ σοι λέγεσθαι· ἢν τοῦ δικαίου ἔτι γε ἔφη, λυσιτελέστερον βίον εἶναι. ἤκουσας λῷ δ' ἔτι ὅσα αὖ τι θρασύμαχος ἀγαθὰ δίκῃ τῷ τ' ἀδίκου; ἤκουσα ἔφη· ἀλλ' οὐ πείθομαι· βούλει οὖν αὐτὸν πείθωμεν, αἴ δυνώμεθά πη ἰᾷ ἐυρεῖν ὡς οὐκ ἀληθῆ λέγει; πῶς γὰρ οὐ βούλομαι ἦ δ' ὅς· αἴ μὲν τοίνυν λῷ δ' ἔτι ταῦτα πειναντες λέγωμεν αὐτῷ λόγον παράλογον. ὅσα αὖ ἀγαθὰ ἔχει ὁ δίκαιος εἶναι, καὶ αὖθις οὗτος, καὶ ἄλλον ἡμεῖς, ἀριθμὸν δύσει ταῦτα καὶ μιξῆν, ὅσα ἐκείνοις ὁ ἐκεῖνος λέγωμεν. καὶ ἴσθι σμικρῶν τινῶν τῶν διακρινουμένων δεησόμεθα· αἴ δι ὡς πρᾶ ἀρ' ἔτι ἀνομολογούμενοι πρὸς ἀλλήλους σκοπῶμεν, ἅμα αὐτοί τε δικασταὶ καὶ ῥήτορες ἐσόμεθα. ῥαῦ μὲν οὖν ἔφη· ὁποτέρως οὖν σοι ἔν δ' ἔτι αἱρίσει. οὕτως ἔφη. ἴθι δὴ ἔν δ' ἔτι ὦ θρασύμαχε, ἀπόκριναι ἡμῖν ἰᾷ ἀρχῆς πρῶ τελείαν ἀδικίαν, τελείαν οὖσης δικαιοσύνης· λυσιτελιστέραν φὴς εἶναι; πάνυ μὲν οὖν καὶ φημὶ ἔφη. καὶ εἰ ἔρωτα. φέρε δὴ ἐπὶ τοῦδε αὐτῶν πῶς λέγεις. ἡ μέν που αἱρετὸν αὖτῆν καλεῖς· τὸ δὲ, κακίαν; πῶς γὰρ οὔ. οὐκοῦν πρῶ μὲν δικαιοσύνῃ αἱρετὸν, πρῶ δὲ ἀδικίᾳ κακίαν; ἀκήκοά γ' ἔφη ὦ ἥδιστε· ἐπειδὴ καὶ λέγω, ἀδικίαν μὲν λυσιτελῆ, δικαιοσύνην δὲ οὔ. ἀλλὰ τί μάν. τοιαυτίον ἦ δ' ὅς. ἢ πρῶ δικαιοσύνῃ καλόν; ἔκ. ἀλλὰ πάνυ γενναίαν δύθειαν. τὴν ἀδικίαν ἆρα καὶ κόθειαν καλεῖς; οὔκ. ἀλλ' εὐβουλίαν ἔφη. ἢ καὶ φρένιμόν σοι ὦ θρασύμαχε δοκοῦσιν εἶναι καὶ ἀγαθοὶ οἱ ἄδικοι; εἴγε τελέως ἔφη δύναιτό τις ἀδικεῖν· πόλεις τε καὶ ἔθνη δι' ὅλου ἅμα οἱ αὐθρώπων ὑφ' ἑαυτοὺς ποιεῖσθαι. σὺ δ' ἴσως οἴει με τοὺς βαλλαντιοτόμους λέγειν· λυσιτελεῖ μὲν, οὕτω ἦ δ' ὅς καὶ τὰ ἱερὰ τὰ ἰδιωτικὰ, ἐὰν πδρ λανθάνῃ. ἔστι δὲ οὐκ ἄξια λόγου, ἀλλ' ἃ ναῦ δικαίου. ἔχε μέν τοι ἔφη, ἐκ ἀγνοῶ ὅτι βούλει λέγειν· ἀλλὰ τόδε ἐθαύμασα, εἰ σὺ αἱρετὴν τὴ σοφίαν τίθησι μὲν τῆ δικαιοσύνην, σὺ δὲ τοῖς ἐναντίοις. ἀλλὰ πάνυ οὕτω τίθημι. ἔχε δὴ ἔν δ' ἔτι ἤδη στερεώτερον ἔτι τοῦτο, καὶ ἐκεῖ πρᾶγον ἔχειν ὅτι τοῖς ἔπει. ἐγὼ λυσιτελῆ μὲν τῆ δικαίᾳ ἐτίθεσο. καλὸν μέν τοι ἢ αἰσχρὸν αὖ ὁμολογεῖς εἶναι, ὥς πδρ ἄλλοι τινὲς, ἔγωγε αὖ τι λέγω, καὶ τὰ νομιζόμενα λέγοντες. ναῦ δὲ σῆλος εἶ, ὅτι φύσεις αὖ καὶ καλὸν, καὶ ἰσχυρὸν εἶναι· καὶ τἆλλα αὐτῷ πάντα προσθήσεις, ἃ ἡμεῖς τῷ δικαίῳ προσετίθεμεν. εἰ πειδή γε καὶ σὺ ἀρετῇ αὖ τῇ σοφίᾳ ἐτόλμησας θεῖναι. ἀληθίζεται ἔφη μαρτύρη. ἀλλ' οὐ μέ τοι ἔν δ' ἔτι ἀκριβεῖόν γε τῷ λόγῳ ἐπεξελθεῖν σκοπεῖν, ἕως ἄν σε ὑπολαμβάνω λέγειν ἃ πδρ διανοῇ· ἐμοὶ γὰρ δοκεῖς σὺ ὦ θρασύμαχε ἀπεχῶς ναῦ σκώπτειν, ἀλλὰ τὰ δοκοῦντα τῷδὲ τῆς ἀληθείας λέγειν. τί δέ σοι ἔφη ἔχει διαφέρει, ἅτέ μοι δοκῶ ἔτε μὴ, ἀλλ' οὐ ἐν λόγον ἐλέγχεις. ἀδίκει ἔν δ' ἔτι· ἀλλὰ τόδέ μοι πειρῶ ἔτι πρὸς τούδις ἀκροκινάσθαι. ὁ δίκαιος, τῷ δικαίου δοκεῖ τί σοι αὖ ἐθέλειν πλεῖον ἔχειν; οὐδαμῶς ἔφη. οὐ γὰρ αὖ ἦν ἀστεῖος ὥς πδρ ναῦ καὶ δίκης. τί δὲ τῆς δικαίας πραξίως; αὐδὲ τῆς δικαίας ἔφη. ἦ δὲ ἀδίκου τό τδρον ἀξιοῖ αὖ πλεονεκτεῖν, καὶ ἡγεῖται δίκαιον εἶναι, ἢ ἐκ αὖ ἡγεῖται δίκαιον. ἡγεῖται αὖ ἦ δ' ὅς καὶ ἀξιοῖ· ἀλλ' οὐκ αὖ δύναται. ἀλλ' ἐ ἔχε ἦν δ' ἔτι ὧδέπω· ἀλλ' ἐ τῷ μὲν δικαίου μὴ ἀξιοῖ πλέον ἔχειν, μηδὲ βούλεσθαι ὁ δίκαιος, τῷδὲ ἀδίκου; ἀλλ' οὕτως ἔφη ἔχει. τί δὲ δὴ ὁ ἄδικος. ἆρα ἀξιοῖ τῷ δικαίᾳ πλεονεκτεῖν, καὶ τῆς δικαίας πράξεως; πῶς γὰρ οὔκ, ἔφη· ὃς γε πάντων ἔχειν πλέον ἀξιοῖ· ἀκοῶ καὶ ἀδίκᾳ αὐθρώπου τί καὶ πράξεως, ὁ ἄδικος πλεονεκτήσει, καὶ ἁμιλλήσεται· ὡς ἀπάντων πλεῖσον αὖ τῷ λαβεῖν. ἔστι ταῦτα. ὧδὲ δὴ λέγομεν ἔφην. ὁ δίκαιος τῷ μὲν ὁμοίᾳ, οὐ πλεονεκτεῖ· τῷδὲ αὖ ὁμοίᾳ. ὁ δὲ ἄδικος, τῷ τε ὁμοίου καὶ τῷ αὖ ὁμοίᾳ. ἄρεσκε ἔφη ἐρώτησις. ἔστι δ' γε ἔφην φρόνιμός τε καὶ ἀγαθὸς, ὁ ἄδικος. ὁ δὲ δίκαιος, οὐδέτδρα, καὶ τῷτ' ἔφη δί. ἀκοῶ ἦν δ' ἔτι, καὶ ἔοικε τῷ φρονίμῳ καὶ τῷ ἀγαθῷ, ὁ ἄδικος· ὁ δὲ δίκαιος, οἷός ἐστι.

πῶς γὰρ οὐ μέλλει ἔφη ὁ τοιοῦτος ὢν καὶ ἱκανὸς εἶναι τοῖς τοιούτοις. ὁ δὲ μὴ, ἱκανὸς. καλῶς. τοιοῦτος αρα κλῖνη ἐκάστοτε αὐτῶν, οἷς πρὸ ἔοικεν. ἀλλὰ τί μέλλ ἔφη εἶναι ὦ θρασύμαχε μουσικὸν δὲ τινα λέγεις. ἕτερον δὲ ἄμουσον; ἔτερον. πότερον φρόνιμον, καὶ πονηρὸν ἄφρονα. τὸν μὲν μουσικὸν δήπου φρόνιμον. τὸν δὲ ἄμουσον, ἄφρονα. οὐκοῦν ἄπερ φρόνιμον, ἀγαθόν. ἃ δὲ ἄφρονα, κακόν; ναί. τὶ δὲ ἰατρικόν, οὐχ οὕτως; οὕτω. δοκεῖ αὖ οὖν τις σοι ὦ ἀρίστε μουσικὸς ἀνὴρ, ἁρμοττόμενος λύραν, ἐθέλειν μουσικοῦ ἀσθενοῦς, ἐν τῇ ἐπιτάσει καὶ ἀνέσει τῶν χορδῶν πλεονεκτεῖν, ἢ ἀξιοῦν πλέον ἔχειν; οὐκ ἔμοιγε. τὶ δὲ ἄμουσον; ἀνάγκη ἔφη. τὶ δὲ ἰατρικὸς, ἐν τῇ ἐδωδῇ ἢ πόσει ἐθέλειν ἂν τι ἰατρικοῦ πλεονεκτεῖν, ἢ ἀσθενοῦς ἢ πράγματος; οὐδέν τα. μὴ ἰατρικοῦ δὲ; ναί. πᾶσης δὲ ὅρα ἐπιστήμης τὸ καὶ ἀνεπιστημοσύνης. εἴ τις σοι δοκεῖ ἐπιστήμων εἶς τις εἶναι, πλέον αὖ ἐθέλειν ἀεὶ φαῦλα, ἢ ὅσα ἄλλος ἐπιστήμων, ἢ πράττειν, ἢ λέγειν; καὶ ἐν ταυτὸ ᾧ ὁμοίῳ ἑαυτῷ, εἰς πλὴν αὐτὸν πρᾶξιν. ἀλλ' ἴσως ἔφη ἀνάγκη τοῦτό γε ὅτως ἔχειν. τὶ δὲ ὁ ἀνεπιστήμων οὐχὶ ὁμοίως μὲν ἐπιστήμονος πλεονεκτήσειεν ἄν· ὁμοίως δὲ ἀνεπιστήμονος; ἴσως. ὁ δὲ ἐπιστήμων σοφός; ἔφη. ὁ δὲ σοφὸς ἀγαθός; ἔφη. ὁ ἄρα ἀγαθὸς τε καὶ σοφὸς, τοῦ μὲν ὁμοίου ἂν ἐθέλοιεν πλεονεκτεῖν, τοῦ δὲ ἀνομοίου τε, καὶ ἑαυτοῦ; ἔοικεν ἔφη. ὁ δὲ κακός τε καὶ ἀμαθὴς, τοῦ τε ὁμοίου καὶ τοῦ ἑαυτοῦ; φαίνεται. οὐκοῦν ὦ θρασύμαχε ἦν δ' ἐγὼ ὁ ἄδικος ἡμῖν, τοῦ ἀνομοίου τε καὶ ὁμοίου πλεονεκτεῖ. ἢ οὐχ οὕτως ἔλεγες. ἔτωγε ἔφη. ὁ δέ γε δίκαιος, τοῦ μὲν ὁμοίου, οὐ πλεονεκτήσει. τοῦ δὲ ἀνομοίου; ναί. ἔοικε ἄρα ὡδὶ ἔχειν, ὁ μὲν δίκαιος τῷ σοφῷ καὶ ἀγαθῷ. ὁ δὲ ἄδικος, τῷ κακῷ καὶ ἀμαθεῖ. κινδυνεύει. ἀλλὰ μὴν ὡμολογοῦμεν, ὧν γε ὅμοιος ἑκάτερος εἴη, τοιοῦτον καὶ ἑκάτερον εἶναι. ὡμολογοῦμεν γάρ. ὁ μὲν ἄρα δίκαιος ἡμῖν ἀνὴρ πέφανται, ὢν ἀγαθός τε καὶ σοφός. ὁ δὲ ἄδικος, ἀμαθής τε καὶ κακός. ὁ δὴ θρασύμαχος, ὡμολόγησε μὲν πάντα ταῦτα, οὐχ ὡς ἐγὼ νῦν ῥᾳδίως λέγω. ἀλλ' ἑλκόμενος, καὶ μόγις, μετὰ ἱδρῶτος θαυμαστοῦ ὅσου, ἅτε καὶ θέρους ὄντος· τότε καὶ εἶδον ἐγὼ πρότερον δὴ ὅπω θρασύμαχον ἐρυθριῶντα. ἐπειδὴ δὲ ἓν ἐφωμολογησάμεθα τὸν δίκαιον εἶναι ἀρετὴν καὶ σοφίαν, τὸν δὲ ἄδικίαν, κακίαν τε καὶ ἀμαθίαν, ἔστω δὴ ἐγώ. ἔστω μὲν ἔτω κείσθω. ἔφαμεν δὲ δὴ καὶ ἰσχυρὸν εἶναι τὸν ἄδικίαν. ἢ οὐ μεμνησαι ὦ θρασύμαχε. μέμνημαι ἔφη. ἀλλ' ἔμοιγε, ἀλλ' ἃ νῦν λέγεις ἀρέσκει, καὶ ἔχω τοῦδε αὐτῶν λέγειν. εἰ οὖν λέγοι μι, ὃν δὴ ἔστι δημηγορεῖν αὖ μι φαίης. ἢ οὖν ἐα με εἰπεῖν ὅσα βούλομαι, ἢ εἰ βούλῃ ἐρώτα, ἐρώτα· ἐγὼ δέ σοι ὡς πρὸ παῖς, γραῒ παῖς τοὺς μύθους λεγούσαις, ἐῶ ἐρῶ. καὶ καταθύσομαι, καὶ ἀναθύσομαι. μᾶλλα μᾶς ἐγὼ δ' ἐγὼ παράσχω τὸν σαυτοῦ δέξαι. ὃ τί σοι ἔφη ἀρέσκει. ἐπειδὴ πρὸ γε εἰς λέγειν. καὶ θι τὶ ἄλλο βούλῃ; οὐδέν μὰ δία ἐγὼ δ' ἐγὼ. ἀλλ' ἐάν πρὸ γε ποιήσεις, φησὶ ἔγὼ δὲ ἐρώτησον. ἐρώτα δή. ἔστω τοίνυν ἐρώτω ὅπρ αὖ τι, ἵνα καὶ ἐξῆς διασκεψώμεθα τὸν λόγον, ὁ ποῖόν τι τυγχάνει ἐν δικαιοσύνη πρὸς ἀδικίαν· ἐλέχθη γάρ που, ὅτι καὶ δίκαιον τὸ πρὸ καὶ ἰσχυρότερον εἴη ἀδικίας δικαιοσύνης. ναῦ δέ γε ἔφη, εἴπρ σοφία τε καὶ ἀρετή ἐστι δικαιοσύνη, ῥᾳδίως δίμαι φανήσεται καὶ ἰσχυρότερον ἀδικίας. ἐπειδὴ τοῦ ἐστιν ἀμαθία καὶ ἀδικία· ἐδεῖς αὖ ἔτι ἔστ' ἀγνοήσειεν· ἀλλ' ἔντι ὅτως ἀπολῶ ὦ θρασύμαχε ἔτωγε ἐπιμενῶ· ἀλλὰ τῇ δέ πη σκέψασθαι, πόλιν φαίης αὖ ἄδικον εἶναι, καὶ ἄλλας ἐπιχειρεῖν δουλοῦσθαι ἀδίκως καὶ κατα δεδουλῶσθαι· πολλὰς δὲ καὶ ἕξειν ἑαυτῇ ἔχειν δουλωσαμένην; ἔως γὰρ οὐκ ἔφη· καὶ ἔστ' γε ἡ ἀρίστη μάλιστα ποιήσει, καὶ τελεώτατα ὄντα ἄδικος. μανθάνω ἔφη ὅτι σὸς οὗτος ἦν λόγος. ἀλλὰ τόδε τοῦδε αὖ σκοπῶ. πότερον ἡ κρείττων γιγνομένη πόλις πόλεως αὖθι δικαιοσύνης πλὴν δύναμιν ταύτην ἕξει, ἢ ἀνάγκη αὐτῇ μεθ' δικαιοσύνης. εἰ μὲν ἔφη ὅ σὺ ἄρτι ἔλεγες ἔστιν ἡ δικαιοσύνη σοφία, μεθ' δικαιοσύνης· εἰ δ' ὡς ἐγὼ ἔλεγον, μεθ' ἀδικίας. ταύνυν ἄγαμαι ἦν δ' ἐγὼ ὦ θρασύμαχε, ὅτι οὐκ ἐπινεύεις μόνον καὶ αἀναθύεις, ἀλλὰ καὶ ἀποκείνῃ πάνυ καλῶς. σοὶ γὰρ ἔφη χαρίζομαι. ἦ γε σὺ ποιῶν. ἀλλὰ

δὴ καὶ τόδε μοι χάρισαι καὶ λέγε. δοκεῖς αὖ σὺ πόλιν, ἢ στρατόπεδον, ἢ λῃστὰς ἢ κλέπτας, ἢ ἄλλό τι ἔθνος, ὅσα κοινῇ ἐπί τι ὁρμᾷ τραπόμενα ἀδίκως, πρᾶξαι ἄν τι δύνασθαι εἰ ἀδικοῖεν ἀλλήλους; οὐδήπου ἔγωγε. τί δέ; μὴ ἀδικοῖεν· οὐ μᾶλλον; πάνυ γε. τοῦτο γὰρ που ὦ θρασύμαχε ἔγκειται ἀδικία· καὶ μίσος καὶ μάχας ἐν ἀλλήλοις παρέχει· ἡ δὲ δικαιοσύνη, ὁμόνοιαν καὶ φιλίαν· ἢ γάρ; ἴσως ἔγωγε. ἵνα σοι μὴ διαφέρωμαι· ἀλλ' εἰ γε σὺ ποιῶν ἃ ἄρτι ἔλεγον· τόδε δέ μοι λέγε. ἆρα εἰ ἔστιν ὄργανον ἀδικίας, μίσος ἐμποιεῖν ὅτῳ ἂν ἐνῇ· οὐ τὴν ἐλευθερίοις τε καὶ δούλοις ἐγγενομένην, μισεῖν ποιήσει ἀλλήλους καὶ στασιάζειν, καὶ ἀδύνατους εἶναι κοινῇ μετ' ἀλλήλων πράττειν; πάνυ γε. τί δέ· ἂν οἱ δύο ἐγγένωνται, οὐ διοίσονται καὶ μισήσουσι καὶ ἐχθροὶ ἔσονται ἀλλήλοις τε καὶ τοῖς δικαίοις; ἔσονται ἔφη. ἐὰν δὲ δὴ ὦ θαυμάσιε σὺ σοὶ ἐγγένωνται ἀδικία, μῶν μὴ ἀπολεῖ πρῶτον αὐτῆς δύναμιν, ἣ οὐδὲν ἧττον ἔχει; μηδὲν ἧττον ἐχέτω ἔφη. οὐκοῦν δικαίαν δέ τινα φατὲ) ἔχουσαν τὴν δύναμιν, ἕως ἂν αὖ ἐγγένηται· ἔστι γάρ τινὲ· ἔστι γένει· ἔστι στρατόπεδον· ἔστι ἄλλο ὁτιοῦν, πρῶτον μὲν ἀδύνατον αὐτὸ φίλης, πρᾶξαί τι μεθ' αὑτοῦ, ἕως τὸ στασιάζειν καὶ δικαφέρεσθαι. ἔπειτα ἐχθρὸν εἶναι ἑαυτῷ τε καὶ παντὶ, καὶ τῷ δικαίῳ· οὐχ οὕτως; πάνυ γε. καὶ σὺ οἶμαι ἀνοῦσα, ταῦτα πάντα ποιήσει, ἅτε πίφυκεν ὀργάζεσθαι. πρῶτον μὲν ἀδύνατον αὐτὴν πράττειν φησόμεν στασιάζουσαν· καὶ οὐχ ὁμονοοῦσαν, αὐτὴν ἑαυτῇ· ἔπειτα ἐχθρὰν καὶ ἑαυτῇ καὶ τοῖς δικαίοις· ἦ γάρ; καί· δίκαιοι δ' ἐσὸν ὦ φίλε καὶ ἀγαθοί; ἔστωσαν ἔφη. καὶ θεοῖς ἄρα ἐχθρὸς ἔσται ὁ ἄδικος ὦ θρασύμαχε· ὁ δὲ δίκαιος, φίλος. ἴσα χοῦ τῷ λόγῳ ἔφη θαρρῶν. οὐ γάρ ἔστιν ὅπως σε διαπτώσομαι· ἵνα μὴ τοῖς δικαίοις ἀπέχωμαι.

Ἀλλ' δὴ ὦ δαιμόνιε· μὴ τὰ λοιπά μοι τῆς ἐπιστάσεως ἀκροτελέσωσον, ἀποκεινόμενος ὅτῳ τις καὶ νῷ· ὅτι μὲν γὰρ καὶ σοφώτεροι καὶ ἀμείνους, καὶ δυνατώτεροι πράττειν οἱ δίκαιοι φαίνονται· οἱ δὲ ἄδικοι, οὐδὲν πράττειν μετ' ἀλλήλων εἰσίτε· ἀλλὰ δὴ καὶ οὓς φαμὲν ἐρρωμένως πού ποτε τι μετ' ἀλλήλων κοινῇ πρᾶξαι ἀδίκους ὄντας, ἔστιν οὐ παντάπασιν ἀληθὲς ἐλέγομεν· οὐ γὰρ ἂν ἀπέσχοντο ἀλλήλων, καμεμὴ ὄντες ἄδικοι· ἀλλὰ δῆλον ὅτι εἶχέν τις αὐτοῖς δικαιοσύνη, ἣ αὐτοὺς ἐποίει, μή τι καὶ ἀλλήλους γε, καὶ ἃ ἐφ' οἷς ἤεσαν ἅμα ἀδικεῖν· δι' ἣν ἔπραξαν ἃ ἔπραξαν, ἅρμοσαν ἢ ὃ τὰ ἄδικα· ἀδικίᾳ, ὑμμέχθρους ὄντας· ἐπεὶ δ' ὅγε παμπόνηρος μὴ πελίας ἄδικος, πελίᾳ ἐσὶ μὴ πράττειν ἀδύνατος· ταῦτα μὴ δῆν ὅτι οὕτως ἔχει, μανθάνω· ἀλλ' οὐχ ὡς σὺ πρῶτον ἐτίθεσο· εἰ δὲ μὴ ἄμεινον ζῷεν οἱ δίκαιοι τῶν ἀδίκων, καὶ δύναιντ' ἂν· ὅπερ ἄρτι διῆμεν σκέψασθαι, σκεπτέον. φαίνονται μὲν οὖν καὶ νῦν ὧδέ γε μοι δοκεῖ, ὑξ ὧν ἐρήκαμεν· ὅμως δέ τι βέλτιον σκεπτέον. οὐ γὰρ περὶ τοῦ ἐπιτυχόντος ὁ λόγος, ἀλλὰ περὶ τοῦ, ὃν τινα τρόπον χρὴ ζῆν. σκέπτει δὴ ἔφη. σκεπτέον δὴ ἔφην, καί μοι λέγε· δοκεῖ τί σοι εἶναι ἵππον ἔργον; ἔμοιγε. ἆρα οὖν ἂν θείης καὶ ἵππον ἢ ἄλλου ὁτουοῦν ὄργανον· ὃ αὖ ὃ μόνῳ ἐκείνῳ ποιῇ τῇ ἄριστα; οὐ μανθάνω ἔφη. ἀλλ' ὧδε ἔφην ὅτῳ αὖ ἄλλῳ ἴδοις, ἢ ὀφθαλμοῖς; οὐδήπου. τί δὲ ἀκούσαις ἄλλῳ, ἢ ὠσίν; οὐδαμῶς· οὐκοῦν δικαίως αὖ ταῦτα τούτων φαμὲν ὄργανα εἶναι; πάνυ γε. τί δὲ μαχαίρᾳ ἀμπέλου κλῆμα ἀποτέμοις καὶ σμίλῃ, καὶ ἄλλοις πολλοῖς; πῶς γὰρ οὔ· ἀλλ' οὐδενί γ' αὖ δοκεῖ οὕτω καλῶς, ὡς ὁρμὴ πάνυ τῷ εὐδὲ τούτῳ ὄργανόν τι. ἆρ' οὖν, οὐ ταῦτ' ἂν ὁρίζοιο ἕκαστον; ὁρίσαιμι μὲν οὖν. νῶν δὴ δοκεῖ μοι ἄμεινον αὖ μάθοις, ὃ αὖ τι ἐρώτων πυθανόμενος· εἰ οὖ ἔστιν ἐκείνου εἶη ὄργανον, ὃ αὖ ἢ μόνον τί, ἢ κάλλιστα τῶν ἄλλων ἀπεργάζηται. ἀλλὰ ἔφη μανθάνω τε· καί μοι δοκεῖ, ἔστιν ἐκείνου πράγματος ὄργανον εἶναι. εἶεν δὴ δ' ἐπὶ· οὐκοῦν καὶ αἰρετὴ δοκεῖσοι εἶναι ἐκείνῳ, ᾧπερ καὶ ὄργανον τι πρός τι πάντα; ἴωμεν δὲ αὖθὶ τὰ αὐτὰ πάλιν. ὀφθαλμῶν φαμέν τινα ὄργανον; ἔστιν· ἆρ' οὖν καὶ αἰρετὸν ὀφθαλμῶν ἔστι. καὶ αἰρετόν; τί δὲ ὦπτων δὴ τι ὄργανον; καί. οὐκοῦν καὶ αἰρετὸν καὶ αἰρετόν. τί δὲ πάντων πρὸς τῶν ἄλλων, οὐχ οὕτω; οὕτως, ἔχει δή. ἆρ' αὖ ποτὲ ὁμμάτων τὸ αὐτῶν ὄργανον καλῶς ἀπεργάσαντο, μὴ ἔχοντα τὴν αὐτῶν οἰκείαν αἰρετήν. ἀλλ' αὐτὴ τῆς αἰρετῆς κακίαν; καὶ

πῶς αὖ ἔφη· τυφλόττηται γοὖν ἴσως λέγεις, αὐτὴ τῆς ὅλεως. ἔστι δ' ἴσως αὐτὴ ἡ ἀρετή. οὐ γοῦν που ἔγωγ' ὄρνιθα ἢ ἄλλο τι τῶν οἰκείᾳ μὲν ἀρετῇ ἂν αὐτῶν ὄρνιν δ' ὄρνιθα ποιήσειεν τὰ ὄρνιθα ζόμενα ἡμερίᾳ δέ, ἡμερῶς· ἀλλ' οὐδὲ ἔφη ἔγωγε λέγεις. οὐκοῦν ἡμὲν ὦτα τερέμνια τῇ αὐτῶν ἀρετῇ, ἡμερῶς δ' αὐτῶν ὄρνιν ἀποτελέσειεν; ἔγωγε. τί δέ μον εἶδεν καὶ τἄλλα πάντα εἰς ἓν αὖ φέρομεν λόγον; ἔμοιγε δοκεῖ. ἴθι δὴ μετὰ ταῦτα, τόδε σκέψαι· ψυχῆς ἔστι τι ὄρνιν, ὃ ἄλλῳ τῶν ὄντων οὐδεὶς ἂν οἰοῖ τε ποιήσειεν; δῆλον δὲ τοιόνδε· τὸ ἐπιμελεῖσθαι καὶ ἄρχειν καὶ βουλεύεσθαι καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, ἆρ' ὅτῳ ἄλλῳ ἢ ψυχῇ δικαίως ἂν αὐτὰ ἀποδοῖμεν καὶ φαῖμεν ἴδια ἐκείνου εἶναι; οὐδενὶ ἄλλῳ. τί δ' αὖ τὸ ζῆν φήσομεν ὄρνιν εἶναι; μάλιστά γ' ἔφη. οὐκοῦν καὶ ἀρετήν φαμέν τινα ψυχῆς εἶναι; φαμέν. ἆρ' οὖν ποτε ὦ θρασύμαχε, ψυχὴ τὰ αὑτῆς ὄρνια εὖ ἀποτελέσειεν στερομένη τῆς οἰκείας ἀρετῆς, ἢ ἀδύνατον. ἀδύνατον. ἀνάγκη ἄρα κακῇ ψυχῇ, κακῶς ἄρχειν καὶ ἐπιμελεῖσθαι τῇ δὲ ἀγαθῇ, πάντα ταῦτα εὖ πράττειν. ἀνάγκη. οὐκοῦν ἀρετήν γε ξυνεχωρήσαμεν ψυχῆς εἶναι, δικαιοσύνην καὶ ἀδικίαν· συνεχωρήσαμεν γοῦν. ἡ μὲν ἄρα δικαία ψυχὴ καὶ ὁ δίκαιος ἀνὴρ, εὖ βιώσεται καὶ κατὰ θεούς, ὁ δὲ ἄδικος. φαίνεται ἔφη κατὰ γε τὸν σὸν λόγον. ἀλλὰ μήν ὅ γε εὖ ζῶν, μακάριός τε καὶ εὐδαίμων· ὁ δὲ μή, τἀναντία. οὔκουν ἔστιν οὕτως ἔφη. ἀλλὰμὴν ἄθλιόν γε εἶναι, οὐ λυσιτελεῖ δὴ εὐδαίμονα δι. οὕτως γοῦν οὔ. οὐδέποτ' ἄρα ὦ μακάριε θρασύμαχε, λυσιτελίστερον ἀδικία δικαιοσύνης. ταῦτα δή σοι ἔφη ὦ σώκρατες ἐστιάσθω ὁ τοῖς βουλομένοις. ἐγὼ δὲ οὖν γε ὦ δ' ἐγὼ ὦ θρασύμαχε. ἐπειδή μοι πρῶος ἐγένου, καὶ χαλεπαίνων ἐπαύσω· οὐ μέντοι καλῶς γε εἰστιάμην δ' ἐμαυτὸν, ἀλλ' οὐ σέ. ἀλλ' ὡς πρὸ ὀλίγου τῷ αὖ παραφρομένῳ ἀκροώμενος αὐτὸς ἐπιζοντες, πρὶν τοῦ προτρέψασθαι ἀπολαῦσαι, ᾠήθην δεῖν οὕτω. πρὶν δ' ἐμὲ πρῶτον ἐσκοπεῖν· ἢ ὀλίγον ὅ, τι ποτ' ἔστιν, ἀφέμενος ἐκεῖνα, ἐρεῖσθαι ᾗ ἐμὲ σκέψασθαι πρὸς αὐτὸ, εἴτε κακία ἔστι καὶ ἀμαθία, εἴτε σοφία καὶ ἀρετή. καὶ ἐμπεσόντος αὖ ὕστερον λόγου, ὅτι λυσιτελίστερον ἡ ἀδικία τῆς δικαιοσύνης, οὐκ ἀπορέμην ἐμὲ μὴ οὐκ ᾗ εἶδον ἐλθεῖν ἀπ' ἐκείνου· ὥστε μοι νενὶ γέγονεν ἐκ τοῦ διαλόγου μηδὲν εἰδέναι. ὁ πότε γοῦν ἐμὲ δίδαξ ὅ ἔστι μαι, εἴτε ἀρετή τις οὖσα τυγχάνει, εἴτε καὶ οὔ. καὶ πότερον ὁ ἔχων αὐτὴ, οὐκ εὐδαίμων ἔστιν, ἢ εὐδαίμων.

τέλος, τοῦ πολιτειῶν πρώτου.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ, ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Γὼ μὲν οὖν ταῦτα εἶπον, ὥμην λόγου ἀπηλλάχθαι· τὸ δ' ἦν ὡς ἔοικε προοίμιον· ὁ γὰρ Γλαύκων ἀεὶ τὰ ἀνδρειότατος ὢν τυγχάνει πρὸς ἅπαντα. καὶ δὴ καὶ τότε τῷ θρασυμάχου πρὸ ἐμοῦ ἐφησθῆναι οὐκ ἀπιθάνως ἔχει, ἀλλ' ἔφη ὦ σώκρατες· πότερον ἡμᾶς βούλει δοκεῖν πεπεικέναι, εἴ γε ἀληθῶς πεῖσαι, ὅτι παντὶ τρόπῳ ἄμεινόν ἐστι δίκαιον εἶναι, ἢ ἄδικον. ὡς ἀληθῶς ἔγωγε εἰπεῖν, εἰ ἐπ' ἐμοὶ εἴη. οὐ τοίνυν ἔφη πιθῆς ὃ βούλει. λέγε γάρ μοι. ἆρά σοι δοκεῖ τοιόν τί τι εἶναι ἀγαθόν, ὃ δεξαίμεθ' ἂν ἔχειν, οὐ τῶν ἀποβαινόντων ἕνεκα μόνον, ἀλλ' αὐτὸ αὑτοῦ ἕνεκα ἀσπαζόμενοι; οἷον τὸ χαίρειν καὶ ἡδέως ὅστις ἀβλαβὴς, καὶ μηδὲν ἐκ τοῦ πεπρᾶχθαι χρόνου ἄλλο, ἢ χαίρειν ἔχοντα; ἔμοιγε δοκεῖ ἔστι γε τοιοῦτον. τὶ δέ, ὃ αὐτό τε αὑτοῦ χάριν ἀγαπῶμεν, καὶ τῶν ἀπ' αὐτοῦ γιγνομένων, οἷον αὖ τὸ φρονεῖν· καὶ τὸ ὁρᾶν, καὶ τὸ ὑγιαίνειν· τὰ γὰρ τοιαῦτα που, δι' ἀμφότερα ἀσπαζόμεθα. ναὶ εἶπεν. τρίτον δὲ ἐξῆς τι ἔφη εἶδος ἀγαθοῦ, οἷόν τὸ γυμνάζεσθαι· καὶ τὸ νοσοῦντα ἰᾶσθαι· καὶ ἰά-

φθυσός τε, καὶ ὁ ἄλλος χρηματισμός; ταῦτα μὲν ἐπὶ πονηρὰ φαίμεν ἄν, ὠφελεῖν δὲ ἡμᾶς· καὶ αὐτὰ μὲν ἑαυτῶν οὕνεκα, οὐκ ἄν διξαίμεθα ἔχειν· τῶν δὲ μισθῶν τε χάριν καὶ τῶν ἄλλων ὅσα γίγνεται ἀπ' αὐτῶν· ἔστι γὰρ οὕτω ἔφην καὶ ἐκεῖνο Δίτον. ἀλλὰ τί δὴ σὺ φὴς ἔφη τῶν ὑπὸν τοῦ δικαιοσύνην τίθησι· ἐπὶ μὲν δίμαι ἐγὼ δ' ἔπον, οὐ δὲ καὶ μισῶ· δοκεῖ δ' αὖ καὶ δεῖ τὰ γιγνόμενα ἀπ' αὐτῆ, ἀγαπητέον, τῷ μέλλοντι μισθαρνεῖν εἶναι. οὐ τοίνυν δοκεῖ ἔφη τοῖς πολλοῖς, ἀλλὰ τῷ ἐπιπόνου εἶδους· ὃ μισθῶν οὕνεκα καὶ δόξης μίσεων, δεῖ δέχεσθαι ἐπιτηδευτέον· αὐτὸ δὲ δ' αὐτὸ φευκτέον, ὡς ὂν χαλεπόν· οὕτω ἐγὼ ἔπον ὅτι οὕτω δοκεῖ· καὶ πάλαι ἐστὸ θρασυμάχου, ὡς τοιοῦτον δὴ λέγεται· ἀδικεῖν δ' ἐπαινεῖται· ἀλλ' ἐπεὶ ἔμοιγε ὡς ἔοικα δυσμαθής· ἵνα δὴ ἔφη ἄκουσον καὶ ἐμοῦ· ἐμοὶ σοι ταυτὰ δοκῇ· θρασύμαχος γάρ μοι φαίνεται πρωταίτερον ἢ δέοντος ὑπὸ σοῦ, ὡς πρὸ ὄφις κεκμηκέναι· ἐμοὶ δ' οὔπω κατὰ νοῦν ἡ ἀπόδειξις γέγονε περὶ ἑκατέρου· ἐπιθυμῶ γάρ ἀκοῦσαι, τίτ' ἐστὶν ἑκάτερον· καὶ τίνα ἔχει δύναμιν αὐτὸ καθ' αὑτὸ ἐν τῇ ψυχῇ· τοὺς δὲ μισθοὺς καὶ τὰ γιγνόμενα ἀπ' αὐτῶν, ἐάσαι χαίρειν· οὕτωσὶ οἶμαι ποιήσω, ἐὰν καὶ σοὶ δοκῇ, ἐπανανκάσωμαι ἐγὼ θρασυμάχου λόγον· καὶ πρῶτον μὲν ἐρῶ, δίκαιος εἶναι φασι καὶ ὅθεν γεγόνασι· δεύτερον δὲ, ὅτι πάντες αὐτὸ οἱ ἐπιτηδεύοντες, ἄκοντες ἐπιτηδεύουσιν ὡς ἀναγκαῖον, ἀλλ' οὐχ ὡς ἀγαθόν· τρίτον δὲ, ὅτι εἰκότως αὐτὸ δρῶσι· πολὺ γὰρ ἀμείνων ἀρὰ ὁ τοῦ δικαίου βίος ἢ λόγος ἐστί· ἐπεὶ ἔμοιγε δοκεῖ σώκρατες ἔπ οὐ δοκεῖ οὕτως· ἀπορῶ μέντοι διατεθρυλλημένους τὰ ὦτα ἀκούων θρασυμάχου, καὶ μυρίων ἄλλων· τὴν δὲ τῆς δικαιοσύνης λόγου, ὡς ἄμεινον ἀδικεῖν, οὐδένος πω ἀκήκοα ὡς βούλομαι· βούλομαι δὲ, αὐτὸ καθ' αὑτὸ ἐξ ἐμοῦ μαζόμενον ἀκοῦσαι· μάλιστ' ἂν οἶμαι σοῦ πυθέσθαι· διὸ κατατείνας, ἐρῶ τὸν ἄδικον βίον ἐπαινῶν, ἐπειδὰν δὲ, ἐνδείξομαί σοι, ὃν τρόπον αὖ βούλομαι καὶ σοῦ ἀκούειν, ἀδικίαν μὲν ψέγοντος, δικαιοσύνην δὲ ἐπαινοῦντος· ἀλλ' ἔρα εἰ σοι βουλομένῳ ἔστ' ἀ λέγω· πάντων μάλιστα ἐγὼ δ' ἔπον· τοῦτ' γὰρ τίνος ἄν μᾶλλον πολλάκις τὴν νὸν ἔχων, χαίροι λέγων καὶ ἀκούων· καλλιστα ἔφη λέγεις, καὶ ὃ πρῶτον ἔφην ὀρᾶν, περὶ τοῦτον ἄκουε· τί τε δὴ τυγχάνει, καὶ ὅθεν γέγονε δικαιοσύνη πρωτεύειν γὰρ δή φασι, τὸ μὲν ἀδικεῖν, ἀγαθὸν· τὸ δὲ ἀδικεῖσθαι, κακόν· πλέον δὲ κακῷ ὑπερβάλλειν τὸ ἀδικεῖσθαι, ἢ ἀναθῷ τὸ ἀδικεῖν· ὥστ' ἐπειδὴν ἀλλήλους ἀδικῶσί τε καὶ ἀδικῶνται, καὶ ἀμφοτέρων γεύωνται· δοῖσι μὲν δυναμένοις τὸ μὲν ἐκφεύγειν· τὸ δὲ ὀρᾶν, δοκεῖ λυσιτελεῖν ξυνθέσθαι ἀλλήλοις, μήτ' ἀδικεῖν μήτ' ἀδικεῖσθαι· καὶ ἐντεῦθεν δὴ ἄρξασθαι νόμους τίθεσθαι, καὶ ξυνθήκας αὐτῶν· καὶ ἐνομάσαι τὸ ἐστὸ τῆ νόμα ἐπίταγμα, νόμιμόν τε καὶ δίκαιον· καὶ εἶναι δὴ, ταύτην γένεσίν τε καὶ οὐσίαν δικαιοσύνης, μεταξὺ οὖσαν· τοῦ μὲν ἀρίστου ὄντος, ἐὰν ἀδικῶν μὴ δίδῶ δίκην· τῆ δὲ κακίστου, ἐὰν ἀδικούμενος τιμωρεῖσθαι ἀδύνατος ᾖ· τὸ δὲ δίκαιον οὐ μέσῳ ἴν τούτων ἀμφοτέρων, ἀγαπᾶσθαι· οὐχ ὡς ἀγαθὸν, ἀλλ' ὡς ἀρρωστίᾳ τῆ ἀδικεῖν πρόμοιον ἐπεὶ τὸν δυνάμενον αὐτὸ ποιεῖν, ἡ ὡς ἀληθῶς ἄνδρα, οὐδ' ἂν οἱ τοῦτο ξυνθέσθαι, τὸ μήτε ἀδικεῖν μήτε ἀδικεῖσθαι· μαίνεσθαι γὰρ ἄν· ἡ μὲν γὰρ οὖν δὴ φύσις δικαιοσύνης ὦ σώκρατες, αὕτη τε καὶ τοιαύτη, καὶ ἐξ ὧν πέφυκε, τοιαῦτα εἰς ὁ λόγος· ὡς δὲ κατὰ οἱ ἐπιτηδεύοντες, ἀδικοῦσιν ἐκόντες τῆ ἀδικεῖν, ἄκοντες αὐτὸ ἐπιτηδεύουσι, μάλιστ' ἂν αἰσθοίμεθα, εἰ διόνδε πείσαιμεν τῆ διανοίᾳ· δόντες ἐξουσίαν ἑκατέρῳ ποιεῖν, ὅ, τι ἂν βούληται· τῷ, τε δικαίῳ καὶ τῷ ἀδίκῳ· εἶτ' ἐπακολουθήσαιμεν θεώμενοι, πεῖ ἡ ἐπιθυμία ἑκάτερον ἄξει· ἐπαν τοφέρῳ τὸν λάβωμεν ἂν τὸν δίκαιον τῷ ἀδίκῳ ἀδ ταυτὸν ἰόντα, δεῖ· πῶ τὸν ἴσον τιμῶ· ἔπ δ' ἂν ἡ ἐξουσία ἑκάτερον ᾖ, τοιάδ μάλιστα, εἰ αὐτοῖς γένοιτο, ἔλαττον ποτέ φασὶν ἀνάμιν, τῷ μὴ γεύσασθαι τῆ λυσιτελοῦντος γενέσθαι· τῆ μὲν γὰρ αὐτὸ ποιμένα θηρεύοντα παρὰ τῷ τότε λυσίαν ἀρχοντι ἔμβρυα δὲ πολλοῦ γιγνόμενα ἐκ σεισμοῦ, ῥαγῆναι τῆς γῆς, καὶ γενέσθαι χάσμα κατὰ τὸν τόπον ἔνθεμον· ἰδόντα δὲ καὶ θαυμάσαντα, καταβῆναι καὶ ἰδεῖν ἄλλά τε δὴ ἃ μυθολογοῦσι θαυμαστὰ, καὶ ἵππον χαλκοῦν

πον χαλκοῦν κοῖλον, θυείλασα ἔχοντα. καὶ ἂς ἐγκύψαντα, ἰδεῖν οὐόντα νεκρόν. ὡς φάσκοιμι, μείζω ἢ κατ' ἄνθρωπον ὄγκον δι, ἄλλο μὲν οὐδέν· τοῦδε δὲ τῇ χειρὶ, χρυσοῦν δακτύλιον φόρεον οὐ τοῦδε λόμενον, ἐκβλῶσαι· συλλόγου δὲ γενομένου τοῖς ποιμέσιν ἀωδοῦς, ἵν' ὀργαγέλλοιεν κατὰ μῆνα τῷ βασιλεῖ τὰ τοῦδε τὰ ποίμνια, ἀφικέσθαι καὶ ἐκεῖνον, ἔχοντα ἐν δακτύλιον. καὶ ἡμέων οὕτω μετὰ τῶν ἄλλων, τυχεῖν πὼ σφ ανδόλω τῆ δακτυλίου τοῦδε ἀγόντα πρὸς ἑαυτὸν ἐς ὃ ἔσω τῆς χειρός· τούτου δὲ γενομένου, ἀφανῆ αὐτὸν γενέσθαι τοῖς παρεοῦσι μύοις. καὶ διαλέγεσθαι ὡς τοῦδε ἀχρεῖον, καὶ ἐν, θαυμάζειν τέ. καὶ πάλιν ἐπιψηλαφῶντα ἐν δακτύλιον, στρέψαι ἔξω πὼ σφ ανδόλω, καὶ στρέψαντα, φανερὸν γενέσθαι. καὶ ἔστ' οὐνοήσαντα, ἀποπειρᾶσθαι τῆ δακτυλίου, ἃ παύτην ἔχει πὼ δυνάμεν. καὶ αὐτῷ οὕτω συμβαίνειν. στρέφοντι μὲν ἔσω πὼ σφ ανδόλω, ἀόρατον γίγνεσθαι. ἔξω δὲ, ὁρᾶσθαι. αἰσθόμενον δὲ, αὖθις διαπράξασθαι, ὥστε ἀφανῆ γενέσθαι τῶν παρεόντων τοῦδε ἐν βασιλέα. ἐλθόντα δὲ καὶ πὼ γυναῖκα αὐτῆ μειχθέντα, μετ' ἐκείνης ἐπιβουλεῦσαι τῷ βασιλεῖ, ἀποκτεῖναι καὶ πὼ ἀρχὴν κατασχεῖν. ἐς οὕτω δύο τρόπω δακτυλίω γενέσθην, καὶ ἐν μὲν, ὁ δίκαιος τοῦδε ἔφη, ἐν δὲ, ὁ ἄδικος, οὐδὲν ἂν γένοιτο ὡς δόξειεν ὕστερος ἀδαμάντινος, ὃς αὖ μένειεν ἐν τῇ δικαιοσύνῃ, καὶ τολμήσειεν ἀπέχεσθαι τῶν ἀλλοτρίων καὶ μὴ ἅπτεσθαι. ἔξεστι γὰρ αὐτῷ, καὶ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀδείως ὅ, τι βούλοιτο λαμβάνειν. καὶ εἰσιέντι εἰς τὰς οἰκίας, συγγίνεσθαι ὅτῳ βούλοιτο. καὶ ἀποκτιννύναι. καὶ ἐκ δεσμῶν λύειν, οὕς τινας βούλοιτο. καὶ τἆλλα πράττειν ὡς θεὸς ἀνθρώποις, ἰσόθεον ὄντα. οὕτω δὲ ἔχοντος, οὐδὲν ἂν διάφορον τοῦ ἑτέρου ποιοῖ, ἀλλ' ἐκεῖ ταὐτὰ ἐν ἴσον ἀμφότεροι. καί τοι μάχαι ἔστ' τεκμήριον ἂν φαίη τις, ὅτι οὐδεὶς ἑκὼν δίκαιος, ἀλλ' ἀναγκαζόμενος. ὡς οὐκ ἀγαθοῦ ἰδίᾳ ὄντος. ἐπεὶ ὅπου γ' ἂν ὦσιν ἕκαστοι δοκεῖν τ' εἶναι ἀδικεῖν, ἀδικεῖν. λυσιτελεῖν γὰρ δὴ οἴονται πᾶς ἀνὴρ, πολὺ μᾶλλον ἰδίᾳ πὼ ἀδικίαν τῆ δικαιοσύνης. ἀλλ, ἦ ἀόμενος ὥς φησιν ὁ τοῦδε τοῦ τοιούτου λόγου λέπειν. ἐπεί εἴ τις ἑκατὸν ἔχοντε ἀμφοτέρω καὶ ἐπλαβόμενος, μηδέποτε ἐθέλει ἀδικῆσαι, μηδ' ἅψαι ἑτέρων ἀλλοτρίων, ἀθλιώτατος μὲν ἂν δόξειεν εἶναι τοῖς ἀθανομύοις καὶ ἀνοητόταις. ἐπαινοῖεν δ' ἂν αὐτὸν ἀλλήλων σιωπῇ· ἔχαπαν γὰρ τοὺς ἀλλήλους, δέδ. ἐν τῷ ἀδικεῖσθαι φόβον. ταῦτα μὲν δὴ οὕτω. πὼ δὲ κρίσιν αὐτοῖν τοῦ ἑκάτερον ἐν λέγομεν, ἐὰν διαχωρίσωμεν. τόντε δικαιόταλον καὶ ἐν ἀδικώτατον, δοίτ' ἴσόμεθα, κρῖναι ῥᾳδίως. εἰ δὲ μὴ οὕ. τίς οὖν δὴ ἡ διάστασις ἔδη. μυρίον ἀφαιρῶμεν μήτε τοῦ ἀδίκου ἀφ' τῆς ἀδικίας, μήτε τοῦ δικαίου ἀφ' τῆς δικαιοσύνης. ἀλλὰ τέλειον ἑκάτερον εἰς ἑαυτὸν ἐπιτήδευμα πιθῶμεν. πρῶτον μὲν οὖν ὁ ἄδικος, ὥς περ οἱ ἀγαθοὶ δημιουργοί, ποιείτω. οἷον κυβερνήτης ἄκρος ἢ ἰατρός, τά τε ἀμήχανα εὖ τῇ τέχνῃ καὶ τὰ δυνατὰ διαθεραπεύειν. καὶ τοῖς μὲν, ἐπιχειρεῖ, τὰ δὲ, ἐᾷ. ἔτι δὲ ἐὰν ἁρπάσῃ τι σφαλῇ, ἱκανὸς ἐπανορθοῦσθαι. οὕτω καὶ ὁ ἄδικος ἐπιχειρῶν ὀρθῶς τοῖς ἀδικήμασι, λανθανέτω. ἐὰ μέλλει σφόδρα ἄδικος εἶναι. ἐν ἁλισκόμενον δὲ, φαῦλον ἡγητέον. ἰσχάτη γὰρ ἀδικία, δοκεῖν δίκαιον εἶναι, μὴ ὄντα. δοτέον οὖν τῷ τελέως ἀδίκῳ, πὼ τελεωτάτην ἀδικίαν, καὶ οὐκ ἀφαιρετέον. ἀλλ' ἐατέον τὰ μέγιστα ἀδικοῦντα, πὼ μεγίστην δόξαν αὐτῷ περιποιοῦντι ἐς δικαιοσύνην. καὶ ἐὰν ἁρπάσῃ καί τι, ἐπανορθοῦσθαι δυνατῷ εἶναι. λέγειν τε ἱκανῷ ὄντι πρὸς ἅπαντα πείθειν, ἐάν τι μηνύηται τῶν ἀδικημάτων, καὶ βιάσασθαι ὅσα δίκαι δίκαιαι. διά τε ἀνδρείαν καὶ ῥώμην, καὶ διὰ παρασκευὴν φίλων καὶ οὐσίας. ἔστ' ν δὴ τοιοῦτον θέντες, ἐν δίκαιον παρ' αὐτὸν ἐν ἴσῳμεν τῷ λόγῳ. ἁπλοῦν ἁπλοῦ καὶ γνώμονα, κατ' ἀρχήν. οὐ δοκεῖν, ἀλλ' εἶναι ἀγαθὸν ἐθέλοντα. ἀφαιρετέον δὴ τὸ δοκεῖν. εἰ γὰρ δόξει δίκαιος εἶναι, ἔσονται αὐτῷ τιμαὶ καὶ δωρεαὶ, δόξῃ οὖν τοιούτῳ εἶναι. ἄδηλον εἶναι, ἔτε τοῦ δικαίου, ἔτε τῶν δωρεῶν τε καὶ τιμῶν οὕνεκα, τοιοῦδε ἔσεσθαι γιγνόμενον. τέλος δὴ πάντων τελεῖ δικαιοσύνης, καὶ ποιητέος οὐκ τίσιν διακείμενος ἢ πρότερον. μᾶλλον γὰρ ἀδικεῖν, δόξαν ἐχέτω πὼ μεγίστην ἀδικίας, ἵν' ἢ βιβασανισμένος εἰς δικαιοσύνην, τῷ μὴ τύχεσθαι ὑπὸ κακοδοξίας, καὶ τῶν ὑπ' αὐτῆς γιγνομένων. ἀλλ'

ἥπου ἀμαθέστατος μέχρι θανάτου δοκῶν μὲν εἶναι ἄδικος ὀλίγα βίον. ὧν δὲ δίκαιος. ἢν ἀμφότερα εἰς τὸ ἔμπροσθεν ἐλκύσωσιν, ὁ μὲν δικαιοσύνης, ὁ δὲ ἀδικίας, κρίνουσιν ὁ πότερος αὐτῶν δύναμενος τυγχάνει. βαβαὶ ἦν δ' ἐγὼ ὦ φίλε γλαύκωνος ἐρρωμένως ἐπιστάτου ὥσπερ ἀθλητὴν εἰς τὸν κρίσιν ἐκκαθαίρεις τὸν ἀνδρῶν. ὡς μάλιστ' ἔφη μοὶ δοκεῖν δεῖν ταῦτα οὕτως ἔχειν, οὐδὲν ἔτι ὡς ἐγῶμαι χαλεπὸν ἐπιλεῖπειν τῷ λόγῳ, εἰς ἐπιστάτου βίος ἐπιμένει. λειπτέον οὖν, καὶ δὴ καὶ ἀγροικωτάτως λέγεται. μὴ γὰρ οὖν λέγειν ὦ σώκρατες. ἀλλὰ τοὺς ἐπαινοῦντας πρὸ δικαιοσύνης ἀδικίαν. ὁρῶ οὖν ἤδη. ὅτι οὕτω δικαίμονος ὁ δίκαιος, μαστιγώσεται. στρεβλώσεται. δεθήσεται. ἐκκαυθήσεται τὼ ὀφθαλμώ. τελευτῶν πάντα κακὰ παθὼν, ἀνασχινδυλευθήσεται. καὶ γνώσεται ὅτι οὐκ εἶναι δίκαιον, ἀλλὰ δοκεῖν δεῖ εἶναι. ἢ δὲ τοῦ αἰσχίλου, πολὺ μᾶλλον ἀρα ὀρθότερον λέγειν κατὰ τὸν ἀδικον. τῷ ὄντι γὰρ φύσει ἐναντίον, ἅτε ἐπὶ τὰ δίκαια πράγματα ἀλυθέα σ' ἐχόμενον, καὶ οὐ πρὸς δόξαν ζῶντα, οὐ δοκεῖν ἄδικον. ἀλλ' ἔστιν ἐθέλειν. βαθεῖαν ἄλοχον δόλῳ φρονοῦς καρπούμενον. ὧς τὰ κλινὰ βλαστάνει ἔκ λύματα. πρῶτον μὲν ἀρχειν οὗ τῆς πόλεως δοκοῦντι δικαίῳ εἶ. ἔπειτα γαμεῖν ἐξόθεν αὖ βούλεται. ἐκδίδναι εἰς οὓς ἂν βούλεται ξυμβάλλειν. κοινωνεῖν οἷς ἂν ἐθέλοι. καὶ πρὸς ταῦτα πάντα, ὠφελεῖσθαι κερδαίνοντα τῷ μὲν δυναμένῳ ἀδικεῖν. εἰς ἀπόνως τοίνυν ἰόντα, καὶ ἐλάφῳ καὶ δημοσίᾳ περιγίγνεσθαι καὶ πλουτεῖν κτεῖνα τῶν ἐχθρῶν. πλουτοῦντα δὲ, πλουτεῖν. καὶ θύειν τε φίλους θεῶν ποιεῖν. καὶ τοὺς ἐχθροὺς βλάπτειν. καὶ θεοῖς θυσίας καὶ ἀναθήματα ἱκανῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς, θύειν τε καὶ ἀναπιθέναι. καὶ θεραπεύειν, τοὺς δικαίους πολὺ ἄμεινον θεοὺς. καὶ τῶν ἀνθρώπων, οὓς ἂν βούλεται. ὥστε καὶ θεοφιλέστερον αὐτὸν εἶναι μᾶλλον προσήκειν ἢ τῶν ἐναντίων, ἢ τὸν δίκαιον. οὕτω φασὶν ὦ σώκρατες, παρὰ θεῶν καὶ παρ' ἀνθρώπων, τῷ ἀδίκῳ παρεσκευάσθαι τὸν βίον ἄμεινον, ἢ τῷ δικαίῳ. ταῦτ' ἐπόντος τοῦ γλαύκωνος, ἐνῶ μὲν ᾠόμην ἔχον τι λέγειν πρὸς ταῦτα, ὁ δὲ ἀδελφὸς αὖ τοῦ ἀδείμαντος, ἔτι που οἴει ἔφη ὦ σώκρατες, ἱκανῶς ἐρῆσθαι περὶ τοῦ λόγου; ἀλλὰ τί μάλιστα ἔδει ῥηθῆναι. αὐτὸ δ' ὅς οὐκ εἴρηται, ὃ μάλιστα ἔδει ῥηθῆναι. οὐκοῦν καὶ δὴ λέγω ἔφη ἐγὼ, ἀδελφὸς αὐτοῦ παρεῖ. ἔφη καὶ σὺ ἔτι γε ὄλα ἐλλείπει, ἐμοὶ σοι ἱκανὰ καὶ τὰ ὑπὸ τούτου ῥηθέντα κατὰ πάλαισε, καὶ ἀλλοίατον ποιῆσαι βουλεῖν δικαιοσύνην. καὶ ἐς, οὐδὲν ἔφη λέγεις. ἀλλ' ἔτι καὶ τάδε ἄκουε. δεῖ γὰρ δι' ἐλεθεῖν ὑμᾶς, καὶ τοὺς ἐναντίους λόγους ὧν ὅδε εἶπεν. αἰ δικαιοσύνην μὲν ἐπαινοῦσιν, ἀδικίαν δὲ ψέγουσιν. ἵν' ἡ σαφέστερον ἔμοιγε δοκεῖ βούλεσθαι γλαύκων. λέγουσι δέ που καὶ πατρικὰ λοιδοροῦντα πατέρα τὸν υἱόν, καὶ πάντες οἱ πῶν κηδόμενοι, ὡς χρὴ δίκαιον εἶναι. ἐπὶ αὐτῇ δικαιοσύνην ἐπαινοῦντες, ἀλλὰ τὰς ἀπ' αὐτῆς εὐδοκιμήσεις. ἵνα δοκοῦντι δικαίῳ εἶναι, γίγνεται ἀπὸ τῆς δόξης, ἀφίκεί τε καὶ γάμοι. καὶ ὅσα πρὸ γλαύκων δὴ λέγει αὖτι, ἀπὸ τῆς εὐδοκιμεῖν ὄντα δικαίῳ. ἐπὶ πλέον δὲ οὗτοι, τὰ πῶν δόξης λέγουσι. τὰς γὰρ παρὰ θεῶν εὐδοκιμήσεις ἐμβάλλοντες, ἄφθονα ἔχουσι λέγειν ἀγαθὰ τοῖς θεοῖς, ἃ φασὶ θεοὺς διδόναι. ὅς πρὸ ὁ γενναῖος ἡσίοδός τε καὶ ὅμηρος, φασὶν ὁ μὲν, τὰς δρῦς τοῖς δικαίοις βαθεῖς θεοὺς ποιεῖν.

ἄκρας μέν τε, φηγὸν βαλαύσας· μέσας δὲ, μελίας τε.
εἰροπόκους δ' ὄϊδας, μαλλοῖς κατὰ εἰβεβάσι.

καὶ ἄλλα δὴ πολλὰ ἀγαθὰ τοῦτον ἐχόμενα. παρατιθέασι δὲ καὶ ὁ ἕτερος.

ἦ τέ τιν γὰρ φασὶν ἢ βασιλῆος ἀμύμονος, ὅς τε θεοῦδὴς
εὐδικέως αἰ ἴσχησι. φέρησι δὲ γαῖα μέλαινα.
πυροὺς καὶ κριθάς. βρίθουσι δὲ δένδρεα καρπῷ.
τίκτοι δ' ἔμπεδα μῆλα, θάλασσα δὲ παρέχη ἰχθῦς.

μουσαῖος δὲ τούτων παιδικώτερα παρὰ θεῶν διδόασι τοῖς δικαίοις. εἰς ᾅδου γὰρ ἀγαγόντες τῷ λόγῳ καὶ κατακλίναντες, καὶ συμπόσιον τῶν ὁσίων κατασκευάσαντες, ἐστεφανωμένους ποιοῦσι. τὸν ἅπαντα χρόνον ἤδη διάγειν μεθύοντας

μενύοντας· ἐμασέμοιν κρίλλιστον ἀριστῆς μισθὸν μένην αἰώνιον· οἷ δ' ἔτι, τούτων μακροτέρους ἀποπέμπουσι μισθοὺς παρὰ θεῶν· παῖδας γοῦν παίδων φασὶ καὶ γένος κατόπισθεν λέπεσθαι, τὴν ὁσίου καὶ δίκαιον· ταῦτα δὲ καὶ ἄλλα διασύρουσι ἐμμελέτζουσι δίκαιοσύνην· τοὺς δὲ ἀσεβεῖς αὖ καὶ ἀδίκους, εἰς πλέον τινὰ κατορύττουσιν οὐ ᾅδου· καὶ κόνιν ὕδωρ ἀναμάζουσι φθέρειν· ἔτι τὰ ζῶντας, εἰς κακὸν δέξασ' ἄγοντες, ἄπρ γλαυκῶν ποδὶ τῶν δικαίων, δοξαζομένων δὲ ἀδίκων, δίκη θ' τι μωρόμενα, ταῦτα ποδὶ τῶν ἀδίκων λέγουσιν· ἄλλα δ' οὐκ ἔχουσιν· ὁ μὲν θεῶν ἔπαινος καὶ ὁ λόγος, οὔθ' ὑπερτόρων· πρὸς δὲ πύτους, σκέψαι ὦ σώκρατες ἄλλο αὖ εἶδος λόγων· ποδὶ δικαιοσύνης τε καὶ ἀδικίας· ἰδίᾳ τε λεγόμενον, καὶ ἐπὶ ποιητῶν· πάντες γοῦν ἑξ ἑνὸς στόματος ὑμνοῦσιν, ὡς καλὸν μὲν ἡ σωφροσύνη τε καὶ δικαιοσύνη, χαλεπὸν μέντοι καὶ ἐπίπονον· εὐκολασίαν δὲ καὶ ἀδικίαν ἡδὺ μὲν καὶ εὔπετες, κτήσασθαι. δόξῃ δὲ μόνον καὶ νόμῳ αἰσχρὸν· λυσιτελίστερα δὲ τῶν δικαίων, τὰ ἄδικα, ὡς ἐπὶ τὸ πλῆθος λέγουσι· καὶ πονηροὺς πλουσίους καὶ ἄλλως δυνάμεις ἔχοντας, εὐδαιμονίζειν· καὶ τιμᾶν ἀρχὰς ἐθέλουσι, δημοσίᾳ τε καὶ ἰδίᾳ· τοὺς δὲ, ἀτιμάζειν τε καὶ ὑποφέρειν, οἵ αὖ πᾶ ἀσθενεῖς τε καὶ πένητες ὦσιν· ὁμολογοῦντας αὐτοὺς, ἀμείνους εἶναι τῶν ἑτέρων. ἁπάντων δὲ πάντων, οἱ ποδὶ θεῶν τε λόγοι καὶ ἀρετῆς, θαυμασιώτατοι λέγονται· ὡς ἄρα καὶ θεοὶ, πολλοῖς μὲν ἀγαθοῖς, δυστυχίαν τε καὶ βίον κακὸν ἔνειμαν. τοῖς δ' ἐναντίοις ἀναντίαν μοῖραν· ἀγύρται δὲ καὶ μάντεις ἐπὶ πλουσίων θύρας ἰόντες, πείθουσιν ὡς ἔστι παρὰ σφίσι λιτὰς μυρίας ἐκ θεῶν πορευομένας, θυσίαις τε καὶ ἐπῳδαῖς, εἴ τί τι ἀδίκημά του γέγονεν αὐτῷ ἢ προγόνων, ἀκέσασθαι μεθ' ἡδονῆς τε καὶ ἑορτῶν, καὶ ἐὰν τιν' ἐχθρὸν τιμῶναι ἐθέλῃ, μικρὰ σμικρῶν δαπανῶν, ὁμοίως δίκαιον ἀδίκῳ βλάπτειν, ἐπαοιδαῖς πεισι καὶ καταδέσμοις, τοὺς θεοὺς ὥς φασι πείθοντες, σφίσιν ὑπηρετεῖν· τούτοις δὲ πᾶσι τοῖς λόγοις, μαρτύρας ποιητὰς ἐπάγονται. οἱ μὲν, κακίαν πρός, εὐπετείαν διδόντες·

ὡς πλὴν μὲν κακότητα, καὶ ἱλαδὸν ἔστιν ἑλέσθαι
ῥηϊδίως· λείη μὲν ὁδὸς, μάλα δ' ἐγγύθι ναίει·
τῆς δ' ἀρετῆς, ἱδρῶτα, θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν.

καί τινα ἡδὺν μακρός τε καὶ ἀσπετον, οἱ δὲ, τῆς τ' ἀρετῆς ὑπ' ἀθρώπων πειρωτῆς, ἐν ὄμηρον μαρτύρονται, ὅτι καὶ ἐκεῖνος εἶπε· σχεδὸν δέ γε καὶ θεοὶ αὐτοί.

καὶ τοὺς μὲν θυσίαισι καὶ εὐχωλαῖς ἀγανῆσι,
λοιβῇ τε κνίσῃ τε παρακρούω πῶς' ἄθρωποι
λισσόμενοι, ὅτε κέν τις ὑπερβήῃ καὶ ἁμάρτῃ·

Βίβλων δ' ὁμαδὸν παρέχονται μουσαίου καὶ ὀρφέως, σελήνης τε καὶ μουσῶν ἐγγόνων, ὡς φασι· καθ' ἃς θυηπολοῦσι πείθοντες οὐ μόνον ἰδιώτας ἀλλὰ καὶ πόλεις. ὡς ἄρα λύσεις τε καὶ καθαρμοὶ ἀδικημάτων, δι' θυσιῶν, καὶ παιδιὰς ἡδονῶν, εἰσὶ μὲν ἔτι ζῶσιν· εἰσὶ δὲ καὶ τελευτήσασιν· ἃς δὴ, τελετὰς καλοῦσιν· αἳ τῶν ἐκεῖ κακῶν ἀπολύουσιν ἡμᾶς· μὴ θύσαντας δὲ, δεινὰ πᾶδι μένει. ταῦτα πάντα ἔφη ὦ φίλε σώκρατες, τοιαῦτα, καὶ ποσοῦτα λεγόμενα ἀρετῆς πρὸ καὶ κακίας, ὡς ἄθρωποι καὶ θεοὶ, ποδὶ αὐτὰ ἔχουσι τιμῆς, τί οἰόμεθα ἀκούσας νέων ψυχὰς ποιεῖν, ὅσοι δυφυεῖς μὴ ἐκ τοῦ ἐμοῦ πάντα τὰ λεγόμενα, ὥς πρὸ ἐπὶ πόμοιοι συλλογίσασθαι ἐξ αὐτῶν, ποῖός τις αὖ ὢν καὶ πῇ πορευτέος, ἐν βίον ὡς ἄριστα διάθει· λέγοι γοῦ ἂν ἐκ τῶν εἰκότων πρὸς αὐτὸν καὶ τὰ τοιάδε· ἐκεῖνο· φ, πότερον λίκας τεῖχος ὅλιον, ἢ σκολιᾶς ἀπολιπὼν ἀναβάς, καὶ ἐμαυτὸν οὕτω περιφράξασ', διαβιῶ· τὰ μὲν γοῦ λεγόμενα, δικαίως μὲν ὅτι μοι, ἐαυ καὶ μὴ δοκῶ, ὄφελός φασιν οὐδὲν εἶναι· πόνους δὲ καὶ ζημίας φανερὰς· ἀλίκῳ δὲ, δόξαν δικαιοσύνης παρασκευασμούμ, θεατὸς βίος λέγει· οὐκοῦν ἐπειδὴ μοι δοκεῖν ὡς δικαίου εἶναι σοφοῦ, μὴ τὰν ἀλήθειαν βιᾶται· μὴ κέρδος δαιμονίας, δοκεῖν δὲ ἄνευ τοῦ ὄντος· πρόθυρα μὲν μὴ οἴκημα κύκλῳ, πεμαυτὸν, σκιαγραφίαν ἀρετῆ περιγράπτον· πρὸς δὲ τῆ σοφωτάτου ἀρχιλόχου ἀλώπηκος, ἑλκτέον ἴχνος

κερδαλέαν καὶ ποικίλλω. ἀλλὰ γοὺν φύσει τὶς, οὐ ῥᾴδιον ἀεὶ λανθάνειν ἃ κἂν ὄντα, οὐδὲ γοὺν ἄλλο τὶ μᾶλλον ἢ πεῖρα φύσομεν, ὧν μεγάλων· ἀλλ' ὅμως εἰ μέλλομεν δύσεσθαι μόνοι σειν, ταύτην ἰτέον, ὡς τὰ ἴσχυρὰ τῶν λόγων φῶμεν· εἰδὼς δ' ὁ λανθάνειν, ξυνομοσάμενος τὸ μὴ ἐπιορᾶσαι σιώπομεν· εἰσί τε πείθοῦς διδάσκαλοι· σοφίαν δημιουργοῦσι κλώ τε καὶ δίκην κλῶ διδόντες. ἴσ ὧν τὰ μὲν πείσομεν· τὰ δὲ βιασόμεθα, ὡς πλείονα κτώμενοι λίκλω μὴ δίδόναι. ἀλλὰ δὴ θεοὺς, οὔτε λανθάνειν, οὔτε βιάσασθαι δυνατόν· οὐκοῦν εἰ μὲν μή ἐσιν ἢ μηδὲν αὐτοῖς τῶν ἀνθρωπίνων μέλει, καὶ ἡμᾶν οὐ μελητέον τῷ λανθάνειν· εἰ δὲ ἐσί τε καὶ ἐπιμελοῦνται, οὐκ ἄλλοθέν τοι αὐτοὺς ἴσμεν ἢ ἀκηκόαμεν, ἢ ἔκ τε τῶν λόγων, καὶ τῶν γενεαλογησάντων ποιητῶν· οἱ δὲ αὐτοὶ οὗτοι λέγουσιν, ὡς εἰσὶν εἴσι θυσίαις τε καὶ εὐχωλαῖς ἀγανῆσι καὶ ἀκηκόμασι παρέχεσθαι ἀνθρώπους. ὅς, ἢ ἀμφότερα, ἢ οὐδέτερα πειστέον· εἰ δ' οἷόν πειστέον, ἀδικητέον, καὶ θυτέον ἐκ τῶν ἀδικημάτων. Δίκαιοι μὲν γοὺν ὄντες, ἀζήμιοι ὑπὸ θεῶν ἐσόμεθα· τὰ δ' ἐξ ἀδικίας κέρδη ἀπωσόμεθα. ἄδικοι δὲ, κερδανοῦμέν τε, καὶ λισσόμενοι, ὑποβαίνοντες καὶ ἀμείνονες, πείθοντες αὐτοὺς, ἀζήμιοι ἀπαλλάξομεν. ἀλλὰ γοὺν εὐάδου λίκλω δώσομεν, ὧν αὖ εὐσεβὴς ἀδικήσομεν. ἢ αὐτοὶ ἢ παῖδες παίδων; ἀλλ' ὦ φίλε φύσει λογιζόμενος· αἱ πλεῖσται αὖ μέγα δυνάσται καὶ οἱ λύσιοι θεοί, ὡς αἱ μέγισται πόλεις λέγουσι. καὶ οἱ θεῶν παῖδες ποιηταὶ καὶ προφῆται τῶν θεῶν γινόμενοι· οἱ ταῦθ' οὕτως ἔχειν μηνύουσιν· καὶ τὰ τίνα εἶναι ἔτι λόγον, δικαιοσύνῃ αὖ πρὸ μεγίστης ἀδικίας ἀρρίμῃ αὖ. ἰὼ ἰὼ μετ' εὐχωμοσύνης κυδαλίμου κτησώμεθα, καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρὰ ἀνθρώποις πράξομεν καὶ τὰ νοῦν, ζῶντές τε καὶ τελευτήσαντες, ὡς ὁ τῶν πολλῶν τε καὶ ἀκρων λιγόμενος λόγος· ἐκ δὴ πάντων τῶν ἐρημένων, τὶς μαχεῖ ὦ σώκρατες, δικαιοσύνῃ τιμᾶν ἐλέσθαι, ᾧ τίς δώσει ὑπάρχειν τύχης. ἢ χρημάτων, ἢ σώματος, ἢ γένους, ἀλλὰ μὴ γελᾶ ἐπαινουμένης ἀκούοντα. ὡς δή τοι εἴ τις ἔχοι· ψευδῆ μὲν ἀποφῆναι ἀδύνατον ἐγώ. ἱκανῶς δ' ἔγωγε οἶδ' ὅτι ἀρίστου δικαιοσύνη, πολλοῦ που συγγνώμην ἔχει καὶ οὐκ ὀργίζεται τοῖς ἀλήθεσι· ἀλλ' οἶδα ὅτι πολὺ ἂν τις θεὰ φύσει δυναμέναν ἀδικεῖν· ἢ ἐπιτήμην λαβὼν ἀπέχεται αὐτοῦ, τῶν γε ἄλλων οὐδενὸς ἑκὼν δίκαιος ἀλλ' ὑποδὺς αἰσχρίαν, ἢ γῆρας, ἢ τινος ἄλλης ἀδυναμίας, ψέγει τὸ ἀδικεῖν, ἀδυνάτων αὐτὸ ὁρᾶν· ὡς δὲ λέγω, ὁ γοὺν πρῶτος τῶν τοιούτων εἰς δικαιοσύνην ἐλθὼν, πρῶτος ἀδικεῖ, καθόσον αὐδύεις τ' ὢν· καὶ τούτων ἁπάντων, οὐδὲν ἄλλο αἴτιον ἢ ἐκεῖνο, ὅθεν πᾶς ὁ λόγος οὗτος ὥρμησε καὶ ἐμοὶ πρὸς σὲ ὦ σώκρατες εἰπεῖν. ὅτι δὲ θαυμάσεσθε πάντων ὑμῶν ὅσοι ἐπαινήσεται φατὸ δικαιοσύνης εἶναι, ἀρξαμένοις ἐξ ἀρχῆς ῥᾴων ἀρξάμενος, ὅσον λόγοι λελειμμένοι μέχρι τῶν νῦν ἀνθρώπων, οὐδεὶς πώποτε ἔψεξεν ἀδικίαν· οὐδ' ἐπήνεσε δικαιοσύνην ἄλλως, ἢ δόξας τε καὶ τιμὰς καὶ ὠφελίας τὰς ἀπ' αὐτῶν γιγνομένας· αὐτὸ δ' ἐκάτερον τῇ αὐτῇ δυνάμει οὐ τῇ τοῦ ἔχοντος ψυχῇ οὐδὲν, καὶ λανθάνον θεούς τε καὶ ἀνθρώπους, οὐδεὶς πώποτε. οὔτ' ἐν ποιήσει, οὔτ' ἐν ἰδίοις λόγοις ἐπέξεισιν ἱκανῶς τῷ λόγῳ, ὡς τὸ μὲν, μέγιστον κακῶν ὅσα ἔχει ψυχὴ ἐν αὐτῇ· δικαιοσύνη δὲ, μέγιστον ἀγαθόν. εἰ γὰρ οὕτως ἐλέγετο ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ πάντων ὑμῶν· καὶ ἐκ παίδων ὑμᾶς ἔπειθε τε, οὐκ ἂν ἀλλήλους ἐφυλάττομεν μὴ ἀδικεῖν, ἀλλ' αὐτὸς αὐτοῦ ἕκαστος ἄριστος φύλαξ, δεδιὼς μὴ ἀδικῶν, τῷ μεγίστῳ κακῷ ξυνοικοίη. ταῦτα ὦ σώκρατες. ἴσως δὲ καὶ ἔτι τούτων πλέω, θρασύμαχός τε, καὶ ἄλλος που τὶς, ὑποβὰς δικαιοσύνης τε καὶ ἀδικίας λέγοιεν ἄν, μεταστρέφοντες αὖθις ἐπὶ τὸν λιγόμενον φορτικῶς ὥσχε μοι δοκεῖ· ἀλλ' ἐτὸ, οὐδὲν γοὺν σι δέομαι ἀποκρύπτεσθαι, σοῦ ἐπιθυμῶν ἀκοῦσαι τἀναντία ὡς λιγόμενα μάλιστα καὶ παιτέσαι, λέγω· μὰ θεῶν ὑμῖν μόνον οὐ δείξειν τῷ λόγῳ, ὅτι δικαιοσύνη ἀδικίας κρεῖττον. ἀλλὰ τί ποιοῦσα ἑκάτερα ἐν ἔχοντα, αὐτὴ δι' αὐτὸ, ἡμὲν κακόν· ἢ δὲ, ἀγαθὸν ἔστι· τὰς δὲ δόξας ἀφαίρει ὡς τὸν γλαύκωνα δίκας λύσαντα. εἰ γοὺν μὴ ἀφαιρήσεις ἑκάτερα θήσεις τὰς ἀληθεῖς, τὰς δὲ ψευδῆς προσθήσεις, οὐ τὸ δίκαιον φύσομεν ἐπαινεῖν σε· ἀλλὰ τὸ δοκεῖν. οὐδὲ τὸ ἄδικον ἢ φίλον, ἀλλὰ τὸ δοκεῖν· μὴ πρᾶκτα λέγειν, ἄδικον ὄντα λανθάνειν· καὶ

καὶ ὁμολογεῖν θρασυμάχῳ. ὅτι μὲν δίκαιον, ἀλλὰ τέλειον ἀγαθόν, ξυμφέρον τῷ κρείττονος· τὸ δὲ ἄδικον, αὖ τῷ μὲν ξυμφέρον καὶ λυσιτελοῦν· τῷ δὲ ἥττονι, ἀξύμφορον· ἐπειδὴ οὖν ὡμολόγησας τῶν μεγίστων ἀγαθῶν εἶναι δικαιοσύνην· ἃ τῶν τε ἀπο βαινόντων ἀπ' αὐτῶν εἵνεκα ἄξια κτᾶσθαι, πολὺ μᾶλλον αὐτὰ αὐτῶν, οἷον ὁρᾶν· ἀκούειν· φρονεῖν· καὶ ὑγιαίνειν δή, καὶ ὅσα ἄλλα ἀγαθὰ γόνιμα τῇ αὐτῶν φύσει ἀλλ' οὐ δόξῃ ὄντι, τοῦτ' οὖν αὐτὸ ἐπαίνεσον δικαιοσύνης· ὃ αὐτὴ δι' αὑτὴν αὐτὸ ἔχοντα ὠνήσει, καὶ ἀδικίας ὁ κλάπτει. μεμαθυὼς δὲ καὶ δόξαν, πάρεσθ' ἄλλους ἐπαινεῖν· ὡς ἐπὶ τῇ μὲν ἄλλων αἰσχρὰ μὲν αὖ οὕτως ἐπαινούντων δικαιοσύνην, καὶ ψεγόντων ἀδικίαν, δόξας τὸ τοιόνδε αὐτῶν καὶ μαθυὸς, ἐγκωμιαζόντων καὶ λοιδοροῦντων· σοῦ δὲ οὐκ ἄν, εἰ μὴ σὺ κελεύοις· διότι πάντα τὸν βίον, οὐδεὶς ἄλλο σκοπῶν δικελήλυθας, ἢ ὅπῃ· μὴ οὖν μοῦ ἀπολέξῃ μόνον τῷ λόγῳ, ὅτι δικαιοσύνη ἀδικίας κρεῖττον· ἀλλὰ τί ποιοῦσα ἑκατέρα ἐν ἔχονται· αὐτὴ δι' αὑτὴν, ἐάν τε λανθάνῃ ἐάν τε μὴ θεούς τε καὶ ἀνθρώπους, ἃ μὲν ἀγαθόν· ἃ δὲ, κακόν ὄντι. καὶ ἐπὼ ἀκούσας, ἀεὶ μὲν δὴ πρὸ φύσιν τῆς τε γλαύκωνος καὶ τῆς ἀδειμάντου ἠγάμην· ἀτὰρ οὖν καὶ τότε, πάνυ ἤσθην, καὶ εἶπον· οὐ κακῶς εἰς ὑμᾶς ὦ παῖδες ἐκεῖνον τὸν ἀνδρὸς, πρὸ ἀρχὴν τῶν ἐλεγείων ἐποίησεν ὁ γλαύκωνος
» θρασής· ἐπῄδη μάσαντας τοῖδε πρὸ μεγαρεῖ μάχην· εἰ πὼν, παῖδες ἀρίστανος κλεινοῦ
» θεῖον γένος ἀνδρός· ὦ ἄνερ μοι ὦ φίλοι δὴ δοκεῖ ἔχειν· πάνυ γοὖν θεῖον πεφύθατε, εἰμὶ πί πειθε, ἀδικίαν δικαιοσύνης ἄμεινον εἶναι, οὕτω δυνάμενοι εἰπεῖν ἐπαΐδ' αὐτῷ· δοκεῖ τε δή μοι ὡς ἀληθῶς οὐ πεπεῖσθαι· τεκμαίρομαι δὲ, ἐκ τῶν ἄλλου τοῦ ὑμετέρου τρόπου· ἐπεὶ κατά γε αὐτοὺς τοὺς λόγους, ἠπίστουν αὖ ὑμῖν· ὅσῳ δὲ μᾶλλον πιστεύω, τοσούτῳ μᾶλλον ἀπορῶ ὅ τι χρήσωμαι· οὔτε γὰρ ὅπως βοηθῶ ἔχω· δοκῶ γοὖν μοι ἀλλοίως τοῦτο ἔχειν· σημεῖον δέ μοι, ὅτι ἃ πρὸς θρασύμαχον λέγων, ὡμίλουν ἀποφαίνειν ὡς ἄμεινον δικαιοσύνη ἀδικίας· οὐκ ἀπιδέξασθέ μου, οὔτ' αὖ ὅπως μὴ βοηθήσω ἔχω· δέδοικα γὰρ μὴ οὐδ' ὅσιον ᾖ παρεγνώμονα δικαιοσύνῃ καὶ κηλουμένῃ ἀπαγορεύειν, καὶ μὴ συνδεῖν ἔτι ἐμπίνοντα, καὶ ὑπὲρ ἄμεινον φθέγγεσθαι· κράτιστον οὖν, οὕτως ὅπως δύναμαι ἐπικουρεῖν αὐτῇ· ὅτε οὖν γλαύκων καὶ οἱ ἄλλοι, ἐδέοντο παντὶ τρόπῳ βοηθῆσαι καὶ μὴ ἀνεῖναι τὸν λόγον· ἀλλὰ διορθώσασθαι, τί τ' ἔστιν ἑκάτερον, καὶ τοῖδε τῆς ὠφελείας αὐτοῖν, τἀληθὲς ποτέρως ἔχει· ἔπον οὖν, ὅπῃ ἐμοὶ ἔδοξεν· ὅτι δὲ ζήτημα· ᾧ ἐπιχειροῦμεν, οὐ φαῦλον, ἀλλ' ὀξὺ βλέποντος ὡς ἐμοὶ φαίνεται.

Ἐπειδὴ οὖν ἡμεῖς οἱ δεινοὶ, δοκεῖ μοι ὧδ' ἐπὼ, ποιήσασθαι ζήτησιν αὐτῶν, οἵαν τὸν ἂν εἰ προσέτα ξέ τις γράμματα σμικρὰ πόρρωθεν ἀναγνῶναι, μὴ πάνυ ὀξὺ βλέπουσιν· ἔπειτά τις ἐννοήσειν ὅτι τὰ αὐτὰ γράμματα, ἔστι που καὶ ἄλλοθι μείζω τε καὶ οἰ μείζονι, ἔρ μαιον ἂν ἰδεῖν δόξαι, ἐκεῖνα πρῶτον ἀναγνόντας, οὕτως ἐπισκοπεῖν τὰ ἐλάττω, εἰ τὰ αὐτὰ ὄντα τυγχάνει. Γαῦν μὲν οὖν ἴφη ὁ ἀδείμαντος· ἀλλὰ τί τοιοῦτον ὦ σώκρατες ἐν τῇ δικαιοσύνῃ ἡ δίκαιον ζητήσει καθορᾷς· ἐπὼ σοι ἴφην ἐρῶ· δικαιοσύνη φαμὲν, ἔστι μὲν ἀνδρὸς ἑνός· ἔστι δέ που καὶ ἑλης πόλεως. Γαῦνα ἔδ' ὅς· Οὐκοῦν, μεῖζον πόλις οὖσα ἀνδρός; Μεῖζον ἴφη· ἴσως τοίνυν πλείονα ἂν δικαιοσύνην ἐν ᾗ μείζονι εἶναι, καὶ ῥᾷον κατα μαθεῖν· εἰ ἕν βούλεσθε, πρῶτον ἐν ταῖς πόλεσι ζητήσωμεν, ἔπειτα τὴν ἴδιαν, ἐπισκοποῦντες τὸ τοιοῦτον εἶδος ἐν μικρῷ μείζονος ὁμοιότητα, ἐν τῇ τῆς ἑλάττονος ἰδέᾳ ἐπισκοπούμενοι. ἀλλά μοι δοκεῖς ἴφη καλῶς λέγειν. ἆρ' ἂν οὖν ἐπὼ, εἰ γιγνομένην πόλιν θεασαίμεθα λόγῳ, καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτῆς ἴδοιμεν ἂν γιγνομένην καὶ τὴν ἀδικίαν· τάχ' ἂν ἔδ' ὅς· οὐκοῦν γιγνομένου αὐτοῦ ἐλπὶς, οὗ πρόσθεν ἐλεῖν ὃ ζητοῦμεν· Γαῦνα· Δοκεῖ οὖν χρῆναι ἐπιχειρῆσαι πρᾶγμα ἐνόν· δῆλα μὲν δή, οὐκ ὀλίγον ὄργον αὐτὸ εἶναι· Σκοπεῖτε οὖν· Ἔσκεπται ἴφη ὁ ἀδείμαντος, ἀλλὰ μὴ ἄλλως ποιεῖ· Γίγνοι τοίνυν οὖν δ' ἐπὼ πόλις ὡς ἐγῷμαι, ἐπειδὴ τυγχάνομεν οὐκ ἐν αὐτάρκης, ἀλλὰ πολλῶν ἐνδεής· ἢ τίν' ἄλλην ἀρχὴν ἄλλην, πόλιν οἰκίζειν· ἐδέμίαν ἔδ' ὅς· οὕτω δὴ ἀρκ παρεκλαμβάνων ἄλλος ἄλλου ἐπ' ἄλλου χρείᾳ, πολλῶν δεόμενοι, πολλοὺς εἰς μίαν οἴκησιν ἀγείραντες κοινωνούς τε καὶ βοηθοὺς, τού

τῇ τῇ ξυνοικίᾳ ἐθέμεθα πόλιν ὄνομα· ἢ γάρ; Γαύ μὲν οὖν. Μεταδίδωσι δὴ ἄλλος ἄλλῳ, εἴτε μεταδίδωσιν, ἢ μεταλαμβάνει, διάφορος αὐτῷ ἄμεινον εἶναι; Γάνυγε. Ἴθι δὴ ὧδε ἀπὸ βραχέος λόγου ἀρξώμεθα ποιεῖν πόλιν. ποιεῖσει δὲ αὐτὴν ὡς ἔοικεν ἡμῶν ἕκαστος χρεία. Γῶς δ' οὔ. Ἀλλὰ μὴν πρώτη γε καὶ μεγίστη τῶν χρεῶν, ἡ τῆς τροφῆς παρασκευή, τοῦ εἶναί τε καὶ ζῆν ἕνεκα. Γαστάπασί γε. Δευτέρα δὴ, οἰκήσεως. τρίτη, ἱματίων καὶ τῶν τοιούτων. Εἰ ταῦτα. Φέρε δὴ ἴδω δὴ πῶς ἡ πόλις ἀρκέσει ἐκ τοσούτων παρασκευήν. Ἄλλοθι, γεωργὸς μὲν εἷς. ὁ δὲ, οἰκοδόμος. Ἄλλος δέ τις ὑφαντής. ἢ καὶ σκυτοτόμον αὐτῇ σι προσθήσομεν. ἢ τὶν' ἄλλον τῶν τοιούτων θεραπόντων; Γαύνγε. Εἶεν δ' αὖ ἤδη ἀνακαλυπτέα πόλις, ἐκτελέσαντι ἢ πάντα αὖθις; Φαίνεται. Τὶ δὴ οὖν. Ἔκαστον τούτων δεῖ τὸ αὐτοῦ ἔργον ἄπασι κοινὸν καταπονέσαι. οἷον τὸν γεωργὸν οἷόν τε ἕνα τέτταρσι, καὶ τροφὴν παρασκευάσαι χρόνον τε καὶ πόνον, ἀναλίσκειν, ὥστε σῖτον παρασκευῇ καὶ ἄλλοις κοινωνεῖν, ἢ ἀμελήσαντα, ἑαυτῷ μόνῳ τὸ τετάρτου μέρος ποιεῖν τούτου τοῦ σίτου οὗ τε τέτταρσι μέρει τοῦ χρόνου. τὰ δὲ τέτταρα, τὸν μὲν, ὥστε τῇ τῆς οἰκίας παρασκευῇ διατείνειν, τὸν δὲ, ἱματίου. τὸν δὲ, ὑποδημάτων. καὶ μὴ ἄλλοις κοινωνοῦντα πράγματα ἔχειν, ἀλλ' αὐτὸν σφ' αὐτὸν τὰ αὐτοῦ πράττειν. Καὶ ὁ ἀλείμαντος ἴσως. ἀλλ' ἴσως ὦ σώκρατες, οὐ πορρώθεν ἢ κόνως. οὐδὲ γὰρ δὴ μακρὰν ἄτοπον· οὐνοῦν γὰρ ἡ αὐτὸς ἐπόντος σου, ὅτι πρῶτον μὲν φύεται ἕκαστος οὐ πάνυ ὅμοιος ἑκάστῳ, ἀλλὰ διαφέρων πολὺ φύσει· ἄλλος ἐπ' ἄλλου ἔργου πράξῃ. ἢ οὐ δοκεῖ σοι. Ἔμοιγε. τί δέ, πότερον κάλλιον πράττοι αὖ τις. εἰς ὢν πολλὰς τέχνας ἐργαζόμενος, ἢ ὅταν μίαν εἷς. Ὅταν μία εἷς ἐᾷ, μία. ἀλλὰ μὴν δῆλον καὶ τόδε· ὡς ἐάν τις τινὸς παρῇ ἔργου καιρὸν, διόλλυται. Δῆλον γάρ. οὐ γὰρ δὴ μεταδιδόναι ἐθέλει ἡ πραττόμενον, οἴεται δὲ πραττόντος σχολὴν παρεῖναι· ἀλλ' ἀσκεῖν ἐν πραττόντα, τῷ πραττομένῳ ἐπακολουθεῖν· μετὰ παρέργου μέρει. ἀνάγκη. Ἐκ δὴ τούτων, πλείω τε ἕκαστα γίγνεται, καὶ κάλλιον καὶ ῥᾷον, ὅταν εἷς εἰς ἕν· ἢ κατὰ φύσιν καὶ ἐν καιρῷ σχολὴν τῶν ἄλλων ἄγων, πράττῃ. Γαστάπασι μὲν οὖν. Γλαυκὼν δὴ ὦ ἀλείμαντε δεῖ πολιτῶν ἢ τέτταρσιν, ἐπὶ δὲ παρασκευὰς ὧν ἐλέγομεν· ὁ γὰρ γεωργὸς ὡς ἔοικεν οὐκ αὐτὸς ποιήσεται ἑαυτῷ ἄροτρον, εἰ μέλλοι κάλλιον εἶναι. οὐδὲ σμινύλην, οὐδὲ τἆλλα ὄργανα, ὅσα περὶ γεωργίαν. οὐδ' αὖ ὁ οἰκοδόμος. πολλῶν δὲ καὶ τούτῳ δεῖ· ὡσαύτως δὲ ὁ ὑφαντὴς τε καὶ ὁ σκυτοτόμος, ἢ οὔ; ἀληθῆ. Τέκτονες δὲ καὶ χαλκῆς, καὶ ἄλλοι τοιοῦτοί πολλοὶ δημιουργοὶ, κοινωνοὶ ἡμῖν τῆς πολιχνίου γιγνόμενοι, συνοικήσουσιν αὐτῇ ποιήσουσι. Γαύ μὲν οὖν. Ἀλλ' οὐκ ἄν πω πάνυ γε μία τις εἴη, εἰ αὐτοῖς βουκόλους τε καὶ ποιμένας, τούς τε ἄλλους νομέας προσθεῖμεν. ἵνα εἴτε γεωρτοὶ ἦ ἡ ἀροῦν ἔχοιεν βοῦς. εἴτε οἰκοδόμοι, πρὸς τὰς ἁμάξας μιᾷ τῶν γεωρτῶν χρῷντο ὑποζυγίοις. ὑφαντικοῖς δὲ καὶ σκυτοτόμοις, δέρμασί τε καὶ βρίοις. οὐδέ γε πάνυ ὀλίγος, σμικρὰ πόλις αὖ εἴη ἔχουσα πάντα ταῦτα. ἀλλὰ μὴν ἔτι δεῖ ἐνοικῆσαί γε αὐτῇ τὴν πόλιν, ἐς τοιοῦτον τόπον οὗ ἐπεισαγώμενα μὴ δέοι τινὰ, ἅμα δύνασθαι ἀλλάττειν. Ἀναγκαῖον γάρ. Ἱκανὸν δέοι ἂν εἶναι ἀρκεῖν τὴν ἄλλην, οἵ ἂν ἄλλης πόλεως αὐτῇ μισθοῦνται ὧν δεῖται. Δέοι. Καὶ μὴν κινδυνεύει γε ὁ δεῖσθαι, μηδὲν ἄτων ὧν ἐκεῖνοι κέκτηνται, παρ' ὧν αὖ κομίζωνται ὧν αὐ αὐτοῖς χρεία, κινδυνεύειν ἄπειρον εἶναι. ἢ γάρ; Δοκεῖ μοι. Δεῖ δὴ τὸ οἶκοι μὴ μόνον ἑαυτοῖσ ἱκανὰ, ἀλλὰ καὶ οἷα ἢ ὅσα ἐκείνοις, ὧν αὖ δέονται. δεῖ γάρ. Γλαυκὼν δὲ γεωρτῶν τε καὶ τῶν ἄλλων δημιουργῶν δεῖ ἡμῖν τῇ πόλει. Γλαυκὼν γάρ. Καὶ δὴ καὶ τῶν ἄλλων διακόνων φυτῶν τε εἰσαξόντων, καὶ ὀπτῶντων ἕνεκα. οὕτοι δ' εἰσὶν ἔμποροι. ἢ γάρ; ναί. Καὶ ἐμπόρων δὴ δεησόμεθα. Γαύνγε. καὶ ἐὰν μὲν γε κατὰ θάλατταν αἱ ἐμπορεῖαι γίγνωνται, συχνῶν καὶ ἄλλων προσδεήσεται τῶν ἐπισταμένων τὰ τῆ πλοίων θαλάττιον ὀργασίαν. Συχνῶν μέν γε. Τί δὲ δὴ οὐ αὐτῇ τῇ πόλει, πῶς ἀλλήλοις μεταδώσουσιν, ὧν αὖ ἕκαστοι ὀργάζωνται. ὧν ἕνεκα κοινωνίαν ποιησάμενοι πόλιν ᾠκίσαμεν. Δῆλον δὴ δ' ὅτι πωλοῦντες καὶ ὠνάμενοι. ἀγορὰ δὴ ἡμῖν καὶ νόμισμα ξύμβολον τῆ ἀλλαγῆς ἕνεκα γενήσεται ἐκ τούτου.

Γαύ

Πάνυ μὲν οὖν. ἂν οὖν κομίσας ὁ γεωργὸς εἰς τὴν ἀγοράν τι ὧν ποιεῖ, ἤ τις ἄλλος τῶν δημιουργῶν, μὴ εἰς τὸν αὐτὸν χρόνον ἥκοι τοῖς δεομένοις τὰ παρ᾽ αὐτοῦ ἀλλάξασθαι, ἀργήσει τῆς αὐτοῦ δημιουργίας καθήμενος ἐν ἀγορᾷ; Οὐδαμῶς ἦ δ᾽ ὅς. ἀλλ᾽ εἰσὶν οἳ τοῦτο ὁρῶντες, ἑαυτοὺς ἐπὶ τὴν διακονίαν τάττουσι ταύτην. ἐν μὲν ταῖς ὀρθῶς οἰκουμέναις πόλεσι, σχεδόν τι οἱ ἀσθενέστατοι τὰ σώματα καὶ ἀχρεῖοι, ἄλλο ἔργον πράττειν. αὐτοῦ γὰρ δεῖ μένοντας αὐτοὺς περὶ τὴν ἀγορὰν, τὰ μὲν ἀντ᾽ ἀργυρίου ἀλλάξασθαι, τοῖς τι δεομένοις ἀποδόσθαι. τοῖς δὲ, ἀντὶ αὖ ἀργυρίου διαλλάττειν ὅσοι τι δέονται πρίασθαι. Αὕτη ἄρα ἦν δ᾽ ἐγὼ ἡ χρεία, καπήλων ἡμῖν γένεσιν ἐμποιεῖ τῇ πόλει. ἢ οὐ καπήλους καλοῦμεν, τοὺς πρὸς ὠνήν τε καὶ πρᾶσιν διακονοῦντας ἱδρυμένους ἐν ἀγορᾷ. τοὺς δὲ πλανήτας ἐπὶ τὰς πόλεις, ἐμπόρους; Πάνυ μὲν οὖν. Ἔτι δή τινες ὡς ἐγῷμαι εἰσὶ καὶ ἄλλοι διάκονοι, οἳ ἂν τὰ μὲν τῆς διανοίας μὴ πάνυ ἀξιοκοινώνητοι ὦσι. τὴν δὲ τοῦ σώματος ἰσχὺν, ἱκανὴν ἐπὶ τοὺς πόνους ἔχωσιν. οἳ δὴ πωλοῦντες τὴν τῆς ἰσχύος χρείαν, τὴν τιμὴν ταύτην μισθὸν καλοῦντες, κέκληνται ὡς ἐγῷμαι, μισθωτοί. ἦ γάρ; Πάνυ μὲν οὖν. Πλήρωμα δὴ πόλεώς εἰσιν ὡς ἔοικε, καὶ μισθωτοί. Δοκεῖ μοι. Ἆρ᾽ οὖν ὦ Ἀδείμαντε ἤδη ἡμῖν ηὔξηται ἡ πόλις, ὥστ᾽ εἶναι τελέα; Ἴσως. Ποῦ οὖν ἄν ποτε ἐν αὐτῇ εἴη, ἥ τε δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀδικία. καὶ τίνι ἅμα ἐγγενομένη ὧν ἐσκέμμεθα. Ἐγὼ μὲν ἔφη οὐκ ἐννοῶ ὦ Σώκρατες, εἰ μή που ἐν αὐτῶν τούτων χρείᾳ τινὶ τῇ πρὸς ἀλλήλους. Ἀλλ᾽ ἴσως ἦν δ᾽ ἐγὼ καλῶς λέγεις. καὶ σκεπτέον γε, καὶ οὐκ ἀποκνητέον. Πρῶτον μὲν οὖν σκεψώμεθα τίνα τρόπον διαιτήσονται οἱ οὕτω παρεσκευασμένοι. ἄλλο τι ἢ σῖτόν τε ποιοῦντες καὶ οἶνον καὶ ἱμάτια, καὶ ὑποδήματα. καὶ οἰκοδομησάμενοι οἰκίας. θέρους μὲν, τὰ πολλὰ, γυμνοί τε καὶ ἀνυπόδητοι ἐργάσονται. τοῦ δὲ χειμῶνος, ἠμφιεσμένοι τε καὶ ὑποδεδεμένοι ἱκανῶς. θρέψονται δὲ, ἐκ μὲν τῶν κριθῶν, ἄλφιτα σκευαζόμενοι. ἐκ δὲ τῶν πυρῶν, ἄλευρα. τὰ μὲν, πέψαντες. τὰ δὲ, μάξαντες. μάζας γενναίας καὶ ἄρτους ἐπὶ κάλαμόν τινα παραβαλλόμενοι, ἢ φύλλα καθαρά. κατακλινέντες ἐπὶ στιβάδων ἐστρωμένων μίλακί τε καὶ μυρρίναις, εὐωχήσονται αὐτοί τε καὶ τὰ παιδία. ἐπιπίνοντες τοῦ οἴνου. ἐστεφανωμένοι καὶ ὑμνοῦντες τοὺς θεούς. ἡδέως ξυνόντες ἀλλήλοις. οὐχ ὑπὲρ τὴν οὐσίαν ποιούμενοι τοὺς παῖδας. εὐλαβούμενοι πενίαν ἢ πόλεμον. Καὶ ὁ Γλαύκων ὑπολαβὼν, ἄνευ ὄψου ἔφη ὡς ἔοικας ποιεῖς τοὺς ἄνδρας ἑστιωμένους. Ἀληθῆ ἦν δ᾽ ἐγὼ λέγεις. ἐπελαθόμην ὅτι καὶ ὄψον ἕξουσιν. ἅλας τε δηλονότι, καὶ ἐλάας, καὶ τυρὸν, καὶ βολβοὺς, καὶ λάχανα. οἷα δὴ ἐν ἀγροῖς ἑψήματα, ἑψήσονται. καὶ τραγήματά που παραθήσομεν αὐτοῖς. τῶν τε σύκων, καὶ ἐρεβίνθων, καὶ κυάμων. καὶ μύρτα, καὶ φηγοὺς σποδιοῦσι πρὸς τὸ πῦρ, μετρίως ὑποπίνοντες. καὶ οὕτω διάγοντες τὸν βίον ἐν εἰρήνῃ μετὰ ὑγιείας ὡς εἰκός. γηραιοὶ τελευτῶντες, ἄλλον τοιοῦτον βίον τοῖς ἐκγόνοις παραδώσουσι. Καὶ ὅς, εἰ δὲ ὑῶν πόλιν ὦ Σώκρατες ἔφη κατεσκεύαζες, τί ἂν αὐτοὺς ἄλλο, ἢ ταῦτα ἐχόρταζες. Ἀλλὰ πῶς χρὴ ἦν δ᾽ ἐγὼ ὦ Γλαύκων. Ἅπερ νομίζεται ἔφη. ἐπί τε κλινῶν κατακεῖσθαι οἶμαι τοὺς μέλλοντας μὴ ταλαιπωρεῖσθαι. καὶ ἀπὸ τραπεζῶν δειπνεῖν. καὶ ὄψα ἅπερ καὶ οἱ νῦν ἔχουσι, καὶ τραγήματα. Εἶεν ἦν δ᾽ ἐγὼ μανθάνω. Οὐ πόλιν ὡς ἔοικε σκοποῦμεν μόνον ὅπως γίγνεται, ἀλλὰ καὶ τρυφῶσαν πόλιν. ἴσως οὖν οὐδὲ κακῶς ἔχει. σκοποῦντες γὰρ καὶ τοιαύτην, τάχ᾽ ἂν κατίδοιμεν, τήν τε δικαιοσύνην καὶ ἀδικίαν, ὅπῃ ποτὲ ταῖς πόλεσιν ἐμφύονται. ἡ μὲν οὖν ἀληθινὴ πόλις δοκεῖ μοι εἶναι, ἣν διεληλύθαμεν. ὥσπερ ὑγιής τις. εἰ δ᾽ αὖ βούλεσθε, καὶ φλεγμαίνουσαν πόλιν θεωρήσωμεν, οὐδὲν ἀποκωλύει. ταῦτα γάρ τισιν ὡς δοκεῖ, οὐκ ἐξαρκέσει. οὐδὲ αὕτη ἡ δίαιτα. ἀλλὰ κλῖναί τε προσέσονται, καὶ τράπεζαι, καὶ τἆλλα σκεύη. καὶ ὄψα δὴ καὶ μύρα, καὶ θυμιάματα. καὶ ἑταῖραι, καὶ πέμματα, ἕκαστα τούτων παντοδαπά. καὶ δὴ καὶ ἃ τὸ πρῶτον ἐλέγομεν, οὐκέτι τἀναγκαῖα θετέον, οἰκίας τε καὶ ἱμάτια καὶ ὑποδήματα. ἀλλὰ τήν τε ζωγραφίαν κινητέον, καὶ τὴν ποικιλίαν. καὶ χρυσὸν καὶ ἐλέφαντα, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα κτητέον. ἦ γάρ; Ναὶ ἔφη. Οὐκοῦν μείζονά τε αὖ τὴν πόλιν δεῖ ποιεῖν.

ἐκεῖνα γὰρ ἡ ὑγιεινή, οὐκέτι ἱκανόν· ἀλλ' ἤδη ὄγκου ἐμπληστέα καὶ πολίτους. ἃ οὐκέτι τῆς αὐτομάτου εὐπορίας ἔσται ἐν ταῖς πόλεσιν· οἷον ὅσοι θηρευταὶ πάντες, οἵ τε μιμηταί· πολλοὶ μὲν, οἱ περὶ τὰ σχήματά τε καὶ χρώματα· πολλοὶ δὲ, οἱ περὶ μουσικὴν ποιηταί τε, καὶ τὤνπερ ὑπηρέται· ῥαψῳδοί· ὑποκριταί· χορευταί· ὀρχηλάται· σκευῶν τε παντοδαπῶν δημιουργοί· τῶν τε ἄλλων, καὶ τῶν περὶ τὴν γυναικεῖον κόσμον· καὶ δὴ καὶ διακόνων πλείονων δεησόμεθα. ἢ οὐ δοκεῖσοι δήσειν, παιδαγωγῶν· τιτθῶν· τροφῶς· νηπιοτρεφῶν· κουρέων· καὶ αὖ ὀψοποιῶν τε καὶ μαγείρων· ἔτι δὲ καὶ συβοτῶν προσδεησόμεθα· ἃ ἦν γὰρ ἡμῖν οὐ τῇ προτέρᾳ πόλει οὐκ οὖσι· ἔδει γὰρ οὐδενός· οὐ δὲ ταύτῃ, καὶ τούτου προσδήσει· δήσει δὲ καὶ τῶν ἄλλων βοσκημάτων παμπόλων, εἴπερ αὖ τις ἔδεται· ἢ γάρ;

Πῶς γὰρ οὔ.

Οὐκοῦν καὶ ἰατρῶν οὕτω χρείαις ἐσόμεθα πολὺ μᾶλλον οὕτω διαιτήμενοι, ἢ ὡς ὁ πρότερον· πολὺ γε. καὶ ἡ χώρα που ἡ τότε ἱκανὴ τρέφειν τοὺς τότε, σμικρὰ δὴ ἦν ἱκανῆς ἔσται· ἢ πῶς λέγομεν.

Οὕτως ἔφη.

Οὐκοῦν τῆς τῶν πλησίον χώρας ἡμῖν ἀποτμητέον, εἰ μέλλομεν ἱκανὴν ἕξειν νέμειν τε καὶ ἀρεῖν. καὶ ἐκείνοις αὖ τῆς ἡμετέρας· ἐὰν καὶ ἐκεῖνοι ἀφῶσιν αὐτοὺς ἀπὸ χρημάτων κτῆσιν ἄπειρον, ὑπὲρ ὅσου ἐστὶν ἐν τῶν ἀναγκαίων ὅρου.

Πολλὴ ἀνάγκη ἔφη ὦ Σώκρατες.

Πολεμήσομεν δὴ μετὰ ταῦτα ὦ γλαύκων, ἢ πῶς ἔσται.

Οὕτως ἔφη· καὶ μάλιστά γε που λέγομεν ἐὰν δ' ἐγὼ· μήτ' εἴπερ ἀγαθὸν ὁ πόλεμος ἐργάζεται· ἀλλὰ δοκοῦν μόνον, ὅτι πολέμου αὖ γέγονεν αἴτιον ἡμῖν ὃ μάλιστα ταῖς πόλεσι, καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ κακὸν γίγνεται ὅταν γίγνηται.

Παύμεθα μὲν οὖν.

Ἴωμεν δὴ ὦ φίλε, μείζονος τῆς πόλεως δεῖ, οὔτι σμικρᾶς· ἀλλ' ὅλῃ στρατοπέδῳ. ὃ ἱκανὸν ἔσται, ἔξω θεν τῆς οὐσίας ἀπάσης καὶ ἔξωθεν ὧν νῦν δὴ ἐλέγομεν διαμαχεῖσθαι δεῖ τοῖς ἐπιοῦσι.

Τί δέ; ἔφη, οὐδεὶ οὐχ ἱκανοὶ διαμάχεσθαι;

Οὐκ εἰ σύ γε ἔφη ἐᾶς ἐπὶ τοῖς πρόσθεν ἃ πάντες, ὡμολογήσαμεν καλῶς, ἐάν τε ἐπὶ πολὺ ἴωμεν τὴν πόλιν· ὡμολογοῦμεν δή που εἰ μάμνοιτο, ἀλλοῖον εἶναι, πολλαχῇ καλῶς ἐργάζεσθαι τέχνας.

Ἀληθῆ λέγεις ἔφη. τί οὖν ἐᾶς ἔτι· ἢ ἐὰν πόλεμον ἀτεχνίᾳ. οὐ τεχνικὴν δεῖ εἶναι; καὶ μάλα ἔφη. ἢ οὖν τι σκυτικῆς δεῖ μᾶλλον κάλλεσθαι, ἢ πολεμικῆς; οὐδαμῶς. ἀλλ' ἀρκεῖ ἐν μὲν σκυτοτόμον, δύο καλοῦμεν, μήτε χωρὶς ὂν ἐπιχειρεῖν εἶναι ἅμα, μήτε ὑφαίτην· μήτε οἰκοῦντα, ἀλλὰ σκυτοτόμον· ἵνα δὲ ἡμῖν ἡ τῆς σκυτικῆς ὄρθη, καλῶς γίγνοιτο, ἐᾷ τῶν ἄλλων οὐ διήσω, ὡσαύτως οὖ ἀποδώσομεν, πρὸς ὃ πεφύκασι ἕκαστος· καὶ ἐφ' ᾧ ἕκαστος ἄλλος ἀλλαχοῦ ἀφελεῖ ἄπτων, σχολὴ βίου αὐτὸ ἐργαζόμενος, οὐ περιεὶς τοὺς καιροὺς, καλῶς ἀποεργάζεσθαι.

Τὰ δὲ δὴ περὶ τὸν πόλεμον, πότερον οὐ πρῶτον ἐπιτήδειον ἔσται ἀποεργάζεσθαι, ἢ οὗτος ἔσται, ὅστις καὶ γεωργὸς τις, ἅμα πολεμικὸς ἔσται. καὶ σκυτοτομῶν καὶ ἄλλην τέχνην τινὰ οὐ βραδίζομενος.

Πολλοῦ γε δεῖ ἔφη· γυμναστικὸς δὲ ἱκανῶς ἔσται, καὶ αὖ ὃς γυμναστὴς ἔσται, μὲν αὖ ὃς ἔξωθεν ἐκ παιδὸς ἐπιτηδεύων· ἀλλὰ παρὸν ἄγων καὶ ἀπόνως μὲν λαβεῖν, ἢ τι ἄλλο τῶν πολεμικῶν ὅπλων τε καὶ ὀργάνων, αὐτὸν μὲν ὀλίγων ἀθλητὴν ἄλλης μάχης τῶν κατὰ τὸν πόλεμον, ἱκανὸς ἔσται ἀγωνιστής. τῶν δὲ ἄλλων ὀργάνων, οὐδὲν οὐ λήξει δημιουργὸν οὐδὲ ἀθλητὴν ἀπεργάσεται. οὐδ' ἔσται χρήσιμον τῷ μὴ τὴν ἐπιστήμην ἑκάστου λαβόντι, μήτε μελέτην ἱκανὴν παρασχομένῳ. πολλοῦ γὰρ αὖ δεῖ τὰ ὄργανα ἕν ἄξια. οὐκοῦν δεῖ, ὅσον μέγιστον τῶν φυλάκων ὄργον, τοῦτο τῆς ἀρετῆς τε τῶν ἄλλων πλείστης αὖ ἄν· καὶ αὖ, τέχνης τε καὶ ἐπιμελείας μεγίστης δέοιτο· δοκεῖ γε δεῖ ἔφη. ἆρ' οὖν οὐ καὶ φύσεως ἐπιτηδείου εἰς αὐτὸ ἡ ἐπιτήδευσις;

Πῶς δ' οὔ.

Ἡμέτερον δὴ ὄργον αὖ ἔοικεν, εἰ τὸν δυνατὸν τοιοῦτον, ἐκλέξασθαι τίνες τε καὶ ποῖαι φύσεις ἐπιτήδειαι εἰς πόλεως φυλακήν.

Ἡμέτερον μέντοι. μὰ Δία ἦν δ' ἐγὼ, οὐκ ἀφανῆ πρᾶγμα πράσθαι. ὅμως δὲ, οὐκ ἀποδειλιατέον, ὅσον γ' αὖ δύνασθαι παρέσται.

Οὐ γὰρ οὖν ἔφη. ἆρ' οὖν τῶν δ' ἐγὼ διαφθορὰν φύσεως γενναίου σκύλακος εἰς φυλακὴν, καὶ ἔσκον δυνατοῦς; τὸ ποῖον λέγεις. δοκεῖ μοι ἐξευρεῖν τὸ τοῦ δεῖ αὐτῷ ἐνδέον τοῦτο εἶναι πρὸς αἴσθησιν· καὶ ἐλαφρὸν, πρὸς ἃ αἰσθανόμενος ὀλίγου διώκειν, καὶ ἰσχυρὸν αὖ, ἐὰν δέῃ ἑλόντα διαμάχεσθαι. δεῖ γὰρ ἦν ἔφη πάντων τούτ'.

καὶ

καὶ μὴν ἀνδρεῖόν γε, ἔφην ἐγώ, μαχητικὸν αὐτὸν εἶναι· ἢ πῶς οὔ. ἀνδρεῖος δὲ εἶναι ἀρκέσει, ὁ μὴ θυμοειδὴς, ἅπας ἵππος· ἅπας κύων. ἢ ἄλλο τι ποιοῦν ζῷον; ἢ οὐκ εὐπαίσμακτος ὡς ἄμαχόν τε καὶ ἀεὶ κινητὸν θυμόν· οὗ παρόντος, ψυχὴ πᾶσα πρὸς πάντα ἄφοβός τε καὶ ἀκήρατος; εὐπαίσμακτος. τὰ μὲν τοίνυν τῆς σώματος εἶδος δεῖ ἡμῖν φύλακα εἶναι, δῆλα. Ναί. καὶ μὴν καὶ τὰ τῆς ψυχῆς ὅτι γε θυμοειδῆ; καὶ ταῦτα. πῶς οὖν ὦ Γλαύκων οὐκ ἄγριοι ἀλλήλοις ἔσονται καὶ τοῖς ἄλλοις πολίταις, ὄντες τοιοῦτοι τὰς φύσεις. μὰ Δία οὐ ῥᾳδίως· ἀλλὰ μὴν δεῖ γε, πρὸς μὲν τοὺς οἰκείους, πρᾴους αὐτοὺς εἶναι· πρὸς δὲ τοὺς πολεμίους, χαλεπούς· εἰ δὲ μή γε, ἐκ τοῦ μὴ σωθῆναι οὕτως ἄλλους σφᾶς ἀπολέσουσι· ἀλλ' οὐχὶ φήσουσιν αὐτὸ πράσσοντες. ἀληθῆ ἔφη. τί οὖν ὦ δαιμόνιε ποιήσομεν· πόθεν ἅμα πρᾶον καὶ μεγαλόθυμον ἦθος εὑρήσομεν· οὐκοῦν ἐκτίκτει γοῦν που θυμοειδῆ πραεῖα φύσις· φαίνεται· ἀλλὰ μὴν τοῦτον ὀπτέον αὖ τέρψεται, φύλαξ ἀγαθὸς οὐ μὰ γένηται. ταῦτα δὲ, ἀδύνατα ἔοικε, καὶ οὕτω δὴ ξυμβαίνει, ἀγαθὸν φύλακα, ἀδύνατον γενέσθαι. κινδυνεύει ἔφη· καὶ ἐκ τούτου ἀπορήσας τὸ καὶ ἐπισκοπούμενος τὰ ἔμπροσθεν. δικαίως γε ὦ δαιμόνιε ἔφην ἐγώ· ἐκ προυθέμεθα εἰκόνες, ἀπελείφθημεν· ἢ γὰρ οὐ δεῖ ἐπιλείπειν· πῶς λέγεις. οὐκ εἰσύσαμεν ὅτι ἐσὶν ἀνδρῶν ταῖς τοιαύταις φύσεσι, διὰ σ' ἡμᾶς οὐκ ὠόμεθα ἔχουσαι ταύταις ταῦτας; ποῦ δή. ἴδοι μὲν ἄν τις καὶ ἐν ἄλλοις ζῴοις· οὐ μόνον τ' ἀν ἥκιστα οἷόν τε ἡμᾶς παραβάλλομεν τῷ φύλακι· δεῖται γοῦν που τῶν γενναίων κυνῶν, ὅτι ἔσὶν φύσει αὐτῶν τὸ ἦθος· πρὸς μὲν τοὺς συνήθεις τε καὶ γνωρίμους, ὡς οἷόν τε πραοτάτους εἶναι, πρὸς δὲ τοὺς ἀγνῶτας, τοὐναντίον; δῆλα μόνον. ἔσὶν μὲν ἄρα καὶ τοῦτον εἶναι δεῖ φύλακα· οὐκ ἔοικεν· ἆρ' οὖν σοι δοκεῖ τι τῶδε προσλείπεσθαι, ὁ φυλακικὸς ἐσόμενος, πρὸς ᾧ θυμοειδεῖ τι προσγίνεσθαι φιλόσοφος τὴν φύσιν; πῶς δ' οὐ ἔφη, ἀλλὰ γ' ἀνόητον. καὶ ἔσὶν ἐκεῖνο, οὗ ἔοικε καὶ τοῦτο, ὃ καὶ ἄξιον θαυμάσαι τοῦ ἀνθρώπου. τὸ ποῖον· οὐ μὲν ἀπ' ἄλλης ἀγνῶτα, χαλεπαίνει· οὐδὲν δὴ ἀνεκτὸν προπετῶς· οὐδ' ἀπ' ἀρχῆς γνώριμον, ἀσπάζεται, κἂν μηδὲν πώποτε ὑπ' αὐτοῦ ἀγαθὸν πεπόνθοι· ἢ οὐ πάνυ ἔσὶν ἐκεῖνο θαύμασιος. οὐ πάνυ ἔφη μέχρι τούτου προσέχων τὸν νοῦν· ὅτι δέ που σοφὸν τοῦτο, δῆλον. ἀλλὰ μὴν, κομψόν γε φαίνεται τὸ πάθος αὐτοῦ τῇ τῆσ φύσεως· τῷ ὄντι φιλόσοφον· πῇ δή. ᾗ δ' ἐγὼ ὅτι οὐδενὶ ἄλλῳ φίλων τὴ ἐχθρὰν διακρίνει, ἢ ᾧ μὴ, κατεμαθὸν, πῶς δὲ ἀγνοῦσαι· καὶ μὴν πῶς οὐκ ἂν φιλομαθὴς εἴη. συμβαίνει τε καὶ ἀγνοίᾳ, ὁρίζόμενον τότε οἰκεῖον καὶ τὸ ἀλλότριον – οὐδαμῶς ἦ δ' ὅς, ὅπως οὔ. ἀλλὰ μέντοι ἔσὶν ἐπὶ, τό γε φιλομαθὲς καὶ φιλόσοφον ταυτὸν ἡμῖν; ταυτὸν τί ἔφη. οὐκοῦν θαῤῥοῦντες τι δοῦμεν καὶ ἐπὶ ἀνθρώπῳ, εἰ μέλλει πρὸς τοὺς οἰκείους καὶ γνωρίμους, πρᾴός τις ἔσεσθαι φύσει, φιλόσοφον καὶ φιλομαθῆ αὐτὸν δεῖν εἶναι. ἀληθῆ ἔφη· φιλόσοφος δὴ καὶ θυμοειδὴς καὶ ταχὺς καὶ ἰσχυρὸς ἡμῖν τὴν φύσιν ἔσται, ὁ μέλλων καλὸς κἀγαθὸς ἔσεσθαι φύλαξ πόλεως· παντάπασι μὲν οὖν ἔφη· οὕτως μὲν δὴ αὖ, οὕτως ἐπιδέχεται· θρέψοντες δὲ δὴ ἡμῖν οὗτοι τί παιδεύσουσι, τίνα τρόπον, καὶ ἆρά τι προὔργου ἡμῖν ἔσται αὐτὸ σκοποῦσι πρὸς ὃ κατιδεῖν, οὗ πρὸ οὐκ. πάντα σκοπῶμεν· δικαιοσύνην τε καὶ ἀδικίαν, τίνα τρόπον οἱ τὸ λοιπὸν γίγνεται, ἵνα μὴ ἐκὼν ἐπαινέσω λόγον ἢ συχνὸν διεξιῶμεν. καὶ ὁ τῆς γλαύκωνος ἀδελφὸς, πάνυ μὲν οὖν ἔφη ἔτως προσδοκῶ προὔργου εἶναι ἐς ἕκαστα τούτων σκέψιν. μὰ Δία ὦ δαιμόνιε ἔτως ἐγὼ φίλε ἀδείμαντε, οὐκ ἄρα ἀφετέον, οὐδ' ἐν μακροτέρᾳ τυγχάνομεν οὖσα. οὐ γὰρ οὖν. ἴδωμεν οὖν ὡς πρὸ ἐν μύθῳ μυθολογοῦντες τε καὶ χαλὴν ἄγοντες λόγῳ παιδεύσωμεν τοὺς ἀνδρας. ἀλλὰ χρή. τίς οὖν ἡ παιδεία· ἢ χαλεπὸν εὑρεῖν βελτίω τῆς ἐκ τοῦ παλοῦ χρόνου εὑρημένης. ἔστι δέ που, ἡ μὲν δὴ σώματι, γυμναστικὴ· ἡ δ' αὖ ψυχῇ, μουσική· ἔστι γοῦν. ἆρ' οὖν οὐ μουσικῆς πρότερον ἄρξόμεθα παιδεύοντες ἢ γυμναστικῆς; πῶς δ' οὔ· μουσικῆς δ' ἐν τοῖς, τίθης λόγους, ἢ οὔ. ἔτως γε. λόγων δὲ οἱ μὲν ἐσὶν ἀληθεῖς· ψεῦδος δ' ἔτερον; ναί· παιδευτέον δ' ἀμφοτέροις· πρότερον δ' ἐν τοῖς ψευδέσιν· ἃ μανθάνω ἔφη τῶς λέγεις·

οὐ μανθάνῃς ὦ Δίπων, ὅτι πρῶτον τοῖς παιδίοις μύθους λέγομεν. ξύμπαν δέ που ὡς τὸ ὅλον εἰπεῖν, ψεῦδος· οὐκ ἦ καὶ ἀληθῆ· πρότερον δὲ μύθοις πρὸς τὰ παιδία ἢ γυμναστικῆς· ἀρθῶς ἔφη· οὐκοῦν ὅπερ ἔφην, ὅτι πρώτου τοῦ σώματος ἐπιμελητέον, ἔπειτα τῆς ψυχῆς, οὕτω ῥᾴδιον ἔσται καὶ τὸν μουσικὸν καὶ τὸν γυμναστικὸν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἰέναι, ἑκάτερον τῷ ἑαυτοῦ ἔργῳ χρώμενον· ἔοικεν οὕτως ἔχειν· ἆρ' οὖν οὐ καὶ τὸν μυθολόγον ἀνάγκη ἡμῖν ἐκλέγειν, καὶ τοὺς μὲν καλοὺς μύθους παιδεύειν τὴν ψυχήν, τοὺς δὲ μὴ καλοὺς οὔ; ναὶ μὰ Δία· ἐκ μὲν οὖν τῶν μύθων τοὺς μὴ καλοὺς ἀποδοκιμάζομεν τοὺς παῖδας ἐπαινεῖν τε καὶ ἐκμανθάνειν οὐκ ἐῶμεν, οὐδὲ τοὺς ποιητὰς ἐᾶν ποιεῖν ἐπὶ τὸν τρόπον τοῦτον, οὐδὲ τὰς ψυχὰς αὐτῶν τοῖς μύθοις πολὺ μᾶλλον, ἢ τὰ σώματα ταῖς χερσὶν· ὧν δὲ νῦν λέγουσι τοὺς πολλοὺς, ἐκβλητέον· πολλοὺς δὴ ἔφη· σὺ γοῦν τοῖς μείζοσιν ὦ Δίπων μύθοις, ἐνόμιζε καὶ τοὺς ἐλάττους· δεῖ γὰρ δήπου αὐτοὺς τύπον εἶναι, ᾧ τὸν αὐτὸν δέοντα τοὺς τε μείζους, καὶ τοὺς ἐλάττους. ἢ οὐκ οἶσθα; ἴσως γε ἔφη· ἀλλ' οὐκ οἶμαι ἐγώ γε τοὺς μείζους πάσας λέγειν. οὔκουν ἰσόδους τε εἶπον καὶ ὁμοίους ἡμῖν ἐλεγκτέον, καὶ οἱ ἄλλοι ποιηταί· οὕτω γάρ που μύθους τοῖς ἀνθρώποις ψευδεῖς συντιθέντες, ἐλεγόν τε καὶ λέγουσι· φέρε δή, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τί αὐτῶν μεμφόμενος λέγεις· ὅπερ νῦν δὴ ἔλεγον χρὴ καὶ πρῶτον μὲν μάλιστα μεμφεσθαι, ἄλλως τε καὶ ἐάν τις μὴ καλῶς ψεύδηται· τί δέ ἐστιν· ὅτ' ἂν ἐπὶ πίνακι τις κακῶς οὐσίαν τῷ λόγῳ περὶ θεῶν τε καὶ ἡρώων, οἷοί εἰσιν· ὥσπερ γραφεὺς μὴ ἔοικότα γράφων, οἷς ἂν ὅμοια βουληθῇ γράψαι· καὶ γοῦν ἔφη ἱκανῶς ἔχει τά γε τοιαῦτα μεμφεσθαι· ἀλλὰ πῶς δὴ λέγομεν καὶ ποῖα· πρῶτον μὲν ἦν δ' ἐγώ, ἃ μέγιστον ἐν περὶ τῶν μεγίστων ψεῦδος ὁ εἰπὼν, οὐ καλῶς ἐψεύσατο· ὡς οὐρανός τε ἐργάσαιτο, ἃ φησι δράσαι αὐτὸν Ἡσίοδος· ὅ, τε αὖ κρόνος ὡς ἐτιμωρήσατο αὐτὸν· τὰ δὲ δὴ τοῦ κρόνου ἔργα καὶ πάθη ὑπὸ τοῦ υἱέως, οὐδ' ἂν εἰ ἦν ἀληθῆ, ὥμην δεῖν ῥᾳδίως οὕτω λέγεσθαι, πρὸς ἄφρονάς τε καὶ νέους, ἀλλὰ μάλιστα μὲν σιγᾶσθαι· εἰ δὲ ἀνάγκη τις ἦν λέγειν, σπάνιόν τινα ἀκούειν ὡς ὀλιγίστους θυσαμένους· οὐ χοῖρον, ἀλλά τι μέγα καὶ ἄπορον θῦμα, ὅτι ὅ πως ἐλαχίστοις συμβῇ ἀκοῦσαι· μὴ γοῦν δή, ἔφη γε ὁ λόγος, λεκτέοι· καὶ οὐ λεκτέοι γ' ἔφη ὦ ἀδείμαντε οὐ τῇ ἡμετέρᾳ πόλει· ἐν δὲ λεκτέον νέῳ ἀκούοντι, ὡς ἀδικῶν τὰ ἔσχατα, ἐν δὲ θαυμαστὸν φῇ· ἐν δὲ αὖ ἀδικοῦντα πατέρα κολάζων παντὶ τρόπῳ· ἀλλὰ σφόδρα αὖ ὅπερ θεῶν οἱ πρῶτοι τε καὶ μέγιστοι· ἃ μὲν ἐν δίᾳ ἔστ' ἐν δ' αὖ μοι, δοκῶ ἐπιτηδείως ἔχειν λέγειν· ἐν δέ γε ἂν δ' ἔτι γε παράπαν, ὡς θεοὶ θεοῖς πολεμοῦσί τε καὶ ἐπιβουλεύουσι καὶ μάχονται· ἐν δὲ γὰρ ἀληθῆ· εἴγε δεῖ ἡμῖν τοὺς μέλλοντας ἡμῖν πόλιν φυλάξειν, αἴσχιστον νομίζειν, ῥᾳδίως ἀλλήλοις ἀπεχθάνεσθαι.

οὐδὲ δεῖ γίγαντομαχίαν τε μυθολογεῖσθαι αὐτοῖς καὶ ποικίλην· καὶ ἄλλας ἔχθρας πολλὰς καὶ παντοδαπὰς θεῶν τε καὶ ἡρώων πρὸς συγγενεῖς τε καὶ οἰκείους αὐτῶν. ἀλλ' εἴ πως μέλλομεν πείσειν, ὡς οὐδεὶς πώποτε πολίτης, ἔτερος ἑτέρῳ ἀπήχθετο, οὐδ' ἔστι ταῦτ' ὅσιον, ὧδε αὐτὰ λεκτέα μᾶλλον πρὸς τὰ παιδία αὐθύς· καὶ γέρουσι καὶ γραυσὶ, καὶ πρεσβυτέροις γιγνομένοις· καὶ τοὺς ποιητὰς, ἐκεῖνο τοῦτον ἀναγκαστέον λογοποιεῖν· ὡς ὁ δὲ δικαιοσύνης ὑπὲρ ἕνεκα· καὶ ἀφέλιμος εἰ ἐξ ἀρχῆς, μᾶλλον δὲ τῇ μετὰ τὸν θάνατον ἀμείνων, καὶ θεομαχίας ὅσας ὧμηρος ποιεῖται, οὐ παραδεκτέον εἰς πόλιν πόλιν· ἔτ' οὐδ' ὑπονοίας ποιητικὰς, ἔτ' ἄνευ ὑπονοιῶν· ὁ γοῦν νέος, οὐκ οἶδε τί κρίνει, ὅ, τι τε ὑπόνοια, καὶ ὃ μή· ἀλλ' ἃ ἂν τηλικοῦτος ὢν λάβῃ οὐ ταῖς δόξαις, δυσέκνιπτά τε καὶ ἀμετάστατα φιλεῖ γίγνεσθαι· ὧν δὴ καὶ ἕνεκα οἶμαι, πάσῃ παντὸς ποιητέον, ἃ πρῶτα ἀκούουσιν, ὅτι κάλλιστα μεμυθολογημένα πρὸς ἀρετὴν ἀκούειν; ἔχει γάρ ἔφη λόγον· ἀλλ' εἴπερ καὶ περὶ ταῦτα ἐρωτῷη ὑμᾶς, αὐτὰ ἅπερ ἐγώ, καὶ τίνες οἱ μῦθοι, τίνας αὖ φαῖμεν, καὶ ἐγὼ εἶπον· ὦ ἀδείμαντε οὐκ ἐς μὲν ποιηταὶ ἐσμὲν γε καὶ σὺ καὶ ἐγὼ τῷ παρόν-

τι, ἀλλ' οἰκειοῖ τῷλεως· ἀπιστεῖς δέ, τοὺς μὲν τύπους προσήκειν εἰδέναι, οἷς δεῖ μυθολογεῖν τοὺς ποιητάς, παρ' οὓς ἐὰν ᾠδῶσιν, οὐκ ἐπιτρέπειν· οὐ μὴν αὐτοῖς γε ποιητέον μύθους. ὀρθῶς ἔφη. ἀλλ' αὖ καὶ τὸν τύπον τοῦδε θεολογήσασ', τίνες ἂν εἶεν. βιαίοι πού τινες ὦ πρὸς τοῦτον, οἵους τυγχάνει ὁ θεὸς ὤν. ἀεὶ δή που ἀποδοτέον, ἐάν τίς σοι τὸν εὖ ἔπῃσι ᾠδῇ, ἐάν τε σὺ μίλησιν, ἐάν τε σὺ ἰαγφδίᾳ. δεῖ γοῦν. οὐκοῦν ἀγαθὸς ὅ γε θεὸς τῷ ὄντι τε, καὶ λεκτέον οὕτω; τὴ μήν. ἀλλὰ μὴν οὐδέν γε τῶν ἀγαθῶν βλαβερόν ἐστι γοῦν; οὔμοι δοκεῖ. ἆρ' οὖν, ὃ μὴ βλαβερόν ἐστι βλάπτει; οὐδαμῶς. ὃ δὲ μὴ βλάπτει, κακόν τι ποιεῖ; οὐδὲ τοῦτο. ὃ δὲ γε μηδὲν κακὸν ποιεῖ, οὐδ' αἴτιόν τινος ἂν κακοῦ αἴτιον. πῶς γάρ. τὸ δέ, ὠφέλιμον τἀγαθόν; ναί. αἴτιον ἄρα εὐπραγίας. ναί. οὐκ ἄρα πάντων γε αἴτιον τἀγαθόν, ἀλλὰ τῶν μὲν εὖ ἐχόντων, αἴτιον· τῶν δὲ κακῶν, ἀναίτιον. παντελῶς γοῦν οὕτω. οὐδ' ἄρα ὁ θεὸς ἐπειδὴ ἀγαθός, πάντων αὖ ἕνεκα αἴτιος ὡς οἱ πολλοὶ λέγουσιν· ἀλλ' ὀλίγων μὲν τοῖς ἀνθρώποις αἴτιος· πολλῶν δὲ ἀναίτιος· πολὺ γὰρ ἐλάττω τἀγαθὰ τῶν κακῶν ἡμῖν· καὶ τῶν μὲν ἀγαθῶν, οὐδένα ἄλλον αἰτιατέον· τῶν δὲ κακῶν, ἄλλα δεῖ ζητεῖν τὰ αἴτια, ἀλλ' οὐ τὸν θεόν. ἀληθέστατα ἔφη δοκεῖς μοι λέγειν. οὐκ ἄρα ἦν ὅδε ὁ ἀρχικτέον οὔτε ὁμήρου, οὔτ' ἄλλου τοῦ ποιητοῦ ταύτην τὴν ἁμαρτίαν τοῦδε τοὺς θεοὺς ἀνοήτους ἁμαρτάνοντος, καὶ λέγοντος· ὡς δυοῖν πίθοι κατακεῖνται οὐδοῖς οὖδε, κηρῶν ἔμπλειοι· ὁ μὲν ἐσθλῶν, αὐτὰρ ὁ δὴ λῶν· καὶ ᾧ μὲν κεμμίξασ' ὁ Ζεὺς δῷ, ἀμφοτέρων ἄλοτε μέν τε κακῇ ὄγε κύρεται, ἄλλοτε δ' ἐσθλῶν· ᾧ δ' αὖ μὴ, ἀλλ' ἄκρατα τὰ ἕτερα, ἦν δὴ κακὴ βούβρωσις, ἐπὶ δὲ χρόνα δῖαν ἐλαύνει. οὐδ' ὡς τὰ μέσα ἡμῖν Ζεὺς ἀγαθῶν τε κακῶν τε τίτυκται· πλὴν δὲ τῶν ὅρκων καὶ σπονδῶν σύγχυσιν, ἣν ὁ πάνδωρος σωίχων, ἐπί τῃς φῆμὴ ἀπηνάς τε καὶ δόλος γενόμενα, οὐκ ἐπαινεσόμεθα· οὐδὲ θεῶν ὄρνιν τε καὶ κρέσιν, ὅτῳ θέμιτός τε καὶ δίκη· οὐδ' αὖ ὡς αἰσχύλος λέγει, ἑταῖον ἀκούειν τοὺς νέους, ὅτι θεὸς μὴ αἰτίαν φύει βροτοῖς, ὅταν κακῶσαι δόμους παμπήδην θέλῃ· ἀλλ' ἐάν τις ποιῇ· εἰ δὲ τοῦτο ἐστὶ τὸ ἀμβεβαιοῦσι τὰς τῆς νίκης πάθη· ἢ τὰ πλοκαμίδων· ἢ τὰ ζωϊκά· ὅτῳ ἄλλο τῶν τοιούτων, ἢ οὐ θεοῦ ὄργανα ἑαυτὸν ἀνθρώπους λέγειν, ἢ ἃ θεοῦ, ἐξευρετέον αὐτοῖς ἢ μᾶλλον, ὃν νῦν ἡμεῖς λόγον ζητοῦμεν. καὶ λεκτέον, ὡς ὁ μὲν θεὸς, δίκαιά τε καὶ ἀγαθὰ ἀεργάζεται· εἰ δὲ, ὠνίνασθε κολαζόμενοι· ὡς δὲ ἄθλιοι μὲν οἱ δίκην διδόντες ἦν δ' ὁρῶν ταῦτα θεὸς, οὐκ ἑαυτὸν λέγειν τὸν ποιητήν· ἀλλ' οἱ μὲν ὅτι ἐδεήθησαν κολάσεως λέποιεν, ὡς ἄθλιοι οἱ κακοὶ· διδόντες δὲ δίκην ὠφελοῦντο ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἑαυτὸν· κακῶν δὲ αἴτιον οὐ φατέον θεὸν εἶναι τινι γίγνεσθαι ἀγαθὸν ὄντα, διαμαχητέον παντὶ τρόπῳ· μήτε τινὰ τοῦτο λέγειν ἐν τῇ αὐτοῦ πόλει εἰ μέλλει εὐνομήσεσθαι, μήτε τινὰ κέλευε, μήτε νεώτερον, μήτε πρεσβύτερον, μήτε ἐν μέτρῳ μήτε ἄνευ μέτρου μυθολογοῦντα· ὡς θεοῦ ὅσια ἂν λεγόμενα εἰ λέγοιτο, οὔτε ξύμφορα ἡμῖν, οὔτε ξύμφωνα αὐτὰ αὑτοῖς. σύμφημί σοι εἰ μὴ ἔφη τούτου τοῦ νόμου· καί μοι ἀρέσκει· οὗτος μὲν τοίνυν ἦν δ' ἐγώ, εἷς ἂν εἴη τῶν τοιῶνδε νόμων τε καὶ τύπων· οἷ φράσει τοὺς λέγοντας λέγειν· καὶ τοὺς ποιοῦντας ποιεῖν, μὴ πάντων αἴτιον τὸν θεὸν, ἀλλὰ τῶν ἀγαθῶν. καὶ μάλ' ἔφη, ἀρέσκει. τὸ δὲ δὴ δεύτερόν σοι εἶναι τοιόνδε ἐν θεὸν ἆρ' οἴει εἶναι, καὶ οἷον ὄντ' ἐπιβουλῆς φαντάζεσθαι ἄλλοτε αὖ ἄλλοις ἰδέαις· τοτὲ μὲν αὐτὸν πγνόμενον καὶ ἀλλάττοντα τὸν αὑτοῦ εἶδος εἰς πολλὰς μορφάς, τοτὲ δ' ἡμᾶς ἀπατῶντα, καὶ ποιοῦντα τοιαῦτα δοκεῖν, ἢ ἁπλοῦν εἶναι, καὶ πάντων ἥκιστα τῆς ἑαυτοῦ ἰδέας ἐκβαίνειν. οὐκ ἔχω ἔφην αὖ γε ὅπως εἰπεῖν. τὸ δὲ τόδε· ἆρ' ἀνάγκη ἀπὸ τῆς ἐξ ἑαυτοῦ ἰδέας μεθίστασθαι, ἢ ὑφ' ἑαυτοῦ μεθίστασθαι, ἢ ὑπ' ἄλλου; ἀνάγκη. ἴσχουσι δὴ μὲν ἄλλα τὰ ἄριστα ἔχοντα, ἥκιστα ἀλλοιοῦταί τε καὶ κινεῖται· οἷον σῶμα ὑπὸ σιτίων τε καὶ ποτῶν, καὶ πόνων· καὶ πᾶν φυτὸν, ὑπὸ ἡλίσεών τε καὶ πνευμάτων καὶ τῶν τοιούτων παθημάτων, ἃ τὰ ὑγιέστατον καὶ ἐρρωμένστατον ἥκιστα ἀλλοιοῦται. πῶς δ' ὅς. ψυχὴν δὲ, αὐτὸν αὐσφοτάτην καὶ φρονιμωτάτην, ἥκιστ' ἂν τις ἔξωθεν πάθος, τραχεῖά τε καὶ ἀλλοιώσεις; ναί. καὶ μὴν που καὶ τόγε ξυνθετὸν πάντα σκεῦη τε καὶ οἰκοδο-

μήματα, καὶ ἀμφιέσματα, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς λόγου, τὰ δὴ ἀργασμένα καὶ δὴ ἔχοντα, ἔτι δὲ χρόνου τε καὶ τῶν ἄλλων παθημάτων, ἵνα τε ἀλλοιοῦνται; ἔστι δὴ ταῦτα. Πᾶν δὴ τὸ καλῶς ἔχον, ἢ φύσει, ἢ τέχνῃ, ἢ ἀμφοτέρως, ἐλαχίστην μεταβολὴν ὑπ' ἄλλου εἰδέχεται. εἰκός. ἆρα μὴν καὶ θεός τε καὶ τὰ τοῦ θεοῦ, πάντη ἄριστα ἔχει. Πῶς δ' οὔ. ταύτῃ μὲν δὴ, ἥκιστα αὖ πολλὰς μορφὰς ἴσχοι ὁ θεός. ἥκιστα δῆτα. ἀλλ' ἆρα αὐτὸς αὑτὸν μεταβάλλοι αὖ καὶ ἀλλοιοῖ; δῆλον ὅτι εἴπερ ἀλλοιοῦται. Πότερον οὖν, ἐπὶ τὸ βέλτιόν τε καὶ κάλλιον μεταβάλλει ἑαυτὸν, ἢ ἐπὶ τὸ χεῖρον καὶ τὸ αἴσχιον ἑαυτοῦ. ἀνάγκη ἔφη ἐπὶ τὸ χεῖρον, εἴπερ ἀλλοιοῦται. οὐκ ἄν που αὐθάδη γε φαίημεν ἐν θεῷ, κἀγαθοὺς ἢ ἀρετῆς εἶναι. ὀρθότατα λέγεις. ἦ οὖν ἔτι λέγεις. ἢ οὕτως ἔχοντος, δοκεῖ αὖ τίς σοι ἑκὼν αὐτὸν χείρω ποιεῖν ἢ ποιεῖν, ἢ θεῶν ἢ ἀνθρώπων; ἀδύνατον ἔφη. ἀδύνατον ἄρα ἔφην καὶ θεῷ ἐθέλειν αὐτὸν ἀλλοιοῦν. ἀλλ' ὡς ἔοικε, κάλλιστος καὶ ἄριστος ὢν εἰς τὸ δυνατὸν ἕκαστος αὐτῶν, μένει ἀεὶ ἁπλῶς αὐτὸ τῇ αὑτοῦ μορφῇ. ἄπασα ἔφη ἀνάγκη ἔμοιγε δοκεῖ. Μανθάνεις ἆρα μου δ' ἔτι ὃ ἄρτι λέγω πρὸς ὑμῶν τῶν ποιητῶν, ὡς θεοὶ ξένοισιν ἐοικότες ἀλλοδαποῖσι, παντοῖοι πελέθοντες, ἐπιστρωφῶσι πόληας. μὴ δὴ πρότερος καὶ δεύτερος καταψεύδωμαι μηδείς. μὴ δ' ὁ ἀγαθοφαίας, μὴ δ' ὁ τοῖς ἄλλοις ποιήμασιν εἰσαγόμενος ἥρως ἀλλοιωμένων ὡς ἰθέαν, ἀγείρουσαν ἰνάχου ἀργείου ποταμοῦ ταυροβριθέος ἢ ἄλλα τοιαῦτα τερατεύηται. μὴ ἡμῖν ψευδέσθω σαν. μὴ δ' αὖ ὑπὸ τούτῳ αἰσχυνόμεναι αἱμοτέρεις, τὰ παλαίσματα ἐκδιδάσκουσαι τοὺς μύθους κακῶν, ὡς ἆρα θεοί τινες τοιαῦτα ἐξεργάζονται νύκτωρ, πολλοῖς ξένοις καὶ παντοδαποῖς ἐνδαλλόμενοι, ἵνα μὴ ἅμα μὲν εἰς θεοὺς βλασφημῶσιν, ἅμα δὲ τοὺς παῖδας ἀποδυσφορίζωσι διλοτέρους. μὴ γὰρ ἔφη. ἀλλ' ἆρα ἰδὲ δ' ἔτι, αὐτοὶ μὲν οἱ θεοί εἰσιν οἵοι μὴ ταράττειν. ὑμῖν δὲ ποιοῖσι δοκεῖν τρόπῳ παντοδαποὺς φαίνεσθαι, ἰθὺ πάντων τε καὶ γοητεύοντες; ἴσως ἔφη. τί δέ, ἰδὲ δ' ἔτι, φαίνεσθαι θεὸς ἐθέλει αὖ, ἢ λόγῳ, ἢ ὄργῳ φαντασίαν προτείνων; οὐκ οἶδα ἔγωγ' ὅ. οὐκ οἶσθα ἰδὲ δ' ἔτι, ὅτι τόγε ὡς ἀληθῶς ψεῦδος, εἰ οἷόν τε τοῦτο εἰπεῖν, πάντες θεοί τε καὶ ἄνθρωποι μισοῦσιν; Πῶς ἔφη λέγεις. οὕτως ἂν δ' ἔτι, ὅτι τῷ κυριωτάτῳ που ἑαυτῶν ψεύδεσθαι, καὶ τοῦτο τὰ κυριώτατα, οὐδεὶς ἑκὼν ἐθέλει· ἀλλὰ πάντων μάλιστα φοβεῖται ἐκεῖ αὐτῷ κεκτῆσθαι. οὐδὲ νοῦ πω ἔγωγ' ὅς μανθάνω. οἶει γάρ τι μ' ἔφην σεμνὸν λέγειν ἐπὶ δὲ λέπω, ὅτι τῇ ψυχῇ τοῦτο τὰ ὄντα, ψεύδεσθαί τε καὶ ἐψεῦσθαι, καὶ ἀμαθῆ εἶναι. καὶ οὐταῦθα ἔχειν τε καὶ κεκτῆσθαι τὸ ψεῦδος, πάντες ἥκιστα ἂν δέξαιντο, καὶ μισοῦσι μάλιστα αὐτὸ ἐν τῷ τοιούτῳ. πολύγε ἔφη. ἀλλὰ μήν, ὀρθότατά γ' ἂν ὃ νῦν δὴ ἔλεγον ἔτι ὡς ἀληθῶς ψεῦδος καλοῖτο. ἡ ἐν τῇ ψυχῇ ἄγνοια, ἡ τοῦ ἐψευσμένου. ἐπὶ τόγε οἱ τοῖς λόγοις, μίμημά τι τοῦ ἐν τῇ ψυχῇ ἔσται παθήματος. καὶ ὕστερον γεγονὸς εἴδωλον, οὐ πάνυ ἄκραιόν γε ψεῦδος. ἦ οὐχοῦτω; πάνυ μὲν οὖν. ἦ μὲν δὴ τῷ ὄντι ψεῦδος, οὐ μόνον ὑπὸ θεῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπ' ἀνθρώπων μισεῖται. δοκεῖ μοι. τί δὲ δὴ ἐν τοῖς λόγοις ψεῦδος. πότε μὴ τὸ χρήσιμον, ὥστε μὴ ἀξιονεῖναι μίσους. ἆρ' ἃ πρός τε βοὺς πολεμίους, καὶ τῶν καλουμένων φίλων, ὅταν δι' μανίαν, ἢ τινα ἄνοιαν, κακόν τι ἐπιχειρῶσι πράττειν, τότε ἀκροδοπὸς οὖσα ὡς φάρμακον χρήσιμον γίνεται; καὶ οἱ ἂς νῦν δὴ ἐλέγομεν μυθολογίαις, ἆρ' ὃ μὴ εἰδέναι ὅτι ταληθὲς ἔχει τοῦτο τῶν παλαιῶν. ἀφομοιοῦντες τῷ ἀληθεῖ ὃ ψεῦδος, ὅτι μάλιστα ὅπως χρήσιμον ποιῶμεν; καὶ μάλα δ' ὀρθῶς, οὕτως ἔχει. καὶ τὰ δὴ νῦν οὗτοι; τῷ θεῷ ὃ ψεῦδος χρήσιμον. πότερον, ὃ μὲν εἰδέναι τὰ παλαιὰ, ἀφομοιῶν αὖ ψεύδοιτο. γελοῖον μέν τ' αὖ εἶναι ἔφη. ποιητὴς μὲν ἆρα ψευδὴς οὐ θεῷ οὐκ ἐθέλει; οὔμοι δοκεῖ. ἀλλὰ δοκοῖεν τοὺς ἐχθροὺς ψεύδοιτο; πολλοῦ γε δεῖ. ἀλλὰ δι' ἄνοιαν τῶν αὐτῶν καὶ μανομένων θοφιλῶν. ἐκ ἄρ' ἔστιν ὅ τι ἂν αὖ θεὸς ψεύδοιτο. ἐκ ἔστι πάντη ἆρα ἀψευδὴς ὁ σαμόνιόντε καὶ ὁ θεῖον; παντάπασι μὲν οὖν ἔφη. κομιδῇ ἆρα ὁ θεὸς ἁπλοῦς καὶ ἀληθὴς, ἔν τε ὄργῳ καὶ ἐν λόγῳ. καὶ ὅτε αὐτὸς μεθίσταται, ὅτε ἄλλος ἰθὺ παντὸς. ὅπη καὶ τὰ φαυλότατα σίσσο', οὗ

τε καὶ τὰ λόγους, ὅτε καὶ τὰ σημεῖα πομπάς, ἀθύ ὕπαρ οὐδ' ἔναρ. οὕτως ἴφη ἔμοιγε καὶ αὐτῷ φαίνεται σοῦ λέγοντος. συγχωρεῖς ἄρα ἔφην εἶναι τύπον δύο τρόπων εἶναι, οὗ ἕνεκα δεῖ τοὺς θεῶν καὶ λέγειν καὶ ποιεῖν, ὡς μήτε αὐτοὺς γόητας ᾖ μιμητὰς ἀλλοῖς, μήτε ἡμᾶς ψεύδεσι παρέχειν οὐ λόγῳ ἢ ἔργῳ; συγχωρῶ. πολλὰ ἄρα ὁμήρου ἐπαινοῦντες ἄλλα, ἔφην, οὐκ ἐπαινέσομεν, οὐδὲ τοῦτον ποιητὴν ὑπὸ δίος τῷ ἀγαμέμνονι. οὐδ' αἰσχύλου, ὅταν φῇ ἡ θέτις φῦναι ἀπόλλωνα αὐτῆς γάμοις ᾄδοντα,

Εὐφραίνεσθαι, τὰς ἐμὰς βλέπουσ' ὀπάς.
Νόσων τ' ἀπείρους, καὶ μακραίωνας βίους.
Ξύμπαντά τ' ἐπῴδὴν θεοφιλεῖς ἐμὰς τύχας,
Γαμῶν ἐπεύφημον, βλάστημ' ὧν ἐμόν.
Κρατὸς δ' ἀφ' ὑψίου θεὸν ἀφθίτοις τόμαι
Ἥλιον εἶναι, μαντικῇ βρύοντ' ἀρχῇ.
Ὅ τ' αὐτὸς ὑμᾶν. αὐτὸς οὐ θοίνῃ παρών.
Λύδιά τ' ἐπῴδὴν, αὐτὸς ὕδιν' ὁ κτανών

τὸν παῖδα φήσομεν. ὅταν τις τοιαῦτα λέγῃ περὶ θεῶν, χαλεπαινοῦμέν τε, καὶ χορὸν οὐ δώσομεν οὐδὲ τοῖς διδασκάλοις ἐάσομεν ὡς παιδείᾳ χρῆσθαι τῶν νέων· εἰ μέλλουσιν ἡμῖν οἱ φύλακες, θεοσεβεῖς τε καὶ θεῖοι γίγνεσθαι κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώπῳ ἐπὶ τοσοῦτον οἷόν τε. παντάπασιν ἴφη ἴσως τοὺς τύπους τούτους συγχωρῶ, καὶ ὡς νόμοις ἂν χρῷμεθα.

Τέλος, τοῦ πολιτειῶν ἢ περὶ δικαίου. β.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ, Ἢ ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΡΙΤΟΣ.

Ἀ μὲν δὴ περὶ θεοὺς λόγῳ δεῖ τοιαῦτ' ἄττα ὡς ἔοικεν ἀκουστέον τε καὶ οὐκ ἀκουστέον, διὰ τοὺς ἐκ παίδων τοῖς θεοὺς τε τιμήσουσι, καὶ γονέας· τήν τε ἀλλήλων φιλίαν, μὴ περὶ σμικροῦ ποιουμένους.

9 καὶ δικαίαν γ' ἔφη ὀρθῶς ἡμῖν φαίνεσθαι. τί δὲ δὴ ἀνδρείους εἶναι αὐτοὺς προσῆκει· ἆρ' οὐ ταῦτά τε λεκτέον, καὶ οἷα αὐτοὺς ποιοῦσιν εἶναι τοὺς μὴ ἀνδρείους, ἢ ἡγῇ τινά φοβεῖσθαι ἀνδρεῖον, ἔχοντα ὃ αὐτῷ, ἔφην ἐγώ, μὰ Δία οὐκ ἔγωγε. τί δὲ ταὐδὺ ἡγούμενον εἶναί τε, καὶ λευκὰ εἶναι, οἷα τινὰ θανάτου ἀδικεῖσθαι. ἢ οὐ ταῖς μάχαις αἱρήσεσθαι πρὸ ἥττης τε καὶ δουλείας θανάτου; οὐδαμῶς. οὐδὲ δὴ ὡς ἔοικεν ἡμᾶς ἐπιστατεῖν καὶ περὶ τούτων τῶν μύθων, οἷς ἐπιχειροῦσι λέγειν. καὶ δεῖσθαι μὲν λοιδορεῖν ἀπλῶς οὕτω τὰ οὐ δύσυν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπαινεῖν. ὡς οὔτ' ἀληθῆ λέγοντας, οὔτ' ὠφέλιμα τοῖς μέλλουσι μαχίμοις ἔσεσθαι. δεῖ μέντοι ἔφη. ἀλλ' ἐῶμεν ἄρα καὶ τοῦτ' ἐκ τῶν δὴ τοῦ τύπου αὐτῷ ἁμωσιπάντα τὰ τοιαῦτα.

Βουλοίμην κἀπαύρους ἐὼν ἄλλῳ.
Ἀσπὶς παρ' ἀκλιτῷ. ᾧ μὴ βίος πολὺς εἴη.
Ἢ πᾶσι κύεσι καὶ τὰ φθιμένοισιν αἰκάσειν. καὶ τό,
Οἰκία δὲ θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι φανεῖη
Σμερδαλέ' ὀρόωντα, τάτε συνέχουσι θεοί περ. καὶ,
Ἦ τόφρα δὴ ἔπειτα καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι
Τυγχάνει ἐόντα, ἀτὰρ φρένες οὐκ ἔνι πάμπαν. καὶ τό,
Οἷόν περ φύλλων γενεὴ τοίη δὲ καὶ ἀνδρῶν. καὶ,
Ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη, Ἀϊδόσδε βεβήκει.

ὃν ἐγὼ μόνον οἶδα, λιπὼν δὲ ἀσφοτῆται καὶ ἄβιον. καὶ
ψυχὴ δὲ καὶ τὰ χρόνες, ὥστε καὶ πνὸς
ὤχετο πτερυγῶν. καὶ·
ὡς δ' ὅτε νυκτερίδες μυχῷ, ἄκρου δὲ ἀπὸ σίοις
τρίζουσι ποτέονται, ἑπὶ κέ τις ἀκρόσισι
ὄρμηθῇ ἐκ πέτρης· αἱ δ' ἀλλήλῃσιν ἔχονται,
ὡς αἰὲ πτερυγῶν ἄμ' ἕσσυται.

Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα παραπησόμεθα ὅμοιόν τι καὶ τοὺς ἄλλους ποιητὰς μὴ χαλεπαίνειν αὖ διαγράφοντι· οὐκ ὡς οὐ θρεπτὰ καὶ ἡδέα τοῖς πολλοῖς ἀκοῦειν, ἀλλ' ὅσῳ ποιητικώτερα, τοσούτῳ ἧττον ἀκουσίου παιδὸς καὶ ἀσφαλοῦς· οὓς δεῖ ἐλευθέρους εἶναι, δουλείας δὲ πάντων μᾶλλον φοβουμένους. Γραστάπασι μὲν οὖν· οὐκοῦν, ἔτι καὶ τὰ τοιαῦτα ὀνόματα πάντα λεκτὰ καὶ φορτικὰ, ἀποβλητέα καὶ κυνοῦς τε καὶ ζύγας. καὶ ὀφρῦς. καὶ ἀλίβαντας. καὶ ὅσα ἄλλα τούτου τοῦ τύπου ὀνομάζομεν, φείσεται δὴ πιεῖς ὅτε πάντας τοὺς ἀκούοντας. καὶ ἴσως δ' ἔχει πρὸς ἄλλο τι· ἡμεῖς δὲ ὑπὲρ τῶν φυλάκων φοβούμεθα· μὴ ἐκ τῆς τοιαύτης φύσεως, θερμότητι καὶ μαλακότητι τοῦ ἤθους γίγνωται ἡμῖν. καὶ ὀρθῶς γ' ἴσθι φοβούμενα, ἀφαιρετέα ἄρα. Ναί. τὸν δὲ ἀναντίον τύπον τούτοις, λεκτέον τε καὶ ποιητέον. Δηλαδή. καὶ τοὺς εὐθρεμμῦς ἄρα ἀφαιρήσομεν καὶ τοὺς οἴκους τοὺς τῶν ἐλλογίμων ἀφρῶν. ἀνάγκη εἴσω ἅπερ καὶ τὰ πρόσθεν. σκόπει δὴ ὧδ' ἴσως, εἰ ὀρθῶς ἀφαιρήσομεν, ἢ οὔ. Φαμὲν δὲ δή· ὅτι ὁ ἐπιεικὴς αὖτε, τῷ ἐπιόντι οὗ πρὸ καὶ ἐταῖρός ἦν ἢ πεπαίσθαι δοκοῦντες ἤγασται; Φαμὲν γοῦν. οὐκ ἄρα ὑπὸ γ' ἐκείνου, ὡς δεινόν τι πονθότος οὐδ' ἔρεσε τ' αὖ; οὐδ' ὅτα. ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε λέγομεν· ὡς ὁ τοιοῦτος μάλιστα αὐτὸς αὑτῷ αὐτάρκης πρὸς τὸ εὖ ζῆν. καὶ διαφέροντως τῶν ἄλλων, ὅτε σα ἑτέρου προσδεῖται. ἀληθῆ εἶφ. ἧττα ἄρα αὐτῷ δεῖ τὸν σεμνὸν εἶναι ἰέρος ἢ ἀλλοφοῦ, ἢ χρημάτων, ἢ ἄλλου τοῦ τῶν τοιούτων; ἧττα μέντοι. ἧττα ἄρα καὶ ἧδύρα αὐτὸν. φθόνου δὲ ὡς πρακότατα, ὅταν τις αὐτὸν τοιαῦτα ξυμφορὰ καταλάβῃ; Πολύγε. ὀρθῶς ἄρα ἀφαιρήσομεν τοὺς θρηνώδεις τῶν ὀνομαστῶν ἀσφρῶν· γυναιξὶ δ' ἀποδεδόμεν· καὶ οὐδὲ ταύταις ἀσπουδαίαις· καὶ ὅσοι περὶ τῶν ἀσφρῶν ἵνα ἡμῖν δυνησόμεθα ὅμοια τούτοις φρονεῖν, οὓς δὴ φαμὲν ἐμοὶ φυλακῆς τῆς χώρας σφίσιν. ὀρθῶς εἶφ. Πάλιν δή, ὁμάρτε δεησόμεθα καὶ τῶν ἄλλων ποιητῶν, μὴ φρονεῖν ἀχιλλέα θεὰν τὸν θεὸν, ἄλλοτ' ἐμοὶ παλύρας κατακείμενον, ἄλλα, δ' αὖτε ὕπτιον· ἄλλοτε δὲ πρηνῆ· τότε δ' ἐρχθὲν ἀκοστάντα· σπλωίζοντ' ἀλύοντ' ἐς Διὸς ἄλσος ἀζυγίτοιο. μὲν δὲ ἀμφοτέρῃσι χερσὶν ἰλόντα, ἡνίν αἰθαλόεσσαν χυάμενον καὶ κεφαλῆς. μὲν δὲ ἄλλα, πλαίοντά τε καὶ ὀδυρόμενον, ὅσα καὶ οἷα ἐκεῖνος ἐφίησι. μὲν δὲ πρίαμον ἐγγὺς θεῶν γιγνόμενα λιταὶ κλύοντά τε καὶ κυλινδούμενον κατὰ κόπρου. ἐμβεβακλίσθαι ὀνομάζοντ' ἀσφρα ἔπεσιν· πολὺ δ' ἔτι τούτων μᾶλλον δεησόμεθα. μή τοι θεούς γε ποιεῖν ὀδυρομένους καὶ λίγοντας, ὡς μοιρίδιον δαλή. ὧμοι δυσαριστότοκα.

Εἰσὶ δὲ θεοὺς, μή τοι τόν γε μέγιστον τῶν θεῶν, τολμῆσαι οὕτως ἀσυμβόλως μεμῆσθαι, ὥστε ὦ πόφι φάσθαι·

Ἦ φίλον ἀσφρα δισκόμενον πόθεν ἄσιν
ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι. ἐμὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ. καὶ,
Αἰ αἴτων ὅτι μοι σαρπηδόνα φίλτατον ἀσφρων
μοῖρ' ὑπὸ παιφόνιον μελεϊστάσιν δαμῆναι.

Εἰ γὰρ ὦ φίλε ἀδείμαντε τὰ τοι αὖ ἡμῖν οἱ νέοι ἀσπουδῇ ἀκούσιον, καὶ μὴ καταγελῶν ὡς ἀναξίως λεγομένων, ὁ λῇ αὖ ἕκαστος γέ τις, αὐτὸν αὖθρωπον ὄντα, ἀδάξιον ἡγήσεται τούτων. καὶ ἔτι πλέξεως, εἰ καὶ ἔτι οἷοι αὐτῷ τοιοῦτον ἢ λέγειν, ἢ φρονεῖν. ἀλλ' οὐδὲν αἰσχυνόμενος, ἀλλὰ καρτερῶν, πολλοὺς μὲν σμικροῖς παθήμασι θρήνους αὖ ἄδοι καὶ ὀδυρμούς. ἀληθέστατα εἶφ λέγεις. δεῖ δέ γε, οὐκ ὡς αὖτε ἡμῖν ὁ λόγος ἐσήμαι

νυν· ᾧ πεισόμεθ' ἕως ἄν τις ἡμᾶς ἄλλῳ καλλίονι πείσῃ. οὐ γὰρ οἶμαι δεῖ· ἀλλὰ μὰ Δί', οὐδὲ φιλοχίλωνάς γε δεῖ εἶναι. χαλεπὸν γὰρ ὅταν τις ἐρᾷ ἐχυρᾷ γέλωτι, ἐχυρὰ καὶ πάντα βουλεύεται ζητεῖ τε ποιεῖσθαι. δοκεῖ μοι ἔφη. οὔτε ἄρα ἀνθρώπους ἀξίους λόγου κρατοῦμέν ὧν ἂν γέλωτος αἴτιος τις ποιῇ ἀρρήκτιον. πολὺ δέ γε ἔτι θεούς. πολὺ μέν τοι δή ἐστι. οὐκοῦν ὁμῖν, οὐδὲ τὰ θεῖα δεῖ ἀρρήκτους ἡμᾶς εἶναι θεῶν.

Ἄσβεστος δ' ἀρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσιν,
ὡς εἶδον Ἥφαιστον διὰ δώματα ποιπνύοντα.

Οὐκ ἀρρήκτιον καὶ τοῦτ' ἦν οὖν λόγον. εἰ σὺ βούλει ἔφη ἡμῖν ἦν λόγον τιθέναι. οὐ γὰρ οἶμαι δεῖ ἀρρήκτιον. ἀλλὰ μὰ καὶ ἀληθείας γε ἕνεκα πολλοῦ ποιητέον. εἰ γὰρ ὀρθῶς ἐλέγομεν ἀρτι, καὶ τῷ ὄντι θεῖος μὲν ἄχρηστον ψεῦδος, ἀνθρώποις δὲ χρήσιμον ὡς ἐν φαρμάκου εἴδει, δῆλον ὅτι τόγε τοιοῦτον ἰατροῖς δοτέον, ἰδιώταις δὲ οὐχ ἁπτέον;

Δῆλον ἔφη. τοῖς ἄρ' ἄρχουσι δὴ τῆς πόλιος εἴ πῃ τισιν ἄλλοις προσήκει ψεύδεσθαι, ἢ πολεμίων ἢ πολιτῶν ἕνεκα εἰς ὠφελείαν τῆς πόλεως· τοῖς δὲ ἄλλοις πᾶσιν οὐχ ἁπτέον τῶν τοιούτων. ἀλλὰ πρός γε δὴ τοὺς τοιούτους ἄρχοντας, ἰδιώτῃ ψεύσασθαι, τοῦ ἦν καὶ μεῖζον ἁμάρτημα φῦσαι. ἢ πρῶτον μὲν πρὸς ἰατρὸν παιδοτρίβου πρὸς τῶν τὸ αὐτὸ σῶμα τοῖς γυμνασίοις, μὴ τἀληθῆ λέγειν, ἢ πρὸς κυβερνήτην πρὸς τῆς νεώς τε καὶ τῶν ναυτῶν, μὴ τὰ ὄντα λέγοντι, ὅπως ἢ αὐτὸς ἢ τις τῶν ἑταίρων πράξεως ἔχει. ἀληθίστατα ἔφη. αὐ ἄρ' ἄλλον τινὰ λαμβάνῃ ψευδόμενον ὑμῶν τῇ πόλει τῶν, οἱ δημιουργοί εἰσι, μάντιν ἢ ἰατρὸν ἡγούμενον. ἢ τέκτονα φύσαν, καλάσει, ὡς ἐπὶ πλοῦμα ἐσόμενα, πόλιν, ὡς πρᾶγμα ἀκαρπότατόν τε καὶ ὀλέθριον. ἐὰν γε δή ὅτῳ ἐπὶ γε λόγῳ ὧδε τελῶται. τὶ δὲ σωφροσύνης ἄρα οὐ δώσει ἡμῖν τοῖς παισίας; πῶς δ' οὔ. σωφροσύνης δὲ ὡς πλεῖστα οὐ τὰ τοιάδε μέγιστα, ἀρχόντων μὲν ὑπηκόους εἶναι, αὐτοὺς δὲ ἀρχοντας τῶν πρὸς πότους καὶ ἀφροδίσια καὶ πρὸς ἐδωδὰς ἡδονῶν; ἔμοιγε δοκεῖ. τὰ δὴ τοιάδε φῦσαν δίκαιον καλῶς λέγεσθαι, οἷον καὶ παρ' ὁμήρῳ διομήδης λέγει.

Τίπτα σιωπῇ ἧσο. ἐμῶ δ' ἐπιπείθεο μύθῳ.
καὶ τὰ τοῦτον ἑπόμενα, τὰ
Ἴσασιν μῦκα πνείοντες Ἀχαιοί, σιγῇ δειδίότες σημάντορα.

Καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. καλῶς. τὶ δὲ τὰ τοιάδε· οἷόν σε χρὴ κύνας ὅμματ' ἔχειν, κραδίην δ' ἐλάφοιο, καὶ τὰ τούτων ἑξῆς. ἆρα καλῶς καὶ ὅσα ἄλλα τίς οἰ λόγῳ ἢ οἰ ποιήσει ἔργοις παιδιὰ μιμήματα ἰδιωτῶν εἰς ἄρχοντας; οὐ καλῶς, οὐ γὰρ οἶμαι ἔστιν σωφροσύνῃ νέοις ἐπιτήδεια ἀκούειν. εἰ δ' ἕνα ἄλλῳ ἡδονὴν παρίσχεται, θαυμαστὸν οὐδέν. ἢ πῶς σοι φαίνεται. οὕτως ἔφη. τὶ δὲ ποιεῖν αὖσθρα ἐν σοφώτατον λέγονται ὡς δοκεῖ αὐτῷ κάλλιστον εἶναι πάντων, ὅτ' αὖ παρκωλεῖαι ὧσι χράπιζαι

Σίτου καὶ κρεῶν. μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων
Οἰνοχόος φορέῃσι καὶ ἐγχείῃσι πίεσθαι.

Δοκεῖ σοι ἐπιτήδειον εἶναι πρὸς ἐμμέτρειαν ἑαυτῷ ἀκούειν νέῳ. ἢ ᾧ, λιμῷ δ' ὄκτισον θανεῖν καὶ πότμον ἐπασσεῖν; ἢ δία, καλλιονύσσων τῶν ὅλων θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων, ὡς μόνος ἐγρηγορὼς ἀεὶ βουλεύσαιτο, ζώντων πάντων ἐμμελέως ἐμπλανωμένων, δεῖ τῶν τῶν ἀφροδισίων ἐπιθυμίαν· καὶ ὅπως ἐκ παλαίστης ἰδόντα πῶ ὥραν· ὥστε μὴ δεῖν ἐς σωμάτιον ἐλθεῖν, ἀλλ' αὐτοῦ βουλόμενον χαμαὶ ξυμπίγνεσθαι· καὶ λέγοντα ὡς οὕτως ἐπιθυμίαν ἔχεται, ὡς ἀλλήτε γε πρῶτον ἐφοίτων πρὸς ἄλλας φίλους λήθοντε θοκῆας· οὐδὲ ἀφροδίτης ὑπὸ ἐφαίσου ξυμόν· ἀλλ' ἕτερα τοιαῦτα. οὐ μὰ τὸν δία ἔφη ἀλλ' οὔ μοι φαίνεται ἐπιτήδεια. ἀλλ' ἔστιν τινὲς ὧν δ' ἐγὼ, ἠρτηρίαι πρὸς ἅπαντα καὶ λέγονται καὶ πράττονται ὑπὸ ἐλλογίμων ἀνδρῶν, θαυμάσιον τὶ καὶ ἀκουσέον· δῖον, καὶ τὸ,

Στῆθος δὲ πλήξας, κραδίην τ' ἠνίπαπε μύθῳ.

Τίπλακτὸν κραδίη καὶ κιὼν τόδον ἄλμό ποτ' ἔπλης. παντάπασι μὲν οὖν ἔφη.

οὐ μὲν δὴ δωροδόκους γε ἐκτέον εἶναι τοὺς ἀνδρας, οὐδὲ φιλοχρημάτους· οὐδαμῶς· οὐδ' ἀτέον αὐτοῖς ὅτι σῶρα θεοὺς πείθει, δῶρ' αἰδοίους βασιλῆας. οὐδὲ γὰρ τ' ἀχιλλέως παιδα τὸν φοίνικ' ἐπαινητέον· ὃς μᾶλλον ἔλεγε, συμβουλεύων αὐτῷ, δῶρα μὲν λαβόντι, ἵνα μιμνέτω τοῖς ἀχαιοῖς· αὖθι δὲ δώρων, μὴ ἀπαλλάττεσθαι τῆς μήνιδος. οὐδ' αὖ τὸν τὸ ἀχιλλέα ἀξιώσομεν· οὐδ' ὁμολογήσομεν οὕτω φιλοχρήματον εἶναι, ὥστε παρὰ τοῦ ἀγαμέμνονος δῶρα λαβεῖν, καὶ τιμὴν αὖ λαβόντα νεκροῦ, ἀποδύσειν. ἄλλως δέ, μὴ θέλειν. ἔκοιμ' ἂν καὶ ἐγὼ ἔφη ἐπαινεῖν τὰ τοιαῦτα. ὁκοῖ δέ γε ἦν δ' ἐγὼ σοι φράσω λέγειν· ὅτι ἀεὶ ὅσον τοῦτό γε καὶ τὸν ἀχιλλέως φαίνει, καὶ ἄλλον λιγόντων πείθεσθαι. καὶ αὖ ὡς πρὸς τὸν ἀπόλλω εἶπεν.

Ἔλαφός μ' ἐκάδοι γε θεῶν ὀλοώτατε πάντων.

Ἦ σ' εὖ τοιοῦμον, εἰ μοι δύναμίς γε παρείη.

καὶ ὡς πρὸς τὸν ποταμὸν θέοντα, ἀπειθῶς ἔχε. καὶ μάχεσθαι ἕτοιμος ἦν. καὶ αὖ τοῖς τῦ ἑτέρου ποταμοῦ ἀνδρὶ χειροῦ ἱρὰς τείχας, παῖ Δόκλῳ ἥρωϊ ἔφη κάμιν ὀπάσαι μιφθῆναι νεκρῷ ὄντι. καὶ ὡς ἔσβασε ξέστ', οὐ πειστέον· τοῖς τε αὖ ἕκτορος ἔλεξεν ὧδε· τὸ σῶμα τὸ παῖδός τε καὶ τὰς τῶν ζωγρηθέντων σφαγὰς εἰς πῦρ ἐμβαίνοντα ταῦτα οὐ φήσομεν ἀληθῆ ἐρεῖσθαι. οὐδ' ἐάσομεν πείθεσθαι τοὺς ἰατρούς, ὡς ἀχιλλεῖ θεῖον ὂν παῖς καὶ πολίτης, σωφρονιστέον τε καὶ ζητοῦντας ἀεὶ τὸν σοφωτάτῳ χειρὶ τεθραμμένος, ἕως τοσούτους ἀνδρας παρεχῆς πολίτας, ὥστε ἔχειν οὐ αὐτῷ, νοσήματά τε δύο ἐναντία ἀλλήλοιν· αἰτλοθηρείαν τε καὶ φιλοχρηματίαν, καὶ αὖ ὑπόδικον φανίαν θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων. ἐρθῶς ἔφη λέγεις. μὴ τοίνυν ἐᾷ δ' ἐτέω, μὴ δὲ τοῦτ' πειθώμεθα· μηδ' ἐάσομεν λέγειν, ὡς Ἡσιὸς ποσειδῶνος υἱὸς, πειρίθους τε διὸς ἔρμησαν ὕπνος ὢν δεινὰς ἀρπαγάς. μηδὲ πῦ ἄλλου θεοῦ παῖδά τε νῆ ἥρω, τολμῆσαι ἂν δεινὰ νῆ ἀσεβῆ ἔργάσασθαι, δίκαιόν τε καταψεύδεσθαι αὐτῶν· ἀλλὰ προσανακαλέζωμεν τοὺς ποιητὰς, ἢ μὴ τούτων αὐτὰ ἔργα φάναι, ἢ τούτους, μὴ εἶναι θεῶν παῖδας. ἀμφότερα δὲ μὴ λέγειν· μηδὲ ἡμῖν ἐπιχειρεῖν πείθειν τοὺς νέους, ὡς οἱ θεοὶ κακὰ γεννῶσι· καὶ ἥρωας ἀνθρώπων οὐδὲν βελτίους. ὅπερ γὰρ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐλέγομεν, οὔθ' ὅσια ποιῦσα, οὔτ' ἀληθῆ ἐπιδείξαμεν γάρ που, ὅτι ἐκ θεῶν κακὰ γίγνεσθαι, ἀδύνατον. πῶς γὰρ οὔ. καὶ μὴν τοῖς γε ἀνοήτοισι βλαβερὰ· πᾶς γὰρ ἑαυτῷ συγγνώμην ἕξει, κακῷ ὄν τι πειθὴς ὡς ἄρα τοιαῦτα πράττουσί τε καὶ ἔπραττον καὶ οἱ θεῶν ἀγχίστοροι· ζωὸς ἐὼν· ὧν κατ' ἰδαῖον πάγον, διὸς παῖ ζώκα ἐσ' ὁ δίκη. καὶ οὕτω σφιν ἀξίτηλον αἷμα σταλμένων· ὧν οὕνεκα παυσέον τοὺς τοιούτους μύθους, μὴ ἡμῖν πολλὰ διχόρροα ὑπόκτιπτωσι βοῖς νέοις πονηρέα. κομιδῇ μὲν οὖν ἔφη. τὶ δῆ ἡμῖν δ' ἐτέω ἔτι λοιπὸν εἴδος λόγων τοῦ δεῖ ζομένοις· εἶδος τε λεκτέον, καὶ οὗς μό. τοῦ δὲ γοῦν θεῶν ὡς δεῖ λέγεσθαι, εἴρηται. καὶ τοῦ σταλμένων τε καὶ ἡρώων, νῆ τῶν ὑπ' ἄιδου. τί μὲν οὖν. οὐκοῦν καὶ τοῦ ἀνθρώπων, τὸ λοιπὸν εἴη ἄν. δῆλον δή. ἆρ' οὖν τοῦ δὴ ὧδε ῥᾴδιον ἂν εἴη γε ὑμῖν ἐξευρεῖν. πῶς. ὅτι δοκεῖ ἡμῖν ὑβρεῖν, ὡς ἀρα καὶ ποιηταὶ καὶ λογοποιοί, κακῶς λέγουσι τοῦ ἀνθρώπων τὰ μέγιστα, ὅτι εἰσὶν ἄδικοι μὲν, ἀδυνάμενοι δὲ πολλοί. λέγεται γ', ἄθλοι. καὶ ὡς λυσιτελεῖ τὸ ἀδικεῖν, ἐὰν λανθάνῃ. ἢ δὲ δικαιοσύνη, ἀλλότριον μὲν ἀγαθὸν, οἰκεία δὲ ζημία. καὶ τὰ μὲν τοιαῦτα, ἃ πρῶτον λέγειν. τὰ δ' ἐναντία ζῦπον, προστίθεμεν ἄλλῃ τε καὶ μαρτολογεῖν, ἢ οὐκ οἴει; οὐ μὲν οὖν ἔφη δοκῶ. οὐκοῦν ἐὰν ὁμολογῇς ἐρθῶς με λέγειν, φήσεις ὁμολογηκέναι ἃ πάλαι ἐζητοῦμεν. ἐρθῶς ἔφη πάλαι γε. οὐκοῦν καὶ τοῦ ἀνθρώπων ὅτι τοιούτους δεῖ λόγους λέγεσθαι, τότε διομολογησόμεθα, ὅταν εὕρωμεν οἷόν ἐστι δικαιοσύνη. καὶ ὡς φύσει λυσιτελοῦν τῷ ἔχοντι, ἐάν τε φανῇ, ἐάν τε μή, ὁποῖόν ἐστιν. ἀλλὰ δεῖ ταῦτα ἔφη. τοῦ μὲν δὴ λόγου τοῦδε, ἐχέτω τέλος. τὸ δὲ λέξεως ὡς ἐγῷμαι μετὰ ταῦτα σκεπτέον, καὶ ἡμῖν ἅττα λεκτέον, καὶ ὡς λεκτέον, παντελῶς ἐσκέμμεται. καὶ ὁ ἀδείμαντος. ταῦτ' ἦν δ' ὅς, οὐ μανθάνω ὅπῃ λέγεις. ἀλλὰ μήν τοι ἐμοί γ' ἐπιδοκεῖ ὅσῳ οὖν τῇδε μᾶλλον ἴσῃ. ἐρ' οὐ πάντα ὅσα ὑπὸ μυθολόγων ἢ ποιητῶν λέγεται δίκαιος

γάσις

γασις οὖσα τυγχάνει, ἢ γεγονότων, ἢ ὄντων, ἢ μελλόντων; τί γοὺν ἔφη ἄλλο· ἆρα δὴν ἔχει τοι ἀπλῆ διηγήσει, ἢ δεῖ μιμήσεως γιγνομένη, ἢ δι' ἀμφοτέρων πειρᾶσθαι; καὶ ταῦτα ἔτι ἐπερόμενος ἔφην ἐγὼ μανθάνειν οὐδέν πω μᾶλλον· ἀλλὰ ἴσως τοιάδε τινὰ ἔφη λέγειν· ἐγὼ δοκῶ εἶναι ἐνίοτε ἐν τοῖς ἔπεσι τοῖς Ὁμήρου ἀπλοῦν ποιητὴν καὶ ἀγαθόν· ἐνίοτε δὲ οὐδὲν τοιοῦτον, ἀλλὰ μεμιγμένον τινὰ τοιοῦτον τῷ ἀπλῷ ποιητῇ καὶ μιμητικῷ· ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐμοὶ δοκεῖ σαφὲς εἶναι, ἐπειρώμην καὶ τὸν Γλαύκωνα ἐνδεικνύμενος ἐρωτᾶν, ὅτι ἐκεῖνος ἔφη ἐν τοῖς ἔπεσι τοῖς Ὁμήρου ἐνίοτε μὲν ἀπλοῦν ποιητὴν εἶναι, ἐνίοτε δὲ οὐδὲν τοιοῦτον· ἀλλὰ μὴν ἐρωτᾶν γε ἔφην ἐγὼ αὐτὸν ἐβουλόμην, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἔφη, ἐρωτᾶν δὲ οὐκ ἐβουλόμην, ἵνα μοι μὴ ἐπιδείξῃ ὁ Γλαύκων ὅτι οὐκ οἶδε τὸ πρῶτον, ὃ δὴς ὁ ποιητὴς φησὶν ἐν μὲν χρύσην δεῖσθαι τὸν ἀγαμέμνονος, ἀπολῦσαι δὲ τὸν θυγατέρα, ἐν δὲ χαλεπαίνειν, ἐν δὲ, ἐπειδὴ οὐκ ἐτύγχανε, καταῤῥᾶσθαι τῶν ἀχαιῶν πρὸς ἐν θεόν; ἔπαιγε. Οἶδ' οὖν ὅτι μέχρι μὲν τούτων τῶν ἐπῶν, καὶ ἐλίσσετο πάντας ἀχαιούς· ἀξιόσει ἡ μάλιστα δύο κοσμήτορε λαῶν, λέγει τὸ αὐτὸς ὁ ποιητὴς, καὶ δηλοῖ ἐπιχειρεῖ ἡμῶν τὴν διάνοιαν, ἄλλοσε ἰδεῖν ὡς ἄλλος τις ὁ λέγων, ἢ αὐτὸς· τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ὡς πρὸς αὐτὸν ὢν ὁ χρύσης λέγει, καὶ πειρᾶται ἡμᾶς ὅτι μάλιστα ποιῆσαι, μὴ ὄμορον δοκεῖν εἶναι ἐν λέγοντα, ἀλλὰ ἐν ἰδρίᾳ πρισβύτην ὄντα· καὶ τὰλλα δὴ πᾶσαν σχεδόν τι οὕτω πεποίηται διήγησιν, πρός τε τὸ αὐλίφ, καὶ πρὸ τὸ αὐ ἰθάκῃ, καὶ ὅλην ὀδυσσείᾳ παθημάτε. Γαύμην μὲν οὖν ἔφη. Οὐκοῦν διήγησις μὲν ἦν, καὶ ὅταν τὰς ῥήσεις ἑκάστοτε λέγῃ, καὶ ὅταν τὰ μεταξὺ τῶν ῥήσεων. Γῶς δ' οὔ· ἀλλ' ὅταν γέ τινα λέγῃ ῥῆσιν ὡς τις ἄλλος ὤν, ἆρ' οὐ τότε ὁμοιοῦν αὐτὸν φήσομεν ὅτι μάλιστα τὸν αὐτῶν λέξιν ἑκάστῳ ὃν ἂν προσάπῃ ὡς ῥηθησόμενα; φήσομεν· τί δ' οὔ. Οὐκοῦν τόγε ὁμοιοῦν ἑαυτὸν ἄλλῳ, ἢ καὶ τὸν φωνὴν, ἢ καὶ τὸν σχῆμα, μεμιμῆσθαί ἐστιν ἐκεῖνον, ᾧ ἄν τις ὁμοιοῖ; τὶ μήν. Οὐκοῦν ὅδε γε ὁ ἰούλῳ ὡς ἔοικεν, οὗτός τε καὶ οἱ ἄλλοι ποιηταὶ, διὰ μιμήσεως τὴν διήγησιν ποιοῦνται. Γαύμην μὲν οὖν. Εἰ δέ γε μηδαμῇ ἑαυτὸν ἀπεκρύπτετο ὁ ποιητὴς, πᾶσα ἂν αὐτῷ ἄνευ μιμήσεως ἡ ποίησίς τε καὶ ἡ διήγησις γεγονυῖα εἴη. ἵνα δὲ μὴ ἔτι σὺ ἐμοὶ μανθάνεις, ὅπως ἂν γένοιτο, ἐγὼ φράσω. εἰ γὰρ ὅμηρος εἰπὼν ὅτι ἦλθεν ὁ χρύσης τῆς τε θυγατρὸς λύσα φέρων, καὶ ἱκέτης τῶν ἀχαιῶν, μάλιστα δὲ τῶν βασιλέων, μετὰ ταῦτα μὴ ὡς χρύσης γενόμενος ἔλεγεν, ἀλλ' ἔτι ὡς ὅμηρος, δῆλον ὅτι οὐκ ἂν μίμησις ἦν, ἀλλὰ ἁπλῆ διήγησις; εἶχε δ' ἂν ὧδέ πως· φράσω δὲ ἄνευ μέτρου. οὐ γὰρ ἐμὴ ποιητικός. ἦλθεν ὁ ἱερεὺς, εὐχὰς τε ἐκείνους μὲν, τοὺς θεοὺς δώσειν ἐλόντας πόλιν ἰλίου, αὐτοὺς δὲ σωθῆναι. πόλιν δὲ θυγατέρα οἱ αὐτῷ λῦσαι δεξαμένους ἄποινα. καὶ ἅμα θεὸν αἰδεσθέντας. ταῦτα οὖν ἅπαντος αὐτῷ, οἱ μὲν ἄλλοι ἐσέβοντο καὶ συνήνουν. ὁ δὲ ἀγαμέμνων ὠργίσατο, ὡς τελέμορος νεῦ τε ἀπίσω, καὶ αὖθις μὴ ἐλθεῖν· μὰ αὐτῷ τό, τε σκῆπτρον καὶ τὰ τοῦ θεοῦ στέμματα οὐκ ἐπαρκέσοι· πρὶν δὲ λυθῆναι αὐτῷ πόλι θυγατέρα, ὡς αὖρίον αὐτὸν φράσειν μιν οὐδ' ἀπίσω, καὶ μὴ ὀρεθίζειν, ἵνα σῴζοιτο ἔλθοι. ὁ δὲ πρισβύτης ἀκούσας, ἔλεισέ τε καὶ ἀπῆλθε σιγῇ· ἀπελθὼν δ' ἐκ τοῦ στρατοπέδου, πολλὰ τῷ ἀπόλλωνι εὔχετο, τάς τε ἐπωνυμίας τοῦ θεοῦ αὐτοκαλῶν, καὶ ὑπομιμνήσκων· καὶ ἀπαιτῶν, εἴ τι πώ ποτε ἢ οἰναίων οἰκοδομήσιον, ἢ ὁ ἱερῶν θυσίαις κεχαρισμένοις ὠρήσατο, ὧν δὴ χάριν κατεύχετο τίσαι τοὺς ἀχαιοὺς τὰ δάκρυα τοῖς ἐκείνου βέλεσι. οὕτως ἦλθε τότε καὶ αὖθις μεμίσεως ἀπλῆ διήγησις γίνεται. μανθάνω ἔφη. μανθάνειν τοίνυν δεῖ σε λέγω, ὅτι ταὐτὸν τῷ ἀδυνατία γίγνεται, ὅταν τις τὰ τοῦ ποιητοῦ τὰ μεταξὺ τῶν ῥήσεων ἔρημα, τὰ δὲ μεμιβλημένα καταλίπῃ. καὶ ἔστιν ἔφη μανθάνω. ὅτι ἔστι ῥ τοιοῦτον τὸ ἐν τοῖς ἔπεσι ποιῆσαι τοιοῦτον. Ὁρθότατα ἔφην ὑπέλαβες. νῦ δή μοι δοκεῖ σοι ἔτι προσθεν οὐχ οἷός τ' εἶναι. ὅτι τῆς ποιήσεώς τε καὶ μυθολογίας, ἡ μὲν, διὰ μιμήσεως ὅλη ἔστιν ὥσπερ σὺ λέγεις τραγῳδία τε καὶ κωμῳδία· ἡ δ', ἣν ἄρτι ἔλεγες αὐτοῦ ἢ ποιητοῦ. διήρεις δ' ἂν αὐτὴν μάλιστά που εἰ διθυράμβοις. ἢ δ' ἂν δι' ἀμφοτέρων· οἶμαι τε τῆς τῶν ἐπῶν ποιήσεως πολλαχοῦ δὲ καὶ ἄλλοθι ἔμοιγε μανθάνεις. ἀλλὰ ξυνίημι ἔφη, ἃ τότε ἐβούλου λέγειν. καὶ ὃ πρὸ τούτου δὴ ἀσαφῶς ἔφαμεν ἃ μὴ λεκτέον ἦν ἄρτι εἶναι, ὡς δὲ λεκτέον ἔτι, σκοπεῖν εἶναι. ἀλλὰ μέμνημαι. τοῦτο τοίνυν αὖ καὶ ὃ ἔλεγον, ὅτι χρὴ διομολογήσασθαι, πότερον ἐάσομεν τοὺς ποιητὰς μεμουμένους ἡμῖν τοὺς διηγήσεις ποιεῖσθαι, ἢ τὰ μὲν, μεμουμένους· τὰ δὲ, μή· καὶ ὁποῖά ἐστιν ἕκαστα· ἢ οὐδὲ μιμεῖσθαι. μαντεύομαι ἔφη σκοπεῖσθαί σε· ἔστι γὰρ δὴ ἐξόμεθα

ψαγῳδίαν τε καὶ κωμῳδίαν εἰς τὴν πόλιν, ἅττε καὶ οὖ. ἴσως μὲν δ' ἐτὸν καὶ πλείω ἴπτ τούτων· οὐ γὰρ δή ἔπω γε ἴδμεν· ἀλλ' ὅπη αὖ ὁ λόγος ὥς πῃ πορεύσεται, ταύτῃ ἰτέον. καὶ μαλῶς γ' ἔφη λέγεις. Τόδε τοίνυν ὦ ἀδείμαντε ἄρα σκοπῶμεν, μεμιμημένους ἡμῖν δεῖ εἶναι τοὺς φύλακας, ἢ οὔ. ἢ καὶ τῆδε τοῖς ἐμπροσθεν ἴπται· ὅτι ἕκαστος, εὖ μὲν αὖ ἐπιτηδεύσας, καλῶς ἐπιτηδεύσει, πολλὰ δ' οὔ· ἀλλ' ἢ οὐκ ἐπιχειρεῖ πολλῶν ἐφαπτόμενος. πάντων ἀποτυγχάνει αὖ, ὥστ' ἄναλπου ἐν μόγιμος. Τί δ' οὔ μέλει. Οὐκοῦν καὶ τῇδε μιμήσεως ὁ αὐτὸς λόγος. ὅτι πολλὰ ὁ αὐτὸς μιμεῖσθαι δυ ὥσπερ οὔ, οὐ δυνατός. Οὐ γὰρ οἷόν. Σχολὴ ἄρα ἐπιτηδεύσει γέ τι ἅμα τ' ἄξιον λόγου ἐπιτηδεύματ', καὶ πολλὰ μιμήσεται, καὶ ἴσται μιμητής· ἐπεὶπου οὐδὲ τὰ δοκοῦντα ἐναντίως ἀλλήλοιν εἶναι δύο μιμήματα, δυάσεται ὁ αὐτὸς ἅμα δὲ μιμεῖσθαι. διὸν κωμῳδίαν καὶ τραγῳδίαν ποιοῦντες· ἢ οὐ μιμήματα ἀμφοτέρω ἐπήλεις; Ἔτοιγε. καὶ ἀληθῆ λέγεις, ὅτι οὐ δυάσεται ὁ αὐτός. Οὐδὲ μὲν ῥαψῳδός γε καὶ ὑφορχητὴς ἅμα. ἀληθῆ. ἀλλ' οὐδ' οἱ ὑποκριταὶ, κωμῳδοῖς τε καὶ τραγῳδοῖς ὁ αὐτός· πάντα δὲ ταῦτα μιμήματα, ἢ οὔ. μιμήματα· καὶ ἔτι γε τούτῳ ὦ ἀδείμαντε φάσκειν μοι εἰς μικρότερα καὶ κερματίσθαι ἢ τῇ αὐτοῦ φύσις. ὥστ' ἀδύνατος εἶναι, πολλὰ καλῶς μιμεῖσθαι, ἃ αὐτὰ ἐκεῖνα πράττῃ ὧν δὴ καὶ τὰ μιμήματα ἦν ἀφομοιώματα. ἀληθέστατα λέγεις. Εἰ ἄρα ἦν πρῶτον λόγον διασώσομεν, ὃν φύλακας ἡμῖν τῶν ἄλλων παιδῶν δημιουργοὺς ἐλαβομεν ἀφεμένους, δεῖν εἶναι δημιουργοὺς ἐλαβομεν τῆς πόλεως πάνυ ἀκριβεῖς. καὶ μάλιστ' ἄλλο ἐπιτηδεύειν, ὅ, τι μὴ εἰς ἕξιν φέρει. ἀδύ δὲ δεῖ αὖ αὐτοὺς ἄλλο πράττειν ἢ μιμεῖσθαι. ἐὰν δὲ μιμῶνται, μιμεῖσθαι τὰ τούτοις προσήκοντα ἐκ παίδων· ἀνδρείους· σώφρονας· ὁσίους. ἐλευθέρους. καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα· τὰ δ' ἀνελεύθερα μήτε ποιεῖν, μήτε δεινοὺς εἶναι μιμήσασθαι· μὴ δ' ἄλλο μηδὲν αἰσχρῶν, ἵνα μὴ ἐκ τοῦ μιμήσεως τοῦ εἶναι ἀπολαύσωσιν· ἢ οὐκ οἴεσθαι ὅτι αἱ μιμήσεις ἐὰν ἐκ νέων πόρρω διατελέσωσιν, εἰς ἕξιν τε καὶ φύσιν καθίστανται, καὶ κατὰ σῶμα καὶ φωνὰς, καὶ κατὰ τὴν διάνοιαν. καὶ μάλα ἔμοιγε. Οὐκοῦν ἐπιτρέψομεν ἡμῖν ἐκείνοις, ὧν φαμὲν δεῖν ἄρχειν, καὶ δεῖν αὐτοὺς ἀνδρας ἀγαθοὺς γενέσθαι, γυναῖκας μιμεῖσθαι ἀνδρας ὄντας, ἢ νέας ἢ πρεσβυτέρας, ἢ ἀνδρὶ λοιδορουμένῃ, ἢ πρὸς θεοὺς ἐρίζουσάν τε καὶ μεγαλαυχουμένῃ, οἰομένην εὐδαίμονα εἶναι, ἢ ὧν ξυμφορᾶις τε καὶ πάθεσι καὶ ἐρῶσιν ἐκμιμεῖσθαι· πάμπαν δὲ ἢ ἐρῶσαν ἢ ὠδίνουσαν, πολλοῦ καὶ δεῖν μιμεῖσθαι· ἢ ἀσθενοῦσι μιμεῖσθαι δ' ἐρῶσας. Οὐδέ γε δούλας τε καὶ δούλους πράττοντας ἅπερ δούλων; Οὐ δῆτα. Οὐδέ γε ἀδρασι κακοὺς ὡς ἔοικε δειλούς τε καὶ τἀναντία πράττοντας, ὧν νῦν δὴ ἔπομεν· κακηγοροῦντάς τε καὶ κωμῳδοῦντας ἀλλήλους, καὶ αἰσχρολογοῦντας· μεθύοντας, ἢ καὶ νήφοντας, ἢ καὶ ἄλλα ὅσα οἱ τοιοῦτοι καὶ ὲν λόγοις καὶ ἐν ἔργοις ἁμαρτάνουσιν εἰς αὐτούς τε καὶ εἰς ἀλλήλους· δίμαι δ' οὐδὲ μανομένους ἐθιστέον ἀφομοιοῦν αὐτοὺς οἷ λόγοις, οὐδ' ἐν ἔργοις· γνωστέον μὲν γὰρ, καὶ μανομένους καὶ πονηροὺς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, ποιητέον δ' οὐδὲν τούτων οὐδὲ μιμητέον. ἀληθέστατα ἔφη. Τί δ' ὧδ' ἐτὸν χαλκεύοντας, ἢ τι ἄλλο δημιουργοῦντας, ἢ ἐλαύνοντας τελέρας, ἢ κελεύοντας τούτοις, ἢ τι ἄλλο τῶν τῇδε τούτοις μιμητέον; καὶ πῶς ἔφη, εἴς γε οὐδὲ προσέχειν ἐστὶν τὸν νοῦν τούτ' ἄλλοις ἔρίσται. Τί δὲ ἵππους χρεμετίζοντας, καὶ ταύρους μυκωμένους, καὶ ποταμοὺς ἀφορῶντας, καὶ θάλατταν κτυποῦσαι, καὶ βροντὰς, καὶ πάντα αὖ τὰ τοιαῦτα, ἢ μιμήσονται; ἀλλ' ἀπείρηται αὐτοῖς ἔφη, μήτε μαίνεσθαι, μήτε μανομένοις ἀφομοιοῦσθαι. Εἰ ἄρ' ὦ δ' ἐτὸν μανθάνω ἃ σὺ λέγεις, ἔστι τὸ εἶδος λέξεώς τε καὶ διηγήσεως οἷ ᾧ ἂν διηγοῖτο ὁ τῷ ὄντι καλὸς κἀγαθός· ὁπότε τι δέοι αὖτ' λέγειν. καὶ ἕτερον αὖ οἷον τοῦτ' εἶδος ἃ ἂν ἐχρῆτο ἀεὶ, καὶ οἷ ᾧ διηγοῖτο ὁ οἷον πέρ ἐκεῖνο φύς τε καὶ τραφείς. Φαίνεται δ' ἔφη ταῦτα. Ο μὲν δὴ ὦ δ' ἐτὸν μέσος ἀνὴρ, ἐπειδὰν ἀφίκηται οἷ τῇ διηγήσει, δεῖ λέξειν τινὰ ἢ πρᾶξιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ, ἣ θελήσειν ὡς αὐτὸς ὢν ἐκεῖνος ἀπαγγέλειν καὶ ἐκ αἰσχυνεῖσθαι δὲ τῇ τοιαύτῃ μιμήσει· μάλιστα μὲν μιμούμενος ἦν ἀγαθὸν, ἀσφαλῶς τε καὶ ἐμφρόνως πράττοντα· ἐλάττω δὲ καὶ

Α καὶ ὕπνου ἢ ὑπὸ νόσων, ἢ ὑπὸ ὀρῴων ἐσφαλμένον, ἢ μὴ ὑπὸ μίσους ἢ τινος ἄλλης συμφορᾶς. ὅταν δὲ γίγνηται καὶ τινα καὶ αὖ τῆ αὐξειν, οὐκ ἐθελήσειν αὖ συνδῆ, ἀπειπάζου ἐν τῷ χείρονι. ἐὰν μὲν ἀρκῇ καὶ βραχὺ ὅταν τι χρησὸν ποιῇ· ἀλλ' αἰσχυνεῖται. ἅμα μὲν ἀγύμναστος ὢν τῆ μεθόδῳ τοῦ τοιούτους, ἅμα δὲ μὴ δυσχεράνων αὐτὸν ἐκμάθειν τὸ μὴ ὠιστάναι εἰς τοὺς τῶν καλῶν τύπους, ἀτιμάζων τῇ διανοίᾳ ὅτι μὴ παιδιᾶς χάριν.

Εἰκὸς ἔφη. οὐκοῦν διηγήσει χρήσιμα, ὅσα ἡμεῖς ὀλίγον πρότερον διήλθομεν, περὶ τοῦ τῆ ὁμόρου ἵππου καὶ ἔσται αὖ τῆ ἡ λέξις μετὰ χρυσοῦ μὴ ἀμφοτέρων, μιμήσεώς τε καὶ τῆς ἄλλης διηγήσεως. σμικρὸν δέ τι μέρος οἶμαι πολλῷ λόγῳ τῆς μιμήσεως. ἴσως οὖν λέγω. καὶ μάλα ἔφη. οἶδα γε ἀναγκαῖον ἐν τύπου εἶναι τῆ τοιούτου ῥήτορος. Οὐκοῦν ὧδ' ἐπὶ ὁ μὲν τοιοῦτος αὖ, ὅσπερ αὖ φαυλότερος ἦ, πάντα τε μᾶλλον διηγήσεται, καὶ οὐδὲν αἰσχρὸν ἑαυτῆ οἰήσεται εἶναι· ὥστε πάντα ἐπιχειρήσει μιμεῖσθαι σπουδῆ τε καὶ ἐναντίον πολλῶν· καὶ ἃ νῦν δὴ ἐλέγομεν, βροντάς τε καὶ ψόφους αἰόλων τε καὶ χαλαζῶν, καὶ ἀξόνων, καὶ τροχιλίων, καὶ σαλπίγγων, καὶ αὐλῶν, καὶ συρίγγων, καὶ πάντων ὀργάνων φωνάς, καὶ ἔτι κυνῶν καὶ προβάτων καὶ ὀρνίων φθόγγους. καὶ ἔσται τούτων δὴ ἡ λέξις ἅπασα, ἐν μιμήσεως φωνῆς τε καὶ σχήματι, ἢ σμικρόν τι διηγήσεως ἔχουσα. Ἀνάγκη ἔφη καὶ τοῦτο. Ταῦτα τοίνυν ὧδ' ἐπὶ ἔλεγον τὰ δύο εἴδη τῆς λέξεως. καὶ γοῦν ἔστιν ἔφη· ὀκνῶ αὐτοῖν, τὸ μὲν, σμικρὰς τὰς μεταβολὰς ἔχει. καὶ ἐάν τις ἀποδιδῶ πρέπουσαν ἁρμονίαν, ἐν ῥυθμὸν τῇ λέξει, ὀλίγου πρὸς πλῶ αὐτὸν γίγνεσθαι λέγειν τῷ ὀρθῶς λέγοντι, καὶ ᾧ μιᾷ ἁρμονίᾳ. σμικραὶ γάρ, αἱ μεταβολαί, καὶ ἐν ἐν ῥυθμῷ ὡσαύτως παρακολουθοῦντι. κομιδῆ μὲν οὖν ἔφη οὕτως ἔχει. Τί δὲ τὸ τοῦ ἑτέρου εἶδος· οὐ τῶν ἐναντίων δεῖται πασῶν μὲν ἁρμονιῶν, πάντ' δὲ ῥυθμῶν, ἐὰ μέλλει αὖ οἰκείως λέγεσθαι ἐν ἡ παντοδαπὰς μορφὰς ἢ μεταβολῶν ἔχειν; Σφόδρα γε οὕτως ἔχει. Ἆρ' οὖν πάντες οἱ ποιηταὶ ἐν ἑαυτοῖ τι λέγοντες, ἢ τῷ ἑτέρῳ τούτων ἐπιτυγχάνουσι τύπῳ τῆς λέξεως, ἢ τῷ ἑτέρῳ, ἢ ἐξ ἀμφοτέρων τινὶ ξυγκεραννύντες; ἀνάγκη ἔφη. Τί οὖν ποιήσομεν ἐν λέγω. Πότερον εἰς πλῶ πόλιν πάντας τοὺς παρακαλέσαμεν, ἢ τῶν ἀκράτων ἐν ἕτερον, ἢ ἐν κεκραμένον. Ἐὰν ἡ ἐμὴ ἔφη νικᾷ, ἐν τῇ ἐπιεικοῦς μιμητὴν ἐν ἄκρατον. ἀλλὰ μὴν ὦ ἀδείμαντε, καὶ δὸς γε καὶ ὁ κεκραμένος. Πολὺ δὲ ἥδιστος, παισί τε καὶ παιδαγωγοῖς, ὁ ἐναντίος ἂν σοὶ αἱρῇ, καὶ τῷ πολυποικίλῳ ὄχλῳ. ἥδιστος γοῦν, ἀλλ' ἴσως ὧδ' ἐπὶ, ἐὰν αὖ αὐτὸν ἁρμόττειν φαίης τῇ ἡμετέρᾳ πολιτείᾳ, ὅτι οὐκ ἔστι δὶς πολοῦς αὐτῷ παρ' ἡμῖν, οὐδὲ πολλαπλοῦς, ἐπεὶ δὴ ἕκαστος οὐ πράττει. Οὐ γὰρ ἂν ἁρμόττοι. Οὐκοῦν ᾧ ταῦτα οὐ μίγνυ τῇ δικαιοτάτῃ πόλει, τόν τε σκυτοτόμον, σκυτοτόμον ἀρίστομον, καὶ οὐκ ὀνείδη πρὸς τῇ σκυτοδεψικῇ. καὶ ἐν γεωργὸν, γεωργὸν, καὶ οὐ δικαστὴν πρὸς τῇ γεωργίᾳ. καὶ ἐν πολεμικὸν, πολεμικὸν, καὶ οὐ χρηματιστὴν, πρὸς τῇ πολεμικῇ, καὶ πάντας οὕτως.

Ἀληθῆ ἔφη. Ἄνδρα δὴ ὡς ἔοικε δυνάμενον ὑπὸ σοφίας παντοδαπὸν γίγνεσθαι, καὶ μιμεῖσθαι πάντα χρήματα εἰ ἡμῖν ἀφίξοιτο εἰς πλῶ πόλιν αὐτός τε καὶ τὰ ποιήματα βουλόμενος ἐπιδείκνυσθαι, προσκυνοῖμεν αὖ αὐτὸν ὡς ἱερὸν, καὶ θαυμαστὸν, καὶ ἡδύ· εἴποιμεν δ' ἂν ὅτι οὐκ ἔστι τοιοῦτος οἷος οὐ τῇ πόλει παρ' ἡμῖν, οὔτε θέμις γίγνεσθαι· ἀποπέμποιμεν δέ τι αὖ εἰς ἄλλην πόλιν, μύρον κατὰ τῆς κεφαλῆς καταχέαντες, καὶ ἐρίῳ στέψαντες. αὐτοὶ δ' ἂν τῷ αὐστηροτάτῳ καὶ ἀηδεστάτῳ ποιητῇ χρώμεθα καὶ μυθολόγῳ, ὠφελείας οὕνεκα. ὃς ἡμῖν πλῶ τῇ ἐπιεικοῦς λέξιν μιμοῖτο. καὶ τὰ λεγόμενα λέγοι, οἷ ἐκείνοις τοῖς τύποις, οἷς κατ' ἀρχὰς ὡρμόθημεν παιδεύσομεν, ὅτε τοὺς στρατιώτας ἐπιχειροῦμεν παιδεύειν. καὶ μάλ' ἔφη οὕτως ἂν ποιοῖμεν εἰ ἐφ' ἡμῖν εἴη.

Νῶν δὲ ἔπειτα ἐπὶ, ὦ φίλε, μυθωδίαν ἡμῖν τῆς μουσικῆς ἐν τοῦδε λόγους τε καὶ μύθους παντελῶς διαπεπρᾶσθαι. ἄττα γοῦν λεκτέον καὶ ὡς λεκτέον εἴρηται. καὶ αὐτῷ μοι δοκεῖ ἔφη. Οὐκοῦν, μετὰ ταῦτα ἐπὶ ἐγὼ ἐν τοῦδε φόβης ἔρον καὶ μᾶλλον λοιπόν. Δηλαδή. Ἆρ' οὖν οὐ πᾶς ἔοικε δεῖν ἂν εὑρεῖν ἡμῖν λεκτέον τοῦδε αὐτῶν, καὶ ὅπα δεῖ εἶναι. ἔστιν μέλλομεν τοῖς προειρημένοις συμφωνήσειν. καὶ

ὁ γλαύκων ἐπιγελάσας, ἐπὶ βίαιον ἔφη σύγκρατις κινδυνεύει ἐκ τῶν τοιούτων τῶν πάντων εἶναι. οὐκοῦν καὶ κατὰ γε ἐμὲ ἐν τῷ παρόντι ξυμβαλέσθαι περὶ ἁπλασιολογίας ἡμᾶς λέγειν. ὑπολάβωμεν δή. Γαστρὸς δή που ἕνεκα ἐπὶ δίαιταν πρῶτον μὲν τόδε ἱκανῶς ἔχειν λέγειν· ὅτι τὸ μέλος, ἐκ τριῶν εἶδῶν συγκείμενον. λόγου τε, καὶ ἁρμονίας, καὶ ῥυθμοῦ. ναὶ ἔφη ἔστιν γε. ἀκροῶ, δοκεῖ γε αὐτῷ λόγος εἶναι, οὐδὲν δή που διαφέρειν τοῦ μὴ ἐν μέλει λόγου πρὸς τὸ οὐ τοῖς αὐτοῖς δεῖν τύποις λέγεσθαι, οἷς ἄρτι προεστόμεν καὶ ὡσαύτως. Ἀληθῆ ἔφη. καὶ μὴν τήν γε ἁρμονίαν καὶ ῥυθμὸν, ἀκολουθεῖν δεῖ τῷ λόγῳ; πῶς δ' οὔ. Ἀλλὰ μὴν τοῦ θρήνου τε καὶ ἀδυρμῶν ἔφαμεν οὐ λόγους, οὐδὲ προσδεῖσθαι. Οὐ γοῦν. Τίνες οὖν θρηνώδεις ἁρμονίαι λίγνμεν· σὺ γὰρ μουσικὸς· μιξολυδιστὶ ἔφη, καὶ συντονολυδιστὶ, καὶ τοιαῦται τινες. οὐκοῦν, αὗται δεῖ δ' ἐπὶ ἀφαιρεῖσθαι· ἄχρηστοι γοῦν καὶ γυναιξὶν ἂς δεῖ ἐπιεικεῖς εἶναι, μὴ ὅτι ἀνδράσι; Γαύγε. Ἀλλὰ μὴν μέθην, φύλαξιν ἁρμόττον, καὶ μαλακίαι καὶ ἀργίαι· Ὧς γοῦν οὔ. Τίνες οὖν μαλακαί τε καὶ συμποτικαὶ τῶν ἁρμονιῶν· Ἰαστὶ δ' ὅς, καὶ λυδιστὶ, αἵ τινες χαλαραὶ καλοῦνται· παύσασθε οὖν ὦ φίλε, ὠδὴ πολεμικῶν ἀνδρῶν ἕνεκ' ὅπου χρήσει; οὐδαμῶς ἔφη. Ἀλλὰ κινδυνεύει σοι φυλακτέα λέπεσθαι καὶ ὀργιαστί. Οὐκ οἶδα ἔφην ἐγὼ τὰς ἁρμονίας· ἀλλὰ καταλίπωμεν ἐκείνην τὴν ἁρμονίαν. ἣ, ἂν τε πολεμικῇ πράξει ὄντος ἀνδρείου, καὶ ἐν παντὶ βιαίῳ ὁρμασίᾳ πραπόντως αὖ μιμήσαιτο, φθόγγους τε καὶ προσῳδίας, καὶ ἀποτυχόντος, ἢ εἰς τραύματα, ἢ θανάτους ἰόντος, ἢ ἄλλῃ ξυμφορᾷ πεσόντος· ἐν πᾶσι τούτοις παρατεταμένως καὶ καρτερούντως ἀμυνομένῳ πρὸς τύχην. καὶ ἄλλῳ αὖ ἐρήνῃ τε καὶ μὴ βιαίῳ, ἀλλ' ἐν ἑκουσίῳ πράξει ὄντος· ἢ πειθοντός τε καὶ δεομένου, ἢ διδαχῇ χρῆσθαι, ἢ διδάσκοντι· ἢ ματαπείθοντα ἑαυτὸν ὑπὸ χρόνου· καὶ εἰκότι πράξαντα καὶ τετραγμένως μὴ μὲν ὑπερφανῆ ἕνεκα. ἀλλὰ σωφρόνως τε μὴ μετρίως ἐν πᾶσι τούτοις πράττοντά τε, καὶ τὰ ἀποβαίνοντα ἀγαπῶντα. τούτους δύο ἁρμονίας. βίαιον ἑκούσιον. δυστυχοῦντι εὐτυχοῦντι· σωφρόνων· ἀνδρείων· αἵ τινες φθόγγους μιμήσονται κάλλιστα, τούτους λέπε. ἀλλ' ἆρ' οὐκ ἄλλας αἰτεῖς λέγειν, ἃς δὲ νῦν ἔλεγον. οὐκ ἄρα ἦν δ' ἐπὶ πολυχορδίας γε, οὐδὲ παναρμονίου ἡμῖν δόσει ἐν ταῖς ᾠδαῖς τε καὶ μέλεσιν· Οὔ μοι ἔφη φαίνεται. τεκτόνων ἄρα καὶ πηκτίδων καὶ πάντων ὀργάνων ὅσα πολύχορδα καὶ πολυαρμόνια δημιουργοὺς οὐθρέψομεν; Οὐ φαινόμεθα. Τί δέ, αὐλοποιοὺς ἢ αὐλητὰς παραδέξῃ εἰς πόλιν, ἢ οὐ ἔστιν πολυχορδότατον, καὶ αὐτὰ τὰ παναρμόνια· αὐλοῦ τυγχάνει ὄντα μιμήματα; Δηλαδὴ δ' ὅς. λύρα δή σοι ἦν δ' ἐπὶ καὶ κιθάρα λέπεται. καὶ κατὰ πόλιν χρήσιμα· καὶ αὖ κατ' ἀγρούς τοῖς νομεῦσι, σύριγξ αὖ πῆς ἐστίν· ὡς γοῦν ἔφη ὁ λόγος ἡμῖν σημαίνει. Οὐδέν γ' ἦν δ' ἐπὶ δεινὸν ποιεῖσθαι ὦ φίλε περὶ τοὺς ἀεὶ ἐν ἀπόλλωνι καὶ τοῖς τοῦ ἀπόλλωνος ὀργάνοις πρὸ μαρσύου τε, καὶ τῶν ἐκείνου ὀργάνων. μὰ δί' ἦ δ' ὅς, οὔ μοι φαινόμεθα. καὶ νὴ τὴν κύνα εἶπον, λελήθαμέν γε διακαθαίροντες πόλιν, ἣν ἄρτι τρυφῶσαν ἔφαμεν πόλιν. σωφρονοῦντες γε ἡμεῖς δ' ὅς. Ἴθι δὴ ἔφην καὶ τοὺς λοιποὺς καθαίρωμεν· ἑπόμενον γοῦν δὴ ταῖς ἁρμονίαις· αἳ ἡμῖν ἦσαν, περὶ ῥυθμούς· μὴ ποικίλους αὐτοὺς διώκειν· μὴ δὲ παντοδαπὰς βάσεις· ἀλλὰ βίου ῥυθμοὺς εὑρεῖν κοσμίου τε καὶ ἀνδρείου τινὸς εἶσθ' οὖν ἱδόντα ἦν πόδα τῷ τοιούτῳ λόγῳ αἰκάλῳ καὶ ᾠδῇ ἕπεσθαι καὶ τὸ μέλος· ἀλλὰ μὰ λόγον ποδί τε καὶ μέλει· οἵ τινός δ' αὖ ἐστὸν τοιοὶ ῥυθμοί, σὲν ὄργον ὥσπερ τὰς ἁρμονίας φράσαι. Ἀλλὰ μὰ δί' ἔφη, οὐκ ἔχω λέγειν· ὅτι μὲν γοῦν τρία ἄττα εἴδη ἐξ ὧν αἱ βάσεις συλλέγονται, ὥσπερ οἱ τῆς φθόγγοις τέτταρα ἄθεν αἱ πᾶσαι ἁρμονίαι, τετραμελεῖς αὖ ἔστιμι, ποῖα δ' ὁποῖου βίᾳ μιμήματα, λέγειν οὐκ ἔχω. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἦν δ' ἐπὶ, καὶ μιξὰ δάμωνος βουλθσόμεθα. πίνες τε ἀνελευθερίας καὶ ὕβρεως· ἢ μανίας· καὶ ἄλλης κακίας πρέπουσαι βάσεις. καὶ τίνας τοῖς οἰκείοις λοιπὸν ῥυθμοὺς. δίμοι δ' γε ἀκηκοέναι οὐ σαφῶς, οὐδὲ συλλέγειν τε τὰ ὀνομάζοντος αὐτῷ ξαθέτην, ἢ δάκτυλον· ἢ ἡρῷόν γε, οὐκ οἶδα ὅπως

διακα

δικαιοσύνης. καὶ ἴσην αὖ καὶ ἡσύχιον καὶ εὐρυθμίαν καὶ εὐαρμοστίαν βραχύ τε καὶ μακρὸν γιγνόμενον καὶ ὡς ἐγᾦμαι ἅμβροσον καὶ πᾶν ἄλλο εὐσχέμονα ὀνομάζειν. μὴ δὴ βραχύτητας προσπάπτωμεν καὶ τούτων παῖδας δεῖσθαι τὰς ἀκεσταῖς τῆς πονηρίας αὐτὴν οὐκ ἔπεσθαι φύγειν τὸ μὴ ἱκανὸν εἶναι, ἢ ὅσους εὐρυθμους αὖ ὄντας, ἢ ὅτι εὐναμφότερόν τι, οὐ γὰρ ἔχω λέγειν· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς ἐμὲ εἴπον, εἰς δὲ μόνακα αὖ κατβιβλήσθω· διελέσθαι γὰρ οὐ σμικροῦ λόγου. ἢ σὺ οἴει; Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. Ἀλλὰ τόδε γε, ὅτι τῆς εὐχαριστίας καὶ ἀχαριστίας τὸ καλὸν ἀγαθὸν καὶ ἀκολουθεῖ, δῆλον καὶ διελέσθαι; Πῶς δ' οὔ. Ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ εὐρυθμόν τε καὶ ἀρρυθμον, καὶ μὴν τῇ καλῇ λέξει ἕπεται ὁμοιούμενον· καὶ δὴ, τῇ εὐηθείᾳ καὶ τὸ εὐχάριστον καὶ εὐαρμοστον, ὡσαύτως. εἰ δὴ ῥυθμός γε καὶ ἁρμονία λόγῳ, ὡς δὴ αὖ τινὲς λέγουσι, ἀλλὰ μὴν λόγος τούτοις. Ἀλλὰ μὴν καὶ δὴ ὅς, ταῦτά γε λόγῳ ἀκολουθητέον. Τί δὲ ὁ ῥυθμὸς τῆς λέξεως μὴ δὴ ἕπεται, καὶ ὁ λόγος οὐ τῷ τῆς ψυχῆς ἤθει ἕπεται; Πῶς γὰρ οὔ. Τῇ δὲ λέξει τἄλλα; Ναί. Εὐλογία ἄρα καὶ εὐαρμοστία, καὶ εὐχαριστία, καὶ εὐρυθμία, εὐηθείᾳ ἀκολουθεῖ. οὐχ ἧττον αὖσαν ὑπονοεῖν ζόμενοι καλοῦμεν ὡς εὐήθειαν, ἀλλὰ πῶς ὡς ἀληθῶς ὄντε καὶ καλῶς ἤθους καὶ τοσοῦτον ἀσφαλῶν διαίσιαν. Πάντα σοι μὲν οὖν ἔφη. Ἆρ' οὖν οὐ παντα χοῦ ταῦτα διωκτέα τοῖς νέοις, εἰ μέλλουσι τὸ αὐτῶν πράξειν; Διωκτέα μὲν οὖν. Ἔστι δέ γε που πλήξις μὲν γραφικὴ αὐτῶν καὶ πᾶσα ἡ ὁμοιαὐτὴ δημιουργία. πλήρης δὲ ὑφαντικὴ. καὶ ποικιλία, καὶ οἰκοδομία, καὶ πᾶσα αὖ ἡ τῶν ἄλλων σκευῶν δρᾶσις. ἔτι δὲ ἡ τῶν σωμάτων φύσις, καὶ ἡ τῶν ἄλλων φυτῶν. οὐ πᾶσι γὰρ τούτοις, οἷς ἐστιν εὐχαριστία, ἢ ἀχαριστία. καὶ ἡ μὲν ἀχαριστία, καὶ ἀρρυθμία, καὶ αὐαρμοστία, καὶ κολοσύρα καὶ κακοηθείᾳ ἀδελφά· τὰ δὲ ἐναντία, τῇ ἐναντίᾳ, σώφρονός τε καὶ ἀγαθοῦ ἤθους, ἀδελφά τε καὶ μιμήματα. Παντελῶς μὲν οὖν ἔφη. Ἆρ' οὖν ζοῖς ποιηταῖς ἡμῖν μόνον ἐπιστατέον, καὶ προσαναγκαστέον πρὸς τῇ ἀγαθοῦ εἰκόνα ἤθους ἐμποιεῖν τοῖς ποιήμασιν, ἢ μὴ παρ' ἡμῖν ποιεῖν. ἢ καὶ τοῖς ἄλλοις δημιουργοῖς ἐπιστατέον, καὶ διακωλυτέον μὴ κακόηθες ἕξιν, καὶ ἀκόλαστον, καὶ ἀνελεύθερον, καὶ ἄχαριν. μήτε ἐν εἰκόσι ζώων, μήτε οἰκοδομήσεσι, μήτε ἐν ἄλλῳ μηδενὶ δημιουργουμένῳ ἐμποιεῖν. ἢ ὁμοίως τῶν, οὐκ ἐκτέος παρ' ἡμῖν δημιεργεῖν, ἵνα μὴ οἱ κακίας εἰκόσι ζιφόμενοι ἡμῖν οἱ φύλακες, ὥσπερ ἐν κακῇ βοτάνῃ, πολλὰ καθ' ἡμέραν μικρὸν ἀπὸ μικροῦ κατὰ σμικρὸν ἀπὸ πολλῶν σφετερόμενοί τε καὶ συνειθόμενοι, οὐ τι ξυνιέντες λανθάνωσι κακὸν μέγα ἐν τῇ αὐτῶν ψυχῇ ἀλλ' ἐκείνους ζητητέον τοὺς δημιουργούς, τοὺς εὐφυῶς δυναμένους ἰχνεύειν πῇ τὸ καλοῦ τε καὶ εὐχάριστος φύσεως. ἵν' ὥσπερ οἱ ὑπανῳκοῦντες τόπῳ, οἰκοῦντες οἱ νέοι ὠφελῶνται ἀπὸ παντὸς ὁπόθεν ἂν αὐτοῖς ἀπὸ τῶν καλῶν ὀρῶν, ἢ πρὸς ὄψιν, ἢ πρός ἀκοήν τι προσβάλῃ. ὥσπερ αὔρα φέρουσα ἀπὸ χρηστῶν τόπων ὑγίειαν, καὶ εὐθὺς ἐκ παίδων λανθάνει εἰς ὁμοιότητά τε καὶ φιλίαν καὶ ξυμφωνίαν, τῷ καλῷ λόγῳ ἄγουσα. Πολὺ γὰρ αὖ ἔφη κάλλιστα, οὕτω ζαφῆ. Ἆρ' οὖν δὴ διὰ ταῦτα ἡμῖν γλαύκων ὁ νῦν λεγόμενος ἐν μουσικῇ πρῶτα ἔφη, ὅτι μάλιστα καταδύεται εἰς τὸ ἐντὸς τῆς ψυχῆς ὅ, τε ῥυθμὸς καὶ ἁρμονία, καὶ ἐρρωμενέστατα ἅπτεται αὐτοῦ φέροντα πῇ εὐσχημοσύνη. καὶ ποιεῖ εὐσχήμονα, εἰ τις ὀρθῶς ζαφῆ· εἰ δὲ μή, τοὐναντίον. καὶ ὅτι αὖ τὰ παραλειπόμενα καὶ μὴ καλῶς δημιουργηθέντα, ἢ μὴ καλῶς φυόντων, ἐξέτασ' ἂν αἰσθάνοιτο ὁ ἱκανὸς ζαφεῖς ὡς ἔλεγε· καὶ ὀρθῶς δὴ δυσχεραίνων, τὰ μὲν καλὰ ἐπαινεῖ· καὶ χαίρων καὶ καταδεχόμενος εἰς τὴν ψυχὴν, ζέφει τ' αὐτὰ καὶ αὐτὸ τ', καὶ γίγνοιθ' καλός τε κἀγαθός· τὰ δὲ αἰσχρὰ, ψέγοι τ' ἂν ὀρθῶς, καὶ μισοῦ ἔτι νέος ὤν, πρὶν καὶ λόγον δῶναι ἔσται λαβεῖν· ἐλθόντος δὲ τοῦ λόγου, ἀσπάζοιτ' ἂν αὐτὸν, γνωρίζων δι' οἰκειότητα μάλιστα ὁ οὗτος ζαφείς. Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ ἔφη τοιοῦτ' εἶναι αὐ μουσικὴ ἡ ἱκανὴ ζοφή. Ὡς πρὸς ἄρα ἦν δι' ἐτῶ γραμματῆ πίει τότε ἱκανῶς ἔχομεν, ὅτε τὰ στοιχεῖα μὴ λανθάνῃ ἡμᾶς ὀλίγα ὄντα ἐν ἅπασιν, οἷς δεῖ περιφέρεσθαι· καὶ οὔτ' ἐν σμικρῷ, οὔτ' ἐν μεγάλῳ ἡγούμεθα αὐτὰ ὡς οὐ δεῖ αἰσθάνεσθαι· ἀλλὰ παντα χοῦ πρόθυμα μάνθανε διαγιγνώσκειν, ὡς ἀ πρότερον ἐσόμενοι γραμματικοὶ, πρὶν οὕτως ἔχειμεν· ἀλλ' ἐκεῖ. Οὐκοῦν καὶ εἰκόνας γραμματῆ ἔσται ἢ ἐν ὕδασιν ἢ ἐν κατόπτροις, ἐμφαινόμενοι, ἀ πρό-

τδρον γνωσόμεθα, πρὶν αὖ αὐτὰ γνῶμεν· ἀλλ' ἕως τ' αὐτῆς τέχνης τὴν μαλίτης; παντάπασι μὲν οὖν. Κρῶν ὁ λέων, πρὸς θεῶν οὕτως. οὐδὲ μουσικοὶ πρότερον ἐσόμεθα, οὔτε αὐτοὶ, οὔτε οὓς φαμὲν ἡμῖν παιδευτέον εἶναι τοὺς φύλακας, πρὶν ἂν τὰ τῆ σωφροσύνης εἴδη, καὶ ἀσωτείας, καὶ ἀνδρείας, καὶ ἐλευθεριότητος, καὶ μεγαλοπρεπείας, καὶ ὅσα ξύγγενῆ ἀλλήλοις, καὶ τὰ τούτων αὖ ἐναντία, παντα χοῦ περιφερόμενα γνωρίζωμεν. καὶ εὑρόντα οὐ λίγα ἀλλὰ πολλὰ καὶ ἐν ἔργοις ἀποδιδόντα αὐτῶν· καὶ μήτε σμικρὸς, μήτε μεγάλοις ἀτιμάζωμεν, ἀλλὰ τῆς αὐτῆς ἐπιμέλειαν τέχνης εἶναι καὶ μαλίτης. Πολλὴ ἀνάγκη ἔφη. οὐκοῦν ἐὰν μέν τις ἐθέλῃ ἐν τῇ ψυχῇ καλὰ ἦθη ἐνόντα καὶ ἐν τῷ εἴδει ὁμολογοῦντα τοιούτοις, καὶ ξυμφωνοῦντα, τῷ αὐτοῦ μετέχοντα τύπου, τοῦτ' ἂν εἴη κάλλιστον θέαμα τῷ δυναμένῳ θεάσθαι; Πολύ γε. καὶ μάλα τό γε κάλλιστον ἐρασμιώτατον; Πῶς δ' οὔ. τῶν δὲ ὅτι μάλιστα ἂν οἶμαι τοιούτων ἀνθρώπων, ἐρᾷ μάστιξ ἐρῶν ἂν εἰδὰ ἀξύμφωνος ἂν, οὐκ ἂν ἐρῴη. οὐκ εἰχέ πῃ ἔφη κατὰ τὴν ψυχὴν ἀλλότριον εἰ μέν τοι κατὰ τὸ σῶμα, ὑπομένειν ἂν ὥστ' ἐθέλειν ἀσπάζεσθαι. μανθάνω μὰ δί' ἔγωγε, ὅτι ἔστι σοι ἢ γένοιτ' ἂν παιδικὰ τοιαῦτα καὶ συγχωρῶ· ἀλλὰ τόδε μοι εἰπὲ· σωφροσύνῃ καὶ ἡδονῇ ὑπὸ βαλλούσῃ ἔστι τις κοινωνία; καὶ πῶς ἔφη. ἢ γε ἔκφορα ποιεῖ οὐχ ἕν ἕν, ἢ λύπη· ἀλλὰ τῇ ἄλλῃ αἱρετῇ; οὐδαμῶς. τὴν δὲ, ὕβρει τε καὶ ἀσωλασίᾳ; Πάσαν μάλιστα· μείζω δέ τινα καὶ ὀξυτέραν ἔχεις ἀπεῖν ἡδονὴν τῆς περὶ τὰ ἀφροδίσια; οὐκ ἔχω ἔγωγε, δέ γε μαινικωτέραν. ὁ δὲ ὀρθὸς ὡς πέφυκε κοσμίου τε καὶ σωφρόνως τὴν μοισικῶς ἅπασι; καὶ μάλα ἔγωγε. οὐκοῦν ἀρμόττοι προσειστέον μαινικὸν, ἀλλ' ἐγγενῆ ἀνελασίας ᾧ ὀρθῷ ὄντι; οὐ προσειστέον· ἀ προσειστέον ἁρμὰ αὖ ἡδονῇ. οὐδὲ κοινωνητέον αὖ ὕβρεσί τε καὶ παιδικοῖς ὀρθοῖς, ὕβρεσί τε καὶ ὕβρισταῖς. οὐ μέντοι μὰ δί' ἔφη ὥς γε κράτιστα προσειστέον. οὕτω δὴ ὡς ἔοικε νομοθετήσεις σὺ τῇ σὺν ἐμοὶ πόλει, φιλεῖν μὲν καὶ ξυνεῖναι καὶ ἅπτεσθαι ὡς πρὸς υἱὸς παιδικῶν ὄντων τῶν καλῶν χάριν ἐὰν πείθῃ. τὰ δ' ἄλλα, οὕτως ὁμιλεῖν πρὸς ὃν τις σπουδάζοι, ὅπως μηδέ ποτε δόξει μακρὸς πρὸς ὑὸν ξυγγίγνεσθαι. εἰ δὲ μὴ, λόγον ἀμουσίας καὶ ἀπειροκαλίας ὑφέξοντα. οὕτως ἔφη. Ἆρ' οὖν οἶμαι δ' ἐγὼ καὶ σοὶ φαίνεται τέλος ἡμῖν ἔχειν, ὁ πρὸς μουσικῆς λόγος; εἰ γοῦν δεῖ τελευτᾶν, τετελεύτηκε. δεῖ δέ που τελευτᾶν τὰ μουσικὰ εἰς τὸ τοῦ καλοῦ ἔρωτικόν. Ξυμφαμεν δ' ὅς. Μετὰ δὴ μουσικὴν, γυμναστικῇ θρεπτέοι οἱ καλοί; τί μήν. Δεῖ μὲν δὴ καὶ ταύτῃ ἀκριβῶς διῆφθαι ἐκ παίδων διὰ βίου. ἔχει δέ πως ὡς ἐγὼμαι ὧδε. σκόπει δὲ καὶ σὺ ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐ φαίνεται ὁ αὐ χρηστὸν ᾖ σῶμα, ἕξιν τῇ αὐτοῦ ἀρετῇ, ψυχὴν ἀγαθὴν ποιεῖν, ἀλλὰ τοὐναντίον· ψυχὴ ἀγαθὴ τῇ αὐτοῦ ἀρετῇ, σῶμα παρέχειν, ὡς οἷόν τε βέλτιστον. σοὶ δὲ πῶς φαίνεται. καὶ ἐμοὶ ἔφη οὕτως. οὐκοῦν, ἐὰν διάνοια ἱκανῶς θεραπεύσαντες, παραδῶμεν αὐτῇ τὰ ἄλλα ἐπιμελεῖσθαι· ἡμεῖς δὲ ὅσον νῦν τύπους ὑφηγησάμεθα, ἵνα μὴ μακρολογῶμεν, ὀρθῶς ἂν ποιοῖμεν. Ταὐτὰ μὴν ἔφη. μέθης μὴν δὴ ἔπομεν, ὅτι ἀφεικτέον αὐτοῖς· παντὶ γοῦν που μᾶλλον ἐγχωρεῖ, ἢ φύλακι μεθυσθῆναι, μὴ εἰδέναι ὅπου γῆς ἔστι. γελοῖον δ' ἦ δ' ὅς, τόν γε φύλακα φύλακος δεῖσθαι. τὴν δὲ δὴ σίτησιν πῶς ἐροῦμεν; ἆθλα γὰρ ἀμφοῖν ἐπιτίθεμεν τοῖς μέλλουσι μεγίστου ἀγῶνος ἀγωνιεῖσθαι. καὶ γὰρ οὐ; Ἆρ' οὖν ἡ τῶνδε τ' ἀσκητῶν ἕξις προσήκουσ' ἂν εἴη τοῖς; ἴσως. ἀλλ' ὦ δ' ἐγὼ ὑποδύεται αὐτὴ γέ τις ἡμῖν σφαλερὰ πρὸς ὑγίειαν· ἢ οὐχ ὁρᾷς, ὅτι καθεύδουσί τε τὸν βίον, καὶ ἐὰν σμικρὰ ἐκβῶσι τῆς τεταγμένης διαίτης, μεγάλα καὶ σφόδρα νοσοῦσιν ἔνιοι οἱ ἀσκούμενοι; ὁρῶ. κομψοτέρας δ' ἔγωγε ἂν οἶμαι δεῖν τοῖς πολεμικοῖς ἆθλα τιθέναι. ὧς γε πρὸς κυνῶν ἀγρύπνους τε καὶ ὀξυδόρκους εἶναι, καὶ ὅτι μάλιστα ὀξὺ ὁρᾶν καὶ ἀκούειν, καὶ πολλὰς μεταβολὰς ὑπὸ τοῖς στρατηγοῖς μεταβάλλοντας, ὑδάτων τε καὶ τῶν ἄλλων σίτων καὶ αὐλίσεων καὶ χειμώνων, μὴ ἀκροσφαλεῖς εἶναι πρὸς ὑγίειαν. φαίνεταί μοι. Ἆρ' οὖν ἡ βελτίστη γυμναστικὴ, ἀδελφότις ἂν ἔη τῆς ἁπλῆς μουσικῆς, ἣν ἐλίγον πρότερον διῆμεν; πῶς λέγεις. ἁπλῆ τοι καὶ ἐπιεικὴς γυμναστικὴ, καὶ μάλιστα ἡ τὸ πρὸς τὸ πόλεμον; Πῇ δή. καὶ παρ' Ὁμήρου ἦν δ' ἐγὼ τάχα τοι καὶ τοῦτα μάθοι ἄν τις· δῆλον δ' ὅτι ἐν

στρατιᾶς

σρατιᾶς ὠ ταῖς τῶν ἱρώων ἱσιάσεσιν, οὔτε ἰχθύσιν αὐτοὺς ἱσιᾷ, καὶ ταῦτα ἐὰν θαλάττῃ ὠ ἐν λιμασὶν τῳ ὄντας, οὔτε ἐφθοῖς κρέασιν, ἀλλὰ μόνον ὀπτοῖς· ἃ δὴ μάλιστα αὖ ἔσι σρατιώτας διπορα. παντα χοῦ γοῦν ὡς ἔπος εἰπεῖν, αὐτῷ τῷ πρὶ χρῆσθαι διῳρώτερον, ἢ ἀπλῶς ξυμπαθῆ φθορέον. καὶ μάλα. Οὐδὲ μὴν ἰδυσμάτων ὡς ἐγῷμαι ἅμιρος πώ ποτε ἐμάθη. ἢ ὄξος μὲν καὶ ἅλμοι καὶ ἄλλοι ἀσκευαὶ ἴσασιν· ὅτι γῷ μέλλοντι σώματι δεῖ ἕξιν, ἀφικτέον τῶν τοιούτων ἁπάντων. καὶ ὀρθῶς γ' ἔφη ἴσασί τε καὶ ἀπέχονται. Συρακουσίοις δὲ ὦ φίλε ζάπλοις, καὶ σικελικὴν ποικιλίαν, ὄψων ὡς ἔοικασ' οὐκ αἰσθῆ· ἢ πρὸς σοι παῦτα δοκεῖ ὀρθῶς ἔχειν. Οὕμοι δοκῶ. φύγοις ἄρα καὶ κυρίνθιον κόρινθον φίλιον εἶναι αἰσθάσι μέλλουσιν δὲ σώματος ἕξειν. Γασὶ παισὶ μὲν οὖν. Οὐκοῦν, καὶ ἀτηικῶν πιμμάτων τὰς δοκούσας εἶναι δύπαθείασ'; αἰάγκη. Ὅλην γοῦν δίμαι νῷ τοιαύτην σύσασιν καὶ λίαν τὴν μαλοποιΐαν τε καὶ ψιλὴν, τὴν αὐτὴν παναρμονίῳ, μὴ σὺ πᾶσ. ῥυθμοῖς πιποιμένα ἀπεικάζοντες, ὀρθῶς ἂν ἀπεικάζοιμεν. Γῶς γοῦν οὔ. Οὐκοῦν, ἐκεῖ μὲν ἀκολασίαν ἡ ποικιλία ἐνέπικτεν, ὀνταῦθα δὲ νόσον· ἢ δ' ἁπλότης κατὰ μὲν μουσικὴν ἐν ψυχαῖς, σωφροσύνην· κατὰ δὲ γυμασικὴν, ἐν σώμασιν ὑγίειαν. Ἀληθέσατα ἔφη. Ἀκολασίασ' δὲ καὶ νόσων πλημυουσῶν ἐν πόλει, ἆρ' οὐ δικασηρία τε καὶ ἰασρεῖα πολλὰ ἀνέῳγε ται, καὶ δικαική τε καὶ ἰατρικὴ σεμνύνονται, ὅταν δὴ καὶ ἐλευθέροι πολλοὶ, καὶ σφόδρα περὶ αὐτὰ σπουδάζωσι; Τί γὰρ οὐ μάλιστα. Τῆς δὲ καπήλου τε καὶ αἰσχρᾶς παιδείασ' ἐν πόλει ἆρα μεῖζον ἔχεις λαβεῖν τε κμήριον, ἢ ὅταν δεῖσθαι ἰατρῶν καὶ δικασῶν ἄκρων μὴ μόνον ἐνὸς φαύλου τε καὶ χειροτέχνασ', ἀλλὰ καὶ φὺς ἐν ἐλευθέρῳ σχήματι πρὸς ποιουμένους τε ζάσθαι; ἢ οὐκ αἰσχρὸν δοκεῖ καὶ ἀπαιδείασ' μέγα τε κμήριον, ὅταν ἐπακτῷ παρ' ἄλλων ὡς δικασῶν τε καὶ κριτῶν τῷ δικαίῳ ἀναγκάζεσθαι χρῆσθαι, μὴ ἀπ' οἰκείου; Γαὶ πολὺ μὲν οὖν ἔφη αἴσχιστον. Ἢ δοκεῖ σοι ἔν γ' ἔτι τοῦτου αἴσχιον εἶναι ἕξις, ὅταν τις μὴ μόνον ἐν πολλῷ τῷ βίου ἐν δικασηρίοις φεύγων τε καὶ διώκων κατατρίβηται, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπειροκαλίασ' ἐπ' αὐτῷ δὴ τούτῳ πείθηται καλλωπίζεσθαι· ὡς δεινὸς ὢν πρὸς ἐν αὐτῷ δικᾶν, καὶ ἱκανὸς πάσας μὲν τροφὰς τρέφεσθαι, πάσας δὲ διεξόδους διεξελθὼν ἀποφεύγειν λογιζόμενος, ὥςτε μὴ παρασχεῖν δίκαιος. καὶ ταῦτα σμικρῶν τε καὶ οὐδαμοῦ ἀξίων αἴνου. ἀγνοῶν ὅσω κάλλιον καὶ ἄμεινον ἦν παρασκευάζεσθαι ἐν βίον αὐτῷ, μηδὲν δεῖσθαι νυστάζοντος, δικασοῦ. οὐκ. ἀλλὰ τοῦτ' ἔφη ἐκείνου ἔτι αἴσχιον. Τὸ δὲ ἰατρικῆς ἔν γ' ἔτι δεῖσθαι, ὅτι μὴ τραυμάτων αἴνου, ἢ πινῶν ἐπιτεύσεων νοσημάτων περιπσύντων, ἀλλὰ σὶ αἰργίαν τε καὶ δίαιταν ὕπαν δι' ὑμον ῥεῦμά τε καὶ πνευμάτων ὡς πρὸ λίμασ' ἐμπιπλαμένους, φύσας τε καὶ κατάῤῥους νοσήματα ὀνόματα τίθεσθαι αἰάγκαζον τοὺς νομέας ἀσκληπιάδασ', οὐκ αἰσχρὸν δοκεῖ; Καὶ μάλ' ἔφη ὡς ἀληθῶς καινὰ ταῦτα καὶ ἄτοπα νοσημάτων ὀνόματα. Οἷα ἔν γ' ἔτι ὡς δίμαι οὐκ ἦν ἐπ' ἀσκληπιοῦ· τεκμαίρομαι δέ, ὅτι αὐτὴ αἱ ὑιὰς αὐ θρέας ἀρυπύλῳ τε ζαμήνῳ, ἐπ' οἴνου πράμνειον ἄλφιτα πολλὰ ἐπιπλαδέντα, μὴ τυρὸν ἐπιξυδέντα, ἃ δὴ δοκεῖ φλεγμαπώδη εἶναι, οὐκ ἐμέμφατο τῇ δούσῃ πιεῖν. οὐδὲ παζόκλῳ τῷ ἀθηναίῳ ἐπιτίμησεν. καὶ μὲν δὴ ἔφη ἄτοπόν γε τὸ πόμα οὗτος ἔχειν· οὐκοῦν ἐνόησεν ἔ που, ὅτι τῇ ταυσθαυμακῇ τῶν νοσημάτων ταύτῃ τῇ νεωῖ ἰατρικῇ, πρόσθεν ἀσκληπιάδαι ἐκέχρηντο ὡς φασι, πρὶν ἡρόδικον γενέσθαι. ἡρόδικος γὰρ παιδοτρίβης ὤν, καὶ νοσώδης γενόμενος, μίξασ' γυμασικὴν ἰατρικῇ, ἀπίκναισε πρῶτον μὲν καὶ μάλιστα ἑαυτὸν· εἶτ' ἄλλους οὐχ ἧσσον πολλούς· πῇ δὴ ἔφη. Μακρὸν ἔν γ' ἔτι τὸν θάνατον αὐτῷ ποιήσας, παρακρουσθεὶς γὰρ τῷ νοσήματι θανασίμῳ ὄντι, οὔτε ἰάσασθαι δίμαι δίος τ' ἦν ἑαυτὸν, ὠ ἀσχολίᾳ τε πάντων ἀκρβούμενος ἔξω βίου ἔζη ἀποκναιόμενος, εἰ τῇς εἰωθυίασ' διαίτης ἐκβαίη. δυσθανατῶν δὲ σοφίασ', ἐς γῆρασ' ἀφίκετο. Καλὸν ἄρα ὁ γέρασ' ἔφη τῆς τέχνης ἐπέγκατο. δῆλον οὖν ἔτι ἦν ἔτι τοῦτο, ἀσκληπιὸς οὐκ ἀγνοίᾳ οὐδὲ ἀπειρίᾳ τούτου ἦν ἄδυς τῆς ἰατρικῆς, τοῖς ἐκγόνοις οὐ κατέδειξεν αὐτό· ἀλλ' εὖδηλον ὅτι πᾶσι τοῖς ἀνομουμένοις, ὀργὴν τὴ ἐνόσῳ.

αὐτῇ πόλει προστέτακται, ὃ ἀκαιμαῖον ὄργαζεσθαι. καὶ οὐδεὶ σχολὴ ὅλῳ βίου κάμνειν ἑκάστοτε μόνῳ· ὃ ἡμᾶς γιλοίους, ἀλλ' μὲν τῶν δημιουργῶν αἰσθανόμεθα, ἀλλ' ἡ τῶν πλουσίων τε καὶ ἀδεσμώτων εἶναι, οὐκ αἰσθανόμεθα. ΓΟΡΓΙΑΣ. τί κτον ὦ Σώκρατες λέγεις, ἀξιοῖ παρὰ τὸ ἑκάστου φάρμακον πιὸν, ὑγιάσειν τὸ νόσημα. ἢ καί τω καθαρθεὶς, ἢ καύσει, ἢ τομῇ χρησάμενος, ἀπαλλάξει. εἰ δέ τις αὐτῷ μακρὰν λίαν ταν προστάξῃ, πλίσιά τε τοῦδε καὶ φαλῶ περιπέσῃς, καὶ τὰ τούτοις ἑπόμενα, τάχ' ἔπιν, ὅτι οὐ σχολὴ κάμνειν. οὐδὲ λυστελεῖ οὕτω ζῶν νοσήματι ἐνοικοῦντι, τῆς δὲ προκειμένης ὀργασίας ἀμελοῦντα. καὶ μὰ τὰ ταῦτα χαίρειν ἀπὸν τῷ τοιούτῳ ἰατρῷ, εἰς πλὴν ἀνθρώπων λίαν ταν ἐμβὰς, ὑγιὴς γενόμενος, ζῇ τὰ ἑαυτῷ πράττων. ἐὰν δὲ μὴ ἱκανὸν ᾖ ὁ σῶμα ὑπομεῖναι, τελευτήσας, πραγμάτων ἀπηλλάγη. καὶ τῷ τοιούτῳ μὲν γ' ἔφη δοκεῖ πρέπειν, οὕτω διατεκῇ χρῆσθαι. ΚΡΙΤΩΝ. ἀλλ' ἔτι ὅτι ὦ Σώκρατες τί αὐτῷ ὄργον ὁ ἐμὲ πράττοι, οὐκ ἐλευτέλει ζῶ; ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ. ὁ δὲ δὴ πλούσιος ὡς φαμὲν, οὐδὲν ἔχει τοιοῦτον ὄργον προκάμνων, οὗ ἀκαιμαίομεν ἀπέχεσθαι, ἀβίωτον. ΟΥΚΟΥΝ δὴ λέγεται γε. ΦΩΚΥΛΙΔΗΣ. γὰρ ὦ ἔτι οὐκ ἀκούεις τῶν φύσι, δεῖν ὅταν τῳ ἤδη βίος ᾖ, ἀρίστῳ ἀσκεῖν; ΟΙΜΑΙ γ' ἔφη καὶ πρόσθεν. ΜΗΔΕΝ δεῖν τοῦδε τούτου αὐτῷ μαχώμεθα. ἀλλ' ἡμᾶς αὐτοὺς διδάξωμεν, πότερον μελιτηρότερον ἔστιν τῷ πλουσίῳ καὶ ἀβίωτον τῷ μὴ μελιτοῦντι ἢ νοσοζοφίᾳ; τε τοιοῦτῳ μὲν γὰρ καὶ ταῖς ἄλλαις τέχναις, ἐμπόδιον τῇ προσέχειν τὸν νοῦν. ἢ δὲ Φωκυλίδου παραινέλυμα, οὐδὲν ἐμποδίζει; ΝΑΙ μὰ ἦν Δία ὁ ΣΩΚΡΑΤΗΣ. σχεδὸν δέ τι πάντων μάλιστα, ἔγωγε πόρρω τίθεμαι γυμναστικῆς ἢ πᾶσιν ἐπιμέλειαν τοῦ σώματος. καὶ γὰρ καὶ πρὸς οἰκονομίαν καὶ πρὸς στρατείαν, καὶ πρὸς ἰσβαίους οἷς πόλει ἀρχὰς, δύσκολος. ἢ δὲ δὴ μάγνησιν, ὅτι καὶ πρὸς μαθήσεις, ἀστιπαύει, καὶ ἀνοήσεις τε καὶ μελίτας πρὸς ἑαυτὰς χαλεπή. καὶ φαλῆς τισιν αἰεὶ διαστάσεις καὶ ἐλλήνους ἔστω πλούσιοι. καὶ αἰτιωμένη ἐν φιλοσοφίᾳ ἐγήγεσθαι. ὥστε ὅπη αὖτη, ἀρίστῃ ἀσκεῖσθαι καὶ δυναμάζεσθαι, πάντη ἐμπόδιος. κάμνειν γὰρ δεῖσθαι ποιεῖ αἰεὶ, καὶ ἐθιώμενον μή ποτε λήγειν, περὶ τὸ σῶμα ἔχ. ΕΙκὸς γ' ἔφη. ΟΥΚΟΥΝ ταῦτα γιγνώσκοντα φῶμεν καὶ ἀσκλη πιὸν, τοὺς μὲν φύσει τε καὶ διαίτῃ, ὑγιεινῶς ἔχοντας τὰ σώματα, νόσημά τι ἀποκεκλεισμένον ἔχοντας ἐν αὐτοῖς, τούτοις μὲν καὶ ταύτῃ τῇ ἕξει κατὰ δεῖσθαι ἰατρικοῦ. φαρμάκοις τε καὶ τομαῖς τὰ νοσήματα ἐκβάλλοντα αὐτῶν, πλὴν ἀνθρώπων προστάξῃ λίαν ταν, ἵνα μὴ τὰ πολιτικὰ βλάπτοιντο. τὰ δ' ἔσω διαπαντὸς νενοσηκότα σώματα, οὐκ ἐπιχειρεῖν διαίτασις καὶ τὰ μικρὸν ἀπαντλοῦντα καὶ ἐπιχέοντα, μακρὸν καὶ πανδημὸν βίον ἀνθρώπῳ ποιεῖν· καὶ ἔγνωκε αὐτῶν ὡς ἐνὸς ἕτερα διαιοῦται φυτεύειν. ἀλλὰ ἦν μὴ δυνατὸν ᾖ τῇ κατὰ φύσιν περιόδῳ ζῶν, μὴ ἐπᾶσθαι δεῖν ἀκροπνέειν. ὡς οὔτε αὐτῷ, οὔτε πόλει λυστελεῖ. ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ἔφη λέγεις ἀσκληπιόν. δίκαιον δ' ἴτω καὶ ὁ παῖδος αὐτὸν ἀφικόμενος αὖ, ὅτι τοιοῦτος ὦ. ἢ οὐχ ὁρᾷς ὡς καὶ οἱ ἥρωες ἀμαθεῖς πρὸς ἓν πόλεμον ἐφάνησαν· καὶ τῇ ἰατρικῇ ὡς ἐπὶ τῷ λίτῳ ἐχρῶντο; ἢ οὐ μέμνησαι, ὅτι ἐν Ἰλίῳ μυέλῳ, ἐκ τοῦ μακρὸς ὁ πάνδαρος ἐβαλεν, αἷμα ἐκμυζήσαντ' ἐπὶ τῷ πατρόκλῳ ἐπασσον; ὅτι δ' ἐχρῶ μετὰ ταῦτα ἢ πιεῖν ἐφαγεῖν, οὐδὲν μᾶλλον ἢ τῷ βύρσῃ προσέταττον· ὡς ἐκάνων ἔντων φαρμάκων, ἰάσασθαι ἄνδρας, πρὸ τῶν βελῶν μάτων, ὑγιεινούς τε καὶ κομψίους ἐν διαίτῃ. καὶ ἐτύγχανον ἐν τῷ παρόντι κυκεῶνα πίοντες· νοσοῦσι δὲ φύσει τε καὶ ἀνάλαστον, οὔτε αὐτοῖς, οὔτε τοῖς ἄλλοις, ὄντο λυστελεῖν ζῶν· οὐδ' ἐδὲ τούτοις πλὴν τέχνην δεῖν εἶναι· ἣ δὲ ἰατρικὴ αὐτοὺς· οὐδὲ μίδυν πλουσιώτατον εἶον. ΠΑΝΥ κομψοὺς ἔφη λέγεις ἀσκληπιοῦ παῖδας· γρίπει δὲ ἔτω· καί τοι ἀπειθοῦντές γε ἡμῖν οἱ τραγῳδοποιοὶ καὶ πίνδαρος, ἀπόλλωνος μὲν φασιν, ἀσκληπιὸν εἶναι. ἐπὶ δὲ χρυσοῦ πειθῶναι, πλούσιον αὖθις βασάσιμον ἤδη, ὄντα ἰάσασθαι· ὃν δὴ καὶ κεραυνῶσαι αὐτόν· ἡμεῖς δὲ καὶ τὰ προειρημένα οὐ πειθόμεθα αὐτοῖς ἀμφότερα. ἀλλ' ἐμὲ μὲν ἔτω ἔω, οὐκ ἂν φάσμεν αἰσχροκερδῆσ· ἐὰ δ' αἰσχροκερδὴς, ἐκ ἂν ἔτι ἔω. ΟΡΘΟΤΑΤΑ γε δὴ ταῦτά γε· ἀλλὰ τὸ δὴ

τοῦδε, τί λέγεις ὦ Σώκρατες· ἆρ' οὐκ ἀγαθοὺς δεῖ ὦ τῇ πόλει καὶ κτᾶσθαι ἰατροὺς; ἦν δ' ἐγώ· πολλοὺς μὲν ὑγιεινούς, πολίτους δὲ νοσώδεις μετὰ τέχνης ἐσαντο· καὶ δικαστὰς αὖ ὡσαύτως οἱ παντοδαποὶ παῖς φύσιν ἀμελητότες. καὶ μάλα δῆπου ἀγαθοὺς λέγω· ἀλλ' οἶσθα οὗ ἡγοῦμαι τοιούτους; Οὐ δῆτα ἔφη. Ἀλλὰ πειράσομαι ἐμὲ δ' εἰπεῖν· σὺ μὲν δὴ οὐκ ὀρθῶς τὸ αὐτῷ λόγῳ ἔρου. Πῶς ἔφη; Ἰατροὶ μὲν δὴ ἔσονται, δεινότατοι δ' αὖ γένοιντο, ἐὰν παῖδες αὐξόμενοι πρὸς ᾧ μαθήσει πλεῖστα τέχνῃ, ὡς τελεώτατοι τε καὶ πονηροτάτοις σώμασιν ὁμιλήσειαν, καὶ αὐτοὶ πόσους νόσους κάμοιεν, καὶ ὅσοι μὴ πάνυ ὑγιεινοὶ φύσει. οὐ γὰρ δὴ μοι σώματι σῶμα θεραπεύουσιν· ἀδύνατον γὰρ αὖ αὐτὰ οἷς χρῆται καμνόμενα εἶναί ποτε καὶ γενέσθαι· ἀλλὰ ψυχῇ σῶμα· ἢ οὐκ ἐγχωρεῖ καμνόμενον τε καὶ ὅλως γιγνόμενον τε καὶ οὖσιν, ἂν τι θεραπεύῃ; Ὀρθῶς ἔφη. Δικαστὴς δέ γε ὦ φίλε ψυχῇ ψυχῆς ἄρχει· ἢ οὐκ ἐγχωρεῖ ἐκ νέας οὐ πονηρᾶς ψυχῆς πεφάφθαί τε καὶ ὠμιληκέναι καὶ πάντα ἀδικήματα αὐτὴν ἠδικηκέναι δεξιλελυθέναι, ὥστε ἐξέως ἀφ' αὐτῆς τεκμήρασθαι, τὰ τῶν ἄλλων ἀδικήματα· οἷον καὶ τὰ σώματα νόσους. ἀλλ' ἄπειρον αὐτὸν χρὴ ἀκέραιον δεῖ καλῶν ἠθῶν νέαν οὖσαν, γενόσθαι, εἰ μέλλει καλὴ καγαθὴ οὖσα, κρινεῖν ὑγιῶς τὰ δίκαια. διὸ δὴ καὶ βλάβης νέοι ὄντες, οἱ ἐπιεικεῖς φαίνονται, καὶ βλάξ παντοῖοι ὑπὸ τῶν ἀδίκων. ἅτε οὐκ ἔχοντες οἰκείοις παραδείγματα ὁμοιοπαθῆ τοῖς πονηροῖς· καὶ μὲν δὴ ἔφη σφόδρα γε αὐτὸ πάσχουσι. τοιγοῦν δεῖ δ' ἐγώ, οὐ νέον ἀλλὰ γέροντα δεῖ ἦναι δικαστὴν εἶναι· ἐμμαθῆ γενέσθαι τῆς ἀδικίας, ὅσον ὄσιν, οὐκ οἰκείαν αὐτῇ ψυχῇ οὐσαν ἠθημένον, ἀλλ' ἀλλοτρίαν· ἀλλοτρίας μὲν ἀλλοτρίως μεμαθητικότα· αὐτὸν δὲ πολλῷ χρόνῳ διαισθάνεσθαι ὅσον πέφυκε κακὸν· ἐπιστήμην, οὐκ ἐμπειρίαν οἰκείᾳ κεχρημένον. Γενναιότατος γοῦν ἔφη ἔοικεν εἶναι ὁ τοιοῦτος δικαστής. καὶ ἀγαθός γε ὦ δ' ἐγώ, ὃν σὺ λέγεις· ὁ γὰρ ἔχων ψυχὴν ἀγαθὴν, ἀγαθός· ὁ δὲ δεινὸς ἐκεῖνος καὶ πανοῦργος, ὁ πολλὰ αὐτῆς ἀδικήσας, μὴ πανοῦργός τε καὶ σοφὸς οἰόμενος εἶναι, ὅταν μὲν ὁμοίοις ὁμιλῇ, δεινὸς φαίνεται· σβεννύμενος πρὸς τὰ οἰκεῖα παραδείγματα ἀποσκοπῶν. ὅταν δὲ ἀγαθοῖς καὶ πρεσβυτέροις ἤδη πλησιάσῃ, ἀβέλτερος αὖ φαίνεται ἀπιστῶν παρὰ καιρὸν, καὶ ἀγνοῶν ὑγιὲς ἦθος· ἅτε οὐκ ἔχων παραδείγματα τοῦ τοιούτου. πλεοναχοῦ δὲ πονηροῖς ἢ σοφοῖς ἐντυγχάνων, σοφώτερος ἢ ἀμαθέστερος δοκεῖ εἶναι αὐτῷ τε καὶ ἄλλοις. Παντάπασι μὲν οὖν ἔφη ἀληθῆ. Οὐ τοίνυν χρὴ τοιοῦτον χρὴ ἀγαθὸν δικαστὴν ζητεῖν ἀγαθόν τε καὶ σοφὸν, ἀλλὰ τὸν πεπαιδευμένον, πονηρίᾳ μὲν γὰρ αὐτὸν τε καὶ αὐτὸν, οὐ πώποτ' αὖ γνοίη· αὐτὸν δὲ φύσεως παιδευομένης χρόνῳ, ἅμα αὐτῆς τε καὶ πονηρίας ἐπιστήμην λήψεται. σοφὸς οὖν οὗτος ὡσαύτως μοι δοκεῖ, ἀλλ' οὐκ ὀρθῶς γίγνεται. καὶ ἐμοὶ ἔφη ξυνδοκεῖ. Οὐκοῦν, καὶ ἃ τε νῦν δὴ ἐλέγομεν ἃ ἔπαθεν μετὰ τῆς τοιαύτης δικαστικῆς καὶ κατὰ πόλιν νομοθετήσεις· αἱ τῶν πολιτῶν σοι τοὺς μὲν βλαβεῖς, τὰ σώματα καὶ τὰς ψυχὰς θεραπεύσουσι· τοὺς δὲ μὴ, ὅσοι μὲν καὶ τὰ σώματα τοιοῦτοι, ἀποθνήσκειν ἐάσουσι. τοὺς δὲ καὶ αὐτὰ τὰ ψυχὴν κακοφυεῖς καὶ ἀνάτους, αὐτοὶ ἀποκτενοῦσι. τὸ γοῦν ἄριστον ἔφη αὐτοῖς τε τοῖς πάσχουσι καὶ τῇ πόλει οὕτω πέφανται. Οἱ δὲ δὴ κέοι ὦ δ' ἐγώ, σῦλον ὅτι βλαβεῖσονται σοι δικαστικῆς εἰς χρείαν ἰέναι, τῇ ἁπλῇ κεκτημένοι μουσικῇ χρώμενοι. ὦ δὴ ἔφαμεν, σωφροσύνην ἀντικτεῖνον. Τί μὴν ἔφη. Ἆρ' οὖν οὐ κατὰ ταυτὸ ἔχει ταῦτα ὁ μουσικὸς γυμναστικὴν διώκων ἐκ τοιᾶδε ἀρχῆσει ἐξ ἧς μαθὼν ἁρτεκῶς δεῖσθαι, ὅτι μὴ ἀνάγκη; Ἔμοιγε δοκεῖ. Λυτάς γε μὴν τὰς γυμνάσια ἐν τοῦ πόνους, πρὸς ᾧ ξυμφορὰς τῆς φύσεως ἕλκων τοῦ ἐναντίου, πονήσει μᾶλλον ἢ πρὸς ἰσχύν· οὐχ ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἀθληταὶ ῥώμης οὕνεκα καὶ σιτία καὶ πόνους μεταχειρίζονται. Ὀρθότατα ἔφη. Ἆρ' οὖν ὦ δ' ἐγὼ γλαύκων καὶ οἱ καθιστάντες μουσικὴ καὶ γυμναστικὴ παιδεύειν, οὐχ οὕνεκά τινος δοκοῦσι καθιστᾶσιν· ἵνα τῇ μὲν, τὸ σῶμα θεραπεύοιντο, τῇ δὲ, τὴν ψυχήν. Ἀλλὰ τί μὴν ἔφη. κινδυνεύουσιν ὦ δ' ἐγὼ, ἀμφότερα τῆς ψυχῆς οὕνεκα τὸ μάγιστον καθιστάναι. Πῶς δή. Οὐκ οἶσθ' ἔφην, ὡς διατίθενται αὐτὴν τὴν διάνοιαν, οἱ ἂν γυμναστικῇ μὲν ὅλῳ βίου ὁμιλήσωσι· μουσικῆς δὲ μὴ ἅ-

ψωνται; ἢ ἔσθ' αὖ τοιοῦτόν διαπεφῶσι. τίνος δὴ λέγεις. ἀγριότητός τε καὶ σκληρότητος καὶ αὖ μαλακίας τε καὶ ἡμερότητος ἐμοὶ δοκῶ. ἔστιν γὰρ ὅπου οἱ μὲν γυμναστικῇ ἀκράτῳ χρησάμενοι, ἀγριώτεροι τῶν δέοντος ἀποβαίνουσιν. οἱ δὲ μουσικῇ, μαλακώτεροι αὖ γίγνονται, ἢ ὡς ἥλλιον αὖ δεῖ. καὶ μὲν δὴ δοκῶ γε ἄγριον τὸ θυμοειδὲς αὖ τῆς φύσεως παρέχεσθαι. καὶ ὀθνεῖος μὲν ὢν φαφοῦ, αὐσηρὸν ἂν εἶη. μᾶλλον δ' ἐπιτείνοντος τοῦ δέοντος, σκληρότερόν τε καὶ χαλεπὸν γίγνοιτ' ἂν ὡς τὸ εἰκός. δοκεῖ μοι ἔφη. τί δὲ τὸ ἥμερον. οὐχὶ φιλόσοφος αὖ ἔχοι φύσις. καὶ μᾶλλον μὲν αὐ τοῦ δέοντος αὖ τοῦ, μαλακώτερον αὖ εἶη τοῦ δέοντος. καλῶς δὲ σαφές τε, ἥμερόν τε τὸ κόσμιον. ἔστι ταῦτα. δεῖν δέ γε φαμὲν τοὺς φύλακας, ἀμφοτέρα ἔχειν τούτῳ τῷ φύσει. δεῖ γοῦν. ἀνομοίω, ἁρμόττεσθαι δεῖ αὐτὰς πρὸς ἀλλήλας. πῶς δ' οὔ. καὶ τὸ μὲν ἁρμοσθέν, σώφρων τε καὶ ἀνδρεία ἡ ψυχή. γε αὖ γε. τὸ δὲ ἀναρμόστου, ἀμαθὴ καὶ ἄγροικος. καὶ μάλα. οὐκοῦν, ὅταν μέν τις μουσικῇ παρέχῃ καὶ πείθηται, καὶ ἐπαγωγὸν τῆς ψυχῆς ᾖ τῶν ἔπων, ὥς πρὸ ὀλίγου χρόνου ἔλεγομεν τοὺς γλυκάσαι τε καὶ μαλακῆς καὶ θρηνώδεις ἁρμονίας, καὶ μυρίζῃ τε καὶ γαργαλίζῃ τοῦτο τῆς ψυχῆς διαπλεῖν ἐν ᾧ ὅλον, οὗτος ἂν μὲν πρῶτον ἔπι θυμοειδὴς εἶχεν, ὥς πρὸ σίδηρον ἐμάλαξε, καὶ χρήσιμον ἐξ ἀχρήστου καὶ σκληροῦ ἐποίησεν. ὅταν δ' ἐπέχων μὴ αὐτῇ ἀλλὰ κηλῇ, ἂν ματαξύσῃ ἤδη τήκει καὶ λείβει, ἕως ἂν ἐκ τῆς ψυχῆς τὸν θυμὸν καὶ ἐκτέμῃ ὥς πρὸ νεῦρα ἐκ τῆς ψυχῆς, καὶ ποιήσῃ μαλθακὸν ἀλχμητήν. γε αὖ μὲν οὖν ἔφη. καὶ ἐὰν μέν γε ἐξ ἀρχῆς φύσει ἄθυμον λάβῃ, ταχὺ ἔσται ὅδε πρᾶγμα. ἐὰν δὲ θυμοειδῆ, ἀθυμίαν ποιήσας ἐν θυμῷ, ἐξεύρεσιν ἀπεργάσατο. ἀχρεῖον σμικρῶν ταχὺ ὀρθιζόμενόν τε καὶ ἀποσβεννύμενον. ἀκροχόλους οὖν καὶ ὀργίλους, αὐτὶ θυμοειδῶν γεγένηται, δυσκολίας ἐμπλέων. κομιδῇ μὲν οὖν. τὶ δὲ αὖ ἐὰν γυμναστικῇ πολλὰ πονῇ καὶ ἐσθίῃ εὖ μάλα. μουσικῆς δὲ καὶ φιλοσοφίας μὰ ἅπτηται, οὐ πρῶτον μὲν εὖ ἔχων ὁ σῶμα, φρονήματός τε καὶ θυμοῦ ἐμπίπλαται, καὶ ἀνδρειότερος γίγνεται αὐτὸς αὑτοῦ; καὶ μάλα γε. τὶ δαὶ ἐπειδὰν ἄλλο μηδὲν πράττῃ, μηδὲ κοινωνῇ μούσης μηδαμῇ, οὐκ ἔπι καὶ οὐδὲν αὐτῷ φιλομαθὲς ἐν τῇ ψυχῇ, ἅτε οὔτε μαθήματος γευόμενον οὐδενὸς, οὐ ζητήματος, οὔτε λόγου μετέχον, ἅτε τῆς ἄλλης μουσικῆς, ἀδυνάτου τε καὶ κωφὸν, καὶ τυφλὸν, γίγνεται. ἅτε οὐκ ἐγειρομένων οὐδὲ τρεφομένων, οὐδὲ διεξιόντος τῶν αἰσθήσεων αὐτῷ; οὕτως ἔχει. μισόλογος δὴ δοκεῖ μοι ὁ τοιοῦτος γίγνεται καὶ ἄμουσος. καὶ πειθοῖ μὲν ὀλίγῳ λόγῳ ἄλλο ἔπι χρῆται. βίᾳ δὲ καὶ ἀγριότητι ὥς πρὸ θηρίον πρὸς πάντα διαπράττεται. καὶ οὐ μαθίᾳ καὶ σκαιότητι, μεθ' ἁρμονίας τε καὶ εὐχερείας ζῇ; γε τὰ πάσαν ἄλογον οὖσαν ἔχει.

ἐοικὸς δὴ δύο ὄντε τούτω ὡς ἔοικε, δύο τέχνα, θεῶν ἔσω' ἄν τινα φαῖμεν δεδωκέναι τοῖς ἀνθρώποις, μουσικήν τε καὶ γυμναστικήν. οὐδὲ τὸ θυμοειδὲς καὶ τὸ φιλόσοφον. οὐκ οὐδὲ ψυχὴν καὶ σῶμα, εἰ μὴ ἕνεκα παρέργου. ἀλλ' ἐπ' ἐκεῖνο ὅπως αὖ ἁρμόττοιτο ἀλλήλοιν ξυναρμοσθέντα. ἐπιτεινομένῳ καὶ ἀνιεμένῳ, μάχρι τοῦ προσήκοντος. καὶ γοῦν ἔοικεν ἔφη. τὸν γε μάλιστ' ἁρμονικῇ μουσικῇ γυμναστικὴν κεραννῶντα καὶ μετριώτατα τῇ ψυχῇ προσφέροντα, ἔστιν ὀρθότατ' αὖ φαῖμεν εἶναι τελέως μουσικώτατον. καὶ ἁρμοστότατον πολὺ μᾶλλον, ἢ τὸν τὰς χορδὰς ἀλλήλαις ξυνιστάντα. εἰκότως γ' ἔφη ὦ Σώκρατες.

ἐκεῖ δὴ καὶ ὦ τῇ πόλει ἡμῖν ὦ γλαύκων, δεήσει τοιοῦτου τινὸς ἀεὶ ἐπιστάτου, εἰ μέλλει ἡ πολιτεία σώζεσθαι. δεήσει μέντοι ὡς ὄντι γε μάλιστα. οἱ μὲν δὴ τύποι τῆς παιδείας τε καὶ τροφῆς, οὕτοι ἂν εἶεν. χορείας γοῦν, τί ἂν τις διέξοι τῶν τοιούτων. τῇ θήρας τε καὶ κυνηγέσια, καὶ γυμνοὺς ἀγῶνας, τῇ ἱππικούς. σχεδὸν γοῦν τι δῆλα δή, ὅτι τούτοις ἐπόμενα δεῖ αὐτὰ εἶναι. καὶ οὐκέτι χαλεπὰ εὑρεῖν. ἴσως δ' ἔστ' οὐ χαλεπά. εἶεν ἐκεῖνό γε δὴ ἐπίσκεψαι. τὶ δὴ μεταξύ, τί αὖ ἡμῖν διαιρετέον ἔσται. ἆρ' ἐκ αὐτῶν τούτων, οἵ τινες ἄρξουσί τε καὶ ἄρξουσι; τί μήν. οὐκοῦν ὅτι μὲν πρεσβυτέρους δεῖ ἄρχοντας εἶναι. νεωτέρους δὲ τοὺς ἀρχομένους, δῆλον; δῆλον. καὶ ὅτι γε δεῖ τοὺς ἀρίστους αὐτῶν; καὶ ἔστιν. οἱ δὲ γεωργῶν ἄριστοι ἆρ' ἀγεωργικώτατοι γίγνονται.

Ναί. Νῶν δ' ἐπειδὴ φυλάκων αὐτοὺς αἱρήσους δεῖ εἶναι, ἆρ' οὐ φυλακικωτάτους προσήκει εἶναι πόλεως; Ναί. Οὐκοῦν, φρονίμους τε εἰς ταῦτα δεῖ ὑπάρχειν καὶ δυνατούς, εἴ γε καὶ προθύμους τῆς πόλεως. Ἔστι ταῦτα. Κἀδύνατο δ' ἄν τις μάλιστα τοῦτο, ὃ τυγχάνοι φιλῶν; Ἀνάγκη. Καὶ μὴν ταῦτά γ' ἂν μάλιστα φιλοῖ, ᾧ ξυμφέρειν ἡγοῖτο τὰ αὐτὰ καὶ ἑαυτῷ. Καὶ ὅταν μάλιστα ἐκείνου μὲν δοκῇ πράττοντος, αὑτὸν ξυμβαίνειν· καὶ ἑαυτῷ δοκῇ πράττειν, εἰ δὲ μή, ἥκιστα. Οὕτως ἔφη. Ἐκλεκτέον ἄρ' ἐκ τῶν ἄλλων φυλάκων τοιούτους ἀνδρας, οἳ ἂν σκοπῶσιν ἡμῖν μάλιστα φαίνοντι παρὰ πάντα τὸν βίον, ὃ μὲν ἂν τῇ πόλει ἡγήσωνται ξυμφέρειν, τοῦτο προθυμίας ποιεῖν· ὃ δ' ἂν μή, μηδενὶ τρόπῳ πρᾶξαι ἂν ἐθέλειν. Ἐπιτήδειοι γοὺν ἔφη δοκεῖ μοι τηρητέον αὐτοὺς εἶναι οὕτω παίοντας ταῖς ἡλικίαις εἰ φυλακικοί εἰσι τοῦτον τὸν δόγμα· ἔχοι καὶ μή τι γοητευόμενοι, μήτε βιαζόμενοι ἐκβάλλοιεν ἐπιλανθανόμενοι, δόξαν τοῦ τοιεῖν δεῖν, ἃ τῇ πόλει βέλτιστα. Τίνα ἔφη λέγεις τὸν ἐκβολὸν· ἐρῶ σοι ἔφην ἐγώ· φαίνεταί μοι δόξαι ἐξ ὁμοιότατος, ἢ ἀκουσίους ἢ ἀκουσίως· ἀκουσίους μὲν, ὅσοι ἂν τῶν μεταμανθάνοντες ἀκουσίας δὲ, πᾶσοι ὅσοι ἂν ἀληθῆς. Ὀρθῶς μὲν τῆς ἀκουσίου ἔφη μανθάνεις· ἐμὲ δὲ τῆς ἀκουσίου, δέομαι μαθεῖν. Τὸ δὲ οὗ καὶ σὺ ἀγνῶ, ἔφην ἐγὼ, τῶν μὲν ἀγαθῶν ἀκούσιος στέρεσθαι δοκεῖ μοι τοὺς αἰθρώπους· τῶν δὲ κακῶν, ἀκούσιος. Ἢ οὐ δοκεῖ μοι ἐξαπατᾶσθαι τῆς ἀληθείας τὸν μὲν, τὸ δὲ ἀληθεύειν, ἀγαθὸν; οὐ τὸ ὄντα δοξάζειν, ἀληθεύειν δοκεῖ σοι εἶναι. Ἀλλ' ἔμοιγ' ὀρθῶς λέγεις καί μοι δοκοῦσιν ἄκοντες, ἀληθοῦς δόξης στερίσκεσθαι. Οὐκοῦν κλαπέντες, ἢ γοητευθέντες ἕξουσι πολεμιοῦν. Ἐναργέστατα οὖν ἔφη μανθάνεις. Φαγκῶς δὴ ἐγὼ πειρῶμαι λέγειν. κλαπέντας μὲν γοῦν, τοὺς μεταπεισθέντας λέγω καὶ τοὺς ἐπιλανθανομένους· ὅτι τῶν μὲν, χρόνος. τῶν δὲ, λόγος ἱδρυμένους λανθάνει, νῶν γοῦν που μανθάνεις; Ναί. Τοὺς γοῦν βιασθέντας λέγω, οὓς ἂν ὁ δόνη τις ἢ ἀναγκαίων μεταδοξάσαι τρόπον. Καὶ τοῦτ' ἔφη ἔμαθον, οὐκ ὀρθῶς λέγεις. Τοὺς γε μὴν γοητευθέντας ὡς ἐγῷμαι καὶ σὺ φαίνῃ εἶναι, οἳ ἂν μεταδοξάσωσιν· ἢ ὑφ' ἡδονῆς κηληθέντες, ἢ ὑπὸ φόβου τι δείσαντες. Ἔοικε γοῦν ἅπαντα ὅσα ἀπατᾷ. Ἐ τοίνυν αὖ τὸν ἔλεγον, ζητητέον· τίνες ἀρίστοι φύλακες τῷ παρ' αὑτοῖς δόγματος, ἕξουσι ὃ ἂν τῇ πόλει δοκῶσι βέλτιστον εἶναι· τηρητέον δὴ αὐτοὺς ἐκ παίδων προθυμίους ὄντα, οἳ ἂν ἧς τοιοῦτον μάλιστα ἐπιλανθάνοιντο ἢ ἵνα πεισθεῖεν τοῦτο, καὶ ὃν μὲν μνήμονα καὶ δυσεξαπάτητον, ἐγκριτέον· ὃν δὲ μή, ἀποκριτέον, ἢ γοῦν; Ναί. Καὶ πόνων γε αὖ καὶ ἀγωνίσματος αὐτοῖς δεκτέον, οἳ ἂν τοιαῦτα ταῦτα τηρητέον. Ὀρθῶς ἔφη. Οὐκοῦν δὴ ἐπὶ τοῦτον εἴδους τὸ τῆς γοητείας ἄμεινον ποιητέον, ἢ θατέον ὅπῃ τοὺς πάλαι ὠθῆ τοὺς λόφους τε καὶ θορύβους ἄποντες σκοποῦσιν οἱ φοβεροὶ, οὕτω νέους ὄντας εἰς δείματ' ἄπακτον εἰσίειν, ἢ εἰς ἡδονὰς αὖ μεταβλητέον· βασανίζοντας πολὺ μᾶλλον, ἢ χρυσὸν οὐ πυρὶ, εἰ δυνατὸν τε καὶ ἀπειράμενον αὖ παῖδα φαίνεται. Φύλαξ αὐτῷ ὢν ἀγαθὸς καὶ μουσικῆς εἰς ἐμμέλειαν, εὐρυθμόν τε καὶ εὐάρμοστον ἑαυτῷ τε καὶ τῷ ἄρχοντι· ὅτι δὴ αὖ ὦν, ἢ ἑαυτῷ καὶ πόλει χρησιμώτατος ἔσῃ· καὶ ἐν ἀεὶ οὖ τε παιδιὰ καὶ νεανίσκοις ἢ οὐ αὐθράσι βασανιζόμενον, ἢ ἀκίρκητον ἐκβαίνοντα, κατάστατέον ἀρχοντα τῆς πόλεως ἢ φύλακα. Καὶ τιμᾶς δοτέον καὶ ζῶντι ἢ τελευτήσαντι· ταφῶν τε καὶ τῶν ἄλλων μνημείων μέγιστα γέρα λαγχάνοντα. Ἐν δὲ μὴ ἐοικότα, ἀρκτέον. τοιαύτη τις δὴ ἐγὼ δοκεῖ μοι ὦ γλαύκων, ἡ ἐκλογὴ εἶναι καὶ καταστάσις τῶν ἀρχόντων τε καὶ φυλάκων, ὡς ἐν τύπῳ μὰ δι' ἀκριβείας εἰρῆσθαι. Καὶ ἐμοὶ δὴ ὅς, οὕτω πη φαίνεται. Ἆρ' οὖν ὡς ἀληθῶς ὀρθότατον καλεῖν ζόφους μὲν φύλακας παντελεῖς τῶν τε ἔξωθεν πολεμίων· τῶν τε ἐντὸς φίλων. ὅπως οἱ μὲν, μὰ βουλήσωνται· οἱ δὲ, μὰ δυνήσωνται κακουργεῖν· τοὺς δὲ νέους οὓς δὴ καὶ φύλακας ἐκαλοῦμεν, ἐπικούρους τε καὶ βοηθοὺς τοῖς τῶν ἀρχόντων δόγμασιν; Ἔμοιγε δοκεῖ ἔφη. Τῆς αὖ οὖν δὴ ἐγὼ μηχανῆ γένοιτο τῶν ψευδῶν τῶν οἷόντε γενομένων, ὧν δὴ καὶ ἐλέγομεν γενναῖόν τι εἶναι ψευδομένους, πεῖσαι. μάλιστα μὲν, μὰ αὐτοὺς τοὺς ἀρχοντας· εἰ δὲ μή, τοὺς ἄλλους πόλιν· ποιόντι

ἴφη. καλὸν ἂν οὖν εἴη τοῦτο, ἀλλὰ φοινικικόν τι πρότερον μὲν ἦσαν οἱ Φοίνικες ὧν φασιν οἱ ποιηταὶ, καὶ πιθανὸν ἴφη ἡμῖν δι' οὗ γεγονός. ἀλλ' ὅσα εἰ γενόμενον ἀπιστεῖται δι' ὃ τι καὶ πῇ πεποίηται. ὡς ἔοικεν ἴφη, οἰκειοῦν τι λέγειν. δέξομαι δή σου καὶ οὕτω εἰπόντος, καὶ μάλα εἰκότως ὁκνεῖν, ἐπεισάγειν ἔπος. λέγ' ἴφη μὴ φοβοῦ. λέγω δή. καί τοι οὐκ οἶδα ὁ ποίᾳ τόλμῃ, ἢ ποίοις λόγοις, χρώμενος ἔρῶ. καὶ ἐπιχειρήσω πρῶτον μὲν αὐτοὺς τοὺς ἀρχοντας πείθειν καὶ τοὺς στρατιώτας. ἔπειτα δὲ, καὶ πολὺ ἄλλῳ πόλιν, ὡς ἄρ' ἃ ἡμεῖς αὐτοὺς ἐφρόμολέ τε καὶ ἐπαιδεύομεν, ὡς πᾶν ἐνείκατο ἐδόκουν ταῦτα πάντα πάσχειν τε καὶ γίγνεσθαι παρὰ αὐτοῖς. ἦσαν δὲ τότε τῇ ἀληθείᾳ ὑπὸ γῆς ἐντὸς τροφοί τε καὶ ἐφρόμενοι. καὶ αὐτοὶ, καὶ τὰ ὅπλα αὐτῶν, καὶ ἃ ἄλλα ἐπειδὴ δημιουργοῦμεν. ἐπειδὴ δὲ παντελῶς, ἐξειργασμένοι ἦσαν, καὶ ἤγε αὐτοὺς μέτρ' οὗσα αὐτῶν, καὶ ναῦς εἶδε ὡς πολὺ μακρὸς καὶ φορεῖν τῆς χώρας ἃ ἦν ἐπιτήδεια ἐκείνοις τε καὶ ἁμαξίαν αὐτοῖς, ἵνα τις ἐπ' αὐτῶν ἴῃ. καὶ ἔπειτ' ἐν τῶν ἄλλων πολιτῶν εἰς ἀδελφῶν ἔντομον καὶ γαμετῶν ἐπιτήδεια. οὐκ ἐῤῥῆς ἴφη πάλαι ἥκοντος ἢ ψεῦδος λέγειν. τοιαῦτα μὲν δὴ ἐκεῖνος ἀπελογεῖτο. ἀλλ' ὅμως ἄκουε καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ μύθου. ἐστε μὲν γὰρ δὴ πάντες οἱ ἐν τῇ πόλει ἀδελφοὶ ὡς φήσομεν, πρὸς αὐτοὺς μυθολογοῦντες ἀλλ' ὁ θεὸς πλάττων, ὅσοι μὲν ὑμῶν ἱκανοὶ ἄρχειν, χρυσὸν ἐν τῇ γενέσει συνέμιξεν αὐτοῖς, διὸ τιμιώτατοί εἰσιν. ὅσοι δ' ἐπίκουροι, ἄργυρον. σίδηρον δὲ καὶ χαλκὸν τοῖς τε γεωργοῖς, καὶ τοῖς ἄλλοις δημιουργοῖς. ἅπτε οὖν ξυγγενεῖς ὄντες πάντες, ἢ μὲν πολὺ, ὁμοίους αὖ ὑμῖν αὐτοῖς γεννᾶτε. ἔστι δ' ὅτε ἐκ χρυσοῦ, γεννηθὲν αὖ ἄργυρεον. καὶ ἐξ ἀργύρου, χρυσοῦν ἔκγονον. καὶ τἆλλα πάντα οὕτως ἐξ ἀλλήλων. τοῖς οὖν ἄρχουσι καὶ πρῶτον καὶ μάλιστα παραγγέλλει ὁ θεὸς, ὅπως μηδενὸς οὕτω φύλακες ἀγαθοὶ ἔσονται. μηδ' οὕτω σφόδρα φυλάξουσι μηδὲν, ὡς τοὺς ἐκγόνους, ὅ, τι αὐτοῖς γένωνται ὑπὸ ταῖς ψυχαῖς παραμίγνυται. καὶ ἐάν τε σφέτερος ἔκγονος ὑπόχαλκος ἢ ὑπὸ σίδηρος γίνηται, μηδενὶ τρόπῳ κατελεήσουσιν. ἀλλὰ πολὺ τῇ φύσει προσήκουσαν τιμὴν ἀποδόντες, ὦσουσιν εἰς δημιουργοὺς ἢ εἰς γεωργούς. καὶ αὖ ἐκ τούτων τις ὑπόχρυσος ἢ ὑπάργυρος φύῃ, τιμήσαντες ἀνάξουσι. τοὺς μὲν, εἰς φυλακικόν. τοὺς δὲ, εἰς ἐπικουρίαν, ὡς χρησμοῦ ὄντος τότε πολὺ πόλιν διαφθαρῆναι, ὅταν αὐτοῦ ὁ σίδηρος ἢ ὁ χαλκὸς φυλάξῃ. ἔξεστιν οὖν τι μῦθον ὅπως αὖ πειθοῖεν ἔχεις τινὰ μηχανήν. οὐδαμῶς ἴφη, ὅπως γ' αὖ αὐτοὶ οὗτοι. ὅπως μὲν τά γε τούτων ὦτα καὶ οἱ ἕπεται, οἱ τ' ἄλλοι ἄνθρωποι οἱ ὕστερον. ἀλλ' οὐδὲν ἂν ἐν δέοι τούτου, δι' αὐτὸ χρὴ, πρὸς τὸ μᾶλλον αὐτοὺς τῆς πόλεως τε καὶ ἀλλήλων κήδεσθαι. εὖ δὲν γὰρ τὰ μεθαίνω ὃ λέγεις. καὶ ἔστιν μὲν ὃ λέγει, ὅπη αὖ αὐτὸ ἐφόμαλέγεται. ἡμεῖς δὲ τούτους γεγενεῖς ὁ πλάσαντες, προέτιμον μὲν ἡγουμένων τῶν ἀρίστων. ἐλθόντες δὲ διακόσμων τῆς πόλεως ὅπου κάλλιστος στρατοπεδεύσασθαι. ὅθεν δύς τε οὐδὲν μάλιστ' ἂν κατέχοιεν, εἴ τις μὴ ἐθέλοι δοῖς νόμοις πείθεσθαι. τούς τε ἔξωθεν ἀπαμύνοιεν, ἐὰν πολέμιος ὡς πᾶν λύκος αὐδὲ ποίμνιον τὸν ἐσι στρατοπεδευσάμενοι δὲ, θύσαντες οἷς χρὴ, δόμους ποιησάσθων. ἢ πῶς. οὕτως ἴφη. οὐκοῦν, τοιαύτας εἶναι χειμῶνός τε σκέπην καὶ θέρους ἱκανὰς εἶναι. πῶς γὰρ οὐχὶ οἰκήσεις γοῦν ἴφη δοκῇς μοι λέγειν. καὶ ἴσως γραπτάς γε, ἀλλ' οὐ χρηματιστικάς. πῶς ἴφη αὖ ἔστιν λέγεις διαφθείρει κἀκεῖνον. ἐπὶ σοὶ ἴσως ἐπειράσθημεν εἰπεῖν. δεινότατον γάρ που πάντων καὶ αἴσχιστον ποιμένι, τοιούτους γε καὶ οὕτω σφῆνα κυνὰς ἐπικούρους ποιμνίων, ὥστε ἐπὶ ἀκολασίᾳ, ἢ λιμοῦ, ἢ τινος ἄλλου κακοῦ ἕψοντας, αὐτοὺς δὲ κύνας ἐπιχειρῆσαι δοῖς προβάτοις κακουργεῖν. καὶ αὐτὶ κυνῶν, λύκους ὁμοιωθῆναι. δεινὸν δ' ἔς. πῶς δ' οὔ. οὐκοῦν φυλακτέον παντὶ σθένει, μὴ τοιοῦτον ἡμῖν οἰκήσει ποιήσωσι πρὸς τοὺς πολίτας, ἐπειδὰν αὐτῶν κρείττους ὦσι, καὶ αὐτὶ ξυμμάχων δεσπότας ἀγρίους ἀφομοιωθῶσι. φυλακτέον ἴφη οὐκοῦν πολὺ μάλιστα τῆς βλακείας ὃ παρισκευάσμενοι αὖ εἶεν, τῷ ὄντι καλῶς πεπαιδευμένοι εἶεν. ἀλλὰ μὴν οἱ γ' ἴφη καλῶς πεπαιδευμένοι εἶεν. ἔστιν μὲν οὖν ἔξιον διαχρείζεσθαι ὦ φίλε γλαύκων, ὃ μὲν

βι ἀρ' τι ἐλέγομεν ἄξιον ὅτι δεῖ αὐτοὺς τῆς ὀρθῆς τυχεῖν παιδείας, ἢ τῆς πρὸς
εἰ μέλλουσι φ μέγιστον ἔχειν, πρὸς τῷ ἤμβροι εἶναι αὐβοῖς τε, καὶ βοῖς φυλακῆς μά-
νους ὑπ' αὐτῶν. καὶ ὀρθῶς γε λέγεις. Ρᾳδίως γοῦν τῇ παιδείᾳ ταύτῃ, φαίη
ἄν τις νοῦν ἔχων, δεῖν καὶ τὰς οἰκήσεις καὶ πλοῦν ἄλλον οὐσίαν, τοιαύτην αὐτοῖς πα-
ρασκευάζεσθαι, ἢ τῆς μήτε τοὺς φύλακας ὡς ἀρίστους, εἶναι παυσομένους, κακουρ-
γεῖν τε μὴ ἐπαίρειν τοὺς ἄλλους πολίτας. καὶ ἀληθῶς γε φύσει. Ὅρα δὴ
ἔπειτα ἐκεῖ, εἰ χρὴ δή τινα λόγον δεῖν αὐτοὺς ζητεῖν τε καὶ αἱρεῖν, εἰ μέλλουσι τοιοῦτοι ἔσε-
σθαι. πρῶτον μὲν οὐσίαν κεκτημένον μηδεμίαν μηδένα ἰδίαν, αὖ μὴ πᾶσα ἀνάγκη. ἔ-
πειτα οἴκησιν καὶ ταμιεῖον μηδενὶ εἶναι μηδὲν τοιοῦτον, εἰς ὃ οὐ πᾶς ὁ βουλόμενος ἔσ-
εισι. τὰ δ' ἐπιτήδεια, ὅσων δέονται ἄνδρες ἀθληταὶ πολέμου σώφρονές τε καὶ ἀν-
δρεῖοι, ταμιεύσας παρὰ τῶν ἄλλων πολιτῶν, δέχεσθαι μισθὸν τῆς φυλακῆς τοσοῦ-
τον, ὅσον μήτε περιεῖναι αὐτοῖς εἰς τὸν ἐνιαυτὸν, μήτε ἐνδεῖν· φοιτῶντας δὲ εἰς ξυσ-
σίτια ὥς πῃ ἐγκατεστημένους, κοινῇ ζῆν. χρυσίον δὲ καὶ ἀργύριον ἐκτεῖσι αὐτοῖς, ὅ-
τι θεῖον παρὰ θεῶν αἰεὶ ἐν τῇ ψυχῇ ἔχουσι, καὶ οὐδὲν προσδέονται τοῦ ἀνθρωπείου· οὐ-
δὲ ὅσιον ἐκείνου κτῆσιν, τῇ τοῦ θνητοῦ χρυσοῦ κτήσει, ξυμμιγνύναι, μιαίνειν· διότι
πολλὰ καὶ ἀνόσια τοῦτο τῶν πολλῶν νόμισμα γέγονε· τὸ παρ' ἐκείνοις δὲ ἀκέραστον· ἀλ-
λὰ μόνοις αὐτοῖς τῶν ἐν τῇ πόλει μὴ ἅπτεσθαι. καὶ ἅπτεσθαι χρυσοῦ καὶ ἀρ-
γύρου, οὐ δήμῳ, οὐδ' ἐνοικεῖν ὑπ' αὐτὸν ὄροφον ἰόντας· οὐδὲ προσφέρεσθαι, οὐδὲ πίνειν ἐξ
ἀργύρου ἢ χρυσοῦ, καὶ οὕτω μὲν σώζειν τ' αὖ καὶ σώζοιτο τὴν πόλιν· ὁπόταν δ' αὐτοὶ
γῆν τε ἰδίαν καὶ οἰκίας καὶ νομίσματα κτήσωνται, οἰκονόμοι μὲν καὶ γεωργοὶ, αὐτὶ
φυλάκων ἔσονται. δουλεύσαντες δ' ἐχθροὶ, αὐτὶ συμμάχων τῶν ἄλλων πολιτῶν γε
νήσονται. μισοῦντες δὲ καὶ μισούμενοι καὶ ἐπιβουλεύοντες, καὶ ἐπιβου-
λεύόμενοι, διάξουσι πάντα τὸν βίον, πολὺ ἔτι μᾶλλον δὴ
ὅτῳ τοὺς ἔσω, ἢ τοὺς ἔξω δεῖν πολεμίους. δίεισι δὴ τότε
ἐγγύτατα ἡ ὀλέθρου, αὐτοί τε, καὶ ἡ ἄλλη πόλις. τοῦ
τῶν θεῶν, πάντων οὕνεκα, ἐῶ δ' ἐπὶ φαῦλα οὕτω
δεῖν διασκοπεῖσθαι τοὺς τε φύλακας,
οἰκήσεώς τε πέρι καὶ τῶν ἄλλων.
ἢ ταῦτα νομοθετήσομεν,
ἢ μή. Ταῦτα γε δῆλον
ὁ γλαύκων.

τέλος
τῆς πολιτείων,
ἢ ἔστι δικαίου τέλος.

Δι' ὀλέμαστος ὑπολαβών, τί οὖν ἔφη ὦ Σώκρατες ἀπολογήσῃ, ἐάν τίς σε φῇ μὴ πάνυ τι εὐδαίμονας ποιεῖν τούτους τοὺς ἄνδρας, ἡφ' ἑαυτοὺς, ὧν ἕνεκα μὲν ἡ πόλις τῇ ἀληθείᾳ. οἱ δὲ, μᾶλλον ἀπολαύοντα ἀγαθῶν τῆς πόλεως, ἢ ὅλον οἱ ἄλλοι. ἀγροὺς τε καὶ κτημάτων, καὶ οἰκίας οἰκοδομουμένους καλὰς καὶ μεγάλας, καὶ τὰ τούτοις πρέποντα κατασκευὴ κτώμενοι. καὶ θυσίας ἰδίᾳ θύοντες. καὶ ξενοδοκοῦντες, καὶ δὴ, καὶ ἃ νῦν δὴ σὺ ἔλεγες χρυσόν τε καὶ ἄργυρον κεκτημένοι, καὶ πάντα ὅσα νομίζεται τοῖς μέλλουσι μακαρίοις εἶναι. ἀλλ' ἀτεχνῶς φαίη ἄν ὡς πόλει φαίνονται κεκτῆσθαι οὐδὲν ἄλλο, ἢ φρουροῦντες. Ναί. ἦν δ' ἐγώ, ἢ ταῦτά γε ἐπίστῃ, καὶ ὀρθὸν μισθὸν πρὸς τοῖς στίφεσι λαμβάνοντες, ὥσπερ οἱ ἄλλοι. ὥστε, οὐδ' ἂν ἀργεῖν μῶσιν βούλοντο ἰδίᾳ, ἴσχυσεν αὐτοῖς. οὐδὲ ἄλλοις διδόναι. οὐδ' ἀσκλίσκειν ἂν τι βούλοντο ἄλλο σε. εἰκὸς δὴ οἱ εὐδαίμονες ἀθρωποῦντες εἶναι ἀσκλίσκουσι. ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα συχνὰ τῆς κατηγορίας ἀκροάσῃ. Ἀλλ' ἴσως, ἔστω καὶ ταῦτα κατηγορημένα. τί οὖν δὴ ἀπολογήσῃ μέλλοντα φῆς; Ναί. ἦν δ' ἐγώ. ἐὰν αὖ ἦν ἡμῖν ὧδ' ἰόντι πορεύεσθαι, εὑρίσκομεν ὡς ἐγῷμαι ἃ λεκτέα. ἐρεῖν μοι γὰρ ὅπι θαυμαστὸν μὲν οὐδὲν ἂν εἴη, εἰ καὶ ἕκαστοι οὕτως εὐδαιμονέστατοι εἶεν. οὐ μὴν πρὸς τοῦτο βλέποντες πόλιν οἰκίζομεν. ὅπως οὖ τι ἡμῖν ἔθνος ἔσται διαφερόντως εὐδαίμον. ἀλλ' ὅπως ὅτι μάλιστα ὅλη ἡ πόλις, ᾗ ἀνομεν γὰρ ἐν τῇ τοιαύτῃ μάλιστα ἂν εὕροιμεν δίκαια συμφέροντα, καὶ ἂν ἐν τῇ κάκιστα οἰκουμένῃ, ἀδικίαν πραττόντες δὲ, κρῖναι ἂν ὁ πάλαι ζητοῦμεν. νῦν μὲν οὖν ὡς οἰόμεθα, πόλιν εὐδαίμονα πλάττομεν. οὐκ ἀφελοῦντες ὀλίγους ἐν αὐτῇ τινας ἵνα τις, ἀλλ' ὅλην. αὐτίκα δὲ πόλιν ἀνάπαλιν σκιαγραφήσομεν. ὥς πρὸ οὖν ἂν ἡμᾶς ἀποβλέποντας γράφοντας πρωσωπεῖον ἄν τις ἔλεγε λίαν ὅτι οὐ τοῖς καλλίστοις τὸ ζῷον τὰ κάλλιστα φάρμακα προστίθημεν. οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ κάλλιστον ὄν, οὐκ ἀξιοῦμεν ἀκαλλιβλέπους εἶναι, ἀλλὰ μάλιστα, μαστέον ἂν εἰδέναι φαμέν, πρὸς αὐτὸν ἀπολογεῖσθαι λέγοντες, ὡ θαυμάσιε. μὴ οὖν δὴ ἡμᾶς οὕτω καλοὺς ὀφθαλμοὺς γράφε, ὥστε μὴ δι' ὀφθαλμοὺς φαίνεσθαι. μὴ δ' ἄλλα μᾶλλον. ἀλλ' ἄθρει εἰ τὰ προσήκοντα ἑκάστοις ἀποδίδοντες, ὅλον καλὸν ποιοῦμεν. καὶ δὴ καὶ νῦν, μὴ ἀπαίτει ἡμᾶς, τοιαύτην εὐδαιμονίαν τοῖς φύλαξι προσάπτειν, ἣ ἐκείνους ποιῇ μᾶλλον ἀπεργάσεται, ἢ φύλακας. ἐπιστάμεθα γὰρ καὶ τοὺν γεωργοὺς ξυσίδας ἀμφιέσαντες καὶ χρυσοῦν τοδὶ θέντες, πρὸς ἡδονὴν ἀρμόζεσθαι καλλίω γῆν. καὶ τὸν κεραμέα. κατακλίναντες οὐδὲ κλίνας πρὸς τὸ πῦρ διαπονεῖσθαί τε καὶ εὐωχουμένους, ὅταν ἐροῦμεν παραθεμένους, ὅσον ἂν ἐπιθυμήσωσι κεραμεύειν. καὶ τὸν ἄλλους πάντας, τοιούτῳ τρόπῳ μακαρίους ποιεῖν. ἴσως δὲ οὐδ' ἡ πόλις εὐδαίμων ἢ. ἀλλ' ἡμᾶς, μὴ οὕτω καθιστεῖ. ὡς ἂν σοὶ πειθώμεθα, οὔτε ὁ γεωργὸς, γεωργὸς ἔσται. οὔτε ὁ κεραμεὺς, κεραμεύς. οὔτε ἄλλος οὐδεὶς οὐδὲν ἕξων σχῆμα, ἐξ ὧν πόλις γίγνεται. ἀλλὰ τῶν μὲν ἄλλων, ἐλάττων λόγος. νεανιεύεσθαι γὰρ φαῦλοι γινόμενοι, καὶ διαφθαρέντες, καὶ πρὸς πιστὰ μενοῦντες εἶναι μὴ ὄντες, φῶλοι ἀλλ' ἀληθινοί. φύλακες δὲ νόμων τε καὶ πόλεως μὴ ὄντες, ἀλλὰ δοκοῦντες, ὁρᾷς δὴ ὅτι πᾶσαν ἄρδην πόλιν ἀφανίζουσι καὶ οὐδὲν τῶν οἰκεῖν καὶ εὐδαιμονεῖν μόνοι ἦν καιρὸν ἔχουσιν. ἃ μὲν οὖν ἡμεῖς μὴ φύλακας ὡς ἀληθῶς ποιῶμεν ἥκιστα κατεργάσῃ τῆς πόλεως. ὁ δ' ἐκεῖνο λέγων, γεωργούς τινας, καὶ ὡς πρὸ οὐ παγκάλῳ ἀλλ' οὐκ οὐ φῶλοι ἐστιάτορας καὶ εὐδαίμονας, ἄλλο αὖ τι ἢ πόλιν λέγει. σκοπῶμεν δὴ πρὸς τοῦτο βλέποντες τοὺς φύλακας καθιστῶμεν, ὅπως ὅτι βελτίστη αὐτοῖς εὐδαιμονία ἐγγενήσεται. ἢ ἐκεῖ μὴ ἐς πόλιν φῶλον ἄλλην βλέπωμεν, ἐκατὸν ἐὰν ἐκείνη ἐπὶ γνώμης. οὐδ' ἐπιμηνύσει τούτους καὶ φύλακας, ἐκεῖνο αὖ καθ' ἕκαστον φῶν, καὶ πιστὸν ὅπως ὅτι ἀρίστοι δημιουργοὶ τῶν ἑαυτῶν ἔργου ἔσονται. καὶ τὸν ἄλλους ἅπαντας ὡσαύτως. καὶ οὕτω ξυμπάσης τῆς πόλεως αὐξανομένης καὶ καλῶς

εἰκὸς μέν, ἕκαστον ὅπως ἐπιτήδειος τοῖς ἔθνεσιν, ἡ φύσις ἀπολέσωσι τὴν μεταλαμβάνειν δαιμονίας. Ἀλλ' ἦ δ' ὃς καλῶς μοι δοκεῖς λέγειν. ἀρ' οὖν καὶ δίκαιος καὶ ὁ σὸς ἑταῖρος ἀδικεῖν μὲν ἐθέλων, δοκῶν δὲ μὴ, ἀμαθὴς ἔσται; πάνυ γε. οὐκοῦν καὶ ἀμαθὴς ὢν ἀδικήσει; ἔστι ταῦτα. καὶ ἐπιορκήσει ἄρα; πολύ γε. οὐκοῦν καὶ ἀμελὴς γενήσεται μᾶλλον αὐτὸς αὑτοῦ; πολύ γε. οὐκοῦν καὶ ἀμελὴς ὢν ἀδικήσει; καὶ ἔστιν ἔφη πολύ. καὶ μὴν καὶ ὁρμιανὰ γε μὴ ἔχων παρέξεσθαι ἐπὶ τὸ πιάσαι, ἢ τι ἄλλο τῶν εἰς τὸ χαλεπὰ τὰ τῶν θηρίων ὁρμιανὰ πυκνότερα ὁρᾶσθαι, καὶ ἧττον ἐάσει, ἢ ἄλλους οὓς ἂν δεδιέναι, χείρους δημιουργοὺς δεδιέναι. πῶς δ' οὔ. ὑπὲρ ἀμφοτέρων δὴ πιάσαι τὸ καὶ πλέον τοῦ, χείρω μὲν τὰ τῶν τεχνῶν ὁρᾶν, χείρους δὲ αὐτοί. φαίνεται. ἔστιν ἄρα δὴ ὡς ἔοικε τοῖς φύλαξιν ἀνάγκαιον· ἃ παντὶ δόπῳ φυλακτέον· ὅπως μὴ ποτε αὐτοὺς λάθοιεν εἰς τὴν πόλιν παρασύροντα. τὰ ποῖα ταῦτα. πλοῦτος τε δὴ καὶ πενία. ὡς τῷ μὲν, δυσφιλία τε καὶ ἀργία καὶ νεωτερισμὸν ἐμποιοῦσε· τῷ δὲ, ἀπλαστία καὶ ἀργία καὶ νεωτερισμὸν πρὸς τῷ νεωτερισμῷ. ταῦτ' μὲν οὖν ἔφη· τόδε μέντοι ἤδη σκόπει. πῶς ἡμῖν ἡ πόλις ἔσται πολεμεῖν, ἐπεὶ δὴν χρήματα μὴ κεκτημένη ᾖ. ἄλλως τε καὶ πρὸς μεγάλῳ τινὶ καὶ πλουσίᾳ ἀναγκασθῇ πολεμεῖν. δῆλον δὴ ἐστί· ὅτι πρὸς μὲν μίαν, χαλεπώτερον· πρὸς δὲ δύο ῥᾳδίως. πῶς εἶπες δή ὃς. πρῶτον μὲν που ἐπὶ μὲν μάχεσθαι, ἀφ' οὗ πλουσίοις αἰσθάσι μαχοῦνται αὐτοὶ ὄντες πολίμοις ἀθλητοί; ναὶ δῆτα γε ἔφη. τί οὖν δή ἐστιν ὦ ἑτάιρε, εἰς πύκτης ὡς δύο ὄντε καλλίστω ἐξεταστικὼ ἐμποιοῦσε· τῷ δὲ, πλουσίοις δὲ καὶ πίοσιν, οὐκ ἂν δοκῇ σοι ῥᾳδίως μάχεσθαι; οὐκ ἂν ἴσως ἔφη ἅμα γε· οὐδ' ἐξέσται δή ἐστιν ὑποφθέγγομαι, ἃ πρόσθεν αἰεὶ προσφθεγμένον, αἰσχρέφονται κρούειν. καὶ δῆτα ποιῶ. πολλάκις οὖν ἤκουσε τε καὶ πυνθάνει, ἀρά γε οὐ καὶ πλείους χειρώσεται ἂν ζευχθέντες ὁ ζευχθείς; ἀκούει ἔφη, οὐδεὶς ἂν γένοιτο θαυμαστὸς, ἀλλ' οὐκ αἰεὶ πυκτικῆς πλείω μετέχειν τοὺς πλουσίους, ἐπιστάμενά τε καὶ ἐμπειρίᾳ ἢ πολεμικῆς; ἔστιν ἔφη. ῥᾳδίως ἄρα ἡμῖν οἱ ἀθλητικοὶ ἐκ τῶν εἰκότων, δισσοῖσι τε καὶ τρισσοῖσι αὐτῶν μαχοῦνται. συγχωρήσομαί σοι ἔφη. δοκεῖς γοῦν μοι ὀρθῶς λέγειν. τὴν δ' αὖ προσβολὴν πῶμεν τε εἰς τὴν ἑτέραν πόλιν, τάληθῆ ἔστιν, ἔστι ἡμεῖς μὲν οὐδὲν χρυσίῳ οὐδ' ἀργυρίῳ χρώμεθα. δ' ἡμῖν δ' ἔμοιγε δοκεῖ, ὑμῖν δὲ· συμπολεμήσαντες οὖν μεθ' ἡμῶν, ἔχετε τὰ τῆ ἑτέρων, οἷοι πυκτὰς ἀγωνίσοντας τούτοις αἱρήσασθε κυσὶ πολεμεῖν στρατιῶτις τε καὶ ἰσχυροῖς μᾶλλον, ἢ μετὰ κυνῶν προβατοις πίοσί τε καὶ ἁπαλοῖς; οὔ μοι δοκεῖ. ἀλλ' ἐὰν εἰς μίαν ἔφη πόλιν συναθροισθῇ τὰ τῶν ἄλλων χρήματα, ἔρα μὴ κίνδυνον φοβῇ τῇ μὴ πλησίον. εὐδαίμονα δὴ ἐστιν, ἔοικε ἄξιον εἶναι, ἄλλην τινὰ πόλιν, ἢ πλὴν ταύτην, οἵαν ἡμεῖς καθιζόμεθα. ἀλλὰ τὴ μὲν ἔφη· μεγάλην δὴ ἐστιν χρὴ προσαναβαίνειν τὰς ἄλλας· ἑκάστη γοῦν αὐτῶν, πόλις ἐστὶ πάμπολλαι· ἀλλ' οὐ πόλις. ἢ τῶν ταυτὶ ζώντων. δύο μὲν γοῦν καὶ ὁπόσων ἐστὸν πολεμία ἀλλήλαιν· ἡ μὲν, πενήτων. ἡ δὲ, πλουσίων· τούτων δ' ἐστὶν ἑκάστοιν πάνυ πολλαὶ. οὐκ ἐὰν μὲν ὡς ἐμοὶ προσέχῃ, παντὸς ἀπέχου πολλαὶ· ἐὰν δὲ ὡς πολλαὶς, δίδυμος τὸ τῆ ἑτέρω ταῖς ἑτέραις χρήματά τε καὶ δυνάμεις ἡ καὶ αὐξοῖς. ξυμμάχοις μὲν αἰεὶ πολλοῖς χρῆσθαι, πολεμίοις δ' ὀλίγοις· καὶ ὡς αὖ ἡ πόλις σοι ὀρθῶς σωφρόνως ὡς αὖ τῆ ἐτέλεσεν, μεγίστη ἔσται, οὐ τῷ δύδεκα μυρίων λέγω· ἀλλ' ὡς ἀληθῶς μεγίστη, καὶ ἐὰν μύριον ἡ χιλίων τῶν προπολεμούντων. οὕτω γοῦν μεγάλην πόλιν μίαν, οὐ ῥᾳδίως οὔτ' ἂν ἄλλην, οὔτε τῶν βαρβάρων εὑρήσεις. δοκοῦσας δὲ πολλὰς καὶ πολλαπλασίους τῆς τηλικαύτης, ἢ ἄλλως ἔσει; οὐ μὰ τὸν Δί' ἔφη. οὐκοῦν δὴ ἐστιν ἂν ἡ ἄλλοισι ἕρος ὁπόσοις ἡμῖν τοῖσδε αἱρήσειν· ὅστις δὲ τὸν μέγιστον πόλιν ποιεῖσθαι. καὶ ἐὰν ἅπασι χάρεν ἀφορισμένους, πῶ ἄλλῳ χαίρειν. τί ἔφη ἔρος. δίμαι μὲν δὴ ἐστιν τόνδε· μέχρις οὗ ἂν ἐθέλοι αὐξανομένη εἶναι μία, μέχρι τούτου αὔξειν, πρᾶττε δὲ μή. καὶ καλῶς

γ' ἔφη. Οὐκοῦν καὶ ἵππον ἄν τις ἄλλο πρὸς τὰ μάχιμα τοῖς φύλαξι προστάξοιμεν φυλάττειν παντὶ δήπου, ὅπως μήτε σμικρὰ ἡ πόλις ἔσται, μήτε μεγάλη δοκοῦσα· ἀλλά τις ἱκανὴ καὶ μία. καὶ φαῦλον γ' ἔφη ἴσως αὐτοῖς προστάξομεν. καὶ τοῦτον γε μὴν δίκαιόν, ἔτι φαυλότερον τόδε. οὐ καὶ ἐν τῷ πρόσθεν ἐπιμάθημεν· λέγοντες, ὡς δέοι, εἰ μέλλοιεν τῶν φυλάκων τὰς φαύλους ἕκαστος γίγνεσθαι, ὡς τοὺς ἄλλους αὐτὸν ἐκφοβεῖν παιδιὰ εἶναι ἐν τῶν ἄλλων ἀπορωτάτοις, ὡς τοὺς φύλακας ἕξειν δίκαιον μάλιστα, ὅτι καὶ τοὺς ἄλλους πολίτας, πρὸς ὃ τῆς τέχνης, πρὸς ἕξιν οἷα πρὸς οὕτινας ὄργον δεῖ κομίζειν, ὅπως αὖ ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιτηδεύσει ἕκαστος, μὴ πολλοὶ ἀλλ' εἷς γίγνηται· καὶ οὕτω δὴ ξύμπασα ἡ πόλις μία φύσεται, ἀλλὰ μὴ πολλαί. Ἔστι γὰρ ἔφη ἕξις ἐκείνου σμικρότερον· οὗτοι, ὦ δαιμόνιε Ἀδείμαντε, ὡς δόξειεν ἄν τις ταῦτα φλαῦρα καὶ μεγάλα αὐτοῖς προστάττομεν· ἀλλὰ πάντα φαῦλα ἐστὶν ἃ λεγόμενον οὐ μέγα φυλάττωσι. μάλιστα δὲ αὖ τὸ μεγάλα ἰσχυόν. τὸ ἕξις ἔφη. τί δαί, ἔλαβον ὦ δ' ἐγώ, ὅτι παιδεία ἱκανὴ ἱκανῶς γίγνεται, πάντα ταῦτα ῥᾳδίως διόψεται, καὶ ἄλλας ἕξεις οὐκ ἐᾷ παρεισιέναι εἰς τὴν πόλιν, ἀλλὰ τὸν μὲν ἐν παιδείᾳ ποιοῦσα· ὅτι δὲ ταῦτα ἱκανὰ τὰ τῶν γυμναστικῶν τε τῶν, καὶ γόμων, καὶ παιδοποιίας· ὅτι δεῖ ταῦτα ἱκανὰ τὸν παρεισιέναι πάντα ὅτι μάλιστα, κοινὰ τὰ τῶν φίλων ποιεῖσθαι. Ὀρθότατα γοῦν ἔφη γίγνοιτ' ἄν. καὶ μὴν εἴ τον φιλοτεχνία ἐπὶ πᾶν ἅπαξ ὁρμήσῃ, ὧν ὄρχηται ὡς πᾶν κύκλος αὔξανόμενον. ἴσως γὰρ καὶ παίδευσις χρηστὴ σωζομένη, φύσεις ἀγαθὰς ἐμποιεῖ· καὶ αὖ φύσεις χρηταὶ, τοιαύτης παιδείας αὐτιλαμβανόμεναι, ἔτι βελτίους τῶν προτέρων φύονται· ἔς τε τἆλλα καὶ εἰς τὸ γεννᾶν, ὥς περ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ζῴοις. εἰκὸς γ' ἔφη. Ὡς ἔοικεν ὁλῷ βραχέως εἰπεῖν, τούτου αὐθεκτέον τοῖς ἐπιμελησταῖς τῆς πόλεως. ὅπως αὖ αὐτοὺς μὴ λάθῃ διαφθαρέν· ἀλλὰ παρ' ἅπαντα αὐτὸ φυλάττωσι· καὶ μὴ κωτοδρίζῃ, περὶ γυμναστικήν τε καὶ μουσικὴν παρὰ τὴν τάξιν· ἀλλ' ὡς οἷόν τε μάλιστα φυλάττειν. φοβουμένους ὅταν τις λέγῃ ὡς τὴν ᾠδὴν μᾶλλον ἐπιφερόμεναι ἄνθρωποι, ἤ τις ἀοιδὸν νεωστὶ τὴν ἀμφιπόλησαι· μὴ πολλάκις ἐν φαινῇ τὶς ὄντως λέγειν, οὐκ ἄσματα νέα, ἀλλὰ τρόπον ᾠδῆς νέον· καὶ ἔστιν ἐπαινῶν δεῖ δ' οὔτ' ἐπαινεῖν ἐπαινῶν τοιοῦτον, οὔτε ὑπολαμβάνειν. δῆλος γοῦν καινὸν μοῖσι κῆς μεταβάλλειν, διὰ παντὸς ἐὰν δὲ ὅλῳ κινδυνεύοντα. ὧδαμοῦ γοῦν κινοῦσι μουσικῆς τρόποι αὐδὲ πολιτικῶν νόμων τε μεγίστων, ὡς φησί τε Δάμων, καὶ ἐγὼ πείθομαι. καὶ ἐμοὶ γ' ἔφη ὁ Ἀδείμαντος, θὲς τῶν πιστευόντων. ἡ δὲ φυλακτήριον ὦ δ' ἐγὼ ὡς ἔοικεν ἐν τοιοῦτό που οἰκοδομητέον τοῖς φύλαξιν ἐν μουσικῇ. Ἡ γοῦν παρανομία αὕτη ῥᾳδίως ἔφη λανθάνει παραδυομένη. Καὶ ἔφην ὡς ἐν παιδιᾷ γε μόνον, καὶ ὡς κακὸν οὐδὲν ὀργαζομένη. οὐδὲ γοῦν ὀργάζεται ἔφη ἄλλο γε, ἢ κατὰ μικρὸν εἰσοικισαμένη, ἐρέμνῃ ὑρρεῖ πρὸς τὰ ἤθη τε καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα. εἶτα δὲ τούτων, εἰς τὰ πρὸς ἀλλήλους συμβόλαια μείζων ἐκβαίνει· ἔκ δὲ δὴ τῶν συμβολαίων, ὀρχεῖται ἤδη τοὺς νόμους καὶ πολιτείας ὦ Σώκρατες ἀσυλλογίστως· ἕως ἂν τελευτῶσα πάντα ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ ἀναστάτῳ. Εἰκὸς ἦν δ' ἐγώ, οὕτω πῶς ἔχει. Δοκεῖ μοι ἔφη. οὐκοῦν, ὃ ἐξ ἀρχῆς ἐλέγομεν τοῖς ἡμετέροις παισὶν οὐτομωτέρᾳ δεῖν παιδείᾳ μεθιστέον, εἰς παρανόμους γιγνομένοις αὐτοῖς, καὶ παιδείων γενέσθαι, οἱ νόμιμοι τε καὶ εὐσυμβούλους ἐξ ὧν τῶν ἄσματα αὐξήσασθαι ἀδύνατον ὄν. Πῶς δ' οὐχί, ἔφη. ὅταν δὴ ἀρμὸς καλῶς ἀρξάμενοι παῖδες παίζειν, δύνωμαι δὲ τῇ μουσικῇ εἰς τὸν ἔρωτα, πάλιν τοιαυτίου ὃ ἐκείνοις εἰς πάντα ξυνέπεται τε καὶ αὔξει, ἐπανορθοῦσα, ἅπερ καὶ πρότερον τῆς πόλεως ἦκετο. ἀληθῆ μοὶ δοκεῖ ἔφη. καὶ τὰ σμικρὰ ἄρα δεῖ που δοκοῦντα εἶναι νόμιμα ἐξευρίσκεσθαι οὗτοι, ἃ οἱ πρότερον ἀπώλλυσαν πάντα. ποῖα. τὰ τοιάδε. σιγάς τε τῶν νεωτέρων παρὰ πρεσβυτέρους ὡς πρέπει· ἢ κατακλίσεις, ἢ ὑποκαταστάσεις, ἢ γονέων θεραπείας, ἢ κουρᾶς γε ἢ ἀμπεχόνας, ἢ ὑποδέσεις, ἢ ὅλον ἐν τῷ σώματος σχηματισμόν, ἢ τἆλλα ὅσα τοιαῦτα. ἴσως οἶμαι. ἔτωγε. Νομοθετεῖν δ' αὐτὰ οἶμαι οὔτιθες· ἔστι γοῦν γραπτὰ ἐν τοῖς οὔτ' αὖ μένειν λόγῳ τὸ μὴ γράμμασι νομοθετηθέντα. ὡς ἔπος. καὶ πῶς δὴ γοῦν ἂν δ' ἐγὼ ὦ Ἀδείμαντε

ἐκ τοῦς

ἐκ τῆς παιδείας ὃ ποιεῖ αὖ τις ὀρμώμενος, διαῦται καὶ τὰ ἐπόμενα εἶναι. ἢ οὐκ ἀεὶ τὸ ὅμοιον ὂν ὁμοίου παραλαβεῖν; Τί μήν. καὶ τελέως δή μοι δοκεῖ, φάναι ἂν εἰς οὗ τι τέλειον καὶ κακὸν ἀποβαίνειν αὐτὸ ἢ ἀγαθόν, ἢ καὶ τοὐναντίον· τὴ γοῦν. Οὐκ ἄλλως. Ἐγὼ μὲν τοίνυν εἶπον ὀλίγα ταῦτα, οὐκ αὖ ἔτι τὰ τοιαῦτα ἐπιχειρήσαιμι νομοθετεῖν. Εἰκότως γ' ἔφη. Τί δὲ σύ; πρὸς θεῶν ἔφη τὰ δὲ τὰ ἀγοραῖα συμβολαίων τε πέρι καὶ ἀγορανόμια πρὸς ἀλλήλους συμβάλλουσιν· οἷα δὴ βούλει, καὶ χειροτεχνικῶν πρὸς συμβολαίων, καὶ λοιδοριῶν, καὶ αἰκίας· καὶ δικῶν λήξεις· καὶ δικαστῶν καταστάσεις, καὶ ἃ που τελῶν τινὸς, ἢ πράξεις, ἃ θέσεις ἀναγκαῖοι εἶσιν. ἢ καὶ τ' ἀγορᾶς, ἢ λιμένος, ἢ καὶ τὰ περὶ παντὸς ἀστυνομικὰ ἅπαντα· ἢ ἀγυνομικά, ἢ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα, δοῦναι τούτων τι νομοθετεῖν; Ἀλλ' οὐκ ἄξιον ἔφη αὐτοῖς καὶ λοῖς καλὰ δοῦναι ἐπιτάττειν. τὰ πολλὰ γοῦν αὐτῶν ὅσα δεῖ νομοθετήσασθαι, ῥᾳδίως που εὑρήσουσι. Ναὶ δῶρόν γε δέ που, ἐάν γε θεὸς αὐτοῖς δίδῳ σωτηρίαν τὰ νόμων ὧν ἔμπροσθεν διήλθομεν. Εἰ δὲ μή γε, ἴδιος, πολλὰ τοιαῦτα πολίτευσει ἀεὶ καὶ ἐπανορθούμενος, τὸν βίον διατελέσουσι, διόμενοι ἐπιλήψεσθαι τοῦ βελτίστου; λέγεις ἔφην ἐγὼ διώκεσθαι αὐτοὺς, ὡς πρὸς τοὺς κάμνοντάς τε, καὶ οὐκ ἐθέλοντας πείθεσθαι ἀκολασίας, ἐκβιβῶσι πονηρᾶς διαίτης. Ναὶ μὰ δῶν. καὶ μὰ δῆτά γε, χαριέντως διατελοῦσιν· ἱκανῶς γοῦν, οὐδὲν πρὸς κάμνουσι· πολλοῦ γε, ποικιλώτερα καὶ μείζω ποιοῦσι τὰ νοσήματα, καὶ ἀεὶ ἐλπίζοντες ἑαυτῖς φαρμακοῖς συμβουλῶσι, πείθεσθαι ὑγιᾶς. Ναὶ γοῦν ἔφη τῶν οὕτω καμόντων τὰ διάθεσις. Τί δὲ δὴ δ' ἐγώ, τόδε αὐτῶν οὐ χάριεν, ἅπάντων ἥκιστ' ὑγιᾶσθαι ἐν ταλαιπωρίᾳ λέγοντα, ὅτι πρὶν αὖ μεθύων καὶ ἐμπλήμμυρος, καὶ ἀφροδισιάζων, καὶ αὖρῶν παύσεται, οὔτε φαρμακεύσεις· οὔτε καύσεις· οὔτε τομεῖ· οὐδ' ἂν δ' ἐπῳδαῖς αὐτόν. οὐδὲ πρίαπα, οὐδὲ ἄλλο τῶν τοιούτων οὐδὲν ὀνήσει. Οὐ πάνυ χάριεν ἔφη· ἅ γοῦν τῷ δὴ λέγοντι χαλεπαίνειν, οὐκ ἔχει χάριν. Οὐκ ἐπαινέτης εἶ ἔφην ἐγὼ ὡς ἔοικας τῶν τοιούτων ἀνδρῶν. Οὐ μὰ δῖα. Οὐδ' ἂν ἡ πόλις ἅρα ὅ πρὸ αὖ τῆ ἐλέγομεν ὅλη διοῦτον ποιῇ, οὐκ ἐπαινέσει· ἢ οὐ φαίνονταί σοι ταῦτ' ἂν δρᾶζεσθαι τούτοις τῶν πόλεων, ὅταν καλῶς πολιτευόμεναι, προσαγορεύουσι τοῖς πολίταις, τὸν μὲν καταστήσαι τῆ πόλεως ὅλου μὴ κινεῖν, ὡς ἀποθανούμενος, ὃς ἂν ἄλλο· σῴζῃ. ὃς δ' ἂν σῴζῃ οὕτω πολιτευομένους ἥδιστα θεραπεύῃ καὶ χαρίζηται ὑποφθέγγων καὶ προγιγνώσκων τοῖς σοφιστὰς βουλήσεις, καὶ ταύτας δεινὸς ἢ ἀποπλήρωσαι, οὗτος αὖρα ἀγαθὸς τε ἔσται αὖτῆ καὶ σοφὸς τὰ μεγάλα, καὶ τιμήσεται ὑπὸ σφῶν. Ταῦτ' ἐν μὲν δὴ ἔφη ἔμοιγε δοκοῦσι σφᾶσι, καὶ οὐδ' ὅπως ποιῶ ἐπαινῶ. Τί δ' αὖ τοὺς θέλοντας θεραπεύειν τὰς τοιαύτας πόλεις καὶ προθυμουμένους, οὐκ ἄγασαι τῆς αὐθρέψασ' τε καὶ ὑχρέωσ';; Ἔπωγε ἔφη. Ταλλὰ γ' ὅσοι ἐξαπατηθέντες ὑπ' αὐτῶν μὴ ὄψονται τὴ ἀληθείᾳ πολιτικοὶ εἶναι, ὅτι ἐπαινοῦνται ὑπὸ τῶν πολλῶν. Πῶς λέγεις. Οὐ συγγινώσκῃς ἴδῳ δ' ἐγὼ τοῖς αὐθρέσιν; ἢ οἴει δίον τ' εἶναι αὐσβὶ μὴ ἐπίστασθαι μίμησιν ἐτέρων διοῦτον πολλῶν λεγόντων, ὅτι τεθάπτηχύς ἔσιν, αὖ ἐν ταῦτα μὴ ἐγγίγνεσθαι ἐπιεικῶς δοῦ; Οὐκ αὖ ἔφη τοῦτό γε. Μὴ δίνου χαλέπαινε, καὶ γοῦν που εἰσὶ πάντων χαριέστατοι οἱ ποιοῦσι τομοθετοῦντές τε δικαῖα αὖτῆ δ' ἐγὼ καὶ ἐπανορθοῦντες ἀεί, διόμενοί τε πρέσθαι εὑρήσειν πρὸς τὰ αὐ δοῖς ξυμβολαίοις πονηρεύματα, καὶ πρὸς ἄνω δ' ἐγὼ ἐλίσσοι. ἀγνοοῦντες, ὅτι τῷ ὄντι ὡς πρὸ ὕδραν τέμνουσι. καὶ μὴν ἔφη, οὐκ ἄλλοτι γε ποιοῦσι. Ἐγὼ μὲν δίνου δὴ δ' ἐγὼ ἡ ποιοῦτον ἕδος νόμων πρέσθαι καὶ πολιτείαν, οὔτ' αὖ πονηρῶς, οὔτ' αὖ δὲ πολιτευομένη πόλει ὥμιλλα αὖ δεῖν ἐν ἀληθινὸν νομοθέτην πραγματεύεσθαι· αὖ τῆ μὲν, ὅτι ἀναφελεῖς καὶ πολίτην οὐδαί· αὖ δὲ τῆ, ὅτι τὰ μὲν, αὐτῶν καὶ ὅς τις ὧν ὕδραι, τὰ δὲ, ὅτι αὐτόματα ἔπεισιν ἐκ τῶν ἔμπροσθεν ἐπιτηδευμάτων. Τί ὧν ἔφη ἔτι αὖ ἡμῖν λοιπὸν τῆς νομοθετήσασθ' ἔνι. καὶ ἐγὼ εἶπον. ὅτι ἡμῖν μὲν οὐδαί· τῷ μὲν δοι ἀπόλλωνι ῥ' οὐδαφοῖς, τά τε μέγιστα καὶ πάλλιστα καὶ πρῶτα τῶν νομοθετημάτων. Τὰ ποῖα δ' ἐγώ. Ἱδρῶν τε ἱδρύσεις

καὶ θυσίαι, καὶ ἄλλαι θεῶν τε καὶ δαιμόνων καὶ ἡρώων θεραπεῖαι. τελοῦσι σὺν τούτοις τὰ αὐθοῦκαι· καὶ ὅσα τοῖς ἐκεῖ λεληθόντως, ἵλεως αὐτοὺς ἔχειν· τὰ γοῦν δὴ θεῖα αὖται, οὔτ' ἐπιστάμεθα ἡμεῖς, ἐπαίζοντός τε πόλιν, οὐδεὶ ἄλλῳ πεισόμεθα ἐκὼν ναῶν ἐχώμεν. οὐδὲ χρυσόμεθα ὀρύγματῃ, ἀλλ' ὃ τῷ παρεῖκε. οὗτος γοῦν δή που ὁ θεὸς τοῦδε τὰ τοιαῦτα, πᾶσιν ἀνθρώποις πάντελος ὀρύγματος οὐ μόνῳ τῆς γῆς, ἀλλὰ τῷ ὁμφαλοῦ καὶ θύμωνος ὀρύγεται. καὶ κομψῶς γ' ἔφη λέγεις, καὶ ποιητέον οὕτως. φιλεμεύη μὲν τοίνυν ἐκεῖ δ' ἐπὶ ὧδε σοι εἶπε δαῖ ἀρίστους ἡ πόλις. ἦ δ' δ' ὃς, σκόπει σὺ αὐτῇ φῶς ποθὲν περισάμενος ἐκανὸν αὐτός τε, καὶ ἢν ἀδελφὸν παρακάλει, καὶ πολέμαρχον, καὶ τοὺς ἄλλους. ἐκεῖ πως ἔδοξεν ποῦ ποτ' αὖ ἐστὶ δίκαιοσύνη, ἢ ποῦ ἡ ἀδικία. καὶ τί ἀλλήλοιν διαφέρετον. καὶ πότερον, δεῖ κεκτῆσθαι ἢν μάλλον τὰ εὐδαίμονα εἶναι, ἐάν τε λανθάνῃ ἐάν τε μή, πάντας θεούς τε καὶ ἀνθρώπους. οὐδὲν λέγεις ἔφη ὁ γλαύκων. σὺ γοῦν ὑπάρχου ζητήσειν, ὡς οὐκ ὄσοίσι σοι ἐν μὴ βουλεῖν δικαιοσύνῃ ἀντὶ δικαμεν παντὶ ζόφῳ. ἀληθῆ ἔφην ἐγὼ ὑπομμνήσκεις, καὶ ποιητέον μέν γε οὕτω. χρὴ δὲ καὶ ὑμᾶς ξυλλαμβάνειν. ἀλλ' ἔφη ποιήσομεν οὕτως. ἐλπίζω δοίναν ἐκεῖ δ' ἐγὼ, εὑρήσειν αὐτὸ ἔνδον. δίμαι ὑμῖν πλὴν πόλιν εἶπερ ὀρθῶς γε ὥμεσται πλέως ἀγαθὸν εἶναι. ἀνάγκη ἔφη. δῆλον δὴ ὅτι σοφὴ τ' ἔσται καὶ εὐβουλία καὶ σώφρων καὶ δικαία. δῆλον. οὐκοῦν ὅ, τι ἂν αὐτῶν εὕρωμεν ἐν αὐτῇ, τὸ ὑπόλοιπον ἔσται τὸ οὐκ εὑρημένον. τί μήν. ἴσπερ τοίνυν ἄλλων τινῶν τριῶν ὄντων ἐν ᾧ τι ἐζητοῦμεν αὐτῶν ἐν πρώτῳ, ἐπότε πρῶτον ἐκανὸν ἐγνωμεν ἐκαστον ἐκεῖνο ἡμῖν. εἰ δὲ τὰ τρία πρότερον ἐγνωρίσαμεν, αὖθις ἂν τούτῳ ἐγνώριζον τὸ ζητούμενον. δῆλον γοῦν ὅτι οὐκ ἄλλοθί ἐστι, ἢ τὸ ὑπολειφθέν. ὀρθῶς ἔφη λέγεις. οὐκοῦν καὶ τοῦδε τοῦ τριῶν ἐπειδὴ τρία ἄρα ἦν τυγχάνει, ὡσαύτως ζητητέον. δηλαδή. καὶ μὲν δὴ πρῶτόν γε μοι φαίνεται σκεπτέον εἶναι ἡ σοφία. καὶ τι ἄτοπον τοῦδε αὖθις φαίνεται. τί δ' ὅσ. σοφὴ μέν τοι δοκεῖ μοι ἡ πόλις εἶναι, ὧν σὺ λέγομεν. βουλὴ γοῦν οὐχί; ναί. καὶ μὴν τοῦτό γε αὖ ἡ βουλία δηλονότι ἐπιστήμη τίς ἐστιν. οὐ γοῦν που ἀμαθίᾳ γε, ἀλλ' ἐπιστήμῃ βουλεύονται. δῆλον. φαίνεται δέ γε καὶ παντοδαπαῖ ἐπιστῆμαι αἱ τῇ πόλει οὖσαι. πῶς γὰρ οὔ. ἆρ' οὖν σοὶ πλὴν τῶν τεκτόνων ἐπιστήμην, σοφὴν καὶ βουλὴν ἡ πόλις προρρητέα; οὐδαμῶς ἔφη δίκαιόν γε, ταύτην· ἀλλὰ τεκτονικήν. οὐκ ἄρα σοὶ πλὴν ὑπὲρ τῶν ξυλίνων σκιῶν ἐπιστήμην βουλευομένη, ὡς αὖ ἔχει εἶλητται, σοφὴ κλητέα ἡ πόλις. οὐ μέντοι. τί δὲ πλὴν ὑπὲρ τῶν ἐκ τοῦ χαλκοῦ ἢ τινα ἄλλην τῶν τοιούτων; οὐδ' ἐπιτηδεῖ ἔφη. οὐ δὲ πλὴν ὑπὲρ τῆς καρποῦ τῆς γιγνομένης ἐκ τῆς γῆς, ἀλλὰ γεωργικήν. δοκεῖ μοι. τί δ' ἦν δ' ἐγὼ, ἔστι τις ἐπιστήμη αὐτῇ ἄρτι ὑφ' ὑμῶν οἰκισθείσῃ παρά τισι τῶν πολιτῶν ἢ ἐν ὑπὲρ τῶν αὐτῇ πόλει τινὸς βουλεύεται. ἀλλ' ὑπὲρ ἑαυτῆς ὅλης, ἔν τινα τρόπον, αὐτή τε πρὸς αὑτὴν καὶ πρὸς τὰς ἄλλας πόλεις ἀρίστη ὁμιλοῖη. ἔστι μέντοι. τίς ἔφη ἐγὼ ἡ αὕτη. αὕτη δ' ὃς ἡ φυλακική. ἦ οὐ τούτοις τοῖς ἀρχουσιν οὓς νῦν δὴ πολίους φύλακας ὠνομάζομεν. διὰ ταύτην δὴ πλὴν ἐπιστήμη, τί πλὴν φρόνιμον προσαγορεύει. εὔβουλον ἔφη, καὶ τῷ ὄντι σοφόν. πότερον οὖν ἐν δ' ἐγὼ οἱ τῇ πόλει ἡμῖν οἱ χαλκεῖς σ' πλείους οἰόσεσθαι, ἢ τοὺν ἀληθινοὺς φύλακας τούτους. πολὺ ἔφη χαλκεῖς σ'. οὐκοῦν ἔφην ἡ ἄλλων, ὅσοι ἐπιστήμας ἔχοντες ὀνομάζονται τινος ἄρ', πάντ' ἔστ', οὐ τις αὖ ἔσοι ὀλίγιστοι. πολύ. τῷ σμικροτάτῳ ἄρα ἕπεται ἡ μορίῳ ἑαυτῆς. καὶ τῷ οὖν δοκεῖ ἐπιστήμη, ᾧ πρεσβεῖται ἡ ἄρχοντι, ὀλιγοστὸν αὖ εἶναι κατὰ φύσιν ἀπεικάθεσα πόλις. ἡ ἔοικε ὡς ἔοικε φύσει ὀλίγιστον γίγνεσθαι γένος ᾧ προσήκει ταύτης τ' ἐπιστήμης μεταλαγχάνειν. ἢν μόνην δεῖ τ' ἄλλων ἐπιστημῶν, σοφὴν καλεῖσθαι. ἀληθέστατα ἔφη λέγεις. ἔστω μὲν δὴ αὖ τ' τριῶν, οὐκ οἶδα ἔν τινα τρόπον εὑρήσομεν αὐτὸ τε, καὶ ᾧ που τῆς πόλεως ἔσονται. καὶ ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ ἔφη ἀπὸ χρώτος ἐρῆσθαι. ἀλλὰ μὲν ἀληθές γε. αὐτὴ τε καὶ οὐ ᾧ κεῖται τῆς πόλεως, δι' ὃ δι αὐτὴ κλητέα ἡ πόλις, οὐ πάνυ χαλεπὸν ἰδεῖν. πῶς δή. τὶς αὖ ἦν δ' ἐγὼ ἀς ἄλλοτε ἀπιδελίφας, ἢ ἀλλὰν ἢ αὐλρείαν

ἢ ἀνδρείαν πόλιν εἶπον, ἀλλ' ἢ εἷς ἔστιν ὁ μόριον ὃ προπολεμεῖ τε καὶ πράττειται ὑπὲρ αὐτῶν. Οὐδ' ἂν εἷς ἔφη ἄλλον. Οὐκ ἔμοιγε δοκοῦσιν· ἀλλ' ἄλλοι οἱ αὐτῷ, ἃ δεῖ λαβὼν ἢ ἀνδρείους ὄντας, κύριοι ἂν εἶεν, ἢ τοιαῦ αὐτὼ εἶναι, ἢ τοιαῦ. Οὐ γάρ. Καὶ ἀνδρεία ἄρα πόλις μόρια τινὶ ἑαυτῆς ἔστι. δῆλον. Οὐ γὰρ οὖν ἔχειν δύναμιν τοιαύτην, ἣ διὰ παντὸς σώσει τὼ δόξαν τῶν δεινῶν δόξαν, ταύτα τε αὐτὰ εἶναι καὶ τοιαῦτα, ἃ, τε καὶ ἃ ὁ νομοθέτης παρήγγειλεν αὐτῇ παιδείᾳ· ἢ οὐ ταῦτ' ἀνδρείαν καλεῖς;

Οὐ πάνυ γ' ἔφη ἔμαθον ὃ εἶπες, ἀλλ' αὖθις εἰπέ. Σωτηρίαν ἔφην ἔγωγ' εἶπον, λέγω τινὰ εἶναι τὼ ἀνδρείαν. Ῥᾴων δὴ σωτηρίαν. Τὼ τῆς δόξης τῆς δεούσης νόμου διὰ τῆς παιδείας γιγνομένην, τῶν δεινῶν ἃ, τί ὄντα καὶ ὁποῖα. διαπαντὸς δὲ ἐλέγομεν αὐτὼ σωτηρίαν, τῷ αὐτὸ λύπαις ὄντα διασώζεσθαι αὐτὼ, μὴ οὐ ἡδονῆς μὴ οὐ ἐπιθυμίας, καὶ οὐ φόβοις· καὶ μὰ ἐκβάλλειν. ᾧ δέ μοι δοκεῖ ὅμοιον εἶναι, ἐθέλω ἀποκρίνεσθαι εἰ βούλει. Ἀλλὰ βούλομαι. Οὐκοῦν εἰδέναι χὼ δ' ἐγὼ, ὅτι οἱ βαφεῖς ἐπειδὰν βουλεύωσι βάψαι ἔριά τινα ὥστ' εἶναι ἁλουργά, πρῶτον μὲν ἐκλέγονται ἐκ τῶν φυσάντων χρωμάτων μίαν φύσιν τὼ τῶν λευκῶν· ἔπειτα προπαρασκευάζουσιν ὡς ἀλίπῃ παρασκευῇ θρέψοντες, ὅ πως δέξονται ὅτι μάλιστα τὸ κάλλος· καὶ οὕτω δὴ βάπτουσι. καὶ ὃ μὲν αὖ τούτῳ τῷ τρόπῳ βαφῇ, ἄνυσον ποιὸν γίγνεται τὸ βαφὲν· καὶ ἡ πλύσις, οὔτ' αὖθι ῥυμμάτων, οὔτε μετὰ ῥυμμάτων λύοντας αὐτῶν τὸ κάλλος ἀφαιρεῖσθαι. ἃ δ' ἂν μὴ, εἰδέναι ὅτι γίγνεται, ἐάν τέ τις ἄλλα χρώματα βάπτῃ, ἐάν τε καὶ ταῦτα μὴ προθρέψας. Οἶδα ἔφη, ὅτι ἔκπλυτα καὶ γελοῖα. Τοιοῦτον τοίνυν ὑπόλαβε καὶ τὰ λεγόμενα δρᾶζεσθαι καὶ ἡμᾶς, ὅτε ἐξελιζόμεθα τοὺς στρατιώτας καὶ τὴν παιδείαν μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ· καὶ μηδὲν οἰόμενον ἄλλο μηχανᾶσθαι, ἢ ὅπως ἡμῖν ὅτι κάλλιστα τοὺς νόμους πεισθήσονται, δέξοιντο ὡς πρὸς παιδείαν· ἵνα δὲ ἀνύσποιὸς αὐτῶν ἡ δόξα γίγνοιτο, καὶ πρὸς δεινῶν, καὶ πρὸς τῶν ἄλλων. δῆλον, τὴν τε φύσιν καὶ τὼ τροφὼ, ἐπὶ τὴν παιδείαν ἥξουσαι· καὶ μὴ αὐτῶν ἔκπλυσαι τὼ βαφὼ τὰ ῥήματα ταῦτα δεινὰ ὄντα ἐκλύζειν· ἢ, τε ἡδονὴ, παντὸς χαλεπωτέρου δεινοτόκα οὖσα ἔστιν σοφοῦ καὶ κονίασ'. λύπη τε καὶ φόβος καὶ ἐπιθυμία, παντὸς ἄλλου ῥύμματος· τὼ δὲ τοιαύτην λαύσαμεν, καὶ σωτηρίαν δῆλον παντὸς δόξης ὀρθῆς τε καὶ νομίμου δεινῶν πέρι καὶ μὴ, ἀνδρείαν ἔσεσθαι καλῶ καὶ τί δὴ μοι, εἰ μή τι σὺ ἄλλο λέγεις. ἀλλ' οὐδὲν ἔγωγε λέγω. δοκεῖς γάρ μοι τὼ ὀρθὴν δόξαν τὴν αὐτῶν τούτων αὖθι παιδείαν γεγονέναι, τήν τε θηριώδη καὶ ἀνδροποδώδη, οὔτε παίνυ νόμιμον ἡγεῖσθαι, ἄλλοτέ τι ἢ ἀνδρείαν καλεῖν. ἀληθέστατα λέγεις. Ἆρ' οὖν μοι δοκεῖς ἔτι ἱκανῶς ἔχειν ἀνδρείαν εἶναι. καὶ γὰρ ἀποδέχομαι καὶ ὀρθῶς ἀποδέχει. αὖθις δὲ τὴν αὐτῆς ἐπισκοπῶμεν, εἴ τι καλλίον λέγομεν. καὶ γὰρ οὐ ἔστιν ἐζητοῦμεν. ἀλλὰ δικαιοσύνην. πρὸς οὖν τὼ ἐκείνου ζήτησιν ἰτέον μοι, ἱκανῶς ἔχει. ἄλλὰ καλῶς ἔφη λέγεις. Δύο μὲν δὴ ἔτι λοιπά· ἃ δεῖ καταθεῖναι ἐν τῇ πόλει. ἢ, τε σωφροσύνη, καὶ οὗ δὴ οὕνεκα πάντα ζητοῦμεν, δικαιοσύνη. Ἔστιν μὲν οὖν. Ὡς οὖν αὖ τὼ δικαιοσύνην βλέψωμεν, ἵνα μηκέτι πραγματευώμεθα πρὸ τὼ σωφροσύνης. Ἐγὼ μὲν τοίνυν ἔφη, οὔτε οἶδα, οὔτ' αὖ βουλοίμην αὐτὸ, πρότερον φανῆναι, ἐπ' ἐμοῦ μηκέτι ἐπισκοπώμεθα σωφροσύνην. ἀλλ' εἰ ἐμοιγε βούλει χαρίζεσθαι, σκόπει πρότερον ἔστιν ἐκείνου. ἀλλὰ μήν τοι ἔγωγ' ἐπὶ τοῦ βούλομαί γε, ἐν μηδὲν ἀδικῶ. Σκόπει δὴ ἔφη. Σκοπῶ οὖν, καὶ ὡς γε αὐτῷ δοκεῖν. συμφωνίαν τινὰ καὶ ἁρμονίαν προσοίσομαι μᾶλλον, ἢ τὰ πρότερον. Πῶς. κόσμός που τὶς ἔνι δήπου ἡ σωφροσύνη ὄντι καὶ ἡδονῶν τινῶν καὶ ἐπιθυμιῶν ἐγκράτεια, ὡς φασι· κρείττω δὲ αὐτῆς φαίνονται οὐκ οἶδα· οὐ τινα ζόπον καὶ ἄλλα ἄττα τοιαῦτα, ὡς πρὸ ἔχειν αὐτῆς λέγονται. ἢ γάρ; Ταῦτα μάλιστα ἔφη. Οὐκοῦν, ᾧ μὲν κρείττω αὐτῆς γελοῖον· ὅτ' ἐαυτῆς κρείττων, καὶ ἥττων δή που αὖ αὐτῆς ἔσται· καὶ ὁ ἥττων, κρείττων· ὁ αὐτὸς γὰρ οὗτος ἅπασι τούτοις προσαγορεύεται. Τί δ' οὔ. ἀλλ' ἔνι δ' ἐγὼ φαίνεταί μοι βούλεταί λέγειν οὗτος ὁ λόγος, ὡς τι οἱ αὐτῷ τῷ αὐθρώπῳ ἢ τὼ ψυχὼ, ᾧ μὲν βέλτιον

ἦ, ἢ δ', ἄρχον. καὶ ὅταν μὲν ἡ βέλτιον φύσει ἢ χείρονος ἐγκρατὴς ᾖ, ἔστιν λέγειν ἡ κρεῖττω αὐτῆς· ἐπαινεῖν γοῦν· ὅταν δὲ ὑπὸ ἀφροσύνης καὶ νόσου, ἢ πινὸς ὁμιλίας κρατηθῇ ὑπὸ πλήθους τοῦ χείρονος σμικρότερον ἡ βέλτιον ὄν, ἔστιν δὲ ὡς οὐ ἀνεκτὸν φέγειν τὸ καὶ καλεῖν ἄτοπα ἐκ αὐτοῦ καὶ ἀκόλαστον ἐν οὕτω διακαίμενον. καὶ γὰρ εἰκὸς ἔφη.

Ἆρ' οὖν ἔτι τρίτον ἐθέλω δ' ἔτω πρὸς πάσας ἡμῖν πόλιν, καὶ ἐρήσεις οὐ αὐτῇ ἡ ἕτερον τούτων οὖν· κρεῖττω γοῦν αὐτὴν αὐτῆς δικαίως φήσεις προσαγορεύεσθαι. ἆρα δ' οὐ ἐν ἄμεινον τοῦ χείρονος ἄρχει, σῶφρον κλητέον καὶ κρεῖττον αὐτοῦ. Ἀλλ' ἀποβλέπω ἔφη, καὶ ἀληθῆ λέγεις. καὶ μὴν καὶ τάς γε πολλὰς καὶ παντοδαπὰς ἐπιθυμίας, καὶ ἡδονάς τε καὶ λύπας οὐ πᾶσι μάλιστα ἀλλ' ἔστι μάλιστα ἐπὶ παισὶ καὶ γυναιξὶ καὶ οἰκέταις, καὶ τῶν ἐλευθέρων λεγομένων οὐ τοῖς πολλοῖς τε καὶ φαύλοις.

Εὖ μὲν οὖν. τὰς δέ γε ἀπλᾶς τε καὶ μετρίας, αἳ σὺν μιᾷ νοῦ τε καὶ δόξῃ ὀρθῇ λογισμῷ ἄγονται, οὐ ἐλίττοις τε ἐπιτύχῃ· καὶ τοῖς βέλτιστα μὲν φύσει, βέλτιστα δὲ παιδευθεῖσιν. ἀληθῆ ἔφη. Οὐκοῦν καὶ ταῦτα ὁρᾷς οὐόντα σοι αὐτῇ πόλει· καὶ κρατουμένας αὐτόθι τοῖς ἐπιθυμίας τὰς οὐ δῆς πολλοῖς τε καὶ φαύλοις ἀπό τε τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ τῆς φρονήσεως, τῆς οὐ δῆς ἐλάττοσί τε καὶ ἐπιεικεστέροις. Ἔστιν ἔφη. Εἰ ἄρα δεῖ τινα πόλιν προσαγορεύειν κρεῖττω ἡδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ αὖ αὐτῆς, ταύτην προσρητέον. Παντάπασι μὲν οὖν ἔφη. Ἦ οὖν οὐ καὶ σώφρονα καὶ τὰ ταῦτα πάντα; καὶ μάλ' ἔφη. καὶ μὴν εἴπερ αὖ ἄλλῃ πόλει ἡ αὐτὴ δόξα οἵοι τοῖς τε ἄρχουσι καὶ ἀρχομένοις, πᾶσι δῆ, ἐς τινα σοι δεῖ ἄρχειν, καὶ οὐ ταύτῃ αὖ ἔσῃ ἔστιν οὐόν· ἢ οὐ δοκεῖ; καὶ μάλ' ἔφη σφόδρα. Ἐν ποτέροις οὖν φήσεις τῶν πολιτῶν ἡ σωφρονεῖν οἰκεῖον, ὅταν οὕτως ἔχωσιν, οὐ δῆς ἄρχουσιν, ἢ οὐ τοῖς ἀρχομένοις. Ἐν ἀμφοτέροις που ἔφη.

Ὁρᾷς οὖν μὴ δ' ἔτω ἔτι εἰκότως ἐμαντευόμεθα ἄρτι, ὡς ἁρμονία τινὶ ἡ σωφροσύνη ὁμοίωται; τί δή. Ὅτι οὐχ ὡσπερ ἡ ἀνδρεία καὶ ἡ σοφία οὐ μέρει τινὶ ἑκατέρα οὐοῦσα, ἡ μὲν, σοφὴ μὴ, ἡ δέ, ἀνδρεία πᾶσι πόλιν παρέχετο, οὐχ οὕτω πᾶσι πόλιν ποιεῖ αὕτη. ἀλλὰ δι' ὅλης ἀτεχνῶς τέτατται διὰ παντῶν παρεχομένη ξυνᾴδουσας, τούς τε ἀθυμοτάτους τῶν ἡ καὶ τοὺς ἰσχυροτάτους· καὶ τοὺς μέσους· ἐὰν μὲν βούλει, φρονήσει· ἐὰν δὲ βούλει, ἰσχύϊ· ἐὰν δὲ καὶ πλήθει ἢ χρήματα ἢ ἄλλῳ ὑτῳοῦν τῶν τοιούτων. ὥστε ὀρθότατ' ἂν φαῖμεν ταύτην πᾶσι ὁμόνοιαν, σωφροσύνην εἶναι· χείρονός τε καὶ ἀμείνονος καὶ τὰ φύσιν ξυμφωνίαν, ὁπότερον δεῖ ἄρχειν καὶ οὐ πόλει καὶ οὐ οἰκίσκοις πάνυ μοι ἔφη ξυνᾴδειν. Εἶεν ἦν δ' ἔτι τὰ μὲν τείχη ἡμῖν οὐ τῇ πόλει καὶ πῶπαι ὥσχε οὐποσὶ δόξει· ἡ δὲ σὺ λοιπὸν εἶδος· διὸ ἂν ἔτι ἀριτῆς μετύχοι πόλις τί ποτ' ἂν εἴη. δῆλον γοῦν ὅτι τοῦτό ἔστιν ἡ δικαιοσύνη. Δῆλον. Οὐκοῦν ὦ γλαύκων νῦν δὴ ἡμᾶς δεῖ ὥσπερ κυνηγέτας πινὰς θάμνον κύκλῳ περιίστασθαι. προσέχοντας ἡ νοῦν, μή πη διαφύγῃ ἡ δικαιοσύνη. καὶ ἀφανισθεῖσα, ἄδηλος γένηται. φασὶ δ' ὅλως γοῦν δή ὅτι ταύτη πῃ ἔστιν· ἔρχ οὖν καὶ προθυμοῦ καὶ πίθου, ἐάν πως πρόσθεν ἐμοῦ ἴδῃς καὶ ἐμοὶ φράσῃς. Εἰ γοῦν ὤφελον ἔφη· ἀλλὰ μᾶλλον ἐαί μοι ἑπομένῳ χρῆν, καὶ τὰ λειχήμονα δῶν ἀμέλῳ καθορᾶν, πάνυ μετείως χρῆν. Ἕπου ἦν δ' ἔτω· εὐξάμενος μετ' ἐμοῦ. Ποιήσω ταῦτα· ἀλλὰ μόνον δὴ ὅσ' ἴσθι. καὶ ὃ πον ἐγώ, δύσβατος γέ τις ὁ τόπος φαίνεται καὶ ἐπίσκιος· ἔστιν οὖν σκοτεινὸς, καὶ δυσδιόρατος, ἀλλὰ γοῦν δμως ἰτέον. Ἰτέον γοῦν ἔφη· καὶ ἐτῶ καταπῶν, ἰοὺ ἰού ἔπον ὦ γλαύκων· κινδυνεύομέ τι ἔχειν δοκεῖν ἴχνος· καί μοι δοκῶ, οὐ πάνυ τι ἐκφεύξεσθαι ἡμᾶς. Εὖ ἀγγέλῃς δή ὅς. Ἦ μὴν, ἦν δ' ἔτω βλακικόν γε ἡμῶν τὸ πάθος. Τὸ ποῖον· Γάλαι ὦ μακάριε φαίνεται προποδῶν ἡμῖν ἔξ ἀρχῆς κυλινδεῖσθαι. καὶ οὐκ ἐωρῶμεν ἄρ' αὐτό· ἀλλ' ἦμεν γελοιοτάτοι τοι ὥσπερ οἱ τὰς χεῖρας ἔχοντες, ζητοῦσιν οἵ τι ἔχουσι· καὶ ἡμᾶς εἰς αὖ μὲν οὐκ ἀποβλέπομεν, πόρρω δέ πη ἀποσκοποῦμεν· ἢ δὴ ἐλαύθανεν ἴσως ἡμᾶς. Πῶς ἔφη λέγεις· οὕτως εἶπον, ὡς δοκοῦμοί μοι καὶ λέγοντες αὖ καὶ ἀκούοντες πάλαι· οὐ μανθάνειν

δαίων ἡμῶν αὐτῶν, ὅτι ἐλέγομεν πρόσθεν τινὰ αὐτό· μακρὰν ἔφη ἡ προοίμιον, τῷ ὄντι μουσῶν ἀκούοντι. ἀλλ' ἴσθι δ' ἐπαινῶ εἴ τι ἀρα λέγω· ὁ γοῦν ἰὼν ἀρχὰς ἐδήλωσε δεῖν ποιεῖν ὡς βραχείας, ὅτι πόλιν πολιτικὴν ἐβουλόμεθα οἰκίζειν, οὐχ ὅτιν' ὡς ἡμεῖς δυνατόν. ἢ τοι τούτου γε ἕνεκα δίκαιοι ἐσόμεθα δικαιοσύνην ἐθέμεθα δεῖν ἀσκεῖν, καὶ πολλάκις ἐλέγομεν εἰ μέμνησαι, ὅτι οὐκ ἔστιν, οὐδὲ δίκαιον ἐπιτηδεύειν τῶν τῇδε πόλιν, ἀφ' ὧν αὐτὴν ἡ φύσις ἐπιτηδειοτάτην πεφυκυῖαν εἶναι. ἐλέγομεν γάρ. καὶ μὴν ὅτι γε τὰ αὐτῆς πράττειν καὶ μὴ πολυπραγμονεῖν, δικαιοσύνη ἐστί· καὶ οὕτως ἄλλων τε πολλῶν ἀκηκόαμεν, καὶ αὐτοὶ πολλάκις ἐρήκαμεν. εἰρήκαμεν γάρ. οὕτω τοίνυν μοι δοκεῖ ὦ φίλε, μινδυνεύειν τόπον τινὰ γιγνόμενον ἡ δικαιοσύνη εἶναι ἢ τὰ αὐτῆς πράττειν. εἰδῶμεν ὅθεν τεκμαιρόμεθα; οὔκ, ἀλλὰ λέγ' ἔφη. δοκεῖ μοι δοκεῖν ἡ πόλις οὐ τῇ πόλει ὧν ἐσκέμμεθα, σωφροσύνης καὶ ἀνδρείας καὶ φρονήσεως, οὕτω εἶναι, ὃ πᾶσιν ἐκείνοις πλὺ λοιπὸν παρέχον, ὥστε εἰπεῖν δίκαιόν, καὶ ἐπομένως γε σωτήριον παρέχειν, ἕως ἂν οἰῇ· καί τοι ἔφαμεν, δικαιοσύνην ἔσεσθαι ἃ νῦν λέγω ἐκείνων, εἰ τὰ τρία εὕρομεν. καὶ γοῦν κἀνάγκη ἔφη. ἀλλὰ μήν γε δοκεῖ μοι σκεπτέον εἶναι, τί πλὺ πόλιν ἡμῖν τοῦτον, μάλιστα ἀγαθὴν ἀποφαίσεται ἐγγενόμενον, σκεπτέον ἂν εἴη. πότερον, ἃ ὁμοδοξία τῶν ἀρχόντων τε καὶ ἀρχομένων, ἢ ἃ περὶ δικανῶν τε καὶ μάχας ἕξις, σῴζεις οἰόμενον σωτήρια εἶ τοῖς στρατιώταις ἐγγενόμενα; ἢ οὐ τοῖς ἀρχουσι φρόνησίς τε καὶ φυλακὴ σώζουσα, ἢ δοκεῖ μάλιστα ἀγαθὴν αὐτὴν ποιεῖ ἐνεῖναι, καὶ οὐ παισὶ, καὶ οὐ γυναικί, καὶ οὐ δούλῳ, καὶ οὐ ἀλευθέρῳ, καὶ ὅλως μισογύνῳ, καὶ ἀρχομένῳ ἀρχομένῳ. ὅτι ἡ αὐτῆς ἕκαστος ἐς ὧν, ἔπραττε καὶ οὐκ ἐπολυπραγμόνει. δύσκριτον ἔφη. ἦ δ' οὔ. ἐνάμιλλον ἀρα ὡς ἔοικε πρὸς ἀρετὴν πόλεως τὴν τε σοφίαν αὐτῆς, καὶ τὴν σωφροσύνην καὶ τὴν ἀνδρείαν, ἡ τοῦ ἕκαστον οὗ αὐτῆς τὰ αὐτῆς πράττειν δύναμις. καὶ μάλα ἔφη. οὐκοῦν δικαιοσύνην τόγε τοιοῦτοις οὐάμιλλον ἄν, εἰς ἀρετὴν πόλεως θείης. παντάπασι μὲν οὖν. σκόπει δὴ καὶ τῇδε, εἰ οὕτω δόξει. ἄρα τοῖς ἄρχουσιν ἐν τῇ πόλει ταῖς δίκας προστάξεις διδόναι; τί μήν. ἢ ἄλλον οὐτινοσοῦν μᾶλλον ἐφιέμενοι δικάσουσιν, ἢ τοῦτο ἕνεκα ἂν ἕκαστοι μήτ' ἔχωσι τὰ ἀλλότρια, μήτε τῶν αὐτῶν στέρωνται; οὔκ. ἀλλὰ τούτου ὡς δικαίου ὄντος; ναί. καὶ ταύτην ἀρα ποιητοῦ οἰκείου τε καὶ ἑαυτῆς ἕξις τε καὶ πρᾶξις, δικαιοσύνην ἂν ὁμολογοῖτε. ἔστι ταῦτα. ἴθι δὴ καὶ σκόπει τοι ὅτῳ ἐμοὶ ξυνδοκῇ· τέκτων σκυτοτόμου ἐπιχειρῶν ὄργανα ἀρπάζεσθαι, ἢ σκυτοτόμος τέκτονος, ἢ τἀ ὄργανα μεταλαμβάνοντες τἀλλήλων· ἢ πρὰξ, ἢ καὶ ὁ αὐτὸς ἐπιχειρῶν ἀμφότερα πράττειν, πάντα τἄλλα μεταλλαττόμενα, δρᾷ σοι ἄν τι δοκῇ μέγα βλάψαι πόλιν; οὐ πάνυ ἔφη. ἀλλ' ὅταν γε οἶμαι δημιουργὸς ὤν, ἢ τις ἄλλος χρηματιστὴς φύσει, ἐπειτα ἐπαιρόμενος, ἢ πλούτῳ, ἢ πλήθει, ἢ ἰσχύϊ, ἢ ἄλλῳ τοιούτῳ, εἰς τὴν πολεμικοῦ εἶδος ἐπιχειρῇ ἰέναι, ἢ τῶν πολεμικῶν τὴς, εἰς δ' βουλευτικῆν καὶ φύλακος, ἀνάξιος ὤν· καὶ τἀλλήλων οὗτοι ὄργανα μεταλαμβάνωσι τὰς τιμὰς· ἢ ὅταν ὁ αὐτὸς πάντα ταῦτα ἅμα ἐπιχειρῇ πράττειν, τότε οἶμαι καὶ σοὶ δοκεῖν ταύτην πλὺ τούτων μεταβολὴν καὶ πολυπραγμοσύνην, ὄλεθρον εἶναι τῇ πόλει. παντάπασι μὲν οὖν. ἢ τῶν τριῶν ἄρα ὄντων γενῶν πολυπραγμοσύνη καὶ μεταβολὴ, ἐς ἄλλα μάλιστα τὸ βλάβη τῇ πόλει· καὶ ὀρθότατ' ἂν προσαγορεύοιτο κακουργία. κομιδῇ μὲν οὖν. κακουργίαν δὲ πλὺ μεγίστην τοῦ ἑαυτῆς πόλεως, οὐκ ἀδικίαν φήσεις εἶναι; πῶς δ' οὔ. τοῦτο μὲν ἀρα ἀδικία. πάλιν δὲ ὧδε λέγωμεν, χρηματιστικοῦ· ἐπιτευκτικοῦ· φυλακικοῦ γένους οἰκεῖα πρᾶγμα ἑκάστου τούτων ἑαυτῆς πράττοντος ἐν πόλει, τοιαύτοις ἐκείνου, δικαιοσύνη τ' ἂν εἴη, καὶ πλὺ πόλιν δικαίαν παρέχοι; οὐκ ἄλλη ἔμοιγε δοκεῖ ἔλλος ἔχειν, ἢ ταύτη. μηδὲν δὴ λέγωμεν πω παῖγμα αὐτὴν λέγοντες. ἀλλ' ἐαὶ μὲν ἡμῖν καὶ ἃς οὕτω ἔχειν τῶν ἀνδρώπων ἕκαστον τὸν τρόπον ὁμολογῆται καὶ ἐκεῖ δικαιοσύνη εἶναι, συγχωρησόμεθα ἤδη. τί γοῦν

καὶ ὁρῶμεν. εἰ δὲ μὴ, τότε ἄλλο τι σκεψόμεθα. νῦν δὲ ἐκτελέσωμεν τὴν σκέψιν, ἣν ᾠήθημεν. εἰ ἐν μείζονί τινι τῶν ἐχόντων δικαιοσύνην, πρότερον ἐκεῖνο ἐπιχειρήσαιμεν θεάσασθαι, ῥᾷον ἂν ἐν ἑνὶ ἀνθρώπῳ κατιδεῖν οἷόν ἐστι. καὶ ἔδοξε δὴ ἡμῖν τοῦτο εἶναι πόλις. καὶ οὕτως ᾠκίζομεν, ὡς ἐδυνάμεθα ἀρίστην, εὖ εἰδότες, ὡς ἔν γε τῇ ἀγαθῇ ἂν εἴη. ὃ οὖν ἡμῖν ἐκεῖ ἐφάνη, ἐπαναφέρωμεν εἰς τὸν ἕνα. κἂν μὲν ὁμολογῆται, καλῶς ἕξει. ἐὰν δέ τι ἄλλο ἐν τῷ ἑνὶ ἐμφαίνηται, πάλιν ἐπανιόντες ἐπὶ τὴν πόλιν, βασανιοῦμεν. καὶ τάχα ἂν παράλληλα σκοποῦντες, καὶ τρίβοντες, ὥσπερ ἐκ πυρείων ἐκλάμψαι ποιήσαιμεν τὴν δικαιοσύνην. καὶ φανερὰν γενομένην, βεβαιωσόμεθ' ἂν αὐτὴν παρ' ἡμῖν αὐτοῖς. Ἀλλ' ἔφη, καθ' ὁδόν τε λέγεις, καὶ ποιεῖν χρὴ οὕτως. Ἆρ' οὖν ἦν δ' ἐγὼ ὅ γε ταὐτὸν ἄν τις προσείποι μεῖζόν τε καὶ ἔλαττον, ἀνόμοιον τυγχάνει ὂν ταύτῃ ᾗ ταὐτὸν προσαγορεύεται, ἢ ὅμοιον; Ὅμοιον ἔφη. Καὶ δίκαιος ἄρα ἀνὴρ δικαίας πόλεως, κατ' αὐτὸ τὸ τῆς δικαιοσύνης εἶδος, οὐδὲν διοίσει ἀλλ' ὅμοιος ἔσται. Ὅμοιος ἔφη. Ἀλλὰ μέντοι πόλις γε ἔδοξεν εἶναι δικαία, ὅτι ἐν αὐτῇ τριττὰ γένη φύσεων ἐνόντα, τὸ αὑτῶν ἕκαστον ἔπραττε. σώφρων δὲ αὖ καὶ ἀνδρεία καὶ σοφὴ, διὰ τῶν αὐτῶν τούτων γενῶν καὶ ἄλλ' ἄττα πάθη τε καὶ ἕξεις. Ἀληθῆ ἔφη. Καὶ τὸν ἕνα ἄρα ὦ φίλε οὕτως ἀξιώσομεν τὰ αὐτὰ ταῦτα εἴδη ἐν τῇ αὑτοῦ ψυχῇ ἔχοντα, διὰ τὰ αὐτὰ πάθη ἐκείνοις, τῶν αὐτῶν ὀνομάτων ἀξιοῦσθαι τῇ πόλει. Πᾶσα ἀνάγκη ἔφη. Οὐκ εἰς φαῦλόν γε αὖ ἦν δ' ἐγὼ ὦ θαυμάσιε σκέμμα ἐμπεπτώκαμεν περὶ ψυχῆς, εἴτε ἔχει τὰ τρία εἴδη ταῦτα ἐν αὐτῇ, εἴτε μή. Οὐ πάνυ μοι δοκοῦμεν ἔφη εἰς φαῦλον. ἴσως γὰρ ὦ Σώκρατες τὸ λεγόμενον ἀληθὲς, ὅτι χαλεπὰ τὰ καλά. Φαίνεται ἦν δ' ἐγώ. καὶ εὖ γ' ἴσθι ὦ Γλαύκων, ὡς ἡ ἐμὴ δόξα, ἀκριβῶς μὲν τοῦτο ἐκ τοιούτων μεθόδων, οἵαις νῦν ἐν τοῖς λόγοις χρώμεθα οὐ μή ποτε λάβωμεν. ἄλλη γὰρ μακροτέρα καὶ πλείων ὁδὸς, ἡ ἐπὶ τοῦτο ἄγουσα. ἴσως μέντοι τῶν γε προειρημένων τε καὶ προεσκεμμένων ἀξίως. Οὐκοῦν ἀγαπητὸν ἔφη. ἐμοὶ μὲν γὰρ, ἔν γε τῷ παρόντι ἱκανῶς ἂν ἔχοι. Ἀλλὰ μέντοι εἶπον ἔμοιγε καὶ πάνυ ἐξαρκέσει. Μὴ τοίνυν ἀποκάμῃς ἔφη, ἀλλὰ σκόπει. Ἆρ' οὖν ἡμῖν ἦν δ' ἐγὼ πολλὴ ἀνάγκη ὁμολογεῖν, ὅτι τὰ αὐτὰ ἐν ἑκάστῳ ἔνεστιν ἡμῶν εἴδη τε καὶ ἤθη ἅπερ ἐν τῇ πόλει. οὐ γάρ που ἄλλοθεν ἐκεῖσε ἀφῖκται. γελοῖον γὰρ ἂν εἴη, εἴ τις οἰηθείη τὸ θυμοειδὲς μὴ ἐκ τῶν ἰδιωτῶν ἐν ταῖς πόλεσιν ἐγγεγονέναι. οἳ δὴ καὶ ἔχουσι ταύτην τὴν αἰτίαν, οἷον οἱ κατὰ τὴν θρᾴκην τε καὶ σκυθικὴν. καὶ σχεδόν τι κατὰ τὸν ἄνω τόπον. ἢ τὸ φιλομαθὲς, ὃ δὴ περὶ τὸν παρ' ἡμῖν μάλιστ' ἄν τις αἰτιάσαιτο τόπον. ἢ τὸ φιλοχρήματον ὃ περὶ τούς τε φοίνικας εἶναι, καὶ τοὺς κατὰ αἴγυπτον φαίη τις ἂν οὐχ ἥκιστα. Καὶ μάλα ἔφη. Τοῦτο μὲν δὴ οὕτως ἔχει ἦν δ' ἐγώ. καὶ οὐδὲν χαλεπὸν γνῶναι. Οὐ δῆτα. Τόδε δὲ ἤδη χαλεπὸν, εἰ τῷ αὐτῷ τούτῳ, ἕκαστα πράττομεν, ἢ τρισὶν οὖσιν, ἄλλο ἄλλῳ. μανθάνομεν μὲν ἑτέρῳ, θυμούμεθα δὲ ἄλλῳ τῶν ἐν ἡμῖν. ἐπιθυμοῦμεν δ' αὖ τρίτῳ τινὶ τῶν περὶ τὴν τροφήν τε καὶ γέννησιν, ἡδονῶν. καὶ ὅσα τούτων ἀδελφά, ἢ ὅλῃ τῇ ψυχῇ καθ' ἕκαστον αὐτῶν πράττομεν ὅταν ὁρμήσωμεν. ταῦτ' ἔσται τὰ χαλεπὰ διορίσασθαι ἀξίως λόγου.

Καὶ ἐμοὶ δοκεῖ ἔφη. Ὧδε τοίνυν ἐπιχειρῶμεν αὐτὰ ὁρίζεσθαι εἴτε τὰ αὐτὰ ἀλλήλοις, εἴτε ἕτερά ἐστι. Πῶς. Δῆλον ὅτι ταὐτὸν τἀναντία ποιεῖν ἢ πάσχειν, κατὰ ταὐτόν γε καὶ πρὸς ταὐτὸν, οὐκ ἐθελήσει ἅμα. ὥστε ἐάν που εὑρίσκωμεν ἐν αὐτοῖς ταῦτα γιγνόμενα, εἰσόμεθα ὅτι οὐ ταὐτὸν ἦν, ἀλλὰ πλείω. Εἶεν. Σκόπει δὴ ὃ λέγω. Λέγε ἔφη. Ἑστάναι εἴ που καὶ κινεῖσθαι τὸ αὐτὸ ἅμα κατὰ τὸ αὐτὸ ἆρα δυνατόν; Οὐδαμῶς. Ἔτι τοίνυν ἀκριβέστερον ὁμολογησόμεθα, μή πη προϊόντες ἀμφισβητήσωμεν. εἰ γάρ τις λέγοι ἄνθρωπον ἑστηκότα, κινοῦντα δὲ τὰς χεῖράς τε καὶ τὴν κεφαλὴν, ὅτι ὁ αὐτὸς ἕστηκέ τε καὶ κινεῖται ἅμα, οὐκ ἂν οἶμαι ἀξιοῖμεν οὕτω λέγειν δεῖν. ἀλλ' ὅτι, τὸ μέν τι αὐτοῦ ἕστηκε, τὸ δὲ κινεῖται, οὐχ οὕτως; Οὕτως. Οὐκοῦν, καὶ εἰ ἔτι μᾶλλον χαριεντίζοιτο ὁ ταῦτα λέγων κομψευόμενος, ὡς οἵ γε στρόβιλοι ὅλοι ἑστᾶσί τε ἅμα καὶ κινοῦνται, ὅταν ἐν τῷ

αὐτῷ πλέαστες ἢ κίνδυνον ποιῶνται, ἢ καὶ ἄλλοτι κύκλῳ περιὸν ὁ τῷ αὐτῷ ἔσται, ἔνθα ὁρᾷ, οὐκ ἂν ἀποδέχοιμεν. ὡς δ' ἐγὼ τὰ τῶν τὰ ἑαυτῶν τὰ ἴδια τὰ τότε μονόπτων τε καὶ φρονίμων, ἀλλὰ φαῦλον αὖ ἔχειν αὐτὰ οὕτω καὶ πολιτείας ὁ αὐτὸς καὶ κατὰ μὲν ἢ αὐτὸ, ἱκανὸν εἶναι· οὐδαμῇ γὰρ ἀποκλίνειν· κατὰ δὲ ἢ πολιτείας, κύκλῳ κινεῖσθαι· ὅταν δὲ πῇ αὐτομάτως ἢ ἐς δεξιὰ, ἢ ἐς ἀριστερὰ, ἢ εἰς ἢ ἔμπροσθεν, ἢ εἰς ἢ ὀπίσω ἐγκλίνῃ ἅμα πολιτευόμενον, τότε οὐδαμῇ ἔστιν ἱστάναι.

Καὶ ὀρθῶς γ' ἔφη. Οὐκοῦν καὶ τῶν τοιούτων λεγόμενον ὑμᾶς ἐκπλήξει. οὐ δὲ μᾶλλόν τι πείσει, ὡς ποτέ τι αὖ ἢ αὐτὸ ἅμα ὄν, κατὰ ἢ αὐτὸ πρὸς ἢ αὐτὸ ταὐναντία πάθοι, ἢ καὶ ποιήσειεν· οὕτω καὶ ἐμέ γ' ἔφη. ἀλλ' ὅμως ἵνα δὴ ἐπὶ τοῦτο ἴωμεν καὶ μὴ ἀσχημονήσωμεν παίσαντες τὰς τοιαύτας ἀμφισβητήσεις ἐπιξιόντες καὶ βαθυσόφους ὡς οὐκ ἀληθῶς οὔσας μισοῦντες, ἕνεκα ἀληθείας, ὡς τούτου οὕτως ἔχοντος, εἰς ἢ πρόσθεν προεῖμεν· ὁμολογήσαντες ἐάν ποτε ἄλλῃ φανῇ ταῦτα ἢ ταύτῃ, πάντα ἡμῖν τὰ ἀπὸ τούτου ξυμβαίνοντα λελυμένα ἔσεσθαι. Ἀλλὰ χρὴ ἔφη ταῦτα ποιεῖν. Ἆρ' οὖν δὴ ἐπιθυμεῖν τῷ ἀναθέσθαι, καὶ ἢ ἐρᾶσθαι τινος λαβεῖν τῷ ἀπαρνεῖσθαι, καὶ ἢ προσάγεσθαι τῷ ἀπωθεῖσθαι· πάντα τὰ τοιαῦτα τῶν ἑαυτῶν ἄλλοις θέσις ἔτε ποιημάτων ἔτε παθημάτων· οὐδὲν γὰρ ταύτῃ διοίσει. Ἀλλ' ἴσως τῶν ἑαυτῶν. τί οὖν ἦν δ' ἐγὼ· διῶμεν καὶ περὶ ταύτης τῆς ἐπιθυμίας, καὶ αὖ ἢ ἐθέλειν καὶ ἢ βούλεσθαι, ἆρα πάντα ταῦτα, ἐπεὶ κἀκεῖ ποι αὖ θέντες τὰ ἄδικα τὰ ναῦλα τίνοντα, δίκην ἀεὶ πλὴν ἢ ἐπιθυμοῦσης ψυχῆς οὐχὶ ἕν τοι ἐρᾶσθαι φύσεις ἑκάστου οὗ αὖ ἐπιθυμῇ, ἢ προσάγεσθαι. ἔστιν, ὃ αὖ βούλονται οἱ γενέσθαι. ἢ αὖ καὶ θέσει ἑκάστῳ τί οἱ πορευθῆναι, ἐπιθυμία ἔστιν πρὸς αὐτὸ, ὥσπερ τινὸς ὁρῶντος, ἐπορεγομένῳ αὐτοῦ τῆς γενέσεως; Ἔστιν. Τί δὲ ἢ ἀβουλησίαν καὶ μὴ ἐθέλειν μὴ δ' ἐπιθυμεῖν, οὐκ ὡς ἢ ἀπωθεῖσθαι καὶ ἀπελαύνειν ἀπ' αὐτῆς, καὶ εἰς ἅπαντα ταὐναντία φύσομεν ἑκάστοις; Πῶς γὰρ οὔ. Τοῦτον δὴ οὕτως ἐχόντων, ἐπιθυμιῶν τί φύσομεν εἶναι εἶδος· καὶ οἵαν γε ἑκάστας αὐτῶν τούτων, ὧν τε λέγομεν, καὶ ὧν πέπαμαι; Φύσομεν δή. Οὐκοῦν πῇ μὲν ποτοῦ, πῇ δὲ, ἐδωδῆς; Ναί. Ἆρ' οὖν καὶ δίψος ἔστι, πλείονος αὖ τινὸς τοῦ λίψασθαι ἐπιθυμία οὐ τῇ ψυχῇ ἔσῃ; Οἷον λίψα ἔστί. Δίψα ἄρα γε διὰ μοῦ ποῦ, ἢ ψυχροῦ, ἢ πολλοῦ, ἢ ὀλίγου, ἢ καὶ ὀλίγῳ ποιοῦ τινος πώματος; ἢ ἐὰν μέν τις θερμότητα τῷ λίψαι προσείπῃ, πῇ τοῦ ψυχροῦ ἐπιθυμίαν προσφέροιτ' αὖ, ἐὰν δὲ ψυχρότης, πῇ τοῦ θερμοῦ. ἐὰν δὲ δίψῃ πολύδους παρουσίαν πολλὴν λίψασθαι, πῇ τοῦ πολλοῦ παρέξεται. ἐὰν δὲ ὀλίγα, πῇ τοῦ ὀλίγου. αὐτὸ δὲ τὸ δίψαν, οὐ μή ποτε ἄλλου γίγνεται ἐπιθυμία, ἢ οὗ πέφυκεν αὐτοῦ πόματος, καὶ αὖ τοιοῦτον βρώματος; Οὕτως ἔφη αὐτὸ γὰρ ἐπιθυμία ἐκάστου, αὐτοῦ μόνον ἐκείνου οὗ πέφυκε. τοῦ δὲ τοίου τὸ προσγιγνόμενον. μή τοι τῆς δ' ἐγὼ ἀσκέπτους ἡμᾶς ὄντας θορυβῶ. ὡς οὐλὰς ποτοῦ ἐπιθυμᾷ, ἀλλὰ χρηστοῦ ποτοῦ· καὶ οὐ σίτου, ἀλλὰ χρηστοῦ σίτου· πάντες δὴ αὖ τῶν ἀγαθῶν ἐπιθυμοῦσιν· εἰ οὖν ἀλίψα ἐπιθυμία ἔστι, χρηστοῦ αὖ εἴη, ἔστι πώματός τε ἄλλου ὅτου ἔστιν ἐπιθυμία· καὶ ἀλλαχοῦ οὕτως. Ἴσως γοῦν ἂν ἔφη, δοκεῖ τι λέγειν ὁ ταῦτα λέγων. Ἀλλὰ μήτοι δ' ἐγὼ ὅσα γ' ἔστι τοιαῦτα οὐκ εἶναί του, τὰ μὲν ποιὰ ἄττα, ποιού τινός ἔστιν ὡς ἐμοὶ δοκεῖ· τὰ δ' αὖτα ἕκαστα, ἐκ τοῦ ἐκείνου μόνου. Οὐκ ἔμαθον ἔφη. Οὐκ ἔμαθες ἔφην, ὅτι ἢ μεῖζον τοιοῦτόν ἔστιν, οἵου τινὸς εἶναι μεῖζον; Πάνυ. Οὐκοῦν τοῦ ἐλάττονος; Ναί. Τὸ δέ γε πολὺ μεῖζον, πολὺ ἐλάττονος, ἢ γοῦν; Ναί. Ἆρ' οὖν καὶ ἢ ποτὲ μεῖζόν ποτε ἐλάττονος, καὶ ἢ ἰσάμενον μεῖζον, ἰσαμένου ἐλάττονος; Ἀλλὰ τί μήν οὔ. καὶ τἆλλα δὴ οὕτως· καὶ τὰ διπλάσια πρὸς τὰ ἡμίσεια, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα· καὶ αὖ βαρὺ τάδε πρὸς κουφότερα· καὶ θᾶττον πρὸς βραδύτερα· καὶ τἆλλα τὰ θερμὰ πρὸς τὰ ψυχρὰ καὶ πάντα τὰ τούτοις ὅμοια, ἆρ' οὐχ οὕτως ἔχει; Πάνυ μὲν οὖν. τί δὲ τὰ τῆς ἐπιστήμης; ἔχ' ὁ αὐτὸς τρόπος; ἐπιστήμη μὲν αὐτὴ, μαθήματος αὖτε ἐπιστήμη ἔστι, ἢ ὅτου λέγεται εἶναι αὐτὸ ἐπιστήμη. ἐπιστήμη δέ τις καὶ ποιά τις, ποιοῦ τινος καὶ τίνος· λέ-

τω δὴ τῷ ζεύδει· οὐκ ἐπειδὴ οἰκίας ὀργασίας ἐπιστήμη ἐγένετο, διὰ τοῦτο ἐκίνησε τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν, ὥστε οἰκοδομικὴ κληθῆναι; τί μήν. Κῶν οὐ τῷ ποιά τις εἶναι, δι' ἃ ἐτόδε οὐδεμία τῶν ἄλλων; Ναί. Οὐκοῦν ἐπειδὴ ποιοῦ τινος, καὶ αὐτὸ ποῖόν τι ἐγένετο, καὶ αἱ ἄλλαι οὕτω τέχναι τε καὶ ἐπιστῆμαι; Ἔστιν οὕτω. Ἴσθι τοίνυν δὴ ἐπὶ φάθι μα τόδε βούλεσθαι λέγειν, ἃ αὖ πάνυ ἔμαθες, ὅτι ὅσα ἔστιν ἕκαστον εἶναί του, αὐτὰ μὲν μόνα αὐτῶν μένων ἕξει· τῶν δὲ ποιῶν τινων, πεισθέντα καὶ οὕτοι λέγω ὡς ὄντως ἐστὶ, διαῦτα καὶ ἔστιν· ὡς αὖ πάνυ καὶ τῶν ὑγιεινῶν καὶ νοσωδῶν ἡ ἐπιστήμη, ὑγιεινὰ καὶ νοσώδης· καὶ τῶν καλῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν, καὶ καὶ ἀγαθά. Ἀλλ' ἐπειδὴ οὐκ αὐτὸ οὗ πρὸς ἐπιστήμη ἕξιν ἐγένετο ἐπιστήμη, ἀλλὰ ποιοῦ τινος, ἕξις δ' ὧν ὑγιεινὸν καὶ νοσῶδες, πειρᾶ δή τις συνίζειν καὶ αὐτὸ γενέσθαι· καὶ ἕξις αὐτοῦ ἐποίησε, μᾶλλον ἐπιστήμην ἀπολῶς καλεῖσθαι· ἀλλὰ τοῦ τοίου τινὸς προσγενομένου ἑκατέρου. Ἔμαθον ἔφη. καί μοι δοκεῖ οὕτως ἔχειν. Φ δὲ λῦ δῖλος ἐπὶ δ' ἐτό. Οὐ τούτων δήσεις τῶν τινος εἶναι, ἕξις ὅπερ ἔστιν. ἔστι δὲ δή που δίλος; ἔτωγε ἦλιός, πέμπτος γε. Οὐκοῦν ποιοῦ μέν τινος πώμπτος, ποῖόν τι καὶ δίλος· δῖλος δ' οὖν αὐτό, οὔτε πολοῦ, οὔτε ὀλίγου, ὅτε ἀγαθοῦ, οὔτε κακοῦ οὐδὲ οὐ λόγῳ ποιοῦ τινος· ἀλλ' αὐτοῦ πόμπτος μόνον, αὐτὸ δῖλος πέφυκε. Γαντά πασι μὲν οὖν. τῷ δηλοῦντε αρ' ἡ ψυχὴ ηθέσθαι δηλῆ, οὐκ ἄλλοτι βούλεται, ἢ πεῖν· καὶ ζύγου ὀρέγεται, καὶ ἐδὴ ἕξις ὁρμᾷ. Δῆλον δή. Οὐκοῦν ἄποτέ τι, αὐτὸ αὐδὲλκει δηλῶσαι, ἕτερον αὖ τις οὐ αὐτῇ ἔπ αὐτοῦ τῷ δηλοῦντος καὶ ἄγοντος, ὥσπερ θηρίον ἐδὴ ἢ πεῖν. οὐ γαρ δὴ φαμὲν τῷγε αὐτῷ ἢ αὐ ἢ ἑαυτῷ τόδε ἢ αὖτε ἅμα τἀναντία πράττοι. οὐ γαρ οἶμαι· ὥσπερ γε δημαι τῷ ζ ξένου οὐ καλῶς ἔχει λέγειν, ὅτι αὖ ζῦ ἅμα αἰ χεῖρε θατέρω τόξου ἀπωθοῦντέ τε, καὶ προσήκοντα. ἀλλ' ὅτι ἄλλῃ μὲν ἡ ἀπωθοῦσα χειρ, ἑτέρα δὲ ἡ προσαγομένη. Γαντά πασι μὲν οὖν ἔφη. Γ ὁτόξον δὲ δὴ φῶμεν, τινὰς ἔστιν ὅ τε δηλοῦντας οὐκ ἐθέλειν ποιεῖν; καὶ μάλα γ' ἔφη, πολλοὺς καὶ πολλάκις. Τί οὖν ἔφην ἐπὶ φαίνεται αὐτούτων πρὶ, οὐκ εἶναι μὲν αὐ τῇ ψυχῇ αὐτῶν τὸ καλόν, ἐκεῖναι δ' ἢ κωλύον ποιεῖν· ἄλλο δ' ὂν καὶ κρατοῦν τοῦ καλοῦντος; ἔμοιγε ἔφη δοκεῖ. Ἆρ' οὖν οὐ ἢ μὲν κωλύον τὰ ζιαῦτα ἐγγίνεται, ὅταν ἐγγένηται ἐκ λογισμοῦ, τὰ δὲ ἄγοντα καὶ ἕλκοντα δι' ἔθη ἐστὶ πάθη τὰ καὶ νοσημάτων παρεγγίνεται; Φαίνεται. Οὐ δὴ ἀλόγως ἐδὴ ἀξιώσομεν αὐτὰ δηλά τε καὶ ἕτερα ἀλλήλων εἶναι· Ὃ μὲν ᾧ λογίζεται, λογιστικὸν προσαγορεύοντες τῆς ψυχῆς· ᾧ δὲ ὁρᾷ τε καὶ πεινῇ καὶ δηλῇ, ᾗ τόδε τάς ἄλλας ἐπιθυμίας ἐπίπονται, ἀλόγιστόν τε καὶ ἐπιθυμητικὸν πληρώσεων τινῶν καὶ ἡδονῶν ἑταῖρον. Οὔκ. ἀλλ' εὐκότως ἔφη τοιαῦτ' μὲν οὖν οὕτω. Ταῦτα μὲν ζύναν ἐδὴ δ' ἐτό, δύο ἡμῖν ὡρίσθω εἴδη εἶναι ἐν ψυχῇ ἐόντα. Φ δὲ τῷ θυμῷ καὶ ᾧ θυμούμεθα τρίτον τέταρτον, ἢ τούτων ποτέρῳ αὖ ἔπ ὁμοφυὲς· ἴσως ἔφη, τῷ ἑτέρῳ τῷ ἐπιθυμητικῷ. Ἀλλ' ἐδὴ δ' ἐτό ποτε ἀκηκόας τί, πιστεύω τούτῳ, ὡς ἄρα λέοντος ὁ ἀγλαΐσκος αἰσθάνεται ἐκ πειραιέως, ἐστῶ Φ βόρειον τεῖχος, ἐκ Φ αὐθαιρόμενος νεκροὺς παρὰ τῷ δημείῳ κειμένους, ἅμα μὲν ἰδεῖν ἐπιθυμοῖ, ἅμα δὲ αὖ δυσχεραίνοι καὶ ἀποζέποι ἑαυτόν· καὶ τέως μὲν μάχοι τότε καὶ παρακαλύπτοι· κρατούμενος δ' οὖν ἐστῶ τῆς ἐπιθυμίας, δῖλα νύσας τοὺς ὀφθαλμοὺς, προσδραμὼν πρὸς τοὺς νεκροὺς, ἰδοὺ ὑμῖν ἔφη ὦ κακοδαίμονες θέσθε, ἐμπλήσθητε τοῦ καλοῦ θεάματος. Ἤκουσα ἔφη καὶ αὐτός. Οὗτος μέντοι ἔφη ὁ λόγος, σημαίνει τὸν ὀργὴν πολεμεῖν εἰόντε ταῖς ἐπιθυμίαις· ὡς ἄλλο ὂν ἄλλῳ. Σημαίνει γοὖν ἔφη· Οὐκοῦν καὶ ἄλλοθι ἔφην πολλαχοῦ αἰσθανόμεθα, ὅταν βιάζωνταί τινα παρὰ τὸν λογισμὸν ἐπιθυμίαι, λοιδοροῦντά τε αὐτὸν, καὶ θυμούμενον τῷ βιαζομένῳ ὡ αὐτῷ· καὶ ὥσπερ δύσιν στασιάζοντοιν ξύμμαχον τῷ λόγῳ γιγνόμενον τὸν θυμὸν τοῦ ζιούτου· ταῖς δ' ἐπιθυμίαις αὖ τὸν κοινωνήσαντα αἰσχρῶν λόγου, μαθὸν αὖ τι πράττειν· ὅμαι δ' σι οὐκ ἂν φαίης γενομένου ποτὲ ὡ σι αὐτῷ, τοῦ τοιούτου αἰσθέσθαι. δ' ἔμοιγε δοκεῖ οὐκ ἄλλο. Οὔ μὰ τὸν δία ἔφη. τὶ δὲ ὧδ' ἐτό τὸν τίς ὄψεται αἰσθήσεσθαι, οὐχ ὅσῳ ἂν γενναιότερος ᾖ, τοσούτῳ ἧττον λυπήσεται ὀργίζεσθαι, καὶ πει-

ῶν

πεινῶν καὶ ῥιγῶν, καὶ ἄλλο ὁ τι οὖν τοιοῦτον πάσχων ὑπὸ ἐκείνου οὐκ ἂν οἴοιτο δικαίως τοῦτο φρονεῖν; ἢ ὃ λέγω, οὐκ ἐθέλει πρὸς ταῦτην αὐτῷ ἐγείρεσθαι ὁ θυμός. Ἀλλὰ μήν ἔφη τόδε ὅταν ἀδικεῖσθαί τις ἡγῆται, ἀκ οὐ τούτῳ ζεῖ τε καὶ παύεται, καὶ ξυμμαχεῖ ᾧ δοκεῖ τι δίκαιον πάσχειν· καὶ ἀνέχεται ὃ πεινῶν, καὶ ὃ ῥιγῶν, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα πάσχων καὶ ὑπομένων νικᾷ, καὶ οὐ λήγει πρὶν ἂν ἢ διαπράξηται, ἢ τελευτήσῃ, ἢ ὡς παρὰ κύνων ὑπὸ νομέως ὑπὸ τοῦ λόγου τοῦ παρ' αὐτῷ ἀνακληθῇ πραΰνθῃ; Ναὶ μὰ Δί' οὐκ ἔφη ἔοικε ταύτῃ ᾧ λέγεις. καίτοι γε οἱ τῇ ἡμετέρᾳ πόλει τοὺς ἐπικούρους ὡς παρακαλοῦμεν ἐπὶ ἡμᾶς ὑπηκόους τῶν ἀρχόντων, ὡς παρὰ ποιμένων τὰ ὄπλα. Καλῶς γὰρ λέγεις· ἀλλ' εἰ πρὸς τούτῳ καὶ τόδε σκόπει. Τὸ ποῖον; Ὅτι τοιαυτὶ τὸν ἀρτίως ἡμῖν φάσκομεν, τοῦτο τὸ θυμοειδὲς· τότε μὲν οὖν, ἐπὶ θυμητικόν τι αὐτὸ ᾠόμεθα εἶναι· νυνὶ δέ, πολλοῦ δεῖν φαμὲν· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον αὐτὸ ἐν τῇ τῆς ψυχῆς σάσει, τίθεσθαι τὰ ὅπλα πρὸς τὸ λογιστικόν. Παντάπασιν ἔφη. Ἆρ' οὖν ἕτερον ὂν καὶ τοῦτο, ἢ λογιστικοῦ τι εἶδος, ὥστε μὴ τρία, ἀλλὰ δύο εἴδη εἶναι ἐν τῇ ψυχῇ, λογιστικὸν καὶ ἐπιθυμητικόν· ἢ καθάπερ ἐν τῇ πόλει ξυνεῖχεν αὐτὼ τρία ὄντα γένη, χρηματιστικόν, ἐπικουρικόν, βουλευτικόν, οὕτω καὶ ἐν ψυχῇ, τρίτον τοῦτο τὸ θυμοειδὲς, ἐπίκουρον ὂν τῷ λογιστικῷ φύσει, ἐὰν μὴ ὑπὸ κακῆς τροφῆς διαφθαρῇ· Ἀνάγκη ἔφη τρίτον. καὶ μὰ Δί' ἔτι γε τὸ λογιστικοῦ ἄλλό τι φανῇ, ὡς παρ' ἓν ἐπιθυμητικοῦ ἐφάνη ἕτερον ὄν. Ἀλλ' οὐ χαλεπὸν ἔφη φανῆναι. καὶ ἔτι ἐν τοῖς παιδίοις τοῦτ' ἄν τις ἴδοι, ὅτι θυμοῦ μὲν αὐθὺς γενόμενα μαστάζει. λογισμοῦ δ' οἷοι μὲν ἔμοι γε δοκοῦσιν οὐδέ ποτε μεταλαμβάνειν· οἱ δὲ πολλοὶ ὀψέ ποτε. Ναὶ μὰ Δί' ἔτι καλῶς γε εἶπες· ἔτι δὲ ἐν τοῖς θηρίοις ἄν τις ἴδοι ὃ λέγεις. ὅτι οὕτως ἔχει· πρὸς ᾗ τούτοις, καὶ ὃ ἄνω ποθεν ἐκεῖ εἴπομεν, ᾗ τοῦ ὁμήρου μαρτυρήσει.

Τὸ ποῖον δή, πλήξας, καὶ λίαν ἰσχυρὸν πάνυ μάθω.

Ἔνθα γὰρ δὴ σαφῶς ὡς ἕτερον ἑτέρῳ ἐπιτιθέντα ποιεῖ τὸν ἄμεμπτον, ᾗ αἰσχυνόμενον τοῦτο τοῦ βελτίονός τε καὶ χείρονος τῷ ἀλογίστῳ θυμουμένῳ. κομιδῇ ἔφη ὀρθῶς λέγεις. Ταῦτα μὲν ἄρα ἱκανῶς ἤδη διῳκήμεθα, καὶ ἡμῖν ἐπὶ εἰκὸς ὁμολογεῖται τὰ αὐτὰ μὲν ἐν πόλει· τὰ αὐτὰ δ' ἐν ἑνὶ ἑκάστῳ τῇ ψυχῇ γίνεσθαι καὶ ἴσα ἐν ἀριθμόν. Ἔστι ταῦτα. Οὐκοῦν ἐκεῖνό γε ἤδη ἀναγκαῖον, ὡς πόλις ἦν σοφή, καὶ ᾗ οὕτω καὶ ἐν ἰδιώτην καὶ τούτῳ σοφὸν εἶναι. τί μήν. καὶ ᾗ δὴ αὖ σώφρονα ἰδιώτην, καὶ ὡς τούτῳ καὶ τῇ πόλιν αὖ σώφρονα, καὶ ὅτῳ μὴ τἆλλα, πάντα πρὸς ἀρετὴν ὡσαύτως ἀμφότερα ἔχειν. Ἀνάγκη. καὶ δίκαιον δή ᾧ γλαύκων οἶμαι φύσομεν αὖ σφᾶς εἶναι τῷ αὐτῷ τρόπῳ, ᾗ περ καὶ πόλις ἦν δικαία· ᾗ τῇ ποῖσι αἰτίαν. ἀλλ' οὖ τι μὴν ἔτι ἐπιλελήσμεθα, ὅτι ἐκείνη γε τῇ ἓν ἑαυτῆς ἕκαστος τὸ αὑτοῦ πρᾶττειν τετάχθαι τῶν ἐν αὐτῇ γενῶν, δίκαια ἦν. Ἔμοιγε δοκεῖ μὴ ἐπιλελῆσθαι. μνημονευτέον ἄρα ἡμῖν ὅτι καὶ ἡμῶν ἕκαστος, ὅταν τὰ αὐτῆς τις αὐτῷ πράττῃ, δίκαιός τε ἔσται, καὶ αὐτοῦ πράττων. καὶ μάλα ἀληθῆ μνημονευτέον. Οὐκοῦν, τῷ μὲν λογιστικῷ ἀρχὴν προσήκει, σοφῷ ὄντι, καὶ ἔχοντι πρὸ ἁπάσης τῆς ψυχῆς προμηθείαν· ᾧ δὲ θυμοειδεῖ ὑπηκόῳ εἶναι, καὶ ξυμμάχῳ τούτου. Παντάπασιν γε. Ἆρ' οὖν οὐχ ὃς δὴ ἐλέγομεν μουσικῆς καὶ γυμναστικῆς κρᾶσις σύμφωνα αὐτὰ ποιήσει, ᾗ μὲν, ἐπιτείνουσα καὶ τρέφουσα λόγοις τε καλοῖς καὶ μαθήμασι, ᾗ δι' αἰσθήσεως παραμυθουμένη καὶ ἡμεροῦσα ἀρμονίᾳ τε καὶ ῥυθμῷ; κομιδῇ γε ἤδη ἔφη. Καὶ τὸν δὴ ὅπως ἁρμοττόντως, καὶ ὡς ἀληθῶς τὰ αὐτῶν μαθόντε καὶ παιδευθέντε, προσήσειν τῷ ἐπιθυμητικῷ, ὃ δὴ πολεῖσον τῆς ψυχῆς οὐσίᾳ ἔστι· καὶ χρημάτων φύσει ἀπολείσεται τον. ὃ τηρήσειν, μὴ τῷ πίμπλασθαι τῶν τοῦδε ᾗ σῶμα καλουμένων ἡδονῶν, πολὺ καὶ ἰσχυρὸν γενόμενον, οὐ τὰ αὐτοῦ πράττῃ, ἀλλὰ κατα δουλώσασθαι καὶ ἄρχειν ἐπιχειρήσειν· ὧν οὐ προσῆκον αὐτῷ γε ἦ. καὶ ξύμπαντα ἂν βίον παίντων ἀνατρέψαι. Παντάπασιν οὖν ἔφη. Ἆρ' οὖν ὧδ' ἂν ἔτι καὶ τοὺς ἔξωθεν πολεμίους ἅπαντας ἄριστα φυλάττοι, τῷ ἀνδρὶ ἀπάσης τῆς ψυχῆς τε καὶ τοῦ σώματος, ᾗ μὲν βουλευόμενον, ᾗ δὲ

πολεμοῦν, ἐπόμενον δὲ τῷ αὐχεῖν καὶ τῇ αὐθαδείᾳ ἐπιτελοῦν τὰ βουλευθέντα.
Ἔστι ταῦτα. Καὶ αὐθαδέστατον δὴ δίμαι δύ' ἑνὶ τῷ μέρει καὶ λοιδορεῖσθαι ὄντα ἔνια, ὅταν αὖ δεῖ τὸ θυμοειδὲς διασώζειν διὰ τὰς λυπῶν καὶ ἡδονῶν τὸ ἀκόλουθον τῷ λόγου παρακελεύεσθαι ἡσυχάζειν τε καὶ μή. Ὀρθῶς γ' ἔφη. Σοφὸν δέ γε ἑκάστῳ τῷ σμικρῷ μέρει. τῷ δ' ἄρχοντί τε αὖ τῷ, καὶ ταῦτα παρεγγυῶντι ἔχειν αὐτὸ καὶ ἐκεῖνο ἐπισταμένῳ σὺ αὐτῷ πλὴν τῆς ξυμφορᾶς ὄντος ἑκάστῳ τε καὶ ὅλῳ τῷ κοινῷ σφῶν αὐτῶν τελέων ὄντων. Γαῦ μὲν οὖν. Τί δὲ σώφρονα, οὐ τῇ φιλίᾳ καὶ ξυμφωνίᾳ τῇ αὐτῶν τούτων ὅταν τό, τε ἄρχον καὶ τῷ ἀρχομένῳ, ὁμοδοξοῦν ὡς δεῖν ἄρχειν τὸ λογιστικὸν καὶ μὴ στασιάζωσιν αὐτῷ; Σωφροσύνην γοῦν δὴ ὅς, οὐκ ἄλλό τι ἔστιν, ἢ ὅσπερ, πολλάκις καὶ ἐν διάτου, ἀλλὰ μὲν δὴ δίκαιός γε ὡς πολλάκις λέγομεν τούτῳ ἢ οὗπερ ἔστι, πολλὴ ἀναγκαῖα τὴν οὖν εἶπον ἐπὶ μὴ τὴν ἡμῖν ἀπομελλήσεται ἄλλό τι δικαιοσύνη δεῖ εἶναι, ἢ ὃ πόλει ἐφάνη; οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ. ὦδε γὰρ ἐν δ' ἐπὶ παντάπασιν αὖ βεβαιωσώμεθα εἴ τι ἡμῶν αὐτῇ ψυχῇ ἀμφισβητεῖ τὰ φορτικὰ αὐτῷ προσφέροντες, ποῖα δή, οἷον εἰδέναι ἡμᾶς ἀπομολογεῖσθαι πρῶτ τι ἑκάστης τῆς πόλεως καὶ τῇ ἑκάστῳ ὁμοίως πεφυκότος τε καὶ τεθραμμένου ἀνδρὸς εἰ δοκεῖ αὖ παρακαταθήκην χρυσίου ἢ ἀργυρίου δεξάμενος, ὁ δικαίως ἀποστερήσειν, τὴν αὖ εἰκὸς οἴεσθαι εἶναι αὐτὸν πράττειν μᾶλλον, ἢ ὅσοι μὴ τοιοῦδε. Οὐδὲν ἀλλ' ἔφη. Οὐκοῦν καὶ ἱδρῶτος λιῶν, καὶ κλοπῶν, καὶ προδοσιῶν, ἢ ἰδίᾳ ἐπαίρων, ἢ δημοσίᾳ πόλιν ἐκ' ἂν οὕτως εἶν; Ἔκ' ἔφη. καὶ μὴν οὐδ' ὅπως πιστὸς ἢ καὶ τοὺς ὅρκους ἢ καὶ τὰς ἄλλας ὁμολογίας. Γὼς γὰρ ἄν. καὶ χεῖρας μὲν καὶ γονέων ἀμέλειαν, καὶ θεῶν ἀθεραπευσίαν, παντὶ ἄλλῳ μᾶλλον, ἢ τῷ δικαίῳ προσήκειν. Γε παντὶ μέν τοι ἔφη. Οὐκοῦν τούτων πάντων αἴτιον, ὅτι αὐτὴ τῶν ἐν αὐτῷ ἕκαστον τὰ αὐτῆς πράττειν ἀρχῆς τε πρὸς καὶ τῆς ἄρχεσθαι. Ἔστι μὲν οὖν καὶ οὐδὲν ἄλλό τι. τί οὖν ἕτερον ζητεῖς δικαιοσύνην εἶναι, ἢ τὴν τὴν δύναμιν, ἢ τοὺς τοιούτους ἄνδρας τε παρέχεται καὶ πόλεις. Καὶ μὰ δία οὐκ ἔτι ἔς οὐκ ἔτι νῦν γε. Τέλεον ἄρα ἡμῖν ὁ ἐνύπνιον ἀρτι τε τέλεται ὃ ἔφαμεν ὑποπτεύσειν. ὡς δὲ τοὺς ἀρχομένους τῆς πόλεως οἰκίζειν, καὶ τὰ δίκαια πικάς ἀρχὴν καὶ τύπον τῆς δικαιοσύνης κινδυνεύομεν ἐμβεβηκέναι. Γαστάπασι μὲν οὖν. Ἆρ δέ, ὦ ἄρακ ὦ γλαύκων σὺ ὅ καὶ ὠφελεῖ, ἐσθ' ὅλως τι τῆς δικαιοσύνης. ὁ, ἣν μὲν σκυτοτομικὸν φύσει ὀρθῶς ἔχειν σκυτοτομεῖν, καὶ ἄλλο μηδὲν πράττειν. ἣν δὲ τεκτονικόν, τεκταίνεσθαι, καὶ τἆλλα δὴ οὕτω. Φαίνεται. Ἡ δέ γε ἀληθὴς, δοκοῦν μέν τι ὦδ' ὡς ἔοικεν ἡ δικαιοσύνη· ἀλλ' οὐ τοῦδε μὲν ἕνεκα πράξειν τῶν αὐτῆς, ἀλλὰ τοῦδε μὲν οὐ ἡ ὡς ἀληθῶς τοῦδε ἑαυτῆς καὶ τὰ ἑαυτῆς, μὴ ἐάσαντα τὰ ἀλλότρια πράττειν ἕκαστον αὐτῷ. μὴ δὲ πολυπραγμονεῖν πρὸς ἄλληλα τὰ τῆς ψυχῆς γένη· ἀλλὰ τῷ ὄντι τὰ οἰκεῖα εὖ διέπειν, καὶ ἄρξαντα αὐτὸν αὑτοῦ, καὶ κοσμήσαντα· καὶ φίλον γενόμενον ἑαυτῷ, καὶ ξυναρμόσαντα τρία ὄντα ὡς τρεῖς ὅρους ὄντας ἁρμονίας ἄκρους, νήτης, τε καὶ ὑπάτης, καὶ μέσης, καὶ εἰ ἄλλα ἄττα μεταξὺ τυγχάνοντα, πάντα ταῦτα ξυνδήσαντα καὶ παντάπασιν ἓκ γενόμενον ἐκ πολλῶν σώφρονα καὶ ἡρμοσμένον, οὕτω δὴ πράττειν ἤδη ἐάν τι πράττῃ· ἢ τοῦδε χρημάτων κτῆσιν, ἢ τοῦδε σώματος θεραπείαν, ἢ καὶ τοῦδε πολιτικόν τι, ἢ τοῦδε τὰ ἴδια ξυμβόλαια. ἐν πᾶσι τούτοις ἡγούμενον καὶ ὀνομάζοντα δικαίαν μὲν καὶ καλὴν πρᾶξιν ἣ αὖ ταύτην πλὴν ἕξιν σώζῃ τε καὶ συναπεργάζηται. σοφίαν δὲ πλὴν ἐπιστατοῦσαν ταύτῃ τῇ πράξει ἐπισήμην. ἄδικον δὲ πρᾶξιν, ἣ αὖ ἀεὶ ταύτην λύει. ἀμαθίαν δὲ, πλὴν ταύτῃ αὖ ἐπιστατοῦσαν δόξαν. Γαν τάπασιν ἦ δ' ὃς Σώκρατες ἀληθῆ λέγεις. ἴδωμεν, ἦν δ' ἐγὼ· ἢν μὲν δίκαιον καὶ ἄδικον ἡμῖν δόξαν ἢ δόξαν, ἢ δικαιοσύνην· ὃ τυγχάνει ἐν αὐτοῖς ὂν ἐφάμεν ἀνεκφοίτητον, οὐκ αὖ παντί τι δόξαν δόξαν μεῦδέσθαι. Μὰ δία οὐ μέν τοι ἔφη, φάμεν ἄρα; Φάμεν. Ἔστι δὴ ὃν δ' ἐγώ· μεῖζα γοῦν ἔστιν, σκοπεῖν δίμαι ἀδικίαν δικαιούντι, οὐκοῦν τάσιν τινὰ αὖ τελέων ὄντων ἐνόντων, δεῖ αὐτὴν εἶναι καὶ πολυπραγμοσύνην, καὶ ἀλλοτριοπραγμοσύνην, καὶ ἐπανάστασιν μέρους τινὸς ἓν ὅλῳ τῆς ψυχῆς· ἵν' ἀρχὴ ἐν αὐτῇ, οὐ πρε

σῆκον. ἀλλὰ τοιούτου ὄντος φύσει οἷον πρέπειν αὐτῷ δουλεύειν, ᾧ τῷ ἀρχικῷ ὑπηκόους ὄντι. τοιαῦτ' ἄρα δίκαια φύσει μέν ἐστι καὶ τοῖς ὑπὸ τῶν παρανόμων καὶ πολιτῶν εἶναι. τὴν τε ἀδικίαν, καὶ ἄκολασίαν, καὶ δειλίαν, καὶ ἀμαθίαν, καὶ συλλήβδην πᾶσαν κακίαν. ταῦτα μὲν οὖν ταὐτὸν ἔφη. οὐκοῦν ἦν δ' ἐγώ, καὶ ὃ ἄδικος πράττων καὶ ὁ ἀδικῶν, καὶ αὖ ὁ δίκαια ποιῶν, ταῦτα πάντα τυγχάνοντα ὄντα κατὰ δίκαια ἔδη σαφῶς, εἴπερ καὶ ἀδικία τὸ καὶ δίκαιοσύνη. Γῶς δή. ὅτι ἐμοὶ δοκεῖ τυγχάνειν οὐδὲν δι' ἀφρόντια τῶν ὑπεινῶν τε καὶ νοσωδῶν, ὡς ἐκεῖνα οὐ σώματι, ταῦτα οὐ ψυχῇ. Γῆ ἔφη. τὰ μέν πυ ὑπεινὰ, ὑγίειαν ἐμποιεῖν· τὰ δὲ νοσώδη, νόσον. Ναί. οὐκοῦν καὶ ὁ μὲν δίκαια πράττειν, δικαιοσύνην ἐμποιεῖ· ὁ δ' ἄδικος, ἀδικίαν. Ἀνάγκη. Ἔστι δὲ ὁ μὲν ὑγίειαν ποιεῖν, τὰ δὲ τῷ σώματι κατὰ φύσιν καθίστάναι· κρατεῖν τε καὶ κρατεῖσθαι ὑπ' ἀλλήλων· ὁ δὲ νόσον, παρὰ φύσιν ἄρχειν τε καὶ ἄρχεσθαι ἄλλου ὑπ' ἄλλου. Ἔστι γάρ. οὐκοῦν καὶ ἔφην ὁ δικαιοσύνην ἐμφύειν, τὰ δὲ τῇ ψυχῇ κατὰ φύσιν καθιστάναι· κρατεῖν τε καὶ κρατεῖσθαι ὑπ' ἀλλήλων· ὁ δὲ ἀδικίαν παρὰ φύσιν ἄρχειν τε καὶ ἄρχεσθαι ἄλλου ὑπ' ἄλλου. κομιδῇ ἔφη. Ἄρετὴ μὲν ἄρα ὡς ἔοικεν, ὑγίεά τίς ἐστι καὶ κάλλος καὶ εὐεξία ψυχῆς· κακία δέ, νόσος τε καὶ αἶσχος καὶ ἀσθένεια. Ἔστιν οὕτως. Ἆρ' οὖν οὐ καὶ τὰ μὲν καλὰ ἐπιτηδεύματα εἰς ἀρετὴν κτῆσιν φέρει, τὰ δ' αἰσχρὰ, εἰς κακίαν; ἀνάγκη. Ὁ δὲ λοιπὸν ἤδη ὡς ἔοικεν ἡμῖν ἔξεστι σκέψασθαι. πότερον αὖ λυσιτελεῖ δίκαια τε πράττειν καὶ καλὰ ἐπιτηδεύειν, καὶ εἶναι δίκαιον ἐάν τε λανθάνῃ ἐάν τε μὴ, τοιοῦτος ὤν, ἢ ἀδικεῖν τε καὶ ἄδικον εἶναι ἐάν περ μὴ διδῷ δίκην μηδὲ βελτίων ἡγῆται κολαζόμενος. ἀλλ' ἔφη ὦ Σώκρατες, γελοῖον ἔμοιγε φαίνεται ὁ σκέμμα ἡγεῖσθαι ἤδη· εἰ τῷ μὲν σώματος τὴν φύσιν διαφθειρομένην, δι' ἣν οὐ βιωτὸν εἶναι· οὐδὲ μετὰ πάντων σιτίων τε καὶ ποτῶν, καὶ πανὸς πλούτου καὶ πάσης ἀρχῆς· τῆς δὲ αὐτῆς τούτου ᾧ ζῶμεν φύσεως ταραττομένης καὶ διαφθειρομένης, βιωτὸν ἆρα ἔσται; ἐάν περ τις ποιῇ ὃ αὐ βουληθῇ ἄλλο πλὴν ἕνὸς, ὅτῳθεν κακίας μὲν ἡμῖν ἀδικίας ἅπτηται, δικαιοσύνην δὲ καὶ ἀρετὴν κτήσεται. εἰ περ δή περ ἐφάνη γε ὄντα ἐκεῖνα, οἷα ἡμεῖς διεληλύθαμεν. γελοῖον γοῦν δὴ δι' ἐμοῦ γε ἐπεί περ οὕτω διειλυθαμεν ὅσον οἷόν τε σαφέστατα καὶ πρὸ τοῦ, ὅτι ταῦτα οὕτως ἔχει, οὐ χρὴ ἀγροικέμεν. Ἥκιστα νὴ τὸν δία ἔφη πάντων ἀποκτενέον. Δεῦρο δὴ δεῦρο δι' ἐμοῦ ἵνα καὶ ἄλλῃ ὅσα καὶ ἔδη ἔχει ἡμῖν ἐπισκέψωμεν ἐμοὶ δοκεῖ ἄρ' ἐγὼ καὶ ἄξιον λόγου. Ἔμπροσθεν ἔφη. μόνον λέγε. καὶ μὴν ἦν δ' ἐγὼ ὥς περ ἀπὸ σκοπιᾶς μοι φαίνεται ἐπεί περ οὐταῦθα ἀνακεκύφαμεν τῷ λόγῳ, οὗ μὲν ἕνεν ἕδος τῆς ἀρετῆς, ἅ περ κἀ τῆς κακίας· τέτμηται δ' οὖν τοῖς ἄνδρα ὄντα καὶ ἄξιον ἐπιμνησθῆναι. Γῶς λέγεις ἔφη. Ὅσοι ἦν δ' ἐγὼ πολιτειῶν χρόποι εἰσὶν ἔδη ἔχοντες, τοιοῦτοι καὶ δόξαι εἶεν καὶ ψυχῆς τρόποι εἶναι. πόσοι δή. Γοῦτε μὲν ἦν δ' ἐγὼ πολιτειῶν· πέντε δὲ ψυχῆς. λέγε ἔφη τίνες. λέγω ἔφην. Ὅτι εἷς μὲν οὗτος οὗ ἡμεῖς διεληλύθαμεν πολιτείας εἴη ἂν χρόπος. ἐπονομασθείη δ' ἂν καὶ διχῇ. ἐὰν μὲν γὰρ ἀνδρὸς εἷς ἐν τοῖς ἄρχουσι διαφέροντος, βασιλεία· ἂν πλείονας δὲ ἀριστοκρατία. ἀληθῆ ἔφη. ἕνα μὲν τοίνυν ἦν δ' ἐγὼ οὐ εἶδος λέγω· οὔτε γὰρ ἂν πλείους οὔτε εἷς ἐξομόσαι, κινήσειεν ἂν τῶν ἀξίων λόγου νόμων τῆς πόλεως. Φορῇ τε καὶ παιδείᾳ χρησάμενος ἂν δικαίᾳ. οὐκ εἰκὸς ἔφη.

τέλος τοῦ τρίτου πολιτειῶν, ἢ τρίτου δικαίου τετάρτου.

γαθὴν μὲν δίνω πὼ τοιαύτην πόλιν τε καὶ πολιτείαν, καὶ ἀνδρα δικαῖον καλῶ, καὶ αὖθρα δίκαιον· καμοὶς δὲ τὰς ἄλλας καὶ ἁμαρτημάτας, ἃ πᾶν αὖτη ὀρθὴ· πᾶρέ τε πόλιν διοικήσεις καὶ περὶ ἰδιωτῶν ψυχᾶς (πόσου καταισκυνῶν, ὡ τέτη αρσι πονηρέας εἶδοσι οὔσας. ροίας δὴ ταύτας ἔφη· καὶ ἐτὼ μὲν ἔκ τὰς ἐφεξῆς ὁρῶν ὡς μοι ἐφάνοντο ἕκασται ἀλλ' ἄλλαν μετα ξαίνων ὁ δὲ πολέμαρχος, σμικρὰν γαρ' ἀπαν τὸν ἀλεμαύτου καθῆστο, ἐκτείνας πὼ χεῖρα καὶ λαβόμενος τοῦ ἱματίου, ἄνω θεν αὐτῆ παρὰ τὸν ὦμον, ἐκεῖνον τὸ προσκάγιον· καὶ προτείνας ἑαυτὸν, ἔλιγεν ἄττα πρὸς αὐτὸν ὧν ἄλλο μὲν οὐδὲν κατηκούσαμεν, τόδε δέ. Ἀφίσομεν οὖν ἔφη, ἢ τί δράσομεν. Ἦκιστ' γε ἔφη ὁ ἀδείμαντος· μάλα ἔδη λέγων. καὶ ἐτὼ, τί μάλιστα ἔφιμ ὑμᾶς οὐκ ἀφίεντε. ἐὶ ἔλ' ὅς, ἅπτε ἐτὼ εἶπον· τὶ μάλιστα· ἀκροᾶσθαι μᾶν ὑμῖν δοκῶ ἔφη· καὶ εἶδος ἔλεος οὐ γὰρ ἐλάχιστον ἐκκλίπειν τὸν λόγον, ἵνα μὴ δίλεθρος, καὶ λύσειν οἴεσθαι πᾶν αὐτὸ φαύλως, ὡς ἀρα πᾶδὲ γυναικῶν τε καὶ παίδων, παντὶ δῆλον ὅτι καιρὸς τὰ φίλων ἔσται. ὀυκοῦν, ἀρθῶς ἔφη ἔ ἀδείμαντε. Ναὶ ἔλ' ὅς. ἀλλὰ γὰρ ἀρθῶς ἔσται. ὧς πᾶν τἄλλα λόγου δεῖται· τὶς ὁ δόπος τῆς κτησείας· πολλοὶ γαρ' αὖ γίγνονται· μὴ οὖν παρῆς, ἔν τινα σὺ λέγεσθ· ὡς ὑμᾶς πάλαι πᾶδε μύομεν, οἰόμενοί σέ που μνησθήσεσθαι δὲ ποιήσας τὸ πᾶδε πῶς ταῦτα δὲ ποιήσονται· καὶ γυνομένους πῶς βρίφουσί καὶ ἕλλο ταύτην λῶ λέγεις κτησείας γυναικῶν τε καὶ παίδων· μάλα γαρ' τι οἰόμενα φθόνου ἐν ἕλον, ὡς πολιτείαν, ὀρθῶς ἢ μὴ ὀρθῶς γεγόμενον· νῶν οὖν ἐπειδὴ ἄλλης ἐπιλαμβάνη πολιτείας πρὶν ταῦτα ἱκανῶς διείλθαι, δέδοκται ἡμῖν ἐᾶν, ἅ συ νῦν ἔσεις, ἀ σὲ μὴ μιμήσασθαι, πρὶν αὖ ταῦτα πάντα ὡς πᾶν τἄλλα δίλθῃς. καὶ ἐμὶ γίναι ὁ γλαύκων ἔφη, κοινωνὸν τῆς ἀφοῦ ταύτης τίθετε. ἀμέλει ἔφη ὁ θρασύμαχος πᾶσι ταῦτα δέδογμένα ἡμῖν ὁμολογῶ ἔ σώκρατες. Ὅτον δὴ ἐτὼ ἀρχάσασθαι, ἐπὶ λαβόμενοί μα· ὅσον λόγον πάλιν ὡς πᾶν ἦ ἀρχῆς, μνεῖτε πᾶδὲ τῆς πολιτείας· ἵν' ὡς ἥδη δίλελυθεῖς ἔτ' γε ἔχειρον· ἅμα πῶν, ἢ τις ἐάσει ταῦτα ἀχρὶ ἑξάμενος, ὡς τότε ἐρεῖν· ἃ νῦν ὑμεῖς παραλοιῶτες, οὐκ ἴστε ὅσον ἐσμέν, λόγων ἐπιχείρειτε· ἐν ὁρῶν ἐτὼ, παρῆμα τότε μὲν παράλαι πολὺ ὄχλον. τὶ δὲ δ' ὅς ὁ θρασύμαχος χρυσοχοεῖσονται οἷα νύσθ νῶν ἐσθᾶδ' ἀφῖχθαι, ἀλλ' οὐ λέγων ἀκουσομένους; Ναὶ ἔπον μετέωνγε. μίτεον δὲ γ' ἔφη ὦ σώκρατες ὁ γλαύκων ἐουτῶν λόγων ἀκούειν ὅλος ὁ βίος νοῶ ἔχοιεν· ἀλλὰ τὸ μὲν ἡμέτερον ἔκ. σὺ δὲ πᾶδὲ ὧν ὁρῶπῶμεν μνθεμῶς ἐρωτᾶς, ὅσοι δοκεῖ διεξιέν· τὶς ἡ κοινωνία τοῖς φύλαξιν ὑμῖν, παίδων τε πᾶδί καὶ γυναικῶν ἔσται· καὶ τροφῆς νέων ἔτι ὄντων, τῆς ἐν μεταξὺ χρόνῳ γιγνομένης, γενέσεώς τε καὶ παιδείας· ἃ δὴ ἐπιπονώτατα δοκεῖ εἶναι· πειρῶ οὖν ἀπεῖν, τίνα τρόπον λεῖ ἡγεῖσθαι αὐτήν. Οὐ ῥᾴδιον ὦ δύσταιμον ὧδ' ἐτὼ δίλεθεῖν· πολλῆς γαρ' ἀπιστίας ἔχει ἔτι μᾶλλον τῶν ἔμπροσθεν, ὧν δίλελθομεν· καὶ γὰρ ὡς δυνατὰ λέγεται, ἀπιστεῖτ' ἂν καὶ ἡ ὅτι μάλιστα γένοιτο· ὡς αρῖς αὖ ἔν ταῦτα καὶ ταύτῃ, ἀπιστοῦσι· διὸ δὴ καὶ ὄκνος τὶς αὖ τῶν ἅπτεσθαι. μὴ δυχὰ δοκῶ εἶναι ὁ λόγος ὦ φίλε ἑταῖρε. μηδὲν δ' ὅς ὄκνει· οὔτε γαρ' ἀγνώμονες, οὔτε ἄπιστοι, οὔτε δύσνοι οἱ ἀκουόμενοι. καὶ ἐτὼ ἔπον, ὦ ἄριστε. ἦ που βουλόμενός μα παραθαῤῥύνειν, λέγεις; Ἔτωγ' ἔφη. Παῦ γ' οὖν ἐτὼ ὡς κακίστου ποιεῖς· πιστεύοντος μὲν γαρ' ἐμὰ ἐμοὶ αὐτῷ ἃ λέγω· καλῶς ἔχειν ἂ παραμυθεῖσθαι· σὺ γ' φρονίμοις τε καὶ φίλοις, πᾶδὲ τῶν μεγίστων τε καὶ φίλων πάλιστα εἰδότα λέγειν, ἀσφαλῶς καὶ θαῤῥαλέον ἀπιστοῦντα δὲ μὴ ῥᾳστοῦντα ἅμα τοὺς λόγους ποιεῖσθαι, ὃ δὴ ἐτὼ σφῶ, φοβοῦμόν τε καὶ σφαλερὸν, οὐ τι γίλωτα ὄφελος. παυσθὲν γαρ' ἔστ' γε· ἀλλὰ μὴ σφαλεὶς τῆς ἀληθείας, οὐ μόνον αὐτὸς, ἀλλὰ καὶ τοὺ

φίλους ξωνεπισπασάμενος κείσομαι· τοῦδε δ' ἥκιστα δεῖ σφάλλεσθαι· προσκωῶ δὲ ἀσφάστιασε ὦ γλαύκων, χάριν οὐ μίλλω λέγειν· ἐλπίζω γοὺν οὖν ἔλαττον ἁμάρτημα, ἀκκῶσις τινὸς φονίας γενέσθαι, ἢ ἃ πατέωκα, κηλῶν τε καὶ ἀγαθῶν καὶ δικαίων ἐν νομίμων· τοῦδε ἕνεκ' οὖν ἐφ' ὃ κινδύνευμα, κινδυνεύειν αἰεὶν ὡ ἐχρῆς κρεῖττον ἢ φίλους· ὥστε δ' μι παρακινῆ· καὶ ὁ γλαύκων γελάσας, ἀλλ' ὦ σώκρατες ἔφη· ἐὰν τι πάθωμεν πλημμελὲς, ἐπὶ τῷ λόγου, ἀφίεμόσι ὡς πρὸ φόνου κεκαθαρὸν εἶναι, καὶ μὰ ἀπατεῶνα ἡμῶν· ἀλλὰ θαῤῥήσας, λέγε. ἀλλὰ μήτοι ἔγωγ', καθαρός γε καὶ ἐκεῖ ὁ ἀφεθεὶς, ὡς ὁ νόμος λέγει· ἐκεῖς δ' γε εἰς πρὸ ἐκεῖ, κἀνθάδε. λέγε δέ γε οὖν ἔφη τοῦτο γοῦν ἐοίκας. λέγειν δὴ ἔφη ἐγὼ χρὴ, αὖθ' ἅπαξ λιν αὖ νῦν, ἃ πρὸ τοῦ ἔσως ἔλεξ ἐφεξῆς λέγειν· τάχα δ' οὔτως αὖ ὀρθῶς ἔχει, μᾶλλ' αὐσβρεῖον σῶμα ταυτελῶς διαπραττεσθαι, ἢ γυναικεῖον αὖ περαίνειν· ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ σὺ οὕτω προκαλῆ· ἀνθρώποις γοὺν φῦσει καὶ παλαθεῖσιν ὡς ἡμῖς δὶ ἁμοῦ, καθ' ἑμὲ δόξαι ἀκίνησαι ἄλλη ὀρθὴ παίδων τε καὶ γυναικῶν κτῆσίς τε καὶ χρεία, ἢ κατ' ἐκεῖνο πῶ ὁρμὲ ἰοῦσιν, ἵν' πρὸ ἢ πρῶτον ὡρμήσαμεν· ἐπιχειρήσαμεν δ' που ὡς ἀγέλης φύλακες· οὐ αὖσρας καθίστασθαι ἢ λόγῳ; Ναί. ἀκολουθῶμεν τοίνυν καὶ πῶ γένεσιν καὶ ζοφὴν παραπλήσιαν ἀπροδιδόντες, καὶ σκοπῶμεν εἰ ἡμῖν πρέπει, ἢ οὔ. Γῶς ἔφη. Ἆρ' τὰς θηλείας τῶν φυλάκων κυνῶν, πότερα ξυμφυλάττειν ὀφείλει δεῖν ἃ πρὸ αὖ ὀρέσεως φυλάττειν καὶ ξυνθηρεύειν καὶ τἆλλα κοινῇ πράττειν, ἢ τὰς μὲν οἰκουρεῖν οἴεσθαι ὡς ἀδυνάτους διὰ τὸν τῶν σκυλάκων τόκον τε καὶ ζοφὼ· τοὺς δὲ πονεῖν τε καὶ πᾶσαν ἐπιμέλειαν ἔχειν τοῦδε τἀ θρέμματα. κοινῇ ἔφη πάντα, πλὴ ὡς ἀθυστέρας χρώμενα· τοῖς δὲ, ὡς ἰσχυροτέροις. Οἷόν τ' οὖν ἔφη ἐπὶ ἐμὲ τὰ αὐτὰ χρῆσθαι τινὶ ζώῳ ἂν μὴ πῶ αὐτῷ ζοφὼ τε καὶ παιδοποιΐαν ἀποδιδῶς; Οὐκ οἶόν τε. Εἰ ἄρα τοῖς γυναιξὶν ἐμὲ ταὐτὰ χρησόμενα καὶ τοῖς αὐσβράσι, ταὐτὰ καὶ διδακτέον αὐτάς; Ναί. Μουσικὴ μὲν ἐκείνοις τε καὶ γυμναστικὴ ἐδόθη; Ναί. Καὶ ταῖς γυναιξὶν ἄρα τούτων τῶν τέχνα καὶ τἀ τοῦδε ἐν πόλεμον ἀποδοτέον, καὶ χρηστέον κατὰ ταυτά.

Εἰκὸς ἴῃ ὧν λέγεις ἔφη. Ἴσως δὴ εἰ πον παρὰ τὸ ἔθος, γέλοια αὖ φαίνοιτο πολλὰ τοῦδε τἀ νῦν λεγόμενα εἰ πράξεται ἃ λέγεται. Καὶ μάλα ἔφη. Τί ὦν δ' ἐστὶ γελοιότατον αὐτῶν ὁρᾷς, ἢ δηλαδὴ ὅτι γυμνὰς τὰς γυναῖκας σὺν ταῖς παλαίστραις γυμνάζομένας μετὰ τῶν ἀσβρῶν, οὐ μόνον τὰς νέας, ἀλλὰ καὶ πρεσβυτέρας ὡς πρὸ τοὺς γέροντας σὺν τοῖς γυμνασίοις, ὅταν ῥυσοὶ ἐν μὴ ἥδεως πῶ ἔχῃ, ὅμως φιλογυμναθῶσι. Νὴ τὴν ἔφη. Γέλοιον γοὺν αὖ ὡς γε σὺ τῷ παραυτίκα φανεῖ. Οὐκοῦν ὦν δ' ἐστὶ, ἐπεί πρὸ ὡρμήσαμεν λέγειν, οὐ φοβητέον τὰ τῶν χαριέντων σκώμματα ὅσα καὶ οἷα αὖ εἰκὸς ἐκ πῶ τοιαύτην μεταβολὴν ἐν μισεῖ τὰ γυμνάσια, καὶ τοῦδε μουσικὴν, καὶ ἐκ ἐλάχιστα τοῦδε πῶ τῶν ὅπλων ὀφθῆναι ἐν ἵπποις, ὀχήσεις. Ὀρθῶς ἔφη λέγεις· ἀλλ' ἐπεί πρὸ λέγειν ὀρξάμενος πρευτέον πρὸς ὁ ζαχὺ τῷ νόμου διηθεῖσί τε τούτων, μὴ τἀ αὐτῶν πράττειν ἀλλὰ σπουδάζειν, καὶ ὑπομένοντας, ὅτι οὐ πολὺς χρόνος ἐξ οὗ τοῖς Ἕλλησιν ἐδόκει αἰσχρὰ εἶναι καὶ γελοῖα, ἅπερ νῦν τοῖς πολλοῖς τῶν βαρβάρων γυμνοὺς αὖσρας ὁρᾶσθαι· καὶ ὅτε ἤρχετο τὸ γυμνασίων, πρῶτον μὲν κρῆτες, ἔπειτα λακεδαιμόνιοι ἐξ ἐμοῦ τοῖς τότε ἀστείοις, τοῦτα πάντα κωμῳδεῖν, ἢ οὐκ οἴει; Ἔγωγε. Ἀλλ' ἐπειδὴ οἶμαι χρωμένοις ἄμεινον ἐπιδύνεσθαι τὸ συγκαλύπτειν πάντα τἀ τοιαῦτα ἐφάνη, καὶ τὸ αὐτοῖς ὀφθαλμοῖς δὴ γελοῖον ἐξ ἐμοῦ ἐφεύρηται λόγου μῦθόν τινος ἀρίστου καὶ ἐκεῖνο αὐλέξασθε, ὅτι μάταιος ἂν γελοῖον ἄλλο τι ἡγεῖται, ἢ τὸ καλὸν· ἐκ ὀ γελωτοποιεῖν ἐπιχειρῶν, πρός ἄλλον τινὰ ὄφεν ἁμαρτάνων ὡς γελοῖα, ἢ πῶ τῷ ἀφρονός τε καὶ κακοῦ, σπουδάζειν πρὸς ἄλλον τινὰ σκοπὸν σπεύδοντος, ἢ τὸν τ' ἀγαθοῦ. Γαυτὰ πᾶσι μὲν οὖν ἔφη.

Κρῖνε οὖν οὐ πρῶτον μὲν ἐκεῖνο τοῦδε αὖ τὸ ἀνομολογητέον εἰ δυνατὰ ἢ οὔ· ἐὰ τέον ἁμφισβητῆσαι, εἴ τίς ἐστι φιλοπαίγμων, εἴτε σπουδαστικὸς ἐθέλει ἀμφισβητῆσαι πότερον δυνατὴ φύσις ἡ ἀνθρωπίνη θύλεια τῇ τοῦ ἄρρενος γένους κοινωνῆσαι εἰς ἅπαν-

τοι τὰ ὄρνεα, ἢ οὐχ οὕτως ἔχει; ἔφη. εἰς ταὐτὸν ἴσως δὲ τοῦτο, οὗ καὶ ἕνεκα δὴ ὁ τοῦδε τοῦ νόμου πόλεμος πρὸς τοὺς ἄλλους ἦν, ἀφ' οὗ τινος ἂν ἡμῶν ἄλλοτέ τις ἀρχόμενος ὡς τὸ εἰκὸς, καὶ ἥδιστα πλουτήσειε; Γλαύκων ἔφη, βούλει οὖν ὧδε ἡμῖν διαλεγώμεθα πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἐπὶ τοῦδε τῶν ἄλλων ἀμφισβητήσομεν, ἵνα μὴ ὄρνεα τὰ τοῦ ἑτέρου λόγου πολιορκῶμεν; Οὐδὲν ἔφη κωλύει. Λέγωμεν δὴ ἐπὶ τοῦδε αὐτῶν, ὅτι ὦ σώκρατες τί καὶ γλαύκων, οὐδὲν λεῖ ὑμῖν ἄλλους ἀμφισβητεῖν· αὐτοὶ γὰρ εἰ ἀρχὴν τῆς καταοικίσεως, ὧν φίλετε πόλιν, ὡμολογεῖτε δεῖν κατὰ φύσιν εἶναι σὺν οἷς οἷ τε αὐτῇ πράττειν ὡμολογήσεμεν δίκαιον. Γῶς γὰρ οὔ. Ἔστιν οὖν ὅπως οὐ πάμπολυ διαφέρει γυνὴ ἀνδρὸς πρὸς φύσιν; Γῶς δ' οὐ διαφέρει, οὐκοῦν ἄλλο καὶ ἄλλο ἔργον ἑκατέρῳ προσήκει προστάττειν κατὰ τὴν αὐτῶν φύσιν. Τί μήν. Γῶς οὖν οὐχ ἁμαρτάνεται νῦν, καὶ τοῦναντίον ὑμῖν αὐτοῖς λέγεται, φάσκοντες αὖ τοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας δεῖν τὰ αὐτὰ πράττειν, παντάπασιν καταχρησμῳδοῦντες φύσιν ἔχοντας ἔργα θαυμάσια πρὸς ταῦτ' ἀπολογεῖσθαι; Ἆρ' ἦν μὲν ὑπάρχοντα ἔφη, οὐ πάνυ ῥᾴδιον· ἀλλὰ σοῦ δι' ὅμοιά τε ἠρόμην, καὶ ἦν ὑπὸ ὑμῶν λόγου τις ποτ' ἔσται, ὁρμῶμεν. ταῦτ' ἔστιν ὧ γλαύκων καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα, ἃ ἐγὼ πάλαι προορῶν ἐφοβούμην τε μὴ ὄκνον ἄπτοιεν τοῦ νόμου τοῦ περὶ τῶν γυναικῶν καὶ παίδων κτῆσιν καὶ τροφῆς· οὗ μὰ τὴν Λίαν ἔφη, οὐ γὰρ δικαίῳ ἔοικεν. ὅ τε δεῖ πρᾶττε· ἀλλὰ δὴ ὧδ' ἔχει· ἐὰν τί τις εἰς κολυμβήθρας ἐμπέσῃ· ἐὰν τε εἰς τὸ μέγιστον πέλαγος μέσον, ὅμως γε, νεῖν οὐδὲν ἧττον. Γαύ μὲν οὖν. οὐκοῦν, καὶ ἡμῖν νῦν εἰσὶν καὶ πειρατέον σώζεσθαι ἐκ τοῦ λόγου· ἢ τοι δι' ἐλπίζοντας ἡμᾶς ἀφολαβεῖν αὖ, ἤ τινα ἄλλην ἄπορον σωτηρίαν. Ἔοικεν ἔφη. Φέρε δὴ ὧδ' ἐγὼ ἐπὶ τοῦδε ἐπὶ τὰ εὕρωμεν πῇ ἐξόδου· ὡμολογοῦμεν γὰρ δὴ ἄλλην φύσιν, ἄλλο δεῖν ἐπιτηδεύειν· γυναικὸς δὲ καὶ ἀνδρὸς, ἄλλην εἶναι· τὰς δ' ἄλλας φύσεις, τὰ αὐτὰ φαμὲν νῦν δεῖν ἐπιτηδεύειν· ταῦτα ὑμῶν κατηγορεῖτε· κωμῳδεῖτε. Ἦ γυναῖκα ὧδ' ἐγὼ σὲ γλαύκων ἀνδρὸς τῆς αὐτοῦ λογικῆς τέχνης· τί δὲ ἔστι τοῦτο, θορυβοῦσί μοι εἰς αὐτὸν καὶ ἅπαντες πολλοὶ ἐμπίπτειν, μὴ οἴεσθαι οὐκ ὀρθῶς ἔρεῖν, ἀλλὰ διαλέγεσθαι ἀγεννῶς· ἐγὼ δὲ μὴ δύνασθαι κατ' ἐμὴν διαιρέμενοι ἐμὲ λεγόμενον ἐπισκοπεῖν· ἀλλὰ κατ' αὐτὸ τὸ ὄνομα δίκην τοῦ λιχνεύτου τοῦ ἀνταίσων ὀρθῶς διαλέκτου πρὸς ἀλλήλους χρώμενοι· ἔστι γὰρ δὴ ἔφη τοῦδε πολλὰς εἶναι τὸ πάθος· ἀλλὰ μὸν μὴ πρὸς ἡμᾶς εἶναι τείνει οὐ τῷ παρόντι. Γαυτάπασι μὲν οὖν ὧδ' ἐγὼ κινδυνεύομεν γοῦν ἅπαντες αὐτοὶ λογίσασθαι ἅπτεσθαι. Γῶς· τὸ μὴ τοῦ αὐτοῦ φύσιν ὄντα οὐ τῶν αὐτῶν δεῖν ἐπιτηδευμάτων τυγχάνειν, πάνυ ἀσεβείας τε καὶ ὀρθίκιος καὶ τὸ ὄνομα διώκομεν· ἐπισκεψάμεθα δὲ, οὐδέ τι πόθεν ἐστὶ τοῦ ἑτέρου τε καὶ τοῦ αὐτοῦ φύσεως, μὴ πρὸς τὸ τεῖνον, ὡς ἐγόμεθα τότε, ὅτε τὰ ἐπιτηδεύματα ἄλλη φύσει ἄλλα, τῇ δὲ αὐτῇ τὰ αὐτὰ ἀποδίδομεν· οὐ γὰρ δὴ ἔφη ἐπισκεψάμεθα. Φεύγουσι δὴ ἔφη ἐστὶν ὑμῖν ὡς ἔοικεν, ἀσθενοῦσιν αὐτοὺς, εἰ ἡ αὐτὴ φύσις φαλακροῖς καὶ κομήταις, μὴ οὐχ ἡ αὐτὴ ἀστία· καὶ ἐπειδὴ ὁμολογοῦμεν ἀναγκαῖον εἶναι, ἐὰν φαλακροὶ σκυτοτομῶσι, μὴ ἐᾶν κομήτας· ἐὰν δ' αὖ κομῶντας, μὴ τοὺς ἑτέρους. γελοῖον μέν τ' αὖ εἶναι ἔφη. Ἆρα καὶ ἄλλο τι δεῖ ἐγὼ γελοῖον, ἢ ὅτι τότε οὐ πάντως τοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἑτέρου φύσιν ἐπιθήσομεν· ἀλλ' ἐκεῖνο ἡ εἶδος τῆς ἀλλοιώσεώς τε καὶ ὁμοιώσεως, μόνον ἐφυλάττομεν ἡ πρὸς αὐτὰ τεῖνον τὰ ἐπιτηδεύματα. οἷον ἰατικὸν μὲν καὶ ἰατικὸν τοῦ ψυχὴν ἔχοντα, τοῦ αὐτοῦ φύσιν ἔχειν ἐλέγομεν· ἢ οὐκ οἴει; Ἔπωγε, ἰατικὸν δὲ μὴ τεκτονικὸν ἄλλον. Γαύτως φημί. οὐκοῦν δὴ ὧδ' ἐγὼ, καὶ ἡ τῶν ἀνδρῶν καὶ τὸ τῶν γυναικῶν γένος, ἐὰν μὲν πρὸς τέχνην τινὰ, ἢ ἄλλο ἐπιτήδευμα διαφέρον φαίνηται, ἕνεκα δὴ φήσομεν ἑκατέρῳ δεῖν ἀποδίδοναι· ἐὰν δὲ αὐτῷ τούτῳ φαίνηται διαφέρειν τῷ ἡ μὲν θήλυ, τίκτειν· ἡ δὲ ἄρρεν ὀχεύειν, οὐδέν τι πω φήσομεν μᾶλλον ἀποδεδεῖχθαι ὡς πρὸς ὃ ἡμεῖς λέγομεν διαφέρει γυνὴ ἀνδρὸς· ἀλλ' ἔτι ἐροῦμεν δεῖν τὰ αὐτὰ ἐπιτηδεύειν τούς τε φύλακας ἡμῖν, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν. καὶ ὀρθῶς ἔφη. οὐκοῦν μετὰ ταῦτα καλοῦμεν τὸ ἀνταίσων λέγοντα, ἕνεκα αὖ διδάσκειν ἡμᾶς, πρὸς

πῶς πέχει μοι. ἢ τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν περὶ πόλεως πραττομένων, οὐχ ἡ αὐτὴ, ἀλλὰ ἡ τῆς φύσεως γυναικός τε καὶ ἀνδρός. Δίκαιον γοῦν. Τάχα τοίνυν αὖ ὅπερ σὺ ὀλίγον πρότερον ἔλεγες, ἔστι καὶ ἄλλος ὅτι οὐ μάλα πρᾳοχρήματα ἐνενῦσε εἰπεῖν, οὐ ῥᾴδιον ἐπισκήψαμένῳ δὲ οὐδὲν χαλεπόν. Εἶπε γοῦν αὖ. Βούλει οὖν ἀνάμεθα τὴν τοιαύτην αὐτὴν ἐπιλέγοντος ἀνδρὸς ἡμῖν, ἐάν πως ἡμεῖς ἐπάψω ἀπολεξάμενοι, ὅτι οὐδὲν δεῖν ἐπιτήδευμα ἴδιον γυναικὶ, πρὸς διοίκησιν πόλεως. Ναί γε. Ἴθι δὴ φύσιν πρὸς αὐτόν. ἀρχηγέτην. ἆρα οὕτως ἔλεγες ἐν μὲν ἀνδρὶ πρός τι εἶναι· ἐν δὲ ἀνδρὶ, οὐ ᾧ ὁ μὲν ῥᾳθύμως τι μανθάνει. ὁ δὲ, χαλεπῶς; καὶ ὁ μὲν ἀπὸ βραχείας μαθήσεως ἐπὶ πολὺ ἀφικνεῖται ἔπ οὗ ἔμαθεν· ὁ δὲ, πολλῆς μαθήσεως τυχὼν μόλις τε, μόλις ἔμαθε, σώζοιτο. καὶ τῷ μὲν τὰ τῆς σώματος ἐνενῦσθαι ὑπερτίθησι τῇ διανοίᾳ, τῷ δὲ, οὐκ ἐπίστοπον· ἀρ' ἄλλα ἄττα ἔδει, ἃ ταῦτα δεῖ ἦν ἀνδρὶ πρὸς ἕκαστα καὶ δὴ μή, ἀφεῖζον. Οὐδαμῶς ἦ δ' ὅς ἄλλα φύσει. Ἦ οὖν τι οἴει ἂν τὸ αὐθρώπων μελετώμενον ὧν ἂν οὐ πάντα ταῦτα ἐν τῶν αὐδρῶν γένος διαφθείροντος ἔχει, ἢ ἐν τῶν γυναικῶν. ἢ μακρολογῶμεν τὴν τε ὑφαντικὴν λέγοντες, καὶ πλὼ τῶν ποπάνων τὸ καὶ ἐμμάκτων θεραπεύειν. οἷς δή τι δοκεῖ τὸ γυναικεῖον γένος εἶναι. ἔστι καὶ καταγελαστότατον ὅτι πάντων ἀπέχόμενον; Ἀληθῆ φῂς λέγεις. ὅτι πολὺ κρατεῖται αὖ ἅπασιν ὡς ἕπος εἰπεῖν ἐν γένος τοῦ γένους. γυναῖκες μέντοι πολλαὶ, πολλῶν ἀνδρῶν βελτίους εἰς πολλά. ἐν δ' ἄλον ἔχει, ὡς σὺ λέγεις. Οὐδὲν ἄρα ἔστιν ὦ φίλε ἐπιτήδευμα τῶν πόλιν διοικούντων, γυναικὸς, διότι γυνή. οὐδ' ἀνδρὸς, διότι ἀνήρ. ἀλλ' ὁμοίως διατεταμένα αἱ φύσεις αἱ ἀμφὼ τὸν ζῷον. καὶ πάντων μὲν μετέχει γυνὴ ἐπιτηδευμάτων κατὰ φύσιν, πάντων δὲ ἀνήρ. ἀλλ' πᾶσι δὲ ἀσθενέστερον γυνὴ ἀνδρός. Ναί γε. Ἦ οὖν ἀνδράπ πάντα προστάξομεν, γυναικὶ δ' οὐδέν; Πῶς. ἀλλ' ἔστι γοῦν δῆμε ὡς Φύσομον καὶ γυνὴ ἰατρικὴ ἢ δ' οὔ. καὶ μουσικὴ· ἢ δ' ἄμουσος φύσει. τί μήν. καὶ γυμναστικὴ ἡ δ' ἀθλητικὴ. ἢ δὲ φιλόμαχος καὶ οὐ φιλόγυμναστική; ἢ δ' ἀθλητικὴ ἔστιν ἃ δῆμε ἔπω γε. τί δὲ φιλόσοφός τε καὶ μισόσοφος, καὶ θυμοειδὴς ἢ δ' ἄθυμος; Ἔστι καὶ ταῦτα. Ἔστιν ἄρα καὶ φυλακικὴ γυνὴ ἢ δ' οὔ. Ἦ οὐ τοιαύτην μὲν τῶν ἀνδρῶν τῶν φυλακικῶν φύσιν ἐκλελέγμεθα. Τοιαύτην μὲν οὖν. καὶ γυναῖκας ἄρα καὶ ἀνδρὸς ἡ αὐτὴ φύσις ἐς φυλακὴν πόλεως. στελλώμεθα ἐπὶ τοῦτο ἀθλητὰς, ἢ ἧττον τὸ ἔρρωσθαι. Φαίνεται. καὶ γυναῖκας ἄρα εἰς τοιαῦται τοῖς τοιούτοις ἀθλήσουσιν ἐκλεκτέαι σωφρονεῖν τε καὶ συμφυλάττειν, ἐπεί τοι εἰσὶν ἱκαναὶ καὶ ξυγγενεῖς αὐτοῖς; πλὼ φύσιν. Ναί γε. τὰ δ' ἐπιτηδεύματα, οὐ τὰ αὐτὰ ἀποδοτέα ταῖς αὐταῖς φύσεσι; τὰ αὐτά. Ἦ κομψὸν ἄρα ἐς τὰ πρότερα πεδιφθόμενοι, καὶ ὁμολογοῦμεν, μὴ παρὰ φύσιν εἶναι ταῖς τῶν φυλάκων γυναιξὶ μουσικήν τε καὶ γυμναστικὴν ἀποδίδοναι. Παντάπασι μὲν οὖν. οὐκ ἄρα ἀδύνατά γε οὐδὲ ἀνύσεις ὁμοια ὁμολογεῖσθαι, ἐπεί περ καὶ τὰ φύσιν ἐπιτήδειον ἦν νόμον, ἀλλὰ τὰ νῦν παρὰ ταῦτα γιγνόμενα, παρὰ φύσιν μᾶλλον ὡς ἔοικε γίγνεται. Ἔοικεν. ἐκοῦσι, ἦν δ' ἐγὼ, ἐπισκεψώμεθα, εἰ ἀνύσιμα ἦν, ἢ οὐκ ἀνύσιμα λέγομεν. ἦν γοῦν. καὶ ὅτι μὲν δὴ δυνατὰ, ὁμολογήσεται; Ναί. Ὅτι δὲ δὴ βέλτιστα, ἦ μετὰ ταῦτα δεῖ διομολογεῖσθαι. δῆλον. οὐκοῦν πρός γε τὴν φυλακικὴν γυναῖκα γαμεῖσθαι, οὐκ ἄλλη μὲν ἢ ἡμῖν αἱρησόμεθα, ἐπεὶ παιδικά. ἄλλη δὲ γυναῖκα· ἄλλως τε καὶ παῖδα τὴν αὐτὴν φύσιν παρακαλοῦσα. ἐκ ἄλλης. Πῶς οὖν ἔχεις δέξῃ τῇ διοικήσει πρῶτον τίνος δή. τῷ ὑπολαμβάνειν παρὰ σεαυτῷ, τὸν μὲν ἀμείνω ἄνδρα· τὸν δὲ χείρω, ἢ πάντας ὁμοίως ἀγαθούς. Οὐδαμῶς. οὐ δῆτα τῇ πόλει ἣν φαίζομεν. πότερον οἴει ἡμῖν ἀμείνους ἄνδρας γενέσθαι τοὺς φύλακας τυχόντας ἧς δὴ λέγομεν παιδείας, ἢ τοὺς σκυτοτόμους τῇ σκυτικῇ παιδευθέντας. γελοῖον ἔφη ἐρωτᾷς. μανθάνω ἔφην. τί δὲ τῶν ἄλλων πολιτῶν οὐχ οὕτω αἱρήσει; πολύ γε. τί δὲ αἱ γυναῖκες τῶν γυναικῶν, οὐχ αὗται ἔσονται βέλτισται; καὶ σχολὴ ἔφη πολύ· ἔστι δέ τι πόλει μεῖζον ἢ γυναικὸς τε καὶ ἀνδρὸς ὡς ἀρίστους γίγνεσθαι; οὐκ ἔστι. σχολὴ δὴ μουσικήν τε καὶ γυμναστ

καὶ παραγγέλωμεν ὡς ἡμᾶς δεήσομεν, ἀπόδοσθαι ταῦτα. ΓΛΑ. Ὡς δ' οὔ. ΣΩ. Οὐ μόνον ἄρα δίκαιον ἀλλὰ καὶ ἄριστον πόλει νόμιμόν ἐστιν οὕτω δρᾶν, ἀποδόσθαι τὰς τῶν φυλάκων γυναῖκας ἐὰν περὶ πάντα ἀρετὴν ἀσκῶσιν αὐτὴν μετέχειν ἀμφίσσονται, καὶ κοινωνεῖν τῶν πολέμων τε καὶ τῆς ἄλλης φυλακῆς τῆς πρὸς τὴν πόλιν, καὶ οὐκ ἄλλα πρακτέον. τούτων δ' αὐτῶν τὰ ἐλαφρότερα ταῖς γυναιξίν, ἢ τοῖς ἀσθενέσι δοτέον, σφῷν τὸν γόνους ἀδίκως ἔχοντας· ὁ δὲ γελῶν αὖτε ἐμὲ γυμνὰς γυναῖκὶ τῇ βελτίστῃ ὥσπερ γυμνασομένας, ἀπελῆ τῷ γελοίῳ σεμνύνας περὶ πόνων καρπόν· οὐδὲν δῆλον ὡς οἶσθ' ὅ τι γελᾷς, οὐδ' ὅτι πράττει· κρείττω γὰρ δὴ ἔστιν, καὶ λέγεται καὶ λελέξεται. ὅτι μὲν ὠφέλιμον, καλόν· τὸ δὲ βλαβερὸν, αἰσχρόν. ΓΛΑ. Συνεπαίνω μὲν οὖν. ΣΩ. Ἴσως μὲν τοίνυν οὐ ῥᾴδιον πρὸς ταῦτα φῶμεν διαφέρειν τὰς γυναῖκας πρὸς τοὺς νόμους λέγοντες ὡς τὰ μὲν παντάπασιν ἡμῖν κατὰ κλυδώνιον πρὸς τὴν τέχνην ἐστὶν ἐπὶ πλέον· τούς τε φύλακας ἡμῖν καὶ τὰς φυλακίδας ἀλλά τι τὸν λόγον αὖθις αὖ τῷ ὁμολογῆσθαι, ὡς δυνατά τε καὶ ὠφέλιμα λέγει. καὶ μάλα εἶπον. Οὐκοῦν μικρὸν κῦμα διαφθεῖ ἡμῶν· φήσεις γε καὶ σύ· οὐ μέγα αὖθις εἶναι, ὅταν τις μὴ τὰς ἐκ τῆς ἀγωγῆς ἔχῃς. λέγω δὴ ὡς ἔστιν εἶπον. τούτῳ μὲν δὴ ἔστω, εἴπερ νόμος ἡμῖν τοῖς ἔμπροσθεν τοῖς ἄλλοις ὡς ἐγῷμαι, ὦδε. τίς· τὰς γυναῖκας τούτας τῶν ἀνδρῶν τούτων πάντων, πάσας εἶναι κοινάς, ἰδίᾳ δὲ μηδεμὶ μηδεμίαν συνοικεῖν· καὶ τοὺς παῖδας αὖ κοινοὺς, καὶ μήτε γονέα ἔκγονον εἰδέναι τὸν αὐτῷ, μήτε παῖδα, γονέα. ΓΛΑ. Πολὺ ἔτι σοῦ κρεῖττον ἐκείνου μᾶλλον πρὸς ἀπιστίαν καὶ τὸ δυνατὸν πρὸς καὶ τοῦ ὠφελίμου. ΣΩ. Οὐκ οἶμαι δεῖσθαί γε πολλῆς ἀποδείξεως τοῦ ὠφελίμου ἀμφισβητεῖσθαι αὖ ὡς οὐ μέγιστον ἀγαθὸν, κοινὰς μὲν τὰς γυναῖκας εἶναι. κοινοὺς δὲ τοὺς παῖδας, εἴπερ οἷόν τε, ἀλλ' οἶμαι τοῦτο τῷ οἰόμενον εἶναι, ἢ μὴ, τοὐλάχιστον ἀμφισβητήσειν μοὶ δοκεῖν. ΓΛΑ. Περὶ ἀμφοτέρων δὴ ὅδε μάλα αὖ ἀμφισβητήσει. λέγεις ἓν δὴ τοῦτο, λόγων ξύστασιν· ἐπὶ δὲ ταύτῃ ἐπὶ πολλὰ ἀποβήσεσθαι ἐσομένους ὠφέλιμον εἶναι. λοιπὸν δὲ δή μοι ἔσεσθαι τοῦτο τοῦ δυνατοῦ καὶ μή· ἀλλ' ἐκ ἔλαθες ἡμᾶς ἀφορμὴν πράσκων, ἀλλ' ἀμφοτέρων πέρι, λόγου λόγον. ΣΩ. Εὐφυέστατον ἓν δὴ τοῦτο λέγων ὑπόνοιά μέν τι χρείαν μοι· ἔοικάς μοι ἐπορέγεσθαι ὡς πέρι ἀρχῆς τινὸς σπουδαίας ἐνθυμεῖσθαι ὑφ' ἑαυτῶν, ὅταν μόνοι πορεύωνται, καὶ γοῦν ἐν θείου τινὸς, πρὶν ἐλθεῖν, τίνα δόξαν ἕξουσι περὶ αὐτῶν ἐπιθυμοῦσι, ἔστιν ὅτε ῥᾳθύμως ἴσως ἐκπορεύονται ἵνα μὴ κάμωσι συλλυόμενοι τῷ δυνατοῦ καὶ μή, δέοντος ὡς ὑπάρχοντος ἃ βούλονται, ἤδη τὰ λοιπὰ διατάττουσι· καὶ χαίρουσι σπεύδοντες ἔτι πράσσουσι γενόμενον· ἀρχὴν καὶ ἄλλως ψυχὴ ἔτι ἀργοτάτη ποιοῦσιν. ἤδη οὖν καὶ αὐτὸς μαλθακίζομαι, καὶ ἐκεῖσε μὲν ἐπιθυμῶ αὖ βαλεῖσθαι καὶ ὕστερον ἐπισκέψασθαι εἰ δυνατὰ· νῦν δὲ ὡς δυνατῶν ὄντων θεὶς, σκέψομαί σοι πῶς εἰς πῶς διατάξουσιν αὐτὰ οἱ ἄρχοντες γιγνόμενοι, καὶ ὅτι πάντων ξυμφορώτατ' αὖ ἔσῃ πραχθέντα τῇ τε πόλει, καὶ τοῖς φύλαξι ταῦτα, πειράσομαί σοι πρότερα σκοπεῖσθαι, ὕστερα δ' ἐκεῖνα ἐπὴν παρῇς· ἀλλὰ παρεῖμεν ἔφη καὶ σκόπει. ΣΩ. Οἶμαι τοίνυν ἓν δὴ τοῦτο ἔσεσθαι οἱ ἄρχοντες ἄξιοι τούτου τοῦ ὀνόματος, ἔτι τοὺς ἐπιχειροῦσι καὶ τὰ παρὰ τὰ· οὐ μὴ ἐθελήσειν φίλοι εἶναι τὰ ἐπὶ τὰ πόλεμα. τὸν δὲ ἐπιτάξειν. τὰ μὲν αὐτοὺς πεισομένους τοῖς νόμοις, τὰ δὲ καὶ μιμησομένους, ὅσα αὖ ἐκείνοις ἐπιζήσωμεν. ΓΛΑ. Ἐικὸς ἔφη. ΣΩ. Σὺ μὲν τοίνυν ἓν δὴ τοῦτο ὁμολόγησας αὖ τοῖς ὡς τοῦ ἄνδρας, ἔτι καὶ τὰς γυναῖκας ἐκλέξας, πρᾳδώσεις καθόσον οἷόν τε ὁμοφυεῖς· οἱ δὲ, ἅτε οἰκίας τε καὶ ξυσσίτια κοινὰ ἔχοντες, ἰδίᾳ δὲ χρήματος οὐδὲν οὐδενὸς κεκτημένοι, ὁμῶν δὴ ἔσονται. ὁμοῦ δὲ αὖ μίσγοντες καὶ συγκοινωνοῦντες καὶ τῇ ἄλλῃ ζοφῇ, ὑπ' ἀνάγκης οἶμαι τ' ἐμφύτου ἄξονται πρὸς τὸ ἀλλήλων μίξει, ἢ ἐκ ἀνάγκης οὐκ ἐσθ' ὅπως λίξῃ; ἐγγεωμετρικῶς ἓν δὴ ἀλόγιστα καὶ ἀνάγκαις· ἀλλ' ἐνθύμιον ἐκείνων ἀεμμότερα ἢ πρὸς τὸ πείθειν τὴν ἔλαττον φλαυρολογίαν. ΓΛΑ. Ἀλλὰ δὴ μᾶλλα ταῦτα ὦ γλαύκων, ἀτάκτως μὴ μίσγεσθαι ἀλλήλοις, ἢ ἄλλο ὅτι ἓν φύσει, ἔστε ὅσον οὐ δύσασθαι μένων φλαυρολογίαν, οὔτ' ἐάσουσιν οἱ ἄρχοντες. ΣΩ. Ἀληθῆ λέγεις ἔφη. Δῆλον δὴ ὅτι γάμους ἡμῖν μετὰ ταῦτα φήσομεν ἱερὰς εἶναι συνουσίας, ὅτι μάλιστα ἐσομένους ἂν δύνωνται. ΓΛΑ. Ἀληθῆ. ΣΩ. Τί

δῆτα

ὧν δὲ ἀφελιμώτατοι ἔσονται, τόδε μοι λέγε, ὦ γλαύκων. ὁρῶ γάρ σου ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ κυνὸς θηρευτικοὺς, καὶ τῶν γενναίων ὀρνίθων μάλα συχνούς. ἐρῶ οὖν ὧ πρὸς θεῶν προσέχομέν τι τοῖς τούτων γάμοις τε καὶ παιδοποιίαις. τὸ ποῖον εἶφη. πρῶτον μὲν αὐτῶν τούτων κατὰ πόδα ὄντων γενναίων, ἆρ' οὐκ εἰσὶ πολὺ καὶ γίγνονται ἀεὶ ἄμεινον; εἰσί. πότερον οὖν ἐξ ἁπάντων ὁμοίως γενναῖς, ἢ προθυμητέον ὅτι μάλιστα ἐκ τῶν ἀρίστων. ἐκ τῶν ἀρίστων. τί δ' ἐκ τῶν νεωτάτων, ἢ ἐκ τῶν γεραιτάτων, ἢ ἐξ ἀκμαζόντων, ὅτι μάλιστα. ἐξ ἀκμαζόντων. καὶ ἐὰν μὴ οὕτω γενναῖται, πολύσοι ἡ γῆ χεῖρον ἔσεσθαι τό, τε τῶν ὀρνίθων καὶ ὁ τῶν κυνῶν γένος; ἧττον γ' εἶφη. τί δὲ ἵππων εἴσει ἢν δέ τις αὐτῷ καὶ τῶν ἄλλων ζώων ἐπιμέλειαν ἔχειν; δῆλον μέν τ' αὖ ἦ δ' ὅς. βαβαὶ ὦ δαίμων ὦ φίλε ἑταῖρε, ὡς ἄρα σφόδρα ἡμῖν δεῖ ἄκρων εἶναι τοὺς ἀρχόντων, εἴπερ καὶ τοῦδε ὁ τῶν ἀνθρώπων γένος ὡσαύτως ἔχει. ἀλλὰ μὲν δὴ ἔχει εἶφη. ἀλλὰ τί δή. ὅτι ἀνάγκη αὐτοῖς ἦν δέ τῳ φαρμάκοις πολλοῖς χρῆσθαι. ἰατροῦ δέ που, μὴ δημόσιοις μὲν σώμασι φαρμάκων, ἀλλὰ διαίτῃ εὐθυλόντων ἢ παχυνόντων, καὶ φαυλότερον μὲν ἀρκεῖν ἡγούμενα εἶναι. ὅταν δὲ δὴ καὶ φαρμακεύειν δέῃ, ἴσμεν ὅτι ἀσθενεστέρου δεῖ τοῦ ἰατροῦ. ἀληθῆ, ἀλλὰ πρὸς τί λέγεις. πρὸς τόδε ἦν δ' ἐγώ, συχνῷ τῷ μύθῳ καὶ τῇ ἀπάτῃ κινδυνεύειν ἡμῖν δεῖσειν χρῆσθαι τῶν ἀρχόντων ἐπὶ φιλείᾳ τῶν ἀρχομένων. ἔφαμεν δέ που εὖ φαρμάκου ἄξειν, πάντα τὰ τοιαῦτα χρήσιμα εἶναι. καὶ ὀρθῶς γε εἶφη. ἐν τοῖς γάμοις δ' οἶμαι καὶ παιδοποιίας, εἰκὸς ἡ ὀρθὴ ξύνοδος γίγνεσθαι οὐκ ἐλάχιστον. πῶς δή. ἆρ' ἐφ' ἡμῖν ἔσται ἐκ τῶν ὁμολογημένων, τοὺς ἀρίστους ταῖς ἀρίσταις συγκαθιστάναι ὡς πλειστάκις· τοὺς δὲ φαυλοτάτους, ταῖς φαυλοτάταις τοὐναντίον. καὶ τῶν μὲν, τὰ ἔκγονα χρὴ φέρειν. τῶν δὲ, μή. εἰ μέλλει ἡ ποίμνιον ὅτι ἀκρότατον εἶναι, καὶ ταῦτα πάντα γιγνόμενα λανθάνειν, πολλὼ αὐτοὺς τοὺς ἀρχοντας. εἰ καὶ ἡ ἀγέλη τῶν φυλάκων ὅτι μάλιστα ἀτασίαστος ἔσται. ὀρθότατα ἔφη. οὐκοῦν δὴ, ἑορτάς τινας νομοθετήσαι ἔσονται, οὗ ἄξομεν τάς τε νύμφας καὶ τοὺς νυμφίους· ἡ θυσίαι καὶ ὕμνοι ποιητὰς τοῖς ἡμετέροις ποιητὰς, πρέποντες τοῖς γιγνομένοις γάμοις. ἡ δὲ πλῆθος τῶν γάμων, εἰδὼς τοῖς ἄρχουσι ποιήσομεν· ἵν' ὡς μάλιστα διασῴζωσι τὴν αὐτὴν ἀεὶ μὲν τῶν ἀνδρῶν. πρὸς πολεμίους καὶ νόσους καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ἀποσκοποῦντες, καὶ μήτε μεγάλη ἡμῖν ἡ πόλις κατὰ δύναμιν, μήτε σμικρὰ γίγνηται. ὀρθῶς ἔφη· κλῆροι δή τινες δίκαιοι ποιητέοι νομίζω, ὥστε τὸν φαῦλον ἐκεῖνον αἰτιᾶσθαι ἐφ' ἑκάστῃ συνόδῳ τύχην, ἀλλὰ μὴ τοὺς ἄρχοντας. καὶ μάλα εἶφη. καὶ τοῖς ἀγαθοῖς γέ που τῶν νέων ἐν πολέμῳ, ἢ ἄλλοθί που γέρα δοτέον καὶ ἆθλα ἄλλα τε καὶ ἀφθονωτέρα ἡ ὀργούσιν τῆς τῶν γυναικῶν ξυνουσίας, ἵνα καὶ ἅμα μετὰ προφάσεως ὡς πλεῖστοι τῶν παίδων ἐκ τῶν τοιούτων σπείρωνται. ὀρθῶς. οὐκοῦν καὶ τὰ ἀεὶ γιγνόμενα ἔκγονα παραλαμβάνουσι αἱ δὴ τούτων ἐφεστηκυῖαι ἀρχαὶ, εἴτε ἀνδρῶν, εἴτε γυναικῶν· εἴτε ἀμφοτέρων, κοιναὶ μὲν γάρ που καὶ ἀρχαὶ γυναιξί τε καὶ ἀνδράσι; καὶ. τὰ μὲν δὴ τῶν ἀγαθῶν δώσω λαβοῦσαι εἰς ἣν σηκὸν ἴασουσι παρά τινας τροφοὺς χωρὶς οἰκούσας οὔ τινι μέρει τῆς πόλεως. τὰ δὲ τῶν χειρόνων, καὶ ἐάν τι τῶν ἀγαθῶν ἀπήρων γίγνηται, εἰς ἀφανὲς καὶ ἀλλόφυλα κεκρυμμένους ὡς πρέπει. εἴτε δὴ μάλλον εἶφη καθαρὸν ἡ γένος τῶν φυλάκων ἔσεσθαι. οὐκοῦν, καὶ τροφοῖς οὕτοι ἐπιμελήσονται· τάς τε μητέρας ἄγοντες ὅταν ἀσταφῶσι παῖσαν μαχανὴν μηχανώμενοι ὅπως μηδεμία ἡ αὐτῆς ἀναθήσεται, καὶ ἄλλας γάλακτι χρύσας ἐκπορίζοντες ἐὰν μὴ αὐταὶ ἱκαναὶ ὦσι, καὶ αὐτῶν τούτων ἐπιμελήσονται, ὅπως μέτριον χρόνον θηλάσονται. ἀχρυπνίαν δὲ καὶ ἄλλον πόνον τίτθας τε καὶ τροφοῖς παρακλήσουσι. πολλὴν ῥᾳστώνην εἶφη λέγεις τῆς παιδοποιίας ταῖς τῶν φυλάκων γυναιξί. πρέπει γὰρ οὖν δὴ οὕτω. καὶ δὴ ἐξῆς διέλθωμεν ὃ προθυμούμεθα. ἔφαμεν γὰρ δὴ ὅτι ἀκμαζόντων δεῖν τὰ ἔκγονα γίγνεσθαι ἀληθῆ. ἆρ' οὖν σοι ἔχωσιν καὶ μέτριος χρόνος ἀνδρὶ, τὰ ἔκγονα ἔτη γυναικὶ, ἀνδρὶ δὲ τὰ τριάκοντα.

τὰ ποῖα αὐτῶν ἔφη. Γυναικὶ μὲν δὴ οἶμαι ἀρξαμένῃ ἀρχὴ ἐπιοῦσα τάξις μέχρι τοῦ σπείρασθαι τάξις, πίπτειν τῇ πόλει. αὐτὸν δὲ, ἐπειδὴ τὸν ἐξετάστην ὅρομον ἀκμὴν παρῇ, ἀπὸ τούτου γενναῖ τῇ πόλῃ, μέχρι πέντε καὶ πεντήκοντα ἐτῶν· ἀμφοτέρων γοῦν ἔφη αὐτῇ ἀκμὴ σώματός τε καὶ φρονήσεως· οὐκοῦν ἐαύτε πρεσβύτερος τούτων ἐαύτε νεώτερος, τῶν εἰς τὸ κοινὸν γεννήσεων ἅψηται, οὔτε ὅσιον οὔτε δίκαιον φύσομον ἀμαρτήματα, ὡς παῖδα φιτύοντος τῇ πόλει. ὃς ἂν λάθῃ γενόμενος οὐκ ἐπὶ θυσίαις οὐδ' ἐπὶ δείπνοις φύς· ἃς ἔφη ἱκανὰς τοῖς γάμοις ξυνέσεσθαι καὶ ἑορτὰς καὶ ἑορτῶν καὶ ξύμπασα ἡ πόλις, ἐξ ἀγαθῶν ἀμείνους, καὶ ἐξ εὐφιλίμων εὐφιλιμωτέρους ἀεὶ τοὺς ἐκγόνους γίνεσθαι, ἀλλ' ἐπὶ σκότου μετὰ δεινῆς ἀκρασίας γεγονός. Ὀρθῶς ἔφη. ὁ αὐτὸς δή γ' ἔφην νόμος, ἐάν τις τῶν ἔτι γεννώντων μὴ σωφρόνως ἅπτηται, ἅπτηται τῶν ὑπὸ νόμου ἐαύτῃ γυναικῶν· νόθον γὰρ καὶ ἀνίερον καὶ ἀνόσιον θρέμμα αὐτὴν παῖδα τῇ πόλει φήσομεν. Ὀρθότατα ἔφη. Ὅταν δὲ δὴ οἶμαι αἱ, τε γυναῖκες καὶ οἱ ἄνδρες τῶν γυναικῶν ἐκβῶσι τὸν ἡλικίαν, φόσομόν που ἐλευθέρους αὖθις συνίσαι ἢ αὖ ἐᾶν ἐλεύσει, πλὴν θυγατέρας καὶ μητέρας καὶ τοὺς τῶν θυγατέρων παῖδας, καὶ τὰς αὖ μητέρας καὶ τὰς γυναῖκας αὖ, πλὴν ὑπὲρ καὶ παῖδας καὶ τοῖς τῶν γονέων ἂν ἡμέτερον καὶ ἀεὶ φ αὖ, καὶ ταῦτά γ' ἤδη πάντα δακτυλοσάμενοι προθυμεῖσθαι, μάλιστα μὲν μὴ δ' ἂν φῶς ἐκφύγειν κύημα μανθάνειν· ἐαὶ γένηται ἐαὶ δέ τι βιάσηται, οὕτω ἐκτεθέναι ὡς οὐκ αὖσης τροφῆς τῷ γονεῖ. Καὶ ταῦτα μὲν γ' ἔφη μετρίως λέγεται. παῖδας δὲ καὶ θυγατέρας καὶ ἃ νῦν δὴ ἔλεγες, πῶς διαγνώσονται ἀλλήλων. Οὐδαμῶς ἦν δ' ἐγώ, ἀλλ' ἀφ' ἧς αὖ ἡμέρας τὸν αὐτῶν νυμφίον γάνηται, μετ' ἐκεῖνον δεκάτῳ μηνὶ καὶ ἑβδόμῳ δὴ ἃ αὖ γένηται ἔκγονα, ταῦτα πάντα προσερεῖ· τὰ μὲν ἄρρενα, υἱέας· τὰ δὲ θήλεα, θυγατέρας· καὶ ἐκεῖνα, ἐκείνου παῖδες, καὶ οὕτω δὴ τὰ τούτων ἔκγονα, παίδων παῖδας, καὶ ἐκεῖνα αὖ ἐκείνους, πάππους τε καὶ πάππας. τὰ δ' αὖ ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ γεγονότα οὐ φ αὖ μητέρες καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν ἐγένοντο, ἀδελφάς τε καὶ ἀδελφούς. ὥστε ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν, ἀλλήλων μὴ ἅπτεσθαι. ἀδελφοὺς δὲ ἐᾷ ἀδελφὰς, δόσει ὁ νόμος συνοικεῖν, ἐαὶ ὁ κλῆρος ταύτῃ συμπίπτῃ, ᾗ ἡ πυθία προσαναιρῇ. Ὀρθότατα ἦ δ' ὅς· ἡμεῖς δὴ κοινωνίαν ὧν γλαύκων αὖτε τὰ καὶ ὁσιαύτην γυναικῶν τε καὶ παίδων τοῖς φύλαξί σοι τῆς πόλεως· ὡς δὲ ἐπομένη τε τῇ ἄλλῃ πολιτείᾳ καὶ μακρῷ βελτίστη, δεῖ δὴ φ ταῦτα βεβαιώσασθαι παρὰ τοῦ λόγου, ᾧ πῇ ποιοῦμεν. Οὕτω νὴ Δία ἦ δ' ὅς. Ἆρ' οὖν οὐκ ἤδη ἀρχὴ τῆς ὁμολογίας ὁρίσασθαι ἡμᾶς αὐτοὺς τίποτε φ μέγιστον ἀγαθὸν ἔχων ἐπὶν εἰς πόλεως κατασκευὴν οὗ δεῖ σκοπούμενον φ νομοθέτην τιθέναι τοὺς νόμους, καὶ τὶ μέγιστον κακὸν, εἶτα ἐπισκέψασθαι. ἆρα ἃ νῦν δὴ διῆλθομεν, ἀεί μὲν φ τοῦ ἀγαθοῦ ἔχοις ἡμῖν αἰτιόμενον· τῷ δὲ τοῦ κακοῦ αὖ αἴτιος εἶ. Γαίτοιγε μάλιστα ἔφη. Ἔχομεν οὖν τι μεῖζον κακὸν πόλει ἢ ἐκεῖνο ὃ αὖ αὐτὴν διασπᾷ καὶ ποιεῖ πολλὰς αὐτὶ μιᾶς. ἢ μεῖζον ἀγαθὸν τοῦ, ὃ αὖ ξυνδῇ τε καὶ ποιεῖ μίαν; οὐκ ἔχομεν. Οὐκοῦν ἡ μὲν ἡδονῆς τε καὶ λύπης κοινωνία ξυνδεῖ· ὅταν ὅτι μάλιστα πάντες οἱ πολῖται τῶν αὐτῶν γιγνομένων τε καὶ ἀπολλυμένων, παραπλησίως χαίρωσι καὶ λυποῦνται. Γαστὶ παισὶ μὲν οὖν ἔφη· ἡ δὲ γε τῶν τοιούτων ἰδίωσις, διαλύει· ὅταν οἱ μὲν πολῖται πολλὰ εὐτυχήσωσι, οἱ δὲ πολλὰ κακὰ γίγνωνται ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς παθήμασι τῆς πόλεώς τε καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει. Τὶ δ' οὔ· ἄρ' οὖν ἐκ τοῦδε φ τοιόνδε γίγνεται. ὅταν μὲν ἅμα φθέγγωνται ἐν τῇ πόλει τὰ οἰκεῖα ἑήματα, τότε ἐμὸν καὶ φ οὐκ ἐμόν· καὶ πολλὰ δ' ἄλλοτε οὐ τὰ αὐτὰ ἄνδρα λέγωσι φ ἐμὸν καὶ φ οὐκ ἐμόν, αὐτὴ ἀρίστα διοικῆται. Γπολύγε. Καὶ ὅτις δὴ ἰδίωταται οὐδὲ ἀνθρώπου ἔχει. οἷον ὅταν που ὑμῶν δάκτυλός του πληγῇ, πᾶσα ἡ κοινωνία ἡ κατὰ φ σῶμα πρὸς τὸν ψυχὴν τεταμένη εἰς μίαν συνταξιν τὸν τοῦ ἀρχοντος, ἐν αὐτῇ ἦδη τε τὸ πάσχα μέρος ξυνήλγησε, μόνου πονήσαντος ἄλλο, καὶ οὕτω δὴ λέγομεν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος φ δάκτυλον ἀλγεῖ· καὶ τοῦδε ἄλλου ὁτουοῦν τῷ τοῦ ἀνθρώπου ὁ αὐτὸς τε λόγος τοῦδέ τε λύπης πονοῦντος μόνου καὶ τοῦδε ἡδονῆς ῥαΐζοντος. Ὁ αὐτὸς

γοῦ

γοῦν ἔφη καὶ ὅστις ὁ ἄριστος τοῦ βίου τυγχάνει ὢν ἄριστα πολιτευομένῃ πόλει οἰκεῖ ἐὰν δὲ μὴ, πάρεργος τῇ πολιτείᾳ ὁ ἀγαθὸν ἢ κακὸν, ἡ τοιαύτη πόλις, μάλιστά τε φύσει ἑαυτῆ ἢ ἐν πάρεργον, ἢ ξυμπεσοῦσα ἅπασα, ἢ ξυμπίπτῃ), ἀνάγκη ἔφη τὸν γε ὄντως νομοθέτην ἄρχειν μὴ ἐπὶ τοῦτο ἐπανιέναι ἡμῖν ὃ πῇ ἢ πῇ τὸν τρόπον πόλιν, καὶ τὰ τοῦ λόγου ὁμολογήσαντα σκοπεῖν οὐ αὐτῷ. εἰ αὐτὴ μάλιστ' ἔχει, εἴτε μὴ ἄλλη τις μᾶλλον· Οὐκοῦν χρὴ ἔφη. Τί δ' ἔστι μὲ πονηρὸ οὐ ταῖς ἄλλαις πόλεσιν ἀρχοντίδιον τε μὴ δῆμος, ἔστι δὲ μὴ οὐ αὐτῇ; Ἔστι. Πολίτας μὲν δὴ πάντες οὗτοι ἀλλήλους προσερροῦσι. Πῶς δ' οὔ. Ἀλλὰ πρὸς τῷ πολίτας, τί ὁ οὐ ταῖς ἄλλαις δῆμος τοὺς ἄρχοντας προσαγορεύει, οὐ μὲν ταῖς πολλαῖς, δεσπότας. οὐ δὲ ταῖς δημοκρατουμέναις, αὐτὸ τοῦτο αὖ τοῦτο ἄρχοντας. Τί δ' ὁ οὐ τῇ ἡμετέρᾳ δῆμος πρὸς τῷ πολίτας, τί τὸν ἄρχοντάς φασὶν εἶναι ἢ. Σωτῆρά τε μὲ ἐπικούρους ἔφη. Τί δ' οὗτοι ἦν δῆμον. μισθοδότας τε μὲ βοηθούς. καὶ οὐ ταῖς ἄλλαις οἱ ἄρχοντες τοὺς δήμους; δούλους ἔφη. Τί δ' οἱ ἄρχοντες ἀλλήλους. Ξυναρχόντας ἔφη. Τί δ' οἱ ἡμέτεροι. Συμφύλακας. Ἔχεις οὖν εἰπεῖν τῶν ἀρχόντων οὐ ταῖς ἄλλαις πόλεσιν ἕν τις πρὸς ἔχει προσειπεῖν τῶν ξυναρχόντων, ἢν μὲν, ὡς οἰκεῖον. ἢν δὲ, ὡς ἀλλότριον. καὶ πολλοῦ γε. Οὐκοῦν, ἢν μὲν οἰκεῖον, ὡς ἑαυτῷ νομίζει τε καὶ λέγει· ἢν δ' ἀλλότριον, ὡς οὐχ ἑαυτῷ. Οὕτω. Τί δ' οἱ παρὰ σοὶ φύλακες. ἆρ' ὅστις αὐτῶν ἔχει αὖ τῶν ξυμφυλάκων τι μέσως τινὰ, ἢ προσειπεῖν ὡς ἀλλότριον. Οὐδαμῶς ἔφη. παντὶ γὰρ ᾧ αὖ τυγχάνῃ τις, ἢ ὡς ἀδελφῷ ἢ ὡς ἀδελφῇ, ἢ ὡς πατρὶ, ἢ ὡς μητρὶ, ἢ ὡς υἱεῖ ἢ θυγατρὶ, ἢ τοῦτων ἐκγόνοις, ἢ προγόνοις νομιεῖ οὐ τυγχάνειν. Κάλλιστα ἦν δ' ἐγὼ λέγεις, ἀλλ' ἔτι μὴ τόδε εἰπέ· πότερον αὐτοῖς τὰ ὀνόματα μόνον οἰκεῖα νομοθετήσεις, ἢ καὶ τὰς πράξεις πράσσειν κατὰ τὰ ὀνόματα πρᾶξαι, περί τε τοὺς πατέρας ὅσα νόμος τοῖς παισὶ πατέρασ', αἰδοῦς τε πέρι καὶ κηδεμονίας, καὶ τοῦ ὑπήκοον λέγειν εἶναι τῶν γονέων. ἢ μήτε πρὸς θεῶν, μήτε πρὸς ἀνθρώπων ἐᾷ φέρεσθαι ἐὰν ὡς ἔστι ὅσα, ἔστι δίκαια πράττοντος αὖ, εἰ ἄλλα πράττοι ἢ ταῦτα· αὐτοῖ σοι, ἢ ἄλλαι φήμαι ἐξ ἁπάντων τῶν πολιτῶν ὑμνήσουσιν οἴδε τοὺς τῶν παίδων ὧτα καὶ περὶ τοὺς πατέρων. οὓς ἂν αὐτοῖς τύχῃ ἀποφαίνῃ, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ξυνοικιῶν. Δῦται ἔφη. γελοῖον γοῦν ἂν εἴη, εἰ ἀνθρώπων ὀρθῶν οἰκεῖα ὀνόματα σῴζοι τῶν σωμάτων μόνον φθέγγοιντο. Γασῶν ἄρα πόλεων μάλιστα οὐ αὐτῇ ξυμφωνήσουσιν, οὗς τινος ἢ δῦ ἢ κακῶς πράττειν. ὅταν δὴ ἐλέγωμεν ἐν ἐμοὶ ἔφη, ὅτι ἐν ἐμὲν δῦ πράττει. ἢ ὅτι ἐν ἐμὲν, κακῶς. ἀληθέστατα ἐλέγες. Οὐκοῦν μετὰ τούτου τοῦ δόγματός τε καὶ ῥήματος ἔφαμεν ξυνακτέον εἶναι τοῖς τε ἡδονὰς καὶ τὰς λύπας κοινῇ. καὶ ὀρθῶς γε ἔφαμεν. Οὐκοῦν μάλιστα τοῦ αὐτοῦ κοινωνήσουσιν ἡμῖν οἱ πολῖται, ὃ δὴ ἐμὸν ὀνομάζουσι. τούτου δὲ κοινωνοῦντες, οὔτω δὴ λύπης τε καὶ ἡδονῆς μάλιστα κοινωνίαν ἕξουσι. Πολύ γε. Ἆρ' οὖν τούτων αἰτία πρὸς τῇ ἄλλῃ κατασκευῇ, ἡ τῶν γυναικῶν τε καὶ παίδων κοινωνία τοῖς φύλαξι. Πολὺ μὲν οὖν μάλιστα ἔφη. Ἀλλὰ μὲν μέγιστόν τε πόλει αὖ ὡμολογήσαμεν ἀγαθὸν ἀπεικάζοντες δὲ σῶματι πρὸς μόρος αὖτοῦ λύπης τε πέρι καὶ ἡδονῆς ὡς ἔχει. καὶ ὀρθῶς γ' ἔφη ὡμολογήσαμεν. Τοῦ μεγίστου ἄρα ἀγαθοῦ τῇ πόλει αἰτία ἡμῖν πέφανται ἡ κοινωνία τοῖς ἐπικούροις τῶν τε παίδων καὶ τῆ γυναικῶν. καὶ μάλ' ἔφη. καὶ μὲν δὴ, καὶ τοῖς πρόσθεν γε ὡμολογοῦμεν. ἔφαμεν γοῦν που οὔτε οἰκίαν τούτοις ἰδίαν δεῖν εἶναι, οὔτε γᾶν, οὔτέ τι κτῆμα, ἀλλὰ παρὰ τῶν ἄλλων τροφὴν λαμβάνοντας, μισθὸν τῆς φυλακῆς, κοινῇ πάντας ἀναλίσκειν, εἰ μέλλοιεν ὄντως φύλακες εἶναι. Ὀρθῶς ἔφη. Ἆρ' οὖν οὐχ ὅπερ λέγω τά τε πρόσθεν εἰρημένα, καὶ τὰ νῦν λεγόμενα ἔτι μᾶλλον ἀπεργάζεται αὐτοὺς ἀληθινοὺς φύλακας, καὶ ποιεῖ μὰ διαστάσειν πρὸς πόλιν ἃ ἐμὲν ὀνομάζοντας· μὴ τὰ αὐτὰ, ἀλλ' ἄλλον ἄλλο. ἃ μὲν εἰς πῇ ἑαυτῆ οἰκίαν ἴλκηνται ὅτι δὲ δύνανται χωρὶς τῶν ἄλλων κτήσασθαι. ὃν δὲ εἰς πῇ ἑαυτῆ ἐστέραν οὖσαν, καὶ γυναῖκά τε καὶ παῖδας ἑστέρας· ἡδονάς τε καὶ ἀλγηδόνας ἐμπιοῦσας, ἰδίων ὄντων ἰδίας· ἀλλ' οἱ δίκαιοι τὸ οἰκεῖα

πόλι, ἀλλὰ τὸν αὐτὸν τείνοντας πάντας εἰς τὸ δικαίαν ὁμοπαθῆς λύπης τε καὶ ἡδονῆς εἶναι. κομιδῇ μὲν οὖν ἔφη. τὰ δὲ λίκαια τε καὶ ἐγκλήματα πρὸς ἀλλήλους ἀπ' οἰχόμενοι ἀφ' αὐτῶν ὡς ἔπος εἰπεῖν ἡμᾶ τὸν μηδενὸς ἕνεκα κτᾶσθαι πλὴν τὸ σῶμα, τὰ δ' ἄλλα κοινά. ὅθεν δὴ ὑπάρχει τούτοις ἀστασίαστος ἅπασα γε ἀφ' χρημάτων ἢ παίδων ἢ ξυγγενῶν κτῆσιν, αὐτοὶ τασιάζουσι. πολλὰ ἀπάγκη ἔφη ἀπαλλάττεσθαι, ἢ μὴν οὐδὲ ἰσότιμον γε αὐτὰ αἰκίας, λίκαι δικαίως αὖ ἔσεσθαι αὐτοῖς. ἥκιστα μὲν γὰρ ἥλικας ἀμύνεσθαι, καλὸν ἡγούμενον τοῦτο φύσομεν αἰδέσιμον σωμάτων ἐπιμέλειαν τιθέντες. ὀρθῶς ἔφη, ἡ δὲ τοῦδε ὀρθὸν ἔχει ἦν δ' ἐγὼ ὅτος ὁ νόμος εἴπερ τις γε θυμοῖτο ἐπὶ τῷ τοιούτῳ πλημμελεῖ ἐν θυμῷ, ἧττον ἐπὶ μείζους αὖ ἴοι τάσεις. ταῦτα μὲν οὖν πρισβυτέρῳ μὲν νεωτέρων πάντων ἄρχειν τε καὶ κολάζειν προσήκειν τάξεται; δῆλον ἔφη. καὶ μὴν ὅτι γε, νεώτερος πρισβύτερον αὖ μὴ ἄρχοντας πρὸς τάττοιτο οὔτε ἄλλως βιάζεσθαι ἐπιχειρήσει ποτὲ, οὔτε τύπτειν ὡς ἐικός. δίκην δ' οὐδὲ ἄλλος ἀτιμάσει. ἱκανὼ δὲ τῶν φύλακα κωλύειν τε δίος τε καὶ αἰδῶς. αἰδῶς μὲν γὰρ γονέων μὴ ἅπτεσθαι ἔργουσα. δίος δὲ ἅμα πάντων τοὺς ἄλλους βοηθεῖν. τοὺς μὲν ὡς ὑπὲρ τοὺς δὲ ὡς ἀδελφούς. τοὺς δὲ ὡς πατέρας. ξυμβαίνει γὰρ οὕτως ἔχειν. ταῦτα χὴ δὴ ἐκ τῶν νόμων ἐρεῖν πρὸς ἀλλήλους οἱ ἄσβεις ἔχουσι. πολλοῦ γε. τούτων μὲν οὖν ἐαυτοῖς μὴ στασιάζόντων, οὐδὲν δεινὸν μή ποτε ἡ ἄλλη πόλις πρὸς τούτους ἢ πρὸς ἀλλήλους διήκεστα ἐσῃ. οὐ δῆτ' οὖν. τάγα μὲν σμικρότατα τῶν κακῶν δ' ἀπεργάσεται, ἐκεῖνο καὶ λέγειν. ὧν ἀπολλαγμένοι αὖ ἔσονται κολακικὰς τε πλουσίων πάντες. ἀπεργάσεται τε μὴ ἀλγεδόνας ἔσας εὖ παιδοζοφίας μὴ χρηματισμοῦς δι' ζοφίαν οἰκείων αἰκίας ἴσχυσι. τὰ μὲν, δεινὰ ζόμενοι. τὰ δὲ, ὀξυτέμνοντες. τὰ δὲ πάντως περισάμενοι, θίμενοι παρὰ γυναῖκάς τε καὶ οἰκέτας ταμιεύειν παρασθόντες ὅσα τε ὧ φίλε πρὸ αὐτοῦ, καὶ δίκας πάσχουσι δεινὰ τε καὶ ἀγεννῆ, μὴ οὐκ ἄξια δίγειν. δῆλα δ' ἔφη καὶ τυφλῷ πάντ' τὸ δὴ τούτ' ἀπαλλάξονται. ζώσουσί τε τῷ μακαριστοῦ βίου, ὃν οἱ ὀλυμπιονῖκαι ζῶσι, μακαριώτεροι. ἦ. διὰ σμικρόν που μέρος εὐδαιμονίζονται ἐκεῖνοι, ὧν τοῦδε ὑπάρχει. ἦ, τι δ' τῶν δὴ νίκη, καὶ λίαν· ἢ δ' ἐκ τοῦ δημοσίου ζοφή, τελεωτέρα. νίκη τε δ' νικᾶσι, ξυμπάσης τ' πόλεως σωτηρίας. ζοφῆ τε μὴ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν ὅσων βίος δεῖται, αὐτοῖ τε μὴ παῦδες ἀκαδωῦνται μὴ γὰρ δέχρυται παρὰ τῆς αὐτῶν πόλεως ζῶντες. καὶ τελευτήσαντες, ταφῆς ἀξίας μετέχρυσι. μὴ μάλα ἔφη καλά. μέμνησαι ἓν ἄρα δ' ἐγὼ, ὅτι εὖ τοῖς πρόσθεν, οὐκ εἶσθε ὅτου λόγου ἡμῖν ἐπῆλθεν. ὅτι τοὺς φύλακας οὐκ εὐδαίμονας ποιοῦμεν, οἷς ἔξον πάντα ἔχειν τὰ τῶν πολιτῶν, οὐδὲν ἔχρισεν· ἡμεῖς δὲ ἔφαμεν, ὅτι ἕξουσι μὲν, ὅπου παρακτήσει, εἰσαῦθις σκοπόμενα· νυῦν δὲ, τοὺς μὴ φύλακας, φύλακας ποιοῦμεν· πρὸς δὲ πόλιν ὡς οἷοί τ' ἐσμὲν, εὐδαιμονεστάτην. ἀλλ' οὐκ ὡς ἐθνος ἀποβλέποντες ἐν αὐτῷ ἕξειν ἓν εὐδαίμονα πλάττοιμεν. μέμνημαι ἔφη. τί οὖν νῦν ἡμῖν, ὁ τῶν ἐπιθυμίων βίος· ὃς πρὸ τοῦ γε τῶν ὀλυμπιονικῶν, πολύ τε καλλίων καὶ ἀμείνων φαίνεται, μή πη καὶ τὰν τῶν σκυτοτόμων φαίνεται βίον ἢ τινων ἄλλων δημιουργῶν, ἢ τὰν τῶν γεωργῶν; οὔμοι δοκεῖ ἔφη. ἀλλὰ μέντοι δὴ καὶ ἐκεῖ ἔλεγον, λίκαιον καὶ οὐταῦθα ἐπεῖν. ὅτι εἰ οὕτως ὁ φύλαξ ἐπιχειρήσει εὐδαίμων γίγνεσθαι ὥστε μὴ δὲ φύλαξ εἶναι, μὰ δ' ἀρκέσει αὐτῷ βίος οὕτω μέτριος καὶ σῶφρων, καὶ ὡς ἡμεῖς ἔφαμεν ἀρχικός, ἀλλ' ἀνόητός τε καὶ μιερακιώδης, δόξει ἐμπεσοῦσα εὐδαιμονίᾳ πόλι, ὀρμήσει αὐτὰν ἐξ ἀπάντων τὰ εὐ τῇ πόλῃ οἰκειοῦσθαι, γνώσεται δὲ ἐν οἷσ οὐδὲν ὅτι τῷ ὄντι ἦν σοφός, λέγων· πλεῖον οὐδὲν ἡμῖν παντός. ἐμοὶ μὴ ἔφη συμβούλῳ χρώμενος μοεῖ ἀπὸ τούτῳ τῷ βίῳ. συγχωρεῖς ἄρα ἦν δ' ἐγὼ πὼ τὰ γυναικῶν κοινωνίαν τοῖς αἰσθράσιν ἰὼ διειληλύθαμεν παιδείᾳ τε πίερι τὴ παίδων τὴ φυλακῆς τῶν ἄλλων πολιτῶν καὶ τὰ τὸν πόλιν μονοῦσαν, εἰς πόλεμόν τε ἰέναι, καὶ ξυμφυλάττειν λεῖν, καὶ ξωθηρεύειν ὥσπερ κύνας, καὶ πάντα πάντη καὶ τὰ δικαίων κοινωνεῖν, καὶ ταῦτα πρακτέον, τά τε βέλτιστα πράξειν, καὶ οὐ παρὰ φύσιν, εἰ τῇ θήλεος πρὸς τὸ ἄρρεν ἢ πεφύκασον πρὸς ἀλλήλω κοινωνεῖν; συγχωρῶ ἔφη. οὐκοῦν ἦν δ' ἐγὼ, ἐκεῖνο

λοιπὸν

λειτῶν διελέσθαι, ἀ ἄρα ἡμῖν οὐ αὐτοῖς δυνατὸν ὧν τὴν οὐ ἄλλοις ζώσις ταύτην πλὴν κοινωνίαν ἐγκαλέσθαι, καὶ ὅτι δυνατόν. Ἔφθης ἔφη εἰπών, ἃ ἔμελλον ὑπολήψεσθαι. Περὶ μὲν γοῦν τῶν οὐ τῷ πολέμῳ δίκαι ἔφην δῆλον ὅτι ζόπον πολεμήσουσι. Πῶς δ' ὅς. Ὅτι κοινῇ στρατεύσονται, καὶ πρόσχωρα ἄξουσι τῶν παίδων εἰς ὃν πόλεμον ὅσοι ἀσθενεῖς· ἵν' ὡς πλεῖστοι οἱ τῶν ἄλλων δημιουργῶν θέωνται ταῦτα ἅτε λειωθέντας δεήσει δὲ μεσουργεῖν πρὸς δὲ τῇ βίᾳ διακωλύειν καὶ ὑπηρετεῖν πάντα τὰ πρὸς τὸν πόλεμον, μὴ θεραπεύειν παῖδας ὡσ πολλοῦ χρόνου διακονουμένους θεωροῦσι πρὶν ἅπασθαι τῶν μαθήσεων. Καὶ μάλα. Ἦ εἰκὸς ἐκείνοις ἐπιμελέσθαι πολλοῦ, ὅ τοῖς φύλαξι τὴν αὐτὴν ἐμπειρίαν τε καὶ βίαν τῶν προσηκόντων. Καταγέλαστον μέντ' αὖ ἔφην ἦν. Ἀλλὰ μὴν καὶ μαχεῖται γε παῖς ζῷον διαφερόντως παρόντ' ὢν αὖ τέχνῃ. Ἔστιν οὕτω. Κίνδυνος δὲ ὦ σώκρατες οὐ σμικρὸς σφαλῆσθαι δίκ δὴ τὸ πολέμῳ φιλεῖ πρὸς ἑαυτοῖς παῖδας ἀπολέσαντας, ποιῆσαι καὶ πλὴν ἄλλην πόλιν ἀλαύκαλον ἀναλαβεῖν. Ἀληθῆ λέγεις, ἀλλὰ σὺ πρῶτον μὲν ἡγῇ παρασκευαστέον ἢ μή ποτε κινδυνωδέσται. Οὐδαμῶς. Τί δ' εἶπον κινδυνωδέστερον οὐκ οἰόμενοι βελτίους ἔσονται καταρθοῦντες; Δῆλον δὴ, ἀλλὰ σμικρὸν οἶει διαφέρειν καὶ οὐκ ἄξιον κινδύνου θεωρεῖν ἢ μὴ, τὰ πρὸς τὸν πόλεμον τῶν παίδων, νοῦς ἄνδρας πολεμικοὺς ἐσομένους; Οὐκ, ἀλλὰ διαφέρει πρὸς ὁ λέγεις, ἔστω μὲν ἄρα ὑπαρκτέον θεωροὺς πολέμου τοὺς παῖδας ποιεῖν προσμηχανᾶσθαι δ' αὐτοῖς ἀσφάλειαν, καὶ καλῶς ἔξ. ἢ γοῦν; Ναί. Οὐκοῦν ἦν δ' ἐγὼ, πρῶτον μὲν αὐτῶν οἱ πατέρες ὅσοι ἄνδρωποι, οὐκ ἀμαθεῖς ἔσονται. ἀλλὰ γυμνικοὶ τῶν στρατειῶν ὅσοι τε καὶ μὴ, ἐπικίνδυνοι. Εἰκὸς ἔφη. Εἰς μὲν ἄρα τοὺς, ἄξουσιν· εἰς δὲ τοὺς, διαλαβήσονται. Ὀρθῶς. Καὶ ἄρχοντας γέ που ἦν δ' ἐγὼ, οὐ δοὺς φαυλοτάτους αὐτοῖς ἐπισῶσουσι, ἀλλὰ δοὺς ἐμπειρίαν τε καὶ ἡλικίαν ἱκανοὺς ἡγεμόνας τε καὶ παιδαγωγοὺς εἶναι. Μετρίως γοῦν. Ἀλλὰ γοῦν φύσομεν, μὴ παρὰ δόξαν πολλὰ πολλοῖς δὴ ἐγίνετο. Καὶ μάλα. Δεῖ τοίνυν τὰ τοιαῦτα ὦ φίλε, πῆδον ὧν χρὴ παιδία ὄντα εὐθύς, ἵν' αὖτε δὴ τὸ μοι ἀσφαλῶσι. Πῶς λέγεις ἔφη. Ἐπὶ τοὺς ἵππους ἦν δ' ἐγὼ ἀναβιβαστέον, ὡς νεωτάτους καὶ δι' ἀκροβατούσι ἐφ' ἵππων ἀκτέον ὃ πλὴν θέαν μὴ θυμοειδῶν μήτε μαχητικῶν· ἀλλ' ὅτι πρᾳοτάτῳ μὴ δηνεωτάτῳ· οὕτω γὰρ ἥκιστά τε θιάσονται ἢ αὐτῶν ὄχημα μὴ ἀσφαλέστατα αὖτε δὴ σωθήσονται, μάλα προσβυτέρων ἡγεμόνων ἐπόμενοι. Ὀρθῶς ἔφη μοι δοκεῖς λέγειν. Τί δὲ δὴ εἶπον τὰ ἢ ἐν πολέμου· πῶς ἀκτέον τοὺς στρατιώτας πρὸς αὐτούς τε καὶ τοὺς πολεμίους· δρᾷ ὀρθῶς μοι καταφαίνεται, ἢ ἔ. Λέγ' ἔφη φῆ ον. Λύτ' μὴ εἶπον τ' λιπόντα τάξιν, ἢ ὅπλα ἀποβαλόντα, ἢ τῷ τοιούτῳ φιλοσοφοῦντα δικ κάκιον, ἄρα οὐ δημιουργόν τινα δεῖ καθιστάναι ἢ γεωργόν. Γαῦ μὲν δή. ἐν δ' ζῶντα εἰς τοὺς πολεμίους ἀλόντα ἆρ' οὐ δωρεὰν δίδοναι τοῖς θέλουσι χρῆσθαι τῇ ἄγρᾳ δ', τι αὖ βούλωνται. Κομιδῇ γε, ἐν δὲ ἀεὶ τεύσοντά τε μὴ δόξαντα ἀ πρῶτον μὲν ὃ στρατεύσασ' ὑπὸ τ' συστρατευομένων μαρκιόν τε μὴ παίδων οὐ μᾶλλον ὑπὸ ἐκόντου δοκεῖσι χρῆναι στεφανοῦσθαι, ἢ οὔ. Ἔμοιγε. Τί δὲ δεξιοῦσθαι; καὶ δεῖ. Ἀλλὰ τόδ' ἔμαι ἦν δ' ἐγὼ, οὐκέτι σοι δοκεῖ. Τὸ ποῖον. Φιλῆσαί τε μὴ φιληθῆναι, ὑπὸ ἐκόντου. Γαύτων ἔφη μάλιστα καὶ προστίθημί γε ὦ νόμῳ, ἕως ἂν ὃ ταύτης ὦσι τ' στρατιᾶς μηδεὶ ἀξιοῦν εἶναι ἀπηνεῖναι ὃν ἂν βάλλῃ φιλεῖν. ἵνα μὴ ἐαυτῆς τοῦ τύχῃ ἐρῶν ἢ ἀρέσεως ἢ θηλείας, προθυμότερος ἦ πρὸς φ τοιαῦτα φοβῆται. Καλῶς ἦν δ' ἐγώ. ὅτι μὴ ἀγαθῷ ὄντι γάμοι τε ἐπιμιγῆναι τελέσαι, ἢ ὃ τοῖς ἄλλοις μὴ αἱρήσεις τ' ὀνείδη μάκαρ πρὸς τοῦ ἄλλας ἔσονται ἵν' ὅτι πλεῖστοι ἐκ τ' τοιούτου γίγνωνται, εἰρῆ ἔφη. Εἴρηται δ' ἔφην. Ἀλλὰ μὴν καὶ ὄμορον ὃ τοῖς ὀνόμασι δίκαιον τιμᾶν τ' νέων, ὅσοι ἀγαθοί. μὴ δ' ὅμορος ἦν δὲ δικαιώσαντα αὖ ὦ φιλήμῳ, νόμισον αἴσαντα ἔφη δικαίως γε αἱρεῖσθαι. εἰς ταύτην εἰκείαν ἔσαν τιμὴν ὦ ἐβῶντι τὸ μὴ αἰσχρεύῃ ἵνα ἅμα τῷ τιμᾶσθαι, καὶ πλὴν ἰσχυὸ αὐξήσει. Ὀρθότατα ἔφη. Γεισόμεθα ἄρα ἦν δ' ἐγὼ ταῦτά γε ὁμόφρω. καὶ δ' ἡμεῖς

εὖ τε θυσίαις καὶ ἐν τοῖς τοιούτοις πᾶσι, τοὺς ἀγαθοὺς καὶ θέσει αὖ ἀγαθοὶ φαίνωνται καὶ ὃ μοιος καὶ οἷς νῦν δὴ ἐλέγομεν, τιμήσομεν· πρὸς δὲ τούτοις, ἔφασάν τε καὶ κρίσιν ἰδίᾳ πλείω δικαίαν. ἵνα ἅμα τῷ τιμᾶν, ἀσκῶμεν τοὺς ἀγαθοὺς αὖ σφᾶς τε καὶ γυναῖκας. Κάλλιστα ἔφην λέγεις. Εἶεν. Τῶν δὲ δὴ ἀποθανόντων ἐν δὲ τῇ στρατείᾳ ὃς ἂν δόξῃ κριθεὶς τελευτήσαι, ἆρ' οὐ πρῶτον μὲν φήσομεν τῆς χρυσοῦ γένους εἶναι. Γάττων γε μάλιστα. Ἆλλ' οὐ πεισόμεθα τῷ σοφῷ ἡμῖν ἑπεσθαί τινος τῆς δαιμονίου γένους τελευτήσαντος, ὡς ἄρα οἱ μὲν δαίμονες ἀγνοεῖ ἐπιχθόνιοι τελέθουσιν· ἐάσθλοὶ ἀλεξίκακοι, φύλακες θνητῶν μερόπων αἰθερόπων. Πειστέον μὲν οὖν. Δικαιοῦμεν ἄρα τῷ θεοῦ πῶς χρὴ τοὺς δαιμονίους τε καὶ θείους τιθέναι, καὶ τίνι διαφέρῳ, οὕτω καὶ ταύτῃ ἡσόμεθα ἃ αὖ ᾄδεται. Τί δ' οὔ μέλλομεν. Καὶ ἐν λοιπὸν δὴ χρόνου ὡς δαιμόνων, οὕτω θύρασι πύσομέν τε καὶ προσκυνήσομεν αὐτῶν τοὺς ἡκάστοτε τοῦτο δὲ ταύτῃ νομιοῦμεν ὅταν τις γέρᾳ ἢ τινι ἄλλῳ ζόφῳ τελευτήσει τῶν ὅσοι αὖ διαφερόντως ἐν τῷ βίῳ ἀγαθοὶ κείθωσι. Δίκαιον γοῦν ἔφη. Τί δὲ πρὸς τοὺς πολεμίους, πῶς ποιήσουσιν ἡμῖν οἱ στρατιῶται; Τὸ ποῖον δή. Πρῶτον μὲν αἰσθάνεσθαι σφῶν πόδα δοκεῖ δίκαιον εἶναι τοὺς Ἕλληνας Ἑλληνίδας πόλεις αἰσθάνεσθαι, ἢ μὴ δ' ἄλλῳ ἐπιζήτειν κατὰ δύναμιν, καὶ ἕξειν ἐθίζειν τῷ Ἑλληνικῷ γένους φείδεσθαι· δοῦλα βουλομένους πὼς λύειν τῶν βαρβάρων δουλείαν. Ὅλῳ καὶ παντὶ ἔφην διαφθορὰ φέρεσθαι. μὴ δὲ Ἕλληνα ἄρα δοῦλον ἐκτᾶσθαι· μήτε αὐτοὺς, τοῖς τε ἄλλοις Ἕλλησι οὕτω συμβουλεύειν. Γαύ μὲν οὖν ἔφη. μᾶλλον γ' αὖ οὕτω πρὸς τοὺς βαρβάρους ζήσονται, ἑαυτῶν δ' ἀπέχοντο. Τί δὲ σκυλεύειν ἐν δ' ἐπὶ τοὺς τελευτήσαντας πλὴν ὅπλων ἐπεσθαι νικήσασι, ἢ κακὸς ἔχει, ἢ οὔ. πρόφασιν μὲν τοῖς δειλοῖς ἔχει, μὴ πρὸς ἣν μαχόμενον ἰέναι ὥστε τῶν δόντων ὁρῶντας ὅταν περὶ ἣν τιθηῶται κυπάζωσι. πολλὰ δὴ ἤδη στρατόπεδα ὀλέθρῳ αὐτῇ τοιαύτην αἰτίαν ἀπώλεσε. καὶ μάλα. Ἀνελεύθερον δὲ οὐ δοκεῖ καὶ φιλοχρήματον νεκρὸν συλᾶν, καὶ γυναικεῖόν τε καὶ σμικρᾶς διανοίας πολέμιον νομίζειν τὸ σῶμα τῆς τεθνηῶτος ἀπὸ παμπόνου τοῦ ἐχθροῦ. λελοιπότος δὲ ἤδη ἐπολέμει, ἢ οἷον τὸ διάφορον σφᾶς τοὺς ἔτι ποιοῦντας τῶν νεκρῶν· αἷς τοῖς λίθοις οἷς αὖ βαλόντες χαλεπαίνουσι τῷ βάλοντι οὐκ ἀπτόμενοι. οὐ δὲ σμικρὸν ἔφη. Ἑκάτερον ἄρα τὰς νεκροσυλίας καὶ τὰς τῶν αἱρέσεων διακωλύσεις· Ἑκάτερον μέν τοι ἔφη νὴ Δία. Οὐ δὲ μὴν που πρὸς τὰ ἱερὰ τὰ ὅπλα οἴσομεν ὡς ἀνασώσοντες· ἄλλως τε καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων ἑαυτῶν τινι ἡμῖν μᾶλλον τῆς πρὸς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας δίνοιαν· μᾶλλον δὲ καὶ φοβηθησόμεθα μήτι μίασμα ἓν πρὸς ἱερὸν τὰ τοιαῦτα ἐκ τῶν οἰκείων φόνων, ἐὰν μή τι δὴ ὁσίᾳ θεὸς ἄλλο λέγῃ. Ὀρθότατα ἔφη. Τί δὲ γῆς τεταμίσεως τῆς Ἑλληνικῆς· ἢ ἀκιῶν ἐμπρήσεως· ποῖον τίσει σφάσουσιν οἱ στρατιῶται πρὸς τοὺς πολεμίους· Σοῦ ἔφη δόξαν ἀποφαινομένου, ἐμοὶ οὐκ ἀκούσαι μοι μὲν τοίνυν δι' ἐτῶν δοκεῖ, τούτων μηδὲν ποιεῖν· ἀλλὰ τὴν ἐπιτειχισμὸν καρπῶν ἀφαιρεῖσθαι, καὶ ὧν σύνοιδ', βούλει σοι λέγω; Γαύγε. Φαίνεταί μοι ὡς πόλεμός τε καὶ στάσις, οὕτω καὶ εἶναι δύο ὄντα ἓν δυοῖν τινοῖν διαφοραῖν· λέγω δὲ τὰ δύο, τὸ μὲν οἰκεῖον καὶ συγγενές· τὸ δὲ, ἀλλότριον καὶ ἀθνεῖον. ἐὰν μὲν οὖν τῇ τῆς οἰκείου ἔχθρᾳ, στάσις κέκληται. ἐὰν δὲ τῇ τῆς ἀλλοτρίου, πόλεμος· καὶ οὐδὲν γ' ἔφη ἅπτου λέγεις. Ὅρα δὴ καὶ εἰ τάδε πρὸς ὃ πον λέγω. φημὶ γὰρ τὸ μὲν Ἑλληνικὸν γένος, αὖ τὸ αὐτῷ οἰκεῖον εἶναι καὶ συγγενὲς· τῷ δὲ βαρβαρικῷ, ἀθνεῖόν τε καὶ ἀλλότριον. Καλῶς γε ἔφη. Ἕλληνας μὲν ἄρα βαρβάροις, καὶ βαρβάρους Ἕλλησι πολεμεῖν, μαχομένους τε φύσει πολεμίους φύσει εἶναι, καὶ πόλεμον πὼς ἔχειν ταύτην κλητέον. Ἕλληνας δὲ Ἕλλησι ὅταν τι τοιοῦτον δρῶσι, φύσει μὲν φίλους εἶναι, νοσεῖν δ' αὖ τῷ τοιούτῳ πὼς Ἑλλάδα καὶ στασιάζειν, καὶ στάσιν πὼς τοιαύτην ἔχειν κλητέον. Ἐπὼ μὲν ἔφην συγχωρῶ οὕτω νομίζειν. Σκόπει δὴ δ' ἔπον, ὅτι αὖ τῇ νῦν ὁμολογουμένῃ στάσει, ὅπου αὖ τι τοιοῦτο γένηται καὶ διασῇ πόλις, ἐὰν ἐπὶ τρὶ ἐπὶ τριῶν πέντε ἀγροὺς,

καὶ

καὶ οἰκίαι ἐμπιπρῶσιν, ὡς ἀλιτηριώδης τὸ δυκεῖ ἡ τάσις εἶναι καὶ οὐδέτεροι αὐτῶν φιλοπόλιδες. οὐ γὰρ ἂν ποτε ἐτόλμων τὴν τροφόν τε καὶ μητέρα κείρειν. ἀλλὰ μέτειον εἶναι τοὺς καρποὺς ἀφαιρεῖσθαι τοῖς κρατοῦσι τῶν κρατουμένων, καὶ διαπεῖσθαι ὡς διαλλαγησομένων καὶ οὐκ ἀεὶ πολεμησόντων. Πολὺ γάρ, ἔφη ἐγώ, τόν ἡμέρων αὐτὴ ἡ διαίσια ἐκείνης. Τί δέ δή, ἔφη ἐγώ, τὴν πόλιν οἰκίζῃς οὐχ ἑλληνίς ἔσται; Δεῖ γ' αὐτὴν ἔφη. Οὐκοῦν καὶ ἀγαθοί τε καὶ ἥμερ οἱ ἔσονται. Σφόδρα γε. Ἀλλ' οὐ φιλέλληνες, οὐδὲ οἰκείαν τὴν ἑλλάδα ἡγήσονται, οὐδὲ κοινὸν ἕσουσιν ἕν τῳ ἄλλοι ἕλλησι; Καὶ σφόδρα γε. Οὐκοῦν τὴν πρὸς τοὺς ἕλληνας διαφορὰν ἐς οἰκείους, τάσιν ἡγήσονται, καὶ οὐδὲ ὀνομάσουσι πόλεμον. Οὐ γάρ. Καὶ ὡς διαλλαγησόμενοι ἄρα διοίσονται. Γνοῦ μὲν οὖν. Εὐμενῶς δὴ σωφρονοῦσιν. οὐκ ἐὰν δουλείας κολάζοντες, οὐδ' ἐπ' ὀλέθρῳ σωφρονιοῦσαι ὄντες, οὐ πολέμιοι. Οὕτως ἔφη. Οὐδ' ἄρα τὴν ἑλλάδα ἕλλιωθ' ὄντες καρποῦσιν. οὐδὲ οἰκήσεις ἐμπρήσουσιν. οὐδὲ ὁμολεγήσουσιν οἱ ἐκεῖσε πόλει πάντας ἐχθροὺς αὖθις εἶναι, καὶ ἄσπορα καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας. ἀλλ' ὀλίγους ἀεὶ ἐχθροὺς τοὺς αἰτίους τῆς διαφορᾶς. οὐ διὰ ταῦτα πόλιν οὔτε τὴν γῆν ἐθελήσουσι κείρειν αὐτῶν ὡς φίλων τῶν πολλῶν, οὔτε οἰκίας ἀνακρίπτειν. ἀλλὰ μέχρι τούτου ποιήσονται τὴν διαφοράν, μέχρις οὗ ἂν οἱ αἴτιοι αἰκίας ἀθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀναιτίων ἀλγουμένων, δικαίως λέγω. Ἐγὼ μὲν ἔφη ὁμολογῶ, οὕτω λεῖα πρὸς τοὺς ἀναιτίους τοὺς ἡμετέρους πολίτας προσφέρεσθαι. πρὸς δὲ τοὺς βαρβάρους, ὡς νῦν οἱ ἕλληνες πρὸς ἀλλήλους. πείθωμεν δὴ καὶ τοῦτον ἡμῖν νόμον τοῖς φύλαξι, μήτε γῆν τέμνειν, μήτε οἰκίας ἐμπιπράναι; Θῶμεν ἔφη, καὶ ἔχεται καλῶς ταῦτά τε καὶ τὰ πρόσθεν. ἀλλά γάρ μοι δοκεῖς ὦ Σώκρατες, ἐὰν τις σοι τὰ τοιαῦτα ἐπιζέπῃ λέγειν, οὐδὲ ποτε μνησθήσεσθαι ὅ τι τῷ πρόσθεν παρῳξάμενος, πολλὰ ταῦτα ἐρήσεσθ' ἂν ὡς δικαστὴ αὐτὴ ἡ πολιτεία γενέσθαι, καὶ τίνα ζόπον ποτὲ δυνατὴ ἐπεὶ ὅτι γε ἐγένετο, πάντ' ἂν εἴη ἀγαθὰ πόλει ἥ γίνοιτο. καὶ ἃ σὺ παραλέπεις, ἐγὼ λέγω, ὅτι καὶ τοῖς πολεμίοις, ἄρξει ἂν μέχρι τοῦ ἥκιστα ἀποκτείνειν ἀλλήλους γυναῖκάς τε καὶ ἀνδραποδίζειν ταῦτα τὰ ὀνόματα ἑαυτοῖς· ἀλλοφύλους· πατέρας· ἐᾶν· εἰ δὲ καὶ ἐθέλοι συγχαίρειν ἔτι καὶ τῇ αὐτῇ τάξει εἶτε καὶ ὅπῃ δίκη ἐπιτάγμασιν, φόβον τε οὖσιν τοῖς ἐχθροῖς, καὶ εἴ ποτέ τις ἀνάγκη βοηθεῖσθαι γίνοιτο, δι' ἣν ταῦτα πάντα ἄμεμπτος ἂν εἴη, ἐμοὶ δοκεῖ γε, ἃ παραλέπεται ἀγαθὰ ὅσα ἂν εἴη αὐτοῖς, ὁρῶ· ἀλλ' ὡς ἐμοῦ ὁμολογοῦντος ταῦτα πάντα ὅτι ἂν εἴη καὶ ἄλλα γε μυρία εἰ γένοιτο ἡ πολιτεία αὕτη, μικρὸν τελεῖν τοῦδε αὐτῆς λέγω· ἀλλὰ ἴσως αὐτὸ ἤδη πειρώμεθα ἡμᾶς αὐτοὺς πείθειν ὡς δυνατὸν, καὶ ἢ δυνατόν. τὰ δ' ἄλλα χαίρειν ἐῶμεν.

Ἐξαίφνης γε σὺ δή, ἔτ' ὄρθ' ἀναστρομεῖ ἐποίησα ἀδὲ ἐν λόγοις μου καὶ οὐ συγγνώσεσθαι ἡγοῦμαι. ἴσως γὰρ οὐκ οἶσθα ὅτι μόγις μοι τὸ δύο κύματε ἐκφυγόντι, νῦν ἐν μέγιστον καὶ χαλεπώτατον τῆς τειχομαχίας ἐπάγεις ὃ ἐπειδὰν ἴδῃς τε καὶ ἀκούσῃς, πάνυ συγγνώμην ἕξεις. ὅτι εἰκότως ἄρα ὤκνουν τε καὶ ἐδεδοίκειν οὕτω παράδοξον λόγον λέγειν τε καὶ ἐπιχειρεῖν διασκοπεῖν. Οἷον αὖ ἔφη λέγεις ταῦτα τελεῖν τοῦδε λέγω· ἀλλὰ ἔστιν αὐτὴ ἡδὴ πειρώμεθα ἡμᾶς αὐτοὺς πείθειν ὡς δυνατὸν, καὶ ἢ δυνατόν. τὰ δ' ἄλλα χαίρειν ἐῶμεν.

Ἐξαίφνης γε σὺ δή, ἔτ' ὄρθ' ἀναστρομεῖ ἐποίησα ἀδὲ ἐν λόγοις μου καὶ οὐ συγγνώσεσθαι ἡγοῦμαι. ἴσως γὰρ οὐκ οἶσθα ὅτι μόγις μοι τὸ δύο κύματε ἐκφυγόντι, νῦν ἐν μέγιστον καὶ χαλεπώτατον τῆς τειχομαχίας ἐπάγεις ὃ ἐπειδὰν ἴδῃς τε καὶ ἀκούσῃς, πάνυ συγγνώμην ἕξεις. ὅτι εἰκότως ἄρα ὤκνουν τε καὶ ἐδεδοίκειν οὕτω παράδοξον λόγον λέγειν τε καὶ ἐπιχειρεῖν διασκοπεῖν. Οἷον αὖ ἔφη λέγεις ταῦτα τελεῖν τοῦδε λέγω· ἀλλὰ ἔστιν αὐτὴ ἡδὴ πειρώμεθα ἡμᾶς αὐτοὺς πείθειν ὡς δυνατὸν, καὶ ἢ δυνατόν. τὰ δ' ἄλλα χαίρειν ἐῶμεν.

ἴξειν. ἀλλ' οὐ τοῦτο οὕνεκα ἵν' ἀποδείξωμεν ὡς δυνατὰ ταῦτα γίγνεσθαι. Τοῦτο μὲν ἴφη ἀληθὲς λέγεις. οἶει αὖ οὕτω τι πόρρω τἀγαθὸν ζωγράφον εἶναι, ὃς αὖ γράψας παράδειγμα οἷος αὖ εἴη ὁ κάλλιστος ἄνθρωπος, καὶ πάντα εἰς τὸ γράμμα ἱκανῶς ἀποδοὺς, μὴ ἔχοι ἐπιδεῖξαι ὡς καὶ δυνατὸν γενέσθαι τοιοῦτον ἄνδρα; μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ' ἴφη. τί οὖν οὐκαὶ ὑμεῖς παράδειγμα ἐποιοῦμεν λόγῳ ἀγαθῆς πόλεως; Γαύγε. Ἦ πόρρω οὖν οἴει ἡμᾶς δι' λέγειν τοῦτο οὕνεκα, ἐὰν μὴ ἔχωμεν ἀποδεῖξαι ὡς δυνατὸν οὕτω πόλιν οἰκῆσαι ὡς ἐλέγετο. Οὐ δῆτα ἴφη. Τὸ μὲν τοίνυν ἀληθὲς ἦν δ' ἐγώ, οὕτω· εἰ δὲ δὴ τῷ προθυμηθῆναι δεῖ, σὺν χρεὼν ἀποδεῖξαι πῇ μάλιστα τῷ κατὰ τὸ δυνατὸν τὰ αὐτὰ διομολογῆσαι. Τὰ ποῖα. Ἐρῶ δή τι πρὸς ταῦτα ὡς λέγεται, ἢ φύσιν ἔχει πρᾶξιν λέξεως ἥτιον ἀληθείας ἐφάπτεσθαι, καὶ εἰμί τῳ δοκῶ· ἀλλὰ σὺ πότερον ὁμολογεῖς οὕτως, ἢ οὔ. Ὁμολογῶ ἴφη. ξύγε μὴν, μὴ ἀάγκαζέ μ' ἐκ τῷ λόγῳ διήλθομεν, διαῦτα παντάπασι καὶ τῷ ὄρθῳ δεῖ γίγνεσθαι κἀποφαίνειν· ἀλλ' εἰ δεῖ τε γενόμενα εὑρεῖν ὡς αὖ ἥδιστα τῶν ἐρημένων πόλις οἰκήσει, φαίνεται ἡμῖν ἐξ ὑρημένου, ὡς δυνατὰ ταῦτα γίγνεσθαι ἃ σὺ ἐπιτάττεις. ἢ οὐκ ἀγανακτήσεις τούτων τυγχάνων; ἐπῶ μὲν γὰρ αὖ, ἀγανακτῶν. καὶ γὰρ ἐπῶ ἴφη· τὸ δὲ δὴ μεταξὺ ὡς ἔοικε πειράμεθα ζητεῖν τε καὶ ἀποδεικνύναι, τί ποτε ναῦν κακῶς οἰ ταῖς πόλεσι πράττεται, δι' ὃ οὐχ οὕτως οἰκοῦνται. καὶ τίνος αὖ σμικροτάτου μεταβολόντος, ἔλθοι ἐς ξύγον τὸν τρόπον τῆς πολιτείας· πόλις. μάλιστα μὲν ἑνός· εἰ δὲ μή, δυοῖν· εἰ δὲ μή, ὅτι ὀλιγίστων τὸν ἀριθμὸν καὶ σμικροτάτων νῦν δυνάμεν. Γαυτάπασι μὲν δῆ ἴφη. Ἑνὸς μὲν τοίνυν ἰῶ δ' ἐγὼ μεταβάλοντος, δοκῶ μέν μοι ἔχειν δεῖξαι ὅτι μεταπίπτουσι αὖ· οὐ μέν τοι σμικροῦ γε οὐ δὲ ῥᾳδίου, δυνατῆς δέ. Τίνος ἴφη. Ἐπ' αὐτῷ δὴν δ' ἐγὼ εἶμι ὃ τῷ μετέπειτα παρεισέρχομεν κύματι· ἐρήσεται δ' ἴσως καὶ μέλλει γέλωτί τε καὶ τῷ ἐχθῶς ὥσπερ κῦμα ἐγχελῶν καὶ ἀδοξίᾳ καὶ τι κλύσειν· σκόπει δὲ ὃ μέλλω λέγειν. λέγε ἴφη. Ἐὰν μὴν δ' ἐγὼ ἢ οἱ φιλόσοφοι βασιλεύσωσιν ἐν ταῖς πόλεσιν, ἢ οἱ βασιλεῖς τε νῦν λεγόμενοι καὶ δυνάσται φιλοσοφήσωσι γνησίως τε καὶ ἱκανῶς, καὶ ξύγε εἰς τὸν τὴν ξυμπίπτει μωαμίᾳ τε πολιτικὴν καὶ φιλοσοφίᾳ, τῶν δὲ νῦν πορευομένων χωρὶς ἐφ' ἑκάτερον ἀναγκαίως πολλαὶ φύσεις ἐξ ἀνάγκης ἀποκλεισθῶσιν, οὐκ ἔστι κακῶν παύλα ὦ φίλε γλαύκων ταῖς πόλεσιν, δοκῶ δὲ οὐδὲ τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει. οὐδὲ αὖτη ἡ πολιτεία μή ποτε πρότερον φυῇ εἰς τὸ δυνατὸν καὶ φῶς ἡλίου ἴδῃ ἣν νῦν λόγῳ δι' ἐλυλύθαμεν· ἀλλὰ ξύγ' ἔστιν ὃ ἐμοὶ πάλαι ἄκνου αὐτί ἦσι λέγειν. ὁρῶντι ὡς πολὺ παρὰ δόξαν ῥηθήσεται, χαλεπὸν γοῦν ἰδεῖν· ὅτι οὐκ ἄν ἄλλη τίς ἀνδαιμενίσειν οὔτε ἰδίᾳ οὔτε δημοσίᾳ. καὶ ὃς ὦ σώκρατες ἴφη. τοιοῦτον ἐκβέβληκας ῥῆμά τε καὶ λόγον, ὃν εἰ πὼν ἠγοῦ ἐπὶ σὲ πάνυ πολλούς τε καὶ οὐ φαύλους νῦν οὕτως, οἷον ἐρίφαντας τὰ ἱμάτια. γυμνὸς λαβόντας ὅ, τι ἐκάστῳ παρέτυχεν ὅπλον, θεῖν διαπεραγμένους. ὡς θαυμάσεις ὁρῶν σοφιλόνους, οὓς ἐμοὶ ἀμύνῃ τῷ λόγῳ, καὶ ἐκ φαύξῃ τῷ ὄντι τοὺς θαλόμενος δώσεις λίκλω. Οὐκοῦν σύ μοι ἦν δ' ἐγὼ, τοῦτον αἴτιος. καλῶς γ' ἴφη ἐγὼ ποιῶν, ἀλλά τοι σὺ οὐ προσῴσω, ἀλλ' ἀμυνῶ ὅς δύναμαι· δύναμαι δὲ εὐνοίᾳ τε καὶ τῷ παρακελεύεσθαι. καὶ ἴσως ἂν ἄλλά τοῦ ἐμμελέστερόν σοι ἀποκρινοίμην· ἀλλ' ὡς ἔχων τε οὕτω ἔσοιθον, πειρῶ τοῖς ἀπιστοῦσιν ἀποδείκνυσθαι ὅτι ἔχει ἃ σὺ λέγεις. Γειρατέον ἰῶ δ' ἐγώ· ἐπειδὴ καὶ σὺ οὕτω μεγάλην ξυμμαχίαν παρέχεις. ἀναγκαῖον οἶμαι δοκεῖ, ἐὰν μέλλωμέν τι ἐκφεύξεσθαι οὓς λέγεις, διορίσασθαι πρὸς αὐτοὺς τοὺς φιλοσόφους τίνας λέγοντες, τολμῶμεν φάναι δεῖν ἄρχειν ἵνα διασῴζωμεν γενομένων, δίνηταί τις ἀμυνάσθαι σοὶ λεικύμενος ὅτι τοῖς μὲν, προσήκει φύσει ἅπτεσθαί τε φιλοσοφίας· ἐγγενομένου δὲ οὐ τῆ πόλει· τοῖς δ' ἄλλοις, μήτε ἅπτεσθαι, ἀκολουθεῖν τε τῷ ἡγουμένῳ. Ὧρα αὖ εἴη ἴφη ὁρίζεσθαι. Ἴθι δὴ ἀκολούθησόν μοι τῇδε. ἐὰν αὖ ἐμοιγέ πῃ ἱκανῶς ἴδῃ κεχορεύμεθα. Ἄγε δὴ ἴφη αὖ μιμήσεσθαι οὕτω σε ἰῶ δ' ἐγὼ δήσει, ἢ μιμήσεσθαι, ὅτι ὃν αὖ φῶμεν φιλεῖν, τὶ δεῖ φανεῖσθαι αὖ τὸν ἐὰν ὀρθῶς λέγεται,

γε ται, οὐ τὸ μὲν φιλοῦσι ἐκείνου· τὸ δὲ μὴ, ἀλλὰ πᾶν στέργουσι. Ἀναμαν-
σκειν ἔφη ὡς ἔοικε δεῖ· οὐ γὰρ πάνυ γε σύνοιδα. Ἄλλον δέ τινα τρόπον ὦ γλαύ-
κων, λέγειν ἃ λέγεις. αὐτὸς δ' ὀξέως, ὃ πρέπει ἀναμένειν· ὅτι πάντες ὅσοι ἂν ὦσι φι-
λόπαιδες καὶ ὀξέως πρὸς ἅπαντα διακινοῦσί τε καὶ κινοῦσι, δοκοῦντες ἄξιοι εἶναι
ἐπιμελείας τὲ καὶ τοῦ ἀσπάζεσθαι. ἢ οὐχ οὕτω ποιοῦσι πρὸς τοὺς κυνούς; ὁ μὲν ὅτι
σμικὸς, ἐπιχαρεῖς κλῆθες, ἐπαινήσεται ὑφ' ὑμῶν. τὸ δὲ γρυπὸν, βασιλικὸν φασὶ
εἶναι· τὸν δὲ σῆλ μέσον τούτων ἐμμόσεται ἔχειν· μέλανας δὲ, ἀδελφικούς ἰδεῖν· λευ-
κοὺς δὲ, θεῶν παῖδας εἶναι· μελαγχλώρους δὲ τῇ χροᾶ ὅμοια οἶσι τινὲς ἄλλοι πο ἴσμα ἔχ-
ουσι, δρακοῦς ὑποκυκλεῖ ὁμοίους τὲ καὶ ἀνθρώποις φόβους, πλὴ ὠχρόσιτα, ἐὰν ἰδεῖ ὦρα ἦ. καὶ
σοὶ λόγῳ πάσας προφάσεις προφασίζεσθέ τε, μὴ πάσας φωνὰς ἀφίεσθαι ὥστε μισεῖν
ἀποβάλλειν τῶν ἀνθρώπων οὐ ὦρα. Εἰ βούλει ἔφη ἐπ' ἐμοῦ λέγειν τοῦδε τῶν ἀν-
θρωπίνων ὅτι οὕτω ποιοῦσι, συγχωρῶ τῷ λόγου χάριν· τί δ' ἧττον τοὺς φιλοίνους, οὐ ταὐ-
τὰ ταῦτα ποιοῦντας ὁρᾷς· πάντα δοκοῦσι πάσης προφάσεως ἀσπαζομένους;
καὶ μάλα. καὶ μὴν φιλοτίμους γε ὡς ἐγῷμαι καθορᾷς, ὅτι οὐ μὴ στρατηγῆσαι δύ-
νωνται, τειμῆναι χρῦσι· καὶ μὴ ἔλασσον μείζονας καὶ σμικροτέρων τιμᾶσθαι, ὑπὸ σμι-
κροτέρων καὶ φαυλοτέρων τιμώμενοι ἀγαπῶσιν, ὡς ὅλως τιμῆς ἐπιθυμηταὶ ὄντες.
κομιδῇ μὲν οὖν. ἔστιν δὲ φάθι ἢ μὴ· αὖ οἷόν τινος ἐπιθυμητικὸν, λέγομεν πάν-
τὸς τοῦ εἴδους τούτου φήσομεν ἐπιθυμεῖν, ἢ τοῦ μὲν, τοῦ δὲ οὔ. Γαστρὸς ἔφη. Οὐκοῦν
καὶ ἐν φιλόσοφον, σοφίας φήσομεν ἐπιθυμητὴν εἶναι· οὐ τῆς μὲν, τῆς δ' οὔ· ἀλλὰ πάσης.
Ἀληθῆ. ἐν ἄρα τοῦδε τοῦ μαθήματος δυσχεράνουσα ἄλλως τὲ καὶ νέου
ὄντος, καὶ μή πω λόγου ἔχοντος τί τε χρηστὸν καὶ μὴ, οὐ φήσομεν φιλομαθῆ, οὐδὲ φιλό
σοφον εἶναι· ὥς περ ἐν τοῖς περὶ τὰ σιτία δυσχερῆ, οὔτε πεινῆν φαμὲν, οὔτ' ἐπιθυμεῖν σι-
τίων· οὐδὲ φιλόσιτον, ἀλλὰ κακόσιτον εἶναι. καὶ ὀρθῶς γε φήσομεν. τὸν δὲ σῆλ
εὐχερῶς ἀθέλοντα παντὸς μαθήματος γεύεσθαι, καὶ ἀσμενέως οἷόν τε μανθάνειν ἰόν-
τα, καὶ ἀπλήστως ἔχοντα, τῷδον δὲ οὐ σῆλ φήσομεν φιλόσοφον, ἢ γάρ; καὶ ὁ
γλαύκων ἔφη· πολλοὶ ἄρα καὶ ἄτοποι ἔσονταί σοι τοιοῦτοι· ὥστε γὰρ φιλοθεάμονες
πάντες ἥμοί γε δοκοῦσι τῷ καταμανθάνειν χαίροντες, τοιοῦδε εἶναι. οἵ τε φιλήκοοι ἀ-
νθρώπων τοιοῦτοι τυγχάνουσιν ὡς γ' οὐ φιλοσόφους τιθέναι. οἵ πρὸς μὲν λόγους καὶ διαιτῶν
ὁμίλους, ἑκόντες οὐκ ἂν ἐθέλοιεν ἐλθεῖν· ὥς περ δὲ ἀφορμὴν ἀκοῆς τὰ ὦτα ἑπτα
πωλοῦσιν πάντων χρεῶν τοῦδε διδούσης τοῖς διονυσίοις οὔτε τῶν κατὰ πόλεις, οὔτε τῶν κατὰ
κώμας ἀφορλογούμενοι, τοῦδε οὖν πάντας καὶ ἄλλας τοιούτους τινῶν μαθημάτων κο
ὺς, καὶ τοὺς τῶν τελεταρίων φιλοσόφους φήσομεν; οὐδαμῶς εἶπον· ἀλλ' ὁμοίους
μὲν φιλοσόφοις· τοὺς δὲ ἀληθινοὺς ἔφη, τίνας λέγεις. τοὺς τῆς ἀληθείας ἰῶ δ' ἔπη
φιλοθεάμονας. καὶ ἔστιν μέν γ' ἔφη ὀρθῶς· ἀλλὰ πῶς αὖ λέγεις. οὐδαμῶς
ῥᾴδιον ἀποκρίνασθαι πρός γε ἄλλον· σὲ δ' οἶμαι ὁμολογήσειν μοι τὸδε εἶναι. τὸ φῖλον·
ἐπειδή τοι ἔστιν ἀναπτόν τι καλὸν αἰρῷ, δύο αὐτὼ εἶναι. Γῶς δ' οὔ. οὐκοῦν ἐπεὶ
δὴ δύο καὶ ἑκάτερον, καὶ ἕξιν καὶ τοῦδε δικαίᾳ καὶ ἄδικον καὶ ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ,
καὶ πάντων τῶν εἰδῶν πέρι, ὁ αὐτὸς λόγος· αὐτὸ μὲν, ἕν ἕκαστον εἶναι, τῇ δὲ τῶ πρά
ξεων καὶ σωμάτων καὶ ἀλλήλων κοινωνίᾳ παντοῦ φανταζόμενα πολλὰ φαίνεσθαι
ἕκαστον. ὀρθῶς ἔφη λέγεις. ταύτῃ τοίνυν δὴ σὺ διαιρῶ χωρὶς μὲν, οἷς νῶν
δὴ ἔλεγες φιλοθεάμονάς τε καὶ φιλοτέχνας καὶ πρακτικοὺς, καὶ χωρὶς αὖ τοῦδε
ὧν ὁ λόγος· οὓς μόνους ἄν τις ὀρθῶς προσείποι φιλοσόφους. Γῶς ἔφη λέγεις·
Ὁι μὲν που ἓν δὴ σὺ, φιλήκοοι καὶ φιλοθεάμονες, τάς τε καλὰς φωνὰς ἀσπάζονται
καὶ χρόας καὶ σχήματα, καὶ πάντα τὰ ἐκ τῶν τοιούτων δημιουργούμενα· αὐτῇ δὲ τῇ
καλοῦ, ἀδύνατος αὐτῶν ἡ διάνοια πλὴ φύσιν ἰδεῖν τὲ καὶ ἀσπάσασθαι. Ἔχει γὰρ
οὕτω δὴ ἔφη οὕτως. Ὁι δὲ δὴ ἓν αὖ τὸ καλὸν δυνατοὶ ἰδεῖν τε καὶ ὁρᾶν καθ' αὐ-
τὸ, σπάνιοι ἂν εἶεν; καὶ μάλα. Ὁ δὴ καλὰ μὲν πράγματα νομίζων,
αὐτὸ δὲ κάλλος μήτε νομίζων· μήτε ἄν τις ἐκῆται ἐπὶ πλὴ γνῶσιν αὐτῆ δυνάμενος

ἴ πεῖθαι, ὄναρ ἢ ὕπαρ δοκεῖ σοι ζῆν; σκόπει δὲ ἐν ἀναρώτησιν αὖ κἀκοῦ τόδε ἔστιν. καὶ τί ἐστὶ
ὕπνῳ τῷ, καὶ τι ἐγρηγορὸς ἐν ὅμοιον τῷ μὴ ὅμοιον ἀλλ' αὖ ἐν ἐοικέναι εἶναι ᾧ ἔοικεν;
Ἔστιν γ' οὖν αὖ ἱκανῶς φαίνεσθαι ἀναρώτησιν ὃν τοιοῦτον. Τί δὲ ὁ ταὐναντία τούτων ἡγού-
μενός τε, τὰ αὐτὰ καλὸν καὶ σωφάμενος καὶ θαρρεῖ καὶ αὖ καὶ τὰ ἐκείνου μετέχον-
τα, καὶ οὔτε τὰ μετέχοντα αὖ, οὔτε αὖ, τὰ μετέχοντα ἡγούμενος, ὕπαρ ἢ ὄναρ
αὖ καὶ οὗτος δοκεῖ σοι ζῆν. καὶ μάλα ἔφη ὕπαρ. οὐκοῦν τοῦτον μὲν τὸν διά-
νοιαν ὡς γιγνώσκοντος, γνώμην αὖ ὀρθῶς φάμεν εἶναι. τὸν δὲ δόξαν, ὡς δοξάζοντος;
Καὶ μάλ' οὖν. τὸν οὖν ἐκείνῳν χαλεπὸν ἦν οὗτος ὃν φαμὲν δοξάζειν ἀλλ' οὐ γιγνώ-
σκειν. καὶ ἀμφισβητεῖ ὡς οὐκ ἀληθῆ λέγομεν, ἐξεμοί τι παιρακαθέσθαι αὐτῷ, καὶ
πείθειν ἱκανῶς ἐν μικρῷ πόμενον ὅτι οὐχ ὑγιαίνει; Δεῖ γέ τοι δῆτα ἔφη. Ἴθι δὴ σκόπει
τὶ ἐροῦμεν πρὸς αὐτόν ἢ βέλει ὧδε πυθανώμεθα τὴν αὐτὴν λέγοντες, ὡς ἔστι δόξα,
ἐπεὶς αὐτῷ φαίνοις ἀλλ' ἄσμενος αὖ ἴδοιμεν εἰδότα τι, ἀλλ' ἡμῖν εἰπὲ τόδε ὁ πγιώσκων, πώ-
σκει τι, ἢ οὐδέν, σὺ οὖν μοι ἐκ τοῦδ' ἐκείνου, ἀποκρίνου. ἀποκρινοῦμαι ἔφη, ὅτι γιγνώ-
σκει τι. Πότερον οὖν, ἢ οὐκ ἔν. Οὐ πῶς γοῦν αὖ μὴ οὐ γέ τι γνωσθήσ; ἱκανῶς
ἂν εἶεν ἔχοιμεν, καὶ εἰ πλεοναχῇ σκοποῖμεν. ὅτι δὲ μὲν παντελῶς ὄν, παντελῶς γνω-
στόν. μὴ ὄν δὲ μηδαμῇ, πάντη ἄγνωστον. Ἱκανότατα. Οὐκοῦν εἰ δή τι ἄλλο ἔχει
ὡς εἶναί τε καὶ μὴ εἶναι, οὐ μεταξύ αὖ πίστου τῷ ἁπλικρινῶς ὄντος καὶ τῷ αὖ μηδαμῇ
ὄντος; Μεταξύ. οὐκοῦν ἰδεῖ μὲν τῷ ὄντι, γνῶσις ἰδεῖ· ἀγνωσία δ' ἐξ ἀνάγκης
ἰδεῖ τῷ μὴ ὄντι· ἰδεῖ τῷ μεταξύ δὲ τούτοιν, μεταξύ τι καὶ ζητητέον ἀγνοίας τε καὶ ἐ
πιστήμης εἴ τι τυγχάνει ὂν τοιοῦτον. Εὖ μὲν οὖν. Ἆρ' οὖν λέγομέν τι δόξαν εἶ;
πῶς γὰρ οὔ. πότερον ἄλλην δύναμιν ἐπιστήμης, ἢ ταὐτὸν αὐτῇ; Ἄλλην. Ἐπ'
ἄλλῳ ἄρα τέτακται δόξα καὶ ἐπ' ἄλλῳ ἐπιστήμη κατὰ τὴν αὐτὴν δύναμιν ἢ κατὰ
τὴν αὐτὴν δύναμιν ἐκατέρα τὴν αὐτῆς. οὕτω. οὐκοῦν ἐπιστήμης μὲν, ἰδεῖ τῷ ὄν
τι πέφυκε γνῶναι, ὡς ἔστιν ὂν· μᾶλλον δὲ, ᾧ δέ μοι δοκῇ πρότερον αἰναγκαῖον εἶναι
σκοπεῖσθαι. πῶς; Φύσομεν δυνάμεις εἶ γένος τι τῶν ὄντων, αἷς δὴ καὶ ἡμεῖς δυνά
μεθα ἃ δυνάμεθα καὶ ἄλλο πᾶν ὅτι περ αὖ δύνηται. δοκῶ λέγω, ὄψιν λέγω καὶ ἀκοὴν τῶν δυ
νάμεων εἶναι· εἰ ἆρα μανθάνεις ὃ βούλομαι λέγειν ἐν εἶδος. Ἀλλὰ μανθάνω ἔφη.
Κἀγὼν δὴ ὅμοι φαίνεται τοῦδε αὐτῶν, δύναμις γοῦν ἐστὶν, ἔστ' οὖν χρόας ἐγὼ, οὔτε
σχῆμα, οὔτ' ἄλλα τῶν τοιούτων δοκεῖ καὶ ἄλλων πολλῶν· πρὸς ἃ ἀκριβείτων, εἶναι διορίζο-
μαι παρ' ἐμαυτῷ, τὰ μὲν ἄλλα εἶναι· τὰ δὲ ἄλλα δυνάμεως δ' ἐς ἐκεῖνο μόνον βλέπω
ἐφ' ᾧ τ' ἔστι καὶ ὃ ἀποτελέσεται, καὶ ταύτην ἐκείνην αὐτῶν δύναμιν ἐκάλεσα καὶ τὸν
μὲν ἐπὶ τῷ αὐτῷ τε ταγμένον καὶ τῷ αὐτῷ ἀποτελοῦντα, τὸν αὐτὸν καλῶ. τὸν δὲ
ἐπὶ τέρῳ καὶ ἕτερον ἀποτελοῦντα, ἄλλον, τί δὲ σὺ πῶς ποιεῖς; οὕτως ἔφη.
Δεῦρο δὴ πάλιν ἐπ' ἐμοὶ ὦ ἀρίστ. ἐπιστήμην πότερον δύναμιν τινὰς φὴς εἶναι αὐτῶν,
ἢ ἀς τὶ γένος τίθης; ἐγὼ μὲν οὖν ἔφη, πασῶν γε δυνάμεων ἐρρωμενεστάτην. τί δὲ δόξαν, ἀς δύναμιν, ἢ ἐς ἄλλο εἶδος ἴσομεν; οὐδαμῶς ἔφη· τῷ γοῦν δοξάζειν δυνάμει ἐκ
ἄλλό τι ἢ δόξα ἔστιν, ἀλλὰ μὲν δὴ ὀλίγον γε πρότερον ὡμολόγεις μὴ αὐτὸ εἶναι ἐπι
στήμην τε καὶ δόξαν, πῶς γ' αὖ ἔφη, τόγε ἀναμάρτητον τῷ μὴ ἀναμαρτήτῳ ταυ-
τὸν ποτέ τις νοῦν ἔχων τεθείη. Καλῶς ἐπῄνεσαι καὶ ἐμοῦ μνησθεὶς ὅτι ἕτερον δόξα ἐπιστήμης
ὡμολογεῖται ἡμῖν. Ἕτερον. Ἔφ' ἑτέρῳ ἄρα ἕτερόν τι δυναμένη, ἐπεὶ τέρα αὐτῶν
πέφυκεν. Ἀνάγκη. Ἐπιστήμη μὲν γέ που ἐδεῖ τῷ ὄντι, ἐπ' ὄν γνῶναι ὡς ἔχει;
Ναί. Δόξαν δὲ φαμὲν δοξάζειν; Ναί. Ἦ ταὐτὸν ὅπερ ἐπιστήμη γνώσεται; ἢ ἕτε
ραι γνωσόντε καὶ δόξασον ἐπ' ἄλλῳ, ἢ ἀδύνατον; Ἀδύνατον ἔφη, ἐκ τῶν ὡμολο
γημένων. εἰ ἐπὶ τῷ ἐπ' ἄλλῳ ἄλλη δύναμις πέφυκε. δυνάμεις δὲ ἀμφότερα ἴσον δόξα τε
καὶ ἐπιστήμη. ἄλλη δὲ ἑκατέρα ὡς ἔφαμεν. ἐκ τούτων δὴ ἐκ ἐγχωρεῖ γίνεσθαι καὶ δόξασον
ταὐτὸν εἶναι. ἐκοῦν εἰ ἐπὶ ὂν γνωστὸν, ἄλλό τι αὖ δόξαστον, ἢ ἐπὶ ὂν ἔσται; Ἄλλο.
Ἆρ' οὖν ἐπὶ μὴ ὂν δοξάζει; ἢ ἀδύνατον καὶ δόξασαι τό γε μὴ ὄν. σκόπει δὲ, οὐχ ὁ δοξάζων
ἐπί τι φέρῃ τὴν δόξαν; ἢ δίος τε αὖ, δοξάζειν μὲν, δοξάζειν δὲ μηδέν; Ἀδύνατον.

ἀλλ' οὖ γέ τι δοξάζει ὁ δοξάζων; Ναί. Ἀλλὰ μήν, μὴ ὄν γε οὐχ οἷόν τ' ἀλλὰ μὴ δι' ὀρθότατ' αὖ προσαγορεύωτο. Γαύγε, μὴ ὄν τι μᾶλλον, ἄγνοιαν ἧς αὐτάγνοιαν μὲν ὄντι ἀφ' ὧν ἐγνώσθη. Ὀρθῶς ἔφη. Οὐκ ἄρα ὃν οὐδὲ μὴ ὂν δοξάζει. οὐ γάρ, οὔτε ἄρα ἄγνοια, οὔτε γνῶσις δόξει αὖ εἶναι. οὐκ ἔοικεν. Κρίνει τοίνυν τούτων ἔξω ὑπερβαίνουσα ἡ γνῶσιν σαφήνεια, ἢ ἄγνοιαν ἀσάφεια; Οὐδέτερα. ἀλλ' ἆρα μοὶ δίκαιον, γνώσεως μέν σοι φαίνεται δόξα σκοτωδέστερον· ἀγνοίας δὲ φανερώτερον; καὶ πολύ γε ἔφη. Ἐκτὸς ἄρα μοὶ μεταξὺ κεῖται; Ναί. Μεταξὺ ἄρα αὖ εἴη τούτοιν ἡ δόξα. Κομιδῇ μὲν οὖν. οὐκοῦν ἔφαμεν τὸ τοῖς πρόσθεν, εἴ τι φανείη οἷον ἅμα εἶναί τε καὶ μὴ ὄν, τὸ τοιοῦτον μεταξὺ κεῖσθαι τοῦ εἰλικρινῶς ὄντος τε καὶ τοῦ παντάπασι μὴ ὄντος· καὶ οὔτε ἐπιστήμην οὔτε ἄγνοιαν ἐπ' αὐτῷ ἴσεσθαι, ἀλλὰ μεταξὺ αὖ φανεὶς ἀγνοίας τε καὶ ἐπιστήμης. Ὀρθῶς. Νῦν δέ γε πέφανται μεταξὺ τούτοιν ὃ δὴ καλοῦμεν δόξαν. Πέφανται. Ἐκεῖνο δὴ λείπεται τὰ αὖ ἡμῖν δυρεῖν ὡς ἔοικε τὸ ἀμφοτέρων μετέχον τῷ εἶναί τε καὶ μὴ εἶναι, καὶ οὐδέτερον εἰλικρινὲς· ὀρθῶς αὖ, προσαγορεύομεν· ἵνα ἐὰν φανῇ δόξαν αὐτὸ εἶναι, οὐ δίκῃ προσαγορεύωμεν· τοῖς μὲν ἄκροις, τὰ ἄκρα· τοῖς δὲ μεταξύ, τὰ μεταξύ· ἀγροδιδόντες, ἢ οὐχ οὕτως; οὕτω. Τούτων δὴ ὑποκειμένων, λέγε μοι φήσω καὶ ὃς κρινεῖ ὁ χρηστός. ὃς αὐτὸ μὲν καλὸν· καὶ ἰδέαν τινὰ αὐτῆς καλλους μιᾷ μία ἠγεῖται ἀεὶ καὶ τὰ ταυτὰ ὡσαύτως ἔχουσαν· πολλὰ δὲ τὰ καλὰ νομίζει ἐκεῖνος ὁ φιλοθεάμων, καὶ οὐδαμῇ ἀνεχόμενος αὖ τις εὖ φῇ καλὸν φῆ εἶναι καὶ δίκαιον καὶ τἆλλα οὕτω· τούτων γοῦν δὴ ὦ ἄριστε φήσομεν πολλῶν καλῶν, μῶν τί ἐστιν ὃ οὐκ αἰσχρὸν φανήσεται, καὶ τῶν δικαίων ὃ οὐκ ἄδικον, καὶ τῶν ὁσίων, ὃ οὐκ ἀνόσιον; οὔκ· ἀλλ' ἀνάγκη ἔφη, καὶ καλά πως αὐτὰ καὶ αἰσχρὰ φανῆναι, καὶ ὅσα ἄλλα ἐρώτας. Τὰ δὲ τὰ πολλὰ διπλάσια ἔστιν τι ἡμίσεια ἢ δὶς πλάσια φάναι φαίνεται. Οὐδέν. Καὶ μεγάλα δὴ καὶ σμικρά, καὶ κοῦφα καὶ βαρέα· μή τι μᾶλλον ἃ αὖ φήσομεν ταῦτα προσρηθήσεται, ἢ τἀναντία. οὔκ. Ἀλλ' ἀεὶ ἕκαστον ἀμφοτέρων ἕξεται· πότερον ἓν ἕκαστον μᾶλλον, ἢ ὃ οὐκ ἔστιν ἕκαστον τῶν πολλῶν ἕξει ὃ αὖ τις φῇ αὐτὸ εἶναι· τοῖς σοφοῖς σοφισταῖς ἔφη ἐπαμφοτερίζουσιν ἔοικε, καὶ τῷ τῶν παίδων αἰνίγματι τῷ περὶ τοῦ δύνοχου τῆς βουλῆς περὶ τῆς νυκτερίδος, ὡς καὶ ἐφ' οὗ, αὐτὸν αὐτῷ αἰνίττονται ἐκεῖνοι. καὶ γοῦν ταῦτα ἐπαμφοτερίζειν, καὶ οὔτ' ἔστ' οὔτε μὴ ἔστ' οὐδὲν αὐτῶν δυνατὸν παγίως νοῆσαι. ἔστ' ἀμφότερα ἄρα ἔτι δεύτερον. ἔχεις οὖν αὐτοῖς ὅτι λέγῃ ὅ, τι χρήσῃ, ἢ ὅποι θήσεις, καλλίω θέσιν τιθεμένη ἐπὶ ἀσάφειαν τοῦ μὴ ἔστ'. οὔτοι γάρ που σκοτωδέστερα μὴ ὄντος πρὸς τὸ μᾶλλον μὴ ἔστι φανήσεται, οὔτε φανούμενα ὄντος πρὸς τὸ μᾶλλον ἔστι. Ἀληθέστατα ἔφη. Εὑρήκαμεν ἄρα ὡς ἔοικεν, ὅτι τὰ τῶν πολλῶν πολλὰ νόμιμα καλὰ πού τε ἕν τῶν ὄντων καὶ οὐ τῶν μὴ ὄντων. Εἰλικρινῶς, εὑρήκαμεν. Προσομολογήσαμεν δέ γε εἴ τι τοιοῦτον φανείη, δοξαστὸν αὐτὸ ἀλλ' οὐ γνωστὸν εἶναι λέγειν καὶ τῇ μεταξύ ποι τιθεμένῃ μεταξὺ πλανᾶσθαι ἀλισκόμενον. ὡμολογήσαμεν. Τοὺς ἄρα πολλὰ καλὰ θεωμένους, αὐτὸ δὲ τὸ καλὸν μὴ ὁρῶντας, μηδ' ἄλλῳ ἐπ' αὐτὸ ἄγοντι δυναμένους ἕπεσθαι, καὶ πολλὰ δίκαια αὐτὸ δὲ τὸ δίκαιον μή, καὶ πάντα οὕτω, δοξάζειν φήσομεν ἅπαντα μᾶλλον ἢ εἰδέναι. ἀνάγκη ἔφη. Τὸν δὲ αὖ τοὺς αὐτὰ ἕκαστα θεωμένους καὶ ἀεὶ καὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ὡσαύτως ὄντα, ἆρ' οὐ γνώσεσθαι μᾶλλον ἢ δοξάζειν; ἀνάγκη καὶ ταῦτα. οὐκοῦν καὶ ἀπαίδευτόν τε καὶ φιλόσοφον τούτους μὲν ταῦτα φήσομεν, ἐφ' οἷς γνῶσις ἔσται· ἱκανῶς δέ, ἐφ' οἷς δόξα· ἢ οὐ μνημονεύομεν ὅτι φαυλότερόν τε καὶ χρόας καλὰς καὶ τὰ τοιαῦτα ἔφαμεν τούτους φιλεῖν τε καὶ θεᾶσθαι· αὐτὸ δὲ τὸ καλὸν οὐδ' ἀσπάζεσθαι ὡς τι ὄν. μεμνήμεθα. Μὴ οὖν τι τοὺς μὲν φιλοδόξους καλοῦντες αὐτοὺς μᾶλλον ἢ φιλοσόφους, καὶ ἄρα ἡμῖν σοφὸν χαλεπαίνουσιν οὐ δίκαια λέγομεν. οὔκ· οὕτω γέ μοι πείθωνται ἔφη τῷ γε ἀληθῆ χαλεπαίνειν οὐθέμις. Τοὺς αὐτὸ ἄρα ἔτι δεῖ τὸ ὂν ἅπαντα ζητοῦντας, φιλοσόφους ἀλλ' οὐ φιλοδόξους κλητέον. Παντάπασι μὲν οὖν.

Τέλος τῆς πολιτείας, ἢ περὶ δικαίου πέμπτου λόγου.

Ι μὲν δὴ φιλόσοφοι ὧ δ' ἐπὼ ὦ γλαύκων καὶ οἱ μὴ, ἀλλ' ἐκ μακροῦ τινος διεξελθόντος τοῦ λόγου, μόγις πως ἀναφαίνοιεν, οἵοι εἰσὶν ἐκ πόθου. ἴσως δ' ἔφη ἔστ' βραχέος οὐ ῥᾴδιον. οὐ φαίνεται δ' οὖν. ἐμοὶ γοῦν ἔτι δοκεῖ αὖ εἴλτιον φανῆναι εἰ ἅπ' οὗ τοῦ μόνε ἔδει ἐρωτᾶναι, καὶ μὴ πολλὰ τὰ λοιπὰ διελθεῖν μέλοντι κατόψεσθαι, τί διαφέρει βίος δίκαιος ἀδίκε. τὸ οὖν ἔφη ἐπὶ μαθήσεσθαι ἡμῖν. τὴ δ' ἄλλο ὦ δ' ἐπὼ, ἢ ὃ ἐγὼ ἐπειδὴ φιλόσοφοι μὲν, οἱ τὸ ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ ὡσαύτως ἔχοντα δυνάμενοι ἑφάπτεσθαι· οἱ δ' μὴ, ἀλλ' ἐν πολλοῖς κυμαίνοντες ἐμπλανώμενοι, ἀ φιλόσοφοι, τοῦτέρας δεῖ δὴ τέλεως ἡμῖν γενέσθαι ἅπ, πῶς ἂν λέγοντες αὖ αὖτὰ, ἔφη μᾶλλον λέγοιμεν. ὁπότεροι αὖ ὦ δ' ἐπὼ δύνασθαι τὴν φαίνεσθη φυλάξαι νόμος τὲ ἐν ἐπιτηδεύμασι τέλεον, τούτους κατεστάναι φύλακας. ὀρθῶς ἔφη. ἆρ δ' οὖν δ' ἐπὼ ἄρα δῆλον, ὅτε τυφλὸν ἄτε ἐξὺ ἀρῶντα χρὴ τὰ φύλακα τηρεῖν ὁποῖ. καὶ πῶς ἔφη ἀδῆλον. ἦ γὰρ δοκοῦσί σοι τυφλῶν διαφέρειν οἱ τῷ ὄντι ἅπ ὄντος ἐκάστου ἐστερημένοι τὴ γνώσεως καὶ μαθὲν ἐνάργειαν ἐν τῇ ψυχῇ ἔχειν τοῦ παραδείγματος· μὴ δ' δυνάμενοι ὥς πῃ γραφῆς εἰς τὸ ἀληθέστατον ἀποβλέποντες, κἀκεῖσε ἀεὶ ἀναφέροντές τε καὶ θεώμενοι ὡς οἷόν τε ἀκριβέστατα, οὕτω δὴ καὶ τὰ αὐθάδη νόμιμα καλῶν τε πέρι καὶ δικαίων καὶ ἀγαθῶν, τίθεσθαί τε ἐκεῖ δέῃ τίθεσθαι, καὶ τὰ κείμενα φυλάττοντες, σώζειν; οὐ μὰ τὸ δι' ἀλλ' ὃς οὐ πολύ τι διαφέρει. βούλει οὖν μᾶλλον φύλακας ποιώμεθα τοὺς ἐμπείρους μὴ ἧττον τὸ ὂν ἐμπειρίᾳ δὲ καὶ ἐν ἑκάστοις ἐμμέλειαν μὴ ἔχοντας· καὶ δ' ὃ ἄλλο μοι δοκεῖ ἀρετῆς ὑστεροῦντας. ἥκιστα μὲν τ' αὖ ἔφη ἔστ' ἐκ ἄλλης ἀρετῆσθαι ἔγε πολλὰ μὲν ἐμμέλειν. τοῦτο τὸ αὖτῷ σκόπει τῷ μεγίστῳ αὖ πρόσχοιεν. σύκοῦν δεῖ λέγομεν τίνα τρόπον δεῖ τ' ἔσονται οἱ αὐτοὶ κἀκεῖνα καὶ ταῦτα ἔχειν. ἔμοιγε μὲν οἶμαι. ὁ δ' ἐγὼ ἀρξόμενοι τούτου τὸ λόγου ἐλέγομεν· πῶς φύσει αὐτῶν, πρῶτον δεῖν κατανοῆσαι, καὶ οἶμαι ἱκανῶς ἐμολογήσομεν, ὁμολογήσειν καὶ ὅτι δεῖ τε ταῦτα ἔχειν οἱ αὐτοί· ὅτι τὲ οὐκ ἄλλους πόλεως ἡγεμόνας δεῖ ἅπ, ἢ τοὺτους. ἔμοιγε. ἔστω δὴ τ' φιλοσόφων φύσεων πέρι ὁμολογήσθω ἡμῖν· ὅτι μαθήμασός γε ἀεὶ ὀρῶσιν ὅσας ἂν αὐτοῖς δηλοῖ ἐκείνης τ' οὐσίας τ' ἀεὶ οὔσης καὶ μὴ πλανωμένης ὑπὸ γενέσεως καὶ φθορᾶς. ὁμολογήσθω. καὶ μὴν ἦν δ' ἐγὼ, καὶ ὅτι πᾶσης αὖτῆς, καὶ οὔτε σμικροῦ, ἄτε μέζονος, οὔτε τιμιωτέρε, οὔτε ἀτιμοτέρε μοίρας ἐκὸν τις ἀφίσεται· ὡς πρὸ ἐν τοῖς πρόσθι περί γε τῶν φιλοτίμων καὶ ἀνδρωπίνων δηλήθημεν. ὀρθῶς ἔφη λέγεις. πρὸς τοίνυν μετὰ ταῦτα σκόπει. εἰ ἀνάγκη ἔχειν πρὸς τοῦτῳ αὐ τῇ φύσει, οἵ αὖ μέλλουσιν ἔσεσθαι ἃς ἐλέγομεν. τὸ ποῖον. πρὸ ἀβούλευτοι καὶ ἐκόντας ἅπ μᾶλλον προσδέχεσθαι ἢ ψευδῆς ἀλλὰ μισεῖν, πρὸ δ' ἀλήθειαν τέργειν. εἰκός γε ἔφη. οὐ μόνον γε ὦ φίλε ἑταῖρε, ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἀνάγκη ἦν ἀνδρωπίνως τοῦ φύσει ἔχοντα, πᾶν τὸ ξυγγενές τε καὶ οἰκεῖον τῶν παντὸς δικαίων ἀγαπᾶν, ἀρθῶς ἔφη. ἦ οὖν οἰκειότερον σοφίᾳ τὶ ἀληθείᾳ δ' ἂν εὕροις; καὶ πῶς δ' ὅς. ἦ οὖν δυνατὸν εἶναι πρὸ αὐτῷ φύσει φιλόσοφόν τε καὶ φιλοψευδῆ; οὐδαμῶς γε. οὐκ ἄρα χρὴ ὅτι φιλομαθῆ, πάσης ἀληθείας δεῖ δῆλον ἐκείνου ὅτι μάλιστα ὀρέγεσθαι. παντελῶς γε. ἀλλὰ μὴν ὅτι φύσει ἐς οὗ τι ἐπιθυμίαι σφόδρα ῥέποντι ἴσμεν που, ὅτι ἐς τἆλλα τοῦτῳ ἀδυνέστεραι ὥς πῃ ῥεύματα ἐκεῖσε ἀχετευόμενον. τὴ μὴν. ᾧ δὴ, πρὸς τὰ μαθήματα καὶ πᾶν ὃ τοιοῦτον ἐρεύνημοι, πρὸ δὲ πῶς τῆς ψυχῆς εἶμαι ἡδονὴν αὐτῇ καθ' αὐτὴν εἶναι αὖ. τὰς δὲ σῷ τῷ σώματος ἐκλείποιεν ἐ μὴ πανσομένως, ἀλλ' ἀληθῶς φιλόσοφός τις εἴη.

Μεγάλη ἀνάγκη. Σώφρων μὲν ὄγε πρὸ τοῦτῳ καὶ οὐδαμῶς φιλοχρήματος, ὧν γοὺν οὗτος χρήματα μὲν πολλῆς δεῖ πάνυ σπουδάζεται ἄλλο τὴ μᾶλλον ἢ τοῦ-

πω προσήκει συνυθάζειν. οὕτω. ἦ μὴν πολλοῖς γε τοῖς λόγοις σκοπεῖν ὅταν κείνην μᾶλλον φύσιν φιλόσοφόν τε καὶ μή. τὸ ποῖον. μή σε λάθη μετέχουσα αὐτῆς θερίας· οἰκειοτάτου γοῦν που σμικρολογία ψυχῇ μᾶλλον τῇ ὅλου καὶ παντὸς ἀεὶ ἐπορέγεσθαι θείου τε καὶ ἀνθρωπίνου. ἀληθέστατα ἔφη. ἢ οὖν ὑπάρχει διανοίᾳ μεγαλοπρέπεια καὶ θεωρία πάντος μὲν χρόνου, πάσης δὲ οὐσίας, οἴει τι σοὶ δοκεῖ οὕτω μέγα τὴν δοκεῖν εἶναι τὸν ἀνθρώπινον βίον; ἀδύνατον ἦ δ' ὅς. οὐκοῦν καὶ θανάτου οὐ δεινόν τι ἡγήσεται ὁ τοιοῦτος. ἧκιστά γε. δειλῆ ἄρα καὶ ἀνελεύθερῳ φύσει, φιλοσοφίᾳ ἀληθινῇ ὡς ἔοικεν, οὐκ ἂν μετείη. οὐ μοι δοκεῖ. τὸ οὖν κόσμιος καὶ μὴ φιλοχρήματος μὴ δ' ἀνελεύθερος· μὴ δ' ἀλαζών· μὴ δειλός. ἔσθ' ὅπῃ αὖ δυσξύμβολος ἢ ἄδικος γένοιτο; οὐκ ἔγωγε. καὶ σκοπῶν δὴ ψυχὴν σκοπῶν, φιλόσοφον καὶ μή, εὐθὺς νέου ὄντος ἐπισκέψει ἆρα δίκαια τε καὶ ἄμορφος, ἢ εὐχαρίστου τε καὶ ἀχαρίστου. πάνυ μὲν οὖν. οὐ μὴν, οὐδὲ ὃν παρακαλεῖς ἂς ἐγῷμαι. τὸ ποῖον. εὐμαθὴς ἢ δυσμαθής. ἢ προσδοκᾷς ποτέ τινά τι ἱκανῶς ἂν διέρξαι, ὃ πράττων ἂν, ἀλλοτῶν τε πράττοντα καὶ μέγας σμικρὸν αὐτὸν ὄντα; οὐκ ἂν γένοιτο; τὸ δὲ μεγαλοπρεπὲς μάθοι σώζειν δύναται· λύπης ὢν τολέως, ἀρ' ἂν δοίης τ' εἶναι ἐπιστήμας μὴ κενὰς εἶναι; καὶ πῶς. λύπης δὲ πονῶν, οὐκ οἴει αὐτὸν καθέξειν τελεωτῶν αὐτὸν τε μισεῖν καὶ τὸν τοιαύτην πρᾶξιν. ῥᾷς δ' οὔ. ἐπιλήσμονα ἆρα ψυχὴν οὐ ταῖς ἱκανῶς φιλοσόφοις μή ποτε κείνωμεν, ἀλλὰ μνημονικὴν αὖ τὸν ζητοῦμεν δεῖν εἶναι. ῥᾳστά ποσι μὲν οὖν. ἀλλ' ἃ μὴ τόγε τῆς ἀμέσου τε καὶ ἀσχήμονος φύσεως, ἄλλο σέ πω ἂν φῶμεν ἕλκειν ἢ ἐς ἀμετρίαν; τὴν μέν. ἀλήθειαν δὲ ἀμετρίᾳ ἡγῇ ξυγγενῆ εἶναι, ἢ ἐμμετρίᾳ. ἐμμετρίᾳ. ἔμμετρον ἆρα καὶ εὔχαριν ζητῶμεν πρὸς τοῖς ἄλλοις διάφορον φύσει τὸν ὠδὶ τὸν τῆς ὄντος ἰδέαν ἐκφύσει τὸ αὐτοφυές, διάπαγον παρέχει. ῥᾴδιον δ' οὔ. τὸ οὖν, μή πη δοκοῦμέν σοι οὐκ ἀσκόπως ἔκλειστα διελήλυθέναι καὶ ἐπόμενα ἀλλήλοις, τῇ μᾶλλον τῆς ὄντος ἱκανῶς τε καὶ τελέως ψυχῇ μεταλήψεσθαι; ἀσκοπότατα μὲν οὖν ἔφη. ἔστιν οὖν ὅπῃ μιμητὴν τοιοῦτον ἐπιτηδεύσομεν ὃς μή ποτ' ἂν τις δίῃ τε γένοιτο ἱκανῶς ἐπιτηδεῦσαι, εἰ μὴ φύσει εἴη μιμήμων· ὑμαθής, μεγαλοπρεπής, εὔχαρις φίλος τε καὶ ξυγγενὴς ἀληθείᾳ. δικαιοσύνῃ. αὐσφίαῃ, σωφροσύνῃ; οὐδ' αὖ ὁμῶμος ἔφη τόγε τοιοῦτον μιμήσαιτο. ἀλλ' ἰδοῦ δ' ἐγὼ τελειωθῶσι τοῖς τοιούτοις παιδείας τε καὶ ἀλκία, ἆρα ἐμοῦσις αὖ πῇ πόλιν ἐπιδείξους; καὶ ὁ ἀδείμαντος ὦ σώκρατες ἔφη. πρὸς μὲν ταῦτά σοι, ἀλεὶς αὖ δίας τ' εἶναι αὐτειπεῖν. ἀλλὰ γοῦν τοιόνδε τι πάσχουσι ἀκούοντες ἐμοῦ τε ἃ νῦν λέγω. ἡγοῦνται δ' ἀπειρίᾳ τοῦ βρωτὸν τε καὶ ἀχρεῖον εἶναι, ἀχθ' ἂν λόγου παρέσχεσον τὸ βρῶτμα σμικρὸν πεπαρῳνόμενοι, ἀθρισθέντων τῶν σμικρῶν, ὡδὶ πολυπλῆς τῶν λόπων, μάγα τὸ σφάλμα καὶ οἰανδίον τοῖς πρώτοις αἰνφαίνεσθαι, καὶ ὥς πῃ ὑπ' ἀπειρίᾳ δεινῶν, οἱ μὲν πολλοὶ τῶν τε ἀχρηστεύονται καὶ ἀκλεῶς ἔχειν ὅτι φθῶσιν, ἄτω καὶ σφᾶς πολυπλῆς τε ἀχρηστεύεσθαι καὶ ἀκλεῶς ἔχειν ὅτι λέτωσι ὑπὸ τ' ἀπειρίας αὖ ταύτης πυνὸς ἑτέρας ἀκούσῃς, ἀλλ' οὐ λόγοις. ἐπεὶ τόγε ἀληθὲς ἐδόν τι μᾶλλον ταύτῃ ἔχειν· λέγω δ' ἐγὼ ἀχρεῖον ἡγήσασθαι νῦν γοῦν φαίης ἄν τις σοι, λόγῳ μὲν οὐκ ἔχειν καὶ ἔφησεν ἀκούσεσθαι. βρῶτμον δὲ ἐρᾷ ὅσοι αὖ ὠδὶ φιλοσοφίας ὀρμήσαντες, μὴ τῆς προπαιδείας ἕνεκα ἀφίκωνται νέοι ὄντες ἀπαλλαττόμενοι, ἀλλὰ μακρότερον οὐ διατρίψωσι, τοὺς μὲν τολέτους, καὶ πάνυ ἀλλοκότους γιγνομένους ἵνα μὴ παμπονήρους εἴπωμεν, οὐ δὲ ἐπιεικεστάτους δοκοῦντας· ὅμως τοῦτό γε οὐδὲν τῆς ἐπιτηδεύματος ἧττον πάσχοντας, ἀχρίστους ταῖς πόλεσι γιγνομένους. καὶ ἐπὼ ἀκούσας, ἆρα οὖν εἶπον τοὺς ταῦτα λέγοντας ψεύδεσθαι; οὐκ οἶδα ἔγωγε· ἀλλά σοι δοκοῦν, ἁπλῶς αὖ ἀκούσῃ με. ἀκούσομαι αὖ· ὅτι μοι γε φαίνονται τἀληθῆ λέγειν. ῥᾷς οὖν ἔφη δ' ἔχει λέγειν, ὅτι οὐ πρότερον κακῶν παύσονται αἱ πόλεις, πρὶν ἂν οἱ αὐ ταῖς οἱ φιλόσοφοι ἀρξωσιν οὓς ἀχρίστους ὁμολογοῦμεν αὐταῖς εἶναι. ἐρωτᾷς ἰδὲ δ' ἐπὼ βρῶτμα δρόμιον ἀχρείσεως δ' ἐκ τοῦ λεγομένου. σὺ δέ γ' ἔφη δίμαμι

οὐκ ἔσθ' ὅτι ἀκούων λέγεις. Εἶεν εἶπον. Σκόπει οὖν μὴ βεβλαμμένως με ἐξ λόγου ἕτερα δυσὶ πόλεσι τὸν ἄκουσ' ἀκούσῃ, ἵνα ἔτι μᾶλλον ἴδῃς ὃ ἐγὼ χρῄζω. οὕτω γὰρ χαλεπὸν ἡ παίδευσις τῶν ἐπιφανεστάτων ὃ πρὸς τὰς πόλεις τι πόνθασιν, ὥστ' οὐδὲ ἔστιν οὐ οὐδὲν ἄλλο τοιοῦτον πιπονθός· ἀλλὰ διὰ πολλῶν αὖ ἐμοὶ δοκεῖ ἐπιζητοῦντα καὶ ἀπολογούμενον ἔσθ' αὖ τῶν οἷον οἱ γραφεῖς ἀγελάφους καὶ τὰ τοιαῦτα μιγνύντες γράφουσι· πόθεν γὰρ τοιοῦτον γεγενημένον ἔτι πολλῶν τῶν περὶ, εἴ τε μᾶς ναύκληρον μεγάλης μὲν καὶ ῥώμη ἔσθ' ὃς οὐ τῇ νηὶ ἅπαντας· ὑπέκφοβον δὲ καὶ ἐρῶντα ὠσαύτως βραχύ τι, καὶ πεπυσκόντα τοῦδε ναυτικῶν ἕτερα τοιαῦτα· τοὺς δὲ ναύτας τασπάζοντας πρὸς ἀλλήλους τοῦδε τῆς κυβερνήσεως, ἐκφυγεῖν οἰόμενον δεῖν κυβερνᾶν μήτε μαθόντα πώποτε πρὸ τοῦ τέχνῃ, μήτε ἔχοντα ἀποδεῖξαι διδάσκαλον ἑαυτῷ· μὰ δὲ χρόνον οὐ φῇ ἐμμένειν· πρὸς δὲ τούτοις φάσκοντας μηδὲ διδακτὸν εἶναι· ἀλλὰ καὶ ἂν λέγοντα ὡς διδακτόν, ἐτοίμους κατατέμνειν· αὐτοὺς δὲ αὖ τῷ ἀεὶ τῷ ναυκλήρῳ τοῦδε κεχύσθαι δημοίους, καὶ πάντα ποιοῦντας ὅπως αὐ σφίσι ὁ πηδάλιον ἐπιτρέψει. οἶσθ' ὅτι δαὶ μὴ πείθουσι, ἀλλὰ ἄλλοι μᾶλλον, τοῦ μὲν ἄλλους ἀποκτιννύντας, ἢ ἐκ βάλλοντας ἐκ τῆς νεώς· ἂν δὲ γενναῖον ναύκληρον, μακροθυμότερα ἔτι πάθῃ, ἢ τινι ἄλλῳ συμποδίσαντας, τῆς νεὼς αὖ ἄρχειν χρωμένους τοῖς ὠθοῦσι καὶ πίνοντάς τε καὶ ἡδυπαθοῦντας τοῦδε ὡς ἐκεῖνος τοιούτους. πρὸς δὴ τούτοις ἐπαινοῦντας ναυτικὸν μὲν καλοῦντας καὶ κυβερνητικὸν καὶ ἐπιστάμενον τὰ κατὰ ναῦν, ἐς αὖ ξυλλαμβάνειν δεινὸς ᾖ, ὅπως ἄρξουσιν, ἢ πείθοντες ἢ βιαζόμενοι τὸν ναύκληρον· ἂν δὲ μὴ τοιοῦτον λέγοντας ὡς ἄχρηστον· τῷ δὲ ἀληθινοῦ κυβερνήτου πρὸ, μὴ δὲ ἐπαΐοντας· ὅτι ἀνάγκη αὐτῷ πρὸ τοῦ ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι, ὁπόταν, καὶ ὥρων, καὶ οὐρανοῦ, καὶ ἄστρων, καὶ πνευμάτων, καὶ πάντων τῶν τῇ τέχνῃ προσηκόντων, εἰ μέλλει τῷ ὄντι ναὸς ἀρχικὸς ἔσεσθαι. ὅπως δὲ κυβερνήσει ἑαυτὸ τε πλεῖν βούλεσθαι ἑαυτὸ τε μὴ, μήτε τέχνῃ τούτου μήτε μελέτην ὁμοίους δυνατὸν εἶναι λαβεῖν ἅμα καὶ νεὼ κυβερνητικῶ· τοιούτων δὴ τοῦδε τὰς ναῦς μεγομένων, ἆρ' ὡς ἀληθῶς κυβερνητικὸν οὐκ ἀγῇ αὖ τῷ ὄντι μὴ πανοσκόπον τε καὶ ἀθλέχειν καὶ ἄχρηστον σφίσι καλεῖσθαι ἔσθ' ὃ τ' αὖ ταῖς οὕτω κατεσκευασμέναις ναυσὶ πλωτῆρας; Καὶ μάλα ἔφη ὁ ἀλείμαντος. Οὐ δῆτα ἔφην ἐγὼ δι' ὃ δὴ μοι δοκεῖς ἀηδῶς ἔχεσθαι ζητοῦντι τῶν εἰκόνα ἰδεῖν, ὅτι ταῖς πόλεσι πρὸς τοὺς ἀληθινοὺς φιλοσόφους τῶν διάθεσιν ἔοικεν· ἀλλὰ μανθάνειν ὃ λέγω καὶ μᾶλλ' ἔφη· πρῶτον μὲν οὖν, ἐκείνου ἂν θαυμάζοντα ὅτι οἱ φιλόσοφοι οὐ τιμῶνται ὑπὸ ταῖς πόλεσι· δίδασκέ τε τῶν εἰκόνα, καὶ πειρῶ πείθειν, ὅτι πολὺ αὖ θαυμαστότερον ἔσθ', εἰ τιμῷντο. Δίδασκέω ἔφη. Καὶ ὅτι οὖν τἀληθῆ λέγεις ὡς ἄχρηστοι τοῖς πολλοῖς οἱ ἐπιεικέστατοι τῶν ὑπὸ φιλοσοφίᾳ· τῶν μέντοι ἀχρηστίας ὑπὸ τῶν μὴ χρωμένους κάλλιστ' αἰτιᾶσθαι, ἀλλὰ μὴ τοὺς ἐπιεικεῖς. οὐ γὰρ ἔχει φύσιν κυβερνήτην ναυτῶν λιᾶσθαι ἄρχεσθαι ὑπ' αὐτοῦ· οὐδὲ τοὺς σοφοὺς ἐπὶ τὰς τῶν πλουσίων θύρας ἰέναι. ἀλλ' ὁ εἶπε κομψευσάμενος, ἐψεύσατο· τὸ δὲ ἀληθὲς πέφυκεν, ἰέναι τε πλούσιον ἰέναι τε πάντα κάμνοντα, ἀναγκαῖον εἶναι ἐπὶ ἰατρῶν θύρας ἰέναι· καὶ πάντα τον ἄρχεσθαι δόμενον, ἐπὶ τὰς τῶν ἄρχειν δυναμένου. οὐ τον ἄρχοντα δεῖσθαι τῶν ἀρχομένων ἄρχεσθαι· οὐ γὰρ τῇ ἀληθείᾳ, τὴ ὄφελος· ἀλλὰ τοὺς νῦν πολιτικοὺς ἄρχοντας ἀπεικάζων οὓς ἄρτι ἐλέγομεν ναύτας, οὐκ ἀμαρτήσῃ, καὶ τοὺς ἀπὸ τούτων ἀχρήστους λεγομένους καὶ ματαιολόγους, τοῖς ὡς ἀληθῶς κυβερνήτας.

Ὀρθότατα ἔφη. Ἐκ τοιούτων τοίνυν καὶ οὐ ῥᾴδιον, οὐ ῥᾴδιον ἄμεμπτον βίλτιστον ἐπιτήδευμα ὑπὸ τῶν ταύτας ἐπιτηδευόντων· πολὺ δὲ μάλιστα καὶ ἐγχωροτάτη διαβολὴ ἥκει τοῖς φιλοσοφίᾳ ὑπὸ τοὺς τὰ τοιαῦτα φάσκοντας ἐπιτηδεύειν· οὓς δὴ σὺ φῂς ἐγκαλοῦντα τῇ φιλοσοφίᾳ λέγειν ὡς παμπόνηροι οἱ πλεῖστοι τῶν ἐόντων ἐπ' αὐτῇ· οἱ δὲ ἐπιεικέστατοι ἄχρηστοι· καὶ ἐπῴδησα, ἀληθῆ λέγειν· ἦ γάρ; Ναί· οὐκοῦν τῆς μὲν τῶν ἐπιεικῶν ἀχρηστίας, πρὸς αἰτίας διηλλήλυθμεν· Καὶ μάλα. Τῆς δὲ τῶν πολλῶν πονηρίας, πρὸς ἀνάγκης

βούλει ἡμεῖς ἐξῆς διέλθωμεν, καὶ ὅτι οὐδὲ τούτου φιλοσοφία αὐτὰς αὖ δυνώμεθα, πειραθῶμεν δεῖξαι; Γαύμὴν οὖν, ἀκούωμεν δὴ καὶ λέγωμεν ἐκεῖθεν αἰσχυνθέντες ὅθεν διέλιπεμεν πρὸ φύσιν οὖν αὐτὴν ἀναγκαῖον φῶναι τὸν ἡγεμόνα τε καὶ ἄρχοντα ἰσόμενον. ἀγεῖ δ' αὐτῷ ἃ νῷ ἴσχεις, πρῶτον μὲν ἀλήθεια· ἵνα διώκειν αὐτὸν πάντως καὶ πάντη ἔδει, ἢ ἀλαζόνι ὄντι μισθωτῷ μαθητῇ φιλοσοφίας ἀληθινῆς. Ἦν γάρ, οὕτω λεγόμενον· Οὐκοῦν, οὐ μὲν δῆτα σφόδρα οὕτω παρὰ δόξαν τοῖς νῦν δοκιμωμένοις πρὸς αὐτῆν· καὶ μάλα ἔφη. Κρ' οὖν δὴ οὐ μαθητέως ἀπολογησόμεθα, ὅτι πρὸς τὸν φύσικὸν ἅτε μεμαθηκότα ὄντως φιλομαθῆς καὶ οὐκ ἐπιμίξει ἐκεῖνος τοῖς δοξαζομένοις εἶναι πολλοῖς ἀηδέσιν ἀλλ' ἴσα καὶ οὐκ ἀμβλυώσετο, οὐδ' ἀπολήξει τῆς ἕρωτος, πρὶν αὐτῆς ἕκαστος ἥψατο τῆς φύσεως ἅπασης, ᾧ προσήκει συγγενεῖ τῷ τοιούτῳ προσπελάσας καὶ μιγεὶς τῷ ὄντως ὄντι γεννήσας νῶν καὶ ἀληθείαν, γνοὺς τε καὶ ἀληθῶς ζῴη καὶ τρέφοιτο καὶ οὕτω λήξειεν ὠδῖνος, πρὶν ἂν οὔ. ἐς δὲ τί ἔφη μαθητεύσονται. τί δ' οὖν· τούτῳ μαθήσεται ψεῦδος ἀγαπᾶν, ἃ πᾶν τοὐναντίον μισεῖν. μισεῖν ἔφη. ἀγνοεῖς δὴ ἀληθείας, οὐκ ἄν ποτε δόξαις φαῖμεν, αὐτῇ χρὴ νομέων ἀκόλουθον εἶναι. Γῶς γάρ· ἀλλ' ὑπόστα καὶ μάθητέον ἦθος· ᾧ καὶ σωφροσύνῃ ἕπεσθαι. Ὀρθῶς ἔφη· καὶ δὴ ἓν ἄλλον τῆς φιλοσόφου φύσεως χρεὼν, τί δεῖ πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἀναλαμβάνοντα τάττειν· μέμνησαι γάρ που ὅτι ξυνέζη προσῆκον τούτους, αἰσχρᾷ· μεγαλοπρέπεια, δυμάθεια· μνήμων, καὶ συνεπιλαβομένου, ὅτι πᾶς μὲν ἀνάγκασθήσεται ὁμολογεῖν οἷς λέγομεν, ἑκάστας δὲ τοὺς λόγους, ἐς αὐτοὺς ἀφορμὰς, πρὸ ὧν ὁ λόγος φαίνοιτο, αὐτῶν τοὺς μὲν, ἀχρήστους· τοὺς δὲ πολλοὺς, ἡμιόνους· πᾶσαν ἡμιόνειαν, τῆς ἥδη διαβολῆς, πρὸ αἰτίαν ἐπισκοπεῖσθαι, ἐὰν τούτῳ νῷ γιγνώμεθα, τί ποθ' οἱ πολλοὶ ἡμιονοὶ, καὶ τούτου δὴ οὕνεκα, πάλιν ἀναλάβωμεν πρὸ τῶν ἀληθῶς φιλοσόφων φύσιν καὶ ἐξ αἰτίας ὧδε σκοπῶμεν. Ἔστι ἔφη ταῦτα. Ταύτης δὴ ἐν ἐπὶ τῆς φύσεως δεῖ θαυμάσαι τοὺς φθορεῖς ὡς διόλλυται οὐ πολλοῖς, σμικρὸν δέ τι κρεῖττον. οὓς δὴ καὶ οὐ πονηροὺς, ἀχρήστους δὲ ποιοῦσι. καὶ μετὰ ταῦτα αὖ τοὺς μεμνημένους ταύτην, καὶ ὡς ἐπιτήδευμα ποιησαμένους· αὐτῆς εἶναι οὐσαν φύσεις ψυχῶν εἰς ἀεὶ ἕξιον καὶ μᾶλλον ἑαυτῶν ἀφικνουμένας ἐπιτήδευμα πολλαχῇ πλημμελοῦσαι, πάντα χῇ καὶ ἔδει πάντας δόξαι εἶναι λέγεις φιλοσοφίας προσῆψαι. πάνυ μὲ ἔφη τοὺς διαφθορεῖς λέγεις· Ἐπὶ σοὶ ἂν ποτ' αὖ δίκης γένωμαι, πειράσομαι δικαίαν. πρὸς μὲν οὖν δίμοιρα πᾶς ἡμῖν ὁμολογήσει. δικαιότην φύσιν καὶ πάντα ἴσχουσιν ὅσα προσετάξαμεν, νῶν δὴ ἀ τελίως μάλλοι φιλόσοφος γενέσθαι, ὀλιγάκις δ' αἰθερώφις φύεσθαι καὶ ὀλίγας. Ἢ οὐκ οἶει; Σφόδρα γε. τούτων δὴ τῶν ὀλίγων, σπάνει ὡς πολλοὶ ὄλεθροι καὶ μεγάλοι. τίνες δή. Ὁ μὲν πάντων θαυμαστότατον ἀκοῦσαι ὅτι οὐ ἔκυρσεν ὧν ἐπῃτήσαμεν τῆς φύσεως ἀπόλλυσι πρὸ ἴσχουσαν ψυχήν. καὶ ἀπ' αὐτῆς φιλοσοφίας, λέγω δὲ αὐσβείας· σωφροσύνης· καὶ πάντα ἀδικήματα. Κ' τοῦτον ἔφη ἀκοῦσαι. Ἔπειτα γίνεται δὴ ἐπὶ πρὸς τούτοις τὰ λεγόμενα ἀγαθὰ πάντα φθείρει καὶ ἀπ' αὐτῆς· κάλλος καὶ πλοῦτος καὶ ἰσχὺς σώματος καὶ ξυγγένεια ἐρρωμένη ἐν πόλει, καὶ πάντα τὰ τούτων αἰκεῖα· ἴσχεις γὰρ ἤν τύπον ὧν λέγω. ἴσχω ἔφη, καὶ ἱκανῶς γ' ἂν ἀκεῖ βέλτερον ἃ λέγεις πυθόμην. λαβοῦ δίνυν ἣν δὴ ἐπὶ, ὅλον αὖ τὸν ὀρθὸν· καί σοι εὖ δυσπλόντε φασὶ τὰ προφρυμία περὶ αὐτῶν. Γῶς οὖν ἔφη κελεύεις. Γαυτὸς δὴ ἐπὶ σοβρματος πόρῃ ἢ φυτὸν, ἢ τε ἐμψύχων· ἢ τε τῶν ζῴων, ἴσμεν ὅτι ἃ μὴ τυχὸν ζοφῆς ἧς προσήκει ἐπόψῳ μὴ δ' ὧραι, μὴ δὲ τόπου, ὅσῳ αὖ ἐρρωμενέστερον ᾖ, τοσούτῳ πλειόνων αὖ δεῖ τῶν περιπίπτοντ ἀγαθῷ γάρ που καὶν ἀναστιόδρον ἢ τῷ μὴ ἀγαθῷ. Γῶς δ' οὔ. Ἔχει δὲ δὴ μαι λόγον πρὸ αὐτὸν φύσιν αὖ ἄλλοτε ωτόρας οὖσαν ἕρωτα, κάμνον ἀπαλλάττεσθαι τῆς φαύλης. Ἔχει. Οὐκοῦν δὴ ἐπὶ ἔλείπομεν, καὶ τὰς ψυχὰς οὕτω φῶμεν τὰς εὐφυεστάτας, καὶς παιδαγωγίας τυχούσας, διαφέροντας καὶς

γίγνεσθαι· ἢ οἷ τὰ μεγάλα ἀδικήματα καὶ πλὴ ἄκρατον πονηρίαν ἐκ φαύλης ἀλλ' οὐκ ἐκ νεανικῆς φύσεως ἐκφοῦσ' ὀλομυρίας γίγνεσθαι· ἀφθόνῳ δὲ φύσει, μεγάλων οὔτε ἀγαθῶν οὔτε κακῶν αἰτίαν ποτὲ ἴσεσθαι. οὐκ, ἀλλὰ δῆλος οὗτος. Ἦν τοίνυν ἐγὼ μὲν τῇ φιλοσόφῳ φύσιν· αὖ μὲν δὴ μαθήσεως προσκυσῆς τύχῃ, ἱκὸ πᾶσαν ἀρετὴν μὲν ἀνάγκη αὐξομένην ἀφικνεῖσθαι· ἐὰν δὲ ἐκ μὴ προσκυσῇ, καταρρεῖσά τε ὑπ' ἀμαθείας ἐκφυγεῖν ἔξεστι, εἰς πόνους τοιούτους αὖ, ἐὰν μή τις αὐτῇ Θεοῦ δόσεως θεῶν τύχῃ· ἢ οὐ σὺ ἐγῷ ὧδε πρὸς οἱ πολλοί, διαφθειρομένους πυκὰ ὑπὸ σοφιστῶν νέους· διαφθείροντας δέ τινας σοφιστὰς ἰδιωτικούς, ὅτι καὶ ἄριον λόγου· ἀλλ' οὐκ αὐτοὺς τοὺς ταῦτα λέγοντας, μᾶλλόν μὲν εἶναι σοφιστάς, παιδείᾳ δὲ τελειότατα· καὶ ἀπροφάσιστα ἐκ ἂν ἐθέλοι τις ἕτερον, οὐ κίνους καὶ πρεσβυτέρους, καὶ αὐσθανόμενος καὶ γυναῖκας. Ποτὲ δὴ λέγεις. Ὅταν ἔδρα ξυκαθεζόμενοι ἀθρόοι πολλοὶ εἰς ἐκκλησίαν, ἢ εἰς δικαστήρια, ἢ θέατρα ἢ στρατόπεδα, ἢ τινα ἄλλον κοινὸν πλῆθος ξύλλογον, ἐὰν πολλῷ θορύβῳ, ταῦτ' ἐπὶ ψόγοις τε λεγομένοις ἢ πραττομένοις, τοῖς τε ἐπαινοῦσιν, ὑπερβαλλόντως ἑκάτερα οἱ ἐκβοῶντες καὶ κροτοῦντες. πρὸς δ' αὐτοῖς, αὖ τε πέτραι καὶ ὁ τόπος ᾧ αὖ ὦσιν ἐπηχοῦντες, διπλάσιον θόρυβον παρέχωσι τῷ λόγου τε καὶ ἐπαίνου· ἐν δὴ τοιούτῳ τινὶ νέον, ἐν λεγόμενον, τίνα οἴει καρδίαν ἔχειν. ἢ ποίαν αὖ αὐτῷ παιδείαν ἰδιωτικὴν ἀνθέξειν, ἣν ἃ κατακλυσθεῖσαν ὑπὸ τοιούτου λόγου ἢ ἐπαίνου, οἰήσεσθαι φρονοῦντα καὶ τὸ ἐὸν ἢ αὖ ἔστ' ἐφ' ᾧ καὶ φρονεῖν· καὶ φάναι τε τὰ αὐτὰ ταῦτοις καλὰ καὶ αἰσχρὰ ἅ, καὶ ἐπιτηδεύειν ἅπερ αὖ οὗτοι, καὶ ἴσεσθαι τοιοῦτον. Ἔμοιγε δοκεῖς ὦ Σώκρατες ἀνάγκη. Καὶ μὴν ἔτι γε λέγω, οὔπω πλὴ μέγιστον ἀνάγκην εἰρήκαμεν. Ποίαν ἔφη· ἔτι δῆτα πρὸς τοῖσδε λόγῳ μὴ πείθοντι ὅτι οὐ παιδευτέα τε καὶ σοφιστέα· ἢ οὐκ οἶσθα ὅτι ἐν μὴ πειθόμενον, ἀτιμίαις τε καὶ χρήμασι καὶ θανάτοις κολάζουσι; καὶ μάλα ἔφη σφόδρα. τίνα ἂν ἄλλον σοφιστὴν οἴει, ἢ τοῖς ἰδιωτικοῖς λόγους εἰσαγόντα τούτους πείθοντας, κρατήσειν· δοκεῖ μοι ἀδύνατ', ἔλεγε. Οὐκοῦν ἐγὼ λέγω, ἀλλὰ καὶ ἐν ἐπιχειρεῖν πολλὰ αἴσια· ὅτε γοῦν γίγνεται ὅτε γίγνεσθαι, οὐδὲ εἶναι μὴ γίγνεσθαι ἄλλοῖον ἦθος πρὸς ἀρετὴν παρὰ πλὴ τοῦτ' παιδείαν τε παιδευομένου ἀνδρὸς πειρῶ εἰ ταῦτα θεῖον μοί τοι καὶ τὸ παροιμίαν ἀληθῆ λόγον. οὐ γὰρ χρὴ οἴεσθαι ὅ τι πρὸ αὖ σωθῆτε καὶ γένεσθαι οἷον δεῖ σὲ τοιαύτῃ καταστάσει πολιτείων, θηοῦ μᾶλλον αὖ σῶσαι λέοντα, οὐ κακῶν ὄφεις. Οὐδέ μοι ἄλλως ἔφη δοκᾶ. Ἔτι τοίνυν σοι δῆτα πρὸς τούτοις μὴ τόδε δόξατω. Ὁ ποῖον. Ἕκαστος τῶν μαθητευόντων ἰδιωτῶν, οὓς δὴ οὗτοι σοφιστὰς καλοῦσι μὴ αὐτὸ τοῦτο εἶναι ἡγοῦμαι, μὰ ἄλλα παιδεύειν· ἢ ταῦτα τὰ τῶν πολλῶν δόγματα ἃ δοξάζουσιν ὅταν ἀθροισθῶσι, μὴ σοφίαν ταύτην καλεῖν· οἷον εἴ τις θρέμματος μεγάλου καὶ ἰσχυροῦ ξυφοίτου, τὰς ὀργὰς τις μὴ ἐπιθυμίας τε καὶ τέμαθεν· ὅπη τε προσελθεῖν χρὴ, καὶ ὅπη ἅψασθαι αὐτοῦ, καὶ ὁπότε χαλεπώτατον ἢ πρᾳότατον· καὶ ἐκ τίνων γίγνεται, καὶ φωνὰς δὴ ἐφ' οἷς ἕκαστος ἔωθε φθέγγεσθαι, καὶ οἵας αὖ ἄλλου φθεγγομένου, ἡμεροῦται τε καὶ ἀγριαίνει· καὶ τὰ μαθὼν δὲ ταῦτα πάντα ξυνουσίᾳ τε καὶ χρόνου δρίβῃ, σοφίαν τε καλέσειε, καὶ ὡς τέχνην συστησάμενος ἐὰν διδασκαλίαν δρέπεσθαι μαθὼν εὐθὺς τῇ ἀληθείᾳ τοῦτων τῶν δογμάτων τε καὶ ἐπιθυμιῶν, ὅτι καλόν· ἢ αἰσχρόν· ἢ ἀγαθόν· ἢ κακόν· ἢ δίκαιον· ἢ ἄδικον· ὀνομάζοι δὲ πάντα ταῦτα ἐὰν ταῖς τοῦ μεγάλου ζώου δόξαις· οἷς μὲν χαίροι ἐκεῖνο, ἀγαθὰ καλῶν· οἷς δὲ ἄχθοιτο, κακά· ἄλλον δὲ μηδένα ἔχοι λόγον τοῦδε αὐτῶν· ἀλλὰ τὰναγκαῖα δίκαια καλεῖ καὶ καλά· πλὴ δὲ τοῦ αἰσχιστοῦ καὶ ἀγαθοῦ φύσιν ὅσον διαφέρει τῷ ὄντι μήτε ἰατρικὴν εἶναι, μήτε ἄλλῳ δωτῷ δέξει. τοιοῦτος δὴ ὢν πρὸς οἷος οὐκ ἄτοπος αὖ σοι δοκῇ εἶναι παιδευτής; Ἔμοιγε δοκεῖ. Ἦ οἶσθ' τι τούτου δοκεῖ διαφέρειν ὁ πλὴ τῶν πολλῶν καὶ παντοδαπῶν ξυνόντων ἐργάτου καὶ ἰδιώτου καταγνώσεσθαι, σοφίαν ἡγούμενος· εἶτ' ὀγραφικῆ, εἶτ' ὀμουσικῆ· εἴ τε δὴ ὁ πολιτικῆ· ὅτι μὲν ἀναίσιος ὁ τοιοῦτος ὁμιλῆ ἐπιπλακούμενος ἢ τοῖσπερ τινὰ ἄλλην δημιουργίαν, ἢ τὸ πλῆθος διακονίας, κυρίους αὐτῆ ποιῶν τοὺς πολλούς, πρὸς τῆ αἰσχρᾷ ἀνάγκαίων ἰδιομάθειαν λιχομένην ἀνάγκην ποιεῖν αὐτῷ πάντα, ἃ αὖ οὗτοι ἐπαινῶσι· εἰς δὲ καὶ ἀγαθὰ καὶ καλὰ ταῦτα τῇ ἀληθείᾳ, ἢ δῆ πῶ ποτὲ τοῦτο

πῶ ποτ' τοῦτον ἤκουσας αὐτῶν λόγον διδόντος οὐ καταγέλαστον. Ὄιμαι δ' ἔγωὅς οὐ δ' ἀκούσομαι. Ταῦτα δοίγω πάντα οἰκοῦσας, ἐκεῖνο ἀκαμνόθητι αὐτὸ δ' καλόν, ἀλλὰ μὴ τὰ πολλὰ καλά. ἢ αὐτόπτ' ἴδιστον, καὶ μὰ τὰ πολλὰ ἴδιστα. ἴσθ' ὅπως πλῆθος αἱρήσεται, ἢ ἡγήσεται εἶναι; Ἥκιστά γ' ἔφη. Φιλόσοφον μὲν ἄρα ἴσθ' δ' ἐστὸ πλῆθος, ἀδιώκτου εἶναι. Ἀδιώκτου. καὶ τοὺς φιλοσοφοῦντας ἄρα ἀνάγκη φέγγεσθαι ὑπ' αὐτῶν. Ἀνάγκη. καὶ τοῦτο τούτων δὴ τῶν ἰδιωτῶν, ὅσοι προσομιλοῦντες ὄχλῳ, αἰρίσκειν αὐτῷ ἐπιθυμοῦσι. Δῆλον. Ἐκοὴ τοῦτον, τίνα ὀρθῶς σωτηρίαν φιλοσόφῳ φύσει, ὅστ' ἐν τῇ ἐπιτηδεύματι μείνασιν πρὸς τέλος ἐλθεῖν, οἰνόει δ' ἐκ τῶν ἔμπροσθεν. ὁμολόγηται γοῦν δὴ ἡμῖν εὐμάθεια, καὶ μνήμη, καὶ ἀνδρία, καὶ μεγαλοπρέπεια ταύτης εἶναι τῆς φύσεως; Ναί. Οὐκοῦν ὃν χρὴ τοιοῦτος πρῶτος ἴσαι ἐν ἅπασιν. ἄλλως τε καὶ ἐὰν τὸ σῶμα φυῇ προσφερὲς τῇ ψυχῇ. Τί δ' οὐμέλλει ἔφη. βουλόμενοι δὴ ὅμαι αὐτῷ χρῆσθαι ἑταίρῳ καὶ ξυμπόρῳ γίγνεσθαι εὖδ' τὰ αὐτῶν πράγματα οἵ, τε οἰκεῖοι καὶ οἱ πολῖται;

Πῶς δ' οὔ. Ὑποκύπτουσι ἄρα δόμενοι καὶ τιμῶντες προσκαταλαμβάνοντες καὶ προκαλακεύοντες πῶ μέλλουσιν αὐτῷ δλωκμεν. φιλεῖ γοῦν ἔφη, οὕτω γίγνεσθαι. Τί εἶν δ' ἐτῷ δοκεῖ σὺ τοιοῦτον ἐν τοῖς τοιούτοις ποιήσειν. ἄλλως τε καὶ ἐὰν τύχῃ μεγάλης πόλεως ὤν, καὶ ἐν ταύτῃ πλούσιός τε καὶ γενναῖος, καὶ εἶδε δύνεσθαι καὶ μέγα σ' ἐφοῦ πλησιάσθαι ἀμηχάνως ἐλπίδος. ἡγούμενον καὶ τὰ τῶν ἑλλήνων καὶ τὰ τῶν βαρβάρων ἱκανὸν εἶσθαι πράττειν, καὶ ἐὰν δ' τούτοις ὑφηλὸν ὑβρίσειν αὐτόν. ἁρμάτισμοῦ καὶ φρονήματος κενοῦ, ἄλλου τοῦ ἐμπιπλάμενον; καὶ μάλ' ἔφη. Τῷ δὴ οὕτω διατεθειμένῳ, ἐάν τις ἡρέμα προσελθὼν τἀληθῆ λέγῃ, ὅτι νοῦς οὐκ ἔστιν αὐτῷ ἐκτῆσθαι δ'. τὸ δὲ οὐτ' ἄκτὸν μὴ δουλεύσαντι τῇ κτήσει αὐτοῦ, ἀρᾴδιον τὸ εἶναι ἐσπκοῦσαι ὅσα κοῦσαι ἐξ τοσούτων κακῶν; Πολοῦ γε δεῖ ἔφη. Ἐκοὴ δ' οἶμαι δ' ἐτῷ ἐξ ὃν πφυκέναι καὶ ξυνηθεῖς τῶν λόγων ἐς ἀληθέστατ' πη καὶ ἡμπῆκται καὶ ἕλκηται πρὸς φιλοσοφίαν, τί οἰόμενα σράσειν ἐκείνους τοὺς ἡγουμένους ἀπολλύναι αὐτῷ πῶ χρείαν τε καὶ ἐσται ρείαν, οὐ πᾶν μὲν ἔρ' γον, πᾶν δ' ἔπος λέγον. ταῖς τε καὶ πράττοντας καὶ σοδὲ αὐτὸν ὅπως αὖ μὴ πειθῇ. καὶ σοδὲ τὸν πείθοντα ὅπως αὖ μὴ δίος τ' ᾖ καὶ ἰδίᾳ ἐπιβουλεύοντας, καὶ δημοσίᾳ ἐς ἀνῶνα καθιστάντας.

Πολλὴ ἢ δ' ἀνάγκη. ἔστιν οἷν ὅπως ὁ δίοιτος φιλοσοφήσει; Οὐ πάνυ. Ὁρᾷς οἷν ἢν δ' ἐτῷ ὅλ' οὐ καλῶς ἐλέγομεν ὡς ἀρα καὶ αὐτὰ τὰ τῆς φιλοσόφου φύσεως μέρη, ὅταν οὐ καλῇ τροφῇ γίνηται, αὐτὰ πρόπου ἓν τὸ ἐκ πίπτειν ἐκ τῆ ἐπιτηδεύματος, καὶ τὰ λεγόμενα ἀγαθὰ, πλοῦδί τε καὶ πᾶσα ἡ δίαιτη περασκεύη; Οὖν γοῦν, ἀλλ' ὀρθῶς ἔφη λέγει. Οὗτος δὴ ἔπον ὦ θαυμάσι, ὅλεθρός τε καὶ διαφθορὰ τοσαύτη τε καὶ τοιαύτη τῆς βελτίστης φύσεως ἐς ἧ αἵρισιν ἐπιτηδεύμα, ὀλίγως καὶ ἄλλως γίγνομένης· ὡς ἡμεῖς φαμὲν, καὶ ἐκ τούτων δὴ τῶν ἀσθρῶν, καὶ οἱ τὰ μέγιστα κακὰ ἐργαζόμενοι, τὰς πόλεις γίγνονται καὶ τοὺς ἰδιώτας. ἡ οὐ τ' ἀγαθὰ δ' αὖ ταύτῃ τύχῃ σι φύσεις· σμικρὰ δὲ φύσις, ἐδὲν μέγα οὐδέποτε οὐδένα, οὔτε ἰδιώτην, οὔτε πόλιν σρᾷ. Ἀληθέστατα δοκεῖς. Δυνοιμὲν δὴ οὕτως ἐκπίπτοντες οἷς μάλιστα προσήκ, ἕρημον καὶ ἀτελῆ φιλοσοφίαν λιπόντες, αὐτοὶ τὲ βίον διαπροσήκοντα οὐδ' ἄλλῳ θεῖ ζῶσι· πλὴ δ' ὥσπερ ὀρφανὴν ξυβόντες, ἄλλοι ἐπεισελθόντες αἰσχύνη τε, ἡ ὀνείδη ἐδὲν ἔφασαν δίκαι καὶ σὺ φὴς ὀνειδίζειν, τοὺς ὀνειδίζοντας· ὡς εἰκότως αὐτῇ, οἱ μὲν οὐδενός· οἱ δὲ πολλὰ πολλῶν κακῶν ἄξιοί εἰσι. καὶ γοῦν οἷν ἔφη τάχ' λεγόμενα ταῦτα. Ἐικότως γ' ἔμ' δ' ἐτῷ λεγόμενα· καθορῶντες γοῦν ἄλλοι αἰθρωπίσκοι κενὴν πλὴ χώραν ταύτην γιγνομένην· καλῶν δὲ ὀνομάτων καὶ προσχημάτων μετὴν, ὥσπερ οἱ ἐκ τῶν εἱργμῶν ἐς τὰ ἱερὰ ἀποδιδράσκοντες ἄσμενοι, καὶ οὗτοι ἐκ τῶν τεχνῶν ἐκ πεδῶσιν ἐς πλὴ φιλοσοφίαν· οἵ αὖ κομψόταποι ὄντες τυγχάνωσι σοδὲ ἓν αὐτῶν τεχνίον, ὅμως γοῦν δὴ πρός τε τὰς ἄλλας τέχνας καὶ πρὸς οὗτω πρακτέον φιλοσοφίας, ἓν ἀξίωμα μεγαλοπρεπέστερον λάπιται. οὐ δὴ ἐφήσμενοι πολλοὶ ἀτελῆς μὲν τὰς φύσεις. Ὥσπερ δὲ τῶν τεχνῶν τε καὶ δημιουργιῶν ὥσπερ τὰ σώματα λελάβθω

ται, οὕτω καὶ τὰς ψυχὰς συγκυκλασμούσι τε καὶ ἀποτορνεύμασι δίκῃ τοῖς βασκάνοις τυγχάνουσιν, ἢ οὐκ ἀνάγκη; καὶ μάλα ἔφη. Δοκεῖς οὖν τί ἂν δίκαιον εἶναι φράζειν αὐτοὺς ἰδεῖν ἀργύρειον κτῆσαι μόνον χαλκέως φαλακροῦ καὶ σμικροῦ τυχόντι μὴ ἐκ πολλῶν λελυμένου· εἰ βαλανεύς δὲ λελυμένον τοῦτον ἔχοι ὡς τυμβίον παρασκευάσοιτο. δίκῃ πίναι καὶ βρύμιαν τὸ θαλάττιον πλοῦτον μᾶλλον τοῦ μένειν. Οὐ πάνυ ἔφη δικαφθαρεῖ πολὺ ἂν οὖν ἀνὴρ γυναῖκα τοιούτους οὐνόθους καὶ φαύλους; Πολλὴ ἀνάγκη. Τί δὲ τοὺς ἀνεξίους παῖδας ὅταν αὐτοὶ πλησιάζοντες ὀμωμόκωσι μὴ κατ' ἀξίαν, πολὺ ἂν φῶμεν γυναῖκα διανοήματά τε καὶ δόξας; ἆρ' οὐχ ἃς ἀληθῶς προσήκοντα ἀκούσεται συφίσματα καὶ οὐδὲν γνήσιον οὐδὲ φρονήσεως ἄξιον ἀληθινῆς ἐρέμνιον; παντελῶς μὲν οὖν ἔφη, πάνυ σμικρὸν δή τι ἔφλω ἐκ ὧν ἀλήθειαν τε λέγεται τῶν κατ' ἀξίαν ὀμνύντων φιλοσοφίαν ἅπτου ἀπὸ φυγῆς καὶ παλαφθὴν γενέσεως καὶ οὐ πεφαμμένον ἦθος, ἀπορεῖ τῶν διαφθειρόντων κατὰ φύσιν μένειν ἐπ' αὐτῇ, ἢ σὺ σμικρὰ πόλει· ὅταν μεγάλη ψυχὴ φυῇ· ἡ ἀτιμάσασα τὰ τῆς πόλεως ὑπερίδη. Ἐρεχθεὺς δέ που τοῦ, καὶ ἀπ' ἄλλης τύχης δικαίως ἀτιμάσαν ἂν φυὺς ἐπ' αὐτὴν αἰκλθοι· εἶπ' ἂν ἡ θεῖ ἡματέρου ἐπατέρου θυγάτηρ χαλινὸς οἷος κατασχεῖν, καὶ γοῦν θυγάτηρ, τὰ μὲν ἄλλα πάντα παρασκάζεται, πρὸς δ' ἐκπεσεῖν φιλοσοφίας· ἡ δὲ τῷ σώματος νοσοτροφία ἀπείργουσα αὐτὸν τῶν πολιτικῶν, κατέχει· τὸ δ' ἡμέτερον, οὐκ ἄξιον λέγειν· τὸ δαιμόνιον σημεῖον, ἢ γοῦν που τινὶ ἄλλῳ, ἢ οὐδενὶ τῶν ἔμπροσθεν γέγονε, καὶ τοῦτον δὴ τῶν ὀλίγων ὀγκυλόμενοι καὶ γλισχόμενοι, ὡς ἡδὺ καὶ μακάριον δ' κτῆμα, καὶ τῶν πολλῶν αὖ ἀνοήτως ἰδόντες τὸν μανίαν, καὶ ὃ μὴ οὐδὲν ὠφελεῖ ὠφελεῖν ὡς ἔπος εἰπεῖν τοῦδε τὰ τῶν πόλεων πράττει, οὐ δ' ἔστι ξύμμαχος μᾶλλον τις ἐὼν οὐδὲ τὸν τῶν δικαίων βούλεται σώζει τ' αὖ· ἀλλ' ὥσπερ ἐς θηρία ἄθρωπος ἐμπεσὼν οὔτε ξυνδικεῖν ἐθέλει, οὔτε ἀνδρὸς ὢν εἷς πᾶσιν ἀχρήσιος αὐτέχειν, πρίν τις τὸν πόλιν ἢ φίλους ἐνίσαι προσπολέμους ἀνωφελεῖς αὐτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἀπόλλυσθαι πάντα λογισμῷ λαβὼν ἡσυχίαν ἔχων καὶ τὰ αὑτοῦ πράττων, οἷον ἐν χειμῶνι κονιορτοῦ καὶ ζάλης ὑπὸ πνέματος φερομένου ὑπὸ τείχους ὑποστὰς ὁρᾷ τοὺς ἄλλους κατὰ παρανομίαν ἀνομίας, ἀγαπᾷ εἴπερ αὐτὸς καθαρὸς ἀδικίας τε καὶ ἀνοσίων ἔργων, τόν τε αὐτὰ βίον βιώσεται, ἡμῖν τὸν ἀπαλλαγὴν αὐτῷ μετὰ καλῆς ἐλπίδος ἵλεώς τε καὶ εὐμενὴς ἀπαλλάξεται. Κομιδῇ μὲν οὖν οὕτω τὰ ἐλάχιστα αὖ διαπραξάμενος ἀπαλλάξοιτο· οὐδὲ γε ἅπερ τὰ μέγιστα μὰ τυχὼν πολιτείας προσηκούσης· εἰ γὰρ προσηκόντως, αὐτὸς τε μᾶλλον αὐξήσεται, καὶ τὰ τῶν ἰδίων τὰ κοινὰ σώσει· ὃ μὲν οὖν τῆς φιλοσοφίας ὧν οὕνεκα διακωλύων ἔλεγον, ἡμῖν ὅτι δικαίως, ἐμοὶ μὲν δοκεῖ μετρίως ἐρῆσθαι, εἰ μή τι ἄλλο λέγεις τὶ σύ. Ἀλλ' οὐδέν· οὐ δ' ὅτι λέγω τοῦδε τοῦδε, ἀλλὰ τὸν προσήκουσαν αὐτῆς τίνα τῶν νῦν λέγεις πολιτειῶν.

Οὐ δῆτα πικοῦν εἶπον, ἀλλὰ ζητῶ καὶ ἐπαινῶ μᾶλλον μὴ μίαν ἀξίαν εἶναι τῶν νῦν κατάστασιν πόλεως φιλοσόφου φύσεως· διὸ καὶ ψέγεσθαί τε καὶ ἀλλοιοῦσθαι αὐτὸν, ὥστε τὸν ξενικὸν ἀποβρακὸν ὑπὸ γῆς ἄλλη ἀναρόμενον, ὅτι ἐπλεον εἰς τὸ ἐπιχώριον φιλεῖ κρατοῦμενον ἰσάναι, οὕτω καὶ ζητῶ τὸ γένος· νῦν μὲν οὐκ ἔχον τὸν αὐτῷ λοιώμενον, εἰς ἀλλότριον εἶδος ἐκπίπτειν· ἐὰν δὲ λάβηται τὸν ἀρίστην πολιτείαν, ὥσπερ καὶ αὐτὸ ἄριστον ὄν, τότε φανεῖται μᾶλλον ζητῶ μὲν τῷ ὄντι θεῖον ὂν· τὰ δ' ἄλλα, ἀθρώπινα, τάττε τ' φύσεων καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων· σχεδὸν δὲ οἶμαι εἰ ὅτι μέλλει ζητῶ ὁρᾶσθαι τῆς αὐτῆς ἐπολιτείας. Οὐκ ἔγωγε ἔφη. οὐ γὰρ ζητῶ ἔμελλον· ἀλλ' ἐν αὐτῇ ἂν ὑμεῖς διεληλυθότες οἰκίζοντες, πόλιν πόλιν ἢ ἄλλην. Τὰ μὲν ἄλλα ἴσθ' ἂν ἔτι αὐτὴν· ζητῶ δὲ αὐτὸ ἐρρήθη μὲν καὶ πάλαι τὸ· ὅτι δίκαιον τὶ ἀεὶ ἐνεῖναι ἐν τῇ πόλει λόγον ἔχον τῆς πολιτείας ἣν αὐτὸν ὅν τοῦτο καὶ σὺ ἐνομοθέτεις ἔχων τοὺς νόμους ἐτίθεις. Ἐρρήθη γοῦν ἔφη.

Ἀλλ' οὐχ ἱκανῶς εἶπον ἐδιηλώθη φόβῳ ὧν ὑμεῖς αὖ τιλαμβανόμενοι διηλέγχετε μακρὰ καὶ χαλεπὴν αὐτὸν τὸν ἀπόδειξιν. ἐπεὶ καὶ τὸ λοιπὸν, οὐ πάντως ῥᾴδιον διελθεῖν. Τὸ ποῖον. Τίνα ἐφ' ὁπόταν μεταχειριζομένη πόλις φιλοσοφίαν, οὐ διολεῖται. τὰ γοῦν δὴ μεγάλα πάντα ἐπισφαλῆ, καὶ ὃ λεγόμενον, τὰ καλὰ τῷ ὄντι χαλεπά.

λε χαλεπόν. ἀλλ' ὅμως ἔφη λαβέτω τέλος ἡ ἀπόλειξις τοῦ φαυλοτέρου γιγνομένου. οὐ γὰρ μὴ βούλωνται ἴσον ἀλλ' ἐλάττω δὲ μὴ πλεῖσθαι δικαιώσει. παρὸν δὲ τὴν γε μικρὰν προθυμίαν ὅσον σκόπει δὲ καὶ ναῦν, ὡς προθύμως καὶ παρασκευαστικῶς μάλα λέγων. εἶτε βουναυτίον ἡ ναῦν, δεῖ βοηθεῖν τοῦτον πόλιν, ἅπαντα. ΠΩΣ. Νεῦμι μὲν οὖν δοκεῖ, οἱ καὶ ἀπόμοιοι μειράκια ὄντα ἀρτίως ἐκ παίδων βραδέως ὀνομάσαντες τὸ καὶ χρηματισμοῦ πλησάσαντες αὐτὸ τῷ χαλεπωτάτῳ ἀπασῶν τέχνων ὑπολαμβάνουσι οἱ φιλοσοφώτατοι ποιούμενοι. λέγω δὲ χαλεπώτατον, τὸ περὶ τοὺς λόγους· εἰ δὲ τῷ ἔπεσθαι, ἐὰν καὶ ἄλλων τέχνῃ πρεπόντων παρασκευάζουσιν ἐμπλῆσαι ἀκροατὰς γίγνεσθαι, μεγάλα ἡγοῦνται. πάρεργον οἰόμενοι αὐτῷ δεῖν πρέπειν· πρὸς δὲ τὸ ἔργασθαι, ἐκ τῶν σπάνιον ὀλίγων ἀποδέουσιν πολλοῦ μᾶλλον τοῦ ἐκκλείειν ὅλου ὅσον αὖθις οὐκ ἰσχάπουσιν. Δεῖ δὲ πῶς ἔφη. ΓΑΥΚΩΝ Βουναυτίον. μειράκια μὲν ὄντα καὶ παῖδας, μειρακιώδη παιδείαν καὶ φιλοσοφίαν μὴ χειρίζεσθαι τῶν τε σωμάτων, οὐ φῶ βλάπτειν τὸ καὶ ἀσφοῦσθαι δεῖ μάλα ἐπιμελῶς θαι ὑπερβάλλουσαν φιλοσοφίᾳ κτῶμενον· προϊούσης δὲ τῆς ἡλικίας, οὐ ἡ ψυχὴ τελειοῦσθαι ἄρχεται, ἐπιτείνειν τὰ ἐκείνης γυμνάσια. ὅταν δὲ λέγῃ μὲν ἡ ῥώμη· πολιτικῶν δὲ καὶ στρατιωτῶν ἐκτὸς γίγνηται, τότε ἤδη ἀφίστους ἱέναι θαι, καὶ μᾶλλον ἄλλο πράττειν. εἶτε μὴ πάρεργον, βίους μέλλοντας βιώσεσθαι διώσασθαι, καὶ τελευτήσαντας τῷ βίῳ τῷ διεξιόντι, πλὴν ἐκεῖ μοῖραν ἐπισήσειν πρέπουσαν. ὡς ἀληθῶς μοι δοκεῖς ἔφη λέγειν γε πρόθυμος ὦ σώκρατες. δίμοιρε μέν θοι τοὺς πολλοὺς τῶν ἀκουόντων, προθυμότερον εἶτε αὐτιτείνειν οὐδ' ὁπωσποιῶν πείσομένους ἀχθεσθαι μάχου ἀρξαμένους. μὴ διάβαλλε δὴ δίκαιος ὢν ἐμὲ μὴ θρασύμαχον, ἀρτίως φίλους γεγονότας· οὐδὲ πρὸ τοῦ, ἐχθροὺς ὄντας. πείρασόμεθα γὰρ οὐδὲν ἀνίσομεν, ἕως ἂν ἡ πείσωμεν καὶ σοῦτον καὶ τοὺς ἄλλους, ἢ προσέχοντι τὸν ποιήσωμεν εἰς ἐκεῖνον τὸν χρόνον. ὅταν αὖθις γενόμενοι δίκαιοι συντύχωσι λόγοις. Εἰς μικρὸν γ' ἔφη χρόνον εἰρήκασ', εἰς οὐδὲν μὲν οὖν ἔφη, ὅσον πρὸς τὸν ἅπαντα. Δοκεῖ μέντοι πείθεσθαι δίκαιος τοῖς λεγομένοις τοὺς πολλούς, θαῦμα οὐδέν. οὐ γὰρ πώποτε ἴδον γενόμενον τὸν ναῦν λεγόμενον, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τοιαῦτ' ἄπαρίθμητα ὁρῶ πίπτοντα διαμεμηλέα. ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τῷ αὐθαδεστάτου ὥσπερ ναῦν συμπίπτοντα, αὖσθα δὲ ἀριστῇ παρεσκευασμένον καὶ ὠμοιωμένον μέχρι τοῦ δυνατοῦ τελέως, ὅτῳ τὸ μὴ λόγῳ διωμασεύοντα ἐν πόλει τοιαύτῃ οὐ πώποτε ἑωράκασιν. ὄντε οὔτε, οὔτε τοιούτους, ἢ οἶει; Οὐδαμῶς γε. Οὐδέ γε ἐν δόξῃ ὀλίγοις καλῶν τε καὶ ἐλευθέρων ἱκανῶς ἐπῆλθόν γε πόκοτον. δεῖ ζητεῖν μὲν ἐπὶ ἀληθείᾳ ξυντεταμένως ἐκ παντὸς τρόπου τοῦ γνῶναι χάριν. τὰ δὲ κομψὰ καὶ ὑβριστικὰ μηδαμόσε ἄλλοσε τείνοντα, ἢ πρὸς δίκαιος, καὶ ὑβρίν καὶ οὐδίκαιος, καὶ ἐν ἰδίαις καὶ δημοσίαις συνουσίαις πόρρω θεν ἀποτρεπόμενον. Οὐδὲ τούτων ἔφη. Τούτων τοι χάριν δεῖ ἴσως, καὶ ταῦτα προορώμενοι ἡμεῖς τότε καὶ διελόμενοι, ὅμως ἐλέγομεν τὸν τὰληθοῦς ἐκκαμπτόμενον· ὃ μὴ ὄντα πόλιν, οὔτε πολιτείαν οὐδέ γ' ἀνδρὸ ὁμοίως μήποτε γίγνεσθαι τέλειος, πρὶν αὖ τοῖς φιλοσόφοις τοῖς τοῖς ὀλίγοις καὶ οὐ πονηροῖς, ἀχρήστοις δὲ ναῦν κακῶν μέσοις, ἀνάγκη τις ἐκ τύχης παρακαλέσαι εἴτε βούλονται εἴτε μὴ πόλεως ἐπιμελεῖσθαι, καὶ τῇ πόλει καὶ πείθεσθαι. ἢ τῶν ναῦν ὦ δυναστείας ἢ βασιλείας ὄντων ἔρεσθαι, ἢ αὖ τοῖς ἐκείνοις θείας ἐπιπνοίας ἀληθινῆς φιλοσοφίας ἀληθινὸς ὄρως ἐμπέσειν. τούτων δὲ ὁπότερα γένεσθαι, ἢ ἀμφότερα, ὡς ἄρα ἔστιν ἀδύνατον, ἐγὼ μὲν οὐδένα φημὶ ἔχειν λόγον. οὕτω γὰρ ἂν ἡμεῖς δικαίως κατεγελώμεθα, ὡς ἄλλως ἀγχοῦς ὄμοια λέγοντες. ἢ οὐχ οὕτως; Οὕτως. Εἰ δὲ νῦν ἄκροις ἐς φιλοσοφίαν, ὀλίγιστοι τῶν ἀεὶ γεμεν ἐπιμεληθῆναι· ἢ γέγονεν ἐν τῷ ἀπείρῳ τῷ παρεληλυθότι χρόνῳ, ἢ καὶ νεῦν ἔστιν οὗτοι ἐν βαρβαρικῷ τόπῳ πόρρω που ὄντι τῆς ἡμετέρας ἐπόψεως· ἢ μὴ ἔπεσθαι γενέσθαι τοῦτον ἔτοι μοι τῷ λόγῳ διαμάχεσθαι ὡς γόνον ἢ εἰρημένη πολιτεία καὶ ἔστι, καὶ γενέσθαι γε, ὅταν αὖτη ἡμοῦσα πόλεως ἐγκρατὴς γένηται. οὐ γὰρ ἀλιώδη γενέσθαι. οὐδ' ἡμεῖς ἀλιώδη λέγομεν. χαλεπὰ δὲ καὶ παρὰ μῶν ὁμολογοῦσιν, καὶ ἐμοὶ ἔφη οὕτω δοκεῖ. ἐν δὲ πολλοῖς ἴσως δὲ ἐν δοκεῖ οὐκ αὖ δοκεῖ βρεῖς;

ἴσως ἔφη. Καὶ μανθάνεις ἤδη λέγειν μὴ πάνυ οὕτω τῶν πολλῶν κατηγόρει, ἀλλ' οἵους δεῖ δόξαι ἔχουσιν οἱ αὐτῆς μὴ φιλονεικῶν, ἀλλὰ παραμυθούμενος καὶ ἀνονόμους ποιῶν τῆς φιλομαθείας διαβολάς· οἱ λάχνην οὖς λέγεις τοὺς φιλοσόφους καὶ διορίζου ὅσῳ περὶ τὴν τοῦ φύσιν καὶ τῶν καὶ τὴν ἐπιτήδευσιν, ἵνα μὴ ἃ νῦν παίζεις οὓς λέγειν οὓς αὐτοὶ οἴονται· ἢ καὶ ἐὰν οὕτω θεῶνται, ἀλλοίαν τινὶ φύσεις αὐτοὺς δόξαι λαμβάνειν, καὶ ἄλλα ἀποκρινεῖσθαι. Ἢ οἶει τινὰ χαλεπαίνειν τῷ μὴ χαλεπῷ· ἢ φθονεῖν, τῷ μὴ φθονερῷ, ἄφθονόντι καὶ πρᾴῳ ὄντα; Ἐγὼ μὲν γοῦν προσθάσεις λέγω, ὅτι οὐ δίκαιος ποσὶν ἡγοῦμαι, ἀλλ' οὐκ οὐ τῷ πλήθει χαλεπὴν οὕτω φύσιν γίγνεσθαι· καὶ ἐγὼ ἀμέλει ἔφη ξυνοίσομαι. Οὐκοῦν, καὶ αὐτὸ τοῦτο ξυνοίσει τῇ χαλεπῶς πρὸς φιλοσοφίαν ἔχειν τοὺς πολλοὺς διακεῖσθαι, ἐκείνους αἰτίους εἶναι τοὺς ἔξωθεν· οὐ μὴν προσῆκον ἐπεισκεκωμακότας λοιδορουμένους τε αὖ ἐν αὐτοῖς καὶ φιλαπεχθημόνως ἔχοντας, καὶ ἀεὶ περὶ ἀνθρώπων τοὺς λόγους ποιουμένους. Ὅπως φιλοσοφίᾳ πρέπον φαίνηται; πολύ γ' ἔφη. Οὐκοῦν πολὺ ἐναντιώτατα ἀλλήλοις τῷ γε ὡς ἀληθῶς πρὸς τοῖς οὖσι πλὴν διάνοιαν ἔχοντι, πῶς βλέπειν εἰς ἀνθρώπων πραγματείας· καὶ μαχόμενον αὐτοῖς, φθόνου τε καὶ δυσμενείας ἐμπεπλῆσθαι· ἀλλ' εἰς τεταγμένα ἀεὶ καὶ κατὰ ταὐτὰ ἀεὶ ἔχοντα ὁρῶντα καὶ θαυμάζοντα οὔτ' ἀδικούμενα, οὔτ' ἀδικοῦντα, οὔτε ἀδικούμενα ὑπ' ἀλλήλων. κόσμῳ δὲ πάντα καὶ κατὰ λόγον ἔχοντα, ταῦτα μιμεῖσθαί τε καὶ ὅτι μάλιστα ἀφομοιοῦσθαι. Ἢ οἶει τινὰ μαχεῖσθαι εἶναι ὅτῳ τῆς ὁμιλεῖ ἀτύμους, μὴ μιμεῖσθαι ἐκεῖνο. Ἀναγκαῖον ἔφη. Θεῷ δὴ καὶ κοσμίῳ ὄντι φιλόσοφος ὁμιλῶν, κόσμιός τε καὶ θεῖος εἰς δυνατὸν ἀνθρώπῳ γίγνεται, διαβολὴ δ' οὐ πᾶσι πολλή. παντὶ παντὶ μὲν οὖν· ἀλλ' οὖν τις εἶπεν αὐτῷ ἀνάγκη γίγνεται ἃ ἐκεῖ ὁρᾷ μιμεῖσθαι εἰς ἀνθρώπων ἦθη· καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ τιθέναι, ἢ μὴ μόνον ἑαυτὸν πλάττειν, ἆρα κωλύει δὲ μεγάλην αὐτὸν οἴει γενέσθαι σωφροσυνῶν τε καὶ δικαιοσυνῶν καὶ ξυμπάσης τῆς δημοτικῆς ἀρετῆς. Ἥκιστά γε δῆτα. Ἀλλ' ἐὰν δὴ ἀξιωθῶσιν οἱ πολλοὶ ὅτι ἀληθῆ περὶ αὐτοῦ λέγομεν, χαλεπαίνουσιν δὴ τοῖς φιλοσόφοις, καὶ ἀπιστήσουσιν ἡμῖν λέγουσιν, ὡς οὐκ ἄν ποτε ἄλλως εὐδαιμονήσειε πόλις, εἰ μὴ αὐτὴν διαγράψαιε ὁ τῷ θείῳ παραδείγματι χρώμενος ζωγράφος; Οὐ χαλεπαίνουσιν ἢν δ' ἐγὼ ἐμοῦ ἀκούσωσιν, ἀλλὰ δῆτα τίνα λέγεις τρόπον τῆς διαγραφῆς. Λαβόντες ἦν δ' ἐγὼ ὥσπερ πίνακα πόλιν τε καὶ ἤθη ἀνθρώπων πρῶτον μὲν καθαρὰν ποιήσειαν ἄν· οὐ πάνυ ῥᾴδιον, ἀλλ' οἶσθ' ὅτι οὐτῷ ἂν οὐχὶ τῶν ἄλλων διαγωγῶν, τῷ μήτε ἰδιώτου, μήτε πόλεως ἐθελῆσαι ἂν ἅψασθαι μὴ δι' γράφειν νόμους, πρὶν καθαρὰν καθαρὰν ἢ αὐτοὶ ποιῆσαι; Καὶ ὀρθῶς γ' ἔφη. Οὐκοῦν μετὰ ταῦτα οἶει ὑπογράψασθαι ἂν ἀ ἁρμα τῆς πολιτείας; Τί μήν. Ἔπειτα δῆμαι ἀπορχαλόμενοι πικνὰ αὖ ἴσως τρόπως ἀποβλέποιεν πρός τε τὸ φύσει δίκαιον καὶ καλὸν καὶ σῶφρον, καὶ πάντα τοῦτο διαιοῦται, καὶ πρὸς ἐκεῖνο αὖ, ὃ ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐμποιοῖεν ξυμμιγνύντες τε καὶ κεραννύντες ἐκ τῶν ἐπιτηδευμάτων τὸ ἀνθρώπινον ἀπ' ἐκείνου τε κμεμιμημένοι. Οὐ δὴ κἀμοιγε ἐκδέξεσθαι ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐγγιγνόμενον θεοειδές τε καὶ θεοείκελον; Ὀρθῶς ἔφη. Καὶ τὸ μὲν ἂν δύμεσθ' ἐξαλείφειν· τὸ δὲ πόλιν, ἐγράφειν· ἕως ἂν ὅτι μάλιστα ἀνθρώπεια ἦθη, εἰς ὅσον οὐδέχεται θεοφιλῆ ποιήσειαν. Καλλίστη γοῦν ἂν ἔφη γραφὴ γένοιτο. Ἆρ' οὖν ἔτι πείθομέν τι ἐκείνους οὓς διατεταγμένους ἐφ' ἡμᾶς ἔφαμεν ἰέναι, ὡς ξυνιόντος ὅδε πολιτειῶν ζωγράφος, ὃν τότ' ἐπῃνοῦμεν πρὸς αὐτούς. Λιόν ἐκείνοις ἐχαλέπαινον ὅτι τὰς πόλεις αὐτῷ παραλίδοιμι, καὶ ἔτι μᾶλλον αὖ νῦν ἀηδύνοντες πραΰνονται. Καὶ πολύ γε δῆτ' ἂν ἔτι μᾶλλον ἂν ἡμῖν σωφρονοῖεν. Τί γοῦν δὴ ἔτι ἔχουσιν ἀμφισβητῆσαι· πότερον μὴ τῷ ὄντε τε καὶ ἀληθείᾳ ὄφελος ἐν τοῖς φιλοσόφοις; Ἄρ' οὖν μόνον τ' αὖ ἔφη ἔπειτα· Ἀλλὰ μὴν τὴν αὐτῶν οἰκείαν εἶναι τῷ ἀρίστῳ ἣν ἡμεῖς διήλθομεν; Οὐδὲ ἔχοι· Τί δὲ τὴν τοιαύτην τυγχάνουσαν τῶν προσηκόντων ἐπιτηδευμάτων, οὐκ ἀγαθὸν τελέως ἔσεσθαι καὶ φιλόσοφον ἄνδρα ἄλλῳ ἢ ἐκείνους φύσεις μᾶλλον οὓς ἡμεῖς ἀφωρίσαμεν. Οὐδὲ πω. Ἔτι οὖν ἀχρειωθῶσι λιχόπωνες ἡμῶν πρὶν αὖ πόλεως δ' φιλόσοφον γένος ἐγγενέσθαι, οὔτε

τοις,

ται, οὔτε πόλει οὔτε πολίταις ἡμετέροις ταῦτα ἔσται, οὐδὲ ἡ πολιτεία ἣν μυθολογοῦμεν λόγῳ, ἔργῳ τέλος λήψεται. Ἴσως ἔφην ἔπος. Βούλει οὖν ἵνα δὴ ἐπὶ μὴ ἴσον φῶμεν αὐτοὺς, ἀλλὰ παντάπασι πρᾴους γιγνέσθαι καὶ πειθομένους. Ἵνα εἰ μὴ τἄλλο, αἰσχυνθέντες ὁμολογήσωσι; Γελοῖον μὲν οὖν ἔφη. Οὐκοῦν εἰ τοῦτο ἓν δὴ ἐπὶ σμικρὸν ἔστιν· τῶδε δὴ πείρᾳ, τοῖς ἀμαθεστάτοις ὡς οὐκ αὐτύχιον γυμνάζεσθαι βασιλέως ἔκγονοι ἢ λιμναστῶν, τοὺς φύσεις φιλόσοφοι; Οὐδὲν αὖ ἔφη. Τοιοῦτους δὴ γυμνάζοντας ὡς πλεῖστα ἀσκήσειν, ἔχει τοῖς λόγοις. Ὡς μὲν γὰρ χαλεπὸν σωθῆναι, καὶ ἡμᾶς ξυγχωροῦμεν. Ὡς δὲ ὀπαντὶ τῷ χρόνῳ τῶν πάντων οὐδὲν ποτ' οὐδὲν ἔσται σωθέν, ἐὰν ὅσοις ἀμαθεστάτοις; Ἦ πῶς. Ἀλλὰ μὴν δὴ ἐπὶ ὡς ἱκανὸς γυμνάσιος, πάλιν ἔχων πειθομένῳ, πάντ' ἐπιτελέσει τὰ νῦν ἀπισούμενα. Ἱκανὸς γοῦν ἔφη. Ἄρχοντες γοῦν που ἦσαν δὴ ἐπὶ πιθοῦς τοὺς νόμους καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ἃ διελυθύθημεν, οὐδέ που ἀλωάστων ἐθέλειν ποιεῖν τοὺς πολίτας. Οὐ δῆτα πως ποιῶν. Ἀλλὰ μὴν ἅπερ ἡμεῖς δοκεῖ, δόξει καὶ ἄλλοις θαυμαζόντι καὶ ἀλωάστων. Οὐκοῦν μέσως ἔτω μοι δοκεῖ. καὶ μὴν ὅτι γε βέλτιστα ἅπερ λωάστα, ἱκανῶς ἂν τοῖς ἔμπροσθεν ἐκ τῶν μέσων διήλθομεν. Ἱκανῶς γοῦν. Νῦν δὴ ἐοικε ξυμβαίνειν ἡμῖν περὶ τῆς νομοθεσίας, ἁρίστας μὲν εἶναι ἃ λέγομεν ἀγίνωτο· χαλεπὰ δὲ γενέσθαι, οὐ μέντοι ἀλωάστά γε. Ξυμβαίνει γοῦν ἔφη. Οὐκοῦν, ἐπειδὴ τοῦτο μόλις τέλος ἔχει, τὰ ἐπίλοιπα δὴ μαθητέον. Λεκτέον. Τίνα χρόπον ἡμῖν καὶ ἐκ τῶν μαθημάτων τὰ καὶ ἐπιτηδεύματα, οἱ σωτῆρες ἔσονται τῆς πολιτείας, καὶ κατὰ φύσιν ἀνελήφθησαν ἕκαστοι ἑκάστων ἁπάντων. Λεκτέον μέντοι ἔφη. Οὐδὲν δεῖ δὴ ἐπὶ σοφόν μοι ἐγνῶσθαι τὸν τε τῶν γυναικῶν τῆς κτίσεως δυσχέρειαν ἐν τῷ πρόσθεν παρελθόντι καὶ παιδογονίαν, καὶ πᾶν τῶν ἀρχόντων κατάστασιν· ἀδύνατον ἐπίφθονές τε καὶ γελοῖα γίγνεσθαι, ἢ παντελῶς ἀληθῆ. νῦν γοῦν οὐδὲν ἔπεσθαι λόγῳ αὐτὰ διελθεῖν· καὶ τὰ μὲν δὴ τῶν γυναικῶν τε καὶ παίδων, πεπράκαμεν. Ἃ δὲ τῶν ἀρχόντων, ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς μετελθεῖν δεῖ. ἐλέγομεν δ' οἶμαι μεμνῆσθαι δεῖν αὐτοὺς φιλοπόλιδάς τε φαίνεσθαι βασανιζομένους ἐν ἡδοναῖς τε καὶ λύπαις· καὶ τὸ δόγμα δεῖν, μήτ' ἐν πόνοις, μήτ' ἐν φόβοις, μήτ' ἐν ἄλλῃ μαλθακίᾳ μεταβολῇ φαίνεσθαι ἐκβάλλοντας. Ὃν δ' ἂν ἀλαυνόμενον ἀπορεῖν. Ἦν δὲ παντὶ χρῷ ἀκίρατον ἐκβαῖνον, ὥσπερ χρυσὸν ἐν πυρὶ βασανιζόμενον, στεῖνα ἄρχοντα καὶ γόητα δοτέον, καὶ ζῶντι καὶ τελευτήσαντι κεκαθαρμένα τοιαῦτα ἆθλα καὶ τὰ λεγόμενα περιέδρους καὶ παρακεκλημένους τῷ λόγου τῷ πρόσθεν κινεῖν τὸ νῦν παρόν. Ἀληθέστατα ἔφη λέγεις. μέμνησαι γοῦν. Ἔγωγε γοῦν ἔφην ὦ φίλε ἑταῖρε, ἀπεῖπον τὰ νῦν ἀποτολμηθέντα· νῦν δὲ, ἔφην, μὴ τολμῶσθω ἀπεῖπον, ὅτι δεῖ τοὺς ἀκεραιοτάτους φύλακας, φιλοσόφους δεῖ καθίστασθαι· ἐρρήθω γοῦν ἔφην. τόνοσον δὴ ὡς ἐνίοτε ὀλίγοι ἔσοι τοιοῦσι. τὸν γοῦν δὴ δεῖ πλῆθος φύσιν δεῖν ὑπάρχειν αὐτοὺς ἐφ' ταὐτὸ ξυμφύεσθαι αὐτῆς τῇ μέρη ὀλιγάκις ἐθέλῃ· τὰ πολλὰ δὲ διαπαισμοῦν φύεται. Γῶς ἔφη λέγεις. Εὐμαθεῖς καὶ μνήμονες, καὶ ἀγχίνοι καὶ ὀξεῖς, καὶ ὅσα ἄλλα δυνατοῖς ἔπεται, διὰ ὅτι οὐκ ἐθέλουσιν ἅμα φύεσθαι καὶ παυσαίτε, καὶ μεγαλοπρεπεῖς τὰς διανοίας δεινοσμίους μετὰ εὐσχήμονος καὶ βεβαιότητος ἐθέλειν ζῆν, ἀλλ' οἱ τοιοῦτοι ἕκαστοι ὀξύπτωτοι φέρονται ὅποι αὖ τύχωσι, καὶ τὸ βέβαιον ἅπαν ἐξ αὐτῶν ἔρχεται. Ἀληθῆ ἔφη λέγεις. Οὐκοῦν τοὺς βεβαίους αὖ ταῦτα ἔφην καὶ οὐκ ἀμαθεῖς ὅσ τις ἂν μᾶλλον ὡς πρὸς χρῆσθαι καὶ ὦ πολίμῳ πρὸς τοὺς φόβους δυσκίνητα ὄντα, πρὸς τὰς μαθήσεις αὖ ποιεῖ τοῦτον δυσκινήτως ἔχει καὶ δυσμαθῆς ὥσπερ ἀπονεναρκωμένα, καὶ ὕπνῳ τε καὶ χάσμης ἐμπίπλασθαι ὅταν δέῃ τοιοῦτον διαπονεῖν. Ἔστι ταῦτα ἔφη. Ἡμεῖς δέ γ' ἔφαμεν ἀμφοτέρων δεῖν αὖ τε καὶ καλῶς μετέχειν, ἢ μήτε παιδείας τῆς ἀκεραιοτάτης δεῖν αὐτῷ μεταδιδόναι, μήτε τιμῆς μήτε ἀρχῆς. Ὀρθῶς ἦ δ' ὅς.

Οὐκοῦν, σκοπεῖν αὖ φαίνεσθαι. πῶς δ' οὔ. Βασανιστέον δὴ οὖν τοῦτο εἰς τοῦτο ἐλέγομεν πόνοις τε καὶ φόβοις καὶ ἡδοναῖς, καὶ ἅδε δὴ ὁ τότε παρεῖμεν νῦν λέγομεν, ὅδε καὶ ὁμολογεῖσθαι πολλοῖς γυμνάζειν δεῖ σκοποῦντας εἰ καὶ τὰ μάγιστα μαθήματα

λωκατὴ ἴσται σύγκειν, ἅτε καὶ ἀποδειλιάσει, ὥσπερ οὐδὲ οἱ τοῖς ἄλλοις ἀποδειλιῶντες. Γρέπει γάρ σοι δοκεῖφι οὕτω σκοπεῖν. Ἀλλὰ ποῖα δὴ λέγεις μαθήματα μάγιστα, μανθανόμενος μέν που ἂν δικαίως, ὅτι τελεία ἂν ψυχὴς διαπονούμενος σωφροσύνης τε πέρι, καὶ σωφροσύνης, καὶ ἀνδρείας, καὶ σοφίας, ὅ τι περ ἔστιν. Μὴ γὰρ μανθάνων ἔφη, τὰ λοιπὰ αὖ εἶναι δίκαιος μὴ ἀκούειν. Ἦ καὶ σὺ προσθεὶς αὐτῶν; Τὸ ποῖον δή. Ἐλέγομέν που ὅτι μὲν ἀναγκαῖον εἴη μανθάνειν αὐτὰ καὶ πάνυ ἐν πολλῷ, ἀλλὰ μακροτέρα ἂν περίοδος. ἂν τοίνυν ἐθέλῃς, καταφανῆ γένοιτο. Τί μέν τοι ἔμπροσθεν προειρημένων ἐπομένως ἀποδείξεις οἷόν τ' ἂν προσάψαι, καὶ ὑμᾶς ἐξαρκεῖν ἔφατε, καὶ οὕτω δὴ ἐρρήθη τὰ τότε τῆς μὲν ἀκριβείας ἀγαθὰ μὲν εἶναι φάναι, ἀλλὰ δὲ ὑμῖν ἀρκοῦντα, ὑμᾶς αὖ ζητεῖν ἔτι πρός τε. Ἀλλ' ἔμοιγε ἔφη μετέωρος, ἐφάνη δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις. Ἀλλ' ὦ φίλε ἴσως δὲ πρὸς μάχρον τῶν νῦν ὄντων ἀπολῶν που καὶ ὀπτῶν τῷ ὄντι, οὐ πάνυ μετέωρος γέγονεται. ἁπλῆς γ' οὐδὲν οὐδενὸς μάχρον. δοκεῖ δὲ οἱ τότε πίστις, ἱκανῶς ἔδοξεν ἔχειν, καὶ οὐδὲν δεῖν περαιτέρω ζητεῖν. Καὶ μάλ' ἔφη συχνὸν αὐτὸ δεῖ ἐραστὴν μέσον. Τούτου δέ γε δὴ δεῖ τῷ παθήματος, ὅπως μὴ προσδεῖται φυλακῆς πόλεώς τε καὶ νόμων. Εἰκὸς ἦ δ' ὅς. Τῷ μακροτέρᾳ δέ νυν ἴσως ἐπεῖρε ἔφην τόδε τὸν τρόπον, καὶ οὐχ ἧττον μανθάνουσι πονητέον ἢ γυμναζομένῳ. ἔστι γὰρ οὕτω δὴ λέγομεν, τῷ μείζονι τε καὶ μάλιστα προσήκοντος μαθήματος, δῆλον ὅτι καὶ πλείονος ἄξει. Οὐ γὰρ ταῦτα ἔφη μέγιστα. ἀλλ' ἔστι τι μεῖζον δικαιοσύνης τε καὶ ὧν δὴ λέγομεν; Καὶ μεῖζον ἦν δ' ἐγώ, καὶ αὐτῶν τούτων οὐχ ὑπογραφὴν δεῖ ὥσπερ νῦν θιάσασθαι, ἀλλὰ πολὺ τελεωτάτην ἀπεργασίαν μὴ παρεῖσαι. ἢ οὐ γελοῖον δοκεῖ μέν σοι ἄλλους μικροῦ ἀξίους ποιεῖν συντεινομένους ὅπως ὅτι ἀκριβέστατα καὶ κυβερνήται ἔσει. τῶν δὲ μεγίστων μὴ μεγίστας ἀξιοῦν εἶναι καὶ τὰς ἀκριβείας. Καὶ μάλα ἔφη ἄξιον δ' διαφέρειν. ὃ μέν τοι μέγιστον μάθημα καὶ τοῦτ' ἔστ', ἃ αὐτὸ λέγεις οἶει πᾶσιν ἔφη ἀφεῖναι μὴ διωρθῶσανταπέρ ἔδειν. Οὐ πάνυ γε δῆτα. Ἀλλὰ καὶ σὺ διῶρθωται. πάντως αὖ οὐκ ὀλιγάκις ἀκήκοας. νῦν δέ, ἵνα οὐκ εἰκῇ, ἢ αὖ διαιρεῖ μοι πράγματα παρέχειν αὖ πλαμβανόμενος. δίμετρε δὴ ἔξω. μᾶλλον ἐπεὶ ὅτι γε τὸ ἀγαθοῦ ἰδέα μέγιστον μάθημα, πολλάκις ἀκήκοας. ἢ καὶ δίκαια καὶ τὰλλα προσχρησάμενα, χρήσιμα καὶ ὠφέλιμα γίγνεται, καὶ νῦν οἶδ' ὅτι μάλλα ἔξει λέγειν, καὶ πρὸς τοῦτο, ὅτι αὐτῷ οὐχ ἱκανῶς ἴσμεν. εἰ δὲ μὴ ἴσμεν, αὖθις δὲ ταύτης ἐστὶ περὶ μάλιστα τἆλλα πίστις μέθα, δι' ὃ. τι οὐδὲν ὑμῖν ὄφελος. ὥσπερ οὐ δ' εἰκὸς κτήματά τε, αὖθις τοῦ ἀγαθοῦ ἢ οἴει τι πλέον εἶναι πᾶσαν κτῆσιν ἐκτῆσθαι μὴ μόνον τοι ἀγαθῷ; ἢ πάντα τἆλλα φρονεῖν αὖθις τ' ἀγαθοῦ. καλὸν δὲ καὶ ἀγαθὸν μᾶλλον φρονεῖν; μάλιστ' οὐκ ἔτι γ' ἔφη· ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε γε δῆθα. ὅτι τοῖς μὲν πολλοῖς, ἡδονὴ δοκεῖ εἶναι τὸ ἀγαθόν· τοῖς δὲ κομψοτέροις, Φρόνησις.

Γοῦν δ' οὖ. Καὶ ὅτι γε ὦ φίλε οἱ ἔσονται ἡγούμενοι οὐκ ἔχουσι δεῖξαι, ὅτι ἂν Φρόνησις, ἀλλ' αὐγμάζοντας τελευτῶντες πρὸς τοῦ ἀγαθοῦ φάσαι. Καὶ μάλα ἔφη γελοίως. Γοῦν γὰρ οὐκ ἦν δ' ἐγώ. ἐὰν μὲν ἐρωτῶντες γε ὅτι οὐκ ἴσμεν τὸ ἀγαθὸν, λέγουσι πάλιν ὡς ἐρώτησι. Φρόνησιν γὰρ αὐτὸ φασιν εἶναι ἀγαθοῦ ὡς εὖ ξυνιόντων ἡμῶν, ὅτι λέγουσιν ἐπειδὰν τὸ τοῦ ἀγαθοῦ φθέγξωνται ὄνομα. Ἀληθίζεται ἔφη.

Τὶ δὲ οἱ πρὸ ἡδονὴν ἀγαθὸν ἐρεζόμενοι. μῶν μάλ' ἐλάττονος πλείους ἔμπλεοι τῶν ἐπὶ τὸ βέλτιον, ἢ οὔ. καὶ ἔστοι ἀναγκάζονται ὁμολογεῖν, ἡδονὰς εἶναι κακάς; Σφόδρα γε. Ξυμβαίνει δὴ αὐτοῖς δίμετρε ὁμολογεῖν ἀγαθὰ εἶναι ἃ κακὰ ταυτά, ἢ γοῦν; Τί μήν. Οὐκοῦν ἐάν μὲν μικρὰ καὶ πολλαὶ ἀμφισβητήσεις ᾖ πρὸς αὐτοῦ, φανερόν. πῶς γὰρ οὔ. Τί δὲ τόδ' οὐ φανερὸν ὡς δίκαια μὲν καὶ καλὰ πολλοὶ αὖ ἐλεινὸ τὰ δυνατὰ καὶ μὴ ἐν ὅμως ταῦτα πράττειν καὶ κτᾶσθαι καὶ δοκεῖν ἀγαθὰ δ' οὐδενὶ ἐθέλει ἀρκεῖ τὰ δυνατὰ κτᾶσθαι, ἀλλὰ τὰ ὄντα ζητοῦσι. πρὸς δὲ δόξαν οὐ ταὐτὰ, ἢδη πᾶς ἀνὴρ μάζει. Καὶ μάλα ἔφη. Ὃ δὴ διώκει μὲν ἅπασα ψυχὴ, καὶ τούτου ἕνεκα πάντα πράττει. ἀπομαντευομένη τι εἶναι. ἀπορροῦσα δὲ καὶ οὐκ ἐθέλουσα λαβεῖν ἱκανῶς τί ποτ' ἔστιν· οὐδὲ πίστει χρήσασθαι μενίμῳ οἵᾳ πῃ τοῖς τἆλλα,

ρὶ τἄλλα, διὰ τὸ δι' ἀφθονίαν χρήσεως καὶ τῶν ἄλλων εἶναι ὄφελος ἴσως, τῶν δὲ τοιούτων οὐ καὶ τοῦτον, οὗ πω φῶμεν δεῖν ἐπιστατῆσαι καὶ κρίνειν τοὺς ἐπιτηδείους ἐν τῇ πόλει, ἢ πάντα ἐγχειρεῖσθαι; Ἦ κιτάγ' ἔφη. Οἶμαι γοῦν ἔπον δίκαιά τε καὶ καλὰ ἀγορεύματα ἃ ὅπου τὰ ἀγαθά ἐστιν, οὐ πολλοῦ ἂν τινες ἄξιον φύλακα κεκτῆσθαι εἰ τὸν αὐτὸν γνῶναι αὐτὰ ἐν τῷ ἀγορεύειν· μαντεύεσθαι δὲ μᾶλλον αὐτὰ γνώσεσθαι πρότερον ἱκανῶς. Καλῶς γὰρ ἔφη μαντεύῃ. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἡμῖν ἡ πολιτεία τελέως κεκοσμήσεται, ἐὰν ὁ τοιοῦτος αὐτὴν ἐπισκοπῇ φύλαξ ὁ τούτων ἐπιστήμων. Ἀνάγκη ἔφη. Ἀλλὰ σὺ δή, ὦ Σώκρατες, πότερον ἐπισκήπτω σ' ἀγαθὸν φῆς εἶναι, ἢ κακὸν ἢ ἄλλό τι παρὰ ταῦτα. Οὔτως ἂν δίκαιόν γε ἀνὴρ καλὸς καὶ ἀγαθὸς καὶ πάλαι καὶ τὰ φανῇς, ὅτι σοὶ οὐκ ἀποχρήσει τὰ τοῖς ἄλλοις δοκοῦντα περὶ αὐτῶν. Οὐ δὴ γὰρ δίκαιόν μοι ἔφη ὦ Σώκρατες φαίνεται τὰ τῶν ἄλλων μὴ ἔχειν ἀπεῖν δόγματα, τὰ δ' αὐτὸ μή· τοσοῦτον χρόνον περὶ ταῦτα πραγματευόμενον. Ἀλλ' ἦν δ' ἐγώ, δοκεῖσοι δίκαιον εἶναι, περὶ ὧν λέγεις μὴ σαφῶς, λέγειν ὡς σαφῶς. Οὐδαμῶς γ' ἔφη ὡς σαφῶς, ὡς μέντοι σαφέστατα δύναμαι, ταῦτ' ἔστι σοι λέγειν. Τί δ' ἔπον οὐκ ἔφθασαν τὰς αὖθις ἐπισκήψεις δέξασθαι ὡς πᾶσαι αἰσχραί· ὧν αἰσθόμενος τυφλαὶ; ἢ δοκοῦσί τί σοι τυφλῶν διαφέρειν ὁδὸν ὀρθῶς πορευομένων ἀεὶ αὖθις νοῦν ἀληθές τι δοξάζοντες;

Οὐδὲν ἔφη. Βούλει γοῦν αἰσχρὰ θεάσασθαι τυφλάττοντας καὶ σκολιὰ ὀζόντων παρ' ἄλλων ἀκούειν φασάττων καὶ καλά; Μὴ πρὸς Διός ἦ δ' ὅς ὦ Σώκρατες ὁ γλαύκων, ὥσπερ ἐνθάδε τέλεον ὦν ἀρρὴς· ἀρκέσει γάρ μοι, κἂν ὥσπερ δικαιοσύνης πέρι καὶ σωφροσύνης, καὶ τῶν ἄλλων ὅλως, οὕτω καὶ τοῦδε τοῦ ἀγαθοῦ σκέψῃς. Καὶ γοῦν ἐμοὶ ἦν δ' ἐγώ ὧδ' ἔστω περὶ καὶ μάλα ἀρκέσει· ἀλλ' ὅπως μὴ οὐκ ἐξὸς τ' ἔσομαι· προθυμούμενος δὲ ἁπάντων, γέλωτα ὀφλήσω· ἀλλ' ὦ μακάριε, αὐτὸ μὲν τί ποτ' ἐστὶ τἀγαθόν, ἐάσωμεν νῦν εἶναι· πλέον γάρ μοι φαίνεται, ἢ κατὰ νῦν παροῦσαν ὁρμὴν ἐφικέσθαι τοῦ γε δοκοῦντος ἐμοὶ ταὐτὸν ὃς δὲ ἔκγονός τε τοῦ ἀγαθοῦ φαίνεται καὶ ὁμοιότατος ἐκείνῳ, λέγειν ἐθέλω εἰ καὶ ὑμῖν φίλον· εἰ δὲ μή, ἐᾶν· ἀλλ' ἔφη λέγε. εἰσοῦ δῆτα γάρ τοι τοῦ πατρὸς ἀποτίσεις νῦν δίκην. Βουλοίμην αὖ ἔπον, ἐμέ γε λαθέσθαι αὖ νῦν ἀποδοῦναι καὶ ὑμᾶς κομίσασθαι, ἀλλὰ μὴ ὥσπερ ναῦν τοὺς τόκους μόνον· ἔστω δὴ οὖν τὸν τόκον τε νῦν ἔκγονον αὐτοῦ τοῦ ἀγαθοῦ κομίσασθε. Ἀλλὰ βεῖδε μέν τοι μή πῃ ἅψεται πάσω ὑμᾶς ἄκων κίβδηλον ἀποδιδοὺς ἀντὶ λόγου τοῦ τόκου. Εὐλαβησόμεθα ἔφη καὶ τοῦτο λαθεῖν μὲν· ἀλλὰ μόνον λέγε. Ὁμολογησάμενος δ' ἔφην ἐγὼ καὶ ἀναμνήσας ὑμᾶς τά τε οἷς ἔμπροσθεν ἐρρήθη, καὶ ἄλλα τε ἤδη πολλάκις εἰρημένα. Τὰ ποῖα δ' ὅς. Πολλὰ καλὰ ἦν δ' ἐγώ, καὶ πολλὰ ἀγαθά, καὶ ἕκαστα οὕτως εἶναι φαμέν τε καὶ διορίζομεν τῷ λόγῳ. Φαμὲν γάρ. Καὶ αὖν δὴ καλὸν καὶ αὖ ἀγαθὸν καὶ οὕτω πάντων, ἃ τότε ὡς πολλὰ ἐτίθεμεν, πάλιν αὖ κατ' ἰδέαν μίαν ἑκάστου ὡς μίαν οὖσαν τιθέντες ὃ ἔστιν ἕκαστον προσαγορεύομεν, καὶ τὰ μὲν δὴ ὁρᾶσθαι φαμέν, νοεῖσθαι δ' οὔ· τὰς δ' αὖ ἰδέας, νοεῖσθαι μέν, ὁρᾶσθαι δ' οὔ. παντάπασι μὲν οὖν. Ὧ, οἷων ὁρῶμεν ὑμῶν αὐτῶν τὰ ὀράματα; τῷ ὄντι ἔφη. Οὐκοῦν ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἀκοὴν τὰ ἀκούσματα, καὶ ταῖς ἄλλαις αἰσθήσεσι, πάντα τὰ αἰσθητά. Τί μήν. Ἆρ' οὖν ἦν δ' ἐγώ οὐκ ἐνόησας ἐν τῶν αἰσθήσεων δημιουργὸν ὅσον πολυτελέστατον πρὸ τοῦ ὁρᾶσθαι καὶ ὁρᾶσθαι δεδημιουργῆσθαι; Οὐ πάνυ ἔφη. Ἀλλ' ἴδε σκόπει. ἔστιν ὅ, τι προσλεῖ ἀκοὴ καὶ φωνὴ γένους ἄλλου εἰς τὸ πρὸς μὴ, ἀκούειν· πρὸς δὲ, ἀκούεσθαι· ὃ ἐὰν μὴ παρακληθῇ τέταρτον, ἡμεῖν οὐκ ἀκούσεται· ἡ δὲ, οὐκ ἀκουσθήσεται; Οὐδενὸς ἔφη. Οἶμαι δ' ἔγ' ἦν δ' ἐγώ, οὐδ' ἄλλαις πολλαῖς ἴσα μὲ ἔπω, ὅτι οὐδεμιᾷ τοιούτου προσλεῖ οὐδενός. ἢ σύ τινα ἔχεις εἰπεῖν. Οὐκ ἔγωγε ἦ δ' ὅς. πρὸς δὲ τῆς ὄψεως καὶ τοῦ ὁρατοῦ οὐκοῦσας, ὅ τι προσλεῖται; πῶς οὐσούσης περὶ ὄμμασιν ὄψεως, καὶ ἐπιχειροῦντος τοῦ ἔχοντος χρῆσθαι αὐτῇ· παρούσης δὲ χρόας σὺ αὐτοῖς ἐὰν μὴν παρακληθῇ γένος τέταρτον ἰδέᾳ, ἐπ' αὐτῷ ἔστιν πιφυκὸς, οἶσθα, ὅτι ὕτε ὄψις οὐδὲν ὄψεται· τά τε χρώματα ἔσται ἀόρατα. τίνος δὲ λέγεις ἔφη τοῦτον. ὃ δὴ σὺ καὶ

λῶς ἦν ἀληθῆ ἔφη λέγεις. Οὐ σμικρὰ ἄρα ἰδέα ἡ τοῦ ὁρᾶν ἄωθησις, καὶ ἡ καὶ τὸ ὁρᾶσθαι λαμπρὰ μεθ' ἁπάντων αἰσθήσεων μεμοιραμένη ζυγῷ ἑνὶ ζύγασαν, ἅπερ μὰ ἄπιμεν ὁ φῶς. Ἀλλὰ μήν ἔφη πολλοῦ γε δεῖ ἄλιον εἶναι. Τίνα οὖν ἔχεις αἰτιάσασθαι τῶν ὑπ' οὐρανῷ θεῶν τοῦδε κύριον, ὃς ἡμῖν τὸ φῶς ὄμμα τε ποιεῖ ὁρᾶν ἄριστα, καὶ τὰ ὁρώμενα ὁρᾶσθαι. Ὅνπερ καὶ σὺ ἔφη, καὶ οἱ ἄλλοι ὁ ἥλιον γοῦν δηλονότι βρωτᾶς. Ἆρ' οὖν ὧδε πέφυκεν ὄψις πρὸς ἥλιον τὸν θεόν. πῶς. Οὐκ ἔστιν ἥλιος ἡ ὄψις οὔτε αὐτὴ, οὔτε ἐν ᾧ ἐγγίγνεται ὃ δὴ καλοῦμεν ὄμμα. Οὐ γοῦν οἶμαι. Ἀλλ' ἥλιοειδέστατόν γε ἅπάντων τῶν τῇδε τὰς αἰσθήσεις ὀργάνων. Μάλιστα γε. Οἰκοθεν δὴ καὶ τόδε λαμβάνομεν ἣν ἔχει ἐκ θεοῦ τὴν μεθ' ἡμῶν ὥσπερ ἐπιῤῥέουσαν κέκτηται. πάνυ μὲν οὖν. Ἆρ' οὖν οὐ καὶ ὁ ἥλιος ὄψις μὲν οὐκ ἔστιν, αἴτιος δ' ὢν αὐτῆς ὑπ' αὐτῆς ταύτης ὁρᾶται; Οὕτως ἔ φη δ' ὅς. Τοῦτον τοίνυν ὃν ἐγὼ φαίην μεθ' ἡμῶν ἐκγονον, ὃν τἀγαθὸν ἐγέννησεν ἀνάλογον ἑαυτῷ, ὃ, τι περ αὐτὸ οὗτος ἐν τῷ νῷ καὶ τὰ νοούμενα, τοῦτο τὸν ὁρατὸν οὗτος ἐν τῷ ὁρατῷ πρός τε ὄψιν καὶ τὰ ὁρώμενα. πῶς ἔφη. ἔτι δίελθέ μοι. Ὀφθαλμοί φην ἔγωγε οἶδ' ὅτι σ' αὐ μηκέτι ἐπ' ἐκείνα τὰς αὐτοὺς πρέπειν ὧν αὖ τὰς χρόας ὁ μὲν πολὺς φῶς ἐπέχει ἀλλὰ ὧν νυκτερινὸ φέγγος ἀβλυώπησίν τε καὶ ἐλῦς φαίνονται τυφλῶν, ὥσπερ οὐκ οὐσίας καθαρῶν ἔμφασις; καὶ μάλα ἔφη. Ὅταν δ' γ' οἶμαι ὧν ὁ ἥλιος καταλάμπει σφᾶς ὁρῶσι καὶ τοῖς αὐτοῖς τούτοις ὄμμασιν ἐνοῦσα φαίνεται; Τί μήν. Οὕτω δίνην καὶ τὸ τῆς ψυχῆς ἐνθένδε νόει· ἔστιν μὲν οὗ καταλάμπει ἀλήθειά τε καὶ τὸ ὂν ἐκεῖνο ἀπορρέπεται, οὗπερ τε καὶ ἔγνω αὐτό, καὶ νοῦν ἔχειν φαίνεται. ὅταν δ' εἰς τὸ τῷ σκότῳ κεκραμένον τὸ γιγνόμενόν τε καὶ ἀπολλύμενον, δοξάζει τε καὶ ἀμβλυώττει· ἅτε καὶ κάτω τὰς δόξας ματαβάλλει, ἢ ἔοικεν αὖ, νοῦν οὐκ ἔχειν. Ἔοικε γοῦν. Τοῦτο τοίνυν δὴ τὸν ἀλήθειαν παρέχον τοῖς γιγνωσκομένοις, καὶ τῷ γιγνώσκοντι τὸν δύναμιν ἀποδιδόν, τὸν τῆς ἀγαθοῦ ἰδέαν φᾶθι εἶναι. αἰτίαν δ' ἐπιστήμης οὖσαν καὶ ἀληθείας· ὡς γιγνωσκομένης μὲν σῷ νοῦ οὕτω δὲ καλῶν ἀμφοτέρων ὄντων γνώσεώς τε καὶ ἀληθείας, ἄλλο καὶ κάλλιον ἴσθι τούτων ἡγούμενος αὐτὸ, ὀρθῶς ἡγήσῃ. ἐπιστήμην δὲ καὶ ἀλήθειαν, ὥσπερ ἐκεῖ φῶς τε καὶ ὄψιν, ἡλιοειδῆ μὲν νομίζειν ὀρθόν· ἥλιον δὲ ἡγεῖσθαι, οὐκ ὀρθῶς ἔχει· οὕτω καὶ ταῦθα· ἀγαθοειδῆ μὲν νομίζειν ταῦτ' ἀμφότερα, ὀρθόν· ἀγαθὸν δὲ ἡγεῖσθαι ὁ πότερον αὐτῶν, οὐκ ὀρθόν· ἀλλ' ἔτι μείζονες τιμητέον τὴν τοῦ ἀγαθοῦ ἕξιν. Ἀμήχανον καλλος ἔφη λέγεις, εἰ ἐπιστήμην μὲν καὶ ἀλήθειαν παρέχει· αὐτὸ δ' ἐκεῖνο ταῦτα κάλλιον ὂν· οὐ γοῦν δήπου σύγε ἡδονὴν αὐτὸ λέγεις; Εὐφήμει ἦν δ' ἐγώ· ἀλλ' ὧδε μᾶλλον σὸν εἰκόνα αὐτοῦ ἔτι ἐπισκόπει. πῶς. Τὸν ἥλιον τοῖς ὁρωμένοις οὐ μόνον ὅμαι σὸν τὸ ὁρᾶσθαι λαμπρὰν παρέχειν φύσεις, ἀλλὰ καὶ σὸν γένεσιν καὶ αὔξην καὶ τροφήν, οὐ γένεσιν αὐτὸν ὄντα. Γῶς γοῦν. Καὶ τοῖς γιγνωσκομένοις δίνην, μὴ μόνον τὸ γιγνώσκεσθαι φαίην ἂν σὸν τοῦ ἀγαθοῦ παρεῖναι, ἀλλὰ καὶ τὸ εἶναί τε καὶ τὸν οὐσίαν ὑπ' ἐκείνου αὐτοῖς προσεῖναι, οὐκ οὐσίας ὄντος τὸ ἀγαθοῦ· ἀλλ' ἔτι ἐπέκεινα τῆς οὐσίας πρεσβείᾳ, καὶ δυνάμει ὑπερφέροντος. καὶ ὁ γλαύκων μάλα γελοίως, ἅτε πολλὸν ἔφη, δαιμονίας ὑπερβολῆς. Σὺ γοῦν δι' ἐμὲ αἴτιος, ἀναγκάζων τὰ ἐμοὶ δοκοῦντα τοιαῦτ' αὐτοῦ λέγειν. Καὶ μηδαμῶς γ' ἔφη παύσῃ· ἐμοί τι· ἀλλὰ τὸν ἥλιον ὁμοίως τοιαῦτα αὖ διεξιὼν εἴπε ἀπολείπεις. Ἀλλὰ μὴν ἔφην συχνά γε ἀπολείπω. Μὴ δι' σμικρὸν γίνων ἔφη παρελίπῃς. Οἶμαι μὲν ἔγωγ' ἐρεῖν, καὶ πολύ· ὅμως δὲ ὅσα γε αὖ τῷ παρόντι δυνατόν, ἑκὼν οὐκ ἀπολείψω. Μὴ γοῦν ἔφη. Νόησον δίνην διττὸν δι' ἐπὶ, ὥσπερ λέγομεν, δύο αὐτὼ ἔστιν καὶ βασιλέυειν· τὸ μὲν, νοητὸν γένους τε καὶ τόπου· τὸ δ' αὖ ὁρατοῦ· ἵνα μὴ οὐρανοῦ εἴπων, δόξῃ σοι σοφίζεσθαι περὶ τὸ ὄνομα, ἀλλ' οὕτω ἔχεις ταῦτα διῃρῆσθαι, ὁρατὸν νοητόν. Ἔχω. Ὥσπερ δίνων γραμμὴν δίχα τι τμηθείσῃ λαβὼν, αὖθις τμήματα· πάλιν τε μείζονε ἑκάτερον τὸ τμῆμα αὐτὸν λόγον· τό, τε τοῦ ὁρωμένου γένους καὶ δ' τοῦ νοουμένου. καὶ

νου. καί σι ἴσαι σαφώς καὶ ἀσάφεια πρὸς ἄλληλα. ὁ μὲν τῷ ὁρωμένῳ δ' μὲν ἕτερον τμῆμα, εἰκόνες· λέγω δὲ τὰς εἰκόνας, πρῶτον μὲν τὰς σκιάς· ἔπειτα, τὰ ἐν τοῖς ὕδασι φαντάσματα· καὶ ἅπερ ὁ τοῖς ὅσα πυκνά τε, καὶ λεῖα καὶ φανὰ ξυμέστηκε, καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον εἰ κατανοεῖς. Ἀλλὰ κατανοῶ. καὶ τοίνυν ἕτερον τῷ ὄντι, ᾧ ταῦτα ἔοικε· τά, τε τοῦτ' ἐμᾶς ζῷα, καὶ πᾶν τὸ φυτευτὸν καὶ δ' σκεύασον ὅλον γένος. τίθημι ἔφη. Ἦ καὶ ἐθέλοις ἂν αὐτὸ φάναι ἂν εἶτ' ὀρθῶς ἀληθείας τε καὶ μή· ὡς τὸ δοξαστὸν πρὸς τὸ γνωστόν, οὕτω τὸ ὁμοιωθὲν πρὸς τὸ ᾧ ὡμοιώθη;

Ἔστω γ' ἔφη καὶ μάλα. Σκόπει δὴ αὖ καὶ πρὸς τῷ νοητῷ δ μὲν ἕτερον.

τῦ. Ἦ δ' μὲν αὖ τοῦ τοῖς τότε τμηθῆσιν ὡς εἰκόσι χρωμένη ψυχὴ ζητεῖν ἀναγκάζεται ἐξ ὑποθέσεων· οὐκ ἐπ' ἀρχὴν πορευομένη, ἀλλ' ἐπὶ τελευτήν· τὸ δ' αὖ ἕτερον δ' ἐπ' ἀρχὴν ἀνυπόθετον ἐξ ὑποθέσεως ἰοῦσα, καὶ ἄνευ τῶν περὶ ἐκεῖνο εἰκόνων αὐτοῖς εἴδεσι δι' αὐτῶν πρὸς μέθοδον ποιουμένη. ταῦτ' ἔφη ἃ λέγεις, οὐχ ἱκανῶς ἔμαθον. ἀλλ' αὖθις ἦν δ' ἐγώ, ῥᾴδιον γὰρ τούτων προειρημένων, μαθήσει· δίομαι γάρ σε εἰδέναι, ὅτι οἱ περὶ τὰς γεωμετρίας τε καὶ λογισμὸς καὶ τὰ τοιαῦτα πραγματευόμενοι ὑποθέμενοι τό, τε περιττὸν καὶ τὸ ἄρτιον, καὶ τὰ σχήματα καὶ τριῶν τε εἴδη, καὶ ἄλλα τούτων ἀδελφὰ καθ' ἑκάστην μέθοδον ταῦτα μὲν ὡς εἰδότες ποιησάμενοι ὑποθέσεις αὐτά, οὐδένα λόγον οὔτε αὐτοῖς, οὔτε ἄλλοις ἔτι ἀξιοῦσι περὶ αὐτῶν διδόναι, ὡς παντὶ φανερόν· ἐκ τούτων δ' ἀρχόμενοι, τὰ λοιπὰ ἤδη διεξιόντες, τελευτῶσιν ὁμολογουμένως ἐπὶ ἕξιν, οὗ ἂν ἐπὶ σκέψιν ὁρμήσωσι. πάνυ μὲν οὖν ἔφη τοῦτό γε δίδαξε. Οὐκοῦν καὶ ἡ περὶ ὅτι τοῖς ὁρωμένοις εἴδεσι προσχρῶνται, καὶ τοὺς λόγους περὶ αὐτῶν ποιοῦνται, οὐ πρὸς τοῦτον διανοούμενοι, ἀλλ' ἐκείνων πέρι, οἷς ταῦτα ἔοικε· τῷ τετραγώνου αὐτοῦ οὗ καὶ τὸν λόγους ποιούμενοι, καὶ διαμέτρου αὐτῆς· ἀλλ' οὐ ταύτης ἣν γράφουσιν, καὶ τἆλλα οὕτως, αὐτὰ μὲν ταῦτα ἃ πλάττουσί τε καὶ γράφουσιν ὧν καὶ σκιαὶ καὶ εἰδώλων εἰσὶν εἰκόνες ἐσὶ, τούτοις μὲν ὡς εἰκόσιν αὖ χρώμενοι· ζητοῦντές τε αὐτὰ ἐκεῖνα ἰδεῖν, ἃ οὐκ ἄλλως ἴδοι τις, ἢ τῇ διανοίᾳ. Ἀληθῆ ἔφη λέγεις. τοῦτο τοίνυν, νοητὸν μὲν δ' εἴδος ἔλεγον. ὑποθέσεσι δ' ἀναγκαζομένην ψυχὴν χρῆσθαι, τοῦτ' οὐκ ἐπ' ἀρχὴν ἰοῦσαν· ὡς οὐ δυναμένην ὑπερθεῖναι τῶν ὑποθέσεων ἀναβῆναι ἐκ βάσεων. εἰκόσι δὲ χρωμένην αὐτοῖς τοῖς ἀπὸ τῶν κάτω ἀπεικασθεῖσι καὶ ἐκείνοις πρὸς ἐκεῖνα ὡς εὐαρεσίοις δεδοξασμένοις τε καὶ τετιμημένοις.

Μανθάνω ἔφη ὅτι δ' ἀπὸ ταῖς γεωμετρίας τε καὶ ταῖς τοιούτοις ἀδελφαῖς τέχναις λέγεις. Τὸ δοίνυν ἕτερον μάθημα τοῦ νοητοῦ, λέγοντά με ἴσθι· οὗ αὐτὸς ὁ λόγος ἅπτεται τῇ τοῦ διαλέγεσθαι δυνάμει τὰς ὑποθέσεις ποιούμενος· οὐκ ἀρχὰς ἀλλὰ τῷ ὄντι ὑποθέσεις. οἷον ἐπιβάσεις τε καὶ ὁρμάς· ἵνα μέχρι τοῦ ἀνυποθέτου ἐπὶ πᾶν τὸ παντὸς ἀρχὴν ἰὼν, ἁψάμενος αὐτῆς, πάλιν αὖ ἐχόμενος τῶν ἐκείνης ἐχομένων, οὕτως ἐπὶ τελευτὴν καταβαίνῃ. ἀπτόμενος τῷ παντάπασιν οὐδενὶ προσχρώμενος· ἀλλ' εἴδεσιν αὐτοῖς δι' αὐτῶν εἰς αὐτά, καὶ τελευτᾷ εἰς εἴδη. Μανθάνω ἔφη, ἱκανῶς μὲν οὔ· δοκεῖς γὰρ μοι συχνὸν ὄγκον λέγειν· ὅτι μέν τοι βούλεται διορίζειν σαφέστερον εἶναι δ' νοητὸν τῆς τοῦ διαλέγεσθαι ἐπιστήμης τοῦ ὄντος τε καὶ νοητοῦ διαφόρου, ἱκανῶς ἤκουσα. ἀλλὰ τὸ νοητὸν τῶν τεχνῶν ἡγεμονικὸν εἶς ἀεὶ νοήσεως ἀρχεῖ, καὶ διανοίᾳ μὲν ἀναγκάζονται, ἀλλὰ μὴ αἰσθήσιν αὐτὰ διᾶσθαι οἱ διάνοιαι· δέ γε δὲ τὸ μὲν ἐπ' ἀρχὴν ἀνελθόντας σκοπεῖν, ἀλλ' ἐξ ὑποθέσεων, νοῦν οὐκ ἔχειν τοῦτ' αὐτὰ δοκοῦσί σοι καί τοι νοητῶν ὄντων μετὰ ἀρχῆς· διάνοιαν δὲ καλεῖν μοι δοκεῖς τὴν τῶν γεωμετρικῶν τε καὶ τῶν τοιούτων ἕξιν, ἀλλ' οἶμαι ὡς μεταξύ τι δόξης τε καὶ νοῦ τὴν διάνοιαν οὖσαν. Ἱκανώτατα μοὶ δ' ἐγὼ ἀπεδέξω. καί μοι ἐπεὶ τοῖς πέντε τμήμασι, πέντε ταῦτα παθήματα ἐν τῇ ψυχῇ γιγνόμενα λάβε. νόησιν μὲν, ἐπὶ τῷ ἀνωτάτῳ. διάνοιαν δὲ, ἐπὶ τῷ δευτέρῳ· τῷ τρίτῳ δὲ πίστιν ἀπόδος, καὶ τῷ τελευταίῳ εἰκασίαν, καὶ τάξον αὐτὰ ἀνάλογον, ὅσῳ περ ἐφ' οἷς ἔστιν ἀληθείας μετέχειν. οὕτω ταῦτα σαφωνεύσας ἡγησάμενος μετ-

χειν· καὶ θαυμάζω ἔφη καὶ ξυγχωρῶ, καὶ πάνυ εἰς λίαν.

τέλος τῆς πολιτείας, ἣ περὶ δικαίου ἕκτου λόγου.

ΓΛΑΥΚΩΝΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ, Ἢ ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ.

Μετὰ ταῦτα δὴ ἔφην, ἀπείκασον τοιούτῳ πάθει τὴν ἡμετέραν φύσιν παιδείας τε πέρι, καὶ ἀπαιδευσίας. ἴδε γὰρ ἀνθρώπους οἷον ἐν καταγείῳ οἰκήσει οἰκοῦντας ἀναπεπταμένην πρὸς τὸ φῶς πλὴν βαθυδόν τε χώραν μακρὰν παρ' ἅπαν τὸ ἀνάπλαον. ἐν ταύτῃ ἐκ παίδων ὄντας ἐν δεσμοῖς καὶ τὰ σκέλη καὶ τοὺς αὐχένας· ὥστε μόνον τε αὐτοὺς εἰς τὸ πρόσθεν μένειν ὁρᾶν. κύκλῳ δὲ τὰς κεφαλὰς ἔξωθεν τοῦ δεσμοῦ ἀδυνάτους περιάγειν. φῶς δὲ αὐτοῖς πυρὸς ἄνωθεν καὶ πόρρωθεν καιόμενον ὄπισθεν αὐτῶν. μεταξὺ δὲ τοῦ πυρὸς καὶ τῶν δεσμωτῶν, ἐπάνω ὁδὸν παρὰ ταύτην ἰδὲ τειχίον παρῳκοδομημένον, ὥσπερ οἷς θαυματοποιοῖς πρὸ τῶν ἀνθρώπων πρόκειται τὰ παραφράγματα ἐφ' ὧν τὰ θαύματα δεικνῦσιν. ὁρῶ ἔφη.

Ὄρα τοίνυν παρὰ τοῦτο τὸ τειχίον, φέροντας ἀνθρώπους σκεύη τε παντοδαπὰ ὑπερέχοντα τοῦ τειχίου· καὶ ἀνδριάντας, καὶ ἄλλα ζῷα λίθινά τε καὶ ξύλινα, καὶ παντοῖα εἰργασμένα· οἷον εἰκὸς τοὺς μὲν φθεγγομένους· τοὺς δὲ, σιωπῶντας τῶν παραφερόντων. λέγεις ἔφη λέγεις εἰκότα, καὶ δεσμώτας ἀτόπους. ὁμοίους ἡμῖν ἔφην. πρῶτον γὰρ τοιούτους τοὺς ἐσομένους ἑαυτῶν τε καὶ ἀλλήλων οἴει ἄν τι ἑωρακέναι ἄλλο, πλὴν τὰς σκιὰς τὰς ὑπὸ τοῦ πυρὸς εἰς τὸ κατ' αὐτοὺς μέρος αὐτῶν τοῦ ἀνταίου προσπίπτούσας; πῶς γὰρ ἔφη εἰ ἀκινήτους γε τὰς κεφαλὰς ἔχειν ἀναγκασμένοι εἶεν ὅλον βίον. τί δὲ, τῶν παραφερομένων οὐ ταὐτὸν ἦν τοῦτο; τί μήν.

Εἰ οὖν διαλέγεσθαι οἷοί τ' εἶεν πρὸς ἀλλήλους, οὐ ταῦτα ἡγῇ αὐτοὺς τὰ παρόντα αὐτοὺς νομίζειν ὀνομάζειν ἂ τυγχάνει ὁρῶντας; ἀνάγκη. τί δ' εἰ καὶ ἠχὼ τὸ δεσμωτήριον ἐκ τοῦ καταντικρὺ ἔχοι, ὁπότε τις τῶν παριόντων φθέγξαιτο· οἴει ἄν ἄλλο τι αὐτοὺς ἡγεῖσθαι τὸ φθεγγόμενον, ἢ τὸν παριόντα σκιάν; μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ' ἔφη.

Παντάπασι δὴ ἔφην οἱ τοιοῦτοι, οὐκ ἄν ἄλλο τι νομίζοιεν τὸ ἀληθὲς, ἢ τὰς τῶν σκευῶν σκιάς. πολλὴ ἀνάγκη ἔφη. Σκόπει δὴ ἔφην ἰδὲ αὐτῶν λύσιν τε καὶ ἴασιν τῶν τε δεσμῶν καὶ τῆς ἀφροσύνης οἵα τις ἄν εἴη εἰ φύσει τοιάδε ξυμβαίνοι αὐτοῖς. ὁπότε τις λυθείη καὶ ἀναγκάζοιτο ἐξαίφνης ἀνίστασθαί τε καὶ περιάγειν τὴν αὐχένα καὶ βαδίζειν, καὶ πρὸς τὸ φῶς ἀναβλέπειν. πάντα δὲ ταῦτα ποιῶν, ἀλγοῖ τε καὶ δι' ἃς μαρμαρυγὰς ἀλλωστοῦ ἂν δύναιτο ἐκεῖνα, ὧν τότε τὰς σκιὰς ἑώρα τί ἄν οἴει αὐτὸν εἰπεῖν εἴ τις αὐτῷ λέγοι ὅτι τότε μὲν ἑώρα φλυαρίας, νῦν δὲ μᾶλλόν τι ἐγγυτέρω τοῦ ὄντος καὶ πρὸς μᾶλλον ὄντα τετραμμένος, ὀρθότερα βλέποι, καὶ δὴ καὶ ἕκαστον τῶν παριόντων δεικνὺς αὐτῷ ἀναγκάζοι ἐρωτῶν ἀποκρίνασθαι ὅ, τί ἔστι, οὐκ οἴει αὐτὸν ἀπορεῖν τε ἂν ἡγεῖσθαι τὰ τότε ὁρώμενα ἀληθέστερα, ἢ τὰ νῦν δεικνύμενα;

πολύ γ' ἔφη. Οὐκοῦν καὶ εἰ πρὸς αὐτὸ τὸ φῶς ἀναγκάζοι αὐτὸν βλέπειν ἀλγεῖν τε αὖ τὰ ὄμματα καὶ φεύγειν ἀποστρεφόμενον πρὸς ἐκεῖνα ἃ δύναιτο καθορᾶν καὶ νομίζειν ταῦτα τῷ ὄντι σαφέστερα τῶν δεικνυμένων; οὕτως ἔφη.

Εἰ δ' ἔμοιγε δοκεῖ τις αὐτὸν βίᾳ ἕλκοι διὰ τραχείας τῆς ἀναβάσεως καὶ ἀπότομου, καὶ μὴ ἀνίοι, πρὶν ἐξελκύσειεν εἰς τὸ τοῦ ἡλίου φῶς, ἆρα οὐχὶ ὀδυνᾶσθαί τε ἂν ἡγοῖτο καὶ ἀγανακτεῖν ἑλκόμενον, καὶ ἐπειδὴ πρὸς τὸ φῶς ἔλθοι αὐτοῦ ἂν ἔχοντα τὰ ὄμματα μεστὰ ὁρᾶν οὐδὲν ἂν δύνασθαι τῶν νῦν λεγομένων ἀληθῶν; οὐ γὰρ ἂν ἔφη ἐξαίφνης γε.

Συνθάκης δ' ὅμως ἴσως τ' αὖ, ἐὰν μέλλῃ τὰ αὖθις ἔλαθρ, μὴ πρῶτον μὲν τοὺς σκιὰς αὖ ῥᾷστα ἡγεῖσθαι· μετὰ τοῦτο οὐ τοῖς ὕδασι τό τε τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰ τῶν ἄλλων εἴδωλα. ὕστερον δ' αὐτά· ἐκ δὲ τούτων, τὰ μὲν τῷ οὐρανῷ καὶ αὐτὸν αὖ τὸν οὐρανὸν, νύκτωρ αὖ ῥᾷστον θεάσασθαι προσβλέπων τὸ τῶν ἄστρων τε καὶ σελήνης φῶς, ἢ μεθ' ἡμέραν τὸν ἥλιόν τε, καὶ τὸ τοῦ ἡλίου. Γῶς δ' οὔ. Τελευταῖον δὴ δ' ἔμελε τὸν ἥλιον, οὐκ ἐν ὕδασιν, οὐ δ' ἐν ἄλλοτρίᾳ ἴδρᾳ φαντάσματα αὐτοῦ, ἀλλ' αὐτὸν καθ' αὑτὸν ἐν τῇ αὐτοῦ χώρᾳ δυνατὰ αὖ καὶ πιθανὸν καὶ θεάσασθαι διός ὕδιν. Ἀκμαιότατον ἔφη.

Καὶ μετὰ ταῦτ' αὖ ἤδη συλλογίζοιτο περὶ αὐτοῦ, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ τάς τε ὥρας παρέχων καὶ ἐνιαυτοὺς, καὶ πάντα ἐπιτροπεύων τὰ ἐν τῷ ὁρωμένῳ τόπῳ, καὶ ἐκείνων ἁπάντων ἐστὶν αἴτιος καθ' ὁντινοῦν τρόπον καὶ ἀφ' οὗπερ. Δῆλον ἔφη, ὅτι ἐνθὴ ταῦτα αὖ μετ' ἐκεῖνα ἔλθοι. Τί οὖν ἀκμιμνησκόμενον αὐτὸν τῆς πρώτης ἀπαιδευσίας, καὶ τῆς ἐκεῖ σοφίας, καὶ τῶν τότε ξυνδεδεμένων, οὐκ ἂν οἴει αὐτὸν μὲν εὐδαιμονίζειν τῆς μεταβολῆς, τοὺς δ' ἐλεεῖν; καὶ μάλα. Τιμαὶ δὲ καὶ ἔπαινοι εἴ τινες αὐτοῖς ἦσαν τότε παρ' ἀλλήλων καὶ γέρα τῷ ὀξύτατα τὰ παρόντα καθορῶντι καὶ μνημονεύοντι μάλιστα ὅσα τε πρότερα αὐτῶν, καὶ ὕστερα ἐώθει καὶ ἅμα προβήσεσθαι, καὶ ἐκ τούτων δὴ δυνατώτατα ἀπομαντευομένῳ τὸ μέλλον ἥξειν, δοκεῖς ἂν αὐτὸν ἐπιθυμητικῶς αὐτῶν ἔχειν, καὶ ζηλοῦν τοὺς παρ' ἐκείνοις μᾶλλον τιμωμένους τε καὶ δυνατεύοντας, ἢ Ὅ τῷ ὁμήρου ἂν πιπονθέναι· καὶ σφόδρα βούλεσθαι, ἐπάρουρον ἐόντα θητεύειν ἄλλῳ ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, καὶ ὁτιοῦν ἂν πιπονθέναι μᾶλλον, ἢ κεῖνά τε δοξάζειν καὶ ἐκείνως ζῆν; οὕτως ἔφη ἔγωγε δίμεσε, πᾶν μᾶλλον πιπονθέναι ἂν δέχεσθαι, ἢ ζῆν ἐκείνως. Καὶ τόδε δὴ σκόπησον ἔν δ' ἔτι, εἰ πάλιν ὁ τοιοῦτος καταβὰς εἰς τὸν αὐτὸν δίφρον καθίζοι, ἆρ' οὐ σκότους αὐτὰ πλέως χρὴ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐξάφνης ἥκων ἐκ τοῦ ἡλίου; καὶ μάλα ἔφη. Τὰς δὲ δὴ σκιὰς ἐκείνας πάλιν εἰ δέοι αὐτὸν γνωματεύοντα διαμιλλᾶσθαι τοῖς ἀεὶ δεσμώταις ἐκείνοις, ἐν ᾧ ἀμβλυώττει πρὶν καταστῆναι τὰ ὄμματα· οὗτος δ' ὁ χρόνος μὴ πάνυ ὀλίγος εἶναι τὰς συνηθείας. ἆρ' οὐ γέλωτ' ἂ παρέχοι, καὶ λέγοιθ' ἂν τοῦτο ὡς αὐτὸν ἄνω διεφθαρμένος ἥκει τὰ ὄμματα, καὶ ὅτι οὐκ ἄξιον οὐδὲ πειρᾶσθαι ἄνω ἰέναι· καὶ τὸν ἐπιχειροῦντα λύειν τε καὶ ἀνάγειν, εἴ πως οἱ ταῖς χερσὶ δυνατὸν λαβεῖν καὶ ἀποκτιννύναι. Ἀποκτιννύναι ἂν σφόδρα γ' ἔφη. Ταύτην τοίνυν ἔν δ' ἔτι τὴν εἰκόνα ὦ φίλε γλαύκων, προσαπτέον ἅπασιν τοῖς ἔμπροσθεν λεγομένοις. τὴν μὲν διὸ ὄψεως φαινομένην ἕδραν, τῇ τοῦ δεσμωτηρίου οἰκήσει ἀφομοιοῦντα. τὸ δὲ τοῦ πυρὸς ἐν αὐτῇ φῶς, τὴν τοῦ ἡλίου δυνάμει. τὴν δὲ ἄνω ἀνάβασιν καὶ θέαν τῶν ἄνω, τὴν εἰς τὸν νοητὸν τόπον τῆς ψυχῆς ἄνοδον τιθεὶς, οὐκ ἁμαρτήσεις τῆς γ' ἐμῆς ἐλπίδος· ἐπειδὴ ταύτης ἐπιθυμεῖς ἀκούειν, ἅτε δ' που ὀλίγη ἐν ἀληθείᾳ οὖσα τυγχάνει· τὰ δ' οὖν ἐμοὶ φαινόμενα οὕτω φαίνεται· ἐν τῷ γνωστῷ τελευταία καὶ τοῦ ἀγαθοῦ ἰδέα καὶ μόγις ὁρᾶσθαι· ὀφθεῖσα δὲ συλλογιστέον εἶναι, ὡς ἄρα πᾶσι πάντων αὐτὴ ὀρθῶν τε καὶ καλῶν αἰτία· ἔν τε ὁρατῷ φῶς καὶ τὸν τούτου κύριον τεκοῦσα· ἔν τε νοητῷ, αὐτὴ κυρία ἀλήθειαν καὶ νοῦν παρεχομένη· καὶ ὅτι δεῖ ταύτην ἰδεῖν τὸν μέλλοντα ἐμφρόνως πράξειν, ἢ ἰδίᾳ ἢ δημοσίᾳ. Συνοίσει μοι ἔφη καὶ ἐγὼ ὅπῃ δὴ φρόνου δυνάμει. Ἴθι δὴ τοίνυν δεῦρο δ' ἔτι καὶ τόδε ξυνεύσῃ τε, καὶ μὴ θαυμάσῃς, ἔτι ἐν τοῦθα ἐλθόντες, οὐκ ἐθέλουσι τὰ τῶν ἀνθρώπων πράττειν· ἀλλ' ἀεὶ ἐπείγονται αὐτῶν αἱ ψυχαὶ διατείνειν· εἰκὸς γοῦν που οὕτως εἶναι ἀδηλα τὰ νῦν προειρημένῳ εἰκότα ταῦτ' ἔχει.

Εἰκὸς μέντοι ἔφη. Τί δὲ τόδε οἴει τὸ θαυμαστὸν, ἐὰν ἐκ θείων δὴ δ' ἔτι θεωρείων εἰδὶ τὰ ἀνθρώπεια ἴις ἐλθὼν κακά, ἀχθομένῃ τε καὶ φαίνεται σφόδρα γελοῖος ἔνι ἀμβλυώττων. καὶ πρὶν ἱκανῶς συνήθης γενέσθαι τῷ παρόντι σκότῳ ἀναγκάζομαι ἐν δικαστηρίοις ἢ ἄλλοθί που ἀγωνίζεσθ περὶ τῶν τῆ δικαίᾳ σκιῶν, ἢ ἀγαλμάτ', ὧν αἱ σκιαὶ ἢ διαμιλλᾶσθ περὶ τούτα ὅπως τὰ ὑπολαμβάνητ ταῦτα, ὑπὸ τῶν αὐτὰ δὲ καθεσύνων μὴ πώποτε ἰδόντων. οὐ δῆτα τοῦτ θαυμαστὸν ἔφη. Ἀλλ' ἐὰν γέ τις

τὴν δὴ λίτω, μανθάνεις τί αὖ, ὦ Πρωταρχε καὶ ἀφ' ὅτου γίγνεται τὰ ἐπιστήμας. ἐκ γε φωτὸς εἰς σκότος μεθισταμένων, καὶ ἐκ σκότου, εἰσφοιτῶσι· ταῦτα δὲ πάντα τὰ τοιαῦτα νομίσασα τὴν γένεσιν εἶναι καὶ πᾶσαν ἀλλοίωσιν τῆς ψυχῆς, ὅποτε ἕδει δοξάζειν μόνῃ τινὰ ἢ ἀλλοιωτέον σάντη καὶ δοξάζειν, οὐκ αὖ ἀλογίστως γε λέγω, ἀλλ' ἐπισκοποῦσα αὖ, πότερον ἐκ φαινομένου εἶναι ἥκουσι κάτω ἀμαθέσι' ἐσκόπουν, ἢ ἐξ ἀμαθίας πολύσοντα εἰς φαινόμενον ἰοῦσα, ὑπὸ λαμπρότητος μαρμαρυγῆς ἐμπέπλησται, καὶ οὕτω δὴ πάνυ μὲν ἀσθενεῖσαν αὖ τὴν πάλλους τε καὶ εἶναι, πάνυ δὲ ἰλεύσεσθαι. καὶ ἀγαλλομένη ἐπ' αὐτῇ βούλεσθαι, ἥπερ αὖ καταγέλαστος ὁ γέλως αὐτῶν ἔσται, ἢ ἐὰν δὴ τῇ ἀξιοῦν ἐκφοβεῖν ἐκείνην. καὶ μάλα ἔφη ματαίως λέγεις. Δεῖ δὴ δ' ἔπου ἡμᾶς τοιαῦτα νομίσαι πρὸς αὐτῶν ἃ ταῦτα ἀληθῆ· πάνυ παλαίαν οὐκ ἀεὶ τοῦτο μὲν φασὶν εἶναι, τοιαύτην καὶ εἶναι. φασὶ δ' που οὐκ ἀνούσης ἐν τῇ ψυχῇ ἐπιστήμης, σφᾶς ἐντεθεῖσαι οἷον τυφλοῖς ἐφθαλμοῖς ὄψιν ἐντιθέντες. φασὶ γοῦν οὕτω ἔφη. Ὁ δὲ γενναῖος λόγος ἦν δὴ λίτω σημαίνει, ταύτην πάνυ ἀνοῦσαν ἐκάστου δυνάμεν ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ ἐν ὄργανον ᾧ κατὰ μανθάνει ἕκαστος· ὅτι δὲ ὄμμα μὴ δυνατὸν ἦν ἄλλως ἐμοὶ ἔμοιγε ὅλῳ τῷ σώματι στρέφειν πρὸς τὸ φανὸν, ἐκ τοῦ σκοτώδους, οὕτω ἐμοὶ ὅλῃ τῇ ψυχῇ ἐκ τοῦ γιγνομένου τοδιακτέον εἶναι, ἕως ἂν εἰς τὸ ὂν καὶ τοῦ ὄντος τὸ φανότατον, δυνατὴ γίγνεται ἀνασκοπεῖσθαι ἱκανῶς. ἔστιν δ' ἐστὶν φαμὲν τοῦτο ἀγαθόν. Ἦ γάρ; Ναί. τοῦτο τοίνυν ἐμοὶ δὴ λίτω αὐτῇ, τέχνη αὖ ἔπεται περιαγωγῆς. τίνα δρᾶσον, ὡς ῥᾷστά τε καὶ ἀνυσιμώτατα μεταστραφήσεται. οὐ τοῦ ἐμποιῆσαι αὐτῷ τὸ ὁρᾶν, ἀλλ' ὡς ἔχοντι μὲν αὐτὸ, οὐκ ὀρθῶς δὲ τετραμμένῳ· οὐδὲ ὅλως πάντα δὲ εἶναι, ἔστιν διαμηχανήσασθαι. Ἔοικε γάρ ἔφη. Αἱ μὲν τοίνυν ἄλλαι ἀρεταὶ καλούμεναι ψυχῆς, κινδυνεύουσι, ἐγγύς τι εἶναι τῶν τοῦ σώματος· τῷ ὄντι γὰρ οὐκ ὄντα πρότερον, ὕστερον ἐμποιεῖσθαι ἔθεσί τε καὶ ἀσκήσεσιν· ἡ δὲ τοῦ φρονῆσαι, παντὸς μᾶλλον, θειοτέρου τινὸς τυγχάνει ὡς ἔοικεν οὖσα· ὃ δὴ μὲν δυνάμεν, οὐδέποτε ἀπόλλυσιν. Ἕνεκα δὴ τῆς τοιαύτης περιαγωγῆς, χρήσιμόν τε καὶ ὠφέλιμον, καὶ ἄχρηστον αὖ καὶ βλαβερὸν γίγνεται. ἢ οὔπω σύνεσθ' ἐκεῖνο τῶν λεγομένων πανυπερβολῆς μὲν, σοφῶν δὲ, ὡς ὄντως μὲν βλέπει τὸ ψυχάριον καὶ ὀξέως διοράᾳ πάντα, ἐφ' ἃ τέτακται ὡς ἃ φαύλως ἔχει τὴν ὄψιν, κελεύει δ' ἐναγκαιότερον ὑπηρετεῖν, ὥστε ὅσῳ αὖ ὀξύτερον βλέπῃ, τοσούτῳ πλείω κακὰ δρᾶζόμενον; πάνυ μὲν οὖν ἔφη. Τοῦτο μέντοι δὴ λίτω δ' τῆς δυαιότητος φύσεως· εἰ ἐκ παιδὸς ἀεὶ ὑβρίζομενον τοδιακόπτοι τὰ τῆς γενέσεως ξυνδοῦντα ὥσπερ μολυβδίδια, αἱ δὴ ἐδωδαῖς τε καὶ τῶν δυαύτων ἡδοναῖς τε καὶ λιχνείαις προσφυεῖς γιγνόμεναι τοδιστρέφοιτο εἰς ἄλλη, καὶ ἐκεῖνα αὖ ἀεὶ τὸ αὐτὸ ἔχοντα τῶν αὐτῶν αὖ θεωμένων ὀξύτατα ἰόρακ' ὥσπερ καὶ ἐφ' ἃ νῦν τέτακται. Εἰκὸς γ' ἔφη. Τί δὲ τόδε οὐκ εἰκὸς δὴ λίτω, καὶ ἀνάγκη ἐκ τῶν προειρημένων, μήτε τοὺς ἀπαιδεύτους πᾶν ἀληθείας ἀπείρους, ἱκανῶς ἄν ποτε πόλιν ἐπιστατοῦσαι, μήτε τοὺς ἐν παιδείᾳ ἰσμένους διατείσειν ἐπὶ τέλους. Ναὶ μὰ, ὦ σκοπὸν ἐν τῷ βίῳ οὐκ ἔχοντας ἓν ἀκ. οὗ στοχαζομένους δεῖ ἅπαντα πράττειν, ἃ αὖ πράττουσιν ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ· τοὺς δ', ὃν ἐκόντες ἔσεσθαι οὐ πράξουσιν· ἠνίκα μοι ἐν μακάρων νήσοις ζῶντες τύχωμεν, ἀπαιτήσεσθαι. Λέγεις ἔφη. Ἡ μέτρον δὴ ὄργον ἦν δὴ λίτω, τῶν οἰκείων τοὺς τε Κελτίτας Φύσεις ἀναγκάσει ἀφικέσθαι πρὸς τὸ μέσῃ μα ὃ δὲ τῷ ἐμπροσθεν ἔφαμεν εἶναι μάγιστον. Ἰδεῖν τε δ' ἀγαθὸν, καὶ ἀναβῆναι ἐκείνῳ πᾶν ἀνάγκαιον, καὶ ἱκανὰς ἀναβάντες ἱκανῶς ἔσεσθαι, μὴ ἐπιστρέφειν αὐτοῖς ἐνῶ ἐπιστρέπται. Τὸ ποῖον δή. Τὸ αὐτὸν ἦν δὴ λίτω κατα μένειν, καὶ μὴ ἐθέλειν πάλιν καταβαίνειν παρὰ ἐκείνους τοὺς δεσμώτας, μηδὲ μετέχειν τῶν παρ' ἐκείνοις πόνων τε καὶ τιμῶν, ἅτε φαυλοτέρων ἢ οὐκ ἀποστατέον τέρας.

Εἰ δὲ τί ἔφη ἀδικήσομεν αὐτοὺς, ἢ ποιήσομεν χεῖρον ζῆν ἀντὶ ἀμείνονος· ἐπιλάθεσθ' ἦν δὴ λίτω πάλιν ὦ φίλε, ὅτι νομοθέτης ἀνὴρ τούτου μέλει, ὅπως ὅτι ἐν ἑνὶ ἔθνει ὡς πολλὰ διαφέροντος δὲ πράξει· ἀλλ' οὐ ὅλῃ τῇ πόλει τὸν μηχανᾶται ἐνεργάζεσθαι εὐδαίμονα, ἵνα συμβαίνῃ τοῖς πολίταις. πείθοντε καὶ ἀναγκάζοντε ἀλλήλοις τὴν ὠφελίαν ἣν αὖ ἕκαστοι δύνανται κοινὸν

λωκληθὶ ἔσον ἀφιλεῖν καὶ αὐτὸς ἐμποιῶ τοιούτους ἄνδρας ἐν τῇ πόλει, οὐχ ἵνα ἀφίλητοι ὦσι φίλοις ὅτι πλείστοις βούλωνται, ἀλλ' ἵνα καὶ τοῖς χρῆσθαι ἐθέλωσιν αὐτοῖς, ὡδὶ ἂν ἐξισάζωμεν τῆς φύσεως. Ἀληθῆ ἔφη, ἐπιλαβόμενος. Σκέψαι δὲ τοῖνυν ἔσον ἐν φυλάκοις. ὅτι οὐ δικαίως μοι δοκοῦμεν τοὺς παρ' ἡμῖν γιγνομένους φιλοσόφους, ἀλλὰ δικαίως πρὸς αὐτοὺς βλέπειν. προσαναγκάζοντες τῶν ἄλλων ἐπιμελεῖσθαί τε καὶ φυλάττειν. βλέπειν δὲ ὅτι οἱ μὲν ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι τοιοῦτοι γιγνόμενοι, εἰκότως οὐ μέτεχουσι τῶν ἐν αὐταῖς πόνων. αὐτόματοι γὰρ ἐμφύονται ἀκούσης τῆς ἐν ἑκάστῃ πολιτείας. Δίκαιον δ' ἔχει τό, γε αὐθ' ὑπὲρ, μᾶλλον ὀφείλον· μὴ δ' ἐκτίνειν τῷ προθυμεῖσθαι τὰ ὀφειλόμενα, ὑμᾶς δ' ἡμεῖς, ὑμῖν τε αὐτοῖς τῇ τε ἄλλῃ πόλει, ὥσπερ ἐν σμήνεσιν ἡγεμόνας τε καὶ βασιλέας ἐγεννήσαμεν. ἄμεινόν τε καὶ τελειότερον ἐκείνων πεπαιδεῦσθαι, καὶ μᾶλλον δυνατοὺς ἀμφοτέρων μετέχειν· καὶ διὰ τοῦτο ὁμᾶς ἀναγκαῖον εἰς πόλιν τῶν ἄλλων ἐλθεῖν, καὶ σωφρονιστὴν τὸν σκοτεινὸν δικάσασθαι. ξυνοικίζόμενοι γὰρ, μυρίω βέλτιόν τε ὄψεσθε τῶν ἐκεῖ, καὶ γνώσεσθε ὑμᾶς τὰ εἴδωλα ἅττα ἐστὶ, καὶ ὧν ὄψεσθε τὰληθῆ ἑωρακέναι καλῶν τε καὶ δικαίων καὶ ἀγαθῶν περὶ, καὶ οὕτω ἕξει ἡμῖν καὶ ὑμῖν ἡ πόλις οἰκήσεται, ἀλλ' οὐκ ὄναρ. ὡς νῦν αἱ πολλαὶ ὑπὸ σκιαμαχούντων τε πρὸς ἀλλήλους καὶ στασιαζόντων περὶ τοῦ ἄρχειν οἰκοῦνται, ὡς μεγάλου τινὸς ἀγαθοῦ ὄντος. ἡ δὲ ἀληθὴς, ὧδ' ἔχει· οἱ πολιτικὴν ἥκιστα πρόθυμοι ἄρχειν οἰμέλλοντες ἄρξειν, ταύτην ἄριστα καὶ ἀστασιαστότατα ἀνάγκη οἰκεῖσθαι· τὸν δ' ἐναντίους ἄρχοντας χρῆσθαι, ἐναντίως. Παῦμαι μὲν οὖν ἔφη. Ἆρ' ἐπειδὴ σοῦσιν οὗτοι μὲν οἷοι τρόφιμοι τοιοῦτ' ἀκούοντες καὶ οὐκ ἐθελήσουσι ξυμπονεῖν οἱ τῇ πολιτείᾳ ἕκαστοι οἱ μέρει· τὸν δὲ πολὺν χρόνον μετ' ἀλλήλων οἰκεῖν οἱ τῷ ἡλαυρῷ; Ἀλαίκτον ἔφη. Δίκαια γὰρ δὴ δικαίως ἐπιτάξομεν, πάντας μὲν μᾶλλον ὡς ἐπ' ἀναγκαῖον αὐτῶν ἕκαστος εἶσι τὸ ἄρχειν, τοὐναντίον τῶν νῦν οἱ ἑκάστῃ πόλει ἀρχόντων. Οὕτω γὰρ ἔχει ὦ ἑταῖρε, ἐὰν μὲν βίον εὕρωσιν ἀμείνω τοῦ ἄρχειν τοῖς μέλλουσιν ἄρξειν, ἔστισι δυνατὴ γενέσθαι πόλις εὖ οἰκουμένη· οἱ μόνῃ γὰρ αὐτῇ ἄρξουσιν οἱ τῷ ὄντι πλούσιοι οὐ χρυσίου ἀλλ' οὗ δεῖ τὸν εὐδαίμονα πλουτεῖν, ζωῆς ἀγαθῆς τε καὶ ἔμφρονος· οἱ δὲ πτωχοὶ καὶ πεινῶντες ἀγαθῶν ἰδίων ἐλθόντες εἰς τὰ δημόσια ἴασιν, οἰόμενοι τἀγαθὸν ἐκεῖθεν ἁρπάζειν, οὐκ ἔστι περιμάχητον γὰρ τὸ ἄρχειν γιγνόμενον, οἰκεῖος ὢν καὶ εὐδὺ ὁ τοιοῦτος πόλεμος, αὐτούς τε ἀπόλλυσι καὶ τὴν ἄλλην πόλιν. Ἀληθέστατα ἔφη. Ἔχεις οὖν ἢ ἐγὼ εἶδος ἄλλον τινὰ, πολιτικῶν ἀρχῶν καταφρονοῦντα, ἢ τὸν τῆς ἀληθινῆς φιλοσοφίας; Οὔ μὰ τὸν Δί' ἔγωγ', ἀλλὰ μέγα λέγει γε μὴ ὀρθῶς τῆς ἄρχειν ἐπαΐειν ἐπ' αὐτόν· δι' μὴ, ἄγε αὐτὸ θρασεῖ, μαχοῦνται. πῶς δ' οὔ. Τί οὖν ἄλλους ἀναγκάσεις ἰέναι ἐπὶ φυλακὴν τῆς πόλεως, ἢ οἵπερ τούτων τὸ φρονιμώτατον; Ἐδὸν ἀρίστη πόλις οἰκεῖται, ἔχουσά τε τιμὰς ἄλλας καὶ βίον ἀμείνω τοῦ πολιτικοῦ. Οὐ δοκεῖ οὖν ἄλλους ἔφη. Βούλει οὖν τοῦτ' ἤδη σκοπῶμεν τίνα τρόπον οἱ τοιοῦτοι ἐγγενήσονται, καὶ πῶς τις ἀνάξει αὐτοὺς εἰς φῶς, ὥσπερ ἴσως ἄλλοι τινὲς εἰς θεοὺς ἀνῆλθεν; πῶς γὰρ οὐ βούλομαι ἔφη. Τοῦτο δ' οὐκ ἔστιν, οὐκ ὀρθράκιον αὖ εἶναι δοκεῖ σοφὸν, ἀλλὰ ψυχῆς περιαγωγὴ ἐκ νυκτερινῆς τινος ἡμέρας εἰς ἀληθινὴν τοῦ ὄντος ἰοῦσας ἐπάνοδον, ἣν δὴ φιλοσοφίαν ἀληθῆ φήσομεν εἶναι. πάνυ μὲν οὖν. Οὐκοῦν δεῖ σκοπεῖσθαι τί τῶν μαθημάτων ἔχει τοιαύτην δύναμιν. πῶς γὰρ οὔ. Τί οὖν ἔστιν ὦ γλαύκων μάθημα ψυχῆς ὀλκὸν ἀπὸ τοῦ γιγνομένου ἐπὶ τὸ ὄν· τόδε δ' ἐννοῶ λέγων ἅμα. οὐκ ἀθλητὰς μὲν δὴ πολέμου ἔφαμεν τούτους ἀναγκαῖον εἶναι νέους ὄντας; Ἔφαμεν γάρ. Δεῖ ἄρα καὶ τοῦτο προσέχειν τὸ μάθημα, ὃ ζητοῦμεν πρὸς ἐκείνῳ. Τὸ ποῖον. Μὴ ἄχρηστον πολεμικοῖς ἀνδράσι εἶναι. Δεῖ μὲν δὴ ἔφη, εἴπερ δύνατόν. Γυμναστικῇ μέν που καὶ μουσικῇ οὖν τῷ πρόσθεν ἐπαιδεύθημεν. Ἦν ταῦτα ἔφη. Γυμναστικὴ μέν που, περὶ γιγνόμενον καὶ ἀπολλύμενον τέτυχε· σώματος γὰρ αὔξεις καὶ φθίσεις ἐπίστατεῖ. Φαίνεται. Τοῦτο μὲν δὴ οὐκ ἂν εἴη ὃ ζητοῦμεν μάθημα. Οὐ γὰρ. Ἀλλ' ἆρα μουσικὴ ὅσον τοπρότερον διήλθομεν;

Ἀλλ' ὦ ἑκάστη γ' ἔφη αὐτίς τροφος τῆς γυμναστικῆς ἐὰ μέμψεσθαι, ἔθεσι παιδεύουσα τοὺς φύλακας · καὶ τάττε ἁρμονίαν, ἐναρμοσίαν τινὰ οὐκ ἐπιστήμῃ παρακολουσα, καὶ κατὰ ῥυθμὸν ἐυρυθμίαν · οὔτε τοῖς λόγοις ἕπεσθαι τῶν ἀδελφὰ ἔφη ἄπαξ ἔχουσα, καὶ ὅσοι μυθολογίας τῶν λόγων, καὶ ὅσοι ἀληθινώτεροι ἦσαν, μάθημα δὲ πρὸς τοιοῦτον ἐμὲ ἀγαθὸν οὐ σὺ καὶ ζητεῖς, οὐδὲν ἦν ἐὰ αὐτῇ. Ἀκριβέστατα ἦν δ' ἐγὼ ἀεὶ μανθάνεσμι · τῷ δ' ὄντι, τοιοῦτον οὐδὲν ἔχειν · ἀλλ' ὦ θαυμάσιε γλαύκων, τί ἂν εἴη τοιοῦτον. αἴ, τε γοῦν τέχναι, βάναυσοί που ἅπασαι ἔδοξαν εἶναι.

Τί δ' οὖ · καὶ μάν, τί ἔτ' ἄλλο λείπεται μάθημα, μουσικῆς καὶ γυμναστικῆς, καὶ τῶν τεχνῶν κεχωρισμένον. Φορτικὸν δ' ἐγὼ, ἔφη δοκεῖν ἔτι εἶναι τοῦτων ἔχομεν λαβεῖν τῶν ἐν δὲ πάντα τεινόντων τι λάβωμεν. Τὸ ποῖον. δῆλον ὅτι γε τὸ κοινόν ᾧ πᾶσαι προσχρῶνται τέχναι τε καὶ διάνοιαι, καὶ ἐπιστήμαι · ὃ καὶ παντὶ ὦ πρῶτόν ἀνάγκη μανθάνειν. Τὸ ποῖον ἔφη. Τὸ φαῦλον εἶναι ἓν δ' ἐγὼ ἕκαστα καὶ τὰ δύο, καὶ τὰ τρία διαγνώσεσθαι. λέγω δὲ αὖ ὡς ὀρθῶς φαλαίῳ ἀριθμόντε καὶ λογισμόν · ἢ οὐχ οὕτω τοῦτ' ἔχει · ὡς πᾶσα τέχνη τε καὶ ἐπιστήμη ἀναγκάζεται αὐτῶν μέτοχος γίγνεσθαι; καὶ μάλα ἔφη. Οὐκοῦν ἦν δ' ἐγὼ καὶ ὑπολήμψεσθαι; πολλὴν ἔφη ἀνάγκην. Παγκάλοιον γοῦν, ἔφη σκοπὸν ἀναμένουσα ὁ ταῖς σκοπευτικαῖς παιδιαῖς ἐκάστοτε ἀποφαίνει · ἢ οὐκ οἰσθ' ὅτι φύσιν ἀριθμὸν ἄμοιρον τοῖς τε παίζειν ἢ σκοπεῖν ἢ σκοπεῖν ἢ τοπίλῳ καταστῆσαι ὁ ἱλίῳ, ἢ ὀβριθμῆσαι ναῦστε καὶ τἄλλα πάντα, ὡς πρὸς ἕν, ἀναριθμήτων ὄντων, καὶ τῷ ἀναμένους ὡς ἔοικεν, οὐ δ' ὅσους πόλαι ἔχειν εἰδότος, ἢ πῶς ἀριθμεῖν μὴ ἐπίστασθαι. καίτοι ποῖόν τιν' αὐτὸν οἴει σκοπεῖν εἶναι. Ἀτοπόν γ' ἔφη ἔγωγε εἰ ἦν τοῦτ' ἀληθές. Ἄλλο τί οὖν ἦν δ' ἐγὼ μάθημα ἀναγκαῖον πολεμικῷ ἀνδρὶ μάθωμεν μᾶλλον, ἢ λογίζεσθαί τε καὶ ἀριθμεῖν δεήσεται; πάντων γ' ἔφη μάλιστα εἰ καὶ ὁτιοῦν μέλλει τάξειν ἐπαΐειν, μᾶλλον δ' εἰ μὴ ἄνδρωπος ἔσται. σκόπει οὖν εἶπον τοῦτο ἔχει ἃ μάθημα ὅπερ ἐγώ. Τὸ ποῖον. κινδυνώδεσι τῶν πρὸς πόλεμον ἀγόντων φύσει εἶναι ὃ ζηλοῦμεν χρῆσθαι δ' οὐδεὶς αὐτῷ ὀρθῶς ἐλκτικῷ ὄντι παντάπασι πρὸς οὐσίαν. πῶς ἔφη λέγεις. Ἐγὼ πειράσομαι δ' ἐγὼ, τό γ' ἐμοὶ δοκοῦν σκοπεῖν. ἃ γὰρ διαιροῦμεν παρ' ἡμῶν αὐτῷ ἀνωγάτε εἶναι δύο λέγομεν καὶ μὴ, ξυνθετικὰ γενόμενα ἑνὶ μιᾷ δι, ἃ ἅπερ πρῶτα ἦν δ' ἐγὼ σαφέστερον ἴσωμεν, ἐάν εἶναι δοκῇ μαστεύομεν. Δέκνυ ἔφη. Δέκνυμι δ' ἐγὼ εἶπον ἐὰν ὀρθῶς τὰ μὲν ἐὰ ταῖς αἰσθήσεσιν, οὐ παρακολοῦντα πρὸς νόησιν ἐς ἐπίσκεψιν ὡς ἱκανῶς ὄντα τῆς αἰσθήσεως κρινόμενα · τὰ δὲ παντάπασι διακελευόμενα ἐκείνῳ ἐπισκέψασθαι, ὡς τῆς αἰσθήσεως οὐδὲν ὑγιὲς ποιούσης. Τὰ πόῤῥωθεν ἔφη φαινόμενα δηλονότι λέγεις καὶ τὰ ἐσκιαγραφημένα. Οὐ πάνυ ἦν δ' ἐγὼ ἔτυχες οὖ λέγω. ποῖα μὴν ἔφη λέγεις. Τὰ μὲν οὐ παρακολοῦντα ἦν δ' ἐγὼ, ὅσα μὴ ἐκβαίνει ἐς ἐναντίαν αἴσθησιν ἅμα · τὰ δ' ἐκβαίνοντα ὡς παρακολοῦντα τίθημι · ἐπεὶ καὶ ἡ αἴσθησις μηδὲν μᾶλλον ἕκαστον, ἢ τὸ ἐναντίον δηλοῖ. ἔστ' ἐν δὴν προσπίπτουσα ἔστε ῥῴδιον. ὧδε δὲ λέγω, σαφέστερον ἴσως. οὗτοι φαμὲν ἡμῖν δάκτυλοι · ὁ, τε σμικρότατος καὶ ὀλιγώτερος, καὶ ὁ μέσος. πάνυ γ' ἔφη. ἐς ἐγγὺς δὴν τούναν ὁρωμένους, λέγοντός μου σαφῶς. ἀλλά μοι τοῦδε αὐτῶν τόδε σκέπτει. Τὸ ποῖον. Δάκτυλος μὲν αὐτῶν φαίνεται ὁμοίως ἕκαστος καὶ τοῦτ' γε οὐδὲν διαφέρει ἐάστε ἐν μέσῳ ὁρᾶται, ἐάστ' ἐν ἐσχάτῳ · ἐάν τε λευκὸς, ἐάστε μέλας, ἐάστε παχὺς, ἐάστε λεπτός, καὶ πᾶν ὅτι τοιοῦτον. ἐν πᾶσι γὰρ τούτοις οὐκ ἀναγκάζεται τῶν πολλῶν ἡ ψυχὴ πρὸς νόησιν ἐπεξέρχεσθαι. πότ' ἔστι δάκτυλος οὐδὲ μοῦ γὰρ ἡ ὄψις αὐτὴ ἅμα ἐσήμαινεν τὸν δάκτυλον τοῦναν τίον, ἢ δάκτυλον εἶναι. Οὐ γὰρ οὖν ἔφη. Οὐκοῦν ἦν δ' ἐγὼ εἰκότως τὸ γε τοιοῦτον, νοήσεως οὐκ ἂν παρακλητικὸν οὐ δ' ἐγερτικὸν εἴη. Εἰκότως.

Τί δὲ δ' μέγεθος αὐτῶν καὶ πρὸς σμικρότητα ἡ ὄψις ἱκανῶς ἑρᾷ, καὶ οὐδὲν αὐτῇ διαφέρει ἐν μέσῳ ἢ κατὰ αὐτῶν κεῖσθαι ἢ ἐπ' ἐσχάτου, καὶ ὡσαύτως παχύτης καὶ λεπτότητα, ἢ μαλακότητα καὶ σκληρότητα, ἢ ἁφὴ καὶ αἱ ἄλλαι αἰσθήσεις. ἆρ' οὐκ ἐν πᾶσι τὰ τοιαῦτα σκοποῦσι, ἢ ὦ δ' ποιεῖ ἐμφὴ αὐτῶν. πρῶτον μὲν ἡ αἰσθῇ τῷ σκληρῷ

τε τὰ γλισχρὰ αἴσθησις, ἱκανῶς ἐστι, καὶ ἐὰν τῷ μαλακῷ τε πάσχειν, καὶ ποιητικῷ εἶναι τῇ ψυχῇ ὡς ταυτὸν σκληρόν τε καὶ μαλακὸν αἰσθανομένῃ. Οὕτως ἔφη. Οὐκοῦν ἂν λέγω, ἀναγκαῖον οὐ τοῖς τοιούτοις αὖ πολὺ ψυχὴν ἀπορεῖν τί ποτε σημαίνει αὐτῇ ἡ αἴσθησις ὁ σκληρὸν εἰποῦσα τὸ αὐτὸ καὶ μαλακὸν λέγει, καὶ ἡ τὸ κοῦφον καὶ ἡ τὸ βαρέος, τί τὸ κοῦφον καὶ βαρὺ εἰ τότε βαρὺ κοῦφον, καὶ τὸ κοῦφον βαρὺ σημαίνει. ἡ γοὺν ἔφη αὐτοί γε ἄττοι τῇ ψυχῇ αἱ ὑρμηνεῖαι καὶ ἐπισκέψεως δέονται. Εἰκός τοίνυν ἀρ' ἐστὶ καὶ οὐ τοῖς τοιούτοις, πρῶτον μὲν πειρᾶσθαι λογισμόν τε καὶ νόησιν ψυχὴ παρακαλοῦσα ἐπισκοπεῖν· εἰ εἷς ἕκαστα δύο ὄντα ἐστὶ τῶν εἰσαγγελλομένων. πῶς δ' οὔ. Οὐκοῦν ἐὰν δύο φαίνηται, ἕτερόν τε καὶ οὐ ἑκάτερον φαίνηται; Ναὶ.

Εἰ ἄρα οὐ ἑκάτερον, ἀμφότερα δὴ δύο, τά γε δύο κεχωρισμένα νοήσει· οὐ γὰρ ἂν ἀχώριστά γε δύο εἴδει, ἀλλ' οὖ. Ὀρθῶς. Μίαν μὲν ἄρα καὶ σμικρὸν ἑώρα φαμὲν· ἀλλ' οὐκ ἐχωρισμένον, ἀλλὰ συγκεχυμένον τι. Ἦ γάρ; Ναὶ. Περὶ δὲ πλὺ τοῦ μεγάλου σαφήνειαν, μέγα αὖ καὶ σμικρὸν ἀνάγκη ἀθρηθῆναι δεῖν οὐ συγκεχυμένα, ἀλλὰ διακεχωρισμένα ἐναντίον, ἢ ἐκείνη. Ἀληθῆ. Οὐκοῦν οὐ τοῦτό ποθεν πρῶτον μὲν ἐπέρχεται ὄρεσθαι ἡμῖν· τί οἶν ποτ' ἔστι τὸ μέγα αὖ καὶ τὸ σμικρόν. παντί πάσι μὲν οἶν. καὶ οὕτω δὴ τὸ μὲν νοητόν, τὸ δ' ὁρατὸν ἐκαλέσαμεν. Ὀρθότατ' ἔφη. Ταῦτα τοίνυν καὶ ἀρτὶ ἐπιχείρουν λέγειν, ὡς τὸ μὲν παρακλητικὸν τῆς διανοίας ἐστί, τὰ δ' οὔ· ἃ μὲν εἰς πλὺ αἴσθησιν ἅμα τοῖς ἐναντίοις ἐαυτοῖς ἐμπίπτει, παρακλητικὰ ἐρίζόμενος· ὅσα δὲ μή, οὐκ ἐγκρητικὰ τῆς νοήσεως. Μανθάνω τοίνυν ἤδη ἔφη, καὶ δοκεῖ μοι οὕτω. Τὶ οὖν, ἀρίθμός τε καὶ τὸ ἕν, ποτέρων δοκεῖ εἶναι. Οὐ ξυνοῶ ἔφη. ἀλλ' ἐκ τῶν προειρημένων ἔφην αἰκαλογίζου. εἰ μὲν γὰρ ἱκανῶς αὐτὸ καθ' αὑτὸ ὁρᾶται, ἢ ἄλλῃ τινὶ αἰσθήσει λαμβάνεται τὸ ἕν, οὐκ ἂν ὁλκὸν εἴη ἐπὶ τὴν οὐσίαν, ὥσπερ ἐπὶ τὸ δακτύλου ἐλέγομεν· εἰ δ' ἄρά τι αὐτῷ ἅμα ὁρᾶται ἐναντίωμα ὥστε μηδὲν μᾶλλον ἓν ἢ καὶ δύο φαίνεσθαι τὸ ἐπικρινοῦντος δὴ δέοι ἂν ἤδη καὶ ἀναγκάζοι τ' ἂν ἐπὶ αὐτῷ ψυχὴ ἀπορεῖν καὶ ζητεῖν κινοῦσα ἐν ἑαυτῇ πλὴν οὐσίαν καὶ αὐθρωπαῖν τί ποτ' ἐστὶν αὐτὸ τὸ ἕν, καὶ οὕτω τῶν ἀπορῶν ἂν εἴη καὶ μεταζητητικῶν ἐπὶ πλὴν τοῦ ὄντος θέαν, ἡ τοῦδε τὸ ἕν μάθησις· ἀλλὰ μέν οἱ ἔφη οὔτ' ἐγχει οὐκ ἔκισα ἡ τοῦδε τὸ αὐτὸ ὅμα· ἅμα γὰρ ταυτὸν ὡς ἕν τε ὁρῶμεν καὶ ὡς ἄπειρα δὴ πλῆθος, οὐκοῦν εἴπερ τὸ ἕν ἦν δὴ ἐπὶ καὶ ξύμπασ ἀριθμὸς ταυτὸν πέπονθεν ὄφρ'. πῶς δ' οὔ. Ἀλλὰ μὲν λογισικήν τε καὶ ἀριθμητικὴν τοῦδε ἀριθμὸν πᾶσα. Καὶ μάλα. Ταῦτα δὴ φαίνεται ἀναγκαῖα πρὸς ἀλήθειαν. Ὑπερφυῶς μὲν οἶν. ἐν ζητοῦμεν ἄρα ὡς ἔοικε μαθημάτων αὐ εἶναι πολιμικῷ μὲν γὰρ τὰς τάξεις ἀναγκαῖον μαθεῖν ταῦτα. φιλοσόφῳ δέ, δι' ὁ τῆς οὐσίας ἀπτίον εἶναι γενέσεως ὑπαναπλεῶσι. ἢ μανθάνοτε λογισικῷ γενέσθαι. Ἔστι ταῦτ' ἔφη. Ὁ δὲ γε μάθησις φύλαξ φθειρομενός τε καὶ φιλόσοφον τυγχάνει ὤν. Τὶ μήν. προσῆκον δὴ δὲ μάθημα αὖ εἶναι ὦ γλαύκων, νομοθετῆσαι καὶ πείθειν τοὺς μέλλοντας οὐ τῇ πόλει τῶν μεγίστων μετέξειν, ἰδίᾳ λογισικῷ ἰόντας ἁπτεσθαι αὐτῆς μὴ ἰδιωτικῶς· ἀλλ' ἕως ἂν ἰδίᾳ θέαν τ' τῶν ἀειμένων φύσεως ἀφίκωνται τῇ νοήσει αὐτῇ. οὐκ ὡσπερ οὐδὲ πράσιως χάριν ὡς ἐμπόρους ἢ καπήλους μελετῶντας, ἀλλ' οὐκ ἀπολέμου τε καὶ αὐτῆς τῆς ψυχῆς ἕνεκα μεταστροφῆς ἀπὸ γενέσεως ἐπ' ἀλήθειάν τε καὶ οὐσίαν. κάλλιστ' ἔφη λέγεις. Καὶ μὴν ὦ δ' ἐπὶ νῷ καὶ αὐτοφυῶς ἔχειν τὸ τοὺς λογισμοὺς μαθήματος. ὡς κομψόν τι καὶ πολλαχῇ χρήσιμον ἡμῖν πρὸς ὃ βουλόμεθα. ἐὰν τῷ γε ὀρθῶς ἰέναι αὐτοῦ ἕνεκα τῆς αὐτοῦ ἐπιτηδεύσεως, ἀλλὰ μὴν τὰ καπηλεύειν. Πῶ δὴ ἔφη. Τοῦ τόγε ὄνῳ δὴ ἐλέγομεν ὡς σφόδρα ἄνωπτ' ἄγει πολὺ ψυχὴν, καὶ τοῦδε αὐτῶν τῶν ἀριθμῶν ἀναγκάζῃ διαλέγεσθαι. οὐδαμῇ ἀποδεχόμενον ἐάστις αὐτῇ ὁρατὰ ἢ ἁπτὰ σώματα ἔχοντας, ἀριθμοὺς προτεινόμενος διαλέγεται. οἶσθα γοὺν που τοὺς τοῦδε ταῦτα δεινούς. ὡς ἐάν τις αὐτοῦ τὸ ἕν ἐπιχειρῇ τῷ λόγῳ τέμνειν, καταγελῶσί τε καὶ οὐκ ἀποδέχονται. ἀλλ' ἐὰν σὺ κερματίζῃς αὐτό, ἐκεῖνοι πολλαπλασιοῦσιν, εὐλακοῦμενοι μή ποτε φανῇ τοῦ, μὴ οὖ, ἀλλὰ πολλὰ μόρια.

Ἀληθέστατα ἔφη λέγεις. Τί οἶν οἴει ὦ γλαύκων, εἴ τις ἔροιτο αὐτοὺς. ὦ θαυ-

μάσιν περὶ ποίων ἀριθμῶν διαλέγωνται οἱ θεοὶ ἢ οἱ ὑμεῖς ἀξιοῦτε θεὸν εἶναι σοφὸν τε τὸν παντὶ, καὶ οὐδὲ σμικρὸν διαφθόνον. μέγιστόν τε ἔχον ὡς ἑαυτῷ οὐδὲν, τί αὖ ἄλλο οὐ τοὺς ἀποκείνασθαι. τοῦτ' ἔστιν. Οὐκοῦν περὶ τούτων λέγουσιν ὧν διαφέρεσθαι μόνον ἐγχωρεῖ, ἄλλως δ' οὐδὲ μᾶς ματαχειρίζεσθαι δυνατόν. ὁρᾷς οὖν ἢν δ' ἐγὼ ὦ φίλε, ὅτι τῷ ὄντι ἀπομαθὸν ὑμῖν κινδυνεύει εἶναι τὸ μάθημα· ἐπεὶ δὴ φαίνεταί γε προσανακαμάζον αὐτῇ τῇ νοήσει χρῆσθαι τὴν ψυχὴν ἐπ' αὐτὸν τὸν ἀλήθειαν; καὶ μὴν δὴ ἔφη σφόδρα γε φιλεῖ αὐτό. Τί δὲ τόδε ἤδη ἐπισκόπει ὡς εἰ, τι φύσει λογιστικὸν εἰς πάντα τὰ μαθήματα ὡς ἔπος εἰπεῖν, ὀξεῖς φαίνονται. εἰ, τι βραδεῖς αὖ οἱ τοῦτο παιδευθῶσι, καὶ γυμνασθῶσι, καθ' μᾶλλον ἄλλο ὠφεληθῶσι, θᾶττον εἰς γε ὀξύτητι αὐτοὶ αὐτῶν γένεσθαι, πάντες ἐπισταίμεθα. Ἔστιν ἔφη οὕτω. καὶ μὴν ὡς ἐγὼ μεν ἄγε μάζω πόνου παρέχει μαθεῖν τε καὶ μελετῶντι, οὐκ αὖ ῥᾳδίως οὐ δὲ πολλὰ αὖ βύρεις ὡς εἶπον. Οὐ γὰρ οἶμαι. Γαίτων δὲ οὕνεκα τούτων, οὐκ ἀφετέον ἡ μάθημα, ἀλλ' οἱ ἀρίστοις τοὺς φύσεις, παιδευτέοι οὐ αὐτῷ. ξύμφημι δ' ἔγωγε.

Τοῦτο μὲν τοίνυν εἰ πον οὐ ὑμῖν κάθω. λόντερον δὲ, ἡ ἐχόμενον τούτου σκοπῶμεθα, ἆρα τι προσήκει ἡμῖν; Τὸ ποῖον. ἢ γεωμετείαν ἔφη λέγεις; Λυτο εἶπον ἦν δ' ἐγώ. Ὅσον μὲν ἔφη πρὸς τὰ πολεμικὰ αὐτὰ τείνει δηλονότι προσήκει. πρὸς γοῦν τὰς τροπὰς πρόβυσεις καὶ καταλήψεις χωρίων, καὶ συναγωγὰς καὶ ἐκτάσεις στρατιᾶς, καὶ ὅσα δὴ ἄλλα σχηματίζουσι τὰ στρατόπεδα· οὐ αὐτοῖς τε ταῖς μάχαις, ἢ πορείαις, διαφέρει αὖ αὐτοῖς ἑαυτῶν γεωμετικός τε καὶ μὴ, ὧν· ἀλλ' οὖν δὴ ἔ πον πρὸς μὲν τὰ τοιαῦτα, καὶ βραχύτι αὖ βέλτιον κεῖ γεωμετείαν τε καὶ λογισμοῦ μέτειον. ἢ πολὺ αὐτῆς καὶ πορρώτερω προϊόν, σκοπεῖσθαι δεῖ εἴ τι πρὸς ἐκεῖνο τείνει πρὸς ἃ ποιεῖν καὶ δεῖν ἔρχον τὴν τοῦ ἀγαθοῦ ἰδέαν. τείνει δὲ φαμὲν πάντα αὐτόσε, ὅσα ἀναγκάζει ψυχὴν εἰς ἐκεῖνον ἐν τόπον μεταστρέφειν, οὗ ἔστι ἡ διαμενέστατον τῶν ὄντος. ὀρθῶς αὐτὴν παντὶ τρόπῳ ἰδεῖν. Ὀρθῶς ἔφη λέγεις. Οὐκοῦν εἰ μὲν ὅσιον ἀναγκάζει θιάσασθαι, προσήκει· εἰ δὲ μὴ ὅσιον, ἀπροσήκει. Φαμὲν δή. Οὐ τοίνυν τοῦτό γε ἔν δ' ἐγὼ ἀμφισβητήσουσιν ἡμῖν ὅσοι μὴ σμικρὰ γεωμετείας ἔμπειροι, ὅτι αὐτὴ ἡ ἐπιστήμη, πάνυ τοὐναντίον ἔχει τοῖς ὑπ' αὐτῆς λόγοις λεγομένοις ἢ τῶν μαθημάτων λεγομένων. Γῶς ἔφη. Λίγουσι μού που μάλα γελοίως τε καὶ ἀναγκαίως· ὡς γὰρ πράττοντός τε καὶ πράξεως οὕνεκα πάντας τοὺς λόγους ποιούμενοι λέγουσι, τετραγωνίζειν τε καὶ παρατείνειν καὶ προστιθέναι, καὶ πάντα οὕτω φθεγγόμενοι. τοῦ δ' ἔστιν παῦν ἡ μάθημα γνώσεως οὕνεκα ἐπιτηδευόμενον. Γαστάπασι μὲν οὖν ἔφη. οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγὼ ὁμολογητέον. Τὸ ποῖον. ὡς τῆς τοῦ ἀεὶ ὄντος γνώσεως, ἀλλ' οὐ τοῦ ποτὲ μὲν γιγνομένου καὶ ἀπολλυμένου. ὁμολογοῦμεν ἔφη, τοῦ γὰρ ἀεὶ ὄντος ἡ γεωμετεική, γνῶσις ἐστιν. ἴλεων ἄρα ὦ γενναῖε πρὸς ἀλήθειαν ψυχὴν εἶναι· καὶ ἀπεργαστικὸν φιλοσόφου διανοίας πρὸς τὸ ἄνω χεῖν, ἀ νῦν ἡμεῖς ποιοῦμεν, ἔχομεν. ὡς εἶεν τι μάλιστα ἔφη. ὡς εἶεν τ' ἄρα ἂν δ' ἐγὼ μάλιστα προστακτέον, ὅπως οἱ καλοὶ τῇ καλλιπόλεσιν μαθεῖν χρὸ πῳ γεωμετείας ἁψίξονται, ἡ γοῦν τὰ πάρεργα αὐτοῖς οὐ σμικρά. ποῖα δ' ἦς.

Ἅττε δὴ σὺ ἔπης ἦν δ' ἐγὼ, τὰ περὶ τὸν πόλεμον καὶ δὴ πρὸς πάσας μαθήσεις, ὥστε τε κάλλιον ἀποβαίνεσθαι. Ἰσμεν που ὅτι τῷ ὄλῳ καὶ παντὶ διοίσει ἡμῖν τε γεωμετείας καὶ μή. τῷ παντὶ μὲν τοι νὴ δί' ἔφη. Δεύτερον δὴ τοῦτο δεῖσθαι μάθημα τοῖς νέοις. δεῖσθαι ἔφη. Τί δὲ τέτρτον θῶμεν ἀστρονομίαν, ἢ οὐδὲ κᾶ ἔμοι γοῦν ἔφη· τὸ γὰρ περὶ ὥρας εὐαισθησίας ἔχειν, καὶ μικῶν καὶ αὐταυτῶν, οὐ μόνον γεωργίας οὐδὲ ναυτιλίας προσήκει, ἀλλὰ καὶ στρατηγίας οὐχ ἧττον. ὁρᾷς δ' ἦν δ' ἐγώ. ὅτι ἔοικας δεδιότι τοὺς πολλοὺς μὲ δοκεῖς ἄρχεσθαι μαθήματος προστάττειν, τόδ' ἔδειν, οὐ πάνυ φαῦλον, ἀλλὰ χαλεπὸν πιστεῦσαι ἔστι αὐ τοῖς μαθήμασιν ἐκείνοις ὄργανόν τε ψυχῆς, ἐκ παιδείας τοῦ τε καὶ ἀναζωπυρᾶται ἀπολλυμένων καὶ τυφλούμενον ἑκατὸν τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων, κρεῖττον ὃν σωθῆναι μυρίων ὁμμάτων. μόνῳ γὰρ αὐτῷ ἀληθεία ὁρᾶται. ὃς μὲν οὖν ταῦτα ξυνδοκεῖ, ἀμηχάνως ὡς δ' ὀρθῶς λέγειν. ὅσοι δὲ τοῦτου μηδαμῇ ἠξιωμένοι εἰσὶν, ἐκάστοις ἡγήσονται λέγειν οἱ δέν. ἄλλως γὰρ ἀπ'

αὐτῶν

αὐτῶν οὐχ ὁρῶσιν ἀξίαν λόγου ἀφίλειαν. σκόπει εἰ ὧν αὐτόθεν, πρὸς ποτέρας διαλέγῃ, ἢ οὐ πρὸς ὑδετέρους. ἀλλὰ σαυτῷ σύνισθι μάλιστον ποιῇ τοὺς λόγους. Φ. Δοκεῖς μέν τοι οὐδ' αὖ ἄλλῳ σέ τις τι δεύσασθαι ἀπ' αὐτῶν ὠήσεσθαι. ΟΥ̓ΤΟΙ γ' ἔφη ἀφροῦμαι ἐμαυτοῦ σύνισθι. ἀλλ' εἶεν λέγειν τε καὶ ἐρωτᾶν καὶ ἀποκρίνασθαι. Ἴνα γε δίνων ἦν δ' ἐγὼ εἰς τοὔπισω. ναὶ δὴ γοὖν οὐκ ὀρθῶς ἐξῆς ἐλάβομεν τῇ γεωμετρίᾳ. ΡΩΣ λαβόντες ἔφη. μετὰ τί πίπτον ἦν δ' ἐγὼ εἰ περιφορᾷ ὃν ἤδη σφόδρα λαβόντες πρὸν αὖθ' καὶ αὖθ λαβεῖν, ὀρθῶς δὲ ἔχει ἐξῆς μετὰ δευτέραν αὔξην, τρίτην λαμβάνειν. ἔστι δέ που καὶ τοῦτο· τοῦδε νῦν τῶν κύβων αὔξην καὶ τὸ βάθους μετέχον. ἔστιν ἔφη. Ἀλλὰ ταῦτά γε, ὦ Σώκρατες, οὕτω δὴ κεῖται φαίνεται. διὰ γοὖν ταῦτα δίνων τὰ ἄστρα. ὅτι τὸ οὐκ εἰλίαν πόλιν οὐτίμως αὐτὰ ἔχειν. καθάπερ τε ζητεῖται χαλεπὰ ὄντα. ἐπισάτου τὸ δίον) οἱ ζητοῦντες. ἆρ' οὖν, οὐκ ἂν θέρειον. ὃν πρῶτον μὲν γενέσθαι, χαλεπόν. ἔπειτα καὶ γενομένου ὡς νῦν ἔχει, οὐκ ἂν πείθοντο οἱ τοῦδε ταῦτα ζητοῦντες μεγαλοφερονόμενοι. εἰ δὲ πόλις ἄλλη ξυνεπίσατο τοῦ οὐτίμως ἄγουσα αὐτά; οὗτοί τε ἂν πείθοιντο, καὶ ἐμοιγε τε ἂν καὶ οὗτοι ζητοῦμεν, ἵνα φανῇ γένοιτο ὅπη ἔχει. ἐπεὶ καὶ νῦν ὑπὸ μὲν τῶν πολλῶν, ἀτιμαζόμενα καὶ γελούμενα. ὑπὸ δὲ τῶν ζητούντων λόγου οὐκ ἐχόντων καθ' ὅτι χρήσιμα, ὅμως πρὸς ἅπαντα ταῦτα, βίᾳ ἄλλο χαίρεις ἐξαίσιον καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν αὐτὰ φανεῖσθαι. Καὶ μὲν δὴ ἔφη τόγε ἐπίχαρι καὶ διαφόρως ἔχει. ἀλλά μοι σαφίσθητι εἰπὲ ἃ νῦν δὴ ἔλεγες. πῇ μέν γου τῇ ἐπιπέδου πρᾶγμα τέαν γεωμετρίαν ἐτίθεις; Ναὶ δὴ ἐγώ. Εἶτα γ' ἔφη μὲν πρῶτον, ἀεὶ τετραγωνομίαν αὐτήν. ἄζυγον δ' αὖ χρεὸν σαφίσαι. Σπουδῶν γοὖν ἔφην τἀχὺ πάντα διέξιμεν, μᾶλλον βραδύνων. ἐξῆς γοὖν οὖσαν νῦν βάθους αὔξης μέθοδον, ὅτι τῇ ζητήσει γελοίως ἔχει, ὑπὸ βάσεως αὐτῷ, μετὰ γεωμετρίαν, ἀεὶ τετραγωνομίαν ἔλιγον φερομένου οὖσαν βάθους. Ὀρθῶς ἔφη λέγεις. τίνα οὖν δίνων ἐγὼ δὴ ἐγὼ τιθῶμεν μάθημα ἀεὶ τετραγωνομίαν. ὡς ὑπαρχούσης τῆς νῦν παρακελευομένης, ἐπὶ αὐτὴν πόλιν μετέναι. Εἰκὸς ἦν δ' ὅς. καὶ ὅμως νῦν δή μοι ὦ Σώκρατες ἐπέπληξας τοῦδε ἀεὶ τετραγωνομίας ὡς φορτικῶς ἐπαινοῦντι, νῦν ἵ συμπάσχῃ, ἐπαινῶ. παντὶ γοὖν μοι δοκεῖ δῆλον, ὅτι αὖ τῷ γε αὐχημάζει ψυχὴν εἰς τὸ αὖω ὁρᾶν, καὶ εἰς τῶν οὐσιῶν, ἐκάστῃ ἄγει. Ἴσως ἐγὼ δ' ἐγὼ παντὶ δῆλον πλὴν ἐμοί. ἐμοὶ γοὖν οὐ δοκεῖ οὕτω. Ἀλλὰ πῶς ἔφη. ὡς μὲν νῦν αὐτὸ ματαχειρίζονται οἱ εἰς φιλοσοφίαν αὐάγοντες, παίνου ποιεῖν κάτω βλέπειν. ΡΩΣ ἔφη λέγεις. Οὐκ ἀγνοῶς μοι δοκεῖς ἦν δ' ἐγὼ νῦν τοῦδε τὰ ἄνω μάθημα συλλαμβάνειν παρὰ σοῦ τῷ ὄντι. κινδυνώδες γοὖν καὶ εἴ τις οὐ ὀρθοῦ ποιήματα θεώμενος αὐαχύπτων καταμανθάνει τι, ἠγεῖσθαι αὖ αὐτὸν νοήσειν, ἀλλ' οὐκ ὄμμασιν θεωρεῖν. ἴσως οὖν καλῶς ἠγῇ. ἐγὼ δ' ὑπολαμβάνω. ἐγὼ γοὖν αὖ, οὐ δοκοῦσι ἄλλοτι νομίσειν αὖτω ποιοῦν ψυχὴν ἐλίπειν μάθημα, ἢ ἐκεῖνο, ὃ αὖ τῷ ἐστι τῇ ἀόρατον· ἐαυτὸ τῆς αὖτω καὶ χρῆσθαι ἢ κάτω συμμαμυκὸς τ' ἀληθῶν τι ἐπιχειρῇ μανθάνειν, οὔτε μανθάνει αὖ τῷ τέ φημι αὐτὸν ἐπιστήμην γοὖν οὐδὲν ἔχειν τῶν τοιούτων, οὔτε αὖτω. ἀλλὰ κάτω αὐτῷ ἐλίπειν νῷ ψυχὴν, καὶ ἢ ὑπάσαι νέων οὐ γῇ οὐ θαλάττῃ μανθάνῃ. Δίκαια ἔφη ἔχω. ὀρθῶς γοὖν μοι ἐπέπληξας. Ἀλλὰ πῶς δὴ ἔλεγες λεῖν ἀεὶ τετραγωνομίαν μανθάνειν παρὰ ἃ νῦν μανθάνουσιν. εἰ μάλιστα ἀφελίμως πρὸς ἃ λέγομεν μαθήσεσθαι. ΩΔΗΝ δ' ἐγώ. ταῦτα μὲν τὰ οὐ τῷ σύσαπῷ ποιήματα, ἐπεὶ πῦρ ἐν ὁρατῷ τι πεπίλητται, καλλιστα μὲν ἠγεῖσθαι καὶ ἀκριβέστατα τῶν τοιούτων ἔχειν· τῶν δὲ ἀληθινῶν, πολὺ σύδεν· ἅρ' ὃν τάχος καὶ ἡ οὖσα βραδυτὴς σὺν τῷ ἀληθινῷ ἀριθμῷ καὶ πᾶσι τοῖς ἀληθέσι σχήμασι, φοράς τε πρὸς ἄλληλα φέρεται καὶ τὰ σύντα φέρει· ἃ δὴ λόγῳ μὲν κῇ διανοίᾳ λαπτὰ. ὄψει δ' οὔ· ἢ σὺ ἴσει; ΟΥ̓ΔΕΜΩΣ γ' ἔφη. Οὐκοῦν ἔφην τῇ τοῦδε φλαύρασον ποικιλίᾳ παραλείγμασι χρυσέου τῆς πρὸς ἐκεῖνα μαθήσεως οὖσης. ὁμοίως ὡς τοῦ εἴ τις σὺ τύχοι σκευοδέλου, ἢ τινος ἄλλου δημιουργοῦ ἢ γραφέως διαφερόντως γεγραμμένους, καὶ ἐκπεπυημένους διαγράμμασιν, ἡγήσαιτο γοὖν αὖπου τις ἔμπειρος γεωμετρίας ἰδὼν τὰ τοιαῦτα, κάλλιστα μὲν ἔχειν ἀπεργασία. γελοῖον μέν τοι

ἐπισκοπεῖν ταῦτα αὐτὸν δεῖ ὡς πλὴν ἀληθῶς οὐ αὑτοῖς λυσιτελοῦντα ἴσως, ἢ σπλαισίου, ἢ ἄλλης τινὸς συμμετέωρος· τί δ' οὐ μέλει γελοῖον εἶναι ἔφη τῷ ὄντι δὴ ἀστρονομικὸν δὲ ἐστὶν ὃν τοιοῦτον οἷον τὸν νῦν ἐμὲ πείσασθαι εἰς τὰς τῶν ἄστρων φορὰς ἀποβλέποντα νομίζειν μὲν ὡς οἷόν τε μάλιστα τὰ γιγνόμενα ταῦτα ὁρᾶν συνίσασθαι, οὐ τῷ ξυνιέναι τῷ τοῦ οὐρανοῦ δημιουργῷ αὐτόν τε καὶ τὰ ἐν αὐτῷ· πλὴν δὲ νυνὶ γε πρὸς ἡμῶν ξυμμετέωρον, καὶ οὐ τῶν πρὸς μέλιτα, καὶ μισθὸς πρὸς αὐλητὴν καὶ τῶν ἄλλων ἄστρων πρός τε ταῦτα, καὶ πρὸς ἄλληλα· οὐκ ἄτοπον οἶμαι ἡγήσασθαι ἐν νομίζοντα γίγνεσθαί τε ταῦτα ἀεὶ ὡσαύτως, καὶ οὐδαμῇ οὐδὲν παρεκλίπειν σῶμά τε ἔχοντα καὶ ὁράμενα, καὶ ζητεῖν παντὶ τρόπῳ πλὴν ἀληθείας αὐτῶν λαβεῖν· ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ ἔφη σοῦ νῦν ἀκούοντι.

Προβλήματα ἄρ' ἂν δέοι χρήσιμα, ὡς πρὸς γεωμετρίαν, οὕτω καὶ ἀστρονομίαν μήπω μεν· τὰ δ' οὐρανία, ἐάσωμεν, εἰ μέλλομεν ὄντως ἀστρονομίας μεταλαμβάνοντες, χρήσιμον τὴν φύσει φρόνιμον αὐτῆς ψυχὴν βέλτιον ποιήσειν· Ἡ πολλαπλάσιος ἔφη ἐστὶν ὄγκος, εἰ ὡς νῦν ἀστρονομοῦνται προστάττεις· δίμοι δέ γε εἶπον καὶ τἄλλα καὶ τὰ τοιαῦτα πρόσταξιν ἡμᾶς ἐοικέναι τινὶ ἡμῶν ὡς νομοθετῶν ὄφιλος ἢ· ἀλλὰ γὰρ τί ἔχεις ὑπομνῆσαι τῶν προσηκόντων μαθημάτων· οὐκ ἔχω γ' ἔφη· νῦν γ' οὐτωσί· σὺ μὲν οὖν, ἀλλὰ πολέως ἔδει δέοντος παρίεται ἡ φορά ὡς ἔοικε· τὰ μὲν οὖν πάντα ἴσως ὅς τις σοφὸς, ἐξεύρεσιν· ἃ δὲ καὶ ἡμῖν προφανῆ, δύο· Ποῖα δή· Ἡ δὲ τούτου ἕνδεκα δέοντος, αὐτίς φορά· Τὸ ποῖον· πυνθάνει ἔφη ὡς πρὸς ἀστρονομίαν ὄμματα πεπηγυῖα, ὡς πρὸς οὐρανίαν φορὰν ἄνω βλέποντα, καὶ αὖ τὰ ἀλλήλων ἀδελφά· πυθόμενος ἐπιστήμας εἶναι, ὡς δή, τι πυθαγόρειά φασι, καὶ ἡμεῖς ὦ γλαύκων συγχωροῦμεν, ὃ πῶς ποιοῦμεν· Οὕτως ἔφη· Οὐκοῦν δέ γε, ἔπεσθαι πολὺ τὸ ἔργον ἐπέοικεν, πυνθάνεσθαι πῶς λέγουσι περὶ αὐτῶν καὶ εἴ τι ἄλλο πρὸς τοῦτο· ἡμᾶς δὲ, παρὰ ταῦτα πάντα φυλάξομεν τὸ ὑμέτερον· Ποῖον; Μή ποτ' αὐτῶν τι ἀτελὲς ἐπιχειρῶσιν ἡμῖν μανθάνειν· οὗς θρέψομαι, μὴ οὐκ ἰόντων ἐκεῖσε ἀεὶ δεῖ πάντα λεπτὰ φύκειν· δίον αὖ τι περὶ ταῦτα τῆς ἀστρονομίας ἐλέγομεν· ἦ οὐκ οἶσθ' ὅτι καὶ περὶ ἁρμονίας ἕτερον τοιοῦτον ποιοῦσι· τοὺς γοῦν ἀκουομένους εἰς συμφωνίας καὶ φθόγγους ἀλλήλοις ἀνημιφοῦσιν, ὥσπερ τὰ ὦτα ἐρωτῶντες; Νὴ τοὺς Διοὺς ἔφη καὶ γελοίως γε πυκνώματα ἄττα ὀνομάζοντες καὶ παραβάλλοντες τὰ ὦτα· ὅσον ἐκγειτόνων φωνῶν ἀκούειν φασὶν αὐτοὺς· οἱ μὲν φασὶν ἔτι καταλαβεῖν ἀνάγκην, καὶ σμικρόταν ἓν ἔξω διάστημα ᾧ μετρητέον· οἱ δὲ ἀμφισβητοῦντες ὡς ὅμοιον ἤδη φθεγγομένων· ἀμφότεροι ὦτα τὸν νοῦν προσπάμενοι· σὺ μὲν δὴ ἐρωτᾷς, τοὺς χρυσοῦς λέγεις· τοὺς ταῖς χορδαῖς πράγματα παρέχοντας καὶ σκανιζοντας, ὧδε τῶν ἄλλων στρεβλοῦντας· ἵνα δὲ μὴ μακροτέρᾳ εἰκόνι χρώμενοι, πλήκτρῳ τὸ πλῆκτρον μιγνομένῳ, καὶ κιθαριστικῇ πρός τε καὶ βαρύτητι καὶ ἀραιότητι καὶ πυκνότητι χορδῶν, παύομαι τῆς εἰκόνος· καὶ οὐ φημὶ τούτους λέγειν, ἀλλ' ἐκείνους οὓς ἔφαμεν, νῦν δὲ ὧδε ἁρμονίας ἀφίκεσθαι· παρὸν γοῦν ποιοῦσι τοῖς αὐτῇ ἀστρονομίᾳ· ὧδε γοῦν αὐτοὺς ταῖς συμφωνίας ταῖς ἀκουομένας, ἀριθμοὺς ζητοῦσιν· ἀλλ' οὐκ εἰς προβλήματα ἀνίασιν ἐπισκοπεῖν τίνες ξύμφωνοι ἀριθμοί, καὶ τίνες οὔ· καὶ διατὶ ἑκάτερα· θεωρίαν μόνον γοῦν ἔφη πράγματα λέγεις· Χρήσιμον μὲν οὖν ἂν δέοι πρὸς τὸ εὑρεῖν τι καὶ ἀκροᾶσθαί γε τῆς φύσεως· ἄλλως δὲ μεταθετέον, ἄχρηστον· Εἰκὸς γ' ἔφη· Οἶμαι δ' ἔγωγ' ἔφη, καὶ ἡ τούτων πάντων ὧν διεληλύθαμεν μέθοδος ἐκεῖ μὲν ἐνδέ πλὴν ἀλλήλων κοινωνίαν ἀφίλητα καὶ ξυγγένειαν καὶ ξυλλογισθῇ ταῦτα ἢ ἔστιν, ἀλλήλοις οἰκεῖα, φθάνει τὴν αὐτῶν ἐς ἃ βουλόμεθα πλὴν πραγματείαν καὶ οὐκ ἀσόντα πονεῖσθαι· εἰ δὲ μὴ, ἀσόντα· Καὶ ἐγὼ ἔφη δοκεῖ μοι τοῦτο· ἀλλὰ πάμπολυ ὄγκον λέγεις ὦ σώκρατες· Τοῦ προοιμίου ἦν δ' ἐγὼ ἢ τίνος λέγεις, ὃ οὐκ ἴσμεν ὅτι πάντα ταῦτα προοίμια ἐστὶ τῷ νόμου ὃν δεῖ μαθεῖν, οὐ γάρ που δοκοῦσά γέ σοι ταῦτα λεπτοί διαλεκτικοὶ εἶναι; Οὐ μὰ τὸν ἔφη, ἐμὲ μάλα γέ τινες ὀλίγοι ὧν ἐγὼ αἴσθηται τύχοιμι, ἀλλ' ἴσθι εἶπον μὴ δυνατοί τινες δοῦναί τε καὶ ἀποδέξασθαι λόγον, ὅσοι σθαι ποτέ τι ὧν φαμὲν δεῖν ἐκμαθεῖν; οὐδ' αὖ ἔφη ἔστιν γε.

γε. Οὐκοῦν ὧδ' ἔστιν ὃ γλαύκων οὗτος ἤδη αὐτὸς ὄψιν ὁ νόμος, ὃ δὴ διαλέγεσθαι πρώτιστον· οὗ καὶ ὄντα νοητὸν, μιμεῖται ἡ τῆς ὄψεως δύναμις· ὃ δ' ἐλέγομεν πρὸς αὐτὰ ἤδη τὰ ζῷα ἐπιχειρεῖν ἀποβλέπειν, καὶ πρὸς αὐτὰ ἄστρα τε, καὶ τὸ πλανταῖον δή, πρὸς αὐτὸν τὸν ἥλιον· ὥστο καὶ ὅταν τις τῷ διαλέγεσθαι ἐπιχειρῇ, ἄνευ παντῶν τῶν αἰσθήσεων, ἐπὶ τῆ λόγου ἰὼν αὐτὸ ὃ ἔστιν ἕκαστον ὁρμᾷ, καὶ μὴ ἀποστῇ πρὶν ἂν αὐτὸν ὃ ἔστιν ἀγαθὸν αὐτῇ τῇ νοήσει λάβῃ, τότε δὴ ἐπ' αὐτῷ γίγνεται τῷ τοῦ νοητοῦ τέλει, ὥσπερ ἐκεῖνος τότε ἐπὶ τῷ τοῦ ὁρατοῦ. Παντάπασι μὲν οὖν ἔφη. Τί οὖν οὐ διαλεκτικὴν ταύτην λέγεις πορείαν καλεῖς; Τί μήν. Ἦ δ' ὃς ἔστιν λύσις τε ἀπὸ τῶν δεσμῶν, καὶ μετάστροφὴ ἀπὸ τῶν σκιῶν ἐπὶ τὰ εἴδωλα καὶ τὸ φῶς, καὶ ἐκ τοῦ καταγείου εἰς τὸν ἥλιον, ἐπάνοδος· καὶ ἐκεῖ πρὸς μὲν τὰ ζῷά τε καὶ φυτὰ, καὶ τὸ τοῦ ἡλίου φῶς ἐπ' ἀδυναμίᾳ βλέπειν· πρὸς δὲ τὰ ἐν ὕδασι φαντάσματα, αὐτὰ δὲ πρὸς φαντάσματα θεᾶσθαι, τῆ σκιὰς τῶν ὄντων, ἀλλ' οὐκ εἰδώλων σκιὰς ἄλλου τοιούτου φωτὸς ὡς πρὸς ἥλιον κείνου ἀποσκιαζομένας, πᾶσαν αὖτην τὴν πραγματείαν τῶν τεχνῶν ἃς διήλθομεν, ταύτην ἔχειν λέγεις καὶ ἐπ' ἀνατεινομένην τῇ βελτίστῃ τοῦ ψυχῇ πρὸς τὸ τοῦ ἀρίστου τοῦ σώματι πρὸς τὸ τῆς φανοτάτου τοῦ σωμάτων ἐν τῷ ὁρατῷ τόπῳ. Ἐπὸ μὲν ἔφη ἀποδέχομαι οὕτω· καί τοι παντάπασι γέ μοι δοκεῖ χαλεπὰ μὲν ἀποδέχεσθαι εἶναι ἄλλον δ' αὖ τόπον χαλεπὰ μὴ ἀποδέχεσθαι· ὅμως δέ, οὐ γὰρ αὖ τῷ νῦν παρόντι μόνον ἀκουστέα, ἀλλὰ καὶ αὖθις πολλάκις ἐπανιτέον, ταῦτα θέντας ἔχειν ὡς νῦν λέγεται, ἐπ' αὐτὸν δὴ τὸν νόμον ἴωμεν καὶ διέλθωμεν οὕτως, ὡς περὶ τὸ προοίμιον διήλθομεν. Λέγε οὖν τὴν ὀρθότητος τῆς διαλέγεσθαι δυνάμεως, καὶ ἐν τίνι τὰ τοῖα διήκει, καὶ τίνες αὖ ὁδοί εἰσιν· ἐδὺ γὰρ ἂν ἤδη ὡς ἕπομεν ἂν πρὸς αὐτὸ ἄγουσαι εἶεν, εἰ ἀφικνοίμεθα, ὡς περὶ ὁδοῦ ἀπόντων λαχὸν ἔπος, μὴ τέλος τ' ἐπορεῖν. Οὐκέτ' ἔστιν δ' ἐπὶ σοὶ φίλε γλαύκων διὸς τ' ἔσται ἀκολουθεῖν· ἐπεὶ τόγ' ἐμὲ, οὐδὲν ἂν προθυμοῖτο ἀπολείπειν. οὐδ' ἐκεῖνα ἂν ἔτι δ' λέγομεν ἴδοις, ἀλλ' αὖ καὶ ἄλλος ὅγε δή τις ἐμοὶ φαίνεται, ἰδόντι τε μὴ, οὐκέτ' ἄξιον εἶναι διαχωρίζεσθαι· ἀλλ' ὅτι μὲν δὴ τοιοῦτόν τις ἰσχυρίσιον. ἢ γοῦν; Τί μήν. Οὐκοῦν καὶ ὅτι ἡ τοῦ διαλέγεσθαι δυνάμις μόνη ἂν φύσειεν ἐμπείρῳ ὄντι ὧν ναῦν διήλθομεν, ἄλλη δὲ οὐδαμῇ δυνατὸν, καὶ τοῦτ' ἔφη ἄξιον διαχωρίζεσθαι. Τόδε γοῦν ἴσθ' ἐπὶ, οὐδεὶς ἡμῖν ἀμφισβητήσει λέγουσιν ὡς αὐτῇ γε ἐναντίον πορεία. ὃ ἔστιν ἕκαστον, ἄλλη τὶς ἐπιχειρεῖ μεθόδος ὁλῳ τῷδε παντὸς λαμβάνειν, ἀλλ' αἱ μὲν ἄλλαι πᾶσαι τέχναι, ἢ πρὸς δόξας ἀνθρώπων καὶ ἐπιθυμίας εἰσὶν, ἢ προγενέσεις τε καὶ συνθέσεις, ἢ καὶ πρὸς θεραπείαν τῶν φυομένων τε καὶ συντιθεμένων ἅπασαι τυγχάνουσι· αἱ δὲ λειπαὶ, ἃς τῇ ὄντος πῃ ἔφαμεν ἐπιλαμβάνεσθαι, γεωμετρίας τε καὶ τὰς ταύτῃ ἑπομένας ὁρῶμεν, ὡς ὀνειρώττουσι μὲν τῷδε τὸν ὄν. ὕπαρ δὲ ἀδυνάτον αὐταῖς ἔλθειν, ἕως ἂν ὑποθέσεσι χρώμεναι, παντὰς ἀκινήτους ἐῶσι μὴ δυνάμενα λόγον διδόναι αὐτῶν. ᾧ γὰρ ἀρχὴ μὲν ὃ μὴ οἶδε· τελευτὴ δὲ καὶ τὰ μεταξὺ ἐξ οὗ μὴ οἶδε συμπέπλεκται, τίς μηχανὴ τοιαύτην ὁμολογίαν τοῦτ' ἐπιστήμην γενέσθαι. Οὐδαμίᾳ ἔφη. Οὐκοῦν ἦν δ' ἐπὶ, ἡ διαλεκτικὴ μέθοδος μόνη ταύτῃ πορεύτῃ, τὰς ὑποθέσεις ἀναιροῦσα ἐπ' αὐτὸ τὸ ἀρχὴν ἵνα βεβαιώσηται, καὶ τῷ ὄντι ὀρυττόμενον βαρβαρικῷ τινὶ τῆς ψυχῆς ὄμματι ἐξερωγμένον ἑρμαῖς ἕλκει καὶ ἀνάγει ἄνω συνεργοῖς καὶ συμπράκταις τοῖς χρωμένοις, οἷς διήλθομεν τέχνας· ἃς ἐπιστήμας μὲν πολλάκις προσεῖπομεν δέον· ἕτερον δὲ δόγματος ἄλλου. ἀναγκαίου μὲν, ἢ δόξης ἀμαυροτέρου δὲ, ἢ ἐπιστήμης· διάνοιαν δὲ αὖ που τῷ πρόσθεν που ὡρισάμεθα. Ἐστ' ἐμοὶ δοκεῖ οὐ τοσοῦτον ὀνόματος ἡ ἀμφισβήτησις, ὅστις τοσούτων πρόσκειται ὅσων ἡμῖν πρόκειται. Οὐ γὰρ οὖν ἔφη. Ἀρίσκει δῆ μοι λέγειν ὡς πρὸς τοῦ πρότερον. πλὴν μὲν πρώτην μεῖραν, ἐπιστήμην καλεῖν· δευτέραν δὲ, διάνοιαν. τρίτον δὲ, πίστιν καὶ εἰκασίαν. τετάρτην, καὶ ξυναμφότερα μὲν ταῦτα, δόξαν· ξυναμφότερα δ' ἐκεῖνα, νόησιν· καὶ δόξαν μὲν, περὶ γένεσιν· νόησιν δὲ, περὶ οὐσίαν· καὶ ὅτι οὐσίαν πρὸς γέν-

σιν, νόησιν πρὸς δόξαν, ἐπιστήμην πρὸς πίστιν, καὶ διάνοιαν, πρὸς εἰκασίαν. τὼ δ' ἐφ' οἷς ταῦτα ἀναλογίαν καὶ διαίρεσιν δίχα ἴσα τρόπον, δοξαστοῦ τε καὶ νοητοῦ, ξύμμετρον ζῶμεν ἑκάστων ἵνα μὴ ἡμᾶς πολλαπλασίων λόγων ἐμπλήσῃ, ἢ ὅσων οἱ παραλληλόγραμμοι. Ἀλλὰ μήν, ἔφη τάχα, ἄλλα γε θάττω λαύσαμαι ἢ πεζαὶ ξυμβολαί. Ἦ καὶ σὺ λογιστικὸν καὶ ἐρωτικὸν ἐν λόγου ἐνόησον λαμβάνοντα τῆς οὐσίας, καὶ ἓν μὲν ἔχοντα καθόσον αὖ μὴ ἔχει λόγον αὐτῷ τε καὶ ἄλλῳ διδόναι, καὶ τὰ τοσοῦτον νοῦν ἢ τοῦ φύσεις ἔχειν; Ἔμοιγε δοκεῖς. Οὐκοῦν καὶ τοῦδε τοῦ ἀγαθοῦ ὠσαύτως· ὅς αὖ μὴ ἔχει διορίσασθαι τῷ λόγῳ, ἀφὸ τῶν ἄλλων πάντων ἀφελὼν τὸ τοῦ ἀγαθοῦ ἰδέαν, καὶ ὡς πρὸς αὖ μάχῃ διὰ πάντων ἐλίγχων διεξιών, μὴ κατὰ δόξαν, ἀλλὰ κατ' οὐσίαν προθυμούμενος ἐλέγχειν, ἀπόσοι τούτοις ἀπῶσι τῷ λόγῳ διακρούονται, οὔτε αὐτὸ ἀγαθὸν οὐδὲν φύσεις εἰδέναι ἐν οὕτως ἔχοντα, οὔτε ἄλλο ἀγαθὸν οὐδέν. ἀλλ' ἔπη οἰόλον τινὸς ἐφάπτεται δόξης οὐκ ἐπιστήμης ἐφάπτεσθαι. καὶ ἐν νῦν βίον ἀναρρολοῦται καὶ ὑπνώττοντα πρὶν ἐνθάδ' ἐξεγρεσθαι, εἰς ᾅδου πρότερον ἀφικόμενον τελέως ἐπιτάδε παρβαίειν; Νὴ Δία γε, ὃ σφόδρα γε πάντα ταῦτα φήσω. Ἀλλὰ μὲν τούς γε σαυτοῦ παῖδας οὐ τῷ λόγῳ ἐφήσεις τε καὶ παιδεύειν ἔπος τι, ἐάν σοι ὦσιν ἐγγιγνόμενοι ἀλόγους ὄντας ὡς πρὸς γράμμας ἄρχοντας ἐν τῇ πόλει κυρίους τῶν μεγίστων εἶναι. Οὐ γὰρ οὖν ἔφη. Νομοθετήσεις δὴ αὐτοῖς ταύτης μάλιστα παιδείας ἀντιλαμβάνεσθαι ἥτις ἕρωτας τε καὶ ἀποκρίνεσθαι ἐπιστημονίστατα εἰδοί τ' ἔσονται; Νομοθετήσω ἔφη μετά γε σοῦ. Ἆρ' οὖν δοκεῖσοι ἔφην ἐπὶ ὧς πρὸς θεριγνὸς τῆς μαθήματων ἡ διαλεκτικὴ ἡμῖν ἐπάνω κεῖσθαι, καὶ οὐκέτ' ἄλλο τοῦ μάθημα αὐστηρὸν ἐφῆς αὖ ἐπιτίθεσθαι, ἀλλ' ἔχειν ἤδη τέλος τὰ τῶν μαθημάτων. Ἔμοιγ' ἔφη δοκεῖ. Ἦ δ' ἐπὶ τολοιπὸν σοὶ τίσι ταῦτα τὰ μαθήματα δώσομεν καὶ τίνα τρόπον; δῆλον ἔφη. Μέμνησαι οὖν πρὸ τοῦ καὶ ἐκλογὴν τῶν ἀρχόντων, οἵους ἐξελίξαμεν. Πῶς γὰρ δ' οὔ. Τὰ μὲν ἄλλα τοίνυν ἓν δ' ἐπὶ τῷ ἐκείνας τὰς φύσεις οἴου δεῖν ἐκλεκτέας εἶναι. τοὺς τε γοὴ βεβαιοτάτους καὶ τοὺς ἀνδρειοτάτους προαιρετέον, καὶ κατὰ δύνασιν τοὺς εὐειδεστάτους. πρὸς δὲ τοῦτοις, ζητητέον μὴ μόνον γενναίους τε καὶ βλοσυροὺς τοὺς ἤθη, ἀλλὰ καὶ ἅτε τῇδε τῇ παιδείᾳ τῆς φύσεως πρόσφορα, ἐκτέον αὐτοῖς. Ποίας δὴ διασύλλη. Δεημότητα ὦ μακαρία ἔφη δεῖ αὖ τοῖς πρὸς τὰ μαθήματα ὑπάρχειν καὶ μὴ χαλεπῶς μανθάνειν. πολὺ γοῦ τοι μᾶλλον ἀποδειλιῶσι ψυχαὶ ὑπ' ἐρρωμένοις μαθήμασιν, ἢ ὑπ' γυμνασίοις· εἰκειότερος γοὴ αὐτοῖς ὁ πόνος. Ἴδιος ἀλλ' οὐ κοινὸς ὅλῳ μᾶλλον τοῦ σώματος. Καὶ μήμοντα δὲ καὶ ἄκρατον καὶ πάντα φιλόπονον ζητητέον. ἢ τίνι τρόπῳ οἴει τά τε τοῦ σώματος ἐθελήσειν τινὰ διαπονεῖν, καὶ τοσαύτην μάθησίν τε καὶ μελέτην ἐπιτελεῖν. Οὐδεὶς ἔμ' ὅς, ἐὰν μὴ παντάπασιν ᾖ εὐφυής. Τὸ γοῦν ναῦν ἀμαρτία μὲν δὴ ἐπὶ τῷ, καὶ ἡ ἀτιμία φιλοσοφίᾳ δὴ ταῦτα προσπίπτουσαν, ὅπερ καὶ πρότερον ἔπομεν. ὅτι οὐ κατ' ἀξίαν αὐτῆς ἅπτονται. οὐ γὰρ νόθους ἔδει ἅπτεσθαι, ἀλλὰ γνησίους. Πῶς ἔφη. Πρῶτον μὲν ἔπον φιλόπονα ἅπαν οὐ χωλὸν δεῖ εἶναι ἐν ἀλόμενον. τὰ μὲν ἡμίσεα φιλόπονον ὄντα, τὰ δὲ ἡμίσεα, ἄπονον. ἔστι δὲ οὗτος, ὅταν τὶς φιλογυμναστὴς μὲν καὶ φιλόθηρος ᾖ, τῇ πάντα τὰ δεξιᾷ τοῦ σώματος, φιλόπονος· φιλομαθὴς δὲ μὴ, μὴδὲ φιλήκοος, μὴδὲ ζητητικός· ἀλλ' αὖ πᾶσι τούτοις μετὰ πονῇ· χωλὸς δὲ καὶ ὁ ταναντία τούτου μεταβεβληκὼς τὴν φιλοσοφίαν. Ἀληθέστατα ἔφη λέγεις. Θὴκοῦν, καὶ πρὸς ἀλήθειαν ὧδ' ἐπὶ τὸν ἐν ἑνὶ ἀπέπερον ψυχὴν θήσομεν· ἢ αὖ, τὸ μὲν ἑκούσιον ψεῦδος μισῇ, καὶ χαλεπῶς φέρῃ αὐτή τε, καὶ ἐτέρων ψευδομένων ὑποδεχομένη. τὸ δ' ἀκούσιον, εὐκόλως προσδέχηται, καὶ ἀμαθαίνουσά που ἀλισκομένη μὴ ἀγανακτῇ, ἀλλ' ἁβρῶς ὥς πρὸ θηρίου ἀγρίου θύριον ἀμαθίᾳ μολύνηται. Παντάπασι μὲν οὖν ἔφη. Καὶ πρὸς σωφροσύνῃ δὴ ἔτι καὶ ἀνδρείᾳ, καὶ μεγαλοπρέπειαν, καὶ πάντα τὰ τῆς ἀρετῆς μέρη, οὐχ ἥκιστα δεῖ φυλακῆς ἐν νόθου τε καὶ ἐν γνησίου. Ὅταν γοῦ τις μὴ ἐπίστηται

πάντα

πάντα τὰ τοιαῦτα σκοπεῖν καὶ ἰδιώτης καὶ πόλις, λανθάνουσι χωλοῖς τε καὶ νόθοις χρώμενοι πρὸς ὅ, τι αὖ τύχωσι τούτων. οἱ μὲν, φίλοις· οἱ δὲ, ἀρχουσι. καὶ μάλ' ἔφη οὕτως ἔχει. Ἦ μὴν δ' ἐγὼ, πάντα τὰ τοιαῦτα διολαβεῖν ὡς ἐπὶ σμικρὰς τε καὶ σμικρόφρονας ἐμοὶ τοσαύτην μάθησιν καὶ τοσαύτην ἄσκησιν καὶ μέριμναν παραλάβωμεν, ἢ, τί λέγομεν οὐ μέμψεται αὐτὴν, τὴν τε πόλιν καὶ πολιτείαν σώσομεν. ἀλλοίους δὲ, ἄγοντες ἐμοὶ ταῦτα, τοὐναντίον πάντα πράξομεν καὶ φιλοσοφίας ἔτι πολὺ γέλωτα καταπλήσομεν. Αἰσχρὸν μέντ' ἂν εἴη λέγειν. Γαίμοιγ' ἂν ἔγωγε καὶ σὺ τῷ παιδόντι εἶναι παθεῖν. Τὸ ποῖον ἔφη. Ἐπιλαβόμενον δ' ἐγὼ ὅτι ἐπαίζομεν, καὶ μᾶλλον σπουδάζομεν εἶπον. λέγω γὰρ, ἅμα βλέψαντα πρὸς φιλοσοφίαν, καὶ ἰδόντα προπηλακισμοῦ ἀναξίως, ἀγανακτήσαντα μεγαλωστὶ καὶ ὡς πρὸς θυμωθέντα τοῖς αἰτίοις, ταῦτα δὴ ἕτερον εἰπεῖν ἃ εἶπον. Οὔ μὰ τὸν δί' ἔφη, οὔκουν ὡς γ' ἐμοὶ ἀκροατῇ. Ἀλλ' ὡς ἐμοὶ δοκεῖν δ' ἐγὼ ῥηθέντα. τόδε δὲ μὴ ἐπιλανθανώμεθα. ὅτι οἱ μὲν τῇ προτέρᾳ ἐκλογῇ, περισσύτατα ὠφελήσομεν. οἱ δὲ ταύτῃ, οὐκ ἐγχωρήσει· σόλωνι γοῦν οὐ πεισόμενος γεράσκων τις, πολλὰ δυνάμενος μανθάνειν. ἀλλ' ἧττον ἢ ἔχειν νέων δὲ πάντες οἱ μεγάλοι καὶ οἱ πολλοὶ πόνοι. Ἀνάγκη ἔφη· τὰ μὲν γὰρ λεγόμενα τε καὶ γεγραμμένα, καὶ πάσης τῆς προπαιδείας ἐν τῇ διαλεκτικῇ δεῖ προπαιδευθῆναι, παισὶν οὖσι χρὴ προβάλλειν. οὐχ ὡς ἐπάναγκες μαθεῖν τὸ ἅμα τῆς διδασκαλίας ποιοῦμενον. Τί δή. Ὅτι δ' ἐγὼ, οὐδεὶς μάθημα μετὰ δουλείας τὸν ἐλεύθερον χρὴ μανθάνειν. οἱ μὲν γὰρ τοῦ σώματος πόνοι, βίᾳ πονούμενοι, χεῖρον οὐδὲν τὸ σῶμα ἀπεργάζονται. ψυχῇ δὲ, βίαιον οὐδὲν μένον μάθημα. Ἀληθῆ ἔφη. Μὴ τοίνυν βίᾳ εἶπον ὦ ἄριστε τοὺς παῖδας ἐν τοῖς μαθήμασιν· ἀλλὰ παίζοντας χρῆναι, ἵνα καὶ μᾶλλον εἴδῃς ἃ ἐφίεται ὁ ἑκάστου πέφυκεν. Ἔχει ὁ λέγεις ἔφη λόγον. Οὐκοῦν μεμνήμεθα ἐν δ' ἐγὼ, ὅτι καὶ εἰς τὸν πόλεμον ἔφαμεν τοὺς παῖδας εἶναι ἀκτέον ἐφ' ἵππων θεωροῦς· καὶ ἐάν που ἀσφαλὲς ᾖ, προσακτέον εἶναι, καὶ γευστέον αἵματος, ὡς περὶ τοὺς σκύλακας. μέμνημαι ἔφη. Ἐν πᾶσι δὴ τούτοις ἐμοὶ δ' ἐγὼ, τοῖς τε πόνοις καὶ μαθήμασι καὶ φόβοις, ὃς ἂν διέχηται τοῦ ἀεὶ φαίνεται εἰς ἀεὶ μὲν τινα ἐγκριτέον. Ἐν τίνι ἔφη ἡλικίᾳ. Ἡνίκα ἐμοὶ δ' ἐγὼ τῶν ἀναγκαίων γυμνάσεων μεθίστανται. οὗτος γὰρ ὁ χρόνος, ἐάν τε δύο, ἐάν τε τρία ἔτη γίγνηται, ἀπρακτός τι ἄλλο πρᾶξαι. πρὸς γοῦν καὶ ὕπνον, μαθήμασι πολέμιος· καὶ ἅμα μία καὶ αὕτη τῶν δοκιμωτάτων οὐκ ἐλαχίστη τελεσιουργὸς τοῖς γυμνασίοις φαίνεται. Ὡς γὰρ οὐκ ἔφη. Μετὰ δὲ τοῦτον ἐν χρόνον ἐμοὶ δ' ἐγὼ, ἐκ τῶν ἤδη σοι τῶν οἱ προκεκριμένοι, τιμάς τε μείζους τῶν ἄλλων ὀφείλουσι. τά τε χύδην μαθήματα παισὶν οὖσι τῇ παιδείᾳ γενόμενα, τούτοις συνακτέον εἰς σύνοψιν οἰκειότητος ἀλλήλων τῶν μαθημάτων καὶ τῆς τοῦ ὄντος φύσεως. Μόνη γοῦν εἶπεν ἡ τοιαύτη μάθησις βέβαιος οὖσα ἔφη οἷς αὖ ἐγίγνεται. καὶ μεγίστη γ' ἂν εἴη δ' ἐγὼ πρὸς διαλεκτικῆς φύσεως καὶ μὴ· ὁ μὲν γὰρ συνοπτικὸς, διαλεκτικός· ὁ δὲ μὴ, οὔ. Ξυνίημι ἐμοὶ δόξει. Ταῦτα τοίνυν ἐν δ' ἐγὼ δόσει σι ἐπισκοπεῖσθαι, δι' ἃ μάλιστα τοιοῦτοι ἐν αὐτοῖς ὦσι, καὶ μένειμοι μὲν ἐν μαθήμασι, μένειμοι δ' ἐν πολέμῳ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις νομίμοις, ἐνθοῖς αὖ ἐπειδὰν τὰ τεταγμένα ἔτη ἐκβαίνωσιν, ἐκ τῶν προκεκριμένων προκεκριμένοι, εἰσὶ μείζους τε τιμᾶσθαι καὶ διαισάναι καὶ σκοπεῖν τῇ τοῦ διαλέγεσθαι δυνάμει ἐπανιζοντας, τίς ὁμμάτων τε καὶ τῆς ἄλλης αἰσθήσεως δυνατὸς μεθ' ἑαυτοῦ ἐπὶ τὸν ἐν μετ' ἀληθείας ἰέναι· καὶ ἐνταῦθα δὴ πολλῆς φυλακῆς δέον ἐστὶ περὶ. Τί μάλιστα ἔφη. Οὐκ αἰσθάνει ἐν δ' ἐγὼ ὅ νῦν περὶ τὸ διαλέγεσθαι καλὸν γιγνόμενον, ὅσον γίγνεται; Τὸ ποῖον ἔφη. Παραπομπὰς πού ἔφην ἐπὶ ἐμπίπλαται. Καὶ μάλα ἔφη. Θαυμαστὸν οὖν τι οἴει εἶναι πολλὰ πείσχειν αὐτοὺς καὶ οὐ ξυγγινώσκειν; Οὖ μάλιστ' ἔφη. Οἷον ἐγὼ δ' ἐγὼ εἴ τις ὢν πολυμαθὴς ἀναφέρεται ἐν ἑαυτῷ μὲν χρήμασι, πολλῷ δὲ καὶ μεγάλῳ γένει, καὶ κόλακες πολλοὶ, αὐτὸς δὲ γνώμονος οὐδενὸς ὄντος οὐ ζητεῖ τῶν ὄντων ἐν τῶν φασκόντων γενίων, τοὺς δὲ

τῷ ὄντι γενόμενος μὴ ἄρα, ὦ Σώκρατες, ἔχεις μαντεύεσθαι πῶς ἂν διατεθείη πρός τε τοὺς κάλλιστα, καὶ πρὸς οὓς ὑποβαλλόμενος οὐκ ἐκείνῳ τὸ ῥᾴδιον χρόνῳ, οὗ οὐκ ἦλθε τὰ πολλὰ τῆς ὑποβολῆς καὶ οὗ ἂν ἦλθε, ἃ βούλει ἐμοῦ μαντευομένου ἀκοῦσαι. Βούλομαι ἔφη. Μαντεύομαι τοίνυν εἶπον μᾶλλον αὐτὸν τιμᾶν ἂν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺς ἄλλους οἰκείους ὄντας, ἢ τοὺς κολακεύοντας καὶ ἥδιον μὲν ἂν περιλέγειν οὐδένας τινος. ἧττον δὲ παραινοίμην τι σπάσειν ἢ εἰπεῖν εἰς αὐτούς. ἧττον δὲ ἀπεχθέσθαι τοὺς μεγάλα εἰκότως, ἢ τοῖς κάλλεσιν οὗ ῥᾴδιον χρόνῳ ἀλλοδαπὸν μὴ εἰδέναι. Εἰκὸς ἔφη. Ἀλλὰ μὴν τοίνυν ἐγὼ οὐκ ἂν μαντεύοιμαι αὐτῷ τοῦτο μὲν τοὺς, αἰσθάνεσθαι αὐτὸν τιμᾶν τε καὶ σωφρονίζειν. τοῦτο δὲ τοὺς κάλλιστα εἰπεῖν, καὶ πείθεσθαί τε αὐτοῖς διαφέρον τινὸς ἢ πρότερον, καὶ ζῆν αὖ ἥδιον μετ' ἐκείνους· ξυνόντα αὐτοῖς ἀπαραιτήτως. πολὺ δὲ ἐκείνου καὶ τῶν ἄλλων ποιουμένου οἰκείων, εἰ μὴ πάνυ εἴη φύσει ἐπιεικὴς μέλεντος μηδεμοῦ. Γαύτ' ἔφη λέγεις διὰ τὸν αὖ γόητα· ἀλλὰ πῇ προσάπτομαι οὐκ ἔγωγε τῶν λόγων, αὐτὸν φῄς εἰκὼν. Τί δέ, ἔστι που ἡμῖν δόγματα ἐκ παίδων τοῦτο δίκαια καὶ καλῶν, οὐ δεῖ ἐκτεθράμμεθα ὥσπερ ὑπὸ γονέων. πειθαρχοῦντός τε καὶ τιμῶντος αὐτά; Ἔστι γάρ. Οὐκοῦν καὶ ἄλλα ἐναντία τούτων ἐπιτηδεύματα ἡδονὰς ἔχοντα, ἃ κολακεύει μὲν ἡμῶν τὸν ψυχήν, καὶ ἕλκει ἐφ' ἑαυτά. πείθει δ' οὔ, τοὺς καὶ σώφρονας τρέπει· ἀλλ' ἐκεῖνα τιμῶσι τὰ πάτρια καὶ ἐκείνοις πειθαρχοῦσιν. Ἔστι ταῦτα. Τί οὖν ἔτι ἔσθ' ὅταν τὸν οὕτως ἔχοντα ἐλθὸν ἐρώτημα ἔρηται τί ἔδει τὸν καλόν. καὶ ἀποκρινάμενον ὃ τοῦ νομοθέτου ἤκουεν, ὀλιγάκις ὁ λόγος, καὶ πολλάκις ἢ πολλαχῇ ἐλέγχων εἰς δόξαν καταβάλλει, ὡς οὐδὲν μᾶλλον καλὸν, ἢ αἰσχρόν. καὶ περὶ δικαίων ὡσαύτως καὶ ἀγαθῶν καὶ ἃ μάλιστα ἴσμεν σεμνὰ ὄντα. μετὰ τοῦτον τί οἴει ποιήσειν αὐτὸν πρὸς αὐτὰ, τιμᾶς τε πρὸς καὶ πειθαρχήσας. Ἀνάγκη ἔφη, μήτε τιμᾶν ἔτι ὁμοίως, μήτε πείθεσθαι. Ὅταν οὖν ἡγῇ μήτε ταῦτα ἡγῆται τίμια καὶ οἰκεῖα ὡς πρὸ τοῦ, τά, τε ἀληθῆ μὴ εὑρίσκῃ, ἔστι πρὸς ὁποῖον βίου ἄλλον ἢ νεανικάτερον εἰκότως προσωρίσεται; Οὐκ ἔστιν ἔφη. Γαραίνομαι δὴ ὅλως δόξαι γεγονέναι ἐκ νομικοῦ. Ἀνάγκη. Οὐκοῦν ἔφη εἰκὸς ὁ παῖς τῶν λόγων ἀποδύεσθαι, καὶ ὁ αὐτὸς ἐλιγχον, πολλοῖς συγγενόμενος ἄξιον. καὶ ἐλεεῖν ἔφη. Οὐκοῦν ἵνα μὴ γίγνηται ὁ ἔλεος οὗτος περὶ τοὺς τοιούτους σοι βουλεύομαι, παντὶ τρόπῳ τῶν λόγων ἀπέχειν. καὶ μάλ' ἀρέσκει. Ἀρ' οὖν οὐ μία μὲν βουλεία αὕτη συχνὴ ὁ μὴ νέους ὄντας αὐτῶν γεύεσθαι; δῆλον γάρ σοι οὐ λεληθυῖα ὅτι οἱ μειρακίσκοι ὅταν τὸ πρῶτον λόγων γεύωνται, ὡς παιδιᾷ αὐτοῖς καταχρῶνται ἀεὶ εἰς ἀντιλογίαν χρώμενοι καὶ μιμούμενοι τοὺς ἐλέγχοντας, αὐτοὶ ἄλλους ἐλέγχουσι χαίροντες, ὥσπερ σκυλάκια τῷ ἕλκειν τε καὶ σπαράττειν τῷ λόγῳ τοὺς τυχόντας ἀεί. Ὑπερφυῶς μὲν οὖν ἔφη. Οὐκοῦν ὅταν δὴ πολλοὺς μὲν αὐτοὶ ἐλεγξάσιν ὑπ' ὀλίγων, ὑφ' ὧν πολλὰ δὲ ἐλεγχθῶσι, σφόδρα καὶ ταχὺ ἐμπίπτουσιν εἰς ἃ μάλιστα ἐλέγχονται ὑπὸ πολλῶν πρότερον, καὶ εἰς τοῦτον δὴ αὐτοί τε καὶ οἱ ἄλλοι φιλοσοφίαν πρὸς εἰς τοὺς ἄλλους διαβέβληνται. Λιβίστατα ἔφη. Ὁ δὲ δὴ πρεσβύτερος ἐλθὼν δ' ἐστὶ, τῆς μὲν τοιαύτης μανίας οὐκ ἂν ἐθέλοι μετέχειν· ἐὰν δὲ διαλέγεσθαι ἐθέλοντα καὶ σκοπεῖν τἀληθὲς, μᾶλλον μεμίσηται ἢ ἐν παιδιᾷ χαίρειν παίζοντα καὶ ἀπολέγοντα, καὶ αὐτός τε μετριώτερος ἔσται καὶ ἡ ἐπιτήδευμα τιμιώτερον, ἀπὸ ἀτιμοτέρου ποιήσει. Ὀρθῶς ἔφη. Οὐκοῦν καὶ τὰ προειρημένα τούτου ἕνεκα βουλεία πάντα προαίρεται, ἡ τοὺς φύσεις κοσμίους εἶναι καὶ σωφρονικοὺς οἷς πρέπει τὰ λόγων, καὶ μὴ ὡς νῦν ὁ τυχὼν καὶ οὐδὲν προσήκων ἅψεται ἐπ' αὐτό. Γαύτη μὲν δὴ ἔφη. Ἀρκεῖ δὴ ἐμοὶ λόγων μετὰ λήψει μέτρου καὶ ἐλιχῶς καὶ ξυντόνως μᾶλλον ἄλλο πράττοντι. ἀλλ' αὐτοτρόφως γυμναζομένῳ τοῖς περὶ τὸ σῶμα γυμνασίοις ἔτη δισταλάσιά, ἢ τότε; Ἐξ ἔφη, ἢ τέτταρα λέγεις. Ἀμέλει δοκῶ. πέντε θές. μετὰ γὰρ ταῦτα βασίσι ἐσοῦτε εἰς τὸ σπήλαιον πάλιν ἐκεῖνο, καὶ ἀναγκαστέοι ἀρχὴν τὰ περὶ τὸν πόλεμον, καὶ ὅσαι νέων ἀρχαί. ἵνα μὴ δ' ἐμπειρίᾳ ὑστερῶσι τῶν ἄλλων καὶ ἔτι

καὶ

καὶ οὐ τούτοις βασανιστέον ἀλλ' ἡμῶν οὕτω πάντα χρόνον, ὅτι καὶ παρακινήσομεν, χρόνον δὲ ἱκανὸς πόσον, ἔστω τίθης, πεντακαίδεκα ἔτη λοιπὸν γενομένων δὲ πεντήκοντα τούτων, τοὺς διασωθέντας καὶ ἀρετεύσαντας πάντα πάντη οἱ ὄρχοις τε καὶ ἐπιτήμαις πρὸς τέλος ἤδη ἀκτῖνι, καὶ ἀναγκαῖον ἀνακλίναντας πρὸ τῆς ψυχῆς ἀκτῖνα, εἰς αὐτὸ ἀποβλέψαι τὸ πᾶσι φῶς παρέχον· καὶ ἰδόντας τὸ ἀγαθὸν αὐτὸ, παραδείγμασι χρωμένους εἰκόσι, καὶ πόλιν καὶ ἰδιώτας καὶ ἑαυτοὺς κατακοσμεῖν τὸν ἐπίλοιπον βίον οὐ μόνον ἐκείνους· τὸ μὲν πολὺ, πρὸς φιλοσοφίαν διαζῶντας· ὅταν δὲ τὸ μέρος ἥκῃ, πρὸς πολιτικοῖς ἐπιταλαιπωροῦντας, καὶ ἄρχοντας ἑκάστους τῆς πόλεως οὐχ· οὐχ ὡς καλόν τι, ἀλλ' ὡς ἀναγκαῖον πρᾶττοντας· καὶ οὕτως ἄλλους ἀεὶ παιδεύσαντας τοιούτους ἀντεπεισπαλιπόντας τε πόλεως φύλακας, εἰς μακαρίων νῆσους ἀπιόντας οἰκεῖν· μνημεῖα δ' αὐτοῖς καὶ θυσίας πρὸς πόλιν δημόσια ψηφίζειν, ἐὰν ἡ Πυθία ξυναναιρῇ, ὡς δαίμοσιν· ἢ δὲ μὴ, ὡς εὐδαίμοσί τε καὶ θείοις. ΓΛΑΥΚΩΝ ἔφη· τὴν αὖ χορηγίαν ὦ Σώκρατες ὡς τὸν ἀνδριαντοποιὸς ἀπεργάσει, καὶ τὰς ἀρχούσας γε δὴ λέγω καὶ γλαυκῶν· μᾶλλον γάρ τι οἶμαι τοῦδε ἀνδρῶν ἐρεῖν μᾶλλον ἢ ἅπαξ, ἢ τοῦδε γυναικῶν, ὅταν αὖ αὐτῶν ἱκαναὶ τὰς φύσεις ὑπάρχωσιν. Ὁρᾷς ἔφη, εἰ πρὸς ἓν ἅπαν πάντα τοῖς ἀνδράσι κοινωνήσουσιν ὡς δίκαιον. Τί οὖν ἔφη ξυγχωρεῖς τοῦδε τῆς πόλεως τε καὶ πολιτείας μὴ παντάπασιν ἡμᾶς δίχας εἰρῆσθαι· ἀλλὰ χαλεπὰ μὲν, δυνατὰ δέ πη, καὶ οὐκ ἄλλη ἅπτεται· ὅταν οἱ ὡς ἀληθῶς φιλόσοφοι δυνάσται ἢ τύραννοι, ἢ ἐν τῇ πόλει γενόμενοι, τῶν μὲν νῦν τιμῶν καταφρονήσωσιν, ἡγησάμενοι ἀνελευθέρους εἶναι καὶ οὐδενὸς ἄξια· τὸ δὲ ὀρθὸν τοῦδε πολείτευν ποιησάμενοι καὶ τὰς ἐκ τούτου τιμάς· μέγιστον δὲ, καὶ ἀναγκαιότατον τὸ δίκαιον, καὶ τούτῳ δὴ ὑπηρετοῦντές τε καὶ αὔξοντες αὐτὸ, διασκευωρήσωνται πῶς ἑαυτῶν πόλιν; ΓΛΑΥ. Ὅσοι μὲν δὴ δεῖπνα πρωιβύτεροι, τυγχάνωσι δίκην τῶν οὐ τῇ πόλει, πάντας ἐκπέμψουσιν εἰς τοὺς ἀγρούς· τοὺς δὲ παῖδας αὐτῶν παραλαβόντες ἐκ τῶν νῦν ἠθῶν ἃ καὶ ἐκ γενέσεως ἔχουσι, θρέψουσι οὐ τοῖς σφετέροις νόμοις οὖσιν, οἵοις διαλυμανοῦνται τότε καὶ οὗτοι τάχιστά τε καὶ ἥκιστα πόλιν τε καὶ πολιτείαν ἑαυτῶν ἐλλογίμων καὶ ταῦτα σῶσαν αὐτήν τε δίδασκειν, καὶ ἐθέλοντας οὐ ῥᾴδιον ἐγκρίνειν, ἀλλὰ ἔτι σκληρότερος ἐστιν. ΓΛΑΥ. Καὶ ὡς οὐ γένοιτο ἂν πρᾴοτερος γένοιτο, δοκεῖς μοι ὦ Σώκρατες δίκαια εἰρηκέναι. Οὐκοῦν ἄλλα ἤδη ἔφην ἐγὼ, ἐχρῆν ἡμᾶς οἱ λόγοι. πρὸς τε τῆς πόλεως ταύτης, καὶ τοῦ ἐμοῦ ταύτῃ καὶ σοῦ. δῆλος γάρ που καὶ οὗτος οἷον φύσεσθαι δεῖν αὐτὸν εἶναι. ΔΕΙ-ΛΟΣ ἔφη, εἰ ὅπῃ βρωτᾶς, δοκεῖ μοι τέλος ἔχειν.

τέλος τοῦ πολιτειῶν, ἢ περὶ δικαίου ἑβδόμου.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ, Η΄ ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ ΟΓΔΟΟΣ.

ἐν· ταῦτα μὲν δὴ ὡμολόγηται ὃ γλαύκων τῇ μαλθακωτέρᾳ ἄκρως οἰκεῖν πόλει. κτηνὰς μὲν δὴ γυναῖκας, κοινοὺς δὲ παῖδας εἶναι, καὶ πᾶσαν παιδείαν· ὡσαύτως δὲ τὰ ἐπιτηδεύματα καὶ τὰ οἰκήματα καὶ τὰ ἄλλα πάντα τὸν τρόπον· βασιλέας δὲ αὖ τῶν εἶναι τοὺς εὐφιλοσοφίᾳ τε καὶ πρὸς τὸν πόλεμον γεγονότας ἀρίστους. ὡμολόγηται. φημί. καὶ μὴν καὶ τάδε ξυγχωρήσαμεν, ὡς ὅταν δὴ καὶ τοιοῦτοι οἱ ἄρχοντες ἄγοντες τοὺς στρατιώτας, καὶ οἰκιοῦσιν ὡς ὀπλίσεις εἰκὸς πρεσβυτέρων. ἴδιον μὲν ἐδὲν ἐδενὶ ἡγούσας, κοινὰς δὲ πᾶσι. πρὸς δὲ ταῖς τοιαύταις οἰκήσεσι, καὶ τὰς κτήσεις ἐμνημονεύσαμέν που ὅτι δεῖ ἕξειν αὐτοῖς. ἐμνημονεύσαμεν. ἔφη γε οὐδεὶς οἰόμενος δεῖν κτᾶσθαι ὡς νῦν οἱ ἄλλοι· ὧν δὴ ἀθλητὰς τε πολέμου καὶ φύλακας, μισθὸν τῆς φυλακῆς δεχομένους εἰς ἐνιαυτὸν τῷ εἰς ταῦτα ζοφοῦντι παρὰ τῶν ἄλλων αὐτῶν τε δεῖν καὶ τῆς ἄλλης πόλεως ἐπιμελεῖσθαι. ὀρθῶς ἔφη λέγεις. ἐμάγε ἐπεὶ δὴ τοῦτ' ἀπετελέσαμεν, ἀναμνησθῶμεν πόθεν ἐλθόντες διεζεβάσμεθα, ἵνα πάλιν πρὸς αὐτὰ ἴωμεν. οὐ χαλεπὸν ἔφη· ὡς δὲν γοῦν καὶ πάντα νῦν διελύσασθε, ἔοικε τὰ τῆς πόλεως τοὺς λόγους ἐποιεῖ. λέγων ὡς ἀγαθὴν μὲν πρὸς τοιαύτην εἶναι τότε διῆλθες πόλιν· ἐμ ἀσφαλῆ δὲ καὶ ἐκείνην ὁμοίαν καὶ ταῦτα ὡς ἔοικε καλλίω ἔτι ἔχων ἐπεῖν πόλιν τε καὶ ἀσφαλῆ. ἀλλοῖα δὴ τὰς ἄλλας ἁμαρτημάτα ἔλεγες ἃ αὐτὴν ὀρθήν· τῶν δὲ λοιπῶν πολιτειῶν ἔφησθα ὡς μνημονεύω τέτταρα εἴδη εἶναι ὧν καὶ πάρεστι, λόγον ἄξιον εἴη ἔχειν καὶ ἰδεῖν αὐτῶν τὰ ἁμαρτήματα· καὶ τοὺς ἐκείνοις αὖ ὁμοίους ἵνα πάντας αὖ τοὺς ἰδόντες, καὶ ὁμολογησάμενοι ἐν ἄριστον καὶ ἐν κάλλιστον ἄνδρα εἶναι φαίμεθα εἶ ὁ ἄριστος διάκαιμονίστατος, καὶ ὁ κάκιστος ἀθλιώτατος, ἢ ἄλλως ἔχει καὶ ἐμοῦ ὀρθομύθου τήνδε λέγοντος τὰς τέτταρας πολιτείας, αὖ δύ' τιν' ὑπίλαβε πολέμαρχός τε καὶ ἀλείμαντος, καὶ οὕτω δὴ σὺ ἀκλακτέων ἐν λόγον, ἀλλὰ ἀφῖξαι. ὀρθότατα εἶπον ἐμνημόνευσας. πάλιν γίνου ὥσπερ παλαιστὴς καὶ αὖθις λαβὲ πέρυσι, καὶ τὸ αὐτὸ ἐμοῦ ὀρᾶ μένου, πειρῶ σ' ἐπεῖν ἅπερ τότε ἔμελλες λέγειν, ἐάν περ ἔτι σ' ἐπιτῶ λαύω μαι. καὶ μὲν δὴ ὅς, ἐπιθυμῶ καὶ αὐτὸς ἀκοῦσαι τίνας ἔλεγες τὰς τέτταρας πολιτείας. οὐ χαλεπῶς ἔτι δ' ἐπιτῶ ἀκούσῃ. εἰσὶ γοῦν ἃς λέγω, αἵπερ ἐμ ὀνόματα ἔχουσιν, ἢ, τι λέγεσθ' ἔτι πολλῶν ἐπαινουμένη, ἡ κρητικὴ τε καὶ λακωνικὴ αὕτη, ἐμ δευτέρα ἐμ δευτέρως ἐπαινουμένη, καὶ λοιμένη δ' ὀλιγαρχία, συχνὴν γέμουσα κακίαν πολιτικὴ. ἢ, τι ταύτης διάφορος καὶ ἐφεξῆς γιγνομένη δημοκρατία· καὶ ἡ γυναῖκα δὴ τυραννὶς, καὶ πασῶν τούτων διαφθοῦσα τέταρτόν τε καὶ ἔσχατον πόλεως νόσημα. ἢ τίνα ἄλλην ἔχεις ἰδέαν πολιτείας, ἢ τις καὶ οὐ εἶδος διαφανεῖ τινι κεῖται. δῶρα σεῖαι γοῦν καὶ ὠνηταὶ βασιλεῖαι, καὶ τοιαῦταί τινες πολιτεῖαι μεταξύ πη τούτων που εἰσίν. δῆρα δ' αὖ τις αὐτὰς οὐκ ἐλάττους εὑρὲ τοὺς βαρβάρους, ἢ τοὺς ἕλληνας. πολλαὶ τοῦτο καὶ ἄποποι ἔφη λέγονται. οἷ' ἄρ' οὖν ἐμὲ δεῖ διελθεῖν ὅτι καὶ ἀνθρώπων εἴδη τοσαῦτα ἀνάγκη που πρὸς τούτοις εἶναι, ὅσα περ καὶ πολιτειῶν. ἢ οἴει ἐκ δρυὸς ποθὲν ἢ ἐκ πέτρας τὰς πολιτείας γίγνεσθαι, ἀλλ' οὐχὶ ἐκ τῶν ἠθῶν τῶν ἐν ταῖς πόλεσιν· ἃ δ' ἂν ὥσπερ ῥεύσαντα τἆλλα ἐφελκύσηται. οὐδαμῶς ἔτ' ἂν ἔφη ἄλλως. ἢ δ' ὅς. οὐκοῦν εἰ τὰ τῶν πόλεων πέντε καὶ αἱ τῶν ἰδιωτῶν κατασκευαὶ τῆς ψυχῆς, πέντε καὶ αὖ εἶεν. τί μήν. τὸν μὲν δὴ τῇ ἀρίστοκρατίᾳ ὁμοιον, δικαιόμυθον ἤδη. ὃν ἀγαθόν τε καὶ δίκαιον ἔρθως φαμὲν εἶναι. δικαιόμυθον. ἦ δ' ὅς. τόμα τὸν χείρω δίτιόν τον χείρους. ἐν φιλονεικότε καὶ φιλότιμον κατὰ μὲν λακωνικὸν ἴσως πολιτείαν, ἐμ ὀλιγαρχικὸν αὖ ἐμ δημοκρατικὸν, ἐμ ἐν τυραννικόν. ἴνα ἐν ἀδικώτατον ἰδόντες, αὐτὸν ὦμεν ἔτι δικαιοτάτῳ,

τῳ, καὶ ἡμῖν τελέα ἡ σκέψις ᾖ, πῶς ποτε ἡ ἄκρατος δικαιοσύνη πρὸς ἀδικίαν τὴν ἄκρατον ἔχει· εὐδαιμονίας τε πέρι τοῦ ἔχοντος καὶ ἀθλιότητος· ἵνα ἢ θρασυμάχῳ πειθόμενοι διώκωμεν ἀδικίαν, ἢ τῷ νῦν προφαινομένῳ λόγῳ, δικαιοσύνην. Παντάπασι μὲν οὖν ἔφη οὕτω ποιητέον. Ἆρ' οὖν ὥσπερ ἠρξάμεθα ἐν ταῖς πολιτείαις πρότερον σκοπεῖν τὰ ἤθη, ἢ ἐν τοῖς ἰδιώταις ὡς ἐναργέστερον ὄν, καὶ νῦν οὕτω, πρῶτον μὲν τὴν φιλότιμον σκεπτέον πολιτείαν· ὄνομα γὰρ οὐκ ἔχω λεγόμενον ἄλλο, ἢ τιμοκρατίαν, ἢ τιμαρχίαν αὐτὴν κλητέον· πρὸς δὲ ταύτην τὸν τοιοῦτον ἄνδρα σκεψόμεθα. ἔπειτα ὀλιγαρχίαν καὶ ἄνδρα ὀλιγαρχικόν· αὖθις δὲ εἰς δημοκρατίαν ἀποβλέψαντες, θεασόμεθα ἄνδρα δημοκρατικόν· τὸ δὲ τέταρτον, εἰς τυραννουμένην πόλιν ἐλθόντες, καὶ ἰδόντες πάλιν εἰς τυραννικὴν ψυχὴν βλέποντες, πειρασόμεθα περὶ ὧν προυθέμεθα ἱκανοὶ κριταὶ γενέσθαι. Κατὰ λόγον γέ τοι ἂν ἔφη οὕτω γίγνοιτο ἥ τε θέα καὶ ἡ κρίσις. Φέρε τοίνυν ἦν δ' ἐγὼ πειρώμεθα λέγειν, τίνα τρόπον τιμοκρατία γένοιτ' ἂν ἐξ ἀριστοκρατίας. ἢ τόδε μὲν ἁπλοῦν. ὅτι πᾶσα πολιτεία μεταβάλλει ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔχοντος τὰς ἀρχάς, ὅταν ἐν αὐτῷ τούτῳ στάσις ἐγγένηται· ὁμονοοῦντος δὲ, κἂν πάνυ ὀλίγον ᾖ, ἀδύνατον κινηθῆναι. Ἔστι γὰρ οὕτω. Πῶς οὖν δὴ εἶπον ὦ Γλαύκων ἡ πόλις ἡμῖν κινηθήσεται, καὶ πῇ στασιάσουσιν οἱ ἐπίκουροι καὶ οἱ ἄρχοντες πρὸς ἀλλήλους τε καὶ πρὸς ἑαυτούς, ἢ βούλει ὥσπερ ὅμηρος εὐχώμεθα ταῖς μούσαις εἰπεῖν ἡμῖν ὅπως δὴ πρῶτον στάσις ἔμπεσε, καὶ φῶμεν αὐτὰς τραγικῶς ὡς πρὸς παῖδας ἡμᾶς παιζούσας καὶ ἐρεσχηλούσας ὡς δὴ σπουδῇ λεγούσας ὑψηλολογουμένας λέγειν. Πῶς. ὧδέ πως. Χαλεπὸν μὲν κινηθῆναι πόλιν οὕτω ξυστᾶσαν· ἀλλ' ἐπεὶ γενομένῳ παντὶ φθορά ἐστιν, οὐδ' ἡ τοιαύτη ξύστασις τὸν ἅπαντα μενεῖ χρόνον, ἀλλὰ λυθήσεται. λύσις δὲ ἥδε· οὐ μόνον φυτοῖς ἐγγείοις ἀλλὰ καὶ ἐν ἐπιγείοις ζώοις φορὰ καὶ ἀφορία ψυχῆς τε καὶ σωμάτων γίγνεται. ὅταν περιτροπαὶ ἑκάστοις κύκλων περιφορὰς ξυμπίπτωσι βραχυβίοις μὲν βραχυπόρους· ἐναντίοις δὲ, ἐναντίας. γένους δὲ ὑμετέρου εὐγονίας τε καὶ ἀφορίας καίπερ ὄντες σοφοὶ, οὓς ἡγεμόνας πόλεως ἐπαιδεύσασθε, οὐδὲν μᾶλλον λογισμῷ μετ' αἰσθήσεως τεύξονται· ἀλλὰ πάρεισιν αὐτοὺς καὶ γεννήσουσι παῖδάς ποτε, οὐ δέον. ἔστι δὲ θείῳ μὲν γεννητῷ περίοδος ἣν ἀριθμὸς περιλαμβάνει τέλειος· ἀνθρωπείῳ δὲ, ἐν ᾧ πρώτῳ αὐξήσεις· δυνάμεναί τε, καὶ δυναστευόμεναι τρεῖς ἀποστάσεις. τέτταρας δὲ ὅρους λαβοῦσαι ὁμοιούντων τε καὶ ἀνομοιούντων, καὶ αὐξόντων καὶ φθινόντων, πάντα προσήγορα καὶ ῥητὰ πρὸς ἄλληλα ἀπέφηναν, ὧν ἐπίτριτος πυθμὴν πεμπάδι συζυγεὶς δύο ἁρμονίας παρέχεται τρὶς αὐξηθεὶς τὴν μὲν, ἴσην ἰσάκις ἑκατὸν τοσαυτάκις. τὴν δὲ ἰσομήκη μὲν, τῇ προμήκει δὲ, ἑκατὸν μὲν ἀριθμῶν ἀπὸ διαμέτρων ῥητῶν πεμπάδος δεομένων ἑνὸς ἑκάστων· ἀῤῥήτων δὲ δυοῖν· ἑκατὸν δὲ κύβων τριάδος. ξύμπας δὲ οὗτος ἀριθμὸς γεωμετρικὸς τοιούτου κύριος ἀμεινόνων τε καὶ χειρόνων γενέσεων· ἃς ὅτ' ἂν ἀγνοήσαντες ὑμῖν οἱ φύλακες συνοικίζωσι νύμφας νυμφίοις παρὰ καιρὸν, οὐκ εὐφυεῖς οὐδ' εὐτυχεῖς παῖδες ἔσονται· ὧν καταστήσουσι μὲν τοὺς ἀρίστους οἱ πρότεροι, ὅμως δὲ ὄντες ἀνάξιοι, εἰς τὰς τῶν πατέρων αὖ δυνάμεις ἐλθόντες, ἡμῶν πρῶτον ἄρξονται ἀμελεῖν φύλακες ὄντες παρ' ἔλαττον τοῦ δέοντος, ἡγησάμενοι τὰ μουσικῆς. δεύτερον δὲ τὰ γυμναστικῆς. ὅθεν ἀμουσότεροι γενήσονται ὑμῖν οἱ νέοι. ἐκ δὲ τούτων, ἄρχοντες οὐ πάνυ φυλακικοὶ καταστήσονται πρὸς τὸ δοκιμάζειν τὰ ἡσιόδου τε καὶ τὰ παρ' ὑμῖν γένη· χρυσοῦν τε καὶ ἀργυροῦν, καὶ χαλκοῦν καὶ σιδηροῦν· ὁμοῦ δὲ μιγέντος σιδήρου ἀργύρῳ, καὶ χαλκοῦ χρυσῷ, ἀνομοιότης ἐγγενήσεται καὶ ἀνωμαλία ἀνάρμοστος· ἃ γενόμενα οὗ ἂν ἐγγένηται, ἀεὶ ἐντίκτει πόλεμον καὶ ἔχθραν. ταύτης τοι γενεῆς χρὴ φάναι εἶναι στάσιν ὅπου ἂν γίγνηται ἀεί. Καὶ ὀρθῶς γ' ἔφη αὐτὰς ἀποκρίνεσθαι φήσομεν. Καὶ γὰρ ἦν δ' ἐγὼ, ἀνάγκη μούσας γε οὔσας. Τί οὖν ἦν δ' ὃς τὸ μετὰ τοῦτο λέγουσιν αἱ μοῦσαι. Στάσεως ἦν δ' ἐγὼ γενομένης, εἱλκέτην ἄρα ἑκατέρω τὼ γένη· τὸ μὲν σιδηροῦν καὶ χαλκοῦν, ἐπὶ χρηματισμὸν καὶ γῆς κτῆσιν, καὶ οἰκίας χρυσίου τε καὶ

ἀργύρου. ἢ δ' αὖ χρυσοῦν τε καὶ ἀργυροῦν, ἅτε οὐ πονηρὸν ἀλλὰ φύσει οὔτε πλοῦ
τον τὰς ψυχὰς ἐν ἡμῖν ἔχοντα ἀρετὴν καὶ τὴν ἀρχαίαν καταστᾶσαν ὑγίειαν. βιαζομένω δὲ
καὶ αὖ πιστεύοντε ἀλλήλοις, εἰς μέσον ὁμολογᾶσαι γῆν μὲν καὶ οἰκίαν καὶ τιμὰς νεμομέ-
νους ἰδιώσασθαι. τοὺς δὲ πρὶν φύλακας ὁμοίους ὑπ' αὐτῶν ὡς ἐλευθέρους, φίλους τε τῇ
ψυχῇ σῴζειν, δουλωσάμενοι τότε, τροφεῖς τε καὶ οἰκέτας ἔχοντες αὐτοὶ πολέμου
τε καὶ φυλακῆς αὐτῶν ἐπιμελεῖσθαι. Δοκεῖ μοι ἔφη αὐτὴ ἡ μετάβασις οὕτω
δεινὴ γίγνεσθαι. Οὐκοῦν δή, ἦν δ' ἐγώ, ἐὰν μόνῳ τινὶ ἀφίστηκε πάσῃ τὴ καὶ ὀλι-
γοραχίᾳ αὖ τὴ πολιτείᾳ. Ῥᾴστη μὲν οὖν. Καὶ μὰ βάσταγμα μὲν δὴ οὔτο-
μα ταζᾶσα δὴ τῶν οἰκίσεων ἡ φαυλοτέρα ὅτι τὰ μὲν μιμήσεται τὴν προτέραν πολιτεί-
αν, τὰ δὲ τὴν ὀλιγοραχίαν ἅτ' οὐ μέσην οὖσαν ἡ δή τι καὶ αὐτῆς ἕξει ἴδιον. εὖτως
ἔφη. οὐκοῦν τῷ μὲν τιμᾶν τοὺς ἄρχοντας καὶ γεωργῶν ἀπέχεσθαι ἡ προ-
λιμοῦν αὐτῆς καὶ χειροτεχνῶν, καὶ τὸ ἄλλου χρηματισμοῦ ἐναύτια δὴ καταστήσα-
σθαι, καὶ γυμνασικῆς τε καὶ τῆς τοῦ πολέμου ἀπονοίας ἐπιμελεῖσθαι πᾶσι δῆ τοῖς δυ-
νατοῖς, τὴν προτέραν μιμήσεται; Ναί. Τὸ δέ γε φοβεῖσθαι τοὺς σοφοὺς δῆ
τοὺς ἀρχοὺς ἄγειν ἅτε οὐκέτι κεκτημένοι ἁπλοῦς τε καὶ ἀτενεῖς τοὺς τοιούτους ἀσφαλὲς
ἀλλὰ μικτούς, δῆ δὲ τοὺς θυμοειδεῖς τε καὶ ἁπλουστέρους ἀφανίζειν, τοὺς πρὸς πολε-
μον μᾶλλον πεφυκότας ἢ πρὸς εἰρήνην, καὶ τοὺς τοῦτα δὴ τὰ δόλους τε καὶ μηχανὰς
εὖ τίμως ἔχειν, καὶ πολεμοῦσι τὸν ἀεὶ χρόνον διάγειν, αὐτὴ ἑαυτῆς αὐτὰ πολλὰ
τῶν τοιούτων ἴδιαι ἕξει; Ναί. Ἐπιθυμητὴ δή γε, ἦ δ' ἐγώ, χρημάτων ἡ τοι-
αὐτοῖ ἔσονται ὡς πρὸ ἢ ἐν ταῖς ὀλιγοραχίαις ἡ τηνικαῦτα ἀγρίως ἐκ τοῦ σκότου χρυ-
σόν τε καὶ ἄργυρον ἅτε κεκτημένοι τὰ μισθικὰ, καὶ οἰκήσεις δικαίους δὴ μικροὺς δὴ αὖ αὐ
τὰ κρύψαι, καὶ αὖ περιβόλας οἰκήσεων ἅτε χρῆς νεοττιᾶς ἰδίας. ἐν ἧς αἰκλίσιον
τες, γυναῖκάς τε καὶ ὅσοι ἄλλοι, πολλὰ αὖ δὴ παιδία. ἀλλ' ἔστα ἔφη.
οὐκοῦν ἡ φαυλοτέροι χρημάτων, ἅτε τιμῶντες ἡ οὐ φανερῶς κτώμενοι, φιλοκλωσταὶ
δὲ ἀλλοζίων δὴ ἐπιθυμίαι, καὶ λάθρα τὰς ἡδονὰς ἀπορρύπτουσι ὡς πρὸ παῖδες πα-
τέρα τὸν νόμον ἀφισβατοῦντες· οὐχ ἑκοῦσι πειθοῦς, ἀλλ' ἑκοῦσι βίας πεπαιδευμένοι. ὀλι-
γῆ τε τῆς ἀληθινῆς μούσης τῆς μετὰ λόγου τε καὶ φιλοσοφίας ἠμελημένοι. καὶ πρεσβυ
τέρως γυμναστικὴν μουσικῆς τετιμηκότες. Μάλιστα μὲν οὖν ἔφη λέγεις μεμιγμένην
πολιτείαν, ἐκ κακοῦ τε καὶ ἀγαθοῦ. μίμηται γάρ ἦν δ' ἐγώ· διαφανέστατον δὲ αὖ αὐ
τῇ κεῖν' ὅτι μόνον ὑπὸ τοῦ θυμοειδοῦς κρατοῦντος, φιλονεικίαι καὶ φιλοτιμίαι.
Σφόδρα γε, ἦ δ' ὅς. οὐκοῦν ἦν δ' ἐγώ, αὕτη μὲν ἡ πολιτεία ὕπνου γεγονυῖα τοιαύτη,
αὖ τις ἐν ὄρει λόγῳ ἄκρα πολιτεύσασθαι ὑπογράψαντα μὴ ἀκριβῶς ἀπεργάσασθαι δεῖ·
ἀλλ' ὅσ ἀρκεῖν μὲν ἰδεῖν καὶ ἐκ τ' ὑπογραφῆς τὸν τε δικαιότατον καὶ ἀδικώτατον· ἀ-
μήχανον δὲ μὴ καὶ ὧδε γενέσθαι πάσης μὲν πολιτείας, πόλεως δὲ ἥντινα μάλιστα παραλιπόν
τα σκιμβῆν. καὶ ὀρθῶς ἔφη. Τὸν οὖν δικαιότατον αὖτὴν καὶ πολιτείαν αὖτε πῶς
τε γενόμενον. ποῖός τέ πῃ ὤν. ὅμως μὲν ἔφη ὁ ἀδείμαντος ἐμοί γε οὐδέν τι αὐτῶν ἀπαύκω
νος τοῦ νῦν τεθέντος εἶναι φιλονεικέσαι. Ἴσως ἦν δ' ἐγώ· τοῦτό γε ἀλλὰ μὴ δοκεῖ
παίδε οὐ κατὰ σχολὴν πυθέσθαι. τὰ ῥῖα. αὐθαδίστερόν τε δὴ αὖτ' ἦν δ' ἐγώ ἢ μὴ
ὑπομασόστερον. φιλόμαθον δὲ μὴ φιλόκοον μὲν, ῥᾳθυμὸν δ' ὡς μᾶλλον· μὴ λόγοις μὲν πο-
νον ἄχριος ἐὰν ὁ τοιοῦτος ἀκροατὴς φερόντων λόγων, ὡς πρὸ ὁ ἀκμὴν πεπαιδευμένος. ἐλευ
θέριος δὲ ἥμερος. ἀρχόντων δὲ, σφόδρα ὑπήκοος· φίλαρχος δὲ, μὴ φιλότιμος. ἐκ ἀρ'
ἔφη λέγειν ἀξίων ἀρχειν. οὐδ' ἀρ' ἐν τοιοῦτον οὐδενός, ἀλλὰ ἀρ' ὅτων τ' ἐν φυλακῇ μὴ τ'
ἦ τα φιλτατὰ φιλογυμναστὴς τε καὶ φιλόθηρος. ἔστι δ' ἔφη δῆτα ἔθος ἐκείνης
τ' πολιτείας. ἐκεῖν μὴ χρημάτ' ἐνδεῖται ὁ τοιοῦτος νέος ἢ ὤν, καταφρονεῖ αὖ. ὅσῳ ἧ πρὸς
ὕτερος γίγνοιτο, μᾶλλον ἀεὶ ἀπαίζοιτο αὖ. τῷ τε μετέχειν τ' ἦ φιλοχρημάτου φύσεως
μὴ ἦ. ἐλικρινὴς πρὸς ἀρετὴν, δεῖ· ἢ ἀφελφθῆναι ἦ ἀρίστου φύλακος. Τίνες δ' ἔσ'
ὁ ἀδείμαντος λόγου ἦν δ' ἐγώ· μουσικῇ κεκραμένοι. ὃς μόνος ἐγνωσμένος σωτὴρ ἀρετὴ δεῖ·
ἐν οἰκεῖ ἕξιν ἔχοντι. καλῶς ἔφη λέγεις, καὶ ἔστι μέν γ' ἦν δ' ἐγώ τοιοῦτος ὁ τιμοκρατικὸς

καὶ ἐσ τὴν τοιαύτην πόλει οἰκεῖν. Φαίνεται μὲν οὖν. Γίγνεται δὲ γ' ἔπειτ' οὕτως ὡδέ πως. οἶμαί τε παρὸς ἀναγκαῖον ὄντα νέον ὄντος καὶ πόλει οἰκοῦντος οὐκ εὖ πολιτευομένῃ· φεύγοντος τάς τε τιμὰς καὶ ἀρχὰς καὶ δίκας, καὶ πλοῦτον τοιοῦτον πᾶσαν φιλοπραγμοσύνην, καὶ ἐθέλοντος ἐλαττοῦσθαι, ὥστε πράγματα μὴ ἔχειν. Πῶς δὴ ἔφη γίγνεται. Ὅταν ἔπειτ' ἐν δίκῃ πρῶτον μὲν τοῦς μαζὸς ἀκούῃ ἀναγκαίους ὅτι οὐ τῆ αὐτῆ τῶν αὐτῆ ὁ αὐτὸς βίος· καὶ ἐλαττουμένους διὰ ταῦτα εὐ ταῖς ἄλλαις γυναιξίν. Ἔπειτα ὁρώσης μὲν σφόδρα τὰ χρήματα κατασείοντα. μὴ δὲ μαχόμενον καὶ λοιδορούμενον ἐν ἀγορᾷ τε ἐν δικαστηρίοις καὶ δημοσίᾳ, ἀλλὰ ῥᾳθύμως πάντα τὰ τοιαῦτα φθόνητα· καὶ ἐαυτῷ μὲν ἐν νοῦ προσέχοντα ἀεὶ αὐθαίνεται ἐαυτόν· δὲ μήτε πάνυ τιμῶντα μήτε ἀτιμάζοντα ὧν ἀπάντων φύσιν ἀχθομένης τε καὶ λιγούσης, ὡς ἀδικούμενός τε αὖ ὁ πατὴρ καὶ λίαν αὐστηρός, καὶ ἄλλα δὴ ὅσα καὶ οἷα φιλοῦσιν αἱ γυναῖκες περὶ τῶν τοιούτων ὑμνεῖν· καὶ μάλ' ἔφη ὁ Ἀδείμαντος πολλά τε καὶ ὄμοια ἐαυταῖς. Οἶσθα οὖν ὦ δ' ἔπειτ', ὅτι καὶ οἱ οἰκέται τῶν τοιούτων οἷοπερ λάθρα πρὸς τοὺς ἡμᾶς τοιαῦτα λέγουσιν οἱ δοκοῦντες εἶναι, καὶ ἐάν τινα ἴδωσιν ἢ ὀφείλοντα χρήματα ᾧ μὴ ἐπιέρχεται ὁ πατήρ, ἢ τι ἄλλο ἀδικοῦντα, διακελεύονται, ὅπως ἐπειδὰν αὐτὸς γένηται, τιμωρήσεται πάντας τοὺς τοιούτους, καὶ αὐτὸς μᾶλλον ἔσται τοῦ πατρὸς, καὶ ἐξιὼν ἔνδοθεν τοιαῦτα ἀκούῃ, καὶ ὁρᾷ τοὺς μὲν περὶ αὐτὸ πράττοντας οἷα τῇ φύσει λιθίνας τε καὶ μολυβίνας καὶ σμικρῷ λίαν ὄντας· τοὺς δὲ μὴ τὰ αὐτῶν, τιμωμένους τε καὶ ἐπαινουμένους. τότε δὴ ὁ νέος πάντα τὰ τοιαῦτα ἀκούων τε καὶ ὁρῶν, καὶ αὖ τοῦ πατρὸς λόγους ἀκούων τε, καὶ ὁρῶν τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ, ἐγγύθεν παρὰ τὰ τῶν ἄλλων ἑλκόμενος, ὑπ' ἀμφοτέρων τούτων, τοῦ μὲν πατρὸς αὐτῷ ἐν λογισμὸν εὐ τῇ ψυχῇ αὔξοντός τε καὶ αὔξοντος. τῶν δὲ ἄλλων τό, τε ἐπιθυμητικὸν καὶ τὸ θυμοειδὲς δηλ. τὸ μὴ κακῇ αἰσθήσει ἓν πλὴν φύσιν. ὁμιλίαις δὲ ταῖς τῶν ἄλλων καὶ κακαῖς καὶ χρῆσθαι, εἰς ἓν μέσον ἐλκόμενος ὑπ' ἀμφοτέρων τούτων, ἔλαθε, καὶ πλὴν οὐ αὐτῷ ἀρχὴν παρέλαβε τῷ μέσῳ τε καὶ φιλονίκῳ καὶ θυμοειδεῖ, καὶ ἐγένετο ὑψηλόφρων τε καὶ φιλότιμος ἀνήρ. κομιδῇ μοι ἔφη δοκεῖς πλὴν πύδου γένεσιν διεληλυθέναι. Ἔχομεν ἆρα ὦ δ' ἔπειτ', τήν τε λυτέραν πολιτείαν, καὶ δὴ λυτέρου ἄνδρα. Ἔχομεν ἔφη. Οὐκοῦν μετὰ ταῦτα ἓν τὸ αἰσχύλου λέγωμεν ἄλλον ἄλλῃ πρὸς φίλτατα μένον. μᾶλλον δὲ κατὰ πλὴν ὑπόθεσιν πρότερα πλὴν πόλιν. Φαίνεται μὲν οὖν ἔφη. ἴδωμεν δὴ γ' αὖ ὡς ἐγὼμαι δλιγαρχίαν, ἐκ μὲν πλὴν τοιαύτην πολιτείαν. Λέγεις δὲ δὴ ἐγὼ πλὴν ἐκ τοιάσδε πλὴν δλιγαρχίαν. πλὴν ἀπὸ τιμημάτων ἣν δ' ἔπειτ' πολιτείαν, ἐν ᾗ οἱ μὲν πλούσιοι ἄρχουσι· πένησι δὲ, οὐ μετέστιν ἀρχῆς. Μανθάνω ἦ δ' ἐγώ. Οὐκοῦν ὡς μετάβαινε πρῶτον ἐκ τοῦς τιμαρχίας εἰς πλὴν δλιγαρχίαν ἐρητέον; Ναί· καὶ μὴν ἣν δ' ἔπειτ' ἐγὼ τυφλῷ γε δῆλον ὡς μεταβαίνει. Πῶς· ἓν ταμιεῖον ὦ δ' ἔπειτ' ἐκεῖνο ἐγὼμεν χρυσὸς πλουτοῦμενον· ἀπόλλυ πλὴν τοιαύτην πολιτείαν. πρῶτον μὲν, δαπάνας αὐτοῖς ἐξευρίσκεσι, καὶ τοὺς νόμους ὠδὶ ἔχοντα παραγουσιν· ἀπειθοῦντες αὐτοὶ τὲ καὶ γυναῖκες αὐτῶν.

Εἰκὸς ἔφη· ἔπειτα γὰρ ὅμαι ἄλλος ἄλλον ὁρῶν ἐν ἐς ζῆλον ἰὼν, ἓν πλῆθος τοιοῦτον αὐτῶν ἀπεργάσαντο. Εἰκός. πρωτύθεν οἶμαι ἐξιόντες ἐς ἓν πρόσθεν τῇ χρηματίζεσθαι, ὅσῳ αὖ ἧττον τιμιώτερον ἐπῶν ταν, τοσούτῳ αὖ πλὴν ἀτιμοτέραν· ἢ ἔχ οὕτω πλοῦτον αἰρετὸν δίσκειν ὡς πᾶν τὸ πλάσιον ζυγοῦ καὶ μίσου ἐκατόδρου ἀεὶ τοὐναντίον ῥέποντος; καὶ μάλ' ἔφη. τιμωμένου δὴ πλούτου τὸ πόλει καὶ τῶν πλουσίων, ἀτιμοτέρα αἰρετή τε καὶ οἱ ἀγαθοί. Δῆλον. Λοιπὸν δὴ ἓν ἀεὶ τιμώμενον· ἀμελεῖται δὲ ἓν ἀτιμαζόμενον. Οὕτως. αὐτὴ δὴ φιλοτίμων καὶ φιλοτίμων ἀνδρῶν, φιλοχρηματιστικὴ καὶ φιλοχρήματοι πλουτοῦντες ἐγένοντο· καὶ ἓν μὲν πλούσιον, ἐπαινοῦσί τε καὶ θαυμάζουσι, καὶ ἐς τὰς ἀρχὰς ἄγουσι· ἓν δὲ πένητα ἀτιμάζουσι. Φαίνεται. Οὐκοῦν τότε δὴ νόμου τίθενται ἔρωτα πολιτείας δλιγαρχικῆς τοσοῦδε χρημάτων· οὗ μὲν μᾶλλον, δλιγαρχίαν πλείονα· οὗ δ' ἧττον, ἔλαττον· προειπόντες ἀρχὴν μὴ μετέχειν ᾧ ἂν μὴ ᾖ οὐσία ἐς ἓν τοσοῦτον τίμημα· ταῦτα δὴ βίᾳ μᾶλλον ὅπλων διαπράττονται, ἢ καὶ πρὸ τούτου φοβέ-

σαντες καταστησαιτο πολιν τοιαυτην πολιτειαν, ἣ οὐχ οὕτως; Οὕτω μὲν οὖν.

Ἡ μὲν δὴ κατάστασις ὡς ἔπος εἰπεῖν, αὕτη; Ναὶ ἦφη· ἀλλὰ τὶς δὴ ὁ τρόπος τῆς πολιτείας, καὶ ποῖα ἔστιν ἃ ἔφαμεν αὐτὴν ἁμαρτήματα ἔχειν. πρῶτον μὲν ἦφην ἔγωγ' αὐτὸ ὃ ἔρως αὐτῆς, διότι ἴσων· ἄρει γὰρ· ἀνὴν οὕτω τὶς ποιοῦτο κυβερνήτας ἀκροτιμάτων· τῷ δὲ πόντῳ εἰ καὶ κυβερνητικώτερος εἴη, μὴ ἐπιτρέποι; Γενναῖά γ' ὀρᾷς πρὸς ναυτιλίαν αὐτοὺς ναυτίλλεσθαι. Οὐκοῦν καὶ τοῦδ' ἄλλου οὕτως ὁ αὐτὸς λόγος, ἢ τινος ἀρχῆς; Οἶμαι ἔγωγε. πολλὴ πόλεως λοιμὸς ἐστὶ, καὶ πόλεως πάνυ. Γολύ γ' ἦφη μάλιστα ἔσοφ χαλεπωτάτη καὶ μεγίστη ἡ ἀρχή. Ἐν μὲν δὴ ταῖς τοσαύταις ὀλιγαρχίαις αὕτη ἔχει ἁμάρτημα. Φαίνεται. Τί δὲ δὴ ἀρά τι τοῦδ' ἔλαττον; Τὸ ποῖον. Τὸ μὴ μίαν ἀλλὰ δύο αἰτίας εἶναι πόλιν τοιαύτην πόλιν· πόλιν μὲν, πάντων· πόλιν δὲ, πολεσίων· οἰκοῦντας ἐν αὐτῇ, ἀεὶ ἐπιβουλεύοντας ἀλλήλοις. Οὐδὲν μὰ Δί' ἔλαττον. Ἀλλὰ μὴν, οὐδὲ τόδε καλὸν, τὸ ἀδύνατον εἶναι πόλεμόν τινα πολεμεῖν σφᾷ· τὸ αἰσχύνεσθαι· ἢ χρεμιύους τῷ πλήθει ὡς πλησμονῇ, διὸ εἶναι μᾶλλον ἢ ἴους πολεμίους· ἢ μὴ χρημάτων, ὡς ἀληθῶς ὀλιγαρχικοὺς φαῦναι ἐν αὐτῷ ἐθέλειν μάχεσθαι. καὶ ἅμα χρήματα μὲν ἐθέλειν ἀσφίρειν, ἄτε ὄντας φιλοχρημάτους. Οὐ καλόν. Τὶ δὲ, ὃ πάλαι ἐλοιδορούμεν, τὸ πολυπράγμονάν γε ἐργαζομένους καὶ χρηματιζομένους καὶ πολεμοῦντας ἅμα τοὺς αὐτοὺς ἐν τῇ τοιαύτῃ πολιτείᾳ· ἢ δοκεῖ ὀρθῶς ἔχειν; Οὐδ' ὁπωστιοῦν. Ὅρα δὴ τόδε πάντων τῶν κακῶν, ἐν τόδε μέγιστον αὕτη πρώτη παρασκεύεται. Τὸ ποῖον; Τὸ ἰδεῖν πάντα τὰ αὐτῆς ἐκρυθόδανα, καὶ ἄλλῳ κτήσασθαι τὰ τοῦδε, καὶ ἀποδόμενον δὴ κεῖν ἐν τῇ πόλει μηδὲν ὄντα τῶν τῆς πόλεως μοιρῶν μήτε χρηματιστὴν, μήτε δημιεργὸν, μήτε ἱππέα· μήτε ὁπλίτην· ἀλλὰ πένητα καὶ ἄθρεον κεκλημένον. Γρώτη ἦφη. Οὔκουν διακωλύσεταί γε αὐτὰς ὀλιγαρχουμένας ἡ τοιοῦτον· οὐχοὶ αἱ μὲν, ὑπερπλουτοῦσαι ἔσασι· δὲ, παντάπασι πένητες. Ὀρθῶς. Τόδε δὲ ἄθρει, ἔρα ὅτε πλούσιος ὢν ἀνὴρ ἐστὶν ὁ τοιοῦτος, μᾶλλόν τι τότ' ἢ τότ' ἐθέλει τῇ πόλει, εἰς ἃ ναῦν δὴ ἐλέγομεν· ἢ ἧττόκῃ μὲν τῶν ἀρχόντων εἶναι· τῇ δὲ ἀληθείᾳ, οὔτε ἀρχὼν· οὔτε ὑπηρέτης ὢν αὐτῆς, ἀλλὰ τῶν ἐτοίμων ἀκλωτής. Οὕτως ἔφη ἐοίκει· ἐθέλει δὲ οὐδὲν ἄλλο, ἢ ἀκλωτής. βούλει οὖν ἦν δ' ἐγὼ φῶμεν αὐτὸν ὡς οὐ κηφῆν κηφὴν ἐγγίνεται σμήνους νόσημα, οὕτω καὶ τὸν τοιοῦτον οὐ οἰκίᾳ κηφῆνα ἐγγίνεσθαι νόσημα πόλεως. Γαῦ μὲν οὖν ἔφη ὦ Σώκρατες. οὐκοῦν ἔ ἀλέξαντε, τοὺς μὲν πτηνοὺς κηφῆνας πάντας, ἀκέντρους ὁ Ζεὺς πεποίηκε· τοὺς δὲ πεζοὺς τούτους, οἰόους μὲν αὖ τῶν, ἀκέντρους· οἰόους δὲ, δεινὰ κέντρα ἔχοντας. καὶ ἐκ μὲν τῶν ἀκεντρων, πτωχοὶ πρὸς τὸ γῆρας τελευτῶσιν· ἐκ δὲ τῶν κεκεντρωμένων, πάντες ὅσοι κέκληνται κακοῦργοι. Ἀληθέστατα ἔφη. Σαφὲς ἄρα ἦν δ' ἐγὼ τοῖς πόλεως οὓς ἂν ὄψῃς πτωχοὺς ὅτι εἰσί που τοῦτῳ τῷ τόπῳ ἀποκεκρυμμένοι κλέπται τε καὶ βαλαντιοτόμοι καὶ ἱερόσυλοι, καὶ πάντων τῶν τοιούτων κακῶν δημιουργοί. Δῆλον ἔφη. Τί οὖν οὐ ταῖς ὀλιγαρχουμέναις πόλεσι πτωχοὺς οὐχ ὁρᾷς οὔσπας; Ὀλίγου γ' ἔφη πάντας τοὺς ἐκτὸς τῶν ἀρχόντων. Μὴ οὖν οἰώμεθα ἔφην ἐγὼ καὶ κακούργους πολλοὺς ἐν αὐταῖς εἶναι κέντρα ἔχοντας οἷς ἐπιμελείᾳ βίᾳ κατέχουσιν αἱ ἀρχαί. Οἰόμεθα μὲν οὖν ἔφη. Ἦ οὖν οὐ δ' ἅπαν διδύσαν καὶ κακὸν ζοφὸν καὶ κατάστασιν τῆς φολιτείας φύσομεν τοὺς ἐντοῦθεν ἐγγίνεσθαι; Φύσομεν. Ἀλλ' οὖν δὴ τοιαύτη γέ τις αὖ νῦν ὀλιγαρχουμένη πόλις καὶ τοσαῦτα κακὰ ἔχουσα· ἴσως δὲ καὶ πλείω. Σχεδόντι ἔφη· ἀπειργάσθω δὴ ἡμῖν καὶ αὕτη ἡν δ' ἐγὼ ἡ πολιτεία, ἣν ὀλιγαρχίαν καλοῦσιν ἐκ τιμημάτων ἔχουσα τοὺς ἄρχοντας· ἐν δὲ ταύτῃ ὅμοιον μεταταύτα σκοπῶμεν ὥστε γίγνεται· οἷός τε γενόμενος ἴδῃ. Γαῦ μὲν οὖν ἔφη· αὖ' οὖν ὧδε μάλιστα ἂν ὀλιγαρχικὸν ἐκ δημοκρατικοῦ εἴη κείνου μεταβάλλει; Γῶς. Ὅταν αὐτοῦ παῖς γενόμενος τὸ μὲν πρῶτον, ζηλοῖτε ἐν πατέρα καὶ τὰ κείνου ἴχνη διώκῃ, ἕπεται αὐτὸν ἴδῃ ὀλίγον πρὸ

σαντα ὥσπερ πρὸς ἕρματι πρὸς τῇ πόλει, καὶ ἐκχέαντα τά τε αὑτοῦ καὶ ἑαυτόν, ἢ στρατηγήσαντα, ἢ τὴν ἄλλην μεγάλην ἀρχὴν ἄρξαντα, εἶτα εἰς δικαστήριον ἐμπεσόντα βλαπτόμενον ὑπὸ συκοφαντῶν ἢ ἀποθανόντα. ἢ ἐκπεσόντα. ἢ ἀτιμωθέντα καὶ τὴν οὐσίαν ἅπασαν ἀποβαλόντα. Εἰκός γ' ἔφη. Ἰδὼν δέ γε ὦ φίλε ταῦτα καὶ παθὼν καὶ ἀπολέσας τὰ ὄντα, δείσας οἶμαι εὐθὺς ἐπὶ κεφαλὴν ὠθεῖ ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ ἐν τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ, φιλοτιμίαν τε καὶ τὸ θυμοειδὲς ἐκεῖνο, καὶ ταπεινωθεὶς ὑπὸ πενίας πρὸς χρηματισμὸν τραπόμενος γλίσχρως καὶ κατὰ σμικρὸν φειδόμενος, καὶ ἐργαζόμενος χρήματα ξυλλέγεται. ἆρ' οὐκ οἴει τὸν τοιοῦτον τότε, εἰς μὲν τὸν θρόνον ἐκεῖνον τὸ ἐπιθυμητικόν τε καὶ φιλοχρήματον ἐγκαθίζειν καὶ μέγαν βασιλέα ποιεῖν ἐν ἑαυτῷ, τιάρας τε καὶ στρεπτοὺς καὶ ἀκινάκας παραζωννύντα; Ἔγωγ' ἔφη. Τὸ δέ γε οἶμαι λογιστικόν τε καὶ θυμοειδὲς χαμαὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν παρακαθίσας ὑπ' ἐκείνῳ καὶ καταδουλωσάμενος, τὸ μὲν οὐδὲν ἄλλο ἐᾷ λογίζεσθαι οὐδὲ σκοπεῖν, ἀλλ' ἢ ὁπόθεν ἐξ ἐλαττόνων χρημάτων πλείω ἔσται. τὸ δὲ αὖ θαυμάζειν τε καὶ τιμᾶν μηδὲν ἄλλο, ἢ πλοῦτόν τε καὶ πλουσίους, καὶ φιλοτιμεῖσθαι μηδ' ἐφ' ἑνὶ ἄλλῳ, ἢ ἐπὶ χρημάτων κτήσει, καὶ ἐάν τι ἄλλο εἰς τοῦτο φέρῃ. Οὐκ ἔστ' ἄλλη ἔφη μεταβολὴ οὕτω ταχεῖά τε καὶ ἰσχυρὰ ἐκ φιλοτίμου νέου εἰς φιλοχρήματον. Ἆρ' οὖν οὗτος ἦν δ' ἐγὼ ὀλιγαρχικός ἐστιν. Ἡ γοῦν μεταβολὴ αὐτοῦ, ἐξ ὁμοίου ἀνδρός ἐστι τῇ πολιτείᾳ, ἐξ ἧς ἡ ὀλιγαρχία μετέστη. Σκοπῶμεν δὴ εἰ ὅμοιος ἂν εἴη σκοπῶμεν. Οὐκοῦν πρῶτον μὲν τῷ χρήματα περὶ πλείστου ποιεῖσθαι ὅμοιος ἂν εἴη. Πῶς δ' οὔ. Καὶ μὴν τῷ γε φειδωλὸς εἶναι καὶ ἐργάτης, τὰς ἀναγκαίους ἐπιθυμίας μόνον τῶν παρ' αὐτῷ ἀποπιμπλάς. τὰ δὲ ἄλλα ἀναλώματα μὴ παρεχόμενος, ἀλλὰ δουλούμενος τὰς ἄλλας ἐπιθυμίας ὡς ματαίους. Πάνυ μὲν οὖν. Αὐχμηρός γέ τις ἦν δ' ἐγὼ ὢν καὶ ἀπὸ παντὸς περιουσίαν ποιούμενος, θησαυροποιὸς ἀνήρ, οὓς δὴ καὶ ἐπαινεῖ τὸ πλῆθος. ἢ οὐχ οὗτος ἂν εἴη ὁ τῇ τοιαύτῃ πολιτείᾳ ὅμοιος; Ἐμοὶ γοῦν ἔφη δοκεῖ. χρήματα γοῦν μάλιστα ἔντιμα τῇ τε πόλει καὶ παρὰ τῷ τοιούτῳ. Οὐ γὰρ οἶμαι ἦν δ' ἐγὼ παιδείᾳ ὁ τοιοῦτος προσέσχηκεν. οὐ δοκῶ ἔφη. οὐ γὰρ ἂν τυφλὸν ἡγεμόνα τοῦ βίου ἐστήσατο. Καὶ ἔτι μάλα εὖ ἦν δ' ἐγὼ τόδε σκόπει. κηφηνώδεις ἐπιθυμίας ἐν αὐτῷ διὰ τὴν ἀπαιδευσίαν μὴ φῶμεν ἐγγίγνεσθαι τὰς μὲν πτωχικάς, τὰς δὲ κακούργους κατεχομένας βίᾳ ὑπὸ τῆς ἄλλης ἐπιμελείας. Καὶ μάλ' ἔφη. Οἶσθ' οὖν εἶπον οἷ ἀποβλέψας κατόψει αὐτῶν τὰς κακουργίας. Ποῖ ἔφη. Εἰς τὰς τῶν ὀρφανῶν ἐπιτροπεύσεις, καὶ εἴ πού τι αὐτοῖς τοιοῦτον ξυμβαίνει ὥστε πολλῆς ἐξουσίας λαβέσθαι τοῦ ἀδικεῖν. Ἀληθῆ. Ἆρ' οὖν οὐ τούτῳ δῆλον. ὅτι ἐν τοῖς ἄλλοις ξυμβολαίοις ὁ τοιοῦτος ἐν οἷς εὐδοκιμεῖ δοκῶν δίκαιος εἶναι, ἐπιεικεῖ τινι ἑαυτοῦ βίᾳ κατέχει ἄλλας κακὰς ἐπιθυμίας ἐνούσας, οὐ πείθων ὅτι οὐκ ἄμεινον, οὐδ' ἡμερῶν λόγῳ, ἀλλ' ἀνάγκῃ καὶ φόβῳ περὶ τῆς ἄλλης οὐσίας τρέμων; Καὶ πάνυ γ' ἔφη. Καὶ νὴ Δία ἦν δ' ἐγὼ ὦ φίλε τοῖς πολλοῖς γε αὐτῶν εὑρήσεις ὅταν δέῃ τὰ ἀλλότρια ἀναλίσκειν, τὰς τοῦ κηφῆνος ξυγγενεῖς ἐνούσας ἐπιθυμίας. Καὶ μάλα ἔφη σφόδρα. Οὐκ ἄρα ἂν εἴη ἀστασίαστος ὁ τοιοῦτος ἐν ἑαυτῷ οὐδὲ εἷς, ἀλλὰ διπλοῦς τις. ἐπιθυμίας δὲ ἐπιθυμιῶν ὡς τὸ πολὺ κρατούσας ἂν ἔχοι βελτίους χειρόνων. Ἔστιν οὕτω. Διὰ ταῦτα δὴ οἶμαι. εὐσχημονέστερος ἂν πολλῶν ὁ τοιοῦτος εἴη. ὁμονοητικῆς δὲ καὶ ἡρμοσμένης τῆς ψυχῆς ἀληθὴς ἀρετή, πόρρω ποι ἐκφεύγοι ἂν αὐτόν. Δοκεῖ μοι. Καὶ μὴν ἀνταγωνιστής γε ἰδίᾳ ἐν πόλει ὁ φειδωλὸς φαῦλος. ἤ τινος νίκης, ἢ ἄλλης φιλοτιμίας τῶν καλῶν, χρήματά τε οὐκ ἐθέλων εὐδοξίας ἕνεκα καὶ τῶν τοιούτων ἀγώνων ἀναλίσκειν, δεδιὼς τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἀναλωτικὰς ἐγείρειν καὶ ξυμπαρακαλεῖν ἐπὶ ξυμμαχίαν τε καὶ φιλονεικίαν, ὀλίγοις τισὶν ἑαυτοῦ πολεμῶν ὀλιγαρχικῶς, τὰ πολλὰ ἡττᾶται καὶ πλουτεῖ. Καὶ μάλα ἔφη. Ἔτι οὖν ἦν δ' ἐγὼ ἀπιστοῦμεν μὴ κατὰ τὴν ὀλιγαρχουμένην πόλιν ὁμοιότατον τὸν φειδωλόν τε καὶ χρηματιστὴν τετάχθαι. Οὐδαμῶς ἔφη. Δημοκρατίαν δὴ ὡς ἔοικε μετὰ τοῦτο σκεπτέον. τίνα τε γίγνεται τρόπον καὶ γενομένη, ποῖόν τινα ἔχει. ἵνα αὖ τὸν τοῦ τοιούτου ἀνδρὸς τρό-

πον γνόντες, παρασκευώμεθ' αὐτὴν ὡς κρίσιν. Ὁμοίως γοῦν καὶ ἔφη ἡμῖν αὐτοῖς πορευόμεθα. Οὐκοῦν ἴσως δίκαιον μετὰ βάλλειν μὲν ξύλον τινὰ τῶν ὑβριστῶν ὀλιγαρχίας ὡς δημοκρατίαν, δι' ἀκολασίαν τοῦ προεστῶτος ἀγαθοῦ, ἢ ὡς πλουσιώτατον δῆλον γίγνεσθαι. Γῶς δή. Ἅτε δὴ οἶμαι ἀρχοντες οἱ αὐτῆς οἱ ἀρχοντες δὴ ἡ πολλὰ κεκτῆσθαι, οὐκ ἐθέλουσιν ἄγειν νόμῳ, τῶν νέων ὅσοι ἂν ἀκόλαστοι γίγνωνται μὴ ἐᾶν αὐτοῖς αἰσχίστους τὸ μὴ ἀχρήματοι καὶ αὐτῶν· ἵνα ἐνοῦμενοι τὰ τοιοῦτον μὴ ἀς δεινάζοντες, ἔτι πλουσιώτεροί τε καὶ σωφρονέστεροι πίνωντες. Γαστὸς γε μᾶλλον. Οὐκοῦν δῆλον ὅτι ἐξεσται ἐν πόλει, ὅτι πλοῦτον τιμᾶν μὴ σωφροσύνην ἅμα ἰσχυρὸν κτᾶσθαι ἐν τοῖς πολίταις, ἀδύνατον· ἀλλ' ἀνάγκη ἢ τὸν ἕτερα μᾶλλον ἢ τὸν ἕτερα. Ἐπιεικῶς ἔφη δῆλον. Γαρ μᾶλλον τες δὴ ἐν ταῖς ὀλιγαρχίαις, μὴ ἐφιέντες ἀκολασταίνειν οὐκ ἀγενεῖς οὐδὲ πενέστους, πίνοντας ἰδιώτας ἐκποιοῦσιν γενέσθαι. Μάλα γε. Τί δὲ δὴ οἶμαι οὕτω πόλις καὶ ἰδιώτης ἐν τῇ πόλει καὶ ἰδιώτης ἐν τῇ ἰδίᾳ οἰκίᾳ ἐν τῷ ἔξω πολεμίους ἡγεῖται εἶναι τοὺς μὲν ἐφέλοντας χρέα· οἱ δὲ, ἄπορον γεγονότας· οἱ δὲ, ἀμφότερα· μισοῦντές τε καὶ ἐπιβουλεύοντες τοῖς κτησαμένοις τὰ αὐτῶν καὶ τοῖς ἄλλοις, καὶ περισμοῦ ὀρῶντες. Ἔστι ταῦτα. Οἱ δὲ δὴ χρηματισταὶ ἐπιφέροντες οὐδὲ δοκοῦντες τούτους ὁρᾶν, ἢ δὲ λοιπῶν ἐνὸς ὑπείκοντα οἰόμενοι αἰσχύνεσθαι καὶ πλούσιους, καὶ ἢ παῖδες ἐκγόνους ὄντας πολλαπλασίους κομιζόμενοι, πολλοὺς ἐν κηφῆνας καὶ πτωχοὺς ἐμποιοῦσι τῇ πόλει. Γῶς ἔφη οὐ φλαῦ. Καὶ οὔτε γ' ἐκείνῃ δεῖ δίκαιον ἐν τοιοῦτον καὶ ἐν ἐκάμοντα ἐθέλουσιν ἀφορᾶν, ἐᾶν τὰ αὐτῶν ὅπη τις βούλεται χρῆσθαι· οὔτε τῶν ἐξ αὖ καὶ τὰ ἐτέρου νόμει τὰ τοιαῦτα λύειν. Καὶ δὴ τοῦτο. Ὃς μὲν ἐκανόν ἔχει δύτερος καὶ αἰσχρὰ ζῶν αὐτὸν ἐπιμελεῖσθαι ἐν πολίταις· ἀφ' ὧν δ' αὐτοῦ κινδύνου τὰ πολλά τις ἂν ἐκουσίων ξυμβολαίων προστάττῃ ξυμβάλλειν· χρεωκόπους τομίζ' αὐ ἕξειν αἰσθῶς οὐ τῇ πόλει· ἐλαχίστῳ δ' ἂν αὐτῇ φύοιντο τοιοῦτοι καὶ ὧν ἐωνῶ δὴ εἶπομεν. Καὶ πολύ γε δῆλος. Νῶν δ' γ' ἔφη ἐπὶ δίκῃ πάντα τὰ δικαιώματα, τὸν μὲν ἀρχομένους οὕτω διατιθέκασιν οἱ τῇ πόλει οἱ ἄρχοντες· σφᾶς δὲ αὐτοὺς καὶ τῶν αὖ ἀρχόντων οὐ ξυφῶντας μὲν τοὺς νέους καὶ πρὸς τὰς τοῦ σώματος καὶ πρὸς τὰ τῆς ψυχῆς· μαλακοὺς δὲ καρτερῶν πρὸς ἡδονάς τε καὶ λύπας καὶ ἀργούς; τί μήν. Λυτοὺς δὲ, πλὴν χρηματισμοῦ, ἢ ἄλλων ἀμελοῦντας καὶ οὐδὲν πολέμου ἐπιμέλειαν ποιουμένους ἀρετῆς, ἢ τῶν πένητας. - οὐ μὰ δῆ. Οὕτω δὴ παροξυνθησομένοι, ὅταν παραβάλλωσιν ἀλλήλοις οἵ, τε ἀρχοντες καὶ οἱ ἀρχόμενοι, ἢ ἐν ὁδῷ πορείας, ἢ ἐν ἄλλαις ποῖ κοινωνίαις· ἢ κατὰ θεωρίας, ἢ κατὰ στρατίας· ἢ ξύμπλοι πίνόμενοι. ἢ ξυστρατιῶται· ἢ καὶ αὐτοῖς ἐν τοῖς κινδύνοις ἀλλήλους θεώμενοι μᾶλλον μὴ ταύτην κατὰ φρονῶνται οἱ πένητες ὑπὸ τῶν πλουσίων· ἀλλὰ πολλάκις ἰσχνὸς ἀνὴρ πένης ἐλιόχρως παρατακεὶς ἐν μάχῃ πλουσίῳ ἰσκιοσκιαφοῦντι, πολλὰς ἐχρῆν σαίρεσθαι ἀλοξίας· ἦλιξ ἀθυμάτος τε καὶ ἀπορίας μεστῷ, ἐρᾷ ἂν οἶμαι αὐτὸν οὐχ ἡγεῖσθαι καὶ πλὴν σφίσι τέρα πλουτεῖν ἐν τοὺς τοιούτους καὶ ἄλλον ἄλλῳ παρακέλλειν ὅταν ἰδίᾳ ξυγγίγνωνται ὅτι αἴσχιστοι οἱ ἡμέτεροι πλούσιοι, οὐδὲν οὐδέν. Ἐν οἶδα μὲν ἔγ' ἔφη ἔπος ὅτι ὅπως ποιοῦσιν. οὐκοῦν ὡς τάχιστα σῶμα νοσῶδες μικρᾶς ῥοπῆς ἔξωθεν δεῖται προσλαβέσθαι πρὸς τὸ κάμνειν· οὕτως δὲ καὶ αὖθι πόλις ἐξ ὀλιγαρχουμένης πόλεως ἐμμαχίαν, ἢ τῶν ἑτέρων ἐκ δημοκρατουμένης νοσεῖ τε καὶ αὐτὴ αὐτῇ μάχεται· οὕτως δὲ καὶ αὖθι τῶν ἔξωθεν ἑστάζει. Καὶ σφόδρα γε. Δημοκρατία δὴ οἶμαι γίγνεται ὅταν οἱ πένητες νικήσαντες, τοὺς μὲν βραχυτέρους κτείνωσι τῶν ἑτέρων· τοὺς δὲ, ἐκβάλωσι· τοῖς δὲ λοιποῖς ἐξίσου μεταδῶσι πολιτείας τε καὶ ἀρχῶν καὶ ὡς ἐπὶ πολὺ ἀκληρωτοὶ αἱ ἀρχαὶ αὐτῇ γίγνονται. Ἔστι γοῦν ἔφη αὕτη ἡ καταστασις δημοκρατία, καὶ τε καὶ ὅτι πλοῦ γίγνεται, καὶ τε καὶ ἀναφόβων ἐπεξελθόντων τῶν ἑτέρων. Τίνα δὴ οὖν λέγεις τρόπον οἰκοῦσι, καὶ ποία τις ἡ τοιαύτη αὖ πολιτεία. Δῆλον γοῦν ὅτι ὁ τοιοῦτος αὖ, δημοκρατικός τις ἀναφανήσεται. Δῆλον ἔφη. Οὐκοῦν, πρῶτον μὲν ἐλεύθεροι, καὶ ἐλευθε-

εἶεσ' ἡ πόλις μετὰ τῆ παρῳκούσης γίγνεται· τῆ ἥδυσάκ ὁ αὐτῆ φοιῶν ὅλη τῆς ἐλίττεται. Λέγεται γε δή ἔφη. Ὅπου δέ γε ἥδυσάκ, ἐπλανόπη ἰλίαν ἔκαστος αὖ κατασκευλῶ τοῦ αὐτῆ ζίτ κατασκευάζοιτο ὁ αὐτῆ. ἢ πῆς ἔκαστον αρίσκοι. Δῆλον. Γαστοδεχῶι δή αὖ δίμαι ὁ ταύτη τῆ πολιτείᾳ μάλιστα ἐπίγγνονται ἄνθρωποι. Πῶς γοῦν οὔ. Κινδυνώδεσ ἰῶ δ' ἐπῶ κατὰ πάντα τῶν πολιτειῶν εἶναι· ὥσ πῦρ ἰμάττον ποικίλον πᾶσιν αὖθεσι πεποικιλμένον, οὕτω καὶ αὖτη πᾶσιν ἤθεσι πεποικιλμένη, κατὰ μάλιστ' αὖ φαίνοιτο. Τὶ μὰ δῆ ἔφη. Καὶ ἴσως μὲν ἰῶ δ' ἐπῶ καὶ ταύτην ὥσ πῦρ οἱ παῖδές τε καὶ γυναῖκες τὰ φοιλακτὰ θεάσονται, κατὰ μάλιστ' αὖ πολλοὶ κρίνειαν. καὶ μάλ' ἔφη. καὶ ἔστι γε ἕτοιμα ἰῶ δ' ἐπῶ ἐπὶ πάλειον ζητεῖν ὁ αὐτῆ πολιτείαν. Τὶ δή. Ὅτι πάντα γένη πολιτειῶν ἔχει ὅδε· πῶ ἥδυσάκ, μὴ κινδυνώδεσ ἦ σκλομαῖο πόλιν κατασκευάζειν ὁ ναῦν δή ἡμᾶς ἐποιοῦμεν, ἀναγκαῖον ἢ ἐσ δημοκρατουμένην ἐλθόντι πόλιν, ἐσ αὖ αὐτὴν αρίσκειν τρόπος, ἕνα ἐκλεξάσθαι ὥσ πῦρ ἐσ παντοπώλιοι ἀφικομένῳ πολιτειῶν, καὶ ἐκλεξαμένῳ, οὕτω κατοικίζειν. Ἴσως γοῦν ἔφη, οὐκ αὖ ἀχρεῖοι παραλεγμάτων. τὸ δὲ μὴ μίαν αὐάγκην εἶπον εἶναι αρχειν ὁ ταύτη τῆ τόλμῃ δ' αὖ ἐσ ἐκεῖνα αρχειν, μὴ δὲ αὖ αρχε ἐαὶ μὴ βάλῃ, μὴ δὲ πολεμεῖν, πολεμοῦντων· μὴ δὲ εἰρήνην ἄγειν, τῶν ἄλλων κρότων, ἐαὶ μὴ ἐπιθυμῆς εἰρήνης, μὴ δ' αὖ ἐαί τις ἄρχειν νόμος οι διακωλύῃ ἢ δημόζειν, μηδὲν ἧττον ἐξῆ τῆ ἄρχειν καὶ δημόζειν ἐαὶ αὐτῷ σοι ἐπῇ, ἢ οὐ θαυμάσιά κοι ἠλέκε ἡ τοιαύτη διακωλὴ ὁ ᾧ παραυτίκα; Ἴσως ἔφη ἐάν γε τύχῃ. Τὶ δὲ ἡ πρώτης οἴσει ἢ δημοθίντων νῦ κομῆ; ἢ οὔ πω εἶδες ὁ τοιαύτη πολιτείᾳ ἀνθρώπων κατατιμωθέντων θανάτου ἢ φυγᾶς, ἀδὲν ἧττον αὐτῶν μενόντων τε ἐν ἀκτρεφομένων ὁ μέσῳ καὶ ὡς οὔτε φροντίζοντος οὔτε ὀρῶντος ἀλίνδε πιεινοτῆ ὁ κατατιμωθέντος ὥσ πῦρος. κρὴ πολλάς γ' ἔφη· ἢ δὲ συγγνώμη ὁ γενναῖα ἐν ἀπόπεπτωκῶ σμικρολογίᾳ αὐτ', ἀλλὰ κατὰ φρόνησιν ἔν ἡμᾶς ἐλέγομεν σεμνύνοντες ὅτε πῶ πόλιν ὠνίζομεν, ὡς ἐ μή τις ὑπερελελιμένην φύσιν ἔχοι, ἕ φθ' αὖ γένοιθ' αὖτος ἀγαθός, ἐ μὴ παῖς ὢν εὐθὺς παύζοι ὁ καλοῖς· καὶ ἐπιπλάθοι τὰ τοιαῦτα πάντα ὡς μεγαλοπρεπῶς κατασπείσας ἅπαντα ταῦτα ἀλὶν φροντίζοι, ἵν' ὁ φίλων αὖ τις ἐπιπλάθοι μήπων ἢ τὰ πολιτικὰ ἰὼν πράττῃ· ἀλλὰ τιμᾷ ἐαὶ φῇ μόνον δεῖν ἢ τῷ πλήθ.

Ταῦτα γ' ἔφη γενναῖα. ταῦτα δὴ ἔφην ἔχοι αὖ κῆ τούτων ἄλλα ἀπλᾶ, δημοκρατικὰ κῆ εἴη αὖ ὡς ἔοικεν ἀληθὰ πολιτεία κῆ ἄπαρχος κῆ ποικίλη· ἰσότητά τέ τινα ὁμοίως ἴσοις τε κῆ ἀνίσοις διανέμουσα. καὶ μάλ' ἔφη ἐναργέστατα λέγεις. Λάβοι δὴ ἂν ἐπὶ τὴς ὀλιγαρχίας ἰδίᾳ· πρῶτον σκέπτεον ὡς πέρ πλὼ πολιτείαν ἐσκεψάμεθα τίνα τρόπον γίγνεσθ'. Ναί ἔφη. Ἆρ' ἐν οὐκ ὧδε τῶ φασὶ τολοῦ ἐκείνε καὶ ὀλιγαρχικοῦ γίγνοιτ' αὖ δίμαι ἰδὲς ἐκ τῷ παῖδ τεθραμμένος ὁ τοῖς ἐκείνου ἤθεσιν; Τὶ δ' οὔ. βίᾳ δὴ κῆ ὅτες ἄρχειν τ' ὁ αὐτῷ ἠδυνῶν, ὅσιοι αὐκλωτισκῆ μὴ, χρηματιστικοὶ δὲ μᾶλλον ἢ ἀκαικαῖς κέκλιντοι. Δῆλον ἔφη. βούλει δῆν δ' ἐπῶ ἵνα μὴ σκοτεινῶς διαλειτώμεθα, πρῶτον ὁριζώμεθα τοὺς τε αὐκικαίας ἐπιθυμίας κῆ τὰς μά; Βέλομαι δ' ὀ. ἐκῆν, ἅστι ἐκ αὖ δοὶ τ' ἄμεν ἀποχρέλαι, δικαίως αὐαγκαῖαι καλοῦντο· κῆ ὅσαι ἀποτελούμεναι ὠφελοῦσιν ἡμᾶς· τούτων δ' ἀμφοτέρων ἐμέλεσθαι ἡμῶν τῇ φύσει αὐάγκη, ἦ οὔ. καὶ μάλα· δικαίως δὴ ἔστ' ἐπ' αὐτοῖς ὀρθῶμεν τ' αὐαγκαῖον. Δικαίως. τὶ δὲ ἅς γέ τις ἀπαλλάξειεν αὖ εἰ μελετῶν ἐκ νέου· καὶ πρὸς νοῦν ἀγαθὸν ὠθοῦσαι ὀρθῶσιν· αἱ δὲ κῆ τοῦ ναντίου πείσας πάντας, εἰ μὴ αὐκαίκαίας φαῖμεν εἶναι, ἆρ' οὐ καλῶς ἂν λέγοιμεν; κα λῶς μὲν οὖν. προσλάμβα δ' ἔτι παράλεγμα ἑκατέρων αἵ εἰσιν ἵνα τύπῳ λάβωμεν αὐτάς Ὁκοῖω χρή. Ἆρ' ὧν οὐχ ἡ τῆ φαγεῖν μέχρι ὑγιείας τε καὶ εὐεξίας καὶ αὐτοῦ σίτου τε καὶ ὄψου, αὐαγκαίας αὖ εἴη; Δίμαι. Ἡ μὲν γέ που τοῦ σίτου, κατ' ἀμφότερα αὐαγκαία· ἦ, τε ὠφέλιμος ἦ, τε παῦσαι ζῶντα σώματός. Ναί. Ἡ δ' ὄψου εἴ τι τινὰ ὠφέλειαν πρὸς εὐεξίαν παρέχεται; Ταύτ μὲν ὧν. τὶ δὲ ἡ πέρα τούτων καὶ ἀλλοίων ἡδυσμάτων ἦ τούτων ἐπιθυμία, δυνατὴ δὲ κολαζομένη ἐκ νέων καὶ παιδευομένη ἐκ τῶν φλῶν ἀπαλλάττεσθαι, κῆ βλαβερὰ

μὲν σώματι, βλαβερὰ δὲ ψυχῇ πρός τε φρόνησιν ἢ τὸ σωφρονεῖν, ἀρά γε ὀρθῶς ἂν ἀποφαίνοιμεν ἡμεῖς; Ὁρίσεται μὲν οὖν. Οὐκοῦν ἢ αὐτὰ λοιπὸν ὡς φῶμεν ἢ ταῦτας; Τὰς κύνας ἢ χρηματιστέον, ὅτῳ γε χρήσιμαι πρὸς τὰ ἔργα ἦσαν. Τί μήν. Οὕτω δὴ καὶ τὴν ἀφροδίσιον καὶ τῶν ἄλλων φύσιν οὕτω. Λέγω οὖν καὶ ὃν δὴ νῦν κυφὴν ὠνομάζομεν ἔσεσθαι ἐλίγομεν τὸν ζώντων ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν γέμοντα, καὶ ἀρχόμενοι ἀπὸ τῶν μὴ ἀναγκαίων· ἦν δὲ ἀπὸ τῶν ἀναγκαίων, φαίνεταί τι καὶ ἐλιγουρχικὸν; Ἀλλὰ τί μήν. Γαλῆν δίνων ἴσως δ' ἂν λέγοιμεν ὡς ἔστι ἐλιγουρχικὸν δημοκρατικὸς γίνεται· φαίνεται δέ μοι τά γε πολλὰ ἐν πόλει γιγνόμενα. Πῶς. Ὅταν οἶμαι τὸ θραμμένος ὥσπερ νῦν δὴ ἐλέγομεν ἅπαν διάγῃ τὸ μὴ φειδωλῶς ζῆν καὶ κυφὸν μᾶλλον, μὴ συγγένηται αὖθις θηρίοις καὶ ἀνδραποδώδεσι ἡδοναῖς καὶ ποικίλαις μὴ πανούργως ἐπιχύσεις δυναμένοις σκιάζειν, οἷα δὴ που εἶναι αὐτῷ μαστροπὰ ἐλιγουρχικῆς τῆς οἰκείας τῷ δημοκρατικῷ. Γαλῆ μάλιστα ἔφη.
Λέγε οὖν ὡς πρὸ ἡ πόλις μαθόντι βοηθήσασα τῷ ἑτέρῳ μέρει ξυμμαχίαν ἔρωθεν ὁμοίως ὁμοίῳ, οὕτω καὶ ὁ παῖς ἀνὴρ μεταβάλλει βοηθοῦντος αὖ ἔνδον ἐπιθυμιῶν ἔξωθεν τῷ ἑτέρῳ τῶν περὶ ἐκεῖνο, ξυγγενοῦς τε καὶ ὁμοίου. Γασταῖς μὲν οὖν. Καὶ ἐάν μοί γε δόκῃ αὖ τι ἐνθένδε τῇ οἰκείᾳ τῷ ἐλιγουρχικῷ ξυμμαχίᾳ, ἢ ποθὲν πρεσβεῖς, ἢ καὶ τῶν ἄλλων οἰκείων τοὺς τοιούτων τε καὶ κακιζόντων, στάσις δὴ καὶ διάστασις καὶ μάχη οἰκείᾳ πρὸς αὐτὴν τότε γίγνεται. Τί μήν. Καὶ ποτὲ μὲν δόξαι ἂν τὸ δημοκρατικὸν ὑπεχώρησε τῷ ἐλιγουρχικῷ· καί τινες τῶν ἐπιθυμιῶν, αἱ μή, διεφθάρησαν· αἰδώς, καὶ ἔστι ἔνδον τινὸς ἐγγενομένης οὐ τῇ τοῦ νέου ψυχῇ, καὶ κατεκοσμήθη πάλιν. Γίγνεται γάρ οὐκ ἔστι ἔφη. Λέγε δὴ δόξαι τῶν ἐκ παιδὸς ἐπιθυμιῶν ἄλλαι ἐπιγιγνόμεναι ξυγγενεῖς, δι' ἀπαιδευσίαν φροφῦσ' παρὸς, πολλαί τε καὶ ἰσχυραὶ γίγνονται. Φιλεῖ γοῦν ἔφη οὕτω γίγνεσθαι. Οὐκοῦν, ἂν κυσάν τε πρὸς τὰς αὐτὰς ὁμιλίας, καὶ λάθρα συγγένωνται, πολὺς ὁ τόκος. Τί μήν. Τελευτῶσαι δὲ οἶμαι, καταλαβοῦσαι τὸ τῆς ψυχῆς ἀκρόπολιν· αἰδοῦς μοῦσαι κενοῦ μαθήματος τε καὶ ἐπιπλάσματος καλοῦ καὶ λόγου ἀληθοῦς. οἷ δὲ ἂν περὶ σοὶ φρουροί τε καὶ φύλακες εὐ αἰσθῶν διαφιλεῖν εἶσι διανοίας. καὶ πολύ γ' ἔφη. Ἐυδοκεῖς δὴ καὶ ἀλαζόνας οἶμαι λόγους τε καὶ δόξαι αὐτοῖς ἐκείνων αἰσθομένους καταφέρειν ἂν αὐτὸν ἐπὶ τὸν τοιοῦτον. Σφόδρα γ' ἔφη. Ἐρῶ οὖν οὐ πάλιν τὸ εἰς ἐκείνους τοὺς λωβοφάγους ἐλθόν, φανερῶς καὶ τοιοῦτο καὶ ἐάν περὶ οἰκείαν τὴν Σούλλα τῷ φειδωλῷ αὐτῆς τ' ψυχῆς ἀρχὴν πεσεῖν, κλείσαντες οἱ ἀλαζόνες λόγοι ἐκεῖνοι τοὺς τῆς βασιλικοῦ τείχους αὐ αὐτῷ πύλας, οὔτε αὐτὸν αὖ τὸν ξυμμαχίαν παρεῖσαι, ὅτε πρέσβεις πρεσβύτερων λόγους ἰδίως ἐς δίχνυται, αὐδοί τε κραδύουσι μαχόμενοι, καὶ τὸν μὴ αἰδῶ, ἀλλ' ἀθυμότητα ὀνομάζοντες, ὠθοῦσιν ἔξω ἀτίμως φυγάδα· σωφροσύνην δὲ ἀβασανοσίαν καλοῦντές τε καὶ προπηλακίζοντες, ἐκβάλλουσι· μετριότητα δὲ καὶ κοσμιότητα δι' ἀπόνων, ὡς ἀγροικίαν καὶ ἀπαιδευσίαν οὖσαν πείθοντες, ὑποδουλοῦσι μετὰ πολλῶν καὶ ἀνωφελῶν ἐπιθυμιῶν. Σφόδρα γε. Τούτων δὲ γέ που κατανοήσαντες καὶ καθήραντες πρῶτα τὸ κατεχόμενον τὸ ὑπ' αὐτῶν καὶ τετελεσμένον ψυχῆς μεγάλοι στέλλει, ἀμύητα ἔτι ὄντα, ὕβριν καὶ ἀναρχίαν καὶ ἀσωτίαν καὶ ἀναίδειαν λαμπρὰς μετὰ πολλοῦ χοροῦ κατάγουσι στεφανωσάντες ἐγκωμάζοντες καὶ ὑμνοποιοῦντες καλοῦσι μὲν, παιδεύσεις καλοῦντες ἀναρχίαν μὲν ἐλευθερίαν, ἀσωτίαν δὲ, μεγαλοπρέπειαν, ἀναίδειαν δὲ, ἀνδρείαν. ἆρ' οὐχ οὕτω πως ἔοικεν ἐν νέοις ὧν μεταβάλλειν ἐκ τῶν ἀναγκαίων ἐπιθυμιῶν ἐπὶ τὰς περιττὰς καὶ ἀνωφελεῖς ἡδονάς τε καὶ ἄσπονδον. καὶ μάλιστά γ' ἔδοξε φάναι.

Ζῇ δὴ οἶμαι μετὰ ταῦτα ὁ τοιοῦτος οὐκέτι μᾶλλον ἐν ἀναγκαίους ἢ μὴ ἀναγκαίους ἡδονὰς, ἀναλίσκων καὶ χρήματα καὶ πόνους καὶ διατριβάς· ἀλλ' ἐὰν οὐ τυγχάνῃ ἢ μὴ πρὸς ἐκ βακχεύῃ, ἀλλά τι καὶ περισβύτερος γενόμενος τῶν πολλῶν θορύβου παρελθόντος, μόρια τὰ κατὰ λέξεται τῶν ἐκ πόθων τῶν μὴ τοῖς ἐπεισελθοῦσι μὴ ὅλεθρίαν ἐκεῖ, ἀλλ' ἐκβαλόντα

κατοικήσας

ταῦτας τὰς ἡδονὰς διάγει τῇ παρεπιπτούσῃ ἀεὶ ὡς ἐπὶ πλεῖστον, οὐκ ἐπὶ τὸν αὐτοῦ ἀρχὴν παραλιπόντ' ἕως ἂν πληρωθῇ. καὶ αὖ δὴ ἄλλη, οὐδὲν μέλουσα τιμάζων, ἀλλ' ἰδίου χρήματος. Παύσω μὲν οὖν. καὶ λόγον γ' ἓν δ' ἐτὶ ἀληθῆ οὐ προσδιχόμενος οὐδὲ παραδεκτὸς ἐμοὶ ὁ φρόνιμον. ἐὰν τις λέγῃ ὡς αἱ μὲν ἐπιθυμίαι τῶν καλῶν τε καὶ ἀγαθῶν ἐπιθυμιῶν ἡδοναί. αἱ δὲ τῶν πονηρῶν, καὶ τὰς μὲν χρὴ ἐπιτηδεύειν καὶ τιμᾶν, τὰς δὲ κολάζειν τε καὶ ἀπολοῦσθαι. ἀλλ' οὐ πᾶσι τούτοις αἰσθάνεται τὸ, καὶ ὁμοίας φησὶν ἅπασας εἶναι καὶ τιμητέας ἰδίου. Σφόδρα γοῦν ἔφη οὕτω διακείμενος ἂν ὁρᾷ. Οὐκοῦν δὴ ἐτὸ, καὶ διαζῇ ὁ καὶ ὑμῶν οὕτω χρεζόμενος τῇ προσπιπτούσῃ ἐπιθυμίᾳ. τοτὲ μὲν μεθύων καὶ καταυλούμενος. αὖθις δὲ ὑσροποτῶν καὶ κατηχαυόμενος. τοτὲ δ' αὖ γυμναζόμενος. ἴσι δ' ὅτε ἀργῶν, καὶ πάντων ἀμελῶν. τοτὲ δ' ὡς σοφιλοσοφίᾳ διατείβων, πολλάκις δὲ πολιτεύεται καὶ αἰκπησῶν, ὅ, τι αὖ τύχῃ λέγει τε καὶ πράττει. καὶ ποτὲ πιὰς πολεμικὸς ζηλώσῃ, ταύτῃ φέρεται. ἢ χρηματιστικὸς, ἐὰν δ' αὖ, καὶ οὔτέ τις τάξις οὔτε ἀνάγκη ἐπίεσιν αὐτῷ τῷ βίῳ. ἀλλ' ἡδύν τε δὴ καὶ ἐλευθέριον καὶ μακάριον καλῶν ἅν βίον ἔχειν, χρῆται αὐτῷ διαπαντός. Παντάπασιν ἔφ' ὃς διελήλυθας βίον ἰσονομικῶν τινος ἀνδρός. Οἶμαι δ' γε ἐγὼ δ' ἐτὼ καὶ παντοδαπόν τε καὶ πολέσων ἠθῶν μισὸν, καὶ καλόν τε καὶ ποικίλον ὥσπερ ἐκείνῳ πόλιν ἔχειν φὴν ἄνδρα εἶναι ὃν πολλοὶ αὖ καὶ πολλαὶ ζηλέσειαν τῷ ἕνι παραδείγματα πολιτειῶν τε καὶ τρόπων πολέσι ἐν αὐτῷ ἔχοντα. Οὕτω γοῦν ἔφη ἔοικ. Τί οὖν τε τάχεω ἡμῖν καὶ τὰ δημοκρατίαν ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ ὡς δημοκρατικὸς ὀρθῶς αὖ προσαγορεύομενος. Τετάχεω ἔφη. Ἦ καλλίση δ' ὦ δ' ἐτὼ πολιτεία τε καὶ ὁ καλλίσος ἀνὴρ, λοιπὰ αὖ ἡμῖν ἔη διελθὼν τυραννίς τε καὶ τύραννος. Κομιδῇ γ' ἔφη. Φέρε δή, τίς τρόπος τυραννίδος ὦ φίλε ἑταῖρε γίγνεται. ὅτι μὲν γοῦν ἐκ δημοκρατίας μεταβάλλει, χεδὸν δῆλον. Δῆλον. Ἆρ' οὖν χρόνον τινὰ φὴν αὐτὴν ἕκτε ὀλιγαρχίας δημοκρατία γίγνεται, καὶ ἐκ δημοκρατίας τυραννίς; Πῶς. Ὃ προὔθεσθ ὦ δ' ἐτὼ ἀγαθὸν καὶ δι' οὗ ἡ ὀλιγαρχία καθίσταο, ἔοικ δ' ἦν γίγνεσθαι ὑπερπλουτος. Ἦ γοῦν; Ναί. ἡ πλούτου γ' ἕνεκα ἀπολησίας καὶ ἡ τῶν ἄλλων ἀμέλεια ὅτε χρηματισμὸν αὐτῶν ἀπόλλυσιν. Δηλαδὴ ἔφη. Ἆρ' οὖν καὶ ὁ δημοκρατία ὁρίζεται ἀγαθὸν, ἡ τοῦτο ἀπολησία καὶ ταύτην καταλύει. λέγεις δ' αὐτῶν τὸ ὁρίζεσθαι. Τὸ δηλαδὴ ἐλευθερίαν ἔπον. ἔοικ γοῦν που ἐν δημοκρατουμένῃ πόλει ἀκούσαις ἂν ὡς ἔχει τὸ κάλλιστον. καὶ ὅτι ταύτην οὐ μόνῃ ταύτῃ ἄξιον οἰκεῖν ὅς τις φύσει ἐλεύθερος. Λέγεται γοῦν δὴ ἔφη καὶ πολὺ ἔοικ ὦ ῥᾴμα. Ἆρ' οὖν δὴ ὦ δ' ἐτὼ ὅπερ ἔλεγον δὴ ὁρῶν, ἡ τοῦ τοιούτου ἀπολησία καὶ ἡ τῶν ἄλλων ἀμέλεια, καὶ ταύτην δὴ πολιτείαν μεθίσησί τε καὶ παρασκευάζει τυραννίδος δεήσειν. Πῶς ἔφη. Ὅταν δῆμος δημοκρατουμένη πόλις ἐλευθερίας διψήσασα, κακῶν οἴνοχόων προσαπούντων τύχῃ, καὶ πορρωτέρω τοῦ δέοντος ἀκράτου αὐτῆς μεθυσθῇ, τοὺν ἀρχοντας δὴ ἂν μὴ πάνυ πρᾴους ᾖ καὶ πολλὴ παρέχωσι δὴ ἐλευθερίαν, κολάζει αὐτοὺς ὡς μιαροὺς τε καὶ ὀλιγαρχικούς. Δρῶσι γοῦν ἔφη ἔοικ. Τοὺς δ' γε ἔπον τῶν ἀρχόντων καταπκόους προσπλακίζει ὡς ἑθελοδούλους τε καὶ οὐδὲν ὄντας. ἐπὶ δὲ ἀρχοντας μὲν ἀρχομένοις. ἀρχομένους δὲ ἄρχουσιν ὁμοίους ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ ἐπαινεῖτε καὶ τιμᾷ. ἆρ' οὐκ ἀνάγκη ἐν τοιαύτῃ πόλει ἐλευθερίαν πλεῖστ' εἶναι; Πῶς γοῦν οὔ. Καὶ καταδύεσθαί γε ἓν δ' ἐτὼ ὃ φίλε εἰς τε τὰς ἰδίας οἰκίας καὶ τελευτῶν μέχρι τῶν θηρίων πὶ ἀναρχίαν δὴ φυομένην. Πῶς ἔφ' ὃς' ὁ τοιοῦτον λέγομεν. Οἷον ἔφη παιδὸς μὲν ἐθίζεσθαι παιδὶ ἴσον γίγνεσθαι καὶ ἀφοβεῖσθαι τοὺς γονέας. ἵνα δὴ ἐλεύθερος ᾖ. μέτοικον δὲ ἀστῷ καὶ ἀστὸν μετοίκῳ ὁμοιοῦσθαι, καὶ ξένον ὡσαύτως. Γίγνεται γοῦν οὕτως ἔφη. ταῦτά τε δὴ ἐτὼ καὶ σμικρὰ τοιαῦτα ἄλλα ἔοικε γίγνεσθαι, διδάσκαλός τε ὢν τῶν τοιούτων, φοιτητὰς φοβεῖται καὶ θωπεύει. φοιτητὰς δέ τε διδασκάλων ὀλιγωροῦσιν. ὅπως δὲ καὶ παιδευτῶν, μὴ ὅλως οἱ μὲν νέοι, πρεσ-

βυτέρους ἀπειράζοντας καὶ διαμιλλωμένους καὶ οὐ λόγοις καὶ οὐ ἔργοις. οἱ δὲ γέροντες συγκαθίζοντες τοῖς νέοις εὐφραπιλίασε τε καὶ χαριεντισμοῦ ἐμπίπλανται, μεμύμενοι τοὺς νέους ἵνα δὴ μὴ δουλῶσιν ἀνδρὸς εἶναι μηδὲ δεσποτικοί. Γαύμελλον ἔφη. Τὸ δὲ γε δὴ ἐπὶ τοῖς χρήμασιν ὡς φίλητῆς ἐλευθερίας· τῷ πλουσίους ὄντας γίγνεσθαι οὐ τῇ τοιαύτῃ πόλει. ὅταν δὴ οἱ εὐπορμένοι καὶ αἱ εὐπορμέναι μηδὲ ἦσιν ἐλεύθεροι ὧν τῶν πραγμάτων· οὐ γυναιξὶ δὲ πρὸς ἄνδρας καὶ ἀνδράσι πρὸς γυναῖκας ὅση ἡ ἰσονομία καὶ ἐλευθερία γίγνεται, ὀλίγου ἐπιλαθόμενοι ἀπεῖν. Οὐκοῦν κατ' αἰχύλον ἔφη ὀρθῶμεν ὅτι νεῶν ἔλεθ' ἁμὴ χόμα. Γαύγε εἶπεν, καὶ ἴσως οὕτω λέγε. ἡ μὲν δὴ τῶν θηρίων τῶν ἐν τῷ τοῖς ἀνθρώποις ὅσῳ ἐλευθεράτατά ἐστιν οὐ ταύτῃ οὐκ ἄλλη οὐκ ἄν τις πείθοιτο ἄπειρος ἀπ' ἐμοῦ γε· καὶ τὰ μὲν παροιμίαι διαπεφωνήκασιν, γίγνονταί τε δὴ καὶ ἔστιν, καὶ ἔνεστιν ἐλευθέρως καὶ σεμνῶς οἷς θέλουσι προβαίνεσθαι, καὶ τὰς ὁδοὺς ἐμβάλλοντες τῷ ἀεὶ ἀπαντῶντι. ἐὰν μὴ ἰζίστε, καὶ τἆλλα πάντα οὕτω μετὰ ἐλευθερίας γίγνεται; Τὸ μὲν γ' ἔφη ἐμοὶ λίγεις ὄναρ· αὖθις γὰρ εἰς ἀγρὸν πορευόμενος, ἵνα μὴ πάλιν. Τέλα δὴ κεφάλαιον ὧδ' ἐπὶ πάντων τούτων ξυνθεωρησώμεθα, οἵας εἰς ἀπαλλαγὴν τῶν τοιούτων, ποιεῖ, ὥστε καὶ ὁτιοῦν δουλείας, τῆς προσφέρεται, ἀγανακτεῖν καὶ μὴ αἴσχεσθαι· πλουτοῦντες γάρ που, διὰ ὅτι οὐδὲ τῶν νόμων φροντίζουσι γεγραμμένων ἢ ἀγράφων, ἵνα δὴ μηδαμῇ μηδεὶς αὐτοῖς ᾖ δεσπότης. καὶ μάλα ἔφη εἰδέναι. αὕτη μὲν τοίνυν ὧδ' ἐπὶ ἡ φίλη ἀρχὴ οὕτω σοι καλή, καὶ νεανική, ὅθεν τυραννὶς φύεται εἰς ἐμὲ δοκεῖν. Νεανικὴ δῆτα ἔφη, ἀλλὰ τί τὸ μετὰ ταῦτα; Τοῦτον ὧδ' ἐπὶ ὅπερ οἱ τῇ ὀλιγαρχίᾳ νόσημα, ἐνθυμούμενον ἀπόλισιν αὐτήν, ἐξεῦρε καὶ οὗτοι τέλειον τὸ καὶ χρηστότερον ἐκ τῆς ἰζουσίας ἐνθυμούμενοι καὶ τὰ δουλοῦνται δημοκρατίαν, καὶ τῷ ὄντι ἄγαν τι πιεῖν μιᾶλλον φιλεῖ εἰς τοὐναντίον μεταβολὴ αὐτὰ ποιοῦσα οὐ ὥραις τε καὶ οὐ φυτοῖς καὶ οὐ σώμασι, καὶ δὴ καὶ οὐ πολιτείαις οὐχ ἥκιστα. Εἰκὸς ἔφη· ἡ γὰρ ἄγαν ἐλευθερία ἔοικεν, οὐκ ἂς ἄλλοσε, εἰς ἄγαν δουλείαν μεταβάλλειν ἔν τε ἰδιώτῃ καὶ πόλει. Εἰκὸς γάρ. Εἰκότως τοίνυν ἄρα οὐκ ἰζ ἄλλης πολιτείας τυραννὶς καθίσταται, ἢ ἐκ δημοκρατίας. Ἐξ ὁμαλῆς γε τῆς ἀκροτάτης ἐλευθερίας, δουλείας πολλῆς τε καὶ ἀγριωτάτης. Ἔχει γὰρ ἔφη λόγον. Ἀλλ' οὐ τοῦτ' ὁμαλῶς ἐρώτας, ἀλλὰ ποῖον νόσημα οὐ ὀλιγαρχίᾳ τὸ φυόμενον ταύτῃ καὶ οὐ δημοκρατίᾳ δουλοῦται αὐτήν; Ἀληθῆ ἔφη λέγεις. Ἐκεῖνο τοίνυν ἔφην ἐγὼ λέγον τὸν ἀργὸν τε καὶ δαπανηρὸν ἀνδρῶν γένος· τὸ μὲν ἀνδρειότατον ἡγούμενον αὐτῶν, τὸ δ' ἀπονωτάτον, ἐπόμενον· οὓς δὴ ἀφομοιοῦμεν κηφῆσι, τοῖς μὲν κέντρα ἔχουσι· τοὺς δὲ ἀκέντρους. Καὶ ὀρθῶς γ' ἔφη. Τούτῳ τοίνυν ὧδ' ἐπὶ ταράττειν οὐ πᾶσα πολιτεία ἐγγινομένῳ, οἷον ταῦτὶ σῶμα φλέγμα τε καὶ χολή· ᾧ δὴ καὶ δεῖ τὸν ἀγαθὸν ἰατρὸν τε καὶ νομοθέτην πόλεως, μὴ ἧττον σοφὸν μελιττουργοῦ, πόρρωθεν διαφυλάττεσθαι· μάλιστα μὲν ὅπως μὴἐγγενήσεται· ἂν δὲ ἐγγένηται ὅπως ὅτι τάχιστα σὺν αὐτοῖσι τοῖς κηρίοις ἐκτετμῆσθαι; Ναὶ μὰ δία νὴ δῆτα παντάπασί γε. Ὧδ' ἐνθυμοῦ τοίνυν ὧδ' ἐπὶ λάβωμεν, ἵνα δύνηνέσθρον ἴσως μὲν βουλόμεθα. πῶς. τειχῆ διαστησώμεθα τῷ λόγῳ δημοκρατουμένην πόλιν ὥσπερ οὖν καὶ ἔχει· οὐ μὲν γάρ που ἡ τοιοῦτον γένος οὐ αὐτῇ ἐμφύεται δ' ἰζουσίαν. οὐκ ἔλαττον ἢ οὐ τῇ ὀλιγαρχουμένῃ. Ἔστι ταῦτα. Γολὺ δέ γε σφοδρότερον οὐ ταύτῃ ταύτῃ ἢ οὐ ἐκείνῃ. Πῶς. Ἐκεῖ μὲν δὴ ἡ μὴ οὐτιμον εἶναι, ἀλλ' ἀπελαυνόμενα τῶν ἀρχῶν, ἀγύμναστον καὶ οὐκ ἐρρωμένον γίγνεται· οὐ δημοκρατίᾳ δὲ οὐχ ἥκιστ' που ἡ προϊστῶς αὐτῆς, ἐκφέρουσιν. καὶ ὃ μὲν σφοδρότατον αὐτῷ λέγει τε καὶ πράττει· ἡ δ' ἄλλο τοῦδε τὰ ὄντα προσίζον, ὅταν δὲ τε καὶ ἐκ αἰσχύνῃ ἢ ἄλλα λίπηται. ὥστε πάντα ἐστὶ τῆς τοιούτου δοκεῖ οὐ τῇ τοιαύτῃ πολιτείᾳ χωρὶς τινων ὀλίγων. μάλα γε δῆτα. Ἄλλο τοίνυν τοιόνδε ἀεὶ ἀποκρίνεται ἐκ τοῦ πολιτεύειν; Τὸ ποῖον. χρηματιζομένων που πάντων, οἱ κοσμιώτατοι φύσει, ὡς ἡ πολὺ πλουσιώτατοι γίγνονται. Εἰκός. Γλεῖστον δὴ ὄντα

τοῖς

φῆς κηφῶσι μέλι καὶ ὑπορρώτατον αὐτῶν βλύζει. Πῶς γὰρ οὐ ἔφη· παιρά γε τῶν σμικρὸν ἐχόντων τὰς βλύσεις. πλούσιοι δή δίμαι οἱ ζωιοῦτοι καλοῦνται κηφήνων δοτάτην. Σχεδόν τι ἔφη, δῆμος δ' αὖ ἔστι τρίτον γένος· ὅσοι αὐτουργοί τε καὶ ἀπράγμονές εἰσι καὶ κτηματικώτατοι, οὐ πάνυ πολλὰ καὶ κτήματα ἐκτησάμενοι· ὁ δὲ πολέμου τε καὶ πανουργίστατον οὐ δημοκρατικά, ὅταν πρὸς ἀθροισθῇ. Ἔστι γάρ ἔφη. ἀλλ' οὐ θαμὰ ἐθέλει ποιεῖν ἔξω, ἐὰν μὴ μάλιστος τι μεταλαμβάνῃ. Οὐκοῦν καὶ μεταλαμβάνει ὡς δ' ἐγώ. ἐὰν καὶ δύνωνται οἱ προϊστάμενοι τοὺς ἐντὸς πλοῦτον ἀφαιρούμενοι, διανέμοντες τῷ δήμῳ, ἢ πλεῖστον αὐτοὶ ἔχειν. Μεταλαμβάνει γοῦν οὖν ἔφη ὅσον οὔτως. αἰτιάζονται δὴ δίμαι ἀμφισβητεῖν. λέγοντές τε οὐ τῷ δήμῳ καὶ πράττοντες ὅτι δικαίως τοὺς ἐξ ὧν ἀφαιροῦνται. Πῶς γὰρ οὔ. Δίτταὶ δὴ ἔχουσι τῶν ἐντὸς καὶ μὴ ἐπιθυμοῦσι κατοικίζειν, ὡς ἐπὶ βουλεύουσι τῷ δήμῳ καὶ εἰσὶν ὀλιγαρχικοί. Τὶ μήν. Οὐκοῦν καὶ πολλαπλῶντες, ἐπειδὰν ὁρῶσιν ἐν δήμου οὐκ ἐνόντα ἀλλ' ἀγοράσαντά τε καὶ ἐξαπατηθέντα ὑπὸ τῶν διαβαλόντων, ἐπιχειροῦντα σφᾶς αὐτοὺς κτᾶν, τότ' ἤδη ἔστι βούλονται ἔστι μὴ, ὡς ἀληθῶς ὀλιγαρχικοὶ γίγνονται. οὐκ ἐκόντες, ἀλλὰ καὶ ἔξω· ἡ κακόν, ἐκόντος ὁ κηφὼν αὐτίκτει κεντῶν αὐτούς. Κομιδῇ μὲν οὖν. Εἰσαγγελίαι δὴ καὶ κρίσεις καὶ ἀπῶν θ' ἁλόντων γίγνονται. Καὶ μάλα. Οὐκοῦν ὅταν τινὰ ἀεὶ ὁ δῆμος ἔωθεν διαφθείροντος προϊστάμενος ἑαυτῷ, καὶ ἔξω τι ζέφαν τε καὶ αὔξειν μέγαν. Εἰώθει γοῦν. ἔξω μὲν ἄρα ἦν δίκη σιλονότι ὅταν πρὸς φύηται τύραννος, ἐκ προστατικῆς ῥίζης καὶ οὐκ ἄλλοθεν ἐκβλαστάνῃ. Καὶ μάλα δῆλον. Τίς ἀρχὴ οὖν μεταβολῆς ἐκ προστάτου ἐὰν τύραννον. ἢ δῆλον ὅτι ἐπειδὰν τὰν ἄρξηται σφᾶς ὁ προστάτης τῷ ἢ τῷ μύθῳ· ἐς τοῦτο ἢ ἐν αἰνιγμάτια ἢ τὸ διὸς τὸ λυκαίου ὀρθὸν λέγεται. Τίς ἔφη. ὃς ἄρα ὁ γευσάμενος τῶν ἀνθρωπίνων σπλάγχνων ἐν ἄλλοις ἄλλων ἱερείων ἑνὸς ἐσκατα μεμιγμένου, ἀνάγκη δὴ τούτῳ λύκῳ γενέσθαι. ἢ οὐκ ἀκήκοας ἐν λόγοις; Ἔγωγε. Ἀρ' οὖν οὕτω καὶ ὃς ἂν δήμου προεστὼς λαβὼν σφόδρα πειθομένου ὄχλου, μὴ ἀπόσχηται ἐμφύλου αἵματος, ἀλλ' ἀδίκως ἑταιρίσας ἀνδρῶν οἷα δὴ φιλοῦσιν εἰς δικαστήρια ἄγων μιαιφονῇ, εἶτα ἀνδρὸς ἀφανίζων ψυχάς τε καὶ σώματι αἰσίῳ γυνόμενος φόνου ξυγγενοῦς· καὶ αἰσθυλακτῇ, καὶ ἀποκτείνῃ καὶ ὑποσημαίνῃ χρεῶν τε ἀποκοπὰς καὶ γῆς ἀναδασμόν, ἆρα τῷ τοιούτῳ ἀνάγκη δὴ δόμαται ἔξω καὶ ἔμαρτα, ἢ ἀπολωλέναι ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, ἢ τυραννεῖν καὶ λύκῳ ἐξ ἀνθρώπου γενέσθαι. Ρολλὴ ἔφη. οὗτος δὴ ἔφλιο ὁ στασιάζων γίγνεται πρὸς τοὺς ἔχοντας τὰς οὐσίας. οὗτος ἆρ' οὖν ἐκπεσὼν μὲν καὶ κατελθὼν βίᾳ τῶν ἐχθρῶν τύραννος ἀπειργασμένος κατέρχεται. Δῆλον. Ἐὰν δὲ ἀδύνατοι ἐκβάλλειν αὖ φασὶν οἱ πόλεως ἢ ἀποκτείνειν διαβάλλοντες τῇ πόλει, ἐπίβαλλουσιν ἀποκτιννύναι λάθρᾳ. Φιλεῖ γοῦν δὴ οὕτω γίγνεσθαι. Τὸ δὴ τυραννικὸν αὖτημα ἢ πολυθρύλλητον ἐνθένδε τοῦτο πάντες οἱ ἐς ἔξω προβεβηκότες, ἐξευρίσκουσιν αἰτεῖν ἢν δῆμον φύλακός τινα τῆς σώμακος ἵνα σῴως αὐτοῖς ᾖ ὁ τοῦ δήμου βοηθός. Καὶ μάλ' ἔφη σφόδρα δή. δίμαι δείσαντες μὲν ἐκεῖθεν θαρρήσαντες δὲ ἐκεῖθεν ἑαυτῶν. Καὶ μάλα. Οὐκοῦν ἔξω ὅταν ἴδῃ ἀνὴρ χρήματα ἔχων, καὶ μετὰ τῶν χρημάτων αἰτίαν μισόδημος εἶναι, τότε δὴ οὗτος ὦ ἐταῖρε κατὰ τὸ κρεῖσσον γυνόμενον χρησμόν, πρόλυσιν ἔσθ' ἅπαρ ὄρμου φεύγειν· οὐδὲ μένει, οὐδ' αὐθᾶται κακὸς εἶναι. Οὐ γὰρ αὖ ἔφη δύτδον αὖθις αὐθήσεται. Ὁ δέ γε δίμαι ἦν δ' ἐγὼ κατελειφθεὶς, βασάνῳ δέδοται. Ἀνάγκη. Ὁ δὲ δὴ προστάτης ἐκεῖνος αὖ τῆς πόλεως δῆλον δὴ ὅτι μέγας μεγαλωστὶ οὐκῆται· ἀλλὰ κατὰ βαλὼν ἄλλους πολλοὺς, ἕστηκεν ἐν τῷ δίφρῳ τῆς πόλεως τύραννος αὐτὶ προστάτου ἀποτετελεσμένος. τί δ' οὐ μέλει ἔφη. Διέλθωμεν δὴ τὸν βίον αὐτοῦ ἐν δ' ἐγὼ τότε τε αὖ ἀνδρὸς ἢ τῆς πόλεως· ἐν ᾗ αὖ ὁ γενόμενος ἔρως ἐγγένηται. Γαίμ μὲν οὖν ἔφη σκέψωμεν. Ἀρ' οὖν οὐ πρὶν μὲν πρέπει τε καὶ μέρας τε καὶ χρόνῳ προσγελᾶτε καὶ ἀσπάζεται πάντας ὡς αὖ τοῦτο τυγχάνῃ. καὶ οὔτε τύραννός φησιν εἶναι· ὑπισχνεῖταί τε πολλὰ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ· χρεῶν τε

ἐλευθέρωσι καὶ γῆν διείλοντο δήμῳ τε καὶ τοῖς περὶ ἑαυτὸν, καὶ πᾶσιν ἦλθός τε καὶ παῖδας εἶναι πρὸς ποιᾶται; Ἀνάγκη ἔφη. Ὅταν δέ γε δῆμος πρὸς τοῦ ἔχοντος χρυσὸν καὶ ἀργύριον, καὶ ταλαίπωρος καὶ ἀνόσιος γίνηται, πρῶτον μὲν πολίτας τοὺς ἀεὶ κινῇ, ἵνα ὑπὸ χρείας ἠγημένος ὁ δῆμος ᾖ. Εἰκός γε. Οὐκοῦν καὶ ἵνα χρήματα ἐκ φόβου τις, πένητας γιγνομένους πρὸς τὸ καὶ ὑμῶν ἀκτὴ κάζωνται εἶναι καὶ ἧττον αὐτῷ ἐπιβουλεύωσι. Δῆλον. Καὶ ἐάν τινας δῆμος ὑπὸ πλούτου ἐλευθέρως φρονοῦντας ἴσχυτας, μὴ ἐπιτρέπειν αὐτῷ ἄρχειν ὅπως ἂν τοὺς μὲν προφάσεως ἀπολῶν, οὐδὲν τοῖς πολεμίοις, τούτων πάντων οὕνεκα τυραννίδι αἰεὶ αὐτὸν πόλεμον παρέξει. Ἀνάγκη. Ταῦτα δὴ ποιοῦντα, ὅτι μισεῖ μᾶλλον ἢ προσχαίρεσθαι τοῖς πολίταις. Γῶς γοῦν οὐκοῦν καὶ τινας τῶν ξυγκατασπάσαντας καὶ τῶν οὐδὲν ὄντων παρέμενοι ἐκείσθαι καὶ πρὸς αὐτὸν μὴ πρὸς ἀλλήλους ἐπαλλήλοντας τοῖς γιγνομένοις, οἱ ἂν τυγχάνωσιν αὐθρικιῶντες ὄντες. Εἰκός γε. Ὑπεξαιρῶν δὴ τούτους πάντας δῆλον τύραννον, ἢ μάλιστ' ἂν μήτε φίλων μήτ' ἐχθρῶν λίπῃ μαθεῖν ὅτου τὸ ὄφελος. Δῆλον. Ὃ βίως αὖ δῆλον ὁρᾶν αὐτὸν, τὸν αὐθρικιῶν. τὸν μεγαλόφρονα, τὸν φρόνιμον. τὸν πολύσιον, καὶ οὗτος βιωσίμων ἔσῃ ὡς τὸ τοιοῦτον ἅπασιν αὐτῷ ἀνάγκη αὐτῷ ἅτε βούλεται ἔστε μὴ, πολεμίῳ εἶναι καὶ ἐπιβουλεύειν ἕως ἂν καθάρῃ πᾶν πόλιν. Καλόν γε ἔφη καθαρμόν; Καί. ὃν δ' ἐπὶ τῷ ἀναστῆσαι, ἢ οἳ ἰατροὶ τὰ σώματα. οἱ μὲν γοῦν τὸ χείριστον ἀφαιροῦντες, λείπουσι τὸ βέλτιστον· οἱ δὲ, ἐναντίον. Ὡς ἔοικε γοῦν αὐτῷ ἔφη ἀνάγκη ἐστὶν ἄρξει. εὐμακαρίας ἄρα ἔσται ἐκεῖ ἀνάγκη δύλται. εἰ πρὸς τάδε αὐτῷ, ἢ μὴ φαύλων τῶν πολλῶν οἰκεῖν καὶ ὑπὸ τούτων μισούμενον, ἢ μὴ ζῆν, οὐ τοιαύτη δ' ἔοι. Ἆρ' οὖν οὐχὶ ὅσῳ ἂν μᾶλλον τοῖς πολίταις ἀπιχαίνηται ταῦτα ὁρῶν, τοσούτῳ πλείονας καὶ πιστοτέρους φυλάκους δήσεται; Γῶς γοῦν. Τίνες οὖν οἱ πιστοί, καὶ τὸ δοκεῖν αὐτοὺς μισταπέμψεται. Αὐτόματοι ἔφη πολλοὶ ἥξουσι πτόμενοι ἐὰν μισθὸν δῶ κἀμῶσιν ὦ δ' ἐπὶ τὸν κύνα. δοκεῖς αὖ πτᾶς μοι λέγειν ξενικούς τε καὶ παντοδαπούς. Ἀληθῆ γοῦν ἔφη δοκῶσι. Τοὺς δὲ αὐτόθεν ἆρ' οὐκ ἂν ἐθέλοι σειε; Γῶς. Τοὺς δούλους, ἀφιλόμενος τοὺς πολίτας, ἦλθερώσας τ' περὶ ἑαυτὸν δορυφόρους ποιήσεται. Σφόδρα γε ἔφη. ἐπέρχει καὶ πιστὰ βοι αὐτῷ οὗτοι εἶσιν. Ἦ μακαρίαν δὴ δ' ἐπὶ λέγεις τυράννου χρῆμα ἀνοσίους φίλους τε καὶ πιστοὺς αὐθρικιῶν χρῆται, δοὺς προτέρους ἐκείνους ἀπολέσας· ἀλλὰ μὴν ἔφη τοιούτοις γε χρῆται. καὶ βωμάζουσι δὴ ἅπαν οὗτοι οἱ ταῦροι αὐτὸν, καὶ ξωίσιν ἀνοῖ πολῖται, οἱ δ' ἐπαικῆς, μεσυῦσί τε καὶ φάγουσι. Τί δ' οὐ μέλλουσιν. Οὐκ ἐρᾷ δὴ δ' ἐπὶ ἦ, τε φαγφλία ὅλως σοφὸν δοκεῖ εἶναι, ἢ ὁ ἀνὴρ πάσης διαφθεῖραι εἰ αὐτῷ. Τί δή. Ὅτι καὶ ἐν τῷ πυκνῆς διανοεῖσθαι ἐχόμενον ἔφη ἔγκατο. ὡς ἆρα σοφὸν τύραννοί ἀπὸ τῷ σοφῶν ποιοῦσι. καὶ ἔλεγε δηλονότι τοὺς εἶναι τοὺς σοφοὺς ὃς ἐμοῦσι, καὶ ὡς ἐσθ' ἥδ' ἔφη πᾶν τυραννίδα ἐγκωμιάζει καὶ ἔτερα πολλὰ, καὶ οὗτος καὶ οἱ ἄλλοι ποιηταί. Τοιγαροῦν ἔφην, ἅτε σοφοὶ ὄντες οἱ τῆς βαγφλίας ποιηταὶ, συγγινώσκουσιν ἡμῖν τε καὶ ἐκείνοις ὅσοι ἡμῶν ἐγγὺς πολιτεύονται ὅτι αὐτοὺς εἰς πᾶν πολιτείαν. οὐ παραδεξόμεθα ἅτε τυραννίδος ἐρασταί. Οἶμαι ἔγωγ' ἔφη συγγινώσκουσιν, ὅσοι πρό γε αὐτῶν κομψοί. ἐς δέ γε ὅμιλον τὰς ἄλλας ποιοῦντες πόλεις, ξυλλέγοντες τοὺς ὄχλους, καλὰς φωνὰς καὶ μεγάλας καὶ πιθανὰς μεθοσάμενοι, εἰς τυραννίδας τε καὶ δημοκρατίας ἕλκουσι τὰς πολιτείας. Μάλιστα. Οὐκοῦν καὶ προσέτι, τούτων μεθοὺς λαμβάνουσι, καὶ τιμῶνται μάλιστα μὲν ὡς πρὸ ἐκείνου τυράννου. δεύτερον δὲ ἐκείνου δημοκρατίας· ὅσῳ δ' ἂν αὐτοῦ ἔωσι πρὸς ἃ ἄναστος τῶν πολιτειῶν, μᾶλλον ἀπατραπῆναι αὐτῶν τὴν τιμὴν, ὡς πρὸ ὑπὸ ἐκάστου ἀδικα δοῦσα πορεύεσθαι. Γάνυμαι οὕτω. Λέγε δὴ ἔφην. οὐταῦθα μὲν ὄχλος. λέγε μὲν δὴ πάλιν, ἐκεῖνο δὲ τοῦ τυράννου σκοπῶμεν ἐν καλόν τε καὶ πολὺ καὶ ποικίλον καὶ οὐδέ πω τοιοῦτον ἐν πόλει θρέμμα ἐστί. Δῆλον ἔφη, ἔστι τι ἰσόρροπα χρήματα ἢ

οὐ τῇ

αὐτῇ πόλει, ταῦτα ἀναλώσει, ὅποι ποτὲ αὖ ἀεὶ ἐξ ἀρχῆς τὰ τῆ ἀποδημίων, ἐλάττως εἰσφορὰς ἀναπράζων ἢ ὅμοιον εἰσφέρειν· τί δ' ὅταν δὴ ταῦτα ἐπιλίπῃ; Δῆλον ἔφη, ὅτι ἐκ τῶν παρόντων θερίζεται αὐτός τε, καὶ οἱ συμπόται τε, καὶ ἑταῖροι, καὶ ἑταῖραι. Μανθάνω ἔφην· δ' ἐτὸ, ὅτι ὁ δῆμος ὁ γεννάσας ἢ τὸν τύραννον, βρέφος αὐτόν τε, καὶ ἑταίρους. Μᾶλλον ἔφη αὐτῷ ἀνάγκη. Εὖ λέγεις ἦν δ' ἐγώ, ἀνάγκη τε, καὶ λύπη ὁ δῆμος, ὅτι οὔτε δίκαιον ἀφίεσθαι ὑπὸ παρόντων ἀβάστα, ἀλλὰ τοιαῦτα ὑπὸ υἱέος πατέρα, οὔτε τοὺς αὖ ἢ ἔκπυστά τε, καὶ πατέσθαι, ἵνα ἐπεὶ δὴ μέγας γένοιτο, τότε αὖ τοῖς δουλοῦσι τοῖς αὐτοῦ δούλοις, δέσποι ἐκεῖνόν τε, καὶ τοὺς δούλους μετὰ ξυκλύδων ἄλλων, ἀλλ' ἵνα ἀπὸ τῶν πλουσίων τε, καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν λεγομένων αὖ τῇ πόλει, ἐλαθερωθεὶς ἐκείνου προστάττοι. καὶ ναὶ κελεύει ἀποίαι ἐκ τῆς πόλεως αὐτόν τε, καὶ τοὺς ἑταίρους, ὥσπερ πατὴρ υἱὸν ἐξ οἰκίας μετ' ὀχληρῶν συμποτῶν ἐξελαύνων. Γιγνώσκεται γὰρ νὴ Δί' ἤδη ὁ δῆμος οἷος οἶ) θρέμμα γεγονώς, καὶ πάνυ ζητοῦντά τε καὶ ἔχει, καὶ ὅτι ἀθανέστερος ὤν, ἰσχυροτέρους ἐξελαύνει. Πῶς δὴ λέγοις; ἐλπίσει ἦν πατέρα δικάζεσθαι, καὶ μὴ πείθηται, τύπτειν ὁ τύραννος; Ναί· ἔφη ἀφιλόμενός γε τὰ ὅπλα. Παλαίειν δὴ ὁμολογουμένου ἤδη τυραννὶς ἔσι, καὶ ἐλευθερίαν, ὁ δῆμος φόβῳ αὖ ἐμπεσὼν δουλείας ἐλλυθρῶν, εἰς πῦρ δοῦλον δ' αὖ τὸ τέκος αὖ ἐμπεπωκὼς ἔσι· αὐτὴ τῆς πολλῆς ἐκείνης ἐλευθερίας, νῦν χαλεπωτάτην τε, καὶ πικροτάτην δούλων δουλείαν μεταμπεχόμενος. καὶ μάλα ἔφη ταῦτα οὕτω γίγνεται. Τί δῆτ' ἔφην, οὐκ ἐμμελῶς ἡμῖν ἀρίσεται, ἐὰν φῶμεν ἱκανῶς διεληλυθέναι, ὡς μεταβάσει τυραννὶς ἐκ δημοκρατίας γενομένη, τὴν καὶ οἵα ἴσχύ· Καὶ μὴν οὖν ἱκανῶς ἔφη.

Τέλος τοῦ πολιτειῶν, ἢ περὶ δικαίου ὀγδόου λόγου.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ, Η ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ ΕΝΑΤΟΣ.

α Τὸν δὴ λοιπὸν ἦν δ' ἐγὼ ὁ τυραννικὸς αὐτὸν σκέψασθαι, πῶς τε μεθίσταται ἐκ δημοκρατικοῦ γενόμενός τε, ποῖός τίς ἔσι, καὶ τίνα βίον ζῇ· ἆθλιον, ἢ μακαρίσον. Λοιπὸς γοῦν οὖν ἔτι οὗτος ἔφη. Οἶσθ' οὖν ἦν δ' ἐγὼ ὃ προσδοκῶ ἔτι; τὸ ποῖον. Τὸ τῶν ἐπιθυμιῶν, οἷαί τε καὶ ὅσαι εἰσὶν, οὓς μοι δοκοῦμεν ἱκανῶς διειρῆσθαι. Οὐδὲν δὲ οὕτω ἔχοντος, ἀσαφεστέρα ἔσται ἡ ζήτησις ἧς ζητοῦμεν. Οὐκοῦν ἦν δ' ὅς ἔτι σὺ καλῶ. Παῦε μὲν οὖν, καὶ σκόπει γ' ὃ σὺ αὐτὰς βούλομαι ἰδεῖν· ἔσι δὲ τόδε. Τῶν μὲν ἀναγκαίων ἡδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν, δικαιοῦσι τινές μοι εἶναι παραφαίνομαι· καὶ μετὰ δίκης οὔσας μὲν ἐγγίνεσθαι παντὶ, καὶ λαζόμενα δὲ ὑπό τε τῶν νόμων καὶ τῶν βελτιόνων ἐπιθυμιῶν μετὰ λόγου, οἷόν μὲν αὐθρώπων ἢ παντάπασιν ἀπαλλάξαι, ἢ ὀλίγας λειπεσθαι καὶ ἀδυνάς· τῶν δὲ, ἰσχυρὰς εἶναι καὶ πολλάς. Λέγεις δὲ τίνας ἔφη ταύτας. Τὰς περὶ τὸν ὕπνον ἦν δ' ἐγὼ ἐγειρομένας· ὅταν τὸ μὲν ἄλλο τῆς ψυχῆς εὕδῃ· ὅσον λογιστικὸν καὶ ἥμερον καὶ ἄρχον ἐκείνου· τὸ δὲ θηριῶδές τε καὶ ἄγριον, ἢ σίτων ἢ μέθης πλησθὲν, σκιρτᾷ τε, καὶ ἀπωσάμενον τὸν ὕπνον, ζητεῖ ἰέναι καὶ ἀπολαύσαι τοῦ αὐτοῦ ἤθους, διαθ' ὅτι πάντα τὸν τοιοῦτον τολμᾷ ποιεῖν ὡς ἀπὸ παντὸς λελυμένον τε καὶ ἀπηλλαγμένον αἰσχύνης καὶ φρονήσεως· μαντεύεσθαί τε γοῦν ἐπιχειρεῖ μίγνυσθαι ὡς ἔστιν οὐδὲν ἧττον ἐθέλων ἄλλῳ τῳ ἀνθρώπων καὶ θεῶν ἢ θηρίων, μιαφονεῖν τε ὁτῳοῦν βρώματός τε ἀπέχεσθαι μηδενὸς καὶ ἁπλῶς οὐδὲν ἐλλείπει, οὔτε αἰσχυντίας. Ἀληθέστατα ἔφη λέγεις. Ὅταν δέ γε δή μοι ὑγιεινῶς τις ἔχῃ αὐτὸς αὑτῷ καὶ σωφρόνως, καὶ εἰς ὕπνον ἴῃ, ἃ λογιστικὸν μὲν ἐγείρας ἑαυτῷ ἐνθυμήσεις

λόπων καὶ λύκων καὶ σκήψεων εἰς σωφροσύνην αὐτὸς αὑτῷ ἀφελούμενος. ἢ ἐπιθυμητικὸν μὲν μήτε σβέσαι δοὺς, μήτε πλησμονῇ ὅπως αὖ κορεσθῇ μὴ παρέχων βόρυβον βελτίστῳ χαίρων ἢ λυπούμενον· ἀλλ' ἐῶν αὐτὸ καθ' αὑτὸ μόνον καθαρὸν σκοπεῖν καὶ ὀρέγεσθαι τῆς αἰσθάνεσθαι δ' μὴ δόξης ἢ τῶν γιγνομένων, ἢ ὄντων, ἢ μὴ μελλόντων· ὡσαύτως δὲ μὴ τὸ θυμοειδὲς πρανὲς ποιῶν εἰς ὀργὰς ἐλθεῖν κενεμόνῳ τῷ θυμῷ καθέδρᾳ. ἀλλ' ἡσυχάσας μὲν τὸ δύο εἴδη· τὸ τέταρτον δὲ κινήσας αὖ ᾧ φρονεῖν ἐγγίγνεται, οὗπερ αὖ πέφυκεν εἶδος ὅτι τῆς ταλαθείας αὖ τῷ τοιούτῳ μάλιστα ἅπτεται, καὶ ἅμα τε παρόν μοι τότε αἰ ὄψεις φαντάζονται τῶν εἰνυπνίων. Γαστελῶς μὲν οὖν ἔφη δίμαι οὕτω.

Ταῦτα μὲν τοίνυν ἐπὶ πλέον ἴσ ἤχθημεν ἀπεῖν· ὃ δὲ βουλόμεθα γνῶναι, τό δ' ἔστιν, ὡς ἀρα δεινόν τι καὶ ἄγριον καὶ ἄσομον ἐπιθυμεῖν, εἶδος ἑκάστῳ οὖσι, καὶ παντοδαπὸν ἡμῖν εἰσίοις μαθήσεις εἶναι· ἔστιν δὲ ἀρα αὖ τοῖς ὕπνοις γίγνεται σαφὲς, εἰ οὖν τι δοκῶ λέγειν καὶ συγχωρεῖς, ἄθρει. Ἀλλὰ ξυγχωρῶ. Τὸν τοίνυν δημοτικὸν ἀνακινήσαντι οἷον ἔφαμεν εἶναι. ἰὼ δ' που γεγονὼς ἐκ νέου ὑπὸ φαύλῳ πατρὶ πεπαιδευμένος· τοῖς χρηματικοῖς ἐπιθυμίαις τιμῶντι μόναις· τὰς δὲ μὴ ἀναγκαίους, ἀλλὰ παιδιᾶς τε καὶ ἀλλοπισμοῦ οὕνεκα γιγνομένας, ἀτιμάζοντι· ἦ γάρ;

Ναί. Συγγενόμενος δὲ κομψοτέροις ἀνδράσι καὶ μισθοῖς ὧν αὖτι διάλεξιν ἐπιθυμιῶν, ὁρμήσας εἰς ὕβριν τε πᾶσαν καὶ ἀνοσίων εἶδος, μίσει τῆς τῶν παίδων φαυλίας, φύσει δὲ τῶν διαφθειρόντων ζωλοτύπως ἔχων, ἀγόμενος ἀμφοτέρωσε, κατέστη εἰς μέσον ἀμφοῖν τοῖν τρόποιν, καὶ κατέλιπε δι' ὧν ἦλθε τὸ κάστων ἀπολαύειν, οὔτε ἀπελαύνεσθαι, οὔτε παρόν μοι βίον ζῆν· δημοτικὸς ἴσ ἀλιγαρχικοῦ γιγνόμενος. Ἦν γὰρ ἔφη καὶ ἔστιν αὖτη ἡ δόξα περὶ ἑνὸς τοιούτου. Οἷς τοίνυν ἰὼ δ' ἔτι πάλιν τῷ τοιούτου ἤδη πρεσβυτέρου γεγονότος ἤδη ὑὸν εἰς τοὺς τούτου αὖ ἤθεσι τεθραμμένον. Τίθημι. Τίθει τοίνυν καὶ τὰ αὐτὰ ἐκεῖνα περὶ αὐτὸν γιγνόμενα ἅπερ καὶ περὶ τὸν πατέρα αὐτῷ· ἀγόμενόν τε εἰς πᾶσαν παρανομίαν. ὀνομάζομεν δὲ τῷ ἀγόντι ἀλαζονείαν ἅπασαν. βοηθοῦντά τε τοῖς εἰσιοῦσι ταύταις ἐπιθυμίαις παρὰ τὸν καὶ τοὺς ἄλλους οἰκείους, τοὺς δ' αὖ παρακαθημένους, ὅταν δ' ἐλπίσωσιν οἱ δεινοὶ μάγοι τε καὶ τυραννοποιοὶ οὗτοι μὴ ἄλλως ἔχειν νέου καθίξειν, ὄρωτά τινα αὐτῷ μηχανωμένους, ἐμποιῆσαι προστάτην τῶν αὐτῶν καὶ τὰ ἔτοιμα διαπεμπόλων ἐπιθυμιῶν ὑπόπτερον καὶ μέγαν κηφῆνα τινά· ἢ τι ἄλλο οἴει εἶναι ἐν τῶν τοιούτων ὄρωτα; Οὐδέν ἔγωγε ἔλεγον, ἀλλ' ἢ ταῦτα. Οὐκοῦν ὅταν δὴ περὶ αὐτὸν βομβῶσιν ἐξαίσιαι ἐπιθυμίαι θυμάτων τε γάμαστοι καὶ μύρων καὶ στεφάνων καὶ οἴνου, καὶ τῶν ἐν ταῖς τοιαύταις συνουσίαις ἡδονῶν ἀεὶ μειζόνων ἐπὶ δ' ἔχεται, αὔξουσαί τε καὶ τρέφουσαι, πόθου κέντρον ἐμποιήσωσι τῷ κηφῆνι, τότε δὴ δορυφορεῖται τε ὑπὸ μανίας ἡ ἰσχὺς οὗτος ὁ προστάτης τῆς ψυχῆς, καὶ ἐὰν πύθηται ἐν αὐτῷ δόξας ἢ ἐπιθυμίας λαβὴν τοι συμβάσας χρηστὰς καὶ ἔτι ἐπαισχυνομένας ἀποκτένει τε καὶ ἔξω ὠθεῖ παρ' αὐτοῦ ἕως ἂν καθήρῃ σωφροσύνης, μανίαν δὲ πληρώσῃ ἐπ' αὐτῷ. Γαστελῶς ἔφη τυραννικοῦ ἀνδρὸς λέγεις γένεσιν. Ἦ δ' οὖν ἰὼ δ' ἔτι ἡ πάλαι δὴ ὁ τοιοῦτον τύραννος ἐξ ἐρωτος λέγεται; Κινδυνεύει ἔφη. Οὐκοῦν ὦ φίλε εἶπον καὶ μαθυδεὲς ἀνήρ, τυραννικόν τι φρόνημα ἴσχει. Ἴσχει γοῦν, καὶ μάλ' ἔφη. Τυραννικὸς δὲ ἰὼ δ' ἔτι ὦ θαυμάσιε ἀνὴρ ἀκριβῶς γίγνεται, ὅταν ἢ φύσει, ἢ ἐπιτηδεύμασιν, ἢ ἀμφοτέροις, μεθυσικός τε καὶ ὀρτικὸς καὶ μελαγχολικὸς γένηται. Γαστελῶς μὲν οὖν. Γίγνεται μὲν ὡς ἔοικεν οὕτω ὁ τοιοῦτος ἀνήρ, ζῇ δὴ, πῶς. Τὸ τῶν παιζόντων ἔφη ἔσθ' οὗ καὶ ἐμοὶ ὄρᾳς. Λέγω δὴ ἔφην· δίμαι γοῦν ἐν μετ' ὀλίγον, ἐορτοὶ γίγνονται παρ' αὐτοῖς καὶ κῶμοι καὶ θαλίαι καὶ ἑταῖραι καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα ὧν ἂν ὄρᾳς τύραννος οὗτος οἰκῶν, διακυβερνᾷ τὰ τῆς ψυχῆς ἅπαντα. Ἀνάγκη ἔφη. Ἦ οὖν οὐ πολλαὶ καὶ δειναὶ παραβλαστάνουσιν ἐπιθυμίαι ἀνάγκαι τε καὶ νυκτὸς ἐκάστης πολλῶν δόμεναι; Πολλαὶ μέν γε.

ταχὺ

ταχὺ ἄρα αὐτῷ λείψονται, ἐάν τινες ὦσι πρόσοδοι. Πῶς δ' οὔ; Καὶ μετὰ τοῦτο δὴ δανεισμοὶ καὶ τῆς οὐσίας παραιρέσεις. Τί μήν; Ὅταν δὲ δὴ πάντ' ἐπιλίπῃ, ἆρα οὐκ ἀνάγκη μὲν τὰς ἐπιθυμίας βοᾶν πυκνάς τε καὶ σφοδρὰς ἐννενεοττευμένας· τοὺς δ' ὥσπερ ὑπὸ κέντρων ἐλαυνομένους, τῶν τε ἄλλων ἐπιθυμιῶν, καὶ διαφερόντως ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἔρωτος, πάσαις ταῖς ἄλλαις ὥσπερ δορυφόροις ἡγουμένου, οἰστρᾶν καὶ σκοπεῖν τίς τι ἔχει, ὃν δυνατὸν ἀφελέσθαι ἀπατήσαντα ἢ βιασάμενον; Σφόδρα γ' ἔφη. Ἀναγκαῖον δὴ πανταχόθεν φέρειν, ἢ μεγάλαις ὠδῖσί τε καὶ ὀδύναις ξυνέχεσθαι. Ἀναγκαῖον. Ἆρ' οὖν ὥσπερ αἱ ἐν αὐτῷ ἡδοναὶ ἐπιγιγνόμεναι τῶν ἀρχαίων πλέον εἶχον, καὶ τὰ ἐκείνων ἀφῃροῦντο, οὕτω καὶ αὐτὸς ἀξιώσει νεώτερος ὤν, πατρός τε καὶ μητρὸς πλέον ἔχειν, καὶ ἀφαιρεῖν, ἐὰν τὸ αὑτοῦ μέρος ἀναλώσῃ, ἀπονειμάμενος τῶν πατρῴων; Ἀλλὰ τί μήν; ἔφη. Ἐὰν δὲ δὴ αὐτῷ μὴ ἐπιτρέπωσιν, ἆρ' οὐ τὸ μὲν πρῶτον ἐπιχειροῖ ἂν κλέπτειν καὶ ἀπατᾶν τοὺς γονέας; Πάντως. Ὁπότε δὲ μὴ δύναιτο, ἁρπάζοι ἂν καὶ βιάζοιτο μετὰ τοῦτο; Οἶμαι, ἔφη. Ἀντεχομένων δὴ καὶ μαχομένων, ὦ θαυμάσιε, γέροντός τε καὶ γραός, ἆρ' εὐλαβηθείη ἂν καὶ φείσαιτο μή τι δρᾶσαι τυραννικόν; Οὐ πάνυ, ἦ δ' ὅς, ἔγωγε θαρρῶ περὶ τῶν γονέων τοῦ τοιούτου. Ἀλλ', ὦ Ἀδείμαντε, πρὸς Διός, ἕνεκα νεωστὶ φίλης καὶ οὐκ ἀναγκαίας ἑταίρας γεγονυίας τὴν πάλαι φίλην καὶ ἀναγκαίαν μητέρα, ἢ ἕνεκα ὡραίου νεωστὶ φίλου γεγονότος οὐκ ἀναγκαίου τὸν ἄωρόν τε καὶ ἀναγκαῖον πρεσβύτην πατέρα καὶ τῶν φίλων ἀρχαιότατον, δοκεῖ ἄν σοι ὁ τοιοῦτος πληγαῖς τε δοῦναι καὶ καταδουλώσασθαι ἂν αὐτοὺς ὑπ' ἐκείνοις, εἰ εἰς τὴν αὐτὴν οἰκίαν ἀγάγοιτο; Ναὶ μὰ Δί', ἦ δ' ὅς. Σφόδρα γε μακάριον, ἦν δ' ἐγώ, ἔοικεν εἶναι τὸ τυραννικὸν υἱὸν τεκεῖν. Οὐ πάνυ γ', ἔφη. Τί δ' ὅταν δὴ τὰ πατρὸς καὶ μητρὸς ἐπιλείπῃ τὸν τοιοῦτον, πολὺ δὲ ἤδη ξυνειλεγμένον ᾖ ἐν αὐτῷ τὸ τῶν ἡδονῶν σμῆνος, οὐ πρῶτον μὲν οἰκίας τινὸς ἐφάψεται τοίχου, ἤ τινος ὀψὲ νύκτωρ ἰόντος τοῦ ἱματίου, μετὰ δὲ ταῦτα ἱερόν τι νεωκορήσει; καὶ ἐν τούτοις δὴ πᾶσιν ἃς πάλαι εἶχε δόξας ἐκ παιδὸς περὶ καλῶν τε καὶ αἰσχρῶν, τὰς δικαίας ποιουμένας, αἱ νεωστὶ ἐκ δουλείας λελυμέναι, δορυφοροῦσαι τὸν ἔρωτα, κρατήσουσι μετ' ἐκείνου· αἳ πρότερον μὲν ὄναρ ἐλύοντο ἐν ὕπνῳ, ὅτε ἦν αὐτὸς ἔτι ὑπὸ νόμοις τε καὶ πατρὶ δημοκρατούμενος ἐν ἑαυτῷ· τυραννευθεὶς δὲ ὑπὸ ἔρωτος, οἷος ὀλιγάκις ἐγίγνετο ὄναρ, ὕπαρ τοιοῦτος ἀεὶ γενόμενος, οὔτε τινὸς φόνου δεινοῦ ἀφέξεται, οὔτε βρώματος, οὔτ' ἔργου· ἀλλὰ τυραννικῶς ἐν αὐτῷ ὁ ἔρως ἐν πάσῃ ἀναρχίᾳ καὶ ἀνομίᾳ ζῶν, ἅτε αὐτὸς ὢν μόναρχος, τὸν ἔχοντά τε αὐτὸν ὥσπερ πόλιν ἄξει ἐπὶ πᾶσαν τόλμαν, ὅθεν αὑτόν τε καὶ τὸν περὶ αὑτὸν θόρυβον θρέψει, τὸν μὲν ἔξωθεν εἰσεληλυθότα ἀπὸ κακῆς ὁμιλίας, τὸν δ' ἔνδοθεν ὑπὸ τῶν αὐτῶν τρόπων καὶ ἑαυτοῦ ἀνεθέντα καὶ ἐλευθερωθέντα. Ἢ οὐχ οὗτος ὁ βίος τοῦ τοιούτου; Οὗτος μὲν οὖν, ἔφη. Καὶ ἂν μέν γε, ἦν δ' ἐγώ, ὀλίγοι οἱ τοιοῦτοι ἐν πόλει ὦσι, καὶ τὸ ἄλλο πλῆθος σωφρονῇ, ἐξελθόντες ἄλλον τινὰ δορυφοροῦσι τύραννον, ἢ μισθοῦ ἐπικουροῦσιν, ἐάν που πόλεμος ᾖ· ἐὰν δ' ἐν εἰρήνῃ τε καὶ ἡσυχίᾳ γίγνωνται, αὐτοῦ δὴ ἐν τῇ πόλει κακὰ δρῶσι σμικρὰ πολλά. Τὰ ποῖα δὴ λέγεις; Οἷα κλέπτουσι, τοιχωρυχοῦσι, βαλαντιοτομοῦσι, λωποδυτοῦσιν, ἱεροσυλοῦσιν, ἀνδραποδίζονται· ἔστι δ' ὅτε συκοφαντοῦσιν ἐὰν δυνατοὶ ὦσι λέγειν, καὶ ψευδομαρτυροῦσι καὶ δωροδοκοῦσι. Σμικρά γ', ἔφη, κακὰ λέγεις, ἐὰν ὀλίγοι ὦσιν οἱ τοιοῦτοι. Τὰ γὰρ σμικρά, ἦν δ' ἐγώ, πρὸς τὰ μεγάλα σμικρά ἐστι· καὶ ταῦτα δὴ πάντα πρὸς τύραννον πονηρίᾳ τε καὶ ἀθλιότητι πόλεως παραβαλλόμενα τὸ λεγόμενον οὐδ' ἴκταρ βάλλει. Ὅταν γὰρ δὴ πολλοὶ ἐν πόλει γένωνται οἱ τοιοῦτοι, καὶ ἄλλοι οἱ ξυνεπόμενοι αὐτοῖς, καὶ αἴσθωνται ἑαυτῶν τὸ πλῆθος, τότε οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν τύραννον γεννῶντες, μετὰ δήμου ἀνοίας ἐκεῖνον ὃς ἂν αὐτῶν μάλιστα αὐτὸς ἐν αὑτῷ μέγιστον καὶ πλεῖστον ἐν τῇ ψυχῇ τύραννον ἔχῃ. Εἰκότως γ', ἔφη· τυραννικώτατος γὰρ ἂν εἴη. Οὐκοῦν ἐὰν μὲν ἑκόντες ὑπείκωσιν· ἐὰν δὲ μὴ ἐπιτρέπῃ ἡ πόλις, ὥσπερ τότε μητέρα καὶ πατέρα ἐκόλαζεν, οὕτω πάλιν τὴν πατρίδα, ἐὰν οἷός τ' ᾖ, κολάσεται, ἐπεισαγόμενος νέους ἑταίρους, καὶ ὑπὸ τούτοις δὴ δου-

λύουσιν τὼ πόλει φίλω μεταξὺ τὸ κρῆτός φασι καὶ πατρίδα, ἴξει τὸ κῆ θρέψαι· καὶ ὅστις δὴ ὁ τέλος αὖ ἔσῃ τῆς ἐπιθυμίας τῆ τοιούτου αὐσρός. τοῦτο ὦ Σώκρατες παντάπασί γε. Οὐκοῦν ὦ δ' ἐγώ, οὐ δοίη γε τοιόνδε γίγνοντα ἰδίᾳ· κῆ πρὶν ἄρχειν πρῶτον μῆ δίς αὖ ξυνῶσιν ἢ κόλαξιν ἑαυτῶν ξυόντες κῆ πᾶν ἰδίμεις ὑπερτείνειν, ἢ ἐὰν ἔντι δόντα, αὐτοὶ ὑποπιόντες, πάντα τὰ χήματα τολμῶντες ποιεῖν ὡς οἰκεῖοι. διαπραξάμενοι δὲ ἀλλότεροι. καὶ σφόδρα γε. Ἐν παντὶ ἄρα τῷ βίῳ ζῶσι φίλοι μὲν οὐδέ ποτε οὐδενί· ἀεὶ δέ του δεσπόζοντες ἢ δουλεύοντες ἄλῳ· ἐλευθερίας δὲ καὶ φιλίας ἀληθοῦς, τυραννικὴ φύσις ἀεὶ ἄγευσος. Παύμὲν οὖν. Ἆρ οὖν οὐκ ὀρθῶς αὖ τοὺς τοιούτους ἀπίστους καλοῦμεν; Πῶς δ' οὔ. Καὶ μὲν ἀδίκους γε ὡς οἷόν τε μάλιστα. εἴπερ ὀρθῶς οἷ ἔσμεν ὡμολογήσαμεν τῷ δικαιοσύνης εἶδον ἔχειν. ἀλλὰ μὲν δ' ὅς, ὀρθῶς γε· κιφαλαιωσώμεθα δ' ἴσως δ' ἐγὼ ἐν κράτιστον· ἔστι δέ που, ὅσον ἔναρ διελθόμεν ὅς αὖ ὕπαρ τοιοῦτος ἦ· Παύμὲν ἦν.

Οὐκοῦν οὗτος γίγνεται ὃς αὖ τυραννικώτατος φύσει ὢν μοναρχήσει, καὶ ὅσῳ αὖ πλείω χρόνον ἀν τυραννίδι βιῷ, τοσούτῳ μᾶλλον τοιοῦτος. ἀνάγκη ἔφη ἐξ ἀνάγκης ἐν λόγῳ ὁ γλαύκων. Ἆρ οὖν δ' ἐγὼ ὃς αὖ φαίνεται, πονηρότατος, καὶ ἀθλιώτατος φανήσεται, καὶ ὃς αὖ πλεῖσον χρόνον καὶ μάλιστα τυραννίδι, μάλιστά τε καὶ πλεῖσον χρόνον τοιοῦτος γιγνὰς τῇ ἀληθείᾳ· τοῖς δὲ τῷ μὴ δοκεῖ. ἀνάγκη ἔφη ταῦτα γοῦν οὕτως ἔχειν. Ἄλλοτι οὖν ἦν δ' ἐγὼ ὃς τυραννικὸς καὶ τὰ πόλει τυραννουμένῃ πόλιν αὖ εἶπ ὁμοιότατα δημοκρατικὸς δὲ καὶ τὰ πόλει δημοκρατουμένῃ, καὶ οἱ ἄλλοι οὕτω. Τί μήν. Οὐκοῦν, ὦ, τι πόλις πρὸς πόλιν ἀρετῇ καὶ εὐδαιμονίᾳ, ἔσῃ αὐτὸς πρὸς αὖσρα. Πῶς γὰρ οὔ. Τί οὖν αὖ τυραννουμένη πόλις πρὸς ἁπασαμένην οἵαν δ' πρῶτον σκόπει. Παῦτα σκοπῶ. ἦ μὲν γάρ, ἀεὶσπ. ἦ δ' ὃς μακάρτη. Οὐκ ὀρθόσομαι ἐπον ὅποτέραν λέγῃς· δῆλον γὰρ· ἀλλ' ὕδαιμονίαν καὶ ἀθλιότητος ὡσαύτως, ἢ ἄλλως κείνης, καὶ μὴ ἐκπλῆτώμεθα πρὸς ἣν τύραννος οἷα ὄντα βλέποντες. μὴ δ' ἔτι τινὸς δλίπει τοῦδε ἐκεῖνον, ἀλλ' ὡς χρὴ ὅλην τὴν πόλιν ἀσκοπεῖν ἴστε θάσσαθαι, καὶ τα λαῦτες ἐς ἅπασαν, καὶ ἰδόντες, οὕτω δόξει ἀν φανούμεθα. ἀλλ' ὀρθῶς ἔφη προσκοπῇ, καὶ δῆλον παντὶ δ τι τυραννουμένης μὲν, οὐκ ἔστιν ἀθλιωτέρα· βασιλευομένης δὲ, οὐκ ἔσθαι μακαριστέρα. Ἆρ οὖν δ' ἐγὼ καὶ τοῦδε τῶν αὐσρῶν τὰ αὐτὰ ταῦτα παρασκοπούμενος ὀρθῶς ἂν προσκοποίμην; ἄξιον κείνην περὶ αὐτῶν ἐκεῖνον ὃς αὖ λαύπτει τῇ διανοίᾳ ἐς αὐσρὸς ἦ, ὃς αὐδὲς δὲ δεῖν μὴ κριθάπερ παῖς ἔξωθεν ὁρῶν ἐκπλήττεται λόγοῦ τῆς τῶν τυραννικῶν προσάσεως ἵν πρὸς τοὺς ἔξω χαμαιτίζεται. ἀλλ' ἱκανῶς σκοπεῖ· εἰ οὖν οἰοίμεθα δεῖν ἐκείνῃ πάντας ἡμᾶς ἀκούειν, τὸ δικαιοῦ μὲν κεῖναι, ξυμφυκηδός δὲ τῷ αὐτῷ, καὶ παραγενόμενος οἷ τε παῖς καὶ δικίαν πράξεσιν ὡς πρὸς ἐκείνους τοὺς οἰκείους ἔχει, εἰ ὃς μάλιστά τις γυμνὸς αὖ ὀφθείη τῆς τελαγικῆς σκιᾶς, καὶ εἰ αὐτοῖς δημοσίοις κινδύνοις, κῆ παῦτα πάντα ἰδόντα, κινδύνοιμεν ὑβαπίλλειν πῶς ἔχει εὐδαιμονίας καὶ ἀθλιότητος ὁ τύραννος, πρὸς ἐὺς ἄλλους. Ὀρθότατ' αὖ ἔφη καὶ ταῦτα προσκοποῖο. Βούλῃ οὖν ὦ δ' ἐγὼ πρὸς ποιησώμεθα ἡμεῖς ἐῶναι τῶν δικαίων αὖ κείνας, καὶ ἤδη σύντυχόντος τοιούτοις. ἵνα ἔχωμεν ὅστις ἀποκείνεται ἃ ὁρῶμεν; Παύγε. Ἴθι δή μοι ἔφην ὧδε σκόπει πῶ ὁμοιότατα αἰκιμιμησόμενος τῆς τε πόλεως καὶ τὴ αὐσρός. ἔπω καθ' ἕκασον οἰ μοῖρι ἀτρῶν τὰ παθήματα ἑκατέρου λέγε. τὰ ποῖα ἔφη. Πρῶτον μὲν δ' ἐγὼ ὡς πόλιν εἰπεῖν, ἐλευθέραν ἢ δούλην πῶ τυραννουμένην ὁρᾷς. εἰς δύο τ' ἔφη μάλιστα δούλω. Καὶ μὴν ὁρᾷς γε οἰ αὐτῇ δεσπότας ἢ ἐλευθέρους. Ὁρῶ ἔφη· σμικρόν γέ τι σῶμα. ἢ δ' ὅλον ὡς ἔσῃ εἰπεῖν οἰ αὐτῇ ἢ ἐπεικέστατον, ἀτίμως τε καὶ ἀθλίως δοῦλον. Εἰ ἦν εἶπον ὅμοιος αὐτῇ τῇ πόλει, οὐ καὶ οἰ ἐκείνῳ ἀνάγκη πῶ αὐτῶ τάξιν οἰεῖναι, καὶ πολλῆς μὲν δουλείας τε καὶ ἀνελευθερίας γέμειν πῶ ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ ταῦτα αὐτῆς τὰ μέρη δουλεύειν ἀπρὸ ὠ ἐπεικέστατα· σμικρὸν δὲ καὶ ἢ μοχθηρόσατα ὄντα καὶ μανικώτατον διαστόμενον. ἀνάγκη ἔφη. Τί οὖν δούλην, ἢ ἐλευθέραν πῶ

ραν πῶ

ραν πὼ τοιαύτην φύσεις ἢ ψυχήν. Δάλιν δή που ἴτωμεν. Οὐκοῦν ἥ, γε αὖ δυσὶ μὴ τυραννουμένη πόλις, ἥκιστα ποιεῖ ἃ βούλεται. Πολύ γε. Καὶ ἡ τυραννουμένη ἄρα ψυχή, ἥκιστα ποιήσει ἃ ἂν βουληθῇ ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν ψυχῆς. Ἐν δὲ ὄχῳ καὶ ἐν ναυμελίᾳ οἵα, ταραχῆς καὶ μεταμελείας μεστὴ ἔσται. Πῶς δ' οὔ. Πλουσίαν δὴ πενομένην αἰεί τε καὶ πὼ τυραννευμένην πόλιν ἢ. Ξυνομολογῶ. Καὶ ψυχὴν ἄρα τυραννικὴν, πενιχρὰν καὶ ἄπληστον αἰεὶ ἐροῦμεν. Οὕτως ἔστ' ἄν. Τί δ' ἐκ φόβου γέμειν ἀξιοῦμεν ἐκ αὐτῆς τὴν γε τοιαύτην φύσιν, τόν, τε τοιοῦτον ἄνδρα; Πολύ γε. Ὀδυρμῶν δὲ καὶ στεναγμῶν καὶ ἐρίδων καὶ ἀλγηδόνων οἴει ἂν τινι ἄλλῃ πλείας φύσεις; Οὐδαμῶς. Ἐν αἰσχροῖς δὲ καὶ ἐν ἡδοναῖς τὰ τοιαῦτα ἐν ἄλλῳ τινὶ πλείω ἢ, ἢ ἐν ᾧ μανομένῳ ὑπὸ ἐπιθυμιῶν τε καὶ ἐρώτων τύτῳ τῷ τυραννικῷ; Πῶς γὰρ ἄν ἔφη. Εἰς πάντα δὴ ὅμαι ταῦτά τε καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀποβλέψας, τόν γε πόλιν, τῶν πόλεων ἀθλιωτάτην κρίνεις. Οὐκοῦν ὀρθῶς ἔφη. Καὶ μάλα ἔγωγε ἔστω. ἀλλὰ τοῦτο αὖ τὸν τυραννικοῦ, τὴν λογιστὸν εἰς ταῦτα ἀποβλέποντα. Μακρῷ ἔφη ἀθλιώτατον ἢ τὸν ἄλλων ἀπάντων. ἔξοχα ἦν ἔστω, οὐκέτ' ὀρθῶς λέγεις. Πῶς δὴ ἔφη. Οὔτω ἔφην ὅμαι οὗτός ἔσται ὁ τοιοῦτος μάλιστα. Ἀλλὰ τίς μήν. Οὐδὲ ἴσως σοι ἔτι δόξει ἢ τούτου ἀθλιώτερος, φῆσι. Ὃς ἂν ἔγωγε ἔστω τυραννικὸς ὢν, μὴ ἰδιώτην ἔτι καταλιπὼ. ἀλλὰ δυστυχὴς ἢ μὴ αὖ ὑπό τινος συμφορᾶς ἐκπορισθῇ ὥστε τυραννῆσαι. Τεκμαίρομαί σε ἔφην ἐκ τῶν προειρημένων ἀληθῆ λέγειν; Ναὶ ἔστω. Ἀλλὰ οὐκ ἔστιν ἀλλὰ χρὴ τὰ τοιαῦτα. ἀλλ' αὖ μάλα ἔρρωσο τοῦτο λόγῳ σκοπῶν, ἢ γάρ τοι ἔστ' μεγίστου ἡ σκέψις. ἀληθῆ τε βίου ἡ κακῆ. Ὀρθότατα ἔλεγες. Σκόπει δὴ ἐ ἄρα τι λέγω. δοκεῖ γάρ μοι δεῖν ἐνοῆσαι ἐκ τῶνδε ἢ αὖ σκοπεῖν. Ἐκ τίνων. Ἐξ ὧν ἐκάστου ἔστ ἰδιώτου ὅσοι πλούσιοι ἐν πόλεσιν οἰκοῦσι πολλὰ κέκτηνται. οὗτοι γὰρ ἔοικέ γε προσόμοιοι ἔχουσι τοῖς τυραννοις ἐν πολλῶν ἄρχειν. διαφέρει δὲ τοῦτο τοῦτο. διαφέρει γάρ. Οἶσθα ἔν ὅτι δ' τοι ἀδεῶς ἔχουσι πρὸς ἃ φοβοῦνται τὸν οἰκότας. τί δ' οὔ φοβοῦνται. οὐδὲν δῆλον. ἀλλὰ τὸ ἄπιον ἐνορᾷς; Ναί. Ὅτι γε πᾶσα ἡ πόλις οἰκέτῃσι δουλεύσει ἔστ ἰδιωτῶν. Καλῶς ἦν δ' ἔτι λέγεις. τί δ' εἴ τις θεῶν αὖ σῶμα οἷον ὅτῳ ἔστιν ἀνθρώπου δέ τινα πόντα ἢ πρὸ πολέμου ἄρας ἐκ τῆς πόλεως αὐτόν τε καὶ γυναῖκα καὶ παῖδας, ἐπὶ ἐς ὄρη μίαν μεθ' ἅπλης οὐσίας τε καὶ ἔ οἰκετῶν, ὅπου αὖ μάλιστ' ἔ ἐλευθέρων μέλλοι βοηθήσειν, ἐν πρὸ αὖ τινι καὶ ὁπόσῳ φόβῳ εἴη αὖ γυναῖκας αὖτ περί τε αὖτ καὶ παίδων καὶ γυναικὸς, μὴ ἀπόλοιντο ὑπὸ τῶν οἰκετῶν. Ἐν παντὶ δῆλος εἶ γε. Οὐκοῦν ἀναγκάζοιτο ἂν τότε αὖ πολλὰ ψεύδεσθαι αὐτῶν τῶν δούλων, καὶ ὑπισχνεῖσθαι πολλὰ, καὶ ἐλευθεροῦν οὐδὲν δέοντος, καὶ κόλαξ αὐτὸς αὖ θεραπόντων ἀναφανεῖν. Πολλὴ ἀνάγκη ἔφη αὐτῷ, ἢ ἀπολωλέναι. Τί δὲ καὶ ἄλλους δὴ δεῖ τὸ θεὸς κύκλῳ καταοικίσειε γείτονας πολλοὺς αὐτῷ, οἳ αὖ μὴ ἀνέχοιντο ἑτέρους ἄλλου δεσπόζειν ἀξιοῦντος, ἀλλ' εἴ που τινὰ τοιοῦτον λαμβάνοιεν, ταῖς ἐσχάταις τιμωροῖντο τιμωρείαις, ἔτι δ' ἔφη ἔμοιγε μᾶλλον ἐν παντὶ καὶ ἔν. κύκλῳ φρουρούμενος ὑπὸ πολεμίων πολεμίοις, ἀρ' οὖν οὐκ ἐν τοιούτῳ μὲν δεσμωτηρίῳ δέδεται ὁ τύραννος, φύσει ὢν οἷον δειλὸν πολλῶν καὶ παντοδαπῶν φόβων καὶ ὀρῶν μεστός. λίχνῳ δὲ ὄντι αὖτῷ πὼ ψυχὴν, μόνῳ τῶν ἐν τῇ πόλει, οὔτε ἐξοδημῆσαι ἔρεσιν οὐδαμόσε οὔτε θεωρῆσαι, ὅσων δὴ καὶ οἱ ἄλλοι ἐλεύθεροι ἐπιθυμητοί εἰσι. καταδυσκὼς δὲ τῇ οἰκίᾳ τὰ πολλὰ ὡς γυνὴ ζῶν. Φθονῶν, καὶ τοῖς ἄλλοις πολίταις ἐάν τις ἔῃ ἐξοδημῆ καὶ τι ἀγαθὸν ὁρᾷ. Παντάπασι μὲν οὖν ἔφη. Οὐκοῦν τοῖς τοιούτοις κακοῖς πλείω κακὰ πόσῃ ὁ αὐτὸς, ὃς αὖ κακοδαίμων ὀλιτυόμενος, ὃν νῦν δὴ σὺ ἀθλιώτατον ἔκρινες ἢ τυραννικὸν ὡς μὴ ἰδιώτης καταζιῶ. ἀλλ' ἀνακαθῆ ὑπό τινος τύχης τυραννήσας, καὶ ἐ αὖτ ὢν ἀκράτωρ ἅπλων ἐπιχειρήσῃ ἄρχειν, ὡς πιρ ἔτις πήμονα σώματα καὶ ἀκράτορι ἐ αὖτ, μὴ ἰδιωτεύων, ἀλλ' ἀγωνιζόμενος πρὸς ἄλλα σώματα, καὶ μαχόμενος ἀνακάζοιτο δειλότατον ἢ ζῆν. Παντάπασιν ἔφη ὁμοιότατά τε καὶ ἀληθέστατα λέγεις ὦ Σώκρατες. Οὐκοῦν ἦν ἔτι ὦ φίλε γλαύκων, παντελῶς ἐ πάνυ ἄθλιον. καὶ τὸν κακὸν σὺν

καὶ δίκης καὶ πάντα τὰ ζῷα καὶ πότερον ἔτι ζῇ ὁ τύραννος· κομιδῇ γ' ἔφη· ἔστιν ἀρα τῇ ἀληθείᾳ καὶ ἀ μὴ τῷ δοκεῖ ὁ τῷ ὄντι τύραννος, τῷ ὄντι δοῦλος· τὰς μεγίστας δὴ τιμωρίας καὶ δουλείας· καὶ ὃς ἂν τῶν πονηροτάτων καὶ τὰς ἐπιθυμίας οὐκ ἐπανορθοῖ ἀκροπαλῶς, ἀλλὰ καλούσῃ ἐπιδίεσις καὶ πίνῃ τῇ ἀληθείᾳ φαίνεται, ἐάν τις ὅλῳ ψυχὴν ἐπίστασθαι διάσασθαι μὴ φόβου χάριν δεῖ πάντες τὸ σίσυφα δεσμῶν τε καὶ δεσμῶν καλύπτῃ ἐπὶ τῇ τῆς πόλεως διαδόσει ἧς ἀρχεῖ ἔοικεν, ἔοικε δέ· ἦ γοῦν· καὶ μάλα ἔφη· Οὕτω δὴ καὶ πρὸς τούτοις ἔτι ἀκροδώσομεν τῷ αὐσβεῖ καὶ ἃ τὸ πρότερον ἔπομεν ὅτι ἀπάγει καὶ εἶναι μὴ ἕτι μᾶλλον γίγνεσθαι αὐτῷ ἢ πρότερον δεῖ· πῶ ἀρχαῖ, φθονερῷ, ἀπίστῳ, ἀδίκῳ, ἀφίλῳ, ἀνοσίῳ· καὶ πάσης κακίας παιδοκτὸ καὶ τρέφει· καὶ δὴ ἀπάντων τούτων, μάλιστα μὲν αὐτῷ δυστυχεῖ εἶναι· ἔπειτα δὲ καὶ τοῖς πολίταις αὐτῷ τοιούτους ἀπεργάζεσθαι· Οὐδεὶς σοι ἔφη τῶν νοῦν ἐχόντων ἀντιρεῖ· Ἴθι δή μοι ἔφη ἐπὶ νοῦν ἴδωμεν ὡς πρὸ ὀδῷ πάντων καὶ τῆς ἀκροφάσεως, καὶ σὺ αὖ τῷ πρώτῳ καὶ τῷ πῶ σὺν δόξαι εὐδαιμονίᾳ· τῷ δεύτερος· καὶ τοὺς ἄλλους ἑξῆς πέντε ὄντας εἶναι· βασιλικόν· τιμοκρατικόν· ὀλιγαρχικόν· δημοκρατικόν· τυραννικόν· ἀλλὰ σφόδρα ἔφη ἡ κρίσις· καὶ βάδην γοῦν εἰσὶν ἴωμεν ὡς πρὸ χρόνου κρίνωμεν· ἀρετῇ καὶ κακίᾳ, καὶ εὐδαιμονίᾳ καὶ τῷ ἐναντίῳ· καὶ δὴ ὡς ἐγὼ μὲν δοκῶ δεῖ, ἃ αὐτὸς αὖ ἔφην, ὅτι ὁ ἀρίστους ὑπὸ, ἵνα ἄριστόν τε καὶ δικαιότατον, εὐδαιμονέστατον ἔστιν ἐκεῖνο· ἔστιν δ' εἶναι ἵνα βασιλικώτατος καὶ βασιλεύοντα αὐτῷ· ἵνα δὲ κάκιστόν τε καὶ ἀδικώτατον, ἀθλιώτατον ἔστιν δὲ αὖ τυγχάνῃ ὄντα ὃς αὖ τυραννικώτατος ὢν, ἐαυτῷ τε ὅτι μάλιστα τυραννῇ καὶ τῆς πόλεως· Ἀναριθμήσωσι ἔφη. ἢ οὖν προσαγορεύω ἔπου ἐάν τε λανθάνωσι τοιοῦτοι ὄντες ἐάν τε μὴ, πάντας αὐθρώπους τε καὶ θεούς· προσαγόρευε ἔφη· Εἶεν δὴ ἔπου· αὖ τῇ μὲν ἡμῖν ἀπόδειξις μία αὖ ἔπεται δὲ δεῖ πάνδε, ἐάν τι δόξῃ εἶναι· τῇ αὖτῃ· Ἐπειδὴ ὡς πρὸ πόλις ἴωμεν δίχα τέτμηται καὶ τὸ ἕτερον ἄδη, αὖ τῳ καὶ ψυχὴ οὕτως ἐκάστου τετμῆσθαι, δίχα τοῦ ἐμοὶ δοκεῖ καὶ ἕτερον ἀπόδειξιν· τίνα ταύτην· πάνδε· τριῶν ὄντων τριττὰ καὶ ἡδονά μοι φαίνονται· οὕτως ἐκάστου μία ἰδία· ἐπιθυμίας τε ὡσαύτως καὶ ἀρχαί· πῶς λέγεις ἔφη· Τὸ μὲν φιλεῖ, ἵνα ᾧ μανθάνει αὐθρωπος· ἡ δὲ ᾧ χρῆται· ἡ δὲ τρίτον δεῖ πολυπραγμοσύνας, οὐκ οὐκ ἔχομεν ὀνόματι προσειπεῖν ἰδίᾳ αὐτοῦ· ἀλλὰ ὃ μάγιστα καὶ ἰσχυρότατον ἔχει οὐ αὐτῷ, τούτῳ ἐπωνομάσαμεν· ἐπιθυμητικὸν γοῦν αὖ κεκλήμεθα δεῖ σφοδρότητα τῶν τε τοῦδε ἐδωδὴν ἐπιθυμιῶν καὶ πόσιν καὶ ἀφροδίσια, καὶ ὅσα ἄλλα τούτοις ἀκόλουθα, καὶ φιλοχρήματον δή· ὅτι δεῖ χρημάτων μάλιστα ἀκροτελοῦται ἀεὶ τοιαῦται ἐπιθυμίαι· καὶ ὀρθῶς γ' ἔφη· ἐρῶ οὖν καὶ πῶ ἡδονῶ αὐτοῦ καὶ φιλίαι ἀφαίμεθα εἶναι τῷ κερδοῦς, μάλιστ' ἂν εἰς οὖ καφάλαιον ἀποφαινοίμεθα τῷ λόγῳ, ὥστε τι ἡμῖν αὐτοῖς δηλοῖ, ὁ πότε ἔστιν τῆσ ψυχῆς ἡ μέρος λέγοιμεν καὶ καλοῦντες αὖ φιλοχρήματον καὶ φιλοκερδές, ὀρθῶς ἂν καλοῖμεν· Ἔμοι γ' οὖν δοκεῖ ἔφη· τί δὲ ἡ θυμοειδές· οὐ πρὸς ἡ κρατεῖν μέν τι φαμὲν καὶ ἄρχειν, ἐν δὲ ἐνδιδόναι ἐπὶ δόξαν ἑαυτῇ ὅλον ἁρμόττεσθαι; καὶ μάλα· εἰ δ' ἦν φιλόνικον αὖ ἡ φήσομεν προσαγορεύειν, ἢ ἧττον ἂν ἔχοι; ἧττον δεῖ ἔστι· ἀλλὰ μὴν ᾧ γε μανθάνομεν, παντὶ δῆλον ὅτι πρὸς ἡ ἐπίνει πῶ ἀληθεῖ ὅπη ἔχει, πᾶν ἀεὶ τέτακται, καὶ χρημάτων τε καὶ δόξης ἥκιστα ἕνεκα τούτων τούτῳ μέλει· Πολύ γε· φιλομαθὲς δὴ καὶ φιλόσοφον καλοῦντες αὖ ἡ κατὰ τόπον αὖ καλοῖμεν· Πῶς γὰρ ἄ· Οὐκοῦν ἔν δεῖ καὶ ἄρχει ἐν ταῖς ψυχαῖς, τῶν μὲν ἕτερον· τῶν δὲ ἡ ἕτερον ἑκάστου ὁ πότερον αὖ τύχῃ· Οὕτως ἔφη· Δικαιοῦται δὴ καὶ αὐθρώπων λέγομεν τὰ πρῶτα ζῆλα γίνεσθαι· φιλόσοφον· φιλόνικον· φιλοκερδές· κομιδῇ γε· καὶ ἡδονῶν δὴ, ζῆλα ἔσται· ὑποκείμενον οὖ ἑκάστῳ τούτων· Ἔστι γε· εἰδ' οὖν ἔν δεῖ, ὅτι ἐν δέλλοις ζῆς τοιοῦτοις αὐθρώπους ἐν μόρια ἕκαστον αὐθρώπων, τῆς ζώντων τῶν ζίων ἕνεκεν ἕκαστος ἥκιστα ἐκωμάσθαι· ὅ, τε χρηματιστικὸν πρὸς τὸ κερδαίνειν, πῶ

τοῦ τιμᾶσθαι ἡδονὴν, ἢ πλὴν τοῦ μανθάνειν οὐδενὸς ἀξίαν φύσει εἶναι· εἰ μὴ ἔστις αὐτῶν ἀργύριον ποιεῖ. ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ. Τί δὲ ὁ Φιλότιμος λῷδ' ἐστίν; ἆρα πλὴν μὲν ἀπὸ τῶν χρημάτων ἡδονὴν φορτικήν τινα ἡγεῖται καὶ αὐτὸ πλὴν ἀπὸ τοῦ μανθάνειν, ὅτι μὴ μάτην μᾶλλον φθόνει. καίτοι δὴ καὶ φιλαργυρίας ὀλίγου. ΟὕτΩΣ ἔΦη ἔχει. ΤΗ δὲ φιλόσοφον λῷδ' ἐστὶ ποιάμενα τὰς ἄλλας ἡδονὰς νομίζειν οὐδὲν πρὸς πλὴν τὸ εἰδέναι τὰ λεγόμενα; ὅτι ἔχει· καὶ αὐτῷ τούτῳ τινὶ ἀεὶ εἶναι μανθάνοντα τῆς ἡδονῆς οὐ πάνυ πόρρω, τὰς δ' ἄλλας καλεῖν τῷ ὄντι ἀναγκαίας· ὡς οὐδὲν τῶν ἄλλων δι' ὁμοίου, εἰ μὴ αὐάγκη λῷδ. ΕὖΓΩΓΕ δεῖ εἰδέναι. Ὅ τι δὴ ἦν ἔλεγον ἀμφισβητοῦσι ταῦτα ἐμοῦ τὸ εἶδος τὰ ἡδονᾶι, ἢ αὐτὸς ὁ βίος, μὴ ὅτι πρὸς ἡσύχιον ἢ ἄλυπον ζῶν, μᾶλλον δὲ χεῖρον καὶ ἄμεινον· ἀλλὰ πρὸς αὐτὸ τὸ ἥδιον ἢ ἀλυπότερον, πῶς ἂν ἐλέγχοι τις αὐτῶ ἀληθίστα ταλέγει. ΟὐΚ ἐπαινΩ ἔΦη ταῦτα ἔχω εἰπεῖν. ἀλλ' ὧδε σκόπει· τίνι χρὴ κρίνεσθαι τὰ μέλλοντα ἡδέως κρίνεσθαι· ἆρ' οὐκ ἐμπειρίᾳ τε καὶ φρονήσει ἢ λόγῳ, ἃ τούτων ἔχοι ἄν τις ἄριστον κριτήριον. καὶ πῶς ἂν ἔΦη. σκόπει δή. τριῶν ὄντων τῶν αὐσθῶν, τὰς ἐμπειροτάτους παισὶν ὧν εἴπομεν ἡδονῶν· πότερον ὁ φιλοκερδὴς, μανθάνων αὐτὰ πλὴν ἀλήθειαν οἷόν ἔστιν, ἐμπειρότατος δοκεῖ σοι ἂν τὸ εἰδέναι ἡδίστης, ἢ ὁ φιλόσοφος τῶν ἀπὸ τοῦ κερδαίνειν. ΓΟΛΥΚΩΝ διαφθείρει. ΤΟ μὲν γὰρ ἀάγκη γίγνεσθαι τῶν ἑτέρων ἐκπαυδὸς ἀρξαμένω. ΤΟ δὲ φιλοκερδὲς, ὅπη πέφυκε τὰ ὄντα μανθάνοντι, τῆς ἡδονῆς ταύτης ὡς γλυκεῖα ἔστιν, οὐκ ἀνάκη γίγνεσθαι οὐδὲ ἐμπείρῳ γίγνεσθαι. μᾶλλον δὲ καὶ προθυμουμένῳ οὐράδιον. ΓΟΛΥΚΑΡΜΟΣ διαφθείρει, τὸ γε φιλοκερδοῦς ὁ φιλόσοφος ἐμπειρίᾳ ἀμφοτέρων τῶν ἡδονῶν. ΓΟΛΥΜΗΔΗΣ. Τὸ δὲ τὸ φιλότιμον· ἆρα μᾶλλον ἂ πειρός ἔστι τῆς ἀπὸ τοῦ τιμᾶσθαι ἡδονῆς, ἢ ἐκεῖνος τῆς ἀπὸ τοῦ φρονεῖν· ἀλλὰ τιμὴ ἔΦη ἐαὶ πᾶν ἀβρυάζονται ἐὰν ὀλίγος ὦρεται, πᾶσιν αὐτοῖς ἔπεται· ἢ τ' ὁ πλούσιος, οἶμαι πολλῶν τιμᾶται, ἢ ὁ ἀνδρεῖος ἢ ὁ σοφός. ὥστε ἀφ' οὗ τοῦ τιμᾶσθαι, δόξαν ἔχει, παύεται τῆς ἡδονῆς ἔμπειρος. τῆς δὲ τοῦ ἐν ἑαυτῷ εἶναι ὅσον ἡδονὴν ἔχει, ἀδύνατον ἄλλῳ γε γενέσθαι πλὴν τῷ φιλοσόφῳ. ΕΜΠΕΙΡΟΤΑΤΟΣ μὲν ἄρα ἐστὶν ἔΦη, κράτιστα τῶν ἀνδρῶν κρίνει οὗτος. ΓΟΛΥΧΑΡΜΗΣ. καὶ μὴν μετά γε φρονήσεως μάλιστ' ἔμπειρος γεγονὼς ἔσται. ΤΙ μήν; ἀλλὰ μὴν καὶ δί' οὗ γε δεῖ ὀργάνου κρίνεσθαι, οὐ τῷ φιλοκερδοῦς ἔστιν ἡ ὄργανον. οὐδὲ τῷ φιλοτίμου, ἀλλὰ τῷ φιλοσόφου. ΤΟ ποῖον. ὃ διὰ λόγων που ἔφαμεν δεῖν κρίνεσθαι. Ἦ γάρ. Ναί. ΛΟΓΟΙ δὲ, τούτου μάλιστα ὄργανον. ΓΩΣ δ' οὔ. ΟὐκοῦΝ εἰ μὲν πλοῦτῳ καὶ κερδεῖ αἱρεῖσθαι ἐκείνοιτο τὰ κρινόμενα ἃ ἐπῄνει ὁ φιλοκερδὴς καὶ ἔλεγεν, ἀνάκη ἂν δῆλον εἶναι τὰληθέστατα εἶναι. ΠΑΝΥ γε. εἰ δὲ τιμάοιτο καὶ νίκη καὶ αὐσθοεία δρᾶν, οὐχ ἃ ὁ φιλόλυμός τε καὶ φιλόνεικος; ΔῆΛΟΝ. ΕΠΕΙΣΗ δ' ἐμπειρία, καὶ φρονήσει καὶ λόγῳ. αὖ ἀνάκη ἔΦη ἃ ὁ φιλόσοφός τε καὶ ὁ φιλόλογος ἐπαινεῖ, ἀληθέστατα εἶναι. ΖΗΤΩΝ ἄρα οὐσῶν τῶν ἡδονῶν, ἢ ζῆν τὸν μεθ' ἡσυχίας ᾧ μανθάνομεν, ἀληθέστατ' ἂν εἴη· ἢ οὐ ᾧ ἡμῶν ἕξις ἀρχικὸ, ὁ τούτου βίος ἥδιστος. ΓΩΣ δ' ἂ μάλλει ἔσεσθαι κύριος γοῦν ἐπαινέτης ὤν, ἐπαινεῖται ἐν ἑαυτῷ βίον ὁ φρόνιμος. ΠΟΤΕΡΟΝ δὲ λῴτερον ἔσον βίον ἢ τὸν λῴτερον ἡδονὴν· φησὶν ὁ κελτὸς ἡδονὸν πλὴν τὸ ἀλυπότατον τε καὶ φιλοτίμου. ἑκατέρω τ' αὐτὸ ἔστιν, ἢ ἐν τῷ χρηματιστοῦ· ὑστάτην δὲ πλὴν τὸ φιλοκερδοῦς ὡς ἔοικε. ΤΑῦΤΑ μὲν δὴ ἔστω οὕτω διῃρεῖσθαι καὶ δὶς τοιοῦτος ὁ δίκαιος ἐν ἄδικον· ἢ δὲ τρίτον ὀλυμπικῶς τῷ σωτῆρί τε καὶ τῷ ὀλυμπίῳ δὶ ἄθρει· ὅτι οὐδὲ παναληθὴς ἔστιν ἡ τῶν ἄλλων ἡδονὴ, πολλὴ τῆς τοῦ φρονίμου· οὐδὲ καθαρὰ, ἀλλ' ἐσκιαγραφημένη τις ὡς ἐγὼ δοκῶ μοι τῶν σοφῶν τινος ἀκηκοέναι· καί τοι τοῦτ' αὖ ἔτι μᾶλλον τε καὶ κυριώτατον τῶν πρωμάτων. ΓΟΛΥΧ. ἀλλὰ πῶς λέγεις. ΕΙ δ' ἔστιν ὅτου ἐγὼ δεήσομαι σοῦ ἅμα κοινουμένου ζητῶν ἅμα. ΕΡΩΤΑ δὴ ἔΦη. ΛΕΓΕ δὴ ἔν δ' ἐγώ. ΟὐΚ οἰκεῖόν φαμεν λύπην ἡδονῇ; καὶ μάλα. ΟὐκοῦΝ καὶ τὸ μήτε χαίρειν μήτε λυπεῖσθαι, εἶναί τι. εἶναι μέντοι. μεταξὺ τούτοιν ἀμφοῖν οἷ μέσω ὄν. ἡσυχίαν τινὰ ταύτην τῆς ψυχῆς, ἢ οὐχ οὕτως αὐτὸ λέγεις; ΟὕτΩΣ

ξλλ᾽ ὅς. Κρα οὐ μνημονεύεις ὧ λ᾽ ἐπὶ τοὺς τῶν ἡμιν ὄντων λόγους οὓς λέγουσιν ὅταν ἡσθῶσι; Γοίχε. Ὡς οὐδὲν ἀρα ἔξεν ἥδιον ἢ ὑγιαίνειν. ἀλλὰ σφᾶς ἐλελύθει πρὶν ἡσθῆναι ἥδιστον ὄν. μέμνημαι ἔφη. Οὐκοῦν καὶ τῶν τοιούτων ἀκούσεσθαι μεγάλη ἐστὶν ἥδιον ἢ παύσασθαι ἡδόμενον. ἀκούω, καὶ οὐ ἄλλοις γε δίημαι πολλοῖς πολλάκις αἰσθάνεσθαι γιγνομένους τοὺς ἀνθρώπους. οὐ δῆτα ὅταν λυπῶνται, ἀλλ᾽ ἡνίκα ἂν λυπεῖσθαι καὶ πάνυ ἰσχυρῶς ἢ τοιοῦτον ἐγκωμιάζουσιν ὡς ἥδιστον ὄν ἀ ἀ χαίρειν. ἔστιν γοῦν ἔφη τότε ἡδὺ ἴσως καὶ ἀγαπητὸν γίνεται ἰσυχία. καὶ ὅταν παύσηται ἄρα εὐπετὲς χαίρειν τῇ ἀ τ᾽ ἀδονῆς ἰσυχία λυπηρὸν ἔσται. Ἴσως ἔφη. Ὁ ματαξὺ ἄρα νῦν δὴ ἀμφοτέρων ἔφαμεν ἢ πὼ ἰσυχίαν, ἔστιν ὅτε ἀμφότερα ἔσται λύπη τε καὶ ἡδονή. Ἔοικεν, ἢ καὶ δυνατὸν ἀ μαθήτερα ἓν ἀμφότερα γίνεσθαι; Οὔ μοι δοκεῖ. Καὶ μὴν τό γε ἡδὺ ὡ ψυχῇ πλησμονὴ καὶ ἀ λυπηρὸν, κίνησίς τις ἀμφοτέρω ἐστόν, ἢ ὅ; Ναί. ἀ δὲ μήτε λυπηρὸν, μήτε ἡδὺ, ἀχὲ ἰσυχία μέσ᾽ ἄρ᾽ οἶ καὶ ὡ μέσω τούτοιν ἐφαίνη ἄρτι; Ἐφαίνη γοῦν. Ὧς ἂν ὀρθῶς ἔχῃ ἀ μὲ ἀλγεῖν ἡδὺ ἡγεῖσθαι. ἢ ἀ μὴ χαίρειν αἰσχρόν. οὐδαμῶς. οὐκ ἔστιν ἄρα ἔχειν. ἀλλὰ φαίνεται ἴσ᾽ ἀ ἐστὶ παρὰ ἀ ἀλγεῖν ἡδὺ, καὶ πρὰ ἀ ἡδὺ, ἀλγηδών, τότε ἀ ἰσυχία, καὶ ἀ ἐλευγρὸς ἂν δοῦναί τ᾽ ἀ φαντασμάτ᾽ πρὸς ἡδονῆς ἀληθείαν· ἀλλὰ γοητεία τις. ἰὼ γοῶ ὁ λόγος ἔοικ᾽ σημαίνειν, ἴδε ποίους ἔφην ἐστὶ ἡδονὰς, αἳ οὐκ ἐκ λυπῶν εἰσιν· ἵνα μὴ πολλάκις εἰπὼν ἐν ὀλίγῳ τοῦτο πιφύκασι· ἡδονὴ μὴ παῦλαν λύπης εἶναι· λύπην δὲ, ἡδονῆς πού φήσ᾽, καὶ πολλάς γε λέγεσθ᾽, πολλαὶ μὲν ἔ που καὶ ἄλλαι· μάλιστα δ᾽ αἱ διὰ τῆς ὀσφρήσεως τὰς ἐν τοῖς εἴδεσιν ἡδονάς. αὖ ταῦτ᾽ ἀ προλυπηθέντι ἐμφανῆ φασὶ μάχαιραι ἀ μέγεθος γίγνοντ᾽ παυσάμεναί τε, λύπην ἐμποιήσασαι καταλείπουσιν. ἀληθέστατα ἔφη. μὴ οὖν πειθώμεθα καθαρὰς ἡδονὰς ἢ πὼ λύπης ἀπαλλαγὰς· μὴ δὲ λείπην πὼ ἡδονῆς. μὴ γοῦν· ἀλλὰ μέντοι εἴ που αὖ γε ἄλλῃ τῷ σώματος ἐμὶ πὼ ψυχὴν τείνουσαι καὶ λιγόμεναι ἡδοναὶ ἀδὸν αἱ πλῆσαί τε καὶ μίγνται, τούτου τοῦ εἴδους ἐσὶ λυπῶν τινὲς ἀ παλλαγαί. Εἰσὶ γοῦν. οὐκοῦν ἡμᾶς ἢ μελλόντων τούτων ἐκ προσδοκίας γιγνόμεναι προαισθήσεις τὰ ἡμῖν προλυπήσεις καὶ τὰ ταῦτα ἴχουσι. κατὰ ταὐτά. διὸ δὴ ἂν δ᾽ ἐπὶ τοῦτο διαίσει, ἡμῖν ᾧ μάλιστα ἰόντας; τῷ ἔφη. Νομίζεις τι ἔ που αὐ τῇ φύσει ἢ· ἀ μὲν, ἄνω· ἀ δὲ, κάτω· ἀ δὲ, μέσον; Ἔτ᾽ γε δῆτ᾽ ἂν αὖ τινα ἐκ ἢ κάτω φερόμενον πρὸς ἀ μέσον, ἄλλο τι οἴεσθαι ἢ ἄνω φέρεσθ᾽, ἡμῖ αὐ μέσῳ στάντα ἀφορῶντα ὅθεν αὖ ἥκει τις, ἄλλοθί που αὖ ἡγεῖσθ᾽ ἢ, ὃ ὦ ἔφη μὴ ἑωρακότα ἀ ὡς ἀληθῶς ἄνω; μὰ δί᾽ οὐκ ἔτ᾽ γε ἔφη. ἄλλως δ᾽ μαι οἰκεῖναι αὖ ἀ θιστον, ἀλλ᾽ εἰ πάλιν γ᾽ ἔφην φέρεσθαι κάτω, κάτω τ᾽ αὖ οἰσθ᾽ φέρεσθ᾽ ἡμῖ ἀληθῶ εἶσιν; Γῶς τ᾽ ἄ. οὐκοῦν ταῦτα πάσχοι αὖ πάντα ἀ ἀ μὴ ἔμπειρος ἢ τ᾽ ἀληθῶς ἄνω τε ἔνθος ἡμῖ ὦ μέσῳ ἡμῖ κάτω. δῆλον δή. Θαυμάζοις ἂν δῆ εἰ ἡμῖ ἄπειροι ἀληθείας ἢ πολλῶν τε ἄλλων μὴ ἡγεῖσθε δίξαι ἴχουσι. πρός τε ἡδονὴν, ἡμῖ λύπην ἡμῖ δ᾽ ματαξὺ ἄμφω τ᾽ ἢ λυπηρὸν φέρων), ἀληθῆ δίοι) ἡμῖ ᾧ ὄντι λυποῦντ᾽. ὅταν ἡ ἀχὲ λύπης ἢ ἀ ματαξὺ σφόδρα μὲν δόξαν πρὸς πλησθῆναι τε ἡμῖ ἡδονῆ γίγνεσθαι ὡς πρὸ πόλαι, φαίνεσθαι ἀκρόσκοπους ἀ πειρίᾳ λάθοι, καὶ πρὸς ἀ ἄλυπον αὖ λύπην ἀφορῶντας ἀπειρίᾳ ἡδονῆς ἀ παῦλαν. μὰ δί᾽ ἔ δ᾽ ὀρθῶς οὐκ αὖ θαυμάσειε μ. ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον εἰ μὴ οὕτως ἔχει. ἦ δ᾽ γε, ἔν ἔστιν οὐσίᾳ· ἀχὲ πεῖνα ἡμῖ δίψη καὶ τὰ τοιαῦτα κενώσεις τινὲς εἰσὶ τ᾽ ἢ ἀ σῶμα ἕξεως; τί μήν, ἄγνοια δὲ ἡμῖ ἀφροσύνη ἆρ᾽ ἐκείνοτης ἔστ᾽ ἢ ψυχὴν ἕξεως; πάλαγε. οὐκοῦν ἡμῖ πληρῶσί τ᾽ αὖ δ᾽, τε ἔστιν ὅλων. Γῶς δ᾽. πλήρωσις δὲ ἀληθείᾳ τῷ ἐπὶ ὂν ἢ μᾶλλον ὄντος. Δηλονότι τῷ μᾶλλον. Γότερα οἶν ἡγῇ τὰ γένη μᾶλλον καθαρᾶς οὐσίας μετέχειν· τὰ οἷον σίτου τε καὶ ποτοῦ καὶ ὄψου καὶ ξυμπάσης τροφῆς, ἢ ἀ δίξης τε ἀληθοῦς εἴδος καὶ ἐπιστήμης καὶ νοῦ καὶ ξυλλήβδην ἁπάσης ἀρετῆς· ὧδε δὲ κρῖναι. ἔ τοῦ ἀεὶ ὁμοίου ἐχόμενον καὶ ἀθανάτου, καὶ ἀληθείας, καὶ αὐ ἔ τοιοῦτον ὂν καὶ οὐ τοιούτου γιγνόμενον· Γολὺ ἔφη διαφέρει ἀ τῷ ἀεὶ ὁμοίου. Ἦ οἶν ἀεὶ ὁμοίου οὐσίᾳ,

οὐσίας τι μᾶλλον, ἢ ἐπιστήμης μετέχει. Οὐδαμῶς. Πόθι ἀληθείας; Οὐδὲ τοῦτο. Εἰ δὲ ἀληθείας ἧττον, οὐκ ἄρα οὐσίας; Οὐκοῦν ὅλως τὰ περὶ τὴν τοῦ σώματος θεραπείαν γένη τῶν γενῶν αὐτῶν περὶ τὴν τῆς ψυχῆς θεραπείαν, ἧττον ἀληθείας τε καὶ οὐσίας μετέχει. Πολύ γε. Σῶμα δὲ αὖ ψυχῆς οὐκ ἔστιν οὕτως; Ἔστω. Οὐκοῦν τῶν μᾶλλον ὄντων πληρούμενον, καὶ αὐτὸ μᾶλλον ὂν, ὄντως μᾶλλον πληροῦται, ἢ τῶν ἧττον ὄντων, καὶ αὐτὸ ἧττον ὄν. Πῶς γὰρ οὔ. Εἰ ἄρα τὸ πληροῦσθαι τῇ φύσει προσήκοντων ἡδύ ἐστι, τὸ μᾶλλον ὄντων μᾶλλον καὶ ἐπὶ τοῦτο πληρούμενον, μᾶλλον ὄντως τε καὶ ἀληθέστερον χαίρειν αὖ τοιοῦτο ἡδονῇ ἀληθεῖ. Ἐκ δὲ τοῦ ἧττον ὄντος τὰ ἧττον ἀληθῆ καὶ βεβαίου, ἧττόν τι καὶ βεβαίως πληροῖτο, καὶ ἀπιστοτέρας αὖ ἡδονῆς καὶ ἧττον ἀληθοῦς μεταλαμβάνοι. Ἀναγκαιότατα ταῦτα ἔφη. Οἱ ἄρα φρονήσεως καὶ ἀρετῆς ἥκιστα ἐπιθυμοῦντες, μάλιστα δὲ καὶ τοῖς τοιούτοις ἀεὶ ξυόντες, κάτω ὡς ἔοικε καὶ μέχρι πολλοῦ πρὸς τὰ μεταξὺ φοροῦνται τε καὶ τοῦτο πλανῶνται διὰ βίου· ὑπὲρ βαίτης δὲ ἐκεῖνο, πρὸς τὸ ἀληθὲς οὔπω, οὔτε αὖ βλίψαν πώποτε, οὔτε ἱκανῶς ἐπλήρωσαν· ἐπὶ τοῦτο δὲ ἔν τι πλήρωμα ἦν. οὐδὲ βεβαίου τοῦ καὶ καθαρᾶς ἡδονῆς ἐγεύσαντο. ἀλλὰ βοσκήματος δίκην ἀεὶ βλέποντες καὶ κυφότες εἰς γῆν καὶ εἰς τραπέζας βόσκονται χορταζόμενοι καὶ ἐκτίνοντες, καὶ οὕνεκα τῆς τούτων πλεονεξίας λακτίζοντες καὶ κυείτοντες ἀλλήλους σιδηροῖς κέρασί τε καὶ ὁπλαῖς, ἀκρατίνοισι δι' ἀπληστίαν· ἃ τοῦ ἀνοήτου μὴ ἕνεκα τοῖς οὖσιν, οὐδὲ τὸ ὂν αὖτε τὸ τέλος ἑαυτῶν πιμπλάντες. Παντελῶς ἔφη ὁ γλαύκων τὸν τῶν πολλῶν ὦ σώκρατες χρησμῳδεῖς βίον, ἀφ' ὧν οὐκ ἀνάγκη καὶ ἡδονὰς ξυνεῖναι μεμιγμένας λύπαις εἰδώλοις τῆς ἀληθοῦς ἡδονῆς καὶ ἐσκιαγραφημένας ὑπὸ τῆς παρ' ἀλλήλας ὄψεως ἀκροχρωμένας· ὥστε σφοδρὰς ἐκπλήττειν φαίνεσθαι καὶ ἔρωτας ἑαυτῶν λυττῶντας τοῖς ἄφροσιν ἐντίκτειν· καὶ περὶ μαχὴν τοὺς εἶναι ὡς περὶ τοῦ ἐν ἴλιον ἐλθόντος ὑπὲρ τῶν εἰδώλων ὑπὸ τῶν οὐσίας σκιαγράφων φασὶ γενέσθαι τοὺς ἀγῶνα περὶ τοῦ ἀληθοῦς. Πολλὴ ἀνάγκη ἔφη οὕτω δὴ εἶναι. τί δὲ τοῦτο τὸ θυμοειδές· οὐχ ἵνα τοιαῦτα ἀνάγκη γίγνεσθαι ὡς αὖ καὶ τοῦτο διαπράττηται, ἢ φθόνῳ γε φιλοτιμίας, ἢ βίᾳ, γε φιλονεικίας, ἢ θυμῷ, γε δυσκολίας· πλησμονὴν γὰρ τιμῆς τε καὶ νίκης καὶ θυμοῦ διώκων ἄνευ λογισμοῦ τε καὶ νοῦ. Τοιαῦτα δή ὡς ἀνάγκη καὶ τοῦτο εἶναι. τὸ οὖν δὴ ἐπιθυμητικὸν θαρρεῖν τε λέγωμεν ὅτι καὶ τοῦτο τὸ φιλοκερδὲς καὶ τὸ φιλόνεικον ἔσται ἐπιθυμίαι ἀναγκαῖαι μάλιστα. ἀεὶ μὲν αὖ τῇ ἐπιστήμῃ καὶ λόγῳ ἑπόμενοι, καὶ μετὰ τούτων τὰς ἡδονὰς διώκουσι, καὶ ἃς αὖ τὸ φρόνιμον ὀρεχθῆναι λαμβάνωσι, τὰς ἀληθεστάτας τε λάβοιντο ὡς οἷόν τε καὶ ταύτας ἀληθῶς, λαβεῖν. ἅτε ἀληθείᾳ ἑπομένων, καὶ τὰς ἑαυτῶν οἰκείας· εἴ περ ἂν βέλτιστον ἑκάστῳ ἕξιν καὶ οἰκειότατον. Ἀλλὰ μὴν ἔφη οἰκειότατόν γε. Τῷ φιλοσόφῳ ἄρα ἑπομένης ἀπείσης τῆς ψυχῆς καὶ μὴ στασιαζούσης, ἑκάστῳ τῷ μέρει ὑπάρχει ἃς τε τἄλλα, τὰ ἑαυτοῦ πράττειν καὶ δίκαιον εἶναι· καὶ δὴ καὶ τὰς ἡδονὰς τὰς ἑαυτοῦ ἕκαστον καὶ τὰς βελτίστας καὶ ἃς τὸ λόγου κεκτῆσθαι. Κομιδῇ μὲν οὖν. Ὅταν δὲ ἄρα τῶν ἑτέρων τὸ κρατῖστον, ὑπάρχει αὖ μάτην τινὶ ἑαυτοῦ ἡδονὴν ἰδίᾳ ἀνευρίσκειν, τά τε ἄλλα αἰσχρὰ ἐργάζεσθαι καὶ μὴ ἀληθοῦς ἡδονὴν διώκειν. Οὕτως ἔφη. οὐκοῦν ἃ πολέμιον, φιλοσοφίας τὸ μὴ λόγου ἀφίστηκε μάλιστα αὖ τοιαῦτα ἐργάζοιτο. Πολύ γε. Πλέον δὲ λόγου ἀφίστησι τί ἢ ὅ περ νόμα τὸ μὴ εἰδέναι; Πολὺ μέν. Ἐφάνησαν δὲ πολέμιον ἀφιστῶσαι, ἀγχαὶ ὀργαὶ καί τε τυραννικαὶ ἐπιθυμίαι; Πολύ γε. Ἐλάχιστον δὲ αἱ βασιλικαί τε καὶ κόσμιαι; Ναί. Πλεῖστον δὴ δῆμαι ἀληθοῦς ἡδονῆς καὶ οἰκίας ὁ τύραννος ἀφεστήξει· ὁ δὲ, ὀλίγιστον. Ἀνάγκη. Καὶ δὴ καὶ τοῦτο ἂν εἴποι ὁ τύραννος ἀφεστήξει ἢ δὲ βασιλεύς, ἥδιστα. Πολλὴ ἀνάγκη. Διὰ τί οὖν οὐκ ἂν λέγοι ὅσῳ ἀληθέστερον ζῇ τύραννος βασιλέως· αὖ ἔπειτ' ἔφη. Ἡδονῶν ὡς ἔοικεν ἐσῶν, μιᾶς μὲν γνησίας· δυοῖν δὲ νόθοιν, ὁ νόθον εἰσ' ὁ ἐπὶ πᾶσι καὶ ὑπερβαὶς ὁ τύραννος, φυλακὴν νόμου τε καὶ λόγου, δουλαγωγοὶ σὺν δορυφόροις ἡδοναῖς ξυνοικεῖ, καὶ ὁ πόσα ἐλαττοῦται, οὐδὲ πολὺ ῥᾴδιον εἰπεῖν, πολλῷ ἴσως ὥσπ. Πῶς ἔφη· ἐκ τοῦ ὀλιγαρχικοῦ χα-

κοῦ, τέτορε που ὁ τύραννος ἀφεστήκει. οὐ μόνῳ γοῦν αὐτῷ ὁ δημοτικὸς ἦν;
Ναί.
Οὐκοῦν καὶ ὀλιγαρχικὸς τετραπλασίῳ πρὸς ἀληθείαν ἀπ' ἐκείνου ξυνοικοῖ ἄν, εἰ τὰ πρόσθεν ἀληθῆ.
Οὕτω.
Ὁ δέ γε ὀλιγαρχικὸς, ἀρχὴ τῆς βασιλικοῦ αὖ τέτορες. ἰαὺ εἰς ταὐτὸν ἡ ἀριστοκρατικὴ καὶ βασιλικὴ τιθῶμεν.
Τέτορες γοῦν.
Τετραπλασίου ἄρα ἦν ὁ τύραννος ἀριθμῷ ἀληθοῦς ἡδονῆς ἀφεστηκὼς τυράννου.
Φαίνεται.
Ἐπίπεδον ἄρ' ἔφη ὡς ἔοικε δεῖξαλογος ἡμῖν ἦν ἡ μάκους ἀριθμὸν ἡδονῆς τυραννικῆς αὖ ἔσῃ.
Κομιδῇ γε.
Κατὰ δὴ δύναμιν καὶ νῷ φρίττην αὖ ξέω, δῆλον δὴ ἀπόστασιν ὅσην ἀφεστηκὼς γίγνεται.
Δῆλον ἔφη γε λογισμῷ.
Οὐκοῦν εἰ τις μαθησόμενος, ἀληθείᾳ ἡδονῆς ἦν βασιλέως τοῦ τυράννου ἀφεστήκατε λέγω, ὅσον ἀφέστηκεν οἰνὶς καὶ εἶναι σοι καὶ ἑπτακοσιοστὰ λασάκις, ἴδοιεν αὖ ἦν ζῶντα δύρσοι τελεθείσῃ τῇ πολλαπλασιώσει. ἦν δὲ τύραννον, αὖ σαρώτερον τῇ αὐτῇ ταύτῃ ἀποστάσει. ἀμέχανον ἔφη λοπσμὸν καταφέρεις τῆς διαφορότητος φρὶν αὖ σοῦ, τὸ τε δίκαιον καὶ τὸ ἄλλο καὶ πρὸς ἡδονὴν τε καὶ λύπην.
Καὶ μήν σοι καὶ ἀληθῆ καὶ προσήκοντά γε λῷ δὴ ἐρωτῶ. ὅσοις ἀριθμὸν ἐν πόλει αὐτοῖς προσήκουσιν ἡμέραι, καὶ νύκτες, καὶ μηνῶν, καὶ ἐνιαυτοί.
Ἀλλὰ μήν ἔφη προσήκουσιν.
Οὐκοῦν, ἐν τοσοῦτῳ χρόνῳ ἀνὴρ ἀγαθός τε καὶ δίκαιος, ἦν καλόν τε καὶ ἡδὺν, ἀμαχέτῳ δὴ ὅσῳ πολεῖ ἐν νικήσει δυσχρησοσύνῃ τε βίου καὶ κάλλει καὶ ἀρετῇ.
Ἀμαχέτῳ μήτοι νὴ δία ἔφη.
Ἴσον δὴ ἔσπον, ἐπειδὴ σύνταῦθα λόγον γεύσαμεν, ἀναλάβωμεν τὰ πρῶτα λεχθέντα δ' ἃ δεῦρ' ἤκομεν. ἦν δέ που λεγόμενον λυσιτελεῖν ἀδικεῖν τῷ τελέως μὲν ἀδίκῳ δοξαζομένῳ δὲ δικαίῳ, ἢ οὐχ οὕτως ἐλέχθη;
Οὕτω μὲν οὖν. νῦν δὴ ἔφη αὖ διαλεκτέα, ἐπειδὴ διωμολογησάμεθα τό, τε ἀδικεῖν, καὶ ὃ δίκαιον πρᾶξαι, ὡς ἑκάτερον ἔχει δύναμιν.
Ἐῶ ἔφη. σὺ γὰρ σταλάσαντες τῆς ψυχῆς λόγῳ, ἵνα ἀληθῆ ὁ ἐκεῖνα λέγων ἔλεγε.
Ἴσως τινὰ ἔδ' ὃς.
Τῶν τοιούτων τινὰ ἦν δ' ἐγώ, οἷαι μυθολογοῦνται παλαιαὶ γενέσθαι φύσεις. ἢ, τε χιμαίρας, καὶ ἡ σκύλλης, καὶ κερβέρους, καὶ ἄλλαι πολλαὶ συχναὶ λέγονται συμπεφυκυῖαι ἰδέαι πολλαὶ εἰς ἓν γενέσθαι.
Λέγονται γὰρ ἔφη.
Πλάττε τοίνυν μίαν μὲν ἰδέαν θηρίου ποικίλου καὶ πολυκεφάλου, ἡμέρων δὲ θηρίων ἔχοντος κεφαλὰς κύκλῳ καὶ ἀγρίων, καὶ δυνατοῦ μεταβάλλειν καὶ φύειν ἐξ αὐτοῦ ταῦτα πάντα.
Δεινοῦ πλάστου ἔφη ὁ ἔργον. ὅμως δὲ ἐπεὶ δὴ εὐπλαστότερον κηροῦ καὶ τῶν τοιούτων λόγος, πεπλάσθω. μίαν δὴ τοίνυν ἄλλην ἰδέαν λέοντος. μίαν δὲ ἀνθρώπου. φαῦλον δὲ μάγιστον ἔστω τοπρῶτον τῇ ἀλάττειν, ἀλάττειν, ἀλάττειν.
Ταῦτα ἔφη ἐφέω, καὶ πέπλασται.
Σιώπησι τοίνυν αὐτὰ εἰς ἓν ἕξια ὄντα ὡς τὰ τε ξυμπεφυκότα ἀλλήλοιν.
Σιώπησαι ἔφη. περίπλασον δὴ αὐτοῖς ἔξωθεν εἰκόνα τοῦ ἀνθρώπου, ὡς τῷ μὴ δυναμένῳ τὰ ἐντὸς ἐραῖ, ἀλλὰ τὸ ἔξω μόνον ἐλυζον ὁρῶντι, ὡς ζῷον φαίνεσθαι ἄνθρωπον.
Πέπλασται ἔφη.
Λέγωμεν δὴ, ᾧ λέγοντι ὡς λυσιτελεῖ τούτῳ ἀδικεῖν ᾧ ἀνθρώπῳ λέγει δὲ πρᾶξιν ἃ ξυμφέρει, ὅτι ἄλλο φησὶν, ἢ λυσιτελεῖν αὐτῷ τὸ πανταχῇ θηρίου δυναχοῦντι, ὡς ἓν ἰσχυρὸν καὶ τὸν λέοντα καὶ τὸ περὶ τὸν λέοντα. τὸν δὲ ἄνθρωπον λιμοκτονεῖν τῇ ποιεῖν ἀσθενῆ, ὥστε ἕλκεσθαι ὅπη ἂν ἐκείνων ὁ πότερον ἄγοι, καὶ μηδὲν ἕτερον ἑτέρῳ ξυνηθίζειν μηδὲ φίλον ποιεῖν, ἀλλ' ἐᾶν αὐτὰ ὡς αὐτοῖς δύνηται δάκνειν τε καὶ μαχόμενα ἐσθίειν ἄλληλα.
Παντάπασι γοῦν ἔφη ταῦτ' ἂν λέγοι ὁ τὰ ἀδικεῖν ἐπαινῶν.
Οὐκοῦν, αὖ ὁ τὰ δίκαια λέγων λυσιτελεῖν, φαίη ἂν δεῖν ταῦτα πράττειν καὶ ταῦτα λέγειν. ὅθεν τοῦ ἀνθρώπου ὡς ὁ ἄνθρωπος, ἔσται ἐγκρατέστατος. καὶ τοῦ πολυκεφάλου θρέμματος ἐπιμελήσεται, ὡς πᾶν γεωργὸς τὰ μὲν ἥμερα τρέφων καὶ πιθανοῦν, τὰ δὲ ἄγρια ἀχρωλύων φύεσθαι. ξύμμαχον ποιούμενος τὸν τῆς λέοντος φύσιν, καὶ κοινῇ πάντων κηδόμενος, φίλα ποιῶν ἀλλήλοις τε καὶ αὐτῷ, οὕτω θρέψει.
Κομιδῇ γοῦν δὴ λέγει ταῦτα ὁ τὰ δίκαια ἐπαινῶν. καὶ τοῦτο πάντα φρόνιμον δὴ ὁ τὰ μὲν δίκαια ἐγκωμιάζων, ἀληθῆ δὲ λέγοι. ὁ δὲ τὰ ἄδικα, ψεύδεται. πρός τε γοῦν ἡδονὴν καὶ πρὸς εὐδοξίαν, καὶ ὠφέλει-

σκοπουμένῳ, ὁ μὲν ἐπαινέτης τοῦ δικαίου ἀληθὴς ἂν εἴη ῥήτωρ, οὐδὲν ὑγιὲς οὐδ' ἀληθὲς λέγων, τί φήσει. Οὐ μὰ Δία ἔφη γε. Βούλεσθον οὖν καὶ ἡμῖν οὕτω περὶ αὐτοῦ πρῶτον, οὐ γὰρ ἐκὼν ἁμαρτάνει· σκοπεῖτε δὲ μακρὸν ἐρωτῶντες. καὶ τοῦτο δὴ καλὸν καὶ τὰ αἰσχρὰ νόμιμα ἆρ' οὐ φαῦμεν γεγονέναι, τὰ μὲν καλὰ τὰ ὑπὸ τῷ ἀνθρώπῳ, μᾶλλον δ' ἴσως τὰ ὑπὸ τῷ θεῷ τὰ θηρία ποιοῦντα τῆς φύσεως· αἰσχρὰ δέ, τὰ ὑπὸ τῷ ἀγρίῳ ἡμῶν δουλούμενα, ξυμφύσει, ἢ πῶς. Ἐκεῖνό μοι ἔφη πέφανται. Ἔστιν οὖν ἓν ὃ λυσιτελεῖ ἐκ τούτου τοῦ λόγου χρυσίον λαμβάνειν ἀλίσκεσθαι, εἴ πού τοιοῦτόν τι γίγνεται, λαμβάνων ὁ χρυσίον, ἅμα καταδουλοῦται τὸ βέλτιστον ἑαυτοῦ τῷ μοχθηροτάτῳ. ἢ ἐὰν μὲν λαβὼν χρυσίον, ἧττον ἢ θυγατέρα ἐδουλοῦτο, καὶ ταῦτ' ἐπ' ἀγρίων τε καὶ ἡμέρων αἰσχρῶν, οὐκ ἂν αὐτῷ ἐλυσιτέλει· ἀλλ' ἂν πάμπολυ δεῖ τούτῳ λαμβάνειν. ἀλλ' ὁ ἐκεῖ θεὸς τὸν ὑπὸ τῷ ἀνοητοτάτῳ τε καὶ μαργοτάτῳ δουλεῦσαι, καὶ μηδὲν ἐλεῖν, οὐκ ἄρα ἀθλιός ἐστι καὶ πολὺ ἂν δεινοτέρῳ ἀλίσκεσθαι χρυσὸν δωροδοκεῖν, ἢ ὁρμφύλῃ ἂν δὴ τῇ τοῦ αὐτοῦ ψυχῇ ἓν ἔρμιον ἐξαμεῖν; Πολὺ μέντοι δεινότερος ὁ γλαυκῶν ἐπὶ γοῦν σοὶ ἐκεῖνον ἀποκεινῦμαι. Οὐκοῦν καὶ ὁ ἀκολασταίνειν οἷός δ' ἂν εἴη καὶ πάλαι ψέγεσθαι, ὅτι αὐλεῖται, οὐ τῷ τοιούτῳ ὁ ἀνὴρ ὁ μέγας ἐκεῖνος καὶ πολυειδὴς θρέμμα πρὸς ἓν ὄντος; Δῆλον ἔφη. Ἡ δ' αὐθάδεια καὶ δυσκολία ψέγεται. οὐχ ὅταν ὁ λέων τῶν τε καὶ ὀφεῶν δεῖν αὔξηται καὶ σωτείνηται ἀναρμόστως; Καὶ μάλα οὖν. Τρυφὴ δὲ καὶ μαλθακία οὐκ ἐπὶ τῇ τοῦ αὐτοῦ τούτου χαλάσει τε καὶ ἀνέσει ψέγεται. ὅταν δ' αὖ τῷ δειλίαν ἐμποιῇ; Τί μήν. Κολακεία δὲ καὶ ἀνελευθερία οὐχ ὅταν τις ὁ αὖ ἐξαρχὸν ὁ θυμοειδὲς ὑπὸ τῷ ὀχλώδει θηρίῳ ποιῇ, καὶ οὗτος χρημάτων καὶ τῆς ἐκείνου ἀπολλύμενον ἐλεύθερον ἐκείνου αὐτὸ λέοντος πίθηκον ἐργάζεται; Καὶ μάλα ἔφη. Βαναυσία δὲ καὶ χειροτεχνία διατί ἐστι ὄνειδος φέρει. ἢ ὅταν μὲν ἄλλο τι φύσωμεν, ἢ ὅταν τὸ ἀθλιὸς φύσει ἔχῃ ὁ τοῦ βελτίστου εἶδος ὥστε μὴ ἂν δύνασθαι ἄρχειν τῶν οἰ αὐτῷ θρεμμάτων. ἀλλὰ θεραπεύειν ἐκείνοις καὶ τὰ ἐκείνων πρὸς χάριν δύνασθαι μανθάνειν. Ἔοικεν ἔφη.

Οὐκοῦν ἵνα καὶ ὁ τοιοῦτος ὑπὸ ὁμοίου ἄρχηται οἷον πρὸ ὀλίγου, δοῦλον αὖ τὸν φαμὲν εἶναι δεῖν ἐκείνου τοῦ βελτίστου καὶ ἔχοντος ἐν αὐτῷ τὸ θεῖον ἄρχον. οὐκ ἐμοὶ δοκεῖ τῷ δούλου εἰδέναι δεῖν ἄρχεσθαι αὐτόν. ὡς πρὸ θρασυμάχου ἤστο ἡμῖν ἀρχομένῳ, ἀλλ' ὡς ἄμεινον ὂν παντὶ ὑπὸ θείου καὶ φρονίμου ἄρχεσθαι. μάλιστα μὲν οἰκεῖον ἔχοντος ἐν αὐτῷ· εἰ δὲ μή, ἔξωθεν ἐφεστῶτος· ἵνα εἰς δύναμιν πάντες ὅμοιοι ὦμεν καὶ φίλοι τῷ αὐτῷ κυβερνώμενοι. καὶ ὀρθῶς γ' ἔφη. Δηλοῖ δέ γε καὶ ἡμῖν πάλαι ὁ νόμος· ὅτι δικαίων βουλόμεθα πᾶσι τοῖς ἐν τῇ πόλει ξύμμαχος εἶναι· καὶ ἡ τῶν παίδων ἀρχή, ἵν' ὡς ἐλευθέρους εἶναι, ὡς ἂν οἷοί τε ὦμεν, τὸν πρὸ τῆς πόλει πολιτεύειν καταστήσωμεν. καὶ ὁ βέλτιστον θεραπεύσαντες, τῷ παρ' ἡμῖν τοιούτῳ, αὐτὸν καταστήσωμεν φύλακα ὅμοιον καὶ ἄρχοντα ἐν αὐτῷ, καὶ τότε δὴ ἐλεύθερον ἀφίεμεν. Δηλοῖ γοῦν ἔμοιγε. Τῶν δὴ οὖν φύσωμεν ὧν γλαυκῶν καὶ κατὰ τίνα λόγον λυσιτελεῖν ἀδικεῖν ἢ ἀκολασταίνειν, ἢ τι αἰσχρὸν ποιεῖν, ἐξ ὧν πονηρότεροι μὲν ἔσται, πλέον δὲ χρήματα, ἢ ἄλλῳ τινὶ δύναμιν κτήσεται. Οὐδαμῇ ἔμοιγε.

Τῷ δ' ἀδικοῦντα λανθάνειν καὶ μὴ δίδοναι δίκην λυσιτελεῖν. ἢ οὐχὶ ὁ μὲν λανθάνων ἐπιπονηρότερος γίγνεται. ὁ δὲ μὴ λανθάνοντος καὶ κολαζομένου, ὁ μὲν θηριώδης κεκμίζηται καὶ ἥμερον ἐλεύθερόν τε, καὶ ὅλην ψυχὴν εἰς τὸν βελτίστην φύσιν καθιστάμενον, τιμιωτέραν ἕξιν λαμβάνει, σωφροσύνην τε καὶ δικαιοσύνην μετὰ φρονήσεως κτωμένη. ἢ σῶμα ἰσχύος καὶ κάλλους μετὰ ὑγείας λαμβάνοντος, ὅσῳ τῆς ψυχὴ σώματος τιμιωτέρα. Παντάπασι μὲν οὖν ἔφη. Οὐκοῦν ὦ, γενναῖε, ἴχνη, πάντα τὰ αὐτὰ εἰς ἕξιν σωτέον, εἰσόμενοι πρῶτον μὲν τὰ μαθήματα τιμᾶν, ἃ τοιαύτην αὐτῇ τὴν ψυχὴν ἀπεργάσεται· τὰ δὲ ἄλλα ἀπιμάζων. Δῆλον ἔφη. Εἶπον τά γ' εἰκότα, νῦν τοῦ σώματος ἕξιν καὶ τροφὴν, οὐχ ὅπως τῇ θηριώδει καὶ ἀλόγῳ ἡδονῇ ἐπιτρέψασ', ὠνησόμενος ζήσει, ἀλλ' οὐδὲ πρὸς ὑγείαν

βλέπων. οὐκ ἔστιν· πρὸς βίαν, ὅπως ἀρχρεῖς, ἢ ὑγιὴς, ἢ καλὸς ἔσται, ἐὰν μὴ νῷ σωφρονίσειν μέλῃ ἀπ' αὐτῶν· ἀλλ' ἀεὶ πρὸ οὐ τῷ σώματι ἁρμονίαν τῆς οὐ τῇ ψυχῇ οὐσίαν ξυμφωνίαν ἁρμοττόμενος φαίνεται. ΓΛΑ. ταὐτά πως μὲν οὖν ἔφη, ἐοικὼς δὲ πᾶν μᾶλλον τῇ ἀληθείᾳ μακρῷ εἶναι. ΟΥΝ. καὶ πρὸς οὐ τῇ τῶν χρημάτων κτήσει ξυταξίν τε καὶ ξυμφωνίαν καὶ τὸν ὅλον τὸν πλοῦτον οὐκ ἐκπλαγησόμενος ἥξει τῷ πολλῶν μαινομένων, ἃ πέρυσι αὖ ἔφην, ἀπέραντα κακὰ ἔχων. ΟΥΚ οἶμαι ἔφη. ΑΛΛ' ἀπὸ βλέπων γε εἶπον πρὸς νῷ οὐ αὐτῷ πολιτεύσει καὶ φυλάξῃ μή τι παρεμπῖπτον αὐτοῦ τῶν ἐκεῖ ὅλῳ πλοῦτος οὐσίας ὃ δὴ ὀλιγότητα οὖσα κυβερνῶν προσθήσει καὶ ἐκπλήσει τῆς οὐσίας καθόσον αὖ οἷός τ' ᾖ. ΚΟΜΨΟΝ μὲν οὖν ἔφη· ἀλλὰ μὲν δὴ τιμάς γε ἐν ταῖς ἀρχαῖς πλέον, ὧν μὲν μαθήσει καὶ μάσεται ἐκὼν ἂν αὖ ἐγένετο ἀμείνων αὐτὸν ποιήσειν ἃς δ' αὖ λύσει νῷ ὑπάρχουσιν ἕξειν, φθήσεται ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ. οὐκ ἄρα ἔφη τάγε πολιτικὸς ἔσται πράττειν, ἐὰν πρὸς τούτου κίνδυνος. ΝΗ τὸν κύνα μὰ δί' ἐγὼ οὖν γε τῇ ἐμαυτοῦ πόλει, καὶ μάλα. οὐ μέντοι ἴσως οὖ γε τῇ πατρίδι· ἐὰν μὴ θεὸς τὴν ξυμβῆναι τύχῃ. ΜΑΘΗΣΕΩΣ ἔφη. ἐν ᾗ νῦν διήλθομεν εἰκάζοντες πόλει λέγεις τῇ οὐ λόγοις κειμένῃ· ἐπεὶ γῆς γε οὐδαμοῦ οἶμαι αὐτὴν εἶναι. ἀλλ' ἐγὼ δ' ἐκεῖ οὐρανῷ ἴσως παράδειγμα ἀνάκειται τῷ βουλομένῳ ὁρᾶν, καὶ ὁρῶντι ἑαυτὸν κατοικίζειν· διαφέρει δὲ οὐδέν, ἔστι τ' ὂν ἔσται· τὰ γοῦν τούτης μέντοι οὐ πράξειν, ἄλλης δὲ οὐδεμιᾶς. ΕΙΚΟΣ γ' ἔφη.

Τέλος τῆς πολιτείας, ἢ περὶ δικαίου εἰκάτου λόγου.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ, Η΄ ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ.

ΑΛ μὲν δὴ δί' ἐγὼ, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα περὶ αὐτῆς οὐκ ἐῶ, ὡς παντὸς ἂρα μᾶλλον ὀρθῶς ᾠκίζομεν νῷ πόλιν. οὐκ ἔστιν δὲ οὐ θυμοειδὲς περὶ ποίησιν λέγω. ΤΟ ποῖον ἔφη. ΤΟ μιμητικὸν ἐπὶ παιδείᾳ παραλαχθαι αὐτῆς ὅσῃ μιμητική. παντὸς γοῦν μᾶλλον, οὐ παραδεκτέα νῷ καὶ ὀρθότερον (ὡς ἐμοὶ δοκεῖ) φάναι τε, ἐπεὶ δὴ χωρὶς ἕκαστα διήρηται τὰ τῆς ψυχῆς εἴδη. ΓΩΣ λέγεις. ὡς μὲν πρὸς ὑμᾶς, ἐρῶσθαι (οὐ γοῦν μακρηγορεῖτε πρὸς τοὺς τῆς τραγῳδίας ποιητὰς καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας τοὺς μιμητικούς) λάβρως οἷόν τε εἶναι πάντα τὰ τοιαῦτα τῆς τῶν ἀκουόντων διανοίας· ὅσοι μὴ χρῶνται φαρμάκῳ τὸ εἰδέναι αὐτά, δεκτυγχάνειν ἄρα. ΓΩ δὴ ἔφη διανοούμενος λέγεις. ἐνθένδε δ' ἐγὼ, καί σοι φιλίᾳ γέ τις μὰ καὶ αἰδὼς ἐκπαλαιοῦσθαι ἔχουσα τοῦδε ὁμήρου ἀρτιπαλύει λέγειν· ἔοικε μὲν γοῦν τῶν καλῶν ἁπάντων τούτων τῶν τραγικῶν, πρῶτος διδάσκαλός τε καὶ ἡγεμὼν γενέσθαι· ἀλλ' οὐ γοῦν πρός γε τῆς ἀληθείας τιμητέος ἀνήρ· ἀλλ' ὅ λέγω, ἐνθένδε. ΓΑΥ μὲν οὖν ἔφη. ΜΑΛΛΟΝ δὲ ἀρτιπέλου. ΕΡΩΤΑ· μίμησιν ἆλεως ἔχοις αὖ μοι εἰπεῖν, ὅτι ποτ' ἔστιν; οὐδὲ γοῦν τι αὐτὸς πάνυ τι ξυνοῶ τῇ βούλεται εἶναι. Η΄ που ἂρ' ἔφη ἐγὼ ξυνοίσω· ἀθόλωτα γὰρ δὴ ἐγὼ ἄτοπον· ἐπεὶ πολλά γε ὀξύτερον βλέπων, ἀμβλύτερον ὁρῶντος πρότερον εἶδον. ἜΣΤΙΝ ἔφη ὅπως. ἀλλὰ σοῦ παρόντος, οὐδ' αὖ προθυμηθῆναι οἷός τε ἄλλον ἐπεῖν ἐστιν μὴ ταπεινοῦσθαι, ἀλλ' αὐτὸς ὅρα. βούλει οὖν οὐδὲν ἀρξώμεθα ἐπισκοποῦντες ἐκ τῆς εἰωθείας μεθόδου; εἴδος γάρ τι οὔ εἴωθεν εἰώθαμεν τίθεσθαι τοῦδε ἕκαστα τὰ πολλά· οἷς ταὐτὸν ὄνομα ἐπιφέρομεν, ἢ οὐ μανθάνεις; ΜΑΝΘΑΝΩ· δῆλον δὴ καὶ νῷ ὅτι βούλῃ τῶν πολλῶν. οἷον ἐθέλεις, πολλαί που εἰσὶ κλῖναι καὶ τράπεζαι; ΓΩΣ δ' οὔ. ΑΛΛΑ ἰδέαι γέ που τοῦδε τοῦτα τὰ σκεύη δύο μία μὲν κλίνης, μία δὲ τραπέζης; ΝΑΙ. οὐκοῦν εἰώθαμεν λέγειν, ὅτι ὁ δημιουργὸς ἑκατέρου τοῦ σκεύους πρὸς νῷ ἰδέαν βλέπων, οὕτω ποιεῖ ὁ μὲν, τὰς κλίνας·

κλίνας· ὁ δὲ, τὰς ζωπίζας· ἆρ' ἡμᾶς χρήμεθα καὶ τὰ ἄλλα κατὰ ταῦτα· οὐ γάρ που τὴν ζωϊκὴν αὐτοῦ δημιουργίαν οὐλὴς ἢ δημιορῶν· Γῶς γάρ. οὐδαμῶς. Ἀλλ' ὅρα δὴ καὶ τόνδε τίνα καλεῖς ἢ δημιουργόν· τὸν ξῶον· Ὃς πάντα ποιεῖ ὅσα περ ἂν εἷς χειροτέχνης· Δεινόν τινα λέγεις καὶ θαυμαστὸν αὖ σοφιστὴν· οὔπω γε. Ἀλλὰ τάχα μᾶλλον φήσεις· ὁ αὖ τὸς ἂν οὗτος χειροτέχνης, ὃ μόνον πάντα διός τε σκιὰν ποιῆσαι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐκ τῆς γῆς φυόμενα πάντα ποιεῖ, καὶ ζῷα πάντα δημιουργεῖ· τά τε ἄλλα καὶ ἑαυτὸν, καὶ πρὸς τούτοις γῆν καὶ οὐρανὸν καὶ θεοὺς, καὶ πάντα τὰ ἐν οὐρανῷ καὶ τὰ ἐν ἅιδου ὑπὸ γῆς, ἅπαντα δημιουργεῖ. Γαῦ θαυμαστὸν ἔφη λέγεις σοφιστήν· Ἀπιστεῖς ἴσως δ' εἰπέ· καί μοι ἐπὶ τοῦ παράπαν οὐκ ἄπεσθε δοκεῖ ἢ τοιοῦτος δημιουργὸς, ἢ γένοι μὴ δόξῃ τισὶν εἶναι αὖ τοῦτ' ἀπάντ' ποιητής· τίνι δὲ οὐκ ἄν; ἢ οὐκ αἰσθάνει, ὅτι καὶ αὐτὸς διός τε ἅπτα πάντα ταῦτα ποιῆσαι ζόφῳ γένι; καὶ τίς ἔφη ὁ ζόφος οὗτος· οὐ χαλεπὸς ἴσως δ' εἰπέ· ἀλλὰ πολλαχῆ καὶ ταχὺ δημιουργούμενος· τάχιστα δ' που ἂν θέλοις λαβὼν κάτοπτρον στρέφειν πάντα χῶ, ταχὺ μὲν ἥλιον ποιήσεις καὶ τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ· ταχὺ δὲ γῆν, ταχὺ δὲ σαυτόν τε καὶ τἄλλα ζῷα, καὶ σκεύη καὶ φυτὰ, καὶ πάντα ὅσα νῦν δὴ ἐλέγετο; Ναὶ ἔφη φαινόμενα, οὐ μέντοι ὄντα γε πῃ ἀληθῆ λέγεις. καλῶς ἴσως λέγεις καὶ εἰς δέον ὄρχῃ τῷ λόγῳ· τῶν τοιούτων γὰρ δοκεῖ μοι δημιουργῶν καὶ ὁ ζωγράφος εἶναι· ἢ γάρ; Γῶς τί οὔ. Ἀλλὰ φήσεις οὐκ ἀληθῆ δοκεῖ μοι αὐτὸν ποιεῖν ἃ ποιεῖ· καί τοι ζρόπῳ γέ τινι καὶ ὁ ζωγράφος κλίνην ποιεῖ· ἢ οὔ· Ναὶ ἔφη φαινομένην γε καὶ οὗτος. Τί δὲ ὁ κλινοποιός· οὐκ ἄρτι μέντοι ἔλεγες ὅτι οὐ τὸ εἶδος ποιεῖ ὃ δὴ ἔστι κλίνη, ἀλλὰ κλίνην τινά; Ἔλεγον γοῦν.

Οὐκοῦν εἰ μὴ ὄντ' ἔστι ποιεῖ, οὐκ αὖ τὸ ὂν ποιεῖ, ἀλλά τι ζοιοῦτον οἷ τὸ ὄν, ὃν δὲ οὔ. πολλοῦ γε δεῖ τὸ δ' ὅλον κλίνης ἔργον, ἢ ἄλλου τινὸς χειροτέχνου ἔστι φάναι, κινδυνεύει δὲ καὶ ἀληθῆ λέγειν. οὕτω ἔφη ὡς γ' αὖ δόξειεν ἂν τοῖς τὴν τοιαύτην λόγῳ διαζίουσι· καὶ μὴν αὖθις θαυμάζωμεν, εἰ μὴ τὸ ἀμυδρόν τι τυγχάνει ὂν πρὸς ἀλήθειαν· μὴ γάρ· βάλλ' ἔστιν ἔφη καὶ αὐτὸ τοῦτο ζωγράφημα καὶ μιμητὴν τοῦτο τίς ποτ' ἐστίν; Εἰ ζάλλ' ἔφη. οὐκοῦν ζωγράφημα μὲν κλίνης αὐτοῦ γίγνοιτο· μία μὲν ἡ τῇ φύσει ὄσα, ἣν φαῖμεν αὖ ἐς ἴσῳμαι θεὸν ἐργάσασθαι, ἢ τίνα ἄλλον· οὐδένα οἶμαι· μία δέ γε, ἔφη, ὁ τέκτων; Ναὶ ἔφη μία δὴ καὶ ὁ ζωγράφος· ἢ γάρ· Ἔστω. ζωγράφος δὴ κλινοποιὸς θεὸς, ζοῖς δοκεῖ ἐπιστάτῃ ζιὸν εἶδος κλινῶν; Ναὶ ζοῖς. Ὁ μὲν δὴ θεὸς, εἴτε ἐκ ζάλλου τινὸς εἴτε ἐπ' ἴσης αὐτῷ καὶ ἐπὶν μὲν πλείω ἢ μίαν αὐ τῇ φύσει ἀπεργάσασθαι αὐτὸ κλίνην, ἔπειτα ἐφάνησαν μίαν μόνην αὐτὼν ἐκείνην, ὅ ἐστι κλίνην. λύο γ' οὐκοῦν ἢ πλείους, ἔτι ἐφυτεύθησαν ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἔτε μὴ φυῶσι· Γῶς δὴ ἔφη· ὅτι ἂν δοκεῖ μόνας ποιήσει, πάλιν αὖ μία ἀναφανεῖται ἐκείνη αὖ αὖ ἀμφότεραι δ' εἶδος ἕκαστον· μὴ ἔτι αὖ ὅ ἐστι κλίνη ἐκείνη, ἀλλ' ἄχ αἱ λύο· Ὀρθῶς ἔφη. ταῦτα δὴ οἶμαι ἐνοῦς ὁ θεὸς, ἐκάλεσεν ἢ ὄντως κλίνης ποιητὴς, ὄντως ὅσης ἄλλα μὴ κλίνης τινὸς μηδὲ κλινοποιός τις, μίαν φύσει αὐτὼν ἔφυσαν· Ἔοικε. Βάλλ' ὃν τόδον μὴ φυτουργὸν τοῦτε προσαγορεύωμεν ἢ τι τοιοῦτον; Δίκαιος ἴσως ἔφη· ἐπεὶ δή γε φύσει γε καὶ τοῦτο καὶ τἄλλα πάντα πεποίηκε. Τί δὲ τέκτονα· ἆρ' ὀνομιεργὸν κλίνης; Ναί. Ἦ καὶ τὸ ζωγράφον δημιουργὸν καὶ ποιητὴν τοῦ τοιούτου· Οὐδαμῶς· ἀλλὰ τί αὖτε κλίνης φύσει ἦ· τοῦτο δὴ ὃς ἔμοιγε δοκεῖ μᾶλιστα τἀληθὲς προσειρηκέναι· μιμητὴς δὲ ἐκεῖνος δημιουργοῦ· Εἶεν δὴ λέγω· τὸ δὲ τραγῳδοποιὸς ἔστε ἄρα τις νόμος τοὺς ἀπὸ τῆς φύσεως μιμητὰς ἡγεῖσθαι; ἢ γάρ μὴ δὴ ἔφη· ταῦτ' ἄρα ἔσται καὶ ὁ ζωγράφος ποιὸς ἐστὶ περὶ μιμητής ἐστι ζίβος τὶς ἀφ' ὑσιλίως καὶ τῆς ἀληθείας πεφυκὼς, καὶ πάντες οἱ ἄλλοι μιμητικοί· κινδυνεύει. Ἢ μὴν δὴ μιμητὴν ὁμολογοῦμεν ἐπὶ δύο ἢ τῆς ζωγράφου· τόδε· ποτέρα ἐκείνου αὐτοῦ δ' ὁ τῇ σύσει ἴσιμον λοχῆσαι ἐπιχειρῶν μιμεῖσθαι, ἢ τὰ τῆς δημιουργοῦ ἔργα· τὰ τῆς δημιουργοῦ ἔφη. Ἆρα δικαίως, ἢ δικαίως φαίνεται· ἔτι τόδε ἔτι σκόπει· ὡς λέγεις ἔφη· ἔστι κλίνη καὶ τις ἐκ πλαγίου αὐτὴν θεῖ· ἐάντε κατὰ μῆκος, ἢ ὁπῆ, μή τι διαφέρει αὐτῇ ἑαυτῆς; ἢ διαφέρει μὲν οὖν, φαίνεται δὲ ἄλλοία, καὶ τἄλλα ὡσαύτως· Οὕτως ἔφη φαίνεται, διαφέρει δ' οὐδέν· τοῦτο δὴ αὖτὸ σκόπει· πρὸς πότερον ἡ ζωγραφικὴ πεποίηται τοῦδε ἕνεκεν· πότερα πρὸς τὸ ὂν ὡς ἔχει μιμήσασθαι, ἢ πρὸς τὸ φαινόμενον ὡς φαίνεται φαντάσματος, ἢ ἀληθείας ἔσα μίμησις· φαντάσματος ἔφη· πόρρω πάρα τὰληθοῦς ἡ μιμητικὴ ἔστι· καὶ ὡς ἔοικε, διὰ τοῦτο καὶ περιάλλεται, ὅτι σμικρόν τι ἑκάστου ἐφάπτεται, καὶ τοῦτο εἴ

δωλον. ἆρ' ὃ ζωγράφος φαμὲν ζωγραφήσει ἡμῖν σκυτοτόμον τέκτονα· τοὺς ἄλλους δη μιουργούς. τί οὐδενὸς τούτων ἐπαΐειν τῶν τεχνῶν· ἀλλ' ὅμως παῖδές τε καὶ ἄφρονας ἀνθρώπους ἐὰν καλὸς ᾖ ζωγράφος, γράψας αὖ τέκτονα καὶ πόρρωθεν ἐπιδεικνὺς ὄχα παιτῷ αὖ τῷ δοκεῖν ὡς ἀληθῶς τέκτονα ᾖ. τί δ' οὔ. ἀλλὰ γὰρ ὀίομαι ὦ φίλε τὰ δὲ λᾶ τῶν πάντων τὰ τοιαῦτα διανοεῖσθαι, ἐπειδαίμις ἡμῖν ἀπαιδίλλη τὸ τούτου ὡς αὐτὸ γε ἀνθρώπῳ πάσας ἐπισταμένῳ τὰς δημιουργίας· καὶ τἄλλα πάντα ὅσα εἰς ἴσασιν δίλον, οὐδὲν ὅτι οὐχὶ ἀκριβέστερον ἐγνωσμένον ἐπισταμένῳ, ὧν πολαμβάνειν δεῖ τῷ τοιούτῳ. ὅτι δὴ ἴσης τὶς ἄνθρωπος, καὶ ὡς ἔοικεν αὐτὸ γε τοῦτο γόητι τινὶ καὶ μιμητῇ, ὄχπατόν ἦν. ὦ πε ἔδοξεν αὐτῷ πάνσοφος εἶ· ὃ δὲ αὐτὸς μὰ δίοτ' ἂ ἐπίσταμαι καὶ ἀπίσταμεσωίλω καὶ μίμησιν ὄχι πέσει. ἀληθέστατα ἔφη. οὐκοῦν δὴ τὸ μιητικὸν ἔστιν, ἐπιστήμην τινὰ τὴν ζωγραφίαν, καὶ γὰρ ἐγκαίνα αὐτῆς ὅμοιον· ἐπειδήπερ ἀκούομεν ὅτι οὗτοι, πάσας μὲν τέχνας ἐπίστανται, πάντα δὲ τὰ ἀνθρώπεια τὰ πρὸς ἀρετὴν καὶ κακίαν, καὶ τὰ γε θεῖα· αἰσχύνη γὰρ φαυλότατον ἐὰν ἀγαθὸν ποιητὴν ἐθέλειν ποιεῖν ἃ μὴ οἶδεν ἃ δὲ αὖ ποιῇ καλῶς ποιήσειν, ἐὰν δὲ τὰ ἀρα ποιεῖν. ἢ μὰ δίον τε εἶναι ποιεῖν. δεῖ δὴ ἐπισκέψασθαι, πότερον μιμητὰς δυνάμεις οὗτοι ἐστυχόντες ὄχπαντανται· καὶ τὰ ὄργα αὐτῶν ὁρῶντες οὐκ αἰσθάνονται, τελεπὰ ἀπέχοντα τοῦ ὄντος καὶ ῥᾴδια ποιεῖν μή ἐὰν δὲ τῷ ἀληθείαν. φαντάσματα γὰρ ἀλλ' οὐκ ὄντα ποιοῦσιν ἢ τί καὶ λέγουσι, καὶ τῷ ὄντι οἱ ἀγαθοὶ ποιηταὶ ἴσασι, περὶ ὧν δοκοῦσι τοῖς πολλοῖς εὖ λέγειν; ναὶ μὲν οὖν ἔφη ὄχιτασίον.

οἷοι οὖν ἔστις ἀμφότερα δυνατὸς ποιεῖν τότε μαθησόμενον καὶ τὸ εἴδωλον, ἐὰν τῇ τῶν εἰδώλων δημιουργίᾳ ἑαυτὸν ἀφεῖναι αὖ σπουδάζειν, καὶ ἔχειν προσήκοντα τὸν ἑαυτῷ δίον ὡς βέλτιστον ἔχοντα; οὐκ ἔπεγε. ἀλλ' ἔπίρ γε δόμαι ἐπιστήμων ἔσται τῆς ἀληθείας τούτων τὰ ἃ πρὸ καὶ μιμητὴ, πολὺ πρότερον οὐ τοῖς ὄργοις αὖ σπουδάσει ον, ἢ ἐὰν δὲ τοῖς μιμήμασι. καὶ πειρῶτο αὖ πολλὰ καὶ καλὰ ὄργα ἑαυτὸν καταλιπεῖν μνημεῖα, καὶ ἔτ' προθυμοῖτ' αὖ μᾶλλον ὁ ἐγκωμιαζόμενος, ἢ ὁ ἐγκωμιάζων. οὐ μαι ἔφη. οὐ γὰρ ὄχίσου ἢ, τε τιμὴ καὶ ὠφέλεια. τῶν μὲν τοίνυν ἄλλων πέρι, μὰ ἔπαι τῶμεν λόγον, ὅμηρον ἢ ἄλλον ὁτινοῦν τῶν ποιητῶν. ὁρῶντες εἰ ἰατρικὸς τις ἦν τις αὐτῶν. ἀλλὰ μὴ μιμητὴς μόνον ἰατρικῶν λόγων. τίνα δ' ὑγιεῖς, ποιητὴς τις τῶν παλαιῶν ἢ τῶν νέων, λέγεται πεποικέναι ὥσπερ ἀσκληπιός. ἢ τίνας μαθητὰς ἰατρικῆς καττὸ λίπεδ ὥσπερ ἐκεῖνος τοὺς ἐκγόνους· μή δ' αὖ περὶ τὰς ἄλλας τέχνας αὖ τοὺς ὁρῶμεν, ἀλλ' ἐῶμεν. περὶ δὲ ὧν μεγίστων τὸ καλλίστων ἐπιχειρεῖ λέγειν ὅμηρος πολέμων τε πέρι, καὶ στρατηγιῶν, καὶ διοικήσεων πόλεων, καὶ παιδείας τὸν ἀνθρώπου, δίκαιόν που ὁρῶτᾶν αὐτὸν πυνθανομένους. ὦ φίλε ὅμηρε εἴπερ μὰ ὄχεῖος ἀφ' τῆς ἀληθείας εἰ ἀριτῆς πέρι ἐπῶλου δημιουργὸς ὃν δὴ μιμητὴν ἐφεισάμεθα, ἀλλὰ μὴ δεύτερος μὴ δίος τε δυνάτο γιγνώσκειν ποῖαι ἐπιτηδεύματα βελτίονες ἢ χείρονες ἀνθρώπους ποιεῖν ἰδίᾳ μὴ δημοσίᾳ, λέγε ἡμῖν, τίς τῶν πόλεων δι' σὲ βέλτιον ὤκησεν ὥσπερ δι' λυκούργων λακεδαίμων καὶ δι' ἄλλους μὲν μάλα πολλούς, μεγάλας δὲ καὶ σμικρὰς· σὲ δὲ, τίς αὐτῇ ταμε πόλις νομοθέτην ἀγαθὸν γεγενέσθαι, μὴ σφᾶς ὠφελικέναι· χαρώνδαν μὲν δ', ἰταλίας, καὶ σικελίας, καὶ ἡμεῖς σβλωσα· σὲ δὲ, τίς ἔξεστι τινὰ εἰπεῖν. οὐκ δμαι ἔφη ὁ γλαύκων. οὔπω μὲν λέγεται γε οὐδ' ὑπ' αὐτῶν ὁμηρείδων, ἀλλὰ δήπου πόλεμος ἐπὶ ὁμήρου ὑπ' ἐκείνου αρχοντος ἢ ξυμβελεύοντος οὖ πολεμεῖς μνημονεύεται. οὐδεὶς, ἀλλ' ἴσα δὴ ἐς τὰ ὄργα σοφῶ αὐτοῖς πολλαὶ ἐπίνοιαι μὴ θυμήχανοι ἐς πόχαο' ἕτερα ἄλλα πράξεις λέγοντι. ὥσπερ αὖ θαλεύπε πέρι τὸ μελπόμενον. μὴ αὐκχέρσιος τὸ σκύθης; οὐδαμῶς γοῦν τον οὐδέν. ἀλλὰ δὴ ἐὰ μὰ δημοσίᾳ, ἰδίᾳ ἴεσθ' ἐγεμὼν παιδείας αὐτὸς ζῶν λέγεται ὅμηρος γενέσθ· οἳ ἐκεῖνον ἠγάπων ἔτ' σωκσίᾳ, μὴ τοῖς ὑστέροις ὁδόν τινα παρέδοσαν βίου ὁμηρικήν. ὥσπερ πυθαγόρας αὐτὸς διαφερόντως ἔτ' τοῦτ' ἠγαπήθη, καὶ οἱ ὕστεροι ἔτι μὴ καθ' πυθαγόρειον δόπον ἐπονομάζοντες τὸν βίου, διαφανεῖς πε δοκοῦσιν ἔτ' οὐ τοῖς ἄλλοις. οὐ δ' αὖ ἔφη δοικὸν οὐδὲν λέγειν. ὁ δ' κριώφιλος ὦ σώκρατες ἴσως ὁ τὸν ὁμήρου ἑταῖρος, τὸν ὀνόμαχος αὖ γελοιότερος ἔτι πρὸς παιδείαν φανείη, εἰ τὰ λεγόμενα τὸν ὁμήρου ἀληθῆ. λέγεται δ' ὡς πολλὰ τις ἐμέλαχε δὴ αὐτὸν ἐπὶ αὐτὸν ἐκείνος ὃ τι ἔζη.

λέγητε ἢ ὧν ἕνεκα λέγω. Ἀλλ' οἶμαι ὃ Γλαύκων ἐφ' ὃν ἡμεῖς τὸν παιδεύειν αἰσθόμενος, μὴ βαλτίως ἀπορήσειεν ὅμοιος, ἅτε πρὸς τοῦτ' οὐμμεμαθηκὼς ἀλλὰ γινώσκειν δεομένους, οὐκ ἄρα αὖ τὸ μουσικὴ παίρας ἐποίησεν τὴ ἐμιμήτο τὴ ἡγαπᾶτο ὑπ' αὐτῶν; ἀλλὰ πρωτα γόρασ' μὴ ἄρα ὁ ἀβροβίτης, τὴ πρόδικος ὁκῖος, τὴ ἄλλοι πάμπολλοι, δεινοὶ τοῖς ἐφ' ἑαυτῶν παρεστάναι ἰδίᾳ ξυνιγόμενοι· ὡς οὔτε οἰκίαν, οὔτε πόλιν πὼ αὐτῶν οἷοί τε ἔσονται, ἐὰν μὴ σφῶν ἐπισταμένων αὐτῶν τ' παιδείας, τὴ δι' ταύτην τὴν σοφίαν οὕτω σφόδρα φιλοῦντες, ὥστε μόνον οὐκ δι' ταῦς κεφαλαῖς σφᾶς φέρεσιν αὐτοὺς οἱ ἑταῖροι. ὅμοιον δ' ἄρα οἰεῖ ἐκείνου εἶπερ δίος τ' ὢν πρὸς ἀριστὸν ἰόντα παιδεύειν ἀνθρώπους, ἢ ἰσόδουλον ἐκ ψαλλέων αὖ τοῦτον τὸν τόπον ἕωσιν, τὴ οὐχὶ μᾶλλον αὖ αὐτῷ αὐτεπείχοντο, ἢ τῷ χρυσοῦ· τὴ ἐπεὶ καλῶς ἔφ' σοφίσιν οἶκος ἦ· ἢ οἰ μὴ πεῖθον, αὐτοὶ αὖ ἐπαιδαγώγουν ὅπη ἔχουσιν, ἕως ἱκανῶς παιδείας μεταλάβοιεν; Γαντά πασιν ἔφη δοκεῖς μοι ὦ Σώκρατες ἀληθῆ λέγειν. Οὐκοῦν, ἦθωμεν ἐκ τοῦ μέρους ἀρξαμένους πάντας τοὺς ποιητὰς μιμητὰς ἐναντίως ἀφιέναι τῆς ἡ· τὴ τ' ἄλλων πέρι ὧν ποιοῦσι, τῆς δι' ἀληθείας ἐχ ἅπτεσθαι. ἀλλ' ὥσπερ νῦν δὴ ἐλέγομεν, ὁ ζωγράφος σκυθρώπου ποιήσει δοκῶν τὴ ἡ. αὐτός τε οὐκ ἐπαίων τ' σκυτοτόμικης τὴ τοῖς μὴ ἐπαΐουσιν ἐκ τ' χρωμάτ' δι' ἡ σχημάτ' θεωροῦσι. Γάνυ μὴ οὖν. Οὔτω δὴ οἶμαι τὴν ποιητικὴν φήσομεν χρώματα, ἅπαξ ἑκάστων τ' τεχνῶν τοῖς ὀνόμασι τὴ ῥήμασιν ἐπιχρωματίζειν αὐτὴν οὐκ ἐπαΐοντα, ἀλλ' ὑ μιμεῖσθαι ὥστε ἑτέροις τοιούτοις ἐκ τ' λόγων θεωροῦσι δοκεῖν ἐαύτε τ' σκυτοτομίας τὴς λέξεως μέτρῳ τὴ ῥυθμῷ τὴ ἁρμονίᾳ πάνυ εὖ δοκεῖν λέγεσθαι ἐαύτε τ' στρατηγίας, ἐαύτε τ' ἄλλα ὁτιοῦν· οὕτω φύσει αὐτὰ ταῦτα μεγάλων ἔνια κήλησιν ἔχει. Ὅ γ' μνωσθόταξι τ' τ' μουσικῆς χρωμάτ' τὰ τ' ποιητ' αὐτὰ ἐφ' αὑτῶν λεγόμενα, οἶμαί σε εἰδέναι ἃ φαίνεται πεπάσθαι γάρ που. Ἔστιν γ' ἔφη. Οὐκοῦν ἣν δ' ἐγὼ εἰκὸς τοῖς τ' ὡραίων προσώποις, καλῶν δὲ μὴ, οἷα γίγνεται ἰδεῖν ὅταν αὖ τὰ ὁ αὖθις πρωλίπῃ. Γαντά πασιν ἔοικε. Τί δὲ τόδε ἄθρει ὁ τ' εἰδώλου ποιητὴς ὁμοιοτὴς φαυλὸς, τ' μὴ οὖσης οὐδὲν ἐπαΐει; τ' δὲ φαινομένου, οὐχ οὕτω;

Ναί. Μὴ δῆτα ἡμίσεως αὖ τὴ καταλίπωμεν ῥηθοῦ, ἀλλ' ἱκανῶς ἴδωμεν. Λέγε ἔφη. Ζωγράφος φαυλὸς ὑγίας τε γράψει τὴ χαλινόν; Ναί. Ποιήσει δέγε σκυτοτόμος τὴ χαλκεύς; πάνυ γε. Κρῖν ἐπαΐει οἵας δεῖ τὰς ὑνίας ἢ τὴ τὸν χαλινὸν ὁ ζωγράφος. Ἢ οὐ δ' ὁ ποιήσας ὅ, τε χαλκεὺς τὴ ὁ σκυτεύς. ἀλλ' ἐκεῖνος ὅσπερ τούτοις ἐπίστασθαι χρῆσθαι μόνον ἐ ἐπιτηδές. ἀλληθέστατα. Κρῖν οὖν οὐ πάντα οὕτω φήσομεν ἔχειν; πῶς. Τ' ἕκαστον ταύτας ὕλας ἴσθι τέχνας ἢ· χρησομένη. ποιήσουσιν· μιμησομένη; Ναί. Οὐκοῦν ἀρετὴ τὴ κάλλος τὴ ὀρθότης ἑκάστου σκεύους τὴ ζώου τὴ πράξεως, ἃ πρὸς ἄλλο τι ἢ πρὸς ἃ χρέαν ἐστὶ, πρὸς ἣν αὖ ἕκαστον ᾖ πεποιημένον ἢ πεφυκός. Οὕτω. Πολλὴ ἄρα ἀνάγκη τὴν χρώμενον ἑκάστῳ ἐμπειρότατόν τε ἢ· τὴ ἄγγελον γίγνεσθαι τῷ ποιητῇ, οἷα ἂν ἄσθαι ἢ καὶ τὴ ποιῆ ὧν τῇ χρείᾳ ὧν χρῆται. οἷ αὐλητὴς που, αὐλοποιῷ ἡγεῖται τ' αὐτ' οἷα αὖ ὑπηρετῶσιν, εὖ δὲ αὐλεῖν τὴ ἐπιτάξει οἵας δεῖ ποιεῖν· ἐ δ' ὑπηρέτης ἅ. πῶς δ' ἔ. Οὐκοῦν, ὁ μὲ εἰδὼς ἡγήσεται τ' χρηστῶν τὴ πονηρῶν αὐλῶν. ὁ δὲ πιστεύων, ποιήσει. Ναί. Τοῦ αὐτ' ἄρα σκεύους, ὁ μὲ ποιητὴς, πίστιν ὀρθὴν ἕξει τ' κάλλους τε τὴ πονηρίας ξυνὼν δὲ εἰδήσει, τὴ ἀναγκαζόμενος ἀκούειν τ' τ' εἰδότος. ὁ δὲ χρώμενος, ἐπιστήμων. πάντως. Ὁ δὲ μιμητὴς, πότερον ἐκ τ' χρῆσθαι ἐπιστήμην ἕξει ὧν αὖ γράφῃ ἔτε καλὰ τὴ ὀρθὰ, ἔτε μὴ· ἢ δόξαν ὀρθὴν σχήσει· ὑ ἀνάγκης συνέσεσθαι δὲ εἰδότι τὴ ἐπιτάξει οἷα χρὴ γράφειν. Οὐδέτερα.

Οὔτε ἄρα ἐπιστήμη, ἔτε ὀρθὰ δοξάσει ὁ μιμητὴς τ' ὧν αὖ μιμῆται πρὸς κάλλος, ἢ πονηρίαν. Οὐκ ἔοικε. Καλῶς αὖ ἔφη ὁ σὺ τὴ μιμόσοφ μιμητὴν πρὸς σοφίαν τ' ὧν αὖ ποιῇ.

Οὐ πάνυ. Ἀλλ' ἔν δὴ ὅμως ἐμιμήσατο ἐκ εἰδὼς τ' ἐπαΐοντος ὅπη πονηρὸν ἢ χρηστὸν, ἀλλ' ὡς ἔοικεν ὃ φαίνεται καλὸν ἢ τοῖς πολλοῖς τε ἀμαθέσιν εἰδόσι, τ' ἃ μιμήσεται. Τί δ' ἄλλο. ταῦτα μὴ δὴ ὡσεὶ φαίνεται ἐπιφερῶς ἡμῖν διομολογήσεται, τόν τε μιμητὴν κόμωδὸν εἰδέναι ἄξιον λόγου τ' ὧν μιμεῖται· ἀλλ' ἢ παιδιὰ ἔνια ἀπτέσθαι τὴν μίμησιν· τούς τε τ' ἰαμβείους φήσομεν ἀπομούσους εἶναι μιμητικὲς, ὡς ὅσον τε μάλιστα. Γάνυ μὲν οὖν. πρὸς δὲ δὴ τῷδε ἴωμεν, ὃ μιμεῖται τ' ὃ ἅπτεται μίμησις, τὴ ἔχειν ἀληθείας; ἢ οὔ; Ναί. πρὸς δὲ δὴ ποῖόν τί ἔχει τ' τ' ἀνθρώπου ἔχον τὴν δύνα-

μενῶν ἔχει· τοῦ ποίου λυπεῖ λέγεις· τοῦδε ἰοῦδή. ταυτόν που ἡμῖν μέγεθος ἐν γόνου τε καὶ πόρρωθεν ὀφθὲν τῆς ὄψεως οὐκ ἔσθ' ὅπως φαίνεται; οὐ γάρ· καὶ τἄλλα μηχανήματα τε καὶ σκεύη πάντα ὀφθὲν μὲν ἐλάττω φαίνεται, οὐ μὴν ἀγαθά γε διὰ ταῦτα ἡμῖν ἐστὶν ἐν τοῖς χρώμασι καὶ σχήμασιν ἡ τῆς ὄψεως ἀπάτη πᾶσα ταραχὴ δήλη ἡμῖν οὖσα αὕτη ἐν τῇ ψυχῇ ἣν δὴ ἡμῶν τῷ παθήματι τῆς φύσεως ἐσκιαγραφίαν πεποιημένην, γνοῦσα οὐδὲν ἀποδέχεται, καὶ ἐθέλει μᾶλλον ποιεῖν καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα μηχανᾶσθαι. ἀληθῆ. ἆρ' οὖν οὐ μισθῶν, καὶ ἀριθμῶν, καὶ στάσεως βούλεται χαριεστάτης πρὸς αὐτὰ ἡ φαντασία ὥσπερ μὴ ἄρχειν ἐν ἡμῖν τὸ φαινόμενον μεῖζον, ἢ ἔλαττον, ἢ πλεῖον, ἢ βαρύτερον· ἀλλὰ τὸ λογισάμενον καὶ μισθῶσαν ἢ καὶ στῆσαν. πῶς γὰρ οὔ. ἈΛΛΑ μὴν τό γε τοῦ λογιστικοῦ ἐν ἔθει τοῦ ἐν τῇ ψυχῇ ἄρχον. τοῦτο δὴ οὕτω. τοῦτο δὴ πολλάκις μισθήσασθαι καὶ σταθμήσασθαι μείζω ἅπαξ ἢ ἐλάττω ἢ τρία ἢ τρίτων ἔστι, τάναντία φαίνεται ἅμα ἐπὶ ταῦτα; Ναί. Οὐκοῦν ἔφαμεν τῷ αὐτῷ ἅμα ἐπὶ ταῦτα εἶναι τἀναντία δοξάζειν ἀλλήλοιν ἐν. καὶ ὀρθῶς γ' ἔφαμεν. Τὸ δὲ τὰ μέτρα ἄρα δοξάζον τῆς ψυχῆς τῷ κατὰ μέτρα οὐκ αὖ ἔστι ταυτόν. Οὐκ ἔοικεν. ἈΛΛὰ μὴν τὸ μέτρῳ γε καὶ λογισμῷ πιστεῦον, βέλτιστον αὖ εἶναι τῆς ψυχῆς. τί μήν. Τὸ ἄρα τούτῳ ἐναντιούμενον, τῶν φαύλων αὖ που εἴη ἐν ἡμῖν. ἈΝΑΓΚΗ.

Τοῦτο τοίνυν ὁμολογήσασθε ἔλεγον ἐγώ, ὅτι ἡ γραφικὴ καὶ ἡ ὅλως ἡ μιμητικὴ, πόρρω μὲν τῆς ἀληθείας οὖσα, ἐν αὐτῆς ὄργον ἀπαίζητ· πόρρω δ' αὖ φρονήσεως ἔστι τῷ ἐν ἡμῖν, προσομιλεῖ τε, καὶ ἑταίρα καὶ φίλη βέβηκεν ἐπ' οὐδενὶ ὑγιεῖ οὐδ' ἀληθεῖ. Γεγενήσεται ἤδη. Φαύλη ἄρα φαύλῳ ἐγγίγνομένη, φαῦλα γεννᾷ ἡ μιμητική. Ἔοικε. πότερον ἓν μὲν ἡμῖν ἡ κατὰ τὸν ὄγκον τε καὶ μῆκος ὁμιλία μόνον, καὶ οὐχὶ τὸν ἀκριβῆ τὸν δὴ ποίησιν ὀνομάζομεν. Εἰκός γ' ἔφη καὶ ταύτην. Μὴ τοίνυν ἓν μέτρον ἔτι ἐκεῖνο μένον πιστεύσωμεν ἐκ τῆς γραφικῆς, ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτὸ αὖ ἐλθόντες τῆς διανοίας τὸ τῷ προσομιλεῖν δεῖν τῆς ποιήσεως μιμητικὸν καὶ ἐσώμεν, φαῦλον ἢ σπουδαῖον ἔστιν. ἈΛΛὰ χρή.

Ἆρ' ἐν προοιμίοις. πρὸς ἅπαντας φαμὲν ἀνθρώπους μιμεῖσθαι μιμητικὴν καὶ διαίους, ἐὰν κουσίως πράξεως. καὶ ἐκ τῶν πραχθέντων, ἢ ὧν διαμένουσι ἢ κακῶς πεπραγέναι. καὶ ἐν τούτοις δὴ πᾶσιν, ἢ λυπουμένους ἢ χαίροντας, μή τι ἄλλο, ἢ τὰ ταῦτα; Οὐδέν. ἆρ' οὖν οἱ ἅπασι τοῦτοις ὁμονοητικῶς ἀνθρωποι διάκεινται, ἢ ὥσπερ καὶ τὸν ὄγκον ἐστασίακε, καὶ ἐναντίαν ἔχειν ἐαυτῷ δόξαν ἅμα ἐπὶ τἀυτῶν, οὕτω καὶ ἐν ταῖς πράξεσι τασιάζει τε καὶ μάχεται αὖ πρὸς αὐτόν· ἀσκεμμένοσκομαι δέ, ὅτι τοῦτό γε νῦν οὐδὲν δεῖ ἡμᾶς διομολογεῖσθαι. οἱ γὰρ τοῖς πάνυ λόγοις, ἱκανῶς ταῦτα πάντα διωμολογησάμεθα. ὅτι μὲν ἐν τοιούτων ἐναντιωμάτων γιγνομένων, ἡ ψυχὴ γέμει ἡμῶν. Ὀρθῶς ἔφη. Ὀρθῶς δ' ἂν ἐλέγομεν. ἀλλ' ὅτι τότε ἀπιλίπομεν, νῦν μοι δοκεῖ ἀναγκαῖον ἐπισκέψασθαι. Τὸ ποῖον δή φη. Ἀνὴρ ὡδὶ ἐπιεικὴς, τοιοῦσδε τυχὸν μεταλαχὼν, ὑὸν ἀπολέσας ἢ τι ἄλλο ὧν πάντων πολέσου ποιεῖται, ἐλέγομέν που ἐν τότε, ὅτι ἔφασκεν ἐνεῖναι τὰ ἄλλων. πάνυ γε. νῦν δέ γε τόδε ἐπισκεψώμεθα. πότερον ἀδιάλειπτος ἐστιν, ἢ τὸ μὲν ἀπαύστου· μᾶλλόν πως πρὸς λύπην. Οὕτω μᾶλλον ἔφη τόδε ἀληθές. Τὸ δὲ νῦν μοι ἐπὶ τοῦτ' ἐπί. πότερον μᾶλλον αὐτὸ δεῖ τῇ λύπῃ μαχεῖσθαί τε καὶ ἀντιτείνειν ὅταν ὁρᾶται ὑπὸ τῶν ὁμοίων, ἢ ὅταν ἐν ὀρυμαγμένος αὐτὸς καθ' αὑτὸν γίγνηται. Πολύ που ἔφη δοκεῖ ὅταν ὁρᾶται· μονοθὲς δέ τι δοκεῖ μοι, πολλὰ μὴ τολμῶν φθέγξασθαι. ἃ ἕκαστος αὐτὸς ἀκούει, αἰσχύνεται· ἀπολλὰ ἂν ποιήσει, ἃ ὄκνει δέξεται τότε ἐπὶ ἐλεεῖν ὁρῶντα. Οὕτως ἔφη ἔχει. Οὐκοῦν ἀντιτείνειν διακελευόμενον, λόγος καὶ νόμος ἐστί· τὸ δὲ ἕλκειν ἐπὶ τὰς λύπας, αὐτὸ τὸ πάθος. ἈΛΗΘῆ. Ἐναντίας ἄρα τούτοις ἐν ἡμῖν ἐγγίγνεται ὁ τοῦ νομίμου· οἱ μὲν ἀνθρώπῳ, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἅμα δύο φαμὲν αὐτὼ καὶ καίω ἐναντία. πῶς δ' ἔδ. οὐκοῦν, ἐν μὲ ἕτερον, ἐθέλει τὸ νόμιμον πείθεσθαι ἐὰν ὁ νόμος ὑγιὴς ᾖ. Γῶς. λέγει που ὁ νόμος ὅτι καλλιστον ὅτι μάλιστα ἡσυχίαν ἄγειν ἐν ταῖς ξυμφορᾶις καὶ μὴ ἀγανακτεῖν· ὡς ἔστι λίαν ὄντος τε ἄγαθόν τι καὶ τελεῖον τοιοῦτον, οὔτε εἰς τὸ πρόσθεν οὐκ ἔχον προσαΐνειν τῷ χαλεπῶς φέροντι, οὔτε ἐν τῶν ἀνθρωπίνων ἄξιον ὂν μεγάλης σπουδῆς, ὅ, τε δεῖ ἐν αὐτοῖς ὅ τι τάχιστα παραγίνεσθαι ἡμῖν, τούτῳ ἐμποδὼν γιγνόμενον δ' λυπεῖ ἡμᾶς. τίνι δὴ λόγῳ. τῷ βουλόμεθα ἐν λίτῃ τὸ γιγνόμενον καὶ ὡς τάχιστα κύβων πρὸς τὰ πεπτωκότα τίθεσθαι τὰ αὐτῶν πράγματα ἔπη ὁ

λόγος

λόγος ὀρθῶς, ἕλληνας αὖ ἔχειν· ἀλλὰ μὴ προσπαίσαντας καὶ βάρβαρον παῖδα ἐχομένους τῶν πλησίον τῷ ξένῳ διατείνειν· ἀλλ' ἀεὶ ἰδίζειν τὴν ψυχὴν ὅτι πάσχει γίγνεσθαι πρὸς ἃ ἴσασί τε καὶ ἡδονταί τε καὶ ἐπαινοῦσι δ' ποσύντε καὶ νοσοῦσαν θρεμμοφιλίαν ἀφανίζοντα.

Ὀρθότατα γοῦν αὖ ἔφη πρὸς τὰς τύχας οὕτω προσφέροιτο. οὐκοῦν φαμέν, ἀμὴν βέλτιον, ὃν τὴν ὀρθὸν λογισμὸν ἐθέλει ἕπεσθαι. δῆλον δή. τὸ δὲ πρὸς τὰς ἀναμίξεις τὸ τῶν παίδων καὶ πρὸς τὸν ὀδυρμὸν ἄγον καὶ ἀπωλήσως ἔχον αὐτὸν, ἆρ' οὐκ ἀλόγιστόν τε φύσομεν ἢ καὶ ἀργὸν καὶ δειλίας φίλον; φύσομεν μὲν οὖν. ἀκουῶ δ' ἔγωγε, πολλὴν μίμησιν καὶ ποικίλην ἔχει τὸ ἀσκληκόν. τὸ δὲ φρόνιμόν τε καὶ ἡσύχιον ἦθος, παραπλήσιον ὂν ἀεὶ αὐτὸ αὑτῷ, οὔτε ῥᾴδιον μιμήσασθαι· οὔτε μιμούμενον, εὖ πιτὶς καὶ παθῶν· ἄλλως τε καὶ παντηχοῦσι καὶ παντοδαποῖς ἀνθρώποις εἰς θέατρα ξυλλεγομένοις. ἀλλοῖόν γοῦν που πάθος ἡ μίμησις αὐτῶν γίγνεται. παντάπασι μὲν οὖν. ὁ δὴ μιμητὸς ποιητὴς, δῆλον δὴ οὐ πρὸς τὸ τοιοῦτον τῆς ψυχῆς πέφυκέ γε, καὶ ἡ σοφία αὐτοῦ τοῦτο ἀρίστοις πεποίηται, εἰ μέλλει εὐδοκιμήσειν οὐ τοῖς πολλοῖς. ἀλλὰ πρὸς τὸ ἁπλοῦν καὶ ποικίλον ἦθος, ᾧ τὸ εὖ μίμητον ἦ. δῆλον. οὐκοῦν δικαίως ἂν αὐτοῦ ἥδοιτο ἐπιλαμβανοίμεθα καὶ ἡγοῖμεν αὐτὸν τῷ ζωγράφῳ καὶ τὸ τῷ φαῦλα ποιεῖν πρὸς ἀλήθειαν, ἔοικεν αὐτῷ· καὶ δὴ πρὸς ἕτερον τοῦτον ὁμιλεῖν τῆς ψυχῆς. ἀλλὰ μὴ πρὸς τὸ βέλτιον, καὶ ταύτῃ ὁμοίωται. καὶ ὅπως ἥδη ἂν εὐλόγως παραδεχοίμεθα εἰς μέλλουσαν διοικήσεσθαι πόλιν· ὅτι τὸ ἐγείρει τ' ψυχῆς καὶ τρέφει· καὶ ἰσχυρὸν ποιοῦν, ἀπόλλυσι τὸ λογιστικὸν ὥσπερ οὐ βέλτιστον· ὅταν τὰς μοχθηρὰς ἐγκρατεῖς ποιῶν, παραδιδῷ τὴν πόλιν· τοῦ δὲ χαριεστέρας, φθείρει τῶν γε καὶ τὸν μιμητικὸν φαινόμενον φύσομεν, καὶ κατὰ πολιτείαν ἰδίᾳ ἑκάστου τῇ ψυχῇ ἐμποιεῖν τῷ αὐτῷ τρόπῳ αὐτῆς χαριζόμενον. καὶ οὔτε τὰ μείζω, οὔτε τὰ ἐλάττω διαγινώσκοντι, ἀλλὰ τὰ αὐτὰ, τοτὲ μὲν μεγάλα εἶδε μόνον· τοτὲ δὲ, σμικρὰ εἴδωλα ἀσφαλῶς ποιοῦντι· ἥδε ἀληθοῦς πόρρω παύνυ ἀφεστῶσι.

παύνυ μὲν οὖν. οὐκοῦν τόγε μίγιστον καὶ τὴν ὀρθὴν ἐπιτιμήσεως αὐτῆς. τὸ τ' εἰς τοὺς ἐπιεικεῖς ἐκπεσεῖν ἢ λωβᾶσθαι, ἐκ τοῦ πάνυ ἰκανῶν ὀλίγων, πανδεινόν που. τί δ' οὔ μέλλει περγεσθαι αὐτό. λ' κούσι σκόπει· οἱ γοῦν σέλλησι ἡμῶν ἀκροάμενοι ὁμήρου, ἢ τῶν ἄλλων τινὸς τῶν τραγῳδοποιῶν μιμουμένου τινὰς τῶν ἡρώων οἰκτίροντας καὶ μακρὰν ῥῆσιν ἀποτείνοντας ἢ θρήσι κόπτοντάς τε καὶ κροτοῦντας, οἶσθ' ὅτι χαίρομέν τε, καὶ ὡδόντες ἡμᾶς αὐτοὺς, ἐπόμενα συμπαθοῦντές τε καὶ σπουδάζοντες ἐπαινοῦμεν ὡς ἀγαθὸν ποιητὴν ὃς ἂν ἡμᾶς, ὅτι μάλιστα οὕτω διαθῇ; οἶδα πῶς δ' οὔ.

Ὅταν δὲ οἰκεῖόν τινι ἡμῶν πένθος γένηται, ὁρᾷς αὖ ἐνθένδε ἐνδὶ ἐμοὶ ἐναντίῳ καλλωπιζόμενα ἂν δεικνύμεθα ἡσυχίαν ἄγειν καὶ καρτερεῖν, ὡς χρὴ μὴ ἀνδρὸς ὄν, ἐκεῖνο δὲ γυναικὸς, ὃ τότε ἐπῃνοῦμεν, οὐκοῦν ἔφη. ἦ καλῶς οἴει ἂν δοκεῖν σοὶ ὁ ἔπαινος ἔχειν ἀ ἐζῶν τε τοιοῦτον ἀνδρα εἶδες ἑαυτὸν ἧς μὴ ἀξιοῖ ἦ, ἀλλ' αἰσχύνοιτο ἂν μὴ ζηλοῦν πάσθαι, ἀλλὰ χαίρειν τε καὶ ἐπαινεῖν; οὐ μὰ τὸν δι' ἔφη· οὐκ εἰκὸς γε. ναί· ἦν δ' ἐγὼ αὐτὸ σκόπεις· ἔπῃ. εἰ ἐνθυμοῖο ὅτι ὁ βέλτιστος ἡμῶν τό, τε οἰκείας ξυμφορᾶς καὶ πεφυκὼς ἦ δακρῦσαί τε καὶ ἀποδύρασθαι, ἱκανῶς καὶ ἀπολαῦσαι φύσει δυνατὸν, οὐ δυνατὸν ἐπιθυμεῖν· τοῦτ' ἔστι τὸ δ' ὑπὸ τ' ποιητ' πιπτόλαμον καὶ χαῖρον, δ' δὲ φύσει βέλτιστον ἡμῶν ἄπτ' ἐχ ἱκανῶς πεπαιδαγωγημένον λόγῳ ἀλλ' ἔθει, μάλιστα τὴν φυλακὴν ἦ θρηνώδους δυστυχίας, ἀπολωλεκὼς, καὶ ἐωᾷ ἐδὲν αἰσχρὸν ὄν, ἐ ἄλλος ἀνὴρ ἀγαθὸς φάσκων ἦ, ἀκούειν πιθῶ, ἦ τον ἐπαινεῖν καὶ ἐλεεῖν· ἀλλ' ἐκεῖνο κρατεῖν ἐθέλειν τῇ ἡδονῇ, καὶ ἐκ αὖ δίκαιον αὐτ' τιμᾶσθαι καὶ ταφρονούσας δ' λε ἦ ποιήσεις· λογίζεσθαι τ' οἶμαι ὀλίγαις τισὶ μέτεστιν, ἄλλ' ἀπολαύειν αἰσθησιν ἀπὸ τ' ἀλλοτρίων εἰς τὰ οἰκεῖα θρέψαντα τ' ὠ ἐκείνοις ἰσχυρὸν δ' ἐλινὸν, δ' ῥᾴδιον ὠ τοῖς αὐτ' παθεσι καὶ τὸ χεῖν.

λ' λυδίσεται ἔφη λ' ᾧ οὖν οὐχ ὁ αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τοῦ γελοίου. ὅτι αὖ αὐτὸ ἐς αἰσχυνόμενος γελωτοποιῶν· ὁμοιοῖσει δὲ κωμῳδικῇ ἢ μὴ ἰδίᾳ ἀκούων, σφόδρα χαίρῃς καὶ μιμοῖτ' ταν ἐν ποιεῖς ἄπρ ὠ τοῖς ἰδίοις. ὃ γαρ ἐν λόγῳ αὖ κατεῖχες ὠσαν τῷ, βουλόμενον γελωτοποιεῖν φοβούμενος δόξαν σωμολοχίας, τότ' αὖ αὖ, καὶ ἐκεῖνα νικᾶν ποιήσας, ἵλαρως πολλάκις ὠ ἐν τοῖς οἰκείοις ὄψει χρεῖς, ὥστε κωμῳδοποιὸς γιγ-

σθαι. καὶ μάλα ἔφη. καὶ τοῦδε ἀφροδισίων δὴ καὶ θυμοῦ, καὶ ἅπ πάντων τῶν ἐπιθυμητικῶν καὶ λυπηρῶν καὶ ἡδέων οὐ τῇ ψυχῇ, ἃ δὴ φαμὲν, πάσχει πράξει ἡμῶν ἕπασθαι, ὅτι τοιαῦτα ἡμᾶς ἡ ποιητικὴ μίμησις ἐργάζεται. ἐργάζεται γὰρ ταῦτα ἀρόδυσα δέον αὐχμεῖν, καὶ ἀρχόντα ἡμῶν καθίστησι. δέον ἄρχεσθαι αὐτά. ἵνα βελτίους τε καὶ εὐδαιμονέστεροι αὐτῇ χειρόνων καὶ ἀθλιωτέρων γιγνώμεθα. οὐκ ἔχω ἄλλως φάναι ἢ δεῖ. οὐκοῦν ἐπειδὴ ὦ γλαύκων, ὅταν ἡμέρου ἐπαινέτας ἐν τύχῃ λέγουσιν ὡς πολὺ ἐλλόγιμα πεπαίδευκεν οὗτος ὁ ποιητὴς, καὶ πρὸς διοίκησιν τε καὶ παιδείαν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἄξιος ἀνακλαθόντι μανθάνειν τε καὶ κατὰ σχολὴν τὸν ποιητὴν πάντα ἐν αὐτοῦ βίου καταστησάμενον ζῆν, φίλειν μὲν χρὴ καὶ ἀσπάζεσθαι ὡς ὄντας βελτίστους ἐς ὅσον δυνάμεθα, καὶ ξυγχωρεῖν ὅμηρον ποιητικώτατον εἶναι καὶ πρῶτον τῶν τραγῳδοποιῶν, εἰδέναι δὲ ὅτι ὅσον μόνον ὕμνους θεοῖς καὶ ἐγκώμια τοῖς ἀγαθοῖς ποιήσεως παραδεκτέον εἰς πόλιν. εἰ δὲ πλεῖω ἡδυσμένοις μοῦσαν παραλάβοι, ἢ ἔπεσιν, ἡδονὴν καὶ λύπην οἰκείαν τῇ πόλει βασιλεύσειν. ἀντὶ νόμου τε καὶ τοῦ κοινῇ δόξαντος ἀεὶ ἂν βέλτιστου λόγου. ἀληθέστατα ἔφη. ταῦτα δὴ ἔφην ἐγὼ πολιλογάθοις ἡμῖν ἀπομνηθῆναι περὶ ποιήσεως. ὅτι ἐσώθημεν ἄρα τότε αὐτῷ ἐκ τοῦ πόλεως ἀποστέλλομεν τοιαύτην οὖσαν. ὁ γὰρ λόγος ἡμᾶς ἔρει. προσείπωμεν δὲ αὐτῇ, μὴ καί τινα σκληρότητα ἡμῶν καὶ ἀγροικίαν κατιγνῶ. ὅτι παλαιὰ μέν τις διαφορὰ φιλοσοφίᾳ τε καὶ ποιητικῇ, ἡ γὸ ἡ λακέρυζα πρὸς δι αὐτὴν κύων ἐκείνη κεκωμῳδηκυῖα, ἡ μέγας ἐν ἀφρόνων κατηγορείαισι ἡ τῶν δὴ σοφῶν ὄχλος κρατῶν. ἡ δὲ λεπτῶς μεμιμένους, ὅτι ἀρὰ πίνονται, καὶ ἄλλα μυρία σημεῖα παλαιᾶς ἐπιτιμήσεως τούτων, ὅμως δὲ ἐρήσθω. ὅτι ἡμεῖς γε εἴπερ ἔχει λόγον ἐπεῖν ἡ πρὸς ἡδονὴν ποιητικὴ καὶ ἡ μίμησις, ὡς χρὴ αὐτὴν εἶναι ἐν πόλει εὐνομουμένῃ, ἄσμενοι ἂν ἡμᾶς δεχοίμεθα. ὡς ξυνίσμεν γε ἡμῖν αὐτοῖς κηλουμένοις ὑπ' αὐτῆς. ἀλλὰ γὰρ τὸ δίκαιον ἀληθὲς, οὐχ ὅσον προσδόκαι. ἔχομεν ὦ φίλε οὐ κηλῇ ὑπ' αὐτῆς ἡ σύ, καὶ μάλιστα ὅταν διὰ μέρους θεωρῇς, αὐτήν; πολύγε. οὐκοῦν δίκαιόν ἐστιν οὕτω καλεῖσθαι ἀπολογισαμένην ἐκ μέλους ἤτινι ἄλλῳ μέτρῳ. ἔστιν μὲν οὖν. δοῦμεν δὲ γέ που καὶ τοῖς προστάταις αὐτῆς ὅσοι μὴ ποιητικοὶ φίλοι ποιηταὶ δὲ εἶεν μέτρῳ λόγον ἐπὲν ὑπὲρ αὐτῆς ἐπεῖν. ὡς οὐ μόνον ἡδεῖα, ἀλλὰ καὶ ὠφελίμη πρὸς τὰς πολιτείας, καὶ τὸν βίον τὸν ἀνθρώπινον λέγειν. καὶ δικαίως ἀκουσόμεθα. κερδανοῦμεν γάρ που ἐὰν μὴ μόνον ἡδεῖα φαίνηται, ἀλλὰ καὶ ὠφελίμα. πῶς δ' οὐ μέλλομεν ἔφη κερδαίνειν. εἰ δέ γε μὴ ὦ φίλε ταῦτα, ὥσπερ οἱ πρότερον ἐραστόντες ἐὰν ἡγήσωνται μὴ ὠφέλιμον εἶναι τὸν ἔρωτα, βίᾳ μὲν, ὅμως δὲ ἀπέχονται, καὶ ἡμεῖς οὕτω δὴ τὸν ἐνεγγονότα μὴ ὄρθωτα τῆς τοιαύτης ποιήσεως, ὑπὸ τῆς τῶν παλαιῶν πολιτειῶν τροφῆς, δῦναι μὲν ἐσόμεθα φαῦναι αὐτὴν ὡς βελτίστην καὶ ἀληθεστάτην, ἕως δ' ἂν μὴ δικαίᾳ ἢ ἀπολογήσασθαι, ἀκροασόμεθ' αὐτῆς ἐπᾴδοντες ἡμῖν αὐτοῖς ἔσεσθαι τὸν λόγον ὃν ἐλέγομεν καὶ πρόσθεν ἐπῳδήν. βουλησόμεθα πάλιν ἐμπεσεῖν εἰς τὸν παιδικὸν τε καὶ τὸν τῶν πολλῶν ἔρωτα αὐτόμεθα δ' ὦν, ὡς οὐ σπουδαίαν οὖσαν τῇ θειαύτῃ φύσει ὡς ἀληθείας τὲ ἅπτομένη καὶ σπουδαίᾳ, ἀλλ' εὐλαβητέον αὐτὴν ὃν ἔρ ἀκροωμένῳ ἐπὶ τῆς οἰκείας τῷ πολιτείας δηλόῖ, καὶ νομοθέτας ἅπερ ἐρύκαμεν ἐπὶ ποιήσεως. παντάπασιν δ' ἔφη ξύμφημι. μέγας τοι ἔφην ὁ κίνδυνος ὦ φίλε γλαύκων μέγας, οὐχ ὅσος δοκεῖ ἐς χρηστὸν ἢ πονηρὸν γενέσθαι. ὥστε οὔτε τιμᾶ ἐπαρθέντα, οὔτε χρήμασιν, οὔτε ἀρχῇ οὐδεμιᾷ οὐδέ γε ποιητικῇ, ἄξιον ἀμελῆσαι δικαιοσύνης τὲ καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς ξύμφημί σοι ἔφη ἐξ ὧν σκεπτόμεθα. δοκεῖ γὴ καὶ ἄλλον ἂν ἔμοιγε, καὶ μὴν ἢν δ' ἐγὼ ταῦτα μέγιστα ἐπίσχεσθαι ἀρετῆς καὶ προκείμενα ἆθλα οὐδὲ κεκρύβαμεν.

ἀμηχανοῦντι ἔφη λέγεις μέγεθος ἀ τῶν ἀρετῶν μείζω εἶναι ἄλλα. τί δ' ἂν δὲ τοῦτο ὄγε ὀλίγῳ χρόνῳ μέγα γένοιτο. πᾶς γὰρ οὗτος γε ὁ ἐκ παιδὸς μέχρι πρεσβύτου χρόνος πρὸς πάντα ἀλίγος ἂν τις εἴη. οὐκοῦν δοκεῖ σοι ἔφη τὸ τοιοῦτο εἶναι ἀθανάτῳ πράγματι ὑπὲρ τοσοῦτον ἀνθρώπου χρόνου ἐπιστατεῖν καὶ μὴ ἀλλ' ὑπὲρ τὸ παντός. δοκεῖ μοι ἔφην. ἀλλὰ τί τὸ λέγεις, ἐκ πεπύσησαι ἢν δ' ἐγὼ ὅτι ἀθάνατος ἡμῶν ἡ ψυχὴ καὶ οὐδέποτε ἀπόλλυται; καὶ ὃς ἐμβλέψας μοι καὶ θαυμάσας, ἐπο. μὰ δι' ἔγωγε. σὺ δ' εἶ τις λέ

γειν

γαν; Εἰ μὴ ἀδικῶ γ' ἔφη. δίμειρε δὲ μὴ σὺ, οὐδὲν γὰρ χαλεπόν. Ἐμοὶ γ' ἔφη. σοῦ δ' αὖ ἑκόντος ἀκούσαι μᾶλλον οὐ χαλεπὸν ἔσται. Ἀκούοις αὖ ὧδ' δ' ἐγώ. λέγε μόνον ἔφη. Ἀγαθόν τι εἶπον ἢ κακὸν κακεῖς; ἔτω γε, ἀρ' ἂν ὥσπερ ἐγὼ ἢ αὐτῶν διαιροῖ.

Τὸ ποῖον. Τὸ μὲν ἀπόλυον ἢ διαφθεῖρον, πᾶν τὸ κακὸν ἢ. Δ' δὲ σῴζον καὶ ὠφελοῦν, δ' ἀγαθόν; Ἔτω γ' ἔφη. Τί δὲ, κακὸν ἑκάστῳ τί καὶ ἀγαθὸν λέγεις. δοὶ ὀφθαλμοῖς, ὀφθαλμίαν, ἢ ξύμπαντι τῷ σώματι νόσον· σίτῳ τε, ὄρυσίβλιον· σκοπιδνᾷ τε, ξύλοις· χαλκῷ δὲ καὶ σιδήρῳ, ἰόν, καὶ ὅσ' ἄρα λέγω· ἆρ' οἶσθ' ἅπασιν ἑκάστῳ κακόν τε καὶ νόσημα; Ἔγωγ' ἔφη. Οὐκοῦν, ὅταν τι τούτων προσγίνηται, πονηρόν τε φαῖεν ἂν προσεῖναι, καὶ πεπλῆσθαι, ὅλον σήπεσθαι καὶ ἀπόλλυσθαι, πῶς γὰρ οὔ. Τὸ δὲ σύμφυτον ἆρα κακὸν ἑκάστου καὶ ἡ πονηρία, ἕκαστον ἀπόλλυσιν ἢ εἰ μὴ ἔστιν ἀπολεῖ, οὐκ ἂν ἄλλο γε αὖ τὸ ἴδιον διαφθείροι. οὐ γὰρ τό γε ἀγαθὸν μήποτέ τι ἀπολέσῃ. οὐδὲ αὖ τὸ μήτε κακὸν μήτε ἀγαθόν. πῶς γὰρ ἂν ἔφη. ἐὰ ἄρα τι τῶν ὄντων ὑρίσκωμεν ᾧ ἔστι μέν τι κακὸν ὃ ποιεῖ αὖ μαχθηρὸν, ἔστι μέν τοι, οὐκ οἶόν τε αὐτὸ λύειν ἀπόλλυον, οὐκ ἤδη εἰσόμεθα ὅτι τοῦ πεφυκότος οὕτως, ὄλεθρος οὐκ ἔσται. Οὕτως ἔφη εἰκός. Τί οὖν ἔσται ψυχῇ δὲ οὐκ ἔστιν ὃ ποιεῖ αὐτὴν κακὴν; καὶ μάλ' ἔφη. Ἃ ναῦ δὴ δίμειρε πάντα. ἀδικία τε ἢ ἀκολασία ἢ δειλία ἢ ἀμαθία. Ἢ δ' τι τούτων αὐτὴν διαλύει τε ἢ ἀπόλλυσι, ἢ οἵδε μὴ ὑξαπατηθῶμεν ὑπιθόντες τὸν ἄδικον ἄνθρωπον ἢ ἀνόητον, ὅταν ληφθῇ ἀδικῶν, τότε ἀπολωλέναι ὑπὸ τῆς ἀδικίας, πονηρίας οὔσης ψυχῆς· ἀλλ' ὧδε πάσει, ὥσπερ σῶμα· ἣ σώματος πονηρία νόσος οὖσα, τήκει καὶ διόλλυσι καὶ ἄγει εἰς τὸ μὴ δὲ σῶμα εἶναι, καὶ ἃ ναῦ ἐλέγομεν ἅπαντα ὑπὸ τῆς οἰκείας κακίας τῷ προσηγορεύθαι καὶ οἴεσθαι διαφθειρούσας, εἰς δὲ μὴ εἶναι ἀφικνεῖσθαι, οὐχ οὕτω; Ναί.

Ἴδι δὴ καὶ ψυχὴν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον σκόπει. ἆρα οἰοῦσα ὑπ' αὐτῆς ἀδικία ἢ ἄλλη κακία, τῷ εἶναι καὶ προσκεῖσθαι, φθείρει αὐτὴν καὶ μαραίνει, ἕως αὖ εἰς θάνατον ἀγαγοῦσα, ἴδι σώματος χωρίς; Οὐδαμῶς ἔφη τό γε, ἀλλὰ μέντοι ἐκεῖνό γε ἄλογον ἂν εἴη. πῶ μὲν ἄλλου πονηρίαν ἀπολλύναι τὴ, πῶ δὲ αὐτοῦ, μή. Ἄλογον. Ἐννόει γὰρ ἂν ἔφη ὦ γλαύκων, ὅτι οὐ δὴ ὑπὸ τῆς τῶν σιτίων πονηρίας ἢ αὖ ἢ αὐτῶν ἐκείνων ἔτε παλαιότης, ἔτε σαπρότης, ἔτε ἀτιστοῦ οὖσα, οὐκ οἰόμεθα δεῖν σῶμα ἀπόλλυσθαι. ἀλλ' ἐὰ μὲν ἐμποιῇ ἡ αὐτῶν πονηρία τῷ σώματι σώματος μοχθηρίαν, φήσομεν αὐτὸ δὴ ἐκεῖνα ὑπὸ τῆς αὐτοῦ κακίας νόσου οὖσης ἀπολωλέναι. ὑπὸ δὲ σιτίων πονηρίας ἄλλων ἔντων ἄλλο ὂν δ' σῶμα ὑπ' ἀλλοτρίου κακοῦ μὴ ἐμποιήσαντος τὸ ἴδιον τοιοῦτον, οὐδέ ποτε ἀξιώσομεν διαφθείρεσθαι. Ὀρθότατα δ' αὖ ἔφη λέγεις. Κατὰ τὸν αὐτὸν τοίνυν λόγον ἂν εἴη, ἐὰ μὲ σώματος πονηρία ψυχῆς πονηρίαν ἐμποιῇ, μήποτε ἀξιῶμεν ὑπ' ἀλλοτρίου κακοῦ ἄνευ τῆς ἰδίας πονηρίας ψυχὴν ἀπόλλυσθαι τῷ ἑτέρου κακῷ, ἑτέρου. Ἔχει γὰρ ἔφη λόγον. Ἢ τοίνυν ταῦτα ἐξελέγξωμεν ὅτι οὐκ ἀληθῶς λέγομεν, ἢ ἕως αὖ ἢ ταῦτα λέγωμεν, μήποτε φῶμεν, ὑπὸ πυρετοῦ, μήδ' αὖ ὑπ' ἄλλης νόσου, μὴ δ' αὖ ὑπὸ σφαγῆς. μὴ δ' ἔτι ὅλα σμικρότατα ὄλου δ' σῶμα κατατέμοι, οὕτως τούτων, μηδὲν μᾶλλον ποτε ψυχὴν ἀπόλλυσθαι, πρὶν αὖτις ἀποδείξῃ ὡς δι' ταῦτα τὰ παθήματα τὰ τοῦ σώματος, αὐτὴ ἐκείνη ἀδικωτέρα καὶ ἀνοσιωτέρα γίγνεται. ἀλλοκρίου δὲ κακοῦ οὐ ἄλλῳ γιγνομένου, τοῦ δὲ ἰδίου ἑκάστου μὴ ἐπιγιγνομένου, μήτε ψυχὴν μήτε ἄλλο μηδὲν ἐθέλομεν φάναι τινὰ ἀπόλλυσθαι.

Ἀλλὰ μήν τοι ἔφη. τοῦτό γε, οὐδείς ποτε λόγῳ, ὡς τῶν ἀποθνησκόντων ἀδικώτερα ψυχαὶ δι' τὸν θάνατον γίγνονται. Ἐὰν δὲ γέ τις ἔφη ἐθέλῃ ἐπὶ ὁμόσε τῷ λόγῳ ἰόντα καὶ λέγειν ὡς πονηρότερος καὶ ἀδικώτερος γίγνεται ὁ ἀποθνήσκων, ἵνα δὴ μὴ ἀσκυμάζηται ἀθανάτους τὰς ψυχὰς ὁ μολογῶν, ἀξιώσομέν που εἰ ἀληθῆ λέγει ὁ ταῦτα λέγων, πῶ ἀδικίαν εἶναι θανάσιμον τῷ ἔχοντι ὥσπερ νόσον, καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἀποκτιννυμένου τῇ αὐτοῦ φύσει, ἀποθνήσκειν δὲ τοὺς λαμβάνοντας αὐτὸ· τοὺς μὲν μάλιστα, βάσσον· δὲ ἧττον, ὀλιγάκτονον· ἀλλὰ μὴ ὥσπερ ναῦ δι' τούτου ὑπ' ἄλλων λίθων ἐπιθρώντων ἀποθνήσκουσιν οἱ ἄδικοι. μὰ λίαν ἦ δ' ὅς. οὐκ ἄρα πολύπλοκον φανεῖται ἡ ἀδικία, οὐ θανάσιμον ἔσται τῷ λαμβάνοντι, ἀπαλλαγὴ γ' αὖ ἔσ' ἂν κακῶν.

ἀλλὰ μᾶλλον ἄμεινον αὐτὴν φανῆναι, πᾶν τοὐναντίον, τοὺς ἄλλους ἀποκλινοῦσα πρὸς ἕν τι τῶν ἀτόπων καὶ μάλα ζωπυρὰν παρέχουσα, καὶ πρὸς γέ τι τῷ ζωπύρῳ, ἄγριον· οὕτω πόρρω που ὡς ἔοικεν ἐσκήνωται τοῦ θανάσιμος εἶναι. καλῶς ἂν λέγοις λέγεις· ὁπότε γοῦν δὴ μὴ ἱκανὴ ᾖ, γε οἰκεία πυρεία καὶ τὸ οἰκεῖον κακὸν ἀποκτεῖναι καὶ ἀπολέσαι ψυχήν, σχολὴ τόγε ἐπ' ἄλλον ἀλίθρῳ τινὰ γομφίδιον κακὸν, ψυχὴν ἔτι ἄλλο ἀποκτᾶ, πολλοῦ γ' ὦ τάχα τοῦτο. Σχολὴ γ' ἔφην ὅπως δ' ἐκεῖνος

οὐκοῦν, ὁπότε μὴ δ' ὑφ' ὡς ἀπόλυται κακοῦ, μήτε οἰκείου μήτε ἀλλοτρίου, δηλονότι, ἂν ἀνάγκη αὐτὸ ἀεὶ ὂν εἶναι· εἰ δ' ἀεὶ ὄν, ἀθάνατον. Ἀνάγκη ἔφη. τοῦτο μὲν δὴ τοίνυν ἂν δ' ἐκεῖνο, οὕτως ἐχέτω· ἀεὶ δ' ἔχει, εἰκότως ὅτι ἀεὶ αὖ ὂν ἀεὶ αὐτοῦ, οὔτε γὰρ αὖ που ἐλάττους γίγνεσθε μηδεμιᾶς ἀπολλυμένης, οὔτε αὖ πλείους, εἰ γοῦν ὁ ἐμοὶ τῶν ἀθανάτων πολίτου γίγνοιτο, δῆλον ὅτι ἐκ τοῦ θνητοῦ αὖ γίγνοιτο, μὴ πάντα αὖ ἂν πλεῖστα ἀθάνατα. Ἀληθῆ λέγεις. Ἀλλ' ἴσον δ' ἐκεῖνο, μήτε ἴσον σώματα· ὁ γοῦν λόγος οὐκ ἐᾷ σοι, μήτε γε καὶ τῇ ἀληθεστάτῃ φύσει τοιοῦτον εἶναι ψυχὴν, ὥστε πολλῆς ποικιλίας καὶ ἀνομοιότητος τε καὶ διαφορᾶς γέμειν αὐτὸ πρὸς αὑτό. πῶς λέγεις ἔφη. οὐράδιον ἦν δ' ἐκεῖνο εἶναι, συνθετόν τι ἐκ φρονίμου, μὴ μὰ τῇ ἀληθείᾳ κεχρωμένον σώματι φύσει. ὡς νῦν ἡμῖν ἐφαίνετο ψυχή. οὐκοῦν εἰκός γε. ὅτι μὲν τοίνυν ἀθάνατον ψυχὴ, καὶ ὁ περὶ λόγος καὶ ἄλλοι, ἀνάγκαι σεσιαι αὖ. δεῖ δ' ἴδειν τῇ ἀληθείᾳ οὐλελεγμένον, δὴ αὐτὸ θεάσασθαι ὑπότε τῆς τοῦ σώματος κοινωνίας, μὴ ἄλλων κακῶν. ὥσπερ νῦν ἡμεῖς διήμεθα ἀλλ' οἷόν τε καθαρὸν γιγνόμενον, τοιοῦτον ἐκεῖσε λογισμῷ διαθετέον, καὶ πολύ γε κάλλιον αὐτὸ εὑρήσει καὶ εὐαγγέλτερον, δικαιοσύνας τε καὶ ἀδικίας διόψεται, μὴ πάντα ἃ νῦν διήλθομεν. νῦν δὲ ἐπομεν μὲν ἀληθῆ περὶ αὐτοῦ δι' ὧν τῷ παρόντι φαίνεται. πεθιάμεθα μέν τοι διακείμενον αὐτὸν, ὥσπερ οἱ τὸν θαλάττιον γλαῦκον ὁρῶντες οὐκ αὖ ῥᾳδίως ἴδοιεν αὐτὸ πρὸς ἀρχαίαν φύσιν, ἀπὸ τοῦ τότε παλαιὰ τοῦ σώματος μέρη, τὰ μὲν, ἐκκεκλᾶσθαι τὰ δ', σεσυμπεπτέφθαι μὴ πάντως λελωβῆσθαι ἀπὸ τῶν κυμάτων. ἄλλα δὲ προσπεφυκέναι ὄστρεά τε καὶ φύκια καὶ πέτρας· ὥστε παντὶ μᾶλλον θηρίῳ ἐοικέναι ἢ ἑαυτῷ ἐκείνῳ γε φύσει, οὕτω καὶ πρὸς ψυχὴν ἡμῖν θεάσασθαι διακειμένην ὑπὸ μυρίων κακῶν. ἀλλὰ δεῖ ὦ γλαύκων ἐκεῖσε βλέπειν.

ποῖ ἔφη. εἰς πρὸς φιλοσοφίαν αὐτῆς, καὶ σκοπεῖν ὧν ἅπτεται καὶ ὁμιλίας, ὡς ξυγγενοῦς οὔσης τῷ θειοτάτῳ καὶ ἀθανάτῳ, καὶ ἀεὶ ὄντι, καὶ ἃ ἂν γένοιτο τῷ τοιούτῳ πᾶσα ἐπιπορεύοιτο καὶ ὑπὸ ταύτης τῆς ὁρμῆς ἐκ μεθείσα ἐκ τοῦ πόντου οὗ νῦν δὴ καὶ δὴ κρυσθεῖσα πέφυκέ τε καὶ ὄστρεα. ἃ νῦν αὐτῇ ἅπτεται γεγενημένα καὶ πεφύκη πολλὰ μὴ ἄγρια τοῖς πέφυκεν ὑπὸ τῶν δὴ μένων λεγομένων ἐστάσεων. καὶ τὸ τ' αὖ τις ἦν αὐτῆς νῦν ἀληθὴ φύσις, εἴτε πολυειδὴς, εἴτε μονοειδὴς, εἴτε ὅπη ἔχει καὶ ὅπως. νῦν δὲ τὰ ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ πάθητε καὶ δὴ ὡς ἐγῷμεν ἐπικαίρως αὐτῆς διελήλυθεν. παντάπασι μὲν οὖν ἔφη. Οὐκοῦν δὴ ἐῶ, πάντα ἄλλα ἃ πρὶν σάμεθα ἐν τῷ λόγῳ, καὶ οὐ τοὺς μεθοὺς οὐδὲ τὰς δόξας δικαιοσύνης ἐπανήγμεθα. ὥσπερ ἠσθόμεθά τε καὶ ἔμοιγε ὑμεῖς ἔφατε. ἀλλ' αὐτὴν δικαιοσύνην αὐτῇ ψυχῇ ἀρίστην εὑρόμεν, καὶ ποιητέον εἶναι αὐτῇ τὰ δίκαια· ἐάν τ' ἔχῃ τὸν γύγου δακτύλιον, ἐάν τε μή· καὶ πρὸς τοιούτῳ δακτυλίῳ πρὸς ἀΐδος κυνῆν.

Ἀληθέστατα ἔφη λέγεις. Ἐρῶ οὖν ἤδη δ' ἐκεῖνο ὃ γλαύκων, ναὶ ἤδη ἀπέφθονόν ἐστι πρὸς ἐκείνους, καὶ τοὺς μεθοὺς τῇ δικαιοσύνῃ καὶ τῇ ἄλλῃ ἀρετῇ ἀποδοῦναι, ὅσους τε καὶ οἵους τῇ ψυχῇ παρέχει παρ' αὐθρώπων τε καὶ θεῶν ζῶντός τε ἔτι τοῦ αὐθρώπου καὶ ἐπειδὰν τελευτήσῃ. παντάπασί γε μὲν οὖν ἔφη. Ἐρεῖν ἀποδώσει τί μοι ἐσδανείσασθαι ἐν τῷ λόγῳ; τί μάλιστα. Ἔδωκα ὑμῖν ἐγὼ δίκαιον, δοκεῖν ἄδικον εἶναι, καὶ ἐν ἄδικον, δίκαιον· ὑμεῖς γὰρ ἐγὼ δὲ, καὶ εἰ μὴ δωσετὸν ἔσται ταῦτα λαβεῖν καὶ θεοὺς καὶ αὐθρώπους. ὅμως δοτέον ἐστὶ τῷ λόγου οὕνεκα· ἵνα αὐτὴ δικαιοσύνη πρὸς ἀδικίαν αὐτῶν κριθείη, ἥ σὺ μανθάνεις. Δίκαια μέν τ' ἂν ἔφη, εἰ μέν.

Ἐπεὶ δὴ τοίνυν κεκριμέναι εἰσὶν, ἴτω πάλιν ἀπαιτῶ τῷ δικαιοσύνῃ, ὥσπερ ἔχει δόξης καὶ παρὰ θεῶν καὶ παρὰ αὐθρώπων. καὶ ὑμᾶς ὁμολογεῖν ταῦτ' αὐτῆς δοκεῖσθαι οὕτω.

Ἵνα καὶ

ἵνα καὶ τὰ νικητήρια καὶ μέσα τοῦ, ἀ ἀφ' οὗ δικαίως κτῶμεθα, λίσθοις τοῖς ἔχουσιν αὐτά. ἐ πειδὴ καὶ τὰ ἀφ' ὧν εἶναι ἀγαθὰ, διδοῦσα ἐφαίνετο καὶ οὐκ ἄβατα τοῖς τοὺς θεοὺς λαμβάνουσι αὐτά. Δίκαια ἔφη αὐτῇ. Οὐκοῦν ἦν δ' ἐγὼ, πρῶτον μὲν ἀποδώσετε ὃ λαβόντες μηδενὸς μᾶλλον ἑτέρου αὐτῶν δίος δεῖν. Ἀποδώσομεν ἔφη. Εἰ δὲ μὴ λαμβάνετον, ὁ μὲν Θρασυμάχης ἂν εἴη, ὁ δὲ, Θρασυμάχης, ὥσπερ καὶ νῦν ταρχὰς ὁμολογοῦμεν. Ἔστι ταῦτα. Τῷ δὲ Θρασυμάχῳ οὐχ ὁμολογήσομεν ὅσα γε ἀφ' ἑαυτοῦ γίγνεται πάντα γίγνεσθαι ὡς οἷόν τε ἄριστα· ἀ μήτι ἀναγκαῖον αὐτῷ κακὸν ἐκ προτέρου ἁμαρτάνοντι ὑπῆρχε. πάνυ μὲν οὖν. Οὕτως ἄρα οὐ πολλῆ ἐστὶν ἡ τοῦ δικαίου ἀφέλεια, εἰ τῷ δικαίου ἀφορὸς ἐστὶ τὸ πυνθάνεσθαι, ἑαυτῷ συνόντες, ἵνα μὴ ἄλλῳ τῶν δοκούντων κακῶν, ὡς τούτῳ ταῦτα ἐς ἀγαθὸν τελευτήσει ζῶντι, ἢ καὶ ἀποθανόντι. οὐ γὰρ δὴ ὑπό γε θεῶν ποτὲ ἀμελεῖται, ὃς ἂν προθυμεῖσθαι ἐθέλῃ δίκαιος γίγνεσθαι. καὶ ἐπιτηδείων ἀρετῇ ὡς ἔστιν ἀνθρώπῳ ὁμοιοῦσθαι θεῷ. Εἰκὸς γὰρ ἔφη τὸν τοιοῦτον μὴ ἀμελεῖσθαι ὑπὸ τοῦ ὁμοίου. Οὐκοῦν τοῦτ' ἐστὶ τοῦ ἀδίκου, τοῦναντία τούτων πάντα διαπεπρᾶσθαι. Σφόδρα γε. Τὰ μὲν δὴ παρὰ θεῶν, τοιαῦτ' ἂν εἴη νικητήρια τῷ δικαίῳ. Καὶ γοῦν ἐμοῦ δόξαν ἔφη. Τί δὲ ἦν δ' ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπων· ἆρ' οὐχ ὧδ' ἔχει· εἰ δεῖ τὸ ὂν τεθεᾶσθαι, οὐχ οἱ μὲν δεινοὶ τῇ ἀδικοι σρῶσιν ὃ πάνυ οἱ σρόμῃς ὄσοι αὖ θέωσιν ἐπὶ τῶν ἡττῶν· ἐπὶ δὲ τῶν κρειττόνων, πάντες γέλωτες γίγνονται, καὶ ὅταν ἐμὲ τῶν ὁμοίων ἔχοντες καὶ ἀστραβῆ δοκῶσιν ἀποτρέχοντες· οἱ δὲ τῇ ἀληθείᾳ σρόμῃ καὶ εἰς τέλος ἐλθόντες, τότε δὴ ἆθλα λαμβάνουσι καὶ στεφανοῦνται. οὐχ οὕτω καὶ τῷδε τῶν δικαίων δοκεῖ συμβαίνειν πρὸς ἅπαντα τὰ τέλη ἐν κρίσεσι πράξεως καὶ ὁμιλίας καὶ τοῦ βίου, δίδοσθαί τε καὶ τὰ ἆθλα παρὰ τῶν ἀνθρώπων φέρουσαι; καὶ μάλα. Ἀνέξη ἄρα λέγοντος ἐμοῦ τῷδε τὰ τοῦτων ἅπερ αὐτὸς ἔλεγες τῷδε τῶν ἀδίκων. ὁρῶ γὰρ δὴ, ὅτι οἱ μὲν δίκαιοι, ἐπειδὴ περισβύτεροι γίγνωνται, ἐν τῇ αὐτῶν πόλει ἄρχουσί τε ἂν βούλωνται τὰς ἀρχὰς· γαμοῦσί τε ὁπόθεν ἂν ἐθέλωσι, καὶ διδόασί τε εἰς οὓς ἂν ἐθέλωσι, καὶ πάντα ἃ σὺ τῷδε ἐκείνων, ἐγὼ νυνὶ λέγω τῷδε τῶνδε· ἐκ δὲ καὶ τῶν ἀδίκων· ὅτι οἱ πολλοὶ αὐτῶν, ἐὰν καὶ δοκῶσιν ἔνδον λάθωσιν, ὧδε τέλους ἅπερ ὀρθόμενοι ἄριστοι ἦσαν, ἐν γήρᾳ γηγενὲς μονοι, ἅπαντι προσπλακίζονται· ὑπὸ ξένων τε καὶ ἀστῶν μαστιγούμενοι, καὶ ἃ ἄγριοι ἔφησθα σὺ εἶναι ἀληθῆ λέγων· εἶτα τροβλώσονται καὶ ἐκκαυθήσονται· πάντα ἐκεῖνα εἶπον καὶ ἐμοῦ ἀκηκοέναι ὡς πάσχουσιν ἀλλ' ὅ λέγω, ἆρα καὶ αἰσθῇ. Καὶ πάνυ ἔφη· λίαν γὰρ λέγεις. Ἀ μὲν τοίνυν ὧδ' ἐγὼ ζῶντι τῷ δικαίῳ, παρὰ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων ἆθλά τε καὶ μισθοὶ καὶ δῶρα γίγνεται πρὸς ἐκείνοις οἷς ἀγαθοῖς, οἷς αὐτὸ παρέχει ζῶν ἡ δικαιοσύνη, τοιαῦτ' ἂν εἴη. Καὶ μάλ' ἔφη καλά τε καὶ βέβαια. Ταῦτα τοίνυν ἐμοῦ ἐνθένδε ἀπιόντος οὐδὲν ἔσται πλέον οὐδὲ μεῖζον πρὸς ἐκεῖνα, ἃ τελευτήσαντα ἑκάτερον τοῦδε μένει· χρὴ δ' αὐ τὰ ἀκοῦσαι, ἵνα πλέως ἑκάτερος αὐτῶν ἀπειληφὼς ᾖ τὰ ὑπὸ τοῦ λόγου ὀφειλόμενα ἀκοῦσαι. Δίκαια αὖ ἔφη ὡς οὐ πολλὰ ἀλλ' ὅδιον ἀκούσῃ. ἀλλ' οὐ μέν τοι σοί γ' ἐν δίκῃ ἀλλήνυγι ἀπόλογον ἐρῶ· ἀλλ' ἀλήμου μὴ ἀσφαλὲς ἐρᾶς τοῦ ἀρμονίου, ἢ γένος παμφύλλου ὅσον ποτὲ ἐν πολίμῳ τελευτήσας αἰσαιρεθέντων δικαιοτάτων τῶν νεκρῶν ἤδη διεφθαρμένον, ὑγιὲς μὲν αἰπερίθη. πρὸ μεθὲς δὲ ὄπιθεν μέλλων βάπτεσθαι σωθὲν καθαρὸς ἐν τῇ πυρᾷ κείμενος αἰσθέσθαι ἀσφαλὲς δ' ἔλεγεν, ἃ ἐκεῖ ἔλεγε. ἔφη δέ· ἐπειδὴ οὖν ἐκ ζῶναι πλὴ ψυχὴν, πορεύεσθαι μέχρι πολλῶν, καὶ ἀφικνεῖσθαι σφᾶς εἰς τόπον τινὰ δαιμόνιον, ἐν ᾧ τῆς γε γῆς δύο εἶναι χάσματα ἐγγὺς ἀλλήλοιν, ἐν δ' οὐρανοῦ αὖ ἐν ᾧπερ ἄνω, ἄλλα καταντικρύ· δικαστὰς δὲ μεταξὺ τούτων καθῆσθαι· οὓς ἐπειδὴ διαδικάσειαν, τοὺς μὲν δικαίους κελεύειν πορεύεσθαι πλὴ εἰς δεξιά τε καὶ ἄνω διὰ τοῦ οὐρανοῦ, σημεῖα τοῖς ἀφασταῖς τῶν διαδικασθέντων ἐν τῷ πρόσθεν. Τοὺς δὲ ἀδίκους, πλὴ εἰς ἀριστερά τε καὶ κάτω ἔχοντας ἐν τοῦτους ἐν τῷ ὄπιθεν σημεῖα πάντων ἐν ἕ πραξαν· ἑαυτῷ δὲ προσελθόντας εἰπεῖν, ὅ τι δέοι αὐτὸν ἄγγελον ἀνθρώποις γενέσθαι τῶν ἐκεῖ, καὶ διακελεύειν τό οἱ ἀκοῦσαι τε καὶ θεάσασθαι πάντα τὰ ἐν τῷ τόπῳ. ὁρᾶν δὴ ταυτηι μὲν καὶ ἐκάτερον χάσμα τοῦ οὐρανοῦ τε καὶ τῆς γῆς ἀπιούσας τὰς ψυχὰς

ἱ πειδὴ αὐτοῦ διηιρῆσθαι. καὶ τὰ δὲ τὸ ἕτερον, ἐκ μὲν τοῦ, αἰσθάνεται ἐκ τῆς γῆς μισὰς καὶ χωοῦ τε καὶ κόπως. ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου, καὶ τὰ βαίνειν ἑτέρασ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καθαρὰς, καὶ τὰς ἀεὶ ἀφικνουμένασ ὥστε δὴ ἐκ πολλῆς πορείασ φάσκεσθαι ἥκειν, καὶ ἀσμένως εἰς τὸν λειμῶνα ἀπιούσας, οἷ οἱ παιηγύρεις καταστήσασθαι, καὶ ἀσπάζεσθαί τε ἀλλήλασ ὅσαι γνώριμαι, καὶ πυνθάνεσθαι τὰς τε ἐκ τῆς γῆς ἥκούσας παρὰ τῶν ἐτέρων τὰ ἐκεῖ, καὶ τὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, τὰ παρ' ἐκείνασ· διηγεῖσθαι δὲ ἀλλήλαις, τὰς μὲν ὀδυρομένασ τε καὶ κλαιούσας, ἀναμιμνησκομένασ ὅσα τε καὶ οἷα πάθοιεν καὶ ἴδοιεν ἐν τῇ κάτω γῆς πορείᾳ· εἶναι δὲ καὶ τὴν πορείαν χιλιετῆ· τὰς δ' αὖ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὑπερηδέασ διηγεῖσθαι καὶ θέασ ἀμοιβαίους διαλλάς· τὰ μὲν δὴ πολλὰ ὦ Γλαύκων· πολλοῦ χρόνου διηγήσασθαι· ἀλλὰ δ' οὖν καὶ φάλαιον εἶπε, τόδε εἶναι ὅσα πώποτέ μοι ἀπήγγειλαν, καὶ ὅσους ἔφασκεν κάτω ἀπὸ πάντων δίκαια ἀδικήσαι ἀποθανεῖν. κάτω δὲ ἐπὶ ἑκάστῳ ἀδικήματι δίκην τινὰ τίνειν, ἐκείνους ἐπὶ δεκάκις· τοῦτο δ' ἔστιν, καθ' ἑκατὸν ἔτη τοσαυταπλασίους ἐκάστοτε, ὡς εἷς ἂν τὶς βιοὺς τοσούτου τοῦ ἀνθρωπίνου. ἵνα δὴ καὶ ἀπόλαστον ἀδικίας ἕνεκα τῶν ἀδικημάτων ἐκτίνοιεν, κἀκεῖνοι ἕνεκα πολλῶν θανάτων ἴσαν αὖ ἕνεκα, ἢ πόλεις προδόντες, ἢ στρατόπεδα, καὶ εἰς δουλείαν ἐμβεβληκότες ἢ ἄλλης κακίας μεταίτιοι, πάντων τούτων δικαιοπαθίας ἀλγαδόνας κάτω ἐκείνους κομίσαντο· καὶ αὖ εἴ τινας ἀξιοῖεν ἀφιέναι ἀπεγνωσμένους, καὶ δίκαιοι καὶ ὅσοι γεγονότες εἶεν, καὶ τὰ ταῦτα πολὺ ἀξίαν κομίζοιντο· τῶν δὲ ἀνοσίων γεγονότων, καὶ ὀλίγον χρόνον βιούντων πάρα. ἄλλα ἔλεγεν οὐκ ἄξια μνήμης· εἰς δὲ θεοὺς ἀσεβείασ τε καὶ ἀνοσιότητασ, καὶ γονέασ, καὶ αὐτόχειρασ φόνου, μείζους ἔτι τοὺς μισθοὺς διηγεῖτο. ἔφη γοῦν ἂν παρακαθέσθαι ὁρῶντι μιᾷ τῶν ἑτέρου ὅπου αὖ ἕνα ἀρδιαῖον ὀμάγας· ὁ δὲ ἀρδιαῖος οὗτος, τῆς παμφυλίασ ἦν πόλεως τύραννος ἐκατόνται, ἔδη χιλιοστὸν ἔτος εἰς ἐκεῖνον τὸν χρόνον. χρόνου τέ τινα πατέρα ἀποκτείνας, καὶ πρεσβύτερον ἀδελφὸν, καὶ ἄλλα δὴ πολλά τε καὶ ἀνόσια εἰργασμένους ὡς ἐλέγετο. ἔφη οὖν τὸν ὁρῶντα μὲν ἐπεῖν, οὐκ ἔφη φάναι οὐ δ' αὖ ἕξειν λαῦρο. ἰδιαζόμενα γὰρ οὖν δὴ, καὶ σχεδὸν τῶν δεινῶν θεαμάτων. ἐπειδὴ ἐγγὺς τῷ στομίου ἦμεν μέλοντες ἀνιέναι, καὶ τἆλλα πάντα πονηθέντες, ἐκεῖνό τε κατεῖδομεν ὄζ ἄφνης, καὶ ἄλλους σχεδόν τι αὐτῶν τοὺς πλείστους τυράννους· ἦσαν δὲ καὶ ἰδιῶται ἔνιοι τῶν μεγάλα ἠμαρτηκότων. οὓς οἰομένους ἤδη ἀνακύσεσθαι, οὐκ ἐδέχετο· ἀλλ' ἐμυκᾶτό τε ὁπότε τις τῶν οὕτως ἀνίατος ἐχόντων εἰς πονηρίαν. ἢ μὴ ἱκανῶς δεδικηκὼς δόξειε, ἐπιχειρῶν ἀνιέναι. ἐνθαῦτα δὴ, αὖθις ἔφη ἄγριοι, καὶ διάπυροι ἰδεῖν, παρεστῶτες καὶ καταμαθόντες τὸ φθέγμα, ἓν μὲν ἐπὶ λίαν λαβόντες, ἦγον· τὸν δὲ ἀρδιαῖον καὶ ἄλλους συμπολίσαντες χεράς τε καὶ πόδασ καὶ κεφαλὴν καταβαλόντες καὶ ἑλκύσαντες, ἔλεον παρὰ τὴν ὁδὸν ἐκτὸς ἐπ' ἀσπαλάθων κνάμπτοντες, καὶ ὄζ τοῖς ἀεὶ παριοῦσι συμαίνοντες, ὧν αἰσθάνοιτό τις ταῦτα ὑπομένων, καὶ ὅτι εἰς τὸν τάρταρον ἐμπεσούμενος ἄγοιτο. οὗτα δὴ φόβων ἔφη πολλῶν καὶ παντοδαπῶν σφίσι γεγονότων, ἦν τὸν βάλλειν τὸν φόβον ἐμανύσαι ἢ στόμιον, καὶ ἀσμενίσαντας ἔνιους σιγᾶσαι ὄζ αὐτοῦ, καὶ τοὺς μὲν δὴ δίκαιά τε καὶ τιμωρίασ, διαυτάς τινασ ἢ καὶ αὖ τοὺς ὑβρισθέντασ τούτους αὖ ἱερόφους. ἐπειδὴ δὲ οἷς οἱ τῶν λειμώνων ἐκόντες ἐπ' ἀμβάσ γένοιντο, ἀνεστάντας αὐτοῦθεν, δέον τῇ ἐγγὺς πορεύεσθαι, καὶ ἀφικνεῖσθαι τε παρ' αὐτούς· ὅθεν καθορᾶν ἄνωθεν διαπαντὸς τὸν οὐρανοῦ καὶ γῆς τε τὰ μέσον φῶς διὰ τοῦ εἰσὶ μάλιστα τῇ εἰρεσίᾳ προσφερές· λαμπρότατον δὲ καὶ καθαρώτατον εἰς ὃ ἀφικνεῖσθαι προϊόντας ἡμέρασιν ὀκτὼ, καὶ ἰδεῖν αὐτόθι καὶ τὰ μέσον δ' φῶς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὰ ἄκρα τῶν δεσμῶν αὐτοῦ τείνοντα· δεσμὸς γὰρ τοῦτο φῶς ξυνδοῦν τὸν οὐρανοῦ, οἷ τὰ κάτω ξώματα τῶν τελείων. οὕτω πᾶσαν συνέχειν τὴν περιφοράν· ἐκ δὲ τῶν ἄκρων τείνον ἀνάγκης ἄτρακτον, δι' οὗ πάσας ἐπιστρέφεσθαι τὰς περιφοράς· οὗ τὴν μὲν ἀλακτοτάτην τε καὶ ἔσχατον ἔστιν ὀβδόμαν ἔξ ἀσθάμαντος· ἐν δὲ στρόφυλον, μικρὸν, ἐκ τούτου καὶ ἄλλων γενέσθαι· τὴν δὲ τοῦ στροφύλου φύσιν ἔχειν αὖθι· ἐν μὲν ἄκμα, οἷονπερ ἡ ἔτ' εὐθὺ δὲ νοῆσαι δὲ δεῖ ὄζ ἓν ἐλεγεν τοιοῦδε αὐτὸν εἶναι, ὥσπερ αἂν εἴ τις μιγάλωσφον δύλῳ κοίλῳ καὶ ὄζ ἐλυμμένῳ, διαπερὴς ἄλλος τοιοῦτος ἐλάττων ἐγκοίητο· ἁρμόττων καὶ ἁπερ ὑπὸ δὲ ἐκ δύο ἄλλους ἁρμόττοντες, καὶ

οὕτω δὲ τεῖχον ἄλλον μὴ πέταρτον, καὶ ἄλλους τέτταρας, οὐκ τὸ γοῦν ἓξ βοὺς ξύμπαντας σφονδύλους εἰ ἀλλήλοις ἐγκειμένους κύκλους· ἔπωθεν τὰ χείλη φαίνοντας νῶτον σωτηρίας οἱονεὶ σφονδύλου ἀπὸ γαλομένους ἢ πὸ πλησίτην ἐκείνῳ δι' ὀξέος μέσου τ' ὀξέος διαπερᾶς ἑλκηθῆναι· ἦν μὲν οὖν πρῶτον τὸ καὶ ὀξωτάτω σφόνδυλον, πλατύταῖον ἦν τῆς χείλους κύκλον ἔχειν· ἦν δὲ τῆ ἕκτον, δεύτερον· τρίτον δὲ, τὸν τῆ τετάρτου· τέταρτον δὲ, τὸν βοῦ ὀγδόου· πέμπτον δὲ, ἦν τῆ ἑβδόμου· ἕκτον δὲ, ἦν τοῦ πέμπτου· ἑβδόμου δὲ, ἦν βοῦ τρίτου· ἔσχατον δὲ, τὸν βοῦ δεύτερον· καὶ τὸν μὲν τ' μεγίστου, πυκνίλον· ἦν δὲ τ' ἑβδόμου, λαμπρότατον, ἦν δὲ τῆ ὀξέος, ἐ χρῶμα ἀπὸ τοῦ ἑβδόμου ἔχειν προσλάμποντος· ἦν δὲ τοῦ δεύτερον καὶ πέμπτου, παραπλήσια ἀλλήλοις ἐκατέρα ἐκείνων· τρίτον δὲ λευκότατον χρῶμα ἔχειν, τέταρτον δὲ ὑπέρυθρον· δεύτερον δὲ, λευκότητι μὲν ἦν ἔχον ὑποβάλλειν· κυκλεῖσθαι δὲ δεῖ σφριφόμενον ἦν ἄκρατον· ὅλον μὲν πὼ αὐτῶ φορᾶ· ἐν δὲ ᾧ ὅλῳ βοῦ δι' φορᾶ, τοῦ μὴ αὐτὸς ἐπὶ τὰ κύκλας, πὼ εἶναι τίαν ᾧ ὅλῳ ἑρέμα βοῦ δι' φορᾶ, αὐτῶν δὲ τούτ', τάχεσι μὴ ἴσαι εἶναι ἦν ἄξονα δεύτερους δὲ μὴ ἅμα ἀλλήλοις τότε ἑβδόμου μὴ ἕκτον μὴ πέμπτον· ἦν δὲ τρίτον δὲ, φορᾷ ἴσαι ἐς στρίσι φαίνεσθαι ἐπὶ τὰ κυκλούμενον τὸν τέταρτον· τέταρτον δὲ ἦν τρίτου καὶ πέμπτον τὸν δεύτερον· φρίκεσθαι δὲ αὐτὴν οἱ βοῖς τῆς εἰσάγκης γόνασιν· ἐπὶ δὲ τ' κύκλον αὐτοῦ ἄνωθεν ἐφ' ἑκάστου βοὸς κεῖσθαι σειρῶα συμπεριφερομένην φωνὴν μίαν ἴσαν ἀκάτονον· ἔχ παισῶν δὲ ὀκτὼ οὐσῶν, μίαν ἁρμονίαν ξυμφωνεῖν· ἄλλας δὲ ἑπτὰ μίας πέρι ξ δίσσους χρῆς αὐθρώπῳ ἑκάστην θυγατέρος τῆς εἰσάγκης μοίρας λαγχανούσας· στέμματα δὲ τῶν κεφαλῶν ἐχούσας λάχεσίν τε μὴ κλωθὼ μὴ ἄτροπον, ὑμνεῖν πρὸς πὼ τῶν σειρήνων ἁρμονίαν· λάχεσιν μὲν, τὰ γεγονότα· κλωθὼ δὲ, τὰ ὄντα· ἄτροπον δὲ, τὰ μέλλοντα· μὴ πὼ μὴ κλωθῶ, τῇ δεξιᾷ χειρὶ ἐφαπτομένω, σωτηρίσ ἐφαπτ' ἀξόνου πὼ ἕξω περιφορᾶ, διαλείπουσαν χρόνον· πὼ δὲ ἄτροπον, τῇ ἀριστερᾷ τὰς αὐτὸς αὖ ὠσαύτως· πὼ δὲ λάχεσιν, οὐ μόρει ἑκάστας ἑκάστῃ τῇ χειρὶ ἐφάπτεσθαι· σφᾶς οὖν ἐπείσθη ἀφικέσθαι, ὧν βοῦς δεῖν ἴσαι πρὸς πὼ λάχεσιν προφήτην οὖν τινα σφᾶς πρῶτον μὲν οὐ τάξει διαπῆσαι· ἔπειτα λαβόντα ἐκ τῶν τῆς λαχέσεως γονάτων κλήρους τε καὶ βίου παραδείγματα, ἀναβαίνοντα ἐπὶ πίπεδμα ὑψηλὸν, ἐπεῖν· ἀνάγκης θυγατρὸς κόρης λαχέσεως λόγος· ψυχαὶ ἐφήμεροι· αὖ χὰ ἄλλης περιόδου θνητοῦ γένους θανατηφόρου οὐχ ὑμᾶς δαίμων λήξεται, ἀλλ' ὑμεῖς δαίμονα αἱρήσεσθε· πρῶτος δ' ὁ λαχὼν, πρῶτος αἱρεῖσθω βίον, ᾧ συνέσται βᾶ ἀνάγκης· ἀρετὴ δὲ ἀδέσποτον· ἣν τιμῶν καὶ ἀτιμάζων πλέον καὶ ἔλαττον αὐτῆς ἕκαστος ἕξει· αἰτία ἑλομένου· θεὸς ἀναίτιος· ταῦτα ἐφῆκε, ῥῖψαι εἰδὶ πάντας τοὺς κλήρους, τὸν δὲ παρ' αὐτὸν πεσόντα, ἕκαστον ἀναιρεῖσθαι· πλὴν οὐδὲ δὲ οὐκ ἐᾶν· τῷ δὲ ἀνελομένῳ δῆλον ᾧ ὁπόσος ἔλαχεν· μετὰ δὲ τοῦτο καθῆσθαι τὰ τῶν βίων παραδείγματα, εἰς τὸ πρόσθεν σφῶν θεῖναι εἰδὶ πὼ γῆν πολὺ πλείω τ' παιρόντ· ᾧ δὲ παντοδαπ. ζώων τε γὰ πάντων βίους καὶ δὴ καὶ βοὺς ἀνθρωπίνους ἅπαντας· τυραννίδας τε γὰ οὐ αὐτοῖς ᾧ τὰς μὲ διαπλεῖς, τὰς δὲ καὶ μετὰ ξὺ διαφθειρομένας, καὶ εἰς πενίας τε καὶ φυγὰς καὶ εἰς πωχείας τελευτώσας· ᾧ δὲ καὶ δοκίμων ἀνδρῶν βίους· βοὺς μὲ, εἰδὶ εἴδεσι καὶ κατὰ κάλλη, καὶ πὼ ἄλλῳ ἰσχύτε καὶ ἀπονίαν· βοὺς δ' εἰδὶ γένεσι καὶ προγόνων ἀρεταῖς, καὶ βοδοκίμων κατὰ ταῦτα· ὡσαύτως δὲ καὶ γυναικῶν· ψυχῆς δὲ τάξιν οὐκ εἶναι δῆλ· ἀναγκαίως ἔχειν, ἄλλον ἑλομένην βίον, ἀλλοίαν γίνεσθ· τὰ δ' ἄλλα, ἀλλήλοις τε καὶ πλούτοις καὶ πενίαις· τὰ δὲ, νόσοις· τὰ δὲ, ὑγιείαις μεμίχθαι· τὰ δὲ, καὶ μέσον τούτ'· ἔνθα δὴ ὡς ἔοικεν ὦ φίλε Γλαύκων, ὁ πᾶς κίνδυνος ἀνθρώπῳ καὶ δῆλ· ταῦτα μάλιστα ἐπιμελητέον· ὅπως ἕκαστος ἡμῶν τ' ἄλλων μαθημάτων ἀμελήσας, τούτου τ' μαθήσεως καὶ ζητητὴς καὶ μαθητὴς ἔσται· εἰ δέ ποθεν διός τ' ἢ μαθεῖν καὶ εὑρεῖν, τὶς αὐτὸν ποιήσει δυνατὸν καὶ ἐπιστήμονα βίου καὶ χρηστὸν καὶ πονηρόν διαγιγνώσκοντα, τὸν βελτίω ἐκ τ' δυνατῶν ἀεὶ παντα χοῦ αἱρεῖσθ· λογιζόμενον πάντα τὰ νῦν δὴ ῥηθέντα καὶ ξυμπεφορημένα ἀλλήλοις καὶ δι αἰρούμενα πρὸς ἀρετὴν βίου πῶς ἔχει, καὶ εἰδέναι τὶ κάλλος πενίας ἢ πλούτου κρεῖττον, καὶ μεθ' ποίας ψυχῆς ἕξεως, κακὸν ἢ ἀγαθὸν ὁρμάζεται· καὶ τὶ εὐγενείας

καὶ δυσγένειαν, καὶ ἰδιωτεῖαν, καὶ ἀρχαί, καὶ ἰσχύς, καὶ ἀδοξίαι, καὶ δυμαθίαι, καὶ δυσμαθίαι, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα τῶν φύσει τῆς ψυχῆς ὄντων, καὶ τῶ ἐπικτήτων τὰ ξυλοφορυτήματα πρὸς ἄλληλα βρύζειται. ὥστε δῆ ἁπάντων αὐτῶ λαμβανομένων, αἱρεῖαδ πρὸς τὸν τῆς ψυχῆς φύσιν ἀποβλέποντα τόν τε χείρω καὶ τὸν ἀμείνω βίον. χείρω μὲν ἡγεῖται, ὃς αὐτὸν ἐκεῖσε ἄξει εἰς τὸ ἀδικωτέραν γίνεαδ. ἀμείνω δέ, ὅστις εἰς δικαιοτέραν. τὰ δὲ ἄλλα πάντα, χαίρειν ἐᾶν ἐωρόκαμεν ἢ ὅπῃ ζῶν τί τις καὶ τελευτήσαντι αὖτῃ κρατίστη αἵρεσις ἀδαμαντίνας δεῖ δὴ ταύτην τὸν δόξαν ἔχοντα, εἰς ᾅδου ἰέναι. ὅπως δ' ἂν ἔτι καὶ ἐκεῖ ἀνεπαύλως ὑπὸ πλούτου τε καὶ τῶν τοιούτων κακῶν. καὶ μὰ ἐμπεσὼν εἰς τυραννίδας καὶ ἄλλας τοιαύτας πράξεις, πολλὰ μὴ βρύζειτῃ καὶ αὐτὸς ἕτερα κακά, ἔτι δὲ αὐτὸς μείζω πάθῃ. ἀλλὰ χρὴ τὸν μέσον ἀεὶ τὸν βίον αἱρεῖαδ καὶ φεύγειν τὰ ὑπερβάλλοντα ἑκατέρως, καὶ οὐ τῇδε δὲ μόνῃ τὰ δ' ἄλλα κτὸν καὶ ὡς παντὶ τῷ ἔπεται. οὕτω γὰρ ἥδιστα μονίστατος γίγνεται ἄνθρωπος, καὶ δὴ ἔν καὶ τότε ὁ ἐκεῖθεν ἄγγελος ἥξειν τὸν μὲν προφήτην, οὕτως εἰπεῖν. καὶ τελευταίῳ ἐπὶ πάντι, ζωὴ νῷ ἐλομένῳ, σωτέρως ζῶντι, κεῖτῃ βίος ἀγαπητὸς οὐκ ἄκος. μήτε ὁ ἄρχων αἱρέσεως ἀμελείτω, μήτε ὁ τελευτᾶ ἀθυμείτω. ἀπόντος γὰ ταῦτα ἐν πρῶτον λαχόντα ἔφη αὖθις ἐπὶ πάντα τὸν μιγίστην τυραννίδα ἐλέαδ, καὶ φαγεῖν τὰ καὶ λαιμαργήσαι, οὐ πάντα ἀκεκῶς αἰσκυφάμενον ἐλέαδαι. ἀλλ' αὐτὸν λαθεῖν ἐσῶσαν ἀμαρμάρῳ παίδων αὐτῶ ζρώσεις καὶ ἄλλα κακά. ἐπειδὴ δὲ καὶ τὰ ἀολλῶσκέφαδαι κἄπειδά τε καὶ ὀδύρεαδαι τὸν αἵρεσιν οὐκ ἀμεμόνατα τοῖς προῤῥηθεῖσιν ὑπὸ τῦ προφήτου. οὐ γὰρ ἑαυτὸν αἰτιᾶσθαι τῶν κακῶν, ἀλλὰ τύχην τε καὶ δαίμονας καὶ πάντα μᾶλλον ἀνθ' ἑαυτῦ. ἦ δ' αὐτὸν τῶν ἐκ τῦ οὐρανοῦ κατιόντων ὡς τάχιστα μὴ πολιτεύεσθαι τῷ προτρόφῳ βίῳ βαδιοῦνται, ἵνα αὖθι φιλοσοφέσῃ, ἀρίστης μεταλαφόντα. ὡς δὲ καὶ ἀπεῖν, οὐκ ἐλάττους ἢ οἱ τοῖς τοιούτοις ἁλισκομένοις τοὺς ἐκ τῦ οὐρανοῦ ἥκοντας. ἄτε πόνων ἀγωνιάσους. τ' δ' ἐκ τῆς γῆς τοὺς πολλοὺς. ἄτε αὖτούς τε πεπονηκότας ἄλλους τε ἰωρακότας, οὐκ ἂν ἐπεισθῆναι τοῖς αἱρέσεις ποιεῖσθαι. διὸ δὴ καὶ μεταβολὴν τῶν κακῶν καὶ τ' ἀγαθῶν, τοῖς πολλοῖς τῶν ψυχῶν γίγνεσθαι, καὶ ὅτῳ τῷ κλήρου τύχοι. ἐπεὶ εἴτις ἀεὶ ὁπότε εἰς τὸν αὐθάδη βίον ἀφικνοῖτο ἀγαθὸς φιλόσοφος, καὶ ὁ κλῆρος αὖτῷ τ' αἱρέσεως μὴ τελευταῖος πίπτοι, μεμωμένοις ἐκ τ' ἐκεῖθεν ἀπαγγελλομένων, οὐ μόνον αὐθάδη δύσμενῆν αὖ, ἀλλὰ καὶ τὸν αὐθάδη ἐκεῖσε καὶ δεῦρο πάλιν φρέαρ οὐκ ἂν χρονίαν καὶ τραχεῖαν πορεύεσθαι. ἀλλὰ λείαν τε καὶ οὐρανίαν. ταύτην γὰρ δὴ ἔφη τὸν θείαν ἀξίαν ἢ ἰδεῖν ὡς ἔπεσθαι αἱ ψυχαὶ ἱερεύοντο τοὺς βίους. ἐλεεινόν τε γ' ἰδεῖν ἢ μὴ γελοίαν καὶ θαυμαστὸν. καὶ τὰ σωτῆρα τ' τῦ προτρόπου βίου τὰ πολλὰ αἱρεῖσθαι. ἰδεῖν μὲν γὰρ ψυχὴν ἔφη τὸν ποτὲ ὀρφέως γεγονότα κύκνου βίον αἱρουμένην, μίσει τῦ γυναικείου γένους διὰ τὸν αὐτῷ ἐκείνων θάνατον οὐκ ἐθέλουσαν ἐν γυναικὶ γεννηθεῖσαν γενέσθαι. ἰδεῖν δὲ τὸν θαμύρου, ἀηδόνος ἐνομένην. ἰδεῖν δὲ καὶ κύκνου μεταβαλλόντα εἰς ἀνθρωπίνου βίου αἵρεσιν, καὶ ἄλλα ζῶα μουσικὰ ὡσαύτως ὡς ἔπος. τὸν δὲ λαχοῦσαν ψυχὴν ἐλέσθαι λέοντος βίον, εἶτ' ἐν τὸν Αἴαντος τῦ τελαμωνίου φεύγουσαν ἄνθρωπον γενέσθαι, μεμνημένην τῆς τῶν ὅπλων κρίσεως. τὸν δ' ἐξ τούτῳ, ἀγαμέμνονος. ἰχθῦν δὲ καὶ ταύτην τῦ ἀνθρωπίνου γένους διὰ τὰ πάθη, ἀκτῦ δὲ ἀλλαξαμένου βίον. ἐν μέσοις δὲ λαχοῦσαν τὸν ἀταλαίπωρον ψυχὴν ἡγεμονεῦσαν μεγάλαι τε μὰς ἀθλητῦ ἀνδρὸς, οὐδαμοῦ θέσθαι παρελθεῖν, ἀλλὰ λαβεῖν. μέσῃ δὲ ταύτην ἰδεῖν, τὸν ἐπειτ' τῦ παντοπίους ἐς τεχνικῆς ζωαικὸς ἰοῦσαν φύσιν. πορρωτάτω δ' ἐν ὑστάτοις ἰδεῖν τὸν γελωτοποιῦ θρόνον, πίθηκον ἐσθημένον. καὶ τὰ τύχαι δὲ τὸν ὀδυσσέως λαχοῦσαν, πασῶν ὑστάτην αἱρησομένην ἰέναι μνήμη δὲ τῶν προτέρων πόνων φιλοτιμίας λελωφηκυῖαν, ζητεῖν τὸ ἀδιοῦσαν χρόνον πολλὸν, βίον ἀσφαλῆ ἰδιώτου ἀπράγμονος, καὶ μόλις εὑρεῖν κείμενόν που, καὶ παρημελημένον καὶ τ' ἄλλων, καὶ ἐπειτ' ἰδοῦσαν. ὅτι τὰ αὐτὰ αὖ ἔπραξε καὶ πρώτη λαχοῦσα, καὶ ἀσμένως ἐλέσθαι, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων δὴ ζῳείων ὡσαύτως εἰς ἀνθρώπους ἰέναι καὶ εἰς ἄλληλα τὰ μὲν ἄδικα, εἰς τὰ ἄγρια. τὰ δὲ δίκαια, εἰς τὰ ἥμερα μεταβάλλοντα, καὶ πάσας μίξεις μίγνυσθαι. ἐπεὶ

δη κοῦφα πέμπειν τὰς ψυχὰς τοὺς ζῶντας ἰέναι ὥσπερ ἔλαχον, οὐ ταῖς προσούσαις πρὸς τὸν λάχοντα ἐκείνῳ δ' ἑκάστῳ οὗ ἕλετο δαίμονα, τοῦτον φύλακα ξυμπέμπειν τοῦ βίου, καὶ ἀποτελεστὴν τῶν αἱρεθέντων. ὃν πρῶτον μὲν ἄγειν αὐτὸν πρὸς τὴν κλωθώ. τοῦτο τὸν ἐκείνης χεῖρά τε καὶ ἅπτεσθαι τῆς τῆ ἀτράκτου δίνης κυροῦντα. ἰδοῦ λαχὼν ἕλιξε μοῖραν. ταύτης δ' ἁφαψάμενον, αὖθις εἰς δὴ τὴν ἀνάγκην ἰέναι θρόνον, καὶ διὰ κέντρου διελθόντα ἐκείνου διῆλθον, πορεύεσθαι ἅπαντας, εἰς τὴν λήθης πεδίον ἐξ καύματός τε καὶ πνίγους δεινοῦ, καὶ γὰρ εἶναι αὖ κενὸν λειόφυλλον τε καὶ ὅσα γῆ φύει. σκηνᾶσθαι οὖν σφᾶς ἤδη ἑσπέρας γιγνομένης παρὰ τὴν ἀμέλητα ποταμόν. οὗ τὸ ὕδωρ, ἀγγεῖον οὐδὲν στέγει. μίζον μὲν οὖν τι τοῦ ὕδατος πᾶσιν ἀναγκαῖον εἶναι πιεῖν. τοὺς δὲ φρονήσει μὴ σωζομένους, πλέον πίνειν τοῦ μίζου. τὸν δ' ἀεὶ πίοντα, πάντων ἐπιλανθάνεσθαι. ἐπειδὴ δὲ καὶ μι.ηῆναι, καὶ μέσας νύκτας γενέσθαι, βροντήν τε καὶ σεισμὸν γενέσθαι καὶ οὐτοῦθεν ἄλλοσε ἄλλη φέρεσθαι αὖθις εἰς τὸν γένεσιν ἄττοντας ὥσπερ ἀστέρας. αὐτὸν δὲ, τοῦ μὲν ὕδατος κωλυθῆναι πιεῖν. ὅπη μέν ποι καὶ ὅπως εἰς δ' σῶμα ἀφίκοιτο, οὐδὲν εἰδέναι, ἀλλ' ἐξαίφνης ἀναζεύξαι ἐλθεῖν ἐωθεν αὐτὸν ἔνθα κείμενον ἐν τῇ πυρᾷ. καὶ οὕτως ὦ γλαύκων μῦθος ἐσώθη καὶ οὐκ ἀπόλοιτο· καὶ ἡμᾶς ἂν σώσειεν ἂν πειθόμενοι αὐτῷ· καὶ τὸν τοῦ λήθης ποταμὸν διαβησόμεθα, καὶ τὸν ψυχὴν οὐ μιανοῦμεν σὸ μεθα· ἀλλ' ἂν ἐμοὶ πειθώμεθα, νομίζοντες ἀθάνατόν τὸν ψυχὴν καὶ δυνατὸν, πάντα μὲν κακὰ φεύξεσθαι, πάντα δὲ ἀγαθὰ, τοῦ αἰεὶ ὅλου ἀεὶ ἐξόμεθα· καὶ δικαιοσύνῃ μετὰ φρονήσεως παντὶ τρόπῳ ἐπιτηδεύσομεν. ἵνα καὶ ἡμῖν αὐτοῖς φίλοι ὦμεν, καὶ τοῖς θεοῖς. καὶ ἔτι μένον τοῦ ἐνθάδε, καὶ ἐπειδὰν τὰ ἆθλα αὐτῆς κομιζώμεθα ὥσπερ οἱ νικηφόροι, τόδε κατεργάζωμεθα καὶ ἐνθάδε καὶ ἐν τῇ χιλιετεῖ πορείᾳ διελθόντες, εὖ πράττωμεν.

ΤΕΛΟΣ, ΤΩΝ ΓΛΑΥΚΩΝΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ.

Σωκράτης. Κριτίας. Τίμαιος. Ἑρμοκράτης.

Ω. Εἷς. δύο. ποῦ δὲ δὴ πέμπτος ἡμῖν ὦ φίλι Τίμαιε, ποῦ. Τ
χθὲς μὲν ἅπαντες ἦμεν, ταυτῶ δ' ἐγιατόρων. ΤΙ. Ἀ' θυσίας τις αὖθ
σωί ποιν ὦ Σώκρατες. οὐ γὰρ ἂν ἱκνῶν τῆσδε ἀπολείποιτο τῆς ξυνου-
σίας. ΣΩ. οὐκοῦν σὺν τῶν δέ τι βρῆγε, μὴ τὸ ὕστερ τῦ ἀπόντος ἀ-
ναπλήρουν μέρος. ΤΙ. Γαῦ μὲν ἐῶν. μὴ κατὰ δύναμίν γε ἀλλὰ
ἐλλείψομεν. οὐδὲ γὰρ ἂν δίκαιον, χθὲς ξένους τοσῦτους, ὡς ἐν πρέπον ξενίοις,
μὴ οὐ προθύμως σε ἴους λειπουσ' ἡμῶν αὐτοφυσιᾶν. ΣΩ. ἆρ' οἶσθ μέμνησθε, ὅσα ὑ
μῖν καὶ παρὰ ὧν ἐπίταξα ἀκοῦσαι; ΤΙ. τὰ μὲν, μεμνήμεθα· ὅσα δὲ μὴ, σὺ παρὼν
ὑπομνήσεις. μᾶλλον δὲ ἐμέ τοσουτονὶ χαλεπόν, ὧ ἀρχῆς ὅλῃ ξενικῶν πάλιν ἐπαίνελθε αὖ
τά, ἵνα ξύμπαντα μᾶλλον παρῇ ἡμῖν. ΣΩ. ταῦτ' ἴσως. χθὲς μὲν τῶν ὑπ' ἐμοῦ
ῥηθέντ' λόγων, ἦ πολιτείας ἦν τὸ κεφάλαιον, οἵαις μὴ ὧν ἂν αὐτῶν, αἱρίσῃ καὶ φαί
νῃ τ' αὖ μοι γαίαθ. ΤΙ. μὴ μάλακα ἡμῖν ὦ Σώκρατες ξυθεῖσα ποῖσι κατὰ νῦν. ΣΩ.
Ἀ' ῥᾴδιον οὖν τῶν γωρῶν, ὅστινα ἄλλον τύχομεν, πρῶτον αὐτῇ χωρὶς διελόμενα, ἐκ
τ' γένους τ' τ' προπολεμοῦντ'. ΤΙ. Ναί. ΣΩ. μὴ κατὰ φύσιν δόντες ἑκάστῳ ἐν
ἑκάστῳ πρόσφορον, εἶ μόνον ἐπὶ πᾶσιν μιᾷ σχολῇ τύχῃ, τοῦτες ὡς πρὸ πάντ' ἔλαττον ἡ
μῶν, εἴπερ μέλ. ὡς ἄρα αὐτοῦ δεῖ φύλακας ἢ μόνον τ' πόλεως. εἴτε ἕλληνας ἴους μὴ τ' αὐ
δρῶν ἴσους ἡγεμονεύσοντας, διωκίζοντας μὴ πρακίως τοῖς ἀρχομένοις ὑπ' αὐτ', ἅτε φύσει φί-
λους δόντ. χαλεπὺς δὲ αὐ ταῖς μάχαις, τοῖς αὐ τυγχάνουσι τ' ἐχθρῶν γιγνομένης. ΤΙ.
Γαῦτα ποιεῖ μὴ ἦν. ΣΩ. φύσιν τ' δεῖ τινα τ' φυλάκων τ' ψυχῆς ἐλέγομεν. ἄμα μὴ θυ
μοειδῆ, ἄμα δὲ φιλόσοφον εἶναι ἢ. διαφθρόντως, ἵνα πρὸς ἑκατέρους δικαίως
πρᾶοι μὴ χαλεποὶ γίγνωθ. ΤΙ. Ναί. ΣΩ. τὶ δαὶ σοφόν. ἆρ' οὐ γυμναστικῆ μὴ μοσι
κῇ μαθήμασί τε ὅσοις προσήκει, τούτοις οἰ ἄπασι πεπράφθαι; ΤΙ. Γαῦ μὴ ἦν. ΣΩ.
τοὺς δέ γ' οὕτω γραφέντας, ἐλέχθη που, μήτε χρυσὸν μήτε ἄργυρον, μήτε ἄλλο ποτὲ μη
δὲν κτῆμα, ἑαυτ' εἶσον νομίζειν δεῖν. ἀλλ' ὡς ἐπικούρες μισθὸν λαμβάνοντας τ' φυλακῆς
ἅτ' τ' σωζομένων ὑπ' αὐ τ' ὄσος σώφροσι μόγις. ἀσκλίσκειν τε δὴ κοινῇ, μὴ ξαυσλαυτω
μένες μετ' ἀλλήλων ζῆν. ἐπιμέλειαν ἔχοντας ἀρετ' διαπαντός. τ' ἄλλων ἐπιτηδευμά
τ' ἄξοντας χρεών. ΤΙ. Ἐλέχθη μὴ ταῦτα ταύτη. ΣΩ. μὴ μὴ δὴ μὴ τ' γυμναικῶν ἐπι
μνήθημεν, ὡς τὰς φύσεις ἴσας αὐτοῖς ἀνδράσι πρακτέας εἶναι ξυναρμοσίον. μὴ τὰ τ' ἐπιτηδευ
μάτ' πάντα κοινὰ κατά τε πόλεμον, μὴ κατὰ τὴν ἄλλην δίαιταν δοτέον πάσαις. ΤΙ.
ταύτη μὴ ταῦτα ἐλέγθη. ΣΩ. τὶ δὲ δ' παιδοποιίας, ἦ τ' δ μὲ δὴ πρῶ ἀνθεσαι
τ' λεχθέντ' ἀμνημόνυτον, ὅτι κοινὰ τὰ τ' γάμων μὴ τὰ τ' παίδων, πᾶσιν ἀπάντ' ἐπίθε
μεν, μαχανωμένους ὅπως μηδεὶς ποτε δ' γε γνησίων αὐτῷ, ἰδίᾳ γνώσεσθ. νομοῦσι δὲ
πάντες πάντας αὐτοὺς ὁμογενεῖς· ἀδελφὰς μὲν μὴ ἀδελφὸς, ὅσους πρὸ αὖ τ' πρωτόσης
αὐ ἐς ἡλικίας γίγνοντ'. ξυνδοῦμεν δ' ἐμπροσθεν μὴ ἄπωθεν, γονίας τε μὴ γονέων προσγένους. τοὺς
δὲ ἐκ τούτων ἀπωθεν ἀπὸ γόνας τε μὴ παίδας ἐκ γόνων. ΤΙ. Ναὶ μὴ ταῦτα ἀμνημόνυτα
ἦ λέγεις. ΣΩ. Ὅπως δὲ δὴ κατὰ δαίμονα ἄριστοι γίγνοιντο ὡς ἄριστοι τοῖς φύσεσι, ἆρ'
ἀμεμνήμεθα, ὡς τοὺς ἄρχοντας ἔφαμεν μὴ τοὺς ἀρχόσους δεῖν ἐκ τῶν τ' γάμων σύνδρ ξυνλά
θραμναγαθ κλήροις τισὶν, ὅπως οἱ κακοὶ χωρεῖς, οἵτ' ἀγαθοὶ ταῖς ὁμοίαις ἑκάτεροι ξυλ
λέξοντ'. μὴ μάτις αὐτοῖς ἔχθρα ὀφθ ταῦτα γίγνητ' τύχαν ἐστασίους αἰτίαν τ' ξυλλέγε
ως. ΤΙ. μεμνήμεθα. ΣΩ. μὴ μὴν ὅτι γε τοὺς μὴ τ' ἀγαθῶν θρεπτίους, ἔφαμεν ἦ. τοὺς δὲ
τ' φαύλων, εἰς πόλιν ἄλλην λάθρα διαδοτέον πόλιν. ἐταῦ ξομένων ἦ, σκοπουμένους αὖ τοὺς
ἀξίους πάλιν αὖ ἀνάγ δεῖν. ὃν δὲ τ' σφ ἴσην αὖ ἀξίους, εἰς πόλιν τ' ἐπανιόντ' χώραν καταλ
λάττειν; ΤΙ. οὕτω. ΣΩ. ἆρ' ἦν διελελύθαμεν ἤδη καθάπερ χθὲς, ὡς οἰ κεφάλαιοι
πάλιν ἐπανιέναι, εἴ πο που θοίμεν ἔτι τ' ῥηθέντ' ὦ φίλε τίμαι ἀπολείπομεν. ΤΙ. ὀ
δαμῶς. ἀλλ' αὐτοὶ ταῦτ' ἦν τὰ λεχθέντα ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Ἀ' κέοι τ' αὖ δὴ τὰ μὲν
ταῦτα τ' τ' πολιτείας ὧν διήλθομεν. εἰόν τι πρὸς αὐτὸ πεπονθὼς τυγχάνω. προσέοι
κε δὲ δὴ, τινί μοι ξυῳδὸ δ' παίδες· οἳ ἔτι τις ζῶσα καλά που διασάμενος εἴτε ὑ ὀ γραφῆς
ἐργασαμένα, εἴτε μὴ ζῶντα ἀληθινῶς, ἰσυχίαι δὲ ἄγοντα, εἰς ἐπιθυμίαν ἀφίκοιτο διά-

σαι δεῖ μεμέρισθαί τε κατὰ γένεσιν τοῖς σώμασι δυνάμεσι προσήκουσι καὶ τὰ πρὸς ἀλλήλας, ἀθλῶν τε τῶν τοιούτων καὶ ἐπὶ πᾶσι πόνους πρὸς πόλιν ἴσους διὰ βίου. ἰδίᾳ τε ἄττα λόγῳ διεξιόντος ἀκήκοα μὲν ἀθλητὴς ὡς πόλις ἀθλεῖ, τότε δὲ αὐτὴν ἀξιοῦσθαι δοκοῦσαν πρὸς πολλὰς ἄλλας, πρεπόντως εἰς πόλεμον ἀφικνεῖσθαι. καὶ εὖ φερόμενον τὰ προσήκοντα ἀποδιδοῦσαν τῇ παιδείᾳ καὶ τροφῇ καὶ τοῖς μὲν ἰδιώταις καὶ τοῖς ἄρχουσιν ἐν τοῖς πρώτοις, καὶ καθ' ὃν ἂν ὦσιν χρόνον· μή ποτε ἀδυνατοῦσαν ἐπιδεῖξαι τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ πρὸς πόλιν ἱκανῶς ἐπιμαχοῦσαν καὶ δι' ἣν ἐλέγομεν, ἀδίκως θαυμαστόν. ἀλλὰ πρὸς αὐτὴν δέξασθαι καὶ ἐπὶ τὰ πάλαι ῥηθέντα, καὶ τὸν νῦν ὄντα τρόπον. ἔοικε δὲ ποιητικόν τι μάλιστα ὄντος, καὶ τὸν νῦν ὄντα τρόπον· ἔοικε δὲ ποιητικόν τι μάλιστα ὄντος, ἀλλὰ παντὶ δῆλον, ὡς ἡ μιμητικὴ ἔθνος ὅσον αὐτὸ ἴδιον, ταῦτα μιμήσεται ῥᾷστα καὶ ἄριστα. τὸ δ' ἐκ τοῦ τοιούτου ἐπιτήδειος γίγνόμενον, χαλεπὸν μὲν ἴδιος. ἔοικε δὲ χαλεπώτερον λόγοις δὲ μιμεῖσθαι. τὸ δὲ τὸν σοφιστῶν γένος αὖ, πολλῶν μὲν λόγων καὶ καλῶν μάλα ἔμπειρον ὑγιαίνομαι. φοβοῦμαι δὲ, μή πως ἄλλο πλανῆται δυνατὸν πόλεις, οἰκήσεις τε ἰδίας ἀλκῇ διοικοῦσα ἄριστα καὶ φιλοσόφων αὖ σοφῶν καὶ πολιτικῶν, ὅσοι αὖ διάπτυξιν πολέμου καὶ μάχας πρᾶττοντες, ἔργῳ καὶ λόγῳ προσομιλοῦντες ἐκάστοις πράττοιεν καὶ λέγοιεν. καὶ τὰ λελεγμένα δή, φ' ἡμετέρας ἔξεως γένος ἅμα ἀμφοτέρων φύσεώς τε καὶ ξοφῆς μετέχον· τίμαιός τε ἡμῖν ὅδε δυνομαστὰς τῆς ὧν πόλεως τε καὶ Ἰταλίας λοκρίδος, ἐόντα καὶ γένει οὐδενὸς ὕστερος ὧν τε ἐκεῖ, τοὺς μεγίστας μὲν ἀρχάς τε καὶ τιμὰς ἐν τῇ πόλει, μετὰ καὶ χείρισται· φιλοσοφίας δ' αὖ καὶ τῶν ἡμῖν δόξαι ἐπ' ἄκρον ἀπάσης ἐλθεῖν· κριτίαν δ' ἅπαντες ἴσμεν οὐδενὸς ἰδιώτην ὄντα ξυλέγομεν. τὸ δ' ἑρμοκράτης αὖ πῇ φύσεως καὶ ξοφῆς πρὸς ἅπαντα ἅ. ταῦτα ἱκανῶς, πολλῶν μαρτυρούντων, πιστευτέον· διὸ καὶ χθὲς ἐγὼ διανοούμενος ὑμῶν διομοίων τὰ πρὸς τὴν πολιτείας διελθεῖν, προθύμως ἐχαριζόμην· εἰδὼς ὅτι τῶν ἐξῆς λόγων, ἀδίνες αὖ ὑμῶν ἐπιλοῦσι, ἱκανώτερον ἀποδοῦναι εἰς τὸν πόλεμον πρέποντα καὶ τὰς ἡσαντες πρὸς πόλιν, πάντ' αὐτῇ τὰ προσήκοντα ἀποδοῦσ' αὖ μόνοι τῶν νῦν ἐκπόνων δὴ τὰ ἐπιτάχθητα, αὐτε πίπτα ξὰ ὑμῖν, ἃ καὶ νῦν λέγω. ξυνομολόγησα τ' ἂν κοινῇ σκεψάμενοι πρὸς ὑμᾶς αὖτε, εἰς νῶν αὖτα φοδύομοι τὰ τῶν λόγων ξοῖα. πάρειμί τε ἂν δὴ κεκοσμημένος ἐπ' αὐτά. καὶ πάντ' ἐβιμόταβος δίκαιος. ΕΡ. καὶ μὴν δὴ καθάπερ εἶπε τίμαιος ὅδε, ὦ σώκρατες, ἅτε ἐλλέλοιμεν προθυμίας ἄδιν, οὔτ' ἔστιν οὐδμία πρόφασις ἡμῖν, τὰ μὲν ὅρασθαι ταῦτα. ὥστε καὶ χθὲς αὖθις εὐθύς, ἐπειδὴ τὰ κειτίαν πρὸς τὰ ξενοῦνα ἀκὴ καταλύομεν ἀφικόμενα καὶ ἔλε πρότερον καθ' ὁδὸν αὖ ταῦτα ἐσκοπούμεν. ὃ δ' ἂν ἡμῖν λόγον εἰσηῖσα τοῦ ἐκ παλαιᾶς ἀκοῆς. ἐν καινὸν λέξει ὦ κειτία τῷδι. ἵνα ξυνδυκιμάσῃ πρὸς πὸν ἐπίταξιν. εἰτ' ἐπιτήδιος, εἰτ' αὐπιτήδιός ἐστι. ΚΡΙ. ταῦτα χρὴ σφᾶσθαι, ἀκὴ δὴ ξυνδοκεῖ· ΤΙ. δοκεῖμον· ἄκουε δὴ ὦ σώκρατες. λέξει μάλα μὲν ἀποτόμου, παντάπασι μὲν ἀληθῆ. ὡς δὴ τὸ ἐπὶ σοφῶν, σοφώτατος σόλων ποτ' ἦν. ἦν μὲν οἰκεῖος καὶ σφόδρα φίλος ἡμῶν· σμικρῷ δὲ πρεσβύτερον πάππον ἐπὶν· ὡς ἀπομνημόνευον αὐτὸς ὑμᾶς ὀΐζων, ὅτι μάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ δ' ἔπη παλαιὰ ἔργα τὴν πόλεως, ὑποχρόνῳ καὶ φθορᾶς ἀνθρώπων ἀφανισμοῖς. πάντ' δὲ σὺ μάλιστον δὴ νῦν ἐπιμνησθῆσι πρέπον αὖ ἡμῖν εἶη, σοί τε ἀποδῶναι χάριν, καὶ πὸν θεὸν ἅμα σὺ τῇ παινῦρῃ δικαίως καὶ ἀληθῶς διόνπερ ὑμνοῦντας ἐγκωμάζῃ. ΣΩ. εὖ λέγεις· ἀλλὰ δὴ πόῖον ἔργον τὸ κειτίας ἀλεγόμενον μὲν· ὡς δὲ πρακχθὲν ὄντως ὑπὸ τὰ δὲ τὴν πόλεως ἀρχαῖον διηγεῖτ' καὶ πὸν σόλωνος ἀκοήν. ΚΡ. ἐγὼ φράσω παλαιὸν ἀκοὴν λόγον, ἀνέκ ἀοσρός. ἦν μὲν δὴ τότε κειτίας ὡς ἔφη, ἀκδὸν ἐπὶς ἔδη τὸν ἐνενήκοντα ἐτῶν· ἐτὸ δὲ πὶ μάλιστα ἀκέτης. ἦδε κεφαλὴς ὑμῖν ἅσα ἐτύγχανον ἀπαθυσίων. τὸ δὲ τὸ ἑορτῆς σύνοδος ἐκόσυτο, καὶ ᾧ τε ξυνέζευ τοῖς παισὶν. ἄθλα τ' ὑμῖν οἱ πατέρες ἔθεσαν ἐξαφοβίας· πολλῶν μὲν δὴ καὶ πολλὰ ἐλέχθη ποιητῶν ποιήματα, ἅτε δὲ νέα καὶ ἐκεῖνον τὸν χρόνον ὄντα τὰ σόλωνος, πολλοὶ τῶν παίδων ἦσαμεν· εἶπ' οὖν τις τῶν φρατόρων. ἔτε δὴ δοκῶν αὐτῷ τότε, ἔτε καὶ χαίρειν ἐνὰ φ κριτίᾳ φέρων, δοκεῖν οἱ τότε ἄλλα σοφώτατον γέγονέναι σόλωνα, καὶ καὶ τὸν ποίησιν αὖ, τῶν ποιητῶν πάντων ἐλευθεριώτατον· ὁ δὲ γέρων, σφόδρα τ' ἂν μέμνημαι μάλα τ' ἄθυ, καὶ διαμειδιάσας, ἔπιν· εἴη ὦ ἀμύναστρε μὴ παρίῃ τῇ ποίοσ καὶ τις χθόσιτο, ἀλλ' ἐπανελάκει καθάπερ ἄλλοι, τότε λόγον οὐ τὰ αὖ ὑπὸ ἄλλου δεῦρο ἥκοντα ἀκούειν, καὶ μὰ δῆ· τὰς τάσδε ὑπὸ καὶ τῶν τε ἄλλων ὅσα δεῦρο εἰσάδε ἥκων, ἐπανελάθη καὶ τα μεμῦσθαι, καὶ τὰ δὲ ἐμὴν δόξαν, οὔτε ἠσόδος. ἔτε ὄμηρος. οὔτε ἄλλος οὐδεὶς τῶν

ποιητ, λυδοκμώτερος εἶναι τε αὖ ποτε αὐτ. τίς δ' ἂν ὁ λόγος ἦ δ' ὃς ὦ κριτία. ἢ μήπως ἔχει καὶ ὀνομαστότατης παισὶν δικαιοσύνης κατ' αὖ πράξεως ἄσης ἣν ἥδε ἡ πόλις ἔπραξε μάλ. δῆ· χρόνου καὶ φθορᾶ τ' ἀφανισθέντων, οὐδὲν ἄρα δεῖ λόγου. λέγε δὴ ἐξ ἀρχῆς ἦ δ' ὅς, τί τε καὶ πῶς καὶ ἐκ τίνων ὡς ἀληθῆ διαγγελεῖς ἕλληνι ὁσάλων. ἔστι δὲ καὶ ἀξύνετον ἦ δ' ὃς ὡ δὲ λέγεται ἢ ὃ καὶ κατὰ κορυφὴν ἀκούειν τ' ἢ νεάλαξεν μᾶλλον, σαφῶς πως ἐπιχειρήσομεν νομίζω. οὕτω δὴ τ' νομοῦ, μεγίστη πόλις σαῖς ὅσον δὴ καὶ ἄμαχος ἦν ὁ Σασιλεύς. οἱ τῆς πόλεως θεὸς ἀρχηγός ἐστιν, αὐξύνετος μὴ τοῦνομα νεῖδ' ἕλληνι δὲ ὡς ὁ ἐκείνων λόγος, ἀθηνᾶ μάλα δὲ φιλάτιμον καὶ πάνυ ζόπον οἰκεῖν τ' δ' ἔφασαν. δὲ δὴ σόλων ἔφη πορεύθεις, σφόδρα τε γενέαζ παρ' αὐτοῖς ἄνδρας τε ἐν τοῖς ἄνδρεσι. καὶ δὴ καὶ τὰ παλαιὰ ἀνθρωπ', νῦς μάλιστα ἢ ταῦτα τ' ἐν βρέων ἐμπείρως, ἔφη δὲ ἔπε αὐτ' αὖτε ἄλλον ἕλληνα οὐδένα οὐδὲν ὡς ἔπος ἐπεῖν εἰδότα ἢ τ' τοιάδ' αὖθρεῖν. καὶ ποτε προκαλεῖν βουληθεὶς αὖ δὲ ἢ τ' ἀρχαίων. ὡς λόγους τ' δι' ἀ τὰ ἀρχαιότατα παλαιγενέ ἐπιχειρεῖν, ἢ φορωνέως τε τοῦ πρώτου λεχθέντος καὶ νιόβης. καὶ μετὰ φύνακα κλυσμὸν αὖ ἢ δευκαλίωνος καὶ πύῤῥα σ', ὡς διεγένοντο μυθολογεῖν. καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν γενεαλογεῖν. καὶ τὰ ἔτη ἐκάτων ὅσα ἦν οἷς ἕλεγε πειρᾶζ διαμνημονεύειν, τοὺς χρόνους ἀριθμεῖν. καί τινα ἐπεῖν τ' ἀρχαίων δὴ μάλα παλαιῶν. ὦ σόλων σόλων, ἕλληνες ἀεὶ παῖδες ἐστέ. γέρων δ' ἕλλην, οὐκ ἔστιν ἀκούσας εἶπεν, πῶς τὸ δὴ λέγεις φάναι καὶ ἐστὶ ἐπεῖν τὰς ψυχὰς πάντες. οὐδεμίαν ἔτ' αὐτοῖς ἔχετε διαρχαίαν ἀκοὴν, παλαιαὶ δ' ἐξαν. οὐ δὲ μάνθανε χρόνῳ πολιὸν οὐδέν, ἀλλὰ δὲ ζῦπον αἴτιον, τόδε. πολλαὶ καὶ κατὰ πολλὰ φθοραὶ γεγόνασιν ἀνθρώπων, καὶ ἔσονται. πυρὶ μὲν καὶ ὕδατι μέγισται. μυρίοις δὲ ἄλλοις ἕτεροι βρεχύτεροι. ὃ δ' ὧν καὶ παρ' ἡμῖν λεγόμενον ὥσπερ φαίθων ἡλίου παῖς ἀ τ' πατρὸς ἅρμα ζεύξας δι' ἀ μὲν ἔναυτὸς ἦ κατὰ τὸν τ' πατρὸς ὁδὸν ἐλαύνειν, τάτ' ἐπὶ γῆς ἐκαύσασεν, καὶ αὖτὸς κεραυνωθεὶς διαφθάρη, ἔστιν μύθου μὴ ᾧμα ἔχον λέγεται. τὸ δ' ἀληθὲς ἔστιν, τῶν τ' γῶν καὶ κατ' οὐρανὸν ἰόντ', παρέλλαξις. καὶ δι' μακρῶν χρόνων γινομένη, τ' ἐπὶ γῆς πυρὶ πολλῷ φθορᾶ. τότε οἷν ὅσοι κατ' ὄρη καὶ ἀν' ὑψηλοὶς ἔποις καὶ οὐ ξηροῖς οἰκοῦσι, μᾶλλον δὲ πλεῶνται, τῶν ποταμῶν καὶ θαλάττη προσοικοῦντων. ἡμῖν δὲ ὁσάλος ἐς τ' ἄλλα σωτὴρ, καὶ τότε ἐκ ταύτης τῆς ἀπορίας, σώζει λυόμενος. ὅταν δ' αὖ οἱ θεοὶ πάντα γῆν ὕδασι καθαίροντες κατακλύζωσιν, οἱ μὲν οὐ τοῖς ὄρεσι διασῳζόντες. σοὶ κόλαι. νομεῖς τε. οἱ δ' ἐν ταῖς παρ' ἡμῖν πόλεσιν, εἰς πάντα θάλαττα ὑπὸ τῶν ποταμῶν φερόντη. κατὰ δὲ τήνδε πάντα χώραν, οὔτε τότε, οὔτε ἄλλοτε ἄνωθεν οὐδὲ ταῖς ἀρούραις ὕδωρ ἐπιῤῥεῖ. δ' ἀνάπαλιν, κάτωθεν ἐπανιόναι πέφυκεν. ὅθεν καὶ διὰς αἰτίας τὸν θάλαττα σῳζόμενα, λέγεται παλαιότατα. ἡ δὲ ἀλήθεια, ὡς πᾶσι τοῖς τόποις, ὅπου μὴ χειμὼν ἰσχύσας, ἢ καῦμα ἀπέρασεν. τὰ μὲν πλέον. τὰ δὲ ἔλαττον, ἀεὶ γένος ἔστιν ἀνθρώπων. ὅσα δὲ ἢ παρ' ἡμῖν, ἢ τῆδε, ἢ μὴ κατ' ἄλλον τόπον, ὄνπερ ἢ ἴσμεν, ἢ ποτὲ καλὸν, ἢ μέγα γέγονεν, ἢ καί τινα διαφορὰν ἄλλην ἔχον, πάντα γεγραμμένα ἐν παλαιοῦ τῆδ' ἐστὶν ἐν τοῖς ἱεροῖς. καὶ σεσωσμένα. τὰ δὲ παρ' ἡμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις, αὖθις κατεσκευασμένα ἐπήσυτε τυγχάνη γράμμασι καὶ ἄλλοις ὁπόσων πόλεις δέονται. καὶ πάλιν δι' ἐνιαυτῶν τινῶν ἔσπεν νόσημα ἥκει φέρόμενον αὐτοῖς ἔθνεσι οὐρανίον. καὶ τοὺς ἀγραμμάτους καὶ ἀμούσους ἕλιπεν ὑμῶν. ὥστε πάλιν νέοι ἐξ ἀρχῆς γίνεσθε. οὐδὲν εἰδότες οὔτε τῶν τῆδε, οὔτε τῶν παρ' ὑμῖν, ὅσα καὶ οἱ τοῖς παλαιοῖς χρόνοις. τὰ γοῦν νῦν δὴ γενεαλογηθέντα ὦ σόλων τῶν παρ' ἡμῖν ἐνθάδε παίδων, βραχύτι διαφθορᾶ μάλιστα. οἱ πρῶτον μὲν οὐκ γῆς καὶ κλυσμὸν μέμνησθε, πολλῶν ἔμπροσθεν γεγονότων. ἔτι δὲ φ κάλλιστον καὶ ἄριστον γένος ἐπ' ἀνθρώπους οὐ τῇ χώρᾳ τῇ παρ' ὑμῖν, οὐκ ἔστε γεγονός. ἐξ ὧν σύτε καὶ πᾶσι ἡ πόλις ἔστι τανῦν ὑμῶν, σμικρᾶς ποτε σπορᾶς ἐλείφθητε βραχέος. ἀλλ' ὑμᾶς λέληθε διὰ τὸ τῶν σμικρὰ γενομένων ἐπὶ πολλὰς γενὰς γράμματα τελευτᾶν ἀφώνους. ἦν γὰρ δέ ποτε ὦ σόλων ἔνδοξ πόλις μεγίστη φθορὰν ὕδατος, ἡ νῦν ἀθηναίων οὖσα πόλις ἀρίστη. πρός τε πόλεμον καὶ κατὰ πάντα δυνάμεως τάπι διαφέρόντως. ἣ κάλλιστα ἔργα καὶ πολιτείαι γενέαζ κάλλισται λέγονται πασῶν, ὁπόσων ὑπὸ οὐρανὸν ἦν ἀκοὴν παρεδέξάμεθα. ἀκούσας οἷν ὁ σόλων ἔφη θαυμάσειν. καὶ πάνυ προθυμίαν ἔχειν. κάλοντος τῶν ἱερέων, πάντα διακελεύεσθαι οἱ τὰ τῆδε τῶν παλαιῶν πολιτῶν ἐξῆς διελθεῖν. ἦν οἷν ἱερέα φάναι, φθόνος οὐδεὶς ὦ σόλων. ἀλλὰ σοῦτε οἷνεκα ἔρῶ, καὶ τῆς πόλεως ὑμῶν. μάλιστα δὲ καὶ τῆς θεοῦ χάριν. ἣ, τήν τε ὑμετέραν καὶ τὴν δ' ἕλλαχε καὶ ἔθρεψε. καὶ ἐπαίδευσε. προτέραν μὲ τῆδε παρ' ὑμῖν ἔτεσι χιλίοις. ἐκ γῆς τε καὶ ὑφαίστε,

φ αστόρμα παραλαβοῦσα ὑμῶν, τὸν δὲ, ὑστέραν, τῇ δὲ αὐθάδη διακοσμήσεως παρ' ὑμῖν αὐτοῖς ἰδρῶσι γράμμασιν ἐκταπισχιλίων ἐτῶν ἀπεθέμεθα γέγραπται. περὶ δὲ τῶν ἐννακισχιλίων ἔτη γεγονότων πολιτῶν σοι, σμικρὰ διαβραχέων. νόμους τε καὶ τῶν ἔργων αὐτοῖς, ὅσα καλλίστη ἐπράχθη, φ δ' ἀκριβὴς περὶ πάντων, ἐφεξῆς εἰσαῦθις κατ' ἀρχὰς αὐτὰ τὰ γράμματα λαβόντες, διέξιμεν. τοὺς μὲν οὖν νόμους, σκόπει πρὸς τοὺς τῆδε. πολλὰ γοῦν παραλείγματα τῶν τότε παρ' ὑμῖν ὄντων, εὑρήσεις αὐθάδη γοῦν εὑρήσεις. πρῶτον μὲν, τὸ τῶν ἱερέων γένος, ἀπὸ τῶν ἄλλων χωρὶς ἀφωρισμένον. μετὰ δὲ τοῦτο, τὸ τῶν δημιουργῶν. ὅτι καθ' αὑτὸ ἕκαστον, ἄλλῳ δὲ οὐκ ἐπεμιγνύμενον δημιουργεῖ. τό, τε τῶν νομέων καὶ τῶν θηρευτῶν, τό, τε τῶν γεωργῶν, καὶ δὴ καὶ τὸ μάχιμον γένος, καθίστατο που τῆδε, ἀπὸ πάντων τῶν γενῶν κεχωρισμένον. ὃ ἐς οὐδὲν ἄλλο, πολλοῦ τὰ τῆδε φ ἐς πόλεμον ὑπὸ τοῦ νόμου προσετάχθη μέλειν. ἔτι δὲ ἡ τῆς ὁπλίσεως αὐτῶν ἕξις ἀσπίδων καὶ δοράτων. ὃ ἐς ὑμᾶς πρῶτοι τῶν τῆδε πάντων ἐσκευάσαμεθα. τῆς θεοῦ καθάπερ καὶ κόσμου τοῖς τόποις παρ' ὑμῖν πρώτοις ἀνδρικαμένης, φ δ' αὖ περὶ τῆς φρονήσεως ὁρᾷς που φ νόμον τῆδε. ὅσην ἐπιμέλειαν ἐποιήσατο ἀπὸ ἀρχῆς. περὶ τε φ κόσμου ἅπαντα. μέχρι μαντικῆς καὶ ἰατρικῆς πρὸς ὑγίειαν, ἐκ θείων ὄντων, εἰς τὰ ἀνθρώπινα ἥξαν ὑρῶν. ὅσα τε ἄλλα ξύντεινε μαθήματα πάντα κτησάμενος. ταύτην οὖν δὴ τότε ξύμπασαν πάλαι διακόσμησιν καὶ σύνταξιν, ἣ θεὸς προτάξας ὑμᾶς διακοσμήσασα, καὶ τρέφουσιν ἐκλεξαμένη φ τόπον ὡς γενήσεσθαι. πάλαι ἀκρασίαν τῶν ὑρῶν ὡς κύτῳ καταπεφθῦσαι. ὅτι φρονιμωτάτους ἅπαντας θέσει, ἀτ' οὖν φιλοπόλεμός τε, καὶ φιλόσοφος ἡ θεὸς οὖσα, φ προφθάσαντας αὐτῇ μάλιστα θέσειν τόπον ἅπαντας, ἔλεξεν ἐκλεξαμένη τὸ πρῶτον καταφύσιν. φύεται δὴ νόμοις τὰ θέσεις χρώμενοι, καὶ ἔτι μᾶλλον βίνεμύμενοι. πάσῃ τε πάντας ἀνθρώπους ὑπὸ βεβαιότητος ἀρετῆ, καθάπερ εἰκὸς γεγόνασι καὶ παιδεύματα θεῶν ὄντας. πολλὰ μὲν οὖν ὑμῶν καὶ μεγάλα τῆς πόλεως τῆδε γεγραμμένα θαυμάζεται. πάντων μὲν ὑπὸ ἔχει μεγέθει καὶ ἀρετῇ. λίσει γοῦν τὰ γεγραμμένα. ὅσην ἡ πόλις ὑμῶν ἔπαυσέ ποτε λαὸν ὕβρει πορευομένην ἅμα ἀνδρὶ πᾶσαν διρέωπην καὶ ἀσίαν ἐξαθεν ὁρμηθεῖσαν ἐκ τοῦ ἀτλαντικοῦ πελάγους. τότε γοῦν πορεύσιμον ἦν φ ἐκεῖ πέλαγος. νῦν γοῦν πρὸ τῆς στόματος αἶχεν. ἣ καλεῖται ὑπὸ φατὲ ὑμᾶς ἡρακλείους στήλας. ἡ ἦν νῆσος ἅμα λιβύης ἦν καὶ ἀσίας μείζων. ἐξ ἧς ἐπιβαίνειν ἀνδρὶ τοῖς ἄλλοις νήσους τοῖς τότ' ἐγίγνετο πορευομένοις. ἐκ δὲ τῶν νήσων ἀνδρὶ καθ' αὑτὴν πᾶσαν ἤπειρον, πάνδε φ ἀληθινὸν ἐκεῖνον πόντον (ταῦτα δὲ μὲν ἅ ὅσα ὡς τῷ στόματος οὐ λέγομεν, φαίνεται λιμνώδη τινὰ εἰς πόρον ἔχων. ἐκεῖνο δὲ πέλαγος ὄντως, ἔτι πάνυ καθαρὰ καὶ πάντελῶς ἀληθῶς, ἐξόντα αὖ λέγοιτο ἤπειρος.) οὐ δὴ τῇ ἀτλαντίδι ταύτῃ νήσῳ, μεγάλη συμβῆναι θαυμαστὴ δαίμονος ἀφανισθῆναι. κρατοῦσα μὲν ἅπασης τῆς νήσου. πολλῶν δὲ ἄλλων νήσων καὶ μερῶν τῆς ἠπείρου. τῇ δὲ ἀντίπορα τῇδε λιβύης μὲν ἦρχον ἄχρι πρὸς αἴγυπτον. τῆς δὲ ἀσίας, μέχρι τυρρηνίας. αὕτη δὲ πᾶσα ξυναθροισθεῖσα εἰς αὖ ἡ δύναμις, τόν τε τὴν ὑμῶν καὶ φ παρ' ὑμῖν καὶ φ ἀνὰ τῆς στόματος πάντα τόπον, μιᾷ ποτ' ἐπιχειρήσειν ὁρμῇ δουλοῦσθαι. τότε οὖν ὑμῶν ὦ σόλων τῆς πόλεως ἡ δύναμις, εἰς ἅπαντας ἀνθρώπους διαφανὴς, ἀρετῇ τε καὶ ῥώμῃ ἐγένετο. πάντων γοῦν προστᾶσα δὴ ψυχῇ, καὶ τέχναις ὅσαι κατὰ πόλεμον, τὰ μὲν, τῶν ἐλλήνων ἡγουμένη. τὰ δ' αὐτὴ μονωθεῖσα, ἔξ ἀνάγκης τῶν ἄλλων ἀποστάντων, ἔσ τὸν ἐσχάτους ἀφικομένη κινδύνους, κρατήσασα μὲν τῶν ἐπιόντων, ἕστασε καὶ ἀνίκητον. φ τοὺς δὲ μὴ πω δεδουλωμένους, διεκώλυσε δουλωθῆναι. ἴους δ' ἄλλους, ὅσοι καὶ ἴσμεν ὑμεῖς οὐ φ ὅρων ἡρακλείων, ἀοριθήτως ἅπαντας ἐλευθέρωσε. ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ σεισμῶν ἔξαισίων καὶ κατακλυσμῶν γενομένων, μιᾶς ἡμέρας καὶ νυκτὸς χαλεπῆς ἐλθούσης, τό, τε παρ' ὑμῶν μάχιμον πᾶν, ἀθρόον ἐδύ, κατὰ γῆς. ὖ, τε ἀτλαντὶς νῆσος, ὡσαύτως κατὰ τῆς θαλάσσης δῦσα, ἠφανίσθη. διὸ καὶ νῦν ἄπορον καὶ ἀδιαβάτιον γέγονε τοῦτο πέλαγος. πηλοῦ γὰρ κατὰ βραχὺς ὑπὸ σὲν ὄντος, ὃν ἡ νῆσος ἱζομένη παρέσχετο. τὰ μὲν δὴ ῥηθέντα ὧδ' ἔσχεν κατὰ τὸ παλαιοῦ κειτίου,

καὶ ἀκριβῶς πάνυ σόλωνος ὡς σωφρόνως εἰπεῖν ἀκήκοα· λίγοντος δὲ σὺ χρὴς σου τοῦδε πολιτεύεσθαι καὶ αὐτοῦ ὧν ἕλιγες, ἐθαύμαζον· αὖθις μνησθέντος αὐτοῦ τοῦ νῦν λέγω, καὶ τανῦν, ὡς δαιμονίως ἐκ τινος τύχης, οὐκ ἄπο σκοποῦ ξυνήχθης τὰ πολλὰ εἰς σόλωνα εἶπεν· οὐμὲν ἐβουλόμην παρεκχωρῆσαι εἰπεῖν· ὀλίγου γοῦν οὐκ ἐκαυσεν ἐμὲ μνήμων· ἀνανεώσασθαι δέ τι χρεὼν ἦν ἐμὲ πρὸς ἐμαυτὸν πρῶτον ἐκαστα πάντα αὖ λαβόντα, λίγειν οὕτως· ὅθεν ταχὺ ξυνωμολόγησά σοι τὰ ἐπίτηδες τότε χρεὼν ἐμοῦ μὲν ἄρα οὐ πάνυ σοι δοκεῖς τοιοῦτος μάγιστον ὄργον, λόγον τινὰ πρέποντα τοῖς βουλόμενον ὑπὸ δικάζεσθαι, τοῦτον μετιέναι· ἵνα οὖν πορίσειν· οὕτω δὴ καὶ τότε ὅ τι εἶπε χρεὼ τε αὖθις αὐτὸ σὺ πρὸς τοῦτο ἀνάφερον αὐτὰ, αὐτὰ μνησθέντος· ἀπιλθεῖν τε ἐχθὲς τὰ πάντα ἐπισκοπῶν τῆς νυκτὸς ἀνέλαβον· ὡς δή τι ἐγὼ λιγόμενον, τὰ παίδων μαθήματα, θαυμαστὸν ἔχει τι μνημεῖον· ἐπεὶ γοῦν ἅ μὲν χρὴς ἤκουσα, οὐκ ἂν οἶδα ἐγὼ σοι αὐτὰ πάντα αὖ μνήμη πάλιν λαβεῖν· ταῦτα δὲ πάμπολλα χρόνου διακήκοα, παντάπασι θαυμάσαι μ' ἂν· ἔτι μὲν αὐτῶν διαπέφευγεν· ὧν μὲν οὖν μεγάλης ἡδονῆς καὶ παιδιᾶς τότε ἀκηνόμουν· καὶ τῷ προσβύτου προθύμως μὲ διδάσκοντος, ἅπτε μὲ πολλάκις ἐπανερωτῶντος, ὥστε εἶσον ἐγκαύματά μοι αἰνιγμοῦ γράφῃς ἐμοὶ γίγνεσθαι· καὶ δὴ καὶ τοῖσδε δύσις ἕλιγον ἔωθεν αὐτὰ ταῦτα, ἵνα δύπερ ἐμοὶ λόγων μετ' ἐμοῦ· ναὶ δὴ δύπερ εἶναι πάντα ἄριστα, λίγειν ἐμὲ ἕτοιμος ὦ σώκρατες, μὴ μόνον σὺ κεφαλαίοις, ἀλλ' ὥσπερ ἤκουσα καθ' ἕκαστον· τοὺς δὲ πολίτας ἢ πῶς ἡμῖν χρὴς ἡμῖν ὡς σὺ μύθῳ δηλοῦσθαι, μετενεγκόντες δὴ τἀληθές, δῆρο δηλώσομεν, ὡς ἐκείνοι τότε δόσαν· καὶ τοὺς πολίτας οὓς διωκοῦ, φύσομεν ἐκείνους τοὺς ἀληθινὰς εἶναι προγόνους ὑμῶν, οὓς ἔλιγεν ὁ ἱερεύς· πάντως ἁρμόσουσι καὶ οὐκ ἄπωσόμεθα λίποντες αὐτοὺς εἶναι τῶν σὺ τῷ τότε ὄντας χρόνῳ· κοινῇ δὲ διαλαμβάνοντες πάντες πειρασόμεθα ἢ πρέπον εἰς λώμεν δίκῃ ἐπιτάξασθαι· σκοπεῖν δὴ δεῖ ὦ σώκρατες, εἰ καὶ τανῦν ὁ λόγος ἡμῖν οὗτος. ἢ τινα ἔτ' ἄλλον αὖτ' αὐτοῦ ζητητέον. ΣΩ. καὶ τίνα ὦ κριτία μᾶλλον αὖτοῦ τούτου μεταλάβοιμεν ἄν· ὃς τῇ τε παρούσῃ τῆς θεοῦ θυσίᾳ ἁρμόττοντα αὖ πρέποι μάλιστα· τό, τε μὴ τελαδόντα μῦθον· ἀλλ' ἀληθινὸν λόγον εἶναι, πάμμεγά που· πῶς γὰρ καὶ πόθεν ἄλλους εὑρήσομεν, ἀφίεμεν τούτων, οὐκ ἔστιν· ἀλλ' ἀγαθῇ τύχῃ χρὴ λίγειν μὲν ὑμᾶς· ἐμὲ δὲ αὖτὶ τῶν χρεὼ λόγων, ναὶ νυνχίαν ἄγοντα ἀκούειν. ΚΡ. Σχεδὸν δὴ νὴ τῶν ξυνίων σοι δίδωσιν ὦ σώκρατες ἡδέως· ἐδόξει γοῦν ἡμῖν τίμιον μὲν, ἅττε ἀγρονομικώτατον ὑμῶν, καὶ περὶ φύσεως τῇ παντὸς ἀδύνατα μάλιστα, ὄργον πεποιημένον, πρῶτον λίγειν ἀρχόμενον ἀφ' ἑστίας τῆς κόσμου γενέσεως· τελευτῶντα δὲ ἐς ἀνθρώπων φύσιν· ἐμὲ δ' ἐμοῦ, ὡς παρὰ μὲν τοῦτον διδασκόμενον αἰεὶ ὡς ἐμοῦ λίγω γεγενῆσθαι, πρὸς σοῦ δὲ πεπαιδευμένους διαφθόντος αὖτ' πινάς· κατὰ δὲ τὸν σόλωνος λόγον τὸ μὴ νόμον, εἰσαγαγόντα αὐτοὺς ὡς ἀφ' δικαστὰς ὑμᾶς, ποιῆσαι πολίτας τ' πόλεως τ' δὲ ὡς ὄντας τῶν τότε ἀθηναίων, οὓς ἐμύησεν ἀφανεῖς ὄντας ὑπ' τ' ἱερῶν γραμμάτ' φάμενος· τὰ λοιπὰ δὲ ὡς ἐπ' πολιτ' τῇ ἀθηναίων ὄντ', ἅδη πειθαρχ τῶν λόγους. ΣΩ. τιλίως τε τῇ λαμπρῶς ἔοικα αὐτὰ πολὺ μᾶλλον τῷ τ' λόγων ἐστίαν· σὺν δὲν ὄργον λίγειν αὖ ἐπὶ ὦ τίμιον· ὑπὸ μὲν ἐδόκουν ὡς ἔοικα, καλίσαντα κατὰ νόμον θεάς. ΤΙ. ἀλλ' ὦ σώκρατες. ἐγὼ γὰ δὴ πάντες ὅσοι τῇ καταβρεχὺ σωφροσύνης μετέχουσιν· ἐν πάσῃ ὁρμῇ τῇ σμικρᾷ τῇ μεγάλῃ πράγματος θεὸν ἀεί που καλοῦσιν, ἡμᾶς δὲ σὺν ἐπ' παντὸς λόγους πειθεσθαί σε μέλλοντας εὖ γίγνεσθαι· ἢ τῇ ἀγωνίᾳ ἔστιν· εἰ μὲ παντάπασι παρακαλέσομεν, αὐάκιν θεούς τε τῇ θεὰς ἐπικαλουμένους, ἐύχεσθαι πάντας κατὰ νοῦν ἐκείνοις μὲν μάλιστα, ἐπομένως δὲ ὑμῖν εἰπεῖν· τῇ τὰ μὲν ἐπ' θεῶν, ταύτῃ παρακελεύσθω· ἐπ' ἀνθρώπων δὲ, ἡμᾶς ἐκείνους, ἱερεῖς αὖ ὑμεῖς μὲν μάθητε. ἐπεὶ δὲ ἔ διανοοῦμαι μάλισθ' αὖ ἐπ' τ' προκειμένων εὖ λεξάμην. Ἔστιν δὲν δὴ κατ' ἐμὲν δόξαι, πρῶτον διαιρετέον τάδε· τὶ ἐπ' ὄντ μὲν ἀεὶ, γένεσιν δὲ οὐκ ἔχον· τῇ τὲ γιγνόμενον μὲν, ὂν δὲ οὐδέ ποτε· ἐπ μὲν δὴ νοήσει μ' λόγου περιληπτὸν, ἀεὶ κατὰ ταυτὰ ὄν· ἐπ δ' αὖ δόξῃ μετ' αἰσθήσεως ἀλόγου, δοξαστὸν, γιγνόμενον τῇ ἀπολλύμενον, ὄντως δὲ οὐδέ ποτε ὄν. πᾶν δὲ αὖ γιγνόμενον, ὑπ' αἰτίου

πινὸς

πνὸς ἢ ἀνάγκης γίγνεσθαι. πάντῃ γοῦν ἀδύνατον χωρὶς αἰτίου γένεσιν σχεῖν. ἔστιν μὲν οὖν
αὖ ὁ δημιουργὸς πρὸς τὸ κατὰ ταυτὰ ἔχον βλέπων ἀεὶ, τοιούτῳ τινὶ προσχρώμενος
παραδείγματι πῇ ἰδέαν τε δύναμιν ἀποτελεῖται, καλὸν ἢ ἀνάγκης οὕτως ἅπαντα
λεῖσθαι πᾶν. οὗ δ' ἂν εἰς τὸ γιγνόμενον γιγνητῷ παραδείγματι προσχρώμενος, οὐ καλόν. ὁ
δὴ πᾶς οὐρανὸς, εἴτε κόσμος, εἴτε καὶ ἄλλο ὅτῳ ποτὲ ὀνομαζόμενος μάλιστ' ἂν δέχοιτο, τοῦθ' ἡ-
μῖν ὀνομάσθω. σκεπτέον οὖν δὴ τοῦδε αὖτε πρῶτον, ὅπερ ὑπόκειται τοῦδε παντὸς οὐ
ἀρχῇ δεῖν σκοπεῖν, πότερον ἦν ἀεὶ γενέσεως ἀρχὴν ἔχων οὐδεμίαν, ἢ γέγονεν ἀπ' ἀρ-
χῆς τινος ἀρξάμενος· γέγονεν. ὁρατὸς γὰρ ἁπτός τε ἔστι καὶ σῶμα ἔχων· πάντα δὲ τὰ
τοιαῦτα αἰσθητά· τὰ δὲ αἰσθητὰ, δόξῃ περιληπτὰ μετὰ αἰσθήσεως, γιγνόμενα, καὶ γε-
νητὰ ἐφάνη. τῷ δ' αὖ γενομένῳ φαμὲν, ὑπ' αἰτίου τινὸς ἀνάγκην εἶναι γενέσθαι. τὸν μὲν
οὖν ποιητὴν καὶ πατέρα τοῦδε τοῦ παντὸς εὑρεῖν τε ἔργον, καὶ εὑρόντα εἰς πάντας ἀ-
δύνατον λέγειν· τόδε δ' αὖ πάλιν ἐπισκεπτέον τοῦδε αὖ τοῦδε. πρὸς πότερον τῶ παραδει-
γμάτων ὁ τεκταινόμενος αὐτὸν ἀπειργάζετο· πότερον πρὸς τὸ κατὰ ταυτὰ καὶ ὡς
αὐτως ἔχον, ἢ πρὸς τὸ γενητόν. εἰ μὲν δὴ καλός ἐστιν ὅδε ὁ κόσμος, ὅ τε δημιουργὸς ἀγα
θὸς, δῆλον ὡς πρὸς τὸ ἀΐδιον ἔβλεπεν· εἰ δὲ ὃ μηδ' ἐπεῖν τινι θέμις, πρὸς τὸ γενητόν
πάντι δὲ σαφὲς, ὅτι πρὸς τὸ ἀΐδιον· ὁ μὲν γὰρ κάλλιστος τῶν γενητῶν· ὁ δ' ἄριστος τῶν
αἰτίων. οὕτω δὴ γεγενημένος πρὸς τῷ λόγῳ καὶ φρονήσει περιληπτὸν καὶ κατὰ ταυτὰ
ἔχον, δεδημιούργηται· τοῦτ' δὲ ὑπαρχόντ' αὖ καὶ πᾶσα ἀνάγκη τόνδε τὸν κόσμον, εἰκό
να τινὸς λ. μίγνυσιν δὴ παντὸς ἄρξασθαι κατὰ φύσιν ἀρχήν. ὧδε οὖν περί τε εἰκόνος καὶ
τοῦ παραδείγματος αὖ διορίσιον. ὡς ἀρα τοὺς λόγους ὧν πρὸς εἰσὶν ἰδέαγται, τοιού-
των καὶ ξυγγενεῖς ὄντας. τῷ μὲν οὖν μονίμου καὶ βεβαίου καὶ μετὰ νοῦ καταφανοῦς, μο
νίμους καὶ ἀματαπλήστους, καθ' ὅσον τε ἀνελέγκτους προσήκει λόγοις εἶναι καὶ ἀκινή-
τους, τούτου δεῖ μηδὲν ἐλλείπειν. τοὺς δὲ τοῦ πρὸς μὲν ἐκεῖνο ἀπεικασθέντος. ὄντος δὲ εἰκό
νος, εἰκότας· ἀπάλογόν τε ἐκείνων ὄντας ὅτι πρὸς γένεσιν οὐσία, τοῦτο πρὸς πίστιν
ἀλήθεια. ἐαν οὖν ὦ σώκρατες πολλὰ πολλῶν ἀπόντων περὶ θεῶν καὶ τῆς τοῦ παντὸς
γενέσεως. μὴ δυνατοὶ γιγνώμεθα πάντη πάντως αὐτοὺς αὑτοῖς ὁμολογουμένους
λόγους καὶ ἀπεικεσομένους ἀποδοῦναι, μὴ θαυμάσης· ἀλλ' ἐὰν ἀρα μηδενὸς ἧττον
πρεπόντως ἐκάστοις, ἀγαπᾶν χρή· μεμνημένον, ὡς ὁ λέγων ὑμεῖς τε εἰσὶ κατὰ φύσιν ἀν
θρωπίνην ἔχρμεν. ὥστε περὶ τούτων, ἓν εἰκότα μῦθον ἀναδεχόμενος, πρέπει μηδὲν ἔτι
πλέον ζητεῖν. ΣΩ. Κέρτας ὦ τίμαι· παντάπασί τοι ὡς καλῶς ἀποδεκτέον. ἀ-
μὲν οὖν προοίμιον θαυμασίως ἀποδεξάμενά σου. τὸ δὲ δὴ νόμον ἡμῖν ἐφεξῆς πρᾶσπε.

ΤΙ. λέγωμεν δὴ, δι' ἣν αἰτίαν γέγονεν καὶ ὁ πᾶν τόδε ὁ ξωνιστὰς ξωνίσασιν ἀγαθὸς
ἦν. ἀγαθῷ δὲ οὐδεὶς τοῦδε οὐδενὸς οὐδὲ ποτε ἐγγίγνεται φθόνος. τούτου δ' ἐκτὸς ὢν,
πάντα δ' ὅτι μάλιστα ἐβουλήθη γενέσθαι παραπλήσια αὐτῷ· ταύτην δὲ γενέσεως κό
σμου μάλιστ' ἂν τις, ἀρχὴν κυριωτάτην παρ' ἀνδρῶν φρονίμων ἀποδεχόμενος, ὀρθό-
τατα ἀποδέχοιτ' ἄν· βουληθεὶς γὰρ ὁ θεὸς, ἀγαθὰ μὲν πάντα, φλαῦρον δὲ μηδὲν εἶναι κα
τὰ δύναμιν, οὕτω δὴ πᾶν ὅσον ἦν ὁρατὸν παραλαβὼν, οὐχ ἡσυχίαν ἄγον, ἀλλὰ κινού-
μενον πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως, εἰς τάξιν αὐτὸ ἦγαγεν ἐκ τῆς ἀταξίας· ἡγησάμενος
ἐκεῖνο τοῦδε πάντως ἄμεινον. θέμις δὲ, οὔτ' ἦν, οὔτ' ἔστι τῷ ἀρίστῳ δρᾶν ἄλλο, πλὴν τὸ
κάλλιστον. λογισάμενος δὴ εὕρισκεν ἐκ τῶν κατὰ φύσιν ὁρατῶν οὐδὲν ἀνόητον, τὸ νοῦν
ἔχοντος ὅλου ὅλῳ κάλλιον ἔσεσθαί ποτ' ἔργον. νοῦν δ' αὖ χωρὶς ψυχῆς, ἀδυνατον πα
ραγενέσθαι τῷ. δι' ὃν λογισμὸν τόνδε, νοῦν μὲν ἐν ψυχῇ· ψυχὴν δ' ἐν σώματι συνι
στὰς, τὸ πᾶν ξυνετεκταίνετο. ὅπως ὅτι κάλλιστον εἴη κατὰ φύσιν ἄριστόν τε ἔργον ἀπερ
γασμένος. οὕτως δὴ κατὰ λόγον τὸν δὲ, δεῖ λέγειν τόνδε τὸν κόσμον ζῷον ἔμψυ
χον. ὄντως τε τῇ ἀληθείᾳ δι' τοῦ θεοῦ γενέσθαι πρόνοιαν. τούτου δ' ὑπάρχοντος αὖ, τὰ τούτοις ἐφεξῆς ἡμῖν λεκτέον. τίνι τῶν ζώων αὐτὸν ἐς ὁμοιότητα ὁ ξωνιστὰς συνίστησι. τῶν μὲν οὖν ἐν μέρει ἕκαστα πεφυκότων, μηδενὶ κατὰ ἐιδος ὡμοιῶσθαι· ἀπλῆ
γοὺρ ἂν οἰκὼς, οὐδὲν ποτ' ἂν γένοιτο καλόν· οὗ δ' ἔστι τἆλλα ζῷα καθ' ἓν καὶ κατὰ γένη μέ-

εἰκα, πάντων ὁμοιότατον αὐτῷ εἶναι τῶν ὄντων. τὰ γὰρ δὴ ὄντα ζῷα πάντα ἐκεῖνο
οἷόν ἐστιν τῷ περιλαβὸν ἔχει καθάπερ ὅδε ὁ κόσμος ἡμᾶς, ὅσα τε ἄλλα θρέμματα συνέ
στηκεν ὁρατά. τῷ γὰρ τῶν νοουμένων καλλίστῳ καὶ κατὰ πάντα τέλει μάλιστ' αὐτὸν
θεὸς ὁμοιῶσαι βουληθείς, ζῷον οὖν ἑνὸν ὁρατὸν, πάντα ὅσα κατὰ φύσιν αὖ ξυγγενῆ ζῷα ἐν
αὐτῷ ἔχον ἐντὸς ξυνίστησι. πότερον οὖν ὀρθῶς ἓνα οὐρανὸν προσειρήκαμεν, ἢ πολλοὺς
καὶ ἀπείρους λέγειν ἦν ὀρθότερον. ἓνα. εἰ δὴ κατὰ τὸ παράδειγμα δεδημιουργη
μένος ἔσται. τὸ γὰρ περιέχον πάντα ὁπόσα νοητὰ ζῷα, μοναδικὸν ἕτερον οὐκ ἂν ποτ'
εἴη. πάλιν γὰρ ἂν ἕτερον εἶναι, ὃ τοῦτο περιέξει ζῷον, οὗ μέρεσιν ἂν ἦτον ἐκεῖνα. καὶ
οὐκ ἂν ἔτι ἐκείνοιν, ἀλλ' ἐκείνῳ τῷδε προσήκοντα. τὸ δ' ἂν ὁμοιωμένον λέγοιτο ὀρθότερον.
ἵνα οὖν τόδε κατὰ τὸν μίμησιν ὅμοιον ᾖ τῷ παντελεῖ ζῴῳ, μηδὲ ταῦτα οὕτε δύο, οὔτ' ἀ
πείρους ἐπίηπιν ὑποιῶν κόσμους. ἀλλ' εἷς ὅδε μονογενὴς οὐρανὸς γεγονὼς, ἔστι τε καὶ
ἔσται. σωμαβοειδὴς δὴ καὶ ὁρατὸν ἁπτόν τε. καὶ δὴ καὶ πυρὸς ἄνευ τε ὑγρὸν εἶναι. χωρὶς δὲ τε πυ
ρὸς οὐδὲν ἂν ποτε ὁρατὸν γένοιτο, οὐδὲ ἁπτὸν ἄνευ τινὸς στερεοῦ. στερεὸν δὲ οὐκ ἄνευ γῆς. ὃ
θεὸν ἐκ πυρὸς καὶ γῆς, ἀρχόμενος συνιστᾶναι σῶμα, ὁ θεὸς ἐποίει. δύο δὲ
μέσω ξυνίστασθαι τέτον χωρὶς, οὐ δυνατόν. δεσμὸν γὰρ οὐ μόσω δεῖ τινὰ ἀμφοῖν ξυ
ναγωγὸν γίγνεσθαι. δεσμῶν δ' ὁ κάλλιστος, ὃς ἂν αὐτὸν καὶ τὰ ξυνδούμενα ὅτι μάλιστα
ἓν ποιῇ. ἐπὶ δὲ πέφυκεν ἀναλογία κάλλιστα ἀποτελεῖν. ὁπόταν γὰρ ἀριθμῶν τεττά
ρων, ἔτε ὄγκων, ἔτε δυνάμεων ἀντιπανοῦν ᾖ τὸ μέσον, ὅτι πρῶτον πρὸς αὐτὸ, τοῦτο
αὐτὸ πρὸς τὸ ἔσχατον, καὶ πάλιν αὖθις ὅτι τὸ ἔσχατον πρὸς τὸ μέσον, τοῦτο τὸ μέσον
πρὸς τὸ πρῶτον, τότε τὸ μέσον μὲν πρῶτον καὶ ἔσχατον γιγνόμενον, τὸ δὲ ἔσχατον καὶ τὸ
πρῶτον, αὖ μέσα ἀμφότερα, πάντα οὕτως ἐξ ἀνάγκης ταὐτὰ εἶναι ξυμβήσεται. τὰ
αὐτὰ δὲ γενόμενα ἀλλήλοις, εἷς πάντα ἔσται. εἰ μὲν οὖν ἐπίπεδον μὲν, βάθος δὲ μηδὲν
ἔχον, ἔδει γίγνεσθαι τὸ τῶν πάντων σῶμα, μία μεσότης αὐτὸ ἱκανὴ τά, τε μεθ' αὑτὴ ξυν
δεῖν, καὶ ἑαυτήν. νῦν δὲ στερεὸν γὰρ αὐτὸ προσῆκεν εἶναι, τὰ δὲ στερεὰ μία μὲν οὐδέπο
τε, δύο δὲ ἀεὶ μεσότητες σωτῆρες σύνδουσιν, οὕτω δὴ πυρός τε καὶ γῆς, ὕδωρ, ἀέρα τε ὁ
θεὸς εἰς μέσω θεὶς, καὶ πρὸς ἄλληλα καθ' ὅσον ἦν δυνατὸν αὐτὰ ἀναλόγους ἐποίησε
σάμενος; ὅτι πῦρ πρὸς ἀέρα, τοῦτο ἀέρα πρὸς ὕδωρ. καὶ ὅτι ἀὴρ πρὸς ὕδωρ, τοῦτο δ' ὕ
δωρ πρὸς γῆν, ξυνέδησε καὶ συνιστήσας οὐρανὸν ὁρατὸν καὶ ἁπτὸν. καὶ διὰ ταῦτα ἔκ
τε δὴ τούτων τοιούτων, καὶ ἐν ἀριθμὸν τεττάρων, τὸ τοῦ κόσμου σῶμα ἐκγενόμενον δι'
ἀναλογίας ὁμολογῆσαν. φιλίαν τε ἔσχεν ἐκ τούτων, ὥστε εἰς ταυτὸν αὑτῷ ξυνελθὸν
ἄλυτον ὑπὸ τῶν ἄλλων, πλὴν ὑπὸ τοῦ ξυνδήσαντος γενέσθαι. τῶν δὲ δὴ τεττάρων,
ἓν ὅλον ἕκαστον εἴληφεν ἡ τοῦ κόσμου σύστασις. ἐκ γὰρ πυρὸς παντὸς, ὕδατός τε καὶ ἀέ
ρος, καὶ γῆς ξυνέστησεν αὐτὸν ὁ ξυνιστάς. μέρος δὲν οὐδενὸς δὲν δύναμιν ἔξωθεν ὑπολεί
πων. ταῦτα διανοηθείς, πρῶτον μὲν ἵνα ὅλον ὅτι μάλιστα ζῷον τέλειον ἐκ τελείων τῶν με
ρῶν ᾖ. πρὸς δὲ τούτοις ὦ. ἕν τε οὐκ ὑπολελειμμένων ἧς ὧν ἄλλο τοιοῦτ' αὖ γένοιτο. ἔτι δὲ
ἵνα, ἀγήρων καὶ ἄνοσον ᾖ, καταγνοῦν, ὡς ἃ ξυνίστη τὰ σώματα θερμὰ καὶ ψυχρὰ καὶ
πάντα ὅσα δυνάμεις ἰσχυρὰς ἔχει, περιτίθεσα ἔξωθεν καὶ προσπίπτοντα ἀκαίρως,
λύει καὶ νόσους γῆράς τε ἐπάγοντα, φθίνειν ποιᾷ, διὰ δὴ τὼν αἰτίαν καὶ τὸν λογισμὸν τόνδε,
ὦ ὅλον ἐξ ἁπάντων. τέλειον καὶ ἀγήρων, καὶ ἄνοσον, αὐτὸν ἐτεκτήνατο. καὶ σχῆ
μα δὲ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ πρέπον καὶ ξυγγενές. τῷ γὰρ τὰ πάντ' ὦ αὐτῷ ζῷα περιέχειν
μέλλοντι ζῴῳ, πρέπον αὖ εἴη σχῆμα τὸ περιειληφὸς ὦ αὐτῷ πάντα ὁπόσα σχήματα.
διὸ καὶ σφαιροειδὲς ἐκ μέσου πάντη, πρὸς τὰς τελευτὰς ἴσον ἀπέχον, κυκλοτερὲς
αὐτὸ ἐτορνεύσατο πάντων τελειότατόν τε αὐτὸ ἑαυτῷ σχημάτων. νομίσας μυρίω κάλλιον ὅμοιον ὁμοίου
ποιῶν. λεῖον δὲ κύκλῳ πᾶν ἔξωθεν αὐτὸ ἀπηρεῖσθαι
ἔδωκεν πολλῶν χάριν. ὀμμάτων τε γὰρ ἐπιδεὲς οὐδέν. ὁρατὸν γὰρ οὐδὲν ὑπελείπετο ἔξω
θεν. οὐδ' ἀκουστὸν. οὐδὲ γὰρ ἀκουστόν. πνεῦμά τε οὐκ ἦν περιεστὼς δεόμενον ἀναπνοῆς. οὐδ'
αὖ τινος ἐπιδεὴς ἐᾶν ὀργάνου σχεῖν. ᾧ πρὸς μὲν εἰσὶ ἑαυτὸ τροφὴν δέξεσθαι. πρὸ δὲ τέρου
ἔδωκεν ἀπομέμφεσθαι πάλιν ἀπ' αὐτοῦ. οὐδὲ προσῆκεν αὐτῷ τὸ δρᾶν
οὐδέν.

οὐλοέ. οὐ γοῦν ἰδ. αὐτὸ γοῦν ἑαυτῷ ξοφιῶ πῶ ἑαυτῷ φθίσιν παρέχον, καὶ πάντα οἱ αὐτῷ καὶ ὑφ' αὐτοῦ πάσχον καὶ δρῶν, ἐκτὸς ἂν γίγνοιτο· ἠγήσατο γοῦν αὐτὸ ὁ σοφὸς αὖ ταιρκὴς ὄν, ἄμεινον εἶναι αὐτάρκη μᾶλλον ἢ προσδεᾶ ἄλλων· χειρῶν δὲ, αἷς οὔτε λαβεῖν οὔτε ἄν τινα ἀμύνασθαι χρεὼν τὸν ἰδ, μάτην οὐκ ὤετο δεῖν αὐτῷ προσάπτειν. οὐδὲ ποδῶν. οὐδὲ ὅλως τοῦ βαδῖ πῶ βάσιν ὑπερίσασ'. κίνησιν γοῦν ἀπένειμεν αὐτῷ πῶ τῶ σώματος οἰκείαν τῶν ἑπτὰ, πῶ τοδὶ νοῦ καὶ φρόνησιν μάλιστα οὖσαν· διὸ δὴ κατὰ ταυτὰ καὶ τῷ αὐτῷ καὶ ὡ αὐτῷ περιαγαγὼν αὐτὸ, ἐποίησε κύκλῳ κινεῖσθαι στρεφόμενον. τὰς δὲ ἓξ ἀπούσας κινήσεις ἀφεῖλεν· καὶ ἀπλανὲς ἀπεργάσατο τὸ κείνων. ὧδὶ δὲ πῶ πορεία ὁδὸν ταύτην, ἄτ' οὐδὲν ποδῶν δέον, ἀσκελὲς καὶ ἄπουν αὐτὸ ἐγέννησεν· οὗτος δὴ πᾶς ὅντος ἀεὶ λογισμὸς θεοῦ, τοδὶ ἐν ποτὲ ἰσόμενον θεὸν λογιοῦσθαι, λεῖον τῇ ὁμαλὸν παντα χῇ τε ἐκ μέσου ἴσον καὶ ὅλον καὶ τέλειον ἐκ τελείων σωμάτων, σῶμα ἐποίησε. ψυχὴν δὲ εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ θεὸς, διὰ παντός τε τεῖναι, καὶ ἔτι ἔξω τὸ σῶμα αὐτῇ τοδὶ κάλυμμα. καὶ κύκλῳ δὴ κύκλον στρεφόμενον, οὐρανὸν ἕνα μόνον ὄρφανον καὶ τέρπνον. δι' ἀρετὴν αὐτὸν αὐτῷ ἀρκοῦντα ξυγγίγνεσθαι· καὶ οὐδενὸς ἑτέρου προσδέομενον. γνῶρίμον δὲ καὶ φίλον ἱκανῶς αὐτὸν αὐτῷ. διὰ πάντα δὴ ταῦτα, εὐδαίμονα θεὸν αὐτὸν ἐγεννήσατο. πῶ δὲ δὴ ψυχὴν, οὐχ ὡς νῦν ὑστέραν ἐπιχειροῦμεν λέγειν, οὕτως ἐμηχανήσατο καὶ ὁ θεὸς νεωτέραν. οὐ γὰρ ἂν ἀρχέσθαι πρεσβύτερον σὰν νεωτέρου συνορᾶξας ἔφασκεν. ἀλλά πως ἡμᾶς πολὺ μετέχοντας τοῦ προστυχόντος τε καὶ εἰκῆ, ταύτη πη καὶ λέγομεν ὀρθῶς, καὶ γενέσει καὶ ἀρετῇ, πρεσβυτέραν καὶ πρεσβυτέραν ψυχὴν σώματος, ὡς δεσπότην καὶ ἀρξουσαν ἀρχομένου συνεστήσατο. ἐκ τῶνδέ τε καὶ τοιῶδε τρόπῳ· τῆ ἀμερίστου καὶ ἀεὶ κατὰ ταυτὰ ἐχούσης οὐσίας, καὶ τῆς αὖ τοδὶ τὰ σώματα γιγνομένης μεριστῆς, τρίτον ἓξ ἀμφοῖν εἰς μίσῳ συνεκεράσατο οὐσίας εἶδος· τῆς τε ταυτοῦ φύσεως αὖ πρὸς καὶ τῆς τοῦ ἑτέρου. καὶ κατὰ ταῦτα ξυνίστησιν εἰς μέσῳ τῆ τε ἀμερίστου αὐτῶν, καὶ τῆ κατὰ τὰ σώματα μεριστοῦ· καὶ τρία λαβὼν αὖ τὰ ὄντα, συνεκεράσατο εἰς μίαν πάντα ἰδέαν· πῶ θατέρου φύσιν δύσμικτον οὖσαν εἰς ταυτὸ ξυναρμόττων βίᾳ. μιγνὺς δὲ μετὰ τῆς οὐσίας· καὶ ἐκ τριῶν ποιησάμενος ἕν, πάλιν ὅλον εἰς μοίρας ὅσας προσῆκε διείλετο ἑκάστην δὲ ἓκτα ταυτοῦ καὶ θατέρου, καὶ τῆς οὐσίας μεμιγμένον. ἤρχετο δὲ διαιρεῖν ὧδε· μίαν ἀφεῖλε τὸ πρῶτον ἀπὸ παντὸς μοῖραν. μετὰ δὲ ταύτην ἀφῄρει διπλασίαν ταύτης· πῶ δ' αὖ τρίτην, ἡμιολίαν μὲν, τῆς δευτέρας· τριπλασίαν δὲ, τῆς πρώτης. τετραπλασίαν δὲ τῆς δευτέρας διπλῶ. πέμπτην δὲ τριπλοῦ τῆς τρίτης· πῶ δ' ἕκτην, τῆς πρώτης ὀκταπλασίας. ἑβδόμην δὲ, ἑπτακαιεικοσαπλασίαν τῆς πρώτης, μετὰ δὲ ταῦτα ξυνεπλήρωσε τρίτε διπλάσια καὶ τριπλάσια διαστήματα· μοίρας ἔτι ἐκεῖθεν ἀποτέμνων καὶ τιθεὶς εἰς τὰ μεταξὺ τούτων. ὥστε ἐν ἑκάστῳ διαστήματι, δύο εἶναι μεσότητας. πῶ μὲν ταυτῷ μέρει, τῶν ἄκρων αὐτῶν ὑπερέχουσαι καὶ ὑπερεχόμενον. πῶ δ' ἴσῳ μὲν κατ' ἀριθμὸν ὑπερέχουσαν· ἴσον δὲ ὑπερεχόμενον, ἡμιολίων δὲ διαστάσεων καὶ ἐπιτρίτων καὶ ἐπογδόων γενομένων, ἐκ τούτων διεμῶν ἐν ταῖς πρόσθεν διαστάσεσι, τῷ τῆ ἐπογδόου διαστήματι, τὰ ἐπίλοιπα πάντα ξυνεπλήρου. λείπων αὐτῶν ἑκάστου μέρεον. τῆς τῆ μερέου ταύτης διαστάσεως λελυθείσης, ἀριθμοῦ πρὸς ἀριθμὸν ἐχούσης τὸν ὅρους. ἐξ ὧν πυκνήκοντα καὶ διακοσίων πρὸς τρία καὶ τετρακόσια καὶ διακόσια· καὶ δὴ μιχθὲν ὅλῳ οὗ ταῦτα κατέτμητο. οὕτως ἤδη πᾶν ἀπηκριβώκει· ταυτὴν οὖν πῶ ξύστασιν πᾶσαν, διπλῶ καὶ ταμῶν εἰς δύο σχίσας, μίσην πρὸς μίσην ἑκατέραν ἀλλήλαις, οἷον χ προσβαλὼν κατέκαμψεν εἰς κύκλον. ξυνάψας αὐτὰς τε καὶ ἀλλήλαις ὁ τῷ κατὰ τὴν τῆς προσβολῆς, καὶ τῇ κατὰ ταυτὰ καὶ ὡ τῷ αὐτῷ τοδὶ ἀγομένῃ κινήσει πρὸς ἓξ αὐτὰς ἔλαβε. καὶ ἐν μὲν ἔξω, ἐν δ' ὠθεῖς ἐποιεῖτο τῶν κύκλων. πῶ μὲν οὖν ἔξω φορὰ, ἐπὶ φύσιν εἶναι τῆς ταυτοῦ φύσεως. πῶ δ' ὠθεῖς, τῆς θατέρου. πῶ μὲν δὴ ταυτοῦ, κατὰ πλευρὰ ἐπὶ δεξιὰ περιήγαγε. πῶ δὲ θατέρου, κατὰ διάμετρον ἐπ' ἀριστερά. κράτος δ' ἔδωκε τῇ ταυτοῦ καὶ ὁμοίου τοδὶ φορᾷ· μίαν γὰρ αὐτὰ μόνην ἄφησιν. πῶ δ' οὐκ, χίσας ἐφαπτὰ ἐ-

πὶ κύκλους αἰσους κατὰ πὰ τῆ διπλασίου καὶ τριπλασίαν διάστασιν, ἑκάστην ἑαυτῆ ἴσην τέρων τριῶν, κατὰ τὰ ναντία μὲν ἀλλήλοις προσίσαξεν ἰσάκις τοὺς κύκλους. τάχει δὲ ἕρεις μὲν ὁμοίως· τοὺς δὲ πόπ αφασ' ἀλλήλοις, καὶ ἕρις τριῶν ἀνομοίως, λόγῳ δὲ φθορμένους.

	α	ϛ	γ	δ	ε	ϛ	ζ	
			λεῖμμα					λεῖμμα
α		τπ̄δ.	νλ̄β.	νπ̄ϛ.	φ̄ῑβ.	φ̄ος.	χμ̄η.	ψκ̄θ.
	η	θ	ι	ιᾱ				
			λεῖμμα					
ϛ	διπλά- σια τῆς πρώτου.	ψξῆ	ὡξδ	ϡϑϛ	μκ̄δ			
		ῑϛ	ῑγ	ῑδ				
				λεῖμμα				
γ	τριπλά- σιος.	μ̄ρνβ	χ̄ος϶	χ̄ῡη				
				λεῖσις. ἀποτομὴ.				
		ιᾱ	ῑϛ	ῑζ	ῑη	(ζ̄ρ̄ϛ)	ῑθ	κ	κα
				λεῖμμα		λεῖμμα			λεῖμμα
δ	τετρα- πλάσιος.	μΦ̄λϛ	μψκ̄	μϡμδ	ζμ̄ᾶ		ζτ̄δ	ζΦϛβ	ζϡῑϛ
		κβ							
ε	ὀκτα- πλάσιος	ϛ̄οβ							
						λεῖσις. ἀποτομὴ			
		κγ	κδ	κε	κϛ	κζ	κη	κθ	(ϛΦ̄ξα)	λ	λα	λβ
			λεῖμμα			λεῖμμα		λεῖμμα		λεῖμμα		λεῖμμα
ϛ	ἑπτα- πλάσιος	θ̄πλά ϛύνϛ	ϛ̄ῶπη	ϡτ̄ϑδ	ϡχ̄ῆ	ϛ̄ρ̄πδ	ϛ̄ῶλβ	ϛ̄ρ̄μδ	ϛ̄ϡῑβ	χ̄ψ̄ῑϛ	,ψμ̄ῆ	
											λγ	
											βοῖϛ	
		λδ										
ζ	κ̄ζπλά σιος.	ᾱ̄τ̄ξη										

Ἀποτομή ἐϛιν ἡ πρόχειρος τοῦ τόνου, ἤτοι ἐπογδόου, παρὰ τὸ λεῖμμα· ἢ τῆς συμβαίνει τριῶν τόνων ἐφεξῆς λαμβανόντων. ἐπεὶ δὲ τὸ λεῖμμα μετὰ τοὺς δύο τόνους, ἡ ὑπόχειρος τοῦ τρίτου τόνου παρὰ τὸ λεῖμμα, ἀποτομή ἐϛι. λέγω δὲ τῷ διαγράμματι συμβαίνουσα καὶ τοὺς πάντας ὅρους, τεσσαρακονταεξ ποιοῦσα· τὸ μὲν διάγραμμα, ἐχόμενον ἔχει καὶ αὐτὴ τῶν ἀποτομῶν οὐ ϛοῖς τεσσαρακονταπεντέρους ὅροις. Ὁ ἐπίτριτος λόγος, συμπληροῦται διὰ τεσσάρων ὅρων· ἤγουν δύο τόνων· ἤτοι ἐπογδόου, καὶ λείμματος. Ὁ ἡμιόλιος δὲ ἐϛί, τριῶν τόνων καὶ λείμματος. Ὁ διπλάσιος, δι' ὀκτὼ· πέντε τόνων, καὶ δύο λειμμάτων. Ὁ τριπλάσιος, δὲ δώδεκα· ὀκτὼ τόνων, καὶ τριῶν λειμμάτων. Ὁ τετραπλάσιος, δὶς δεκαπέντε· δέκα μὲν τόνων, τεσσάρων δὲ λειμμάτων· τὸ λεῖμμα, ἡμιτονίου ἐλάττον· ἡ δὲ λεῖσις, μείζων ἡμιτονίου.

ἐπεὶ δὴ κατὰ νοῦν τῷ ξυνιστάντι παῖσαι ἡ τῆς ψυχῆς ξύστασις ἐγένετο, μετὰ ταῦτα τὸ σωματοειδὲς, εἰς ταὐτὸν ἑκάστῳ συναρμόττων καὶ μέσον μέσῳ ξυνάπτων, προσήρμοττεν. ἦν δὲ ἐκ μέσου πρὸς ἔσχατον οὐρανὸν πάντῃ διατεταμένα, κύκλῳ τε αὐτὸν ἐξωθεν περιελίξασα, αὐτὴ τε ἐν αὑτῇ στρεφομένη, θείαν ἀρχὴν ἔναρξε ἀπαύστου καὶ φρονίμου βίου, πρὸς τὸν ξύμπαντα χρόνον. καὶ τὸ μὲν δὴ σῶμα ὁρατὸν οὐρανοῦ γέγονεν. αὐτὴ δὲ ἀόρατος μέν, λογισμοῦ δὲ μετέχουσα καὶ ἁρμονίας ψυχὴ, τῶν νοητῶν ἀεί τε ὄντων ὑπὸ τοῦ ἀρίστου, ἀρίστη γεγονυῖα τῶν γεννητῶν. ἅτε οὖν ἐκ τοῦ ταὐτοῦ καὶ περὶ τῆς θατέρου φύσεως, ἐκτὸς οὐσίας τρεῖς τούτων συγκραθεῖσα μοίρας, καὶ ἀνάλογον μεριθεῖσα καὶ ξυνδεθεῖσα, αὐτὴ τε αὖ κατὰ κύκλους πρὸς αὑτὸν, ὅταν οὐσίαν σκεδαστὴν ἔχον τόν τινος ἐφάπτηται, καὶ ὅταν ἀμέριστον, λέγει κινουμένη δι' ὅλης ἑαυτῆς. ὅπως δ' αὖ περὶ ταὐτὸν ἕ. καὶ ὄθεν αὖ ἕτερον, πρὸς ἄ, τί τε μάλιστα καὶ ὅπη καὶ ὅπως, καὶ ὁπότε συμβαίνει, κατὰ τὰ γιγνόμενά τε πρὸς ἕκαστον ἕκαστα εἶναι καὶ πάσχειν. καὶ πρὸς τὰ κατὰ ταὐτὰ ἑκάστοτε ἀεὶ λόγος δὲ ὁ κατὰ ταὐτὸν ἀληθὴς γενόμενος, πρὶ τε θάτερον ὦσι, καὶ πρὶ τὸ ταὐτὸν αὖ τῷ κινουμένῳ φύσει φθόγγου καὶ ἠχῆς, ὅταν μὲν πρὶ τὸ αὐθὶς ἐν γίγνηται, καὶ ὁ τῆς θατέρου κύκλος ὀρθὸς ἰὼν διὰ πάσης αὐτῆς πλὴ ψυχὴν διαγγείλῃ, δόξαι καὶ πίστεις γίγνονται βέβαιοι καὶ ἀληθεῖς. ὅταν δὲ αὖ πρὶ τὸ λογιστὸν ᾖ, καὶ ὁ ταὐτοῦ κύκλος εὔδρομος ὢν αὐτὰ μηνύσῃ, νοῦς ἐπιστήμη τε ἐξ ἀνάγκης ἀποτελεῖται. τοῦτο δὲ οὐ ὧν ὄντων ἐπίγνωσθον. ἆρ' ποτέ τις αὖ ἄλλο πλὴ ψυχὴν εἴπῃ, πάν μᾶλλον ἢ τὰ λεχθέντα θρεῖ. ὡς δὲ κινηθέντε, αὖ καὶ ζῶν σύνοικον τῶν ἀϊδίων θεῶν γεγονὸς ἄγαλμα, ὁ γεννήσας πατὴρ, ἠγάθη τε καὶ εὐφρανθεὶς, ἔτι δὴ μᾶλλον ὅμοιον πρὸς τὸ παράδειγμα ἐπενόησεν ἀποφήσασθαι. καθάπερ οὖν αὐτὸ τυγχάνει ζῷον ἀΐδιον, καὶ τόδε παν οὕτως εἰς δυνατὸν ἐπεχείρησε τοιοῦτον ἀποτελεῖν. τὰ μὲν οὖν ζῷον φύσει ἐτύγχανον οὖσα αἰώνιος, καὶ τοῦτο μὲν δὴ τῷ γεννητῷ παντελῶς προσάπτειν, οὐκ ἦν δυνατόν. εἰκὼν δ' ἐπινοεῖν κινητόν τινα αἰῶνος ποιῆσαι. καὶ διακοσμῶν ἅμα οὐρανὸν, ποιεῖ μένοντος αἰῶνος οὐ μένι, κατ' ἀριθμὸν ἰοῦσαν αἰώνιον εἰκόνα. τοῦτον δὴ χρόνον ὀνομάκαμεν. ἡμέρας γὰρ καὶ νύκτας καὶ μῆνας καὶ ἐνιαυτοὺς, οὐκ ὄντας πρὶν οὐρανὸν γενέσθαι, καὶ τότε ἅμα ἐκείνῳ ξυνεστήσατο, πάντα γένεσιν αὐτῶν μηχανᾶται. ταῦτα δὲ πάντα μέρη χρόνου. καὶ τό, τ' ἦν, τό, τ' ἔστιν, χρόνου γεγονότα εἴδη φέροντες, λανθάνομεν ἐπὶ τὸν ἀΐδιον οὐσίαν οὐκ ὀρθῶς. λέγομεν γὰρ δὴ ὡς ἦν, ἔστι τε, καὶ ἔσται. τῇ δὲ ἔστι μόνον κατὰ τὸν ἀληθῆ λόγον προσήκει. τὸ δὲ ἦν, τό, τ' ἔσται, ταῦτα πὶ ἐπὶ χρόνῳ γένεσιν ἰοῦσαν πρέπει λέγεσθαι. κινήσεις γὰρ ἐστόν. τὸ δὲ, ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ, ἔχον ἀκίνητόν πως, οὔτε πρεσβύτερον, οὔτε νεώτερον προσήκει γίγνεσθαί ποτε, οὐδὲ γεγονέναι νῦν. οὐδ' εἰς αὖθις ἔσεσθαι. ὅ παράπαν τὰ οὐδὲν ὅσα γένεσις ἕπεται αἰσθήσει φθορομένοις προσῆψεν. ἀλλὰ χρόνου ταῦτα, αἰῶνά τε μιμουμένου καὶ κατ' ἀριθμὸν κυκλουμένου γέγονεν εἴδη. καὶ πρὸς τούτοις ἔτι τὰ τοιάδε. τό, τι γεγονὸς εἶναι γεγονὸς, καὶ τὸ γιγνόμενον εἶναι γιγνόμενον. ἔτι δὲ τὸ γενησόμενον εἶναι γενησόμενον, καὶ τὸ μὴ ὂν, μὴ ὂν εἶναι. ὧν οὐδὲν ἀκριβῶς λέγομεν. τοῦτο μὲν οὖν ἴσως ἐάτω, τάχ' ἂν οὐκ εἴη καιρὸς πρέπων τῷ παρόντι διακριβολογεῖσθαι. χρόνος δ' οὖν μετ' οὐρανοῦ γέγονεν. ἵνα ἅμα γεννηθέντες, ἅμα καὶ λυθῶσιν, αὖ ποτε λύσις τῆς αὐτῶν γίνηται. καὶ κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς αἰωνίου φύσεως, ἵν' ὡς ὁμοιότατος αὐτῷ κατὰ δύναμιν ᾖ. τὸ μὲν γὰρ δὴ παράδειγμα, πάντα αἰῶνά ἐστιν ὄν. ὁ δ' αὖ δι' τέλους τὸν ἅπαντα χρόνον, γεγονώς τε καὶ ὢν καὶ ἐσόμενος, ἔστι μένος, ἐξ οὗ λόγου, καὶ διανοίᾳ θεοῦ τοιαύτης πρὸς χρόνου γένεσιν, ἵνα γεννηθῇ χρόνος, ἥλιος, καὶ σελήνη, καὶ πέντε ἄλλα ἄστρα, ἐπίκλην ἔσχηκότα πλανήτης, εἰς διορισμὸν καὶ φυλακὴν ἀριθμῶν χρόνου γέγονε. σώματα δὲ αὐτῶν ἑκάστων ποιήσας ὁ θεὸς, ἔθηκεν εἰς τὰς τοῦδε φορὰς, ἃς ἡ θατέρου πρόοδος ἦκεν ἐπτὰ οὔσης, ἔντα ἑπτά. σελήνην μὲν, εἰς τὴν περὶ γῆν πρώτου, ἥλιον δὲ, εἰς τὴν δευτέρου τοῦδε γῆς. ἰσοτρό-

φον δὲ καὶ ὃν ἱδρὰν ὁρμῶν λεγόμενον, εἰς τὸν τάχει μὲν, ἰσόδρομον δὲ πλέω κύκλοις ἰόντας. πλὴν δ' εἰσαῦτίας ἐλιττόντας αὐτῷ δῆλα μὲν. ὅδεν καὶ ταλαμβαίουσί τε καὶ καταλαμβαίονται, καὶ κατὰ ταυτὰ ὑπ' ἀλλήλων. ἥλιός τε καὶ ὁ τῆς ὁρμοῦ καὶ ἑωσφόρος. τὰ δ' ἄλλα, ὅσα δὴ μὴ δι' ἃς αἰτίας ἰσρύσατο εἴ τις ἐπέξισι πάσας, ὁ λόγος πόρρω ἔσ. πλέον ἂν ὄρτον ὧν οὗτος λέγεται παρέρχοι. τοῦτα μὲν οὖν ἴσως τάχ' ἂν κατὰ σχολὴν ἄσθοι τῆς ἀξίας τύχοι διηγήσεως. ἐπειδὴ δὲ οὕτω εἰς πλὴν ἐαυτῷ πρέπουσαν ἔκασεν ἀφίκετο φορὰν, τῶν ὅσα ἔλαφ ξωκτδρομάζεσθαι χρόνον, θεμοῖς τε ἐμψύχοις σώματα δεθέντα ζῷα γενέσθη, τότε προσταχθὲν ἔμαθε, καὶ τὰ μὲν θατέρα φορᾷ πλαγίαν οὖσαν, ὅλῃ τῆς ταυτοῦ φύσεως ἰοῦσάν τε καὶ κρατουμένην, ἑπτὰ μὲν, μείζονα αὐτῶν. ἑπτὰ δὲ, ἐλάττω κύκλον ἰόντ, θάττον μὲν, τὰ ἑνὶ ἐλάττω. τὰ δὲ τῷ μείζονα ζρακδύτερον περιέσντα, τῇδε ταυτοῦ φορᾷ τὰ τάχιστα πεφυκότα, ἔσαδ τῶν βρακδύτερον ἰόντων, ἐφάνη καὶ καταλαμβάνοντα, καὶ καταλαμβάνεσθαι. πάντας γὰρ τοὺς κύκλους αὐτῶν τρέφουσα ἕλικα, διὰ δηλῆ, κατὰ τὰ εἰσαρτία ἅμα προϊοῦσα, ἑ βρακδύτατα ἀπὸν ἀφ' αὐτῆς οὖσα τάχιστ', ἐγγύτατα ἀπέφαινον. ἵνα δὲ εἴη μέζον αἰαργές τι πρὸς ἄλληλα βρακδυτῆτι καὶ τάχει, καὶ τὰ πρὸς τὰς ἑκτὼ φορὰς πορεύοιτο, φῶς ὁ θεὸς αὖθις ἐν τῇ πρὸς γῆν δευτέρᾳ τῶν πρὸ δόων. ὃ δὴ νῦν καλέομεν ἥλιον. ἵνα ὅτι μάλιστα ἐς ἅπαντα φαίνοι ἓν οὐρανόν. ματάχρι τὸ ἀριθμοῦ τὰ ζῷα ὅσοις ἐν προσῆκον. μαθόντα παρὰ τῆς ταυτοῦ καὶ ὁμοίου πρὸ φορᾶς. νῷ μὲν οὖν ἡμέρα τε γένοιτο, οὕτω καὶ ὅλῃ ταῦτα, ἡ τῆς μιᾶς καὶ φρονιμωτάτης κυκλήσεως πρόοδος. μείς δὲ, ἐπειδὰν σελήνη πρῶτα θοῦσα ἓν ἑαυτῆς κύκλον, ἥλιον ἐπικαταλάβοι. ἐνιαυτὸς δὲ, ὁπόταν ἥλιος ἓν ἑαυτῷ πρῶτα θοι κύκλον. τῶν δ' ἄλλων τὰς πρόοδους οὐκ οἰκνομάτισε ἄθρωποι, πλὴν ὀλίγοι τῶν πολλῶν, οὔτε ὀνομάζουσιν οὔτε πρὸς ἄλληλα συμμετροῦνται, σκοπεῖν τε ἀριθμοῖς. ἔστι ἐς ἔπος εἰπεῖν οὐκ ἴσασι χρόνον ὄντα τὰς ζύτων τάχεσ'. πολὺ μὲν ἀμαχάνῳ χρημάτων. πεποικιλμένος δὲ θαυμαστῶς. ἔστι δ' ὅμως οὐδὲν ἧττον καταθεῶσαι ῥᾳδίως ὡς ὅτι τέλειος ἀριθμὸς, χρόνον ἓν τέλειον εἰσαῦθις πληροῖ τότε, ὅταν ἅπασῶν τῶν ἑκτὼ πρόοδος, τὰ πρὸς ἄλληλα ξυμπερανθέντα, τάχει σχῆ κεφαλαίῳ, τῷ, τῷτ' αὐτῷ καὶ ὁμοίως ἰόντος, ἀναμετρηθέντα κύκλῳ. καὶ κατὰ ταυτὰ δὴ τούτων οἴκησ', ἐγεννήθη τῶν ἄστρων, ὅσα δὴ οὐρανοῦ πορθμόσια ἔχει τροπάς. ἵνα τόδε ὡς ὁμοιότατον ᾖ τῷ τελεωτάτῳ καὶ νοητῷ ζῴῳ πρὸς πλὴν τῆς διανοίας μίμησιν φύσιες. καὶ τὰ μὲν ἄλλα εἴδη μέχρι χρόνου γενέσιος ἀπείργασε, εἰς ὁμοιότητα ᾧπερ ἀπεικάζετο. τῷ δὲ μή πω τὰ πάντα ζῷα οἷς αὐτοῦ γεγενημένα πεφυκέναι, ταύτη ἔτι ἔχει ἀνομοίως. ἔσχε δὴ ἡ καταλοιπὸν ἀπειργάζετο αὐτὸ, πρὸς πλὴν τοῦ παραδείγματος ἀποτυπούμενος φύσιν. ἵνᾳπερ οὖν νοῦς οἰούσας ἰδέας τῷ ὃ ἔστι ζῷον, δίαι τε αἵρεσι καὶ ὅσας καθορᾷ, τοιαύτας καὶ τοσαύτας διενοήθη δεῖν καὶ τόδε ἔχειν. εἶσι δὲ τέτραρσι. μία μὲν οὐρανίων θεῶν γένος. ἄλλη δὲ πτηνῶν καὶ ἀεροπόρων. τρίτη δὲ ὕδατος εἶδος. πεζοὶ δὲ καὶ χερσαῖον, τέταρτον. τοῦ μὲν οὖν θείου πλὴν ὀλέσσην ἰδίαν ἐκ πυρὸς ἀπειργάζετο. ὅπως ὅτι λαμπρότατον, ἰδεῖν τε κάλλιστον ἅπ. τῷ δὲ παντὶ προσεικάζων, εὐκυκλον ἐποίει. τίθησί τε εἰς πλὴν τοῦ κρατίστου φρόνησιν, ἑκάστῳ ξυνεπόμενον. νέμασ' ὅσοι πάντα κύκλῳ οὐρανὸν, κόσμον ἀληθινὸν αὐτῷ ποικιλμένον εἶναι καθ' ὅλον. κινήσεις δὲ δύο προσῆψεν ἑκάστῳ. πλὴν μὲν ὡσαύτως καὶ κατὰ ταυτὰ περὶ τῶν αὐτῶν ἀεὶ τὰ αὐτὰ ἐαυτῷ διανοούμενον. πλὴν δὲ ὡς ἐ πρόσθεν ἔσω τῆς ταυτοῦ καὶ ὁμοίου περὶ φορᾶς κρατουμένῳ. τὰς δὲ πέντε κινήσεις ἀκίνητον καὶ ἴσως ἵν' ὅτι μάλιστα αὐτῶν ἴκανον γίνοντο ὡς ἄριστον. ὕλῃ δὴ τῆς αἰτίας γέγονεν, ὅσα ἀπλανῆ τῶν ἄστρων ζῷα, θεὰ ὄντα καὶ ὅλῃ ταῦτα ὡσαύτως τῷ ταυτῷ τροφόμενα ἀεὶ μένει, τὰ δὲ τροπόμενα, καὶ πλανᾶσθαι τοιαύτην ἴσχοντα. καθάπερ οὖ τοῖς πρόσθεν ἐρρήθη, κατ' ἐκεῖνα γέγονε. γῆν δὲ τροφὸν μὲν

ἡμετέραν.

ἡμετέραν. ἀλλ' ἐμοὶ μὲν οὖν δὴ περὶ τῆς πάντων πόλεως τε καὶ μιμήσεως
γόνου, νυκτός τε καὶ ἡμέρας ἐμηχανήσατο. πρώτην καὶ πρεσβυτάτην σωμάτων ὄσα εἰς
τὸν οὐρανοῦ γίγνοι. χρείαισ' δὲ τούτων αὐτῶν καὶ παραβολὰς ἀλλήλων, καὶ περὶ
τὰς τῶν κύκλων πρὸς ἑαυτοὺς ἐπαναγκυκλήσεις καὶ προσχωρήσεις, ἃ τε ταῖς συ-
νάψασι, ὁ ποιοῖ τῶν θεῶν κατ' ἀλλήλους γιγνόμενοι. καὶ ὅσοι κατ' αὐτὴν περὶ, μεθ' οὗσ
πάλιν τε ἐπὶ πρόσθιν ἀλλήλοις ἰόντες τὸ κατὰ χρόνους οὓς τινα ἔληξεν καὶ τανακύλιν τοῦτον
ται, καὶ πάλιν αὖ φανερὰ μένοι φόβου καὶ σημεῖα τῶν μετὰ ταῦτα γενησομένων
τοῖς δυναμένοις λογίζεσθαι πέμψουσι, τὸ λέγειν αὖθι δ' ὄψεως τούτων αὖ τῶν μιμη-
μάτων, μάταιος ἂν ἔη πόνος. ἀλλὰ ταῦτά τε ἰκανῶς ἡμῖν ταύτη καὶ τὰ περὶ θεῶν
ὁρατῶν καὶ γεννητῶν ἐρημέα φύσεως, ἐχέτω τέλος. Περὶ δὲ τῶν ἄλλων δαι-
μόνων εἰπεῖν καὶ γνῶναι πρὸς γένεσιν, μεῖζον ἢ καθ' ἡμᾶς. πειστέον δὲ τοῖς ἐρημέοσι ἔμ-
προσθιν ἐκγόνοις μὲν θεῶν οὖσιν ὡς ἔφασαν· σαφῶς δέ που τούς τε αὐτῶν προγόνους
ἐδόσαν, ἀδύνατον οὖν θεῶν παῖσιν ἀπιστεῖν· καίτοι ἄνευ τε εἰκότων καὶ ἀναγκαί-
ων ἐρροθείξεων λέγοισιν, ἀλλ' ὡς οἰκεῖα φάσκουσιν ἀπαγγέλλειν, ἐπομένους τῷ νόμῳ
πιστευτέον. οὕτως οὖν κατ' ἐκείνους ἡμῖν ἡ γένεσις καὶ περὶ τούτων τῶν θεῶν ἐχέ-
τω καὶ λεγέσθω. γῆς τε καὶ οὐρανοῦ παῖδας ὠκεανός τε καὶ τηθὺς ἐγενέσθην.
ἐκ τούτων δὲ φόρκυς τε καὶ κρόνος καὶ ῥέα, καὶ ὅσοι μετὰ τούτων. ἐκ δὲ κρόνου
καὶ ῥέας, ζεύς, ἥρα τε καὶ πάντες ὅσους ἴσμεν πάντας ἀδελφοὺς λεγομένους
αὐτῶν. ἔτι τε, ζηνὸς τούτων ἄλλους ἐκ γόνους. ἐπεὶ οὖν πάντες ὅσοι τε περὶ τὸ
λοῦσι φανερῶς καὶ ὅσοι φαίνονται καθ' ὅσον αὖ ἑκάστοις θεοὶ γίνεσθαι ἔχουν, λέγει
πρὸς αὐτούς, ὁ τοῦδε τοῦ πᾶν γενέσεως, πάδε. Θεοὶ θεῶν, ὧν ἐγὼ δημιουργὸς
πατήρ τε ἔργων ἃ δ' ἐμοῦ γεγόμενα, ἄλυτα ἐμοῦ γε θέλοντος. τὸ μὲν οὖν δὴ δε-
δέσθαι, πᾶν, λυτόν. ζῷα μὲν καλῶς ἁρμοσθέν καὶ ἔχοντα δ, λύειν θέλειν, κακοῦ. δ'
ἂν καὶ ἐπεί περ γεγένησθε, ἀθάνατοι μὲν, οὐκ ἐστὲ οὐδ' ἄλυτοι τὸ παμπαν· οὔτι μὲν δὴ
λυθήσεσθέ, οὐδὲ τεύξεσθε θανάτου μοίρας· τῆς ἐμῆς βουλήσεως μείζονος ἔτι δε-
σμοῦ καὶ κυριωτέρου λαχόντες ἐκείνων, οἷς ὅτ' ἐγίγνεσθε συνεδέσθη. νῦν οὖν ὃ λέγω
πρὸς ὑμᾶς εὐδεικνύμενος, μάθετε. θνητὰ ἔτι γένη λοιπὰ τρία γενητά· τούτων
οὖν μὴ γενομένων, οὐρανὸς ἀτελὴς ἔσται· τὰ γὰρ ἅπαντα ὡ αὐτῷ γένη ζῴων οὐκ
ἔξει· δεῖ δὲ μέλλει τέλειος ἱκανῶς εἶναι. δι' ἐμοῦ δὲ ταῦτα γενόμενα καὶ βίου με-
ταλαχόντα, θεοῖς ἰσάζοιτ' ἄν. ἵν' οὖν θνητά τε ᾖ, τό, τε πᾶν ὄντως ἅπαν ᾖ, σχήσεθε
κατὰ φύσιν ὑμεῖς ἐμῆ δὴ περὶ τῶν ζῴων δημιουργίαν. μιμούμενοι περὶ ἐμὴν δύναμιν περὶ
περὶ ὑμῶν γένεσιν· καὶ ὅσον μὲν αὐτῶν ἀθανάτοις ὀφθῆναι προσήκει, θεῖ-
ον λεγόμενον, ἡγεμονοῦντ' ἐν αὐτοῖς, τῶν ἀεὶ δίκῃ καὶ ὑμῖν ἑκόντων ἕπεσθαι,
ἀσπείραντ καὶ ὑπαρξάμενος ἐπὶ παραδώσω. τὸ δὲ λοιπὸν ὑμεῖς ἀθανάτῳ θνητὸν
προσυφαίνοντες, ἀπεργάζεσθε ζῷα καὶ γεννᾶτε. τροφὴ τε δίδοντες αὐξάνετε,
καὶ φθίνοντα πάλιν δέχεσθε. Ταῦτ' εἶπε καὶ πάλιν εἰδὼς τὸν πρότερον κρα
τῆρα, ᾧ ᾧ περὶ τοῦ παντὸς ψυχὴν κεφαννὺς εἰς μιγε, τὰ μὲν πρόσθεν ὑπόλοιπα κατε-
χεῖτ' μίσγων. τρόπον μὲν ἕνα τὸν αὐτὸν, ἀκήρατα δ' οὐκέτι κατὰ ταῦτα ὡσαύτως·
ἀλλὰ δεύτερα καὶ τρίτα. ξυστήσας δὲ τὸ πᾶν, διεῖλε ψυχὰς ἰσαρίθμους τοῖς ἄστροις
ἑνὶ μὲν ἑκάστην πρὸς ἕκαστον. καὶ ἐμβιβάσας ὡς εἰς ὄχημα, περὶ τοῦ παντὸς φύσιν ἔδειξε
νόμους τε τοὺς εἱμαρμένους εἶπεν αὐταῖς. ὅτι γένεσις πρώτη μὲν ἥδε
νη μία πᾶσιν, ἵνα μή τις ἐλαττοῖτο ὑπ' αὐτοῦ. δεῖ δὲ σπαρείσας αὐτὰς εἰς τὰ προσή-
κοντα ἑκάστας ἕκαστα ὄργανα χρόνων φῦναι ζῴων τὸ θειότατον. δι' ἀπλῆς δὲ οὔσης τ'
ἀνθρωπίνης φύσεως, τὸ κρεῖττον εἴη γένος τοιοῦτον. ὃ καὶ ἔπειτα κεκλήσοιτο ἀνήρ. ἐπό
τε δὴ σώματον ἐμφυτευθέν ἀναγκαίως, καὶ τὸ μὲν, προσθεν, τὸ δ' ὄπιθεν τοῦ σώματος
αὐτῶν, πρῶτον μὲν ἄδηλον ἀναγκαῖον ἔη, μίαν πᾶσιν ἐκεῖ βιαίων παθημάτων ξύμ
φυτον γίγνεσθ. λύτρον δὲ, ἡδονὴ ἢ λύπη μεμιγμένον ἔρωτα. πρὸς δὲ τούτοις, φόβον

καὶ θυμόν. ὅσα τε ἐπύμνια αὐτοῖς καὶ ὁπόσα σύναυτίως πέφυκε διεῖται. ὧν εἰ μὲν κρατήσειεν, οὐ λίαν διώσουσιν· κρατηθέντες δὲ ἀδικίας καὶ ὁ μὲν δὴ ἂν προσήκοντα βιοὺς χρόνον, πάλιν εἰς τὸν τῆς συνοίκου πορευθεὶς οἶκησιν ἄρχων, βίον εὐδαίμονα ἔξει· σφαλεὶς δὲ δεύτερον, εἰς γυναικὸς φύσιν ἐν τῇ τρίτῃ γενέσει μεταβάλλει. χιλιοστῷ δὲ ἔτει ἀμφότεροι ἀφικνούμενοι εἰδὲ κλῆρωσιν, καὶ αἵρεσιν τοῦ τρίτου βίου, αἱροῦνται ὃν αὖ ἐθέλῃ βίον ἐκάστη. ἔνθα καὶ εἰς θηρίου βίον, ἀνθρωπίνη ψυχὴ ἀφικνεῖται. μὴ τὸν ὅμοιος δὲ αὐτοῦ τοῖς ἔτι καὶ πάλαι ποτὲ, ὃν καὶ κωλύσει, καὶ τὸ πάλαι ὁμοιότητα τῆς τοῦ ζώου γενέσεως. εἰς ὃν τε αὐτὸν ἀεὶ μεταβάλλει θηρίου φύσιν· ἀλλ' ὅταν τὸ οὐ πρότερον πόνων λήξει, πρὶν ἂν τῇ τοῦ τοῦ καὶ ὁμοίου τοῦδε ἕνεκα πεπαύμενος ἦν πολὺν ὄχλον καὶ ὕστερον προσφύεται ἐκπυρὸς καὶ ὕδατος καὶ ἀέρος καὶ γῆς, θορυβώδη καὶ ἄλογον ὄντα λόγῳ κρατήσας, εἰς ἣ τῆς πρώτης καὶ ἀρίστης ἀφίκοιτο ἕδρας ἔξεως. διαθεσμοθετήσας δὲ πάντα αὐτοῖς ταῦτα, ἵνα τοῖς ἔπειτα ἐν κακίαι ἐκάστων ἀναίτιοι, ἔσαυτε μὲν εἰς ἥλιον· τοὺς δὲ εἰς σελήνην· τοὺς δὲ εἰς τἆλλα ὅσα ἔργανα χρόνου· ἦ δὲ μιξὰ ἦν σπόρου, τοῖς νέοις παρέδωκε θεοῖς, σώματα πλάττειν θνητά· τό, τε ἐπίλοιπον ὅσον δεῖ ψυχῇ ἀνθρωπίνῃ δίον προσγενέσθαι ἔξω· καὶ πάνθ' ὅσα ἀκόλουθα ἐκείνοις ἀπεργασαμένοις ἀρχὴν. καὶ κατὰ δύναμιν ὅτι κάλλιστα καὶ ἄριστα, ἦ θνητὴ διακυβερνᾶσθαι ζῷον. ὅτι μὴ κακὸν αὐτὴ ἑαυτῇ γίγνοιτο αἴτιον· καὶ ὁ μὲν δὴ ταῦτα πάντα διατάξας, ἔμενεν αὐ τῷ ἑαυτοῦ κατὰ τρόπον ἕθει· μένοντος δέ, νοήσαντες οἱ παῖδες τοῦ πατρὸς τάξιν, ἐπείθοντο αὐτῷ. καὶ λαβόντες ἀθάνατον ἀρχὴν θνητῆς ζῴου, μιμούμενοι ἦν σφέτερον δημιουργὸν, πυρὸς καὶ γῆς, ὕδατός τε καὶ ἀέρος· ἐκ τοῦ κόσμου δανειζόμενοι μέρεα, ὡς ἀποδώσοντα πάλιν, εἰς ταὐτὸ καὶ λαμβανόμενα ξυνεκόλλων· οὐ τοῖς ἀλύτοις ἅις αὐτοὶ ξυνέχον· δημιοῖς· ἀλλὰ δι' σμικρότητα ἀοράτοις πυκνοῖς γόμφοις, ξυστήσαντες, οὐ διὰ πάντων ἀπεργαζόμενοι σῶμα ἕκαστον, τὰς τῆς ἀθανάτου ψυχῆς περιόδους, ἐνέδυσιν εἰς ἐπίρρυτον σῶμα καὶ ἀπόῤῥυτον· αἱ δὲ, εἰς ὃ τα μὲν εἰσθέουσι πολλὰ, ὅτ' ἐκράτουν, οὐ' ἐκρατοῦντο. βίᾳ δ' ἐφόρουν, καὶ ἔφθορεν· ὥστε ἦ μὲν ὅλον κινεῖσθαι ζῷον. ἀτάκτως μὲν ὅπη τύχη προΐοσαι καὶ ἀλόγως, πάσῃ ἐξ ἁπάσας κινήσεις ἔχον· εἶς τε γὰρ ἦ πρόσθεν καὶ ὄπισθεν· καὶ πάλιν εἰς δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ κάτω τε καὶ ἄνω, καὶ πάντη κατὰ τοὺς ἓξ τόπους πλανώμενα προΐει· πολλοῦ γὰρ ὄντος τοῦ κατακλύζοντος καὶ ἀποῤῥέοντος κύματος, ὃ μὲν φορὰν παρεῖχεν, ἔτι μείζω δορυφοροῦσα τὰ τῶν προσπιπτόντων παθήματα ἐκίνησεν. ὅτε πρὸς κροῦσιν ἦ σῶμα τινὸς ἔξωθεν ἀλλοτρίου πεδηθὲν τυχὸν, ἢ καὶ στερεᾶς γῆς ὑγροῦ τε ἐλιθώδους ὑδάτων. ὅτε χάλαζαν πολλῶν ὑπ' ἔρους φερομένων καταληφθεὶς· καὶ ὑπὸ πάντων τούτων σῴζῃ· ἦ σώματος ἡ κίνησις ἐπὶ πᾶσιν ἐπὶ τὴν ψυχὴν φερομένη προσπίπτουσα. αἱ δὴ καὶ ἕπεται σῴζῃ ταῦτα ἐκπλήττουσά τε καὶ παραλλάττουσα· ὥστε τὰς ἦ διαπλασίου καὶ τετραπλασίου χρῆς ἐκπέρασ' ἀχθοφορήσεις, καὶ τὰς τῶν ἡμιολίων καὶ ἐπιτρίτων καὶ ἐπογδόων μισοπονηρίας καὶ ξωνήσεις, ἐπειδὴ παντελῶς αὖται οὐκ ἦσαν καὶ πρὶν ὑπὸ τοῦ ξωνήσαντος, πάσας μὲν σχίζαι σφοδρὰς, πάσας δὲ κλάσεις καὶ διαφορὰς τῶν κύκλων ἐμποιεῖν ὅσα χῇ πρὸς ἓν δυνατὸν ὥστε μετ' ἀλλήλων μόγις σωιχομένας φέρεσθαι μὲν, ἀλόγως δὲ φέρεσθαι· τοτὲ μὲν, ἀναπίπτον· τοτὲ δὲ, πλαγίαν· τοτὲ, ὑπτίαν· οἷον ὅταν τὴν ὕπτιος θρέψας τινὰ καταλαβὼν μὲν ἐπὶ γῆς, πρὸς δὲ πόδας προσβαλὼν ἄπωθέν πρός τινι, τότε αὖ τούτῳ τῷ πάθει ἕπου τε παλαιότης καὶ τῶν ἐρώντων, τά τε δεξιὰ ἀριστερὰ, καὶ τὰ ἀριστερὰ δεξιὰ, ἐναντίοις τὰ ἐναντίων φαντάζεται, τοῦτο δὴ ἕνεκα καὶ τοιαῦτα ἕτερα αἰ πε-

εἰφορὰ παίρουσαι, σφοδρῶς. ὅταν γὰρ τῶν ἔξωθεν τοῦ ταυτοῦ γένους ἢ τοῦ θατέρου τοῦδε τύχωσι, δύο τε ταὐτὸν τρέπῃ, καὶ θάτερόν του, τὰ ναυτία τῶν ἀληθῶν προσαγορεύουσι, ψευδεῖς καὶ αὐόητοι γιγνόμενοι· οὐδὲ μία τὸ ὠὐτοῖς τότε τοῦδε ὁδὸς αἴρουσα, οὐδ' ἡγεμὼν ἔσται. αἱ δ' αὖ ἔξωθεν αἰσθήσεις πρὸς φορὰν ὁμοῦ καὶ προσπίπτουσαι ξυνταράττουσι καὶ δι' ὅλης ψυχῆς ἅπαν κύτος, τὸ δ' αὖ ταῦτα κρατοῦμενα, κρατεῖν δυνῦσι. καὶ δὴ πάντα ταῦτα τὰ παθήματα ναῦν καταρχὰς, ἄνους ψυχὰ γίγνεται τὸ πρῶτον, ὅταν σώματι εἰσδεθῇ θνητῷ. ὅταν δὲ ὁ τῆς αὔξης καὶ τροφῆς ἔλαττον ἐπὶ ῥοῦμα, πάλιν δὲ αἱ τοῦδε ὁδοὶ λαμβανόμεναι καλλίους, τὸν αὐτῶν ὁδὸν ἴωσι, καὶ καθιστῶσαι μᾶλλον ἑπόντος τοῦ χρόνου, τότε ἤδη πρὸς ὁ καὶ τὰ φύσιν ἰόντων σχῆμα ἐκάστων τῶν κύκλων αἱ τοῦδε φορὰ κατευθυνόμεναι· ὁ, τε θάτερον καὶ ὁ ταὐτὸν προσαγορεύουσι καὶ ὀρθὸν, ἐμφέρουσα νοῦν ἴσχοντα αὐτοῖς γιγνόμενον ἀποτελῶσιν. αὖ μὲν οὖν δὴ καὶ σωτηρίαν λαμβάνῃ τις ὀρθὴ τροφὴ παιδείας, ἐλόκληρος ὑγιής τε παντελῶς τὸν μέγιστον ἐκφυγὼν νόσον γίγνεται. κατακοιμήσας δὲ χωλὸν τοῦ βίου διαπορευθεὶς ζωὴν, ἀτελῆ καὶ αὐόητον εἰς ᾅδου πάλιν ὄρχεται. ταῦτα μὲν οὖν ὕστερά ποτε γίγνεται. τοῦδε δὲ τῶν νῦν προτεθέντων δεῖ διελθεῖν ἀκριβέστερον. τὰ δὲ πρὸ τούτων τοῦδε σωμάτων κατὰ μοῖραν τῆς γενέσεως καὶ τοῦδε ψυχῆς, οἷ ἄν τε αὐτίαισ' καὶ προνοίαισ' γένοιτ' ἂν ὧν τοῦ μάλιστα εἰκότως αὐτεχόμενος, οὕτω καὶ κατὰ ταῦτα πορευόμενος, διεξιτέον. τὰς μὲν οὖν δύο αἰτίαισ' τοῦδε τοῦσδε δύο οὔσας, ὁ τοῦ παντὸς ὄχημα ἐκ μεμιγμένου τοῦδε φθαρὲς ὂν, εἰς σφαιροειδὲς σῶμα εἴδησεν. ἕδρᾳ δ' δὴ ναῦν καφαλὴν ἐπονομάζομεν· ὃ θειότατόν τε ἔστ. καὶ τῶν ὑμῖν πάντων δεσποτοῦν· ᾧ καὶ πᾶν ὁ σῶμα παρέδοσαν ὑπηρέταν αὐτῷ, ξυναθροίσαντες θεοί. κατανοήσαντες ὅτι περ ὅσων ὅσαι κινήσεις ἔσωτερ, μετέχοι· ἴν' οὖν μὴ κυλινδούμενον ἐπὶ γᾶς, ὕψητε κὴ βάθη πανταχόσε πατ' ἐχούσης, ἐκφρεῖ τὰ μὲν ὑποβαίνειν, ἔνθεν δὲ ἐκβαίνειν, ὄχημ' αὐτῷ ἔσεσθ' καὶ δι' περίαν ἔδοσαν· ἔνθεν δὴ μῆκος ὁ σῶμα ἔσχε. ἐκ τεττάτε κῶλα καὶ ἁμπὰ ἔφυσε τέτταρα, θεοῦ μηχανησαμένου πορείαν· οἷς αὐτιλαμβανόμενον καὶ ἀποβαίνοντα, δι' παντὸν τόπων πορεύεσθαι δυνατὸν γέγονε. τὸν δὴ θειοτάτην καὶ ὑφωτάτην φθόγγου οἴκησιν ἐπένοησεν ἡμῶν. σκέλη μὲν δὴ χειρίστη ταύτη, καὶ δι' ταῦτα πᾶσι προσέφυ. τοῦ δ' ὄπιθεν ὁ πρόσθεν πρωτότερον, καὶ ἀρχικώτερον νομίζοντες θεοί, ταύτη ὁ πολὺ τῆς πορείας ἡμῖν ἔδοσαν. ἕδρα δὲ δίχεσις μέσον ἔχειν καὶ ἀπόμοιον ὁ πρόσθεν τοῦ σώματος ἄνθρωπον. διὰ πρῶτον μὲν ἅπ' ὁ τῆς καφαλῆς κύτος ὑποδύντες αὐτόσε ὁ πρόσω πού, ὄργανα εἰδήσαντο τούτῳ πάσῃ τῇ τῆς ψυχῆς προνοίᾳ. καὶ διετάξαντο μάτοχον ἡγεμονίας, τοῦτ' εἶναι δ' κατὰ φύσιν πρόσθεν. τῶν δὲ ὀργάνων πρῶτον μὲν φωσφόρα σωμάτια ὄμματα. διὰ ἃ δὴ σαντες αἰτίαν. τοῦ πυρὸς ὅσον ὁ μὲν καίειν, οὐκ ἔχε, ὁ δὲ παρέχειν φῶς ἵμερον οἰκεῖον, ἐκείσης ἡμέρας σῶμα ἐμηχανήσαθ γίγνεσθαι. ὁ γὰρ αὐτὸς ἡμῶν ἀδελφὸν ὂν τούτου πῦρ, εἰλικρινὲς ἐποίησαν δι' τῶν ὀμμάτων ῥεῖν λεῖον καὶ πυκνόν. ὅλον μὲν, μάλιστα δὲ ὁ μέσου ξυμπιλήσαντες τῶν ὀμμάτων. ὥστε ὁ μὲν ἄλλο, ὅσου παχύτερον, στέγειν παῦν. τὸ τοιοῦτο δὲ μόνον αὖ ὁ καθαρὸν διιέναι. ὅταν οὖν μεθημερινὸν ἡ φῶς τοῦδε ὁ τῆς ὄψεως ῥεῦμα, τότε ἐκπίπτον ὅμοιον πρὸς ὅμοιον ξυμπαγὲς γενόμενον, ὡς σῶμα οἰκειωθὲν ξυνίστη κατὰ τὸν τῶν ὀμμάτων οὖρον εὐθυωρίαν. ὅπη πῦρ αὖ αὐτοῦ πρὸς τὸ προσπίπτον ἔσθοθεν, πρὸς ὃ τὸ ἔξω ξυνίστησιν· ὁμοιοπαθὲς δὴ σὶ ὁμοιότητα πᾶν γενόμενον, ὅ τε αὖ αὐτὸ ποτε ἰφάπτηται, καὶ ὃ αὖ ἄλλο ἐκείνου, τούτῳ τὰς κινήσεις διὰ δι' ὅλου, εἰς ἅπαν ὁ σῶμα μέχρι τῆς ψυχῆς, αἴσθησιν παρέχε ταύτην, ἣ δὴ ὁρᾶν φαμέν· ἀπλοῦς δὲ εἰς νύκτα οὖ συγγενοῦς πυρὸς, ἀφοτίτμηται. πρὸς γὰρ ὁμοιότητα ἴβριν, ἀλλοιοῦταί τε αὐτὸ καὶ κατασβόννυται· συμφυὲς οὐκ ἔστι τῷ πλησίον ἀέρι γιγνόμενον, ἅτε πῦρ οὐκ ἔχοντι· παύεται δὲ οὕτω ὁρῶν· ἔστι τε ἁπαγὲν ἥκιστα ὕπνε. σωτηρίαν γὰρ ἐν οἱ θεοὶ οὕτω τῆς ἕλκεως ἐμηχανήσαντο πρὸν τῶν βλιφαρίδων

φύσιν, ὅταν ταῦτα ξυμμίσγη, καὶ διέργηται πρὸς τὸ πυρὸς εἶδος δύναμιν· ἡ δὲ διαχεῖται καὶ ὁμαλύνει τὰς αὐτῆς κινήσεις· ὁμαλωθεισῶν δέ, ἥσυχα γίγνεται· γενομένης δὲ πολλῆς μὲν ἡσυχίας, βραχυόνειρος ὕπνος ἐμπίπτει· καὶ τὰ λειφθεισῶν δή τινων κινήσεων μειζόνων, εἶδος καθ' οἷς αὖ τόποις λείπονται, τοιαῦτα καθ' ἃ σώματα παρέχεται ἀφομοιωθέντα αὐτάς· ἔξωθεν ἐγερθεῖσιν ἀπομνημονεύεται φαντάσματα. ἡ δὲ τοῦδε πρὸς τῶν καθ' ὅλου πρῶτον εἴδους ποίησις, καὶ πάντα ὅσα ἐμφανῆ καὶ λέγεται διέξεισιν, οὐδὲν ἔτι χαλεπόν· ἐκ γὰρ τῆς ἐκτὸς, αὐτός τε τῷ πυρὶ ἐκτὸς κοινωνίσας ἀλλήλοις, οἵός τε αὖ τοῦδε πρὸς λοιπὰ γενομένου, μὴ πολλαχῇ μαιευθεὶς δίχα πάντα τὰ τοιαῦτα βεβασάνικε ἐμφαίνεται τῷ τοῦδε ἡ πρόσωπον πυρὸς, τῷ τοῦδε πρὸς ὃ μὲν πυρὶ τοῦδε ἡ λεῖον καὶ λαμπρὸν ξυμπαγεῖ πεφυκὸς δεξιὰ δὲ φαντάζεται τὰ ἀριστερά· ὅτι δὲ ἐξ ἐναντίας μοίρισιν τῆς ὄψεως τοῦδε τὰ ἐναντία μόρια γίγνεται ἑκάτερα παρὰ δὲ καὶ τοὐναντίον ἔθος τῆς προσβολῆς· δεξιὰ δὲ τὰ δεξιὰ, μὴ τὰ ἀριστερά, ἀριστερά· διὰ τοὐναντίον ὅταν μᾶτα πίσω ξυμπαγοῦμενον, ᾧ ξυμπήγνυται φῶς. ἔξω δὲ ὅταν ἡ τῶν καθ' ὅλου λειότης, οὗ δὴν καὶ οὗ δὴν ὕλην λαβοῦσα, ἡ δεξιὸν ἐς ἀριστερὸν μέρος ἀπώση τῆς ὄψεως· καὶ ἑκάτερον αὖθ' ἑκάτερον· καὶ τὰ δὲ μῆκος γραφεῖ τῷ προσώπου, παν ἡ ἔξω ὕπτιον ἐρύσαι πᾶν φάσκοθαι, ἡ καθ' ὅλου πρὸς ἡ αὖ τῆς αὐγῆς, τό, τ' αὖ πρὸς δὲ καθ' ὅλου πάλιν ἀ πᾶσαν· ταῦτ' οὖν πάντ' ἔστι τῶν ἐναντίων οἷς δι' ὃ ὑπερβῆναι χρῆται πρὸ τῷ ἀρίστου καθ' ἡ δυνατὸν ἰδέαν ἀποτελῶν· δοξάζεται δὲ ὑπὸ τῶν πολλῶν, οὐ ἐναντία, ἀλλ' αὐτὰ εἶναι τῶν πάντων· φύζηται καὶ θερμαίνεται· πηγνῶ τά τε καθ' ὅλου διαχέονται, καὶ ὅσα βεβαῦτα ἀπεργάζομενα· λόγον δὲ ἀ δίκα οὐδὲ νοῶ εἰς ἄλλην δυνατὸν ἔχειν ὅστ· τῶν γοῦν ὄντων ᾧ νοῶ μόνῳ κτᾶσθαι προσήκει, λεκτέον ψυχήν· ἔστι δὲ ἄθρατον· πῦρ δὲ καὶ ὕδωρ καὶ ἀὴρ καθ' γῆ, σώματα πάντα ὁρατὰ γίγνεται· ἡν δὲ νοῦ καὶ ἐπιστήμης ὄρεξιν, μάλιστα τοῖς τῆς ἐμφρονος φύσεως αἰτίασι πρώτοις μεταδιώκειν· ὅσαι δὲ ὑπ' ἄλλων μὲν κινουμένων· ἕτερα δὲ ἀβ' ἀνάγκης μεταπίπτοντα γίγνεται, ἀλλοτέρα ποιητέον· καὶ δὴ καὶ τὰ ταῦτα καὶ ἡμῖν, λεκτέα μὴ ἀμφότερα τὰ τῶν αἰτίων γένη· χωρεῖς δὲ ὅσαι μὲν νοῦ καλῶν καὶ ἀγαθῶν δημιουργοὶ, καὶ ὅσαι μονωθεῖσαι φρονήσεως τοῦ τυχόντος ἄπαικτον, ἐκβραίζονται· τὰ μὲν δὴ τῶν ὁμάκτων ξυμμεταίτια πρὸς ἡ χρῆν, πλὴν δύναμιν ἰῶν νοῦ ἄλλην, ἀρίστου· ἡ δὲ μίγνυσιν αὐτῶν εἰς ὠφέλειαν ὄρθον, διὸ θεὸς αὐδ' ἡμῶν διδώρηται, μεθ' ἕξεως ῥητέον· ἔλεγε δὴ καὶ ἡν ἐμὸν λόγον αἰτία τῆς μείζης ὠφελείας γίγνεσθαι ἡμῖν· ὅτι τῶν νοῦ λόγων τοῦδε τῶν παντὸς λεγομένων, οὐδεὶς ἂν ποτε ἐρήθη, μήτε ἄρτι μήτε ἤλιον, μήτ' οὐρανὸν ἰδόντων· νοῦ δ' ἡμέρα τε καὶ νὺξ ὀφθῆναι· μιᾶς τε καὶ ἑκάστων τε εἰσόδου μαμαχέσθαι μὲν, ἀριθμὸν χρόνου δὲ ἔννοιαν τοῦδε τε τῆς τῶν παντὸς φύσεως ζήτησιν ἔσεσθαι· ἐξ ὧν ἐπορισάμεθα φιλοσοφίας γένος· οὗ μεῖζον ἀγαθὸν, οὔτ' ἦλθεν, οὔθ' ἥξει ποτὲ τῷ θνητῷ γένει δωρηθὲν ἐκ θεῶν. λέγω δὴ ἔστι ὑμάκτων μέγιστον ἀγαθόν· τἆλλα δὲ ὅσα ἐλάττω, τίς ἂν ὑμνοίμην. ὧν ὁ μὲ φιλόσοφος τυφλωθεὶς, ὀδυρόμενος αὖθ' ἑρμῆ μάτην· ἀλλὰ ἔστι λεγέσθω παρ' ἡμῶν αὐτὰ ἐπὶ τούτῳ τῷ αἰτίᾳ θεὸν ἡμῖν ἀθύρειν· δωρήσασθαί τε ὄφιν, ἵνα τὰς οὐρανῷ τοῦ νοῦ καθιδύντος περιόδους, χρησιμάθα. ἐπὶ, τὰς τοῦδε φορὰς τὰς τῆς παρ' ἡμῖν διανούσεως συγγενεῖς ἐκείνας οὔσας· ἀταράκτοις τε ταραγμέναι· ἐκμαθόντες δὲ, καὶ λογισμὸν καθ' φύσιν ὀρθότητος μεταχόντες, μιμούμενοι τὰς τοῦ θεοῦ παντὸς ἀπλανεῖς οὔσας τὰς ἐν ἡμῖν περιπλανηθεῖσαν καθ' σκεδάσθαι· φωνῆς τε δὴ μὴ ἀκοῆς πέρι, πάλιν ὁ αὐτὸς λόγος ἐπὶ ταῦτα τῶν αὐτῶν οὕνεκα παρὰ θεῶν δεδωρῆσθαι· λόγος τε γοῦν ἐπ' αὐτὰ ταῦτα τέτακται, μίγνυσιν ξυμβαλόμενος εἰς αὐτὸ μοῖραν· ὅσονπερ αὖ μουσικῆς φωνῆς χρήσιμον, πρὸς ἀκολουθίαν οὕνεκα ἁρμονίας δέδοται· ἡ δὲ ἁρμονία ξυγγενεῖς ἑαυτῆς φορὰς ταῖς ἐν ἡμῖν τῆς ψυχῆς περιόδοις, τῷ μὲν νοῦ προσχρωμένῳ μούσαις, οὐκ ἐφ' ἡδονὴν ἄλογον καθ' ὁρᾶν ναῦς εἶναι δοκεῖ χρήσιμος, ἀλλ' ἐπὶ πᾶν γεγονέναι ἐν ἡμῖν ἀναρμοστον ψυχῆς περίοδον εἰς καταπόσμησιν καὶ συμφωνίαν

ἑαυτῇ ξύμμετρος, ἐκ τοῦ μονοῦν δίδοται. ἡ ἁρμονία δὲ ἐμπλησθεῖσα τῶν αὐτῶν λόγων, ὅσους τὰς τῶν συμφωνιῶν δυνάμεις ἐνέφηνε, τοιούτους ἅπαντας ἐν αὑτῇ συνδήσασα, ἐκ τούτων συνδεδεμένη φορὰν ἔχει, καὶ φερομένη μουσικὴ γίγνεται ψυχὴ τοῦ κατὰ τὸν οὐρανὸν ὀρατοῦ θεοῦ μιμουμένη γένεσιν. ὅσα δὲ καὶ τὰ σώματα τῶν ἐν οὐρανῷ θεῶν ἐγεννήθη, τοῦ δὲ ἀοράτου καὶ τοῦ νοῦ συστάσεως ἐχόντως ἔτυχε, τὰ τούτοις ἐγγενόμενα τῷ πείθειν αὐτοὺς, τῶν γιγνομένων τὰ πλεῖστα ἄριστα ἐργάζεσθαι, ταύτῃ καὶ κατὰ ταὐτὰ τὰς ἀπάτας ὑπερφυῶς ὑπὸ πειθοῦς ἐμφρονος, ὅπως καταρχὰς ξυνίσταιτο τόδε τὸ πᾶν. ἃ δὴ πάντα ὅσα τε γίγνεται καὶ ταὐτὰ ὄντως ὁρᾶι, μικτέον καὶ τὴν τῶν πολλαπλασιοτήτων εἶδος αὐτῶν, οἵ φύσιν πέφυκεν. ὧδε οὖν πάλιν αὖ χωρητέον. καὶ λαβοῦσιν αὐτῶν τούτων προσήκουσαν ἀρχὴν ἑτέραν αὖθις αὖ καταβάσθαι τῶδε τῶν τότε, νοῦ οὔ τῳ τῶδε τούτων πάλιν ἀρκτέον ἀπ' ἀρχῆς. πρὸ δὲ τῆς οὐρανοῦ γενέσεως, πυρός, ὕδατός τε καὶ ἀέρος, καὶ γῆς φύσιν, διακτέον αὐτῶν ἔτι τὰ πρὸ τούτου πάθη. νῦν γὰρ οὐδείς πω γέγονεν αὐτῶν μεμήνυκεν· ἀλλ' ὡς εἰδόσι πῦρ ὅτι ποτέ ἐστι καὶ ἕκαστον αὐτῶν λέγομεν ἀρχὰς αὐτὰ πειρώμενοι στοιχεῖα τοῦ παντὸς, πρὸς οὓς οὐδὲν αὐτοῖς, οὐδ' ὡς οὐ συλλαβοῦς εἶδος μόνον ἐνόντος εὖ τοῦ καὶ βραχὺ φρονεῖν ἄξιος ἀποφανθῆναι. νῦν δὲ οὖν τόγε παρ' ἡμῶν, ὧδε ἐχέτω. πάντων μὲν τῶνδε ἀπείρων ὄντων ἀρχὴν, ἢ τις ἀρχὰς, ἢ τις ὁπόσας δεῖ τούτων πρῶτα, φράσαι τῷ νῦν οὐ ῥᾴδιον. σὺ δ' ἄλλο μέν τι οὐδέν, ἐμοὶ δὲ φαίνεται δεῖν ἃ καὶ τὸν ἐπιχειροῦντα ἀξίως ἐρεῖν ἐν βραχεῖ πρόσθεν διαφυλάττειν πάντων λόγων δύναμιν, πειράσομαι μηδένας ἥττον εἰπόντα, μᾶλλον δὲ ἐμὲ προαδικεῖν ἀπ' ἀρχῆς τῶνδε ἑκάστων καὶ ξυμπάντων λέγειν. Θεὸν δὲ καὶ νῦν ἐπ' ἀρχῇ τῶν λεγομένων σωτῆρα ἐκ τόπου καὶ ἀπειρίας διηγήσεως πρὸς τὸ τῶν εἰκότως δόγμα διασώζειν ἡμᾶς ἐπικαλεσάμενοι, πάλιν ἀρχόμενα λέγειν· ἃ δ' οὖν αὖθις ἀρχὴ τῶνδε τῶ παντὸς, ἴσως μείζονας τῆς προόδου διαιρημένη. τότε μὲν γὰρ δύο εἴδη διειλόμεθα. νῦν δὲ, τρίτον ἄλλο γένος ἡμῖν διλωτέον. τὰ μὲν γὰρ δύο, ἱκανὰ λόγῳ ἐπὶ τοῖδε ἐμπροσθεν λεχθῆναι. εὖ μὲν, ὡς παραδείγματος εἶδος ὑποτιθέν, νοητὸν καὶ ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ ὄν. μίμημα δὲ παραδείγματος ἀΐδιον, γένεσιν ἔχον καὶ ὁρατόν. τρίτον δὲ, τότε μὲν οὐ διειλόμεθα νομίσαντες τὰ δύο ἱκανῶς. νῦν δὲ ὁ λόγος ἔοικεν ἀσαφεῖ τινι χαλεπὸν καὶ ἀμυδρὸν εἶδος ἐπιχειρεῖν λόγοις ἐμφανίσαι. τίνα οὖν ἔχον δύναμιν καὶ φύσιν αὐτὸ ὑπολαμπτέον. τοιάδε μάλιστα πάσης εἶναι γενέσεως ὑποδοχὴν αὐτὸ εἶναι τιθήνην. εἰρήκαμεν μὲν οὖν καὶ πάλιν δὴ, λεκτέον δὲ σαφηνίστερον ἀπεῖναι τῶνδε αὖτε, χαλεπὸν δὲ· ἄλλως τε καὶ διότι προακτέον πυρὸς καὶ τῶν μετὰ πυρὸς, ἀέρα καὶ ὕδωρ τούτων χάριν. τούτων δ' ἀπεῖναι ἕκαστον ὁ φύσιν ὄντως ὕδωρ χρὴ λέγειν μᾶλλον ἢ πῦρ, καὶ ὁ ποῖον ὁ ποιοῦν μᾶλλον ἢ καὶ ἅπαντα, καὶ δέκα ἑκάστου τε ὄντος ἕστιν ἅττα πίστις ἐμβαίνουσα χρῆσθαι λόγῳ, χαλεπόν. πῶς οὖν δὴ τοῦτ' αὐτὸ ἐμπῦρ, καί τι, τῶνδε αὐτῶν ἑκάστων διακρινθέντος, λέγωμεν. πρῶτον μὲν ὃ δὴ νῦν ὕδωρ ὠνομάκαμεν πηγνύμενον ἐς δοκοὺς μόνον, λίθους δὲ γῆν γιγνόμενον ὁρῶμεν. τηκόμενον δ' αὖ καὶ διακεκινούμενον ταυτὸν ὄγκον, πνεῦμα δὲ ἀέρα συγκαυθέντα δὲ τὸν ἀέρα, καὶ πῦρ· αὖπαλιν δὲ συνιόντα καὶ πυκνούμενον, νέφος καὶ ὁμίχλαν· ἐκ δὲ τούτων ἔτι μᾶλλον ξυμπλουμένων, ῥέον ὕδωρ· ἐξ ὕδατος δὲ, γῆν καὶ λίθους αὖθις· κύκλον τε οὕτω διαδιδόντα εἰς ἄλληλα ὡς φαίνεται πολὺ γένεσιν. ὥστε δὴ τούτ' ἐκείνοτε τἀυτῶν ἑκάστων φανταζομένων, ποῖον αὐτὸ ὡς ἓν ὁτιοῦν ἔσται καὶ ἐκ ἄλλο, παγίως διαμενεῖ ζόμενος, ἐκ αἰσχύνει γέ τις αὐτὸ, ἐκ ἔστιν· ἀλλ' ἀσφαλέστατον ἀεὶ μακρῷ πᾶ τοῦτ' τιθεμένες, ὧδε λέγειν· ἀεὶ ὃ καθορῶμεν ἄλλο τε ἄλλη γιγνόμενον ὡς πῦρ, μὴ ἔστιν ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον ἑκάστοτε προσαγορεύειν πῦρ. μὴ δὲ ὕδωρ ἔστιν, ἀλλὰ τὸ δὴ τὸν ἀεὶ μὴ δὲ ἄλλό ποτε μηδὲν ὡς τὸ ἔχον δικαιότητα. ὅσα δὲ εἰκῇ τῷ ῥέμματι, τόδε μὴ ἔστιν προσχώμενοι, σαφῶς ἡγούμεθα. φάγει τ' ἔχ ὑπομένοι πω

τοῦ τόδε καὶ τοῦ τούτου, καὶ τῶν τῷδε, καὶ πᾶσαν ὅση μόνιμα ὡς ὄντα αὐτὰ οὐ δείκνυται, φάσις. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἴσως μὴ λέγειν. ὁ δὲ τοιοῦτος ἀεὶ τῷδε φερόμενον, ὅμοιον, ἐκείνου πρὸς μὴ ξυμπίπτοντα ὅτῳ καλῶν. μὴ δὴ καὶ πῦρ ὁ ὁμοίως τοιοῦτον. καὶ ἄπαν ὅσον πρὸ αὐ ἴχνη γένοιτο. οὐ γὰρ δὴ ἐγγυτέρω ἴσως αὐτῶν φανταζεται, μὴ πάλιν ἐκεῖθεν ἀπόλυται, μόνον ἐκεῖνο αὖ προσχορεύειν. τῷδε ἕνεκα μὴ δὴ τόδε προσχρώμενος ὀνόματι. ὁ δὲ ὁποιοῦν τι θερμὸν ἢ λαμπρόν, ἢ μὴ ὁποιῶν τῶν ἐναντίων, μὴ πάντ' ὄσα ἐκ τούτων, μᾶλλον ἐκεῖνο αὖ τούτων καλῶν. ἔτι δὲ σαφέστερον αὐτῷ πρὸ, προσῳματίον αὖ θες ἐπεῖν. εἰ γὰρ πάντα τὰ χρήματα πλάσας ἐκ χρυσοῦ, μᾶλλον μεταπλάττων παύσοιτο ἴσως ἐς ἅπαντα δεικνύων τινος αὐτῶν οὖ, καὶ προσερεμένου τί ποτ' ἔστι, μακρῷ πρὸς ἀλήθειαν ἀσφαλέστατον εἰπεῖν ὅτι χρυσός. ὁ δὲ τελεώτερον ὅσα τὰ ἄλλα χρήματα οἰκήσαι, μᾶλλον ποτὲ λέγειν ταῦτα ἐς ὄντα. ἅ γε μεταξύ τι θερμόν μεταπίπτει. ἀλλ' ἰσὰ ἄρα καὶ ὁ τοιοῦτος μᾶλλον ἀσφαλείας ἐνίοις δόξαι τινος, ἀγαπᾶν αὐτὸς δήλος μὴ τῷδε τῆς τὰ πάντα δεχομένης σώματα φύσεως, ταυτὸ αὐτὸ ἀεὶ προσρητέον. ἐκ γὰρ τῆς ἑαυτῆς τοπαράπαν οὐκ ἐξίσταται δυνάμεως. ἀλλ' ἔχει τι γὰρ ἀεὶ τὰ πάντα καὶ μορφὴν ὁμοίαν ποτὲ ἀεὶ τῇ ἐσόπτων ὁμοίαν εἶναι φαίη οὐδαμῇ οὐδαμῶς. ἐκ μακροῦ γοῦν φύσει παντὶ κᾶται. κινούμενόν τε καὶ διαχωριζόμενον ἕτερον τῶν ἐσόπτων. φαίνεται δὲ δι' ἐκεῖνα ἄλλο τι ἀλλοῖον. τὰ δὲ ἐσόπτα μὴ ἐξ ὄντα τῇ ὄντι ἀεὶ μιμήματα τυποῦντα ὑπ' αὐτῆς τόπον τινὰ δύσφραστον μὴ θαυμαστὸν, ἐν αἰσθήσεις μὴ τιμῶν. εἰ δ' ἐν τῷ παρόντι χρὴ γένη διαιρεῖσθαι τετταρά. ὁ μὲν, γιγνόμενον, ὁ δὲ ᾧ γίγνεται. τὸ δ' ὅθεν ἀφομοιούμενον, φύεται ὁ γιγνόμενον. καὶ δὴ καὶ προσεικάσαι πρέπει. ὁ μὲν δεχόμενον, μητρὶ, τὸ δ' ὅθεν, πατρί. πῇ δὲ μεταξὺ τούτων φύσιν, ἐκ γονῆ νοῆσαί τι ὡς οὐκ ἂν ἄλλως ἐκ τυπώματος ἔσεσθαι μᾶλλον ἰδίαν ποικίλου παῖσαι ποικιλίαν. τοῦτ' αὐτὸ οὗ ᾧ ἐκ τυπώμενον οἴσεται γένοιτ' ἂν περισκευασμένον δ' ἄλλην ἄμορφον ὂν ἐκείνων ἁπασῶν τῶν ἰδιῶν, ὅσας μέλλει δέχεσθαι ποθεν. ὅμοιον δ' ὂν τῶν ἐπεισόντων τινὶ, τοῦ τε τῆς ἑαυτίας, τοῦ τε τῆς παράπαν ἄλλης φύσεως ὁπότ' ἔλθοι δεχόμενον, καὶ ὡς ἂν ἀφομοιῶ, πλὴν αὐτῆς παρεμφαίνον ὅμως. διὸ καὶ πάντων ἐκ ἂν ἀλλῶν εἶναι χρεὼν, ἃ τὰ πάντα εὐδέξασθαι ἐν αὐτῷ γένη. καθάπερ τοῦτο τὰ ἀλείμματα ὁπόσα εὐόδη τὰ δεξόμενα ὑγρὰ τὰς ὁσμάς. ἴσως τε οὖ τι τῶν μαλακῶν χρήματα ἀπομάττειν ἐπιχειροῦσι, ἃ παράπαν χρῆμα οὐδὲν ὄσμιλον ὑπάρχειν ἴσως. προσομαλύναντες δὲ ὅτι λειότατον ἀπεργάζονται. ταυτὸν δὴ μὴ δὲ τοῦ τῶν πάντων ἀεί τε ὄντων, καὶ πᾶν ἑαυτοῦ πολλάκις ἀφομοιόμενα καλῶς μέλλοντα δέχεσθαι, πάντων ἐκ ἂν αὐτῶν προσικνεῖσθαι τῶν ἐπὶ γῆς. διὸ πῦρ τῆς γιγνόμενος ὁρᾶτ' μὴ πάντως αἰσθητὴν μητέρα μὴ ὑποδυόμενον, μήτε γῆν μήτε ἀέρα μήτε πῦρ μήτε ὕδωρ λέγωμεν. μήτε ὅσα ἐκ τούτων. μήτε ἐξ ὧν ταῦτα γίγνεται. ἀλλ' ἀόρατον, εἶδός τι καὶ ἄμορφον πανδεχές. μεταλαμβάνον δὲ ἀρρήτως τινὰ τῆς νοητοῦ, καὶ δυσαλωτότατον αὐτὸ λέγοντες, οὐ ψευσόμεθα. καὶ ἴσως δὲ ἐκ τῶν προειρημένων δυνατὸν ἐμοὶ κεῖσθαι τῆς φύσεως αὐτῆς, τῇ δ' αὖ τις ὀρθότατα λέγοι. πῦρ μὲν ἐκείνῳ τε αὐτῷ, καὶ πυρωμένον μέρος φαίνεσθαι. ὃ δὲ ὑγρὸν δὴ, ὕδωρ. γῆν δὲ καὶ ἀέρα, καὶ θάτερα αὖ μιμήματα τούτων δέχεται. λόγῳ δὲ δὴ μᾶλλον δ' τοιούσδε διοριζομένους τοῦδε αὐτῶν διακεκριμένον. ἀρ' ἔξεστι τὸ πῦρ αὐτὸ ἐφ' ἑαυτοῦ, καὶ πάντα τοῦδε ὧν ἀεὶ λέγομεν οὕτως αὐτὰ καθ' αὐτὰ ὑγιέστατ' ὄντα. ἢ ταῦτα ἅπερ καὶ βλέπομεν, ὅσα τε ἄλλα ὑπὸ τῶν σωμάτων αἰσθανόμεθα. μόνα ἐξ ὑγιαίνοντα ἀληθείας. ἄλλα δὲ οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτα ἀδαμῇ ἀδαμῶς. ἀλλὰ μάτην ἐκείνοις εἶναί τι φαμὲν εἴδος ἐκείνου νοητόν. ὁ δὲ, ἀδίκως ἄρ' ἔλεγε, πολὺν λόγος. ἔτι οὖν δὴ ὁ παιρὸν ἄκρον τοῦτον καὶ ἀληθέστατον ἀφόντα, ἄξιος φαίνεσθαι δεῖ ἔχειν ὁμολογούμενον ἔχειν οὕτως, οὔτ' ἀνδρὸς μάκρ' λόγου παρέδρου ἄλλο μῆκος ἐπιμελητέον. εἰ δέ τις ὅρος ὀρισθεὶς μάγας δεῖ ἔραχέων φανείη, ἔσχατος μάλιστα καιριώτατον γένοιτ' ἂν. ὧδε οὖν τὴν γ' ἐμὴν τίθεμαι φῆφον αὐτός. εἰ μὲν νοῦς καὶ δόξα ἀληθὴς ἐστὸν δύο γένη, παντάπασιν εἶναι καθ' αὐτὰ ταῦτα αἰσθητὰ ὑφ' ἡμῶν, ἔδει νοεῖ-

μὲν μόνον· εἰκὸς τισὶ φαίνεται δόξα ἀληθὴς οὖσα διαφέρειν μηδέν, πάνυ τοῦτο οὐ δεῖ ζητοῦντας αἰσθανόμενα θνητὸν βεβαιότατα· δύο δὲ λεκτέον ἐκάτερα· διότι χωρὶς γε λόγου κάλλιστον ἀνομοίως τὸ ἔκφρον· ἡ μὲν γὰρ αὐτῶν δεῖ διδαχῆς· ἡ δ' ὑπὸ πειθοῦς ἡμῖν ἐπιγίγνεται. καὶ ἡ μὲν, ἀεὶ μεθ' ἁληθοῦς λόγου· ἡ δ', ἄλογον· καὶ ἡ μὲν, ἀκίνητον πειθοῖ· δ' δὲ, μετάπιστον· ἡ τῇ μὲν, πάντα ἄριστα μετέχειν φατέον· νοῦ δὲ, θεός· ἀνθρώπων δὲ γένος, βραχύτη· τούτων δὴ οὕτως ἐχόντων, ὁμολογητέον μὲν εἶναι ἡ κατὰ ταὐτὰ ἔχον εἶδος, ἀγένητον καὶ ἀνώλεθρον, οὔτε εἰς ἑαυτὴν εἰς δεχόμενον ἄλλο ἄλλοθεν, οὔτε αὐτὴ εἰς ἄλλο ποι ἰόν· ἀόρατον δὲ καὶ ἄλλως αἰσθητὸν· τὸν δὴ νόησις εἴληχεν ἐπισκοπεῖν· ἡ δὲ ὁμώνυμον, ὁμοίου τε ἐκείνῳ, δεύτερον αἰσθητὸν· γιγνόμενον· φορᾷ μένον ἀεὶ· γιγνόμενον δ' ἔν τινι τόπῳ· καὶ πάλιν ἐκεῖθεν ἀπολλύμενον, δόξῃ μετ' αἰσθήσεως περιληπτόν· τέταρτον δὲ αὖ γένος ὂν ἡ τῆς χώρας· ἀεὶ φθορὰν οὐ προσδέχόμενον· ἕδραν δὲ παρέχον ὅσα ἔχει γίνεσιν πᾶσιν· αὐτὸ δὲ μετ' ἀναισθησίας ἅπτὸν λογισμῷ τινι νόθῳ μόγις πιστόν· πρὸς ὃ δὴ καὶ ὀνειροπολοῦμεν βλέποντες· καὶ φαμὲν ἀναγκαῖόν ἐστέναί που· ἡ ὄν ἅπαν ἔν τινι τόπῳ, καὶ κατέχον χώραν τινά· δὲ μήτε οὐ γῆ, μήτ' που κατ' οὐρανόν, οὐδὲν εἶναι· ταῦτα δὲ πάντα καὶ τὰ τούτων ἀδελφὰ, ἡ θεῖα πλὴ ἄῦπνον καὶ ἀληθῆς φύσιν ὑπαρχούσαν, ὑφ' ταύτης τῆς ὀνειρώξεως, οὐ δυσαβῶ γιγνόμεθα ἐγρηγορότες διορίζόμενοι τὰ ἀληθῆ λέγειν· ὡς αὐτῇ μὲν, ἐπεὶ πρεσβύτατον αὐτὸ τοῦτο ἐφ' ᾧ γέγονεν ἑαυτῆς ὕδωρ, ἐτέρου δέ τινος ἀεὶ φθορὰν παρασκευάζον· δὴ ταῦτα οὐ ἑτέρῳ προσήκει τινὶ γίγνεσθαι, σώσασ' ἁμωσγέπως αὐτὸ χωρίον· ἡ μηδὲν δὲ παράπαν αὐτῇ εἶναι· τῷ δ' ὄντως ὄντι, βοηθὸς ὁ δι' ἀκριβείας ἀληθὴς λόγος· ὡς ἕως ἄν τι, ἡ μὲν ἄλλο, ἓν· ἡ δὲ ἄλλο, οὐδέτερον οὐ οὐδετέρῳ ποτὲ γεγενημένον, οὔ ἅμα ταὐτὸν, καὶ δύο γενέσθαι· οὕτως μὲν δὴ οἷον, παρὰ τῆς ἐμῆς μύθου λογισθεὶς, οὐκ ἐφαλαίῳ δεδόσθω λόγος· ὃν τε καὶ χώραν καὶ γίνεσιν εἶναι· διὰ τελῆ. καὶ πρὶν οὐρανὸν γενέσθαι. πλὴ δὲ γενέσεως πυθώλη ὑγραινομένη καὶ πυρουμένη, καὶ τὰς γῆς τε καὶ ἀέρος μορφὰς δεχομένη, καὶ ὅσα τούτοις ἄλλα παθήματα ξυμπίπτει παθεῖν, παντοδαπὴν μὲν ἰδεῖν φαίνεσθαι. διὰ δὲ μὴ ὁμοίων δυνάμεων, μήτ' ἰσορρόπων ἐμπίπτειν ἑαυτὴν, καθ' οὐδὲν αὐτοῖς ἰσορροπεῖν, ἀλλ' ἀνωμάλως πάντη τα σείεσθαι μὲν ὑπ' ἐκείνων αὐτήν· κινουμένη δ' αὖ πάλιν ἐκεῖνα σείειν. τὰ δὴ κινούμενα, ἄλλα ἄλλοσε ἀεὶ φέρεσθαι διακεκριμένα, ὥς πῦρ τὰ ὑπὸ τῶν πληρούντων τε καὶ ἐργάζων τῶν τοιῶνδε· πλὴ τῇ αὖ τοὐναντίον σειόμενα καὶ ἀθροιζόμενα. τὰ μὲν πυκνὰ καὶ βαρέα, ἄλλα· τὰ δὲ μανὰ καὶ κοῦφα, εἰς τέρατα ἴζει φερόμενα ἕτερα. τότε οὕτω τὰ τέτταρα γένη σειόμενα ὑπὸ τῆς δεχομένης κινουμένης αὐτῆς οἷον ἐργάνου σείσαντος παρέχοντος, τὰ μὲν ἀνομοιότατα πλεῖστον αὐτὰ ὑφ' αὑτῶν ἀπέχειν. τὰ δ' ὁμοιότατα πάλιν εἰς ταὐτὸν ξυωθεῖν· διὸ δὴ καὶ χώραν ταῦτα ἄλλα ἄλλην ἴσχειν. πρὶν καὶ ὁ παῖς ἐξ αὐτῶν διακοσμηθῆναι γενέσθαι. καὶ ἡ μὲν δὴ πρὸ τούτου, πάντα ταῦτ' ἔχειν, ἀλόγως καὶ ἀμέτρως. ὅτε δ' ἐπιχειρᾷ κοσμεῖσθαι ἡ παῖς, πῦρ πρῶτον, καὶ γῆν, καὶ ἀέρα, καὶ ὕδωρ, ἴχνη μὲν ἔχοντα αὐτῶν ἅπτα, παντάπασι μὴν διακείμενα, ὡς πρὸς ἡμᾶς ἔχειν ἅπαν ὅταν ἀπῇ τινος θεὸς, οὕτω δὴ τότε πεφυκότα ταῦτα, πρῶτον διαχρῶμα τίσασθαι καὶ ἀριθμοῖς. δὲ δὴ ἓν καὶ ὅλον, ὡς κάλλιστά τε καὶ ἄριστα ἐξ οὐχ οὕτως ἐχόντων· τῶν θεῶν αὐτὰ ξωνιστάναι πρὸς πάντα ἡμῖν ὡς ἀεὶ, ἔξω λεγόμενον ὑπαρχέτω· νεῦν δ' οἷον πλὴ διάταξιν αὐτῶν ἐπιχειρητέον ἐκείνων καὶ γένεσιν, ἀνθεῖ λόγῳ πρὸς ὑμᾶς δηλοῦν· ἀλλὰ γὰρ ἐπεὶ μετέχετε τῶν κατὰ παίδευσιν ὅλων, δι' ὧν εὖ λέγειν σθαι τὰ λεγόμενα ἀνάγκη, σωίφεσθε. πρῶτον μὲν δὴ πῦρ καὶ γῆ καὶ ὕδωρ καὶ ἀὴρ, ὅτι σώματά ἐστι, δῆλόν που καὶ παντί· ἡ δὲ τοῦ σώματος εἶδος πᾶν, καὶ βάθος ἔχει· ἡ δὲ βάθος αὖ, πᾶσα ἀνάγκη, πλὴ ἐπίπεδον περιειληφέναι φύσιν· ἡ δὲ ὀρθὴ τῆς ἐπιπέδου βάσεως, ἐκ τριγώνων συνίστηκε· τὰ δὲ τρίγωνα ἅπαντα, ἐκ δυοῖν αὐτοῖν ἔχοντα. μίαν μὲν ὀρθὴν ἔχοντος ἑκατέρου γωνίαν· τὰς δὲ δύο, ὀξείαν· ὧν ἡ μὲν ἑτέρου, ἑκατέρου ἔχει μόρου γωνίαν ὀρθῆς, πλευραῖς ἴσους διῃρημένης· ἡ δὲ ἑτέρου, αἰσίους ἀπο-

σα μὴ ἐκπεμφθῆς. ταύτην δὲ πυρὸς καὶ τῶν ἄλλων σωμάτων ὑποτιθώμεθα. καὶ τὰ μὲν μετ' αὐτὰ γνώμης εἰκότα λόγον πρεσβύμενοι, τοὺς δέ τι γένους ἀρχὰς αὖ θῶμεν, ὃς ὀδὸν καὶ αὐτῶν, ὃς αὖ ἱκανῶς φίλος ξυνδεῖν λέγειν, ποῖα κάλλιστα σώματα γένοιτ' ἂν τέτταρα ἀνόμοια μὲν ἑαυτοῖς. δυνατὰ δὲ ὑπ' ἀλλήλων αὐτῶν ἅπτα διαλυόμενα γενέσθαι. τοῦτο γὰρ τυγχάνοντες, ἱκανῶς ἡμῖν ἀλήθειαν γενέσεως πρὸς γῆς καὶ πυρὸς τῶν τε ἀναλόγων ἐν μέσῳ. ὅτι γὰρ οὐδενὶ συγχωρησόμεθα καλλίω τούτων ἑρώμενα σώματα εἶναι που καθ' ἕν γένος ἑκάστου ὄν. ἔστω δὴ πρῶτον τὰ διαφέροντα κάλλει σωμάτων τέτταρα γένη συναρμόσασθαι. καὶ φαίμεν ἂν τούτων ἡμᾶς φύσιν ἱκανῶς ἐληφέναι. ἓν δὲ δυοῖν τελείωσιν, ἡ μὲν ἰσοσκελές, μία ἐλλιπὲς φύσιν. ἡ δὲ πρόμικις, ἀπράξους. προσαρμόττον οὖν αὖ, τῶν ἀπείρων ἡ κάλλιστον, ἀμέλλομεν αἱρεῖσθαι καὶ τὸ πῦρ. αὖ οὖν τις ἔχοι κάλλιον ἐκλεξάμενος ἐπεῖν, ἐσθλὰ τούτων ξύστασιν, ἐκείνου οὐκ ἐχθρὸς ὢν ἀλλὰ φίλος, κρατεῖ. τριγώνων δ' ὧν τῶν πολλῶν ῥητὸν κάλλιστον οὐ ὑπάρχει πλὴν μίαν πλευρὰν ἑκάτ. ἡ δὲ πρόδηλον οὐκ ἀσφαλῶς ἐρεῖν, νῷ μᾶλλον διορατέον. τὸ γὰρ τέτταρα γένη, δι' ἀλλήλων εἰς ἄλληλα ἰόντα πάντα γίγνεσθαι ἔχειν, οὐκ ὀρθῶς φασταξόμενα. γίγνεται μὲν γὰρ ἐκ τῶν τριγώνων ὧν προειρήμεθα γένη τέτταρα. ἓν μὲν, ἐξ ἑὸς ἕν τὰς πλευρὰς αἰσόπλευρος ἔχοντος. ἡ δὲ πέταρτον ὧν μόνον, ἐκ τοῦ ἰσοσκελοῦς τριγώνου ξυναρμοσθέν. οὐκοῦν δυνατὰ πάντα εἰς ἄλληλα διαλυόμενα, ἐκ πολλῶν σμικρῶν, ὀλίγα μεγάλα, καὶ τοὐναντίον γίγνεσθαι. τὰ δὲ ἓξ, ἐκ γὰρ ἑὸς ἃ πάντα πεφυκότα. λυθέντων τὰ τῶν μειζόνων πολλὰ σμικρὰ ἐκ τῶν αὐτῶν ξυστήσεται. ἁρμόσει τὰ προσήκοντα σχήματα ἑαυτοῖς. καὶ σμικρὰ ὅταν αὖ πολλὰ καὶ τὰ ἓξ ἑνὸς διακοσμηθῇ, γενόμενος εἷς ἀριθμὸς, εἰσὸς ὅλον μίαν ἀποτελέσειεν αὖ ἄλλο εἶδος ὕδατος. ταῦτα μὲν οὖν λελέχθω τοῦδε τῆς εἰς ἄλληλα γενέσεως. δεῖον δὲ ἴκανον αὐτῶν γίγνον εἶδος, καὶ ᾗ ὧν ξυμπεσόντων ἀριθμῶν, λέγειν αὖ ἐπόμενον ἐστὶν ἀρξει δὲ τὸ, τι πρῶτον εἶδος καὶ σμικρότατον ξυνιστάμενον. στοιχεῖον δ' αὐτοῦ ἡ πλὴν ἡ ποτείνουσαν, τῆς ἐλάττονος πλευρᾶς διπλασίαν ἔχον μόνη ξυόδυο δὲ τούτων κατὰ διάμετρον ξυνιωθεμένων, καὶ τρὶς ὑπὸ τούτου γινομένου, τὰς διαμέτρους καὶ τὰς ἐλαττόνας πλευρὰς εἰς ταυτὸν ὡς κόσμον ἥκοντα, αὖ ἰσόπλευρον ἓξ ἕδρας ἓν στερεὸν τετράγωνον ἐπιπέδων, καὶ γενομένων ἓξ τοιούτων, τὸ δεύτερον αὖ σῶμα οὕτως ἔχον τέλος. ἡ δὲ ἓξ ἑνὸς, ἐκ δὶς ἐξόντα τῶν στοιχείων ξυμπαγέντων. στερεῶν δὲ γωνιῶν σύστασις, ὅταν πέντε ἐπιπέδων ἓξ ἑνὸς ἰσοπλεύρων τετραγώνων ἰσογωνίους ἐκποιῇ ἄκρασι βάσεις ἔχων ἰσοπλεύρους γίγνεται. ἡ δὲ μὲν τέτταρα ἁπλᾶ τῶν στοιχείων, γενέσεων ταῦτα. τὸ δὲ ἰσοσκελὲς ἓξ ἑνὸς, ἐγένετο πλὴν τὸ τέταρτον φύσιν, καὶ τὰ τέτταρα ξυνιστάμενον, εἰς τὸ κοῦφον τὰς ὀρθὰς γωνίας σωμάτων, οὗ ἰσόπλευρον πυραμίδα ἓν ἀπεργασάμενον. ἓξ δὲ τοιαῦτα συμπαγέντα, γωνίας ὀκτὼ στερεὰς ἀπὸ πέντε ἐπιπέδων ὀρθὰς ξυναρμοσθείσης ἐκ ἓξ. τὸ δὲ σχῆμα τῆς ξυστάσεως σώματος, γίγνεται κυβικὸν ἐξ ἐπιπέδων τετρακόνων ἰσοπλεύρους βάσεις ἔχον. ἑπτὰ δὲ οὔσης ξυστάσεως, μιᾶς πέμπτης ἐδρᾶ τὸ πέμπτον ὀθνεῖον αὐτῇ κατεχόμενον. ἐκείνης διαζωγραφῶν. ἃ δή τις εἰ πάντα λογιζόμενος ἐμμελῶς ἀπορεῖ, πότερον ἀπείρους χρὴ κόσμους εἶναι λέγειν, ἢ πεπερασμένους ἔχοντας, τὸ μὲν ἀπείρους ἡγήσασθαι αὖ ὄντως ἀπείρου πρὸς εἶναι

δόγμα.

δόγμα. ὧν ἔμπειρον χρεὼν εἶναι, πότερον δὲ ἕνα ἢ πέντε αὐτοὺς ἀληθείᾳ πεφυκότας λέγειν, προσήκει μᾶλλον ἂν ταύτῃ στὰς, εἰκότως διαπορήσαι. τὸ μὲν οὖν δὴ παρ' ἡμῶν, ἕνα αὐτὸν κατὰ τὸν εἰκότα λόγον πεφυκότα μηνύει. ἄλλος δὲ εἰς ἄλλα πῃ ἀποβλέψας, ἕτερα δοξάσει. καὶ τούτων μὲν μεθετέον. τὰ δὲ γεγονότα νῦν τῷ λόγῳ γένη, διανείμωμεν εἰς πῦρ, καὶ γῆν, καὶ ὕδωρ, καὶ ἀέρα. γῇ μὲν, τὸ κυβικὸν εἶδος δῶμεν. ἀκινητοτάτη γὰρ τῶν τεττάρων γενῶν γῆ, καὶ τῶν σωμάτων πλαστικωτάτη. μάλιστα δὲ ἀνάγκη γεγονέναι τοιοῦτον, τὸ τὰς βάσεις ἀσφαλεστάτας ἔχον. βάσις δὲ ἥτε τῶν κατ' ἀρχὰς τριγώνων ὑποτεθέντων, ἀσφαλεστέρα κατὰ φύσιν, ἡ τῶν ἴσων πλευρῶν τῆς τῶν ἀνίσων. τό, τε ἐξ ἑκατέρου ξυντεθὲν ἐπίπεδον, ἰσόπλευρον ἰσοπλεύρου τετράγωνον, τετραγώνου κατά τε μέρη καὶ καθ' ὅλον στασιμωτέρως ἐξ ἀνάγκης βέβηκε. διὸ γῇ μὲν τοῦτο ἀπονέμοντες, τὸν εἰκότα λόγον διασώζομεν. ὕδατι δ' αὖ, τὸ δυσκινητότατον τῶν εἰδῶν. τὸ δὲ εὐκινητότατον, πυρί. τὸ δὲ μέσον, ἀέρι. καὶ τὸ μὲν σμικρότατον σῶμα, πυρί. τὸ δ' αὖ μέγιστον, ὕδατι. τὸ δὲ μέσον, ἀέρι. καὶ τὸ μὲν ὀξύτατον αὖ πυρί. τὸ δὲ δεύτερον, ἀέρι. τὸ δὲ τρίτον, ὕδατι. ταῦτ' οὖν δὴ πάντα, τὸ μὲν ἔχον ὀλιγίστας βάσεις, εὐκινητότατον ἀνάγκη πεφυκέναι τμητικώτατόν τε, ὀξύτατον ὂν πάντῃ πάντων. ἔτι τε ἐλαφρότατον, ἐξ ὀλιγίστων ξυνεστὸς τῶν αὐτῶν μερῶν. τὸ δὲ δεύτερον δευτέρως τὰ αὐτὰ ταῦτ' ἔχειν. τρίτως δὲ τὸ τρίτον. ἔστω δὴ κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ κατὰ τὸν εἰκότα. τὸ μὲν τῆς πυραμίδος στερεὸν γεγονὸς εἶδος, πυρὸς στοιχεῖον καὶ σπέρμα. τὸ δὲ δεύτερον κατὰ γένεσιν εἴπομεν ἀέρος. τὸ δὲ τρίτον, ὕδατος. πάντα οὖν δὴ ταῦτα διανοεῖσθαι σμικρὰ οὕτως, ὡς καθ' ἓν ἕκαστον μὲν τοῦ γένους ἑκάστου, διὰ σμικρότητα οὐδὲν ὁρώμενον ὑφ' ἡμῶν. συναθροισθέντων δὲ πολλῶν τοὺς ὄγκους αὐτῶν ὁρᾶσθαι. καὶ δὴ τὸ τῶν ἀναλογιῶν περί τε τὰ πλήθη καὶ τὰς κινήσεις, καὶ τὰς ἄλλας δυνάμεις, πανταχῇ τὸν θεὸν, ὅπῃπερ ἡ τῆς ἀνάγκης ἑκοῦσα πεισθεῖσά τε φύσις ὑπεῖκε, ταύτῃ πάντῃ δι' ἀκριβείας ἀποτελεσθεισῶν ὑπ' αὐτοῦ, ξυνηρμόσθαι ταῦτα ἀνάλογον. ἐκ δὴ πάντων τῶν περὶ τὰ γένη προειρήκαμεν, ὧδ' ἂν κατὰ τὸ εἰκὸς μάλιστ' ἔχοι. γῆ μὲν ξυντυγχάνουσα πυρὶ, διαλυθεῖσά τε ὑπὸ τῆς ὀξύτητος αὐτοῦ φέροιτ' ἂν, εἴτ' ἐν αὐτῷ πυρὶ λυθεῖσα, εἴτ' ἐν ἀέρος, εἴτ' ἐν ὕδατος ὄγκῳ τύχοι. μέχρι περ ἂν αὐτῆς πῃ ξυντυχόντα τὰ μέρη, πάλιν ξυναρμοσθέντα αὐτὰ αὐτοῖς, γῆ γένοιτο. οὐ γὰρ εἰς ἄλλο γε εἶδος ἔλθοι ποτ' ἄν. ὕδωρ δὲ ὑπὸ πυρὸς μερισθὲν, εἴτε καὶ ὑπ' ἀέρος, ἐγχωρεῖ γίγνεσθαι ξυστάντα, ἓν μὲν πυρὸς σῶμα. δύο δὲ, ἀέρος. τὰ δὲ ἀέρος τμήματα ἐξ ἑνὸς μέρους διαλυθέντος, δύ' ἂν γενοίσθην σώματα πυρός. καὶ πάλιν ὅταν ἀέρι πῦρ ὕδασί τε ἤ τινι γῇ περιλαμβανόμενον, ἐν πολλοῖς ὀλίγον κινούμενον, ἐν φερομένοις μαχόμενον, καὶ νικηθὲν καταθραυσθῇ, δύο πυρὸς σώματα εἰς ἓν ξυνίστασθον εἶδος ἀέρος. καὶ κρατηθέντος ἀέρος, κερματισθέντος τε ἐκ δυοῖν ὅλοιν, καὶ ἡμίσεος ὕδατος, εἶδος ἓν ὅλον ἔσται ξυμπαγές. ὧδε γὰρ δὴ λογισώμεθα αὐτὰ πάλιν. ὡς ὅταν ἐν πυρὶ λαμβανόμενον τῶν ἄλλων ὑπ' αὐτοῦ τι γένος, τῇ τῶν γωνιῶν καὶ κατὰ τὰς πλευρὰς ὀξύτητι τέμνηται. ξυστὰν μὲν εἰς τὴν ἐκείνου φύσιν, πέπαυται τεμνόμενον. τὸ γὰρ ὅμοιον καὶ ταὐτὸν αὐτῷ γένος ἕκαστον, οὔτε τινὰ μεταβολὴν ἐμποιῆσαι δυνατὸν, οὔτε τι παθεῖν ὑπὸ τοῦ κατὰ ταὐτὰ ὁμοίως τε ἔχοντος. οὔτε τι δρᾶσαι δύναται, ἕως ἂν εἰς ἄλλο τι γιγνόμενον ἧττον ὂν, κρείττονι μάχηται, λυόμενον οὐ παύεται. τά τε αὖ σμικρότερα ὅταν ἐν τοῖς μείζοσι πολλοῖς περιλαμβανόμενα ὀλίγα, διαθραυόμενα κατασβεννύηται. ξυνίστασθαι μὲν ἐθέλοντα εἰς τὴν τοῦ κρατοῦντος ἰδέαν πέπαυται κατασβεννύμενα. γίγνεταί τε ἐκ πυρὸς ἀήρ. ἐξ ἀέρος, ὕδωρ. ἂν δ' εἰς ταῦτα ἴῃ καὶ τῶν ἄλλων τι ξυνιὸν γενῶν μάχηται, λυόμενα οὐ παύεται πρὶν ἢ παντάπασιν ὠθούμενα διάλυτα ὄντα ἐκφύγοι πρὸς τὸ ξυγγενὲς, ἢ νικηθέντα, ἓν ἐκ πολλῶν ὅμοιον τῷ κρατήσαντι γενόμενον, αὐτοῦ σύνοικον μείνῃ. καὶ δὴ καὶ κατὰ ταῦτα τὰ παθήματα διαμείβεται τὰς χώρας ἅπαντα. διέστηκε μὲν γὰρ τοῦ γένους ἑκάστου τὰ πλήθη κατὰ τόπον ἴδιον, διὰ τὴν τῆς δεχομένης κίνησιν. τὰ δὲ ἀνομοιούμενα, φέρεται διὰ τὸν σεισμὸν πρὸς τὸν ἐκείνων οἷς ἂν ὁμοιωθῇ τόπον. ὅσα μὲν οὖν ἄκρατα καὶ πρῶτα σώματα, διὰ τοιούτων αἰ-

τίων γίγνη· τῶ δ' ὡ τοῖς εἴδεσιν αὐτῶν ἕτερα ἐμπεφυκέναι γένη, πλὴν ἑκατέρου τῶν τοι χείων ἀλλακτέον ἔσεσιν· μὴ μόνον οὐ ἑκατέρα μάλιστος ἔχειν δ' τελείως φυτεῦσαι πα ταρχὰς, ἀλλὰ ἐλάττω τε καὶ μείζω τὸν ἀριθμὸν δ' ἕκαστον, ὅσα περ αἱ τὰν ζῴων εἴδεσι γένη. διὸ δὴ συμμιγνύμενα αὐτὰ πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς ἄλληλα, πλὴν πε κλίσεως ἕξιν ἄπειρα, ἧς δὲ δεῖ θεωρεῖν γίγνεσθαι τοὺς μέλλοντας τοῖς φύσεως ἐπὶ ὀλίγα χρήσασθαι· κινήσεως οὖν ἔστασίν τε πέρι, τίνα τρόπον καὶ μεθ' ὧν ἕκαστον γίγνε σθον, εἰ μή τις διομολογήσεται, πολλὰ αὖ ἔσται μοι σῶν τῷ κατὰ πάθος λογισμῷ· τὰ μὲν οὖν, ἤδη τοῖς αὐτῶν εἴρηται· πρὸς δὲ ἑκάστοις, ἕν' ἁπλῶς, οὐ μὲν ὁ μαλότητι, μαλακότης ἐ θέλειν κίνησιν εἶναι· τὸ γοῦν κινούμενον, κατὰ τὴν κινοῦσαν, ἢ τὸ κινῆσον, κατὰ τὴν κινου σομένου χαλεπὸν μᾶλλον δὲ ἀλωτὸν εἶναι· κίνησις δὲ οὐκ ἔστι τούτων ἀκάντων· ταῦ τα δ' ὁμαλὰ εἶναί ποτε, ἀλωτὸν· οὕτω δὲ τάσιν μὲν οὐ ὁμαλότητα· κίνησιν δὲ οὐκ ὁμαλότητα ἀεὶ ἕ θῶμεν. αὐτίκα δὲ ἡ ἀνισότης αὖ τῆς ἀνομάλου φύσεως· ἀνισότητος δὲ γοῦσιν μὴ διαλυθέντων· πῶς δ' ποτε οὐ κατὰ γοῦν διαχωρισθῆναι ἔκρισε πάντως τι, τῆς διαμάλων κινήσεως καὶ φορᾶς, οὐκ ἔστομεν· ὧδε οὖν πάλιν ὁρῶμεν· ὁ τῆ παν ὸς περίοδος, ἐπειδὴ συμπεφόρβηκε τὰ γοῦν, κυκλοτερὴς οὖσα καὶ πρὸς αὐτὸ πε φυκυῖα βούλεσθαι ξωνύειν, σφίγγει πάντα, καὶ κατὰ τὸ χέρας οὐδὲ μίαν ἐᾷ λάπε σθαι· διὸ δὴ πῦρ μὴ εἰς πάντα διελύθη μάλιστα· ἀὴρ δὲ διαπερῶς ὡς λεπότητι διά τορος ἔφυ· καὶ τἆλλα ταὐτά· τὰ γὰρ ἐκ μειζόνων μορίων γεγονότα μείζονα κενότητα ἐν τῇ ξυστάσει παραλείποντα· τὰ δὲ σμικρότατα, ἐλαχίστην· ὁ δὴ τῆς πλήσεως ξυσ σος, τὰ σμικρὰ εἰς τὰ τῶν μεγάλων διάκενα ξωσθέν· σμικρῶν οὖν μεγάλα τιθεμέ νων, καὶ τῶν ἐλαττόνων τὰ μείζονα διακεκινούντων, τῶν δὲ μειζόνων ἐκεῖνα συγκεινούν των, πάντ' ἂν ἡ πάντα μεταφέρεται πρὸς τοὺς ἑαυτῶν τόπους· μεταβάλλου γὰρ δ' μέ γεθος ἕκαστον, ἢ πλὴν τῶν τόπων μεταβάλλει τάσιν· οὕτω δὲ ἅμα ταῦτά τε ἡ τῆς ἀνο μαλότητος διασωζομένη γοῦσις ἀεὶ· πλὴν ἀεὶ κίνησιν ζώντων, οὖσαν ἐσομένην τε ἢ οὐδέ λειχῶς, παρέχεται· μεταδὴ ταῦτα δεῖ νοεῖν, ὅτι πυρός τε γοῦν πολλὰ γίγνεται, οἷ φλόξ· τό, τε ἀφ' ὃ τῆς φλογὸς ἅπτον· ὃ πάσι μὲν, οὐφῶς δὲ τοῖς ὄμμασι παρέχει· τό, τε φλογὸς ἀποσβεσθείσης εἰ τοῖς διακπύροις κατακλιπόμενον αὐτῶ· κατὰ ταυτὰ δὲ, ἀέ ρος ὃ μὲν διαγίσταται, ἐπὶ πλέον ἀὴρ κατακλυόμενος· ἐ δὲ θαλερώτατος, ὁ μέχρι τῆς σιόδος· ἕτερά τε αὖσυμπάθη γεγονότα, διὰ πλὴν τῶν ψυχρῶν ἀνισότητα· τὰ δ' ὕδα τος διχῇ· μὲν πρῶτον· δ' μὴ ὑγρὸν, τὸ δὲ χυτὸν γοῦς αὐτῶ· τὸ μὲν οὖν ὑγρὸν, διὰ τὸ μὴ πέρην εἶναι τῶν γοῦν τῶ ὕδατος, ὅσα σμικρὰ ἀείσων ὄντων, κινητόν· αὐτό τε καὶ αὐτὸ καὶ ὑπ' ἄλλου, διὰ πλὴν ἀνομαλότητα μὴ πλὴν τῶ σχήματος ἰδέαν λέγειν· τὸ δ' ἐκ μεγάλων μὴ ὁμαλῶν, τασιμώτερον μὲν ἐκείνου καὶ ζαρὺ πεπηγὸς ἔσται ὁμαλότητος δεῖν· ὑ πὸ δὲ πυρὸς ἰσόντος μὴ διαλύοντος αὐτὸ, πλὴν ὁμαλότητα ἀπολίσαν· μᾶλλον κινήσεως· γενόμενον δὲ κίνητον ἔσται τὸ ὠθοῦν ἀέρος ὠθουμένου, καὶ κατατεινόμε νον ἐπὶ γῆν, πίπτειν μὲν πλὴν τῶν ὄγκων καθαίρεσιν, ῥᾳδίως δὲ πλὴν κατάτασιν τῆ γῆν· ἐ πανταμέσον ἑκατέρου τῶ πάθους ἔλαττον· πάλιν δὲ ἐκπίπτοντος αὐτόθεν τῶ πυρός, ἅ τε οὐκέτι κενὸν βιάζοντος, ὠθούμενος ὁ πλησίον ἀὴρ, δι' κίνησιν ἕν ὄντα τὸν ὑγρὸν ὄγκον· εἰς τὰς τῶ πυρὸς ἕδρας συνωθῶν, αὐτὸν αὐτῷ ξυμμίγνυσιν· ὁ δὲ συνωθούμενος, ἀ πολαμβάνων τε πλὴν ὁμαλότητα πάλιν, ἅτε τῶ τ' ἀνομαλότητος δημιουργοῦ πυρὸς ἀπόντος, εἰς ταυτὸν αὐτῷ καθίσταται· μὴ πλὴν μὲν τῶ πυρὸς ἀπαλλαγὴν, ῥύσιν· πλὴν δὲ ξυνόδου ἑκάστου ἀπλοῦντος, πεπηγὸς ἢ γοῦς προσιέναι. τούτων δὲ πάντων ὅσα χυτὰ προσεῖπομεν ὕδατα, δ' μὲν ἐλεπτοτάτων καὶ ὁμαλωτάτων πυκνώτατον γένος μόνον μονοειδὲς γοῦς, σίλβοντι μὴ ξανθῷ χρώματι κοινωθέν, μαλφίστατον κτῆμα χρυσὸς ἁπάντων ἐστίν· πίτρας ἐπάλληλος χρυσοῦδη ὄζος διὰ πυκνότητας κληρότατον ὂν μὴ μελανθέν, ἀδάμας ἐκλήθη· τό δ' ἐγγὺς μὲν χρυσοῦ τῶ μορίων εἴδη δὲ πλείονα ἐσὸς ἔχον, πυκνότητι μὲν χρυσοῦ, πυκνότερον δὲ, ἢ γῆς μέρεσιν ὀλίγοις ἢ λεπτὸν μεταχέον, ὥστε σκληρότερον ἢ τῷ ἢ μεγάλα αὐτὸς αὐτῶ διαλείμματα ἔχειν, κεφότερον τῶ λαμπρῶν, πυκτῶν τε οὖ γοῦς ὑδάτων χαλκὸς ξυστὰς γίγνεται· τό δ' ἐκ γῆς αὐτὸ μιχθέν, ὅταν

παλαιὸς

μέσω διαχωρείζωθον, πάλιν ἀπ' ἀλλήλων ἐκφανὲς καθ' αὐτὸ γιγνόμενον, ἰὸς λέγητε. πάλλα δὲ τῶν τοιούτων οὐδὲν ποικίλον ἔξει διαλογίσασθαι. πλὴ τῶν εἰκότων μύθων μεταδιώκοντα ἰδέαν. ἴν' ὅταν τὶς αἰκπαύσας εἴη τοὺς περὶ τῶν ὄντων ἀεὶ κατὰ δὲ μέσος λόγους, τοὺς γενέσεως πέρι, διαθέμενος εἰκότας, ἅμα τὰ μάλλον ὑδονὴν κτᾶται, μὴ τέλεον ἀπὸ τῷ εἰκῷ ταὐτὰ διαθέμενος ποιῆται. ταύτην δὴ καὶ ταυτὰ ἐφοέτες, δὲ μεσὰ ἔξης τῶν αὐτῶν πέρι, τὰ ἑξῆς εἰκότα λέγωμεν τῆδε. πρῶτ μὲν μεμιγμένον ὕδωρ, ὅσον λεπτὸν ὑγρόντε δεῖ πλὴ κίνησιν ἢ πλὴ ὀδὸν ἰὼν κυλινδούμενον ἐπὶ γῆς ὑγρὸν λέγεται. μαλακόντε αὖ πρὸς τὰς εἴσεις ἕπεσθαι ἰσοραίας οὔσας ἢ τὰς γῆς ὑπείκειν. ἔτε δ' ὅταν πυρὸς ἀποχωρισθῇ ἀέρος τὸ μονοειδὲς, γίγνεται μὲν ὁμαλώτερον ξυνίστασθαι δὲ ὑπὸ τῶν ὑγροντων εἰς αὐτὸ παγὲν τὸ οὕτω, τὸ μὲν ὑπὸ γῆς μάλιστα παγὲν ταῦτα, χάλαζα. τὸ δ' ἐπὶ γῆς, κρύσταλλος. δὲ δὴ ὑπὸ ἐμπαγὲς τὸ ὂν ἔτι τὸ μὴ ὑπὸ γῆς αὖ χιών. δὲ δ' ἐπὶ γῆς ξυμπαγὲν ἐκ πολύσου γενόμενον, πάχνη λέγεται. τὰ δὲ δὴ πολλὰ ὑδάτων εἴδη, μεμιγμένα ἀλλήλοις, ξύμπαντ μὴ δὲ γένος, δεῖ τῶν ἐκ γῆς φυτῶν ἐπὶ πλὴν χυμοὶ λεγόμενοι. δεῖ δὲ τὰς μίξεις ἀνομοιότητα ἴσχειν ἔχοντες, τὰ μὲν ἄλλα πολλὰ, αὐτόματα γίγνεται, παρέχοντο τέτταρα δὲ ὅσα ἔμπυρα ἕδη διαφανῆ μάλιστα νόμιστα, εἴληφεν ὀνόματα αὐτὰ. δὲ μὴ τῆς ψυχῆς μετὰ τῷ σώματος θρεπτικὸν, ὄνος. δὲ λέπτον καὶ διακεχυκὸν, ὄψεως, διὰ ταῦτα τε ἰλαρὸν λαμπρὸν καὶ σίλβον λιπαρόντε φαντάζόμενον ἑλαιηρὸν εἶδος, πίπτα μὴ κίκι μὴ ἔλαιον αὐτό. ὅσα τἄλλα τ' αὐτῆς λειωάμενα. δὲ δὴ διαχυτικὸν, μέχρι φύσεως τῶν τε τὸ σῶμα ξυνόντων, ταύτη τῇ διαιρεμένη γλυκύτητα παρεχόμενον, μέλι τε κατὰ πάντ μάλιστα πρόσφορα ἔχε. δὲ δὴ τῆς σαρκὸς διαλυτικὸν, τῷ καίειν, ἀφρῶδες γένος ἐκ πάντων ἀφορισθὸν τῶν χυμῶν, ὀπὸς ἐπονομάθη. γῆς δὲ εἴδη, δὲ μὲν ὑπὸ μέσον λιῦδατος τοιῷδε τρόπῳ γίγνεται σῶμα λίθινον, τὸ ξυμπαγὲς ὕδωρ ὅταν ὑπὸ τῇ ξυμμέξει κοπῇ, μετέκλυσεν εἰς ἀέρος ἰδέαν γιγνόμενος δὲ ἀὴρ, εἰς τὸν ἑαυτοῦ τόπον, αἰκθεῖ. κωὸν δ' ὑπῆρχεν αὐτῶν οὐδὲν. τὸν οὖν πλησίον ἔωσεν ἀέρα. δὲ δὴ αὖ βαρὺς ὠθεὶς, καὶ ταῦτ ἐχυθεὶς τῷ τῆς γῆς ὄγκῳ, σφόδρα ἔθλιψε. ξυνίστη τε αὐτὸν, εἰς τὰς ἕδρας ὅσον αὖ εἶναι τόπος ἀέρ. ξυνισταθεῖσα δὲ ὑπὸ ἀέρος ἀλύτως ὕδατι γῇ ξυνίστατο πίδρα. κἀλλίων μὲν ἢ τῶν ἴσων ἢ ὁμαλῶν διαφανὴς μύρων. αἰχίων δὲ ἀκριτικα. δὲ δὴ ὑπὸ πυρὸς παλχρὺς δ' ὑποδὺν πάλιν ὑγρὰ παισθεὸν ἢ κραυρότερον ἐκείνου ξυστὰν, τῷ γένει κέρασμον ἐπωνομάσθαι, ὕαλος γίγνεται. ἴλι δὲ ὅτε ὑποδὺς ὑπολειφθείσης χυτὴ γῆ γινομένη, δεῖ πυρὸς ὅταν ψυχῇ, γίγνεται μάλαν χρῶμα ἔχον, λίθος. τῷ δὲ αὖ καὶ πάντα ταῦτα μὲν ταῦτα ἐκ ξυμμέξεως ὕδατος ἀποπαγοῦ μέν πολλοῦ, λεπτότερον δὲ ἐκ γῆς μερῶν, ἀλμυρῷ τε ὄντι, ἐμπαγῆ γινομένῳ, ἢ αὐτῷ πάλιν ὑφ' ὕδατος, ἢ μὲν ἐλαίου ἢ γῆς καθαρὸν γένος, νίτρον. δὲ δ' ὀξυάρμοστον ἐπὶ ταῖς κοινωνίαις, ταῖς πρὸ πλὴν τῷ σώματος αἰσθησιν, ἀλλὰ κατὰ λόγον νόμου θεοφιλὲς σῶμα ἐγίνετο. τὰ δὲ κοινὰ ὀξ ἀμφοῖν, ὕδατι μὲν, σύλυτά. πυρὶ δὴ, δεῖ δ' ἐκ ὁπότ' οὖν ξυμπήγνυτ γῆς ὄγκους πῦρ μὲν ἀέρτε οὐπάκει. τῆς γὰρ ξυστάσεως τῶν διακενῶν αὐτῆς σμικρομερῆς ὄντα πυκνότα, δεῖ πολλῆς ἀθρυχωρείας ἰόντα, οὐ βιαζόμενα, ἄλυτον αὐτὸν ἑαυτὰ, ἄπτικτον παρέχε. τὰ δὲ ὕδατος, ἐπεισὴ μείζω πέφυκε μέρη, εἶναι ποιούμενα πλὴ διέξοδον, λύονται αὐτὸν πάκει. γῆν μὲν γὰρ ἀξύστατον ὂν βίᾳ σὺν ὑδρομένον λύει. ξυνισταμένᾳ δὲ, πολλῶ πυρὸς οὐδὲν. ἐσόδου τ' οὐδὲ νὲ πολλῶ πυρί, λέλειπται. πλὴ δὲ ὕδατος αὖ ξυόσεον, πλὴ μὴ βιαιοτάτην πῦρ μένον. πλὴ δὲ ἀθρόοις ἀέρα ἀμφότερα πῦρ τε ἢ ἀὴρ διαχεῖτον. ὁ μὲν, κατὰ τὰ διάκενα. δὲ δὴ, ἢ κατὰ τὰ πλάτη. εἶρα δὲ ἀέρα ξυστάντα, ὑδὸν λύει πολλῶ κατὰ τὸ στοιχεῖον. ἕκαστον δ' ἢ κατὰ πάκει μόνον πῦρ. τὰ δὲ τῶν ξυμμίκτων ἐκ γῆς τε ἢ ὕδατος σωμάτων, μέχρι δὴ αὖ ὕδωρ αὐτῷ τὰ τῆς γῆς διάκενα ἢ βία ξυμπιπλαμένα κατέχῃ, τὰ μὲν ὕδατος ἐπιόντα ἔξωθεν ἔσοδον οὐκ ἔχοντα μέρη, περιρρέοντα τὸ ὅλον ὄγκον ἄπτικτον ἔασε. τὰ δὲ πυρὸς εἰς τὰ τῆ ὑλάτῃ διάκενα εἰσιόντα, ὅπερ ὕδωρ γῆν, ὄγκῳ δὲ πῦρ ἀέρα ἀπεργαζόμενα, τὴν χθονῶδη κοινῶ σώματι ῥᾳδίᾳ μόνα αἴτια ξυμβίβασε. τυγχάνει δὲ ταῦτα ὄντα, τὰ μὲ ἔλαττον ἔχοντα ὕδατος ἢ γῆς, τό, τε πῦρ πλὴν ὕκλον γένος ἅπαν, ὅσα τελίδων χυτὰ

ἄδη καλεῖται· τὰ δὲ πλέον ὕδατος αὖ, πάντα ὅσα μηδὲν ἐδῶ μὴ θυματικὰ σώματα ξυμπήγνυται. τὰ μὲν δὴ ὀλίγα, κοινωνίας τε μὴ μετα λαχοῦς, εἰς ἄλλα πο ικιλ μένα εἴδη, χρῶν ἐπιδέκεται· τὰ δὲ πεπλήθυσμένα αὖτ διὰς αὐτίας γίγνεται, πειρατέον ἐμφανίζειν ὑμῖν. πρῶτον μὲν οὖν ὑπάρχειν ἄνθρωπον δεῖ τοῖς λεγομένοις ἀεί. σαρκὸς δὲ μὴ τ π σάρκα γένεσιν, ψυχῆς τε ὅσον θνητὸν, οὕτω διειλημμένων. τυγχάνει δὲ οὗτος ταῦτα χωρεῖς τ π τὰ πεπλήθυσμένα ὅσα αὐθαίρετα, οὔτ' ἐκεῖνα αὖθις ξυνίστ διώκειν καὶ νῦν λεχθῶσιν. δ' δ' ἅμα, χρὴ δὲ οὐδὲν ἀκατόν. ὑ ποθετέον δὴ πρότερον βάτερα. τὰ δ' ὑπὸ γῆν πεπεδότα, ἵ πάντων αὖθις· ἵνα οὖν ἔχῃς τὰ πεπλήθυσμένα λέγειν τοῖς γένεσι, ἔστω πρότερα ἡμῖν τὰ π ὁ σώματα μὴ ψυχὴν ὄντα. πρῶτον μὲν οὖν δύ πῦρ θερμὸν λέγομεν, ἴδιόν ὧ δύσκοπον ὄν τες. πλὴ διάκρισιν μὴ τομὴν αὐτοῦ π δ' σῶμα ὑ μῶν γιγνομένων ὀνομάζοντες. ὅτι μὲν γὰρ ἐξύλε τὸ παλαιὸν, πάντες σχεδὸν αἰσθανόμεθα. πλὴ δὲ λεπ ότητα τῶν τοιούτων, μὴ πλευρῶν ὀξύτητα, τ τε μορίων σμικρότητα, μὴ τ φθορᾶς τάχος δὲς πᾶσι σφοδρὸν δι μὴ τομὴν, ὀξέως ὁ προστυχὼν ἀπὸ τίμησι, λεγέσθω αἰσθανόμενος πλὴ τῆς σώματος αὐτοῦ γένεσιν, ὅτι μάλιστα ἐκείνη μὴ οὐκ ἄλλη φύσις διακρίνουσα ὑ μῶν ἡμῖν τὰ σμικρότατα τὰ σώματα κερματίζουσα, ἔστω δ' ναῦ θερμὸν λέγομεν ὑπάρχοντα πάθημα μὴ ὄνομα παρέχον. τὸ δ' ἑκάστου τούτῳ, καὶ τάδη λεγόμενα, ὅμως δὲ μᾶλλον ἐπιδέξω λέγω· τὰ γὰρ δὴ τ π τὸ σῶμα ὑγρῶν μεγαλομερέστερα, ὄντα τὰ σμικρότερα ἴσως διωθοῦντα, εἰς τὰς ἐκείνων οὐλωκάμενα ἴσορροπεῖ αἰθαίρει, ξυνωθοῦντα μὲν ὑ ποτρόπον, ἴσῃ αὐσμάλου καὶ κινημένου τὰ αὐτὰ ὁμαλότητα μὴ πλὴ ξυνώσεων ἀπορραζόμενα, πήγνυσι. δὲ π φύσιν ξυνακόμενον, μάχῃ κατὰ φύσιν, αὐ αὐτῷ, εἰς τοὐναντίον ἀπωθοῦν. τῇ δὴ μάχῃ μὴ τῷ σεισμῷ τούτῳ, χρόμες μὴ ἔργος ἐστίν. ψυχρόν δὲ πάθος ἄπαν ἔστ, μὴ δ' ὁρῶν αὐτὸ ἔχον ὄνομα σκληρὸν δὲ ὅσα αὖ ὑμῶν ὑ σαρξ ὑ πείκει· μαλακὸν δὲ ὅσα αὖ τῇ σαρκὶ, πρὸς ἄλληλά τε οὕτως ὑπείκει δ' ὅσον αὐδὲ σμικρὸν ἐάσει· δ' δ' ἐκ τεσσάρων ὄν βάσιων, ἅ τε ἐλαχιστ σφόδρα αὐτὸ τὸ πῶτα τὸν εἶδος, ὅ, ἢ τε αὖ εἰς πυκνότητα ξυνιὸν πλεῖστον, αὐτὸ ἔστον ὑ μάλιστα. ξανθὸν δὲ μὴ κοῦφον μετὰ τῆς κάτω φύσεως αὖτε λεγόμενον αὖ δὴ λανθάνει σαφέστατα. φύσει γὰρ δὴ πυκνὸ τόπους δύο ἔχ. διήκφότερα διχῇ δὲ πᾶν ἑκάστου, ἣν μὲν κάτω, πρὸς ὃν φέρεται πάνθ' ὅσα τινὰ σώματος ἔγκοιτ ἔχει. ἐν δὲ αὖ πρὸς ὃν ἀκουσίως ὄχ τῇ πᾶν, οὐκ ὀρθὸν οὐδαμῇ νομίζειν. τῶν δ' παντὸς οὐρανοῦ στρατοπεδεύοντος, ὅσα μὲν ἀφιστῶτα ἴσον τοῦ μέσου γιγόντα ἕκαστα, ὁμοίως αὐτὰ χρὴ ἕκαστα πεφυκέναι. δὲ μέσον, τὰ αὐτὰ μέρα τῶν ἐσχάτων ἀφεστηκὸς, οὐ τῷ κατ' αὐτὸ κρὺ νομίζειν δεῖ πάντων ἔ. τῶν δὴ κόσμου ταύτη πεφυκότος τ τὸ ἐρημέον εἶναι τὸ κάτω δὲ θέμενος, οὐκ οὐ δίκη δέξει δ' μᾶλλ προσῆκον ὄνομα λέγειν· ὁ μὲν γὰρ μέσος οὐ αὐτῷ τόπος, οὔτε κάτω πεφυκὼς, οὔτε ἄνω λέγεσθαι δίκαιος. ἀλλ' αὐτὸ οὐ μέσον. δὲ πλεῖ, οὔτε δὴ μέσος, οὔτ' ἔχων διάφορον αὐτῷ μέρος, ἵ τέρον θατέρῳ μᾶλλον πρὸς τὸ μέσον, ἢ τὰ τῶν κατ' αὐτικρύ. τῶν δὲ ὁμοίως πάντη πεφυκότος, ποῖα τὶς ἐπιφέρων ὀνόματα αὐτῷ οὐκαστέα μὴ πῃ, καλῶς αὖ ἡγοῖο λέγειν. εἰ γάρ τι μὴ στερὸν ἔη, κατὰ μέσον τὸ παντὸς ἴσον παλίς, εἰς οὐδὲν ἄποτε τ ἐσχάτων αὐκλεῖν δεῖ. πλὴ πάντη ὁμοιότητα αὐτῶν· ἀλλ' εἰ καὶ τ αὐ πρόσοιτό τις εὖ κύκλῳ πολλάκις αὖ τὰς αὐτὰ πους, τὸν αὐτὸ κάτω καὶ ἄνω προσείποι. δ' μὲν γὰρ ὅλον, καὶ πᾶν εἴρητ, νῦν δὴ σφαῖρα εἶδος ὄν, κόσμον τινὰ κάτω τὸν δὲ ἄνω λέγειν ἔχειν, οὐκ ἐμφέρεσθαι. ὅθεν δὲ ὠνομάσθη ταῦτα, καὶ εἰ ὡς ὄντα, εἰδίσμενα διέκεινα καὶ τὸν οὐρανὸν ὅλον οὕτω διαιρούμενοι λέγειν, ταῦτα διομολογοῦντα τόσον. ὑ ποθεμένοις τὰ δ' ἡμῖν εἶναι ἐν τῷ τῆς παντὸς τόπῳ, καὶ ὃν ὑ τὸ πυρὸς εἶναι μάλιστα φύσιν, οὗ καὶ πλεῖστον αὖ ἠθροισμένον ἔη, πρὸς ὃ φέρεσθαι, ἐπανακὰς ἐπ' ἐκεῖνο, καὶ διαμένειν ἐν τῷ ἔχον, μηδὲ τῷ πυρὸς ἀφαιρῶν, ἰσᾶ. ἢ τιθεὶς ἐν πλάσιγμα σ', ἄερα τὸν ζυγὸν καὶ τὸ πῦρ εἶναι, εἰς ὁμοίως ἀέρα διαζόμενος, σὺν οἷς τοῦλαττόν που τῷ μείζονος ἕξει διατεῖναι. φαμὲν γοῦν μιᾷ δυνάμει μετεωριζομένου δὲ μὲν ἐλαττον, μᾶλλον. τὸ δὲ πλέον, ἧττον ἀνάγκην κατα τεινόμενον ξυνέπεσθαι τῇ βίᾳ· καὶ τὸ μὲν ξανθὸν καὶ κάτω φερόμενον κλιθῆναι. δὲ σμικρὸν, ἐλαφρὸν

φερὸν

φρὸν καὶ ἄῤῥω. ταῦτ' δὴ οὖν Φωρᾶσαι δεῖ σῴζοντας ἡμᾶς τοῦδε τοῦ τρόπου. ὅτι γῆς βιβῶτες γυμνὴ γένη διϊσάμενοι, καὶ γῆν εἴ ποτε αὐτὴν ἕλκομεν εἰς ἀσύμμετρον ἀβασίαν καὶ παραφύσιν, ἀμφότερα τὸ ξυγγενοῦς αὐτῇ χόρτασι. τὸ δὲ σμικρότερον, ἕως ἂν μείζονος, βαιζομένοις εἰς τὸ αὐτόμοιον, πρότερον ξανύπτασι. τοῦφον δὴ αὖ πρὸ σειρήσαμεν· καὶ τὸν τόπον εἰς ὃν βαιζόμενα, ἄῤῥω. τὸ δ' ἑαυτοῦ τούτοις πάθος, βαρὺ καὶ κάτω· ταῦτ' οὖν διαφόρως ἔχειν αὐτὰ πρὸς αὐτὰ, ἀνάγκη. ὅταν δὲ τὰ πλήθη τῆ γενῶν, τόπον ἑαυτοῦ ἀλλήλοις κατέχειν. τὸ γὰρ οὐ στερρὸν τοῦφον ὂν τόπῳ τῷ κατὰ τὸ αὐτοῦ τόπου, ἐλαφρῷ· ἢ τὸ βαρὺ, τῷ βαρεῖ· τῷ τε κάτω, τὸ κάτω. πάντ' ἀνωμαλία καὶ πλάγια, καὶ πάντως διάφορα πρὸς ἄλληλα αὖ διϊόντα γιγνόμενα καὶ ὄντα· τόδε γε μὴν, εὖ τι διανοητέον τοῦδε πάντων αὐτῶν, ὡς τὸ μὲν πρὸς τὸ ξυγγενὲς ὁδὸς ἰόντος οὖσα, βαρὺ μὲν δ' φερόμενον ποιεῖ· τὸν δὲ τόπον εἰς ὃν τὸ ἑαυτοῦ φέρεται, κάτω. τὰ δὲ τούτοις ἔχοντα, ὡς ἑτέρως ἑτέρα. τοῦδε δὴ τούτων οὕτω πάντων, ταῦτα αἴτια ἐρέω. λέγω δ' αὖ καὶ σχήμασι πάντας, αἰτίαν πᾶς που καλεῖν, καὶ ἑτέρῳ δυνατὸν αὖ εἶναι λέγειν. σκληρότης γὰρ ἀνωμαλότητα μιχθεῖσα, τὸ δ' ὁμαλότητος πυκνότητι παρέχεται. μέγιστον δὲ καὶ λοιπὸν τῶν κοινῶν τοῦδε ὅλου δ' σῶμα πάντων, τῶν ἰδίων καὶ τῶν ἀλγεινῶν αἴτιον, οἷς διελυθάμεν· καὶ ὅσα ἐξ τῶν σώματος μερίων αἰσθήσεις κεκτημένα· ἡ λύπας εἰ αὖ ἡδονάς ἔμα ἑπομένας ἔχει. ὧν δ' οὕτω καὶ τὰ παντὸς αἰσθητοῦ καὶ ἀναισθήτου πάθηματος, τὰς αἰτίας λαμβάνωμεν, ἀναμιμνησκόμενοι τῆς εἰκυίης καὶ δυσκινήτου φύσεως, ὅτι διειλόμεθα οἷ τοῖς πρόσθεν. ταῦτα γὰρ ματαδιωκτέον πάντα ὅσα ἐλεεῖν ἐπιτρέπομεν. τὸ γὰρ κατὰ φύσιν εἰκυῖαν, ὅταν καὶ σφαλερὰ πάθος ἐμπίπτῃ εἰς αὖ τὸ, διαλύσασι κύκλω μέρεα ἕτερα ἑτέροις, ταῦτα ἀπεργαζόμενα, μέχρι πρὸ αὖ, ὃν δ' φρόνιμον ἐλθόντα, ὑζαγγείλῃ τοῦ πιθανοῦς πλὴ διαφέρειν. δ' διανοητέον ὅσῳ οὖν ἕτερα ἑτέρων ἐστὶν, κατ' οὐδένα τὸ κύκλον ἰόν, πάσχει μόνον· ἄλλο δὲ οὐκ ἔστι τῶν πλησίον· ὥστε οὐ διαδιδόντ' μερίων μερίοις, ἄλλων ἄλλοις, τὸ πρῶτον πάθος οὐ αὐτοῖς ἀκίνητον εἰς δ' παντὸς ζῴου γενόμενον, ἀναίσθητον παρέχ δ' παντόν. ταῦτα δὲ περί τε ἑστὰ καὶ τέτακται, καὶ ὅσα ἄλλα γίνεται τὸ πλεῖστον ἔχοντα οὐ ἡμῖν μέρεα· τὰ δὲ ἔμπροσθεν τοῦδε τὰ τῆς ὄψεως καὶ ἀκοῆς μάλιστα δι' τὸ πυρὸς ἀέρος τε οὐ αὐτοῖς διαπαμένειν μέγιστον. δ' δὴ τῆς ἡδονῆς καὶ λύπης, ὧδε δεῖ διανοεῖσθαι. δ' μὲν παρὰ φύσιν καὶ βίαιον γιγνόμενον, ἀθρόον παρ' ἡμῖν πάθος ἀλγεινόν. δ' δ' εἰς φύσιν ἀπὸν πάλιν ἀθρόον, ἡδύ. δ' δ' αὖ τοῖς, αἰσθητῶς. τὸ δὲ μετ' δ' πεῖσαι γιγνόμενον ἅπαν, αἰσθητὸν μὲν ὅτι μάλιστα, λύπης δὲ καὶ ἡδονῆς οὐμετέχει, οὐ τὰ τοῦδε πλὴ ὅ τι αὖ πάθηματα. ἡ δὴ σῶμα οὐ τοῖς ἔμπροσθεν ἐρῶ. καὶ ἡμῖν ἅμα ξυμφυὲς ἡμῶν γίγνεσθαι. ταῦτα γὰρ δὴ μὲν καὶ καύσεις, καὶ ὅσα ἄλλα πάσχει, λύπας οὐκ ἐμφαίνουσιν, οὐδὲ ἡδονὰς πάλιν αὖ ταῦτα ἀπούσης εἴδος. μέγιστα δὲ αἰσθήσεις, ἡ σαφέστατ', καθ' ὅτι τ' αὖ πάθη καὶ ὅσων αὖ αὐτῇ πη προσβάλλουσα ἐφάπτηται. δίκα γὰρ δ' πάμπαν οὐκ ἔστι τῇ διακρίσει τὸ αὐτῆς καὶ συγκρίσει· τὰ δὲ ἐκ μειζόνων μερῶν σώματα, μέγις εἰκότα τῷ σῴζειν, διαδίδοται δὲ εἰς ὅλον τὰς κινήσεις, ἡδονὰς ἔχει καὶ λύπας. ἀλλοτεύουσα μὲν, λύπας· κατιστᾶσα δὲ, εἰς τὸ αὐτὸ πάλιν, ἡδονάς· ὅσα δὲ κατὰ σμικρὸν τὰς ἀποχωρήσεις ἑαυτῶν καὶ κινήσεις ἔλιφε, τὰς δὲ πληρώσεις ἀθρόας καὶ κατὰ μεγάλα κινώσας μὲν ἀναίδητα, πληρώσεις δὲ αἰσθητὰ καὶ γιγνόμενα, λύπας μὲν οὐ παρέχει τῷ θνητῷ τῆς ψυχῆς, μέγιστας δὲ ἡδονάς. ἔστι δ' ὧδε λαβεῖν τοῦδε τὰς ἀνωμαλίας. ὅσα δὲ ἀποτεύουσι μὲν ἀθρόα κατὰ σμικρὰ δὲ μόγις εἰς τὸν πάλιν ἑαυτοῖς κατίστασι, τοὐναντίον τοῖς ἔμπροσθεν πάντα ἀποβαίνουσι. ταῦτα δ' αὖ τοῦδε τὰς καύσεις καὶ τομὰς τοῦ σώματος γιγνόμενα· ὅτι κατάδηλα· τὰ μὲν δὴ κοινὰ τοῦ σώματος παντὸς πάσχοντα τῶν τε εἰρημένων ὅσαι τοῖς σῴζουσιν αὐτὰ γίγνασι, χρόνου ἔρχεται. τὰ δ' ἰδίοις μορίοις ἡμῶν γιγνόμενα, τά τε πάθη καὶ τὰς αὖ

πίεσ' τῶν σμάντων αὐτά, πειρατέον ἐπῖν αὖπα λαμβάνειν. πρῶτον μὲν οὖν ὅσα τῶν χυμῶν πίεζε, λέγοντες ὡ τοῖς πρόσθεν ἀπελίπομεν, ἰδίᾳ ἕνεκα παθήματα περὶ τὴν γλῶτταν ἐμφανίσειν ἃ λυπεῖ τὸν φάσκοντα δεῖν ἡμῖν ταῦτα ὧδε πρῶτον οὕτω καὶ πολλά, ὥστε συμπείσειν τε ἕνεκα καὶ διακρίσεων γίγνεσθαι. πρὸς δὲ αὐτοῖς κεχῶσθαι μᾶλλόν τε τῶν ἄλλων, σφαχύτητά τε καὶ λειότητα. ὅσα μὲν γὰρ ἐσίστατο τῶδε τὰ φλεβία, οἷόν τῶν δακάμενα τῆς γλώττης, τεταμένα ἐπὶ τὴν καρδίαν, ἐκ τὰ νοτερὰ τῆς σαρκὸς καὶ ἁπαλὰ ἐμπίπτοντα γάνει μᾶσι ἡγεῖται τὴν μάνην ξυνάγει τὰ φλεβία καὶ ἀπεξηράνει, σφαχύτερα μὲν ὄντα, σφυρά. ἧττον δὲ σφαχαίοντα, αὐσηρὰ φαίνεται. τὰ δὲ βύτων ἐμπίπτοντα, καὶ πᾶν τὸ περὶ τὴν γλῶτταν ἀποπλαίοντα, πέρα μὲν τῆ μετρίου ἔξω ὁρῶντα καὶ προσπιλαμβάνομενα, ὥστε ἀποτόνειν αὐτῆς τι τῆς φύσεως, ὃ δὴ ἐν τῶν ἰσχυρῶν λυπάμεθα, πικρὰ πάνθ' οὕτως εἶναι δοκοῦσι. τὰ δὲ ὑποδεέστερα τῆς μετρίου ἕξεως, ἐπὶ δὲ μᾶλλον τε τῇ ξυμφορᾷ χρώμενα, ἀλυκὰ αὖ πικρότητος σφαχείας, καὶ φίλα μᾶλλον ἡμῖν φαντάζονται. τὰ δὲ τῇ τῆς σάρκος θερμότητι κοινωνήσαντα, καὶ λειαινόμενα ὑπ' αὐτῆς σωθέντα κυρούμενα, καὶ πάλιν αὖ τὰ αἰθυρόμενα ἐπὶ διαθερμάνειαν, φθορόμενά τε ὑπὸ κυφότητος αὖ πρὸς τὰς τῆς κεφαλῆς αἰσθήσεις, τίμιον τά τε πάνθ' ὅσοις αὖ προσπίπτῃ, ὥστε ταύτας τὰς δυνάμεις, σφόδρα πάντα τὰ τοιαῦτα ἐλλιχῆ. τῶν δὲ αὐτῶν προλελιπασμένων μὴ λίαν σπάνιος, ἐς δὲ τὰς στενὰς φλέβας ἐπὶ δυνάμενον, καὶ τοῖς οὖσιν αὐτὸ θερμοῖσι μᾶλλον ἡδέσι γιγνόμενα, καὶ ὅσα ἀέρος ξυμπεφύκασι χρῶτα, ὥστε κινήσαντα τῶδε ἀλλήλα ποιεῖν κυκᾶσθαι; κυκώμενα δὲ περιπίπτειν τε καὶ εἰς ἕτερα ἐπὶ δύνασθαι, ἕτερα κοῖλα ἀπερράζεσθαι, τῶδε τετρημένα τοῖς ἐσιοῦσιν. ἃ δὴ νοτίδος τῶδε ἀέρα κοίλης τῶδε ταθείσης δὲ τὰ μὲν χαλάσας, τὰ δὲ, καὶ καλαρᾶς, νοτερὰ ἀγγεῖα ἀέρος ὕδατα κοῖλα τῶδε φέρεσθαι γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν τῆς καλαρᾶς διαφανεῖς τῶδε εἶναι, κλυδάσας ὄνομα πομφόλυγας. τὰ δὲ τῆς χαλάσας ἐμοῦ κενουμένης καὶ ἀερουμένης, ζέσιν τε καὶ ζύμωσιν ἐπίκλην κλυδᾶναι. ἡ δὲ τούτων αἰτία τῶν παθημάτων, ἐξῦ προσρηθῆναι. ξύμπασι δὲ τοῖς τῶδε ταῦτα ἐρημένοις, πάθος ὁπαστέον, ἀπ' ὁπαστέας καὶ προφάσεως. ὁπόταν ἡ τῶν ἐσιόντων σύστασις ὑγρὸς, οἰκεία τῇ τῆς γλώττης ἕξει πέφυκε, λειαίνει μὲν ἐπαλείφουσα τὰ σφαχύδοντα. τὰ δὲ παρὰ φύσιν ξωκεῖται ἡ κεχυμένα, τὰ μὲν, ξυνάγει. τὰ δὲ, χαλᾷ. καὶ πάνθ' ἁλίτα ἰσρύει κατὰ φύσιν, ὧν καὶ προσφιλὲς παντὶ πάντ' ἐστὶ τοιοῦτον ἅμα τῶν βιαίων. παθημάτων γιγνόμενον, κέκλυται γλυκύ. καὶ τὰ μὲν δὴ ταύτη, ταῦτα. τῶδε δὲ τῶν μακτήρων λυάκμεν, ἕδη μὲν οὐκ οἶσι. τὸ γὰρ τῶν ἐσμῶν πάντ' ἐμμενές. ἕδεσι δὲ οὐ λοιπὶ ξυμβέβηκε συμπατεῖα πρὸς τὸ ζῶν χεῖν ὁσμῇ. ἀλλ' ἐμοῦ αἱ τῶδε τὰ ζωαῦτα φλέβες πρὸς μὲν τὰ γῆς ὕδατός τε γένη, στενότεραι ξωκέστατον. πρὸς δὲ τὰ πυρὸς ἀέρος τε, εὐρύτεραι. διὸ βύτων οὐδεὶς οὐδενὸς ὁσμῆς πώποτε ἥδετό τινος. ἀλλ' ἀεὶ βαρυχμίων, ἢ σπομένων, ἢ πικρομένων, ἢ ξυμεκμένων, γίγνονται ταῦ ζῶντα. μεταβάλλοντος γὰρ ὕδατος εἰς ἀέρα, ἀέρος τε εἰς ὕδωρ, οἱ τῷ μεταξὺ βύτων γεγόνασιν. εἰσί τε ὁσμαὶ ξύμπασαι καπνὸς ἢ ὁμίχλη. τούτων δὲ, ἡ μὲν ὑφ' ἀέρος εἰς ὕδωρ ἰοῦσα, ὁμίχλη. ἡ δὲ ὑφ' ὕδατος εἰς ἀέρα, καπνός. ὅσ. δὴν λιπαρότεραι μὲν ὕδατος. παχύτεραι δὲ ὁσμαὶ ξύμπασαι γεγόνασιν ἀέρος. δηλοῦται δὲ ὁπόταν τινὸς αὐτιφραχθέντος τῶδε τὴν αἰσθησιν, ἄγει τὴς βία ἡ πνεῦμα εἰς αὐτόν. τό τε γὰρ ὀσμῶν μὲν οὐδεμία σωθῆναι δύναται. ἡ δὲ πνεῦμα τῶν ὀσμῶν ὀρθρεύθην, αὖ μόνον ἵπται. ὥστε οὖν ταῦτα ἀνώνυμα τὰ τούτων ποικίλματα γίγνεσθαι. οὐκ ἐκ πολλῶν οὐδ' ἀπλῶν ἀσθῶν ἔντα. ἀλλὰ δηλῆ ἡ ὑδύνασι ἡ λυπηρὸν αὐτόθι μόνον διαφανῆ λέγεσθον. ἐμὲν γὰρ σφαχῦόν τε καὶ ζιαζόμενον ἡ κύτος ἅπαν, ὅσον ἐμῶν μεταξὺ κυρυφῆς τε τὸ ἐμφαλοῦ κεῖται. ἡ δὲ, τοῦ ἡ ζῶντος κατὰ πρᾶῦνον. κ' πάλιν ὑ πέφυκον ἀγαπητῶς ἀποδιδόν. ζίγον δὲ αὖθι

ζωὴν

πηὸν οὐ ἡμῖν μοῖρος, ἐπισκοποῦσι τὸ πῦρ πλὴν ἀκριβῶ, δι' ἃς αἰτίας τὰ τοιαῦτα αὐτὰ ξυμβαίνει παθήματα λεκτέον. ὅλως μὲν οὖν φανερὸν θῶμεν πᾶσι διὰ ὧνπερ ὑπὸ ἀέρος ἐγκεφάλου τε καὶ αἵματος μέχρι ψυχῆς πλησμονὴ διαδιδομένη· πᾶσι δὲ ὑπ' αὐτῆς κίνησις, ἀφ' ἧπερ καὶ φαντασίας μὲν ἀρχὴ μέλαιν, τελευτῶσαν δὲ τὸ πᾶσι τὸ ὑπαντικρὺ ἔσχατον; ἀκριβῶ. ὅσα δ' αὐτοῦ τὰ χεῖρα, ἐξέπαυε. ὅσα δὲ ἐρυθρότερα, ξανθότερα. πᾶσι ἡ μίαν, ὁμαλῶ τε καὶ λεπτομερῆ. πᾶσι δ' ἐναντίαν, ζαχείαν· μεγάλων δὲ πᾶσι πολλῶ, ὅσα δ' ἐναντία σμικρά· τὰς δὲ πηγὰς ξυμφανίσαι αὐτῶν, οὐ τοῖς ὕστερον λειχθησομένοις αἰτίαις ἀναγκαῖον εἶναι. τὸ ταχὺ δὴ λοιπὸν ἕπεται γένος ἡμῖν αἰσθητικὸν, ὃ σπλίεσθαι λεῖ. συχνὰ οὖ ἑαυτῷ ποικίλματα κεκτημένῳ. ἃ ξύμπαντα μὲν χρόαι ἐκαλέσαμεν, φλόγα τῶν σωμάτων ἐκείνων ἀπορρέουσαν, ὅσα σύμμετρα μέρεσι ἔχουσαν πρὸς αἴσθησιν· ὅθεν δὲ οὖ τοῖς πρόσθεν αὐτῶν τοῦτο τῶν αἰτίων τῆς γενέσεως ἐρρήθη· τῇ δ' οὖν τῶν χρωμάτων πρῶτοι, μάλιστα δὲ κατὰ περὶ ποτ' αὖ ἐπιτηδεῖ λόγῳ διεξελθεῖν τὰ φλεγόμενα ἀπὸ τῶν ἄλλων μερῶν, ἐμπίπτοντα δὲ εἰς πᾶν ὅλον· τὰ μὲν, ἐλάττω· τὰ δὲ, μείζω. τὰ δ' ἴσα τοῖς αὐτῆς τῆς ὄψεως μέρεσιν εἶναι. τὰ μὲν οὖν ἴσα, ἀναίσθητα. ἃ δὴ καὶ διαφανῆ λέγομεν. τὰ δὲ μείζω ἢ ἐλάττω. τὰ μὲν, συνεκρίνοντα· τὰ δὲ διακρίνοντα αὐτῶν, τοῖς πᾶσι πᾶν στέρησιν θερμοῖς καὶ ψυχροῖς καὶ τοῖς πᾶσι πᾶν γλαφυρὰς τραχυφοῖς ἢ ὅσα θερμαντικὰ ὄντα, σφίγγει ἐκκαλέσαμεν, ἀδελφὰ εἶναι τάττει λαμπρὰ καὶ τὰ μέλαινα, ἐκείνων παθήματα γεγονότα οὐ ἄλλῳ γένει ταυτὰ, φαντάζόμενα δὲ ἄλλα διὰ ταύτας τὰς αἰτίας. ὅπως οὖν αὐτὰ προσρητέον. ἃ μὲν διακριτικὰ τῆς ὄψεως, λαμπρά. ἃ δ' ἐναντία αὐτοῖς, μέλαινα. πᾶσι δ' ἐξ ὧν φορᾶς καὶ γόνου πρὸς ἕτερον πρὸς πίπτουσαι καὶ διακρίνουσαι πᾶσι ὄψιν μέχρι τῶν ὀμμάτων, αὐτοῖς τε τῶν ὀφθαλμῶν τὰς διεξόδους βίᾳ διαθοῦσαι καὶ πάσχουσαι, πῦρ μὲν, καὶ ὕδωρ ἀέρῶν ὃ δὴ κρύον καλοῦμεν, ἐκθεῖν ἐκχέουσαι, αὐτὸ δὲ οὐδὲν πῦρ, ἵζεναι τὸ παντῶσαν· καὶ τὸ μὲν ἐκπεσὸν πυρὸς, ὅσον ἀπ' ἀχράντου, τὸ δ' εἰσιὸν καὶ πᾶσι ἃ νοτεροῦ καταχεομένου, παν ὅσα πῶν οὐ τῇ κινήσει ταυτὰ γιγνομένων χρωμάτων, μαρμαρυγὰς μὲν ἃ παθος προσείπωμεν. ἃ δὲ ἔξω ἀτρεμαζόμενον, λαμπρόν τε καὶ στίλβον ἐπονομάσαμεν. ἃ δὲ τούτων αὖ μεταξὺ πυρὸς γένος πρὸς μὲν ἃ τῶν ὀμμάτων ὑγρὸν ἀφικνούμενον, καὶ κρατούμενον αὐτῷ, στίλβον δὲ οὔ. τῇ δὲ ἕξει τῆς νοτίδος αὐτῇ τὸ πυρὸς μεμιγμένῃ, χρῶμα ὥσαμεν παρεχομένην, τοιοῦτον ἐρυθρὸν λέγομεν. λαμπρόν τε ἐρυθρῷ λευκῷ τε μεμιγμένον, ξανθὸν γίγνεται. ἃ δ' ὅσον μέζον ὄσις, οὐδὲ εἷς τις εἰδείη οὐδ' ἂν ἃ λέγειν. ὧν μήτε τινα ἀνάγκην, μήτε ἐνεκότα λόγου ἢ μετείσας αὖ τις εἰπεῖν ἐπιδωσάτος. ἐρυθρὸν δὲ δὴ μέλανι λευκῷ τε κραθὲν, ἀλουργοῦν· ὄρφνινον δὲ, ὅταν τοῦτοις μεμιγμένοις καυθεῖσί τε. μᾶλλον συμπεφυῇ μέλαν. πυῤῥὸν δὲ ξανθοῦ τε καὶ φαιοῦ κράσει γίγνεται. φαιὸν δὲ λευκοῦ τε καὶ μέλανος. ἃ δὲ ὠχρὸν, λευκῷ ξανθῷ μεμιγμένου. λαμπρὸν δὲ λευκῷ ἐγκεκλῃδὸν, καὶ εἰς μέλαν κατατρῆς ἐμπίπτον, κυανοῦν χρῶμα ἀποτελεῖται. κυανοῦν δὲ λευκῷ κεκραυνμένον, γλαυκὸν· πυῤῥοῦν δὲ μέλανι, πράσιον. τὰ δὲ ἄλλα, ἀφ' τούτων χεόδον, οὐκ ἄλλα· εἰς αὖ ἀφομοιούμενα, μίξεισι διασῴζοι ἐνεκότα μῦθον. εἰ δ' τις τούτοις ὄργῳ σκοπούμενος ἐάσειεν λαμβάνοι, ἃ τῆς ἀνθρωπίνης καὶ θείας φύσεως ἐγγενοῖς αὖ εἶη διάφορον. ὅτι θεὸς μὲν τὰ πολλὰ εἰς οὖ ξυγκράσεως ἴσα, καὶ πάλιν ἵζ αὖος εἰς πολλὰ διαλύειν ἱκανός, ὡς ἐπισάμενος ἅμα καὶ δυνατός. ἀνθρώπων δὲ, οὐδεὶς αὐδέτερα τούτων ἱκανὸς, οὔτε ἔστι νῦν, οὔτ' εἰσαῦθις ποτ' ἔσται. πάντα δὴ παῦται. τότε ταύτη πιφυκότα, ἐξαναγκῆς, ὁ τοῦ κρείττονος τε καὶ ἀρίστου δημιουργὸς οὐ ζῶις γιγνομένοις παρελάμβανεν. ἰώνης ἐν αὐτάρκη τε καὶ ἐν τελεώτατον θεὸν ἐγέννα. χρώμενος μὲν τοῖς τοῦδε ταῦτα αἰτίαις ὑπηρετούσαις. ἃ δὲ οὖ τελευτώμενος αὐ πᾶσι τοῖς γιγνομένοις αὐτὸς· διὸ δὴ χρὴ δύο αἰτίας ἕδη διορίζεσθαι· ἃ μὲν, ἀναγκαίαν. ἃ δὲ, θεῖον. καὶ ἃ μὲν θεῖον αὖ ἃ πᾶσι ζητεῖν κτήσεως εὐηγὲς βιώσεται βίᾳ, καθ' ὅσον ἡμῶν ἡ φύσις αὐδέχεται. ἃ δὲ ἀναγκαίαν, ἐκείνων χάριν. λογιζόμενος ὡς ἄνευ τούτῳ, οὐ δυνατὰ αὐτὰ ἐκεῖνα. ἐφ' οἷς αὐτυνδιάζομεν μόνα καταπε-

νοῶν, οὐδ' αὖ λαβὼν· οὐδ' ἄλλως πῶς μαντεύεσθαι· ὅτ' οὖν δὴ ταύτῃ δίαι τέκτοσιν ὑμᾶς ὕλη παράκειται τὰ τῶν αὐτῶν γένη διειλεγμένα ἴσῃ ὧν ἐν ἑπόμενον λόγον δεῖ ξυνυφαίνειν, πάλιν ἐπ' ἀρχὴν αὖ λόγου μοι δεῦρο βραχέων. ταχύ τι αἰσθανόμενον, ἔστιν δὴ ἐν καὶ πολλαχοῦ τε τῷ μύθῳ πειράματα ἀρμόττουσαν ἐπιθεῖναι τοῖς πρόσθεν. ὥσπερ γοῦν οὖν καὶ κατ' ἀρχὰς ἐλέχθη, ταῦτα ἀτάκτως ἴσχεται ὁ θεὸς ὡς ἐπίσχειν τι αὐτῷ πρὸς αὐτὸ, καὶ πρὸς ἄλληλα, συμμετρίας αὖ ποιοῦσιν. ὅσας τε καὶ ὅπη δυνατὸν ἦν αὐτὰ λόγοις καὶ σύμμιξα εἶναι· ἴσθι γοῦν, οὔτε τούτων ὅσον μὴ τύχῃ τι μετέσχεν, οὔτε τοῦ παράπαν ὁμόσαι τῶν νῦν ὀνομαζομένων ἀξιόλογον ἓν οὐδέν. δίον πρῶτον καὶ ὕδωρ, καί τι τῶν ἄλλων. ἀλλὰ πάντα ταῦτα πρῶτον διακόσμησιν, εἴπερτα ἐκ τούτων, πᾶν τόδε ξωσπάσθη, ζῷον ἐν ζῷα ἔχον ἃ πάντα οὐ αὐτῷ θνητά τε ἀθάνατά τε. καὶ τῶν μὲν θείων, αὐτὸς γίγνεται δημιουργός. τῶν δὲ θνητῶν γίγνεσθαι, τοῖς ἑαυτοῦ γεννήμασι δημιουργεῖν προσέταξεν. οἱ δὲ μιμούμενοι, παραλαβόντες ἀρχὴν ψυχῆς ἀθάνατον, ἔπειτα ἔξωθεν, θνητὸν σῶμα αὐτοῖ περιετόρνευσαν. ὄχημά τε ἅπαν ἔδοσαν· ἄλλο τε εἶδος αὖ αὐτῷ ψυχῆς προσφυσιοῦσθαι θνητόν. δεινά καὶ ἀνάγκαια, οὐ αὐτῷ παθήματα ἔχειν· πρῶτον μὲν ἡδονῇ, μέγιστον κακὸν κλέπτειν. ἔπειτα λύπας ἀγαθῶν φυγάς· ἔτι δ' αὖ θάρρος καὶ φόβον. ἄφρονα ξυμβουλεύοντε, θυμόν τε δυσπαραμύθητον· ἐλπίδα τ' εὐπαράγωγον αἰσθήσει τε ἀλόγῳ καὶ ἐπὶ παντὶ παντὸς ἔρωτι ξυγκρασπαμένους τ' αὐτοὺς, ἀνάγκαίως θνητὸν γένος ξυνύφανσαν. καὶ διὰ ταῦτα δὴ σεβόμενοι μιαίνειν θεῖον, ὅτι μὴ πᾶσα ἀνάγκη, χωρὶς ἑκάστου ἐνοικίζουσιν εἰς ἄλλου τοῦ σώματος οἴκησιν θνητόν. ἰσθμὸν μὲν ἢ ὅρον διοικοδομήσαντες τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ στήθους καὶ αὐχένα μεταξὺ τιθέντες, ἵνα εἴη χωρίς. οὐδὲ τοῖς στήθεσι καὶ τῷ καλουμένῳ διαφράγματι, ἢ τῆς ψυχῆς θνητὸν γένος οἰκίσαι. καὶ ἐπειδὴ ἢ μὲν, ἄμεινον αὐτῆς. ἢ δὲ χεῖρον πεφύκει, διοικοδομοῦσι τοῦ διαφράγματος αὖ ἢ κοῖλος, διορίζοντες δίον γυναικῶν, πλὴ δὲ ἀνδρῶν χωρὶς οἴκησιν· τὰς φρένας διάφραγμα εἰς τὸ μέσον αὐτῶν τιθέντες. τὸ μετέχον οὖν τῆς ψυχῆς ἀνδρείας καὶ θυμοῦ, φιλόνεικον ὄλη, κατῴκισαν ἐπὶ τοῦτόν τῆς κεφαλῆς, μεταξὺ τῶν φρενῶν τε καὶ αὐχένος. ἵνα ἢ λόγου κρατήσαν ἓν, κοινῇ μετ' ἐκείνου, βίᾳ ἢ ἤδη ἐπιθυμιῶν καὶ τέχνῃ γένος. ὁπότ' ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τῷ ἐπιτάγματι καὶ λόγῳ, μηδεμιᾷ πειθοῖ ἐκεῖθεν ἐκβολὴ ἔκλοι. πλὴ δὲ δὴ καρδίαν ἅμα τῶν φλεβῶν ἢ πηγὴν τοῦ σφυγμοῦ καὶ παντὰ τὰ μέλη σφοδρῶς αἵμασθος, ἀφ' πλὴ δορυφορεῖ κλιθὲν οἴκησιν κατέσκησαν. ἵνα ὅτε ζέσειε ἢ τοῦ θυμοῦ γένος, τοῦ λόγου παρακέλευσις δὲ τῆς ἄσης τοῦδε αὐτοῖ γίγνεται πρᾶξις ἔξωθεν. ἢ καὶ τῆς ἀφ' τῶν οὐδὲν ἐπιθυμιῶν, ὀξείας δὴ πάντων τῶν σιτωτῶν, πᾶν ὅσον αἰσθητὸν ὦ σώματι, τῶν τε παρακελεύσεων καὶ ἀπειλῶν αἰσθανόμενον γίγνεσθαι ἐπήκοον. καὶ ἐποιῆ πάντα. καὶ ἢ βέλτιστον οὕτως αὐτοῖς πᾶσιν ἡμερωθὲν ζῷον. τῶδε δὴ πεθέσει τῆς καρδίας αὐτῇ περίσκεψιν, δίον ἅλμα μαλακόν, ἵνα ὁ θυμὸς ἰὼν καὶ αὐτῇ ἀκμάζῃ, πεθεῖσα ἀφ' ὑπείκειν, καὶ ἀναψυχομένη πονοῦσα ἦτον, μᾶλλον τῷ λόγῳ μὴ θυμοῦ δύναιτο ὑπηρετεῖν. ἢ δὲ δὴ σίτου τε ἢ ποτῶν ἐπιθυμητικὸν τῆς ψυχῆς, ἢ ὅσον αἴσθεσθαι δεῖ· πλὴ τῷ σώματος ἔχει φύσιν, ἔξωθεν εἰς τὰ μεταξὺ τῶν τε φρενῶν, καὶ τῷ πρὸς ἥν ὁμαλοῦς ὅρου κατῴκησαν, δίον φάτνην οὐ ἅπαντι τούτῳ ἢ τόπῳ τῇ τοῦ σώματος ζοφῇ τεκτηνάμενοι. ἢ κατέσκησαν δὴ ἢ διοῦδον οὐταῦθα, ὡς θρέμμα ἄγριον. ὡς ἔφεν δὲ δὴ ξυμμιμούσον ἀναγκαῖον. εἴπερ τι μέλλοι ποτὲ θνητὸν ἔσεσθαι γένος. ἵν' οὖν ἀεὶ τεμέρμενοις πρὸς φάτνῃ καὶ ὅτι ποῤῥωτάτω τοῦ βουλευομένου κατοικοῦν, δόρυζον καὶ βολὴ ὡς ἐλαχίστην

ἐλαχίστην παρέχον, ὃ κράτιστον καθ' ἡσυχίαν αὐτὸ πρὸς τοῦτο πάσχειν κοινῇ ξυνδιαφέρουσιν ἑαυτῷ ξυναρμόττειν, μὴ σβεσθὲν ταῦτ' ἀνταναλῶσαι ἔδοσαν αὖθις πάλιν τάχιον· ἀσθενὲς δὲ αὖ τὸ ὡς λόγου μὴ οὔτε ξυνήσειν ἐμέλλον, εἴ τί που μὴ παραλαμβάνοι τινὰς αὖ τῶν αἰσθήσεων, ἐκ ἑκάστου πρὸς αὐτῷ τὸ μάλιστα τοιούτων λόγων, ὑπὸ δὲ ἀσθόλων καὶ φαντασμάτων, νυκτός τε καὶ μεθ' ἡμέραν μάλιστα ψυχαγωγήσειν· τούτῳ δὴ διὸς ἐπιβοηθοῦσας, αὖ τοῦ πάντος ἰδέαν ξυνίστησι. μὴ ἔτι κοινὸς ὡς πάντα ἐκείνου κατοικήσαν, πυκνὸν καὶ λεῖον, μὴ λαμπρὸν καὶ γλυκύ· καὶ πικρότητα ἴσχον μηχανησάμενος. ἵν' οὖ αὖ τῷ τῶν διακεκριμάτων ἢ ἐκ τοῦ νοῦ φορὰ μοῦνα δύναμις, δίον οὐκ ἀτόπῳ δὴ χρῆσθαι τύπους, καὶ κατιδεῖν ἄδωλα παρέχοντι· φοβῶ μὲν αὖ ὁπότε μέρει τῆς πικρότητος χρωμένη ξυγχωρεῖ, χαλεπὰ προσενεχθεῖσα ἀπειλεῖν, καὶ τοὺς ὑπομιγνῦσα ὀξέως τὸ ἅπαν, χολώδη χρώματα ἐμφαίνει. ξυνάγουσά τε πᾶν ἐνοῦσον καὶ σκαχὺ ποιεῖ· λοβὸν δὲ καὶ λόχον πύλας τε, ἃ μὴ δεῖ θεῖν καταπέμπουσα καὶ ξυνασῶσα, τὰ δ' ἐμφράττουσα συγκλείουσά τε, λύπας καὶ ἄσας παρέχει· καὶ ὅταν τὰ αὖ τοιαῦτα φάσματα, ἀποζωγραφῇ, πρὸς ὁτιοῦν τῶν ἐκ διανοίας ἐπίπονα, τῆς μὲν πικρότητος, ἡσυχίαν παρέχουσα· ἃ μήτε κενεῖν, μήτε προσάπτεσθαι τῆς αὐτοῦ ἑαυτῇ φύσεως ἐθέλειν· γλυκύτητι δὲ τῇ κατὰ κενὸν ξυμφύτῳ πρὸς αὐτὰ χρωμένη, καὶ πάντα ὀρθὰ καὶ λεῖα αὖ τοῦ καὶ ἐλεύθερα ἀπεργάζουσα, ἱλαρόν τε καὶ εὔμοιρον ποιεῖ τὸν τοῦδε ἅπαρ ψυχῆς μοῖραν κατοικοῦσαν, οὗ τε τῇ νυκτὶ διατελῶν ἔχουσα μετείλε· μαντείᾳ χρωμένη καθ' ὕπνον· ἐπειδὴ λόγου καὶ φρονήσεως οὐ μετέσχε· μεμνημένοι γὰρ τῆς τοῦ παντὸς ἐπιστολῆς οἱ ξυνιστάντες ἡμᾶς, ὅτε ὁ θνητὸς γένος ἐπίστευσε ὡς ἀρίστου εἰς δύναμιν ποιεῖν, οὕτω δὴ καὶ τὸν θεὸν τιθῶσι, καὶ ὃ φαῦλον ἡμῶν ἵνα ἀληθεύσασ' ἡ προσάπτοιτο, καὶ τίσασαν οὐ τούτῳ ὁ μαντεῖον· ἐκείνου δὲ σημεῖον ὡς μαντικὴν ἀφροσύνῃ θεὸς ἀνθρωπίνῃ δόξαν κοσμεῖ· ἀλλὰ γὰρ οὕτως ἐφάπτεται μαντικῆς οὐ θεῖον καὶ ἄληθοῦς· ἀλλ' ἢ καθ' ὕπνον ἢ τῆς φρονήσεως πεπηρωσὶ δύναμιν, ἢ δι' νόσον, ἢ πνα ἐνθουσιασμὸν παρελλάβασ', ἀλλὰ ξυνοῦσας μὲν ἐμφρονος· τά τε ἐνθήκατα αἰσθάνεσθαι ὄναρ, ἢ ὕπαρ, ἐᾶσθ' τῆς μαντικῆς τε καὶ ἐνθουσιαστικῆς φύσεως, καὶ ὅσα αὖ φάσματα ἐφθῇ, πάντα λογισμῷ διελέσθαι, ὅπη τὶ σημαίνει καὶ ὅτῳ μέλλοντος· ἢ παρελθόντος, ἢ παρόντος κοινοῦ, ἢ ἀγαθοῦ· τὸ δὲ μανέντος, εἴτι τὸ αὖ τοῦτο μέλον ἐστὶ, οὐκ ὀρθὸν τὰ φανέντα ἢ φανησόμενα ὑφ' ἑαυτὸν, κλίνειν, ἀλλ' αὖ μὴ πάλαι λέγεται· ὁ πράττειν καὶ γνῶναι τά τε αὐτοῦ, καὶ ἑαυτὸν, σώφρονι μόνῳ προσήκειν· ὅθεν δὴ καὶ ἐ τῶν προφητῶν γένος εὐθὺ ταῖς οἱ θείαις μαντείαις, κριταὶς ἐπίσης θεράπαι νόμος. οὓς μάντεις ἐπονομάζουσί τινες, ὁ πάνυ ἡγεμονικότατος, ὅτι τῆς δι' αἰνιγμῶν οὗτοι φήμης καὶ φαντάσεως ὑποκριταί· καὶ οὔτοι μάντεις. προφῆται δὲ μαντευομένων διακονίαν ὀνομάζουσιν αὖ. ἡμῖν οὖν φύσις τοῦ ἅπαντος, δι' ταῦτα. τοιαύτη δὲ καὶ αὖ τόπῳ ᾧ λέγομεν, πίφυκε χρῆσιν μαντικῆς· καὶ ἔτι μὲν δὴ ζώου ἐν τῷ τοιούτων, σημεῖα σαφῆ λέγειν· τεκμήριον δὲ τοῦ ζῷ, γίγνεται τυφλόν· καὶ μαντεία ἀμυδρότατα ἔχει θνητὶ σαφῆς σημαίνειν· ἐν δὲ αὖ τῷ γένους αὐτῷ ξύσεις καὶ ἕδρα αὐλάκων, γίγνον ὀξὺ κρίσεως, χάριν ἐκείνου ἢ παρέχειν αὐτὸ λαμπρὸν ἀεὶ καὶ καθαρόν· διὸν, κατόπτρου παρεσκευασμένου μὴ ἕτοιμον, ἀεὶ πεφρακέμενον ἐμαυγίζειν. διὸ δὴ καὶ ὅταν τινὲς ἀκαθαρσίαι γένωνται, διὰ νόσου σώματος τοῦδε ὁ ἅπαρ, πάντα ἢ αὐλίους καὶ διαίρουσα αὐτὰ δίχα ταμοῦσης. ἅτε κοίλου καὶ αὐλίμου ὑφανθέντος. ὅθεν τελευμένους τῶν ἀκρων διαιρομένων μίας μὴ βοηθὸς αὐξάνεται· καὶ πάλιν ὅταν καθαρθῇ ὁ σῶμα, τανεύμενος εἰς ταυτὸν ξωνίζει. τὰ μὲν οὖν τοῦδε τῆς ψυχῆς ὅσον θνητὸν ἔχει καὶ ὅσον θεῖον καὶ ὅπη, μὴ μᾶλλον καὶ δι' ἃ χωρὶς ὠφέλη, ὁ μὲν ἀληθὴς ὡς ἔρικται διοῦ ξυμφύσαντος, τόδ' αὖ οὕτω μόνως διοικεῖ ζοίμβα· τὸ γε μὴν εἰκὸς ἡμῖν εἰρῆσθαι, καὶ νῦν καὶ ἔτι μᾶλλον ἀσκοπούσι διανοητέον φαίνει καὶ πεφάσθω. Δ' λέξις δὴ ἔντοισι κατὰ ταυτὰ μετὰ διωκτέον· ὧδ δὲ ὁ τοῦ σώματος ἐπίλοιπον ἔ γένος· ἐκ δὴ λογισμοῦ τοιῦδε, ξυνίστασθαι μάλιστ' αὖ αὐτὸ πάντων πρέποι, πάνυ ἰσομοίρου οὐ ἡμῖν ποπῶν καὶ ἐλιτῶν ἀκολα-

ὅσον, ἅλσιον ὁ ξωτικὸν τοῦ ἡμῶν ὁ γόνος. καὶ ὅτι τοῦ μετρίου καὶ ἀναγκαίου ὀλί-
γα ἢ πάντα πολλῷ χρησίμωτερα τελείου. ἵν' οὖν μὴ φθορὰ ὀλί-γόσους ἐξαίφνης γίγνοιτο,
καὶ ἀτελὴς ὁ γόνος αὖθις ἀνθρώπου τελευτήσῃ, ταῦτα προσορῶμενος, τῇ τοῦ θεοῦ γε-
νομένου μέτρῳ ἐκάστοτε τὸ ἔτος τὸν ἀριθμὸν ἔχει, τὸν ὀνομαζομένου κύκλου ἐν ᾧ τὰ
ἄστρα ἐν τὸ αὐτὸν ἀποκαθιστὰς ἕκαστα, τὸν μὴ ταχὺ διαφθορὰν ἡ φορὰ, ταχὺ πάλιν φορᾶς ἐπιδέα δεῖσθαι τὸ σῶμα αἰσθήσεως καὶ παρέχουσα ἀπλη-
σίας ὀλίγα ἀσχημαρίας, ἀφιλόσοφον καὶ ἄμουσον πᾶν ἀεὶ τελὲν τὸ γόνος αὐτῶν
τοῦ θειοτάτου τῶν παρ' ἡμῖν. τὸ δὲ ὅσων καὶ σαρκῶν καὶ τῆς τοιαύτης φύσεως πρὸν
πάσης, ὧδε ἔχει. διὰ τοιᾶς ξύμπασιν, ἀρχὴ μὲν ἡ τοῦ μυελοῦ γένεσις. οἱ γὰρ τοῦ βίου δε-
σμοὶ τῆς ψυχῆς τῷ σώματι ξυνδυόμενοι, ὁ τύπος διαδύομενοι, καὶ περίζωμα τὸ θνητὸν
γένος, αὐτὸς δὲ ὁμοιλὸς γίγνεσθαι ὅλῃ ἄλλων. τῶν γὰρ τελείων, ὅσα πρῶτα ἀσχαβῆ καὶ
λεῖα ὄντα, πῦρ τε, καὶ ὕδωρ, καὶ ἀέρα, καὶ γῆν, δι' ἃ καὶ βέλτιστα ἰδεῖν παρεσκεύα-
σωται, ταῦτα ὁ θεὸς ἐκ τῶν ἑαυτοῦ ἴδιατα γενῶν χωρεῖς ἀποκρίνων, μιγνὺς δ'
ἀλλήλοις σύμμετρα, παντὶ θνητῷ γένει μηχανώμενος, ἐν μυελῷ ὅλῃ
αὐτῶν ἀπειράσατο. καὶ μᾶλα ταῦτα δὴ φυτεύων εἰς αὐτῷ καὶ τόδε τὰ τῶν ψυχῶν
γένη. σώματος τὸ ὅσα ἔμελλε καθ' ἕξειν δέ τε καθ' ἕκαστα εἴδη, ἐν μυελῷ αὐτὰ,
τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα διῃρῆ σώματα αὖθις εἰς τῇ διανομῇ τῇ κατ' ἀρχάς. καὶ τὸ
μὲν, ὁ θεῖον αὐτέρμα δὴ ἄρουραν μέλουσαν ἔχειν εἰς αὐτῇ τοῦ σφαῖρᾳ παντα-χῇ
πλάσας ἐπωνόμασε δὴ ταύτην τὸ μῆρας, ἐκ φαλὸν. ἐς ἀποπλειδύνος ἐκάστου
ζῴου, ὁ τοῦ ἐξῆς ἀγωνίου καὶ φαλὸν γενόμενον· ὅλᾳ δ' ὁ λοιπὸν καὶ θνητὸν τῆς
ψυχῆς ἔμελλε καθ' ἕξειν, ἅμα σποδύλα καὶ προμήκη διῃρεῖτο σχήματα· μυελὸν δὲ πάν
τα ἐπεφύκει· καὶ καθάπερ ὅλῃ ἀγκυρῶν βαλλόμενος, ἐκ τούτων πάσης ψυχῆς δε-
σμούς, τοῦ δὲ αὐτὸ ξύμπαν ὅσον τὸ σῶμα ἡμῶν ἀπειργάζετο. σήραγμα μὲν αὐτῷ πρῶ
τον ξυμπηγνὺς τοῦ ὅλου, ὀστέινον· τὸ δὲ ὀστοῦν, ξυνίστησιν ὦδε, γῆν διαβύσας καθαρὰν
καὶ λείαν, εἰς οὐρανὸν καὶ ὕλην μυελῷ· καὶ μᾶλα εἰς τὸν, εἰς πῦρ αὐτὸ εἰσπέμψας· μετ'
ἐκεῖνο δὲ εἰς ὕδωρ βάπτει. πάλιν δὲ εἰς πῦρ. αὖθις τε εἰς ὕδωρ· μεταφέρων δ' οὕτως
πολλάκις εἰς ἑκάτερον, ὑπὸ ἀμφοῖν ἄπτηκτον ἀπειργάσατο· κηρὸν χρώμενος δὴ τούτῳ,
τοῦ δὲ μὲν ἐν ἐκ φαλὸν αὐτοῦ σφαῖραν τοῦ ἱερώτατον ὀστέινον· ταύτῃ δὲ στεῖνον δὴ
ξοδον κατέλιπε το. καὶ τοῦ δὲ τὸν διαυχένιον ἅμα καὶ νωτιαῖον μυελὸν ἐξ αὐτῆ σφον
δύλους πλάσας, ὑπέτεινον ὅσον σφόμιγγα· ἀφέμενος ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ὅλῃ παν
τὸς τοῦ κύκλου. καὶ τὸ πῦρ δὴ αὐτέρμα διασώζων οὕτω λιθοειδῆ τοῦ δὲ βάλῳ ξωὶ φρα
ξεν, ἐμποιῶν ἀρθρα τῇ θατέρου προσχρώμενος αὐτοῖς, ὡς μίσῃ οἵᾳ μέγᾳ δυ-
νάμει, κινήσεως καὶ ἡμέρας οὔσης. πλὴν δ' αὖ τῆς ὀστέινης φύσεως ἕξιν ὑγιαίμε
νος τοῦ θείου κρατιστέραν εἶναι καὶ ἀνεμπλοτέραν. διάπυρόν τ' αὖ γιγνομέ-
νῳ, καὶ πάλιν ψυχομένῳ σφακελίσασαν, ταχὺ διαφθρεῖν τὸ αὐτέρμα αὐτὸς
αὐτῆς. ὅλῃ ταῦτα οὕτω τῶν νεύρων καὶ τὸ τῆς σαρκὸς γένος ἐμηχανήσατο. ἵνα
τῷ μὲν πάντα τὰλλα μέλη ξωισθήσας ὦδε τεινομένῳ καὶ ἀνιεμένῳ, τοῦ δὲ τοὺς
στρόφιγγας καμπτόμενον τὸ σῶμα καὶ ἐκτεινόμενον παρέχοι. πλὴν δὲ σάρκα προ
βολὴν μὲν καυμάτων, πρόβλημα δὲ χειμώνος· ἔτι δὲ πτωμάτων οἷον τὰ πλη-
σιαὶ ἴσασθαι κτήματα σώμασι μαλακῶς καὶ πράως ὑπείκουσαν. θερμὸν δὲ ποτέ·
σας αὐτὸς αὐτῆς ἔχουσαν. ξηρὸν μὲν αἰσθητὸν καὶ ποτιζομένῳ ἔξωθεν, ψύ-
χος κατὰ πᾶν τὸ σῶμα παρέχειν οἰκεῖον. ὅλῃ χειμώνος δὲ πάλιν αὖ, ὑγρῷ τῷ
πυρὶ τὸν προσφθρέμενον ἔξωθεν καὶ τοῦ δὲ τεμόμενον πάγον, ἀμυνεῖσθαι ματεύ-
ων· ταῦτα ἡμῶν διανοηθεὶς ὁ κρατοπλάστης, ὕδατι μὲν, καὶ πυρὶ, καὶ γῇ συμμί-
ξας καὶ σωφρονίσας ὅλῃ ὀξίως καὶ ἁλμυρὸν ξωυθὲς ζύμωμα, καὶ ὑποπέ-
ξας αὖθις σάρκα, ἴγχυμον καὶ μαλακὸν ξωυθέσας· πλὴν δὲ τῶν νεύρων φύσιν,
ὅλῃ ἐσὺ καὶ σαρκὸς ἀξύμου κράσεως, μίαν ὅλῃ ἀμφοῖν μόνην δυνάμει ξωυκιρά
σατο, ξανθῷ χρώματι προσχρώμενος. ὕδατι σωφρονεστέραν μὲν καὶ γλιχροτέραν

σαρκῶν. μαλακωτέραν δὲ ὀστοῦν, ὑγροτέραν τε ἐκτήσατο διὰ μυελόν· ὧν ξυμπάντων ἕνεκα, ὅσα μὲν μυελοῦ δέοντα πρὸς ἄλληλα νεύροις, μετὰ ταῦτα σαρξὶ πάντα αὐτὰ κατεσκέασεν ἀθάνατον. ὅσα μὲν οὖν ἐμψυχότατα τῶν ὀστῶν λαβὸν, ὀλιγίστοις ξυνέφραξε σαρξίν· ἃ δ' ἀψυχότατα, αὖθις πλείστοις καὶ πυκνοτάτοις. καὶ δὴ καὶ τὰς ξυμβολὰς τῶν ὀστῶν, ὅπῃ μή τινα ἀνάγκην ὁ λόγος ἀπέφαινε δεῖν αὐτὰς εἶναι, βραχείαν σάρκα ἔφυσεν· ἵνα μὴ τῇ ἐμποδὼν ταῖς κάμψεσιν οὖσαι, δύσφορα τὰ σώματα ἀπεργάζοιτο ἄτεγκτα γιγνόμενα· μήτ' αὖ πολλαὶ καὶ πυκναὶ, σφόδρα τὸ ἀλλήλαις ἐμπίπλημι ἀναισθησίαν ἐμποιοῦσαι, δύσνημον δὲ τόδρα καὶ κουφότατα τὰ σώματα διὰ ταῦτα ποιῶν. διὸ δὴ τό, τε τῶν μηρῶν καὶ κνημῶν, καὶ τὸ σφυρὸν τῶν ἰσχίων φύσιν τά τε τῶν βραχιόνων ὀστᾶ, καὶ τὰ τῶν πήχεων, καὶ ὅσα ἄλλα μέρη ἄσαρθρα, ὅσα τε ὠφελείας ὀστᾶ ὀλιγότητα ψυχῆς ὠφελῶ καὶ διὰ φρονήσεως, πάντα ταῦτα ξυμπληρώσας σαρξίν. ὅσα δ' ἔμφρονα, ἧττον ἐμοί που τινὰ αὐτῷ καὶ αὐτῷ αἰσθήσεων οὕνεκα σάρκα, οὕτω ξυνέστησεν· διὸ δὴ τῆς γλώττης ἕδος. τὰ δὲ πλεῖστα, ἐκείνως· ἡ γὰρ ἂν ἀνάγκης γιγνομένη καὶ ξυνεφορμένη φύσις, οὐδαμῇ προσδέχεται πυκνὸν ὀστοῦν, καὶ σάρκα πολλῷ, ἅμα τε αὐτοῖς ὀξύνοον ἄθησιν. μάλιστα γὰρ αὖ αὐτὰ πάντων ἔχων ὁ θεὸς τῷ κεφαλῷ ξύσασις. εἵπερ ἅμα συμπίπτειν ἐβουλήσατο· καὶ τῶν ἀθρόων γένος σαρκώδη ἔχειν οὐ εἶασε τῷ καὶ νευρώδη κρατεραίτε κεφαλῷ, οἷον αὖ δι' ἄπλοῦν καὶ πολλαπλοῦν, καὶ ὑγιεινότερον καὶ ἀλυπότερον, τῷ νοῦν κατεκτήσατο. νοῦν δὲ τοῖς θεοῖς ἐμποιῆσαι γένεσιν δημιουργοῖς λογιζομένοις, πότερον πολυχρονιώτερον χεῖρον, ἢ βραχυχρονιώτερον βέλτιον ἀπεργάσαιντο γένος, ξυνιόντες τῷ πλείονος βίου φαυλοτέρου δὴ, τὴν ἐλάττονα ἀμείνονα ὄντα παντὶ πάντως αἱρετέον. διὸν δὴ μετὰ νεῦρα μὲν ὀστᾶ σαρξὶ δὲ καὶ νεύροις κεφαλὴν, ἅτε οὐδὲ καμπὰς ἔχουσαν, οὐ ξυνίστασαν. καὶ τὰ πάντ' οὖν ταῦτα, διανοητόδρα μὲν καὶ φρονιμώτερα. πολὺ δὲ ἀθανατίσερα παντὸς ἀνδρὸς προσετέθη κεφαλῇ σώματι. τὰ δὲ νεῦρα δὴ ταῦτα, καὶ οὕτως ὁ θεὸς ἐπ' ἰσχάτην τῷ κεφαλῷ περιήσας, κύκλῳ τόδε τὸν τράχηλον ἐκύλλισεν ὁμοιότητι· καὶ τὰς σκληράς ἄκρας αὐτοῖς ξυνέδησεν κατὰ τῷ φύσιν τῆ προσώπου. τὰ δ' ἄλλα εἰς ἅπαντα τὰ μέλη διέπειρε. ξυνάπτων αἰθέρος αἰθέρι. τῷ δὲ δὴ τὰ σώματα ἡμῶν δυάμει, ὀλοῦσι καὶ γλώττῃ καὶ χείλεσιν οὕνεκα τῶν αἰσθητικῶν καὶ τῶν αἰρίστων διεκόσμησαν οἱ διακοσμοῦντες. ἡ νοῦ διατέτακται. τῷ μὲν ἔσοδον τὸν ἀνάγκαίων μηχανώμασι χάριν· τῷ δὲ ἔξοδον, τῶν αἰρίστων. ἀναγκαῖον μὲν γὰρ πᾶν ὅσον εἰσέρχεται τροφῷ διόδῳ τῷ σώματι. ἔστι δὲ λάτον πάμπαν ἔχω ῥεῖον καὶ ὑπηρετοῦν φρονήσει, κάλλιστον καὶ αἰρίστου πάντων παμάτων. τῷ δ' αὖ κεφαλῷ οὔτε μόνον ὀστέινῳ φλοιὸν λευκοφυῆ ἔδησ, διὰ τῷ οὐ ταῖς ὥραις ἐφικνούμενον ὑπόβολον, οὔτ' αὖ ξυσκιαθεῖσαν κωφὸν καὶ ἀναίσθητον, διὰ τὸν τῶν σαρκῶν ἔχον περιβολὴν γίγνομένου. τῆς δὲ σαρκοειδοῦς φύσεως οὐ κατεξηραμένης, λεῖμμα μεῖζον περιγιγνόμενον ἐχωρείζετο δ' νοῦν λιγόμενον λόβμα. ὃν διὰ τῷ τόδε τὸν ἐγκέφαλον νοτίδα ξυσον ὄν αὐτὸ πρὸς αὐτὸ καὶ ἔλασσον, κύκλῳ περιημφίεσεν τῷ κεφαλῷ· ἡ δὲ νοτὶς ὑπὸ τοὺς ἑρκοὺς αἰσθοῦσα, ἔρδε κὴ σωίκλασιν αὐτὸ ἐδὲ τῷ κορυφῷ· διὸ ἅμμα ξυναγαγοῦσα. τὸ δὲ τῶν ἑρκῶν παντόδαπὸν εἶδος γίγνεται. διὰ τῷ τῶν περιόδων δυάμεις, κὴ τῆς τροφῆς· μᾶλλον μὲν ἀλλήλοις μαχομένων τούτων, πλείους. ἧττον δὲ, ἐλάττους· τοῦτο δὴ πᾶν τὸ λόβμα κύκλῳ κατεκέντει πυρὶ τὸ θεῖον. ῥυθεύτος δὲ καὶ τῆς ἰκμάδος ἔχω δ' αὐτῆς φροῦμίνς, ἔστι μὲν ὑγρὸν καὶ θερμὸν ὅσον ἐλικερινὲς ἀπεῖναι. τὸ δὲ μικτὸν δὴ ὢν καὶ τὸ λόβμα ἦν, αἰρέμενον μὲν κατὰ τῆς φορᾶς ἔχω μακρὸν ἐπένεγκε. λειπότητα ἴσην ἔχον τῷ κατακοσμήσαι. διὰ δὲ βραδυτῆτα ἀπωθούμενον, ὑπὸ τῷ περιεσῶς ἔχωδεν πνεύματος, πάλιν αὖτὸς κατὰ τὸ λόβμα ἐλλόμενον καὶ τερείζοῦσ. καὶ κατὰ ταῦτα δὴ τὰ πάθη, τῶν περιχῶν τὸ γένος αὖ τῷ λόβματι πέφυκε. ξυγγενὲς μὲν ἐμαυτῷδες δὲ αὐτοῦ· σκληρότερον δὲ καὶ συ-

κύτδρου τῇ πλήσει τῆς ψύξεως. ὃν ἀποχωρειζομένη λβρόματος ἑκάστη θεὶξ, ψυχθεῖσα ξωνεπλήθη. τούτῳ δὴ λαπάσαι ἡμῶν ἀπειργάσατο τὴν κεφαλὴν ὁπιᾶν. χρώμενος μὲν αἰτίοις οἷς εἰρημένοις. διανοούμενος δὲ αὐτὴ σαρκὸς αὐτὸ δεῖν εἶναι στέγασμα τῆς τοῦδε τοῦ ἐγκεφάλου οὔσης ἀσφαλέστατ. κοῦφον. καὶ θρόους χειμῶνος πρὶ καιροῦ σκιὰ καὶ σκέπην παρέχειν. θύραθεν ὁσίας δὲ οὐδὲν διακωλύμασιν. δῶν γενησόμενον. ἀλλ δὲ οὐ τῇ τοῦδε τοὺς δακτύλους κατὰ πλοκὴν, τὸ νέφρου καὶ τὸ λβρόματος, ὁσοῦτε συμμιχθὲν, ἐκτείνεσθαι ἀποχωρεῖσθαι, οὔ κοινὸν ξυμπάντων σκληρὸν γίγνεσθαι λβρόμα. οἷς μὲν ξωνεπίοις θύτοις δημιουργεῖ. τῇ δ' αἰλιωτάτῃ διανοίᾳ, τῶν ἑπεσθαι ἐσομένων εἵνεκα ἐργασμένον. ὡς γὰρ ποτὲ ἐξ αἰσθήσεως γυναῖκες, καὶ τἆλλα θηρία γενήσοιθ', ἁπάντων οἱ ξωνιστάντες ἡμᾶς. καὶ δὴ καὶ τῆς τῶν ὀνύχων χρείας, ὅλα πολλὰ τῶν θρεμμάτων καὶ ἀνθ πολλὰ δήσαντο. ὅθεν οὐ ἀνθρώποις διὰ οἷς γιγνομένοις, ὑπὸ τυπτώσαντο πρὸ τῶν ὀνύχων γένεσιν. οὕτῳ δὴ τῷ λόγῳ καὶ ταῖς προφάσεσι ταύταις λέρμα. τείχεος. ὄνυχές τε ἐπ' ἄκρους τοῖς κώλοις ἔφυσαν. ἐπεὶ δὲ πάντ' ἰὼ τὰ θνητὰ ζῴου ξυμφυήσαι μβρὴ καὶ μίλη, τὸν δὲ ζωὸν ὑπὸ πυρὶ καὶ πνεύμα ξωνέβαινεν ἐξ ἀνάγκης ἔχειν αὐτὸ, καὶ ἐξ. ταῦτα λαβὸ θύτων τὴν πόμεως, κονούμενόν τε ἔφθιτο, Σοίβεσαν αὐτῷ θεοὶ μαχαιῶνται. τῆς γὰρ ἀνθρωπίνης ξυγγενῆ φύσεως φύσιν, ἄλλως ἰδίας καὶ αἰσθήσεσι κεραυνοῦτες, ὡσθ' ἕτερον ζῷον εἶναι, φυτεύουσιν, ἃ νῦν ἔμβρα λεόβρα καὶ φυτὰ καὶ σπέρματα φυτευθέντα λαβὸ γεωργίας, ἵν' ἀκαθῶς πρὸς ἡμᾶς ἔχ. πρὶν δ' ἂν μένα τὰ τῶν ἀγρίων γένη πρισβύτερα τῶν ἡμβρων ὄντα. πᾶν γὰρ ὅτι πδ' αὖ μετάσχῃ τοῦ ζῆν, ζῷον μὲν αὖ οὐ λίκῃ λέγοιθ', ὀρθότατα. μετέχει γε μὴν ψυχῆς ὅ ναῶ λέγομεν, τοῦ ἡρίου ψυχῆς ἄθλους. ἐ μεταξὺ φρενῶν ὀμφαλοῦτι ἱδρῦσθαι λόγος. ᾧ δόξης μὲν λογισμοῦ τε καὶ νοῦ, μέτεστι φ μανθ. αἰσθήσεως δὲ ἀθλείας καὶ ἄλγεσις, μιᾷ ἐπιθυμιῶν. πάρεστι γὰρ διατελεῖ πάντα. γραφούμ δ' αὐτῷ τοῦδε αὐτὸ, πλὴ μὲν ἔξωθεν ἀ πως αμένῳ κίνησιν, τῇ δ' οἰκείᾳ χρησαμένῳ, τῶν αὐτοῦ ἀλογίσασθαι κατεδόητι φύσιν οὐ παρεκδέδωκεν ἡ γένεσις. διὸ δὴ ζῷ μὲν, ἔστι δὲ οὐχ ἕτερον ζῴου. μόνιμον δὲ κατοδᾷ ζωμένου πίπτ. ὀφ. φ τῆς ὑφ' ἑαυτοῦ κινήσεως ἐστρῶσθαι. ταῦτα δὴ τὰ γένη φυτεύσαντες οἱ κρείττους, τοῖς ἥπατος ἡμῖν, γραφῷ τῷ σώματι ἡμῶν διαχέτευσαν. τέμοντες οἷ) οἱ κήποις ὀχετούς. ἵν' ὥσπερ ἐκ πάγος ἐπάνθος, αἷμ δοιν. καὶ πρῶτον μὲν ὀχετοὺς κρυφαίους λαβὸ πλὴ ξύμφυσιν τοῦ λβρόματος ἡ τῆς σαρκὸς δύο φλέβας ἔτεμον νοτιαίας, λίδυμον ὡς φ σῶμα ἐτύγχανεν δεξιοῖς τε καὶ ἀριστεροῖς ἓν. ταύτας δὲ κατ. δῆπαν παρὰ πλὴ ῥάχιν καὶ τὸν γόνιμον μεταξὺ λαβόντες μυελόν. ἵνα οὗτός τε ὅτι μάλιστα θάλλοι, καὶ ἐκ τἆλλα θρους οὐ τοῦδε ἄτ' ἐκ τοῦδε κρίναντες ἐπίχυσις γιγνομένη, παρίχει πλὴ ὑσρέαν ὁμαλῶ. μιᾷ δὲ ταῦτα χάσαντες περὶ πλὴ κεφαλὴν τὰς φλέβας, καὶ λίαλλήλων ὁαστέρας πλέξαντες, δίεσαν, τὰς μὲν ἐκ τῶν δεξιῶν ἐκ τὰ ἀριστερὰ τ' σώματος. τὰς δ' ἐκ τῶν ἀριστερῶν, ἐκ τὰ δεξιὰ κλίναντες ὅπως δισμὸς ἅμα τῇ κεφαλῇ πρὸς σῶμα εἴη μετὰ τοῦ λβρόματος, ἐπεὶ δὴ νέφροις οὐκ ἦν κύκλῳ κατὰ κορυφὴν διειλημμένη. καὶ δὴ φ τῶν αἰσθήσεων πλῆθος, ἵν' ἃ φέρηται τέρων μβρῶν εἰς ἅπαν φ σῶμα ᾖ διαδόμενον. φ δ' ὁτιοῦν ἔδη πλὴ ὑσροπωγίαν παρεσκεύασαν τρόπῳ τινὶ τοιῷδε, ὃν καὶ φόμεθα ἔφον προσδομελεγασάμενοι φ τοιόνδε. ὅτι πάντα ὅσα ἐξ ἐλαττόνων συνίσταται, στέγει τὰ μείζω. τὰ δ' ἐκ μειζόνων, τὰ σμικρότδα οὐ διώκεται. πῦρ δὲ πάντων γενῶν σμικρομβρίστατον, ὕδατος καὶ γῆς ἄβρος τε, καὶ ὅσα ἐκ θύτων συνίσταται, διαχωρεῖ. καὶ στέγει οὐδὲν αὐφ διώκεται. τοῦφ δὴ κατὰ τοῦδε τῆς παρ' ἡμῖν κοιλίας διανοητέον. ὅ τε στόμα μὲν καὶ ποτὰ ὅταν εἰς αὐτὴν ἐμπίσῃ στέγει. πνεῦμα δὲ καὶ πῦρ μικρομβρίστερα ὄντα τῆς αὐτῆς ξυστάσεως, οὐ διώκεται. πνεῦσις οὖν κατεχώσατο ὁ θεὸς εἰς πλὴ ἐκ τῆς κοιλίας ὠδὶ τὰς φλέβας ὑσρέας. πλέγμα ἐξ ἀέρος καὶ πυρὸς δοὺς κύρτοι ξωνυφηκάμενος διπλᾶ κατὰ πλὴ ἔσοδον ἐγκύρλια ἔχεν θος. ὧν θάτδρον πάλιν διέπλεξε λίκρουν. καὶ ἀφ' τῶν ἐγκυρτίων δὴ διετέτακτο.

δὴ χοανους κύκλω δι' παντὸς πρὸς τὰ ἔσχατα τῆ πλίγματος· τὰ μὲν οὖν ἔσθυν ἐκ πυρὸς συνεστήσατο τὸ πλοκάνου, ἅ παντα· τὰ δ' ἐγκύρλια καὶ ὁ κύλος ἀφροειδῆ· κὴ λαβὼν αὐτὰ τοδιέσπευσε τῷ πλαθόλι ζώφ, τρόπῳ τοιῶδι. τ' μὴ τῶν ἐγκυρτίων, εἰς ὃ σῶμα μιᾶπκε· δι' πλοῦ δὲ ὄγκος αὐτοῦ, κατὰ μὲν τὰς ἀρτηρίας εἰς ὃν πνεῦμα κατᾶπκε θάτερον· ὁ δ' εἰς πλὺ κοιλίαν, παρὰ τὰς ἀρτηρίας. τ' δ' ἕτερον σχίσας τὸ μέρος ἐκάτερον, κατὰ νῦς ὀχετοὺς τῆς ῥινὸς ἀφῆκε κοινόν. ὡς ὅτε μὲ κατὰ στόμα ἴοι θάτερον ἐκ θοῦθου, πάντα κὴ τὰ ἐκείνου ῥεύματα αἰκπλεῦσθαι. ὁ δ' ἄλλο κύτος τῆ κύρτου, τοδὲ ὁ σῶμα ὅσον κοῖλον ὑμεῶν τοδιέφυσι. καὶ πᾶν δὴ ξῶον, ὃ τὸ μὲν, εἰς τὰ ἐγκύρλια ξυῤῥεῦν μαλακῶς, ἅτε ἀβρὰ ὄντα ἐποίησε. τοτὲ δὲ αὖ ἀπαῤῥεῖν μὲν τὰ ἐγκύρτια, ὁ δὲ πλέγμα ὡς ὄντος τῆ σώματος μανοῦ, δύνασθαι ἔσω διαὐτῆ, κὴ πάλιν ἔξω. τοὺς δ' αὖτος τῆ πυρὸς ἀκτῖνας διαδιδόμεσθαι ἀκολουθεῖν· ἐφ' ἑκάτερα ἰόντος τῆ ἀβρὸς. καὶ ξῶον ἴσως τοῦ αὖ ξυνεστῶτι δ' θνητὸν ζῷον, μὴ διαπαύεσθαι γιγνόμενον· ἰοὺ τῳ δὲ δὴ τῷ γένει τὸν τοὺς ἐπωνυμίας θέμενον, αἰκπνοὲν κὴ ἐκ πνοὲν λέγομενεσθαι τοῦνομα. πᾶν δὲ δὴ τότ' ὄγκον καὶ δ' πάθος τῆ θ' ὑμεῶν τῷ σώματι γίγνεσθαι αἰσθόμενον κὴ αἰσχυνόμενον ῥᾴφιεσθαι κὴ ῥᾳδίως καὶ ἔξω. ὁπότ' ἂν γ' ἴσω καὶ ἔξω, τῆς αἰκπνοῆς ἰούσης, ὁ τῆς αὖ ἐς ξυμμιλούσης ἵππης, διαιωρούμενον δὲ ἀεὶ, δι' τῆς κοιλίας ἰὸν ἐλθὸν τὸ στέγα καὶ ποτὲ λάβοι, τί κεν δή· καὶ κατὰ σμικρὰ διαῤῥοῦν δι' τῶν ὀχέσεων, ὅπερ πορλίγεται διάγον, δὶ ἐκ κρήνης ἐπ' ὀχετοὺς ἐὰν τοὺς φλέβας αὐτλοῦν αὐτὰ, ῥᾳδίως ἂν πῦρ αὐλῶνος δι' τῆ σώματος, τὰ τῶν φλεβῶν ποιᾶ ῥεύματα. πάλιν δὲ τῆς αἰκπνοῆς ἴνωμεν πάθος· ἂς χρώμενον αἰτίαις τοιῆδον γίγνεσθαι δύνασθαι ταναῦτ' ἔστιν. ὧ δ' εἴω ἐ πεισθῆ κενὸν οὐδὲν ἔστιν εἰς ὃ τῶν φθορμένων, διαῤῥεῖ αὖ εἰσιλθεῖν τι, ὁ δὲ πνεῦμα φθείρεται παρὰ μικρὸν ἔξω, ὁ μεῖζ ὄγκος ἤδη παντὶ δῆλον, ὡς οὐκ εἰς κενὸν· ἀλλὰ δ' πλησίον ἐκ τῆς ἕδρας ὠθεῖ. τὸ δ' ἐθυύμενον ὀξελαύνει δ' πλησίον ἀεί· καὶ κατὰ ταύτην πλὴ αἰκίνησιν, πᾶν τοδιελαυνόμενον εἰς πλὴ ἕδραν. ὅθεν ὀξῆλθε ὁ πνεῦμα εἰσὶν ἐκεῖσε καὶ αἰκπλεῦσαι αὖ πλὴ, ξυνίστανται τῷ πνεύματι· κὴ ὄγκος ἅμα πᾶν δι' ὁ προχοῦ περιαγομένου γίγνεσθαι, δι' δ' κενὸν μηδὲν ᾖ· διὸ δὴ τῶν σκληῶν κὴ τὸ τῆ πνεύμονος, ἔξω μένειν. δ' πνεῦμα πάλιν κάτω τῆ τοδὲ δ' σῶμα ἀῤῥοῦσι, ἕως δι' μανῶν τῶν σαρκίων ὀνομένου καὶ τοδιελαυνομένου, γίνεται πλῆρες. αὖθις δὲ ἀποκρινόμενος ὁ ἀὴρ, καὶ δι' τὸ σώματος ἔξω ἰὼν, ἕως πλὴ αἰκπνοὲν περιωθεῖ, κατὰ τὰ πλὴ τῆ σώματος κὴ πλὴ τῶν μυκτήρων λίοδον. τὴν δ' αἰτίαν τῆς αρχῆς αὐτῶν, δι' τόν τινα. ταῦ ζῷον αὐτὸ πάντως δ' αἷμα καὶ τὰς φλέβας θῤμότητα ἔχει. δι' ὃ αὐτῷ πηγήν τινα εἶναι συνέσεν πυρός. ὃ δὴ καὶ προσεικάζομεν τῷ τῆ κύκλου πλέγματι κατὰ μέσον διατεταμένον ἐκ πυρὸς πεπλέχθαι πᾶν. τὰ δὲ ἄλλα ὅσα ἔξωθεν ἀῤῥοῦς ὁ θερμὸν δὴ κατὰ φύσιν εἰς πλὺ αὐτοῦ χῶραν, ἔξω πρὸς τὸ ξυγγενὲς ὁμολογοῦσιν ἰέναι. δύο δὲ ταῦν δίξ ὁλοιν οὔσεων, τῆς μὲν κατὰ σῶμα ἔξω. τῆς δὲ αὖ κατὰ τὸ σῶμα κὴ τὰς ῥῖνας, ὅταν μὲν ἐὰν θάτερα ὁρμὴν, θάτερα περιωθεῖ. τὸ δὲ περιωσθὲν, εἰς ὃ πῦρ ἐμπέπτου, θῤμαίνεται. τὸ δ' ἕξιον, ψύχη. μεταβαλούσης δὲ τῆς θῤμότητος καὶ τῶν κατὰ πλὴ ἑτέραν ἕξοδον θερμοτέρων γίνομένων, πάλιν ἐκεῖνα ῥέπειν αὖ ὁ θῤμότερον μᾶλλον, πρὸς πλὴ αὖ τῆ φύσιν φθρόμενον, περιωθεῖ δὲ κατὰ θάτερα. δι' τὰ αὐτὰ πάλιν, κὴ τὰ αὐτὰ αὖτα πάσχειν ἀεὶ, κύκλω οὕτω σαλευόμενον, οὕθ' κὴ οὕθ' ἁ περγασμένον ὑπ' ἀμφοτέρων, πλὴ αἰκπνοὲν καὶ ἐκ πνοὴν γίγνεσθαι παρέχεται. καὶ δὴ καὶ τὰ τῶν πάσχειν τὰς ἀκτεινὰς σκιὰς ποιᾶ θηκτῶν, ἅπτια καὶ τὰ τῆς πόσεως. τάτε τῶν ῥιπτουμένων ὅσα ἀφιθέντα ματέωρα καὶ ὅσα ἐὰν γῆς φέρεται, ταύτη διακτέον, καὶ ὅσοι φθόγγοι ταχεῖς καὶ βραδεῖς, ἀξεῖς τε καὶ βαρεῖς φαίνονται. ὧ τὰ μὲν, ἀναρμόστοι φερόμενοι διὰ ὁμοιότητα τῆς εἰ ἡμᾶν ὑπ' αὐτῶν κινήσεως· τοτὲ δὲ, ξύμφωνοι διὰ μοιότητα· τὰς γοῦν τῶν προτέρων καὶ θατέρων ἀβρακύτερον κινήσεις ἀποπαυομένας ἤδη τὸ εἰς ἄμεσον ἐλκυθήσας, εἰς ὕστερον αὖθὶ προσφερόμενοι, κινοῦσιν ἐκείνας, καὶ παλαμβάνουσι· καὶ παλαμβάνοντες δὲ, οὐκ ἄλλως ἐπιβάλλοντες εἰσπάρεσαν κίνησιν. ἀλλ' ἀρχὴν ξυνεστάσας φορᾶς, κατὰ πλὴ τῆς θάτερος. ἀπολη-

γούσης δὲ ὁμοιότητα προσάψαντες, μίαν ἐξ ἑκάστου καὶ ξυμφράσαντα πάλιν· ὅθεν ἡδονὴν μὲν τοῖς ἄφροσιν, εὐφροσύνην δὲ τοῖς ἐμφροσι δι' ὁμοιότητα τῆς θείας ἁρμονίας μίμησιν, οὐσῶν ταύτης γενομένην φορᾶς παρέχον. καὶ δὴ καὶ τὰ τῶν ὑδάτων πάντα ῥεύματα ἔτι ἢ τῶν κραυνῶν πλήγματα, καὶ τὰ θαυμαζόμενα ἠλέκτρου πέρι, τῆς ἴλλεως καὶ τῶν ἡρακλείων λίθων, πάντων τούτων, ἐλκὴ μὲν οὐκ ἔστιν οὐδενὶ ποτέ· ἀδύνατον γὰρ ἐστιν οὕτω, τοιοῦτόν τι αὖ τὰ ταῦτα εἰς ἄλληλα, τότε διακεκινόμενα καὶ συγκεκινόμενα πρὸς ταῦτα αὐτῶν διαμεβόμενα ἴσθμια ἴσα ἰσάκις πάντα, τοιούτοις δὴ τοῖς παθήμασι πρὸς ἄλληλα συμπλεχθῆσι, τεθαυματουργημένα. τῷ γὰρ τροπὴν ζωῆς φασὶν εἶναι· καὶ δὴ καὶ ἡ τῆς αἰκισμοῦς ὄθεν ὁ λόγος ὥρμησε κατὰ ταῦτα καὶ δι' ἃ τούτων γέγονε, ὡσπερ ἐν τοῖς πρόσθεν εἴρηται· τέμνουσι μὲν τὰ σιτία τοῦ πυρός· ἀναμοιρουμένου δὲ αὐτοῦ ὑπὸ πνεύματος ξυμπολίου, τὰς φλέβας δὲ ἐκ τῆς καιλίας τῇ ξυνωρίσει πλησιοῦσας, τῷ τὰ τετμημένα αὐτόθεν ἑπαντλεῖν. καὶ δι' ταῦτα δὴ καθ' ὅλον τὸ σῶμα πᾶσι τοῖς ζῴοις, τὰ τῆς τροφῆς νάματα οὕτως ἐπήρευται γεγονέναι. πότιμα δὲ καὶ ἀπὸ ξυγγενῶν ὄντα, τὰ μὲν καρπῶν, τὰ δὲ χλόης, ἀθρόως ἐπ' αὐτὸ τοῦθ' ἡμῖν φύτευσιν ἡ τροφὴ, παυσθέντα· τὰ μὲν χρώματα ἴσχει δι' ὧν ἐμμένειν· ὑπ' ὀρυθρᾶ πλείστῃ πῇ αὐτὸ χρὴ διαθεῖν, τῆς τοῦ πυρὸς ὁμοῦ τε καὶ ὀξυμόρου ξυνεργασθείσης φύσεως· ὅθεν τὸ καταξανθὲν σῶμα ἑκάστου τὸ χρῶμα ἴσχον εἶναι ὅ ἐνδιαλαμβάνει, ὅταν λοῦμεν αἷμα· νομιοῦσι σαρκῶν καὶ ξύμπαντος τοῦ σώματος· ὅθεν ὑσροβυόμενα ἴασται, πληροῦν δὲ τὸ κενούμενον ἐᾶσιν· ὁ δὲ τρόπος τῆς πληρώσεως ἀποχωρούσης τε γίγνεται· καθάπερ οὖν ἔφη παντὶ παντὸς ἀφορὰ γίγνεσθαι. ὧν δὲ ξυγγενὴς πᾶν φέρεται πρὸς ἑαυτό· τὰ μὲν δὴ περιεστῶτα ἐκτὸς ἡμᾶς, τάκει τε ἀεὶ καὶ διαπίμπρησι πρὸς ἴσωσιν εἶδος τοῦ ὁμοφύλου ἀποπίμπρον, τὸ δὲ αἷμα αὖ, κερματισθέν τε ὑπὸ τοῦ ἐντὸς παρ' ἡμῖν καὶ σβεσθὲν ἀμαυρότερον, ὥσπερ ὑπ' οὐρανοῦ ξυνισταμένης ἰσότητος τοῦ ζῴου, πλὴν τοῦ παντὸς αἰσχημάζειν μεμηχανημένου· πρὸς δὲ ξυγγενὲς οὖν φορὰν ποιοῦσιν ἴσωσιν, τῶν αὐτὸς μορίων αὐτῶν, ἡ κοινωνοῦσα τὸ τε πλεῖον αὖ πλήρωσιν. ὅταν μὲν δὴ πλέον τοῦ ἐπιῤῥέοντος ἀπῇ, φθίνει πᾶν· ὅταν δὲ ἔλαττον, αὐξάνεται. τὰ μὲν οὖν ξύστασις τοῦ παντὸς ζῴου, καθὰ τὰ ῥίζωνα δὴ ἐκφυόμενον ἔλεγεν ἐν χρυσῷ τῶν γερῶν, ἰχῶρα μὲν πλὴν ξύλλεισιν αὐτῶν πρὸς ἄλληλα κέκτηται. ξυμπίπτει δὲ ὁ πᾶς ὄγκος αὐτῆς ἀπαλὸς· ἅπτεται μὲν πως γεγονώς, τετραμμένης δὲ εὐγάλακτα· τὰ δὲ τοιαῦτα λαμβανόμενα εἰς αὐτὴν τείνοντα, ἐξαίφνης ἐπίσταλθέντα ἐξ ὧν αὖ ἦ, πάντα σπάνια καὶ ποτὰ τῶν αὐτῆς ῥιζώνων παλαιότερα ὄντα ἐκ ἀθανέστερα, κοινῆς ἐπικρατεῖ τέμνουσα. καὶ μέχρι ἂν πάρεστι τὸ ζῷον, ῥίζουσα ἐκ πολλῶν ὁμοίων· ὅταν δὲ ῥίζα τῶν τειτώνων χαλᾷ, δι' ὀλίγους ἀπόντας, οὐ πολλῷ χρόνῳ πρὸς πολλὰ ἐπανίσασα, τὰ μὲν τῆς τροφῆς εἰσιόντα, οὐκέτι δυνάμενα τέμνειν εἰς ὁμοιότητα ἑαυτῆς. αὐτὰ δὲ ὑπὸ τῆ ἔξωθεν ἐπεισιόντων, ἁπλῶς διαιρεῖ· φθίνει δὴ πᾶν ζῷον οὕτω κρατούμενον. γῆρας τε ὀνομάζεται τὸ πάθος· τέλος δὲ ἐπειδὰν τῶν τοιούτων τειτώνων, οἱ ξυναρμοσθέντες μοναδικῇ αὐτῇ χωρισθῶσι, μιᾷ πάσι τοῖς ψυχῆς αὖ δεσμοῖς. ἡ δὲ κατὰ φύσιν λαβοῦσα, μεθ' ἡδονῆς ἐξέπαυσε. πᾶν γὰρ, ὃ μὲν παρὰ φύσιν, ἀλγεινόν· ὃ δ' ἐπίφορον γιγνόμενον, ἡδύ· καὶ θανάτος δὴ κατὰ ταῦτα· ὁ μὲν κατὰ νόσους καὶ τραύματα γιγνόμενος, ἀλγεινὸς καὶ βίαιος· ὁ δὲ μετὰ γήρως ἐλθὼν τέλος κατὰ φύσιν, ἀπονώτατος τῶν θανάτων. καὶ μᾶλλον μεθ' ἡδονῆς γιγνόμενος ἢ λύπης· ὁ δὲ τῶν νόσων ὁ ξυνίστασθαι, σπλήν που καὶ παντὶ τῷ πέριξ τοῦ γῆς ὄντων γενῶν ἐξ ὧν συμπέπηγε τὸ σῶμα· γῆς· πυρός· ὕδατός τε, καὶ ἀέρος, τούτων παρὰ τὴν φύσιν πλεονεξίᾳ καὶ ὕβρει καὶ τῆς χώρας μεταστάσει, ἐξ οἰκείας ἐπ' ἀλλοτρίαν γιγνομένῃ, πυρός τε αὖ καὶ τῶν ὑγρῶν, ἐπειδὴ γένη πλείονα οἷς ὄντα τυγχάνει, ὁ μὲν προσῆκον ἴσωσιν ἑαυτῷ προσλαμβάνει· καὶ πάνυ ὅσα τοιαῦτα, νόσους καὶ νόσους παρέχει. παρὰ φύσιν γὰρ ἐκποίου γιγνομένου, καὶ μεθίσταμένου, διαμένειν μὲν ὅσα αὖ πρόσθεν ψύχηται· ἐκρὰ δὲ ὄντα, ὑσίερον γίγνεται νοτερά, ἐκ κοῦφα δὴ ἐκ βαρέα, καὶ πάσας πάντα μεταβολὰς δέχεται· μόνος

γαρ δὴ φαμὲν ταυτὸ ταυ τῷ καὶ ταυ τῷ καὶ ὡσαύτως καὶ ἀκόλουθον προσαγορεύομεν καὶ ἀπαγορεύομεν, ἑκάστου ταυτῷ ὂν αὐτῷ αὑτῷ, καὶ ὑγιὲς μὲν εἶναι. ὃ δ' αὖ πλημμελὲς, τούτων ἕκαστον ἀπὸν, ἢ προσὸν, ἀλλοιότητας παμποικίλας καὶ νόσους, φθορὰς τε ἀπείρους παρέχεται. λευκότητα αὖ ξυστάσεως καὶ τὰ φύσιν ξυνεστηκυῖαν, σκληρότητα καὶ τανύσεις νοσημάτων τῷ βουλομένῳ γίγνεσθαι ξυνοῦσαν. μαλακοῦ γὰρ ὄντος ἑκάστου τε καὶ σαρκὸς καὶ νεύρου ξυμπαγὲς, ἕλκη τε αἵματος μὲν, ἄλλου δ' ὁπόθεν, ἐκ τῶν αὐτῶν γιγνόντων, τῶν μὲν ἄλλων τὰ πλεῖστα ἔπαθε τὰ πρόσθεν· τὰ δὲ μέγιστα τῶν νοσημάτων, τῇδε χαλεπὰ ξυμπίπτοντα. ὅταν αὖ πάλιν ἡ γένεσις τούτων πορεύηται, τότε ταῦτα διαφθείρεται. καὶ τὰ φύσιν γὰρ σάρκες καὶ νεῦρα ὄντα αἵματος γίγνεται· νεῦρον μὲν ὄντα ἴνων, ὅτι πλὴν συνεχείαν· σάρκες δὲ ἀπὸ τοῦ παγέντος, ὑπὸ πηγνυμένου χωριζόμενον ἰνῶν. ἡ δὲ ἀπὸ τῶν νεύρων καὶ σαρκῶν ἀπόπιλος αὖ, λιπαρὸν καὶ λιπαρόν. ἅμα μὲν πλὴν σάρκα πολλὰ πρὸς πλὴν τῶν ὑγρῶν φύσιν, αὐτότε δ' αὖθις ἐν μαλακῷ ὄντα ἐπιῤῥεῖ. ἔπειτα δὲ καὶ ὅτι πυκνότητα τῶν ὑγρῶν διαθούμενον, καθαρώτατον γένος τῶν τελείων, λειότατόν τε καὶ λιπαρώτατον, λειβόμενον ἀπὸ τῶν ὑγρῶν καὶ στάζον, αἷμα ἐν μαλακῷ. καὶ κατὰ ταῦτα μὴ γιγνομένων ἑκάστων, ὑγιαίνειν ξυμβαίνει τὰ πολλά· νοσεῖ δέ, ὅταν ἐναντίως. ὅταν γὰρ πυκνομένη σαρξ, αὖθις πάλιν εἰς τὰς φλέβας πλὴν πηκεδόνα ἰδέᾳ, τότε μὴ πυθμένος αἷμα πολύ τε καὶ παντοδαπὸν, εἰ ταῖς φλεψὶ χρώμασι μὴ πυκνότησι ποικιλούμενον, ἔτι δὲ ὀξείαις καὶ ἁλμυραῖς δακάμοις, χολαῖς μὴ ἐχόρευσε, καὶ φλέγματα ἔχει παντοῖα. παλιναίρεται γὰρ πάντα γιγνόμενα μὴ διεφθαρμένα, τότε αἷμα αὖ πρῶτον, διόλλυσι· μὴ αὐτὰ οὐδεμίαν φορὰν ἔτι τῷ σώματι παρέχοντα, φθείρεται πάντη ὑπὸ τῶν φλεβῶν. τάξιν τῶν κατὰ φύσιν ἔχοντα τοιάδε ἐστίν. ἐχθρὰ μὲν αὐτὰ αὐτοῖς· ὑπὸ δὲ μηδεμίας ἑαυτῶν ἀπόλαυσιν ἔχειν· τῷ ξυνεστῶτι δὲ τὸ σώματος μὴ μένοντα κατὰ χώραν, πολέμια· διολωτὰ καὶ τηκόμενα. ὅσον μὲν οὖν αὖ παλαιότατον τοῦ τῆς σαρκὸς τακῆ, δύσπηκτον γιγνόμενον, μιλάκιον μὲν ἔτι παλαιᾶς ξυγκαύσεως. διὰ δὲ τὸ πάντη διαδιδρῶσθαι, πικρὸν ὂν παντὶ χαλεπὸν προσπίπτει τῷ σώματος, ὅσον αὖ μήπω διεφθαρμένον ἦν· καὶ τὸ τε μὴ, αὐτὸ τῆς πικρότητος, ὀξύτητα ἔχον· μέλαν χρῶμα, ἀπολιπωθὲν μᾶλλον τὸ πικροῦ· ζητεῖ δὲ ἡ πικρότης, αὖ βαφῆσα αἵματι, χρῶμα ἔχειν ἐρυθρότερον· τῇ δὲ μέλανος ὑπὸ τῳ ξυγκραννυμένου, χολώδες. ἔτι δὲ ξυμμίγνυσι ξανθὸν χρῶμα μετὰ τῆς πικρότητος, ὅταν νέα ξανθὰ τῇ σαρκὶ ἔπειτα τὸ αὖθις πλὴν φλέγμα πυρός. μὴ δὲ μὲν κοινὸν ὄνομα πᾶσι τούτοις ἔθεντο ἴσως ἑκάστου που, χολὴν ὠνόμασαν. ἡ καὶ ἔστιν ὧν διακτὸς, εἰς πολλὰ μὴ καὶ ἀνόμοια βλέπειν. ὁρᾶσθαι δὲ οἰ αὐτοῖς οὐ γόνος οὐδὲν, ἄξιον ἐπωνυμίας πᾶσι. τὰ δ' ἄλλα ὅσα χολῆς εἴδη λέγεται καὶ τὰ πλὴν χρόας ἔχει λόγου αὐτῶν ἕκαστον ἴδιον. ἰχὼρ δὲ ὁ μὲν αἵματος ὀρρὸς, πρῶος. ὁ δὲ μελαίνης χολῆς ὀξύτατος, ἄχριος. ὅταν ξυμμίγνυται διὰ θερμότητα ἁλμυρᾷ δυνάμει, καιόμενα δὲ ὀξὺ φλέγμα δ' ὀνομάζουσι. τὸ δ' αὖ μετὰ ἀέρος τηκόμενον ἐκνίασι καὶ ἀπαλῆς σαρκὸς. ὄγκου δὲ αἱ μεθόδους καὶ ξυμπεπληκθούσης ὑπὸ ὑγρότητος καὶ πομφολύγων ξυστασῶν ἐκ τῶν παθῶν τούτου, καθ' ὃ μὲν ἐκράτησεν μὲν ἀοράτων διὰ σμικρότητα. ξυνακτισῶν δὲ τῶν ὄγκων παρεχομένων ὀρατὸν χρῶμα ἐχουσῶν διὰ πλὴν τῶν ἀφρῶν γοήσιν ἰδεῖν λευκὴν, παύτην πᾶσαν πηκεδόνα ἀπαλῆς σαρκὸς, μὴ πυθμένος ξυμπλακεῖσαν, λευκὴν δὲ. φλέγμα φαμὲν· φλέγματος δὲ νέας ξυνεστηκυίας ὀρρὸς, ἰσχνὸς καὶ διάκρυον. ὅσα τε ἄλλα τοιαῦτα· σῶμα δ' αὖ καθ' ἡμέραν χεῖται καθαιρόμενον καὶ ταῦτα μὲν δὴ πάντα, νόσων ὄργανα γίγνονται, ὅταν αἷμα μὴ ἐκ τῶν στίων καὶ πορῶν ἢ πλεθύον καὶ τὰ φύσιν, ἀλλ' ἐναντίως ἔχον ἢ ὅ τι καὶ τῆς φύσεως λαμβάνει νόμος. διακεκριμένης μὴ δὴ τ' σαρκὸς ἐκείνης. μονότατ δὲ τ' πυθμένων αὖ ταῖς, ὑμέσεια τῆς ξυμφορᾶς ἡ δυνάμεις. ἀπάλη μὲν ἔτι μετ' εὐπετείας ἔχει. ὃ δὲ δὴ σαρκικὸς ὀστοῖς συνδεῖν, ὁπότε νοσήσει καὶ μακρὸν αὖ ὄντα ἐκείνων αἷμα καὶ νεύρων ἀποχωριζόμενον, ὁ τῷ μὴ ξοφέν. σαρκὶ δὲ πρὸς ὀστοῦν γίγνεται δεσμὸς, ἀλλ' ἐκλιπαρᾷ καὶ λεπτὴ γλίσχρα, ξαχὺ καὶ ἁλμυρὸν αὐχμῶσαν, ὑπὸ καὶ κακῆς διαίτης γενομένη, τό, τε ταύταπάσχον πᾶν τὸ πρῶτον, κατακυκηθὲν μὴ αὖ πάλιν ὑπὸ τὰς σάρκας καὶ τὰ νεῦρα ἀφιστάμενα ἀπὸ

τῶν ὁ στόμαχος· αἱ δ' ἐκ τῶν ῥιζῶν ξυμπεπτωκυῖαι, τά τε νεῦρα γυμνὰ ἡπατικὰ πυοῦσι καὶ μεθ' ἅλμης· αὖ ταῦτα δὲ πάλιν εἰς τὸν τοῦ αἵματος φορὰν ἐμπεσοῦσα, τὰ πρόσθεν ῥεθέντα νοσήματα, πολέμια ποιοῦσι· χαλεπῶν δὲ τούτων ὄντων τὰ σώματα παθημάτων γιγνομένων, μείζω τι γίγνεται τὰ πρὸ τούτων· ὅταν ὁ σωὸς ὀξὺ πικρότητα σαρκὸς, ἀκαπνοῦν μὴ λαμβάνων ἰκανὸν, ὑπ' ὑρῶδους θερμαινόμενον στρεβλίσαι, μήτε πνεῦν καταδέχηται· πάλιν τε αὖ ἐς ἐκείνην ἀναστίως ἐμψυχόμενον. ἢ δ' ἐς σάρκας σάρξ δι' ἐς αἷμα ἐμπεπτωκυῖα, ῥαχύτερα πάντα τῶν πρόσθεν τὰ νοσήματα ἀπεργάζηται. τὸ δ' ἔλαττον παντῶν, ὅταν ἡ τοῦ μυελοῦ φύσις, ἀπ' οὐδείας ἕλκους ὑπὸ θολῆς νοσούσης, τὰ μέγιστα καὶ κυριώτατα πρὸς θάνατον τῶν νοσημάτων ἀποτελῇ· πόσις αὖ πάλιν τῆς τοῦ σώματος φύσεως ἐξ ἀνάγκης ἐρώτησις· τείνον δ' αὖ νοσημάτων εἶδος, τεινεσθαι διαπεφυκὸς γιγνόμενον, ἢ μὲν ἀπὸ πυρέττου, ὃ δὲ, φλέγμα θος, ἢ δὲ χολῆς· ὅταν μὲν γὰρ ὁ τῶν πυρεττόντων τῷ σώματι ταμίας πυρέττων, μὴ καθαρὰς τὰς διεξόδους παρέχῃ, ὑπὸ ῥεύματος φερομένης, οἷα μὲν οἰκεῖα, οἷα δὲ πλείονα δ' ἀναπλησθέντα πυρέττει, τὰ μὲν οὐ τυγχάνοντα ἀναψύχης, σήπει· τὰ δὲ τῶν φλεβῶν διαβιαζόμενον καὶ ξυνεπιφέρον αὐτὰ, τῶν τε ἡ σῶμα εἰς ὃ μέσον αὐτοῦ· διὰ φραγμά τε ἴσχον οὐκ ἀπολαμβάνεται· καὶ μυελὸς δὲ νοσήματα ἐκ τούτων ἀλγεινὰ, μετὰ πολλῶν ἰσχυρῶς ἀπείργασται· πολλοὺς δ' οὐ τῷ σώματι διακεκριθέντας σαρκὸς, πυῦμα ἐπόνου μόνου καὶ ἀλωκτον ὧδ' ἔχω περιθεῖναι τοὺς αὐτοὺς τοῖς ἐπεισιν λυθόσιν ὁ λαιὸς παρέχει· μήκιστα δ' ὅταν περὶ τὰ νεῦρα καὶ τὰ ταύτη φλέβια περὶ στὴ καὶ ἀνοσήσαν, ὧν τε ἐπιτόνους καὶ τὰ ξυνεχῆ νεῦρα οὕτως εἰς ἡ ἰσχίαδα κατατείνῃ, τούτοις· ἃ δὴ καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς ξυνοχείας τὸ παχύμερες, τὰ νοσήματα τότε τι, καὶ ὁ παθὼν νοσεῖ προσῤῥήθησαν. ὧν, καὶ δ' φάρμακον χαλεπόν· πυρετοὶ γὰρ ὧν δὴ τὰ τοιαῦτα γιγνόμενοι μάλιστα λύουσι· ἡ δὲ λαπὼν φλέγμα ἐξ τὸ τῶν πομφολύγων πυῦμα χαλεπὸν ἀπολειφθὲν, ἔχω δὲ τῆς σώματος αἰκπνοὰς ἴσχειν, ὑπάστρον μὴ κατα ποιέλλει δὲ ἡ σῶμα, λάβασα· ἀλφούς τε καὶ τὰ τούτων ξυγγενῆ νοσήματα ἀπὸ τίκτον. μεθ' χολῆς δὲ μελαίνης κεφαθὲν, ἰδὲ ἕως τοὺς τε ἄλους τὰς ὠ τῇ κεφαλῇ, θεοτάτους οὔσας ἐπισκιδανύμενον, μὴ ξυνταράττει αὐτὰς, καθ' ὕπνουμον ἰὸν, πρασύτερον· ἐγκηκορέσι δὲ ἐπιπεθύμενον, ὅσα παλακτότερον· νόσημα δὲ ἰδρὼς ὃν φύσεως ἀσθενοῦντα ἰδρὼν λίγνται. φλέγμα δ' ὀξὺ καὶ ἁλμυρὸν, πηγὴ παντῶν νοσημάτων ὅσα γίγνεται καταῤῥεῦσι· ὀξὺ δὲ τοὺς τόπους ἐς οὓς ῥεῖ παντοδαπὺς ἔντας, παντοῖα νοσήματα ἐλκῶδες· ὅσα δὲ φλεγμαίνον λίγνται τοῦ σώματος, ἀπὸ τῦ κεφαθαί τε καὶ φλέγεσθαι, ὀξὺ χολὴν γίγνει πάντα· λαμβάνουσα μὴ ὧν ἀκαπνολῦ ἔχω παν ζῦ· ἀκπέμπει φυσήματα ζέουσα· καθιεργυμένη δ' οὗτος, πυρέκαυστα νοσήματα πολλὰ ἐμποιεῖ· μάγιστον δὲ ὅταν αἵματι καθαρῷ συγκραθεῖσα, ἡ τῆ ἰνῶν γένος, ἐκ τῆς ἰκανῶν διαφορῆ τάξεως· αὖ διαπαύρεσιν ἐς αἷμα, ἵνα συμέρως λεπτότητος ἔχει καὶ πολχυος· καὶ μήτε ὀξὺ θερμότητα ὡς ὑγρὸν ἐκμανῦ τῷ σώματος ἐκρίσι, μήτ' αὖ πυκνότερον δυσκίνητον ὄν, μόλις αὐτισχέφοιθ' ὑπὸ ταῖς φλεψί· κακεῖθ' δὴ τούτων, ὅ νις τῇ τῆς Φύσεως γνώσει φυλάττουσι· ἅς ὅταν τὶς καὶ τεθνεώτος αἵματος, ὑφίκει τὸ ὄντος, πρὸς ἀλλήλας ξυνακάγει, διακεῖται πᾶν ἡ λοιπὸν αἷμα· ἐκθεῖσαι δὲ, ταχὺ μεθ' τοῦ πρωτοῦ αὖ ἡ ψύχους ξυμπηγνύασι. ταύτην δὲ πῶν λαιὰμιν ἐρυθρῶν ὑπὸ αἵματι, χολὴ φύσει παλαιὸν αἷμα γιγνῆα, καὶ πάλιν ἐκ τῶν σαρκῶν ἐς ἕτερα κίρα, θερμὴ καὶ ὑγρὰ καὶ ὀλίγον πρῶον ἐκπέπεκασα, πήγνυται δὲ πῶν τῶν ἰνῶν λαιὰμιν. πηγνυμένη δὲ καὶ εἶα κατασβεννυμένη, χεὶ μῶνα μὴ θρόμενον τὸς παρέχει· πλείων δ' ἐπερρέουσα τῇ παρ' αὐτῆς θερμότητι, κρατήσασα τὰς ἴνας ἐς ἀταξίαν ζέσασα, διέσωσε· καὶ ἐὰν μὲν ἐκαὶ δὲ· τέλους κρατῆσαι γίγνεται, πρὸς δ' ἕτερα μυελοῦ διαπράσασα γένος, καίουσα ἔλυσι τὰ τῆς ψυχῆς αὐτόθεν οἷ) πῶς πέισμα τα, μεθῆκε τε ἐλιθθέαν· ὅταν δ' ἐλάττω ᾖ, τότε σῶμα αὐτοχθὸ τὴ κρέμενον, αὐτὴ κρατηθεῖσα, ἕ ηα τὰ πᾶν δ' σῶμα ἰζέπεσιν· ἢ δὲ ἕτερα φλεβῶν ἐς πῶ κάτω ξυνεωθεῖσα ὁ πῶ ἄνω κοιλίαν, οἷ) φυγὰς ἐκ πόλεως ταπεισάσης, ἐκ ἕτερα σώματος ἐκπέπτουσα, διαῤῥοίκες

καὶ

καὶ δυσεντερίας, καὶ τὰ τοιαῦτα νοσήματα πάντα παρέχεσθαι. ἡ μὲν οὖν ἐκ πυρὸς ὑπερβολὴς μάλιστα νοσοῦσαν σῶμα, ξυνεχῆ καύματα καὶ πυρετοὺς ἀπεργάζεται, τὸ δ' ὕδωρ ἀφόρους ἀμφημερινούς. τὰ δὲ ταύτης δὴ ὕδατος ἡ νωθέστερον ἀόρατος καὶ πυρὸς αὖ ἧττον. ἡ δὲ γῆς τε τέρψεως οὖσα, καθίστασθαι τοῦτον τὸν τρόπον οὐ ῥᾴδιον ἀκριβασμούς περιόδοις χρόνου καθαιρόμενον, τὰ τὰ ῥεύματα πυρετοὺς ποιοῦσαν, ἅπερ μάλιστα τὰ μέλη· καὶ τὰ μὲν τοῦδε ἡ σῶμα νοσήματα, ταῦτα ξυμβαίνει γιγνόμενα. τὰ δὲ τοῦδε ψυχὴν δεῖ σώματος ἔχειν τοῦδε. νόσων μὲν δὴ ψυχῆς ἄνοιαν συγχωρητέον. δύο δ' ἀνοίας γένη. ἡ μὲν, μανίαν. ἡ δ' ἀμαθίαν. πᾶν οὖν ὅτι παρέχων τὸν παθητικὸν, ὁπότερον αὐτῶν ἔχει, νόσον προσρητέον. ἡδονὰς δὲ καὶ λύπας ὑπερβαλούσας, τῶν νόσων μεγίστας θετέον τῇ ψυχῇ. περιχαρὴς γοῦν ἄνθρωπος ὤν, ἢ καὶ τἀναντία πάσχων λύπης παρὰ λόγον, ταυτὶ μὲν ἐλεῖν ἀκαίρως, ἡ δὲ, φυγεῖν, οὔτε ὁρᾷ οὔτε ἀκούειν ὀρθὸν οὐδὲν δύναται. λυπῇ δὲ καὶ λογισμοῦ μεταχεῖν, ὅπως τότε δὴ δυνατός. τὸ δὲ ταύτῃ μὲν οὕτω πολὺ καὶ ῥᾳδίως τοῦδε ἡ μᾶλλον γίγνεται. καὶ καθαρσεὶ δὴ δεύτερον πολὺ καρπούμενον τῷ ξυμπίπτοντι φυκὰς ἢ, πολλὰς μὲν καὶ ἕκαστον ἀμαίσασ'. πολλὰς δ' ἡδονὰς κτώμενος οὐ ταῖς ἐπιθυμίαις καὶ τοῖς τοῦδε τὰ τοιαῦτα τόνοις, ἐμμανὴς ἡ σπλῆσον γιγνόμενος τῷ βίου, δεῖ τὰς μεγίστας ἡδονὰς καὶ λύπας, νοσοῦσαν καὶ ἄφρονα ἔχων ὑπὸ τῷ σώματος πλὴν ψυχὴν, οὐχ ὡς νοσῶν, ἀλλ' ὡς ἑκὼν καθ' ὃ δρᾴζεται. ἡ δὲ ἀληθὴς, ἡ τοῦδε τὰ ἄφρονα σκληρύνασα καὶ παχύνασα, κατὰ ἡ πολὺ μέρος δεῖ πλὴν εἰς γένους ἔξιν, ὑπὸ μαστῆρος ὀστῶν, οὐ σώματι ῥυώλεια καὶ ὑγράνουσαν, νόσος ψυχῆς γέγονε. καὶ ἁδὴν δὴ πάντα, ὁπόσα ἡδονῶν ἀκρατῆ καὶ ὀνειδῶς, ὡς ἑκόντων λέγεται τῶν κακῶν, οὐκ ἐρθῶς ὀνειδίζεται. κακὸς μὲν γοῦν ἑκὼν οὐδείς. δεῖ δὲ πονηρὸν ἔξιν τινὰ τοῦ σώματος καὶ ἀπαίδευτον τροφῶν, ὁ κακὸς γίγνεται κακός. παντὶ δὲ τοῦτο ἐχθρὰ καὶ κακόν τι προσγίγνεται. καὶ πάλιν δὴ ἡ τοῦδε τὰς λύπας ἡ ψυχὴ κακὰ ταῦτα, δεῖ σῶμα πολλῷ ἔχει κακίαν. ὅταν γοῦν αὖ τῶν ὀξέων καὶ τῶν ἁλυκῶν φλεγμάτων, καὶ ἄσσα πικρὰ καὶ χολώδη χυμοὶ κατὰ ἡ σῶμα πλανῶνται, ἔξω μὲν μὴ λάβωσιν αἰσθησιν οἰκείαν· οἰκεῖος δὲ εἰλούμενοι πλῶ ἀφ' αὑτῶν ἀτμίδα, τῇ τῆς ψυχῆς φορᾷ συμμίξαντες αἰσθησιν ἀφθόγγων, παντοδαπὰ νοσήματα ψυχῆς ἐμποιοῦσι μᾶλλον καὶ ἧττον, καὶ ἐλάττω καὶ πλείω. πρός τε τοῦ χρῆς τόπους οἰκήσονται τῆς ψυχῆς, πρὸς ὃν αὖ ἕκαστον αὐτῶν προσπίπτῃ, ποικίλλοντες μὴ ἐᾶσι δυσκολίαν, καὶ δυσθυμίαν παντοδαπὰ, ποικίλλοντες δὲ θρασύτητάς τε καὶ δειλίας· ἔτι δὲ λήθης ἅμα καὶ δυσμαθίας. πρὸς δὲ τούτοις ὅταν οὕτω κακῶς παγῶσιν, πολιτεῖαι κακαὶ καὶ λόγοι κατὰ πόλεις ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ λεχθῶσιν, ἔτι δὲ μαθήματα μανθάνῃ τούτων ἱκανὰ ἐκ νέου μανθάνοντα, ταῦτα κακὰ πάντες οἱ κακοὶ δεῖ δύο ἀκουσιώτατα γιγνόμενα. ὧν αἰτιατέον μὲν, τοὺς φυτεύοντας ἀεὶ, τῶν φυτευομένων μᾶλλον· καὶ τοὺς τρέφοντας τῶν τροφέων. προθυμητέον μὲν ὅπῃ τις δύναται· καὶ δεῖ σοφῆς καὶ δι' ἐπιτηδευμάτων. μαθημάτων τὸ φυγεῖν μὲν κακίαν, τυγχανητέον δὲ ἑλεῖν. ταῦτα μὲν οὖν δεῖ τρόπος ἄλλος λόγων· ἡ δὲ τούτων αὖ τρίτος φορὰ αὖ ἡ τοῦδε τοὺς τῶν σωμάτων καὶ διανοήσεων θεραπείας, ἃς αἰτίας σώζεται πολλὰς εἰκὸς καὶ περίπου αὐτὰ ποθοῦμαι· δι' καιότερον γοῦν τῶν ἀγαθῶν πρύ, μᾶλλον ἢ τῶν κακῶν ἔχειν λόγον. πᾶν δὲ ἀγαθὸν, καλόν· ἡ δὲ καλὸν, οὐκ ἄμοιρον καὶ ζῷον οὖν ἡ ζωοῦν ἐσόμενον, ξύμμετρον θετέον. ξυμμέτρων δὲ τὰ μὲν, σμικρὰ διαθεῖσθαι ἐμοὶ ξυλλογίζόμεθα. τὰ δὲ κυριώτατα καὶ μέγιστα, ἀλογίστως ἔχομεν. πρὸς γοῦν ὑγείας τε καὶ νόσους, αἱρετάς τε καὶ κακίας, οὐδεμία ξυμμετρία, μὴ ἀμετρία μείζων ἢ ψυχῆς αὖ τῆς πρὸς σῶμα αὐτό· ὃν οὐδὲν σκοποῦμεν, οὐδ' αἰνοῦμεν, ὅτι ψυχὴν ἰσχυρὰν μὴ πάντη μεγάλην, ἀθετέον ἢ ἔλαττον εἶδος ὅταν ἰσχῇ, καὶ ὅταν αὖ τοὐναντίον ξυμπαγῆτον τοῦτο, οὐ καλὸν ὅλον ἡ ζῷον. ἀξύμμετρον γοῦν ταῖς μεγίσταις ξυμπτείαις. ἡ δ' ἐναντίως ἔχον πάντων διαφθορᾷ τῷ δυναμένῳ καθορᾶν, πολλῷ καὶ θρασυτάτην. δεῖ οὖν τοῦδε σκοπεῖν, ἢ καί τινα ἑτέραν τοῦδε ἔξιν ἄμοιρον ἐσομένην τῷ τι σῶμα ὄν, ἅμα μὲν εἰσχόν, ἅμα δ' οὐ τῇ ποιητέᾳ τῶν πόνων φύσεις μὲν κόπους, φύσεις δὲ ἀνάσματα καὶ

δηλ. τὸ παραφερόμενα τὰ σώματα παρέχον, μυείων καὶ ὧν ἄπειρον ἑαυτῷ, ταυτὸ δὴ διανοητέον, ἢ ἅ τῷ ξυναμφοτέρῳ ζῷον ἔκαλοῦμεν, ὡς ὅταν τι σὺν αὐτῷ ψυχὴ κρεῖττον ὄσα σώματος περιθύμως ἴσχῃ, διασείουσα πᾶν αὐτὸ σὺν δυνάμει, νόσων ἐμπίπλασα καὶ ὅταν ἂς πυρετοὺς παντὸς ἴσῃ καὶ ζυτόσεις σωτόμους ἴσῃ, καὶ τὰ τοιαῦτα δὴ πάντα καλοῦμεν· διδαχὰς τ' αὖ καὶ μάχας ἐν λόγοις ποιουμένη δημοσίᾳ καὶ ἰδίᾳ δι' ἐρίδων καὶ φιλονεικιῶν γιγνομένων. διὰ πυρὸν αὖτο ποιοῦσα λύσι· καὶ ῥᾴματα ἐπάγουσα τῶν λεγομένων ἐκ τῶν ἀπατῶσι ζῴων πλείστους τὰναντία ἀπεργάζεσθαι ποιεῖ. σῶμά τι ὅταν αὖ μέγα, καὶ ὑπόψυχρον, σμικρᾷ ξυμφυΐᾳ ἀθρόως τε διανοίᾳ γίνηται, δι' ἣν ἐπιθυμιῶν οὐσῶν φύσει καθ' αὑτοὺς ἀνθρώπους δηλ. σῶμα μὲν ζοφῶς, δηλ. δὲ τὸ θειότατον τῶν αὖ μὲν φρονήσεως μὲ τ' κράτιστος κινήσεις κρατοῦσα, καὶ τὸ μὲν σφέτερον αὔξουσα, τὸ δὲ τῆς ψυχῆς κωφὸν καὶ δυσμαθῆς, ἀμνημόνων τε ποιοῦσα, πολὺ μεγίστην νόσον, ἀμαθίαν αὖ ἀπεργάζονται· μία δ' σωτηρία πρὸς ἀμφω, μήτε πολὺ ψυχὴν αὖθις σώματος κινεῖν· μήτε σῶμα αὖθις ψυχῆς· ἵνα ἀμετρομέσω γίγνονται, ἰσορρόπω καὶ ὑγιᾶ· τὸν δὲ μεθηκτικὸν ἤ τινα ἄλλην σφόδρα μανίαν διανοίᾳ κατεργαζόμενον, καὶ πολὺ τῷ σώματος ἀποδοτέον κίνησιν. γυμναστικῇ προσομιλοῦντα. τὸν τε αὖ σῶμα ἐπιμελῶς τολαπόντα τὰς τ' ψυχῆς ἀποδοτέον κινήσεις. μουσικῇ τε πάσῃ φιλοσοφίᾳ προσχρώμενον. οἱ μέλλοι δικαίως τὰς ἅμα μὲν καλὸς, ἅμα δὲ ἀγαθὸς ὀρθῶς κεκλῆσθ. κατὰ ἓν τὰ αὐτὰ ταῦτα καὶ τὰ μέρη διαπονητέον. τὸ τῷ παντὸς ἀπομιμούμενον εἶδος. τῷ δ' σώματος ὑπὸ τ' εἰσπνοὴν κεκμηκότος τε οὖ φῦς καὶ ψυχομένου, καὶ πάλιν ὑπὸ τῶν ἔξωθεν ἐκπεπνευμένου καὶ ὑγραινομένου, καὶ τὰ τούτοις ἀκόλουθα πάσχοντος, ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν κινήσεων, ὅταν μὲν τῆς ἰσχύσας ἄγον τὸ σῶμα παρασείῃ ταῖς κινήσεσι, κρατηθὲν διώλιτο. ἐὰν δὲ ἰῶ τροφὴν καὶ τιθήνῃ τῷ παντὸς προσείπομεν, μεμῆσθαί τις, καὶ τὸ σῶμα, μάλιστα μὲν μηδέ ποτε ἰσυχίας ἄγειν ἐᾷ, κινῇ δὲ καὶ σεισμῷ πᾶσαν ἀεὶ ἐμποιῶν αὐτῷ διαπαντὸς, τὰς αὖτὸς ἐν ἑαυτῷ ἀμαύνεται κατὰ φύσιν κινήσεις, καὶ μετείως σείων, τάττει τοῦδε τὸ σῶμα πλανώμενα, παθήματα καὶ μόρια, κατὰ ξυγγενείας εἰς τάξιν κατανεσμῆ πρὸς ἄλληλα, κατὰ τὸν πρόσθεν λόγον· οὗ δὴ τ' παντὸς ἐλέγομεν, ἐκ χερὸς παρίχερὸν τιθέμενον, ἐκσεῖ πολέμους ὠπίστειν τῷ σώματι νόσους. ἀλλὰ φίλον τῷ φίλον τιθοῖ, ὑγίειαν ἀπεργαζόμενον παρέξει. τ' δ' αὖ κινήσεων ἐν αὖ τῷ ὑφ' ἑαυτῷ αὐτῷ κίνησιν μάλιστα γὰρ τῇ διανοητικῇ τὸ παντὸς κινήσει ξυγγενές. ἡ δὲ ὑπάλλου, χείρων. χειρίστη δ' ἡ κατὰ μέρη κινοῦσα τὸ σώματος καὶ ἄπαντος ἠσυχίαν, δι' ἑτέρων αὖτο κατὰ μέρη κινοῦσα· διὸ δὴ τ' καθαρσίων καὶ ξυστάσεων σώματος, ἡ μὲν δηλ. τῶν γυμνασίων, ἀρίστη. δευτέρα δὲ ἡ δηλ. τῶν αἰωρήσεων, κατά τε τοὺς πλοῦς, καὶ ὅπη πῃ αὖ ὀχήσεις ἄνω ποι γίγνωνται. τρίτον δὲ εἶδος κινήσεως, σφόδρα ποτὲ ἀναγκαζομένῳ χρήσιμον, ἄλλως δὲ οὐδαμῶς δ' νέου χρὴ προσδεκτέον, ἡ τῆς φαρμακευτικῆς καθάρσεως γιγνόμενον ἐκτεικόν. τὰ δὲ νοσήματα ὅσα μὴ μεγάλους ἔχει κινδύνους, οὐκ ἐμβιβιστέον φαρμακείαις· πᾶσα γὰρ ξύστασις νόσων, ὅπου τινὰ τῇ τῶν ζῴων φύσει προσοικεῖ. μὴ, γὰρ ἡ τούτων ξυμφοδὸς ἔχουσα τεταγμένους τῷ βίου γίγνεται χρόνους· τῷ τε γένους ξύμπαντος, μὴ καὶ αὖ ἡ ζῷον ἐμαρμένον ἔχον ἕκαστον τὸν βίον, φύεται χωρὶς τῶν ἐξ ἀνάγκης παθημάτων. τὰ γὰρ τοιαῦτα δὴ καταργὰς ἐκ πάντων λυπεῖν ἔχοντα ξυνίστανται μέχρι τῆς χρόνου δυνατὰ ἐξαρκεῖν, οὗ βίου, οὐκ ἂν ποτέ τις ἐκ τοῦδε ἔτι βιῴη. ὡς πρὸς οὖν αὖ καὶ τῆς τοῦδε τὰ νοσήματα ξυστάσεως λυ, ὅταν τις παρὰ τὸν εἱμαρμένον τοῦ χρόνου, φθάῃ φαρμακείαις, ἅμα ἐκ μικρῶν μεγάλα. καὶ πολλὰ ἐξ ὀλίγων νοσήματα φιλεῖ γίγνεσθαι. διὸ παντὸς δεῖ διαίτῃς πάντα τὰ τοιαῦτα. καθ' ὅσον αὖ ἡ τοιαῦτα λέ· ἀλλ' οὐ φαρμακεύοντας καὶ ἰατρεύοντας δύσκολον ἐμβιβιστέον. καὶ τοῦδε μὲν τῷ κοινοῦ καὶ τῷ κατὰ σῶμα αὖ τῷ μέρους ἕ, τῆς αὖ καὶ διαπαντὸς διατοῦ, ἐξ διαπαντὸς διατοῦμενος ὑφ' αὑτῷ μάλιστ' αὖ κατὰ λόγον ζῴη, ταῦτα λελέχθω. ἃ δὲ δὴ παντὸς διατοῦσιν αὖτο, μᾶλλόν πεν καὶ πρότερον παρασκευαστέον εἰς δυνάμεν. ἔτι κάλλιστον καὶ ἄριστον εἰς τὸν παντὸς διατοῦσιν εἶναι. δι' ἃ κεμβέσθ' μὲν δὴ τοῦδε τοῦτον διελθεῖν, ἱκανὰν αὖ γέ-

νοιτο

πλὴν αὐτὸ καθ' αὑτὸ μόνον ὄχημα· τὸ δ' ἐπ' αὐτῷ παρόχημα καὶ τὰ τούτων ἑπόμενος αὖ τις, οὐκ ἄν ποτε σφόδρα τῶν δι' ὀλίγου λόγῳ διαπραίνοιτ' ἂν καθάπερ ἔμπροσθεν πολλάκις. ὅτι τείχη ψυχῆς τε καὶ σώματος ἐμήχανήσατο. τυγχάνει δ' ἔτι καὶ νῦν κινήσεις ἔχον· οὕτω καὶ τὰ τοιαῦτα καὶ νοῦς ὡς ὄντα βραχυτάτων ῥητέον, ὅτι τὸ μὲν αὐτῶν, οἷ περὶ γῆν διάγουσι, καὶ τῶν ἑαυτῶν κινήσεων ἐνδεέστερον ἄγον, ἀδυνήσατον αὐτὰ γνῶναι γίγνεσθαι. τὸ δ' ὡς γυμνάσεως ἐρρωμενέστατον. διὸ φυλακτέον ὅπως αὖ ἕξουσι τὰς κινήσεις πρὸς ἄλληλα συμμέτρως. τὸ δὲ δὴ τοῦδε τοῦ κυριωτάτου περὶ ἡμῖν ψυχὴν εἶδος, διανοεῖσθαι δεῖ τῶνδε· ὡς αὖρα αὐτὸ δαίμονα θεὸς ἑκάστῳ δέδωκε. τοῦτ' δὴ φαμὲν, οἰκεῖν μὲν ἡμῶν ἐπ' ἄκρῳ τῷ σώματι· πρὸς δὲ τὸν οὐρανῷ συγγένειαν αὐτὸ τῆς ἡμᾶς αἴρειν ὡς ὄντας φυτὸν οὐκ ἐπίγειον, ἀλλ' οὐράνιον ὀρθότατα λέγοντας. ἐκεῖθεν γὰρ ὅθεν ἡ πρώτη τῆς ψυχῆς γένεσις ἔφυ, τὸ θεῖον πρῶτον κεφαλὴν καὶ ῥίζαν ἡμῶν, αὐτὸ κρεμάσαν, ὀρθοῖ πᾶν τὸ σῶμα. τῷ μὲν οὖν πρὸς τὰς ἐπιθυμίας, ἢ φιλονικήσασ' τι τυγχάνῃ, καὶ ταῦτα διαπονῶν τι σφόδρα, πάντα τὰ δόγματα αὐτὰ γνήσια γεγονέναι. καὶ παντάπασι καθ' ὅσον μάλιστα δυνατὸν γίγνεσθαι, νῦν μὴ σμικρὸν ἀλλὰ πᾶν, ἅτε τὸ τοιοῦτον ἐν ξυμπότῃ· τὸ δὲ περὶ φιλομάθειαν, καὶ πρὸς τὰς ἀληθείας φρονήσεις ἐπιδυσκόλῃ, καὶ ταῦτα μάλιστα τῶν αὑτοῦ γυμνασμάτων. φρονῇ μὲν ἀθάνατα καὶ θεῖα, αἴ πρὸς ἀληθείας ἐφάπτηται, πᾶσα αὐξηθῇ που· καθ' ὅσον δ' αὖ μετέχειν αὐθρωπίνη φύσει ἀθανασίας ὀνίσχηται, πάντα μὴ αὖ μέρος ἀπολιπεῖν. ἅτε δὲ ἀεὶ θεραπεύοντα τὸ θεῖον, ἔχοντά τε αὖ εὖ μάλα κεκοσμημένον, τὸν δαίμονα ξυνοικοῦντ' αὐτῷ διαφερόντως εὐδαίμονα εἶναι. θεραπεία δὲ δὴ πάντη παντὸς μία, τὰς οἰκείας ἑκάστῳ τροφὰς καὶ κινήσεις, ἀποδιδόναι. τῷ δ' αὖ ἡμῖν θείᾳ, ξυγγενῶς ἀποκινήσεις, αἱ τὸ παντὸς διανοήσεις καὶ περιφοράς. ταύτας δὴ ξυνεπόμενον ἕκαστον, δεῖ τὰς περὶ τὸν γίγνεσθαι αὐτῷ κεφαλὴν διεφθαρμένας ἀνορθοῦται, δι' ἣ καταμανθάνειν τὰς τοῦ παντὸς ἁρμονίας τε καὶ περιφοράς, τῷ καταννοουμένῳ τὸ καταννοοῦν ὁμοιοῦσθαι κατὰ τὸν ἀρχαίαν φύσιν. ἀφομοιώσαντα δὲ τέλος ἔχειν τοῦ προστεθέντος ἀνθρώποις ὑπὸ θεῶν ἀρίστου βίου, πρός τε τὸν παρόντα καὶ τὸν ἔπειτα χρόνον. καὶ δὴ καὶ ταύτῃ ἡμῖν ὁ ἀρχῆς παραγεγενημένος διεξεληλύθῃ περὶ τοῦ παντὸς μέχρι γενέσεως ἀνθρώπων, ἱκανὸν εἰκὸς τέλος ἔχειν. τὰ γὰρ ἄλλα ζῷα ἧττον γέγονεν αὖ, διαζῆν ἐπιμανέστερον. ὃ μή τις ἀνάγκη μεμνῆσθαι. οὕτω γὰρ δὴ μεμηχάνηται τὸν τοῦ παντὸς λόγους εἶναι. τῆσδε αὐτὸ τοιοῦτον ἔστω λεγόμενον. τῶν γενομένων ἀθρόων ὅσοι θνητοὶ μὴ θεοῦ ἐγένοντο ἀλλήλοις διὰ λόγου τινὰ ἐκόντα, γιγνώσκοντα τὴν φύσιν αὐτῆς ἀνθρωπίνης· καὶ κατ' ἐκεῖνον δὴ τὸν χρόνον, διὰ ταῦτα θεοὶ ἐγένοντο τῆς ξυνουσίας ἕρωτα, ἐκτεκτήναντο, ζῷον, τὸ μὲν οὖν ἡμῖν. τὸ δὲ τοῖς γυναιξὶ, συστάντες ἐμψύχοντο ἔδει δὲ χρόπῳ τοιούσαντες ἑκάστῳ, πλὴν τῆς τοῦ διέξοδον, ἣ διὰ τῆς πολυμήκους τὸ σῶμα ὑπὸ ζῶσι νεφρούς εἰς πλὴν κύστιν ἐλθόν, καὶ τῷ πνεύματι τὸ θλιφθὲν ξωικπέμπειν ἀχρεῖον, ξωικρήκασιν εἰς τὸν ἐκ τῆς κεφαλῆς κατὰ τὸν αὐχένα καὶ διὰ τῆς ῥάχεως μυελὸν ξυμπεπηγότα. ὃν δὴ σπέρμα τοῖς πρόσθεν λόγοις εἰρόμεν. ὁ δὴ, ἅτ' ἔμψυχος ὢν, καὶ λαβὼν αἰσθησιν τοῦθ' ἵεσθαι τῆς ἐπιθυμίας ἐμποιήσας αὐτῷ τοῦ γενέσθαι, ὄρεξιν ἀποτέλεσε. διὸ δὴ τῶν μὲν αἰδοίων τὸ πρὸς τὸν αἰδοίαν φύσιν ἀπειθές τε καὶ αὐτοκρατὲς γεγονὸς, ὅσον ζῷον αὐτόκλητον τοῦ λόγου, πάντων δι' ἐπιθυμίας οἰστρώδεις ἐπιχειρεῖ κρατεῖν. αἰδοῖα δὲ τοῖς γυναιξὶν αὖ μῆλά τε καὶ ὑστέραι λεγόμεναι, διὰ ταυτὰ ταῦτα ζῷον ἐπιθυμητικὸν ὂν τῆς παιδοποιίας, ὅταν ἄκαρπον παρὰ πολὺ ὥραν χρόνον πολλὸν γίγνηται, χαλεπῶς ἀγανακτοῦν φέρει. πλανώμενον πάντη κατὰ τὸ σῶμα, τοὺς τοῦ πνεύματος διεξόδους ἀποφράττον, αἰκίαν οὐκ ἐῶν, εἰς ἀπορίαν τε ἄλλαις τοῖς ὀρέγουσι τὰς ἐμβάλλει, καὶ νόσους παντοδαπὰς ἄλλαις παρέχεται, μέχρι δὴ αἴ ἡλικιῶν ἡ ἐπιθυμία καὶ ὁ ὄρεξις ἀγαγόντες ἴδιον ἀπὸ διόσμου καρπὸν, καθάπερ ὀπωρίζοντες εἰς ἀρουραν τὸν μήτραν, ἀόρατα ἔτι καὶ σμικρότητος καὶ ἀδιάπλαστα ζῷα κατασπείραντες καὶ πάλιν διακείναντες, μιγά-

λα αὐτὰς ἐκβεβλῆσθαι. καὶ μηδὲ ταῦτα εἰς φῶς ἀγαγόντες, ζῷων ἀποτελέσωσι γένεσιν· γυναῖκάς τε μὴ οὖσας καὶ θηλυ παῖν, οὕτω γίγνεσθαι. ἐκ δὲ τῶν ὀρνέων φῦλον μετ' ἐρρυθμίζετο, αἱ τὰ τερατώδη πτηνὰ φύσει ἐκ τῶν ἀκούων αὐσμῶν κούφων δὲ καὶ πτεροφορικῶν μὲν, ἀγρευμένων δέ, δι' ὄψεως τὰς τοιαύτας ἐξεύρεις, βεβαιοτάτας εἶναι δι' αἰθέσεως. ἐκ δὲ τῶν πεζῶν καὶ θηρευομένων, γίγνεσθαι ἐκ τῆς μανίας πρὸς χερσαίους φιλοσοφίαν· μᾶ δὲ ἀερομάντων τὴν τοιαύτην ἐν οὐρανῷ πτῆσιν μαθεῖν· ὅτι ἐκ μαντικῆς τοῖς οὐ τῇ κεφαλῇ χρῆσθαι πιθανώτερος· ἀλλὰ τοῖς τοιαῦτα σημαίνουσι ψυχῆς, ἀγνοοῦσιν ὅπως ἔχει μαθεῖν. ἐκ τούτων οὖν τῶν ἐπιπλάστων, τά τε πρόσθια κῶλα καὶ τὰς κεφαλὰς εἰς γῆν ἐλκύσαντα, ὥστε ξυμφυέσθαι ἅρμοσαν. προμήκεις τε καὶ παντοδαπὰς ἔχειν τὰς κεφαλὰς ὅπως συμβαίνοι τὸ πᾶν ἀργεῖσθαι ἐκ τῶν ἀναγκαίων ἀπορίαν φέρειν. τελευταῖον τε ἐκ γένος αὖ τῆς ἐφύτευσε, καὶ πολύποδα τῆς προφάσεως· θηρῶν ἕνεκεν ὑποτιθέντες τοῖς μᾶλλον ἄφρονα, ὡς μᾶλλον εἰδὼς γῆν ἐλκύοιντο. τοῖς δ' ἀφρονεστάτοις αὐτῶν τούτων, τὴν παντελῆ πᾶσι πρὸς γῆν πᾶν τὸ σῶμα κατατεμόντες, ὡς οὐδὲν ἔτι ποσὶν χρῆσθαι οὔσης, ἄποδα αὐτὰ καὶ ἑλκυσπόμενα εἰδὼς γῆς ἐγέννησαν. τὸ δὲ τέταρτον γένος, ὧν ὅσον γίγνεσθαι, ἐκ τῶν μάλιστα αἰσθητικῶν καὶ ἀμαθεστάτων. οὓς οὐδὲ ἀκριβοῦς καθαρῆς ἔτι ἐρίσασαι οἱ μετὰ ταῦτα ἥκοντες, ὡς νῷ ψυχὴν ἔχοντα πλημμελέσθαι ποίησις ἀκριβεστέρως ἐχόντων. ἀλλ' αὖ τὸ λιπῆ καὶ καθαρᾶς ἀκριβοῦς ἀρθρώσεις, εἰς ὕδατος θηλιρὰ καὶ βαθεῖαν ἴσασαι αὐχένα θύειν. θηρίων γένος καὶ τῶν ὀρνέων, ξυναπάντων τε ὅσα οὐρανογόνα, πλεκτὰ μεθέσασα ἐκ τῆς, ἐκ τῆς οἰκήσεις ἐλαφρῶν. καὶ κατὰ ταῦτα δὴ πάντα, τότε καὶ νῦν διαμένεται τὰ ζῷα εἰς ἄλληλα. νῦν καὶ αἰσίασα ἀποβολῆ καὶ κτήσει μεταβαλλόμενα. καὶ δὴ καὶ τέλος πᾶσι τῷ παντὸς νοῦν ἔδει ἐν λόγου φῶμεν ἡμῖν ἔχειν θνητοῖς γοῦν καὶ ἀθανάτοις ζῷοις λαβεῖν, καὶ ξυμπληρωθὲς ὅλον ὁπόσμος, οὕτω ζῷον ὁρατὸν, τὰ ὁρατὰ πᾶσι ἔχον· εἰκὼν τοῦ νοητοῦ, θεὸς αἰσθητὸς μέγιστος καὶ ἄριστος, κάλλιστός τε καὶ τελεώτατος, εἷς οὐρανὸς ὅδε μονογενὴς ὤν.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΚΡΙΤΙΑΣ, Ἢ ΑΤΛΑΝΤΙΚΟΣ.

ΚΡ. Σώφρονος ὦ σώκρατες δοκεῖ εἶναι μακρᾷ αὖ πάντων μέγος ὀρθῶς, νοῦ ὄντως ἐκ τῆς τοῦ λόγου διαπορίας, ἀγαπητῶς ἀπήλλαγμαι· τῷ δὲ πρίν μὲν πάλαι πότ' ἔργῳ, νῦν δὲ λόγοις αὖτι θεῷ γεγονότι, προσεύχομαι τῶν ἐνθένδε ὅσα μὲν ἐρρήθη μοῖρα, σωτηρίαν ἡμῖν αὐτὴν αὐτῶν δοῦναι. παρὰ μέλος δὲ εἴ τι τοῦδε αὐτῶν ἄκοντες εἴπομεν, δίκην νῷ πρέπουσαν ἐπιθεῖναι. δίκη δὲ ὀρθή, ἣν πλημμελοῦντα, ἐμμελῆ ποιεῖν. ἵν' οὖν βέλτιστοι τοὺς τοῦδε θεῶν γενέσεως ὀρθῶς λέγωμεν λόγους, φάρμακον ἡμῖν αὐτὴν τελεώτατον καὶ ἄριστον φαρμάκων ἐπιστήμην δύναμιν δοῦναι· προσευξάμενοι δὲ, παρακλήσομεν καὶ τὰς ὁμολογίας κειμένας τῇ ἐξῆς λόγου.

ΚΡ. Ἀλλ' ὦ τίμαιε. δέχομαι μὲν ὦδε, ᾧ σὺ καταρχὰς ἐκέλευσα, συγγνώμην αὐτὸν μενος ὡς τοῦδε μεγάλων μέλλων λέγειν, ταῦτον καὶ νῦν ἐτεὸν ἔχειν παραθύμιον. μᾶλλόν τε δὲ αὖτὸ τυχεῖν ἔτι μᾶλλον ἀξιῶ τοῦδε τῶν μελλόντων ἐρεῖσθαι. καὶ δὴ χρόνος μὲν οἷος παραίτησιν οὐ μᾶλα φιλότιμον, καὶ τῷ δόντος ἀγροικότερα μέλλον παρατεῖσθαι. φρονεῖν δὲ ὅμως. ὡς μὲν γοῦν οὐκ αὖ τὰ παρὰ σοῦ λεχθέντα ἤρτηται, τῆς αὖ ἐπιχειρήσεως ἕμφρων λέγειν, ὅτι δὲ τὰ ῥηθησόμενα τελείως συγγνώμης δεῖται χαλεπώτερα ὄντα, ἔξεστι πειρατέον πη δηλῶσαι περὶ θεῶν γοῦν ὦ τίμαιε λέγοντά τι πρὸς ἀνθρώπους δοκῶν ἱκανῶς λέγειν ῥᾷον ἢ τοῦδε ὑπὲρ τῶν ἐξ ὑμῶν. ἡ γοῦν ἀπειρία καὶ στρόβορα αἴσια τῶν ἀκουόντων, τοῦδε ὧν αὖ οὕτως ἔχωσι, πολλὴν δύπειρίαν παρέχεσθον τῷ μέλλοντι λέγειν τὰ τοῦδε αὐτῶν. τοῦδε δὲ δὴ θεῶν, ἴσμεν ὡς ἔχομεν. ἵνα δὲ σαφέστερον ὁ λέγω δηλώσω, τῆδέ μοι σκοπεῖσθαι. μίμησιν γοῦν δὴ καὶ ἀπεικασίαν τὰ παρὰ

τὰ παρὰ πάντων ἡμῶν ῥηθέντα, χρεὼν που γενέσθαι. πλὴν δὲ τῶν γεγραφότων εὖ δοκοῦσι λέγειν τοῦδε τὰ θεῖά τε καὶ ἀνθρώπινα σώματα γιγνομένου ἕκαστον ῥᾳστώνης τε πρὸ καὶ λειπόντων πρὸς τοῖς ὀρθοῖς δοκεῖν ἀποχράντως μὲν μεμαθηκέναι· καὶ καὶ τοῦτο ὅτι γῆν μὲν καὶ πῦρ καὶ ποταμοὺς καὶ ὕλην, ἀρκοῦν τε ξύμπαντα, καὶ τὰ τοῦδε αὖ ὄντα καὶ ἰόντα, πρῶτον μὲν ἀγαπῶμεν αἴ τισι καὶ βραχὺ πρὸς ὁμοιότητα αὖ ἀπομιμεῖσθαι δυνατὸν ἦ. πρὸς δὲ τούτοις, ἃ τε οὐδὲν εἰδότες ἀκριβὲς τοῦδε τῶν τοιούτων, οὔτε ἁβρυτάζομεν οὔτε ἐλλιχρομεν τὰ γεγραμμένα· σκιαγραφίᾳ δὲ ἀσαφῆ καὶ ἀπατηλῷ χρώματι τοῦδε αὐτά. τὰ δὲ ἡμέτερα ὁπόταν τῆς ἐπιχειρῇ σώματι ἀπεικάζειν ἀξίως, αἰσθανόμεθα ἡμῶν παραλειπόμενον δή· πλὴν ἀεὶ ξυνίεμεν καὶ τανύοντες, χαλεπὸν κεκτημένοι γιγνόμεθα, τῷ μὴ πάσας πάντως τὰς ὁμοιότητας ἀποδιδόντι. τοιγὰρ δὴ, καὶ κατὰ τοὺς λόγους ἰδέαν δεῖ γιγνόμενον. ὅτι τὰ μὲν οὐράνια καὶ θεῖα ἀγαπῶμεν καὶ σμικρῶς ἐκότα λεγόμενα. τὰ δὲ θνητὰ καὶ τἀνθρώπινα, ἀκριβῶς ἁβρυτάζομεν. εἰκὸς δὴ τῷ παραχρῆμα νῦν λεγόμενα ἡμῖν πρέπον αὖ μὴ δυνώμεθα πάντως ἀποδιδόναι, συγγιγνώσκειν χρεών· οὐ γὰρ ὡς ῥᾴδια τὰ θνητὰ, ἀλλ' ὡς χαλεπὰ πρὸς δόξαν ὄντα ἀπεικάζειν, δεῖ διανοεῖσθαι. ταῦτα δὴ βουλόμενος ὑμᾶς ὑπομνῆσαι, καὶ ἡ τῆς συγγνώμης ἀκλεκτότερον ἀλλὰ μεῖζον αὐτῶν, τοῦδε τῶν μελλόντων ῥηθήσεσθαι, πάντα ταῦτα εἴρηκα ὦ σώκρατες. εἰ δὲ δὴ δικαίως αὐτῶν φαύομαι, πλὴν δωρεὰ εἰκέντες δίδοτε.

ΣΩ. Τί δ' οὐ μέλλομεν ὦ κριτία δώσειν· καὶ πρὸς γέ τι τεύτῳ δώσομεν ταῦτην τὴν ἡδρμοκράτει παρ' ἡμῶν. δῆλον γάρ, ὡς ὀλίγου ἥδιον ὅταν αὖ τὴν δίκην λέγειν παραιτήσεται καθάπερ ὑμεῖς. ἵν' ἔν γε ἑτέραν αὖ χὴν ἐκπορίζηται καὶ μὴ πλὴν αὐτὴν αἰσθάνεσθαι λέγειν, ὡς ὑπαρχούσης αὐτῷ συγγνώμης, ἴσως. οὕτω τὸ λεγόμενον· προλέγω γε μὲν ὦ φίλε κριτία σοι, πλὴν τῷ διαίζου διανοίαν, ἔτι θαυμαστὸς ὁ πρόσθεν δοκιμάσειν αὖ αὐτῷ ποιητής· ὥστε τῆς συγγνώμης δύσει τινός σοι παμπόλλης, εἰ μέλλεις αὐτὰ δικαίως γενέσθαι παραλαβεῖν. ΕΡ. Ταῦτην μὲν ὦ σώκρατες καὶ μοὶ παραγέλλεις ὅπερ τῷδε· ἀλλὰ γὰρ ἀθυμοῦντες ἀσφαλῶς, οὔπω ξύμπαντες ἔσμεν ὦ κριτία· προϊόντα τε οἷον εὐδὲν λόγον ἀσφαλείας χρή· καὶ ἦν παντάπασί τι καὶ τὰς μούσας ἐπικαλούμενον, τοὺς παλαιοὺς πολίτας ἀγαθοὺς ὄντας ἀναφαίνειν τε καὶ ὑμεῖς.

ΚΡ. ὦ φίλε ἁβρμόκρατες τῆς ὑστεραίας τισὶ γμέους, ἐπὶ προθύροις ἔχων ἄλλον ἔτι θαῤῥοῦς. ξεῖνος μὲν οἷος δόν ἐστιν, αὐτός σοι τάχα δηλώσει· παραμυθουμένῳ δ' οἷος καὶ παραθῤῥύνοντί σοι πιστέον, καὶ πρὸς οἷς διοῖς εἶπε, τούς τε ἄλλους κλυτέον, καὶ δὴ τανικάλιστα πλὴν μνημοσύνῃ. ἀνδρὸς γὰρ τὰ μέγιστα ἡμῖν τῶν λόγων οὐ ταύτῃ τῇ διῷ πεύσεσθ' ὄν. μνησθέντες γὰρ καιρῶς καὶ ἀπαγγάλλαντες τὰ ποτὲ ῥηθέντα ὑπὸ τῶν ἱερέων, καὶ δεῦρο ὑπὸ σόλωνος κομισθέντα ἀνδρός, διὸ ἔστι καὶ τῷδε τῷ διαΐρῳ δόξομεν τὰ προσήκοντα μετεῖναι ἀποτεῖσαι. τὸ τ' οἷον αὐτὸς ἦν δρακέον καὶ μιμητέον οὐδὲν ἔπι. πάντων δὴ πρῶτον μνησθῶμεν, ὅτι ἐννακισχίλια ἔτη χίλια, ἀφ' οὗ γεγονὼς ἐμνήσθη πόλεμος. τοῖς δ' ἐκ τοῦδε ὑρακλείας στήλας ἔξω κατοικοῦσι, καὶ τοῖς ἐνδοθεν πᾶσιν. ὧν δὴ ναῦς διακτδραίνειν. τῶν μὲν οἷον ἥδε ἡ πόλις ἀρχουσα, καὶ πάντα τὰ ἐν πόλεμον διαπολεμήσασα ἐλέγετο. τῶν δ' οἱ τῆς ἀτλαντίδος νήσου βασιλεῖς, ἣν δὴ λιβύης καὶ ἀσίας μείζω νῆσον οὖσαν ἔφαμεν εἶναί ποτε· ναῦν δὲ ὑπὸ σεισμῶν δυσανάπορον πηλόν. τοῖς δ' ἀθενδὲ ἐκπλέουσιν ἐκ τοῦδε τὰ πάντ' πέλαγος, ὥστε μικρὰ πορεύεσθαι κωλυτὰ παρεκεῖν. τὰ μὲν δὴ πολλὰ ἔθνη βαρβάρων καὶ ὅσα ἑλλήνων ἦν τότε γένη καθίκατο, ἡ τῷ λόγου διέξοδος, οἷον ἀναλουμένη τὸ πρόσθεν ἐκάστα χρὴ δὴ λώσει· ἃ δὲ Ἀθηναίων τε τῶν τότε καὶ τῶν ἐναντίων ὡς διεπολέμησαν, αὖ χρὴ καταρχὰς διελθεῖν πρῶτα, τάντ' διώκειν ἐκ τοῦδε, καὶ τοὺς πολιτεύσαντ'. αὐτῶν δὲ τούτων τὰ τῇδε ἔμπροσθεν προτιμητέον ἀπεῖν. θεοὶ γὰρ ἅπασαν γῆν ποτὲ κατὰ τὸν τόπους διελάγχανον. οὐ κατ' ἔριν, οὐ γὰρ ἂν δρᾷδν ἔχοι λόγον, θεοὺς ἀγνοεῖν τὰ πρέποντα ἑκάστοις αὐτῶν· οὐδ' αὖ γινώσκοντας ἃ μᾶλλον ἄλλοις προσῆκον, ζητεῖν ἑτέρους αὖ τῆς δ' ἄρδην ἐπιχειρεῖν κτᾶσθαι. λίκης δὲ κλήροις τὰ φίλων λαγχάνοντες, κατῳ-

κλζον τὰς χώρας· καὶ κατοικίσαντες δίον νομῆς κτήματα καὶ οἰκήματα καὶ θρέμματα ἑαυτῶν ἡμᾶς ἔθρεψον. πλὴν οὐ σώμασι σώματα βιαζόμενοι κατεδουλοῦντο πλὴν τῇ γνώμῃ κτώμενοι. ἀλλ' ἅτε μάλιστα διάνοιαν οὔτως ἄγοντες ὑπὸ θυμοῦ πάντα ἐκυβέρνων. ἄλλη μὲν οὖν κατ' ἄλλους τόπους κλῆρους χώσαντι θεῶν ἑκάστῃ ἱερὰ καὶ νόμοι. φαῦλος δὲ καὶ νῦν καὶ ἀθανάτῳ φύσει ἔχοντες, ἅμα μὲν ἀδελφῷ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρὸς, ἅμα δὲ φιλοσοφίᾳ φιλοτεκνίᾳ τε ἰδίᾳ τὰ αὐτὰ ἐληθότες, οὔτω μίαν ἅμφω λῆξιν, τὴν δὲ πρὸ χώραν ἀληχατον. ὡς οἰκίαν καὶ πρόπυργον ἀρίστῃ καὶ φρονίστει πυκνᾷ· ἀσφαλὲς δὲ ἀγαθοὺς ἐμποιήσαντες αὐτὸ χθονὸς, ἰδίᾳ νοῦν ἔθεσαν πρὸ τῆς πολιτείας τάξιν. ὧντα μὲν ὀνόματα σίσωται. τὰ δὲ ὄρη, σχεδὸν τὰς τῶν παραλαμβανόντων φθορὰς καὶ τῷ μήκει τῶν χρόνων ἀφανίσθη. ἡ γὰρ περιλειπόμενον ἀεὶ γένος ὥσπερ καὶ πρόσθεν ἐρῆθη κατελείπετο φάραγγι καὶ γραμμάτων τῶν οὐ τῇ χώρᾳ διωκεστῶν, τὰ ὀνόματα ἀκινδύνως μόνον καὶ βραχέα πρὸς αὐτοῖς τῶν ὀρῶν. τὰ μὲν οὖν ὀνόματα τοῖς ἐκγόνοις ἐπίστο. ὃ ἀπάντων τὰς ἀρίστας καὶ τοὺς νόμους τῶν ἔμπροσθεν οὐκ εἰδότες, ἀμυδρὰς περὶ ἑκάστων τινὰς ἀκοὰς, οὐ σαφείᾳ δὲ τῶν αἰσχιστῶν ἰδίᾳ πολλὰς γενὰς ὄντες καὶ αὖθι καὶ παῖδες πρὸς οἷς ἐπόρουν ἦν νοῦν ἔχοντες, τούτων πρὶν μὴ τοὺς λόγους ποιοῦμεσι τῶν οὐ τοῖς πρόσθεν μὴ πάλαι ποτὲ γενόντων, ἐμέλοσε. μυθολογία γὰρ, αὐκ ἐτήσιός τε τῶν παλαιῶν, μετὰ χρόνης ἅμ' ἰδίᾳ τὰς πόλεις ἔρχεσθον, ὅταν ἴδιοις πίσιν ἔδη τῷ ζίου τὰ κατακλυσμοῖα κατεσκλυσμένα. πρὶν δὲ, οὖ· ταύτη δὴ τὰ τῶν παλαιῶν ὀνόματα, αὖθι τῶν ὀρῶν διασώσεται. λέγω δὲ αὐτὰ τὰ κμαιρόμενος ὅτι κέκροπές τε καὶ ὀρίχθιος καὶ ἐριχθονίου καὶ ἐρεσίχθονος, τῶν τε ἄλλων τὰ πολῖτα ὅσα πρὸ καὶ θησίως τῶν ἄνω περὶ τῶν ὀνομάτων ἑκάστων ἀπομνημονεύεται, τούτων ἐκείνης τὰ πολλὰ ἐπονομάζοντες τοὺς ἰθρίασε σόλωνι ἔφη ἐν τότε διηγεῖσθαι πόλεμον καὶ τὰ τῶν γυναικῶν καὶ ταῦτα. καὶ δὴ καὶ ἡ τῆς θεοῦ σῶμα καὶ ἄγαλμα ὡς κοινὰ τότ' ἦν τὰ ἐπιτηδεύματα ταῖς γυναιξὶ καὶ τοῖς ἀνδράσι τὰ πρὸ ἐν πόλεμον, οὔτω κατ' ἐκεῖνον ἦν τὸν, ὡς πολισμοῦν καὶ θεαὶ ἀνάθεμα εἶναι τοῖς τότε. σύλλογμα ὅτι πάνθ' ὅσα ἐξανόμαζῶα θήλεα καὶ ὅσα ἄρρενα καὶ πρὸς ἀνὴρ γένει πᾶν κοινῇ διωκῆν ἐπιτηδεύειν πέφυκεν. ᾧ κεῖ δὲ τότ' οὐ τῇδε τῇ χώρᾳ, τὰ μὲν ἄλλα ἔθνη τῶν πολιτῶν, πολὺ τὰς δημιουργίας ὄντα καὶ πρὸ ἐκ τῆς τροφῆς. ἡ δὲ μάχιμον, ὑπ' αὐτῶν θείων κατηρχὰς ἀφορισθὲν, ᾧ κεῖ χωρὶς πάντα ἀς τροφὴν μὴ παίλλουσι τὸ προσήκοντα ἔχον. ἴδιον μὲν αὐτῶν οὐδεὶς οὐδὲν κεκτημένος. ἅπαντα δὲ πάντων κοινὰ νομίζοντες αὐτῶν· πύργα δὲ ἱκανῶς τροφῆς οὐδὲν ἀξιοῦντες παρὰ τῶν ἄλλων δίχεσθαι πολιτῶν· καὶ πάντα δὴ τὰ χθὲς λιχεύτα ἐπιτηδεύματα ἐπιτηδεύοντες, ὅσα πρὸ τῶν ὑποτεθέντων ἐρρήθη. φυλάκων. καὶ δὴ ἡ πρὸ τῆς χώρας ἡμῶν πιθανὸν μὴ ἀληθὲς ἐλέγετο πρῶτον μὲν, τοὺς ὅρους αὐτὴν αὐ τῷ τότε ἔχειν ἀφωρισμένους πρὸς ἐν ἑαθμὸν, καὶ ἡ κατὰ τὴν ἄλλην ἤπειρον μέχρι τῆς πελαιρῶνος μὴ παρεκδὸς τ' ἄκρου· κατεβαίνειν δὲ τοὺς ὅρους αὐτῆς ἀπὸ ὡρωπίας ἔχοντας. αὐ ἀειδρᾷ δὲ πρὸς θαλάσσῃ ἀφορίζοντας ἐν ἀσωπῷ. ἀρίστῃ δὲ πᾶσαν γῆν ὑπὸ τῆς αὐθάδη ὑπὸ βάλλεσθαι. διὸ καὶ δυνατὴν εἶναι τότε λίφειν τὴν χώραν στρατόπεδον πολὺ ἢ τῶν περιόκων. μία δὲ τεκμήριον ἀρίστῃ· ἡ γὰρ νῦν αὐτῆς λείψανον, οἷα μέλι ἔτι πρὸς λιτυνεῶν, τῷ πάμφορον εὐκαρπόν τε εἶναι· καὶ τοῖς ζώοις πᾶσιν εὐβοτον· τότε δὲ, πρὸς τῷ κάλλει καὶ παμπληθῆ, ταῦτα ἔφερε. πῶς ἂν δὴ ταῦτα πιστόν. καὶ κατὰ τὴν λείψανον τῆς τότε γῆς ὀρθῶς αὖ λίτοιβ, πᾶσα ὑπὸ τῆς ἄλλης ἠπείρου μακρὰ προτείνουσα εἰς ἡ πέλαγος οἷον ἄκρα κεῖται· ἡ δὴ τῆς θαλάσσης ἀγκὼν, περὶ αὐ πλὴν τυγχάνει πᾶν κόλπος ἔν· πολλῶν δὴ γενομένων καὶ μεγάλων κατακλυσμῶν οὐ τοῦς ἐνακισχιλίοις ἔτεσι, τοσαῦτα γὰρ πρὸς ἡ νῦν ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου γέγονεν ἔτη, ἡ τῆς γῆς οὐ βούβις τοῖς χρόνοις καὶ πάθεσιν, ἐκ τῶν ὑψηλῶν ἀρρεῖον οὔτε χῶμα ὡς ἄλλης πόθι προχεῖ λόγου ἄξιον. ἀεί τε κύκλῳ περιῤῥέουσα ἐς Κάδος ἀφανίζεται. λείψανα δὴ κατὰ πᾶν οὐ ταῖς σμικραῖς νήσοις πρὸς τὰ τότε τανῦν δίον νοσήσαντος σώματος ὁπὲ,

πε-

περιερρυηκὸς τῆς γῆς ὅσον πικρὰ καὶ μαλακὴ, τὸ λιπτοῦ σώματος τῆς χώρας μόνου λιφθέντος. τότε δὲ ἀκέραιος οὖσα, τὰ τε ὄρη γιλόφους ὑψηλοὺς εἶχε· τὰ δὲ πεδία ἃ νῦν ὀνομάζεται πλία, πλήρη γῆς πιερᾶς ἦν κτὸ. καὶ πολλὴν ὑπὸ τοῖς ὄρεσιν ὕλην εἶχε. καὶ νῦν ἔτι φανερά τεκμήρια. τῶν γὰρ ὀρῶν ἃ νῦν μὲν ἔχει μέλιττα μόνας βοσκήν· χρόνος δ' οὐ πάμπολυς, ὅτε δενδρῶν αὐτόθεν εἰς οἰκοδόμια εἰς τὰς μεγίστας ὀρεμμάτων τεκτόνων στεγάσματ' ἦν. ἔτι σῶα πολλὰ δ' ἄλλ' ἄμβρα ἡμῖν λὰ δένδρα νομὴν δὲ βοσκήμασιν ἀμέχανον ἔφερε. καὶ δὴ τὸ καθ' ὑπαυτὸν ὕδωρ ἐκαρπεῖτο ἐκδιδόν· οὐκ ὡς νῦν ἀπολλῦσα ἀφ' ὑψηλῆς τῆς γῆς εἰς θάλατταν· ἀλλὰ πολλὴν ἔχουσα καὶ εἰς αὐτὴν κατάδυσιν τῇ κεραμίδι στεγούσῃ τὴν διαπεμπομένην, ἃ κατὰ πηγὰς ἐκ τῶν ὑψηλῶν ὕδωρ εἰς τὰ κοῖλα ἀφίεσαν κατὰ πάντας τοὺς τόπους παρεῖχε τὸ ἄφθονα κρηνῶν καὶ ποταμῶν νάματα· ὧν καὶ νῦν ἔτι ἐνδὴ ταῖς πηγαῖς ταῖς πρότερον οὔσαις ἕδρα λελειμμένα δῆλα σημεῖα· διὸ πᾶν τοὔνομα ἀληθῆ λέγεται τὰ νῦν. τὰ μὲν οὖν τῆς ἄλλης χώρας, φύσει τὸ οὕτως ἔχει καὶ διακόσμησιν εἰκός. ἐκ δὲ γεωργῶν μὲν ἀληθινῶν καὶ πρακτόρων αὐτὰ ἐξῆν, φιλοκάλων δὲ καὶ ἀρίστων καὶ ὕδωρ ἀφθονώτατον ἐκ χόνων· καὶ ἐκ δὴ τῆς γῆς ὥρας μετειώτατον καὶ κεκραμένας· καὶ δ' ἄσυ καὶ πνησιμενον ᾧ δ' ἐδ ἐν τῷ τότε χρόνῳ· πρῶτον μὲν ἡ τῆς ἀκροπόλεως ἔχε τότε, ἔχ ὡς τανῦν ἔχει. νῦν μὲν γὰρ μία γυνομένη νὺξ ὑγρὰ, διὰ φόβου γὰρ αὐτὴν μὴ λῶ περιτήξασα, πηποίκε σεισμὸν ἅμα. καὶ πρὸ τῆς δλυκαλίωνος φθορᾶς, τεῖχον πρότερον ἦν δικαίως. ἡ δὲ πρὶν οὐ τότερον χρόνῳ, μόγεθος μὲν δὴ πρὸς ἣν ἐρισθένην καὶ ἣν ἁλιασὸν ἀποβεβηκῖα, καὶ πρὸς αἰκφῦκ αὐτὸς πᾶν πύλα καὶ ἓν λυκαβηττὸν ὄρος ἐκ τοῦ κατὰ πικρὸν πυκνὸς ἔχουσα. γεώδης δ' ἐδ πᾶσα καὶ πολλὴ ὀλίπων, ἐπίπεδος αὖθεν· ὧκτο δὲ, τὰ μὲν ἔξωθεν, ὑπ' αὐτὰ τὰ πλάγια αὐτῆς, ἐκ τῶν δημιουργῶν καὶ τῶν γεωργῶν, ὅσοι πλησίον ἐγέργουν. τὰ δ' ἐπάνω, ἡ μάχιμον αὐτὴ καθ' αὐτὴ γένος μόνον ἐκ δὲ τῆς ἀθηνᾶς ἐφαίνετο ἰδρὸν καὶ πυκνὸν μᾶς οἰκίας κύκλον· οἱ πρὸ βόλῳ πρὸς ἐκ δὲ βεβλημένοι. τὰ γὰρ πρὸς βορέαν αὐτῆς ᾤκησαν οἰκίας κοινὰς καὶ ξυσσίτια χειμερινὰ κατεσκευασμένοι, καὶ πάντα ὅσα περὶ σῶμα ἐν τῇ κοινῇ πολιτείᾳ δι' οἰκοδομῆς ἓν χρεὼν ὑπάρχειν αὐτῶν καὶ τῶν ἱερῶν ἀπὸ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου· τούτοις γὰρ οὐδὲν οὐδέποτε μέσει προσχρῶνται· ἀλλὰ ἡ μέσου ὑπόνοιαν καὶ ἀπληθεῖας διώκοντες, κοσμίας ᾤκησε μοσῶν τὸ οἰκίσεις. οὐ δὲς αὐτοί τε καὶ ἐκγόνων ἔκγονοι κατὰ γερῶντες, ἄλλοις ἐμοίοις τοῖς αὐτοῖς ἀεὶ παραδίδοσαν. τὰ δὲ πρὸς νότου κάπους καὶ γυμνάσια συστίας τε ἀνούτους διὰ χρόνους, κατὰ χρῶντο, ὃ ταῦτα αὐτοῖς· κρύπτ δ' ἐδ μία κατὰ ἣν τῆς νῦν ἀκροπόλεως τόπον. ὃς ἀποσβιαθείσης ἐκ τῶν σεισμῶν ταινῦν ἃ μικρὰ σμικρὰ, κύκλῳ κατελέλειπαι. τοῖς δὲ τότε πᾶσι παρῆκεν ἄφθονον ῥεῦμα δύκρακὸς οὖσα, πρὸς χειμῶνά τε καὶ θέρος, νῦτῳ δὴ κατ' ἰώκθων τῷ σχήματι· τῶν μὲν αὐτῶν πολιτῶν φύλακες· τῶν δὲ ἄλλων ἐλλιῶν, ἐγκμόνθ' ἑκάστων· πολὺ δὲ διαφυλάττοντες ὅτι μάλιστα ταυ ἣν ἑαυτὴν εἶναι πρὸς ἣν ἀεὶ χρόνον αἱρῶν καὶ γυναικῶν, ἡ δικαιοτάτην πολεμεῖν ἥδε. καὶ ἐ ἔτι τοῖδε δύο μάλιστα ὄντας μεγιάσθας. οὗτοι μὲν οὖν δὴ βουλοῦτό τε ὄντες αὖθ' ἑ, καί τινα τοιοῦτον ἀεὶ τρόπον, τήν τε ἑαυτῶν καὶ τὴν ἐλλάδα λίκῃ διοικοῦντες, ἐὰν δὲ πόσαν ἀνρώπην καὶ ἀσίαν, κατά τε σωμάτων κάλλη καὶ κατὰ πλῆ τῶν ψυχῶν παντοίαν ἀφικνῆ, ἐλλόγιμοί τε ὅσαν καὶ ἐνομαστόταθαι πάντων τῶν τότε. τὰ τε δὴ τῶν αὖτι πολεμησάντων αὐτοῖς δικαίως τε ἀπ' ἀρχῆς ἐγένετο, μνήμης ἄν μὲ σφῶν ἄξιον ὧν ἔτι πᾶλλθ' ὄντες ἀκούσαμεν εἰς ἣ μέσον αὐτὰ, νῦν ἀποδώσομεν ὑμῖν δὲ τοῖς φίλοις εἶναι κοινά· ἡ δ' ἔτι ῥᾳδιὸν πρὸ τοῦ λόγου, δὲ δηλῶσαι, μὴ πολλάκις ἀκούοντες ἐλλήνικὰ βαρβάρων ἀνδρῶν ὀνόματα θαυμάζητε· ἡ γὰρ αἴτιον αὐτῶν πύσεσθε. σόλων τ' ἐπινοῶν εἰς πᾶν αὐτὸ ποίκιλον κατὰ χρήσασθαι τῷ λόγῳ, διαπυθανόμενος πᾶν τῶν ὀνομάτων δυνάμεν ἄρι. ἰδών τε αἴγυπτίους δὲς πρώτους ἐκείνους αὐτὰ γραφαμένους, εἰς πᾶν αὐτῶν φωνὴν μετενοχόταις. αὐτός τε αὖ πάλιν ἐπήσου πᾶν

διαίσιμα ἐνέμοντος ἀπολαμβάνειν, ὡς πλὴν ἡμιτόμων ἄπων φανλῶν ἀπηρράφειν· καὶ ταῦτά γε δὴ τὰ γράμματα, παρὰ τῷ πάππῳ τ' ἦν, καὶ ἔτ' ὄντα παρ' ἐμοὶ νεῖ. διαμιλλᾶσθαι ταί τε ὑπ' ἐμοῦ παιδὸς ὄντες· αὖ δὲ ἀκόντε διαιοῦται διὰ τῆδε ὀνόματα, μηδὲν ὑμῖν ἔστω θαῦμα· ἡ γοὴ ἄπιον αὐτῶν ἔχετε. μικροῦ δὲ δὴ λόγου, ἵν' ἀρχὴ τότε καὶ ἀπὸ τοῦ πρώδου ἐλέχθη, πρὸς τῆς τῶν θεῶν λήξεως, ὅτι καὶ τὰ νέμαντο γᾶν πᾶσαν. οἷα μὲν μείζους μέξας, οἷα δὲ καὶ ἐλάττους, ἰδρᾶ θυσίας τὲ αὐτοῖς καὶ τὰ σκιάζοντες, οὕτω δὴ καὶ πλὴν νῆσον ποσειδῶν πλὴν ἀτλαντίδα λαχὼν, ἐκγόνας ἑαυτοῦ, καὶ ἔφυσεν ἐκ θνητῆς γυναικός, γενέσας οὔπνι τόπῳ τῆς νήσου τοιῶδε· πρὸς θαλάττῃ μὲν· καὶ τὰ δι' μέσου πάσης πλέον ἦν. ὃ δὴ πάντων, πλέον καὶ ἄλλυσον, αἰεὶ τῇ τε ἐκαστον γενάδαι λέγεται· πρὸς τῷ πλείῳ δ' αὖ καὶ τὰ μέσου τα δίους ὡς πεντήκοντα ἀφεστὼς ἦν ὄρος βραχὺ πάντη. ἔστο δ' ἦν, ὅσπερ τῶν ἐκεῖ καὶ τὰ ἀρχαῖς ἐκ γᾶς αὐτόχθων γενούτων. δὴ ἄνωρ μὲν τοὔνομα· γυναικὶ δὲ συνοικῶν λευκίππῃ· κλειτὼ δὲ μονογενὲς θυγατέρα ἐλαφυσάθην. ἤδη δ' ἀς αὐτόχθονος ὥραν ἀκούσης τῆς κόρης, ἥτε μήτηρ τελευτᾷ καὶ ὁ πατὴρ αὐτῆς δὲ ἀς ἐπιθυμίαν ποσειδῶν ἐλθὼν, συμμίγνυται. καὶ ἦν γαλόφον οὐ ᾧ καὶ τίμνεται ποιῶν δὴ κῦ, τοῦδε ἐρέγνυσι κύκλω θαλάττης, γᾶς τε αὖ κλάξ. ἐλάττους μείζες τὲ τοῦδε ἀλλήλους ποιῶν ζοχὺς. δύο μὲν γᾶς, θαλάττης δὲ ζῆς. οἷον ζωγράφων ἐκ μέσης τῆς νήσου πάντα ἴσον ἀφεστῶτας, ὥστε ἄβατον αὐθρώποις εἶναι. πλοῖα γοὴ καὶ ἔμπλεῖν οὔπω τότ' ἦν. αὐτὸς δὲ, τήν τε οἰ μέσῳ νῆσον δι' ἃς θεὸς, θύμαρῶς διηκόσμησεν, ὕδατα μὲν διπλᾶ ἄνω γᾶς αὖω πηγαῖα κεσμένας. τὸ μὲν, θερμόν. ἄλλο δὲ, ἐκπρύνης, ἀποῤῥέον ἔτερον. ζοφὼ δὲ παντοίαν καὶ ἰκανὼ ἐκ τῆς γᾶς αὐσιδοὺς· πάντα δὲ ἀῤῥέοντα πάντ γενύσεις διδύμους γεννησάμενος ἐθρέψατο. καὶ πλὴν νῆσον πλὴν ἀτλαντίδα πᾶσαν δίκα μοῖραν καταυέμασ', ᾧ μὴ πρεσβυτάτῳ ᾧ προτόκῳ γενομένῳ, τὸν τε μαῤῥῶαν οἴκησιν καὶ πλὴν κύκλω λῆξιν πλείσκιν καὶ αἰρίσκι οὖσαν ἀπίνεμε. Κασιλείαν τὲ πᾶν ὅλων καταύσας· τοὺς δὲ ἄλλους αὖ ἄρχοντας, ἐκγόνῳ δὲ ἀρχὴν πολλῶν αὐθρώπων καὶ πολλῆς χώρας ἔλαχεν. ὀνόματα δὲ πᾶσιν ἔθετο, τῷ μὲν πρεσβυτάτῳ καὶ Κασιλεῖ τοῦτῳ, οὗ δὴ καὶ πᾶσα ἡ νῆσος τὸτε πέλαγος ἔχει ἰπωνυμίαν, ἀτλαντικὴν λεχθέν· ὅτι τοῦτο μ' ἦν ᾧ πρώτῳ βασιλεύσαντι τότε ἄτλαν· τῷ δὲ διδύμῳ μετ' ἐκεῖνον τότε γενομένῳ, λῆξιν δὲ ἄκρας τῆς νήσου, πρὸς ἡρακλείου στηλῶν ἐληχότι, ἐυδὶ ἡ τῆς γαδειρικῆς ναῦ χώρας καθ' ἐκεῖνον τὸ τόπον ὀνομαζομένης, ἑλλωτὶ μὲν εὖμαλον· ἡ δ' ἐπιχώριον, γάδιρον. ὅπερ αὖ καὶ ἐπίκλησιν ταύτην ὄνομα παράσχοι. τοῖν δὲ λαυτέροιν γενομένοιν, τὸ μὲν ἀμφήρη, τὸ δὲ εὐδαίμονα ἐκάλεσε. ζητοῦσι δὲ, μνησικὰ μὲν ᾧ προτέρῳ γενομένῳ. ᾧ δὲ μετ' αὐτὸν, αὐτόχθονα. τὸ δὲ τετάρτων, ἐλάσσονα μὲν, ἦν πρότερον· μέσορκα δὲ, ἦν ὕστερον. ᾧ δὲ τ' πέμπτῃ, τῷ μὲν ἔμπροσθεν ἀζάης ἔνομα ἐτέθη. ᾧ δ' ὑστάτῳ, διακρίτης. οὗτοι δὲ πάντες αὐτοί τε καὶ ἔκγονοι τούτων ᾧ γενεὰς πολλοὺς ᾤκουν. καὶ ἄρχοντες μὲν πολλῶν ἄλλων καὶ τὸ πέλαγος νήσων. ἔτι δὲ ὧδε καὶ πρότερον ἐρέθη μέχρι τὲ αἰγύπτου καὶ τυῤῥηνίας τὸ τὸ ἐπῆρχον τες. ἄτλαντος δὲ, πολὺ μὴ ἄλλο καὶ τίμιον γένεται γένος. βασιλεὺς δὲ ὁ πρεσβύτατος ἀεὶ ᾧ πρεσβυτάτῳ τ' ἐκγόνων, παραδιδοὺς ἐπὶ γενεὰς πολλὰς πλὴν Κασιλείαν διέσωζον πολοῦσιν μὲν κεκτημένοι πλήθει τοσοῦτον, ὅσους οὔτέ πω πρόσθεν ἐν δυνασείαις τισὶ βασιλέων γένεσθον. οὔτέ ποτε ὕστερον γενάδε ῥᾴδιος. καὶ τὰ σκευασμένα δὲ πάντα ἦν αὐτοῖς ὅσα ἐν πόλει, καὶ ὅσα καὶ τὰ ἄλλην χώραν αὐτοῖς προσῆκε ἔχεσθαι. πολεῖσι δὲ ἐν νῆσος αὐτοῖς πρόσχθε ἐς τὰς τ' ὄλκ καὶ τὰ σκευάς. πρῶτον μὲν ὅσα ὑπὸ μεταλλείας ὀρυσσόμενα στερεά. καὶ ὅσα τὴν κατὰ γένεσιν. καὶ τ' νῦν ὀνομαζόμενον μόνον, τότε δὲ πολίτευ ὀνομαστὸς ἦν· τὸ γένος ἐκ γᾶς ὀρυσσόμενον ὀρείχαλκον καὶ τότε πολλᾷ τ' νήσου, πολὺν χρυσοῦ τιμιώτατον ἐν τοῖς δεῖ ὄν. καὶ ὅσα ὕλη πρὸς τὰ τεκτόνων διαπονήματα πρόσχη, πάντα φορβάσσα ἄφθονα· τάπτε αὖ πεζὰ ζῷα, ἱκανῶς ἤμερα καὶ ἄγρια ζέφουσα· καὶ δὴ καὶ ἐλεφαντ' ἦν ἐν αὐτῇ γένος πλεῖστον. νομὴ τ' ἰδίοις τε ἄλλοις ζώοις ὅσα καθ' ἕλη καὶ λίμνας καὶ ποταμούς. ὅσαι τ' αὖ καὶ ὄρη καὶ ὅσα ἐν ταῖς πλείοις νέμη ξύμπασι παρεῖχε· ἀλλ' ὧδε καὶ τοῦτα τῷ ζώῳ μα

γένῳ

γήσῳ πφυκὸς μὴ πολυδερωτάτῳ. πρὸς δὴ τούτοις, ὅσα διὰσὴν ξίφει πυγὴν παγεῖ, ῥιζῶν ἢ χλόης, ἢ ξύλων, ἢ χυλῶν, ἢ σακτῶν, εἴτε αὐθῶν, εἴτε ἡμερῶν, ἐφιεί τε παῦτα μὴ ἐφιεῖσαν. ἔστι δὲ, ἐν ᾧ μόριον ἡμερῶν, τοῦτο ξηρὸν ὂς ἡμῖν ἔξει τροφῆς οὖσης, μὴ ὅσοις χρεὼν τὸ σῶμα προσχρώμεθα. καλοῦμεν δὲ αὖ τοῦ τὰ μόρια ξύμπαντα, ὅσα εἰς μὴ ἐν, ὅσοις ξύλινος, πόματα καὶ βρώματα καὶ ἀλείμματα φθόων. παιδιᾶς τε ὃς οὕνεκα καὶ ὑδονῆς γένοιο ἂν ἡδυσπαίγιστος ἀνθρώπου ἡμερῶν. ὅσα τε παραμάθια πλησμονῆς μεταδόρπια ἀγαπητὰ ἡμῖν τε. πάντα ταῦτα ὑτότε ποτὲ οὖσα ὑφ' ἡλίῳ νῦν ὄντα, ἰδρᾶ καλά τε καὶ θαυμαστὰ καὶ πλήθεσιν ἄπειρα ἔφθη. ταῦτα οὖν λαμβάνοντες πάντα παρὰ τῆς γῆς καὶ τεκταινόμενοι τά τε ἰδρᾶ καὶ τὰς βασιλικὰς οἰκήσεις καὶ λιμένας καὶ τὰ νεώρια. καὶ ξύμπασαν πλὴν ἄλλην χώραν, πλὴν αὐτόθι ἔξει διακοσμοῦντες, ἔνθεν τῆς θαλάττης ἔσχατον, εἰ πόρρω πλὴν ἀρχαίας ἦσαν μάσ πόλιν, πρῶτον μὲν ἐγεφύρωσαν ὁδὸν ἔξω καὶ ἐκ τὰ βασίλεια ποιούμενοι. τὰ δὲ βασίλεια αὐ ταύτῃ τῇ τοῦ θεοῦ καὶ τῶν προγόνων καταστάσει καταρχὰς ἐποίησαν ἑκάστῳ ἔτους. ἕτερος δὲ παρ' ἑτέρου δεχόμενος, καὶ σημεῖα πάσῃ πόλει ὑπερβάλλοντα, ἐς δύναμιν ἀεὶ τὸν ἔμπροσθεν, ἕως εἰς ἔκπληξιν μεγέθεσι καὶ κάλλεσί τε ὄψεων, ἰδεῖν πλὴν ἄκρατον ἀπειργάσαντο. διώρυχα μὲν ἐκ τῆς θαλάττης ἀρχόμενοι ἔστι πλέθρου τὸ πλάτος, ἐπὶ τὸν δὲ πάσῃ βάθος μῆκος δὲ πεντήκοντα σταδίων ἐκάτερον ἔσαν. τὴν δὲ ἀπὸ πλοῦ ἐκ τῆς θαλάττης ταύτης πρὸς ἑκάτερον, ὡς εἰς λιμένα ἐποίησαν. διελόντες τὸ μα νεωσοὺς τοῖς μεγίστοις ἐπὶ τὸν εἰς πλοῦν. τὴν δὲ τὴν τοῦ τῆς γῆς ἔσχατος οἱ τὸ θαλάττης διῆρχον, καὶ τὰς γεφύρας διῆλον ὅσον μόλις διέκπλουν εἰς ἀμύλας τὴν καὶ πεντήκοντα ἄνδρα. ἦρτο δὲ ὑπὸ πλοῦν κέντρων. τὰ δὲ τῶν τῆς γῆς τροχῶν χάλω, ἑκάθος ἔχειν ἐπὶ τὸν ὑπερέχοντα τῆσ θαλάττης. ἦν δὲ ὁ μὲν μέγιστος τῶν ἔσχατος εἰς ὃν ἡ θάλασσα σωτὸ ἔστο, φιλάσιος δὲ πλάτος. ὁ δὲ ἐξῆς τῆς γῆς, ἴσος ἐκείνῳ. τοῖν δὲ λοιπόρουν, ὁ μὲν ὑγρὸς, δυοῖν σταδίοιν πλάτος. ὁ δὲ ξηρὸς, ἴσος αὖ πάλιν τῷ πρόσθεν ὑγρῷ. σταδίου δὲ ὁ τὸ πλὴν αὐτὸν ὢν μόσῳ νῆσον περιθέων. ἡ δὲ νῆσος ὢν τὰ βασίλεια ἐδ, πέντε σταδίων πλὴν διάμετρον ἔχε. ταύτην δὲ κύκλῳ μὴ τοὺς τροχοὺς καὶ πλὴν γέφυραν πλεθριαίαν δὲ πλάτος ἦσαν εὖθεν καὶ αὖθεν, λιθίνῳ περιεβάλλοντο τείχει, πύργους καὶ πύλας ἔπ' τῶν γεφυρῶν κατὰ τὰς τῆς θαλάττης διαβάσεις ἐκάστοχόσε ἐπιστήσαντες. ἦν δὲ λίθου ἔτμησαν, ὑπὸ τῆς νήσου κύκλῳ τοῖς ὠμόσῳ μὴ ὑπὸ τῶν τροχῶν ἔξωθεν καὶ εὖθεν, τὸ μὲν λευκὸν, τὸν δὲ μέλαιναν, ἦν δὲ ὑπυθρὸν ὄντα. τέμνοντες δὲ ἅμα ἐπειρέζοντο κατοικίους κοίλους διπλοῦς εὖθεν καὶ περιφερεῖς αὐτῇ τῇ πίσῃ. καὶ τῶν οἰκοδομημάτων τὰ μὲν ἁπλᾶ, τὰ δὲ, μυχωῦτες τοὺς λίθους, ποικίλα ὑφαίνοντα παιδείας χάριν ἡδονὴν αὐτοῖς ξύμφυτον αἰρούμενοι. καὶ τοῦ μὲν πλὴν ἦν ὑπὸ τῶν τροχῶν τείχους, χαλκῷ περιελαμβάνοντο πάντα τὸ περίσωμον. δεύτερον δὲ ἄλοιφῇ προσχρώμενοι. τὸ δ' ἐντὸς, καὶ τρίτερῳ περιέτηκον. τὸ δὲ αὐτὸ πλὴν ἀκρόπολιν ὀρειχάλκῳ μακρομαρυγὰς ἔχοντι πυρόμορφος. τὰ δὲ δὴ τὸ ἀκροπόλεως οἴκης βασίλεια καὶ τεκτήκασμόσκα ὧδ' ἦν. ἐν μέσῳ μὲν ἱερὸν ἄγιον αὐτόθι τὸ τε κλειτοῦς μὴ τὸ ποσειδῶνος, ἄβατον ἀφεῖτο περιβόλῳ χρυσῷ περιβεβλημένον, τοῦτ' ἐν ᾧ καταρχὰς ἐφυκὸν ἐγεννήσαντο τὸ δέκα βασιλίδων γένος. ἔθεα μὴ κατ' ἐνιαυτὸν, ἐκ πασῶν τῶν δέκα λήξεων ὡραῖα αὐτόσε ἀπετέλουν ἱδρᾶ ἑκάτων ἐκάστῳ. τὸ δὲ ποσειδῶνος αὐτῷ, πᾶς ἦν, σταδίου μὲν μῆκος, εὖρος δὲ, φιστιπλέθριος. ὕψος δ' ἐπὶ τούτοις, σύμμετρον ἰδεῖν. ἔδοξε δέ τι βαρβαρικὸν ἔχοντος. πάντα δὲ ἔξωθεν περιέλειψαν ἐν νεὼ ἀργύρῳ, πλὴν τὸ ἀκρωτηρίων. τὰ δὲ ἀκροτήρια χρυσῷ. τὰ δὲ οἴκης, πλὴν μὲν ὀροφὴν ἐλεφαντίνην ἰδεῖν πᾶσαν χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ καὶ ὀρειχάλκῳ πεποικιλμένην. τὰ δὲ ἄλλα πάντα τὸ τοίχων τε καὶ κιόνων καὶ ἐδάφους, ὀρειχάλκῳ περίλαβον. χρυσᾶ δ' ἀγάλματα οἴκησαν. τὸ μὲν θεὸν, ἐφ' ἅρματος ἑστῶτα ἓξ ὑφ' πτερύγων ἵππους ἡνίοχον. αὐτόν τε ὑφ' μεγέθους τῆς κορυφῆς τὸ ὀροφῆς ἅπτεσθαι δόμενον. νηρηΐδας δ' ἐπὶ δελφίνων ἵππους ἐν κύκλῳ. τοσαύτας δὲ εἶναι δοκεῖν αὐτὰς οἱ τότε ἔθεσαν. πολλὰ δὲ καὶ τοῦτος ἄλλα ἀγάλματα ἰδιωτῶν αἰσθήματα οἴκησαν. πᾶσι δὲ τὸν νεὼν ἔξωθεν εἰκόνες ἁπάντων ἔστασαν ἐκ χρυσοῦ

τῶν γυναικῶν, καὶ αὐτῶν ὅσοι τῶν δίκαι ἐγένοντο Βασιλέων· καὶ πολλὰ ἕτερα αἰτήματα μεγάλα τῶν τε Βασιλέων καὶ ἰδιωτῶν ἐξ αὐτῆς τε τῆς πόλεως, καὶ τῶν ἔξωθεν ὅσων ἐπῆρχον· βωμός τε δὴ ξυνεστήσατο ἐπ' αὐτῇ· καὶ μέγεθος καὶ τὸ τῆς ὀργάσεως τοῦτο τῇ κατασκευῇ καὶ τὰ βασίλεια καὶ τὰ αὐτὰ πρέποντα μὲν τῷ τῆς αὐχῆς μεγέθει· πρέποντα δέ, τῷ τοῦδε τὰ ἱερὰ κόσμῳ· ταῦτα δὴ κρήνας, τῇ τοῦ ψυχροῦ ἐπὶ τῇ θερμοῦ νάματος πλῆθος μὲν ἄφθονον ἐχούσας, ἡδονῇ δὲ καὶ ἀρετῇ τῶν ὑδάτων πρὸς ἑκατέρου πολὺ χρῶσαν θαυμαστοῦ τι φυκότες, ἐχρῶντο τοῦδε ἐπασάντες οἰκοδομήσεις καὶ δένδρων φυτεύσεις περιπύσας ὕδασι. διξαμενάς τε αὐτοῖς μὲν ὑπαυθρίας, τὰς δέ, χειμερινὰς τοῖς θέρμης λουτροῖς ὑποστέγους τοῦδε τιθέντες. χωρὶς μὲν, Βασιλικός· χωρὶς δέ, ἰδιωτικός· ἔτι δὲ γυναικῖον ἄλλο· καὶ ἱππείοις καὶ τοῖς ἄλλοις ὑποζυγίοις, ἐπὶ πρόσφορον τῆς κοσμήσεως ἐκάστοις ἀπονέμοντες. ἐπὶ δὲ ἀγορᾷ ἔχον οὐδὲ ἐπὶ τοῦ πεσεῖσθαι ἄλσος. δένδρα δὲ παντοδαπὰ κάλλος ὕλης τὸ θαυμένιον ἀπὸ αὐτῆς τῆς γῆς ἔχοντα· καὶ οὐδὲ τοὺς ἔξω κύκλους δι' ὀχετῶν καὶ κατὰ τὰς γεφύρας ἐπὶ τὸ κεῖσθαι. οὗ δὴ πολλὰ μὲν ἱερὰ καὶ πολλῶν θεῶν, πολλοὶ δὲ κῆποι καὶ πολλὰ γυμνάσια καὶ χειρουργεῖα· τὰ μὲν, αἰσθρῶν, τὰ δὲ ἵππων, χωρὶς αὖ ἑκάτερα τῇ τῶν ζοχῶν νήσῳ· τάδε ἄλλα κἀκατὰ μέσην πολὺ μᾶλλον τῶν νήσων ἐξ ἠπείρου μέρος ἐπὶ αὐτοῖς καλλίστου ἐπὶ πλάτος ἔχων. ἐπὶ δὲ μῆκος τοῦδε τὸν κύκλον ὅλον, ἀφεῖτο εἰς ἅμιλλαν ἵππων. δορυφορεῖ καὶ δὲ τοῦδε αὐτὸν, οἷον τε καὶ οὕσθ' οἰκήσεις ἦσαν τῷ πλείθει τῶν δορυφόρων· τοῖς δὲ πιστοτέροις αὖ ὑπὸ σμικροτέρῳ ζοχῷ καὶ πρὸ τῆς ἀκροπόλεως μᾶλλον ἔντι δὴ τότε καὶ ἐφεξῆς. οἷς δὲ πάντων διαφέρουσι πρὸς πίστιν αὖ τῆς ἀκροπόλεως τοῦδε τοὺς Βασιλέας αὐτοὺς, ἦσαν οἰκήσεις ἀδρμέναι· τὰ δὲ νεώρια τειχέρεσι μικρὰ ἐπὶ καὶ σκιὰν ὅσα ζώρισι προσήκει· πάντα δὲ ἱερὰ ἠκριβωμένα ἐκανῶς· καὶ τὰ μὲν δὴ τοῦδε πολὺ τῶν Βασιλέων οἴκησιν, οὕτω κατεσκάφατο. διαβαίνει δὲ τοὺς λιμένας ἔξω ὡρῶν ὄντας, ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς θαλάττης ἐπὶ αὐ κύκλῳ τεῖχος· πεπτήκοντα σταδίους τοῦ μείζου χώρου τε καὶ λιμένος ἀπέχον παντα χῇ· καὶ σωτήκλεος εἰς ταυτὸ πρὸς τῆς διώρυχος τέμα τὸ πρὸς τὴν θαλάττης. ἔξω δὲ πᾶν σωφέκει τὸ μὲν ὑπὸ πολλῶν καὶ πυκνῶν οἰκήσεων. ὁ δὲ αὖ ἀπλους καὶ ἐμείγνυσι λιμένι, ἔγεμε πολέων καὶ ἐμπόρων ἀφικνουμένων. πάντοθεν φωνὴ καὶ θόρυβος παντοδαπὸς κύπον τε καὶ μεθ' ἡμέρας καὶ διανυκτὸς ὑπὸ πλήθους παρεχομένων. τὸ μὲν οὖν ἄστυ καὶ τὸ τοῦδε πολὺ ἀρχαίας οἴκησιν φοδὼς τότ' ἐλέχθη, νεῶν διεσκευάσθαι. τῆς δ' ἄλλης χώρας ὡς ἡ φύσις ἔχει καὶ τοῦ τῆς διακοσμήσεως εἴδος ἀχρεμνημονεῦσαι πειρατέον. πρῶτον μὲν δὴ ὁ τόπος ἅπας ἐλέγετο στρόφορα τε ὑψηλὸς καὶ ἀπότομος ἐκ θαλάττης· ἐπὶ δὲ τοῦ πολὺν πᾶν πεδίον, ἐκείνου μὲν τοῦδε ἔχον· αὐτὸ δὲ ὡς κύκλῳ τοῦδε ἐχόμενον ὄρη σιμὰ μέχρι πρὸς πολὺ θάλαττας ἐκ θημελίους λεῖον καὶ ὁμαλές· πρόμακες δὲ πᾶν, ὡδὲ μὲν θάττρα διχιλίων σταδίων. κατὰ δὲ μέσου ἀπὸ θαλάττης ἄνω διαχιλίων. ὁ δὲ τόπος οὗτος ὅλος τῆς νήσου πρὸς νότον ἐτέτραπτο, ἀπὸ τῶν ἄκρων κατὰ βορέρος. τὰ δὲ τοῦδε αὐτῶν ὄρη, τότε ὕμνη τὸ πλῆθος καὶ μέγεθος καὶ κάλλος παρὰ πάντα τὰ νῦν ὄντα γεγονέναι. πολλὰς μὲν κώμας καὶ πλουσίας περιοίκων οἰκ ἐαυτῆς ἔχοντα τροφὰς δὲ καὶ λίμναι καὶ λειμῶνας τροφὴν τοῖς πᾶσιν ἡμέρας καὶ ἀγρίοις, ἐκανὴν θρέμμασιν ὕλην καὶ πολὺ θεῖ καὶ γένεσι ποικίλῳ ξύμπασί τε θῆς ὄρεσι, καὶ πρὸς ἕκαστα ἄφθονον. διὸ δὴ τὸ πλέον φύσει καὶ ὑπὸ Βασιλέων πολλῶν οἰ πολλῷ χρόνῳ οὐκ πόνῳ. τετράπλους μὲν αὐτὸ ὑπῆρχε, τὰ πολεῖς ὀρθὸν καὶ πρόμακες, ὅτι δ' οὐκ λείπει κατ' ἄλλο τὸ τάφρου κύκλῳ τοῦδε ὀρυχθείσης. τὸ δὲ βάθος καὶ πλάτος τό, τε μῆκος αὐτῆς, ἔπεσιν μὲν λιχθοῖ ὡς χειροποίητον ὄρος πρὸς θεῖς ἄλλοις διαπονήμασι τοσοῦτον εἶναι. ῥᾴδιον δὲ ὄγε ἐκάστῳ. πλέθρου μὲν τὸ βάθος ὀρώρυκτο· τὸ δὲ πλάτος ἀπάντων σταδίων τὸ δὲ τὸ πᾶν πεδίον ὀρυχθῆσαι σωίβαινον τὸ μῆκος σταδίων μυρίων· τὰ δὲ ἐκ τῆς ὀρύσσης τὰ βαίνοντα ὑποδεχόμενα ῥεύματα· ἐπὶ τὸ πεδίον κυκλωθεῖσα πρὸς πόλιν, οὗτον τὸ ἐπὶ οὕθων ἀφικνούμενον τοῦτο πρὸς τὸ πλάτος μάλιστα ἐκατὸν ποδῶν διώρυχος εὐθεῖα

τετμημένας, καὶ τὰ μὲν πλείω πάλιν εἰς τὸν τάφρον τὸν πρὸς θάλασσαν ἀφεῖντο· ἐπέρα δὲ ἀφ' ἑτέρας αὐτῶν, σταδίους ἑκατὸν ἀπέχων ἀπ' ἀλλήλων· τὴν τε ἐκ τῶν ἐρῶν ὕλην καὶ τὴν ἄλλην ἐς τὸ ἄστυ· καὶ τἆλλα δὲ ὡραῖα πολλοῖς καὶ πανημέριον ἀπλοῦς ἐκ τῶν διωρύχων ἐς ἀλλήλας τε καὶ πρὸς τὸν πόλιν τέμνοντες· καὶ δὴ καὶ τῇ οἰκείᾳ τὸν γῆν ἑκατοῦντον· χειμῶνος μὲν, ὑῖς ἐκ δίης ὕδασι χώμενοι· θέρους δὲ ὅσα γε φέρει, τὰ ἐκ τῶν διωρύχων πάντες νάματα· πλῆθος δὲ τῶν μὲν οὐ τῷ πολίῳ χρησίμων πρὸς πόλεμον αὐσβῶν ἑτέταχτο, τὸν κλῆρον ἕκαστον παρέχειν αὐσβα ἑκατόμνα· ἡ δὲ τῆς κλήρου μέγεθος, εἰς δέκα δεκάδες ἰὼ στάδια μετρεόσα· δεκάδες δὲ ξυμπάντων τῶν κλήρων ἦσαν ἑξ· τῶν δὲ ἐκ τῶν ὀρῶν καὶ τῆς ἄλλης χώρας, ἀπέφαστος μὲν ἀριθμὸς ἀνθρώπων ἐλέγετο· καὶ τὰ δὲ τόπους καὶ κώμας εἰς ὑῦους τοὺς κλήρους πρὸς τοὺς ἡγεμόνας ἅπαντας διανέμειν· ἦν οὖν ἡγεμόνα ἰὼ τεταγμένον εἰς ἦν πόλεμον παρέχειν, ἵππους μὲν ἁρμάτος πολεμιστήριον μέρεον, εἰς τὰ μυρία ἅρματα· ἵππους δὲ δύο καὶ ἀναβάτας· ἔτι δὲ ξυνωρίδα χωρὶς δίφρου, καταβάτας τ' ἔχουσαν μικροτάτους καὶ τὸν ἀμφοῖν μετ' ἐπιβάτην τοῖν ἵπποιν ἰσχὺν ἔχουσαν· ὁπλίτας δὲ δύο, καὶ ζυστὰς στρωθυνίτας τὲ ἑκατέρους δύο· γωμήτας δὲ λιθοβόλους καὶ ἀκοντιστὰς ψιλοὺς ἑκατέρους· ναύτας δὲ τετράρεσσ· εἰς πλήρωμα διακοσίων καὶ χιλίων νεῶν· τὰ μὲν οὖν πολεμιστήρια οὕτω διετέτακτο τῆς βασιλικῆς πόλεως· τῶ δὲ ἐνὰ ἄλλα ἄλλως, ἃ μακρὸς ἂν χρόνος εἴη λέγειν· τὰ δὲ τῶν ἀρχῶν τιμῶν, ὧδ' εἶχεν· ἐξ ἀρχῆς διακοσμηθέντα· τῶν δέκα βασιλέων ἐς ἕκαστος ἐν μὲν τῷ καθ' αὐτὸν μέρει καὶ τὰ πρὸς αὐτῆς πόλιν τῶν αὐσβῶν καὶ τῶ πλείστων νόμων ἦρχε, κολάζων καὶ ἀποκτείνων ὃν τὴν ἐθέλῃσειν· ἐν δὲ ἐν ἀλλήλοις ἀρχὴ καὶ κοινωνία καὶ τὰς ἐπιστολὰς, ὧδ τὰς τῆς ποσειδῶνος ὡς ὁ νόμος αὐτοῖς παρέδωκε· ἦν γράμματα ἔκειτο τῶν πρώτων ἐν στήλῃ γεγραμμένα ὀρειχαλκίνῃ· ἣ κατὰ μέσην πρὸς νῆσον ἔκειτο ἐν ἱερῷ ποσειδῶνος· ἐς δὲ, σὺν ὀμνύοντε τῷ πάντων· τὸ δὲ διάλλαξ, ἔχον, σωτελίζοντο τῷ τε ἀρίστῳ καὶ τῷ τοῦ πλήθους μέρος ἴσον ἀπονέμοντες· ξυλλεγόμενοι δὲ, τοῦ τε τῶν κοινῶν ἐβουλεύοντο καὶ ἐβάπτιζον ἔ τις τὶ παραβαίνοι, καὶ ἐδίκαζον· ὅτε δὲ δικάζειν μέλλοιεν, πίστις ἀλλήλοις τοιάδε ἐλίδοσαν πρότερον ἀφ' ὧν ταύρων ἐν τῷ τοῦ ποσειδῶνος ἱερῷ, μόνοι γινόμενοι δέκα ὄντες ἐπευξάμενοι τῷ θεῷ κατεχρισμένον αὐτῷ θύμα ἐλεῖν ἄθυτον δόρυ, ξύλοις καὶ βρόχοις ἐθήρευον· ὃν δ' ἕλοιεν τ' ταύρων, πρὸς τὸν στήλην προσαγαγόντες καὶ κορυφὴν αὐτῆς ἱστορτον καὶ τῶν γραμμάτων· ἐπὶ δὲ τῇ στήλῃ πρὸς ταῖς νόμοις, ὅρκος ἦδ', μεγάλαι ἀρὰς ἐπευχόμενος, τοῖς ἀπειθοῦσιν· ὅτ' οὖν κατὰ τοὺς αὐτῶν νόμους θύσαντες καθαγίζοιεν πάντα τῷ ταύρου τὰ μέλη, κρατῆρα κεράσαντες, ἐσέβαλλον ἑκάστου θρόμβον αἵματος· τὰ δ' ἄλλ' ἐς τὸ πῦρ ἔφερον, πᾶσαν καθαίροντες τὴν στήλην· μετὰ δὲ ταῦτ', χρυσέαις φιάλαις ἐκ τῆς κρατῆρος ἀρυόμενοι, κατὰ τῆς πυρὸς ἀπεσπένδοντες ἐπώμνυσαν, δικάζειν τε κατὰ τοὺς ἐν τῇ στήλῃ νόμους, καὶ κολάσειν, εἴ τις τι πρότερον παραβεβηκὼς εἴη, τότε αὖ μετὰ ταῦτ' μηδὲν τῶν γραμμάτων ἐκόντες παραβήσεσθαι μὴ δι' ἄρξειν· μὴ δὲ ἀρχοντι πείσεσθαι, πολλὰ κατὰ τοὺς τῆς πατρὸς ἐπιτάττον τι νόμους· ταῦτα δὲ ἐπευξάμενος ἕκαστος αὐτῶν ἑαυτῷ καὶ τῷ ἀφ' αὐτοῦ γένει πιὼν καὶ ἀνεθεὶς τὸν φιάλην, ἀνέθηκεν τῷ θεοῦ, τοῦδε δὲ λοιπὸν καὶ τἄναγκαῖα διατελέσας, ἐπειδὴ ἐγίγνετο κόπος ἐν τῷ πῦρ ἐμπεσόντων τῶν δείπνων, καὶ πάντες, οὕτως ὠδύντες ὅτι καλλίστην κνισαν ὀλοὴν ὠδὴ τὰ τῶν ὀρεσσοσίων καύματα χαμαὶ καθίζοντες, νύκτωρ πᾶν τὸ τοῦδε τὸ ἱερὸν ἀμφιβωμοῦντες πῦρ, ἐδικάζοντό τε καὶ ἐλίκαζον, εἴ τις τι παραβαίνοι αὐτῶν αἰτηθὲν τὸ πρὶν. δικάσαντες δὲ τὰ δικαιότατα, ἐπειδὴ φῶς γένοιτο, ἐν χρυσῷ πίνακι γράψαντες μετὰ τῶν ὅλων μνημεῖα αὐτίθησαν· νόμοι δὲ πολλοὶ μὲν ἄλλοι, τοῦδε τὰ ἱερὰ τῶν βασιλείων ἑκάστων ἦσαν ἴδιοι· τὰ δὲ μέγιστα, μήτε ποτὲ ὅπλα ἐπ' ἀλλήλοις ἆραι, βοηθεῖν τε πάντας, αἴ που τις αὐτῶν, ἐν τινι πόλει τὸ βασιλικὸν καταλύειν ἐπιχειρῇ γένος· κοινῇ δὲ καθάπερ οἱ πρόσθεν βουλεύόμενοι τὰ δόξαντα τοῦδε πολέμου καὶ τῶν ἄλλων πράξεων ἡγεμονίαν ἀπεδίδοντο τῷ ἀτλαν-

πικῷ γένει. θανάτου δὲ ἐν βασιλέα τῶν συγγενῶν μηδένὸς εἶναι κύριον, αὖ μὴ τῶν δίκα τοῖς ὑπεύθύνοις δοκῇ. ταύτην δὲ τοσαύτην καὶ τοιαύτην δύναμιν ὡ ἐκείνοις τότε οὖσαν τοῖς τόποις, ὁ θεὸς ἐνδὺ τούσδε αὐτοὺς τοὺς τόπους ξωστάξας, ἐκόμισεν ἔκ τινος φάτις δι ὡς λέγος προφάσεως, ἐνδὺ πολλὰς μὲν γενεὰς, μέχρι πεῦ ἡ τοῦ θεοῦ φύσις αὐτοῖς ἐγγίγνεται. κατὰ τὰ οἷόν τε ὄσιον τῶν νόμων, ἡ πρὸς ἀλλήλους θεῖον δὲ φιλοφρόνως ἔχον. τὰ γὰρ φρονήματα ἀληθινὰ καὶ πάντα μεγάλα ἐκέκτηντο, πραότητί τε μετὰ φρονήσεως πρός τε τὰς ἀεὶ ξυμβαινούσας τύχας, καὶ πρὸς ἀλλήλους χρώμενοι. διὸ πλεῖω ἀρετῆς πάντα ὑπερφέροντες, σμικρὰ ἡγοῦντο τὰ παρόντα. καὶ ῥᾳδίως ἔφερον δίον ἄχθος, ἀρετῆς τε χρυσοῦ τε καὶ τῶν ἄλλων κτημάτων ὄγκον. ἀλλ' εὐ μεθύοντες ὑπὸ τρυφῆς. εὐλάβεια τῆ ἀκράτου ἀπολυόμενοι ἐσφάλλοντο. νήφοντες δὲ, ὁρᾶν καθεώρων. ὅτι ἡ ταῦτα πάντα, ἑνὶ σὺν φιλίᾳ σὺν κοινῇ μετὰ ἀρετῆς αὐξάνεται. τῇ δὲ τούτων ἄνευ δῆ καὶ τῇ τιμῇ φθίνει, ταῦτά τε αὐτὰ καὶ κέρδη ξυναπόλλυται πάντα. ἐκ δὴ λογισμοῦ τε τοιούτου καὶ φύσεως θεᾶς παραμένουσης πάντ' αὐτῆς ηὐξήθη τὰ, πρὶν δίλιθον. ἐπεὶ δ' ἡ τοῦ θεοῦ μοῖρα, ἀφίτηλος ἐγγίγνετο αὐτοῖς πολλῷ τῷ θνητῷ ἡ πολλάκις ἀνακιρανυμένη, ἐ δὲ ἀνθρώπινον ἦθος ἐπικρατεῖ, τότε ἄδη τὰ παρόντα φέρειν ἀδυνατοῦντες ἠσχημόνουν. καὶ τῷ δυναμένῳ ὁρᾶν μὲν αἰσχροὶ καὶ τεφαίνοντο τὰ κάλλιστα ἀπὸ τῶν τιμιωτάτων ἀπολλύντες. τοῖς δὲ ἀδυνατοῦσιν, ἀληθινὸν πρὸς εὐδαιμονίαν βίον ὁρᾶν, τότε δὴ μάλιστα πάγκαλοι μακάριοί τε ἐδοξάζοντο εἶναι, πλεονεξίαν ἀδίκου καὶ δυνάμεως ἐμπεπλημένοι. θεὸς δὲ ὁ θεῶν Ζεὺς, ἐνόμοις βασιλεύων, ἅτε δυνάμενος ταῦτα, αἰσθόμενος γένος ἐπιεικὲς ἀθλίως διακείμενον, δίκην αὐτοῖς ἐπιθεῖναι βουληθεὶς ἵνα γένοιντο ἐμμελέστεροι σωφρονισθέντες, ξυνήγειρε θεοὺς πάντας εἰς τὸν τιμιωτάτην αὐτῶν ἕδραν, ἣ δὴ κατὰ μέσον παντὸς τοῦ κόσμου βεβηκὼς, καθορᾷ πάντα, ὅσα γενέσεως μετέχει καὶ ξυναγείρας ἔφη.

λείπει τὸ τέλος.

Νόμος ἡμῖν τί ἔστιν. Ὁ ποῖον καὶ ἐρωτᾷς ἐν νόμον. Τὶ δέ ἐστιν ὅτι διαφέρει νόμος νόμου καὶ τὸ ταὐτὸ ἕκαστον, καὶ τὸ μέν, νόμος εἶναι; σκέπτει γὰρ δὴ ὃ τυγχάνω ἐρωτῶν σε. ἐρωτῶ γάρ, ὥσπερ εἰ αὖ πρόμην τί ἔστι χρυσός, εἶ μοι ὡσαύτως αὖ ἔρου ὁποῖον καὶ λίθου χρυσόν, εἶμαί σε οὐκ ἂν ὀρθῶς ἔσεσθαι. οὐδὲν γάρ που διαφέρει τὸ χρυσὸν χρυσοῦ, οὔτε λίθος λίθου, καὶ τὸ μέν γε λίθος εἶναι, καὶ καὶ τὸ χρυσός. ὅπου δὲ δὴ νόμος που νόμου ἄλλο διαφέρει, ἀλλὰ πάντες εἰσὶ ταυτόν· νόμος γὰρ ἕκαστος αὐτῶν ἔστιν ὁμοίως· ἆρ' ὁ μᾶλλον, ὃ λέγω, ἢ ἧττον, ζητῶ δὴ αὐτὸ ἐρωτῶν πᾶν τί ἔστι νόμος, εἰ οἷόν σοι πρόχειρον εἰπεῖν. Τὶ ἂν ἄλλο νόμος εἴη ἢ ὧν σὺ κρατεῖς, ἀλλ' ἢ τὰ νομιζόμενα. Ἦ καὶ λόγος σοι δοκεῖ εἶναι τὰ λεγόμενα, ἢ ὄψις τὰ ὁρώμενα, ἢ ἀκοὴ τὰ ἀκούομενα, ἢ ἄλλο μὲν λόγος, ἄλλα δὲ τὰ λεγόμενα· καὶ ἄλλο μὲν ὄψις, ἄλλα δέ, τὰ ὁρώμενα· καὶ ἄλλο μὲν ἀκοή, ἄλλα δὲ τὰ ἀκουόμενα· καὶ ἄλλο δὴ νόμος, ἄλλα δὲ τὰ νομιζόμενα. οὕτως, ἢ πῶς σοι δοκεῖ. Ἀλλ' ὅμοιον ναῖ φαίην. Οὐκ ἄρα νόμος ἔστι τὰ νομιζόμενα. Οὔ μοι δοκεῖ. Τὶ δῆτ' αὖ ἂν νόμος ἐπισκοποῖμεν αὐτὸ ὃ δὴ. εἴ τις ἡμᾶς ταυτὶ δὴ λεγόμενα αἱρήσεται, ἐπειδὴ ὄψις ἐστὶ τὰ ὁρώμενα ὁρᾶσθαι, τίνι ἔστι τῇ ὄψει ὁρᾶται, ἀπεκρινάμεθ' ἂν αὐτῷ, ὅτι αἰσθήσει ταύτῃ τῇ ὄψει τῶν ὄντων δηλόσῃ ἡμῖν τὰς φωνάς. ὅτου τοίνυν ἕνεκα εἰσόμενοι ἐπειδὴ νόμῳ τὰ νομιζόμενα νομίζεται, ζητοῦμεν αἰσθήσει τινὶ ἢ δηλώσει ὥσπερ τὰ μαθανόμενα μαθαίνῃ δηλώσῃ τῇ ἐπιστήμῃ, ἢ δύσεσθαι τινὶ ὥσπερ τὰ δυσκόμενα δύσεσθαι. ὅσον τὰ μὲν ὑγιεινὰ ἡ τὰ νοσώδη ἰατρικὴ ἄν δι' αἰσθήσεως ἂν ὡς φαίη οἱ μαΐτεις, μαντικὴ γάρ του τέχνη ἡμῖν, δύσεις ἔστ' πραγμάτ' ἐστί; Γαῦ γε. Τὶ δῆτ' αὖ ταῦτ' ὑπολάβοιμεν μάλιστ' ἐν νόμου ἔχειν. Τὰ δόγματα ταῦτα ἡ ψηφίσματα ταῦτ' ἔμοιγε δοκεῖ· τὶ δ' αὖ ἄλλό τις φαίη νόμον ἔχειν. ὥστε κινδυνεύει ὁ σὺ ἐρωτᾷς ἐν ὅλον εἶδος, νόμος δόγματα πόλεως ἔχειν. Δόξαις ἔοικε λέγεις πολιτικὴν ἐν τινὰ λέγεις. Ἔτωγε. Καὶ ἴσως καλῶς λέγεις. Τάχα δὲ ἄμεινον σκοπῶμεν ὧδε· λέγεις τινὰς σοφούς; Ἔτωγε. Ἐκεῖνοι οἱ σοφοί, οἱ σοφία σοφοί. Ναί. Τὶ δὲ οἱ δίκαιοι δικαιοσύνῃ δίκαιοι; Γαῦ γε. Ἐκεῖνοι ἡ οἱ νόμιμοι νόμῳ νόμιμοι. Ναί. Οἱ δὲ ἀνόμοι, ἀνομίᾳ ἀνόμιμοι; Ναί. Οἱ δὲ νόμιμοι, δίκαιοι; Ναί. οἱ δὲ ἀνόμιμοι ἄδικοι; Κάδικοι. Ἐκεῖνοι κάλλιστον ἢ δικαιοσύνῃ τε καὶ ὁ νόμος. Ἔστιν. Ἄρ' οὐκ ἀεί τι ἀδικία ἡ ἀνομία; Ναί. Καὶ μὲν, σώζει τὰς πόλεις ἡ τἄλλα πάντα, ἃ δὲ, ἀπόλλυσι ἡ ἀπαζίπει. Ναί. Ἦς ἂν καλῶς ἄρα πρὸς ὄντος δεῖ τὸν νόμον διανοεῖσθαι ἡ ὡς ἀγαθὸν αὐτὸ ζητεῖν. Γῶς δ' ὅ. Οὐκοῦν δόγμα ἔφαμεν ἂν πόλεως εἶναι τὸν νόμον. Ἔφαμεν γοῦν. Τὶ δῆτ' ἐκ ἔστι τὰ μὲν, χρηστὰ δόγματα, τὰ δὲ πονηρά. Ἔστι μὴ δῆτ'. Καὶ μὴν νόμος γε ἐκ ἦν πονηρός. ἀλήθ'. Ἐκ ἄρα ὀρθῶς ἔχει ἀποκρινάμενος ἔπως ἁπλῶς, ὅτι νόμος ἔστι δόγμα πόλεως. Ἐκ ἔμοιγε δοκεῖ. Ἐκ ἄρα ἀρμόττοι αὖ τὸ πονηρὸν δόγμα νόμος εἶναι; Οὐδέπω. Ἀλλὰ μὴν δόξαι γέ τισι τῶν αὐτὸ μὴ καταφαίνῃ ὁ νόμος ἐστί. ἐπειδὴ δὲ οὐχ ἡ πονηρὰ δόξα. ἆρα οὐκ ἦσθ' ἕκαστον κατάδηλον ὡς ἡ χρηστὴ ἅπερ δόξα νόμος ἔστι; Ναί. Δόξα δὴ χρηστὴ τίς ἔστιν, ἐχ ἡ ἀληθής; Ναί. Οὐκοῦν ἡ ἀληθὴς δόξα, ἅτ' ὄντος ἔστιν ἰδεῖν ἑρμηνεύσεως. Ἔστι γοῦν. Γῶς ἂν ὦ σώκρατες εἰ ὁ νόμος ἅτ' ὄντος ἔστιν ἰδεῖν ἑρμηνεύσεως, ἐκ ἀεὶ τοῖς αὐτοῖς νόμοις χρώμεθα ἅτ' τ' αὐτ', εἰ τὰ ὄντα γε ἡμῖν ἑρμηνεύεται. Βούλεται μὲν, οὐδὲν ἧττον ὁ νόμος ἅτ' τὸ ὄντος ἑρμηνεύσεως. εἰ δ' ἆρα μὴ τοῖς αὐτοῖς ἀεὶ νόμοις χρώμενοι αὐθρωποι ὡς δοκοῦμεν, οὐκ ἀεὶ δύνανται ἑρμηνεύειν ὃ βούλεται ὁ νόμος ἅτ' ὤν. ἐπεὶ φοβοῦ ἴσως μὲν ἂν ἡμῖν εἰθεῖα καὶ τὰ δηλον γίνεται, εἴ τε τοῖς αὐτοῖς ἀεὶ νόμοις χρώμεθα, ἢ ἄλλοτε ἄλλοις· ἡ ἅπαντες τοῖς αὐτοῖς, ἢ ἄλλοις. Ἀλλὰ ἔγωγέ ὦ σώκρατες οὐ χαλεπὸν γνῶναι ὅτι οὔτε οἱ αὐτοὶ ἀεὶ τοῖς αὐτοῖς νόμοις χρῶνται, οἵ τε ἄλλοι γε ἄλλοις. ἐπεὶ αὐτίκα ἡμῖν μὴ ὁ νόμος ἔστιν αὐθρώπους θύειν. ἀλλ' αὐόσιον ἡγοῦνται δὲ θύειν σφίσιν ὅσιον ἂν καὶ νόμιμον αὐτοῖς· καὶ ταῦτα

αὖτοι αὐτῶν ὑμᾶς τῷ κρόνῳ. ὡσ ἴσως καὶ ἀκήκοασ. καὶ μὴν ὅτι Καρβαῦροι ἄνθρωποι ἡμῶν ἄλλοις νόμοις χρῶντεσ, ἀλλὰ καὶ οἱ οὐ τῇ λυκίᾳ οὔτοι καὶ οἱ τῆσ ἀθάνατοσ ἴσχυον, οἷσ' θυσίασ' θύουσι ἕλλησιν ὄντεσ· ὡσ πολλὴ καὶ ἡμᾶσ αὐτοὺσ διαθεά που καὶ αὐτὸ ἀκήκοασ οἷσι νόμοισ ἐχρώμεθα πρότερον, πρὶν τοὺσ ἀποθανόντασ, ἱερεία τε προσφέροντεσ πρὸ τ' ἐκφορᾶσ τ' νεκροῦ καὶ ἐγχυτρίσασ' μεταπεμπόμενοι· οἱ δ' αὖ ἐκείνων πρόσθοι αὐτοῦ, καὶ ἔθαπτον τῇ οἰκίᾳ τοὺσ ἀποθανόντασ· ἡμεῖσ δὲ τούτων οὐδὲν ποιοῦμεν. μυρία δ' ἄν τισ ἔχοι ποιαῦτα ἀπεῖν· πολλὴ γοῦν εὐρυχωρία τῆσ ἀπολείψεωσ, ὡσ οὔτε ἡμῖν ἡμῖν αὖθισ ἀεὶ ἥκοντα τὰ αὐτὰ νομίζομεν, οὔτε ἀλλήλοισ οἱ ἄνθρωποι.

Οὐδέν τι θαυμαστὸν ἴσωσ ἃ βέλτιστ', ἀσὺ μὲν ὀρθῶσ λέγεισ, ἐμὲ δὲ οὐχ λέληθεν· ἀλλ' ἴσωσ αὖσύ τε ἥκοντα σαυτὸν λίσσε ἃ σοι δοκῇ μακρῷ λόγῳ, καὶ πάλιν ἴτω, οὐδὲν μή ποτε ξυμβῶμεν, ὡσ ἴτωγ' οἶμαι· ἐαὶ δὲ καινὸν τιθῇ τὸ σκέμμα, τάχα ἂν ὁμολογήσαιμεν. ἃ μὲν οὖν βούλει, πυθόμενόσ τι παρ' ἐμοῦ, καινῇ μετ' ἐμοῦ σκέπτει· εἰ δ' αὖ βούλῃ ἀκροᾶσθαι νόμουσ· ἀλλὰ ἐθέλω ἃ σώκρατεσ ἀκροᾶσθαι ὅτι ἂν σοῦλῃ. φέρε δή· σὺ πότερον νομίζεισ τὰ δίκαια ἄδικα εἶναι, καὶ τὰ ἄδικα δίκαια, ἢ τὰ μὲν δίκαια δίκαια, καὶ τὰ ἄδικα ἄδικα; ἔστω μέν, τά τε δίκαια, δίκαια· καὶ τὰ ἄδικα, ἄδικα. οὐκοῦν καὶ καλὰ καὶ αἰσχρὰ οὕτωσ ἡγεῖ; ἔστω μέν, τά τε δίκαια, δίκαια· καὶ τὰ αἰσχρὰ αἰσχρά. ἀλλ' οὐ τὰ αἰσχρὰ καλά, οὐδὲ τὰ καλὰ αἰσχρά. οὕτωσ. οὐκοῦν ὡσ ἁπλῶσ πάντα εἰπεῖν τὰ ὄντα νομίζεισ εἶναι, οὐ τὰ μὴ ὄντα, καὶ περὶ ἡμῖν, καὶ παρὰ τοῖσ ἄλλοισ ἅπασιν. ἔμοιγε δοκεῖ. ὃσ ἂν ἄρα τοῦ ὄντοσ ἀμαρτάνῃ, τοῦ νομίμου ἁμαρτάνει. οὕτω μὲν ἔσωκρατεσ ὡσ σὺ λέγεισ ταυτὰ φαίνεται νόμιμα καὶ ἡμῖν ἀεὶ καὶ τοῖσ ἄλλοισ. ἐπειδὴν δ' οὐκ οἶσθ' ὅτι οὐδὲν παυώμεθα αὖθισ ἥκοντεσ μεταπειθόμενοι τοὺσ νόμουσ, οὐ δύναμαι πεισθῆναι. ἴσωσ γοῦν οὐκοῦσ ταῦτα μεταπεθόμενα, ὅτι ταῦτά ἐστιν· ἀλλ' ὦσ μετ' ἐμοῦ αὐτὰ σκόπει. ἆρα ποτὲ ἐνέτυχεσ συγγράμματι τῷδε ὑγιεινὸσ τῶν ἡμιόντων; ἔτυγε. οἶσθα οὖν τίνοσ τέχνησ ἔστιν ἡ σύγγραμμα; οἶσθα ὅτι ἰατρικῆσ. ἀκούω ἰατρούσ καλεῖσ τοὺσ ἐπισταμένουσ ταῦτα. φημί. πότερον δὴ οἱ ἐπιστάμενοι ταυτὰ ἅπερ αὐτὰ νομίζουσι, πάντεσ ἄλλα ἄλλοι. ταυτὰ ἐμοί γε δοκοῦσι. πότερον οἱ ἕλληνεσ μόνοι τοῖσ ἕλλησι, ἢ καὶ οἱ Κάρεσ αὐτοῖσ τε καὶ τοῖσ ἕλλησι, ἅπερ ὧν αὖ οἱ αἰγύπτιοι ταυτὰ νομίζουσι. ταυτὰ δή που πολλὴ αἰκία καὶ τοῦ ἐθέλοντασ αὐτοῦ αὐτοῖσ συμβουλεύειν καὶ ἕλλησι καὶ βαρβάροισ. καλῶσ γε ἀπεκρίνω. ἐκεῖνο καὶ ἀεί; ναί καὶ ἀεί. ἐκεῖ καὶ ἰατροὶ συγγράφουσι ἅπερ ὑγιείασ, ἅπερ καὶ νομίζουσι εἶ. τι μόνον. ἰατρικὰ ἆρα καὶ ἰατρικοῦ νόμοι ταῦτα τὰ συγγράμματά ἐστι τὰ τῶν ἰατρῶν. ἰατρικὰ μέντοι. ἦ δ' ὃσ καὶ τὰ γεωμετρικὰ συγγράμματα γεωμετρικοὶ νόμοι εἰσί; ναί, τίνων οὖν ἐστὶ τὰ ἅπαντων ὁρίσασα συγγράμματα καὶ νόμιμα. κυβερνῶν. κυβερνητικοὶ ἄρα οἱ νόμοι εἰσὶν οὗτοι. ναί. τῶν ἐπιστατούντων κάπων ἄρχειν. ἔοικε δ' οὕτω. ἐπίστανται δ' οἱ κυβερνῆται; ναί. τίνων δὲ τὰ τῷδε ὅλου σκευασίασ' συγγράμματά τε καὶ νόμιμα. μαγείρων. μαγειρικοὶ ἄρα οὗτοι νόμοι εἰσί. μαγειρικοί. τῶν ἐπισταμένων ὡσ ἔοικεν ὅλου σκευασίασ' ἄρχειν; ναί. ἐπίστανται δ' ὡσ φασὶν οἱ μάγειροι; ἐπίστανται γοῦν. εἶεν. τίνων δὲ δὴ τὰ τῷδε πόλεωσ οἰκήσεωσ συγγράμματά τε καὶ νόμιμα ἐστίν. ἆρ' οὐ τῶν ἐπισταμένων ἄρχειν πόλεων; ἔμοιγε δοκεῖ. ἐπίστανται δὲ ἄλλοι τινὲσ, ἢ οἱ πολιτικοὶ καὶ οἱ στρατιωτικοί· οὕτω μὲν οὖν. πολιτικὰ ἆρα τὰ συγγράμματα ταῦτα ἐστίν, ἃ οἱ ἄνθρωποι καλοῦσι βασιλέων τε καὶ ἀνδρῶν ἀγαθῶν συγγράμματα. λέγεισ λέγεισ· ἄλλό τι οὖν οἱ γε ἐπιστάμενοι, οὐκ ἄλλο τι ἄλλα συγγράφουσι τῷδε τῶν αὐτῶν, ἕτερα καὶ ἕτερα νόμιμα; οὐδέτερα. ἐαὐ οὖν ὁρῶμεν τινὲσ ἕτερα γράφοντασ.

πότερα φήσομεν ἐπιστήμονας εἶναι, ἢ ἀνεπιστήμονας τοὺς ἄλλους πειθομένους.
ΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑΣ. Οὐκοῦν καὶ ἃ μὴ ἂν ὀρθὸν ᾖ, νόμιμον αὐτὰ φήσομεν εἶναι ποιεῖν ἢ μανθάνειν, ἢ γυμναστικόν, ἢ κιθαριστικόν. ΝΑΙ. Εἰ δ' αὖ μὴ ὀρθὸν ᾖ, οὐκέτι φήσομεν ἄλλον νόμον εἶναι; ΟΥΚΕΤΙ. Κύριον ἄρα γίγνεται. ΑΝΑΓΚΗ. Οὐκοῦν καὶ ἐν τοῖς συγγράμμασι τοῖς τοῦδε τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων, καὶ ὅλως τοῦδε πόλεως διακοσμούσας τε, καὶ τοῦδε τὸ ὡς χρὴ ζῆν διοικεῖν, ἃ μὴ ὀρθὸν, νόμους οὐ βασιλικοὺς ἃ δὲ μὴ ὀρθὸν, οὐ δοκεῖ νόμος εἶναι βασιλικὸς τοῖς μὴ εἰδόσιν. Εἰ γὰρ ἄνομον. ΝΑΙ. Ὀρθῶς ἄρα ὡμολογήσαμεν νόμον εἶναι τὸ ὄντος εὕρεσιν. ΦΑΙΝΕΤΑΙ. Ἔτι δὲ καὶ τόδε ἐν αὖθις διασκώμεθα. τὴς ἐπιστήμων διανεῖμαι τὴν γῆν τὰ αὐτάρματα. ΓΕΩΡΓΟΣ. Οὐδὲν δὲ, τὰ ἄξια αὐθράματα ἐκάστῃ γῇ διαιρεῖται; ΝΑΙ. Ὁ γεωργὸς ἄρα νομεὺς ἀγαθὸς τούτων, καὶ οἱ βοῦν νόμοι. καὶ διασωμαὶ ἐμοὶ ταῦτα ὀρθοὶ εἶσι. ΝΑΙ. Τὶς δὲ κρουμάτων ἐμοὶ τὰ μέλη ἀγαθὸς νομεὺς, καὶ τὰ ἄξια νέμειν, καὶ εἰ τινες νόμοι ὀρθοί εἰσιν. Οἱ τῆ αὐλητῆ καὶ οἱ τῆ κιθαριστοῦ. Ὁ νομικώτατος ἄρ' οὐ τούτοις, οὗτος αὐλητικώτατος. ΝΑΙ. Τὶς δὲ πρὸ ζοφῶ ἐμοὶ τὰ τῶν αὐθρώπων σώματα διανεῖμαι ἄριστος. οὐχ ὅς πὴρ πρὸ ἄξίας; ΝΑΙ. Ἀ ἰ τοῦδε ἄρα διασομαὶ καὶ οἱ νόμοι ζέλτιστοι. καὶ ὅς τις τοῦδε ταῦτα νομικώτατος καὶ νομεὺς ἄριστος. ΓΑΥΓΗ. Τὴς οὖν. ΓΑΙΔΟΤΡΙΖΗΣ. Οὗτος πρὸ αὐθρωπείαν ἀχίλλω τῆ σώματος νέμειν κράτιστος; ΝΑΙ. Τὶς δ' ὅ πρὸ τῶν προβάτων ἀχίλλη κράτιστος νέμειν τὶ ἔνομα αὐτῷ. ΓΟΜΟΛΟΥ. Οἱ τοῦ ποιμένος ἄρα νόμοι ἄριστοι τοῖς προβάτοις. ΝΑΙ. Οἱ δὲ τῆ ζοκόλου τοῖς βουσί. ΝΑΙ. Οἱ δὲ τοῦ τίνος νόμοι, ἄριστοι ταῖς ψυχαῖς τῶν αὐθρώπων, οὐχὶ τοῦ βασιλέως; ΦΑΣΗ.
ΦΗΜΙ ΣΗ. Καλῶς γ' ἴσως λέγεις. ἔχοις αὖ εἰπεῖν, τὶς τῶν παλαιῶν ἀγαθὸς γένοιτο ἂν τοῖς αὐλητικοῖς νόμοις νομοθέτης; ἴσως δὲ κ' ἐνοεῖσ', ἀλλ' ἐπὸ βούλεισι ὑπομνήσω. ΓΑΥΓΗ. Ἐρῶ σῶν ἐμαρσύαν λέγεται, καὶ τὰ ταῦ δηλὰ αὐτῆ ὅλυμπος ὁ Φρὺξ; ΑΛΗΘΗ λέγεις. Τύπων δὲ καὶ τὰ αὐλήματα, θεῖσα τά δὲ καὶ μόνα κινεῖ, καὶ ἐμφαίνει τοὺς τῶν θεῶν ἂ χρεία ἔντας· καὶ ἔτι καὶ νῦν μόνα λοιπὰ δὲν ὡς θεῖα ὄντα. Ἔστ' ταῦτα. τὶς δὲ λέγεται τῶν παλαιῶν βασιλέων ἀγαθὸς νομοθέτης γενέσθαι, οὗ ἔτι καὶ νῦν τὰ νόμιμα μένει ὡς θεῖα ὄντα. Οὐκ οἶσθα. Οὐκ οἶσθα τίνες παλαιοτάτοις νόμοις χρῶνται τῶν Ἑλλήνων; ἆρα λακεδαιμονίους λέγεις καὶ λυκοῦργον τὸν νομοθέτην. Ἀλλὰ ταῦτά γε οὐδέ πω ἴσως ἔτη τρία κήσια, ἃ ὀλίγῳ νῦν τῶν τελέων. ἀλλὰ τούτων τῶν νομίμων τὰ βέλτιστα πόθεν ἔλκει, οἶσθα; φασὶ γ' ἐκ κρήτης. οὐκοῦν οὗτοι παλαιοτάτοις νόμοις χρῶνται τῶν Ἑλλήνων.
ΝΑΙ. Οἶσθα οὖν τίνες τούτων ἀγαθοὶ βασιλεῖς ἔσαν, μίνως τε ὁ ῥαδάμανθυς, οἱ διὸς καὶ εὐρώπης παῖδες. ὧν οἵδ' εἰσὶν οἱ νόμοι. ῥαδάμανθυ γε φασὶν ὦ σώκρατες δίκαιον αὔσβρα. ἦν δὲ μίνω, ἄγριόν τινα καὶ χαλεπὸν καὶ ἄδικον. Ἀπιστῶ ὦ βέλτιστε λέγεις μῶθον καὶ γραικόν. Οὐ ταῦτα δέ τι λέγεται τοῦδε μίνω; οὔκουν ὑπό τε ὁμήρου καὶ ἡσιόδου. καί τοι γε πιθανώτατοί εἰσιν, ἃ σύμπαντες οἱ γραφῆ δὲ ποιοί. ὧν σὺ ἀκήκοας, ταῦτα λέγεις. Ἀλλὰ τὶ μὴν οὗτοι τοῦδε μίνω λέγουσιν. ἐπὸ δή σοι ὁρῶ. ἵνα μὴ καὶ σὺ ὦς πρὸ οἱ πολλοὶ ἀσεβῆς· οὐ γὰρ ἔσθ' ὅτι φεύγουσ' ἀσεβέστερόν ἔστιν, οὐδ' οὕτω χρὴ μᾶλλον βλαβεῖσθαι, πλὴ θεοῖς καὶ λόγῳ καὶ ὀργῇ ἧς ἁμαρτάνειν, ἀλλ' ἥκιστα δὲ εἰς τοὺς θείους αὐθρώπους. ἀλλὰ πάνυ πολλὴ χρὴ προμήθειαν ποιεῖσθαι ἀεί· ὅταν μέλλῃς αὔσβρα λέξαι ἢ ἐπαινέσαι, μὴ οὐκ ὀρθῶς ἔπῃς. Ζεύς τοι καὶ οἵονεὶ χρὴ μανθάνειν διαγιγνώσκειν χρηστοὺς καὶ πονηροὺς αὔσβρα· νεμοσᾷ γὰρ ὁ θεὸς ὅταν τὶς λέξῃ ἐν ἑαυτῷ ὅμοιον, ἢ ἐπαινῇ ἐν ἑαυτῷ ἐναντίως ἔχοντα· ἔστι δ' ὅτε ἐ ἀγαθός· μὴ γάρ τοι εἶναι ἰδρῶς καὶ ξύλα καὶ ἔρια καὶ ὄφις. αὐθρώπους δὲ μή· ἀλλὰ πάντων ἰδρώτατόν ἐστιν αὐθρωπος ἀγαθός· καὶ μακρώτατον ὁ πονηρός· ἆρ' οὖν καὶ ἃ μίνωος, αὐτὸν ὁμήρός τε καὶ ἡσιόδος ἐγκωμιάζουσι. Τούτου δ' οὐ φασι· ἵνα μὴ αὐθρωπος ὢν αὐθρώπου, εἰς ἥρω διὸς υἱόν, λόγῳ ἧς ἁμαρτάνῃς.

» ὅμηρος γοῦν τοῦδε κρήτης λέγων ὅτι πολλοὶ ἄνθρωποι εἰσὶν ἐν αὐτῇ, καὶ ἐννεήκοντα
» πόλεις. τοῖσι δὲ φησὶν οἷ κνωσὸς μεγάλη πόλις· ἔνθά τε μίνως
» ἐπίδρομος βα
» σίλευε διὸς μεγάλου ὀαριστής. ἔστιν οὖν οὗτος ὁ μῦθος ἐπαίνου ἄξιος μίνω διαφερόν-
των ἐρημίαν, οἷον οὐδὲ ἐν οἷς τῶν ἡρώων ἐποίησεν ὅμηρος. ὅτι μὲν γὰρ ὁ ζεὺς σοφιστὴς
ἦν, καὶ ὁ τίτυος αὐτὸν παγκαλὸς ἦν, πολλαχοῦ καὶ ἄλλοθι δηλοῖ· ἀτὰρ καὶ οὐταῦ
θα· λέγει γὰρ ἐν μίνω συγγενέσθαι οἱ κατὰ τὸ εἰκὸς τῷ διὶ οἱ λόγοις. καὶ φαντῶν παυσά-
μενον, ὡς οὐκ ἔστι σοφιστοῦ ὄντος τοῦ διός· ὅτι δὲ οὐκ ἔστιν ὁ γέρας οὐκ ἔστιν ὅτῳ ἀπέ-
νειμον ὅμηρος τῶν ἡρώων οὐκ ἦν διὸς παυσάσθαι ἄλλῳ ἢ μόνῳ, τοῦτ' ἔστιν ἔπαινος
θαυμαστὸς καὶ ἐξαίσιος οὐκ εἰκῇ διηρίζοντα, χρυσοῦν σκῆπτρον ἔχοντα πᾶσι μίνω· οὐ γὰρ ἐρασθέντα θεὸν δι', οὔτ' αὐταῦθα πᾶσι διηρίζοντα, οὔτε συγγενόμενον τῷ
διὶ σύδεμοῦ· δηλοῖ ταῦτα φήμην μίνω πάντων μάλιστα ὑπὸ ὁμήρου ἐπαινεθῆναι.
ἦν γὰρ διὸς ὄντα παῖδα, μένον ὑπὸ διὸς παυσάσθαι, οὐκ ἔχει ὑπόβολὴν ἑταίρου· οὐδὲν γὰρ σημαίνει ἡ ἔπος ἡ οἰνίωρος βασιλῆα διὸς μεγάλου ὀαριστὴν συνουσιαστὴν τοῦ διὸς εἶναι ἦν μίνω. οἱ γὰρ ὅαροι λόγοι εἰσὶ καὶ ὀαριστὴς συνουσιαστής ἐστιν οἱ
λόγοις· ἐφοίτα οὖν δι' οὐρανοῦ ἔτους εἰς τὸ τοῦ διὸς αὖλιον ὁ μίνως· τὰ μὲν μαθησόμενος,
τὰ δὲ ἀφομιλήσομενος, ἅτε προτέρᾳ οὐκ περὶ παρὰ τοῦ διός. εἰσὶ δὲ οἳ ὑπολαμβάνουσι ἦν ὀαριστὴν, συμπότην καὶ συμπαιστὴν εἶναι τοῦ διός· ἀλλὰ τῷδε αὖ τις τεκμηρίῳ
χρῶτο, ὅτι οὐδὲν λέγουσιν οἱ οὕτως ὑπολαμβάνοντες· πολλῶν γὰρ ὄντων ἀνθρώπων ἐν
ἑλλήνων καὶ βαρβάρων, οὐκ ἔστιν οἵ τινες ἀπέχονται συμποσίων ἢ ταύτης τῆς παι
διᾶς, οὗ ἔστιν οἶνος ἄλλοι ἢ κρῆτες καὶ λακεδαιμόνιοι ἀλίγοροι μαθόντες παρὰ κρητῶν·
οὐ κρήτη δὲ, εἰς οὗτός ἐστι τῶν ἄλλων νόμων· οὓς μίνως ἔθηκε, μὴ συμπίνειν ἀλλήλοις εἰς
μέθην· καί τοι δῆλον ὅτι ἃ ἐνόμιζε καλὰ εἶναι, ταῦτα νόμιμα ἔθηκε καὶ τοῖς αὐτοῦ
πολίταις. οὐ γάρ που ὡς πρὸς γε φαῦλος ἄνθρωπος ὁμίνας, ἐνόμιζε μὲν ἕτερα, ἐ-
ποίει δὲ ἄλλα παρ' ἃ ἐνόμιζεν· ἀλλ' ἴσως αὕτη ἡ συνουσία ὡς πρὸς λίνω δηλόνοτι καὶ
παιδείας εἰς ἀρετήν· ὅθεν δὴ καὶ ζεὺς νόμους τούτους ἔθηκε τοῖς αὐτοῦ πολίταις.
δι' οὓς ἦλθε κρήτην ἐνίοτε χρόνον οὐδὲν μονῶν· καὶ λακεδαιμονίων ἀφ' οὗ ἤρξατο τού-
τοις χρῆσθαι ἄττα θείοις οὖσι ἐοικότα ἦν δὲ, ἀγαθὸς μὲν ἴσως αἰεί. ἐπαιδάλυτο γοῦν
ὑπὸ τοῦ μίνω. ἐπαιδάλλε μέν τοι, οὐχ ὅλως πως βασιλικὸν τέχνῳ· ἀλλ' ὑπερῆσε τῆς
βασιλικῆς ὅσον ἐπίστασθαι τῶν τῆς δικαιοσύνης. ὅθεν καὶ δικαστὴς ἀγαθὸς ἐλέχθη εἶναι.
νομοφύλακα γοῦν αὐτῷ ἔχων ὁμίνας κατὰ ἦπειρον· τὰ δὲ κατὰ νῆσον ἄλλῳ κρήτην,
τῷ τάλῳ. ὁ γοῦν τάλως τρὶς περιὼν τοῦ αἰγιαλοῦ κατὰ τὰς κώμας φυλάττων τοὺς νό
μους οἱ αὐτοῖς οἱ χαλκοῖς, ῥαμματείοις ἔχων γεγραμμένους τοὺς νόμους. ὅθεν χαλ
κοῦς ἐκλήθη· εἴρηκε δὲ καὶ ἡσίοδος, ἀδελφὰ τούτων εἰς ἦν μίνω. μαθὼν γοῦν αὐτοῦ τὸ
» ὄνόματος φησὶν· ὡς βασιλεύτατος γένοιτο θνητῶν βασιλέων. καὶ πολέσιν ἤνασε πο-
» λυτύνοις ἀνθρώποις. ζηνὸς ἔχων σκῆπτρον, τῷ, καὶ πόλεων βασίλευε. καὶ οὗτος
λέγει ἡ τοῦ διὸς σκῆπτρον οὐδὲν ἄλλο, ἢ νῦν παιδείαν νῦν τοῦ διός, ἣ ἔθεντο νῦν κρή-
την. διὰ τί οὖν ποτε ὦ σώκρατες αὐτὸν ἀφῆμεν κατισκίδασαι τοῦ μίνω ὡς ἀ-
παιδεύτου τινὸς καὶ χαλεποῦ ὄντος. διὸ καὶ σὺ ὦ κάλλιστε ἐπὶ σωφρονῆς ἔλαβες· ἔστι καὶ ἄλλος πᾶς αὖ, ὃ τῷ μέλει τοῦ ἐπιδέκμενον εἶναι, μηδέ ποτε ἀπηχθάσθαι
αὐτῷ ποιητικῷ μηδενί· οἱ γὰρ ποιηταὶ μέγα δύνανται εἰς δόξαν ἐφ' ὁπότερ' ἂν ποιῶ
σιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἐλλογοῦντες ἢ κατηγοροῦντες. ὃ δὴ καὶ ὑβρίκαμεν ὁ μίνως,
πολεμήσας τῇδε τῇ πόλει· οἰ ἦ ἄλλη τε πολλὴ σοφία ἔνι, καὶ ποιηταὶ παντοδαποί.
τῆς τε ἄλλης ποιήσεως καὶ τραγῳδίας. ἡ δὲ τραγῳδία ἐστὶ παλαιὸν ἐπάδειν. οὐχ ὡς
οἴονται ἀπὸ θέσπιδος ἀρξαμένην· οὐδ' ἀπὸ φρυνίχου· ἀλλ' ἐξ ἧλεις οἰνεῶσαι πάλαι
παλαιὸν αὖ ἐξ ὑρύσεις ὃν τόδε τῆς πόλεως ὕρημα. ἔστι δὲ τῆς ποιήσεως δημοτέρα πί-
στα τόν τε καὶ ψυχαγωγικώτατον ἐν τραγῳδίᾳ. οἷ ἦ δὴ καὶ οἱ τεύνοντες ἡμεῖς ἦν μίνω,
τιμωρούμεθα αὐθ' ὧν ἡμᾶς ἠνάγκασαι, τοὺς θρασμοὺς τελεῖν ἐκείνους. τοῦτο οὖν ὑβρίκαμεν ὁμίνως, ἀπιχθόμενος ἡμῖν· ὅθεν δὴ σὺ ὁ ἐρωτᾷς, ηκιστα δοξώτερος γέγονα. ἐπεὶ ὅτι
γε ἀγαθὸς

γε ἀγαθὸς ἦν καὶ νόμιμος ὁ πρὸ αὐτοῦ τοῖς πρόσθεν ἐλέγομεν, νομοὶ ἀγαθοὶ, ἔφη μάγιστον σημεῖον, ὅτι ἀκίνητοι αὐτῇ οἱ νόμοι εἰσὶν, ἅτε τῇ ὄντως οὔσῃ πόλεως εἰκείσεως ἔχοντος δὴ πῶς ἀλήθειαν. Δοκεῖς μοι ὦ Σώκρατες εἰκότα ἡμῖν λέγειν ὑρηκέναι. Οὐκοῦν ἐπειδὴ ἀκίνητοι λέγω, δοκοῦσί σοι παλαιοτάτης κεῖσθαι ὁ μίνως καὶ ὁ ῥαδάμανθυς πολῖται νόμοις χρῆσθαι. Φαίνονται. Οὔκουν ἀρχὴ τῶν παλαιῶν ἀρίστων νομοθέται γεγόνασι. νομεῖσ τε καὶ ποιμένες ἀνθρώπων ὥς που καὶ Ὅμηρος ἔφη ποιμένα λαῶν εἶναι τὸν ἀγαθὸν στρατηγόν. Γαῦ μὲν οὖν. Φέρε δὴ πρὸς διὸς φιλίου εἴ τις ἡμᾶς ὄψοιτο ὁ τῷ σώματι νομοθέτης ἀγαθός τε καὶ νομεὺς, τί ἆρ' ἂν ταῦτα ἃ διανέμων ἐκεῖ ὁ σῶμα βέλτιον αὐτὸ ποιεῖ, ἆρ' ἔστιν ἃ ἂν καλῶς τε καὶ διαζῶντα ἀφορμεῖ νόμωσι, ἔτι τροφῇ τε καὶ πόνοις, τῇ μὲν, αὔξων. Οἷς δὲ, γυμνάζων καὶ σωτηρίας ὁ σῶμα αὐτῶν. Ὀρθῶς γε. Εἰ οὖν δὴ μέλλοντες ὄψεσθε ἡμᾶς, τί δὲ δὴ ποτε ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαθὸς νομοθέτης καὶ νομεὺς, διανέμων ἐκεῖ πῶς ψυχὴν βελτίω αὐτῇ ποιεῖ, τῇ αὖ ἀπορεῖν ἀνάγκαι οὐκ ἂν ἔχοιμεν καὶ ἐνταῦθ' ἡμῶν αὐτῶν, καὶ ἐνταῦθ' τῆς ἐλικιάσ' αὐτῶν; Οὐκέτι τοῦτ' ἔχω εἰπεῖν. Ἀλλὰ μέντοι αἰσχρόν γε τῇ ψυχῇ ἡμῶν ἐστιν ἑκατέρου, τὰ μὲν, ἐαυτοῖς φάσκοντας μὴ ἐλλιπάσ' ἂν οἷς αὐτοῖς εἶναι καὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ φλαῦρον· τὸ δὲ τοῦ σώματος καὶ τὰ τῶν ἄλλων, ἰσκάφειν.

Ἀτελής.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ, ΠΡΟΣΩΠΑ.

Ἀθηναῖος, ξένος. Κλεινίας, κρής. Μέγιλλος, Λακεδαιμόνιος.

ΑΘ. Εἰς ἅ τὴς ἀνθρώπων ὑμῖν ὦ ξένοι ἔλληφε πλὴ αἰτίαν, τῆς τῶν νόμων διαθέσεως. ΚΛ. Θεὸς ὦ ξένε, θεός· ὥςγε ἡ δικαιότατον ἀπεῖπεν. παρὰ μὲν ἡμῖν, Ζεύς· παρὰ δὲ Λακεδαιμονίοις ὅθεν ὅδε ὁ λόγος, δῆμος Φαίναι τούτους ἀπόλλωνα. ἦ γάρ; ΜΕ Ναί. ΑΘ. μῶν δῆτα ἡμῖν ὄμορον λέγεις, ὡς τὸ μέγα φοιτῶντας, πρὸς πλὴ τῆ παλαιὸς ἐκείνης συνουσίας ἀνακύκλου τινὸς, καὶ καθ' ἑκάστας παρ' ἐκείνου φήμας ταῖς πόλεσιν ὑμῖν θέντος τοὺς νόμους; ΚΛ. λέγεται γὰρ οὕτω παρ' ἡμῖν. καὶ δὴ καὶ τὸν ἀδελφόν γε αὐτῆ ῥᾳδάμανθυν (ἀκήκοε γὰρ τὸ ὄνομα) δικαιότατον γεγονέναι· εἶναι δὲ ὧν φαῖμεν αὖ ἡμεῖς γε, εἰ κρῆτες, ἐκ τῆ τότε διαιμὴν τὰ τῆ τοὺς δίκαιον ὀρθῶς, εἶναι τὸν τοιοῦτον αὐτὸν ἐλληφέναι. ΑΘ. καὶ καλόν γε τὸ κλέος, εἰ τε διὸς μάλα πρέπον· ἐπεὶ δὲ οὐ τοιούτοις ἔθεσι πέφυκε νομοθέτης, σύ τε καὶ ὅδε, προσδοκῶ οὐκ ἂν ἀκόντως ἡμᾶς περί τε πολιτείας τοιῶν καὶ νόμων πλὴ διατεθρύλλητε λέγοντάς τε καὶ ἀκούοντας ἅμα καὶ κατὰ πλὴ πορείαν ποιήσεσθαι. πάντως δήγε ἐκκωφοῦ ὁδὸς ἐς τὸ τῆ διὸς ἄντρον καὶ ἱερὸν ἀκούομεν ἱκανόν. καὶ αὖ πάλαι καὶ κατὰ πλὴ ὁδὸν ὡς ἐκεῖνος πάγους ὄντος τοιούτου οὐ ῥᾴδιοις ὑμῖν ἔσεσθαι σκιαραί. καὶ ταῖς ἑλικίαις πρέπον αὖ ἡμῶν ἔτι, ἀναπαύεσθαι πυκνὰ οὐ αὐτοὺς. λόγοις τε ἀλλήλους παραμυθουμένους, πλὴ ὁδὸν ἅπασαν, οὕτω μᾶλλον ῥᾳστώνης διατρῖψαι. ΚΛ. καὶ μὴν ἔστί γε ὦ ξένε προϊόντι κυπαρισσῶν τε οὐ ῥᾳδίως ἄλσος ὕψει καὶ καλλιθαλὲς μάσια. μὴ λειμῶνθα, οὐ δόξαν αὐκ παυόμενοι διατρίβοιμεν ἄν. ΑΘ. ὀρθῶς λέγεις. ΚΛ. Ἰδοὺ μὲν οὖν. ἰδόντες μᾶλλον φίσομεν· ἀλλ' ἴωμεν ἀγαθῆ τύχῃ. ΑΘ. ταῦτ' ἔπι. καὶ μοι λέγε, κατὰ τὰ ξυνάπτα τε ὑμῖν σωτήρια χαν ὁ νόμος καὶ τὰ γυμνάσια, καὶ πλὴ τῶν ὅπλων ἕξιν. ΚΛ. Οἶμαι μὲν ὦ ξένε οὐ παντὶ ῥᾴδιον λέγειν εἶναι τάγε ἡμέτερα· πλὴ γοῦν τῆς χώρας πάσης κρῆτης φύσιν, ὁρᾶτε, ὡς οὐκ ἔστι κατὰ πᾶρ' ἡμῖν Ἑλλάδα πεδιάς. διὸ δὴ καὶ τοῖς μὲν ἵπποις, ἐκεῖνοι χρῶνται μᾶλλον. τρόμοισι δ' ἡμεῖς. ἧδε γοῦν αὐάμαλος αὖ, καὶ πρὸς πλὴ τῶν πεζῆ τρόμων ἄσκησιν μᾶλλον σύμμιξος. ἐλαφρὰ δὴ τὰ ὅπλα αὐκγκαῖον ἐν τῷ βιώτῃ κεκτῆσθαι, καὶ μὴ βαρέα ἔχοντα θεῖν. τῶν δὲ τόξων καὶ τῆ ξυμπάντων ἀκουφότης, ἀρμόττειν δοκεῖ. ταῦτ' οὖν πρὸς ἓν πόλεμον ἡμῖν ἅπαντα ἐξήρτηται. καὶ πάνυ ὁ νομοθέτης ὥςγ' ἐμοὶ φαίνεται, πρὸς ἕξιν ἕλκων πανταχῆ τὸ· ἐπεὶ καὶ τὰ ξυνάπτα κινδυνώδη βίᾳ πανταχοῦναι, ὁρῶν ὡς πάντες ὅταν γραπτύωνται, τόθ' ὑπ' αὐτῆ τῆ πράγματος, ἀκακλάζονται. φυλακῆς αὐτῶν οὕνεκα ξυναπτέον ἦν χρόνον. ἀσφαλὲς δ' ἐμοὶ δοκεῖ καὶ τοῦναι τῶν πολλῶν ὡς οὐ μανθανόντων ὅτι πόλεμος ἀεὶ παῖσι δεῖ βίου ξυνέχειν πρὸς ἃ πάσας τὰς πόλεις· εἰ δὴ πολέμου γε ὄντος φυλακῆς οὕνεκα δεῖ ξυνάπτειν, καί τινας αὖ χρόνους καὶ αὖ χρημένους διακεκομμένας εἶναι φύλακας αὐτῆ, ἦν δὲ καὶ εἰρήνη σφαλερόν. ἢν γὰρ καλοῦσιν οἱ πολλοὶ τὸ εἰρήνην, ὄνομα εἶναι μόνον ὄνομα. τῆ δ' ὄντως πάντας πρὸς πάσας τὰς πόλεις, ἀεὶ πόλεμον ἀκήρυκτον κατὰ φύσιν εἶναι· καὶ οὐδὲν αὐθυρόστεις οὕτω σκοπῶν ἦν κρητῶν νομοθέτην, ὡς ἓν πόλεμον ἅπαντα δημόσιά καὶ ἰδία τὰ νόμιμα ἡμῖν ἀποβλέποντα σωτήρια ἔχειν. καὶ κατὰ ταῦτα οὕτω φυλάττειν παρέδωκε τοὺς νόμους. ὡς τἄλλων οὐδενὸς οὐδὲν ὄφελος ὄν. οὔτε κτημάτων, οὔτ' ἐπιτηδευμάτων, αὖ μὴ τῷ πολέμῳ ἀρετὴ κρατῇ τις. πάντα δὲ τὰ τῶν νικωμένων ἀγαθὰ, τῶν νικώντων γίγνεσθαι. ΑΘ. καλῶς γε ὦ ξένε φαίνῃ μοι γε μανθάνειν, πρὸς ἃ διεληλύθαι τὰ κρητῶν νόμιμα. τόδε δέ μοι φράζε ἐπισαφέστερον. δῆ

ρον. ὃν γοῦν ὅρον εἶδον τῆς ὧδε πολιτευομένης πόλεως, δοκεῖς μοι λέγειν, οὕτω κεκοσμημένον οἰκεῖν λῆν, ὥστε πολέμῳ νικᾶν τὰς ἄλλας πόλεις. ἦ γάρ; κλ. Ναί μὲν δῶ. οἶμαι δὲ καὶ τῷδε οὕτω ξυνδοκεῖν. με. πῶς γὰρ αὖ ἄλλως ἀποκείναιτο ὃ θεὸς λακεδαιμονίων γε ὀστισοῦν. ἀθ. πότερον δὴ πόλεσι μὲν πρὸς πόλεις ὀρθῶς τοῦτ' ἔχει, κώμῃ δὲ πρὸς κώμην ἔτερει; κλ. Οὐδαμῶς. ἀθ. ἀλλὰ ταυτόν; κλ. Ναί. ἀθ. τὶ δὲ πρὸς οἰκίαν οἰκίᾳ πῶν οὐ τῇ κώμῃ, καὶ πρὸς ἄνδρα ἀνδρὶ οὐ πρὸς οἶκα, ταυτὸν ἦν ἔτι; κλ. ταυτόν. ἀθ. αὖ τῷ δὲ πρὸς αὐτὸν, τῷ τερον ὡς πολεμίῳ πρὸς πολέμιον διανοητέον, ἢ πῶς ἔτι λέγωμεν. κλ. ὦ ξένε ἀθηναῖε· οὐ γάρ σε ἀπλῶν ἐθέλει μ' αὖ προσαγορεύειν· δοκεῖς γάρ μοι τῆς θεοῦ ἐπωνυμίας ἄξιος εἶναι μᾶλλον ἐπονομάζεσθαι. ἦν γὰρ λόγον ἐπ' ἀρχὴν ἐρρᾳδῶς αἰσχυντῶν σαφέστερον ἐποίησας· ὥστε ῥᾴδιον αὐδρίσεις ὅτι νῦν δὴ ὑφ' ἡμῶν ὀρθῶς ἐρρέθη, τὸ πολεμίους ἅπαντας πᾶσι, δημοσίᾳ τε καὶ ἰδίᾳ ἡγεῖσθαι αὐτοὺς, στρέφειν αὖθις. ἀθ. πῶς ἔφης ὦ θαυμάσιε. κλ. καὶ ταῦθ' ὦ ξένε τὸ νικᾶν αὖ ἦν αὖ τὸν πασῶν νικῶν πρώτιστε καὶ ἀρίστη. τὸ δὲ ἡττᾶσθαι αὖ τοὐναντίον αὖ τοῦτ', πάντ' αἴσχιστόν τε ἅμα καὶ κάκιστον. ταῦτα ἐν ὡς πολέμου αὖ ἡμῖν ὄντος πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς σημαίνω. ἀθ. πάλιν δέ νυν ἦν λόγον αἰσχρύνωμεν. ἐπειδὴ τ' ἐκ ἡμῶν, ὁ μὲν κρείττων αὖ τ', ὁ δ' ἥττων ὄδε, πότερα φῶμεν οἰκεῖον τε καὶ κόμῃ μὴ φίλον εἶναι ταυτὸν ἐν ἕξει οὐ αὐτοῖς, ἢ μὴ φῶμεν; κλ. τὸ κρείττω δὲ αὖτ' εἶναι λέγεις τινὰ πῶ δ' ἥττω; ἀθ. ναί. κλ. καὶ ἕξει ὀρθῶς ἔρρει. πάνυ γοῦν ὄδε μὴ πρόσθεν τὸ τοιοῦτον οὐκ ἦσεν οὐ ταῖς πόλεσιν. οὐ γάρ σε μὲν τ' οἱ ἀμείνονες νικῶσι τὸ πλῆθος μὴ τῶν χειρόνων, ὀρθῶς αὖ αὖ τὴ κρείττω τε αὖτ' λέγοι θ' ἡ πόλις. ἐπαινοῖτό τε αὖ δικαιότατα τῇ τοιαύτῃ νίκῃ. τοὐναντίον δέ, ὅπου τἀναντία. ἀθ. τὸ μὲν τοίνυν εἴ ποτ' ἔστι που τὸ χεῖρον κρεῖττον τ' ἀμείνονος, ἐάσωμεν. μακροτέρας τ' λόγου. τὸ δ' ὑπὸ σοῦ λεγόμενον μανθάνω νῦν, ὡς ποτε πολῖται ξυγγενεῖς μὴ τ' αὐτῆς πόλεως γεγονότες, ἄδικα μὴ πολλοὶ σωι ελθόντες δικαίας ἐλάττους ὄντας βιάσονται θουλόμενοι. ἢ ὅταν μὴ κρατήσωσιν, ἥττων ἡ πόλις αὖτ' ὀρθῶς αὖ τὴ λέγοιτ' αὖ ἅμα μὴ ἡττᾶσθ' ὅπου δ' αὖ ἥττων), κρείττων τε μὴ ἀγαθόν. κλ. καὶ μάλα ἄτοπον ὦ ξένε, εἴ νῦν λεγόμενον· ἔμοιγε δ' ὁμολογεῖν οὕτως, αἰσχυναίσθην. ἀθ. ἴσχε δὴ μὴ τόδε πάλιν ἐπισκοπῶμεθα. πολλοὶ ἀδελφοί του γίνοιτ' αὖ εἰς αὐτρός τε μιᾶς ὑῆς. μὴ δὴ καὶ θαυμαστὸν οὐδὲν, τοὺς πλείστους μὲν ἀλίσκους αὖτ' γίγνεσθαι, τοὺς δὲ ἐλαττόνους δικαίους. κλ. οὐκ ἔγωγ'. ἀθ. καὶ οὐκ αὖ ἔστιν γε πρέπον ἐμοί τε μὴ ὑμῖν· ἕξει θηρεύειν. ὅτι νικῶντ' μὴ τ' πονηρῶν, ἥττε οἰκία καὶ ἡ ξυμφορὰ αὐτὴ πᾶσι, ἥττων αὐτῆς λέγοι τ' αὖ· κρείττων δὲ, ἡττωμένων. οὐ τ' θυμοῦ τε καὶ ἀκρασίας ἡμᾶτ' οὐκ ἄκρατον νῦν σκοπούμενα πρὸς ἦν τ' πολλῶν λόγον· ἀλλ' ὀρθότητός τε καὶ ἁμαρτίας πρὸς νόμων, ἥτις ποτέ ἐστι φύσει. κλ. ἀληθέστατα ὦ ξένε λέγεις. με. καλῶς μὲν ἔν ὡς γε μὴ ἐμοὶ ξωδοκεῖν τόγε δοκοῦν τανῦν. ἀθ. ἴσως μὲν δὴ καὶ τόδε ἔοικεν τοῖς αὖτὶ λεγομένοις ἀδελφοῖς γίνοιτ' αὖ που τὰς δικαιοῖς; κλ. Φαίνεται. ἀθ. πότερος ἔν ἀμείνων. ὅστις μὲν, ἀπολίσειεν αὐτῶν ὅσοι κακοὶ, τοὺς δὲ βελτίους ἄρχειν αὐτοὺς αὖτ' προστάξειεν. ἢ ὅς, ὃς αὖ, τοὺς μὲν χρηστοὺς ἄρχειν, τοὺς χείρους δ' ἐάσας ζῆν, ἄρχεσθαι ἐκείνοις ποιήσει. τίνα δέ που δικαιοῖν πρὸς αὐτὸν εἴπωμεν, ἢ τις ἔτι ἰδιώτης. ὅστις παραλαβὼν συβοσίαν μέλλοι διαφθερούμενον, μήτε ἀπολίσειε μηδένα. διαλλάξειε δὲ εἰς ἦν ἐπίλοιπον χρόνον, νόμους αὐτοῖς θείς, πρὸς ἀλλήλους, παρασφυλάττειν δύναιτο ὥστε εἶναι φίλους. κλ. μακρῷ ἀμείνων γίγνοιτ' αὖ ὁ τοιοῦτος δικαιοῖς τε καὶ νομοθέτης. ἀθ. καὶ μὴν τοιαυτίον γε ἦ πρὸς πόλεμον αὖ βλέπων αὐτοῖς τοὺς νόμους διανομοθετοῖ. κλ. ἔστιν μὲν ἀληθές. ἀθ. τὶ δ' ὁ πῶ πόλιν ξυνασερμόπων· πρὸς πόλεμον αὐτῆς αὖ ἦν ἔχοιεν βλέπων, ἦν ἄριστ' ἂν σωιοῖ μᾶλλον, ἢ πρὸς πόλεμον ἦν οἱ αὐτῇ γιγνόμενον ἑκάστοτε, ἥτ' δὴ καλεῖται στάσις· ἓν μάλιστα μὲν ἅπασι αὖ βούλοιτο μήτε γενέσθαι ποτὲ οἰκείαν τῇ πόλει, γενόμενόν τε ὡς τάχιστα ἀπαλλαττέσθαι. κλ. Δῆλον ὅτι πρὸς ἕξιν. ἀθ. τόδε δ' ἀπολλύων αὖ τῶν

ἑτέρων εἰρήνην τ' στάσεως γιγάντιον κακὸν τῆ ἑτέρων ἡξαιτ' ἄν τις μᾶλλον, ἢ φιλίας τὸ μὴ εἰρήνης ὑπὸ διαλλαττῶν γενομένης, οὕτω τοῖς ἔξωθεν πολεμίοις προσέχειν αὐτὸν ἢ τὴν νοῦν; κλ. οὕτω πᾶς ἂν εἰδέναι πρότερον ἢ κένευς τὴ πώ αὐτῆ γίγνεσθαι φίλη. ἀθ. οὐκοῦν μὴ νομοθέτης ὠσαύτως; κλ. τί μήν. ἀθ. ἆρ' ἦν ὁ τῆ ἀρίστου οὔνεκα πάντα ταῦτα νόμιμα τιθέη πᾶς; κλ. πῶς δ' οὔ. ἀθ. τόγε μὴν ἄριστον, ὅτι ὁ φίλιμος, ὅτι ὑγιὴς. ἀπεικὸν δὲ τὸ διὰ βίου τοῦτ' εἰρήνη δὲ πρὸς ἀλλήλους ἅμα μὴ φιλοφροσύνη δὴ καὶ νικᾶν ὡς ἔοικεν αὐτὴν αὐτὴν πόλιν, οὐκ ἦν τῆ ἄριστον, ἀλλὰ τῆ αἰσχίστου. ὅμοιον, ὡς εἰ κάμνον σῶμα, ἰατικῆς καθαρσεως τυχὸν, ἠγεῖτο τὸ τῆς ἄριστα πρᾶξιν τότε. ᾧ δὲ μὴ δὲ τὸ παρὰ παν διαθέντι σώματι, μηδὲ προσέχειν τὸν νοῦν. ὡσαύτως δὲ μὴ πρὸς πόλιως διάταμουσίας ἢ καὶ διώτου διατεσόμενος οὔτω τις, οὔτ' ἂν ποτε πολεμικὸς γένοιτο ὀρθῶς πρὸς τὰ ἔξωθεν πολεμικὰ ἀποβλέπων μόνον μὴ πρῶτον, οὔτ' ἂν νομοθέτης ἀκριβὴς, εἰ μὴ χάριν εἰρήνης τὰ πολέμου νομοθετοῖ μᾶλλον, ἢ τῶν πολεμικῶν οὕνεκα τὰ τῆς εἰρήνης; κλ. φαίνεται μέν πως ὁ λόγος οὗτος ὧ ξένε ἐρθῶς εἰρῆσθαι. θαυμάζω γε μὴν, εἰ τά τε παρ' ἡμῖν νόμιμα μὴ ἔστι τὰ περὶ λακεδαίμονα μὴ πᾶσιν πὼ αὐτοῦ δικαίως τοῦτ' οὔνεκα πεποίηται. ἀθ. τάχ' ἂν ἴσως. δεῖ δ' οὐδὲν σκληρῶς ἡμᾶς αὖ ζητεῖν διαμάχεσθαι τανῦν. ἀλλ' ἱερὰ καὶ ὁρῶντες, ὡς μάλιστα τῆ ταῦτα ἡμῶν τε μὴ ἐκείνων αὐτοῦ δικαίζον τῶν. καίτοι ᾧ λόγῳ ξυνακολουθήσαντες. προσποιώμεθα γοῦν τύρσεων ἐν φύσει μὲν ἀθναῖον, τῶνδε δὲ πολίτην γενόμενον. ὃς δὴ μάλιστα αὐῶν τῆ ταῦτα ἐπαινέσεται εἰπών. ὅτι ἄτ' ἂν μνησθείμην, οὔτ' ἐν λόγῳ ἄξιον τιθέμην. οὔτ' εἴ τις πλουσιώτατος τῶν αἰθερώπων ἐν φρενὶ, οὔτ' εἰ σφόδρα ἀγαθὰ κεκτημένος, εἰ πῶν ὧδὲ ἅπαντα, ἐς μὴ τῆ τ' φίλιμον ἄριστος γίγνοιτ' ἀεί. ταῦτα τ' ἀκίνδυνος ἂν μὴ σὺ τὰ ποιήματα. ὧδε μὴ τ' δίμαι διαιρεῖς αὐτῆ ὄζει. με. ναὶ μὲν ἦν. κλ. καὶ μὴν καὶ παρ' ἡμῖν ἐλύλυθε κομιδῆτα ἐκλακεδαίμονες. ἀθ. ἴθι νῦν δὴ αἰσθώμεθα κοπῆ ποτ' οὐτοσὶ τὸν ποιητὴν οὕτω σί πως. ὦ τύρταιε ποιητὰ θειότατε. δοκεῖς τ' δὴ σοφὸς ἡμῖν ἦ καὶ ἀγαθὸς, ὅτι τοῦ μὴ οἷ ᾧ πολέμῳ διαφθόρους ταῖς, διαφθόρους ἐγκωμιάκας. ὧδε ἦν τυγχάνομεν ἐτός τε καὶ ὅδε καὶ κλεινίας ὁ κνώσιος οὑτοσὶ, ξυμφθόμενοί σοι τῆ τούτου σφόδρα ὡς δοκοῦμεν. εἰ δὲ τῆ τ' αὐτῆ λέγομεν ἀσθενῶ μὴ, βουλόμεθα σαφῶς εἰδέναι. λέγε οὖν ἡμῖν. ἆρα ἔστιν δύο πολέμου καθ' ἑκάτερα ἡμεῖς εἴτε καὶ σὺ σαφῶς, ἢ πῶς. πρὸς ταῦτα δίμαι, καὶ φλὺ φαυλότερος εἶ ποι τυρταίου τῆς τελευθῆς, ὅτι δύο. ἐν μὲν, ὃν καλοῦμεν ἅπαντες στάσιν. ὃς δὴ πάντ' πολέμων χαλεπώτατος. ὡς ἔφαμεν ἡμεῖς νῦν δή. ἐν δ' ἄλλο πολέμου δήπουθεν ἕτερον γένος ἅπαντες (ᾧ πρὸς τοὺς ἑκάς τε καὶ ἀλλοφύλους χρώμεθα διαφθόρμενοι) πολὺ πρεσβύτερον ἐκείνου. κλ. πῶς δ' οὔ. ἀθ. φέρε δὴ τὸ τερους καὶ πρὸς πότερον ἐπαινῶν ἐν πόλεμον, οὕτως ὑποθώμεθα, τοὺς δ' ἔμφρονας τῆ αὐτοῦν, ἕνεκας μὴ χαρὶ πρὸς τοὺς ἐκτός. εἰρήνης χαριν ὧδε οἱ τοῖς ποιήμασι, ὡς οὐδαμῶς τοὺς τοιούτους αἰσχρόμενος, οἱ μὲν πολέμου μὲν ὁρᾶ φόνον αἱματόεντα, καὶ δεινὸν ὁρίζον τ' ἐγγύθεν ἑστάμενοι. οὐκοῦν τὰ μέχρι ταῦτα ἐπαινεῖς αὖ ὑμεῖς. ὅτι σὺ μὲν ἐπαινεῖς ὡς ἔοικας ὦ τύρταιε μάλιστα τοὺς πρὸς ἓν ὀθνεῖόν τε καὶ ἔξωθεν γιγνόμενον πόλεμον, ἐπαφεῖς. φάθι ταῦτ' αὖ που καὶ ὁμολογεῖ. κλ. τί μήν. ἀθ. ἡμᾶς δ' γε ἀγαθῶν ὄντων τούτων, ἔτι φαμὲν ἀμείνους εἶναι, μὴ πολὺ τοὺς οἷ ᾧ μεγίστῳ πολέμῳ γιγνομένους ἀεί τους διαφανῶς. φαπῶ δὲ καὶ ἡμεῖς μαρτύρια ἔχομεν, θεόγνιν πολίτην τ' οἷ σικελία μουσέων. ὃς φησι,

» πιστὸς αὐὴρ, χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου αὐτερύσαιθαι. Κῆιος οἷ χαλεπῆι κύρνι δηλήσατ'
» ὀιήν. ἓν δὲν δὴ φαμὲν οἷ πολέμῳ χαλεπωτέρῳ, ἀμείνονα ἐκείνου πάμπολυ γίγνεσθαι. ᾧδὲν ὅσον ἀμείνων δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη μὴ φρόνησις, εἰς τοῦτον ἐλθοῦσα μετ' ἀνδρείας. πιστὸς μὲν γὰρ καὶ ὑγιὴς ἐστάτω, οὐκ ἂν ποτε γένοιθ', ἅπερ ξυμπάσης ἀρετῆς. διαβάσεις δ' οὗ καὶ μαχόμενοι ἐθέλοντες ἀποθνήσκειν οἷ ᾧ πολέμῳ (φράζει τύρταιος) τῆ μυθοφόρων εἰσὶ πάμπολλοι. ὧν οἱ τολεῖσι γίγνονται θρασεῖς μὴ ἄδικοι καὶ ὑβρισταὶ, καὶ ἀφρονέστατοι ᾧδὲν ἁπάντων, ἐκπλῆξ δὴ τινων μάλα ἀλλοίων. πῆ δὴ τελευτᾷ νῦν ἡμῖν οὗτος ὁ λόγος. μὴ τί φανερόν πότε ποιῶσαι ξυνεθεὶς λέγει ταῦτα; δῆλον ὅτι

λον ὅτι τόδε ὡς παντὸς μᾶλλον ἢ ὁ τῆδε παρὰ δίκας νομοθέτης, πᾶς τις οὗ ἢ σμικρὸν ἔφιλος, οὐκ ἄλλο τι πρὸς πλοῦ μείζονι ἀρετῆ μάλιστα βλέπων ἀεὶ, θήσει τὸν νόμους. ἔστι δὲ ὡς φησὶ θέογνις αὖτη πίστις οὐ τοῖς δεινοῖς· ἦν δίκαιοσύνην ἄν τις τελείαν ὀνομάσειεν. λῷ δ' ἂν τύραννος ἐπήνεσε μάλιστα, καλὴ μὲν, ἢ καὶ τὸ καιρὸν κεκοσμημένη ᾧ φησι τῇ· τετάρτῃ δὲ ὅμως ἀεὶ βέλτιστόν τε καὶ σωφρονέστατον εἶναι λέγοιτ' ἂν ὀρθότατα. κλ. ὦ ξένοι· ἦν νομοθέτην ὑμῶν ἀποβαίνομεν εἰς τοὺς πόλεως νομοθέτας; ἀθ. οὐχ ἡμᾶς γε ὦ ἄριστ· ἀλλ' ἡμᾶς αὐτοὺς ὅταν οἰώμεθα πάντα τὰ τ' ὀλίγα δαίμονι καὶ τὰ τῆδε πρὸς ἓν πόλιμαν μάλιστα βλέποντας, λυκούργῳ τε ἢ μίνῳ τίθεσθαι τὸ νόμιμα. κλ. ἢ δὲ πῶς χρὴν ἡμᾶς λέγειν. ἀθ. ὡς πρὸ τότε ἀληθῆς εἶμαι ἢ λέγειν ὑπὲρ γε θείας διαλήψεως λέγειν, οὐχ ὡς πρὸς ἀρετῆς τιμόριον ἢ ταῦτα ἡ φαυλότατον ἐτίθει βλέπων· ἀλλὰ πρὸς πᾶσαν ἀρετὴν, ἢ κατ' ἴδιαν ζητεῖν αὐτῆ τοὺς νόμους οὐδ' ἅπαξ οἱ τῶν νῦν ἴδιαν προτιθέμενοι ζητοῦσιν. οὐ γὰρ αὖ ἕκαστος οὐ χρείαν γίγνεται, ἕνεκα ζητεῖν νῦν παραβέμενος. ὁ μὲν τὰ τῶν κλήρων ἢ ἐπικλήρων, ὁ δὲ, τῆ αἰκίας πέρι. ἄλλοι δὲ ἄλλα ἅπαξ μυρία τοιαῦτα. ἡμεῖς δὲ φαμὲν εἶναι ἡ τῆ νόμου ζήτημα τῆ οὗ ζητοῦντων, ὡς πρὸ νῦν ἡμᾶς ἠρξάμεθα· καίτοι νῦν μὲν ἐπιχείρησιν τῆς ἐξηγήσεως ποιεῖ τοὺς νόμους, παντάπασιν ἄγαμαι. ἡ τ' ἀπ' ἀρετῆς ἄρχεσθαι λέγοντα ὡς ἐτίθεται τούτης εἵνεκα τοὺς νόμους, ὀρθόν. ὅτι δὲ πάντα εἰς μόριον ἀρετῆς ἢ ταῦτα ἡ σμικρότατον ἐπαναφέροντα ἔφασθαι αὐτὴν νομοθετεῖν, οὔτε ὀρθῶς ἔτι μοι καταφαίνεται λέγων, τόν τε ὕστερον νῦν λόγον ἧττον πάντα εἴρηκα δι' ταῦτα. πῆ δὴ ἔν σοι τ' αὖ ἐβουλόμην διαλόμενον λέγειν, αὐτός τε ἀκούειν, βούλει σοι φράζω; κλ. μάλ' μὲν οὖν. ἀθ. ὧδέ νυν ἐχρῆν ἐπεῖν. οἱ κρητῶν νόμοι, οὐκ εἰσὶ μάτην διαφθόντος, ἐπ' πᾶσιν δὲ δόκιμοι τοῖς ἕλλησιν· ἔχουσι δ' ὀρθῶς τοὺς αὐτοῖς χρωμένους εὐδαίμονας ἀποτελοῦντες. ἅπαντα γὰρ τἀγαθὰ περίεστι διπλᾶ δὲ ἀγαθά ἐστι· τὰ μὲν, ἀνθρώπινα· τὰ δὲ, θεῖα· ἕρπει δ' ἵκητ θείων θάτερα· καὶ ἐὰν μὴ δέχηται τις τὰ μείζονα πόλις, κτᾶται καὶ τὰ ἐλάττονα· ἐὰν δὲ μὴ, σέρεται ἀμφοῖν· ἔστι δὲ τὰ μὲν ἐλάττονα, ὧν ἐπιθυμεῖται μὲν ὑπέρα· κάλλος δὲ, δάβτερον. ἡ δὲ ζίτον, ἰσχὺς· ἧς τε σρόμον καὶ εἰς τὰς ἅλλας πάσας κινήσεις ᾧ σώματι· τέταρτον δὲ δὴ, πλοῦτος· οὐ τυφλὸς, ἀλλ' ὁ ξυβλέπων, αὖ πρὸ ἅμ' ἕπεται φρονήσει, ὃ δὴ πρῶτον αὖ τ' θείων ἡγεμονεῖ ἕξιν ἀγαθὸν, ἡ φρόνησις. δεύτερον δὲ μᾶ νῦν, σώφρων ψυχῆς ξις. ἓκ δὲ ζούτ μετ' αἰσθήσεως πραθούτ, ζίλον αὖ ἔσ, δικαιοσύνη. τέταρτον δὲ αἰσθήσεα. ταῦτα δὲ πάντα, ἐκείνων ἕμπροσθεν τέτακται φύσει. καὶ δὴ καὶ ᾧ νομοθέτῃ τακτέον οὕτω· μᾶ δὲ ταῦτα τὰς ἅλλας προσάξεις τοῖς πολίταις εἰς ταῦτα βλεπούσας αὐτοῖς ᾧ δικαιοδοσίον. ζούτ δὲ τὰ μὲν αὖτα, εἰς τὰ θεῖα· τὰ δὲ θεῖα, εἰς τ' ἡγεμόνα τῶν ξύμπαντα βλέπειν· περί τε γάμους ἀλλήλοις ἐπικοινωνοῦμένους. μᾶ δὲ ταῦτα, οὐ τ' τ' παίδων γιννήσει μᾶ ζοφῶς, ὅσοι τὸ ἔρρωσε, καὶ ὅσαι θήλειαι· νέων τε ὄντ καὶ ᾧ τροσβύτερον ἰόντ μέχρι γήρως τιμῶντα ὀρθῶς ἐπιμελεῖαζ δεῖ· μᾶ ἀτιμάζοντα οὐ παίδευσις ταῦς τοῦτ ὁμιλίαις· ταῖς τε λύπαις αὖτ καὶ τὰς ἡδοναὶς μᾶ ταὶς ἐπιθυμίας, ξυμπαίτ τε ὀρθῶς τὰς αὐσυσίας ἐπισκεμμένον καὶ παραφυλακτέον. λέγειν τε ὀρθῶς μᾶ ἐταιρεῖν δ' αὖτ τ' νόμων· οὐ ὀργαῖς τε αὖ καὶ οὐ φόβοις, ὅσαι τε δὴ δυσχεραίνουσι ταραχαὶ ταῖς ψυχαῖς γίγνονται· καὶ ὅσαι οὐ δύτυχίαις τ' ζιούτ ἀποφυταί· ὅσαι τε κατὰ νόσους ἢ κατὰ πολέμους ἢ πενίας ἢ τὰ ζούτοις αὐτία γιγνόμενα προσπίπτοντα αὖοῖς παθήματα, οὐ πᾶσι τοῖς τοιούτοις τῆς ἐμέσων διαθέσεως δίδακτέον μᾶ δεῖσον τότε καλὸν μᾶ μή· μετὰ δὲ ταῦτα αὐάγκη τ' νομοθέτην τὰς κτήσεις τ' πολιτῶν μᾶ τὰ αὐαλώματα φυλάττ ἢν ὅν τινα αὖ γίγνηται ζόπον· καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλους πᾶσι τούτοις κοινωνίας μᾶ διαλύσεις, ἐκὰν τε μᾶ ἄκοντι, καθ' ὁποῖον αὖ ἕκαστος πράττοι τ' τοιούτ πρὸς ἀλλήλας ἐπισκοπεῖν τότε δίκαιον μᾶ μή· οὐ δὲ ἔστι μᾶ οὐ δὲς ἐλλέπει· μᾶ τοῖς μᾶ πειθομένοις τ' νόμων, τιμὰς ἀπονέμειν· τοῖς δὲ δυσπειθέσι, δίκας τακτὰς ἐπιτιθέναι μέχρι τοῦ αὖ πρὸς τέλος ἀπάσης πολιτείας ἐπιξελθὼν ἴδῃ τ' τελευτησάντων, τίνα δεῖ ζόπον ἑκάστοις γίγνεσθαι τὰς ταφὰς μᾶ τιμὰς, ἅς τινας αὖτοῖς ἀπονέμειν δεῖ· κατὰ

σὼν δὲ ὁ θεὸς τοὺς νόμους, ἅπαντα τούτοις φύλακας ἐπιστήσει. τὸν μὲν μὴ φρονήσεως. τὸν δὲ ἀληθοῦς δόξης ἴόντας· ὅπως πάντα ταῦτα ξυνδήσας ὁ νοῦς, ἡ πόμοια σωφροσύνη καὶ δικαιοσύνη ἀποφήνῃ· ἀλλὰ μὴ πλούτῳ μὴ δὲ φιλοτιμίᾳ. οὕτως ὦ ξένοι ἔτυγε. ἃ θέλον αὖ ὑμᾶς, καὶ ἔτι νῦν βούλομαι διεξελθεῖν, πῶς οὐ τοῖς τῆδε διὰ λιγομένοις νόμοις, τοῖς τε τῆ πυθίου ἀπόλλωνος, οὓς μέντοι τε καὶ λυκοῦργος ἐδέξατο, εἴ τι πάντα ταῦτα, καὶ ὅπη τάξει τινὰ ἐλλιφθόται, διάδηλά ἐστι τῷ τοῦδε νόμων ἱμπέρῳ τέχνης. ἔστε καὶ πῃ ἐστὶ θεσι. τοῖς δὲ ἄλλοις ἡμῖν, οὐδαμῶς δῆλα καταφανῆ. πῶς ἂν ὦ ξένε λίσειν χρὴ τὰ μετὰ ταῦτα. ἐξ ἀρχῆς πάλιν ἥμοιγε δοκεῖ χρῆναι διεξελθεῖν, καθάπερ ἀρξάμενα τὰ τῆς ἀποφάσεως πρῶτον ἐπιτηδεύματα. εἶτα τὰ ἑπόμενα. καὶ αὖθις ἕτερον εἶδος τῆ αἱρετῆς διέξιμεν ἰὼν ἐλθών. ὅπως δ' ἂν τὸ πρῶτον διεξέλθωμεν, πειρασόμεθα αὐτὸ παράδειγμα ἡμῖνοι, ἐὰν τἆλλα ἔτω διαμυθολογοῦντες, πραμύθια ποιήσασθαι τ' ὀδοῦ. ῥᾴδιον δὲ αἱρετῆς πάσης, καὶ ἄγνωτον δὴ διέλθομεν ἱκανῶς βλέποντα. ἀποφαινῶμεν, αὖ θεὸς ἐθέλῃ. κλ. καλῶς λέγεισ. καὶ πειρῶ πρῶτον κρίνειν τῆ θεὸς ἱκανὴ τὴν τόνδε ἡμῖν. ἀθ. πειράσομαι καὶ σέ τε καὶ ἐμαυτὸν. κοινὸς δ' ὁ λόγος. λέγε τε ἔν. τὰ ξυμπάντα φαμὲν καὶ τὰ γυμνάσια πρὸς ἓν πόλεμον δεῖν θεραπεύεσθαι ᾧ νομοθέτῃ; κλ. Ναί. ἀθ. καὶ δεῖν ἓν τέταρτον. ἴσως δ' αὖ οὕτω χρεὼν διαιρεθήσεσθαι. μὴ τῆ τ' ἄλλης αἱρετῆς, εἴτε μερῶν, εἴτε ἀπ' αὖ αὐτὰ καλεῖν χρεὼν δεῖ, δηλοῦντα μέντοι ὅλίγει. με. δέον τοίνυν ἔτυγε ἐπειμ' αὖ καὶ λακεδαιμονίων ὀπίσω, πλὴν δήρασ βρει. τέταρτον δὴ πέμπον εἰ δυνατόν λέγειν πειρώμεθα. ἔστι τοίνυν καὶ ἓν τέταρτον ἔτυγε, πειρώμεθ αὖ λέγειν, ἓν τῆ τοὺς καρτερήσεις τ' ἀλγηδόνων, πολὺ παρ' ἡμῖν γεγονόμενον. οὔτε τοῖς πρὸς ἀλλήλους ταῖς χερσὶ μάχαις, μὴ οὐ ἁρπαστοῖς δέ πολλῶν πλημμελῶν ἑκάστοτε γιγνομένων. ἔστι δὲ καὶ κρύπτειά τις ὀνομάζεται θαυμαστῶς πολύπονος πρὸς τοὺς καρτερήσεις. χειμόνων τε αὖ ποδήσεσι καὶ ἀσχετοσύνας. καὶ αὖθις ἕρκος αὖ τοῖς ἑαυτῆ διακονήσεις. νὴ κόρυς τε πλανωμένων δεῖ πάσης τῆς χώρας καὶ μὴ ἡμέρας. ἔτι δὲ καὶ ταῖς γυμνοπαιδείαις δεινὰ καρτερήσεις παρ' ἡμῖν γίγνεσθαι, τῆ τῆ πονηρᾶς ῥώμης διαμαχομένων. καὶ πάμπολλα ἕτερα ἐνδὺς ὅσα οὐκ ἂν παύσαιτο τις ἑκάστου τε διεξιών. κλ. δῆλα ὦ λακεδαιμόνιε ξένε λίσεις. πλὴν αἰσθάνεσθαι δὲ φρὲ τοῦτο. ὅτερον ἀπλῶς οὕτως ἔχ. πρὸς φόβους καὶ λύπας διαμάχην μόνον. ἢ καὶ πρὸς πόθους τε καὶ ἡδονάς. καὶ πανσ' ἁπλοῦς ἁπείας κολακικάς, αἳ μὴ τ' σιμῶν ὁμοίους ἔχ. ἴσως θυμοὺς μαλάττουσαι κηλίνας ποιοῦσι. πρὸς ταῦτα ἐμπαίνται. δῆλα μὲν οὕτω πρὸς ταῦτα ἐμπαίνται. ἀθ. Εἰ γὰρ μεμνήμεθα ἴσως ἔμπροσθεν λόγους, ἔφη τινὰ ὅδε καὶ πάλιν ἔλεγεν αὐτὼ αὐτ', μὴ αἴσθοιτο. ἦ τ' ὦ ξένε κινάπτε; κλ. καὶ πάνυγε. ἀθ. Καὶ ἓν πότερα λέγομεν τ' τ' λοιπῶν ἥδιον καὶ ἧττον, ἢ μὴ ἓν τ' ἡδονῶν μᾶλλον. κλ. ἔμοιγε δοκεῖ, ἓν τ' ἡδονῶν. καὶ πάντες που μᾶλλον λέγομεν ἓν ὑπὸ τ' ἡδονῶν κρατούμενον, ἕξειν ἓν ἐ πονειλέσεως ἥδιον ἑαυτῆ πρότερον ἢ ὑπὸ τ' λυπῶν. ἀθ. ὁ θεὸς ἓν δή, καὶ ὁ πυθικὸς νομοθέτης, οὐ δή που χρὴν τὸν αἰσθέσθαι νενομοθετήκειον. πρὸς τὰ ἀεὶ σβεσθὰ μόνον δυναμένην αὐτοῖς αἰνεῖν. πρὸς δὲ τὰ δεινὰ καὶ κομψὰ μὴ θαυτυπτικῆ, ἀδυνάκτουσαν, ἢ πρὸς ἀμφότερα; κλ. πρὸς ἀμφότερα ἔτυγε ἀξιῶ. ἀθ. λίτομαι τοίνυν πάλιν ἐπιτηδεύματα ποιαῖ ἔθ' ὑμῖν ἀμφοτέρας ταῖς πόλεσιν, ἃ γιγνόντα τ' ἡδονῶν καὶ οὐ φεύγοντα αὐτὰς, καθάπερ τὰς λύπας οὐκ ἔφυγον, ἀλλ' ἄγοντα εἰς μέσας ἐνάκαζε καὶ ἔπειδε τιμαῖς, ὥστε κρατεῖν αὐτ'. ποῦ δὴ ἔθ' ἐστὶ ταῦτ' ἐν τ' τὰς ἡδονὰς σωτε ταγμένον αὖ τοῖς νόμοις, λιγάδω τὴ τοῦτ' ἔδειν. ἐὰν μὴ πειράζητ' ὑμῖν ἐμοῦ ὡς, πρός τε ἀλγηδόνας καὶ πρὸς ἡδονὰς τοὺς αὖθις αὖσβείους. νικῶντάς τε ἀεὶ καὶ, καὶ οὐδαμῶς ἥττους πολεμίων τ' ἐγγύτατα ἐκατ' μὴ χαλεπωτάτ'. με. οὕτω μὲν τοίνυν ὦ ξένε καθάπερ πρὸς τὰς ἀλγηδόνας ἔχον νόμους αὐτοῖς τὰ γμένους πολλοὺς εἰπεῖν, οὐκ αὖ ἴσως δύπορεῖν καὶ τὰ μαλάκια μᾶλλον καὶ διαφανῆ λίτων τ' τ' ἡδονῶν. καὶ τὰ δὲ σμικρὰ, ἴσως δὲ πορεῖν αὖ. κλ. ἐμὲν οὐδὲ αὖ αὐθις ἔτυγε αὖ τοῖς κατὰ κράτην νόμοις ἔχειμι ἐμφανὴς ὁμοίως ποιεῖν τὸ ζητοῦντον. ἀθ. ὦ ἄριστοι ξένων, καὶ οὐδένα

θαυμαστὸν

θαυμαστόν. ἀλλ' αὖ ἆρα τὶς ἡμᾶς ἢ τοὺς ἐκείνων νόμους ψέξει τι βουλόμενος ἰδεῖν τό, τι ἀληθὲς ἄμακῆ ἢ βέλτιστον, μὴ χαλεπῶς ἀλλὰ πράως ἀποδεχόμεθα ἀλλήλων. κλ. Ὀρθῶς ὦ ξεῖνε Ἀθηναῖε εἴρηκας, καὶ πιστόν. ἀθ. Ἐπὶ τί ἄν ὦ κλεινία τηλικοῖς δὲ αὐτοῖς τοῖς πρέπον ἢ τοιοῦτον. κλ. Ἐπὶ τί δ' ἔν. ἀθ. Εἰ μὴ τοίνυν ὀρθῶς ἦν, τὶς ἐπιτιμᾷ τῇ τε λακωνικῇ καὶ τῇ κρητικῇ πολιτείᾳ, ὁ λόγος αὖ ἕτερος εἶη· τὰ γοῦν λεγόμενα πρὸς ἓν πολλῶν, ἴσως ἐπὶ μᾶλλον ἔχει μὰ αὖ ὑμῶν ἀμφοτέρων λέγω· ὑμῖν μὲν γοὺν εἴπερ καὶ μικρὸν ἐπιτεινάσασθε τὰ τῶν νόμων, εἰς τὸν κελεύσαντα αὖ εἶναι νόμον, μὴ ζητεῖν τῶν νέων μηδενὸς ἕνεκα, ποῖα καλῶς αὐτῶν ἢ μὴ καλῶς ἔχει· μιᾷ δὲ φωνῇ καὶ ὑμᾶς ὅσους πάντας συμφωνεῖν, ὡς πάντα καλῶς κεῖνται θέντων θεῶν. καὶ ἑνός τις ἄλλως λέγῃ, μὴ ἀνέχεσθαι τοπαράπαν ἀκούοντας· γέρων δὲ εἴ τις τι ξυνοείη τῶν παρ' ἡμῖν πρὸς ἄρχοντά τε καὶ ἡλικιώτην, μηδενὸς ἧττον νέου ποιεῖσθαι τοὺς θεσμοὺς λόγους. κλ. Ἐρρήθη τά γε ὦ ξένε λεγόμενα· καὶ καθάπερ μάντις ἀπὼν τότε διανοίας τῆς πεσούσης αὐτὰ καὶ ἐπικῶς μοι δοκεῖς ἐφάδειν, μὴ σφόδρα ἀληθῆ λέγειν. ἀθ. οὐκοῦν ἡμῖν ταναῦ ὁρμὴ μὲν νέων, αὐτοὶ δ' ὅσοι γέρων, ἀφέμενοι ὑπὸ τῆς νομοθεσίας διαλεγόμενοι περὶ αὐτῶν ζητῶμεν πρὸς μέντοι, μηδὲν αὖ τολμᾶν. κλ. Ἔστι ταῦτα οὕτως, εἰς ἃ καὶ μηδὲν γε αἴσχος ἐπιτιμᾶν τοῖς νόμοις ἡμῶν. οὐ δὲ τόγε γνῶναί τι τῶν μὴ καλῶν, ἄτιμον. ἀλλὰ ἴσως οὐ ξυμβαίνει γίγνεσθαι τῷ μὴ φθόνῳ τὰ λεγόμενα, ἀλλ' ὀκνοίᾳ δὲ χρεών. ΛΘ. καλῶς· οὐμὼ γε ἐπιτιμῶν ὁρῶ τοῖς νόμοις πω πρὸ βεβαίως εἰς δύναμιν διαπεφλαγμένοις. μᾶλλον δὲ ἀπορῶ· ὑμῖν γὰρ ὁ νομοθέτης μύνοις ἐλλήνων καὶ βαρβάρων, ὧν ἡμεῖς πυνθανόμεθα τῶν μεγίστων ἀδυνῶν καὶ παιδιῶν ἐπίταξεν ἀπέχεσθαι καὶ μὴ γεύεσθαι· ἃ δὲ τῶν λυπῶν καὶ φόβων ὅπῃ αὖ τι διελπλύθαμεν ἡγήσασθε, ἔστις ἐκ παιδιῶν φθονεῖται διατέλους ὁπόταν εἰς ἀναγκαίους ἔλθῃ πόνους καὶ φόβους μὴ λύπας, φθονεῖσθαι τοὺς αὖ ἐκείνοις γεγυμνασμένους, καὶ δυσλύβδειν αὐτοῖς· ταῦτ' ἐν δὴ τοῦτ' ἴσμαι καὶ πρὸς τὰς ἡδονὰς ἔλῃ διανοεῖσθαι τ' αὖ ἓν νομοθέτην, λέγοντα αὖ ἓν πρὸς ἑαυτόν· ὡς ἡμῖν ἐκείνων εἰ ἄπειρος τ' μεγίστων ἡδονῶν οἱ πολῖται γενήσονται. καὶ ἀμελέτητοι γιγνόμενοι, οὐ ταῖς ἡδοναῖς καρτερεῖν καὶ μηδὲν ὧν αἰσχρῶν αἰκιακάζεσθαι ποιεῖν εἵνεκα τῆς ἀκυκυθμίας, τῆς πρὸς τὰς ἡδονάς, ταῦτ' ἐν πείσονται ζῶις ἠπιωμένοις τῶν φόβων· δυσλύσουσι δ' ὅπου ἕτερον ἢ τ' αἰσχύ, τοῖς γε δυναμένοις καρτερεῖν οὐ ταῖς ἡδοναῖς, καὶ τοῖς κεκτημένοις τὰ τ' τὰς ἡδονὰς αὐθεάτοις εἰσὶ ποτε παντάπασι καὶ τοῖς· καὶ τὼ ψυχὴν, τῇ μὲν, δύλω· τῇ δὲ, ἐλευθέραν ἔχουσι· καὶ οὐκ ἄξιοι ἀτελῶς αὐσβεῖσι καὶ ἐλεύθεροι ἔσονται προσαγορεύεσθαι· σκοπεῖτε οὖν εἴ τι τ' ταῦ λεγομένων ὑμῖν καὶ τὰ ζόπον δοκεῖ λέγεσθαι. κλ. Δοκεῖ μὲν ἡμῖν γέπως λεγομένοις τῷ λόγου· τοῦδε δὲ τηλικούτων ἄθυς πιστεύειν ῥᾴδιος, μὴ νέων τε ἓν μᾶλλον καὶ αὐοὐτων. ἀθ. ἀλλ' εἰ ἐμοὶ τε καὶ ταῦτα διεξίοιμεν ὧν προὐθέμεθα ὃ κλεινία τε καὶ λακεδαιμόνι ξεῖνε· κατ' αὐσβείαν γοῦν δή, σωφροσυνης πρῶτ' λέγωμεν, τὶ διαφθορὰς οὐ ταύτας ταῖς πολιτείαις, ὃ ταῖς τῶν εἰκῆ πολιτευομένων αὐθυρίσομεν· ὡς πρῶτα τὰ πρῶτ' ἐν θέλεμεν ταῦτα δή. με· Σχεδὸν οὐ ῥᾴδιον. κλ. Ἀλλ' ἔοικε γοῦν τάτε ξυσσίτια καὶ τὰ γυμνάσια καλῶς εὑρῆσθαι πρὸς ἀμφοτέρωσ'. ἀθ. ἔοικε δῆτα ὦ ξένοι χαλεπὸν εἶναι ἐν τοῖς πολιτείαις αὐκμοίσβητ' πως ὁμοίως ὀργῇ καὶ λόγῳ γίγνεσθαι· κινδυνεύει τ' καθάπερ οὐ τοῖς σώμασιν οὐ δυνατὸν ἓν πρὸς τέξαι τὶ πρὸς οὗ σῶμα οὐ ἐπιτήδευμα, οὐ ᾧ οὐκ αὖ φανεὶς ταυτὸν ἓν εἶεν, τὰ μὲν βλάπτον ἡμῶν τὰ σώματα. τὰ δὲ καὶ ὠφελοῦν· ἐπεὶ καὶ τὰ γυμνάσια ταῦτα καὶ τὰ ξυσσίτια πολλὰ μὲν ἄλλα ναῦν ὠφελεῖ τὰς πόλεις· πρὸς δὲ τὰς τάσεις χαλεπά. δηλοῦσι δὲ μεληδόνων καὶ βοιωτῶν καὶ θουρίων παῖδλοι. καὶ δὴ καὶ παλαιὸν νόμιμον δοκεῖ εἶναι ἐπιτήδευμα μὴ κατὰ φύσιν, τοῖς τοῦδε τὰ ἀφροδίσια καὶ ἡδονὰς οὐ μόνον αὐθρώπων, ἀλλὰ καὶ θηρίων διεφθαρκέναι. καὶ δύτων τοὺς ὑμετέρους πόλεις πρώτους αὖ τις αἰτιᾶσθαι. καὶ ἔστιν ὅτε τῶν ἄλλων μάλιστα ἀπόντων τῶν γυμνασίων· καὶ ἐπὶ παίζοντας ἅπτεσθαι αὐτοῦ δίκαιόν ἐστιν δεῖ τὰ τοιαῦτα, οὐκοῦν ἐπὶ τῇ θηλείᾳ καὶ τῇ τῶν ἀρρένων

φύσει εἰς κοινωνίαν ἰούσῃ τῆς γυνάικος, ἢ ἐπὶ ταῦτα ἡδονὴ, καὶ τὰ φύσει ἀποδιδόαζ δο
κεῖ· ἀρρένων δὲ πρὸς ἄρρενας ἢ θηλειῶν πρὸς θηλέας, παρὰ φύσιν· ἡ δὲ πρώτη τόλ
μημα λ., δι' ἀκράτειαν ἡδονῆς. πάντες δὲ δὴ κρητῶν ἐν ἢ τὸν γαυμήδη μῦθον κατηγο
ροῦμεν, ὡς λόγοποιοῦντ' ἐντεῦθεν ὅτι ἐπειδὴ παρὰ θεὸς αὐτοῖς ἀνόμοι πεπιστευμένοι ἦσαν
γεγονέναι, ἔδοξεν ἐν μύθου προσποιεῖσθαι καὶ τὸν θεὸν. ἵνα ἑπόμενοι δὴ τῷ θεῷ καθ
ῶν ταῦτα καὶ αὐτὴν πλὴν ἡδονήν· ἐν μὲν οὖν τῷ μύθου χαιρέτω. νόμων δὲ περὶ διάκο
σμουμένων ἀνθρώπων, ὀλίγου πᾶσά ἐστιν ἡ σκέψις πρός τε τὰς ἡδονὰς καὶ τὰς λύπας
οὔ τε πόλεσι καὶ οὐ ἰδίαις ἕκάστοις. δύο δ' αὖται παρακεῖσθαι φύσει ἑκάστοις· ἓν ὁ μὲν ἀ
ρχὴ ὅμοιος ὄν, τὸ δὲ καὶ ὁπότε καὶ ὁπόσον, δύσαμενον. καὶ τὸ μὲν ὁμοίως, καὶ ἰδιώ
της, καὶ ζῷον ἅπαν· ὁ δ' ἀεὶ πιστεύμενος ἅμα καὶ ἐκὼν ἢ καιρῶν, τοῦναντίον αὖ ἐκείνου
ζῴου. με. λέγεις μὲν ταῦτα ξένε καλῶς πως, οὐμὲν ἀλλ' ἀφασία γ' ὑμᾶς λαμ
βάνει τί ποτε χρὴ λέγειν πρὸς ταῦτα. ὅμως δ' ἔμοιγε ἐρθῶς δοκεῖ τὸ τὰς ἡδονὰς φύ
γειν διακελεύεσθαι τὸν γε οὐ λακεδαιμονίων νομοθέτην· ἢ δὲ τῶ οὐ κνωσσῷ νόμων, ὅλη αὖ
θελήσῃ βοηθήσειν. τὰ δ' οὐ αὐτάρκη καὶλλιστ' αὐτῶν δοκεῖ μοι κεῖσθαι τὰ πρὸς ἡδονάς. οὐ
τε μάλιστ' αὖτῶν καὶ μεγίστας προσπίπτουσιν ἡδοναῖς καὶ ὕβρεσι καὶ αὐσίᾳ πάσῃ, τοῦτ' ἰσχύ
σαλον ὁ νόμος ὑμῶν ἐκ τῆς χώρας ἐξεμπάσης· καὶ οὔτ' αὖ ἐπ' ἀγρῶν ἴδιος, οὔτ' οὐ πόλε
σιν, ὅσων ἀσπαρτότατος μέλει, συμπόσια. οὐδ' ὁπόσα τοῦτοις ξένοις πόμοις, παίσας ἡδο
νὰς κινεῖ καταδύναμιν· οὐδ' ἔστιν ὅστις αὖ ἀπάντων κωμάζων τί που μεθ' μέθης, οὐκ αὖ
πλὴν μεγίστην λίκλω δίδυς ἐπιθέῃ. καὶ οὔτ' αὖ διονύσια πρόφασιν ἴσχοντ' αὖ ἐν λύσαι σ'.
ὡς πρὸ οὐ ἀμάξας εἶδόν ποτε παρ' ὑμῖν ἐπί· καὶ οὐ τάραντι δὲ παρὰ τοῖς ὑμετέροις
ἀποίκοις παῖσαν ἐπασάμην πλὴν πόλιν ἢ τὰ διονύσια μεθύουσαν. παρ' ὑμῖν δ' οὐκ ἔστ'
οὐδὲν τοιοῦτον. ἀθ. ὦ λακεδαιμόνιε ξένε· ἐπειδὴ τὰ μὲν πάντ' ἴδιὰ τοιαῦτα, ὅταν
πλησθῶσι καρτερήσεις. ὅπου δ' αὖ τῆ, θλακεικώτερα· ταχὺ γοῦν σου λάβοιτ' αὖ τις
τῶν παρ' ὑμῖν ἀμεθύσμενος. λακωνὺς πλὴν τῶν γυναικῶν παρ' ὑμῖν αὖσιν. ἅπασι δὴ τοῖς
τοιούτοις καὶ οὐ τάραντι. μὴ παρ' ὑμῖν μὴ παρ' ὑμῖν δι, μία ἀφήκεισις ἀπολύεσθαι δοκεῖ,
τῷ μὴ κοσμίως ἔχειν, ἀλλ' ὀρθῶς· πᾶς τ' ἀποκεινόμενος ὀρθῶ θαυμάζοντι ξένῳ πλὴν παρ'
αὐτοῖς ἀνθρώποις ὀρῶντι· μὴ θαύμαζε ὦ ξένε· νόμος ἐστὶν ὑμῖν οὗτος. ἴσως δ' ὑμῖν ἢ αὐτῶν
τοῦτ' ἔτερος· ἡμῖν δ' ἔστι νῦν ὦ φίλοι ἄνδρες, οὐ ἢ τῶ ἀνθρώπων τῶ ἄλλων ὁ λόγος· ἀλ
λὰ ἢ τῶ νομοθετῶν αὐτῶν καὶ ἀσ' τὸ μὴ ἀριστῆς. ἔτι τ' ἔν ἔστιν ἕτερον τελέως ἢ ἁπάσης
μέθης· οὐ τ' σμικρὸν ὄν τὸ ἐπιτήδευμα· οὐ δὲ φαύλου διαγνῶναι νομοθέτου. λέγω δ' ἀ
κείνου πρὸς πόσους τοπαράκειται, ἢ μή· μέθης δὲ αὐτῆς πρὸς, πότερον ὡς πρὸ σκύθαις
χρῶνται καὶ πρὸς αὐτοῖς χρυσίον καὶ ἐπὶ καρχησίοις καὶ κελτοῖ μὴ ἴβηρσι καὶ θρᾷκες,
πολεμικοὶ ὄντα ταῦτα γένη, ἢ καὶ πρὸ ὑμεῖς· ὑμεῖς μὲν γοῦν ὅ πρὸ λέγεις, τοπαράκειται
ἀπέχεσθαι· σκύθαι δὲ καὶ θρᾷκες ἀκράτῳ παντάπασι χρώμενοι γυναῖκές τε καὶ
αὐτοί, καὶ κατὰ τῶν ἱματίων καταχόμενοι, καλὸν καὶ σεμνὸν ἐπιτήδευμα ἐπιτη
δεύειν νομίζουσι. πρὸς δὲ σφόδρα μὲν χρῶνται καὶ ταῖς ἄλλαις ἰσχυραῖς ἃς ὑμεῖς
ἀποβάλλετε. σὺ τάξει δὲ μᾶλλον ταύτην ὦ λῶστε. με. διόπερ ἐγὼ ἡμεῖς πάντας
τούτους ὅταν ὅπλα εἰς τὰς χεῖρας λάβωμεν. ἀθ. ὦ ἄριστε μὲν λέγεται ταῦτα. πολλαὶ
δ' δὴ φυταὶ ἡ φιλοξεῖα τέκμαρται γεγόνασί τε ἡ ἔσονται. διὸ φαυλότατον ὄρον τοῦτον οὐκ
ἂν ποτε λέγοιμεν. ἀλλ' ἄμεινον ἂν ἡμῖν τὸν ἐπιτήδευμα τῶν καὶ μὴ· νίκην τε ἡ
ἧττα λέγοντες μάχης. ἐπειδὴ γοῦν αἱ μείζους τὰς ἐλάττους πόλεις νικῶσι μαχόμεναι
καὶ κατὰδουλοῦνται, συρακούσιοι μὲν, λοκροῦς· οἱ δὲ δαιμόνιοι δυνάμενοι τοῖς τῶν τοῦδε
ἐκεῖσε ἐν τόπου γεγονέναι. κείους δὲ, ἀθηναίοις· μυρία δ' ἄλλα τοιαῦτ' αὖ εὑρεῖν. ἀλ
λὰ τοῦδε αὐτῆς ἐνίκησεν ἐπιτηδεύματος πειρώμεθα λέγοντες πείθειν ὑμᾶς αὐτούς· νί
κας δὲ καὶ ἧττας, ἐκ τοῦ λόγου ταυτὶ θῶμεν. λέγωμεν δ' ὡς ἐν μὲν τοῖσδε, ἔστι καλέσ.
τὸ δὲ τοιόνδε, οὐ καλόν. πρῶτον δ' ἀκούσατε τίμου τοῦδε αὐτῆ τούτων ὡς λέγ, τό, τε χρὴ
τὸν καὶ τὸ μὴ, σκοπεῖν. με. πῶς οὖν δὴ λέγεις· ἀθ. δοκοῦσί μοι πάντες οἱ
λέγω τὸ λαβόντες ἐπιτήδευμα, καὶ προθύμως φέγειν αὐτὸ ἢ ἐπαινεῖν δίκης ἕνεκα,
οὐδεμιᾶς

οὐδαμῶς σφαῦ καὶ τὸ σφόδρα. ὀλλὰ ταῦτ' ἐν ποιεῖν, οἷον εἰ δή τις ἐπαινέσαιτο τινος πυγμὴν βρῶμα ὡς ἀγαθὸν, οὐθὲν λέγοι. μὴ διακωδώνους αὐτῷ μήτε μὴν ὀργασίαν μήτε πλοῦ προσφορὰν. ὅτῳ τινὶ δόσιν, καὶ ὅς τισι καὶ μεθ' ὧν, καὶ ὅταν ἔχοντα, καὶ ὅπως ἔχουσι προσφέρειν δεῖ. ταῦτ' δὴ ταυτὸν δυνοῦμεν ἡμεῖς οἱ τοῖς λόγοις ποιεῖν. τοῦδε μέθυος γὰρ ἀκούσαντες τοσοῦτον μόνον, οὐθὲν οἱ μὲν λέγειν αὖ, οἱ δ' ἐπαινεῖν καὶ μάλα ἀτόπως. μαρτυροῦσι γοῦν καὶ ἐπαινέτας χρώμενοι ἐπαινοῦμεν ἐκάστοτε. καὶ οἱ μὲν ὅτι πολλοὺς παρεχόμεθα, ἀξιοῦμεν τι λέγειν καίειον. οἱ δὲ ὅτι τοὺς μὴ χρωμένους αὐτῷ ὁρῶμεν νικῶντας μαχομένους. ἀμφισβητεῖται δ' αὖ καὶ τοῦθ' ἡμῖν. ἃ μὲν δὴ καὶ τοῦδε ἐκάστων οὕτω καὶ τῶν ἄλλων νομίμων δίκειμεν, οὐκ αὖ ἔμοιγε κατὰ νοῦν ἔτι. φόρον δὲ ἄλλον ὄν. ἐμοὶ φαίνεται δεῖν ἐγὼ λέγειν τοῦδε αὐτοῦ ζώνην τῆς μέθης. πειράσομαι αὖ ἀρχὰς δύνασθαι πρὸ τοῦδε ἀποφήνασθαι τῶν τοιούτων ὀρθὰς μάλιστ' ἡμῖν δηλονοῦν. ἐπεὶ δὴ καὶ μυρίαι ὧδ' μυρίοις ἔθνη τοῦδε αὖ τῶν ἀμφισβητοῦσιν ὑμῖν πόλεσι δυοῖν φόλογα διαμάχεσθ' αὖ. με. καὶ μὴν εἴ τινα ἔχομεν ὀρθὴν σκέψιν τῶν τοιούτων, ἐκ ἀρχῆς κινητέον ἀκούειν. ἀθ. σκεψώμεθα δή πη τοῦδε. φόβος εἴ τις αὐτῶν ζοφοῖ καὶ ἡ ζῆσον αὐτὸ κτῆμα ὡς ἔστι καλὸν ἐπαινοῦσι. ἄλλος δέ τις ἐφαπλοῦς ἀδίκως χωρὶς νεμομένοις αὐτόλους οὐ ὀργασίμοις χωρίοις, σφάσας καὶ διαλύσει, μὴ πᾶν θρέμμα ἄπαρχον, ἢ ματὰ καὶ καθ' ἑκάστων ἀρχόντων ἰδίων οὕτω μέμφοιτο, ἢν τῷ τοιούτου λόγον ἐπαύσθαι ὑπὲς αὖ ποτε λέξει καὶ ὁτιοῦν; με. καὶ πῶς. ἀθ. χρηστὸς δὲ ἀρχὼν ἔσθ' ἡμῖν οὐ πολίοις, πότερον ἐὰν πλὴν ναυτικὴν ἔχῃ πλὴν ἐπιστήμην μόνον, αὖτ' οὖν ναυτικὰ αὖ τε μὴ, ἢ πῶς αὖ λέγοιμεν. με. οὐδαμῶς αὖ γε πρὸς τῇ τέχνῃ ἔχῃ καὶ ἕξιν· ἢ πάθος ὃ λέγεις. ἀθ. τὴν δ' ἀρχὼν σκεπτέον. ἆρ' ἐὰν πλὴν πολεμικὴν ἔχῃ ἐπιστήμην ἡγεμόνες ἀρχειν, ἢ δεινὸς ὢν οὐ τοῖς δεινοῖς ὑφ' μέθης τοῦ φόβου ναυτικῆς; με. καὶ πῶς. ἀθ. αὖ δὲ αὖ μὴ τ' ἔχῃ πλὴν τέχνῃν δεινὸς τ' ᾖ; με. παντὰ πανταπάσι τινα πονηρὸν λέγεις, καὶ οὐδαμῶς ἀσφαλῆ ἀρχοντα, ἀλλά τινων σφόδρα γυναικῶν. ἀθ. τί δ' ἐπαινέτην ἢ ψέκτην κοινωνοίασ' ἐστὶ πισσοῦ ἢ πίφυκέ τε ἀρχὼν εἶναι. μετ' ἐκείνου τε ὠφέλιμός ὄδιν. ὁδαμῶ ἐωρακὼς εἴη ποτ' ὀρθῶς αὐτὸν αὐτῷ κοινωνοῦσαν μετ' ἀρχόντος, ἀεὶ δ' ἀσαρχον ἢ μιᾷ καὶ καθ' ἑκάστων ἀρχόντων ξωνιοῦσαν, διόμεθ' ἄν ποτε τοὺς τοιούτους θεωρεῖν τῶν τοιούτων κοινωνιῶν χρηστόν τι φέρειν ἢ ἐπαινέσιτας; με. πῶς δ' ἂν μηδ' ποτέ γε ἰδόντας μὴ δὲ ξυνομοσίους ὀρθῶς γενομένῳ μηδενὶ τῶν τοιούτων κοινωνημάτων. ἀθ. Ἔχ δή· τῶν πολλῶν κοινωνιῶν, ξυμπόταις καὶ ξυμπόσια θέμεν αὖ μίαν τινα ξωνουσίαν εἶναι; με καὶ σφόδρα γε. ἀθ. ταύτην οὖν, μᾶν ὀρθῶς γιγνομένῳ ἤδη τίς ποτε ἐθεάσατο; καὶ σφῶν μὲν ἀκριβέσθαι ῥᾴδιον ὡς οὐδὲ πώποτε γε παράπαν· οὐ γὰρ ἐπέχρεων ὑμῖν ζῆν· οὐδὲ νόμιμον. ἐτὼ δ' αὐτετύχηκά τε πολλαῖς καὶ πολλαχοῦ. καὶ προσέτι παίσας ὡς ἔπος εἰπεῖν διερώτημα· καὶ ἐξόδου ὅλην μὲν, οὐδὲ μίαν ὀρθῶς γιγνομένῳ, ἑώρακα οὐδ' ἀκήκοα· μέρεα δέ που σμικρὰ καὶ ὀλίγα τὰ πολλὰ δὲ ξύμπαντ' ὡς εἰπεῖν διαμαρτημένα. κλ. πῶς δὲ ταυτὰ ὧδε λέγεις εἰπὲ ἔτι σαφέστερον. ἡμεῖς μὲν γὰρ ὅπῃ ἐστὶ, ἀπειρία τῶν τοιούτων οὐδ' οἱ τυγχάνοντες αὖ ἴσως, οὐθὲν γιγνῶμεν τότε ὀρθὸν ἢ μὴ, γιγνόμενον οὐ αὐτοῖς. ἀθ. εἰκὸς λέγεις. ἀλλ' ἐμοῦ φράζοντος, πειρῶ μανθάνειν· ἢ μὲν γοῦ οὐ παίσεις τὰ ξωυόδεια καὶ κοινωνίαις πράξεων ὀρθῶς οἴῃ ποιεῖν, ὡς ὀρθὸν παντὰ χρὴ ἐκείνους ἀρχοντα εἶναι; μανθάνεις. κλ. πῶς γὰρ οὔ. ἀθ. καὶ μὲν ἐλέγομεν ναῦ δὴ μαχομένων, ὡς αὐσθενὲς δεῖ τὸν ἀρχοντα εἶναι. κλ. πῶς δ' οὔ. ἀθ. ὁμὴν αὐσθενὲς, τῶν δεινῶν οὐδὲ φόβων ἥττων τε θορύβηται. κλ. καὶ ἔστιν οὕτως. ἀθ. εἰ δ' ἔν τῆς μηχανῆ μηδὲν τοιοῦτον παράπαν δεδίοτα μὴ δὲ θορυβούμενον ἐπίστασαι στρατοπέλῳ στρατηγὸν ἀρ' οὐ ζῶντ' αὖ παντὶ τρόπῳ ἐπράττομεν; κλ. σφόδρα μὲν οὖν. ἀθ. καὶ δ' γε οὐ στραβοπέδου πρὸς λέγομεν ἀρξοντας οὐ αὐσθενὲς ὁμιλίαις ἐχθρῶν ἐχθροῖς μετὰ πολέμου. φίλων δ' οὐ ἐρίδῃ πρὸς φίλους κοινωνοῦντων φιλο-

UNIVERSIDAD BIBLIOTECA DERECHO

φροσύνης. κλ. ὀρθῶς. ἀθ. ἔστι δέ γε ἡ τοιαύτη σωφροσύνη οἵαπερ ἔστιν μὴ μᾶλλον ἢ κακόρυθος. δι' ἥ; κλ. πῶς γὰρ ἀλλ' ὅμως παῖ ὑωύαυτόν. ἀθ. ἀκοῦσον πρῶτον μὴ, μὴ ὑὸ τοις αρχοντος δεῖ. κλ. τὶ μὴν, ὡς οὐδενί γε πράγματι. ἀθ. ὥστερον ἂν κακόρυθον εἰ δικαίως ἔφην τὸν ἄρχοντα εἰκοπείζεσθαι δεῖ; κλ. πῶς γὰρ δ'. ἀθ. μὴ μὰ τὸ γε σωφρονοῦντ' ὡς ἔοικεν αὖ τὸν φρόνιμον ἢ δεῖ. γίγνεσθαι δὲ φύλακ' ἢ τε ὑπαρχούσης φιλίας αὐτοῖς, μὴ ἔστι πλέονος ἐπιμελητὴς, ὅπως ἔσται δίκη πλὴ τότε ξυνουσίας. κλ. ἀληθέστατα. ἀθ. ἀκοῦσον νῦν φρονοῦντά τε καὶ σοφὸν ἄρχοντα μαθούντων δεῖ καθίστασθαι, μὴ μὴ τοιοῦτον. μαθούντων γὰρ μαθόντων μὴ νέος ἄρχων μὲ σοφὸς, ἐὰν μὴ καὶ τὸν ἀπεργάσεται τί μέγα, πολλὴ χρῶτ' αὖ ἀγαθῇ τύχῃ. κλ. παμπόλλη μὲν οὖν. ἀθ. οὐκοῦν ἐὰν μὲν γιγνομένων ὡς δικαίων ὀρθότατα τῶν τοιούτων, ἐν ταῖς πόλεσι τῶν ξυνουσιῶν, μάμφοιτό τις ἐπικλῶν αὐτῷ τῷ πράγματι, τάχ' ἂν ὀρθῶς ἴσως αὖ μέμφοιτο. ἐὰν δὲ ἁμαρτανόμενον ὡς δίον τε μάλιστα ἐπιτάλαμά τις ὁρῶν λοιδορεῖ, πρῶτον μὲν δίκαιος, ὡς ἀγνοεῖ τοῦτ' αὐτὸ γιγνόμενον οὐκ ὀρθῶς· εἶθ' ὅτι πᾶν τοῦτο τῷ ὄντι φανεῖται ποιοῦν δικαιότατον τὸ καὶ ἄρχοντος, νέφοντος χωρὶς πραττόμενον· ἢ οὐ ξυνοῖς τοῦθ' ὅτι μαθόντων κυβερνήτης, καὶ πᾶς παντὸς ἄρχων, ἀκριβέστατα πάντα· ἔπι πλοῖά τε ἅρματα· ἔπι στρατόπεδον, εἶθ' ὅτι ποτ' ἐστὶν κυβερνώμενον ὑπ' αὐτοῦ. κλ. παντάπασι γοῦν γε ἀληθῆ εἴρηκας ὦ ξεῖνε· ἀλλὰ τῶνδε δ' ἡμῖν λέγε, τί ποτ' αὖ γίγνεται ὄντως ὀρθὸν ἐν τοῖδε τοῖς πόσεσι νόμιμον, ἀγαθὸν αὖ σῴζειν ὑμᾶς. οἷον ὁ ναῦς δὴ ἐλέγομεν. εἰ στρατιμὸν ὀρθῶς ἡγεμονίασ' τυγχάνει, νίκη πολέμου τοῖς ἐπιμένοις αὖ πίγνεσθαι οὐ σμικρὸν ἀγαθὸν, μὴ τ' ἄλλ' οὔ πω συμπόσιον δι' ὀρθῶς παιδαγωγηθέντες τὶ μέγα ἰδιώταις ἢ τῇ πόλει γίγνοιτ' ἄν. ἀθ. τί δὲ παιδὸς οὐδὲ ὃ καὶ χρεὼν παιδαγωγηθέντος καὶ τρόφον οὐδὲν, τὶ μέγα τῇ πόλει φαῖμεν ἂν γίγνεσθαι. ἢ οὐχ ὅπως βραχύ τι πόλει γίγνοιτ' ἂν ὄφελος. εἰ δ' ὅλως ἐρωτᾷς παιδείαν τ' παιδαγωγηθέντων, τὶ μέγα πλὴ πόλιν ἐνίκησε, καλὸν ἂν εἴη. ὅτι παιδαγωθέντες μὲν δὴ, γίγνοιντ' ἂν ἄνδρες ἀγαθοί. γενόμενοι δὲ δικαιότοι, τοῦτ' ἄλλα πράττοιεν κακῶς. ἔτι δὲ καὶ νικῶν ἐν φιλίοις μαχόμενοι. παιδείαν μὴ ἔν, φέρει μὴ νίκην. νίκη δ' ἔστιν ἀ παιδαγωγία. πολλοὶ δ' ὑβριστότεροι δίκη πολέμων νίκης γενόμενοι, μυρίων ἄλλων κακῶν, δι' ὕβριν εἰς πολλὰ ἔθησαν. μὴ παιδείαν μὲν, ἀλλὰ πόσοτε γίγνοιτ' ἂν μεία. νῖκαι δὲ ἀνθρώποις πολλαὶ δὴ τοιαύτῃ γεγάνασι μὴ ἴσοντι. κλ. δοκεῖς ἡμῖν ὦ φίλε πλὴ οὐ ταῖς οἴνοις κοινὴν διαβιβάζειν, ὡς εἰς παιδείας μεγάλην μοῖραν τείνουσαν λέγειν, αὖ ὀρθῶς γίγνεσθαι. ἀθ. τί μήν. κλ. εἴχοις ἂν ἀπ' μᾶλλον τοῦτ' εἰπεῖν. ὡς ἔστιν ὃν εἰρημένον ἀληθές. ἀθ. ἀπ' μὲν ἀληθὲς ὦ ξεῖνε, διαμφισβητεῖσθαι παῦτα ὅπως ἔχειν. φιλῶν ἀμφισβητούντων, θεῖ· εἰ δ' ὅπως ἐμοὶ φαίνεσθαι δεῖ λέγειν, ἄλεες φθόνος. ἐπίπαν ἐρεῖ καὶ μόνον τὸν λόγους ἢ νόμων ἢ πολιτείας θεῖσθαι πανκαλῶς. κλ. φῦτ' αὖ δὴ περὶ μεθ' ἀπ σοὶ δοκεῖν ἢ τ' νῦν ἀμφισβητουμένων καταμαθεῖν. ἀθ. ἀλλὰ χρὴ φρονεῖν ὅπως. ὑμᾶς τε δὴ ἀπ μαθεῖν, μὴ ἐμὲ δὴ ἀπ δηλῶσαι, πειρώμενοι ἀμως γέ πως ξυντεῖναι τὸν λόγον. ἐρῶτον δέμας ἀκόσατε ἀπ διόνδε. πλὴ φίλιν ἅπαντες ἡμῖν ἕλληνες ὑπολαμβάουσιν, ὡς φιλολόγος τε ὄξη μὴ πολυλόγος. λακεδαιμόνιος ἢ μὴ κρύπτειν, πλὴ μὴ βραχυλόγον, πλὴ ἢ πολύνοιαν μᾶλλον, ἢ πολυλογίαν ἀκοῦσαν. σκοπῶ δή, μὴ δόξαι ὑμῖν παιράχωμαι, ἢ σμικρᾶ πολλὰ λέγειν μέθις πέρι σμικροῦ πράγματος, παμμάκη λόγον ἀποκαθαιρόμενος. ἀπ δὲ, ὑπὸ τὰ φύσιν αὐτῆς διόρθωσις, οὐκ αὖ δύναιτο αὖθυ μουσικῆς ὀρθότης ποτὲ σαφὴς, ἀλλ' ἡμιῶν οὐ τοῖς λόγοις ἀπολακεῖν. μουσικὴ δὲ αὖθυ παιδείας τ' πάσης, ἂν αὖ αὖ ποτὲ δύναιτο. παῦτα δὲ παμπόλλων ἓξ λόγων. ὁρᾶτε δὴ τὶ ποιῶμεν· ἐὰ παῦτα μὲν ἐάσομεν οὐδ' παρόντα, μετακβαίνομεν εἰς ἕτερόν τινα τόμον πρᾴ, λόγων.

ΜΕ. ὦ ξεῖνε ἀθηναῖε· οὐκ οἶσθ' ἴσως ὅτι τυγχάνει ἡμῶν ἡ ἐξ ἰκὼ τῆς πόλεως οὖσα ὑμῶν πρόξενος; ἴσως μὲν οὖν καὶ πᾶσι τοῖς παισὶν, ἐπειδὰν ἀκούσωσιν ὅτι τινός εἰσι πόλεως πρόξενοι, ταύτην τὴν αὖσιν ἐκείνων αὖθις οἰόνται ἕκαστον ὑμῶν τῶν προξένων τῇ πόλει, ὡς ἀληθέρα οὖσι παρεῖσι μᾶλλον πλὴ αὐτῆς πόλιν· καὶ δὴ καὶ ἐμοὶ, ναῦ,

παν τὸ τῆς ἐπῳδῆς γένος; ἀκούω γ' ἔγωγε τῶν παίδων αὐτοὺς ἔτι μᾶλλον τοῦτο ἢ τὴν ἐπαινουμένην λακεδαιμονίων ἀθυναίους, ὡς ἡ πόλις ὑμῶν ὦ μάγνητες ἔφασαν ὑμᾶς οὐκ ἀκριβῶς ἢ καλῶς ἔρρειξεν. ταῦτα δὴ ἀκούων καὶ μαχόμενος πρὸς αὐτὰ ἐγὼ δ' ὑμῶν ἀεὶ πρὸς τὸν νῦν φόβον εἰς φόβον ἄγοντας, πᾶσαν εὔνοιαν ἔχων· καίμοι νὴ τὴν φωνὴν προσφιλῆς ὑμῖν, τό, τι ὑπὸ πολλῶν λεγόμενον, ὡς ὅσοι ἀθηναίων εἰσὶν ἀγαθοί, διαφθαρέντων εἰσὶ νεώτατοι, δῆλα ἄλλα δέ ἐστι τὰ λέγειν ἀναγκαῖα· μόνοι γ' αὖ ἀνάγκης, αὖ φύσεως θεία μοῖρα ἀληθῶς καὶ οὔτι πολλοστῶς εἰσὶν ἀγαθοί. θαρρῶν δὴ ἐμοῦ γε οὕνεκα, λέγεις αὖ τοσαῦτα, ὁπόσα σοι φίλον. κλ. καὶ μὲν δὴ ἐξεῖν μὴ ἦν παρ' ἐμοῦ λόγον ἀκούσας μὴ ἀχθεσθέμενος, θαρρῶν ὁπόσα βούλει λέγε. τῇδε γὰρ ἴσως ἀκήκοας. ὡς ἐπιμανίδης γέγονεν αὖ θεῖος· ὃς ἐμοὶ ὑμῖν οἰκεῖος. ἐλθὼν δὲ πρὸ τῶν περσικῶν δίκαι' ἔτι πρότερον παρ' ὑμᾶς, κατὰ τὴν τῆς μαντείας, θυσίας τε ἐνθουσιάσας, ἃς ὁ θεὸς αἰτεῖ· μὴ δὴ μὴ φοβεμένων ἦν πόλιν ἀθηναίων εὖ ἴσθι, ὅτι δίκαι μὴ ἐπῶν ἔχουσιν. ὅταν δὲ ἔλθωσιν, ἃ πάλαι μαγόμενοι, πράξαντες οὐδὲν ὧν ἤλπιζον· παθόντες τε ἃ σφᾶς ἔθηκε πολέμου κακά· τοῦτ' οὖν ὄψεσθ' ἔσεσθαι, ὑμῖν οἱ πρόγονοι ὑμῶν· μὴ εὔνοιαν ἐκτήσαντο ἔπειτα γε ὑμῖν μὴ οἱ ὑμέτεροι ἔχουσι γονεῖς· ἀθ. τὰ μὲν τοίνυν ὑμέτερα, ἀκήκοά ὡς ἔοικεν ἔτοιμα αὖ εἶπε· τὰ δ' ἐμὰ βάλεσθε μὴ ἕτοιμα, σύναδαι δὲ, οὐ πάνυ ῥᾴδια. ὅμως δὲ πειρατέον· πρῶτον δὲ ἓν πρὸς ἓν λόγον, ὃν ἐσώμαθα παιδείαν τί ποτ' ἐστὶ, μὴ τίνα δύναμιν ἔχει· ἐμὲ γὰρ ταύτης φαμὸν ἔτιον ἓξ ἓν προκεχειρισμένον, ὃ τῷ νῦν λόγον ὑφ' ὑμῶν, μέχρι πρὸ αὖ πρὸς ἓν θεὶς ἀφίκηται. κλ. πάνυ μὴ δῆτα ὅρωμεν ταῦτα εἴπερ σοί γε ἡδύ. ἀθ. λέγοιτο τοίνυν ἐμοῦ τί ποτε χρὴ φάναι παιδείαν ἓξ, σάφ' ἴσθ' αὖ ἀρίσκει φ λεχθέν. κλ. λέγοις αὖ. ἀθ. λέγω δή, μὴ φθονῶ γ' ἀγαθὸν αὖσρα μέλοντα ἔσεσθαι, ἔστιν αὖ φ ἐκ παίδων εὐθὺς μαλιστ' ἂν δεῖν, παίζοντά τε μὴ σπουδάζοντα, οἷ ζῆς τῶν πράγματος ἐκάστοις προσήκουσιν. δίον δ' ἐν μέλλοντα ἀγαθὸν ἔσεσθαι γεωργὸν, ἢ τινα οἰκοδόμον, ἓν μὲν οἰκοδομοῦντά τι τῶν παιδείων οἰκοδομάτων, παίζειν χρὸ· ἓν δ' αὖ γεωργοῦντα. καὶ ὄργανα ἐκατέρῳ σμικρὰ, τῶν ἀληθινῶν μιμήματα παρασκευάζειν, ἓν ᾖ φέροντα αὐτῶν ἐκάστοτον. καὶ δὴ καὶ τῶν μαθημάτων ὅσα ἀναγκαῖα προμαθήματα κεῖται, μανθάνειν. δίον τέκτονα, μηδὲν ἢ σταθμᾶσθαι· μὴ πελεκίνῳ ἐπιτείνειν παίζοντα, ἢ τι τῶν τοιούτων ἄλλο ποιοῦντα· μὴ πειρᾶσθ' ἐᾶν τ' παιδιὰν, ἐκεῖσε φέρειν τὰς ὁδοὺς καὶ ἐπιθυμίας τῶν παίδων, οἷ ἀρίστη μέλλουσ' αὐτοὺς, δεῖ τέλος ἔχειν. καὶ φαλαιον δὴ παιδείας λέγομεν, νῦν ἀρτὴν δοφιλῆ. ἢ τ' παίζοντος νῦν ψυχὴν, εἰς ἔρωτα ὅτι μάλιστα ἄξει τούτου· ὃ δίκαιος γιγνόμενον, αὖσρὸ αὐτὸν τέλειον ἓξ, τῆς τ' πραγματος ἀρετῆς. ὀρθῶς τε ἓν ἐμοὶ μέχρι τούτου γε δοκεῖ πον ὑμῖν ἀρέσκειν φ λεχθέν. κλ. πῶς δ' οὔ. ἀθ. μὴ δῆτα μὴ δ' ὃ λέγομεν ἓξ παιδείαν, ἀόριστον γένῃ). ναὶ δ' ὀνήλιζοντες, ἐπαινοῦντες θ' ἑκάστων τὰς δοφίας, λέγομεν, ὡς τ' μὴ, πι παιδιὰν μόνον ὑμῶν ὄντα τινα· τ' δὲ ἀπαίδευτον εἶναι τε ἓς τε ἡδονὰς μὴ ναυκληρίας, μὴ ἄλλων τοιούτ' μάλα πι παιδευμένων αὐτῶν σφόδρα. οὐ δ' ταῦτα ἐγωμένων ὀρθῶς ἔοικεν ἓξ παιδείαν ποιοῦσαι ἐπιθυμητήν τε μὴ ἐραστὴν, τ' φλίτην γενέσθαι τέλειον. ἀρχὴν τε μὴ ἀρχεσθαι ἐπισταμένων μεχὰ λίκης. ταύτην νῦν δοφὴν ἀφορισάμενος ὁ λόγος οὗτος ἴσθ' ὧν φαίνῃ), ναῦν βούλοιτ' ἂν μόνην παιδείαν προσαγορεύειν· νῦν δὲ εἰς χρήματα τείνουσαν, ἢ τινα πρὸς ἰσχὺν, ἢ καὶ πρὸς ἄλλην τινὰ σοφίαν ἄνευ νοῦ καὶ λίκης βάναυσόν τ' εἶναι καὶ ἀνελεύθερον. καὶ οὐκ ἀξίαν τοπαράπαν παιδείαν καλεῖσθαι. ὑμεῖς δὲ μηδὲν ὀνόματι διαφερόμεθ' αὐτοῖς· ἀλλ' ὁ ναῦν δὴ λόγος ὑμῖν ὁμολογηθεὶς, μενέπω· ὡς ὀρθῶς πι παιδευθέντι, ᾧ δὴ ἀγαθοὶ γίγνονται· μὴ δεῖ δὴ νῦν παιδείαν, μηδαμοῦ ἀτιμάζειν, ὡς πρῶτον τ' καλλίστων τῆς ἀρίστης αὐσρᾶσι παραγιγνόμενον· μὴ εἴ ποτε ἓξ ὀρχὴν) δίκαιον ἔστιν ἐπαινεῖσθαι, τοῦτ' ἀεὶ σρατὸν δεῖ βίᾳ παντὶ καταδύναμιν. κλ. ὀρθῶς, μὴ συγχωρῶμεν ἃ λέγεις. ἀθ. μὴ μὲν πάλαι γε συγχωρεῖσαι. ὡς ἀγαθὸν μὴ ὄντ' τ' δυναμένου ἀρχειν αὐτ'. καὶ μὴν δὴ τ' μά. κλ. λέγεις ὀρθότατα. ἀθ. σκεπτέον ἔτι δίκαιον αὖ κλάζωμεν ἢ οὔ τ' αὐτ' ὄ, τί ποτε λέγομεν. καίμοι δ' εἰκὸς ἀκριβέσθαι, ἐπεί πως δίκαιον ἀρ' ὑμῖν γένωμαι, δηλῶσαι φ τοιοῦτον. κλ.

λέγε μόνον. ἀθ. ἐκεῖνο οὖν μὲν ἡμῶν ἔκφυγεν αὐτὸ τὸ δῶμα; κλ. ναί. ἀθ. δύο δὲ καὶ πλέον οὐ αὐτῷ, ξυμβάλλω ἐγὼ τοιοῦτόν τι ἡμῖν ἅδον ἐνεῖναι, ὦ προσαγορεύομεν ἡδονὴν καὶ λύπην. κλ. ἔστι ταῦτα. ἀθ. πρὸς δὲ τούτοιν ἀμφοῖν αὖ δόξα μέλλόντων. ἔστι κοινὸν μὲν ὄνομα ἐλπίς. ἴδιον δὲ φόβος μὲν, ἡ πρὸ λύπης ἐλπίς. θάρρος δ', ἡ πρὸ τοῦ ἐναντίου. ἐπὶ δὲ πᾶσι τούτοις, λογισμὸς, ὅ, τι ποτ' αὐτῶν ἄμεινον ἢ χεῖρον, ὄνομα γενόμενος δόγμα πόλεως κοινὸν, νόμος ἐστὶ πανόμαστον. κλ. μόγις μού πως ἐφέπομαι· λέγε μὴν καὶ μετὰ ταῦτα ἐπομένου. μι. ἐγὼ οὖν ἐμοὶ μὲν, τοιοῦτόν τι πάθος οἶμαι. ἀθ. ἔστι δὴ τοῦτ', ἐφαμεν θεῶμεν ἐπισκοπούμενοι. θαῦμα μὴ ἔκφυγόν ἡμᾶς ἡγησώμεθα τῶν ζώων θεῖον. εἴτε ὡς παίγνιον ἐκέσθην, εἴτε ὡς ἀσυνδέτῳ τινὶ ξωικικός. οὐκ ἂν δὴ ἔτερόν γε γινώσκομεν. τόδε δὲ ἴσμεν· ὅτι ταῦτα τὰ πάθη οὐ ἡμῖν ἔσον νῦν ἃ μέρι νῦν δέ τινες οἰοῦσαι, αὖσαί τε ἡμᾶς. καὶ ἀλλήλαις αὖ δέλκουσιν ἐναντίαι οὖσαι ἐπ' ἐναντίους πράξεις. οὗ δὴ διωρισμένου ἀρίστη καὶ κρίσις κεῖται. μιᾷ γοῦν φησιν ὁ λόγος δεῖν τῶν ἕλξεων ξυνωθούμενον ἀεὶ καὶ μαθεῖν μὴ ἄρίστα πόμενον ἐκείνης, αὖ δέλκειν τοῖς ἄλλοις νοήσεσιν ἔκρισεν. ταύτην δ' εἶναι πλὴν τῆς λογισμοῦ ἀτωγὰν χρυσῆν καὶ ἱεράν, τῆς πόλεως κοινὸν νόμον ἐπικαλουμένου. ἄλλας δὲ σκληρὰς καὶ σιδηρᾶς· πλὴν δέ, μαλακὴν ἄττ' χρυσῆν οὖσαν. τὰς δὲ ἄλλας, παντοδαπῶς εἴδεσιν ὁμοίως δεῖν τῇ καλλίστῃ ἀτωγῇ τῇ τοῦ νόμου ἀεὶ ξυλαμβάνειν. ἄττ γοῦν τοῦ λογισμοῦ καλοῦ μὲν ὄντος, πρέου δὲ καὶ οὐ βιαίου, δεῖσθαι ὑπηρετῶν αὐτοῦ πλὴν ἀτωγόν. ὅπως ἂν ἡμῖν ὁ χρυσοῦς γένος νικᾷ τὰ ἄλλα γένη. καὶ οὕτω δὴ πολὺ θαυμάσιον ὡς ὄντων ἡμῶν ὁμοῦ θεὸς ἀρίστης σεσωσμένος ἂν εἴη. καὶ ὁ κρείττων ἑαυτοῦ καὶ ἧττον εἶναι, χρόνον τινὰ φασθρὸν αὖ γίγνοιτο μᾶλλον ὁ νοῦς. καὶ ὅτι πόλιν καὶ ἰδιώτην ὁμὸν λόγον ἀληθῆ λαβόντα ἂν ἑαυτῷ πολὺ τῶν ἕλξεων τούτων, τοῦτο ἐπόμενον δεῖ ζῆν. πόλιν δέ, ἢ παρὰ θεῶν τινος, ἢ παρὰ τούτου τοῦ γνόντος ταῦτα, λόγον παραλαβοῦσαν, νόμον θεμένην, αὐτῇ τε ἐμμελῶν καὶ ταῖς ἄλλαις πόλεσιν, ὅπου μὴ καλὰ δὲ καὶ ἀρίστη σαφέστερον ἡμῖν, διηρθρωμένον ἂν εἴη. σαφηνέστερον δ' αὐτὸ γενόμενον, καὶ παιδιὰ καὶ τἄλλα ἐπιτηδεύματα, ἴσως ἔσται μᾶλλον καὶ τιμιώτερα. καὶ δὴ καὶ ὁ περὶ τῶν εἴνεκα διατελεῖν, ὃ δοξασθὲν μὲν ἂν εἶναι φαῦλον πάρ, μῆκος πολὺ λόγου τοῦδε ἂν ἐρωμένον. κλ. φανεὶς δὲ τάχ' ἂν ἴσως τὸ μήκους γ' αὐτῶν οὐκ ἀπόφευκτον. ἀθ. εὖ λέγεις. καὶ πάρεσμεν ὅτι πάρ ἂν τῆς γε ναῦ διεκπλεῦσαι ἄξιον γένηται. κλ. λέγε δή. ἀθ. προσφέροντες τῷ θαύματι τούτῳ πλὴν μίαν, ποῖόν τι ποτε αὖ ἀπορραξόμεθα. κλ. προσὴ δὲ σκοπούμενος αὖ ἐπανορθωτέος. ἀθ. οὐδέν πω πρὸς ὅ, τι. ἔστω δὲ ὅλως κοινωνοῦσαν τούτῳ, ποῖόν, τι ξυμπέπλεγμένον ἔσται. ἓν δὲ σαφέστερον ὃ βούλομαι πειράσομαι φράζειν. ὁρᾶτε γοῦν ἐν τοιαύτῃ, ἀρ' οὐ σφοδροτέρας τὰς ἡδονὰς καὶ λύπας καὶ θυμοὺς καὶ ὅρωτας ἐν τῶν ὄνων πόσις ἐπιπέτεται; κλ. φλύγε. ἀθ. τὰ δ' αὖ τὰς αἰσθήσεις μὴ μνήμας μὴ δόξας μὴ φρονήσεις, πότερον ὡσαύτως σφοδροτέρας, ἢ παμπαν ἀφανῆ πῖ ταῦτα αὖ ἐν, αὖ καὶ τις χρεία τῆς μέθη πίγνεσθαι). κλ. ναὶ, παμπαν ἀφανῆ πῖ. ἀθ. ὅταν ἐς ταὐτὸ ἀφικνῆται πλὴν ψυχῆς ἕξει, τῇ τότε, ὅτε κόσ ἦν παῖς. κλ. τὶ μήν· ἀθ. ἧκιστα δὴ τότ' αὖ αὐτῷ αὐτῇ γίγνεται ἐγκρατής. κλ. ἧκιστα. ἀθ. ἆρ' ἂν πονηρότατος φαμὲν ὁ τοιοῦτος; κλ. πολύ γε. ἀθ. ἃ μένον ἆρ' ὡς ἔοικεν ὁ γέρων δεῖς ταῖς γίγνοιτ' αὖ, ἀλλὰ μὴ ὁ μαθυσθής. κλ. ἄριστα εἶπες ὦ ξοῦ. ἀθ. τοῦδ' ἂν δὴ τ' ἐπιτηδεύματος, ἴσως ὅς τις λόγος ἐπιχειρήσει πειθῆνὴμᾶς, ὡς χρὴ γενέσθαι μὴ μὰ φθύγειν παντὶ σθένει καὶ τὰ δυνατόν; κλ. ἴσκον γ'. σὺ γοῦν φῆς, μὴ ἕτοιμος εἶναι ναῦ δὴ λέγειν. ἀθ. ἀληθῆ μέντοι μανθάνεις. μὴ νῦν γ' ἐμοὶ ἕτοιμος ἐπιλύπερσφῶν ἐθελήσει προθύμως ἕφαπτον ἀκούειν. κλ. πῶς δ' ἂκ ἀκουσόμεθα. καὶ εἰ μηδενὸς ἄλλου χάριν, ἀλλὰ τό θαυμαστοῦ τι μὴ ἀνέπαυ, εἰ δεῖ ἐκάστοτέ ποτε αὖθρωπον εἰς ἅπασαν φαυλότητα ἑαυτὸν ἐμβάλλειν. ἀθ. ψυχῆς λύδε ἥκει; κλ. ναί. ἀθ. τὶ δὲ σώματος ὦ ἐπὶ πᾶσι εἰς πονηρίαν λειπόπτατόν τι μὴ αἶσχος καὶ ἀδυναμίαν θαυμάζοιμεν αὖ ἔ ποτέ τις ἐκὼν ἢ τοῦτον ἀφικνεῖται; κλ. πῶς γὰρ. ἀθ. τὶ οὖν. πῦ εἰς τὰ ἰατρεῖα αὐτὸν βαλίζοντας αὐτὸ φαρμακοποσίᾳ, ἀγνοεῖν οἰόμεθα,

ὅπι μετ' ὀλίγον ὕστερον μὴ δῦ πολλὰς ἡμέρας ἔχουσι τοιοῦτον τὸ σῶμα, δίον εἰ δεῖ τέλος ἴσχειν μάλιστα ζῆν οὐκ αὖ δέκαιτο. ἦ τοὺς δὲ τὰ γυμνάσια καὶ πόνους ἰόντας, ἂν ἴσμεν ὡς ἀθανεῖς εἰς τὸ παραχρῆμα γίγνονται; κλ. Ταῦτα ταῦτα ἴσμεν. ἀθ. Καὶ ὅ τι τ' μετὰ ταῦτα ἀφελείας ἕνεκα ἰόντες πορεύονται. κλ. Ναὶ λίαν. ἀθ. Οὐκ ἂν χρὴ μὴ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων πρὶ διανοεῖσθαι ἓν αὐτὸν τρόπον. κλ. Ταύ γε. ἀθ. μὴ τ' ἢ δίνον αὖρα διαζίζῃς, ὡσαύτως διανοητέον, ἔστρ εἴ τοῦ τ' ὀρθῶς διανοηθῆναι, οὐ τύχοις. κλ. Πῶς δ' ἄ. ἀθ. Ἀρ' ἄρα πάντ' ὠφέλιμα ἡμῖν ἔχουσα φαίνεται, μᾶλλον τοῖς τ' τὸ σῶμα ἐλάττω, τῇ γε αὐτῇ πλὴν σωματικὴν νικᾶ. τῷ πλὴν, μὴ, μετ' ἀλγηδόνων εἶναι. πλὴν δι, μή. κλ. Ὀρθῶς λέγεις. θεωμάζοι μὲ δ' αὖ εἴ τι δυνάμεθα τοιοῦτον εὐ αὐτῷ κτασθαι. ἀθ. Τοῦτ' αὐτὸ δεῖ νῦν ὡς ἔοικ' ἡμῖν ἤδη πειρατέον φράζειν. καί μοι λέγε. δύο φόβων ὄντων ἀδόξων εἶναι τὸν δυνάμεθα κτανοῆσαι; κλ. Ποῖα δή. ἀθ. Τὰ μὲν φοβώμεθα μή που τὰ κακὰ πρὸς δοκῶντες γενέσθαι; κλ. Ναί. ἀθ. Φοβώμεθα δέ γε πολλάκις δόξαν ἡγούμενοι δοξάζεσθαι κακὰ, πρὰττοντες ἢ λέγοντές τι τ' μὴ καλῶν, ὃν δὲ μὴ καλῶμεν τὸν φόβον ἡμᾶς γε. δῆμα δὲ μὴ πάντας αἰσχύνη; κλ. Τὸ δ' ἄ. ἀθ. Τούτους δὴ δύο ἔλιττον φόβους. ὧν ὁ ἕτερος ἑκάστοις μὲν ταῖς ἀλγηδόσι μὴ ζοῖς ἄλλοις φόβοις· ἑκάστοις δ' ἐδὲ ταῖς πλείσταις μὴ μείζαις ἡδοναῖς. κλ. Ὀρθότατα λέγεις. ἀθ. Ἆρ' ἔν ἐκ αὖ νομοθέτης μὴ πᾶς ἂ μὴ σμικρὸν ὄφελος, ἔλιττον τὸν φόβον ἐπιμὴ μείζη σίζῃ, μὴ καλῶν, αἰσῶ τὸ τούτων θάρρος, ἑκάστοις αἰσθήσεώ τε προσαγορεύσι, μὴ μείζον κακὸν ἔλιπε τὸ μὴ δημοσίᾳ πᾶσι νενέμηκε; κλ. Ὀρθῶς λέγεις. ἀθ. Οὐκοῦν ταῦτ' ἄλλα πολλὰ μὴ μεγάλα ὁ φόβος ἡμᾶς ἔδος σώζει· μὴ πλὴν ἐν τῷ πολέμῳ νίκην μὴ σωτηρίαν, ἐν πρὸς ἐν οὐδὲν οὔτω στρόβρα ἡμῖν ἀπεργάζεται· δύο δ' ἔστ' ἔστον τὰ πλὴν νίκην ἀπεργαζόμενα· θάρρος μὲν πολεμίων· φίλων δὲ, φόβος αἰσχύνης πρὶ κακῆς. κλ. Ἔστι ταῦτα. ἀθ. Ἄφοβον ἡμῶν ἆρα δεῖ γίγνεσθαι μὴ φοβερὸν ἔκεινον· ὧν δ' ἐκάτερον εἴπομεν, δηρήμεθα. κλ. Πάνυ μὲν δῆ. ἀθ. Μὴ μὰ φοβέν γε ἔκεινον ἐκλιπόντες ποιεῖν, φόβωι δ' ἄλλων τινῶν εἰς φόβον ἄγοντες αὐτὸν μὴ νόμε, δεῖτον ἀπεργαζόμεθα. κλ. Φαινόμεθα. ἀθ. Τί δ' ὅταν ἐπιχειρῶμεν τινα φοβερὸν ποιεῖν μὴ λίκης, ἆρ' ἐκ αἰσχυντίας ξυμβάλλοντας αὖτ' μὴ προσγυμάζοντας, νικᾶν δεῖ ποιεῖν διαμαχόμενον αὖτ' ταῖς ἡδοναῖς· ἢ τῇ μὲ διαίτῃ τῇ ὁ αὖτῷ προσμαχόμενον μὴ νικῶντα αὖτὸν, δεῖ τέλειον ἕτω ἡγεῖσθαι πρὸς αἰσθρείαν. ἄπειρος δὲ δή που μὴ ἀγύμναστος ὢν τ' ῥιᾴτ' ἀτόνων ὀρπισθῶ, ἀλλ' αὖ ἥμισυ ἑαυτ' γένοιτ' πρὸς ἀριστίνδα σώφρων δὲ ἆρα τελέως ἔσται· μὰ πολλᾶς ἡδονᾶς μὴ ἐπιθυμίας προζεπούσας αἰσχυντῆν μὴ ἀδίκων, διαμαχόμενος· μὴ νενικημένος μᾶλλον μὴ λόγου μὴ ἔργου μὴ τέχνης, ὥστε παιδιᾶς μὴ σπουδᾶς, ἀλλ' ἀπαθὴς ὢν πάντων τούτ'; κλ. Ἔκεινον γ' ἐκάστα λόγον αὖ ἔχει. ἀθ. Τὸ δῆν, φόβε φάρμακον, ἐὰν ὅς τις θεὸς δίδωκεν αὐτῖς, ὥστε ὀρθὸν τέλειον αὖ ἐθέλῃ τῆς πίνῃ αὐτ', πόσον τὸ μᾶλλον αὖ τ' νομίζειν καθ' ἡσύχιον φῶσι, δυστυχῆ γίγνεσθαι· μὴ φοβεῖσθαι τὰ παρόντα μὴ τὰ μέλλοντα αὖ πάντα. μὴ πλὴν τῶν τὰ εἰς παῖν δίος ἐσόμενα τ' αἰσθρειότατα τὸν ἀνθρώπων. ἐκ οἶσ μεθ' ὅτα ἢ μὴ τ' πόματος ἀπαλλαγέντα, πάλιν ἡσθῆτε τ' αὖτ' γίγνεσθαι. κλ. Μὴ τὸ τοῦτον φάρμακον αὖ ὦ ξένε ἐν αὐτοῖς γεγονέναι πόμα. ἀθ. Ἐδὲν ἀλλ' ἔν γ' ἐγένετο φόβον, ἐᾶσ' ὅτε πρὸς αἰσθρείαν ἦν αὖ νομοθέτῃ χρήσιμον; ἔστι τὸ τοιόνδε τ' αὖτ' μὴ μάλα ἔχ μοι αὖ αὖτῷ διαλέγεσθαι. φέρε δ' νομοθέτα· ἔστ' κρησὶν, ἐᾶσ' οἷς τισὶν νομοθετεῖς, πρ' ἕτον μὲν τ' πολιτ' ἆρ' αὖ δέκαιον ἐνανῆρ ἢ λαμβάνειν αἰσθρείας τε πέρι μὴ ἀλλίας; κλ. Φαίνεται πᾶς αὖ δικαιότατ. ἀθ. Τὴ μετ' ἀσφαλείας μὴ ἄδυ κινδύνου μεγάλ', ἢ μεθ' ἡδονῆς τ' αἰσχίων; κλ. Μὴ ἔξεστ' μὲν τ' ἀσφαλείας ξυνομολογήσει πᾶς. ἀθ. Χρῶ δ' αὖ εἰς τοὺς φόβους τούτους ἄτων μὴ ἐλίγχων αὖ τοῖς παιδιάσιν, ὥστε αἰσχρὰ ἄφελον γίγνεσθαι· πρακλυδώνιος μὴ ναυτ' μὴ τιμῶν. τ' ἢ, ἀτιμάζων· ὅσ τις σοι μὲ πείσοιτο ἢ τοιῶτος, ἐᾶσ' σὺ τάττῃς αὖ πᾶσι· μὴ γυμνασάμενοι μὴ δ' μὴ αἰσθρείας, ἀζήμιον ἀπαλλάττοιτ' αὖ· κακῶς δὲ ζημίαν ἐπιτιθεῖς. ἦ τοπαράπαν ἐκ αὖ χρῶ μᾶλλον ἄλλο ἐπικαλῶν τῷ

πόμαχοι. κλ. καὶ πῶς οὐκ αὖ χρῶν ὦ ξεῖν'. ἀθ. γυμνασίαν γοῦν ὦ φίλε παρὰ ταῦτα θαυμαστὴν ἐρασθέντες αὖ ἔσμεν καὶ κατ' ὀλίγους, καὶ καθ' ὅσους τὶς ἀεὶ ζώλοιβ. καὶ ἔτι τις αὖρα μένος εὐθρημία τ' ἐπ' ἀκμαίους ἐπὶ προσθεν φιούμενος, πρὶν ἂν ἐκεῖν ἡγούμενος ὁρᾶσθαι μὴ δεῖν, οὕτω πρὸς τοὺς φόβους γυμάζοιβ πόμαχόμενον αὐτὶ μυρίων πραγμάτων παρασκευαζόμενος, ἃς ἴσθ' ἄν τι πράττοι. εἰ τέ τις ἑαυτῷ πιστεύων, φύσει καὶ μελέτῃ καλῶς παρεσκευάσθαι, μηδὲν ὀκνοῖ μηδὲ ξυμπάντων πλειόνων γυμαζόμενος. ἐπιδέκνυσθαι πῶν αὐ τῇ τοῦ πόματος αἰσχραίᾳ διαφθορᾷ δύναμιν. ὑπὲρ θεῶν καὶ κρατῶν. ὡς πῦρ ἀχαμοσύνης μηδὲ σφάλλεσθαι μάγα. μηδ' ἀλλοιοῦσθαι δ' αἰρετὸν. πρὸς δὲ πᾶν ἑκάστην πόσιν ἀπαλλάττειν, πρὶν ἀθλεῖσθαι πᾶν ἀπίστων ἥδιστα φοβούμενος ἀνθρώπων, τὸ πόμαβος. κλ. ναί. σωφρονεῖ γάρ ὦ ξεῖν καὶ ὁ τοιοῦβος οὕτω πράττων. ἀθ. πάλιν δὴ πρὸς τὸν νομοθέτην λέγωμεν τάδε. δοκεῖ νομοθέτα· ἢ μὴ δεῖ φόβον ἡδὺν οὕτως θεὸς ἅπασιν ἀνθρώποις τοιοῦσιν φάρμακον, οὔτε αὐτοὺς μανθάνειν. τοῦτ' γάρ τας, οὐκ εὐθὺς λέγω. τῆς δὲ ἀφοβίας καὶ τοῦ λίαν θαρρεῖν καὶ ἀκαίρως ἄ, μὴ χρὴ, πότερον ἔστι πόμα ἢ πῶς λέγομεν. κλ. ἔστι φύσει που τὸν οἶνον ὁ Φράξων. ἀθ. ἦ καὶ τοιοῦτόν ἐστιν ἔχειν ὦ ναὶ δὴ λεγομένῳ πόντα τὸν οἶνον,, αὖτ' αὖτ' φιᾶ πρῶτον ἥλιον θὺς μᾶλλον ἢ πρότερον· καὶ ἐφοφ αὖ πλέον αὖτ' γίγνεται, τοτοῦτῳ πλειόνων ἐλπίδων ἀγαθῶν πλεοῦται καὶ δυνάμεως εἰς δόξαν· καὶ πλεῦτ' δὴ πάσης ὁ βιοῦβος παρῆκάσε ὡς σοφὸς ὢν μετοῦσι καὶ ἐλευθεριάσ· πάσης δὲ ἀφοβίας, ὥστε εἰ πεῖν τὸ ἀόκνως ὁποιῶ, ὡσαύτως δὲ καὶ πρᾶξαι; πᾶς ἡμῖν δίμαι ταῦτ' αὖ συγχωρεῖ. κλ. τὴ μὴν. ἀθ. ἀναμνησθῶμεν δὴ τόδε, ὅτι ἐφαμεν ἡμῶν αὐ ταῖς ψυχαῖς δεῖν θερμπύεσθαι· ἢ μὲν, ὅπως ὅτι μάλιστα θαρρεῖ σομεν· ἐγὼ δὲ, τοὐναντίον ὅτι μάλιστα φοβησόμεθα. κλ. ἃ τῆς αὐδὸς ἔλιγες ὡς οὐ μέθα. ἀθ. καλῶς μεμνησθέ τε. ἐπειδὴ δὲ τάνδε αὐσβείαν καὶ τὴν ἀφοβίαν αὖ τοῖς φόβοις δεῖ καταμελετᾶσθαι, σκεπτέον αὖρα ἢ ἑκατέρᾳ αὖ τοῖς ἑκατέροις θερμπύεσθαι δέον αὖ ἔη. κλ. τόγ' ἂν εἰκός. ἀθ. ἃ πανδότις αὖρα πιφύκαμεν διαφθείροντως, θαρρεκλέοι τ' εἶναι καὶ θρασεῖς, εὖ τοὺτοις δὲ, αὖ ὡς ἔοικεν ἔη, ἢ μελιτᾶν ὡς ἥκιστα ἐστὶν ἀσυχαύζους τε καὶ θρασύπτους γίγνεσθαι· φοβδρους δὲ εἰς ἢ τὸ βλαπτῶ ἐκφέροντα λέγειν, ἢ πάσχειν ἢ καὶ σφαῦ αἰσχρὸν ὁποιῶ. κλ. ἔοικεν. ἀθ. οὐκοῦν ταῦτά ἔδει πάντα αὐ ἃς εἰς μὲν τοιοῦτον. θυμός. ὄβρις. ὕβρις. ἀμαθία. φιλοκδρήλα. μλία. καὶ ἔτι τὰ τοιάδε. πλοῦτος. πάλλος. ἰσχύς. τῇ πάντ' ὅσα δ' ἰδανῶς αὖ μαθύσκονται παραφέρονα σ' ποιᾶ. ζοῦτ' δ' ἀπλῶ τε καὶ ἁσυχιτέραν πρῶτον μὲν, πρὸς ἢ λαμβάνειν πεῖραν. εἶτα εἰς ἢ μελιτᾶν, πλὶν τ' αὐ ὄπῳ βασάνου καὶ παιδιᾶς, τίνα ἔχομεν ἰδονὴν εἰ πεῖν ἕμαιρον μᾶλλον, αὖ καὶ ὁ πως ποιῶ μετ' ἀλαβέα σ' γίγνεται· σκοπῶμεν δ' δὴ. δυσκόλου ψυχῆς καὶ ἀγρίας ἴβ ἐς ἀδικίαν μυρίαν γίγνονται, πότερον ἰόντας εἰς τὰ ξυμβόλαια πεῖραν λαμβάνειν κινδυνεύοντα τοδὲ αὐτῶν σφαλερώτερον, ἢ ξυπωόμενον μᾶλλον τῆς τῆ διοτύσου ἡδονῆς ἀπέχεσθαι. ἢ πρὸς τὰ φοβερὰ ἰόντας ἐπὶ ἡμᾶς τινὸς ψυχῆς βάσανον λαμβάνειν ἐπιζήποντα αὐτῆ ζυγατέρα σ' τε καὶ ὑγιᾶς καὶ γυναῖκα σ, οὕτως αὐ τοῖς ἀλλοτρίοις κινδυνεύσαντας ἥδιος ψυχῆς θιάσασθαι· καὶ μυρία δὴ λέγων, οὐκ ἂν τις ποτὲ αὐτοῦ ὅσῳ διαφθείρει ἢ μᾶλλον παιδιᾶς τινὰ ἄλλως αὖθι μοδοῦ ζημιῶδους ἡδονῆς· καὶ δὴ ἔστ' μὲν αὖ ἐν, ἐνθάδε γε ζοῦτον, οὔτ' αὖ κεῖνας οὔτ' ἄλλους ἀνθρώπους οὐδένα σ' ἀέμεθα ἀμφισβητῆσαι, μὴ οὐ πεῖρά σ' τε ἀλλήλων ἐπιεικῆ ταύτην ἔη. τότε τῆς αὐτελέα σ' καὶ ἀσφαλέα σ' καὶ τάχους διαφθορᾶς πρὸς τὰς ἄλλα σ' βασάνους. κλ. ἀληθῆς ἔστ' γε. ἀθ. ἔστ' μὲν ἄρ' αὖ τῶν χρησιμωτάτων αὖ ἔη, ἢ γνῶναι τὰς φύσεσ τε καὶ ἕξεις τῶν ψυχῶν τῇ τάχει κείνῃ, ἧς δεῖ ταῦτα θέφατεύειν· ἔστ' δ' που φαμὲν ὡς δίμαι, πολιτικῆς. ἦ γοῦ. κλ. πάνυ μὲν οὖν.

Νομοθέσα σ' πρώτου, τέλος.

τ ὁ δὴ μετὰ τοῦτον ὡς ἔνικε, σκεπτέον ἐκεῖνο τοῦδε αὐτῶν. πότερα τοῦτο μόνον ἀγαθὸν ἔχει τὸ κτᾶσθαι, πῶς ἔχομεν τὰς φύσεις, ἢ καί τι μᾶλλον ὠφελείας ἄξιον, πολλῆς ἀπουσῆς αἴσης τῇ κατ' ὀρθὸν χρείᾳ τῆς οὐσίας σωζούσας. τὸ οὖν δὴ λέγομεν· εἰ μὲν ὡς ὁ λόγος ἔοικε βούλεσθαι σημαίνειν· ὅπη δὲ μὴ ὅπως, ἀκούωμεν προσέχοντες τὸν νοῦν, μή πη παρακρουσθέντες ὑπ' αὐτοῦ. κλ. λέγε οὖν. ΑΘ. ἀναμνησθῆναι τοίνυν ἔστω μοι πάλιν ἐπιθυμῶ, τὴν ποτε λέγομεν ἡμῖν εἶναι πρὸς ὀρθὴν παιδείαν. τούτου δ' ὧδ' ἐχέτω· τὸ παίζω ταυτῶ, ἔστιν οὖ ἂν ἐπιτηδεύματι τούτῳ καλῶς καὶ τρεφομένῳ σωτηρία. κλ. μάλα λέγεις. ΑΘ. λέγω τοίνυν τὴν παιδιὰν παιδικὴν τὴν πρώτην ἅπασαν, ἡδονὴν μὴ λύπην. μὴ οὖν οἷς ἀρίστη, ψυχὴ μὴ καλοκἀγαθίᾳ πρεσβύτερον ταύτης ἔχῃ. φρόνησιν δὲ καὶ ἀληθεῖς δόξας βεβαίας, αὖ τυχὸς ὅτῳ καὶ πρὸς τὸ γῆρας παραγίνεται. τέλος δ' ἔστιν ἄνθρωπος ταῦτα μὴ τὰ οὐ βούτρις πάντα κεκτημένος ἀγαθά· παιδείαν δὴ λέγω πρῶτον παιδιὰν ἀρετήν. ἡδονὴν δὲ μὴ φιλίᾳ μὴ λύπῃ μῶσος αὖ ὀρθῶς οὐ ψυχῇ ἐπίγνωται, μήπω δυναμένων λέγῳ λαμβάνειν. λαβόντα δὲ τὸν λόγον συμφωνήσωσι τῷ λόγῳ ὀρθῶς εἰθίζῃ ὑπὸ τῶν προσηκόντων ἐθῶν. αὐτῆσ θ' ἡ συμφωνία, ξύμπασα μὲν ἀρετή· τὸ δὲ τοῦδε τοῖς ἡδοναῖς μὴ λύπας τεθραμμένον αὐτῆς ὀρθῆς ὡς τε μισεῖν μὲν, ἃ χρὴ μισεῖν, αὖθις ἰὸν ἀρχῆς μέχρι τέλους· στέργειν δὲ ἃ χρὴ στέργειν, τοῦτ' αὖ τὸ ἀσκητὸν τῷ λόγῳ καὶ παιδείαν προσαγορεύων κατά γε τὸν ἐμὸν δόξαν, ὀρθῶς ἂν προσαγορεύοις. κλ. καὶ γοῦν ὦ ξένε, ἡμῖν καὶ τὰ πρότερον, ὀρθῶς σοι παιδείασ' πρὸς καὶ ταυτῶ εἰρῆσθαι δοκᾶ. ΑΘ. καλῶς λέγεις. τούτων γὰρ δὴ τῶν ὀρθῶς τεθραμμένων ἡδονῶν μὴ λυπῶν παιδείων οὐσῶν χαλᾶται τοῖς ἀνθρώποις μὴ διαφθείρεται τὰ φύλακα τῆς εἰσῆς. ἦν οἱ κτείναντες τῶν ἀνθρώπων τὸ πρῶτον γένος, ἀκατάλλακτα τὰ αὐτοῖς τῶν πόνων ἐτάξαντο, τοὺς τῶν ἑορτῶν ἀμοιβὰς τοῖς θεοῖς, καὶ μούσας καὶ Ἀπόλλωνά τε μουσηγέτην, καὶ Διόνυσον ξυνεορτασταὶς ἔδοσαν. ἵν' ἐπανορθῶνται, τὰς γενομένας ἐν φύσεις εὐ τοῖς ἑορταῖς. μετὰ θεῶν ὁρᾶν οὖν χρὴ, πότερον ἀληθῆς ἡμῖν καὶ τὰ φύσιν ὁ λόγος ὑμνεῖται ταυτῶ, ἢ πῶς. φασὶ δὴ τὸν νέον ἅπαντα ὡς ἔπος εἰπεῖν, θοῖς τε σώμασι καὶ ταῖς φωναῖς ἰσυχίαν ἄγειν οὐ δύνασθαι. κινεῖσθαι δὲ ἀεὶ ζητεῖν καὶ, φθέγγεσθαι· τὰ μὲν, ἀλλόμενα καὶ σκιρτῶντα. ἥδον ὀρχούμενα μεθ' ἡδονῆς καὶ προσπαίζοντα. τὰ δὲ φθεγόμενα πάσας φωνάς. τὰ μὲν οὖν ἄλλα ζῷα, οὐκ ἔχειν αἴσθησιν τῶν εὐ ταῖς κινήσεσι τάξεων, οὐ δὲ ἀταξιῶν. τῆς δὴ ῥυθμὸς ὄνομα καὶ ἁρμονία. ἡμῖν δὲ οὓς εἴπομεν θεοὺς συγχορευτὰς δεδόσθαι τούτους εἶναι, καὶ τοὺς δεδωκότας τῷ ὀρθμόν τε καὶ ἐναρμόνιον αἴσθησιν μεθ' ἡδονῆς, ἣ δὴ καὶ τῶν τε ἡμᾶς, καὶ χορηγεῖν ἡμῖν τούτους, ὡσαύτως τε καὶ ὀρχήσεσιν, ἀλλήλους ξυνείροντας· χορούς τε ὠνομακέναι τὴν παρὰ τῆς χαρᾶς ἐμφυῆ ἔννοιαν. πρῶτος δὴ ἔστω ἀρχηδὲ ἐμοὶ θεσθαι. θῶμεν παιδείαν εἶναι πρώτην, θεῷ μουσῶν τε καὶ Ἀπόλλωνος, ἢ πῶς. κλ. οὕτως. ΑΘ. οὐκοῦν ὁ μὲν ἀπαίδευτος ἀχόρευτος ἡμῖν ἔστω. τὸν δὲ πεπαιδευμένον ἱκανῶς καὶ χορευτὴν θετέον. κλ. τὶ μήν. ΑΘ. χορεία γε μὴν ὄρχησίς τε καὶ ᾠδὴ ἐν ξυνόλῳ ἔλεγεν. κλ. ἀνάγκαῖον. ΑΘ. ὁ καλῶς ἄρα πεπαιδευμένος ἅδειν τε μὴ ἐρχεῖσθαι δυνατὸς αὖ εἴη καλῶς. κλ. ἔοικεν. ΑΘ. Ἴσθι μοι δή, τί ποτ' ἐστὶ τὸ νῦν αὖ λεγόμενον. κλ. τὸ ποῖον δή. ΑΘ. καλῶς ἅδειν φαμὲν μὴ καλῶς ὀρχεῖσθαι. τὸ πρῶτον μὴ καλὰ ἅδειν μὴ καλὰ ὀρχεῖσθαι προσθῶμεν, ἢ μή. κλ. προσθῶμεν. ΑΘ. τὶ δ' αὖ τὰ καλά τε ἡγούμενος ἢ καλὰ μὴ τὰ αἰσχρὰ αἰσχρὰ, ἕως αὖ τοῖς χρῆσθαι, βέλτιστος παιδείας ἡμῖν ἔσται πῶς χορηγίας τὸ μὴ μεσικὴν, ἣ ὃς αὖ ᾧ μὴ σώματι μὴ τῇ φωνῇ τὸ διανοεῖσθαι ἢ καλὰ, ἵκανὸς ὑπερεῖδεν δυνηθῆναι ἱκέσθαι. χαίρειν μὲν τοῖς καλοῖς μὴ ᾗ μισεῖν τὰ μὴ καλὰ, ἢ κεῖνος ὃς αὖ τῇ μὴ φωνῇ μὴ ᾧ σώματι, μὴ παί

σὼν δ' ὁ θεὸς τοὺς νόμους, ἅπασι τούτοις φύλακας ἐπιστήσει· τοῦ μὲν ὀρθῆ φρονήσεως· τοῦ δὲ δι' ἀληθοῦς δόξης ἰόντας· ὅπως πάντα ταῦτα ξυωδίσας ὁ νοῦς, ἡ πόλις ἀσφαλῶς σωφροσύνη καὶ δικαιοσύνη ἀποφήνῃ· ἀλλὰ μὴ πλούτῳ μὴ δὲ φιλοτιμίᾳ. οὕτως ὦ ξένε ἔτυχε δηλον αὖ ὑμᾶς, καὶ ἐπὶ νῷ βούλομαι διεξελθεῖν, πῶς αὖ τοῖς τῆδε λεγομένοις νόμοις, τοῖς τε τοῦ Πυθίου ἀπόλλωνος, οὓς μέγιστος τε καὶ λυκοῦργος ἐθέτην, οὕτω τε πάντα ταῦτα, καὶ ὅπη τάξιν τινὰ ἀλλοφότα, διάφορα δέοι ἂν τοῖδε νόμων ἐμπείρῳ τύχης· ἔτε καὶ πόθεν ἔθεσι. τοῖς δὲ ἄλλοις ἡμῖν, οὐδαμῶς δέοι καταφανῆ. πῶς ἂν ὦ ξένε λέγειν χρὴ τὰ μεθ' ταῦτα· ἰὼ ἀρχῆς πάλιν ἔμοιγε δοκεῖ χρῆναι διεξελθεῖν, καθάπερ ἐρέσθαι τὰ τῆς αἰδοῦς πρῶτον ἐπιτηδεύματα. ἔπειτα ἔτερον εἶδος σὺ αὖ τῆς διέξιμεν ἐὰν βέλτιον· ὅπως δ' αὖ πρῶτον διεξέλθωμεν, πειρασώμεθα αὖ πειράλειγμα ἡμεῖς, μὴ ἄλλα ἄττα διαμυθολογοῦντες, πρᾳμύθια ποιῆσαι θαι σὺ ὀδοῦ. ἆρ' οὖν ἀρίστης πάσης, καὶ ἄγε νῷ σὺ διέλθωμεν ἐκεῖσε βλέποντα· ἀποφανοῦμεν, αὖ δὲ ἐλλ. κλ. καλῶς λέγεις. καὶ πειρῶ πρῶτον κρίνειν τὸ τοῦ θεοῦ ἐπαινέτην τόνδε ἡμῖν. ἀθ. πειράσομαι καὶ σύ τε καὶ ἐμαυτόν. κοινὸς δ' ὁ λόγος. λέγω τε δή· τοὺς ξυσσίτια φαμὲν καὶ τὰ γυμνάσια πρὸς τὸν πόλεμον δεῖν θεραπεύεσθαι ὀρθῶς νομοθέτην; κλ. ναί. ἀθ. καὶ δίδου δὴ τέταρτον. ἴσως δ' αὖ οὕτω χρεὼν διαιρεῖσθαι. ἢ τὸ σὺ ἄλλης ἀρίστης, εἴτε μόρων, εἴτε ἄτη' αὖ αὐτοὺς καλῶν χρεὼν ἔστι, δηλοῦντα μόνον ὁλίγα. με. δίδου τοίνυν ἔτυγε ἔποιμ' αὖ καὶ λακεδαιμονίων ὀρθότατα, πλὴν σμίκρα δεῖ. τέταρτον δὴ πέμπτον εἰ δυνατὸν αἰμαθεῖν λέγειν πειρώμεθα. ἔτι τοίνυν καὶ τὸ τέταρτον ἔτυγε, πειρώμεν αὖ λέγειν, ὃ τε τοὺς ἀγωνιστὰς τῶν ἀλγαθόνων, πολὺ παρ' ἡμῖν γεγονόσιν. οὔ τε ταῖς πρὸς ἀλλήλους ταῖς χερσὶ μάχαις, μὴ οὐ κρατεῖν ταύτας τὰς ἐν ταῖς πολλῶν πολιτῶν ἐμφύσει γιγνομένων. ἔτι δὲ καὶ κρύπτειά τις ὀνομάζεται θαυμαστῶς πολύπονος πρὸς τοὺς καρτερήσεις. χειμόνων τε αὖν ποθεῖσαι καὶ ἀσχολίαι· καὶ αὖθ' ἕρα πόνου αὖ δεῖ ἐν αὐτοῖς διαγωνίσει. νύκτωρ τε πολεμουμένων δεῖ πάσης τῆς χώρας καὶ μεθ' ἡμέρας. ἔτι δὲ καὶ ταῖς γυμνοπαιδικαῖς δεινὰ καρτερήσεις παρ' ἡμῖν γίγνεται, τῇ τῶν πίνουσι ῥώμη διαμαχομένων· καὶ πάμπολλα ἔτερα ἀθλήματα ὅσα οὐκ ἂν παύσαιτο τις εἰκάζων τε διεξιών. κλ. οὐκ ὦ λακεδαιμόνιε ξένε λέγεις. πλὴν αἰδοῖαι δὲ φέρε τι θῶμεν. ὥτερον ἀπλῶς οὕτως ἢ πρὸς φόβους καὶ λύπας διαμάχην μόνον. ἢ καὶ πρὸς πόθους τε καὶ ἡδονάς· καὶ τινα δεινὰς θωπείας κολακικάς, αἳ τῷ σωμάτων ὁμοίους ἢ τοὺς θυμοὺς μαλάττουσι κηρίνους ποιοῦσι· πρὸς ταῦτα ξύμπαντα. δίμοι μὲν οὕτω πρὸς ταῦτα ξύμπαντα. ἀθ. εἰ γὰρ μεμνήμεθα τοὺς ἔμπροσθεν λόγους, ἤπου τινὰ ὁδὸν καὶ πόλιν ἔλεγεν αὐτὴν αὐτῷ, μὴ αὖσμα· δὲ ὦ ξένε κινώσῃ; κλ. καὶ πάνυ γε. ἀθ. νῶν ἂν πότερα λέγομεν ἢ τὰ λοιπὸν ἤπερ καλόν, ἢ μὴ ἐν τῇ ἡδονῶν μᾶλλον. κλ. ἔμοιγε δοκεῖ, ἐν τῇ ἡδονῶν. καὶ πάντες που μᾶλλον λέγομεν ἐν ὑπὸ τῆ ἡδονῶν κρατούμενον, δεῖσον ἐν ἐ πονεμίσσως ἤπερ ἐαυτῆς πρότερον ἢ ἐν ὑπὸ τῆ λυπῶν. ἀθ. ὁ δίδυμος ἂν δή, καὶ ὁ πυθικὸς νομοθέτης, οὐ δή που χαλὼν πλὴν αἰδοῦς εἶναι νομοθετήσαντο. πρὸς τὰ ἀεὶ δρᾶ μόνον δυναμένην αὐτῇ σαίνειν. πρὸς δὲ τὰ δεινὰ καὶ κομψὰ μὴ θαυπτικῇ, ἀδυνάκτους εἶναι, ἢ πρὸς ἀμφότερα; κλ. πρὸς ἀμφότερα ἔτυγε ἀξιῶ. ἀθ. λέγωμεν τοίνυν πάλιν ἐπιτηδεύματα ποῖα ἕξει ὑμῖν ἀμφοτέρας ταῖς πόλεσιν, ἃ γιγνόντα τῆ ἡδονῶν καὶ οὐ φύγοντα αὐτὰς, καθάπερ τὰς λύπας οὐκ ἔφυγεν, ἀλλ' ἄγοντα εἰς μάσας ἱκανὰς, καὶ ἔπειδὴ τιμᾶς, ὥστε κρατεῖν αὐτῆ· ποῦ δὴ ἔσθ' ἕξει ταῦτ' ἐν τῇ τὰς ἡδονὰς σωτεταγμένον αὖ τοῖς νόμοις, λεγέσθω τὸ τοῦτ' εἶναι· ἐὰν ἀπεράζητε ὑμῖν ὁμάως, πρός τε ἀλγαθόνα· καὶ πρὸς ἡδονὰς τοὺς αὖ ἔσθ' ἀεὶ αἰδοίους· νικῶντάς τε ἀεὶ νικᾶν, καὶ οὐδαμῶς ἥττους πολεμίων τε ἐγγύτατα ἐκαὶ τῇ χαλεπωτάτῃ. με. οὕτω μὲν τοίνυν ὦ ξένε καθάπερ πρὸς τὰς ἀλγαθόνα ἔχον νόμους αὐτὸ τὸ τὰ μέγιστους πολλοὺς εἰπεῖν, οὐκ αὖ ἴσως θὐπορεῖν κατὰ μεγάλα μόρη καὶ διαφανῆ λέγων τε τῆ ἡδονῶν. κατὰ δὲ σμικρὰ, ἴσως θὐπορεῖν αὖ. κλ. ἐμοὶ οὐδὲ αὖ αὐτὸς ἔτυγε οὐ τοῖς κατὰ κράτην νόμοις ἔχειμι ἐμφανὴς ὁμοίως ποιεῖν ὁ ἰδιώτου. ἀθ. ὦ ἄριστοι ξένοι, καὶ οὐδὲν γε

θαυμαστὸν

θαυμαστόν. ἀλλ' αὖ ἀρκτὶς ὑμᾶς τ' τοὺς ἐκείνων νόμους ψέξειν τι βουλόμενος ἰδεῖν τό, τε ἀληθὲς ἄμεινον, μὴ χαλεπῶς ἀλλὰ πράως ἀποδεχόμεθα ἀλλήλων. κλ. Ὀρθῶς ὦ ξένε Ἀθηναῖε εἴρηκας, καὶ πιστέον. ἀθ. Ἆρ' ἔστ' ἄν ὦ κλεινία τι λιπεῖν δι' αὐσμάσι πρέπον ἢ τοιοῦτον. κλ. Ἔστ' ἄν. ἀθ. Εἰ μὴ τοίνυν ὀρθῶς ἦ μὰ, τὰς ἐπιτιμᾶ τῇ τε λακωνικῇ καὶ τῇ κρητικῇ πολιτείᾳ, ὁ λόγος αὖ ἔσται τοῦτος εἶπ· τὰ γοῦν λεγόμενα πρὸς ἡμῶν πολλῶν, ἴσως ἐκὼ μᾶλλον ἔχει μ' αὖ ὑμῶν ἀμφοτέρων λέγειν· ὑμῖν μὲν γοῦν ἔοικε καὶ μετρίως κατεσκευάσθαι τὰ τῶν νόμων, ἐξ ὧν κατέλιπον αὖ οἱ νόμοι, μὴ ζητεῖν τῶν νέων μηδέν' ἐᾶν, ποῖα καλῶς αὐτῶν ἢ μὴ καλῶς ἔχει. μιᾷ δὲ φωνῇ καὶ ἰσχυρᾷ σώματος πάντας συμφωνεῖν, ὡς πάντα καλῶς κάτται ἥκιστα ἥκιστ' ἄν. καὶ εἴ τις ἄλλως λέγει, μὴ αὐέχεσθαι τοπαράπαν ἀκούοντας· χέρσον δὲ ἔοικε τι ξυνοεῖν τῶν παρ' ἡμῖν πρὸς ἄρχοντά τε καὶ ἐλικιώτην, μηδαμῶς οἷόν τε εἶναι νέον ποιεῖσθαι τοὺς ἐνθένδε λόγους. κλ. Ἐρᾷ τὰ γε ὦ ξένε λέγεις· καὶ καθάπερ μάντις ἀπὸν τ' τότε διαισίας τὸ πιθανῶς μοι δοκεῖς ἐσκέφθαι, καὶ σφόδρα ἀληθῆ λέγειν. ἀθ. οὐκοῦν ἡμῖν ταυτὶ βρήμια μὲν νέων, αὖ τοι δ' ὄντα γέρως, ἀφέμεν ὑπὸ τῶ νομοθέτην διαλεγόμενοι περὶ αὐτῶν ὧδ' μέσοι πρὸς μέσους, μηδὲν αὖ πλημμελεῖν. κλ. Ἔστι ταῦτα οὕτως, εἰς ἃ καὶ μανθάνω γε αὖ ἐπιτιμῶν τοῖς νόμοις ἡμῶν. οὐ γὰρ γνῶναί τι τῶν μὴ καλῶν, ἀτίμων. ἀλλ' ἔστιν ᾗ αὖ τῷ συμβαίνει γίγνεσθαι τῷ μὴ φθόνῳ τὰ λεγόμενα, ἀλλ' ἀνοίᾳ δὲ χρώμενον. ΑΘ. καλῶς· οὐμοὶ γε ἐπιτιμῶν δρᾷς τοῖς νόμοις πω πρὶν βεβαίως εἰς δύναμιν διασκέψασθαι. μᾶλλον δὲ ἀπορῶ· ὑμῖν γὰρ ὁ νομοθέτης μόνοις ἐλλήνων καὶ βαρβάρων, ὧν ἡμεῖς πυνθανόμεθα τῶν μεγίστων ἡδονῶν καὶ παυσιῶν ἐπιτάξειν ἀπέχεσθαι καὶ μὴ χαίρεσθαι· ᾧ δὲ τῶν λυπῶν καὶ φόβων ὅπερ ἄρτι διελελύθαμεν ἡγήσαιθ' ἄν τις ἐκ παιδῶν φυξεῖται διατέλους ὑπόταν εἰς ἀναγκαίους ἕλθῃ πόνους καὶ φόβους καὶ λύπας, φυξεῖσθαι τοὺς οὐκείνους γε γυμνασιοῦσιν, καὶ δουλεύσειν αὐτοῖς· ταῦτ' ἦν δὴ τοῦτ' δίμαι καὶ πρὸς τὰς ἡδονὰς ἕλῃ διαιρεῖσθαι τ' αὖ τὸν νομοθέτην, λέγοντα αὖ τὸν πρὸς ἑαυτόν· ὡς ἡμῖν ἐκείνων εἰ ἄπειρος τ' μεγίστων ἡδονῶν οἱ πολῖται γενήσονται. καὶ ἀμελέτητοι γιγνόμενοι, οὐ ταῖς ἡδοναῖς καρτερεῖν καὶ μηδὲν τῶν αἰσχρῶν αὐτοῖς ἀναγκάζεσθαι ποιεῖν εἴνεκα τῆς γλυκυθυμίας, τῆς πρὸς τὰς ἡδονάς, ταῦτ' ἦν πείσονται ζῆν ἥπιον μᾶλλον τῶν φόβων· δουλεύσουσι δ' ὅπερ ἕτερον κἠτ' αἰσχρὸν, τοῖς γε δυσαμένοις καρτερεῖν οὐ ταῖς ἡδοναῖς, καὶ τοῖς κεκτημένοις τὰ τ' τὰς ἡδονὰς αὐθρώσεις οἵ τε πανταπασι καὶ τῆς καὶ πλὴν ψυχὴν, τῇ μὲν, δούλην. τῇ δὲ, ἐλευθέραν ἕξουσι· καὶ οὐκ ἄξιον ἀπλῶς αὐσρεῖσθαι καὶ ἐλευθέραν ἔσονται προσαγορεύεσθαι· σκοπεῖτε οἶμαι εἴ τι τ' ταῦτα λεγομένων ὑμῖν καὶ τὰ τρόπον δοκεῖ λέγεσθαι. κλ. Δοκεῖ μὲν ἡμῖν γέ πως λεγομένοις τῷ λόγου. πῶδὲ δὴ τὴν λιπαύτων διὰ τὸ πιστευκέναι ῥᾳδίως, μὴ νέων τε εἶναι μᾶλλον καὶ αὐοήτων. ἀθ. ἀλλ' εἰ ᾧ μεῖζ' ταῦτα διεξίοιμεν ὧν προυθέμεθα ὃ κλεινία τε καὶ λακεδαιμόνιε ξένε· κατ' αὐσρέσιν γοῦν δὴ, σωφροσύνης πρῶτ' λέγωμεν, τὴ διαφθορὰν ὃ ταύταις ταῖς πολιτείαις, ὃ τοῖς τῶν ἐκεῖ πολιτευομένων αὐθρίσομεν· ὡς πρῶτα τὰ πρῶτ' ἦν βέλεμον νῶν δή. με. Σχεδὸν οὐ ῥᾴδιον. κλ. Ἀλλ' ἔοικε γοῦν τάττ ξυνοίσειν καὶ τὰ γυμνάσια καλῶς ἔχεσθαι πρὸς ἀμφοτέρω. ἀθ. ἔοικε δῆτα ὦ ξένοι χαλεπὸν εἶναι ᾧ πῶδὲ ταῖς πολιτείαις αἰκριβισθῆναι πῶς ὁμοίως ὀρθῶς καὶ λόγῳ γίγνεσθαι. καὶ σωφροσύνῃ πρῶτ' καὶ ἀπρόσπλεκτον οὐ τοῖς σώμασιν οὐ δυνατὸν ἔξειν πρὸς τὰ ξαι τὴ πρὸς οὗ σῶμα οὐ ἐπιτήδευμα, οὐ ᾧ οὐκ αὖ φανεῖν ταυτὴν ὄντ', τὰ μὲν βλάπτον ἡμῶν τὰ σώματα. τὰ δὲ καὶ ὠφελοῦν. ἐπεὶ καὶ τὰ γυμνάσια ταῦτα καὶ τὰ ξυσίτια πολλὰ μὲν ἄλλα νῶν ὠφελεῖ τὰς πόλεις· πρὸς δὲ τὰς σίσεις χαλεπά. σπλοῦσι δὲ μιλησίοις καὶ βοιωτῶν καὶ θουρίων ταῦτ' λθε. καὶ δὴ καὶ παλαιὸν νόμιμον δοκεῖ εἶναι ἐπὶ τήδευμα καὶ κατὰ φύσιν, τὰς πῶδὲ τὰ ἀφροδίσια καὶ ἡδονὰς οὐ μόνον αὐθρώπων, ἀλλὰ καὶ θηρίων διεφθαρκέναι. καὶ οὐ τῶν ὑμετέρων πόλεις πρώτας αὖ τις αἰρήσει. καὶ ἔστιν τῶν ἄλλων μάλιστα ἅπτονται τῶν γυμνασίων. καὶ ἔτι παίζοντα ἔτι σπουδάζοντα οἰκοθεν δεῖ τὰ τοιαῦτα, οἰκαιότερον ὅτι τῇ θηλείᾳ καὶ τῇ τῶν ἀρρένων

φύσει ἐς κοινωνίαν ἰούσῃ τῆς γενέσεως, ἢ παῦται ἡδοναὶ, καὶ τὰ φύσιν ἀποδιδόαζ δο
κεῖ· ἀρρένων δὲ πρὸς ἄρρενας ἢ θηλειῶν πρὸς θηλείας, παρὰ φύσιν· κῆ τῶ πρώτω τὸ τόλ
μημα ἔχ, δι' ἀκράτειαν ἡδονῆς· πάντες δὲ δὴ κρατῶν ἐν τῷ γαυμάδη μᾶλλον κατηγο
ροῦμεν, ὡς λογοποιησάντ τοῦτ· ἰκανὸν δὲ παρὰ θεὸς αὐτοῖς οἰνόμοι πιστευμένοι ἔσαι γ
γονέναι, ἔξεστιν ἐν μύθου προσπεθεικέναι κατὰ τὸ θεός· ἵνα ἐπόμενοι δὴ τῷ θεῷ καρ
πῶνται καὶ ταύτην πλὴν ἡδονλύω· ἐν μὲν οὖν τῷ μύθου χαιρέτω· νόμων δὲ περὶ διασκο
πουμένων ἀνθρώπων, ὀλίγου πᾶσαί ἴσιν ἡ σκέψεις πρός τε τὰς ἡδονὰς καὶ τὰς λύπας
οἵ τε πόλεσι καὶ οἰδιώταις ἔθεσι. δύο γὰρ αὖται πηγαὶ μεθέωνται φύσει ῥεῖν· ὧν ὁ μὲν ἀ
ριθμὸς ὅσον τε δεῖ καὶ ὁπότε καὶ ὁπόσον, διῶσαι μονεῖ· καὶ ἐφεξῆς ὁμοίως, καὶ ἐναν
τίως, καὶ ζῆον ἅπαν· ὁ δ' ἀνεπιστημόνως ἅμα καὶ ἐκτὸς τῶ καιρῶν, τἀναντία ἀπ' ἐκείνου
ζῶν. με. λέγω μὲν ταῦτα ὦ ξεῖνε καλῶς πως, οὐμὴν ἀλλ' ἀφασία γ' ἡμᾶς λαμ
βάνει τί ποτε χρὴ λέγειν πρὸς ταῦτα· ὅμως δ' ἔμοιγε ἐρᾷδῆς δοκεῖ ἡ τὰς ἡδονὰς φεύ
γειν διακελεύεσθαι τὸν γε οὐ λάκωνα δαίμονι νεμοθέτην· ἢ δὲ τῷ οὐκ ἐνόμῳ, ὃ δ' ἂν
ἐθελήσῃ βουθύσει· τὰ δὲ αὐστηρὰ καὶ λιτὰ ἀῶν δοκεῖ μοι κεῖσθαι τὰ ἡ τὰς ἡδονάς· οὐ
τε μάλιστ' ἀῶν καὶ μιγίστας προσπίπτουσι ἡδοναῖς καὶ ὕβρεσι καὶ ἀνοίαις πάσαις, τῦτ' ἔξέ
στω ὁ νόμος ὑμῶν ἐκ τῆς χώρας ξυμπάσης· καὶ οὔτ' ἂν ἐν ἀγρῶν ἴδοις, οὔτ' ἐν ἄστει
σιν, ὅσων ἀσκητάς μέλλει συμπόσιά· οὐδ' ὁπόσα τούτοις ξυμπόσια, πόσεις ἡδο
ναὶς κινεῖ καὶ παιδύναμιν· οὐδ' ἔστιν ὅστις αὖ ἀπάντων κωμάζων τῷ τινι μεθ' ἑνός, οὐκ αὖ
πλὴν μιγίστην δίκην ἄθυς ἐπιθείη· καὶ οὔτ' αὖ διονύσια πρόφασιν ἴχνη αὐτὴν λύσειν·
ὡς πρὸ ἐν ἀμάξαις εἶδόν ποτε παρ' ὑμῖν ἰτών· καὶ ἐ τάραττε δὲ παρὰ θεῖς ὑμετέρους
ἀποίκοις πᾶσιν ἱδρυσάμην πλὴν πόλιν ἢ τὰ διονύσια μεθύουσαν· παρ' ἡμῖν δ' οὐκ ἔσ'
οὐδὲν θεοῦθον· ἀθ. ὦ λακεδαιμόνιε ξεῖν· ἐπαινετὰ μὲν πάντ' ἴσι τὰ τοιαῦτα, ὅταν
πλησονῆσι καρτερήσεις· ὅπου δ' ἀσθενῆ, θλακικώτερα· τὰ γὰρ σου λάβοιτ' ἄττις
τῶ παρ' ἡμῖν ἀμφοδομος· δεικνὺς πλὴν τῶ γυναικῶν παρ' ὑμῖν αἴσιν· ἅπασι δὴ θεῖς τοι
οὔτοις καὶ σὺ τάραττε· κῆ παρ' ἡμῖν κῆ παρ' ὑμῖν δι, μία ἀφέρεσις ἀπολύεσθαι δοκεῖ,
τῶ μὴ καλῶς ἔχειν, ἀλλ' ὀρθῶς· πᾶς τ' ἀποκεινόμενος ὀρθῶ θαυμάζοντι ξεῖνε πλὴν παρ'
αὐτοῖς ἀνθρώπων ὁρῶντι· μὴ θαύμαζε ὦ ξεῖνε· νόμος ἰσθ' ἡμῖν οὕτος· ἴσως δ' ὑμῖν ἢ αὐτῶν
τοῦτ' ἔστρος· ἡμῖν δ' ἔστι νῦν ὦ φίλοι ἄνδρες, οὐ τῶ τοῦ ἀνθρώπων τῶ ἄλλων ὁ λόγος· ἀλ
λὰ τῶ νομοθετῶν αὐτῶν καλέσαντε μὴ ἀρίστης. ἔτι τ' ἂν εἴποιμον τολεῖν ἢ ἀπόσιος
μήδης· οὐ τ' σμικρὸν ἔστ' ἐπιτήδευμα· οὐ δὲ φαῦλον διαγῶναι νομοθέτου· λέγω δ' ἀ
κεῖνον πρὸς πόσεως τὸ παράπαν, ἢ μὴ μάδης δὲ αὐτῆς πρὸς, πότερον ὡς πρὸ σκύθας
χρῶνται καὶ πρὸς σας χρηστέον καὶ ἔτι καρχαδόνιοι καὶ κελτοὶ μὴ ἴβηρσί καὶ θρᾷκες,
πολεμικοὶ ὄντα ταῦτα γένη, ἢ πρὸς ὑμεῖς· ὑμεῖς μὲν γοῦ ὃ πρὸ λέγεις, τὸ παράπαν
ἀπέχεσθαι· σκύθαι δὲ καὶ θρᾷκες ἀκράτῳ πανταπάσι χρώμενοι γυναῖκές τε καὶ
αὐτοί, καὶ πρὸς τῶν ἱματίων πρὸς ταχόμενοι, καλὸν καὶ εὔδαιμον ἐπιτήδευμα ἐπὶ τῆ
λάδεν νομίζησι. πρὸς δὲ στρόβοις μὲν χρῶνται καὶ ταῖς ἄλλαις ξυφοῖς, ἃς ὑμεῖς
ἀποβάλλετε· σὺ τάξει δὲ μᾶλλον ξύπων δ' λῶστε. με. δίκαιον δέγε ἡμᾶς πάντας
τούτους ὅταν ὅσπλα εἰς τὰς χεῖρας λάβωμεν. ἀθ. ὦ ἄριστε μὴ λέγε ταῦτα· πολλαὶ
γὰρ δὴ φυταὶ κῆ θώρηξ ἀτέκμαρτοι γιγόνασί τε κῆ ἴσουσι· διὸ φανερὸν ὅρον ἔχειν οὐκ
αὖ ποτε λέγοιμεν· ἀλλ' ἅμα ἐσβιωτὸν ἔστιμον πρὸ κακῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ μὴ· νίκην τε κῆ
ἧτταν λέγοντες μάχης· ἐπειδὴ γοῦν αἱ μάζους τὰς ἐλάττους πόλεις νικῶσι μαχόμεναι
καὶ κατὰδυλοῦνται, συρακησίους μὲν, λοκρούς· οἳ δὴ δουλοῦσιν δίνομόταται τῶν τοῦδε
ἐκεῖσε γε τόπου γεγονόσαι· κείνους δὲ, ἀθηναίους· μυρία δ' ἄλλα τοιαῦτ' ἂν εὕροιμεν· ἀλ
λὰ τοῦδε αὖτε ἐκείσου ἐπιτηδεύματος πειρώμενα λέγοντες πείθειν ὑμᾶς αὖθις· νί
κας δὲ καὶ ἥτταν, ἐκ τοῦ λόγου τουτωῖ θῶμεν. λέγωμεν δ' ὡς τὸ μὲν θοιοῦτ, ἔστι καλόν·
τὸ δὲ τοιοῦτ, οὐ καλόν· πρῶτον δ' ἀκούσατε πάμου τοῦδε αὖτε θύτων ὡς δεῖ, τό, τε χρε
ὼν καὶ τὸ μὴ, σκοπεῖν. με. πῶς οὖν δὴ λέγεις· λθ. δουλοῦσί μοι πάντες οἱ
λόγῳ τὶ λαβόντες ἐπιτήδευμα, καὶ προθύμοισι φέγειν αὖτὸ ἢ ἐπαινεῖν ἀδύνατοί εἰσὶ,
οὐδαμῶς

οὐδαμῶς σφαῦ ἡγητέον τὸ ῥόπον. ἀλλὰ τοιοῦτον ποιεῖν, οἷον εἰ δή τις ἐπαινέσαι τοὺς τινος πρώτους βρῶμα ὡς ἀγαθόν, αὖθις λέγοι μὴ διαπτοήσεως αὐτὸ μήτε μὴν ὀψαισίας μήτε πρὸς ὑγίειαν, καὶ ὅτι τοιοῦτον, καὶ οἷς τισι καὶ μεθ' ὧν, καὶ ὅπως ἔχοντα, καὶ ὅπως ἔχουσι προσφέρειν δεῖ. ναὶ δὴ ταὐτὸν δοκοῦμεν ἡμεῖς οἱ τοῖς λόγοις ποιεῖν. πολλὰ μέθης γὰρ ἀκούσαντες πρῶτον μένον, αὖθις οἱ μὲν λέγειν αὖ, οἱ δ' ἐπαινεῖν καὶ μάλα ἀτόπως. μαρτυροῦσι γὰρ καὶ ἐπαινέτας χρώμενοι ἐπαινοῦμεν ἡμέτερον. καὶ οἱ μὲν ὅτι πολλοὺς παρεχρήμεθα, ἀξιοῦμεν τι λέγειν καίριον. οἱ δ' ὅτι τοὺς μὴ χρωμένους αὐτῷ ὁρῶμεν νικῶντας μαχομένους. ἀμφισβητεῖται δ' αὖ καὶ τοῦθ' ἡμῖν. εἰ μὲν δὴ καὶ τοῦδε ἡμῖν οὕτω καὶ τῶν ἄλλων νομίμων δίκαιον, οὐκ αὖ ἔμοιγε καταγνωστέον. ῥόπον δὲ ἄλλον ὁτιοῦν φαίνεται δεῖν ἐπὶ λόγοις λέγειν τοῦδε αὐτοῦ τοῦ νόμου τῆς μέθης. πειρώμενος αὖ αὖθις σύνοιμι πρὸς τοῦδε ἅπαντων τῶν νομοθετῶν ὀρθῶς μέμφεσθαι ἡμῖν δοκοῦσι. ἐπειδὴ καὶ μυρία ἄλλ' μυρίοις ἔθνη τοῦδε αὐτῶν ἀμφισβητοῦσα ὑμῖν πόλεσι δυοῖν ἢ λόγῳ διαμάχοιτ' ἄν. με. καὶ μὴν εἴ τινα ἔχομεν ὀρθὴν σκέψιν τῶν τοιούτων, ἀκούσαντος ἀκούσῃ. ἀθ. σκεψώμεθα δή πη τῶδε. φῶμεν εἴ τις αὐτῶν δοκεῖ καὶ ἓν ζῷον αὐτὸ κτῆμα ὡς ἔστι καλὸν ἐπαινοῦν. ἄλλος δέ τις ἰωφακὼς αἶγας χωρὶς νεμομένας αὐτόλους οὐ δρασίμους χωρίοις, ὁρώσας καὶ διαλέγοιτο, μὴ πᾶν θρέμμα ἄναρχον, ἢ μετὰ καὶ ποιμένων ἀρχόντων ἴλαν οὕτω μέμφοιτο, ἐν τῷ τοιούτου λόγου ἀκούσαι ἂν ποτε λέξαι καὶ ὁτιοῦν; με. καὶ πῶς. ἀθ. χρηστὸν δὲ ἄρχων ἓν ἡμῖν οὐ πολίοις, πότερον ἐὰν πᾶν ναυτικὸν ἔχῃ πᾶν ἐπιστήμην μόνον, αὖτ' οὖν ναυτικᾷ αὖ τε μὴ, ἢ πῶς αὖ λέγοιμεν. με. οὐδαμῶς αὖ γε πρὸς τῇ τέχνῃ ἔχῃ καὶ εὔνουν ᾖ πάθος ὃ λέγεις. ἀθ. τὴν δ' ἀρχὴν σκοπῶμεν. ἆρ' ἐὰν πᾶν πολεμικὸν ἔχῃ ἐπιστήμην ἀκούσας ἄρχειν, ἢ λειλὸς ὢν οὐ τοῖς λειποῖς ὑφ' μίσους τοῦ φόβου ναυτικᾷ; με. καὶ πῶς. ἀθ. αὖ δὲ αὖ μὴ τέχνῃ ἔχῃ πᾶν τέχνῃ λειλόστ' ᾖ; με. παντάπασί γε πονηρὸν λέγεις, καὶ οὐδαμῶς αὐσβοῦν ἄρχοντα, ἀλλά τινων σφόδρα γυναικῶν. ἀθ. τὴν δ' ἐπαινετὴν ἢ ψέκτην κοινωνίαν ἀποσωσῶμεν ἢ πίφυκέ τε ἄρχων εἶναι. μετ' ἐκείνου τε ὠφέλιμός ἐστιν. ὁλμίβ' ἰωφακὼς ἂν ποτ' ὀρθῶς αὐτῷ αὐτῷ κοινωνοῦσαν μετ' ἄρχοντος, ἀεὶ δὲ ἀπάρχοντ' ἢ μεθ' ἡμικῶν ἀρχόντων ξωιοῦσαν, διάμεθ' αὖ ποτε τοὺς θοιούτους θεωρεῖν τῶν τοιούτων κοινωνιῶν χρηστόν τι ψέγειν ἢ ἐπαινέσεται; με. πῶς δ' αὖ μηδέ ποτέ γε ἰδόντας μὴ δι' ξυβεγομένους ὀρθῶς γιγνομένῳ μηδενὶ τῶν τοιούτων κοινωνημάτων. ἀθ. ἔχει δή. τῶν πολλῶν κοινωνιῶν, ξυμπόσεις καὶ ξυμπόσια θέμεν αὖ μίαν τινὰ ξωιωνίαν εἶναι; με καὶ σφόδρα γε. ἀθ. ταύτην οὖν, μᾶν ὀρθῶς γιγνομένῳ ἴδῃ τίς ποτε ἰθιάσας; καὶ σφῶν μὲν ἀφεικέναθεν ἐᾷ δίον ὡς οὐδὲ πώποτε παράπαν· οὐ γὰρ ἐπιχώριον ὑμῖν ἔθος· οὐδὲ νόμιμον. ἐπὶ δ' αὐτὸ τύχηκά τι πολλαῖς καὶ πολλαχοῦ. καὶ προσέτι πάσας ἔπος εἰπεῖν διῆρώτηκα. καὶ σχεδὸν ὅλην μὲν, οὐδὲ μίαν ὀρθῶς γιγνομένην, ἰώρακα οὐδ' ἀκήκοα. μέρια δέ που σμικρὰ καὶ ὀλίγα τὰ πολλὰ δὲ ξύμπαντ' ὡς εἰπεῖν διημαρτημένα. κλ. πῶς δὲ ταυτὶ ὃ ξένε λέγεις εἰπὲ ἔτι σαφέστερον. ἡμεῖς μὲν γὰρ ὅ πᾶν εἶπας, ἀπειρία τῶν τοιούτων οὐδ' οὐ τυγχάνοντες αὖ ἴσως, αὖθις γιγνώμεθα τότε ὀρθὸν ἢ μὴ, γιγνόμενον οὐ αὐτοῖς. ἀθ. εἰκὸς λέγεις. ἀλλ' ἐμοῦ φράζοντος, πειρῶ μανθάνειν· ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐ πάσας τὰ ξωιόδους καὶ κοινωνίας πράξεων ὠφέλιμον οἶμαι· ὃς ὀρθὸν παντὰχοῦ ἡνίσεις ἄρχοντα εἶναι; μανθάνεις. κλ. πῶς γὰρ οὔ. ἀθ. καὶ μὴν ἐλέγομεν ναῦν δὴ μαχομένων, ὡς αὐσβοῦν δεῖ τὸν ἄρχοντα εἶναι. κλ. πῶς δ' οὔ. ἀθ. ὁμὴν αὐσβεῖς, τῶν δειλῶν κακὸν φόβων ἥττων τε θορύβηται. κλ. καὶ ἔστιν οὕτως. ἀθ. εἰ δ' ἦν τὶς μηχανὴ μηδὲν τοιοῦτα παράπαν δεδιότα μὴ δὲ θορυβούμενον ἐπίστασθαι στρατοπέδῳ στρατηγὸν ἄρ' οὐ τοῦτ' ἂν παντὶ τρόπῳ ἐπράττομεν; κλ. σφόδρα μὲν οὖν. ἀθ. νῦν δέ γε οὐ στρατοπέδου πρὸς λέγομεν ἄρξοντος οὐ αὐσβοῦν ὁμιλίαις ἐχρῶν ἐχρῶν μᾶλλον πολίμων. φίλων δ' οὐ εἰρήνῃ πρὸς φίλους κοινωνοῦντων φιλο-

UNIVERSIDAD BIBLIOTECA DERECHO

φροσύνης. κλ. ὀρθῶς. ἀθ. ἔστι δέ γε ἡ τοιαύτη σωφροσύνη εἴπερ ἔστιν μὴ μάθος ἐκ ἀθόρυβος. ἢ τί; κλ. πῶς τί ἀλλ' οἶμαι παῖν ἐναντίον. ἀθ. ἐκεῖνο πρῶτον μή, κὴ ἐν τοῖς αὖ χρεῶν τος λέγε. κλ. τὶ μὴν, ὡς οὐδενί γε πράγματι. ἀθ. πότερον δὲν ἀθόρυβον εἰ δυνατὸν εἶναι ἐν τῷ τοιοῦτον αὖ χρεῶνται ἐκ περείζειαν λέγε; κλ. πῶς τί δ'. ἀθ. κὴ μὴν πε εί γε σωφρόνως ὡς ἔνιοι καὶ τὸν φρόνιμον ἂν λέγε. γίγνεται τε φύλαξ τ' τε ὑπαρχούσης φυλίας αὐτοῖς, κὴ ἔτι πλείονες ἐπιμελητὴς, ὅπως ἔσται ὅτι πλὴν τότε ξωφρόνων. κλ. ἀληθέστατα. ἀθ. ἐκεῖνο νόφοντά τε καὶ σοφὸν αὖ χρεῶνται μεθυόντων λέγε κρατεῖσθαι, κὴ μὴ τοιαύτην. μεθυόντων γοῦν μεθύων κὴ νέος αὖ χρεῶν μὴ σοφὸς, ἐὰν μὴ κομιδῇ ἀπόδρασιν τό τι μέγα, πολλὴ χρῶτ' αὖ ἀγαθῇ τύχῃ. κλ. παμπόλλη μὲν οὖν. ἀθ. οὐκοῦν ἐὰν μὲν γιγνομένων ὡς δυνατὸν ὀρθῶται τὸν τῶν ξωφρονισῶν, μέμφοιτό τις ἐπιπλεῶν αὐτῷ τῷ πράγματι, τάχ' αὖ ὀρθῶς ἴσως αὖ μέμφοιτο. εἰ δὲ ἀμαρτανόμενον ὡς δίον τε μάλιστα ἐπιτήδευμά τις ὁρῶν λοιδορεῖ, πρῶτον μὲν ἄλλοις, ὡς ἀγνοεῖ τοῦτ' αὐτὸ γιγνόμενον οὐκ ὀρθῶς· εἶθ' ὅτι παῖν τοῦτο τῷ τρόπῳ φαίνεται πονηρὸν ἀπὸ τοῦ τὸ κὴ αὖ χρεῖος, νόφοντος χωρὶς πραττόμενον. ἢ οὐ ξωφρονεῖς τοῦ θ' ὅτι μεθύων κυβερνήτης, καὶ πᾶς παντὸς αὖ χρεῶν, ἀκαρῆ πει πάντα. ἄπτ τολοιπά τε αὖ μαται. εἴ τε τρακτόπιδον, ἆθ' ὅτι ποτ' ἐστὶ τὸ κυβερνώμενον ὑπ' αὐτοῦ.

κλ. παντάπασι δῆτ' γε ἀληθῆς ἔρηκας ὦ ξεῖν'. τὸ μὲν δὴ τῶν δ' ἡμῖν λέγε, τί ποτ' αὖ γίγνεται δῆτ' ὀρθὸν τὸ τοῖς τὰς πόσεις νόμιμον, ἀγαθὸν αὖ σβάσειεν ἡμᾶς. δίον δ' νῦν δὴ ἐλέγομεν. εἰ τρατήματα ἀρθῆς ἡγεμονίας τυγχάνει, νίκη πολέμου τοῖς ἐπιμόνοις αὖ γίγνοιτο οὐ σμικρὸν ἀγαθὸν, κὴ τ' ἄλλ' οὔπω. συμποσίου δὲ ὀρθῶς ἔχει διαπωγιδόντος τὸ μέγα ἰδιώτας ἢ τῇ πόλει γίγνοιτ' αὖ. ἀθ. τὶ δὲ παιδὸς οὐδὲ ἢ καὶ χρεῖ παιδαπωγιδόντος κατὰ τρόπον εἶναι, τὸ μέγα τῇ πόλει φῶμεν αὖ γίγνεσθαι. ἢ δῆτ' ἄπος βίωτον διδόντες ἔσοιμεν αὖ, ὡς οὐδὲ μὴ βραχύ τι πόλει γίγνοιτ' αὖ ὄφελος. εἰ δ' ὅλως ἐρωτᾷς παιδείαν τ' παιδευθέντων, τὸ μέγα πλὴν πόλιν ὀνίνησιν, ἃ χαλεπὸν ἐπῖν. ὅτι παιδευθέντες μὲν δὴ, γίγνοιντ' αὖ ἂν ῥᾳδίως ἀγαθοί. γινόμενοι δὲ δίκαιοι, ταῦτ' ἄλλα πράττοιεν κἀλῶς. ἔτι δὲ καὶ νικῶν ἐὺ πολεμίους μαχόμενοι. παιδείᾳ μὴ δ', φέρει κὴ νίκην. νίκη δ' ὅσιοτ' ἀ παιδείαν. πολλοὶ τ' ὑβριστότεροι δὴ πολέμων νίκης γενόμενοι, μυρίων ἄλλων κακῶν, δ' ὕβριν οὐκ ἐπλήσθησαν. κὴ παιδείᾳ μὲν, ἀεὶ πώποτε γίγνονται κἀμείνω. νίκαι δὲ αὐθρώποις πολλαὶ δὴ τοιαῦται γεγόνασιτ' κὴ ἔσονται. κλ. σὺ δὲ κεῖς ἡμῖν ὦ φίλε πλὴν οὐ δῖος εἶναι κοινὴν διαβιβεῖν, ὡς ἐς παιδείας μεγάλην μοῖραν πέπτασιν λέγειν, αὖ ὀρθῶς γίγνεται. ἀθ. τί μήν. κλ. ἴχνος αὖ τοῦτ' ἐπῖν. ὡς ἔστι τὸν ἐρημόνον ἀληθές. ἀθ. τὸ μὲν ἀληθὲς ὦ ξεῖν', διαφερέζειαν παῦτα ἅπας ἴσχειν, φλλῶν ἀμφισβητούντ', θεῖν δ' ὅπη ἐμοὶ φαίνεται δεῖ λέγειν, ἄλλος φθόνος. ἐπίπερ ὡρμήκαμεν γε τὸν λόγους ἢ νόμων κὴ πολιτείας θεῖν παιπεῖν. κλ. φῦτ' αὖ δὴ πειρώμεθα τὸ σοὶ δοκεῖν ἢ τ' νῦν ἀμφισβητουμένων κατα μαθεῖν. ἀθ. ἀλλὰ χρὴ θεῖν ὅπως· ὑμᾶς τε δὴ τὸ μαθεῖν, κὴ ἐμὲ δὴ τὸ δηλῶσαι, πειρώμεθ' ἅμως γέ πως ξωστέναι τ' λόγον. ῥᾴστον δὲ μακόσαι τε τοιοῦδε. πόλιν ἅπαντες ἡμῖν ἕλληνες ὑπολαμβάουσιν, ὡς φιλολόγος τ' ἔστι κὴ πολυλόγος. λακισταίμοιεν κρίτην, πόλιν μὴ δρακυλόγον, πόλιν πολύνοιαν μᾶλλον, ἢ πολυλογίαν ἀκοῦσαν· σκοπῶ δὴ, μὴ δόξαν ὑμῖν παράχωμαι, ἢ σμικρὰ πολλὰ λέγειν μᾶθος πέρι σμικροῦ πράγματος, παμμάκη λόγον ἀπαιθαιρόμενος· τὸ δὲ, ὅπερ κατὰ φύσιν αὐτῆς διόρθωσις, οὐκ ἂν δύναιτο αὖθ μουσικῆς ὀρθῶς ποτὲ σαφῆς, ἀλλ' ἐκεῖνο οὐ τοῖς λόγοις ἀπολαβεῖν. μουσικὴ δὲ αὖθ παιδείας τ' πάσης, ἐκ ἂν αὖ ποτὲ δύναιτο. παῦτα δὲ παμπόλλων δεῖ λόγων. ἐρᾶτε δῆτ' τί ποιῶμεν ἐ παῦτα μὲν ἐάσαιμεν ἂν ὃ παρόντι, μετιέναι δ' εἰς ἕτερόν τινα τρόπον πρίν, λόγον.

μι. Ὦ ξεῖν' ἀθηναῖε· οὐκ οἶσθ' ἴσως ὅτι τυγχάνει ὑμῶν ἡ ἐξίτης πόλεως οὖσα ὑμῶν πρόξενος; ἴσως μὲν οὖν καὶ πᾶσι τοῖς παισὶν, ἐπειδὰν ἀκούσωσιν ὅτι τινὸς εἰσὶ πόλεως πρόξενοι, ταύτην τὴν αἰσχίστην εὐθὺς οἰήσεται ἕκαστον ὑμῶν τῶν προξένων τῇ πόλει, ὡς πλουτίζει οὖσα παιτείδη μᾶλλον πλὴν αὐτῆς πόλιν· καὶ δὴ καὶ ἐμοὶ, ναὶ,

παυτὸ ἔτος ἐλάττονας; ἀκόλουθον δὲ τῷ μήκει τοῦ παιδὸς εἶναι μέτρον τὸν παιδευόμενον ἀθυμότερον, ὡς ἡ πόλις ὑμῶν ὦ μάγιλλε φάσαν ἡμᾶς οὐκαλῶς ἢ καλῶς ἔρριψεν. ταῦτα δὴ ἀκόλουθα καὶ μαχόμενος πρὸς αὐτὰ ἐπειδὴ ὑμῶν ἀεὶ πρὸς τοὺς πλείω χρόνον εἰς φόβον ἄγοντας, πᾶσαν εὔνοιαν ἔχων· καί μοι νεανίσκε φωνὴ προσφιλὴς ὑμῶν, τό, τε ὑπὸ πολλῶν λεγόμενον, ὡς ὅσοι ἀθυμαίνουσιν ἀγαθοί, διαφθορότες αὐτοὺς τοιούτους, δυσκόλους πάντας λίγειαν· μένει τ' αὖθις ἀνάγκης, αὖ δὲ φυῆς θεᾶς μοίρας ἀληθῶς καὶ οὐ πολλοστῶς εἰσὶν ἀγαθοί. θαρρῶν δὴ ἐμοῦ γε οὕνεκα, λέγοις ἂν τοσαῦτα, ὁπόσα σοι φίλον. κλ. καὶ μὴν ὦ ξένε μὴ φθονήσας λόγον ἀκούσας μὴ ἀχθεσθέντος, θαρρῶν ὁπόσα βούλει λέγε. τῇδε γοῦν ἴσως ἀκήκοας. ὡς ἐπιμελὴς γέγονεν αὖτὸς θεῖος· ὃς δὴ ἡμῖν οἰκεῖος· ἀλλὰ δὴ καὶ πρὸ τῆς περσικῆς δὴ καὶ τῆσι πρότερον παρ' ὑμᾶς, κατὰ τὴν θεᾶς μαντείαν, θυσίας τε ἐθύσατο τινάς, ἃς ὁ θεὸς αὖ ἐᾶι· καὶ δὴ καὶ φοβερῶν ὄντων ἀθηναίοις ἐν πόλεμον ἄρχειν· ὅταν δὲ ἔλθωσιν, ἀπαλαιγέσουσιν, πράξαντες οὐδὲν ὧν ἔλπιζον. καὶ δόντες τε ἢ ὁράσαντες πλέω καὶ μείω. τότ' οὖν ἔφασαν, ὑμῖν οἱ πρόγονοι ὑμῶν· καὶ οὔνεκα ἐκτόσου ἔτους γε ὑμῖν καὶ οἱ ὑμέτεροι ἔχουσι γονεῖς. ἀθ. τὰ μὲν τοίνυν ὑμέτερα, ἀκήκοεν ὡς ἔοικεν ἱκανῶς ἔθιμα αὖ ἦν. τὰ δ' ἡμὰ βέλτιον μὲν ἴσως ἔθιμα, δύνασθαι δὲ, οὐ πάνυ φάσκειν ὅμως δὲ πειρατέον. πρῶτον δὴ ἓν πρὸς ἓν λόγον, ὁρισώμεθα παιδείαν τί ποτ' ἐστὶ, καὶ τίνα δύναμιν ἔχει· ὀλίγα γὰρ ταύτης φαμὲν ἱκανὸν ἓν προκεχειρισμένον, εἰς τῶν νῦν λόγον ὑφ' ἡμῶν, μέχρι πόρρω αὖ πρὸς ἓν τέλος ἀφίκηται. κλ. πάνυ μὲν οὖν ὁρῶμεν ταῦτα εἴπερ σοί γε ἡδύ. ἀθ. λέγοντος τοίνυν ἐμοῦ τί ποτε χρὴ φάναι παιδείαν εἶναι, σκόπει καὶ αὖ ἀρίστην ἐν λιχεῖ. κλ. λέγοις ἄν. ἀθ. λέγω δή, καὶ φημὶ ἔτι ὁπόσων ἀγαθῶν αὖσπερ μέλοντα ἔσεσθαι, ἕξιν αὐτὴν ἐν παίδων ἀὐτοὺς μελετᾶν παίζοντάς τε καὶ σπουδάζοντας, οἷ δὴ τῆς τε πράγματος ἑκάστοις προσήκουσιν. οἷον ἂν μέλλοντα ἀγαθὸν ἔσεσθαι γεωργὸν, ἢ τινα οἰκοδόμον, τὸν μὲν οἰκοδομοῦντά τι τῶν παιδείων οἰκοδομήματων, παίζειν χρὴ· τὸν δ' αὖ γεωργοῦντα· καὶ ὄργανα ἑκατέρῳ σμικρὰ, τῶν ἀληθινῶν μιμήματα παρασκευάζειν, τὸν ἐφέψοντα αὐτῶν ἐπιτρόπον· καὶ δὴ καὶ τῶν μαθημάτων ὅσα ἀναγκαῖα προμαθήσεσθαι, μανθάνειν. οἷον τέκτονα, μετρεῖν ἢ σταθμᾶσθαι· καὶ πολεμικὸν ἱππεύειν παίζοντα, ἥτις τῶν τοιούτων ἄλλο ποιοῦντα· καὶ περὶ ἅπασι δὴ τὰ παιδεῖα, ἱκανῶς χρήσειν τὰς ἡδονὰς καὶ ἐπιθυμίας τῶν παίδων, οἳ ἀκολουθήσαντες αὐτοῖς, λεῖ τέλος ἔχειν. καὶ φάλαινα δὴ παιδείας λέγομεν, πλὴν ἐρᾷ τὴν ζωφυλῶ· ἢ τὰ παίζοντος πλὴν ψυχὴν, εἰς ἔρωτα ὅτι μάλιστα ἄξει τούτου· ὃ δὴ εἶσει γενόμενον, αὖσπερ αὐτὸν τέλειον ἅπασι τῆς τε πράγματος ἀρετῆς· ὁρᾶ τε ἓν ἐμέχρι τούτου γε ὃ τοῦτ' ἔστιν ἡμῖν ἀρίστη ἡ λιχεῖ. κλ. πῶς δ' οὔ. ἀθ. μὴ τοίνυν μὴ δ' ὃ λέγομεν ἅπαν παιδείαν, ἀόριστον γένῃ). ναῦν δ' ὀνομάζοντες, ἐπαινοῦντες θ' ἑκάστων τὰς ζοφὰς, λέγομεν, ὡς τῆ μὴ, πεπαιδευμένον ἡμῶν ὄντα τινα· τὸ δὲ παιδεύειν οἷόν τε εἶναι τε καὶ πλεῖσθαι καὶ ναυκληρίας, καὶ ἄλλων τοιούτων μάλα πεπαιδευμένων αὖ ὧν σφόδρα. οὐ δὲ ταῦτα λέγομεν ὡς ἔοικεν ἅπαν παιδείαν ποιοῦσαν ἐπιθυμητήν τε καὶ ἐραστὴν, τῆ φιλίαν γενέσθαι τέλειον. ἀρχεῖν τε καὶ ἄρχεσθαι ἐπισάμενον μεθ' ἡλίκης. τοῦτον τὸν ζοφὸν ἀφορισάμενος ὁ λόγος οὗτος ἴδῃ ὧν φαίνῃ), ναῦν βούλοιτ' ἂν μόνην παιδείαν προσαγορεύειν· τὸν δὲ εἰς χρήματα τείνουσαν, ἢ τινα πρὸς ἰσχὺν, ἢ καὶ πρὸς ἄλλην τινὰ σοφίαν αὖθις οὖν καὶ ἡλίκης βέλτιον τ' εἶναι καὶ αὖ πλείονος. καὶ οὐκ ἀξίαν τοῦ παιδὸς παιδείαν καλεῖσθαι. ἡμᾶς δὴ μηδὲν ὀνόματι διαφθορώμεθ' αὐτοῖς· ἀλλ' ὁ νῦν δὴ λόγος ἡμῖν ὁμολογηθεὶς, μανίστου· ὡς οἷόν τε ὀρθῶς πεπαιδευμένοι, γενόμενοι τῆ μὴ· καὶ δὴ τῶν παιδείαν, μισθαμοῦ ἀπημάξῃ· ὡς πρῶτον τῆ καλλίστων τοῖς ἀρίστοις αὐτοῖς παραγιγνόμενον· καὶ εἴ τις ἔστ' ὀρθῶς) δυνατὸν δ' ἐστὶν ἐπαναγοῦσθαι, τοῦτ' ἀεὶ σπουδαστέον ἅπασι βίᾳ παντὶ καὶ τὰ δύναμιν. κλ. ὀρθῶς, καὶ συγχωρῶμεν ἃ λέγεις. ἀθ. καὶ μὴν παίδαγε συγχωρήσαιμεν· ὡς ἀγαθῶν μὲν ἐντὸς τῆ δυναμένων ἄρχειν αὐτῆ. καὶ κακῶν δὲ τῆ μή. κλ. λέγεις ὀρθότατα. ἀθ. σαφέστερον δὲ τοίνυν αὖπαλάζωμεν τοῦτ' αὐτὸ ὅ, τί ποτε λέγομεν· καίμοι δ' εἰκὸς ἀχθεσθῆναι, ἰατί πως δυσκόλως ὑμῖν γένωμαι, σκλῶσαι δὲ τοιοῦτον. κλ.

λέγεμόνον. ἀθ. ἐκεῖνα οὖν μὲν ἡμῶν, ἔφησεν αὐτῷ τι δεῖσθαι; κλ. ναί. ἀθ. δύο δὲ κτημάτων ἐστὸν αὐτῷ, ξυμβάλλω ὁπότερον τὶ ἡ ψυχὴ, ᾧ προσαγορεύομεν ἡδονὴν ἢ λύπην. κλ. ἔστι ταῦτα. ἀθ. πρὸς δὴ τούτοιν ἀμφοῖν αὖ δόξασ' μᾶλλόν τῳ. δεῖν κοινὸν μὲν ἔνομα ἐλπίς. ἴδιον δὲ, φόβος μὲν, ἡ πρὸ λύπης ἐλπίς. θάῤῥος δ', ἡ πρὸ τῆς ὁπαστίου. ἐπὶ δὲ πᾶσι τούτοις, λογισμὸς, ὅ, τι ποτ' αὐτῶν ἄμεινον ἢ χεῖρον, ὃς γενόμενος δόγμα πόλεως κοινὸν, νόμος ἐπωνόμασται. κλ. μάγις μού πως ἐφαίνομαι λέγειν μὲν ἃ μετὰ ταῦτα ἐπομοῦν. μι. μὴ οὐκοῦν μὲν, τοῦτο γε δεῖν πάσχομεν οὖν. ἀθ. ἦ δὲ τούτ', ἐπειδὴ θεῶμεν ἀπορίαν. θαῦμα μὴ ἔφησεν ἡμᾶς ἡγεῖσθαι τὸ ζῷον θεῖον. εἴτε ὡς παίγνιον ἑκάστῳ, εἴτε ὡς αὐτοῦ τῇ ξυμφυΐᾳ. οὐ τὸ δὲ γε γινώσκομεν. τόδε δὲ ἴσμεν. ὅτι ταῦτα τὰ πάθη οὐκ ἡμῖν δοκεῖ νῦν ἡμέρᾳ ἥδε τινὲς οὐσῶσι, καὶ σώσι τε ἡμᾶς. καὶ ἀπόλλυσι αὖ δήλη ἡδονὴ ὁπαστίαν οὖσα ἐν ὁπαστίᾳ. πράξεις. οὗ δὴ διωρισμένου ἀρετὴ καὶ κακία κεῖται. μᾶ γοῦν Φησὶν ὁ λόγος δεῖν τῶν ἐλέξεων ξυμπόμενον ἀεὶ καὶ μισεῖν μὴ ἀσχολεῖσθαι πόμενον ἐκείνῃ, καὶ δήλειν τοῖς ἄλλοις νοῦσοις ἔφασον. ταύτην δ' εἶναι πλὴν τῆς λογισμοῦ ἀπωλείαν χρυσῆν καὶ ἱερὰν, τῆς πόλεως κοινὸν νόμον ἐπικαλουμένου. ἄλλας δὲ σκληρὰς καὶ σιδηρᾶς. πλὴν δὲ, μαλακὴν ἄττα χρυσῆν οὖσαν. ταῖς δὲ ἄλλαις, παντοδαποῖσί εἴδεσιν ὁμοίαις δεῖν τῇ καλλίστῃ ἀπωλείᾳ τῇ τοῦ νόμου ἀεὶ ξυλαμβάνειν. ἅττα γοῦν τῆς λογισμοῦ καλοῦ μὲν ὄντος, πράου δὲ καὶ οὐ βιαίου, δεῖσθαι ὑπηρετῶν αὐτοῦ πλὴν ἀπωλείᾳ. ὅπως ἂν ἡμῖν ὁ χρυσοῦς γένος νικᾷ τὰ ἄλλα γένη. καὶ οὕτω δὴ πολὺ θαυμάσιον ὡς ὄντων ἡμῶν ὁμοίως ἀρίστης σωσμένους ἂν εἴη. καὶ ὁ κρείττων ἑαυτοῦ καὶ ἥττων εἶναι, ὀρθὸν τινὰ φανερὸν ἂν γίγνοιτο μᾶλλον ὄνομα. καὶ ὅτι πολλαὶ καὶ ἰδιώτην ὁ μὲν λόγος ἀληθῆ λαβόντα εὖ ἐν αὑτῷ πολλὰ τῶν ἐλέξεων τούτων, τοῦτο ἐπόμενον δεῖ ζῆν. φόλιν δὲ, ἢ παρὰ θεῶν τινος, ἢ παρὰ τούτου τοῦ γνόντος ταῦτα, λόγον παρακαλοῦσαν, νόμον θεμένου, αὐτῇ τε ἐμμελῆ καὶ ταῖς ἄλλαις πόλεσι, ὅπου μὴ καινὰ δὲ καὶ ἀρίστη σαφέστερον ἡμῖν, διηρθρωμένον ἂν εἴη. σαφηνίστερον δ' αὐτὸ γενομένου, καὶ παλαιὰ καὶ τ' ἄλλα ἐπιτηδεύματα, ἴσως ἴσται μᾶλλον καὶ τὰ φανῆ. καὶ δὴ καὶ ὁ περὶ τ' εὐ τοῖς οἴνοις διατεθεὶς, ὃ δοξασθὲν μὲν αὖ εἶναι φαῦλον πρὶν, μῦθος πολὺ λοιπὸν τοῦδε ἐπενεχθέν. κλ. φασὶν δὲ ταχ' αὖ ἴσως τὸ μέγιστον γ' αὐτῶν οὐκ ἀπέχειν. ἀθ. οὐ λέγεις. καὶ πρῴην ὁμοῦ ὅτι πρὶν αὖ τῆς γε ναῦ διατεθεῖς ἄξιον γίγνεσθαι. κλ. λέγεις. ἀθ. προσφέροντες τῷ θαύματι τούτῳ πλὴν μήν, ποῖ ποτὲ ποτε αὖ ἀποβλεψόμεθα. κλ. πρὸς τὶ δὲ σκοπούμενος αὖ ἐπανορθωτέος. ἀθ. οὐδέν πω πρὸς ὅ, τι. ἔστω δὲ ὅλως κοινωνοῦσαν τούτῳ, ποῖόν, τι ξυμπίπτει γίγνεσθαι. ἓν δὲ σαφέστερον ὃ βούλομαι πειράσομαι φράζειν. ὁρῶτόν γοῦν ἐν τοιανδὶ, αἰσθησοτέρᾳ τὰς ἡδονὰς καὶ λύπας καὶ θυμοὺς καὶ δρῶντας ὑπὸ τῶν ὄντων πόσις ἐπιτείνει; κλ. φλύγει. ἀθ. τὶ δ' αὖ ταῖς αἰσθήσεις καὶ μνήμας καὶ δόξας καὶ φρονήσεις, πότερον ὡσαύτως σφοδροτέρας, ἢ παύμπαν ἀσθενέστερα ταῦτα αὖ ἐν, αἰ καὶ τα κορὺς τις τῇ μέθῃ πίγνῃ). κλ. ναὶ, παύμπαν ἀσθενέστερα. ἀθ. ἐκεῖνα εἰς ταῦτ' ἀφικνεῖσθαι δὴ ἐν ψυχῇ ἔξειν, τῇ τότε, ὅτε νέος ἦν παῖς. κλ. τὶ μήν. ἀθ. ἴσμεν δὴ τότ' αὖ αὖ ἐν αὐτῷ πίγνεσθαι ἐκράτησ. κλ. ἴσμεν. ἀθ. ἆρ' ἂν ποτ' ἐστὸν φαμὲν ὁ τοιοῦτος; κλ. πολύ γε. ἀθ. ἀ μένον ἄρ' ὡς ἔοικεν ὁ γέρων δὴς παῖς γίγνοιτ' αὖ, ἀλλ' ἢ ὁ μεθυσθείς. κλ. ἄριστα λέγεις ὦ ξοῦς. ἀθ. τοῦδ' δὴ τ' ἐπιτηδεύματος, ἐάν τις λόγος ἐπιχειρεῖσει πείθειν ἡμᾶς, ὡς χρὴ γεύεσθαι μὴ φεύγειν παντὶ σθένει καὶ τὰ δυνατὰ; κλ. ἴσκεν ἄν. σὺ γοῦν φῄς, μὴ ἕτοιμος εἶναι νεῦσαι δὴ λέγειν. ἀθ. ἀληθῆ μέν τοι μανθάνεις. μὴ νῦν γ' ἐμὲ ἕτοιμος ἐπιλύπερσθαι ἐθελύσειν προθύμως ἕκαστον ἀκούειν. κλ. πῶς δ' ἂν ἀκουσόμεθα, καὶ εἰ μηδενὸς ἄλλου χάριν, ἀλλὰ τῆ θαυμαστοῦ τι μὴ ἀπόπεμψαι ἐκάστοτέ ποτε αὖθρωπον εἰς ἅπασαν φαυλότητα ἑαυτῷ ἐμβάλλειν. ἀθ. ψυχῆς λύσις ἥκει; κλ. ναί. ἀθ. τὶ δὲ σώματος ὦ ἑταῖρε; εἰς πονηρίαν λιπόντι τάχ' ἂν ὁρᾷς καὶ ἀδυναμίαν θαυμάζαμεν αὖ ἔ ποτέ τις ἑκὼν ἂν τοιοῦτον ἀφικνεῖτο; κλ. πῶς γὰρ ἄν. ἀθ. τὶ οὖν. εἰς τὰ ἰατρεῖα αὖ δὴ βαλλίζοντας ἐκεῖ φαρμακοποσίᾳ, ἀγνοεῖν οἰόμεθα,

ὅπῃ μετ' ὀλίγον ὕστερον κἠ δὶς πολλὰς ἡμέρας ἔχουσι τοιοῦτον τὸ σῶμα, δίκην δὲ δίδωσι τέλος ἴσχει μάλιστα ζῆν οὐκ αὖ δέκαιτο. ἢ τοὺς δὶς τὰ γυμνάσια καὶ πόνους ἰόντας, ἂν ἴσμεν ὡς ἀδυνάτως ἐς τὸ παραχρῆμα γίγνονται; κλ. Ταὐτὰ ταῦτα ἴσμεν. ἀθ. Καὶ ὅτι τἀ μὲν ταῦτα ἀφελείας ἕνεκα ἰόντες πορεύονται. κλ. Ἠμέλητα. ἀθ. Οὐκ ἔν γε τοῖς ἄλλων ἐπιτηδευμάτων πρὸς διανοίας ἐν αὐτῷ τρόπῳ. κλ. Ταύτη γε. ἀθ. Ἢ τ' ἂν δίνοιο ἀρχὰς διαζεύξας, ὡσαύτως διανοητέον, ἐπὰν οἵ τοῦ τρόπου ὀρθῶς διανοηθῶσι, οἱ τοιοῦτοι. κλ. Πῶς δέ; ἀθ. Αἱ ἄρα πρὸς ἀφέλειαν ἡμῖν ἔχουσαι φαίνονται, μοῖραν τοῖς τὸ σῶμα ἐλάττω, τῇ γε ἀρχῇ πλὴν σωμασκίας νικᾷ. τῷ πλὴν μέν, μετ' ἀλγηδόνων εἶναι. πλὴν δέ, μή. κλ. Ὀρθῶς λέγεις. θαυμάζοι μὲν δ' αὖ εἴ τι δύναιμεν τοιοῦτον εἰ αὖθ' ἡμεῖς μαθεῖν. ἀθ. Τοῦτ' αὖ δεῖ ναῦς ὡς ἔοικ' ἡμῖν ἤδη πειρατέον φράζειν· καί μοι λέγε. δύο φόβων ἤδη ἡμῖν δυνάμεθα καταναῦσαι; κλ. Ποίοιν δή. ἀθ. Τὰ μὲν δὴ φοβούμεθα μέν που τὰ κακὰ πρὸς δοκοῦντες γενήσεσθαι; κλ. Ναί. ἀθ. Φοβούμεθα δέ γε πολλάκις δόξαν ἡγούμενοι δοξάζεσθαι κακά, πραττόντες ἢ λέγοντές τι τῶν μὴ καλῶν, ὃν δὴ καὶ ἡμεῖς φόβον ἡμῖν φαμέν γε δεῖσθαι δὴ καὶ πάντες αἰσχύνην; κλ. Τὸ δέ. ἀθ. Τούτους δὴ δύο ἔλεγον φόβους. δύο δ' ἕτερος ἑκάτερος μὲν ταῖς ἀλγηδόσι καὶ ταῖς ἄλλοις φόβοις· ἑκάτερος δὲ δεῖ ταῖς τελείαις καὶ μεγίσταις ἡδοναῖς. κλ. Ὀρθότατα λέγεις. ἀθ. Ἆρ' ἔν ἐσ αὖ νομοθέτης καὶ παῖς ἢ σμικρὸν ὄφελος, ἓν μὲν τὸν φόβον ὃν τιμᾷ μεγίστῳ σίζε, καὶ καλῶν, αἰσχῶ δὲ τοὐναντίον, ἑκάτερον αἰσθάνεσθαί τε προσαγορεύει, καὶ μέγιστον κακὸν ἔλεγε τὸ καὶ δημοσίᾳ πᾶσι νενέμηκε; κλ. Ὀρθῶς λέγεις. ἀθ. Οὐκοῦν τάτ' ἄλλα πολλὰ καὶ μεγάλα ὁ φόβος ἡμᾶς ἕδος σώζει· καὶ πλὴν οὐ τῷ πολέμῳ νίκην καὶ σωτηρίαν, οὐ πρὸς οὐδὲν οὕτω σφόδρα ἡμῖν ἀπεργάζεται· δύο τε ἔστ' ἴσον τὰ πλὴν νίκην ἀπεργαζόμενα· δέος μὲν πολεμίων· φίλων δέ, φόβος αἰσχύνης πρὸς κακῆς. κλ. Ἔστι ταῦτα. ἀθ. Ἄφοβον ἡμῶν ἆρα δεῖ γίγνεσθαι καὶ φοβερὸν ἕκαστον· ὧν δὲ ἑκάτερον αὖ ἕκα, δι' ἐρήμεθα. κλ. Πάνυ μὲν οὖν. ἀθ. Καὶ μὴν ἄφοβόν γε ἕκαστον βουλόμεθα ποιεῖν, φόβων πολλῶν τινων εἰς φόβον ἄγοντες αὐτὸν μιᾷ νόμῳ, δι' ὃν ἀπεργαζόμεθα. κλ. Φαινόμεθα. ἀθ. Τί δ' ὅταν ἐπιχειρῶμόν τινα φοβερὸν ποιεῖν μιᾷ λίκνῳ, ἆρ' ἐκ αἰσχυντίας ξυμβάλλοντας αὐτὸν καὶ προσμαίζοντας, νικῶν δεῖ ποιεῖν διαμαχόμενον αὐτὸν ταῖς ἡδοναῖς· ἢ τῇ μὲ δειλίᾳ τῇ σὲ αὖθ προσμαχόμενον καὶ νικῶντα αὐτὸν, δεῖ τέλειον ἕτω ἡγεῖσθαι πρὸς εὐσέβειαν. ἄπειρος δὲ δή που καὶ ἀγύμναστος ὢν τῶν τοιούτων ἀπόνων ὀκνήσειεν, ἐπεὶ αὖ ἥμισυ ἑαυτῷ γένοιτ' πρὸς ἀρετὴν· σώφρων δὲ ἆρα τέλειος ἔσται· μὴ πολλαῖς ἡδοναῖς καὶ ἐπιθυμίαις προσιὼν πονήσας ἀναισχυντεῖν καὶ ἀδικεῖν, διαμαχόμενος· καὶ νενικηκὼς μετὰ λόγου καὶ ἔργου καὶ τέχνης, οὔτε παιδιαῖς καὶ οἰκοφθείς, ἀλλ' ἀπαθὴς ὢν πάντων τοιούτων; κλ. Ἔκεινο τόν γ' οὐκ ἔτι λόγον αὖ ἴσχει. ἀθ. Τὸ δέν, φόβε φάρμακον, ἵνα δ' ὅς τις θεὸς δίδωκεν αὐτοῖς, ὥστε ὀρθὸν πλοῖον αὖ ἐνεῖλε τῇ πίνῃ αὖτ', τοσοῦτο μᾶλλον αὖ τ' νομίζειν καὶ ἐκάστην φύσιν, ὅτι τυχὸν γίγνεσθαι· καὶ φοβεῖσθαι τὰ παρόντα καὶ τὰ μέλλοντα αὖθ πάντα καὶ πανταχῶντα εἰς παῖδας ἰέναι τ' αἰσχρὸν τὸν ἀνθρώπων ἕκαστον μαθόντα ἢ καὶ τ' πόνητος ἅπαξ ἅπαξ, πάλιν ἐκείσετ' αὖτ' γίγνεσθαι. κλ. Καὶ τί τοιοῦτον φαῖμεν αὖ ὧ ξεῖν' οἱ αὐτοῖς γεγονέναι πόνημα. ἀθ. Ἐδὲν οἶδ' ἔν ἐγένετό πω, ἐὰν δ' ὅτε πρὸς αἰσχρείαν ἢν αὖ νομοθέτης χρήσιμον; δίκην τὸ τοιόνδ' ἢ αὖτ' καὶ μάλα ἔχ μεν αὖ αὖθ διαλίγεσθαι· φέρε δὴ νομοθέτα· εἴτε κρησὶν, εἴθ' ὅς τισιν ἔν νομοθετεῖς, πρὸς ἕνα τὸν μὲν τ' πολιτ' ἆρ' αὖ δέκαιο ἑκάστην δύναμιν ἓν λαμβάνειν αἰσχρείας τε πέρι καὶ ἀλλίας; κλ. Φαίνεται πως παῖς αὖ δυλεύοτι. ἀθ. Τὴν γε μετ' ἀσφαλείας καὶ ἄδυ κινδύνου μεγάλ', ἢ μεθ' ἕτ' αἰσχίων; κλ. Καὶ ἔγωγε μετὰ τ' ἀσφαλείας ξυνομολογήσει παῖς. ἀθ. Χρῆσθ δ' αὖ ἐς· ὃν φόβους πρὸς τοὺς ἄπων καὶ ἐλίγχων αὖ τοῖς παθήμασιν, ὥστε αἰσχρὰ ἄφοβον γίγνεσθαι· πρακτέον μὲν καὶ ἐνθ' ἔτ' καὶ τιμᾶν. ἔτ' ἦ, ἀτιμάζων· ὅσ τις σοι μὴ πείθοιθ ἢ τοῖς τοῖς, δίκην σὺ τάττῃς αὖ πᾶσι· καὶ γυμνασάμενοι μὴ θ' καὶ αἰσχρείας, ἀζήμιον ἀπαλλάττεσθαι αὖ· καὶ καὶ δὶ ζημίαν ἐπιτιθεῖς. ἢ τοιαῦτα ἐκ αὖ χρῆσθ μᾶλλον ἄλλο ἐπακολουθῶν τῷ

πόματι. κλ. καὶ πῶς οὐκ ἂν χρῷτο ὦ ξένε. ἀθ. γυμνασία γοῦν ὦ φίλε παρὰ τὰ νῦν θαυμαστὴ ῥαστώνης ἂν εἴη· καὶ εἴτε καὶ κατ᾽ ὀλίγους, καὶ καθ᾽ ὁπόσους τὶς ἀεὶ βούλοιτο. καὶ εἴτε τις ἄρα μόνος ἐν ἐρημίᾳ τὸ τῆς αἰσχύνης ἐπίπροσθεν ποιούμενος, πρὶν εὖ σχεῖν ἡγούμενος ὁρᾶσθαι μὴ δεῖν, οὕτω πρὸς τοὺς φόβους γυμνάζοιτο πόμα μόνον ἀντὶ μυρίων πραγμάτων παρασκευαζόμενος, ὀρθῶς ἄν τι πράττοι. εἴτε τις ἑαυτῷ πιστεύων, φύσει καὶ μελέτῃ καλῶς παρεσκευάσθαι, μηδὲν ὀκνοῖ μετὰ ξυμποτῶν πλειόνων γυμναζόμενος. ἐπιδείκνυσθαι τὴν ἐν τῇ τοῦ πόματος ἀναγκαίᾳ διαφορᾷ δύναμιν ὑπερθέων καὶ κρατῶν. ὥστε ὑπ᾽ ἀσχημοσύνης μηδὲ ἓν σφάλλεσθαι μέγα. μηδ᾽ ἀλλοιοῦσθαι δι᾽ ἀρετήν. πρὸς δὲ τὴν ἐσχάτην πόσιν ἀπαλλάττοιτο, πρὶν ἀφικνεῖσθαι τὴν ἁπάντων ἧτταν φοβούμενος ἀνθρώπων, τοῦ πόματος. κλ. ναί. σωφρονεῖ γὰρ ὦ ξένε καὶ ὁ τοιοῦτος οὕτω πράττων. ἀθ. πάλιν δὴ πρὸς τὸν νομοθέτην λέγωμεν τάδε. εἶεν ὦ νομοθέτα. τοῦ μὲν δεῖ φόβου σχεδὸν οὔτε θεὸς ἔδωκεν ἀνθρώποις τοιοῦτον φάρμακον, οὔτε αὐτοὶ μεμηχανήμεθα. τοὺς γὰρ γόητας, οὐκ ἐν θοίνῃ λέγω. τῆς δὲ ἀφοβίας καὶ τοῦ λίαν θαρρεῖν καὶ ἀκαίρως ἃ μὴ χρὴ, πότερον ἔστι πόμα ἢ πῶς λέγομεν. κλ. ἔστι φήσει που τὸν οἶνον ὁ φράζων. ἀθ. ἦ καὶ τοὐναντίον ἔχει τοῦτο τῷ νῦν δὴ λεγομένῳ πίνοντα τὸν ἄνθρωπον, αὐτὸν αὑτοῦ ποιεῖ πρῶτον ἵλεων εὐθὺς μᾶλλον ἢ πρότερον. καὶ ὁπόσῳ ἂν πλέον αὐτοῦ γεύηται, τοσούτῳ πλειόνων ἐλπίδων ἀγαθῶν πληροῦσθαι καὶ δυνάμεως εἰς δόξαν. καὶ τελευτῶν δὴ πάσης ὁ τοιοῦτος παρρησίας ὡς σοφὸς ὢν μεστοῦται καὶ ἐλευθερίας. πάσης δὲ ἀφοβίας, ὥστε εἰπεῖν τε ἀόκνως ὁτιοῦν, ὡσαύτως δὲ καὶ πρᾶξαι; πᾶς ἡμῖν οἶμαι ταῦτ᾽ ἂν συγχωροῖ. κλ. τί μήν. ἀθ. ἀναμνησθῶμεν δὴ τόδε, ὅτι ἔφαμεν ἡμῶν ἐν ταῖς ψυχαῖς δεῖν θεραπεύεσθαι. τὸ μὲν, ὅπως ὅτι μάλιστα θαρρήσομεν. τὸ δὲ, τοὐναντίον ὅτι μάλιστα φοβησόμεθα. κλ. ἃ τῆς αἰδοῦς ἔλεγες ὡς οἰόμεθα. ἀθ. καλῶς μνημονεύετε. ἐπειδὴ δὲ τήν γε ἀνδρείαν καὶ τὴν ἀφοβίαν ἐν τοῖς φόβοις δεῖ κατὰ μελετᾶσθαι, σκεπτέον ἆρα τὸ ἐναντίον ἐν τοῖς ἐναντίοις θεραπεύεσθαι δέον ἂν εἴη. κλ. τό γ᾽ οὖν εἰκός. ἀθ. ἃ παθόντες ἄρα πεφύκαμεν διαφερόντως, θαρραλέοι τ᾽ εἶναι καὶ θρασεῖς, ἐν τούτοις δὲ, ἂν ὡς ἔοικεν εἴη, τὸ μελετᾶν ὡς ἥκιστα εἶναι ἀναισχύντους τε καὶ θρασύτητος γέμοντας. φοβεροὺς δὲ εἰς τὸ τι τολμᾶν ἑκάστοτε λέγειν, ἢ πάσχειν ἢ καὶ δρᾶν αἰσχρὸν ὁτιοῦν. κλ. ἔοικεν. ἀθ. οὐκοῦν ταῦτά ἐστι πάντα ἐν οἷς ἐσμὲν τοιοῦτοι. θυμός. ἔρως. ὕβρις. ἀμαθία. φιλοκέρδεια. δειλία. καὶ ἔτι τὰ τοιάδε. πλοῦτος. κάλλος. ἰσχύς. καὶ πάνθ᾽ ὅσα δι᾽ ἡδονῆς αὖ μεθύσκοντα παράφρονας ποιεῖ. τούτων δὲ εὐτελῆ τε καὶ ἀσινεστέραν πρῶτον μὲν, πρὸς τὸ λαμβάνειν πεῖραν. εἶτα εἰς τὸ μελετᾶν, πλὴν τῆς ἐν οἴνῳ βασάνου καὶ παιδιᾶς, τίνα ἔχομεν ἡδονὴν εἰπεῖν ἐμμετρότερον μᾶλλον, ἂν καὶ ὁπωσοῦν μετ᾽ εὐλαβείας γίγνηται. σκοπῶμεν γὰρ δή. δυσκόλου ψυχῆς καὶ ἀγρίας ἐξ ἧς ἀδικίαι μυρίαι γίγνονται, πότερον ἰόντας εἰς τὰ ξυμβόλαια πεῖραν λαμβάνειν κινδυνεύοντα περὶ αὐτῶν σφαλερώτερον, ἢ ξυγγενόμενον μετὰ τῆς τοῦ Διονύσου θεωρίας. ἢ πρὸς τἀφροδίσια ἡττημένης τινὸς ψυχῆς βάσανον λαμβάνειν ἐπιτρέποντα αὑτοῦ θυγατέρας τε καὶ υἱεῖς καὶ γυναῖκας, οὕτως ἐν τοῖς φιλτάτοις κινδυνεύσαντας ἦθος ψυχῆς θεάσασθαι. καὶ μυρία δὴ λέγων, οὐκ ἄν τις ποτὲ ἀνύσειεν ὅσῳ διαφέρει τὸ μετὰ παιδιᾶς τὴν ἄλλως ἄνευ μισθοῦ ζημιώδους θεωρεῖν. καὶ δὴ τοῦτο μὲν αὐτὸ, περί γε τούτων, οὔτ᾽ ἂν Κρῆτας οὔτ᾽ ἄλλους ἀνθρώπους οὐδένας οἰόμεθα ἀμφισβητῆσαι, μὴ οὐ πεῖράν τε ἀλλήλων ἐπιεικῆ ταύτην εἶναι. τό τε τῆς εὐτελείας καὶ ἀσφαλείας καὶ τάχους διαφέρειν πρὸς τὰς ἄλλας βασάνους. κλ. ἀληθὲς τοῦτό γε. ἀθ. τοῦτο μὲν ἄρ᾽ ἂν τῶν χρησιμωτάτων ἓν εἴη, τὸ γνῶναι τὰς φύσεις τε καὶ ἕξεις τῶν ψυχῶν τῇ τέχνῃ ἐκείνῃ, ἧς ἐστι ταῦτα θεραπεύειν. ἔστι δέ που φαμὲν ὡς οἶμαι, πολιτικῆς. ἦ γάρ. κλ. πάνυ μὲν οὖν.

Νομοθεσίας πρώτου, τέλος.

τ ὁ δὴ μετὰ τοῦτο ὡς ἔοικε, σκεπτέον ἐκεῖνο τοῦδε αὐτῶν· πότερα τοῦτο μόνον ἀγαθὸν ἔχει ἡ παιδεία, πῶς ἕξομεν τοὺς φύσει, ἢ καί τι μέγεθος ὠφελείας ἄξιον, πολλῆς σπουδῆς οὖσι τῇ κατ' ὀρθὸν χρείᾳ τῆς εὐθυφωνίας· τὶ οὖν δὴ λέγομεν· οὐκοῦν ὡς ὁ λόγος ἔοικε βουλεύεσθαι σημαίνει· ὅπη δὲ μὴ ὅπως, ἀκούωμεν προσέχοντες τὸν νοῦν, μή πη παρακρουσθῶμεν ὑπ' αὐτοῦ. κλ. λέγε οὕτω. ἀθ. ἀσκεπτοθήναι τοίνυν ἔτι γε πάλιν ἐπιθυμῶ, τί ποτε λέγομεν ἡμῖν εἶναι πρὸς ὀρθὴν παιδείαν· τοῦτον γ' ὅσον γ' ἐτὸ πάλαι τανῦν, ἔστιν οὐ τῷ ἐπιτηδεύματι τούτῳ καλῶς καὶ ὀρθαμούσως σωτηρία. κλ. μάλα λέγεις. ἀθ. λέγω τοίνυν τὴν παιδικὴν τὴν πρώτην ἄθηδον, ἡδονὴν μὴ λύπην· μὴ οὐδὲ ἀρετή, ψυχὴ μὴ καλὰ παραγίνεσθαι πρῶτον ταύτῃ. φρόνησιν δὲ καὶ ἀληθῆ δόξαν βεβαίαν, δύστυχές ὅτῳ καὶ πρὸς τὸ γῆρας παραγίνεται· τέλος δ' ἔστιν ἄθρωπος ταῦτα μὴ τὰ οὐ δύνεις πάντα κεκτημένος ἀγαθά· παιδείαν δὴ λέγω πῶς παραγινομένην πρῶτον παιδὶν ἀρετήν. ἡδονὴ δὲ μὴ φιλία μὴ λύπη μὴ μῖσος αὖ ὀρθῶς οὐ ψυχῇ ἐγγίγνεται, μή πω δυναμένων λόγῳ λαμβάνειν. λαβόντι δὲ τὸν λόγον συμφωνήσωσι τῷ λόγῳ ὀρθῶς ἐθισθῆ ὑπὸ τοῦ προσηκόντων ἐθῶν. αὐτῶν δ' ἡ ξυμφωνία, ξύμπασα μὲν ἀρετή· ἡ δὲ τοῦδε τοῦ ὀρθῆς ἡδονῆς μὴ λύπης τεθραμμένου αὐτῆς ὀρθῶς ὡς τὸ μισεῖν μὲν, ἃ χρὴ μισεῖν, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς μέχρι τέλους· στέργειν δὲ ἃ χρὴ στέργειν, τοῦτ' αὖ ἐκτημένων τῷ λόγῳ καὶ παιδείαν προσαγορεύοντα κατά γε τὸν ἐμὸν δόξαν, ὀρθῶς ἂν προσαγορεύοις. κλ. καὶ γὰρ ὦ ξένε, ἡμῖν καὶ τὰ πρότερον, ὀρθῶς συν παιδείαν δόξει καὶ ταύτῃ εἰρῆσθαι δοκεῖ. ἀθ. καλῶς λέγεις. τούτων γὰρ δὴ τῶν ὀρθῶς τεθραμμένων ἡδονῶν μὴ λυπῶν παιδιῶν οὐσῶν χαλᾶται τοῖς ἀνθρώποις μὴ διαφθείρεται τὰ φύλλα ἐν τῷ βίῳ. θεοὶ οἰκτείραντες τὸ τῶν ἀνθρώπων ἐπίπονον πεφυκὸς γένος, ἀνέπαυλαν τε αὐτοῖς τῶν πόνων ἐτάξαντο, τὰς τῶν ἑορτῶν ἀμοιβὰς τοῖς θεοῖς, καὶ μίσας ἀπόλλωνά τε μουσηγέτην, καὶ διέγνωσαν ξυνορταστὰς ἕδοσαν· ἵνα ἐπανορθῶνται, τὰς γενομένας φοφὰς ἐν ταῖς ἑορταῖς. μετὰ θεῶν ὁρᾶν οὖν χρὴ, πότερον ἀληθὴς ἡμῖν καὶ τὰ φύσει ὁ λόγος ὑμνῆται τανῦν, ἢ πῶς. φησὶ δὲ τὸν νέον ἅπαντα ὡς ἔπος εἰπεῖν, θῖς τε σώμασι καὶ ταῖς φωναῖς ἰσχύειν ἄγειν οὐ δύνασθαι. κινεῖσθαι δὲ ἀεὶ ζητεῖν καὶ φθέγγεσθαι· τὰ μὲν, ἀλλόμενα καὶ σκιρτῶντα. ἅτιον ἀρχόμενα μεθ' ἡδονῆς καὶ προσπαίζοντα. τὰ δὲ φθεγόμενα πάσας φωνάς. τὸ μὲν οὖν ἄλλα ζῷα, οὐκ ἔχειν αἴσθησιν τῶν ἐν ταῖς κινήσεσι τάξεων, οὐ δὲ ἀταξιῶν. ὃς δὴ ῥυθμὸς ὄνομα καὶ ἁρμονία. ἡμῖν δὲ οὓς εἴπομεν θεοὺς συνχορευτὰς δεδόσθαι τούτους εἶναι, καὶ τοὺς ἡδονήτας πῶ αἴρυθμόν τε καὶ εὐαρμόνιον αἴσθησιν μεθ' ἡδονῆς, ἣ δὴ κινεῖν τε ἡμᾶς, καὶ χορηγεῖν ἡμῖν τούτους, ᾠδαῖς τε καὶ ὀρχήσεσιν, ἀλλήλους ξυναίροντας· χορούς τε ὀνομακέναι τὴν παρὰ τῆς χαρᾶς ἐμφυῆν ὄνομα. πρῶτος δὴ ἔστω ἀρχηγέτης θεῶν παιδείαν εἶναι πρώτην, σὺν μουσῶν τε καὶ ἀπόλλωνος, ἢ πῶς. κλ. οὕτως. ἀθ. εὐκοσμοῦ μὲν ἀπαίδευτος, ἀχόρευτος ἡμῖν ἔσται. τὸν δὲ πεπαιδευμένον ἱκανῶς κεχορεῦσθαι θετέον. κλ. τὶ μήν. ἀθ. χορεία γε μὴν ὄρχησίς τε καὶ ᾠδὴ ἐξυμολογεῖται. κλ. ἀνάγκαῖον, ἀθ. ὁ καλῶς ἄρα πεπαιδευμένος ἅμα τε καὶ ἐρχεῖσθαι δυνατὸς αὖ εὖ καλῶς. κλ. ἔοικεν. ἀθ. ἴσωμεν δὴ, τί ποτ' ἐστὶ τὸ νῦν αὖ λεγόμενον. κλ. τὸ ποῖον δή. ἀθ. καλῶς ἅμα φαμὲν καὶ καλῶς ὀρχεῖσθαι. πότερον καλὰ ἅμα καὶ καλὰ ὀρχεῖσθαι προσθῶμεν, ἢ μή. κλ. προσθῶμεν. ἀθ. τὶ δ' αὖ τὰ καλά τε ὑμνούμενος ἢ καλὰ καὶ τὰ αἰσχρὰ αἰσχρὰ, ἄλλως αὖ τοῖς χρῶσι, εἰλπὶ ὁ βίαιος πεπαιδευμένος ἡμῖν ἔσται πῶς χρηναι τὰ μὲν καλὰ, ἃ κεῖνος ὀρθῶς αὖ τῇ μὴ φωνῇ τὸ σώματι καὶ τῇ φωνῇ τῷ σώματι, μὴ πά

νυ δυνατὸν ἢ καλῶς ἔχειν διαιτᾶσθαι. τῇ δὲ ἡδονῇ καὶ λύπῃ καὶ ἐρωτικοῖ· τὰ μὲν ἅπτε
ζόμενος, ὅσα καλά· τὰ δὲ δυσχεραίνων, ὁπόσα μὴ καλά. ΚΛ. Ῥᾳδίως γὰρ διαφέρει
ἕκαστα λέγεις τῶν παιδιῶν. ΑΘ. Οὐκοῦν εἰ μὲν ἦν καλὸν ὡδῇσι καὶ ἐρᾶσθαι
πᾶσι γιγνώσκομεν ἅπαντες, ἴσμεν καὶ ἦν πεπαιδιωμένον τε καὶ ἀπαίδευτον ὁρᾶσθαι·
εἰ δὲ ἀγνοοῦμέν γε ἔτι, οὐκ ἂν τις παιδιὰν δεῖ φυλακὴν καὶ ὅπου διαγιγνώσκειν αὖ
ποτε δυνατόν ἐσμεν, ἆρ' οὐχ οὕτως; ΚΛ. Οὕτως μὲν οὖν. ΑΘ. Ταῦτ' ἄρα μοι
τὰ νῦν ἡμῖν αὖ καθάπερ χυδὴν ἰχνεύουσιν διορθωτέον. ἁρμά τε καλὸν καὶ μέλος
καὶ ᾠδὴν καὶ ὄρχησιν. εἰ δὲ ταῦθ' ἡμᾶς διαφυγόντα εἰκῇ πεται, μάταιος ὁ μὴ τὰ ταῦθ'
ἡμῖν τοῖς παιδιᾶς ὁρῶσι, εἴθ' ἑλληνικῆς εἴτε βαρβαρικῆς λόγος αὖ ἔστω. ΚΛ.
Ναί. ΑΘ. Εἶεν. τὸ δὲ δὴ καλὸν χρὴ φάναι ἁρμὰ ἢ μέλος εἶναί ποτε. φθέγματος
ἀσήμου ψυχῆς οὐ πόνοις ὀρχουμένης καὶ παιζούσης, οὐ τοῖς αὐτοῖς τε καὶ ἴσοις, αὖ τ' ἄμει
κτά τε ἁρμάτων καὶ τὰ φθέγματα συμβαίνει γίγνεσθαι; καὶ πῶς ὅτε γε μὴ δι' ἃ τὰ
χρώματα. ΚΛ. Καλῶς γε ὦ ἑταῖρε· ἀλλ' οὐ γὰρ μουσικῆς, καὶ ἁρμάτων μὲν καὶ
μέλη σπέρμ. πολλὰ μουσικῆς ἀρμονίαν οὔσης τῆς μουσικῆς, ὥστε εὔρυθμον μὲν καὶ εὐάρ
μοστον, εὔχροων δὲ μέλος ἢ ἁρμα, οὐκ ἔστιν ἀπεπαίσαντα. ὡς πολὺ οἱ χρωδισθέσκαλοὶ ἀ
πεπαίζουσιν ὀρθῶς φθέγεσθαι. τὸ δὲ τῶν λειλοῦτε καὶ ἀσφαλοῦς ἁρμα ἢ μέλος, ἔστι τὸ
καὶ ὀρθῶς προσαγορεύειν ἔχει, τὰ μὲν τῶν ἀσφαλῶν καλά, τὰ δὲ τῶν λειλῶν, αἰσχρά·
καὶ ἵνα δὴ μὴ μακρολογῶμεν πολλὰ τῆς γίγνηται τοῦδε ταῦθ' ἡμῖν, ἅπαντα ἁπλῶς ἔστω.
τὰ μὲν ἀρίστης ἐχόμενα ψυχῆς ἢ σώματος, εἴτε αὐτῆς εἴτε τινος ἀκίνου, ξύμπαντα
ἁρματά τε καὶ μέλη, καλά· τὰ δὲ κακίας αὖ, τοὐναντίον ἅπαν. ΚΛ. Ὀρθῶς
τε προκεῖται· καὶ ταῦθ' ἡμῖν οὕτως ἔχειν, ἀποκείσθω τὰ νῦν. ΑΘ. Ἔπι δὲ τόδε,
πότερον ἅπαντες, πάσεως χορείας ὁμοίως χαίρομεν, ἢ πολλῶν δεῖ. ΚΛ. Τοῦ
παντὸς μὲν οὖν. ΑΘ. Τί ποτ' ἂν ἓν λέγωμεν τὸ πανδαιμονῆς ἡμᾶς εἶναι, πότε
ρον οὐ ταυτά ἔστιν ἡμῖν καλὰ πᾶσιν, ἢ τὰ μὲν ταυτὰ, ἀλλ' οὐ δυνατὸν ταυτὰ εἶναι. οὐ
γάρ που ὁρᾷς γέ τις, ὡς ποτὲ τὰ τ' ἀκίνητα ἢ ἀρίστης, καλλίονα χρώματα. οὐ δ' ὡς
αὐτὸς μὴ χαίρῃ τοῖς τ' μοχθηρίαν σχήμασιν, οἱ δ' ἄλλοι σπουδαστικὰ ταύτης μέση τινί. καί
τοι λέγουσί γε οἱ πολλοῖσι μουσικῆς ὀρθότητα ἐν τῷ ἡδονὴν ταῖς ψυχαῖς παρέχουσαλ
δύναμιν. ἀλλὰ δῆτα μὲν ὅτε αἰσχρὸν, ὅτε ὅσον δ' παρά παν φαύλως. τόδε δὲ μᾶλλον
ἀκούσασθαι ἡμᾶς. ΚΛ. Τὸ ποῖον. ΑΘ. Επειδὴ μιμήματα δύο πων ἔστι τὰ
ἐν ταῖς χορείαις· ἃ πράξεσί τε παντοδαπαῖς πᾶσι γιγνόμενα καὶ τύχαις καὶ ἤθεσι μὴ μι
μήμασι σπουδαίοις ἐκείνοις, οἷς μὲν αὖ πρὸς τρόπον τὰ ῥηθέντα ἢ μελωδηθόντα, ἢ καὶ
ὁπωσοῦν χορευθόντα, ἢ κατὰ φύσιν, ἢ κατὰ ἔθος· ἢ κατ' ἀμφότερα, τούτους μὲν ἡ
γούμεθα χαίρειν τε καὶ ἐπαινεῖν αὐτὰ ἢ προσαγορεύειν καλὰ αἰσκαίου· οἷς δ' αὖ πα
ρὰ φύσιν ἢ τρόπον ἢ πινα ξυνήθειαν, οὔτε χαίρειν δυνατὸν οὔτε ἐπαινεῖν. αἰσχρά τε προ
σαγορεύειν· οἷς δ' αὖ τὰ μὲν τῆς φύσεως ὀρθὰ ξυμβαίνῃ, τὰ δὲ τῆς συνηθείας σπουδαστικά,
ἢ τὰ μὲν τ' συνηθείας ὀρθά, τὰ δὲ τ' φύσεως σπουδαστικά, ὅτοι δὲ ταῖς ἡδοναῖς ὧν ἐπαί
νεσις σπουδαίας προσαγορεύειν. ἰδέα γὰρ ὧν ὕπαιτα εἶναι φασί· πονηρὰ δὲ μὴ σπουδ
αῖον ἄλλων ὧς εἶσται φρονεῖν· αἰσχύνονται μὲν κενεᾷ τῷ σώματι τὰ τοιαῦτα· αἰσχύ
νονται δὲ ἄλλην, ὡς ἀποφαινόμενοι καλὰ μᾶλλον σπουδῇ· χαίρουσι δὲ παρ' αὐτοῖς.
ΚΛ. Ὀρθότατα λέγεις· ΑΘ. μῶν δῆτ' τι σλάσπιδ' ἐὰν τινα φθέγγεσθαι χαίροντα
φωνείας ἢ σχήματα ἢ μέλεσιν, ἢ τιν' ὠφέλειαν αὐτοῖς πρὸς τὰ παιδικὰ τὰς ἡδονὰς ἀποδι
δόμενος; ΚΛ. ἐκόν γε. ΑΘ. πότερον ἑκὼν, ἢ μὴ ἑκὼν καίει ταυτ' ἢ ὅ περ ὅταν τις
πονηρὸς ἤθεσι ξυὼν κακῶν αὐτῶν, μὴ μισῶν χαίρῃ ἃ ποδιδόμενος· λέγω δὲ ὡς οὐ ταυτὰ
ἂν μοίρα ὀνειρώττων αὐτὸς πλὴν μοχθηρίαν, τί τε ὁμοίως δ' ἂν αἰσκαίου χαίροντα, ὁ
ποτέρως αὖ χαίρει· ἐὰν ἄρα μὴ ἐπαινῶν αἰσχύντῃ· καί τοι τοῦτο τὸ μεῖζον ἀγαθὸν
ἢ κακὸν φαῦλον αὖ ἡμῖν ἐκ παίσης αὐδικης ἡγεῖσθαι. ΚΛ. Δοκῶ μοὶ ὀρθῶν. ΑΘ. Ὅπου
γὰρ νόμοι καλῶς εἰσὶ κείμενοι, ἢ μὴ ἐς τ' ἔπειτα χρόνου ἴσου), πλὴν ἢ τοῖς μάσας παιδιᾶς
τε καὶ παιδιᾶς οἷς μᾶλλα ἐξέσται ταῖς ποιητικοῖς· ὅτι πολὺ αὖ αὐτὸν τὸν ποιητὴν ὧ τῇ

ποιήσει

ποιήσει τέρπη ῥυθμοῦ ἢ μέλους ἢ ῥήματος ἐχόμενον, ἆρ' ὃς διδάσκοντα καὶ τῶν νόμων παιδεύσει καὶ νόμους οὐ τοῖς χρῆσις, ὅτι αὖ τυγχάνει ἀπορῶν πρὸς ἀρετὴν ἢ μοχθηρίαν; ΚΛ. Οὕτω δὴ τοῦτο γε λόγου ἔχει. πῶς γὰρ οὔ. ΑΘ. Ναὶ δῆτα οὖν τὸν ὡς ἔπος εἰπεῖν ὑπὸ πάσης τῆς πόλεως ἔξεισι σοβεῖ, πλὴν καθ' ἕνα που. ΚΛ. Ἓν ἀλλά που δὴ πῶς ἡ θεῖον τὴν φύσιν νομοθετεῖσθαι. ΑΘ. Θαῦμα καὶ ἀκούσαι. πάλαι γάρ δή ποτε ὡσεὶ ἔοικεν, ἐγνώσθη παρ' αὐτοῖς οὗτος ὁ λόγος. δὴ ταῦτα λέγομεν ἡμεῖς ὅτε καλὰ μὲν σχήματα, καλὰ δὲ μέλη δεῖ μιμεῖσθαι ταῖς σωφρέσιν, τὸν αὐ ταῖς πόλεσιν νόμους. ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα ἅπαξ ἔστι καὶ ὁποῖ' ἅττα ἀπέφηναν αὐτοῖς ὀρθῶς. καὶ παρὰ ταῦτα οὐκ ἦν οὔτε ζωγράφοις οὔτ' ἄλλοις ὅσοι σχήματα καὶ ὁποῖ' ἅττα ἀποδιδόασι ποιοῦσι, οὐδὲ τιποιοῦν ἄλλα τὰ πάτρια, ἢ τὰ πάτρια. οὐδὲ νῦν ἔξεστιν, οὔτ' ἐν τούτοις, οὔτ' ἐν μουσικῇ ξυμπάσῃ σκοπῶν δ' εὑρήσεις αὐτόθι, τὰ μυριοστὸν ἔτος γεγραμμένα ἢ τι τῶν πω μέλη. οὐκ ὡς ἔπος εἰπεῖν μυριοστὸν, ἀλλ' ὄντως τῶν νῦν δεδημιουργημένων, οὔτε τι κρείττονα, οὐτ' αἰσχίω· πλὴν αὐτὴν δὲ τέχνην ἀπειργασμένα. ΚΛ. Θαυμαστὸν λέγεις. ΑΘ. Νομοθετικὸν μὲν οὖν καὶ πολιτικὸν ὑπάρξαι λόντως· ἀλλ' ἔστιν φαῦλ' αὖ ὄντως αὐτόθι. τὸ δὲ δὴ τοῦτο μουσικὸν, ἀληθές τε καὶ ἄξιον σπουδῆς. ὅτι δυνατὸν ἄρξαι τοῦτ' ἐν τοιούτων νομοθετεῖσθαι, εὐθαίως θαῤῥοῦντα μάλιστα τὰ πρῶτα ὀρθότητα φύσει παρεσχημένα. ἆρ' ὃς δὲ θεοῦ ἢ θείου τινὸς αὖ ἔπος καὶ τὰ πάτρια ἐκεῖφασι, τὰ ἐν πολλῷ ὄντως σεσωσμένα χρόνου μάλιστ', ἆ ἴσισθ' ὅτι πρῶτα γενέσθαι. ὧνθ' ὅπερ ἔλεγον ἐγὼ δυνατὸ τις ἐλέγειν αὐτῶν, καὶ ὁποσονοῦν πρῶτ' ὀρθότητα, θαῤῥοῦντα χρὴ εἰς νόμον ἄγειν καὶ τάξιν αὐτά. ὡς ἡ τῆς ἡδονῆς καὶ λύπης ζήτησις τοῦ καινῆ ζητεῖν ἀεὶ μουσικῇ χρῆσθαι, χρῆσθαι οὐ μεγάλῳ ἕνα δυνάμει ἔχει πρὸς διαφθεῖραι, πρῶτ' ἂν διορωθεῖσαν χρείαν, ἐπιστᾶσα, ἀρχαιότητα. πρῶτ' γοῦν ἐκεῖ, οὐδαμῶς ἔοικε δυνατὴ γεγενῆσθαι διαφθεῖραι. πᾶν δὲ τοὐναντίον. ΚΛ. Φαίνεται οὕτως αὖ ἔχειν τὰ ἔχειν, ἐκ τῶν νῦν σοῦ ταυτὶ λεχθέντων. ΑΘ. Ἐροῦν θαῤῥοῦντες λέγωμεν πρῶτ' τῇ μουσικῇ καὶ τῇ παιδιᾷ μετὰ χρείας· χρείαν ὀρθὴν ἔστιν, τοιῷδέ τινι τρόπῳ χρέεσθαι ὅταν διάνοιαν δὴ πράττειν, καὶ ὁπόταν χαίρωμεν, διάνοιαν δὴ πράττειν αὖ. μῶν οὐχ οὕτως; ΚΛ. Οὕτω μὲν οὖν. ΑΘ. Καὶ μὴν οὔγε τῷ τοιούτῳ χαίροντες, ἡσυχίαν οὐ διανοίμεθ' ἄγειν. ΚΛ. Ἔστι ταῦτα. ΑΘ. Ἐροῦν οὐχ ἡμῶν εἷς μὲν ἕκαστος αὐτοὺς χορεύειν ἕξει μοι, ἡ δὲ τῶν προσβυτέρων ἡμῶν ἐκείνους αὖ θεωροῦντες διάξει ἡμῶν μεθ' ἡμέρας πολλὰς χαίροντες τῇ ἐκείνων παιδιᾷ τε καὶ εὐφροσύνῃ, ἐπεὶ δὴ ἡ παρ' ἡμῖν ἡμᾶς ἐλαφρὸν ἐκλείπειν νοῦν. ὁ πυθόμενοι καὶ καταλαβόμενοι, τίθεμεν οὕτως ἀτεχνῶς τοῖς διανοήμασιν ἡμᾶς ὅτι μάλιστα εἰς πάντα μιμήματα ἐπιτήδειον; ΚΛ. Ἀληθέστατα. ΑΘ. Μῶν οὖν διάνοιαν καὶ ἡμῖν ἅπαντ' ἐν νῷ λεγόμενον λόγον περὶ τῶν ἐορταζόντων λέγειν τοὺς πολλούς. ὃν ἔστιν σοφώτατον ἡγεῖσθαι καὶ κρίνειν νικᾶν, ὃς αὖ ἡμᾶς διαφαίνεσθαι καὶ χαίρειν, ὅτι μάλιστα ἀπορᾳάζηται. δεῖ γὰρ δὴ ἐπεὶ τὸν ἀφέμεθα γε παίζειν οὐδὲ τοιούτους ἐν πλείσους, καὶ μάλιστα χαίρειν ποιοῦντα, ἔστιν μάλιστα τιμᾶσθαί τε, καὶ ὅπερ εἶπον νῦν δὴ τὰ νικητήρια φέρειν. ἐροῦν ὀρθῶς λέγεταί τι ἔστιν, καὶ πρᾶττεται αὖ ἐταύτη γίγνοιθ'; ΚΛ. Τάχ' αὖ. ΑΘ. Ἀλλ' ὦ μακάριε. μὴ ταχὺ δὴ τοιοῦτον κρίνωμεν, ἀλλὰ διαιροῦντες αὖ καὶ τὰ μέρη, σκεπώμεθα πῶς δίκαιον φάναι· τί αὖ ἔποτ' ἐστὶν οὕτως ἁπλῶς ἀπλοῦν θεῖον ὀντινοῦν, μήθ' ἁρμονίας, μήτε γυμνικὸν, μήθ' ἱππικὸν, μήτε μουσικόν. ἀλλὰ πάντας σωκρατικῶν τοὺς οὐ τῇ πόλει, προείπομεν, θεὶς νικητήρια ἐν βουλόμενον κρίνειν ἀπλοῦν ἀδυνάτῳ πέρι μόνον· ὃς δ' αὖ τοὺς θεατὰς μάλιστα μαθεῖν ἐπιταττόμενος φέρειν φόβῳ, νικᾶσι δὲ αὖ ἐν ὅτι μάλιστα ἀπορᾳάσαντες, καὶ κριθῆ τῶν ἀγωνισαμένων ἥδιστος γεγονέναι, τί ποτ' αὖ ἡμεῖς ἐκ ταύτης τῆς προῤῥήσεως ξυμβαίνειν. ΚΛ. Τοῦ πέρι λέγεις; ΑΘ. Εἰκός που τὸν μὲν ποιητὴν ἐπιλήψεσθαι κατὰ τὸν ὅμηρον ἐκφωλίαν· ἄλλον δὲ κιθαρῳδίαν. τόνδε τινα τραγῳδίαν. τόνδ' αὖ κωμῳδίαν. οὐ θαυμαστὸν δέ, εἴ τις καὶ θαύματα ἐπλεκτὸς μάλιστ' αὖ νικᾶν ἐγοῖτο. τούτων δὴ τοιούτων καὶ ἑτέρων ἀγωνιστῶν μελέων ἐλθόντων, ἔχομεν ἁπλῶν τὸν αὖ νικῶ δικαίως; ΚΛ. Ἄρτιον ἔφης.

τὶς γαρ αὖ ἀποκείνοι τόσοι ἔτη, ὡς γνοὺς αὖποτε, πρὶν ἀκοῦσαί τε καὶ τῶν ἀθλητῶν ἐκάστων αὐτήκοος αὐτὸς γενέσθαι. ΑΘ. Τί οὖν, ὦ βούλισθε ἐπὶ σφῶν πλὴ ἄτοπον ταύτην ἀποκρίσιν ἀποκείνεσθαι; ΚΛ. Τί μήν. ΑΘ. Εἰ μὲν δίνεω τὰ πάνυ σμικρὰ κείνοι παυλία, κεινοῦσι γὰν τὰ θαύματα ἐπιλεικναῦντα. ἦ γαρ; ΚΛ. Πῶς γαρ οὔ. ΑΘ. Ἐὰν δέ γ' οἱ μείζους παῖδες, τὸν τὰς κωμωλίας· φαῦλίας δὲ αὖτε πεπαλαυμένας τῶν γυναικῶν, καὶ τὰ νέα μειράκια ἢ ὄχλον ἴσως ἅπαντας πάντων. ΚΛ. Ἴσως δῆτα. ΑΘ. Ῥᾳδίως δὲ καλῶς ἐλκύσαι καὶ ὀδύνασεν, ἤ τι τῶν ἐσιολέων διαλυθόντα, τάχ' αὖ ἡμεῖς οἱ ζόροντες ἥδιστα ἀκούσαντες, νικᾶν αὖ φᾶμεν πάμπολυ· τὶς οὖν ὀρθῶς αὖ νενικηκὼς εἴη δ' μετὰ ζόρου· ἦ γαρ; ΚΛ. Ναί. ΑΘ. Δῆλον ὡς ἔμοι γε καὶ ὑμῖν ἀναγκαῖον ὅτι φᾶσαι, τοὺς ζᾶσθ' τῶν ἡμετέρων ἐλικιωτῶν κειθόντας, ὀρθῶς αὖ νικᾶν· δ' γαρ ἔθος ἡμῖν τῶν νέων δή, πάμπολυ δοκεῖ τῶν σὺ ταῖς πόλεσιν ἀπόντων καὶ παντὰχοῦ βέλτιον γίγνεσθαι. ΚΛ. Τί μήν. ΑΘ. Συγχωρῶ δή τόγε τοσοῦτον ἢ ἐπὶ τοῖς πολλοῖς· δεῖν πλὴ μουσικὴν ἡδονὴ κρίνεσθαι. μὴ μὲν γε τῶν γε ἐπιτυχόντων. ἀλλὰ ἡδονὴ κείνων ἔστ' μοῦσα καλίσπ, ἥτις τοὺς βελτίσους καὶ ἱκανῶς πεπαλαυμένους τδ' πει. μάλιστα δὲ ἅμα τε ἀριθῇ τε καὶ παιδείᾳ διαφθείροντα. ὀρθῶ ταῦτα δὲ αἰρεῖσθαι φαμὲν δεῖσθαι τοὺς τούτων κειτὰς, ὅτι τῆς τε ἄλλης μετόχους αὐτοὺς εἶναι δεῖ φρονήσεως, καὶ δὴ καὶ τῆς ἀσωφρόνας· οὔτε γαρ παρὰ θατέρου δεῖ τὸν γε ἀληθῆ κείνων μαθόντα καὶ ἐκ πολλοῦ μανθάνοντα καὶ ἐκ πολλοῦ χρόνου ζᾶσθ' θορύβου τῶν πολλῶν καὶ τῆς αὐτοῦ ἀπαλαυσίας· οὔτ' αὖ γιγνώσκοντα, δι' ἀκαιρασίαν καὶ δειλίαν ἐκ ταὐτοῦ τῆ τόμαθος ἄπρ τοὺς θεοὺς ἐπικαλίσαι μέλλοντ κείνειν, ἐκ τούτου ψευδόμενον ἀποφαίνεσθαι ἐκεῖνόμενος πλὴ κείσιν· οὐ γαρ μαθητὴς, ἀλλὰ διδάσκαλος ὢν γε τὸ δίκαιον θεατῶν μᾶλλον ὀκεῖ τῆς κριθήσει. καὶ ἀνταποδόμενος τοῖς πλὴ ἡδονὴν μὴ προσηκόντως μὴ δι' ὀρθῶς ἀποδιδοῦσι θεαταῖς· ἰδίᾳ γὰρ δὴ τῷ παλαιῷ τε καὶ ἐλλογίμῳ νόμῳ, καθάπρ ὁσιακὸς τε καὶ ἰταλικὸς νόμος, νικᾷ τῷ πολὺ θεῖ τῶν θεατῶν ἐπιφέπων, καὶ γε νικῶντα διακείνειν χειροτονίαις, διέφθαρκε μὲν τοὺς ποιητὰς αὐτούς· πρὸς γαρ πλὴ τῶν κειτῶν ἡδονὴν ποιοῦσιν οὐσαν φαύλην. ὥστε αὐτοὶ αὐτοὺς οἱ θεαταὶ παιδεύουσι. διέφθαρκε δ' αὐτῷ τῷ θεάτρου τὰς ἡδονάς. δέον γαρ αὐτοὺς ἀεὶ ζειλτίω τῶν αὐτῶν ἡδῶν ἀκούοντας, ζειλτίω πλὴ ἡδονὴν ἴσχειν, νῦν αὖ τοῖς σφῶσι, πᾶν τοὐναντίον ξυμβαίνει. τί ποτ' οὖν ἡμῖν ταυτῷ αὖ διαπεπραθόσθαι τῷ λόγῳ σημαίνειν βούλεται, σκοπεῖσθε τόδε. ΚΛ. Τὸ ποῖον. ΑΘ. Δοκεῖμοι ζήτου ἢ τί ταρβὸν ὁ λόγος εἰς ταυτὸν τδ' φερόμενος ἴσχειν, ὡς ἄρα παιδείᾳ μὲν ἔσθ' ἱκανῶν ὁλκὴ τε καὶ ἀτωγὴ πρὸς ἣν ζᾶσθ' τῷ νόμον λόγον ὀρθὸν εἰρημένον· μὴ βῖᾳ ἐπισκιαζόντοις καὶ πρισβυτείοις δι' ἐμπειρίαν ξυνηδόμενον ὡς ὄντως ὀρθῶς ὄντων. ἵν' οὖν ἡ ψυχὴ τῶ παιδὸς μὴ ἀναστέα χαίρειν καὶ λυπεῖσθαι ἐθίζηται τῷ νόμῳ καὶ βοῖς ζᾶσθ' τῷ νόμου πεπεισμένοις, ἀλλὰ ξυοίσπται χαίρουσά τε καὶ λυπουμένη βοῖς αὐτοῖς τούτοις, ὅς πρ ὁ γέρων, τοῦτ' οὖν ἀφελὰς καλέσαι, ὄντως μὲν ἐπῳδὰς ταῖς ψυχαῖς αὖταις γιγνόμενα, πρὸς πλὴ τοιαύτην ἣν λέγομεν συμφωνίαν ἐπιτηδεσμένα. δεῖ δὲ δ' παυλὴν μὴ λαμβάνεσθαι φθορὰν τὰς τῶν νέων ψυχὰς, παιδείᾳ καὶ ὠφελεῖσθαι καλεῖσθαι καὶ πράττεσθαι. καθάπρ βοῖς κάμνουσί τε καὶ ἀθενῶς ἔχουσι τὰ σώματα· εὖ ἰᾶσι τισὶ σιτίοις καὶ πόμασι πλὴ χρηστὴν πειρῶνται τροφὴν προσφέρειν, ὅς μέλει βούτων· πλὴ δὲ τῶν ψυχῶν, εἰσαδίσιν. ἵνα πλὴ μὲν ἀπαλζωνται, πλὴ δὲ μεσεῖν ὀρθῶς ἐθίζωνται. τοῦτον δὴ καὶ ἐν ποιητικὴν ὁ ὀρθὸς νομοθέτης, εὖ βοῖς καλοῖς ῥήμασι καὶ ἐπαινεῖν βοῖς πείσει τε καὶ ἀνακάσει μὴ πείθων, τὰ τῶν σωφρόνων τε καὶ ἀνδρείων καὶ πάντων ἀγαθῶν ἀνδρῶν, οὔτε ῥυθμοῖς ἄνευ τε καὶ εὐ ἁρμονίαις μέλη ποιοῦντα ὀρθῶς ποιεῖν. ΚΛ. Νεῦ οὖν οὕτω δοκοῦσί σοι πρὸς διὸς ᾧ ξένε εὖ ταῖς ἄλλαις πόλεσι ποιεῖν; ἐπὶ μὲν γαρ καθ' ὅσον αἰδεσθέμεσθ, πολλῷ παρ' ἡμῖν ἢ παρὰ λακεδαιμονίοις, ἃ σὺ νῦν λέγεις, οὐκ δίδε πρακτόμενα, καινὰ δὲ ἄπαξ ἀεὶ γιγνόμενα περί τε τὰς ὀρχήσεις ἢ πρὸς ἄλλην μουσικὴν ξύμπασαν. οὐχ ὑπὸ νόμων μὲν ζαλλόμενα, ἀλλ' ὑπό τινων ἀτόκτ ἡδονῶν. πολλοῦ δεούσῶν τῶν αὐτ ζ. ἢ κατὰ ταυτὰ ὡς σὺ κατ' αὖ

γε πον

γυπῆ σι ἀφορμὴν δύσεις· ἀλλ' οὐδέποτε τὼ αὐτὼ. ΑΘ. Ἆρα τί γε, ὦ κλεινία, εἰ λέξομεν ἃ σὺ λέγεις λέγειν ὡς νῦν γιγνόμενα, οὐκ ἂν θαυμάζοιμι, εἰ μὴ σαφῶς λέγειν δοκοῦμαι, σὺ δ' ἐπίστασαι· ἀλλ' ἃ βούλομαι γίγνεσθαι ἐν μουσικῇ, τοιαῦτ' ἄττα εἶπον ἴσως ὥστε σοὶ δόξαι ταῦτα μὲν λέγειν. λοιδορεῖν δὲ πράγματα αἰσχρὰ μὴ πρόφασιν προσειληφότα ἁμαρτίας, οὐδὲ μῶς ἡδὺ· αἰσχρὸν δ' ἀξίως ἐστί· διὸ ταῦτα ἐκποδὼν καὶ μὴ σοί, φῶμεν ἢ μὴ, ἢ τοῖς δικασταῖς μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι γίγνεσθαι τὰ τοιαῦτα; ΚΛ. Τί μήν. ΑΘ. Τί δὲ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις γίγνοιτ' ἂν ὕπο. πόθεν αὖ τὰ καλλίονας οὕτως ἢ φαῦλον αὖ, ἃ καθάπερ νῦν γίγνεται γιγνόμενα. ΚΛ. Πολύ που διαφέρον, εἰ καθάπερ παρόντες ἡμῖν καὶ παρ' ἡμῖν· καὶ ἔτι καθάπερ ἔμπροσθεν ἢ, γίγνοιτο. ΑΘ. Φῶμεν δὴ ξυνομολογεῖσθαι ταῦτα· ἄλλο τι παρ' ἡμῖν οἱ πάλαι παιδείᾳ καὶ μουσικῇ τὰ λιγόμενα ἦσαν τοιάδε, τοὺς ποιητὰς ἀναγκάζειν λέγειν· ὡς ὁ μὲν ἀγαθὸς ἀνὴρ, σώφρων ὢν καὶ δίκαιος, ἀνδραγαθίᾳ ἅμα καὶ μακάριος. ἐὰν δέ τις μάλας καὶ ἰσχυρὸς, ἅτε σμικρὸς καὶ ἀσθενὴς ἢ· καὶ ἐὰν πλουτῇ καὶ μή· ἐὰν δὲ ἅρπαξ πλούτῳ μὴ κινύρηται καὶ μᾶλλον, ἢ ἄδικος, ἄθλιός τ' ἔστι καὶ αἰσχρῶς ζῇ· καὶ οὕτω μυρία μὲν φησὶν ὑμῖν ὁ ποιητὴς, εἴπερ ὀρθῶς λέγει, οὔτ' ὦ λόγῳ οὔτε ἔργῳ ἀνδρὶ θείμην, ὃς μὴ πάντα τὰ λιγόμενα καλὰ, μᾶλλον δὲ δικαιοσύνης πρᾶξαι καὶ κτῆσιν. καὶ δὴ καὶ δικαίων τοιοῦτος ὢν, ὁρίζοιτο ἐγγύθεν ἑστάμενος. ἄδικος δ' ὢν, μήτε τολμῷ ὁρῶν φόνον αἱματόεντα, μήτε κακῶν. δεινῶν θρέπτειον βορείῳ. μήτε ἄλλο αὐτῷ μᾶλλον τῶν λιγομένων ἀγαθῶν γίγνοιτό ποτε· τὰ δὲ ὑπὸ τῶν πολλῶν λιγόμενα ἀγαθὰ, οὐκ ὀρθῶς λέγεται. λέγεται δ' ὡς ἄριστον μὲν ὑγιαίνειν. δεύτερον δὲ, κάλλος· τρίτον δὲ, πλοῦτος. μυρία δὲ ἄλλα ἀγαθὰ λέγεται· καὶ γὰρ ὀξὺ ὁρᾶν καὶ ἀκούειν· καὶ πάντα ὅσα ἔχεται τῶν αἰσθήσεων θαυμαστῶς ἔχειν· ἔτι δὲ καὶ ἐξεῖν τυραννοῦντα, ὅτι ἂν ἐπιθυμῇ· καὶ γε δὴ τέλος ἀπόνοιαν μακαριότητος ἅπαντα ταῦτα κεκτημένον, ἀθάνατον ἅμα γιγνόμενον ὅλα τάχιστα. ὑμεῖς δὲ καὶ ἐπὶ τούτοις τάδε λέγομεν· ὡς ταῦτά ἐστι ξύμπαντα, δικαίοις μὲν καὶ ὁσίοις ἀνδράσιν ἄριστα κτήματα· ἀλλ' ἀνοσίοις δὲ, κάκιστα ξύμπαντα· ἀφ' ἑκάστου ἀπὸ τῆς ὑγιείας· καὶ δὴ καὶ ὁρᾶν καὶ ἀκούειν, καὶ αἰσθάνεσθαι καὶ ὅ παρά παν ζῷον, μέγιστον μὲν κακὸν ἐν ξύμπαντα χρόνον ἀθάνατον ὄντα καὶ κεκτημένον πάντα τὰ λιγόμενα ἀγαθὰ, πλὴν δικαιοσύνης τε καὶ ἀρετῆς ἁπάσης· ἔλαττον δὲ αὖ ὡς ἐλάχιστον ὁ τοιοῦτος χρόνον ἐπιζῶν· ταῦτα δὴ λέγειν δεῖ πρὸς τοὺς παρ' ἡμῖν ποιητὰς, ἅπερ ἐγὼ, πείθειν καὶ ἀναγκάζειν καὶ ἓν τούτοις ἐπομένους ῥυθμούς τε καὶ ἁρμονίαν ἀποδιδόντας παιδεύειν οὕτω τοὺς νέους ὑμῶν. ἢ γὰρ ὁρᾶτε; ἐᾶν μὲν ἔτι λέγω σαφῶς τὰ μὴ καλὰ λιγόμενα ἀγαθὰ εἶναι ἀλλήλοις ἢ· τοῖς δὲ δικαίοις, καὶ καλά· τὰ δ' ἀγαθὰ, εἶναι μὲν ἀγαθοῖς, ὄντως ἀγαθά· τοῖς δὲ μὴ κακοῖς, καλά· ὅτῳ οὖν ἁρμόττει ἄρχειν ξυμφωνοῦμεν ἐκεῖνό τε καὶ ὑμεῖς; ἢ πῶς. ΚΛ. Τὰ μὲν ἐμοιγε φαινόμενά πως· τὰ δ' οὐδαμῶς. ΑΘ. Ἆρ' οὖν ὑγιεινά τε καὶ κτημάτων· καὶ πλοῦτον καὶ τυραννίδα διαπλάττειν, καὶ ἔτι προστίθημι ὑμῖν ἰσχὺν διαφθείρουσαν καὶ αἰσθησιν μετ' ἀθανασίας, καὶ μηδὲν ἄλλο αὐτῶν τῶν λιγομένων καλῶν ἐγγιγνόμενον, ἀδικίαν δὲ καὶ ὕβριν ἔχοντα ἐν αὐτῷ μένειν ἐν οὕτω ζῶντα, ἴσως ὑμᾶς οὐ πείθω μὴ οὐκ ἀρὰ ἀθλίαν ἀλλ' ἄθλιον γίγνεσθαι σε φῶς; ΚΛ. Ἀληθέστατα λέγεις. ΑΘ. Εἶεν. τί οὖν δὴ μετὰ τοῦτ' εἰπεῖν ὑμᾶς χρεών. αἰσθησεῖος τί δὴ καὶ ἰσχυρὸς καὶ καλὸς καὶ πλούσιος, καὶ ποιᾶν ὅτι τοῦ ἐπιθυμεῖν ἐν βίον ἅπαντα, οὐχ ὑμῖν οὐκεῖ εἶπον ἄδικος εἶναι καὶ ὑβριστὴς, ᾗ ἀνάγκης αἰσχρῶς ἂν ζῆν. ἢ τοῦ μὲν ἴσως αὖ συγχωρήσετε τό γε αἰσχρῶς. ΚΛ. πάνυ μὲν οὖν. ΑΘ. Τί δὲ ἐν καὶ κακῶς; ΚΛ. Οὐκ ἂν ἔτι τοῦτό γε. ΑΘ. Τί δὲ καὶ ἀνοσίως καὶ μὴ ξυμφόρως αὐτῷ; ΚΛ. Καὶ πῶς ἂν ταῦτά γ' ἔτι ξυγχωροῖμεν. ΑΘ. Ὅπως; οὐθὲν ὑμῖν ὡς ἔοικεν ὦ φίλοι δοίη τὴν συμφωνίαν· ὡς νῦν γε ἀνδρὶ ἀφόδου μὲν ἀπ' ἀλλήλων. ἐμοὶ γοῦν δὴ φαίνεται ταῦτα οὕτως αἰσχίω, ὡς οὐ δι' ὦ φίλε κλεινία, κρίνειν ὅσος σαφῶς· καὶ νομοθέτης ὢν ταύτῃ πειράσομαι αὖ τοὺς τε ποιητὰς αἰσχρηγορίζειν φείδεσθαι, καὶ πάντας τοὺς ἐν τῇ πόλει, ἐκμίαν τὸ ὀλίγου μηδέποτε ἐπιθεῖναι αὖ, εἴτις ἐν τῇ χώρᾳ φαίνεται ὢν εἰσί τινες ἄνθρωποι ποτὲ πονηροὶ μὴ ἑκόντες δὲ ζῶντες. ἢ λυστιλοῦνται μὲν ἄλλα ὅτι καὶ κοδαλία, δικαιότερα δὲ ἄλλα. καὶ πολλὰ ἔτ' αὖ τὰ νῦν λιγόμενα ὑπότε κεν

τῶν καὶ λακωνίζειν ὡς ἔοικε. καὶ δή που καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διάφορα πέπεισαι μᾶλλον ἢ σὺ φίλτατε μοι Φαίδωνα. φαίνεται γάρ πρός σέ τι καὶ ἀπόλλωνος ὦ ἄριστε τῶν ἀνδρῶν, ἀ τοὺς νομοθέτας οὐκ οἶμαι οὐτοῦς τούτους ἱκανοὺς ἔσεσθαι, ἀρ' ὁ δικαιότατος βίος ἦν ἥδιστος, ἢ δύο εἰσίν τινε βίω. οἶμαι ὁ μὲν ἥδιστος ὢν τυγχάνει, δικαιότατος δὲ τέτταρος· ἀ δὲ δύο φαῖεν, ἱκανοὶ αὖ ἴσως αὐτοὺς πάλιν, εἰ τὴν ὀρθῶς ἐπανορθωσόμεθα, τετράγωνα δ' ἀνδρα μονοτέρους χρὴ λέγειν, τοὺς ἦν δικαιότατον, ἢ τοὺς τὸ ἥδιστον διαζῶντας βίον. ἀ μὲν δὴ φαῖεν τοὺς ἦν ἥδιστον, ἄκουε πῶς αὐτῶν ὁ λόγος αὖ γίγνεται. βούλομαι δέ μοι μὴ ἧττον θεῶν λέγειν τὸν τοιοῦτον, ἀλλ' ἐμοὶ πατράσιν καὶ νομοθέταις μᾶλλον· καί μοι τὰ ἔμπροσθεν ἐρωτήματα, πατρὸς τε καὶ νομοθέτην ἐρωτάω. ὅ δ' ἀπάτω, ὡς ὁ ζῶν ἦν ἥδιστον βίον, ἔστι μακαριώτατος. εἶτα μὴν ταῦτα εἴτω γ' αὖ φάσκω ὃ πατήρ, οὐκ ὡς διὰ μανίαν τὰ μὴ βούλεσθαι ζῶ, ἀλλ' ἀεὶ διακελεύομαι, οὐδὲν ἧττον ζῆν μᾶλλον δικαιότατα· ταῦτα μὴ ἦν ὁ τιθέμενος εἴτε νομοθέτης, εἴτε μὴ πατήρ, ἄλλος αὖ δίκαιος μὴ ἄπορος φάσκοιτο τῷ ξυμφωνοῦντος ἑαυτῷ λέγειν· εἰ δ' αὖ ἦν δικαιότατον ἀδιαφόρως ἔχειν πρὸς φάσκοντα βίον ἄριστον, ζῆν οὗτος ἂν ὁ ἀκούων οἶμαι· τί δὲ τοῦτο αὖ τῷ δὴ τῆς ἡδονῆς κρεῖττον ἀγαθόν τε καὶ καλὸν ὄντε καὶ ἡμῖν ὄντε μὲν ἐστὶν ἐναντία τί γὰρ δὴ δίκαιόν, χωριζόμενον ἡδονῆς ἀγαθὸν αὖ γίγνεται· φέρε κλίες τὸ μὴ ἔπαινος πρὸς αὐθρώπων τε καὶ θεῶν, ἀρ' ἐστὶν ἀγαθὸν μὲν καὶ καλόν, ἀνιᾶς δὲ, δύσκλεια δὲ τἀναντία; μῶν ἀνιᾶς μὲν, ἀγαθὸν δὲ ἢ καλόν. τὰ δ' ἕτερα, ἰᾶται μὲν, αἰσχρὰ δὲ καὶ ἡμῖν; κλ. καὶ πῶς. ΑΘ. οὐκοῦν ὁ μὲν μὴ χωρίζων λόγος, ἡδύτε καὶ δίκαιον καὶ ἀγαθόν τε καὶ καλόν, πιθανός γ' ἐμαυτῷ ἕτερον, πρὸς μὴ δ' τινὰ ἐθέλειν ζῆν ἢ ὅσιον καὶ δίκαιον εἶναι. ὥστε νομοθέτην τε αὖχησις λάτων καὶ ὁσιωτάτους, ὃς αὖ μὴ φῇ ταῦτα οὕτως ἔχειν. οὐδεὶς γὰρ αὖ ἑκὼν ἐθέλοι πείθεσθαι πρᾴττειν ἕτερα, ὅτῳ μὴ ἡ χαίρειν τῇ λυπεῖσθαι πλέον ἔπιπτ· σκοτοδινιᾷ δὲ, δ' πορεύεσθον ῥέμνοντι πᾶσί τε ὡς ἔπος εἰπεῖν καὶ δὴ καὶ θεῖς παισὶ παρίχει· νομοθέτης δ' ἐμὲν δέξεσθαι ὑπνωτίοιν ὑπνου κατασήσει ἡ σκότος ἀφιλῶν· καὶ πείσει ἀμωσγέπως εἶπεν καὶ παίδους καὶ λόγοις, ὡς ἐσκιαγραφημένα τὰ δίκαια ὄντι καὶ ἄδικα· καὶ τὰ μὲν ἄδικα, ᾗ τ' δικαίοις ἐναντίως φαινόμενα· ἐκ μὲν ἀλήθου μὴ κεκτῆσθαι αὐτ', διεῳρύμενα ὑδέα. τὰ δὲ δίκαια αὖ ὄντα τἀναντία πάντα πρὸς ἀμφότερα. κλ. φαίνεται. ΑΘ. τῷ δ' ἀληθείας τῆς κείσεως, πότερον κυνεωτέρα ἢ φῶμεν. ἦ τέρα τῷ τῆς χείρονος ψυχῆς, ἢ τῷ τῆς βελτίονος. κλ. ἀναγκαῖον που τῷ τῆς ἀμείνονος. ΑΘ. ἀναγκαῖον ἄρα ἦν αὖ δίκαιον βίον, οὐ μόνον αἰσχρὸν μοχθηρότερον, ἀλλὰ καὶ ἀνάξιον τῇ ἀληθείᾳ τὸ δίκαιον τε ἢ καὶ ὅσιον εἶναι. κλ. κινδυνεύει κατά γε τὸν νῦν λόγον ὦ φίλε. ΑΘ. νομοθέτης δ' οὖν καὶ σμικρὸν ὄφελος, ἐὰν μὴ ᾖ ἦν οὕτως ἔχον, ὡς καὶ νῦν αὐτὸ ὑρᾶν ὁ λόγος ἔοικεν, ἔστιν ἵν ἄλλο ἐπάμυναι αὖ ἐπ' ἀγαθῷ ψυχῆς πρὸς τὸν νέους, ἔστιν ὅτε δ' οὐδὲν λυσιτελέστερον αὖ ἐψεύσατό ποτε. καὶ ἀναπόμενον μᾶλλον πιεῖν μὴ εἶφ' ἀλλ' ἐκόντας πάντα τὰ δίκαια; κλ. καλῶς μὲν ἀλήθεια ὦ ξεῖν, καὶ μένιμον. εἰ δὲ καὶ μὴν οὐ ῥᾴδιον ἦ πίθειν. ΑΘ. Εἶεν. ἐμὲ μὲν τὸ σιδωνίου μυθολόγημα ῥᾴδιον ἐγένετο πιθῆν οὕτως ἀπίθανον ὄν, ἡ ἄλλα μυρία. κλ. ῥᾴδιον. ΑΘ. τὸ αὖ περὶ τοῦ ποτὲ ὀδόντων, ὃ πλίτας ἐξ αὐτοῦ φῶμεν· καί τοι μέγα γ' ἴσχει νομοθέτης παράδειγμα τοῦ πίστιν, ὅτι αὖ ἐπιχειρῆς πίθῃ τοὺς τῶν νέων ψυχάς. ὥστε ἄλλο ἄλλο αὖ ἦν λεῖσκοψῶ τι αὐθυρίσκειν, ᾧ τί πίσας, μέγιστον ἀγαθὸν ὀργάσεται αὖ πόλιν. βούλου δὴ πεῖσαι, πᾶσιν μηχανὴν ἐυρίσκειν· ὅτι μὴ ποτε φόβου ἢ ἐπιθυμίαι ξυνοικίσαι πᾶσα ἢ βούλων οὐ μὴ ταυτὸν ὄν ἅμα μάλιστα φθέγγοι τ' ἀεὶ ὀρθῶς Εἶναι πάντες. οὕτε ψεῦδος καὶ μύθοις μὴ λόγοις. ἀ δ' οἷον, ἄλλα πιθανὰ ἢ ταῦτα, πρὸς ταῦτα, οὐδεὶς φθόνος ἀφοσιωτέον τῷ λόγῳ. κλ. Ἀλλ' οὔμοι φαίνεται πρός γε ταῦτα δυνατὸς ἡμῶν ἀφοσιωτέον τ' αὖ οὐδέτερος. ΑΘ. τὸ μὲν δὴ τοίνυν ἐμὲν αὖ ἔα λέγειν. φημὶ γὰρ ἅπαντας δεῖν ἐπᾴδειν ὅσοι ἐν χρεὼ ὄντας· σὺ χρεὼ ἐστὶ νέοις ὅσους ταῖς ψυχαῖς μὴ ἀπαλαῖς τ' παιδίων· τάττε ἄλλα μὴ λέγοντας πάντα ὅσα ἀπηλλύθαμέν τε μὴ ἔμ' ἀπόλλυσθαι αὖ· ἃ δὲ κεφάλαιον αὐτ' ἔστω ἴσως, τ' αὖτ' ἄδειόν τε μὴ ἀφιστον ὑπὸ θεῶν εἶναι λέγειν φάσκοντες. κλ.

Ἀληθέστατα

ἀληθέστατα ῥηθοῦμεν ἅμα καὶ μᾶλλον πείσομεν, οὓς δεῖ πεῖθειν. ἢ ἐὰν ἄλλως πως φθεγξόμεθα λέγοντες, συγχωρητέον ἀλύειν. ΑΘ. Ῥᾴστου μὴ τοίνυν ὁμοσῶν χρὴ ὀπαδικὸς, ὀρθῶς τ' ἂν εἰσοῖ πρῶτος τὰ τοιαῦτα εἰς τὸ μέσον φέρων ἀπαύστως καὶ μὴ ὅλῃ τῇ πόλει. ΚΛ. Οὐ τοῦτο δέ, ὁ μέχρι ἑβδομήκοντα ἐτῶν τοῦτο παιδιᾷ ἐπιχαλεπαίνων μαρτυρᾷ τ' λεγομένων ἀληθέστατ' πίει· καὶ ζῶν νέοις ἥλιον μᾶλλον πεπωκὼς γήρᾳ ἐπιχρίμενος. δεῖ δὲ δὴ καὶ ἕως ἐνιαυτοὺς, τοὺς ὑπὲρ ἑβδομήκοντα ἔτη μέχρι τ' ἑξήκοντα γεγονότας ἄριστον. τοὺς δὲ μέχρι ταῦτα οὐκ ἔτι δίκαιον φρένων ὠφελὰς μυθολόγους τ' τῶν αὐτ' ὠφελῶν ὄντας θείου φήμης ἡγεῖσθαι. ΚΛ. λέγεις δὲ ὦ ξένε τίνας δύνους τοὺς χρεὼν τοὺς χρίνους· οὐκ πάνυ ξυνίεμεν σαφῶς ὅ, τί ποτε βούλῃ φράζειν αὐτ' περι. ΑΘ. καὶ μὴν εἰσί γε οὐ πολὺ, ὧν χάριν οἱ πολῖται τ' ἔμπροσθεν ἐρρήθησαν λόγων. ΚΛ. Οὔπω μεμαθήκαμεν· ἀλλ' εἰς αὖθις δὸν περὶ ὧν φράζειν. ΑΘ. Εἶπομεν ἐμεμνήμεθα ἡγεῖται ἀρχὰς τ' λόγων, ὡς ἡ φύσις ἅπαντ' τ' νέων διάπυρος οὖσα, ἥσυχόν οὐκ δίκ τε ἄγειν, οὔτε ἡγεῖται τὸ σῶμα, οὔτε ἡγεῖται πρὸ φωνὴν ἓν. φθέγγοιτο δ' ἀεὶ ἀτάκτως καὶ πολλῷ· τάξεως δ' αἴσθησιν τούτων ἀμφοτέρων τ' ἄλλων μὴ ζῴων, οὐδὲν ἐφάπτοιτο. ἡ δὲ αὐθρώπου φύσις ἔχει μόνη εὐχερῶς· τῇ δὲ τῆς κινήσεως τάξει, ῥυθμὸς ὄνομα εἶναι· τῇ δ' αὖ τῆς φωνῆς τὸ τε ὀξέος ἅμα καὶ βαρέος συναρμοττομένων, ἁρμονίαν ὄνομα προσαγορεύοιτο. χορεία δέ που ξυναμφότερον κληθείη. θεοὺς δὲ ἔφαμεν ἐλεοῦντας ἡμᾶς σὺν χορευτὰς τε καὶ χορεύοντας ἡμῖν δοῦναι τὸν τε Ἀπόλλωνα καὶ μούσας. καὶ δὴ καὶ τρίτον ἔφαμεν εἰ μεμνήμεθα δύνασιν. ΚΛ. Ὡς δ' οὐ μεμνήμεθα. ΑΘ. Ὁ μὲν τοίνυν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῶν μουσῶν χορὸς εἴρηται· τὸν δὲ τρίτον καὶ τὸ λοιπὸν χορὸν ἀνάγκη τ' παίδων δύνασιν λέγεσθαι. ΚΛ. Ὡς δὴ λέγεις. ΑΘ. Μάλα γὰρ ἄτοπος γίγνοιτ' ἂν ὡς γ' ὑμᾶς ἀκούσαντε δύνασιν πρισβυτῶν χορεύσοντας. εἰ ἄρα οἱ, οἱ ἑβδομήκοντα καὶ πεντήκοντα δὲ γεγονότες ἔτη, μέχρι ὀγδοήκοντα αὐτῷ χορεύσουσιν. ΚΛ. Ἀληθέστατα μὲν λέγεις. ΑΘ. Λοίπα δὲ δεῖ πρὸς ταῦτα εἶναι, ὅποι τ' τὸ βούλομον ὅπως γενόμενον αὖ γίγνοιτο. ΚΛ. Τί μήν. ΑΘ. Ἐρᾷς μὲν τάδε ἔμπροσθεν ὁμολογεῖτε; ΚΛ. τοῦ πίει. ΑΘ. Τὸ δεῖν πάντα αὖ ἅπαξ καὶ παῖδα ἐλεύθερον καὶ δοῦλον, θῆλυ τε καὶ ἄῤῥενα, καὶ ὅλῃ τῇ πόλλῃ ὅλην πὼ πόλιν αὖ πὼ αὐτῇ ἐπάδουσαν. μὴ παύεσθαί ποτε ταῦτα ἃ διελελύθαμεν ἀμεῖς γέ πως ἐὰν μεταβαλλόμενα καὶ πάντως παρεγχόμενα ποικιλίαν. ὥστε ἀπολησίαν εἶναί τινα τ' ὕμνων τοῖς ἄφουσι καὶ ἡδονὴν. ΚΛ. Ὡς δ' οὐχ ὁμολογοῖτο αὖ, ταῦτα δεῖν οὕτω πράττεσθαι. ΑΘ. Τοῦ δὴ τοῦ μὲν ἕνεκα τῆς πόλεως, ἁλκίας τε καὶ ἅμα φρονήσεως πιθανώτατον ὂν τῶν οἳ τῇ πόλει ᾄδον τὰ καλλίστα, μίγις αὖ ἥδ' ἁρμόζοι τοῖς ἀκούσασι, καὶ ἔστιν αὐτοῖς οὕτως ἀφίσομεν. ὃ κυριώτατον αὖ ἐστὶ τ' καλλίστων τε καὶ ὠφελιμωτάτων ᾠδῶν. ΚΛ. Ἀλλ' ἀληθῆ δὲ μιθεῖσαι ὡς γε παντὶ λεγόμενα. ΑΘ. Ῥᾳστα οὖν πού που αὖ ἐστ' τοῦτο ὁρᾶτε εἰπεῖν. ΚΛ. Ῥᾴδιον. ΑΘ. Ῥᾴστου γιγνόμενος πρισβύτερος, ὅταν πρὸς τὰς ᾠδὰς μισὸς, μὴ χαίρῃ τε ἕκαστον πράττων ἔστ' καὶ ἀνάγκῃ· γιγνομένῳ, αἰσχύνοιτ' αὖ μᾶλλον, ὅσῳ πρισβύτερος καὶ σωφρονίστερος γίγνεται, τοσῷ μᾶλλον. ἆρ' οὐχ οὕτως; ΚΛ. Οὕτω μὲν οὖν. ΑΘ. Οὐκοῦν εἰθισάμεθα μὴ παιδίοις αὐθάσι ἄλλῃ ἐτῶς ὀρθῶς, ἔτι μᾶλλον αἰσχύνοιτ' αὖ. μὴ ταῦτα γ' ἐὰ καθάπερ οἱ πόλεις χορεὶ ἀγωνιζόμενοι, πιφωνασκοῦντες, ἰσχνότητι καὶ ἄσκησι ἀναγκάζοντο ἄλλῃ, οἱ τοιοῦτοι παντάπασι πως ἀκόσως τε καὶ αἰσχυντηλῶς ἄδοντες ἀπροθύμως αὖ τ' ὀργάζοιντο. ΚΛ. Ἀναγκαιότατα μὲν λέγεις. ΑΘ. Ῥᾴστου οὖν αὐτὸν πειραμεθησόμεθα προθύμως ἢ πρὸς τὰς ᾠδάς. ἆρ' οὖν μοθετήσομεν πρῶτον μὲν τοῦ παῖδας μέχρις ἐτῶν ὀκτωκαίδεκα ζῆν παρὰ πάνυ οἶνου μὴ γεύεσθαι· διδάσκοντες ὡς οὐ χρὴ πῦρ ἐν πυρὶ ὀχετεύειν εἰς τὸ σῶμα μὴ πὼ ψυχὴν, πρὶν ἂν τὸν πόνους ἐγχειρεῖν πορεύεσθαι, πὼ ἐκμανῆ βλαβούμενοι ἕξιν τ' πώου· μεῖζα δὲ ἕξιν, οἶνου μὴ δεῖ γεύεσθαι τ' μειρίου, μέχρι ἑβδομήκοντα ἐτῶν· μέτης δὲ μὴ φλυαρίας τοπαρά πανυ τ' νέου ἀπέχεσθαι· τετταρακόντα δὲ ἐπιβάσου τα ἐτῶν, οὐ τοῖς ξυμπόταις θυσχεθόντα, ἡμερῶν τούς τε ἄλλους θεούς. μὴ δὴ μὴ δὸ νυσον παρακαλεῖν εἰς πὼ τ' πρισβυτῶν τελεπὼ ἅμα καὶ παιδιάν. ἰὼ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ἐπήκοον τ' τῶ γέρως αὐχηρότητος ἐθωρήσατο, τὸν οἶνον φαρμακον. ὥστ' αὖτε

ζαῦ ἡμᾶς καὶ δυσθυμίας λύ, δηλ γίγνεσθ· μαλακώτερον ἐκ σκληροτέρου ἢ τ' ψυ-
χῆς ἦθος ποιᾶ τὴν εἰς τὸν ὕπνον ἀσφαλεστέραν γιγνόμενον· ἢ οὕτως ἀνωλεκαστέραν ἢ·
πρῶτον μὲν δὴ διατεθεὶς οὕτως ἕκαστος, ἆρ' οὐκ ἂν ἐθέλοι προθυμότερόν τε ἕπεσθαι ἀι-
χμωμένος, οὐκ ἀ πολλοῖς, ἀλλ' ἀ μικροῖς, ἢ οὐκ ἀ ἀλκαρίοις, ἀλλ' ἀ οἰκείοις, ἄδειν
τε, ἢ ὃ πολλάκις εἰρήκαμεν ἐπᾴδειν; κλ. Καὶ πολύ γε. ΑΘ. Εἰς μέν γε πρόσ-
θεν δίνευ ἂν μετέχειν ἡμῶν ὡδῆς, οὗτος ὁ λόγος οὐκ ἂν παντάπασιν ἀχάριτον γέ-
γνοιτο. κλ. Οὐδαμῶς· ἀθ. Νῦν δὲ ἄσουσιν οἱ ἄνδρες φωνὴν ἣ μοῦσαν· ἣ δῆλον,
ὅτι πρέπουσαν αὐτοῖς λέγεται. κλ. Πῶς γὰρ οὔ· ἀθ. Τίς οὖν ἔτι πρέπει θέ-
σεις ἀνδράσιν ἀρ' ἢ τὰ χρεών. κλ. Ἥ μέν γε ὦ ξένε καὶ ἔοικε, οὐκ ἄλλην ἂν λύραν δυ-
νάμεθα φίλιον, ἢ λύραν οἷς χρεὼν ἐμάθομεν, ξυνήθεις ἄδειν γενόμενοι· κλ. Εἰκότως
γε. ἀθ. Ὅπως δ' οὐκ ἐπίζηλοι γενόμενοι τῆς ἡμετέρας φύσεως. σχεδὸν γὰρ πο-
λιτείαν ἴσχετε· ἀλλ' οὐκ οἰ ἄστεσι καὶ πᾶσι κακῶν. ἀλλ' οἶ ἀθρόους πόλους ἂν ἀγέλην μι-
μούνους φορεῖσθαι τῶν νέους κέκτηνται· λαβὼν δὲ ὑμῶν οὕστινας ἐν αὐτῇ τῇ τῶν ξυνό-
μων ἀναίσας σφόδρα ἀξιαίνονται μὴ ἀκανθίζωσι, τί ποκόμενον τὸ πίστιον ἰδίᾳ·
καὶ παυλάνι ψιχὸν τὸ μὴ μόρῶν· καὶ πάντα προσήκοντα ἀποδιδοὺς, τῇ παιδὸς
φίᾳ· ἔθος οὐ μόνον ἀγαθὸς ἂν στρατιώτης εἴη, πόλιν δὲ μὴ ἄσυ δυνάμενος οἰκεῖν, οὐ δὲ
καταρχὰς εἴπομεν τῶν τυρταίου πολιμικῶν ἢ πολιμικώτερον· τόταρβον, ἀρίστης
ἀλλ' οὐ πρῶτον πὶ ἀνδρείαν κτῆμα ἡμῶνται, ἀεὶ μὴ παντα χοῦ ἰδιώτας τὸ μὴ ξυμ-
πάσῃ πόλῃ. κλ. Οὐκ οἶδα ἡμῶν ὦ ξένε ὅπη πάλιν αὖ ἓν νομοθέτας φαυλίζῃς.

ΑΘ. Οὔκ ὦ γαθὲ προσίχων τὸν τῷ τ νοῦν, σφῶν ἕνεκα εἴπον, ἀλλ' ὁ λόγος ἔπη φέρει
ταύτη πορευόμενα ἀ Σούλιδα· ἐ γὰρ ἴχομεν μοῦσαν τῆς τῶν χρεὼν ἡμελίω μὴ τῆς οἰ
ἓν ἓν κοινοῖς θεάτροις, πειρώμεθα ἀποδοῦναι ἓν οἷς φαμὲν ἐκείνη μὲν αἰσχύνεσθ·
ζητεῖν δὲ ἥτις ἡμελίστη ταύτης κοινωνεῖν. κλ. Ῥᾴον γε. ἀθ. Οὐκοῦν πρῶτον μὲν
λεῖν τόλ γε ὑ πάρεχειν ἅ πασιν ὅσοις συμπαρίπταί ἥτις χάρις, ἢ ἕνεκ αὐ μόνον αὐ
τοῦ δ' ἀπουσλαίοτατον ἓν, εἴ τινα ὀρθότητα, ἢ φ χρίον ὠφέλιαν οἶ δὲ λέγ· ἰσῶς δὴ
μὲν μὴ πόσει μὴ ξυμπάσῃ φοφῇ, παρίπαξ μὴ πὶ χάειν, ἵν ἡδονὴν αὖ προσέπιμεν.
ἢν δὲ ὀρθότητά τε μὴ ὠφέλειαν ὅ τὸν ὑγιεινὸν τ προσφθρομένων λέγομεν ἐκείνοτε, τὸ
τ' αὐ φ ὦ αὐτοῖς μὴ δ' ὀρθότατον. κλ. πάνυ μὲν ἓν. ἀθ. Καὶ μὴν μὴ τῇ μιμήσει
παρακηλουθεῖν μὲν τόγε τ' χάειν πὶ ἡδονήν· πὶ δ' ὀρθότητα μὴ πὶ ὠφέλειαν, μὴ
δ' ὃ μὴ φ ἡμελῶς, πὶ ἀλήθειαν ἢ πὶ ἀποτελοῦσαν. κλ. Ἔσιν οὕτω. ἀθ. Τίθετε
τ' ὁμοίων ὁρμᾶσθαι ὅσαι τ' χαι ἐνεστηκεῖ, ἆρ οὐκ ἂν εἶεν ὁρμάζοντ, φ μὴ ἡδονὴν ὁ
αὐτοῖς γίγνεσθ, παιρι πόμενον ἐαὐ γίγνητ, χάειν αὐ φ δικαιότατον ἂν εἴη προσαχρέ
ειν. κλ. Ναί· ἀθ. Τὴν δέγ' ὀρθότητά που τ' τοιοῦτ, ἡ ἴσότης αἰ ὡς ἐμὶ φ πᾶν ἐ-
πεῖν ὁρμάζοιτ' ἔτ' ἂν ὁσοῦτον μὴ τῶ τοιούτου πρότερον, ἀλλ' οὐχ ἡδονή· κλ. Κα-
λῶς. ἀθ. Οὐκοῦν ἡδονῇ κρίνοι τ' αὖ μόνον ἐκεῖνο ὀρθῶς, ὃ μήτ' τινα ὠφέλειαν, μήτ'
ἀλήθειαν, μήτε ὁμοιότητα ἃ ὁρμαζόμενον παρίσχῃ· μηδ' αὖ γε βλάβην· ἀλλ' αὐτ'
τοῦτον μόνον αἰεὶ γίγνοιθ τῷ ξυμπαρεπομένου ταῖς ἄλλοις τῆς χάειτος. ἢν δὴ κηλί-
σταί τις ὀνομάσαι αὖ ἡδονὴν, ὅταν μηδὲν αὐτῇ τούτ' ἐπακολουθῇ· κλ. Ἀ βλαβῆ
λέγεις ἡδονὴν μόνον. ἀθ. Ναί, μὰ παιδιάν γε ἢ πὶ αὐτὸ ταύτην λέγω τότε, ὅταν
μήτέ τι βλάπτῃ, μήτε ὠφελῇ πανυσθῆς ἢ λοίδορον ἄξιον. κλ. Ἀληθίστατα λέγεις. ἀθ.
Ἆρ' ἓν οὐ πᾶσαν μίμησιν φαῦμεν αὖ ἐκ τ νῦν λεγομένων, ἥκιστα ἡδονῇ προσήκειν κεί
νοις καὶ δόξῃ μὴ ἀληθεῖ· μὴ δὴ καὶ πᾶσαν ἰσότητα· ἀ τ' ἔστω δοκεῖ ἢ μήτις χαιρέτω,
τόγε ἴσον ἴσον, οὐδὲ φ σύμμετρον αὖ ἔστι σύμμετρον ὅλως· ἀλλὰ δ' ἀληθεῖ πάντ' μάλιστα. ἥ
κιστα δὲ ὁπωοῦν ἄλλῳ. κλ. παντάπασι μὲν οὖν. ἀθ. Οὐκοῦν μουσικὴν γε πᾶσαν φα
μὲν, ἀνεστικήν τε μὴ μιμητικήν· κλ. Τί μήν. ἀθ. Ἥκισ' ἆρα ὅταῖς μουσικὴν ἡδο
νῇ φῇ κρίνεσθ, ὀρθὸν ἀποδεκτέον φ λόγον. μὴ ζητητέον ἥκιστα ἑαυτὴν ὡς ἀσυλλαίαν
εἴ τις ἆρα που μὴ γίγνοιτ. ἀλλ' ἐκείνῃ πὶ ἔχουσαν πὶ ὁμοιότητα τῷ τ ἡμελοῦ μιμήμα
τι. κλ. Ἀληθίστατα. ἀθ. Καὶ τοῦτο δὴ τοῖς πὶ ἡμελίστην ᾠδὴν τε ζητοῦσι καὶ
μοῦσαν ζητητέον ὡς ἔοικεν, οὐχ ἥτις ἡδεῖα, ἀλλ' ἥτις ὀρθή. μιμήσεως τ' ἔν ὡς ἔφαμεν ὀρ

θότητος,

ἄθηνος, ἢ ὃ μεμαθὼς ὅσον τε καὶ οἷ ἦν ἀφετελεῖν. ΚΛ. Πῶς λέγεις; ΑΘ. Καὶ μὴν τῆδέ γε πᾶς ἂν ὁμολογοῖ τῆς μουσικῆς, ὅτι πάντα τὰ τῶν αὐτῶν ἔθη ποιήματα. μίμησίς τε ἡ ἀπειροσία· καὶ τῷ τρόπῳ, μῶν οὐκ ἂν ξύμπαντες ὁμολογοῖεν ποιητικήν τε καὶ ὑποκριτικήν; ΚΛ. Καὶ μάλα. ΑΘ. Δεῖ δὴ καὶ ἰκανόν γε ὡς ἔοικε γιγνώσκειν τῶν ποιημάτων, ὁπότ' ἔθη τ' μέλλοντας ὀρθῶς αὐτῷ μὴ ἁμαρτήσεσθαι· μὴ γὰρ γιγνώσκων πῶς οἰσέσει τί ποτε βούλεται, μὴ ὄντος ποτὲ ἔθους εἰκῶν ὄντως, ἀρκεῖ τήν γε ὀρθότητα τῆς βουλήσεως, ἢ καὶ ἁμαρτίαν αὖ διαγνώσεται. ΚΛ. Σχολῇ· πῶς δ' οὔ. ΑΘ. Ὁ δὲ ὀρθῶς μὲν γιγνώσκων, δρᾷ δ' οὖν ποτε τόγε δεῖ καὶ ἱκανῶς δυνατὸς εἶη διαγιγνώσκειν; λέγω δ' οὐ πάνυ σαφῶς· ἀλλ' ὡδὶ σαφέστερον ἴσως ἂν λεχθείη. ΚΛ. Πῶς· ΑΘ. Εἰσὶ δή που κατὰ πᾶν ἡμῖν ἀπειροσίαι μυείαι; ΚΛ. Ναί. ΑΘ. Τί δ' ἔστιν ἅπτεσθαι τῶν μεμιμημένων, ὃ, τί ποτ' ἔθος ἔχειν ὀρθῶς τῶν σωμάτων, ἆρ' ἂν ποτε τόγε ὀρθῶς εἰργασμένον αὖ γνοίη; λέγω δὲ δὴ τοιόνδε. δεῖ τὸν ἀριθμὸν τὸ σώματος· μὴ ἐκόντων τῶν μορίων τὰς θέσεις ἔχει, ὅσοι τέ εἰσι καὶ ὁ ποῖα παρ' ὁ ποῖα αὐτῶν κεῖται, πῶν προσήκουσαν τάξιν ἀπείληφε· μὴ ἔτι δὴ χρώματά τε καὶ σχήματα, ἃ πάντα ταῦτα τε παρανομούμενα εἴργασται, μῶν δοκεῖ ταῦτ' ἄν ποτε διαγνοῦναί τις τοπαράπαν, ἀγνοῶν ὅ, τι ποτ' ἔθος ἔχει μεμιμημένον ζῷον; ΚΛ. Καὶ πῶς. ΑΘ. Τί δ' εἰ γιγνώσκειμεν ὅ τι ἐγχεκριμένον ἢ ἐπιπλασμένον ἔθος ἂν θρέψαι ποτ, μὴ τὰ μόρια πάντα τὰ ἑαυτῶν, μὴ χρώματα ἅμα μὴ σχήματα ἀπείληφεν ἐκτὸς τῆς τύχης, ἀρά γε ἀναγκαῖον ἦδη τῷ ταῦτα γνόντι, μὴ ἐκείνῳ τοί μοι γιγνώσκειν εἴτε καλὸν εἴτε ὅπῃ ποτε ἄλλῃπῃ αὖ ἔχει κάλλους; πάντες μέν τ' ἂν ὡς ἔφης εἰπεῖν ὃ ξυνῆκα, τὰ καλὰ τῶν ζῴων ἐγγινώσκομεν. ΚΛ. Ὀρθότατα λέγεις. ΑΘ. Ἆρ' οὖν οὐ τὴν εἰκαστικὴν καὶ σὐ γραφικὴν καὶ σὐμουσικὴν, μὴ πάντ' ἂν μέλλοντα ἔμφρονα κεκλῆσθαι δεῖ ταῦτα ξύμπαντα ἔχειν· ὅ, τε ἔθος πρῶτον γιγνώσκειν, ἔπειτα ὡς ὀρθῶς· ἔπειθ' ὡς δὴ ξύντονον εἴργασται τῶν εἰκόνων ἐπίσταιτο ῥᾴμασί τε καὶ μέλεσι καὶ τοῖς ῥυθμοῖς; ΚΛ. Ἔοικε γοῦν. ΑΘ. Μὴ τοίνυν ἀπείπωμεν λέγοντες ἃ νῦν δὴ πρὸς μουσικὴν ἡμᾶς ἀπορίαν ἐπεδήσαμεν· ἐπεδήσαμεν δ' ἐν αὐτῷ διαφθείροντες ἢ τοὺς ἄλλους εἰκόνας, βλακείᾳ δὴ λέγοντες πλείστης παισὶν εἰκόνων ἁμαρτόντες τε γὰρ τῆς μεγίστης ἀφροσύνης ἐσμέν, ἵνα μὴ καὶ βλασφημοῦμεν· χαλεπώτατόν γε αὖθις ἦν ἡμῖν τοὺς ποιητὰς φαυλοτέρους ἢ ποιητὰς αὐτῶν τῶν μουσῶν· οὐ γὰρ ἂν ἐκεῖναί γε ἐξαμαρτοῦσαί ποτε ἔθους τοσούτου, ὥστε ῥήματα ἀσμάτων ποιήσασαι ἐν σχήμασι γυναικῶν μὴ μέλος ἀποδοῦναι· μὴ μέλος ἐλευθέρων αὖ μὴ σχήματα ξυνθεῖσαι, ῥυθμοὺς δούλων καὶ ἀνελευθέρων προσαρμόττειν· οὐ δ' αὖ ῥυθμοὺς καὶ σχήματα ἐλευθέρια ὑποθεῖσαι, μέλος ἢ λόγοις εἶναι τοῖς ἑαυτῶν ἀποδοῦναι ἔοις δ' ἂν ἀνείων φωνὰς μὴ ἀνθρώπων μὴ ὀργάνων, μὴ πάντας ψόφους εἰς ταὐτὸν οὐκ ἂν ποτε ξυνθεῖσαι εἰς οἵ τε μεμοῦσθαι· ποιηταὶ δ' ἀνθρώπινοι, σφόδρα τοι κωφοὶ ἐμπλήσθητε, μὴ συγκυκῶντες ἀλόγως, γλῶτ' ἂν παρασκευάζοιεν τῶν ἀνθρώπων, ὅσους φασὶν ὀρφοῖ λαχεῖν ὥραν τῆς τέρψεως. ΚΛ. Ταῦτά τε γὰρ ὀρθῶς πάντα κυκώμενα, μὴ ἔτι διακαθῶσιν οἱ ποιηταί· ῥυθμὸν μὲν μὴ σχήματα μέλος χωρεῖς, λόγους ψιλοὺς εἰς μέτρα ἰέναι τὸς· μέλος δ' αὖ καὶ ῥυθμοὺς ἄνευ ῥημάτων, ψιλῇ κιθαρίσει τε μὴ αὐλήσει προσχρώμενοι. ἐν δὲ δὴ παίζειν που ἄνευ λόγου γιγνόμενον ῥυθμόν τε μὴ ἁρμονίαν, γιγνώσκειν, ὅ, τι βούλεται, μὴ ὅτῳ ἔοικε τ' ἀξιολόγων μεμαθήκειν· ἀλλ' ὑπολαβεῖν ἀνάγκαιον, ὅ, τι ἐν τοιοῦτόν γε, πολλῆς ἀγροικίας μεστὸν πᾶν, ὁπόσον τε χρόνον τε μὴ ἀπαίσιος μὴ φωνῆς ἀηδεῖς ὀλοφύρεσθαι φίλον· ὥστ' αὐλήσει γε χρῆσθαι μὴ κιθαρίσει· πλὴν ὅσον ἐπὶ ὄρχησίν τε μὴ ᾠδήν· ψιλῷ δ' ἐνηδύτερα, πᾶσά τις ἀμουσία μὴ θαυματουργία γίγνοι τ' ἂν τῆς χρήσεως· ταῦτα μὲν ἔχει ταύτη λόγου· ἡμεῖς δέ γε οὐχ ὅ, τι μὴ δεῖ ταῖς μούσαις ἡμῶν προσχρῆσθαι, ξὺν ἥδη διακινδυνεύοντες μὴ τ' πεντήκοντα πήχεις γεγονότας σκοπεῖν μέτρα, ἀλλ' ὅ τι ποτε δεῖ· τόδε μὲν οὖν ἐκ τούτων ὁ λόγος ἡμῖν δοκεῖ μοι σημαίνειν ἤδη τῆς γε χρείας μούσης, ὅτι πεπεῖσθαι δεῖ εἶναι δυνατὸς τοὺς πεντήκοντα τούτοις, ὅσοις τὸ καλὸν ἂν ᾄδειν προσήκει· τῶν τ' ῥυθμῶν μὴ τῶν ἁρμονιῶν, εἰσκεκλεῖσθαι αὐτοῖς ἔθη ἀναπαίστως ἔχειν καὶ γιγνώσκειν· ἢ πῶς πῶ ὀρθότητα γνώσεται τῶν μελῶν, ᾧ προσῆκεν ἢ μὴ προσῆκε τὸ ᾄδειν ἢ καὶ τὸ ῥυθμοῦν· ὃν ὁ ποιητὴς αὐ

τῷ προσῆκον ἐρθῶς ἢ μή. κλ. Δῆλον ὡς οὐδαμῶς. ΑΘ. Γελοῖος ἂν, ὦ γε πολὺς ὄχλος, εἰ σύμπασος ἱκανῶς γιγνώσκειν, τόν τε εὐάρμοστον καὶ εὔρυθμον καὶ μὴ, ὅσοι προσάλλεσθαι αὐτῷ καὶ ᾄδειν οὐ ῥυθμῷ γεγόνασι διὰ γυμναστικήν. ὃ δὲ δὴ φῶσι ταῦτα ἀγνοοῦντες αὐτῷ εἶναι, οὐ συλλογίζονται τόδε που· προσήκοντα μὲν ἔχειν παῦλαν, ὀρθῶς ἔχειν· μὴ προσήκοντα δὲ, ἁμαρτημένως. κλ. Ἀναγκαιότατα. ΑΘ. Τί οὖν, ὁμαδὸν ᾄδειν, τί ποτ' ἔχει γιγνώσκειν, ἆρα ὅ, τε πρῶτον ἔφαμεν ὡς ὀρθῶς γε αὐτὸ ἔχει, γνώσεταί που τε οὐ τῳοῦν; κλ. Καὶ τίς μηχανή. ΑΘ. Τοῦτ' οὖν ὡς ἔοικεν αὐθις ἐσκεμμεθα αὐτὰ νῦν, ὅτι τοῖς φίλοις ἡμῖν οὐς νῦν παραλαμβάνομεν, μὴ ἐκόντας ἵνα τρόπον ἀναγκάζομεν ἄλλο, μέχρι γε τοσούτου πεπαιδάχθαι φῶσιν ἀναγκαῖον, μέχρι τοῦ δυνασθαι ξυνακολουθεῖν ἱκανοὺς τοῖς τε ᾄσεσι τῶν ῥυθμῶν, καὶ ποίας χορδαῖς ταῖς τῶν μελῶν ἅπτεσθαι δεῖ τοὺς τε ἁρμονίας καὶ τοὺς ῥυθμοὺς, ἐκλογίζεσθαί τε τὰ προσήκοντα οἵοί τ' ὦσιν ἃ δεῖ τὴν λιχνοῦσαν τε καὶ θιγοῦσαν ἄλλην πρέπον. καὶ οὕτως ᾄσωσι, καὶ ᾄδοντες αὖ δεῖ τε ἡδονὰς τοῦ παιδεραστοῦ ἀσπεῖσι ὕσωσιν· καὶ δεῖ ἐν νεωστὶ ἐκμανεῖσι ἐθῶν χρωτῶν ἀσυνασμοῦ προσήκοντος γίγνωσιν· μέχρι δὲ τοσούτου παιδεύσαντες ἀκριβεστέραν αὖ παιδείαν τὴν τοῦ πολίτου φοβούσης εἶναι μὴ ταχὺ χειρωσαμένου. καὶ τῆς τοῦ ποιητοῦ αὖ δεῖ τέλους, οὐδὲ μία ἀνάγκη ποιητὴν γιγνώσκειν, εἴτε καλὸν εἴτε μὴ καλὸν ἡ μίμησις. δεῖ δ' ἁρμονίας καὶ ῥυθμοῦ, χωρὶς ἀνάγκης. δεῖ δὲ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ἐκ λογῆς οὕνεκα τοῦ καλλίστου καὶ ἀληθεστάτου. ἢ μηδέποτε ἱκανὸν ἐπῳδὸν γίγνεσθαι νέοις πρὸς ἀρετήν. καὶ ὃ δὴ ὁ λόγος εὐθὺς ἀρχῆς ἐβουλήθη, νῦν τῷ τοῦ Διονύσου χορῷ βούλεται ἐπιθέμενος καλῶς λεγομένῳ, εἰς λῆρόν μοι ἔοικε καταστῆναι. σκόπει μέντοι σύ, εἰ τοῦτο οὕτω γίγνοιτο θορυβώδης μὲν που ὁ ξύλλογος ὁ τοιοῦτος ἂν καὶ ἄκοσμος πρὸς οὐσίαν τῆς πόλεως δὴ μᾶλλον εἰ ξυμβαίνει γιγνόμενος. δεῖ δὲ ὑπομεῖναι καταρχὰς ἀναγκαῖον γίγνεσθαι τῶν νῦν γιγνομένων. κλ. Ἀνάγκη. ΑΘ. Τῆς δὲ αὖ τοῦ κουφότερος ἄρξεται, καὶ γίγνεταί τε καὶ παρῆκεν ἐμπίπλασθαι καὶ ἀνακουσίασε τὸ τοιοῦτον τέλεσε. ἀρχὴν δ' ἐκ παιδὸς ἀρξαμένου τοῦ τε καὶ τῶν ἄλλων γιγνόμενον. κλ. Τί μήν. ΑΘ. Οὐκοῦν ἔφαμεν ὅταν γίγνηται ταῦτα· καθάπερ ἵνα σώματα τὰς ψυχὰς τῶν πινόντων διαφθείρει γίγνεσθαι, μαλθακωτέρας γίγνεσθαι καὶ κωφοτέρας· ὥστε δικαίους ξυμβαίνειν τῷ δικαμένῳ καὶ ἐπισταμένῳ παιδεύειν τε καὶ πλάττειν· καθάπερ ὅτ' ἦσαν νέοι· δεῖν δ' εἶναι φύλακα τοῦ αὐτὸν ὄντα τότε τὸν ἀγαθὸν νομοθέτην, οὐ νόμας ἀλλὰ δεῖ συμπολιτικούς· δικαιοῦντας τὸν ἐλεύθερον καὶ βαρέα λέγειν ἐκεῖνον γιγνόμενον καὶ ἀναισχυντότερον τοῦ λόγου, καὶ οὐκ ἐθέλοντα τάξιν καὶ τὸ καταὶ μέρος σιγῆς καὶ λόγου καὶ πόσεως καὶ μούσης ὑπομένειν ἐθέλειν ποιεῖν πάντα ταῦτα τοῖς τὰναντία. καὶ εἰσιόντι μὲν καλῷ θάρρος, τὸν καλλίστου διαμαχόμενον φόβον, ὃν πέμπειν οἶους τ' ἦ μᾶλλον λίκνης· ὃν αἰσθῶσι καὶ αἰσχύνῃ θεῖον φόβον ὠνομακέναμεν. κλ. Ἔστι ταῦτα. ΑΘ. Τοῦτ' δὴ τὸν νόμον ἢ νομοφύλακα καὶ σωθῆναι μουσικοὺς αὐτοῖς, τὸν ἀθόρυβον καὶ νήφοντα τὸν μὴ νηφόντων κρατηλούς. ὧν δὴ χωρὶς, μέθη διαμάχεσθαι δεινότερον, ἢ πολιμίοις ἐν μέσῃ ἀρχόντ' ἀθορύβων. καὶ τὸν αὖ μὴ διαμαχόμενον, ἐθέλειν πείθεσθαι τούτοις, καὶ τοῖς ἡγεμόσι τοῖς τ' διονύσου, τοῖς ὑπὸ ὀργῆς κοντα ἔτη γεγονόσιν, ἔσειν καὶ μείζω πάνυ αἰσχύνην φόβου, ἢ φόβοις τὸ ἀρίστου ἀπειθεῖν τα ἀρχουσιν. κλ. Ὀρθῶς. ΑΘ. Οὐκοῦν ἔστιν αὐτὴ μὲν μία, διαφθὰ δὲ παιδιὰ οὐκ ἀφιλοσόφως αὖ οἱ τοιοῦτοι συμπότ καὶ μᾶλλον φίλοι, ἢ πρόσθεν ἀπαλαλάκτουν ἀλλήλων. ἀλλ' οὐχ ὥσπερ τανῦν χρεὼν ἐκαστα νόμους δὲ πᾶσαν νῦν ξυνασάμενοι καὶ ἀκολουθήσαντες, ὁπότε ἀφίκοιντο εἰνόφοντες τοῖς μὴ νήφουσι;

κλ. Ὀρθῶς ἔγε δὴ ἔστ' ἂν τοιαύτη οἵαν νῦν λέγεις. ΑΘ. Μὴ τοίνυν ἐκεῖνό γ' ἔτι τῆς τοῦ διονύσου δωρεᾶς ψέγωμεν ἀπολωλὸς· ὡς ἔστι καὶ καὶ καὶ εἰς πόλιν οὐκ ἀξία παραλέγεσθαι· καὶ ἔτι τελέως τὸ αὖ ἐπεξελθοι λέγων, ἐπεὶ καὶ ἡ μέγιστον ἀγαθὸν ὁ δωρεῖται, λέγειν μὲν, ὅπως εἰς τοὺς πολλοὺς, ὅτε τὸ καλῶς τοὺς ἀνθρώπους αὖ ὑπολαβεῖν καὶ ἴσασθαι λεχθέν. κλ. Τὸ ποῖον δή. ΑΘ. Λόγος τις ἅμα καὶ φήμη πορρεῖ πως, ὡς ὁ θεὸς οὗτος, ἐπὶ τῆς τοῦ ἥρως, διεφορήθη τῆς ψυχῆς καὶ γνώμης. διὸ τούς τε ἐκκλησιαστὰς καὶ πᾶσαν νῦν μανικὴν μᾶλλον χρεὼν πρωρεύσαντος. ὅθεν καὶ ἦν δίνον δὴ τὸ τ' αὖ δὲ

δώρεται.

σώρηται. ἐγὼ δὲ τὰ μὲν τοιαῦτα τοῖς ἀσφαλῶς ἠγουμένοις εἶναι λέγειν τε δικαίως, ἀφίημι λέγειν. ἡ δὲ τοσήνδε δόξα. ὅτι πᾶν, ὅσον αὐτῷ προσήκει τοῦ ἔχειν τελεωθήναι, τοῦτο οὐκ ἂν ποτὲ οὐδὲν ἔχον πω τὴν φύσιν εἰ δύναιτο δὴ τῷ χρόνῳ εἰς ἃ μήπω κέκτηται πλὴν οἰκείαν φρόνησιν, πᾶν μάλιστά τι κατὰ τοῦτο ἀτάκτως. κατ' ὃν ἂν ποκτείνῃ τὴς αὐτὸ τάξασα, ἀτάκτως αὖ πληροῦσθαι μανθάνομεν δέ, ὅτι μουσικῆς τε καὶ γυμναστικῆς ἔφαμεν ἀρχὰς εἶναι τούτοις δύο. κλ. μεμνήμεθα. τί δ' οὔ. ἀθ. οὐκοῦν καὶ ὅτι νῷν δοκεῖ τε καὶ ἐρρήθη τοῖς ἀνθρώποις ἡμῖν οὐδὲ διακόσιαι νῷν ἀρχαὶ τούτοιν ἔφαμεν· ἀπόλλωνα δὲ καὶ μούσας καὶ θέσπιν, θεῶν αἰτίους γεγονέναι. κλ. πῶς γὰρ οὔ.

ΑΘ. καὶ δὴ καὶ ἦν δύον γε ὡς ἔοικεν ὁ τῶν ἄλλων λόγος, ἵνα μανθάνωμεν φησὶν ἐπ' ἴσης μοῖρα τῶν ἀνθρώπων διδόσθαι. ὁ δὲ νῦν λεγόμενος ὑφ' ἡμῶν, φαύλοιον αὖθ' ὑπαντίον φησὶν· ἀλλὰς μὲν ψυχῆς κτήσεως οὕνεκα διδόσθαι, σώματος δὲ, ὑγιείας τε καὶ ἰσχύος. κλ. κάλλιστα ὦ ξένε ἦν λόγον ἀπεμνημόνευκας. ΑΘ. καὶ τὰ μὲν δὴ τῆς χορείας ἡμέτερα, διαπεπραύσθω· τὰ δ' ἡμέτερα ὅπως αὖ ἔτι δυκῇ, πρακτέον μέν, ἢ καὶ ἐάσομεν· κλ. ποῖα δὴ λέγεις, καὶ πῶς ἐκάτερα διαιρῶν.

ΑΘ. ὅλη μέν που χορεία, ὅλη παίδιαυσις ἦν ἡμῖν. οὗτοι δ' αὖ, τὰ μὲν, ῥυθμοί τε καὶ ἁρμονίαι τὴ κατὰ τὴν φωνὴν; κλ. ναί· ΑΘ. τὸ δὲ λέγ κατὰ τὴν τοῦ σώματος κίνησιν, ῥυθμὸν μὲν κοινὸν τῇ τῆς φωνῆς ἔχε κινῆσει, σχῆμα δὲ ἴδιον. ἐκεῖ δὲ μέλος, ἡ τῆς φωνῆς κίνησις. κλ. ἀληθέστατα. ΑΘ. τὰ μὲν δὴ νῦν τῆς φωνῆς μέχρι τῆς ψυχῆς, πρὸς ἀρετὴν παιδείαν, οὐκ οἶδ' ὅτου ἕνεκα ῥᾴστου ἐπομάσαμεν μουσικήν. κλ. ὀρθῶς μὲν οὖν. ΑΘ. τὰ δὲ γε τοῦ σώματος, ἃ παιζόντων ὄρχησιν εἴπομεν, ἐὰν μέχρι τῆς τοῦ σώματος ἀρετῆς ἡ τοιαύτη κίνησις γίγνηται, πλὴν εἴ τι χρεὼν ἀτοπὸν εἶναι δ' τοιοῦτον αὐτὸ γυμναστικὴν προσείπωμεν. κλ. ὀρθῶς λέγεται. ΑΘ. τὸ δὲ τῆς μουσικῆς ὅ νῦν ᾠδὴν ἡμῖν διειλυθέναι τῆς χορείας εἴπομεν, καὶ διαπεπραύσθαι, καὶ νῦν οὕτως ἐρρήθω· ἡ δὲ ἡμῖν λέγωμεν, ἢ πῶς καὶ πῇ ποιητέον. κλ. ἆρ' ἀρίστη· κρησὶ καὶ λακεδαιμονίοις διαλεγόμενος, μουσικῆς πέρι διειλήφατε ἡμῶν, ἐλλειπόντ' δὲ γυμναστικῆς, τίποτε ἄρεισοι πότερον ἡμῶν ἀθρόοι νῦν πρὸς ταύτην τὴν θρώτησιν. ΑΘ. Λάκωνι μὲν ἴσως φαίην. ᾠδὴν ταῦτ' θρόμενον σαφῶς καὶ μεθαύωως θρώτησις οὖσα αὐτὴ ταυτὶ, ἀπόκρισις τί ἔστιν ὡς εἶπον, καὶ εἴ τι πρόσαξις διαπεπραύσθαι τὰ περὶ γυμναστικῆς. κλ. ἆρα θ' ὑπόλαβές τε καὶ οὕτω δὴ ποιεῖ. ΑΘ. γοιτίον. οὐδὲ γὰρ πάνυ χαλεπὸν ἔδειν εἰπεῖν ὑμῖν ἀμφοτέροις γνώρισμα· πολὺ γὰρ ἐν ταύτῃ τῇ τέχνῃ πλέον ἐμπειρίας, ἢ ἐν ἐκείνῃ μέτεστι. κλ. σχεδὸν ἀληθῆ λέγεις. ΑΘ. οὐκοῦν ἀπ' ταύτης ἀρχὴ μὴ τῆς παιδιᾶς, ἀλλὰ φύσιν πεπλασμένης ἀθρόᾳ πᾶν ζῷον. ἡ δ' ἀνθρώπινον ὡς ἔφαμεν, μάθησιν λαβὸν τὸν ῥυθμὸν, ἐγένησέ τε ὄρχησιν καὶ ἔπεκε. τοῦ δὲ μέλους ὑπομιμούσκοντος καὶ εὐαρούντος ἦν ῥυθμὸν, κοινωθέντες ἀλλήλοις χορείαν καὶ παιδιὰν ἐπικέτην. κλ. ἀληθέστατα. ΑΘ. καὶ δὴ μὲν φαμὲν ἤδη διειλύθαμεν αὐτὸ. δὲ, πειρασόμεθα ἐφεξῆς διελθεῖν. κλ. φαύ μὲν οὖν. ΑΘ. ἐὰν δ' οἶνον τῇ τῆς μέθης χορείᾳ, ἣν κλεισθένη πρῶτον ἐπιθῶμεν, εἰκαίσφορ ξυνδοκεῖ. κλ. ποῖον δὴ καὶ τίνα λέγεις. ΑΘ. Εἰ μέν τις πόλις ὡς οὔσης αὐτοῦ τῷ ἐπιτηδεύμα τῷ νῦν ἐρωμένῳ, χρῆσιν μᾶλλον νόμων καὶ τάξεως, ὡς ἂν σωφρονεῖν εἰκὸς μᾶλλον χωμένη, καὶ ἂν ἄλλων ἥδιον μὰ ἀφίξεται, ὥσαύτως καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, τὸν κρατεῖν αὖ τὸν εἰκὸς μαχεσάμενον, εἶναι μὴ ἐν ἑνὸς τόπου, ἅπασι δὲ τούτοις χρήσιμον. εἰ δ' ὡς παιδιᾶς τε καὶ ᾠδῆς τῷ βουλομένῳ καὶ ὅταν βούληται, καὶ μεθ' ὧν αὖ ἂν βούληται πίνειν μετ' ἐπιτηδευμάτων ὠφελιμωτάτων ἄλλων, οὐκ αὖ ἂν θείμεν ταύτην τὴν ψῆφον· ὡς δεῖ ποτε μὴ θη χρῆσθαι ταύτην τὴν πόλιν. ἢ οὐκ ἔστιν ἐν ἀσφαλεῖ. ἀλλ' ἔτι μᾶλλον τῆς κρητῶν καὶ λακεδαιμονίων χρείας προσθήμεθα αὖ, τῷ καρχηδονίων νόμῳ, μηδέποτε μηδένα ὃ ἔστ' πάλαι βλάβης τούτου ἕνεκα ὃς μακρὸς· ἀλλ' ὑσπερ ποσὶ συμβαίνει τὸν χρόνον ἅπαντα· μὴ κατὰ πόλιν μήτε δοῦλον μήτε ἐλεύθερον μηδέποτε· μὴ δὲ ἄρχοντας τὸν τοιοῦτον ἐν αὖ ἀρχοσι· μὴ δ' αὖ κυβερνήτας μὴ δὲ δικαστὰς ὠφελοῦς ὄντας, ὅπου βλάβης ἔστι

ρά παν. οὐ δ' ὅστις ἐκλυόμενος εἰς ἐουλὴν ἀξίαν ἢ νὰ λόπου σιωδήχητ. μαδ' ἡμ μεθ' ἡμέραν μαδ' ἡνα τ παιράπαν, ἢ μὴ σωμασκίας' ἢ νόσων οὕνα. μὴ δ' αὖ νυκτῶρ ὅταν ἐπινοῇ ἢς παῖλας' ποιεῖῃ αὐτὸν ἢ καὶ γυνὴ ἢ ἄλλα δὴ πάμπολλα αἴτιος λίγοι, οὐδὲ τοῖς τοὺν τε ἢ νόμους ἔχουσιν ὀρθὸν, οὐ τοίνυν ἐστ' ἀνθρώπων ἀμπέλων αὖ πολλῶν δέοι, οὐ δ' ἢ τινι πόλει. τα κτὰ δὲ τάτ' ἄλλα αὖ ἔστι γελοῖα μήματα, μὴ πᾶσα ἡλίαιτα, μὴ δὴ τά γε ἢ δίνου ᾠδὴν, ἃ πάντων ἐμμελέστατα τε μὴ ἐλίγιστα γίνοιτ' ἂν. οὗτος ὦ ξένοι ἡμῖν ἐξῳδοκεῖ κολοφὼν ἐωδὴ τῷ περὶ ὕπνου λόγῳ γενέσθαι ἐρῶ ὦ. καλῶς καὶ ξῳδοκεῖ.

νόμων ἢ νομοθεσίας δευτέρου, τέλος.

ΝΟΜΩΝ Η' ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ, ΤΡΙΤΟΣ.

ΑΘ. Αὗται μὲν δὴ ταῦτα πολιτεύσασ' ἀρχὴν τινά ποτε φῶμεν γενέσθαι. μῶν οὐκ οἴεσθ' ὅτῃς αὖ αὐτὴν ῥᾷστα τε καὶ κάλλιστα κατίδοι;

Τ ΚΛ. Πάνυ γε ἀθ. Ὅτι μὴ πλὴν τῶν πολιτῶν ἐπίδοσιν ἐπ' ἀρετὴν μάλιστα βαίνουσαν ἅμα μὴ κακίαν ἐπίσης διατείνειν. κλ. Λέγεις δὲ πόθεν.

ΑΘ. Οἱ μὲν μὴ ἀκρὸν χρόνον μήκους τε μὴ ἀπειράσασ' καὶ τῶν μεταξὺ λῶν ἐν τῷ τοιούτῳ. κλ. Πῶς λέγεις. ἀθ. Φόβῃ ἀφ' οὗ πόλεις τ' εἰσὶ μὴ ἄνθρωποι πολιτευόμενοι, δοκεῖς ἄν ποτε καταυοῦσαι χρόνου πολὺ δος ὅσον γίγνεσθαι; κλ. Οὐκοῦν ἐγωγε οὐδὲ μικρῶς. ἀθ. Τὸ δὲ γε ὡς ἄπειρόν γε μὴ ἀμήχανόν ἄν εἴη. κλ. Πάνυ μὲν οὖν γε. ἀθ. Μῶν γε οὖν, σύμμειραι μὴ δὲ μυρίαις ἡμῖν γενέσθαι πόλεσιν οὐ πάνυ τῷ χρόνῳ; κατὰ τ' αὐτ' δὴ τ' πολίτους λόγον, οὐκ ἐλάττας ἐφθαρμένας; πολιτυμένας δ' ἂν πάσας πολιτεύσασ' πολλάκις ἐκστασχοῦ· μὴ τοτὲ μὲν ἐλαττόνων, μείζους. ὃ τὸ δὲ ἐκ μειζόνων, ἐλάττους· μὴ χείρους, ἐκ βελτιόνων γενόμενοι, μὴ βελτίους ἐκ χείρων. κλ. Δικαίως. ἀθ. Ταύτῃς δὴ περὶ λάβωμεν ἐπιμέλειαν τῆς μεταβολῆς τῶν αἰτίων. τάχα τ' ἂν ἴσως δείξειν ἡμῖν τὴν πρώτην τῶν πολιτειῶν γένεσιν μὴ μεταβᾶσαν. κλ. Εὖ λέγεις. ἀθ. Καὶ προθυμητέον δή, σὲ μὴ, ὃ διανοῇ τ' αὐτ' ἀποφαινόμενον, ἡμᾶς δὲ, ξυσπομβίους. κλ. Ἆρ' ἔστ' ὑμῖν οἱ παλαιοὶ λόγοι, ἀληθῆ ἔχειν τινὰ δύνοῦσιν; ἀθ. ποῖοι δή. κλ. Τὸ πολλὰς ἀνθρώπων φθορὰς γεγονέναι καταικλισμούς τε καὶ νόσους, μὴ ἄλλας πολλοῖς, οὐδὲ ἓς βραχύτη τ' ἀνθρώπων λείπειν γένος. κλ. Πάνυ μὲν οὖν πιθανὸν δ' τοιοῦτον πᾶν παντί. ἀθ. Φόβῃ δὴ νοῦσόμενοι μίαν τ' πολλῶν τοιάυτην, πλὴν τῶν καταικλυσμῶν ποτὲ γενομένην. κλ. Τὸ ποῖόν τι αὐτ' διανοηθέντες. ἀθ. Ὡς οἱ τότε περιφυγόντες πλὴν φθορᾶς, ὀρεινοί τινες ἂν ἔσαν νομῆς· εὑρηφαῖς σμικρὰ ζώπυρα τ' τ' ἀνθρώπων γένους διασεσωσμένοι. κλ. Δῆλον· ἀθ. μὴ δὴ ἐν πόλεσι γε, ἀνάγκη πᾶσ' τ' ἄλλων ἀπείρους τ' τέχνῶν· μὴ τ' οὐ ζῶῆς ἄσεσι πρὸς ἀλλήλους μαχανῶν, ἐς τε πολεμικὰς ἔριδας μὴ φιλονεικίας, μὴ ὁπόσ' ἄλλα καὶ κρήματα πρὸς ἀλλήλους ἐπινοοῦσι. κλ. Εἰκὸς γοῦν. ἀθ. Θῶμεν δὴ τὰς οὐ ζῶῆς πολίσεις πόλεις μὴ πρὸς θαλάττῃ κατοικούσας, ἀρδόμενον οὐ τῷ τότε χρόνῳ διαφθείρεσθαι. κλ. θῶμεν. ἀθ. Οὐκοῦν ὄργανά τε πάντα ἀπόλλυσθαι, μὴ ἅττα τέχνης ἦν ἐχόμενον αὖ παλαίας ὑρημένον, ἢ πολλῆς ἢ καὶ σοφίας τινὸς ἐπιδεῖσθαι, πάντα ἐξεύρεσιν ταῦτα αὖ τότε χρόνῳ φύεσθαι. κλ. Πῶς δ' αὖ ὃς ἂν τις ἔγε ἔμοιγε ταῦτ' οὕτω ἔχειν πάντα χρείαν ὡς νῦν διακόσμητ', καινὸν αὐλυρίσκιόν ποτε καὶ ὁποῦντου ὃ, τι μὴ δ' μυριάκις μύρια ἔτη διελαίθανεν ἂν τότε, χίλια δ' ἀφ' οὗ γίγνονται, ἢ δὶς τοσαῦτα ἔτη, τὰ μὴ σταδάλῳ καὶ τα φαῦλα γίγνεσθαι· τὰ δὲ, ὀρφεῖ· τὰ δὲ, παλαμήδ· τὰ δὲ τῷδε μουσικῷ, μαρσύα καὶ ὀλύμπῳ· τῷδε λύραν δὲ, ἀμφίονι· τὰ δ' ἄλλα ἄλλοις πάμπολλα ὡς ἔπος εἰπεῖν, χείρω καὶ πρέσβυ γενόμενα. ἆρ' οὐκ ὦ κλεινία ἦν φίλον ἓν παρίλειπε ἦν ἄτε χρῶς χρὴς γενόμενον;

κλ. Μῶν φράζεις ἐπιμελέσθαι; ἀθ. Ναὶ, ξένε· πολὺ γὰρ ἡμῖν ἐστὶ προθυμότερον σὺ τῷ μηχανήματι τοὺς ξυμπαντας ὦ φίλε. ὃ λόγῳ μὲν ὑσίσθος ἐμαυτὸν πάλαι, τῷ δ' ὄργῳ ἐκεῖνος ἀπατέλεσιν ὡς ὑμεῖς φατέ. κλ. Φαμὲν γοῦν ἔγε. οὐκοῦν οὕτω δὴ λέγωμεν ἔχειν τότε ὅπ' ἐγενέσθω ἐφθορὰ τὰ τοῦδε τοὺς ἀνθρώπους πράγματα

μυείαν μὲν τινα φορβὰν ὀρημίαν. γῆς δ' ἀφθόνου πλῆθος πίμπολυ. ζῴων δὲ τῶν ἄλλων ἐρρόντων, βουκόλοι ἄττα. καὶ εἴπερ που αὐτῶν ἀδελφεοὶ τοῦ χαν γένος, ἀναίσιοι καὶ ταῦτα νέμουσιν ἢ ζῆν πότε καταρχάς. ΚΛ. Τί μήν. ΑΘ. Ῥᾴδιον δὲ καὶ πολιτείαν περὶ καὶ νομοθεσίαν τῶν νεῶν ὁ λόγος ἡμῖν παρίσησιν, ἐρωτῶντος εἴπερ τινὸς εἰπεῖν οἰόμεθα καὶ μανθάνειν ἢ τοπαράπαν; ΚΛ. Οὐδαμῶς. ἀθ. Οὐκοῦν ἐξ ἐκείνων τῶν διακειμένων οὕτω, ταναῦν γίγνεσθαι ἡμῖν ξύμπαντα. πόλεις τε καὶ πολιτεῖαι καὶ τέχναι καὶ νόμοι. καὶ πολλὴ μὲν πονηρία, πολλὴ δὲ καὶ ἀρετή. ΚΛ. Πῶς λέγεις. ΑΘ. Ἐρῶ οἰόμενος ὧδε μάλιστα τοὺς τότε ἀπείρους ὄντας, πολλῶν μὲν καλῶν τῶν κατὰ τὰ ἄστη, πολλῶν δὲ καὶ τῶν ἐναντίων, πλείους πρὸς ἀρετὴν ἢ καὶ πρὸς κακίαν γεγονέναι. ΚΛ. Καλῶς εἶπες. καὶ μανθάνομεν ὃ λέγεις. ἀθ. Οὐκοῦν πρώτοντος μὲν τοῦ χρόνου, πολυωδόντος δ' ἡμῶν τὸ γένους εἰς πάντα ταναῦν καθεστηκότα προελήλυθεν ἅπαντα. ΚΛ. Ὀρθότατα. ΑΘ. Οὐκ ἐξαίφνης γε ὡς εἰκὸς, καὶ τὰ σμικρὸν δή, οὐ πάμπολλῳ τινὶ χρόνῳ. ΚΛ. Καὶ μάλα πρέπει τὸ οὕτως. ἀθ. Ἐκ τῶν ὑφηλῶν εἰς τὰ πεδία καταβαίνειν, δίμαι παῖσι φόβος εἶναι λος ἐγένετο. ΚΛ. Πῶς δ' οὔ. ἀθ. Ἆρ' οὐκ ἄσμενοι μὲν ἑαυτοὺς εἶδον ὀλιγότητα, οἱ τοῖς τότε ἐκείνου τὸν χρόνου; θρεῖα δ' ὥστ' ἐπ' ἀλλήλους τότε φρένες καὶ τὰ γῆν ἢ καὶ τὰ θάλατταν ζῳὰ τὰς τέχνας, ὡς ἔπος εἰπεῖν πάντα ὀλίγου ἀπολώλει. ξυμμίσγειν οὖν ἀλλήλοις, οὐκ ἰῷ δίμαι σφόδρα λωστὸν, σίδηρος γὰρ καὶ χαλκὸς καὶ πάντα τὰ μεταλλεῖα συγκεχυμένα ἐφαίνετο. ὥστε ἀπορεῖα πᾶσα ἦν τοῦ αὖ καθαίρειν τὰ τοιαῦτα. θρυοῦμαι τε ἔχει ἀναίνειν. εἰ γοῦν τι που καὶ τοῦτο γένοιτο ἰῷ ὄργανον οὐ ὅρισαι, ταῦτα μὲν τὰ χὺ καταχρίεσθαι ἐφαίνετο. ἄλλα δ' οὐκ ἔμελλε γενέσθαι, πρὶν πάλιν ἢ τῶν μεταλλείων ἀφίκοιτο εἰς ἀνθρώπους τέχνη. ΚΛ. Πῶς γὰρ δή. ἀθ. Γενναῖα δὴ τότε ὑπῆρχον οἰόμεθα τῷ οὕτω γενέσθαι. ΚΛ. Δῆλον ὅτι παμβόλμους ἰσῶν. ἀθ. Οὐκοῦν καὶ τέχναι ὅσαι πρὸ σιδήρου δέοντ καὶ χαλκοῦ καὶ τῶν τοιούτων ἀπάντων, τὰ αὖτ χρόνου καὶ ἔτι πλείονα, ἐφαίνοντο αὖ εἶναι τότε. ΚΛ. Τὶ μήν. ἀθ. Καὶ τοίνυν τάσις ἅμα καὶ πόλεμος ἀπολώλει κατὰ τὸν τότε χρόνον πολλαχῇ. ΚΛ. Πῶς. ἀθ. Πρῶτον μὲν ἁπάντων καὶ ἐφιλοφρονοῦντο ἀλλήλοις δ' ὀρημίαν. ἔπειτα οὐ πειρατικὸς ἦν αὐτοῖς ἐφοφή. νομῆς γὰρ οὐκ ἦν ἀναίσις, ἀμή ἴσι καταρχαὶς ἴσως, ἢ δὴ δ' πλεῖσον δέζων τὸ τότε χρόνῳ. γάλακτος γὰρ καὶ κρεῶν οὐδαμῶς ὠδιεῖς ἦσαν. ἔτι δὲ ἁρβύοντες, ὠφαύλιον οὐ δ' ἀλίγ ἴω φοφὼν παρέχοντο. καὶ μὴν ἀμπίχ χύης γε καὶ σφομῶς, καὶ αἰκάτειον καὶ σκιῶν ἐμπύρων τε καὶ ἀπύρων δύπορουν. ἀπλαστι καὶ ἐπ καὶ ὅσαι πλεκτικαὶ τ τεχῶν, οὐδὲν προσδέοντ σιδήρ. ταῦτα δὲ πάντα, ζύπτω τῷ τέγγα θεὸς ἔδωκε ποιεῖσθαι θοῖς ἀνθρώποις ἵν' ὑπότε εἰς πάλ τοιαύτην ἀποβολὴν ἔλθοιεν, ἔχοι ἐλάσσην καὶ ἐπίδοσιν ἐπ τ ἀνθρώπων γένος. πίπτει μὲν δὴ δὲ ζοι οὖν σφόδρα οὐκ ἦσαν. οὐ δ' ἔτι πινάσαι ἀναγκαζόμενοι, διάφορεί αὖθις ἐγένοντο. πλούσιοι δ' οὐκ ἄν ποτ' ἐγένοντο, ἄχρυσοί τε καὶ ἀνάργυροι ὄντες, ὃ τότε ἐκείνοις παρῆν. ἢ δ' ἄν ποτε ξωοικίαι μήτε πλοῦτος ξωοικῇ μήτε πενία, ἐνδὺν ἐν ταύτῃ δὴ κεῖσθαι τὰ ἤθη, γίγνοιτ' ἂν. οὔτε τὸ ὕβρεις, οὔτ' ἀδικίαι. ζῆλοί τε αὖ καὶ φθόνοι οὐκ ἐγγίγνοντ. ἀγαθοὶ μὲν δὴ ταῦτά τε ἦσαν. καὶ δὴ πρὸ λεγομένων δύθειαν. ἃ γ' ἤκουον καλὰ καὶ ἀληθῆ δύθεις ὄντες, ἠγοῦντο ἀληθέστατα λέγεσθαι καὶ ἐπείθοντο. ψεῦδος γὰρ ὑ πονοεῖν, οὐδεὶς ἦν πίστατο δὴ σοφίαν ὥσπερ ταναῦν. ἀλλὰ π θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων τὰ λεγόμενα ἀληθῆ μείζονες ἔζων κατὰ ταῦτα. δίσπορ ἦσαν ζωοῦτοι παντάπασιν, οἵους αὖ δὴ ἡμεῖς ἀρτὶ διεληλύθαμεν. ΚΛ. Ἐμοὶ γοῦν δὴ καὶ τῷδε οὕτω ταῦτα ξυνδοκεῖ. ἀθ. Οὐκοῦν ἔπειμι μὲν, ὅτε γεναὶ διαζεύσαι πολλαὶ ἐζῆν τ χρόνον τῶν πρὸ καταπλυσμοῦ γεγονότ καὶ τ ναῦ, ἀτε χρότεροι μὴ καὶ ἀμαθίστεροι πρός τε τὰς ἄλλας μέλλουσιν ἢ τέχνας, καὶ πρὸς τὰς πολεμικὰς· ὅσαι τε πιζαὶ καὶ ὅσαι κατὰ θάλατταν γίγνονται ταναῦν. καὶ ὅσαι δὴ κατὰ πόλιν μένον αὖ λίκαι καὶ τοίσδε λεγόμεναι λόγοις ἔρ οις τε μεμαχημένοι πάσας μαχαίρας, εἰς δ καὶ χρῆσθαι τε ἀλλήλας καὶ ἀδικεῖν, δυσέστεροι καὶ ἀνθρωπότεροι καὶ ἅμα σωφρονέστεροι, καὶ ξύμπαντα δικαιότεροι. δ' δὲ τάττ ἄλλου, ὅπη διεληλύθαμεν. ΚΛ. Ὀρθῶς λέγεις. ΑΘ. Λελίχθω δὴ ταῦτα ἡμῖν, καὶ τὰ τοῦ

ρους ξενικοὺς πόμενα. ἵνα μὴ πάντα ἐρήσθω τὰ δ' οὖν ἐκεῖνα, ἵνα νοήσωμεν ταῖς τότε νόμων τὴς τῶν χρόνων. μὴ τὴς ἐν νομοθέτης αὐτῶν. κλ. καὶ καλῶς γε ἔρηκας. ΑΘ. Ἐρῶ ἐκεῖνοι μὲν, οὔτ' εἶδον νομοθέτων, οὔτέ πω ἐφίλησα τὰ τούτους τοὺς χρόνους γέγονας δ' τοιοῦτον. οὐ μὴ τ' γράμματα ἔστι πω τοῖς οὐ τούτῳ φ μᾶλλον τῆς περὶ ὁδὸν γεγόνοσι, ἀλλ' ἔθεσι μὴ τοῖς λεγομένοις παλαιοῖς νόμοις ἐπόμενοι ζῶσιν. κλ. Εἰκὸς γοῦν. ἀθ. Πολιτείας δέ γε ἴσως μὴ τρόπος ἔστι τις οὗτος. κλ. Τίς. ἀθ. Δοκοῦσί μοι πάντες πλὴν οὐ τούτῳ τῷ χρόνῳ πολιτεῖαι, δι' ὧν εἶδεν. ἃ μὴ νῦν ἔτι πολλαχοῦ μὴ οὐ Ἕλλησι μὴ κατὰ βαρβαρίας εἰσί. λέγει δ' αὐτὴν που μὴ ὅμηρος γεγονέναι τὴν πλὴν τῶν κυκλώπων οἴκησιν. ἐπὼν,

τοῖσιν δ' οὔτ' ἀγορὴ βουληφόροι, οὔτε θέμιστες·
ἀλλ' οἵγ' ὑψηλῶν ὀρέων οὐρεσι καίρηνα·
ἔν τε σπέεσι γλαφυροῖσι. θεμιστεύῃ δὲ ἕκαστος
παίδων ἠδ' ἀλόχων· οὐδ' ἀλλήλων ἀλέγουσι.

κλ. Ἔοικέ γε ὁποιητὴς ὑμῖν οὗτος γεγονέναι χαρίεις. μὴ τί δὴ μὴ ἄλλα αὖτ' διελθόντες μᾶλλον ἀστεῖα. οὐ μὴν πολλά γε. οὐ τί σφόδρα χρώμεθα οἱ κρῆτες τοῖς ξενικοῖς πο ύμασι. ΜΕ. Ἢ μεῖς δ' ὦ χρώμεθα μὲν μὴ ἔοικέ γε κρατεῖν τῶν τοιοῦτ' ποιεῖν. οὐ μέν γε λακωνικόν γε, ἀλλά τινα μᾶλλον εἶδος ἰωνικὸν διεξέρχεται ἑκάστοτε· νῦν μὲν δὴ τῷ σῷ λόγῳ ἔοικε μαρτυρεῖν; δ' αὖ χαλεπὸν αὖ τὸν πὼ ὀρθότητα διὰ μυθολογίας ἐπανορθοῦν. κλ. Ναί. ΑΘ. Συμμαρτυρεῖ γοῦν. μὴ λάβομέν γε αὖτ' μάρτυρα, ὅτι τοι αὖτῃ πολιτεῖαι γέγονταί ποτε. κλ. Καλῶς. ἀθ. Ἆρ' οὖν ἐκ τούτ' τ' κατὰ μίαν οἴκησιν μὴ κατὰ ἔθνος διεσπαρμένων ὑπὸ ἀπορέας τῆς οὐ ταῖς φθοραῖς, οὐ διὰ δ' πρεσβύτατον ἀρχεῖ, διὰ τὸ πὼ ἀρχὴν αὐτοῖς ἐκ παίδος μὴ παίδος γεγονέναι, οἷς ἐπόμενοι καθάπερ ὄρνιθες ἀγέλαι μίαν ποιήσουσι. παίζοντες μὴν καὶ βασιλέων πασῶν δικαιοτάτην βασιλεύσονται. κλ. Ναὶ μὰ δῖα. ἀθ. Μετὰ ταῦτα εἰς δ' καινὸν μείζους ποιοῦντες πόλεις, τελείους σωθέντῃ· μὴ δ' γεωργίας τὰς οὐ ταῖς ὑπωρείαις φέροντῃ πρώτας. περιβόλους τε ἀμφισπόλεις τινὰς περὶ χῶν ὄρυγματα, τ' ἀρείων οὔτως ποιοῦντῃ· μίαν ὁδὸν αὖ καινὴν μὴ μεγάλην ἀποτελοῦντες. κλ. Τὸ γοῦν εἰκὸς ταῦθ' οὕτω γίνεσθαι. ἀθ. Τί δὲ τόδε· ἆρα οὐκ εἰκός. κλ. Τὸ ποῖον. ἀθ. Τῶν οἰκίσεων τὰ τ' μείζονων αὐξανομένων ἐκ τ' ἐλαττόνων μὴ πρὸς τ', ἑκάστην τ' σμικρὸν παρεῖναι κατὰ ἔθος ἔχουσαν, τὸν τε πρεσβύτατον τὸν ἄρχοντα. μὴ αὖτ' ἴδια ἄττα ἴδια, διὰ δ' χωρὶς ἀλλήλων οἰκεῖν, ἕτερα ἀφ' ἑτέρων ὄντ' τ' ἔθνοντόρων τε μὴ θρεψαίτ' ἃ εἰ διάθησαν τ' θεούς τε μὴ ἡρῴους. κοσμιωτέρους μᾶλλον κοσμιώτερα. μὴ αἰσχρικῶν, αἰσχρικώτερα. μὴ κατὰ δόπον οὕτως ἑκάστους τοὺς αὖτ' αἱρέσεις, εἰς δὺ ταῦλαο ἀφορτυπουμένους. μὴ παίδων παῖδας δ' λέγομεν ἔκγονα τοὺς ἐξ ἴδιας νόμους, εἰς πὼ μείζονα ξυνωκίαν. κλ. Πῶς τ' οὔ. ἀθ. Καὶ μὴν τούς γε αὖτ' νόμους αἱρήσειν ἑκάστους, αἰσχιστοῦ που. δὺ δ' τ' ἄλλων ὑστέρους. κλ. Οὕτως. ἀθ. Ἀρχὴ δὴ νομοθετήσας δεῖ ἐμβαίνειν, ἐλάθομεν ὡς ἔοικεν. κλ. Ναὶ μὰ δῖ'. ἀθ. Τὸ γοῦν μὴ ταῦτα αἰσχιστοῦ αἱρεῖσθ' τὸν συνελθόντας δύτας καινούς τινας ἑαυτ'· οἵ τὰ πάντ' ἰδόντες νόμιμα, τὰ σφίσιν αἱρίσονται αὖτ' μάλιστα εἰς δ' κοινὸν δεῖς ἐκ μέσου ἀγαγόντες· δὺ δῆμος, δεῖ βασιλέσι φανερὰ δείξαντες, ἐλέσθ' τὸ δόντες, αὐτοὶ μὴ νομοθέτῃ κλιθήσονται· δὺ δ' ἀρχοντας καταστήσαντες, ἀκέσοκρατίαν μὲν ἐκ τ' λωποδυτῶν ποιήσαντες, ἣ κοίμενα βασιλέων οὐ ταύτῃ τῇ μεταβολῇ τῆς πολιτείας οἰκήσουσιν. κλ. Ἐφιξῆς γοῦν αὖ οὕτω τὸ μὴ ταύτη γένοιτο. ἀθ. Τρέπον δέ πω ἔπαμεν ἴμεν πολιτείας ἅπαν γιγνόμενον. ἐν ᾧ δὴ πάντα εἶδη μὴ παθήματα πολιτῶν μὴ ἅμα πόλιον ξυμπίπτῃ γίνεσθ'. κλ. Τὸ ποῖον δὴ τ' τ', ὃ μὲν δ' λάβετον
» μὴ ὅμηρος ἐπισημήνατο λίγων δ' ὅτι ἄπω ἴσ γενέναι. κτίστ' ἦ δαρδανίην γάρ τε φασὶν,
» ἐπεὶ ἄπως ἴλιος ἦν, οὐ πλίω πόλις μερόπων ἀνθρώπων. ἀλλ' ἐὺ ὑπωρέας ὤκεων πολυπιδάκας ἔδνας. λέγ' δ' δὴ ταῦτα τὰ ἔπη μὴ ἐκεῖνα, ἃ τ' τ' κυκλώπων εἴρηκε, κατὰ θεόν πως ἀρμόττα καὶ κατὰ φύσιν· θᾶον γοῦν οὖν δὴ καὶ ἡ ποιητικὴ σύνθεσιν ὃν γένος ὑμνῳδοῦν, πολλῶν τῶν κατ' ἀλήθειαν γιγνομένων ξυνίσι χάρις

καὶ μύσταις ἰφάπτειν ἐκέλευε. ΚΛ. καὶ μάλα. ΑΘ. Εἰς δὲ τὸ πρόσθεν προέλθωμεν εἴ τι τῶν νῦν ἐπιλήθοντος ἡμᾶς μύθου. τάχα γὰρ ἂν σημαίνοι τι τῆς ἡμετέρας πέρι βουλήσεως. οὔκουν χρή. ΚΛ. ϖάνυ μὲν οὖν. ΑΘ. κατῳκίσθη δὴ φαμὲν ἐκ τῶν ὑφηλῶν εἰς μέγα τε καὶ καλὸν πεδίον ἵλιον, ἐπὶ λόφοντινα, οὐχ ὑφηλὸν καὶ ἔχοντα ποταμοὺς πολλοὺς ἄνωθεν ἐκ τῆς ἴδης ὁρμωμένους. ΚΛ. φασὶ γοῦν. ΑΘ. Ἆρ' ἐν οὐκ ὀλίγοις γε πολλοῖς ἔσει χρόνοις ἔτι μετὰ τὴν κατακλυσμὸν, ὅσον οὐδέπω γεγονότος; ΚΛ. πῶς δ' οὐκ ὀλίγοις. ΑΘ. Δεινὴ γοῦν ἔοικεν αὐτοῖς λήθη τότε παρεῖναι τῶν νῦν λεγομένων φθορᾶς. ὅθ' οὕτως ἐπὶ ποταμοὺς πολλοὺς καὶ ἐκ τῶν ὑφηλῶν ῥίοντας πόλιν ὑπέθεσαν. πιστεύσαντες οὐ σφόδρα ὑφηλοῖς γε σι λόφοις. ΚΛ. Δῆλον οὖν ὡς παντάπασί γε μακρὸν ἀπεῖχον χρόνον τῆς τοιούτου πάθους. ΑΘ. καὶ ἄλλαι γε δὴ μυρίαι πόλεις τότε κατῴκουν ἤδη πολλαὶ πλημμυόντων τῶν ἀνθρώπων. ΚΛ. τὶ μήν. ΑΘ. λέγεται γοῦν ἡ στρατεύσασα ἐπ' αὐτὴν καὶ κατὰ θάλατταν δίωσα ἀφίξεως ἤδη πάντ' χρημένων τῇ θαλάττῃ. ΚΛ. φαίνεται. ΑΘ. Δέκα δ' ἔτη που μείναντες ἀχεμὴ, πάν τροῖκα αὖθις βοὺς ἐποίησαν. ΚΛ. καὶ μάλα. ΑΘ. Οὐκοῦν ἐν βούτῳ τῷ χρόνῳ ὅτι δικέτει, ὃν ἡ ἵλιον ἐπολιορκεῖτο, τὰ τ' πολιορκούντων ἐκείνων οἴκοι καὶ πολλὰ ξυμβαίνειν γιγνόμενα τ' τὰς γυναῖκας τῶν νέων. οἳ καὶ ἀφικνούμενοι βοὺς ἀγαθοὺς τε καὶ σφαγὰς καὶ φυγὰς γυναικῶν παμπόλλας. οἳ πάλιν ἐκπεσόντες καὶ τὴν ἴδην, μετακαλοῦντες ὄνομα σωτῆρας αὐτ' ἀχαιῶν κλυόντες, ὀλίγ' δ' ἦν συλλέξαντα τ' τὸν τότε φυγάδας σωτῆρα. καὶ δὴ ταῦτά γε ἤδη πάνυ ὑμεῖς ὦ λακεδαιμόνιοι τὰ ντεῦθεν, μυθολογεῖτε καὶ διαπράττετε. με. τὶ μήν. ΑΘ. Ὅθεν δὴ καταρχὰς ἴσχε γράφεσθαι τοὺς νόμων διαλιγόμενοι, τοὺς πεσόντας μουσικῇ τε καὶ ταῖς μέθαις, νῦν ἐὰν δὲ τὰ αὐτὰ πάλιν ἀφίγμεθα ὡς πρῶτα τὰ θεῖα· καὶ ὁ λόγος ἡμῖν, οἷ) λαβὼν ἀπαλίλαπεν. ἴκει γὰρ ὃ πῶς εἰς λακεδαίμονα καὶ βίκλισιν αὖπάλιν, ὧν ὑμεῖς ὀρθῶς ἔφατε καὶ βιαίαν καὶ κρίτην, ὡς ἀλλοφύλοις νόμοις. νῦν οὖν βασόνδε πλοῖον κτῶμεν τῇ πλαίᾳ τῷ λόγου, ὅπῃ πολιτειῶν ἴσον καὶ νομοθεσιῶν διεξελθόντες, ἱκανασάμεθα πρώτην τε καὶ ἀδυτάτην καὶ κρίτην πόλιν. ἀλλ' ἴσως ὡς οἰόμεθα ταῖς καθεστώσαις ἐχθμέναις, εἰ χρόνου τινὸς μήκεσιν ἀπολίτοις. νῦν δὲ δὴ τετάρτῃ τῆς ὑμῖν αὖτη φθλις· εἰ δὲ βούλεσθε, ἔθνος ἴκει καθεστηκὸς τό ποτε, καὶ νῦν καταφθισμένον. ἐξ ὧν ἀ πάντων εἶλε ξυωθεῖναι διανοούμεθα τίτε καλῶς ἢ μὴ, κατῳκίσθη, καὶ ποῖοι νόμοι σῴζουσιν αὐτῶν τὰ σῳζόμενα, καὶ ποῖοι φθείρουσι τὰ φθειρόμενα καὶ αὐτὴ ποίων ποῖα μεταπεσόντα, δι' ἃ λαίμενα πόλιν ἀπόρρητόν τ' αὖ ὧ μήλλει τε ἐκ κλυσία. ταῦτα δὴ πάλιν, οἷ) ἐξ ἀρχῆς ἡμῖν λεκτέον, εἰ μή τι τοῖς εἰρημένοις ἐγκαλοῦμεν λόγοις. με. Εἰ γοῦν ὦ ξένε τῆς ἡμῖν ὑποχρεῖος θεός, ὡς ἐαὐτὸν ἐπιχειρήσομεν ἀπολύτρωσιν τῇ τῆς νομοθεσίας σκέψει, δῶν νῦν εἰρημένων λόγων οὐχέτους, οὐδὲ λάττους ἀκουσόμεθα, μακρᾷ αὖ ἔλθοιμι ἔπωγε. καί μοι βραχὺ αὖ δέξεσι, ἢ νῦν παροῦσα ἡμῖν γίγνεται. καί τοι φθόνος γέ ἐστιν, ἐὰν ἐκθερινῶν εἰς τὰ χειμερινὰ τῆς θεοῦ δεῖ πομπούς. ἀθ. χρὴ δὴ ταῦτα ὡς ἔοικε σκοπεῖν. με. ϖάνυ μὲν οὖν. ἀθ. Γενώμεθα δὴ ταῖς διανοίαις ἐν τῷ τότε χρόνῳ, ὅτε λακεδαίμονι μὲν καὶ ἄργος καὶ μεσσήνη καὶ τὰ μεταξὺ τούτων, ὑποχείρια τοῖς προγόνοις ὑμῶν ὡμάλλει ἰσχνῶς ἐγγεγονέναι· ἐν δὲ μετὰ ταῦτα ἔδοξεν αὐτοῖς ὥσπερ λέγεται ἐν τῷ μύθου, τειχῆ δ' ἐγκάτυμα διανέμαντας, ἓξ πόλεις κατοικίζειν. ἄργος. μεσσήνην. λακεδαίμονα. με. ϖάνυ μὲν οὖν. ἀθ. καὶ βασιλῆς μὲν ἄργους, τήμενος ἐγένετο. μεσσήνης δὲ, κρεσφόντης. λακεδαίμονος δὲ, παυσανίας καὶ ἀριστόδημος. κλ. ϖῶς γὰρ οὔ. ἀθ. ϖάντες δὴ τούτοις ὥμοσαν εἰ τότε βουλήσειν, ἐάν τις πώ βασιλέων αὐτῶν διαφθείρῃ. κλ. τὶ μήν. ΑΘ. Βασιλεία δὲ καταλύεται ὧ πρὸς θεὸς, ἢ καί τις ἀρχὴ πώ ποτε κατελύθη, μὴν ὑπό τινων ἄλλων, ἢ σφῶν αὐτῶν; ἢ νῦν δὴ μὲν ὀλίγον ἔμπροσθεν βούτις τοῦδε τυγχάντος τοῖς λόγοις, ὅπω ταῦτ' ἐτίθεμεν, νῦν δ' ἐπιλελύσμεθα. με. καὶ πῶς. ἀθ. Οὐκοῦν νῦν δὴ μᾶλλον εἰσαιωσόμεθα δ' ἐν τοιοῦτον. τοῦδε τυγχάντες ἂν ὄρθρου γενομένοις ὡς ἔοικεν, ὃ τ' αὖ τὸν λόγον ἐπιλύ-

θαμεν· ὥστε οὐ τί κενὸν ζητήσομεν ἐν αὐτῷ λόγον. ἀλλὰ τί γιγνὸς τε καὶ ἔχον ἀλήθειαν· γίγνεται δὴ τάδε, βασιλέως ζῆς, βασιλευομένας πόλεσι ζηλωτάς, ὥμοσαν ἀλλήλαις ἐκάτεραι, καὶ τὰ νόμους οὓς ἔθεντο τοῦτε ἀρχειν καὶ ἀρχεσθαι κοινούς, οἱ μὲν, μὴ βιαιοτέραι πὼ ἀρχὴν ποιήσασθαι, προϊόντες τε χρόνου καὶ γίγνους· οἱ δὲ, ταῦτα ἐμπεδοῦντων τῶν ἀρχόντων, μήτε αὐτοὶ τὰς βασιλέως τε καὶ λύσειν, μήτ' ἐπιζέφειν ἐπιχειροῦσιν ἑτέρους. βοηθήσειν δὲ βασιλεῖς τε βασιλεῦσιν ἀδικουμένοις καὶ δήμοις δήμοις, καὶ βασιλεῦσιν ἀδικουμένοις· ἀρέσκει ὕπως; ΜΕ. Οὕτω μὴ δῆτ'. ΑΘ. Ἐκὼν γέ τις μέγιστον ταῖς καταστάσεσι τῶν πολιτειῶν ὑπάρχει, ταῖς οὐ ταῖς ζηλωτὰς πόλεσι νομοθετουμένας, ἔτε οὐ βασιλεῖς ὁμοθέτουσι, ἔτ' ἄλλοι τινές. ΜΕ. Ῥᾴδιον. ΑΘ. Τὸ κοινοὺς τῷ τε δήμῳ καὶ πόλει, καὶ τοῖς τιθεῖσι νόμους ἀπεθέσαν. ΜΕ. Σφόδρα. ΑΘ. Καὶ μὴν τό γε οὐ πολλὰ προστάττουσι τοῖς νομοθέταις. ὅπως τοὺς νόμους. οὓς ἐκόντες οἱ δῆμοι καὶ τὰ πόλιν ἑκόντι καὶ βάπερ αὖ ἔστις γυναῖκας ἢ ἰατροῖς προστάττοι μεθ' ἡδονῆς θεραπεύειν τε καὶ ἰᾶσθαι τὰ θεραπευόμενα σώματα. ΜΕ. Παντάπασι μὴ δῆτ'. ΑΘ. Τὸ δ' ὅλον ἀγαπητὸν πολλάκις, εἰ καί τις μὴ λύπης μὴ μεγάλης λύσειεν, δίκης ἢ κάτ' ἄλλην ὑγιῆ σώματα ἀπεργάζεσθαι. ΜΕ. Τί μήν. ΑΘ. Καὶ τόδε, ἔλεγε τοῖς τότε ὑπάρχειν. ὀλιγοχρόνιος ἐρασθῆναι τ' εἶναι τῶν νόμων. ΜΕ. Τὸ ποῖον. ΑΘ. Οὐκ ἦν τοῖς νομοθέταις ἢ μάχην τ' μέμψεων, ἴσότητα αὐτοῖς τινὰ καταστήσασθαι τ' οὐσίας, ἥπερ οἱ ἄλλας νομοθετοῦσιν πόλεσι πολλαῖς γίγνεσθαι, ἐαῦλις ζητῇ γῆς τε κτῆσιν καινὴν· καὶ χρημάτων διάλυσιν· ὁρῶν, ὡς οὐκ ἂν δύναιτο αὖθις τοῦτ' γενέσθαι ποτ' ἂν ἴσον καινῶς· ὡς ἐπιχειροῦντι δὴ νομοθέτῃ κινεῖν τ' τοιοῦτον τι πᾶς ἀπαντᾷ λέξων, μὴ κινεῖν τὰ ἀκίνητα· καὶ ἐπαρᾷτ' γῆς τε ἀναδασμοὺς εἰσηγούμενον, μὴ χρέων ἀποκοπὰς· ὥστ' εἰς ἀπορίαν καθίστασθαι πάντα ἄνδρα. ΜΕ. Ἐοῖς δὲ δὴ ἐφαίνετο καὶ τ' οὕπω ὑπῆρχε καλῶς καὶ ἀνεμέσητον. ἦν τε ἀκμάζουσι πλήθη· καὶ χρέα μεγάλα καὶ παλαιὰ οὐκ ἦν. ΜΕ. Ἀληθῆ. ΑΘ. Ῥᾴδιον δή ποτε εἶναι ἐν ἀρίστοις καλῶς οὕπως αὐτοῖς ἐχώρησεν ἢ καταπίεσίς τε μὴ νομοθεσία. μα. Ῥᾴδιον δή· καὶ τί μεμφόμενος αὐτῇ λέξεις. ΑΘ. Ὅτι χρέων ἐνομοθέτουν τ' οἰκείων· τὰ δύο αὐτῇ μοῖρα, τὰ χὠ πάντα τε πολιτείαν μὴ δὴ νόμους διέφθαρε. δ' δὲ οὐ μόνον ἔμεινε, ἀλλὰ τ' ὑπατρέασ' πόλεως. μα. Οὐ πάνυ ῥᾳδίως ὁρῶντας. ΑΘ. Ἀλλὰ μὴν δέγε ἡμᾶς ζῆν· οὐ ῥᾳδίως σωτῆρας καὶ ὀρθοῦντας περὶ νόμων, παίζοντας παιδιὰν προσφιλεστάτην σύφρονα, διελθεῖν πὼ ὁδὸν ἁλύπως ὡς ἔφαμεν, ἵνα καὶ ἀρχόμεθα πορεύεσθαι. μ. Τί μὴν καὶ πειστέον γε ὡς λέγεις. ΑΘ. Τίνα οὖν αὖ σκέψεμεν καὶ λίαν ποιησόμεθα τῶν νόμων ἢ τούτων, οἱ ταύτας διακεκοσμήκασιν. ἢ πόλεων πέρι τίνων διδακτικωτέρων τε καὶ μᾶλλον καὶ κτίσεων σκοπὸν θέσθαι. μ. Οὐ ῥᾴδιον αὐτὴ τοῦτ' ἐπιδεῖξαι λέγειν. ΑΘ. Οὐκοῦν ὅτι μὴ διενοοῦν γε οἱ τότε πὼ καταστήσαι ταύτην οὐπλοποννήσῳ μόνον ἔσεσθαι Σοφὸν ἐκανὴν, σκεδὸν σμικρὸν. ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔλλησι πᾶσιν, εἴλες τ' Σαρδαρέων αὐτὸν ἀδικεῖ· καθάπερ οἱ τ' τὸ Ἴλιον οἰκοῦντες, τότε πιστεύοντες τῇ τ' ἀσυνεξίᾳ δυνάμει, τῇ τ' νῦνον γενομένῃ θρασυνόμενοι, τ' πόλεμον ἔξεραν τ' Ἕλληνας. ἦν τ' ἔτι δ' τ' ἀρχῆς ἐκείνης σῶμα τὸ σωζόμενον, οὐ μικρόν. καθάπερ νεῶ τ' μέγαν βασιλέα φοβούμεθα ἡμεῖς, καὶ τότε ἐκείνη πὼ συσταθεῖσαν σπὼ τάξιν, ἐδίδοσαν οἱ τότε. μέγα τ' ἴσκλημα πρὸς αὐτὸν, ἢ τ' Ἰάδος ἅλωσις, τὸ δὲ λάτερον ἐγγόνει· τ' ἀρχῆς τ' τ' ἐκείνου ἦν μέρεσιν· πρὸς δὴ ταῦτα πάντα ἡ τῷ στρατοπέδου τ' τότε διακεκριθεῖσα εἰς ὑβρεις ὁλῆς καταστασιάζει μία ὑπὸ βασιλέων ἀδελφῶν παίδων ἡρακλείδης, καλῶς ὡς ἐδόκει αὐδρομένη καὶ καταστασιωμένη, καὶ διαφόρων τῆς δὴ πὼ Ἰάδος ἀφικεσμένης. πρῶτον μὲν τ' ἐν ἡρακλείδαις τ' πλοπιδῶν ἀμένας ἢ ἔσχατο ἀρχόντ' ἀρχοντας ἔχειν. ἔπειτ' αὖ δ' στρατοπέδου τ' τ' Ἰάδος ἀφικομένας διαφόρους πρὸς ἀρετὴν νεικηκέναι τ' τούτους. ἐπὶ δὲ τούτ' ἐκείνας ἀφικομένας ὄντας, ἐπὶ δωρίεων ἀρέσκει ὕπως διάμεινε μὴ τῇ διανοίᾳ ταύτῃ καταστασιάζεσθαι ἐν τ' τε; μα. Ταύμων δῆτ'. ΑΘ. Οὐκοῦν μὴ δ' εἰκαίως ἔσεσθαι ἐαυτὸ ἔξω εἰκὸς αὐτὰς· μὴ χρόνον τε καὶ αὖ πολὺν μένειν, ἅτε κεκοινωνηκότας μὴ πολλῶν πόνων καὶ κινδυνῶν ἀλλήλοις, ὑπὸ γένους δὲ ἐνὸς τῶν βασιλέων ἀδελφῶν ὄντων διακεκοσμημένους· πρὸς τούτοις δ' ἔτι, μὴ

πολλοῖς μάστιξι κεχρημένους εἶναι ζῆν τοῖς ἄλλοις, καὶ τῷ δικαίῳ ἀπόλλωνι. ΜΕ. Γῶς δ' οὐκ εἰκός. ΑΘ. Ταῦτα δὴ τὰ μεγάλα οὕτω προσδοκώμενα διέπεσεν ὡς ἔοικε τότε ταχύ. πάλιν δ' ἔφην ἐγὼ μικροῦ μέρους τοῦ παρὰ τὸν ὑμέτερον τόπον. καὶ ἐξῆρ δὴ πρὸς τὰ δύο μέρη πολεμοῦν, οὐ πώποτε πέπαυται, μέχρι τανῦν. ἐπεὶ γενομένου γε τότε διανοίᾳ καὶ ξυμφωνήσασι εἰς αὖ, αὐτόσταδον ἂν πάντα δύνα μεν ἔχειν κατὰ πόλεμον. ΜΕ. Γῶς γορ οὔ. ΑΘ. Γῶς οὖν καὶ πῆ διάλειπε, ἐρ οὐκ ἄξιον ἐπισκοπεῖν τηλικοῦτον καὶ τοιοῦτον σύστημα ἢ τίς ποτε τύχη διέφθειρε. ὀρ λῆγορ οὖν δίκης αὖ ἄλλο σκοπῶν, ἢ νόμους ἢ πολιτείας ἄλλας διασῳζούσας πολλὰ καὶ μεγάλα πράγματα, ἢ καὶ ζυναυτίον διαφθειρούσας τε παράπαν, εἰ ἀμελήσειε τούτων. τοῦτο μὲν ἀρκ ὡς ἔοικεν ἤδη τυχῶς πως ἐμβέβλημαι γε εἰς λιτα σκέμμενα καινά. ΜΕ. Γαύ μὲν οὖν. ΑΘ. Ἐρ οὖν ὦ θαυμάσιε λελήθαμεν ἄνθρωποι πάντες καὶ πανταχῆ δὴ ἡμεῖς οἰόμενοι μὲν ἑκάστοτέ γε πολλὸν ὁρᾶν πρᾶγμα γενόμενον, καὶ θαυμαστὰ αὖ δρῶντες ἀπεργασάμενοι, εἷς ἀρκ ἐπιστήμη πολλῶν αὐτῷ χρῆσθαι κατά τινα χρόνον, ἐν δὲ νῦν γε ἡμεῖς, τάχ' ἂν ἴσως τοῦτο ζῆν αὖ ἐν οὐκ ὀρθῶς δι ανοούμεθα, οὔτε κατὰ φύσιν. καὶ δὴ καὶ τοῦτο τὰ ἄλλα πάντα τοῦτο ὃν ἂν οὕτω διανοηθῶσι; ΜΕ. Λέγεις δὲ δὴ τί, καὶ τοῦτο τίνος σοφῶν μάλιστ' εἰρῆσθαι τοῦτον τὸν λόγον. ΑΘ. Ὦ γαθέ, καὶ αὐτὸς ἐμαυτῷ τῷ νῦν δὴ κατηγόλασα· ἀποβλέψας γορ πρὸς ζῆν τὸν στόλον οὗ πέρι διαλεγόμεθα, ἔδοξ ἐίμοι παίγκαλός τε εἶναι, καὶ θαυμαστὸν κτῆμα παρασκευῆν τοῖς ἔλλησιν ὅπορ ἔφην, εἴ τις αρκ αὐτῷ τότε καλῶς ἐχρήσατο. ΜΕ. Οὐκοῦν δὴ καὶ ἐχόντως νοῦν, σύτε πάντα ἔπεσ, καὶ ἐπηνέσαμεν ἡμεῖς. ΑΘ. Ἴσως· ἐννοῶγε μὴν, ὡς πᾶς ὅς αὖ ἴλη τι μέγα καὶ λυόαμεν ἔχειν πολλὴν καὶ ῥώμην, ἀθὺς ἔπαθε ζῆν, ὡς ἔπορ ἐπίστευε ὁ κεκτημένος αὐτῷ χρῆσθαι τοιούτῳ τε ὄντι καὶ τηλικούτῳ, θαυμαστὰ αὖ καὶ πολλὰ κατεργασάμενος δύσκαμονοῦ. ΜΕ. Οὐκοῦν ὀρθὸν καὶ ζῆν, ἢ πῶς λέγεις. ΑΘ. Σκόπει δή. πῆ βλέπων ὁ ἐν ἕκαστον ζῆν ἐπαινῶν ἐπὶ ἑκάστου τιθέμενος, ὀρθῶς λέγει· πρῶτον δὲ τοῦτο αὐτὸ τοῦ νῦν λεγομένου, πῶς, εἰ κατὰ τόπον ἐπίσταιτο πάρεσ' στρατόπεδον ὁτιοῦν διακοσμοῦντες, τοῦ καιροῦ πῶς αὖ ἔτυχον· ἐρ οὐκ ἐξικνούμεθά τι ἀσφαλῶς αὐτῷ, διῳκωζόντες εἰς ἐν ἀεὶ χρόνον ὥστε αὐτούς γε ἐλευθέρους εἶναι, καὶ ἄλλων ἀρχοντας ὧν αὖ βουληθεῖεν. καὶ ὅλως σὺ ἀνθρώποις πᾶσι καὶ ἕλλησι καὶ βαρβάροις πράττειν ὅτι ἐπιθυμοῖεν αὐτοί τε καὶ οἱ ἔκγονοι. μῶν οὐ τούτων χάριν ἐπιθυμοῖεν αὖ; μ. Γαύ μᾶν. ΑΘ. Ἐρ οὖν καὶ ὃς αὖ ἰδὼν τοιοῦτον μέγαν τε τιμὰς διαφερούσας ζώας, ἢ καὶ ὁ ζεὺς τῶν τοιούτων εἶπε, ταυτὰ ταῦτα πρὸς ζῆν Σλέπων εἶπεν· ὡς δὴ ζῆν, αὐτῷ ζοι σόμενα. ὧν αὖ ἐπιθυμᾷ πάντα ἢ τὰ πλεῖστα καὶ ὅσα ἀξιώτατα λόγου; μ. Ἔοικε γοῦν. ΑΘ. Φῶμέν δὴ, πάντων ἀνθρώπων ἔστι κοινὸν ἐπιθύμημα οὗτε, ὃ νῦν δὴ ἡμεῖς τῷ λόγου δηλούμενον, ὡς αὐτός φησιν ὁ λόγος. μ. Τὸ ποῖον. ΑΘ. Ὃ κατὰ πάντ' αὐτῷ ψυχῆς ἐπιτάξειν, τὰ γιγνόμενα γίγνεσθ. μάλιστα μέν, ἅπαντα· εἰ δὲ μὴ τά γε ἀνθρώπινα. μ. Τί μήν. ΑΘ. Οὐκοῦν ἐπεί πορ ζουλόμεθα πάντες ὃ τοιοῦτον ἀεὶ παῖδές τε ὄντες μὴ ἀσφαλῶς μὴ πρεσβύτατα, τοῦτ' αὖ μὴ δυνάμεθα αἰσχυλίως δηλ τέλους. μ. Γῶς δ' οὔ. ΑΘ. Μὴ μὲν ζοῖς γε φίλοις που ξωσυζημιῶν αὖ ταῦτα ἅπορ ἐκεῖνοι αὐτοῖς. μ. Τί μήν. ΑΘ. Φίλος μὲν υἱὸς παζρὶ, παῖς ὢν ἀνδρί. μ. Γῶς δ' οὔ. ΑΘ. Μὴ μὲν ὧν γ' ὁ παῖς δύναται ἑαυτῷ γίγνεσθ, πολλὰ ὁ πατὴρ ἀπύξαι τ' ἂν τοῖς θεοῖς, μισθαμῶς κατὰ τὰς τ' ὑέως δυνάμεις γίγνεσθ. μ. Ὅ τ' αὐσπόβος ὢν μὴ ἔπινος δύναται λέγεις; ΑΘ. Μὴ ὅταν γε ὁ πατὴρ ὢν δρῶν ἢ μὴ σφόδρα ναίας, μᾶλλον τ' κακῶν μὴ τ' δικαίων γιγνώσκων, δύναται μάλα προθύμως εὐπαθημακεῖν ἀλλοῖς ὢν τοῖς νομίμοις θησεῖ, πρὸς ἃν δύστυχῶς πλανᾶσθαι τὸ τοῦ βουλόμενον· ὁ δὲ παῖς γίνώσκει; τότε δοκεῖς παῖς παζρὶ συνδύξειν; μ. Μανθάνω ὃ λέγεις. λέγειν γοῦν μοι δοκεῖς ὡς οὐ ζῆν δύναται, οὐ δὲ ἑπεκτέον ἔπαθαι πάντα τῇ ἑαυτοῦ βουλήσει· πάλιν δὲ μᾶλλον τῇ ἑαυτοῦ φρονήσει· τὸν δὲ μὴ πόλιν, μὴ σὲ ἢ μῶν ἴσχειν, καὶ δύναται δεῖν μὴ ἀπόλλειν, ὃ πανδεινὸν ἔξει. ΑΘ. Ναί· καὶ δὴ καὶ φαλιῦ κόνδε ἄνδρα νομοθέτην ὡς ἀεὶ δεῖ πρὸς τοῦτο Σλέποντα·

λιθίναι τὰς τάξεις τῶν νόμων, αὐτός τε ἐμανθάνω, καὶ ὑμᾶς ἐπαναμιμνήσκω καταρχὰς ἐμαμνήμεθα τὰ λεχθέντα. ὅ τι μὲν σφῶν ἦν παρακέλευσμα, ὡς χρεὼν ἦν ἀκριβῶς νομοθέτην, πάντα πολέμου χάριν τὰ νόμιμα θεῖναι· ἃ δὲ ἐμὲν ἔλεγον, ὅτι χρὴ πρὸς μίαν ἀρετὴν οὖσαν πάντα κεῖσθαι τοὺς νόμους. δεῖ δὲ δή, πρὸς πᾶσαν μὲν κλέπτειν, μάλιστα δὲ καὶ πρὸς πρώτην, τὴν τῆς ξυμπάσης ἀνομίας ἀρετῆς. φρόνησις δ' ἐστὶν αὕτη καὶ νοῦς καὶ δόξα, κατ' ὀρθότης τε καὶ ἐπιθυμίας τύπους ἐφ' ἡμῖν. ἥκει δὲ πάλιν ὁ λόγος εἰς ταυτόν. καὶ ὁ λέγων ἐτὸ, καὶ λέγω πάλιν ἅπερ τότε. ἐὰν μὲν βούλησθε ὡς παίζων εἶθ' ὡς σπουδάζων. ὅτι δέ φημι οὐχὶ χρῆσθαι σφαλερὸν εἶναι, νῦν μὲν κεκτημένον. ἀλλὰ ταναντία τοῖς βουλομένοις ἂν γίγνεσθαι. σπουδάζοντα δ' ἅμα πειρᾶσθαι βούλεσθαι, τί δή τε· πάνυ γὰρ οἶμαι προσδοκῶ καὶ ὑμᾶς ὑρήσειν τῷ λόγῳ ἐπομένους, ὃν ὀλίγον ἔμπροσθεν προυθέμεθα, τῆς τῶν βασιλέων τε φθορᾶς καὶ ὅλου τοῦ διανοήματος, οὐ διαλίαν οὖσαν πολὺ αἰτίαν. οὐ δ' ὅτι τὰ τοῦδε ἦν πόλεμον οὐκ ἐπίσαντο ἀρχοντές τε καὶ οἷς προσῆκεν ἄρχεσθαι, τῇ λοιπῇ δὲ πάσῃ κακίᾳ διαφερόντως. καὶ μάλιστα τῇ τοῦδε τὰ μέγιστα τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἁμαρτάνειν. ταῦτ' ἂν εἰς νῦν γίγνοιτο τοῦδε τὰ τότε καὶ νῦν ἅπερ γίγνεται καὶ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον, οὐκ ἄλλως συμβήσεται. ἐὰν βούλησθε, πειράσομεν ἐὼν κατὰ νοῦν ἐξῆς λόγον, ἀναθεῖσθαί τε, καὶ ὑμῖν σκοπεῖν κατὰ δύναμιν ὡς οἷόν τε φίλοις. ΚΛ. λέγω μὲν γίνεσθαι ὦ ξένε ἐπαινεῖν, ἐπαχθέστερον. ὅρᾳ δὲ σφόδρα ἐπαινούμενα. προθύμως γὰρ τοῖς λεγομένοις ἐπακολουθήσομεν. οὐ γὰρ ἐλαθόδρους ἐπαίνων καὶ μάλιστα ἔστι κατα φανές. ΑΘ. ἆρ' ἐσ' ὦ κλεινία, καὶ θρῴμεν ἃ λέγεις. ΚΛ. ἔστω ταῦτα ἐὰν θεὸς ἐθέλῃ· λέγε μόνον. ΑΘ. φαμὲν δὴ ναῦν, καθ' ὁδὸν ἰόντες πολὺ λοιπὴν, τὸν λόγον πολὺ μέγιστον ἁμαθίαν· ὅτι, ἐκείνῳ πολὺ διαφέρομεν ἀπολέσαι. καὶ ναῦν ταυτὸν τοῦτο πεφυκέναι ποιεῖν· ὥστε τὸν τε νομοθέτην ἐὰ τοῦθ' ὅπως ἔχει, πειρατέον ταῖς πόλεσι φρόνησιν μὲν ὅσην διανοατὸν ἐμποιεῖν· πολὺ δ' αἴσθησιν ὅτι μάλιστα ὑβαιρεῖν. ΚΛ. Δῆλον. ΑΘ. Τὶς οὖν ἡ μεγίστη δικαίως αὖ λέγεται· ἁμαθία· σκοπεῖτε εἰ σωφρόνει καὶ σφῶν λεγόμενον· ἐπὶ μὲν δὴ πολὺ τοιαύτη τίθεμαι. ΚΛ. Γέναι. ΑΘ. Τὴν, δ' ταὐτῷ τὶ δόξαν καλὸν ἢ ἀγαθὸν εἶναι, μὴ φίλῃ ἔχειν, ἀλλὰ μισῇ. Σ' δὲ πονηρὸν μὴ ἄδικον δοκῶ εἶναι, φίλῃ τε καὶ κατέχεται, ταύτην πολὺ διαφωνίαν λύπης τε καὶ ἡδονῆς, πρὸς πολὺ κατὰ λόγον δόξαν, ἁμαθίαν φαμὲν εἶναι πολὺ ἐσχάτην. μέγιστη δὲ, ὅτι τῷ πλήθους ἐστὶ τῆς ψυχῆς. τὸ γοῦν λυπούμενον καὶ ἡδόμενον αὐτῆς, ὅπερ δῆμός τε καὶ πλῆθος πόλεώς ἐστιν. ὅταν οὖν ἐπισπώμενος, ἢ δόξαις ἢ λόγῳ, ἀναπείθεται τοῖς φύσει ἀρχικοῖς ἡ ψυχὴ, τοῖς ἀσφαλῆ προσαγορεύω. πόλεώς τε, ὅταν ἀρχουσικὴ νόμοις μὴ πείθηται. Σ' πλῆθος. ταυτὸν δὴ καὶ ὁσὸς ἀσθενὴς ὁ πόταμος καλεῖ ἀψυχῆ λέγειν ὄντες, μᾶλλον ποιῶσι πλείον· ἀλλὰ δὴ τούτοις, πᾶν τοὐναντίον ταύτας πάσας, ἁμαθίας τὰς πλημμελεστάτας ἔτω γ' αὖ θείλω, πόλεώς τε καὶ ὁσὸς ἐκείνου τῶν πολιτῶν. ἀλλ' οὐ τὰς τῶν δημιουργῶν, εἰ ἀρέμοῦ κατα μανθάνετε ὦ ξένοι ὃ λέγω. ΚΛ μανθάνομέν τε ὦ φίλε καὶ συγχωροῦμεν ἃ λέγεις. ΑΘ. Τοῦτο μὲν τοίνυν οὕτω κάλλιστ, δεδογμένον καὶ λεγόμενον· ὡς τοῖς ταῦτ' ἀμαθαίνουσι τῶν πολιτῶν, οὐδὲν ἐπιζητέον ἀρχῆς ἐχόμενον, καὶ ὡς ἀμαθέστατον, ὀνειδιστέον, αὖ καὶ πάνυ λογιστικόν τε ὄντα, καὶ πάντα τὰ κομψὰ ἡ ὅσα πρὸς τάχος τῆς ψυχῆς πεφυκότα, δι' ἀπονημόνευτα ἅπαντα· τοὺς δὲ τοὐναντίον ἔχοντας τούτων, ὡς σοφοὺς τε προσρητέον, αὖ ἡ δ' λεγόμενον, μήτε γράμματα μήτε νεῦν ἐπίστωνται· καὶ τὰς ἀρχὰς δοτέον ὡς ἔμφρονι. πῶς γὰρ αὖ ὦ φίλοι αὖθι ξυμφωνήσασ' γένοιτ' αὖ φρονήσεως καὶ τὸ σμικρότατον εἶδος, οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἢ καλλίστη καὶ μεγίστη τῶν ξυμφωνιῶν, μεγίστη δικαίωτα τ' αὖ λέγειν σοφίᾳ. ἧς ὁ μὲν κατὰ λόγον ζῶν μάθος. ὁ δ' ἀφλεπόμενος ἀνόσιος. καὶ τοῦδε πόλιν οὐδαμῇ σωτῆρ, ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον, ἁμαθαίνων ἐς ταῦτα ἐκείνου τε φανεῖται. ταῦτα μὲν δὴ κατὰ πόδ' εἴπομεν ἄρ' ἄ, λελεγμένα τε πάντα ταύτη. ΚΛ. κείσθω γοῦν οὕτω. ΑΘ. Ἄρχοντας δὲ δὴ καὶ ἀρχομένους ἀναγκαῖον οἰ ταῖς πόλεσιν εἶναί που; ΚΛ. Τὶ μήν. ΑΘ. Εἶεν. ἀξιώματα δὲ δὴ τῶν τε ἄρχειν καὶ ἄρχεσθαι, ποῖά ἔστι

καὶ

καὶ πόσα. οὔτε πόλεσι μεγάλαις καὶ σμικραῖς, οὔτε οἰκίαις ὠσαύτως. ἆρ' οὐχὶ οὔ μὴν τότε παῖδός καὶ μηδὲς καὶ ὅλως γονέως ἐκγόνων ἄρχειν, ἀξίωμα ὀρθὸν πάντα χοῦ αὖ εἴη; κλ. Καὶ μάλα. ἀθ. Τοῦτο δέ γε ἱππόμενον, γυναίους ἀγυιῶν ἄρχειν. καὶ τεί τον ἴπ ζοὺ τοις ξωλίπεται ὁ πρισβυτέρους μὲν ἄρχειν δεῖν, νεωτέρους δὲ ἄρχεσθαι. κλ. Τί μήν. ἀθ. Τί ταρ ον δ' αὖ, δούλους μὲν ἄρχεσθαι, ἐλευθέρους δὲ ἄρχειν. κλ. Πῶς γοὴ οὔ. ἀθ. Ῥίμπῆόν γε δίμαι, ὃν κρεῖττον μὴ ἄρχειν, ὃν ἥττω δὲ ἄρχεσθαι. κλ. Μάλα γε ἀκακαίαν ἀρχὴν ἔρπασ'. ἀθ. Καὶ τωλείστην γε οὐ ξύμπασι τοῖς ζώοισ οὖσαν καὶ κατὰ φύσιν, ὡς ὁ Ξέρξης ἔφη ποτὲ πύνθαρος. ὁ δὲ μέγιστον ὡς ἔοικεν ἀξίωμα ἴκτον αὖ γίγνοιτ'. ἴπεσθαι μὲν ὃν ἀπιστήμονα κελεύειν. ὃν δὲ φρονοῦντα, ἡγεῖσθαι καὶ ἄρχειν. καί τοι τοῦτό γ' ὦ πίνθαρε σοφώτατε, χθὲς οὐκ αὖ παῖς ἀ φύσιν ἔτ' ἐγὼ φαίλιν γίγνεσθαι. κατὰ φύσιν δὲ, πλὴν τῶ νόμου ἑκόντων ἀρχὴν ἀλλ' οὐ βίαιον πεφυκέναι. κλ. Ὀρθότατα λέγεις. ἀθ. Θεοφιλῆ δέ γε καὶ εὐτυχῆ τινα λέγοντες ἐδόκιμεν ἀρχὴν εἰς κλῆρόν τινα προάγομεν. καὶ λαχόντα μὲν ἄρχειν. δυσκληρουῦτα δὲ, ἄρχεσθαι ἀπόντα. ὁ δικαιότατον εἶναι φαμέν. κλ. Ἀληθέστατα λέγεις. ἀθ. Ὁρᾷς δὴ φαῖμεν ἂν ὃ νομοθέτην πρὸς τίνα ταύτ' ἔχοντες τῶν ἐνθάδε νόμων ἥκιστ' ἴόντων ῥᾳδίως, ὅσα δεῖ πρὸς ἄρχοντας ἀξίωμά τα, καὶ ὅσα πεφυκότα πρὸς ἄλληλα ὠφελίως; ναῦ γοὴ δὴ πάσαν πηλίτινα αὐθυρίνομον ἡμῖς, ὡὐ δεῖ σι διαπύειν. πρῶτον δὲ μεθ' ἡμῶν αὐάσκεψαι, πῶς τε καὶ τὶ παρὰ ταῦτα ἁμαρτάνοντες οἱ περί τε ἄρχοις καὶ μοναρχίαν βασιλεῖς, αὐτοὺς ἅμα καὶ πλὴν τῶ ἐλλιῶν λώϊαμεν οὖσαν θαυμαστὴν οἷ ὧ τότε χρόνῳ διέφθειραν. ἆρ' ἐκ ἀγνοήσαντες τ' ἐσόδου ὀρθότατα λέγονται, ὡς ὁ ἥμενος τ' παιδὸς πολλάκις δεῖ πλείον. ὁ πόταν ᾖ, ὁ μὲν ὅλον λαμβάνειν ἡμιῶλιος, ὁ δ' ἥμισυ μέτειον, τότε ὁ μέτειον τῶ ἀμείνονος, πλείον ἢ γὰ σάμενον ἄμεινον ὂν χείρονος. κλ. Ὀρθότατά γε. ἀθ. Πότερον οὖν οἰόμεθα τοῦδε βασιλέως τῶτ' ἐπιγνόμενον ἐκήκοτε διαφθείρειν, πράττοντ, ἢ οὔ τοῖσι δήμοις; κλ. Τὸ μὲν εἰκὸς καὶ ὁ πολὺ, βασιλέων ἕνεκα εἶναι νόσημα ὑπερηφάνως ζώντων δίχ' ὑφάς. ἀθ. Οὐκοῦν δῆλον, ὡς πρῶτον ἕνεκα οἱ τότε βασιλεῖς ἔχον ὁ πλεονεκτεῖν τῶν πεθότων νόμων. καὶ ὃ λόγῳ τε καὶ ὅρκῳ ἐπίνεσαν, οὐ ξυνεφώνησαν αὐτοῖς, ἀλλ' ἐναντία ὡς ἡμεῖς φαμὲν οὖσα. ἅμα μεγίστη, δυνοῦσα δὲ σοφία, πάντ' ἐκεῖνα δίχ' πλημμέλειαν καὶ ἀμουσίαν πλὴ πικρὰν διέφθειρεν. κλ. Ἔοικε γοῦν. ἀθ. Εἶεν. τί δὴ ἦν νομοθέτην ἔδει τότε τιθέντα, βλαβῆναι δύ' τοῦ πόλους τῆς γνώσεως. ἆρ' ὧ πρὸς θεῶν ναῦ μὲν οὐδὲν σοφὸν ἦν γνῶναι οὐ δ' ἐπεῖν χαλεπόν. ἐὰ δὲ προῖδεῖν ὧ τότε σοφώτερος ἂν ὧ ἡμῶν ὁ προῖδών; μι. Τὸ ποῖον δὴ λέγεις. ἀθ. Εἰς ὁ γε γονὸς παρ' ὑμῖν ὧ μάλλιστ ἔστι νῦν γε καὶ πιθόντα γνῶναι. καὶ γνόντα, ἐπεῖν ῥᾴδιον, ὅ, τότε ἔδει σύνιεσθαι. μι. Σαφέστερον ἔτι λέγε. ἀθ. Ὁ τοίνυν σαφέστατον αὖ εἶπ„ ὁ τοιόνδε. μι. Ὁ ποῖον. ἀθ. Ἑκάστης μείζονος διδῶ τοῖς ἐλάττοσι δικαίως, παρεὶς δ' μέτειον. πλοίοις τε ἱστία, καὶ σώμασι ζωφλῶ, καὶ ψυχαῖς ἀρχὰς, ἀπαξί πασ' πανταχοῦ πάντα καὶ ἰβυβεάζοντα, τὰ μὲν εἰς νόσους θεῖ. τὰ δ' εἰς ἴκτονον ὕβρεως ἀδικίαν. τί οὖν δὴ ποτε λέγομεν. ἆρά γε ὁ τοιόνδε, ὡς οὐκ ἔσ' ὃ φίλοι αὖ σθρὸν θνητῶν ψυχῆς φύσις, ἥ τίς ποτε δυνᾴσεται πλὴ μεγίστην οἷ αὐθρώποις ἀρχὴν φέρειν, κἀκ ἡ αὐτυπίθωνος. ὥστε μὴ τῆς μεγίστης νόσου εὐοίσασ', ἀλλ ρωθεῖσα αὐτῆς πλὴ διαίσιαν, μῖσος ἴχειν πρὸς ὃν ἐγγύτατα φίλων. ὃ γενόμενον τα χὺ διέφθειρεν αὐτὴν, καὶ πᾶσαν πλὴ λώϊαμεν ἀφάνισεν αὐτῆς. τοῦτ' οὖν δὴ λαβεῖν γνόντας ὁ μέτειον, μεγάλων νομοθετῶν. ὡς οὖν δὴ τότε γενόμενον, ναῦ δεῖ μᾶλλον ἐώντα τα ὁ πάσαν, τὸ δ' ἔοικεν εἶναι. μι. Ὁ ποῖον. ἀθ. Ἐγὼ δίμαι κινδύνου ὑμῶν τις. ὃς τὰ μέλλοντα προορῶν, δίδυμον ὑμῖν φυτεύσας πλὴ τῶν βασιλέων γένεσιν, ἐκ μονογενοῦς εἰς ὁ μέτειον μᾶλλον σωίστειλε. καὶ μᾶλλον ἔστ' ἴτι, φύσις τῆς αὐθρωπίνης μεμιγμένη θείας τινὸς δίκης πατιδῦσα ὑμῶν πλὴ ἀρχὴν φλεγμαίνουσαν, ἴτι μέγυσι πλὴ κατὰ γένος σώφρονα λώϊαμεν, τῇ κατὰ γένος αὐθάδει ῥώμῃ. τὴν

τῆ ὀκτὼ καὶ εἴκοσι γερόντων, ἰσόψηφον εἰς τὰ μέγιστα τῆ τ' βασιλίων ποιήσασα δυνά-
μει. ὁ δὲ τέτος σωτὴρ ὑμῖν, ἔτι ἀσταθμήτως καὶ θυμοειδέως πὼς αἰρηθὲν ὀρθῶς, εἶον φάλ-
λιον αἰτίαλον αὐτῆ πὼς τῶν ἐφόρων δύναμιν, ἵνα μὴ τῆς κληρωτῆς ἀγαθῶν δυνάμεως.
καὶ κατὰ δὴ τοῦτον τὸν λόγον, ἡ βασιλεία παρ' ὑμῖν οὐ ζῶν ἔλκει σύμμικτος νομοθέτης
καὶ μᾶζον ἔχουσα, σωθεῖσα αὖτη, σωτηρίας τοῖς ἄλλοις γέγονεν αἰτία. ἐπεὶ ἐπίγε τὸ
μέρος καὶ κρισφόρτη καὶ τοῖς τότε νομοθέταις, οἵ ποθ' ἁρπασθέντες νομοθέτας τοιούτους, οὐ
δ' ἂν ἀριστοδήμου μείρακος ἰσώθη ποτ' ἄν. οὐ γὰρ ἂν ἱκανῶς ἦσαν νομοθετήσαι ἔμπειροι. οὐδὲν
γὰρ, οὐκ ἄν ποτ' φάνθησαν ὄρνιθος μετεάσαι ψυχὴν κἀκ λαβοῦσαν ἀρχήν. οὗ δὴ τοῦτο
τὸν ὦν τυραννίδα γενέσθαι. ναὶ δ' ὁ θεὸς ἔλεξεν, οἷον ἔλεγεν. καὶ δὴ καὶ πὼ μὲν οὖσαν
μάλιστα ἀρχὴν γίγνεσθαι. τὸ δὲ παρ' ἡμῖν, πεπυσόμεθα ταῦτα ὅπῃ ἐν ἔμπροσθεν.
ναῦν μὲν γενόμενον οὐλοὸν σοφόν. ἐκ γὰρ παραδείγματος ὀρᾶν γεγονὸς, οὐλοὸν καὶ
λεπόν. εἰ δ' ὦ τις προορῶν τότε ταῦτα, καὶ δυνάμενος μετεάσαι τὰς ἀρχὰς, καὶ
μίαν ἐκ τριῶν ποιῆσαι, τά τε νοσήματα ἂν καλά, τότε πάντα ἀπέσωσε. καὶ οὐκ ἂν
ποτε ὁ τοξότης ἐν δὴ πὼ ἐλάσαι, οὐδ' ἄλλος οὐδεὶς ἂν ζόλος ὥρμησε καταφρονήσας,
ὡς ὄντων ἡμῶν βραχέος ἀξίων. κλ. ἀληθῆ λέγεις. ἀθ. αἰσχρῶς τοῦ ἡμύ-
νασθ' ἂν τοὺς ὦ κλεινία. τὸ δ' αἰσχρὸν λέγω, οὐχ ὡς οὐ νικῶντός γε οἱ τότε καὶ κατὰ γῆς
καὶ κατὰ θάλατταν καλὰς νενικήκοσι μάχας. ἀλλ' ὄφημι αἰσχρὸν τότ' εἶναι, τόδε λέ-
γω. τὸ, πρῶτον μὲν ἑκάστων τῶν πόλιων τριῶν οὐσῶν, μίαν ἁπάσῃ τὴ ἑλλάδος ἀμῦναι.
τὸ δὲ δύο, καλῶς οὕτως εἶναι διεφθαρμένω, ὥστε τὸ μὲν καὶ λακεδαίμονα διακωλῦσαι
ἐπαμῦναι αὐτῆ, πολεμοῦσα αὐτῆ κατὰ κράτος. τὸ δ' αὖ πρωτεύουσα οὐ τις τότε
χρόνοις τοῖς τοῦδε πὼ διαπολεμῶ τὸ τοῦδε τὸ ἄρτος, παρασκευομένη ἀμῦναι τὸν Σαρδα-
ρον, οὔθ' ὑπέμεινεν, οὔτ' ἤμυνε. πολλὰ δὲ λέγων ἄν τις τὰ τότε γενόμενα τοῦδε ἐκείνοις
τὸν πόλεμον, τῆς ἑλλάδος οὐδαμῶς ὠφελόμενα αὖ κατηγορεῖ. οὐδ' αὖ ἀμῦναι τὸν γε
ἑλλάδα λέγων, ὀρθῶς ἂν λέγοι. ἀλλ' ἐμὲ τότε ἀθηναίων καὶ τὸ λακεδαιμονίων κοινῆ
διαπόνημα ἤμυνε πὼ ἐπιοῦσαν δουλείαν, ὀκνῶν ἂν ἔδη πάντ' ἰὼ μεμιγμένα τὰ τῶν
ἑλλήνων γένη τὸ ἀλλόφυλοις. καὶ βαρβαρικὸ οὐ ἕλκει, καὶ ἑλληνικὸ, οὐ βαρβαρικὸς.
καθάπερ ὧν πᾶσαι τυραννοῦσι ταναῦν διαφορημένα καὶ ξυμφορημένα καλῶς,
ἐασαιρημένα καὶ τοιαῦται, ταῦτ' ὦ κλεινία καὶ μίγιλλε, ἔχομεν ἐπιτιμᾶν τοῖς τε πολ-
λαὶ πολιτικοῖς λεγομένοις καὶ νομοθέταις καὶ τοῖς ναῦ, ἵνα τὰς αἰτίας αὐτῶν ἀ-
ναζητοῦντες, ἀσθενεστικωμέν τι παρὰ ταῦτα ἕλκει πράττειν ἄλλο. δίκαιον δὴ καὶ τὸ παι-
ρά παν ἔπομαι, ὡς ἀρα οὐ δεῖ μεγάλας ἀρχὰς οὐδ' αὖ ἀμίκτους νομοθετεῖν. δίκαιο
νομοθέτας δ' οἰόνδε ἔτι πὼ πόλιν ἑλληνίδα τε εἶναι δεῖ καὶ ἐμφρονα, καὶ ἑαυτῆ φί-
λιον. καὶ ἐν νομοθετοῦντα πρὸς ταῦτα βλέποντα δεῖ νομοθετεῖν. μὴ θαυμάσωμεν
δὲ εἰ πολλάκις ἤδη προθέμενοι ἅπαξ ἀρήκαμεν. ὅτι πρὸς ταῦτα δεῖ νομοθετεῖν βλέ-
ποντα ἐν νομοθέτην. τὰ δὲ προτιθέντα οὐ ταυτὰ ἡμῖν φαίνεται ἐκάστοτε. ἀλλ' αἰεὶ
λογίζεσθαι χρὴ ὅταν πρὸς τὸ σωφρονεῖν φῶμεν δεῖν βλέπειν. ἢ πρὸς φρόνησιν ἢ φι-
λίαν, ὡς ἓν ὄντων τὸ σκοπὸς οὐχ ἕτερος ἀλλ' αὐτός. καὶ ἄλλα δὴ πολλὰ ὑμᾶς ἔρ-
αῦται, αἷς χίγνηται ῥήματα, μὰ δι' ἀταραξίαν. κλ. πειρασώμεθα πιθεῖν οὕτως,
ἵνα νικήσαντες τοὺς λόγους, καὶ ναῦν δὴ τὸ τοῦδε τῆς φιλίας τὸ καὶ φρονήσεως καὶ ἑλλή-
νεσι πρὸς ὅτι βουλόμενος ἔμελλον λέγειν δεῖν τυχεῖζεσθαι τὸν νομοθέτην λέγ-
ειν. ἀθ. ἄκουσον δὴ ναῦ. εἰσὶ πολιτειῶν δύον μοναρχία δύο τινὲς, ἐξ ὧν τὰς ἄλλας γε-
νούσας λέγων ἄν τις ὀρθῶς λέγοι. καὶ πὼ μὲν προσαγορεύειν μοναρχίαν ὀρθόν. πὼ δ'
αὖ δημοκρατίαν. καὶ τῆς μὲν, τὸ τοξοτῶν γένος ἄκρον ἔχειν. τῆς δὲ, ἡμᾶς. αἱ δ' ἄλλαι
οὐδὲν ἄ παισι καθάπερ εἶπον, ἐκ τούτων εἰσὶ διαπεποικιλμέναι. δεῖ δὴ οἷον καὶ αἰσχ
κέρων μεταλαβεῖν ἀμφοῖν δύοιν, ἅτερ ἑλληνίδα τ' εἶναι καὶ φιλίαν μετὰ φρονήσε-
ως. ὃ δὴ βούλεται ἡμῖν ὁ λόγος προστάττειν λέγων, ὡς οὐκ ἄν ποτε δύοιν πόλις ἄ-
μοιρος γενομένη, πολιτεύσηται δικαίως καλῶς. κλ. πῶς γὰρ οὔ. ἀθ.

Ἡ μὲν τοίνυν μοναρχία, ἡ δὲ ἑλληνίδα ἀγαπήσασα μείζονος ἢ ἔλαι μόνος,

οὐδὲ τοξο-

οὐδ' ὅρα τὰ μέτεια κέκτηται τούτων. ἀλλ' ἢ ὑμᾶς δεῖ, τι λακωνικὴ καὶ κρητικὴ μᾶλλον. ἀλλ' ναὶ δικῆ πρόσει φ μὲν πάλαι οὕτω πως, ἴσως δὲ ὕστερον. τὰ δ' αἴτια σκέλ ψωμεν, ἢ γάρ; κλ. πάντως εἴ γέ του μέλλομεν ὀρθῶς ἡμᾶς πρῶτ' ἀνεῖν. ἀθ. ἀκούωμεν δή. πρόσει γὰρ ὅτι μὲν φ μέτειον μᾶλλον δουλήσας τε καὶ ἐλευθερίας ἦγον ὧδε κύρου, πρῶτον μὲν αὐτοὶ ἐλεύθεροι ἐγένοντο. ἔπειτα δὲ ἄλλων πολλῶν δεσπόται· ἐλευθερίας γὰρ ἀρχοντες, μεταδίδοντες ἀρχομένοις καὶ ὧδί φ ἴσον ἄγον τις, μᾶλλον φίλοι τε ἦσαν γρατιῶται γρατηγοῖς· καὶ προθύμους αὐτοὺς οἱ τοῖς κινδυνώδεσι παρέχετο. καὶ εἴ τις αὖ φρόνιμος ὢν ἐν αὐτοῖς καὶ βουλεύειν δυνατὸς, οὐ φθονοῦσι τὸ βασιλέως ἔντος, δίδοντος δὲ παρῆσαν καὶ τιμῶντος ἐπὶ δυναμένους συμβουλεύειν, καὶ οὕτω πως τῷ φρονεῖν εἰς φ μέσον παρέχετο δυνάμενον· ἡ πάντα δὴ τότε ἀπίστως εἶχεν αὐτοῖς. δι' ἐλευθερίαν τε καὶ φιλίαν καὶ νοῦ κοινωνίαν. κλ. Ἔοικε γέ πως τὰ λεγόμενα οὕτω γεγονέναι. ἀθ. τῇ δὴ οὖν ποτε ἀπώλεσεν ὧδί καμβύσου καὶ πάλιν ὧδί δαρείου φθόνῳ ἐσώθη, βουλευθείσῃ μαντείᾳ διανοηθέντος χρώμεθα; κλ. Φθέγξαιτο μὲν σκέψιν ἔχον ἐφ' ὅπερ ὡρμήκαμεν. ἀθ. μαντεύομαι δὴ νῦν πόθεν γε κύρου. τὰ μὲν ἄλλ' αὐτὸν γρατηγόντα ἀγαθὸν εἶναι καὶ φιλόπολιν. παιδείας δὲ ὀρθῆς οὐχ ἅφθαι δοκεῖ παρέπαν. οἰκονομίᾳ τε οὐδὲν φ νοῦν προσεσχηκέναι. κλ. Γῶς δὴ φ τοιοῦτον φῶμεν. ἀθ. Ἔοικεν ἐκ παίδων γρατεῖν ἑαυτοῦ βίου, ταῖς γυναιξὶ παρεδοὺς τοὺς παῖδας τρέφειν· οἱ δὲ, ὡς θυσίαι μενεσ αὐτοὺς ἐκ τῶν παίδων οὐθὺς, καὶ μακαρίους γεγονότας καὶ ὠδὶ θείους ὄντας τύραν νοὺς ἐλεόσους, ἔτρεφον· κωλύουσαι δὲ ὡς οὐδενὶ κακῶς θυσαίμεσι, μήτε αὐτοῖς σκαπτοῦσθαι μηδὲν ἐᾶν μηδὲ, ἐπαινεῖν τε ἀναγκάζουσαι πάντας φ λεγόμενον ἢ πραττόμενον ὑπ' αὐτῶν, ἔθρεψαν τοιούτους πάνυ. κλ. καλῶς ἔοικας τροφὴν εἰρηκέναι. ἀθ. γυναικείαν μὲν οὖν βασιλίδων γυναικῶν, ἅτε γε πανυ πλουσίων καὶ οὐ αὐτόρων ὑπομίᾳ δεῖ φ μὴ σχολάζειν ὑπὸ πολέμων καὶ πολλῶν κινδύνων τοὺς παῖδας τρέφουσῶν. κλ. ἔχει γὰρ λόγον. ἀθ. Ὁ δὲ πατήρ γε αὖ τοῖς αὖ, πόλεμια μὲν καὶ πρόβατα καὶ ἀγέλας αὐτόρων τε καὶ ἄλλων πολλῶν πολλὰς ἐκτᾶτο. αὐτοὺς δὲ οἷς ταῦτα παρασώσειν ἔμελλον, ἐγγύθεν ἀεὶ τὸν παῖδα φ αὐ ποιούμενος τέχνῃ οὖσαν πόρσω· ποιμένων ὄντων πόρσω, φαχείας χώρας ἐκγόνων σκληρᾶς καὶ ἰσχνῶν ποιμένας ἀπόρρωθεν μάλα ἰσχυροὺς καὶ δυναμένους βυραυλεῖν καὶ ἀγρυπνεῖν, καὶ εἰ γρατιώτας δέοι, γρατιώτας. διαφθαρμένῳ δὲ παιδείαν ὑπὸ τῆς λεγομένης εὐδαιμονίας πόλει μηδενὶ, τοῦδε ἕνεκα ὑπὸ γυναικῶν τε καὶ εὐνούχων παιδεύοντας αὐτοῖς τοὺς υἱεῖς. ὅθεν ἐγένοντο οἷοι δὴ ἐκεῖς αὐτοὺς γενέσθαι, τροφῇ αὖ πολλὴ φαφώτας. παρελαβόντες δ' οὖν οἱ παῖδες τελευτήσαντος κύρου τρυφῆς μεσοῦ καὶ ἀπαπαληξίας, πρῶτον μὲν φ ἓν ἕτερον ἄτρος ἀπίκτεινε τῷ ἴσῳ ἀγαναγκαίων· μεθ' ἓν δὲ ἕτερον, αὖθις μονόμαχος ὑπὸ μάθης τε καὶ ἀπαιδευσίας, πόλει ἀρχὴν ἀπώλεσεν ὑπὸ μήδων τε καὶ τῆς λεγομένου τότε δυνάμεως πλεονεξίας. κλ. λέγεται δὴ ταῦτά γε, καὶ ἔοικέ γε οὕτω πως γεγονέναι. ἀθ. καὶ μὴν καὶ πάλιν ἐς πόρσας ἐλθεῖν πόλει ἀρχὴν ὑπὸ δαρείου καὶ τῶν ἑπτὰ λέγεταί που. κλ. τί μήν. ἀθ. Θεωρῶμεν δὴ ξυμπόμενοι τῷ λόγῳ· δαρεῖος γὰρ βασιλέως οὐκ ὢν υἱός. παιδείας τε οὐ διαφθορᾶς πεφευγμένος. ἐλθὼν δ' εἰς πόλει ἀρχὴν, καὶ λαβὼν αὐτὴν ἑβδόμος, διείλετο ἑπτὰ μοῖρα τεμόμενος. ὧν καὶ νῦν ἔτι σμικρὰ ὀνείρατα λείπεται. καὶ νόμους ὑγείους θέμενος οἰκεῖν. ἰόντι τε τινα κατὰ πόλει ἀφθόρων καὶ ἐν τῷ κύρου θεσμῷ, ὃν ὑπῆρχεν πόρσαις, εἰς ἓν νόμοις εἰδὸν φιλίαν πορίζων καὶ κοινωνίαν πᾶσι πόρσαις. χρόμασι καὶ δωρεαῖς ἐν πόρσαις δῆμον προσαγόμενος. πιγουροῦν αὖ τῷ τὰ γρατεύματα κατ' ἀνδρείαν προσκτήσασθαι, χώρας οὐκ ἐλάττους, ὧν κατέλιπε κῦρος· μεθ' ἃ δὴ δαρεῖον, ὁ τῇ βασιλικῇ καὶ φυφῇ πάλιν παιδεύσας παιδείᾳ ξύρξης ὧ δαρεῖε, ἐπεὶν ὄβι δικαιότατον ἴσως, ὃς τῷ κύρου κακὸν οὐκ ἔμαθες ἐθρέψω δὲ ξύρξῃ οὐ τοῖς αὐτοῖς ἤθεσιν, ἀφ' οἷς πόρ κῦ-

ρος ἡμῖν γένηται, ὁ δὲ ἄτε τῶν αὐτῶν παιδείων γενόμενος ἔκγονος, παραπλήσια ἀπαίδευτος τοῖς ἡμῖν γένηται καὶ χείρων ἔκγονος τούτου, βασιλεὺς οὐ πόλεως οὐδεμιᾶς πω μέγας γέγονεν ἀνθρώπων, πολλῶν γε ὀνόματι. τὸ δ' αἴτιον, οὐ τύχης ὡς ὁ ἐμὸς λόγος. ἀλλ' ὁ τοιοῦτος βίος, ὃν οἱ τῶν διαφθόρως πλουσίων καὶ τυραννίδων παῖδες τὰ πολλὰ ζῶσιν. οὐ γὰρ μή ποτε γένηται παῖς καὶ ἀνὴρ καὶ γέρων, ἐκ ταύτης τῆς τροφῆς διαφθόρων πρὸς ἀρετήν, ἃ δὴ φαμὲν τῷ νομοθέτῃ σκεπτέον. καὶ ἡμῖν δὲ τῷ νῦν παρόντι λέκτεον μὲν ὡ λακεδαιμόνιοι ἔστιν γε τῇ πόλει ὑμῶν ἀποδίδοναι, ἔτι πενίᾳ μὴ πλούτῳ καὶ βασιλείᾳ καὶ ἰδιωτείᾳ διαφθείρουσαν οὐδὲν ἧττον τιμῶ καὶ τροφῶ νίμα τε. ἃς μὲν ἡ καταρχὰς ὑμῖν θεὸν, παρὰ θεοῦ δεδιδαγμένους τινος οὐ γὰρ δὴ λεῖ καὶ τὰ πόλιν γε εἶναι τὰς τιμὰς ἀνδρείους, ὅτι τῆς δεῖ πλούτου διαφθεῖρον. ἐπεὶ οὐδὲ ὅτι ταχὺς ἦν ἁλὸς, ἢ ἰσχνὸς, οὐδὲ ἴσως ἀρετῆς οὐδ' ἀρετῆς ἧς αὖ σωφροσύνης ἄπο. κλ. ΓΩΣ ΟΥΝ ΟΥΚΕΤΙ ΛΕΓΕΙΣ. ἀθ. Ἀνδρείαν που μέρος ἀρετῆς οἴ; κλ. ΓΩΣ ΓΑΡ ΟΥ. ἀθ. Δίκαιον τοίνυν αὐτὸς ἦν λόγον ἀκούσας, εἴ σοι δίκαιος αὖ σωφροσύνην ἢ γάστονα εἶναί τινα· σφόδρα μὲν αὐθρᾶσον, μὴ σώφρονα δὲ ἀλλ' ἀκόλαστον. κλ. ΟΥΦΗΜΙ. ἀθ. τί δὲ τελικὸν μὲν καὶ τοῦδε ταῦτα σοφόν, ἄδικον δέ; κλ. ΟΥΔΑΜΩΣ. ἀθ. ἀλλὰ μὴν τόγε δίκαιον, οὐ φύεται χωρὶς τοῦ σωφρονεῖν. κλ. ΓΩΣ ΓΑΡ ΟΥ. ἀθ. ΟΥΚΟΥΝ μὴν, ὃν γε σοφὸν ἡμεῖς νῦν δὴ προὐθέμεθα, γνῶναι τὰς ἡδονὰς καὶ λύπας καὶ τὰ μέλλοντα συμφώνους τοῖς ὀρθοῖς λόγοις καὶ ἑπομένους. κλ. ΟΥΚΟΥΝ. ἀθ. Ἔτι δὴ καὶ τόδε ἐπισκεψώμεθα, τῶν οὐ τοῖς πόλεσι τιμώσιν οὕνεκα ποιά τε ὀρθαὶ καὶ μὴ, γίγνονται ἐκάστοτε. κλ. ΤΟ ΠΟΙΟΝ. ἀθ. σωφροσύνη αὖ δὴ ποίας τῆς ἄλλης ἀρετῆς οὐ ψυχῇ τινι μεμενωμένῃ, τίμιον ἢ ἄτιμον γίγνεσθ' αὖ, καὶ τὰ λέκτεον. κλ. ΟΥΚ ἔχω ὅπως εἴπω. ἀθ. καὶ μὴν ἔρημός γε μετέωος· εἰπὼν γοῦν δὴ ὧν ἐρέμνω ὀπισθοῦ παρὰ μέλος ἔμοιγ' οἷον δοκεῖς φθέγξασθαι. κλ. καλῶς τοίνυν γεγονὸς αὖ ἦν. ἀθ. Εἶεν. τὸ μὲν δὴ πρόσθημα, τιμιόν τε καὶ ἄτιμον, οὐ λόγου ἀλλά τινος μᾶλλον ἀλόγου σπεῦς ἄξιον αὖ ἦν. κλ. Σωφροσύνῃ μοι φαίνῃ λέγειν. ἀθ. Ναί. τὸ δέ γε τῶν ἄλλων ἁπάντων ἡμᾶς ἀφελοῦσι μεθ' ἧς προσθήκης, μᾶλλόν αὖ τιμώμενον, ὀρθότατα τιμᾷ. καὶ τὸ λαύθρου λαύθρως. καὶ οὗ τοῦ δὴ καὶ τὰ ἐν ἑξῆς λόγου τὰς ἑφεξῆς τιμὰς λαγχάνειν ἔοικεν, ὀρθῶς αὖ λαγχάνει. κλ. ἔχει ταύτη. ἀθ. τί οὖν οὐ νομοθέτου καὶ ταῦτα αὖ φήσομεν εἶναι διατίμειν; κλ. καὶ μάλα. ἀθ. βούλει δὴ τὰ μὲν ἅπαντα καὶ ἑφ' ἑκάστου ὅρον καὶ τὰ σμικρὰ, ἐκείνῳ σῶμεν νεῖμαι. τὸ δὲ τελικὸν διελεῖν, ἐπεὶ δὴ νόμων ἐσμὲν καὶ αὐτοί πως ἐπιθυμηταὶ, παραθῶμεν διατιμᾶν χωρὶς τά τε μέγιστα καὶ λαύθρα καὶ τείτα· κλ. ΓΑΥ μὲν οὖν. ἀθ. λέγωμεν τοίνυν, ὅτι πόλιν ὡς ἔοικε πᾶν μέλλουσαν σύζεσθαί τε καὶ εὐδαιμονήσειν εἰς λυόμενον αὖθις πάντων, λᾶν καὶ αἰσχύνειν τιμάς τε καὶ ἀτιμάζειν διατιμᾶν. κλ. ὀρθῶς. ἀθ. ἔστι δὲ ὀρθῶς ἀρχὰ τιμώτατα μὲν καὶ πρῶτα τὰ τοῦδε πᾶν ψυχὴν ἀγαθὰ κεῖσθαι, σωφροσύνης ὑπαρχούσης αὐτῇ. λαύθρα δὲ τὰ τοῦδε τὸ σῶμα καλὰ καὶ ἀγαθά. καὶ τείτα, τὰ τοῦδε πᾶν οὐσίαν καὶ χρήματα λεγόμενα. τούτων δὲ αὖ ἐκτός τι βαίνειν νομοθέτης ἢ πόλις εἰς τιμὰς ἢ χρήματα προάγουσα ἢ τι τῶν ὑστέρων εἰς τὸ πρόσθεν τιμᾶς τάττουσα, οὔθ' ὅσιον, οὔτε πολιτικὸν αὖ δρῶν πρᾶγμα. ἐρώθω ταῦτα ἢ πῶς ἡμῖν. κλ ΓΑΥ μὲν οὖν ἐρήσθω σαφῶς. ἀθ. ταῦτα μὲν τοίνυν ἡμᾶς ἐᾷδ' ἅπλοιν ἐποίησεν εἰπεῖν ἢ πρόσθεν πρὶν διάπλεμος τῆς πολιτείας· αὐθεισκόμενδ δὲ ἐᾷδ' ἔτι χείρους αὖ τοὺς γεγονότας. πῶ δὲ, αἴτιόν φαμεν, ἔτι τὸ ἕλλυθρον λίαν ἀφιλόμουσον τοῦ λόγου, τὸ δὲ λασιοπικὸν δ' ἐπαναγόντες μᾶλλον τοῦ προσήκοντος, τὸ φίλον ἀπώλεσαν καὶ τὸ κοινὸν αὖ τῇ πόλει. δούλου δὲ θεραπεύσαι, οὔθ' ἱππικὸν ἀρχόντων βουλὴ ἐᾷδ' ἀρχομένων καὶ τοῦ δήμου βουλάζεται, ἀλλ' οἷονεὶ τῆς αὐτῶν ἀρχῆς, αὖτε μὴ σμικρὸν πλέον ἐκάστοτε ἢ πέπωται, ἔσεσθαι σφίσιν ἀκόστατους μὲν πόλεις, ἀόκατα δὲ ἔθνη φίλια, πυρὶ καταφθείρασιν. ἐχθρῶς τε καὶ ἀπίλιως μισοῦντες, μισοῦνται. ὅταν τε

ἐς χρέα

ὡς χρέων τῷ μάχεσθαι τοῖσι ἑαυτῶν τοὺς δήμους ἀφικνῶνται, οὐδὲν κοινὸν οἱ αὐτοῖς
αὖ μιῇ πρόφυμίαν τῷ ἐθέλειν κινδυνεύειν καὶ μάχεσθαι αἱρεόμενοι. ἀλλὰ κα-
κὴν μὲν μισεόμενοι ἀπὸ πάντων λαγχάνω, ἀχρήστους δὲ πόλεμον πάσης κέκτηνται.
καὶ καθάπερ οὐδεὶς αὐθρώπων μανθάνει τὰ μαθήματα τῶν καὶ θεῶν αὐθρώπων
ἡγοῦνται ποτε σοφὸν εἶναι. πρὸς δὲ τούτοις ἀμαθέστερον αὐτὰ μάχεσθαι. λέγοντες δὲ
οἱς ὕπνος πρὸς χρυσόν τε καὶ ἀργυρόν ἐστιν ἐκάστοτε τὰ λεγόμενα τίμια καὶ κα-
λὰ κατὰ πόλιν. ΜΕ. Γαῦν μὲν οὖν. ΛΘ. Τὰ μὲν δὴ πρὸς τε πρὸς σῶν, ὡς
οὐκ ὀρθῶς τανῦν διοικῆται βλέπων σφόδρα δουλείαν τε καὶ διαστάσεις, τέλος ἐχέ-
πω. ΜΕ. Γαῦν μὲν οὖν. ΑΘ. Τὰ δὲ πρὸς τὴν τῆς ἀτίμικῆς αὖ πολιτείαν, ἃ
μὲν ὧνπερ ὡσαύτως διεξελθεῖν ἡμᾶς χρεών, ὡς ἡ παντελὴς καὶ ἐκ πασῶν ἀρχῶν
ἐλαθερία, τῆς μέτεσον ἐχούσης ὑφ' ἑτέρων οὐσμικρῷ χείρων· ἡμῖν γὰρ κατ' ἐκεῖνον
ἦν χρόνον, ὅτε ἡ πρόσων ἐπίθεσις τοῖς ἕλλησιν, ἴσως δὲ καὶ νῦν ἅπασι τοῖς πρὸ ἡμέρας
οἰκοῦσιν ἐγίγνετο, πολιτεία τε λεὼ παλαιὰ, καὶ ἐκτημάκτων ἀρχεί τινος τε πάρων.
καὶ διαυτό πε οὐλῶ τις αἰσὼς, δι' ὃν δουλεύοντες τοῖς τότε νόμοις, ζῶν ἐθέλομεν. καὶ
πρὸς τούτοις δὴ μέγεθος τῆς χώρας κατά τε γῆν καὶ κατὰ θάλατταν γενόμενον, φό-
βον ἄπειρον ἐμβαλλόν, δουλείαν ἔτι μείζονα ἐποίουν ἡμᾶς τοῖς τότε ἀρχουσι καὶ τοῖς
νόμοις, δουλεύσαι. καὶ δὴ ταῦτα παῖδ' ἡμῖν ξυνέπεσε πρὸς ἡμᾶς αὐτούς, προσβα-
θείλια. χρεὼν γὰρ δήπου ἔπεσι πρὸ τῆς οὐ σαλαμῖνι ναυμαχίας ἀφίκετο δάτις πρό-
σιθεν χώρον ἅπαν· πίμφασις δ' ἀρείου διαβρήδην ἐπί τε ἀθηναίους καὶ δρίτειάσ, ὀβ
ασσυρα πεδισάμενον ἀγαλεῖν, θαάκιον αὖθι προσιόντων, μὴ πράξαντι ταῦτα· ἢ ὁ δάτις
τοὺς μὲν δρίτειάς οὐ τινι βραχεῖ χρόνῳ παντάπασι κατακρατὸς ἦλθε μυρίασι συ-
χναῖς. καί τινα λόγον εἰς πὸν ἡμαθρίαν πόλιν ἀφῖκε φοβερὸν, ὡς οὐλεὶς δρίτειάων
αὖθι ἀποπεφυκὼς εἴη· σὺν ἄφαντος γὰρ ἁρπάζας τὰς χεῖρας, σὺν γυάλοισιν πᾶσιν
πὸν δρίτειλόν ἐς τὸ πόντον ἔβαλε τοῦ δάτιδος. ὁ δὲ λόγος ἔτε ἀληθὴς εἴτε καὶ ὅπη ἀφίκε-
το, τούς τε ἄλλους ἕλληνας, καὶ δὴ καὶ ἀθηναίους ὀβελίσκης. καὶ προσβυθομέ-
νοις αὐτοῖς παντα χόσε, βουθῶν οὐλεὶς ἔθελε, πλὴν γε λακεδαιμονίων. οὗτοι δὲ ὑ-
πό τε τοῦ πρὸς μαρσύην ὄντος τότε πολέμου, καὶ εἰ δή τι δικώλυεν ἄλλο αὐτούς, οὐ
γὰρ ἦσμεν λεγόμενον, ἔζοβον δ' οἶν ἀφίκοντο τῆς σὺ μαραθῶνι μάχης γενομένης μετ'
ἠμβρακ· μετὰ δὲ ταῦτα παρασκευάς τε μεγάλας λεγόμενας καὶ ἀπειλὰς ἰφοίτων παρὰ
βασιλέως μετέρχεσθαι. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, δαρεῖος μὲν τελευτᾷ τὰ λέγειν. νέος δὲ καὶ
σφόδρος ὁ υἱὸς αὐτοῦ παρειληφὼς πὸν ἀρχὴν, καὶ οὐδαμῶς ἀφίστασθαι τῆς ὁρμῆς·
οἱ δὲ ἀθηναῖοι πᾶν τοῦτο ὠθοῦντο ἐὰν σφᾶς αὐτοὺς παρασκευάζεσθαι δι' ὃ μαραθῶ-
νι γενόμενον. καὶ ἀκηδοῦντες ἄθλου τε διορυττόμενον, καὶ ἐλλήσποντον ζευγνύμενον. καὶ
ὃ τῶν νεῶν πλῆθος, ἡγήσαντο οὔτε κατὰ γῆν σφίσιν εἶναι σωτηρίαν, οὔτε κατὰ θά-
λατταν. οὔτε γὰρ βοηθήσειν αὐτοῖς οὐλεὶς, μεμνημένοι ὡς οὐδ' ὅτε ὁ πρῶτον ἔλθοι
καὶ τὰ τοῦδε δρίτειαν διαπράξαιτο, σφίσιν οὐλεὶς τότε ἐβοήθησεν, οὐδ' ἐκινδύ-
νευσε συμμαχόμενος· τανῦν δὴ προσιόντων καὶ τότε γενέσθαι τόγε κατὰ γῆν. καὶ
κατὰ θάλατταν δ' αὖ, πᾶσαν ἀπορίαν ἰδόντων σωτηρίας· νεῶν χιλίων καὶ ἔτι πλεό
νων ἐπιφορμιῶν· μίαν δὲ σωτηρίαν ξυνιόντων. λιπῶν μὲν καὶ ἄπορον μόνον δ'
οἶν· βλέψαντες πρὸς ὃ πρότερον γενόμενον ὡς ἦ ἀπόρων ἐφαίνετο γενέσθαι ὃ νι-
κῆσαι μαχομένους. ἐὰν δὲ τῆς ἐλπίδος ὀχούμενοι ταύτης, ἔβλεπον κατὰ φυγὰν αὖ-
τοῖς, ὡς αὐτοὺς μόνους εἶναι καὶ τοὺς θεούς. ταῦτ' οὖν αὐτοῖς πάντα φιλία ἀλ-
λήλων ἐποίει, ὁ φόβος ὁ τότε παρών. ὃ, τι ἐκ τῶν νόμων τῶν ἔμπροσθεν γεγονὼς
ἐν δουλεύοντες τοῖς πρόσθεν νόμοις ἐκέκτητο. λεῶ αἰσὼ πολλάκις αὐ τοῖς αὖθις λόγοις
εἴπομεν· ἦ καὶ δουλεύειν ἔφαμεν δεῖν τοὺς μέλλοντας ἀγαθοὺς ἔσεσθαι. ἓς ὁ λελεὸς
λαὸς θεός καὶ ἄφοβος. οὐκ ἐν τότε μὰ δία ἔλαβον, οὐκ αὖ ποτε ξωελθὼν ἡμύατο·
οὐδ' ἤμωνος ἰφοῖς τε καὶ τοῖφοις καὶ παρεῖσι καὶ τοῖς ἄλλοις οἰκείοις τε ἅμα καὶ φί
λοις, ὥς πὸν τότ' ἐβοήθησεν· ἀλλὰ κατὰ σμικρὰ αὖ οἱ τῷ τότε ἡμῶν ἕκαστος σκιδα-

θείας, ἄλλος ἄλλοσε διεσπάρη. ΜΕ. Καὶ μάλα ὦ ξένε, ὀρθῶς τε εἴρηκας, καὶ σαυτῷ τε καὶ τῇ πατρίδι πρεπόντως. ΑΘ. Ἔστι ταῦτα ὦ Μέγιλλε. πρὸς γοῦν σὲ τὰ ἐν τῷ τότε χρόνῳ γενόμενα, κοινωνὸν τῇ τῶν πατέρων γεγονότα φύσει, δίκαιον λέγειν. σκόπει μὴν καὶ σὺ καὶ Κλεινίας, ἆρ' ἔτι πρὸς τὴν νομοθεσίαν προσήκοντα λέγομεν· οὐ γὰρ μύθων ἕνεκα διεξέρχομαι, λέγω δ' οὗ ἕνεκα. ὁρᾶτε γοῦν. ἐπειδή τινα τρόπον ταὐτὸν ἡμῖν ξυμβέβηκε πάθος ὅπερ Πέρσαις, ἐκείνοις μὲν ἐπὶ πᾶσαν δουλείαν ἄγουσι τὸν δῆμον, ἡμῖν δ' αὖ τοὐναντίον, ἐπὶ πᾶσαν ἐλευθερίαν προτρέπουσι τὰ πλήθη, πῶς δὴ καὶ τί λέγωμεν τοὐντεῦθεν, οἱ πρόσθεν γενόμενοι ἡμῖν λόγοι, τρόπον τινὰ καλῶς εἰσὶν ἡρμοσμένοι. ΜΕ. Λέγεις εὖ. πειρῶ δ' ἔτι σαφέστερον ἡμῖν ἐμφανίσαι τὸ νῦν λεγόμενον. ΑΘ. Ἔσται ταῦτα. οὐκ ἦν ὦ φίλοι ἡμῖν ἐπὶ τῶν παλαιῶν νόμων ὁ δῆμος τινῶν κύριος, ἀλλὰ τρόπον τινὰ ἑκὼν ἐδούλευε τοῖς νόμοις. ΜΕ. Ποίοις δὴ λέγεις; ΑΘ. Τοῖς περὶ τὴν μουσικὴν πρῶτον τὴν τότε, ἵνα ἐξ ἀρχῆς διέλθωμεν τὴν τοῦ ἐλευθέρου λίαν ἐπίδοσιν βίου. διῃρημένη γὰρ δὴ τότε ἦν ἡμῖν ἡ μουσικὴ κατὰ εἴδη τε ἑαυτῆς ἄττα καὶ σχήματα. καί τι ἦν εἶδος ᾠδῆς εὐχαὶ πρὸς θεούς· ὄνομα δὲ ὕμνοι ἐπεκαλοῦντο. καὶ τούτῳ δὴ τὸ ἐναντίον ἦν ᾠδῆς ἕτερον εἶδος· θρήνους δέ τις ἂν αὐτοὺς μάλιστα ἐκάλεσε. καὶ παίωνες ἕτερον. καὶ ἄλλο Διονύσου γένεσις, οἶμαι, διθύραμβος λεγόμενος. νόμους τε αὐτὸ τοῦτο τοὔνομα ἐκάλουν ᾠδὴν ὥς τινα ἑτέραν· ἐπέλεγον δὲ κιθαρῳδικούς. τούτων δὴ διατεταγμένων καὶ ἄλλων τινῶν, οὐκ ἐξῆν ἄλλῳ εἰς ἄλλο καταχρῆσθαι μέλους εἶδος. τὸ δὲ κῦρος τούτων, γνῶναί τε καὶ ἅμα γνόντα δικάσαι, ζημιοῦν τε αὖ τὸν μὴ πειθόμενον, οὐ σύριγξ ἦν, οὐδέ τινες ἄμουσοι βοαὶ πλήθους καθάπερ τανῦν, οὐδ' αὖ κρότοι ἐπαίνους ἀποδιδόντες· ἀλλὰ τοῖς μὲν γεγονόσι περὶ παίδευσιν δεδογμένον ἀκούειν ἦν αὐτοῖς μετὰ σιγῆς διὰ τέλους, παισὶ δὲ καὶ παιδαγωγοῖς καὶ τῷ πλείστῳ ὄχλῳ ῥάβδου κοσμούσης ἡ νουθέτησις ἐγίγνετο. ταῦτ' οὖν οὕτω τεταγμένως ἤθελεν ἄρχεσθαι τῶν πολιτῶν τὸ πλῆθος, καὶ μὴ τολμᾶν κρίνειν διὰ θορύβου. μετὰ δὲ ταῦτα προϊόντος τοῦ χρόνου, ἄρχοντες μὲν τῆς ἀμούσου παρανομίας ποιηταὶ ἐγίγνοντο φύσει μὲν ποιητικοὶ, ἀγνώμονες δὲ περὶ τὸ δίκαιον τῆς μούσης καὶ τὸ νόμιμον, βακχεύοντες καὶ μᾶλλον τοῦ δέοντος κατεχόμενοι ὑφ' ἡδονῆς, κεραννύντες δὲ θρήνους τε ὕμνοις καὶ παίωνας διθυράμβοις, καὶ αὐλῳδίας δὴ ταῖς κιθαρῳδίαις μιμούμενοι, καὶ πάντα εἰς πάντα ξυνάγοντες, μουσικῆς ἄκοντες ὑπ' ἀνοίας καταψευδόμενοι, ὡς ὀρθότητα μὲν οὐκ ἔχοι οὐδ' ἡντινοῦν μουσικὴ, ἡδονῇ δὲ τῇ τοῦ χαίροντος, εἴτε βελτίων εἴτε χείρων ἂν εἴη τις, κρίνοιτο ὀρθότατα. τοιαῦτα δὴ ποιοῦντες ποιήματα, λόγους τε ἐπιλέγοντες τοιούτους, τοῖς πολλοῖς ἐνέθεσαν παρανομίαν εἰς τὴν μουσικὴν καὶ τόλμαν, ὡς ἱκανοῖς οὖσι κρίνειν. ὅθεν δὴ τὰ θέατρα ἐξ ἀφώνων φωνήεντα ἐγένοντο, ὡς ἐπαΐοντα ἐν μούσαις τό τε καλὸν καὶ μή, καὶ ἀντὶ ἀριστοκρατίας ἐν αὐτῇ, θεατροκρατία τις πονηρὰ γέγονεν. εἰ γὰρ δὴ καὶ δημοκρατία ἐν αὐτῇ τις μόνον ἐγένετο ἐλευθέρων ἀνδρῶν, οὐδὲν ἂν πάνυ γε δεινὸν ἦν τὸ γεγονός. νῦν δὲ ἦρξε μὲν ἡμῖν ἐκ μουσικῆς ἡ πάντων εἰς πάντα σοφίας δόξα καὶ παρανομία, ξυνεφέσπετο δὲ ἐλευθερία. ἄφοβοι γὰρ ἐγίγνοντο ὡς εἰδότες, ἡ δὲ ἄδεια ἀναισχυντίαν ἐνέτεκε. τὸ γὰρ τὴν τοῦ βελτίονος δόξαν μὴ φοβεῖσθαι διὰ θράσος, τοῦτ' αὐτό ἐστι σχεδὸν ἡ πονηρὰ ἀναισχυντία, διὰ δή τινος ἐλευθερίας λίαν ἀποτετολμημένης. ΜΕ. Ἀληθέστατα λέγεις. ΑΘ. Ἐφεξῆς δὴ ταύτῃ τῇ ἐλευθερίᾳ ἡ τοῦ μὴ ἐθέλειν τοῖς ἄρχουσι δουλεύειν γίγνοιτ' ἄν· καὶ ἑπομένη ταύτῃ φεύγειν πατρὸς καὶ μητρὸς καὶ πρεσβυτέρων δουλείαν καὶ νουθέτησιν· καὶ ἐγγὺς τοῦ τέλους οὖσι, νόμων ζητεῖν μὴ ὑπηκόοις εἶναι· πρὸς αὐτῷ δὲ ἤδη τῷ τέλει, ὅρκων καὶ πίστεων καὶ τὸ παράπαν θεῶν μὴ φροντίζειν, τὴν λεγομένην παλαιὰν Τιτανικὴν φύσιν ἐπιδεικνῦσι καὶ μιμουμένοις, ἐπὶ τὰ αὐτὰ πάλιν ἐκεῖνα ἀφικομένους, χαλεπὸν αἰῶνα διάγοντας, μὴ λῆξαί ποτε κακῶν. τίνος δὴ χάριν ταῦθ' ἡμῖν αὖ ἐλέχθη; δεῖν φαίνεταί ἔμοιγε, οἷόν περ ἵππον

τὸν λόγον

τὸν λόγον ἐκφύσητε ἀπολαμβάνειν· καὶ μὴ καθάπερ ἀχάλινον κτῆμα λόγου φθόμενον κατὰ πᾶν παροιμίαν, ἀπό τινος ὅσου πίσσης· ἀλλ' ἐπανερωτᾶν τὸν νοῦν δὴ λεχθέν· τίνος δὴ χάριν οὕτως ταῦτα ἐλέχθη. με. καλῶς. ἀθ. Ταῦτα τοίνυν εἴρηται, ἐκείνων εἵνεκα. με τίνων· ἀθ. Ἐλέχθημεν, ὡς ἦν νομοθέτην δεῖ ζῶν σχολάζοντα, νομοθετεῖν. ὅπως ἡ νομοθετουμένη πόλις, ἐλευθέρα τε ἔσται καὶ φίλη ἑαυτῇ· καὶ νοῦν ἕξει· ταῦτ' ἦν, οὐ γάρ; με. Γὰν μὲν δή. ἀθ. τούτων οὖν ἕνεκα δὴ πολιτείας τάττει διανοητικωτάτην προσλόμενοι καὶ πᾶν ἐλευθεριωτικωτάτην, ἐπισκοποῦμεν νοῦν, ποτέρα τούτων ὀρθῶς πολιτεύεται· λαβόντες δὲ αὐτῶν ἕνεκα τέρας μετεκόμεν ὅτι τά τινα, τῶν μὲν, τῆς διαυλίζειν· τῶν δὲ, τῆς ἐλευθεριάσειν, ἕνεκα τέρας μετεκόμεν ἔτι τότε διαφθόνους ὡς αὐταῖς ἐγίνετο ἐν πράξεσιν. ἐνδὲ δὴ τὸ ἄκρον ἀναγόντων ἕνεκα τέρων· τῶν μὲν, δουλείας· τῶν δὲ, τοὐναντίον, ἐσωτήριος, ἔστε τοῖς, οὔτε τοῖς. με. Ἀληθέστατα λέγεις. ἀθ. καὶ μὴν αὐτῶν γε οὕνεκα, καὶ τὸ ἐλευθερικὸν ἐθισάμενα καὶ τοιαῦτ' ἐπιτηδεύοντα ἐρατόπιδον, καὶ τὰς τῆς Δαρδαίου ὑπουργίας τὰ καὶ πᾶν ἐνδὲ θαλάττης ἕνεκα τοίνυν· καὶ τοὺς πρώτους δὴ ζῶν ἐν τοιαύτῃ γενομένης τῆς φθορᾶς· ἔτι δὲ ζῶν ἐμπροσθεν τούτων γενομένους ἡμῖν λόγους, περί τε μουσικῆς καὶ μέθης, καὶ τὰ τούτων ἔτι πρότερα· ταῦτα γὰρ πάντα εἴρηται τῆς κατασκευῆς ἕνεκα, πῶς ποτ' ἂν πόλις ἄριστα οἰκοίη· καὶ ἐν ἡμέρᾳ πῶς ἂν τις βέλτιστα ἂν αὐτῇ βίον διάγοι τοι. ἐὰν δὲ δή τι πεποιήκαμεν προύργου τῆς ποτ' ἂν ἔλεγχος ἄγοι ἐμῖν πρὸς ὑμᾶς αὖ ζῶν λεχθὲς ὦ μέγιλλέ τε καὶ κλεινία. κλ. ἐπὸ πῖ ὦ ξένοι δοκῶ καταυοεῖν· ἔοικε κατὰ τύχην τινὰ ἡμῖν τὰ τῶν λόγων ζώντων πάντ' ὧν διῆλθομεν γεγονέναι. ἡδὺν γὰρ ἐς χρέαν αὐτῶν ἔπεσ' ἐλήλυθα ταυτῶ· καὶ κατά τινα αὖ καιρὸν, σύ τε παρεγένεσθ' ἅμα καὶ μέγιλλος ἔθ. οὐ γὰρ ἀποκρυφομαί σφω· ἡ ναῦς ἐμοὶ ξυμβαίνουσ. ἀλλὰ καὶ πρὸς οἰωνόν τινα ποιοῦμαι· ἡ γὰρ πλεῖσι τῆς κρήτης, ἐπιχειρεῖ τινα ἀποικίαν ποιήσασθαι. καὶ προσάπτει τοῖς κνωσίοις, ἐπιμελήθηναι τὸ πράγματος. ἡ δὲ τῶν κνωσίων πόλις, ἐμοί τε καὶ ἄλλοις οὐκέτ', ἅμα δὲ καὶ νόμους τῶν τε αὐτόθι, εἴ τινος ὑμᾶς ἀρέσουσι, τίθεσθαι κελεύει· καὶ εἴ τινος ἐνδεῶς, μαθεῖν ὑπολογιζομένους ἡ ξυνὸν αὐτῶν, αὖ βελτίους φαίνονται. ναῦν οὖν ἐμοί τε καὶ ὑμῖν, ταύτην δεῦμεν χρεία.

ἐκ τῶν ἀρημένων ἐκλέξαντες, τῷ λόγῳ συνοσόμεθα πόλιν, οἵαν ἂν ἀρχὰς κατοικίζοντες. καὶ ἅμα μὲν ἡμῖν οὐ ζηλοῦμεν ἐπίσκεψις γένοιτοι. ἅμα δ' ἴσως τύχ' ἂν χρησίμων εἰς τὴν μέλλουσαν πόλιν ταύτῃ τῇ συστάσει.

ἀθ. Οὐ πόλεμόν γε ἐπαγγέλλεις ὦ κλεινία· ἀλλ' εἰρήνῃ, μεγάλῳ πρόσαντες, τὰ παρ' ἐμοῦ γε ἡγοῦσι πάντα κατὰ νοῦν ὑπάρχειν εἰς δύναμιν. κλ. ὦ λέγεις. με. καὶ μὴν καὶ τὰ παρ' ἐμοῦ. κλ. καλλίστη εἰρήνη τον.

ἀτὰρ πιρώμεθα λέξῳ πρῶ
τον καθοικίζειν τὴν
πόλιν.

νόμων τρίτου, τέλος.

ἀθ. ἔρι δή, τίνα λῶν διαιτᾶσθαί ποτε πλὴν πόλιν ἴσμεθα. λέγω δὲ οὔ τι θωῦμα αὐτῆς ὁρῶντων, ὦ, τί ποτ' ἔστι ταυτὸ· οὐδ' ἐς ἓν εἴπειν τὰ χρόνου ὅτι δύσοιτο κατὰν αὐτήν· ἔστιν μὲν γὰρ, τάχ' ἂν ἴσως, καὶ ὁ κατοικισμὸς αὐτῆς, ἢ τῆς τόπος, ἢ ποταμοῦ τινος, ἢ κρήνης, ἢ θεῶν ἐπωνυμία τῶν ἐν τῷ τόπῳ προσθεῖσα τὸ αὐτῶν φήμην καινὴν γενομένη τῇ πόλει. τόδε δὲ τοῦδε αὐτῆς ἔστιν, ὃ βουλόμενος μᾶλλον ἐπόρθητο, πότερον ἐπιθαλαττίδιος ἔστι τῆς, ἢ χερσαία. κλ. σχεδὸν ὦ ξοί, ἀπέχει θαλάττης γε ἡ πόλις. ἧς πάνυ, ταναῦ δὴ λειχθόντα ἡμῖν, ὡς πᾶσαν ὀγδοήκοντα στελίους. ἀθ. τὸ δὲ λιμένος ἀρ' ἐστὶ κατὰ ταὐτὰ τῆς αὐτῆς, ἢ τοπαράπαν ἀλίμενος. κλ. ἀλίμενος μὲν οὖν ἔστι ταύτη γε ὡς δυνατὸν ἔστι μάλιστα ὦ ξοί. ἀθ. πρὸς δὲ τί λέγεις. τῇ τοῦδε αὐτοῦ ἡ χώρα, πότερα πάμφορος, ἢ καὶ πίνων ἐπιδεής. κλ. σχεδὸν οὐδενὸς ἐπιδεής. ἀθ. εἴπων δὲ αὐτῆς φύλις ἀρ' ἔστιν τις πλησίον; κλ. οὐ πάνυ· διὸ καὶ κατοικίζεται. παλαιὰ γάρ τις οἴκησις αὐτῷ τῷ τόπῳ γενομένη, πλὴν χώραν ταύτην ἔρημον ἀπεργάσατο, χρόνον ἀμήχανον ὅσον. ἀθ. τί δ' αὖ πλέον τε καὶ ὁρῶν καὶ ὕλης, πῶς μέρος ἑκάστων ἡμῖν ἔλαχε. κλ. προσοικεῖ τῇ τῆς ἄλλης κρήτης φύσει ὅλη. ἀθ. τραχυτέραν αὐτὴν, ἢ πιδυωτέραν αὖ λέγοις. κλ. μᾶλλον μὲν οὖν· οὐ γοῦν αἰάτου γε αὖ ἔστι πρὸς ἀρετῆς κτῆσιν. εἰ μὲν γὰρ ἐπιθαλαττία τις ἔμελλεν εἶναι καὶ ὕλιμένος καὶ μὴ πάμφορος, ἀλλ' ἐπιδεὴς πολλῶν, μεγάλου τινὸς ἔλαττον τὲρος τὸ αὐτῇ, καὶ νομοθετῶν θείων τινῶν, εὐμὼ πολλά τε ἔμελλεν ἕξειν καὶ ποικίλα καὶ φαῦλα ἐξ ἑνὸς διαιτᾶν φύσει γενομένη. νυνὶ δὲ παρεμπέφυκεν ἔχειν ἡ τῶν ὀγδοήκοντα σταδίων. ἑνὸς τέρου μὲν δὴ τοῦ μέσου κεῖται τῆς θαλάττης ἀφ' ὅσον ὕλιμενωτέραν αὐτὴν φῆς εἶναι. ὅμως δὲ ἀγαπητὸν καὶ οὕτως· πρόσοικος γοῦν θάλαττα χώρᾳ, ἡ μὲν παρ' ἡμῖν μιᾷ μόνῃ ἡδύ. μάλα γὰρ ὄντως ἁλμυρὸν καὶ πικρὸν γιγνόμενον· ἐμπορίαν γὰρ οὐ χρηματισμοῦ ἕνεκα πλέων ἐμπολᾶσαι ἄν τις αὐτὴν, ἢ ἂν παλίμβολα τῇ ἄπιστα ταῖς ψυχαῖς ἀντίκλυστα, αὐτήν τε πρὸς αὑτὴν τὴν πόλιν ἄπιστον καὶ ἄφιλον ποιεῖ, τῇ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ὡσαύτως. παρεμπέφυκεν δὲ δὴ πρὸς ταῦτα, καὶ ἡ πάμφορος εἶναι κέκτηται. χρηστὰ δὲ οὖσα, σπάνιον ὡς οὐκ ἂν πολύφορός τε εἴη καὶ πάμφορος ἅμα. ἔστιν δ' ἔνθα πολλὴ ὀλιγοστὸν ἂν παρεχομένη, ῥομίσματος ἀργύρου τῇ χρυσοῦ πάλιν αὖτε πίμπλατ' ἄν. οὗ μεῖζον κακὸν ὡς ἔπος εἰπεῖν πόλει αὐθ' ὁτῳοῦν οὐδὲν ἂν γίγνοιτ' ἂν γυναίων καὶ δικαίων ἠθῶν κτῆσιν ὡς ἔφαμεν, εἰ μεμνήμεθα οἷς πρόσθεν λόγοις. κλ. ἀλλὰ μεμνήμεθα· τῇ συγχωρῶμεν τό, τε λέγειν ἡμᾶς ὀρθῶς τῇ ταυτό. ἀθ. τί δὲ δή· ναυπηγήσιμος ὕλης ὁ τόπος ἡμῖν τῆς χώρας πῶς ἔχει. κλ. οὐκ ἔστιν οὔτε τῆς ἐλάττω λόγου ἀξίως· οὔτ' αὖ πύκνη. κυπαρίττου γὰρ ὄρος τι οὐ πολύ. πίτυν τ' αὖ καὶ πλάτανον, ὀλίγην αὖ ὄρεσι τοῖς. οἷς δὴ πρὸς τὰ τῶν οἴκων τῶν πλοίων μηχανήματα καίριον, τοῖς ναυπηγοῖς χρῆσθαι ἐνίοτε. καὶ ταῦτα οὐκ ἂν κακῶς ἔχοι τῇ χώρᾳ τῆς φύσεως. ἀθ. τί δή· μεμίστης πονηρὰς μεμεῖσθαι τοὺς πολεμίους, μὴ ῥᾳδίως δύνασθαί τινα πόλιν, ἀγαθόν. κλ. εἰς δὴ τί τῶν εἰρημένων βλέψας, εἶπες ὃ λέγεις.

ἀθ. ὦ θαυμάσιε φύλαξ μὲν εἰς ἡ παραχὰς εἰρημένων ἀπὸ βλέπων ἡ τοῦδε τῶν κρητικῶν νόμων, ὡς πρὸς ὅ τι βλέποιεν· καὶ δὴ καὶ τοῦτ' ἐλέγετον αὐτὰ εἶναι σφῶ ἡ πρὸς ἡν πόλεμον. ἐγὼ δὲ λαβὼν εἶπον, ὡς ὅτι μὲν εἰς ἀρετὴν ποι βλέποι τὰ τοιαῦτα νόμιμα κείμενα, καλῶς ἔχει, ἡ δ' ὅτι πρὸς μέρος ἀλλ' οὐ πρὸς πᾶσαν, χεῖρον οὐ πάνυ ξυνεχώρουν. νῦν οὖν ὑμεῖς μοι τῆς παρούσης νομοθεσίας ἀντιφυλάξατε ἐπόμενοι, ἐάν ἀρα τί, μὴ πρὸς ἀρετὴν τεῖνον ἢ πρὸς ἀρετῆς μέρεσιν, νομοθετῶ. ἔστιν γοῦν δὴ τί θεῖναι ἡν νόμον, ὀρθῶς λαβόντα δήμιον μόνοις, ὃς αὖ λίχλιν τοξότου ἐνίοτε ζοχάζηται τούτου, ὅτῳ αὖ συνιχῶς τούτων

τῶν

τῶν ἀλλοτρίων τι ξυνίπτωσι νόμων. τὰ δὲ ἄλλα ξύμπαντα παραλείπω, ἐάν τέ τις πλοῦτος, ἐάν τε ἀρχὴ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων ὧν τυγχάνῃ, αὖθις τῶν προειρημένων· πλὴν δὲ σὺ μίμησιν ἔλεγον πλὴν τῶν πολεμίων πλὴν κακιλὴ, διαφορὰ γίγνεσθαι, ὅταν οἰκημιλί τις πρὸς θαλάττῃ, λυπῆται δ' ὑπὸ πολεμίων. οἷον φράσον γοῦ, ὅτι μνησικακῶν βουλόμενος ὑμῖν. μάνος γοῦ δή ποτε τοὺς οἰκοῦντας πλὴ ἀπίκιλὴ παρεσκεύασε τὸ εἰς χαλεπήν τινα φορὰν δασμοῦ, δύναμιν πολλὴν κατὰ θάλατταν κεκτημένος. ἃ δ' οὔ τε παρῳκίκητο κακὰ πρὸς ναῦς πολεμικὰ, οὔτ' αὖ πλὴν χώραν πλέρι ναυπηγησίμων ξύλων, ὥστ' εὐμαρῶς ναυτικὴν παρασκεύασθαι δύναμιν· οὐκοῦν διά τ' ἐγίνοντο σφῇ μιμήσεως ναυτικῆς αὐτοὶ ναῦται γενόμενοι ἄνθρωποι τότε τοὺς πολεμίους ἀμύνασθαι. ἔτι γοῦν αὖ πλειόνασιν ἢ πᾶσ' ἀποδείσαι παῖδας αὐτοῖς σιωπᾶν, πρὶν αὖτ' πεζῶν ὁπλιτῶν νομίμων, ναυτικοὺς γενομένους ἐναθῆναι πυκνὰ ἀφροδισιάζοντας ὀρομενικῶς εἰσ τὰς ναῦς, ταχὺ πάλιν ἀφ' ἁρμονίας. καὶ δοκῶ μαθὼν αὐχρὸν ποιεῖν. μὴ τολμῶντας ἀρθνάσκειν· μέλοντας ἐπιφθορμένων πολεμίων· ἀλλ' εἰκαίασ' αὐτοῖς γίγνεσθαι προφάσεις καὶ σφόδρα ἑτοίμασ' ὅπλα τε ἀχρεῖα· καὶ φάγουσι δή ποτε σὺκ αὐχρὰς ὡς φασι φυγάς. ταῦτα γοῦν ἐκ ναυτικῆς ὁπλιτείασ' ῥήματα φασὶ ξυμβαίνειν, οὐκ ἄξια ἐπαίνων πολλάκις μυρίων, ἀλλὰ τοιωδὶ τινί. ἔστι γοῦν ποτε, οὐδέποτε ἐθίζῃ δεῖ. καὶ ταῦτα ἡ τῶν ὁπλιτῶν βέλτιστον μέρος. ἐν δή που ἔστ' γε καὶ παρ' ὁ μέρου λαβὼν· ἔτι ἡ ἐπιτήδευμα ἐῶ ἡ τοιοῦτον οὐ καλόν· δύνατος γοῦ αὐτῷ λοιδορεῖ τὸν ἀγαμέμνονα, τῶν ἀχαιῶν τότε λύσσῃ τῶν ἡρώων καὶ τεχομένων τῇ μάχῃ, καὶ λύονται τὰς ναῦς, ἃς πλὴ θάλατταν καὶ θάλαμον· ὁ δὲ χαλεπαίνει τε αὐτῷ, καὶ λέγει,

» Ὦς κέλεαι πολέμοιο σιωπητοῖσ τος καὶ ἀὐτῆς,
» Νῆασ' ἰὼσόλμους ἅλα δὲ λεῖπειν, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον,
» Τρωσὶ μὲν ἰὼκὰ γένηται ἐελδομένοισι πᾶρ ἔμπης.
» Ἦ μὴν δ' ἀπὸς ὄλεθρος ἐπιῤῥέπῃ. οὐ γοῦ ἀχαιοὶ
» Σχήσουσιν πολέμου τῶν ἅλα δ' ἁλκομένων.
» Ἀλλ' ἀποπαύουσιν, ὀρωρέσουσι δὲ χάρμης.
» Ἔν θάκι σὺν βουλῇ θηλήσονται δ' ἀγορῇδε.

Ταῦτ' οὖν ἐγίγνωσκε καὶ ἐκεῖνος, ὅτι κακὸν θαλάττῃ τειχήρεις ὁ πολίτευς παρεσκευασμένος. καὶ λέοντες αὖ ἐλαφους ἐθισθέντες, φάγεσθαι τοιούτους ἔθος χρόμενοι. πρὸς δὲ τούτοις αἱ σφῇ τὰ ναυτικὰ πόλεων δυνάμεις ἅμα σωτηρίαι, τιμαὶ οὐ τῷ κακίστῳ τῶν πολεμικῶν ἐκροδίδοσαι σκακυβρυπτικῶς γοῦ καὶ πυκνοτερέως· καὶ ῥᾳστικῶς ποιοῦσδε πῶν καὶ οὐ πάνυ αὐτουσταίων αὐθρώπων γιγνομένης, τὰς τιμὰς ἐμφύσεις οὐκ ἂν δύναιθ' ὀρθῶς ἀκροδίδυαι τις. καί τοι πῶς ἂν ἔτι πολιτεικὰ γένοιτ' ἐρήσῃ, τούτου σεμνοῦ. κλ. χαλεπὸν ἀδύνατον. ἀλλὰ μὴν ὦ ξεῖν' γε τόδε σκαλαμῖνα ναυμαχίαν τῶν ἑλλήνων πρὸς τοὺς βαρβάρους γενομένην, ἡμῖς γε οἱ κρῆτες, πλὴ, ἑλλάδα φαμὲν σῶσαι. ἀθ. καὶ γοῦ οἱ πολλοὶ τῶν ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων λέγουσι ταῦτα. ἡμῖς δὲ ὦ φίλε, ἐπῶ τε καὶ ὧδε μέγιλλος φαμὲν πλὴ πεζὴν μάχην πλὴ ὠμαραθῶνι γενομένην καὶ οὐ πλατειαῖς, πλὴ μὲν, ἀρξαι πλὴ σωτηρίαν τοῖς ἕλλησι. πλὴ δὲ, τέλος ἐπιθεῖναι· καὶ τὰς μὲν βελτίουσ' τοὺς ἕλληνασ' ποιῆσαι, τὰς δὲ οὐ βελτίους. ἵν' οὕτω λίπωμεν τῶνδε τῶν τότε ξυναγωνισασῶν ἡμᾶς μαχῶν· πρὸς γοῦ τῇ τῶνδε σκαλαμῖνα πλὴ τῶνδε ἡ ἀρτεμισίσιον σοι προθήσω καὶ τὰ θάλαττα μάχην· ἀλλὰ γοῦ ἀκροβλίπεντες ναῦ πρὸς πολιτείασ' ἀρετὴν καὶ χώρας φύσιν σκεψώμεθα, καὶ νόμων τάξιν, οὐ ἡ σώζεσθαί τε καὶ εἶναι μόνον ἀνθρώποις, τιμᾶ ὠφελοῦν ἡ νόμους καθ' ἁπτὸ οἱ πολλοί. ἐς δὲ βελτίστους γίγνεσθαί τε καὶ εἶναι τοσοῦτον χρόνον, ὅσον αὖ ὦσιν ἔρηται δ' ἡμῖν ἅμα καὶ ἔστ' οὐ τοῖς πρόσθεν. κλ. τί μήν. ΑΘ. ἔστ' οὖν σκοπώμεθα μόνον, εἰ κατὰ πλὴ αὐτὴν ὁδὸν αἰρήσομεθα, βελτίστην ἅπασαν πόλεσι κατοικίσεως πρὸς ἣν νομοθετησῶν. κλ. μὴ πολυγε. ἀθ. λέ

γε δὴ τοίναυ ὁ ξένος ἐξῆς τὸν ὁμιλητικὸν ἡμῖν λεκτέος ἔστω. πότερον οὖν ἀπάσης κρίσεως ὁ ἀληθὴς, ὡς ὄχλου πᾶς οὐ ταῖς πόλεσιν ἐκάστοις γεγενημένοις τελέσους, ἢ περὶ τὰ πολιτικὰ ἐκ τῆς γῆς ζοφῶδες. οὐ γάρ που ὁ βελτίων γε ἐλλιπῶν σωφρονιστέος. καὶ τοι τινὰς ὑμῖν ἔκ τε αὐξους ὁρῶ καὶ αἰχίνης καὶ ἄλλους τῶν ἐλλίνων, εἰς πολὺ χώρας καὶ πανισμοῦς, ὁ δὲ δὴ παρὸν ὑμῖν λέγε. πόθεν ἔσεσθαι φῆς στρατόπεδον τῶν πολιτῶν ταναῦ. κλ. ἔκ τε κρίτης ξυμπόσιο, ἔοικε γίγνεσθαι. καὶ τῶν ἄλλων δὲ ἐλλίνων, μάλιστά μοι φαίνονται τοὺς ἀεὶ πολυπονοῦσι προσδέχεσθαι σωφρονίκους. καὶ γὰρ ὁ ναῦς δὴ λέγεις, ἀληθὴς φράζεις ὡς ὄχ ἁρπαγοῦς εἰσί. καὶ τό γε μάλιστ' ἄνδρα μισεῖται ναῦ οἰθάδι γένος ὁ γαρτυνικὸν, ἔκ γάρτυνος γὰρ τυγχάνει ἀπφικικὸς ταύτης ὁ πολυπενησακῆς. ἀθ. οὐ τοίνυν εὔκολος ὁμοίως γίγνοιτ' ἄν, ὁ ναυτικισμὸς ταῖς πόλεσιν, ὅταν μὴ ὦν τῶν ἐσμῶν γίγνηται ἐρόπον. εὖ γένος ἀεὶ μιᾶς ἰὸν χώρας οἰκέ. ζηται φίλον παρὰ φίλων στενοχωρίᾳ τινὶ πολιορκηθὲν γῆς ἢ πόσιν ἄλλοις νεύστοις πανδημασὶν ἀσκικαθέν. ἴσι δ' ὅτε καὶ στάσεσι βιαζόμενον, ἀναγκάζοιτ' ἂν ἐ τρῶσι ἀποξενοῦσθαι, πόλεώς τι μόριον. ἦν δέ ποτε καὶ ξενάπασα πόλις πόνων, ἔφυγεν ἄρ ἦν κρείττονι κρατηθεῖσα πολέμῳ. ταῦτ' οὖν πάντ' ἴσθι, τῇ μὲν ἐᾷν καταικίζεσθαι τε καὶ νομοθετεῖσθαι. τῇ δὲ χαλεπώτερα. ὁ μὲν γὰρ οὔ τι εἶναι γένος ὁμόφωνον καὶ ὁμόνομον, ἔχει τινὰ φιλίαν. κοινωνὸν ἱδρῶν ὃν καὶ τῶν βιούτων πάντων. νόμους δ' ἑτέρους καὶ πολιτείας ἄλλας τῶν οἴκοθεν, οὐκ ἀπίτως αἰέχεται. ὁ δ' εἰσὶ ποτε πονηρὰ νόμων ἐτασικιὸς, καὶ δὴ σωφρόνειαν ζηλοῦσθαί τι χρῆσθαι τοῖς αὐτοῖς ἕτεροι, δι' ἃ καὶ πρότερον ἐφθάρη, χαλεπὸν τῷ καλοκάζοντι καὶ νομοθετοῦντι, καὶ δυσπειθὲς γίγνεται. δ' αὖ παντοδαπὸν ἐς τὸν ὁ ξυμπέρυκὸς γένος, ὑπακοῦσαι μὲν τινων νόμων καινῶν, τάχα ἂν ἐκλίσειε μᾶλλον. ὁ δὲ συμπνεῦσαι, καὶ καθάπερ ἵππειος ζῶος καθ' ὥραν εἰς ταὐτὸν ὁ λεγόμενον ξυμφῦσαι. χρόνου πολλοῦ καὶ παγχάλεπον. ἀλλ' ὅμως ἔστι νομοθεσία καὶ πόλιων εἰσιμοὶ, πάντων τελειότατον πρὸς αἰῶνα αἰσβῶν. κλ. εἰκός. ὅπη δ' ἂν βλέπων τοῦτ' εἴρηκας, φράζ' ἔτι σαφέστερον. ἀθ. ὦ μακάριοι τοῦδε νομοθετῶν ἐπαινῶν καὶ σκοπῶν, ἅμα ὁρᾶν τι καὶ φαῦλον. ἀλλ' ἴσως πρὸς καιρόν τινα λέγομεν πρᾶγμα οὐδὲν γίγνοιτ' ἂν ἔτι. καίτοι τί ποτε δυσχεραίνω. χιδὸν γὰρ ἅπαντων οὕτως ἔοικεν ἔχειν τ' ἀνθρώπινα. κλ. τῷ δὴ πέρι λέγεις. ἀθ. ἐμαλλον λέγειν ὡς οὐδεὶς ποτε ἀνθρώπων οὐδὲν νομοθετεῖ. τύχαι δὲ καὶ ξυμφοραὶ πάντα ἴσασι, παντοίως νομοθετοῦσι τὰ πάντα ἡμῖν. ὃ γὰρ πόλεμός τις βιασάμενος ἀνέχρηφα πολιτεύσασθαι καὶ μετέβαλε νόμους, ἢ πενίας χαλεπῆς ἀφορμὰς πολιτείας καὶ νόσοι ἀναικάζουσι καινοτομεῖν. λοιμῶν τε ἐμπεπόντων. καὶ χρόνου ἐκδὲ πολλοῦ. ἐσαυτῶν πολλῶν πολλάκις ἀκμαία. ταῦτα δὴ πάντα προῖδών τις, ἀξίως ἂν ἀπεῖν ὅπῳ ἐτῶ ναῦ δή. ὁ, θνητῶν μὲν μακάρων νομοθετῶν μακάρων. τύχας δ' εἶναι χιδὸν ἅπαντα τὰ ἀνθρώπινα πράγματα. τόδ' ἔστι τόδε τε ναυτιλίαν καὶ κυβερνητικὴν καὶ ἰατρικὴν καὶ στρατηγικὴν, πάντα ταῦτ' ἐπόντα, δοκεῖν δ' λέγειν. ἀλλὰ γὰρ ὁμοίως δὴ καὶ τόδ' ἔστι λέγοντα δ' λέγειν, ὦ τοῖς αὐθαδῶς τούτοις. κλ. ὁ ποῖον. ἀθ. ὡς θεὸς μὲν πάντα καὶ μεῖζα θεοῦ τύχη καὶ καιρὸς τ' ἀνθρώπινα διακυβερνῶσι ξύμπαντα. ἡμεδρώτερον μὲν τεί τον ξυγχωρῆσαι τοῖς λόγοις ἐπεσθαι τέχνῃ. καιρῷ γοῦν χειμῶνος ξυμμαθεῖσθαι κυβερνητικὴν, ἢ μὴ, μέγα τελεσικτήματος ἂν θεῖεν, ἢ πῶς. κλ. οὕτως. ἀθ. οὐκοῦν καὶ τοῖς ἄλλοις ὡσαύτως καὶ τὰ ἐν αὐ ἐν αἴ χρὶ λόγον. καὶ δὴ καὶ νομοθεσίᾳ, ταὐτὸν ἔστω δὴ τόνον, τῶν ἄλλων ξυμπάντων ὅσα δὴ χώρας ξωτυχεῖν, εἰ μέλλ τε τὸ δίκαιον μόνως ἀκούσειν ἐν νομοθέτην, ἀληθείᾳ ἰχθμενον τῇ τοιαύτῃ παρακισεῖν ἐκάστοτε ἀληθείᾳ. κλ. ἀληθέστατα λέγεις. ἀθ. οὐκοῦν ἄ, γε πρὸς ἑκαστόν τι τῶν εἰρημένων ἴχων πῶ τέχνῃ, καὶ ἅπ ἔξεσθαί που δύναιτο ὀρθῶς τι παρὸν αὖθ δίκ τύχης, τ' τέχνης ἂν μόνου ἐπιδίοι. κλ. πάνυ μὲν οὖν. ἀθ. εἴτε ἄλλοι γε δὴ πάντες οἱ ναῦ

δὴ ῥᾳδίστης, καὶ λυόμενοι πρὸ αὐτῶν βέλτιον ἂ πεῖν, ἃ ποιεῖν αὖ. ἦ γάρ; κλ. τί μήν. ἀθ. ταῦτ' οὖν δὴ καὶ νομοθέτης οἶμαι σκέψεται. κλ. ἔτι γ' οἶμαι. ἀθ. Φέρε δὴ νομοθέτα, πρὸς αὐτὸν φῶμεν. πότερα ἡμῖν πῶς πόλιν ἔχουσαν σῴζων, ἣν λαβὼν ἔξεις, ὥστ' ἐκ τῶν λοιπῶν αὐτὸς πρὸ πόλιν καινῶς διοικήσεται. τὶ μεῖζον τούτου ἐστὶν ὀρθῶς εἰπεῖν ἢ ἄρα τὸν νομοθέτην φράζομεν εἶναι; ἦ γάρ; κλ. ναί. ἀθ. τόδε. τυραννουμένῃ μοι δότε πρὸ πόλει φύσει. τύραννος δ' ἔστω νέος καὶ μνήμων. καὶ εὐμαθὴς. καὶ ἀνδρεῖος. καὶ μεγαλοπρεπὴς φύσει. ὧν δὴ καὶ ὧν τοῖσι πρόσθεν λέγομεν δεῖν ἔμπαντα ξύμπασι τοῖς τῆς ἀρετῆς μορίοις. καὶ νῶν τῇ τυραννουμένῃ ψυχῇ, ἔστω ξυνεπίσθω, ἐὰν μέλλῃ πῶν ἄλλων ὑπερέχειν τὸν ὄφελος εἶναί τι. κλ. σωφροσύνῃ μοι δοκεῖ φράζειν ὃ μέγιστον δεῖν εἶναι πρὸ ξυνεπομένῳ ὁ ξένος ἦ γάρ; ἀθ. πρὸ σμικρὸν γε ὦ κλεινία καὶ οὐκ ἐῶ τις συμπίνων αὖ λέγει. φρόνησιν προσαναγκάζων εἶναι τὸ σωφρονεῖν. ἀλλ' ὅπῃ βέλτιστ' παιστέον καὶ θητέον, τοῖς μὲν ἀκρατῶς ἔχειν πρὸς τὰς ἡδονὰς ξύμφυτον ἐκ παιδὸς. τοῖς δ', ἐγκρατῶς. ὃ καὶ μονούμενον, ἔφαμεν τῶν πολλῶν ἀγαθῶν λεγομένων, οὐκ ἄξιον λόγου εἶναι τὸ ὁλίγου που; κλ. πάνυ μὲν οὖν. ἀθ. τοιοῦτον τοίνυν ἡμῖν ὁ τύραννος πρὸ φύσιν ἐχέτω πρὸς ἐκείνας τὰς φύσεις, εἰ μέλλει πόλεως σωτὴρ ἔσεσθαι τάχιστα καὶ ἄριστα οἰκήσειν πολιτείαν. ἰὼ λαβοῦσα δ' ἅπαξ μονίστατα διάξει. θάττων γὰρ τούτης καὶ ἀμείνων πολιτείας διάθεσις, οὔτ' ἔστιν οὔτ' ἂν ποτε γένοιτο. κλ. πῶς δὴ καὶ τίνι λόγῳ ἔχον ὃ ξένε λέγων αὖ ἂν ὀρθῶς λέγειν αὐτὸν εὖ πείθοι. ἀθ. ῥᾴδιόν που ἔσται γε νοεῖν ἔτι ὃ κλεινία κατὰ φύσιν ὡς ἔστι τοῦτο. κλ. πῶς λέγεις. ἀθ. εἰ τύραννος γένοιτο φύσει νέος, σώφρων, εὐμαθής. μνήμων, ἀνδρεῖος, μεγαλοπρεπής, εὐτυχής, πρὸς δὲ τοῖς μὴ κατ' ἄλλο, ἀλλὰ φρονήσεως τε ἐπ' αὐτῷ τῷ νομοθέτην ἄξιον ἐπαίνου. καὶ ἵνα τύχῃ εἰς ταὐτὸν ἀγαγεῖν αὐτῷ. γνόμενον γὰρ τοῦτον, πάντα σχεδὸν ἀπείργασται τῷ θεῷ. ἅτε ὅταν βουληθῇ διαφερόντως εὖ πράξαι τινα πόλιν. ῥᾴδιον δὲ, ἐὰν ποτέ τινες δύο ἀρχόντες γίγνωνται τοιοῦτοι. τέτταρσι δ' αὖ καὶ κατὰ λόγον ὡσαύτως χαλεπώτερον, ὅσῳ πολίτας. ὅσῳ δὲ εἰκοστόν, οἰκοστόν. κλ. ἐκ τυραννίδος ἀρίστην φῆς γενέσθαι πόλιν αὖ ὡς φαίνη. ἀθ. μετὰ νομοθέτου γε ἄκρου, καὶ τυράννου κοσμίου. καὶ ῥᾴστά τε καὶ τάχιστ' ἂν μεταβαλεῖν εἰς ἄριστον ἐκ τοῦ χείρονος. ῥᾴστον δὲ, ὃς ὀλιγαρχίας, ἢ πῶς λέγεις. καὶ τέτταρσιν ἐκ δημοκρατίας. ἀθ. οὐδαμῶς, ἀλλ' ἐκ τυραννίδος μὲν πρῶτον. ῥᾴστον δὲ ἐκ βασιλικῆς πολιτείας. τέτταρσι δὲ, ἔκπυστος δημοκρατίας. τὸ δὲ τετάρτου, ὀλιγαρχικοῦ τοῦ χείρονος γίνεσθαι χαλεπώτατα δύναιτ' ἂν πρὸς δίκαιον. πλεῖστοι γὰρ αὐτῇ δυσάσται γίγνονται. λέγομεν δὴ ταῦτα γίγνεσθαι τότε, ὅταν ἀληθὴς μὲν νομοθέτης γίνηται φύσει. κοινὴ δὲ αὐτῷ τις ῥώμη ξυμβῇ πρὸς τοῦ τῇ πόλει μέγιστον δυσαμυνούς. οὗ δ' ἂν ἕνεκα ἀριθμῷ μὴ ξεχαύτατον, ἰσχυρότατον δὲ καὶ βάθει τὸ τυραννίδι γίνηται, ταύτῃ καὶ τότε τάχιστ' ἂν ῥᾳστώνης μεταβολῆς γίγνεσθαι φιλεῖ. κλ. πῶς. οὐ γὰρ μανθάνομεν. ἀθ. ἡμῖν μὲν εἴρηται γ' ἡμῖν ὀλίγα πάνυ, ἀλλ' οἶμαι πολλάκις. ἡμῖν δὲ τάχα δὴ τι δεῖ θιγεῖν τυραννουμένην πόλιν. κλ. ἀλλ' ἔγωγε ἐπιθυμητὴς ἔστω γ' αἰεὶ τοῦ θιγεῖν. ἀθ. καὶ μὴν ἔστιν γ' αὖ ἥδιον αὐτῇ τὸ καὶ δὴ λεγόμενον. κλ. τὸ ποῖον. ἀθ. οὐδὲν δεῖ πόνων, οὐδ' ἵππος παμφόλιν χρόνιος, ὃν τις ἀνὴρ μεταβαλεῖν ἐκ θηλυδρίου ἐπὶ θῆλυν ἔπειθε. φράσαι δὲ αὖτ' δεῖ πρῶτον ταύτῃ ὅπῃ ποτ' αὖ θελήσει, ἑαυτὸς πρὸς αἰρετῆς ἐπιτηδεύματα προσίπαξ τοὺς πολίτας, ἑαυτὸς δὲ ἐκ τοιούτου, αὖτ' πρῶτον πάντα ὑπογράφοντα τῷ πράττειν. τὰ μὲν ἐπαινοῦντα καὶ τιμῶντα. τὰ δ' αὖ πρὸς ψόγον ἄγοντα. μὴ τ' μὴ πιθόμενοι ἀπαμάζοντα καθ' ἡσίας τ' πράξεων. κλ. μὴ πῶς ἀόμεθα ταχὺ ξυνακολουθήσειν τοὺς ἄλλους πολίτας, ἅτε πᾶν τοιαύτην πιθὼ μὴ ἅμα δίαιαν ἀληφότι. ἀθ. μανθάνεις ἡμᾶς πιθέπω ὦ φίλοι, ἄλλη βάπου μὴ ῥᾴδιον μεταβάλλειν ἀφ' ποτε πόλιν τὸν νόμας, ἢ τῇ τ' δυνασταύτ' ἡγεμονίᾳ. μὴ ἢ νῦν γε ἄλλη γε ἀφ, μὴ δ' αὖθις πρὸ γενέσθαι. μὴ τ' δὴ ἡμῖν, ἃ νῦν δεῖν ἀδύνατον, δὲ χαλεπῶς ἂν γενόμενα. ἀλλὰ πάλιστ' ἂν χαλεπὸν γενέσθαι, μὴ ὀλίγου δὴ τὸ γεγονὸς ἐν ὦ πολλῷ χρόνῳ

ὅταν ἡ ξυμβῇ, μυρία καὶ πάντ' ἂν πόλει ἀγαθὰ ἀπεργάζηται, ὡς ἔοικε ποτ' αὖ ἐγγένηται.
κλ. ἢ πῶν δὴ λέγεις. ἀθ. ὅταν ὄρθως θεὸς τῶν σωφρόνων τε καὶ δικαίων ἐπιτιθῇ μάκτον ἐξιόντας, μεγάλας τιθὲ δωρεὰς ἵας. ἢ καὶ τὰ μονάρχων δωρεὰς τευσούσας, ἢ καὶ τὰ πλούτων ὑπερβολὰς διαφθούσας, ἢ γυνῶν. ἢ πῶν ὑγιὲς ἐκ ποτέ τῆς ἐπαινικῆς φύσιν. ὃν τῇ ἢ λέγειν ῥᾴμῃ φασὶ πάντων δεινοτάτα ἀνθρώπων, πλέον ἔτι ἢ σωφρονεῖν διαφέρειν, τοῦτ' οὖν ἐμοὶ μὲν δοκεῖ ὡς φασὶ γίγνεσθαι ἐν μὲν οὐδαμῶς. ἐν δ' οὖν καὶ γίγνεσθαι ἢ καὶ γενήσεται τοιοῦτος, ἢ ναὶ ἡμῶν ἔστι τις μακαρίας μὲν αὐτὸς ζῇ. μακάριοι δὲ οἱ ξυνόντες, τῶν ἐκ τῆ σωφρονεῖν τὸς τέλεος ἑαυτῶν λόγων. ὡσαύτως δὲ ἢ ξυμπάσης δυνάμεως, ὁ αὖ τὸς πᾶν λόγος. ὡς ὅταν ἐς τὸν ἐν τῷ φρονεῖν τε καὶ σωφρονεῖν ἡ μεγίστη δύναμις ἐν ἀνθρώπῳ ξυμπέσῃ, τότε πολιτεία τε τῆς ἀρίστης καὶ νόμων τῶν τοιούτων φύεται γένεσις. ἄλλως δὲ οὐ μή ποτε γένηται. ταῦτα μὲν δὴ ὧν καθαπερεὶ μῦθός τις λεχθεὶς, καὶ χρησιμῳδήσθω καὶ ἐπιδιέλθω, τῇ μὲν χαλεπὸν ὄν γ', πόλιν εὔνομον γενέσθαι. τῇ δ' ἢ πῶς γένοιτο ἂ λέγομεν, πάντων τάχιστόν τε καὶ ῥᾷστον μακρῷ. κλ. πῶς. ἀθ. πιεράμεθα προσαρμόττοντες τῇ πόλει σὺν καθάπερ παῖδα πρισβύτας πολλάκις τῷ λόγῳ τὸς νόμους.
κλ. ἴωμεν δὴ καὶ μὴ μέλλωμεν ἔτι. ἀθ. Ἰτὸν δὴ πρὸς πῶ τῆς πόλεως καταστάσεως ἐπισκοπῶμεν. ὁ δὲ ἀκούσεταί τε, καὶ ὑπακούσας, ἴλεως εὐμενής τε ἡμῖν ἔλθοι, σωφρονισμόσων τήν τε πόλιν καὶ τὸς νόμους. κλ. ἔλθοι γοῦν. ἀθ. ἀλλὰ τίνα δή ποτε πολιτείαν ἔχομεν οὐ νῦν τῇ πόλει προστάξειν. κλ. δῖον δή τι λέγειν βουλιθεὶς, φράζ' ἔτι σαφίστερον. δῖον δημοκρατίαν τινὰ, ἢ ὀλιγαρχίαν, ἢ ἀριστοκρατίαν. ἢ βασιλικὸν, οὗ γοῦν δὴ τυραννίδα γέ που λέγοις αὖ, ὡς γ' ἡμεῖς αὖ ἐπιθέμεθα. ἀθ. φέρε δὴ δίνευ τὸ τέλος ὑμῶν ἀποκείνασθαι πρότερος αὖ ἐλθὼν, πῶν οἵαν πολιτείαν ἐπῶν, τὴς τούτων ἔδη. με. μῶν οὖν ἦν πρισβύτερον ἐμὲ δικαιότερον ἐπῖν πρότερον; κλ. ἴσως. με. καὶ μὴν ξυνοῖδά γε ὃ ἔξεστι πῶν αὐ λακεδαίμονι πολιτείαν, οὐκ ἔχω σοι φράζειν οὕτως ὧν τινα προσαγορεύσειν αὐτὸν δεῖ. καὶ γοῦν τυραννίδι δοκεῖ μοι προσοικεῖναι. ἡ γὰρ τῶν ἐφόρων, θαυμαστὸν ὡς τυραννικὴν αὐ αὐτῇ γένος. καί τις αὖ ὁ τέμι φαίνεται παισὶν τῶν ἄλλων δημοκρατουμένη μάλιστ' ἐοικέναι. ἡ δ' αὖ μὴ φαίνει ἀριστοκρατίαν αὐτὸν εἶναι, παντάπασιν ἄτοπον. καὶ μὲν δὴ βασιλεία γε ὄλη βίου τ' ἔδη αὖ αὐτῇ, καὶ ἀρχαιοτάτη παισῶν. καὶ πρὸς πάντων ἀνθρώπων καὶ ἡμῶν αὐτῶν λεγομένη. ἐγὼ δὲ οὔπω ναῦ ὄλη ἄφνως αὖ θρώπινος, ὄντως ὅπῃ ἔπον οὐκ ἔχω διορισάμενος ἐπῖν, τὴς δούτων ἔδη τῶν πολιτειῶν. κλ. ταυτόν σοι πάθος ὦ μάπλλι καὶ φαίνομαι πεφυθόαι. πάνυ γ' ἀτρεκῶν αὖ κινδυνεῦω πολιτείαν τούτ' τινα διαμερίζόμενος ἐπῖν. ἀθ. ὄντως γ' ὦ ἄριστε πολιτειῶν μετέχετε, ἃς δὴ ὠνομάκαμεν ναῦ, οὐκ εἰσὶ πολιτεῖαι. πόλιν δὲ οἰκίσεις διασῳζομένων τε καὶ δυναμένων μᾶλλον ἑαυτῶν τισί. ἡ τῇ διαυτόν δὲ ἑκάστη προσαγορεύεται κράτος. χρὴν δ' ἔπειτ' τῇ τοιούτου νῦν πόλιν ἔλαι ἐπονομάζεσθαι ἡ τῇ ἀληθοῦς ἢ τ' νοῦν ἐχόντων διασῳζοντος θεοῦ ὄνομα λέγεσθαι. κλ. τίς δ' ὁ θεός. ἀθ. ἆρ' ἓν μάθῳ σμικρὰ γ' ἔτι πρὸς χρυσίον. εἰ μέλλομεν ἐμμελῶς πως δηλώσειν ἡ ναῦ ἐρωτομένου; ἐκὼν χρὴ ταῦτα σραῦ. κλ. πάνυ μὲν οὖν. ἀθ. τῶν γοῦν δὴ πόλεων ὧν ἔμπροσθεν τὰς ξυνοικίσεις διήλθομεν, ἔτι προτέρα τούτων πάμπολυ λέγεται τις ἀρχή τε καὶ οἴκησις γεγονέναι ὑπὸ κρόνου, μάλ' εὐδαίμονος, ἧς μίμημα ἔχουσά ἐστιν, ἢ τις τ' νῦν ἀριστοκρατεῖται. κλ. στρόβου ὡς ἔοικεν ἕν τ' αὖτ' δίον ἀκμήν. ἀθ. ἔμοι γ' ἔν φαίνεται. διὸ καὶ παρέκαμον αὐτὸν ἐς ἡ μέσον τῆς λόγοις. με. ὀρθότατά γε σρῶν, καὶ τόν, γε ἑξῆς περαίνων αὖ μῦθον, ἧ περ προσῆκεν ἐστὶ, μάλ' ὀρθῶς αὖ φθονεῖς. ἀθ. σφοδρότατ' ἐῳ λέγετε. φάμην τοίνυν πεπαιδιέσθαι τ' τότε μακαρίας ζωῆς, ὧν ἄφθονά τε καὶ αὐτόματα πάντα εἶχεν. ἃ δὲ τούτων αἴτια, λέγεται τοιάδέ τις. γνώσκων ὁ κρόνος ἄρα καθ' ἡμῶν διελελύθαμεν, ὡς ἀνθρωπεία φύσις οὐδεμία ἐκατὸ τὰ ἀνθρώπινα διοικοῦσα αὐτοκράτωρ πάντα μὴ οὐχ ὕβριός τε καὶ ἀδικίας μεσοῦσθαι, ταῦτ' οὖν διασκοῦ-

μένος, ἐφίστη βασιλέως γε καὶ ἀρχόντων τοῖς πόλεσιν ὑμῶν. οὐκ ἀνθρώπους, ἀλλὰ γένους θειοτέρου τὸ καὶ ἀμείνονος δαίμονας· εἰκὸς νῦν ὑμᾶς σφῶν τοῖς ποιμνίοις, καὶ ὅσων ὑμῖν ἐστὶν ἀγέλαι, οὐ βοῦς ἕωλον. οὐδὲ αἶγας αὐτῶν ἄρχοντας ποιοῦμεν αὐτοῖς τινὰς ἀλλ' ὑμᾶς αὐτῶν δικαιοῦμεν ἄμεινον ἐκείνων γένος· τοιγαροῦν καὶ ὁ θεὸς δὴ καὶ φιλανθρωπος ὢν τὸ γένος ἄμεινον ὑμῶν ἐφίστη τῶν δαιμόνων. ὃ δὴ πολλῷ μὲν αὐτοῖς ἑκάστοις, πολλῷ δ' ὑμῖν ἐπιμελούμενον ὑμῶν, εὑρίσκω τε καὶ αὖθις καὶ ἐλευθερίαν καὶ ἀφθονίαν δίκης παρεχόμενον. ἀστασίαστα καὶ εὐδαίμονα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἀπεργάζεται νόμος. λέγει δὴ καὶ νῦν οὗτος ὁ λόγος ἀληθείᾳ χρώμενος, ὡς ὅσων ἂν πόλεων μὴ θεὸς, ἀλλά τις ἀρχὴ θνητὸς, οὐκ ἔστι κακῶν αὐτοῖς. οὐδὲ πόνου ἀνάφυξις. ἀλλ' μὲν δὴ δεῖν ὑμᾶς εἶπεται πάσῃ μηχανῇ, ἣν ἐγὼ τὸ κρεῖττον λεγόμενον βέβηκὴ ὅσον ἐν ὑμῖν ἀνασώσασθαι ἔστι, τούτῳ πειθομένους δημοσίᾳ καὶ ἰδίᾳ τούς τ' οἰκήσεις καὶ τὰς πόλεις διοικεῖν, πλὴν τοῦ νοῦ διανομὴν ἐπονομάζοντας νόμον. εἰ δ' ἄνθρωπος εἷς, ἢ ὀλιγαρχία τις, ἢ καὶ δημοκρατία ψυχὴν ἔχουσα ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν ὀρεγομένων, καὶ πλησθῆναι τούτων θυμούμενα, στέγουσαν δὲ οὐδέν, ἀλλ' αἰεὶ τρυγῶσα καὶ ἀπολείπουσα κακῶν νοσήματι ξαυτὴν χωλόν, αἴρεσιν δὴ φύλαξ ἢ τινος ἰδιώτου, ἡγεῖται πάντων ὁ βέλτιστος θεὸς νόμους (ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν) οὐκ ἔστι σωτηρίαν μηχανῇ. σκοπεῖν δὴ δεῖ τὸν ἡμᾶς λόγον ἡμᾶς ὃ κλεινία πότερον αὐτῷ πειθόμεθα, ἢ πῶς ὁράσομεν. κλ. ἀνάγκη δή που πείθεσθαι. ἀθ. οὐ νοεῖς οἶμαι ὅτι νέμων ἔθη φασί τινες εἶναι βουλῆται, ὅσα πρὸ πολιτειῶν; πολιτειῶν δὲ αὖτε διελυθέντων ὅσα λέγουσιν οἱ πολλοί; μὴ δὴ φαύλου πρὸς νομίσῃς εἶναι πάνυ νῦν ἀμφισβήτημα περὶ δὲ τὸ μέγιστον. τὸ γὰρ δίκαιον καὶ τὸ ἄδικον δεῖ χρὴ σκέπτειν πάλιν ὑμῖν ἀμφισβητούμενον ἐλεύθερον. οὔτε γὰρ πρὸς τὸν πόλεμον, οὔτε πρὸς ἀρετὴν ὅλως βλέπειν δεῖν φασι τοὺς νόμους. ἀλλ' ἥ τις αὖ καθεστηκυῖα πολιτεία, ταύτην δεῖν τὸ ξυμφέρον, ἔπως ἀρξει τὰ ἀεὶ καὶ μὴ καταλυθήσεται. καὶ τὸν φύσει ὄρον τοῦ δικαίου λέγεσθαι κρίνειν οὕτω. κλ. πῶς. ἀθ. ὅτι τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον ἐστί. κλ. λέγ' ἔτι σαφέστερον, ὦ ξέν'. τί δεῖται δή που φασὶ τοὺς νόμους αὐτῇ πόλει ἑκάστοτε τὸ κρατοῦν; ἢ γάρ; κλ. ἀλη θῆ λέγεις. ἀθ. ἆρ' οὖν οἴει φασί ποτε νικήσαντα, ἢ τινα πολιτείαν ἄλλως ἢ καὶ τυραννίδα θήσεσθαι ἑκόντα πρὸς ἄλλό τι πρῶτον νόμους, ἢ τὸ συμφέρον ἑαυτῷ τῆς ἀρχῆς τοῦ μόνου; κλ. πῶς γὰρ οὔ. ἀθ. οὐκοῦν καὶ ὃς ἂν ταῦτα τὰ τε θέντα παραβαίνῃ, κολάσει ὁ θεσμὸς ὡς ἀδικοῦντα, δίκαια εἶναι ταῦτ' ἐπονομάζων. κλ. ἔοικε τοιοῦν. ἀθ. ταῦτ' ἄρ' ἀεὶ καὶ οὕτω ταύτην τὸ δίκαιον αὖ ἔχει. κλ. φαίνεται γοῦν οὗτος ὁ λόγος. ἀθ. ἔστι γοῦν ἔτι σκοπεῖν οὐ ἐκείνων τῶν ἀδικημάτων ἀρχῆς πέρι. κλ. ποίων δή. ἀθ. τῶν ἃ τότε ἐπισκοποῦμεν, τίνα τ' εἶναι τίνων ἀρχὴν δεῖ. καὶ ἐφάμεν δὴ γονέας μὲν ἐκ γόνων νεωτέρων δὲ, πρεσβυτέρους γενναίους δὲ, ἀγεννῶν. καὶ συχνὰ ἄττα ἄλλα. ἀλλ' ἐμνήσθη, καὶ ἐμπόδια ἕτερα ἑτέροις. καὶ δὴ καὶ ὧδ' ἔχει αὐτῶν ἔστιν, καὶ ἐφαμεν που κατὰ φύσιν τὸν πάνδαρον ἄρχειν δίκαιοῦται τὸ βιαιότατον ὡς φαίνει. κλ. Ναὶ· ταῦτ' ἔλεγεν ἃ τότε ἐλέχθη. ἀθ. Σκόπει δή. πότερον ποῖόν τι πόλιν ὑμῶν ἔστι παραδοτέα. γένοιτ' γοῦν δὴ μυριάκις ἤδη τοιοῦτον οἵαπερ πόλεις.

κλ. τὸ ποῖον. ἀρχὸν ἄνδρα μαχητῶν νομίμων, οἳ νικήσαντες, τί τε πράγματα καὶ τὴν πόλιν οὕτως ἐσφετερίσαντο σφόδρα, ὥστε αὐτῆς μηδετέροις μεταδιδόναι ἄλλοις ἢ τοῖς ἐκείνων, μήτε αὐτοῖς μήτε ἐκ γόνων. παραφυλάττοντες δ' ἀλλήλους ζῶσιν, ὅπως μή ποτέ τις εἰς ἀρχὴν ἀφικόμενος ἐπανασῇ. μεμνημένος τῶν ἔμπροσθεν γεγονότων κακῶν. ταύτας δή που φαμὲν ὑμᾶς νῦν, οὔτ' εἶναι πολιτείας, οὔτ' ὀρθοὺς νόμους ὅσοι μὴ ξυμπάσης τῆς πόλεως εἵνεκα τοῦ κοινοῦ ἐτέθησαν. εἰδὼς εἵνεκά τινων, στασιωτείας ἀλλ' οὐ πολιτείας τούτους φαμέν. καὶ τὰ τούτων δίκαια ἃ φασιν εἶναι μάτην ἐρεῖσθαι. λέγεται δὲ δ' εἵνεκα ταῦθ' ὑμῖν, ὡς ὑμεῖς τῇ σῇ φίλῃ, ἀρχάς, οὔθ' ὅτι πλούσιος ἔστι τις ἀνήρ, οὔθ' ὅτι τῶν γεωύτων ἄλλος οὐ

δὲν κεκτημένος, ἰσχὺν ἢ μέγεθός τι γένος· ὃς δ' αὖ τοῖς τεθεῖσι νόμοις οὔτε θύσας τὸν τ' ἔπι, καὶ νικᾷ ταύτην πλὴν νίκλω οὐ τῇ πόλει, τούτῳ φαμὲν καὶ πλὴν τῶν θεῶν ὑπερισ-χυρότερον εἶναι πλὴν μηδὲν τῷ πρώτῳ· καὶ δευτέραν τῷ τὰ δευτέρα κρατοῦντι· κατὰ λόγον οὕτω ταῖς ἐφεξῆς, τὰ μὲν ταύτῃ ἕκαστα ἀποδοτέον ἔχ· τοὺς δ' αὖ χρυσᾶς λεγομένους, νῷν ὑπηρέτας τοῖς νόμοις ἐκφῆναι σ', οὔτι καινοτομίας ὀνομάτων οὕνε-κα· ἀλλ' ἡγοῦμαι παντὸς μᾶλλον εἶναι παρὰ τοῦτο, σωτηρίαν τε πόλεως καὶ τοιαύτης. οὐ γὰρ μὴ γαῦρ' αὖ ἀρχόμενος ἐκ νέου ἀνήρ, νόμος, φυλακὴν ἐρῶν τὴν τοιαύτην ἐν ἑαυτῷ δέξα-ται· οὐ δὲ αὖ δι' αὐτὸς τῶν ἀρχόντων, οἱ δ' ἄρχοντες δοῦλοι τῷ νόμῳ, σωτηρίαν, καὶ πάντ' ὅσα θεοὶ πόλεσιν ἔδοσαν ἀγαθὰ γιγνόμενα κομιζόμεθα. κλ. Καὶ μὰ Δί' ὦ ξένε, καλῶς εἰλήφατε γοῦν ὀξὺ βλέπετε. ἀθ. Νέοι μὲν γὰρ ὦν πᾶς ἄνθρωπος, τὰ τοιαῦτα ἀμβλύτατα αὐτῷ αὐτοῦ ὁρᾷ· γέρων δὲ ὀξύτατα. κλ. ἀληθέστατα. ἀθ. τί δὴ τὸ μετὰ ταῦτα· ἆρ' οὐκ ἤδη τας μὲν καὶ παιδόντας θῶμεν τοὺς ἱππικούς, τὸν δ' ἐξῆς αὖ τῶν διαπρεπεστάτων ἄνδρα λόγον; κλ. πῶς γὰρ οὔ. ἀθ. ἄνδρες τοί-νυν φῶμεν πρὸς αὐτοὺς, ὁ μὲν δὴ θεὸς ὡς πάρ καὶ ὁ παλαιὸς λόγος, ἀρχήν τε καὶ τελευτὴν καὶ μέσα τῶν ὄντων ἁπάντων ἔχων, εὐθείαν πορεύεται κατὰ φύσιν τὴν περι-φερόμενος· τῷ δ' ἀεὶ ξυνέπεται δίκη τῶν ἀπολειπομένων τὸ θεῖον νόμου, τιμωρός. ὃς ὁ μὲν εὐδαιμονήσειν μέλλων ἐχόμενος, ξυνέπεται ταπεινὸς κεκοσμημένος· ὁ δέ τις ἐξαρθεὶς ὑπὸ μεγαλαυχίας, ἢ χρήματων ἐπαιρόμενος, ἢ τιμῆς ἢ καὶ σώματος εὐμορ-φίᾳ ἅμα πότε καὶ ἀφροσύνῃ, φλεγόμενος πλὴν ψυχὴν μετ' ὕβρεως, ὡς οὔτ' ἄρχοντος, οὔτέ τινος ἡγεμόνος δεόμενος, ἀλλὰ καὶ ἄλλοις ἱκανὸς ὢν ἡγεῖσθαι, κατάλειπται ὑπ' ἐρη-μος θεοῦ· καταλιφθεὶς δὲ καὶ ἔτι ἄλλους τοιούτους προσλαβών, σκιρτᾷ τε πάντα πάντῃ ἅμα, καὶ πολλοῖς πόνοις ἔδοξεν εἶναί τις· μετὰ δὲ χρόνον οὐ πολλὰ ὑποχὼν τιμω-ρίαν οὐ μικρὰν τῇ δίκῃ αὐτόν τε καὶ δίκην τὴν πόλιν ἀρδην ἀπάσαν ἐποίησε. πρὸς ταῦτ' οὖν οὕτω διατεταγμένα, τί χρὴ σοὶ ἢ διανοεῖσθαι, καὶ τί μὴ ἐν ἐμφρονα.

κλ. ἄλλον δὴ ξένον γε, ὡς τῶν ξυνακολουθησόντων ἐσόμενον τῷ θεῷ, δεῖ διανοη-θῆναι πάντα ἄσφαλα. ἀθ. τίς οὖν δὴ πρᾶξις φίλη καὶ ἀκόλουθος θεῷ μία καὶ οὐκ λόγον ἔχουσα ἀρχαῖον· ὅτι τῷ μὲν ἐμοὶ τὸ ὅμοιον ὅτι μετείη φίλον ἂν εἴη· τὸ δ' ἄμικτα, οὔτ' ἀλλήλοις, οὔτε τοῖς ἐμμέτροις· ὁ δὴ θεὸς ἡμῖν, πάντων χρημάτων μέτρον ἂν εἴη μάλιστα· καὶ πολὺ μᾶλλον, ἤ που τις ὡς φασιν ἄνθρωπος· ἐν οὖν τῷ τοιούτῳ προθυμητέον γενόμενον εἰς δύναμιν ὅτι μάλιστα καὶ αὐτὸν τοιοῦτον αἱρετέον γίγνεσθαι· καὶ κατὰ τοῦτον δὴ τὸν λόγον, ὁ μὲν σώφρων ἡμῶν, θεῷ φίλος, ὅμοιος γάρ· ὁ δὲ μὴ σώ-φρων, ἀνόμοιός τε καὶ διάφορος καὶ ἄδικος· καὶ τἆλλα ὅσα κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἔ-χει· νοήσωμεν δὴ τούτοις ἐπόμενον εἶναι τὸν δικαιότατον λόγον, ἀπάντων κάλλιστον καὶ ἀληθέστατον εἶναι λόγων· ὡς τῷ μὲν ἀγαθῷ, θύειν καὶ προσομιλεῖν δεῖ τοῖς θεοῖς, καὶ εὐχαῖς καὶ ἀναθήμασι καὶ ξυμπάσῃ θεραπείᾳ θεῶν, κάλλιστον καὶ ἄριστον καὶ αὐτοῖ μώτατον πρὸς τὸν εὐδαίμονα βίον· καὶ δὴ καὶ διαφέροντως πρέπον· τῷ δὲ κακῷ, τοὐ-ναντίον τούτων τἀναντία πέφυκεν· ἀκάθαρτος γὰρ πρὸς ψυχὴν, ὄγκου κακοῦ· κακοθαρὸς δὲ ὁ γ' ἀναντίος· παρὰ δὲ μιαρῶν δῶρα, οὔτ' ἄρ' ἄγαθὸν, οὔτε θεὸν ἔστι ποτὲ τόγε θερα-πὸν δίκαιον μάτην οὖν ταῦτα θεοὺς ὁ πολὺς ἐστὶ πόνος τοῖς ἀνοσίοις· τοῖς δὲ ὁσίοις, ἐγκαιρότατος ἅπασι σκοπὸς μὲν οὖν ἡμῖν οὗτος, οὗ δεῖ σχολάζειν· βίλτιον δὲ αὖ τῷ καὶ δίον ἢ τοῖς βέλτιον ἕφεσις, τὰ ποῖ' αὖ λεγόμενα, ὀρθότατ' αὖ φθέγοιτο· πρῶ-τον μὲν Φαμὲν τιμᾶν τὰς μετ' ὀλυμπίους τε καὶ τοὺς πόλιν ἔχοντας θεούς, τοῖς χθονίοις αὖ τοῖς θεοῖς, ἕρπειν δὲ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἡμῶν, ὀρθότατα δ' αὖ δύσεις σκοτοῦ τυ-χόντες· τοῖς δὲ τούτων αὖθις τὰ περιττὰ καὶ αὐτίφωνα τοῖς ἔμπροσθεν ἐπεθέσαν τῶν δεῦ-τερα δὲ τούτοις, καὶ τοῖς σκέπτοσιν, ὃ γ' ἔμφρων ὀργάζοιτ' ἂν· ὕστατα δὲ μετὰ τούτους ἕπεσθαι δ' αὐτοῖς ἱδρύματα ἕδρα παρόντων θεῶν κατὰ νόμον ὀργαζόμενα· γονέων δὲ μὴ τοῦτο τιμᾶν ζώντ', ὡς δίκαιος, φάλαντα ἀφτέσθω τὰ πρῶτά τε καὶ μέγιστα ὀφλή-ματα χρεῶν πάντ' προσβύτατα· νομίζειν δὲ ἃ κέκτηται καὶ ἔχει, πάντα ἧττον γιγνο-

σάντων καὶ θρεμμάτων, πρὸς ἃ παρέχειν αὐτὰ εἰς ὑπηρεσίαν ἑκάστοις κατὰ δύναμιν πᾶσιν ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς οὐσίας. ΑΘ. Τὰ τοιαῦτα, τὰ τῶν σώματος. Ἴσως, τὰ τῆς ψυχῆς ἀποτείνοντα δι' εἰσμάτων. ἐπιμελείας τε ἕνεκα τῶν νεωτέρων ἀπέφηνας. ἀρ' οὐδὲν ἀπὸ παλαιῶν δεῖ νέοις διανοεῖσθαι. ἀρ' οὐδὲν ἀπὸ παλαιῶν οὐ τῷ γήρᾳ σῴζοντα καὶ χρήσιμον; παρὰ δὲ πάντα ἓν βίον, ἔχειν τε καὶ ἐγκεῖναι χρὴ πρὸς αὐτῶν γοναῖς διαφέρον τινά. διότι κούφων καὶ πλίνων λάτυν, βαρυτάτη ζημία. πᾶσι γὰρ ἐπίσκοπος τοῖς τοιούτοις τὰ τοιαῦτα ἐπάρχειν, λίκνα νέμουσι ἄπιλες. ξυμμιμουμένοις τε οἷον ὑπείκειν δεῖ, μὴ ἀποπιμπλᾶσι δὲν ξυμμιμούμενον, ἑαυτὸ τὸν λόγοις ἑαυτὸ τοῖς ὄγκοις σῴζοντα, ξυγγινώσκοντα, ὡς ἑαυτοῖς μάλιστα πάντων ὑβριζόντων ἀδικεῖσθαι, θυμοῦ τ' αὖ διαφθείροντος τελευτήσαντα δι' ὀργήν, τὰ φίλα ἧττον σωφρονιστέα, καὶ μᾶλλον. μᾶλλον δὲ πρὸς αἱρόντα τῶν ἀδικουμένων ὄγκων, μήτ' ἐλλείποντα, ὧν οἱ προπάτορες τοὺς ἑαυτῶν γεννήτας ἐτίθεσαν. τάς τε αὖ κατ' οἰκίαν ἐν τῶν ὧδε τέλος ἐχόντων, ὡσαύτως ἐπιμελείας τὰς νόμου φράσας ἀποδιδόναι. τῷ δὲ μὴ παραλείπειν μᾶλλον ἀφιλιεῖ παρεχόμενον, δύο μάλιστ' ἀεὶ προσβάλλον. διὰ παντὸς τῆς διδομένης ἐξουσίας, ἐν μέτρῳ τοῖς κεκμηκόσι νέμοντα. ταῦτ' οὖν ποιοῦντες καὶ κατὰ ταῦτα ζῶντες ἐκάστοτε ἕκαστοι, πλὴν ἀξίας αὖ παρὰ θεῶν, καὶ ὅσοι κρείττονες ἡμῶν νομίζοιμεν, οἷς λιπόντες ἀγαθᾶς διάγοντες ἐν τελευτῇ τὸν βίον. ἃ δὲ πρὸς ἐκγόνους καὶ ξυγγενεῖς καὶ φίλους καὶ πολίτας ὅσα τε ξυνηθῆ πρὸς θεῶν θεράπευμα καὶ ὁμιλίας, ξυμπάντων τούτων ἀρτελῶντα ἴσα τὸν βίον φαιδρυνόμενον, κατὰ νόμον κοσμεῖν δεῖ. τῶν νόμων αὐτῶν ἡ διέξοδος, τὰ μὲν πείθουσα, τὰ δέ, μὴ ὑπείκοντα, πείθοῦσα τῷ νῷ τῶν βίᾳ καὶ δίκῃ κολάζουσα, πλὴ πόλιν ἡμῖν ξυμβουλεύοντων θεῶν, μακαρίαν τε καὶ εὐδαίμονα ἀρτελῆ. ἃ δὲ χρὴ μὲν αὖ καὶ αἰσχρῶν εἰπεῖν νομοθέτην, ὃς τις ἄρτι διανοεῖται, οὐ δι' ἀκμὴν νόμου ἀναρμοστεῖ λεγόμενα, τούτων τοῦτ' ἐν δὴ καὶ μοι δεῦρο προσεικότα αὐτῷ τε καὶ ἐκείνοις ὃς νομοθετήσει, τὰ λοιπὰ πάντα εἰς δύναμιν διεξελθόντα, ἐν μιᾷ τῷ τοῦ, ἄρχεσθαι τῆς θέσεως τῶν νόμων. ἔστι δὲ δὴ τὰ τοιαῦτα, οὐ τὴν μάλιστα ἀκμὴν κέμενα, οὐ πάνυ ῥᾴδιον οὐδὲ ἁπλοῦν εἰπεῖν αὐτά, οἷόν τινι τύπῳ. ἀλλ' οὐ πως τι ναὶ μὰ τὸν λάβρωμον αὖ τι δυνώμεθα, τοῦτ' αὐτῶν βεβαιώσασθαι. ΚΛ. λέγε δὴ ποῖον. ΑΘ. βυλόλιλλον αὖ αὖ δῦν, ὡς διὰ πείθεσθαι τοὺς πρὸς ἀρετὴν ἕξιναι. καὶ δεύτερον ὅτι πειράσεται ἕκαστος ὁ νομοθέτης, οὐ ἀπάσῃ ποιεῖν τῇ νομοθεσίᾳ. ΚΛ. πῶς γὰρ οὔ. ΑΘ. τὰ τοίνυν δὴ λεχθέντα ἔοικε τίμιοι προὔργου σφᾶν, εἰς ἃ τοῦτ' ἔλεγεν αὖ παραινῶ μὴ παντάπασιν ὑμῖν ψυχὰς λαβόμενα μᾶλλον δ' ὑμῶν ἀντέχειν καὶ διαμένειν. ὥστε εἰ καὶ μὴ μέγα τι σμικρὸν δέ, ἐν ἀκούοντα ὃ πρὸ φησιν διαμένειν γιγνόμενον, θυμὸν θέτερον ἀπροφάσιστον πᾶν ἀγαπητόν. οὐ γὰρ πολλή τις διπέτεια, οὐδὲ ἀφθονία τῶν προθυμουμένων ὡς ἀρίστων ὅτι μάλιστα καὶ ὡς τάχιστα γίγνεσθαι. ἐν δὲ ἡσίοδον οἱ πολλοὶ σοφὸν ἀρφαίνουσι λέγοντα, ὡς ἡ μὲν ἐὰν πλὴ καὶ πολὺ τὰ ὁδὸς, λεία καὶ αἰσθητὴ παρίκει πορεύεσθαι, μάλα βραχεῖα οὖσα. τῆς δ' ἀρετῆς φησὶν ἱδρῶτα θεοὶ, προπάροιθεν ἔθηκαν ἀθανάτοι. μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος ὁδὸς ἐς αὐτὸ. καὶ τραχὺς ἐν πρῶτον. ἐπὴν δ' εἰς ἄκρον ἵκηται, ῥηϊδίη δ' ἔπειτα πέλει, χαλεπήν περ ἐοῦσα. καλῶς γ' ἔοικε λέγειν. ΚΛ. πάνυ μὲν οὖν. ΑΘ. Ὁ δὴ πρόσθεν λόγος ὅ, γε μοι ἀπείργασται, βούλομαι ὑμῖν εἰς ἐν μέσον αὖ θεῖναι. ΚΛ. τίθει δή. ΑΘ. λέγωμεν δὴ τῷ νομοθέτῃ διαλεγόμενοι τόδε. ἆπ' ἐμοῦ ὦ νομοθέτα, εἴ πού σοι χρὴ πράττειν ἡμᾶς μὴ λέγειν ἐλεύσῃ, ἀρ' οὐ δῆλον ὅτι καὶ αὖ ἄποις; ΚΛ. ἀναγκαῖον. ΑΘ. Σμικρῶ μὲν δὴ πρόσθεν ἀρα οὐκ ἤκουσα μέν σου λέγοντος. ὡς ἐν νομοθέτην οὐ δεῖ τοῖς ποιηταῖς ἐπιτρέπειν λέγειν ὃ αὐτοῖς ἢ φίλον. οὐ γὰρ αὖ εἰδέναι τὸ ποτ' ἐστὸν τοῖς νόμοις αὖ λέγοντες βλάπτοιεν πλὴ πόλιν; ΚΛ. ἀληθῆ μέν φησι λέγεις. ΑΘ. ὑπὲρ δὴ τ' ποιητῶν εἰ τάδε λέγοιμεν πρὸς αὐτὸν, ἆρ' αὖ τὰ λεχθέντα ἂν μᾶλλον; ΚΛ. ἴσως τἀδε. ΑΘ. παλαιὸς μῦθος ὃν νομοθέτα, ὑπό τε αὐτῶν

ἡμῶν ἀεὶ λιχνόμενος ἴδῃ, καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι ξυναδιδοὺς, ὅτι ποιητὴς ὑπόταν ὁ τῷ τέλει τῆς μούσης καθίζηται, τότε ἐκ μιᾶς ἑκάστου ἕδους ἄριστον ἐπὶ θεῖον ἐρίμως ἐξ. καὶ τῆς τέχνης οὔσης μιμήσεως, ἀναπλάττεται ἑκάστοτε ἀλλήλοις ἀνθρώπους ποιοῦν διαφερόντως, ὡς τὰ λίχνα αὐτῷ φλάκες· διὰ δὲ, οὔτ' ἐν ταῦτα οὔτ' ἐν θάτερα ἀλαθῆ τῶν λιχνόντων· τῷδε νομοθέτῃ οὐκ ἔστι ποιεῖν ὁ τῷ νόμῳ. δύο γὰρ ὁδὸς· ἀλλ' ἃ πρῶτα οὐκ ἐᾷ λόγον ἀφαιρεῖσθαι· σκέψασθαι δ' ἔτι αὐτῶν τῶν λεχθέντων νῦν δὴ λιχνούντων. οὔσης γὰρ ταφῆς· τῆς μὲν ὑπερβαλλούσης, τῆς δὲ, ἐλλειπούσης· τῆς δὲ, μετρίας, πῶς μίαν ἐλόμενος σὺ πῶς μίσην, ταύτην προστάξεις καὶ ἐπήνεσας ἁπλῶς· ἐπὶ δὲ εἰ μὴ γυνὴ διαφθείρουσα ἂν πλούτῳ, καὶ θάπτειν αὐτὴν διακελεύοιτο ὁ τῷ ποιήματι, ἢ ὑπερβάλλονται αὖ τἀφρονέστατοι νοῦν· φεισθῶλος δ' αὖ τις ἢ πίνης αὖος ἦν καὶ ταλαῦρος, μᾶλλον δὲ οὐσίας κεκτημένος καὶ μέτριος αὖ ὢν, ἦν αὖ ἐν αὖ ἐπαινέσει. σοὶ δ' οὐχ οὕτω ῥητέον ὡς νῦν ἔπος μέτριον ἁπλῶν· ἀλλὰ τὸ μέγιστον καὶ ὁ πόσον ῥητέον. ἢ ἦν τοιοῦτον λόγον, μή πως σοι διαφεύγωμεν νόμοι. κλ. ἀληθέστατα λέγεις. ἀθ. πότερον οὖν ἡμῖν ὁ τεταγμένος ἐμοὶ τοῖς νόμοις, μηδὲν φροῦτον προσαγορεύῃ ὁ ἀρχὴ τῶν νόμων, ἀλλ' ἑνὸς ὁ δεῖ ποιεῖν καὶ μὴ, φράζειν τέ· καὶ ἐπαινεῖν ὅσας πλὴν ἑκμίας, ἐὰν ἄλλον τρίπτασι νόμον· παραμυθίας δὲ καὶ πειθοῦς τοῖς νομοθετουμένοις μαθὼν προσδιδῶ· καθάπερ ἰατρὸς δέ τις, ὁ μὲν, οὕτως, ἐπὶ ἐκείνως ἡμᾶς ἔφασκεν ἰκάστοτε διαπύειν· ἀναμιμνησκώμεθα δὲ ἦν τρόπον ἐκάστοτε, ἵνα τῷ νομοθέτου διάμεθα. καθάπερ ἰατροῦ δέοιντο αὖ παῖδες, ἦν πραότατον αὖ ἀνθρώπῳ τρόπον ἑαυτούς· δοῖεν δή τι λέγομεν· θεοί που τινὲς ἰατροὶ φαμὲν, καὶ πόθεν ὑπερέχουσι τῶν ἰατρῶν· ἰατροὺς δὲ καλοῦμεν δή που καὶ τεκτονας; κλ. πάνυ μὲν οὖν. ἀθ. ἐκὼ τέ γ' ἐλεύθερον ὦσιν, ἐάν τε δοῦλοι· καὶ ἐπὶ παγχρυσίῳ δὲ τῶν θεραπόντων καὶ θεραπείαν καὶ κατ' ἐμπειρίαν πλὴν τέχνῃ κτῶνται· καὶ φύσιν δὲ μὴ, καθάπερ οἱ ἐλεύθεροι, αὐτοί τε μιμοῦνται οὕτω, τοὺς τε αὐτῶν διδάσκουσι παῖδας· θεὸς αὖ ταῦτα δύο γένη τῶν καλουμένων ἰατρῶν. κλ. πῶς γὰρ οὔ. ἀθ. ἆρ' οὖν καὶ ξυνοῇς ὅτι δούλων καὶ ἐλευθέρων ὄντων τῶν νομούντων αὖ ταῖς πόλεσι, τοὺς μὲν δούλους, ᾗδόν τι οἱ δοῦλοι τὰ πολλὰ ἰατρεύουσι τοὺς δεσπότας· καὶ αὖ τοῖς ἰατροῖς παῖδες μέλοντες, καὶ οὗ τέ τινα λόγον ἐκμάθοι παῖς νοσήματος ἐκμάθοι τῶν οἰκείων οὐδεὶς πῶς τοιούτων ἰατρῶν διάλεξιν οὐδ' ἀκροάσεται. προστάξασθαι δ' αὐτῷ τὰ δίκαια δεῖ μετειρέσθαι, ὡς ἀκεῖ βοῦς ἁπλῶς, καθάπερ τύραννος αὐθαδῶς εἶχε), ἀποπηδήσας πρὸς ἄλλον ἡμόνοντα εἰκέτην· καὶ ῥᾳστώνῃ οὕτω τῷ ἑαυτοῦ παρασκευάζει τῶν ἡμένων τῆς ἐπιμελείας. ὁ δὲ ἐλεύθερος ὡς ἐοικὸς τὰ πολλῶν τὰ τῶν ἐλευθέρων νοσήματα θεραπεύει τε καὶ ἐπισκοπεῖ, καὶ ταῦτα δῆτα ἀπ' ἀρχῆς καὶ κατὰ φύσιν τῷ ἡμένοντι, καὶ συμβουλεύει αὐτῷ τε καὶ τοῖς φίλοις ἅμα μὲν αὐτὸς μανθάνῃ τι παρὰ τῶν νοσούντων· ἅμα δὲ καὶ θᾶττον οἷός τε ἔσται διδάσκειν ἦν ἀσθενοῦσιν αὐτὸν καὶ οὐ πρόσθεν ἐπίταξις, πρὶν αὖ πη ξυμπείσῃ. τότε δὲ μετὰ πειθοῦς ὑμῶν νόμων ἀεὶ παρασκευάζων ἦν ἡμένοντα εἰς τὸν ὑγίειαν ἄγων, ἀποτελεῖ πειρᾶται. πότερον οὕτως ἢ ἐκείνως ἰατρός τε ἰώμενος ἀμείνων καὶ γυμναστὴς γυμνάζων δίκῃ πῶς μίαν ἀποτελῶν δύναμιν, ἢ μοναχῇ. καὶ κατὰ χεῖρον τοῖν δυοῖν καὶ ἀχριώτερον ἀποχαλόμενος. κλ. πολύ που διάφορον ὦ ξένε ὁ δίπλοῦς. ἀθ. Ἐοὐλει δὴ καὶ θεασώμεθα ὁ δίπλοῦς οὗτος καὶ ἁπλοῦς οὐ ταῖς νομοθετούσαις αὐταῖς πειγόμενον. κλ. πῶς γὰρ οὐ βούλομαι. ἀθ. Φέρε δὴ πρὸς θεῶν, τὸ ἀρχὴ πρῶτον νόμου θέτ' αὖ ὁ νομοθέτης· ἆρ' ἃ κατὰ φύσιν πῶς πᾶσι γενέσεως ἀρχὴν πρώτην πόλιν πᾶσι, κατακοσμήσει ταῖς ταξεσι; κλ. τὶ μήν. ἀθ. ἀρχὴ δ' ἔστι τῶν γενέσεων, πάσας πόλεσιν, ἆρ' οὐχ ὁ τῶν γάμων σύμμειξις καὶ κοινωνία; κλ. πῶς γὰρ οὔ. ἀθ. γαμηλίους νόμους πρῶτοι κινδυνεύουσι τιθέμενοι, καλῶς αὖ τίθεσθαι πρὸς ἐρρύθμητα πάσῃ πόλει. κλ. παντάπασι μὲν οὖν. ἀθ. λέγωμεν δὴ πρῶτον ἓν ἁπλοῦν. ἔχοι δ' αὖ πως ἴσως ἕκαστα γαμεῖν δὲ, ἐπισθὲν ἐτῶν ἧ τις τριάκοντα, μέχρις ἐτῶν πέντε καὶ τριάκοντα.

ἀπὸ δὲ μὴ,

ἀ δὲ μὴ, ζημιοῦσθαι χρήμασί τε καὶ ἀτιμίᾳ. χρήμασι μὲν τόσοις καὶ τόσοις. τῇ καὶ τῇ δὲ ἀτιμίᾳ. ὁ μὲν ἀπλοῦς ἔστω τῆς τοιοῦτος τοῦδε γάμων. ὁ δὲ διπλοῦς ὅδε. γαμεῖν δὲ ἐπιτηδεῖον τῶν ἢ τῆς τετάρτης διαστάσεως, ὡς ἔστιν ἐν ἀνθρώπινον γένος φύσει πρὸ μὲν τελείων ἀθανασίας. οὗ καὶ πόθος ἐστὶν ἐπιθυμίαν ἴσχειν πᾶς πᾶσαν. ἐν γὰρ γένεσθαι κλεινὸν καὶ μὴ ἀεάσαι μὲν κτᾶσθαι τετελευτηκότα, τοῦ τοιούτου δὴ ἐπιθυμία. γένος οὖν ἀνθρώπων ἐστὶ τὴ ξυμφυὲς τῶ παντὸς χρόνου. ὃ δὴ τέλους αὖ τῷ ξυμπί) καὶ πεφύκασι, τούτῳ τῷ τρόπῳ ἀθανάτου ὄν. τῷ παῖδας παίδων καταλιπέμενον, πεφυκὸς καὶ οὗ ὂν ἀεὶ γένεσι, τῆς ἀθανασίας μετειληφέναι. τοῦτον δὴ ἀποστρῆσαι ἐκόντα ἐασον οὐδὲ ποτε ὅσιον. ἐκ προνοίας δ' ἀπστρῆ, ὃς αὖ παίδων καὶ γυναικὸς ἀμελῇ. πειθόμενος οὖν τῷ νόμῳ, ἀζήμιος ἀπαλλάττηται αὖ. μὴ πειθόμενος δὲ αὖ, μὴ δὲ γαμῶν, ἐπὶ τετάρτην γενεὰς καὶ πέντε, ζημιούσθω μὲν κατ' ἐνιαυτὸν τόσον ἢ τόσου. ἵνα μὴ δοκῇ πλὴν μοναυλίαν οἱ κέρδος καὶ ἐκατόνλω φόβον. καὶ μὴ μετεχέτω δὲ τιμῶν, ὧν οἱ νεώτεροι οὐ τῇ πόλει τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῶν τιμῶσιν ἐκάστοτε. ἔστω δὲ παρ' ἐκάτερον τὸν νόμου ἀκούσαντα, ἔξεστι τοῦδε ἑκάστου διαστῆναι. πότερον αὐτοὺς διπλοῦς οὕτω δεῖ γενέσθαι τῷ μάκει τὸ σμικρότατον, ὅτῳ τὸ πείθειν τε ἅμα καὶ ἀπειλεῖν, ἢ τῷ ἀπειλεῖν μόνον χρωμένους, ἁπλοῦς γίγνεσθαι τοῖς μάκεσι. μετρὸς μὲν τῷ λακωνικοῦ τρόπου ὦ ξεῖν, τὸ τὰ βραχύτερα ἀεὶ προτιμᾶν. τούτων μὲν τῶν γραμμάτων, ἃ τις κεκτῆσθαι ἐμὲ κελεύει γίγνεσθαι. πότερα βουλόμενος αὖ σὺ τῇ πόλει μοι γεγραμμένα τε ἦναι, τὰ μακρότερ' αὖ εἰλόμενος. καὶ δὴ καὶ τοῦδε παντὸς νόμου καὶ τοῦ ζῆν τὸ παράλειγμα ἀγίγνοιτ' ἐκάτερα, ταῦτ' οὖν τοῦτ' αὖ αἱρούμενος. οὐμὸν ἀλλά πόν καὶ κλεινία τῷ δ' ἀρίστῳ δεῖ τὰ νῦν νομοθετούμενα. τοῦδε γὰρ ἡ πόλις ἡ νῦν τοῖς θεοῦτοις νόμοις χρῆσθαι διαστομένη. κλ. καλῶς γ' ὦ μάγνητες εἶπες. ἀθ. τὸ μὲν οὖν τοῦδε πολλῶν ἢ ὀλίγων χρημάτων κτᾶσθαι τὸν λόγον λίαν ὀρθῶς. τὰ γὰρ δίκαια βέλτιστα. ἀλλ' οὐ τὰ βραχύτατα οὐδὲ τὰ μάκη τιμητέον. τὰ δ' ἐν τοῖς νῦν δὴ νόμοις ἐνθεῖσιν, οὐ διπλῶ θάτερα τῶν ἑτέρων διάφορα μόνον εἰς αἰτίαν τῆς χρείας. ἀλλ' ὅπερ ἐρρήθη νῦν δὴ τῶν διπλῶν ἰατρῶν γένος ἐρρίφθαι παρὰ τέχνην. πρὸς ταῦτα δὲ οὐδεὶς ἔοικε διαστῆναι πώ ποτε τῶν νομοθετῶν. ὡς ὄφελον χρῆσθαι πρὸς τοὺς νομοθετήσαντ' πειθοῖ καὶ βίᾳ, καὶ καθ' ὅσον δίον τε ἐν ἅπειρον παυλάσασ' ὄχλον, τῷ ἑτέρῳ χρῶνται μόνον. οὐ γὰρ πειθοῖ κεραυνώσαντες τὴν μάχην νομοθετοῦσιν, ἀλλ' ἀκρατῷ μόνον τῇ βίᾳ. ἐπὶ δὲ ὦ μακαρίη, καὶ τελέσαι ἔλι τοῦδε τοὺς νόμους ὀρῶ γίγνεσθαι δίον, οὐ ταναῦν γιγνόμενον. κλ. ἃ ποῖον δὴ λέγῃς. ἀθ. ὄφ αὐτῶν ἓν νῦν δὴ λέγομεν ἡμεῖς, καὶ τὰ δίον τινα γεγενῆς. χθὲν γὰρ ὄφ ὅσου τοῦδε τῶν νόμων ἔρχομεν λέγειν ὄφ ἰωνίου, μισημβρία τε γέγονε, καὶ οὐ ταύτῃ παγκάλη αὐτὰ παλαιπινὶ γεγόναμεν, οὐδὲν ἀλλ' ἢ τοῦδε νόμων διαλεγόμενοι. νόμους δὲ αἰτιμοδοκοῦμεν λέγειν αἰτιᾶσθαι. τὰ δ' ἔμπροσθεν ὧδ πάντα ἡμῖν, προοίμια νόμων. τί δὲ ταῦτ' ἔρεγκα. τόδ' εἰπεῖν βουλεύεις, ὅτι λόγων πάντων καὶ ὅσων φωνὴ κεκτημένα, προοίμια τὰ ὄντ. καὶ χθὲν οἷόν τινος αὐλητικὸς ἔχουσί τινα αὖ τέχνον ἐπιχείρησιν, χρήσιμον πρὸς τὸ μέλλον παρασκευάσασθαι. καὶ δὴ που καθαρσιακῆς ὡδῆς λεγομένων νόμων καὶ πόλεως μούσης προοίμια θαυμαστῶς ἐπιτηδεύσασθαι πρέπει τοι. τῶν δὲ ὄντως νόμων ὄντων, οὓς δὴ πολιτικοὺς εἶναι φαμὲν, οὐδεὶς πώ ποτε, οὔτ' ἐπί τι προοίμιον, οὔτε ξυνθέτης γενόμενος, ἔζήτησεν εἰς τὸ φῶς, ὡς οὐκ ὄντος φύσει. ἡμῖν δὲ ἡ νῦν διατεθὴ γεγονὼς ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, σημαίνει ὡς ὄντος. εἰ τί γε δὴ διπλᾶ ἔδοξεν νῦν δὴ μοι λεχθέντες νόμοι, οὐκ εἶναι ἁπλῶς οὕτω πως διπλᾶ, ἀλλὰ δύο μέν τινε, νόμος τε καὶ προοίμιον τοῦ νόμου. ὃ δὴ τυραννικὸν ἐπίταγμα, ἀπειπάθω ἐρρίφθαι τοῖς ἐπιτάγμασι τοῖς τῶν ἰατρῶν, οὓς ἔστιν ἀρίλθ δέρους, τοῦτ' εἶναι νόμος ἄκρατος. ὃ δὲ πρὸ τούτου ἐνδὲν, πειστικὸν λεχθὰν τοῦδε, ἵνπως μὲν εἶναι πειστικόν. προοίμιον μὲν τοῦδε λόγους λαμβάνειν ἔχειν. ἵνα γὰρ ὡμενῶς καὶ ὡδ πὼ ὠμοίσεως ὠμαθέσθαι πὼ ἐπίταξιν, ὃ δὴ ὄλον ὁ νόμος δέξηται, ὧ τὸν νόμον ἐ νομοθέτης λέγει, τοῦτον χρεὼν ἐρῆσθαι μοι

καὶ φαύλης ὁ λόγος ἕπεται, ὃν πείθων ἔφην ὁ λέγων. διὸ δὴ καὶ τὰ μὲν λόγῳ, τοῦτ' αὐτὸ προοίμιον, ἀλλ' οὐ λόγος αὐτὸς ὀρθῶς προσαγορεύοιτο εἶναι τῶν νόμων. ταῦτ' οὖν ἆ πάντων, τί μοι δεῖ μακρὰ ἔτι λέγειν ἃ μοι βουληθείη εἰρῆσθαι; τόδε, ὡς ἓν νομοθέτην πρὸ πάντων τε ἀεὶ τῶν νόμων, χρεὼν ὄντι μὰ μοίρους αὐτοὺς προοιμίων ποιεῖν ἢ κηδεύσοντος ἑαυτοῖσιν ἑαυτῶν, ὅσον νῷ δὴ τῷ λεχθέντε διωνυμάτην; κλ. τόγ' ἐμὲ οὐκ ἄν ἄλλως νομοθετεῖν δικαιολόγητο ἡμῖν ἓν τοῦτον ἐπιτήμονα. ἀθ. καλῶς μὲν τοίνυν ὦ κλεινία δοκεῖ μοι τόγε νῦν τοῦτον λέγειν ὅτι πᾶσι γε νόμοις ἔστι προοίμιον· καὶ ὅτι πάσης αὖ χρήμασον νομοθεσίας, χρὴ προτιθέναι παντὸς τοῦ λόγου, ὅτε φυκὸς προοίμιον ἑκάστοις. οὐ γὰρ σμικρὸν ἡ μᾶλλον ἔστ' ἐνθυμούμενον. οὐδ' ὀλίγοις διαφθόρου, ἢ σαφῶς, ἢ μὴ σαφῶς αὐτὰ μεμνῆσθαι. ἡ μέν τοι μεγάλων πρὸς μικρῶν νόμων καὶ σμικρῶν, εἰ ὁμοίως προοιμιάζεσθαι προσταττοίμεθα, οὐκ ἂν ὀρθῶς λέγοιμεν. οὐ δὲ γὰρ ἄπρακτος οὐδὲ λόγου παντὸς δεῖ τοιοῦτον ὁρᾶν. καίτοι γε εἶναι πᾶσιν, ἀλλ' οὐ χρηστέον ἅπασιν. αὐτῷ δὲ τῷ τε ῥήτορι καὶ τῷ μαλθακῷ καὶ τῷ νομοθέτῃ, ἡ τοιοῦτον ἐπίστασθαι ἐπιτήδειον. κλ. ἐλευθέρια δοκεῖς μοι λέγειν· ἀλλὰ δὴ μακάρ' ὦ ξένε διατείβωμεν πλείω τῆς μελέτης ποιώμεθα. ὧδε δὲ ἐν λόγοις ἐπαινέσωμεν, καὶ ἀπ' ἐκείνων ἀρχόμενα ἔσται φίλον, ὧν οὐχ ὡς προοιμιαζόμενος εἶπες τότε. πάλιν οὖν οἷον δίον φασὶν οἱ παίζοντες, ἀμείνονα ἀρχὰς λαβόντες ἐπανακτησώμεθα ὡς προοίμιον, ἀλλ' οὐ νῦν τυχόντα λόγον πρᾴως ὄντες καθάπερ ἀρτίτοκα λέγωμεν. λάβωμεν δ' αὐτῶν ἀρχὴν ὁμολογοῦντες προοιμιάζεσθαι. καὶ τὰ μὲν τῶν θεῶν τιμῆς, προγόνων τε θεραπείας, καὶ ταῦτα δὴ λεχθέντα, ἱκανά· τὰ δ' ἑξῆς πειρώμεθα λέγειν, μέχρι πέρ ἂν σοι πάνυ προοίμιον, ἱκανῶς εἰρῆσθαι δοκῇ. μέχρι δὲ τίνος, ἴσθι τῶν νόμους αὐτοὺς, διέξιμεν λέγειν. ἀθ. οὕτω σφόδρα μὲν καὶ τῶν μέχρι θεῶν καὶ γονέων ζώντων τε πέρι καὶ τελευτησάντων τότε ἱκανῶς προοιμιασάμενα ὡς νῦν λέγομεν. ἡ δ' ἀπόλειπόμενον ἔτι τῆς τοιαύτης, φαίην μὲν σὺ δικαίως λαβέσθαι ταυτί, οἷον πρὸς μὲν φῶς ἱκανῶς λέγειν. κλ. ταῦτα πᾶσι μὲν οὖν. ἀλλὰ μὴν καὶ τά γε τοιαῦτα ὡς χρὴ πρὸς τοὺς ἑαυτῶν ψυχὰς καὶ τὰ σώματα καὶ τὰς οὐσίας, αὐτουσῶν τε πέρι καὶ κτήσεως ἔχειν, προσῳκείωται δίκη καὶ κινάστατον αἰσχρὰ μηδὲν ζημίους τοῦ τε λέγοντας καὶ τοὺς ἀκούοντας, παυλάσασθαι καὶ τὰ λώιω μᾶλλον ἢ πρὸς ὀλίγας. ταῦτ' ἔστ' ἐμοὶ αὐτὰ μετ' ἐκεῖνα ὅπως δεῖ ῥητέα καὶ ἀκουστέα. κλ. ὀρθότατα λέγεις.

Νόμων ὁ νομοθέτης τετάρτου, τέλος.

ΝΟΜΩΝ Η' ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ, ΛΟΓΟΣ ΓΕΜΠΤΟΣ.

ἀ κοῦσι δὴ πᾶς, ὃς πρὸ νοῦ δὴ τὰ τοιαῦτα θεῶν τε ἥκουσι, καὶ τῶν φίλων προπατόρων. πάντων γὰρ τῶν αὐτῷ κτημάτων μάλα θεὸς, ψυχὴ θειότατον οἰκειότατον ἔν· τὰ δ' αὐτῷ δίτ' ἄδικα παντάπασι. τὰ μὲν οὖν κρείττω καὶ ἀμείνω δι' αὐτὸ ζοντα, τὰ δ' ἧττω καὶ χείρω δοῦλα· τῶν οὖν αὐτῷ τὰ δι' αὐτὸ ζοντα ἀεὶ προτιμητέον τῶν δούλων ὄντων. οὕτω δὴ πρὸ νοῦ αὐτῷ ψυχὴν μάλα θεοὺς ὄντας δικαίως καὶ τοὺς τούτοις ἑπομένους, τιμᾶν δεῖν λέγων λανθάνω, ὀρθῶς παρακελεύομαι· τιμᾶν δ' ὡς ἔπος ἁπλῶς ἡμῶν οὐδεὶς ὀρθῶς. δοκεῖ δέ, θᾶττον γὰρ ἁλῶ δίκην που τιμῶν δικαίων οὐδὲν τίμιον· ὁ δ' ἀτυμώμενος ἧττον λόγοις ἢ σώμασι αὐτὸν αὖ ξέναν, μᾶλλον θελκτέω δὲ ἐκ χέρνος αὐτὸν ἀ πρᾳοτέρα ζόμενος, τιμᾶ μὲν δοκεῖ· σφᾶς δὲ ἕξιν οὐδαμῶς. αὐτίκα πᾶσι δὴ θεοὺς γε νόμους κεῖσθαι πᾶς, ἐγγὺς πάντα ἱκανὸς εἶναι γιγνώσκειν τὴ τιμᾶν ὅτῃ, ἑαυτῶν τὸν αὐτῷ ψυχήν. καὶ προθυμούμενος, ἐπιφέρει πράττειν ὅ, τι αὖ θέλῃ· ἡ δὲ νῦν λεγόμενόν ἔστιν, ὡς σῴων παῦται βλάπτει καὶ οὐ τιμᾷ. δεῖ δὲ ὡς φαμὲν μετὰ γε

θεοὺς

θεοὺς, ἀλλ' ἴσως. οὐδέ γε ὅταν ἄνθρωπος τῶν αὐτῷ ἐναντίως ἁμαρτημάτων, μὴ ἐὰν ἓν ἄτοπον ἐργάσηται καὶ τῶν τελείων κακῶν καὶ μεγίστων ἀλλ' ἄλλους, ἐὰν δὲ ἀεὶ ἀναίτιον ᾖ βλάπτῃ, τιμᾷ πῶς αὐτῷ ψυχὴν ὡς δὴ δοκεῖ. ὁ δὲ πολλοῦ δεῖ σφαῦ ζῆν. βλάπτει γοῦν, οὐδ' ὁπόταν ὀδυνᾶς παρὰ λόγον ἐν τῷ νομοθέτου καὶ ἔπαινον χαρίζηται, τότε οὐδαμῶς τιμᾷ· ἀτιμάζει δὲ, κακῶν καὶ μεταμελείας ἐμπιπλὰς αὐτήν. οὐδέ γε ὁπόταν αὖ ταναντία τοὺς ἐπαινουμένους πόνους, καὶ φόβους καὶ ἀλγηδόνας καὶ λύπας μὴ διαπενῇ καρτερῶν ἀλλ' ὑπείκῃ, τότε οὐ τιμᾷ ὑπείκων. ἄτιμον γοῦν αὐτὸν ἀπεργάζεται, σφῶν τὰ θειότατα ξύμπαντα. οὐδ' ὁπόταν ἡγῆται ἡ ζῆν πάντως ἀγαθὸν εἶναι, τιμᾷ· ἀτιμάζει δ' αὐτὸν καὶ τότε. τὰ γοῦν οὐδὲν πράγματα πάντα κακὰ ἡγούμενος τῆς ψυχῆς εἶναι, ὑπείκει καὶ οὐκ ἀντιτείνει διδάσκων τὸ μὴ ἐλίγχων ὡς οὐκ οἶδεν, οὐδ' εἰ ταναντία πέφυκε μέγιστα εἶναι πάντων ἀγαθῶν ἡμῖν, τὰ παρὲ τοὺς θεοὺς ἐκεῖ· οὐ δὲ μὴν πρὸ αἰτίης, ὁπόταν αὖ προτιμᾷ τις κάλλος, τοῦτ' ἔστιν οὐχ ἕτερον, ἢ ἡ τῆς ψυχῆς ἕνπως καὶ πάντως ἀτιμία. ψυχῆς γοῦν σῶμα αὐτιμότερον, οὗτος ὁ λόγος φαίην εἶναι ἀμυδρώτερος. οὐδὲν γοῦν γεγενῆς, ὀλυμπίων οὐτιμότερον. ἀλλ' ὁ παρὲ ψυχῆς ἄλλως δὴ ξάζων, ἀγνοεῖ ὡς θαυμαστοῦ τούτου κτήματος ἀμελεῖ. οὐδέ γε ὁπόταν χρήματά τις δίκῃ κτᾶσθαι μὴ κακῶς ἢ μὴ δυσχερῶς φθίνῃ κτώμενος· δώροις αἶρα τιμᾷ τότε πῶ ἐαυτὸν ψυχήν. παντὸς μὲν οὖν λείπει· ἡ γοῦν αὐτῆς τίμιον ἅμα καὶ κακὸν ἀποβάλεται σμικροῦ χρυσίου· πᾶς γοῦν ὅ, τ' ἐμοὶ γῆς καὶ ἐμοὶ γῆς χρυσὸς, αἰτίης οὐκ αὐτάξιος· δὴ (εἰπεῖν ξυλλήβδην,) ὅσα περ νομοθέτης αἰσχρὰ εἶναι καὶ κακὰ διαριθμούμενος τάδ' ἢ καὶ τὰ ὠμότατον ἀγαθὰ καὶ κακὰ, τῶν μὲν ἀπέχεσθαι μὴ ἐλάχιστα πάσῃ μηχανῇ, τὰ δὲ ἐπιτηδεύειν ξύμπασαν κατὰ δύναμιν, οὐκ οἶδεν οὐ τούτοις πᾶσι πᾶς ἄνθρωπος, ψυχὴν θέσταν ὃν ἀτιμότατα καὶ κακοχθονιώτατα διαπεφ· πῶ γοῦν λεγομένῳ λίκλῳ τῆς κακουργίας πῶ μιᾶσπερ, οὐδεὶς ὡς ἔπος εἰπεῖν λογίζεται. ἔστι δ' ἡ μιᾶσπερ, ἡ ὁμοιοῦσθαι τοῖς κακοῖς ἀσφάσιν. ὁμοιούμενον δὲ, τοὺς μὲν ἀγαθοὺς φθόγγεν ἄσφασ καὶ λόγους καὶ ἀποχάζεσθαι. βοῖς δὲ, προσκολλᾶσθαι διώκοντα κατὰ τὰς ξυνουσίας. προσπεφυκότα δὲ τοῖς τοιούτοις, ἀνάγκη ποιεῖν καὶ πάσχειν ἃ πέφυκεν ἀλλήλους οἱ τοιοῦτοι ποιεῖν καὶ λέγειν. ἔστιν οὖν δὴ ἡ πάθος, λίκη μὲν οὐκ ἔστι κακὸν γοῦν τόγε δίκαιον καὶ ἡ λίκη. τιμωρεία δὲ ἀδικίας ἀνόλεθρος πάθη. ἴσσ' ὅ, τε τυχὸν μὴ μὴ τυγχάνων, ἄβλιες. ὁ μὲν οὐκ ἰαχρυόμενος. ὁ δὲ, ἵνα ἕτεροι πολλοὶ σύζωνται, ἀπολλύμενος· τιμὴ δ' ἔστιν ἡμῖν ὡς ἡ ὅλον εἰπεῖν, τοῖς μὲν ἀμένοσιν ἔπεσθαι· τὰ δὲ χείρονα γενέσθαι δὲ βελτίω δίωκτά, τοῦτ' αὖ ἡ ὡς ἄριστα ἀποτελεῖν. ψυχῆς αὖ ἀνθρώπῳ κτῆμα οὐκ ἔστι βίφυίστερον, εἰς ἡ φυγεῖν μὲν ἡ κακόν, ἴχνδυσαι δὲ καὶ ἑλεῖν ἡ πάντων ἄριστον. καὶ ἑλόντα αὖ, κοινῇ ξυνοικεῖν ἐν ἑπτάποτον βίον. διὸ δὴ δύστροπον ἑτάχειν τιμᾷ. ἡ δὲ τεάτον, πᾶς αὖ τοῦτό γε νοήσειν. πῶ τῷ σώματος εἶναι κατὰ φύσιν τιμιό· τὰς δ' αὖ τιμὰς δεῖ σκοπεῖν. καὶ δύτων τόθ' ἁλιθεῖς, καὶ ὅσαι κ' βόηλοι. ἔστιν δὲ νομοθέτου. μιώνειν δή μοι φάσκεται τάσδε καὶ δικάσδ' τινασ' αὐτὰς εἶναι· τίμιον εἶναι σῶμα οὐ τὸ κακὸν, οὐδὲ ἰσχυρὸν, οὐδὲ τάχος ἔχον, οὐδὲ μέγα, οὐδέ γε ὑγιεινὸν, καίτοι πολλοῖς αὖ τοῦτό γε δοκεῖ. κῇ μὲν οὐδὲ τὰ τούτων γ' εἰκότα· τὰ δ' οὐ πῇ μίσφ ἁπάσης ταύτης τῆς ἕξεως ἐφαπόμενα σωφρονίσεται ἅμα τὲ ἀσφαλίστατα εἶναι μακρῷ· τὰ μὲν γοῦν, χαύνους τὰς ψυχὰς καὶ θρασείας ποιεῖ· τὰ δὲ, τανπείνας τε καὶ αὐχλυδίρους. ὡς δ' αὖπος ἡ τῶν χρημάτων καὶ κτημάτων κτῆσις κῇ τιμήσεως καὶ τὰ ἓν αὐτὸν ῥυθμὸν ἔχει. τὰ μὲν ἀ ὑπέρογκα καὶ ἐκείνων τούτων, ἔχθρας κῇ στάσεις ἀπεργάζεται ταῖς πόλεσι, κῇ ἰλίγα. τὰ δ' ἐλάττονα, δουλείας ὡς τὸ πολύ· μὴ δή τις φιλοχρημονείτω παίδων γ' εἵνεκα, ἵνα ὅτι πλουσιωτάτους καταλίπῃ. οὔτε γὰρ ἐκείνοις, οὔτ' αὖ τῇ πόλει ἄμεινον· ἡ γοῦν τῶν νέων ἀκολάκευτος οὐσία τῶν δ' ἀναγκαίων μὴ ἐνδεὴς, αὕτη πασῶν μουσικωτάτη τε καὶ ἀρίστη. ξυμφωνοῦσα γοῦν ἡμῖν καὶ ξυναρμόττουσα εἰς ἅπαντα, ἄλυπον ἓν βίον ἀπεργάζεται· παιδὶ δὲ, αἰσῶ χρὴ πολλῷ, οὐ χρυσὸν καταλείπειν. διόμεθα δ' ἐπιπλήττον-

τοὺς νέους αἰσχυνθῆναι, ἢ ἐπιτελέσαι. τὸ δ' ἔστιν, οὐκ ἐν τῷ ναῷ παρακελεύεσθαι τοῖς νέοις γιγνόμενον, ὃ παρακελεύονται λέγοντες, ὡς δεῖ πάντα αἰσχύνεσθαι τὸν νέον· ὁ δὲ ἔμφρων νομοθέτης, τοῖς πρεσβυτέροις αὖ μᾶλλον παρακελεύεσθαι αἰσχύνεσθαι τοὺς νέους. καὶ πάντων μάλιστα εὐλαβεῖσθαι, μή ποτέ τις αὐτὸν ἴδῃ τῶν νέων, ἢ καὶ ἐπακούσῃ ὁρῶντα ἢ λέγοντά τι τῶν αἰσχρῶν· ὡς ὅπου αἰσχυνθοῦσι γέροντες, ἀκόλουθα καὶ νέους αὐτοὺς εἶναι αἰσθησάμενους. παντοδαπὰ γὰρ νέων διαφθείρουσά ἐστιν ἅμα καὶ αὐτῶν, οὐ τὸ νουθετεῖν, ἀλλ' ἅπερ αὖ ἄλλοι νουθετῶν ἔποιτ' ἄν, φάσκειν ταῦτα αὐτὸν ὁρῶντα δρᾶν βίου. ξυγγένειαν δὲ καὶ ὁμογνίων θεῶν κοινωνίαν ἅπασαν ταῦτὸ τῇ φύσει ἅμα ἓν ἔχουσαν τιμῶν τίς καὶ σεβόμενος, οὔτινος ἂν γένοιτο οὗ θεοὺς εἰς παίδων αὐτῷ σπορὰν ἴσχει κατὰ λόγον. καὶ μὴν τόν γε φίλων καὶ ἑταίρων πρὸς τὰς αὐτοῦ βίου ὁμιλίας, βλαπτῆς ἂν τις κτῶτο μείζους μὲν καὶ σεμνοτέρας τὰς ἐκείνων ὑπερισάσας εἰς αὐτὸν ἡγούμενος, ἢ κεῖνοι· ἐλάττους δ' αὖ τὰς αὐτοῦ διανοούμενος εἰς τοὺς φίλους χάριτας, αὐτῶν τῶν φίλων τε καὶ ἑταίρων. εἰς μὲν πόλιν καὶ πολίτας μακρῷ ἀρίστης· ὅστις πρὸ τοῦ ὁλυμπιάσι καὶ ἁπάντων ἀγώνων πολεμικῶν τε καὶ εἰρηνικῶν, νικᾶν δέξαιτ' ἂν δεξιὰν ὑπερισάσας τῶν ἐκ νόμων ὡς ὑπερτάτως παίντων ἡδίστας αὐθρώπων αὐτῇς ὁ τῷ βίῳ. πρὸς δ' αὖ τοὺς ξένους διανοητέον ὡς ἀγώνιστα ξυμβόλαια ὄντα· ὧνδὲ γοῦν πάντ' ἴδιά τὰ τῶν ξένων καὶ εἰς τοὺς ξένους ἁμαρτήματα παρὰ τῶν πολιτῶν εἰς θεὸν αἰσχρὰ πολὺ μᾶλλον. ἔρημος γὰρ ὢν ὁ ξένος ἑταίρων τε καὶ ξυγγενῶν, ἐλεεινότερος αὐθρώποις καὶ θεοῖς. ὁ διὼ ἅμενος οὖν πρωρεῖν μᾶλλον, βοηθὸς προθυμότερον· διὼκται δὲ διαφθείρων, ὁ ξένιος ἱκέτων δαίμων καὶ Διός, τῷ ξενίῳ συνεπόμενος Διΐ· πολλῆς οὖν εὐλαβείας ᾧ καὶ σμικρὸν προμεθέμενος οὗτος, μεῖζον ἁμαρτήμασι δὴ ξένους ἁμαρτόντα εἰς τὸν βίον, πρὸς τὸ τέλος αὐτοῦ πορεῦσαι. ξενικῶν δ' αὖ καὶ ἐπιχωρίων ἁμαρτημάτων, τὸ δὴ τοὺς ἱκέτας μάλιστα γίγνεται ἁμαρτήματα ἐφίστης· μεθ' οὗ γοῦν ἱκέτευσας μάρτυρος ὁ ἱκέτης θεός, ἔτυχεν ὁμολογῶν, φύλαξ διαφθορᾶς οὗτος τῷ παθόντος γίγνεται. ὥστ' οὐκ ἄν ποτε ἀτιμώρητος παθὼν ὁ τυχὼν ὢν ἔπαθε. τὰ μὲν οὖν τοῦδε γονέως τε καὶ ἑαυτὸν καὶ τὰ ἑαυτοῦ, τοῦδε πόλιν τε καὶ φίλους καὶ ξυγγένειαν ξενικά τε καὶ ἐπιχώρια διελυλύθαμεν ὡς δὸν ὁμελήματα. ὁ δὲ ποιός τις ὢν αὐτὸς αὖ καλλιστα διάγοι τὸν βίον, ἐπόμενον τούτῳ διεληλυθέν. ὅσ' αὖ οὖν μὴ νόμος ἀλλ' ἔπαινος παλλίων καὶ ψόγος ἐπάγουσι, δίνοι κοὺς μᾶλλον καὶ δυμενεῖς τοῖς τε θήσεσθαι μέλλουσι νόμοις ἀπεργάζεται, ταῦτ' ἴδῃ μεθ' ἡμῶν ῥητέα. ἀλλὰ θεία δή, πάντων μὲν ἀγαθῶν θεὸς ἡγεῖται· πάντων δὲ αὐθρώπων ὅς, ὁ γενέσθαι μέλλων μακαρίός τε καὶ δυσαίμων ἐξ ἀρχῆς δυτυχὴς μίζοχος ἔπ. ἵνα ὡς πλείστῳ χρόνῳ ἀληθὴς ὢν διαβιοῖ. πιστὸς γάρ· ὁ δ' ἄπιστος, ᾧ φίλον ψεῦδος ἑκόντος ἀκούσιον. ὅτῳ δὲ ἀκούσιον, αὐτὸς ὤν, αὐδέτερον ζηλωτόν. ἄφιλος γὰρ δὴ παῖς ὅγε ἄπιστος καὶ ἀμαθής· χρόνου δὲ προϊόντος γνωθεὶς εἰς τὸ χαλεπὸν γῆρας ὄρθ μέαν αὐτῷ πᾶσαν κατεσκεύακεν ὠδὶ τέλει τοῦ βίου. ὥστε ζώντων καὶ μὴ ἑταίρων καὶ παίδων ὧνδὲ ὁμοίως ὀρφανὸν αὐτῷ γενέσθαι τὸν βίον· τίμιος μὲν δὴ καὶ ὁ μηδὲν ἀδικῶν. ὁ δὲ μὴ δίκῃ ἐπὶ πολὺ τοῖς ἀδικοῦσιν ἀδικεῖν, πλεῖον ἢ διπλασίασε τιμῆς ἄξιος ἐκείνου· ὁ μὲν γὰρ οὐδείς, ὁ δὲ πολλῶν αὐτάξιος ἑτέρων. μειοῦνται πὼ τῶν ἄλλων τοῖς ἀρχομένοις ἀδικίαν· ὁ δὲ, καὶ ξυμμολάζων εἰς διώκειν τοῖς ἀρχουσιν ὁ μέγας αὖ ἐν πόλει καὶ τέλειος, οὗτος ἀκηκοὼς ἀθῳ νικηφόρος ἀριστῇ· ἐν αὐτὸν δὴ ζῆν ἔπαινον, ἢ μὴ τοῦδε σωφροσύνης χὴ λέγειν, ἢ μὴ τοῦδε φρονήσεως, καὶ ὅσα ἄλλα τοῖς ἀγαθοῖς κέκτηται· διωκατὰ μὴ μόνον αὐτὸν ἔχειν, ἀλλὰ καὶ ἄλλοις μεταδιδόναι. καὶ τὰ μὲν μεταδιδόντα, ὡς ἀκρότατον χρὴ τιμᾶν· τὸν δ' αὖ μὴ διωάμενον ἐθέλοντα δὲ, ἐᾶν δεῖν. τὸν δὲ φθονοῦντα καὶ ἑκόντα μηδενὶ κοινωνὸν δεῖ φιλίας γιγνόμενον ἀγαθῶν τινῶν, αὐτὸν μὲν λέγειν· τὸ δὲ κτῆμα μηδὲν μᾶλλον δεῖ τὸν κεκτημένον ἀτιμάζειν, ἀλλὰ κτᾶσθαι κατὰ διωάμεν. φιλονεικέτω δὲ ἡμῖν πᾶς πρὸς ἀρετὴν ἀφθόνως· ὁ μὲν γοῦν βιοῦντος, πᾶς πόλεως αὔξει· ἀμελλόμενος μὲν αὐτὸς, ζῆν ἄλλους δὲ οὐ κωλύων

πλούων διαβολαῖς. ὁ δὲ φθονῶν τῇ τῶν ἄλλων διαβολῇ δεῖν οἰόμενος ὑπερέχειν, αὐτός τι ἧττον σπουδάζει πρὸς ἀρετὴν τὸν ἀληθῆ· τούτῳ τε αὐθαμίλλωμένους, εἰς ἀθυμίαν καθίστησι τῷ ἀεὶ νικᾶν φίλονεικεῖν. καὶ ἔτι τούτων ἀγύμναστον τὸν πόλιν ὅλλως εἰς ἀμείνους ἀρετὰς ποιῶν, σμικροτέρας αὐτὸν πρὸς εὐδοξίαν φ ἑαυτῷ μόρους ἀπορράζεται. θυμοειδῆ μὲν δὴ χρὴ πάντα αὔθρα εἶναι. πρῶον δὲ ὡς ὅτι μάλιστα. τὰ γὰρ τῶν ἄλλων κακὰ καὶ δυσίατα ὄντα καὶ τὰ παρά πᾶν αἰτιατὰ ἀδικήματα, οὐκ ἔστιν ἄλλως ἐκφυγεῖν, ἢ μαχόμενον καὶ ἀμυνόμενον νικῶντα, καὶ τῷ μὲν αἰσίους καλάζοντα. ἔστι δὲ αὖθυ θυμοῦ γένεσις, ψυχὴ πᾶσα ἀλυσίατος ὁρᾶν· τὰ δ' αὖ τῶν, ὅσοι ἀδικοῦσι μὲν ἰατὰ δέ, γιγνώσκειν χρὴ, πρῶτον μὲν, ὅτι πᾶς ὁ ἄδικος, οὐκ ἐκὼν ἄδικος· τῶν γὰρ μεγίστων κακῶν, οὐδεὶς οὐδαμοῦ οὐδὲν ἑκὼν κέκτηται πώποτε. πολὺ δ' ἥκιστα· οἱ τοῖς τῶν ἑαυτοῦ τιμιωτάτοις. ψυχὴ δ' ὡς ἔπος εἰπεῖν ἀληθείᾳ γ' ἔστι πᾶσι τιμιώτατον. οἱ οὖν τῷ τιμιωτάτῳ τὸ μέγιστον κακὸν, οὐδεὶς ἑκὼν μή ποτε λάβοι. καὶ ζῆν δὲ βίου κεκτημένος αὐτὸ· ἀλλὰ ἑλεεινὸς μὲν πάντως ὄγε ἄδικος, καὶ ὁ τὰ κακὰ ἔχων. ἐλεᾶν δὲ φύσει ἱᾶσιμα ἔχοντα ἐγχωρεῖ. καὶ αἰείργοντα φύσει μὲν ἀνόητον, καὶ μὴ ἀκροχολοῦσθαι γυναικείως πικραινόμενον διατελεῖν. τῷ δ' ἀκράτως καὶ ἀπαραμυθήτως πλημμελοῦντι κακῷ, ἐμφύεσθαι δεῖ πάντα ὀργήν· διὸ δὴ θυμοειδῆ πρέπειν χρὴ πρᾶον φαμὲν εἶναι τὸν ἀγαθόν. πάντων δὲ μέγιστον κακὸν ἀνθρώποις τοῖς πολλοῖς ἔμφυτον οἱ ταῖς ψυχαῖς ἔστιν· οὗ πᾶς ἑαυτῷ συγγνώμων ἔχων ἀποφυγὴν οὐδεμίαν μηχανᾶται. ἔστιν δ' ἔστιν ὀλίγουσιν, ὡς φίλος αὐτῷ πᾶς ἄνθρωπος φύσει τέ ἐστι καὶ δικαίως ἔχει, φιλεῖν εἶναι δοκοῦν. φιλεῖ δὲ ἀληθείᾳ γε πάντων ἁμαρτημάτων ἀδικώτατον ἑαυτοῦ φιλίαν, ἄπιστον ἐκάστῳ γίγνεσθαι ἑκάστοτε. τυφλοῦται γὰρ περὶ τὸ φιλούμενον ὁ φιλῶν· ὥστε τὰ δίκαια καὶ τἀγαθὰ καὶ τὰ καλὰ καὶ κακῶς κρίνει, ὁ αὐτοῦ πρὸ παντὸς ἀληθοῦς ἀεὶ πιμᾶν δεῖν ἡγούμενος. οὔτε γὰρ ἑαυτὸν οὔτε τἀ ἑαυτοῦ χρὴ τόν γε μέγαν ἄσφαλῆ ἰσάμενον, σφάγειν· ἀλλὰ τὰ δίκαια ἑαύτε παρ' αὐτῷ ἑαύτε παρ' ἄλλῳ μᾶλλον πρακτόμενα τυγχάνῃ· ἐκ ταυτοῦ δὲ ἁμαρτήματος τούτου καὶ τὸ πρὸς ἀμαθίαν πρὸ παρ' αὐτῷ δοκεῖν σοφίαν εἶναι, γίγνεται πᾶσιν. ὅθεν οὐκ εἰδότες ὡς ἔπος εἰπεῖν οὐδὲν, οἰόμενα τὰ πάντα εἰδέναι. οὐκ ἐπιτρέποντες δὲ ἄλλοις ἃ μὴ ἐπιστάμεθα πράττειν, ἀναγκαζόμεθα ἁμαρτάνειν αὐτοὶ πράττοντες. διὸ πάντα αὐθρωπον χρὴ φεύγειν τὸ σφόδρα φιλεῖν αὐτόν. τὸν δ' ἑαυτῷ βελτίω διώκειν δεῖ. μαθήμασι δ' ἐχωρίσθη τῷ τοιούτῳ πρόσθεν ποιούμενον· ἃ δὲ σμικρότερα μὲν τούτων καὶ λεγόμενα πολλάκις ἔστι, χρήσιμα δὲ ζώντων οὐχ ἧττον χρὴ λέγειν ἑαυτὸν αὐτὰ μεμνήσκοντα. ὡς πρὸ γὰρ ἑνὸς ἀπορρέοντος ἀεὶ δεῖ τἀναντίον ἐπιρρεῖν· αὐάμυσις δ' ἔστιν, ἐπιρρεόντων φρονήσεως ἀπολιπούσης. διὸ δὴ γελώτων τε ἔργεσθαι χρὴ τῶν ἀβασίων καὶ δακρύων. παραπίλλειν δὲ παντὶ πάντ' αὔθρα, καὶ ὅλλῳ τῷδε χάρεσιν πᾶσιν ἀποκρυπτόμενον καὶ τῷδε ωδὶ ἰᾶσθαι, βιαζομένων πειρᾶσθαι. καὶ τὰ δὲ δυσπραγίας ἴστα μέσου τοῦ δαίμονος ἑκάστου, καὶ κατὰ τύχας, δίον πρὸς ὑφηλὰ καὶ αὐαστὴ δαιμόνων αὐθισταμένων τισὶ πράξεσιν. ἐλπίζειν δ' ἀεὶ τοῖς γε ἀγαθοῖς φῶν δικὸν ἀβρεῖται, πόνων μὲν ἐπιπεπόντων, αὐτὴ μειζόνων ἐλάττους πιέσειν, τῶν τ' αὖ νεῶν παρόντων ὠδὶ φ ζέλτιον μεταβολάς. τῷδὲ δὲ τἀγαθὰ τὰ σωστικὰ τούτων, ἀεὶ πάντ' αὐτοῖς παραγενέσθαι μετ' ἀγαθῆς τύχης. ταύταις δὴ ταῖς ἐλπίσιν ἕπεσθαι χρὴ ζῶν· καὶ ταῖς ὑπομνήσεσι πάντων τῶν τοιούτων, μᾶλλον φειδόμενον· ἀλλ' ἀεὶ κατά τε παιδιὰς καὶ σπουδὰς αἰσχυμμνήσκεσθαι ἑαυτὸν σαφῶς. νεῶν δὲ ὧν δὴ τῷδε μὲν ἐπιτηδευμάτων δίκαι χρὴ ἐπιτηδεύειν, καὶ τῷδε αὐτοῦ ἑκάστου ποῖόν τινα χρὴν εἶναι, λέλεκται σχεδὸν ὅσα θεία ἐστί. τὰ δ' ἀνθρώπινα νῦν ἡμῖν οὐκ εἴρηται. δεῖ δὲ, ἀνθρώποις γὰρ διαλεγόμεθα· ἀλλ' οὐ θεοῖς. ἔστι δὴ φύσει ἄνθρωπος μάλιστα, ὑδρὰ καὶ λύπαι καὶ ἐπιθυμίαι. ἐξ ὧν ἀνάγκη τὸν θνητὸν πᾶν ζῷον, ἀτεχνῶς δίον ἐξηρτῆσθαί τε καὶ ἐκκρεμάμενον εἶναι ἀσυσταῖς ταῖς μέγισταις. δεῖ δὴ τὸν κάλλιστον βίον ἑπαινεῖν· μὴ μόνον ὅτι ἧδονῇ κρατεῖ πρὸς εὐδοξίαν, ἀλλὰ καὶ ὡς αὖ τις ἐθέλει γιγνώσκειν. καὶ μὴ νικᾶς ὦν φυ

γὰρ ἀπ' αὐτῶν γίγνεται, κρατεῖ καὶ τούτῳ ὁ πάντες ζηλοῦμεν, τῷ χαίρειν πλέω, ἐλάττω δὲ λυπεῖσθαι παρὰ τὸν βίον ἅπαντα· ὡς δ' ἔστιν ἕκαστα σαφῶς, ἀπὸ γενέσεως τῆς ὀρθῶς, ἐπὶ μῶρος καὶ σφόδρα φανήσεται. ἡ δὲ ὀρθότης τίς, ἔστιν ἤδη παρὰ τῷ λόγου χρὴ λαμβάνοντα σκοπεῖν· ἡδονὴν μὲν βουλόμεθα εἶναι ἡμῖν· λύπην δὲ οὔ φεύγομεν, οὕτω βουλόμεθα· τὸ δὲ μηδέτερον, αὐτὴ μὲν ἡδονῆς οὐ βουλόμεθα, λύπης δὲ ἀλλάττεσθαι βουλόμεθα. λύπην δὲ ἐλάττω μᾶλλον μείζονος λύπης, οὐ βουλόμεθα. ἴσα δ' αὐτὴ ἴσων ἐκάτερα ζύγων, οὐχ ὡς βουλόμεθα, ἕκαστα ἀφαιρεῖν· ταῦτα δὲ πάντα ἔστι, πλέω καὶ μείζω, καὶ σφοδρότησιν, ἰσότητά τε, καὶ ἕσα ἑαυτῷ ἔστι πᾶσι ζῴοις τοῖς πρὸς βούλησιν διαφέροντά τε καὶ μᾶλλον διαφέροντα πρὸς αἵρεσιν ἑκάστων. ὅτου δὴ τούτων ἕξ ἀνάγκης διακεκυσμένων, οὗ μὲν βίῳ ὄντι πολλὰ ἑκάτερα καὶ μεγάλα καὶ σφοδρά, ὑπερβάλλει δὲ τὰ τῶν ἡδονῶν, βουλόμεθα. οὗ δὲ τὰ ἑαυτῷ, οὐ βουλόμεθα· καὶ αὖ οὗ ὀλίγα ἑκάτερα καὶ σμικρὰ, καὶ ἠρεμαῖα, ὑπερβάλλει δὲ τὰ λυπηρά, οὐ βουλόμεθα. οὗ δὲ τἀναντία, βουλόμεθα οὗ δ' αὖ ζῴῳ ἰσορρόπει καθάπερ οἱ τοῖς πρόσθεν, λᾶν διαιρεῖσθαι τὸν ἰσόρροπον βίον. ὡς τῶν μὲν ὑπερβαλλόντων τῷ φίλῳ ἡμῖν βουλόμεθα· τῶν δ' αὖ τοῖς ἐχθροῖς, οὐ βουλόμεθα· πάντας δὴ λᾶν διαιρεῖσθαι τὸν βίους ἡμῶν, ὡς οὐ τούτοις ἀδιάφθορόν τι φύσεσι· καὶ λᾶν διαιρεῖσθαι, ποίους φύσει βουλόμεθα. εἰ δέ τι παρὰ ταῦτα ἆρα φαμὲν βούλεσθαι διά τινα ἄγνοιαν καὶ ἀπειρίαν τῶν ὄντων βίων, αὐτὰ λέγομεν· τίνος δὴ καὶ πόσου εἰσὶ βίοι, ὧν πρὸς λᾶν προελόμενον, ἡ βουλητόν τε καὶ ἐπαινετὸν ἀβούλητόν τε καὶ ἀνεπαίνετον ἰδόντα, εἰς μέσον ἰέναι τῷ ταξάμενον, ἡ φίλον ἅμα καὶ ἡδὺ καὶ ἄριστόν τε καὶ κάλλιστον ἑλόμενον ζῆν ὡς δίον τ' ἔστιν ἄνθρωπον μακαριώτατα. λίπωμεν δὴ σώφρονα βίον εἶναι, καὶ φρόνιμον εἶναι, καὶ εὐσεβῆ, καὶ ἡγεμονικὸν βίον εἶναι ταξάμενα, καὶ τούτοις οὖσι πᾶσαρκον, εἶναι τίνος ἄλλης τέ ἐστι ἀρετῆς· ἀφρονα· δειλόν· ἀκόλαστον· νοσώδη. σώφρονα μὲν οὖν βίον ὁ γνώσεται δῆπου πρῶτον ἰδὼν πάντα· καὶ ἠρεμαίως μὲν λύπας· ἠρεμαίως δὲ ἡδονάς· μικρὰς δὲ ἐπιθυμίας, καὶ ὀρθὰς οὐκ ἰμμανεῖς παρεχόμενον· ἀκόλαστον δὲ ἐξαὖ ἰδὼν πάντα καὶ σφοδρὰς μὲν λύπας· σφοδρὰς δὲ ἡδονάς, σωτῆρας δὲ καὶ ὀργὰς ἐπιθυμίας τε καὶ ὀρθὰς παρεχόμενον· ὑπερβαλλούσας δὲ οὐ μὲν τῶν σώφρονι βίῳ ταῖς ἡδοναῖς τῶν ἀχρήστων· οὐ δὲ τῷ ἀκολάστῳ, ταῖς λύπαις τῶν ἡδονῶν. μείζεσι καὶ πλήθεσι καὶ πικρότησι. ὅθεν ὁ μὲν, ἥδιον ὁ μὲν ἡμῖν τῶν βίων· ὁ δὲ, λυπηρότερος ἕξ ἀνάγκης συμβαίνει καὶ τὰ φύσιν γίγνεσθαι. καὶ τὸν γε βουλόμενον ἡδέως ζῆν, οὐκέτι παρείκει κινοῦντα γε ἀκολάστως ζῆν· ἀλλ' ἤδη δῆλον, ὡς εἰ ἡ νεῦσις λεγόμενον ἐρρέθη, πᾶς ἕξ ἀνάγκης, ἄκων ἔστιν ἀκόλαστος. ἢ γοῦν δι' ἀμαθίαν, ἢ δι' ἀκρατείαν, ἢ δι' ἀμφότερα τῆς σωφρονεῖν οὐδὲν ὤν, ζῇ ὁ πᾶς ἀνθρώπινος ὄχλος· ταῦτα δὲ πρὸς νοσώδους τε καὶ ὑγιεινοῦ βίου δι' εἰρημένων, ὡς ἔχουσι μὲν ἡδονὰς καὶ λύπας. ὑπερβάλλουσι δὲ ἡδοναὶ μὲν λύπας οὐ ὑγείᾳ· λυπαὶ δὲ ἡδονὰς οἰνέσεις· ἡμῖν δὲ ἡ βούλησις τῆς αἱρέσεως τὸ εἶναι οὐχ ἵνα ἡ λυπηρὸν ὑπερβάλλῃ· ὅπου δ' ὑπερβάλλεται ἔστιν ὃν βίον, ἥδιον κεκρίκαμεν· ὁ δὲ σώφρων τοῦ ἀκολάστου καὶ ὁ φρόνιμος τοῦ ἄφρονος σοφώτερον αὖ, καὶ ὁ τῆς εὐσεβείας τοῦ τῆς δειλίας, ἐλάττονα καὶ σμικρότερα καὶ μανότερα ἔχων ἀμφότερα, τῇ τῶν ἡδονῶν ἑκάτερος ἑκάτερον ὑπερβάλλων, τῇ τῆς λύπης ἐκείνων ὑπερβαλλόντων αὐτούς. ὁ μὲν εὐσεβὴς, ἧττον δειλόν· ὁ δὲ φρόνιμος, ἧττον ἄφρονα νικῶσιν. ὥστε ἥδιους εἶναι τοὺς βίους τῶν βίων σώφρονα καὶ εὐσεβῆ, καὶ φρόνιμον καὶ ὑπείκοντα, ἀλλοῦ καὶ ἄφρονος, καὶ ἀκολάστου καὶ νοσώδους· καὶ ξυμπίπτειν ἧττον αἱρετὴν ἐχόμενον καὶ τὰ σῶμα ἢ καὶ κατὰ ψυχὴν, τοῦ τῆς μοχθηρίας ἐχομένου βίου, ἥδιο τὸ εἶναι ἢ τοῖς ἄλλοις ὑπερέχειν ἐκπορίσῃ οὗ, κάλλει ἢ ὀρθότητι, καὶ αἱρετῇ καὶ εὐδοξίᾳ· ὥστε ἧττον ἔχοντα αὖ ἧττον, ζῆν δὲ δεῖ μανίσδον ἀπερχόμενον τοῦ ἐναντίου τῷ παντὶ καὶ ὅλῳ· καὶ ὁ μὲν προοίμιον τῶν νόμων οὐ ταῦτα λεχθὲν τῶν λόγων, τέλος ἐχέτω.

Μετὰ δὲ τὸ προοίμιον, ἀνάγκαῖόν που νόμον ἔπεσθαι. μᾶλλον δὲ τόγε ἀληθὲς, νόμους πολιτείας ὑπογράφειν. καθάπερ οὖν δή τινα ξυμφυλὴν ἢ καὶ πλέγμα ἄλλο

ὁτιοῦν

ὀπιεῶν, οὐκ ἐκ τῶν αὐτῶν δίκην τ' ἴδιόν τινα ἐφυφίῳ καὶ τὸν δημοσίαν ἀπορράζεσθαι, διαφθορὰν δ' αἰσχιστον ἡ τῶν δημόσιων πρὸς ἀρετὴν γένος. ἁμαρτόν τε γὰρ καὶ τινα ἐκβαιότητα ἐκ τοῦς ἐρόποις ἀληθὲς, ἢ ὑ μαλακώτερον καὶ ὀπιεικέα τινὶ δικαίᾳ χρώμενον. ἔδιον δὲ τοὺς τὰς μεγάλας ἀρχὰς αὐταῖς πόλεσιν ἀρξαντας, δεῖ διακρίνεσθαί τινα ἐρόπον ταύτῃ καὶ τοὺς σμικρὰ παιδείᾳ βασανισθέντας ἐκάστοτε καὶ τὰ λόγον. ἐστὸν γὰρ δὴ δύο πολιτείαι εἴδη. ἡ μὲ ἀρχῶν καὶ τάσις ἐκάστοις. ἡ δὲ νόμοι ταῖς ἀρχαῖς ἀποδιδόντες. ἡ δὲ πρὸ τούτων ἀπάντων δεῖ διαιρεῖσθαι τὰ τοιάδε. πᾶσιν ἀγέλλω ποιμὴν καὶ βουκόλος, ἐροφός τε ἵππων καὶ ὅσα ἄλλα θρέπτα παραλαβὼν, οὐκ ἄλλως μή ποτε ἐπιχειρήσειν θεραπεύειν, ἢ πρῶτον μὲν ἡν ἐκάστῳ προσήκοντα καθαρμὸν, καθαρὰν τὴν ξωοτικὴν. διαλίπασα δὲ τά τε ὑγιῆ καὶ τὰ μὴ, καὶ τὰ γενναῖα καὶ ἀγεννῆ, τὰ μὲ ἀποπέμψει πρὸς ἄλλας τινὰς ἀγέλας, τὰ δὲ θεραπεύσει. διαρκούμενος ὡς μάλιστα αὐ ὁ πόνος ἔσῃ καὶ αὐλύοντος πρί τε σῶμα καὶ ψυχὰς, ἃς φύσις καὶ τροφὴ διαφθαρκῆσι, προσαπόλλυσι ἡ τῶν ὑγιῶν καὶ ἀκηράτων ὑδῶν τε καὶ σωμάτων γένος, οὐ ἐκάστοις τῶν κτημάτων αἴτιος τὰ ὑπάρχοντα μὴ διαφθαίρονται. τὰ μὲν δὴ τῶν ἄλλων ζώων, ἐλάττων τὲ αὐτοῦ δὴ, καὶ παραλέγματος εἵνεκα μόνον ἄξια παραδίδασθαι τῷ λόγῳ. τὰ δὲ τῶν αὐθρώπων, αὐτοῦδης τῆς μαγίστης τῷ τε νομοθέτῃ δίδρυνᾶσθαι καὶ φράζειν ἡ προσῆκον ἑκάστοις καθαρμοῦ τε πρί καὶ ξυμπασῶν τῶν ἄλλων πράξεων. αὐτίκα γὰρ ἡ τοῦδε καθαρμοὺς πόλεως, ὧλ' ἔχον αὖ δεῖ. πολλῶν οὐσῶν τῶν διακαθάρσεων, αἱ μὲ ῥᾴους εἰσὶν, αἱ δὲ, χαλεπώτεραι. καὶ τοὺς μὲ τύραννος μὲ ὢν καὶ νομοθέτης ὁ αὐτὸς, ὅσαι χαλεπαί τ' εἰσὶ καὶ ἀρίστας, διώσαιτ' ἂν καθῆραι. νομοθέτης δὲ αὖθι τυραννίδος καθιστὰς πολιτείαν καινὴν καὶ νόμους, ἐκ καὶ τὸν πρᾶστα τῶν καθαρμῶν καθῆρσιν, ἀκαπνὸς ἂν καὶ ἡ τοιοῦτον ὁράσειεν. ἔστι δ' ὁ μὲ ἀρίστος ἁλγενὸς καθάπρ ὅσα τῶν φαρμάκων βιοντόνρα, ὁ τῇ δίκῃ μιᾷ τιμωρίᾳ εἰς ἡ κολάζειν ἄπαν, θάνατον ἢ φυγὴν τῇ τιμωρίᾳ ἡ τέλος ἐπιτιθείς. ὃς γὰρ μίγιστα ἐξημαρτηκότας ἀνάτους δ' ὄντας, μαγίστην δὲ οὖσαν βλάβην πόλεως, ἀπαλλάττειν εἴωθεν. ὁ δὲ πρᾳότερος ὅστις τῶν καθαρμῶν ὁ μὲν ἡμῖν, ὅσοι δὴ πρὸ τ' ἐροφῆσ ἀπορίαν τοῖς ἡγεμόσιν ἦ τὰ τῶν ἐχόντων μὴ ἔχοντες ἐρόμους αὐτοὺς ἀπαλλάττονται παρισκλανόντες ἔπιθαι, νῦν δὲ ὡς νοσήματι πόλεως ἐμπεφυκότι δίκῃ φυμίαν ἀπαλλαγῆς ὄνομα ἀποικίαν τιθέμενος, λύμενος ὅτι μάλιστα ἐξεπέμφαθ'. ταυτὶ μὲν δὴν νομοθετοῦσι, δεῖν ἀμφιγόητος καὶ τὰς ἀρχὰς σφαστέον. ἡμῖν μὲν δὴ τοῦτον ἀποπόδρα τὰ τοῦδε ταῦτ' ἴδιν συμβεβικότα καλῶς. οὔτε γὰρ ἀποικίαν, οὔτ' ἐκλογήν τινα καθαίρεσιν δεῖ μηχανᾶσθαι πρὸς ἡ παιδεύσεως. ὅταν δὲ τινων ξυβρισάντων ἐκ πολλῶν τὰ μὲν, πιεῖν. τὰ δὲ, χειμάῤῥοιν εἰς μέσην λίμνην, ἀναγκαῖον προσέχοντας ἡν νοῦν φυλάττειν, ὅπως ὅτι καθαρώτατα ἡν ἔσται ἡ συῤῥέον ὕδωρ καὶ τὰ μὲν ἐξαντλοῦντας τὰ δ' ἀποχετεύοντας καὶ παραιῤῥέποντας. πόνος δ' ὡς ἔοικε καὶ κίνδυνος ὅδιν οὐ πᾶσι καταστῆσαι πολιτικὴν. ἀλλ' ἐπεὶ πρὸ λόγου γ' ἴδιν τὰ νῦν ἀλλ' οὐκ ὀρθῷ πραττόμενα, πειρᾶσθαι δὲ τὲ ὑμῖν ἡ ξυλλογά. καὶ καὶ τὰ νομοῦ ἡ καθαρότητος αὐτῆς ἔστω ξυμβεβικὼς. ὃς γὰρ καινοὺς τῶν ἐπιχειροῦντων εἰς πλὴν νῦν πόλιν εἰς πολιτευσομένους ξωιέναι, πειθοῦ πᾶσι καὶ ἱκανῷ χρόνῳ διαβασανίσαντες, διακωλύσωμεν ἀφικνεῖσθαι. τοὺς δ' ἀγαθοὺς εἰς δυνάμεν ὑμενεῖς ἴλεώ τε προσαπόμεθα. τόδε δὲ μὴ λανθανέτω γιγνόμενον ὑμᾶς δὶ τύχημα. ὅτι καθάρ ἔπομεν πλὴν τῶν ἱρακλειδῶν ἀποικίαν δὶ τυχεῖν. ὡς γᾶς καὶ χρεῶν ἀποκοπῆς καὶ νομῆς πάρι, δεινὸν καὶ ἐπικίνδυνον ἔφυγε. λὶ νομοθετεῖσθαι αἰσχυνθείσῃ πόλει τῶν ἀρχαίων οὔτε ἐαῦ δίον τε ἀκίνητον οὐδὲν, οὔτ' αὖ κινεῖν δυνατὸν δὶ τινα ῥόπον. δὶ χὴ δὲ μόνον ὡς ἔπος εἰπεῖν λείπεται. καὶ σμικρὰ μετάβασις δὶ λαβύς. ἐν πολλῷ χρόνῳ σμικρὰ μεταβιβάζουσιν. ἡ δὲ τῶν νεωτέρων ἀεὶ, κεκτημένων μὲν αὐτῶν γῆν ἄφθονον ὑπάρχει. κεκτημένων δὲ καὶ ὀφειλέτας αὐτοῖς πολλούς. ἐκλόντων δὲ τούτων τε, τοῖς

ἀπορουμένοις, δι' ἐπιεικείας κοινωνεῖν, τὰ μὲν ἀφιέντας, τὰ δὲ νεμομένους, ἁμῇ γέ πῃ τῆς μετριότητος ἐχομένους, καὶ πενίαν ἡγουμένους εἶναι, μὴ τὸ τὴν οὐσίαν ἐλάττω ποιεῖν, ἀλλὰ τὸ τὴν ἀπληστίαν πλείω. σωτηρίας τε γὰρ ἀρχὴ μεγίστη πόλεως αὕτη γίγνεται. καὶ ἐπὶ ταύτης οἷον κρηπῖδος μονίμου, ἐποικοδομεῖν δυνατὸν, ὅντινα ἂν ὕστερον ἐποικοδομῇ τις κόσμον πολιτικὸν, προσήκοντα τῇ τοιαύτῃ καταστάσει. ταύτης δὲ σαθρᾶς οὔσης τῆς μεταβάσεως, οὐκ εὔπορος ἡ μετὰ ταῦτα πολιτικὴ πρᾶξις, οὐδεμιᾷ γίγνοιτ' ἂν πόλει, ἣν ἡμεῖς μὲν ὥς φαμεν, ἐκφεύγομεν. ὅμως δὲ εἰρῆσθαί γε ὀρθότερον, εἰ καὶ μὴ ἐκφεύγομεν, ὅπῃ ποτ' ἂν ἐποιούμεθα αὐτῆς τὴν φυγήν. εἰρήσθω δὴ νῦν ὅτι διὰ τοῦ μὴ φιλοχρηματεῖν μετὰ δίκης. ἄλλη δ' οὐκ ἔστιν οὔτ' εὐρεῖα οὔτε στενὴ τῆς τοιαύτης μηχανῆς διαφυγή. καὶ τοῦτο μὲν, οἷον ἔρυμα πόλεως ἡμῖν κείσθω τανῦν. ἀνεγκλήτους γὰρ δεῖ τὰς οὐσίας πρὸς ἀλλήλους κατασκευάζεσθαι ἁμωσγέπως, ἢ μὴ προϊέναι πρότερον εἰς τοὔμπροσθεν ἑκόντα εἶναι τῆς ἄλλης κατασκευῆς, οἷς ἂν ᾖ παλαιὰ ἐγκλήματα πρὸς ἀλλήλους, καὶ ὅσοις νοῦ καὶ σμικρὸν μέτα. οἷς δὲ ὡς ἡμῖν νῦν θεὸς ἔδωκε καινήν τε πόλιν οἰκίζειν, καὶ μή τινας ἔχθρας εἶναί που πρὸς ἀλλήλους, τούτους ἔχθρας αὐτοῖς αἰτίους γενέσθαι διὰ τὴν διανομὴν τῆς γῆς τε καὶ οἰκήσεων, οὐκ ἀνθρώπινος ἂν εἴη μετὰ κάκης πάσης ἀμαθία. τίς οὖν δὴ τρόπος ἂν εἴη τῆς ὀρθῆς διανομῆς. πρῶτον μὲν, τὸν αὐτὸν ὄγκον τοῦ ἀριθμοῦ δεῖ τάξασθαι, πόσον εἶναι χρεών. μετὰ δὲ τοῦτο τὴν διανομὴν τῶν πολιτῶν καθ' ὁπόσα μέρη πλήθει καὶ πηλίκα διαιρετέον αὐτοῖς ἀνομολογητέον. ἐπὶ δὲ ταῦτα, τήν τε γῆν καὶ τὰς οἰκήσεις ὅτι μάλιστα ἴσας ἐπινεμητέον. ὄγκος δὴ πλήθους ἱκανὸς οὐκ ἄλλως ὀρθῶς γίγνοιτ' ἂν λεχθεὶς, ἢ πρὸς τὴν γῆν, καὶ τὰς τῶν πλησιοχώρων πόλεις. γῆς μὲν, ὁπόση πόσους σώφρονας ὄντας ἱκανὴ τρέφειν· πλείονος δ' οὐδὲν προσδεῖ· πλήθους δὲ ὁπόσοι τοὺς προσχώρους ἀδικοῦντάς τε αὐτοὺς ἀμύνασθαι δυνατοὶ, καὶ γείτοσιν ἑαυτῶν ἀδικουμένοις βοηθῆσαι μὴ παντάπασιν ἀπόρως δύναιντ' ἄν. ταῦτα δ' ἰδόντες, τὴν χώραν καὶ τοὺς γείτονας ὁρισόμεθα ἔργῳ καὶ λόγοις. νῦν δὲ σχήματος ἕνεκα καὶ ὑπογραφῆς ἵνα περαίνηται πρὸς τὴν νομοθεσίαν ὁ λόγος ἴτω. πεντάκις μὲν χίλιοι ἔστωσαν καὶ τετταράκοντα ἀριθμοῦ τινος ἕνεκα προσήκοντος γεωμόροι τε καὶ ἀμυνοῦντες τῇ νομῇ. γῆ δὲ καὶ οἰκήσεις, ὡσαύτως τὰ αὐτὰ μέρη διανεμηθήτων, γενόμενα ἀνὴρ καὶ κλῆρος ξυννομή. δύο μὲν δὴ μέρη τοῦ παντὸς ἀριθμοῦ τὸ πρῶτον νενεμηθήτω. μετὰ δὲ ταῦτα τρία τὸν αὐτόν. πέφυκε γὰρ καὶ τέτταρα καὶ πέντε, καὶ μέχρι τῶν δέκα ἐφεξῆς. δεῖ δὴ περὶ ἀριθμοῦ τό γε τοσοῦτον, πάντα ἄνδρα νομοθετοῦντα νενοηκέναι τὸν ἀριθμόν. καὶ τίς ἀριθμὸς καὶ ποῖος πάσαις πόλεσι χρησιμώτατος ἂν εἴη. λέγωμεν δὴ τὸν πλείστας καὶ ἐφεξῆς μάλιστα διανομὰς ἐν αὑτῷ κεκτημένον. ὁ μὲν δὴ πᾶς, εἰς πάντα πάσας τομὰς εἴληχεν. ὁ δὲ τῶν τετταράκοντα καὶ πεντακισχιλίων, εἴς τε πόλεμον καὶ ὅσα κατ' εἰρήνην πρὸς ἅπαντα τὰ ξυμβόλαια καὶ κοινωνήματα εἰσφορῶν τε πέρι καὶ διανομῶν, οὐ πλείους μιᾶς δεουσῶν ἑξήκοντα δύναιτ' ἂν τέμνεσθαι τομῶν. ξυνεχεῖς δὲ ἀπὸ μιᾶς μέχρι τῶν δέκα. ταῦτα μὲν οὖν δὴ καὶ κατὰ σχολὴν δεῖ βεβαίως λαβεῖν, οἷς ἂν ὁ νόμος προστάττει λαμβάνειν. ἔχει γὰρ οὖν οὐκ ἄλλως ἢ ταύτῃ. δεῖ δὲ αὐτὰ ῥηθῆναι τῶνδ' ἕνεκα κατοικίζοντι πόλιν. οὔτ' ἂν καινὴν ἐξ ἀρχῆς τις ποιῇ, οὔτ' ἂν παλαιὰν διεφθαρμένην ἐπισκευάζηται, τὰ περὶ θεῶν τε καὶ ἱερῶν ἅττα τε ἐν τῇ πόλει ἑκάστοις ἱδρύεσθαι δεῖ, καὶ ὧντινων ἐπονομάζεσθαι θεῶν ἢ δαιμόνων, οὐδεὶς ἐπιχειρήσει κινεῖν νοῦν ἔχων. ὅσα ἐκ Δελφῶν ἢ Δωδώνης, ἢ παρ' Ἄμμωνος, ἢ τινες ἔπεισαν παλαιοὶ λόγοι ὅπῃ δή τινας πείσαντες φασμάτων γενομένων, ἢ ἐπιπνοίας λεχθείσης θεῶν. πείσαντες δὲ, θυσίας τελεταῖς συμμίκτους κατεστήσαντο. εἴτε αὐτόθεν ἐπιχωρίους, εἴτ' οὖν Τυρρηνικὰς, εἴτε Κυπρίας, εἴτ' ἄλλοθεν ὁθενοῦν, καθιδρύσαν δὲ τοῖς τοιούτοις λόγοις· φήμας τε καὶ ἀγάλματα καὶ βωμοὺς καὶ ναούς. τεμένη τε τούτων ἑκάστοις ἐτέμνισαν. τούτων νομοθέτῃ τὸ σμικρότατον

ἁπάντων

ἀπάντων ἀλλὰ κινητέον. τοῖς δὲ μὴ βίοις ἀκίνητος, ἢν ἡ δαίμονα ἢ καί τινα ἥρωα ἀγαθὸν τόπον. οἱ δὲ τῇ τῆς γῆς διανομῇ, πρῶτοις μὲν αἱρέτα τιμοῦ τὰ καὶ πάντα τὰ προσήκοντα ἀγαθὸν τόπον. ὅπως αὖ ξύλλογοι ἀκίνητον τῶν μοιρῶν κατὰ χρόνους γιγνόμενοι τοὺς προσταχθέντας, εἴς τε τὰς χρείας ἀκίνητος, βωμάρεσιν παρασκευάζωσι, καὶ φιλοφρονῶνται τε ἀλλήλους μετὰ θυσιῶν καὶ οἰκειῶνται καὶ γνωρίζωσιν, οὗ μᾶλλον οὐδὲν πόλει ἀναγκαῖον, ἢ γνωρίμους αὐτοὺς αὐτοῖς εἶναι. ὅπου γὰρ μὴ φῶς ἀλλήλοις ἔστιν ἀλλήλων οὐ τοῖς τόποις ἀλλὰ σκότος, οὔτ' αἰδοῦς τῆς ἀξίας, οὔτ' αἰσχύνης, οὔτε λίκης τοῦ τίς αὖ τῆς προσηκούσης ὀρθῶς τυγχάνει. λανθάνει πάντα αἴσχρα οὐ πρὸς οὐδὲν ἀνεπιτήδειος οὐ πόσεως πόλεσιν, ὅπως μήτε αὐτὸς κίβδηλός ποτε φανῆται ὑτῳοῦν, ἀπωλοῦς δὲ καὶ ἀλιτήριος ἀεί, μήτε ἄλλος ζημιοῦτος ὢν, αὐτὸν διαπράσσει· ἡ δὲ μετὰ τοῦ φορᾶ, καθάπερ πεῖθω ἀφ' ἱεροῦ τῶν νόμων κατασκαλῆς ἀνήκης οὖσα, τάχ' ἂν θαυμάσαι τὸν ἀκούοντα τὸν πρῶτον ποιήσειν. οὐ μὴν ἀλλ' αἰσχυνόμενός γε καὶ πειρωμένῳ φανῆται λυτέρως ἂν πόλις οἰκεῖα πρὸς τὸ βέλτιστον. τάχα δ' ἄν τις προσδέξαιτο αὐτόν· ἀλλ' ὁ μὲ σωφρονοῦντι μὲ τυραννοῦντι. τὸ δ' ἔστιν ὀρθότατα εἰπεῖν μὲν πρῶτα αἱρέτην πολιτείαν καὶ λυτέραν καὶ τελείαν. δεῦτε δὲ ἑπόντα αἵρεσιν ἀκίνητον τῷ τῆς σωφροσύνης κυρίῳ. ποιῶμεν δή· κατὰ δὴ τὸν λόγον τὸν τῶν ἡμῖν ἐν πόντῳ αἱρετὴν πρώτην πολιτείαν καὶ λυτέραν καὶ τρίτην. πρῶτα δὲ αἵρεσιν κλεινίᾳ τὸ ἀκροθίνιον τῶν καὶ εἴ τις ἄλλος αὖ δή ποτε ἐθελήσειεν ἢ πρὸ τοῦτον ἐλθὼν, κατὰ ἓν ἑαυτῆς τόπον ἀπονέμασθαι ὁ φίλον αὐτῷ τῆς αὐτοῦ παιδός.

Πρώτη μὲν τοίνυν πόλις τ' ἔστι καὶ πολιτεία καὶ νόμοι αἱρέσει, ὅπου ὁ πάλαι λεγόμενον αὖ γίγνεται κατὰ πᾶσαν πρὸ πόλιν ὅτι μάλιστα. λέγεται δὲ ὡς ὅπου ἔστι κοινὰ τὰ φίλων. ἔστ' οὖν ἔτι που ταῦτα ἔστιν, ἢ τ' ἔστι ποτὲ, κοινὰς μὲν γυναῖκας, κοινοὺς δὲ εἶναι παῖδας, κοινὰ δὲ χρήματα ξύμπαντα, καὶ πάσῃ μηχανῇ ὁ λεγόμενον ἴδιον παντὶ χάσει ἐκ τοῦ βίου ἅπαν ἐξήρηται, μεμηχάνηται δ' ἐς ὁ δυνατὸν καὶ τὰ φύσει ἴδια κοινὰ ἀναγκαῖα γεγενῆσθαι, οἷον ὄμματα, καὶ ὦτα καὶ χεῖρας, κοινὰ μὲν ὁρᾶν δοκεῖν καὶ ἀκούειν καὶ πράττειν, ἐπαινεῖν τε αὖ καὶ ψέγειν καθ' ὅτι μάλιστα ξυμπαντὸς εὐδὲ ἧδεσθαι καὶ λυπεῖσθαι, καὶ κατὰ δύναμιν μὲν ὅσοι νόμοι, μίαν ὅτι μάλιστα πόλιν ἀποτελοῦσι), τούτων ὑπόλοιπον πρὸς αἱρετὸν οὐδεὶς ποτε ὄρος ἄλλον δίκαιος, ὀρθότερον οὐδὲ βέλτιον ζήσεται. ἡ μὲν δὴ τοιαύτη πόλις, εἴτε που θεοὶ ἢ παῖδες θεῶν κατοικοῦσι πλείονες οὕτως διαζῶντες δ' ὀρθὰ νόμοισι κατοικοῦσι· διὸ δὴ παραδείγματα γε πολιτείας, οὐκ ἄλλην χρὴ σκοπεῖν· ἀλλ' ἐχομένους ταύτης, κατὰ ὅτι μάλιστα τοιαύτην ζητεῖν κατὰ δύναμιν. κατὰ δὲ τοῦτο ἡμῖν ἐπικεχειρήκαμεν εἴη τε ἂν γενομένη πως ἀθανασίας ἐπύστατα· καὶ ἡ μὲν, λυτέρως. τρίτην δὲ μετὰ ταύτα ἐὰν θεὸς ἐθέλῃ διαπραγματεύμεθα. ναῦν δ' οὖν ταύτην τινὰ λέγομεν, καὶ πῶς γενομένη αὖ τοιαύτην ἡμάθομεν μὲν δὴ πρῶτον γῆν τε καὶ οἰκίας· καὶ μὴ κοινὴν γεωργοῦντων. ἐπειδὴ ὁ τοιοῦτον μᾶλλον ἢ κατὰ νοῦν γίνεσθαι καὶ ζοφερὸν καὶ παύλυσιν ἔρωτας. ἡμάθομεν δ' οὖν τοιαῦτα πως, ὡς ἀρα δεῖ ὁ λαχόντα νῦν λῦξιν ταύτην, νομίζειν μὲν κοινὴν αὐτὴν τῆς πόλεως ξυμπάσης· παιδὸς δὲ οὔσης τῆς χώρας, θρέπτειν αὐτὴν δεῖ μᾶλλόν, ἢ μητέρα παῖδας, τῷ καὶ δ' αὖ σωτῆρα θεὸν αὐτὴν οὖσαν, θυτῶν ὅτου γεγονέναι. ταῦτα δὲ λέγειν διανοήματα, καὶ τοῦδε τοὺς ἐγχωρίους θεούς τε ἅμα καὶ δαίμονας· ὅπως δ' αὖ ταῦτα ἐς ὃν ἀεὶ χρόνον οὕτως ἔχοντα ὑπάρχῃ, τάδε πρὸς διανοητέον, ὅσοι εἰσὶ τὰ νῦν ἡμῖν ἐστίαι διανεμηθῆσαι· ὃν ἀριθμὸν ταῦτας δεῖν ἀεὶ τοσαύτας εἶναι· καὶ μήτε τι πλείους γίγνεσθαι, μήτε τι ποτὲ ἐλάττους. ᾧ δ' οὖν αὖ ὁ τοιοῦτον ξυβαίνως γίγνοιτο τοῦδε πᾶσαν πρὸ πόλιν, ὁ λαχὼν φλὴξ κλῆρον, κατελάττω ἀεὶ ταύτης τῆς οἰκήσεως, οἷα μόνον κληρονόμων τῶν ἑαυτοῦ παίδων· ἐν αὖ αὐτῷ μάλιστα ἔστω φίλον, διάδοχον καὶ θεράπουτα θεῶν καὶ γένους καὶ πόλεως. τῶν τε ζώντων, ἢ ὅσους αὖ ἦσθ', τέλος ἐς τὸν τότε χρόνον ἔχη. τοὺς δὲ ἄλλους παῖ

σθαι, δίς αὖ πλείους εὐθὺς γίγνωνται, ἢ πλείω τὸ ἐκδόσθαι καὶ τὰ νέμον ἢν ἐπιταχθῇ σύμμορον. ἄῤῥενάς τε δίς αὖ τῆς γενέσεως ἐλλείπῃ τῶν πολιτῶν, τούτοις ὑφίς διανέμειν καὶ τὰ χρέα μὴ μάλιστα. ἐὰν δέ τισιν ἐλλείπωσι χρέα τρεῖς ἢ πλείονς ἐπίγονοι γίγνωνται ἢ πλείους, ἢ τινες ἄῤῥενες ἐκγόνων, ἢ καὶ γυναῖκα ἔτι ἐνδέχηται ἐκείνους ὦσι, παύεσθων ἀφορίαν γινομένης, πάντων τούτων ἀρχὴν ἡμῶν αὖ θώμεθα μηδένα καὶ τιμιωτάτην, αὖτη σκαμμόνη τὴ χρὴ χρῶσθαι τοῖς τῶδε γινομένοις ἢ τοῖς ἐλλείπουσι, προσζήτω μηχανὴν ὅτι μάλιστα. ὅπως αἱ πεντακοσιομέδιμνοι καὶ τριακοντάμναι οἰκήσεις, ἀεὶ μόνου ἔσονται. μηχαναὶ δὲ αἱ πολλαί. καὶ γὰρ ἐπικήρους, γενέσεως δίς αὖ ἄῤῥενος ἐὰν γένηται. καὶ τοὐναντίον ἐπιλείπει καὶ ἀσυσσίτους πολίτους γινομένους αἰσχρὸν τιμᾶς τε καὶ ἀτιμίας ἡμῶν θέσει προσβυτῶν τῶδε λόγους ὀλιγολόγους θέντα πικρῶν ἀπαντῆσαι, δύναται ποιεῖν ὀλίγωμεν. καὶ δὴ καὶ τὸ γε τέλος, αὖ πᾶσα ἀπερία τῶδε πλὴν αἰσίωσιν τῆ πεντακοσιομεδίμνων καὶ τριακοντάμναι οἰκήσεις γίγνωνται, ἐπίχυσις δ' ἂν βάλλουσα ἡμῖν πολιτῶν, ὀλιγοφρουρίαν πλὴν τῶν ξυνοικούντων ἀλλήλοις ξυμβαίνη καὶ ἀχρεῶμεν, ἢ παλαιὸν πολεμικὸν μηχάνημα, ὃ πολλάκις εἴρηται ἐκ πομπῆς ἀποικιῶν φίλη πηγνομένη παρὰ φίλων, οἳ αὖ ἐπιπλέουσι εἶναι δοκῇ. ἑαυτὰν αὖ γυναῖκαν ἐπίλοιπον τὸ κῦμα καὶ τὰ κλυσμὸν φθόνον νέσων, ἢ πολέμων φθορὰ, ἐλάττους δὲ φλυαρῆσαι γίγνωνται, ἐκόντας μὲν ἀεὶ πολίτας παραμβάλλειν νόθη παιδείᾳ πᾶσι δήμους. αἰσχύνη δὲ, ἀδικεῖν ἢ λέγειν δίκαιος διαζεύξαντα οὖν δὴ ἐν νῷ λεγόμενον λόγον, ἡμῖν φῶμεν παραινεῖν λέγοντα. ὦ πάντων αὖ θρῶν αἴσιοι. πλὴν ὁμοιότητα καὶ ἰσότητα καὶ τὸν ὄντα καὶ ὁμολογούμενον τιμῶντες καὶ τὰ φύσιν, μὴ αἰεί τε καὶ τὰ ἀριθμὸν, ἢ πᾶσαν δύναμιν πλὴν τῶν καλῶν καθαρῶν πραγμάτων. καὶ δὴ καὶ νῦν ἐν ἀριθμὸν μὲν πρῶτον ὅλῃ βίου παντὸς φυλάξατε ἐν ἑρμαῖον. ἔστα δὲ τῆς οὐσίας ὕλος τε καὶ μέγεθος, ὃ δὲ πρῶτον οὐσίαθαι μέτειον ὄν, μὴ ἀτιμάσητε τῷ τε ὠνεῖσθαι καὶ ᾧ πωλεῖν, πρὸς ἀλλήλας. ὅστις γὰρ ὁ νόμος κλῦσον, ὧν θεὸς ὑμῖν ξύμμαχος, οὔτε ὁ νομοθέτης. νῦν γὰρ δὴ πρῶτον τῷ ἀπειθοῦντι νόμος πρὸς τάττει. προσπῶν δὲ βούλεις κληροῦσθαι ἐν εἰ θέλοντα ἢ μὴ κληροῦσθαι. ὡς πρῶτον μὲν τ' γᾶς, ἱερᾶς οὔσης ἔτ πάντ θεῶν. ἔστα ἱερεύσι τε ἢ ἱερεῶν εὐχὰς φησομένοις δὲ βοῖς πρώτοις θύμασι καὶ ἀλυτέρους· ἢ μάχης τελεῖν, ἐν πριάμενοι ἢ ἀποδόμενοι, ὧν ἔλαχεν οἰκοπέδων ἢ γαπέδων, τὰ ἐπὶ τούτοις πρέποντα πάσχειν πάθη· γράψαντες δ' ἐν τοῖς ἱεροῖς θήσουσι κυπαρισσίνας μνήμας εἰς ἐν ἔπεσι χρόνου κατὰ γραμμάτων. πρὸς τούτοις δ' ἔτι, φυλακτήρια δὲ τούτων, ὅπως αὖ γίγνωνται, κατασήσουσι ἐν ταὐτῇ πόλει αἰῶνι δύο. ὅστις αὖ ἐξύτας δὲν ὁρᾶν δοκῇ. ἴδ' αἰ παρὰ ταῦτα ἐμήσετε παίσασι γαὶ γιγνόμεναι μὲν, λαθαύσουσι αὐδὲν, ἀλλὰ κολάζουσι ἐν ἀπειθοῦντα ἅμα νόμῳ καὶ τῷ θεῷ. ἔσον γὰρ δὴ τ' νῦν ἐπιταξόμενον ἀγαθὸν ὂν τυγχάνει, πάσαις ταῖς πιθομέναις πόλεσι, πλὴν ἐπομβρίων κατασκαλὴν προσλαβὸν καὶ τοῦ πάλαι παροιμίαν, αὐλοὺς εἶσι ταύ τε κακὸς ὤν· ἀλλ' ἔμπειρός τε καὶ ἐπικὴς ἔθεσι γενόμενος. χρημάτισμὸν γὰρ οὔτ' ἄῤῥεσι σφόδρα ἐν τῇ τοιαύτῃ κατασκαλῇ. ξυνέπεταί τε αὐτῇ, μηδὲ δεῖν, μὴ δ' ἔξεῖναι χρηματίζεσθαι τῶν ἀπλουθρῶν χρηματισμῶν μηδενὶ μηδένα, καθ' ὅσον ἐπονείδιστος λειγομένη βασανοῦσα ἦθος ἀποτρέπει ἐλαύθρου μὴ δὶ τὸ παράπαν ἀξιοῦν ἐκ τῶν τοιούτων ξυλλέγειν χρήματα. γρὸς τοῦτοις δ' ἔτι, νόμος ἐπέταται πᾶσι τοῦτοις, μὴ δ' ἔξεῖναι χρυσὸν μὴ δὲ ἄῤγυρον κεκτῆσθαι μηδενὶ ἰδιώτῃ. νόμισμα δ' εἶναι ἀλλαγῆς τῆς καθ' ἡμέραν. ἢ δημιουργοῖς τε ἀλλάττεσθαι σχολῆ ἀναγκαῖον, καὶ πᾶσιν ὁπόσων χρεία τῶν τοιούτων, μισθοὺς μισθοῦσθαι τοῖς δούλοις καὶ ἐποίκοις ἀποτίνειν· ὧν οὕνεκα φαμὲν δεῖν νόμισμα κεκτῆσθαι. αὐτοῖς μὲν ὅτιμον· τοῖς δ' ἄλλοις ἀνθρώποις, ἀδόκιμον· κοινὸν δ' ἑλληνικὸν νόμισμα, οὗτινός τε τραπέζῃ καὶ ἀποδημίαν εἰς τὴν ἄλλην ἀνθρώπων, δεῖ προσεῖναι, ἢ καί τινος αὐτοῦ καὶ καίπερ ἄλλης τῆς πόλεως νόμισμα ἑλληνικόν. ἰδιώτῃ δ' αὖ ἄρα ποτὲ αὐτάγκη τις γένηται ἀποδημεῖν, πρὸς τοὺς σύμμορους μὲν τοὺς ἀρχοντας ἀποδημήσων. νόμισμα δ' αὖ τοῦτο ἔχων ξυνικὸν οἴκοθεν ἀφίκηται περιενέγκῃ, τῇ πόλει αὐτὸ

κατα βαλλίπω, πρὸς λόγον ἀπολαμβάνων τὸ ἐπιχώριον. ἰδιούμενος δ' αὖ τι φαίνηται, δημοσιούντε πρὸς ἐαυτὸν καὶ μὴ φράζων, αἰρᾷ καὶ ὠνείδισε μεξὶ ἢ ἀγαθόν ἐστιν, ὅσον χρὴ ἔστω. καὶ ζημίας πρὸς τούτοις, μὴ ἐλάττους τῶν ξενικοῦ κομιδίντος τὸ μίσθωτος. ἀμειοῦσθαι δὲ καὶ ἐκδίδοντα, μήτ' οὖν δίδοναι, μήτε δέχεσθαι πρῶτα τοῦ παρόντος μηδ' ἰὼν πίνω. μὴ δὲ νόμισμα παρὰ τὰ δίκαια, ὃ τῳ μή τις πιστεύει. μὴ ὀδὲ βάζειν ἐωδὲ τόκῳ, ὡς ὀβὲν μὴ ἀργὸν δίδοναι τοῦ παρόντος τῷ δανειστὴ μέρος, μήτε τόκον μήτε κεφάλαιον. ταῦτα δ' ὅτι εἰλτικά ἐστι φύλοις ἐπιτηδεύματα ἐπιτηδεύειν, ὧδε αὖ τις σκοπῶν, ὀρθῶς αὖ αὐτὰ διακρίνοι, ἐπαναφέρων εἰς τὸν ἀρχὴν ἀεὶ καὶ τὸν βούλησιν. ἔστι δὴ τῷ νοῦν ἔχοντος πολίτῃ βούλησις φαμέν. οὐκ ἰὼν πρὸ αὖ οἱ πολλοὶ φαῖεν δεῖν βούλεσθαι ἐν ἀγαθὸν νομοθέτην, ὡς μέγιστον τὸ εἶναι τὸν πόλιν ἢ νοῦν ὃν νομοθετοῖ, καὶ ὅτι μάλιστα πλουσίαν. κεκτημένον δ' αὖ χρυσίον καὶ ἀργύριον καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ἀρχοῦσιν ὅτι πλείστων. προσθεὶς δ' αὖ καὶ ὡς ἀρίστην δεῖν βούλεσθαι τὸν πόλιν εἶναι καὶ ὡς εὐδαιμονεστάτην, τὸν γε ὀρθῶς νομοθετοῦντα. τούτων δὲ τὰ μὲν δυνατά ἐστι ἡγεῖσθαι, τὰ δὲ οὐ δυνατά. τὰ μὲν οὖν δυνατὰ, βούλοιτ' αὖ ὁ διακοσμῶν. τὰ δὲ μὴ δυνατὰ, οὔτ' αὖ βούλοιτο κατεύξασθ' ἂν οὔτ' αὖ ἐπιχειροῖ. χρὴ δὲ μὲν γὰρ εὐδαίμονα σθ' ἅμα καὶ ἀγαθὸν ἀνάγκη γίγνεσθαι. ἔστω μὲν οὖν βούλοιτ' αὖ. πλουσίους δ' αὖ σφόδρα καὶ ἀγαθοὺς ἀδύνατον, οὗς γε δὴ πλουσίους οἱ πολλοὶ καλοῦσι. λέγουσι δὲ τοὺς κεκτημένους ὑπὲρ ὀλίγοις τῶν ἀθρώπων, πλείστου νομίσματος ἄξια κτήματα, ἃ καὶ κακούς τις κέκτηται αὖ. εἰσὶ δ' ἔστω οὕτως ἔχων, οὐκ αὖ ἔτ' ἂν αὐτοῖσθ' ποτὲ συγχωροίμην ἐν πλούσιον εὐδαίμονα τῇ ἀληθείᾳ γίγνεσθαι, μὴ καὶ ἀγαθὸν ὄντα. ἀγαθὸν δὲ ὄντα διαφερόντως, καὶ πλούσιον εἶναι διαφερόντως, ἀδύνατον. τὸ δὲ φαύλως αὖ ἴσως, ὅτι φαῦλον αὖ, ἢ, τε ἐκ δικαίου καὶ ἀλίκου κτῆσις, πλέον ἢ διπλασίου δεῖ, τῆς ἐκ τοῦ δικαίου μόνον. τά τε ἀναλώματα, μήτε καλῶς μήτε αἰσχρῶς βέλονται ἀναλίσκεσθαι, τῶν καλῶν καὶ ἕνεκα καλῶν διελόντων διαπανᾶσθαι διπλασίως ἐλάττονα. οὗ κοσμοῦ ποτὲ αὖ τῶν ἐκ διπλασίων μὲν χρημάτων, ἡμίσεων δὲ ἀναλωμάτων, ὁ τὰ ἀναγκαῖα τούτων πράττων, γένοιτ' αὖ πλουσιώτερος. ἔστι δὲ ὁ μὲν ἀγαθὸς τούτων, ὁ δὲ οὐκ ἀγαθὸς, ὅταν ἢ φαῦλος. τοτὲ δέ ποτε καὶ πάνυ ἀγαθὸς. ἀγαθὸς δὲ ὅ πρὸ ἔρηται ταυτῷ, ἀεί ποτε. ὁ μὲν γὰρ δίκαιος καὶ ἀλίκως λαμβάνων, ἡ μήτε δικαίως μήτε ἀλίκως ἀναλίσκων, πλούσιος, ὅταν καὶ φαῦλος ἢ. ὁ δὲ πάγκακος ὡς τὰ πολλὰ ὢν ἄσωτος, μάλα πένης. ὁ δὲ ἀναλίσκων τὲ εἰς τὰ καλὰ, καὶ κτώμενος ἀπὸ τῶν δικαίων μόνον, οὔτ' αὖ διαφθείρων πλούτῳ ῥᾳδίως αὖ ποτε γένοιτο, οὐ δ' αὖ σφόδρα πένης. ὥστε ὁ λόγος ἡμῖν ὀρθὸς, ὡς οὐκ εἰσὶν οἱ πάμπλουσοι ἀγαθοί. εἰ δὲ μὴ ἀγαθοὶ, ἐδὲ εὐδαίμονες. ἡμῖν δὲ ἡ τῶν νόμων ὑποθεσις οὐ ταῦθ' ὁρᾶν βλέπει, ὅπως ὡς εὐδαιμονέστατοι ἔσονται, καὶ ὅτι μάλιστα ἀλλήλοις φίλοι. ἔσονται δὲ ἂν αὖ ποτε πολῖται φίλοι, ὅπου πολλαὶ μὲν δίκαι οὐ ἀλλήλοις ἔσω, πολλαὶ δὲ ἀδικίαι. ἀλλ' ὅπου ὡς ὅτι σμικρότατα ταῦτα καὶ ὀλίγιστα. λέγομεν δή, μήτε χρυσὸν εἶναι δεῖν, μήτε ἄργυρον οὐ τῇ πόλει, μήτ' αὖ χρηματιστικὸν πολλὼ ὄφ βαναυσίας καὶ τόκων. μηδὲ βοσκημάτων αἰρῶν, ἀλλ' ὅσα γεωργίᾳ δίδωσι καὶ φέρει. καὶ τούτων ὁπόσα μὴ χρηματιζόμενον ἀναγκάσειεν, ἀμελεῖν ὧν οἴεται φύσεως τὰ χρήματα. ταῦτα δ' ἔστι ψυχὴ καὶ σῶμα. ἃ χρείᾳ γυμναστικῆς καὶ τῆς ἄλλης παιδείας, οὐκ αὖ ποτε γένοιτο ἄξια λόγου. διὸ δὴ χρημάτων ἐπιμέλειαν, οὐχ ἅπαξ ἐρήκαμεν, ὡς χρὴ τελευταῖον τιμᾶν. ὄντων γὰρ τεττάρων τῶν ἁπάντων, τῷδὲ ἅ πᾶς ἄνθρωπος κατασκάζει, τελευταῖον καὶ τέταρτον ἔστω, ἡ τῶν χρημάτων ὀρθῶς κατασκευάζομεν κατασκευή. σώματος δὲ μέση. πρώτη δὲ ἡ τῆς ψυχῆς. καὶ δὴ καὶ νῦν ὧδε διεξερχόμεθα πολιτεύειν, εἰ μὲν τοὺς τιμὰς οὕτω τάττεται, ὀρθῶς νενομοθέτηται. εἰ δέ τις τ' προστάττομεν αὐτὸ, δι νέμων, σωφροσυνῆς ἕμπροσθεν, ὑγείαν δὲ τῇ πόλει φανεῖται πρῶν τιμᾶν, ἢ πλοῦτον ὑγιείας ἢ σωφρονεῖν, οὐκ ὀρθῶς ἀναφανεῖται τὸν τιθέμενος. τοῦτ' οὖν δὴ πολλάκις ἐπισημαίνεσθαι χρὴ ἐν νομοθέτην, τί τε βούλομαι καὶ ἅμοι ξυμβαίνει ἔστω. ἃ καὶ ἀποτυγχάνῃ. τῇ

σκοπῶν· καὶ οὕτω τάχ' ἂν ἴσως ἐκ τῆς νομοθεσίας, αὐτός τε ἐκβαίνοι, καὶ τοὺς ἄλλους ἀπαλλάττοι· καὶ ἄλλον δὲ χρόνον, οὐδ' ἂν ὅσα ποτ' ὀδηλαχῶν, κεκτῆσθαι φαμὲν ἔτι κλῆρον ἐνδὸς οἷς ἀριθμοῦμεν· ἐᾷ μὲν δὴ καλὸν καὶ πάλαι ἴσα πάντ' ἔχοντα οἷα ἦμεν, ἐλθεῖν εἰς τὸν ἀποικίαν· ἐπεὶ δὲ οὐ δυνατόν, ἀλλ' ὁ μόνος τις πλείω κεκτημένος ἀφίξεται χρήματα, ὁ δ' ἐλάττονα, δεῖ δὴ τοῦτον εἶναι τῶν τε καὶ κατὰ πόλιν καιρῶν ἰσότιμος εἶναι τιμήματα ἅπασα γενέσθαι, ἵν' ἀρχαί τε καὶ εἰς φορὰν ᾖ διανομαί, τὸν τῆς ἀξίας ἐκείνου τιμῶν, μήτε ἀριθμὸν μόνον, τήν τε προσόδων καὶ τὸν αὐτῶν, μήτε κατὰ σωμάτων ἰσχὺν καὶ εὐμορφίαν· ἀλλὰ καὶ κατὰ πλοῦτον χρῶσιν καὶ πενίαν, τὰς τιμάς τε καὶ ἀρχὰς ὡς ἰσάριθμα τὰ τῷ αὖθις ξυμμάχῳ δὲ ἀφλαμβάνοντες μὴ δὲ ἀφῶσι τε, πλοῦτον χρεὼν τέτταρα μεγέθη τῆς οὐσίας, τιμήματα ποιεῖσθαι χρεών· πρώτους καὶ δευτέρους, καὶ τρίτους καὶ τετάρτους, ὅπῃ ἄλλοις προσαγορευομένους ὀνόμασιν, ὅτάν τε μείωσιν ὁ τῷ αὐτῷ τιμήματι· καὶ ὅταν πλουσιώτατοι ἐκ πενήτων καὶ ἐκ πλουσίων πίπτοντ' γιγνόμενοι τὰ βαίνωσιν εἰς τὸ προσῆκον ἦμεν ἴσων τοῖς τίμημα· τόδε δ' ἐνδὲ τούτοις αὖ νόμου χρῆμα, ἴσως δ' αὖ τιθείμεν ὡς ἐπόμενον· δεῖ γὰρ ὁ πόλει που φαμὲν τῇ τοῦ μήκους νοσήματος οὐ μεθεξούσῃ, ὃ δὴ σάσιν ἑστὸν ὀξύτερον αὖ εἶπ κεκλῆσθαι, μήτε πενίαν τὸν χαλεπὸν εἶναι παράπαν τῶν πολιτῶν, μήτ' αὖ πλοῦτον, ὡς ἀμφοτέρα πικτόντων ταῦτα ἀμφοτέρα· νοῦν οὖν ὅρον δὴ τούτοις ἡμετέρου ἂν νομοθέτην φράζειν. ἴσως δὴ πενίας μὲν ὅρος ἡ τοῦ κλήρου τιμή, ὃν δεῖ μένειν, καὶ ὃν ἀρχὴν οὐδεὶς οὐδενί ποτε περιόψεται ἐλάττω γιγνόμενον· τῶν τε ἄλλων κατὰ τὰ αὐτὰ ἀλεὶς ὃς τις φιλότιμος ἐπ' αὐξητῷ· μέτρον δὲ αὐτῶν δίμοιρος ὁ νομοθέτης, δισσαπλάσιον ἑάσει ἔχειν κτᾶσθαι καὶ τετραπλάσιον, καὶ μέχρι τριπλασίου· πλείονα δ' αὖ τις κτᾶται γονίων ὑπερῶν, ἢ δωρήτων ποθὲν, ἢ χρηματισάμενος, ἢ τινι τύχῃ τοιαύτῃ κτησάμενος ἄλλῃ, τὰ τοῦδε γιγνόμενα τῇ πόλει αὖ αὐτὰ καὶ τοῖς τῶν φύλων ἔχουσι θεοῖς ἀπονέμων, ὑδόκιμός τε καὶ ἀζήμιος αὖ ἔσῃ· ἐὰν δέ τις ἀπειθῇ τούτῳ τῷ νόμῳ, φασὶ μὲν ὁ βουλόμενος ἐνδὲ τοῖς ἱμείροις· ὁ δὲ, ἄφλαν, ἄλλο τοσοῦτον μέρος ἀποτίσει τῆς αὐτοῦ κτήσεως· τὰ δ' ἱμείρια τῶν θεῶν· ἃ δὲ κτῆσις χωρεῖς τοῦ κλήρου πάντων πᾶσα, οἱ τῷ φανερῷ γεγράφθαι παρὰ φύλαξιν ἀρχουσι, οἷς αὖ ὁ νόμος προστάξῃ. ὅπως αὖ αἰὲ λίκαι τοῦδε πάντων ὅσαι εἰς χρήματα, ῥᾴδιαί τε ὦσι καὶ σφόδρα σαφεῖς.

Τὸ δὲ μεταξὺ τοῦτον, πρῶτον μὲν τὴν πόλιν ἰσοῦσθαι δεῖ τῇ χώρᾳ· ὅτι μάλιστα αὖ μέσῳ, καὶ τ' ἄλλα ὅσα πρόσφορα πόλει τῶν ὑπαρχόντων ἔχειν τὰ τόπον, ἐκλεξάμενον, ἃ νοῆσαί τε καὶ εἰπεῖν, οὐδὲν χαλεπόν. μεταξὺ δὲ ταύτας μάλιστα δεῖ λέγειν Δήμωνα ἱερᾶσθαι πρῶτον καὶ δίος καὶ ἀθηνᾶς ἱδρυσάμενον ἀκρόπολιν ἐνομάζοντα, κύκλον τοῦτον βαλλόντα· ἀφ' οὗ τὰ δώδεκα μέρη τέμνειν, τήν τε πόλιν αὐτὴν καὶ πᾶσαν τὴν χώραν. ἴσα δὲ δεῖ γίγνεσθαι τὰ δώδεκα μέρη· τῷ τὰ μὲν ἀγαθῆς γῆς ἔννεα σμικρά· τὰ δὲ χείρονος, μείζω. κλήρους δὲ ποιεῖν, τετταράκοντα καὶ πέντε καὶ χιλίους· τούτων τὲ αὖ δίχα τιμᾶν ἕκαστον· καὶ συγκληρῶσαι δύο τμήματα, τοῦτ' ἐγγὺς καὶ τῷ τρόπῳ μάλιστα ἑκάτερον τὸ πρὸς τῇ πόλει μέρος, τῷ πρὸς τοῖς ἐσχάτοις, εἷς κλῆρος· καὶ τὸ δεύτερον ἀπὸ πόλεως, τῷ ἀπισχάτου δευτέρῳ· καὶ τ' ἄλλα οὕτω πάντα μηχανᾶσθαι δή, καὶ αὖ τοῖς δίχα τμήμασι, τὸ νοῦν δὴ λεγόμενον φαυλότητός τε καὶ ἀρετῆς χώρας· ἐπανισοῦμεν τῷ πλήθει τὸ καὶ ὀλιγότητι τῆς διανομῆς· νέμασθαι δὲ δεῖ καὶ τὸν ἄστεος κλῆσιν· πλὴν τῆς ἄλλης οὐσίας, ἐᾷς ἴσα ὅτι μάλιστα τὰ δώδεκα μέρη σωσταξάμενον, ἀπὸ γραφῆς πάντων γενομένης· καὶ δὴ τὸ μὲν δὴ τὸν δώδεκα κλήρους θέντας, ἐπονομάσαι καὶ διορῶσαι τὸ λαχὸν μέρος ἑκάστῳ τῷ θεῷ, καὶ φυλῇ αὐτὴν ἐπονομάσαι· τίμιον δὲ αὖ καὶ τὰ τῆς πόλεως δώδεκα τμήματα τὸν αὐτὸν τρόπον, ὃν τὸν καὶ πλὴν ἄλλῃ χώρᾳ δώδεκα· καὶ δύο κύμασθαι ἕκαστον οἰκήσεις· τὴν τε ἐγγὺς τοῦ μέσου, καὶ πλὴν τῶν ἐσχάτων· καὶ πλὴν μὲν κατοικεῖσθαι οὔπω τέλος ἔχειν· σὺν οἷς δὲ ὑμᾶς ὁ τοιόνδε χρεὼν εἰκ παντὸς τρόπου, ὡς τὰ νῦν ἀριθμοῦντα πάντα, οὐκ ἂν ποτε εἰς τοιούτους καιροὺς συμπίσοι, ὥστε ξυμβῆναι καὶ

τὰ λόγου, οὕτω ξύμπαντα γενόμενα. αὖσφαλὲς τὸ οἱ μὴ δυσχεραίνοντες πρὸ τοιαύτην ξυνοικίαν, ἀλλ' ὑπομένουσι, χρήματά τε ἔχοντες καὶ κτὰ καὶ μέτρια ἐξ βίου παντὸς, καὶ παίδων γενέσεις ἂς ἐρήμους ἐκείνους. καὶ χρυσοῦ στρέμασι καὶ ἐτέρων. ὧν δῆλος ἐνομοθέτης προστάξων ἔσται, ἐκ τούτων τῶν νῦν ἐρημένων. ἔτι δὲ χώρας τὸ καὶ ἄστεος ὡς ἐρήμου μισθοῦ τοῖς τε καὶ οἰκήσεις, πάντη χειδὸν ὅσον ἐνέρασται λείπων, ἢ πλάτεων. καθάπερ ἐκκηρυῦ πᾶσα πόλις καὶ πολίτας. ἔχει δὴ τὰ ζωιαῦτα οὐ καινῶς πῆ ζόπου ἐρημία. χρὴ δ' ἐπανα λαμβάνειν πρὸς αὐτὸν τὰ τοιάδε πάλιν. ἆρα ἡμῖν ὀνομοθετῶν φράζειν τόδε, οὐ τούτοις τοῖς λόγοις. ὦ φίλοι. μὴ δ' αὐτὸν δοκεῖ τί μι λελῆθέναι τὸ ναῦ λεγόμενον, ὡς ἀληθῆ δι ἐξέρχεται πῆ ζόπου. ἀλλὰ γοῦν οἱ ἰκέτοις τῶν μελλόντων ἔσεσθαι δίκαιόταν τὸν δῆμα τόδε εἶναι, τὸν τε παράδειγμα δείκνυσθαι δίον δεῖ τὸ ἐπιχειρούμενον γίγνεσθαι. μηδὲν ἀπολείπειν τῶν καλλίστων τε καὶ ἀληθεστάτων. ᾧ δὲ ἀδύνατόν τι ξυμβαίνειν τούτων γίγνεσθαι, τοῦτο μὲν αὐτὸν, ἐκκλίνειν καὶ μὴ πράττειν. ὅτι δὲ τούτων τῶν λοιπῶν ἐγγύτατα τὰ ἴδη, καὶ ξυγγενέστατον ἔφυ τῶν προσηκόντων πράττειν, ζοῦτ' αὐτὸν διαμηχανᾶσθαι ὅπως ἂν γίγνηται. τὸν νομοθέτην δ' ἐᾶν ἔσεσθαι, τέλος ἐπιθεῖναι τῇ βουλήσει. νομοθέτου δὲ ζούτου τότ' ἤδη κοινῇ μετ' ἐκείνου σκοπεῖν ὅ, τι τὸ ξυμφόρει τῶν ἐρημένων, καὶ τί πρόσαντες ἔρηται τῆς νομοθεσίας. δ' γοῦν ὁμολογούμενον αὐτὸν αὐτῷ δή που παντα χῆ ἁπτεργάζεσθαι. καὶ τὸν τῷ φαυλοτάτου δημιουργὸν, ἄξιον ἐσόμενον λόγου. ναῦ δὴ τοῦτ' αὐτὸν προθυμητέον ἰδεῖν μὲν πῆ δόξαν τῆς τῶν οἰκήσεως μοιρῶν διανομῆς, τὸν τίνα ζόπον. ὅλον δὲ τὰ οἰκήσεως μέρη τῶν αὖτε αὐτῶν, τελείας ἔχοντα διανομὰς, καὶ τὰ τούτοις ξυνεπόμενα καὶ ἐκ τούτων γενόμενα, μέχρι τῶν πεπαράκοντά τε καὶ πέντε καὶ χιλίων. ὅθεν φατέον, καὶ δήμους καὶ κώμας, καὶ πρός γε τὰς πολιτικὰς τάξεις τε καὶ ἀπογὰς, καὶ ἔτι νομίσματα καὶ μάζα, ξηρά τε καὶ ὑγρὰ καὶ σαθμά, πάντα ταῦτα ἁμιλλᾶ τε καὶ ἀλλήλοις σύμφωνα δεῖ τὸν γε, νόμον διατάττειν. πρὸς δὲ τοῦδε οὐδὲ ἐκεῖνα φοβητέα, δείσαντα πῆ δόξασαν αὖ γίγνεσθαι σμικρολογίαν, αὖ τις πρὸς τάττῃ πάντα, ὁπόσ' αὖ σκεύη κτῶνται, μηδὲν ἄμεινον αὐτῶν ἐᾶν εἶναι. μὴ κοινῷ λόγῳ νομίσαντα πρὸς πάντα εἶναι χρησίμους τοὺς τῶν ἀριθμῶν διανομὰς καὶ ποικίλσεις. ὅσα τε αὐτοῖσι ἐᾶν ζοῖς ποικίλλονται. καὶ ὅσα σὺ μίκεσι καὶ σὺ βάθεσι πεποίλματα. καὶ δὴ καὶ σὺ φόρζοις καὶ κινήσεσι, ταῖς τε καὶ τὰ πῆ δίθυ πορείαν τῆς ἄνω καὶ κάτω φορᾶς, καὶ τῆς κύκλῳ τοῦδε φορᾶς. πρὸς γῆ ταῦτα πάντα δεῖ βλέψαντα τὸν γε νομοθέτην, πρὸς τάττειν ζοῖς πολίταις πᾶσιν ἐς δύναμιν κάτων μὴ ἀπολέπεσθαι τῆς σωτάξεως. πρός τε γοῦν οἰκονομίαν καὶ πρὸς πολιτείαν καὶ πρὸς τὰς τέχνας πάσας, οὐ οὐδὲν οὕτω δύναμιν ἔχει παίδευσιν μάθημα μεγάλην, ὡς ἡ τοῦδὶ τοὺς ἀριθμοὺς διατείνει. φ δὲ μέγιστον, ὅτι φυσταζόντα καὶ ἀμαθῆ φύσει ἐγείρει. καὶ εὐμαθῆ καὶ μνήμονα καὶ ἀγχίνουν ἀπεργάζεται παρὰ πῆ αὐτῆ φύσιν, ἐπισθόντα θείᾳ τέχνῃ. ταῦτα δὴ πάντα ἐὰν μὲν ἄλλοις νόμοις τε καὶ ἐπιτηδεύμασιν ἀφορῆται τις πῆ αὐλεθερίαν καὶ φιλοχρηματίαν, ἐκ τῶν ψυχῶν τῶν μελλόντων αὐτὰ ἐκφεύξεσθαι τε καὶ ὀνησίμως κτήσεσθαι, καλὰ τὰ παιδεύματα καὶ προσήκοντα γίγνοιτ' ἄν. εἰ δὲ μὴ πῆ, καλαμένῳ ἄν τις παιωνυργίαν αὐτὶ σοφίας ἀπεργασάμενος λάθοι. καθάπερ ἀγυπίους καὶ φοίνιξις καὶ πολλὰ ἔτερα ἀπεργασμένα γίγνεσθαι ὅσων ἐδεῖν, ὑπὸ τῆς τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων καὶ κτημάτων ἀκλεθερίας, εἴ τέ τις νομοθέτης αὐτοῖς φαῦλος ἂν γένοιτο, εἴτε καὶ φύσις ἄλλη τις τοιαύτη. καὶ γοῦν ὦ μέπλε τε καὶ κλεινία, μὴ δὴ τοῦθ' ἡμᾶς λανθάνειν τοῦδὲ τόπου, ὡς οὐκ εἰσὶν ἄλλοι τινὲς διαφθόροντες ἄλλων τόπων, πρὸς γενναῖοι ἀνθρώπους ἀμείνους καὶ χείρους, ὅς οὐκ ἐσαυτὰ νομοθετητέον. οἱ μέν γε που δῆ πυθμένα παντοῖα καὶ διειλίσεις ἀλλόκοτοί τέ εἰσι καὶ αἰσίοι αὐτῶν. οἱ δὲ, δ' ὕδατα. οἱ δὲ, καὶ δῆ ταύτην πῆ ἐκ τῆς γῆς φορὴν ἀναδιδοῦσαν, οὐ μόνον ζοῖς σώμασιν ἀμείνω καὶ χείρω, ταῖς δὲ ψυχαῖς οὐκ ἔτι ὀλιγαπλήν πάντα

τὰ τοιαῦτα ἐμποιεῖν. τούτων δ' αὖ πάντων μέγιστον διαφθόρειον αὖ τόποι χώρας. ὃ δὴ θεία τις ἐπίνοια καὶ δαιμόνιον λήξεις δόον, τοὺς ἀεὶ καθιστημένους, ἵλεω δηλήμονι καὶ τοιούτῳ. διὸ δὴ γε νοῦν ἴσχων νομοθέτης ἐπισκοπήσας, ὡς ἄθρηστον δόον τ' ἔχει σκοπεῖν τὰ τοιαῦτα, οὕτω πειρᾶτ' αὖ, πιθέναι τοὺς νόμους. ὃ δὴ καὶ σοὶ ποιητέον ὦ κλεινία. πρῶτον δριπέον ἐκ τὰ τοιαῦτα μάλλον τί γε καθιπάζειν χώρας.

κλ. ἀλλ' ὦ ξέν' ἀθηναῖε λέγεις τὰ παγκάλως, ἐμοί τε οὕτω φαντέον.

Πλάτωνος νόμων ἢ νομοθεσίας πέμπτου, τέλος.

ΝΟΜΩΝ Η' ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ, ΕΚΤΟΣ.

ἀλλὰ μὴν μετά γε πάντα τὰ νῦν ἀρημένα, χρεὼν αὖ ἀρχῶν εἶδός σοι καταστάσεις τῇ πόλει. ἔχει γὰρ οὕτω. δύο εἴδη ταῦτα τῆς πολιτείας κόσμου γιγνόμενα τυγχάνει. πρῶτον μὲν καταστάσεις ἀρχῶν τε καὶ ἀρξόντων, ὅσους τε αὐτὰς εἶναι δεῖ, καὶ ζόπως ἂν τινα καθιστῶμεν. ἔπειτα οὕτω δὴ τοὺς νόμους ταῖς ἀρχαῖς ἐπίστασις ἀγροδότερον. οὓς τινάς τε αὖ καὶ ὅσους καὶ οἵους προσῆκον αὖ ἐπίστασις εἶναι. σμικρὸν δὲ ἐπιχρόντες πρὸ τῆς αἱρέσεως, ἃ πω μὲν προσήκοντα πινὰ λόγον τοῦδε αὐτῆς ῥηθῆναι. κλ. τίνα δὴ ταῦτα. ἀθ. πόθεν, παντί που δῆλον ἢ ζοιοῦτον, ὅτι μεγάλου τῆς νομοθεσίας ὄντος ὄργου, τῇ πόλει δὴ παρεσκευαμένῃ ἀρχὰς αἱρεῖσθαι πλείους ἐπισῆσαι τοῖς δὴ κειμένοις νόμοις, οὐ μόνον οὐδὲν ἧττον δὴ τιθέντων, οὐδ' ὅτι γέλως αὖ πάμπολυς ξυμβαίνει. χρεὼν δὲ βλάβας καὶ λῶβας πολὺ μέγιστας τοῖς πόλεσι γίγνεσθ' αὖ ὄβ αὐτῶν. κλ. πῶς γάρ οὔ. ἀθ. ἆρ' οὖν τινὰ νοήσομέν σοι τοῦδε τοῦ νῦν ὃ φίλε πολιτείας τε καὶ πόλεως ξυμβαίνειν. ὁρᾷς γὰρ ὅτι πρῶτον μὲν δεῖ τοὺς ὀρθῶς ἰόντας ἰοῦδ' ἐπὶ τὰς τῶν ἀρχῶν δυνάμεις, βάσανον ἐπιθεῖναι αὐτούς τε καὶ γένος ἐπίσης ἐκ παίδων μέχρι τῆς αἱρέσεως εἶναι δοκιμάζοντας. ἔπειτα αὖ, τοὺς μέλλοντας αἱρήσεσθαι, τιθέναι τε αὖ ἐπιτήδευμα νόμων δὲ πεπαιδευμένους πρὸς τὸ δυσχεραίνοντάς τε καὶ ἀποδεχομένους ὀρθῶς κρίνειν καὶ ἀποκρίνειν, δικαστὰς γίγνεσθαι τοὺς ἀξίους ἐπιτήδειον. ταῦτα δὲ οἱ νυστὶ ξυνειληλυθότες τὰ ἀλλήλων ἀγνῶτες, ἔτι δ' ἀπαίδευτοι, πῶς ἄν ποτε δύναιντο ἀμέμπτως τὰς ἀρχὰς αἱρεῖσθαι. κλ. χρεὼν οὐκ ἄν ποτε. ἀθ. ἀλλὰ γὰρ ἀτῶνκ προφάσεις οὐ πάνυ δύσχεσθαι. καὶ δὴ καὶ σοὶ ξένῳ νῦν, καὶ ἐμοὶ ὡσαύτως. ἐπεὶ πρὸ σὺ μὲν δὴ πλὴν πόλιν ὑπέστης τῷ κρατῶν εἶναι προθύμως κατοικεῖν, δύναμις αὖ ἐς φῶτ' ἀνὼ ἐς φῶτ' ἀνὼ. ἐπὸ δ' αὖ σοι ξυλλήψεσθαι καὶ τὰ πῶ παρούσαν ἡμῖν ταῦτα μυθολογίαν. οὔκουν δή που λίτων γε αὖ μῶθον ἀκέφαλον ἐκὼν καταλίποι μεταπλασόμενος γὰρ ἀεὶ πάντη, τοιοῦδε ὢν ἄμορφος φαίνοιτο. κλ. ἆρ' εἴρηκας ὦ ξέν'. ἀθ. οὐ μόνον γε, ἀλλὰ καὶ σφόδρα καὶ κατὰ δύναμιν οὕτω. κλ. πάνυ μὲν οὖν ποιῶμεν ἢ πρὸ καὶ λέγομεν. ΑΘ. ἴσως ταῦτ' αὖ θεὸς ἐθέλῃ, καὶ γάρως ἐκὼν πρακτῶμεν τό γε τοσοῦτον. κλ. ἀλλ' ἑκὼν ἐθέλειν. ἀθ. ἑκὼς γοῦν οὖν. ἐπόμενοι δὲ αὐτῷ λάβωμεν καὶ τόδε. κλ. τὸ ποῖον. ἀθ. ὡς ἀσφαλείας καὶ παρακινδυνεύομεν, οὐ τῷ νῦν ἡ πόλις ἡμῖν ἴσται κατοικισμένη. κλ. τοῦδε τὸ κλίτων καὶ δὴ μάλιστα αὐτὸ εἴρηκας τανῦν. ΑΘ. ὡς ὄλως καὶ ἀφόβως ἀπείρους ἀσφαλείας νομοθετοῦμεν. ὅπως δ' ἔχοντά ποτε τοὺς νῦν τιθέντας νόμους. δῆλον δὲ τό γε τοσοῦτον ὃ κλεινία παντὶ χρεὼν καὶ τῷ μὴ πάνυ σοφῷ, ὅ μὴ ῥᾳθύμως γε αὐτοὺς μηδὲν προσδέχεσθαι καταρχάς. εἰ δὲ μέλλει μή πως ἐσοῦσθαι χρόνον, ἕως οἱ γενσάμενοι παῖδες τῶν νόμων καὶ ξυνεφαφέντες ἱκανῶς, σωθέ-

θεις τὲ αὐτοῖς γενόμενοι, τῶν ἀρχαιρεσιῶν τῇ ὅλῃ πόλει κοινωνήσειαν· γενομένου γε μὴν οὐ λίγομεν, ἅπερ πού τινι ἔοικεν καὶ μηχανῇ γίγνοιθ' ἁρμόττειν, πολλῷ ἔτι γε μᾶλλον ἀσφάλειαν ἡγούμεθα καὶ μᾶλλον ἂν τότε παιρόντα χρόνον αὖ γενέσθαι τοῦ μένειν πλὴν παιδευθεντα θεῖσαν οὕτω τὴν πόλιν. κλ. ἔχει γ' οὕτως λόγον. ἀθ. ἴσως μὲν οὖν πρὸς ταῦτα ἔστιν ἅπερ τινὰ πόρον ἐκ τῶν ἐμπροσθεν ποιείσθαι αὖ κατὰ τάδε. φημὶ γὰρ ὦ κλεινία, κινδύνους χαλεπωτάτους τῶν ἄλλων διαφθείροντος κρατοῦντος μή μόνον ἀφοσιώσασθαι τὴν τῆς χώρας ἰδιώτην κατοικίζοντε, σωτῆνας δ' ἐπιμεληθῆναι τὰς πρώτας ἀρχὰς εἰς δύναμιν, ὅπως αὖ σῶσιν, ὡς ἀσφαλέστατα καὶ ἄριστα. τὰς μὲν οὖν ἄλλας, καὶ βραχύτερον ἔρχον· νομοφύλακας δ' αὖ ἡμῖν πρώτους αἱρεῖσθαι ἀναγκαιότατον ἀπάσῃ σωτηρίᾳ. κλ. τίνα οὖν ἐνθ' τούτῳ πόρον καὶ λόγον αὐθερίσκομεν. ἀθ. τόνδε, φημὶ ὦ παῖ, κρατῶν χρῆναι κινδύνου ὄντος τὸν προσβύτην τῶν πολλῶν πόλιον, κοινῇ μὲν τῶν ἀφικνουμένων εἰς πλὴν ξενοίκησιν ταύτην θ' αὐτῶν τε καὶ ἐκείνων αἱρεῖσθαι, τελέσαντα μὲν καὶ ἐπὰ τοὺς πάντας. οὐνία δὲ καὶ δίκαι ἐκ τῶν ἐποικησάντων. τοὺς δὲ ἄλλους θ' αὐτῆς κινδυνοῦ· τούτους δ' οἰκίσαι τῇ πόλει σὺν θεοῦτων· καὶ αὖτον σὲ πολίτην εἶναι ταύτης τῆς ἀποικίας· καὶ ἐξ ὧν ὑποκαίσθαι πείσαντες, ἢ τῇ μητρὶ δωσάμενοι διασάμενοι. κλ. τί δῆτα· οὐ καὶ σύτε καὶ ὁ μίγιλλος ὦ ξοί ἐκοινωνησάτην ἡμῖν τῆσ πολιτείασ; ἀθ. μίγα μὲν ὦ κλεινία φρονοῦσιν αἱ ἀθῆναι· μίγα μὲν καὶ ἀσπάρτη· καὶ μακρὰν ἀποικοῦσιν ἐκάτεραι. σοὶ δὲ κατὰ πάντα ἐμμελῶς ἔχει νῦ τοῖς ἄλλοις οἰκισαῖς κατὰ ταυτὰ, ὥσπερ τὰ π σοῦ ναῦ λέγομεν· ὡσ μὲν οὖν γένοιτ' ἂν, ἐποικίσατε ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἡμῖν ταυναῦ αἱρεῖσθω. προιλθόντος δὲ χρόνου καὶ μάσης τῆς πολιτείασ, αἵρεσις αὐτῶν ἔστω τοιάδ' τις· πάντες μὲν κοινωνούντων τῆς τῶν ἀρχόντων αἱρέσεως ὁπόσοι πρὸ αὖ ὅπλα ἐστασὶ ἢ πεζοὶ πεδῶνται· καὶ πολέμου κεκοινωνήκασιν, οὐ ταῖς σφετέραις αὐτῶν τῆς ἡλικίασ δυνάμεσι ποιεῖσθ' δὲ πλὴν αἵρεσιν οὐ ἰδρῶ, ὅπερ αὖ ἡ πόλις ἡγᾶται μεμάθηκοτον. φθόνον δ' ἐνθ' ἐν τῷ θεοῦ βωμῷ ἕκαστον εἰς πινάκιον γράψαντα τὸ αὑτοῦ, παῖδ' ἐόντ' καὶ φυλῆς καὶ δήμου, ὁπόθεν αὖ δημοτεύεται. παριγγράφειν δὲ, καὶ ὁ αὐτοῦ κατὰ ταυτὰ οὕτως ὄνομα. τῷ βουλομένῳ δ' ἰδεῖν, τῶν πινακίων ὅ, τι ποτ' αὖ φαίνεται μὴ κατὰ ναῦ αὐτῷ γεγραμμένον, αὐτὸν ἀνελόντα, εἰς ἀγορὰν θεῖναι μὴ ἔλαττον δικαίων ἡμερῶν· τὰ δὲ τῶν πινάκων κειθέντα οἱ πρώτοις μάχι δικαιοσύνῃ, δεῖξαι τοὺς ἄρχοντας ἑλεῖν πάσῃ τῇ πόλει. πλὴν ἢ πόλιν ὡσαύτως ἐκ τούτων φυλὴν πάλιν, ὧν αὖ ἕκαστος βούληται. τοὺς δὲ τὸ δεύτερον ἰδεῖν αὐτῶν προκρίνοντας ἐκάτερον, δεῖξαι πάλιν ἅπασι. τὸ δὲ τρίτον φυλὴν μὲν ἐκ τῶν ἐκάτερον ὁ βουληθεὶς, ὧν αὖ βούληται, ὁμῶ τῶν αὐτῶν πορευόμενος. ἐπὰ δὲ καὶ τριάκοντα ὧδε αὖ δεῖξαι γένωνται φῦλοι κείναντες ἀποφαινάτων ἀρχόντας. τίνες οὖν ὦ κλεινία καὶ μίγιλλε πάντα ἡμῖν ταῦτ' οὐ τῇ πόλει κατασήσουσι τῶν ἀρχῶν τὸ πρῶτ, καὶ τῶν δοκιμασιῶν αὐτῶν· ἆρα σκεπτέον, ὡς ταῖς πρώτην οὕτω κατασθυγνυμέναις πόλεσιν ἀνάγκη μὲν εἶναί τινα· οἵτινες δὲ εἶεν αὖ πρὸς πασῶν τῶν ἀρχῶν γεγονότες οὐκ ἔστι; δεῖ μὲν ἁμωσγέπως καὶ ταῦτα ἀφαύλους, ἀλλ' ὅτι μάλιστα ἄκρους. ἀρχὴ γὰρ λέγεται μὲν, ἥμισυ παντὸς οὐ ταῖς παροιμίαις ὄφελον· καὶ τό γε καλῶς ἄρξασθαι, πάντες ἐκκωμάζομεν ἑκάστοτε. τόδ' ἔστι τε ὡς ἐμοὶ φαίνεται, πλέον ἢ ἥμισυ. μὴ ἀλλὰ καλῶς γενόμενον, ἐκκωμίακον ἐκανῶς. κλ. ὀρθότατα λέγεις. ἀθ. μὰ τὸν οὖν πινάκοντές γε παρέμενον αὖ ἄρρητον, μᾶλλον διασαφήσαντες ἡμῖν αὐτοῖς, τίνα ἔσται τρόπον. ἐγὼ μὲν οὖν οὐδαμῶς ἀπορῶ, πάλιν γε οὐδὲ ἀπεῖν πρὸς τὸ παρὸν, αἰσχυμαίνου καὶ ξυμφέροντος λόγου. κλ. πῶς δή. ΛΘ.

Φημὶ ταύτῃ τῇ πόλει, ὡσ οἰκίζειν μέλλομεν, οἷον παιτέρα καὶ μητέρα, οὐκ εἶναι πάλιν πλὴν κατοικίζουσαν αὐτὴν πόλιν· οὐκ ἀγνοῶν ὅτι πολλαὶ τῶν καθιστάσεων, διαφέρει ταῖς κατοικισάσαις πολλαῖς οἷαι γεγόνασί τε καὶ ἴσονται. ναῦ μὲν οὖ τῷ παρόντι καθ' ὅτι ταῖς ἐκάστοτε μέλλει διαφορὰς ἢ τοῖς γενήσασιν, οὐχὶ τῇ παρούσῃ παιδείᾳ· ἀπορίᾳ τέρχει τε καὶ τέρχεται ὑπὸ τῶν γενησάντων. εἰ φαῦλων

ἀεὶ πρὸς τοὺς οἰκείους, ἀναγκαίους μόνους βυίσκειν ξυμμάχους· ἃ δὴ καὶ φημὶ κακῶς ὀλίγῃ πόλει ἐπιμέλειαν πρὸς πᾶσαν πόλιν, καὶ τῇ νίκῃ πρὸς κακοῦν ὑπάρχειν ἑτοίμως γεγονότα. λέγω δὲ καθάπερ εἶπον καὶ νῦν δή· λίαν γὰρ τὸ γε καλῶς ῥηθὲν, οὐδὲν βλάπτει. κακοῦσθαι δεῖν ἐπιμελεῖσθαι πάντων τούτων κοινῇ προσομολογοῦντας τῶν εἰς πᾶσαν ἀποικίαν ἀφικνουμένων τοὺς πρεσβυτάτους τε καὶ ἀρίστους εἰς δύναμιν. ὁμολογούντων μὲν ἔλαττον ἴσχυον αἱ ὄρφναι, καὶ αὐτῶν κακοῦν ἔστωσαν ὀλιγάκις· τοὺς δὲ ἀλόντας φημὶ δεῖν εἰς πᾶσαν καινὴν φύλλα, σπείρεσθαι ὅπως αἵ τε ἀρχαὶ κατασταθῶσι κατὰ νόμους· κατασταθεῖσαί τε δικαιωθῶσι· γενομένων δὲ τούτων, πᾶσι μὲν κακοῦν, τοὺς κακοῦντας οἰκεῖν· πᾶσι δὲ νίκαν πόλιν, αὐτὴν αὐτῆς πειρᾶσθαι σώζειν τε καὶ εὐτυχεῖν. οἱ δὲ δὴ γενόμενοι τῶν ἐπτὰ καὶ τεσσαράκοντα, νεῶν τε καὶ εἰς ἣν ἕκαστα ξύμπαντα χρόνον, ἐν τοῖς δὲ ἡμῖν εἰρήσθωσαν, πρῶτον μὲν φύλακες ἔστωσαν τῶν νόμων· ἔπειτα τῶν γραμμάτων ὧν αὖ ἕκαστος ἀπογράψῃ τοῖς ἄρχουσι ὁ πολίτης τῆς αὐτῶν οὐσίας· πολλῶν ὁ μὲν μείζονα τίμημα ἔχων, τετρακρασμεδίμνων· ὁ δὲ ὁ δεύτερον, τελῶν· ὁ δὲ τέταρτος, δυεῖν μναῖν· μνᾶς δὲ ὁ τέταρτος λαὸς δὲ πᾶς ἕτερον φαίνεταί τι παρὰ τὰ γεγραμμένα κεκτημένος, δημόσιον μὲν ἔστω ὁ τοιοῦτον ἅπαν· πρὸς δὲ τούτῳ δὲ λίκνα ὑπαρχέτω τῷ βουλομένῳ ματεύειν· μὴ καλῶ μὲν δ' εὐώνυμον, ἀλλ' ἀριστερὰ ἃ δὲ καλίσκεται ὀλίγῳ ὁ κόρδυς τῶν νόμων καταφρονῶν· αἰσχροκερδίας οὖν αὐτὸν γραφόμενος ὁ βουλόμενος, ἐπεξίτω τῇ δίκῃ ὡ αὐτοῖς ὁσίοις φυλακὴν· ἃ δὲ ὁ φθίνων ὄφλῃ, τῶν κοινῶν κτημάτων μὴ μετεχέτω. διανεμεῖ δὲ ὅταν τῇ πόλει ἀγνοεῖταί τις, ἄμοιρος ἔστω, πολλοῦ γε κλέους· γεγράφθω δὲ ὡφλικὼς, ἕως ἂν ξῇ· ὅπου πᾶς ὁ βουλόμενος αὐτὰ ἀναγνώσεται. μὴ πλείους δὲ ἕκαστοι ἑπτὰ τῶν νομοφυλάκων ἀρχέτω. φρεάσθω δ' εἰς πᾶσαν ἀρχὴν, μὴ ἔλαττον ἢ πεντήκοντα γεγονὼς ἐτῶν· ἐξεταζόντων δὲ οὐχ εἷς, ἀλλὰ μένων ἀρχέτω ἕτερος· καὶ κατὰ δεῖν ἐν λόγον ὅπως ἂν τις πλείους ὑπὲρ βακχείους ἑβδομήκοντα ζῇ, μηκέτι ἐν τούτοις τοῖς ἄρχουσι πᾶσι τὴν ἀκριβεστάτην ἀρχὴν, ὡς ἄρξων διανεμήσῃτο. τὰ μὲν δὴ τῶν νομοφυλάκων ταῦτα εἰρήσθω προστάγματα ἡμῖν. πρώτιστον δὲ ἐς τοῦμπροσθεν, τῶν νόμων, ἕκαστος προστάξῃ τούτοις τοῖς αὖ σώμασιν, ἓν τινων αὖ τούτων δεῖ πρὸς τοῖς νῦν εἰρημένοις, προσεπιμελεῖσθαι. καὶ δ' ἐξὸν ἄλλων ἀρχῶν αἱρέσεως πάντι λείπειν αὖ. δεῖ γὰρ δὴ τὰ μετὰ ταῦτα, κρατηγοὺς αἱρεῖσθαι, καὶ τούτοις ἐκ τῶν πόλεμον δίκην τινὰς ὑπηρέτας ἱππάρχους καὶ συλαρχους καὶ τῶν πεζῶν φυλῶν κοσμητὰς τῶν τάξεων, οἷς πρέπον αὖ εἴη τοῦτ' αὖ τὸ ὠμότατα μάλιστα, δίκην καὶ οἱ πολλοὶ ταξιάρχους αὖ τοὺς ἐπονομάζουσι. τούτων δὲ κρατηγοὺς, μὲν, ἐξ αὖ τῆς τῆς πόλεως ταύτης, οἱ νομοφύλακες προβαλλέσθω. αἱρεθέντων δ' ἐκ τῶν προβλητέντων, πάντες οἱ τῷ πολέμῳ κοινωνοὶ, γενόμενοί τε αὖ τοῖς ὁπλίταις, καὶ γενόμενοι ἡσύχοι τε. λαὸ δέ τις ἀρα δυεῖν τινοῖν τῶν μὴ προβεβλημένων, ἀμείνων εἶναι τῶν προβλητέντων τινὲς, ἐπονομάσας αὖθ' ὅτου ὄν τινα προσάλλεται, τοῦτ' αὖ ὁμοῦ αὖτι προβαλλέσθω· ἓν ἕτερον. ὁ πάτερος δ' αὖ δέξῃ διαχειροτονούμενος, εἰς πᾶν αἵρεσιν ἐκεῖνόθω. χρῆς δὲ δὶς αὖ ὁ πλείστ' χειροτονίᾳ γίγνηται, τούτους εἶναι κρατηγούς τε καὶ ἐπιμελητὰς τῶν κατὰ πόλεμον δυναμάδων, καθάπερ οἱ νομοφύλακες. ταξιάρχους δὲ αὖτοῖσι προβάλλεσθαι μὲν τοὺς αἱρεθέντας κρατηγοὺς σώζων ἡσύχῃ φυλῇ ταξιάρχων. πᾶσι δ' αὖτι προσολὼν εἶναι, καθάπερ τῶν κρατητῶν ἐγίγνετο, πᾶσι καὶ πᾶσι πᾶσι τῶν ταξιάρχων καὶ πᾶσι ἐπὶ χειροτονίαν καὶ πᾶσι κείσθω. ἐν δὲ ξύλλογον ἔξω ἐν τῷ παντὸν πρὶν πρυτάνεις τε καὶ βαλλὼ, ἱρῶσθαι δοὺς νομοφύλακας συλλέξαντας ἐς χωρίον ὃς ἱδρύσατόν τε καὶ ἱκανώτατον εἶναι. διῆσαι. χωρὶς μὲν τοὺς ὁπλίτας, χωρὶς δὲ δοὺς ἱππέας. ἔπειτα δ' ἐφ' ἑξῆς τούτοις πᾶν ὅσον ἐμβλέμιον· χειροτονιῶν δὲ κρατηγοὺς μὲν καὶ ἱππάρχους, πάντας ταξιάρχους δὲ, οἱ πᾶσι ἅπασι πιθόμενοι. φυλάρχους δὲ αὖ δοὺς, πᾶν ὁ ἱππικὸν αἱρεῖσθω. φελλῶν δὲ, ἢ τοξοτῶν, ἢ τινος ἄλλου τῶν ἐμπολεμίων ἡγεμόνας, οἳ κρατηγοὶ ἑαυτοῖς καὶ διατάκτων. ἱππάρχων δὲ καταστάσις αὖ ἡμῖν ἔστω λαπὶ γίγνοιθ· δοὺς οὖν προβαλλέσθω μὲν, οἳ πρὸ καὶ τοὺς κρατηγοὺς προσβάλλοντο· πᾶσι

τὸ πλῆ δι ἄριστον καὶ πλῆ αὐτὴν βουλῆ βούτων, πλῆ αὐτὴν γίγνεσθαι, καθάπερ ἡ τῶν χρη
τηρίων γίγνεται χειροτονία τὸ δὲ ἵππικὸν αὐτοὺς, ἐναντίον ὁρῶντων τῶν πλῆ
θους. δύο δι ὅσι αὖ πλείστη χειροτονία γίγνεται, τούτους ἡγεμόνας εἶναι πάντων τῶν ἱππευό
ντων. τὰς δι ἀμφισβητήσεις τῶν χειροτονιῶν, μέχρι δυοῖν εἶναι. τὸ δι τέτταρα ἐὰν ἀμφι
σβητῆσι, διαψηφίζεσθαι βούτους, ὅστις πέρ τῆς χειροτονίας μέρος ἐλάχιστος ἐλάττων ἦν.
βουλὴν δι εἶναι μὲν τετρακόσιοι διακόσιοι. ἐξήκοντα δι καὶ τετρακόσιοι γίγνεσθαι
τὸ αὖ, πρέποντας ταῖς διανομαῖς. μέρη δι διανέμαντας τέτταρα καὶ τὰ ἑκατὸν ἑκάστην
τὴν αριθμὸν, τούτων ἕξ ἑκάστου τῶν τιμημάτων φέρειν ἑκατὸν καὶ πέντε λαχόντας. πρῶ
τον μὲν αὐτῶν μεγίστων τιμημάτων ἅπαντας φέρειν ἕξ ἀνάγκης. ἡμεῖσθαι δὲ τὴν μὲν
πεντηκόμοιον, τῇ δεξάσῃ ἡμέρᾳ. ἐπειδὰν δ' οἰκοῦσι, τούτους μὲν καταστήναι. τῇ δὲ
ὑστεραίᾳ φέρειν ἐκ τῶν λαχόντων τιμημάτων καὶ τὰ ταὐτὰ, καθάπερ τῇ πρόσθεν.
τρίτῃ δ' ἐκ τῶν τεττάρων τιμημάτων, φέρειν μὲν τὴν βουλόμενον. ἐπάναγκες δὲ εἶναι,
τοῖς τῶν τεττάρων τιμημάτων. δ' δι τέταρτόν τε καὶ σμικρότατον, ἐλαθέρον ἀφεῖσθαι
τῆς ἡμέρας, ὃς ἂν αὐτῶν μὴ βούληται φέρειν. τετάρτῃ δι, φέρειν μὲν ἐκ τῶν τεττάρ
των καὶ σμικροτάτου τιμήματος ἅπαντας. ἀζήμιον δ' εἶναι τὸν ἐκ τῶν τεττάρτου καὶ
τετάρτου τιμήματος, ἐὰν οἰκεῖν μὴ βούληται. τὸν δ' ἐκ τῶν λαχόντων μὴ πρώτου μὴ φέ
ροντα, ζημιοῦσθαι. τὸν μὲν ἐκ τῶν λαχόντων, τεττάρων πλασίαν τῆς πρώτης ἡμέρας. τὸν δ'
ἐκ τῶν πρώτου, πεντάκις πλασίαν. πέμπτῃ δι ἡμέρᾳ τὰ καταπεσόντα ὀνόματα δέχεσ
θαι μὲν τοὺς αὖ ἄρχοντας, ἰδίᾳ πᾶσι τοῖς πολίταις. φέρειν δ' ἐκ βούτων αὖ πάντα
αὖθις, ἢ ζημιοῦσθαι τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ. ὀγδόῃ δι καὶ ἐνάτῃ ἐκ τῶν τεττάρων ἐφ' ἑ
κάστου τῶν τιμημάτων. τοὺς ἡμίσεις βούτων ἀποκληρώσαντας δοκιμάσαι. βούτους δ'
εἶναι, τὸν οἰκεῖν τὸν βουλεύτην. ἢ μὲν ἄρχοσις οὕτω γιγνομένη, μίσον αὖ ἔχει μοναρχί
κῆς καὶ δημοκρατικῆς πολιτείας. ἧς ἀεὶ δεῖ μεταδιδόναι πλῆ πολιτείαν. δοῦλοι γὰρ αὖ
καὶ ἐλεύθεροι, οὐκ ἂν ποτε γένοιντο φίλοι. οὐδὲ οἱ ἴσους τιμῆς διαπορθούμενοι φαῦλοι
καὶ τὸν λαὸν. τοῖς γὰρ ἀνίσοις, τὰ ἴσα ἄνισα γίγνεσθαι, εἰ μὴ τυγχάνοι τὸ μέτρον.
δεῖ γὰρ ἀμφότερα ταῦτα σώζειν αἱ πολιτεῖαι πολιτεύουσαι. παλαιὸς γὰρ λόγος
ἀληθὴς ὢν ὡς ἰσότης φιλότητα ἀπεργάζεται, μάλα μὲν ὀρθῶς εἴρηται καὶ ἐμμε
λῶς. ἢ τις δ' ἔδι ποτε ἰσότης, ἢ ἔστιν αὖ δυναμένη, δεῖ δ' μὲν σφόδρα σαφὴς ἔστιν,
σφόδρα ἡμᾶς διαταράττει. δυοῖν δ' ἰσοτήτοιν οὔσαιν, ὀνόματι μὲν, ἔργῳ δὲ εἰς πολ
λὰ καὶ δόξαν ἐναντίαν, πλῆ μὲν ἑτέραν εἰς τὰς τιμὰς πᾶσα πόλις ἐκανὴ παρασκευάζειν. τῇ
πᾶς νομοθέτης, πλῆ μέτρῳ ἴσην καὶ σταθμῷ καὶ ἀριθμῷ κλήρῳ ἀπιθήναν εἰς τὰς δι
ανομὰς αὐτήν. πλῆ δὲ ἀληθεστάτην καὶ ἀρίστην ἰσότητα, οὐκέτι ῥᾴδιον παντὶ ἰδεῖν.
δεῖ γὰρ δὴ κρίσις ἔδι. καὶ τοῖς αἰθρώποις ἀεὶ, σμικρὰ μὲν ἐπαρκεῖ. πᾶν δὲ ὅσον αὖ ἐ
παρκέσῃ πόλεσιν ἢ τῇ ἰδιώταις, παντὶ ἀγαθὰ ἀπεργάζεται. τῷ μὴ γὰρ μείζονι, πλείῳ.
τῷ δὲ ἐλάττονι, σμικρότερα νέμῃ. μέρη δι δεῖ σώζειν πρὸς πλῆ αὐτῶν φύσιν ἑκάστῳ. τῇ
δὴ καὶ τιμὰς μείζοσι μὲν πρὸς ἀρετὴν, ἀεὶ μείζους. τοῖς δὲ ἐναντίον ἔχουσιν ἀρετῆς
τε καὶ παιδείας, δ' πρέπον ἑκάστοις ἀπονέμῃ κατὰ λόγον. ἔστι γὰρ δήπου καὶ τὸ
πολιτικὸν ἢ μὲν ἀεὶ τοῦτ' αὐτὸ δ' δίκαιον. οὗ καὶ νῦν ἡμᾶς ὀρεγομένους δεῖ καὶ πρὸς
ταύτην πλῆ ἰσότητα ὧν κλεινὰ ἀποδεδέποντας, πλῆ νῦν φυομένην κατοικίζειν πόλιν.
ἄλλως τε αὖ ποτ' ἔδι οἰκίζειν πρὸς τὸν ἐπὶ θάτερα σκοπούμενον, χρεὼν νομοθετεῖν. ἀλλ' οὐ
πρὸς ὀλίγους τυράννους, ἢ πρὸς οὖας ἢ καὶ κράβος δήμοντι. πρὸς δι δ' δίκαιον ἀεὶ, τοῦ
το δ' ὄδι πλῆ νῦν δὴ λεχθὸν, πλῆ κατὰ φύσιν ἴσον αἰσίοις ἑκάστοτε δοθέν. ἀνάγκαιόν γε μὴν
κατ' οὐδένα τρόπον παρεῖναι μίσοί ποτε προσῳκίσαθαι πόλιν ἅπασαν, εἰ μέλλοι σώσειν ἑαυ
τὴν μὴ προσκοινωνήσειν κατά τι μόριον. πλῆ γὰρ ἐπιεικὲς καὶ σύμμετρον τῷ τελίου καὶ
ἀκριβοῦς παρὰ δίκλιν πλῆ ὀρθὴν ἢ παρατεθραυσμένον, ὅταν γίγνεται. διὸ τῷ τῷ
κλήρου ἴσως ἀνάγκη προσῳκίσαθαι, δυσκολίας τῶν πολλῶν οὔσης. διὸν καὶ ἀγα
θὴν τύχην καὶ τότε σὺ ἔχειν ἐπιζητοῦμεν, οὐ πρέπον αὖ τοῖς πλῆρον πρὸς δ'
δικαιοσύνην εἶναι. οὕτω δὴ χρηστέον ἀνάγκαιος μὲν ταῖν ἰσοτήτοιν ἀμφοῖν. ὡς δ' ὅτι μάλιστα
ἐπὶ ὀλιγίστοις, τῇ ἑτέρᾳ τῇ τῆς τύχης δεομένῃ. ταῦτα οὕτω δεῖ ταῦτα ὦ φίλοι αἰσθ

κεῖσθαι πλὴν μέλλουσιν οὐδὲ ἐᾶσθαι οἰκεῖν πόλιν· ἐπειδὴ δὲ ναῦς τε ἐναλίκτης πλέουσα, φυλακῆς ἡμέρας δεῖται καὶ νυκτὸς ἀεί· πόλις τε ὡσαύτως οὐ κλύδωνι τῶν ἄλλων πόλεων διακομιεῖ, καὶ παντοδαπῶς· ἐπὶ βουλαῖς οὐκ ἐᾷ κινδυνεύουσι ἀλίσκεσθαι, δεῖ δὴ διημέρευσιν τὸ εἰς νύκτα, καὶ εἰς νυκτὸς σωφρονεῖν πρὸς ἡμέραν, ἄρχοντας ἄρχουσι, φρουροῦντάς τε φρουροῦσι· διαδεχομένους ἀεὶ καὶ παραδιδόντας, μηδέποτε λήγειν. πλῆθος δὲ οὐ δυνατὸν ἐξίως οὐδέποτε οὐδὲν τούτων πράττειν· αἰσχυνεῖσι δὲ τοὺς μὲν πολλοὺς τῶν βουλευτῶν, ἐὰν δ' ὀλίγον τὸ χρόνου ἐᾷ τοῖς αὐτῶν ἰδίοισι μείοντας, δυνήσεσθαι τὰ κατὰ τὰς αὐτῶν οἰκήσεις· δεῖ δὲ δυσὶν θάτερον μέρος αὐτῶν, εἰς τὸ δύνασθαι καλῶς νέμοντας, οὓς ἐφ' οἷς παρέχειν αὐτοὺς φύλακας· ἰόντι τέ τινι ποθὲν ἄλλοθεν εἴτε καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς πόλεως, ἰδίοις ἐπιτυχεῖν· αὖτε ἀγγέλλειν βάλλεταί τις, εἰς τ' αὖ πυνθάνεσθαί τι τῶν ἐν προσήκει πόλει πρὸς φύλακας ἄλλας ἀποκεῖνεσθαί τε, καὶ ὁρωτήσασαν ἑτέρας, ἀποδέξασθαι τὰς ἀποκρίσεις· καὶ δὴ καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐκφύσεις νεωτερισμῶν οὗτος παντοδαπῶν ἐκφυόντων ἀεὶ γίγνεσθαι, ὅπως αὖ μάλιστα μὲν μὴ γίγνωνται· γνωμόνων δὲ, ὅταν τάχιστα αἰσθομένης τῆς πόλεως, ἰατῆρ' ἐκ γενόμενον· διὸ ξυλλόγων τε ἀεὶ δεῖ ἔξω εἶναι ἐκ προοιμίου τῆς φύλακος κύριον· καὶ διαλύσεων τῶν τε κατὰ νόμους τῶν τε ἐξαίφνης προσπίπτουσῶν τῇ πόλει· ταῦτα μὲν οὖν πάντα ἐκ δεοῦντος αὖ μέρος τῆς βουλῆς ἔτι ἐκ διακοσμοῦν. τὰ οἰκοδομικὰ κατὰ νόμον τὸ οἰκεῖον τῷ οἰκείῳ μέρει. κοινῇ δὲ μετὰ τῶν ἄλλων ἀρχῶν, δεῖ τὰς φυλακὰς ταύτας, φυλάττειν κατὰ πόλιν, ἔξω τε μέσου τῆς βουλῆς ἀεί· καὶ τὰ μὲν κατὰ πόλιν οὕτως ἔχοντα, μετρίως αὖ ἔτι διατεταγμένα. τῆς δὲ ἄλλης χώρας πάσης, τῆς ἐπιμέλειαν καὶ τῆς τάξεις. ἆρα οὐχ ἱκανὰ πᾶσα μὲν ἡ πόλις, σύμπασα δὲ ἡ χώρα κατὰ δώδεκα μέρη διανενέμηται τῆς πόλεως αὐτῆς ὅσων καὶ οἰκήσεων καὶ οἰκοδομημάτων καὶ λιμένων καὶ ἀγορᾶς καὶ κρηνῶν, καὶ δὴ καὶ τεμενῶν καὶ ἱερῶν, καὶ πάντων τῶν βιωτῶν, ἐπιμελητὰς δεῖ τινας ἀποδεδειγμένους εἶναι. ΚΛ. Ῥᾴδιον γοῦν οὕτω.

ΑΘ. λέγωμεν δὴ τοῖς μὲν ἱερῶν, νεκρούς τε καὶ ἱερεῖα σὺν ἱερείαις δεῖν γίγνεσθαι· ὅσων δὲ καὶ οἰκοδομημάτων καὶ κόσμου τοῦ περὶ τὰ βιωτὰ αὐθρώπων τε ἵνα μὴ ἀδικῶσι καὶ τῶν ἄλλων θείων, οἷ αὐτῷ τε τῷ τῆς πόλεως περιβόλῳ καὶ προασπίῳ, ὅπως αὖ τὰ προσήκοντα πόλεσι γίγνηται, ἐλλιέσθαι δεῖ τεῖα μὲν ἀρχόντων ἕδη· περὶ μὲν δὴ νεῶν δὴ λεχθὲν, ἄσυνόμους ἐπονομάζοντα. δεῖ δὲ τῇ ἀγορᾷς κόσμον, ἀγορανόμους· ἱερῶν δὲ ἱερείας. οἷς μὲν εἰσὶ πάτρια ἱερωσύναι καὶ εἰς, μὴ κινεῖν· ἃ δὲ δεῖ ἐν πρώτοις καθιστάμενος εἰκὸς γίγνεσθαι περὶ τὰ τοιαῦτα, ἢ μηδενὶ ὕπεισιν ἀλίγοις οἷς μὴ καθεστήκει, κατασκευὴν ἱερείας τε καὶ ἱερείας, νεκρούς γίγνεσθαι τοῖς θεοῖς. τούτων δὴ πάντ', τὰ μὲν αἱρετὰ χρὴ, τὰ δὲ, κληρωτὰ οὐ ταῖς κατασκέσεσι γίγνεσθαι. μεγνώτας πρὸς φιλίαν ἀλλήλους δῆμον, καὶ μὴ δῆμον, οἰκήσει χώρᾳ καὶ φύλαι· ὅπως αὖ μάλιστα ὁμονοῶν ἔσῃ· τὰ μὲν οὖν τῶν ἱερῶν, τῷ θεῷ ἐπιτρέποντα αὐτῷ δ' κληρουμένου γίγνεσθαι κληροῦν οὕτω τῇ θείᾳ τύχῃ ἀποδιδόντα. δοκιμάζειν δὲ τὸν ἀεὶ λαγχάνοντα πρῶτον μὲν, ὁλόκληρον καὶ γνήσιον· ἔπειτα ὡς ὅτι μάλιστα ἐκνενοσφισμένους οἰκήσεων· φόνου δὲ ἀγνὸν, καὶ πάντων τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα εἰς τὰ θεῖα ἁμαρτανόντων, αὐτόν τε καὶ πατέρα καὶ μητέρα κατὰ ταυτὰ σεβισκέντας· ἐκ ἀλλοφύλων δὲ χρὴ νόμους περὶ τὰ θεῖα κεκμεσμένους καὶ κατασκάπτοντας ἐκ αὐτοῖς ἔθνεσι τοῖς, ξύνοικα τοῖς, χρῆσθαι· κατ' οἰκίαν δὲ εἶναι καὶ μὴ μακρόθεν πλὴν ἱερῶν οἰκήσεως ἐκτός. ἔτι δὲ μὴ ἐλαττόνων ἐξήκοντα ἡμῖν ἐπιγενῶν ὁ μέλλων κατ' ἱερὰς νόμους περὶ τὰ θεῖα ἱκανῶς ἀγιστεύειν. ταῦτα δὲ καὶ περὶ τῶν ἱερείων ἕτω τὰ νόμιμα. βοῦς δὲ ἔθνεσι, ὧν ἐστὶν ἀγέλαι φυλαὶ τέτταρες φυλαὶ τέτταρας ἕκαστον ἔθνεσι αὐτῶν. χρεῶν δὲ οἷς αὖ βουλεῖσι γίγνεται φόβος δοκιμάσαντας βοῦς οἰκίᾳ, πέμπειν εἰς θεοφοὺς, ἀφιλῶν ἔθνεσι τελέους οὖσι· πλὴν δὲ δοκιμάσαι αὐτῶν καὶ τὸ χρόνου πλὴν ἡλικίαν εἶναι, καθάπερ τῶν ἱερείων. οὗτοι δὲ ἔστων ἔθνεσι ἀγέλαι δύο. ἓν δὲ γιλιόπουλα, πρὸ αἰρεῖσθαι ἀεὶ τέτταρες φυλαὶ ὅθεν αἱ κλίπη· ταμίαι δὲ δεῖ τῶν τε ἱερῶν χρημάτων ἐκάστοις τοῖς ἱεροῖς καὶ τεμενῶν, καὶ καρπῶν τούτων καὶ μισθώσεων κυρίους, αἱρεῖ-

σθαι

ἀθαι μὲν ἐκ τῶν μεγίστων τιμημάτων, τρεῖς εἰς τὰ μέγιστα ἱδρύσθω δύο δ' εἰς τὰ σμικρότερα. πρὸς δὲ τὰ ἐμμελέστατα εἶναι πῶς διαίρεσιν τούτων καὶ πῶς δοκιμασίαν γίγνεσθαι, καὶ ἀπὸ τίνων χρατιστῶν ἡγήσασθαι. καὶ τὰ μὲν αὐτοδὶ τοὶ ἱδρῦσθαι, ταῦτα γιγνέσθω.

Φρούρους δὲ δεῖ μᾶλλον εἰς διώκαμον εἶναι. πόλεως μὲν οὖν ἀφρουρὰν πεῖραι, ταύτην γιγνέσθωσαν χρατιστῶν ἐπιμελουμένων καὶ τὰ ξιαρχῶν καὶ ἱππαρχῶν καὶ φυλάρχων καὶ πρυτάνεων, καὶ δὴ καὶ ἀγρονόμων καὶ ἀστυνόμων καὶ ἀγοραιόμων, ὁπόταν αἱρεθέντες ἐμμένωσι καταστῶσί τε ἱκανῶς. πῶς δὲ ἄλλην χώραν, φυλάττειν πᾶσαν καὶ τὰ τάδε. δώδεκα μὲν ἡ μὲν ἡ χώρα πᾶσα εἰς διώκαμεν ἴσα μέρεα νεῖμαται. φυλὴ δὲ μία τῷ μορίῳ ἑκάστῳ ἐπικληρωθεῖσα, καὶ τὰ ὀίκαδε τὴν παρεχέτω πέντε. τοὶ) ἀγρονόμους τε καὶ φυλάρχους. τούτοις δ' ἔστω καταλέξασθαι τῆς αὐτῶν φυλῆς ἑκάστῳ δώδεκα τῶν πέντε ἐκ τῶν νέων, μὴ ἔλαττον ἢ πέντε καὶ εἴκοσι ἔτη γεγονότας. μὴ πλεῖον δὲ, ἢ τριάκοντα. τούτοις δὲ διακληρωσάσθω τὰ μέρεα τῆς χώρας καὶ τὰ μοῖρα ἕκαστα ἑκάστοις, ὅπως αἱ πάσης τῆς χώρας ἔμπειροί τε καὶ ἐπιστήμονες γίγνωνται πάντες. δύο δ' ἔτη πρὸ αὐτῶν καὶ πρὸ φρουρὰν γίγνεσθαι, φρουροῖς τε καὶ ἀρχοῦσιν. ὅπως δ' αἱ πρῶτον λάχωσι τὰ μόρια τοὺς τῆς χώρας τόπους μεταλλάττοντας, ἀεὶ τῶν ἐξῆς τόπων ἑκάστου μοίρας, ἄγεσθαι τοὺς φρουράρχους, ἐπιδέξια κύκλῳ. τὸ δ' ἐπιδέξια γιγνέσθω, ἀπὸ πρὸς ἕω. τοῦδε δὲ ἕνεκα δὲ τοῦ οἰκείου τῷ ἀλλοτρίῳ ἔπει, ἵνα ὡς πλεῖστοι τῶν φρουρῶν μὴ μόνον ἔμπειροι τῆς χώρας γίγνωνται κατὰ μίαν ὥραν τοῦ οἰκείου. πρὸς τὴ χώρα δὲ ἅμα καὶ τῆς ὥρας ἑκάστης τοῦδε ἕνεκεν· ἵν' τὸν τόπον ὃ γιγνόμενον ὡς πλεῖστοι κατὰ μάθωσιν, οἵ τε ἡγούμενοι, πάλιν ἀφιγέσθωσαν εἰς τὸν αὐτὸν μονάδα μεταβάλλοντες τόπον, ἕως αὖ ἀλλότριον διεξέλθωσιν ἕκαστος. τῷ τετάρτῳ δὲ, ἄλλους ἀγρονόμους αἱρεῖσθαι καὶ φρουραρχους, τοὺς πέντε τῶν δώδεκα ἐπιμελητάς. οἱ δὲ δὴ ταῖς διατειβαῖς, τῷ τόπῳ ἑκάστῳ πῶς ἐπιμέλειαν εἶναι, τοιαύδε ἔστω. πρῶτον μὲν, ὅπως αὖθις κῆς ἡ χώρα πρὸς τοὺς πολεμίους ὅτι μάλιστα ἔσται. ταφρεύοντάς τε ὅσα αὖ τοῦτο δεῖ, καὶ ἀποσκάπτοντας. καὶ οἰκοδομήσασθαι εἰς διώκαμιν ἔργα τοὺς ἐπιχειροῦντας ὅτιοῦν πῶς χώραν καὶ τὰ κτήματα καὶ κουρεῖν. χρωμένους δὲ ὑποζυγίοις καὶ τοῖς οἰκέταις τοῖς οἰκείοις τῷ τόπου ἑκάστῳ, πρὸς ταῦτα δὲ ἰδίοις κεκτῆσθαι ποιοῦντας ἐκείνοις ἐπιστατοῦντας, τῶν οἰκείων ἔργων αὐτῶν ἀρχάσι ὅτι μάλιστα ἐκλελογμένους. δύσβατα δὲ δὴ πάντα ποιεῖν τοῖς ἐχθροῖς τοῖς δὲ φίλοις, ὅτι μάλιστα εὔβατα. ἀνθρώποις τε καὶ ὑποζυγίοις καὶ βοσκήμασιν. ὅλως τε ἐπιμελουμένους, ὅπως ὡς ὑμβρώτατοι ἔσονται γίγνωνται. καὶ τῶν ἐκ διὸς ὑδάτων ἵνα πῶς χώραν μὴ κατουργῇ, μᾶλλον δ' ὠφελῇ ῥέοντα ἐκ τῶν ὑψηλῶν, εἰς τὰς οἰκοῖς ἔρεισι πάσας ὅσαι κοῖλαι, τὰς ἐκρεὰς αὐτοῖ ἔργοντας οἰκοδομήμασί τε καὶ ταφρεύμασιν, ὅπως αὖ τὰ παρὰ τῷ διὸς ὕδατα κατατελχόμενα καὶ πίνουσαι τοῖς ὑπηκόοις ἀνθρώποις τε καὶ τόποις πᾶσι νάματα καὶ κρήνας ποιοῦσαι, καὶ τοὺς αὐχμηροτάτους τόπους, πολυύδρους τε καὶ βύδρους ἀπεργάζωνται. τά τε πηγαῖα ὕδατα ἑαυτό τις ποταμὸς ἑαυτὸ καὶ κρήνη, κοσμοῦντες φυτεύμασί τε καὶ οἰκοδομήμασι βύρετίσθρα, καὶ σωλῆνας μεταλλείας νάματα, πάντα ἄφθονα ποιῶσιν ὑδρεύσασι τε καὶ ἐκάστας τὰς ὥρας, ἔστι που ἄλσος ἢ τέμενος τοῦδε ταῦτα ἀφθόνου ἢ, τὰ ῥεύματα ἀφιεῖσι εἰς αὐτὰ, τὰ τῶν θεῶν ἱδρὰ κοσμοῦσι. παντα χῆ δὲ αὐ τοῖς τοιούτοις, γυμάσια χρὴ κατασκευάζειν τοὺς νέους αὐτοῖς τε καὶ τοῖς γέρουσι, γεροντικὴ λουτρὰ θερμὰ παρέχοντας ὕλλω παρακαθέστας ἄπνην καὶ ξηρὰν ἄφθονον, ἐκ' ὀνίσει καμάτων τὸ νόσοις καὶ πόνοις τε χρυμένα γεωργικοῖς σώματα δεχομένους ἁμαυρῶς ἀκροῦ δ' ἕξιν μὴ πάνυ σοφοῦ βελτίονα συχῶ. ταῦτα μὲν οὖν καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, κόσμος τε καὶ ὠφέλεια τοῖς τόποις γίγνοιτ' αὖ, μετὰ παιδιᾶς οὐ δεμῆ ἀχαρίσου. ἀνουσὴ δὲ τοῦδε ταῦτα ἕνεκεν ἔστω· τοὺς ἐξήκοντα ἐτέων, ἵν' αὐτῶν τόπον φυλάττειν, μὴ μόνον πολεμίων οὕνεκα. ἀλλὰ καὶ τῶν φίλων φασκόντων εἶναι, ἵνα τόνων δὲ καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν, ἵν' ἄλλος ἄλλου ἀδικῇ δοῦλος ἢ ἐλεύθερος, δικάζοντας τῷ ἀδικεῖσθαι φάσκοντι, τὰ μὲν σμικρὰ αὐτοὺς τοὺς πέντε ἀρχοντας. τὰ δὲ μέ-

ζουσι, μέχρι τῶν δώδεκα ἔτῶν διηρῆσθαι μέχρι τελείων μυῶν, ὅσοι αὖ ἕτεροι ἑτέρῳ ἐπιμελῆ, διηρῆσθαι δὲ καὶ ἀρχόντων αὖ πρὸς ἀρχοντα, οὕτω διηρῆσθαι καὶ ἄρχειν δεῖ πλὴν τῶν ἐπὶ τέλει ἐπιτηδείων. οἱ βασιλέων· καὶ δὴ καὶ τοὺς ἀγρονόμους ἓν ἕκαστον ἐὰν ὑφεῖζωσί τε αὖθις τοὺς ὧν ἐπιμελοῦνται, προστάξεις τε προστάττοντες αὐτοῖς καὶ ἐπιχειροῦντες λαμβάνειν τε καὶ φόβῳ τῶν αὖ ταῖς γεωργίαις μὴ πείθοντες· καὶ ἐὰν δίκην τινὰ τὸ κολαστέον ὧντινα δίδωσιν, ἢ καὶ λίπαρα ἀδίκως διαιτῶσι, ταῖς μὲν δίκαις πείθεσθε καὶ πειθόμενοι, ἀναίδη φθορὰ ἔσται αὖ παρὰ τῇ πόλει· τῶν δὲ ἄλλων ἀδικημάτων ὅτε αὖ ἀδικῶσι τοὺς οὐ τῷ τόπῳ τῶν μέχρι μυῶν, οὐ τοῖς κωμήταις καὶ γέτοσιν ὑπέχοντας καὶ ὄντας δίκας· τῶν δὲ μειζόνων ἐφίστε ἀδικημάτων ἢ καὶ τῶν ἐλαττόνων ἐὰν μὴ δίκαιον ὑπέχειν, πιστεύοντες τῷ μὴ δίκαιον εἶναι κατὰ μῦς αὖ ἕτερον ἀεὶ τόπον φεύγοντες ἀποφεύξεσθαι, τούτων πέρι λαγχάνειν μὲν οὐ ταῖς καινοῖς δίκαιον ἐν ἀδικουμένοις. ἐὰν δ' ἕλῃ, πῶς δίκαιον πρακτέον ἐν ὑποφεύγοντας καὶ μὴ ἐθελήσαντας ὑποχεῖν δίκην τιμωρίαν· διαιτάσθων δὲ οἵτε ἀρχοντες οἵτε ἀγρονόμοι τὰ δύο ἔτη, τοιόνδε τινα τρόπον· πρῶτον μὲν δή, καθ' ἡμέρους τοὺς τόπους εἶναι ξυσσίτια, οὐ δεῖ κοινῇ πῶς δίκαιον ποιεῖσθαι πᾶσιν· ὃ δὲ ἀποσυσσιτήσας, καθ' ἡμέραν ὑμβρίαν ἓν νύκτα ἀποκοιμηθεὶς, μὴ τῶν ἀρχόντων τὰ ἑαυτοῦ, ἢ παῖσις ἕνεκα ἀναγκαίας ἐπισυσσίτους, ἐὰν ἀποφήνωσιν αὐτὸν οἱ πάντες καὶ γράψαντες θῶσιν οὐ δικαίως καὶ ἀλελυκότα πῶς φρουρᾶ, ἀναίδη τε ἔχέτω, πῶς πολιτείας ὡς προδιδοὺς ἢ ἑαυτοῦ μόρος. καλείσθω τε πλημμελῶς ὢν τῷ σωτυχόντος καὶ ἐθέλοντος καλεῖν ἀτιμωρήτως· τῶν δὲ ἀρχόντων αὐτῶν ἑαυτοῦς τὸ σῶμα ἕνεκα τοῦτον αὖθις, ἐπιμελεῖσθαι μὲν τῶν ἑαυτοῦ πάντας τοὺς ὀφθήναι χρεών· ὁ δὲ ἀκοσμούμενος τε καὶ πυθόμενος, μὴ ἐπιξείνων, οὐ τοῖς αὐτοῖς οἰκήσεσθαι νόμοις. καὶ πολίσιον τῶν νέων ζημιούσθω· τοῦδε τοὺς τῶν νέων ἀρχὰς ἀτιμάσθω πάσας. τούτων δὲ ἀνομοφύλακες, ἐπίσκοποι ἀκριβεῖς ἔστωσαν, ὅπως ἢ μὴ γίγνεται πῶς ἀρχὴν, ἢ γιγνόμενα τῆς ἀξίας δίκης τυγχάνῃ. δεῖ δὴ πάντ' ἄνδρα διανοεῖσθαι τοῦδε ἀ πάντων ἀνθρώπων· ὡς ὁ μὴ δουλεύσας, οὐ δίκαιος αὐτοῦ γενέσθαι ἄξιος ἐπαίνου. καὶ καλλωπίζεσθαι χρὴ τῷ καλῶς δουλεύσαι μᾶλλον, ἢ τῷ καλῶς ἄρξαι. πρῶτον μὲν τοῖς νόμοις ὡς τούτων τοῖς θεοῖς οὖσαν δουλείαν· ἔπειτα τοῖς πρεσβυτέροις τε καὶ οὐ τίμιος βεβιωκόσι τοὺς νέους. μετὰ δὲ ταῦτα τῆς καθ' ἡμέραν διαίτης δεῖ τῆς ταπεινῆς καὶ ἀπόρου γεγυμνάσθαι τὰ δύο ἔτη ταῦτα, ἐν τῶν ἀγρονόμων γεγονότα· ἐπειδὰν γὰρ δὴ καταλιπῶσι οἱ σώφρονες ξυνελθόντες μετὰ τῶν πέντε, βουλεύσθωσαν ὡς διόπερ οἰκήσεται οὐκ ἔξουσιν αὐτοῖς ἄλλους οἰκήτας τε καὶ δούλους· οὐ δ' ἐκ τῶν ἄλλων χωρίων τε καὶ κωμῶν, τοῖς ἐκείνων αὖθ' τὰ ἴδια χρήσονται ὑπηρετήματα διακόνοις. ἀλλὰ μόνον ὅσα εἰς τὰ δημόσια· τὰ δ' ἄλλα αὐτοὶ δι' αὐτῶν διανοηθήσονται ὡς ἐκεῖνοι, διακονοῦντές τε καὶ διακονούμενοι ἑαυτοῖς. πρὸς δὲ τούτοις πᾶσιν πῶς χώραν διεξοδεύσομεν δίχους καὶ χειμῶνος ζῶν τοῖς ὅπλοις φυλακῆς τε καὶ γωρίσεως ἕνεκα· πάντων ἀεὶ τῶν τόπων κινδυνεύει γὰρ οὐδενὸς ἔλαττον μάθημα εἶναι, διακεῖσθαι ἐπὶ παντὸς πῶς αὐτῶν χώρας. οὐ δὴ χάριν, καινηγέσια καὶ πῶς ἄλλου θήρας, οὐχ ἧττον ἐπιτηδεύειν δεῖ τὸν ὑβρίστα, ἢ τῆς ἄλλης ὑδυῆς ἅμα καὶ ὠφελείας, τῆς τοῦδε τὸ γοιοῦτα γιγνομένης πᾶσι· τούτους οὖν αὐτούς τε καὶ τὸ ἐπιτήδευμα, εἴπερ τις κρυπτοὺς ἢ τε ἀγρονόμους, ἐὰν ὅτι καλὸν χαίρει ὂν πρεσβυτέρῳ, προθύμως πᾶς αὐτῷ εἰς δυνάμεν ἐπιτηδεύτω, ὅσοι μέλλουσι πῶς αὐτῶν πόλιν ἱκανῶς σώζειν. τὸ δὲ μετὰ ταῦτα, ἀρχόντων αἱρέσεως ἀγορανόμων πέρι καὶ ἀστυνόμων, ὧν ὑμῖν ἐπόμενον· ἔστω δ' αὖ ἀγρονόμους τε, ἀστυνόμοις χρεὼν, ἐξ ἑκάστου ὅσοι· τειχῆ δώδεκα μέρη τῆς πόλεως διαλαχόντες, μεμουλμένοι ἑκάστους, πῶν τε ὅλων ἐπιμελούμενοι τῶν κατὰ φύσιν· καὶ τῶν ἐκ τῆς χώρας λειφόρων εἰς πῶς πόλιν ἀεί τε ταγμάτων· καὶ τῶν ὁπλομαχιῶν, ἵνα κατὰ νόμους γίγνωνται πᾶσαι· καὶ δὴ καὶ τῶν ὑδάτων ὁπόσ' αὖ αὐτοῖς πίμπωσι καὶ παρασκευάζωσιν οἱ φρουροῦντες τε ἀκριβεστάτα· ὅπως εἰς τὰς κρήνας

ναῶν ἱκανὰ καὶ καθαρὰ παρεύεσθαι, κοσμεῖν τε ἅμα, καὶ ὠφελεῖν τὴν πόλιν· δεῖ δὲ καὶ τούτους δικαίους τε εἶναι καὶ ῥᾳδίους τῶν κοινῶν ἐπιμελεῖσθαι. διὸ προκαλείσθω μὲν πᾶς ἀνὴρ ἐκ τῶν μγίστων τιμημάτων, ἀγυνόμου δ' οὐ βούλονται. διὰ χειροτονητῶν δὲ καὶ ἀφικομένων ἐξ ὧν αὐτὸς ἕκαστος γίγνονται, τοὺς ἕξ ἀποκληρωσάντων. ὧν τούτων ἐπιμελεῖς, δοκιμαθέντες δὲ ἀρχόντων κατὰ τοὺς παρόντας αὐτοῖς νόμους. ἀγορανόμους δ' ἓξ τούτους, αἱρεῖσθαι μὲν ἐκ τῶν δευτέρων καὶ πρώτων τιμημάτων πέντε. τὰ δ' ἄλλα αὐτῶν γίγνεσθαι τὴν αἵρεσιν καθάπερ τῶν ἀγυνόμων, δίκα ἐκ τῶν ἄλλων χειροτονηθέντας, τοὺς πέντε ἀποκληροῦσι. καὶ δοκιμαθέντας αὐτοὺς, ἀρχοντας ἀποφαίνω. χειροτονείσθω δὲ πᾶς πέντε. ὁ δὲ μὴ θέλων, ἐὰν εἰσαγγελθῇ πρὸς τοὺς ἀρχοντας, ζημιούσθω πεντήκοντα δραχμαῖς, πρὸς τῷ ἡμιναῖς εἶναι δοκεῖν. ἵππου δὲ εἰς ἐκλησίαν καὶ φυλῆς κοινὸν ξύλλογον ὁ Σουλόμενος. ἐπάναγκες δ' ἔστω τῷ τῶν δευτέρων καὶ πρώτων τιμημάτων δύο δραχμαῖς ζημιουμένῳ, ἐὰν μὴ παρὼν ὀφείληται τοῖς ξυλλόγοις. τείσω δὲ ζημίαν καὶ τὸ τάρτυ, μὴ ἐπάναγκες· ἀλλὰ ἀζήμιος ἀφείσθω. ἐὰν μέντι παραγγείλωσιν οἱ ἄρχοντες πᾶσιν, ἕκλινος αἰάναγκος ξυνιέναι. τοὺς δὲ ἀγορανόμους, τὸν τοῦδε τοῦ ἀστυκόσμου διαταχθέντα νόμων φυλάκτειν· καὶ ἱερῶν καὶ κρηνῶν ἐπιμελεῖσθαι τῶν κατ' ἀγορὰν ὅπως μηδὲν ἀδικῆται μηδείς. τὸν ἀδικοῦντα δὲ κολάζειν· πλὴν ζημίας μὲν καὶ δημοσίας δοῦλον καὶ ξένον. ἐὰν δ' ἐπιχώριος ὄντις τοῦδε τὰ τοιαῦτα ἀκοσμῇ, μέχρι μὲν ἑκατὸν δραχμῶν νομίσματος, αὐτὸς εἶναι κυρίους διαδικάζοντας. μέχρι δὲ δισχιλίων τούτου, κοινῇ μετὰ ἀγυνόμων ζημιοῦν, διαιρέζοντας τῷ ἀδικοῦντι. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ ἀγυνόμοις ἔστω ζημιάματά τε καὶ κολάσεις ἐν τῇ ἑαυτῶν ἀρχῇ· μέχρι μὲν μνᾶς αὐτοὺς ζημιοῦντας· πλὴν δισχιλίας δὲ μετὰ ἀγορανόμων. μουσικῆς δὲ ἐπὶ μετὰ τοῦτο καὶ γυμναστικῆς ἀρχοντας καθίστασθαι πρέπον αὖ εἶη δισσοὺς ἑκατέρων. τοὺς μὲν παιδείας αὐτῆς οὕνεκα, τοὺς δὲ, ἀγωνιστικῆς. παιδείας μὲν βούλεται λέγειν ὁ νόμος, γυμνασίων καὶ διδασκαλίων, ἐπιμελητὰς κόσμου καὶ παιδεύσεως ἅμα, καὶ τῆς τοῦδε τοῦτα ἐπιμελείας. τῶν φοιτησόντων περὶ καὶ εἰκάσεων ἀρρένων καὶ θηλειῶν κορῶν. ἀγωνίας δὲ, οὕστε τοῖς γυμνικοῖς, καὶ τοῦδε τῷ μουσικῷ ἀθλοθέτας ἀθλητᾶς, διττοὺς αὖ τούτους· τοῦδε μουσικὴν μὲν, ἑτέρους· τοῦδε ἀγωνίαν δ' ἄλλους. ἀγωνιστικῆς μὲν οὖν ἀνθρώπων τε καὶ ἵππων, τοὺς αὐτούς. μουσικῆς δὲ ἑτέρους μὲν, τοὺς τοῦδε μονῳδίαν τε καὶ μεμπτικῷ. διὸ ῥαψῳδῶν καὶ κιθαριστῶν καὶ αὐλητῶν καὶ πάντων τῶν βιούντων, ἀθλοθέτας ἑτέρους πρέπον αὖ εἶη γίγνεσθαι. τῶν δὲ, τοῦδε χορῳδίαν ἄλλους. πρῶτον δὴ, τοῦδε τῷ χορῶν παιδιαν, παίδων τε καὶ ἀνδρῶν, καὶ θηλειῶν κορῶν εὐρχήσεσι καὶ τῇ τάξει τῇ ἀπάσῃ γίνομένῃ μουσικῇ· τοὺς ἀρχοντας αἱρεῖσθαι χρεών· ἱκανὸς δὲ εἷς ἀρχων αὐτοῖς, μὴ ἔλαττον τεττάκοντα γεγονὼς ἐτῶν· ἱκανὸς δὲ καὶ τοῦδε μονῳδίαν εἰσῃ, μὴ ἔλαττον ἢ τεσσαράκοντα γεγονὼς ἐτῶν, εἰσαγωγάς τε εἶναι, καὶ τοῖς ἀμελλομένοις, τῷ διάκεισιν ἱκανὸν ἀποδιδούς. ἐὰν δὲ χορῶν ἀρξάντα καὶ διδάξαντα, αἱρεῖσθαι χρὴ τοιοῦδέ τινα χρόνον. ὅσοι μὲν φιλοφρόνως ἐχήκασι τοῦδε τὰ τοιαῦτα, εἰς ἐὰν ξύλλογον ἵππασιν ἐπιζήμιοι ἐαν μὴ ἴωσι· τούτου δὲ ἀνομοφύλακες κεκλημένοι. τοῖς δ' ἄλλοις ἐὰν μὴ βούλωνται, μηδὲν ἐπάναγκες ἔστω· καὶ τὴν προβολὴν δὴ ἐν αἱρουμένου, ἐκ τῶν ἐμπείρων ποιητέον. ὥστε τῇ δοκιμασίᾳ, καὶ τηνόρημα οὐ τοῦτ' ἔστω καὶ ἀπηγόρημα. τῶν μὲν, ὡς ἄπειρος ὁλαχών· τῶν δ' ὡς ἔμπειρος. ὃς δ' αὖ, εἰς ἐκ προχειροτονητῶν δίκα λάχῃ δοκιμασθείς, τὴν αἰσαν ἐν τῶν χορῶν ἀρχέτω κατὰ νόμον. καὶ τὸ ταυτὰ δὲ τούτοις, καὶ ταύτῃ ὁλαχὼν ἐν αἰσαν ἐν ἐκείνου, τῶν ἀφικομένων εἰς κρίσιν μονῳδίᾳ τε καὶ συναυλίαν, ἀρχέτω εἰς τοὺς κειμένους ἀποδείλους ὁλαχὼν πλὴν κρίσιν. μετὰ δὲ ταῦτα, χρεὼν ἀγωνίαν ἀθλοθέτας αἱρεῖσθαι τῆς τοῦδε τὰ γυμνάσια ἵππων τε καὶ ἀνθρώπων, ἐκ τῶν τρίτων τε καὶ ἔτι τῶν δευτέρων τιμημάτων. εἰς δὲ τὴν αἵρεσιν ἔστω μὲν ἐπάναγκες, τοῖς τελοῦσι παρεύεσθαι τιμήμασι. ἐὰν σμικρότερον δὲ, ἀζήμιον ἀφείσθω. χρὴ δὲ

σωσιν οἱ λαχόντες· τῶν προχειροτονηθέντων μὲν, εἴκοσι· λαχόντων δὲ ἐκ τῶν ἕξ, τριῶν. οὓς ἂν καὶ ἅπας ὁ τῶν δοκιμαζόντων δοκιμάσῃ· ἐὰν δέ τις ἀχρόδοκιμασθῇ καὶ ἐλαττοῖ τὴν ἀρχὴς λῦσιν καὶ κρίσιν, ἄλλους ἀιρεῖσθαι κατὰ ταυτά· καὶ πλὴν δοκιμασίαν ὁσαύτως αὐτῶν περὶ ποιεῖσθαι. λοιπὸς δὲ ἀρχων ἐστὶ περὶ τὰ προειρημένα ἡμῖν, ὁ τῆς παιδείας ἐπιμελητὴς πάσης. ἀπλείστης καὶ ἀρίστης, ἧς μὲν δὴ καὶ ὁ δεύτερος ἀρξων ἔστω κατὰ νόμους· ἐκ τῶν μὲν γεγονὼς μὴ ἔλαττον, ἢ πεντήκοντα. παίδων δὲ γνησίων παντὸς μάλιστα μὲν ἡμῖν καὶ ζυγατέρων· εἰ δὲ μή, θατέρα· διασκοπείτω δὲ αὐτός τε ὁ προκριθεὶς καὶ ὁ προκρίνων, ὡς οὐδεμίαν ταύτην πλὴν ἀρχὴν τῶν ἐν τῇ πόλει ἀκροτάτην ἀρχῶν πολὺ μείζονα. παντὸς γὰρ δὴ φυτοῦ ἡ πρώτη βλάστη καλῶς ὁρμηθεῖσα, πρὸς ἀρετὴν τῆς αὑτοῦ φύσεως, τυχειωτάτη τέλος ἐπιθεῖναι τὸ πρόσφορον· τῶν τε ἄλλων φυτῶν καὶ τῶν ζώων ἡμῖν καὶ ἀγελῶν καὶ ἀνθρώπων. ἀνθρώπου δὲ ὡς φαμὲν ἅπαν ὅμως μὲν παιδείᾳ μὲν ὀρθῇ τυχὸν καὶ φύσεως εὐτυχοῦς, θειότατον ἡμερώτατόν τε ζῷον γίγνεσθαι φιλεῖ· μὴ ἱκανῶς δὲ ἢ μὴ καλῶς τραφὲν, ἀγριώτατον ὁπόσα φύει γῆ· ὧν οὕνεκα, οὐ λιτότατον οὐ δὲ πάρεργον δεῖ πλὴν παίδων τροφὴν, ἣν νομοθέτην ἐᾶν γίγνεσθαι. πρῶτον δὲ ἀρξάσθαι χρεὼν ἣν μέλλουσι αὐτῶν ἐπιμελεῖσθαι καλῶς, αἱρεῖσθαι τῶν ἐν τῇ πόλει, ὃς ἂν ἄριστος εἰς παίδευσιν ᾖ, ἔξοχον κατὰ λόγον μὲν ὅτι μάλιστα αὐτοῖς καθιστάντα, προστάτην καὶ ἐπιμελητήν. λέπεσθαι τοίνυν ἀρχαὶ πλὴν βουλῆς καὶ πρυτάνεων εἰς δὲ τὸ ἀπόλλωνος ἱερὸν ἐλθοῦσαι, φρούρων ψῆφον κρύβδην, τῶν νομοφυλάκων, ὃν νῦν ἂν ἕκαστος ἡγῆται καλλιστ' ἂν τῶν περὶ παιδείαν ἀρξαι γεγονότων· ᾧ δ' ἂν πλεῖστοι ψῆφοι ξυμβῶσι, δοκιμασθεὶς ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀρχόντων τῶν ἐλομένων πλὴν νομοφυλάκων, ἀρχέτω ἔτη πέντε. ἴσον δὲ καὶ ταυτὰ, ἄλλον αὖθ' ταύτην πλὴν ἀρχὴν αἱρεῖσθαι· ἐὰν δέ τις δημοσίαν ἀρχὴν ἄρχων ἀκροᾶται, πρὶν ὑβύκειν αὐτῷ πλὴν ἀρχὴν, πλεῖον ἢ τεττάκοντα ἐπιδεμόλιν ἡμερῶν, ἣν αὐτὸν χρόνον αὖθ' πλὴν ἀρχὴν ἄλλον καθιστάναι, ὃς ἂν πρόσκηντος εἶναι μέλλον καὶ ἐὰν ὀρφανῶν ἐπίτροπος τελευτήσῃ τις, οἱ προσήκοντες καὶ ἐπιδημοῦντες πρὸς πατρὸς καὶ μητρὸς μέχρις ἀνεψιῶν παίδων, ἄλλον καθιστάντων, αὐτὸς δὲ καὶ ἡμερῶν ἢ ἑκατὸν ἐπὶ σφραγῖδι, τῆς ἡμέρας, μέχρι πρὸ αὖ καταστήσωσιν ἣν ἐπίτροπον· πᾶσα δὲ δίκη που πόλις ἄπολις αὖ γίγνοιτ' ἂν ἧ δικαστήρια μὴ καθιστῶτα ἔστι καὶ τὸ πόσον. ἄφωνος δ' αὖ δικαστὴς ἡμῖν ᾖ μὴ πλείω τῶν αὐτιλίκων οἱ ταῖς αἰκείσεσι φθιγγόμενος, κατὰ πρὸ οἱ ταῖς διαίταις, οὐκ αὖ ποτε ἱκανὸς γίνοιτο πλὴν τῶν δικαίων κρίσιν· ὧν οὕνεκα, οὔτε πολλοὺς ὄντας ἐᾶσθαι ἂν δικάζειν, οὔτε ὀλίγους φαύλως. σαφὲς δὲ δὴ τόγε ἀμφισβητοῦμεν χρεὼν γίγνεσθαι παρὰ ἑκατόδων. ὁ δὲ χρόνος ἅμα καὶ ὁ βραδὺ, τό, τε πολλάκις αἰκείσεσθαι, πρὸς ὃ φανερὰ γίγνεσθαι πλὴν ἀμφισβήτησιν, ξύμφορον· ὧν οὕνεκα, πρῶτον μὲν εἰς γείτονας ἰόντας χρὴ τοὺς ἐπιπλοῦντας ἀλλήλοις. καὶ τοὺς φίλους τε καὶ ξυνασθύτας· ὅτι μάλιστα τὰς ἀμφισβητουμένας πράξεις. ἐὰν δ' ἄρα μὴ ὑπ' αὐτοῖς τοῖς ἱκανὴν κρῖσιν λαμβάνῃ, πρὸς ἄλλο δικαστήριον ἴτω. τὸ δὲ τρίτον, αὖ τὰ δύο δικαστήρια μὴ δεύτεται διαλλάξαι, τέλος ἐπιθέτω τῇ δίκῃ. πρόπον δὲ ἵνα καὶ τῶν δικαστηρίων αἱ κατασταστάσεις, ἀρχόντων εἰσὶν αἱρέσεις. πάντα μὲν γὰρ ἄρχοντα, ἀναγκαῖον καὶ δικαστὴν εἶναι τινῶν· δικαστὴς δὲ, οὐκ ἄρχων, καί τινα πρόπον ἄρχων, οὐ πάνυ φαῦλος γίγνεται πλὴν τοῦ ἡμέραν, ἣ πρὸ αὖ κρίνων πλὴν δίκην ἀποτελῇ. Θεὸς δὴ καὶ τοὺς δικαστὰς ὡς ἄρχοντας, λέγωμεν τίνες αὖ ἔσονται πρέποντες, καὶ τίνων ἄρα δικασταὶ, καὶ πόσοι ἐφ' ἑκάστοις. κυριώτατον μὲν τοίνυν ἔστω δικαστήριον, ὃ πρὸ αὖ αὐτοὶ ἑαυτοῖς ἀποφήνωσιν ἕκαστοι, κοινῇ τινα σὺν ὁμόσαντες. δύο δὲ τῶν λοιπῶν ἔστω κριτήρια· ἡ μὲν, ὅταν τις τινὰ ἰδιώτην ἰδιώτης ἐπαιτιώμενος ἀδικεῖν αὐτὸν ἅπαν εἰς πλὴν δίκην, βούληται δικάζεσθαι· ἡ δ' ὁπόταν ἡ δημόσιόν τι πρᾶγμα τῶν πολιτῶν, ἡγῆταί τις ἀδικεῖσθαι. πλὴν βουλῇ τῷ κοινῷ βοηθεῖν. λεκτέον δ' ὁποῖοί τ' εἰσὶ καὶ τίνες οἱκειταί· πρῶτον δὲ δικαστήριον γιγνέσθω κοινὸν ἅπασι τοῖς ἡ τέτταρα ἀμφισβητοῦσι ἰδιῶται πρὸς ἀλλήλους

λήλους γινόμενον τῇ δίκῃ. πάσας δὴ τὰς ἀρχὰς, ὁφσαι τε κατ' οἰκιαν ἰόν καὶ ὁπόσαι πλέω χρόνου ἀρχουσιν, ἐπειδαν μέλλῃ τις οἰκιαν μετὰ θορυβὰς φορτὸς τῷ ἐπόντι μὴ γίγνεσθαι, τούτης τῆς ὑμβρεως τῇ πρόσθεν, πάντας χρὴ τοὺς ἀρχοντας σωτελεῖν εἰς οἴ ἰδρύει. καὶ τὸν θεὸν ὁμόσαντας, δι' ἀπαίξεσθαι πάσης ἀρχῆς οὗ ἂν δικασὴ, ὃς αὖ οἱ ἀρχῇ ἐκάστῃ ἀριστός τε εἶναι δόξῃ καὶ ἀριστ' αὖ καὶ ὁσιώτατα τοῖς λίκασ' τοῖς πολίταις αὐτῷ φὴν ἐπόντα οἰκαυτὸν φαίνηται διακείμενον. τούτων δὲ αἱρεθέντων, γίγνεσθαι μὲν δοκιμασίαν οἱ τοῖς ἑλομένοις. ἐὰν δὲ ἀποδοκιμασθῇ τις, ἕτερον αὖθ' αἱρεῖσθαι κατὰ ταυτά. τοὺς δὲ δοκιμασθέντας διηίζειν μὲν τοῖς πάλαι δικασηρια φυγοῦσι. πρὸ δὲ νῆφον, φανερὰ φέρειν. ἐπικούς δ' εἶναι καὶ θεατὰς τούτων τῶν δικῶν, ἰζανάγκης μὲν βουλευτὰς, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἀρχοντας τοὺς ἑλομένους αὐτούς. τῶν δὲ ἄλλων, τὸν βουλόμενον. ἐὰν δέ τις ἐπαυτεί πᾶταί τε ἓν αἰκόντα ἀλίκως κεῖναι πρὸ λίκλω, εἰς τοὺς νομοφύλακας ἰὼν, καὶ τὴν γραφὴν τω. ὁ δὲ ὅπλων πρὸ τοιαύτην λίκλω, ὑπιχέτω μὲν τὸ βλάβους τῷ βλαφθέντι δ' ἢ μισυ τίνειν. ἐὰν δὲ μέζονος ἄξιος εἶναι δόξῃ ζημίασ', προσζημᾶν τοὺς κρίναντας πρὸ λίκλω ὅπ χρὴ πρὸς τούτῳ παθεῖν αὐτὸν, ἢ ἀποτίνειν τῷ κοινῷ καὶ τῷ πρὸ λίκλω δικασαμένῳ. τοῦδε δὲ τῶν δημοσίων ἐγκλημάτων, ἀναγκαῖον πρῶτον μὲν, τῶ πλήθει μεταδιδόναι τῆς κρίσεως· οἱ γὰρ ἀδικούμενοι πάντες ἐσὸν, ὅταν τὴς πρὸ πόλιν ἀδικῇ, καὶ χαλεπῶς αὖ οἰλίκῃ φέρουσιν, ἄμοιροι γιγνόμενοι τῶν τοιούτων διαλέξεων. ἀλλ' ἀρχὴν τε εἶναι χρὴ τῆς τοιαύτης λίκης καὶ τελευτὴν, εἰς τὸν δῆμον ἀποδιδομένω. πρὸ δὲ Σάσανον, οὐ ταῖς μεγίσταις ἀρχαῖς τεισὸν, ἃς αὖ ὅ, τε φύλαρ καὶ ὁδιώκων ξυνομολογῆτον. ἐὰν δὲ μὴ λαύηθον κοινωνῆται τῆς ὁμολογήσασ' αὐτοῖς, πρὸ βουλὴ ἐπικρίνειν αὐτῶν πρὸ αἵρεσιν ἑκατέρου. δεῖ δὲ δὴ, καὶ τῶν ἰδίων δικῶν, κοινωνεῖν κατὰ λαύαμεν ἅπαντας. ὁ γὰρ ἀκοινώνητος ὢν ἰζουσίας τὸ συνδικάζειν, ἐγγᾶται ζημιᾶρ παράπαν τῆς πόλιος ὐμέτερος εἶναι. διὰ ταῦτ' οὖν δὴ καὶ κατὰ φυλὰς ἀναγκαῖον δικασήρια τε γίγνεσθαι· καὶ κλήρῳ δικασταὶς ἐκ τῶ παρακρῦμα ἀδιαφθόρους ταῖς δίκαισι δικάζειν. ὃ δὲ τέλος κρίνειν πάντων τῶν τοιούτων ἐκεῖνο δ' δικαιότερον, ὅ φαμὲν εἷς γε ἀνθρωπίνω λαύαμεν ὡς δίον τε ἀδιαφθορώτατα παρισκεῖασθαι τοῖς μὴ λαυαμένοις μήτε οἰ τοῖς γένεσι, μήτε οἰ τοῖς φυλετικοῖς δικαστηρίοις ἀπαλλάττεσθαι· ναῦν δὴ τοῦδε μὲν δικασηρίαν ἅμῶν ἃ δὴ φαμὲν, οὔθ' ὡς ἀρχὰς οὔτ' ὡς μὴ, ῥᾴδιον εἰπόντα, ἀνάμεσον τῶν πάντων ἐρηκέναι. τοῦδε μὲν ταῦτα, δι' τοῦδε γραφὴς ἔξωθεν τοῦδε γραμμίου, τὰ μὲν, εἴρηκε, τὰ δ' ἀπολείπει φθόνω. πρὸς γὰρ τέλει νομοθετήσασ', ἰδίκων ἀκριβὶς νόμων δίσις ἅμα καὶ διαίρεσις, ὀρθότατα γίγνοιτ' αὖ μακρῷ. ταύτας μὲν οὖν ἐρῴαθω, πρὸς τῷ τέλει τοῦδε μέσει ἡμᾶς· αἱ δὲ τοῦδε τὰς ἄλλασ' ἀρχὰς καταστάσεις, χρὴν πρὸ πλείσην ἐλλόγασι νομοθετήσαι. δ' δὲ ὅλου καὶ ἀκριβὶς τοῦδε ὁσός τε καὶ πάντων τῶν κατὰ πόλιν καὶ πολιτικὴν πᾶσαν διοικήσιων, οὐκ ἔστι γενέσθαι σαφὲς, πρὶν αὖ ἰσλέξοσθε ἀπαρχῆς τά τε λάττω καὶ τὰ μέσα καὶ πάντα μᾶρ τὰ ἑαυτῆς ἀπολαβοῦσα, πρὸς δ' τέλος ἀφίκηται. πρὸ μὲν οὖ τῷ παρόντι μέχρι τῆς τῶν ἀρχόντων αἱρέσιως γνωμίης, τελευτὴ μὲν τῶν ἔμπροσθεν αὖ τὴν γίγνοιτ' αὖ ἱκανὴ. νόμων δὲ θέσεως ἀρχὴ, καὶ ἀναβολῶν ἅμα καὶ ὄκνων, οὐδὲν ἔστι δομένη. ΚΛ. Γαύτως μοι κατὰ νοῦν ὦ ξεῖν' τὰ ἔμπροσθεν ἐρηκὼς, πρὸ ἀρχὴν τελευτῇ προσάψασ' τοῦδε τῶν τε ἀρημένων καὶ τῶν μελλόντων ἐν θήσεσθαι, ταῦτα ἔτι μᾶλλον ἐκείνων ἤρηκασ' φιλίας. ΑΘ. καλῶς δ' ἔγνως αὖ ἡμῖν ἡ πρισβυτῶν ἔμφρων παιδιὰ, μέχρι λαβὲν ἔντασιν διακπαυσμόν.

ΚΛ. Καλῶ πρὸ ταυτὶ ἔοικασ' δηλοῦν τῶν αὐδρῶν. ΑΘ. Σὶ κός γε. δὴ δ' αἰνούσωμεν, ἅσοι δοκεῖ καθάπερ ἐμοί. ΚΛ. Τὸ ποῖον δὴ καὶ τοῦδε τίνων. ΑΘ. Οἶδ' ὅτι καθάπερ ζωγράφων οὐδὲν πρᾶσ' ἔχειν ἃ πραγματεύκ δοκεῖ τοῦδε ἐκάστων τῶν ζώων, ἀλλ' ἢ τοῦ χραίσειν ἢ ἀφχραίσειν, ἢ ὅτι δή ποτε καλοῦσι δ' ἰσοῦσθον οἱ ζωγράφων παῖδες, οὐκ ἄν ποτε δοκῇ παύσασθαι κη-

σμοῦσα, ὥστε ἐπίδοσιν μακρὰν ἴσχειν, εἰς ἃ ἡμᾶς τὸ καὶ φανερώτερα γίγνεσθαι τὰ γεγραμμένα. ΚΛ. Σχεδὸν οὕτως, ἀκούων καὶ αὐτὸς ταῦτα, ἃ λέγεις. ἐπεὶ οὐ πεῖρός γε, οὐδαμῶς γέγονα τῇ τοιαύτῃ τέχνῃ. ΑΘ. Καὶ οὐδεὶς γε ἱκανὸς. χρησώμεθα γοῦν μὴν τῷ νῦν παρακτικῷ περὶ αὐτῆς ἡμῖν λόγῳ ἐν ἰσότητι. ὡς ἔστι τις ἐπιστήσει γράψαι τέως ἡμῖν ζῷον, καὶ τοῦτ' αὖ μεγέθει ἐκ τοῦ ἐπὶ τοσόνδε σὺν χρόνου, ξυνοῖδας ὅτι ἡμεῖς ὦν, ἐμοί τινα καταλείψει διάδοχον τοῦ ἐπανορθοῦν τὰ ἀνόμοια κάλλει ζῷον ἐκ τοῦ χρόνου, καὶ ὁ παραλειφθεὶς ἐκ τῆς ἀθουσίας τῆς εἰς τοῦτο πρὸς τὸν τέχνην, δίος τε εἰς ὁ πρόσθεν ἴσως φαυλοτέρων ποιεῖν ἐπιδιδόναι σμικρόν τινα χρόνον αὐτῷ, πόνος παρακμάσει παμπόλυς; ΚΛ. Ἀληθῆ. ΑΘ. Τί οὖν. ἆρ' οὐ δοκοῦσι ὁ τῶν νομοθέτου βούλημα εἶναι; πρῶτον μὲν γράψαι τοὺς νόμους πρὸς τὸν ἀκρίβειαν καὶ τὰ δυνάμενα ἱκανῶς. ἔπειτα πρῶτος τοῦ χρόνου, καὶ τῶν δικαίων ὄργῳ πειρώμενον, ἆρ' εἴ τινα οὕτως ἄφρονα γεγενῆσθαι νομοθέτην, ὥστ' ἀγνοεῖν ὅτι πάμπολλα ἀνάγκη παραλείπεσθαι τοιαῦτα, ἃ δεῖ τινα ξυνεπόμενον ἐπανορθοῦν, ἵνα μηδαμῇ χείρων, βελτίων δὲ ἡ πολιτεία. καὶ ὁμόσαι ἂν γίγνεσθαι ταῦτα τὸν ὡμισμένον αὐτῷ πόλιν; ΚΛ. Εἰκός. πῶς γὰρ οὐ βούλεσθαι πάντα ὀνήσιμον ἂν θεῖον. ΑΘ. Οὐκοῦν ἅμα τινὰ μηχανὴν ἴχνη πρὸς ὄργῳ καὶ λόγους, τίνα τρόπον διδάξειεν αὖ ἕτερον ἄττα μείζονα ἄττα ἐλάττω τοῦτ' ἴσχειν οἴησιν, ὅπου χρὴ φυλάττειν καὶ ἐπανορθοῦν νόμους, οὐκ ἄν ποτε λίποιεν ἀπείροι ὁ τοιοῦτον, πρὶν ἐκεῖ τέλος ἐλθεῖν. ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ. ΑΘ. Οὐκοῦν ὁ τῷ νῷ παρόν μοι ποικτέον ἐμοὶ καὶ σφῶν ξύν-

ΚΛ. Τὸ ποῖον δὴ λέγεις. ΑΘ. Ἐὰν πειθώμεθα μὲν μέλλομεν, ἔρεσθαι δὲ ἡμῖν νομοφύλακας, ἡμεῖς δ' ὑποδυσμεῖς τὸ εἶδος, οἷόν πως πρὸς ἡμᾶς νῦν, ἅμα μὲν ὡς φαμὲν δεῖ νομοθετεῖν ἡμᾶς. ἅμα δὲ πειρᾶσθαι ποιεῖν καὶ τούτους αὖ θεούς, νομοθέτας τε καὶ νομοφύλακας ἐκ τοῦ δυνατόν. ΚΛ. Τί μήν, εἴπερ οἷοί τε γ' ἐσμὲν ἱκανῶς. ΑΘ. Ἀλλ' οὖν πειρατέα γε καὶ προθυμητέα.

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ. ΑΘ. Λέγομεν δὴ πρὸς αὐτούς, ὦ φίλοι σωτῆρες νόμων· ἡμεῖς μὲν ἐκόντων ὧν τίθεμεν τοὺς νόμους, πάμπολλα παραλείπομεν. ΚΛ. Ἀνάγκη γοῦν. ΑΘ. Οὐ μὴν ἀλλ' ὅσα γε μὴ σμικρὰ καὶ ὃ ὅλον εἰς δυνάμεν, οὐκ αἰσχρὸν ἀποδύσασθαι καθάπερ τινὶ περιφῇ. ἔστω δὲ δύσει συμπληροῦν ὑμᾶς ὃ τοῦδε νῦν. ὅπου δὲ βλέποντες σφάσετε, ὃ τοιοῦτον ἀκούειν χρή. μάγιλλος μὲν γὰρ καὶ ἐκὼν καὶ κλειτίας, εἰρήκαμέν τε αὐτὰ ἀλλήλοις οὐκ ὀλιγάκις. ὁμολογοῦμέν τε λέγεσθαι καλῶς. ὑμᾶς δὲ ἡμῖν βουλόμεθα, συγγνώμονας τε ἅμα καὶ μαθητὰς γίγνεσθαι. βλέποντας πρὸς ταῦτα ἐς ἃ πρὸ ἡμεῖς ξυνεχωρήσαμεν ἀλλήλοις ἐν νομοφυλακῇ τε καὶ νομοθέτην δεῖν βλέπειν. ὧν δὲ ἡ συγχώρησις, οὗ ἕνεκα κεφάλαιον, ὅπως ποτὲ αὖθις ἀγαθὸς, γίγνοιτ' ἄν, πρὸς ἀνθρώπῳ προσήκουσαν αἰρετὸν τῆς ψυχῆς ἕξιν· ἕκτινος ἐπιτηδεύματος ἥκιστ' ἔθους, ἧ φύσεως κτήσεως, ἧ ἐπιθυμίας ἢ δόξης, ἧ μαθημάτων ποτέ τινων, εἴτε ἀρέσκει τὰς τῶν ξυνοικούντων οὖσα ἡ φύσις, εἴτε θήλεια κλέος ἢ γερόντων, ὅπως εἰς ταὐτὸν ἕξιν ὃ λέγομέν τε ταχὺ μόνον, σωφροσύνη πᾶσα ἴσχει δίχα παντὸς τοῦ βίου. τῶν δ' ἄλλων ὁπόσα ἐμπόδια τούτοις, μηδὲν προτιμῶν φανεῖται μηδ' ὁσιοῦν. τελευτῶν δὲ καὶ πόλεως ἐπὶ πάσαν ἀνάγκην φαίνεται γίγνεσθαι, πρὶν ἐθέλειν δουλεύειν ὑπομένουσα ζυγὸν ἄρχεσθαι ὑπὸ χειρόνων, ἢ λείπειν φυγῇ τὴν πόλιν, ὡς πάντα τὰ τοιαῦτ' ἄρ' ὑπὸ μοιρῶν πάσχοντας, πρὶν ἀλλάξασθαι πολιτείαν. ἢ χείρους ἀνθρώπους πίφυκε ποιεῖν. ταῦτα ἡμεῖς τε ἐμπροσθεν ξυνωμολογησάμεθα· καὶ νῦν ὑμεῖς ἡμῶν εἰς ταῦτα ἐπιστρέφετε

βλέποντες

ζλείποντες, ἐπαινεῖτε καὶ ἀφίετε τοὺς νόμους, ὅσοι μὲ ταῦτα δικαίοι. τοὺς δὲ δικαστὰς ἀκατάζευκτά τε καὶ φιλοφρόνως διέχοντας, ζητεῖτε αὐτοῖς· τὰ δ' ἄλλα ἐπιτηδεύματα καὶ πρὸς ἄλλα τείνοντα τῶν ἀγαθῶν λεγομένων, χαίρειν χρὴ προσαγορεύειν. ἀρχὴ δὲ ἔστω τῶν μετὰ ταῦτα ἡμῖν νόμων, ὧδέ τις. ἀφ' ἑβδόμων ἄρχεσθαι. ἐν ἀριθμοῦ γὰρ δὴ δεῖ πρῶτον ἀπολαβεῖν ἡμᾶς ἐν τῶν πεντακισχιλίων καὶ τετρακοσίων ὅσαπερ ἔχει τε καὶ ἕξει δώμας προστρόφους, ὅτε ὅλος ἅμα καὶ ὁ κατὰ φυλάς. ὃ δὴ δεῖ τοῦ παντὸς ἕνεκα διανεμητέον. οὗ καὶ ἕνεκα εἰκοσάκις ὀρθῶς ἔχει φῶ. ἔχει δὲ διανομάς, δώδεκα μὲν ὅπῃ ἀριθμὸς ἡμῖν. δώδεκα δὲ καὶ ὁ τῆς φυλῆς. ἑκάστην δὴ πῶ μοῖραν διανεῖσθαι χρεών, ὡς οὖσαν ἑβδομὴν θεοῦ σῶρον, ἑπομένως τοῖς μησὶ καὶ τῇ τοῦ παντὸς τελειότητι. διὸ καὶ πᾶσαν πόλιν ἄγει μὲν ὁ ξύμφυτον, ἑβδομῶ αὐτάς· ἄλλοι δὲ ἄλλων ἴσως ὀρθότερον εὐάμαρτό τε καὶ εὐτυχέστερον εἰρήκασιν πῶ διανομῶ· ἡμεῖς δὲ οὖν νῦν φαμὲν ὀρθότατα προειρῆσθαι ἐν τῶν πεντακισχιλίων καὶ τετρακοσίων ἀριθμόν. ὃς πάσας τὰς διανομὰς ἔχει, μέχρι τῶν δώδεκα ἀπὸ μιᾶς ἀρξάμενος, τελῶ ἐνδεκάδος. αὖτη δ' ἔχει σμικρότατον ἅπαν. ἐνδὲ θάτερα γὰρ ὑγιὲς γίγνεται· δυοῖν ἐσίαιν ἀπονεμηθείσαιν. ὡς δ' ἔστι ταῦτα ἀληθῶς ὄντα κατὰ σελῆνῶ οὐκ αὖ πολλοὺς ἐπιδέξει μῦθος· πιστεύσαντες δὲ τανῦν τῇ παρούσῃ φήμῃ καὶ λόγῳ, νέμω μέρ τε ταύτην, καὶ ἑκάστῃ μοῖραν θεὸν ἢ θεῶν παῖδα ἐπιφημίσαντες, βωμούς τε καὶ τὰ τούτοις προσήκοντα ἀποδόντες, θυσιῶν πέρι ξυνόδους ἐπ' αὐτοῖς ποιώμεθα δύο τοῦ μηνός. δώδεκα μὲν τῇ τῆς φυλῆς διανομῇ· δώδεκα δὲ αὖτῶ τῷ τῆς πόλεως διαμερισμῷ. θεῶν μὲν δὴ πρῶτον χρεὼν τοὺς τοῦδε θεοὺς καὶ τῶν τοῦδε θεούς· δεύτερον δὲ, ἡμῶν αὐτῶν οἰκειότητός τε πέρι καὶ γνωρίσεως ἀλλήλων ὡς φαῦλον οὖ, καὶ ὁμιλίας οὖσης πάσης. πρὸς γὰρ δὴ τῶν χαλεπῶν κοινωνίαν καὶ σύμμιξιν, ἀναγκαίως ἔχει τῶν ἄγνοιαν ἐξαιρεῖν. παρ' ὧν τέ τις ἄγεται, καὶ ἃ καὶ ὃς ἐκδίδωσι, τοῦδε παντὸς ποιούμενον ὅτι μάλιστα, τὸ μὴ σφάλλεσθαι μηδαμῶς ὑπὸ τοῖς τοιούτοις καιρὸν τὸ δικαστόν. τῆς οὖν τοιαύτης ἀπουσίας οὔσης χρὴ καὶ τοὺς παῖδας ποιεῖσθαι· χορεύοντάς τε καὶ χορεύουσας κούρους καὶ κόρας. καὶ ἅμα δὴ θεωροῦντάς τε καὶ θεωρουμένους μετὰ λόγου τε καὶ ἡλικίας τινὸς ἐχούσης οἰκείας προφάσεις. γυμνοὺς καὶ γυμνὰς μέχρι περ αἰδοῦς σώφρονος ἐᾶσαι. τούτων δ' ἐπιμελητὰς πάντων καὶ κοσμητὰς, τοὺς τῶν χορῶν ἀρχοντας γίγνεσθαι· καὶ νομοθέτας μετὰ τῶν ὁμοφυλάκων. ὅσων αὖ ἡμεῖς ἐκλείπομεν τάττοντας. ἀναγκαῖον δὲ ὅπῃ ἅπερ τοῦδε τὰ τοιαῦτα ὅσα σμικρὰ καὶ πολλὰ, νομοθέτην μὲν ἐκλείπειν. τοὺς δ' ἐμπείρους ἀεὶ κατ' οἰκίαν ἐν γιγνομένους αὐτῶν, ἀφ' ἧς χρέαν μανθάνοντας τάττεσθαι. καὶ ἐπανορθουμένους, κινεῖν κατ' οἰκίαν τῶν, ἕως ἂν ὅρος ἱκανὸς δόξῃ τῶν τοιούτων νομίμων καὶ ἐπιτηδευμάτων γεγονέναι. χρόνος μὲν οὖν μέτριος ἅμα καὶ ἱκανὸς γνοὶ ἂν τῆς ἐμπειρίας διαπέρας. θυσιῶν τε καὶ χορείων ἀεὶ πάντα καὶ ἕνεκα ταχθείς. ζῶντος μὲν τοῦ τάξαντος νομοθέτου κοινῇ. τέλος δὲ χόντος, αὐτὸς ἑκάστας τὰς ἀρχὰς, ἃς δὴ νομοφύλακας ἐς φθονοῦσας τὸ παραλειπόμενον τῆς αὐτῶν ἀρχῆς ἐπανορθοῦσθαι μᾶχειπρ ἂν τέλος. ἔχειν ἔκαστον δόξῃ τοῦ καλῶς ἐξηγεῖσθαι. τότε δὲ ἀπίοντα θεμένους, ἤδη χρῆσθαι μετὰ τῶν ἄλλων νόμων, οὓς ἔταξε καταρχὰς ὁ δὴ αὐτοῖς νομοθέτης. ἐν πέρι, κινεῖν μὲν ἐκόντας μηδέποτε μηδεί· ἐὰν δέ τις ἀνάγκη δόξειέ ποτε καταλαβεῖν, πάσας μὲν τὰς ἀρχὰς χρὴ ξυμβούλους. πάντα δὲ τὸν θεῖον, καὶ πάσας θεῶν μαντείας ἐπιλεξάντας, ἐὰν συμφωνῶσι πάντες οὕτω κινεῖν· ἄλλως δὲ μηδέποτε μεταμῶς. ἀλλὰ τὸν κωλύοντα ἀεὶ κατὰ νόμον κρατεῖν· ὀφθὸν τῆς οὖν ἡ ὁπηνίκα τῶν πέντε ἡ ἔτους

γιγνόμενον ἴσην σκοπῶν καὶ σκοπούμενος ὑπ' ἄλλων, καὶ τὰ νῦν ἐαυτῷ καὶ πρίπου τὰ εἰς παίδων κοινωνίαν καὶ γάμων ἐξευρεκέναι πιστεύει, γαμέτω μὲν πᾶς, ὡς ἐκ τῶν πέντε καὶ τεσσαράκοντα ἐτῶν. ἡ δὲ πρέπον καὶ ἡ ἁρμόττουσα ὡς χρὴ ζητεῖν, πρῶτον ἐπακουσάτω. δεῖ γὰρ ὡς φησὶ κλεινίας ἔμπροσθεν τοῦ νόμου, προοίμιον οἰκεῖον ἐκείνῳ τῷδε ἡμῖν ἐρεῖν.

ΚΛ. Κάλλιστα ὦ ξένοι διεμνημονεύσατε· ἐλαβίς τε τοῦ λόγου καιρὸν καὶ μάλ' ἐμοὶ δοκοῦντ' εἶναι σύμμετρον.

ΑΘ. Εὖ λέγεις ὦ παῖ. τίνων φῶμεν ἀγαθῶν παίδων φωνὴν, τοὺς παρὰ τοῖς ἐμφρόσιν δὴ δόξους γάμους χρὴ γαμεῖν· ὅσοι παραυτοῦ αὖ, μὴ φθάσαντες τῶν πέντε, μηδὲ τῶν τῶν πλουσίων διώκειν διαφθείροντος γάμον· ἀλλ' ἐὰν τἄλλα ἱκανὸς ᾖ τὸν ὑποδεέστερον ἀεὶ τιμῶντα, εἰς τὴν κοινωνίαν ἐωσίσθαι. τῇ τε γὰρ πόλει, ξύμφορον αὖ ἔπι παύτῃ, ταῖς τε ἐωσιούσαις ἰσίαις. ἡ γὰρ ὁμαλὸν καὶ ξύμμετρον, ἀκρᾴου μυρίω διαφόρει πρὸς ἀρετήν. κοσμίων τε παίδων χρὴ προθυμεῖσθαι γίγνεσθαι κηδεστὴν τὸν αὐτῷ ἐωσιόντα ἐπαμώτερον ἅμα καὶ βάττον τοῦ δίοντος πρὸς πάσας τὰς πράξεις φερόμενον. ἐν δ' ἑκάστοις πεφυκότα ἐνδὺ παναστίκ χρὴ κηλεύματα πορεύεσθαι. καὶ καταπαυτὸς ἕξ ἕως μῦθος γάμου. ἐν γὰρ τῇ πόλει δεῖ συμφέροντα μνηστεύειν γάμον ἕκαστον οὐκ ἐν ἥδιστον αὐτῷ· φέρεται δ' πως πᾶς ἀεὶ καὶ τὰ φύσιν, πρὸς ἣν ὁμοιότατον αὐτῷ. ὅθεν ἀνόμαλος ἥ πόλις ὅλη γίγνεται, χρήμασί τε καὶ τρόπων ἕξεσιν. ὃ ἕν ἃ μὴ βουλόμεθα ξυμβαίνειν ἡμῖν, καὶ μάλιστα ξυμβαίνει ταῖς πολέσταις πόλεσι· ταῦτα δὴ ὁ λόγου μὴ νόμῳ προστάττειν μὴ γαμεῖν πλούσιον πλουσίᾳ· μὴ δὲ πολλὰ δυναμένου πράττειν, ἄλλου τοιούτου· βάττονς δὲ ἕξεσι πρὸς βραδυτέρους, καὶ βραδυτέρους πρὸς θάττονς ἀναγκάζειν τῇ τῶν γάμων κοινωνίᾳ πορεύεσθαι, πρὸς ἃ γιγνόμενα ἔστιν, καὶ ξυμὸν αἰτιᾶσθαι πολλοῖς. οὐ γὰρ ῥᾴδιον οἰκεῖν, ἅπερ πόλιν ἔστιν δεῖ λίκνον κρατῆρος καὶ κεραμεύειν· οὗ μέσος νόμος μὲν ὅσος ἐγκεχυμένος, ζεῖ κολαζόμενος δὲ ὑπὸ νήφοντος ἑτέρου θεοῦ, καὶ λιὼ κοινωνίαν λαβὼν, ἀγαθὸν πόμα καὶ μέτριον. ἀπεργάζεται. τῆτ' οὖν γιγνόμενον ἐν τῇ τῶν παίδων μίξει, διορᾶν ὡς ἔπος εἰπεῖν, δικαίως οὐδείς. τούτων δὴ χάριν ἐὰν μὲν νόμῳ τὰ τοιαῦτα ἀναγκαῖον. ἐπάδοντα δὲ, πείθειν πειρᾶσθαι, λιὼ τῶν παίδων ὁμαλότητα αὐτῶν αὐτοῖς, τῆς τῶν γάμων ἰσότητος, ἀπλείστου χρημάτων οὔσης, ἐνδὺ πλείστους ἵκνεισθαι ποιεῖσθαι. καὶ λιὸ νενέσθαι ἀποτρίπειν τὸν ἐνδὺ τὰ χρήματα ἐν τοῖς γάμοις ἐπανουδακότα, ἀλλὰ μὴ γραπτῷ νόμῳ βιαζόμενον. ἐνδὺ γάμων δὴ ταῦτ' ἔστω παρημύθια λεγόμενα. καὶ δὴ καὶ τὰ ἔμπροσθεν ξύντων ἐνθεῖτα ὡς χρὴ τῆς ἀναγκαίους φύσεως αὐτέχεσθαι, τῷ παίλαι παίδων καταλείπουσι ἀεὶ τῷ θεῷ ὑπείτας αὐτὸ αὐτῷ παρασίδυναι. πάντα οὖν ταῦτα καὶ ἕτι πλείω, τοῖς αὖ ἔπειτ' ἐνδὺ γάμων ὡς χρὴ γαμεῖν, προσιμαζόμενος ὀρθῶς. αὖ δ' ἀρκτὸς μὲν πείθηται ἐκών, ἀλλόττεσθαι δὲ αὐτὸν καὶ ἀκοινώνητον αὐτῇ πόλει ἔχειν, καὶ ἄγαμος ὢν γίγνεται πεντηκοντούτης κοινὸν ξημιούσθω κατ' οἰκεῖαν ἐν ἕκαστον, ὁ μέγιστος μὲν τίμημα κεκτημένος, ἑκατὸν δραχμὰς. ὁ δὲ δεύτερος, ἑβδομήκοντα. τρίτον δὲ, ἑξήκοντα. ὁ δὲ τέταρτον, τεσσάρακοντα. ἕκτον δ' ἕστω τῆς ὕρας ἱερόν. ὁ δὲ μὴ ἐκτίνων κατ' οἰκεῖαν ἐν, ἄνευ πολλᾶσιον ὀφειλέτω. πρακτέσθω δὲ, ὁ ταμίας τῆς θεοῦ· μὴ ἐκ πράξας δὲ, αὐτὸς ὀφειλέτω. καὶ ὁ τοῖς βούλεσθαι τῷ τοιούτου, λόγον ὑπεχέτω πᾶς. εἰς μὲν οὖν χρήματα ὁμῶς ἅπασι γαμεῖν, ταῦτα ξημιούσθω· τιμῆς δὲ παρὰ τῶν νεωτέρων ἄτιμος πάσης ἔστω. καὶ μηδεὶς ὑπακουέτω μηδὲν αὐτῷ ἐκὼν τῶν νέων. ἐὰν δὲ κολάζων τινὰ ἐπιχειρῇ, πᾶς τῷ ἀδικουμένῳ βοηθείτω καὶ ἀμυνέτω· μὴ βοηθῶν δὲ ὁ παρακαλούμενος, δειλός τε ἅμα καὶ κακὸς κρὰ τοῦ νόμου πολίτης εἶναι λεγέσθω. τῷδὲ δὴ προοικὸς, εἴρηται μὲν καὶ πρότερον, εἰρήσθω δὲ πάλιν. ἐς ἴσα αὐτὶ ἴσων δεῖ, τῷ μήτε λαμβάνοντι, μήτ' ἐκδιδόντι διὰ χρημάτων ἀπορίαν, δίδόσκειν τοὺς πένητας. τὰ γὰρ ἀναγκαῖα, ὑπάρχοντά δεῖ πᾶσι τῶν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει. ὕβρεις δὲ ὕπερον γυναιξὶ, καὶ δουλέια ταπεινὰ καὶ ἀνελεύθερος ὀλίγα χρήμα-

τα τοῖς γάμασι γίγνεσθαι. καὶ ὁ μὲν πειθόμενος, οὗ τῶν καλῶν ὀρθῶν τεύξεται· ὁ δὲ μὴ πειθόμενος, ἀλλ' ὑπὸ δίκους ἢ λαμβάνων πλέον ἢ πιπτήκοντα ἄξια ὁραχμῶν ἐάσῃ χρέων, ὁ μὲν, μνᾶς, ὁ δὲ, τεσσαράκοντα μνᾶς, ὁ δὲ, ἑξήκοντα μνᾶς, ὁ δὲ μάγιστον τίμημα κεκτημένος, ὀφειλέτω μὲν τῷ δημοσίῳ, ἴσον τὸν ἕτερον· ὁ δὲ ἀθλιώτατος ἢ λαχὼν, ἱερὸν ἔστω τῆς Ἥρας τὸ καὶ τοῦ Διός. πραττόντων δὲ οἱ ταμίαι ἑκάστοις τῶν Διὸς καθάπερ εἰρήκαμεν τῶν μὴ γαμουμένων πέρι, τοὺς ταμίας ἐκ πράττειν ἐκέλευσε τοὺς τῆς Ἥρας, ἢ παρ' αὐτῶν ἐκείνοις πλὴν ζημίαν ἐκτίνειν· ἐγγύᾳ δὲ εἶναι κυρίαν, παῖδες μὲν πρῶτον· ἀδελφάς, πάππον· τρίτην δὲ, ἀδελφῶν ὁμοπατρίων. ἐὰν δὲ μηδὲ εἷς ᾖ τούτων, πλὴν πρὸς μητρὸς μέχρι ἑνὸς εἶναι κυρίαν ὡσαύτως· ἐὰν δ' ἄρα τύχῃτις ἀνὴρ, συμβαίνει τοὺς ἐγγύτατα γένους ἀεὶ κυρίους εἶναι μέχρι τῶν ἐπιτρόπων. ὅσα δὲ προτέλεια γάμων ἢ ἄλλη τοῦ τοιαῦτα ἱερουργία μέλλοντων ἢ γιγνομένων, ἢ γονάτων προσήκουσά ἐστι τελεῖσθαι, τοὺς ἐξηγητὰς ἐρωτῶντα χρὴ καὶ πειθόμενον ἐκείνοις ἕκαστον ἢ γεῖσθαι, πάντα ἑαυτῷ μετείως γίγνεσθαι. τοῦτο δὲ τῶν ἑστιάσεων, φίλους μὲν χρὴ καὶ φίλας, μὴ πλείους πέντε ἑκατέρων συγκαλεῖν. συγγενῶν δὲ τῶν οἰκείων ὡσαύτως ἕως τούτους ἄλλους ἑκατέρων. αἰκάλημα δὲ μὴ γίγνεσθαι πλέον, ἢ κατὰ πλὴν οὐσίαν μᾶλλον. τῷ μὲν εἰς χρήματα μείζω, μναῖ· τῷ δ' ἥμισυ τοῦ τοσούτου. ὃ δ' ἐφεξῆς οὕτω, καθάπερ ἔμπροσθεν ἐκάστῳ ἐτιμήσαμεν. καὶ ἐὰν μὲν πειθόμενον ὃ νόμῳ ἑκάστῳ ἐπαινεῖν χρὴ πάντας· ἐὰν δὲ ἀπειθοῦντα, κολάζοντων οἱ νομοφύλακες, εἰς ἀπειρόκαλόν τε ὄντα καὶ ἀπαίδευτον, τῶν περὶ τὰς συμφωνικὰς μούσας νόμων. πίνειν δὲ εἰς μέθην, οὔτε ἄλλοθί πῃ πρέπει, πολλῷ δὲ ὧν ταῖς τοῦ ἐνιαυσίου Διονυσιάσι, οὔτ' ἀσφαλὲς οὔτ' ὀρθῶς ἔχει πρὸς γάμους, ἀκουσθήσεται δὲ ὅτι μάλιστα εἶναι πρέπει, νύμφῃ καὶ νυμφίῳ, μετὰ σωφρονῶν δὲ σμικρὰ βίου μεταλαβόντας, ἅμα δὲ καὶ τὸ γενόμενον, ὅπως ὅτι μάλιστα ἐξ ἐμφρόνων ἀεὶ γίγνεται· ὁμοίως γὰρ ἄδηλον, οἵᾳ πύξ ἢ φῶς αὖ τὸ γεννήσει μετὰ Διονύσου. καὶ πρὸς τούτοις δεῖ μὴν τῶν συμποτῶν διακεχυμένων ἐστὸ μάθης, γίγνεσθαι πλὴν παιδιᾶς· ἀλλ' ὕπαγε ἀπλανὴς ἡσυχαίου τε τὸ μέρος ξυνίστασθαι τὸ φυόμενον· ὃ δὲ διοινωμένος, αὐτός τε φθέγγεσθαι πάντα καὶ φθέγει, λυπῶν κατά τε σῶμα καὶ ψυχήν· ἀπέρχειν οὖν παρέφορος ἅμα καὶ κακὸς ὁμιλῶν, ὥστ' ἀνώμαλα μὲν ἄπτεσθαι, καὶ οὐδὲν εὐπόρευτον ἧττος οὐδὲ σῶμα ἐκ τῶν ἐκείνων γενέσθαι ποτ' ἄν. διὸ μᾶλλον μὲν ὅλον ἀκαιρον ἦν καὶ ξένον χρὴ, μάλιστα δὲ ὁπόταν αὖ γυναῖκα χρόνου, φυλάττεσθαι καὶ μὴ πράττειν, μήτε ὅσα νοσώδη εἰκότα εἶναι, μήτε ὅσα ὕβρεως ἢ ἀδικίας ἐχόμενα· εἰς γὰρ τὰς τῶν γινομένων ψυχὰς καὶ σώματα αἰσχιστον ἐρχόμενον, ἐκ τυποῦσθαι καὶ πίκτειν πάντα φαυλότερα. διαφθορότος δὲ ἐκείνου πλὴν ὑμβρίαι καὶ νύκτα ἀπέχεσθαι τῶν τοῦ τὰ τοιαῦτα. ἀρχὴ γὰρ καὶ Διὸς ὁ αἰθερώδης ἐστὸ μιᾶς, σῴζει πάντα, τιμῆς ἐὰν τῆς προσηκούσης αὐτῇ παρ' ἑκάστου τῶν χρωμένων λαγχάνῃ. νομίσαντα δ' εἶναι χρὴ τὸν γαμοῦντα, τοῦν οἰκίαν τοῦν ὁ τῷ κλήρῳ, πλὴν ἑτέρας. οἱ δὲ νεοπλῶν γίνεσθαι καὶ τροφεῖ· χωριζόντα τ' ἀπὸ πατρὸς καὶ μητρὸς, ἢν γάμον ἐκεῖ ποιεῖσθαι καὶ πλὴν οἴκησιν καὶ πλὴν τροφὴν αὐτοῦ καὶ τῶν τέκνων. ὁ γὰρ τοῖς φιλίαις ἐὰν μὲν πόθος ᾖ τις, κολλᾷ καὶ συμπλέκει πάντα ἕν. καταγελᾶς δὲ ἐκοῦσαν, καὶ οὐκ ἔχουσαν ἢν ὅπῃ χρόνου πόθον, ἀπορρέειν ἀλλήλων ποιεῖ ἐπιθυμοῦσαν πλησμονῆς. ὧν δὴ χάριν μετρὶ μὲν τῆς γυναικὸς οἰκείοις παρεόντας χρὴ τοῖς αὐτῶν οἰκήσεις, οἵτινες ἐς ἀποικίαν ἀφικνουμένους αὐτοὺς, ἐπισκοποῦντάς τε ἅμα καὶ ἐπισκοπουμένους οἰκεῖν. γενομένους τε καὶ ἐκ τροφέντας παῖδας καθάπερ λαμπάδα ἢν βίον παραδιδόντας ἄλλοις ἐξ ἄλλων. διατελοῦντας ἀεὶ θεοὺς κατὰ νόμους· κτήματα δὲ ἢ μεταξὺ ποῖα αὖτις κεκτημένος, ἐμμελεστάτην οὐσίαν κέκτηται. τὰ μὲν οὖν πολλὰ, οὔτε νοῆσαι χαλεπὸν, οὔτε κτήσασθαι· τὰ δὲ δὴ τῶν οἰκετῶν, χαλεπὰ πάντα. τὸ δ' ἄλιον οὐκ ὀρθῶς πως, καίτοι νὰ τρόπον, ὀρθῶς ἔχει αὐτῶν λέγομεν. ἑκάστοις γὰρ ταῖς χρείαις καὶ κατὰ τὰς χρείας ἃ ποιούμεθα ἔστι δοῦ-

λων τὰ λεγόμενα. ΜΕ. Πῶς δ' αὖ ταῦτ' ἔστιν λέγομεν· οὐ γὰρ που μανθάνομεν ὦ ξεῖν' ἅ τε νῦν φράζεις. ΑΘ. καὶ μάλα γ' ὦ μέγιλλε εἰκότως· ἁθρῶν γὰρ πάντων τῶν Ἑλλήνων, ἢ λακεδαιμονίων εἰλωτεία πολέσιν ἀπορίαν παρέχουσ' αὖ καὶ ἔμοιγε τοῖς μὲν, ὡς δῦ· τοῖς δ', ὡς οὐκ ἂν γενοῖτ' ἔδειν· ἐλάττω δὲ ἢ, τε ὑπακλινῶν δουλεία τῆς τῶν μεσηνιακῶν καταδουλώσεως ὄφιν αὖ ἔχει· ὁ δὲ ταλὼς τ' αὖ πανσκτικὸν ἔθνος, ὡς ἄρα πάντα τὰ τοιαῦτα βλίψαντας ἡμᾶς, τί χρὴ ποιεῖν περὶ κτήσεως οἰκετῶν, ὃ δὴ παρεὶς τῷ λόγῳ ἔτυχεν ἀπών· καὶ σύμπαντός τί που τε φράζοιμι ἐρώτησας. ὁ δ' ἔστιν. ἴσμεν ὅτι που πάντες ἔποιμεν ἄν, ὡς χρὴ δούλους, ὡς βέμιστα ἔχοντας ἐκτῆσθαι καὶ ἀρίστους· πολλοὶ γὰρ ἀδελφῶν ἧσσ' δοῦλοι καὶ ἡμῶν πολὺ κρείττους πρὸς ἀρετὴν πᾶσαν γενόμενοι, σεσώκασι δαπάνας καὶ κτήματα· τάς τε οἰκέσεις αὐτῶν ὅλας· ταῦτα γὰρ ἴσμεν που τοῖς δούλων λεγόμενα. ΜΕ. Τί μήν. ΑΘ. Οὐκοῦν καὶ τοὐναντίον, ὡς ὑγιὲς οὐδὲν ψυχῆς δούλης· οὐδὲ πιστεύειν οὐδ' ὁτοῦν τῷ γένει δεῖ φρονοῦν κεκτημένον. ὁθὲν σοφώτατος ἡμῖν τῶν ποιητῶν, καὶ ἀπιφήνας ἔσοβε τὸν διὸς ἀγορεύων, ὡς ἥμισυ γάρ τε νόου φησὶν ἀπαμείρεται εὐρὺς ἀνδρῶν, οὓς ἄν δὴ κεκτὰ δούλιον ἦμαρ ἕληται. ταῦτα δὴ διαλαβόντες ἔνιοι τοῖς διανόμασιν, οἰμὲν πιστεύουσί τι οὐδὲν γένει οἰκετῶν· κεκτὰ δὲ θηρίων φύσιν κολάζειν καὶ μάστιξιν οὕτω μόνον, ἀλλὰ πολλάκις ἀπορράζονται δούλας τὰς ψυχὰς τῶν οἰκετῶν· οἱ δ' αὖ τοὐναντία σῴζουσι τούτων πάντα. ΚΛ. Τί μήν· τί οὖν δὴ χρὴ φρονεῖν τούτων ὦ ξεῖν' διαφερομένων οὕτω τοῦδε τοῦ ἡμετέρου αὖ χώρου, ἡμᾶς· τῆς τε κτήσεως ἅμα καὶ κολάσεως τῶν δούλων πέρι. ΑΘ. Τί δ' ὦ κλεινία δῆλον, ὡς ἐπειδὴ δύσκολόν ἐστι τὸ θρέμμα ἄνθρωπος, καὶ πρὸς πᾶν ἀναγκαία διάφορον, τὸ, δούλόν τε ὄντ' ἄνθρωπον διορίζεσθαι καὶ ἐλεύθερον καὶ δαπάνην, οὐδαμοῦ ῥᾴχρηστον ἐλεῖν εἶναί τε καὶ γίγνεσθαι φαίνεται. χαλεπὸν δὲ τὸ κτῆμα. ἔργῳ γὰρ πολλάκις ἐπιδέδεικται τοῦδε τὰς μαστιγίων συχνὰς ἐκβολὰς ἀποτάσεις γίγνεσθαι· καὶ τοῦδέ γε τὰς τῶν ἐκμεῖς φωνῆς ἥμουσ οἰκέτας κτωμένων πόλεις, ὅσα καὶ ξυμβαίνει· καὶ ἴδ' ὧν λεγομένων τοῦδε δίνων, τῶν τοῦδε πῶ ἰταλίαν γιγνομένων, πανδαπὰ κλοπῶν ὀργά τε καὶ παθήματα· πρὸς ἅπερ ἅπαντα βλέψασ', διαπορήσεις, τί χρὴ σῴζειν τοῦδε ἀπάντων τῶν δουλικῶν· δύο δὴ λάβοιθεν μόνω μηχανά. μήτε ταπεινώτας ἀλλήλων εἶναι τοὺς μέλλοντας ἔσεσθαι δουλεύσειν, ἀσυμφώνους τ' ἐς δυνάμενον ὅτι μάλιστα. ὀρθῶσαι δ' αὐτοὺς ἐρρᾴδιον, μὴ μόνον ἐκείνων οὕνεκα, πολέμου δὴ αὐτῶν προσημαίνοντας, ἢ δι' ὀφθῆναι τῶν δουλικῶν, μήτ' ἐναυβρίειν, ὑβρίζειν εἰς τοὺς οἰκέτας. ἧττον δὲ ἐδυνάμην ἀδικεῖν ἢ τοὺς ἴσους· διάδηλος γὰρ, ὀφθεὶς καὶ μὴ πλαστῶς σέβων πῶ δίκῃ, μισῶν δ' ἔντος τὸ ἄδικον εὐθὺς τοῖς τῶν ἀνθρώπων, εἰ ὅς αὐτῷ ῥᾴδιον ἀδικεῖν. ὁ τοῦδε τὰ τῶν δούλων οὖν ἢ δὴ καὶ πράξεις γιγνόμενός τις ἀμέλητος τοῦτο ἀνοσίου πέρι καὶ ἀδίκου, ἀνάρθρ' εἰς αἰτίας ἔκφυσιν ἐκφανέστατος ἂν εἴη. ταῦτ' ἂν δ' ἐτ' ἐπεῖν ὀρθῶς ἄμα λέγοντα ἐπί τε δεσποτῆ καὶ τυράννῳ, καὶ πᾶσαν δυναστείαν δυναστεύσῃ, πρὸς ἀσθενίσθρονίαν τε· κολάζειν γε μὲν εὐ δίκῃ δούλους ἀεί· καὶ μὴ νομοθετοῦντας ὡς ἐλευθέρους θρέπτεσθαι ποιεῖν· τὴν δὲ οἰκέτου πρόσρησιν, χρὴ ὀφθῆναι ἐπὶ ταξιν πᾶσαν γίγνεσθαι· μὴ προσπαίζοντας μισθαμῇ μισθαμοῦς οἰκέτας· μήτ' εὖν θηλείαις μήτε ἄρρεσιν. ἃ δὴ πρὸς δούλους φιλοῦσι πολλοὶ σφόδρα ἀσώφρονα θρύπτοντες, χαλεπὸν τόδρον' ἀπορράζεσθαι τὸν βίον, ἐκείνοις τε αὖ χεσθαι, καὶ ἑαυτοῖς ἄρχειν. ΚΛ. Ὀρθῶς λέγεις.

ΑΘ. Οὐκοῦν εἴ τις οἰκέτας καταπεπλασμένος εἰς δυνάμενον εἴη, πλήθει καὶ ἐπιτηδειότητι, πρὸς ὑφέξας τὰς τῶν ὄντων παρασκευάσασ', ὁ δὴ μετὰ τοῦτ', οἰκέσεις χρὴ διαγράφειν τῷ λόγῳ. ΚΛ. Γαῦν μὲν οὖν.

ΑΘ. καὶ ξυμπάσης γε ὡς ἔπος εἰπεῖν ἔοικε τῆς οἰκοδομικῆς πέρι, τήν γε δὴ νέαν καὶ ἀοίκητον οὖσ' τῷ πρόσθεν πάλιν ἐπιμελητέον εἶναι, τίνα χρόπον ἔκα-

πα ἴξεσι δύτων, περί τε ἱερὰ καὶ τείχη. γάμων δ' ἂν ἔμπροσθεν ταῦτα ὦ κλεινία. νῦν δ' ἐπὶ τὸν λόγον γίγνεται καὶ μάλ' ἐγχωρεῖ ταύτη ἡγεῖσθαι ταχέως. ὧδ' ἔχω μὲν, ὅταν γίγνηται ταῦτ', ἔμπροσθεν τῶν γάμων ἐὰν δοκῇ ποιεῖσθαι ἑκάστοις ἐκεῖνα ἤδη τότε ἐκεῖ πᾶσι δοῖς τοιούτοις ἀποτελοῦμεν. νῦν δὲ μένον ὅσον ἵνα τύπον αὐτῶν δ' ὁ λίγων ἐπιβάλωμαι. κλ. ἴσως μὲν οὖν. ΑΘ. τὰ μὲν δίκαια ἱερὰ, πᾶσαν πέριξ τὴν τε ἀγορὰν χρὴ κατασκευάζειν, ἐν πρὸς πόλιν ὅλως ὡς κύκλῳ, πρὸς τοῖς ὑψηλοῖς τῶν τόπων, ἀνδρίασί τε καὶ ἡσυχιότητος χάριν. πρὸς δὲ αὐτοῖς οἰκήσεις τε ἀρχόντων, καὶ δικαστηρίων. ὡς δίκας τὰς δίκαιας ὡς ἱερωτάτοις οὖσι λύσουσί τε καὶ λύσουσι. τὰ μὲν ὡς ὁσίων πέρι, τὰ δὲ καὶ τοιούτων θεῶν ἱδρύματα. καὶ ὡ δύτοις δικαστήρια. ὡ δὲ αἵ, τε τῶν φόνων πρίπτουσαι δίκαι γίγνοιτ' ἄν, καὶ ὅσαι θανάτων ἄξιαι ἀδικήματα. τοῖδε δὲ τείχων ὧδ μέγιλλε, ἔτω γ' ἂν τῇ ἀναρίτῃ ξυμφορᾷ μὴ καθύβλειν ἐαῦ τῇ γῇ κατακείμενα τὰ τείχη. καὶ μὴ ἐπανισάναι τῶνδε εἶναι καλῶς μὲν καὶ ὁ ποιητικὸς ἐκεῖνος λόγος ὑμνεῖται, ὡς, χαλκῷ καὶ σιδήρᾳ δεῖν εἶναι τὰ τείχη μᾶλλον, ἢ γήϊνα· δ' ἡμέτερον ἔτι πρὸς δύοις, γέλωτ' ἂν δικαίως πάμπολυ ὄφλοι· ὡς κατ' ἰσαν ὧν μὲν ἐκ πίμπειν εἰς πᾶν χόρακα τοὺς νέους. τὰ μὲν, σκάλλοντας, τὰ δὲ, ταφρεύσοντας· τὰ δὲ, καὶ διάπυρον οἰκοδομήσεων ἄρξοντας τοὺς πολεμίους, ὡς δὴ τῶν ὅρων τῆς χώρας, οὐκ ἐάσοντας ἐπιβαίνειν, τείχος δὲ τόδε δαλοίμεθα, ἐ πρῶτον μὲν πρὸς ὑγίειαν ταῖς τόλισιν οὐδαμῶς συμφόρει. πρὸς δὲ ἵνα μαλθακὼν ἕξειν ταῖς ψυχαῖς τῶν οἰκησαόντων ἔωθε πιεῖν, προκαλούμενον εἰς αὐτὸ κατα φεύγοντας μὴ ἀμύνασθαι δύς πολεμίους. μηδὲ τῷ φερυρᾶν ἀεί ἵνα σ' αὐτῇ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, τούτῳ τῆς σωτηρίας τυγχάνειν. τείχεσι δὲ καὶ πύλας διανοεῖσθαι φραχθόντας τε καὶ καθύδοντας, σωτηρίας ἕνεκα ἔξειν μηχανάς, ὡς ἐὰν ἐ μὴ πονηρὸν γιγνόντας· ἀγνοοῦντας δ' αὖ πῶ ῥᾳστώνῃ, ὡς ὄντως δεῖν ἐκ τῶν πόνων. ἐκ ῥᾳστώνης δ' γε ἥμισυ τῆς αἰσχρᾶς οἱ φύσει καὶ ῥᾳθυμίαι πφύκασι γίγνεσθαι πάλιν. ἀλλ' ἐσὴ τείχος γε χρεὼν ἀσθρόποις εἶναι, τοὺς οἰκοδομίας χρὴ τοὺς τῶν ἰδίων οἰκήσεων οὕτως ἐξ ἀρχῆς κάλλιστα, ὅπως αὖ ἡ πᾶσα ἡ πόλις οὕτ' τείχος. ὁ μαλότητί τε καὶ ὁμοιότητι ἐς τοὺς ὅλους πασῶν τῶν οἰκήσεων ἐχουσῶν εὐθρίαν. ἰδεῖν τε οὐκ ἀνδρὸς μᾶς οἰκίας ἀμαικέχουσης αὐτῆς. ἔς τε πῶ τῆς φυλακῆς ῥᾳστώνῃ, ὅλῳ καὶ παντὶ πρὸς σωτηρίαν γίγνοιτ' ἂν διάφορος. δύτων δίως ἂν μὲν ἡ τὰ κατ' ἀρχὰς οἰκοδομοῦνται. μίλιον μὲν μάλιστα τοῖς οἰκοῦσι πρέπον αὖ εἶη, τοὺς δὲ ἀσυνόμους ἐπιμελεῖσθαι. καὶ προσανακμάζοντας, ἢν ὀλιγωροῦντα ζημιοῦντας. καὶ πάντων δὴ τῶν κατὰ ἄστυ, καθαρότητός τ' ἐπιμελεῖσθαι, καὶ ὅπως ἰδιώτης μηδεὶς μηδὲν τῶν τῆς πόλεως, μήτε οἰκοδομήμασι, μήτε οὖν ὀρύγμασιν ἐπιλήψεται. καὶ δὴ καὶ ὑδάτων ὧν ἐκ διὸς δύρεῖσθ' δύτους ἐπιμελεῖσθαι χρεών. καὶ ὅσα οὖρες πόλιος, ἢ ὁπόσα ἔξω πρέπον αὖ οἰκεῖν εἶη. ταῦτα δὲ πάντα ξυνιδόντες ταῖς χρείαις οἱ νομοφύλακες, ἐπινομοθετοῦντων καὶ τῶν ἄλλων ὁπόσα αὖ ὁ νόμος ἐκλείπει δ' ἀχρεία. ὅ τε δὴ ταῦτά τε καὶ τὰ τοῦδε ἀγορὰν οἰκοδομήματα καὶ τὰ τοῦδε τὰ γομένεσα, καὶ πάντα ὅσα διδασκαλεῖα καὶ σκυβασμοῦ τοῦδμοῖσι δύς φοιτητὰς καὶ διατρὰς διδάξαι, πορδυόμεθα ἐνδὴ τὰ μεῖα τοὺς γάμους, τῆς νομοθεσίας ἐξῆς ἐχόμενοι. κλ. πάνυ μὲν οὖν. ΑΘ. γάμοι μὲν τίνων ἡμῖν ἔστωσαν γιγνόντες ὦ κλεινία. λίαν δὲ πρὸ παιδογονίας οὐκ ἐλαττῶν οἰκειότας γίγνοιτ' ἂν ὁ μεῖα ἔξω. λῶ δὴ, τίνα χρόνον χρὴ ζῶν νυμφίον τε καὶ νύμφην, οὐ πόλει διαφθείρη τῶν πολλῶν ἰσομοίρη. ὁ δὴ τῶ νῦν ἐρημούσων ἐχόμενον εἰπεῖν, οὐ πάντων διακολάστατον. ἀλλ' ὄντων ἐκ ὀλίγων τῶν ἔμπροσθεν νῦν τοῦτ', ἔξω ἔτι ἐκείνων τῶν πολλῶν δυσχερέστερον ἀχρὸν ἀχεσθαι τῷ πλήθει. τάχ μὲν δὴ καὶ ὀρθὸν καὶ ἀληθὲς εἶναι, πάντως ῥητέον ὦ κλεινία. κλ. πάνυ μὲν οὖν. ΑΘ. ὅς τις διανοεῖται πόλιν ἀκροφαλῆ νέμειν τῇ τὰ δημόσια ἢ κοινὰ αὐτῶν χρὴ ζητεῖν πράττοντας, τ' ἢ ἰδίων ὅσον αὐάσκειν μὴ ἢ ὄν) δεῖν, ἴδοσιν δὲ ἐκείνοις ἐκ πῶ ἡμῶν ζῶν, ὅπως αὖ ἐθέλῃ, ἢ μὴ πάντα ἐξῆ τάξεως

λῶν γίγνεσθαι, πρός μέρους δὲ τὰ ἴδια ἀσομβάτητα, ἡγεῖται τά γε κοινὰ καὶ δημοσία ἐθελήσειν αὐτοὺς ζῆν διὰ νόμων, οὐκ ἀρθῶς διανοεῖται. τίνος δὴ χάριν ταῦτα εἴρηται; τῶδε. ὅτι φύσομεν λέγειν ἡμῖν τοὺς νομέας, μηδὲν διαφέροντας μαλλον ἢ σφῆκας ἢ κύνας ἢ βοῦς ἢ ποίμνας ὁποίας τινὰς θρέψεσθαι, τοῦ πρὸ τῶν γάμων χρόνου γενομένου. καὶ εἰ μὴ δὴ θαυμαστὸν ἦν ὅτε καταρχὰς πρῶτον ἐγένετο ὑπὸ τοῖς παροῦσι τόποις, πολίμου τινὸς αὖ ὡς γ' εἰκὸς νομεῖς τῆσιν ὅρους, ἕλκυσι τὸν αὐτὸν ἀμύνειν ἕκαστος πρὸς γείτονας, εἰ ὀλιγανθρωπίᾳ ἐπὶ πολλῆς ἀπορίας ἐχομένοις. γυμνασίοις δὲ καὶ ἀσκήμασθαι χρὴ σφᾶς τοῖς ἐμπολεμίοις, ἔδοξε μέγα διαφέρειν εἰς σωτηρίαν τὸ νομιμον. καὶ καθάπερ δὴ τρόπῳ τινὶ διώμεθα τὸ ἐπιτήδευμα μὲν τῶν ἐμπολεμίων.

ΚΛ. Εἰκὸς γοῦν. ΑΘ. Ὃ δὴ ἔλεγον ὅτι θαυμαστὸν ἦν τοῦτό ποτε καὶ φοβερὸν ἐπιτάξαι τισὶ, νῦν οὐχ ὁμοίως δυσχερὲς τῷ προσάπτοντι αὖ εἶναι νομοθετῶν αὐτό. τὸ δὲ ξῆν τοῦτο, πᾶσι φυκός τε ὀρθῶς αὖ γίγνεσθαι γιγνόμενον. νῦν τε οὐδὲν μᾶλλον γιγνόμενον, ὀλίγου τε ποιοῦν τὸν νομοθέτην τῶν παιζόντων ἐς πῦρ ἑλκύειν, καὶ μυρία ἕτερα θαυμάσια αὐτὸν ποιοῦντα σφαῦ, οὐ ῥᾴδιον οὔτ' ἐπαινέσαι, οὔτ' ἀφόντα ἀποτελεῖν. ΚΛ.

Τὶ δὴ τοῦτο ὦ ξένε ἐπιχειρῶν λέγειν, ἔοικας σφόδρα ἀπορεῖν. ΑΘ. Ἀκούσεται αὖ, ἵνα μὴ πολλὴν διατείνῃ γίγνεται τοῦδε τοῦ αὐτοματίου. πᾶσι μὲν γὰρ ὅσα πρὸ αὖ τάξεως καὶ νόμου μετέχει ἀπὸ πολλῆ γίγνεται, πάντα ἀγαθὰ ἀπεργάζεται. τῶν δὲ ἀτάκτων, ἢ τῶν κακῶς τεταγμένων, λύει τὰ πολλὰ τῶν δὴ τεταγμένων ἄλλα ἕτερα. οὐ δὴ καὶ νῦν ἐφίεσθαι φημὶ τὸν λεγόμενον. ὑμῖν γὰρ ὦ κλεινοὶ καὶ μέγιλλε, τὰ μὲν περὶ τοὺς ἄνδρας ξυστήσασθαι καλῶς ἅμα καὶ ὅπῃ ἔστιν θαυμαστῶς καὶ θείως, ἐκθέσθαι ἴσως ἀνάγκης. τὰ δὲ τοῦδε τοῖς γυναῖκας οὐδαμῶς ὀρθῶς ἀνομοθέτητον μεθέπεται. καὶ οὐκεῖς ὁ φῶς ἕκαστος τῆς ξυστάσεως αὐτῶν ἐπιτήδευμα ἄλλο καὶ ἄλλως γένος ἡμῶν τῶν ἀνδρῶν λαθραιότερον μᾶλλον καὶ ἐπικλοπώτερον ἔφυ τοῦ θήλεος ὄφεως. οὐκ ὀρθῶς οὖν ἕκαστος τὸ νομοθέτου δύστακτον οὐκ ἀφίησιν. ὀφὶς δὲ τούτου μεθειμένου πολλὰ ὑμῖν παραῤῥεῖ. πολὺ ἄμεινον αὖ ἦν χρῆναι τὸν νόμον εἶναι ἢ ταχύν. οὐ γὰρ ἦν μόνον δεῖν ὡς δόξειεν αὖ τοῦδε τοῖς γυναῖκας ἀκοσμήτως τοῦδε ὁρᾶσθαι. ὅσῳ δὲ ἀθηλέα ἡμῖν φύσις ἐστὶ πρὸς ἀρετὴν χείρων τῆς τῶν ἀῤῥένων, τοσούτῳ διαφορὰ πρὸς τὸ πλέον ἢ δὶς πλάσιον εἶναι. τοῦτ' οὖν ἐπαινεκτέον καὶ ἐπανορθώσεως. καὶ πάντα σωτάξαθαι κοινῇ σωμεῖ τε καὶ αὐσμάσιν ἐπιτηδεύματα βέλτιον πρὸς πόλεως βούλαμον ἂν. νῦν δὲ οὕτως ἔχεται τὸ τῶν αὐθρώπων γένος οὐδαμῶς εἰς ἕξιν εὐτυχῆ, ὥστε οὐδὲ μανθάνειν τοῦδε αὐτῆς οὐ ἄλλοις γ' ἐστὶ τρόποις καὶ πόλεσιν νῦν ἔχοντος. ὅπου μὴ δὲ ξυστάσεως ὑπάρχει τὸ παράπαν διὰ δυμοσύκητα πόλιν εἶναι. πόθεν δή τις γε ὀρθῶς μὴ καταγελάσεται ἐπιχειρήσει γυναῖκας προσβιάζεσθαι, πρὸς σιτῶν καὶ ποτῶν ἀσάλωσιν, φανδραῖ θεωρεῖσθαι. τούτου γὰρ οὐκ ἔστιν ὅ, τι χαλεπώτερον αὖ ὑπομένειν ἕκαστος τὸ γένος. ἀθισμένον γὰρ διλοιπὸς καὶ σκοτεινὸν ζῷον, ἀγόμενον δὲ ἐς φῶς βίᾳ πᾶσαν αὐτίασιν αἰλιτέπουν, πολὺ κρατήσει τοῦ νομοθέτου, τοῦ δ' ὅπως ἄλλοθί μὲν ἦν τοῦτο εἶπον, οὐ δὲ αὖ τὸν λόγον ἕκαστος μένει τὸν ὀρθὸν φυόμενον, ἀδύνατόν σοι ἔσται. ἀθάνατον δὲ ἴσως αὖ, εἰ δὴ δοκεῖ λόγου γ' ὅπως μὴ ἀτυχῆ τὸν τοῦδε πάσης τῆς πολιτείας γυνάσθαι λόγον, ἐθέλω λέγειν, ὡς ἀναθὸν ὄντι καὶ πρέπον, εἰ καὶ σφῶν ξωσδοκεῖ ἀκούειν εἰ δὲ μή, ἐᾶν. ΚΛ. Ἀλλ' ὦ ξένε, θαυμαστῶς τόγε ἀκοῦσαι νῦν, πάντως που ξωσδοκεῖ. ΑΘ. Ἀκούσεσθε δὴ. θαυμάσεσθε δὲ μᾶλλον. ἐὰν ὑμῖν αὖ θεὸς πόθεν ἐπιχειρῇ δόξειν. χρὴ γὰρ ἀπολαύομεν, καὶ οὐδὲν ἡμᾶς ἐστὶ τὸ κατεπεῖγον, τὸ μὲν πάντη πάντως σκοπεῖν τὰ τοῦδε τοὺς νόμους. ΚΛ. Ὀρθῶς εἴρηκας. ΑΘ. Πάλιν δ' ἴσως ἐνῦν τὰ πρῶτα ἐπαναχωρήσωμεν λεχθέντα. δεῖ γὰρ δὴ τόγε τοσοῦτον χρὴ πάντ' ἄῤῥητα ξωσοεῖν, ὡς ἡ τῶν αὐθρώπων γένεσις, ἢ τὸ παράπαν ἀρχὴν οὐδὲ μίαν ἔλαχεν, οὐ δ' ἔξει ποτέ γε τελευτὴν ἀλλ' ἰὼ τε ἀεὶ καὶ ἔσται πάντως. ἢ μακρός τις τῆς ἀρχῆς ἀφ' οὗ γέγονεν, ἀμύχανον αὖ χρόνον ὅσον γεγονὸς αὖ ἐστι. ΚΛ. Τὶ μήν. ΑΘ. Τὶ δὲν πόλεων συστάσεις ἢ φθορὰς ἢ ἐπιτηδεύματα παντοῖα τάξεώς τε ἢ ἀταξίας ἢ

βρώσεως καὶ πομάτων τὸ ἅμα καὶ βρωμάτων ἐπιθυμήματα παντοδαπὰ πάντως καὶ τοῦδε πᾶσαν πλὴν γῆν, ἀρ' οὐκ οἰόμεθα γεγονέναι, καὶ τροφὰς ὡρῶν παντοίας, οἷς τὰ ζῷα μεταλάβοιεν αὐτῶν παμπληθεῖς μεταβολὰς ἐνίοις; ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ. ΑΘ. Τί δῆτα πιστεύομεν ἀμπέλους τε φανῆναί που ποτὲ πρότερον οὐκ οὔσας. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐλαίας, καὶ τἆλλα δήμακρός τε καὶ ἥρως δῶρα, τειπόλιμόντ' ἄλλα τῶν τοιούτων γενέσθαι διάκοσμον. οἷς δὲ μὴ δι' ταῦτα ἦν τῷ χρόνῳ, μῶν οὐκ οἰόμεθα τὰ ζῷα καθάπερ νῦν ἰδὼν πλὴν ἀμύλων ἐσωθῆναι δι' πάθος; ΚΛ. Τί μήν. ΑΘ. Τὸ δὲ μὴ φυγεῖν αὐθρώπους ἄλλους, εἴτε καὶ νῦν παραμένον ὁρῶμεν πολλοῖς, καὶ δυναστέον ἀκούομεν οὐ ἄλλοις, ἤτε οὐδὲ ζόος ἐβλαμμένοι γένεσθαι. θυματά τε οὐκ ἦν τοῖς θεοῖς ζῷα· πίλαιοι δὲ καὶ μάλιτι καρφὶ διαβαμένοι, καὶ τοιαῦτα ἄλλα ἀγαθὰ θυμάτα· σαρκῶν δ' ἀπείχοντο, ὡς οὐχ ὅσιον ὂν ἐσθίειν. οὐδὲ βοῦς τῶν θεῶν βωμοὺς αἵματι δὲ μιαίνειν. ἀλλὰ ὀρθοκοίλιτες λιγόμενοι εἶσι ἐγίγνοντο ἡμῶν τοῖς τότε. ἀψύχων μὲν ἐχόμενοι πάντων· ἐμψύχων δὲ τούναντίον πάντων ἀπεχόμενοι. ΚΛ. Καὶ σφόδρα λεγόμενα ἆτ' ἔρικας, καὶ πιστεύεται πιθανά. ΑΘ. Ῥᾳδίως οὖν δή τις αὖ ἡμῖν παντὶ ἐρρήθη τὰ νῦν. ΚΛ. Ὀρθῶς ὑπέλαβες ὦ ξένε. ΑΘ. Καὶ τοίνυν ἐὰν δύνωμαι, τὰ τούτοις ἑξῆς δ' ἐλευθέρα πειράσομαι φράζειν. ΚΛ. Λέγοις ἄν.

ΑΘ. Ὁρῶ πάντα τοῖς αὐθρώποις ἐν τειπῆς χρείας καὶ ἐπιθυμίας ἱκετηρίνα. διὸν αἰτίαν τε αὐτοῖς ἀγομένοις ὀρθῶς, ᾗ τούναντίον ἀποβαίνει πανικῶς ἀχθέσι· ταῦτα δ' ὄζειν, ἐσθῆτι μὲν καὶ πόσις ὕθυς γενομένοις ἦν τοῦδε ἅπασιν, πᾶν ζῷον ἔμφυτον ὀσφραίνεσθαι ἔχον, μισὸν ὄσγουτό' ὄζει ᾗ αὐκυνεῖσα τ' λέγονθος ἄλλο τι δεῖ πράττειν, πλὴν τοῖς ἡδονὰς καὶ ἐπιθυμίας τοῖς τοῦδε ἅπαντα ταῦτα ἀποπληροῦντα λύπης τῆς ἀπόσης ἀεὶ δεῖν σφᾶς ἀπαλλάττειν. ζῆτη δὲ ἡμῖν καὶ μεγίστη χρεία καὶ ὀρθῶς ἐύτακτος ὕσταγος μὲν ὁρμᾶται. διακριβωτάτους δὲ τοὺς αὐθρώπους μανίαις ἀπορρήγνυται πάντως, ὁ τοῦδε πᾶν τὸ γένους αὐτοῦ, ὕβρει πλείστη νεόμενος. ἃ δὴ δεῖ τελα νοσήματα ζῆ πονται εἰς ἀκόλαστον, παρὰ δ' λειγόμενον ἦθος, τελεσὶ μὲν βοῖς μεγίστοις πειρᾶσθαι καὶ τέχνην φόβῳ καὶ νόμῳ καὶ τῷ ἀληθεῖ λόγῳ προσχρωμένους μὲν μούσεις τε καὶ ἀγωνίοισι θεῖς, σβεννύναι πὶ αὖξην τε καὶ ἐπιῤῥοιὼ· παίδων δὴ γίνεσθαι μετὰ τοὺς γάμους θᾶσον· καὶ μεῖζ γίνεσθαι τροφὴν καὶ παιδείαν· καὶ ταῖχ' αὖ οὕτω προϊόντων τῶν λόγων, ὅ, τε νόμος ἡμῖν, ἵκετος πδραίνοιτο εἰς τοῦμπροσθεν ἰὼν ἐναίσιμα ἵνα καὶ ἀφικνώμενοι εἰς τὰς τοιαύτας κοινωνίας, εἴτε ἀρα γυναικῶν, εἴτε αἰσβῶν δεῖ μόνον γίγνεσθαι, προσμίξαντες αὐτοῖς ἐγγύθεν, ἴσως μᾶλλον καθόμεθα. τά, τε ἐπὶ προσθεν αὐτῶν ἴλε νῶν ἔνται αἰσμοδήτηται, τάξαντες αὐτὰ, ἐπὶ προσθεν ποιησόμεθα· καὶ ὅπῃ ἐρρήθη, νῶν δὴ καθόμεθά τε αὐτὰ ἀκειβέστερον· μᾶλλόντε τοὺς προσήκοντας αὐτοῖς καὶ πρέποντας νόμους αὖ θείημεν. ΚΛ. Ὀρθότατα λέγεις. ΑΘ. Φυλάξωμεν δέ νυν τῇ μνήμῃ τὰ νῦν δὴ λιχθόντα. ἴσως γὰρ χρείαν ποτ' αὐτῶν πάντων ἕξομεν. ΚΛ. Τὰ ποῖα δὴ διακελεύῃ. ΑΘ. Ἃ τοῖς τελεσὶ διορίζομεν ῥήμασι. βρῶσιν μὲν λέγομέν που, καὶ δεῖτδον πόσιν· καὶ ἀφροδισίων δ' τινα διαπέφευγεν χρῆν. ΚΛ. Γαύτως δ' ἐξεύ μαμνησόμεθά που τὰ νῦν διακελεύῃ. ΑΘ. Καλῶς. ἔλεγομεν δ' ἐνδὶ τὰ νυμφικά. διδεξεντές τε αὐτοὺς, πῶς χρὴ καὶ τίνα τρόπον βοῦς παῖδας ποιεῖσθαι. καὶ ἐὰν ἄρα μὴ πείθωμεν, ἃ πειλίσοντες ἴσι νόμοις. ΚΛ. Πῶς. ΑΘ. Μνμφίων χρὴ διαιρεῖσθαι καὶ νυμφίον, ὡς ὅτι κάλλίστους καὶ ἀρίστους εἰς δωάμενα πολεμουμένους παῖδας τῇ πόλει· πάντες δ' ἄνθρωποι κοινωνοὶ πάσης πράξεως, ἐνίοις μὲν αὖ προσίχωσιν αὐτοῖς τε καὶ τῇ πράξει γνῶν, πάντα καλὰ καὶ ἀγαθὰ ἀπεργάζονται. μὴ προσίχοντες δὲ, ἢ μὴ ἔχοντες νοῦν, τἀναντία. προσιχτω δὴ καὶ ὀνυμφίος τῇ τε νύμφῃ καὶ τῇ παιδοποίᾳ γνῶν. καὶ τοῦτο δὲ καὶ ἐνυμφίῳ ἔτος ἓν χρόνου διαφθείροντος, ὃν αὖ μήπω παῖδες αὐτοῖς ὧσι γεγονότες. ἐπίσκοποι δ' ἔστωσαν τούτων, ἃς ἐλόμεθα

γυναῖκας πλείους ἢ ἐλάττους τοῖς ἀρχουσιν ὁπόσας αὖ δοκῇ προστάττειν τε, καὶ ὁπόταν πρὸς δὲ τῆς ἐλευθέρας ἡ ὀρθὴ ἐκφυσις ὑμᾶς ξυλλεγόμενα, μέχρι τέτου μέρους ὥρας· εἰ δὲ συλλεχθεῖσαι διαπελλόντων ἀλλήλαις· εἴτις τινὰ ὁρᾷ πρὸς ἄλλατα βλέποντα αὔσβορα ἢ καὶ γυναῖκα τῶν παιδοποιουμένων, ἢ πρὸς τὰ τεταγμένα ὑπὸ τῶν ἐπὶ τοῖς γάμοις θυσιῶντα καὶ ὀρθῶν γενομένων· ἢ δὲ παιδοποιΐα καὶ φυλακὴ τῶν παιδοποιουμένων, δεκέτης ἔστω, μὴ πλείω δὲ χρόνον, ὅταν βέρεσα ᾖ τῆς γενέσεως. αὖ δὲ ἄγονοί τινες εἰς τέτον γίγνωνται τὸν χρόνον, μετὰ τῶν εἰκείων καὶ ἀρχουσῶν γυναικῶν, διαζεύγνυαζ κοινῇ βουλευομένους εἰς τὰ πρόσφορα ἐκάστοις. ἐὰν δ' ἀμφισβήτησις γίγνηται τοῖδε τῶν ἐκάστοις περὶ τόντων καὶ προσφόρων, δίκας τῶν νομοφυλάκων ἐλομένους, οἷς αὖ ἐπιτρέψωσιν οἵδε καὶ τάξωσι τέτοις ἐμμένειν. ἐσιοῦσαι δ' εἰς τὰς οἰκίας τῶν γάμων ἀγγυάλιες· τὰ μὲν, γυμνὰ τοῦσαι, τὰ δὲ καὶ ἀμπλέξαι, παιδόντων αὐτοὺς τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀμάθιας· ἐὰν δ' ἀδικωκτῶσι πρὸς τοὺς νομοφύλακας ἰοῦσαι φραζόντων· οἵδ' ἐργόντων· αὖ δὲ καὶ ἐκεῖνοί πως ἀδικωκτήσωσι, πρὸς δὲ δημόσιον ἀποφωάστων· αἰκιζάμενοί τε καὶ ὁμόσαντες ἢ μὴν ἀδικωκτεῖν τον, κὴ τὸν, ζημίαν ποιεῖν· ὁ δὲ αἰκιζάμενος, ἄζημος ἔστω· μὴ ἐλάττω δὲ δικαζέσθω τοὺς ἐξεράζαντας· τῶν δὲ, μήτε εἰς γάμους ἴτω, μήτε εἰς τὰς τῶν παίδων ἐπιτελέσεις. αὖ δὲ ἴᾳ, πλημμαῖς ὁ βουλεθεὶς, ἀθῷος αὐτὸν κολαζέτω. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ τοῖδε γυναικὸς ἔστω τὸ μεμα· τῶν ὑβρίσθαι γὸ τῶν γυναικείων καὶ τιμῶν καὶ τῶν εἰς τοὺς γάμους καὶ γενέσεις παίδων φοιτήσεων, μὴ μετεχέτω, ἐὰν ἀκοσμιοῦσα ἐσαύτης αἰκιζομένη καὶ μὴ ἕλκῃ πὼ δίκιω. ὅταν δὲ δὴ παῖδας γεννήσωνται κατὰ νόμους, ἐὰν ἀλλοδία τὶς τοῖδε τὰ τοιαῦτα κοινωνῇ γυναικὶ, ἢ γυνὴ ἀνδρὶ, ἐὰν μὲν παιδοποιουμένοις ἔτι, τὰ αὐτὰ ἐπιζήμια αὐτοῖς ἔστω, καθάπερ τοῖς ἓν γενομένοις εἴρηται· μετὰ δὲ ταῦτα, ὁ μὲν σωφρονῶν καὶ σωφρονοῦσα, ἐς τὰ τοιαῦτα πάντα ἔστω ἀδέκμορος. ὁ δὲ ζώναντίον, ὡσαύτως ἓν μάθω, μᾶλλον δὲ ἀλμαζέσθω. καὶ μετεμαζόντων μὴ τοῖδε τὰ τοιαῦτα τῶν πλόων ἀνομοθέτητα σιγῇ κείσθω. ἀκοσμίων δὲ νομοθετηθέντα ταύτη πρακτέα ἐστὶ τοῖς ζότε τεθέντας νόμους. οἷον μὲν ἀρχὴ τῆς παντὸς ἐκφυσις, ὁ πρῶτος οἰκιστής. ὃν γε γράφω, δεῖ χρεὼν εἶναι ὀρθῶσι παρῴοις ζωῆς ἀρχὴν κούρῳ καὶ κόρῃ. παραγράφω δ' ἐν τοίχῳ λελαμπωμένῳ ἐν πόλει φρατείᾳ· τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐς χρόντων τῶν ἐν τοῖς ἔτεσιν ἀριθμουμένων· τῆς δὲ φαρίσας ἀεὶ τοὺς ζῶντας μὴ γράφεσθαι πλυσίον. τοὺς δ' ὑπερχωροῦντας τοῦ βίου, ὑβαλέφειν· γάμον δὲ ὅρον εἶναι, κόρῃ μὲν, ἐκ ἐννέα δεκαετῶν, εἰς ἔτη δύο καὶ εἴκοσι τὸν μακρότατον χρόνον ἀφωρισμένον· κόρῳ δὲ ἀπὸ τριάκοντα μέχρι τῶν πέντε καὶ τεσσάρακονται· εἰς δὲ ἀρχὰς, γυναικὶ μὲν τεσσαράκοντα, ἀνδρὶ δὲ τεσσάρακονται ἔτη· πρὸς πόλεμον δὲ, ἀνδρὶ μὲν εἴκοσι μέχρι τῶν ἑξήκοντα ἐτῶν· γυναικὶ δὲ, ἣν αὖ δοκῇ χρείαν δεῖν χρῆσθαι πρὸς τὰ πολεμικὰ, ἐπειδὰν παίδας γεννήσῃ, δ' ὅπλα καὶ πρέπον ἡκάστοις προστάττειν, μέχρι τῶν πεντήκοντα ἐτῶν.

νόμων δ' νομοθετάσαι
ἔχθυ, τέλος.

γ Ενομίσων δὲ παίδων ἀρρένων καὶ θηλειῶν, σφαλῶ μέν που καὶ παιδιάν, τὸ μεῖζον τοῦτο λέγειν, ὀρθότερον γίγνοιτ' ἂν ἡμῖν, ὧδ' εἶναι μὲν ἄρρητον, πάντως ἀδύνατον· λεγομένῳ δέ, διδασκῆναι τινι καὶ νεωτέρῳ μᾶλλον ἢ νόμοις, εἰκῇ δ' αὖ ἡμῖν φαίνεται. ἰδέᾳ γὰρ καὶ κατ' εἰκίας πολλὰ καὶ σμικρὰ καὶ οὐκ ἐκφανῆ πᾶσι γιγνόμενα ῥᾳθυμίας ὑπὸ τῆς ἐκάστων λύπης τε καὶ ἡδονῆς καὶ ἐπιθυμιάσ', ἔτ' ὀρθὰ παρὰ τὰς τοῦ νομοθέτου ξυμβουλὰς παραγινόμενα, παντοδαπὰ μὴ ὁμοίως ἀλλήλοις ἀπεργάζοιτ' ἂν τὰ τῶν πολιτῶν ἤθη. ἔστω δὲ καὶ τοῦτο τοῖς πόλεσι καὶ γὰρ ὀλίγα σμικρότητα αὐτῶν καὶ πυκνότητα ὠδὶ ῥᾴω ποιοῦντα ποιεῖν νόμους, ἀπερισκέπτως ἅμα καὶ ἄχαριν. διαφθείρει δὲ καὶ τοὺς γραφῆ τιθέντας νόμους, οὐ τοῖς σμικροῖς καὶ πυκνοῖς, ἐναντίων τῶν ἀνθρώπων παραγομένων· ὥστε κἀπορίᾳ μὲν ὧδε αὖ τὰ νομοθετεῖν, σηᾶν δὲ ἀλυσίτατον. ἃ δὲ λέγω, δηλῶσαι πειρατέον. δίον δέδεγμαι ὀλίγα νεμόντα εἰς φῶς· νῦν γὰρ λεγομένοις ἔοικε καὶ κατά τι σκότος. κλ. ἀληθέστατα λέγεις. ἀθ. Οὐκοῦν ὅτι μὲν σώματα καὶ ψυχὰς τὴν γε ὀρθὴν πάντως δεῖ χρῆσθαι φάναι ὡς κάλλιστα καὶ ἀρίστα ἠργάζεσθαι, ἔστω μὲν ὀρθῶς εἰρημένον. κλ. τί μήν. ἀθ. σώματα δὲ κάλλιστα ἆρα τὸν ἀκολούσαιεν, ὡς ὀρθότατα δεῖ νέων ὄντων ἔτι θὺς φύεσθαι τῶν παίδων. κλ. Γαῦ μὲν οὖν. ἀθ. τί δὴ τόδε οὐκ αἰνοῦμεν ὡς ἡ πρώτη βλάστη παντὸς ζῴου, πολὺ μεγίστη καὶ πλείστη φύεται, ὥστε καὶ εἶναι πολλοῖς παρίσκεται μὴ γίγνεσθαι· τὰ δ' ἀνθρώπινα μάλιστα δὴ πλάσεως ἀρχὴ πέντε ἐτῶν, οἷ τοῖς λοιποῖς ἄκουσιν ἔτι σὺν αὐξανόμενα; κλ. ἀληθῆ. ἀθ. τί οὖν. πολὺ αὔξει, ὅταν ἐπέρχηται πόνων χωρὶς πολλῶν καὶ συμπαίζων, οὐκ ἴσμεν ὅτι μυελά καὶ κατὰ τοῖς σώμασιν ἀποτελεῖ; κλ. Γαῦγε. ἀθ. Οὐκοῦν τό τε λεῖσθαι πλείστων πόνων, ὅταν ἡ πλείστη ζοφὴ προσγίγνηται τοῖς σώμασι. κλ. τί δῆτα ὦ ξοῖε, ἢ τοῖς αὖ τι γιγνόσι μὴ νεωτέρῳ πόνῳ πλείστους προσάξομεν. ἀθ. Οὐδαμῶς γε. ἀλλ' ἔτι καὶ πρότερον τοῖς οὐδὲ τῶν αὐτῶν μητέρων ζῳφομένοις. κλ. Γῶς λέγεις ὦ λῶστε. ἢ τοῖς κυημόσιν φράζεις; ἀθ. Ναί· θαυμαστὸν δ' οὐδέν ἐστι ἀγνοεῖν ὑμᾶς· νῦν τῶν πολιητύπων γυναικῶν. ἐγὼ βουλοίμην ἂν ὑμῖν καὶ τόδε ποτὲ ἂν ποιον οὖσαν δηλῶσαι. κλ. Γαῦν μὲν δή. ἀθ. Ἔστι τοίνυν παρ' ἡμῖν μᾶλλον, ἢ τοι οὖν καὶ ταυτηνί, ὀλίγα τὰς παιδιὰς αὐτόθι μείζονος τινὰς παίζειν, ἢ δεῖ. ζέφουσι δὴ παρ' ἡμῖν οὐ μόνον παῖδες, ἀλλὰ καὶ πρεσβύτεροί τινες, ὀργίων θρέμματα ὠδὶ τὰς μάχας τὰς πρὸς ἄλληλα, ἀσκοῦντες τὰ τοιαῦτα τῶν θηρίων. πολλοῦ δὴ δέκειν ὑγιᾶ θαι θοὺς πόνους αὖθις εἶναι, τοὺς πρὸς ἄλληλα μετρίους, οἷς αὐτὰ αἰσκινοῦσι γυμάζοντες. πρὸς γὰρ τοὔθοις, λαβόντες ὑπομάλης ἔκγονος, θοὺς μὲν ἐλάττονας εἰς τὰς χεῖρας, μείζους δ' ὑπὸ πλὼ ἀσκάλλω οὖρες, περβύονται ὧδε πανταυτοῦτες σταλίους παμπόλλους οὔπω τῆς ὀπῆς αὖ, οὔ τι τῆς τῶν αὐτῶν σωμάτων, ἀλλὰ τῆς τούτων τῶν θριμμάτων. καὶ τόγε τοσοῦτον δηλοῦσι τῷ δῆλον ποιεῖν καταμαθεῖν ὅτι τὰ σώματα πάντα ὑπὸ τῶν σεισμῶν τε καὶ κινήσεων κινούμενα, ἄκοπα ἐν ἑνὶ τῶν ὅσα τε ὑπὸ αὐτῶν, ἢ καὶ ὑπὸ ὥρας ἢ καὶ κατὰ θάλατταν, ἢ καὶ ἐφ' ἵππων ὀχουμένων, ἢ καὶ ὑπ' ἄλλων ἐπωσῶν δὴ φερομένων τῶν σωμάτων κινᾶται. καὶ δὴ ταῦτα τοὺς τῶν σίτων ζοφὰς καὶ ποτῶν καταπρακτοῦται, ὑγίειαν καὶ κάλλος μὴ πλὼ ἄλλῳ ῥώμῃ ὑμῖν δῶρα τά δὴ παρεσκεύασαι. τί οὖν αὖ φαῖμεν ἐχθρῶν οὐ τῶν τοιούτων, ἢ μᾶλλον ἐκτὸς ὑμᾶς δεῖν ποιεῖν. βούλεσθε ἅμα γέλωτι φράζωμεν τίνας νόμους. πλὼ μὲν νῦν σαν ὧδε παντεῖν, ἢ γενόμενον δὲ πλάτταν τὸ δίον κίνειν, ζωὴ ὑγρὸν καὶ μέχρι δυοῖν ἐζῶν ἀπραγμοσύνῃ· καὶ δὴ μὴ τοὺς ζοφοὺς αἰσκαλάζωμεν νόμῳ ζημιοῦντες, τὸ παιδιὰ πρὸς ἀγρυπνίαν, ἢ πρὸς ἰόβολα, ἢ πρὸς οἰκείους ἀεί ποτε φέρειν, μέχρι πδ' αὖ ἱκανῶς ἕστεσθαι δῶν κατὰ γίγνηται. καὶ τότε δὴ βλακευμένας ἔτι νέων ὄντων μή πω βίᾳ ἐπι-

ρειδομένων, ξρέφεται τὰ κῶλα ἐπὶ πονηρὰν φθορὰν σύσης, ἕως ἂν τελευτῆς ἀποτελεσθῇ γενόμενος, εἰς λωίονα μὲν δὴ ἐλθεῖν ἀνάγκη αὐτὰς εἶναι χρεών, κἀμὴ μέλλειν. ὧδε δὲ τοῦτοις ἐμφύσει ἂν μὴ γίγνηται, ξυμβαίνει τοῖς μὴ ποιοῦσι γράφομεν, ἢ πολλοῦ γε δεῖ. ἀθ. ἀ γοῦν ἄρτι ῥηθέν, γίγνοιτ' ἂν πολὺ καὶ ἄφθονον. κλ. ἀ ποῖον. ἀθ. ἀ γέλωτα ἂν πολλὰ ὄφλειν ἡμᾶς, πρὸς ἀ μὴ ἐθέλειν ἂν πείθεσθαι γυναικεῖα. τὰ καὶ δοῦλεα ἤδη ξοφῶν. κλ. ἀλλὰ τίνος δεῖ χάριν ἔφαμεν αὐτὰ δεῖν ῥηθῆναι. ἀθ. τῶδε τὰ δι' ἀσπουδῶν τε καὶ ἐλευθέρων ὁ ταῖς πόλεσιν ἤδη, τάχ' ἂν ἀκούσαντα εἰς σωφροσύνην ἀφίκοιτ' ἂν πολὺ ὀρθῶν, ὅτι χωρὶς τῆς ἰδίας διοικήσεως οὐ ταῖς πόλεσιν ὀρθῶς γιγνομένης, μάτην ἂν τὰ κοινά τις ἄλλοις ἔχειν τινὰ βεβαιότητα δόξειεν νόμων. καὶ ταῦτα εἰκὼς αὐτὸς, νόμοις ἂν τοῖς νῦν ῥηθεῖσι χρῶν, καὶ χρώμενος δῆ, τάν τε οἰκίαν καὶ πόλιν ἅμα πολὺ αὖ τῷ, διοικῶν δύσδαιμονεῖ. κλ. καὶ μάλ' εἰκότως ἔφησας. ἀθ. τοιγοῦν μή πω λήξωμεν τῆς τοιαύτης νομοθεσίας, πρὶν ἂν καὶ τὰ τῷδε τὰς ψυχὰς τῶν παίδων παιδιὰν ἐπὶ τὴν δίκαια ἀποδῶμεν καὶ τὰ ἦθη αὐτὰ κρότου, ὅν πρὸ ἔργων ἐν τῷδε τὰ σώματα μύθων λειχθέντων διαπεφάνειν. κλ. γαῦ μὲν οὖν ὀρθῶς. ἀθ. λάβωμεν τοίνυν ὥσπερ, οἷον στοιχεῖον ἐπ' ἀμφότερα σώματός τε καὶ ψυχῆς, τὴν παίδων πλὼ τιθήνησιν καὶ κίνησιν γιγνομένην ὅτι μάλιστα δεῖ παίσης τὴν ψυχὴν κἀμὲ ῥεῖσθ'. ὡς ἔστι ξύμφορος ἅπασι μὲν, οὐχ ἥκιστα δὲ τοῖς ὅτι νεωτάτοισι, καὶ οἰκεῖα ἐ δοκεῖ ἡμῖν δεῖν ἀεὶ πλέοντας· ναῦν δ' ὡς ἐλύσιτα τὰ βούτου φυεῖν δεῖ τῷδε τὰ κοινὰ παίδων θρέμματα. τεκμαίρεσθαι δὲ χρὴ καὶ ἀφ' τῶνδε· ὡς ἔξ ἐμπειρίας αὐτὰ εἰλήφασι καὶ γνώμασιν ὃν χρήσιμον, αἵτε ξοφοὶ τῶν σμικρῶν, καὶ αἱ τῷδε τὰ τῶν κορυβάντων ἰάματα τελοῦσαι. ἵν' ἐκ γοῦν αὖ που βουλησόμεθα καταχειμάζειν τὰ δυσπόνητα τῶν παιδίων ἀμαθίαν, οὐχ ἡσυχίαν αὐτοῖς προσφέρουσιν· ἀλλὰ τοὐναντίον κίνησιν, οἷ ταῖς ἀγκάλαις ἀεὶ σείουσαι, καὶ οὐ σιγὴν, ἀλλά τινα μελῳδίαν· καὶ ἅτε χωρὶς οἷον κρότου λοῦσι τῶν παιδίων, καθάπερ αἱ τῶν ἐκφρόνων βακχεῖαι, ἰάσεις ταύτῃ τῇ κινήσεως ἅμα χορείᾳ καὶ μούσῃ χρώμεναι. κλ. τίς οὖν αὐτὰ δύναιτο ἂν ξοφὸς μᾶλλ' ἔλαθ' ἡμᾶς. ἀθ. οὐ πάνυ καλῶς γιγνώσκειν. κλ. πῶς δή. ἀθ. δεσμά τινα ἐστι που ταῦτ' ἀμφότερα τὰ παίδων. καὶ ἔστι δέσματα δ' ἔξιν φαύλῳ τῆς ψυχῆς τινα. ὅταν δή ἐξωθέν τις προσφέρῃ τοῖς βιαίοις παίδιοις σεισμὸν, ἢ τ' ἔξωθεν κατεῖσα κίνησις προσφερομένη πρὸ ὀρθῆς φοβεραὶ οὖσαι καὶ μανικῷ κίνησι κρατήσασα δὲ, καλλίω ἡσυχίαν τὸ ὃ τῇ ψυχῇ φαίνεται ἀπεργασαμένη, τῆς τῷδε τὰ τῆς καρδίας χαλεπῆς γενομένης ἐκείνων πηδήσεως. παντὰ παισὶν ἀγαπητόν τι, τοὺς μὲ ὕπνου λαγχάνειν ποιεῖ· τοὺς δ' ἐγρηγορότας ὀργουμένους τε καὶ αὐλουμένους μᾶλλ' ἢ ὧν δεῖ ἀναπηδοῦντας ἐκείνοις θύμασι, καὶ πειρᾶσθαι τὸ αὖ τῇ μανικῶν ἡμῖν διακόσμων, ἕξεις ἐμφρονᾶσ' ἔχειν. καὶ ταῦτα ὡς διαζευκτέον τὲ οὕτως εἰπεῖν, πιθανὸν λέγειν ἔχει ταῦτα, εἰκοσεῖν χρὴ τόδε παρ' αὐτοῖς, ὡς ἅπασα ψυχὴ λεῖπουσα ἑαυτῆς ἐκείνου, μᾶλλον αὖ δεῖ φόβων ἐμπίπλοιτο γίγνεσθαι. ξένος δ' πῶς αὖ φαίη δεῖν ἅσκησιν ἀνδρείας ἄσκησιν οὐκ ἀσφαλῆ γίγνεσθαι. κλ. πῶς γὰρ οὔ. ἀθ. τόδε γε εἰκότως ἀσφαλὲς αὖ φαῖμεν ἐκείνου λύθος ἐπὶ τὰ δέλεαρ εἶναι, ἢ νικᾶν τὰ πρὸς πόνους ἡμῖν δέματά τε καὶ φόβους. κλ. ὀρθῶς. ἀθ. οὐ δὴ καὶ ξένος εἰς ψυχῆς μέρεσιν ἀρετῆς, πλὼ τῶν παντελῶς παίδων γυμνασιλῶ ὁ ταῖς κινήσεσι, μέγα ἡμῖν φῶμον ξυμβάλλεσθαι. κλ. γαῦ μὲν οὖν. ἀθ. καὶ μὲν τόγε μὴ δύσκολον οὐ ψυχὴ καὶ ἡ δύσκολον, οὐ σμικρὸν μόριον δὐψυχίας καὶ ἀκακοψυχίας ἐκ τρόπου γιγνόμενον, γίγνεται ἄν. κλ. πῶς δ' οὔ. ἀθ. τίνα δῆ αὖ τρόπον δύθυς ξμφύσει ἡμῖν ὁ πότερος ἔσται θεῖμεν τῷ νεογενεῖ, φράζειν δὴ πειρατέον, ὅπως τὶς καὶ κακὸν ὅσον δύπορεῖ γνῶναι. κλ. πῶς γὰρ οὔ. ἀθ. λέγω δὴ τόγε παρ' ἡμῖν δόγμα· ὡς ἡ μὲν ξυφὴ δύσκολα καὶ ἀμερόχολα καὶ σφοδρὰ ἀπὸ σμικρῶν κινούμενα τὰ τῶν νέων ἤδη ἀπεργάζεται. ἡ δὲ τούτων ἐναντίον, ἥ γε σφοδρὰ καὶ ἀγρία δούλωσις, τοὺς πένητας καὶ ἀπλήστους καὶ μισανθρώπους ποιοῦσα, αἰεὶ πλήρεις ξενοίκους ἀποτελεῖ. κλ. γῶς οὖν δὴ χρὴ

δὴ χρὴ τὰ μή πω φανῆς ξωνιόντα μὴ δὶ παιδείαν᾽ ἢ ἄλλης δωκατὰ γιγνέσθαι πω, ἐξιέναι πάλιν ἅπασαν. ἀθ. ὠδὶ πως φθέγγεσθαί που μᾶλλον βοῦς αὐτὸς πᾶν εἰωθὲ γιγνόμενον, καὶ οὐχ ἥκιστα ἐπὶ τῶν αὐθρώπων γόνος· καὶ δὴ καὶ ἡ κλαίουσα πρὸς τῆ βοῒ, μᾶλλον τῶν ἄλλων σωίσχεται. κλ. ταύτη μὲν οὖν. ἀθ. Οὑκοῦν αἱ τροφοὶ σκοπεῖσαι τίνος ἐπιθυμεῖ, τούτοις αὐτοῖς οὐ τῆ προσφορᾶ τιμαίρονται. οὐ μὲν γοὺν αὖ προσφερομένου σβᾶ, καλῶς ἔοικεν προσφέρειν. οὐ δ᾽ αὖ κλαίη καὶ βοᾶ, οὐ καλῶς. τοῖς δὴ παιδίοις ἡ δύλωμα ὧν ὁρᾶ καὶ μισεῖ, κλαυμονᾶ καὶ βοᾶι σημεῖα οὐδαμῶς διὰ τυχῆ. ἔστι δὲ ὁ χρόνος οὗτος, τελεῖν οὐκ ἐλάττων ἐτῶν· μέγιστον οὖ σμικρὸν ζῶν βίου διαγαγεῖν χεῖρον, ἢ μὴ χεῖρον. κλ. Ὀρθῶς λέγεις. ἀθ. Ὁ δὲ δύσκολος, οὐδαμῶς τι ἵλεως, δρᾶ οὐ δοκεῖ σφῶιν θρεμμάτιόν τι εἶναι καὶ ὀδυρμῶν ὡς ἐλάττων πολὺ πλήρης μᾶλλον, ἢ χρῶν ὄφι ἐν ἀγαθόν; κλ. Ἔμοιγ᾽ οὖν δοκεῖ. ἀθ. Τί οὖν. εἴ τις τὰ τελευτῆ πειρῶτο πᾶσαν μηχανὴν προσφέρων, ὅπως ἡ τρεφόμενον ἡμῖν ὡς ὀλιγίστη προσχρήσεται ἀλγηδόνι, καὶ φόβοις καὶ λύπη πᾶσι κατὰ δύναμιν, ἆρ᾽ οὐκ οἰόμεθα βέλτιον μᾶλλόν τε καὶ ἵλεων ἀποδράζεσθαι τινι καῦτα πρὸς ψυχὴν τοῦ τρεφομένου; κλ. Δῆλον δὴ καὶ μάλιστα γ᾽ αὖ ὦ ξοί, εἴ τις πολλὰς ἡδονὰς αὐτῷ παρασκευάζοι. ἀθ. τοῦτ᾽ οὐκέτ᾽ αὖ ἐτὸν κλεινίαν ξωνακολουθήσειμ᾽ αὖ ὦ θαυμάσιε. ἔστι γοὺν οὖν ἡμῖν ἡ τοιαύτη πρᾶξις, διαφθορὰ μεγίστη παισῖν. οὐ ἀρχῆ γοὺν γίγνεται ἐκφύσεως τροφῆς· ὁρῶμεν δὲ εἴ τι λέγομεν. κλ. λέγει τὴ φύσει. ἀθ. Οὐ σμικροῦ πρόῤῥιν ναῦν εἶναι νῶιν ἐν λόγον· ὅρα δὲ καὶ ξωνεπίκεινά τι ἡμᾶς ὦ μάγιλλε· ὁ μὲν γοὺν ἐμὸς δὴ λόγος, οὔθ᾽ ἡδονὰς φησι δεῖν διώκειν ἐν ὀρθὸν βίον, οὔτ᾽ αὖ τὸ πειρᾶσθαι φεύγειν τὰς λύπας, ἀλλ᾽ αὖ ἀσπάζεσθαι τὸ μέσον. ὃ ναῦν δὴ προσεῖπον ἵλεων ὀνομάσας. ἰοῦ δὴ διάθεσιν, καὶ θεοῦ κατά πνα μαντείαν᾽ φίμιλλον αὐτόχως πάντες προσαπορρύομεν. ταύτην νῦν ἕξιν διώκειν φημὶ δεῖν ἡμῶν καὶ ἐν μέλλοντα ἔσεσθαι θεῖον. μὴ᾽ οὖν αὖτὸν προπίπτῃ πρὸς γῆς ἡδονὰς γιγνόμενον ἔλως ὡς οὐδὲν ἐκ τῶν λυπῶν ἐσόμενον, μήτε ἄλλον γίγνεσθαι ἢ κρεῖττον ἴσον πάσχειν ταῦτὸ τοῦθ᾽ ἡμῖν, ἄῤῥενα ἢ θῆλυν. ἀπάντων δὲ ἥκιστα εἰς λιμάκτιν, ἐν αὖ τίνος νεογνῶν κινεῖσθαι γοὺν οὖν ἐμφύεται πᾶσι τότε ἡ πάνδημος, ὀξὺ ἔρος. ἔτι δ᾽ ἔτερον᾽ ἐμὲ μέλλοιμι δόξειν παίζειν, φαίλου αὖ, δεῖν καὶ τὰς φθούσας αὖ γαστρὶ, πασῶν τῶν γυναικῶν μάλιστα θηρεύειν ἐκείνην ἐν οἰκίαν ἐν, ὅπως μήτε ἡδονῆς τισι πολλῆς ἅμα καὶ μαργίας προσχρήσεται ἡ κυοῦσα, μήτε αὖ λύπαις· ἐν δὲ ἵλεων καὶ βιμικὲς πρᾴον τε τιμῶσα, διαζῆσῃ ἐν τότε χρόνον. κλ. Οὐδὲν δεῖ σε ὦ ξοί μέγιλλον αὐθρωπᾶν, πότερος ἡμῶν ὀρθότερον εἴρηκεν. ἐγὼ γοὺν αὐτός σοι συγχωρῶ ἐν λύπης τε καὶ ἡδονῆς ἀκρατον βίον φεύγειν δεῖν πάντας. μέσον δέ πνα τέμνειν ἀεί. καλῶς δοίναν εἴρηκάς τε καὶ ἀκήκοας᾽ ἅμα. ἀθ. μάλα μὲν οὖν ὀρθῶς ὦ κλεινία· τόδε τοίνυν ἔτι ξυνθὲ γούνοις ὄντες διασκοπῶμεν. κλ. ἐποῖον. ἀθ. Ὅτι ταῦτ᾽ ἔστι πάντα ὅσα νῶι διεξῆλθομεν. τὰ καλούμενα ὑπὸ τῶν πολλῶν ἄγραφα νόμιμα. καὶ οὓς παντέλους νόμους ἐπονομάζουσιν, οὐκ ἄλλα ἔστιν ἢ τὰ τοιαῦτα ξύμπαντα. καὶ ἔτι γε, ὁ ναῦν δὴ λόγος ἡμῖν ἐπιχυθεὶς, ὡς οὔτε νόμους δεῖ προσαγορεύειν αὐτὰ οὔτε ἄῤῥαντα ἔασ᾽, εἴρηται καλῶς. δισμοὶ γοὺν οὗτοι πάσης εἰσὶ πολιτείας᾽, μετὰ ξὺ πάντων ὄντες τῶν ὑγράμμασι τεθέντων τε καὶ κειμένων, καὶ τῶν ἔτι τεθησομένων ἀτεχνῶς ἔοικε πάντελεσι καὶ παντάπασιν ἀρχαῖσι νόμμασι· καλῶς μὲν τεθέντα καὶ ἐπιθεάτα πάσῃ σωτηρίᾳ, ὥσθ᾽ ἅπαν λύσαντα ἔχει τοὺς τότε γραφέντας νόμους· αὖ δ᾽ ἐκ τῆς καλοῦ βαίνῃ, πολυμελῶς, ἔοικε τεκτόνων οἰκοδομάσιν ὑφέσμασι ἐκμόσυνα ῥέοντα, συμπίπτειν εἰς ταὐτὸν ποιεῖ τὰ ξύμπαντα· κεῖσθαί τε ἄλλα ὑφ᾽ ἑτέρων αὐτά τε καὶ τὰ καλῶς ὕστερον ἐποικοδομηθέντα, τῶν ἀρχαίων ἔοικε πεσόντων. ἃ δὴ διασεσυμένους ἡμᾶς ὦ κλεινία, σοὶ δεῖ πάλιν πόλιν καινὴν οὖσαν πάντη ξωνδεῖν. μήτε μέγα μήτε σμικρὸν παραλιπόντας εἰς διαίμιν, ὅσα νόμους ἢ ἔθη τις ἢ ἐπιτηδεύματα καλεῖ· πᾶσι γοὺν οἷς οἰκήσουσι, πόλις ξωνδεῖται.

αὖθι δὲ ἀλλήλων ἑκάτερα ταῦτα, οὐκ ἔστι μόνιμα. ὥστε οὐ χρὴ θαυμάζειν ἐὰν ἡμῖν πολλὰ ἄμα καὶ σμικρὰ δυνάμενα εἶναι νόμιμα ἢ καὶ ἐναντία ἀπεργάζηται ἐπιχειρούντα, μακρὸς πόνος ποιεῖ τοὺς νόμους. ΚΛ. Ἀλλ' ὀρθῶς σύ γε λέγεις. ἡμᾶς τε οὖν διανοώμεθα. ΑΘ. Εἰς μὲν τοίνυν τὸν τελευταῖον γεγονότος ἡλικίαν, γέρα καὶ κῦρος, ταῦτα εἴ τις ἀκριβῶς ἀποτελοῖ καὶ μὴ παρέρροις τοῖς εἰρημένοις χρῶτο, οὐσμικρὰ ἂν ὠφέλειαν γίγνοιτ' ἄν, πεῖσαι νεωστὶ διαφθείρας. τελευτεῖ δὲ δὴ καὶ πρᾶξις καὶ πάντα τελεῖ καί ἔτι ἐξετεῖ ἕθει ψυχῆς παντὶ λίαν, δέον αὖ ἔσ' ἐρυθρὸς δ' ἤδη παραλυτέον, καλάζοντα μὰ ἀτίμως. ἀλλ' ὅπῃ ἐᾷ τῶν δυνάμεων τὰ λεγόμενα, ἢ μὴ μεθύσεως καλάζοντες, ὀργὴν ἐμποιήσειν δεῖν τοῖς καλαθεῖσι. μὴν δ' ἀκολάστους ἴσταται ἐρυθρὰ, ταῦτ' ἐν ὁρατέον. ἔστω δὲ καὶ τοῦτο γε καὶ ἐπ' ἐλευθερίοισι. παντελεῖ δ' ἐσὶ τοῖς πλουσίοις αὐτοφυεῖς πίνοθ'. ἂς ἐπειδὰν ξυνέλθωσιν αὐτοὶ, χρὸν αὖθις ἐσκοπεῖν. ξυνιόντα δὲ εἰς τὰ κατὰ κώμας ἱερὰ δεῖ, πάντα ἤδη τὰ τηλικαῦτα παντελῆ, ἀφ' ὅτου ἐλεύθεροι μάχῃ ἐξ ἑκάτων, κατὴ τὰ τῶν κωμητῶν εἰς ταὐτὸν ἤκοντα· τοὺς δὲ ἐρυθροὺς ἔτι τῶν τηλικούτων κοσμιότητός τε καὶ ἀκολασίας ἐπιμελεῖσθαι. τῶν δὲ ἐρυθρῶν αὐτῶν καὶ τῆς ἡλικίας ξυμπάσης, τῶν δώδεκα γυναικῶν μίαν ἑφ' ἑκάστῃ τε τάξαι κοσμοῦσαν κατ' ἐνιαυτὸν τῶν προειρημένων ἃς αὖ τάξεσιν οἱ νομοφύλακες· ταύτας δὲ αἱρεῖσθαι μὲν, ἐκ τῶν γάμων κύριαι τῆς ἐπιμελείας ὑφ' ἑκάστης τῆς φυλῆς μίαν, ἥτινα σ' αὐτὰς· ἢ δὲ κατασᾶσα, ἀρχέτω φοιτῶσα εἰς τὸ ἱερὸν ἑκάστης ἡμέρας· καὶ κολάζουσα ἀεὶ τὸν ἀδικοῦντα δοῦλον μὲν καὶ δούλην, καὶ ξένον καὶ ξένην, αὐτὴν διά τινων τῆς πόλεως ἀκεσπόνων. πολίτην δὲ ἀμφισβητοῦντα μὲν τῇ κολάσει πρὸς ἧσσον ἀνδρὶ λίκνον ἄγουσα· αἰσχυνθέντα δ' ὄντα, καὶ ἐν πολίτην αὖτη κολαζέτω. μετὰ δὲ ἐν ἑξήκοντα ἔτη, διακεκριμένου μὲν ἤδη τὸ γένος ἑκατέρων· κῦρος μὲν, μετὰ κέρως· παρθένοι δ' ὡσαύτως, μετ' ἀλλήλων πῶς διατεθραμμένοι ποιεῖσθαι· πρὸς δὲ τὰ μαθήματα ζῆλος χρεὼν ἑκατέρους, τοὺς μὲν ἄρρενας, ἐφ' ἵππων διδασκάλους καὶ τόξων καὶ ἀκοντίων καὶ σφενδονήσεως. ἐὰν δέ τι ξυγχωρῶσι μᾶλλον γε μαθήσεως καὶ τὰ θήλεα. καὶ δὴ τάγε μάλιστα πρὸς πῶ τῶν ὅπλων χρείαν. ἡ γὰρ δὴ νεωστὶ κεκτημένους ἀνδρὶ τὰ τοιαῦτα, ἀγνοοῦσαν παρὰ τοῖς πᾶσιν ὀλίγου. ΚΛ. Ἡ πῶς. ΑΘ. Εἰς αὖθις τὰ δεξιὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ διαφέροντα ἕκ' ἡμῶν φύσει πρὸς τὰς χρείας, ἃς ἐκέτας τῶν πράξεων τὰ ἀνδρὶ τὰς χρείας· ἐπεὶ τάγε ἀνδρὶ πόλας τε καὶ τὰ κάτω τῶν μελῶν οὐδὲν διαφέροντα εἰς τοὺς πόνους φαίνεται. τὰ δὲ κατὰ χεῖρας, αἰσίας ζοφῶν καὶ μητέρων δίον χωλοὶ γεγόνασιν ἔκγονοι· τῆς φύσεως γὰρ ἐκατέρων τῶν μελῶν χρὸν ἐσφέρουσης, αὐτοὶ δὲ τὰ ἤθη διάφορα αὐτὰ πεποιήκαμεν οὐκ ὀρθῶς χρώμενοι. οὐ δύσις μὲν γὰρ τῶν ὅπλων μὴ μάχαι διαφθεῖραι, λύρας μὲν οὐ δεξιᾶς χρώμενοι. πλήκτρῳ δὲ οὐθὲν ἐξιᾷ· πρᾶγμα οὐδὲν, καὶ ὅσαι τοιαῦτα. ζεύγνις δὲ παραλάγμασι χρώμενον, καὶ εἰς ἄλλα μὴ δίον, οὕτω χρῆσθαι, χρὸν ἀποικα. ἔλλειψι δὲ ταῦτα ὁ τῶν σκυθῶν νόμος· οὐκ οὐ ἀριστερᾶς μὲν τόξον ἀπάντων, οὐδὲ ξίφος δὲ, δίξῃ προσχόμενος μόνον. ἀλλ' ὁμοίως ἑκατέρους ἐπ' ἀμφότερα χρώμενος. πάμπολλα δ' ἕτερα τοιαῦτα παραλάγματα, οὐ διοίσεται τό ὅτι καὶ οὐ ἑτέροις· οὐ δέσι μαθεῖν δίκαιον, ὅτι παρὰ φύσιν καταστυγάζουσιν, οἱ ἀριστερὰ δεξιὰν ἀδικίστερα καταστυγάζοντες· ταῦτα δ' ὅ πρὸ ἔπομεν, οὐ μὲν κρατίστοις πλήκτροις καὶ οὐ ὀργάνοις τοιούτοις οὐδὲν μέγα. σιδηρᾶς δ' ἂς ἐν πόλεμον ὅταν δέῃ χρῆσθαι, μέγα διαφθεῖραι, καὶ τόξεις καὶ ἀκοντίοις καὶ ἐνέσεις πάντων. πολὺ δὲ μέγιστον ὅταν ὅπλοις δέῃ πρὸς ὅπλα χρῆσθαι. διαφθεῖραι δὲ πάμπολυ μᾶλλον, μὴ μαθόντος. καὶ ὁ γε μαχεσάμενος τοῦ μὴ γε γεγυμνασμένου. καὶ θάτερα γὰρ ὁ πλέον παγχρήσιον ὑσκηκὼς ἢ πυγμὴν ἢ πάλαι, οὐκ ἀρ' μὲν τῶν ἀριστερῶν ἀπαίσιος ἔσται μάχεσθαι, χαλαίνει δὲ καὶ ἐφίλκεται πολεμικῶν, ὁπόταν αὐτὸν τις μεταβιβάζων ἀνδρὶ θάτερα ἀναγκάζῃ διαπονεῖν· ταῦτ' ἐν δὴ ζοῦτ' οἶμαι καὶ οὐ ὅπλοις καὶ οὐ τοῖς ἄλλοις πᾶσι, χρὴ προσθῆκαι ὀρθόν. ὅτι ἐν ἀπὸ ἀεὶ κεκτημένου ὅς ἀμαύστατ' αὐτὰ καὶ ἐπιθεῖτο ἄλλοις, μανθάνοντα ἀρχὴν ζούτων μὴ δι' αὐτὸ ἴσμεν ἐᾶν εἶναι καὶ τὰ δαιμόνια.

γενόμενον

γυμνάσιον δέ γε εἴ τις φύσιν ἔχων ἢ καὶ πὼ βελτίω φύσειε, ταῖς ἑκατὸν χρεῖν ἑκατὸν λεῖ βελτίω ποιεῖν δυνατὸν εἶναι. τούτων δὴ πάντων πὼ ἐπιμέλεια αὖ χρέοντες τὸ καὶ αὖ χρεὸς λεῖ γίγνεσθαι· τοῖς μὲν οἰ παιδιᾶς τε καὶ τροφαῖς ἐπισκόποις γιγνομένοις. τοῖς δὲ τοῦδε τὰ μαθήματα, ὅπως αὖ τί ποδός τε καὶ αὖ τί χειρὸς πάντες τὸ καὶ παῖσαι γιγνόμενοι, μηδὲν τοῖς ἔμπροσθεν ἀποβλάπτωσι τὰς φύσεις εἰς τὸ δυνατόν· τὰ δὲ μαθήματά που δεῖ ἃ ὧς γ' ἐπεῖν χρήσεσθαι συμβαίνει αὖ· τὰ μὲν ὅσα τοῦδε τὸ σῶμα γυμναστικῆς· τὰ δ' εὐψυχίας χάριν, μουσικῆς· τὰ δὲ γυμναστικῆς αὖ δύο. τὸ μὲν, ὄρχησις· τὸ δ', πάλη· τῆς ὀρχήσεως δὲ, ἄλλη μὲν μούσης λέγειν μεμυμένων, τό, τε μεγαλοπρεπὲς φυλάττοντας ἅμα καὶ ἐλεύθερον· ἄλλη δὲ εὐεξίας ἕνεκα καὶ εὐσχημοσύνης τοῦ τε σώματος αὐτοῦ μελῶν καὶ μυῶν· τὸ προσῆκον ἁπάντων τε καὶ ἑκάστων ἀποδιδόμενος ἑκάστοις αὐτοῖς αὐτῶν εὐρύθμου καὶ νεύσεως· διασαφουμένης ἅμα καὶ ξυνιοῦσι λουδούσης εἰς πᾶσαν τὴν ὄρχησιν ἱκανῶς· καὶ δὴ τά γε κατὰ πάλλειν, ἃ μὲν λύτας ἢ κριὸν οἱ τέχναις ἑαυτῶν ξυνίστασαν φιλονεικίας ἀχρήστου χάριν, ἢ πυγμὴν ἐπεὶ ἢ ἄμυναν, οὐδὲν χρήσιμα εὐδὲ πολέμου κομψείαν ὄντα, οὐκ ἄξια λόγῳ κομεῖν· τὰ δὲ ἀπ' ἐρωῆς πάλης ἀπ' αὐχένων καὶ χειρῶν καὶ πλευρῶν ὑγιείας μᾶλλον φιλονεικίας τε καὶ καταστάσεως διαπονούμενα μετ' εὐαθμίας, ῥώμης τε καὶ ὑγιείας οὕνεκα, ταῦτ' εἰς πάντα ὅτα χρήσιμα, οὐ παρεῖσον· ἀλλὰ προσακτέον μᾶλλον ταῖς τε ἅμα καὶ τοῖς διδάξουσιν, ὅταν σὺ ταῦδ' ὧμεν τῶν νόμων, τοῖς μὲν, πάντα τὰ τοιαῦτα εὐμενῶς δωρεῖσθαι, τοῖς δὲ, παρελαμβάνειν οὐ χρεών. οὐδ' ὅσα οὐ τοῖς χρεὼν εἶναι αὖ μιμήματα προσήκοντα, μιμεῖσθαι παρεῖσον· καὶ τὰ μὲν ἐν τόποις τοῦδε, κουρήτων οὐδὲ πλιαμαγικὰ καὶ τὰ δὲ λακεδαιμόνια, διοσκόρων. ἃ δὲ αὖ που τῇ ὑμῖν κόρῃ καὶ δέσποινα εὐφραθεῖσα τῇ τῆς χορείας παιδιᾷ, καινῆς χρεὼν οὐκ ὠήθη λεῖν ἀεύρειν. παντοπλίᾳ δὲ πὼ παντελῶς μαθεῖσι, οὕτω πὼ ὄρχησιν διαπεφάνειν, ἃ δὴ πάντας μιμεῖσθαι πρέπον αὖ εἶη· κόρους τε ἅμα καὶ κόρας, πὼ τῆς θεοῦ χάριν πιμῶντας, πολέμου τ' οὐ χρείᾳ καὶ ἑορτῶν εἵνεκα· τοῖς δέ που παισὶν εὐθύς τε καὶ ὅσον αὖ χρόνον μήπω ἐς πόλεμον ἴωσι, πᾶσι θεοῖς προσόδους τε καὶ πομπὰς ποιουμένοις μεθ' ὕμνων τε καὶ ᾀσμάτων ἀεὶ κοσμεῖσθαι δίον αὖ εἶη· θαῦττους τε καὶ βραδυτέρας οὐ ὀρχήσεσι καὶ οὐ πορείᾳ, τοὺς ἱκετείας ποιουμένους, πρὸς θεούς τε καὶ θεῶν παῖδας, καὶ ἀνδρας δὴ καὶ προακτῆνας, εἴ τινων οὐκ ἄλλων ἢ τούτων εἵνεκα προακτικὸν εἶναι. οὗτοι γὰρ καὶ οὐ εἰρήνῃ καὶ κατὰ πόλεμον χρήσιμοι, εἴς τε πολιτείαν, καὶ ἰδίους οἴκους· οἱ δὲ ἄλλοι πόνοι τε καὶ παιδιαὶ καὶ ἀσυσίαι κατὰ σώματα, οὐκ ἐλευθέρων, ὦ μείλιχέ τε καὶ κλεινία· ἰὼ ἅπαν γε μὴν καὶ οὐ τοῖς πρώτοις λόγοις ὅτι δίοι διεξελθεῖν, ἀνδὸς δὴ διελήλυθα ταυτῃῶ, καὶ ἐσθ' αὕτη παντελῶς. εἰ δέ τινα ταύτῃς ὑμῖν ἔχετε βελτίω θοάτερα εἰς κοινὸν λέγετε. κλ. οὐ ῥᾴδιον ὦ ξεῖν', ἃ παρόντα ταῦτα, ἄλλα ἔχειν βελτίω τούτων τοῦδε γυμναστικῆς ἅμα καὶ ἀπονίας, εἰπεῖν. ἀθ. ἦ δίκαιον τούτοις ἐξῆς τοῦδε τὰ τῶν μουσῶν τε καὶ ἀπόλλωνος σῶρα, τότε μὲν ὡσ ἅπαντα εἰρηκότες, ᾠόμεθα καταλέπειν μόνα τὰ περὶ γυμναστικῆς. ναὶ δ' ἴσ' ἴσως, ἃ τ' ἴδῃ, καὶ ὅτι πρῶτα πᾶσι εἰρτέα. λέγωμεν τοίνυν ἑξῆς αὐτά. κλ. γ' αὖ μὲν οὖν λεκτέον.

ἀθ. ἀκούσατε δέ μου, προσκηκοότες μὲν καὶ οὐ τοῖς πρόσθεν· ὅμως δὲ τόγε σφέτερον ἄρα που καὶ ἄνθος, δι' ὐλαβεῖσθαι δεῖ λέγοντα καὶ ἀκηκοότα· ἦ δὴ καὶ ναὶ ἐρῶ μὲν γὰρ ἐπὶ λόγον οὐκ ἄφοβον εἰπεῖν, ὅμως δ' ὅπ θαρρήσας οὐκ ἀφεσήσομαι. κλ. τίνα δὴ ζῆτον ὦ ξεῖν' λέγεις. ἀθ. φημὶ κατὰ πάσας πόλεις, ἢ τῶν παιδιῶν γένος ἐγγοῦσθαι ξύμπασιν· ὅτι κινεῖται τὸν ὄτι περὶ θέσιος νόμων, ἢ μονίμους εἶναι δοῦς τε θέντας, ἢ μή· τὰ χθὲ μὲν γὰρ αὖ ἢ μεταχὼ τῇ τὰ αὐτὰ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἀεὶ δοῦς αὖ δοῦς παίζειν τε καὶ ᾄδειν παῖσαι δοῖς αὐτοῖς παιγνίοις, ἐᾷ μὴ τὰ αὐσυλῇ κείμενα νόμιμα μόνον ἡσυχῇ· κινήσεια δὲ τὰ αὐτὰ μὴ καινοδυμένα, μεταβολάς τε ἄλλοις ἀεὶ χρώμενα, καὶ μηδέποτε ταυτὰ φίλα προσαγορεύοντων τ' ἐόν μήτ' αὖ χήμασι τοῖς τῶν αὐτῶν σωμάτων, μήτε αὖ τοῖς ἄλλοις σκεύεσιν ὁμολογουμέ

νως, αὐτοῖς ἀεὶ καθαρὰ τότ' ὄντα μᾶλλον καὶ ἧττον· ἀλλὰ τὸν τι νέον ἀεὶ καινοῦμενα καὶ εἰς φόβον τινὰ τῶν ἐναντίων ἕτερα τοιαῦτα καὶ τοιαῦτα καὶ χρώματα καὶ πάντα ὅσα φύεται, ζῷον τιμᾶσθαι διαφθεῖρον, τούτου πόλει λοιμὸν οὐκ εἶναι μεῖζον φάρμακον ἂν ὀρθότατα λέγοντες. λανθάνειν γὰρ τῶν νέων τὰ ἤθη μεταίροντα. καὶ ποιεῖ μὲν ἀρχαῖον παρ' αὐτοῖς ἄτιμον, τὸ δὲ νέον, ὦ τίμιον. τοὐναντίον δὲ πάλιν αὖ λέγειν τῶν τε ῥημάτων καὶ τοῦ δόγματος, οὐκ ἄρα μείζω πάσης πόλεως ἀκούσεται δ' ὅσον ἐμοὶ αὖ τ' εἶναι κακόν. ΚΛ. Ἦ γὰρ λέγεσθαι ταῦτα ἀρχαιότητα λέγεις ἐν ταῖς πόλεσιν; ΑΘ. Παῦε μὲν οὖν. ΚΛ. Οὐ φαύλους ἄρα νῦν ἡμᾶς ἀνέκραξας πρὸς αὐτὴν τὸν λόγον ἔχειν ἂν εἶπον, ἀλλ' ὡς ὄντως ἀκριβῆ δυσκίνητον. ΑΘ. Εἰκὸς γ' οὖν. ΚΛ. Λέγε μόνον. ΑΘ. Ἴσως δὴ μείζονος αὐτὴν ἀκούσεσθε μέλους τινὸς αὐτῶν, καὶ πρὸς ἄλλους οὕτως ἄπιθι. μετὰ βοῆς δὴ πάντων τοῦτο καλῶ καὶ κλῆσιν, πολὺ σφοδρότατον ἀνθρώπων ἐρίσομεν ἐν ὥραις παίσας. ἐὰν δὲ μάκιστα σωφρόνως. ἐὰν δὲ πάντας σωφρόνως. ἀγόμενος ψυχῶν· ὡς ἔπος εἰπεῖν, οὐ τοῖς μὲν, τοῖς δ' οὔ· τοῦτο ὅτι πρὸ ἔπους νῦν δὴ καὶ τοῖς ὕστερον εἴ τις ἀποκλίνει πρὸς σώματα ὡς πᾶσι μὲν σπάνιος, πᾶσι δ' αὖ πολὺ τοῖς καὶ πάνυ χρεὼν σωφρονεῖν γιγνόμενα, καὶ ὃ πρῶτον ταραχθέντα ὑπ' αὐτῶν, ἔπειτ' ἐξ αὐτῶν δύσκολα πρὸς χρόνου σάρκας φύσαντα οἰκεῖα σφ' τούτοις, φίλα τε καὶ σωτήρια καὶ γνώριμα γιγνόμενα ἅπασι ταύτῃ τῇ διαίτῃ πρὸς ἡδονὴν καὶ ὑγίειαν ἄριστα διάγει. καὶ αὖ ποτ' ἄρα αἰσχυνθῇ μεταβάλλειν αὖθις ἰὼν πρὸς τῶν δὴ δοκίμων διαιτῶν, τότε καταχρεὼν σωφρονεῖν, πρὸς τόσον μέγας ποτὲ καὶ τόσην πρὸς σωτηρίαν τῇ τροφῇ πάλιν ἀπολαβών· τοιοῦτον δὴ δεῖ νομίζειν ζῷον γίγνεσθαι, καὶ τοῦδε τοῦ ἀνθρώπου δὴ ἀνοσίου τὸ ἅμα καὶ τὰς τῶν ψυχῶν φύσεις· δεῖ γὰρ αὖ οὐδαμῶς νόμους, καὶ κατὰ τινα θείαν δύτυχίαν ἀκίνητοι γίνονται μακρῶν καὶ πολλῶν χρόνων, ὡς μηδένα ἔχειν μηχανὴν μὴ δὲ ἀκολουθοῦ ποτὲ ἄλλως αὐτὰ ἔχειν, ἢ καθάπερ νῦν ἔχει, σέβεται καὶ φοβεῖται πᾶσα ἡ ψυχὴ, τὸ, τί κινεῖν τῶν τότε καθεστώτων· μηχανῶμαι δὴ λέγων νομοθέτης αὐτοῖν ἀμόθεν γέ πόθεν, ὅν τινα τρόπον, τοῦτ' ἴσχειν τῇ πόλει. τῇ δ' οὖν ἔτι μᾶλλον διαιρήσεως. τοῖς παισὶ διὰς πάντες διανοοῦνται κινεῖν μέλος τῶν νέων, ὅπερ ἔμπροσθεν ἐλέγομεν παιδιὰς ὄντως εἶναι. καὶ οὐ πάνυ μεγίστην ὀργὴν αὐτῶν καταδύω καὶ βλάβην συμβαίνειν· ὥστε οὐκ ἀποζέπουσι, ἀλλὰ ξυνέποντται ὑπείκοντες. καὶ οὐ λογίζονται τόδε ὅτι τοὺς αὐτοὺς τοὺς παῖδας οὐ ταῖς παιδιαῖς κινοτερίζοντας, ἐνδυᾶς αὖθις τῶν ἔμπροσθεν γεγόσθαι παίδων· γινομένους δ' ἄλλους, ἄλλοις ζητεῖν· ζητοῦντας δ', ἑτέραν ἐπὶ τὴν ἀθυμάτων καὶ νόμων ἐπιθυμῆσαι. καὶ μετὰ ταῦτ' ὡς ἤδη τῇ νῦν δὴ λεγομένου μεγίστου κακοῦ πόλιν, οὐλεῖς αὐτῶν φοβεῖται. τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἐλάττω μεταλλόμενα καὶ διεξβράζοιτ' ἄν, ὅσα τοῦδε σήματα πάσχει ὁ νομοθ. ὅσα δὲ τοῦδε τὰ τῶν ἠθῶν ἐπαίνου τε καὶ ψόγου πρὸς πυκνὰ μεταπίπτει, πάντων ὅσα μάλιστά τε καὶ τελείως δύλαβείας διόμενα ἂν εἴη. ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ. ΑΘ. Τί οὖν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις πιστεύομεν, οἷς ἐλέγομεν ὡς τὰ τοῦδε τοὺς ῥυθμοὺς καὶ πᾶσαν μουσικὴν ὅτι, ὅσων μιμήματα βελτιόνων καὶ χειρόνων ἀνθρώπων, ἢ πῶς. ΚΛ. Οὐδαμῶς ἄλλως πως τόγε παρ' ἡμῖν δόγμα ἔχον ἂν εἴη. ΑΘ. Οὐκοῦν φαμὲν ἅπασαν μηχανητέον μηχανὴν, ὅπως αὖ ἡμῖν οἱ παῖδες μήτε ἐπιθυμῶσιν ἄλλων μιμημάτων ἅπτεσθαι κατὰ ἀρχήσεις ἢ κατὰ μελῳδίας, μήτε τις αὐτοὺς πείσῃ, προσάπτων παιγνίας ἡδονάς. ΚΛ. Ὀρθότατα λέγεις. ΑΘ. Ἔχει τοίνυν ἡμῖν ὧδε τὰ τοιαῦτα βελτίω τινὰ τύχην τῆς τῶν αἰγυπτίων. ΚΛ. Ποίας δὴ λέγεις. ΑΘ. Τὴν καθόλου διαίρεσιν πᾶσαν μὲν ὄρχησιν, πάντα δὲ μέλη. τὰ ξύμπαντα πρῶτον μὲν τὰς ἑορτὰς, συλλογισαμένους εἰς ἓν εἶδος αὐτόν. ἅς τινας αὖ δεῖ χρόνους καὶ ἧς πῶς ἑκάστοις τῶν θεῶν ἢ παισὶ τοῦτων καὶ θαίμοσι γίγνεσθαι χρεών· μετὰ δὲ ταῦτ', ἐὰν δὴ τοῖς τῶν θεῶν θύμασιν ἐκάστοις, ἵνα ᾠδὴ δεῖ ἑφυμνεῖσθαι, καὶ χορείας ἑκάστοις γράφειν, πῶς τότε θυσίαν· τάξαι μὲν πρῶτον τίνας· ἃ δ' αὖ ταχθῇ, μοίρας καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι θεοῖς θύσαντας, κοινῇ πάντας τοὺς πολίτας, ἀνενδύοντας καθ' ἑκάστους

ἐκείνας τὰς ᾠδὰς ἐκείνοις τῶν θεῶν καὶ τῶν ἄλλων. αὖ δὲ παρ' αὐτά τις τῶν θεῶν ἄλλους ὕμνους ἢ χορείας προσάγῃ, τοὺς ἱδρύσασ' τε καὶ τὰς ἱδρύσασ' μετὰ νομοφυλάκων ἱερώντας, ἐσίας ἱερίγειν καὶ κατὰ νόμον. ἢν δὲ ἱερηγόμενον αὖ μὴ ἐκὼν ἱερίγηται, δίκας ἀσεβείας δὲ βίου παντὸς τῷ ἐθελήσαντι παρίχειν. κλ. Ὀρθῶς. ἀθ. Γρὸς ἔσῃ δὴ καὶ σὺ γενόμενος τῷ λόγῳ παίδευμα· ἢ πρίν γε ἡμῖν αὐτοῖς. κλ. Τοῦ πρὸ λίγου λέγεις. ἀθ. Γᾶς που νέος μὴ ὄπι πρεσβύτης, ἴσως αὖ ἢ καὶ ἀκούσας ὁτιοῦν τῶν ἐκτόπων καὶ μισθαμῇ πως ξενύσθων, οὐκ αὖ ποτέ που ἐς ἀπορηθὲν ἔδει αὐτῶν συγχωρήσειεν· ἐπισφαμῶν οὕτως δύθυς στὰς δ' αὖ καθάπερ εὖ ζῳ ὅλῳ γενόμενος. καὶ μὰ σφόδρα κατεισὼς ὀδὸν, εἴτε μόνος, εἴτε μετ' ἄλλων τύχοι πορευόμενος, αἰδοῖτ' αὖ αὐτὸν καὶ τοὺς ἄλλους ἐς ἀπορούμενον· καὶ οὐκ αὖ πρότερον ὁρμήσειε, πρίν πη βεβαιώσαιτο πρὸς σκέψιν πρὸς πορείαν ὅπῃ ποτε φοβεῖ. καὶ δὴ καὶ ἐς παρὸν ἡμῖν, ὡσαύτως ποιητέον· ἀτόπου γοὖν ταὐτῷ ἐμπεπλεκότος λόγου τόδε νόμωσ, αὐάγκη που σκέψιν πᾶσαν ποιήσασθαι, καὶ μὴ ῥᾳδίως οὕτω τόδε τοσούτων τηλικούτους ὄντας φαῦλα διϊσχυρίζομένους ἐᾶν τῷ παραχρῆμά τι σαφὲς αὖ ἐπεῖν ἔχειν. κλ. Ἀληθέστατα λέγεις. ἀθ. Οὐκοῦν τούτῳ μὲν χρόνον δώσομεν· βεβαιώσομεν δὲ τότε αὖ, ὁπόταν σκεψώμεθα ἱκανῶς. ἵνα δὲ μὴ πῶς ἐπομόλῳ τάξιν τοῖς νόμοις ἣν ἡμῖν παρουσι διαπραξάσθαι κωλυθῶμεν μάτην, ἴωμεν πρὸς τὸ τέλος αὐτῶν. τάχα γοὖν ἴσως εὑρήσεις ἐν θεοῖς, καθ' ἡδονὰς αὖτη ὅλη χρῆσα τέλος, ἱκανῶς αὖ μεμυσεις καὶ τὸ νῦν διαπορούμενον. κλ. Ἆρις' ὦ ξένε λέγεις. καὶ πειῶμεν οὕτως ὡς εἴρηκασ'. ἀθ. Διδάχθω μὲν δὴ φαμὲν τὸ ἔκτοπον ἔσῃ, νόμους τὰς ᾠδὰς ἡμῖν γενομένους· καὶ καθάπερ οἱ παλαιοὶ τότε τόδε κεθαρῳδίαν, οὕτω πως ὡς ἔοικεν ὠνόμασαν· ὥστε τάχ' αὖ οὐδὲ ἐκεῖνοι παντάπασι γ' αὖ ἀφεστῶτες εἶσι τῆ νῦν λεγομένου. καὶ ὕπνον δὲ δίον που τις ἢ καὶ ὕπαρ ἐγρηγορὼς, ὀνείρωξε μαντευόμενος αὐτό. τὸ δ' οὖν δόγμα περὶ αὐτῆ, τοῦτ' ἔστω. παρὰ τὰ δημόσια μέλη τε καὶ ᾠδὰ, καὶ πῶ τῶν νέων ξύμπασιν χορείαν, μηδεὶς μᾶλλον ἢ παρ' ἓν τινοῶν ἄλλον τῶν νόμων Φθιγγέσθω· μὰ δ' ἐν ὀρχήσει κινείσθω. καὶ ὁ μὲν θεσμὸς, ἀζήμιος ἀπαλλαττέσθω. ἢν δὲ μὴ πειθόμενον, καθάπερ ἐρρήθη νῦν δὴ, νομοφύλακές τε καὶ ἱερεῖαι καὶ ἱερεῖς κολαζόντων. κείσθω δὲ νῦν ἡμῖν ταῦτα τῷ λόγῳ. κλ. κείσθω. ἀθ. Πότερον δὴ ῥᾴδιον αὐτὰ νομοθετῶν τις μὴ παντάπασι κατάγελως γίγνοιτ' αὖ· ἴσως μὲν δὴ τὸ τοιόνδε τι ἦν αὐτὰ ἀσφαλίσατον, καθάπερ ἐκ μαγείᾳ ἄπ' αὐτοῖσι πρῶτον τολάσασθαι τῷ λόγῳ. λέγω δὲ ὧ μὲν τῶν ἐκμαγείων εἶναι τοιόνδε τι· θυσίασ' γενομένης καὶ ἱερῶν καινῶν τῶν κατὰ νόμον, εἴτῳ τὶς φαμὲν ἰδίᾳ παρεκτὰς τῆς βωμοῖς τε καὶ ἱερεῖς, ὑὸς ἢ καὶ ἀδελφὸς βλασφημεῖ πᾶσαν βλασφημίαν, ἆρ' οὐκ αὖ φαῖμεν ἀθυμίαν καὶ κακὸν ἥπιαν καὶ μαντείαν καὶ τοῖς ἄλλοις αὖ οἰκείοις φθίγγοιτο ἂν πᾶς; κλ. Τί μήν. ἀθ. Ἐν τοίνυν τοῖς παρ' ἡμῖν τόποις τοῦτ' ἂν τὰς πόλεσι γιγνόμενον ὡς ἔπος εἰπεῖν ὀλίγου πάσαις· δημοσίᾳ γοὖν τινα θυσίαν ὅταν ἀρχή τις θύσῃ, μετὰ ταῦτα χορὸς οὐχ εἷς, ἀλλὰ πολὺ πλῆθος χορῶν ἥκει. καὶ στάντες ὁ πρῶτος τῶν χωρῶν, ἄλλα παρ' αὐτοὺς οἵ στε, πᾶσαν βλασφημίαν τῶν ἱερῶν κατὰ χέουσι· ῥύμασί τε καὶ ῥυθμοῖς καὶ γοωδεστάτας ἁρμονίας συντείνοντες τὰς τῶν ἀκροωμένων ψυχάς. καὶ ὃς ἂν δὴ κρεῦσαι μάλιστα πλὴν θύσασιν παραχρῆμα ποιῇ πόλιν, οὗτος τὰ νικητήρια φέρει. ἦ γὰρ δὴ ἐν νόμῳ, ἆρ' οὐκ ἀποφθιζόμεθα; καὶ εἴ ποτ' ἀρκεῖ δεῖ τοιούτων εἴκων γίγνεσθαι τοὺς πολίτας ἐπικούρους, ὁπόταν ἡμέραι μὴ καθαραί τινες, ἀλλὰ ἀποφράδες ὦσι, τόθ' ἥκειν δίον ἂν εἴη μᾶλλον χορούς τινας ἔξωθεν μεμισθωμένους ᾠδούς. οἷον οἱ τόδε τοὺς τελευτήσαντας μισθούμενοι, χαριεῖ τινι μούσῃ προπέμπουσι τοὺς τελευτήσαντας, γιγνοῖτό τι πρίν πον αὖ ἔτι, καὶ τόδε τὰς τοιαύτας ᾠδὰς γιγνόμενον. καὶ δὴ καὶ σολὴ γέ που ταῖς ἐπικλήσεις ᾠδαῖς, οὐ σέφασι πρίν ποιον αὖ οὐδ' ἐπίχρυσοι κόσμοι· πᾶν δὲ ζωὸν τοιοῦτον. ἵν' ὅτι τάχιστα τόδε αὐτῶν λέγων ἀπαλλάττωμαι· τὸ δὲ ζοὸν ἡμᾶς αὐτοὺς ἐπανορθωτῶ πάλιν. τὰ ἐκμαγείων τοῖς ᾠδαῖς

εἰ πρῶτον οὗ δεῖ ἡμῖν αἰρίσεον κέαδω. κλ. τὸ ποῖον. ἀθ. εὐφημία· καὶ δὴ καὶ τὸ τῆς ᾠδῆς γένος εὔφημον ἡμῖν πάντη παντὸς ὑπαρχέτω. ἢ μανθάνεις ἃ παραφρωῦ, τηδῶ δὲ ξεῖνε ἔτω; κλ. παντάπασι μὲν οὖν τῆθεν. νικᾷ γὰρ πάσαις ταῖς ἄλλαις οὗτος ὁ νόμος. ἀθ. τίς δὲ μετ' εὐφημίαν ἁδίστερος αὖ οὗ νόμος μουσικῆς. ἆρ' οὐκ ἀχρεῖς ἢ δεῖς θεῖς, εἰς θύμον ἰκάστοτε; κλ. ἧς γὰρ οὖ. ἀθ. τεῖτος δ' ἁδμαι νόμος, ὅτι γενόντας ἁδὲ τοὺς ποιητὰς, ὡς δίχεὶ παρὰ θεῶν αἰτήσεις ἀσί· δεῖ δὴ τ' νοῶ αὐτοὺς σφόδρα προσίχειν. μή ποτε λάθωσι καὶ νῦν ὡς ἀγαθὸν αἰτούμενοι. γελοῖον γὰρ δὴ τὸ πάθος ἅμαι τῶτ' αὖ γίγνοιτ', ἀχρεῖς τοιαύτης γενομένης. κλ. τί μήν. ἀθ. οὐκοῦν ἡμεῖς ἐμπροσθεν μικρὸν τῷ λόγῳ πείσθημεν. καὶ οὔτε ἀργυρεῖον δεῖ πλοῦτον οὔτε χρυσοῦν οἰ πέλει ἰσφυμένον οἰκεῖν. κλ. ναὶ μὲν οὖν. ἀθ. τίνος οὖν ποτε παράλλαγμα ἀρεῖσθαι φῶμεν ξεῖνε τὸν λόγον· ἆρ' οὐ τῆδε, ὅτι τὸ τῶν ποιητῶν γένος οὐ πᾶν ἱκανὸν δεῖ γιγνώσκειν σφόδρα τά γ' ἀγαθὰ καὶ μή; πεισάς γέ δή που τὶς ποιητὴς ἐμαυτὸν ἢ καὶ καὶ τὰ μέλος ξεῖνε ἡμαρτημένον, ἀχρεῖς οὐκ ἐρεῖς ἡμῖν, τοὺς πολίτας ᾠδὴ τῶν μιγίστων ἀχεῖσθαι τοιαυτὰ πείσει· καί δι τοῦτο καθάπερ ἐλέγομεν, οὐ πολλὰ ἁμαρτήματα αἰθυρίσομεν μείζω. θῶμεν δὴ καὶ ξεῖνε φῆς ᾠδὴ μοῦσαν νόμων καὶ τύπων εἶα. κλ. τίνα, σὺ φίσθον εἰπεῖν ἡμῖν. ἀθ. τὸν ποιητὴν παρὰ τὰ τῆς πόλεως νόμιμα καὶ λίκαια ἢ καλὰ ἢ ἀγαθά, μηδὲν πεῖθειν ἄλλο· τὰ δὲ ποιεῖν δέοντα, μὴ ἔξεῖναι τῶν ἰδιωτῶν μηδενὶ πρότερον διακοῦσαι, πρὸς αὐτοῖς ξεῖς ᾠδοῖς ταῦτα ἀποδεδεγμένοις κειταῖς καὶ ξεῖς νομοφύλαξι διεχεῖν καὶ αἰρίσειν. ᾠδὴν δὲ ἀποδεδεγμένοι εἰσὶν ἡμῖν οὓς ἐιλέμθα νομοθέτας περὶ τὰ μουσικὰ καὶ ἦν τῆς παιδείας ἐπιμελητήν. τί οὖν. ὃ πολλάκις ἔρωτῶ, κέαδω νόμος ἡμῖν ἢ τύπος ἐκμαγεῖόν τε τεῖον ξεῖνε, ἢ πῶς δοκεῖ. κλ. κέαδω τί μήν. ἀθ. μετά γε μὲν ταῦτα, ὕμνοι θεῶν καὶ ἐγκώμια κεκοινωνημένα ἀχαῖς, ἆδοιτ' αὖ ἐρῶτα τα· καὶ μετὰ θεοὺς ὡσαύτως ᾠδὴ δαίμοσίν τε καὶ ἥρωσι μετ' ἐγκωμίων ἀχαὶ γίγνοιτ' αὖ τούτοις πᾶσι πρέπουσαι. κλ. ἧς γὰρ οὖ. ἀθ. μετά γε μὲν ταῦτ' ἤδη, νόμος αὖθι φθόνου δίβυς γίγνοιτ' αὖ ὅδε τῶν ποιητῶν ὁπόσοι τέλος ἔχειν τοῦ βίου, καὶ τὰ σώματα ἢ καὶ τὰ ψυχὰς ὕβρια ἰβριγασμένοι καὶ καλὰ καὶ ἐπίπονα. καὶ τοῖς νόμοις δυπειθεῖς γεγονότες, ἐγκωμίων αὐτοὺς τυγχάνειν πρέπον αὖ ἔτι. κλ. ἧς δ' οὔ. ἀθ. τοὺς γε μὲν ὅπ ζῶντας ἐγκωμίους τε καὶ ὕμνοις τιμᾶν οὐκ ἀσφαλὲς, πρὶν αὖ ἄπαντά τις ἐν Clovδιαδοκιμᾶν, τέλος ἐπιτέτραται καλόν· ταῦτα δὲ πάντα ἡμῖν ἔτω κοινὰ αὐσβάσι καὶ γυναξίν, ἀγαθοῖς καὶ ἀγαθαῖς διαφανῶς γεγονόσιν· τοὺς δὲ φθάσ τε καὶ ἐργάσεις οὐ πω σχὴ καθίσασθαι. πολλά ξεῖ παλαιῶν παλαιὰ ᾠδὴ μουσικλῶ καὶ καλὰ ποιήματα. καὶ δὴ καὶ ξεῖς σώμασιν ἐργάσεις ὡσαύτως. ὧν ἁλεῖς φθόνος ἐκλέξασθαι τῇ καθισταμένῃ πολιτείᾳ· ὁ πρέπων ἁρμόττουδαιμοσταῖς δὲ τούτων ἐχρμένους, πῶ ἐκλογὴν ποιεῖσθαι, μὴ νεωτέρους πετάκοντα ἐτῶν. καὶ ὅτι μὲν αὖ ἱκανὸν εἶναι δόξει τῶν παλαιῶν ποιημάτων ἐγκεῖνον· ὅτι δ' αὖ οἷς ἢ τοιαῦτα αὐτὰ πιτήδειον, ὁ μὲν ἀποβάλλεσθαι παντάπασι. τὸ δ' ἐπανορθόμενον, ἐπιῤῥυθμίζειν, ποιητικοὺς ἅμα καὶ μουσικοὺς αὖσβασι παραλαβόντας, χρωμένους αὐτῶν ταῖς δυνάμεσι τῆς ποιήσεως· ταῖς δὲ ἀδυνάτοις καὶ ἐπιῤῥυθμίαις μὴ ἐπιῤῥίπτοντας, ἀλλ' ἢ πισν ὀλίγοις. ἰβηκουμένους δὲ τὰ τοῦ νομοθέτου βουλήματα ὅτι μάλιστα ὄρχησίν τε καὶ ᾠδὴν καὶ πᾶσαν χορείαν συνίστασθαι κατὰ τὴν αὐτῶν νεῶ· πᾶσι δ' ἀπλήκτως γε τάξειν λαβοῦσα ᾠδὴ μοῦσις διατελεῖ, καὶ μὴ παρατιθεμένης τῆσ γλυκείας μούσης, ἀμένων μυεῖσ. ὁ δ' ἀνὴρ, πάσαις· εἰ ἢ γὰρ αὖ ἐκπαίδων τὴς μέχρι τῆσ ἐσηκίμασ τε καὶ ἔμφρονος ἡλικίας διαβιῷ, σώφρονι μὲν μούσῃ καὶ διαπαγμόνῃ, ἀκούων δὲ τῆς εὐσταῖας, μισεῖ καὶ αὐελεύθερον αὐτὼ προσαγορεῖει· ὀρθῶς δ' οὐ τῇ καινῇ καὶ γλυκείᾳ, ψυχρὰ καὶ ἀνδῆ πὼ ταύτην εὐσταῖαν εἶναι φησίν. ὥστε ὅπερ ἐρρέθη, νεῶ δὴ γε τῆς ἡδονῆς ἢ ἀηλίασ ᾠδὴ ἐκατέρασ, οὐδὲν πεπλεοκτηκεν· ἐκ ᾠδῶν δὲ πού δι, ἢ μὴ, βελτίονες,

τους, ἢ δὲ χείρους τοὺς αὐτῇ διαφόρως ἐκάστοτε παιρίχεται. ΚΛ. καλῶς εἴρηκας. ΑΘ. Ἔτι δὲ ἀπολείαις τὲ πριπούσας ᾠδὰς ἄρξασί τε, χωρῆσαί που δοκεῖ αὖ ἐν τύπῳ τινὶ διοριστέον. καὶ ἁρμονίαισι δή καὶ ῥυθμοῖς προσαρμόττειν αἰσχρὸν. ἁβίων γὰρ ὅλη γε ἡ ἁρμονία ἀπᾴδειν, ἢ ῥυθμῷ ἀῤῥυθμεῖν, μηδὲν προσήκοντα τούτων ἐκάστοις τούτων ἀποδιδόντα τοῖς μέλεσιν. αἰσχρὸν δὴ καὶ τούτων τὰ σχήματά γε νομοθετεῖν. ἔστι δὲ ἀμφοτέροις μὲν ἀμφότερα αἰσχήματα σχήματα ἀποδιδόναι. τὰ δὲ τῶν ἀπλοῦν, αὖ τῷ τῆς φύσεως ἑκατέρου διαφθείροντι, τοῦτο δεῖν μὴ διαφθεῖν. ἡ δὲ μεγαλοπρεπὴς οὖσα καὶ ἡ πρὸς τὸ αἰσθρείαν ῥέπον, ἀῤῥεωπὸν φατέον εἶναι. ἡ δὲ πρὸς τὸ κόσμιον καὶ σῶφρον μᾶλλον ἀποκλῖνον, ἀπλυγεστέρου ὂν, παραδοτέον αὖ τε τῷ νόμῳ καὶ λόγῳ. τελείς μὲν δή τις αὕτη. τούτων δὲ αὖτῶν διδασκαλία καὶ παράδοσις λειγάθω ἡ μιὰ ἕξις. τίνα δὲ τόπον χρὴ καὶ ὅς τισι, καὶ πότε πράττειν ἕκαστα αὐτῶν, δέον δή τις ναυπηγὸς, πρὸ τῆς ναυπηγίας ἀρχὴν καταβαλλόμενος, τὰ ζῳοτόμια ὑπογράφεται τῶν πλοίων σχήματα, ταυτὸν δὴ μοι καὶ τοῦτο φαίνομαι ἐμαυτῷ σκοπεῖν. τὰ τῶν βίων πειρώμενος σχήματα διασήσασθαι καὶ τὰ τόπους ἑκὰς τῶν ψυχῶν, ὄντως αὐτῶν τὰ τοπίδια καταβαλλεσθαι. ποίᾳ μηχανῇ καὶ τίσι ποτὲ τόποις ξυνόντες, ἐν βίον ἄριστα δὴ τὸ πλοῦ, τοῦτο τῆς ζωῆς διακομιεθησόμεθα, ἕξις σκοπεῖν ἀρδῆς. ἔστι δὲ τοῦτο τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, μεγάλης μὲν σπουδῆς οὐκ ἄξια. ἀναγκαῖόν γε μὴν σπουδάζειν. ἕξις δὲ οὐκ εὐτυχής. ἐπειδὴ δὲ οὐταῦθά ἐς μὲν ἔπος δὴ προσήκοντός τινος αὐτὸ πράττοιμεν, ἴσως ἂν ἡμῖν σύμμαχον ἂν εἴη. λέγω δὲ δή τί ποτε. ἴσως μέν τ' ἄν τις μοι ἐροῖτ' αὐτὸ ὑπολαβών, ὀρθῶς ὑπολάβοι. ΚΛ. Γαῦ μὲν οὖν. ΑΘ. Φημὶ χρῆναι τὸ μὲν σπουδαῖον, σπουδάζειν. τὸ δὲ μὴ σπουδαῖον, μή. Φύσει δὲ εἶναι θεὸν μὲν, πάσης μακαριότου σπουδῆς ἄξιον. ἄνθρωπον δὲ, ἔπερ εἴπομεν ἔμπροσθεν, θεοῦ τι παίγνιον εἶναι μεμηχανημένον. καὶ ὄντως ἕξις αὐτὸ τὸ βέλτιστον γεγονέναι. τοῦτο δὴ δεῖν τῷ τόπῳ ξυνεπόμενον, καὶ παίζοντα ὅτι καλλίστας παιδιὰς, πάντ' ἄνδρα καὶ γυναῖκα, οὕτω διαβιώναι, τοιαυτίνων ἢ νῦν διανενοήμεθα. ΚΛ. Πῶς. ΑΘ. Καὶ μήν που τὰς σπουδὰς οἴονται δεῖν εἶναι τῶν παιδιῶν ἡγεῖσθαι. τὰ γὰρ καλὰ ἐν πόλεμον ἡγοῦνται σπουδαῖα ὄντα, τῆς εἰρήνης εἶναι δεῖν δι' πόθεσθαι. τόδε δ' ἴσως οὐ πολέμῳ μὲν ἀρα, οὔτ' οὖν παιδιὰ πρὸς κῆρ, οὔτ' αὖ παιδεία ποτὲ ἡμῖν ἀξιόλογος, οὔτε οὖσα οὔτε ἐσομένη. ἐν δὴ φαμὲν ἡμῖν γε εἶναι σπουδαιότατον, δεῖ δὴ ἐν καὶ εἰρήνης βίον ἄριστον πολεῖσθαί τε καὶ ἄρχειν. τί οὖν ἐρήσεται παίζοντά ἔστι διαβιωτέον. τίνας δὴ παιδιὰς, θύοντα, καὶ ᾄδοντα καὶ ὀρχούμενον. ὥστε τοὺς μὲν θεοὺς, ἵλεως αὐτῷ παρασκευάζειν δυνατὸν εἶναι. τοὺς δ' ἐχθροὺς, ἀμύνεσθαι, καὶ νικῶν μαχόμενον. ὁ τοῖς δ' ἄλλοις αὖ τις καὶ ὀρχούμενος, ἀμφότερα ταῦτα πράττοι. Τὰ μὲν, τῶν τύπων εἴρηται. καὶ καλάπερ ὁ δεύτερος μνησθεὶς, καθ' ἃς ἔτιον. προσδοκῶντα καὶ δὴ ποιητὴν δεῖ λέγειν, τὸν,

Πηλείδαι' ἄλλα μὲν αὐτὸς ἐὴ φρεσὶ σῇσι νοήσεις.
Ἄλλα δὲ καὶ δαίμονα ὑποθήσεται. οὐ γὰρ οἷόν
Οὔσας θεῶν ἀέκητι γενέσθαι τελεσφόρους τέ.

Ταυτὸν δὴ καὶ τοὺς ἡμετέρους ξοφίμους δεῖ διανοεῖσθαι, τὰ μὲν ἐρημία ἀπὸ χρόνου τινὸς νομίζειν ἐρῆσθαι. τὰ δὲ, καὶ ἐν δαίμονά τε καὶ θεὸν αὐθεῖσιν ὑποθήσασθαι τε πρὸς τὴν χορείαν. οἷς τισί τε καὶ ἀπό τε ἵνα τὰ ἐκάστοις προσήκοντα τοῖς τε παίζουσι καὶ τοῖς ἐλευθέροις καὶ κατὰ τὸν τόπον τῆς φύσεως διαζεύξαντες θαύματα ἔντιμα τοῖς πολλοῖς. μικρὰ δὲ ἀληθείας ἅπτα μετέχοντες. Μι. Γαστάπασι τὸ τῶν ἀνδρῶν γένος ἡμῶν ὦ ξένε διαφαυλίζεις. ΑΘ. Μὴ θαυμάσῃς ὦ μέγιλλε, ἀλλὰ ξύγγνωθί μοι. πρὸς γὰρ τὸν θεὸν ἀπιστῶν καὶ παιδιὰν, ἔφην δ' ἔπερ ἐρηκέναι. ἴσως δ' οἶμαι τὸ γένος ἡμῶν, μὴ φαῦλον εἶναι σοὶ φίλον. σπουδῆς δέ τινος ἄξιον. καὶ δίξῃς τούτοις, οἰκοδομίαι μὲν εἴρηται γυμνασίων ἅμα καὶ διδασκαλίων κοινῶν τειχῆ κατὰ μέσην τὴν πόλιν. ἔξωθεν δὲ ἵππων αὖ τειχῆ τοῦδε ἀπὸ ἄκρου γυμνάσιά τε καὶ ἱππικὴ, πρὸς τῆς τε καὶ

τῶν ἄλλων ἀκροβολισμῶν οὕνεκα διακεκοσμημένα· μαθήσεώς τε ἅμα καὶ μελέτης
τῶν νέων. ἐπὶ δ' αὖθις μὴ τότε ἱκανῶς εἰρῆσθαι φαῦλα εἰρήσθω τῷ λόγῳ μὴ νόμων· οὐ δὲ
βούλοις πᾶσι, διδασκάλους ἱκανοὺς πιστεύσαντες μαθοῦσι διαγωγὰς ἑαυτοῖς, διδάσ-
κειν τε πάντα, ὅσα πρὸς τὴν πόλιν δεῖ μανθάνειν τοὺς φοιτῶντας. ἔστι τε πρὸς
μουσικήν· οὐκ ἂν μὲν αὖ ὁ παῖδα βούλεται φοιτῶντα, ἂν δ' αὖ μὴ, ἐῶντα τὰς παιδιὰ
σας· ἀλλὰ τὸν λεγόμενον πάντ' αὖθις ἐν παῖδας ἡγητέον καὶ διωκτέον, ὡς τῆς πόλιος μᾶλ
λον, ἢ τῶν γεννησάντων ὄντας παιδὰς αὐτῶν ἀβιάστως. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ περὶ θηλειῶν
ὁ μὲν ἐμὸς νόμος αὖ εἴποι πάντα, ὅσα περὶ καὶ περὶ τῶν ἀρρένων, ἴσα καὶ τὰς θηλείας
ἀσκεῖν δεῖν· καὶ οὐδὲν φοβηθεὶς εἴποι μὰ αὖ ἔλεγχον τὸν λόγον, οὔτε ἱππικῆς, οὔτε
γυμναστικῆς ὡς αὐθράσι μὲν, πρέπον αὖ εἶναι γυναιξὶ δὲ, οὐκ αὖ πρέπον. ἀκούομεν μὲν γὰρ
δὴ μύθους παλαιοὺς πεπεισμένους· τὰ δὲ ναῦς ἴσμεν εἰπεῖν, εἰδότα ὅτι μυριάδες αἰεὶ
μισθοῦ γυναικῶν εἰσι τῶν περὶ τὸν βίον, ἃς σταυρομάτιδας καλοῦσιν· αἷς οὐχ ἵππους
μόνον, ἀλλὰ καὶ τόξων καὶ τῶν ἄλλων ὅπλων κοινωνίαν καὶ τοῖς αὐθράσι ἵεσι προστε-
ταγμένην, ἴσως ἀσκητέον. λογισμὸν δὲ πρὸς τούτοις περὶ τούτων τοιόνδε τινὰ ἴχνος
φημὶ εἶναι δεῖν ταῦτα οὕτω ξυμβαίνειν ἔχειν, ἂν τῷ ὄντι αἰσχρὰ τὰ ταῦτα ᾖ τοῖς
παρ' ἡμῖν τόποις γίγνεσθαι, ἃ μὴ πάσῃ ῥᾴδιον πάντας ὁμολογεῖν ἐπιπλάττειν αὐθρα-
σι γυναιξὶ ταυτί. χαλεπὸν γὰρ ὀλίγου πᾶσι ἡμῖσεια τὴν πόλιν αὐτὴν διπλασίας ἅπερ
ἔστί τε καὶ γίγνεται ἐκ τῶν αὐτῶν πόλεων καὶ πόνων. καί τοι θαυμαστὸν αὖ ἁμαρτημα τοῦ
μοθέτην, τοῦτ' αὖ τὸ γίγνεσθαι. ΚΛ. Ἔοικέ γε. ΑΘ. Ἔστι μέν τοι πάμπολλα ἡ-
μῖν ὧν ξυσὶ παρὰ τὰς εἰωθυίας πολιτείας, τῶν νῦν λεγομένων· ἀλλὰ γὰρ εἶπον, τὸν
μὲν λόγον ἐᾶσαι διεξελθεῖν δεῖ· διελθόντος δέ, οὕτω τὸ δοκοῦν αἱρεῖσθαι δεῖν. ΚΛ.
Μάλα εἰ πίς τε ἐμμελῶς· πιστεύσας τέ μοι ταυτὶ αὖ τὸν ἐμαυτῷ ἐπιπλήττειν ὅτι ταῦ
τα εἴρηκα. λέγε οὖν τὸ μετὰ ταῦτα, ὅτι σοι κεχαρισμένον ἔσται. ΑΘ. Τὸ δὴ μετὰ
ὦ κλεινία ὃ καὶ πρόθεσιν εἶπον, ὡς εἰ μὲν ταῦτα ἦν μὴ ἱκανῶς ὄρθρου ἐλελεγμένα ὅ-
τι δυνατὰ ἔστι γίγνεσθαι, τάχα ἂν αὖ τι καὶ αὐτεῖν εἶπεῖν τῷ λόγῳ· νῦν δὲ ἄλλό τι πον
ζητητέον ἐκείνῳ ᾧ ἕπεσθον τὸν νόμον μισθαμῇ διεξιόντε. τὸ δ' ἡμέτερον διακέλευσμα αὐτοῦ
τοῦτο οὐκ ἀποσβέσεται, τὸ μὴ οὐ λέγειν, ὡς δεῖ παιδείας τε καὶ τῶν ἄλλων ὅτι μά-
λιστα κοινωνεῖν τὸ θῆλυ γένος ἡμῖν τῷ τῶν ἀρρένων γένει. καὶ γὰρ οἶμαι οὐτωσί πως δεῖ
ταῦτα διαπεπρᾶχθαι φόβῳ μὴ μετὰ χρυσῶν αὐθράσι γυναικῶν κοινῇ τῆς ζωῆς πάσης,
μῶν οὐκ ἀνάγκη γενέσθαι γέ τινα τάξιν ἑτέραν αὐτοῖς; ΚΛ. Ἀνάγ
κη μὲν οἶμαι. ΑΘ. Τίνα οἶμ' ἔμπροσθεν τῶν νῦν ἀποδιειλεγμένων θῶμεν αὖ
τῆς κοινωνίας ταύτης, ἵνα ναῦς αὐταῖς ἡμεῖς προστάξομεν· πότερον ἵνα θρᾷκες ταῖς
γυναιξὶ χρῶνται, καὶ πολλαχόθεν γίνηγεωργεῖν τε καὶ βουκολεῖν καὶ ποιμαίνειν·
καὶ διακονεῖν· μᾶλλον διαφρόντως τῶν δούλων, ἢ καθάπερ ἡμεῖς, ἅπαντές τε οἱ
παῖδες ἐν τόπον ἐκεῖνον· νῦν γοῦν δὴ τό γε παρ' ἡμῖν ἔφη δεῖν τούτων γίγνεσθαι.
εἷς τινα μίαν οἴκησιν ξυμφορήσαντες τὰ λεγόμενα πάντα χρήματα, παρέδομεν
ταῖς γυναιξὶ διαταμεῖσθαι τὸ καὶ κερκίδων ἀρχεῖν καὶ πόσης παλαισάσ· ἢ τὸ νῦ
τῶν δὴ διαμίσου Φῶμεν ὦ μέγιλλε, τὸ λακωνικὸν κέρασ μὲν γυμνασίων μετόχους οὔ-
σας ἅμα καὶ μουσικῆς δεῖν ζῆν· γυναῖκας δὲ ἀρχοὺς μὲν ταλαισάσ· ἀσκητὰς
δέ τινα βίον, καὶ οὐδαμῶς φαῦλον οὐδ' ἀτελῆ διαπλέκειν· ἱππεύσασ δὲ καὶ
τοξεύσασ αὖ καὶ παιδοτροφήσασ, εἴς τι μέσον ἀφικνεῖσθαι· τῶν δὲ ἐς τὴν πόλε
μον μὴ κοινωνούσας, ὥστ' οὐδ' εἴ πις ποτὲ διαμάχεσθαι τοῦδε πόλεώς τε καὶ παί-
δων ἀνάγκαι τύχη γίγνοιτο, οὔτ' αὖ τόξων ὡς πυκνὰς ἀφιείσας, οὔτ' ἄλλοις κοινω-
σούσί ποτε βολῆς μηδὲ τέχνης δυνάμεναι· οὐδὲ ἀσπίδα καὶ δόρυ λαβοῦσαι μιμήσε-
σθαι τὸν θεὸν, ὡς πορθουμένης αὐταῖς τῆς πατρίδος, γενναίως αὐτισάσας· φόβοις
γε εἰ μηδὲν μεῖζον πολεμίοισι δύναθαι παρασχεῖν οὐ τάξει τινὶ καθεσθείσας· συμφο-
μάτισας δὲ, οὐδ' αὖ ζῶσα πάσαν πολεμίοισι μεμίσεσθαι, κρεῖττον ἦν τρόπον διαβιῶ
σαι· παρὰ γυναῖκας δὲ αὐτὰς, ἄνδρες αὖ οἱ ἐκείνων γυναῖκες φασὶν· πῶς

οὖν ὑμῶν τοὺς νομοθέτας ὁ μὲν βουλόμενος ἐπαινεῖν, ἐπαινείτω· ἐμὲ δ' ἐμὲν οὐκ ἄλλως αὖ λεχθέν. τέλειον γὰρ καὶ οὐ πάμπαν ἀλεῖν ἦν νομοθέτην εἶναι, ἢ δὴ λυ μὲν ἀφιστα ςυφαῖ καὶ αὐκλίσιεν, διαίτας ἀτάκτους χρώμενον, τῶ δὲ ἄρρενος ἐπιμελεῖσθαι τα τελίως, οὐδὲν διάφορον ἢ μὲν συ ζίου καταλάπειν αὐτὴ διαδόσιον τῇ πόλει;

ΜΕ. Τί δράσομεν ὦ κλεινία· ἦν ξένον ἐάσομεν ἡμῖν αὐτὸν οὕτω καταβραμεῖν.

ΚΛ. Ναί· διδομένης γ' αὖ τῆς παρρησίας, ἑκάτερον ἕως ἂν διεξέλθωμεν πάντη ἱκανῶς τοὺς νόμους. ΜΕ. Ὀρθῶς λέγεις. ΛΘ. οὐκοῦν τὰ μὲν ταῦτα ἤδη ἀφεῖσθαι μὲν πειρᾶσθαι φράζειν. ΚΛ. πῶς γὰρ οὔ. ΛΘ. τὰς δὲ τρόπος αὐθρώπους ἐγγενοιτ' ἂν τῷ βίου, εἶσι τὰ μὲν ἀναγκαῖα ἔπη κατασκευασμένα μάτεια, τὰ δὲ τῶν τεχνῶν, ἄλλοις παραδεδομένα. γεωργίαι δὲ ἐκ διδομένοι δούλοις, ἀπαρχὴν τῶν ἐκ τῆς γῆς ἀποτελοῦσιν ἱκανὴν, αὐθρώπους ζῶσι κοσμίως. ξυαίπα δὲ κατασκευασμένα ἔπη, χωρὶς μὲν τὰ τῶν αὐσρῶν ἐγγὺς δ' ἐχόμενα τὰ τῶν αὐτοῖς οἰκείων, ταῖς ἅμα θηλειῶν καὶ τῶν μητέρων αὐτοῖς· ἀρχουσίσι καὶ ἀρχύσιες ἔπη πρὸς τεταγμένα, λύειν ταῦτα ἱκανὸς τὰ ξυαίπα πάντα καθ' ἑκάστην ἡμέραν, θεασαμένους καὶ ἰδόντας πῶς διαπεπόνηται τῶν ξυαιπτίων. μετὰ δὲ ταῦτας, πείσαντας τὸν τε ἀρχοντα καὶ τοὺς ἄλλους οἷς αὖ τυγχάνη θοῖς ἡ τότε νὺξ τε καὶ ἡμέρα καθαρμόν, καὶ τὰ ταῦτα οὕτως ἱερὰ πορεύεσθαι. τοῖς δὲ ταῦτα κενοσμημένοις ἆρα, οὐκ ἂν λειπόμενον δεῖν ἀναγκαῖόν τι ὄργον καὶ παντάπασι προσῆκον, ἀλλ' ὡς ὄσῳ βοσκήματος ἕκαστον πλεῖστον μενον αὐτῶν θεῖν ζῆν; οὔκουν τόγε δίκαιον φαμὲν, οὐδὲ καλόν. οὐδ' ὅσιόν τε ἂν ζῶντα οὕτως ἀτυχῆσαι τῶ προσήκοντος. προσήκει δὲ ἀρχῇ καὶ ῥᾳθύμως καταπεπεσμένῳ ζῴῳ, χαίδον ὑπ' ἄλλου θεραπευθῆναι ζῴου τῶν σφόδρα τετυφωμένων μετὰ αἰσχρέας τὲ ἅμα καὶ τῶν πόνων· ταῦτα οὖν λυσιτελοῦντα ἱκανῶς, ὡς καὶ νῦν εἰ ζητοῖμεν αὖ ἴσως οὐκ ἄν ποτε γένοιτο, μέχρι πόρ αὖ, γυναῖκές τε καὶ παῖδες οἰκήσεις τε ἴδιαι καὶ ἰδίοις πάντη τὰ τοιαῦτα ἱκανοῖσι ὑμῖν κατασκευασμένα· τὰ δὲ μετ' ἐκεῖν' αὖ λέγ' ἤδη ταναῦ λεγόμενα εἰ γίγνοιτο ὑμῖν, γίγνοιτο αὖ καὶ μάλα μετρίως· ὅρον δὲ δὴ τοῖς οὕτω ζῶσι φαμὲν· οὐ τὸ σμικρότατον οὐδὲ φαυλότατον λέγεσθαι. μέγιστον δὲ πάντων εἶναι προσταττόμενον ὧδε δίκαιον μένον. τῶ γὰρ πᾶσαν τῶν ἄλλων πάντων ὅρων βίου ἀχρεῖαν παρασκευάζοντος, τῶ πυθάδος τε καὶ ὀλυμπιάδος νίκης ὀργιαμένου, διαφθαρῆσ' τε καὶ ἔτι πολλῷ πλείονος ἀχρεῖας ἐστὶ γέμωνος, ὁ δὲ δὴ τῶ σώματος πάντως καὶ ψυχῆς εἰς ἀρετὴς ἐπιμέλειαν βίος ἱκανὸς ὀρθότατα. παράδοξον γὰρ οὐδὲν δεῖ τῶν ἄλλων ὅρων διακώλυμα γίγνεσθαι. τῶν δ' σώματι προσηκόντων εἰς ἀπόδοσιν πόνων καὶ δοφῆς. οὐδ' αὖ ψυχὴ μαθημάτων τε καὶ ἐθῶν· πᾶσα δὲ νὺξ τε καὶ ἡμέρα χαίδον οὐκ ἔστιν ἱκανή· τοῦτ' αὖ πράττοντι, ἢ τέλεόν τε καὶ ἱκανὸν αὐτῶν ἐκλαμβάνον· οὕτω δὴ τούτων πεφυκότων, ταξιν δεῖ γίγνεσθαι πᾶσι τοῖς ἐλευθέροις τῆς διατριβῆς τοῦ, ἣν χρόνον ἅπαντα, χαίδον ἀρξάμενον ἐξ ἕω, μέχρι τῆς ἑσπέρας ἀεὶ ξυνηχῶς ἕως τε καὶ ἡλίου ἀκολουθῆς· πολλὰ μὲν οὖν τὴ πυκνὰ καὶ σμικρὰ λίθων αὖ τις νομοθέτης, ἀχρεῖων φαίνοιτο τοῦ τῶν κατ' οἰκίαν διοικήσεων. τά τε ἄλλα, καὶ ὅσα νύκτωρ αὖπαλιν πρὸ, πρέπει τοῖς μέλλουσι σῴζ τέλους φυλάξειν πᾶσαν πόλιν ἀκριβῶς. ἢ γὰρ ὅλω διατελεῖν λιτύπνοῶ νύκτα οὐδένα καὶ ὀντινοῦν τῶν πολιτῶν, καὶ μὴ φανερὸν εἶναι πᾶσι τοῖς οἰκέταις, ἐγειρόμενόν τε καὶ ἱζανιτάμενον ἀεὶ πρῶτον. ἔδος αἰσχρὸν δεῖ δοθῆναι πᾶσι καὶ οὐκ ἐλευθέρου· εἶτ' οὖν νόμον, εἴτ' ἐπιτήδευμα ἢ βιοῦντον καλεῖν δεῖ χρεών. καὶ δὴ καὶ δέ ποθεν τὸ οἰκίᾳ ὑπὸ θεραπευτίνων ἐγείρεσθαί τινα, καὶ μὴ πρώτην αὐτὴν ἐγείρειν τοὺς ἄλλους, αἰσχρὸν λίαν χρὴ πρὸς αὐτοῦ δεῖλόν τε καὶ δούλην καὶ παῖδα καὶ ἔπως ἂν εἶεν ὅλην καὶ πᾶσαν πλὴν οἰκίαν. ἐγειρομένης δὲ νύκτωρ δεῖ πάντας πράττειν τῶν τε πολιτικῶν μέρη πολλὰ καὶ τῶν οἰκονομικῶν, ἄρχοντας μὲν, κατὰ πόλιν. δεσπότας δὲ καὶ δεσπότιδας, οἰκίαις οἰκίαις. ὕπνος γὰρ δὴ πολὺς, ὅτε τοῖς σώμασιν, ὅτε ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἅπαν ταῖς πράξεσι ταῖς περὶ ταῦτα πάντα ἀρμόττων ὀρθὴ κατὰ φύσιν.

καθεύδειν γοῦν οὐδεὶς οὐδενὸς ἄξιος, οὐδὲν μᾶλλον τοῦ μὴ ζῶντος· ἀλλ' ὅς τις τοῦ ζῆν ἡμῖν καὶ τῷ φρονεῖν μάλιστα ἕνεκα κινδυνεύει ἐγρήγορεν χρόνον ὡς πλεῖστον· ὁ πρὸς ὑγίειαν αὖ τε μόνον φυλάττων χρήσιμον. ἔστι δ' οὐ πολύ, καθάπερ ἐκ θεοῦ ἰόν· ἐγρηγορότες δ' ἄρχοντες οὐ πόλεσι νύκτωρ, φοβεροὶ μὲν καὶ οἷς πολεμίοις τε ἅμα καὶ πολίταις· ἀγαθοὶ δὲ καὶ τίμιοι τοῖς δικαίοις τε καὶ σώφροσιν· ὠφέλιμοι δὲ αὐτοῖς τε καὶ ξυμπάσῃ τῇ πόλει. νῷ μὲν δὴ διαγομένῳ τοιαύτῃ τῆς πρὸς πᾶσι τοῖς ἀριστεύουσι, αἰσθέσθαι οὔτινα πρὸς παρέχειν ταῖς ψυχαῖς ἡσίστων τῶν ἐν ταῖς πόλεσιν· ἡμῶν δὲ ὄρθρου τὲ παιόντων, παῖδας μὲν πρὸς διδασκάλους που τρέπεσθαι χρεών· αὐλοῦ παιδίσκας δέ, οὔτε πρόβατα ὅτε ἄλλο οὐδὲν πω βιωτέον· οὐδὲ δὴ παῖδας αὖθις πόνων παιδευτῶν· οὐδὲ δούλους αὖθις δεσποτῶν· ὁ δὲ παῖς, πάντων θηρίων δὴ δυσμεταχειριστότατον· ὅσῳ γὰρ μάλιστα ἔχει πηγὴν τοῦ φρονεῖν μή πω κατηρτυμένην, ἐπίβουλον καὶ σφοδρὰ καὶ ὑβριστότατον θηρίων γίγνεται· διὸ δὴ πολλοῖς αὐτῷ ὅσον χαλινοῖς τισι δεῖ δεσμεῖν. πρῶτον μὲν τοφῶν καὶ μητέρων ὅταν ἀπαλλάττηται, παιδαγωγοῖς, παιδὶ καὶ πάσῃ τοῖς χαρίεν. ἔτι δ' αὖ, τοῖς διδάσκουσι καὶ ὁποσῳοῦν καὶ μαθήμασιν ὡς ἐλεύθερον· ὡς δ' αὖ δοῦλον, πᾶς ὁ πρὸς τυγχάνων τῶν ἐλευθέρων αὐθαδῶν, κολαζέτω τόν τε παῖδα αὐτὸν καὶ τὸν παιδαγωγὸν καὶ τὸν διδάσκαλον, ἐὰν ὄζμαρτάνῃ τίς τι τούτων· αὖ δ' αὖ πρὸς τυγχάνων τις μὴ κολαζέτω τῇ δίκῃ, ὀνειδιζέτω μὲν καὶ νουθετείτω πρῶτον τῷ μείζονι· ὁ δὲ τῶν νομοφυλάκων ἀεὶ τὸν τῶν παίδων ἀρχὸν ἐρημόνομος ἐπισκοπείτω ἕνεκα τοῦ τυγχάνοντας οἷς λέγομεν· καὶ μὴ κολάζοντας δέον κολάζειν, κολάζοντα μὴ κατὰ καιρόν· βλέπων δὲ ἡμῖν ὀξὺ, καὶ διαφθείροντας ἐπιμελούμενος τῆς τῶν παίδων φορᾶς, κατευθυνέτω τοῖς φύσεις αὐτῶν ἀεὶ βέπων πρὸς τὰγαθὸν καὶ τὰ νόμους· ἔστιν δὲ αὐτὸν αὖ πῶς αὖ ἡμῖν ὁ νόμος αὐτῷ παιδεύσειν ἱκανῶς· καὶ μὲν δὴ ἀρκεῖ οὐδέν πω σαφὲς οὐδὲ ἱκανόν· ἀλλὰ τὰ μὲν, τὰ δ' οὐ δεῖ δὲ ἐς δύναμιν, μᾶλλον παραλέπειν αὐτῷ· πάντα δὲ λόγον ἀφθόνως μανθάνειν, ἵνα οὕτως βίος ἄμεινος τε ἅμα καὶ εὐφορώτερος γίγνηται· τὰ μὲν οὖν δὴ χορείας πέρι μᾶλλόν τε καὶ ἐρρωμενεστέρας ἐρῶμεν τόδε τύραννον ἔχοντα, ἱκανὸν τέκτ' ὄζι καὶ ἐπαινετὸν θεατὰ καὶ ἀκροατά. τὰ δὲ οὐ γράμματα μὲν ὄντα αὖθις δὲ μέγαν, φῶμεν καὶ τόνα μεταχειρίζεσθαι χρόνον τρόπον δ' ἀρίστων παίδων ἐπιμελητὰ τοὺς ὑπὸ σοῦ ζεφορμένους, οὐκ ἐρῶμεν. καί τοι τὰ μὲν πρὸς δὲν πόλεμον ἀεὶ δεῖ μανθάνειν τε αὖ τοὺς καὶ μελετᾶν, ἔχεσθαι τῷ λόγῳ. τὰ δὲ πρὸς τὰ γράμματα πρῶτον, καὶ δεύτερον λύρας· πρὸς καὶ λογισμῶν ὧν ζῶμεν δεῖν, ὅσα τε πρὸς πόλεμον καὶ οἰκονομίαν καὶ πρὸς κατὰ πόλιν διοίκησιν χρῆσαι ἱκανοὺς λαβεῖν, καὶ πρὸς τὰ αὐτὰ ταῦτα ἔτι τὰ χρήσιμα τῶν ἐν ταῖς περιόδοις τῶν ἄστρων, ἄστρων τε πρὸς καὶ ἡλίου καὶ σελήνης, ὅσα διοικεῖν ἀναγκαῖόν ἐστι πρὸς ταῦτα πάσῃ πόλῃ· τίνων δὴ πρὸς λέγομεν; ἡμερῶν τάξεως ἐς μῆνας περιόδους, καὶ μηνῶν εἰς ἔνιαυτὸν τῶν αὐτῶν· ἵνα ὥραι καὶ θυσίαι καὶ ἑορταὶ τὰ προσήκοντα ἑκάστοις ἀποδιδῶσι, τῷ καταφύσιν ἄγεσθαι, ζῶσαν τὴν πόλιν καὶ ἐγρηγορῦαν παρεχόμενα, θεῶν μὲν τὰς τιμὰς ἀποδιδῶσι· τοὺς δὲ ἀνθρώπους, περὶ αὐτὰ μᾶλλον ἐμφερόμενα ἀπεργάζωνται· ταῦτα οὔτω σοι πάντα ἱκανῶς ὁ φίλε παρὰ τοῦ νομοθέτου διήρηται· πρόσεχε δὴ τὸν νοῦν, ζῶν μὲν ταῦτα μέλλουσι ῥηθήσεσθαι· γραμμάτων ἔπομεν ὡς οὐχ ἱκανῶς ἔχεις πρὸς τὸ πρῶτον ἐπικαλοῦντές τι τῇ λέξει τόδε· ὡς οὔπω διείρηκέ σοι, πότερον ἐς ἀκρίζειαν τ' μαθήμασιν ἰτέον, ἢ τὸ παραπαν ἀεὶ προσιστέον· ὡς δ' αὖτως ἢ λύραν· προσιστέον μὲν ζώνῳ φαμὲν· εἰς μὲν γράμματα παυδὶ δικέτει, ἀρδὸν ὀναντοῖ ζεῖς· λύρας ἢ ἄφαξ, ζία μὴ ἔτι κῃ δίκαιον ἐστὶν ἄρχεσθαι μέζιος ὁ χρόνος· ἐμπίπλασι δὲ ἔτερα ζία· καὶ μήτε πλείω τούτων μήτ' ἐλάττω· παντελῶς μήτ' αὐτῷ φιλομαθοῦντι μὴ δὲ μισοπόνῳ τοδὲ ταῦτα, ὑβίσει μέζω τε καὶ ἐλάττω διατείβειν ποιεῖσθαι παράνομον· ὁ δὲ μὴ πειθόμενος, ἄτιμος τῶν παιδίων ἔστω τιμῶν, ὡς ὀλίγον ὕστερον ἐρεῖ τις· μανθάνειν δὲ οὐ τούτοις τοῖς χρόνοις δεῖ τί ποτε δεῖ τοὺς νέους, τῇ διδάσκειν αὖ τοῦ

διδασκάλους, ἔστιν αὐτὸ πρῶτον μανθάνειν. γράμματα μὲν οὖν ἱκανῶς χρὴ, τὸ μέχρι τοῦ γράφειν τε καὶ ἀναγνῶναι δυνατὸν εἶναι διατείνειν· πρὸς τάχος δὲ ἢ κόμψος ἀσκεῖσθαι δεῖ ἕκαστος ἐφ' ἑαυτοῦ· πρὸς δὲ τὴν μάθησιν τὰ ἄλυρα ποιητῶν κέμενα καὶ γράμματα. οἷς μὲν μετὰ μέτρων, τοῖς δ' ἄνευ ῥυθμῶν τεμαχίων, ἃ δὴ συγγράμματα καταλόγου ἕρμοσεν μέτρον τι πρόσωπα ῥυθμοῦ τε καὶ ἁρμονίας, σφαλερὰ γράμματ' ἡμῖν ἔστι, παρὰ δὲ ἐνίων τῶν πολλῶν ἰδιωτῶν ἀνθρώπων καταλελήμμενα. οἷς ὦ πάντων βέλτιστοι νομοφύλακες, τὶ χρὴ σθαι ἢ τί ποθ' ὑμῖν ὁ νομοθέτης χρῆσθαι προστάξας, ὀρθῶς ἂν τάξειε· καὶ μάλα προέσεται αὐτὸ πρόσθεν. κλ. τί ποτε οὖν ὦ ξένοι φαίημεν πρὸς αὐτὸν οὕτως ἀπορρητικῶς λέγειν. ἀθ. ὀρθῶς ὑπέλαβες ὦ κλεινία. πρὸς δὲ δὴ καταπονοῦμας ὄντας τοῦδε νόμου, ἀσκεπτόν, τε φανέμενον εὔπορον, καὶ ἐμὲ, φράζειν. κλ. τὶ οὖν τι τοῦδε τοῦ τόπου νῦν ἐμοῦ τοῦ τι πονθῶς λέγεις. ἀθ. ὁρῶ δὴ, τόμασι γὰρ πολλάκις μυρίοις λέγειν οὐκ ἂν τάκ οὐδαμῶς εὔπορον. κλ. τὶ δὲ, σμικρὰ καὶ ὀλίγα δοκεῖσι τὰ ἔμπροσθεν ἡμῖν ἑρμοσθέντα τοῦδε νόμου, κεῖσθαι τοῖς πολλοῖς ὑπεναντία; ἀθ. καὶ μάλα ἀλλ' ἐς τοῦτό γε λέγεις. κελεύεις γὰρ δή μως ἐμοὶ φαίνεται, τῆς αὐτῆς ὁ δοῦ ἐχόμενον γενέσθαι πολλοῖς, ἴσως δ' οὐκ ἐλάττοσιν ἑτέροις πρὸς φίλους. εἰ δὲ ἐλάττοσιν, οὐκ ἄν χείρονί γε. μετ' ὧν διακελεύῃ με, παρακινδυνεύοντά τε καὶ θαῤῥοῦντα, πῶ ταῦ ἐκ τῶν παρόντων λόγων τετμημένον ὁδὸν τῆς νομοθεσίας πορεύεσθαι μᾶλλον αὐτόν. κλ. τὶ μήν. ἀθ. οὐ δίκαιον αἰτίαμι. λέγω μὲν, ὅτι ποιητά τε ἡμῖν αὐτοῦ ἕνεκα ἐπῶν ἐλαμίζων πάμπολλοι καὶ τερπνίζων. οἱ μὲν ἐμοὶ ἀπουσιῶν, οἱ δ' ἐμοὶ γίγνονται ἀρεσκόντες. οἷς φασι δεινοὶ πολλάκις μυρίοι τοὺς ὀρθῶς παιδευομένους τῶν νέων, ζῆν καὶ διακορεῖς ποιεῖν. πολυτελούς τ' ὄντας ἀσκεύοισι ποιοῦντας καὶ πολυμαθεῖς. ὅλους ποιητὰς ἐκ μανθάνοντας. οἱ δὲ, ἐκ πάντων κεφάλαια ἐκλέξαντες, καί πως ὅλας ῥήσεις ἐξ ὧν ἐξεπιστάμενοι, ἐκ μανθάνειν φασὶ δεῖν εἰς μνήμην ἱκανοὺς ἐσόμενους. ἀλλ' ἐμοὶ τὶς ἀγαθὸς ἡμῖν καὶ σοφὸς ἐκ πολυπειρίας καὶ πολυμαθίας γένοιτο. πάντοις δὴ συκελεύεις ἐμὲ ταῦτ' ἐπαινεῖν ἐξόμενον, ἀποφαίνεσθαι τί τε καλῶς λέγουσι καὶ τὶ μή; κλ. πῶς γὰρ οὔ. ἀθ. τὶ δέ ποτ' ἂν δὴ τοῦδε ἀπάντων τούτων οὐ λόγῳ φράζειν, εἴ που μὴ ἂν ἱκανόν· δόμεν μὲν ἐμοὶ ἀδόν, ὅ καὶ πᾶς ἂν μοι συγχωρήσειεν. πολλὰ μὲν ἴσασιν τούτων ἑρμοσάμενοι καλῶς, πολλὰ δὲ καὶ ἐναντίον· εἰ δ' οὕτω τοῦτ' ἔχει, κίνδυνόν φημι εἶναι φθονεῖσθαι τοῖς παιδεύσασι πολυμαθίαν. κλ. πῶς οὖν καὶ τί παιρανοίης ἂν τῷ νομοφύλακι. ἀθ. τοῦ πρὸς λέγεις. κλ. ἢ πρὸς τί παῤῥαλειγμένος τε ἀκροβλέφαρ' ἂν, ἐμὲ μὲν, ἐῶ πάντας μανθάνειν τοὺς νέους, τὰ δ' ἀπόκωλύσι λέγει μὴ μανθάνειν ἀπόκνητ' λέγων. ἀθ. ὦ γαθὲ κλεινία. κινδυνεύω καταγέλαστον πρόσθος ἀκροᾶν. κλ. τοῦ δὴ πρός. ἀθ. τοῦ μὰ παντάπασι παῤῥαλείγμα τος ἀκροᾶν. πῶ γὰρ ἀκροβλέφαρος πρὸς τοὺς λόγους, οὓς ἐξ ἔω μέχρι δείρο δὴ διελυλύθαμεν ἡμεῖς, ὡς μὲν ἐμοὶ φαινόμεθα οὐκ ἄνευ τινὸς ἐπιπνοίας θεῶν. ἔδοξαν δ' οὖν μοι παντάπασι, ποιῆσει τινὶ προσομοίως ἐρῆσθαι. καί μοι ἴσως οὐδὲν θαυμαστὸν πάσθος λόγους οἰκείους οἷον ἀθρόους ἐνδεῖ βλέψαντι, μάλα ἀοθῆναι. τῶν γὰρ πλείστων λόγων οὓς ἐν ποιήμασιν ἢ χύδην οὕτως ἐρημένους μεμάθηκα. καὶ ἀκέκοα, πάντων μοι μετεώρατο γέ εἶναι καταφαίνεται. καὶ προσίκοντες τὰ μάλιστα ἀκέκοεν νέοις. τῷ δὴ νομοφύλακί τε καὶ παιδευτῇ παῤῥαλειγμα οὐκ ἂν ἔχοι μὴ οἶμαι τούζους βέλτιον φράζειν. ἢ ταῦτά τε διδάσκειν παρακελεύεσθαι τοῖσι διδασκάλοις τοὺς παῖδας· τά τε ἑνὸς ἑκάστου χόμενα μὴ ἕμοιγε ἂν ἀρᾳ που περὶ τυγχάνῃ, πειρᾶν τε τοιήματα διεξιὼν, μὴ γεγραμμένα καταλογάδην ἢ μὴ ψιλῶς ἄπως ἄνευ τ' γεγράφθαι λιγόμενα ἀδιλφά που τούτων τ' νόμων μὴ μεθιέναι ζόπῳ μηδενί· γράφεσθαι δέ· μὴ πρῶτον μὲν, τοὺς διδασκάλους αὐτοὺς, αἰσχυνόμενον μανθάνειν καὶ ἐπαινεῖν. ὃς δ' ἂν μὴ ἀρέσκῃ τῶν διδασκάλων, μὴ χρῆσθαι τούτοις σιωφρονοῦσιν. οὓς δ' ἂν τῷ ἐπαίνῳ συμφέρῃς ἔχῃ, τούτοις χρώμενον, τοὺς νέους αὐτοῖς παιρασκευάζεσθαι διδάσκειν τε καὶ παιδεύειν· οὗτος

μοι μῦθος οὐ ταῦτα καὶ οὕτω τελευταῖος· τοῦδε γραμματιστοῦ τε ἀριθμόν ἅμα καὶ γραμμάτων. κλ. καὶ τὰ μὲν πρῶτ' ὑπόθεσιν ὦ ξοῖ, ἔμοιγε οὐ φαινόμενα ἐκ τῶν παρόντων τῶν ὑποτεθέντων λόγων· εἰ δὲ τὸ ὅλον καὶ ῥᾳθυμοῦμεν ἢ μή, χαλεπὸν ἴσως διαιρεῖσθαι. ἀθ. πότε μὲν γὰρ ἡ κλεινία ἔσχ' ἡμῖν ἔσται καὶ παραπαίσεται ὡς ἀνὴρ, ὅταν ὁ πολλάκις ἐρώτημα μου, ἀλλ' τέλος ἀφικώμεθα παίσοντε τοῦδε κόμου. κλ. ὀρθῶς. ἀθ. ἆρ' οὖν οὐ μετὰ πρῶτ' γραμματικὴν ὀκιθαριστὴς ἡμῖν περιεστάσεις; κλ. τὴμεμί. ἀθ. τοῖς κιθαριστοῖς μὲν τοίνυν ἡμᾶς δοκῶ τῶν ἔμπροσθεν λόγων ἀκμηκότας, ἐπροσῆκον νεῖμαι. τῆς τε διδασκαλίας ἅμα, καὶ παίσης τῆς τοῦδε τὰ τοιαῦτα παιδεύσεως. κλ. ποίων δὴ πρῶτ' λέγεις. ἀθ. ἔφαμεν δεῖμαι τοὺς τῆς διονύσου ζοὺς ἐξηκοντούτεις φῶτας, διαφέροντας ἱκανῶς εὐρυθμίτους δεῖν γεγονέναι· τοῦδέ τε τοὺς ῥυθμοὺς καὶ τὰς τῶν ἁρμονιῶν συστάσεις. ἵνα πρὸς τῶν μελῶν ταῦτα πρὸς δὲ καὶ πρὸς καιρὸς μιμήσωνται οἱ τοῖς παιδίοις ὅταν ψυχὴ γίγνηται, τά τε τῆς ἀγαθῆς ὁμοιώματα καὶ τὰ τῆς ἐναντίας ἐκλέξασθαι δυνατοὺς εἶναι τῶν τις, τὰ μὲν ἀποβάλλειν· τὰ δὲ προφέρων εἰς μέσον, ὑμνεῖν καὶ ἐπᾴδειν ταῖς τῶν νέων ψυχαῖς, πειθομένους ἐκείνους, ὡς ἀρίστης παιδείας κτῆσιν, σωτηρίαν τοῦδε τῶν μιμήσεων. κλ. ἀληθέστατα λέγεις. ἀθ. τούτων τοίνυν δεῖ χάριν τοῖς φθόγγοις τὴν λύραν προσχρῆσθαι σαφῆ εἶναι τῶν χορδῶν, τόν τε κιθαριστὴν καὶ τὸν παιδευόμενον, ἀποδιδόντας πρὸς χορδὰς τὰ φθέγματα τοῖς φθέγμασι. νῦν δ' ἐπιπρεπεστέραν καὶ ποικιλίαν τῆς λύρας, ἄλλα μὲν μᾶλλον τῶν χορδῶν ἰσχύειν, ἄλλα δὲ τῇ νῦν μᾶλλον ἔχειν τόνου πρὸς τὸ καὶ μᾶλλον καὶ ἧττον μανότητα καὶ πυκνότητα, καὶ τάχος βραδυτῆτι, καὶ ὀξύτητα βαρυτῆτι, σύμφωνον καὶ ἀσύμφωνον παρεχομένους· καὶ τῶν ῥυθμῶν ὡσαύτως πεντοδακτυλικὰ ποικίλματα προσαρμόττοντας τοῖσι φθόγγοις τῆς λύρας· πάντα δὴ τὰ τοιαῦτα μὴ προσφθόνει ζοῖς μάλιστα οὐ διὰ τῆσι τῆ μουσικῆς χρήσεως ἐκλελοιπότα τὰ χρυσᾶ· τὰ δὲ ἀναστήσαι ἄλλα παρακτῆσαι, δυσμαθίαν παρέχει. δεῖ δὲ ὅτι μάλιστα ὑμᾶς εἶναι τοὺς νέους· τὰ γὰρ αὖ γεραίτερα, οὐ σμικρὰ, οὐδ' ὀλίγα αὐτοῖς δεῖ πρὸς τὰ γραμμάτων μαθήματα. λείπει δὲ αὐτὰ πρεσβῶν ὁ λόγος ἅμα τῷ χρόνῳ· ἀλλὰ ταῦτα μὲν, οὕτω τοῦδε τῆς μουσικῆς ἡμῖν ὁ παιδευτὴς ἐπιμελέσθω. τὰ δὲ μελῶν αὐτῶν αὖ καὶ ῥημάτων, ὅπως τοὺς χορευσιδασκάλους καὶ ἃ δεῖ διδάσκειν, καὶ ταῦτα ἡμῖν οἱ τοῖς πρόσθεν διείρητ' πάντα. ἃ δὴ καὶ διῳρώμεθα ἔφαμεν δεῖν ταῖς ἑορταῖς ἥκειν ἀρμόττοντα, ἡδονὴν δυτυχῆ ταῖς πόλεσι παραδιδόντα ὠφελεῖν.

κλ. ἀληθῆ καὶ ταῦτα διείρηκας. ἀθ. ἀληθέστατα γοῦν καὶ ταῦτα ἡμῖν παραλαβὼν ὁ τοῦδε νῦν μοῦσαν ἀρχὼν ἀριθεὶς, ἐπιμελέσθω μᾶλ' τύχης ἀμοιβοῦς. ἡμεῖς δὲ ὀρχήσεώς τε πρὸ καὶ ὅλου τ' π' τ' σῶμα γυμναστικῆς, πρὸς τοῖς ἔμπροσθεν ῥηθεῖσιν ἀποδῶμεν. καθάπερ μουσικῆς τ' διδασκαλικὸν ὑπόλοιπον ὂν ἀπιδῶμεν. ὡσαύτως ποιῶμεν καὶ γυμναστικῆς, τοὺς τ' παῖδάς τε καὶ τοὺς παῖδας, ὀρχεῖσθαι δὲ δεῖ καὶ γυμνάζεσθαι μαθόντας εὖ. ἢ γοῦν. κλ. ναί. ἀθ. ζοῖς μὲν ζοίνυν παισὶν, ὀρχηστά· ταῖς δ' ὀρχηστρίσι αὖ εἶσι πρὸς τ' διαπονεῖν οὐκ αὐτοπρεπὲς τόδ' ἂν εἴη. κλ. ἴσως δὴ ταῦτα. ἀθ. πάλιν δὴ τ' τὰ πλεῖστα ἔχοντα πράγματα καλῶμεν, τὸν τῶν παίδων ἐπιμελητήν. ὃς τῶν τε π' μουσικὴν, τῶν τε π' γυμναστικὴν ἐπιμελόμενος ἀπολλὼν ἔχει χρεών. κλ. πῶς δὴν δυνατὸς ἔσται περισβύτερος ὤν, ἅπασιν ἐπιμελεῖσθαι. ἀθ. ἐμοὶ μὲν οὖν φίλος ὁ νόμος τ' κῦρ' δέλεσι μὴ δώσει, προσλαμβάνειν εἰς ταὐτὸν νῦν ἐπιμέλειαν τοῖς πρώτοις μὴ γιγνομένοις οὓς αὖ ἐθέλειν γνώσεσθαι δὲ δεῖ μὴ βελτίστ') μὲν πολυμελεῖν. ὃς ταῦτα διαλάμενος ἐμφερέως μὴ γνώσεσθαι τ' ἀρχῆς τὸ μέγεθος· λογισμῷ τε ἐμοὶ, ὃς δ' μὴ δαφοῖτ' μὴ διαφομένων τῶν νέων, πάντα ἡμῖν κατ' ὀρθὸν πολεμεῖ δὲ, οὔτ' ἄπειρ' ἄξιον οὔθ' ἡμᾶς λίγομεν ἐμοὶ καινῇ πόλει, τοὺς σφόδρα φιλομαθοῦντας συβάλλειν. πολλὰ μὲν οὖν ἡμῖν καὶ τοῦδε τούτων εἴρηται τῶν τοῦδε τὰς ἐρχήσεις καὶ τοῦδε τὰ ἕπεσιν νῦν τῶν γυμνασίων κίνησιν· γυμνάσια δ' τίθεμεν, καὶ τὰ πρὸ τ' ἐν πόλεμοι ἅπαντα τοῖς σώμασι διαπονήματα. ζοξικῆς τε καὶ παίσης ἐλαφρᾶς, καὶ πλατυσικῆς καὶ

πάσης ὁ στρατὸς ἀεὶ καὶ διεξόδων παντοίων καὶ ἀπάσης πορείας στρατοπέδων καὶ στρατοπεδεύσεων καὶ ὅσα εἰς ἱππικὴν μαθήματα ἐπιτείνει· πάντων γὰρ τούτων, διδασκάλους τε εἶναι δεῖ κοινοὺς, ἀργυρίου μὲν ἀδὲν παρὰ τῆς πόλεως· καὶ ζεύγων μαθητὰς, ζεῦξαι δὲ τῇ πόλει παῖδάς τε καὶ ἀδρασι γε καὶ γυναῖκας πάντων τούτων ἐπιτήμονας· ἡγεμόνας δὲ ἱππικῆς πάντων τούτων ἕνεκα· γυναῖκας δὲ διεξόδων καὶ τάξεων καὶ θέσεως καὶ αἱρέσεως ὅπλων ἡμιόλιος· εἰ μηδὲν ὄφελος· ἀλλ' εἴ ποτε διδόασι παντὶ μὲν πόσῃ τῇ δυνάμει καταλέγοντας πρὸ πόλιν ἔξω στρατεύεσθαι, ζεῦξαι φυλάξοντας παῖδάς τε καὶ πρὸ ἄλλην πόλιν ἱκανοὺς εἶναι τόγε δοσοῦδον, ἢ καὶ τοιοῦτον, ὧν οὐδὲν ἀπόμοιον ἔξωθεν πολεμίους εἰς πόσους τε ῥώμῃ τινὶ μεγάλῃ καὶ βίᾳ βαρβάρους ἔστε ἐλθεῖν, ἀνάγκη παραχεῖν τοῦδε αὖ τῆς πόλεως πρὸ διαμάχην γίγνεσθαι, πολλή που καὶ κακία πολιτεύσασ', οὕτως αἰσχρῶς τὰς γυναῖκας εἶναι τε θαρραλέας, ὡς μὴ δ' ὡς πόδ' ὄρνιθας πόδι τέκνων μαχουμένας, πρὸς ὁτιοῦν τῶν ἰσχυροτάτων θηρίων, θέλειν ἀποθνήσκειν τε καὶ πάντας κινδύνους κινδυνεύειν ἀλλ' ἄθλιε πρὸς ἱδρὰ φέρομένας πάντας βωμούς τε καὶ ναοὺς ἐμπιπλάναι· καὶ δόξαν τῶν ἀνθρώπων γένους καταχεῖν, ὡς πάντων δειλότατον φύσει θηρίων ὄν. κλ. οὐ μὰ τὸν Δία ὦ ξέν', οὐδαμῶς ἄρρεν γίγνοιτ' ἄν, τῷ κακῷ χωρὶς, εἴπερ ὀπόλει ὅπου γίγνοιτο. ἀθ. οὐκοῦν τοιοῦτόν γε νόμον εἶναι μέχρι γε δοσούτου· μὴ ἀμελεῖσθαι τὰ τοιάδ' ἐν πολέμου γυναιξὶ δεῖν ἐπιμελεῖσθαι δὲ πάντας τοὺς πολίτας καὶ τὰς πολίτιδας. κλ. ἴσως οὖν συγχωρῶ. ἀθ. πάλιν δέ γε τὰ μὲν, ἔφαμεν, ὅσ' ἔστι μάγιστον ὡς ἐν φαίνῃ οὐκ ἠρήκαμεν· οὐ δ' ἔστ' ἐφάδιον, αὖθι τῷ τῷ σώματι διακινοῦντα, ἅμα καὶ τῷ λόγῳ φράζειν· τοῦτ' ἦν τότε κινοῦμεν, ὅταν ὀρθῷ λόγος ἀκολουθήσας, μιμήσει τινὶ σαφεῖ τῶν τε ἄλλων ὧν εἰρήκαμεν πέρι, καὶ ὅτι τῇ πολεμικῇ μάχῃ, πασῶν κινήσεων ὄντως δεῖ ἐυγγενεστάτην πολὺ μάλιστ' ἡμῖν ἡ τοιαύτη πάλη· καὶ δὴ καὶ ὅτι δεῖ ταύτην ἐκείνης χάριν ἐπιτηδεύειν, ἀλλ' οὐκ ἐκείνην ταύτης οὕνεκα μανθάνειν. κλ. καλῶς ἴσως γε λέγεις. ἀθ. νῦν δὴ τῆς μὲν τοιᾶδε παλαίσεως δυνάμεως, ἣ μέχρι δεῦρ' ἡμῖν εἰρήσθω· τοιᾶδε δὲ τῆς ἄλλης κινήσεως παντὸς τοῦ σώματος, ἧς ἡ πλεῖστον μέρος ἔρχησίν τινά τις αὖ προσαγορεύων ἐρθῶς αὖ φθέγγοιτο, δύο μὲν αὐτῆς εἴδη χρὴ νομίζειν εἶναι· τὴν μὲν τῶν καλλιόνων σωμάτων, ἰδέᾳ δ' ἐμμένειν μιμουμένην· τὴν δὲ τῶν αἰσχίονων, ἰδέᾳ δ' ἀφαύλου. καὶ πάλιν τοῦ φαύλου τὸ δύο, καὶ τοῦ μὲν εὐρυθμίαν δύο ἕτερα. τοῦ δὲ εὐρυθμίου, τὴν μὲν κατὰ πάλεμον καὶ οἱ βιαίοις ἐμπλακεῖσιν πόνοις σωμάτων μὲν καλῶν, ψυχῆς δ' ἀνδρικῆς. τὴν δ' οἱ δι' ἀκραιφνῆς τὸ οὖσης ψυχῆς σώφρονος, οἱ ἡδυπαθῆς τε ἐμμέτροις ἐρωτικὴν αὖ τις λέγων κατὰ φύσιν, τὴν δ' αὖ τοιαύτην ἔρχησιν λέγοι· τὴν δὲ πολεμικὴν δὴ τούτων ἄλλων οὖσαν τῆς ἐρωτικῆς, πυρρίχην αὖ τις ἐρθῶς προσαγορεύοι· τόσα τε βλαβεῖσα παισὶν πλήκτοις καὶ βολῶν ἐκφύσεσι καὶ ὑπείξει πόδος καὶ ἐκπηδήσεσιν αὖ ὕψει τ' ἐκ τοιούτων πειρώσει μιμουμένην, καὶ τὰς τοιούτους αὐτῆσαι τὰς ἰδέᾳ τὰ σφαττομένα φερόμενα αὖ σώματα αὖ τε ταῖς τῶν τόξων βολαῖς καὶ ἀκοντίων καὶ παισὶν πλήκτων μιμήματα ἐπιχειρούσας μιμεῖσθαι τότε ἐρθῶς αὖ πύτοις καὶ ἡ δύτονον τῶν ἀγαθοειδῶν σωμάτων καὶ ψυχῶν ὁπόταν γίγνηται μίμημα βλυφρὲς ὡς τὸ πολὺ τῶν δ' σώματος μελῶν γιγνόμενον, ὀρθὸν μὲν ἡ τοιοῦτον· ἡ δὲ τούτοις αὐτίον, οὐκ ὀρθὸν ἀπεδέξω μενον· πρὸς δὲ ἐρμονικὴν ὄρχησιν, τῇ δ' αὖ θεωρητέον ἴκανον ἔστε ὀρθῶς ἔστε μὴ, κατὰ φύσιν τῆς κατὰ λῆς ὀρχήσεως αὖ πιλαμβανόμενος, αὖ χρείας περὶ πάντως δυνάμων αἰσθῶν διατελεῖ· πρὸ τοίνυν ἀμφισβητουμένου ὄρχησιν, δεῖ πρῶτον χωρὶς τ' αἰαμφισβητήτου διατεμεῖν· τὶς οὖν αὖτη, καὶ τῇ δεῖ χωρὶς τέμνειν κατέρα· ὅσοι μὲν βακχικὰ, ἔστι καὶ τ' ταύτειρ ἐπομένω, ἄσ' νύμφας τε καὶ πάνας καὶ σιληνοὺς καὶ σατύρους ἐπενομάζοντες, ὡς φασὶ μιμουῦται κατοπευμένους, τ' καθαρμὸς καὶ τελετάς τινας ἀποτελούντων, ἐνέμπαν ἔστι τ' ὀρχήσεως τ' γένος, δεῦρ' ὡς ἐρμονικὸν, οὔθ' ὡς πολεμικὸν, δεῦρ' ὅ τι ποτὲ βούλεται ἐφάδιον ἀφορίσασθαι. διορίσασθαι μὲν μοι ταύτην δὴ κεῖ χωδὸν ὀρ-

δότατον αὐτὸν εἶναι. χωρὶς μὲν πολεμικοῦ, χωρὶς δὲ εἰρηνικοῦ, δύνατος ἀπεῖναι μὴ οὐκ ἔστι πολιτικὸν ἄνδρα τῆς ἀρχόσεως ὁ γένος. οὐ ταῦθα δὲ κείμενον ἐάσαντας καθαρὰ, νῦν αὖθ' ὁ πολεμικὸν ἅμα καὶ εἰρηνικὸν ὡς ἀναμφισβητήτως ἁμάτερον ἂν ἐπαινέσαι. ὁ δὴ τῆς ἀπολέμου μούσης, οὐ ἀρχόσεσι δὲ θεοὺς τε ἡμῶν καὶ τοὺς τῶν ἡμῖν παῖδας τιμῶν, οὗ μὲν ξύμπαν γέγονεν αὖ γένος οὐδὲν τῷ πράττειν δὲ γιγνόμενον. ἔστι δὲ δίχα διαιρεῖσθαι αὖ. ὁ μὲν ἐκ πόνων τινῶν αὐτοῦ καὶ κινδύνων διαπεφευγότων ἀεὶ καθ' ἡσυχίαν ἰδυνάς ἔχον. ὃ δὲ, τῶν ἔμπροσθεν ἀγαθῶν σωτηρίας ἀσφαλοῦς καὶ ἡσυχίας, πρὸς ἑτέρας τὰς ἰδυνάς κεκτημένων ἐκείνων. οὐ δὲ δὴ τοῖς τοιούτοις ποτε, πᾶς ἄνθρωπος τὰς κινήσεις τῷ σώματος μείζονα μὲν τῶν ἰδυνῶν οὐσῶν, μείζες. ἐλαττόνων δὲ, ἐλάττους νεῖται. καὶ κοσμιώτερος μὲν ὢν πρός τε ἀνδρείαν μᾶλλον γεγυμασμένος, ἐλάττους αὖ. ἀσελὴς δὲ καὶ ἀγύμναστος γενὼς πρὸς δ σωφρονεῖν, μείζες καὶ σφοδρότερα παρίχηται μεταβολὰς τῆς κινήσεως. ὅλως δὲ φθειρόμενος, εἴτ' οὖ ὠδαῖς εἴτ' οὐ λόγοις, ἢ συγχίαν οὐ πάνυ δυνακτὸν τῷ σώματι παρίχεσθαι πᾶσ. διὸ μίμησις τῶν λιγομένων χίμασι γενομένη πλὴ ὀρχηστικῆ ἠργάσατο τέχνην ἅπασαν. ὁ μὲν οὖν, ἐμαλὸς ἡμῶν, ὁ δὲ ἀπλημμελὴς οὐ τούτοις πᾶσι κινεῖται. ἀλλὰ μὲν δὴ τοίνυν ἄλλα ἡμῖν τῶν παλαιῶν ὀνομάτων, ὡς δὴ καὶ κατὰ φύσιν κείμενα, δεῖ διασουμένους ἐπαινεῖν. τύπον δὲ οὗ τὴ ὁ τοιαῦτ' ὀρχήσεις τὰς τῶν δὴ πραττόντων ὄντων δὲ μιτείων αὐτῶν πρὸς τὰς ἡδονὰς, ὡς ὀρθῶς ἅμα καὶ μουσικῶς ἐνόμασεν ὅς τίς ποτ' ἦν. καὶ κατὰ λόγον αὐτοῖς δίμενος ὄνομα ξυμπάσαις, ἐμμελείας ἐπωνόμασεν. καὶ δύο δὴ τῶν ὀρχήσεων τῶν καλῶν ἥδη κατεσήσατο. ὁ μὲν πολεμικὸν πυῤῥίχαν. ὁ δὲ εἰρηνικὸν, ἐμμέλειαν. ἐπὶ τέρῳ ὁ πρότερον τὸ καὶ ἀρμόττον ἐπιθεὶς ὄνομα. ἃ δὴ δεῖ ἡμῖν νομοθέτην ἠργῆσθαι τύποις. ἡμῖν δὲ νομοφύλαξι, ζητεῖν τε καὶ αὐθαδιασάμενοι μιᾷ τῆς ἄλλης μουσικῆς, πλὴ ὄρχησιν σωμάτων δίκην καὶ νέμαντα ἑαυτοῖς πάσαις ἑορταῖς τῶν θυσιῶν ἑκάστῃ δ πρέσφορον, οὕτω καθιδρώσαντα αὐτοὺς πόνοις καὶ τάξει, τῷ λοιπῷ μὴ κινεῖν μηδὲν μήτε ὀρχήσεως ἐχόμενον, μήτε ᾠδῆς. καὶ ταῖς δ' αὖτ' ἰδυναῖς ὡσαύτως πλὴ αὖ πλὴ πόλιν μὴ πολίτας διάγοντας ὁμοίως ἐκ δύναμιν ὄντας, ζῶν δ' τε μὴ διαπονούμενος. τὰ μὲν δὴ καλῶν σωμάτων καὶ γεναίων ψυχῶν εἰς τὰς χορείας δ' ἐσ ἄρκτεον δεῖν αὐτὰς ἢ διαπεπέρασται. τὰ δὲ τῶν αἰσχρῶν σωμάτων καὶ διασωμάτων, καὶ τῶν ἐναντίων τὰ ἐναντία, μαθεῖν μὲν ἄδυνατον, εἰ μέλλ τὴς Φρόνιμος ἔσεσθαι. ποιεῖν δὲ ἐκ αὖ δίκαιον ἀμφότερα. ἃ τις αὖ μέλλει καὶ σμικρὸν ἀρετῆς μετέξειν. ἀλλὰ αὐτῶν οὔκ ἂν τούτων μὴ μαθόντα αὐτὰ δεῖ τῷ μήποτε δ' ἄγνοιαν σφᾶς ἢ λέγειν ὅσα γελοῖα μηδὲν δέον. δούλοις δὲ τὰ τοιαῦτα μὴ ξένοις ἐμμίσθοις προστέτην μεμεῖσθαι. ἀσυνθλῶ δὲ τοῖδε αὐτὰ εἶναι μηδέποτε μηδ' ἰδιώτου. μηδ' τινα μαθόντα αὐτὰ, γίγνεσθαι φαυλότερον τῶν ἐλευθέρων. μήτε γυναῖκα. μήτε ἄνδρα. καινὸν δὲ ἀεί τι τοῖδε αὐτὰ φαίνεσθαι τῶν μεμιμένων. ὅσα μὴ οἷόν τοῖδε γέλωτά ἔστι παίγνια, ἃ δὴ κωμῳδίαν πάντες λέγομεν, οὕτω τῷ λόγῳ μὴ νόμῳ κεῖσθω. τῶν δὲ ἀσυνθλίων ὡς φασὶ τῶν τοῖδε τραγῳδίαν μὲν ποιητὴν, ἐάν ποτέ τινες αὐτῶν ἡμᾶς ἐλθόντες ἐπανορθώσωσιν ἀπορίᾳ. ὦ ξένοι, τοῦτον φιλοτίμου μὲν εἰς πλὼ πόλιν τε καὶ χώραν, ἥ μέ. καὶ πλὼ ποίησιν φθέγγεσθέ τε καὶ ἄκουε, ἥ πῶς ὑμῖν δόκεται τοῖδε τὰ τοιαῦτα σφᾶς. τί οὖν αὖ πρὸς ταῦτα ὀρθῶς ἀποκρινάμενα ἂν τοῖς θείοις ἀνδράσιν. ἐμοὶ μὲν γοῦν δοκεῖ τάδε ὦ ἄριστοι φαίνεσθαι τῶν ξένων. ἡμεῖς εἰς μὴ τραγῳδίας αὐτοὶ ποιηταὶ κατὰ δύναμιν καλλίστης ἅμα καὶ ἀρίστης. πᾶσι οὖν ἡμῖν ἡ πολιτεία ξυνέστηκε, μίμησις τοῦ καλλίστου καὶ ἀρίστου βίου. ὃ δὴ φαμὲν ἡμεῖς γε ὄντως εἶναι τραγῳδίας πλὼ ἀληθεστάτην. ποιηταὶ μὲν οὖν ὑμεῖς. ποιηταὶ δὲ καὶ ἡμεῖς ἐς μὲν τῶν αὐτῶν ὑμῖν. αὐτοί τε γοῦτε καὶ αὐτοπωνιστοὶ τοῦ καλλίστου δράματος. ὃ δὴ νόμος ἀληθὴς μόνος ἅπτεσθαι πέφυκεν, ὡς παρ' ἡμῶν ὄντων ἐλπίς. μὴ δὴ δεῖ τι ὑμᾶς

τι ὑμᾶς ῥᾳδίως γ' οὕτως ὑμᾶς ποτε παρ' ἡμῖν ᾐσθέσθην, σκαιάς τε πήξαντας καὶ τἀγορᾷ, καὶ καλλιφώνους ὑπὸ κεντρίδων εἰσαγομένους μᾶλλον φθεγομένους ὑμῶν, ἐπιζεύξαν ὑμῖν δημιουργῶν πρὸς παῖδάς τε καὶ γυναῖκας, καὶ ὧν πάντα ὄχλον· τῶν αὐτῶν λέγοντας ἐπὶ τῶν αὐτῶν πράγματα πρᾴ, μὰ τὰ αὐτὰ ἃ πρὸ ὑμῶν. ἀλλ' ὡς τὸ πολὺ ἡ αὐστηρία τοὐναντίον τοῖς πολίταις· σφόδρα γοῦν τοι καὶ μαινόμεθα πολίτας ὑμᾶς τε καὶ ἅπασαν τὴν πόλιν, ἥτις οὖν ὑμῖν ἐπιζήποι σφᾶς ταυτὶ λεγόμενα, πρὶν κεῖναι τὰς ἀρχὰς ἅττ' ἐρεῖτε καὶ ἐπὶ πλέον, ποιήσαιτε λέγειν εἰς τὸ μέσον, ἅττε μόνον οὖν ὦ παῖδες μαλακῶν μουσῶν ἔχονοι, ἐπιδείξασθε τοῖς ἄρχουσι πρῶτον τὰς ὑμετέρας παιρὰ τὰς ὑμετέρας φύλακας, αἳ μὴν τὰ αὐτά γε ἢ καὶ βελτίω τὰ παρ' ὑμῶν φαίνεται λεγόμενα, σῶσαι μὲν ὑμᾶς χρεών· εἰ δὲ μὴ ὦ φίλοι, οὐκ ἄν ποτε σωθείημεν. ταῦτ' οὖν ἴσως πᾶσιν χρεὼν καὶ μάλιστα τούτων πρῶτα συντεταγμένα νόμοις εἶναι· χωρὶς μὴ, τὰ τῶν δούλων· χωρὶς δὲ, τὰ τῶν ἐλευθερίων ἐπιτηδευμάτων. κλ. Πῶς δ' οὐ ξυνδοκεῖ ναὶ γε οὕτως. ἀθ. Ἔτι δὲ τοῖνυν τοῖς ἐλευθέροις ἄστε τέχνας μαθήματα. λογισμοὶ μὲν καὶ τὰ πρὸς ἀριθμούς, οὓς μάθημα τε καὶ δὴ μύθους καὶ ἐπῳδὰς καὶ βάθους, ὡς οὐ ῥᾴδιον τὸν τρόπον· τέτον δὲ τῆς τῶν ἄστρων περιόδου πρὸς ἄλληλα ὡς πέφυκε περιΐεσθαι· ταῦτα δὲ ξύμπαντα, οὐχ ὡς ἀκριβάσαι ἐχόμενα δεῖ διαπονεῖν τοὺς πολλούς, ἀλλὰ πάσαι ὀλίγους· οὓς δὲ, προϊόντες ἐνδὶ τῷ τέλει φράσομεν. οὕτω γὰρ πρέπον ἂν εἴη. τῷ πλήθει δὲ ὅσα αὐτῶν ἀσκημάτια καὶ πως ὀρθῶτα λέγεται, μὴ ἐπίστασθαι μὲν τοῖς πολλοῖς αἰσχρόν· δι' ἀκριβάσαι δὲ ζητεῖν πάντα, οὔτε ῥᾴδιον, οὔτε τοπάσαν δυνατόν· ἡ δὲ ἀναγκαῖον αὐτῶν, οὐχ οἷόν τε ἀποβάλλειν· ἀλλ' ἔοικεν ὁ γε θεὸς πρῶτον παροιμιασάμενος εἰς ταῦτα ἀποβλέψαι ἐπεῖν, ὡς οὐδὲ θεὸς ἀνάγκῃ μάχεται φασὶ μαχόμενος, ὅσαι θεῖαί γε δίκαι, τῶντε ἀνθρωπίνων εἰς ἃς οἱ πολλοὶ βλέποντες λέγουσι τὸ ζητούμενον, οὗτος πάντων τῶν λόγων, ἀνθίστατός ἐστι μαχεῖν. κλ. τίνος οὖν ὦ ξένε αἱ μὴ τοιαῦται ἀνάγκαι τῶν μαθημάτων, θεῖαι δέ· ἀθ. Δοκῶ μὲν ἄν μήτις πράξας μηδὲν αὖ μαθὼν τοπαράπαν, οὐκ ἄν ποτε γένοιτο ἀνθρώποις θεός· οὐδὲ δαίμων, οὐδὲ ἥρως, οἷος δυνατὸς ἀνθρώπων ἐπιμέλειαν σφῶν ἀσφαλῆ ποιεῖσθαι· πολλοῦ δ' ἂν δέοιτο, ἄνθρωπος γε θεὸς γενέσθαι, μήτε εὖ, μήτε δύο, μήτε τρία, μηδ' ὅλως ἁπλᾶ μὴ ταχέως ἃ δυνάμενος μαγνώσεσθαι· μηδὲ ἀριθμεῖν τε παράπαν ἐθέλειν· μὰ δὲ νύκτα καὶ ἡμέραν διαριθμεῖσθαι δυνατὸς ὤν. σελήνης δὲ καὶ ἡλίου καὶ τῶν ἄλλων ἄστρων ταχυφορᾶς ἀπείρως ἔχων· ταῦτ' οὖν δεῖ πάντα, ὡς μὲν οὐκ ἀσκικαῖά ἐστι μαθήματα τῷ μέλλοντι σφόδρα ὁπωσοῦν τῶν ἡμετέρων ἔσεσθαι, πολλὴ μωρία τοῦ διανοήματος· ποῖα δ' ἕκαστα ταῦτ' ἐστὶν, καὶ πόσα καὶ πότε μαθητέον, καὶ τί μιξᾷ τίνος, καὶ τί χωρὶς τῶν ἄλλων, καὶ πᾶσαν πρὸς ταῦτα χρῆσιν, ταῦτα ἐστὶν, ἃ δὴ λαβόντα ὀρθῶς πρῶτα ἐνδὶ τ' ἄλλα ἰόντα τούτων ἡγουμένως τῶν μαθημάτων μανθάνειν. οὕτω γὰρ ἀνάγκη φύσει καὶ τέλεσφορον. ἦ φαμὲν, οὐδεὶς θεῶν, οὔτε μάχεσθαι ταυτῷ, οὔτε μαχεῖσθαί ποτε. κλ. Ἔοικέ γε ὦ ξένε ναὶ οὕτω πως ῥηθέντα· ὀρθῶς εἰρῆσθαι καὶ κατὰ φύσιν ἃ λέγεις. ἀθ. Ἔχει μὲν γὰρ οὕτως ὦ κλεινία· χαλεπὸν δὲ αὐτὰ πρὸς ἑκάστου τούτῳ τῷ τρόπῳ νομοθετῆσαι· ἀλλ' ὡς ἄλλου ἐν δὴ καὶ χρόνου, ἀκριβέστερον αὖ νομοθετησόμεθα. κλ. Δοκεῖς ἡμῖν ὦ ξένε, φοβεῖσθαι τὴν ὑμετέρασ' ἐνδὲ τῶν τοιούτων ἀπειρίαν ἴδιος· οὐκοῦν, ὀρθῶς φοβῇ· πειρῶ δὲ λέγειν μηδὲν ἀποκρυπτόμενος ἕνεκα τούτων. ἀθ. Φοβοῦμαι μὲν καὶ ταῦτα ἃ σὺ ναὶ λέγεις· μᾶλλον δ' ἔτι δέδοικα τοὺς ἡμιλέους μὲν αὐτῶν τούτων τῶν μαθημάτων, καὶκῶς δ' ἡμιλέους· οὐδὲ μοῦ γὰρ λεανὸν οὐδὲ στρογγύλον ἀπειρία τῶν πάντων οὐδὲ μέγιστον καὶκόν· ἀλλ' ἡ πολυπειρία καὶ πολυμαθία μιξὰ καὶκῆς ἀτυχίας, γίγνεται πολλῷ τούτων μείζων ζημία. κλ. ἀληθῆ λέγεις· ἀθ. τοιγάρτοι ἔνιστε χρὴ φάναι μανθάνειν δεῖν τοὺς ἐλευθέρους, ὅσα μὴ πολυπολυς οὐ αἰγύπτιος παῖδων ἔχλος, ἅμα γράμμασι μανθάνει· πρῶτον μὲν γοῦν τοῦδε λογισμοὺς ἅττε χρὴ ἀριθμήσασθαι μαθήματα, μιξὰ παιδιᾶς τε καὶ ἡδονῆς μανθάνειν· μύλωνός τινος διανοοῦμαι ἢ στε-

φαύων τελείοσιν ἅμα καὶ ἐλαττόσιν ἀριθμοῖς τῶν αὐτῶν· καὶ πυκνῶν καὶ παλαιστῶν, ἐφισορέασό τε καὶ συλλήψεως οὐ μόρεν· καὶ ἐφιξῦς καὶ ὡς τι φύσιμα γίγνεσθε· μὴ δὲ μὴ παίζοντες φιάλας ἅμα χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ καὶ ἀργυροῦ καὶ θυΐου τῶν τινῶν ἄλλων κεραυνώτες· οἱ δὲ καὶ ὅλασ' πως διασιδόντες ὃ πρὸ ἓν ὃν ὡς παυσιλαὸν ὠαρμόττοντες τὰς τῶν αἰναγκαίων ἀριθμῶν χρόσεις, ὠφιλοῦσι τοὺς μανθάνοντας εἴς τε τὰς τῶν στρατοπίσων τάξεις καὶ ἀπωγὰς καὶ στρατείασ· καὶ ὡς οἰκονομίας αὖ· μὴ πάντως χρησιμωτέρους αὐτοὺς αὐτοῖς καὶ ἐγρηγορότας μᾶλλον τοὺς αὐθρώπους ἀπεργάζονται. μᾶλα δὲ ταῦτα οὐ ταῖς μαθήσεσιν ὅσαι ἔχει μάκην καὶ πλάτη καὶ βάθη, πᾶσι ἄπαντα ταῦτα ὠοῦσάν τινα φύσει γελοῖα τε καὶ αἰσχρὰ ἅπασιν οἷς αὐθρώποις πᾶσι, ταύτης ἁπαλλάττουσι. κλ. ποίαν δὴ μὴ τίνα λέγεις τοῦτον. ἀθ. ὦ φίλε κλεινία. παντάπασί γε μὴν καὶ αὖθις ἀκηκόασι δὴ πού τι καὶ περὶ ταῦτα, ἡμῶν πάλαι, ἐθαύμασα· καὶ ἔδοξέ μοι ἔγωγε, οὐκ αὐθρώπινον, ἀλλὰ θεῖόν τινων εἶναι μᾶλλον θρεμμάτων. ἠχώ, ἦν τε οὐκ ἔστιν ἐμαυτῷ μόνον, ἀλλὰ μὴ ἔστιν ἁπάντων τῶν ἐλλίων. κλ. θῦ πρὸς λέγ' ὅτι καὶ φὼς ὃ ξεῖνε. ἀθ. λίτο δή. μᾶλλον δ' ὁρῶτων, σοὶ λέξω· καί μοι σμικρὸν ἀπόκεισαι· μνημόσυνος τοῦ μῦθος; κλ. τί μάν. ἀθ. τί δὲ πλάτος; κλ. ταὐτόν. ἀθ. ἦ καὶ τοῦτ' ὀρθῶς ἔχει τελέτων τούτων βάθος; κλ. πῶς γὰρ οὔ. ἀθ. ἆρ' ἐῶν οὐ δοκεῖ σοι ταῦτα εἶναι πάντα μιζρὰ πρὸς ἄλληλα; κλ. ναί· ἀθ. μῆκός τι δὲ μὰν πρὸς μῆκος· καὶ πλάτος πρὸς πλάτος, καὶ βάθος ὡσαύτως δοκεῖν εἶναι μιζῶν φύσει; κλ. σφόδρα γε. ἀθ. εἰ δ' ἔστι μήτε σφόδρα μήτε ἱκανῶς δοκοῦντα εἶναι, ἀλλὰ τὰ μὲν, τὰ δὲ μή, σὺ δὲ πάντα ἴσῃ, πῶς ἂν πρὸς ταῦτα διακεῖσθαι. κλ. ἄριστον ὅτι φαύλως. ἀθ. τί δ' αὖ μῆκός τε καὶ πλάτος πρὸς βάθος, ἢ πλάτος τε καὶ μῆκος πρὸς ἄλληλα, ἆρ' οὐ διανοούμεθα τοῦτ' ἔστιν ὧν ἕλκομεν πάντες, ὡς δοκοῦντ' ἔστι μιζῶσθαι πρὸς ἄλληλα ἀμωσγέπως; κλ. παντάπασι μὲν οὖν. ἀθ. εἰ δ' ἔστιν αὖ μηδαμῇ μηδαμῶς δοκοῦντα, πάντες δ' ὅπῃ ἕλκομεν διανοούμεθα ὡς δοκοῦντ', μῶν οὐκ ἄξιον ἐσθ' πάντων αἰσχυνθῆναι ἑαυτὸν πρὸς αὐτοὺς, ὧν εἰλήφεσι τῶν ἐλλίων, οὗ ἐκείνων θῦτ' ἔστιν ὧν ἔφαμεν, ἀρχὸν μὲν γεγονέναι ἢ μὴ ἐπίστασθαι. ἢ δ' ἐπίστασθαι τοιαυτασῖν, οὐδὲν πάνυ καλόν. κλ. πῶς δ' οὔ. ἀθ. καὶ πρὸς τούτοις γε, ἄλλ' ἔστι τούτων ξυγγνωστὸν, οὐδὲν αὖ πολλὰ ἁμαρτήματα ἐκείνων ἀκλαφὰ ἡμῖν ἐγγίγνεται τῶν ἁμαρτημάτων. κλ. ποῖα δή. ἀθ. τὰ τῶν μιζρῶν τε καὶ ἀμίζρων πρὸς ἄλληλα, εἴ τινι φύσει γίγνεται. ταῦτα γὰρ δὴ σκοποῦσι διαγιγνώσκειν αἰσχρὸν. ἢ παντάπασιν εἶναι φαῦλον. προβάλλοντά τε ἀλλήλοις ἀεὶ διατείβω τῆς πείρασ' πολὺ χερειδέα πρισβυτῶν διατείβοντα φιλονεικῶν οὐ ταῖς τούτων ἀξίαισι χρείαις. κλ. ἴσως· ἔοικε γοῦν τι πεῖσαι καὶ ταῦτα ἀλλήλων τὰ μαθήματα, οὐ πάμφλυ κωλύεσθαι. ἀθ. ταῦτα δ' ἴσως ἐστὶ μὲν ὦ κλεινία φαμὲν δεῖν νέους μανθάνειν· καὶ γοῦν οὔτε βλαβερὰ, οὔτε χαλεπά ἐστι· μετὰ δὲ παιδιᾶς ἅμα μανθανόμενα, ὠφελίσει μὲν, βλάψει δὲ ἡμῶν τῶν πόλιν οὐδαμά· εἰ δέ τις ἄλλος λέγει, ἀκουστέον. κλ. πῶς δ' οὔ. ἀθ. ἀλλὰ μὰν αὖ οὕτω ταῦτα ἔχοντα φανῆναι, σμῆλον ὡς ἐπεινοῦμεν αὐτά; μὴ ταύτη δὲ φανόμενα ἔχειν, ἀποκεῖσθαι. κλ. σμῆλον. τί μάν. ἀθ. Οὐκοῦν ταῦτα ὦ ξεῖνε, κεῖθεν ταῦτα ὡς ὄντα τῶν διόντων μαθημάτων. ἵνα μὴ διάκοινα ἡμῖν ᾖ τὰ τῶν νόμων. κεῖθεν μὲν τοι καὶ πάρ' αὐτὰ ἱκανὰ λύσιμα ἐκ τῆς ἄλλης πολιτείασ', ἐὰν ἢ θεὸς ἡμᾶς, ἢ καὶ τοὺς θείους ὑμᾶς, μανθάνειν ἡμᾶς φιλοφρονῆται. κλ. δικαίαν λέγεις τὴν θέσιν. ἀθ. ἆρχον δὴ μετὰ ταῦτα ὅρκου τὴν μάθησιν τοῖς νέοις, αὖ ἡμᾶς ἀφίσκηλιχθῆσαι, ἢ καὶ τοιοῦτον. κλ. λέγε μόνον. ἀθ. καὶ μὰν θαῦμά γε τοῦτο ταῦτά ἐστι μέγα καὶ οὐδαμῶς οὐδαμῆ αἰσχρόν. κλ. ἀ ποῖον δή. ἀθ. ἓν μέγιστον θεῶν καὶ ὅλων ἓν κόσμον, φαμὲν οὔτε ζητεῖν δεῖν, οὔτε πολυπραγμονεῖν τὰς αἰτίασ' ὁπόσων τινῶν. ἃ γὰρ ἀδύσιον εἶναι. ἃ δὲ, ἔοικε πᾶν τοὐναντίον πεφύκασιν,

ἐρᾶσθ

ὀρθῶς αὖ γίγνεσθαι. κλ. Γῶς εἶπας. ἀθ. Παράδοξον μὲν τὸ λεγόμενον. καὶ οὐκ αὖ πρισβύταις τὴς ὑπαθεῖν πρέπειν τόδε, εἰ πεισθέν τις τί καλόν τε σύνεδῃ καὶ ἀληθὲς μάθημα εἶναι καὶ πόλει ξυμφόρου, καὶ τῷ θεῷ παντάπασι φίλον, οὐδενὶ δὴ τρόπῳ ἀνωκτόν ἔστιν εἴ τι μὴ φράζειν. κλ. Εἰκότα λέγεις. ἀλλ' ἄγε ὦν πρῶτ', μάθημά τι θεοῦ τὸν αὐθρήσομεν; ἀθ. Ὦ ἀγαθοί. καὶ παλαιὸν μὲν καὶ θαυμαστὸν ὡς ἔπος εἰπεῖν ἅπαντες μεγάλων θεῶν ἀκήκοαμεν καὶ σμικροῦ. κλ. Ἦ πῶς δὴ λέγεις ψεῦδος. ἀθ. Φαμὲν αὐτοὶ οὐδέ ποτε πρὸ αὐτοῦ οὐδὲν ἰσόμενον καὶ ἄλλ' ἄττα ἄρχειν μετὰ τοῦτον ἐπονομάζοντες πολαιοτὰ αὐτά. κλ. Νὴ τὴν δία ὦ ξένε ἀληθὲς εὖ λέγεις. οἶμαι γὰρ δὴ τῷ βίῳ πολλάκις ἰόντα καὶ αὐτὸς, τότε μὲν σφόδρα καὶ ἦν ἔστερον καὶ ἄλλους τινὰς, οἳ δέποτε ἰόντας εἰς τὴν αὐτὴν ὁρέμον, ἀλλὰ πάντα πολλαχοῦ. ἦν δὲ ἥλιόν τον καὶ σελήνην, ὁρῶντας ταῦθ' ἃ ἀεὶ πάντες ξυνεπισάμεθα. ἀθ. Ταῦθ' ἕξει τοίνυν ὦ μάγιλλέ τε καὶ κλεινία καὶ, ἃ δὴ φαμὲν δεῖν τῶνδε θεῶν κατ' οὐρανὸν τοὺς γε ἡμετέρους πολίτας τε καὶ θοὺς νέους, ἐμὲ μέχρι τοσοῦτον μαθεῖν τε ἃ πάντων θοὔτων, μέχρι τοῦ μὴ βλασφημεῖν τῶνδε αὐτά. θύφημον δὲ ἀεὶ, θύοντάς τε καὶ εὐχὰς θύχρηστους θύσι βοῦς. κλ. ἕξει μὲν ὀρθῶν, ἄγε πρῶτον μὲν ὅσα πάντα ἔστιν, ὃ λέγεις μαθεῖν. ἔπειτα εἰμὶ λέγομέν τι τῶνδε αὐτῶν ὀρθῶς καὶ, μαθόντες δὲ λέξομεν, συγχωρῶ καὶ, τόγε θοσοῦτον καὶ τοιοῦτον ὂν μαθητέον εἶναι. ταῦτ' οὖν ὡς ἔχοντα ἴσθ' οὕτω, πειρῶ σὺ μὲν ἡγεῖσθαι πάντος. ἡμᾶς δὲ ξυνέπεσθαί σοι μανθάνοντας. ἀθ. Ἀλλ' ἔστι μὲν οὐ ῥᾴδιον ὃ λέγω μαθεῖν. οὐδ' αὖ πάλιν παντάπασι χαλεπόν. οὐδέ γέ τινος χρόνου, πάμπολλον. τε κμέρειν δέ. ἐπὶ τούτων οὔτε νέος οὔτε παλαιὸς ἀκήκοα πρῶν, ἀ νῦν οὐκ ἐν πολλῷ χρόνῳ σμικροῦσι σμικρὰ αἰμίλια. καίτοι γε χαλεπὰ γ' ὄντα, οὐκ αὖ ποτε διός τ' ὦν σμικραῖ πλημμύθοις οὖσι πλημμύθοις. κλ. ἀληθῆ λέγεις. ἀλλὰ τί καὶ Φὸς ἕξει τὸ μάθημα, ὃ θαυμαστὸν μὲν λέγεις. προσῆκον δ' αὖ μαθεῖν τοῖς νέοις. οὐ γὰρ ὠόκεικεν δὲ ἡμᾶς. πειρῶ τοῦδε αὖ θοῦ τό γε τοσοῦτον φράζειν, ὡς σαφέστατα. ἀθ. Γραικότον. οὐ γὰρ δὴ ἕξει ὦ ἄριστοι τὸ δίγμα ὀρθὸν τῶνδε σελήνης τε καὶ ἡλίου καὶ τῶν ἄλλων ἄστρων ὡς ἄρα πλανῶνται ποτε. πῶν δὲ τοιοῦτον ἔχει τοῦτο. πῶς αὐτῶν γὰρ αὖ τῶν ὁδὸν ἕκαστον καὶ οὐ πολλὰς, ἀλλὰ μίαν ἀεὶ κύκλῳ σὺν ἔρχεται. φαίνεται δὲ πολλὰς φερόμενον. τὸ δὲ τάχιστον αὖτ' ἓν, βραδύτατον δὲ ὀρθῶς αὖ δεξάμενοι. τὸ δ' ἐναντίον, ἐναντίως. ταῦτ' ἦν εἰ πίφυκε μὲν ὄντως, ἡμεῖς δὲ μὴ ταύτη δόξομεν, εἰ μὲν οἱ ὀλυμπίᾳ θεῶν οὕτως ἕκαστον, ὃ δὴ λιχοφρόμενοι αἰσθῶν διανούμεθα πρῶτ', μὴ προσηγορίᾳ μεν τὸ τάχιστον μὲν ὡς βραδύτατον, τὸ δὲ βραδύτατον ὡς τάχιστον, ἐκώμικά τε ποιοῦντες, ᾠδόμεν τὸ νικηφόρον νενικηκότα, ὅτι ὀρθῶς αὖ οὕτ' δίμαι πρὸς ἑλλᾶς τοῖς σφετέροις ἡμᾶς αὖ τὰ ἐγκώμια προσάπτειν αὐθρώποις οὖσι. νῦν δὲ δὴ θεοὺς τὰ αὐτὰ ταῦτα ἁμαρτανόντ' ἡμῶν, ἆρ' οὐκ οἰόμεθα γελοῖόν τε μὴ οὐκ ὀρθὸν ἐκᾶ γιγνόμενον ἰὼ αὖ τότε νῦν ὅταν θεῖ καὶ τὸ τούτοις γίγνεσθαι; γελοῖον μὲν οὖν ἔστω. οὐμὼ οὐδὲ θεοφιλές γε. ψευδῆ φίλον ἡμῶν κατὰ θεῶν ὑμνοῦντων. κλ. ἀληθέστατα εἴρηκε γε ἔτω ταῦτ' ἴθι. ἀθ. οὐκοῦν αὖ μὲν διάξομεν ἔτω ταῦτ' ἔχοντα, μαθόντα μέχρι γε τούτου τὰ τοιαῦτα πάντα. μὴ διαφθεῖρ δὲ, ἑκάτον. μὴ ταῦτα ἡμῖν οὕτω ξυμπέσῃ. κλ. Γαῦ μὲν δῆ. ἀθ. ἴσθι τοίνυν χρὴ φάναι τέλος ἔχειν τά τε παιδείασ' μαθήματον πρὶ νόμιμα. Γερὶ δὲ θήρασ' ὡσαύτως διανοεῖσθαι χρὴ, καὶ τοῦδε ἀ πάντων ὁπόσα τοιαῦτα. κινδυνεύει γοῦν δὴ νομοθέτῃ, ὁ προστάττόμενον ἐνδὲ μεῖζον εἶναι ἢ νόμους θέντα ἁπλαθαι. ἕτερον δέ τι πρὸς τοῖς νόμοις εἶναι μεταξύ τι νουθετήσεώς τε πιφυκὸς ἅμα καὶ νόμων. ὃ δὴ πολλάκις ἡμῖν ἐμπέπλωκε τοῖς λόγοις δίοσ περὶ πλὼ τῶν σφόσμα νέων παίδων ζοφλύ. οὐ γοῦν ἐντὰ φαμὲν εἶναι λέγοντές τε αὐτὰ, ὡς νόμους ἔπαθαι τιθεμένους εἶναι. πολλῆς αἰσίασ' γε μὲν γραμμένων δὴ ταύτη τῷ νόμων τὸ καὶ ὅλης τῆς πολιτείασ'. οὐ τέλειος οὐ τῷ διαφέροντος πολίου πρὸς αρετὴν γίγνεται ἴπαντος, ὅταν αὐτόν τις φῇ τὸν ὑπηρετήσαντα τοῖς νόμοις ἄριστα, καὶ πειθόμενον μάλιστα, ἕξειν εἶναι ἐν ἀγαθὸν πολίτρονα

ἢ ὧλλ ἀριμιλέων· ὡς ἆρα ὃς αὖ τοῖς τῶδε νομοθετοῦντάς τε καὶ ἐπαινοῦντας καὶ ψέγοντας πειθόμενος γράμμασι, διξέλθῃ τὸν λόγον ἄκρατον, οὗτος ὅτε λόγος ἐρῥήτως ἐς ἔπαινον πολίτου, τόν τε νομοθέτην, ὅπως δὴ μόνον γράφειν τοὺς νόμους. πρὸς δὲ τοῖς νόμοις ἐμπολιτικὰ γράφειν. φῶ δὲ ἄκρον πολίτην, μηδὲν ἧττον τοῦτο ἐμπεδοῦν, ἢ τὰ ταῖς ζημίαις ὑπὸ νόμων κατειλημμένα. φῶ δὲ δὴ παρὰ μῦθον τοῦτο μαρτύρια ἐπαγόμενος. δηλοῖ μὲν αὖ ὃ βουλόμενος μᾶλλον. ἥρα γοῦν πάμπολύ πρᾶγμά ἐστι τοδὶ λειμμένον ὀνόματι νῦν ὀφθὲν οἰόμενος μὲν γοῦν ἂν τῶν αὐσφιστῶν. πολὺ δὲ ἂν τῶν πλωτῶν. πάμπολυ δὲ καὶ τὸ τοδὶ τὰ πιζὰ ἥρμοσται οὐ μόνον ἥρμοσται, ἀλλὰ καὶ πολὺ τῶν αὐθρώπων ἄξιον οἰκοῦντα ἥρμοσται· τόν τε κατὰ πόλεμον. πολὺ δὲ καὶ τὸν κατὰ φιλίαν ἥρμοσται. ἢ μὲν ἔπαινον, ἢ δὲ, φόγον ἔχει. καὶ κλωπεῖαι καὶ λῃστὰς ἁρπαγὰς πόλεων ἁρπαστὰς ἥρμοσται· ἥρμοσται δὲ τοδὶ πιθόμενον τῷ νομοθέτῃ τοὺς νόμους, οὔτε μὴ ὀλιγωρῶν παῦδ' εἶναί τε, οὔτε αὖδὴ πᾶσι τοῖς καὶ ζημίαις ἐπιτιθέντα ἀπειλητικὰ νόμιμα πιθέσθαι. τὸ δὲ ὁρᾶσθαι τοδὶ τὰ τοιαῦτα· ἢν μὲν νομοθέτην ἐπικέσθαι καὶ ψέξαι χρεὼν τὰ τοδὶ ἥρμοσται, πρὸς τοὺς τῶν νέων πόνους τε καὶ ἐπιτηδεύματα· ἢν δ' αὖ νέον ἀκούσαντα πείθεσθαι. καὶ μὴ ἡδονῇ, μήτε πόνου ὀφείγειν αὐτόν. τῶν δὲ τοδὶ ἔτι ἀπειλητικῶν μετὰ ζημίας καὶ νομοθετῶν, τὰ μὲν ἐπαίνου ὀρθὰ μᾶλλον τιμᾶν, καὶ πρὸς ταχέως ἀποτελεῖν. πάντων δὲ προῃρῆσθαι τῶν, ὀφ ὧν αὖ γίγνοιτο ἔμμαρες ἔπαινος ἥρμοσται καὶ φόβος. ἤ τις μὲν βελτίονες ἀποτελεῖ τὰς ψυχὰς τῶν νέων, ἐπαινοῦσιν· ψέγοντος δὲ, ἢ τἀναντία· λέγωμεν τόνδε μετὰ ταῦτα ἐξῆς προσαγορεύοντες δ' ὑμᾶς τοὺς νέους.

Ὦ φίλοι· εἴθ' ὑμῖν μέν τις ἐπιθυμία, μήτ' ὀρθῶς, τῆς τοδὶ θάλαττας ἥρμοσται ποτὲ λάβοι· μὴ δὲ ἀπίοι σῶν. μὴ δ' ὅλως τῆς τῶν αὐσφιστῶν ζώων, μήτε ἐγκυμονῆσι, μήτε δύσθυσι κύρτοις ἀρχὴν ἥρμοσται κακὸν μέσοις. μὴ δ' αὖ ἄγρας αὐθρώπων κατὰ θάλατταν, λῃστείας τε ἵμερος ἐπιλαθὼν ὑμῶν, ἥρμοσται τοὺς ὡμοὺς καὶ αὐόμους ἀποτελοῖ. κλωπείας δ' οὐ χώρα καὶ πόλει, μηδεὶς ἐν ἔρχεσθον ἐπίλοιδοι νοῦσον ἄφαθαι. μὴ δ' αὖ πλωτῶν ἥρμοσται, ἀμύλος ὄφις οὐ σφόδρα ἐλαυθέριος ἐπίλοιδοι ἐμὲ νέοι. πιζῶν δὲ μόνον ἥρμοσται καὶ ἄγρα λοιπὴ τοῖς παρ' ὑμῖν ἀθλητοῖς. ὧν ἡ μὲν τῶν δυόντων αὖ κατὰ μέρη νυκτερέα κλωθεῖσα, ἀρίστων αὐθρώπων, οὐκ ἀξία ἐπαίνου. οὐδ' ἡ τῶν διαπτώματα πίσσα ἔχουσα αὖ κύτε καὶ πάσας ἀλλ' οὐ φιλοπόνου ψυχῆς νέκη χειρουμένου τὴν ἄγριον τῶν ἥρμοσται ῥώμην. μόνη δὴ πᾶσι λοιπὴ καὶ αἱρίστη, ἡ τῶν τετραπόδων ἵππους καὶ κυνὶ καὶ τοῖς ἑαυτῶν ἥρμοσται σώμασιν. ὧν ἃ πάντων κράτιστα σφόδρα μοῖσι καὶ πλησμοῖς καὶ βολαῖς, αὐτὸ χειρῶν ἥρμοσται, ὅσοις αὐσφάλεια τῆς θέας ἐπιμελές. τούτων δὴ πάντων ἔπαινος μὲν πρέπει καὶ φόγος, ὁ δικαιοῦμενος αὖ ἔσται λόγος· νόμος δὲ, ὅδε, τοὺς μὲν ἰφθοὺς ὅπως ἥρμοσται τοὺς κωλυέτω. ὅπου καὶ ὅπη πρέπει αὖ ἐκλοσι κωκυτὸν νυκτερίδων δὲ καὶ καὶ πλέκταις πίσσαν, μηδὲν μηδέποτε ἐάσει μασᾶσθαι ἥρμοσται. τὴν ὀρνιθοπλῶν δὲ, οὐ ἀγρὸς μὲν καὶ ὅρισι, μὴ κωλυέτω. οὐ δρασίμοισι δὲ καὶ ἰφθοῖς ἀγίοις, ἐξεργάτω ὁ προστυγχάνων. αὐγρο ἥρμοσται δὲ, πλὴν οὐ λιμέσι καὶ ἰφθοῖς ποτὰ μοῖς τε καὶ ἕλεσι καὶ λίμναις. οὐ δὲ τοῖς ἄλλοις δὲ, ἐξέστω ἥρμοσται. μὴ χρώμενον ὁ τῶν αὐκ- ἥρμοσται δὲ λώσει μόνον. νῦν δὴ ἤδη πάντα χρὴ φαῦαι τέλος ἔχειν τάχα παυλείας περὶ νόμμα.

ΚΛ. Καλῶς αὖ λέγεις.

Νόμων δὴ νομοθέσιος,
ἰσθμοῦ τέλος.

ΝΟΜΩΝ

τ

οὔτων μὲν ἰχόμενά ὅδι, τάξασθαι μὲν καὶ νομοθετῆσαι θαι ἑορτὰς μετὰ τῶν ἀνδρείων· αἵ τινες θυσίαι, καὶ θεοῖς δίκαιον καὶ λῷον θυσόσι τῇ πόλει γίγνεσθαι αὖ· ὅτε δὲ καὶ χρόνου ἐν ἀεὶ θμὸν, χαλεπὸν ἴσως ἡμῖν τόδρον αὖ νομοθετεῖν, οἷα γ' αὖτ' ἔπεκλ. τάχ' ἄν τις ἐν ἀεὶ θμὸν. Λε. τὸν ἀεὶ θμὸν δὴ λέγωμεν πρῶτον. ἴσως εἰ γὰρ τῶν μὲν πάντα καὶ ἐξήκοντα καὶ τετρακοσίων, μᾶλλον δὲ πολλά πουσιν. ὅπως αὖ μία γέ τις ἀρχὴ, τύχη θεῶν ἢ σὺν μόνῳ τινὶ ἀεὶ, ἐπὶ δὲ πόλεώς τε καὶ αὖ τῶν καὶ κτημάτων· ταῦτα δὲ ξυνελόντες ἴδωμεν καὶ ἱερᾶς, ἱερεῖά τε καὶ μάντεις μετὰ νομοφυλάκων, τάξαι τῶν, ἃ παραλείπειν ἀνάγκη τῷ νομοθέτῃ. καὶ δὴ καὶ αὐτοῦ τούτου χρὴ γίγνεσθαι ἐπιμεμνημένους τῶν παραλειπομένων τούτους τοὺς αὖ δούς· ὁ μὲν γὰρ δὴ νόμος, ὁρᾷ δώδεκα μὲν ἑορταῖς εἶναι τοῖς δώδεκα θεοῖς· ὧν αὖ ἡ φυλὴ ἑκάστη ἑκάστου μῆνος ξ. θύοντα τούτων ἑκάστοις ἔμμηνα ἱερὰ, χορούς τε καὶ ἀγῶνας μουσικούς· τοὺς δὲ γυμνικοὺς, κατὰ τὸ πρέπον προσήκοντας ἑνὶ θεῷ τε αὖ τοῖς αὖτοῖς ἅμα καὶ ταῖς ὥραις ἑκάστοις. γυναικείας τε ἑορτὰς, ὅσους χωρὶς ἀνδρῶν προσήκει καὶ ὅσους μὴ, διανέμοντας. ἔτι δὲ κἀ τὸ τῶν χρονίων καὶ ὅσους αὖ θυοὺς οὐρανίους ἑπόνομαστέον, καὶ τὸ τῶν τούτοις ἑπομένων, οὐ ξυμμικτέον· ἀλλὰ χωριστέον αὖ τῷ θεῷ πλούτωνος μὲν τῷ δωδεκάτῳ καὶ τὰ ἐν νόμοις ἀποδόντας. καὶ οὐ δυνατὸν πολεμικοῖς ἀνδράσιν ἐν τοιοῦτον θεόν, ἀλλὰ τιμητέον ὡς ὄντα ἀεὶ δὲ τῶν ἀνθρώπων γένει ἄριστον· κοινωνὸς γὰρ ψυχῇ κἀ σώματι διαλύσεως οὐκ ἔστιν ἥ κρεῖττον, ὡς ἐγὼ φαίην ἂν αὖ τοῦτο λέγων. πρὸς τούτοις δὲ διαύσιαι χρὴ χεῖν· δὺ διαρέσοντας ἑκατὸν ταῦτα τοιαῦτα. ὡς ἔθ' ἡμῖν ἡ πόλις, οἵαν οὐκ ἂν τις ἑτέραν εὕροι τῶν νῦν, τοῦδε χρόνου ἀπολλυμένων καὶ τῶν ἀναγκαίων ἀγουσία. δεῖ δὲ αὐτὴν καθάπερ οὖν ἄνθρωπον, ζῆν δύ. τοῖς δὲ εὖ διαιμένως ζῶσιν, ὑποδέχειν ἀνάγκη πρῶτον, τὸ μήτε αὐτοὺς ἀδικεῖν ἄλλους, μήτε ὑφ' ἑτέρων αὐτοὺς ἀδικεῖσθαι. τούτοιν δὲ τὸ μὲν, οὐ πάνυ χαλεπόν· τὸ δὲ μὴ ἀδικεῖσθαι κτήσεσθαι δύναμιν, παγχάλεπον· καὶ οὐκ ἔστιν αὐτῷ τελέως χεῖν ἄλλως, ἢ τελέως γενόμενον ἀγαθόν. τοῦτον δὴ τοῦτό ὅδι καὶ πόλει ὑπάρχειν· γενομένῃ μὲν ἀγαθῇ, βίος εἰρηνικός. πολεμικὸς δὲ, ἑξωθέν τε καὶ οὗσθιν αὖ ἥκοι. τούτου δὲ ταύτῃ χρῆσθαι χάριν· οὐκ οὖ πολέμου ἕνεκα πόλιν ἐκτέον γυμναστέον, ἀλλ' οὗ τῆς εἰρήνης βίου· δεῖ τοίνυν πόλιν ἐκτέον μὲν τοιαύτῃ κτημάτων, σρατεύεσθαι μὴ ἔλαττον μιᾶς ἡμέρας. πλούσιον δὲ, ὡς αὖ καὶ τοῖς αὖτοχθόσι, μηδὲν χεῖν ἕνεκα καύματα διαλαμβανόμενον, αὖθύς τε ἅμα καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας, ὅταν ὡς πανδημίαν ἐξάγειν δόξῃ τοῖς αὖτοχθόσι. τότε δὲ καὶ καὶ τὰ μέρη, καὶ πάντας ἀεὶ παιδιὰς μαχαναῖς καὶ λαῷ ἅμα θυσίαις. ὅπως αὖ γίγνωνται μάχαι πάνυ ἑορτασικαὶ μεμουσωμέναι τὰς φιλονικίας ὅτι μάλιστα ἀναιρούσας μάχας. νικητήρια δὲ καὶ ἀριστεῖα ἑκάστοις τούτων δεῖ διανέμειν, ἐγκώμιά τε καὶ φόγους ποιεῖν ἀλλήλοις ὁπόσος τις αὖ ἕκαστος γίγνηται, κατά τε τοὺς ἀγῶνας, οὐ πάντ' τε αὖ τῷ βίῳ τόν τε ἄριστον δοκοῦντα εἶναι κοσμοῦντας, καὶ ὃν μὴ, φόγοντας· ποιητὴς δὲ ἔστω τῶν τοιούτων μὲν ἅπας, ἀλλὰ γε γονὼς πρῶτον μὲν, μὴ ἔλαττον πεντήκοντα ἐτῶν· μηδ' αὐτῶν ὁπόσοι ποίησιν μὲν καὶ μοῦσαν ἑκάστως κεκτημένοι οὐ αὐτοῖς εἰσι, καλὸν δὲ ὄργον καὶ ἐπιφανὲς, μηδὲν σμικρὸν πώποτε. ὅσοι δὲ ἀγαθοί τε αὐτοὶ καὶ τίμιοι οὐ τῇ πόλει ὄρτων ὄντες δημιουργοὶ καλῶν, τὰ τῶν βιούτων ᾄδειν ποιήματα, καὶ μὴ καὶ μουσικὰ πιφύκη. κρίσις δὲ αὐτῶν ἔστω, παρά τε τῷ παιδευτῇ, καὶ τοῖς ἄλλοις νομοφύλαξι, ἐξὸν ἀποδόντων αὐτοῖς γέρας, παῤῥησίαν οὐ μούσης εἶναι μένοις. τοῖς δὲ ἄλλοις, μηδεμίαν ἐξουσίαν γίγνεσθαι· μηδέ τινα ζῶντα ἄλλον ἀδύτεμον μῶσαν, μὴ κεναστῶν τῶν νομοφυλάκων. μηδ' αὖ ἰδίων ἑνὸς, τῶν θαμύρου τε καὶ ὀρφέων ὕμνων· ἀλλ' ὅσα τε ἱερὰ κειδύντα ποιήματα ἐδόθη τοῖς θεοῖς, καὶ ὅσα ἀγαθῶν ὄντα αὖῤῥῶν φόγοντα ἢ ἐπαινοῦντά τινα, ἐκεῖθι μετέωρα

σθρῶ· ἢ τι οὖν τοῦτο τοῦ αὐτοῦ δὴ λέγω ςρατεύσασθαί τε πέρι καὶ τῆς εἰς ποίησιν παρούσης γυναικός τε καὶ οἰκήσεως ὁμοίως γίγνεσθαι δεῖν. χρὴ δὲ οἰκαφθόρειν παραλαμβάνοντα ἐκ τῶν νομοθέτην ὃ λόγῳ. φθορὰ τίνα ποτὲ λέγω πόλει ὅλῃ παρασκευάσας. ἆρ' οὐκ ἀθλητὰς τῶν μεγίστων ἀγώνων, ὅσοι αὖ τὰ τοιαῦτα νικᾶσι μυρίοι ὑπ' ἔχουσι; καὶ πάνυ φαίη τις ἂν ὀρθῶς λέγειν· τί δῆτα εἰπόντας ἢ πραξαντας ἐξέρομεν; ἆρ' ἔτι τῶν ἄλλων ἕτερον ἀγωνισμάτων ἀθλοῦντας, ἆρ' εἰς αὖ τὸν ἂν ἀπενεγκεῖν τῶν ἀγώνων; οἱ δὲ πρόθυμα χρόνῳ, οὐδαμοῦ καλῶ ἡμᾶς προσμαχόμενοι; ἢ πύκται γε ὄντες, παμπόλλου ἂν ἡμέρας ἔμπροσθεν τοῦ ἀγῶνος ἐμανθάνομέν τε ἂν μάχεσθαι καὶ δεικνύοιμεν μιμούμενοι πάντα ἐκεῖνα ὁπόσοις ἐμέλλομεν εἰς τότε χρήσεσθαι περὶ τῆς νίκης διαμαχόμενοι, ἡγούμενοι τὰ τοῖς ὁμοίοις ἴσα ὄντα, αὐτὰ ἴσα ἀνάγκη σφαίρᾳ αὖ περιδύμιθα. ὅ τοι καὶ πλεονάζει τε καὶ ἀεὶ τῶν πολιτῶν βλάβεσιν διαπαλαίει τῶν ἐν ᾧ δυνατὸν ἱκανῶς. ἃ δὲ πυρὶ μὲν σωίβαιν συγγυμναστῶν ἀπορία πολέμου, ἆρ' αὖ δείσαντες ἐν τῷ αἰσχύνῃ γίλωτα οὐκ αὖ ἐν λιμῷ κρεμαννύντες ἕσθλον ἄψυχον γυμάζεσθε πρὸς αὐτό· ἢ ἔπ πάντων τῶν τε ἐμψύχων καὶ τῶν ἀψύχων ἀπορήσαντές ποτε, ὁμιμία συγγυμναστῆν, ἆρα γε οὐκ ἐτολμήσαμεν αὖ αὐτοὶ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς σκιαμαχεῖν ὄντας; ἢ τί ποτε ἄλλο πρὸ τοῦ χειρονομεῖν μελέτην αὖ τις φαίη γεγονέναι. κλ. Σχεδόν ὦ ξένε, οὐδὲν ἄλλο πολλοῦ δεῖν· αὐτὸ, ὃ σὺ νῦν ἔφθεγξαι. Ἀθ. Τί οὖν· τῆς πόλεως ἡμῖν μάχιμον ἢ χεῖρόν τι παρασκευασάμενον τῶν τοιούτων ἀγωνιστῶν εἰς τὸν μέγιστον τῶν ἀγώνων ἐκείσε τε βλάπτοντες παιοῦσαι, διαμαχόμενον τοῦτ' ἐψυχῆς τε καὶ παίδων καὶ χρημάτων καὶ ὅλης τῆς πόλεως; καὶ ταῦτα δὴ φοβηθεὶς αὐτῶν ὁ νομοθέτης τὰ πρὸς ἀλλήλους γυμνάσια μὴ φαίνηται πᾶσι γελοῖα, οὐκ ἄρα νομοθετήσει ςρατιώτας. προστάττων μάλιστα μὲν ἐκείσε ἡμᾶς ἐμβῆσαι τά γε σμικρὰ χωρὶς τῶν ὅπλων. χρεὼν τε εἰς ταῦτα ἅμα καὶ γυμνασιν κλῶ πᾶσαν ἐωτείνων, τοὺς δὲ, δίον πάσας μάζους τε καὶ ἐλάττους γυμνάσιον. μὲ ἔλαττον ἢ κατὰ μῶα ἕκαστον ποιεῖσθαι προστάξει· ἀμέλλησε τε πρὸς ἀλλήλους ποιουμένους κατὰ πᾶσαν πὼ χῶραν ἐὰν καὶ πάλιν χωρεῖν ἀμελοῦντας μὴ ἀνέσθαι. καὶ πᾶσαν μεμυμένους πὼ πολεμικὼ ἄντως, σφαιρομαχεῖν τε καὶ βολαῖς ὡς ἐξύπτατα τῶν ἀκοντίων χρωμένους ὑποπτεύοντες βίλεσιν, ὅπως μὴ παντάπασιν, ἄφοβος ἢ πρὸς ἀλλήλους γίγνεται παιδιά. δέηματα δὲ παρέχει καὶ τινα τόπον ἀκλῶ τόν τε ὄψω χον καὶ ἐν μή· καὶ τοῖς μὲν, τιμὰς, τοῖς δὲ, καὶ ἀτιμίας διαφόρους ὀρθῶς, πὼ πόλιν ὅλιν εἰς τὸν ἀκοντιὸν ἀπῶνα ὅτι δίκιον παρασκευάζει χρησίμως. καὶ δὴ καί τινος ἀποθανόντος οὕτως ὡς ἀκουσίου τῷ φόνου γιγνομένου, τιμὴν ἐνάποκτείναντα κατὰ νόμον καθαρθέντα, καθαρὸν εἶναι χρεών, ἡγούμενος αὐθρώπων μὲν τελευτησάντων μὴ πολλῶν, ἑτέρους πάλιν οὐ χείρους φύεσθαι. φόβον δὲ οὐκ ἐντελευτήσασθαι, οὐ πᾶσι δοῖς τοιούτοις, βάσανον οὐχ εὑρήσειν τῶν τε ἀμεινόνων καὶ χειρόνων, οὐ σμικρῷ πόλει μᾶζον κακὸν ἐκείνου. κλ. Ξυμφαίνεις αὖ ἡμῖν γε ὦ ξένε, τὰ δικαιότατα λέγειν καὶ νομοθετεῖν καὶ ἐπιτηδεύειν πόλιν ἅπασαν. Ἀθ. Ἆρ' οὖν ἐγνώκαμεν ἅπαντες πὼ αἰτίαν, διότί ποτε νῦν οὐ ταῖς πόλεσιν ἡ δικαιότη χρεία καὶ ἀτυχία χρόνου οὐδαμῇ οὐδαμῶς ἔδει, εἰ μὴ πάνυ τι σμικρά· ὃ φῶμεν δ' ἀμαθίαν τὸν πολλῶν καὶ τῶν πάνυ δοκούντων αὐτοῖς τοὺς νόμους. κλ. Τάχ' ἄν. Ἀθ. Οὐδαμῶς ὦ μακάριε κλεινία· δύο δὲ χρὴ φάναι τούτων αἰτίαιν εἶναι καὶ μάλα ἱκανάς. κλ. Ποίαι. Ἀθ. πὼ μὲν, ὑπ' ἔρωτος πλούτου πάντα χρόνον ἄρχοντες τῶν ἄλλων ἐπιμελεῖσθαι, πολλῷ τῶν ἰδίων κτημάτων ὧν ἕκαστοι πᾶσα ψυχὴ πολίτου πάντως οὐκ ἄν ποτε δύναιτο τῶν ἄλλων ἐπιμέλειαν ἴσχειν, πολλῷ τῷ καὶ ὑβρεσι κέρδους καὶ δή, τι μὲν πρὸς ἕκαστον φθορᾶς μάθημα ἢ καὶ ἐπιτήδευμα, ἰδίᾳ πᾶς μανθάνει τις ἀσκῶν, ἑτοιμότατος ἕκαστος. τῶν δὲ ἄλλων καταγελᾶν ἕκαστον μὲν, ὦ, καὶ ταύτην μίαν αὐτῇ αν χρὴ φάναι, ἕν μήτε ἕκαστον, μήτ' ἄλλο μηδὲν καλὸν καλεῖν ἐθέλειν ἐπιτήδευμα πόλιν σωτηρίαν ἀλλὰ δι' πὼ τῷ χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου ἀπληστίαν, πᾶσαν μὲν τέχνην καὶ μηχανὴν, καλλίω τε καὶ ἀχρηματιστοτέραν, ἐθέλειν ὑπομένειν πάντα ἄσχημα, ἢ μᾶλλον

πλούσιος

πλούσιος ἔσεσθαι· καὶ πράξειν πράττειν ὅσιόν τε καὶ αἰσχρὰ μηδὲν
δυναμένους τα, ἐὰν μόνον ἴχνη δικαιοσύνης καθάπερ ἀπὸ τοῦ φαγεῖν παντοδαπὰ καὶ
πιεῖν ὠφελοῦντος, καὶ ἀφροδισίων πᾶσαν πάντως παρακελεύεσθαι σωφροσύνην· κλ.
ὀρθῶς. λθ. λύπη μὲν δή γέ τινα ἐμοὶ ἐπιφέρουσα ἀπορία, τῷ μήτε
ἄλλο καλὸν, μήτε τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ἱκανῶς ἔχοντα ἀσκεῖν τοὺς πόλεις, ἀλλ' ἐμπόρους
τε καὶ ναυκλήρους καὶ δικαίους πάντως τοὺς φύσει κοσμίους τῶν ἀνθρώπων ἀπεργαζομένους· τοὺς δὲ αὐθαδεῖς, λῃστὰς καὶ τοιχωρύχους καὶ ἱεροσύλους καὶ πολεμικὰς
καὶ τυραννικοὺς ποιοῦσα καὶ μάλ' εἰδότας οὐκ ἀφυεῖς ὄντας· δύσχρωτάς γε μήν.
κλ. πῶς λέγεις. λθ. πῶς μὴ ἔνι αὐτοὺς οὐ λίαν μ' αὖ θαυμαστὰ παραπαίειν δύσχρεις,
δίχα καὶ αἰσχύνης δὲ βίᾳ πεινῶσι πλὴν ψυχὴν ἀεὶ πλὴν αὐτῶν διεξιέναι. κλ. λύπη μὴ
θίγων μία. πλὴν δὲ δὴ δευτέραν αἰτίαν, τίνα λέγεις ὦ ξεῖνε. λθ. καλῶς ὑπέμνησας.
κλ λύπη μὲν δὴ φῶς σὺ μία δεῖ εἶδος ἄπληστος ζήτησις, παρέχουσα ἄχρηστον ὄντα,
ἐμπόδιος γίγνεται τῷ μὴ κακῶς ἀσκεῖν, τὰ τοῦδε φυλάττειν ἱκάστους, ἴσως· πλὴν
δὲ δὴ δευτέραν, λέγε. λθ. μῶν, οὐ λέγειν ἀλλὰ διατείβειν δοκῶ δ' ἀπορίαν;
κλ. οὔκ ἀλλὰ δίον μισῶν δοκεῖς ἡμῖν κολάζειν ὁ βιοῦντος ἦθος μᾶλλον τῷ δίκαιος,
ᾧ παρακαπᾶσθαι λόγῳ. λθ. κάλλιστα ὦ ξένοι ἐπαπλήκατε, καὶ φυλακὴν, ἀκηδοῦσι
ἀεὶ ὡς ἔοικε. κλ. λέγε μόνον. λθ. τὰς οὖν πολιτείας ἔτι γε αἰτίας εἶναί
φημι ἅς πολλάκις εἴρηκα οὐ βιαίως πρόσθεν λόγοις. δημοκρατίαν καὶ ὀλιγαρχίαν, καὶ τυραννίδα· τούτῳ δ' δὴ πολιτείᾳ μὴ ἀδημία· τασιωτεῖαι δὲ πᾶσαι, λέγουσι δ' αὖ ὀρθότατα.
ἑκόντων δ' ἑκοῦσα μὲν οὐδεμία· ἀλλ' ἀκόντων ἑκοῦσα ἀρχεῖ ἀεί τινι βίᾳ. φοβούμενος δὲ ἄρχων ἀρχόμενον, οὔτε μαλθακὸν οὔτε πολύσιτον, οὔτε ἰσχυρὸν δ' ἀσθενῆ, ὅτε τοῦ παράπαν
πολεμικὸν ἑκὼν ἑάσει γίγνεσθαί ποτε· ταῦτ' οὖν ἔστι τὰ δύο, πάντῃ μὲν σμικρὰ διαφορὰ ὄντος αἰτία· τούτῳ δ' ὄντως διαφορά. ᾗ δὲ τῆς ναῦ πολιτείας λῶ νομοθετούμενοι λέγομεν, ἐκπίπτομεν ἀμφοτέρα. χαλεπώτατά γ' ἄρα που μαγίστη, ἐλευθερία τε ἀπ' ἀλλήλων εἰσί. φιλοχρήματοι δέ, ἵνα δὴ μάλιστ' ἄν δύναιντ' ἀεὶ ἐκ τούτου τὸ νόμισμα· ὥστ' ἐκ τούτου
ἅμα καὶ κατὰ λόγον, ἡ τοιαύτη κατάστασις πολιτείας μόνη δίκαιτ' ἂν εἶναι, πλὴν διαπεφευγυῖαν παντελῶς τε ἅμα καὶ παντελῶς πολεμικὴν ἀποτελεσθεῖσαν ὀρθῶς τῷ
λόγῳ. κλ. καλῶς. λθ. ἆρ' ἔνι οὐ τοῦτο ἐφεξῆς δεῖ μνησθῆναι ποτε τὰ πάντων
τῶν ἀνώνων τῶν γυμνικῶν; ὡς ὅσα μὲν αὐτῶν πρὸς πολεμικὴν δύναιν ἀγωνίσματα ἐπιτηδευτέον καὶ θητέον ἅθλα νικητήρια. ὅσα δὲ μή, χαίρειν ἑατέον. ἃ δ' ἔστιν ἐξ ἀρχῆς ἄμεινον ῥηθῆναί τε καὶ νομοθετηθῆναι, καὶ πρῶτον μὲν τὰ τοῦδε δρόμου τὴν τάχος ἅλως,
ἆρ' οὐ θητέον; κλ. θητέον. λθ. ἔστι γοῦν πάντων πολεμικώτατον ἡ σώματος ἐξέτασις πάντως. ἡ μὲν ἀπὸ τῶν ποδῶν, ἡ δὲ ἀπὸ τῶν χειρῶν. φυγεῖν μὲν τὴν ἐλευθερίαν τῶν ποδῶν. ἡ δ' ὁσοῖς τοῖς συμπλοκαῖς μάχη καὶ σύστασις, ἰσχύος καὶ ῥώμης δοκιμήν.
κλ. τί μήν. λθ. οὐκοῦν χρείας γε ὅπλων οὐδεμιᾶς πλὴν μαγίστην ἔχει χρείαν.
κλ. πῶς γὰρ αὖ. λθ. στασιοσκόμου δὴ πρῶτον ὁ κύριος ἡμῖν καθάπερ ναῦ
οἰ τοῖς ἀεῖσι παρακελεῦ· ὁ δὲ ἔστιν ὅπλα ἔχων. φιλῷ δὲ ἄθλα οὐ θησόμενος ἀπωτέρῳ.
πρῶτος δὲ ἔστιν ὁ ἁδίστου ἀμελησόμενος σὺν τοῖς ἔπλοις· δεύτερος δέ, ὁ ἥδιστος.
καὶ τέτος, ὁ ἥδιστος· καὶ δὴ καὶ τέταρτος, ὁ τὸν δολιχὸν· καὶ πέμπτος
δὲ οὖ ἀφίσομαι πρῶτον ὡς πολισμόσον, ἐξέσηται μὲν σταδίων μῆκος, πρὸς ἱππέα ἀρίστῳ
τι· καὶ πάλιν βαρύτερον ὁπλίτην ἐπονομάζοντες, λιθοτέρας ὁδοῦ διαμιλλώμενος.
ἡν δὲ ἄλλον τοξότην πᾶσαν φυλὴν ἔχοντα στολὴν. σταδίων δὲ ἑκατὸν πρὸς ἀπόλλωνός τε καὶ ἀρτέμιδος ἱερόν. πλὴν δ' ὁρῶντε καὶ παντοίας χώρας ἀμιλλώμενον. καὶ τιθώμεθα ἡνιόχους, μονοῦμον τούτους, ἕως ἂν ἅλῳσιν. καὶ τῷ νικῶντι τὰ νικητήρια δώσομεν ἑκάστων. κλ. ὀρθῶς. λθ. τελεταὶ δὴ ταῦτα ἀθλήματα διαπεπλῶμεν· οἷ
μὲν, παιδικῶν. οἷ δὲ, ἀγενείων· οἷ δὲ, ἀσθενῶν· καὶ τοῖς μὲν τῶν ἀγενείων, τὰ δύο τῶν ἕξ
ὧν τῷ μήκους τῷ δρόμου θησόμεθα· τοῖς δὲ παισὶ τὰ τούτων ἡμίσεα τοξότας τε καὶ
ὁπλίτας ἀμιλλωμένους· γυναιξὶ δὲ, κόραις μὲν αὖ τοῖς γυμνικοῖς, σταδίου καὶ λίαυλον.

καὶ ἐξίστασον μὴ δολιχὸν, ἀλλ' αὐτῷ τῷ σβέσμῳ ἀμιλλωμένους· ταῖς δὲ φιλονεικίαις, μέχρι γάμου μὲν οὔσας κοινωνίας, μὴ μακρὸν τὸν ἔπειτα χρόνον ἐκτείνειν. μαλθακὸν γὰρ ἔχειν καὶ ἀεὶ λυπηρὸν πρὸς πᾶσαν δὲ συλλῆ ταύτας ἐστὶ λαμβάνειν, καὶ μάλιστα ἐὰν ἡ μὲν ἀμελῶν τῶν σβεσμῶν· καὶ τὰ μὲν τοιαῦτα σβέσμους ἀεὶ σβέσαι τε καὶ χωνεῦσαι, ταῦτα ἔστω.

Τὰ δὲ κατ' ἰσχὺν, αὖ τὴν μὲν πάλης καὶ τῶν ἄλλων τοιούτων, ταναῦν ὅσα βαρέα, πλὴν οὐ τοῖς ὅπλοις μάχην οὔτε τις πρὸς οὐδὲν διαμαχούμενους, καὶ δύο πρὸς δύο. καὶ μέχρι δύο πρὸς δύο διαμιλωμένους ἀλλήλοις· ἃ δὴ τὸν μὴ παίοντα ἢ μὴ ποιοῦντα δεῖ νικᾶν, καὶ ἐς ὁπόσα καθάπερ ναῦν οὐ τῇ πάλῃ διανομητέον οἱ τοῦδε πλὴν παλαιοῦ αὐτοῦ, τί δὴ καλῶς παλαίοντος ἔργον καὶ μὴ καλῶς, ταῦτον δὴ καὶ ἐν τοῖς τοῦδε ὁπλομαχίαν ἄκρους παρασκευαστέον τοὺς χρὴ τούτους σωνομοθετεῖν καὶ λύειν, τίς νικᾷ καὶ πῶς λέγομεν τοῦδε ταύτας αὖ τὰς μάχας. ὅτι μὴ παίοντα ἢ σβέσας, ἢ ἐν ὑπερώμοις ἀσκοῦντος εἴ τις διακρίνει τάξις. ταῦτα δὴ καὶ τοῦδε τῶν ἀληθινῶν ἴσως νομοθετούμενα πλὴν μέχρι γάμου. πλατυσμὸν δὲ ὅλων αὐτισόντας δεῖ τῇ τοῦ παγκρατίου μάχῃ, τάξεις καὶ πλατυσμοὺς καὶ ἀκοντίοις, καὶ λίθων ἐκχερός τε καὶ σφενδόναις ἀμιλλωμένους διαθετέον· καὶ τοῦδε τούτων νόμους τῷ καλλίστα ἀποδιδόντι τὰ τοῦδε ταῦτα νέμειν, τὰ γέρα καὶ τὰς νίκας διαιρεῖν· τὸ δὲ μεῖζα ταῦτα, ἴσασιν δὴ τοῦδε ἀτόνους γίγνοιτο ἐξῆς αὖ νομοθετούμενα. ἴσασιν δὲ ἡμῖν χρεὼν μὲν οὔτε τὸν πολλῶν, οὔτε πολλὰ, καὶ τά γε δὴ κρατῆν. ὥστε ἀναγκαῖον καὶ τὰς ἀσυνδέτους ἐλάττους γίγνεσθαι, τάς τε τῇ φορᾷ καὶ τὰς τοῦδε ἀτονίαν αὐτῶν· ἁρμάτων μὲν οὖν καὶ τοπαράπαν, οὔτε τις φορὰς ἡμῖν ἔστιν, οὔτέ τις φιλοτιμία πρὸς ταῦτα ἄλλοι γίγνοιτ' ἂν λόγου ἄξιος· ὥστε τοῦτο μὲν ἀτονίστας οὐκ ἐπιχώριον ἔσεσθαι θεάσασθαι, ναῦν μήτε ἔχειν μήτε δεῖσθαι κτᾶσθαι. μονίππους δὲ ἅθλα τιθέντες, πώλους τε ἀβόλους καὶ πῶλον τε καὶ ἀβόλων τοῖς μίσεσι· καὶ αὖ τοῖς δὴ τοῖς τέλος ἔχουσι, καὶ τὰ φύσει τῆς χώρας αὖ τοῦδε ἐπιτηδεύειν καὶ δεῖσθαι ἀποδιδόμεν. ἴστω δὴ τούτων ἑκάστων καὶ τὰ νόμιμα ἄμεινά τε καὶ φιλονεικία. φυλακὴ χοίρας τε καὶ ἱππάρχοις διαθεμένοις κοινὴ κρίσις, ἁπάντων τῶν τε σβέσμων αὐτῶν, καὶ τῶν καταβαινόντων μεθ' ὅπλων. ψιλοὺς δὲ ὅπλων, οὔτ' ἐν τοῖς γυμνικοῖς, οὔτ' ἐν ταῦθα τιθέντες ἀγωνίσασθαι, ὀρθῶς ἂν νομοθετοῖμεν. ἐξέστω δὲ ἀφ' ἵππων κρῆναι, οὐκ ἄχρηστον οὐδ' ἀκοντιστὴν. ὥστε ἴσως καὶ τούτων παιδιᾶς χάριν, ὄφις τε καὶ ἀγωνία. ἁπλάσασθαι δὲ τοῦδε τούτων νόμοις μὲν καὶ ἐπιτάξεσι, οὐκ ἄξια βιάζεσθαι τῆς κοινωνίας· ἐὰν δὲ ἐξ αὐτῶν τῶν ἔμπροσθεν παιδευμάτων ἐκ ἔθους ἰόντων ἡ φύσις ἐνδέχηται, καὶ μὴ δυσχεράνῃ παῖδας ἢ παρθένους κοινωνεῖν, ἐᾶν καὶ μὴ λέγειν. ἀγωνία δὲ ναῦν ἥδη καὶ μάθησις γυμναστικῆς, ὅσα τε οὐ ἅπτεσθαι καὶ ὅσα καθ' ὁμάδας διδασκάλων ἐκπονούμενα, πάντως ἤδη πρᾶσσ' ἔχει· καὶ δὴ καὶ μουσικῆς τὰ μὲν πλεῖστα ὡσαύτως διαπεπράγμασται. τὰ δὲ ῥαψῳδῶν καὶ τῶν τοῦδε ἐπομένων, καὶ ὅσαι ἐορταῖς ἄμιλλαι χορῶν ἀναγκαῖαι γίγνεσθαι, ταχέως τοῖς θεοῖς τε καὶ τοῖς μετὰ θεοῖς μείζοσι καὶ ἡμιθέοις καὶ οἰκείοις, κοσμητέον ταῦτα· εἴ τι τελεσιουργεῖσθαι, ἃ τε καὶ ἀπέμπειν ἐστὶν ἃ δ' ὅπη καὶ ὅπως οἴονται διδόντων τῶν θεῶν, τάξεως πρὸς διανεμητέον, τό τε καὶ τοὺς μουσικῆς ἀπείρους χρὴ προσδοκᾶν καὶ κατὰ μέρος ἀγωνιᾶσθαι. τὰ χρεὼν ὑπό τε ἀθλοθετῶν καὶ τῶν παιδοτρίβων τῶν νέων. καὶ τῶν νομοφυλάκων, εἰς κοινὸν τοῦδε αὐτῶν τούτων συλλεγόντων. καὶ γενομένων νομοθετῶν αὐτῶν, τό, τε πότε καὶ τίνας καὶ μεθ' τίνων θεοὺς ἀγῶνας πιθήσονται περὶ ἁπάντων χορῶν καὶ χορέας. ὅσα δὲ ἔνιστε αὐτῶν εἶναι δεῖ κατὰ λόγον καὶ κατ' ᾠδὰς καὶ καθ' ἁρμονίας ῥυθμοῖς κραθέντας καὶ ὀρχήσεσι, πολλάκις εἴρηται ἓξ πρώτῳ νομοθετῶν· καθ' ἃ δὴ τοὺς λαοτρόφους δεῖ μεταδιώκοντας νομοθετεῖν· καὶ τοὺς ἀγῶνας πρεπόντως ἑκάστοις θύμασιν ὡρῶν χρόνοις προσήκουσι νέμαντας, ἑορτὰς ἀποδοῦναι τῇ πόλει ἑορτάζειν. ταῦτα μὲν δὴ καὶ ἄλλα τοιαῦτα, οὔτε χαλεπὸν γενέσθαι τίνα τρόπον χρὴ τάξεις αὖ νόμου λαγχάνειν, οὐδ' αὖ μεταθέμενα θεῖναι ἢ ἔθεσθαι, μέγα τῇ πόλει κέρδος ἢ ζημίαν αὖ φέρει. Εἰ δὲ μὴ σμικρὸν διαφέρει, πείθειν τὸ χαλεπὸν, θεοῦ μάλιστα ἄρχοντος,

ἢ τινος

ἢ πως οἷόν τε ὧδε ἐπιταξεις αὐτὰς περὶ ἐκείνου γίγνεσθαι. νοῦν δὲ ἀνθρώπου τὸ μικροῦ κινδυνεύει δεῖσθαι τινος, ὃς παρῇσάν σοι διαφθορὰν τιμῶν, ὀρθῶς τὰ δυνατὰ ἄριστ' εἶναι πόλει καὶ πολίταις οὐ ψυχαῖς διαφθαρμέναις, ἀ πρίπου καὶ ἐπόμενον πάσῃ τῇ πολιτείᾳ τάττων, ἑκάστοις λίαν ταῖς μιγίσταις ἐπιθυμίαις· καὶ οὐκ ἔχων βουλὴν ἀνθρώπων οὐδένα, λόγῳ ἑπόμενος μόνῳ μόνῳ. κλ. τίν' αὖ νοῦν ὦ ξεῖν' ἂν λόγον λέγομεν· οὐ γὰρ που μανθάνομεν. ἀθ. Εἰκότως γε· ἀλλὰ δὴ πειράσομαι ἐγὼ, φράζειν ὑμῖν ἔτι τὸ σαφέστερον. ὡς γὰρ εἰς παιδίαν ἥκομεν τῷ λόγῳ, εὐθὺς νέους τε καὶ νέα ὁμιλοῦντας φιλοφρόνως ἀλλήλοις· εὐσπλαγὲς δέ μοι δοκεῖ φοβερὸν εἶναι ξωγοούσαντά τι, τῆς χρόσεως τῇ ψυχῇ φίλει. οὐ δὴ νέοι μὲν νέα τὲ ὑφ' ἁφῆς εἰσι, πόνων τὲ σφοδρῶν καὶ ἀπλῶς ἥκιστα ὑβρινοσβωνίασιν, ἀργοί· θυσίαι δὲ καὶ ἑορταὶ καὶ χοροὶ πᾶσι μάλουσι δῆτα βίου, τίνα δὴ ποτε χρόνον οὐ ταύτῃ τῇ πόλει ἀφίξονται τῶν πολλοὺς δὴ καὶ πολλὰς ἐπιθυμιῶν εἰς ἔρωτα βαλλουσῶν, ὧν αὖ ὁ λόγος πρὸς τάττῃ ἀπέχεσθαι, νόμος ἐπιχειρῶν γίγνεσθαι. καὶ τῶν μὲν πολλῶν οὐ θαυμαστὸν ἐπιθυμιῶν, εἰ κρατεῖ τὰ πρόσθεν νόμιμα τανῦν τε· ἡ γὰρ μὴ παλαιότης τις ἰσχὺν βαλλόντως, ἀγαθὸν πρὸς τῷ σωφρονεῖν οὐ σμικρόν· καὶ πᾶσα ἡ παιδεία μικρίους πρὸς τὰ ἡδονὰς ἐλκφι νόμους. καὶ πρὸς τούτοις, ἃ τῶν αὐχόντων ὄμως διανενομισμένων μὴ βλέπειν ἄλλο σε· τηρεῖν δὲ ἀεὶ τοὺς νέους· ταῦτ' οὖν, πρὸς μὲν τὰς ἄλλας ἐπιθυμίας ἔσας γε ἀνθρωπίνας, μέγιστον ἔχει· τὰ δὲ δὴ τῶν ἡδόνων παίδων τὲ ἀρρένων καὶ θηλειῶν καὶ γυναικῶν αὐθρῶν, μὴ αὐθρῶν γυναικῶν, ὅθεν δὴ μυρία γέγονεν ἀνθρώποις ἰδία καὶ ὅλαις πόλεσι κακά, πῶς τις ἔσται σ' ἀλαβεῖν αὖ· καὶ τί τε μὰν φάρμακον τούτοις ἐκείνοις, ζῶν τοιοῦτον κινδύνου διαφυγὲν εὑρήσει· πάντως οὐ ῥᾴδιον ὦ κλεινία· καὶ γὰρ οἶμαι πρὸς μὲν ἄλλα οὐκ ὀλίγα, ἡ κρίσις τὲ ἡμῖν ἔλῃ καὶ ἡ λακεδαίμων, ξύμφασ' ἐπιφανῶς οὐ σμικρὰ ξυμβάλλονται, τιθεῖσι νόμας ἀλλοίους τῶν πολλῶν ῥᾳόνων· τοῦδε δὲ τῶν ἡδόνων, αὖ πῃ γὰρ ἐς μὲν, οὐδαμοῦσαι παντάπασιν. εἰ γάρ τις ἀκωλυσίαν τῇ φύσει, ᾐσει ἂν πρὸ λαῖον νόμον, λίσων ὡς ὀρθῶς ἔχει ἡ τῶν ἀρρένων καὶ νέων μὴ κοινωνεῖν καθάπαξ θηλειῶν πρὸς μίξιν ἀφροδισίων, μαρτύρια παρακόμους πλὴ τῶν θηλείων φύσιν καὶ δεικνὺς πρὸς τὰ τοιαῦτα οὐχ ἁπλόμενον ἄρρενος ἄρρενος δῆτα· ἡ μὲν φύσει ἔσται εἶναι, τάχ' ἂν χρῶτο πιθανῷ λόγῳ. καὶ ταῖς ὑμετέραις πόλεσιν οὐδαμῶς ξυμφωνεῖ. πρὸς δὲ τούτοις, ὃ δῆτα πανταχοῦ φαμὲν δεῖν νομοθέτην διατηρεῖν, ἔστιν ὃ τοῦθ' ὁμολογεῖται. ζῆθ' ὅμως γὰρ ἀεὶ, τὶ δὴ τῶν τιθεμένων πρὸς ἀριτὴν φοβεῖ, καὶ τὶ μή· φοβεῖ δὴ ἔστιν ἐὰν συγχωρῶμεν καλὸν ἡ μισθαμῶς αἰσχρὸν νομοθετεῖσθαι ταναῦ, τὶ μέρος ξυμβάλλοιτ' ἂν πρὸς ἀριτήν. σπουδαιότερον οὖν τῇ τοῦ πειθόντος ψυχῇ γιγνόμενον ἐμφύσασθαι ἡ τῆς αἰσθάνεσθαι ἦθος, ἢ οὐ τῇ τοῦ πείσαντος, ἡ τῆς σώφρονος ἰδέας γένος. ἢ ταῦτα μὲν οὐδεὶς πειθεῖ ποτὲ, μᾶλλον δὲ ἅπαν τοῦτον τοιοῦτον· τοῦ μὲν ταῖς ἡδοναῖς ὑπείκοντος νῷ καρτερῶν δ' δυναμένου, λέγει πᾶς πλὴ μελανίας. τ' δ' εἰς μίμησιν τ' θηλειοῖόντος, πλὴ τ' εἰκόνες ὁμοιότητα ἀρ' ἃ μέμ λεῖ); τὶς δ' ἂν ἀνθρώπων ἔστ' ἂν γιοῦτον νομοθετήσει. ᾧδον ἀλεῖς ἔχων γε, οὐ τῷ νῷ νόμον ἀληθῆ. πῶς οὖν φαμὲν ἀληθῆς ἔστ' εἶναι. πλὴ τῆς φιλίας τὲ καὶ ἐὐφυμίας ἅμα καὶ τῶν λεγομένων ὀρθῶν φύσιν ἰδεῶν ἀκμαῖον, εἰ μέλλει τις ταῦτα ἐρθῶς διανοεῖσθαι. δύο γὰρ ὄντα αὐτὰ καὶ ἕξ ἀμφοῖν τε ἕν ἄλλο εἶδος οὐ ὅμοια πῶς λαβὼν, πᾶσαν ἀπείραν κὴ σκοῦον ἀπόχαζεται. κλ. ΓΩΣ. ἀθ. φίλον μὲν οὖν καλοῦμεν ὅμοιον ὁμοίῳ καὶ ἀριτήν. καὶ ἴσον, ἴσῳ· φίλον δὲ αὖ καὶ ὁ νόμος τῷ πολεστικόν, ἐκάστοις ὃν τῷ γένει. ὅταν δὲ ἑκάτερον γίνηται σφοδρὸν, ὕβριν ἐπονομάζομεν. κλ. Ὀρθῶς. φιλία γοῦν ἡ μὴ, ἀπὸ ἐκάστων, ἀφὴ κὴ ἀγρία καὶ ὁ κοινὸν οὐ πολλάκις ἔχουσα ἐν ἡμῖν· ἡ δ' ἐκ τῶν ὁμοίων· ἔμβρόσ τε καὶ κοινὴ δῆτα βίᾳ. μικτὴ δὲ ἐκ τούτ' γενομένη, πρῶτον μὴ κατα μαθεῖν ἐφαλίᾳ τὶ ποτε βέλοιτ' ἂν αὖ ποιάζ ἔστ' ἐν ἔρωτά τις ἔχων ζόητ'· ἔπειτα εἰς ζύναντίον ὑπ' ἀμφοῖν ἐλκόμενος ἀγρεῖ· ἔστ' μὴ, καὶ λάύοντος π' ὥρας ἄπληξ· ἔστ' δὲ, ἅπαγορεύοντος· ὁ μὲν ἐπ' τῷ σώματος ἐρᾶν κὴ π' ὥρας,

καθάπερ ὁ πύραξ, πεινῶν, ἐμπλησθῆναι, παρακελεύεται ἑαυτῷ, τιμὴν οὐδεμίαν ἀπονέμων τῷ τῆς ψυχῆς ἥδει τῷ θρέμματι. ὁ δὲ πέρδιξ μὲν πλὴν τῷ σώματος ἐπιθυμίαν ἔχων, ὁρῶν δὲ μᾶλλον ἢ θρῶν τῇ ψυχῇ, διόντως τῆς ψυχῆς ἐπιτιθυμικὸν, ἥβιστα ἄγεται πλὴν τοῦδε τοῦ σώματος πλησμονῆ. ἐπὶ σῶφρον δὲ καὶ αἰσθητὸν μὴ μαλακὸς πῆς καὶ ὁ φρόνιμον αὐδύμενος ἅμα καὶ σεβόμενος, ἀγωνιᾷ ἀεὶ μὴ ἄγνωτος τῷ ἐμμελέστερον βούλεσθαι αἰῶ. ὁ δὲ μιχθεὶς ὑβρ ἀμφοῖν τέτος θρῶς, οὗτος ἐθ' ὅτινῶν διελελύθαμεν ὡς ἐρίτιμον. ὄντων δὲ τούτων τοσούτων, πότερον ἅπαντας δεῖ κωλύειν θ' νόμον ἀπεργάζεσθαι μὴ γίγνεσθαι ὁτιοῦν, ἢ δῆλον, ὅτι ἐν μὲν ἀριστῆς τε ὄντα καὶ ἐν τίσιν ἐπιθυμοῦντα ὡς ἄριστον γίγνεσθαι, βουλόμεθ' αὖ ἡμῶν ὁ τῇ πόλει εἶναι· τοὺς δὲ δύνατ' ἐν ἔτι κωλύομεν αἰῶ, ἢ πῶς λέγομεν ὦ φίλε μέγιλλε. ΜΕ. Ταῦτα δι καλῶς ἔ ξοὐ σθδὲ αὐτῶν τούτων εἴρηκας ταυτί. ΑΘ. Ἔοικά γε ὅπερ καὶ ἐτόπαλαι τυχὼν τῆς σῆς ἔ φίλε ξυνουσίας· ἐν δὲ νόμοι ὑμῶν ὅτι νοεῖ σθδὲ τὰ τοιαῦτα οὐδὲν μὲ ἐξετάζειν λέγεσθαι δὲ πλὴν τῷ λόγῳ συγχώρησιν· κλεινία δὲ μᾶλ' ταῦτα καὶ ἐσαῦθις σθδὲ αὐτῶν τούτων πειράσομαι ἐπάλλων πείθειν· τὸ δέ μοι δεδομένον ἔσθ σφῶϊν, ἵ τω· καὶ διεξελθόντων πάντας τοὺς νόμους. ΜΕ. Ὀρθότατα λέγεις· ΑΘ. τέχνῃ δὴ τὴν αὖ τούτου τοῦ νόμου τῆς θέσεως οὐ τῷ νῦν παρόντι πλὴν μὲν, ἐκλέλεια ἔχω, πλὴν δ' αὖ πάλαι τινὰ ζῆσον παντάπασιν ὡς οἷόν τε καλλίστην τάξιν. ΜΕ. Πῶς δὴ λέγεις. ΑΘ. Ἴσμεν που ἡμῖν τὰ νῦν ὑπὸ τοὺς πλείστους τῶν ἀνθρώπων καὶ πάρα φανόμους ὄντας ὡς θ' τε καὶ ἀκρι βῶς ἄρχονται τῆς τῶν παλῶν σωφροσύνης οὐκ ἄκοντες, ὡς οἴόν τε δι μάλιστα ἑκόντες. ΜΕ. Πότε λέγεις. ΑΘ. Ὅταν ἀδελφὸς ἢ ἀδελφοῖν γίνωνται παλαί· καὶ σθδὲ υἱὸς ἢ θυγατρὸς ὁ αὐτὸς νόμος ἄγραφος ὢν ὡς οἷόν τε ἰσχυρότατα φυλάττειν· μήτε φανερῶς μήτε λάθρα συγκαθεύδοντα ἢ πως ἄλλως ἁπτόμενον ἅ πρέπειν θαι τούτων· ἀλλ' οὐδὲ ἐπιθυμίαν ταύτης τῆς συνουσίας θ παράπαν εἰσέρχεται τοὺς πολλούς. ΜΕ. ἀληθῆ λέγεις. ΑΘ. Οὐκοῦν σμικρὸν ἔμπροσθεν ἡμᾶς καταβοῶντας πάσας τὰς τοιαύτας ἡδονάς. ΜΕ. τὸ ποῖον δὴ λέγεις. ΑΘ. τὸ ταῦτα εἶναι φάναι, μισθαμοῦς ὅσπερ θεμιστὸν δὲ καὶ αἰσχρῶς ἄρχεσθαι· τὸ δ' αὖ τὸν ἄρ' οὐ τοῦτ' ἦν, τὸ μισθίαν ἄλλως λέγειν αὐτὰ, ἀλλ' οὐδὲν γιγνόμενον ἡμῶν ἔμπροσθεν, ἀκήν τε λεγόντ' ἀεὶ μὴ παντα χοῦ ταῦτα, ὡς γε λύσις τε ἅπασι τοῖς ἀσυνθήτοις σφισὶ λεγομένη πολλάκις. ὅταν ἢ θυέστας, ἢ τινας διδάσκαλοι εἰσάπαντες, ἢ μακαρίσας τινὰς ἀδελφοὺς μιχθέντας λαθραίως, ὀφθέντας δὲ, ἐτοίμως θανάτου ἑαυτοῖς ἐπιτιθέντας λίκλω τῆς ἁμαρτίας. ΜΕ. Ὀρθότατα λέγεις τό γε τοσοῦτον, ὅτι δ' τῆς φήμης θαυμασίαν τινὰ δύναμιν ἔλεγεν, ὅταν μαθὼν μισθαμοῦς ἄλλως αἰσχρῶς ἐπιχειρῇ ποτὲ παρὰ τὸν νόμον. ΑΘ. Οὐκοῦν ὀρθὸν τὸν νομοθέτην βουλομένῳ τινὰ ἐπιθυμίαν δουλώσασθαι τῶν διαφερόντως τοὺς ἀνθρώπους δουλουμένων, ῥᾴδιον γνῶναί γε ἔν τινα τρόπον χειρώσασθ' αὖ· ὅ τι καθιδρώσας ταύτην πλὴν φήμῃ παρὰ πᾶσι δούλοις τε καὶ ἐλευθέροις ἡ ταὶ καὶ γυναιξὶ, καὶ ὅλῃ τῇ πόλει κατὰ τὰ αὐτά· οὕτω τὸν βεβαιότατον ἀπειργασμένος ἔσται σθδὲ ἔσχον τὸν νόμον. ΜΕ. Ναὶ μὴν οὕτω· ὅπως δὲ αὖ τὸν τοιοῦτον ἐκλιπόντας λέγειν, παύσεται δυνατὸν ἔσταί ποτε παρασχεῖν. ΑΘ. Καλῶς ὑπέλαβες· αὐτὸν γὰρ ἐγὼ τὸν παρ' ἐμοῦ λεχθέν· ὅτι τέχνῃ ἐτὸν πρὸς ἔσχον τὸν νόμον ἔχειν, τῇ κατὰ φύσιν χρῆσθαι τῇ τῆς παιδογονίας συνουσίᾳ· τῇ μὴ ἄρρενος ἀπεχομένης, μὴ κτείνοντάς τε ἐκ προνοίας τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος· μηδὲ εἰς πέτρας τε καὶ λίθους σπείροντας, μή ποτε φύσει πλὴ αὐτῇ ῥιζωθὲν λάβηται γόνιμον· ἀπεχομένης δὲ ἀρούρας θηλείας παντὸς· οὐ ἢ μὲ βούλοιτο αὖ σοι φύεσθαι τὸ σπαρέν· ὁ δὲ νόμος οὗτος ἅπασι μὲν γενόμενος ἅμα καὶ κρατήσας καθάπερ νῦν ἔστί ποτε παρασχεῖν, ἢ μὴ τοῖς τῶν γονέων συμμέτρως κρατεῖ, ἢ δὲ τοῖς ἄλλοις νικήσῃ δικαίως, μισεῖν ἀναθὰ ἔχει· κατὰ φύσιν μὲν ἡγοῦ πρῶτον κεῖσθαι· λυττῆς δὲ θρωπικῆς καὶ μανίας καὶ μοιχειῶν πασῶν καὶ πορνῶν καὶ σιτίων, ἄρχεσθαι ποιᾶ τῶν ἀμίζων πάντων· γυναιξί τε αὐτῶν οἰκείους ἢ καὶ ἀ

λους. ἀλλά τε πάμπολλα ἀγαθὰ γίγνοιτ' ἄν, εἰ τῷ νόμου τῆς τούτου δύναιτο ἐγκρατὴς εἶναι. τάχα δ' ἄν τις ἡμῖν παρακαὶς αὐτὸς σφόδρα ὢν νέος πολλοῦ καὶ δεόμενος μισθοῦ, ἀκούων τι θαυμάσιον τοῦ νόμου, λοιδορήσειεν ἄν ὡς ἀδύνατα καὶ ἀδύνατα τιθεὶς τῶν νόμων καὶ βοᾷ πάντα ἐμποδίσειε. πρὸς ἃ δὴ καὶ βλέψας ἴσως, ἔξεστ' εἰπεῖν τὸ ῥῆμα, ὡς τινα τέχνην κεκτήμενος, τῇ μὲν, φάσκων ἀπαιδεύτῳ τῇ δὲ, χαλεπωτάτην. πρὸς τὸ ἔξεστι πεισθῆναι τὸν νόμον. ποιῆσαι μὲν γοῦν δή φασιν, ὡς σωματοῦν τέ ἐστι καὶ ὄπτ. φαμὲν γοῦν δὴ καὶ διορωμὲν ἔξεστι ἐνίοτε τὸν νόμιμον, παῖσαν ψυχὴν δουλώσασθαι· καὶ παντὰ παισὶ μεῖζα φόβου πεποίηκεν, πείθεσθαι τοῖς τεθεῖσι νόμοις· ἀλλὰ γοῦν εἰς ἔξεστι προβίβηκε νῦν ὥστ' οὐδ' ἄν ποτε γενέσθαι δοκῆ. καὶ τάπερ δ' ἐν τῶν ξυναιτίων ἐπιτήδευμα ἀπιστεῖται μὴ δυνατὸν εἶναι δύνασθαι διὰ βίου πόλιν ὅλην ζῆν πράττουσαν ἔξεστι· ἐλαγχιστὰ δ' ὀρθῶς καὶ γενόμενον παρ' ὑμῖν, ὅμως ἔτι τό γε γυναικῶν οὐδὲ ἐν ταῖς ὑμετέραις πόλεσι δοκεῖ φύσιν ἔχειν γίγνεσθαι. ταῦτα δ' ἄν διὰ τὴν ἀπιστίαν ῥᾴμλω, ἔρημα ἀμφότερα εἶναι ταῦτα παγχάλεπα μένειν καὶ τὸν νόμον. Μ. Ὀρθῶς γε σὺ λέγεις. Λθ. Ὡς δ' οἷόν τε οὐκ ἔστιν ἐπιθεῖναι ἄθρόον, οἷόν τε δὲ γενέσθαι, βούλεσθε ὑμῖν πειρασθῶ τινα λόγον ἐγχώμιον πιθανὸν τοῦτο εἰπεῖν ἐμοῦ; Κλ. Πῶς γὰρ οὔ. Λθ. Πρότερον οὖν τις ἀφροδισίων ἔρως ἐστὶν ἀπέχρη καὶ δ' ταχὺ ἐκλοιπὸν ταῦτα αὐτὰ μετέωος ποιεῖν, ἢ τὸ σῶμα ἔχων καὶ μὴ ἰδιωτικῶς, ἢ φαύλως. Κλ. Πολύ που μᾶλλον μὴ ἰδιωτικῶς. Λθ. Ἐρῶ οὖν οὐκ ἴσμεν τὸν παραστῆναι ἵκανον ἀκοῇ, ὃς ἐν ὀλυμπιάσι τε ἀτῶνα καὶ τοὺς τε ἄλλους, ὧν δὴ φιλονεικίαν καὶ τέχνην καὶ τὸ μεῖζα τῶ σωφρονεῖν αἰσθόμενον ὁ τῇ ψυχῇ κεκτημένος ὡς λόγος, οὔτε τινες πώποτε γυναικὸς ἥψατο, οὐδ' ἂν ταῦτος ὁ ὅλῃ τῇ τῆς ἀσκήσεως ἀκμῇ; καὶ δὴ καὶ κείνωνα καὶ ἄλυμπον καὶ Διόπομπον καὶ ἄλλους παμπόλλους ὁ αὐτὸς οὗτος λόγος ἔχει· καί τοι τῶν ἐμῶν καὶ σῶν πολιτῶν ὧ κλεινία, πολὺ μάλιστα ἔσαν πάντα θαυμάσιοι τὰς ψυχάς· τὰ δὲ σώματα, πολὺ μᾶλλον σφριγῶντες. Κλ. Ἀληθῆ ταῦτα λέγεις· σφόδρα ὑπὸ τῶν παλαιῶν ἔστιν ἐρημούμενα τοιούτων τῶν ἀθλητῶν ὡς ὄντως ποτὲ γενόμενα. Λθ. Τί οὖν, οἱ μὲν, αὖ χρὴ νίκης οὕνεκα πάλης καὶ σφόδρα μὴ τῶν τοιούτων ἐτόλμησαν ἀπέχεσθαι. λιγαμοὺς πράγματος ὑπὸ τῶν πολλῶν διδαίμενος, οἱ δὲ μάστροι παῖδες, ἃ δὴ κτήσουσι καρτερεῖν πολὺ καλλίονες οὕνεκα νίκης, ἵνα ἡμεῖς καλλίσην ἐκ παίδων πρὸς αὐτοὺς λέγοντες οὐ μάθοις τε καὶ οὐ ῥήμασι, καὶ οὐ μάλιστα ἄδοντες ὡς ἐκὸς κηλήσομεν; Κλ. Εἰκός. Λθ. Τῆς τῶν ἡδονῶν νίκης ἐγκρατεῖς ὄντας ἃ δὴ ζῆν δύναιμένους. ἡδωμένους δὲ, τοιαυτίον ἅπαν. πρὸς δὲ τούτοις ἔτι φόβος ὁ τοῦ μηδὲ μὴ μηδαμῶς ὅσιον αὐτὸ εἶναι, δύναμιν ἡμῖν οὐκ αὖ ἔχει κρατεῖν, ὧν ἄλλοι κεκρατήκασι, τούτων ὄντες χείρους; Κλ. Εἰκὸς γ' οὖν. Λθ. Ἐπειδὴ τοίνυν αὐτὰ ταῦτα ἐσμὲν τούτου τοῦ νόμου πρῶτ, ἢ καίκλω δὲ πλὴ τῶν πολλῶν εἰς ἀρρείαν ἐπίσομεν, φημὶ δὲ μὲν ἡμέτερον νόμιμον, ἀτυχῶς δεῖν τοιαῦτ' αὐτῶν τούτων περιβάλλεσθαι λέγειν, ὡς οὐ δεῖν χείρους ἡμῖν εἶναι τοὺς πολίτας, ὀρνίθων καὶ θηρίων ἄλλων πολλῶν. οἳ κατὰ μεγάλας ἀγέλας γιγνόμενοι, μάχοι μὲν παισὶ γονέας, ἥθοι καὶ ἀκήρατον γάμων τὰ ἀγνοὶ ζῶσιν. ὅταν δὲ εἰς ἔξεστ' ἐλικίας ἔλθωσιν, σωθῆναι δύνασθαι ἀρρένων θηλέας καὶ τὰ χαίρειν καὶ θήλεα ἄρρενι, τὸν λοιπὸν χρόνον ὁσίως καὶ δικαίως ζῶσιν· ἐμμένοντος εἰδαίμως ταῖς πρώταις τῆς φιλίας ὁμολογίαις. δεῖν δὴ θηρίων γε αὐτοὺς ἀμείνους εἶναι. ἐὰν δ' οὖν ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐλλιπῶν μὴ ζῶν ζωόντων τῶν πλείστων διαφθείρωνται, πλὴ λιγαμιῶν ἅπαν κλῶν ἀφροδίτην ὁ αὐτοῖς ὁρῶντές τε καὶ ἀκούοντες μάγιστον θαυμάσιον, καὶ οὕτω δὴ μὴ δυνατὸν ἡγώνται καὶ τὰ κρατεῖν, λάβρον νόμοι ἐπ' αὐτοῖς μηχανᾶσθ χρὴ τοὺς νομοφύλακας νομοθέτας γενομένους. Κλ. Τίνα δὴ συμβαλλόμενος αὐτοῖς τίθεσθ νόμον, ἐὰν ὁ νῷ τιθέμενος αὐτοὺς ἐκφύγῃ. Λθ. Δῆλον ὅτι τὸν ἐγχώμιον τοῦτον λάβρον, ὦ κλεινία. Κλ. Τίνα λέγεις. Λθ. Ἀγώμασεν ὅτι μάλιστα φρεῖν πλὴ τῶν ἡδονῶν ῥώμην· πλὴ ἐπίχυσιν νῇ ζοφὸν αὐτῆς, ἢ πόνων ἄλλοσε ῥέποντα τοῦ σώματος· ἢν δ' αὖ ἔξεστ, εἰ αἰσθάνεται μὴ ἀεὶ

τῇ τῶν ἀφροδισίων χρήσει. ἀπαγορεύω γὰρ αὖ τῷ τοιούτῳ δι' ἀοχλησίαν χρώμενον, ἀνωτέραν αὖ αὐτὴν δέκατον ἀπὸ τῶν ἑπτὰ χρώμενον. ἐὰν δὴ λαμβάνειν τύπον σφῶν τινα, καλὸν παρ' αὐτοῖς, ἔστω νόμιμον, ἵνα μὴ ἀγράφῳ νομοθετῶ νόμῳ. ἐὰν δὲ μή, λαμπρὸν, ἀσχρὸν, ἀλλ' οὐκ ἐὰν μὴ πάντως σφᾶς. οὕτω ἔστω ἀσχρὸν αὖ, καὶ καλὸν λαμπρὸν ἀφ' ὑμῶν αὐτῶν νόμῳ γενόμενον κίνητον, ὀρθότητα τοῦ σχεῖν λαμπρόν. καὶ τοὺς τὰς φύσεις διαφερόντως, οὓς ἂν δέῃ αὖ τῶν προσαγορεύσιμον, οὐ γόνες ὄν τοῦ λακεδὼν τὰ τείκ γένη, βικάζοιτ' αὖ μὴ παρασομεῖν. κλ. Ῥᾴδια δή. ΑΘ. Ἀλλὰ δὴ καὶ φιλόνομον ἅμα καὶ φιλόνομον, καὶ ἐὰν μὴ τῶν σωμάτων, ἀλλὰ τῶν τρόπων τῆς ψυχῆς ὅταν καλῶν γενῆς αὐτὴ θυμίᾳ· ταῦτα δὴ καθάπερ ἴσως οὐ μάθῃ, παντὸς λεγόμενον ἔστιν εὐχερέστατον γε μὲν ἅπασι εἶναι πάσαις πόλεσι γένοιτο αὖ· τάχα δ' αὖ εἰ θεὸς ἐθέλοι, καὶ ἄνευ θαύματος βικασαίμεθα τοῦτο ἐν ἡμῖν, ἵνα μανίας μανικὸς ἅπτεσθαι τῶν γενέσεων ἅμα καὶ ἀλλοθέρων πολὺ γαμετῆς ἑαυτῷ γυναικὸς, ἄνυτα δὲ παλλακῶν ἀφέμεναι καὶ νόθα μὴ σπείρειν. μηδὲ ἄγονα ἀρρένων παρὰ φύσιν. ἢ ἐὰν μὲν τῶν ἀρρένων πάμπαν ἀφιλοίμεθ' αὖ. ἐὰν δὲ γυναικῶν εἴ τις συγγίγνοιτό τινι, πολὺ ταῖς μετὰ θεῶν καὶ ἱερῶν γάμων ἐλθούσαις εἰς πλὴν οἰκίαν, ὧνπερ ἅπτεται ἄλλῳ ὁτῳοῦν χρόᾳ κτήσεως, μὴ λαθραίων ἀφροσύνας τε καὶ γυναικείας πάσας, τάχ' αὖ ἄτιμον αὐτῶν οὐ τῇ πόλει ποιούντων νομοθετοῦντες, ὀρθῶς αὖ δόξαμεν νομοθετεῖν εἰς ὄντως ὄντα ξυμφέροντα. οὗτος δὴ νόμος, εἴτε εἷς εἴτε δύο αὐτοὺς χρὴ προσαγορεύειν, κείσθω περὶ ἀφροδισίων καὶ πάντων τῶν ἐρωτικῶν, ὅσα πρὸς ἀλλήλους ἐχόντας τοιαύτας ἐπιθυμίας ὁμιλοῦντες, ὀρθῶς τε καὶ οὐκ ὀρθῶς πράττομεν. ΜΕ. Καὶ ἴσως ὦ ξένε, ἱκανῶς μέν σου σφόδρα δὴ χρείμην αὖ ἔστιν ἐν νόμοις. ὅδε δὲ κλεινὸς αὖ· ἆρ' ἔφαζίπω τί ποτε περὶ αὐτῶν διανοῆται. κλ. Ἔστω ταῦτα ὦ μέγιλλε ὁπόταν γε δὴ μοι δόξῃ τις παρεκπεπωκὼς καιρός. νῦν μὲν ἐάσωμεν ἐν ξένοις, εἴτε εἰς ἐν πρόσθεν προϊόντα τῶν νόμων.

ΜΕ. Ὀρθῶς. ΑΘ. Ἀλλὰ μὲν νῦν γε προϊόντες ἤδη, φαῖμεν ἂν μὲν, οὐ τῷ κατασκευάσθαι μὲν ξυσίτια· ὃ φαμὲν ἄλλοθι μοῦσαν, χαλεπὸν εἶναι· οὐ κρίνειν δέ, αὐλοὺς ἄλλος αὖ ὑπολάβοι λέγειν γίγνεσθαι. Σ. δὲ τίνα τρόπον, πότερον ὡς οὐτάδη, ἢ καθάπερ οὐ λακεδαίμονι, ἢ παρὰ ταῦτα ἔστι τρίτον εἶδος ξυσιτίων ἀμφοῖν τούτοιν ἄμεινον αὖ ἔχον, ἔστιν οὗτ' ἐξευρεῖν μοι χαλεπὸν εἶναι δοκεῖ, μέγα τε ἀγαθὸν εὑρεῖν οὐδὲν ἀπεργάσασθαι. καὶ γοῦν ναῦς ἐμπλεῖν ἔχει καταστασιάσκοντας· τούτοις δ' ἔστιν ἀπόλουσθαι, ἢ τῷ βίου καταστασιάζειν, τὸν αὐτοῖς αὖ τρόπον ἔποιτο. βίος δὴ ἄλλοις μὲν πόλεσι παντοδαπῶς αὖ καὶ πολλαχῇ θεῖν. μάλιστα δὲ, ἐκ στάσεως ἢ ζεύξεως. ἐκ γὰρ γαμῆς ἐκ ἑκάστης τοῖς τελείοις τῶν ἐλλείπων ἔστι καταστασιάσκοντα τὰ τοιαῦτα πλῆθος. τούτοις δὲ μόνον ἐκ γῆς. τῷ μὲν οὖν νομοθέτῃ ἔστιν ἔργον. οὐ γὰρ μόνον ὑμῖσες αὖ γίγνονται νόμοι μέζους, πολλοὶ δ' ἐλάττους. ἔτι δ' ἐλευθέροις αὐθεράποις μᾶλλον πρέποντες· ναυκληρικῶν μὲν γὰρ καὶ ἐμπορικῶν, ἢ καπηλευτικῶν ἢ παντοδαπίσεων ἢ τελωνικῶν ἢ μετοικῶν, καὶ δανεισμῶν καὶ ἐπιτόκων τόκων, ἢ ἄλλων μυρίων τοιούτων τὰ φίλα ἀπέλακεν, χαίρειν αὐτοῖς ἐπῶν ὁ π ταύτην πλὴν πόλιν νομοθέτης. γεωργοῖς δὲ ἢ νομεῦσι καὶ μελισσουργοῖς καὶ τοῖς π τὰ τοιαῦτα φυλακτηρίοις τε καὶ ἐπιστάταις ἀρχόντων νομοθετήσει, τὰ μέγιστα ἤδη κινομοθετήσων τοῦδε γάμους ἅμα καὶ γενέσεις παίδων καὶ τροφάς. ἔτι δὲ καὶ παιδείας ἀρχόντων καταστάσεις οὐ τῇ πόλει. καὶ δὴ καὶ τοῦδε τοῦ πλὴν τροφοῦ καὶ ὅσοι τοῦδε αὐτοῦ ταύτην σωθιακπονοῦσιν, αἰσχρὸν νομοθετῶσί τινα χρὴ πάσασθαι. Πρῶτον δὴ νόμοι ἔστωσαν λεγόμενοι θεῶν ὁμοῦ γεωργοί. θεὸς θείου μὲν πρῶτος ὅδε νόμος εἰρήσθω. μὴ κινεῖτω γῆς ὅρια μηδείς· μήτε οἰκείου πλήσιον γείτονος, μήτε ὁμοτέρμονος, ἐὰν ἰσχαλίας κεκτημένος ἄλλῳ ξυμφέροντι· νομίσας τὰκίνητα κινεῖν ἀλυσιτελῶς ἔσται εἶναι. βουλέσθω δὲ πᾶς, πίζον ἐπιχειρῶν κινεῖν ἐν μέγιστον ἄλμον. πολὺ ὅρον μᾶλλον, ἢ σμικρὸν λίθον, ὀρίζοντα φιλίαν ἢ ἔχθραν ἐν ὄρκον παρὰ θεῶν. τῷ μὲ χρῇ, ὁμόφυλος ζῶν μαρτυς. ἢ δὲ, ξένος. οἱ μὲν πολίμενοι ἔχθιστων ἐγείρονται. καὶ ὁ μὲν πειθὴς τῷ νόμῳ, ἀναίσθητος τῶν ἀπ' αὐτοῦ κακῶν

γίγνοιτ' ἂν. κατα φρονοῦσα δὲ, δι' ἧς δίκαιος ἔσοχος ἴστω· μᾶ μή, παρὰ θεῶν καὶ πρώτη. λατέρα δὲ ἔστω νόμου· μηδεὶς γαῖ' ἱκὼν κινείτω γᾶς ὅρια γειτόνων. ὃς δ' αὖ κινέσει, μειούτω μὲν ὁ βουλόμενος τοῖς γεωμόροις· οἱ δὲ εἰς τὸ δικαστήριον ἀγόντων. ἰὼ δέ τις ὄφλοι πλὼ τοιαύτην δίκλω, ὡς αἰάδεσθον γᾶν λάβρα καεὶ βίᾳ ποιεῶντος τᾷ ὄφλοντος, τιμάτω τὸ δικαστήριον ὅτι αὖ δεῖ πάσχων ἢ ἀποτίνειν τὸν ἀφλόντα. τὸ δὲ μετὰ ταῦτ' βλάβαι πολλαὶ καὶ σμικραὶ γειτόνων γιγνόμεναι, ὅσᾳ τ' ἀναμέζειν, ἔχρεσθ' ἄγμεν μέχρι αὐτὰ κτενεῖ, χαλεπὰν καὶ σφόδρα πικρὰ γειβνίαν ἀπεργάζονται. διὸ χρὴ πάντως εὖ λαβέσθαι γείτνια, γείτνι μᾶλλον ἢ θεὸν διάφορον. τῷ δὲ ἄλλων πίει, καὶ δὴ καὶ ἐπεργασίαι ξυμπάσης σφόδρα ἀεὶ διυλαβεύμενοι. τὸ μὲν γὰρ βλάπτειν, οὐδὲν χαλεπὸν ἀλλ' ἀνθρώπων παντός. τὸ δ' εἰ πω φιλεῖν, οὐδαμῇ ἅπαντες. ὃς δ' αὖ ἐπεργάζηται τὰ τᾶ γείτνος ὑπερβαίνων ὅρους, τὸ μὴ βλάβος ἀποτινέτω. τᾶς δὲ αἰσυλείας ἅμα καὶ ἀσυλιατείας εἵνεκα ἰκρυόμενος, διπλάσιον τᾷ βλάβᾳ ἄλλο ἐκποσάτω τῷ βλαφθέντι. τούτων δὲ καὶ ἀπάντων τῶν νεμούντων ἐπιγνόμενός τε καὶ δικάσαι καὶ τιμῆσαι γιγνέσθων ἀρχεσόμοι. τῶν μὲν μέζονων καὶ ἐπεργάζεσθαι οὐ θῆς πρόσθεν ἔρηται, πᾶσα ἡ τᾶ δεκάτα μοῖρα τάξις. τῶν ἐλασσόνων δὲ, οἱ φρούραρχοι τούτων. καὶ ἐάν τις ἐσοικήματα ἐπινέμῃ, τὰς βλάβας ὀρῶντας, κεινόντων. καὶ τιμώντων. καὶ ἐὰν ἐσμοὺς ἀλλοτρίους σφετερίζῃ τὰς τᾶ τῶν μελιττῶν ἰδυᾶ ξυνεπόμενος καὶ κατὰ κράων οὕτως ὠκεῶται, πινέτω πλὼ βλάβλω. καὶ ἐὰν πυρεύων πλὼ ὕλλω μὴ διυλαβηθῇ τῶν τᾶ γείτνος, πλὼ δίξασαν ζημίαν τοῖς ἄρχουσι ζημιούσθω. καὶ ἐὰν φυτεύων μὴ ἀπολέσῃ ἢ μέζον τῶν τᾶ γείτνος χωρέων καὶ ἐπεργάζηται ἢ πολλῶς νομοθέτας ἱκανῶς. ὧν τοῖς νόμοις χρὴ πρὸς χρῆσθαι, καὶ μὴ πάντα ἀξιοῦν πολλὰ καὶ σμικρὰ καὶ θεῦ ἐπιτυχόντος νομοθέτου γιγνόμενα, ἢ μέζω πόλεως κοσμητὰν νομοθετῆν. ἐπὶ καὶ τῶν ὑδάτων πρὸς γεωργοῖσι παλαιοὶ ἢ καλοὶ νόμοι κέμενοι, οὐκ ἄξιοι παροχετεύειν λόγοις· ἀλλ' ὁ βουλησεῖς ἐνδὸ ἢ αὐτοῦ τόπου ἄγειν ὕδωρ, ἀγέτω μὲν ἀρχόμενος ἐκ τῶν κοινῶν· πολλὰ δ' οἰκίας ἢ ἱερῶν τινῶν ἢ καὶ μνημάτων ἀγέτω μὴ βλάπτων, πολλὰ σὺν τᾶς ὀχεταγίας· αἰσυρία δ' ἔστω τόποις ξύμφυτος ἐκ γᾶς τὰ ἐκ σιὸς ἰόντα ἀποστεγνάματα καὶ ἐλλείπει τῶν ἀναγκαίων πομάτων, ὀρυττέτω μοὶ ὧ τᾷ αὐτᾷ τᾶ χωρίᾳ, μέχρι τᾶς κεραμίτιδος γᾶς· ἐὰν δ' ἀὐτοῦ τᾷ Διὶ μηδαμῶς ὕδατι προστυγχάνῃ, παρὰ τῶν γειτόνων ὑσρυλίαθω μέχρι τᾶ ἀναγκαίου πόματος ἐφέσιος τῶν οἰκείων· ἐὰν δὲ δι' ἀχειβέας ᾖ καὶ ᾖς γείτοσι τάξιν τᾶς ὑσρυλίας ταξάμενος παρὰ τᾶς ἀγρονόμοις ταύτην ἐμβάς ἐφέσιος κομιζόμενος, οὕτω κοινωνείτω τοῖς γείτοσιν ὕδατος· ἐὰν δὲ ἐκ σιὸς ὕδατα γιγνόμενα, ἢν ἐπάνω γεωργοῦνται ἢ καὶ ὁμόβιχον οἰκοῦνται, τῶν ὑποκείσθω βλάπτειν τὸς μὴ δεδυς ἐκρολῶ, ἢ τοιαυτεῖον ὀἰ πάνω μὴ θέλες εἰκῆ τὰ ῥεύματα βλάπτῃ ἢν κήτω, καὶ τοῦδι ταῦτα μὴ ἐθέλωσι δίκᾳ ταῦτα κοινωνεῖν ἀλλήλοις, αὐτὰ μὲν, ἀξυνόμων, αὐ ἀγρῶ δὲ ἀγρονόμου ἐπάντων ὁ βουλόμενος, τὰ ἑκάθω τί χρὴ ποιεῖν ἐφέτδρον. ὁ δὲ μὴ ἐμμένων αὐ τᾷ τάξει, φθινυθμᾶ καὶ δυσκόλου ψυχᾶς ὑπεχέτω δίκλω· καὶ ὄφλων δὶ πλάσιον ἢ βλάβος, ἀχρεπίτω τῷ ζλαφθέντι μὴ ἐλασάσας τοῖς ἄρχουσι μὰ πείθεσθαι. ὁ πώρας δὲ χρὴ κοινωνίας φυᾶσθαι πάντας τινὰ δὴ πινα. δι' ἧς ἐμῖν λωρεὰς ἢ θεὸς ἔχει χάρεντος αὖτη· πλὼ μὲν, παυδείαν διονυσάδα ἀθυσανύεσθον· πλὼ δὲ ἐς ἀφθιτον γενομένη κατὰ φύσιν. ἴσω δὲ ἢ ὁ πώρας ὅδε νόμους ταχθείς· ὃς αὖ ἀξρόικε ὁ πώρας γένηται ζοζύων ἔτε μὴ σύκων, πρὶν ἐλθεῖν πλὼ ὥραν πλὼ ἢ ζυγᾶν ἀρκεύρω ξυώδρομον, εἴτ' οὖ τοῖς αὐτᾶ χωρίοις, εἴτε μὴ οὖ ἄλλων, ἰδρὰς μὲν πεντήκοντα ἔστω λίτρᾳ ᾧ διονύσῳ δραχμὰς, ἐὰν ἐκ τῶν ἑαυτοῦ σρύτᾳ. ἐὰν δ' ἐκ τῶν γειτόνων, μναῦν. ἐὰν δ' ἐξ ἄλλων, δύο μοῖρα τᾶς μνᾶς. ὃς δ' αὖ πλὼ γυναίαν νῶ λεγομένην σκαφυλῶ, ἢ τὰ γυναῖκα σῦκα ἐξονομαζόμενα ὀπωρίζειν βούλεται, ἐὰν μὲν τῶν οἰκείων λαμβάνῃ ὅπως αὖ ἐθέλῃ μὴ ὀπόταν βούλῃ) σρυπάτω· ἐὰν δὲ ἐξ ἄλλων μὴ πείσας, ἐφόμενος ᾧ νόμῳ τῷ μὴ κινεῖν ὅτι μὴ κατέθεῖο, ἑκάνως ἀεὶ ζημιούσθω· ἐὰν δὲ δὴ δοῦλος μὴ πείσας

BIBLIOTECA DERECHO

τὸν αὐτὸν τῶν χωρίων ἅπαντα τὸν τῶν ζώντων, κατὰ ῥᾳστα βοηθοῦντι καὶ σύμπασι συμμάχοις ἱκανῶς τοῖς ἀμύνουσι. μὴ τοίνυν ὀνομάζωμεν μήτε κύκλῳ μήτε ἄλλως οὐδενὶ τρόπῳ τὸν τῶν ζώντων νόμον, ἀλλὰ τὸν τῶν ἀμυνομένων. ἐὰν δέ τις ἐπιθυμῇ φυγεῖν, διαπραξάμενος τὰς ὀφλὰς, τῆς μὲν γενέσεως ἀπέστω ἐὰν βούληται μεθ' ἑκάστου κολούσαντος χωρὶς τιμῆς, ξένος δὲ χρόνου. τῆς δὲ ἀγροίκου λεγομένης, καὶ τῶν τοιούτων ὁ νόμος, ἐὰν μὲν κοινωνῶσιν ἡμῖν τοῦ ξένους· ἐὰν δέ τις ἀΐσως ὢν αὐτὸς ἢ δοῦλος ἀλῷ τι, ἢν μὲν δοῦλον πληγὰς κολάζειν· ἢν δὲ ἐλεύθερον ἀργύριον ἐπιτίμιον, καὶ τὰ τοιαῦτα καὶ διδάξαντα τῆς ἄλλης ὑπουργίας ἀπέχεσθαι τῆς ἐπὶ θύσιν ἀσταφίδος ἕνεκα καὶ ξηρῶν σύκων ἀπὸ πενταδέκατου κεκτῆσθαι. ἀπίων δὲ πυρῶν καὶ μήλων καὶ ῥοιῶν καὶ τῶν τοιούτων, αἰσχρὸν μὲν μηδὲν ἴσως λάθρᾳ λαμβάνειν· ὁ δὲ λαφθεὶς οὐκ ἐξέστω τελέσαι τὰ ἱερὰ τῶν γενεθλίων, τυπτέσθω καὶ ἀμυνέσθω αὖθις γραμμάτων. λίκνα δὲ εἶναι ἐλεύθερα τῶν τοιούτων πλὴν μικρὰ ἐξὸν δὲ καὶ τοῦτο ὑπουργεῖσθαι μέτοχον εἶναι. ἐὰν δὲ πρεσβύτερος ὢν ἅπτηται τούτων, φανεὶς αὐτοῦ μὴ ὑποφθόνως μικρὸν, καὶ τοῦτο ξένος, ταύτῃ κοινωνείτω τῶν ζώντων ἁπάντων· μὴ πειθόμενος δὲ τῷ νόμῳ, κινδυνευέτω ἀκατώνιστος γίγνεσθαι τοῦδε ἀρίστης. ἐὰν εἰς τότε τὰ ζιαῦτα τοῦδε αὖ τῆς τοὺς τότε κρίνοντας ἀκαμμονίας. ὕδωρ δὲ πάντων μὲν ὑπουργεῖσθαι τοῖς κατὰ πόλιν διαφθείροντος ὀφείλειν. οὔτε γὰρ ἥλιον οὔτε πνεύματα τοῖς ὕδασι ξυμφορὰ πάντων ἐκ γῆς ἀναβλαστανόντων ῥᾴδιον φθείρειν φαρμακεύσαντι ἢ ἀποστοπῆς ἢ καὶ κλοπῆς. τοῦδε δὲ πλὴν ὕδατος φύσιν εἶναι τὰ ζιαῦτα ξύμπαντα δωρεὰν γίγνεσθαι. διὸ δὴ βουλοῦ λέγειν νόμον. ἔστω τοίνυν ὅδε τοῦδε αὖ τοῦ.

Ἂν τις διαφθείρῃ ἰκὼν ὕλῃ ἀλλότριον, εἴτε καὶ πηγαῖον εἴτε καὶ συναγωγὸν, φαρμακείαις ἢ σκάμματος ἢ κλοπαῖς, ὁ βλαπτόμενος διαιρείσθω πρὸς τὰς ἀζημίους, πλὴν ἀξίας τῆς βλάβης ἀπογράφομενος· αὖ δέ τις ὅλῃ φαρμακείᾳ τισὶ βλάπτων, πρὸς τῷ τιμήματι καθειρέσθω τὰς πηγάς, ἢ ταλάντου τοῦ ὕδατος ὅπη πρὸ αὐτῶν ἴῃ γαῖαν τῶν νόμῳ ἀφιεῶσθαι. δεῖν γίγνεσθαι πλὴν κάθαρσιν ἑκάστοτε καὶ ἐκείσεις· τοῦδε δὲ ξυμπομεδὸς τῶν ὡραίων ἁπάντων, ὑβρίσθω τῷ βουλομένῳ φ' ἑαυτοῦ δίκῃ παντὸς τόπου νομίζεσθαι, ὅπη πρὸ αὖ ἢ μηδὲν μηδὲ τὰ χειμῶνι, ἢ τε πλάσιον αὐτῆς κρήνης τῆς τοῦ γείτονος χειμάσαι κρήναιν· τούτων δὲ ἐπιγιγνόμενος τοὺς ἀρχοντας γίγνεσθαι, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ὅσοι τὰς αὖ ἰκὼν ἄκοντα βλάπτει, βίᾳ ἢ λάθρα αὐτὸν ἢ τῶν αὖθ' ὅτι, δίκῃ τῶν αὐτοῦ κτημάτων πάντα τὰ ζιαῦτα τοῖς ἀρχουσιν ἐπιδεικνύειν, τιμωρεῖσθω μέχρι τετάρων μνῶν ὄντος τοῦ βλάβους. ἐὰν δ' ὑπερβαλὼν τῷ μεῖζον ἄλλῳ πρὸς ἄλλον γίγνηται, πρὸς τὰ κοινὰ διαιτᾶσθαι φθόρων πλὴν λίκνων, τιμωρείσθω ὧν ἀδικοῦνται. ἐὰν δέ τις τῶν ἀρχόντων δοκῇ μετ' ἀλίκου γνώμης κρίνειν τὰς ζημίας, τῶν δικαστῶν ὑπόδικος ἔστω τῷ βλαβέντι. τὰ δὲ αὖ τῶν ἀρχόντων ἀδικήματα, εἰς τὰ κοινὰ διαιτᾶσθαι ἐπαναγκάζειν τὸν βουλόμενον ἑκάστων τῶν ἐγκλημάτων. μοῖρα δὲ ταῦτα ὄντα καὶ σμικρὰ νόμιμα καὶ ἃ δεῖ τὰς τιμωρείσθαι λίξεών τε πρὸ δικῶν καὶ προκλίσεων καὶ κλητήρων, ἅτ' οὐδὲ δυσὶν ἀτίοσιν ὄσιν δεῖ καλεῖσθαι. καὶ πάντα ὁπόσα ζιαῦτά ἐστιν, οὔτ' ἀδομολόγητα εἶναι, γέροντός τε οὐκ ἄξια νομοθέτου. νομοθετῶν δ' αὐτὰ οἰκίοι πρὸς τὰ τῶν πρόσθεν νομοθετήματα ἀπομιμούμενοι, σμικρὰ πρὸς μεγάλα καὶ τὰς ἀπαιτήσεις αὐτῶν χρείας ἐμπείρως ἔχοντες, μέχρι τοῦδ' αὖ πάντα ἱκανῶς δόξῃ κεῖσθαι. τὰ δὲ ἀκίνητα ποιησάμενοι, ζώντων, τούτοις ὧδε χρώμενοι μίζιον ἔχουσι. φ δὲ τῶν ἄλλων δημιουργῶν, ποιεῖν χρὴ κατὰ τάδε. πρῶτον μὲν ἐπιχώριος μαλλὸς ἴσω τοῖς τοῦδε τὰ δημιουργικὰ τεχνήματα διαπονουμένοις. μηδὲ οἰκέτης αὐσηρὸς ἐπιχωρείτω. τέχνῃ γοῦν ἱκανῇ πολλῆς ἀσκήσεως ἅμα καὶ μαθημάτων πλῆθι δεῖται, κέκτηται πολίτης αὐτὸς, τὸν κοινὸν τῆς πόλεως κόσμον σώζων καὶ κτήσεως οὐκ ὠφειλόμενον ἐπιτηδεύων. δύο δὲ ἐπιτηδεύματα ἢ δύο τέχνας ἑκὼν διαφθείρεσθαι, ἀνδρὸς οὐδὲ μίας φύσις ἱκανὴ τῶν αὐθρωπίνων. οὐδ' αὖ τοῦδε μὲν αὐτὸς

ἰκανῶς ἀσκεῖν. πλὴ δ', ἄλλον ἀσκοῦσθαι ἐπιζοπίνειν· τοῦτ' ἦν οὐ πολλὴ παίρεργον λεπρῶν γίγνεσθαι. μηδεὶς χαλκεύων ἅμαξαν τεκταινέσθω. μὴ δ' αὖ τέκταινόμενος, ἄλλων ἐπιμελείσθω μᾶλλον, ἢ τ' αὐτῆ τέχνης· πρόφασιν ἴσχων ὡς πολλῶν οἴκοι τῆ ἐπιμελόμενος ἑαυτῷ δημιουργοῦντ' εἰκότως μᾶλλον ἐπιμελεῖ) ἐκείνων, ὅθ' ἡ πλὴ πρόσοδον ἐκεῖθεν αὐτῷ πλείω γίγνεσθαι τῆς αὐτοῦ τέχνης ἀλλὰ μίαν ἕκαστος τέχνην οὐ πόλει κεκτημένος, ἀρὰ ταύτης ἅμα μὴ ἡ ῥᾳθυμεῖ κατάθω· ἔστω δὴ ἢ νόμων ἀσυνόμοι διακρουόμενοι σωζόντων· καὶ ἐν μὲν ἐπιχωρίοις, ἐὰν εἷς τινα τέχνην ἀποκλίνῃ μᾶλλον ἢ πλὴ τῆς αἱρετῆς ἐπιμέλεσθαι, κολαζόντων ὀνείδεσί τε καὶ ἀτιμίαις, μέχρι πρὸ αὖ καταπαυθώσιν εἰς ἣν αὐτὴ σρέφομεν. ξένων δὲ αὖ τις ἐπιτηδεύῃ δύο τέχνας, δισσοῖσί τε καὶ χρημάτων ζημίαις ἢ ἐκβολαῖς ἐκ τῆς πόλεως κολάζοντες, αἰανῆ κολάζοντων οὕνεκα μόνον, ἀλλὰ μὴ πολλοὺς εἶναι. μεθ' ὧν δὲ αὐτοῖς πρὸ καὶ τῶν ἀναιρέσεων τῶν ὅρων, ἢ ἑαύτης αὐτοὺς ἕτερος, ἢ 'κεῖνοι τινὲς ἄλλον ἀδικῶσι, μέχρι σρατιῶν πεντήκοντα, ἀζυνόμοι διαδικαζόντων. ἡ δὲ πλείον τούτου, τὰ κοινὰ δικαστήρια διακρινόντων κατὰ νόμον. τέλος δὲ οὐ τῇ πόλει μηδένα μηδὲν τελεῖν· μήτε ἰδιαγομένων χρημάτων, μήτε εἰσαγομένων· ἐξαιρουμένοις δὲ, καὶ ὅσα πρὸς θεοὺς τὰ τοιαῦτα ὅσι ξενικὰ θυμιάματα καὶ σφρφύρεα καὶ ὅσα βαπτὰ χρώματα μὴ φέρουσης τῆς χώρας, ἢ πρὸς τινα ἄλλην τέχνην διομόνη ξενικῶν τινῶν εἰσαγωγίμων, μηδενὸς ἀναγκαίου χάριν, μήτε τις ἀγέτω, μήτε αὖ τῶν οὐ τῇ χώρᾳ ἀναγκαίων ἐμμενέτω ἰδιαγέτω. ὑπάντων δ' αὖ πάντων ἐπιγιγνόμενος ἢ ἡ ἐπιμελητὰς, ἢ νομοφυλάκων πέντε ἀφαιρεθέντων τῶν πρεσβυτέρων, τοὺς ἐξῆς ἀδώσω. περὶ δὲ ὅπλων καὶ ὅσα πρὸς ἐν πόλιμον ἅπαντα ὄργανα ἑαύτινες ἢ τέχνης εἰσαγωγίμου δέῃ γίγνεσθαι, ἢ φυτῶν, ἢ μεταλλευτικοῦ κτήματος, ἢ δασμευτικοῦ, ἢ ζώων τινῶν εἵνεκα τοιαύτης χρείας, ἵππαρχοι ἢ στρατηγοὶ τούτων ἴσασιν κύριοι εἰσαγωγῆς τε καὶ ἐξαγωγῆς, διδύσης τὸ ἅμα καὶ δι' ὅλης πόλεως. νόμος δὲ πρὸς τούτων νομοφύλακες, τοὺς πρίποντάς τε καὶ ἱκανοὺς δώσουσι. καπηλείαν δὲ οἵκοι χρημάτισμῶν, μήτε ἐνὸς τούτου μήτε ἄλλου οὐδενὸς οὐ τῇ χώρᾳ ὅλῃ καὶ πόλει ἡμῖν γίγνεσθαι. ζοφῖνος δὲ καὶ διανομῆς τῶν ἐκ τῆσδε χώρας, ἵνης τῆς τοῦ κρητικοῦ νόμου, ἔοικεν ὀρθότης αὖ τις γιγνομένη κατὰ τόπον γίγνεσθαι. πάσι μὲν γὰρ δὴ μᾶλλον τὰ πάντα ἐκ τῆς χώρας γιγνόμενα, ἢ μὴν χρεὼν πάντας, ἢ πρὸ ἡ ἀσκαλωτέα· ὁ δὲ δωδέκατον μέρος ἕκαστον δίον πυρῶν καὶ κριθῶν, δίσι δὴ ἡ τὰ ἄπαντα ἀνηλουθέτω τὰ ἄλλα ὡραῖα νεμόμενα καὶ ὅσα ζῷα ξύμπαντα πρόσιμα οὐ ἑκάστοις ἦ, τεῖχ' ἂν διαρείσθω κατὰ λόγον· οὗ μὲν μέρος, τοῖς ἐλευθέροις. οὗ δὲ, τοῖς τούτων οἰκέταις. τὸ δὲ τέτρον, δημιουργοῖς τε καὶ πάσι τοῖς ξένοις. οἵ τε τινες αὖ τῶν μετοικούντων ὧσι ζωοκοῦντες ζοφῖνος ἀσκαλωτέα δόμενοι, καὶ ὅσοι χρέα τινὶ πόλεως ἢ τινες ἰδιωτῶν ἐσαφικνεῖσθαι ἑκάστοτε, πάντων τῶν ἀσκαλωτέων ἀριθμὸν τρίτον μέρος, ὧνιον ἢ ἀνάγκης ἔσω ζῆν μένον· τῶν δὲ δύο μερῶν μηδὲν ἑπάνικες ἔσω πωλεῖν· πῶς δ' ἂν καὶ ταῦτα ἐρθότατα νέμοι τ' ἄν; πρῶτον μὲν δῆλον, ὅτι τῇ μὲν, ἴσα, τῇ δ' οὐκ ἴσα νέμομεν. κλ. πῶς λέγεις. ΑΘ. χείρω που καὶ βελτίω τούτων ἑκάστα ἀνάγκη φύειν καὶ ἐκ διδόναι πλὴ γῆν. κλ. πῶς γὰρ οὔ. ΑΘ. τῷ μὲν οἴνου τοιοῦτον τὸ μερῶν τειῶν ὄντων, μηδὲν πλέον ἐχέτω, ἢ τοῖς διαφέρουσι ἢ δούλοις νεμέμενον· μήτε αὖ ἐξόνων. ἀλλὰ πλὴ τῆς ὁμοιότητος ἰσότητα ἡ νομὴ πᾶσιν ἀποδιδότω πλὴ αὐτόν. λαβὼν δ' ἕκαστος τῶν πολιτῶν τὰ δύο μέρη, κύριος ἔστω τῆς νομῆς δούλοις τε καὶ ἐλευθέροις, ὁπόσ' αὖ καὶ ὁ τῷ βούλεται διανέμειν. ὁ δὲ πλείον τούτων μίσθοις καὶ ἀριθμῷ τῆδε χρὴ διανέμεσθαι. λαβόντα ἓν ἀριθμὸν πάντων τῶν ζώων, ὅσ ἐκ τῆς γῆς πλὴ ζοφῖνῳ δεῖ γίγνεσθαι, διανέμειν. ὁ δὲ μετὰ ταῦτα, αὐτοῖς οἰκήσεις δεῖ χωρὶς διατεταγμένας εἶναι. τάξις δ' ἥδε πρέπει τοῖς τοιούτοις. πάντα κώμας εἶναι χρὴ κατὰ μέσον τὸ δωδεκατημόριον ἕκαστον μίας. ἐν τῇ κώμῃ δὲ ἑκάστῃ, πρῶτον μὲν ἱρὰ καὶ ἀγορὰν ἱδρύεσθαι θεῶν τε καὶ τῶν ἐπομένων θεοῖς δαιμόνων. εἴτέ τινες οὖν τοι μαγγανῶν, εἴτ' ἄλλων ἰδρύματα παλαιῶν, μήν-

μὴ δικαιοσωμένων εἰσὶ, τούτοις ἀποδιδόντας τὰς τῶν πόλεως τιμὰς αἰρεῖσθαι, ἰσίας τε καὶ ὁσίους. ἀρχὴν τε, καὶ ὃς ἂν ἀρχικὸς ᾖ τῶν ἄλλων τῆς διοικήσεως ἑκάστου μέρους, ὁρᾶν παντα χρὴ ὁρώσας θαι. πρῶτον δὲ οἰκεδομίας εἶναι τοῦδε τὰ ὁρᾶν ποῦ τα. ὅπη ἂν ὁ τόπος ὑφηλότατος ᾖ τοῖς Φρουροῖς ὑποδοχὴν ὅτι μάλιστα διδῷ τῇ πόλει τὰ δὲ ἄλλα χώραν καταστκευάζειν πᾶσαν, δημιουργῶν τε καὶ παίδων μέρη διελομένους· καὶ ᾧ μὲν, ὃ ἄστει κατοικίζειν διελομένους αὖ καὶ ταῦτ', εἰς τὸ παιδικὸν μέρη τῆς πόλεως ἑκάστης πόλεως, ἔξω τε καὶ ὃ κύκλῳ κατανεμηθέντας· οἷ τῇ κώμῃ δὲ ἑκάστῃ τὰ πρόσφορα χωρίοις γίνεται τῶν δημιουργῶν σωφρονίζειν. τοὺς δ' ἐπιμελητὰς εἶναι τούτων πάντων, τοὺς τῶν ἀγρονόμων ἄρχοντας, ὅσων τε καὶ ὧν τινων ὁ τόπος ἕκαστος δεῖται. καὶ ὅπου καταοικιστέον, ἀλυπότατοί τε καὶ ἀφιλιμώτατοι τοῖς ἴσοντοι τοῖσι γεωργοῦσι· τῶν δὲ οἰ ἄστυ, καὶ τὰ τοὺς αὐτὰ ἐπιμελεῖσθαι καὶ ἐπιμελεῖσθαι πρὸ τῶν ἀγυιάων ἀγρέων. τοῖς δὲ δὴ ἀγοραιόμοις, τὰ ἅ ἀγοραῖ που δεῖ καστα μέλειν· ἃ δ' ἐπιμέλεια μὲν πρὸ τῶν ὁρῶν ἐπίσκοπον τῶν κατ' ἀγοραῖ μήτις ἀδικῇ τι τῆς τῶν αὐθρώπων χρείας· ᾧ δὲ δέ τερον αὖ εἶπ, σωφροσύνης τε καὶ ὕβρεως ἐπισκόπους ὄντας κολάζειν ὀρθρόμους καλάσεως· τὸ δὲ ὠφέλιον, πρῶτον μὲν τὰ τοῦδε ξούους ταχέοντα πωλεῖν τοῖς αὐτοῖς, σταθμεῖν ἐὰν γίγνεται κατὰ τὸν νόμον ἕκαστα· νόμος δ' ἔστω, μισθὸς τῇ νίκῃ ὧν δεῖ πραθῆναι· ᾧ μέρος τοῖς ξούοις ὀφάγιον τοὺς ἐπιφόρους, ὅσοι τοῖς αὐτοῖς ξούοι ἢ καὶ δοῦλοι ἐπιφορτίουσι. δωδεκατημόριον πρῶτον τοῦ ὄντου· τὸν δὲ ξούον, εἰς πάντα φυλάττα ἀναθαι. ὃν μὲν καὶ ὅσα τοῦδε ὃν ἀγορᾷ τῇ πρώτῃ διαδικάσῃ δὲ τῇ μισθῷ, πρὸ τῶν ὑγρῶν οἱ μὲν πράσι, οἱ δὲ, ὠνὴν ποιεῖσθω σαν δ' ὅλου πρὸ μισθῷ ἑκατόν. τετάρῃ δὲ καὶ ἐνάτῃ, τῶν ζώων ἔστω πράσις· ὅσα πρακτέα ἑκάστοις ἢ ὠνητέα αὐτοῖς διαμένοις. καὶ ὑπὲρ ὧν σκευῶν ἢ χρημάτων γεωργοῖς μὲν πράσις δίον δραμάτων, ἢ καὶ πάσης ἰδέτος ἢ τελοκῆς ἢ πλύσεως, ἢ ἵνων ἄλλων ὧν τοῦτ· ξούοις δὲ, αἰσχρὸν αἰσθαι τῆ ἄλλων κτημένοις. κακπλέαστ' δὲ τούτων ἢ πυρῶν ἢ κριθῶν εἰς ἄλφιτα κεκμηκότων, ἢ καὶ πρὸ ἄλλων ξύμπασαν ζοφὴν αὐτοῖς μὲν καὶ τούτων δούλοις, μήτ' ὧν πωλεῖτο, μήτ' ἐνέσθω παρὰ τοιούτου μηδενὸς μηδενός· ὃ δὲ ταῖς τῶν ξούων ξούος ἀγορᾶς, πωλεῖτο τοῖς δημιουργοῖς τε καὶ τούτων δούλοις· οἶνου μὰ βαλλόμενος καὶ σίδου πράσει. δ' ἂν καπηλείαν ἐπονομάζουσιν οἱ πολῖται. καὶ ζώων διαμβαδιστῶν, μάγειροι δὲ πτηνῶν ξένοις τε καὶ δημιουργοῖς καὶ τούτων οἰκέταις. πᾶσαν δ' ὕλλω καύσιμον ὁ συμβαλὼν ξένος ὁ βαλλόμενος, ὠνείσθω μὲν ἀθρόαν παρὰ τῶν οὐ τοῖς χωρίοις ἐπιφόρων. πωλείτω δὲ αὐτὸς τοῖς ξούοις, καὶ ὅσου αὖ βούλεται καὶ ὁπόταν βούλεται. τῶν δὲ ἄλλων χρημάτων πάντων καὶ σκευῶν ὁρθρόσωνα ἐκκύσεσι χρέα, πωλεῖν ἐς τὸν κοπιὸν ἀγορὰν φέροντας εἰς ἣν τόπον ἕκαστον· ὧν δὲς αὖ νομοφύλακές τε καὶ ἀγορανόμοι κατ' ἀγυιάς τε καὶ τέρα δύ των ποιεῖν, ἀναγραφέτω τότ' ἤδη παρὰ τοῖς νομοφύλαξι· ᾧ πλέον ὀβολοῦ ᾧ ἐλάττον· τὰ αὐτὰ δὲ καὶ τοῦδε μανθάνειν ἔστω τῆς ἀναγραφῆς πρῶτ τῆς ὠδάς· ἰσίας δὲ τὸν ζουλόμενον, εἰς τὸν μισθὸν ἐὰν ἔνδον ἐντοῖς, ὡς οἰκέσεως οὔσης τῶν ξούων τῷ βαλομένῳ καὶ δωδεκάμηνον μισθοῦσθαι, τέχλω κεκτημένῳ καὶ ἐπισήμεωσιν, μὴ πλείονι πέντε ἔτεσιν, ἀφ' ἧς ἂν γράψηται, μισθίσιον μηδὲ σμικρὸν τελοῦντι πλὴν τῷ σωφρονεῖν· μηδὲ ἄλλο αὖ τέλος εἴτε τινὸς ἐὰν ἢ καὶ πράσεως. ὅταν δ' ἀβάκωσιν οἱ χρόνοι, τὸν αὐτῆς λαζόντα οὐσίαν, ἀπιέναι· ἂν δ' οὐ ζῇς ἔτεσι τούτοις αὐτῷ συμβῇ λέγειν ἀξίᾳ πρὸς ἄνδρα γίνεσθαι τῆς πόλεως γεγονέναι ἵνα ἐκκλησίαν, ἢ ἵνα αἰσχολῇ τῆς ἀβοικίσεως ἀξιῶν αὐτῷ γίγνεσθαι κυρίως, ἢ καὶ τὸ παρέπαν ὀβῷ βίου τινὰ μονὴν, ἐπιλαθὼν καὶ πείσας τὸν πόλιν ἄπρᾳ αὖ πεῖσαι, πᾶν

τα αὐτῷ

τα αὐτῷ τέλια γιγνέσθω, ταυτὶ δὲ μαθήκων δημιουργοῖς οὖσι καὶ γεωμέτραις ἐπῶν πέντε καίδεκα, τῆς μὲν μετρητικῆς ἀρχέτω χρόνος, ὁ μὲν ἀπὸ πέμπτου καὶ δεκάτου ἔτους. ἐὰν δὲ τούτοις δοκῇ τις μείζω, ὅπη αὐτῷ φίλον· μίσει δὲ ἃ βούλεται, κατὰ τὰ αὐτὰ μισέτω πείσας. ὁ δὲ ἀπιὼν, ἐξαλειφόμενος ἔτω τὰς ἀποδεκφάς, αἷπερ ἂν αὐτῷ παρὰ τοῖς ἄρχουσι γεγράμμεναι πρότερον ὦσιν.

νόμων ἡ νομοθεσία τρίτου, τέλος.

ΝΟΜΩΝ Η' ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ Σ
ΕΝΝΑΤΟΣ.

Καὶ δὴ τὰ μὲν ταῦτα, ἀκόλουθοι ταῖς ἔμπροσθεν πρέξεσιν ἁπάσαις οὖσι κατὰ φύσιν γίγνοιτ' ἂν πρὸς τῆς διακοσμήσεως τῶν νόμων, ὧν ἕνεκα οὖν δὴ πέρι γίγνεσθαι δίκαιον, τὰ μὲν εἴρηται τε καὶ γεγράμμεθ' ἱκανῶς τε καὶ ὅσα τούτοις ἕπεται. τὰ δὲ μάγιστα, οὔτε εἴρηταί πω, καθ' ὅτι ἐκάστου τε λεγόμενον ῥηθὲν, ἵν' δὴ λαμβάνειν αὐτὸ μεμοίραι τῇ τίνων ποτὲ δικαστῶν τυγχάνειν, μετ' ἐκεῖνα αὐτὰ, ἑξῆς ταῦτα ῥητέον. ΚΛ. Ὀρθῶς. ΑΘ. Λοιπὸν μὲν δή τινα χρόνον, καὶ νομοθετῆν πάντα ἐπόσα νῦν μάλλομεν ἕξειν σφᾶς αὐτοὺς τῇδε τῇ πόλει, ἵν' φαμὲν οἰκήσεσθαί τε ὧδε καὶ τυγχάνειν πάσης ὀρθότητος, πρὸς ἐπιπλάσιον ἀρετῆς· ἐὰν δὲ τῇ τοιαύτῃ, ἃ καὶ ἀξιοῦμεν τῆς τῶν ἄλλων μοχθηρίας τῶν μεγίστων ἐμφύεσθαί τινα μηχανὴν ἔχοντα ὥστε λύειν νομοθετῆν προσκαταλαμβάνοντα καὶ ἀπειλοῦντα ἐάν τις τοιοῦτος γίγνηται, καὶ τούτων ἀφροπῆς τε ὕπερ καὶ γεωμέτρων κολάσεως πεῖσαι ἐπ' αὐτοῖς νόμους, ὡς ἰσομοίρους ὅπῃ δ' ἔπον, αἰσχρὸν μὲν ἵνα χρόνον· ἐπειδὴ δὲ οὐ κατὰ πᾶν οἱ παλαιονομοθέται θεῶν ταῦτ' ἂν νομοθετοῦμεν τοῖς ἥρωσιν ὡς ὁ γε λόγος, αὐτοὶ τ' ἐκ θεῶν ὄντες ἄλλοις τε ἐκ τοιούτων γεγονόσιν ὁμοθεῖ ὁ γε, ἀλλ' ἀνθρωπίνη τε καὶ ἀνθρώπων ἂν ὁρμαῖς νομοθετοῦμεν ταῦτα, αἰσχύνῃ δὴ φοβεῖσθαι, μή τις ἐπίγνηται τῶν πολιτῶν ἡμῖν, ὃν κόρακος βόλος. ὃς ἀτάρμων ἂν τοσοῦτον φύσει γίγνοιτ' ἄν, ὥστε μὴ πάνυ εἰδέναι καθάπερ ἐκεῖνα τὰ ἄνδρα πυρί· νόμοις οὖν τοῖς καθάπερ οὕτως ἰσχυροῖς οὖσιν, ἅτε πολλοῖς γίγνοντ' ἂν, ὧν δὴ χάριν, οὐκ ἐπιχειρεῖ λέγειν μία ἂν πρώτων νόμων, ἱδρῶν πέρι συλλήσεως ἅττης ἔχει σφᾶς τολμᾷ· καὶ πολίτην μὲν τῶν τε θραμμένων ὀρθῶς, οὔτ' ἂν βουλοίμεθα, οὔτε ἐλπίζειν πάνυ τι προσῆκεν ποτε ἂν ταύτην πόλιν νέμειν. οἰκήτας δὲ ἂν τούτων καὶ ξένοις καὶ ξένων δοῦλοι, πολλὰ ἂν ἐπιχειρήσειαν βιαῦσθαι, ἓν εἶναι μὲν μάλιστα, ὅμως δὲ καὶ ξύμπασαν πόλιν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἀδόκητα βύλας εὔμοιρος, ὁρᾷ τὸν τῶν ἱδρυσύλλων πέρι νόμον. καὶ τῶν ἄλλων πάντων τῶν τοιούτων, ὅσα δυσίκτα καὶ αἰίκτα· προοίμια δὲ τούτοισι κατὰ τὸν ἔμπροσθεν λόγον ἁμολογηθέντα, προρρητέον ἅπασιν ὡς βραχύτατα. λέγει δὲ τις αὖ ἐκείνῳ σιαλιγόμενος ἅμα καὶ παραμυθούμενος, ὃν ἐπιθυμία καὶ νὺ παρακαλοῦσα μεθ' ἡμέραν τε καὶ ἐπιγείρουσα νύκτωρ, ἐπὶ τὰ ἱερὰ ἄγει συλήσοντα τάδε. ὦ θαυμάσιε· οὐκ αὐθρώπινόν σε κακὸν οὐδὲ θεῖον κινεῖν νῦν ὧδε πρὸς ἱδρυσύλλια προκρίνειν ἐοικέναι. δίκης δὲ ἐστὶ τις ἐμφύμονος ἐκ παλαιῶν τε ἀκαθάρτων τοῖς αὐθρώποις ἀδικημάτων τόδε φρόνημος ἀλιτηριώδης· ὃν βύλασθαι χρὴ παντὶ σθένει· τίς δ' ὅδε βύλασις, μάθε. ὅταν σοι προσπίπτῃ τι τῶν τοιούτων δυσμάτων, ἴδῃ δὲ τὰς ἀποδιοπομπήσεις· ἴδῃ δὲ θεῶν ἀποτροπαίων ἱδρυκότητας· ἴδῃ δὲ τῶν λεγομένων αὐσφῶν ὑμῖν ἀκαθῶν ξυνουσίας· καὶ τὰ μὲν, ἄκουε, τὰ δὲ, πειρῶ λέγειν αὐτός· ὡς δεῖ τὰ καλὰ καὶ τὰ δίκαια πάντα αὔσφα τιμᾶν· τοὺς δὲ τῶν κακῶν ξυνουσίας φεύγειν μετὰ ζέσπῃ, καὶ ἐὰν μέν σοι σφῶντι ταῦτα λωφᾷ τὸ νόσημα, εὐδιμεῖ, καὶ λίαν βαίκαζον σκιφάμενος, ἀπαλλάξῃ τοῦ ζέου. ΚΛ. Ταῦτα ἡμῶν ἀφθόντων προοίμια τοῖς πάντα ταῦτα ἐπιτρέπουσιν ὅσα αἰδοῖα ὄργα καὶ πολιόφθοα, τῷ μὲν πειθομέ-

νῳ, τὸν νόμον, ἐὰν σιγῇ δεῖ· τῷ δὲ ἀπειθοῦντι, μετὰ δὲ τὸ προοίμιον ἄδειν μέλος. ὃς δ' ἂν ἰδιοσυλῶν ληφθῇ, ἐὰν μὲν ἡ δοῦλος ἢ ξένος, αὐτῷ τῷ προσώπῳ καὶ ταῖς χρὼ γραφαῖς πλὴν συμφορᾶς, καὶ μαστιγωθεὶς ὁπόσας ἂν δόξῃ τοῖς δικασταῖς, ἐκ τῶν ὄρων τῆς χώρας γυμνὸς ἐκ βληθήτω. τάχα γοῦν ἂν δοὺς ταύτην πλὴν δίκλω, γένοιτ' ἂν βελτίων τὸ φρονιωθείς. οὐ γὰρ ἐὰν δίκην δικῷ δίκῃ γίγνεται οὐδεμία γιγνομένη κατὰ νόμον. δοῦλῳ δὲ βάτερον ἀτυχάζεται φθόνῳ. ἢ γὰρ βελτίονα, ἢ μοχθηρότερον ἢ πρὸν ἦν ἐργάσασθαι τὴν πλὴν δίκλω παραχόντα· πολίτης δὲ αὖτις ποτὲ ἐὰν θεοῦ τὸν σῶν ἀναφανῇ τοῦδε δικοῦς ἢ τοῦδε γενέσθαι ἢ τοῦδε πόλιν ὑδικωτέρους, τῶν μεγάλων ἐὰν καὶ ἀπορρήτων ἀδικημάτων, ὡς αἰσχρὸν ὄδη ὄντα ὀδηγεῖσθαι διανοεῖσθω. λογιζόμενος εἶναι παιδείας τὴν τροφὴν ἐκ παιδὸς τυγχάνων, οὐκ ἀπέχεται τῶν μεγίστων κακῶν, δίκῃ δὲ τούτῳ βασανος ἐλάχιστος τῶν κακῶν· τοὺς δὲ ἄλλους παράδειγμα ὀνήσει γενόμενος ἀκλεὴς καὶ ἄτιμος τοῦδε τοὺς τῆς χώρας ὅρους ἀφανισθείς· παιδὶ δὲ καὶ γένει ἐὰν φύσει τὰ παρόντα ἦν, κλέος ἔστω. καὶ λόγος ὕστερος λεγόμενος, ὡς δή τι καὶ αἰσθρέως εἰς ἀγαθὸν ἐκ κακοῦ διαφθαρέντων. δημόσια δὲ χρήματα, οὐδενὸς τῶν τοιούτων τῇ πολιτείᾳ πρέπον αὖ εἶναι γίγνεσθαι. αὐτῇ δὲ δεῖ τοὺς αὐτοὺς ἀεὶ καὶ ἴσους ὄντας διαπελεῖν κλήρους. ζημίας δ' ἐκτίσεις ὅταν ἀδικεῖν ἄξια δοκῇ τις, χρημάτων ἐκτίνειν, αὖ ἤτοι τῶν τοῦ κλήρου ἢ τοῦ σκευασμοῦ τοῦδε ἥττων, μέχρι τοσούτου ζημιωθήτω. δὲ πλείονα μήτε δὲς ταῦτα ἀκριβάσθω ἐκ τῶν ἀπογραφῶν νομοφύλακες συνοποῦντες, ᾧ σαφὲς ἴδεσθαι λόντων ἀεὶ τοῖς δικασταῖς, ὅπως αὖ τῶν κλήρων αἰρὸς μηδεὶς μηδέποτε γίγνεται διὰ πορείαν χρημάτων ζημίαν δὲ αὖτις πλείονος ἄξιος εἶναι δοκῇ, ἐὰν αἱρεμή τινες ἰδέλωσιν αὐτὸν, τῶν φίλων ἐγγυᾶσθαί τε, καὶ ξυνεκτίνοντες ἀπειλυθρῶν, δεσμοῖς τε χρονίοις καὶ ἐμφανίσει καί τισι προπλακισμοῖς κολάζειν. ἄλλο μὲν δὴ παντάπασιν μηδὲν εἶναι μηδέποτε μὴ δὶ ἐφ' οἷ τῶν ἁμαρτημάτων, μὴ δ' ὑπὸ ρείας φυλάδα· βάσκανον δὲ, ἢ δεσμούς, ἢ πλημὶς ἤτινας ἀμόρφους ἔσθαι, ἢ στάσεις ἢ παρασάσεις εἰς ἰδρᾶ ἐὰν δὲ τὰ τῆς χώρας ἔχεται, ἢ χρημάτων καθάπερ ἔμπροσθεν ἄπορον ἐκτίσεις γίγνεσθαι δεῖν, πλὴν δίκλω ταύτην γίγνεσθω. δικασταὶ δὲ ἔστωσαν βασιλῆος πίρι νομοφύλακές τε, καὶ ὁ τῶν περυσινῶν ἀρχόντων ἀριστίνδλω ἀπομβριθὲν δικασπόλιον. εἰσαγωγὰς δὲ τούτων καὶ προσκλίσεις καὶ ὅσα τοιαῦτα, καὶ εἰς δεῖ γίγνεσθαι, τοῖς νεωτέροις νομοθέταις χρὴ μέλειν· πλὴν διαμάρτοιεν ἢ, ἡμέτερον ὄρθιον νομοθετεῖν. ἔστω δὴ φαμὲν μὲν ἡμῖν ὄφος εἶναι μέν. πρὸ τούτου δὲ, κατὰ τὸ σῶμα τὸ διώκοντός τε καὶ φεύγοντος, ὁ δικασπὴς ἑξῆς ἡμῖν ἐγγύς ταται κατὰ πρόσβιν ἰζέσθω. πάντες δὲ οἱ πολῖται ὅσοι πέρ αὖ ἄπωσι ἀρχαί, ἐπίκοοι ἔστωσαν ἀπουλῇ τῶν τοιούτων δικῶν. λέγειν δὲ αὖ λόγον, πρῶτον μὲν τὸν διώκοντα, τὸν δὲ φεύγοντα δεύτερον. μετὰ δὲ τοὺς λόγους τούτους, αἴρεσθαι μὲν τὸν γεραίτατον ἀνακρίνοντα, ἑάντα τὴν τῶν λεχθέντων σκέψιν πλὴν· μὴν δὲ τρισσοὺς αἱρεῖσθαι τὸν, ἑξῆς ἅπαντας δεῖ διελθεῖν, ὅτι αὖ παρ' ἑκατέρου τὸ αὐτὸ πλίκων ῥηθεὶς, ἢ μὴ ἐρηθεὶς ἐπὶ πολὺ δῆλον τόπον· ὁ δὲ μηδὲν πολὺν, ἄλλῳ πλὴν ἀνάκρισιν ἀποδιδότω. τῶν δ' ῥηθέντων ἐπισφαγιζομένους ὅσα αὖ ἔστιν καιρία δοκῇ γράμματα, σημεῖα ἐπιβάλλοντας πάντων τῶν δικαστῶν, θεῖναι ἐὰν πλὴν ἑστίαν. καὶ πάλιν αὖθις εἰς ταυτὸν ξυνελθόντας ὡσαύτως τὰ ἀνακρίνοντας, διελεῖθεν πλὴν δίκλω. καὶ σημεῖα ἐπιβάλλοντας αὖ τοῖς λεχθεῖσι, καὶ φρὶς σφόσαντας ἕκαστον, τὸ κυρίᾳ τε μὴ μάτυρας ἰκανῶς παραλαβόντας, ἄμφω ἰδρᾶ ἕκαστον φέροντα, καὶ λαχόντας πρὸ τῆς ἑστίας εἰς δικάσαιμεν τὰ δίκαια καὶ ἀληθῆ κείνην, οὕτω τέλος ἐπιθεῖναι τῇ δικῇ αὐτῇ δίκῃ. μετὰ δὲ τὰ τοῦδε θεούς, τὰ τοῦδε καταλύσιν τῆς πολιτείας. ὃς αὖ ἄπων εἰς ἀρχὴν αὖθις ἴοι, δουλοῦται μὲν τοὺς νόμους· ἀτιμωρίᾳ δὲ πλὴν πόλιν πᾶσαν ποιῇ καὶ ἑκάστῳ δὲ πᾶν ἔξεστω πρᾶξαι, καὶ τύπτειν ἐγείρων παρασυρῇ, ἔξεστω δὲ δικαιοῦσθαι δεῖ πάντων πολεμιώτατον ὄλῃ τῇ πόλει. ἐν δὲ κοινωνοῦντα μὴ τῶν θυσιῶν μηδενὶ, τῶν μεγίστων δὲ μετέχοντα ἀρχῶν ἐν τῇ πόλει, λελυθότα τε ταῦτα αὐτὸν μὴ λελυθότα, δεινὸν δ' ἐσοδῆ παντείδος αὐτοῦ μὴ ἴδιμα φούμενον, δεῖ βάτερον ἐγ-

θαι

σθαι ἐν τοιοῦτον πολίτην, καὶκα. πᾶς δ' ἀνὴρ οὐ μὴ σμικρὸν ὄφελος, οὐδεικνύτω ταῖς ἀρχαῖς, ἃς κείσιν ἄπων ἐν ἐπιβουλεύονται βιαίου πολιτείας· μεταστάσεως ἅμα καὶ παρανόμου· δικασταὶ δ' ἔστωσαν τούτοις, οἵπερ τοῖς ἐφορσύλοις· καὶ πᾶσαν πλὴ κείσιν, ὡσαύτως αὐτοῖς γίνεσθαι καθάπερ ἐκείνοις· πλὴ ἢν φόνου δὲ βαίαν φέρειν πλὴ πολιτικῶσαι· οἱ δὲ λόγῳ παῖδες ὀνείδη καὶ τιμωρίας· παίδων μᾶλλον ἢ ξυμπάντων, πολλῷ ἀφ' ὧν πατὴρ καὶ πάππος καὶ πάππου πατὴρ ἐφεξῆς ὄφλωσι βαίαν· δίκλινον δὲ ἡ πόλις ἔχοντας πλὴ αὐτῶν οὐσίαν, πλὴν ὅσον κατεσκιλασμένου τοῦ κλήρου παντελῶς, εἰς πλὴ αὐτῶν ἀρχαίαν ἐκπέμπω πατρίδα καὶ φύλιν. εἰς δ' αὖ τῶν πολιτῶν ἡοῖς ὄντες τυγχάνωσι πλείους υἱὸς μὴ ἔλαττον δίκαιον γιγνότες, κληροῦσι μὲν ὑπὸ τῶν δίκα οὗς αὖ ἀποφήνῃ πατὴρ ἢ πάππους ὁ πρὸς πατρὸς ἢ μητρός· τῶν δὲ λαχόντων τὰ ὀνόματα εἰς ἀλφοὺς πεμφθέντων, ὃν δ' αὖ ὁ θεὸς αἱρῇ, κληρονόμους εἶναι δίκην καταστῆσαι ἐν τῶν ἐκλαπόντων τύχῃ ἀμείνους. ΚΛ. καλῶς. ΑΘ. κοινὸς δ' ἔτι τεῖχος εἷς ἔστω νόμος. πρῶτα δικαστῶν τε οὓς δεῖ δικάζειν πρὸ τοῖς, καὶ ὁ χρόνος τῶν δικῶν, οἷς προσθέσεως αἰτίαν ἐπιφέρων τις εἰς δικαστήριον ἴῃ· καὶ πρῶτα μονῆς ὡσαύτως τοῖς ἐκγόνοις καὶ ὑβρίσεως τῆς παρ' ἑτέρου εἷς ἔστω πρῶτα νόμος οὗτος τελευτά. πρόσθετε, καὶ ἐφορσύλῳ, καὶ τῷ τοὺς τῆς πόλεως νόμους βίᾳ ἀπολλύντι. κλέπτη δ' ἑαυτὸ μέγα ἑαυτὸ σμικρὸν κλέπτης, ἢν αὖ νόμος κεῖσθαι, καὶ μία δίκης ἡμιωρία ξύμπασι. ἐὰν μὲν γὰρ κλοπὴν δ' χρὴν ὀφλεῖν πρῶτον ἐκτίνειν, ἐὰν ὅπλητις πλὴ ἑαυτὴν δίκλινον· καὶ ἐκ καινῶν ἔχῃ πλὴ ἄλλων οὐσίαν ἀποτίνειν, ἔστω τὸ κλήρου· ἐὰν δὲ μὴ, δεδέσθαι, ἕως αὖ ἐκτίσῃ ἢ πείσῃ ἐν καταδικασάμενον· ἐὰν δ' ἵερᾶς ὅπλητις κλοπῆς δημοσίᾳ δίκην, πείσας πλὴ φύλιν ἢ τὸ κλέμμα ἐκτίσας δικαίως, ἀπαλλαττέσθω τῶν δεσμῶν. ΚΛ. πῶς δὴ λέγομεν ὦ ξεῖν, μηδὲν διαφέρειν τῷ κλέπτοντι μέγα ἢ σμικρὸν ὑφιλομένῳ καὶ ὑβρῶν ἢ ὁσίων. καὶ ὅσα ἄλλα δεῖ πρῶτα κλοπὴν πᾶσαν ἀνομοιότητα ἔχοντα. οἷς δὴ ποικίλοις οὖσιν ἐπιθεῖναι ἐν νομοθέτην μηδὲν ὅμοιον ζημίας ζημιοῦντα. ΑΘ. ἆρ' εἰ ὦ κλεινία, ῥᾴδιόν μ' ὡσπερ φιλόμουσον αὐτικρυσὺς ἀπεγνωκέναι· ἀνομοιότατα δὲ καὶ ἐτέρου ὑπόμνησας, ὃ μὲ τὰ πρῶτα πλὴ τῶν νόμων θέσιν, οὐδενὶ τρόπῳ πώποτε γέγονεν ὀρθῶς διακεκοσμημένα, ὥστε καὶ τῷ νῦν παρακεκλῆσθαί μ' λέγειν. πῶς δ' αὖ καὶ τοῦτο λέγομεν, οὐκ ἀκριβῶς ἀπειρηκέναμεν, ὅτε δεύτερος ὡς ἀκριβολογούμενος ἐστὶ δεύτερα ἀπειρήκαμεν πάντα τοὺς νῦν νομοθετουμένους. πρῶτα γὰρ ἐπίστασθαι δεῖ τοιόνδε. ὡς ἐν καταλάβοι ποτὲ μὲ ἰατρὸς ἰατρὸν τῶν αὐτοῦ ἐμπειρίας ἄνευ λόγου πλὴ ἐκτεκλιμένως μεταχειριζόμενον· ἀλλ' ἱερὸν ἀλαθρῷ νοσοῦντι διαλιγόμενον ἰατρὸν καὶ τὸ φιλοσοφοῦντι ἐγγύς, χρώμενον μὲν τοῖς λόγοις, ὑπ' ἀρχῆς τε ἀπ' ὁμοίου τὸ νοσήματος, πρῶτα φύσεως πάσης ἐπανιόντα τῆς τῶν σωμάτων, ταχὺ καὶ σφόδρα γ' ἀκούσεσθαι αὖ, καὶ οὐκ αὖ ἄλλους ἔπι λόγους, ἢ τοὺς πρῶτα τοιαῦτ' ἀεὶ προχείρους ὄντας τοῖς πλείοσιν ἰατροῖς· φαίη γὰρ αὖ, ὦ μῶρε. οὐκ ἰατρεῖς ἐν νοσοῦντα, ἀλλὰ σῶμα πειρᾷ ὡς ἰατρόν, ἀλλ' οὐχ ὑγιῆ δόμον γίγνεσθαι. ΚΛ. οὐκοῦν λέγων τὰ πρῶτα, ὀρθῶς αὖ λέγοι. ΑΘ. τί δ' ἂν εἰ προσδιαφοῖ τόγε ὅστις πρῶτα νόμων οὕτω διεξέρχεται καθάπερ ἡμεῖς τὰ νῦν, πειθόμενος τοῖς πολίταις· ἀλλ' οὐ νομοθετεῖ, ἆρ' οἶσθ' οὐ καὶ τοῦτ' αὖ πρὸς τόπου λέγειν φαίνοιτο; ΚΛ. ἴσως. ΑΘ. εὐτυχὲς δὴ ἡμῖν ἦ παρὸν γίγνεται.

ΚΛ. τὸ ποῖον δή. ΑΘ. τὸ μηδεμίαν ἀνάγκην εἶναι νομοθετεῖν, ἀλλ' αὐτοὺς ἐν σπέρμα γιγνομένους, πρῶτα πάσης πολιτείας πειρᾶσθαι κατιδεῖν τὸ, τι ἄριστον καὶ δ' ἀναγκαιότατον τῶν τινα τόπον αὖ γιγνόμενον γίγνεσθαι· μὴ δὴ ἦ νῦν ἔξεστιν ἡμῖν ὡς ἔοικεν ἐμοὶ μὲν βουλόμενα, ἦ βέλτιστον σκοπεῖν. εἰ δὲ βουλόμενα δ' ἀναγκαιότατον τῶν πρῶτα νόμων· ἐρώμενα οὖν ὁπότερον δοκεῖ. ΚΛ. γελοῖόν ὦ ξεῖν προθέμενα πλὴ αἵρεσιν καὶ ἀτυχῶς ὥσπερ κατεχομένοις νομοθέταις ὁμοίοις γιγνόμεθ' αὖ ὑπὸ μεγάλης τινὸς ἀνάγκης ἴσθ' νομοθετεῖν. ὡς οὐκέτ' ἐξὸν ἐκ ἡμῖν ἐστὶν ἐπεῖν ἅπερ ἔξεστι καθάπερ ἢ λιθολόγοις, ἢ καί τινος ἐτέρας ἀρχομένοις συστάσεως, παρα

φορίσαι θαι χύδην. ἐξ ὧν ἐκλεξόμεθα τὰ πρόσφορα τῇ μελλούσῃ γένεσθαι συστάσει. καὶ δὴ καὶ κατὰ χρόνον ἐκλέγεσθαι. ἴωμεν οὖν ἡμᾶς αὐτοὺς ἐπὶ τὴν τῶν νόμων ἀναδρομήν, ἀλλὰ τοὺς ἐξ ἀρχῆς ἕνεκα τῆς παιδείας, καὶ ἐπισκεψώμεθα τί ποτε ἐστὶν ἡμῖν αὐτοῖς ἐν τοῖς νόμοις ὀρθῶς κεῖσθαι, καὶ τί μὴ ὀρθῶς. ΑΘ. Γενοίμην γοῦν αὖ ἡμῖν ὁ κλεινίας κατὰ φύσιν μᾶλλον ἢ σώφρων τῶν νόμων. ἴσθι μοι γὰρ οὗτος ὁ πρὸς θεῶν δ' τοιόνδε τοῦδε νομοθετῶν. ΚΛ. Τὸ ποῖον δή. ΑΘ. Γράμματα μέν που καὶ οὐ γράμμασι λόγοι, καὶ ἄλλων ἀπὸ πολλῶν οἱ ταῖς πόλεσι γεγραμμένοι γράμματα δὲ καὶ τὰ τοῦ νομοθέτου καὶ λόγοι.

ΚΛ. Γῶς γὰρ οὔ. ΑΘ. Γότερον οὖν τοῖς μὲν τῶν ἄλλων συγγράμμασι ποιητῶν καὶ ὅσοι αὖθι μάχρων καὶ μετὰ μάχρων πόλεων αὐτῶν εἰς μονήμιλον ξυμβουλὴν περὶ βίου κατέθεντο συγγράψαντες, προσέχωμεν τὸν νοῦν· τοῖς δὲ τοῦ νομοθέτου μὴ προσέχωμεν, ἢ πάντων μάλιστα. ΚΛ. Γολύγε. ΑΘ. Ἀλλὰ δῆτα οὐχὶ τὸν νομοθέτην μόνον τῶν γραφόντων, τοῦδε καλῶν καὶ ἀγαθῶν καὶ δικαίων ξυμβουλεύειν, διδάσκοντα ἅπερ ἔστι, καὶ εἰς ἐπιτήδευσιν αὐτὰ τοῖς μάλιστα διδαίμοσιν ἕξεσθαι; ΚΛ. Καὶ πῶς οὔ. ΑΘ. Ἀλλὰ αἰσχρὸν δὴ μᾶλλον ὁμήρου τὸν τυρταίου καὶ τοῖς ἄλλοις ποιηταῖς τοῦδε βίου τε καὶ ἐπιτηδευμάτων καλῶν ἥδιστα γράψαντας. λυκούργῳ δέ, εἴπερ καὶ σόλωνι, καὶ ὅσοι δὴ νομοθέται γεγόνασι, γράμματα ἔγραψαν. ἢ τόγε ὀρθόν, πάντων δὴ γραμμάτων τῶν αὐ ταῖς πόλεσι, τὰ τοῦδε τοὺς νόμους γεγραμμένα φαίνεσθαι διαπυθόμενα, μακρῷ κάλλιστά τε καὶ ἄριστα. τὰ δὲ τῶν ἄλλων ἢ κατ' ἐκεῖνα ξυνιόμενα ἢ διαφωνοῦντα αὐτοῖς, εἶναι καταγέλαστα. ἆρ' ὧν διανοούμεθα τοῦδε νόμων λεῶν γραφῆς γίγνεσθαι ταῖς πόλεσι, σὺ παῖδός τε καὶ μικροῦ σήμασι, φίλον τῶν τε ἡμῖν ἐχόντων φάσκειν θαι τὰ γεγραμμένα. ἢ κατὰ τύραννον καὶ δι' αὐτὸν ταξάντων ἢ ἀπειλήσαντα, γράψαντα οὐ τοῖς ἀπηλάχθαι σκοπῶμεν οὖν δὴ καὶ ταυτῇ ἡμεῖς, πότερα ταύτῃ πειρώμεθα λέγειν διανοουμένους περὶ νόμων, ἢ τ' οὖν διωλόμεθα εἴτε μή, ἀλλ' οὖν τόγε πρόθυμον παρέχόμενοι. καὶ κατὰ ταύτην ἴωμεν ὁδὸν ἰόντες, αἴ ἄρα τι κοὐ δῆλον πάσχει, πάσχωμεν. ἀγαθὸν δ' ἴσως τι καὶ αὖθις ἐκβλήσεσθαι αὖ ταύτῃ. ΚΛ. Καλῶς ἔρηκας· ποιῶμέν τε ὡς λέγεις.

ΑΘ. Διασκεπτέον ἆρα πρῶτον ὧσπερ ἐπιχειρήσαμεν ἀκριβῶς, τοῦδε τῶν τε ἐν ὁρσυλούντων καὶ κλοπῆς πάσης περὶ καὶ ἀδικημάτων ξυμπάντων. καὶ οὐδὲν χρὴ θαυμαστόν, εἰ μὴ κατὰ ξὺν νομοθετοῦντες. τὸ μὲν, ἑκόντε, τῶν δ' ἔτι διασκοποῦμεν περὶ νομοθέτου γὰρ γιγνόμεθα, ἀλλ' οὐκ ἐσμόν πω. τάχα δ' ἴσως αὖ γενόμεθα. ἐάν δοκῇ τοῦδε ὧν ἔρηκα ὡς ἔρηκα σκοπεῖσθαι, σκοπώμεθα. ΚΛ. Γαστάπασι μὲν οὖν. ΑΘ. Γερὶ δὴ καλῶν καὶ δικαίων ξυμπάντων, πειρώμεθα καλῶς δ' τοιόνδε. ὅπῃ ποτ' ὁμολογοῦμεν νοῦν, καὶ ὅπῃ διαφερόμεθα ἡμεῖς τε ἡμῖν αὐτοῖς. ἃ δὴ φαῖμεν αὖ πρὶν μεῖσθαί γε ἑκάτερον ἄλλο διαφέρειν τῶν πλέστων, οἱ πολλοί τε αὖτοὶ πρὸς αὐτοὺς αὖ.

ΚΛ. Τὰς ποίας δὴ δὴ διαφορὰς ἡμῶν αὐτοὺς λέγεις. ΑΘ. Ἐπὼ πειράσομαι φράζειν. Γερὶ δικαιοσύνης ὅλως καὶ τῶν δικαίων αὖθρώπων τε καὶ πραγμάτων καὶ πράξεων, πάντες πως ξυνομολογοῦμεν πάντα εἶναι ταῦτα καλά. ὥστε οὐ δ' ἔτις δὶς χυρίζειν εἶναι. τοὺς δικαίους αὖθρώπους, αὖ καὶ τυγχάνουσιν ὄντες αἰσχροὶ τὰ σώματα, κατ' αὐτόγε τὸ δικαιότατον ὄνομα, ταύτῃ παγκάλους εἶναι, ᾠδὸν οὐλὲς αὖ λίτων οὕτω, πλημμελῶς δόξει λέγειν, οὐκοῦν ὀρθῶς; κλ. Ἴσως. ΑΘ. Ἴδωμεν δὲ ὡς εἰ πάντ' ὄντ' καλὰ ὅσα δικαιοσύνης ἴχνεται τῶν πάντων ὄντα καὶ πάγκαλα ἡμῖν ὄντ' ᾠδὸν τοῖς ποιήμασιν ἴσα. κλ. Τί δῆτα δή. ΑΘ. Γοίημα μέν, ὃ πρῶτ' αὖ ἦ λίκαιον, ᾠδὸν ὅσον πρῶτ' αὖ τὸ δικαίου κτᾶσθαι, κατὰ τοσοῦτον καὶ τὸ καλοῦ μετέχειν. κλ. Τίμιον. ΑΘ. Οὐκοῦν καὶ πάθος ὅπερ αὖ δικαίου κοινωνῇ, κατὰ τοσοῦτον γίγνεσθαι καλὸν ὁμολογούμενον, οὐκ αὖ διαφωνοῦντα παρέχειν τὸν λόγον. κλ. Ἀληθῆ. ΑΘ. Ἐὰν δίκαιον μὲν ὁμολογῶμεν αἰσχρὸν δὲ εἶναι πάθος, διαφωνήσει τό, τε δίκαιον καὶ τὸ καλόν,

λὸν, λειχθέντων τῶν δικαίων αἰρήσειν εἶναι. ΚΛ. Γῶς ἔοικε; ἔφην ἐγώ. ΑΘ. Οὐδὲν χαλεπὸν εὑρεῖν· οἱ γὰρ ἁλίσκεσθαι πράττοντες ἡμῖν νόμοι, πάντων σχεδὸν τῶν τοιούτων παρεγγυῶσιν δόξαιεν ἂν τοῖς νῦν λεγομένοις. ΚΛ. Ποίοις; ΑΘ. Τὸν ἱερόσυλόν που, ἐπὶ θάνατον δικαίως ἂν ἀποδύσειν. καὶ ἐν ὀλιγίστοις γέ μοι τοῦτο λέγειν. καὶ μάλιστα δὴ νόμοι τοιαῦτα πεφύκασι πάμπολλα, ἐπίχρονον ἰδόντες, ὡς ταῦτα ἔστι μὲν ἄπειρα πράγματα, σπάνιον δὲ καὶ μιχθὲν δικαιότατόν τι δὴ πάντων πραγμάτων καὶ ξυμπάντων ἄριστα. μῶν οὐχ οὕτως ἡμῖν τά τε δίκαια καὶ τὰ ἡδέα, τὸ μὲν, ὡς τὸν τὰ ξύμπαντα· τὸ δὲ, ὡς σπανιώτατα πέφυκεν; ΚΛ. Κινδυνεύει. ΑΘ. Τοῖς μὲν τοίνυν πολλοῖς, οὕτω περὶ τὰ τοιαῦτα ἀσυμφώνως τὰ ἡδέα καὶ τὰ δίκαια διῃρῆμθαι προσαγορεύεται. ΚΛ. Φαίνεται γοῦν ὦ ξένε. ΑΘ. Τὸ δ' ἐναντίον ἡμῖν τοῦτο ὃ κλεινία πάλιν ἴδωμεν, πῶς αὖ περὶ αὐτὰ ταῦτα ἔχει τῆς συμφωνίας. ΚΛ. Ποίας δὴ πρὸς ποίαν. ΑΘ. Ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις δίμεσι διῃρῆσθαι μὲν εἰρήκαμεν. ΚΛ. Γῶς. ΑΘ. Εἰς εἶδος μὲν πρότερον, ἀλλὰ νῦν ὡς λέγοντά με πίθεσθε. ΚΛ. Τὸ ποῖον. ΑΘ. Ὡς οἰκειοῦ πάντες, ὅσοι πάντα εἰσὶν ἄνθρωποι καὶ ἑαυτοῖς. τούτου δὲ οὕτως ἔχοντος, ἀνάγκη που τοῦτῳ ξυνέπεσθαι φύσει ἐν ἑξῆς λόγον. ΚΛ. Τίνα λέγεις; ΑΘ. Ὡς ὁ μὲν ἄδικός που καιρός, ὁ δὲ καιρὸς ἄκαιρος βιοῦντος. ἀκουσίως δὲ ἑκούσιον οὐκ ἔχει πράξεσθαί ποτε λόγον. ἄκαιρος οὖν ἑκάστῳ φαίνοιτ' ἂν ἀδικῶν ὁ ἀδικῶν, τῷ νῦν ἀδικίαν ἀκούσιον τιθεμένῳ. καὶ δὴ καὶ νῦν ὁμολογητέον ἐμοί· ξύμφημι γὰρ ἅπαντας ἀδικεῖν πάντα, εἰ καί τις φιλονεικίας, ἢ φιλοτιμίας ἕνεκα, ἅπαντα μὲν ἀδίκους εἶναί φησιν, ἀδικεῖν μὲν ἑκόντας πολλοὺς· ὅγ' ἐμὸς λόγος ἐκεῖνος, ἀλλ' οὐχ οὗτος. τίνα οὖν αὖ τρόπον ἔτι γε ξυμφωνοῦμεν αὖ τοῖς ἐμαυτοῦ λόγοις, δίμεσι δ' ὦ κλεινία καὶ μίγιστε ἐρωτῶντε, εἰ δὴ ταῦτα οὕτως ἔχοντά ἐστιν ὦ ξένε, τί συμβαλλόμενοι ἡμῖν περὶ τῆς νομοθεσίας τῇ τῶν μαγνητῶν πόλει. πότερον νομοθετεῖν, ἢ μή. ΚΛ. Γῶς γὰρ οὔ, φήσω. ΑΘ. Διορισεῖς οὖν αὐτοῖς ἀκούσιά τε καὶ ἑκούσια ἀδικήματα· καὶ τῶν μὲν ἑκουσίων ἁμαρτημάτων τὰ καὶ ἀδικήματα, μείζους τὰς ζημίας θήσομεν. τῶν δ' ἐλάττους, ἢ πάντων ἧττον ὡς οὐκ ὄντων ἀδικημάτων ὅταν πρὸς τὰν ἑκουσίων. ΚΛ. Ὀρθῶς μέν τοι λέγεις ὦ ξένε. καὶ τούτοις δή τι χρησόμεθα τοῖς νῦν λεγομένοις. ΑΘ. Καλῶς ἔφου. πρῶτον μὲν τοίνυν αὐτοῖς τόδε χρησόμεθα. ΚΛ. Τὸ ποῖον. ΑΘ. Ἀναμνησθῶμεν ὡς ἔμπροσθεν νῦν δὴ καλῶς ἐλέγομεν, ὅτι σχεδὸν τὰ ἁπλᾶ καὶ ἁπάντων μάλιστα τῶν ἡμῖν παρακείμενα καὶ ἀσυμφωνία· ῥᾴδιον ἦ λαβόντες, πάλιν ὁρῶντες ἡμᾶς αὐτούς. ἆρ' οὖν τόδε νῦν δὴ τούτων ἀποφαίνειν οὔτ' ἂν δυνηθέντες, οὔτε διορισάμενοι τί ποτ' ἔστι ταῦτα ἀλλήλων διαφέροντα ἃ δὴ καὶ πάσας τὰς πόλεις χρὴ νομοθετῶν πάντων τῶν πώποτε γεγονότων ὡς δύο εἴδη τῶν ἀδικημάτων ὄντα, τὰ μὲν, ἑκούσια, τὰ δὲ, ἀκούσια, ταύτῃ καὶ νομοθετεῖσθαι. ὁ δὲ παρ' ἡμῶν νῦν δὴ ῥηθεὶς λόγος ὥσπερ παρὰ θεοῦ λειχθείς, ὅσον τοῦτον μόνον εἰπών, ἀπαλλάξεται. λοὺς δὲ ὁ λοίδορος λόγον ὡς ὀρθῶς εἴρηκε, καὶ τοῦτον νομοθετήσει τινὰ χρόνον; οὐκ ἔστιν. ἀλλὰ ἀνάγκη πως ταῦτα ἔμπροσθεν τὸν νομοθετεῖν διελῶσαι, δύο τε ὄντα, καὶ νῦν διαφορὰν ἄλλην ἔχοντα. ἵνα ὅταν ἑκάτερον τῶν νῦν λεχθέντων ἐπιλάβῃ, πᾶς ἐπακολουθῇ τοῖς λεγομένοις. καὶ δικαίως ἢ τό, τε προπάντων τεθὲν, ἀμαχεί πη κεῖναι καὶ τὸ, μή. ΚΛ. Καλῶς ἡμῖν φαίνῃ λέγειν ὦ ξένε. δυοῖν γὰρ θάτερον ἡμᾶς χρεὼν ἢ μὴ λέγειν ὡς πάντα ἀκούσια τὰ ἀδικήματα, ἢ ὅπερ ὡς ὀρθῶς εἴρηται, πρῶτον διελόντα σε δηλῶσαι. τούτοιν τοίνυν δοῖν δυοῖν δ' μὲν, οὐκ αἰσχρὸν ἐμοὶ πάντες που γίγνεσθαι· τὸ γε δὴ μὴ λέγειν οὕτως ὀρθῶς ἔχειν τἀληθές. οὐ γὰρ αὖ νόμιμον οὐδ' ὅσιον αὖ εἶναι. καὶ τὰ τίνα δὲ ἔοικεν δύο, ἐμοὶ τῷ τε ἀκουσίῳ καὶ τῷ ἑκουσίῳ διαφέρειν ἑκάτερον. ἀλλὰ ἄλλῳ γέ νῦν δή ποτε πειρατέον ἀμωσγέπως δηλοῦν. ΚΛ. Παντάπασι μὲν οὖν ὦ ξένε, τοῦτό γε οὐκ εἰδὸν τε ἄλλως πως ἡμᾶς διαιρεῖσθαι. ΑΘ. Ταῦτα ἴσθι· φράζε δή, βλάπτει μὲν ὡς ἔοικεν ἀλλήλων τῶν πολιτῶν ἐν ταῖς κοινωνίαις τὸ καὶ ὁμιλίαις πολλαὶ γίγνεσθαι·

ται. καὶ τόγε ἑκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον οἱ αὐτοῖς, ἄφοβόν γε. ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ. ΑΘ. Μὴ τοίνυν τὰς τὰς βλάβας πάσας ἀδικίας ὀνόμαζε, οὕτως εὖ παρὰ τὰ ἄδικα οὐ αὐτὰ οὐδὲ ταὐτὰ γίγνεσθαι δίκαιόν ἐστιν. τὰ μὲν γὰρ ἑκούσια δή, τὰ δ' ἀκούσια. ΚΛ. Καὶ γὰρ ἀκούσιοι τῶν πάντων, οὐχ ἁμαρτόντες οὔτε μεγάθεσιν, ἐλάττους εἰσὶ τῶν ἑκουσίων. σκοπεῖν δὲ ἔτι τί λέγω λέγων ἃ μέλλω λέγειν, ἵνα καὶ μανθάνῃ παρέπαιον ὑμᾶς ἐμοῦ φημι ἴσως ὦ Κλεινία καὶ μέγιστε. εἷς γάρ τις πανταχοῦ ἐστιν ὁ Σωκράτης, ἀλλ' ἄκων ἀδικῶν μὲν, ἄκων τα μέν· καὶ ταύτη μὲν δὴ νομοθετήσω ἔγωγε, ὡς ἀκούσιον ἀλίσκεσθαι νομεῖ τῶν· ἀλλ' οὐδὲ ἀδικίαν τοσαύτην ἔσεσθαι τὴν ταύτην ἐλάττω· οὔτε αὖ μείζω, οὔτε αὖ ἐλάττων τὴ γίγνεται· πολλάκις δὲ ὠφέλειαν οὐκ ὀρθὴν γενομένην, ἣν τῆς ὠφελείας αἴτιον ἀδικεῖν φύσομεν, ἐὰν ἡγῇ μὴ νικᾷ. ἡδὺ γὰρ ὦ φίλοι, οὔτ' ἔστιν τὸ δίκαιον τῶν ἄντων, οὔτ' εἰ ὑπάρχοντα ἀφαιρεῖται, λίκαιον ἁπλῶς ἢ ἄδικον χρὴ ὑπολαμβάνειν οὕτω λέγειν. ἀλλ' ἐὰν ἕτερα καὶ δικαίᾳ φρόνῃ χρώμενός τις ὠφελῇ τινά τι καὶ βλάπτῃ, τότ' ἤδη τῷ νομοθέτῃ θατέον, καὶ πρὸς δύο ταῦτα δὴ βλεπτέον, πρός τε ἀδικίαν καὶ βλάβην. καὶ ὁ μὲν βλαβεὶς, ὑγιὴς τοῖς νόμοις ἐς ὁ δυνατὸν ποιητέον, τὸ, τε ἀπολόμενον σώζεσθαι καὶ ὁ πεσὼν ὑπόπου πάλιν ὀρθοῦσθαι. καὶ ὁ βακτηρεὼ ὑγιὴς ὁ ῥωθεὶς, ὑγιής· ὁ δὲ ἀπείνοις ὀργιλαθὴν ὀργαῖς τοῖς σῶσιν μὴ πάσχουσιν ὑγίας τῶν βλάβεων ἐκ διαφορᾶς εἰς φιλίαν πειρατέον ἀεὶ καθιστάναι τοῖς νόμοις. ΚΛ. Καὶ λέγεις ταῦτά γε. τὰς δίνω ἀλίσκεσθαι αὖ βλάβας μὴ κρίσει δικαίᾳ, ἑαυτῆς ἀδικίαν μὲν καὶ κρίσιν λαίνειν ποιῇ, ὑγιαίνουσαν ὁπόσα μὲν ἐστὶ ἀεὶ σώματος ἀεὶ ψυχῆς νόσων, ἰᾶσθαι. ὁ δὲ τῆς ἴσου ὡς μὲν τῆς ἀδικίας, τῇδε χρὴ φάναι. ΚΛ. Πῇ. ΑΘ. Ὅταν ὅτι τις αὖ ἀδικήσῃ μέγα ἢ σμικρὸν, ὀνόμας αὐτὸν διδάξῃ, μὴ ἀναγκάσῃ τοιαῦτα, εἰς αὖθις ὁ δικοῦν ἢ μηδέποτε ἐκόντα βλάπτουσι ποιεῖν, ἢ διαφθείρῃ ἢ πολλῷ, πρὸς τῇ τῆς βλάβης ἐκτίσει· ταῦτα ἅπερ ὄργοις, ἢ λόγοις, ἢ μεθ' ἡδονῆς, ἢ λυπῶν, ἢ ζημιῶν, ἢ ἀζημιῶν, καὶ χρημάτων ζημίαις, ἢ καὶ δίκαις, ἢ καὶ τοιαῦτα ὧν τις ἕνεκα ποιήσῃ τις, μισῶν μὲν τὴν ἀδικίαν, ἐπέξει δὲ ἢ μὴ μισῶν τὴν τῆς δικαίου φύσιν, αὖθ' ὅτι ἔστιν ὄργον τῶν καλλίστων νόμων. ἐν δὲ αὖ πάντως εἰς ταῦτα ἐγκεκτᾶσθαι νομοθέτης, λίκλω δ' οὐτοισι καὶ νόμον θήσει ἴσα. γιγνώσκειν γὰρ τοῖς τοιούτοις πᾶσιν, ὡς οὔτε αὐτοῖς ἔστι ζῆν ἄμεινον, τούς τε ἄλλους αὖ διὰ τὴν ὠφελοῦντα ἀπαλλακτόμενοι τὸν βίον. παράδειγμα μὲν τὸ μὴ ἀδικεῖν τοῖς ἄλλοις γινόμενοι. ποιοῦντες δὲ αὖ σβῶν καλῶν ὄργων πόλιν· οὕτω μὲν δὴ τῶν τοιούτων τῷδε νομοθέτῃ κάλλιστον ἀμαρτημάτων θανάτου ἀνάγκην νέμειν· ἄλλως δὲ, οὐδαμῶς. ΚΛ. Ἔοικε μέν πως λέγεσθαι τὰ παρὰ σοῦ, καὶ μάλα μετρίως. ἧδιον δ' ἄν τι ἐμοὶ φέρον ἀκούσαιμεν ταῦτα ῥηθέντα, ἢ τῆς ἀδικίας τε καὶ βλάβης διάφορον, καὶ δ' τῶν ἑκουσίων καὶ ἀκουσίων ἐς ὃ τι θύβις διαπεπόνηται. ΑΘ. Εἰρηκέναι μέν γε ὡς καλλίστ' ἄν ἐγὼ καὶ λέγειν· δῆλον γὰρ ὅτι δοκεῖ γε τοῦτο ψυχῆς καὶ λέγεται πρὸς ἀλλήλους καὶ ἀκούεται· ὡς οὖ μὲν οὐ αὐτῇ τῆς φύσεως, εἴτ' τι παθὸς, εἴτ' τι μόρος ὄνος θυμὸς, δύσεις καὶ δύσμαχον κτῆμα ἐμπίπτουσι, ἀλογίστως οἷα πολλὰ ἀνακρίπτει. ΚΛ. Πῶς δ' οὔ. ΑΘ. Καὶ μὲν ἡδονῶν γε, οὐταν ἐν τῷ θυμῷ προσαγορεύωμεν. ἰσχυρότατόν δὲ αὐτῷ φαμὲν ἐρῶσι, δεινοκτύπουσιν, πειθὰ μὲν ἀπέπτης βιαίου, πράττειν, ὅτιπερ αὖ αὐτῆς ἐβούλησις ἐθελήσῃ. ΚΛ. Καὶ μάλα. ΑΘ. Τειθὼν μὲν ἄγνοιαν λέγων αὖτις τῶν ἁμαρτημάτων αὐτὰς, οὐκ αὖ φαύλοις ὁ δηλῶ· δηλῶ μὲν δὴ λόμενος αὐτὸ ὀνομοθέτης αὖ ἑαυτόν ἔσ· ὁ μὲν ἁπλοῦν αὐτό, κούφων ἁμαρτημάτων αἴτιον ὑγούμενος. ὁ δὲ διπλοῦν, ὅταν ἀμαθίᾳ τις μὲ μόνον ἀγνοίᾳ ξυνεχόμενος, ἀλλὰ καὶ δόξῃ σοφίας· ὡς εἰσὶν παντελῶς τῷδε ἅμα μὲν δὴ· μιᾷ μὲν ἰσχύος καὶ ῥώμης ἑπομένης, μεγάλων καὶ ἀμούσων ἁμαρτημάτων ἴσθι· μιᾷ δὲ αὖ τὰ ἐναντία· ἀσθενείας δὲ ἑπομένης, παίσσων τε ἁμαρτήματα, καὶ πρὸς σβυτδρων γιγνόμενα, ἥσσει μὲν ἁμαρτήματα· καὶ ὡς ἁμαρτάνουσι, νόμους τάξαι πρωτάτους γε μὲν πάντων, καὶ συγγνώμης τελέσης ἐχομένους. ΚΛ. Εἰκὸς

τα

τα λέγεις. ΑΘ. Ἡδονῆς μὲν γ' ἴσως καὶ θυμοῦ λέγομεν σχεδὸν ἅπαντες, ὡς ὁ μὲν, κράτιστον ἡμῶν, ὁ δὲ, ἥκιστον δεῖ· καὶ ἔχει ταύτῃ. ΚΛ. Γαυτά πασι μὲν οὖν. ΑΘ. Λέγωμεν δέ γε ὡς ὁ μὲν ἡμῶν κράτιστον· ὁ δὲ ἧττον, οὐ δὲ ἀκούσαμεν πώποτε. ΚΛ. Ἀληθέστατα. ΑΘ. Γαῦτα δέ γε προσρήτειν ταῦτα φαμὲν ἐκ τῶν αὐτῶν βούλησιν ἐπιτεθύμηκεν ἴσχειν ἐς τἀναντία πολλάκις ἅμα. ΚΛ. Γλαυκότατα μὲν οὖν. ΑΘ. Καὶ δίκαιόν γε τότε δίκαιον καὶ δὴ ἄδικον ὄν γε ἐγὼ λέγω, σαφῶς αὖ διορισαίμην οὐδὲν ποικίλλων. τὸν γοῦν θυμοῦ καὶ φόβου καὶ ἡδονῆς καὶ λύπης, καὶ φθόνου καὶ ἐπιθυμιῶν αὖ ψυχῇ τυραννίδα ἐκάστην καὶ πάσῃ καὶ ἑκάστῃ, πάντως ἀδικίαν προσαγορεύω. πῶς δὲ οὖ ἀρίστου δόξαν ὅπῃ ποθ' αὖ ἔστι δεῖν ταῦτα ἡγήσονται πόλεις εἴτε ἰδιώται ἕκαστοι, ἐὰν αὖ τὴν κρατοῦσαν αὖ ψυχῆς διακοσμῇ πάντα ἄσφαλῆ, καὶ σφάλληταί τι, δίκαιον μὲν εἶναι φατέον τὸ ταύτῃ πραχθέν. καὶ δὴ τῆς τοιαύτης ἀρχῆς γιγνόμενον ὑπήκοον ἑκάστων. καὶ ἐὰν ἦν ἅπαντα ἀνθρώπων δίκαιον ἀρίστου δοξάζεσθαι δὲ ὑπὸ πολλῶν, ἀκούσιον ἀδικίαν εἶναι, πῶς τοιαύτην βλάβλιν. ἡμῖν δέ, οὐκ ἔστι τὰ νῦν ὀνομάτων πέρι, δύσεις λόγου· ἀλλ' ἐπειδὴ τῶν ἁμαρτανομένων τρία εἴδη διήλληται γιγνόμενα, ταῦτα ἐς μνήμην πρῶτον ἴσως μᾶλλον ἀναληπτέον. λύπης μὲν οὖν καὶ θυμὸν καὶ φόβον ἐπονομάζομεν, οὐ δοὺς ἡμῖν δεῖ. ΚΛ. Γαῦ μὲν οὖν. ΑΘ. Ἡδονῆς δ' αὖ καὶ ἐπιθυμιῶν, λύτρον· ἐλπίδων δὲ καὶ δόξης τῆς ἀληθοῦς τοῦδε τὸ ἀρίστου ἕφεσις, τρίτον ἕτερον. δυοῖν δὲ αὖ τοῖν τριῶν ὄντοιν, πέντε εἴδη γίγνεσθαι ὡς νῦν φαμὲν, ὃς νόμους διαφθείροντα ἀλλήλων, πῶς εἴδεσι δεκτέον, ἢ δυοῖν γίνεσθαι. ΚΛ. Τίσι τούτοις. ΑΘ. Τὸ μὲν δὴ βιαίων καὶ ξυμφώνων πράξεων πραττόμενον ἑκάστοτε. τὸ δὲ, μετὰ σπουδῆς καὶ ἀπάτης λαθραίως γιγνόμενον. ἔστι δ' ὅτε καὶ διαμφοῖν τούτοιν πραχθέν. ᾧ δὴ καὶ νόμοι χαλεπώτατοι γίγνοιντο αὖ, εἰ τὸ προσῆκον μέρος ἔχοιεν. ΚΛ. Εἰκὸς γοῦν. ΑΘ. Ἴωμεν δὴ τὰ μετὰ ταῦτα ἑκάσοις ὁπόθεν ἤρξάμεθα λαβόντες πάλιν ἴδωμεν τῶν νόμων. ἓν δὲ ἡμῖν κείσθω, τοῦδέ τε τῶν συλλήπτων αἰεὶ μνεῖν τοὺς θεοὺς καὶ τὰ τοῦδε τῶν προσόντων. ἕτερα δὲ τῶν τοὺς νόμους διαφθειρόντων ἐκεῖθεν καταλύσει τῆς παιδείας ὀρθότης. τούτων δέ τις αὖ ἴσως πράξει τε μανίᾳ, ἢ νόσοις ἢ γήρᾳ τοῦδε μέρος ξυνεχόμενος, ἢ παιδείᾳ χρώμενος, οὐδέν πω τῶν τοιούτων διαφθόρων, ὧν αὖ γίγνονταί τε φαῦλοι τοῖς ἐκλιχθεῖσιν ἑκάστοις διαιτᾶσι, καὶ φθείροντος τοῦ σπάσαντος, ἢ τοῦ σκαπτομένου τοῦδε τοῦ ποιήσαντος, κειθι δὲ οὗ τοῦ διατεθεὶ σπειρασμῶσιν. πῶς μὲν βλάβλιν αὖ τινα καταβλάψῃ, πάντως ἀπολλῶ ἀποτίνειν. τῶν δὲ ἄλλων δικαιμάτων ἀφείσθω. πλὴν αὖ ἄρα τινὰ ἀποκτείνας, μὴ καθαρῶς ἢ ταῖς χεῖρας φόνου, οὕτω δὲ εἰς ἄλλην χώραν καὶ τόπον ἀπελθὼν, οἰκείτω τὸν οἰκεῖον ἐκείνων. πρότερον δὲ ἐλθὼν τοῦ χρόνου ὃν ὁ νόμος ὥρισεν. ἢ καὶ πόσης ἐπιβὰς τῆς οἰκείας χώρας, οὐδαμόσε δορυφῷ δεθεὶς ὑπὸ τῶν τοιαυτοφυλάκων δύο οἰκιστοὺς, οὕτως ἀπαλλαττέσθω τῶν δεσμῶν. φόνου δὴ καθαρὸν ἡρξάμεθα, πειράμεθα δὴ τέλους παντὸς εἶδος, τοῦδε φόνου θεῖναι τοὺς νόμους. καὶ πρῶτον μὲν τὰ βίαια καὶ ἀκούσια λύσωμεν, εἴτις αὖ ἀνὴρ καὶ ἄθλοις δὴ μεσοῦσιν ἄκων ἔτι παρακρούμασι, εἴτε καὶ αὖ ὑπ' ἐρίδων χρόνοις ἐκ τῶν πάλαι ἀπεκτεικέ τινα φίλον, ἢ κατὰ πόλεμον ὡσαύτως, ἢ κατὰ μαλακίαν πῶς πρὸς πόλεμον, ἢ οἱ συμμάχων ἄσοντες τῶν ἀρχόντων φιλοῖς σώμασιν, ἢ μετά τινων ἄτοπα ἀχρεμμυμμένων πῶς πολεμικῶν πρᾶξιν καθαρῶς, κατὰ ἓν ἐκ φιλοφώνων κομιδῇ τοῦδε τούτων νόμον, ἔστω καθαρὸς, ἰατρῶν δὲ πέρι πάντων, αὖ ὁ θεραπευόμενος ὑπ' αὐτῶν ἀκόντων τελευτᾷ, καθαρὸς ἔστω κατὰ νόμον. ἐὰν δὲ αὐτοχειρὶ μὲν, ἄκων δὲ ἀποκτείνῃ τις ἕτερος ἕτερον, εἴτε τῷ ἑαυτοῦ σώματι φίλῳ, εἴτε ὀργάνῳ, ἢ βέλει, ἢ πάματος

ἢ ὁπόταν δόσει, ἢ πυρὸς, ἢ χειμῶνος προσβολῇ, ἢ στρώσει πνεύματος αὐτὸς τῷ ἑαυτοῦ σώματι, ἢ λιθόρων σωμάτων, πάντως ἔστω μὴ ὡς αὐτόχειρ. λίκμας δὲ πέπτωκεν ὁ διάδικος· ἐὰν μὴ δοῦλον κτείνῃ, νομίζων γὰρ ἑαυτοῦ διαφθαρῆναι, ἂν τὸ πλοῖον διασωθῇ τὸν ἀβλαβῆ παρεχέτω καὶ ἀζήμιον. ἢ λίκμας εἰς πλοῖον ἀξίας τῷ πλεούσης ὑπερόπτου διπλοῦν· τῆς δὲ ἀξίας, ἡ διαιτητὴς διάγνωσιν ποιήσασα· καθαρμοῖς δὲ χρησάσθω μείζοσί τε καὶ τελείοσι τῶν τῷδε τὰ δῶρα ἀποκτείναντι. τούτων δ' ὄφρηγα τοὺς εἶναι κυρίους, οὓς αὐτὸς θεὸς αἱρεῖται· ἐὰν δὲ αὐτῆς δοῦλον, καθειρξάμενος ἀπαλλαττέσθω τῆς φόνου κατὰ νόμον. ἐὰν δέ τις ἐλεύθερον ἄκων ἀποκτείνῃ, τοὺς μὲν καθαρμοὺς τοὺς αὐτοὺς καθαρθήτω τῷ τὸν δοῦλον ἀποκτείναντι. παλαιὸν δέ τινα τῶν ἀρχαίων μύθων λεγόμενον, μὴ ἀλαζονίζεσθω· λέγεται δὲ ὡς ἐνάτῳ θεῖς αἷμα ἐκείνως οὐ ἐλευθέρῳ φρονήματι βεβιωκὼς, θυμοῦταί τε τῷ ὁράσαντι τινὶ νοσῶν ὧν καὶ φόβου καὶ λήματος ἅμα δὴ πλὴν ἑκόντος πάλιν αὐτὸς πεπληρωμένος, ὀρῶν τε τὸν ἑαυτοῦ φονέα οὐ τοῖς ἔθεσι τοῖς τῆς ἑαυτοῦ σωφροσύνης ἀσκηζομένου, λειμῶνι, καὶ ταρασσόμενος αὐτὸς, ταράττει κατὰ δύναμιν πᾶσαν τὸν ὁράσαντα· μάτην μὲν ξύμμαχον ἔχων αὐτόν τε καὶ τὰς πράξεις αὐτοῦ· διὸ δὴ χρὴ ἔστιν ἀρὰν ὑπεξελθεῖν τῷ παθόντι τὸν ὁράσαντα τὰς ὥρας πάσας τοῦ σώματος, καὶ ὄμνυσθαι πάντας τοὺς οἰκείους τόπους ξυμπάσης τῆς πατρίδος· ἐὰν δέ τινος ὁ τελευτήσας ᾖ, καὶ τῆς τοῦ ξένου χώρας ἀρχέσθω τοὺς αὐτοὺς χρόνους. τούτῳ δὴ τῷ νόμῳ, ἐὰν μὲν ἐκὼν πάθῃ τις, ὁ τοῦ τελευτήσαντος γένει ἐγγυτάτω ἐπίσκοπος ὢν τούτων πάντων γενομένων, ἐχέτω συγγνώμην τε, καὶ ἅπερ πρὸς αὐτὸν ἐρρήθη, μήτε ὁσίου αὖ ὄντος πάντως· ἐὰν δέ τις ἀπειθῇ, καὶ πρῶτον μὲν ἀκάθαρτος ὢν, εἰς ταὐτὸν ὄρκου βλάπτεσθαι καὶ θύειν, ἕως δὲ τοὺς χρόνους μὴ ἐθέλει πλήρους, ἀφοσιούμενος τοὺς ἐνιαυτοὺς, ὁ τοῦ τελευτήσαντος γένει ἐγγυτάτω, ἐπεξίτω μὲν φόνου τῷ κτείναντι· διαπᾶν δὲ πάντα ἔστω τὰ ξυμφέροντα τῷ ὄφλοντι. ἐὰν δ' ὁ προσήκων ἐγγυτάτω μὴ ἐπέξιῃ τῷ παθήματι, ὃ μέχρι μιᾶς ἐς αὐτὸν περιελιλυθὸς, τοῦ παθόντος προσφέροντος τὸν πάθην, ὁ βουλόμενος ἐπεξελθὼν τούτῳ, δίκην μὲν τὴν ἀποχώσθαι τῆς αὐτοῦ παιρίδος ἀκηκοζέτω κατὰ νόμον. ἐὰν δὲ ξένος, ἄκων ξένου κτείνῃ τῶν ἐν τῇ πόλει, ἐπεξίτω μὲν ὁ βουλόμενος ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς νόμοις. μέτοικος δὲ ὤν, ἀπηναυτισάτω. ξένος δὲ ᾧ πανταπασι, πρὸς τῷ καθαρμῷ ἑαυτὸ ξένου, ἑαυτὸ μέτοικον, ἑαυτὸ ἀστοῦ κτείνῃ, τὸν ζίον ἅπαντα, τῆς χώρας ἀρχέσθω τῆς τῶν νόμων τῶνδε κυρίας· ἐὰν δ' ἔλθῃ παρανόμως, ἀνομοφύλακες θανάτῳ ζημιούντων αὐτὸν, καὶ ἐὰν ἔχῃ οὐσίαν τινὰ, τῷ τοῦ παθόντος ἐγγύτατα γένει, παρασχόντων· εἰδὲ ἄκων ἔλθοι, αὖ μὴ κατὰ θάλατταν ἐκπίπτῃ πρὸς τὴν χώραν, σκηνησάμενος ἐν θαλάττῃ τέγεσιν τοὺς πόλεσι, πλοῖον ἐπφυλαττέσθω· κατὰ γῆν δὲ αὖ ζίφ ὑπόζυγον ἀχθῇ, ἡ πρώτη προστυγχοῦσα ἀρχὴ τῶν ἐν τῇ πόλει, λύσασα εἰς πλοῖον ἀδεᾶ ἐκπεμπέτω ἄσυλον. ἐὰν δ' ἀρὰν τὶς αὐτόχειρ μὴ κτείνῃ ἐλεύθερον, ξυμφλῇ δ' ἢ πεπραγμένου ἐκπραχθοῦ, δίχῃ δὲ πρῶτον δ' τοιοῦτο διαλαζέσθω. ξυμφὼ γὰρ δὴ πέπρακται καὶ τοῖς, ὅσοι αὖ βιαίφωνες μὲν καὶ ἀπροβούλευτοι ἢ ἀποκτείνει, πλημμῆς ἤ τινι διοίσουσι διαφθείρωσί τινα παραχρῆμα τῆς ὁρμῆς γενομένης, μεταμέλειά τε αὐτοὺς τοῦ πεπραγμένου γίνηται. θυμῷ δὲ, καὶ ὅσοι προπλημμελεῖς λόγοις, ἢ καὶ ἀτίμοις ὀργαῖς, μεταδιώκοντες πλὴν ἁμαρτείας, ὕστερον ἀποκτείνωσί τινα βουληθέντες κτεῖναι καὶ ἡ πεπραγμένου αὐτοῖς ἀμεταμέλητον γίγνηται· διὸ τοὺς μὲν δὴ τοὺς φόνους ὡς ἔοικε θετέον. καὶ ἀμφοτέρους θυμῷ γενόσθαι φαμὲν μεταξὺ δήπου τούτοιν ἑκουσίου καὶ ἀκουσίου, δικαιοῦντα τἀν λεγόμενον. οὐ μὴν ἀλλ' ἑκὼν ἔγωγ' ἑκάτερος, ὁ μὲν ἐν θυμὸν φυλάττων καὶ οὐκ ἐκ τοῦ παραχρῆμα βιαίφωνος, ἀλλὰ μετ' ἐπιβουλῆς ὕστερον χρόνῳ τιμωρούμενος, ἑκουσίως ἂν ἐκ-

δί-

ἐὰν ἀταμιεύτως ταῖς ὀργαῖς καὶ ἐκ τοῦ παραχρῆμα δίδοὺς χρώμενος ἀπροβουλεύτως, ὅμοιος μὲν ἀκουσίῳ ἔστι δι' οὗ δ' οὖν καὶ παντὶ παισὶν ἀκούσιος, ἀλλ' εἰκὼν ἀκουσίου. διὸ χαλεπὸν διορίζειν οἱ τῷ θυμῷ πραχθέντες φόνοι, πότερον ἑκουσίους αὐτοὺς ἢ ἧττον ὡς ἀκουσίους νομοθετητέον. βέλτιον μὲν καὶ ἀληθέστερον, εἰς ἑκάτερα μὲν ἄμφω θεῖναι. τιμῶν δὲ αὐτὸ χωρὶς, τῇ ἐπιβουλῇ καὶ ἀπροβουλίᾳ. καὶ οἷς μετ' ἐπιβουλῆς τὸ καὶ ὀργῆς κτείνασι, ταὐτὰ μᾶλλον χαλεπώτερα· οἷς δὲ ἀπροβουλεύτως τὸ καὶ ὑβρίζουσης, πρᾳοτέρα· νομοθετεῖν δ' χαρίεντον ἐλαφρότερον· τοῦτο δὴ καὶ τοῖς ἁμαρτάνουσι νόμοις, οὕτω. ΚΛ. Γαῦτα πᾶσι μὲν οὖν. ΑΘ. Γάλιστα παλιβόντος γ' ἕνεκα λέγομεν, αὖ πάλιν ἐὰν αὐτόχειρ μὲν κτείνῃ ἐλεύθερον, δι' ὃ πρᾳότερον ἀπροβουλεύτως ὀργῇ τινι γένηται πραχθέν, τὰ μὲν ἄλλα καθάπερ αὖλυ θυμοῦ κτείναντι προσῆκε τῷ πάσχοντι, παρ' ὀλίγον. δύο δ' ἐξαιρεῖσθαι φυγόντα. καλάζων δ' ἐν αὐτοῦ θυμόν. ὁ δὲ θυμῷ μὲν μετ' ἐπιβουλῆς δικτείνας, τὰ μὲν ἄλλα καὶ τὰ ἐν πρόσθεν αὖ. ζίκα δεῖ τὴν καθάπερ ἕτερος ἔφυγε. τὰ δύο, φυγέτω. μιᾷ δὲ θυμοῦ πλέω μοῖραν χρόνου καὶ βόλου δὲ τοῦ τούτων ὧδ' ἔστω. χαλεπὸν μὲν ἀκριβῶς νομοθετῆσαι. ἔστι γὰρ ὅτε τοῦτο ὁ τῷ νόμῳ ταχὺς χαλεπώτερος, ἐμβρώτερος αὖ. ἐ δὲ ἐμβρώτερος, χαλεπώτερος αὖ ἔπι. καὶ τὰ τοῦδε τοῦ φόνου, ἀγριώτερος αὖ πράξειεν. ὁ δὲ, ἐμβρωτέρως. ὡς δὲ τοπολὺ, καὶ τὰ ταχῶ εἰκημένα ξυμβαίνῃ γινόμενα. τούτων οὖν πάντων ἐπιγιγνομένων εἶναι χρὴ, νομοφύλακα. ἐπειδὰν δὲ ὁ χρόνος ἔλθῃ τῆς φυγῆς ἐκκαθάρσιος, πέμπειν αὐτῶν δικαστὰς ὁσίους, οἳ δὴ τὸν ὅρους τῆς χώρας, ἐσκεμμένους ὁ τῷ χρόνῳ τούτῳ τὰς τῶν φυγόντων πράξεις ἔτι σαφέστερον. καὶ τῆς αὐλοὺς τε πέρι μὴ καταδοχῆς τούτων, δικαστὰς γενέσθαι. τοὺς δὲ, αὖ, τοῖς δικασθεῖσιν ἀπὸ τῶν ἰούντων ἀρχόντων, ἐμμένειν. ἐὰν δ' αὖθις ποτὲ κατελθὼν ὁ πότμος αὐτοῦ ἔπηται ὀργῇ, πράξῃ ταὐτὰ, φυτὸν μηκέτι κατέλθῃ· κατελθὼν δὲ κατὰ νόμον ἄρξειν, ταὐτὰ παχέτω. λοῦλον δὲ ὁ κτείνας ἑαυτοῦ μὲν, καθαπράσθω. ἐὰν δὲ ἄλλότριον θυμῷ δικαλῇ δ' ὁ λάβος ἐκπεσάτω τῷ κεκτημένῳ. ὅσοις δ' αὖ τῶν ἀποκτεινάντων πολιτῶν μὴ πέφυκεν τῷ νόμῳ, ἀλλ' ἀκαθάρτοις ὦν, ἀγοραίοις καὶ ἄλλα καὶ τὰ ἄλλα ἱερὰ μιαίνῃ, ὁ βουλόμενος, τόν τε ἐπιτρέποντα τῶν προσηκόντων τῷ τελευτήσαντι, καὶ ὃν ἀποκτείναντα, εἰς δίκην καταστήσας, πλὴν διπλᾶ σίων χρημάτων τὸ καὶ τῶν ἄλλων πράξεων, αἰσχυνέσθω πράττειν τε καὶ ἐκτίνειν. ὃ δὲ ἔκτισμα, αὐτὸς αὐτῷ κομιζέσθω κατὰ νόμον. ἐὰν δ' οἷς θυμῷ λοῦλος διαφθείνῃ αὐτοῦ ἀποκτείνῃ, οὓς προσήκοντας τοῦ τελευτήσαντος, χρωμένους τῷ κτείναντι χρείαις ὧν αὐτοῖς πλὴν μοίχου μήτε μοίρας ζωγρουῦντας, καθαροὺς εἶναι. ἐὰν δὲ ἄλλος τὶς λοῦλος ἐλεύθερον ἀποκτείνῃ θυμῷ, παραδιδόντων οἱ δικαστάται τὸν λοῦλον, τοῖς προσήκουσι τοῦ τελευτήσαντος. ὃ δὲ ὑβρικῆς μὲν βασκανθέντων τὸν ὁράσαντα· χρόνῳ ᾧ αὖ ἐκλείσειν. ἂν δὲ γένηται μὲν, ὀλιγάκις δὲ, αὖ ὀλίγῳ θυμέον, παῖδα τὸν μήτηρ ἢ μήτερ' ὀνόν, ἢ θυγατέρα πλαῖς, ἤτοι χρόπῳ διαίῳ κτείνῃ, καθαρσεις μὲν τὰς αὐτὰς τοῖς ἄλλοις καθαιρέσθω, ἡ οἰκείου τοὺς ζῆς ἀπειναντέπο. κατελθόντ' δὲ τῶν ἀποκτειναντ', ἀπαλλάττεσθω γυναικός τε ἀπ' ἀνδρὸς, μὴ τὸν ἄνδρα ἀπὸ γυναικὸς· μὴ μέντοι γε κοινῇ παιδοποιεσθω, μηδ' ξυνίστιον ἔκγονον ἢ ἀδελφὸν ἀπιστέρνιε, γίνεσθαί ποτε· μηδὲ κοινωνεῖν ἱερῶν ἀσεβοῦντε ἢ ταῦτα μὴ ἀπειθῶν ὑγιὲς ἀσεβὲς γίνεσθω ἢ ἐθέλοντι· γυναῖκα δὲ γαμεῖν ἐὰν ἀνὴρ διέρχῃ κλέπτῃ τινά τις, ἢ γυνὴ ἑαυτῆς ἄνδρα, τὸν ἐν ἅδῃ ὥσαντος ὁρᾶσθαι, καθαίρεσθω μὲν οὗτος καθαρμούς. ζητεῖς δὲ ἀπιναυτήσεις διακελεῦσαι. κατελθὼν δὲ ὁτὶ τοιοῦτον ὁράσας, τοῖς αὐτοῖς πάσχοντι, ἱερῶν μὴ κοινωνείτω. μηδ' ὁμοζάπλος γινέσθω ποτέ. ἀπειθῶν δὲ ὅσιος ἢ τῷ ἢ ἱερωσύνῃς, ἀσεβὴς αὖ ὑγιὴς γινέσθω ἢ ἐθέλοντι. καὶ αὖ ἀδελφὸς ἀδελφοῦ, ἢ ἀδελφῇ, ἢ ἀδελφὴ ἀδελφοῦ, ἢ ἀδελφῇ ἑαυτοῦ μὲν κτείνῃ, τὰ μὲν τῶν καθαρμῶν, καὶ ἀπιναυτήσεων ὡσαύτως καθάπερ εἴρηται

τοῖς γονεῦσι καὶ τοῖς ἐκγόνοις, ἐρρῶσθαι δεῖν γίγνεσθαι καὶ τούτοις, ὧν ἀδελφούς τε ἀδελφῶν καὶ γονέας γονέων παίδων. τοῦτοις δὲ ξυμβαίνειν αὐτοῖς μηδέποτε γιγνέσθω, μηδὲ κοινωνοὺς ἱερῶν. ἐὰν δέ τις ἀπειθῇ τῷ τῆς πόλεως ταῦτα ὁσιοῦντι νόμῳ, ὑπόδικος ὀρθῶς ἂν γίνοιτο μεγάλης δίκης. ἐὰν δ' ἄρα τις εἰς τοσοῦτον ἀκρατὴς θυμοῦ γένηται πρὸς τοὺς ξυντυχόντας, ὥστε μανίαις ὀργῆς τῶν γεννητόρων τολμῆσαι κτεῖναί τινα, ἐὰν μὲν ὁ πεπονθὼς, πρὶν τελευτῆσαι, τὸ δρασάντα φόνου ἀφιέναι, μὴ θάπτειν δὲ ἐν ἐκούσιον ὀφθαρασάμενον φόνου καθαρθῆναι, καὶ πάλαι ὅπῃ ἐκόντι πράξασι, καθαρὸς ἔστω. ἐὰν δὲ μὴ ἀφῇ, πολλοῖς σοῦχος ἔστω νόμοις ὁ τοῦτο δράσας. καὶ γὰρ αἰτίαισ μεγίσταις σοῦχος ἂν γίνοιτο, καὶ ἀσεβείαισ ὁσιοῦντος καὶ ἱκέτου μεγίστου, τὸν τῆς γενητοῦ ψυχὴν συλήσας. ὥστε εἴπερ δίκαιόν τινα, ὃν πολλάκις ἀποθνήσκειν τὸν αὐτὸν καὶ ἐν παραφόνοις ἢ μακροκτόνοις ὀφθαρασάμενον θυμῷ, τοῦτον δικαιότατον θανάτων πολλῶν ἓν τυγχάνειν. ᾧ γὰρ μόνῳ οὐ μεμισημένῳ ἐστὶ τὸν μέλλοντα τῶν γονέων τελευτήσεσθαι, παρίξει νόμος οὐδεὶς κτεῖναι τὸν πατέρα, ἢ μητέρα, βίου εἰς φῶς τὸν ἐκείνων φύσαν ἀναγόντας, ἀλλ' ὑπομένοντα τὰ πάντα πάσχειν πρίν τι δρᾶσαι τοιοῦτον, νομοθετήσει, πᾶσι τοῦτον λύκοις τἄλλα πρόσωπον αὐτὸν τυγχάνειν γίγνεσθαι· οὐ νόμῳ. καίτοι δὴ τῷ πατέρα, ἢ μητέρα ἀποκτείναντι θανατος ἡμία. ἀδελφὸς δὲ αὖ ἀδελφὸν κτείνῃ οὐ τάσι μάχης γενόμενος ὑπνι τρόπῳ τοιούτῳ, ἀμυσόμενος αἰτίαν τινα χειρῶν πρότερον καθάπερ πολέμιον ἀποκτείναι, ἔστω καθαρός. καὶ ἐὰν πολίτης πολίτην ὡσαύτως, ἢ ξένος ξένον. ἐὰν δὲ ἀστὸς ξένον, ἢ ξένος ἀστὸν ἀμυσόμενος κτείνῃ κατὰ ταυτὰ ἔστω, τῷ καθαρὸς εἶναι· καὶ ἐὰν δοῦλος δοῦλον ὡσαύτως. ἐὰν δὲ αὖ δοῦλος ἐλεύθερον ἀμυσόμενος ἀρκτείνῃ, καθάπερ ὁκτείναι πατέρα τοῖς αὐτοῖς σοῦχος ἔστω νόμοις. ὃ δὲ τῷδε τῆς ἀφέσεως εἵρηται φόνου πατρὸς, ταυτὸν ἔστω τῷδε ἀπάσης τῶν τοιούτων ἀφέσεως, ἐαὐτοῦ τισιν ὧν τῷδε ἀφὶξ ἔστω ἐκών, ὡς ἀκουσίου γεγονότος τῷ φόνου, εἰ μὴ ἐπὶ μοιχείᾳ γεγένηται τῷ σβέσαντι· καὶ αἰσχρὸς εἰς ἔστω τῆς ἐκεχειρίας οὐ νόμῳ. καὶ τὰ μὲν δὴ βίαιά τε καὶ ἀκούσια καὶ κατὰ τὸν θυμὸν γιγνόμενα τῷδε φόνους, μητρὸς ἐρρήθω. τὰ δὲ τῷδε τὰ ἑκούσια καὶ κατ' αἰσχύνην πᾶσιν γιγνόμενα, τούτων πέρι, καὶ ἐπιβουλῆς λύπης ἡδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ φθόνου, ταῦτα μετ' ἐκεῖνα ἡμῖν λεκτέον. ΚΛ. Ὀρθῶς λέγεις. ΛΘ. Πάλιν δὴ πρῶτον τῷδε τῶν τοιούτων εἰς δικαιοσύνην εἶπωμεν ὁπόσα αὖ ἔστι. τὸ μὲν δὴ μέγιστον, ἐπιθυμίαι κρατοῦσαι ψυχῆς ὑπερφιαλοῦσι τὸν πόδον, ὃν δ' ἧττα μάλιστα οὐ ταῦθα. οὐ πλοῦτός τε καὶ ἀχρεότατος ἡδονὴ ὢν τυγχάνει τοῖς πολλοῖς τῶν χρημάτων τῆς ἀπλήστου καὶ ἀπείρου κτήσεως ὄρωτας μυρίους οὐτί κτουσα δικαιοσύνη ὅμοφύσιν τε καὶ ἀπαραλλαξίαν τῷ κακῷ. τῆς δὲ ἀπαραλλαξίας, ἡ τῷ κακῷ ἐπαινεῖσθαι πλοῦτον αἰτία φῦμα πρὸς τῶν ἐλλήνων τε καὶ βαρβάρων. πρῶτον γὰρ τῶν ἀγαθῶν αὖ προκείνοντες τρίτον ὄν, τοὺς τ' ἐπιγιγνομένους λωβῶνται καὶ ἑαυτούς. ᾧ γὰρ ἀληθὲς λέγεσθαι τῷδε τῷ πλούτου κρεῖττον πόλεως πόσεως, πάντων κάλλιον καὶ ἀρίστου· ὡς οὖσα σώματός ἐστι, καὶ σῶμα ψυχῆς οὖσα. ἀγαθῶν μὲν οὖν ὄντων ὧν οὖσα ὁ πλοῦτος εἶναι πέφυκε, τρίτον ἂν εἴη μετὰ σώματος ἀρετὴν καὶ ψυχῆς. διδάσκαλος οὖν ἂν ὁ λόγος οὗτος γίγνοιτο, ὡς οὐ χρὴ πλουτεῖν ζητεῖν, τὸν δικαίως ἐσόμενον· ἀλλὰ δικαίως πλουτεῖν καὶ σωφρόνως· μὴ φόνοι οὕτως οὐκ ἂν γίνοιντο οὐ πόλεσι, φόνοις δὲ ὁμοίοις καθαίρεσθαι· ναῦς δὲ ὅπῃ ἀρχόμενοι τούτων εἴπομεν· ὃ μὲν τῷτ' ἐστὶ καὶ μέγιστον, ὃ ποιεῖ φόνου ἑκουσίου τοὺς μεγίστας λήσας. λαυθάνει δὲ φιλοτίμου ψυχῆς ἕξις, φθόνος οὐτί κτουσα χαλεπὸν ξυνοίκους. μάλιστα μὲν αὐτῷ δεῖ κατα μηδένα τρόπον φθονεῖν. λαυθάνοις δὲ τοῖς ἀρίστοις τῶν ἐν τῇ πόλει· χρὴ δὲ εἰδέναι μὴ ἄδηλα φόβοι πολλοὺς δὴ φόνους εἰσὶν ἠργασμένοι. ὅταν ἢ, τὸν πρεσβύτερα ἢ πεπραγμέ

κ μηδένα βούλονται σφίσι ξυνοικίναι γιγνόμενα, ἢ γιγνόμενα τοὺς οἷον τούτων μητρυιὰς ἀναιροῦσι θανάτοις, ὅταν ἄλλῳ μαλθακοὶ δοκῶσι τρόπῳ τούτων δὴ πάντων πέρι προοίμια μὲν ἁρμόδια ταῦτ' ἔστω· καὶ πρὸς τούτοις, ὃν καὶ πολλοὶ λόγοι τῶν ἐν ταῖς τελεταῖς ᾠδαὶ τὰ τοιαῦτα ἐπισυσκήπτουσιν ἀκούοντες, σφόδρα πείθονται· τὸ, τῶν δικαίων τίσιν ἀφ' ἑαυτοῦ γίγνεσθαι· καὶ πάλιν ἀφικομένοις δίκη, ἀνάγκαῖον εἶναι δοῦναι καὶ κατὰ φύσιν δίκην ἐκτῖσαι, δοῦναι τῷ παθόντος ἅπερ αὐτὸς ἔδρασεν, ὑπ' ἄλλου τοιαύτῃ μοίρᾳ τελευτῆσαι ἢ τότε βίου. πειθομένῳ μὲν δὴ καὶ πάντως φοβουμένῳ, ἴσῃ αὐτῷ τὸ προοίμιον δοῦναι τοιαύτην δίκην, οὐδὲν δεῖ ἐν αὐτῷ τούτῳ νόμου ὑμῶν· ἀπειθοῦσι δέ, νόμος ὅδε ἐρείσθω τῆς γραφῆς· ὃς αὖ ἐκ προνοίας τε καὶ ἀδίκως ὀπτιανοῦν τῶν ἐμφύλιων αὐτόχειρ κτείνῃ, πρῶτον μὲν τῶν νομίμων ἐφέστω· μήτε ἱερὰ, μήτε ἀγορὰ, μήτε λιμένος, μήτε ἄλλου κοινοῦ ξύλλογον μηδένα μετέστω· ἐὰν τέ τις ἀπαγορεύῃ τῷ δράσαντι ταῦτα ἀνθρώπων, καὶ ἐὰν μή· καὶ ἀπαγορεύων ἔνοχος πάσης τῆς πόλεως ἀεὶ φαινέτω τε καὶ φανήτω. ὁ δὲ μὴ ἐπεξιὼν δίκην, ἢ μὴ προαγορεύων ἔρχεσθαι, τῶν αὐτῶν αἰτιάτης πρὸς ἀνδρώντε καὶ γυναικῶν προσήκων τῷ τελευτήσαντι, πρῶτον μὲν ἀγνὸς μίασμα εἰς αὐτὸν καὶ πᾶν τῶν θείων ἴσχέτω δὲ χρόνον ἕως ἂ τῷ νόμου αἰρεθῇ φίλῳ προσρέπεται. ἔπειτα δὲ λεύτερον, ὑφ' ὅσιος τῷ ἐθέλοντι τιμωρεῖν ἔνοχος τῷ τελευτήσαντος γιγνέσθω. ὁ δὲ ἐθέλων τιμωρεῖν, πάντε αὖθ' τούτοις λουτρῶν φυλακὰς πέρι καὶ ὅσων αὖ ἐτέρων ὁ θεὸς πέρι ταυτὰ νόμιμα παίσασθω πάντα ἀπὸ τελῶν καὶ πᾶν πρόρρησιν προαγορεύων, ἵνα ἀναγκάζων ἢν δράσαντα ὑπέχειν πᾶν τῆς δίκης πρᾶξιν κατὰ νόμον. ταῦτα δὲ ὅλα μὲν γίγνεσθαι χρεὼν ἔστι διάπαντων ἐπιχωρίων καὶ θυσιῶν θεὸς ἕνεστι, ὅς τῶν τοιούτων μέλει φόνους μὴ γίγνεσθαι κατὰ πόλεις, ῥᾴδιον ἀποφαίνεσθαι νομοθέτῃ. τίνες δ' εἰσὶν αὖθις, καὶ τίς ὀρθότης τῶν τοιούτων δικῶν τῆς εἰσαπαξ, ὀρθῶται πρὸς τὸ θεῖον αὖ γιγνόμενος ἕκαστος ἕκαστα, νομοφύλακες μετ' ἄλλων τῶν καὶ μάντεων καὶ τοῦ θεοῦ νομοθετησάμενοι, τὰς δίκας εἰσαγόντων ταυτασί. δικασταὶ δὲ αὐτῶν εἶναι δοὺς αὐτοὺς, οὕσπερ δοῖς τὰ ἱερὰ συλῶσι διαδικάζειν ἐρρήθη κυρίως. ὁ δὲ ὅπλων, θανάτῳ ζημιούσθω· ἢ μὴ ἐν τῇ δοῦ παθόντος χώρᾳ θανεῖσθω αἰσχίστῃ ἔξω πρὸς τὸ ἀσεβέν. φυτῶν δὲ καὶ μὴ θηλάσας κείσῃ ὑποχθών, φλυκτίνῳ ἀφφιγίαν. ἐὰν δέ τις ἐπιξὺν που τῶν τῆς τοῦ φονευθέντος χώρας, ὁ προστυγχὼν πρῶτος τῶν ἐκείνου τὸ ἀποθανόντος ἢ καὶ τῶν πολιτῶν, αἰκτεῖ κτεινάτω· ἢ δήσας, τοῖς ἀρχουσι τῶν πολιτικῶν κομιστῶν, κτεῖναι παραδότω. ὁ δὲ ἐπισκηπτόμενος, ἅμα καὶ κατηγορέτω τοῦ, ᾧ αὖ ἐπισκήπτῃ. ὁ δὲ, παιρικτέτω δοὺς ἐγγυητὰς ἀξιόχρεως, οὓς αὖ ἢ τῶν δοῦ ταῦτα δικαστῶν ἀρχὴ κρίνῃ, τοῖς ἐγγυητὰς ἀξιόχρεως παρέξειν ἐγγυωμένους εἰς δίκην· ἐὰν δὲ ἢ μὴ ἐθέλῃ, ἢ ἀλωκτῇ ἢς κατάσται πλὴν ἀρχῶν παρακαθοῦσαι δίκασαι, φυλάττειν καὶ παρέχειν εἰς πλὴν τίσιν τῆς δίκης· ἐὰν δὲ αὐτόχειρ μὲν μὴ, συλλύσῃ δὲ θανάτου ἢς ἄλλος ἐτέρῳ, καὶ τῇ βουλόσει τε καὶ ἐπιβουλεύσει ἀφ' κτείνασ', αἴλιος ὢν καὶ μὴ καθαρὸς πλὴν ψυχὴν τοῦ φόνου οἰ πόλει οἰκεῖ, γιγνέσθω καὶ τούτῳ κατὰ ταυτὰ αἰρείσεις τούτων πέρι, πλὴν τῆς ἐγγύης. τῷ δὲ ὄφλοντι, ταφῆς τῆς οἰκείας ἐξέστω τυγχεῖν. τὰ δὲ ἄλλα κατὰ ταυτὰ ὡσαύτως τῷ πρόσθεν ῥηθέντι δοῦναι αὖθις γιγνέσθω. τὰ αὐτὰ δὲ ἔστω ταῦτα, ξυσσίτοις τε πρὸς ξυσσίτους. καὶ ἀστοῖσι καὶ ξυσσίτοις, πρὸς ἀλλήλους· δούλοις τε αὖ πρὸς δούλους τῆς τε αὖ χειρίας· πέρι καὶ ἐπιβουλεύσεως πλὴν τῆς ἐγγύης. ταύτην δὲ καθάπερ εἴρηται τοὺς αὐτόχειρας κατηγορᾶσθαι· ἢν δὲ πρεσβεύσονται ἢν φόνου ἅμα κατηγορᾶν καὶ βούτους. ἐὰν δὲ δοῦλος ἐλεύθερον ἑκὼν εἴτε αὐτόχειρ εἴτε βουλεύσας ἀποκτείνῃ καὶ ὄφλῃ πλὴν δίκην, ὁ τῆς πόλεως κοινὸς δήμιος ἅπασι πρὸς τὸ μνῆμα τοῦ ἀποθανόντος, ὅθεν αὖ ἤρξατο τὸν θυμὸν μαχεσάμενος, ὁ φόνος αὖ ἐλθὼν προσάπτῃ, ἐάσας περιῶ παντὸς μόνος ὀφονεύς, θανάτῳ ἐάν δ' ἄλλος δοῦλον κτείνῃ μηδὲν ἀδικοῦντα, φόβῳ δὲ μὴ μηνυτὴς αἰσχρῶν ἔργων ἢ καὶ κακῶν αὐτοῦ γένηται, ἢ ἄλλος οὗτος ἄλλου τοιούτου, καθάπερ αὖ ἐπολίτην κτείνας ὑπεύθυνος δίκας, ὡσαύ

πως κὴ τοῦ τοιούτου δούλου καὶ τὰ αὐτὰ ἀποθανόντος, οὕτως ὑπέχω. ἐὰν δὲ δὴ γένηται ἐφ' ὅσι καὶ νομοθετῶν δεινὸν καὶ οὐδαμῶς προσφιλές, μὴ νομοθετῶν δὲ ἀόνατον, ξυγγενῶν αὐτόχειρα σφόνευς. ἢ λίπι βουλεύσεως γενομένους ἑκουσίους ἢ καὶ ἀλίκους πάντως. οἱ τὰ μὲν πολλὰ σὺ κομῶς οἰκούσας καὶ ἐφομιλίας γίγνεται τέλεσι. γίνεσθ δ' αὖθις δὲ, καὶ οὐ ἢ μήποτε ἵς αὖ προσδοκήσει χώρα, λέγων μὲν ἐγχωρῶν αὖ πόλιν ἐν ἐμπροσθεν σμικρῷ ῥηθέντα λόγον, αὖ αἰδοῖς ἀκούων ἢ μῶν, ὅσις κτήσθαι γίνεται μᾶλλον ἑκὼν ἢ δὲ τὰ τοιοῦτα, φόνων τῶν πάντα αὐσιοτάτων. ἐ γὰρ δὴ μῦθος, ἢ λόγος, ἢ ὅ τι χρὴ προσαιρεῖσθαι αὐτὸν, ἐκ παλαιῶν ἐθρέων ἔρχεται σαφῶς· ὡς τῶν ξυγγενῶν αἱμάτων τιμωρὸς λίκλωσ ἱπποκόπος, νόμῳ χρῶνται τῷ ὠμὸν λεγόντι. καὶ ἵ τις ἐξ αὖθις σβάσαντί τι τοιοῦτον, παθεῖν ταυτὰ αἰκιμαίως ἄπῃ ἴσβασεν, εἰ παῖδα ἀπέκτεινέ τις ποτὲ, αὐτὸν χῆρ. κτανὸ τέκνων τολμῆσαι βίᾳ πάσχοντα ὕστερον χρόνοις. καὶ ἐ μητέρα, γενέσθαί τε αὐτὸν ἀπολέσας μεταχόντα φύσις αἰκιμαίων, γενόμενόν γε κτανὸ τῶν γενεθέντων λιπεῖν ἐν βίου ὀλίγοις χρόνοις ὑστέρως. τῷ γὰρ κοινῷ μιασθέντος αἵματος, οὐκ ἔστιν κάθαρσιν ἄλλῳ οὐδὲ ἕκαστον ἐπίλαγγάνεσθαι ἐν μιασθεὶ, πρὶν φόνον φόνῳ ὁμοίῳ ὅμοιον, ἰσβάσασα ψυχοτόσῃ. καὶ πάσης τῆς συγγενείας· ἐν ἡμὲν ἀφίλασαμένη κειμένοις· ταῦτα δὲ παρὰ θεῶν μέν τινα φοβούμενον, τὰς τιμωρίας ἔρχεσθαι χρὴ τοὺς τοιούτους· εἰδέ τινα σ' οὕτως ἐλλίπ ξυμφορὰ κατάλαβοι, ὥστε παῖδος, ἢ μητρὸς, ἢ ἀδελφῶν, ἢ τέκνων ἐκπρονοίας ἐκ σίας ψυχὴν ὀλμῆσαι ἀποσβῆν σώματος, ὁ παρὰ τῷ θνητῷ νομοθέτου νόμος, ὧδε περὶ τῶν τοιούτων νομοθετῶν· προῤῥήσεις μὲν τοὺς τοιοῦδε τῶν νομέμων ἔρχεσθαι. καὶ ἐγγύασ τοὺς αὐτοὺς εἶναι, καθάπερ ἐῤῥήθη τοῖς ἔμπροσθεν· ἐὰν δ' ἵς ὅλῃ φόνευ τοιούτου, ζώντων κτείνασ' ἑνὰ, οἱ μὴ τῶν δικαστῶν ὑπερέται καὶ ἀρχοντες ἀποκτείναντες, εἰς τεταγμένον τεθοδον ἔξω τῆς πόλεως ἐκ βαλόντων γυμνόν. αἱ δὲ ἀρχαὶ πᾶσαι κατὰ ὅλης τῆς πόλεως λίθον ἕκαστος φέρων ἐκάστοτε κεφαλὴν ἔκπροβαλλών, ἀφοσιούτω τὴν πόλιν ὅλην. μετὰ δὲ ταῦτα τῆς χώρας ὅσα τὰ τῆς χώρας ὅρια φέροντες, ἐκβαλόντων τῷ νόμῳ ἄταφον. Τὸν δὲ δὴ πάντων αἰσχύστατον καὶ λιγόμενον φίλτατον, ὃς αὖ ἀποκτείνῃ, τί χρὴ πάσχειν. λέγω δὲ ὃς αὖ ἑαυτὸν κτείνῃ πλὴν τῆς ἐμαρμένης βίᾳ ἀποστερῶν μοῖραν, μήτε πόλεως τοι ἑξόσις λίκλω· μήτε τοῦδε ἀνδρὸς ἀφύκτῳ προσπεσὼν τύχῃ αἰκιμαθεὶς, μὴ δὲ αἰσχύνης τινὸς ἀπόρου καὶ ἀβίου μεταλαχὼν, αἰρόμενος καὶ ἀσεσβασμένος δειλίᾳ ἑαυτῷ λίκλω ἄδικον ἐπιβῇ, βύτῳ δὴ τὰ μὴ ἄλλα ἐκὸς εἶναι, ἃ χρὴ νόμιμα γίγνεσθαι τοῦδε καθαρμούς τε καὶ ταφάς· ὧν ἴζηγατός τε ἄμα καὶ ἐν τοῦδε τοῦτα νόμους ἐπανορθωμένους, χρὴ τοὺς ἐγγύτατα γένεσθαι αὐτοῖσι καὶ τὰ προσταττόμενα. τάφους δ' εἶναι τοῖς οὕτω φθαρεῖσι πρῶτον μὲν κατὰ μέσα· μηδὲ μιᾷ ὁδὸς ξωστάφου. εἶτα οἱ τῶν δώδεκα φυλετῶν μέρεσι μέρων τῶν ὅσα ἀγχοτάτω καὶ ἀκόνυμα θάπτειν ἀκλεῶς αὐτούς. μήτε στήλας μήτε ὀνόματα δηλοῦντας τοὺς τάφους. ἐὰν δ' ἄρα τὸ ζύγιον ἢ ζῶον ἄλλο τι φονεύσῃ τινὰ, πλὴν τῶν ὅσα οἱ ἀγῶνι τῶν δημοσίᾳ πυθμένων ἀθλεύοντά τε ἴσιοῦν σβάσῃ, ἐπιξέπτωσαν μὲν οἱ προσήκοντες τῷ φόνου τῷ κτείναντι. διαδικαζόντων δὲ τῶν ἀγρονόμων, δίκην αὖ καὶ ὁπόσης προστίξῃ ὁπροσήκων. τὸ δὲ ὄφλον, ἔξω τῆ ὅρων τῆς χώρας, ἀποκτείναντας διορίσαι. ἐὰν δὲ ἄψυχόν τε ψυχὸν ἀνθρώπου στερήσῃ, πλὴν ὅσα κύρ αὐνος ἢ τε παρὰ θεοῦ τοιοῦτον βέλος ἰὸν, τῶν δ' ἄλλων ὅσα τινὸς προσπεσόντος ἢ αὖ ἐμπεσὸν κτείνῃ τινὰ, δίκην μὲν αὖ τῷ κρινόντων γενέσθαι ἐν ἐγγύτατα ὁπροσήκων γένει. ἀφοσιούμενος κατὰ αὖθ τε καὶ κατὰ τῆς συγγενείας ὅλης. τὸ δὲ ὄφλον, ὃ χρεὼν εἶναι καθάπερ ἐῤῥήθη τὸ πῶ ζώων γένος. ἐὰν δὲ τεθνηκὼς μὲν αὖ τὶς φανῇ, ἄσηλος δὲ ὀκτείνασ' ᾖ, καὶ μὴ ἀμελῶς ζητοῦσιν αὐθέρεος γίγνηται, τὰς μὲν προῤῥήσεις τὰς αὐτὰς γίγνεσθαι καθάπερ τοῖς ἄλλοις. προαγορεύειν δὲ τὸν φόνευ τῷ σβάσαντι. καὶ ἐπιδημοσάμενον εἰ ἀγορᾷ, κηρύξαι τῷ κτείναντι τὸν, καὶ τὸν, καὶ ὠφελικὸν φόνευ, μὴ ἐπιβαίνειν ἱερῶν μὴ δὲ ὅλης χώρας τῆς τοῦ παιδὸς ὧν αὖ φανῇ καὶ γεωθῇ ἀχρὶ

νούμενον. καὶ ἔξω τῆς τοῦ πατρὸς χώρας ἐκβαλλόμενον ἀποφυγόντα. οὗτος δὴ νόμος ἐξέστω κύριος τοῖς φόνου κείμενος. καὶ τὰ μὲν τοῖς τοιαῦτα μέχρι τούτων, οὕτως. Ὃν δὲ ὀκτείνας ἐφ' οἷς τε ὀρθῶς ἂν ἀποθανὼν εἴη, τάδ' ἔστω. Νύκτωρ φῶρα εἰς οἰκίαν εἰσιόντα ἐὰν κλοπῆς χρημάτων ἕνεκα ἀποκτείνῃς τις, καθαρὸς ἔστω. καὶ ἐὰν λωποδύτην ἀμυνόμενος ἀποκτείνῃ, καθαρὸς ἔστω. καὶ ἐὰν ἐλευθέραν γυναῖκα βιάζηταί τις ἢ παῖδα τοῖς τὰ ἀφροδίσια, νηπιωτὶ πεπαίτω ὑπὸτε τὴν ἰσχυροτέραν βίᾳ, καὶ κτείνας τὸν βιαστὴν ἀδικήσῃ ἢ ὑμᾶς ἢ ἑαυτὸν ἢ τῶν ἐλευθέρων τινὰ ἢ γυναῖκα ἢ παῖδα ἐπιτυχὼν γαμετῇ γυναικὶ βιαζομένῃ, κτείνας τὸν βιαζόμενον, ἔστω καθαρὸς ὁ τῷ νόμῳ· καὶ ἐάν τις παῖδ' ἑκουσίων ἐλαύνων μᾶλλον ἀέκοντα ὁρᾶσθαι κτείνῃ τινά, ἢ μαστρὶ, ἢ τέκνοις, ἢ ἀδελφοῖς, ἢ ἐγγενέσι τέκνων, πάντως καθαρὸς ἔστω. Τὰ μὲν τοίνυν τοῖς τοιούτοις ζώσης ψυχῆς καὶ ταμιείας, ἓν αὐτῇ τὸ χρύσιον μὲν ἐλαφρὸν, ἀτυχεστέρᾳ δὲ τὸ ναστόν, καὶ περὶ βασάνων τῶν ἐναίσιμων ἃς δεῖ τιμωρεῖσθαι γίγνεσθαι, νενομοθετήσθω. τὰ δὲ τοῖς τῶν σωμάτων τροφεῖα μὲν καὶ ταμιεῖα, εἴρηται. Τὸ δ' ἐχόμενον τούτων αἰσίαις πράξεις ἐπ' ἀλλήλων ἀκουσίοις τε καὶ ἑκουσίοις γιγνόμεναι, διοριστέον εἰς δυνάμεις, αἵτινές εἰσι καὶ ὅσαι, καὶ ὧν αὖ τυγχάνουσαι τιμωρήσεων, ἢ προσφορὰν ἔχουσιν αὖ ἔνιαι τοιαῦται. ταῦτα μὲν ἐκεῖνα ὡς ἔοικεν, ὀρθῶς ἂν νομοθετοῖτο. Τραύματα δὴ καὶ πείρασεις ἐκ τραυμάτων τά γε λάβρα μεχρὶ θανάτου, καὶ ὁ φαυλότατος αὖ τάξεως τῶν ὧδε νόμων τρεπομένων· τὰ δὴ τραύματα καθάπερ οἱ φόνοι διαιρετέον· τὰ μὲν, ἑκούσια· τὰ δὲ, θυμῷ· τὰ δὲ, φόβῳ. τὰ δὲ, ὁπόσα ἐκ προνοίας ἑκούσια συμβαίνει γιγνόμενα. πρῶτον δὴ περὶ πάντων τῶν τοιούτων διορίσασθαι χρὴ νόμους ἀνθρώποις ἀναγκαῖον τίθεσθαι, καὶ ζῶν κατὰ νόμους· ἢ μηδὲν διαφέρειν τῶν πάντη ἀγελαιοτάτων θηρίων· ἢ δὲ αἰτία τούτων, ἥδε. ὅτι φύσει ἀνθρώπων οὐδεμιᾶς ἐκ παντὸς φύεται ὥστε γνῶναι τὰ συμφέροντα ἀνθρώποις εἰς πολιτείαν, καὶ γνοῦσα ἡ βέλτιστον, ἀεὶ διωκαθαί τε καὶ ἑλέσθαι πρᾶξιν· γνῶναι μὲν γὰρ πρῶτον χαλεπὸν, ὅτι πολιτικῆς καὶ ἀληθοῦς τέχνης, οὐχ ἥδιον, ἀλλὰ ἧς κοινὸν ἀπάσης μέλειν. δεῖ μὲν γὰρ κοινὸν ξυμβῆναι· ἧς δὲ ἴδιον διανεῖμαι τὰς πόλεις· καὶ ὅτι ξυμφέρει τῷ κοινῷ τε καὶ ἰδίῳ τοῖν ἀμφοῖν, ἢν δ' κοινὸν τιθῆται καλῶς μᾶλλον ἢ ἧς ἴδιον· ἀδύτερον δὲ ἐὰν ἀρχὰ καὶ δ' γνῶναί τις, ὅτι ταῦτα οὕτω πέφυκε λάζυρι καλῶς ὁ τέχνῃ, μεῖζον δὲ ἔτι ἀνυπεύθυνός τε καὶ αὐθεκάστορ ἀρχῇ πόλεως, οὐκ ἂν ποτε δυνάσαιτο ἐμμένειν τούτῳ τῷ δόγματι καὶ διαζῆναι, ἧς μὲν κοινὸν ἡγούμενον ἔφεσιν ἐν τῇ ψυχῇ, δ' δὲ ἴδιον ἑπόμενον ἧς κοινῷ. ἀλλ' ὧδε πλεονεξίαι καὶ ἀδικοπραγίαι ἔνεστιν φύσει αὐτὴν ὁρμῶσαι ἀεὶ, φθάνουσα μὲν ἀλόγως τῷ λύπῃ, δώκασα δὲ τῷ ἡδονῇ. τῷ δικαιοτάτου τε καὶ ἀμένονος, ἐπιπροσθοῦσι ἄμφω ταῦτα συχνοῖς. καὶ σκότος ἀπορχαζομένη αὐτῇ, πάντων κακῶν ἐμπλήσει πρὸς δὲ τέλος αὐτήν τε καὶ πόλιν ὅλην ἐπὶ ταῦτα ἔπος τις ἀνθρώπων φύσει ἱκανὸς θεᾶς μοίρᾳ γενέσθαι, παρακλαῖον δώκας ἔσῃ, νόμων οὐδὲν ἂν δέοιτο τῶν ἀρχαίων ἐκεῖ. ἐπιστήμης γὰρ οὔτε νόμος, οὔτε τάξις οὐδεμία κρείττων. οὐ δὲ θέμις ὅδε νοῦν οὐδενὸς ὑπήκοον οὐδὲ δοῦλον, ἀλλὰ πάντων ἄρχοντα εἶναι, ἑαυτῆς ἀληθοῦς τε ὄντως ἥ κατὰ φύσιν. νῦν δὲ οὐ γάρ ἐστιν οὐδαμοῦ οὐδαμῶς, ἀλλ' ἢ κατὰ βραχύ. διὸ δὴ τὸ δεύτερον αἱρετέον τάξιν τε καὶ νόμον. ἃ δὴ, ἐμὲ μὲν, ὡς ἐπὶ τοσοῦτον λύρᾳ καὶ ᾠδῇ πείθει. Τὸ δ' ἐπίπαν ἀδικωτάτη. ταῦτα δὴ τῶνδε εἴνεκα εἴρηται, νῦν ἡμεῖς τάξομεν τί χρὴ τὸν τρώσαντα ἢ τι βλάψαντα ἕτερον ἄλλον παθεῖν, ἢ ἀποτίνειν. πρόχειρον δὴ παντὶ τῷδε παντὸς ὑπολαβεῖν ὀρθῶς τὸν τρώσαντα· ἢ πίνα. ἢ πῶς. ἢ ποτέρα λέγεις. μυρία γὰρ ἔνεστί τούτων, καὶ πάμπολυ διαφέροντα ἀλλήλων. ταῦτ' οὖν δὴ δικασπρίοις ἐπιβλέπειν κρίνειν πάντα, ἢ μηδένα ἀδικώτατον. οὗ μὲν γὰρ κατὰ πάντων ἀναγκαῖον ἐπιτρέπειν κρῖναι δ' ποτέρου ἐγένετο, ἢ οὐκ ἐγένετο ἕνεκεν τούτων. ᾧ δὲ μηδὲν ἐπιτρέπειν αὖ τῷδε τῷ τὴν δίκην ζημιοῦσθαι καὶ πάσχειν τὴν χρεὼν τὸν ἀδικήσαντα τούτων τί. Ἀλλ' αὖ τὸν τῷδε πάντων νομοθετῆσαι σμικρῶν καὶ μεγάλων ἁδύ ἀδικώτερον.

ΚΛ. Τίς οὖν ὁ μετὰ ταῦτα λόγος. ΑΘ. Ὅδε. ὅτι τὰ μὲν ἐπιτρε-

πλέον δικασηρίοις· τὰ δὲ οὐκ ἐπιξιπλέον, ἀλλ' αὐτῷ νομοθετητέον. κλ. ρῶα δὴ νομοθετητέον τε, καὶ ποῖα ἀποδοτέον κείνευ τοῖς δικασηρίοις. λθ. τὰ δὲ δὴ μιξὶ ταῦτα ὀρθότατ' ἂν ἀπεῖεν ἔτι. ὡς ὦ πόλει οὐ ξ δικασήρια φαῦλα καὶ ἄφρονα κλέπτοντα τοὺς αὐτῶν δξεσ' κρύβλιω τοὺς κείσεις διακδιμάζει. καὶ ὅλιβον δεπότδρον ὅταν μὲν δι σιτῶντα, ἀλλὰ θορίσου μιτὶ καθάπδρ δίκαζα, ἐπαινοῦντά τε βοῦ καὶ μέγοντα τῶν ὑποτρέων ἐκάτδρον οὐ μόρει κείνῃ, χαλεπὸν ὅτι πάντες ἴλῃ τῇ πόλει γίγνεσθαι φιλεῖ· τοῖς οὖν δὴ δικαίοις δικασηρίοις νομοθετεῖν ὑπὸ τινος αἰάγκης λαφθέντα, οὐκ ἀυτχὲς μὲν, ὅμως δὲ ἀβ αἰάγκης ἐλλημμένον, ὅτι πολὺ σμικρότατα ἐπιφερέπλεον αὐτοῖς τάττειν τοὺς ζημίασ· τὰ δὲ πολλοῦ αὐτὸν νομοθετεῖν δικαίνλιω, αἵτις ἀρκτικαὶ τὰ πολιτείᾳ νομοθετῆσθαι. οὐ ξ δὲ αὖ πόλει δικασηρίοις ὄνασ μὲν ὀρθῶς καθιστῶτα ἕ, γραφόντων τε δὴ τῶν μελλόντων δικάζειν δεῖ μαθεῖν τὸ ὄφ πόλεως ἀκεῖσθαι, ὡ ταῦτα ὀρθὸν καὶ ἔχον δὴ καὶ καλῶς, τὰ πολλὰ ἐπιφέρειν κείνευ τοῖς δικαίοις δικασταῖς, τῶν ἐφλύντων πλεῖ, τί χρὴ παθεῖν αὐτοὺς ἢ ἀποτίνειν. ἐμὲν δὴ ταῦτ' ἀνάμεσον τοῦ μὲν νομοθετεῖν αὐτοῖς τὰ μέγιστα καὶ τελεσκ. ἄ καὶ φαλοτδρῶς ἂν πᾶσι δοκοίμην δικαστὴ διαιάντοκτι δεῖν καὶ προσάπτειν ἑκάστῳ τῶν ἁμαρτημάτων τὴν ἀξίαν τοῦ πάθους τε καὶ πράξεως. ἐπειδὴ δὲ οἷς ἡμεῖς νομοθετῆμεν, οὐχ ἥκιστα ἐμμελεῖς αὐτοὺς εἰσόμεθ' ἂν τῶν τοιούτων γίγνεσθαι κριτὰς, ἐπιφέρειν δὴ τὰ τελεῖσκ· οὐ μὴν ἀλλ' ὅτδρ πολλάκις ἔπομέν τε καὶ ἐφράσαμεν ἐν τῇ τῶν ἔμπροσθεν νομοθετήσει νόμων, ἐν ποδὶ γραφόντι καὶ ἓν τοὺς τύπους τῶν ἐμμελεῖν ἁπάντασ', λοῦναι τὰ παραλείγματα τοῖσι δικασταῖς, τὸ μή ποτε ξαίνειν ἔξω τῆς δίκης· τότε τε ἓν ὀρθότατα ἔχοι, καὶ δὴ καὶ νῦν τοῦτ' αὐτὸ ποιητέον, ἐπαινεθέντα ἴδῃ πόλιν ἐκδὲ τοὺς νόμους. ἐν δὲ γραφὴ ποδὶ γράμματος ἓν ἡμῖν κάτω· ἐάτις δικασθεὶς τῇ βουλήσει κτεῖναί τινα φίλιον πλὴν ὧν ὁ νόμος ἐφίησι, γράφω μὲν, ἀποκτεῖναι δὲ ἀδίωκτον, ἐν διασωθέντα τε καὶ γράσαντα οἶπος οὐκ ἄξιον εἶναι· οὐδὲ αἰδούμενον ἄλλως ἢ καθάπδρ ἀποκτείναντα ὑπίκειν φόνου αἰτιᾶσθαι. τὸν δὲ οὐ παντάπασι καλὸν τύχην αὐτοῦ σι Σόμενον. καὶ ἓν δειμοκὸς αὐτὸν καὶ ἓν γράφεσθαι ἐλεύσας ἀπόδρομος αὐτοῖς ἐγένετο, μὲν τῷ μὲν, αὐίκα νέλκης γένεσθαι, τῷ δὲ, ἐπαίρακον τύχην καὶ ξυμφοραὶ, τούτῳ δὴ χρέειν τῷ δειμονι διδόντα καὶ μὲ εἶναι δούμενον, ἐν μὲν θανάτου ἀφιλεῖν τὸ γράσαντος, μετάσασι δὲ ἐς τὸν ἅπαντα πόλιν αὖθ γίγνεσθαι ὅλ. Σίου καρπούμενον ἅπασαν τὸν αὐτοῦ κτῆσιν· βλάβος δὲ ἀφιτέβλα φ ἓν γραθέντα, ἐκ τίνεν τῷ βλαφθέντι· τιμᾶν δὲ ἐ δικαστὴν ἕτδρ αὖ τὸν δίκιον κρίνῃ· κρίνειν δὲ ἕτδρ αὖ τοῦ φόνου ἐλίκασαν· ἐὰ ἐπλεῖν τινα ἐκ τῆς πολιῆς τὸ δαύματος· γονέασ' δ' αὖ παῖς ἢ λοῦλος δικαιότητα ὠσαύτως ἐκ προνοίας γράσῃ, θάνατον εἶναι τὸν ζημίαν. καὶ ἐὰν ἀδελφὸς ἀδελφὸν, ἢ ἀδελφὴ, ἢ ἀδελφὸν ἀδελφὴ, ἢ ἀδελφὴν ἀδελφὸς γράσῃ καὶ ὅπλα γράμματος ἐκ προνοίας, θάνατον εἶναι τὸν ζημίαν. γυνὴ δὲ ἄσπρα ἐαυτῆς ἀβ ἐπιβουλῆς τὸ ἀποκτεῖναι γράσασα, ἢ αὖρ τὸν ἑαυτῆ γυναῖκα, φθίγπα ἀεισφυγίαν. τὸν δὲ κτίσιν ἐὰν μὲν ἡβῶσι ἢ γυγατδρίες αὐτοῖς ὦσι παῖδες ἔτι, τοὺς ἐπιτρόπους ἐπιτροπεύειν, καὶ ὀρφανῶν τῶν παίδων ἐπιμελεῖσθαι. ἐὰν δὲ ἄσπρες μὲ ἐπάναγκες ἔστω γρέφεσθαι ἓν φθίγονται ἐκτὸ τῶν ἐκγόνων. τὸν δὲ οὐσίαν, ἐὰν αὖθις κτᾶσθαι. ἅπασι δὲ ὅσ τις αὖ τοιαύτας συμφορᾶς τοῦδε πίσῃ, τοὺς συγγενεῖς σωιλθόντασ' μέχρις ἀνεψιῶν παίδων τῆς πφυτόδρος, ἀμφοτδρόθεν πρός τε αὐσρῶν καὶ πρὸς γυναικῶν, κληρονόμους εἶς ἓν δίκην ἔστω τῇ πόλει τελῆ αἰρεσιν τὴν καὶ πίνακα κιχλίοσδν κατασῆσαι βουλευομένους, μετὰ νομοφυλάκων καὶ ἐφόρων διασκεψάσασ' ὁπότερα καὶ λόγῳ ζωῆδι. ὡς οὐδεὶς δίκαιος τῶν τελῆ αἰρεσιν καὶ πίνακα κιχλίοσ, τῷ αὐκαιότος ἐστιν. ἐὰν δὲ ξύμπαντος τ' γένεσ οὔτως, ἐς τ' πόλεως δημόσιός τι ἢ ἴδιος. ἐὰν δὲ τὴν ἐς πόλιν τῶν αὐτῆς οἴκων, ὡς ὁσιωτάτης τε καὶ ἀυτυχεστάτους κτᾶσθαι κατὰ δύναμιν. ὅταν οὖν τις ἅμα δυστυχηθῇ καὶ ἀσεβηθῇ τῶν οἴκων, ὥστε ἓν κεκτημένου αὐτῷ, παῦλασ' μὲν μὴ καταλιπεῖν, ἴδιον δὲ ἢ καὶ γεγαμηκότα ἅπαιδα πλὴν

τῆ σει φόνον ὅ φλονται ἑκουσίου ἥτινος ἀμαρτήματος ἄλλου τῶν τοὺς θεοὺς ἢ πολίτας, ὧν αὖ θάνατος ἐν τῷ νόμῳ ζημία διαρρήδην ἢ κειμένη, ἢ καὶ ἐν ἀειφυγίᾳ τοσοῦτον τῶν αὐθρώπων ἅπασι, ὅσον πρῶτον μὲν καθήρασθαι καὶ ἀποδιοπομπήσασθαι τὸν δίκον χρεών ἐστω κατὰ νόμον. ἔπειτα σωτηρίαν τοῦτο καθάπερ εἴπομεν νῦν δὴ τοὺς οἰκείους ἅμα νομοφύλαξι, σκέψασθαι γένος ὅτι πόρρω αὖ ἢ τῶν ἐν τῇ πόλει διδύκιμώτατον πρὸς ἀρετὴν καὶ ἅμα εὐτυχές, ἐξ ἧς αὖ παῖδες γεγονότες ὡσὶ πλείστους. ὅθεν οὖν τῷ τὸ τελευτήσαντος πατρὸς καὶ τοῖς αὖτοῦ γένους ἡγεμὼν ὡς ἐκείνων εἰς ποιοῦντας φήμης οὕνεκα ἐπονομάζοντας, γυνή τε καὶ ἐσχύν κῆ θεραπευτὴν οἰκέων καὶ ἐρῶν ἐπ' ἀμείνοσι τύχαις γίγνεσθαι τῆ πατρός, τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐπιξυμβάσης, αὐτὸν κληρονόμον κατὰ τὴν πατρῴαν κατὰ νόμον. ἂν δ' ἁμαρτόντα, ἀνώνυμον ἐᾶν καὶ ἄπαιδα καὶ ἄμοιρον κεῖσθαι, ὁπόταν αὐτὸν κατὰ λάβωσιν αἱ δίαιαι τοῦ ξυμφοραί. ἔστι δὲ οὐ πάντων ὡς ἔοικε τῶν ὄντων ὅρος ὅρῳ προσμιγνύς, ἀλλ' ὅσ ἔστιμόσιον, ἔξεστιν ἐν μέσῳ ὅρων πρότερον ἑκατέρῳ προσβάλλον γίγνεσθαι ἀμφοῖν μεταξύ· καὶ δὴ καὶ τῶν ἑκουσίων τε καὶ ἀκουσίων, τῷ θυμῷ γιγνόμενον φαμὲν δίκαιον εἶναι· φαυμάτων οὖν οἰκείων τῶν ὀργῇ γινομένων, ἐὰν ὄφλῃ τὶς, πρῶτον μὲν τίνειν τῷ βλάβους πλὴν δὶ πλασίου, αὖ δ' φαῦμα ἰάσιμον ἀποδῷ· τῶν δὲ αἰκιῶν πλὴν τὶ τρὶς πλασίων. ἐὰν δὲ ἰάσιμον μὲν, αἰσχύνῃ δὲ μεγάλῃ τινὰ προσβάλῃ τῷ φωθοῦ καὶ ἐπονείδιστον, πλὴν τε φρὶς πλασίων ἐκτίνειν. ὅσα δέ τις φώσας τινὰ μὴ μένον βλάπτῃ ἐν παθόντα, ἀλλὰ καὶ πλὴν πόλιν ποιήσας ἀλωίβον τῇ πατρίδι πρὸς πολεμίους βοηθῆν, ἔξεστιν δὲ μετὰ τῶν ἄλλων ζημιῶν ἐκτίνειν καὶ τῇ πόλει πλὴν βλάξιν. πρὸς γοῦν τοὺς αὐτὸς φρατέρας, καὶ ἐπὶ τὸ ἀλωατοῦσθαι φρατινέσθω. καὶ τοὺς ἐπὶ τοῦ ἐκείνου φλεμηνῆς ταπείσθω τάξεις. ἢ μὴ σῶν ταῦτα ὑπόδικος τῷ ἐθέλοντι τῆς ἀφρατείας γιγνέσθω κατὰ νόμον. πλὴν ἢ δὴ τῆς βλάξις ἀξίαν εἶπε διπλοῦν εἶπε τριπλοῦν εἶπε μὴ τριπλασίαν, ὀνόματα φησάμενοι δικασταὶ ταπέντων. ἐὰν δὲ ὁ μέγονος ὁμέγονον τὸν αὐτὸν τόπον τοῦ τῷ φώσῃ τοὺς γονέας καὶ τοὺς συγγενεῖς μέχρις ἀνεψιῶν παίδων πρὸς γυναικῶν καὶ αὐθρῶν· γυναῖός τε καὶ αὖθρωπος σωτηρίαν τοῦτο καθάπερ τιμαῖ τοῖς γεννήσασι κατὰ φύσιν. ἐὰν δὲ ἀμφισβητήσιμος ἡ τίμησις γίγνεται τοὺς πρὸς αὐθρῶν εἶναι κυρίους. ἐὰν δὲ ἀλωατῶσιν αὐτοὶ τοῖς νομοφύλαξι τελευτῶντας ἐπισκήπτειν. ἐγγόνοις δὲ πρὸς γονέας εἶναι τῶν τοιούτων φαυμάτων δικαστὰς μὲν, τοὺς ἐπὶ τοῦ ἐφέντα ἔτη γεγονότας ἑπτακαίδεκα, οἷς αὖ παῖδες μὴ πεῖν τοὶ ἀληθινοὶ δὲ ὦσιν. αὖ δ' ἄλλος ὄφλῃ, τιμαῖ οἰ τεθνεῶτα χρὴ ἐν τοιοῦτον, εἴτε μείζον ὂν τοῦτον τοῦτου πάσχειν. ἢ καὶ μὴ πολλῷ σμικρότερον. καὶ τῶν ξυγγενῶν τὸ σράσαντος μανίᾳ δικάζειν. μηδ' ἐὰν γονεὺς ᾖ τὸν χρόνον ὅσον ὁ νόμος εἴρηκε. δοῦλος δὲ αὖτις ἀλλότριον ὀργῇ φώσῃ, παραδότω ἐν δοῦλον ὁ κεκτημένος τῷ φωθοῦ χρῆσθαι ὅ, τι αὖ ἐθέλῃ. ἐὰν δὲ μὴ παραδιδῷ, αὐτὸς πλὴν βλάβιν βλαπθήτω. ἐὰν δὲ ἐκ σωφρονίσεως αἰτίαται τὸν δοῦλον καὶ τὸ φωθοῦτος, μαχεσθαι τὸν ἐν γονεύς, ἀμφισβητησάτω. ἐὰν δὲ μὴ ἕλῃ, τετραπλασίαν ἐκτισάτω πλὴν βλάβιν. ἐλὼν δὲ, αὐθρακοδισμοῦ ὑφ' ὁτουοῦν ἐχέτω τὸν τυχάξοντα μετὰ τὸν δοῦλον· ὃς δ' αὖ ἄκων ἄλλος ἄλλον φώσῃ, ἐξ βλάβος ἀπολοῦν ἀποτινέτω. τύχης δ' νομοθέτης οὐδεὶς ἐκὼν ἀρχήν. δικασταὶ δὲ ὅσοι, οἳ περ τοῖς ἐγγόνοις πρὸς τοὺς γονέτορας ἐρρήθησαν· κῆ τιμωρῆ πλὴν ἀξίαν τῆς βλάξις.

Δίαιαι μὲν δὴ πάντ' ἡμῖν τὰ προειρημένα πάθη. δίαιον δὲ καὶ ἡ τῆς αἰκίας τῶν γένος. ὧδε οὖν χρὴ περὶ τῶν τοιούτων πάντα αὐθρα καὶ παῖδα καὶ γυναῖκα. ἀεὶ διανοεῖσθαι ἐξ περισβύτερον, ὡς οὐσμικρῷ τοῦ νεωτέρου ἔστι περισβυόμενον, οὕτε θεῶσι καὶ αὐθρώποις τοῖς μέλλουσι σώζεσθαι καὶ βίοτον μενεῖν· αἰκίαν οὖν περὶ περισβύτερον ἐν πόλει γινομένην κατὰ νεωτέρου ἰδεῖν, αἰσχρὸν καὶ θεμιστός. ἔοικε δὲ νῷ παντὶ κατὰ γέροντος πληγὴν ῥᾳδίως, ὀργὴν ὑποφέρειν, αὐτῷ πεθεμένῳ μὴν ταύτην εἰς γῆρας. ὧδε οὖν ἔστω. πᾶς ἡμῖν αὐξηθεὶς ἐν ἑαυτοῦ περισβύτερον ὄψῃ τι καὶ εἰ πεῖ· ἐν δὲ προέχρυτα εἴκοσι ἐτῶν ἐξηκοντούτου, ἄρξεται ἡ βλαβη,

νομίζων ὡς πατρὸς ἢ μητρὸς ἀθυλακεύεσθω. καὶ πάσης τῆς λωιτῆς ἐλπίσι αὐτὸν φιτύσαι καὶ τεκεῖν ἀπέχειν· ἀεὶ θεῶν γενεθλίων χέειν. ὡς δ' αὕτως καὶ ξύνοικον ἀπείργοιτο ἅτε πάλαι οἰκειωθέν, ἅτε κήλυδος ἀφιγμένου. μήτε γὰρ ὑπάρχειν μήτε ἀμωμότους θεοὺς παρά παν τολμᾶτω τελεῖσθαι· τὸν δὲ τοιοῦτον νομεύτειν. ξύνοικον δ' αὖ ἀπασιλλαίνοντα καὶ θρασὺν ὁμοίως ἰέναι τὸν τύπτοντα, εἴπερ δεῖν κολασθῆναι, λαβὼν πρὸς πλὴν ἀρχὴν τῶν ἀσυνόμων ἀπαγέτω, τοῦ τύπτου δὲ ἐργάσθω. ἵνα πάρεα γένηται ἢ τὸν ἐπιχώριον αὖ τολμῆσαί ποτε παίξαι. οἱ δ' ἀσυνόμει παραλαβόντες τὸ καὶ αἰακεύοντες, τὸν ξοανικὸν αὖ θεὸν βλαβεύοντα, ἰὰν ἀρὰ ἀλίκως σθῆ ὁ ξόανον τὸν ἐπιχώριον τύπτειν τῇ μάστιγι, τὸν ξόανον ὅσας αὖ παίξῃ τοσαύτας δύντες, τῆς ἴσον ξοανίσαι παυόντων. ἰὰν δὲ μὴ ἀδικῇ, ἀπειλήσαντές τε καὶ ὀνειλίσαντες τῷ ἀπαγέτω, μὴ θιγόντων ἄμφω, ἤλιξ δ' ἤλικα. καὶ τὸν ἄπαισα προίχνται ἐλπίσι αὐτῶν αὖ τύπῃ γέρων τὸ γέροντα, καὶ ἰὰν νέος νέον, ἀμωμότω καὶ τὰ φύσιν αὖθι βέλους φιλᾶς ταῖς χρείαν. ὁ δὲ, ἴσον τε παράκοντα γεγονὼς ἔτη, ἰὰν τολμᾷ τῷ, μάχαιρ ἔπ' ἀρχὼν ἔπ' ἀμωμότω, ἄχρεος καὶ ἀκλεὴς ἀθρόος αὖ λεγόμενος, ἀσφαπτώδης τὸ λίκης αὖ ἐπονειλίσαν τυγχάνων, τὸν πρίσπον ἔχει. καὶ ἰὰν μὲν τις τοιοῦδε παραμυθίοις δύπειθὴς γίγνηται, δύνιος αὖ ἔῃ. ὁ δὲ δυσπειθὴς καὶ μαλθακὸν προσμίον φρονίζων, δίχριτ' αὖ τὸν βιόνδε ἐπίμοιρος νόμον. ἰαύλιες τύπτειν τὸν πρισβύτερον εὖ σπεῖσιν ἢ πλείοσιν ἑαυτοῦ, πρῶδον μὲν ὁ προστυγχάνων ἰὰν μὴ ἤλιξ μὲν δὲ πάτερος ἢ τῶν μαχρυλίων, διεργάτω, ἢ κρινὲς ἔστω κατὰ νόμον. ἰὰν δὲ οὐ τῇ τοῦ πλησίστιος ἐλπίσι ἢ ἔτι νέστερος, ἀμωμότω ὡς ἀδελφῷ ἢ πατρί, ἢ ἔτι αὐτερβῷ τῷ ἀδικουμένῳ. τοὺς δ' ἔτι δίκλω ὑπιχέτω τῆς αἰκίας ὁ τὸν πρισβύτερον ὡς ἔρκτιες τολμῶσας τύπτειν· ἢ ἰὰν ὅπλα πλὴν δίκλω, διδάσθω μαθὴν εἰαυτῷ σμικρότερον. ἰὰν δὲ οἱ δικασταὶ τιμήσωσι πλείονος, ἔστω κύριος ὁ πεισθεὶς αὐτῷ χρόνος. ἰὰν δὲ ξόανος ἢ τῶν μαθόντων τις, τύπτῃ τὸν πρισβύτερον εἴκοσιν ἔτεσιν ἑαυτοῦ, ἢ μὴ τὰ παρακεκλημένων τῆς βουλείας, ἃ αὖ τοὺς νόμους ἐχέτω πλὴν αὐτὴν δίκλω ἐπῃθὲς, ξόανος μὲν ὢν καὶ ξωσίνους, δύο ἔτη δικαμίου ἐκτινέτω ταύτην αὖθι πλὴν δίκλω. ὁ δὲ μάχαιρ τε ὢν καὶ ἀπειθὴς τοῖς νόμοις, τελεῖ δικάσθω, ἰὰν μὴ δικησίσιον πλείονος αὐτῷ χρόνου ἐμίσῃ πλὴν δίκλω. ζημιούσθω δὲ καὶ ὁ παρακεκλημένος ὁ τῶν τούτων, μὴ μὰ βουθήσας κατὰ νόμον, ὁ μὲν μείζονι ἐμάχεσθε ὤν, μᾶς. δυοῖν δίκλω, πεντήκοντα δραχμαῖς. τελεῖν δὲ, τελέοντα. ἕκοσι δὲ, ἢ τεταρτῶν δικησίσιον δὲ γιγνέσθω τοῖς τοιούτοισι ςρατηγοὶ καὶ ταξίαρχοι καὶ φύλαρχοί τε καὶ ἵππαρχοι. νομὶ δὲ ἴσα κακὰ, οἱ μὲν, τῶν χρηστῶν αὐθρώπων οὕνεκα γίγνονται, διδάσκειν χρεὼν τὸν τινα τρόπον ἐμέλοντες ἀλλήλοις αὖ φιλοφρόνως οἰκεῖν. οἱ δὲ, τῶν πλὴν παυλείαις διαφυγόντων, ἀτρέμονι χρωμένων ἤνι φύσει, καὶ μαθὴν τεγγεόντων, ὥστε μὴ οὐκ ἐπιπᾶσιν ἰσάκις κάκλω, οὗτοι τοὺς μέλλοντας λόγους ἐνθήσεσθαι, πεπτικότες αὖ δέον· ἐς δὲ τοὺς νόμους ἰβ αἰσχυκῆς ὀνομαθέτης αὖ νομοθετοῦ. βουλόμενος αὐτῶν μαθέτε χρείαν γίγνεσθαι. παῖδες χαρὴ μαθρὸς ἢ βούτων ἔτι προγόνων ὅσ' ἂν ἐς τολμήσει ἄψασθαί ποτε ζιφ ζόμενος αἰκίας ἕνεκα, μήτε τῶν αὖθι λείσιος θεῶν μᾶσιν, μήτε τῶν ἐσαῦ γᾶς ἐμωμεῖν λογομένων, ἀλλὰ ὡς εἰσὶς ἢ μαθρὸς ἢ μαθρὸς δίκη, κατὰ φρονῶν τῶν παλαιῶν καὶ ἐσαῦ πάντων ἀρχαίων παρανομεῖ, τούτῳ δεῖ ἕνεκα ἀποτροπῆς ἐχέτης. θάνατος μὲν ὧν, οὐκ ἔστιν ἔχαδον· οἱ δὲ ἐξ ἄλλου βούτοι σπλειγόμενοι χρόνοι, ἔστε τ' ἐκ τούτων εἰσὶ μᾶλλον οὐ ἐχάτης καὶ ἀληθίσατα λέγοντες, οὐδὲν ἀνίουσι ταῖς τοιαύταις ψυχαῖς ἀτροπῆς· οὐ γὰρ αὖ ἐγίγνοντό ποτε μαζρακλοῖαί τε καὶ τῶν ἄλλων γυναικτόρων αἱόσιοι πλευτῶν τάλμασι δὴ τὰς οὐθάδι κλάσεις ἐσδὲ τὰ τοιαῦτα, τούβιοι τὰς οὐ τῷ ζῶ, μᾶλλον τῶν οὐ δουλεύειν ἔχω καὶ τὰ λωίσαμαι· ἔστω δὴ λεγόμενον δ' μὲν ἐξ ἐπὶ τῶν. ὃς αὖ τολμήσῃ πατρὸς ἢ μητρὸς ἢ βούτων πατρὸς ἢ μητρὸς τύπτειν, μὴ μαίαις ἐχόμενος, πρῶτον μὲν ὁ προστυγχάνων καθάπερ οὐ τοῖς ἔμπροσθεν ξοανέτω. καὶ ὁ μὲν μάτοιος ἢ ξένος ἐς προσορίαν τῶν ἀπώνων καλείσθω ξοανῶν, μὴ ξοανήσας δὲ, ἀπεφυγίαν ἐκ τῆς χώ-

ρας

ρασ' φθυγέτω. ὁ δὲ μὴ μέτοικος, βοηθῶν μὴ, ἐπαινον ἐχέτω. μὴ βοηθῶν δὲ, λόγον. δοῦλος δὲ, βοηθήσας μὲν, ἐλεύθερος γιγνέσθω. μὴ βοηθήσας δὲ, στηλας ἑκατὸν τῇ πόλει γυμνὰς στησάτω. εἰ δ' ἀγορᾶς μὲν αὖ γίγνηται ὁ γιγνόμενον, ὑπ' ἀγορανόμων. ἐὰν δ' ἐκτὸς ἀγορᾶς οὐ ἄσει, τῶν ἀστυνόμων πολάζειν ὃν ἐπιθυμοῦσι. ἐὰν δὲ κατ' ἀγρούς τῆς χώρασ' που, τοὺς τῶν ἀγρονόμων ἄρχοντας. ἐὰν δ' ἐπιχώριος ὁ παραστυγχάνων ἤ τις, ἐάν τε παῖς ἐάν τε αἰὼν ἑαυτ' οὖσ' γυνὴ, ἀμυνέτω πᾶς ὃν αὐόσιον ἐπονομάζων. ὁ δὲ μὴ ἀμυνῶν, ἀρᾶς ὀφλισκάνων ἐνεχέσθω ὑπὸ τῶν ἱερέων καὶ παζόντων κατὰ νόμον. ἐὰν δέ τις ὄφλῃ λίκλω αὐτὸς γονέων, πρῶτον μὲν φθυγέτω ἀειφυγίαν ὀφλὼν ἄστεος εἰς πλὼ ἄλλην χώραν. καὶ πάντων ἱερῶν ἀεργέσθω. μὴ δὲ ἐρχόμενον, κολαζόντων αὐτὸν ἀγρονόμοι στηλαῖς. καὶ πάντως ὡς αὖ ἑλώσι κατελθὼν δὲ, θανάτου ζημιούσθω. ἐὰν δέ τις τῷ τοιούτῳ ὅσιον ἐλεύθερος συμφάγῃ ἢ συμπίῃ ἢ τινα τοιαύτην ἄλλην κοινωνίαν κοινωνήσῃ, ἢ καὶ μόνον ὁ τυγχάνων που προσαπῆκται εἰκὼν μήτε εἰς ἱερὸν ἔλθῃ μιαρόν. μήτ' εἰς ἀγορὰν, μήτ' εἰς πόλιν ὅλως, πρότερον ἢ καθήρηται, νομίζων κοινωνεῖναι ἀλιτηριώδους τύχης. ἐὰν δὲ ἀπειθῶν νόμῳ, ἱερᾶ καὶ πόλιν μιαίνῃ παρανόμως, ὃς αὖ τῶν ἀρχόντων ἀεθόμενος μὴ ἐπάγῃ δίκλω τῷ τοιούτῳ, οὐ δυθυώνας ἔστω τῶν κατηγορημάτων τῶν μεγίστων ὁ τούτῳ αὐτῷ. ἐὰν δὲ αὖ δοῦλος τύπτῃ ὃν ἐλεύθερον ἄτ' οὖσ' ἑαυτοῦ, εἴτε ἀσὼν, βοηθείτω μὲν ὁ προστυγχάνων. ἢ καὶ τὸ τίμημα τῶν ἱερημένη ζημίαν ἀποτινέτω. σωθέντες δὲ οἱ προστυγχάνοντες μετὰ τῆς στηλιγγίτος, παραδόντων τῷ ἀδικουμένῳ. ὁ δὲ, παραλαβὼν, δήσας οὐ πίσας καὶ μαστιώσας ὁπόσας αὖ ἐθέλῃ, μὴ δὲν βλάπτων ὃν δικαστήν, παραδότω ἐκείνῳ κεκτῆσθαι κατὰ νόμον. ὁ δὲ νόμος ἔστω ὃς αὖ ἐλεύθερον δοῦλος ὢν τύπτῃ μὴ τῶν ἀρχόντων καλυόντων, παραλαβὼν ὁ κεκτημένος παρὰ τοῦ στηλιγγίτος δεδεμένον αὐτὸν, μὴ λύσῃ πρὶν αὖ ὁ δοῦλος πείσῃ ὃν στηλιγγίτην, ἄξιος εἶναι τοῦ λελυμένος ζῆν. τὰ αὐτὰ δὲ γυναιξί τε ἔστω πρὸς ἄλλήλασ'. ἐπὶ δὲ πάντων τῶν τοιούτων νόμιμα. καὶ πρὸς αὐσβεσ' γυναῖξί, καὶ αὐσβέσι πρὸς γυναῖκασ'.

Νόμων ὠκάτου, τέλος.

ΝΟΜΩΝ Η' ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ, ΛΟΓΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ.

μ Ετὰ δὲ ταῖς αὐλίασ', ἐπὶ δὲ πάντες οὓ εἰρήσθω τοιόνδέ τι νόμιμον. βιαίων πρῶτ', τῶν ἀλλοτρίων μηδεὶς μηδὲν φθόνει μὴ δὲ ἄγειν· μὴ δ' αὖ χρῆσθαι μηδενὶ τῶν ἁπάντων, ἐὰν μὴ πείσῃ ὃν κεκτημένον· εἰ δέ τῳ τοιούτου πάντα εἰρημένα τάδε εἰρημένα καὶ γέγονε, καὶ ἔστι καὶ ἔσται. μίγιστα δὲ δὴ τῶν λοιπῶν, αἱ τῶν νέων ἀκολασίαι τε καὶ ὕβρεις. εἰς μίγιστα δὲ, ὅταν εἰς ἱερὰ γίγνωνται· καὶ ἀλαφιέντων αὖ μεγάλα ὅταν εἰς δημόσια ἢ ἅγια ἢ καὶ μέρη τινὰ φυλετῶν ἢ τινων ἄλλων τοιούτων κοινωνούντων· εἰς ἱερὰ δὲ ἴδια καὶ τάφους, ἀλύτρα καὶ ἀλυτρώσεις. εἰς δὲ γονέασ' τέλεται· χωρὶς τῶν ἔμπροσθεν εἰρημένων ὅταν ὑβρίζῃ τις. τέταρτον δὲ γένος ὕβρεως, ὅταν ἀφρονιστῶντες τῶν ἀρχόντων, ἄγῃ ἢ φέρῃ ἢ χρῆταί τινι τῶν ἐκείνων, μὴ πείσασ' αὐτούς. πέμπτον δὲ, τὸ πολιτικὸν αὖ ἓν ἑκάστου τῶν πολιτῶν ὑβρισθὲν, λίκλω ἐπικαλούμενον. εἷς δὴ δυτέον εἰς κοινὸν νόμον ἑκάστοις. ἱδρυσυλία μὲν γοὖν ἔστω ξυλλήβδην, βλαβὴς τε καὶ λάβρα ἐὰν γίγνηται, τὴ χρὴ πάσχειν· ὅσα δὲ λόγῳ καὶ ὅσα ὄργῳ τῶνδε θεοὺς ὑβρίζει τις λίτραις ἢ πράττων, ὁ παραμύθιον ἔστω θεμένῳ, ἐπιτίον ἃ δεῖ πάσχειν. ἔστω δὴ τόδε. θεοὺς ἡγεμόνας εἶναι κατὰ νόμους, οὐδεὶς πώ ποτε οὔτε ὄργον ἀσεβὲς ἐργάσατο ἑκών, οὔτε λόγον ἀφῆκεν αἰσχρόν. ἀλλὰ οὐ δή τι τῶν τοιούτων πάσχων, ἢ ἔστιν ὅπῃ εἶπον, οὐχ ἡγούμενος, ἢ ὑπερόπτου ὄντας, οὐ φρονήσεων ἀνθρώπων, ἢ τέτον, οὐ παραμυθήτους εἶναι θυσίας τε καὶ εὐχὰς παραγομένους.

κλ. Τί οὖν δὴ ποιῶμεν αὖ ἢ καὶ λέγοιμεν πρὸς αὐτούς. ἀθ. Ὦ γαθέ, ἐπανορθώσωμεν αὐτῶν πρῶτον, ἃ τῷ ὄντι φρονοῦσιν ἡμῶν πρὸς ταῦτα λεγόντων αὐτοὺς λίγειν μαρτύρομαι. κλ. Ῥᾴδια δή. ἀθ. Ταῦτα τάχ' ἂν ὀρθῶς λεγόντων εἴποιμεν, ἐξὸν ἀθανάτοις θεοῖς ἀσεβεῖν μόνοις τῶν κτώντων, ἀλλὰ δὴ λέγετε. ἡμῶν γὰρ, ὦ μέλε, τὸ παράπαν θεοὺς οὐδὲν ὡς νομίζομεν. οἱ δέ, οὓς ὑμεῖς λέγετε ἀξιοῦμεν δὴ καθάπερ ὑμεῖς ἐξέναι τε τοῦδε νόμων, πρὶν ἀπελθεῖν ἡμῖν σκληρῶς ὑμᾶς πρότερον ἐπιχειρεῖν πείθειν ἢ διδάσκειν ὡς εἰσὶ θεοί, τεκμήρια λέγοντες ἱκανά. καὶ ὅ τι βελτίους ἢ παρὰ τὸ δίκαιον ὑπό τινων δώρων παρακρίπτεσθαι κελεύομεν. νῷν μὲν γὰρ ταῦτα ἀκούοντές τε καὶ διαῤῥήδην ἔτδρα τῶν λεγομένων ἀρίστων εἶναι ποιητῶν τε καὶ ῥητόρων καὶ μάντεων καὶ ἱερέων, καὶ ἄλλων πολλαχοῦ μυρίων, οὐκ ἐῶμεν ἀ μὴ σφαῦ τὰ ἄδηλα ζητοῦμεν οἱ πλεῖστοι. ποιήσαντες δ' ἔξω κεῖσθαι πειρώμεθα. παρὰ δὲ δὴ νομοθετῶν φασκόντων εἶναι μὴ ἀρίστων ἀλλὰ μόνων, ἀξιοῦμεν πειθοῦς πρῶτον χρῆσθαι πρὸς ἡμᾶς, ἢ μὴ πλὴν βελτίω τῶν ἄλλων λέγοντας τοῦδε θεῶν ὡς εἶσιν. ἀλλ' οὖν βελτίω γε πρὸς ἀλήθειαν, καὶ τάχα πειθοῖ μὲν αὖ ἴσως ὑμῖν. ἀλλ' ἐπιχειρεῖτε μέτριον λέγοντες, ἐπεὶ προσκαλούμεθα. κλ. Οὐκοῦν ὦ ξένε δοκεῖ ῥᾴδιον εἶναι ἀληθεύοντας, λέγειν ὡς εἰσὶ θεοί. ἀθ. Πῶς. κλ. Πρῶτον μὲν, γὰ καὶ ἥλιος, ἄστρά τε τὰ ξύμπαντα, καὶ τὰ τῶν ὡρῶν διακοσμήματα καλῶς οὕτως, αἰσθανοῖς τε καὶ μὴ διελλημμένα. καὶ ὅτι πάντες Ἕλληνές τε καὶ βάρβαροι, νομίζουσιν εἶναι θεούς. ἀθ. Φοβοῦμαί γε ὦ μακάριε τοὺς μοχθηρούς· οὐ γὰρ δή ποτε ἄποιμ' ἂν ὡς γε αἰδοῦμαι μή πως ὑμῶν καταφρονήσωσιν. ὑμεῖς μὲν γὰρ οὐκ ἴστε αὐτῶν πρὸ πολλοῦ τὴν διαφορὰν αὐτῶν, ἀλλ' ἡγεῖσθε ἀκρατεῖς μόνον ἡδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν, ἀδὲ φύσεως βίον ὁρμᾶσθαι τὰς ψυχὰς αὐτῶν. κλ. Τὸ δὲ, τί πρὸς τούτοις ἄτοπον αὖ ὦ ξένε ἔσται. ἀθ. Σχεδὸν ὃ πάντα πάσιν ὑμῖν ἐξ ὧν ζῶντες, οὐκ αὖ ἀλέγετε, ἀλλὰ ὑμᾶς αὖ λανθάνει. κλ. Τὶ δὴ τοῦτο φράζεις τανῦν. ἀθ. Ἀμαθία τις μέλα χαλεπὴ δοκοῦσα εἶναι μεγίστη φρονήσις. κλ. Πῶς λέγεις. ἀθ. Εἰσὶν ὑμῖν οὐ γράμμασι λόγοι κείμενοι, οἳ παρ' ὑμῖν οὐκ εἰσὶ δ' αἰρετὼ πολιτείαισ', ὡς ἐγὼ μανθάνω. οἱ μὲν, αὖτοι μίσους, οἱ δὲ, καὶ αὖθι μίσους. λέγοντες τοῦδε θεῶν οἱ μὲν παλαιότατοι, ὡς γίγνονται πρώτη φύσις οὐρανοῦ, τῶν τε ἄλλων. προϊόντες δὲ τῆς ἀρχῆς οὐ πολὺ θεογονίαι δὴ ξυγχέονται. γενόμενά τε ὡς πρὸς ἀλλήλους ὠμίλησαν. ἃ ὧν εἰκάζουσι οἱ μὲν ὡς ἄλλοτε καὶ λῶ μὲν καὶ λῶ ἔχει, οὐ ῥᾴδιον ἐπιτιμᾶν παλαιοῖς οὖσι. ὡς μέντοι γοῦν τὸ θεραπεύσαι καὶ τιμᾶν, οὐκ αὖ ἴσως ποτὲ ἐπαινῶν ἔστιν ἀμείνω. οὔτε ὡς ἐφίλιμα, οὔτε ὡς τὰ παράπαν ὀρθῶς εἴρηται. τοὺς μὲν οὖν δὴ τῶν ἀρχαίων τοῦδε μαθόντα καὶ χαίρειν, καὶ ὅπη θεοῖσι φίλον λιγέσθω ταύτη. τοὺς δὲ τῶν νέων ἡμῖν καὶ σοφῶν, αἰτιασθήσεσθαι ὅπη κακῶν αἴτια. τοῦδε οὖν οἱ τῶν τοιούτων ὀργίζονται λόγοι. ἐμοῦ γοῦν καὶ σοῦ ὅταν τεκμήρια λέγωμεν ὡς εἰσὶ θεοί, ταῦτα αὐτὰ προσφέροντες ἥλιόν τε καὶ σελήνην καὶ ἄστρα καὶ γῆν ὡς θεοὺς καὶ θεᾶς ὄντα, ἐκ τῶν σοφῶν τούτων αἰκάπτειν μέλοι αὖ λέγοισιν, ὡς γῆν τε καὶ λίθους ὄντα αὐτὰ, καὶ οὐδὲν τῶν ἀνθρωπείων πραγμάτων φροντίζειν δῶμεν. λέγοισι δὲ ταῦτα δῆ πως εἰς τὸ πλεῖστον τοῦδε πεπαμένοι. κλ. Χαλεπὸν γε λόγον ὦ ξένε εἰρηκὼς τυγχάνεις, ἄγε εἰς ἓν μέτον, νῷν δ' ὅτι πάμπολλοι τυγχάνουσιν, ἔτι χαλεπώτερον αὖ ἔπη. ἀθ. Τί οὖν δὴ τὶ λέγωμεν. τί χρὴ σφαῦ ὑμᾶς· πότερον ἀπολογησώμεθα οἷον καὶ πηγορύσαντός τινος οὐκ ἀσεβεῖν ἀνθρώποις ἡμῶν, φάσκουσι τοῦδε τῆς νομοθεσίας, λέγουσιν ὡς δεινὰ δῤῥᾳζόμεθα νομοθετοῦντες ὡς ὄντων θεῶν, ἃ χρείαν ἐπάσαντες, ἐὰν τοὺς νόμους ὀρθοῦμεν πάλιν, μὴ καὶ ἀπροαίμιον ἡμῖν μακρότερον γίγνηται τῶν νόμων. οὐ γὰρ βραχὺς ὁ λόγος ἐκτεθεὶς αὖ γίγνοιτ', εἰ τοῖσιν ἐπιθυμοῦσιν ἀσεβεῖν, ταῦτα μὲν, ἀποδέξαιμεν μετεῖναι τοῖς λόγοις, ὧν ἕνεκα ἔφαμεν δεῖν πρὸ λέγειν. ἀνδρεῖα δὲ ἐργάζεσθαι ποιήσαντες ἔσα πρέπει, μετὰ ταῦτα ἤδη νομοθετῶμεν. κλ. Ἀλλ' ἔστι. πολλάκις μὲν ὦγε ὀλίγῳ χρόνῳ δὴ τοῦτ' αὐτὸ ἀκήκοα, ὡς οὐδὲν οὐ τῷ παρόντι

δῶ

δεῖ προτιμᾶν βραχυλογίαν μᾶλλον, ἢ μῆκος. οὐδὲν γοῦν ἡμᾶς ἡ λεγόμενον ἐπείτων δι
ώκει· γελοῖον δὴ καὶ φαῦλον ἡ πρὸ τῶν βελτίστων τὰ βραχύτατα αἱρουμένους φαί-
νεσθαι. διαφθεῖραι δ' οὐ σμικρὸν ἁμωσγάπως πιθανότητά τινα τοὺς λόγους ἡμῶν ἴσχειν.
ὡς θεοί τ' εἰσὶ καὶ ἀγαθοὶ, λίκλω τιμῶντες διαφθόρους ἀνθρώπων. χαλεπὸν γοῦν ἔστιν
ἡμῖν ὑπὲρ ἁπάντων τῶν νόμων, ηὐλλιζόν τε καὶ αἴρεσιν προσίμιον αὖ εἶπ· μᾶλλον οὖν
δυσχεράσαντες μὴ δι' ἐπιεικοῦς ἰδεῖν τινά ποτε ἔχομεν διανοίαν ἐς πειθὼ τῶν τοιού-
των λόγων, μᾶλλον ἀποδήμοσι διεξελθοῦμεν ἐς ἡ δυνατὸν ἐπαινῶς. ΑΘ. Εὐχάρι
μοι δὴ καὶ παρακαλῶ ἐπὶ λεγόμενος ὑπὸ σοῦ νῦν λόγος, ἐπεὶ δὴ προθύμως σωτέ-
νεις· μᾶλλον δὲ οὐκέτι ἐγχωρεῖ λέγειν, φθῆναι δὴ, πῶς αὖ τις μὴ θυμῷ λέγοι τοῦδε θε-
ῶν ὡς ἐσὶν· αἰάγκη γοῦν δὴ χαλεπῶς φθῆναι καὶ μισεῖν ἐκείνους, οἳ θύπων ἡμῖν αἴτιοι
τῶν λόγων γεγόνασι καὶ γίγνονται. νῦν οὖν πειθόμενοι τοῖς μάθοισι, οὓς ἐκ νέων
παίδων ἔτι οἱ γαλαξὶ ζεφόμενοι, ζοφῶν τε ἤκουον καὶ μανθάνων δίον οἰέπωφθῆς μετά
τε παιδιᾶς καὶ μετὰ σπουδῆς λεγομένων καὶ μετὰ θυσιῶν, οἷ δ' ἐχεῖς αὐτοὺς ἀκηύον-
τές τε καὶ ὄψεις ὁρῶντες ἐπομένους αὐτοῖς, ἃς ἥδιστα ὄγε νέος ὁρᾷ τε καὶ ἀκηύει πρακ
τομένας, θυόντων δὲ σπουδῇ τῇ μετὰ, τῶν αὐτῶν γονέων τε καὶ ἐκεί-
νων ἐσπουδακότων ὡς ὅτι μάλιστα οὗσι θεοῖς δ' ἐχεῖς προσδιαλεγομένων καὶ ἱκετεύ-
ειν. ἀκατάλληλόν τε ἡλίου καὶ σελήνης καὶ πρὸς δυσμὰς ἰόντων προκυλίσεις ἅμα
καὶ προσκυνήσεις ἀκηύοντές τε καὶ ὁρῶντες ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων πάντων σὺ
μφοραῖς παντοίαις ἐχομένων καὶ σὺ δυπρεσγίαις, οὐχ ὡς οὐκ ὄντων, ἀλλ' ὡς ὄντι μάλ
λιστα ὄντων, καὶ οὐδαμῇ νόσιαν ἀσεβήματα ὡς οὐκ ἐσὶ θεοί· τούτων δὴ πάντων
ὅσοι κρατι φρονήσαντες οὐδὲ ἓξ ἐτῶν ἱκανοῦ λόγου ὡς φασὶν αὖ ὅσοι καὶ σμικρὸν νοῦν κέ
κτηνται, νῦν αἰάγκαζουσιν ἡμᾶς λέγειν ἃ λέγομεν, πῶς οὗτοις αὖτις οὐ πρᾴσι λό
γοις δύνατο νουθετῶν ἅμα διδάσκειν πρὶ θεῶν πρῶτον ὡς ἐσὶ τολμητέον δὲ. οὐ γοῦν
ἅμα γε δεῖ μανθάνειν, τοὺς μὲν, νόσου λαμπρᾶς ἀδυνᾶς ἡμῶν, τοὺς δὲ νόσου τοῦ θυμοῦ
σθαι τοῖς τοιούτοις. ἴτω δὴ πρόοιμος τοιάδέ τις ἄθυμος τοῖς οὕτω νῦν διαίσιαν διε-
φθαρμένοις. καὶ λέγωμεν πρᾶως σβέσαντες τὸν θυμὸν, ὡς οἱ διαλεγόμενοι τῶν τοι
ούτων. ὦ παῖ νέος εἶ· προΐων δέ σε ὁ χρόνος ποιήσει πολλὰ ὧν νῦν δοξάζεις μεταβα-
λόντα, ὧδ' ταυτία τὶ θεῖσθαι. πρὶ μείνον οὖν ἐς τό, τε κριτὴς πρὶ τῶν μεγίστων
γίγνεσθαι. μέγιστον δὲ, ὃ νῦν οὐδὲν ἡγῇ σὺ, ἡ πρὶ τοὺς θεοὺς ὀρθῶς διανοεῖσθαι ζῆν
καλῶς ἢ μή. πρῶτον δὲ πρὶ αὐτῆ οὐ τι μέγα σοι μιμνύων, οὐκ αὖ ποτε φανείλω ψευ-
δὴς ἡ τοιόνδε. οὐ σὺ μόνος. οὐδὲ οἱ σοὶ φίλοι πρῶθοι καὶ πρῶτον ταύτην δόξαν τοῦδε
θεῶν ἔχοντες γίγνονται δὲ ἀεὶ πλείονες, ἢ ἐλάττους ταύτην νῦν νόσον ἔχοντες. ἡ δὲ θύ
νωσοι παραγενόμενοι αὐτῶν πολλοῖς φράζοι μᾶλ'. ἡ μᾶλλόν πού ποτε λαβόντα ἐκ
νέου ταύτην νῦν δόξαν πρὶ θεῶν ὡς οὐκ εἰσὶ, διατελέσει πρὸς γῆρας μένοντα οὐ
τεθ' τῇ τῇ διανοήσει. τὰ δύο μὲν θοι πάλαι πρὶ θεοὺς μένει, πολλοῖσι μὲν οὔ. μένει
δὲ οὖν τισι, ἡ τοὺς θεοὺς εἶναι μὲν, φροντίζειν δὲ οὐδαμῶ τῶν ἀνθρωπίνων· καὶ ἡ μὲν
ἕξις, ὡς φρεντίζουσι μὲν, δυπαραμύθητοι δὲ εἰσὶ θύμασι καὶ δυχαῖς· ἡ δὲ σπουδὴ αὖ
γενόμενόν σοι πρὶ αὐτῶν κατὰ δύναμιν δόγμα, αὖ ἐμοὶ πείθῃ τοῦδε μενεῖς. ἀνασκο-
πῶν εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως ἔχει πυνθανόμενος παρά τε τῶν ἄλλων. καὶ δὴ καὶ μάλι-
στα καὶ παρὰ τοῦ νομοθέτου. ὃ δὲ δὴ τούτῳ τῷ χρόνῳ, μὴ τολμήσῃς πρὶ θεοὺς μαλθα
κῶς βῦσαι. πειρατέον γοῦν τῷ τοὺς νόμους σοι τιθέντι νῶν, καὶ ὡς αὖθις διδάσκειν
πρὶ αὐτῶν τούτων ὡς ἔχει. ΚΛ. κἀλλιθ' ὑμῖν ὦ ξένοι μέχρι γε τοῦ νῦν εἴρη-
σθαι. ΑΘ. ραστά πᾶσι μὲν οὖν ὦ μέλλοντί τε καὶ κλεινία· λελύθαμεν δ' ὑμᾶς
αὐτοὺς ἐς θαυμαστὸν λόγον ἐμπεπωκότες. ΚΛ. τὸν ποῖον δὴ λέγεις. ΑΘ.
τὸν παρὰ πολλοῖς δοξαζόμενον εἶναι σοφώτατον ἁπάντων λόγων. ΚΛ. φράζ'
ὅπῃ σαφέσθον. ΑΘ. λέγουσί που τινὲς, ὡς πάντα ἔστι τὰ πράγματα γιγνό
μενα καὶ γενόμενα καὶ γιγνόμενα, τὰ μὲν, φύσει, τὰ δὲ, τέχνῃ, τὰ δὲ, διὰ τύχην.
ΚΛ. Οὐκοῦν ὧδ' ἔχει. ΑΘ. Εἰκὸς γέ θοι που σοφοὺς ἄνδρας, ὀρθῶς λέγειν.

ἐπόμενοί γε μὲν αὐτοῖς, σκεψώμεθα τοὺς ἐκεῖθεν, τί ποτε καὶ τυγχάνουσι διανοούμενοι. κλ. Πάνυ μὲν οὖν. ΑΘ. Ἔοικε φασὶ τὰ μὲν μέγιστα αὐτῶν καὶ κάλλιστα, ἃ δὴ δημιουργάζεσθαι φύσιν καὶ τύχην, τὰ δὲ σμικρότερα τέχνην. ἣν δὴ παρὰ φύσεως λαμβάνουσιν οἷον τῶν μεγάλων καὶ πρώτων γίγνεσθαι ὄρθρων τὰ πολλὰ ἥκειν καὶ τεκταίνεσθαι, πάντα τὰ σμικρότερα, ἃ δὴ τέχνῃ καὶ πάντες προσαγορεύομεν. κλ. Πῶς λέγεις. ΑΘ. Εἰδέναι σε φήσομεν ὄρθρον καὶ ὕδωρ καὶ γῆν καὶ ἄθρα, φύσει πάντα εἶναι καὶ τύχῃ φασὶ τέχνῃ δὲ οὐδὲν τούτων. καὶ τὰ μετὰ ταῦτα αὖ σώματα γῆς τε καὶ ἡλίου σελήνης ἄστρων τε πέρι, ἅτε τούτων γεγονέναι παντελῶς ὄντων ἀψύχων. τύχῃ δὲ φέρόμενα τῇ τῆς δυνάμεως ἕκαστα ἑκάστων, ἃ ξυμπίπτοντα ἁρμόττοντα ἅπερ πως, θερμὰ ψυχροῖς, ἢ ξηρὰ πρὸς ὑγρά, καὶ μαλακὰ πρὸς σκληρά. καὶ πάντα ὅσα τῇ τῶν ἐναντίων κράσει κατὰ τύχην ἐξ ἀνάγκης συνεκρίθη, ταύτῃ καὶ κατὰ ταυτὰ οὕτω γεγενῆσθαι τόν τε οὐρανὸν ἅπαντα καὶ πάντα ὁπόσα κατ' οὐρανόν· ἐκ ζώων δὲ καὶ φυτὰ ξύμπαντα ὡρῶν παισῶν ἐκ τούτων γεγονέναι. οὐδὲ διὰ νοῦν φασὶν οὐδὲ διά τινα θεὸν, οὐδὲ διὰ τέχνην. ἀλλὰ δὴ λέγομεν φύσει καὶ τύχῃ. τέχνῃ δὲ ὕστερα ἐκ τούτων ὑστέρων γεγονέναι αὖθις θνητὰ ἐκ θνητῶν, ὕστερα γεγενῆσθαι παιδιάς τινας ἀληθείας οὐ σπουδάσματα τε χρείας. ἀλλὰ εἶεν αὐτὰ ἕκαστα ξυγγνωστὰ ἑαυτῶν. δίκη γραφὴ γενέσθω καὶ μουσικὴ, καὶ ὅσαι ταύταις αἱδὶ συνεφάπτοιντο τέχναι. αἱ δ' ἔτι καὶ συνδιαίσουσιν ἀρκαγενῶσι τῶν τεχνῶν, εἶναι ταύτας, ὁπόσαι τῇ φύσει ἐκοίνωσαν· οἷον αὐλητικὴ καὶ γεωργικὴ καὶ γυμναστική. καὶ δὴ καὶ οἷον πολιτικὴ, σμικρόν τι μέρος εἶναί φασι κοινωνοῦσα φύσει· τέχνῃ δὲ, τὸ πολύ· οὕτω δὲ καὶ οἱ νομοθεσίαν πᾶσαν, οὐ φύσει, τέχνῃ δὲ, ἃς οὐκ ἀληθεῖς εἶναι τὰς θέσεις. κλ. Πῶς λέγεις. ΑΘ. Θεοὺς ὦ μακάριε εἶναι πρῶτόν φασιν οὗτοι, τέχνῃ οὐ φύσει, ἀλλά τισι νόμοις. καὶ τούτοις ἄλλους ἄλλοις ὅπη ἕκαστοι ἑαυτοῖσι συνωμολόγησαν κεῖσθαι μεθυόμενοι. καὶ δὴ καὶ τὰ καλὰ, φύσει μὲν ἅπαντα εἶναι, νόμῳ δὲ ἕτερα. τὰ δὲ δὴ δίκαια οὐδ' εἶναι τὸ παράπαν φύσει. ἀλλ' ἀμφισβητοῦντας διαπλέειν ἀλλήλοις καὶ μετατιθεμένους ἀεὶ ταῦτα. ἃ δ' ἂν μετατίθενται καὶ ὅταν τότε κύρια ἕκαστα εἶναι γε νόμῳ τέχνῃ καὶ τοῖς νόμοις, ἀλλ' οὐδέ τινι φύσει, ταῦτ' ἴθι ὦ φίλε ἅπαντα ἀνθρώπων σοφῶν παρὰ νέοις αἰθρώποισι ἰδιωτῶν τε καὶ ποιητῶν φασκόντων εἶναι· ἡ δικαιότατον ὄ, τι τῷ αὖ νικᾷ βιαζόμενος. ὅθεν ἀσεβειά τε αἰθρώποις ἐμπίπτουσι νέοις ὡς οὐκ ὄντων θεῶν, οἵους ὁ νόμος προστάττει διανοεῖσθαι δεῖν· τάσεις τε δὴ παντὰ ἐλκόντων πρὸς τὸν κατὰ φύσιν ὀρθὸν βίον ὃς ἔστι τῇ ἀληθείᾳ κεχθῶσι ζῆν τῶν ἄλλων, καὶ μὴ δουλεύοντα ἑτέρῃσι κατὰ νόμον. κλ. Οἷον διελύσατο ὦ ξένε λόγου καὶ ὅσον λώβημα αἰθρώπων νέων δημοσίᾳ πόλεσί τε καὶ ἰδίοις οἴκοις. ΑΘ. Ἀληθῆ μέντοι λέγεις ὦ κλεινία· τί οὖν οἴει χρῆναι σφᾶς ἡνομοθέτην, οὕτω τούτων πάλαι παρεσκευασμένων. ἢ μόνον ἀπειρῆσθαι τάδε τῇ πόλει ξύμπασι τοῖς αἰθρώποις, ὡς ἀμὴ φύσει σιν εἶναι θεοὺς καὶ διαπεπόνηται δικαίζοντες δυσκόλους οἵους φασὶν ὁ νόμος· καὶ ταῦτ' ἀπειρῆσθαι καλῶν καὶ δικαίων καὶ ταῦτ' ἀποδεικτέον πάντων μάλιστα, ὁ αὖ νῦν λόγος. ὅσα δὲ πρὸς αἰσχρὸν τείνει καὶ κακίαν, ὡς δεῖ ταῦτα οὕτω πράττειν, διανομμόσους ὅπη πρῶτα ἡνομοθέτησε τὴν ὑφηγήσεται γράφων· ὃς δ' ἂν μὴ παρέχηται ἑαυτὸν τοῖς νόμοις δίκην διδόναι, τὸν μὲν δεῖν τεθνάναι· τὸν δέ τινα πληγαῖς καὶ δεσμοῖς, τὸν δὲ, ἀτιμίαις, ἄλλους δὲ πενίαις κολάζεσθαι καὶ φυγαῖς. πειθὼ δὲ ἅμα τοῖς αἰθρώποις ἅμα τι δόντα αὐτοῖς τοὺς νόμους μαθημάτων ἔχειν τοῖς λόγοις προσάπτοντα εἰς δύναμιν ἐμμενοῦς. κλ. Μανθάνω ὦ ξένε, ἀλλ' εἰ πρῶτον τυγχάνει γε οὖσα καὶ σμικρὰ πειθώ τις τοῦδε τοῦ διαιῶτα, δεῖ μανθάνειν μὴ κάμνειν τὸν γε ἄξιον καὶ σμικροῦ νομοθέτην· ἀλλὰ πᾶσαν ἣν λεγόμενον φωνὴν ἰόντα τῷ παλαιῷ νόμῳ, ἐπὶ κῆρυκα γίγνεσθαι λόγους ἐκεῖ θεοί· καὶ ὅσα νεῶν δὴ πλῆθος σὺ, καὶ δὴ καὶ νόμῳ αὖ τῷ βοηθῆσαι καὶ τέχνῃ· ὡς ἔστιν φύσει ἢ φύσεως οὐχ ἧττον, εἴπερ νοῦν γε ἔξει γεγενήμενα, κατὰ λόγον ἐρεῖν ἔτι σύ τε λίγειν μοι φαίνῃ, καὶ ἐγώ σοι πιστεύω ταυτῇ. ΑΘ. Ἦ προθυμότατα κλεινία τί δ'

οὐ χαλεπὸν τὸ δεῖν ξυνιέναι λουθῆν λόγοις ὡς πολλῶν λεγόμενα, μήκη τε αὖ κίνητα καὶ
διωλύγας; ΚΛ. Τί δ' ὦ ξένε. πῶδε μέν πως μοὶ καὶ μουσικῆς οὕτω μακρὰ λέγοντας
ἡμᾶς αὐτοὺς πῶδε μείναμεν, πῶδε δ' αὖ καὶ τῶν τοιούτων οὐκ ἄν ποτε μοιῦμεν; καὶ
μοὶ καὶ νομοθεσία γέ δεῖ που τῇ μεταφρονίσεως μάγιστ' βουθείᾳ· διὸ τοι τὰ πῶδε νό-
μους προστάγματα οὐ γράμμασι τοῖσδε ὡς δώσοντα εἰς πάντα χρόνον ἔλεγχον
πάντως ἱκανῶς· ὥστε οὔτ' εἰ καλεπὸν κατ' ἀρχὰς κινῆσαι δεῖ φοβητέον ἄγ' ἴσαι κῇ τῷ
δυσμαθῆ πολλάκις ἐπανιόντι σκοπεῖν, οὔτε εἰ μακρὰ ὠφέλιμα δέ, ὀλίγα ταῦτα λόγου
οὐδαμῇ ἔχει, οὐ δ' ὅσον ἔμοιγε εἶναι φαίνεται, τὸ μὴ οὐ βουθεῖν τούτοις τοῖς λόγοις
πάντα αὖσθαι καὶ τὰ λοιπὰ μιμεῖσθαι. ΜΕ. Κάλιστα, ὦ ξένε, δοκεῖ λέγειν κλεινίας.
ΑΘ. Καὶ μάλα γε, ὦ μέγιλλε, ποιητέον τε ὡς λέγει· καὶ γοὺν εἰ μὴ καταφρονίοις ἔσαν
οἱ τοιοῦτοι λόγοι οὐ τοῖς πᾶσιν ὡς ἔπος εἰπεῖν ἀνθρώποις, οὐδὲν ἂν ἔλειπε τῶν ἐπιμε-
λουμένων λόγων ὡς ἐσὶ δεῖ, νῦν δὲ ἀνάγκη· νόμοις οἷον διαφθειρομένοις τοῖς μεγίσοις
καὶ κακῶν ἀνθρώπων, τίνα καὶ μᾶλλον προσήκει βουθεῖν, ἢ νομοθέτην. ΚΛ.
Οὐκ ἔσιν. ΑΘ. Ἀλλὰ δὴ λέγε μοι πάλιν κλεινία καὶ σύ· παινῶν γοὺν δεῖ σε εἶναι
τῶν λόγων· κινδυνεύει γοὺν ὁ λόγος ταῦτα, πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆν καὶ ἀέρα, πρῶτα
ἡγεῖσθαι τῶν πάντων εἶναι· καὶ πῶ φύσιν ὀνομάζειν ταῦτα αὐτά. ψυχὴν δὲ ἐκ τού
των ἧσσον· ἔοικε δὲ οὐ κινδυνεύειν, ἀλλὰ ὄντως σημαίνειν ταῦτα ἡμῖν τῷ λόγῳ.
ΚΛ. Γαῦ μὲν οὕτω. ΑΘ. Ἐρῶ οὖν πρὸς δίος δίον πηγήν τινα αἰσίου δόξης ἀνθρώ-
πινον ἀνθρώπων, ὁπόσοι πώ ποτε τῶνδε φύσεως ἐφήψαντο ζητημάτων· σκόπει
πάντα λόγον ἰδὲ ταίζων· οὐ γοὺν δὴ σμικρόν γε φορὰν εἰ φανεῖεν λόγων ἀπόμε-
νοι ἀσιβῶν, ἄλλοις τε ἰδὲ ἀρέγοντες, μηδὲ αὖ δοῖς λόγοις ἀλλ' ἰδὲ μαρτημένως χρώμενοι·
δοκεῖ τοίνυν μοι ταῦτα οὕτως ἔχειν· ΚΛ. Εὖ λέγεις· ἀλλ' ὅπη πειρῶ φράζειν.
ΑΘ. Ἔοικε τοίνυν ἀνθρώπειρον ἀπεῖον εἶναι λόγων· ΚΛ· Οὐκοῦν ἐπεῖον ὦ ξένε.
μανθάνω γοὺν, ὡς νομοθετήσας ἱκανὸς εἶναι βαίνειν, ἐὰν τῶν δικαίων ἀπῶμεν λόγων.
εἰ δ' ἔσι μηδὲ μᾶ ἑτέρως συμφωνῆσαι δοῖς νῶν καὶ τὰ νόμου λεγομένοις θεοῖς ὡς ἀρθῶς
ἔχουσιν ἢ ταύτη, λεκτέον ὦ θαυμάσιε καὶ ταύτη. ΑΘ. Λέγει μὰ αὖ ὡς ἔοικεν, ἤδη
χωδὸν οὐκ εἰωθὸς λόγον τινὰ τόνδε· ὃ πρῶτον γενέσεως καὶ φθορᾶς ἅπαντων,
εἶεν· οὐ πρῶτον ἀλλὰ ὕσερον ἐπιφήναντο εἶναι γενοῦς, οἱ νῦν τῶν ἀσιβῶν ψυχὴν ἀ-
περγασάμενοι λόγοι· ὃ δὲ ὕσερον, πρότερον· ὃ δὴν ἁμαρτήσεσι τῶνδε θεῶν τῆς ἐντὸς
οὐσίας. ΚΛ. Οὕτω μανθάνω· ΑΘ. Τυχὸν ὦ ἑταῖρε ἡγοῦνται κινδυνεύουσι μὲν ὀλίγου ξύμπαντες δίον τε ὂν τυγχάνει καὶ διωλύμενον ἔχει· τῶν τε ἄλλων αὐ-
τῆς πρί, καὶ δὴ καὶ γενέσεως ὡς οὐ πρῶτοις δεῖ σωμάτων ἐμπροσθεν πάντων γενομέ
νη καὶ μεταβολῆς τε αὐτῶν καὶ μεταποιήσεως ἁπάσης ἀρχεῖ παντὸς μᾶλλον. εἰ δ'
ἔσι ταῦτα οὕτως, ἆρα οὐκ ἰδὲ ἀνάγκη τὰ ψυχῆς συγγενῆ πρότερα εἶν γεγονέναι
τῶν σώματι προσηκόντων οὐσίας ταύτης πρεσβυτέραν ἢ σώματος; ΚΛ. Ἀνάγ
κη. ΑΘ. δόξα δὴ καὶ ἐπιμέλεια καὶ νοῦς καὶ τέχνη καὶ νόμος, σκληρῶν καὶ μαλα-
κῶν καὶ βαρέων καὶ κούφων, πρότερα αὖ ἔη. καὶ δὴ καὶ τὰ μεγάλα καὶ πρῶτα δρᾶ-
γα καὶ πράξεις, τέχνης αὖ γίγνοιτ' ἄντα εἰ πρώτοις· τὰ δὲ φύσει καὶ φύσις, ᾗ οὐκ ἐρ-
θῶς ἐπονομάζουσιν αὐτὸ ἔσιν ὕσερα καὶ ἀρχέμοια αὖ ἐκ τέχνης ἔη καὶ νοῦ. ΚΛ.
Πῶς. ΑΘ. Οὐκ ὀρθῶς φύσιν βούλονται λέγειν γίγνειν πῶ πρὸ τὰ πρῶτα· ἀλλ
φανεῖσι ταῦ ψυχὴ πρῶτον, οὐ πῦρ οὐ δὲ ἀέρ· ψυχὴ δ' οἱ πρώτοις γεγενημένη ἀδὸν ὀρ
θότατα λέγοι τ' ἂν εἶναι διαφθόντως, ὅτι φύσει ταῦτ' ἔσθ' οὕτως ἔχοντα, αὖ ψυ-
χήν τις ἐπιλέξῃ πρεσβυτέραν οὖσαν σώματος, ἄλλως δὲ οὐδαμῶς· ΚΛ. Ἀλη-
θέστατα λέγεις. ΑΘ. Οὐκοῦν τὰ μετὰ ταῦτα, ἴσ' αὐτὸ δὴ ἔσιν ἐπιλάμβα.
ΚΛ. Τί μήν. ΑΘ. Φυλάττωμεν δὴ παντάπασιν ἀπατηλὸν λόγον· μή πη
πρεσβύτας ἡμᾶς ὄντας, ἡσυχῇ πῆς ὧν παραπείσῃ καὶ διαφυτὸν, καταγελάσους
ποιήσῃ· καὶ δέξωμεν μείζονα ἐπιβαλλόμενοι, καὶ τῶν σμικρῶν ἀποτυχεῖν· σκοπεῖτε
οὖν εἰ καὶ ἀπ' ἄρ' ποτε μὲν ἡμᾶς ἔλειπε ἡρᾶς ὄντας διαβαίνειν ῥίοντα σφόδρα, νεώτατος

δ' ἐπὶ τοῦ χρόνου ὑμῶν μὴ πολλῶν ἔμπειρος ἐλθμά'πων, εἶπον ὅτι πρῶτον μὲν χρὴ τὰ ρα.θῆναι καὶ τ' ἐμαυτὸν, καὶ τὰ λοιπὰ ὑμᾶς οὐκ ἀσφαλὲς σκέψασθαι· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ πρῶτον ὑμῶν ἐπεθυτέρας οὔσης καὶ ὑμῖν ἦ πῶς ἔχει, καὶ φανότερος μὲν ταύτῃ, καλὸν ὑμᾶς πρὸς καὶ σωφρονίζειν ἐμπειρίᾳ. εἰ δ' ἄβατος ἐμοὶ ὡς ὑμῖν οὐ ἐμοὶ τὸν νέον δοκῶ γεγενῆσθαι, μετρίως ἂν ἐδόκουν λέγειν. καὶ δὴ καὶ νῦν ὁ μέλλων ὅδε λόγος σφοδρότερος· ὑφ' ὧν δὲ ἴσως ἄκαιρος, ὡς τῇ πρῶτον ῥᾴμῃ· μὰ δὴ σκοτοδινίαν ἴλιγγόν τε ὑμῖν ἐμποιῆ. παρακρούσμασί τε καὶ δόξαις ἀνθεὶς ὄντας ἀποκρίσεων· ἐπ' ἀκμῆς μεσούσης ἀπορίας αὖ τε οὐ τί κω ἀνδρὸς δοκεῖ δή μοι χρῆσθαι ποιεῖν οὕτω ταχέως ἐμέ. ἀλλ' ὡς τὸν πρῶτον ἐμαυτὸν ἀκινδύνως ὑμῶν οὐ ἀσφαλῶς καὶ μετὰ ταῦτα, ἀποκρίνασθαι πάλιν ἐμέ. καὶ τὸν λόγον ἅπαντα οὕτω διελθεῖν, ἄχρι πρὸ αὖ ψυχῆς πρὸς διαπράττεται. καὶ δέξῃ πρότερον ὂν ψυχὴν σώματος. ΚΛ. Ἆρ' εἰς ὦ ξεῖν' ὅδε κεῖς ἡμῖν ἀρχόμενος. πλὴν τὸ ὡς λέγεις. ΑΘ. Λέγω δὴ θεὸν εἴποτε παρακλητέον ἡμῖν, ναῦν ἴσως ἔστ' οὖν γενόμενον. ἐπί γε ἀπόδειξιν ὡς εἰσὶ πλὴν αὐτῶν, σφόδρα πάσῃ παρακεκλῆσθαι. ἐχόμενοι δὲ ὧν πρὸς ἀσφαλοῦς πείσματος, ἐπιβαίνωμεν εἰς ἣν ναῦν λόγον. καίμοι λίγε χρὴ μέν τοι τὰ τοιαῦτα, ὦ ξεῖνοι σωφρονίζειν, ἀσφαλίστατα ἀποκρίνασθαι φάσκοντας. καὶ τὰ δὲ ὦ ξεῖν' ὁπόταν φῇ τις· ἀρ' ἔστηκε μὲν πάντα· κινεῖται δὲ οὐδέν, ἢ τοὐναντίον. ἢ τὰ μὲν αὐτῶν κινεῖται, τὰ δὲ μένει; τὰ μὲν, κινεῖταί που φύσει, τὰ δὲ, μένει. μᾶν οὖν οὐκ οὐ χώρᾳ τινὶ τὰ τε ἑστῶτα ἕστηκε καὶ τὰ κινούμενα κινεῖται; πῶς γὰρ οὔ. καὶ τὰ μὲν γε οὐ μεταβάλλοντα που αὖ, ἕξιν σῴζει· τὰ δὲ, οὐ σῴζοντα τὰ μὲν τῶν ἑστώτων οὐ μέσῳ λαμβάνοντα δοκάμεν λέγεις; φύσιν οὐ οὐ κινεῖσθαι, καθάπερ ἡ τῶν ἑστάναι λεγομένων κύκλῳ σφαῖρα τὴν αὐτοφορά. ναί. μανθάνομεν δέ γε, ὡς οὐ ταύτῃ τῇ αὐτοφορᾷ ἦν μάγιστον καὶ ἦν σμικρότατον κύκλον ἅμα αὐτοφορουσα ἑκατέρα τοιαύτη κίνησις, ἀναλογοῦσα ἑαυτῇ διαμέτρους σμικροῖς τε καὶ μείζοσιν, ἐλάττων τε ὄντα καὶ πλείων κατὰ λόγον· διὸ δὴ τῶν θαυμαστῶν ἁπάντων πατὴρ γίγνεται. ἅμα μεγάλους καὶ σμικροῖς κύκλοις, βραδυτῆτάς τε καὶ τάχη ὁμολογούμενα περαίνουσα. ἀδύνατον ὡς αὖ τις ἐλπίσειε γίγνεσθαι πάθος. ἀλλ' ἴσασι λέγεις· τὰ δὲ κινούμενα οὐ πολλοῖς φάναι μοι λέγειν, ὅσα φορᾷ κινεῖται μεταβαίνοντα εἰς ἕτερον ἀεὶ τόπον. καὶ ὃ τὲ μὲν ἔστιν ὅτε βάσιν ἐν ᾗ κεῖται μέλος πρὸς κοῖλον. τὸ δὲ πλέοσι τῷ αὐτὰ κυλινδεῖσθαι, πρὸς τυγχάνοντα δ' ἐκείσε τοτὲ ἐκείσε, τοῖς ἴσοισι μὲν διαλλάττει. τοῖς δ' ἀλλήλοις δὲ ἐναντίως ἀπαντῶσι καὶ φθορομένοις ἐς ὃ γιγόμενα μέσα τὸ καὶ μεταξὺ τῶν τοιούτων, συγκεῖσθαι. λέγω γὰρ οὖν ταῦτα οὕτως ἔχοντα ὡς οὐ λέγεις καὶ μὲν καὶ συγκεινόμενα μὲν, αὐξάεσθαι. διακεινόμενα δὲ φθίνει τότε, ὅταν ἐκ διασκεδῶν ἐκείσε διαμένῃ. μὴ μενούσης δὲ αὐτῆς, δ' ἀμφότερα ἀπόλλυται. γίγνεται δὴ πάντων γένεσις, ἵνα κ' αὖ τι πάθος ᾖ. δῆλον ὡς ὁπόταν ἀρχὴ λαβοῦσα αὔξῃ, εἰς πλὴν λαυτέραν ἔλθῃ μεταβασιν. καὶ ἐκ ταύτης, εἰς πλησίον, καὶ μέχρι τέλων ἐλθοῦσα, ἀΐδηλον ἀεὶ ζῶσι ἀϊδηλομένοις. μεταβάλλον μὲν οὖν οὕτω καὶ μετακινούμενον γίγνεται πᾶν. ἔστι δ' ὄντως ὃν, ὁπόταν μένῃ. μεταβαλὸν δὲ εἰς ἄλλο ἴξις, διέφθαρται παντελῶς. ἐρῶ οὖν κινήσεις πάσας εἰρήσθαι μοι ὡς οὐ ἔδοσι λαβεῖν μετ' ἐλεθμοῦ, πολλά γε ὦ φίλοι δοῦσι. ΚΛ. Γοίαν δή. ΑΘ. Σχεδὸν ὦ γαθὲ ἐπέπαυμαι, ὧν οὕνεκα πᾶσα ἡμῖν ἔδοσι ἡ σκέψις ταυτῃ. ΚΛ. Λέγε σαφέστερον. ΑΘ. ψυχῆς δὴ οὕνεκά που; ΚΛ. Γαῦ μὲν οὖν. ΑΘ. Ἔστω δοῦναι ἡμῖν ἕτερα δυναμένη κινεῖν κίνησις, ἑαυτὴν δὲ ἀδυνατοῦσα αἰεὶ μία τίς· ἢ δ' ἑαυτὴν τ' αἰεὶ καὶ ἕτερα δυναμένη κατά τε συγκρίσεις οἵα τε διακρίσιν αὖ ἔχουσα τὸ καὶ τῷ ἐναντίῳ καὶ γιγνόσι καὶ φθορᾶς, ἄλλη μία τῆς αὖ τῶν πασῶν κινήσεων. ΚΛ. Ἔστω γοῦν οὕτω. ΑΘ. Οὐκοῦν πλὴν μὲν ἕτερον ἀεὶ κινοῦσαν καὶ μεταβαλλομένην ὑφ' ἑτέρου, δίσσῶν οὐκ ἔστιν αὖ, τήν τε ἑαυτὴν κινοῦσαν, καὶ ἕτερα, σοφὸν μόνον οὖσαν πᾶσι μὲν ποιήμασι, πᾶσι δὲ παθήμασι, καλουμένην δὲ ὄντως τῶν ὄντων πάντων μεταβολὴν καὶ κίνησιν, ταύτην δὲ, δικαίτην ἀληθῆ θῶμεν. ΚΛ. Γαιτοίπασι μὲν οὖν. ΑΘ.

τῶν

τῶν δὴ δήκις μάλιστα ἡμῖν κινήσεων τίνα προκείσθω μοι ἐρῆσθαι τὰ πασῶν ἐρώμενα τὴν τε ἕνωσιν καὶ πρακτικὴν διαφέροντος. ΚΛ. Μυρίω αὖ γε μᾶλλον φαῦλα διαφέρειν δοκῶ αὐτὼ διωαμέλω κινεῖν. τὰς δὲ ἄλλας πάσας, ὑσθέρας. ΑΘ. Εὖ λέγεις. ἆρ' οὖν ἡμῖν τῶν νῦν οὐκ ὀρθῶς ῥηθέντων, μία δίτιον οὖ, ἢ καὶ δύο; ΚΛ. Γοῖα φύς. ΑΘ. Τὸ τῆς διπλότητος ῥηθὲν, ᾧ δὴ οὐκ ὀρθῶς εἴρηται. ΚΛ. Γῆ. ΑΘ. Γρῶτον γοῦσι τὸ ἓν καὶ ῥώμη κατὰ λόγον. ῥ δὲ μᾶλλον ἕν ἔχον, ἔχμον τούτου δὲ ἕτερον· αὖ τὸ ῥηθὲν ἀτόπως οὕτως. ΚΛ. Πῶς λέγεις. ΑΘ. Εἰδὲ. ὅταν ἓν ἕτερον ἄλλο ἡμῖν μία τις ἀλὴ, καὶ ἕξει ἄλλο ἕτερον ἀεὶ, τῶν δυοῖν τῶν ἄρα ἕξει ποτέ τι πρῶτον μία βάλλον; καὶ πῶς ὅταν ὑπ' ἄλλου κινῆται, δυοῖν ἕξει ποτὲ τῶν ἀλλοιοτάτων πρῶτον· ἀλλοιότατον γοῦν· ἀλλ' ὅταν αὖ ἅμα αὐτὸ αὑτὸ κινῆσαι ἕτερον ἄλλοιόσε, τὸ δ' ἕτερον ἄλλο, καὶ οὕτω δὴ χίλια ἀεὶ μυρίοις ἡγεῖται τὰ κινούμενα, μῶν αὐτῶν ἕξει τῆς κινήσεως ἀπάσης ἄλλη, πολλῶν ἡ τῆς αὐτῆς αὐτὴν κινησάσης μία βολή; ΚΛ. Κάλλιστα εἶπες συγχωρητέα δυοῖν. ΑΘ. Ἔτι δὴ καὶ τόδε εἴπωμεν καὶ ἀποκεινώμεθα πάλιν ἡμῖν αὐτοῖσιν. ἐστὸν πως τὰ πολλὰ ὁμοῦ γενόμενα καθάπερ οἱ πολῖται τῶν τοιούτων βουλόμεθα λέγειν, ἵν' ἅμα οὐ αὐτοῖς ἀνάγκη πρώτην κίνησιν γενέσθαι τῶν ἑρμιλίων. ΚΛ. Τῷ αὐτῷ δή που κινοῦσαν. ὑπ' ἄλλου γοῦν μή ποτε ἔμπροσθεν μία πίσῃ, μυρίας γε αὖ δὴ οὔσης ἔμπροσθεν μία πώσεως. ΑΘ. Ἀρχὴν ἄρα κινήσεων πασῶν. καὶ πρώτην οὖ τι ἰσῶσι γε νομίζω καὶ οἱ κινουμένοις οὖσιν τῷ αὐτῷ κινοῦσαν φύσεως εἶναι, προσβυτάτην καὶ κρατίστην μία βολῇ πασῶν· τῷ δὲ ἀλλοιουμένῳ ὑφ' ἑτέρου κινοῦσαν δὲ ἕτερα, δευτέραν. ΚΛ. Ἀληθέστατα λέγεις. ΑΘ. Ὁπότε δὴ τρίτην αὐτοῦθ' ἑσμὲν τῷ λόγου, τόδε ἀποκεινώμεθα. ΚΛ. Τὸ ποῖον; ΑΘ. Ἐὰν ἴσως μέ που ταύτην γενομένῳ οὐ τῷ γαίῳ, ἢ εὐθέως ἢ πυροειδεῖ, καὶ χθειδεῖ ἢ καὶ ὑμμιγῆ, τί ποτε φύσεως οὐ τῷ τοιούτῳ πάθος ἔσται. ΚΛ. Μῶν ἆρά με ὁρῶντας εἰ ζῷ αὐτὸ προσιροῦμεν ὅταν αὐτὸ αὐτὸ κινῇ; ΑΘ. Ναὶ ζῷ. ΚΛ. Πῶς γοῦν οὔ. ΑΘ. Τί δὲ ὁπόταν ψυχὴν οὖσιν ὁρῶμεν. μῶν ἄλλο, ἢ ταυτὸν τοῦτο ζῷ ὁμολογητέον; ΚΛ. Οὐκ ἄλλο. ΑΘ. Ἔχε δὴ πρὸς διός. Ἆρ' οὐκ ἂν ἐθέλοις τόδε ἥκιστα τεῖα νοεῖν; ΚΛ. Πῶς λέγεις. ΑΘ. Ἓν μὲν, πλὴ οὐσίαν· οὐ δὲ, τῆς οὐσίας ταυτὸν λόγον· οὐ δὲ, ὄνομα; καὶ δὴ καὶ ὁρῶτήσεις ἔσται τόδε τὸ ὃν ἅπαν δύο. ΚΛ. Πῶς δύο. ΑΘ. Τοτὲ μὲν ἡμῶν ἥκιστον τὸ ὠῶμα προτεινόμενον αὐτὸ, τὸν λόγον ἀπαιτεῖν. τοτὲ δὲ τὸν λόγον αὐτὸν προτεινόμενον, ὁρῶτῶν αὖ δυοῖν. ἆρά γε τὸ διοῖδι αὖ βουλόμεθα νῦν λέγειν; ΚΛ. Τὸ ποῖον. ΑΘ. Ἔστι που δίχα διαιρούμενον οὐ ἄλλοις τε καὶ οὐ ἀριθμῷ τοῦτο τῷ κατ' ἀριθμὸν ὄνομα μὲν, ἀρτιον· λόγος δὲ, ἀριθμὸς διαιρούμενος εἰς ἴσα δύο μέρη. ΚΛ. Ναί. ΑΘ. Τὸ δὴ διοῦτον Φράζω· μῶν οὖν οὐ ταυτὸν ἡμῖν τέρως προσαγορεύομεν, αὖ τε τὸν λόγον ὁρῶτώμενοι τὸ ὠῶμα ἀποδιδῶμεν, αὖτε τὸ ὠῶμα τὸν λόγον, ἀρτιον ὄνόματι καὶ λέγῳ δίχα διαιρούμενον ἀριθμὸν προσαγορεύοντες ταυτὸν ὄν; ΚΛ. Παντάπασι μὲν οὖν. ΑΘ. Ἆ δὴ ψυχὴ τοιῶμα, τίς δύτου λόγος· ἔχομεν ἄλλον πλὴν τὸν νῦν δὴ ῥηθέντα; πλὴ διωαμέλω αὐτὴν αὐτὴν κινεῖν κίνησιν. ΚΛ. Τὸ ἀυτὸ κινεῖν φῆς, λόγον ἔχειν πλὴ αὐτὴν οὐσίαν λῶ πᾶν τὸ ὠῶμα ὃ δὴ πάντες ψυχὴν προσαγορεύομεν; ΑΘ. Φημί γε. εἰδ' ἔστι ἕτερον οὕτως ἔχον, ἆρα ἔτι ποδοῦμεν μὴ ἰκανῶς δεδεῖχθαι ψυχὴν ταυτὸν ὄν, καὶ τὴν πρώτην γένεσιν καὶ κίνησιν τῶν τε ὄντων καὶ γεγονότων καὶ ἐσομένων, καὶ πάντων αὖ τῶν ἐναντίων δυοῖν; ἐπειδή γε ἀναφαίνεται μεταβολῆς τε καὶ κινήσεως ἀπάσης αἰτία ἅπασι; ΚΛ. Οὔκ· ἀλλὰ ἱκανῶς τε δέδεικται ψυχὴ πάντων πρεσβυτάτη γενομένη τε ἀρχὴ κινήσεως. ΑΘ. Ἆρ' οὖν οὐχ ἑνὶ δ' ἕτερον τὸ ἄλλῳ γιγνόμενον κίνησις, αὐτὸ δὲ τὸ αὐτῷ μηδέποτε παρέχουσα κινεῖσθαι μηδὲν, δευτέρα τε καὶ ὁπόσων ἀριθμῶν βούλοιτο αὖ τις ἀριθμὸν αὐτὴν πολλοστὴν, τοσούτων σώματος οὖσα

ὄντως ἀψύχου μεταβολή; ΚΛ. Ὀρθῶς. Α'θ. Ὀρθῶς ἄρα καὶ κινέ-
ως ἀληθέστατά τε καὶ τελειότατα ἐρεῖτε αὖ ὑμῶν ψυχὴν μὲν προσθέσθαι γιγνόμε-
σώματος ἡμῖν. σῶμα δὲ δὴ τό τε καὶ ὕδωρ ψυχῆς, ἀρχούσης ἀρχόμενα κατὰ
φύσιν. ΚΛ. Ἀληθέστατα μὲν οὖν. Α'θ. Μεμνήμεθά γε μὴν ὁμολογή-
σαντες αὖ ταῖς ἔμπροσθεν, ὡς ἡ ψυχὴ φαύλοις προσβυτέρα σώματος οὖσα, καὶ τὰ ψυ-
χῆς, τῶν τοῦ σώματος ἔσεσθαι πρεσβύτερα. ΚΛ. Γάρ μὲν οὖν. Α'θ. Τρί
ποτε δὴ καὶ ὕβρεις καὶ βουλήσεις καὶ λογισμοὶ καὶ δόξαι ἀληθεῖς ἐπιμέλειαί τε καὶ μέ-
μψεις, πρότερα μόνους σωμάτων καὶ τελάρους καὶ βάθους καὶ ῥώμας ἔσεσθαι γιγνόμε-
νά, ἔπειτα καὶ ψυχὴ σώματος. ΚΛ. Ἀνάγκη. Α'θ. Ἆρ' οὖν τὸ μὲν
ἔστω ὁμολογεῖν αἰσχρῶν τε καὶ ἀγαθῶν αἰτίαν εἶναι ψυχὴν καὶ τῶν καλῶν καὶ
κακῶν καὶ αἰσχρῶν, δικαίων τε καὶ ἀδίκων καὶ πάντων τῶν ἐναντίων, ἅπερ τῶν πάν-
των γε αὐτῶν θήσομεν αἰτίας; ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ. Α'θ. Ψυχὴν δὲ διοι-
κοῦσαν καὶ οἰκοῦσαν οὐ ἅπασι τοῖς πάντη κινουμένοις, μῶν οὐ καὶ τὴν οὐρανὸν οἰκή-
σειν φαῦμεν; ΚΛ. Τί μήν. Α'θ. Μίαν ἢ πλείους. Μι.
Πλείους, ἐπεὶ ἔγωγέ σφῶν ἀποκρινοῦμαι. Α'θ. Δυοῖν μὲν γέ που ἔλαττον μη-
δὲν τιθῶμεν τῆς τε εὐεργέτιδος, καὶ τῆς ἐναντίας δυναμένης εὐεργάζεσθαι.
ΚΛ. Σφόδρα ὀρθῶς εἴρηκας. Α'θ. Εἶεν. ἄγε μὴν ψυχὴ πάντα τὰ
κατ' οὐρανὸν καὶ γῆν καὶ θάλατταν, ταῖς αὐτῆς κινήσεσιν, αἷς ἐνόμασται ζῆν βού-
λεσθαι σκοπεῖσθαι, ἐπιμελεῖσθαι. βουλεύεσθαι. δοξάζειν ὀρθῶς. εὐμενοῦς. χαίρου-
σαν. λυπουμένου. θαῤῥοῦσαν. φοβουμένου. μισοῦσαν. θῤῥούσας. καὶ πάσας ὅσαι
τούτων ξυγγενεῖς ἢ πρωτουργοὶ κινήσεις. τὰς δευτερουργοὺς αὖ παραλαμβάνουσα
κινήσεις σωμάτων, ἄγουσα πάντα εἰς αὔξησιν καὶ φθίσιν καὶ διάκρισιν καὶ σύγκρισιν.
καὶ τούτοις ἐπομένας, θερμότητας. ψύξεις. βαρύτητας. κουφότητας. σκληρότης,
καὶ μαλακότητα. λευκὸν, μέλαν. αὐστηρὸν, καὶ γλυκὺ καὶ πικρόν. καὶ πᾶσαν δὴ ψυχὴ
χρωμένη, νοῦν μὲν προσλαμβάνουσα ἀεὶ θεὸν θεὸς οὖσα ὀρθὰ καὶ εὐδαίμονα παι-
δεύειν πάντα. ἀνοίᾳ δὲ ξυγγενομένη, πάντα αὖ ταναντία τούτοις ἀπεργάζεσθαι. ἔσ-
τιν οὕτως ἔχειν, ἢ ἔτι διστάζομεν ἢ ἱκανῶς ταῦτ' ἔχει. ΚΛ. Οὐδα-
μῶς. Α'θ. Πότερον οὖν δὴ ψυχῆς γένος ἡμερὸν εὐφρανοῦν καὶ γῆς καὶ πά-
σης τῆς περιόδου γιγνόμενα φαμὲν ἢ φρόνιμον καὶ ἀρίστης τελεθὸν, ἢ μηδέτερα
κεκτημένον. βούλεσθε οὖν πρὸς ταῦτα ἔδη ἀποκρινώμεθα; ΚΛ. Πῶς. Α'θ.
Εἰ μὲν ὦ θαυμάσιοι φῶμεν ἡ ξύμπασα οὐρανοῦ ὁδὸς ἅμα καὶ φορὰ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ὄν-
των ἁπάντων νοῦ κινήσει καὶ εὐδιφορᾷ, καὶ λογισμοῖς ὁμοίαις φύσιν ἔχει καὶ ξυγ-
νοῦς ὁρᾶσθαι δῆλον, ὡς πῶ ἀρίστην ψυχὴν φατέον ἐπιμελεῖσθαι τοῦ κόσμου παντὸς,
καὶ ἄγειν αὐτὸν πῶ διαιωτὴν ὁδὸν ἐκείνην. ΚΛ. Ὀρθῶς. Α'θ. Εἰ
δὲ μανικῶς τε καὶ ἀτάκτως ὁρᾶσθαι, πῶ καλῶ. ΚΛ. Καὶ τοῦτο ὀρθῶς.
Α'θ. Τίνα οὖν δὴ νοῦ κίνησις φύσιν ἔχει. σκέψασθον δὴ καλλιπὸν ὦ φίλοι ὁρῶτμα ἀπο-
κρινόμενον ἀπεῖπεν ἐμφρόνως. διὸ δὴ μὴ ἐμὲ τῆς ἀποκρίσεως ὑμῖν λίκμεν ταύτην πρὸς
λαμβάνειν. ΚΛ. Εὖ λέγεις. Α'θ. Μὴ δῆτα ἀναστάσεσθον δεῦρο ἐς τὸ
ὃν ἀποβλέποντες, νύκτα τε μεσημβρίας ἐπαγόμενοι, ποιησώμεθα πῶ ἀπόκρισιν, ἣν
νοῦ ποτε θνητὸς ὄμμασιν ὁμόσαι τε καὶ γνωσόμενοι ἱκανῶς. πρὸς δὲ ἑαυτὸν τῷ ὁρῶ-
τμα λόγῳ βλέποντας ἀσφαλέστερον ὁρᾶν. ΚΛ. Πῶς λέγεις. Α'θ. Ἡ
προσοικεῖα κινήσει νοῦς, τῶν δὴ τε ἐκείνων κινήσεων πῶ ἐκείνα λάβωμεν. λῶ σωφρονεῖν
θεὸς ὑμῖν ἐγὼ, κοινῇ πῶ ἀποκρίσεσθον ποιήσομαι. ΚΛ. Κάλλιστα αὖ λέγας.
Α'θ. Μεμνήμεθα τοίνυν τόγε δυοῖν τοῖν τοῦτο ἓν ὅτι τῶν ἀπάντων τούτων
δὴ δεῖν κινήσεων τὰ μὲν κινεῖσθαι, τὰ δὲ, μένειν ἑστῶτα. ΚΛ. Ναί. Α'θ.
Τῶν δὲ αὖ κινουμένων τὰ μὲν οὐ κατὰ τόπον κινεῖσθαι, τὰ δὲ κατὰ τόπον φερόμε-
να. ΚΛ. Ἔστι ταῦτα. Α'θ. Τούτοιν δὴ δεῖν κινήσεοιν τὴν οὐ κατὰ
φερομένην ἀεὶ, πλησίον τι μέσου ἀνάγκη κινεῖσθαι τῶν ἀστέρων οὐσῶν μίμημά τι
κύκλου

κύκλων, εἶναί τε αὐτὴν τῇ τοῦ νοῦ περιόδῳ πάντως ὡς ὁμοκύτην τε καὶ ὁμοίαν. ΚΛ. Πῶς λέγεις. ΑΘ. Τὸ καταλαμβανόμενόν που καὶ ὡσαύτως καὶ ὡ τῷ αὐτῷ, καὶ περὶ τὰ αὐτά. καὶ πρὸς τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως λόγον καὶ τάξιν μίαν ἅμφω κινεῖσθαι, λέγοντες νοῦν, τήν τε οὐ σὺν φρονήσει κίνησιν στερήσας τοῦ τρόπου ἀπεικασμένα φορᾷ, οὐκ ἄν ποτε φανεῖμεν φαῦλοι δημιουργοὶ λόγῳ καλῶν εἰκόνων. ΚΛ. Ὀρθότατα λέγεις. ΑΘ. Οὐκοῦν αὖ ἴωμεν μηδέποτε ὡσαύτως μηδὲ καταλαμβάνοντες μὴ δι' ὡ ταὐτῷ μηδὲ περὶ ταὐτὰ, μηδὲ πρὸς ταὐτὰ φρονοῦντα μηδ' ὡ νόμῳ, μηδ' οὗ τάξει, μηδὲ ὡ τινι λόγῳ κίνησις, αἰσίαν ἂν ἀπόφησις εἴη ξυνιέναι. ΚΛ. Εἴη γοῦν ἂν ἀληθέστατα. ΑΘ. Ναῦν δὴ καλεπὸν οὐδὲν ἔτι διαιρεῖν ὅσην εἰκὸς, ὡς ἐπεισθῆναι ψυχὴν μίαν ἢ πλείους πάντα, πλὴν δὲ οὐρανοῦ περιφορὰν ἰδίᾳ ἀναγκαῖς περιάγειν φατέον ἐπιμελουμένην καὶ κοσμοῦσαν ἢ τοῦτο πλὴν αἰρετέον ψυχήν, ἢ πλὴν οὐσιστέον. ΚΛ. Εὖ ξένε· ἀλλὰ ἔκ γε τῶν νῦν ἐρημένων, οὐδ' ὅσιον ἄλλως λέγειν ἢ, πᾶσαν αἰρετὸν ἔχουσαν ψυχὴν μίαν ἢ πλείους, περιάγειν αὐτά. ΑΘ. Κάλλιστα δὴ κλῄσιν ὑπήκουσας τοῖς λόγοις. τόδε δὲ προσυπάκουσον ἔτι. ΚΛ. Τὸ ποῖον. ΑΘ. Ἥλιον καὶ σελήνην καὶ τἆλλα ἄστρα ἅπερ ψυχὰ περιάγει πάντα, ἆρ' οὐ καὶ οὕτως; ΚΛ. Τὶ μήν.

ΑΘ. Περὶ θεῶν δὴ ποιησόμεθα λόγους, οἵτινες καὶ ὧδε πάντα ἡμῖν ἄστρα αἰρετὰ ὄντες φανοῦνται. ΚΛ. Τίνες. ΑΘ. Ἡλίου πᾶς ἄνθρωπος, σῶμα μὲν ὁρᾷ· ψυχὴν δὲ, οὐλεῖς· οὐδὲ γὰρ ἄλλου σώματος οὐδενὸς οὔτε ζῶντος οὔτε ἀποθνήσκοντος τῶν ζώων. ἀλλὰ ἐλπὶς πολλὴ τοῦτο μάλιστα θ' γένος ἡμῖν ἕξειν, αἰσθησιν παῖσαι ταῖς τοῦ σώματος αἰσθήσεσι περὶ πυρὸς καίειν. νοητὸν δ' εἶναι· νῷ μόνῳ δὴ καὶ διανοήματι λάβωμεν αὐτὸ περὶ τὸ τοιοῦτον. ΚΛ. Ῥᾴστον. ΑΘ. Ἥλιον ἅπαν ἄγει ψυχὴ, θεῶν ἀνθρώπους ἐσορᾷ, ὧνπερ οὐ λέγοντες ὀρθῶς ἐφάψαμεθα. ΚΛ. Τίνων; ΑΘ. Ὡς ἡ οὐσία οὐτε τῷ περιφερῆ τοῦτο φαινομένῳ σώματι πάντα διακρίζει τὸ τοιοῦτον, καθάπερ ἡμᾶς ἡ παρ' ἡμῖν ψυχὴ πάντα περιφέρει, ἢ πόθεν ἔχων σῶμα αὐτὸ περιεσκεύασε πυρὸς, ἢ τίνος ἄρος ὡς λόγος ἔδει τινῶν, ὥθεν βίᾳ σώματι σῶμα, ἢ τείνων αὐτὸ μᾶλλον σώματος οὖσα, ἔχουσα δὲ δυνάμεις ἄλλας τινὰς, ὑπερβαλλούσας θαύματι, ποσηγεῖ. ΚΛ. Ναί. ΑΘ. Τοῦτο μὲν ἀνάγκη τούτων οὕτω πρῶσαν ψυχὴν πάντα διάγειν. αὐτὸν δὲ ἄριστον ταύτην νῷ ψυχήν. ἔστε οὐ κάρμασιν ἔχουσα ἡμῖν ἥλιον ἄγει φῶς τοῖς ἄπασιν, εἶτ' ἔξωθεν, εἴθ' ὅπως, εἴθ' ὅπη θεὸν ἀγεῖσθαι χρεὼν πάντα ἅπερ ἢ πῶς. ΚΛ. Ναί. τὸν γέ που μὴ ὃ ἧττον ἀριθμὸν ἀεί. ΑΘ. Ἄστρων δὲ δὴ περὶ πάντων καὶ σελήνης οἱ αὐτῶν τε καὶ μηνῶν καὶ πασῶν ὡρῶν περὶ, τίνα ἄλλον λόγον ἐροῦμεν, ἢ ψυχὴν θεοῦ τὸν ὡς ἐπεισθῆναι ψυχὴ μὲν ἢ ψυχαὶ πάντων θεῶν αἴτιαι φάσκειν, ἀγαθαὶ δὲ πάσας ἀρετὴν, θεοὺς αὐτὰς εἶναι φύσαν. ἔστε οὐ σώματα οὐσίαν ζῷα ὄντα, κοσμοῦσι πάντα οὐρανὸν, ἔστε ὅπη τε καὶ ὅπως. εἰθ' ὅς τις ταῦτα ὁμολογεῖ, ὑγρὰ μὴ θεῶν εἶναι πλήρη πάντα. ΚΛ. Ἐκεῖνο ἤδη ὡς ξένε παραφρονῶν ἀλεῖς. ΑΘ. Τῷ μὴ θεῖον μὲ νομίζοντι θεὸς οὐ πρόσθεν χρόνῳ μίγνυσί τε καὶ κλῄσις, εἰ ὄντες ὄρος ἅπαν λακτίζωμεν. ΚΛ. Τίνας. ΑΘ. Ἢ διδάσκειν ἡμᾶς ὡς ἐκ ὀρθῶς λέγομεν. πειθόμενοι ψυχὴν γίνεσιν ἁπάντων πρώτην. καὶ τἆλλα ὁπόσα δεύτερα ξυνεπόμενα ἕπεται, ἢ μὴ δυνάμενον εἶναι λέγειν ἡμῶν, ἢ μὴν πίθεσθε καὶ ζῆν, θεὸς ἐπόμενον εἰς τὸ ἐπίλοιπον εἶον. ὁρῶμεν δὴ ἔτε ἐκείνως ἢ δὴ δεῖ ἐκ ἀνομένους θεὸς ἐρήμαμεν ὡς εἰσὶ θεοὶ, εἴτε ἐπιδεῖ. ΚΛ. Ἠκιστά γε ὦ ξένε παντὸς ἐπιδεῖ. ΑΘ. Τούτοις μὲν οὖν ἡμῖν ὁ λόγος τέλος ἐχέτω· ἢ ἡδέμονον θεὸς ἢ μὴ φροντίζον ἢ αὐτὸν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, πρᾳότητον. ὦ ἄριστε δὴ φῶμεν· ὅτι μὴ ἀγαθὸς, συγγενέσθαι ἴσως οὐθεία πρὸς ὁ ξύμφυτον ἄγαν ἡμᾶς ἀνομίζειν ἢ νομίζειν ἢ ἀνὼν ἀλίσκεσθαι τύχας ἰδίας ἀδικουμένους, ἀλλθεία μὴ ἐκ ὀθαίμονες, δόξαι δὲ ὀθαιμονίζόμενοι στρόβρα ἀλ' οὐκ ἐμμελῶς, ἄγουσιτε πρὸς ἀσέβειαν. οὔτε μύσους οὐκ ὀρθῶς ὑμνούμενα ἅμα καὶ ὠ παθίοις λόγοις. ἢ καὶ πρὸς τέλος

ἴσως αὐσούς ἀνθρώπους ὁρῶν ἐληλύθοτας γεραιοὺς παῖδας παίλαι καταλιπόντας ὑπὸ τιμῆς ταῖς μείζοσιν, παρέχῃ ταυτὶ σὺ ἃ πάσι τούτοις. ἴσως ἢ δι' ἀκοῆς ἀνθρώπους ἢ καὶ παντάπασιν αὖ τὸ παράπαν προσυτυχὼν πολλῶν ἀσυζυμάτων καὶ δεινὸν γνωμεόνων τισὶ, δι' αὐτὰ ταῦτα, ὁρᾷς ἐκ σμικρῶν εἰς τυραννίδας τε καὶ τὰ μέγιστα ἐξαγομένους, τότε δῆτα πάντα τοιαῦτα, δῆλος εἰ μάλιστα μὲν Διοῦς ὡς αἰτίους ὄντας τῶν τοιούτων ὀφῇ ξυμβαίνειν, οὐκ ἂν δ' ἐθέλων ἀκόμενος δι' ὑπό τινος ἀλογίας ἅμα, καὶ οὐ δυνάμενος ἀνεχεραίνειν Διοῦς, εἰς ὀργὴν νεῶν τὸ πάθος ἐληλύθασ', ὥστ' εἶναι μὲ δοκεῖν αὐτούς. τῶν δὲ ἀνθρωπίνων καταφρονεῖν καὶ ἀμελεῖν πραγμάτων. ἵνα δῶμεν μὴ μεῖζον ἔλθῃσι πάθος πρὸς ἀσέβειαν, τὸ νεῖν παρὸν δίχμα, ἀλλ' ἐάσ' πως ἔσω ἐρεθισπομπάσασθαι λόγοις αὐτὸ προσιὸν γενόμενα δυνατοῖ, πειρώμενα σωκράτους δι' ἐξῆς λόγου, ᾧ πρὸς ἓν τὸ παράπαν οὐκ ἠξιοῦμεν Διοῦς ἐξ ἀρχῆς διεπτοημένα, οὕτω παυσαι προσχρήσασθαι. σὺ δ' ὦ κλεινία τε καὶ μάγιλλε ἐπειδὴ τῷ κοινῷ καὶ πατρὶ οἷς ἐμπροσθεν ἀκροκινόμενοι διαβάλλεσθε δέ τι δύσκολον ἐμπέπτωκεν τοῖς λόγοις, ἐπὶ σφῶν αὖς τὸν νοῦν δὴ δεξάμενος διαβιβᾶσθον ποταμόν. κλ. ὀρθῶς λέγεις. καὶ σὺ οὕτω ταῦτα σκόπει. ποιήσομέν τι ἡμεῖς ὃ δυνατόν, ἃ λέγεις.

ἀθ. ἀλλ' οὐκ ἴσως ἂν ἴσως εἴη χαλεπὸν οὐ λείπεσθαι τούτῳ γε, ὡς ἐπιμελῶς σμικρῶν εἶναι Διοῦς οὐχ ἥττον, ἢ τῶν μεγίστων διαφθόντων, ἥκουον γοῦν που ἐγὼ παρ' ἑτέρου τοῦ νῦν δὴ λεγομένου, ὡς ἀναθοί γε ὄντες πᾶσαν αὖ πόλιν, πλὴν τῶν πάνυ ἐπιμελῶς οἰκειοτάτην αὐτῶν οὖσαν κέκτηνται. κλ. καὶ σφόδρα γε ἐπῄνουν.

ἀθ. τὲ μὲν δὴ τοίνυν κοινῇ σωζεσθαι ζόντων, τίνα λέγοντες ἀρέτῃ αὐτῶν ὁμολογοῦμεν αὐτοὺς ἀγαθοὺς εἶναι, φρόνησιν σωφροσύνην τε κέκτῆσθαι φαμὲν ἀρετῆς. τὰ δ' ἑκάστοις κακά σ';

κλ. φαμέν. ἀθ. τί δὲ, ἀρετὴ μία ἑκάστου εἶναι, δειλίαν δὲ κακίαν;

κλ. ναὶ μὲν οὖν. ἀθ. καὶ τὰ μὲν, ἀγαθὰ τούτων, τὰ δὲ, κακὰ φύσομεν;

κλ. ἀνάγκη. ἀθ. καὶ τῶν μὲν, προσκεῖν ἡμῖν, εἴ πῃ ὁπόσα φλαῦρα, Διοῦς δὲ, οὔτε μίαν οὔτε σμικρὰν τῶν τοιούτων μοῖραν ὄρθιμον;

κλ. καὶ ταῦθ' οὕτως ὁμολογεῖ πᾶς ἄν. ἀθ. τί δὲ ἀμέλειαί τε καὶ ἀφυΐαι καὶ ξυφλὼ εἰς ἀρετὴν ψυχῆς θήσομεν, ἢ πῶς λέγεις.

κλ. καὶ πῶς. ἀθ. ἀλλ' εἰς τοὐναντίον; κλ. ναί. ἀθ. τἀναντία ἄρα τούτοις εἰς τοιοῦτον. κλ. τοιοῦτον. ἀθ. τὶ οὖν ὀφθῶν καὶ ἀσυνέτῳ ἀρχός τε, ὃν ὁ ποιητὴς κυφῆσι κοδούρεσι μάλιστ' ἐικέλοι ἔφασκεν εἶναι, γίγνοιτ' ἂν ὁ τοιοῦτος πᾶσιν ἡμῖν.

κλ. ὀρθότατά γε ἐτῶν. ἀθ. οὐκοῦν τόν γε Διὸν, οὐ ῥητέον ἔχειν ἕδος τοιοῦτον οὐδὲ τι αὖ τῷ μισθῷ τῷ τι τοιοῦτον φθέγγεσθαι πειρωμένῳ, οὐκ ἐπῳδητέον.

κλ. οὔ μὲν δή. πῶς γὰρ ἄν. ἀθ. ᾧ δὴ προσήκει μὲν πράττειν καὶ ἐπιμελεῖσθαι διαφθόντος πόλεως, ὁ δὲ τούτου γε νοῦς, τῶν μὲν μεγάλων ἐπιμελεῖσθαι. τῶν σμικρῶν δὲ ἀμελᾶ, καὶ τίνα ἐπαινοῦντες ἐν τοιούτῳ λόγῳ, οὐκ ἂν παντάπασι πλημμελοῖμεν. σκοπῶμεν δὲ ὧδε. ἀρ' οὐ καὶ δύο εἴδη ἐν τοιοῦτον πράξῃ πράττων ἔτι θεὸς ἢ ἄνθρωπος;

κλ. τοῖν δή. ἀθ. λέγομεν, ἢ διαφθορὰν οὐδὲν οἰόμενος εἶναι τῷ ὅλῳ ἀμελουμένων τῶν σμικρῶν, ἢ ῥᾳθυμίᾳ καὶ ξυφῇ εἰ διαφθρεῖ, ὁ δὲ, ἀμελᾶ. ἔστι ἄλλως πως γιγνομένη ἀμέλεια; οὐ γοῦν που ὅτοτέ γε ἀδύνατον ἦ τῶν ἁπάντων ἐπιμελεῖσθαι τότε ἀμελήσαιτ' ἂν τῶν σμικρῶν ἢ μεγάλων μὴ ἐπιμελουμένῳ, ὧν αὖ δυνάμει Διὸς ἢ φαῦλός πῃ ὤν, ἀλλ' ἀπὸς καὶ μὴ δυνατὸς ἐπιμελεῖσθαι γίγνηται.

κλ. ἦ γὰρ οὔ. ἀθ. νῷ δὴ δύ' ὄντε τεισὶν ἡμῖν οὖσιν, ἀποκρινάσθωσαν, οἱ Διοῦς μὲν ἀμφότερον ὁμολογοῦντες εἶναι, παραπηοὺς δὲ ἄτερος. ὁ δὲ, ἀμελὴς τῶν σμικρῶν, πρῶτον μὲν, Διοῦς ἀμφότεροι φατὲ γιγνώσκειν καὶ ὁρᾶν καὶ ἀκούειν πάντα, λαθεῖν δὲ αὖ τοὺς οὐδὲν δυνατὸν εἶναι τῶν ὁπόσων εἰσὶν αἱ αἰσθήσεις τε καὶ ἐπιστῆμαι. ταῦτα λέγεται ἔχειν ταῦτα, ἢ πῶς. κλ. οὕτως. ἀθ. τί δαὶ δύνασθαι πάντα ὁπόσων αὖ δύναμις ἔστι θεοῖς τε καὶ ἀθανάτοις; κλ. ἦ γὰρ οὐ συγ-

χωρήσονται καὶ ταῦτα οὕτως ἔχειν. ΑΘ. Καὶ μὲν ἀγαθούς τε καὶ ἀρίστους ὡμολογήκαμεν αὐτοὺς εἶναι πάντες οὗτοι. ΚΛ. Σφόδρα γε. ΑΘ. Ἆρ' οὖν οὐ ῥᾳθυμίᾳ μὲν καὶ τρυφῇ ἀδύνατον αὐτοὺς ὁμολογεῖν πράττειν ὁτιοῦν ὧν παρακαλοῦμεν, ὄντας γε οἵους ὁμολογοῦμεν; λειπόμενος γάρ ἔκγονος οὗ γε μὴν ἀρχή· ῥᾳθυμίᾳ δὲ, ἀρχήσ καὶ τρυφῆς; ΚΛ. Ἀληθέστατα λέγεις. ΑΘ. Ἀρχὴ μὲν δὴ ἡ ῥᾳθυμία, οὐδεὶς ἀμελεῖ θεῶν. οὐ γάρ μέτεστιν αὐτῷ που λειπόσ. ΚΛ. Ὀρθότατα λέγεις. ΑΘ. Οὐκοῦν ὃ λοιπὸν ἤδη ἀμελοῦσι τῶν σμικρῶν καὶ ὀλίγων τῶν τοιῶνδε πάνυ. ἢ γιγνώσκοντες ὡς τὸ παράπαν οὐδενὸς τῶν τοιούτων ἐπιμελεῖσθαι δεῖ, σφῶν αὐτῶν ἥττους ἢ τὸ λοιπὸν, πολλοῦ γιγνώσκειν τοιαῦτα; ΚΛ. Οὐδέν. ΑΘ. Πότερον οὖν ὃ ἀρίστει καὶ βέλτιστε θῶμεν λέγοντα, ὡς ἀγνοοῦντάς τε καὶ δέον ἐπιμελεῖσθαι δι' ἄγνοιαν ἀμελοῦντας ἢ γιγνώσκοντας ὅτι δεῖ καθάπερ οἱ φαυλότατοι τῶν ἀνθρώπων λέγονται ποιεῖν, εἰδότες ἄλλα εἶναι βελτίω πράττειν ὧν δὴ πράττουσι, διά τινας ἥττας ἡδονῶν ἢ λυπῶν, οὐ ποιεῖν. ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ. ΑΘ. Οὐκοῦν δὴ τά γε ἀνθρώπινα πράγματα τῆς τε ἐμψύχου μετέχει φύσεως ἅμα καὶ θειοτάτην αὖ ἕξιν παίουσιν ζώων ἄνθρωπος. ΚΛ. Ἔοικε γοῦν. ΑΘ. Οἰῶν γε μὴν κτήματα φαμὲν εἶναι πάντα ὁπόσα θνητὰ ζῷα ἐν τῇδε καὶ ἐν οὐρανῷ ὅλον. ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ. ΑΘ. Ἤδη τοίνυν, σμικρὰ ἢ μεγάλα τις πιφαύσκων ταῦτα εἶναι θεοῖς, οὐδὲν ἂν ψεύδοιτο γὰρ τοῖς κεκτημένοις ἡμᾶς ἀμελεῖν ἂν εἰκὸς προσήκον, ἐπιμελεστάτοις γε οὖσι καὶ ἀρίστοις. σκοπῶμεν γὰρ δὴ καὶ νῦν ἔτι πρὸς τοῦτο. ΚΛ. Τὸ ποῖον. ΑΘ. Τὸ περί τε ἀνθρώπους καὶ δυνάμεως. ἆρ' οὐκ ἐναντίως ἀλλήλοις πρὸς ἑκάστοτε καὶ χαλεπώτατα ἐσὺν πεφυκότες; ὁρᾶς μέν που καὶ ἀκούεις τὰ σμικρὰ χαλεπώτερον, ἢ τὰ μεγάλα. φόβον δὲ αὖ καὶ κρατεῖν καὶ ἐπιμελεῖσθαι τῶν σμικρῶν καὶ ὀλίγων παντὶ ῥᾴων ἢ τῶν ἐναντίων. ΚΛ. Καὶ πολύ γε. ΑΘ. Ἀξιῶ δὴ πρός τε τὰ γραμμάτων ὅλον τὸ θράπτόν τε καὶ μόνῳ δυναμένῳ, τῶν μὲν μεγάλων ἐπιμελεῖσθαι μόνῳ, τὰ μέρεα δὲ μὴ σμικρῶν ἀμελοῦντι, ἕξει ποτὲ καλῶς αὐτῷ τὰ πάντα; ΚΛ. Οὐδαμῶς. ΑΘ. Οὐ μὲν οὐδὲ κυβερνήτας οὐδὲ στρατηγοῖς οὐδ' οἰκονόμοις οὐδ' αὖ δικασταῖς πολιτικοῖς οὐδ' ἄλλῳ τῶν τοιούτων ἀδυνάτῳ χωρεῖς τῶν ὀλίγων καὶ σμικρῶν, πολλὰ ἢ μεγάλα. οὐδὲ γὰρ αὖ σμικρῶν τοὺς μεγάλους φασὶν οἱ λιθολόγοι λίθους δεῖσθαι. ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ. ΑΘ. Μὴ τοίνυν τόν γε θεὸν, ἀξιώσωμέν ποτε θνητῶν δημιουργῶν φαυλότερον· οἷ τὰ προσήκοντα αὐτοῖς ὁρῶσι ὅσῳ πολὺ ἂν μείνους ὦσι, τόσῳ ἀκριβέστερα καὶ τελειότερα μᾶλλον τέχνῃ σμικρὰ καὶ μεγάλα ἀπεργάζονται· ὁ δὲ θεὸν ὄντα τε σοφώτατον βουλόμενον τ' ἐπιμελεῖσθαι καὶ δυνάμενον, ὧν μὲν ἐᾷ ἐνίοτε ἐπιμελητὴν εἶναι σμικρῶν ὄντων, μηδαμῇ ἐπιμελεῖσθαι. καθάπερ αὖ τὸν ἧττον ἢ δειλόν τινα δεῖ τινες ῥᾳθυμοῦντα, τῶν δὲ μεγάλων. ΚΛ. Καὶ μὴν ὀρθῶς δόξαν τοιαύτην ἢ θεῶν ὧ ξένε ἀπορριπτέον. οὐδαμῇ γάρ ὅτου ὅσιον, ὅτ' ἀληθὲς διισχυρίσασθαι ἄν.

ΑΘ. Δοκοῦμεν δή μοι νῦν ἡμῖν μάλιστα μετρίως διειλέχθαι τῷ φιλαιτίῳ τῆς ἀμελείας τοῦδε θεῶν; ΚΛ. Ναί. ΑΘ. Τῷ γε βιάζεσθαι τοῖς λόγοις ὁμολογεῖν αὐτὰ μὴ λέγειν. ΚΛ. Ὀρθῶς. ΑΘ. Ἐπῳδῶν γε μὴν προσδεῖσθαί μοι δοκεῖ μύθων εἷς τινῶν. ΚΛ. Ποίων δὴ λέγεις. ΑΘ. Εἰπωμὲν ἡμῖν παίσαν τοῖς λόγοις, ὡς τῷ τοῦ παντὸς ἐπιμελουμένῳ πρὸς πᾶν σωτηρίαν καὶ ἀρετὴν τοῦ ὅλου, πάντ' ἔστι συντεταγμένα. ὧν καὶ ὁ μέρος ἐς δύναμιν ἕκαστον ὁ προσῆκον πάσχει καὶ ποιεῖ. τούτοις δ' εἰσὶν αὖ χρῶντες πρός τε τὰ γραμμάτων ἐκάστοις ὃ ὁ σμικρότατον ἀεὶ παθεῖν καὶ πρᾶξαι. ἐς μεσιμβρίαν ἥκουσιν ὥραν τὸν τέλος ἀπειργασμένοι. ὧν οὖν καὶ ὁ σὺν ὀχλίτλη μέριον, ἐς ὁ παῦε ξωστῆρι βλέπον ἀεὶ καί πῃ πανσμικρον ὄν· σὺ δὲ λέλυσο ἢ ἔξω αὐτὸ ὡς γένεσις οἴκησε κάτω πίνει παῖσα. ὅπως ἂν ἢ παντὸς ἕλῳ ὑπάρχουσα εὐδαίμων ἅπασ' ἔχ οἴκησ συνειλουμένη, σὺ δὲ οἴκησε ἐκείνου. πᾶς γὰρ ἀξιῶν, καὶ πᾶς οὗτος δημιουργὸς, παντὸς μὴ οἴκησε πάντα ὁρᾷ πρὸς τὰ κοινῇ ξωστῆνον εἵλτισον· μέρος μὲν οἴκησε ὅλῳ μὴ ἔχ ὅλον μέρος οἴκησε ἀπεργάζεται. σὺ γ' ἀγανακτεῖς, ἀγνοῶν ὅπῃ ἢ σὲ ἀρίστου

τῷ παντὶ ξυμβαίνει καὶ σοὶ κατὰ δύναμιν πρὸς τῆς κοινῆς γενέσεως· ἐπεὶ δὲ ἀεὶ ψυχὴ ἐπιτυγχάνει σώματι τοτὲ μὲν ἄλλῳ, τοτὲ δὲ ἄλλῳ μεταβάλλει παντοίως μεταβολὰς δι' ἑαυτοῦ ἢ δι' ἑτέρου ψυχῶν, οὐδὲν ἄλλο ὄργον τῷ πεφυκότι λέγεται, πολλῷ μᾶλλον ἢ μένον γιγνόμενον ἦθος, εἰς βελτίω δ' που χεῖρα δὲς ἢν χείρονα καὶ κατὰ τὸ πρέπον αὐτῶν ἕκαστον, ἵνα τῆς προσηκούσης μοίρας λαγχάνῃ. ΚΛ. Πῶς λέγεις. ΑΘ. Ἢ πολὺ αὖ ἧττον λόγου ἐστὶν ἐπιμελὲς θεοῖς τῶν πάντων τοῦτο μοι δοκῶ φράζειν. εἰ μὲν τὸ πρὸς τὸ ὅλον ἀεὶ βλέπων, πλάττει τὰς μεταβαλλόντων τὰ πάντα, οἷον ἐκ πυρὸς ὕδωρ ἔμψυχον καὶ μὴ ξύμπλασμα ἓν ἐκ πολλῶν αὖ, πρώτης ἢ λαμπάδος ἢ καὶ τελείας γενέσεως μεταλαφούσης πλείω δίκην, ἃ περὶ αὖ ἔστι τῆς μεταπλασμένης κοσμήσεως. ναὶ δ' ἔστι θαυμαστὴ ἑκάστων τῶν τοιούτων ἐπιμέλουμένῳ. ΚΛ. Πῶς αὖ λέγεις. ΑΘ. Εἰδὲ διὰ τοῦ δὴ ἡμῶν ὁ βασιλεὺς ἐμψύχους οὔσας τὰς πράξεις ἁπάσας, καὶ πολλῷ μᾶλλον αὐτὰς ὄσαν, πολλῷ δὲ κακίας, ἀνάλυτον δὲ ὂν γενόμενον ἀλλ' ἐκ αἰώνιον ψυχὴ καὶ σῶμα κακὸν τοῦτ' οἱ κατὰ νόμον ὄντες θεοί· γένεσις γὰρ οὐκ ἄν ποτε ἓν ζῷον ἁπλοῦν ἓν πολλοῦ ζῴου θατέρου, καὶ τὸ μὲν ἀφιλὲς ἀγαθὸν ἀεὶ τῇ φυγῇ, ὅσον ἀγαθὸν ψυχῆς δὴ νοῦν, τὸ δὲ κακὸν, ἐλαττοῦν, ταῦτα πάντα ξυνιδὼν, ἐμηχανήσατο παῦ κάμοντι ἕκαστον τῶν μερῶν, νικῶσαν αὖ ἐπὶ τὸ ἡττωμένου δὲ κακίας οὐ τῷ παντὶ παρίχει μᾶλλον ἀεὶ καὶ ῥᾴστα καὶ ἄριστα. μεμαχέσθαι δὴ πρὸς πᾶν ἕκαστον, τὸ πεῖόν τι γιγνόμενον ἀεὶ, πολλὰ ἔσθαι δεῖ μεταλαμβάνοντα οἰκίζεσθαι, καὶ τίνας ποτὲ τόπους· τῆς δὲ γενέσεως, τὸ πολὺ πρὸς ἀφῖκται ταῖς βουλήσεσιν ἡμῶν τὰς αἰτίας. ὅπῃ γὰρ ἂν ἐπιθυμῇ καὶ ὁποῖός τις ὢν τὸ ψυχὴν, ταύτῃ σχεδὸν ἡμῶν τε καὶ τοιοῦτος γίγνεται ἅπας ἡμῶν ὡς τὸ πολύ. ΚΛ. Τὸ γοῦν εἰκός. ΑΘ. Μεταβάλλει μὲν τοίνυν πάντ' ὅσα μέτοχά ἐστι ψυχῆς· οἷ ἂν αὖθις κίνησιν μέσα τὸ τῆς μεταβολῆς αἰτίαν. μεταβάλλοντα δὲ φαίνεται κατὰ τὸ τῆς ἀμαρμόνης τάξιν καὶ νόμον· σμικρότατα μὲν τῶν ἐν ἕδει μεταβάλλοντα, ἐλάττω κατὰ τὸ τῆσδε χώρας ἐπίπεδον μεταπεράται. τελεώτερα δὲ καὶ ἀδικώτατα μεταπεσόντα εἰς βάθος, τάττ κάτω λεγόμενα τῶν τόπων ὅσοι ἄδην τε καὶ τοῦτων ἐχόμενα τῶν ὀνομάτων ἐπονομάζοντες, σφόδρα φοβοῦνται καὶ ὀνειροπολοῦσι ζῶντες, διαλυθέντες τε τῶν σωμάτων. μείζω δὲ δὴ ψυχὴ κακίας ἢ ἀρετῆς ὁπόταν μεταβάλλῃ δίχα· πρὸς αὐτῆς βούλησίν τε καὶ ὁμιλίαν γιγνομένῳ ἀχρεῖα, ὁπόταν μὲν ἀρετῇ θείᾳ προσμίξασα γίγνηται διαφθείρουσα διαφθείρονται· καὶ μετίβαλε τόσον ἄπειρον ὅλον μεταπεσοῦσα εἰς ἀμένω τινὰ τόπον ἄπειρον. ὅταν δὲ ταὐναντία, ἐὰν ταὐναντία μιθισθοῦσα ἢ αὐτῆς βίον, αὖτε δι' ἀλλήλων θεῶν, οἷ ἔλαμπον ἔχουσιν ὧδε παῖδες καὶ παῖδας, ἀμελεῖσθαι δοκῶν ἐκεῖνο θεῶν· κακίας μὲν γιγνόμενοι πρὸς τὰς κακίους ψυχὰς, ἀμένω δὲ πρὸς τὰς ἀμείνους. περᾴνομεν δὲ τὸ ζῷῃ καὶ οἱ πᾶσι βιοτάρις· πάσχειν τὰ προσῆκον σφᾶς δίκῃ τοῖς προσφέρουσι προσφέρουσι τοὺς προσφερθέντας μὴ ποιεῖν· ταύτης τῆς δίκης οὔτε σὺ μή ποτε, οὔτε οἱ ἄλλοι ἀτυχὴς γενόμενος, ἐπιξυνεῖναι ἐπιθεμιτεύεσθαι θεῶν· ἰὼ παῖσῶν δικῶν διαφθείροντες ἴταξαί τε οἱ τάξαντες· χρεὼν τε ὀβελακεῖσθαι ζῶ παιρέπαν. οὐ γοῦν ἀμελῆσόν ποτὲ ὑπ' αὐτῆς· οὐχ οὕτω σμικρὸς ὢν δύσι κατὰ τὸ τῆς γῆς ζάθος· οὐδ' ὑπλὸς γενόμενος, εἰς τὸν οὐρανὸν ἀσκαπῆσι· πίσεις δὲ αὐτῶν πρὸ προσήκουσαν τιμωρίαν, ἔτ' ἐνθάδ' μένων, εἴτε καὶ εἰς ᾅδου διαπερᾶθείς, εἴτε καὶ τούτων εἰς ἀγριώτερον ἔτι διαπεμφθεὶς τόπον. ὁ αὐτὸς δὲ λόγος σοι καὶ τοῦδε ἐκείνων αὖ ἕνα τῶν, οὓς σὺ κατεπόνεις ἐκ σμικρῶν μεγάλους γεγονότας ἀδοσιουργήσαντας, ἢ τι τοιοῦτον πράξαντας, ᾧ δὴ ἀλλίαν δύσαιμονα γεγονέναι, καὶ τὰ ὡς οἱ κατὰ πρεῖς αὐτῶν ταῖς πράξεσιν, ἡγεῖσθαι καθαρακοῦναι πρὸ πάντων ἀμέλειαν θεῶν, οὐκ εἰδὼς αὐτῶν πρὸ σωτέλειαν, ὅπη ποτὲ τῷ παντὶ ξυμβάλλεται· γιγνώσκειν δὲ αὐτοῦ ὃ πάντων αἰσθάνεσθαι, τῶν οὐδένων δοκεῖς. ἰὼ τις μὲν γιγνώσκων οὐδ' αὖ τύπον ἴδοι ποτέ· οὐδὲ λέγειν ξυμβάλλεσθαι τοῦδε βίου δικαίως αὖ γένοιτο εἰς εὐδαιμονίαν τε καὶ δυσδαίμονα τύχην· ταῦτα δὲ

μὲ σε πείθη κλεινίας· ἆρ' οὖν καὶ ξύμπασι τοῖς ἡμῶν ἥδε ἡ γερουσία τοῦδε τοῦ θεοῦ ὡς οὐκ οἶσθα ὅτι λέγεις, ἡμᾶς ἂν σοὶ ὁ θεὸς αὐτὸς ξυλλαμβάνοι. ἀλλ' ἐπιδὴς λόγου τινὸς ἔτι αὖ ἕνεκα, λεγόντων ὑμῶν πρὸς ἣν τελέως ἐπάκουε, εἰ νοῦν καὶ ὁπωσοῦν ἔχεις· ἔστι μὲν γὰρ θεοὶ τά εἰσι καὶ ἀθρόων ἐπιμέλονται, ἴσως οὐ παντάπασι φαύλως ἂν φάσκειν ὑμῖν ἀποδεδεῖχθαι. ἡ δὲ παραιτησὶς αὖ, ὡς θεοὺς εἶναι δεῖ σοῖς ἀδικοῦσι δι' χρημάτων δῶρα, οὔτέ τινι συγχωρητέον, παντί τ' αὖ καὶ κατὰ δύναμιν ἐκποδὼν ἐλεγκτέον. κλ. κάλλιστ' ἔλεγες, ποιῶμέν τε ὡς λέγεις. ἀθ. φέρε δὴ πρὸς θεῶν αὐτῶν, τίνα τρόπον παραιτητοὶ γίγνοιντ' ἂν ὑμῖν, εἰ γίγνοιντο, αὖ· καὶ τίνες ἢ ποῖοί τινες ὄντες, ἀρ' ὀρθῶς μὲν ἀναγκαίως ποτ' ἂν γίγνοιντο τοὺς γε διοικοῦντας ἓν ἅπαντα εὖ τελειοῦν οὐρανόν. κλ. οὕτως. ἀθ. ἀλλ' ἆρά τισι προσφόρως τῶν ἀρχόντων, ἢ τινες τούτοισιν ὧν ἂν ὑμῖν ἀπειλοῦσι τυγχάνειν μείζοσιν ἢ ἐλάττοσιν, πότερον ἰδίοις χρή τινας αὖ εἶναι θεοῦ τοὺς θεῶν ἀμείλιχους, ἢ πλοίων κυβερνῆται; τάχα δὲ καὶ ἀπειλαθεῖεν ἂν ῥᾳδίως πάλαι ἀρχοί τισιν. ἔστι δ' αὖ καὶ νόσων πόλεμον βλαβουμένοις, ἰατροῖς ἐοικόσι τοῖδε σώματα ἢ γεωργοῖς τοῖδε φυτῶν γένεσιν· εἰωθόσι ὥρας χαλεπὰς ἢ φόβον προσδοκῶμεν, ἢ καὶ ποιμέσιν ἐπίστασις. ἐπεὶ καὶ συγχωρήσομεν ὑμῖν αὐτοῖς εἶναι μὲν τὸ οὐρανὸν πολλῶν μετὸν ἀγαθῶν· εἶναι δὲ καὶ τῶν ἐναντίων, πλείονων δὲ τῶν μή, μάχη δὲ φαμὲν ἀθανάτοις εἶναι οὐδεμία· καὶ φυλακῆς θαυμαστῆς δεομένοις· ξύμμαχοι δὲ ὑμῖν θεοί τε ἅμα καὶ δαίμονες, ἡμεῖς δ' αὖ κτήματα θεῶν καὶ δαιμόνων· φθείρει δὲ ἡμᾶς ἀδικία καὶ ὕβρις μετὰ ἀφροσύνης· σώζει δὲ δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη μετὰ φρονήσεως, ἃ τοῖς τῶν θεῶν ἐμψύχοις οἰκοῦσιν ἔνεστιν ἀγαθοῖς. βραχὺ δέ τι καὶ τῶδε αὖ τῆς τῶν τοιούτων οἰκήσεως ὑμῖν σαφὲς ἴδοι. ψυχαί δή τινες ἐνδὴ γῆς οἰκοῦσι καὶ ἄδικον λῆμμα κεκτημέναι, δῆλον ὅτι θηριώδεις πρὸς τὰς τῶν φυλάκων ψυχὰς αἰρόμεναι ἢ τοὺς τῶν νομέων, ἢ πρὸς τοὺς τῶν παντάπασιν ἀκροτάτων δι' αὐτῶν πρόσπτουσαι, πτήσσουσι δωροπίαις λόγοις, καὶ οἱ μὲν κατείαις τισὶν ἐπῳδαῖς, ὡς αἱ φῆμαι φασὶν αἱ τῶν νομέων, ὄφεσιν πλεονεκτοῦσι σφίσιν οἱ αὐθρώποις, πάσχουσι μέντοι καλεπόν. φαμὲν δ' εἶναί που ἐν ναῷ ὀνομαζόμενον ἁμάρτημα πλὴν πλεονεξίας οὐ μὲν σαρκίνοις σώμασι, νόσημα καλοῦμεν. οὐ δὲ ὥρας ἐπῶν καὶ οἰκιστῶν, λοιμόν. οὐ δὲ πόλεσι καὶ πολιτείαις, ἕξιν αὖ ἐν ψυχῇ μαχόμενον ἀδικίαν. κλ. παντάπασι μὲν οὖν. ἀθ. τοῦτον δὴ ἐν λόγον αἰκτέον λέγειν ἐν λέγονται, ὡς εἰσὶ συγγνώμονες ἀεὶ θεοὶ τοῖς τῶν αὐθρώπων ἀλιτοῦσι καὶ ἀδικοῦσιν, αὖ αὐτοῖς τῶν ἀδικημάτων τὰς ἀπονίμη· καθάπερ κυσὶ λύκοι τῶν ἀγρίων σμικρὰ ἀπονίμοιον· οἱ δὲ, ἐμβρύομοι τοῖς δώροις, συγχωροῦσι τὰ ποίμνια διαρπάζειν. ἆρ' οὐχ οὗτος ὁ λόγος ὁ τῶν φασκόντων παραιτητοὺς εἶναι θεούς; κλ. οὗτος μὲν οὖν. ἀθ. τίσιν οὖν δὴ τῶν προῤῥηθέντων ἀπειλῶν ὁμοίους φύλακας εἶναι θεούς, οὐκ αὖ κατάγλωττος γίγνοιτ' ἀθρώπων ὅσιοσῶν· πότερον κυβερνήτας, λοιβῇ γε οἴνου κνίσῃ τε παρεξιποιμένους αὐτοῖς, αἰκίζοιεν δὲ ναῦς τε καὶ ναύτας; κλ. μηδαμῶς. ἀθ. ἀλλ' οὔτι μὲν δὴ ἰατρούς γε ἐν ἀμελήσασι τι τὰ γιγνόμενα, πείθοιεν ὑπὸ δώρων, ἐτόρεσιν πλὴν νίκην ζεύγεσι προσθεῖναι; κλ. δεινὸν γοῦν εἰκῆ λέγοις ἂν λέσχην ἐν λόγον ἔχων. ἀθ. οὐ μὴν ἀλλ' γραττηγοῖς γε οὐδ' ἰατροῖς, ἀλλ' γεωργοῖς, ἀλλ' νομεῦσι μὲν, οὐδέ τισι κυσὶ κεκνημένοις ὑπὸ λύκων. κλ. εὖ φρ. πῶς γοῦν ἄν. ἀθ. ἀλλ' οὐ πάντων φυλάκων εἰσὶ μίγιστοι καὶ θεοὶ τὰ μίγιστα ἡμῖν οἱ πάντες θεοί; κλ. πολύ γε. ἀθ. τοὺς δὴ κάλλιστά τε πράγματα φυλάττοντας, διαφθείροντάς τι αὖ τοὺς φυλακῇ πρὸς αὖ πλὴν, κυνῶν χείρους ἢ ἀθρώπων μέσον εἶναι φύσιν, ἢ ἐν λίκαιον οὐκ ἂν ποτε προσθεῖεν οἵτινι δίκην παρὰ ἀλλίκων αὐθρώπων αἰσίως δεδομένων; κλ. οὐδαμῶς οὕτω λεκτέος ὁ λόγος τῶν τε θεοὺς πᾶσιν ἀσέβειαν ἔντιον, κινδυνεύει πως ὁ ταύτης τῆς δόξης αὐτεχόμενος. πάντων αὖ τῶν ἀσεβῶν κεκρίσθαι δικαιότατα κἀκιστός τε

εἶναι καὶ ἀσυλίστατος. ΑΘ. Τὰ μὲν δὴ πρότερα ἴσως οὐκ ἀπ᾽ ἐμοῦ ἐπιμελῶς, καὶ παρὰ τὸ δίκαιον ὡς παντάπασιν ἀπαραίτητα, φῶμεν ἡμᾶς ἀποδεδέχθαι που; ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔ· καὶ σύμψηφοί γε τούτοις τοῖς λόγοις ἐμοί. ΑΘ. Καὶ μὴν εἴρηταί γέ πως σφόδρα τὸν ὄλεθρον τῆς φιλονεικίας τῶν κρινόντων αὖ. Οὐ γὰρ μὴν οὔτ᾽ ὦ φίλε Κλεινία φιλονεικητέον· μή ποτε λόγοις ἡττῶνται κρατοῦντες, ἴδιον εἶναι σφίσιν ἃ βούλονται πράττειν οὐ καλόν, ἃ δὴ καὶ ὅσα καὶ ἃ περὶ θεοὺς διανοοῦνται. προθυμίας μὲν δὴ ὄφλ᾽ ταῦτα νεωτέρως εἰπεῖν ἡμῖν γίγνεται· ἀλλ᾽ τι καὶ ἔρεχθὺ πρόθυρον τι ποιήσαμεν εἰς τὸ πείθειν πῃ τοὺς ἀσεβοῦντας ἑαυτούς μὴ μανῆναι, ταλλ᾽ οἷόν τέ πως ἤθη τέρεα, καὶ λεῖα ἡμῖν εἰρημένον αὖ εἴη τὸ προοίμιον ἀσεβοῦσι περὶ νόμων. ΚΛ. Ἀλλὰ ἐλπίς, ὡς δὴ μέ, τόγε τοῦ λόγου γένος, οὐκ αἰτιάσεται φθονεῖν θέτην. ΑΘ. Μετὰ τὸ προοίμιον τοίνυν λόγος ἡμῖν ὃν περὶ τῶν νόμων ὅμιλος ἐρθῶς γίγνοιτο ἡμῖν, προαγορεύων ὄφλ᾽ ἵστασθαι πᾶσι τοῖς ἀσεβοῦσι τρόπων τῶν αὐτῶν εἰς τοὺς ἀνοσιουργούς· τοῖς δὲ μὴ πειθομένοις, ἀσεβοῦσι δὲ δὴ ἕτερος νόμος. ἐκεῖ τις ἐκβὰς λόγοις ἕτ᾽ ὄρθοις, ὁ παρεκτυγχάνων ἀμωσὶ τῶν σημάτων πρὸς ἀρχοντας. τῶν δὲ ἀρχόντων οἱ πρῶτοι τιθέμενοι, πρὸς τὸ τοῦδε τοῦ τῶν ἀποδειγμένων κρίνειν δικαστῶν, εἰσαγαγόντων κατὰ τοὺς νόμους· ἐὰν δέ τις ἀκούσας τὰ ἀρχὴ μὴ σῴζῃ ταῦτα, αὐτὸς ἀσεβεῖν ὑποδικος γιγνέσθω τῷ βουλομένῳ τιμωρεῖν ὑπὲρ τῶν νόμων· ἐὰν δέ τις ὄφλῃ τιμάτω τὸ δικαστήριον οὗ ἂν ἀσεβοῦντων τίμημα. δεσμὲς μὲν οὖν ὑπάρχέτω πᾶσι δεσμωτηρίων δ᾽ ὄντων ἐν τῇ πόλει τριῶν, οὐδὲ μὲν κοινοῦ τοῖς πλείοσιν ἀγορᾶ, σωτηρίας οὕνεκα τῆς πολλῶν τῶν σωμάτων, οὐδὲ δὲ τοῦδε ἐν τῶν τύκτῳ συλλεγομένων ξύλλογον σωφρονιστήριον ἐπονομαζόμενον. οὐδὲ δὲ αὖ κατὰ μέσην πὼ χώραν ὅπη τοῦ αὖ δήμοσί τι καὶ ὡς ὅ τι μάλιστα ἀγριώτατος ᾖ τόπος τιμωρίας ἔχων ἐπονομίαν φύμλιν τινά· τοῦδε ἀσεβεῖν δὲ ὄντων, αἰτίαις μὲν ὡσίν, ἃς τοῦδε καὶ θεὸν θέμεν. δύο δ᾽ ἐξ ἑκάστης τῆς τοιαύτης αἰτίας γενομένου, ἐξ αὖ γίγνοιτο. ἃ μὴ διακρίσεως ἄξια γένη τῶν τοῦδε τὰ θεὰ ἁμαρτανόντων. οὐκ ἔστι γὰρ ἀδίκημα δὶς γοῦν αὖ μὴ νομίζουσι θεοὺς εἶναι ζῶ παράπαν, ἕτερος φύσει προσγίνεται δίκαιος, μισοπῶτός τε γίγνοιτο τοὺς κακούς. καὶ τῷ δυσχεράσει τὸν ἀδικίαν, οὗτος τοὺς τοιούτους πράξεις προσίοιτο πράττειν, τούς τε μὴ δικαίους τῶν αὐθρώπων φεύγουσι, καὶ τοὺς δικαίους σέβουσιν. δίς δ᾽ αὖ πρὸς τῇ ὀξείᾳ τῇ θεῶν ὄφλημα εἶναι πάντα μᾶλλον τεταί τε ἀδυνῶν καὶ λυπῶν προσπίπτειν, μᾶλλόν τε ἱκετεῖαι καὶ μείλιγμοι ὀξέως παρεῖσι, τὸ μὲν μὴ νομίζειν θεοὺς, ἀμφοῖν αὖ οὐ ὑπάρχει κοινὸν πάθος. τῇ δὲ τῶν ἄλλων αὖ θρώπων λώβῃ, τὸ μὲν ἐλαττῶ, τὸ δὲ πολὺ πλέον ἡμισὺ ὀφείλοιτ᾽ αὖ. ὁ μὲν γοῦν, λόγῳ τε αὖ τοῦδε θεοὺς παρρησιάσας ἔπ μασός· καὶ τοῦδε θυσίας τε καὶ ὅρκους· καὶ ὡς τῶν ἄλλων κατα γελῶν, τάχ᾽ ἂν ἑτέρους τοιούτους ἀποφαίνοιτο, λίκνις μὲν τυγχάνων· ὁ δὲ δὴ δεύτερος μὲν ἡμιθεὸς πᾶν ἕτερος, δύτυχὴς δὲ ἐπιπολυμόνως, δόλου δὲ καὶ ἀσεβοῦς τελέστης, ὧν μάστειρ τε καὶ τασκευάζονται πολλοὶ καὶ τοῦδε πᾶσιν οἷν μαγγανείαν κεκτημένοι. γίγνονται δὲ ἐξ αὐτῶν ἔστιν ὅτε καὶ τύραννοι καὶ δημηγόροι καὶ στρατηγοί· ἐκ πλειστοῖς δὲ ἰδίαις ἐπιβουλευτικῆς, σοφιστὴς τ᾽ ἐπικαλούμενος μηχανή. τούτων δὴ πολλὰ μὲν εἴδη γένοιτ᾽ ἂν· τὰ δὲ νόμου ἄξια δύο. ὧν ὁ μὲν ἱερωσύνην, οὐχ οὕτως ἐν δυοῖν ἄξια θανάτοιν ἁμαρτάνων· ὁ δὲ νοῦ δὲ τύσιος ἅμα καὶ δισμοῖν θέμενος, ἑκατέρους δὲ καὶ ὁ θεοὺς νομίζων ἀμελῶν, δύ᾽ ἔτρα γένηται. καὶ ὁ παραπτὰς, ἄλλα δύο. τούτων δὲ ταύτη διεσκόπων, τοὺς μὲν ὑπ᾽ ἀσέβειας αὖθι κρίνειν ἐργᾶς τε καὶ ἤθους γεγενημένους, εἰς δ᾽ σωφρονιστήριον ὁ δικαστὴς πεμψάμενος νόμῳ, πλὴν ὀθωμανὸν ἐλαττον ἐτῶν πέντε. ὁ τούτῳ δὲ ᾧ χρόνῳ, μανθάνειν τῶν φυλάκων αὐτοῖς ἄλλος συβιγνέσθω, πλὴν οἱ τῆδ᾽ νυκτερινὸν ξυλλόγου κοινωνοῦντες δὴ νεθετήσει τὸ μὴ τῇ ψυχῆς σωτηρίᾳ ὁμιλοῦντες· ὅταν δ᾽ ὁ χρόνος αὐτοῖς ᾖ ἐλθῃ τῶν δεσμῶν, ἐὰν μὲν δικῇ τις σωφρονεῖν αὐτῶν, οἰκείῳ μᾶλλον τῷ σωφρόνων. ἐὰν δὲ μὴ, ὀφειλέτω δ᾽ αὖ δις τὸν ἐναύτου λίκνου, θανάτῳ ζημιούσθω. ὅσοι δ᾽ αὖ ἀπειθόλεις γένωνται πρὸς τῷ θεοὺς μὴ νομί-

ζειν ἢ ἀμελεῖς ἢ παραπηγὰς εἶναι, καὶ ταφρονοῦντες δι' ὧν αἰθρώπων ψυχαιτωῦσι μὲν πολλοὺς τῶν ζώντων, νεκροὺς δὲ πεντήτας φάσκοντες ψυχαιτωγεῖν, καὶ θεοὺς ἐπιχθονίους πείθειν ὡς θυσίας τε καὶ εὐχαῖς καὶ ἐπῳδαῖς χοπτύοντας, ἰδιώτας τε καὶ ὅλας οἰκίας καὶ πόλεις χρημάτων χάριν ἐπιχειρῶσι καπάρας ἐξαιρεῖν, τοὺτ δὲ ὃς αὖ ὅπλων εἶναι δέξει. τιμάτω ὁ δικαστήριον αὐτῷ κατὰ νόμον διδόσθαι μὲν οὐ τῶν μισογυλίων δημοσιεύω. προσοίσει δὲ αὐτῷ μηδὲν ἐλεύθερον μηδέποτε. τὰ κτλῶ δὲ ὑπὸ τῶν νομοφυλάκων αὐτοὺς ζοφλῶ παρὰ τῶν οἰκετῶν λαμβάνειν· ἀχθαινόντα δὲ, ἔξω τῶν ὁρίων ἐκβάλλειν ἄταφον· ἰαὶ δέ τις ἐλεύθερος σιωθάπῃ, δίκας ἀσεβείας τῷ ἐθέλοντι λαγχάνειν ὑπεχέτω· παῖδας δὲ αὖ μὴ καταλείπειν τῇ πόλει ἀκινδύνους, οἱ τῶν ὀρφανῶν ἐπιμελοῦνται, καὶ τούτων ὡς ὄντων ὀρφανῶν, ἐπιμελεῖσθαι μηδὲν χέρον τῶν ἄλλων, ἀφ' ἧς ἂν ὁ πατὴρ αὐτ' ὤφλημώ δίκῃ. κοινὸν δ' ἐὰν τούτοις παῖσι νόμον κεῖσθαι χρεών· ἐς ἐλάττω τε ἐς θεοὺς αὐτῶν τῶν πολλοὺς ὀργῇ μὴ λόγῳ τελημελεῖν αὖ ποιῇ· καὶ δὴ καὶ αὐτοὺς γίγνεσθαι ἧττον, ἢν ὁ μὲν ἐξεῖναι θεοπολεῖν παραίνομον. ἔστω γοῦν νόμος ὅδε τοῖς ξύμπασι κείμενος ἁπλῶς· ἱδρὰ μηδὲν εἰς οὐ ἰδίαις οἰκίαις ἱκτῆσθαι. θύειν δ' ὅταν ἐθέλῃ τῳ τινὶ, πρὸς τὰ δημόσια ἴτω θύσων. καὶ τοῖς ἱδρυσί τε καὶ ἱδρύσεις ἐγχειριζέτω τὰ θύματα, ὅς ἂν γένηται τούτων ἐπιμελής· σιωθαξάσθω ἢ αὐτός τε ᾖ ὃς αὖ ἐθέλῃ μετ' αὐτοῦ σιωθύεσθαι· ταῦτα δὲ γιγνόμενα, τῶν τοιῶνδε χάριν ἔστω. ἱδρὰ καὶ θεοὺς, οὐ φάσθαι ἱδρύεσθαι μεγάλης δὲ διανοίας τινὸς ὀρθῶς ὀρᾶν φ θεοῦσθαι. ἦθος τε γιγνώσκειν δὴ διαφθείροντος πάσας μὴ τοῖς ἀθεότησι πάντα καὶ κινδυνεύουσι καὶ ἀχρεῦσιν ὅπη τις αὖ ἀπορῇ, καὶ τοιοῦτον, ὅταν δύπορέσθαι τινὸς λάβωνται καὶ διαφθορῶ φ παρὸν ἀεί. καὶ θυσίας εὔχεσθαι. καὶ ἱδρύσεις ὑπισχνεῖσθαι θεοῖς καὶ δαίμοσι καὶ παισὶ θεῶν· οὗ τι φάσμασιν ἐγρηγορότας ἢ φόβους καὶ ὀνείρους· ὡς δ' αὖτως ὄψεις πολλὰς ἀπομνημονεύοντας. ἱκάστοτε αὖτε αὐτῶν ἄκη ποιεῦμένους Σωμοὺς καὶ ἱδρᾶ, πάσας μὲν οἰκίας, πάσας δὲ κώμας, οὗ τι καθαροῖς ἱδρυσμένους ἐμπεσεῖσθαι· καὶ ὅπη τις ἔτυχε τῶν τοιούτων, ὧν οὔπω χρὴ πάντων, ποιεῖν καὶ τὰ ἐν νῷ λεγόμενον νόμον. πρὸς πύθοις δὲ οὕτως τῶν ἀσεβούντων. ἵνα μὴ καὶ ταῦτα κλέπτοντες πράξεισιν ἱδρᾶτε μὴ βωμοὺς οὐ ἰδίαις οἰκίαις ἱδρυόμενοι λάθρα θοὺς θεοὺς ἴλεως οἰόμενοι ποιεῖν θυσίαις τε καὶ εὐχαῖς, εἰς ἄπειρον πλῶ ἀδικίαν αὐξάνοντες, αὐθῖς τε ἐγκλήματα πρὸς θεῶν ποιῶνται, καὶ τοῖς ἐπιφέρουσιν οὖσιν αὐτῶν βελτίοσι. καὶ πᾶσα οὕτως ἡ πόλις ἀπολαύῃ τῶν ἀσεβῶν ζόπον τινὰ δικαίως. ἢν μὲν δὴ νομοθετῶ, ὁ θεὸς οὐ μέμψεται· κεἰσθω γοῦν ὁ νόμος οὗτος, μὴ κεκτῆσθαι θεῶν οὐ ἰδίαις οἰκίαις ἱδρά. ἐν δὲ φανερὰ κεκτημένον ἕτερα καὶ ὀργάζοντα πλῶ τὰ δημόσια, ἐὰν μὲν ἄδικον μηδὲν τῶν μεγάλων καὶ ἀνοσίων ἐργασμένος αἰῶ, ἢ καὶ γνῶ κέκτηταί τις, ὁ μὲν αὐθόμενος, καὶ εἰσαγγελλέτω τοῖς νομοφύλαξιν· οἱ δὲ προσαπόντων εἰς τὰ δημόσια ἀποφερέτω ἱδρὰ τὰ ἴδια· μὴ πείθοντες δὲ, ζημιούντων ἕως αὖ ἀπειχῇ. ἐὰν δέ τις ἀσεβήσας μὴ παραλίσῃ ἀλλ' ἀσεβῶν ἀσέβημα ἀνοσίων γίγνηται φανερὸς, εἴτε οὐ ἰδίοις ἱδρυσάμενος, εἴτ' οὖ δημοσίοις, θύσας ἱδρὰ θεοῖς οἷς ἔστι σωῶς ὡς οὐ καθαρὸς ὢν θύων, θανάτῳ ζημιούσθω. ἐὰν δὲ παραλίσῃ μὴ, κρίνοντες νομοφύλακες εἰς τὸ δικαστήριον οὕτως εἰσαγόντες πλῶ τ' ἀσεβήματα τούτοις ἐπιτελούντω.

νόμων ἑκτοῦ, τέλος.

ὁ δὴ μιξὶ ταῦτ' ἔστ' ξυμβολαίων αὖ πρὸς ἀλλήλους ἡμῖν δέοντα προσηκούσης τάξεως. ἁπλοῦν δέ γ' ἴσως που τόγε βούλεται. μήτε ὧν τις τῶν ἑαυτοῦ χρημάτων ἅπτοιτο εἰς δύναμιν, μὰ δι' αὐ κυίσεις μηδὲ ὁ βραχύτατον, ἐμὲ μασθὸς μὴ μασθοῦ πείθων. καὶ ταῦτα δὲ ταῦτα, καὶ τόδε τὰ τῶν ἄλλων ἐπὶ σφέλει ποιεῖ ἔχων ἐμφρονα. ἦν σαυρὸν δὴ λέγομεν πρῶτον τῶν τοιούτων, ὃν ὃς αὐτῷ, καὶ ὃς τῷ αὐτὸ κλέπτειν ἔφυτο. μὴ τῶν ἑαυτοῦ δή, παῖδα, μήθ' εὑρεῖν ποτε δεῖς δικαίως, μήθ' εὑρὼν κινῆσαι μηδὲ δι' αὖ τοῖς λεγομένοις μήποτε αὐκκοινώσαι μοι τοῖς ἀμφὶ γέ πως μοι ξυμβουλεύουσιν αὐτῶν τόγε παραπαίκλω. οὐ γὰρ ποτε τοσοῦτον ἂς χρημάτων ὠφελησάτω αὖ κτῆσιν αὐτῶν, ὅσον ἐς ἕξιν πρὸς αὐτοῦ ψυχῆς καὶ ἦθος δίκαιον ἐπιδιδοῖ μὲ αὖ μὴ αὐτὸν ἀπολόμενος, κτῆμα αὖ τὴν κτήματος ἄμεινον ἐὰν ἀμείνονι κτησάμενος. λέγω δὲ τῇ ψυχῇ τὸν πλοῦτον προτιμήσας ἐὰν αὖ κεκτῆσθαι πρότερον. ἐὰν δὲ πολλοῖς γὰρ δὴ λεγόμενον ἐν ἦ ἐμὲ μὴ κινεῖ τὰ ἀνίκητα καὶ τόδε τοῦτο λέγειν αὖ ὡς οὐκ ἐκείνων ὄντος. πείθεσθαι δὲ χρὴ καὶ τοῖς τόδε τοῦτο λεγομένοις μύθοις. ὡς ἀσεβῶν παίδων γενεαὶ, οὐ ξύμφορα τὰ τοιαῦτα. ὃς δ' αὖ παίδων τε ἀκήδης γένηται, καὶ τοῦ θεοῦ ἐν νόμῳ ἀμελήσας, ἃ μήτε αὐτὸς κατέθετο μήτε ἄλλ' πατέρων τις πατὴρ μὴ πείσας ἐν θέμενον ἀπέλιπεν, κἄλλιστον νόμων διαφθείρων καὶ ἀπολύσας τοῦτον, καὶ οὐδὲ μᾶ ἀγιννὴς ἀσεβὴς νομοθέτημα, ὡς ἔπειτ' ἂ μὴ κατέθετο, μὴ ἀπόλλυ, μηδὲ τοῦτον τοῖς θυσίαν νομοθέτουν καὶ παραφρονήσαντα καὶ ἀπολέμονον οὔτι σμικρὸν ὁ μὴ κατέθετο αὐτὸς, πολλοῦ δ' ἔστ' ἄξιον ὅτι ἐν σαυρῷ παμμίγδις, τὸ χρὺ πάσχειν· ὑπὸ μὲν δὴ θεῶν, ὁ θεὸς εἶδεν. ὁ δὲ κατιδὼν πρῶτος ἀπειλείτω, καὶ μὴ ὠᾶσιν ἡγήσεται ἐν θεοῦσιν τοῖς ἀσεβοῦσι, καὶ δὴ τῆς ἄλλης χώρας, ἀγρονόμους τε καὶ τοῖς τούτων ἀρχουσι δηλωσάτω. δηλωθέντων δὲ, ἡ πόλις εἰς ἅλφους πεμπέτω. ἔ, τι δ' αὖ ὁ θεὸς αἰωρῇ τόδε τε τῶν χρημάτων καὶ τῷ κινήσαντος, τῷτο ἡ πόλις ὑπερτιθῦσα ταῖς μαντείαις ὁράτω τῷ θεοῦ. καὶ ἐὰν μὲν ἐλεύθερος ὁ μιαίνας ᾖ, μιάνας μὲν ἐλεύθερος ὑπὸ τῆς πόλεως ὀρθῶς γίγνοιτ' ἂν. ἀσεβοδιδύσης τῷ δεσπότῃ τιμῶ· καὶ μανίαν δὲ, ἐασάτω ζημιούσθω· τούτῳ δ' ἐξόμενον ἕξις αὖ γίγνοιτο, ἡ τόδε σμικρὰ καὶ μεγάλα ταῦτα ἔθεσι νόμιμον ξυνακολουθεῖν, αὖ τις τῶν αὐτῷ ἓν παραλίπῃ πυνθανόμενον ἄκων ὁ προστυγχάνων ἑκάστῳ κἄστω. νομίζων φυμάτειν οὐδὲν ἐᾶν ποιεῖν τὰ τοιαῦτα, ὑπὸ τῷ νόμου τῇ θεῷ κεῖσθαι. νομίζω φυμάτειν οὐδὲν ἐᾶν ποιεῖν τὰ τοιαῦτα, ὑπὸ τῷ νόμου τῇ θεῷ κεῖσθαι. αὖ δὲ παρὰ ταῦτα τὰς ἀπειθεῖς αἰωρούμενος ἄκων ἀφῇ, αὖ μὲν σμικρᾶς τιμῆς ἄξιον ὢν δοῦλος ὑπὸ τῷ προστυγχάνοντος μὴ ἐλάττου τειμαιτο ζῶν, πολλὰς πολιὰς μαστιγούσθω. ἐὰν δὲ ἐλεύθερος πρὸς τῷ ἀπελεύθερος ἦν δοκεῖν καὶ ἀκουόντος νόμου, δικαστέον τῆς τιμῆς τῷ κινδύνου ἀρτιόν τῷ ἡμιολίου. ἐὰν δέ τις ἐπαινεῖται τῶν αὐτῷ χρημάτων ἔχειν τινὰ πλείονα ἢ καὶ σμικρότερον, ὁ δὲ ὁμολογῇ μὲν ἔχειν, μὴ ᾖ ἐκείνῳ δέ, αὖ μὲν ἀγράμματος ᾖ παρὰ τοῖς ἄρχουσι ἡ κτῆμα καὶ κατὰ νόμον, ἃ ἔχοντα καλείσθω πρὸς πλὴν ἀρχέτω. ἐὰν δὲ ἡ διστάζοντα γενομένου δὲ ἐμφανοῦς, ἐὰν οὐ τοῖς γράμμασιν ἀγράμματος φαίνηται πατέρων ἀμφισβητούντων, ἔχων οὕτως ἀπίτω. ἐὰν δέ τινος ἄλλου τῶν μὴ παρόντων, ἀλλ' ἐᾶν αὖ μὴ παράχρη ἐν ἐγγυητὴ ἀξιόχρεων ὑπὸ τῷ ἀπόντος ὡς παρασώσων ἐκείνῳ, κατὰ πλὴν ἐκείνου ἀφαίρεσιν ἀφαιρείσθω. ἐὰν δὲ παρὰ τοῖς ἄρχουσι ἡ ἀμφισβητούμενα μὴ ἀγράμματος ᾖ, κείσθω μὲν μέχρι πλίνης παρὰ τείσι τῶν ἀρχόντων τοῖς πρεσβυτάτοις. ἐὰν δὲ ἡ μεσεγγυηθὲν θρέμμα ᾖ, ἐν νικηθέντα ᾖ αὐτῷ πλίνθῳ ζῴων ἐκ πίνειν τοῖς ἄρχουσι. πλὴν δὲ κείσιν διαδικάζειν οὐδὲ τείσιν ἡμῖν τῷ ἀρχέτω. λαγχάνω τὸν ἑαυτοῦ δοῦλον ὁ βαλόμενος ἐὰν ἕμορον ᾖ, χρησόμενος ὅτι αὖ ἐθέλῃ τῶν ὑπόσα ὅσια. ἀγέτω δὲ καὶ ὑπὸ ἄλλου τῶν οἰκείων ἢ φίλων, τὸν ἀφιεῖσθαι ὧδε συντείνα. ἐὰν δέ τις ἀφαιρῆται τινα εἰς ἐλευθερίαν ὡς δοῦλον ἀγόμενον, μισθὸν μὲν ἐάτω ἡ,

των. ὁ δὲ, ἀφαιρούμενος, ἐξ ὧν τὰς ἀξιόχρεως κατασήσας, ὅπως ἀφαιρεῖσθω καὶ τὰ ταῦτα. ἄλλως δὲ, μή. ἐὰν δὲ παρὰ ταῦτά τις ἀφαιρῆται, τῶν βιαίων οὐ χρὴ ἔστω. κὴ ἀλοὺς, πλὴ δι' ἀπλασίων τῷ ἐπιγραφέντος βλάβους τῷ ἀφαιρεθέντι πινέτω. ἀγέτω δὲ καὶ ἐν ἀπλῷ ἱερὸν. ἐάν τις μὴ ἱερὰ πίνῃ τοὺς ἀπλῷ ἱερώσαντας ἢ μὴ ἱκανῶς. ἱερατεία δὲ φοιτᾶν τοὺς πλὴ μιᾶς ἐν ἀπλῷ ἱερωθέντα πρὸς πλὴ τοῦ ἀπλῷ ἱερώσαντος ἐτέραν. ἐὰν παγκλήμονος ὄ, τι χρὴ σῶσαι τῶν δικαίων, καὶ ἅμα δίκαιον. κὴ περὶ γάμου ποιεῖν, ὅτι πρὸ αὖ ξυνδοκῇ τῷ γενομένῳ διαστήκειν. πλουτεῖν δὲ τοῦ ἀπλῷ ἱερώσαντος μὴ ἐξεῖναι μᾶλλον. ἢ δὲ πλέον γιγνέσθω τῷ δικαστοῦ. μὴ πλείω δὲ ἑκατὸν στατῆρα μένειν ἐν ἀφιθοῦται. ἀλλὰ καὶ πρὸ καὶ τοὺς ἄλλους ξένους ἀπιέναι λαβόντα πλὴ αὐτῷ πᾶσαν οὐσίαν, ἐὰν μὴ πείσῃ δοὺς τι ἀρχοντας καὶ ἐν ἀπλῷ ἱερώσαντα. ἐὰν δὲ καὶ τῷ ἀπλῷ ἱερωθέντι ἢ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ξένων οὐσία πλείω γίγνεται τῷ τείχους μαγίθει τιμήματος, ἢ αὖ ἔσῃ ἡμέρα γίνηται, τελέσαντα ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης τῆς ἡμέρας λαβὸν ἀπίτω τὰ ἑαυτοῦ. καὶ μαθημία τῆς μονῆς παραίτησις ἔστι τούτῳ παρ' ἀρχόντων γιγνέσθω. ἐὰν δέ τις ἀπειθῶν δοῦναι εἰσαχθεὶς εἰς δικαστήριον ὄφλῃ θανάτῳ τὸ ζημιούσθω, καὶ τὰ χρήματα αὐτῷ γιγνέσθω δημόσια. δίκαι δ' ἔστωσαν τούτων, αἱ ταῖς φυλετικαῖσι δίκαις, ἐὰν μὴ πρότερον αἱ γέτοσιν ἢ αἱ ἀριζῆσι δικασταῖς, ἅπαι λάβωσι πρὸς ἀλλήλους τῶν ἐγκλημάτων. ἐὰν δὲ ὡς αὐτῷ ἐφάπτηται ζῴου καὶ ὀφλισκάνῃ ἢ τινος ἑτέρου τῶν αὐτῷ χρημάτων, ἀπαγέτω μὲν ὁ ἔχων εἰς πρατῆρα. ἢ ἐν δύνται, ἀξιόχρεών τε καὶ οἰκεῖον. ἢ τινι δόσῳ παραδόντα ἄλλῳ κυρίως. εἰς μὲν πολίτην ἢ καὶ μέτοικον τῶν αὐτῇ πόλει ἐμβρῶν τελέοντα. εἰς δὲ ξενικὸν παρέδοσιν, πέντε μισθῶν. ἧς μέσος, ὁμοῦ, αὐ ᾧ ὠρίπται θερινὸς ἥλιος εἰς τὰ χειμερινά. ὅσα δὲ διάτινος ὠνῆς ἢ καὶ πράσεως ἀλλάπτεται τις ἑτέρος ἄλλῳ, διδόντα αὐ χώρα τῇ τε ταγμενῇ ἐκφόρεις καὶ ἀγορανὸ καὶ δεχόμενον αὐ τῷ παρακρῆμα τιμῶ, οὕτως ἀλλάπτεσθαι. ἄλλοθι δὲ μηδαμοῦ. μὴ δ' ἐνδὸν αἰσβολῇ πρᾶσιν μὴ δὲ ἐνδὸν ποιεῖσθαι μηδενός. ἐὰν δὲ ἄλλως ἢ αὐ ἄλλοις τόποις ὁτιοῦν αὐτὸ ὀφλισκάνῃ ἑτέρος ἄλλῳ πιστεύων πρὸς ὃν αὖ ἀλλάπτηται, ποιέσθω ταῦτα. ὡς οὐκ οὐσῶν δικῶν καὶ τὰ νόμεν τοῦδε τῶν μὴ πραθέντων καὶ τὰ νῦν λεγόμενα. βραίων δὲ πρὶν ἂν βουλόμενον βραίζειν φίλον παρὰ φίλοις. ἐὰν δέ τις διαφορὰ γίγνηται τοῦδε τῆς βραΐσιος, οὕτω πράττειν ὡς δικῶν μελουσῶν τοῦδε τούτων μηδαμῶς ἐσομένων. ὃς δ' αὖ ἀποδόμενος τιμῶ τῳ λάβῃ μὲν ἐλάττω σφαχμῶν πεντήκοντα παρεμένετω καὶ τὸ πόλιν ὄβ αὐάγκης δίκαι ἡμέρας. ὁ δὲ πριάμενος, ἔστω πλὴ οἰκίαν πλὴ τοῦ ἀποδομένου, τῶν τοῦδε τὰ τριακόντα ἐπικλήματα ἐκλυθόντων γίγνεσθαι χρεῖον. καὶ τῶν αἰσακτῶν τῶν καὶ τὰ νόμους ἔννεα. ἃ δὲ καὶ νόμους αἰσακτὰ, καὶ μὴ τῶδε ἔστω. ἐάν τις αἰσβράποδον ἀποδῶται, κόμεν φθόρ. ἢ λιθίων ἢ ψαμμουρίων, ἢ τῇ καλαμίνῃ ἰδρᾷ νόσῳ, ἢ καὶ ἑτέρῳ τινὶ ἀσήλῳ τῶν πολλοῖς νοσήματι μακρῷ καὶ δυσάτῳ καὶ τὸ σῶμα ἢ καὶ πλὴ διαίσιον, ἐὰν μὲν ἰατρῷ τις ἢ γυμναστῇ, μὴ αἰσακτὰ ἔστω τούτῳ πρὸς ὃ βιοῦν τυγχάνειν. μὴ δ' ἐὰν ταλαιπώρις τις πρόσθεν ἐξῇ ἢ, καὶ πλὴ διαδικασίαν, ὁ δὲ ὄφλων πλὴ τιμῶ ἀποτινέτω. ἐὰν δὲ αὖ φοφόνον ἀποδῶταί τίς τινι, ἐνδὸν μὲν ἐλάσσω, μὴ τυγχανέτω αἰσακτὰς τοῦ τοιούτου τῶν πράσεως. μὴ ἐνδὸν δὲ πλὴ μὲν αἰσακτὰν εἶναι τόδε, ὅταν τις ἄωθητα τῶν πριαμένων. οἱ πάντες δὲ τῶν νομοφυλάκων ἓξ τοῖς νεωτάτοις εἶναι πλὴ κείσιν. ἐλάσσω δὲ αὖ κειθῇ, ταῖς τε οἰκίαις τοῦ πριαμένου καθεράτω, καὶ τὰ ἐν τῶν ὄρυγμάτων νόμεν. τῆς τιμῆς τε ἀποδότω τῷ πριαμένῳ τετραπλάσιον. ὁ δὲ ἀλλαπτόμενος ἢ νόμισμα αὐτὶ νομίσματος, ἢ καὶ τῶν ἄλλων ζῴων ὁτιοῦν ἢ καὶ μὴ ζῴων, ἀκίβδηλον πᾶν διδότω καὶ

δηχέσθω τῷ νόμῳ ξυνεπόμενος. προείμενον δὲ καὶ βάπτειν ἄλλων νόμων, δεξόμεθα καὶ τοῦδε ὅλως τοῦ τῆς ἡσυχίας καὶ βδηλείας δεῖ χρὴ πόλιν αὖ σφόδρα διαφυλάττειν μὴ μεῖζον καὶ ἀπόλιν, ὡς οὖ τι γένος ὂν ἕξιν ᾧ νῦν φήμιλ ἐπιφέρειν ἐάσασιν οἱ πολλοὶ καὶ ὡς λέγοντες ὡς οὐ καιρῷ γιγνόμενον ἡσύχιον τὸ τοιοῦτον, πολλάκις αὖ ὀρθῶς ἔχει. τὸν καιρὸν δὲ καὶ ὅπου καὶ ὁπότε, ἀπάντων καὶ ἀορίστως ἐῶντες, τῇ λέξει ταύτῃ, πολλὰ ζημιοῦσι ταύτῃ, καὶ ζημιοῦσιν ἱκανοὺς. νομοθέτη δὲ οὐκ ἐγχωρεῖ ταῦτ' ἀόριστα ἐᾶν. ἀλλ' ἀεὶ μείζους ἢ ἐλάττους ὅρους ἀεὶ δεῖ διασαφεῖν. καὶ δὴ καὶ νῦν ἀείδω. μέτρους μηδεὶς μηδὲν μὴ δ' ἀπάντων μηδέ τι κίβδηλον, γένος ἐπιχειροῦμενος θεῶν, μήτε λόγῳ μήτε ὄργῳ πράξειν ὁ μὴ θεμιστότατος ἔσεσθαι μάλιστα. οὗτος δ' ἔσται ὁμοίως μεγαλεῖος μηδὲν φρονοῦντι θεῶν. δεύτερος δέ, ὃς αὖ ὁπόταν τῶν κρεττόνων αὐτοῦ μεγαυχήσωσι, κρείττους δὲ οἱ ἀμείνους τῶν χειρόνων. πρισβύτατα τὰ ὡς ἐμοὶ φ πᾶσι πεῖν τῶν νέων. δὲ καὶ γονεῖς κρείττους ἐχόντων, καὶ αὖ σφόδρα δὴ γυναικῶν καὶ παίδων. ἄρχοντός τε ἀρχομένων. οὗς αἰδεῖσθαι πᾶσι μὴ οὐ τοῖς πολιτικοῖς μάλιστα ἀρχαῖς. ὧδέν οἷ παιρὸν ἡμῖν ὁ λόγος ἐλαύνει. πῶς γὰρ τῶν καθ' ἡσυχίαν ὁ κιβδηλεύσων τι, μεγαυχήσεται καὶ ἀπατᾷ. καὶ τοὺς θεοὺς παρισμαλῶν, ἐπόμενον οὐ τοῖς τῶν ἀρχαιοτέρων νόμοισί τε καὶ φυλακτηρίοις, οὔτε αὖθρώπους αἰσθύμενος, οὔτε θεοὺς σιβάμενος. πάντως μὲν δὴ καλὸν ἐπιτήδευμα, θεῶν ὀνόματα μὴ χαίνειν ἐφαλίως ἔχοντα ὡς ἔχουσιν ἡμῶν ἡσύχιστα τὰ πολλὰ οἱ πλεῖστοι. καθαρότητος τε καὶ ἁγνείας τὰ πρὸς θεούς. ἀεὶ δ' οὕτω μὴ πείθωσιν, ὅδε νόμος ὁ πολλῶν οὐ ἀπρεπὴς ποιῶ, μηδέποτε ἄπιμος ὢν τιμᾶς ὧν αὖ πωλῇ. ἀπωλῶ δὲ ἐπ' ὠνῇ, αὖ μὴ τυγχάνῃ ταύτης ἀποφθόνως, ἐρᾷς αὖ ἀποφθόνοι πάλιν. καὶ ταύτης τῆς ἡμέρας, μὴ τιμῶσι πλείονος μὴ δὲ ἐλάττους. ἕνεκα δὲ ὅρους τὸ πρῶτον πάντες τῷ πωλουμένου ἀπίστου. ἐᾶν δ' εἴ τις ἀπειθῇ γνώμῃ, ὁ παρατυγχάνων τῶν ἀστῶν, μὴ ἐλάττου ἢ τετάρτην γενέσθαι, κολάζων μὲν ἐν ὁμοίοις, αὐξητέον τὴν πίστιν. ἀφαιρετέον δὲ καὶ ἀπειθῶν, οὗ χρεὼν ἔστω λόγῳ προσθεσθαι τῶν νόμων. ἐν δὲ δὴ κιβδηλόν τι πωλοῦνται καὶ μὴ δυναμένου τοῖς νῦν πείθεσθαι λόγοις, ὁ προστυγχάνων τῶν γιγνωσκόντων δυνατὸς ἐν ἐξελέγχειν, αὐτὸν ἐλέγξας τῶν ἀρχόντων, ὁ μὲν δοῦλος φθρέσθω καὶ κιβδηλεύσας καὶ ὁ μέτοικος. ὁ δὲ πολίτης μὴ ἐλέγχων μὲν ὡς ἀποστρῶν τοὺς θεοὺς, καὶ ὁς ἀγοραίσθω. ἐλέγξας δὲ, ἀπλῶς τοῖς πρὸ ἀγορᾶς χρεῖσι θεοῖς. ὁ δὲ δὴ φανερὸς γενόμενός τι πωλῶν τοιοῦτον, πρὸς τῷ σφόδρα θεῖναι τοῦ κιβδηλεύοντος, ὁπόσης αὖ τιμῆς ἀξιοῖ ὁ πωλούμενος κατὰ σμικρὰ ἐκάστην, τυπτέσθω πλησίον ἑστὼς κήρυκος ὁ τῆς ἀγορᾶς κυρώσαντος ὧν ὥσπερ μάλιστα τύπτεσθαι. τὰ δὲ κιβδηλεύματά τε καὶ κακουργίας τῶν πωλούντων, οἵτινες ἀγοράσουσι καὶ οἱ νομοφύλακες θεσμοθετοῦσι, τῶν ἐμπείρων τοῦδε ὄντες, ἀκόλουθα αὖ τε χρὴ ποιεῖν ἐν πωλοῦσι, καὶ ἃ μὴ καὶ πρόσθε τῆς ἀγοραίου δίκης ὑπὸ πλὴ, γράψαντες νόμους εἶναι τοῖς τοῦδε νῦν τῆς ἀγορᾶς χρείαν μιμουμένοις σαφῆς. τὰ δὲ τῶν ἀξυνόμων, οἳ τοῖς πρόσθεν ἐκανῶς εἴρηται. ἐὰν δέ τι προσλῇς δυσκῇ νομοφύλαξι ἐπανακινοῦσιν καὶ γράφοντες ἐν δυκαιοῦν ἐκλιπεῖν ὡς ἀξυνόμοι, δίκην ὑπὲλῃ τά τε πρῶτα καὶ τὰ λοίδορα τεθνάτω αὐτοῖς τ' αὐτῆς νόμμα. κιβδήλοις δίκη τὴν λοίμασιν ἔπεται καὶ τὰ πόδα καὶ πελάσασ' ἐπὶ τὰ λοίμασι. τούτῳ δὲ πρὶ ξυμπόσης συμβουλῶ πρῶτον δόντες καὶ λόγον ἐπ' αὐτῷ νόμου ἕνεκεν ἐπιθύμιά. καὶ πλέκα χαῖρ καὶ τὰ πᾶσαν πόλιν γίγονεν, οὐ βλάβης οὖσα τύχῃ καὶ τὰ φύσιν, πᾶν δὲ ζωὸ ἀστίον. πῶς γοῦν οὐκ ἀνθρώπης πᾶς, ὃς αὖ οὐσίαν χρημάτων ὠνητικοῦ κάσμαρον οὖσαν καὶ αὐάμαλον, ὁμαλόν τε καὶ σύμμετρον ἀπεργάζηται. ἕνεκεν ἡμῖν χρεόν καὶ πλὴ τῷ νομίσματος ἀπεργάζεσθαι διώκομεν. καὶ ἐν ἔμπορον ἐμοὶ τούτῳ πάχαι δεῖ λέγειν καὶ μεθοδικὸς καὶ παντοδαπὸς καὶ ἄλλα, τὰ μὲν, δύχα μονίσεται. τὰ δὲ, ἀχμὴ μονίσεται γιγνόμενα. ἕνεκεν γὰρ πάντα διώκεται πᾶσιν ἐπικουρίαν τοῖς χρείαις ἱξεύπορον καὶ ὁμαλότητα τοῖς οὐσίαις. τί ποτε δὴ ἐν μὲν καλὸν αὖ ἐν μὲ δύχαμον δοκεῖν εἶναι. καὶ τὶ ἐν βλαβερὸς τυγχάνει, ἴσωμεν ἵν' εἰ μὲ καὶ ἐν ἔλεον ἀλλ' ἢ

μὴ

μᾶλλον, ἢ ἰσχυρίσεσθαι, νόμῳ. ΚΛ. Γράγ' ἔοικεν, οὐ φαῦλον οὐδὲ σμικρᾶς δόμενον αἱρετῆς. ΑΘ. Πῶς λέγεις ὦ φίλε κλεινία. σμικρὸν γένος ἀνθρώπων καὶ φύσει ὀλίγον, καὶ ἄκρα ζοφῇ τεθραμμένον, ὅταν εἰς χρέας τὸ κῆ ἐπιθυμίας τινῶν ἐμπίπτῃ, καρτερῶν πρὸς τὸ μάτεον δικαίου δεῖ καὶ ὅταν ἀργύριον λαβὼν φλλᾷ, νίκᾳ, καὶ πρότερον αἱρεῖται τοῦ πολλοῦ τὸ τοῦ μέζονος ἐχόμενον. τὰ δὲ τῶν ἀνθρώπων πλήθη, πᾶν ὅσαπερ τοιοῦτόν ἐστι τυγχάνει, δόμενά τε ἀμέζοσι δεῖται. καὶ ἄζιον κερδαίνειν τὰ μάτεια, ἁπλῶς αἱρεῖται κερδαίνειν. διὸ πάντα τὰ τοιαῦτα πλὴν ὅσα πλέονος, καὶ ἐμπορίας, καὶ παντοδαπὰς γένη, διαβέβληταί τε καὶ οὐ δικαίως γίγνεται ὁ νοῦν ἔχων. ἐπεὶ εἴ τις ὁ μή ποτε γένοιτο οὐσίαν προσαναγκάσειε, γελοῖον μὲν εἶναι ἕως δὲ ἱερόν ἐστιν, παντοδαπεῖν τοὺς παντα χῇ ἀείσους ἀεὶ σῴζεσθαι ἐπί τινα χρόνον, ἢ καὶ πλεῖν, ἤ τι τοιοῦτον πράττειν. ἢ μὴ γυναῖκας ἔχ τινος αὐτάγκης ἐμαρμένης τοῦ τοιοῦδε μεταχεῖν χρόνου, γένοιτο ἂν ὡς φίλτατον καὶ ἀγαπητὸν δεῖν εἶναι τοῦτον. καὶ ἀναγκαῖον λόγον ἀδιάφθορον γίγνεσθαι, οὐ μικρὸς αὖ καὶ ζοφοῦ σχήματι τιμᾶσθαι τὰ τοιαῦτα πάντα. νῦν δὲ ὁπόταν ὡς ὠφέλιμους τὶς καπηλείας οἴκους τόπους καὶ παντα χόσε. μήκη ἔχοντας ὁδῶν ἰσοβυσάμους οἰκίσεις, οὐ πορείᾳ γιγνομένους κατα λύσιν ἀγαπητῶς δεχόμενος, ἢ ἔξωθεν χειμένων ἀγρίων βίᾳ ἐλαυνομένους ἀδίκως ἀλίνδω παραχὼν, ἢ πνίγουσιν αὖ ἀψυχὴν, τὰ μὲν ταῦτα οὐχ ὡς ἑτέρους δεξάμενος φίλους παράσχῃ ξένια ἑπόμενα τοῖς ἔξωθεν δοχεῖς, ὡς δ' ἐχθροὺς αἰχμαλώτους καὶ χειρωμένους ἀπολυτρώσῃ τῶν μακροτάτων καὶ ἀλίκων καὶ ἀκαθάρτων λύτρων, ταῦτά δεῖ καὶ τὰ γιγνόμενα οὐ ξύμπασι τοῖς βουλομένοις ὀρθῶς ἀμαρτανόμενα, τοῖς διαβολὰς τῇ τῆς ἀπορίας ἐπιμηνύσει παρασκευάζοντα. ἕξιον οὖν χρὴ φάρμακον ἀεὶ τίμενον τὸν νομοθέτην. ὀρθὸν μὲν δὴ πάλαι τὸ ἀρχαῖον ὡς πρὸς δύο μάχεσθαι καὶ ἐναντία χαλεπὸν καθάπερ οὐ ταῖς νόσοις πολλοῖς τε ἄλλοισι, καὶ δὴ καὶ νῦν, εἰ τούτων καὶ τοῦδε ταῦτά δεῖ πρὸς δύο μάχη, πενίαν καὶ πλοῦτον. τὸν μὲν, ψυχὴν διαφθαρήσεται ζοφῇ τῶν ἀνθρώπων. τῷ δὲ, λύπαις προστιθεμένῳ εἰς ἀναισχωτίαν αὐτήν. τίς οὖν δὴ τῆς νόσου ταύτης ἀρχὴ γίγνοιτ' ἂν ὀρθῶς ἐχούσῃ πόλει. πρῶτον μὲν, ὅτι σμικροτάτῳ χρῆσθαι κατὰ δυνάμιν τῷ τῶν καπήλων γένει. ἔπειτα τούτοις τῶν ἀνθρώπων προστάττειν, ὧν διαφθειρομένων, οὐκ ἂν γίγνοιτο μεγάλη λύμη τῇ πόλει. τέταρτον δὲ αὐτοῖς βίς μεταχοῦσι βούτων τῶν ἐπιπλαστικῶν, δίκην μαχεῖσθαι. ὅπως ἔσται μὴ αἰδήμων ἀναισχωτίας τὸ καὶ ἀνελευθέρου ψυχῆς μέτοχα συμβαίνειν γίγνεσθαι ῥᾳδίως. μιᾷ δὴ ταύτῃ ἑρμῆνι, τοῦδε ταῦτα νόμος ἀγαθῇ τύχῃ διόδοι ἡμῖν γιγνέσθω. μακρῶν οὖς ἂν ὁ θεὸς αἱρεθῶν, πάλιν κατοικίζῃ, χωμόροι ὅσοι τῶν τεθραμμένων καὶ πεπαιδευμένων ἐσθίειν ἐσθίουσιν, μήτε κήπηλος ἐκών, μή δ' ἄκων μαλεὸς γιγνέσθω. μὰ δ' ἔμπορος μήτε διακονίαν μηδ' ὧν τινα κεκτημένος, ἰδιώταις τοῖς μὴ ἱκανοῖς ἐστιν αὐτῷ, πωλῶν παντὶ καὶ μετὰ καὶ βοῖς ἕπτ βούτων εἰς ἃ αὖ γένοιτο καὶ πᾶσι τοῖς αὐτοῦ πρεσβυτέροις ὅσοι ἐλευθέροι ἐλευθέρως. ἢ δ' ἐλευθερικὸν καὶ ἀνελεύθερον, ἀκεραίως μὲν οὐράδιον νομοθετεῖν. κεκινάθω γε μὴν ὧν τῶν τοιούτων ἀφιεῖσα ἐλληφότων, τῷ ἐκείνων μίσει τε καὶ ἀπαισμῷ. ὃς δ' αὖ καπηλείας τῆς ἀνελευθέρου τέχνῃ τινὶ μετάσχῃ, γραφέσθω μὲν αὐτὸν γένους ἀσχώνης ὁ βουλόμενος πρὸς τοὺς ἀρίστῃ πρώτους καὶ κεκριμένους. ἐὰν δὲ δόξῃ ἀναξίῳ ἐπιτηδεύματι καταρυπαίνειν πλὴν αὐτῷ παιδείαν ἱκανὴν, δοθεὶς οἰκαδὲν, ἀπεχέσθω τῷ βουλεύειν. καὶ ἐὰν αὖ θῇς, ἕτη δύο. καὶ ἐφ' ἑκάστῃ ἁλώσει τοὺς δεσμοὺς μὴ ταυτάθω διπλασιάζων ἐς ἔμπροσθεν χρόνου. λαβέτω μὲν νόμος, μύριον εἶναι χρὴν ἢ ξένον, ὃς ἂν μέλλῃ καπηλεύσειν. ἢ δὲ τέταρτον καὶ τέτος, ὅπως ὡς ἄριστος ἢ καὶ κακὸς ὡς ἔκιστα ὁ βουλόμενος ἢ μὴν ἢ ξωίκησε τῇ πόλει, τοὺς νομοφύλακας χρὴ τοῦσι φύλακας εἶναι. μὴ μόνον ἐκείνων οὓς φυλάττειν ῥᾳδίως μὴ παρανόμους καὶ κακοὺς γίγνεσθαι, ὅσοι γένοιτο ἢ ζοφοῦς δὴ πεπαίδευνται. τοὺς δὲ μὴ τοιούτους ἐπιτηδεύματά τε ἐπιτηδεύοντας. ἃ προσφοπὴν ἔχει πρὸς ἀρετὴν πρὸς τὸ προσφέρειν κακοὺς γίγνεσθαι, φυλακτέον

μᾶλλον. ταῦτη δὲ τὰ τοῦδε πλὴν ἢ πλείω πολλῷ οὖσαν καὶ πολλὰ ἐπιτηδεύματα τοιαῦτα κεκτημένῳ, ὅσα πρὸ αὖ αὐτῶν λυφθῆ δέξασται ἐκ πολλῆς ἀπείρου ὡ τῇ πόλει δεῖν εἶναι, σωιλθεῖν αὖ χρεὼν τοῦδε παῦτα τοὺς νομοφύλακας, μὴ τῶν ἐμπείρων ἑκάστης κεκτημένος, καθάπρ ἔμπροσθεν ἐπιτάξαμεν τῆς κυβερνήσεως πέρι, ξυγγενοῦς τούτῳ πράγματος. σωιλθόντας δὲ ἰδεῖν λῦμά τε καὶ ἀπόλαυσιν πότε τῷ κεκτημένῳ κέρδος ποιεῖ· ἢ μάτεον γράψαντας δὲ, θεῖναι· ἢ γιγνόμενον ἀπόλαυσιν καὶ λῦμα. καὶ φυλάττειν, τὰ μὲν, ἀγορανόμους· τὰ δὲ, ἀστυνόμους· τὰ δὲ, ἀγρονόμους. καὶ ὁμοίως, οὕτως αὖ κεκτημένος τὰ μὲν, ὠφελοῦντος ἐκείνους· σμικρότατα δὲ αὖ βλάπτοι τοὺς οὐ ταῖς πόλεσι χρωμένους. ὅσα τις αὖ ὁμολογῶν ξυνιδόντας, μὴ πειθῆ κατὰ τὰς ὁμολογίας, πολλῶν ὧν αὖ νόμοι ἀπείρωσιν, ἢ ψήφισμα, ἢ ἴσως ἂν δόξειε δίκαιον ἐκ θεὸς αὐάγκης ὁμολογήσας. καὶ ἐὰν ἀρὰ τύχης ἀπροσδόκητον τὴς ἄκων κωλυθῇ, δίκαιος εἶναι τῶν ἄλλων ἀπολοῦς ὁμολογίας οὐ ταῖς φυλετικαῖσι δίκαις. ἐὰν οὐ διαπεπραῖς ἢ γένηται ἔμπροσθε μὴ διώσαντας διαλάβεσθαι· ἐφαίσυ τῇ ἀθηνᾶς ἐφύ· ἢ τῶν δημιουργῶν γένος, οἳ ἦν βίον ἐμῖν ξυγκατεσκεύασεν τέχνας. αἶρεις δ' αὖ καὶ ἀθηνᾶ οἱ τὰ τῶν δημιουργῶν σῴζοντες τέχναισιν ἐτέραις ἀμωτηρίας ὄργανα δίκαιος δὲ καὶ ἢ ζύτων γένος, ἰδρόν ὄτι ζύτων τῶν θεῶν. οὗτοι δὴ πάντες χώραν καὶ δῆμον διαπίνοντες διατελοῦσιν. οἱ μὲν, ἀρχοντες τῶν κατὰ πόλεμον ἀτώνων. οἱ δὲ, ἐργάνων τε καὶ ὅπλων ἀποτελοῦντες γένεσιν ἔμμεναι· ὃς δὴ τοῦδε τὰ τοιαῦτα οὐ τρέπον αὖ ἔπ ψεύδεσθαι, θεοὺς προγόνους αὐτῶν αἰδουμένους· αὖ δή τις δημιουργῶν ἀσχρόνου ἐφιμένου ὅρον μὴ ἀποτελίσῃ δίχ κάκιον, μᾶλλον ἢ βιοδότην θεὸν ἐπαισθάνεσθαι, ἡγούμενος ὡς οἰκεῖον συγγιγόμενα εἶναι θεὸν οὐδὲ τῷ νῷ ζλέπων, πρῶτον μὲν δίκην ὄφ θεῷ ὑφίξει. λύτρον δὲ ἐπόμενος αὐτῷ νόμῳ κέσθω, πλὴν πρεσβῶν ὅρων ὀφειλέτω, ὧν αὖ ἦν ἐκδύνται φλύσι ται. καὶ πάλιν ἴσ ἀρχῆς οὐ τῷ ῥαδίῳ χρόνῳ, πρῶτα ἴσ ὅρα ζίδω. καὶ αἰαιρουμένῳ δ' ὅρον, ξυμβουλευτὴς γένεσ ἀπ τῷ πολοῦτι ξυμβούλαι, μὴ τελέσνος τιμαῖ διαπειράμενοι, ἀλλ' ὡς ἀπλούσατα τῆς ἀξίας, ταῦ ἦν δὴ προστάτει καὶ τῷ αἰαιρουμένῳ. γιγώσκει γοῦ ὁ, γε δημιουργὸς πλὴν ἀξίας οὐ ἴλλυ ἥρων οὖν πόλεσιν, οὐ δή ποτε χρὴ τέχνας σεῖν τε καὶ ἀφυδᾶ φύσει πράγματι διαπειρᾶσθαι τῶν ἰδιωτῶν, τι χάζονται αὐτῶν ἦν δημιουργὸν. δίκας δὲ εἶναι τούτων τῷ ἀδικουμένῳ πρὸς ἦν ἀδικοῦσι ται. ἐὰν δέ τις ἐκδὺς αὖ δημιουργῷ μὴ ἀποδῶ τοὺς μισθοὺς ὀρθῶς κατὰ πλὴν οὖνομον ὁμολογίαν γενομένην, δίχ δὲ πολιοῦχον καὶ ἀθηνᾶ καινοὺς πολιτεύσασ' ἀτιμάζων, βραχὺ κέρδος ἀγαπῶν λύπ μεγάλας ἀσπονίσας, νόμος ὁ βουθῶν ἴσω τῷ τῆς πόλεως ξωσθένῳ μεδὲ θεῶν. ὃς γοῦ αὖ προκαμφάμενος ὄργον, μισθοὺς μὴ ἀποδιδῶ οὐ χρόνους τοῖς ὁμολογηθεῖσι, δίπλεσῶ πραπίδων. ἐὰν δὲ οἰσιατὸς ἰζέλθῃ τῶν ἄλλων ἀτόκων ὄντων χρημάτων, ὁπόσα διανεισμῷ ξυμβάλλει τις, οὗτος τῇ βραχμῇ ἐκάστου μίσους, ἐπιβελέσα κατα πόπω. δίκαιος δ' εἶναι τούτων, οὐ τοῖς κατὰ φυλὰς δικασπείοις. ὃς δὲ οὐ παρόγῳ τοῦδε τῶν κατὰ φλιμον δημιουργῶν ὄντων σωτηρέσασ', ὀρατητῶν τε ὧν ὅσοι τοῦδε παῦτα τεχνικοὶ, δίκαιον ἀπεῖν, ἅτι ῥ παράπαν ἐμνήσθη μον δημιουργῶν. ἐς ζούτοις αὖ μάλιστ' πρ ἐκείνοις ὧν ἐτέρεισ οὗσι δημιουργοῖς. ἐαί τις αὖ μὴ τούτων αὐτολόμενος δημόσιον ὄργον, εἴτε ἐπὶ ἔτ προσαχθὲν καλῶς ἰζεργάσηται τὰς τιμὰς, οἱ δὲ μισθοὶ πολεμικῆς αἰσθάνεσθον ἀποδιδῶ δικαίως, ὁ νόμος αὖ ἦν ἐπαινῶν, οὔ ποτε καμᾶται. ἐαὶ δὲ προσαμφάμενος ὄργον τὶ τῶν κατὰ πόλεμον καλῶν ὀργάνων μὴ ἀποδιδῶ, μάμλαται. νόμος ὧν οὗτος ἐπαύειν, τοῦδε τούτων ἡμῖν μεμνημένος κάσθω ξυμβουλευτικὸς ὧ βακτὸς ὃ τολέθει τῶν πολιτικῶν. τιμᾶν τοὺς ἀγαθοὺς αἰσθάσ', ὅσοι σωτῆρες τῆς πόλεώς ἐσ ξυμπάσης, εἴτε αἰσθρείαις εἴτε πολιτικαῖς μηχαναῖς διαυτέρους. πειθοῖς δ' ἢ μάσῃ γέρας διδόσθω, τοῖς τὰ τῶν ἀγαθῶν νομοθετοῦ γράμματα τιμᾶν διαφθόντας δυνατῶσι.

τὰ μὲν δὴ μέγιστα τῶν ξυμβολαίων ὅσα πρὸς ἀλλήλους αὖθρωποι ξυμβάλλουσι, τολιὸν γε ὀρφανικῶν καὶ τῆς τῶν ἐπιτρόπων ἐπιμελείας τῶν ὀρφανῶν, χιδὸν ἡμῖν διατέτακται.

διατάκτει· παῦται δὲ μὴ μεῖζον ἀεὶ μιᾶς οἰκίας, ἀναγκαῖον ἀμοιρεῖν πάσας τὰ ἔξαρχῆς· τούτων δὲ ἀρχεῖ πάντων, ἄν τις τῶν τελευτῶν μελλόντων, ἐπιξυμίαι τῆς διαθέσεως, ἄν τι τῶν μὴ ἐν τοῖς παράπαν διαθεμένων τύχῃ· ἀναγκαῖον δὲ εἶπον ὃ κλεινίας βλέψας αὐτῶν πρός τι ἢ δύσκολον καὶ χαλεπόν. οὐδὲ γὰρ ἄτακτον δοκεῖ εἶναι αὐτὸ ἐᾶν. πολλαχοῦ γὰρ ἕκαστοι καὶ διάφορα ἀλλήλων καὶ ἀνόμοια τίθενται τὰ αὐτοῖς τε νόμοις, καὶ τοῖς τῶν ζώντων ἤθεσι, καὶ τοῖς αὐτῶν τοῖς ἔμπροσθεν πρὶν διατίθεσθαι μᾶλλον, εἴ τις ἰσχύουσαν δόξει ἀπλῶς οὕτω κυρίαν εἶναι διαθήκην, ᾗ ἄν τις διάθηται ὀπωσοῦν ἔχων πρὸς τῷ τοῦ βίου τέλει· αἰσχύνη γὰρ δὴ καὶ διαπεφευγυίας πανταχόθεν ἔχουσιν οἱ τελεῖσθαι δ' ἂν ἤδη μέλλοντες ἀσφαλῶς τελευτᾶν. κλ. πῶς εἶπας ὦ ξένε λέγεις. ἀθ. χαλεπὸν ἴσως ἐνίοις κλεινίᾳ μᾶλλον ἀνθρώπῳ τελευτήσειν, καὶ μισεῖν λόγον τοῖς νομοθέταις δὴ μάλα φοβερῶν καὶ δυσχερῶς. κλ. πῇ. ἀθ. ζητῶν εἶναι κύριος ἀπάντων, εἶτα δὴ μετ' ὀργῆς λέγειν. κλ. ποῖα δή. ἀθ. δεινόν γε ὦ θεοί φησιν, εἰ τὰ ἐμὰ ἐμοὶ μηδὲ μιᾶς ἰδίσεται δωρᾶσί τῳ ὅτῳ ἂν ἐθέλω καὶ πῶς μὴ, πλείω, ἢ δίκαιόν ἐστιν τῶν ὁπόσοι τοῦδε ἐμὲ φαῦλοι καὶ ὅσοι ἀγαθοὶ γεγόνασι φανερῶς, βασανισθέντες ἱκανῶς οὐσίοις ἔδει· οὐ γάρ καὶ ἄλλως παντοίαισι τύχαις. κλ. οὐκοῦν ὦ ξένε, καλῶς δοκοῦσί σοι λέγειν. ἀθ. μαλθακοὶ ἔμοιγ' ὦ κλεινία δοκοῦσιν οἱ πάλαι νομοθετοῦντες γεγονέναι· καὶ ὧδ' σμικρὰν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων βλέποντές τε καὶ διαφεύγοντες νομοθετεῖν. κλ. πῶς λέγεις. ἀθ. τὸν λόγον ὃν ἐγὼ φοβούμενος, ἣν νόμον ἐτίθεσαν τόνδε, ἐξεῖναι τὰ ἑαυτοῦ διατίθεσθαι ἀπλῶς ὅπως ἄν τις ἐθέλῃ τῷ παράπαν. ἐτὸ δὲ καὶ σὺ, τοῖς οὐ τῇ σῇ πόλει μέλλουσι τελευτᾶν, ἀποκρινούμεθα ἐμμελέστερον. πῶς ὦ φίλοι φήσομεν καὶ ἀτυχῶς ἐφήμεροι. χαλεπὸν ἡμῖν δῆτα γιγνώσκειν τὰ ὑμέτερα αὐτῶν χρήματα· μὴ πρός γε, ὑμᾶς αὐτοὺς, ὡς πρὸ καὶ ἡ τῆς πυθίας γράμμα φράζει ταυτηῒ. ἔπειτ' οὖν νομοθέτης ὤν, οὐδ' ὑμᾶς ὑμῶν, αὐτῶν εἶναι φήσει μᾶλλον, οὔτε πλὴν οὐσίας ταύτην. ξύμπαντες δὲ τῶν γόνους ὑμῶν τοῦ τε ἔμπροσθεν καὶ τοῦ ἔπειτα ἐσομένου, καὶ ἔτι μᾶλλον τῆς πόλεως εἶναι τό, τε γένος πᾶν καὶ πλὴν οὐσίαν, ἣ οὔπω τοῦτον ἐχόντων, οὐκ ἐᾷ τῆς ὑμᾶς δικαιοπραξίας κρατοῦσαν ἀνόσιος ἡ γάρ σε καλοῦντας παρὰ τὸ δίκαιον διατίθεσθαι πείθει, ξυγχωρήσομεν ἐκόντες· ὃ, τι δὲ τῇ πόλει τε ἀρίστου πάσῃ καὶ γένει, πρὸς πᾶν τοῦτο βλέποντα νομοθέτην ὁ αὐτὸς ἑκάστου κατατιθεὶς οἱ μοίρας ἐλάττους δικαίως. ὑμεῖς δὲ ἡμῖν ἴλεώ τε καὶ εὐμενεῖς ὄντες πορεύοισθε ἧπερ κατὰ φύσιν ναῦν πορεύεσθαι πλὴν ἀνθρωπίνων. ἡμῖν δὲ περὶ τῶν ἄλλων τῶν ὑμετέρων μελήσει· κινδυνεύσεις δ' ὅτι μάλιστα εἰς δύναμιν, οὐ τῶν μὲν, τῶν δὲ, οὔ· ταῦτα μὲν οὖν παραμυθία τε καὶ προοίμια τῶν τε ζώντων ὧδ κλεινία καὶ τῶν τελευτώντων ἴσως. νόμος δὲ, ἔδε. Ὃς ἂν διαθήκην γράφῃ τὰ αὐτοῦ διατιθέμενος, παίδων ὢν πατὴρ, πρῶτον μὲν τῶν ἰδίων κληρονόμον ὃν ἂν ἀξιώσῃ γίγνεσθαι, γραφέσθω· τῶν δὲ ἄλλων παίδων ὃν ἂν μὲν ἑτέρῳ πιθέσθαι δόξῃ μᾶλλον γραφέσθω ἧττον αὐτόθεν· ἐὰν δὲ τοῦδε γίγνηται τῆς τῶν ἰδίων αὐτῷ μὴ ἐπί τινι κλήρῳ πεποιημένος, ὃν κατὰ νόμον ἐλπὶς εἰς ἀποικίαν ἐκπεμφθήσεσθαι, τούτῳ τῶν ἄλλων χρημάτων ἰδίσθω τῷ παντὶ δίδοναι ὅσα ἂν θέλῃ πλὴν τοῦ παῖδος κλήρου, καὶ τῆς περὶ ὃν κλῆρον κατασκευῆς πάσης· καὶ ἐὰν πλείους ὦσι πρὸς μέρος ὁ πατὴρ ὅπη ἂν ἐθέλῃ κεμίζῃ τὰ τοῦδε τοῦ κλήρου. ὅτῳ δ' ἂν τῶν ἰδίων ὑπάρχων δίκης ᾖ, μὴ νέμειν τούτῳ τῶν χρημάτων. θυγατέρί τε ὡσαύτως ᾗ μὲν ἂν ἐγκεκυμένος ὡς ἀνὴρ ἐσόμενος ᾖ, νέμειν. ᾗ δ' ἂν μὴ, νέμειν. ἐὰν δέτῳ τῶν ἰδίων ᾖ καὶ τῶν θυγατέρων φανῇ κλῆρος ἐπιχώριος τῆς διαθήκης νομίμους ὑπάρχον, τῷ κληρονόμῳ τοῦ πλὴν διαθήκῃ διαθεμένου καταλειπέσθω. ἐὰν δὲ ἄρρενα μὲν μὴ λέπῃ, θηλέαν δὲ ὁ διατιθέμενος, ἄσπρα μὲν τῶν θυγατέρων ᾗ τινι αὐ ἐθέλῃ, ὧν δὲ αὐτῷ καταλέπῃ γράψας κλειέσθωσαν. ἐὰν δὲ ὑός τῳ τελευτήσῃ παῖς ὤν, πρὶν εἰς ἄνδρας ἀφικέσθαι ἢ τελεῖν, ἅπαντες γιγνέσθων ὧν ἔστι ποινῆς, γραφέσθω μὴ περὶ τῆς τοιαύτης τύχης, ὁ πλὴν διαθήκην γράφων, τίνα χρὴ ποιεῖσθαι αὐτῷ διάθεσιν ἐάν τύχαις ἀμείνονα γιγνέσθαι. ἐὰν δέ τις ἅπαις ὢν ἢ παράπαν

διαθήκην γράφων ὁ τελευτήσων ἀκριτομύθιον ἀξιολόμενος, ἐὰν ἐθέλῃ τῷ ἀνεψιῷ, διωρεάσθω· τὰ δὲ ἄλλα πάντα τῷ πλησιάζοντι, ἄμεμπτος ἴλιγγι αὐτὸν τιθεσθω ἐὰν νόμῳ. ὧδ' αὖ ἐπιζόπων οἱ παῖδες δίδονται, ἐὰν μὴ διαθέμενος τελευτᾷ, καὶ χρήσασ' ἐπιζόπους τοῖς παισὶν ἐκόντας τε καὶ ὁμολογοῦντας ἐπιζεπτους οὓς τινας ἂν ἐθέλῃ καὶ ὁπόσους αὖ ἐθέλῃ· κατὰ ταῦτα τὰ γραφέντα ἡ τῶν ἐπιζόπων αἵρεσις γιγνέσθω κυρία. ἐὰν δὲ ἢ τὸ παράπαν μὴ διαθέμενος τελευτήσῃ τις, ἢ τῆς πλήθους τῶν αἱρέσεως ἐλλιπὴς, ἐπιζόπους εἶναι, τοὺς ἐγγύτατα γένει πρὸς πατρὸς ἢ μητρὸς κυρίους. δύο μὲν πρὸς πατρὸς, δύο δὲ πρὸς μητρός· ἕκαστον δὲ ἐκ τῶν τῆδε πλουτησάντων φίλων. τούτους δ' οἱ νομοφύλακες καθιστάντων τῇ δευτέρᾳ τῶν ἑορταῖων· μὴ πείσῃ τῆς ἐπιζόπης, καὶ τῶν ὀρφανῶν, πεντεκαίδεκα τῶν νομοφυλάκων, οἳ περιβόητοι πάντων ἐπιμελέσθων ἀεὶ κατὰ πρίσβιν· καὶ κατὰ χρῆς διελόμενοι σφᾶς αὐτοὺς, κατ' οἶκον ἕν ζεύξ. καὶ κατ' οἶκον τὸν ἄλλον ἑτέροις ζεύξι, ἕως ἂν οἱ πέντε περίοδοι γένωνται κύκλου. καὶ σκοπεῖν ἐκλιπόντα μηδέποτε κατὰ δεύτερον. ὃς δ' ἂν μὴ ποιῇ τὰ παράπαν διαθέμενος ἀποθανῇ, παῖδας μὲν κατὰ λιπὼν θρεμμένους ἐπιζόπης, τῶν αὐτῶν νόμων τούτων, ἃ χρὴ τῶν παίδων αὐτῷ μετέχοντα. ἐὰν δὲ ἄρα κατὰ λίπῃ τῆς ἀπροσδοκήτου τύχης χρηζόμενος, συγγνώμην τῷ τεθνεῶτι ἔν νόμου ἐχέτω, ἐὰν τῶν ζώντων αὐτῷ τὸν πρὸς ἑνὸς ἑπόμενον, πλὴν ἐκδόσεων τῶν θυγατέρων ποιεῖσθαι πρός τι πλὴν τοῦ γένους ἀγχιστείας, καὶ πλὴν τῆς κλήρου σωτηρίας. ὁ δὲ ζῶν, ὅπῃ αὖ παντὶ διασκέψασθαι ἔξεστιν ἀπάντων τῶν πολιτῶν βλέπων εἰς ἕν τι καὶ ζόπους, ἐνεπιτίθεσθαι αὐτῷ μὲν ἐᾶν, νομίζειν δ' εἶναι τῇ θυγατρί. ἔξεστι δὲ παραλείπειν πλὴν ἀλλαπλασιάσιμον· νόμος τοίνυν εἰς δύναμιν ὅδε τοῖσδε τῶν τοιούτων πείθου. ἐὰν ὁ μὲν διαθέμενος θυγατέρα λίπῃ, τῷ ἀποθανόντι ἀδελφὸς ὁμοπάτωρ, ἢ ἄκληρος ὁμοίως τέως ἐχέτω πλὴν θυγατέρα καὶ ἔν κλῆρον τῷ πλουτήσαντος· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ἀδελφὸς, ἀδελφῶν δὲ παῖς ὡσαύτως, ἐὰν δὲ ἀλλαὶ πρὸς ἀλλήλους ὦσιν· ἐὰν δὲ μηδεὶς ᾖ τούτων, ἀδελφῆς δὲ, παῖς ᾖ, καὶ ταὐτὰ, τέταρτος δὲ παῖδες ἀδελφὸς, πέμπτος δὲ, τοῦ παῖς, ἕκτος δὲ, ἀδελφῆς παῖδες ἐκγονοι, ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ γένος ἀεὶ περιόδῳ καὶ ἀγχιστείας, ἐὰν τις παῖδας ἀλλάξας καὶ λίπῃ, δι' ἀδελφῶν τε καὶ ἀδελφιδῶν ἐπανιὼν, ἵμπροσθεν μὲν τῶν ἀρρένων, ὕστερον δὲ ἀλλαῖς οὐ γένει· πλὴν δὲ τῆς τῶν γάμων χρόνου συμμετείσαν τὸ καὶ ἀμετείσαν ὁ διαιτῶν σκοπῶν, κρινέτω. γυμνοὺς μὲν τοὺς ἄρρενας, γυμνὰς δὲ ἀμφὶ λοῦ μέχρι δώμασος τὰ ἀλλαῖα. ἐὰν δὲ τοῖς οἰκείοις ἀπορία ξυβαίνῃ, μέχρι μὲν ἀδελφοῦ ἰῆσθαι, μέχρι δὲ πάππων καὶ παίδων ὡσαύτως, τῶν ἄλλων ἕνεκα τὸν αὖ ἐπαῖρε μετ' ἐπιζόπων αἱρεῖσθαι τῶν πολιτῶν ἐκγύσιον ἐκγυσίᾳ, κληρονόμος γιγνέσθω τῷ πλουτήσαντος καὶ τῆς θυγατρὸς νομίζειν. ἔτι δὲ πολλὰ πολλῶν καὶ ἀπορεῖα κατὰ πάντων πολλῶν γίγνεται· αὖ ἔστιν ὅτε οὐ αὐτῇ τῇ πόλει. αὖ οὖν δή τις ἀπορουμένῳ τῶν αὐτόθεν, ὁρᾷ τινα εἰς ἀποικίαν ἀπεσταλμένον, ἢ δι' καὶ τὰ νοῦν αὐτῷ κληρονόμον ἐκβαίνειν γίγνεσθαι τῶν τῆδε παῖδος, ἐὰν μὲν ξυγγενὴς ᾖ, κατὰ πλὴν τάξιν ἴσου νόμου· ἐὰν δὲ ἐκ φῆς γένους, τῶν οὐ τῇ πόλῃ ὄντων ἐξω τῆς συγγενείας, κύριος ἔστω κατὰ πλὴν τῶν ἐπιζόπων καὶ τῆς παιδὸς τοῦ πλουτήσαντος αἵρεσιν γαμεῖ· καὶ ἐν κλῆρον ἐπικαλεῖν δὲ λαβεῖν τῷ μὴ διαθεμένου· ἅπασι δὲ ἀρρένων τε καὶ θηλειῶν θυγατέρα τὸν ἂν μὴ διαθέμενος τελευτᾷ, τὰ μὲν ἄλλα τοῦδε τοῦ νόμου, κατὰ ἐν ἕκαστον ἐχέτω νόμον. θηλείαις δὲ καὶ ἄρρεσιν οἷον ἐγὼ λέγω, ἕ τινων ἐκ τοῦ γένους ἐς ἐν ἄγαμον μόνον ἐκάστοτε δίκην, ὧν ὁ κλῆρος πηγέσθω κυρίως· ἀδελφῷ μὲν, πρῶτον· ἀδελφῷ δὲ θυγατέρι λαυτέρα· τετάρτη δὲ, ἐκγονος ἀδελφῆς· τετάρτῃ δὲ, παῖς ἀδελφοῦ· μὴ πάππου παῖς ἀδελφοῦ παῖς· ἕκτῃ δὲ, παῖς ἀδελφῆς αὖ ἕκ παῖς· σωσπίζειν δὲ πάντας ἐκείνους κατ' ἀγχιστείας καὶ θέμενος ὡς ἔμπροσθεν ὁμοθετήσαμεν· μὴ δὲ λανθανέτω ὁ τοιούτων νόμων ὑμᾶς βαρὺς, ὡς χαλεπῶς ἔστιν ὅτε προστάττῃ ὁ τοῦ πλουτήσαντος κατὰ γένος οἰκεῖν, χαμᾶι πλὴν ξυβαίνῃ· μὴ δὲ κεῖ δι, σκοπεῖν ἄμεινον οἰκήσεως ἐμπόδια γίγνεται τοῖς τοιούτοις ἐπιτάγμασιν, τῇ μή τινα ἐθέλειν πείθεσθαι,

πρόσθεν

πρότερον δὲ οὓς τινας ὁ ποιῶν αὖ βουληθεῖναι παιδεῦν, ὁπόταν σωμάτων νοσήματα ἢ περιρρύσεις ἢ διανοίας αὖ τισι τῶν ἐπιταπομένων γαμεῖν ἢ γαμεῖσθαι γίγνηται, τούτων δὴ μᾶλλον φροντίζειν τάχ' ἄν ὁ νομοθέτης δέοι ποτ', οὐκ ὀρθῶς δοκῶ. ἔστω γὰρ ἡμῖν ἐρημίαν ὑπό τε νομοθέτου καὶ ὑπὸ νομοθετουμένου ἀγαθὸν. οἷον κρῆναι προοίμιον συνῳδὸν μὲν τῷ νομοθέτῃ ἐπιταπομένους δόμον ἔχειν· ὅτι τῶν κοινῶν ἐπιμελούμενος, οὐκ ἄν ποτε λυσαίτο διοικῶν ἅμα, καὶ ταῖς ἰδίαις ἐκάστῳ γιγνομέναις συμφοραῖς. συγχώρω δ' αὖ καὶ τοῖς νομοθετουμένοις ὡς τὰ τοῦ νομοθέτου ἀνύποις οἷόν τε οὐ λυσαίτους προστάγματα τελεῖν, ἃ μὴ γιγνώσκων πράττῃ. ΚΛ. Τί δή τις οὖν ὦ ξένε σκοπῶν, πρὸς τὰ τοιαῦτα ἱκανώτατος αὖ εἴη. ΑΘ. Διαπονῶν ὦ κλεινία τοῖς πρὸ αὐτοὺς νόμοις καὶ νομοθετουμένοις ἀναγκαῖον εἶναι. ΚΛ. Πῶς λέγεις· ΑΘ. Ἔστιν ὅτε πλουσίου παῖδος ἀδελφιδοῦς, πλὴ θείου θυγατέρα ἐκδώσι, οὐκ αὖ ἐθέλοι λαμβάνειν, χρυσῶν καὶ ἀργύρου μείζοσι γάμοις πλὴ διαίσιον ἐπίσχον. ἔστι δ' ὅτε καὶ ξυμφορᾶι πλὴ μείζοσι τῷ νομοθέτου προστάττοντος, ἃ πειθὼν ἀναγκάζοιτ' ἄν τῷ νόμῳ, μανόμενα κηλήματα ἀπεικάζοντες λαμβάνειν, ἢ λεπτὰς ἄλλας σωμάτων ἢ ψυχῶν ξυμφορὰς, ἃς ἀβίωτον ζῆν κεκτημένῳ. ὁ δὴ νῦν λόγος ἡμῖν τοῦδε τοῦ τόπου, ὅδε νόμος κείσθω· ἐάν τινος αὖ πρὸ τοῦδε διαθήκης ἐγκαλῶσι τοῖς κειμένοις νόμοις πρός τε ἄλλων ὧν πένεσθαι καὶ δὴ καὶ τοῦδε γάμου, ἢ μὴ παίρονται καὶ ζῶνται αὖ τὸν νομοθέτην, μή ποτ' ἀναγκάσαι πράττειν οὕτω, μὴ δῆτα μὴ δῆτα γάμου δεῖ γαμεῖσθαι τοὺς νῦν ἀπεικαζομένους ἐκπέτρα σφᾶς, ὃ δέ τις τῶν οἰκείων ἢ τῆς ἐπιζύγου φῦλα ἐπιτηδεύει τὰς φαύλας καὶ παιτρόαν τοὺς πεντακαίδεκα τῶν νομοφυλάκων καταλιπεῖν δεῖς ὀρφανοῖς καὶ ὀρφαναῖς τὸν νομοθέτην. πρὸς οὓς ἐπαινέτας, διαδικαζέσθων οἱ πρὸ τίνος τῶν τοιούτων ἀμφισβητοῦντες, κύρια τελοῦντες τὰ τούτων δόγματα. αὖ δὲ τῷ μείζων λαῦκμις ἐπαναπαῆσθαι δοκῇ δεῖς νομοφύλαξιν, εἰς ἃ τῶν ἐκκρίτων δικαστῶν δικαστήριον ἐσάτων αὐτοὺς, διαδικαζέσθω τοῦδε τῶν ἀμφισβητουμένων. τῷ δὲ ἡττωμένῳ παρὰ τοῦ νομοθέτου, ζόγος καὶ ὄνειδος κείσθω· πολλῶν χρημάτων νοσῶ κεκτημένῳ, ζημία βαρυτάτη. κωῦ δὴ δεῖς ὀρφανοῖς παιδὶ γένεσις οἷον λαυτέρα τῆς γίγνοιτ' ἄν· μετὰ μὲν δὴ τὸν πρώτην, ἐκφύσεις εἶεν ται ζοφαὶ καὶ παιλάσεις. μετὰ δὲ τὸν λαυτέραν, ὁρίμοις παιτρῶν γνωμοίην, μηχανᾶσθαι δεῖ τίνα ζόπον ἡ τῆς ὀρφανίας τύχη τοῖς γνωμοίοις ὀρφανοῖς ὡς ἥκιστα ἕλιον ἔξει τῆς συμφορᾶς· πρῶτον μὲν δὴ φαμὲν νομοθετεῖν αὐτοῖς τοὺς νομοφύλακας αὐτῆ γεννητόρων, παιτέρας οὐ χείρους. καὶ δὴ καὶ κεῖσθον οἱ αὐτὸν ὡς οἰκείων ἐπιμελεῖσθαι προστάττομεν εὐμελέτη· τούτοις τε αὐτοῖς τοῦδε φροῦδε ὀρφανῶν προοιμιασόμενοι, καὶ τοῖς ἐπιζύγοις. εἷς τίνα γοῦν θεῶν μοι καιρὸν φαινόμενα τοὺς ἔμπροσθεν λόγους διεξελθεῖν, ὡς ἆρα αἱ τῶν τελευτησάντων ψυχαὶ, δύνανται μέν τινα τελευτῶσαι, ἢ τῶν κατ' ἀνθρώπους πραγμάτων ἐπιμελοῦνται. ταῦτα δὲ ἀληθεῖς μὲν, μακροὶ δ' εἰσὶ περιέχοντες λόγοι· πιστεύειν τε ταῖς ἄλλαις φήμαις χρεὼν τοῦδε τὰ θειαῦτα. οὕτω πολλαῖσι καὶ σφόδρα παλαιαῖς οὔσαις. πιστεύειν δ' αὖ καὶ τοῖς νομοθετοῦσι ταῦθ' οὕτως ἔχειν, αἳ πρὸ μὲν παντὸς παντὸς ἄφρονος φαίνονται. ταύτη δὲ εἰ ταῦτ' ἔστι κατὰ φύσιν, πρῶτον μὲν τοὺς ἀεὶ θεοὺς φοβεῖσθαι, οἵ τῶν ὀρφανῶν τῆς ὑπεμείας αἰσθήσεις ἔχουσι· εἶτα τὰς τῶν κεκμηκότων ψυχὰς αἷς ἔστιν αὐτῇ φύσει, τῶν αὐτῶν ἐχόντων κήδεσθαι διαφθορίσπορος. καὶ ξυμβαίνει τε αὐτοὺς, βύμενες εἶναι, καὶ ἀτιμάζουσι δυσμενεῖς. ἔτι δὲ τὰς τῶν ζώντων μὲν οὐ γέρα δὲ ὄντων καὶ αὐ μεγίστας τιμᾶς ἔπου πρὸ πόλις αὐνομοῦσα βύσαι μονεῖ, βύτους οἱ παῖδες παίδων φιλοτεργοῦντες ζῶσι μεθ' ἡδονῆς. καὶ τὰ τοῦδε ταῦτα, ἐξὺ μὲν ἀκούουσι, βλέπουσί τε ὀξὺ, τοῖς τε πρὸ αὐτὰ δικαίοις, βύμενες εἰσι, κημισταί τε μάλιστα αὐτοῖς, εἰς ὀρφανὸ καὶ ὀρφανὴ βρέζουσι παραπταμένοις μεγίστην ἡγούμενοι καὶ ὀρθωτάτην, ὅς ἐπίστροπον καὶ ἀρχοντα πᾶσι δεῖ ἦν νοῦν, ᾧ καὶ βραχὺς εἰσέρχεται, προσέχοντα καὶ βλαβούμενον πρὸ ζοφοῦ τε καὶ παιδείαν ὀρφανῶν, ὡς ὀρθωσοντες ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς αὐτοῦ κατὰ δύναμιν πάντως πᾶσαν βύρχιτεῖν. ὁ μὲν δὴ πειθὴς τῷ πρὸ τοῦ

νόμου μάθῃ καὶ μὴ ἐν ὀρφανοῦ ὑβρίσας, οὐκ εἴσεται ἑαυτῷ πολὺ τοῦτο τὸ ἔργον νομοθέτου· ὁ δὲ ἀπειθὴς καὶ τινα πικρὸν ἢ μικρὸν ὄρκον ἀδικῶν, διπλοῦν πάντῃ πᾶσαν πολὺ βλάβην, ἢ τοῦτο ἐν ἀμαθίᾳ γενόμενος κακοῦ, πολὺ δὲ ἄλλων νομοθετῶν, ἐπιτρόποις τε τοῖς ὀρφανοῖς, αὖ χρυσί τε περὶ πολὺ ἐπιμέλειαν τῶν ἐπιτρόπων. ἃ μὲν δὴ παραίνεσιν τε τροφῆς παίδων ἐλευθέρων ἐκέκτηντο αὐτοὶ σώφρονες τοὺς αὐτῶν καὶ τῶν οἰκείων χρημάτων ἐπιμελούμενοι, ἔτι δὲ νόμους περὶ αὐτῶν τούτων μετείωσι διηρμένους ἔχον, εἰ ἔχε τινα λόγον αὖ, ἐπιτροπικούς τινας νόμους εἰς ὄντας ἱλαρὰ διαφέροντας πολὺ πιθέσθαι, ποικίλλοντας ἑκατὸν διάφορα ἱλαρὰ ἐν τῶν ὀρφανῶν βίοις παρὰ ἓν τῶν μόνον· δὲ ἃς μὲν τὰ ζῶντα ξύμπαντα, οὐ πολὺ διαφέροι ἢ παρ' ἡμῖν ὀρφανικὴ κέκτηται τῆς παλαιᾶς μνήμης· τιμῆς δὲ καὶ ἀτιμίας ἅμα καὶ ἐπιμελείαισιν, οὐδαμῶς ἴσχυσεν ἄθλα. διὸ δὴ περὶ ἓν αὖ, πολὺ ὀρφανῶν πρὸς νομοθέσιαν παρανομούμενός τε καὶ ἀπειλῶν ὁ νόμος ἐπιτάττει· ἔτι δ' ἀπειλῆς αὖ ζημία ἐπὶ μάλα ἔγκαιρος· ὃς αὖ πάλιν εἴπερ ἀρέσκει ἐπιτροπεύειν, καὶ ὃς αὖ ἐπιτρόπου φύλαξ τῶν νομοφυλάκων καταστὰς ἐπιμελῆται, μὴ χεῖρον ἀγαπάτω τὸν αὐτὸν τέκνων ἐν τῆς ὀρφανικῆς μετειληφότα τύχης· μηδὲ τῶν οἰκείων, τῶν τοῦ ζυφομένου χεῖρον χρημάτων ἐπιμελείσθω. βέλτιον δὲ ἢ τῶν αὐτοῦ κατὰ προθυμίαν. οὔκ δὲ ἔστιν νόμον ἔχων ὀρφανῶν περὶ πάσης, ἐπιτροπεύειν· ἐὰν δὲ ἄλλως τὶς περὶ τὰ ζῶντα πράττῃ παρὰ ἓν νόμον τόνδε, ὁ μὲν ἀρχων, ζημιούσθω ἐν ἐπίτροπον· ὁ δὲ ἐπίτροπος ἐν ἀρχοντας εἰς ἓν τῶν ἐκεῖ δικαστήριον ἀσάτων, ζημιούσθω τῷ δόξαντι τιμήματι τῷ δικαστηρίῳ δίκῃ. ἐὰν δ' ἐπίτροπος ἀμελῶν ἢ κακουργῶν δοκῇ τοῖς οἰκείοις ἢ καὶ τῶν ἄλλων τινὶ πολιτῶν, εἰς ταυτὸν ἐν ἀγέτω δικαστήριον· ὅτῳ δ' ἂν ὄφλῃ, τετραπλασίαν μὲν τούτου τίνειν, γιγνέσθω δὲ ἓν μὲν ἥμισυ, τῷ παιδὶ· ἓν δ' ἥμισυ, τῷ καταδικασαμένῳ πλὴν λίκλω. ἅμα δ' αὖ ἡ βάσις τῆς τῶν ὀρφανῶν, ἐὰν ἡ γῆ ταυτὸν κακῶς ἐπιτροπεύῃναι μέχρι πέντε ἐτῶν ἴσχυσης τῆς ἐπιτροπῆς, ἔστω λίκλω λαχεῖν ἐπιτρόπαισι· ἐὰν δέ τις ὄφλῃ τῶν ἐπιτρόπων, τιμάσθω δικαστήριον ὅ, τι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτίνειν. ἐὰν δὲ δὴ τῶν ἀρχόντων, ἀμελέσι μὲν δόξαισι κακῶσαι ἓν ὀρφανόν, ὅ, τι χρὴ τίνειν αὐτὸν τῷ ταυτὶ, τιμάτω δικαστήριον. ἐὰν δὲ ἀδικίᾳ πρὸς τῷ τιμήματι, τῆς ἀρχῆς τῶν νομοφυλάκων ἀφιστάσθω· δὲ κοινὸν τῆς πόλιος, ἕτερον νομοφύλακα αὐτὶ τούτου καθιστάτω τῇ χώρᾳ καὶ τῇ πόλει. διαφοραὶ παντός τε πρὸς αὐτὸν παῖδας γίγνονται· καὶ παίδων, πρὸς γίνηται, μείζους ἢ χρεών, οὐ ἂς δ', τι παύσει ἡγεῖτ' αὖ λέγειν ἓν νομοθέτην νομοθετεῖν ἄσφισιαν βούλονται ἓν ὑὸν ὑὸν πάντως σώφρονος σώφρονα τὸν πατέρ· ἐὰν δὲ νόμον μακρὸν εἶναι· ὡς τ' αὖ σφίσι παύσεσθαι ἐὰν νέους ἢ γέρως διαπεπλημμελους αἰεί, ἀγαθοὺς παραινέσαι γράφεσθαι· ταῦτα δὲ ὄντως οὐ παγκάκων ἢ ἥκιστα αὐθρώπων γίγνεσθαι φιλᾶ· ἐπεὶ ἡμισυόγκ ὄν τῶν τῶν κακῶν. δίον μὰ κακοῦ μὲν παῖδος ἡμῖν δ, ἢ ζωὸν τὸν, οὐ γίγνονται ξυμφοραὶ τηλικαύτης ἴλαρὰ ἔκγονοι· οὐ μὲν οὖν ἄλλη πολιτείᾳ, πλὴν ἀποκεκρυμμένος ἂν αὖ ἀγαθὸς ἄπολις ἂν· ταύτης δὲ ἧς οἶδ' οὐ νόμοι ἔσονται, ἀναγκαίως ἴσχει εἰς ἄλλην χώραν ἀποικίζεσθαι ἓν ἀπόπαρα· πρὸς γὰρ τοῖς τεθαρσύνονται καὶ πάντα κινδύνοις δίκαις, ἀκίνδυνα ἀφ· ἑαυτῶν ἀφ· διὸ δὴ δὲ τ' ταῦτα πεισόμενον οὐ λίκη, μὴ ὑπὸ ἑνὸς παιδός, ἀποθανεῖν δὲ τοῦ γένους ἀπορρῶ ἓν παντός· ποιεῖν δὲ χρὴ τῶν τοιούτων πέρι, κατὰ νόμον δικάζειν τινα· ὃν αὖ θυμὸς ἐπὶ μισθαμῶς δ' τυγχάνει ἄτ' ὢν οὐ λίκη, εἴτε καὶ μὴ, ὃν ἔτεκέ τε καὶ ἐθρέψατο, ἄλλον ἐπιθυμεῖν ἀπαλλάξαι τῆς αὐτοῦ ξυγγενείας, μὴ φαύλως οὔτως ἐθέτω μὴ δ' αὖθις ἐξέτω σῴων. πρῶτον δὲ συλλεξάτω τοὺς αὐτοῦ ξυγγενεῖς μέχρις ἀνεψιῶν, καὶ τοὺς τοῦ υἱέος ὡσαύτως τοὺς πρὸς μητρός. κατηγορείτω δὲ οὐδένοις, διδάσκων ὡς ἄξιος ἅπασιν ἐκ τοῦ γένους ἐκκηρύχθαι· δίκτω δὲ καὶ τῷ υἱεῖ λόγους ἴσους, ὡς οὐκ ἄξιός ὢν τούτων οὐδὲν πάσχειν· καὶ ἐὰν μὲν πείθῃ ὁ πατὴρ καὶ συμφέρους λάβῃ πλείστων τῶν συγγενῶν ὑπόρημισυ, πολλῷ παρὸς διαφερομένῃ μητρὸς καὶ τοῦ φύγοντος, τῶν τε ἄλλων ὁπόσοι πρὸς αὖ ὧσι γυναικῶν εἴτε αὖ ἀρρένων πλείω

τούτῳ

ταῦτα μὲν καὶ καὶ ταὐτὰ ἐξέστω τῷ παιδὶ ἐὰν ὑὸν ἀποκηρύττειν· ἄλλως δὲ, μηδαμῶς· ἐὰν δ' ἀποκηρυχθόντα ἐαυτὸν τις τῶν πολιτῶν ὑὸν βούληται ποιεῖσθαι, μηδεὶς νόμος ἀπεργέτω ποιεῖσθαι. τὰ γὰρ πάντων νέων ἴδιά, πολλὰς μεταβολὰς εἰώθασι τῷ βίῳ μεταβάλλειν ἐκάστοτε πίφυκεν· ἀποκηρυχθέντα δὲ αὖτις δίκαιον τῶν μὲν ἐπιθυμούντων ποιεῖσθαι, φυὰς τῶν ἐπιγόνων ἐπιμελεῖσθαι τῶν εἰς πάντα ἀπεικάσαι, ἐπιμελεῖσθαι καὶ τούτων, ὅπως αὖ μεταίσχωσι τῆς αὐτῆς ἀποικίας ἐμμελῶς· ἐὰν δέ τις τινὰ νόσου ἢ γῆρας, ἢ καὶ τὸ πάντων χαλεπώτατον, ἢ καὶ ξύμπαντα ταῦτα ἔκφρονα ἀπεργάζηται διαφερόντως τῶν πολλῶν, καὶ λανθάνῃ τοὺς ἄλλους πάντας τῶν συνδιαπωμένων, οἰκεφορείσθω ὑπὸ τῶν αὐτῷ κύριος· ὁ δὲ μὴ ἀφορῇ καὶ ὁ κτησάμενος γράφεσθω δίκῃ, νόμος αὐτῷ κείσθω, πρῶτον μὲν πρὸς τοὺς πρεσβυτάτους τῶν νομοφυλάκων ἐλθόντα διηγήσασθαι πάντα τοῦ παιδὸς ξυμφορά· οἱ δὲ, καὶ ἰδόντες ἐκείνους, ξυμβουλεύσουσιν ἐάν τε δίκῃ γράφεσθαι καὶ ἐὰν μὴ, πάντα γραφεύσουσιν. ἐὰν δὲ ξυμβουλεύσωσι, γιγνέσθωσαν τῷ γραφομένῳ, μάρτυρες ἅμα καὶ ξυνδίκοι. ὁ δὲ ὄφλων, τοῦ λοιποῦ χρόνου ἄκυρος ἔστω τῶν αὐτῷ καὶ ὁ σμικρότατον διατίθεσθαι. καὶ βάπτῃ ταῖς δὲ οἰκέτου ἢ ἐπίλοιπον βίον. ἐὰν δὲ αὖθις καὶ γυνὴ μαθοῦσα ξυμφθόρως ταῦτα πάσχουσα χρόνου, δίκας μὲν ἀπέσθω τῶν νομοφυλάκων ἐπιμελεῖσθαι τῶν τοιούτων ἀεὶ χρεὼν τοὺς μίσους. δίκας δὲ τῶν περὶ γάμους γυναικῶν, ὡσαύτως. καὶ ἐὰν μὲν δὴ ξυναλλάττεται δύνωνται, ταῦτ' ἔστω κύρια. ἐὰν δ' αἱ ψυχαὶ κυμαίνωσι μείζονας αὐτῶν ζητεῖν καὶ τὰ δόματα ἃ τινες ἐκατέρῳ ξυνεισφέρουσιν· εἰκὸς δὲ εἶναι τοὺς τοιούτους, μὴ πρᾴους ἴδιον κερκμόνους, βαθύτροκα δὴ τούτοις καὶ πρᾴοτροχα πρόπων ἴδιον ξυνόρμα πειρᾶσθαι προσαρμόττειν· καὶ ὅσοι μὲν αὖ παῖδες αὐτῶν ἢ ὀλιγοπαῖδες ὄντες διαφθείρονται, καὶ παίδων οἴκησιν ποιεῖσθαι. ὅσοι δ' αὖ ἐκείνων ὄντων παίδων τῆς συγκαταγράσεως οἴκοι καὶ ἐπιμελέσθαι ἀλλήλων, πῶς διαζυξίν τε καὶ σύζυξιν ποιεῖσθαι χρεών. ἐὰν δὲ πλουτᾷ γυνὴ καταλιποῦσα παῖδας ἡλίκους τε καὶ ἄρσενας, συμβουλευτικὸς αὖ ἂν νόμος ὁ τιθέμενος, οὐκ ἀναγκαστικὸς, φέρειν τοὺς ὄντας παῖδας μὴ μᾶλλον ἑτέρου γάμου, μὴ δὲ ὄντων, ἕως ἀνάγκης χαμᾶθεν, μέχρι πρὸ αὖ ἐκείνους γεννήσῃ παῖδας, τῷ τε οἴκῳ καὶ τῇ πόλει· ἕως δὲ ἂν ἡ ἀνὴρ ἀρθαὴς παῖδας ἐκείνους λιπών, ἢ μήτηρ τῶν παίδων αὐτῇ μένουσα ζηλότυπος· καταβράδαι δὲ αὖ δυνῇ τὸ δόνδος εἶναι, πρὸς τὸ ζῆν αὐτὸ ὑγιαίνουσα ἄσφορος, ἡ προσήκοντες πρὸς τὰς τῶν γάμων ἐπιμελουμένας γυναῖκας κινοῦμενοι, τὸ δοκοῦν αὐτοῖς τε καὶ ἐκείναις περὶ τῶν τοιούτων ποιούντων· ἐὰν δὲ οἰκίας τέκνων ὦσι καὶ παίδων ἔνεκα, παίδων δὲ ἐκείνοις ἀκριβὴς, ἄρρεν καὶ θήλεια ἔστω τῷ νόμῳ. Ὅταν δὲ ὁμολογῶνται μὲν τὸ γενόμενον εἶναι τῶν ποιουμένων ἕκαστον, δόκῃ δὲ κρίσεως τύπῳ τὸ γεννηθὲν ἐπιθέσθαι χρεών, δούλῃ μὲν ἐὰν συμμίξῃ δούλῳ ἢ ἐλευθέρᾳ δούλῳ ἢ ἀπελευθέρᾳ, πάντως τὸ διαφόρου ἔστω τῆς δούλης τὸ γενόμενον. ἐὰν δέ τις ἐλευθέρα δούλῳ συνίῃ γυνὴ, τοῦ δεσπότου ἔστω τὸ γιγνόμενον τὸ δούλου. ἐὰν δ' ἐξ αὐτοῦ δούλης ἢ ἐκ δούλης ἑαυτῆς καὶ τοῦτο φανὲν τοῦτ' ἦ, τὸ μὲν τῆς γυναικός. εἰς ἄλλην χώραν ἐκ πεπόντων ζῷον τῷ πατρί· τὸ δὲ τοῦ αὐσμοῦ οἱ νομοφύλακες ζῷον τῇ γεννησάσῃ· γονέων δὲ ἀμελῶν, οὗ τις θεὸς οὔ τις ἄνθρωπος νοῦν ἔχων ξύμβουλός ποτε γένοιτ' ἂν οὐδενὶ οὐδενί. Φρονῆσαι δὲ χρὴ τοῦτο θεραπείαν τοῦδε πρόσιμον ἂν γενόμενον εἰς τοὺς τῶν γεννησάντων τιμάς τε καὶ ἀτιμίας ὀρθῶς σωθὲν ταμιεῖον· νόμει περὶ θεοὺς ἀρχεῖοι κεῖνται παρὰ πᾶσι δίχῃ· τοὺς μὲν γὰρ τῶν θεῶν ὁρῶντες σαφῶς, τιμῶμεν· τοὺς δ' εἰνύχους ἀγάλματα ἐσφυσάμενοι, ὃς ἡμῖν ἀγάλλεσι καὶ πρὸ ἀφύχους ὄντας, ἐκείνους ἡγούμεθα τοῦ ἐμψύχους θεοὺς, φλιὸν δὲ ταῦτ' οὐθὲν ἧκ χάειν ἔχειν· πῆ δ' ἂν ὅτῳ μὴ μήτηρ ἢ τούτων πατὴρ ἢ μητέρες οὐ οἰκία κεῖνοι κειμήλιοι ἀπειρημότες γήρα, μηδεὶς διανοηθήτω ποτὲ ἄγαλμα αὐτῶν τοιοῦτον ἐφέστιον οἴκημα οὐ οἰκίας ἔχων μᾶλλον κύριον ἔσεσθαι, ἐὰν δὲ καὶ κατὰ τρόπον γε ὀρθῶς αὐτὸ θεραπεύῃ ὁ κεκτημένος.

ΚΛ. Τίνα δὴ πῶς ὀρθότητα λέγεις. ΑΘ. Ἐπὼ ὁρῶ. καὶ γὸ δὴν ἄξιον ὦ φίλοι

ἀκούειν τά γε δὴ τοιαῦτα. κλ. λέγε μόνον. ἀθ. οἱ δὲ πολλοὶ Φαμὲν ἀτιμα θέντες, ἐπιόντος τοῖς αὐτοῦ τέκνοις ἢ δὴ καὶ πᾶς ὑμεῖς, τίλια καὶ ἐπάκοα γενέσθαι παρὰ θεῶν· ἀμωβορά τε, φοίνιπι τῷ ἑαυτῶ ἐπαράσθαι παρὰ θυμὸν ἔοντα, καὶ ἐπιπολύτῳ θυσία· καὶ ἑτέρᾳς ἄλλοις μυρίας μυρίας. ὧν γίγνεται σαφὶς, ἐπικότως ἢ γονεῦσι πρὸς τέκνα θεῖς· βλαβερὸς γὰρ γονεὺς ἐκγόνοις ὡς οὐδεὶς ἕτερος ἄλλοις, δικαίοτατα. μὴ δή τις ἀτιμαζομένῳ μὴ διαφθέγπος παῖδι πρὸς παίδων μὴ μαῖ, θεὸν ἐπίσσευ εὐ δύχαῖς ἠγείσθω γίγνεσθαι κατὰ φύσιν. τιμωμένῳ δὲ αὖα μὴ πιεικαρεῖ σφόδρα γε νομίζω, καὶ δὴ τὰ τοιαῦτα οὐ δύχαῖς λιπαιρῶς εἰς ἀγαθὰ τοῖς παισὶ παρακαλοῦντος θεῖς, οὐκ αὖα τὰ δικαιοῦτα ἀκούσεσθ' ἴσον καὶ ἡμεῖν ὑμῖν αὐτοὺς ἠγησόμεθα; ἀλλ' ἐκ αὖ ποτε δὴ καισι νοεῖς εἶσι ἀγαθῶν, ὦ δὴ Φαμὲν ὕπεστα θεῖς ἢ πρίπου. κλ. πολύ γε. ἀθ. οὐκοῦν διαπεσθῶμεν ὅσμικρῷ πρότερον εἴπομεν ὡς οὐδὲν πρὸς θεῶν τιμιώτερον ἄγαλμα αὖ κτησαίμεθα παῖδος ἠδὲ προπάτορος παρεμιόνος γέρας μὴ μητέρων δὲ αὐτῶ δύναμιν ἐχρυσῶν· οὓς ὅταν ἀχόλλῃ τις, τιμᾶς γίγνεσθαι ὁ θεός. εὐ γοῦν αὖ ἐπάκοος ἰῶ αὐτῶν· θαυμαστὸν γοῦν δή που ἢ προσόντων ἕρυμα ὑμῖν δέι, διαφθόντος τῶν ἀφύχων. τὰ μὲν γοῦν θερεπυόμενα ὑφ' ἡμῶν ὅσα ἐμψυχα, ξυωδύχεται ἐμόντε, μὴ ἀτιμαζόμενα τάναντία. τὰ δ' οὐδέτερα· ὥστε, αὖ ὀρθῶς πις χρῆτ παῖδι μὴ προπάτορι καὶ πᾶσι τοῖς βιοῦβις, πάντων πρὸς θεοφιλῆ μοῖραν κυρεῖσθαι ἀγαλμάτων αὖ κίκτην. κλ. κάλλισ' εἶπις. ἀθ. τᾶς δὴ νοσοῦ ἔχων, φοβεῖται καὶ τιμᾶ, γονέων δύχαῖς εὐδὼς πολλοῖς καὶ πολλάκις ἐπιτελεῖς γενομένας. βύπτον οἶμ οὔ τω φύσει διακτεταγμένον, τοῖς μὴ ἀγαθοῖς ὄρμαιον, πρόγονοι γεραιοὶ, ζῶντες μέχρι τῶν ἑαυτῶν τῆ ζίκ· καὶ ἀπόντες νέοι, σφόσμα ποθεινοί. τοῖσδ' ἡμῖνοῖς, αὖ μάλα φοβεροί. πᾶς δὴ τιμάτω πάσιας τιμᾶς ταῖς ἐνόμοις, τοὺς αὐτῆ γεννήτορας τοῖς νεωτεθεῖς λόγοις. εἰ δ' οἷν τινα καὶ τύχει φῦμα κωφὴ τῶν νεοὐτων προσιμίων, νόμος ὅδε ἐνδὴ βιοῦβις ὀρθῶς κείμενος αὖ εἴη. ἐαύ τις οὐ τᾶδε τῆ πόλῃ, γονέων ἀμελέστερος ἔχῃ τῆ ὄντος, καὶ μὴ τῶν ὑῶν καὶ πάντων τῶν ἐκγόνων αὐτῶν καὶ ἑαυτοῦ μειζόνως, εἰς ἅπαντα ἐπιζέπων καὶ ἀφθλήρων ἢ ταῖς βουλήσεις, ἐξαγγελλέτω μὲν ὁ παρὼν τῆ νεοὐτων εἴτε αὐτὸς, εἴτέ τινα πέμπων, πρὸς ζεῖς μὲν τῶν νομοφυλάκων τοὺς πρεσβυτάζους, ὥρας δ' αὖ τῶν τᾶδε γάμους γυναικῶν ἐπιμελουμένους. οἳ δ' ἐπιμελέσθωσαν κολάζοντες τοὺς ἀδικοῦντας. νέους μὲν ὄντας ἔτι, πλειστοὺς καὶ δισμεῖς μέχρι τῆδ αὖ ἐτῶν αὖσρις μὲν τυγχάνωσιν ὄντες τειόσοντα. γυναῖκις δὲ δέκα πλείοσιν ἔτεσιν κολαζέσθωσαν ταῖς αὐταῖς κολάσεσι. ἐαὖ δὲ πορρωτέρω τούτων τῶν ἐτῶν ὄντες τῶν αὐτῶν ἀμελείαν τᾶδε γονέασ μὴ ἀφιεῖνται, κακῶσι δέ τινας τινὲς, εἰς δικαστήριον εἰσαγόντων αὐτοὺς εἰς οἷν καὶ ἕκαστον τῶν πολιτῶν. οἵ τινες αὖ ὧσι πρεσβύτατοι τοι ἀπάντων· αὖ δέ τις ὄφλῃ τιμάτω τὸ δικαστήριον· ὅ, τι χρὴ τύπτειν ἢ πάσχειν ἀπορρήτων μηδὲν ποιέμενοι ὅσον δυνατὸς ἕκὸς πάσχειν ἢ τύπτειν· ἐαὖ δέ τις ἀδυνατῆ κακόμενος φράζειν, ὁ τυθομενος τῶν ἐλευθέρων, ὑβακηλίπτω τοῖς ἀρχουσιν· ἢ κακὸς ἔστω μὴ ὑπόδικος τῷ ἰθίλοντι βλάβης· ἐαὖ δὲ δοῦλος μιμύσῃ, ἐλεύθερος ἔστω· μὴ ἐαὖ μὲν τῶν κακοαύτων ἢ κακουμένων δοῦλος, ὑπὸ τ' αὖχῆς ἀφειόθω. ἐαὖ δέ τινος ἄλλου τῶν πολιτῶν, τὸ δημόσιον ἐχόδ' αὐτῆ τιμὴν τῷ κεκτημένῳ κατα βαλλίτω· τοῖς αὖρχουσι δὲ ἐπιμελὲς ἔστω, μήτις ἀδικῇ φὴν τοιοῦτον, τιμωρούμενος τῆς μανύσεως οὕνεκα. ὅσα τις ἄλλος ἄλλον πεμαίνει φαρμάκοις, τὰ μὲν θανάσιμα αὐ αὐτῶν διέρκται· τῶν δ' ἄλλων πόῤῥι βλάβεων εἴτέ τις αὖκα πάσαιτ' ἢ καὶ βρώμασιν, ἢ ἀλείμμασιν ἐκὼν ἐκ προνοίασ πεμαίνει, τούτων οὐδέν πω διῤῥέθη. δίττα γοῦν δὴ φαρμακεῖαι κατὰ φὴν τῶν ἀνθρώπων οὖσαι γένος, ἐπέχουσι πὼ διάῤῥησιν· ἰῶ μὲν γοῦν ταναῦ διῤῥέθην εἴπομεν, σώμασι σώματα κακουργοῦσα ἔξ κατὰ φύσιν. ὕλλη δ' μαγγανείαις τέτισι καὶ ἐπῳδαῖς καὶ καταθέσεσι λιγομέναις πείθει, τοὺς μὲν τολμῶντας βλάπτειν αὐτοὺς, ὡς δύνανται· τοιοῦτον. βούσθ' ὡς παντὸς μᾶλλον ὑπὸ τούτων δυσαμένων γοητεύειν βλάπτονται. ταῦτ' οἶμ καὶ τᾶδε·

τὰ τοιαῦτα ξύμπαντα, οὔτε ῥᾴδιον ὅπως ποτὲ πίφυκε γιγνώσκειν, οὔτ' εἴ τις γνοίη, πείθειν δι' ἑτέρους. ταῖς δὲ ψυχαῖς τῶν ἀνθρώπων δυσωπουμένους πρὸς ἀλλήλους τοῦδε τὰ δίκαια, οὐκ ἄξιον ἐπιχειρεῖν πείθειν, αἴ ποτε ἀρά ἴδρωσέ που κίνημα μιμήματα πλάσματά, ἢ τ' ὠδὶ θύρας, ἢ τ' ὠδὶ τειόδους, ἢ τ' ὠδὶ μνήμασι γοητῶν αὖ τῶν πάλαι, ὁλισθρῶν πάντων τῶν τοιούτων διακυλίεσθαι, μὴ σαφὲς ἔχουσι δόγμα τοῦδε αὖ τῶν· διαλαβόντας δὲ δίκῃ ἐν τῇ φαρμακείᾳ πρῶτον, νόμου ὁ ποτρόπως ἂν τις ἐπιχειρῇ φαρμάττειν, πρῶτον μὲν δεῖσθαι καὶ παραινεῖν καὶ συμβουλεύειν, μὴ δρᾶν ἐπιχειρεῖν τοιοῦτο σῶμα· μηδὲ καὶ ἑκὰν πρὸ τοσούσδε γοῦν τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων δεινὰ μαίνοντας φορεῖν. μὰ δι' αὖ τὸν νομοθέτην τε καὶ τὸν δικαστὴν ἀναγκάζειν ὀρθοῦσθαι τῶν ἀνθρώπων τοὺς τοιούτους φόβους. ὡς πρῶτον μὲν τὸν ἐπιχειροῦντα φαρμάττειν, οὐκ εἰδότα τὴ σῶμα· τά τε καὶ τὰ σώματα, ἐὰν μὲν τυγχάνῃ ἐπισήμων ὢν ἰατρικός, τά τε αὖ τοῦδε τὰ μαγγανεύματα, ἐὰν μὴ μάτην ἢ τραπεζοκόπος ὢν τυγχάνῃ· λιγόωδα δὴ λόγος ὅδε νόμος τοῦδε φαρμακείας. ὃς αὖ φαρμακεύῃ τινὰ ἐπιβλάβῃ μὲν θανασίμῳ μήτε αὐτοῦ, μήτε ἀνθρώπων τῶν ἐκείνου, ξοσκαμάτων δὲ ἢ σμιλίων, εἴτ' ἄλλῃ βλάξῃ εἴτ' οὖν θανασίμῳ, ἐὰν μὲν ἰατρὸς ὢν τυγχάνῃ καὶ ὅπλῃ δίκαιον φαρμάκων, θανάτῳ ζημιούσθω. ἐὰν δὲ ἰδιώτης, ὅ, τι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι, τιμάτω τοῦδε αὐτοῦ τὸ δικαστήριον. ἐὰν δὲ κακοπαθήσαι, ἢ ἐπαίτων ταῖς ἢ τισιν ἐπωφελαῖς, ἢ τῶν τοιούτων φαρμακειῶν ὠνητικωτάτῳ δέξῃ ὅμοιος εἶναι βλάπτοντι. ἐὰν μὲν μάτην ὢν ἢ τραπεζοκόπος, τεθνάτω. ἐὰν δ' αὖθι μαντικὸς ὢν τις φαρμακείας ὅπλῃ, ταὐτὸν καὶ τούτῳ γιγνέσθω τοῦδε. χαὶ αὖ καὶ τούτου, τιμάτω τὸ δικαστήριον ὅ, τι αὖ αὐτοῖς δέον αὐτὸν δέξῃ πάσχειν ἢ ἀποτίνειν. Ὅσα τὸ αὖ ἕτερος ἄλλον πημήνῃ κλέπτων ἢ διαζόμενος, αὖ μὲν μείζω, μάζονα τιὼ ἔκτισιν τῷ πεπαυθότι τινέτω· ἐλάττω δὲ ζημιώσας, σμικροτέραν, παρὰ πάντα δὲ, τοσαύτην ἐλάττω αὖ ἑκάστοτε ζημιώσῃ τις τινὰ, μέχρι πρὸ αὖ ἑκάστου τοῦ βλαβοῦ· λάχνη δὲ ἕκαστος ἑκάστῳ τῷ κακουργήματι σωφρονιζούσθω ἐλάχιστα ξὺν πόνῳ, προσεκτισάτω. ὁ μὲν αὐτὸς κακουργήσας ἀλλοτρίᾳ πειθοῖ ἢ τινὰ τοῦτο ἢ τοιοῦτον χρησάμενος ἐλαφρότερα· ὁ δὲ, ἢ οἰκείᾳ αὐθαδείᾳ ἢ δι' ἀκρατείαν ἡδονῶν, ἢ λυπῶν αὖ φόβοις ἢ λάσκῳ ἢ τισιν ἐπιθυμίαις ἢ φθόνοις ἢ θυμοῖς δυσπαθέσι γιγνομένοις, βαρυτέραν· ἔχ οὗπερ καὶ τὸν κακουργῆσαι δίδοὺς τιὼ δίκην· ἐπὶ τὸν γεγονὸς ἀγόντα τοῦ εἶναί ποτε. ἢ δ' εἰς τὸν αὐθις οὗπερ χρόνου, ἢ τὸν παράπαν μισοῦσαι τιὼ ἀδικίαν, αὐτόν τε καὶ τοὺς ἰδόντας αὖ τὸν δικαιούμενον, ἢ λωφῆσαι μᾶλλον πολλὰ τῆς τοιαύτης ξυμφορᾶς· ὧν δὴ πάντων οὗπερ χρὴ καὶ πρὸς πάντα τὰ τοιαῦτα βλέποντας τοὺς νόμους, τὸ ξύμπαν μὴ καὶ κατὰ σχολὴν δίκην, τοῦ τε μεγέθους τῆς κολάσεως ἑκάστων οὗπερ καὶ παντελῶς τῆς ἀξίας. ταὐτὸν δ' ὄργον σῴζοντα, ξυμπαρεῖεν δὲ ὁ νομοθέτης τὸν δικαστὴν, ὅταν αὐτῷ τις νόμος ἐπιζῇ τιμᾶν ὅτι χρὴ πάσχειν ἢ κεινόμενον ἢ ἀποτίνειν. Τὸ δι, καὶ ἁπλῶς ζωγράφου γράφοντος ἐθέλοντα τῇ γραφῇ· ὃ δὴ μὴ ναῦ ὃ μέλλει καὶ κλοπέα φοιτᾶν ἁμῖν ὅτι μὴ λίσσα καὶ ἄρισα τὸ κλοπαίων τε καὶ δικαίων πάντ' τὰς ζημίας λεγομένας ὅπως δεῖ γίγνεσθαι, λεκτέον ὅπως ἂν ἁμῖν παρέχωσι θεοὶ καὶ θεῶν παῖδες νομοθετεῖν. μανόμενος δὲ αὖ τις ἢ, μὴ φανερὸς ἔστω κατὰ φῶλα. οἱ προσήκοντες δ' ἐπίσασι, κατὰ τὰς οἰκίας φυλακὴ ὄντ' αὐτὸν ὅπῳ αὖ ἐπισῶν) ζόπῳ, ἢ ζημίαν ἐκτινόντ', ὁ μὲν τὸ μεγίστου τιμήματος, ἐκατὸν δραχμὰς· ἐὰν τ' ἂν δοῦλον, ἐάν τ' ἂν καὶ ἐλεύθερον περιορᾷ· δευτέρᾳ δὲ τιμήματος, τὸ πέμπτον μέρος τῆς μνᾶς, τὸ πέντε· ζία δ' ὁ τρίτος, καὶ δύο ὁ τέταρτος· μαίνονται μὲν οὖν πολλοὶ, πολλοὺς τρόπους· οὓς μὲν ναῦ ἔπομεν νόσων· ἐσὶ δὲ οἳ θυμοῦ κακὸν φύσει ἅμα καὶ τρεφῶν γιγνόμενον. οἳ δὲ σμικρᾶς ἐχόρευσε γιγνόμενος, πολλῷ φανερὸς ἐόντες, κακῶς ἀλλήλους βλασφημοῦντες λέγουσιν, οὐ πρέπον οὐδὲ δυνάμενον πόλει γίγνεσθαι βιοῦντον οὐδὲν οὐδαμῇ οὐδαμῶς· εἰς δὴ τοῦδε κακηγορίας ἔστω νόμος τοῦδε πάντας ὧδε, μηδένα κακηγορεῖν τινα μηδείς. ὁ δὲ ἀμφισβητῶν οὗ τισι λόγοις ἄλλος ἄλλῳ, διδασκέτω καὶ μανθανέτω τὸν τε ἀμφισβητοῦντα καὶ θεὸν παρόντας, ἀπιχθέντος πάντος τοῦ κα

κηρᾶν· ἐκ γὰρ τῶν κατὰ τύχην αὖ τε ἀλλήλοις ἐπαρωμένους, καὶ δι' ἀγρῶν ὀνομάτων ἐπιφθέγγεσθαι γυναικείους ἑαυτοῖς φήμας, πρῶτον μὲν ἐκ λόγων κοῦφον πρᾶγμα ποιεῖ, ὀργὴ μίση τε καὶ ἔχθρας βαρύτατας γίγνεσθαι· πράγματι γοῦν ἀχρείῳ θυμῷ χαριζόμενος ὁ λέγων, ἐμπίπλησ' ὀργῆς καὶ κακῶν ἰσχυρῶν, ὥστε ὑπὸ παντὸς ἡμᾶς ῥώμης ποτέ, πάλιν ἀγαγοῦσα τῆς ψυχῆς ἡ τοιαύτη διεύρυσις, εὐδυσκολίαν ἔχειν γίγνεται, πικρὰν τῷ θυμῷ χάριν ἀποδιδόμενος. μετ' ἐκείνου δὲ αὖ πῶς εἰώθασι πάντες θαμὰ οὐ τοῖς τοιούτοις, εἰς ἃ τί γελοῖον πέφυκε τοῦ εἰκοτίου φείδεσθαι. ὃ, τὸν ἀκούοντα χαίρειν ποιῶν τε καὶ λέγων, οὐδενὸς πώποτε ἐς οὐ τὸ αὐτοῦ ἁμαρτάνοντος τρόπου ἧττον τοῦ παρόντος ἡμαρτεν, ἢ μᾶλλον εἰσάπαν ἀπώλεσε μέρη πολλά· ὧν δὴ χάριν, οὐ μὲν ἐγὼ τὸ παρόν γε οὐδενὸς τοιοῦτον φέγξεται μηδέποτε μηδέν· μὴ δ' ὧν ποιεῖ σημεῖα τελείαν θυσίαν. μηδ' αὖ ἄθλοις, μὴ δ' ἀγορᾷ, μὴ δ' ἀγωνίσματι, μὴ δ' ἐν ξυλλόγῳ κοινῷ μηδενί· κολάζειν δὲ ὁ τούτων ἄρχων ἑκάστοτε, ἢ μηδέποτ' ἀριστίνων πόλει φιλονεικίαν, νόμων ὡς οὐ κυδίμους, οὐδὲ ποιῶν τὰ προστασσόμενα ὑπὸ τοῦ νομοθέτου. ἐὰν δέ τις οὐ ἄλλοις τοῖς λοιδορεῖσθαι ἄρχων ἢ ἀμυνόμενος ὀρθοῦσθαι, μὴ ἀπέχηται τῶν τοιούτων λόγων, ὁ προστυγχάνων πρεσβύτερος ὤν, τῷ νόμῳ ἀμυνέτω· πληγαῖς δ' ἐλευθέρων, τοὺς θυμῷ ἑτέρῳ κακῷ φιλοφρονουμένους, ἢ ἀνέχεσθαι τῇ τεταγμένῃ ξυμμέτρῳ. λέγω μὲν δὴ ταυτί, ὡς ὁ λοιδορεῖσθαι συμπλεκόμενος, αὖθις τοῦ γελοῖα ζητεῖν λέγειν, οὐ δυνατὸς ἔσται χρῆσθαι. μὴ τοῦ λοιδορεῖσθαι, ἐπόταν θυμῷ γιγνόμενον ᾖ· τὰ δὲ δὴ πρὸς τῶν κωμῳδῶν προθυμίαν τοῦ γελοῖα εἰς τοὺς ἀνθρώπους λέγειν, ἢ παραδεχόμενα. ἐὰν αὖθι θυμοῦ ἕνεκα τοιοῦτόν τιν' ἐν τῇ πόλει ταῖς ἐπιχειρῶσι κωμῳδεῖσθαι τοῖς λέγειν, ἢ διαλάβωμεν λίχα ἢ παίζειν καὶ μή· μὴ παίζοντι μὲν, ἔστω πρὸ τοῦ, λέγειν γελοῖον αὖθι θυμοῦ. σωστέα γὰρ οὐ καὶ μετὰ θυμοῦ καθάπερ εἴπεμεν, μὴ ἐξέστω μηδενί· ἔστω μὲν οὖν, οὐδαμῶς αἰσχύνειν· ᾧ δ' ἐξέστω καὶ μή, ἔστω νομοθετησώμεθα. ποιητῇ δὲ κωμῳδίας ἢ τινος ἰάμβων ἢ μακρῶν μελῳδίας, μὴ ἐξέστω μήτε λέγειν μήτε ᾄδειν, μήτε θυμῷ, μήτε αὖθι θυμῷ, μηδαμῶς μηδένα τῶν πολιτῶν κωμῳδεῖν· ἐὰν δέ τις ἀπειθῇ, ὑπὸ ἀλογιστίας ἐξόργιον ἐκ τῆς χώρας τοπαράπαν αὖ ἐκμηδόν· ἢ ζημιοῦσθαι μιᾶς τειμὴν ἑβδομάδας τῷ θεοῦ, οὗ ἂν ὁ ἀγὼν ᾖ. ὅσοι δ' ἄρχονται πρὸ τοῦδε ἐξουσίαν ἔσχηκε πρὸς τοῦ, ποιεῖν εἰς ἀλλήλους, τούτοις αὖθι θυμοῦ μὲν μηδὲν παιδιᾶς ἐξέστω· ἀπουσῆ δὲ ἅμα καὶ θυμομανίαν, μὴ ἐξέστω, τοῦδε μὲν διάγνωσις, ἐπιτελέσθω τῷ τῆς παιδιᾶς ὅλης ἐπιμελητῇ τῶν νέων· καὶ ὃ μὲν αὖ τῶν ἐγκρίνῃ, προσφερέσθω τῷ μέσῳ ἐξέστω τῷ ποιήσαντι· ὃ δὲ αὖ ἀποκρίνῃ, μήτε αὖθις ἐπιλαικύζεσθω μηδενί, μήτε ἄλλον δοῦλον μήτε ἐλεύθερόν ποτε φανῇ διδάξας. ἢ κωμῳδὸς εἶναι δοξαζέσθω καὶ ἀπειθὴς τοῖς νόμοις. Οἰκτρὸς δ' οὐχ ὁ πεινῶν ἢ τι τοιοῦτον πάσχων, ἀλλ' ὁ σωφρονῶν, ἢ τινα αἰρεῖται ἢ μέρος ἔχων ταύτης, αὖ τινα ξυμφορὰν πρὸς τοῦδε κέκτηται. διὸ θαυμαστὸν αὖ γένοιτ', ἔν τις ὢν τοιοῦτος, ἀμαλακίᾳ τοπαράπαν, ὥστ' εἰς πλουσίαν πω ἰσχύειν ἑλκεῖν, δοῦλος ἢ καὶ ἐλεύθερος ὢν οἰκουμένῃ καὶ πατρίῳ πολιτείᾳ τε καὶ πόλει· διὸ τῷ νομοθέτῃ, δεῖναι νόμον ἀσφαλῆ τοιούτοις τοιόνδε τινα. πλουσίους μισεῖν ἡμῖν ὦ τῇ φύσει γεγένηθον. τοιοῦτον δ' αὖ τις ἐπιχειρῇ σῴειν ἀψυχεῖ βίον ἀπαντῶντας ξυλλεγόμενος, ἐκ μὲν ἀγορᾶς, ἀπραγμόνως ἐξεργόντων αὐτόν. ἐκ δὲ τοῦ ἄστεως, ὑπὸ τῶν ἀξυνόμωνα αὐχεῖ. ἀγρονόμοι δὲ ἐκ τῆς ἄλλης χώρας εἰς πόλιν ὑπαθρείαν ἐκ πεπόντων, ὅπως ἡ χώρα τοῦ τοιούτου ζῴου, καθαρὰ γίγνηται τοπαράπαν· δοῦλος δ' αὖ ἢ δούλου βλάψῃ τῶν ἀλλοτρίων τῷ ὁποῖόν μὲ ξυναιτίου τοῦ βλαξεύσαντος αὐτοῦ γενομένου, κατ' ἀπειρίαν ἢ πνὶ ἑτέραν χρείαν μὴ σώφρονα, ὁ δ' ἐλάφαντος λαυθάνῃ ἢ πνὶ βλάβῃ ἐμπέσθω μὴ οὐλίως ἢ τὸν βλάψαντ' αὐτὸν παραδότω. ἐὰν δ' ἵππου πώμους ὁ ἀπαυθάνῃ καὶ τῇ ἐλάφαντος τέχνῃ καὶ τοῦ βλαβόντος, ἐπ' ἀγορτέρου φῇ τ' δούλου γεγονέναι πνὶ αἰτίαν, διαδικαζέσθω μὲν καθ' ὁτιοῦν χρῶν τῷ φάσκοντι βλαβῆναι· καὶ ἐὰν ἕλῃ διπλασίαν τῆς ἀξίας τοῦ δούλου κομιζέσθω ἧς αὖ τιμήσῃ ὁ διαιτητής. ἐὰν δὲ ἐπιθῇ, τόν τε ἐλάφαντα λαμβανέτω καὶ τὸν δοῦλον παραδότω. καὶ ἐὰν ὑποζύγιον ἢ ἵππος ἢ κύ-

ων, ἢ τι τῶν ἄλλων βραμάτων σύνταξί τι τῶν πάλαι, καὶ τὰ τοιαῦτα ἐκ τίνων χρὴ βλέπειν. ἐὰν τις ἑκὼν μὴ θέλῃ μαρτυρεῖν, προσκαλεῖσθαι τὸν δικάσοντα. ὁ δὲ προσκληθεὶς ἀπανταέτω πρὸς τὴν δίκην. καὶ ἐὰν μὲν εἰδῇ καὶ θέλῃ μαρτυρεῖν, μαρτυρέτω. ἐὰν δὲ εἰδέναι μὲν φῇ, τὸν δρᾶσαι δὲ καὶ ἀπόλωνε καὶ θέμις ἀποφύσας ἢ μὴν μὴ εἰδέναι, ἀπαλλαττέσθω τῆς δίκης, ὁ δ' εἰς μαρτυρίαν κληθεὶς μὴ ἀπάντων δὲ τῷ καλέσαντι τῆς βλάβης ὑπόδικος ἔστω κατὰ νόμον. ἐὰν δέ τις τινὰ διαιζόντα αἰσχύνηται μαρτύρα, μαρτυρήσας μὲν διαψηφιζέσθω τοῦτ' αὐτοῦ τῆς δίκης γυναικὶ δ' ἐξέστω κλητὴ μαρτυρεῖν καὶ συνηγορεῖν, ἐὰν ὑπὲρ πεντήκοντα ἔτη ᾖ γεγονυῖα, καὶ δίκην λαχεῖν, ἐὰν ἄπαις ᾖ ἢ ζῶντος δὲ αὐτοῦ ἐξέστω μαρτυρῆσαι μόνον. δοῦλῳ δὲ καὶ δούλῳ καὶ παιδὶ φόνου μόνον ἐξέστω μαρτυρεῖν καὶ συνηγορεῖν. ἐὰν ἐγκτήσει ἀξιόχρεως ᾖ μιᾷ μόνῃ κατασπᾶσθαι δίκῃ δίκης, ἐὰν ἐπισκήψῃ τὰ ψευδῆ μαρτυρῆσαι ἀπισκήπτεσθαι δὲ τῶν αὐτῶν δίκαιον ἐκάτερον ὅλῃ τῇ μαρτυρίᾳ καὶ μιᾷ. ἐὰν τὰ ψευδῆ τινα φῇ μεμαρτυρηκέναι, πρὶν τὴν δίκην διακεκρίσθαι, τὰς δ' ἐπισκήψεις τὰς ἀρχὰς φυλάττειν κατασήσασθαι ὑπ' ἀμφοῖν, καὶ παρέχειν εἰς τὴν τῶν ψευδομαρτυρίων δίκην. ἐὰν δέ τις ἁλῷ δὶς ψευδομαρτυρῶν, ἕνεκα μηκέτι νόμος ἀναγκαζέτω μηδεὶς μαρτυρεῖν. ἐὰν δὲ τρὶς, μηκέτ' ἐξέστω τοῦτῳ μαρτυρεῖν. ἐὰν δὲ βουλόμενος μαρτυρῆσαι, τρὶς ἁλῷ κακῶς, ὦ ἀθηνᾶται μὲν πρὸς τὴν ἀρχὴν ὁ βουλόμενος αὐτόν· ἢν δ' ἀρχὴ δίκας παρασύρῃ τινα. ἐὰν δὲ ἄφλητα θανάτῳ ζημιούσθω. ὁπόσων δ' αἱ μαρτυρίαι ἁλῶσι δίκη, ψευδῆ δοξάντων μαρτυρεῖν, καὶ τὴν νίκην τῷ ἑλόντι ποιοῦσαι, ἐὰν τῶν τοιούτων ὑπόμνυσι μαρτυρεῖν καταδικασθῶσί τινες, τὴν κατὰ ταύτας ἁλοῦσαν, δίκην ἀδίκου γίγνεσθαι· ἀμφισβήτησιν δ' εἶναι καὶ διαδικάσαι εἴτε κατὰ ταύτας εἴτε μή, ἢ δίκη κέκριται· ὁσάκις δ' αἱρεθῇ, ταύτῃ γιγνέσθω τὸ τέλος τῶν ἔμπροσθεν δικῶν. Πολλῶν δ' ὄντων καὶ καλῶν ὧν τῷ τῶν ἀθρώπων Σίφ, τῆς τελείσεις αὐτῶν δίον κῆρις ἐπιπεφύκασιν αἳ κατακμαίνουσί τε καὶ καταρυπαίνουσιν αὐτάς· καὶ δὴ καὶ δίκη ὦ ἀθρώποις, πῶς ἂ καλόν, ὃ πάντα ἡμῖν γίγνοιτ' ἂν καλά. τιθῶται οὖν ἴσα αὐτὰ ὄντα, διαβολῆς καλῆ καλὸν ὄνομα προσκεκμηρίωκεν, ἢ πρῶτον μὲν δὴ φησὶν εἶναί τινα δικῶν μηχανήν. εἶναι δ' αὐτὴ τοῦ τε δικάσασθαι καὶ συνδικεῖν ἄλλῳ ὑπὲρ ὧν αἰτιᾶται καὶ τ' οὖν δίκαια ἢ τε μὴ, τὰ τοῦδε τοῦ δίκου ἐκάστην ἢ πραγμάτα. διορισαὶ δ' αὐτὴ εἶναι τῆς τέχνης καὶ τῶν λόγων τῶν ἐκ τῆς τέχνης, ἃ ἂν ἐθέλῃ τοῖς τις χρήματα τοῦτον οὖν ὦ τῇ παρ' ἡμῖν πόλει ἐστὶ οὖν τέχνη, ἔστι δ' ἃ τεχνός ἐστι τις ἐμπειρία μὴ ξυμβῇ, μάλιστα μὲν δὴ χρεὼν ἐστὶ μὴ φαῦλα διομόσαι δὲ τὸν νομοθέτην, πείθεσθαι μὴ μὲν οὖν τοῖς δίκῃ φθέγγεσθαι, πρὸς ἄλλην δὲ ἅπαι λαττέσθαι χώραν, πεισομένους μὲν, σιγῇ ἀπειθοῦσι δὲ, φωνὴ νόμου ἴδιον. Ἂν τις δυνῇ πειρᾶσθαι τὴν τῶν δικαίων δύναμιν ὦ τοῖς τῶν δικαστῶν ψυχαῖς ἐνδὺ τοιοῦτον ζήτειν, καὶ παρὰ καιρὸν πολυδικεῖν τῶν ζημιούντων ἢ καὶ ξωνδικεῖν, γραφέσθω μὲν ὁ βουλόμενος αὐτὸν κακοδικίας, ἢ καὶ ξωνδικίας ἡ κῆς. κειτέσθω δὲ, ὡ ᾧ τῶν ἐκλεκτῶν δικαστηρίῳ. ὅσοι δὲ, τιμάτω ὁ δικαστήριον ἔστε φιλοχρηματίας δυνῇ σβαῖ ὁ τοιοῦτον, ἔστε φιλονεικίας, καὶ ἐὰν μὲν φιλονεικίας, τιμάτω αὐτῷ ὁ δικαστήριον ὅσου χρὴ χρόνου ὁ τοιοῦτον μηδενὶ λαχεῖν δίκην μηδ' ξωνδικῆσαι. ἐὰν δὲ φιλοχρηματίας ὁ μὲν ξένου ἀπόντα ἐκ τῆς χώρας, μή ποτε πάλιν ἐλθεῖν ἢ θανάτῳ ζημιοῦσθαι· ὁ δὲ ἀστὸν δὲ, πθυσάτω φιλοχρημοσύνης ἕνεκα τῆς ἐκ παντὸς χρόνου παρ' αὐτῷ τιμωμένης. καὶ ἐάν τις φιλονεικίας κειθῇ δίκῃ ὁ τοιοῦτον σβαῖ, τιθνάτω.

Νόμων, ἢ νομοθησίας ἐνδεκάτου, τέλος.

διαθήκην γράφηται τις ἐπικτήτου δικαστηρίου ὑγιελόμενος, ἐὰν ἐθέλῃ τῷ δικαίῳ, δικαιούσθω· τὰ δὲ ἄλλα πάντα τῷ ποιοῦντι, ἅπερ πρόσθεν ἦλεγον ἰόντα αὐτὸν ποιεῖσθαι ξυνόντα. ἐὰν δὲ ἄπαις ἐπίτροπον ὁ παῖδας ἔχοντας, ἐὰν μὴ διαθέμενος τελευτᾷ, καὶ γράψασθαι ἐπιτρόπους τοῖς παισὶν ἐκόντας τε καὶ ὁμολογοῦντας ἐπιτροπεύσειν οὓς πατὴρ αὐτῷ καὶ ὁ πόσους αὐ ἐθέλῃ, καὶ τὰ ταῦτα τὰ γραφόμενα ἡ τῶν ἐπιτρόπων αἵρεσις γιγνέσθω κυρία. ἐὰν δὲ ἄπαις τοῦ πατρὸς μὴ διαθεμένου τελευτήσῃ τὸν, ἢ τῆς τῶν ἐπιτρόπων αἱρέσεως ἐλλιπὴς, ἐπιτρόπους εἶναι, τοὺς ἐπὶ τὰ γένη πρὸς πατρὸς καὶ μητρὸς κυρίους· δύο μὲν πρὸς πατρὸς, δύο δὲ πρὸς μητρός· οὗτοι δὲ ἐκ τῶν τοῦ τελευτήσαντος φίλων. τούτους δὲ ἀνομοφύλακας καθιστάντων τῷ δικαστηρίῳ τῶν ἐφετῶν· καὶ παίσας τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ τῶν ὀρφανῶν, πλὴν τεκαίδεκα τῶν νομοφυλάκων, οἱ πρεσβύτατοι πάντων ἐπιμελέσθων ἀεὶ κατὰ πρόσβιν· καὶ κατὰ χρῆσις διελόμενοι σφᾶς αὐτούς, κατ' οἶκον ἓν ζῆς· καὶ κατ' οἶκον ἓν ἄλλον ἕτερον ζῆς, ἕως ἂν ἡλικίαν περίοδοι γένωνται κύκλῳ· καὶ ζῆν ἐκλιπέσθω μηδέποτε κατὰ δυσαμενον. ὃς δ' ἂν μηδὲν τοῦ πατρὸς διαθέμενος ἀποθάνῃ, παῖδας μὲν καταλιπὼν δικαίους ἐπιτροπῆς, τῶν αὐτῶν νόμων τούτων, ἃ χρεία τῶν παίδων αὐτῷ μετέχέτω. ἡλικίας δὲ αὖ καταλίπῃ τις ἀπροσδόκητον τύχῃ χρησάμενος, συγγνώμην τῷ τιθέντι ἐν νόμοι ἐχέτω, ἐὰν τῶν ζώντων αὐτῷ πρὸς ἓν δύο ἐπισκοπῶν, πλὴν ἑκάστου τῶν θυγατέρων ποιῆται πρός τε πλοῦτον γένους ἀγχιστείαν, καὶ πλὴν τῷ κλήρου σωτηρίαν· ἐὰν δὲ ζῇ νεῖν, ὅπῃ αὖ πατὴρ διασκέψασθαι ἐν ᾧ ἁπάντων τῶν πολιτῶν βλέπων εἰς ἓν τι καὶ ζόπους, ἐν ἐπιτήδειον αὐτῷ μὲν ᾖ, νυμφίον δ' εἶναι τῇ θυγατρί· ἔστω δὲ παραλείπειν σκέψιν· νόμος τοίνυν εἰς δύναμιν ὅδε περὶ τῶν τοιούτων λέγει· ἐὰν ὁ μὲν διαθέμενος θυγατέρα λίπῃ, τῷ ἀποθανόντος ἀδελφὸς ὁμοπάτωρ, ἢ ἄκληρος ὁμομήτριος ἐχέτω πλὴν θυγατρὸς καὶ ἐν κλῆρον τῷ τελευτήσαντος· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ἀδελφὸς, ἀδελφοῦ δὲ παῖς ὡσαύτως, ἐὰν δὲ ἡλικίᾳ πρὸς ἀλλήλους ὦσιν· ἐὰν δὲ μηδεὶς ζώντων, ἀδελφῆς δὲ, παῖς ᾖ, καὶ ταὐτά, τέταρτος δὲ παῖδος ἀδελφὸς, πέμπτος δὲ, ζώντος παῖς, ἕκτος δὲ, ἀδελφῆς παῖδος ἔκγονος, ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ γένος ἀεὶ περαίνεσθω κατ' ἀγχιστείαν, ἐάν τις παῖδας ἡλείκῃ καλίπῃ, οἱ ἀδελφῶν τε καὶ ἀδελφιδῶν ἐπαινεῖν, ἔμπροσθεν μὲν τῶν ἀρρένων, ὕστερον δὲ ἡλικιῶν εἰ γίνει· πλὴν δὲ τῷ τῶν γάμων χρόνου συμμετείαν τε καὶ ἀμετείαν ὁ διαιτῆς σκοπῶν, κεινίσκου μὲν ζῶς ἄρρενας, γυναῖς δὲ ὁμοκλοῦ μέχρι ἡβώντος τάσ ἡλείας· ἐὰν δὲ τοῖς οἰκείοις ἀπορία ξυβιοῶν ᾖ, μέχρι μὲν ἀδελφοῦ ἰδίου, μέχρι δὲ πάππου καὶ παίδων ὡσαύτως, τῶν ἄλλων ὃν πὶ αὖ ἡ παῖς μετ' ἐπιτρόπων αἱρῆται τῶν πολιτῶν ἐκούσιον ἐκουσίᾳ, κληρονόμος γιγνέσθω τῷ τελευτήσαντος καὶ τῆς θυγατρὸς νυμφίος· ἔτι δὲ πολλὰ πολλῶν καὶ ἀπορία τῶν τοιούτων πλείων γίγνεται· αὖ ἔστιν ὅτε ἐν αὐτῇ τῇ πόλει· αὖ οἷόν τε ἡ τις ἀπορουμένη τῶν αὐτόθεν, ὁρᾷ πῃ εἰς ἀποικίαν ἀπεσταλμένον, ἢ δὲ καὶ κατὰ νοῦν αὐτῇ κληρονόμον ἐκείνου γίγνεσθαι τῶν τοῦ παντὸς, ἐὰν μὲν ξυγγενὴς ᾖ, κατὰ πλὴν τάξιν τοῦ νόμου ἐὰν δὲ ἐκ φύγους γένους, τῶν ἐν τῇ πόλει ὄντων ἐξω τῆς συγγενείας, κύριος ἔστω κατὰ πλὴν τῶν ἐπιτρόπων καὶ τῆς παιδὸς τοῦ τελευτήσαντος αἵρεσιν γαμεῖ· καὶ ἐν κλῆρον ἐπὶ κλῆρον ἐλαθεῖν ἐᾷ λαβεῖν τῷ μὲν διαθέμενου· ἅπασι δὲ ἀρρένων τε καὶ ἡλικιῶν ὃ παρόπαν ὃς ἂν μὲν διαθέμενος τελευτᾷ, τὰ μὲν ἄλλα τοῦδε τῷ νόμου, κατὰ ἐν ἔμπροσθεν ἐχέτω νόμον. ἡλικίας δὲ καὶ ἄρρενα οἷον ξυνόμοι, ἕως ἂν ἐκ τοῦ γένους εἰς ἓν ἡβῃ ρημωμένου ἐκάστοτε ὄντων, ὧν ὁ κλῆρος πηγαίῳ κυρίως· ἀδελφὴ μὲν, πρῶτον· ἀδελφοῦ δὲ θυγάτηρ λαυτέρα· τέτη δὲ, ἔκγονος ἀδελφῆς· τετάρτη δὲ, πατρὸς ἀδελφή· ἡ πέμπτη παῖς ἀδελφοῦ παῖς· ἕκτη δὲ, πατρὸς ἀδελφῆς αὖ ἓν παῖς· σωοικίζειν δὲ τούτους ἐκείνοις κατ' ἀγχιστείαν καὶ θέμενος ὡς ἔμπροσθεν ὡμολογήσαμεν· μὴ δὲ λαυλαιεῖν ἐν τῷ τοιούτων νόμων ἡμᾶς βαρύς, ὡς χαλεπῶς ἔστιν ὅτε προστάξῃ ὃ τοῦ τελευτήσαντος κατὰ γένος οἰκεῖν, γαμεῖν πλὴν ξυβιοῦ· μὴ δὴ κεῖ δὲ, σκοπεῖν ἃ μυρία οὐ αἰθρώποις ἐμπόδια γίγνεται ζῆς ζωοῦσιν ἐπιτάγμασιν, τῷ μή τινα ἐθέλειν πείθεσθαι,

πρότερον

πρότερον δὲ οὓς τινας ὁτιοῦν ἂν βουληθῆναι παθεῖν, ὁπόταν σωμάτων νοσήματα ἢ περιόδους ἢ διαυσίας ἄττοι τῶν ἐπιταπομένων γαμεῖν ἢ γαμεῖσθαι γίγνηται, τούτων δὲ μηδὲν φροντίζειν τοῖς αὖ ὁ νομοθέτης δέξεσθαι πειν, οὐκ ὀρθῶς δοκοῦσ. ἔστω γὰρ νῦν εἰρημένον ὑπὸ τε νομοθέτου καὶ τοῦ νομοθετουμένου ἀμφοῖν. δίκαιον τοῖν προσίμιον συμβάλλεσθαι μὲν τῷ νομοθέτῃ ἐπὶ τὰ πομένους νόμους ἔχειν. ὅτι τῶν κοινῶν ἐπιμελούμενος, οὐκ ἂν ποτε διώσαιτο δίκαια ἄμα, καὶ τὰς διαίας ἐκβάσεις γιγνομένας συμφορὰς. συγχωρεῖν δ' αὖ καὶ τοῖς νομοθετουμένοις ὡς τὰ τοῦ νομοθέτου ἀεὶ πους εἰδέναι τε οὐ διώσασθαι προστάγματα τελεῖν, ἃ μὴ γιγνώσκων πράττ. κλ. Τί δ' οὖν τις ἂν ἐξεύροι, πρὸς τὰ τοιαῦτα ἡμῖν ἀρτήσασθαι. λθ. Διαιτητὰς ὧν κλεινία τοῖς νεωτοις νόμοις καὶ νομοθετουμένοις ἀναγκαῖον αἱρεῖσθαι. κλ. Πῶς λέγεις. λθ. Ἔστιν ὅτε πλουσίου παιδὸς ἀδελφιδοῦς, τοῦ θείου θυγατέρα ἐκδιδόντος, οὐκ ἂν ἐθέλοι λαμβάνειν, χρυσῶν καὶ ἀργυρίων μείζοσι γάμοις τοῦ διαίσιον ἐπέχον. ἔστι δ' ὅτε καὶ ξυμφορὰν τοῦ μεγίστην τῷ νομοθέτου προστάττοντος, ἀπειθεῖν ἀναγκάζοιτ' ἂν τῷ νόμῳ, μανόμενα πάθήματα ἀναπάζοντες λαμβάνειν, ἢ δεινὰς ἄλλας σωμάτων ἢ ψυχῶν ξυμφορὰς, ἃς ἀβίωτον ζῆν κεκτημένῳ. ὁ δὴ νῦν λόγος ἡμῖν περὶ τούτων, ὅτι νόμος κάθηται. ἐάν τινες ἀρχαὶ περὶ διαθήκης ἐγκαλῶσι τοῖς κειμένοις νόμοις περί τε ἄλλων ὠνητικῶν καὶ δὴ καὶ περὶ γάμων, ἢ μὴ ῥητὰ καὶ ζῶντα αὐτὴν νομοθέτην, μή ποτ' ἀναγκάσωσι πράττειν οὕτω, μὴ δὲ γῆμαι μὴ δὲ γήμασθαι τοὺς νῦν ἀναγκαζομένους ἐκτὸς ἂν ᾖ, ὅ δέ τις τῶν οἰκείων ἢ τις ἐπίτροπος φῦλα τῆς φάσεως καὶ πατρὸς τοὺς πεντακοσίους τῶν νομοφυλάκων κατα λιπεῖν τοῖς ὀρφανοῖς καὶ ὀρφαναῖς τὸν νομοθέτην. πρὸς οὓς ἐπανιόντες, διαδικαζέσθων οἱ περί τινος τῶν τοιούτων ἀμφισβητοῦντες, κύρια τελοῦντες τὰ τούτων δόγματα. αὖ δ' τῷ μείζων διώκησις ἐπανατίθεσθαι δοκῇ τοῖς νομοφύλαξιν, εἰς τὸν τῶν ἐκκρίτων δικαστῶν δικαστήριον εἰσάγων αὐτοὺς, διαδικαζέσθω περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων. τῷ δὲ ἡττηθέντι παρὰ τοῦ νομοθέτου, λόγος καὶ ὄνειδος κείσθω. πολλῶν χρημάτων νοῦν κεκτημένῳ, ζημία βαρυτάτη. Νῦν δὴ τοῖς ὀρφανοῖς παισὶ γένεσις οἷον λυτήρια τῆς γίγνοιτ' ἄν. μεχρὶ μὲν τοῦ πρώτου, ἐκφύσεως ἄρτηται ζοφερὰ καὶ παιδίσεις. μεχρὶ δὲ τοῦ λυτήρια, δρόμους παιδῶν νομοῦσι, μαχεσάσθαι δεῖ τινα τόπον ἢ τῆς ὀρφανίας τύχη. τοῖς γυμνοῖσι ὀρφανοῖς ὡς ἥκιστα ἕλκειν ἔξει τῆς συμφορᾶς. πρῶτον μὲν δὴ φαμὲν νομοθετεῖν αὐτοῖς τοὺς νομοφύλακας αὐτὰ γίγνεσθαι, παιδίσεσι οὐ χείρους. καὶ δὴ καὶ καὶ ἕκαστον οἰκεῖν αὐτὴν ὡς οἰκείων ἐπιμελεῖσθαι προστάττομεν αὐτοῖς. τούτοις τε αὐτοῖς τοῖς φοβουμένοις ὀρφανῶν περιμασάσθαι, καὶ τοῖς ἐπιτρόποις. εἴς τινα γοῦν οἶμαι καιρὸν φανούμενα τοῦ ἔμπροσθεν λόγους διεξελθεῖν, ὡς αὖ καὶ τῶν τελευτησάντων ψυχαί, δύνασθαί τινα τελευτήσασαι, ἢ τῶν κατ' ἀνθρώπους πραγμάτων ἐπιμελοῦνται. ταῦτα δὲ ἀληθῆ μή, μακροὶ δ' ἂν εἶεν περιέχοντες λόγοι. πιστεύειν τε ταῖς ἄλλαις φήμαις χρεὼν τοῖς τοιαῦτα. οὕτω πολλοῖσι καὶ σφόδρα παλαιοῖς εὖσαις. πιστεύειν δ' αὖ καὶ τοῖς νομοθετοῦσι ταῦτ' οὕτως ἔχειν, ἂν πρὸς μὲ παντὰ πᾶσιν ἄφρονσθ' φαίνωνται. τούτῳ δὲ ἃ ταῦτ' ἔστι κατὰ φύσιν, πρῶτον μὲν τοὺς ἄνω θεοὺς φοβεῖσθαι, οἳ τῶν ὀρφανῶν τῆς ἐρημίας αὐθύσεις ἔχουσιν. ἔστι τοῖς τῶν κεκμώτων ψυχαῖς ἅς ἔστιν αὐτῇ φύσει, τῶν αὐτῶν ἐχόντων κύδεσθαι διαφερόντως. καὶ ἡμῶσί τε αὐτοὺς, ἐμμενεῖς εἶναι, καὶ ἀτιμάζουσι δυσμενεῖς. ἔτι δὲ τοῖς τῶν ζώντων μὲν οὐ γέρας δὲ ὄντων καὶ ἂν μεγίστας τιμὰς ἔπου πόλις ἂν νομοῦσα αὐθαιμονεῖ, τούτους οἱ παῖδες παίδων φιλοσοργοῦντες ζῶσι μᾶλλον ἢ δεῖ. καὶ τὰ περὶ ταῦτα, ἑξῆς μὲν ἀκούωσι, βλέπουσι δὲ ἑξῆς, τοῖς τε περὶ αὐτὰ δικαίοις, ἐμμενεῖς εἶσι, καὶ μισοῦσί τε μάλιστα αὐτοῖς, εἰς ὀρφανὸ καὶ ὄρημα ὑβρίζουσι παρακαταθήκῃ. μεγίστην ἡγούμενοι καὶ ἰσχυροτάτην, ὅς ἐπίτροπος καὶ ἀρχοντα πᾶσι λεῖν ἐν νοῦ, ᾧ καὶ βραχὺς εἰσέρχεται προσέχοντα καὶ ἀλαζόνα μονον περὶ σοφίαν τε καὶ παιδείαν ὀρφανῶν, ὡς ὄψεσθαι εἰς φρονοῦντας ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς αὐτοῦ κατὰ δύναμιν πάντως πᾶσαν ἀνδρίζεσθαι. ὁ μὲν δὴ πειθὴς τῷ πρὸ τοῦ

νόμου μάθῃ καὶ μηδὲν ἀφ' ἑρμαίου ὑβρίσας, οὐκ ἔστι σωφρόνως τῷ τοῦδε τὰ τοιαῦτα ἐργὰν νομοθέτου· ὁ δὲ ἀπειθῶν καὶ πῃ παιζῶν ἢ μακρὸς ὄχλον ἀδικῶν, ὀλίγῳ πείσεται πᾶσιν τῷ βλάβιμ, ἢ τοῦδε ἕνα ἀμελήσαντα γενόμενος κωλύσῃ, τῷ δ' ἄλλῳ νομοθέτῃ, ἐπιβρόποισί τε τοῦδε ἑρμαιοῦν, αἰρχουσί τε περὶ τῶν ἐπιμέλειαν τῶν ἐπιβρόπων. εἰ μὲν δὴ παράδειγμά τι τροφῆς παίδων ἐλευθέρων ἐκέκτητο αὐτοὶ ἐφέροντες ὧν αὐτῶν καὶ τῶν οἰκείων χρημάτων ἐπιμελούμενοι, ἔτι δὲ νόμους περὶ αὐτῶν τούτων μετρίως διηρημένους ἔχων, ἔχρῆν πᾶν λόγον αὖ, ἐπιβροπικούς τινας νόμους ἐς ἕνα ἰδίᾳ διαφθείροντας πολὺ πλείους, ποικίλλοντας ἐπιτηδεύμασιν ἰδίοις ἓν τῶν ἑρμαίων βίον παρὰ ἓν τῶν μύριων δὲ ἂς μὴ τὰ ζωιαῦτα ξύμπαντα, οὐ πολὺ διαφέρον ἢ παρ' ἡμῖν ἑρμαία κέκτηται τῆς παιζουσῆς. τιμᾶς δὲ καὶ ἀτιμίας ἅμα καὶ ἐπιμελείσθων, οὐδαμῶς ἰσχυῦσθαι φιλῶ· διὸ δὴ περὶ ἕξιν αὖ, τῷ ἑρμαίων πρὶ νομοθέτων παραμυθούμενός τε καὶ ἀπειλῶν ὁ νόμος ἐαυτὸν σκευαζέτω. ἔτι δ' ἀπειλήτης αὖ ζωιάδι ἔστω μάλα ζημιερός. ὃς αὖ ἥλω ἔτι ἀρέσκα ἐπίβροπεύων, καὶ ὃς αὖ ἐπίβρόπου φύλαξ τῶν νομοφυλάκων κατασκὰς ἐπιμελῶν τοῦ, μὴ χεῖρον ἀγαπάτω τὸ αὐτῷ τέκνων ἓν τῆς ἑρμαικῆς μετειληφότα τύχης· μηδὲ τῶν δικαίων, τῶν τῷ ζημιοῦσθαι χεῖρον χρημάτων ἐπιμελέσθω. βέλτιον δὲ ἢ τῶν αὐτῷ κατὰ προθυμίαν. εἷς δὲ ἕξιν νόμον ἔχων ἑρμαίων πρὶ πᾶς, ἐπίβροπεύτω· ἐὰν δὲ ἄλλως τῆς πρὶ τὰ ζωιαῦτα πράξῃ παρὰ ἓν νόμον τόδε, ὁ μὲν αἰρχων, ζημιούτω ἓν ἐπίβροπον· ὁ δὲ ἐπίβροπος ἓν αἰρχοντα ἐς ἓ τῶν ἐκκλησίων διηκοσίων εἰσάπαξ, ζημιούτω τῷ δέκατῳ τιμήματι τῷ διηκοσιοστῷ διαλῶ. ἐὰν δὲ ἐπίζοπος ἀμελῶν ἢ κωλυεργῶν δοκῇ ζῆς οἰκείας ἢ καὶ τῶν ἄλλων τινὶ πολιτῶν, ἐς τὰν ἓν ἀγῶνα διηκόσιον· ὅτῳ δ' αὖ ὄφλῃ, τριπλασίαν μὲν τούτου τίνειν, γιγνέσθω δὲ ὁ μὲν ἥμισυ, τῷ παιδὸς· ὁ δ' ἥμισυ, τῷ καταδικασαμένου πρὸ λίκλω. ἅμα δ' αὖ ἡ βύσῃ τὴς τῶν ἑρμαίων, ἐὰν ἡγῆται κακῶς ἐπιβροπεύειν μέχρι πέντε ἐτῶν ἰσχυούσης τῆς ἐπιβροπῆς, ἔστω λίκνω λαχεῖν ἐπιβροπάσαι. ἐὰν δέ τις ὄφλῃ τῶν ἐπιβρόπων, τιμᾶς ὁ δικαστήριον ὅ, τι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτίνειν. ἐὰν δὲ δὴ τῶν ἀρχόντων, ἀμελείᾳ μὲν δέκατα κολούσαι ἓν ἑρμαίων, ὅ, τι χρὴ τίνειν αὐτὸν τῷ παιδί, τιμάτω ὁ δικαστήριον. ἐὰν δὲ ἀδικίᾳ πρὸς τῷ τιμήματι, τῆς ἀρχῆς τῶν νομοφυλάκων ἀφιστάσθω. ὁ δὲ κοινὸν τῆς πόλιως ἕκτον νομοφύλακα αὐτὸ τούτου καθιστάτω τῇ χώρᾳ καὶ τῇ πόλει. διαφορὰ παντόρων τε πρὸς αὐτῶν παῖδα καὶ γίγνονται. καὶ παίδων, πρὸς γίνηται, μάζους ἢ χριῶν, ὡ αἷς δ', τε παντόρους ἡγοῖντ' αὖ δεῖν ἓν νομοθέτην νομοθετεῖν σφίσιν ἐὰν βούλωνται ἓν ὑμῖν· ἐὰν κόρυκος ἐναντίων ἀπόντ' ἀ πειθῆνιὸν κατὰ νόμον μακέτ' εἶναι· ὑμῖς τ' αὖ σφίσι παντόρασ' ἐὰν νόσων ἢ γήρως διαπεφημίσους αἰχρούς, ἰσχεῖναι παραιτάσασ' γράφεσθαι. ταῦτα δὲ ἔντος ὧ παγμάκων ἢ ἄσι αὐθρώπων γίγνεσθαι φιλῶ· ἐπεὶ ἡμίσεώγυ ὃν τῶν τῶν κακῶν. οἷον μὴ κακοῦ μὲν παῖδος ὑμῖς δὲ, ἢ ζωιαντίον, οὐ γίγνονται ξυμφορὰ τηλικαύτης ἔχρασ' ἔχοντι. ὁ μὲν οὖν ἄλλη πολιτεία, παῖς ἀποκεκηρυγμένος ἓν αὖ ἰσχάκης ἄ πόλις ἔσ. ταύτης δὲ ἧς οἵδε οἱ νόμοι ἔσονται, ἀσυγκαίσας ἔχει ἐς ἄλλην χώραν ἰσοικίζεσθαι· ἓν ἀπόγονος· πρὸς γὰρ τοῖς τετταράκοντα καὶ πέντακισχιλίοις οἴκοις, ἔχ ἔστιν οἷς προσγενέσθ· διὸ δεῖ δὴ τ' ταῦτα πεισόμενον ὁ δίκης μὴ ὑπὸ ἐνὸς παῖδος, ἐὰν δὲ τοῦ γένους ἀπορρεῖν ἅπαντός· ποιεῖν δὲ χρὴ τῶν τοιούτων πρὶ, κατὰ νόμον ζωιόν τινα· Ὃν αὖ θυμὸς ἐπὶ μισθαμῶς δύτυχὲς ἔτ' οἷος ὁ δίκης, ἔστε καὶ μὰ, ἕνεκά τε μὴ ἰσχυρίσατο, ἕξιν ἐπιθυμῶν ἀπαλλάξαι τῆς αὐτῷ ξυμφορᾶς, μὴ φαύλως οὕτως ἰσχέτω μὰ δίδυς ἕξιν ὁρᾶν. πρῶτον δὲ συλλιξάτω τοὺς αὐτοῦ ξυγγενεῖς μέχρις ἀνεψιῶν, καὶ τοὺς τοῦ ὑκὸς ὡσαύτως τοὺς πρὸς μητρός. κατηγορείτω δὲ οὐδένοις, δίδακτον ὡς ἄξιος ἅπασιν ἐκ τῶ γένους ἐκκεκυρύχθαι· δίκτυο δὲ μὴ τῷ ὑκὸ λόγους ζοὺς ἴσους, ὡς οὐκ ἄξιός ὄζι ζούτων οὐδὲν πάσχειν. καὶ ἐὰν μὲν πείθῃ ὁ πατὴρ καὶ συμφώνους λάβῃ πάντων τῶν συγγενῶν ὑπόμνησιν, φιλῶ παιδὸς διαφθορὰ μὴ μητρὸς μὴ τῷ φαύλοντος, τῶν τε ἄλλων ὁπόσοι πρὸς αὖ ὦσι γυναικῶν ἔτε αὐσμῶν πλήθ

τοῦτο

τιμὸ τι μὴν καὶ κατὰ ταῦτα ἐξέστω τῷ παρ' ἑνὸς ἀποκρύπτειν· ἄλλως δὲ, μηδαμῶς. ἐὰν δ' ἀποκρυφθῶσιν ἐάν τις τῶν πολιτῶν ὑφ' ἑαυτὸν βούλωνται ἄγεσθαι, μηδεὶς νόμος ἀπειργέτω ποιεῖσθαι. τὰ γὰρ τῶν νέων ἦθη, πολλὰς μεταβολὰς εἰ τῷ βίῳ μεταβάλλειν εἰώθοντα πίφυκεν. ἀποκρυφθῶσι δὲ αὖτις δίκαιόν τῶν μὴ ἐπιθυμούντων ἄγεσθαι ὑφ' ἑαυτὸν τοὺς ἐπιγόνους ἐπιμελητὰς τῶν εἰς τὸ ἀποικίαν, ἐπιμελεῖσθαι καὶ τούτων, ὅπως αὖ μεταίσχωσι τῆς αὐτῆς ἀποικίας ἐμμελῶς. ἐὰν δέ τις τινὰ νόσος ἢ γῆρας, ἢ καὶ πόνων χαλεπότης, ἢ καὶ ξύμπαντα ταῦτα ἐκφρονακτίζηται διαφερόντως τῶν πολλῶν, καὶ λανθάνῃ τοὺς ἄλλους τελοῦντα τῶν σωφρονούντων, οὐκ ἐφεῖσθαι ὡς ὢν τῶν αὐτὸ κύριος. ὁ δὲ ὑὸς ἀρχὴν καὶ ὁκτὼ τὸν τῆς παρανοίας γράφεσθαι νόμον, νόμος αὐτῷ κείσθω, πρῶτον μὲν πρὸς τοὺς περισβυτάτους τῶν νομοφυλάκων ἐλθόντα. διηγήσασθαι τὸν τοῦ παιδὸς ξυμφορά. οἱ δὲ, καὶ ἰδόντες ἱκανῶς, ξυμβουλεύσαντων ἑαυτοῖς γράφεσθαι καὶ ἑαυτῷ, τὸν γραφὴν. ἐὰν δὲ ξυμβουλεύωσι, γιγνέσθωσαν τῷ γραφομένῳ, μαρτυρίας ἅμα καὶ ξυνδίκους. ὁ δὲ ὄφλων, τοῦ λοιποῦ χρόνου ἄκυρος ἔστω τῶν αὐτοῦ καὶ τὰ σμικρότατα διατίθεσθαι. καθάπερ παῖς δὲ οἰκέτου τε ἐπίλοιπον βίου. ἐὰν δὲ αὖθις καὶ γνῶ μισθαμῷ ξυμφέρωνται χρόνων δυστυχίας χρώμενοι, δίκας μὲν αὖσραι τῶν νομοφυλάκων ἐπιμελεῖσθαι τῶν τοιούτων ἀεὶ χρεὼν τοὺς μίσους. δίκας δὲ τῶν τοιῶδε γάμους γυναικῶν, ὡσαύτως. καὶ ἐὰν μὲν δι' ἐναλλαγὰς εἰς δύνωνται, ταῦτ' ἔστω κύρια. ἐὰν δ' αἱ ψυχαὶ κυμαίνωσι μείζονας αὐτῶν ζητεῖν καὶ τὰ δόξαντα αἵ τινες ἐκφέρῳ ξυνοικήσουσιν. εἰκὸς δὲ εἶναι τοὺς τοιούτους, μὴ πρέπον ἦθεσι κεκραμένους, βαθύτερα δὴ τούτοις καὶ πρεσβύτερα χρόνων ἤθη ξυνόμνυμα πειρᾶσθαι προσαρμόττειν. καὶ ὅσοι μὲν αὖ παῖδες αὐτῶν ἢ ὀλιγοπαῖδες ὄντες διαφθείρωνται, καὶ παῖδων οὔπω πρὸς συνοίκησιν ποιεῖσθαι. ὅσοι δ' αὖ ἱκανῶν ὄντων παίδων τῆς συγκρασίως οὕνεκα καὶ ἐπιμελείας ἀλλήλων, πρὸς διάζευξίν τε καὶ σύζευξιν ποιεῖσθαι χρεών. ἐὰν δὲ τελευτᾷ γαμηθεῖσα παῖδας ἡλείσατο τὸ καὶ ἄρρενας, συμβουλευτικὸς αὖ ἔσω νόμος ὁ περὶ ὑὸς, οὐκ ἀναγκαστικὸς, ἐᾶσαι τοὺς ὄντας παῖδας μὴ μιγνύειν ἑπαγόμενον, μὴ δὲ ὄντων, ἐξ ἀνάγκης γαμεῖν, μέχρι περ αὖ ἱκανοὺς γεννήσῃ παῖδας, τῷ τε οἴκῳ καὶ τῇ πόλει· ἐᾶν δὲ ὁ αὐτὸς ἀρρένων παῖδας ἱκανοὺς λιπών, ἢ μήτηρ τῶν παίδων αὐτοῦ μένουσα ζηφίτω· κατὰ δὲ αὖ δεκάτῃ τοῦ δ' ἔτους ἔσται, πρὸς ἃ ζῶν αὖ ὑγιάνουσα ἄπαισος, οἱ προσήκοντες πρὸς τὰς τῶν γάμων ἐπιμελουμένας γυναῖκας κινούμενοι, ἀποδοκιμάζουσιν αὐτῆς τε καὶ ἐκείνας τοῦδε τῶν τοιούτων ποιούτων. ἐὰν δὲ οὐθενὸς τέκνων ὄντων καὶ παίδων ἔωσιν, παίδων δὲ ἱκανότης ἀκεραίων, ἄῤῥεν καὶ θήλεια ἔστω τῷ νόμῳ. Ὅταν δὲ ὁμολογῶνται μὲν ἀποθνήσκοντες ἔσεσθαι τῶν ποιουμένων ἔκγονον, δόκωσι δὲ κρίσεως τινὶ ἀποθνήσκειν ἐπιθεῖναι χρεών, δούλην μὲν ἐὰν συμμίξῃ δούλῳ ἢ ἐλευθέρῳ ἢ ἀπελευθέρῳ, πάντως τῷ δεσπότου ἔστω τῆς δούλης ὁ γενόμενος. ἐὰν δέ τις ἐλευθέρα δούλῳ συνδιίγνηται, τοῦ δεσπότου ἔστω ὁ γιγνόμενος τῷ δούλου. ἐὰν δ' ἐξ αὐτοῦ δούλης ᾖ ἐκ δούλης ἑαυτῆς καὶ τοῦδε φανῇς τοῦτ' ἦν, ὁ μὲν τῆς γυναικός. εἰς ἄλλην χώραν ἐκ πεμπόντων ἐᾶν τῷ παιτεί. ὁ δὲ τοῦ αὐσροῦ οἱ νομοφύλακες ἐᾶν τῇ γεννησάσῃ. γονέων δὲ ἀμελῶν, οὔ τε θεὸς οὔ τε ἄνθρωπος νεανίᾳ ἔχων ξύμβουλός ποτε γένοιτ' ἂν εὐδαίμων εὐδανί. φρονῆσαι δὲ χρὴ τοῦδε θεῶν θεραπείαν τοιόνδε προοίμιον ἂν γενόμενος εἰς τὰς τῶν γεννησάντων τιμάς τε καὶ ἀτιμίας ὀρθῶς σωφρονήσαντος. νόμοι περὶ θεοὺς ἀφικέσθαι κεῖνται παρὰ πᾶσι δηλῶ. τοὺς μὲν γὰρ τῶν θεῶν ὁρῶντας σαφῶς, τιμᾷ μενον. τὰ δ' εἰκόνας ἀγάλματα ἱδρυσάμενοι, ἐς ἡμῶν ἀγάλλεσθαι καὶ περ ἀψύχους ὄντας, ἐκείνους ἡγούμεθα τοὺς ἐμψύχους θεὸς, τὸν ἐν δὲ ταῦτ' εὔνοιαν ἢ χάριν ἔχειν· πῇ δ' ἂν ὅτῳ μὴ μάτηρ ἢ πατέρων πατέρες ἢ μητέρες οὐ οἰκία κεῖνται μεμιλῆσθαι ἀπειρηκότες γόρα, μισεῖς διανοηθῆναι ποτὲ ἄγαλμα αὐτῶν τοιοῦτον ἱδρῦσθαι οἰκημα οὐ οἰκίᾳ ἔχωσι μᾶλλον κύριον ἔσεσθαι, ἐὰν δὲ καὶ τὸ ὁπόσον γε ἐρᾷς αὖ θεραπεύῃ ὁ κεκτημένος.

ΚΛ. Τίνα δὴ λέγεις ὀρθότητα παῖδος φράζεις. ΑΘ. Ἐγὼ φράσω, καὶ γ' ἂν ἄξιον ὦ φίλοι

ἀκούειν τά γε δὴ τοιαῦτα. κλ. λέγε μόνον. λθ. Οἱ δὲ πόνοι φαμὲν ἀτιμασθέντες, ἐπιέζετο τοῖς αὐτοῦ τέκνοις ἀδικεῖσθαι, καὶ ἐπίκοινα γενέσθαι παρὰ θεῶν ἁμαρτήματά τε, φόνοι τῷ ἑαυτῶν ἑκάστῳ παρᾶσθαι τοὺς δὲ θυμωθέντα, καὶ ἐπὶ τούτῳ θυσίαι καὶ ἑορταὶ ἄλλοις μυρίοις μυρίοις. ὧν γένοιτο σοὶ, ἐπικάρπως γε νῦν πρὸς τέκνα θεῖς· βλαβερὸς γὰρ γονεὺς ἐκγόνοις ὡς οὐδεὶς ἕτερος ἄλλοις, δικαίως τα· μή τίς σε τιμαζομένῳ μὴ διαφθείροντος παῖδι πρὸς παίδων μὴ μᾶλλον θεὸν ἐπίσπου εὐτυχεῖς ἡγεῖσθαι γίγνεσθαι κατὰ φύσιν. τιμωμένῳ δὲ ἀρα μὴ περιχαρὴς σφόδρα γε νομίζῳ, καὶ ὀλίγα τὰ τοιαῦτα εὐτυχεῖς λιπαρῶς εἰς ἀγαθὰ τοῖς παισὶ παρακαλοῦ ὃς θεὸς, οὐκ ἀρα τὰ ὀλιγαῦτα ἀπονενόμ ἴσου καὶ νέμειν ἡμῖν αὐτοὺς ἡγεσόμενα; ἀλλ' ἐκ οἶδ' ποτε λίαιει νοῦσος εἶσι ἀγαθῶν, ὃ δὴ φαμὲν ἥκιστα θεοῖς ἂν πρέπον. κλ. Πολύ γε. λθ. Οὐκοῦν διανοηθῶμεν ὅ σμικρῷ πρότερον ἔπομεν ὡς οὐδὲν πρὸς θεῶν τιμιώτερον ἄγαλμα αὐτὴ σαίμεθα παῖδος καὶ προπάτορος παρειμένων γήρᾳ καὶ μητέρων πλὴν αὐτὴν δύναμιν ἐχουσῶν· οἵς ὅταν ἀγάλληται, τιμᾶς γίγανον ὁ θεός. οὐ γὰρ ἂν ἐπίκοος ἰὼν αὐτῶν θαυμαστὸν γὰρ δή που τὸ προγόνων ὄρυμα ὑμῖν ἔσῃ, διαφθόντων τῶν ἀφύχων. τὰ μὲν γὰρ θρεπτὰ μόνα ὑφ' ἡμῶν ὅσα ἐμψυχα, ξωοδύχεται ἐκείνο τε, μὴ ἀτιμαζόμενα τάναντία. τά δ' οὐδέτερα· ἔστι, ἂν ὀρθῶς τις χρῆται παρὰ μὴ προπάτορι καὶ πᾶσι τοῖς βιοῦσι, πάντων πρὸς θεοφιλῆ μοῖραν κυρεῖν τὰ ἀγαλμάτων αὖ κέκτηται. κλ. Κάλλιστ' εἶπες. λθ. Γᾶς δὴ νοσοῦσ' ἔχων, φοβεῖται καὶ τιμᾷ, γονέων δύχας ἐσθλὰς πολλοῖς καὶ πολλάκις ἐπιτελῆς γενομένας. τούτων οὖν οὕτω φύσει διακειμένων, τοῖς μὲν ἀγαθοῖς ἔρμαιον, πρόγονοι γαρμοί, ζῶντες μέχρι τῶν ἐσχάτων τῆς ζίας· καὶ ἀπόντες νέοι, σφόδρα πόθεινοί. τοῖς δὲ κακοῖς, οὐ μάλα φοβεροί. πᾶς δὴ τιμάτω πείσεως τιμῆς ταῖς εὐνόμοις, τοὺς αὐτῆς γεννήτορας τοῖς νῦν πεισθεῖς λόγοις. εἰ δ' οὖν τινα καὶ τέχοι φύσις κακῶν τῶν τοιούτων προοιμίων, νόμος ὅδε ἐν τῇ τοιαύτῃ ὀρθῶς κείμενος αὖ εἴη. Ἐάν τις οὐ τὰ τῇ πόλει, γονέων ἀμελέστερον ἔχῃ τοῦ δέοντος, καὶ μὴ τῶν ὑῶν καὶ πάντων τῶν ἐκγόνων αὐτῶν καὶ ἑαυτοῦ μειζόνως, εἰς ἃ πάντα ἐπιζῶν καὶ ἀποθνῄσκων ἢ τοὺς βουλήσεις, ἐξεγκλήτω μὲν ὁ παρὼν τῷ τοιοῦτον εἴτε αὐτὸς, εἴτέ τινα πέμπων, πρὸς ἓξ μὲν τῶν νομοφυλάκων τοὺς πρεσβυτάτους, ἕξ δ' αὖ τῶν τῶνδε γάμους γυναικῶν ἐπιμελουμένων. οἱ δ' ἐπιμελείσθωσαν κολάζοντες τοὺς ἀδικοῦντας. τίνες μὲν ὄντες ἔτι, τελεταῖς καὶ δεσμοῖς μέχρι πλὴν αὖ ἐτῶν αἷς μὲν τυγχάνουσι ὄντες τελέουσι. γυναῖκες δὲ δέκα τελέουσι ἔτεσιν κολαζέσθωσαν ταῖς αὐταῖς κολάσεσι. ἐὰν δὲ πρεσβύτερον τούτων τῶν ἐτῶν ὄντες τῶν αὐτῶν ἀμελειῶν τῶνδε γονέας μὴ ἀφιεῖσθαι, κακῶσι δέ τινας, εἰς δικαστήριον ἀσαγόντων αὐτοὺς εἰς οἷς καὶ ἔκρισεν τῶν πολιτῶν. οἵ τινες αὖ ὧσι προσβύται τοι ἀπάντων· αὖ δέ τις ὄφλῃ τιμάτω τὸ δικαστήριον, ὅ, τι χρὴ πάθῃ ἢ παθεῖν ἀποτίνειν ἀποτίμους ἔσον δωσοῦς ἄνδρ παθεῖν ἢ τίνῃ· ἐὰν δέ τις ἀδωσατῇ κακάμενος φράζειν, ὁ τυθομενος τῶν ἐλευθέρων, ὀχαγελίτω τοῖς ἀρχουσιν· ἢ κακὸς ἔστω μὴ ὑπόδικος τῷ ἐθέλοντι βλάβης· ἐὰν δὲ δοῦλος μὴνύσῃ, ἐλεύθερος ἔστω· μὴ ἐὰν μὲν τῶν κακούντων ἢ κακουμένων δοῦλος, ὑπὸ τ' ἀρχῆς ἀφείσθω· ἐὰν δέ τινος ἄλλου τῶν πολιτῶν, τὸ δημόσιον ζαδῷ αὐτῆς τιμὴν τῷ κεκτημένῳ καταβαλλέτω· τοῖς ἀρχουσι δὲ ἐπιμελὲς ἔστω, μάτις ἀδικῇ τὸν τοιοῦτον, τιμωρούμενος τῆς μηνύσεως οὕνεκα. Ὅσα τις ἄλλος ἄλλον πημαίνει φαρμάκοις, τὰ μὲν θανάσιμα αὖ αὐτῶν δίειρται· τῶν δ' ἄλλων πρὸ βλάβων εἴτέ τις ἀρα πόμασιν ἢ καὶ βρώμασιν, ἢ ἀλείμμασιν ἰκνῶν ἐκ προνοίας πημαίνει, τούτων οὐδέν πω διῃρῆσθαι· δίτται γὰρ δὴ φαρμακεῖαι κατὰ φ τῶν αὐθρώπων οὖσαι γένος, ἐπίσχυσι πλὴν διαίρεσιν· ἰὼ μὲν γὰρ ταναῦ διαῤῥήδην εἴπομεν, σώματι σώματα κακουργοῦσα ὅδε κατὰ φύσιν· ὄλλυ δ' μαγγανείαις τέτισι καὶ ἐπῳδαῖς καὶ καταδέσεσι λιγομέναις πείθει, τοὺς μὲν τολμῶντας βλάπτειν αὐτούς, ὡς δύνανται φ τοιοῦτον. βουλὰς δὲ πάντας μᾶλλον ὑπὸ τούτων δωσαμόνων γοητεύειν βλάπτοντας. ταῦτ' οὖν καὶ τῷδε

τὰ τοιαῦτα ξύμπαντα, οὔτε ῥᾴδιον ὅπως ποτὲ πέφυκε γιγνώσκειν, οὔτ' εἴ τις γνοίη, πείσειν οὐ πᾶσι ἑτέρους. ταῖς δὲ ψυχαῖς τῶν ἀνθρώπων δυσωπουμένους πρὸς ἀλλήλους τοῦδε τὰ δικαιώματα, οὐκ ἄξιον ἐπιχειρεῖν πείθειν, ἀλλ' ὅταν ἄρα ἴδωσί που κίνησιν μιμήματα πλασμούς, ἢ τ' ὠδῖ θύραις, ἢ τ' ὠδῖ τειόδοις, ἢ τ' ὠδῖ μνήμασι γονέων αὖ τῶν πάλαι, ὁλισθηρᾶν πάντων τῶν τοιούτων διακυλίεσθαι, μὴ σαφὲς ἔχουσι δόγμα τοῦδε αὖ τῶν διαλαβόντας δὲ δίκῃ ἐν τῷ Φαρμακείᾳ περί, νόμου ὁ ποτὲ ὡς ἐπιχειρεῖ φαρμάττειν, πρῶτον μὲν δεῖσθαι καὶ παραινεῖν καὶ συμβουλεύειν, μὴ δεῖν ἐπιχειρεῖν τοιοῦδε ὄρους. μηδὲ καθάπερ παῖδας τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων δεδιέναι τοὺς φόβους. μὴ δ' αὖ ἐν νομοθέτην τε καὶ ἐν δικαστὴν ἀναγκάζειν ὑβρίσθαι τῶν ἀνθρώπων τοὺς τοιούτους φόβους. ὡς πρῶτον μὲν ἐν ἐπιχειροῦσι φαρμάττειν, οὐκ εἰδότα τὸ σῶμα· τάττε καὶ σώματα, ἴσως μὴ τυγχάνῃ ἐπισήμων ὢν ἰατρικῆς, τάττε αὖ τοῦδε τὰ μαγγανεύματα, ἐὰν μὴ μάτην ἢ τὸ τρακτοσκόπος ὢν τυγχάνῃ· λεγέσθω δὴ λόγος ὅδε νόμος τοῦδε φαρμακείας. ὃς ἂν φαρμακεύῃ τινὰ ἐπιβλάβῃ μὲν θανασίμῳ μήτε αὐτοῦ, μήτε ἀνθρώπων τῶν ἐκείνου, ζοσκαμάτων δὲ ἢ σμίλωνος, ἢ τ' ἄλλῃ βλάβῃ ἢ τ' οἷων θανασίμῳ, ἐὰν μὲν ἰατρὸς ὢν τυγχάνῃ καὶ ὅπλῃ λίκλῳ φαρμάκων, θανάτῳ ζημιούσθω ἀνὴρ ἰδιώτης, ὅ, τι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι, πράττω τοῦδε αὖ τοῦ ἐν δικαστήριον. ἐὰν δὲ κατὰ δίκαιον, ἢ ἐπαίων παῖς ἢ πιὼν ἐπῳδάς, ἢ τῶν τοιούτων φαρμακειῶν ὧν πινόων οὐ δόξῃ ὅμοιος εἶναι βλάπτοντι· ἐὰν μὲν μάτης ὢν ἢ τρακτοσκόπος, τιθνάτω. ἐὰν δ' αὖ μαντικῆς ὢν τις φαρμακείας ὅπλῃ, ταὐτὸν καὶ τούτῳ γιγνέσθω τοῦδε χωρὶς αὖ καὶ τούτου, πράττω δικαστήριον ὅ, τι καὶ αὐτοῖς δόξῃ αὐτὸν δρᾶν παίοντιν ἢ ἀποτίνειν. ὅστις δὲ αὖ ἕτερος ἄλλον πημήνῃ κλίπτων ἢ ἁρπάζων, ἂν μὲν μείζω, μείζονα πλὴν ἕκτισιν τῷ πεπονθότι τινέτω· ἐλάττω δὲ ζημιώσας, σμικροτέραν, παρὰ πάντα δὲ, τοσαύτην ἁλίσκεσθαι αὖ ἑκάστοτε ζημιοῦντα τινά, μέχρι τοῦ αὖ ἰάσασθαι τὸ βλαβόν· λίκνα δὲ ἕκαστος ἑκάστῳ τῷ κακουργήματι σωφρονιζέσθω ἕως ἂν πολίτης, προσκτισάσθω. ὁ μὲν αἰσίᾳ κακουργήσας ἀλλοτρίᾳ πειθοῖ δεῖ νέσθω ὅτῳ τὰ ἴσα τοῦτον χρησάμενος ἀλαφροτέραν· ὁ δὲ, ὅτῳ εἰκαίᾳ αἴσιαν ἢ δι' ἀκρασίαν ἡδονῶν, ἢ λυπῶν αὖ φόβοις ἁλίσκεσθαι ἢ πεῖσιν ἐπιθυμίαις ἢ φθόνοις ἢ θυμοῖς δυσκόλοις γιγνομένοις, βαρυτέραν· ἔχ ὥστε κακουργῆσαι δίδοὺς πλὴν δίκην· ἐπὶ γενοῦς ἀγόντων ἴσασί ποτε ἢ δεῖς ἐν αὖθις ὥστε χρόνου, ἢ ἐπαράπαν μισῆσαι πλὴν ἀδικίας, αὐτόν τε μὴ φύσ ἰδόντας αὖ ἐν δικαιούμενον, ἢ λωφῆσαι μᾶλλον πολλὰ τῆς ἰδιώτης ξυμφορᾶς. ὧν δὴ πάντων ὥστε χρὴ καὶ πρὸς πάντα τὰ τοιαῦτα βλέποντας ἰδεῖν νόμους, ἐπὶ ὅτου μὴ κακοζοχάζεσθαι δίκην, τοῦ τε μεγέθους τῆς κολάσεως ἐκάστων ὥστε μὴ παντελῶς τῆς ἀξίας· ταὐτὸν δ' ὄφελον ὁρῶντας, ξυμπερᾶνεῖν δεῖ ὃ νομοθέτην ἐν δικασὴν, ὅταν αὖ τῷ τις νόμος ἐπιζῇ τιμᾶν ὅτι χρὴ παθεῖν ἐν κείμενον ἢ ἀποτίνειν. ἢ δίκην δὲ καθάπερ ζωγράφου γράφοντος ἐὰν μὴ καλὸν τῇ γραφῇ· ὃ δὲ μὴ νῦν ὧδε πλείω μὴ κλύειν φαίνεσθον ἡμῖν ὅπως κάλλιστα ἢ ἄριστα τῇ κλοπαίων τὸ μὴ δικαίων πάντ' τὰς ζημίας λεγομένας ὅσας δεῖ γίγνεσθαι, λεκτέον ὅπως αὖ ἡμῖν παρέσκευσι θεοὶ μὴ θεῶν παῖδας νομοθετεῖν. μανόμενος δὲ αὖ τις ἢ, μὴ φανερὸς ἔστω κατὰ πόλιν· οἱ προσήκοντες δ' ἐκάστων, κατὰ τὰς οἰκίας φυλαττόντων αὐτὸν ὅπῃ αὖ ἐπισῶν) τρόπῳ, ἢ ζημίαν ἐκτινόντ', ὁ μὲ τ' μείζων τιμάσθω, ἐκ τὸν σφαχμὸς· ἐὰν τ' ἓν δοῦλον, ἐὰν τ' ἓν μὴ ἐλεύθερον πρίωρᾶ· ἀλυτέρως ἢ τιμήματος, τέτταρα μίνᾶ τ' μνᾶς, τ' πέντ· τία δ' ὁ τέτος, καὶ δύο ὁ τέταρτος· μένονται μὲν οἷν πολλοὶ, πολλοὺς τρόπους· οὓς μὲν ναῦ ἔπομεν νόσων· εἰσὶ δὲ οἳ δεῖ θυμοῦ κακλὰ φύσιν ἅμα καὶ τροφὴν γενομένου· οἳ δὲ σμικρᾶς ἴχεσ' γενομένης, πολλῷ φωνῷ ἰούσης, κακῶς ἀλλήλους βλασφεμοῦντες λέγουσιν, οὐ πρέπον αὖ δύνομον πόλει γίγνεσθαι βιοῦντον οὐδὲν οὐδαμῇ οὐδαμῶς· ὃς δὴ τοῦδε καινηγορίας ἔστω νόμος τοῦδε πάντας ὅδε, μανίᾳ κακηγορείτω μανίᾳ. ὁ δὲ ἀμφισβητῶν ὧ τισι λόγοισ ἄλλος ἄλλῳ, διδασκέτω καὶ μανθανέτω τὸν τε ἀμφισβητοῦντα καὶ ὃς παιόντας, ἀπεχόμενος πάντος τοῦ κα

κηρῶν· ἐκ γὰρ τῆς κατὰ ψυχὴν διαφθορᾶς τε ἀλλήλοις ἐπαρωμένους, καὶ δι' αἰσχρῶν ὀνομάτων ἐπιφθέγγεσθαι γυναικείους ἑαυτοῖς φήμας, πρῶτον μὲν ἐκ λόγων κούφου πράγματος, ὄγκῳ μέσα τὰ καὶ ἐλαφρὰ βαρύτατα γίγνεσθαι· πράγματι γὰρ ἀχθεῖσθαι μᾶλλον χαλεπὸν ὀργὴν κακῶν ἐστιαμάτων, ὅσην ὑπὸ ταῦτα ἐμπεφόρηται ποτὲ, πολλὴν ἀπαγορίαν τῆς ψυχῆς ἐν τοῦτον ἀπειλούμενος, οὐ δυσκολίᾳ ζῶν γίγνεται, πικρὰν τοῦ θυμοῦ χάριν ἀποδιδόμενος· μετ' ἐκπλαγείσης δὲ αὖ πᾶσι σώμασι πάντες ἀκμὰς οὐ τοῖς τοιούτοις, ἐν ᾧ τι γλαφυρὸν ποιεῖ τοῦ σώματος φθίσασθαι. ὃ, τὸν ἐλαφρόμενος, οὐδεὶς πώποτε ἐν οὐ τοῦ αὐτοσχεδίου χρόνου ἢ βοὴ τοῦ παράπαν διήμαρτεν, ἐμ μαλακίσας ἀπώλεσε μᾶλλον πολλά· ὧν δὴ χάριν, οὐ μὲν ἐφῷ τοῦ παράπαν οὐδεὶς βιοῦν τὸν φθέγξεται μηδέποτε μηδέν· μηδ' ἐν τοῖσι θυσίαις· μηδ' αὖ ἄθλοις, μηδ' ἐν ἀγορᾷ, μηδ' ἐν δικαστηρίῳ, μηδ' ἐν ξυλλόγῳ κοινῷ μηδενί· κολαζέτω δὲ ὁ τύπτων ἀρχὼν ἕκαστον αἰκτεί, ἢ μηδέποτ' ἀρίστεια πρὸς φιλονεικίαν, νόμων ὡς εὐ κειμένων, οὐδὲ ποιῶν τὰ προσταχθέντα ὑπὸ τοῦ νομοθέτου. ἐαὶ δέ τις ἐν ἄλλοις τοῖσι λοιδορίαισ' ἀρχὼν ἢ ἀμυνόμενος ὀργισθῇ, μὴ ἀπέχηται τῶν τοιούτων λόγων, ὁ προστυγχάνων πρεσβύτερος ὤν, τῷ νόμῳ ἀμυνέτω· πληγαῖς βλέπειν, τοὺς θυμῷ ἐπιτρέπῳ καιρῷ φιλοφρονουμένους, ἢ σιγάτω τῇ τεταγμένῃ ῥυθμίᾳ. λέγωμεν δὴ τακτῶ, ὡς ὁ λοιδορίαις συμπλεκόμενος, αὖθις τοῦ γελοῖα ζητεῖν λέγειν, οὐ δυνατὸς ἔσται χρῆσθαι. μὴ τοῦ τοῦ λοιδορεῖσθαι, ὁπόταν θυμῷ γιγνόμενον ᾖ· τί δὲ δὴ πρὸ τῶν κωμῳδῶν προθυμίαν τοῦ γελοῖα εἰς τοὺς ἀστεϊόντας λέγειν, ἣν παρεσκεύασθα. ἐαὶ αὖθι θυμοῦ ἐν τοιοῦτον ἡμῖν τὸν πολίτας ἐπιχειρῶσι κωμῳδεῖν τοὺς λέγειν, ἢ διαλάβωμεν λέχα ἐν παίζειν καὶ μὴ· μὴ παίζοντι μὲν, ἐξέστω πρὸς τοῦ, λέγειν γελοῖον αὖθι θυμοῦ· σωτέον δὲ καὶ μετὰ θυμοῦ καθάπερ ἔμπολιν, μὴ ἐξέστω μηδενί· ἔστω μὲν ὧν, οὐδαμῶς αἰσχυντέον· ᾧ δ' ἐξέστω καὶ μὴ, ἔστω νομοθετητέον. ποιητῇ δὲ κωμῳδίας ἢ τινος ἰάμβων ἢ μουσῶν μελῳδίας, μὴ ἐξέστω μήτε λέγειν μήτε ᾄδειν, μήτε θυμῷ, μήτε αὖθι θυμῷ, μηδαμῶς μηδένα τῶν πολιτῶν κωμῳδεῖν· ἐαὶ δέ τις ἀπειθῇ, ὑπὸ ἀθλοθέτας ἐξόρχειν ἐκ τῆς χώρας τὸ παράπαν αὐθημερόν. ἢ ζημιοῦσθαι μνᾶς τεττάρων ἱερᾶς τῷ θεῷ, οὗ ἂν ὁ ἀγὼν ᾖ. ὁσίᾳ δ' ἄρχεται πρόσταγμα ἐξουσίαν εἶναι πᾶσι τοῦ, ποιεῖν εἰς ἀλλήλους, τοῦ ἐν αὖθι θυμοῦ μὲν μετὰ παιδιᾶς ἐξέστω· αὐτοσχεδιᾷ δὲ ἅμα καὶ θυμοειδέσι, μὴ ἐξέστω, τοῦ ὑπὸ δὲ ἀγωνίσασθαι, ἐπιπροφάσει τῷ τῆς παιδείας ὅλης ἐπιμελητῇ τῶν νέων· καὶ ὃ μὲν αὖ οὗτος ἐγκρίνῃ, προφέρειν εἰς ἀμφοτέρους ἐξέστω τῷ ποιήσαντι· ὃ δ' αὖ ἀποκρίνῃ, μήτε αὖθις ἐπιλεκύθῳ μηδενί, μήτε ἄλλον δοῦλον μήτε ἐλεύθερόν ποτε φανῇ διδάξας. ἢ κακὸς εἶναι δοξαζέσθω καὶ ἀπειθὴς τοῖς νόμοις. Οὐκοῦν ὁ μὲν ἐγὼ οὐκ ὀκνήσω τὸν παίζων, ἀλλ' ὁ Μεγίλλος, ὅ τινα ἀρτίως ἔλεγον ταύτης, αὖ τινα ξυμφορὰν πρὸς τοῦτο κέκτηται. διὸ θαυμαστὸν αὖ γένοιτο, εἴ τις ἂν βιοῦντος, ἀμελησθείη τὸ παράπαν, ὥστ' εἰς πᾶσαν πάντα ἐκάστην ἐλθεῖν, δοῦλος ἢ καὶ ἐλεύθερος ὢν οἰκουμένῃ καὶ μετείῃ πολιτείας τε καὶ πόλει· διὸ τῷ νομοθετῇ, δεῖναι νόμον ἀσφαλῆ ποιοῦντα τοιόνδε τινα· πᾶσαν μισθὸς ἐμὲν οὐ τῇ πόλει γιγνέσθω· βιοῦντα δ' αὖ τις ἐπιχειρῇ σῴζειν ἐν χαλεπαῖς βίου καταστάσεσι ξυλλεγόμενος, ἐκ μὲν ἀγορᾶς, ἀπεραίνοι ἐξεργόντων αὐτόν· ἐκ δὲ τοῦ ἄστεως, ἐν τῶν ἀγυιῶν ἀρχέτω· ἀγρονόμοι δὲ ἐκ τῆς ἄλλης χώρας εἰς πᾶσι ὑποδοχὰν ἐκ πεμπόντων, ὅπως ἡ χώρα τοῦ ποιοῦντος ζῷον, καθαρὰ γίγνηται τὸ παράπαν· δοῦλος δ' αὖ ὁ δούλου βλάψαντος ἀλλοτρίου ἢ ὁποιῶν μὴ ἑκουσίου τοῦ βλαβέντος αὐτοῦ γενομένου, κατ' ἀπειρίαν ἢ πρᾳότητα ἢ τινα ἑτέραν χρείαν μὴ σώφρονα, ὁ δὲ βλάψας διαπονῆσαι πᾶσι βλαβεῖ ἐξιάσθω μὴ ἐλάττω ἢ τὸν βλάψαντα αὖθις παρεσκευασμένον· ἐαὶ δ' ἐπαυτῷ πώμους ὁ διαπονῆσαι καὶ τῇ τοῦ βλάψαντος τέχνῃ καὶ τοῦ βλαβοῦς, ἐπ' ἀρτιρίσει φῇ τὸ δούλου γενόμενα πᾶσι αὐτίαν, διαδικαζέσθω μὲν ἑκατοντάχειρι τῷ φάσκοντι βλαβεῖσθαι· καὶ ἐαὶ ἕλῃ διπλασίαν τῆς ἀξίας τοῦ δούλου κομιζέσθω ἢ αὖ πώμου ὁ διαπονήσειν· ἐαὶ δ' ἡττηθῇ, τὸν τε βλάβος ἰάσθω καὶ τὸν δοῦλον παρεσκευασμένον· καὶ ἐαὶ ὑποζύγιον ἢ ἵππος ἢ κύ-

ων, ἢ τῶν ἄλλων θραμμάτων ὁπωσοῦν τι τῶν πέλας, κατὰ ταυτὰ ἐκ πένευ πὼ βλαβίω· ἐὰν τις ἑκὼν μὴ θέλῃ μαρτυρεῖν, προσκαλεῖσθαι ἐν δεκάμηνον. ὁ δὲ προσκληθεὶς ἀπαντάτω πρὸς πὼ δίκην. καὶ ἐὰν μὲν εἰδῇ καὶ θέλῃ μαρτυρεῖν, μαρτυρέτω. ἐὰν δὲ εἰδέναι μὲν φῇ, τῷ χρεὼς θεὸς δίκαι καὶ ἀπόλλωνα καὶ θέμιν ἀπομόσας ἢ μὲν μὴ εἰδέναι, ἀπαλλαττέσθω τῆς δίκης, ὁ δ' ἐὰς μαρτυρίαν κληθεὶς μὴ ἀπαντῶν δὲ τῇ καλέσαμένῳ τῆς ἐλάβης ὑπόδικος ἔστω κατὰ νόμον. ἐὰν δέ τις τινὰ διαμάζονται αἰκήσηται μαρτύρασι, μαρτυρήσας μὴ διαφθειρέσθω τοῦδε ταύτης τῆς δίκης γυναικὸς ἐξέστω κλητεύεσι μαρτυρεῖν καὶ συνηγορεῖν, ἐὰν ὑπὲρ τετταράκοντα ἔτη ἢ γεγονῦα, καὶ δίκην λαχόντ, ἐὰν ἄκυρος ἢ· ζῶντος δὲ αὐσβοὸς ἰζέσω μαρτυρῆσαι μόνον· δούλῃ δὲ καὶ δούλῳ καὶ παιδὶ, φόνου μόνον ἰζέτω μαρτυρεῖν καὶ συνηγορεῖν. ἐὰν ἐπιτυπὼ ἀξιόχρεως ᾖ μὴ μάλ' καταστὰς μάχῃ δίκης, ἐὰν ἐπισκοπῇ τὰ ψευδῆ μαρτυρῆσαι, ἐπισκοπεῖσθαι δὲ τῶν αὐτὴ δίκων ἑκάτερον ὅλῃ τῇ μαρτυρίᾳ καὶ μβρέ. ἐὰν τὰ ψευδῆ τινα φῇ μεμαρτυρηκέναι, πρὶν πὼ δίκην διακεκρίσθαι, τὰς δ' ἐπισκόπους τὰς ἀρχὰς φυλάττειν καταστησαμένας ὑπ' ἀρφῶν, καὶ παρέχειν εἰς πὼ τῶν ψευδομαρτυρίων δικέρεσιν· ἐὰν δέ τις ἄλῶ δὶς ψευδομαρτυρῶν, ζῆμον μηδέτι νόμος ἀσκημαζέτω μηδὲ μαρτυρεῖν· ἐὰν δὲ τρὶς, μηκέτ' ἰζέτω τούτῳ μαρτυρεῖν· ἐὰν δὲ ἑλὼν τοῦτο μαρτυρῆσαι, τρὶς ἐκλωκὼς, αὐ δίκην πω πρὸς πὼ ἀρχὴν ὁ βουλόμενος αὐτὸν· ἢν δ' ἀρχὴ δικασπερέφ πειρᾶσθω. ἐὰν δὲ ὄφλῃ, θανάτῳ ζημιούσθω. ὁπόσων δ' ἂν μαρτυρίαν ἁλῶσι δίκη, ψευδῆ δοξάσπων μαρτυρεῖν, καὶ πὼ νίκιν τῷ ἑλόντι ποποικέναι, ἐὰν τῶν τοιούτων ὑπόδικον μαρτυρίων καταδικασθῶσί τινες, πὼ καὶ τὰ ταύτας ἁλοῦσαν, δίκην αὐτὰ δίκον γίγνεσθαι· ἀμφισβήτησιν δ' εἶναι καὶ διαδικασίαν εἴτε κατὰ ταὐτὰς εἴτε μὴ, ἢ δίκη ἐκρέσθω· ὁ δὲ τρόπος δ' αὖ κειθῇ, ταύτῃ γιγνέσθω ᾧ τέλος τῶν ἔμπροσθεν δικῶν. Πολλῶν δ' ὄντων καὶ καλῶν ὧ τῷ τῶν ἀνθρώπων βίῳ, τοῖς πολίταις αὐτῶν οἷον κῆρις ἐπιπεφύκασιν αἳ κατατμαίουσί τε καὶ κατευπαίουσιν αὐτά· καὶ δὴ καὶ δίκην ὧ ἀνθρώπους, πῶς ἐ καλὸν, ὃ πάντα ἀμφῶκε τὰ ἀνθρώπινα. καλῶ δ' ὅτῳ τούτου, πῶς οὐ καὶ ᾧ ξωσδικῆν ἡμῖν γίγνοιτ' ἂν καλόν. ταῦτα οὖν διαῦτα ὄντα, διαβολήν τις καλὴ καλὸν ὄνομα προσκατμῆν τέχνῃ, ἢ πρῶτον μὲν δὴ φασὶν εἶναί τινα δίκων μαχανήν· εἶναι δ' αὖτη τοῦ τε δικάσασθαι καὶ συνδίκων ἄλλῳ τινῶν δυναμένου αὖ τ' οὖν δίκαια, αὖ τε μὴ, τὰ τοῦδε πὼ δίκαιον ἐπόην ἢ πεπραγμένα· δεύτερα δ' αὐτῆ εἶναι τῆς τέχνης καὶ τῶν λόγων τῶν ἐκ τῆς τέχνης, αἳ αὖ δωρῆται τέ τις χρήματα· ταύτην οὖν ἐν τῇ παρ' ἡμῖν πόλει εἴτ' οὖν τέχνῃ, εἴτε ἄτεχνός ἐστι τις ἐμπειρίᾳ μὴ ξυβῇ, μάλιστα μὲν δὴ χρεὼν ἐστὶ μὴ φαῦλα δημοῦν· δὲ ἢ νομοθέτην, πείθεσθαι μὲν οἷσι τίσι δίκῃ φθέγγεσθαι, πρὸς ἄλλην δὲ ἀπαλλάττεσθαι χώραν, πειθομένοις μὲν, σιγὰ ἀπειθοῦσι δέ, φωνὴ νόμων ἴδιά. Ἄν τις δοκῇ πειρᾶσθαι πὼ τῶν δικαίων δύναμιν αὐτοῖς τῶν δικαστῶν ψυχαῖς ἐνδὺ τολμαστέα ξύπειν, καὶ παρὰ καιρὸν πολυδικεῖν πολλοῖσιν ἢ καὶ ξωσδικεῖν, γραφέσθω μὲν ὁ βουλόμενος αὐτὸν κακοδικίας, ἢ καὶ ξωσδικίας καὶ κῆς. κεινέσθω δὲ, αὐτῷ τῶν ἐκλεκτῶν δικαστηρίῳ. ὄφλοντος δὲ, πράττω ᾧ δικαστήριον ἔστι φιλοχρηματίας δοκεῖ σφᾶν ᾧ τοιοῦτον, ἔστι φιλονεικίας, καὶ ἐὰν μὲν φιλονεικίας, τιμᾶν αὐτῷ ᾧ δικαστήριον ὅσου χρὴ χρόνου ἐν τοιοῦτον μηδενὶ λαχεῖν δίκαιον μηδὲ ξωσδικῆσαι. ἐὰν δὲ φιλοχρηματίᾳ ἐν μὲν ξύνοιον ἀπόντα ἐκ τῆς χώρας, μή ποτ' πάλιν ἐλθῶν ἢ θανάτῳ ζημιοῦσθαι· ἐν ἀσὸν δὲ, τιθνάσαι φιλοχρημοσύνης οὕνα τῆς ἐκ παντὸς τρόπου παρ' αὐτῷ πρωμένης. καὶ ἐὰν τις φιλονεικίας κειθῇ δίκῃ ᾧ τοιοῦτον σφᾶν, τιθνάτω.

Νόμων, ἢ νομοθετέσθω ἐνδεκάτου, τέλος.

ἐν ὡς πρισβυτής τις ἢ κῆρυξ καὶ αὖ φυσδόμενος τ' πόλιως παρα πρισβύτας πρός τινα πόλιν, ἢ πιμπόμενος μὰ τὰς οὔσας πρισβείας ἐφ' ἃς πέμπεται ἀπαγγέλῃ, ἢ πάλιν αὖ παρὰ τ' πολεμίων ἢ καὶ φίλων, μή τὰ παρ' ἐκείνων ἐρδῶς ἀφορπρισβύσας γένηται φανερὸς ἢ κηρυκήσας, γραφαὶ κατὰ φύτων ἔστων ὡς δρμοῦ καὶ δίκης ἀπειλίας καὶ ἀδικ τάξις παρὰ νόμον ἀσεβούντων· τίμημα δ' ὅ, τι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτίνειν ἑαυτῷ λῃ· κλοπὴ μὲν χρημάτων, ἀνελεύθερον, ἀρπαγὴ δ', ἀνάξιον, τῶν δίκης δ' ἰρίων οὐδὲν ὄφελος οὔτε δόλοις οὔτε βίᾳ χαίρων ἐπί τις πλεῖστον χρόνον οὐδέτερον· μηδεὶς οὖν ὑπὸ ποιητῶν, μὰ δ' ἄλλως ὑπό τινων μυθολόγων τοιαῦτα λεγόμενα περὶ τὰ δίκαια ἥκιστα νόμιμα ἀποπειθέσθω· μὴ κλέπτων ἢ βιαζόμενος, εἰδὼς μηδὲν αἰσχρὸν ποιεῖν· ἀλλ' ἅπερ αὐτῷ δοκεῖ σφῶσιν· οὔτε γὰρ ἀληθὲς, οὔτ' ἐκεῖνός γ' ἀλλ' ὅς τις σφᾶς βιαίως τοιοῦτον παρανόμως, οὔτε θεὸς, οὔτε παῖς ἐξ ἀνδρός ποτε θεῶν· ταῦτα δὲ νομοθέτῃ μᾶλλον προσήκει γιγνώσκειν, ἢ πειθαῖς ξύμπασιν· ὁ μὲν οὖν πειθὼς ἡμῶν τῷ λόγῳ, εὐτυχεῖ τε, καὶ εἰς χρόνον ἅπαντα εὐτυχεῖ· ὁ δὲ ἀπιστήσας, ἐν μὲν ταῦτα βιῷ δέ τινι μαχέσθω νόμῳ· ἑκάστης τε κλέπτης δὲ μέσιον μέγα ἢ καὶ σμικρὸν, τῆς αὐτῆς δίκης δεῖ· σμικρόν τι γὰρ ὁ κλέπτων, δῆλον ὅτι μὴ ταὐτῷ, δυσὶ μέν δὲ ἐλάττονι κέκλοφεν· ὅ, τε ἐν μᾶλλον κινῶν οὐκ ἀναθήμονες, ὅλον δὲ δικαδίκης οὖν οὐδέτερον οὐδετέρου ἐλάττονος οὔτε μεγέθους τοῦ κλέμματος ὁ νόμος ἀξιοῖ ζημιοῦν· ἀλλὰ τῷ δὲν μὲν, ἴσως αὖ ἰάσιμον εἴτ' εἶναι· τὸν δ' ἀίατον ἔχοντ μὲν δὴ τῶν δημοσίων ἢ θεῶν, αὖ τις κλέπτοντα οὐ διαφειδῶλῃ, ὡς ἰασίμῳ ἐκ τῶν εἰκότων ὅ, τι χρὴ παθεῖν ἢ τίνα ζημίαν ἀποτίνειν αὐτὸν, ἢ κρίσις γιγνέσθω. ἐν δὲ ἀγορᾷ καὶ πεφραγμένον ὡς ἔστι πεφραγμένος, αὖ παιζόντες συλῶν ἢ διαζόμενος ἁλίσκηται, ἐάν τ' ἐπ' αὐτοφόρῳ, ἐάν τε μὴ, χιλίδν ὡς ἀίατον ὄντα, θανάτῳ ζημιοῦν. ΣΥΜΠΟΣΙΑ δὲ οἴνων πολλὴ μὲν ξυμβολὴ, πολλοὶ δὲ νόμοι γίγνονται κατὰ χρόνον· μάγιστον δὲ ἐν μὴ δέποτε αὖαρ χρὴ μεθύειν εἶναι, μήτ' ἄρρενα μήτε θήλειαν· μαλθάττονες εἶσι ψυχὴν ἐνθέσθαι, μήτε σωφρονίζοντες, μήτ' αὖ παιδιαῖς, αὐτὸν ἐφ' ἑαυτῷ τι καταμένειν σφᾶς· ἀλλ' οἷ τε πολέμῳ παντὶ καὶ ἐρίδι πάσῃ, πρὸς ὃν ἄρχονται ἀεὶ βλέποντα καὶ ξυνιπόμενον ζῆν καὶ τὰ βραχύταθ' ὑπ' ἐκείνου κυβερνώμενον. οἷον ἱστάναι ὅταν ἐπιτάττῃ τὰς, καὶ πορεύεσθαι, καὶ γυμνάζεσθαι, καὶ λοῦσθαι, καὶ σπεῖσθαι, καὶ ἐγερίσθαι νύκτωρ εἴς τε φυλακὰς καὶ παρεκχύλσεις. καὶ ὁ αὐτοῖς δοῖς κινδύνοις μή τέ τινα δίκην, μήθ' ὑποχρεῶν ἄλλῳ αὖθ τῶν ἀρχόντων δικάσεως. οὔτε λόγῳ, ἐν χρείς τι τῶν ἄλλων πράττειν διδάξαι πρὸ ψυχὴν ἔθισι, μήτε γιγνώσκειν μήτ' ἐπίστασθαι τοπαράπαν, ἀλλ' ἀθρόον ἀεὶ καὶ ἅμα καὶ καινὸν τὸν βίον ὅτι μάλιστα πᾶσι πάντων γίγνεσθαι. τοῦδε γὰρ οὔτ' ἔστιν οὔτέ ποτε μὰ γένηται κρεῖττον οὔτε ἄμεινον, οὔτε τεχνικώτερον εἰς σωτηρίαν πρὸ καὶ κατὰ πόλεμον καὶ νίκλω. ἔστιν καὶ ὁ ἐρίδι μελετητέον δίθυς ἐκ τῶν παίδων, ἄρχειν τε ἄλλων, ἄρχεσθαι θ' ὑφ' ἑτέρων· πρὸ δ' ἀναρχίας ἅπαντος ἐκ παντὸς τοῦ ζῴου ἀπάντων τῶν ἀνθρώπων τε καὶ τῶν ὑπ' ἀνθρώπους ἡμείων. καὶ δὴ καὶ χορείας πάσας, εἰς τὰς ἀφιστάσας τὰς καὶ πόλεμον βλεπούσας, χορεύειν καὶ ὅλως ἐνκλίαν τε καὶ ἐνχόρειαν ἐπιτηδεύειν τῶν αὐτῶν οἷνα· παρτιρήσεις τε αὖ σιτῶν τε καὶ ποτῶν, καὶ χειμώνων καὶ τῶν ἐναντίων· καὶ κόπτης σκληρᾶς, καὶ τόγε μέγιστον πρὸ τῆς κεφαλῆς καὶ ποδῶν δύναμιν· μὴ διαφθείρειν τῇ τῶν ἀλοζρίων σκιπασμάτων πρικαλυφῇ, πρὸ τῶν οἰκείων ἀπολλύτας· πίλων τε καὶ ὑποδημάτων γένεσιν καὶ φύσιν· ταῦτα γὰρ ἀκρωτήρια ὄντα σωζόμενά τε ἔχει μέγιστον δύναμιν παντὸς τοῦ σώματος· καὶ ἑκάστοτον ἑκάστως· καὶ ἐν μὲν, ὑπερτιμώτατον ἅπαντι τῷ σώματι· ἐν δὲ, ἀρχικώτατον· ἔχον τὰς κυρίας ἁπάσας αἰσθήσεις αὐτοῦ

φύσει. ἔπαινον μὲν δὴ ἔχειν ἐν νίκαις ἀκούειν χρὴ ὃ καὶ πολεμικοῦ δεῖ βίου. νόμος δ' αὖ τούσδε γραπτέα θαι. ἐν ᾗ παλαίγκτα, ἢ ἐν οἷ μόρῳ πῃ τετραμμένον. ἐὰν δέ τις ἐκλείπῃ τινὶ ἡλικίᾳ μὴ γραπτῶν, ἀφόρτων, γραφὰς ἀγραπτέας εἶναι πρὸς τοὺς πολεμικοὺς ἀρχοντας, ὅταν ἕλωσιν ἀγρὸ γραπτοπίδου. διηλίζειν δὲ τοὺς γραπτέους ταξιάρχους χωρὶς ὁ πλίτας τε καὶ ἱππέας. καὶ τἄλλα οἱ πολεμίαρχοι τὰ αὐτὰ πάντως. καὶ εἰσάγειν ὁ πλίτας μὲν, εἰς τοὺς ὁ πλίτας. ἱππέας δὲ, εἰς τοὺς ἱππεῖς. καὶ τοὺς ἄλλους δὲ κατὰ ταυτὰ εἰς τοὺς αὐτῶν ξενικούς. ἐὰν δέ τις ὅπλα, ὑπάρχειν μὴ αὐτῷ μήποτε τῆς ὅλης ἀριστείας ἀπαιτεῖσθαι. μηδὲ ἀγραπτέας ἄλλον γράφασθαι ποτε. μηδὲ κατηγόρῳ τούτων πρὸς γίνεσθαι. πρὸς τούτοις δ' ἔτι προστιμᾶν αὖ τῷ δικαστηρίου ὅ, τι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτίνειν. μετὰ δὲ ταῦτα ἐκ δικαιωμάτων τῶν τῆς γραπτείας δικῶν, πάλιν ἐκ τούτων ἀρχοντας, ποιῆσαι ξύλλογον. ἀριστίνδα δὲ πρὸς κρίνεσθαι ἐν βουλόμενον οἷ τοῖς αὐτῶν ἔθεσι μὴ τοῦδε προτρόπου πολέμου μηδὲν παρεχόμενον, μήτε τεκμήριον, μήτε μαρτύρων πιστώσεις λόγων. αὐτῆς δὲ πρὸς τῆς γραπτείας τῆς τότε γνωμόνας αὐτοῖς. στέφανον δὲ ἐν νικητήριον ἐκ τούτοις εἶναι ἐλαίου. ζῦλον δὲ εἰς τὰ τῶν πολεμικῶν θεῶν ἱερὰ ὧν αὖ τις βούλεται γράψαντα, ἀνατιθέναι μαρτύριον ἐς τὸ τῶν ἀριστείων κρίσιν, παντὸς τοῦ βίου καὶ τὸ τῶν ἀλυτέρων καὶ ζίπτων. ἐὰν δὲ γραπτούσῃ μή τις, μὰ παιζόντων δὲ τῶν ἀρχόντων, ὅπως δὲ προσπίλθῃ τῷ χρόνῳ, λειποταξίᾳ τούτων εἶναι γραφὰς οἷ τοῖς αὐτοῖς, ὃς τοῦδε τῆς ἀγραπτείας. ὅπλα ὁτιοῦν τιμωρεῖσθαι πίστωσαν, ἃ πρὸ καὶ πρόσθεν ἐτέθησαν. χρὴ μὲν δὴ πᾶσαν ἐπιφέροντα λίκλῳ αἰσχρὸ πάντ' αὖσθαι φοβεῖσθαι, ἢ μήτε ἐπινομῶν ψευδῆ τιμωρέσθαι, μήτ' ὧν ἐκόντα μήτ' ἄκοντα κατὰ δύναμιν. παρθένος γὰρ αἰδοῦς λίκη λέγεταί τε καὶ ὄντως εἴρηται. ψεῦδος δὲ αἰδοῖ καὶ λίκῃ, νεμοῖ ἐν κατὰ φύσιν. τῶν τε ὧν ἄλλων ὕλακεῖσθαι λεῖ πρὸ πολεμικῶν ἐς λίκλω, διαφθόντως δὲ, καὶ τῆς τῶν κατὰ πόλεμον ὅπλων ἀποβολῆς, μὴ διαμαρτόντις αὖα τῶν αἰσχρῶν ἀποβολῶν, ὡς αἰχρὰς αὐτοὺς ἐς ὄνειδος πιθεῖς, αἰσχίω αἰσχίω ἐπάγα λίκω. ῥᾴδιον μὲν οὖν οὐδαμῶς διορίσαι τούτων θάτερον. ὅμως δὲ χρὴ τὸ νόμον ἀμωγέπως ὀρίζειν πειρᾶσθαι κατὰ μόριον μάθῃ δὴ προσχρώμενοι ἀμείνω, εἰκομισθεὶς ἐὰν στανῇ αὖθι ὅπλον πάσχρολος, ἔμπονος ἐγκύβδιον δὴ μερίσας σωτίπω, τὰ δὲ πρότερα ἐκεῖνα ὅπλα ἀπλεῖ φησιν ὁ φιλοσοφώτατος παρὰ θεῶν πρῶτα οἱ τῆς γάμεις ἐπιδοθῆναι δίτισι, ταῦτα ἡ ἔκτωρ ἔχειν, ἵβλιῶ αὖ τῶν τότε ὅσοι κακοὶ, ὀνήλιζεν ὅπλον ἀχροβολῶ τῷ τοῦ μενοιτίου. ἔτι δὲ ὁπόσοι κατὰ κρημνῶν ἐνφοίτησε ἀπώλισαν ὅπλα, ἢ κατὰ θαλάττας ἢ χειμάνων οἱ τόποις ὑποδεξαμένης αὐτοὺς ἐξαίφνης πολλῆς ῥύσεως ὕδατος, ἢ μυρί' αὖ ἔχει τὶς τοιαῦτα παραμυθούμενος ἐπάξειν, δύσλαβολον κακὸν κἀλλιῶν. τιμᾶν δὴ χρεὼν κατὰ δύναμιν, ἢ μᾶζον καὶ ἢ δυχρίστον κακὸν ἀχρὸ τοῦ αἰσχίου. χειδὸν οὖν οἱ τοῖς ὀνείδεσιν ἔχει τινὰ ζημίω ἢ τούτων τῶν ὀνομάτων ἐπιφορά. ῥίψασις μὲν γὰρ οὐκ οἱ πᾶσιν ὀνομάζοιτ' αὖ δικαίως. ἀποβολῆς δὲ ὅπλων, οὐχ ὁμοίως γὰρ ὅ, τε ἀφαιρεθεὶς κατ' εἰκαίως βίαιος ἡγοῖτ' αὖ ῥίψασις, ὅ, τε ἀφεὶς εἰκών. διαφέρει δὲ ὅλον που καὶ ἡ πᾶν. ὧδ' οὖν δὴ λεγέσθω νόμῳ. ἐὰν καταλαμβανόμενός τις ὑπὸ πολεμίων καὶ ἔχων ὅπλα, μὴ αἰσχρύφῃ καὶ ἀμαύρται, ἀφῇ δὲ εἰκών, ἢ ῥίψῃ ζωλῶ αἰχρὰν αἰνύμενος μᾶζα τάχους μᾶλλον ἢ κατ' αὐσρείαν καλὸν καὶ δύσταμενα θαπάζον, τοιαύτης μὲν ὅπλων ἀποβολῆς ἔστω λίκη ἐπφθίντων. τῆς δὲ εἰρημένης ἔμπροσθεν, ὁ διηλίζων ἀμαλάττω σκοπεῖν. ἐν γὰρ κακὸν ἀεὶ λᾶ κολάζειν, ἢ ἐν ἀμείνων ἢ οὐ ἐν δυστυχῇ, οὐδὲν γὰρ πλέον. ζημία δὲ τῷ πλὴ τοιαύτην ἀμωτηρίων ὅπλων ἐς γωϊαστίον ἀφοῖτι δύναμιν, τὶς ἆρα γέγνοιτ' αὖ πρόσφορος. οὐ δυνατὸν γὰρ αὐθρώπῳ σφᾶν τοιαστίον, ὃς ποτε θεὸν φασι σφᾶσαι καινὰ ἐν θέτειλον, ἐκ γυναικὸς ματαβαλόντα εἰς αἰσχρῶν φύσιν. ἰὼ γὰρ αἰσχρὶ ῥιψάσασι ζόπον τινὰ πρέπουσα παισῶν μάλιστα, ἐκείνῃ τῇ γενέσει αἰαστία γένεσις, εἰς γυναῖκα ἵβραισχρὸς μεταβαλοῦσα ἡμερέα τοῦ πᾳ γενομένη. ταῦ δ' ὅτι ζούτων ἐβύτατα φιλοψυ

χίας εἶναι, ἵνα ἂν ἐπὶ λοιπὸν ζῶν, μὴ κινδυνεύοι ζῆν δι' ὡς πλεῖστον χρόνον ὁ καλὸς ὁ νέος ἐξαιρόμενος, ἴσω νόμος ὧδε ἰοῦσι· αἰτῶ, ἐς αὖ ὄφλη λίκλιν ἐς ἀγορᾶς ἀποβαλὼν ὅπλα πολεμικά, ζύτω μήτ' ὢν τις στρατηγὸς, μήτ' ἄλλος ποτὲ τῶν κατὰ πόλεμον ἀρχόντων, ὡς αὐσηρὸν στρατιώτην χρῆσται· μηδ' εἰς τάξιν καταστάξῃ μηδ' ἱππεύσω· εἰ δὲ μή, καπυδύνειν αὐτῆς ἐν βύθιον, αὖ μὲν ἓξ τῆς μείζους τιμήματος ὁ τάξας ἐν κακὸν, χιλίας· αὖ δὲ τῆς δευτέρας, πέντε μνᾶς· οὗ δὲ τῆς τρίτου, τρεῖς μνᾶς· αὖ δὲ τῆς τετάρτης, μναῦν· ὁ δὲ ὅπλων πλὴν λίκλιν, πρὸς τῷ ἀφεῖσθαι τῶν αὐσηρῶν κινδύνων κατὰ φύσιν πλὴν αὐτῆς προσαποτισάτω μισθόν· χιλίας μὲν, αὖ τῆς μείζους τιμήματος ἓ· πέντε δὲ τῆς δευτέρου· ζεῖς δὲ αὖ τῆς τρίτου, μνᾶν δὲ ὡσαύτως καθάπερ οἱ πρόσθεν, ζῦν τετάρτου μέρους. βουλεύσουσι δὴ πρῶτα, τῆς ἡμῶν λόγου αὖ ἕνα περὶ τῶν ἀρχόντων γενομένων, τῶν μὲν κατὰ τύχην κλήρου καὶ ἐπ' οἰκίαν ἑνὶ, τῶν δ' ἐς πλείονα ἢ πρὸ ἑνὸς προκρίτων· τῶν δὲ τοιούτων βουλευτής τις ἱκανὸς, αὖ τίς τι ἄπρεπες σκολιὸν αὐτῶν, καὶ μὴ φθὰς ἐπὶ βαρὺ μὲν πλὴν ἀρχὴν πράξῃ, τῆς δ' αὐτοῦ δικαίως οὐ δίκας πρὸς πλὴν τῆς ἀρχῆς ἀξίαν, ῥᾴδιον μὲν οὐδαμῶς εὑρεῖν τῶν ἀρξάντων, ἀρχρῶντα ὑπὸ βάλλοντα πρὸς ἀρετήν· ἴμως δὲ πειρατέον, βουλευτάς τινας αὐθυρίσκειν θέας· ἔχει γοῦν οὕτω· πολλοὶ καιροὶ πολιτείας λύσιός εἰσι· καθάπερ νῦς ἢ ζῴου τινὸς οὗς οὐ τόνους τε καὶ ὑποζώματα καὶ νεῦρον ἐπιτόνους, μίαν οὖσαν φύσιν διαπαρμένῳ πολλαχῇ πολλῆς ὀνόματι προσαγορεύομεν· ἓς δὲ οὗτος οὐσμικρότατος καιρὸς ἢ σώζεσθαί τε, καὶ διαλυθεῖσαν εἰς ἄδαι πολιτείαν, αὖ μὲν γοῦν οἱ τοὺς ἀρχρῶντας ἢ βυθύνοντες ζηλοῦσιν ἐκείνων, καὶ τοῦτ' οὐ λίκλῃ ἀμάμπτῳ τε καὶ ἀμέμπτως, ὑπάσαν οὕτω θάλλει τε καὶ βίβαι μονᾶ χώρα καὶ πόλις. ἐὰν δ' ἄλλος τὰ τοῖς τὰς βυθύνασ' τῶν ἀρχόντων γίγνηται, τότε λυθείσης τῆς τὰ πάντα πολιτεύματα ξυνεχούσης εἰς οὐ λίκις, ταύτῃ πᾶσα ἀρχὴ διακαίεσθαι χωρεῖς ἕτερα ἀπ' ἄλλης· καὶ οὐκ ἐᾷς ταῦτ' ἔτι νάσσαι πολλὰς ἐκ μιᾶς πλὴν πόλιν ποιοῦσαι, στάσιων ἐμπλήσασαι, ταχὺ διώλεσαν. διὸ δὴ δεῖ πάντως τοὺς βυθύνους θαυμασιουὺς πᾶσαν ἀριπλὴν εἶναι· τεκτηνώμεθα δή τινα χρόνον αὐτῶν τοιαύτη γίγνεσθαι κατ' οἶκον ἑνὶ κάστου, μεῖζ ἰσοπαλὲς ὑλίου τοῖς ἐκ Διρους εἰς χειμῶνα, ξυνιόσαι χρεὼν πᾶσαν πλὴν πόλιν, εἰς ὑλίᾳ κοινὸν καὶ ἀπόλλωνος τέμενος τῷ θεῷ ἀφορισθέντος αὖσμασ' αὐτῷ χρεὼς, ὃν αὖ ἕκαστος αὐτῶν ἡγῆται πάντη ἀρίστην εἶναι πλὴν αὐτῆς, μὴ ἔλαττον πεντήκοντα γεγονότα ἐτῶν. τῶν δὲ προκριθέντων οὓς αὖ πλεῖστοι αἱρήσουσι, ζύγους ἐκλέξαι μέχρι τῶν ἡμίσεων, ἐὰν αὖ τοι γίγνωνται. πρῶτοι δὲ ἐὰν ὦσιν, ὅτι ἀφιλεῖν, ᾧ αὖ ἐλάχιστα γίγνωνται· καταλιπεῖν δὲ τῶν ἡμίσεις αὐτῶν, πλέθει τῶν ψήφων ἀφορίσαντας· ἐὰν δ' ποτ' ἴσαι γίγνωνται καὶ τὸν ἥμισυ ἀριθμὸν πλέω ποιῶσιν, ἀφιλεῖν τὸ πλέον ἀφορίσαντας πότερ-ποτ· τοὺς δ' ἄλλους ἐκκρίναντας, φθόρεν αὖθις, μέχρι πρὸ αὖ χρεὼς λῇφθῶσιν αἵσιοι· ἐὰν δὲ ἢ πᾶσιν ἢ τοῖν δυοῖν ἴσαι γίγνωνται, τῇ ἀγαθῇ μοίρᾳ καὶ τύχῃ ἐπιχειρήσαντας, κλήρῳ διελόντας ἐννικῶντι, καὶ διὰ τρόπου καὶ ζίζου, σιφανοῦσαι θαλλῷ· καὶ τὰ ἀρίστεια ἀποδόντας, πᾶσιν αἰεὶ πεῖν, ὅτι μακρῶν ἡκατὸν διὸν πάλιν τυχοῦσα σωτηρίασ' πόλις, ἀποφήνασα αὐτῆς ὑλίῳ αὖσμασ' τοὺς ἀρίστους ζεὺς ἀκροδίνιον, ἀπόλλωνι κατὰ ἓν παλαιὸ νόμον αἰκάδι δυοῖν κοινὸν καὶ ὑλίῳ, ὅσον πρὸ αὖ ἵστανται χρόνον τῇ κρίσει ζύγοισ δὲ πρώτῳ μὲν ἑκατὸν τῷ λώδικα βύθιος ἀπολεῖσαι· μέχρι πρὸ αὖ ἑκάστῳ πέντε καὶ ἑβδομήκοντα ἔτη ξυμβῇ γενόμενα· ἓ λοιπὸν δὲ χρεὼς ἀὲ προσαγινέσθων κατ' οἶκον αὐτόν· οὗτοι δὲ τὰς ἀρχὰς πάσας κατὰ λώδικα μᾶλλον διελόμενοι, πάσεως βασάνοις χρώμενοι ἐλθυδίρεως ἐλεγχόντων· οἰκοῦντων δὲ, ὅσους αὖ βύθιόσι χρόνον, οὐ τῷ τοῦ ἀπόλλωνός τε καὶ ὑλίου τεμένει οὐ ᾧ πρὸ ἐκείθησαν· ἢ τὰ μὲν ὑλία ἕκαστος, τὰ δὲ, ἢ κοινῇ μετ' ἀλλήλων κρίναντες, σὺν αρξάντας τῇ πόλει ἀποφηνάντων, ἐς πλὴν ἀτορᾶν γράμματα· καταθέντες πρὸ ἐκείνης ἀρχῆς, ὅ, τι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτίνειν κατὰ πλὴν τῶν βυθιόων γνώμην. ἥλις δ' αὖ τῶν ἀρχῶν μὲν ὁμολογῆσαι κρίνεσθαι δικαίως, ἐς τοὺς ἐκλεκτοὺς δικαστὰς εἰσαγόντων τοὺς βυ-

θιόνας·

ξύνους. καὶ ἐὰν μὲν ἀποφύγῃ τὴς τὰς δίκας, αὐτῶν τῶν δικαίων κατηγορήτω ἐὰν δὲ λάβῃ. ἐὰν δὲ ἄλλῳ, ἐὰν μὲν ᾖ, τῷ βασάνου τε μεμιλύου ἔλαττον τῶν δικαίων, ὥσπερ ἀνάγκη ἀπλῶς θνησκέτω. τῶν δ' ἄλλων ὅ τι μὴ μάστων ἂν αὐ λιποκτόνων ᾖ δικαστὴν ἢ δικαστὴν τίσαι, δικαζέσθω τινέτω. τὰς δὲ δίκας αὐτῶν τούτων, ἀκούειν χρὴ τίνες ἔσονται, καὶ τίνα χρόνον. ζῶσι μὲν οὖν δίκης τοῖς παρὰ πάσης τῆς πόλεως ἀρετῆς ἐξεμιλύους, προσορίαι τ' οὐ ταῖς παιηγόρισι πάσαις ἔστωσαν. ἔστι δὲ τῶν ἐς τοὺς ἄλλους καινὰ ξυσιῶν καὶ διαιρέσεις καὶ ὅσων αὖ ἑτέρων κοινωνῶσιν ἱερῶν, ἐκ τούτων τοὺς ἀρχοντας τῆς διαιρέσεως ἐκάστης ἐκπέμπειν. καὶ τούτους μόνους δίκαιος στέφειν τῶν ἐν τῇ πόλει κεκοσμημένους εἶναι. καὶ ἱερέας μὲν πάντας, τὸ ἀπόλλωνός τε καὶ ἡλίου. ἀρχιερέα δὲ, ὅσα κατ' οἶκον, πλὴν πρώτων κειμένων τῶν νομιζόμενα ἐκείνῳ τῷ οἴκου τῶν ἱερέων. καὶ τοῦνομα ἀναγράφειν τοῦτον κατ' οἶκον, ὅπως ἂν γίγνηται μέχρι ἀριθμοῦ τοῦ χρόνου, ἕως ἂν ἡ πόλις οἰκῆται. τελευτήσασι δὲ, προδόσεις τὰ καὶ ἐκφορὰς καὶ θήκας διαφόρους εἶναι τῶν ἄλλων πολιτῶν. λευκὴν μὴ πλὴν στολὴν ἔχειν πᾶσαν, θρόνων τε καὶ ὀδμῆς χωρὶς γίγνεσθαι. πυρᾶς δὲ χρὴ πεντεκαίδεκα καὶ ἀρρένων ἕδρον, σὺν ἑπταμέτρους τῇ κλίνῃ ἑκατόδρους; ὀϊὸν ὕμνον ποιημένου ἑπαινον ἐς τὸν ἱερέα, οὐ μόρει ἑκατόδρους ἄλλον. δύο δὲ μονίζοντας φλὴ πάσης τῆς ὑμέρας. ἔτι δὲ ἐς πλὴν λίνλω φόρον, αὐτὸν μὲν πλὴν κλίνλω ἑκατὸν τῶν νέων τῶν οἱ ζῆς γυμασίοις οὔφ αὖ οἱ προσήκοντες τὸ τελευτήσαντος ἐπόφονται. πρώτους δὲ προῖσαι ζῆς ἱππέας πλὴ πολεμικλὴ σκιλὴ ὁπλισμένους ἑκάστους. ζεὺ τοῖς ἵπποισι μὲν ἱππέας, ζεὺ δὲ ὅπλοις ὁπλίτας. καὶ τοὺς ἄλλους ὡσαύτως. παῖδας δὲ τοῦδε αὐτὸν πλὴ κλίνλω ἔμπροσθεν, τὸ πάντεσιν μέλος ἰφυμένων. καὶ κόρας ἐπομένας ὄρθιον, ὅσαι τ' αὖ γυναῖκες τῆς παιδοποιήσεως ἀπολαγμένοι τυγχάνωσι. μετὰ δὲ ταῦτα, ἱππέας τε καὶ ἱππέας ὡς καθαρεύοντα τῷ τάφῳ πιάσαι. ἐὰν ἄρα καὶ τῶν ἄλλων ἕρπωντας τάφον. ἐὰν καὶ τὸ τῆς πυθίας οὕτω τε καὶ ταύτη σύμφορον ᾖ. θήκλω δὲ ὑπὸ γῆς αὐτοῖς εἰργασμένην εἶναι, ἀξίδα προμήκη, λίθων προτέμνων καὶ ἀγόρων εἰς λιακμένην χρυσᾶν κλίνας παρ' ἀλλήλας λιθίνας καιμένας. οὗ τὸν μακρότερον γενόντα θοῦτες κύκλῳ χώσαντες, πέμπτον ἀλσος τοῦδε φυτεύσουσι, πλὴν κώλου ὁδός. ὅπως αὖ αὔξῃ ὁ τάφος ἔχῃ ταύτην πλὴ ἐς ἣν ἅπαντα χρόνον αἰπιδὴ χώματος τοῖς πιθήκοις. καὶ ἐπαινον δὲ, ἀπῶνα μουσικὸς αὐτοῖς καὶ γυμνικὸν ἱππικόντων, θήσουσι. τὰ μὲν δὴ γέρα τοιαῦτα τοῖς τὰς δίκας διαφυγοῦσιν. αὖ δ' ἥλιος ζύπων πιστεύων τῷ κατέχεσθαι πλὴ ἀνθρωπίνῳ φύσιν ἐπιδέξῃ καλὸς γενόμενος ὕστερον τῆς κρίσεως γράφεσθαι μὲν τὸν βουλόμενον αὐτὸν, ἐνόμως προσαπέτω. ὁ δ' ἀτὴν, ἐν δικαστηρίῳ γιγνέσθω, τοιῷδ' δέ τινι τρόπῳ. πρῶτον μὲν, νομοφύλακες ἔστωσαν τούδε τὸ δικαστηρίου. ἕπεται αὐτῶν τούτων, οἱ ζῶντες. πρὸς δὲ τούτοις, τὸν τῶν ἐκλεκτῶν δικαστήριον. γραφέσθω δὲ ὁ γραφόμενος ὃν αὖ γράψηται λέγουσαν πλὴ γραφὴν, αὐάξιον εἶναι τὸν, καὶ τὸν, τῶν αἱρετέων καὶ τῆς ἀρχῆς. καὶ ἐὰν μὲν ὀφλόντων ἁλῶ, στερέσθω τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τάφου καὶ τῶν ἄλλων τῶν δοθεισῶν αὐτῷ τιμῶν. ἐὰν δὲ ὀφλόντων μὴ μεταλάβῃ δ' πέμπτου μέρος τῶν ψήφων, τινέτω, ὁ μὲν τὸ μεγίστου τιμήματος, δώδεκα μνᾶς. ὀκτὼ δὲ ὁ τοῦ λευτάρου. τρίτου δὲ, ἓξ. τεταρτου δὲ, δύο. ἑκατὸν μάθους δὲ τοῦδε πλὴ λειπομένου κείσιν τῶν δικῶν, ἄξιον ἄγαθαι, διότι καὶ τοὺς τότε αὐθρώπους, ἥγουμένους εἰκαιρῶς εἶναι θεοὺς ἐκήτας, ἅτε καὶ τὸν τότε χρόνον τῶν πολλῶν ἐκήτων ὄντων. ὧν εἷς ἦν αὐτὸς, ἀγνῶ λόγος. ἔοικε δὲ δικαστὴς μὴ αὐθρώπων ἄλλοι διαδούμενος λέων ἐπιτρέπειν. θεοῖς δὲ, ὅθεν ἀπλῶς καὶ τὰ χεῖσαι δίκαια ἐκείνοι τ' αὐτῷ. διδοὺς γὰρ περὶ ἐκάστων τῶν ἀμφισβητουμένων ὅρκιον τοῖς ἀμφισβητοῦσιν, ἀπομάσῃ δὲ τὰ χὺ καὶ ἀσφαλῶς. ναῦς δὲ δὴ ὅτε μόρος τὶ φαμὲν αὐθρώπων οἳ τὸ παράπαν οὐκ ἡγοῦνται θεοὺς, οἱ δὲ οὐ φροντίζειν ἡμῶν αὐδὲν διαδοῦναι, τῶν δὲ πλέστων, ἔστι δὲ καὶ πάντων ἀδέξα, ὡς σμικρὰ ἀγόμενοι θύματα καὶ θωπείας πολλὰς, πολλὰ σιωπῇ σφῶν χρήματα. καὶ μεγάλων σφᾶς ἐκλύοντας κατὰ πολλὰ ζημῶν, οὐκέτι δὴ τοῖς νῦν αὐθρώποις

ἡ ῥᾳθυμαύχους αὖ εἶναι πρέπουσα τέχνη ἢ λίκνας· μεταβαλλομένων οὖν τῶν τοιούτων οὐδὲν δεῖ τοῖς ἀνθρώποις, μεταβάλλειν δεῖ καὶ τοὺς νόμους. ἐὰν γὰρ λέξεσι δικῶν, ὃν μετὰ νοῦ ἔνθεμένους νόμους, ἰσχύειν δεῖ τοὺς ὅρκους τ' αὐτοδικαιώτατον ἐκεῖνο τόξον· καὶ ἐν λαγχάνοντά τῳ τινὰ λίκνα, τὰ μὲν ἐγκλήματα γράφειν. ὅρκον δὲ μὴ ἐπομνύναι· καὶ ἐν φεύγοντα, καὶ τοῦτο ταὐτὸν πλὴν ἀρνησιν γράψαντα, παρακλοῦναι τοῖς ἄρχουσιν ἀνώμοτον. δεινὸν γάρ που δικῶν γ' ἐν πόλει πολλῶν γενομένων, ἃ ἐκλοῦσαι σμικροῦ δεῖν τοὺς ἡμίσεις αὐτῶν ἐπιορκηκότας· οὐ ξυμπίοις τε ἀλλήλοις ἥκιστα συγγιγνομένους· καὶ οὐ ἄλλως σωφρονοῦσας τὰ καὶ ἐκδικαίως συγκινήσειν ἐκείνων. νόμος δὴ κεῖσθω, δικαστὴν μὲν ὀμνύναι δικάζειν μέλλοντα· καὶ ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῷ κοινῷ κηρύττοντα λέγειν ὅρκων, ἃ δεῖ φορᾶς ἕνεκα ὀμόσαντα, ἀφ' ἑσπέρας φθέγγεσθαι, σφᾶς ἀεὶ δεῖ τὸ δίκαιον. καὶ κελεύω αὖ χορῶν καὶ πάσης μουσικῆς, καὶ γυμνικῶν τε καὶ ἱππικῶν ἄθλων ἐπιστάτας καὶ ξυνάδειν· καὶ ἀπάντων ὁπόσα μὴ φθόνῳ κέρδος κατὰ πλὴν ἀνθρωπίνην δόξαν τῶν ἐπιορκούντων. τῶν δὲ ὁρᾶν ἐξαρνουμένου καὶ ἐξομοσαμένου, κέρδος μέγα φανερὸν εἶναι δοκῇ, ταῦτα δὲ, δίκης δικῶν ὅρκων χωρὶς κείσθω ξύμπαντας τοὺς ἐπιμελεῖσθαι τοὺς ἀλλήλους. καὶ δὴ παράπαν οὐ λίκνᾳ δοῦς προίσθους μὴ ἐπιτρέπειν μήτε ὀμνύντι λίγειν πιθανότητος χάριν, μήτε ἐπαρώμενον ἑαυτῷ καὶ γένει· μήτε ἱκετείαις χρώμενον ἀχθεσθῆναι, μήτε οἴκτους γυναικείους ἀλλὰ δ' δίκαιον μετ' εὐφημίας διδάσκοντα καὶ μανθάνοντα ἀεὶ διαπλεῖν· εἰ δὲ μὴ, κατὰ πρὸ ἓξ τῆς λόγου λέγοντος, τοὺς ἄρχοντας πόλιν ἐπανάγειν εἰς τὸν τοῦδε τῆς πράγματος ἀεὶ λόγον. ξένοις δ' εἶναι πρὸς ξένους κατὰ πρὸ ταυτὸ, δίκην αἱρεῖσθαί τε ὅρκους παρ' ἀλλήλων αὖ ἀλλήλοις, καὶ διδόναι κυρίους· οὐ γὰρ κατὰ χάρισουσιν, οὐδ' οἰκοτυπούντες οὐ τῇ πόλει ὡς πολὺ, τοιούτους ἄλλους κυρίους τῆς χώρας παρέξονται ξυκοφόφους. δικῶντι δὲ λέξεως, ἐν αὐτὸν χρόνον εἶναι πρὸς ἀλλήλους πᾶσι πλὴν κείσθω, ὅσαπερ ἐλευθέρους ἀπειθεῖ τῇ πόλει· μήτ' οὖν πλείω ἄξιος, μὴ δ' αὖ διαμῶν μηδὲ ἐλάττω. τοῦδε δὲ χρείας ἕνεκα φοιτήσεων, ἢ πομπύσεων, ἢ τοιούτων τινῶν ἄλλων κοινῶν κομίσεων· ἢ λειτουργιῶν ὁπόσαι τοῦδε θυσίας ἐφολκίδες ἢ πολεμικὰς εἰς φορᾶς ἔπλης, πάντων τῶν τοιούτων, ἱκανὸν εἶναι πλὴν πρώτην ἀπάγειν τῆς ζημίας. τοῖς δὲ μὴ πειθομένοις, ἐπιχειρεῖσθαι τούτοις ὃς αὖ πόλις ἅμα καὶ νόμος εἰς πρᾶξιν προστάττει· τῶν δὲ ἀπειθούντων ταῖς ἐπιχειρήσεσιν, πράξαντα τῶν ἐπιχείρων εἶναι· δ' δὲ νόμισμα γίγνεσθαι τῇ πόλει· ἐὰν δὲ ζημίας δίδοσθαι πλείονος, τὰς ἀρχὰς ἐκδίκους τοῖς ἀπειθοῦσι τὰς περιπούσας ζημίας ἐπιβαλλούσας, εἰς σάγειν εἰς τὸ δικαστήριον, ἕως αὖ ἐθέλωσι σφᾶς δ' προσαχθὸν· πόλλ δὲ ἥλις αὖ μήτε χρηματίζηται, πλὴν τὸν ἐκγὼς χρεμπτισμόν, μήτ' ἐμπορεύηται τοῦδε ἀποδημίας ἑαυτῶν ἔξω τῆς χώρας· καὶ ξοάνων ὑποδοχῆς ἄλλοθεν, ἀνάγκη βουλεύεσθαι τὴ χρὴ σφᾶς συμβουλεύειν οὖν τὸν νομοθέτην δεῖ τούτων πέρι, πρῶτον πείθοντα εἰς διάνοιαν· πόσοι δὲ πόλιν ἐπιμέλεια πόλιν ἥδη κρατιστεύειν πανδοκεῖ καὶ νομίας ἀλλήλοις ἐμφυσιούντων ξοάνων ξόανος· ὃ δὴ τοῖς μὴ δὲ πολιτευομένοις δεῖ νόμων ὀρθῶν, βλάβη αὖ φθόρει μεγίστη πασῶν· ταῖς δὲ πλείσταις πόλεσι ἄτε οὐδαμῶς δὲ νομομένοις, οὐδὲν διαφθόρει φύεσθαι δεινόμενος τὲ αὐτοῖς ξόανος ἢ αὐτοὺς εἰς τὰς ἄλλας ἐπικομάζοντας πόλεις, ὅταν ἐπιθυμῶσι τὶς ἀρχθμίας ὅπη οἷν καὶ ἐπότε, εἴτε νέος εἴτε καὶ πρεσβύτερος ὤν. δ' δὲ αὖ μήτε ἄλλους δίκεσθαι μήτε αὐτοὺς ἄλλοσε ἀποδημεῖν, ἅμα μὲν οὐκ ἐγχωρεῖ τόγε παράπαν· ἔτι δὲ ἄγειν καὶ ἀπινὲς φαίνειτ' αὖ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις, ὀνόματί τε χαλεποῖς ταῦσι λειτομέναις ξοπλασίας χρωμένους, καὶ χρόποις αὐθάδεσι καὶ χαλεποῖς ὡς δοκεῖσι αὖ· χρὴ δὲ οὔποτε τοῦδε σμικροῦ ποιεῖσθαι δ' δοκεῖν ἀχαθοὺς εἶναι τοῖς ἄλλοις ἢ μὲ δοκεῖ· οὐ γὰρ ὅσον οὐσίας ἀρετῆς ἀπισφαλμένοι τυγχάνουσιν οἱ πολλοὶ, τοσοῦτον καὶ τῷ κείνειν τοὺς ἄλλους ἀπονηρεῖ καὶ ἄχρηστοι. θεῖον δέ τι καὶ βύσχον ἔστι καὶ τοῖσι κακοῖς· ὥστε πάμπολλοι καὶ τῶν σοφόσφρακῶν, ὧ τοῖς λόγοις καὶ ταῖς δόξαις διαιροῦνται τοὺς ἀμείνους τῶν ἀνθρώπων καὶ τοὺς χείρους. διὸ καλὸν ταῖς πολλαῖς πόλισι δ' παρακέλευσμα· ὅτι προτι-

μᾶν

μεῖν τὴν εὐδοξίαν πρὸ τῶν πολλῶν. δ' μὲν γὰρ ὀρθότατον καὶ μέγιστον, ὅταν ἀγαθὸν ἀληθῶς, οὕτω τὸν εὔδοξον εἶναι θηρεύειν. χωρὶς δὲ μισθαρνῶς τὸν γε τέλειον ἄθροα ἰσόμοιρον. καὶ δὴ καὶ τῇ κατὰ κρότησιν οἰκειζομένῃ πόλει, πρέπον αὖ εἶναι δόξαν πρὸς ἣν ἄλλων ἀνθρώπων ὅτι καλλίστην τε καὶ ἀρίστην παρασκευάζεσθαι πρὸς ἀρετήν. πᾶσι δ' ἐλπὶς αὐτὴν ἐκ τῶν εἰκότων ἄθρον κατὰ λόγον γίγνεσθαι μετ' ὀλίγον ἥλιον ὄψεσθαι καὶ τοὺς ἄλλους θεούς, οἳ ταῖς δικαίοις πόλεσι καὶ χώραις εὐδαίμοσι ἔοικεν χρὴ ποιεῖν πᾶσι ἀποδημίας εἰς ἄλλας χώρας καὶ τόπους, καὶ πᾶσι ὑποδοχὰς ξένων. Γρῶν μὲν νεωτέρῳ ἐτῶν τετταράκοντα, μὴ ἔξεστω ἀποδημεῖν μηδαμῇ μηδαμῶς. εἰ δέ τις ἰδίᾳ μαλακὸς, δημοσίᾳ δ' ἔστω κήρυξιν ἢ πρεσβείας ἢ καί τισι θεωροῖς· τοὺς δὲ κατὰ πόλεμον καὶ στρατείαν ἀποδημίας, οὐκ οὐκ ἐκ δημίας πολιτικαῖς ἄξιον ἀχορεύειν ὡς τούτων οὔσας. πυθοῖ τῷ ἀπόλλωνι καὶ εἰς ὀλυμπίαν δεῖ καὶ εἰς νεμέαν καὶ εἰς ἰσθμὸν χρὴ πέμπειν. κοινωνοῦντας θυσιῶν τε καὶ ἀγώνων τοῖς θεοῖς· πέμπειν δὲ εἰς μὲν ὅτι πλείστους ἅμα καὶ ἡλικίστους τε καὶ ἀρίστους. οἵτινες εὐδόκιμον τὴν πόλιν, οἷ ἐφ' ἃς τε καὶ ἱερὰ καὶς σωτηρίαις ποιήσουσι δοκεῖν, τοῖς τοῦτ' ἐν πόλεμον αὐτίχρεφον, ἀποδιδύντες δόξας παρασκευῇ. ἐλθόντες δ' ἄνεκα διδάξουσι τοὺς νέους, ὅτι λοῦτρα τὰ τῶν ἄλλων δεῖ νόμιμα τὰ τοῦτ' εἰς τὰς πολιτείας. Θεωροὺς δ' ἄλλους ἐκπέμπειν χρεὼν τοιούς δ' τινας· τοὺς νομοφύλακας παρεμβόλους. αὖ τινες ἐπιθυμῶσι τῶν πολιτῶν τὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων πρᾶγματα θεωρῆσαι κατά τινα πολέμου χρόνον, ἀπεργάτω μαλακὸς δοῦλος νόμος. οὔτε γὰρ ἄπειρος οὖσα πόλις ἀνθρώπων κακῶν καὶ ἀγαθῶν λυσιτελοῦσ' αὖ ποτε ἀνομίλητος οὖσα, ἄμβροτος ἡμαθῶς εἶναι καὶ τέλειος οὐδ' αὖ δοὺς νόμους διαφυλάττειν αὐτοὺς τοῦ γνώμη λαβεῖν αὐτούς, ἀλλὰ μὴ μόνον ἴθισιν· εἰσὶ γὰρ οἱ τοῖς πολλοῖς ἀνθρωποι ἀεὶ θεοί τινες οὐ πολλοί. παῖδες δ' ἄξιοι συγγίγνεσθαι. φυόμενοι οὖν μᾶλλον οἱ δυνομουμένας πόλεσιν ἢ καὶ μή. ὧν κατ' ἔτος ἀεὶ χρὴ ἐν οἷς ταῖς δυνομουμένας πόλεσιν οἰκεῖσθαι ἰζιόντα κατὰ θάλατταν καὶ γῆν. ζητῶν ὃς αὖ ἀδιάφθαρτος ᾖ· τὰ μὲν διεκαινύμενον τῶν νομίμων, ὅσα καλῶς αὐτοῖς κεῖται, τάδ' ἰσχυροῦμενον, εἴ τι παραλέπεται. αὖθι γὰρ ταύτης τῆς θεωρίας ἡ ζητήσεως οὐ μένει ποτὲ τελέως πόλις. οὐ δ' αὖ καλῶς αὐτὴν θεωρῶσι. πῶς οὖν γίγνεται ἀμφότερα ταῦτα· πρῶτον μὲν ὁ θεωρὸς ὁ δίου ὑμῶν γενόμενος, ἔστω πλειόνων ἐτῶν, ἢ πεντήκοντα· ἔτι δὲ τῶν εὐδοκίμων τάδε ἄλλα καὶ εἰς τὸν πόλεμον ἔστω γεγυμνάσιος, εἰ μέλλει τῶν νομοφυλάκων λῆγμα, εἰς τὰς ἄλλας μεθήσειν πόλεις· πλέον δὲ ἐξήκοντα γενόμενος ἐτῶν, μηκέτι θεωρείτω. θεωρήσας δ' ὁπόσ' αὖ ἔτη βουλιθῇ τῶν δύο. καὶ ἀφικόμενος οἴκαδε, εἰς τὸν σύλλογον ἔτω τὸν τῶν τοῦτ' νόμους ἐποπτεύοντων. ζῶς δ' ἔστω νέων καὶ πρεσβυτέρων μεμιγμένος· ἡνίκα μὲν ἡμέρας συλλεγόμενος ἐξ ἀνάγκης ἀπ' ὄρθρου μέχρι πρὸ αὖ ἥλιος αἴσχη· πρῶτον μὲν τῶν ἐφέων τῶν τὰ ἀριστεῖα ἐλληφότων· ἔπειτα τῶν νομοφυλάκων τοὺς ἀεὶ πρεσβεύοντας δίκα. εἰ δὲ ὁ τοῦτ' τῆς παιδείας πάσης ἐπιμελητὴς ὅ, τε νέος· οἵ, τε ἐκ τῆς ἀρχῆς ταύτης ἀπολαμβάνοι· ἔκασος δὲ τούτων, μὴ μόνος, ἀλλ' ἕτω μετὰ νέου ἀεὶ τεταίονται ἐτῶν μέχρι τετταράκοντα ἐν ἀρίσκονται αὐτῷ προσλαμβάνων. τὴν δὲ σωτηρίαν εἶναι τούτοις καὶ τοὺς λόγους τοῦτ' νόμων ἀεὶ τῆς τε οἰκείας πόλεως πέρι· καὶ ἐὰν ἄλλοθι πυθαίονται εἴ τι τοῦτ' τῶν νεωτέρων διαφθόρον· καὶ δὴ καὶ τοῦτ' μαθημάτων, ὁπόσ' αὖ οὐ ταύτῃ τῇ σκέψει δοκῇ συμφέρειν. ἃ μαθοῦσι μὲν δικαιότερον γίγνεσθαι· μὴ μαθοῦσι δέ, σκοτεινότερα τὰ τοῦτ' νόμους αὐτοῖς φαίνεσθαι καὶ ἀσαφῆ. ἃ δ' αὖ τούτων ἐγκείνεσθαι οἱ γεραίτεροι, τοὺς νεωτέρους πάσῃ σπουδῇ μαθαίνειν. ἐὰν δ' τις ἀπέρχοις δοκῇ τῶν παρακελευσμένων εἶναι, τῷ παρακελεῦσθαι μὴ φιλεῖσθαι ἐν σύλλογον ὅλον. τοὺς δ' ἀποδεικνυμένους τούτων τῶν νέων φυλάττειν τὴν ἄλλην πόλιν ἀποβλέποντας εἰς αὐτούς. ἀτιμάζειν δὲ μᾶλλον τῶν ἄλλων, ἐὰν ἀποδείκνυσι χείρους τῶν πολλῶν· εἰς δὲ ἄριστον ἐν σύλλογον ὁ θεωρήσας τὰ αὐτοῖς ἄλλοις ἀνθρωπίνοις νόμιμα ἀφικόμενος, ἀνήρ τις παρελήλυθώς. καὶ εἴ τινα φιλίαν τινῶν τοῦτ' θέσεως νόμων ἢ παιδείας, ἢ τροφῆς ὅτι τινὰς ἔχον-

τας φράζειν· ἅτε καὶ αὐτὸς νομοθετικὸς ἅπαξ, ἅ κοινούτω τῷ συλλόγῳ ἅπαντι· καὶ ἐάν τε μᾶλλον χείρων μηδὲν βελτίων ἥκειν δόξῃ, χαίρειν γοῦν τῆς σφόδρα προθυμίας αἰνέσθω. ἐὰν δὲ πολὺ βελτίων, πολύ τ' ἐπαινείσθω μᾶλλον ζῶν. τελευτήσαντα τότε μαῖς αὐτὸν προσηκούσαις ἢ τῶν συλλογομένων τιμᾶτω δυνάμεις. ἐὰν δὲ διαφθαρμένος ἀφικέσθαι δόξῃ, μηδεὶ ξυγγιγνέσθω μήτε νέῳ μήτε πρεσβυτέρῳ, προσποιούμενος εἶναι σοφός· καὶ ἐὰν μὲν πείθηται τοῖς ἀρχουσιν, ἰδιώτης ζήτω. ἐὰν δὲ μή, τεθνάτω. ἐάν τε δικαιοπραγῶν ἄλλο πολυπραγμονῶν, ἅ τε δὴ νῦν παιδείαν καὶ τοὺς νόμους. ἐὰν δὲ ἄξιον ὄντα εἰς δικαιοπράγειν εἰσάγειν, ἀρχόντων μάλιστα εἰσάγῃ, ὀνειδος ἀποκείσθω τοῖς ἀρχουσιν εἰς τὸν τῶν ἀριστείων διαδικασίαν. ὁ μὲν οὖν ἐκδημῶν, οὕτω καὶ τοιοῦτος ὤν, ἐκδημείτω. ἐν δὲ εἰσπεδημήσαντα μᾶλλον ἐξεῖναι χρὴ φιλοφρονεῖσθαι. τίς δ' ἐστὶ ξένος, ὃν δεῖ πέρι λόγου ἓνα ποιεῖσθαι. ὁ μὲν δὴ πρῶτος καὶ ὄψε τέλους ἀεὶ διεισὶς ἐς τὰ πολλὰ διατελῶν ταῖς φοιτήσεσι, καθάπερ οἱ τῶν ὀρνίθων διαπορευόμενοι καὶ οὗτοι οἱ πολλοὶ καὶ τὰ θάλαττα ἀτειχῶς δι' πετόμενοι, χρηματισμοῦ χάριν ἐμπορευόμενοι ἵνους ὥρα πίνονται πρὸς τὰς ἄλλας πόλεις· ὧν ἀγορᾶς καὶ λιμένας καὶ δημοσίους οἰκοδομήμασιν ἔξω τῆς πόλεως πρὸς τῇ πόλει ὑποδέχεσθαι χρὴ, τοὺς αὖθι τούτοις ἀρχοντας τεταγμένους φυλάττοντας μὴ νεωτερίζῃ τίς ἢ τῶν ἐνθάδε ξένων, καὶ λίκασ' αὐτοῖς ὀρθῶς διαιροῦντας αἰσχρὰ μὲν, ὡς ὀλίγιστα δ' ἐπιχωριάζοντας, ὁ δὲ λάβδρος, ὅμασιν ὄντως δικαίως. ὅσα τε μουσῶν ὧδε ἔχεται δικαιώματα. τῷ δὲ τοιούτῳ παντὶ χρὴ κατὰ λύσεις πρὸς ἰδρῶτα εἶναι φιλοξενίαις αἰθρώπων παρεσκευασμέναις. χρὴ δὲ καὶ τῶν τοιούτων, ἰδρῶτα τε καὶ νεκρόρους ἐπιμελεῖσθαι καὶ ταφὰς ἐπιμελῶν. ὅπως αὖ ἐν μέτριον ἐπιμένοντες χρόνον, ἰδόντες τε καὶ ἀκούσαντες ὧν χάριν ἀφίκοντο, ἀπελαύσεις τῶν ὁρᾶσαί τε καὶ παθεῖν ἀπαλλάττωνται. δικασταὶ δ' αὖ τοῖς ἐξεῖν ξένοις ἰδρῶτα. ἐὰν ἀδικῆται αὐτῶν τινα ὑπ' ἄλλου ἀδικήσας τούτων ὅσα οὐκ ὄρκωμόται πεπόνηται. ἐὰν δέ τι μεῖζον ἔγκλημα αὐτοῖς γίγνηται, πρὸς τοῖς ἀγορανόμοις εἶναι δεῖ λίκασ' τοῖς τοιούτοις. τελευτᾶν δὲ ξένον ὑποδέχεσθαι χρὴ δημόσιά τινα δημόσιον ἰδρῶτα ἄλλης χώρας ἀφιγμένον. ὧν στρατηγοῖς τε καὶ ἱππαρχοις καὶ ταξιαρχοις ὑποδεκτέον ὅσοι μόνοι. τὴν τ' ἐπιμέλειαν τῶν βιούτων, μετὰ τῶν πρυτάνεων τριτέον ἐκείνῳ, παρ' ὅτῳ τὰς αὖ αὐτῶν τὴν καταύλυσιν ξενωθεὶς ποιήσηται μένῳ. τέταρτος δὲ αὖ ποτ' ἔς ἀφίκηται, αὐσίνιος μὲν, αὖ δ' ὃν ποτ' ἔς ἔλθῃ τῶν παρ' ἡμῖν δημοσίων αὐτίστροφος ἰδρῶτα ἄλλης χώρας, πρῶτον μὲν ἔλαττον ἐπῶν μηδὲν πεπόνηται γεγονὼς ἴσω. πρὸς τούτῳ δὲ ἀξιῶν, ἅ καλὸν ἰδεῖν τῶν οἰκείων ταῖς ἄλλαις πόλεσι διαφόρων οἰκοδομιῶν, ἅ καὶ δεῖξαί τι κατὰ ταῦτα ἄλλῃ πόλῃ, ἵνα μὲν νῷ πᾶς ἀκίνδυνος ὁ βιοὺς ὧδε τοῖς τῶν πλουσίων καὶ σοφῶν δῆρας, τοιοῦτος ἔστω αὐτὸς ὤν. ὧδε γὰρ πλὴν τοῦ τῆς παιδείας ἐπιμελουμένου πόλιν εἶκειν ἵνα τῳ πιστεύειν καλῶς εἶναι ξένος τῳ τοιούτῳ ξενῶνι, πλὴν τῶν νικηφόρων τινὸς ἐπ' ἀριστῇ. ξενῶν τοίνυν τὸν μὲν διδάξασ', ὁ δὲ μαθών, ἀπαλλαττέσθω φίλος παρὰ φίλων δῶρος καὶ ἀμοιβὰς πρὸς πύστεως ἀμοιβείς· τοῦτο δὴ τοῖς νόμοις ὑποδέχεσθαί τε χρὴ πάντας ξένους τε καὶ ξένας ὀρθῶς ἄλλης χώρας καὶ τοὺς αὐτῶν ἐκπέμπειν τιμῶντας ξένοις λίκα· μὴ ξερύμασι καὶ θύμασι τοὺς ξενηλασίας πειρωμένους, καθάπερ ποιοῦσι νῦν θερίμματα νείλου. μὴ δὲ κηρύγμασιν ἀγρίοις. Ἐγγύλιον ἂν αὖ ἐγγυᾶταί τις, διαρρήδην ἐγγυάσθω, πλὴν πρᾶξιν πᾶσαν ὁμολογούμενος ἀσυγγραφῆ· καὶ ἀκαστίου μαρτύρων μὴ ἔλαττον ἢ τεττάρων. ὅσα δὲ ὧδε χιλίων, τὰ δ' ἐπάνω χιλίασ' μὴ ἔλαττον ἢ πέντε. ἐγγυητὴς μὲν δὴ καὶ ὁ προπωλῶν ὠνοῦν, ἢ μὴ οἰκείως πωλοῦντος, ἢ καὶ μικτὰ μεῖς ἀξιόχρεως. ὑποδικος δ' ἔστω καὶ ὁ προπωλῶν καθάπερ ὁ ἀποδόμενος. φορᾶν δὲ αὖ ἐλθὼν τίς τε παρ' ὁτῳοῦν γυμνὸς ἢ χιτωνίσκον ἔχων ἄζωστος προσμόσας τοὺς νομίμους θεούς, ἢ μὴν ἐλαττίζων ἀρέσειν, οὕτω φορᾶν. ὁ δὲ, παρ' ἑκάστῳ πλὴν οἰκίας τάττεσθω καὶ τὰ ἀσύλματα φορᾶν. ἐὰν δέ τις βραδυᾶν βουλομένῳ, φορᾶν μὲ δίδῳ, δικάζεσθαι μὲν ἐν ἀπειρόμενον, τιμησάμενον ἐν ἐρυθνώμενον. αὖ δέ τις ὄφλῃ, πλὴν δι' πλασίαν τῷ τιμήμα-

τος

ζος βλάβλω ἐκτίνειν. ἐὰν δὲ ἀποδημῶν οἰκίαν διαπύητος τινὶ χάνῃ, τὰ μὴ ἀσήμαντα παρεχόντων οἱ οἰκήσαντες βρίνται· τὰ δὲ σεσημασμένα, παρασημώσθω. καὶ ὃν αὖ ἐθέλῃ φύλακα καταστήσατο πέντε ἡμέρας, ὁ φωρῶν. ἐὰν δὲ πλείονα χρόνον ἀπῇ, τοὺς ἀγορανόμους παρακαλεῖν, οὕτω φωράτω, λύων καὶ τὰ σεσημασμένα. πάλιν δὲ μετὰ τῶν οἰκείων καὶ τῶν ἀγορανόμων, καὶ τὰ σημάσθω. τῶν ἀμφισβητησίμων, χρόνου ὅρος ὃν ἐάν τις ᾖ κεκτημένος, μηκέτ' ἀμφισβητεῖν ἐξεῖναι· χωρίων μὲν οἰκήσεών τε πᾶσι, οὐκ ἐς ἀμφισβήτησις. τῶν δὲ ἄλλων, ὅ, τι ἄν τις κεκτημένος ᾖ, ἐὰν μὲν καὶ κατ' ἄγυιαν καὶ κατ' ἀγορὰν καὶ ἱερὰ χρώμενος φαίνηται, καὶ μηδεὶς ἐπιλαμβάνηται, φῶ δὲ ζητεῖν ἔξεστιν τὸν χρόνον, ὁ δὲ μὴ ἀποκρυπτόμενος φανερὸς ᾖ, ἐὰν οὕτω τὴς οἰκίας ἢ ἄλλου τινὸς ἐκτημένος ὁ δὲ ζητῶν διαγίνωσκέτω, μὴ ἐξέστω ἑκατὸν τοιούτου κτήματος ἐπιλαβέσθαι μηδὲν ἀπιθάνως οἰκίαν τε. ἐὰν δὲ καὶ κατ' ἄγυιαν μὲν μὴ, μὴ δὲ κατ' ἀγορὰν χρῆται, κατ' ἀγρους δὲ φανερῶς, μὴ προστυχὼν δὲ ὁ πέντε ἔτεσι γίνηται τούτοις, τῶν πέντε ἐξελαθόντων ἐτῶν, μηκέτι τὸ λοιποῦ χρόνου ἐξέστω τούτῳ τοῦ τοιούτου ἐπιλαβέσθαι. ἐὰν δὲ κατ' οἰκέτας ὁ ἄσυτός τις χρῆται, ζητεῖν πρὸ ἑπτὰ μῆνας εἶναι. ἐὰν δὲ κατ' ἀγρους ὁ ἀφανὴς κέκτηται, δέκα ἐτῶν. ἐὰν δ' ὁ ἀλλοδημία, τὸ παντὸς χρόνου ὅταν ἀνάρχου, μηδεμίαν εἶναι προθεσμίαν τῆς ἐπιλήψεως. Ἐάν τις ὑπὸ λίκνῳ παραγγέλλεσθαι κωλύσῃ βία, ἔστω αὐτὸν εἶναι μαρτύρασθαι. ἐὰν μὲν δοῦλον ἔστω αὐτῷ ἔστω ἀλλότριον, ἀτελῆ καὶ ἄκυρον γίνεσθαι πρὸ λίκνου. ἐὰν δ' ἐλεύθερον, πρὸς τῷ ἀτελῆ, δεδῆσθαι μὲν οἰκαδε, ὑποδίκην δὲ ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τῷ ἐθέλοντι γίγνεσθαι. ἐὰν δὲ αὐτανδρὶ γυμνικῆς ἢ μουσικῆς ἢ τινος ἀγῶνος ἐπὶ τόπου διακωλύῃ τις βία μὴ παρεῖναι, φραζέτω μὲν, ὁ ἐθέλων τοῖς ἀθλοθέταις. οἱ δ' ὃς ἂν ἀκούσας ἐλεύθερον ἀφιέτω, ἢν δὲ θέλοντα ἀτιμάζεσθαι. ἐὰν δὲ ἀλιτανεύσωσιν, ἐὰν μὲν οἰκωλύων ἀτιμάζεσθω νικήσῃ, τάττειν νικητήρια τῷ διακωλυθέντι δίδοναι· καὶ νικήσαντα γράφειν, οὗ ἐθέλει ἐς αὖθις ἀγῶνα. τῷ δὲ διακωλύσαντι, μὴ ἐξέστω μηδὲν αὐτῷ μὴ δὲ ἐπιγραφὴν τοῦ τοιούτου ἀγῶνος ποτὲ γράφεσθαι. ἐλάττων δὲ ὑπόδικος γιγνέσθω. ἐάν τε ἥττηται ἀτιμάζόμενος ἑαυτὸν καὶ νικᾷ. Ἐάν τις κλεπτικὸς ὁ ποιῶν ὑποδέχηται γιγνώσκων, πλὴν αὐτῷ ὑπεχέτω λίκνῳ τῷ κλέψαντι. φυγάδος δὲ ὑποδοχὴς, θάνατος ἔστω ζημία.

Τὸν αὐτὸν φίλον τε καὶ ἐχθρὸν νομιζέτω πᾶς τῇ πόλει. ἐὰν δέ τις ἰδίᾳ πιῶσι πρός τινας ἐρίσῃ ἢ πόλεμον ἄδῃ τῷ κοινῷ, θάνατος ἔστω καὶ τούτῳ ζημία. ἐὰν δέ τι μέρος τῆς πόλεως ἐρίσῃ, ἢ πόλεμον πρός τινας ἑαυτῷ ποιῶσι, ὃς αἰτίους οἱ στρατηγοὶ ταύτης τῆς πράξεως εἰς γάντων ἐς δικαστήριον. ὅστις δὲ, θάνατος ἔστω λίκνῳ. Τοὺς τῇ πατρίδι διακινοῦντας μ, δώρεων χωρὶς χρὴ διακινεῖν. πρόφασιν δ' εἶναι μηδεμίαν, μηδὲ λόγον ἐᾶναι νοῦμονα. ὡς ἐπ' ἀγαθοῖς μὲν δεῖ δέχεσθαι δώρεα. ἐὰν δὲ φλαύροις, οὔ. φθορὰ γὰρ γίνεται καὶ γίνοντα καρτερεῖν, οὐκ εὐπετές. ἀκούοντα δὲ ἀσφαλέσταν πείθεσθαι τῷ νόμῳ μηδὲν ἐὰν δώροισι διακινεῖν. ὁ δὲ μὴ πειθόμενος ἀτελὴς, τιθέτω ἀλοὺς τῇ λίκνῳ. χρημάτων εἰσφορὰς πέρι τῷ κοινῷ, τετιμῆσθαι μὲν ἕκαστον πρὸ οὐσίαν, οἵνεκα πολλῶν χρεών· καὶ πρὸ ἐπίτειον ἐπικαρπίαν, οὐ γράμμασιν ἀποφθείρειν ἀγρονόμοις φυλέταις· ὅπως ἂν δυνῶν οὔσιν τοῖν ἐς φορὰν, ὁπότερα ἡ δημόσιον ἂν χρῆσθαι βούληται, χρῆται κατ' οἰκίαν τὸν ἕκαστον βουλευομένων. ἑάστε τῷ τέλματος ὅλκ μέρει, ἑάστε τῆς γνωμίης ἐπ' οἰκίαν τὸν ἐκάστοτε προσόλου, χωρὶς τῶν ἐς τὰ ξυασία τελουμένων. Θεοῖσι δὲ ἀνατήματα χρὴν ἔμμεναι ἡν μέτεστιν ἄσυλα ἀνατιθέντα δωρεῖσθαι. γᾶ μὴ οἷόν ἐστι τὰ εἰκότως, ἱερὰ πᾶσι πάντων θεῶν. μηδεὶς οἷόν λαυτρόν ἱερὰ καθιδρύσθω θεοῖς. χρυσὸς δὲ καὶ ἄργυρος οἰ ἄλλοις πόλισιν ἐλίᾳ τε καὶ οἰ ἱεροῖς ἔστιν ἐπιφθονεῖν κτῆμα. ἐλέφας δὲ ἀπολελοιπὸς ψυχὴν σώματος οὐκ ἔχει ἐς αἰτήματα. σίδηρος δὲ καὶ χαλκὸς, πολέμων ὄργανα. ξύλου δὲ, μονόξυλον ὅ, τι ἂν ἐθέλῃτις, ἀσκεπάστῳ· λίθου ὡσαύτως, πρὸς τὰ κοινὰ ἱερά. ὑφλὸν δὲ μὴ πλέον ὄργυιαν γυναικὸς μιᾶς ἔμμισον. χρώματα δὲ λευκὸν,

πρέποντ' αὖ δικῆς εἶναι καὶ ἄλλοθι καὶ οὐ ὑφῆ δόμματα ἢ μὴ προσφδρέειν, ἀλλ' ἢ πρὸς τὰ πολέμου κοσμήματα· θεάσεται δὲ σῶρα ὄρνιθές τε καὶ ἀγάλματα, ὅσα πρὸ αὐ αὐμεῖς ζωγράφος ἡμῖν ἐς ἀποτελῆ· καὶ τἄλλα ἔστω κατὰ τὰ τοιαῦτα αἰνίγματα μεμιμημένα. ὅτι δὲ μὴν διήρηται τῆς πόλεως ξυμπόσιος, ὅσα τε καὶ ἃ δεῖ γίγνεσθαι, καὶ νόμοι τοῖδε τῶν ξυμβολαίων εἰς δύναμιν τῶν μεγίστων πέρι, πάντων ἔρωνται, τοῖσιπὸν δὴ λίκασ' αὖ ἔσ χρεὼν γίγνεσθαι. Δικαστηρίων δὲ ἡ μὲν πρώτου αἵρεσις δικασταὶ γίγνοιντ' αὖ, οὓς αὖ ὁ φύλων τε καὶ ὁ δίκων ἵλαονται κοινῇ δικαιπαταὶ δικαστῶν ὄγνομα μᾶλλον πρέπον ἔχοντες· λαὸς δὲ κωμῆται τε καὶ φυλέται κατὰ ἡ σωδίκαιον μέρος διηρημένοι· οὗτος, αὖ μὴ δικαιεῖ ὧδον οὐ τοῖς πρώτοις, τοῖδε ζημίασ' μείζονος ἐόντων ἀτιμιούμενοι· ὁ δὲ φύλων, αὖ ἵπῃ ὑβῇ ἡ λαὸς ὁ, ἢ πιπῆ μόριον ἀποζυπτο τῆ τιμήματος τῆς γραφείσης δίκης· ἐὰν δ' ἐγκαλῶν τις ὧς δικασταῖς ἡ τεῖτον ἀτιμίζεσθαι ξούλητοι, ἀγέτω μὲν ὃ τοὺς δικαστὰς ὧς ἐκλειξούς, οὐ δίκαιο· ἐὰν δὲ πάλιν ἵπῃ ὑβῇ, οὐ ἡμιολίασ τῆ τιμήματος ἀποτίνετο· ἐὰν δὲ ὁ δίκων ἵπῃ ὑβεὶς οὐ πρώτοις μὴ ἁρεμῇ, εἰς δὲ ὧς λαοτρόους ἴῃ, νικήσας μὲν δὴ, ἡ πέμπτου μέρος ἀπολαμβανέτω· νικηθεὶς δὲ, ἀποτινέτω ταὐτὸν μέρος τῆς δίκης· ἐὰν δ' εἰς ζ' ἴῃ ὧν ἕλαοισι δικασταῖσιν ἀπειθήσαντες ταῖς ἔμπροσθεν δίκαις, ὁ μὲν φύλων ἵπῃ ὑβεὶς, ὥσπερ εἴρηται οὐ ἡμιολίασ, ὁ δὲ δίκων οὐ ἡμίσεισ, τῆ τιμήματος ἀποτινέτω. κληρώσεις δὲ δικαστηρίων, καὶ πληρώσεις καὶ ὑπηρεσιῶν ἐκφύσεις τῶν ἀρχῶν κατασάσεις, καὶ χρόνοι ὧ ὅσ ἕκασα γίγνεσθαι χρεὼν καὶ διαφθίσεων πέρι καὶ ἀκκολῶν, καὶ πάνθ' ὁ πόσα διαῦτα ἀκκμῆκε τοῖδε δίκασ' γίγνεσθαι, προτρόων τε καὶ ὑστέρων λήξεις, ἀποκρίσεών τε αὖ κμασ' καὶ παρασκαταθάσεων, καὶ ὅσα τούτων ἀδελφὰ ξύμπαντα, ἔσω μὲν μὴ καὶ πρόσθεν· καλὸν δὲ τόγε ἀρθὸν, καὶ δὶς τρεῖς· πάντα δ' ὧν ὁ πόσα σμικρὰ καὶ ῥᾴδια νόμιμα διείσιεν, πρισβύτου νομοδότου παρελιπόντος, ἦν νέον αὖ κατιδεῖν χρὴ νομοδότην· τὰ μὲν ἴδια δικαστήρια, ταύτην γιγνόμενα, μέζονα αὖ ἴσχει· τὰ δὲ δημόσια καὶ κοινὰ καὶ ὅσοις ἀρχὰς δεῖ χρωμίσασ' τὰ προσήκοντα ἐκφῦσαι τῶν ἀρχῶν διοικεῖν, ἵσ' ὡ φῶλαι πόλισιν οὐκ ἀκάμοντ' ἐπικαίων αὐτρῶν, οὐκ ὀλίγα νομοδετήματα· ὅθεν νομοφύλακασ' χρὴ τὰ πρέποντα τῆ νῦσον νομίμη πολιτείαι κατασκευάζειν· συλλογισαμένους καὶ ἐπανορθουμένους, ταῖς ἐμπειρίαις διαβασανίζοντας, ἕως αὖ ἱκανῶς αὐτῶν ἔχηται δόξη κεῖσθαι. τότε δὲ τέλος ἐπιθόταις, ἀκίνητα οὕτως ὡδὶ σφραγισαμένους, χρῆσθαι ἡνἅπαντα ζῖον. ὅσοι δὲ περί τε στρατιῶν καὶ διαφημίασ' καὶ γυναικῶν, καὶ ὅσα παραλλάττει τῶν πολλῶν οὐ ταῖς ἄλλαις πόλεσι δικαίων καὶ ἀγαθῶν καὶ καλῶν, τὰ μὲν εἴρηται, τὰ δ' ἔτι πρὸς τῷ τέλει ῥηθήσεται. πρὸς ἃ πάντα χρὴ ἡν μέλλοντα δικαιῶν ἴσον ἴσεσθαι, καὶ τὰ λίκλω ζλίπειν τε καὶ κεκτημένον γράμματα, αὐτῶν πέρι μανθάνειν. πάντων γοὴ μαθημάτων κυριώτατα, τῷ ἡν μανθάνοντα βελτίω γίγνεσθαι, τὰ πρὸς τοὺς νόμους κείμενα. ἃ ἐὰν ὀρθῶς ἔχῃ τεθραμμένα, γίγνοιτ' αὖ· ὃ μάτην ὄγνομα νῷ προσῆκον κέκτηται αὖ ὁ θεῖος ἡμῖν καὶ θαυμαστὸς νόμος· καὶ δὴ καὶ τῶν ἄλλων λόγων ὅσοι τε οὐ τιμασον ἴσαι νοι καὶ ψόγοι περὶ ἕκαστα λέγονται, καὶ ὅσοι κατὰ λογάδην, εἴτ' οὐ γράμμασιν, εἴτε καὶ ἄνευ ἁρμάτων οὐ ταῖς ἄλλαις πάσαις σωουσίαις δεῖ φιλονεικίασ' τε ἀμφισβητοῦσται καὶ δεῖ ξυγχωρήσεων ἔστιν ὅτε καὶ μάλα καταίων, ὧν τῶν πάντων αὖ ζάσανος ἔστ σαφὴς, τὰ τῆ νομοδότου γράμματα· ἃ δεῖ κεκτημένον οἰ αὐτῷ καθάπερ ἁλιεῖ φάρμακα τῶν ἄλλων λόγων τὸν ἀγαθὸν δικαστὴν, αὐτόν τε ἐρθοῦν καὶ τὴν πόλιν· τοῖς μὲν ἀγαθοῖς μονὰς τῶν δικαίων καὶ ἐπαύξησιν παρασκιάζοντα· τοῖς δὲ κακοῖς, ὀξ ἁμαθίασ' καὶ ἀκολασίασ' καὶ δειλίασ', καὶ ξυλλήβδην πάσης ἀδικίας ὡς ἥκιστ' ἂν μεταζολὴ, ὅσοις ἐάσιμοι δόξαι τῶν κακῶν. εἶσι δὲ ὧδε ἐπικλωσμέναι, θαύζον ἴαμα ταῖς οὕτω διακειθείσαις ψυχαῖς διασέμοντες. ὃ δικαίως ἔστ πολλάκις αὖ ἐρημίσον· ἄξιοι ἐπαίνου γίγνοιντ' αὖ τῆ πάσῃ πόλῃ, νικῶντες δικαστὰ καὶ δικασ-

σῶν

τῶν ἐγκλήσεις. ἐπειδὰν δὲ αἱ κατ' εἰσαγωγὴν λήξεις τέλος ἐκδικασθῶσιν, χώραν ταῖς πρά-
ξεσι, νόμους αὐτῶν χρεὼν γίγνεσθαι τούσδε. πρῶτον μὲν ὑδρηλίζουσα ἀρχὴ, τὰ τοῦ ὄ-
φλοντος χρήματα τῷ νικήσαντι πάντα ἀποδιδότω, χωρὶς τῶν ἀναγκαίων κεκτῆ-
σθαι. μετὰ δὲ τοῦτο διαλήψεσιν ἐγκείσθω, δι' ἧς ἂν κήρυκος ἀκούοντων τῶν δικαστῶν. ἐ-
πειδὰν δὲ ὁ τῶν δικασίμων μισθωτὴς γένηται μὴν, ἐάσεις μὴ ἀπαλλάττ[ε]σθαι τὸν νι-
κήσαντα ἐκάστου ἐκάστου, ὑδρηλίσασα ἀρχὴ σωτὴρ πολέως τῷ νικῶντι, τὰ τοῦ ὄφλοντος πα-
ραδιδότω χρήματα. ἐὰν δὲ μὴ ἔχωσιν ὁπόθεν, ἐλλείπῃ δὲ μὴ ἔλαττον ὀβολιαίου, μὴ πρό-
τερον εἶναι τούτῳ λήξεως πρὸς ἄλλον μηδένα, πρὶν αὖ ἐκπλερώσῃ ὁ χρέος ἅπαν τῷ
νικήσαντι. ἄλλως δὲ πρὸς ἕτερον ἔστωσαν λήξεις κυρίως. ἐὰν δέ τις ἀφιῇ τοῦ ἀρ-
χὴν πλὴν καταδικάσασαν καὶ διαληφθεὶς, εἰσαγόντων μὲν αὐτὸν εἰς δ' τῶν νομοφυλά-
κων δικαστήριον, ἀδικαιρεθότως ἀλλήλως. ἐὰν δέ τις ὄφλῃ πλὴν διαύτην λῆξιν, ὡς ὅ-
λην πλὴν πόλιν, καὶ νόμους φθείρων, θανάτῳ ζημιούσθω. αὐτοὶ δὲ τῷ μὲν ἕτερον γεν-
νησάσθαι καὶ ἐκφεύγειν καὶ ἐκθρέψαντι τέκνα καὶ ξυμμίξαντι συμ-
βόλαια μετέωα διδόντι τὰ λῆξαι ἄξια δικάζειν, καὶ παρ' ἑτέρου ἐκλαβόντα, ζεῦ-
τοῖς νόμοις, ὁμοίως χαράξαντι, τελευτὴ γίγνοιτ' αὖ κατὰ φύσιν. περὶ τελευτή-
σαντας δή, εἴτ' τις ἄρρην, εἴτε θῆλυς ἦν, τὰ μὲν πολλὰ τὰ θεσμὰ τῶν τε ὑπὸ
γῆς θεῶν καὶ τῶν τῇδε ὅσα προσήκει τελεῖσθαι, τοὺς ἔξηγητὰς γίγνεσθαι κυρίους φά-
ζοντας. θήκας δ' εἶναι τῶν χωρίων ὅσαι μὲν ὀργάσιμοι, μάλιστα μὲν· μετέωρα, μη-
τέ τι σμικρὸν μῆκος. ἃ δὲ ἀγώρα πρὸς τοῦτ' αὐτὸ μόνον φύσιν ἔχει, τὰ τῶν τετελευτη-
κότων σώματα μάλιστα ἀλυπήτως τοῖς ζῶσι δεχομένη κρύπτειν, ταῦτα ἐκπλεροῦν.
ζῶις δὲ ἀνθρώποις ὅσα τροφὴν μήτηρ οὖσα ἀγὴ πρὸς ταῦτα πέφυκε βούλεσθαι φέ-
ρειν, μήτε ζῶν, μητέ τις ἀποθανὼν στερέτω τὸν ζῶντ' ἐμοῦ. χῶμα δὲ μὴ χωννύναι ὑψη-
λότερον πέντε ἀνθρώπων ὄργυιαν, οὐ πένθ' ἡμέραις ἀποτελούμενον. λίθινα δὲ ἐπισήματα,
μὴ μείζω ποιεῖν ἢ ὅσα δέχεσθαι τὰ τοῦ τετελευτηκότος ἐγκώμια βίβλα, μὴ πλείω τε-
τράγωνα ἐργαστὰ ἔχοντα. τοὺς δὲ προσθίους, πρότερον μὲν μὴ μακρότερον χρόνον ἔξω
γίγνεσθαι, ζοῦ δηλοῦντος τόν τε ἐκτεθνηκότα καὶ ὃν ὄντως τεθνηκότα. ἔξω δ' αὖ ἐκφέ-
ρειν ὡς τ' αἰθρία πίνα μίκρον ἔχουσα, τετραπλᾶ πρὸς δὲ μῆκος ἐκφορά. πείθεσθαι δ' ἕξει τῷ
νομοθέτῃ χρεών. τά τε ἄλλα, καὶ λέγοντα ψυχὴν σώματος εἶναι ἀ πᾶν διαφέρουσαν.
οὐ αὐτῷ τε τῷ ζῆν, ἀ παρεχόμενον ἡμῶν ἕκαστον τοῦτ' εἶναι, μηδὲν ἀλλ' ἢ τοῦτο ψυχήν.
δὲ σῶμα ἐναλλόμενον ἡμῶν ἑκάστοις ἴσθαι. καὶ τελευτησάντων λέγεσθαι καὶ
λῶς οὕτω λέγειν τὰ τῶν νεκρῶν σώματα. ἐὰν δὲ ὄντα ἡμῶν ἕκαστον ὄντως ἀθάνατον
εἶναι ψυχὴν ἐπονομαζόμενον, παρὰ θεοὺς ἄλλους ἀπιέναι, δώσοντα λόγον καθ' ἁπλῆ
ἐνόμος ὁ πάντελος λέγει, τῷ μὲν ἀγαθῷ βαρύκαλλον. τῷ δὲ κακῷ, μάλα φοβερόν. βοή-
θειαί τε αὖ τῷ μή τινα μεγάλην εἶναι τετελευτηκέναι. ζῶν γὰρ ἕδει βοηθεῖν πάν-
τας τοὺς προσήκοντας, ὅπως ὅτι δικαιότατος ἕξων τε ζῶν, καὶ τελευτήσας, ἄτε μόρτος αὖ κακῶν ἁμαρτημάτων ἐγγενέσθαι, τῶν μετὰ τὸν δεῦρο βίον.
ἐκ δὲ τούτων οὕτως ἐχόντων, οὐδέ ποτε ὀρθοφθορεῖν χρή, διαφθόντα νομίζοντα τ' αὖ
τῷ ζῆν εἶναι τὸν τῶν σκληρῶν ὄγκον θανάτου. ἀλλ' ἐκεῖνον τὸν υἱὸν ἢ ἀδελφὸν, ἢ ἔν
τινά τις μᾶλλον ἢ εἶναι πολιτῶν θάπτειν, ὅπλα θαι. πθράσαντα καὶ ἐκπωλοῦντα τὴν
αὐτῷ μοῖραν. δὲ παρὸν λεῖν δὲ ποιεῖν, τὰ μέτεια ἀπαλίσκοντα ὡς εἰς ἄψυχον χθονί
ων ζωμόν. ὁ δὲ μέτειον, νομοθέτης αὖ μαντεύσατο. οὐκ ἀχρεμονίσατα. ἴσως δὴ ὁμως
οὗτος. τῷ μὲν δὴ τῷ μείστου ἀμήματος, εἰς τὴν πᾶσαν ταφὴν ἀπαλισκόμενα μὴ πλέ
ον πέντε μνῶν, τῷ δὲ τοῦ δευτέρου, ἥμισυ μνᾶ, καὶ δύο τῷ τοῦ τρίτου. μνᾶ δὲ τῷ τοῦ τε
τάρτου, μέτρον αὖ ἔχει τῶν ἀπαλωμάτ· νομοφύλαξι δὲ, πολλὰ τἄλλα αὐτόχειρα πρά-
τειν, καὶ φειδωλῶν ἐπιμελεῖσθαι. τούτων δ' οὐχ ἥκιστα, ὅπως αὖ παίδων τε καὶ αὐξόντων
καὶ παίδων ἀλιτάσι ἐπιμελούμενοι ζῶσι, καὶ δὴ καὶ πρὸς τέλος ἁπάντων, νομοφυ
λαξ ἐς γέ τις ἐπίσταται τὸν αὖ τοῦ τελευτηκότος ἐπίσκοπον οἰκεῖοι παρακλέωσιν. ὃ
καλόν τ' ἴσως καλῶς καὶ μετέωις τὰ τῶνδε ἐν τελευτηκότα γιγνόμενα. καὶ μὴ κα-

λῶς, ἀκρόν· πρόθυσις δὲ ἡ εἰ τἄλλα· ἔστω μὲν καὶ τὰ τοῦ τοιαῦτα νόμιζε γίγνεσθαι νόμιμα· τῷ δὲ πολιτικῷ νόμῳ νομοθετοῦντι, παρακωλύειν χρὴ τὰ τοιάδε. σκληρύνειν μὲν γὰρ πεπλεθυσμένα ἐπιτάττειν ἢ μὴ, ἄμεμφον. θρηνεῖν δὲ μὴ ἔξω τῆς οἰκίας φωνὴν ἀφιέντα κωλύειν, ἀπαγορεύειν. μὴ γὰρ νεκρὸν εἰς δ' φανερὸν προσάγειν τῷ ἐσθῶν κωλύειν. μὴ ὦ ταῖς ἄλλαις πορευόμενον φθίγγεσθαι. μὴ πρὸ ἡμέρας ἔξω τῆς πόλεως ἢ. ταῦτα δὴ κεῖσθω τὸ οὕτω ἢ τὰ τοιαῦτα νόμιμα. μὴ ὁ μὲν πειθόμενος, ἔστω ζημίας ἐκτός. ὁ δὲ ἀπειθῶν ὑπὸ τῶν νομοφυλάκων, ἀεὶ τῷ παντὶ ζημιούσθω τῇ δεκάτῃ παῖσι κοινῇ ζημίᾳ. ὅσαι δ' ἄλλαι γίγνονται ἢ τελευτήσαντας ταφαὶ, εἴτε μὴ ἄταφοι πράξεις, ἢ παροφόνων μὴ ἱεροσύλων μὴ τῶν τοιούτων πάντ', ἀρημίαι αὐτοῖς ἔμπροσθεν κεῖνται δίκῃ νόμων. ὅσα τε ἀδύνατα νομοθετεῖσθαι, τέλος αὖ ἡμῖν ἔχει. ἢ πάντ' εἰπασθαι τέλος, οὐδὲ σμικρὰ σοὶ φαίνεται, οὐδὲ ἀκήκοας καταπεύσεται τ' ἔστιν. ἀλλὰ δὴ γε πειρᾶσθαι ὑβριστὰ τε λέως ἀεὶ, τό τ' ἔθος νομίζειν, πᾶν ὅσον εἰδέναι πρακτέον εἶναι, πειρᾶσθαι. πρόσθεν δ' ἀπειλεῖς ἢ. ὅλον. κλ. καλῶς ὦ ξένε λέγεις. πρὸς δὲ δὴ καὶ ναῦν αὖ ἐπιθεῖναι ἔστιν, φρά ζειν σαφέστερον. ἀθ. ἔλληνικὸν μὲν ἔμπροσθεν καλῶς εἴρηται· φόβον δὲ οὐχ ἥκιστα τὰ τῶν μοιρῶν προσήκοντα. κλ. ῥᾴδιον δή. ἀθ. τὸ λέγεσθαι μὴ, πάντων πρώτην ἢ. κλωθὼ δὲ, πάντων ἄλυτον. πᾶν ἄρρητον δὲ ῥητὸν, σώτειραν τ' λιχθόντ'. ἀπειθοῦσι δὲ τῇ τῶν κλωθομένων δὴ πυρὶ, πάντα ἀμετάστροφον ἀπεργαζομένων ἀνάγκην δὴ καὶ πόλει καὶ πολιτείᾳ δεῖ μὴ μόνον ὑπείκειν καὶ σωτηρίας τοῖς σώμασι παρασκευάζειν, ἀλλὰ καὶ δυνάμεσι καὶ ταῖς ψυχαῖς, μᾶλλον δὲ σωτηρίαν τ' νόμων· ἡμῖν δ' ἔτι μοι φαίνεσθαι δεκατ' τ' ἐλαττον τοῖς νόμοις ἢ. πᾶν γὰρ καὶ πάντα ἀμετάστροφον αὐτοῖς ἐγγενέσθαι καὶ τὰ φύσει ῥᾳθύμως. κλ. οὐ σμικρὸν λέγεις, εἴπερ ἔστι καὶ δυνατὸν εὑρεῖν ὅπως γίγνοιτ' ἂν παντὶ κτήματι δ' τοιοῦτον. ἀθ. ἀλλ' ἔστι μὲν λεκτέον. ὡς γέ μοι τανῦν παντάπασι καταφαίνεται. κλ. μὴ δῆτα ἀμελήσωμεν μᾶλλον γε πρό του, πρὶν ἂν τοῦτ' αὐτὸ ἱκανῶς διέλθωμεν δοῖς εἰρημένοις νόμοις. μᾶλλον δ' τὸν μάτην πονήσαντα δίκαιον, εἰς μηδὲν εἰβαιον καταβαλεῖν. ἀθ. ὀρθῶς παρακελεύῃ· καὶ ἐμὲ δικαιοῦντα εὑρήσεις ἄλλου. κλ. καλῶς δὴ λέγεις, τῆς οὖν δὴ φῆς σωτηρίας γίγνεσθαι ἂν. καὶ τίνα τρόπον πολιτείας τε καὶ τοῖς νόμοις ἡμῖν. ἀθ. ἔρ' οὐκ ἔστι μοι ἔτι δεῖν σύλλογον ἡμῖν αὐ τῇ πόλει γίγνεσθαι τοιόνδε τινα, δέκα μὲν τῶν νομοφυλάκων τοὺς πρεσβυτάτους ἀεὶ, τοὺς δὲ τελεστικὰ ἐπιφόρους, ἅπαντας δεῖν εἰς ταυτὸ συλλέγεσθαι δυοῖν δεῖν, ἔστι δὲ δυοῖν ἐκ δὴ μύσαντας εὐθὺ ζήτησιν, ἔστι που πρὸς τὴν νομοφυλακίαν γίγνοιθ' ἂν καίριον ἀκοῦσαι. καὶ σωθέντα δυοῖν, δέξαι τούτοις αὖ τοῖς διαβεβαιωθέντα, τῷ ξυλλόγου ἄξιο κοινωνήτους ἢ. πρὸς τούτοις δὲ, ὅπως ἔκγονον δεῖν προσλαμβάνειν τ' νέων, μὴ ἔλαττον ἢ ἔκαστα τῇ γεγόνατα. πρῶτον δὲ αὐτὸν κεῖνα τα, ἐπάξιον ἢ φύσει καὶ τροφῇ τὸν νέον, οὕτως εἰς δυοῖν ἄλλους εἰς φθόνον. καὶ ἐὰν μὲν δέξῃ, καὶ τοῖς ἄλλοις προσλαμβάνειν. ἐὰν δὲ μὴ, ἀπόρρητον ἢ. πᾶν γεγονέναι κείσει, δοῖς τε ἄλλοις δὴ καὶ μάλιστ' αὐτῷ τῷ ἀποκεκριθότι. δεῖν δ' ὄρθριον ἢ. τὸν σύλλογον, ἵνα κ' αὖ τῶν ἄλλων πράξεων ἐλάττω τε καὶ κοινῶν καὶ μάλιστ' ἧς σχολὴ παντί. δοιοῦτόν τί που λεκτέον ἡμῖν ἔν γε τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις.

κλ. Ἦν γὰρ οὕτω. ἀθ. τούτου δὴ πέρι τ' συλλόγου πάλιν αὖ πλακῶν λέγωμεν ἀφ' τοιόνδ'. φημὶ εἶπερ τῶν ἐλαίοις δεῖ ἄξ κυρεῖν πάσης τῆς φύλακος πάντα ἔχουσαν τὰ πρόσφορα ἑαυτῇ σώζειν αὖ ξυμπαντα ἀσκεῖσθαι. κλ. πῶς δή. ἀθ. τὸ μεῖζ τ' δ, ἡμέτερος αὖ καιρὸς γὰρ οἷδ' ὀρθῶς φράζοντας, μαθὸν ἀκριβέστερον προσθυμίας. κλ. καὶ μάλα καλῶς εἶπες, φέρε ὥσπερ ἡμῖν διανοῇ. ἀθ. χρὴ τοίνυν ὦ κλεινία, παντὸς πέρι νοῆσαι σωτῆρα τ' εἰκότα εἰ ἐφίεσθαι τ' ὀρθῶν, ὡς οὐ ζῴῳ ψυχὴ μὴ κεφαλὴ τόγε μέγιστον, τεφύκατον. κλ. πῶς αὖ φῄς. ἀθ. ἡ τοίνυν ἀρετὴ δή που, παντὶ παρέχει ζῴῳ σωτηρίαν. κλ. πῶς. ἀθ. ψυχῇ μὲν πρὸς τοῖς ἄλλοις, νοῦς ἐγγενόμενος. κεφαλῇ δ' αὖ πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅσα μὴ ἀκοή. ξυλλέγεσθαι δὲ, νοῦς μετὰ τ' καλλίστων αἰσθήσεων κρατεῖς, γενόμενός τε εἰς τὸ, σωτηρία ἁπάντων, δικαιότατ' αὖ ἂν καλεμένου. κλ. ἔοικε γάρ. ἀθ. ἔοικε γὰρ, ἀλλ' ὃ τ' τὸ νοῦς μετ' αἰσθήσεων κρατεῖς, σωτηρίας τελέως ἐστὶ χει

μῶσι

μῶσι τὴν οὐσίαν ἐξ ἧς ἔσται αὐτοῖς ἀρχὴ καὶ πλοῦτος, ἢ κυβερνήτης ἅμα τὴν ναῦν καὶ κυβερνητικῷ τῷ συνεπισκευάζουσι σώζεσθαι αὐτούς τε καὶ τὰ ἐν τῷ πλοίῳ ναῦν; κλ. Τί μήν. ἀθ. Οὐκοῦν δὴ καὶ πολλῶν δεῖ τῶν τοιούτων παρασκευῶν ἀλλ' οἶμαι καὶ στρατηγικῆς ἐπιστήμης τὴν πόλιν νομοθετοῦντα, ὅπως μὴ ἐκφορικὴ ὑπηρεσία πᾶσα τοῦ χρείαν αὐτῆς σωτηρίας. κλ. Ὀρθῶς. ἀθ. Ἆρ' οὐχὶ μή, νίκην καὶ κράτος πολεμίων, ὃ δικαίως ἂν τὸ μὴ ὑπηρετοῦν ὑγιείας σώμασι παρασκευάζειν; κλ. Πῶς γὰρ οὔ. ἀθ. Ταῦτα δὴ καὶ τὸ σῶμα ἀγωνιῶν ὃ προσεῖπεν ὑγιὲς ναῦν, ἣ νίκην στρατηγὸς, ἢ τἄλλων ὅσα δὴ διέλθομεν, ἐὰν ὁ πᾶς αὐτοῦν περὶ τοῦτ' αὖ ἔχων φαίνοιτο; κλ. Μὴ πῶς. ἀθ. Τί δὲ δὴ τὴν πόλιν αὖτις τὸ σκοπὸν ὃ παραπαίειν μὴ διελεῖ; κλ. Καὶ πῶς. ἀθ. Δεῖ δὴ μὴ ταπεινῶς εἰπεῖν μέλει τέλος ὁ καθιστάμενος τὸ χώρας ἡμῖν ἔχειν ἔναι ἢ δ' γιγνώσκειν οἱ αὖ πρῶτον μὴ τὸ λέγομεν τὸ σκοπὸν, ὅστις ποτὲ ὁ πολιτικὸς ὢν ἡμῖν τυγχάνει εἰπεῖται, ἵν' ἢ καφόπου δεῖ μεταχεῖν τούτου. μὴ τὴν αὖ καλῶς ἢ μὴ, συμβαλεῖ τὸ νόμων αὖτ πρῶτον· εἶπεται αὖθρώπων· εἰ δ' ἔσται τοιαύτη κοινὴ πόλις, ἧλιν θαυμαστὸν ἄρα ὅσα μὴ αἰσθησόμεθα, εἰ πράξει δ' προστυχὴν ἐκάστοτε οἰκείαις τὸ πράξεων. κλ. Ἀληθῆ λέγεις. ἀθ. Νῦν δὴν ἡμῖν οἱ τίνι ποτὲ τὸ τῆ πόλιως μόρῳ ἢ ἐπιτηδευμάτ' ἔστιν ἱκανὸν κατασκευασμόνον ὁ πᾶν τοῦτον φυλακτήριον, ἴχνος φάζειν; κλ. Οὐδαμῶς ὦ ξεῖν' ἀπαφῶς γε· ἀπ' δ' ἔν, τοπάζειν δεῖ, δυοῖν μοι τείνειν ὁ λόγος ἔοικεν εἰς τὸ σύμπαν ὃν ἔπος νῦν δὴ, νύκτωρ δεῖ ξυνιέναι. ἀθ. Κάλλιθ' ὑπόλαβες ὦ κλεινία. μὴ δεῖν δὴ τὸν ὡς ὁ νῦν παρεισκηκὼς ἡμῖν λόγος μηνύει, πᾶσαν ἀρετὴν ἔχειν. ἧς ἀρχὴ τὸ μὲν πολλαπλᾶς πρὸς πολλὰ σοφιζόμενον. ἀλλ' εἰς οὐ διέπουσα, πρὸς τὸ ἀεὶ τὰ πάντα ὁῖ) διαφθείρει. κλ. Γαυτά πᾶσιμεν δῆ. ἀθ. Νῦν δὴ μα θησόμεθα ὅτι θαυμαστὸν οὐδὲν, πολλαπλᾶς τὰ τῶν πόλιων νόμιμα. ὅτι πρὸς ἄλλο ἄλλα διέπει τὸ νομοθετῶν ἐν τῇ πόλει ἑκάστη· μὴ τὰ μὲν πολλὰ οὐδὲν θαυμαστὸν, τὰ δὲ τοῖς μέν, τὸ ὅρον ἢ τὸ δικαίων, ὅπως ἄξεσί τινες ἐν τῇ πόλει, ἐπ' ἐνδιατίας εἴτε χείρες τυγχάνουσιν ὄντες· τοῖς δ' ὅπως πλουτήσουσι, εἴτ' ἐν δήλοι τινὲς ὄντες, εἴτε μὴ μέτ' ἀπροθυμίαι πρὸς τὸ ἐλεύθερον δὴ εἶναι ὀρμωμένοι· οἱ δὲ, μὴ ξαυδνὸ νομοθετοῦντι, πρὸς ἄμφω διέπουσι τὰ ἐλεύθεροί τε ὅπως ἄλλων τὸ φίλιον, ἴσοντι δὲ αὐτῷ· οἱ δὲ σοφώτεροι ὡς ἄοντι, πρὸς ταῦτά γε μὴ τὰ τοιαῦτα ξύμπαντα· εἰς οὐ δὲ οὐδὲν διαφθόντες πλημμέλουσι ἔ. χοντες φάζειν, εἰς ὅτ' ἄλλ' αὐτοῖς δεῖ διέπειν. κλ. Ὀκὲν τόγ' ἡμέτερον ὦ ξεῖν, ὀρθῶς αὖ εἶπ πάλαι τιθέμενον. πρὸς τ' οὖ ἔφαμεν δεῖν ἀεὶ πάντ' ἡμῖν τὰ τῶν νόμων διέπειν τ. ἢ τὸ δ' ἀριστήν τε ξυνεχωρεῖμεν πάντ' ὀρθῶς λέγεσθαι. ἀθ. Μαί. κλ. Τὴν δ' ἀριστὴν, τί παρακελεύμεθα. ἀθ. Γαύμασιν δ'. κλ. Νῦν δ' ἐπὶ πάντ' τοῦτ' ἐστὶ μόνα. πρὸς οὖν δὴ τά τε ἄλλα πάντα μὴ τοῦτ' τὰ δίκαια δεῖ διέπειν. ἀθ. Κάλλιστ' ἐπακολουθεῖς ὦ κλεινία· μὴ τὰ λοιπὰ δὲ ξυνακολούθει. τὸν τ' δὴ κυβερνητικὸν μὲν μὴ ἰατρικὸν μὴ στρατηγικὸν, ἔπομαι εἰς δ' οὖ ἐκεῖνο δὴ διέπειν. τ' δὲ πολιτικὸν ἐλεύχοντες, οὐ ταὐτὸ ἴσμεν νῦν. μὴ κατάπερ αὖθρωπον ἐπανορθωτῶντες, ἔπομεν αὖ ὧθαυμάσαι. σὺ δὴ ποῖ σκοπεῖς. τῷ ποτ' ἐκεῖνό δεῖ φ οὗ, ὃ δὴ σαφῶς, ὁ μὴ ἰατρικὸς νῦς ἔχει φοράζειν. σὺ δ' ὦν δὴ διαφθεῖρον ὡς φαίης αὖ πάντ' τ' ἐμφρόνων, ἀχθέξεις ἐπεῖν. ἢ σύγε μάγιλλε μὴ κλυνία ἔχεθον διαρρεῖντες ὑπὲρ αὐτ' φοράζειν πρὸς ἐμὲ τί ποτε φατὲ ἢ τὸ, καθάπερ ὑπ' ἄλλων ἐτῶ πρὸς ὑμᾶς συχνῶν διωριζόμην. κλ. Οὐδαμῶς ὦ ξεῖν. ἀθ. Τί δ' ὅτι δεῖ προθυμεῖσθαί τε ξυνιδεῖν αὐ τὸ μὴ σὲ ὄντ. κλ. Ὁῖ) ὀρθῶς λέγεις. ἀθ. Ὃν ὅτι τὸ πᾶ ἄρα ἔφαμεν ἀρετ' ἔσθ' γεγονέναι. δῆλον ὡς σὺ ἔκαστον αὐτῶν φαίης τε πᾶ ἄρων γε ὄντ'. κλ. Τὶ μήν. ἀθ. Μὴ μὴν σὺ γε ἅπαντα ταῦτα προσαγορεύομεν. αὐσβρείαν τ' φαμὲν ἀρετὴν ἢ, μὴ πῶ φρόνησιν ἀρετήν. μὴ τὰ δύο τἄλλα ὡς ὄντος ὄντα ἀ πολλὰ, ἀλλ' οὐ τ' μὲν ἀρετήν. κλ. Γαύμασιν δ'. ἀθ. Ἦ μὴν δὲ νυν διαφθείρον αὐτοῖν τάττω τὸν δύο, μὴ δι' ὀνόματα ἐλαχίστην μὴ τἄλλα, ἀδὲν χαλεπὸν εἰπεῖν. ἢ γὰρ οὐ ἀμφοῖν ἐπωνομάσαμεν ἀρετῶ μὴ τοῖς ἄλλοις ὀκλύπτοις ἔλ. κλ. Πῶς λέγεις. ἀθ. Ἀδὲν χαλεπὸν ἔλεγεν διδάσκαλον διανεμώμεθα τ' ἀλλήλοις πῶ ἐρώτησιν μὴ ἀπόκρισιν. κλ. Πῶς αὖ φράζεις. ἀθ. Ἐρώτησόν με, τί ποτε οὖ προσαγορεύοντες ἀρετῶ, μ

φότερα δύο πάλιν αὐτὰ προσείπομεν. τὸ μὲν, ἀνοσιότητα. τὸ δὲ, φρόνησιν. λιτὼ γοῦν σοι νῦν αὐτίαν. ὅτε δὲ μὲν, ὅτι τοῦτο φόβου, οὗ πρὸς τὰ θηρία μετέχει τῆς ἀνοσιότητος, καὶ τά γε τῶν παίδων ἤθη τῶν πάνυ νέων. ἄνευ γοῦν λόγου, πρὸς φύσει γίγνεται ἀνοσιότης ψυχῇ. ἄνευ δὲ τοῦ λόγου ψυχὴ φρένιμός τε καὶ νοῦν ἔχουσα, οὔτ' ἐγένετο πώποτε, οὔτ' ἔστιν, οὐδ' ἂν γένηται ὡς ὄντος ἐτοίμου. κλ. Ἀληθῆ λέγεις.

ἈΘ. Ἡ μὲν δὴ νῦν ἐστὶν διαφορὰ καὶ δύο, σὺ παρ' ἐμοῦ ἀπείληφας τῷ λόγῳ. ἣ δὲ οὐ καὶ ταυτὸν, σὺ πάλιν ἀπόδος ἐμοί. διανοοῦ δὲ ὡς ὀρθῶν, καὶ ὅπη τέτμηκα ὄντα οὐ δεῖ. καὶ ἐμὲ δὲ ἄξιον σοῦ δείξαντος ὡς οὕ, πάλιν ὅπη τετμήκαμεν. καὶ δὴ δὲ μικρὸν ἔξω σκοπῶμεν. τὸν ἰδόντα ἱκανῶς πρὸς ὠφελιμοῦν, ὅς ἐστι μὲν ὄνομα, ἔστι δὲ αὖ καὶ λόγος, πότερον μόνον ἐπίστασθαι τοῦνομα χρεών, ἢ δὲ λόγον ἄγνοεῖν, ἢ τὸν μὲν ὄντα τι καὶ περὶ τῶν διαφερόντων μηδὲν τι καὶ κάλλει, πάντα τὰ τοιαῦτα ἀγνοεῖν αἰσχρόν. κλ.

Ἔοικε γοῦν. ἈΘ. Μᾶλλον δή μοι νομοθέτην τε καὶ νομοφύλακα, καὶ ἐς αὖ τὴν πάντων διαφθορὰν ὅπως ἔσται. καὶ ἱκανὸν εἶναι τούτων αὐτῶν ἕνεκεν, ἢ ταῦτα αὐτὰ πρὸς ἓν ἐμοὶ λέγομεν, ἀνοσιότης. σωφροσύνη. φρόνησις. δικαιοσύνη; κλ. καὶ μάλα.

ἈΘ. Τούτων δὴ περὶ, τοὺς ἰδιώτας, τοὺς διδασκάλους, τοὺς νομοθέτας, τῶν ἄλλων τοὺς φύλακας, τῷ δικαίῳ γυναῖκά τε καὶ ἐκδόσεις, ἢ τῷ δικαίῳ κοινωνεῖν τε καὶ ἐπιμελεῖσθαι ἁμαρτάνοντι, πότερον οὐδὲν διδάσκοντα ἢν δύναμιν ἔχει κακία τε καὶ ἀρετή. καὶ πάντως δηλοῦντα διαφέρειν τῶν ἄλλων. ἀλλ' ἢ ποιητὴν τινα ἐλθόντα εἰς πόλιν τραγῳδῶν, ἢ παιδαγωγὸν νέων φάσκοντ' εἶναι, βελτίω φαίνεσθαι τῷ παίσῃ ἀρετῇ νουθετήσοντα; ἢ τὰ τοιαύτῃ πόλει ὅπου μὲν λόγῳ, ὅπῃ τὸ ἱκανοὶ φύλακες εἶεν, ἀρετῆς πέρι γιγνώσκοντες ἱκανῶς θαυμαστόν τι ταύτην πόλιν, ἀφύλακτον οὖσαν, πολλοῦ ἂν ἄξιον πολλαὶ πάσχουσι τῶν νῦν πόλεων; κλ. Οὐδεμοί γε ὡς ἐκός.

ἈΘ. Τί οὖν δ' λέγομεν νῦν ποιητέον ἡμῖν, ἢ πῶς τοὺς φύλακας ἀκριβεστέρους τῶν πολλῶν τοῦ ἀρετῆς ὄψῃ καὶ λόγῳ κατασκευαστέον. ἢ τίνα τρόπον τῇ τῶν ἡμερῴων κεφαλῇ τε καὶ αὐθάδειαν, ὁμοιωθῆναι ἡμῖν ἡ πόλις, ὡς δικαίαν τε καὶ φυλακικὴν καὶκτημένη αὐτῇ. κλ. Πῶς οὖν δὴ καὶ τίνα τρόπον ὦ ξεῖν' ἀπεικάζοντι αὐτὸ τοιούτῳ τινὶ λέγομεν. ἈΘ. Δῆλον ὡς αὐτῆς μὲν τῆς θήλειας ὕσης τοῦ κύτους. τῶν δὲ φυλάκων τοὺς μὲν νέους, ἢ ὡς ἄκρα κυρῆσαι ἀπειλημμένους τοὺς εὖ φυσικότατους ὀξύτητας εἰς παίσῃ τῇ ψυχῇ ἔχοντας πρὸς ὅλῳ κύκλῳ τὴν πόλιν ὁρᾶν. φουρεῖν τας δὲ, παραδίδοναι μὴ τοῖς αὐθάδειαις ταῖς μάταιος. τοῖς πρεσβυτέροις δὲ, ὀξαγγέλους γίγνεσθαι πάντων τῶν κατὰ πόλιν. τοὺς δὲ νῦν ἀπειθεστέρους, τῷ πολλὰ καὶ ἄξια λόγου διαφθορὰν φρονεῖν, τοὺς γέροντας ἐκλέσθαι. καὶ ὑπερέταις χρωμένους μετὰ συμβουλίας τοῖς νέοις, οὕτω δὴ κοινῇ σώζειν ἀμφοτέρους ὄντως τὴν πόλιν ὅλην, πότερον οὕτω λέγωμεν, ἢ πῶς ἄλλως λεῖν κατασκευάζεσθαι. μᾶν ὁμαίους πάντας καὶκτημένους, καὶ μὴ δικαίους ἔστιν οἷς ὀφείλοντας τὰ καὶ πεπαιδαμένους. κλ. Ἀλλ' ὦ θαυμάσιε, ἀδιανόητον. ἈΘ. Τί οὖν ἀρ' ἐπίπονα ἀκριβεστέρα παιδείας ἢ τοῖς ἔμπροσθεν. κλ. Ἴσως. ἈΘ. Ἆρ' οὖν ἐς δὴ νῦν ὀφθὴν ἐφαμάθη, τυγχάνει αὖ οὖσα ἐς χρείαν ἔχομεν αὖτη. κλ. Παντάπασι μὲν δῆ.

ἈΘ. Οὐκοῦν ἐλέγομεν τόν γε πρὸς ἴκριστα ἄκρον δημιουργόντι τὴ φύλακα, μὴ μόνον δεῖν πρὸς τὰ πολλὰ βλέπειν ἱκανὸν εἶναι, πρὸς δὲ αὖ πείθεσθαι, γνῶναί τε καὶ γνόντα, πρὸς ἐκεῖνο σωτάξεσθαι πάντα ξυνορῶντα. κλ. Ὀρθῶς. ἈΘ. Ἆρ' οὖν ἀκριβεστέραν σκέψιν διατέλειαν τοῦδε ὁτουοῦν γίγνοιτο, ἢ ἡ πρὸς μίαν ἰδέαν ἐκ τῶν πολλῶν καὶ ἀνομοίων λαμβάνειν εἶναι βλέπειν; κλ. Ἴσως. ἈΘ. Οὐκοῦν ὡς γε μήν ἐστιν ἀνθρώπων οὐδεμί. κλ. Σοὶ πιστεύων ὦ ξεῖν' συγχωρῶ δὴ καὶ ταύτη περιάμικα λέγοντες. ἈΘ. Λεκτέον ἐφ' ὡς ἔοικε καὶ τοὺς τῆς νῦν πολιτείας ἡμῖν φύλακας, ἀκριβῶς ἰδεῖν. πρῶτον, ὅτι ποτε δεῖ πάντων τῶν τετμημένων ταυτὸν τυγχάνει. ὃ δὴ φαμὲν, οὔτε ἀνοσιότητα καὶ σωφροσύνη καὶ δικαιοσύνη καὶ εὐφρόνησιν οὐδὲν, ἀρετὴν οὐ δικαίως ἂν ὀνόματι προσαγορεύεσθαι. ἔστω δὴ φίλοι, ἐμὲν βουλόμενα ταυτὸν εἶναι πάντ' σφόδρα

πάσαντες μὴ αὐτῶμεν πρὶν αὖ ἱκανῶς εἴπωμεν, τί ποτέ ἐστιν, εἰς ὃ ἀποβλέποντες, εἴτε ὡς εἷς, εἴτε ὡς ὅλον, εἴτε ὡς ἀμφότερα. εἴτε ὅπως ποτὲ πέφυκεν· ἢ ζητοῦντες διαφυγόντες ἡμᾶς εἰώμεθά ποτε ἡμῖν ἱκανῶς ἕξειν τὰ πρὸς ἀρετὴν, τοῦδε ἧς οὔτε τι ἄλλο ἐστὶν οὔτε τέτταρα, οὔθ' ὡς οὐ λωστὸν ἡγεῖσθαι φράζειν ἐσόμεθα; οὐκοῦν ἑαυτοῖς ἡμῖν ξυμβούλοις περὶ δώμεθα ἀμωσγέπως μηχανησόμεθα οὐ τῇ πόλει ἐγγενόμενα τοῦθ' ἡμῖν. εἰ δ' ἄρα δ' ποι ράπαν δυνατὸν, ἐὰν χρεών. κλ. Ἦ καὶ νὴ Δία ξένιον ὦ ξένε λόγον ἐπιτίθου τινὰ ἡμῖν ὀρθότατα λέγειν. ἀλλὰ δὴ πῶς ἂν τοῦτ' αὖ μηχανῷτο. ἀθ.

καὶ πῶς αὖ μηχανησόμεθα λέγωμεν· εἰ δεῖ δή μ', πρῶτον βεβαιωσόμεθα τῇ ξυνομολογίᾳ πρὸς ἡμᾶς αὐτούς. κλ. Ἀλλὰ μὴν δεῖ γε παντὸς λωστόν.

ἀθ. Τί δὲ δὴ τοῦδε καλοῦ τε καὶ ἀγαθοῦ τοῦ νῦν δὴ διαιρώμεθα, ὡς πολλοστὸν μέρος ἕκαστον τούτων ἂν τοὺς φύλακας ἡμῖν γνωσίους, ἢ καὶ ὅπως οὔτε καὶ ὅπη. κλ. Σχεδὸν ἔοικ' ἀναγκαίως δεῖν καὶ ὅπως αὖ διαισθάνεσθαι. ἀθ. τί δ' οὐκοῦν μὴν, πλὴν δι' ὀλίγων τῷ λόγῳ ἀλωστὸν εἰδέναι σθαι; κλ. καὶ πῶς. αὐτοβρασπόλου γοῦν τινα σὺ λέγεις ἴσως. ἀθ. τὶ δὲ τοῦδε παντὸς τῶν ἀγαθῶν. ἆρ' ἡμῖν ὁ αὐτὸς λόγος, ὅτι δεῖ τοὺς ὄντως φύλακας ἰδιωτικοὺς τῶν νόμων, ὄντως εἰδέναι τὸ τοῦδε πλὴν ἀλύθειαν αὐτῶν. καὶ λόγῳ τε ἱκανοὺς ὁρμᾶσθαι εἶναι, καὶ τοῖς ὀρθοῖς σπουδαστὰ λουθεῖν κείνοντας τά τε καλῶς γιγνόμενα, καὶ τὰ μὴ κατὰ φύσιν. κλ. Γῶς γὰρ οὔ. ἀθ. Μῶν οὖν οὐχ οἵ τῶν καλλίστων δεῖ δ' τοῦδε τοὺς θεοὺς, ὅ δὴ σπουδῇ διαπράσσομεθα, ὡς εἰσίτε καὶ ὅσοις φαίνονται κύριοι δυνάμεως εἰδέναι τὸ εἰς ὅσον δυνατὸν δεῖ ταῦτ' ἄνθρωπον γιγνώσκειν. καὶ τοῖς μὲν πλείστοις τῶν κατὰ πόλιν, ξυγγιγνώσκειν τῇ φύσει μένοντ τῶν νόμων σπουδαστὰ λουθοῦσι. τοῖς δὲ φυλακῆς μεταδέξασι, μὴ δὲ ἐπιτρέπειν, ὃς ἂν μὴ διαπονήσονται δ' παῖσιν πίστιν λαβεῖν τῶν οὐσῶν τοῦδε θεῶν; πλὴν δὲ μὴν ἐπίτροπον εἶναι, τὸ μηδέποτε τῶν νομοφυλάκων αἱρεῖσθαι τὸν μὲν θεῖον καὶ διαπονικότα πρὸς αὐτὸ μὴ δ' αὖ τῶν πρὸς ἀρετὴν ἔγκειτον γίγνεσθαι.

κλ. Δίκαιον γοῦν ὡς λέγεις. τὸν τοῦδε τὸ τοιοῦτο ἀρχὸν ἢ ἀλωστὸν ἀκρεῖναι σθαι πόῤῥω τῶν καλῶν. ἀθ. ἆρα οὖν ἴσμεν ὅτι δύ' ἐστὸν τὼ τοῦδε θεῶν ἄγοντε εἰς πίστιν ὅσα διήλθομεν οἱ τοῖς πρόσθεν; κλ. Γοῦν. ἀθ. Ἓν μὲν ὅ τοῦδε πλὴ ψυχὴν ἐλέγομεν, ὡς πρεσβύτατόν τε καὶ θειότατον δεῖ πάντων ὧν κίνησις γίνεται παρακλοῦσα, ἀκόλουθον οὖσαν ἐπόρεσιν. οὗ δὲ τὸ τοῦδε πλὴ φορᾶν ὡς ἔχει τάξεως ἄρχον τε καὶ ὅσων ἄλλων ἐπικρατὴς νοῦς ἔστι, δ' παῖς διακεκοσμημένος. ὁ γὰρ ἰσῶν ταῦτα μὲν φαύλως μὴ δ' ἐπιστικῶς, οὐδεὶς οὕτως ἄθεος ἀνθρώπων ποτὲ πέφυκε, ὃς οὐ τοὐναντίον ἕπαθεν, ἢ δ' προσδοκώμενον ἔσω τῶν πολλῶν. οἱ μὲν γὰρ διαπονοῦντα τοὺς τὰ τοιαῦτα ματαχρείσαμένους, ἀσεβοῦντας τε καὶ ταῖς μετὰ ταύτης ἀναγκαίαις ἄλλαις τέχναις ἀθέους γίγνεσθαι, καθειρακότας ὡς οἷόν τε γιγνόμενα ἀναγκαῖα πράγματ' ἀλλ' οὐδαμοῦ βουλήσεως ἀγαθῆς πέρι τελουμένων. κλ.

Τὸ δὲ δὴ, πῶς ἔχον αὖ ἔπη. ἀθ. Γαῖ' ὅπερ ἔφην, τοὐναντίον ἔχει νῦν τε, καὶ ὅτε ἄψυχα αὐτὰ οἱ διαπονοῦντες διενοοῦντο. θαύματα μὲν οὖν καὶ τότε ὑπεδύετο τοῦδε αὐτά. καὶ ὑπὸ πᾶσ' εἶτο τὸ νῦν ὄντως δεδογμένον, ὅσοι τῆς ἀκριβείας αὐτῶν ἧπτοντο. ὅπως μή ποτ' αὖ ἄψυχα ὄντα, οὕτως εἰς ἀκρίβειαν θαυμαστοὺς λογισμοὺς αὖ ἐχοῦντο νοῦν μὴ κεκτημένα. καὶ ἴνες ἐτόλμων τοῦτό γε αὐτὸ παρακινδυνεύειν. καὶ τότε λέγοντες, ὡς νοῦς ἔστιν ὁ διακοσμικὸς πάντ' ὅσα κατ' οὐρανόν. οἱ δὲ αὐτοὶ πάλιν ἁμαρτάνοντες ψυχῆς φύσεως ὅτι πρεσβύτερον ἔστι σωμάτ', διανοηθέντες δὲ ὡς νεώτερον, ἅπαντ' ὡς ἐπεῖν ἔπως ἀνέτρεψαν πάλιν, ἑαυτοὺς δὲ πολὺ μᾶλλον. τὰ γὰρ δὴ πρὸ τῶν ὀμμάτων πάντα αὐτοῖς ἐφαίν. τὰ κατ' οὐρανὸν φερόμενα, πυρὰ ἔστιν λίθων καὶ γῆς. μὴ πολλῶν ἄλλων ἀψύχων σωμάτων διαπλεόντων τὰς αἰτίας, παντὸς τ' κόσμου. ταῦτ' ἦν τὰ τότε ἰσχύοντα πολλὰς ἀθεότητας ἢ διαφθορὰς τ' βίου τ' ἀπεργάζ. μὴ δὴ μὴ λοιδορήσῃς τε ἐπιλοι φιλαῖς τοὺς φιλοσοφοῦντας κυσὶ ματαίαις ἀπειλίζοντας χρεμέ

μεσον ὑλακαῖς· ἀλλὰ ταῦτ' αὐτὰ εἰπεῖν· νῦν δὲ ὃ πρὸ ἔρηται, πᾶν τοὐναντίον ἔχει.

ΚΛ. Πῶς· ΑΘ. Οὐκ ἔστι ποτε γενέσθαι βεβαίως θεσπεσίων ἀνθρώπων οὐδένα, ὃς ἂν μὴ τὰ λεγόμενα ταῦτα νεῦ δύο λάβῃ· ψυχήν τε ὡς ἔστι πρεσβύτατον τῶν ἁπάντων ὅσα γενῆς μετέλαχεν· ἀθανάτου τε· ἄρχει τε δὴ σωμάτων πάντων· ἐνδὴ δὲ τούτοις δή, ἃ νῦν εἰρημένον πολλάκις, τόν τε εἰρημένον ἐν τοῖς ἄστροις νοῦν ἔντα ὄντων. τά, τε πρὸ τούτων ἀκόλουθα μαθήματα λάβῃ· τά, τε κατὰ πᾶν μοῦσαν τούτοις τῆς κοινωνίας σωφρασάμενος χρήσεται πρὸς τὰ τῶν ἐνδεῶν ἐπιτηδεύματα καὶ νόμιμα σωαρμοττόντως· ὅσα τε λόγου ἔχει, τούτων λαικὸς ἢ λιῶται ἐν λόγον, ἔσα τε μά· ὁ δὲ μὴ ταῦθ' ἕξις· τῶν πρὸς ταῖς δημοσίαις ἀρεταῖς κεκτῆσθαι ἀνδρῶν, ἀρχὴν μὴ οὐκ ἂν ποτε γένοιτο ἱκανὸς ὅλης πόλεως, ὑπερίτης δ' ἂν ἄλλοις ἀρχομένοις. ὁρᾶν δὴ χρεὼν νῦν ὦ κλεινίᾳ καὶ μάγνητι· ἐνδὴ πρὸς τοῖς εἰρημένοις νόμοις ἅπασιν ὅσους διεληλύθαμεν, εἰ καὶ ἄλλο προσίσομεν ὡς φυλακὴν ἐσόμενον κατὰ νόμον χάριν σωτηρίας· τῶν ἀρχόντων τυγχάνειν σύλλογον παιδείας· ὁπόσης διεληλύθαμεν, κοινωνὸν γενόμενον, ἢ πῶς ποιῶμεν· ΚΛ. Ἀλλ' ὦ λῶστε· πῶς οὐ προσίσομεν, αὖπα καὶ κατὰ βραχὺ λιωνδῶμεν. ΑΘ. Καὶ μὴν πρός γε δὴ τοιοῦτον ἁμιλλητέον πάντες· ξυλλήπτωρ γὰρ τοῦτον γε ὑμῖν καὶ ἐπὼ γιγνόμενον αὖ προθύμως· πρὸς δ' ἐμοὶ καὶ ἐτόδους ἴσως ὑρήσω σχεδὴν τὴν τοδὶ τὰ ὁμοίως αὖ πειρεῖσθαι τε καὶ σκέψιν, γιγνόμενοι καὶ μάλα συχνόν. ΚΛ. Ἀλλ' ὦ ξένε· παντὸς μὲν μᾶλλον τούτου πορευτέον, ἔπου καὶ ὁ θεὸς ἡμᾶς σχεδὸν ἄγει· τὸς δὲ ὁ χρόνος ἡμῖν γιγνόμενος, ὀρθῶς γίγνεται αὖ· νυνὶ δὴ τανῦν λέγομέν τε καὶ ὁρῶμεν. ΑΘ. Οὐκέτι νόμοις ὦ μάγνητι καὶ κλεινία τοδὶ τῶν τοιούτων λιωνδὸν ἔτι νομοθετεῖν πρὶν αὖ κοσμηθῇ· τότε δὲ κυρίους ὧν αὐτοὺς δεῖ γίγνεσθαι, νομοθετεῖν· ἀλλὰ ἔδη δὲ τὰ τοιαῦτα κατασκευάζον, σδαχὰ μὲν ξωνουσιὰ πολλῆς γίγνοιτ' αὖ, εἰ γίγνοιτ' ὀρθῶς· ΚΛ. Πῶς. τί σὺν εἰρηκὰς φῶμεν αὖ. ΑΘ. Γρᾶον μὲν δήπου κατὰ λικτίος αὖ ἢ κατάλογος τῶν ὅσοι ἐπιτήδειοι πρὸς τὴν τῆς φυλακῆς φύσιν αὖ ἔσον· ἡλικίαις τε καὶ μαθημάτων λαικάμασι καὶ χρόνων ἔθεσι καὶ ἤθεσι· μετὰ δὲ ταῦτ', ἃ δεῖ μανθάνειν, οὔτε εὑρεῖν ῥᾴδιον, οὔτε εὑρικόβος ἄλλου μαθητὴν γίγνεσθαι· πρὸς τούτοις δέ, χρόνους ὅστε καὶ ὃ οἷς δεῖ παρακλαμβάνειν ἕκαστα μάτανον, ταῦτ' ἐν γράμμασι λέγειν· οὐ δὲ γαῦ αὖ τοῖς τοῖς μανθάνουσι δῆλα γίγνοιτ' αὖ ἅπερ πρὸς καιρὸν μανθάνεται, πρὶν αὐτὰς τῆς ψυχῆς ἐνάσῳ πυμαθήματος ἐπιστήμων γεγονέναι· οὕτω δὴ πάντα ταῦτα ἀπόῤῥητα μὲν λιχρόεται, οὐκ αὖ ὀρθῶς λέγοιτ· ἀφῤῥητα δὲ ὄλῃ· τὸ μὲν δὴν προῤῥηθόεται δῆλον τῆ λεγομένων· ΚΛ. Τί εἶν δὴ ποιητέον, ἐχόντων τούτων οὕτως ὦ ξένε· ΑΘ.

Τὸ λεγόμενον ὦ φίλοι αὐ κοινῷ καὶ μόσῳ, ἔοικεν ἡμῖν κεῖσθαι καὶ ἔπερ κινδυνεύῃ τοδὶ τῆς πολιτείας· ἐθέλομεν ξυμπαίσης, ἢ τεὶς ἔξ φασὶν, ἢ ὅρως κύβους βάλλοντας, πάντα ποιητέον. ἐτὼ δὴ ὑμῖν συγκινδυνεύσῳ τῷ φράζειν τε καὶ ὀργεῖσθαι τά γε δεδογμένα ἐμοὶ τοδὶ τῆς παιδείας τε καὶ τροφῆς τῆς νῦν αὖ κεκινημένης τοῖς λόγοις· τὸ μὲν δὴ κινδυνεύσαι οὐ σμικρόν· οὐ δὲ ἐτόδοις ἔοικε προσφορὶς αὖ ἔσεσθαι· σοὶ δὴ τόδε γε ὦ κλεινία μέλειν παρακελεύομαι· σὺ γοῦν νῦν μαγνήτων πόλιν, ἣ ὦ αὖ θεὸς ἐπώνυμον αὐτὴν ποιήσῃ, κλεινὸς αὖθ' μέγιστον κατασκευάσας αὐτὴν ὀρθῶς· ἢ τόγε ἀσφαλὲς ὁτιοῦν εἶναι δοκεῖν τῶν ὕστερον ἐπιγιγνομένων, οὐκέτι φθέξῃ ποτέ· ἐαύγε μὲν δὴ ὃς ἡμῖν ὁ θεὸς γένηται ξύλλογος ὦ φίλοι ἐταῖροι παρισθέντων τὴν πόλιν. ἀμφισβήτησίς τ' οὖν ἔσ' οὐδὲ μία νῦν ἐν τῶν νῦν παρὰ ταῦθ' ὡς ἔπος εἰπεῖν νομιζομένων. ἔντως ἢ ἴσται σχεδὸν ὕπαρ ἀποτετελεσμένον. οὐ σμικρῷ, πρόσθεν ὀνείραθος ὡς τῷ λόγῳ ἐφαψάμενα κεφαλῆς νοῦτε κοινωνίας· εἰκόνα ἴνα πως ξυμμίξαντες, ἐὰν αὖπα ἡμῖν εἴτε αὖσρις ἀκεῖβῶς ξυμμιχθῶσι, παυλαθῶσί τε προσκόπτοντες· παυλαθέντες τε ἐν ἀκροπόλει τῆς χώρας κατοικίσαντες, φύλακες ἀρτιτελεσθῶσιν, οἵους ἡμεῖς οὐκ εἴδομεν οὐ τῷ πρόσθεν βίῳ πρὸς αἰεὶ σωτηρίας γενο-

μέσους. ΜΕ. Ὦ φίλε Κλεινία, εἰκὸς ὑμῖν ἐρημίαν ἅπάντων, ἣ νῦν πολυανθρωποτέραν τῆς καθεστώσης, ἣ ἐν ξένου τόνδε οὐκ ἀφιτέον. ἀλλὰ δίωσι καὶ μηχαναῖς πάσαις κοινωνὸν ποιητέον αὐτὸν τῆς πόλεως καὶ τοῦ κτίσιν. ΚΛ. Ἀληθέστατα λέγεις ὦ μάγνητες. καὶ ἰτὼ τε ποιῶν ταῦθ' οὕτω, καὶ ξυλλάμβανε. ΜΕ. Ξυλλήψομαι.

Νόμων ἕνατος καὶ δέκατος τέλος.

ΕΡΙΝΟΜΙΣ Η ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ,
ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΣ.

ΚΛ. Ρὸς μὲν δὴ τῆς ὁμολογίας, ἥκομεν ἅπαντες ὀρθῶς ὦ ξένοι χρῆς ὄντες, ἐγὼ καὶ σὺ καὶ μάγνης ὅδε· δεῖ τῆς φρονήσεως ἐπισκεψόμενοι, τίνι χρή ποτε λόγῳ διεξελθεῖν, ἃ νῦν ἀνθρωπίνως ἔχειν φαμὲν ὅταν διανοηθῇ, καὶ μὴ ἴσχειν ποιᾶν πρὸς φρόνησιν ὅσην δυνατὸν ἀνθρώπῳ ἔχειν· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα ὡς φαμὲν ἅπαντα διεξελήλυθεν, ὅσα ἦν πεφυτευμένων διὸν. ὃ δὲ μέγιστον εὑρεῖν τε καὶ εἰπεῖν, τί ποτε μανθάνειν ἢ ἄνθρωπος σοφὸς ἂν εἴη, ἔστιν οὔτε εἴπομεν, οὔτε εὕρομεν. ναὶ τε πειράμεθα ἔστιν μὴ καταλιπεῖν. χρόνον γὰρ ἀτελῆ ἂν πράξαιμεν, οὗ χάριν ἅπαντες ἠρμόσαμεν, ὡς φαῦλα ποιοῦντες ἐξ ἀρχῆς μέχρι τέλους. ΚΛ. Ὦ φίλε Κλεινία, καλῶς μὲν λέγεις. ἄτοπον μὴν ἀκούσεσθαί σε λόγον δίμετρον. καὶ ἵνα τρόπον, οὐκ ἄτοπον αὖ· πολλοὶ γὰρ δὴ προστυχεῖς τῷ βίῳ γιγνόμενοι, ἓν αὖτὸν λόγον φθέγγονται ὡς οὐκ ἔστι μακρότερον ἢ τὸν ἀνθρώπων γένος οὐ δι' ὕδατος μόνον. ἔπου δὴ καὶ ξωϊδὲ αὖσοι δὸκῶ κἀτὼ μετ' αὐτῶν καλῶς τὸ τοιοῦτον περὶ λέγειν· οὔφημι εἶναι δυνατὸν ἀνθρώπους μακαρίους τε καὶ εὐδαίμονας γενέσθαι, πολλῶ ἐλίττων μᾶλλον ἢ ξῶμεν ἔστιν διορίζομεν. καλὴν δὲ ἐλπὶς τελευτήσαντα, τυχεῖν ἁπάντων, ὧν οἵτινά τις προθυμεῖ τ' αὖ ζῶντι ὡς κάλλιστ' αὖ ζῆν καταλιπόντα· καὶ τελευτήσας, τελευτῆς ὡσαύτως τυχεῖν. λέγω δ' οὐδὲν σοφόν, ἀλλ' ὃ πᾶν ἅπαντες ἕλληνές τε καὶ βάρβαροι γιγνόσκομεν ἵνα τρόπον, ὡς ἐξ ἀρχῆς δ' γενέσθαι χαλεπὸν ἅπασι ζῴῳ· πρῶτον μέν, τὸ μεταχεῖν τῆς τῶν κυουμένων ἕξεως, ἔπειτ' αὖ τὸ γίγνεσθαι, καὶ ἔτι τὸ τρέφεσθαι, καὶ παιδεύεσθαι. καὶ ἐξ πόνων μυρίων ταῦτα γίγνεσθαι ξύμπαντα ὡς φαμὲν ἅπαντες· καὶ χρόνος βραχὺς αὖλις ἔπι πρὸς λογισμὸν μάνυσι τῶν μοχθηρῶν ἀλλ' οὐ πᾶς αὖ τὸ πλάθοι μέτριον, οὗτος δὲ χρὴ δὸν αὐκπολιῶδο κἂν ποιεῖν ἵνα κατὰ μέσον πηβάον τὸν ἀνθρώπινον· ταχὺ γὰρ μᾶλλον ἐπιλαβέσθαι γῆρας ὀνίνησιν, ποιοῦσι αὖ, μή ποτ' ἐθέλῃσι πάλιν ἀναβιῶναι· λογισάμενον τὸν εὐβιωμένον ἑαυτῷ εἶναι ὅστις μὴ τυγχάνει παιδικῆς δόξης μισὸς ὤν· τούτων δὴ, τί τοτέ μοι τεκμήριον ἔλεγε πίφυκε ταύτην τὸν ναῦν ζηθύμενον τῷ λόγῳ· ζηθῦμαι δὲ δὴ, τίνα τρόπον σοφοὶ γεγένηνται, ὡς οὖσης τινὸς ἰκμάδος ταύτης τῆς δυνάμεως, ἣν δὲ, Φυγῇ φόβῳ τοῦτο ἔστιν τὸν τῆς πρός τινα φρόνησιν ἢ τῶν λιγομένων τυχεῖν. ἢ φρονήσεως, ἣ τινῶν ἄλλων τοιούτων ὡς ὁσάμεθα ἐπισημῶν, ὡς ἀξίας τούτων οὐδὲ μιᾶς οὔσης ἐπίκλησιν ἐμοῦναι τῆς τοῦδι ταῦτα σοφίας· τὸν ἀνθρώπινα. τῆς δὲ αὖ ψυχῆς σοφόσυνα πιστεύεσθαι καὶ μαστευομένης ὡς οὖσης αὐτῇ κατά τινα φύσιν ταύτης· τίς δ' ἔστι καὶ ὅτι πῇ τῶς, οὐ πάνυ δυνατὸν ἐξ ἀυτοῦ εἰδέναι. ἆρ' οὖν τούτῳ σοφόσυνα προσοίσει ἡμῖν ὁ τοῦδι σοφίαν ἀπορία καὶ ζήτησις πλείων τῆς ἐλπίδος ἐκόσῳ γιγνομένη τῶν ὅσοι οὐ ἡμῖν δυνατοὶ γίγνονται φρονίμως αὐτοὺς ἄλλους τε ἐξετάσαι συμφώνως ἐξ λόγων πάντων καὶ πάντη λιγομένων; ταῦτ' οὐχοῦτως, ἣ ταύτη ξυμφήσομεν ἔχειν; ΚΛ. Ξυμφήσομεν, ἐπ' ἐλπίδ' ἴσως ταῦτ' ὦ ξένε τῇ μετὰ σοῦ κατὰ χρόνον αὖ γενομένῃ, δεξάσαι τοῦδι αὐτῶν εἰσαύθις ὁ ἀλη-

δίκαιον. ΑΘ. τὰς ἄλλας δύναμιν ἐπιτήμας μὲν δὴ λεγόμενας, σοφὸν δὲ οὐκ ἀποτελοῦσι τὸν λαμβάνοντά τε αὐτὰς καὶ ἔχοντα, πρῶτον διεξιτέον. ὅτῳ ταύτας ἐκποδὼν θέμενοι, περιώμεθα ἐκείνας ὧν δεόμεθα, παραδέχεσθαί τε καὶ παραδιδόμενοι μανθάνειν. ΚΛ. πρῶτον μὲν τοίνυν ὧν πρῶτον δεῖ θιγεῖν τῷ γένει, ἵνα δῶμεν ὡς ἐν ἀλλ' ἢ μὴ ἀναγκαῖόν τα ἀνδρὶ ἀληθῶς τε πρῶτα. ὁ δὲ ἐπιστήμων αὐτῶν γιγνόμενος, ἐν καὶ κατ' ἀρχὰς ἐδοξεῖς εἶναί ποτε σοφὸς, οὔκουν νῷ γε οὔτε σοφὸς εἶναι δοξάζεται, ὀνείδη τε ἴσχει μᾶλλον ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἐπιστήμης. ὁρῶμεν δὴ αὖτ' εἰσί. καὶ ὅ τι πᾶς ἀνὴρ αὐτὰς ἀνδάνουσιν ἀπὸν πρόκειται τῷ δοκεῖν ὡς ἄριστον αὖ σφᾶς ξυμβῆναι γενόμενον αὖ, φάγει δεῖ τὰς κτήσεις τῆς φρονήσεώς τε καὶ ἐπιστημάσεως. ἔστω δὴ πρῶτον μὲν, ἡ τῆς ἀλληλοφαγίας τῶν ζώων ἡμᾶς, τῶν μὲν, ὡς ὁμοῦ δὴ τὸ παράπαν ἀπεστάσασι. τῶν δὲ, εἰς πλὴν νόμεμον ἐσωσμένων καταστάσασι. ἴλεως δ' ἡμῖν ἡ πρόσθεν εἴη σάτε καὶ ἐσόν. οὐ γὰρ μὲν δὴ λέγομεν πρῶτοι χειροήσασιν. ἡ δ' ἐῶν ἀλφίτων τε καὶ ἀλθίρων ποίησις ἅμα καὶ ὀφὴ καὶ μὲν καὶ ἀγαθή. σοφὸν δὲ οὔπω, τελέως οὐκ ἐθελήσει ποτὲ ἀπὸ γάσασθαι. ἔστι γὰρ αὖ ἡ τῆς ποιήσεως ἐπίκλησις, τῶν ποιουμένων αὐτῶν δυσχέρειαν ἀπὸ γάζεται αὖ. σμικρὸν δ' οὐδὲ ἡ χώρασ' ξυμπάσης γεωργία. οὐ γὰρ τέχνη, ἀλλὰ φύσει καὶ τὰ θεῖν πάντες φαινόμεθα γεωργικὰ χειρίσθαι. καὶ μὲν οὐ δὲ τῶν οἰκήσεών γε ξυμφὴ καὶ ξύμπασα οἰκοδομία, καὶ σκηνῶν πάντων ἀπόγασις. χαλκέα τε καὶ ὃ τῶν τεκτονικῶν καὶ πλαστικῶν μὴ πολεμικῶν, μή τι ξυμπάντων ὀργάνων παρασκευὴ, δῆμος ἡ πρόσφορον ἔχουσα, ἀλλ' οὐκ ἐπ' ἀρετῇ λεγομένη. καὶ μὴν οὐ δ' ἐξύμπασα ἀνεβυτικὴ πολλὴ πᾶσ' καὶ τεχνικὴ γιγνῆται, τόγε μὰ λόπρεπὲς (ὦ τῷ σοφῷ οὐκ ἀποδίδωσιν. οὐ μὴν οὐδὲ μανικήν γε οὐ δ' ὁρμὴν βυλικὴ τοπαράπαν. δ' λεγόμενον γὰρ δὴ μένον. εἰ δ' ἀληθὲς οὐκ ἴσμεν. ὅτε δὲ πλὴν τῶν αἰσχρῶν ὁρῶμεν κτῆσιν, ὀφὴ τέχνης μὲν ἀποβαλομένη, τοῦτον δὲ οὐδὲ μίαν οὐδεὶς σοφὸν ποιοῦσαν, τόγε μὰ ζῆν, παιδείας τῆς αὖ λάπτειν. μεμαπτὴ μὲν δ' πλεῖστον, ἀλλ' οὐδὲ μᾶ παιδείας. πολλοῖς μ' ὀργάνοις μεμοῦται. πολλοῖς δ' αὐτῶν τῶν σωμάτων οὐ πάντων ἀφέμεσι μιμήμασι. τά, τε κατὰ λόγον ἡ μοῦσαν πᾶσαν, καὶ ὅσων γραφικὴ μήτηρ, πολλῶν καὶ παιδιῶν ποικιλμάτων ἀποτελουμένων, ἐν πολλοῖς ὑγροῖς καὶ ξυρροῖς γένεσιν. ὧν σοφὸν οὐδείς ἐς οὐδὲν, παιδιᾷ τῇ μαγέᾳ δημιουργοῦντα, ἡμμιτικὴ παρέχεται. πάντων δ' ἰδιεργασμοίων, δ' λοιπὸν βοήθεια γίγνοιτ' ἂν μυεῖα μυείοις. ἡ μὲν μαγέη τε καὶ ἐς πλεῖστα πολεμικὴ κλιθεῖσα ἐξ κτησαι τέχνη, δύσκριμα τάτη πρὸς χρείαν ὑπὸ τυχάσ' πλείστης δημιόν. μᾶλλον δὲ ἀσφαλὲς καὶ τὰ φύσει, ἡ σοφία δὲ δὴ μέν. ἰὼ δὲ καλοῦσι μὲν ἱκτερικὸν, σοῦβεια δ' ἔρυ καὶ αὖτη χαδὸν ὅσον ὥραι ψύχειν καύματ' ἀκαίρου καὶ πᾶσι τοῖς τοιούτοις, λαμβάνονται πὼ τῶν ζώων φύσιν, δύσκριμεν δὲ οὐδὲν τούτων, ἐς σοφίαν πὼ ἀληθεστάτην. ἅμαξα γὰρ δέξαις φερεῖται τοπαράζόμενα. βοηδρὸς δ' πυ καὶ τοὺς κυβερνήτας ἅμα καὶ τοὺς ναύτας ὁρῶμεν. καὶ τοῦτ' αὖ ὅρα σοφὸν μανθάνοντα τῆς ἡμᾶς παραμυθούμενος, ὃ ἀ πάντων διαγγελλέτω. οὐ δὲ γὰρ αὖ εἰ λείη τις πνεύματος ὀργὴν οὐδὲ φιλίαν, ὃ προσφιλὲς ἀπόσῃ κυβερνητικῇ. ἡ μὴν οὐ δ' ὁπόσοι βοηδοὶ δίκαιος ὦ τῇ τοῦ λέγειν ῥώμῃ φασὶ γίγνεσθαι μνήμῃ τε καὶ δέξει ὕθεσι προσέχοντες τὸν νοῦν. ἀληθέσ' δὲ τῶν ὄντως δικαίων ἐκφέρεσθαι πέρι, λοιπὸν δ' ἔτι προσδόξαι σοφίαν ὅτι τις ἄτοπος δυσκολαίνει. ἐν φύσει αὖ οἱ πολλοὶ μᾶλλον ἢ σοφίαν ὀνομάσειαν, τότε, ὅταν τινὰ τις ξυνοῇ, ῥᾳδίως μὲν, ὅ τι πρὸ αὖ μανθάνειν μανθάνοντα. μάλα δὲ, πολλὰ καὶ ἀσφαλῶς μνημονεύοντα, ὅταν τε δ' πρόσφορον ἡσίῳ δικαιοσύνην. ὅ, τι γιγνόμενον αὖ πρέπει, ζῆν δὲ ταχὺ ὁρᾷ ταῦτα γὰρ ἅπαντα. οἱ μὲν φύσιν, οἱ δὲ, σοφίαν, οἱ δὲ, ἀξ γίνεσθαι φάσουσι φύσεως. σοφὸν δὲ ὄντως, οὐ δίκα τούτ', οὐδεὶς τ' ἐμφρόνων ἐθελήσει ποτὲ καλεῖν. ἀλλὰ μὰν δεῖ φανῆναί γέ τινα ἐπιστήμην, ἣν ἔχων σοφὸς γίνοιτ' ἂν ὁ σοφὸς ὄντως ὢν ἡ μὴ μόνον δοξάζόμενος. ἴδωμεν δή. χαλεπῷ μὲν γὰρ λόγῳ παντάπασιν ἐπιχειροῦμεν ἐπὶ δὴν πάντων ἀνευρεῖν, ἣ σοφία μὲν λέγοιτ' ἂν ὄντως τὸ καὶ εὐσπουδάσαι, ὁ δὲ λαθὼν. οὔτε βαίωσος,

οὔτ' ἀλίθιος ἴσται. σοφὸς δὲ καὶ ἀγαθὸς ἅμα αὖ πολίτης τε καὶ ἄρχων καὶ ἀρχόμενος ὁμοίως ἴσται πόλεως ἅμα καὶ ἐμπλεώς. καὶ τί δῶμεν δὴ ταύτην πρώτην τίς ποτ' ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἐπίσταμαι μίαν διεξελθοῦσα ἢ μὴ παραγενομένη τῶν ναῦ παρουσῶν αὐτὴ τὸ ναυτότατον αὖ καὶ ἀφρονέστατον ζῶον παράσχοι ἂν ζῴων ὁ τῶν ἀνθρώπων. οὐ δὴ τοῦτό γε πάνυ χαλεπὸν τὸ καταπιθέσθαι. μία γοῦν ὡς εἰπεῖν πρὸς μίαν, ἡ τὸν ἀριθμὸν λοῦσα παντὶ τῷ θνητῷ γένει τοῦτ' ἂν ἀράσειε. θεὸν δ' αὐτὸν μᾶλλον ἢ τινα τύχην ἡγοῦμαι δόντα ἡμῖν σώζειν ἡμᾶς. οὐ δὲ θεὸν ἡγοῦμαι, φράζειν χρὴ καὶ πῇ ἄπορον ὄντα· ἢ τῶν οὐκ ἄπορον αὖ, πῶς γὰρ τῶν ἀγαθῶν ἄπιστον ἡμῖν ξυμπάντων, οὐ καὶ τοῦ πολὺ μείζονος τῆς φρονήσεως, ἄξιον ἡγεῖσθαι δεῖ γεγονέναι· τίνα δὴ καὶ σεμνύνων ποτὲ λέγω θεὸν ὃ μιγιλλέ τε καὶ κλεινία, ὀρθὸν εὐρεῖν. ὃν καὶ δικαιότατον ὃς ξύμπαντες ἄλλοι δαίμονες ἅμα καὶ θεοὶ, τιμᾶντε καὶ βίχεσθαι διαφέροντος αὐτῷ· τὸ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἄπορον ἀγαθῶν πάντων ἡμῖν αὐτὸν γεγονέναι, πάντες ἂν μολογοῖμεν. δοῦναι δὲ ἅμα καὶ ἀριθμὸν ἡμῖς γε ὄντως αὐτὸν φαμέν. ἔτι δὲ καὶ δόσειν, ἐάνπερ δὴ ξυνακολουθῇ. ἐὰν γὰρ ἥμεις ἐθέλωμεν ὀρθὴν καὶ θεοῖσι φίλην ἔμμονον ἔτι ἄλυπον ἔτι ἀρρεπῆ ἐν ἑαυτῷ λέγειν, λεγέτω μὲν ἀκολουθείτω δ' ὅπη ποικίλλων αὐτὸν καὶ τὰ αὐτῷ σχέφων ἄσχετα πᾶσιν διεξέρχεται. καὶ καὶ ἄλλῳ δὲ οὗν φρόνησιν ὡς φαμὲν αὖ ἓν ἀριθμῷ παντὶ καὶ ταὐτὰ ἀγαθά. ἔστω δὲ μέγιστον, ἐάντις καὶ ἀριθμὸν αὐτοῦ δόσιν δέκμενος, ἐπεξέλθῃ πᾶσαν καὶ τοῦδε ὁδόν. ἓν δὲ σμικρὸν ἐπικελεύοντες πως τοῖς λόγοις, ἀσαμενοθῶμεν ὅτι καὶ μάλ' ὀρθῶς οἰόμεθα, ὡς εἴτε ἀριθμὸν ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἐξέλοιμεν, οὐκ ἄπορόν τι φρόνιμοι γενοίμεθα. οὐ γὰρ αὖ ἓν ποτὲ ψυχὴ τούδου τοῦ ζῴου πᾶσαν ἀριθμὸν λάζοι, χρὴ δ' οὖν λόγος ἀτεὶ. ζῷον δὲ, ἓν μὴ γιγνώσκοι δύο καὶ τρία, μὴ δὲ τοὐδὲ πῇ ὂν μὴ δὲ ἄξιον, ἄγνοεῖ δὲ ὃ παράπαν ἀριθμὸν, οὐκ ἄπορόν τι δοῦναι λόγον ἔχοι τοῦδε ὧν αἰσθήσεις καὶ μνήμασ' μόνον ἔσῃ κεκτημένον. πῶς δὲ ἄλλως ἀριθμὸν ἀσφαλείας καὶ σωφροσύνην, οὐδὲν ἄκρον κωλύει. στρόμενος δὲ ἀληθοῦς λόγου, σοφὸς οὐκ ἄν ποτε γένοιτο· ὅτῳ δὲ σοφία μὴ προσείη πᾶσης ἀρετῆς δ' μέγιστον μέρος, οὐκ ἂν ἓν τελέως ἀγαθὸς γενόμενος, δυσλαίμων ποτὲ γένοιτο. οὕτως ἀριθμὸν μὲν ἀναγκαῖον πᾶσιν ὑποτίθεσθαι. δύο δὲ οὐκ ἀναγκαῖον, λόγος ἔτι τοιοῦτος πάντων γίγνοιτ' ἂν τῶν ἐρημένων. ἀλλὰ καὶ ὁ ναῦ, ὀρθῶς ἐρωτήσεις. ἓν καὶ τὰ τῶν ἄλλων τεχνῶν λεγόμενα ἃ ναῦ δὴ διέλθομεν, ἐάντις ἐστὶν πάσας τὰς τέχνας, οὐ δὲ τούτων οὐ οὐδὲν μέλει· πάντα δ' ἀπολεῖται τὸ παράπαν, ὅταν ἀριθμητικὴν τις αἰρῇ. δέξει δ' αὖ ἱκανῶς τισὶ δραχέως εἶναι, ἀριθμοῦ θεῖσθαι τὸ τ' ἀνθρώπων γένος εἰς τὰς τέχνας ἀποβλέψασι· καίτοι μέγα μὲν οὐ δοκεῖ· εἰδέ τις ἴδοι τὸ θεῖον τῆς γενέσεως καὶ δ' θνητὸν, οὗ ᾧ καὶ δ' θεοσεβὴς ἴσεται ἂν εἴη, μὴ ἀριθμὸς ὄντως, οὐκ αὖ ἓν πῶς αὖ ἧς γνοίη ξύμπαντα ἀριθμὸν ὅσης ἡμῖν λωάμενος αὖ ἓν ἐνὶ γιγνόμενος· ἐπεὶ καὶ τὰ καὶ τὰ μουσικῇ πᾶσαν διαριθμουμένων, κινήσεώς τε φθόγγων, δῆλον ὅτι δεῖ καὶ δ' μέγιστον ἀγαθῶν ὡς πάντων αὖ τὸν. ὅτι δὲ καιρῶν οὐδενὸς, δῆλον ἐκ τοῦδε γνωσέον, ὅτι καὶ τάχα γένοιτ' ἂν· ἀλλ' ἱκανῶς τε καὶ ἄτακτος ἀσχήμων τε καὶ ἄρρυθμος, αἰσχρμοστός τε φορᾷ, καὶ πάνυ ὁπόσα καὶ κοινωνικὰ ἔνος, ἐπιλέλειπται παντὸς ἀριθμοῦ· καὶ δεῖ τοῦδ' οὕτω διανοεῖσθαι ἂν μέλλοντα δυσλαίμονα τελευτήσειν· καὶ τόχ' δὴ δίκαιόν τε καὶ ἀγαθὸν καὶ καλὸν, καὶ πάντα τὰ δικαιοῦντα, οὐδεὶς ποτε μὴ γιγνώσκων ἀληθοῦς δόξης ἐπιλαβόμενος, διαριθμήσεται πρὸς ἑαυτόν τε καὶ ἕτερον πεῖσαι τὸ παράπαν. ἴωμεν δὴ σκεψόμενοι πρὸς τοῦτ' αὖ πῶς ἐμὲ δομὲν ἀριθμεῖν. Φρύ. τὸ γοῦν οὖ δὴ καὶ δύο, γέγονε πόθεν ἡμῖν. Ξεστ' εἰσῆσαι φύσιν ταύτην ἔχουσιν ἐκ τοῦ παντὸς πρὸς τὸ διωκτοὺς εἶναι. πολλοῖς δὲ ἄλλοις αὖ τῶν ζῴων, οὐδεὶς αὐτὸ τοῦθ' ἡ φύσις παραγέγονε, ὥστε μαθεῖν διωκτοῖς εἶναι παρὰ τοῦ παντὸς ἀριθμεῖν· παρὰ δ' ἡμῖν, τοῦτ' αὐτὸ πρῶτον εἰσήκουσεν ὁ θεὸς, ὥστε ἱκανοῖς εἶναι διεκνύμονον ξυνοεῖν. ἔπειτ' ἔλαβεν καὶ δείκνυσιν, ὧν τί πάλλιον οὐ οἷός ἄττις διάσειεν. πλὴν δ' τῆς ἐν-

μοῖρα σ' γίγνεσθαι ἐς δ' τὰς γυναῖκας ἕλλοι μέρος ἴσχον ὅμοιον, ὅσον ἕτερον παῖς αὐτῷ φαίνοιτ' ἄν. καὶ ἐλλείπειν δὴ ταῦτα αὐτὰ ὄντα, μὰ τοὺς ταῦτα πολλὰς μὲν δὴ νύκτας, πολλὰς δὲ ἡμέρας, ἃς οὐρανὸς οὐδέποτε παύσεται διιόσκων ἀνθρώπους οὔτε νῦ δύο, πρὶν ἂν καὶ ὀδυνηρόταθ' ὅστις ἐναισίως μάθῃ ἀριθμεῖν. ὡς γοῦν καὶ τεῖα καὶ τέτταρα καὶ πολλὰ ἕκαστος ἡμῶν ἐπιποίσειεν ἂν ὁρᾶν ταῦτα, καὶ ἐκ τούτων εὖ ἐποίουσι τὼν σελήνιον ὁ θεὸς ἀπορρασάμενος, ἵ' ποτὲ μὲν μείζων φαινομένη, ὁτὲ δ' ἐλάττων, διεξιὼν ἄλλιν ἀεὶ φαίνουσι ἡμέρας, μέχρι πεντεκαίδεκα ἡμερῶν καὶ νυκτῶν· αὖτη δ' ἔστι περιόδος εἰβούλεταί ὡς ἦν κύκλον οὕτω ὅλον εἰς εὖ ἰθύσαι. ὥστε ὡς ἔπος εἰπεῖν καὶ τὸ δυσμαθέστατον ἂν μαθεῖν ζῷον, οἷς παρίσωκε φύσιν ὁ θεὸς, ὧν δυσκόλως ἔστιναι μανθάνειν. καὶ μέχρι μὲν τούτων τὸ καὶ οὐ τούτοις, ξύμπαν τὸ δυσανόητον τῶν ζῴων, μάλα ἀρεθμητικὸν γίγνεσθ' καὶ ὦ αὐτὸ καὶ αὐτὸ σκοπεῖν. δ' ἢ πρὸς ἄλληλα πάντα ἀριθμὸν ἀεὶ λογίζεσθαι. δοκῶ μὲν μείζονος εἶναι καὶ τούτου, σελήνιόν γε δὴ πάρ εἶπομεν αὔξειν ὁμοίως καὶ φθίνουσαν ἐμποιοῦσιν, μῆνα σ' πρὸς τὸν αὐτὸν ξυνιστᾶσα ὁ. καὶ πάντα ἀριθμὸν πρὸς ἀριθμὸν ἔρξατο συνοραῖν δύσλαιμοι τύχῃ· δὲ δι' ταῦθ' ἡμῖν, καιροῖς τε καὶ ἐγκύμοσιν γῆ γίγνεσθαι, ὥστ' εἶναι τροφὴ πᾶσι θνητοῖς ζῴοις. αἰσθήσεων τε καὶ ὑπνων γιγνομένων οὐκ ἀναίσθητον δι' ἀμάχθων, ἀλλ' ἔτι παρὰ ταῦτα γίγνεσθαι πρὸς τὸ φλαῦρον, οὐ πλὴν θείαν, ἀλλὰ πλὴν ἀνθρωπίνην αἰτίαν καθαιρεῖν χρὴ φύσιν, οὐκ ἀσθενῆ διαπεμπουσαν τὸν αὐτὸν εἶδος. ἡμῖν δ' οἷον ζητοῦσι τοῦδε νόμου, ἀνθ' ὧν ἔδοξε τὰ μὲν ἄλλα, ἀφθαρτ' εἶναι, καὶ γοῦναι τὰ βέλτιστα ἀνθρώπων. καὶ πᾶς αἰεὶ καιρὸς γίγνεσθαι καὶ ξυνεῖναι τὰ λεγόμενα καὶ ποιεῖν, ἐγνώσθη ποτ' ἔστιν ὃ συμφέρον ἑκάστῳ, μὴ τὶ δὲ μὴ ξυμφέρον. ἔδοξε δὴ καὶ νῦν ἔλλοι δοκεῖ, τὰ μὲν ἄλλα ἐπιτηδεύματα πάντα, οὐ σφόδρα χαλεπὰ εἶναι. δὲ δι τίνα χρόνον χρὴ γίγνεσθαι χρηστοὺς ἀνθρώπους, παγχάλεπον. καὶ τὰ μὲν ἄλλα αὖ πάντα κτᾶσθαι χρηστὰ δ' λεγόμενόν τε καὶ λωστὸν καὶ οὐ χαλεπὸν, οὐσίαν τ' ὅσην δεῖ καὶ μὴ δεῖ. καὶ σῶμα οἷόν τε δεῖ καὶ μηδεῖ. καὶ ψυχὴν ὅλην μὴ ἀγαθὴν δεῖ, ξυγχωρεῖ πᾶς παντί. δ' ὅ τινα χρόνον ἀγαθὴν, ὅλην μὲν αὖ δικαίαν μὴ σώφρονα καὶ ἀσθενῆ καὶ ταῦτα ὅτι δι σοφὴν, φασὶ μὲν πᾶς δεῖν. ἥν τινα δὲ σοφίαν ἐς ἅπαν διειλυθμεν, οὐδεὶς οὐδενὶ τοπαράπαν ἕλλι ξυμολογεῖν τῶν πολλῶν. νῦν οὖν δὴ παρὰ πόσας τὰς πρόσθεν σοφίας, οὐ φαῦλόν ἐστιν ἀνευρίσκομεν ἐς αὐτάγαθὸν ταῦτα, δοκεῖν σοφὸν εἶναι τόν γε μεμαθηκότα ἅπερ καὶ διειλυθμεν. εἰ δ' ἔστι σοφὸν ὁ ταῦτ' ἐπιστήμων καὶ ἀγαθὸς, τοῦτον δὴ πίειρ, λόγον δεῖ λαβεῖν. ΚΛ.

Ὦ ξεῖν' ὡς εὐκάτωπος εἶ, ὅλι τοῦδε μεγάλων μεγάλαι πηγαὶ φράζειν. ΑΘ.

Οὐ γὰρ σμικρὰ ὦ κλεινία. δὲ χαλεπώτερον, ὅτι παντάπασι καὶ πάντως ἀληθῆ. ΚΛ. Σφόδρα γ' ὦ ξεῖν'. ἀλλ' ὅμως μὲν ἀφητέμις λίτων ὁ φίς. ΑΘ.

Ναί. μὲν δὴ σφῷ γ' ἐγνωκότε. ΚΛ. Ταῦτ' ἔστω. καὶ ἐπὶ ἀμφοῖν ἐπόσθαι φράζω. ΑΘ. Καλῶς. ἐξ ἀρχῆς δ' ἑκτέον αὐάγκη πρῶτον ὡς φάσκειν. μάλιστα μὲν αὖ, εἰ δυνάμεθα οἱ λακεῖν ὀνόματι, τίς ὕστιν ἡμῖν διάνοια σοφίας. δὲ σφόδρα ἀλλωκτοῦμεν, δ' ἀλύτδρον. τίνες εἰσί ποτε καὶ ὁπόσαι τινὲς ἄστις λαβεῖν, σοφὸς αὖ εἴη κατὰ τὸν ἡμέτερον μῦθον. ΚΛ. Λέγοις ἄν. ΑΘ. Τὸ δὴ μετὰ τοῦτο, ἀνημίσκον τῷ νομοθέτῃ δ' κάλλιον τῶν πρότερον αἱρεμένων πίειρ θεῶν καὶ ἄμεινον ἀπειλοῦντι λέγειν δεῖ παιδιᾷ καὶ χαρμόσυνα καὶ τι μᾶλλον θεοὺς ὕμνοις τε καὶ ὠδαῖς μονίᾳ γεραίροντι διάγειν τὸν αὖ βίον. ΚΛ. Ἦ καλῶς ὦ ξεῖν λέγεις. ἀ γοῦν σοι ἔστω τέλος εἶπ τῶν νόμων θεοὺς προσπαίσαντι καθαρώτερόν τε διαγαγεῖν τι ἦν βίον, τῆς ἅμα πλουτῆς ἀρίστης τὲ καὶ καλλίστης τυχεῖν. ΑΘ. Γῶς οὖν ὦ κλεινία λέγομεν. δοκεῖ θεοὺς ἡμνοῦντες σφόδρα τιμῶμεν, ὀρχήμενοι τὰ κάλλιστα καὶ ἄριστα τοῦδε αὐτῶν ἐπεσθαι λέγειν ἡμῖν, οὕτως, ἢ πῶς λέγεις. ΚΛ.

Θαυμαστῶς μὲν οὖν οὕτως. ἀλλ' ὦ σταμένη πιστεύσας τοῖς θεοῖς, ὄρχου τε καὶ λέγε τ' ἐπόμενοι λόγον τῶν καλῶν, τοῦδε θεούς τε καὶ τὰς θεάς. ΑΘ. Ἕστω ταῦτα, αὖ αὐτὸς ὁ θεὸς ἡμῖν ὑφηγῆται, ξυνόρχου μένον. ΚΛ. Λέγοις ἄν δ' μετὰ

τοῦτο.

ἔστ. ΛΘ. Θεογονίαν γοῦν καὶ ζωογονίαν, ἀνάγκαῖον ὡς ἔοικε πρῶτόν μοι κακῶς ἀπεκρίνασθαι τῶν ἔμπροσθεν, εἶλπερ ἀπεκρίνατο κατὰ τὴν ἔμπροσθεν λέξιν, ἀνακλαβόντα ὃν πρὸς τοὺς ἀσωμάτους ἐπικεχείρηκα λόγους. Φράζω ὡς ἐστὶ θεὸς ἐπιμελούμενος πάντων σμικρῶν καὶ μειζόνων. καὶ οὐδὲν ἀπαραμύθητον τῶν τοιῶνδε τὸ λίνα καὶ ἐστὶ πράγματα. εἰ δὲ μάντιδί γε ἐκλείπει, ἐλάβετε μὲν γοῦν δὴ καὶ ὑπομνήματα. καὶ ἐγὼ τὰ ἐνθένδε τότε ἐμὲ μάλα ἀληθῆ. τόδε δὲ αὐτῶν ἐγὼ τὸ μέγιστον, ὅτι περισβύτερον εἶη ψυχὴ σώματος ἅπασα παντός. ἆρα μέμνησθε; ἢ πάντως που ἔστ' γε. ὃ γοῦν ἄμεινον καὶ παλαιότερον καὶ θειότερον, πιθανὸν ὅλῳ τῷ χείρονος καὶ νεωτέρου καὶ ἀτιμοτέρου, παντὰ χή τε ἀρχὸν, ἀρχομένου πρεσβύτερον. καὶ ἄγον, ἀγομένου πάντη. λάβωμεν δὴ ἔστ' γε, ὡς ψυχὴ πρεσβύτερόν ἐστι σώματος. εἰ δ' ἔχει ἔστ' οὕτω, τόγε πρῶτον ἡμῖν τοῦ πρώτου τῆς γενέσεως, πιθανότερον αὖ εἶη οὐδὲν ὑπεργεγραμμένον. καὶ θῶμεν δὴ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀρχῆς δυσμενέστερον ἔχειν. καὶ τῶν μεγίστων σοφίας τοῦδε θεῶν γενέσεως ὀρθῶται ἐπαίνειν ἡμᾶς. ΚΛ. ἔστω ταῦτα εἰς δύναμιν λεγόμενα. ΛΘ. φῶμεν δὴ ζῷόν γε ἀληθέστατα λέγεσθαι κατὰ φύσιν φῶμεν ἔστ' γε, ὅταν μία ξυναληθοῦσα σύστασις ψυχῆς καὶ σώματος, ἀποτέκῃ μίαν μορφήν. ΚΛ. Ὀρθῶς. ΛΘ. Ζῷον μὲν δὴ τὸ τοιοῦτον καλεῖται δικαιότατα; ΚΛ. Ναί. ΛΘ. Στέρεα δὲ σώματα λέγεσθαι χρὴ κατὰ τὸν εἰκότα λόγον, πάντ' ἄρ' ἂν καὶ λίσσα καὶ ἄρεστά τις αὖ πλάττοι. τὸ δὲ ἄλλο γένος ἅπαν ἔχει μορφὴν μίαν. οὐ γοῦν ἔστιν ἀσώματον, ὅτι ποτ' ἄλλο γίγνοιτ' αὖ. καὶ χρῶμα οὐδὲν οὐδαμῶς οὐδέποτ' ἔχον, πλὴν τὸ θειότατον ὄντως ψυχῆς γένος. ἔστ' δ' ἔστι σχεδὸν, ᾧ μόνῳ πλάττειν καὶ δημιουργεῖν προσήκει. σώματι δὲ ὃ λέγομεν πλάττεσθαι καὶ γίγνεσθαι καὶ ὁρᾶσθαι. τὸ δὲ, λέγομεν πάλιν, (οὐ γοῦν ἅπαξ ῥητέον) ἀεράτῳ τὲ εἶναι καὶ γιγνώσκοντι. νοητῷ τε, μνήμης μεταλαβόντι λογισμοῦ τε αὖ δόξης τε καὶ αἰτίας ἅμα μεταβολαῖσ. πάντε ὄντων τῶν σωμάτων, πῦρ χρὴ φάναι καὶ ὕδωρ εἶναι. καὶ τέκτονα, ἀέρα. τέταρτον δὲ, γῆν. πάμπαν δὲ, αἰθέρα. τούτων δ' ὧν ἡγεμονίαις ἐπῄσιν, ζῷον πολὺ καὶ παντοδαπὸν ἅπαντα λεῖσθαι. μαθὲν δὲ καὶ ὧν, ᾧ δ' ἔστι χρεών, γένοιμὲν πιθῶμεν. τὸ πρῶτον ἡμῖν ὧν. πάντα σὺ μὲν αἰθρώπους, πάντα δὲ ὅσα πολύποδα καὶ ἄποδα, καὶ ὅσα πορθάσιμα, καὶ ὅσα μόνιμα καὶ σκληρομόρφα ἑρίζαις. τὸ δὲ οὐ αὖ τοῦ, τόδε νομίζειν λεῖσθαι πάντα μὴ ὄζ ἅπάντων, ταῦτά ἐστι τῶν γενῶν. τὸ δὲ πολὺ τούτου, γῆς ἐστὶ καὶ τῆς στερεμνίου φύσεως. ἄλλο δὲ χρὴ ζῴου γένος θεῖναι λαύτερον γιγνόμενον ἅμα καὶ δυσκατόρθωτον. τὸ γοῦν πλεῖστον, πυρὸς ἔχει. ἔχει μὲν γῆς τε καὶ ἀέρος. ἔχει δὲ καὶ ἀπάντων τῶν ἄλλων ξηρότατα μόνον. διὸ δὴ ζῷά τε ὄζ αὐτῶν παντοδαπὰ γίγνεσθαι χρὴ φάναι καὶ ὁρώμενα. νομίσαι δὲ δὴ λεῖ πάντα τὰ κατ' οὐρανὸν ταῦτα εἶναι ζῷων γένη. ὃ δὴ πᾶν χρὴ φάναι θεῶν γένος ἄστρων γεγονέναι. σώματος μὲν τυχὸν καλλίστου, ψυχῆς δ' ἄδυσμενεστάτης τὸ καὶ ἀρίστης. δυοῖν δὲ αὐτοῖς μοιρῶν, πλὴν ἑτέραν χρὴ δόξῃ μεταδιδόναι χειδόν. ἢ γοῦν αὐδόλεθρόν τε καὶ ἀθανάτων ἕκαστον αὐτῶν εἶναι μὴ θεῖον τὸ παραπᾶν ὄζ ἁπάσης αἰτίας, ἢ τινα μακραίωνα βίον ἔχειν ἐπὶ καιρὸν ἐπὶ πολὺ ζωῆς, ἧσσόν τι πολέμου ἂν προσλεῖσθαί ποτε. νοήσωμεν οὖν πρῶτον ὃ λέγομεν, δύο τὰ τοιαῦτα εἶναι ζῷα. πάλιν γοῦν λέγομεν, ἀρκτὰ μὲν ἀμφότερα. καὶ μὲν ἐκ πυρὸς, ὡς ὄβριμον ἂν ὅλον. τὸ δ' ἐκ γῆς. καὶ τὸ μὲν γήϊνον, οὐ ἀταξίᾳ. τὸ δ' ἐκ πυρὸς, οὐ τάξει πεσὸν κινούμενον. τὸ μὲν οὖν οὐ ἀταξίᾳ κινούμενον, ἄφρον χρὴ νομίζειν. ὃ πᾶν ὡς τὸ πολὺ σβᾷ. τὸ δὲ ἐμᾶς ζῷον. τὸ δὲ οὐ τάξει τὲ ἐν οὐρανῷ πόρον ἔχον, μίαν τε κμῆσιν χρὴ ποιεῖσθαι, τοῦ φρονίμου εἶναι. καὶ τὸν ταῦτ' γοῦν αὖ καὶ ὡσαύτως πορθμεύμενον ἀεὶ καὶ ποιοῦν καὶ πάσχον, τε κμήσιον ἐν καὶ τὸν τοῦ φρονίμως ζῆν εἶναι παρεχόμενον. ἢ ψυχῆς δὲ ἀνάγκη νοῦν κεκτημένης, ἀπασῶν ἀνάγκων πολὺ μείζω γίγνοιτ' αὖ. ἄρχουσα γοῦν ἀλλ' οὐκ ἀρχομένη νομοθετεῖ. τὸ δὲ ἀμαθὲς φρόνιμον, ὅταν ψυχὴ τὸ ἄριστον κατὰ τὸν ἄριστον βουλεύσηται νοῦν, τὸ τέλειον ἐκβαίνει τῷ ὄντι κατὰ νοῦν. καὶ οὐδὲ ἀδάμαστ' αὖ αὐτῷ κρεῖττον οὐ δὲ ἀμαθὲς φρόνιμον αὖ ποτε γένοιθ'. ἀλλ' ὄντως ζῆς μοῖραι κατέχουσαι, φυλάττουσι τέλειον εἶναι

ὁ βελτίστη βουλῇ βιβουλευμένον ὑφίστης θεῶν. τοῖς ἀνθρώποις, ἐχρῆν τιμήσεις εἶναι τῷ νοῦν ἔχειν, ἄρρεν τε καὶ θῆλυ πάσαις ταύτην πλὴν διαπορέσαι, ὅτι τὰ αὐτὰ ἀεὶ πράττεσθον ὀλίγ' ἐπὶ βιβουλευμένα πάλαι πράττειν, θαυμαστόν τινα χρόνον ὄντα, ἀλλ' οὐ μετὰ βουλευόμενον αὖθις καὶ ἡσυχῇ, τοτὲ μὲν ἕνδρα, ἄλλοτε δὲ ἄλλα πράττειν, πλανᾶσθαί τε καὶ μετακυκλεῖσθαι. τοῦθ' ἡμῶν τοῖς πολλοῖς αὐτῷ τοιαυτίον ἔδοξεν, ὅτι τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως πράττειν, ψυχὴν οὐκ ἔχειν. οὕτω τοῖς ἄφροσι ξυνεφίσαντο τὸ πλῆθος. ὡς τὸ μὲν ἀνθρώπινον, ἔμφρον καὶ ζῶν, ὡς κινούμενον ὑπὸ λαβεῖν. τὸ δὲ θεῖον, ἄφρον, ὡς μίαν αὐτὴν αὐτοῖς φορᾶς. ὀλίγοι δὲ ἀνθρώπῳ γε ἐώθη τὰ καλλίω καὶ βελτίω καὶ φίλα τιθέμενον λαμβάνειν. ὡς ὀλίγ' ἔστιν αὐτῷ ἔμφρον δοκεῖν νομίζειν, τὰ καὶ τοιαῦτα καὶ ὡσαύτως καὶ ὀλίγ' ταῦτα πράττον ἀεί. ἔστιν δ' εἶναι πλὴν τῶν ἄστρων φύσιν. ἰδεῖν μὲν καλλίστην. πορείαν δὲ καὶ χορείαν, πάντων χορῶν καλλίστην καὶ μεγαλοπρεπεστάτην χορεύοντα, πᾶσι τοῖς ζῶσι τὰ δέον ἀποτελεῖν. καὶ μὴν ὅτι γε δικαίως ἔμψυχα αὐτὰ λέγομεν, πρῶτον μὲν μέγεθος αὐτῶν διανοηθῶμεν. οὐδὲ ὡς σμικρὰ φαντάζεται, τηλικαῦτα ὄντως ἐστίν. ἀλλ' ἀμύχανον ἕκαστον αὐτῶν ἐν ὄψει λαβεῖν· πιστεῦσαι δ' ἄξιον. ἀποδείξεσι γὰρ ἑκάστοις λαμβάνεται. ἐν γὰρ ἥλιος ὅλος, τῆς γῆς ὅλης μείζω διανοηθῆναι δυνατὸν ὀρθῶς· καὶ πάντα δὴ τὰ φερόμενα ἄστρα, θαυμαστόν τι μέγεθος ἔχει. λάβωμεν δή, τίς τρόπος αὖ ἔσται, τοσοῦτον τηλικοῦτον ὄγκον τινὰ φύσιν ἐν αὐτῷ ἀεὶ χρόνον, ὅσον καὶ νῦν τηλικοῦται. διὸν δὴ φημι ἐκ πυρὸς εἶναι, καὶ οὐ πόθεν ἑτέρας εἶναι δυνατόν. ἔμψυχον μὲν γὰρ οὐ ποτε γένοιτ' ἂν ἑτέρως πλὴν ὀλίγ' διὸν ὡς ἡμεῖς ἀπεφηνάμεθα. ὅτι δὲ ἔστιν δίος τε ἔνδον διός, ἅπασα αὐτῷ ἐκτόνων γίγνοιτ' ἂν πρῶτον μὲν ζῷον γεγονέναι πάντ σῶμα καὶ ἔμψυχα ξυμπάντα. ἔπειτα εἴπερ αὖ διανοηθῇ βέλτιστα, ταῦτα φρένων· νῷ δὲ τῷδε ἀπάντων τούτων οὐκ λόγῳ λέγοιμεν ἀληθῆ· οὐκ ἔστι γῆν τε καὶ οὐρανὸν, ἄπαντάς τε ἀστέρας ὅσους τε ἐκ τούτων ξυμπάντας, μὴ ψυχὰς πρὸς ἑκάστῳ γεγονέναι, ἃ καὶ οὐ κάτοισθ', ὡς ἀκρίβειαν καὶ σαφῆ τὸν οὕτω περιλαβεῖν, καὶ τὰ μὲν ἥττω τε καὶ ἐμφρέστερα, καὶ ξύμπαντα τὰ γιγνόμενα, ξύμπασιν ἡμῖν ἀγαθὰ γίγνεσθαι. δεῖ δ' ὅσῳ φαυλότερον ἕτερ' ἄνθρωπος, μή τι λήρους τὰ γε σαφῶς δέ τι λέγοντα φαίνεσθαι. ῥᾴστα μὲν οὖν ἔστι τὴν αἰτίαν σπανὰς ὁρᾶν σωμάτων, ἃ φύσεις, ἃ τι τοιοῦτον, οὐδὲν σαφὲς ὁρᾶν. ἡ δὲ παρ' ἡμῶν ἀρτιμελὲς, σφόδρα ἀπαλαιὸν χρόν· πότερον ἔχει λόγον ὁ λόγος, ἃ πάντως ὑστερεῖ. ὃ πρῶτον μὲν τὰ ὄντα εἶναι δύο. ἓν μὲν ψυχὴν, τὸ δὲ, σῶμα· καὶ πολλὰ ἑκατέρου. πάντα δὲ ἀλλήλων ἄλλα, καὶ ἑκάτερα ἑκατέρων· καὶ τρίτον, ἄλλο οὐδὲν κοινὸν οὐδενί. διαφέρον δὲ ψυχὴ σώματος, ἔμφρον μέν που, τὸ δὲ ἄφρον θετέον. ἀρχὴν ἦ, τὸ δὲ ἀρχόμενον, καὶ τὸ μὲν, αἴτιον ἁπάντων, τὸ δὲ, αἰτίαιον πάσης πάθης. ὥστε τάχ' δὴ κατ' οὐρανὸν ὑπ' ἄλλου δεῖν φαίνεσθαι γεγονέναι, καὶ μὴ ψυχῆς τε καὶ σώματος οὕτως εἶναι γεννήματα, πολλὴ μορία τε καὶ ἀλόπα· εἰδὲ ἔστ' ἀεὶ καὶ τῷδε ἁπάντων τῶν τοιούτων λόγους, καὶ πιστῶς θεὰς φαίνεσθαι γεγονέναι τὰ τοιαῦτα ξύμπαντα, δεῖν τοὺς θεάτρους θετέον αὐτά. ἢ γὰρ θεὸς αὐτοὺς ταῦτα ὑμνητέον ὀρθότατα, ἢ θεῶν ἐκείνας ὡς ἀγάλματα ὑπολαβεῖν γεγονέναι, θεῶν αὐτῶν αὐτῶν ὁρᾶσθαι μόνον. οὐ γὰρ αἰσθάνεσθαί γε οὐδὲ βραχὺς ἀξίων. ἀλλ' ὅ πρὸ ἐρήσεται, τούτων ἡμῖν τὰ μὲν θεάτρα θετέα. τὰ δὲ τιθέσθαι, τιμητέα πάντων ἀγαλμάτων διαφθάνοντος. οὐ γὰρ μή ποτε φανῇ καλλίω καὶ κοσμώτερα ξυμπάντων αἰθρώπων ἀγάλματα. οὐδὲ οὐ διαφθάνουσι τόπους ἱδρυμένα καθαρόν τι καὶ σεμνόν τι καὶ ξυμπάσῃ ζωῇ διαφθάνοντα. ἢ ταῦτα ὡς πάντῃ ταύτῃ γιγνόμενα. νῦν οὖν δὴ τῷδε θεῶν ἐγχειρῶμεν τόγε τοσοῦτον, τὰ δύο κατιδόντες ζῷα ὁρατὰ ἡμῖν. ἃ φαμὲν ἐκ μὲν ἀθανάτου, ἐκ δὲ γένους ἅπαν θνητὸν γεγονέναι. τὰ δὲ ἄλλα τὰ μέσα τούτοις τὰ μετὰ ταῦτ', σαφέστατα καὶ κατὰ δύναμιν ἡμῖν γεγόνατα πειραθῆναι λέγειν. αἰθέρα μὲν δὴ μετὰ τὸ πῦρ θῶμεν. ψυχὴν δὲ ἐξ αὐτῆς τιθῶμεν πλάττειν ζῷα δύναμιν ἔχοντα ὧς πρὸ τῶν ἄλλων γενῶν, τὸ πολὺ μὲν, τῆς αὐτῆς φύσεως. τὰ δὲ σμικρότερα, ξωοδόσμα χρῆναι ἐκ τῶν ἄλλων γενῶν. μετὰ δὲ τὸν αἰθέρα, ἐξ ἀέρος πλάττειν τὴν ψυχὴν γένος ἕτερον

ζῴων.

ζῴων· καὶ τὸ τέλειον ὕδατος· πάντα δὲ δημιουργήσασαν ταῦτα ψυχὴν, ζῴων ἁπάντων ὅλον οὐρανὸν ἐμπλῆσαι· χρησαμένην παῖσι τοῖς γένεσι κατὰ λόγον· πάντων μὲν μετέχειν τὸ ζῆν γεγονότων· λύτρα δὲ καὶ τείσεις καὶ τίσεις καὶ πίμπλα, ἀφ' ὧν θεῶν τῶν φανερῶν ἀρξάμενα γενέσεως, εἰς ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους ἀποτελευτᾷν· τοῦδε δεῦρο μὲν δή, λίαν τε καὶ ὥραν καὶ τοὺς ἄλλους πάντας ὅπη προΐδηλε, ταύτη κατὰ τὸ αὐτὸ τιθέσθω νόμου, καὶ πάγιον ἐχέτω τὸν λόγον. θεοὺς γὰρ δὴ τοὺς ὁρατοὺς μεγίστους καὶ τιμιωτάτους καὶ ὀξύτατον ὁρῶντας πάντη τοὺς πρώτους πρὸ τῶν ἄστρων φύσιν λεκτέον· καὶ ὅσα μετὰ τούτων αἰσθανόμενα γεγονότα· μετὰ δὲ τούτους μὴ ῥᾴδιον ζώοις ἐξῆς, σταίμενος· ἄειρον δὲ γένος, ἔχον ἴσαν τείσιν καὶ μίσιν τῆς ὁρμηθείσης αἰτίου, δυοῖν τιμᾶν μάλα χρεὼν χάριν τῆς εὐφήμου διαπορείας· τῶν δὲ δύο ζώων, τοῦτ' ἐξ αἰθέρος ἐφεξῆς τε ἄδρος, οὐ διορώμενον ὅλον αὐτῶν, ἑκάτερον εἶναι· πυρὸν δὴ πλησίον, οὐ κατάσκλον ἡμῖν γίγνεσθαι· μετέχοντα δὲ φρονήσεως θαυμαστῆς ἄτε γένους ὄντα εὐμαθοῦς τε καὶ μνήμονος, γιγνώσκειν μὲν ξύμπασαν πρὸ ἡμετέραν αὐτὸ διαφοραν λέπτομον· καὶ τὸν τε κάλλον ἡμῶν καὶ ἀγαθὸν ἅμα, θαυμαστῶς ἀπατᾴζεσθαι· καὶ ὃν στόμασι κακὸν μισεῖν, ἅτε λύπης μετέχοντα ὄντα. θεὸν μὲν γὰρ δὴ τὸ τέλος ἔχοντα τῆς θείας μοίρας, ἔξω τούτων εἶναι λύπης τε καὶ ἡδονῆς· τῷ δὲ φρονεῖν καὶ τῷ γιγνώσκειν κατὰ πάντα μετειληφέναι· καὶ ξυμπλήρους δὲ ζῴων οὐρανοῦ γεγονότας, ἁρμοσθέσθαι πρὸς ἀλλήλους τε καὶ τοὺς ἀκροπάτους θεοὺς πάντας τε καὶ πάντα, ὅσῳ τὸ φρονεῖσθαι τὰ μέσα τῶν ζῴων, ἐπί τε γῆν καὶ ὕδωρ ἐν ὅλον οὐρανὸν, ἐλαφρᾷ φορόμενα ῥύμῃ· τὸ δὲ ἥδεσθαι πλεῖστον ὧν ἡμῖν θεῖον ἀπεικάσειεν αὖ τις ὀρθῶς. ἀπεικάζων ὀξὺ αὐτῷ γεγονέναι· καὶ δοῦτ' εἶναι, τοτὲ μὲν ὁρώμενον, ἄλλοτε δὲ καὶ ἀπορυφθὲν, ἄδηλον γιγνόμενον, θαῦμα κατ' ἀμυθρὰν ὄψεν παρεχόμενον· τούτων δὴ τῶν πάντων τε ὄντων ὄντων ζῴων, ὅπη τινὶ σὺν τύχῃ ἡμῶν ἢ καθ' ὕπνον εἰ ὄνειροπολία πρὸς τυχόντος, ἢ καὶ τὰ φύσεσθ' τε καὶ μαντείας λεχθὸν, πόσον εἰ ἀκοαῖς ὑγιαίνουσιν ἢ καὶ ἡμύνουσιν· ἢ καὶ τελούσῃ βίου προστυχόσι γενομένοις, ἰδέᾳ τε καὶ δημοσίᾳ δόξας παραγενομένας· ὅθεν ἱερὰ πολλὰ πολλῶν γέγονε· τὰ δὲ γενέσεται, τούτων νομοθέτης ὅς τις νοῦν κέκτηται καὶ ἐν ξυνέχοντα τοῦτον, οὔ ποτε μὴ θελήσει καινοτομῶν, ἀδίκως θεοσέβειαν· ἤ τις μὴ σαφὲς ἔχει τὸ ξύμπαν πόλιν ἑαυτῷ· καὶ μὴν οὐδ' ὧν ὁ πάντειος νόμος ἔρρηκε, τοῦδε ξυσιῶν ἀπωκωλύσει, μαθὼν τὸ παράπαν εἰδώς· ὥσπερ οὐδ' οὗ δίκαιον ἀθλεῖν τῇ θνητῇ φύσει τῶν τοιούτων πέρι· τοὺς δὲ ὄντως ἡμῖν φανεροὺς ὄντας θεούς, ἆρ' οὐχ ὁ αὐτὸς λόγος ἔχει καλέσους εἶναι τοὺς μὴ κολάζοντας λέγειν ἡμῖν καὶ φανεροὺς ποιεῖν, ἀποργάσασθαι τὸ ὄντας ἑτέρους θεοὺς καὶ τιμᾶς μὴ δικαίους τοῖς προσηκούσαις αὐτοῖς; ναῦς δὲ δὴ ξυμβαίνει γιγνόμενον ἅμα· ὃ τοιοῦτον, οἷον αὖ ἔ ποτέ τις ἡμῶν ἥλιον ἢ σελήνην ἰδὼν τὸ πρῶτον ἐκπλαγεὶς ἕως γιγνομένους ἐφορῶντάς τε ἡμᾶς πάντας, καὶ μὴ ἔφραζον ἀλλήλοις ὧν τι φράζειν, τιμῆς τε ἀμοίρους ὄντας ἅμα καὶ μὴ προσυμνοῦντο τὸν αὐτοῦ μόρον εἰς εὔλιμον χώραν κατὰ φανεῖς ἄτων αὐτοὺς, ἑορτάς τε αὐτοῖς γίγνεσθαι ποιεῖν καὶ ξυσίας· ἀπολαμβανόμενόν τε χρόνον ἐκάστοις μειζόνων τε καὶ ἐλαττόνων πολλάκις, σὺν αὐτῶν ὥρας διανέμειν, ἆρ' οὐκ ἂν κακοὺς ἑαυτῷ τε καὶ ἄλλῳ τῷ γιγνώσκοντι λιγόμενος εἰ λίκη ξυνιδύκει λέγεσθαί ποτ' ἄν. ΚΛ. Πῶς γὰρ οὔκ ἔ ξοί, κάκιστος μὲν οὖν. ΑΘ. Τοῦτο δίνυν ὦ κλεινία φίλε, τοῦδε ἐμὲ νῦν γιγνόμενον δεῖ φανερῶς. ΚΛ. Πῶς λίξεις. ΑΘ. Ἵστε ὅτι πω δυοῖν ἀμείνω τῶν τοῦδε ὅλον οὐρανὸν γεγονέναι ἀδελφὰς ἀλλήλαιν ὧν καθεώρακα ἐγώ, καὶ οὐδὲν μέγα διαπεπραγμαι· ῥᾴδιον γὰρ καὶ ἑτέρῳ· δύπου δ' εἰσὶ χρὴς αὖται· μία μὲν, ἡλίου· μία δὲ, σελήνης· μία δὲ, τῶν πάντων ἄστρων ὧν ἐμνήσθημεν ὀλίγον ἔμπροσθεν· πέντε δὲ, ἕτερα· ταῦτας δὴ πάσας καὶ τούτους τοὺς σὺν ταὐτὸν ἰόντας ἅτε αὐτοὺς ἰόντας ἅτε φερομένους σὺν ὀχήμασι πορεύεσθαι, ταύτη μηδεὶς ἄλλος ποτὲ νομίσῃ πάντων ἡμῶν, ὡς οἱ μὲν θεοί εἰσιν αὐτῶν, οἳ δ' οὔ· μὴ δ' ὡς οἱ μὲν, γνώσιν· οἱ δὲ, τοιοῦτοί τινες, οἷους οὐ δεῖ ἡμᾶς ἀπεῖν ἡμῶν οὐδενί· πάντες δὲ δὴ

πάντας λίτομέν τε καὶ φῶμεν ἀδελφοὺς τ' εἶναι, καὶ οὐκ ἀδελφῆς μείρακας· καὶ τιμὰς ἀποδιδῶμεν· μὴ τῷ μὲν, οὐκ ἀν, τῷ δὲ, μείων· τοῖς δὲ, μήτε τινα μοῖραν τάττωμεν· μήτε τινα χρόνον· οὐ ᾧ διεξέρχεται ἐν αὐτῇ πόλον· ξυναπτελῶν κόσμον ὃν ἔταξε λόγος ὁ πάντων θειότατος ὁρατόν· ἔν· ὁ μὲν δαιμόνων, πρῶτον μὲν ἐθκώμασιν, ἔπειτα δὲ ὁρῶντα ἔχων τὴν κατὰ φύσιν ἀποτελεῖν ὁπόσα ἐνεπῇ φύσει δωκατά· ἡγούμενος ἀρίδηλον τοὺς ἐντυγχάνοντά τι διάξειν ἐν βίον· πελευτήσας τὲ εἰς τόπους ἥξειν προσήκοντας ἀρετῇ· καὶ μανιμελὲς ἀληθῶς τε καὶ ὄντως μεταλαβὼν φρονήσεως ἕξ ὧν μιᾶς, ἐν ἐπίλοιπον χρόνον διαρρὲς τῶν καλλίστων γενόμενος, ὅσα καθ' ὅλην διατελεῖ· ναῦν δὴ ἐκ μιᾶς τοῦδ' ἡμῖν λοιπὸν λέγειν ὅσοι τ' εἰσὶ καὶ τίνες· οὐ γὰρ μή ποτε φανῶμεν ψευδεῖς· βεβαίως δὲ διϊσχυρίζομαι τόγε τοσοῦτον· λίτω γὰρ πάλιν, ὀκτὼ μὲν εἶναι· τῶν δὲ ὀκτὼ, ὡς μὲν ἐρῶσθαι, πέντε ἔτι λοιπάς· ἡ τετάρτη δὲ φορὰ καὶ ἑξάδος ἅμα καὶ πέμπτου, τάχει μὲν, ἀλήθειαν δὲν ἴσην· καὶ οὔτε βραδυτῆτι οὔτε θαῆλον· τὸγ' ἐπὶ παντὶ καὶ τούτων τειῶν ὄντων, ἐν νοῶ ἱκανὸν ἔχοντα ἡγεῖσθαι· λίτωμεν δὴ ταύτας ἡλίου τ' εἶναι καὶ ἑωσφόρου· καὶ τεί τον ὡς μὲν ἀνόματι φράζειν, οὐκ ἔστι σῇ· ἐν μὴ γιγνώσκεσθαι· τούτου δ' αὖπος ὁ πρῶτος ταῦτα κατιδὼν βαρβαρος ἦν· παλαιὸς γὰρ δὴ τόπος ἔθρεψε· δὴν πρῶτος ταῦτα οὐνόσαντας σῇ· ἐν κάλλος τῆς ἑρμηνῆς ὥρας· ἰὼ αἶγα πόστε καὶ συρίκα ἱκανῶς κέκτηται. φασθρὸς μὲν ὡς ἔπος εἰπεῖν ἀεὶ δ' ἐμπαίνταις καὶ θορῶντας. ἅτε νεφῶν καὶ ὑδάτων ἀπὸ προάδειν ἀεὶ τῇ κόσμου καὶ πυρισμοίους· ὅθεν καὶ παντάχοι καὶ λάβρ' ἴβκει, βεβασανισμένα χρόνῳ μυρίῳ τὲ καὶ ἀπείρῳ. διὸ βαρρώοντας χρὴ ταῦτα εἰς νόμους θέσθαι· ἐν γὰρ μὴ τίμια τὰ θεῖα εἶναι· ἓ τάδε μὴ θεῖα σαφῶς οὐκ ἐμφρόνων. ὅτι δὲ οὐκ ἀνόματα ἔχουσι, τήν γε αἰτίαν χρὴ λέγεσθαι ταύτην· ἀλλὰ γὰρ ἡ ἀνόματα ἐλλείφει πρὸς οἰόν. ὁ μὲν γὰρ ἑωσφόρος, ἕαπερός τε ὁ αὐτὸς εἶναι, ἔχει δὴ λόγον· ὁ δὲ δὴ μόσμομες ἡλίῳ τὲ ἅμα καὶ τοῦτο σίλβων· ἔρᾶς δ' ἔτι φορὰς λίτομεν ἰδὲ δεξιὰ πορευομένων· μεδὲ σελήνης τ' ἡλίου· οἷα δὲ ἐν ὄγδοον χρὴ λέγειν, ὃν μάλιστ' ἄν τις αὖ κόσμου προσαγορεύοι· ὡς γε αὐθρώποις φαίνεσθ' αὖ ὀλίγα ζώντων ἐόντων. ὅσα δὲ ἱκανῶς ἴσμεν ἀνάγκη λέγειν καὶ λίτομεν· ἡ γὰρ ὄντως οὖσα σοφία, ταύτη πη φαίνεται, τῷ καὶ σμικρὰ ξωστέα ἐρᾶς θεὰς τὲ μετειληφότι. λοιπὸν δὴ ζῆς ἀεδήσθαι, ὧν ἓς μὲν, ζρακυντῆτι διαφθρων αὐτῶν ἔδι· φάνεναι δ' αὐτὸν τινὸς ὄνομα φθέγγονται· ἐν δὲ μέσῃ ζῆτρ βραδυντῆτι φαίνονται· πυρόεις δὲ ὁ μεδὲ ζῆτρον· πάντων δὲ οὗτος θρυθρότατον ἔχει χρῶμα· χαλεπὸν δὲ οὐδὲν τούτων κατανοῆσαί τινα φράζοντός τινος· ἀλλὰ μαθόντα ὡς λίγομεν ἡγεῖσθαι δεῖ· ἡ δὲ γε μιὰ δίκαιον θῆναι χρὴ πάντ' αὖ σφᾶς ἔλλιπα, ὡς τόπον ἔχομεν ἐν τῶν ἐλλιπῶν, πρὸς ἀριστὰ οὐ ζῶς χιδὸν ἄειστον· ἡ δ' ἑταιρὰν αὐτῆς χρὴ λέγειν, ὅτι μέσος αὖ ἐὼν χειμάνων τὲ καὶ τῆς θερινῆς φύσεως· ἡ δ' ὑσθροῦσα ἡμῖν ἐς ἡ θερινὴ φύσις, τῇ τοῦδὲ ἐν ἐκεῖ τόπον ὅτῳ ἔπομεν, ὕστερον αὐτοῖς παραδίδωμι ἡ τούτων τῶν θεῶν τῆς κόσμου καταστάσεως. λάβωμεν δὲ, ὡς ὅτι τῷ αὖ ἔλλιπε βαρβάρων παρακλάβωμεν, κάλλιστον ζῆτρ ἐς τέλος ἀποτελέζοντας καὶ δὴ καὶ τοῦδὲ τὰ νῦν λιγόμενα, ταύτης δεῖ δίκαιον θῆναι ζῆτρ, ὡς χαλεπὸν μὲν πάντα τὰ γαῖα τὰ, ἀναμφισβητήτως ἰβδυείσιεν· πολλὴ δ' ἐλπὶς ἅμα καὶ καλὴ, κάλλιστον καὶ δικαιότατον ὄντως, τῆς ἐκ τῶν βαρβάρων ἐλθούσης φύσεως τὲ ἅμα καὶ θρασπείας πάντων τούτων τῶν θεῶν ἐπιμελέσθαι ζῶν ἕλληνας· ταῦτα δείσας τὲ καὶ ἐκδιλφῶν μαντείας χρωμένους. καὶ πάσῃ τῇ κατὰ νόμους θρασπείᾳ· τόδε δὲ μαθεῖν ποτε φοβηθῆ τῶν ἐλλιπῶν, ὡς οὐ χρὴ τὰ θεῖά ποτε πραγματεύεσθαι θνητοὺς ὄντας· πᾶν δὲ ζῶν τοῦτο δίκαιον θῆναι γιγνώσκειν, ὡς οὔτε ἄφρον ἔστι ποτὲ ἡ θεῖον, οὔτε ἀγνοεῖ που τῷ αἰθερωπίνῳ φύσιν· ἀλλ' εἰδὼν ὅτι διδάσκειν τος αὖ ἔστ, ξωκαλουθήσει καὶ μαθήσεται τὰ διδασκόμενα· ὅτι δὲ διδάσκει ζῆτρ αὖ ἡμῶν, μανθάνομεν δὲ ἡμεῖς ἀριθμόν τε καὶ ἀριθμεῖν, οἶδά δή που. πάντως γὰρ ἀφρονέστατον ἂν εἴη ζῆτρ ἀγνοοῦν· ἡ λεγόμενον γὰρ αὖ ὄντως αὖ ἡ αὖ ἀγνοεῖ,

χαλεπαίνων

χαλεπαίνων τῷ δυναμένῳ μανθάνειν, ἀλλ' οὐ συγχαίρων αὖθι φθόνου ἀξιον ὂν ἀγαθῷ γενομένῳ. λόγοι δὴ καὶ πολλοὶ καὶ καλὸν ἔχει τότε μὲν ὅτι πρὸ ἡμῶν ἦν ἐν θεῶν ἀνθρώποις διανοήματα πρῶτα ὥστ' ἐγίγνοντο, δοὶ τ' ἐγίγνοντο καὶ ὅσα μετεχειρίζοντο πράξεις, μὴ κατὰ νοῦν τῆς σώφροσι λέγεσθαι, μὴ δὲ φίλως. μὴ δ' ὡς οἱ λίθοθροι· οὐδὲ προσβύτατα μὲν τὰ πυρὸς ἐλέγετο καὶ ὕδατος καὶ τῶν ἄλλων σωμάτων. ὄχθος δὲ, τὸ τῆς θαυμαστῆς ψυχῆς, καὶ φορὰ κρείττων καὶ τιμιώτερα ἢ σῶμα εἶλκε φθείρειν· αὐτό τε ἑαυτῷ θερμότητι καὶ ψύξεσι, καὶ πᾶσι βίοις βιούσις· ἀλλ' οὐ ψυχὴ σῶμά τε καὶ ἑαυτόν. νῷ δ' ὅτε λέγομεν ψυχὴν μὲν αὖ πρὸ οὐ σώματι γίνεται, θαῦμα οὐδὲν κινῶν τε καὶ πρὸ φθείρειν ἄλλο καὶ ἑαυτόν· οὐ δ' ἡμῖν ἀπιστεῖ ψυχὴ κατὰ λέγον οὐδεὶς, ὡς βαρὸς οὐδὲν προφέρειν δυναμένη. διὸ καὶ νῷ ὑμῶν ἀξιοῦντων ψυχῆς οὖσης αἰτίας τῷ ὅλου, καὶ πάντων μὲν τῶν ἀγαθῶν ὄντων τοιούτων, τῶν δὲ αὖ φλαύρων βιούτων ἄλλων, τοῖς μὲν φορᾶς πάσης καὶ κινήσεως ψυχὴν αἰτίαν εἶναι θαῦμα οὐδὲν. πλὴ δ' ἐνδὲ τ' ἀγαθὸν φορὰ καὶ κίνησιν τῆς ἀρίστης ψυχῆς εἶναι. πλὴ δ' ἐνδὲ τοὐναντίον εἶναι. νενικηκέναι δεῖ καὶ νικᾶν τὰ ἀγαθὰ τὰ μὴ φαῦλα. ταῦτα ἡμῖν εἴρηται πάντα κατὰ πλὴ τῶν αἰσίων τιμωρὸν λίχλω. πρὸ δὲ δὴ ὁ δικαιζόμενον, οὐχ οἷόν τε ἡμῖν ἀπιστεῖν, ὡς οὐ δεῖ τὸν γε ἀγαθὸν σοφὸν ἡμᾶς ἡγεῖσθαι. πλὴ δὲ σοφίαν ταύτην ἣν ζητοῦμεν πάλαι, ἴδωμεν αὖ ποτ' ἀρκεῖ ἐπινοήσωμεν ἢ κατὰ παιδείαν ἢ κατὰ τέχνην, ἣν τινα ἢ γιγνώσκειν αὐδεὶς ἔντις τῶν δικαίων ἀγνώμονθ' αὖ ἥκιστα ὄντις βιοῦτον· δοκοῦμεν δή μοι καὶ λεκτέον· αὖθ' γὰρ καὶ πάπω ζητῶν, ἥμοι κατα φανὴς γέγονε, πειράσομαι δ' ἅλλην αὐτὴν ὑμῖν ἀποτελεῖν. ἢ δὴ μέγιστον ἀρετῆς οὐ καλῶς προσῆκόμενον ἥμιν γέγονεν αἴτιον· ὡς ἀρτι συμβαίνει ἐκ τῶν εἰρημένων μοι σφόδρα δοκεῖ· μεῖζον μὲν γὰρ ἀρετῆς, μᾶλλον ἡμᾶς ποτε πείθη τῆς φύσι βίαιος εἶναι τῷ ὄντι γένος· ἔστι δ' ὅτε δι' ἀμαθίαν πλὴ μέγιστον, οὐ ταῖς ἀρίστοις φύσεσιν οὐ γέγονε λεκτέον· ἀρίστοι δ' εἰσὶν, αἱ χαλεπώτατα μὲν αὖ γενόμεναι, μέγιστον δὲ ὄφελος αὖ γίγνωνται· τά τε γὰρ τῆς βραδείας τὸ καὶ τῆς αὐαντικοῦ φύσεως μετείσας ἀποδεχομένη ψυχὴ καὶ πρᾴως, ὕπολος αὖ ἔπ· τήν τε αὐθρόαν ἀγαμένη καὶ πρὸς ἢ σωφρονεῖν δύπειθῆς· καὶ τό γε μέγιστον, οἱ ταὐτοὺς τῆς φύσεσι δυναμένη μανθάνειν· καὶ μήμνων οὖσα δὴ μάλα χαίρειν πύτοις αὐδεῖς δυάνατ' αὖ φιλομαθὴς ὥστ' εἶναι· ταῦτα γὰρ, οὔτε ῥᾴδια φύεσθαι, γενόμενά τε καὶ τροφῆς καὶ παιδείας τυχόντα ἧς δεῖ, βιοὺς πλείστους αὐτῶν καὶ χέρας κατέχειν ἐρᾳδόταται δυάνατ' αὖ ἢ φρονεῖν ἢ πράττειν καὶ λέγειν πᾶσι δικαίους ἵκανας, ὡς δεῖ τε καὶ ὅτι δεῖ· πᾶσι θυσίαις τε καὶ καθαρμοὺς τῶν πᾶσι θεούς τε καὶ ἀνθρώπους οὐ σχήμασι τε χαίζοντας, ἀλλὰ ἀληθῶς τιμῶντας ἀρίστην. ὃ δὴ καὶ μέγιστόν ἐστι ξυμπάντων πάσῃ τῇ πόλει· ἔστι δὴ οἷον ἢ μέρος φαμὲν φύσει κυριώτατον τοῦ ἢ δυνατὸν ἢν ὡς βίον τε μάλιστα καὶ ἄριστα μαθεῖν, εἰ διδάσκοι τις. ἀλλ' οὐδ' αὖ διδάξειεν, ἐὰν θεὸς ὑφηγεῖται· εἰ οἷον τις διδάσκοι, κατὰ τρόπον δὲ μὴ σοφῷ ἢ βιοῦτον, κρεῖττον μὴ μανθάνειν. ὅμως δ' ἐκ τῶν νῦν λεγομένων, ἀσκόμενα μανθεῖν ταῦτα. καὶ ἐμὲ λέγειν, πλὴ τοιαύτην τε καὶ ἀρίστην φύσιν· περιῴμεθα δὴ τῷτε λόγῳ διεξιλθεῖν ἄτ' ὄντι καὶ ἅα ἢ ὡς δεῖ μανθάνειν κατὰ δυάμεν τίνα τ' ἐμοὶ τοῦ λέγοντος, ἢ πλὴ τῶν δυναμένων εἰσακηοῦσαι θεοσεβέστατ', ᾧ τινι τρόπῳ τὶς τινὰ μαθήσεται. χαλεπὸν μὲν οἷόν ἐστιν ἅπαντινὰ ἀκοῦσαντι ἢ δ' ὄνομα αὐτῷ λέγομεν ἡμεῖς γε. ὅ τις οὐκ αὖ ποτε δέξεται δ' ἀπειρίαν τοῦ πράγματος. ἀσχολούμεθα ἀγνοοῦντε, ὅτι σοφὸν εἶναι ἀσκόμενον ἀλλὰ ὡς ἀσχολούμεν εἶναι, μὴ ἢν καθ' ὁσίοσδον ἀσχολούμεθα· καὶ πάντας τοὺς τοιούτους, οἷον δυναμένους τε καὶ ἀκριβεῖς ἐπισκεπτέον. ἀλλὰ ἢν τῶν ὀκτὼ πολιτειῶν, τὰς ἐπὶ πολιτείαις· διεξιούσης ἢν αὐτῶν κύκλον ἐπόσης οὕτως, ὡς οὐκ αὖ ῥᾳδίως ποτὲ πᾶσα φύσις ἱκανὴ γίνοιτο θεωρῆσαι. μὴ θαυμαστῆς μετέχουσι φύσεως. ὃ ναὶ εἰρήκαμεν ὀρθῶς τε, ὡς φαμὲν ὅτι δεῖ τε καὶ ὅπως χρὴ μανθάνειν. πρῶτον δ' ἡμῖν

τόδε λεγόμενον· σελήνη μὲν, πρώτου τοῦδε αὐτῆς τάχιστα δήξειν, ἄγουσα μιᾶς καὶ πανσέληνον πρώτην· δεύτερον δὲ, καταυγεῖν δεῖ τὸν ἥλιον, ὅταν πρὸς ἄγοντα δίκη πάσης τῆς αὐτοῦ τροχιᾶς ἐπὶ τοὺς ξυνοράμους. ἵνα δὲ μὴ πολλάκις ταυτὰ τοῦδε τῶν αὐτῶν διαλεγόμενα, τὰς ἄλλας ὅσας οὐ τῷ πρόσθεν διεξήλθομεν ἑκάστους τούτων, οὐ ῥᾴδιον ξυνοῆσαι· ἀλλὰ δὴ ταῦτα παρασκευάζοντας φύσεις, δι' ἃς δυνατὸν εἶναι χρῶν πολλὰ προδιδάσκοντα μὴ ἐθίζοντα. δεῖ διαπονεῖσθαι παῖδα ὄντα καὶ γυμνάσκειν· διὸ μαθημάτων δέον αὖ εἶη. τόδε μάγιστόν τε καὶ πρῶτον ἀριθμὸν αὐτῶν ἀλλ' οὐ σώματος ἐχόντων· ἀλλὰ ὅλως τῆς τοῦ τοιούτου τε καὶ ἀρτίου γνῶσίς τε καὶ δυνάμεως ὅσην παρέχεται πρὸς πάν τῶν ὄντων φύσιν. ταῦτα δὲ μαθόντι, τούτοις ἑφεξῆς ἕπου, ὃ καλοῦσι μὲν σφόδρα γελοίως ἔνομα γεωμετρίαν τῶν οὐκ ὄντων δὲ ἀλλήλοις ὁμοίων φύσει ἀριθμῶν ὁμοίωσις πρὸς πάν τῶν ἐπιπέδων μίαν γεγενῆσθαι δίκη φανῆς· ὃ δὴ θαῦμα οὐκ ἀνθρώπινον, ἀλλὰ γιγνὸς θεῖον, φανερὸν αὖ γίγνεται τῷ δυνατῷ ξυνοεῖν. μετὰ δὲ ταύτην τοὺς χρῆς ἡμιόλους καὶ τῇ στερᾷ φύσει ὁμοίως· τοὺς δὲ ἀνομοίους αὖ γιγνόντας ἑτέρᾳ πέχυι ὁμοίᾳ ταύτῃ, ᾗ δὴ γεωμετρίαν ἐκάλεσαν οἱ προστυχεῖς αὐτῇ γιγνόντες. ὃ δὲ θεῖόν τ' ἔστι καὶ θαυμαστὸν τοῖς ἐγκαθορῶσί τε καὶ λανθανομένοις, ὡς τοῦδε τὸ διπλάσιον ἀεὶ σχηφομένης τῆς δυνάμεως, καὶ τῆς ἰσοπαστὰς ταύτης καὶ ἐναίσιμος ἀπολογίαν, εἶδος καὶ γένος ἀφορτυποῦται πᾶσα ἡ φύσις. ἡ μὲν δὴ πρώτη, τοῦ διπλασίου καὶ κατ' ἀριθμὸν εὖ πρὸς δύο καὶ τὸν λόγον φθρομένη· διπλάσιον δὲ, ἡ καὶ τὰ λαύκμενοῦσα· ἡ δὲ ἑτέρα τε καὶ ἄπτον, πάλιν αὖ διπλάσιον ἀφ' οὗ ἐς ὀκτὼ διαπορθεῖσα· ἡ δὲ διπλασίου μὲν εἰς μέσον, ἴσως δὲ τῶν ἐλαττόνων τιλίου, ἐλαττόν τε τῶν μείζονος, ἡ δ' ἕτερον τῷ αὐτῷ μόρει τῶν ἄκρων αὐτῶν ὑπερέχον τε καὶ ὑπερεχόμενον· ὁμόσε δὲ τοῦ ἓξ πρὸς τὰ δώδεκα, ξυνίβη τότε ἡμιόλιον καὶ ἐπίτριτον τούτων αὐτῶν οἱ τῷ μέσῳ ἐπ' ἀμφότερα χρειφομένη, τοῖς ἀνθρώποις σύμφωνον χρῆσαι καὶ σύμμετρον ἀπενέγκαι. παιδιᾶς ῥυθμοῦ τε καὶ ἁρμονίας χρεῖον, διδάσκουσι χρεᾶς μουσῶν διδόμενα· ταῦτα μὲν οὖν δή, ταύτῃ γιγνέσθω τε καὶ ἐχέτω ξύμπαντα. Τὸ δ' ἐνδὴ τούτοις τέλος, εἰς θείαν γένεσιν ἅμα καὶ πάν τῶν ἐρατῶν κάλλιστον τε καὶ θειοτάτην φύσιν ἰτέον· ὅσην ἀνθρώποις δεῖς ἔδωκε κατιδεῖν. ᾗ οὖ ποτε αὖθ τῶν νῦν διειρημένων μὴ κατιδών, ἐπίξεται τῆς ἐρατῶν παρελαβεῖν· πρὸς τούτοις δὲ ἡ καὶ οὖ, τῷ κατ' ἔδη προσκτίσει οὐσίαις τοῖς σωφρονοῦσί τε καὶ ἐλίγχονται τὰ μὴ κάλως ῥηθέντα. πάντων γοῦν κάλλιστη καὶ πρώτη βάσανος ἀνθρώποις ἐρᾶν ὀρθῶς γίγνεσθαι. ὅσοι δὲ οὐκ ὀρθοῦσι προσποιοῦνται, μαστεύοντες πόνος ἀπίστων. ἔτι δὲ πᾶν ἀκρίβειαν τῆς χρόνου ἡμῖν λαμπίσει, ὡς ἀκριβῶς ἀποτελεῖ πάντα τὰ κατ' οὐρανὸν γιγνόμενα, ἴσθ' ὅτι πιστεύσεις ὡς ὁ λόγος ἀληθὴς γέγονε, ὅτι τρισσύτερον τ' ἔστι ἅμα καὶ θειότερον ψυχῆ σώματος, ἡγήσει τ' αὖ παγκάλως τε καὶ ἐκατῶς εἰρῆσθαι τὸν θεῖον εἶναι πάντα τοῖα· καὶ μηδέποτε λύθῃ μὲν δὲ ἀμελείᾳ τῶν κρειττόνων ὑμᾶς παρελιτορρῆσθαι· νοητέον δ' ἔστι τοῦδε πάντα τὰ τοιαῦτα τόδε· ὡς ἐαὶ μέτρις ἴσχει τοῦτων ὀρθῶς λαμβάνῃ, μέγ' ὄφελος γίγνεται τῷ παρελαμβάνοντι κατὰ τρόπον· εἰ δὲ μή, θεῖον ἄμεινον ἀεὶ καλεῖν. ὁ δὲ τρόπος ὅδε. ἀνάγκη γοῦν τὸ γε σοφὸν ὂν φράζειν, πᾶν διάγραμμα ἀριθμοῦ τε σύστημα, καὶ ἁρμονίας σύστασιν ἅπασαν, τῆς τε τῶν ἄστρων τοῦ περιφορᾶς πάν ὁμολογίαν, οὖσαν μίαν ἁπάντων ἀναφαίνειν δεῖ, τῷ κατὰ τρόπον μανθάνοντι· ἀναφανοῦσι δὲ αὖ ὃ λέγομεν ὀρθῶς τῆς εἰς οὖ βλέπων μανθάνῃ· θεσμὸς γοῦν πᾶσιν πάντων τούτων εἷς ἀναφανοῦσι διανουμένοις· εἰ δ' ἄλλως πως ταῦτα μεταχειρίζοιτό τις, τύχην δεῖ καλεῖν ὡς πρὸ καὶ λέγομεν· οὐ γοῦν αὖθ γε τούτων, μή ποτέ τις ἐν πόλεσιν οὐδαίμων γίγνεται φύσις· ἀλλ' οὗτος ὁ τρόπος· αὕτη τροφή· ταῦτα μαθήματα. ἔστι χαλεπὰ ἔστι ῥᾴδια· ταῦτα πορευτέον. ἀμελῆσαι δὲ οὐ θεμιτὸν δεῖ θεῶν. καταφανοῦς γενομένης τῆς πάντων αὐτῶν κατὰ τρόπον λεγομένης φύσεως αὖτην χρῆ· ἡν δὲ ξύμπαντα ταῦτα ἄτοπα ἐλπὶ

φόται

φότε, ἔσῃ ἐν λίτῳ ἢν ἀληθίσται σοφώτατον. ὃν καὶ διϊσχυίζομαι παίζων καὶ σπουδάζων ἅμα, ὅτι θεατὴ τῷ τῶν τοιούτων πλὴν αὐτῆς μοίρας ἀπαπλήσει, ᾧ δὴν ἐπὶ πᾶν ἀποθανὼν ᾖ, μήτε μιᾶξαν ἔτι πολλῶν τότε καθάπερ ναῦν ἀληθίσιν μιᾶς τε μίσφασ' μετειληφότα μόνον, καὶ ἐκ πολλῶν οἷα γεγονότα, διδαίμονά τε ἴσεσθαι καὶ σοφώτατον ἅμα καὶ μακαρίων, εἴτε τῆς οἰκτείρεις εἴτ' οὐ νίσοις μακαρίως ὧν ζῇ, κἀκεῖνον μιᾶξαν τῆς διαύτης ἀεὶ τύχης. μὴ ἔτε δημοσίᾳ τῆς ἐπιτηδεύσας ταῦτα, ἔτε ἰδίᾳ διαβιῶ, τὰ αὐτὰ ὡσαύτως αὖ ἐν πράξειν παρὰ θεῶν. ὃ δὲ κατ' ἀρχὰς τε ἐλέγομεν, καὶ νῦν ἐρῶ πάλιν λόγος ἀληθὴς ὤν πως, ὡς οὐ δυνατὸν ἀνθρώποις τελίως μακαρίοις τε καὶ θεοδαίμοσι γενέσθαι, πλὴν ὀλίγων. ἴσι ταῦτα ὀρθῶς εἰρημένα. ὁπόσοι γὰρ θεῖοι καὶ σώφρονες ἅμα, τῆς τε ἄλλης μετέχοντες ἀρετῆς φύσει, πρὸς δὲ τούτοις ὅσοι μαθήματος ἔχεται μακαρίου πάντα ἀληθέστατα, ἅ δὴ ἔστιν εἰρήκαμεν, τούτοισι μόνοις τὰ τῆς θεομονίου ξύμπαντα, ἰσπερ ἔλαχέ τε καὶ ἔχει. τοῖς μὲν οὖν ταῦτα οὕτω διαπονήσασιν, ἰδίᾳ λίγομεν καὶ δημοσίᾳ κατὰ νόμον τίθεμεν, εἰς περισβύθου τέλος ἀφικομένοις, τὰς μεγίστας ἀρχὰς παραδίδοσθαι δίκην. τοὺς δ' ἄλλους, τούτοις ξυνομένους, βίφημῶν πάντας θεοὺς ἅμα καὶ πάσας· καὶ ἐννυκτερινὸν ξύλογον ἐν ταύτην πλὴν σωφρόνως ἰσπερ γενόντας τε καὶ θεμάσαντας ὑμᾶς ὀρθότατα πάντας παρακαλῶμεν.

Τέλος τῶν νόμων καὶ τῆς ἐπινομίδος
τοῦ πλάτωνος.

ΤΙΜΑΙΩ ΤΩ ΛΟΚΡΩ ΠΕΡΙ ΨΥΧΑΣ ΚΟΣΜΟΥ ΚΑΙ ΦΥΣΙΟΣ.

Τ Ἴμαιος ὁ λοκρὸς, τάδε ἔφα. δύο αἰτίασ' εἰ μὲν τῶν συμπάντων· νόον μὲν τῶν κατὰ λόγον γιγνομένων, ἀνάγκαν δὲ, τῶν βίᾳ κατ' ἄρας δυναμένων τῶν σωμάτων. χρητέον δὲ, ἐν μὲν τοῖς παγαθῶ φύσιος ἕμεν. θεόν τε ὀνομάνεσθαι, ἀρχέν τε τῶν ἀρίστων. τὰ δ' ἐπόμενά τε καὶ συναίτια, εἰς ἀνάγκας ἀνάγεσθαι· τὰ δὲ ξύμπαντα, ἰδίαν· ὕλαν. ἀιθεντόν τε δὲν ἔκατον χρητέον. καὶ ἐν μὲν, ἕμεν ἀγένατόν τε καὶ ἀνίνατον, καὶ μένον τε, καὶ τοῖς ταν τῷ φύσιος νοατόν τε καὶ παράδειγμα τῶν γινωμένων, ὁπόσα ἐν μεταβολᾷ ἐστί. δεύτερον γοῦν τιν τὰν ἰδίαν, λέγεσθαί τε καὶ νοεῖσθαι· τὰν δ' ὕλαν ἐκμαγεῖον καὶ ματέρα, πιθάναν τε καὶ γενατὶ καὶ ἕμεν, τοῖς ξίναις οὐσίασ'. δεξαμένιαν γὰρ τὰ ὁμοιώματα εἰς ἐκωτὰν, καὶ οἷον ἀπαμαξαμένιαν, ἀπὸ τοῖς λοῖς πάντα τὰ γινόμενα. ταύταν δὲ τὰν ὕλαν ἀΐδιον μὲν ἔφα, οὐ μὰν ἀκίνατον. ἄμορφον δὲ καθ' αὐτὰν καὶ ἀχαμάτιστον ἀχρόμιαν δὲ πᾶσαν μορφάν· τὰν δὲ τοῖς τὰ σώματα μεριστὰν ἕμεν. καὶ τοῖς βατέρῳ φύσιος. ποταχορεύοντι δὲ τὰν ὕλαν, τόπος καὶ χώραν. δύο δὲν ἄδε ἀρχὲ ὀτί· αἴ μὲν εἶδος, λόγον ἔχει ἀρρεῶς τε καὶ παγός. ἃ δ' ὕλα θήλειός τε καὶ ματέρος· τεῖται δὲ ἔστιν, τὰ ἐκ τούτων ἔκγενα· τεῖα δ' ὄντα, τεῖα γενεσίζεσθαι, τὰν μὲν ἰδίαν νόῳ κατ' ἐπιστάμαν. τὰν δ' ὕλαν, λογισμῷ νόθῳ. τῷ μή που κατ' ἀδυνασίαν νοεῖσθαι, ἀλλὰ κατ' ἀναλογίαν. τὰ δ' ἀπογεννήματα, ἃ αἰθήσει καὶ ἰδέᾳ. πρὶν δὲν ὡραῖον γενέσθαι λόγῳ ἦσην ἰδία τε καὶ ὕλας. καὶ ὁ θεὸς δημιουργὸς τῶ βελτίονος. ἐπεὶ δὲ ἐν πρισβύτερον κάρρον ἔστι τῷ νεωτέρῳ, καὶ τὸ τεταγμένον πρὸ τῶ ἀτάκτου, ἀγαθὸς ὢν ὁ θεὸς ἐρῶν τε τὰν ὕλαν δεχομένιαν τὰν ἰδίαν καὶ ἀλλοιουμένιαν, παντοίως μὲν, ἀτάκτως δὲ, ἐλθεῖν τ' ἐς τάξιν αὐτὰν ἄγειν· καὶ ἐξ ἀορίστων μεταβολᾶν, εἰς ὡρισμένας καταστᾶσαι, ἵν' ὁμόλογοι τοῖς διακρίσεις τῶν σωμάτων γίγνοιντο. καὶ μὴ κατ' αὐτόματον ζοπᾶς δέχειν. ἐποίησεν ὧν τόνδε ἐν κόσμον, ἐξ ἀπάσας τᾶς ὕλας. ὅλον αὐτὸν κατασκευάσας τᾶς τῶ ὄντος φύσιος. ἐξ ὧ πᾶν

τα πᾶλλα οἰ αὐτῷ τῷδιέχει, οὖα μονογενῆ. τέλειον. ἔμψυχόν τε καὶ λογικόν. κρίεσινα γαρ τάδε ἀψύχω καὶ ἀλόγω ἰσόν. καὶ σφαιροειδὲς σῶμα. τελειότατον γαρ τῶν ἄλλων σχημάτων ἐδ ὅμοιον. σπλούμενος ὧν αρίστων γίνεσθαι ποιεῖ, ὅπερ ἐποίει θεὸς γενητόν. οὔποκα θαρσιόμενον ὑπ' ἄλλω αἰτίω, ἔξω τῷ αὐτὸν συντεταγμένῳ. εἴποκα δὲ λύειν αὐτὸν διανοῖτο. ἀλλ' οὐ γαρ τάγαθὸν ἔστιν ὀρμᾶ ἐκ θεῶν φθορᾶ γενήματος καὶ λίσειν. διαμένει αρα τοιόσδε ὤν, ἄφθαρτος καὶ ἀνώλεθρος καὶ μακαρίως κρατίστος δ' ὅσα γενητῶν. ἐπεὶ δὲ τῷ κρατίστῳ αἴτιῳ ἐγένετο. ἀφορῶντος οὐκ εἰς χειρόνα τα παραδείγματα, ἀλλ' εἰς τὰν ἰδίαν καὶ ἐς τὰν γενητὰν οὐσίαν. ποῖ αὖ πᾶν τὸ, γενόμενον ἅπαν κρεῖσσόν τε καὶ ἀπαρεγχείρητον γίγνεται. τέλειος δ' ὠὰ καὶ τὰ αἰθη τὰ ἔστιν. ὅτι καὶ τὸ παράδειγμα τῶνο αὖ τῷδιέχον πάντα τὰ γενητὰ ζῷα ἐν αὐτῷ, οὐδὲν ἐκτὸς ἀπέλιπεν ἄλλο. ὅρος ὢν γενητῶν παντελής. ἐς ὕδε ὁ κόσμος αἰθη τῶν. σφαιρὸς δὲ ὢν ἀπάντοθεν καὶ ὁρατὸς, γᾶς μεμέρακται. πυρός τε καὶ τῶν μεταξὺ ἀέρος καὶ ὕδατος. ἐκ παντελείων δὲ συνέστακε σωμάτων. τὰ πᾶν ὅλα οἰ αὐτῷ αὐτί. ὡς μή ποκα μοῖρος ἀπολειφθῆμεν ἐκτὸς αὐτῷ. ἵνα ᾖ αὐτα ρκέστατον τὸ τῶ παντὸς σῶμα. ἀκέρατον τῶν ἐκτὸς κρεῶν. οὐ γαρ ἐδ ἄλλα τουτέων ἄλλα. καὶ τῶν αὐτός. τὰ γαρ κατέλαιπεν αρίστων αἰσθητῶν σωμάτων. δύνατα οὐ ἰσοδυναμία, οὔτε κρατεῖ ἀλλήλων ἐκμοῖρος, οὔτε κρατήσεται. ὡς τὰ μὲν, αὔξεσθαι. τὰ δὲ φθίσιν, λαμβάνον. μένει δ' οὐ σωσαρμογᾷ ἀδιαλύτῳ καὶ τὰ λόγον αρίστον. τριῶν γαρ ὠντινωνοῦν ὅρων, ὅταν καὶ τὰ διαστάματα καὶ ὀὐ αὐτὸν ἐστάθη λόγον ποτ' ἄλλαλα, τότε δὴ τὸ μέσον ὁρισμῷ δίκασ', ἐρήμεθα ποτὶ τὸ πρῶτον ὅτι πᾶν τὸ τρίτον ποτ' αὐτό, καὶ πάλιν καὶ παρακλαξ καὶ τὸ φθαρμένον τὸ πων καὶ τὸ ξιος. ταῦτα δ' ἀριθμώμενοι μὴ μετ' ἰσοκρατέσας, ἀμάχανον παντί. δὴ δ' ἔχει καὶ κρατῆ ὀχῆμα, καὶ κατὰ κίνησιν. καθ' ὃ μὲν σφαῖρα ὃν, ὡς ὅμοιον αὐτὸ αὐτῷ. πάντα ἔμον καὶ πάντα τἄλλα ὁμογνία σχήματα χωρεῖν διώκεσθαι. καθαὰ δὲ ἐγκύκλιον μεταβολαὰ ἀποδίδου διαιῶσα. μόνα δὲ ἀ σφαῖρα ἐδιώκει καὶ ἀριθμοῦσα καὶ κινούμενα αὐτᾷ αὐτᾷ σωσαρμόσειν χώρᾳ, ὡς μή ποκα ἀπολιπεῖν, μήτε λαμβάνον ἄλλον τόπον. τῷ ἐκ μέσου ἴσον ἔμον πάντα. λειότατον δ' ὂν, ποτ' ἀκεί βεσα καὶ ἐπαὰ ἐκτὸς ἐπιφάνειαν, ἐ ποτιδέκται ὑκτῶν ὀργάνων. ἀ δὲ ταῖς χρείαισ' τοῖς ἄλλοις ζῴοις ποτάρτηται τε καὶ διᾶκται. τὰν δὲ τῷ κόσμῳ ψυχὰν μισόθεν ἰζάψασ' ἐπάγαγεν ἔξω, τῷδινησ' λύψασ' αὐτὸν ὅλον αὐτᾷ, κρᾶμα αὐτᾶς κεραστάμενος. ἔκτε τᾶς ἀμᾷ ἴσω μερφᾶς καὶ τᾶς μεριστᾶς οὐσίασ'. ὡς ὧ κρᾶμα ἐκ δύο ζυτέων ἔμον. ᾧ ποτέμιξε δύο διωάμεισ' ἀρχᾶς κινασικὸν. τᾶς τε ταυτῷ καὶ τᾶς πᾷ ἑτέρω, ἃ καὶ δύσμικτος ἔασε. οὐκ ἐκ τᾶ ῥᾴστω συνικίρνασ'. λόγοι δ' ὅδε πάντες αὐτὶ κατ' ἀριθμὼς ἀρμονικὼς συγκεκραμένοι. ὡς λόγως κατὰ μοῖραν διαιρίκει πρῶτ' ἐπισάμαν ὡς μὴ ἀγνοεῖν δῇ ὧν ἀ ψυχὰ καὶ δ' ὧν συνίσταται. αὖ οὐχ ὑσδ' αν τᾶς σωματικᾶς οὐσίασ' συνιτάξαθ' ὁ θεός. ὡς πᾶν λόγομεν ἄμμεθ'. πρότερον γαρ ἀ τιμιώτερον καὶ διωάμει καὶ χρόνῳ ἀλλὰ πρεσβυτέραν ἐποίει. μίαν ἀφαιρίων τὰν πρώταν μενάδων οὖσαν τριπόρων, ποτὶ ὁκτὼ διάστασι καὶ τεσσαρεσκαιδεκάτοισι. ταύτας δὲ πάντας διπλασίασε καὶ τριπλασίασε ῥᾴδιον συλλογίσασθαι. ἐσαμέω τῷ πράκτῳ. λᾶς δ' εἰ μέ πως πάντας συνᾶς πληρώμασι καὶ ῥῖς ἐπογδόους ὅρους ϛ̄, καὶ λ̄. ἀν δὲ σύμπαντα ἀριθμὸν γενέσθαι μυριάδασ' ιᾱ. καὶ τριπόρων χιλιάδων ἑξακοσίων ϛ̄. ταὶ δὲ διαιρέσεις αὖται αὐτὶ, μυριάδες ιᾱ ,ΑΧϛ.

α ϛ γ δ ε ϛ ζ

λεῖμμα λεῖμμα

α (τπδ) (υλβ) (υπϛ) (φιϛ) (φος) (χμ) (ψκθ)

διπλά ιη ιϐ ι λεῖμμα ικ

ϛ στ ά. (ψξη) (ωξδ) (ϡος) (χκδ)

ιϛ ιγ ιδ λεῖμμα

γ γ′ (χριϛ) (χοτϐ) (χυιη) ἀχροτομὴ

λίσις (ζϱπζ) λεῖμμα

η ιϛ ιζ λεῖμμα ιη ιθ κ κα λεῖμμα

δ δ′ (χφλϛ) (χψκη) (χϡμδ) (ζμι) (ζτδ) (ζφιϛ) (ζϡις)

κϐ ἀποτομὴ

ε ε′ (ϡγοϛ λίσις (ζφξα) λεῖμμα

κγ κδ κε λεῖμμα κϛ κζ κη λεῖμμα κθ λ

ϛ ϐ. (ϡγνις) (ϡγωπη) (ϡτοδ) (ϡχη) (ιϱπδ) (ιωλϛ) (ϛϱμδ) (ϛϡις)

λα λϛ λεῖμμα λγ

(ζψος) (ϡψμη) (ϡοις)

λδ

ζ κζ′ ᾱτξη)

τὰ μὲν οὖν τῷ ὅλῳ ψυχὴν, παῖ τά πως διῆλε. θεὸν δὲ, ἐν μὲν αἰώνιον, νέος ὀρῦ, μόνος. τῶν ἀ παντ᾽ ἀφ χελὸν καὶ γενέρα τουτέων. ἅ δὲ γενα. ἐν, ὅλμι ὁρίομις. κόσμον τὲ τόνδι κὴ τὰ μόρια αὐτῷ ὀκόσα οὐρανία οὐ τί. τά ποθ᾽ αἰθέρια ὅντα διαιρετὰ λίχει. ὡς τὰ μὲν, τᾶς ταυτῷ φύσιος ἔμμι. τὰ δὲ ᾧ ἐτρέω. ὧν τὰ μὲν, ἕξωθεν ἄγει πάντα εὐ αὐτοῖς τὰ οὐρ᾽, ἀπ᾽ ἀκατολᾶς ἐωθ᾽ δύσιν τὰν κοιθάπαιν κίνασιν. τὰ δὲ, τᾶς τῷ ἑτρέῳ οὐρ᾽ ἀχρὶ ἑσπέρας. τὰ ποθ᾽ ἕω μὲν ἑπαναφερόμενά τε καὶ καθ᾽ αὐτὰ κινόμενα. συμπεριλήπται δὲ καὶ τὰ συμβεβηκότ, τᾷ ταυτῷ φορᾷ. κράτος. ἐχρίσα εὐ κόσμῳ κρίῤῥον. ἀλλ᾽ τῷ ἑτέρῳ φορᾷ, μεμερισμένα καθ᾽ ἁρμονικὰν λόγως, ἐς ἑπτὰ κύκλως συνεπτάκται. ἀ μὲν οὖν συλλάβα ποτ γιοτάται ἕκαστα, ἔμμινον τὰν περίοδον ἀποδίδωτι. ὁ δ᾽ ἅλιος μιᾷ ταύταν οἰκαυσιαύῳ χρόνῳ, ἐν αὐτῷ κύκλον ἐκτελεῖ. δύο δ᾽ ἰσόσχρομοι ἀελίῳ εἰ τὶ, ὁρμᾶ τε καὶ ἵρασ. ἐν, ἀφροδίτας καὶ φωσφόρον, ὃν πολλοὶ καλέοντι. νομᾶς γοῦν καὶ πᾶς ὅμιλος οὐ σοφὸς τὰ περὶ πλὼ ἰδραὰ ἀστρονομίαν οὐ τί. οὐδ᾽ ἐπτάκμων αἰσθολαᾶν τᾶν ἑαυτείων καὶ ἑώων. ὁ γοῦν αὐτὸς, φάσ. μὲν ἕαυτερος γίγνεται. ἑπόμενος τῷ ἀελίῳ τοῦτον, ὀκόσον, μὴ ὑπὸ τᾶς αὐγᾶς αὐτῷ ἀφανιζῆμεν. πόκα δὲ, ἑῷος. αὖσα προακίνται τῷ ἀελίῳ καὶ προανατέλλι ποτ᾽ ἕρθρον. φωσφόρος ὧν πολλάκις μὲν γίγνεται ὑπὸ τᾶς ἀφροδίτας, ὅθ᾽ τὸ ὁμοσχρομεῖν ἀελίῳ. οὐκ αἰεὶ δὲ, ἀλλὰ πολλοὶ μὲν τῶν ἀπλανίων, πολλοὶ δὲ τῶν πλαζομένων. πᾶς δὲ οὐ μιχθεὶς ἀστὴρ ὑπὸ ἥλιον ἐν ὁρίζοντα πρὸ ἀελίου προγενόμενος, ἀ μόρφαν ἀγγέλλει. ὃ δ᾽ ἄλλοι Ζεῦς. αἴρεός τε καὶ διὸς καὶ κρόνου, ἔχοντι ἴδια τάχεα καὶ οἰκαυτὼς αἰσίως. ἐκτελέοντι δὲ ἐν σχρόμου, πρίν καταλάμψαι ποιθύμενοι, φάσας τε καὶ κρύψαι, καὶ ἐκλείψαι, γενώντες ἀφανέας τὲ αὐκατολᾶς καὶ δύσας. ὅτι δὲ φάσας φανερὰς ἰόντας, ἑαυτερίους, ἐκ πελέοντι ποτὶ ἐν ἄλιον. ὅς ἀ μέλλι ἀποδίδωτι ἐν ἀπ᾽ αἰατολᾶς ἐωθ᾽ δύσιν αὐτῷ σχρόμον. νύκτα δὲ τὰν ἀποδύσιος ἐπ᾽ αἰσθολαὶ κίνασιν κατ᾽ ἄλλο ποιέεται. ἀγόμενος ὑπὸ τᾶς ταυτῷ φορᾶς. οἰκαυτὸν δὲ, καθ᾽ αὐτῷ καθ᾽ ἑαυτὸν κίνασιν. ἐκ δὲ τουτέων τῶν κινάσιων, δύο ἑκατὸν, τὰν ἴλιγγα ἐκ τυλίασιν. πεδ᾽ ἥρπων μὲν, κατὰ μίαν μοῖραν οὐ ἀμερσίῳ χρόνῳ. περιστρεφόμενος δὲ, ὑπὸ τᾶς τῶν ἀπλανίων σφαίρας, καθ᾽ ἡμέραν περὶ ὅδον, ὅρφναν καὶ ἀ μόρφασ. χρόνῳ δὲ τὰ μόρια, τὰς δὲ τὰς περιόδους λέγοντι, ἃς ἐκόσμησεν ὁ θεὸς ζωὰ κόσμῳ. οὐ γοῦν ἰῶ πρὸ κόσμῳ ἄρχα, διὸ περ οὐδ᾽ οἰκαυτός. οὐδ᾽ ἀραῖ περίοδοι, ἃς μιμέεται ὁ γενατὸς κόσμος οὔτε. εἰκὼν δ᾽ ἴδι ᾧ ἀγενάτῳ χρόνῳ, ὃν

αἰῶνα πεπαυρίομεν· ὡς γὰρ τοῦ ἀϊδίου παράδειγμα τὸν ἰδεανικὸν κόσμον, ὁ δὲ ὧδε νοῦς ἐγεννάθη, οὕτως ὡς πρὸς παράδειγμα τὸν αἰῶνα, ἵνα χρόνος ζῳῷ κόσμῳ ἰσάζειμεν γάλ· γάλ· αὖ μίσα, ἰσόμοιρα ἑστία θεῶν· ὅρος τὸ ὄρφιαν καὶ ἀγὼν γάνται· δύσπαν καὶ αἰκόλας γενῶσα καὶ τὰ ποτομὰς τῶν ὁρίζοντων, ἐς τὰ ὄψι ἢ τὰ ἀρτομᾶς τὰς γᾶς τοῦδε γραφόμενα· περισβύσα δ' αὖ τὰ τῶν αὖ δ' ς ὠρανῶ ζῳμάτων· οὐδέποκα ὕσῳῳ ἐγεννάθη δίχα γᾶς, οὐδὲ μάντοι αὖρ, χωεὶς ὑγρῶ· πῦρ τὸ ὄρθιμον ὑγρῶ καὶ ἴλασ' ἐς ἐξάπᾶοι, οὐκ αὖ διαμένοι· ὥστε ῥίζα πάντων καὶ βάσις, ἀγᾶ ὀρόρισται, ὧδε τᾶς αὐτᾶς ῥοπᾶς· ἀφ' χεὶ μὲν ὧν τῶν γενομένων, ὡς μὲν ὑποκείμενον, ἀ ὕλα· ὡς δὲ λόγος, μορφᾶς, ἀ ἔδος, ἀ ποτυπώματα δὲ τούτων ἔδη τὰ σώματα, γᾶ τε καὶ ὕδωρ· ἄὲρ τε καὶ πῦρ· ὧν ἃ γένησις, τοιαῦτα· ἅπαν σῶμα ὑβ ἐπιπέδων ἔδῃ· ἔστι δὲ ἐκ τριγώνων, ὧν ἀ μὲν ὀρθογώνιον ἰσοσκελὲς ἡμιτριάτωνον· ἀ δὲ, αἰσόπλευρον· ἔχει τὰν μίζονα δύναμιν τριπλασίαν τᾶς ἐλάσσονος· ἀ δ' ἐλαχίστα αὖ αὐτῷ γωνία, τρίτον ὀρθᾶς ἔδῃ· διπλασίαν δὲ ταύτας, ἀ μίσα· δύο γὰρ τρίτον ἄρθ' ἔδῃν· ἃ δὲ μεγίστα ὀρθὰ· ἃ μὲ ὀλιος μὲν τᾶς μίσας ἴσαται· τριπλασία δὲ τᾶς ἐλαχίστας· ἔστι δ' ὧν ἀ τρίτωνον, ἃ μιζίπωνόν ἔδῃν, ἰσοπλεύρῳ τριτώνω· δίχα τετμαμένω καθέπω, ἀχὰ τᾶς κορυφᾶς ἐς τὰν βάσιν, ἐς ἴσα μέρια· δύο ὀρθογώνια μὲν ὧν αὖ τὶ ἑκατέρῳ· ἀλλὰ αὖ ἓξ μὲν, ταὶ δύο πλευραὶ, ταὶ τοῦδε τὰν ὀρθὰν, μέναι ἴσαι· αὖ ἓξ δὲ ταὶ ζᾶς πᾶσαι αἶσι, σκολιὸν δὲ ἔστι μὲν καλέσθω, κᾶνο δὲ ἀμπλάτωνον· ἁρμὰ συτάσιος γᾶς· ἀ γὰρ τριγώνου κτυτέω, ἐκ τριόρων ἡμιτριγώνων συντεθαμένου· ἐκ δὲ ἓξ τριγώνῳ γενᾶθαι ἀν κύκλον, ἐσβαινόται τὸν καὶ σταθὲν πόντι σῶμα· ἓξ μὲν πλευρᾶς, ὀκτὼ δὲ γωνίας ἔχον· κατ' ἔστι δὲ, βαρύτατόν τε καὶ δυσκίνατον ἀγᾶ· ἁμὶ τᾶ βλωτὸν τε σῶμα εἰς ἄλλα, ὅτᾳ ἀ κεινόν ἀν τὸν ἅμὲν τῷ ἄλλῳ γένος τῷ τριτώνῳ· μόνα γὰρ ἀγᾶ, ἀϊδίου στοιχεῖον ἔχει ἀ ἁμιτρίατωνον· ἔστι δὲ στοιχεῖον τῶν ἄλλων σωμάτων ἔδῃ πυρός· ἀέρος· ὕδατος· ἐξάκις γὰρ συνθέντος τῷ ἁμιτριτώνῳ, ζίπωνον ὄβ αὐτῷ ἰσόπλευρον γίνεται· ὄβ ἓξ ἁτριακμὶς, τέσσερας βάσιας καὶ τὰς ἴσας γωνίας ἔχοισι, σωτὶ δίκαται, ἔδος πυρὸς ἀνικατόστατον, καὶ λιπομόβριστον· μετὰ δὲ ἔστι, ὀκτάεδρον· ὀκτὼ μὲν βάσιας, ἓξ δὲ γωνίας ἔχον· ἀέρος στοιχεῖον· ζίπον δὲ ἀ εἰκοσάεδρον· βασίων μὲν, εἴκοσι· γωνιῶν δὲ, ἑξάδεκα· ὕδατος στοιχεῖον πολυμερίστατον καὶ ζαρύτατον· ταῦτα δ' ἓν ἀποταμῶ στοιχέω συγκείμενα εἰς ἄλλαλα ζίπται· ἀ δὲ ἑνδεκάεδρον, ἀκόνια τῷ παντὸς ἑστίας· ἔλιστα σφαιρόεν· πῦρ μὲν ὧν ὅτᾳ τὰν λιπομόβριαν, ὅτᾳ πάντων ἦκον· ἀὲρ τὸ ὅτᾳ τῶν ἄλλων ἔξω πυρός· ὕδωρ δὲ, ὅτᾳ τᾶς γᾶς· ἅπαντα δ' ὧν πλέρη αὐ τί· οὐδὲν κοινὸν ἀπολέποντα· συνάγεται δὲ τῷ τοῦδε φορᾷ τοῦ παντός· καὶ ἁρεισμοῖσι ἁρίζεται μὲν ἀμεμβαδὸν, ἀδιάλειπτον δὲ ἀλλοίωσιν ποτὶ γενέσιος καὶ φθορᾶς ἀεὶ πλησίον· τούτοις δὲ ποτιχρώμενος ὁ θεὸς, τόνδε τὸν κόσμον κατεσκεύαξεν· ἀπτὸν μὲν, ὅτᾳ τᾶν γᾶν· ὁρατὸν δὲ, ὅτᾳ τὸ πῦρ. ἄπαρ δύο ἄκρα· σὶ δ' ὄρθος δὲ καὶ ὕδατος σωμάτισατο δεσμῷ κρατίστῳ ἀναλογίᾳ· ἃ καὶ αὐτὸν, καὶ τὰ σὶ αὐτᾶς κρατόμενα σωίχειν δύνατται· εἰ μὲν ὧν ἐπίπεδον ἔην τὸ σωμάτωμον, μία μεσότας ἱκανὰ ἔδῃν· εἰ δὲ κα στερεὸν, δύο χρᾴζει· δυοῖν ὧν μέσοις, δύο ἄκρα προσαρμόξατο· ὅκως ἔπιως πῦρ ποτ' ἀέρα, ἀὲρ ποτὶ ὕδωρ ποτὶ γᾶν· καὶ κατεκλαγάν· ὡς πῦρ ποτὶ ὕδωρ· ἀὲρ ποτὶ γᾶν· καὶ αὖτα παλιν· ὡς γᾶ ποτὶ ὕδωρ, ὕδωρ ποτ' ἀέρα· καὶ ἀὲρ ποτὶ πῦρ· καὶ κατ' ἀναλογάν· ὡς γᾶ ποτ' ἀέρα· ὕδωρ ποτὶ πῦρ· καὶ ἐπεὶ δυνάμι ἴσαι οὖτὶ πάντα, τοὶ λόγοι αὐτῶν αὖ ἰσονομίαι· αὖ τί· ἓς μὲν ὧν ὅλᾳ ὁ κόσμος σταμοίφ δεσμῷ ἀναλογὸν ἔδῃν· ἕκατον δὲ τῶν τεσσόρων σωμάτων ὅλᾳ ἔδεα ἔχει· πῦρ μὲν φλόγα, καὶ φῶς, καὶ αὐγάν· ὅτᾳ τὰν αἰσόπτατα τῶν αὖ ἐκάστῳ αὐτῶν τριτώνων· κατ' αὐτό τε καὶ ἀὲρ· ἀ μὲν, καθαρὸν καὶ αὖον· ἀ δὲ, νοτερὸν καὶ ὁμιχλῶδες, ὕδωρ τὸ, ἀ μὲν ῥυτὸν, ἀ δὲ, πακτὸν· ὑγρὸν τε· ἀ μὲν ῥυτὸν, ὡς μάλι· ἔλαιον· ἀ δὲ πακτὸν, ὡς πᾶσα· κηρός· πακτῶ δὲ ἅδεα, ἀ μὲν, χυτὸν χρυσός· ἄργυρος· χαλκός· κασίτερος· μόλιβδος· σκεπτόν· ἀ δὲ θραυστόν· θεῖον· ἄσφαλτον· νίτρον· ἅλις· συπηρία· λίθοι τοὶ ὁμογενίες· μεταὶ δὲ τὰν τῷ

κόσμω σύστασιν, ζώων θνατῶν γένεσιν ἐμαχανάσατο, ἵν᾽ ᾖ τέλειος ποτὶ τὰν εἰκόνα παντελῶς ἀπειργασμένος. τὰν μὲν ὦν ἀνθρωπίναν ψυχὰν, ἐκ τῶν αὐτῶν λόγων καὶ δυναμίων συγκερασάμενος καὶ μερίξας, διένειμε τᾷ φύσει τᾷ ἀλλοιωτικᾷ παραδούς. διαδεξαμένα δ᾽ αὐτὸν ἐν τῷ ἀπεργάζεσθαι θνατά τε καὶ ἐφαμέρια ζῶα. ὧν τὰς ψυχὰς ἐπιρρύτως ἀνάγαγε. τὰς μὲν, ἀπὸ σελάνας. τὰς δ᾽ ἀπ᾽ ἁλίω. τὰς δὲ, ἀπὸ τῶν ἄλλων τῶν πλαζομένων ἐν τᾷ τῶ ἑτέρω μοίρᾳ. ἔξω μιᾶς τᾶς τῶ αὐτῶ δυνάμιος. ἃν ἐν τῷ λογικῷ μέρει ἔμιξεν. εἰκόνα σοφίας τοῖς εὐμοιρατοῦσι. τᾶς μὲν γὰρ ἀνθρωπίνας ψυχᾶς, τὸ μὲν, λογικόν ἐστι καὶ νοερόν. τὸ δ᾽ ἄλογον καὶ ἄφρον. τῶ δὲ λογικῶ, τὸ μὲν κρέσσον ἐκ τᾶς ταυτῶ φύσιος. τὸ δὲ χέρειον ἐκ τᾶς τῶ ἑτέρω. ἑκάτερον δὲ περὶ τὰν κεφαλὰν ἵδρυται, μένον ὡς τ᾽ ἄλλα μέρεα τᾶς ψυχᾶς καὶ τῶ σώματος ὑπηρετῇ τούτῳ, καθάπερ ὑπ᾽ αὐτῷ τῶ σκάνεος ἅπαντος. τῶ δ᾽ ἀλόγω μέρεος τὸ μὲν θυμοειδὲς, περὶ τὰν καρδίαν. τὸ δ᾽ ἐπιθυματικὸν, περὶ τὸ ἧπαρ. τῶ δὲ σώματος, ἀρχὰν μὲν καὶ ῥίζαν μυελῶ ἦμεν ἐγκέφαλον. ἐν ᾧ ἁ ἁγεμονία. ἀπὸ δὲ τούτω, ἀπόχυμα ῥεῖν διὰ τῶν νωτίων σφονδύλων τὸ λοιπὸν, ἐξ ὧ ἐς σπέρμα καὶ γόνον μερίζεσθαι. ὀστέα δὲ μυελῶν περιφράγματα. τουτέων δὲ σκέπαν μὲν τὰν σάρκα καὶ προκάλυμμα. συνδέσμοις δὲ ποττὰν κίνησιν τοῖς νεύροις, συνάψε τὰ ἄρθρα. τῶν δ᾽ ἐντοσθίων τὰ μὲν τροφᾶς χάριν. τὰ δὲ σωτηρίας. κινασίων δὲ, τῶν ἀπὸ τῶν ἐκτὸς, τὰς μὲν ἀναδιδομένας ἐς τὸν φρονέοντα τόπον, αἰσθήσιας ἦμεν. τὰς δ᾽ ὑπ᾽ ἀντίλαψιν μὴ πιπτοίσας, ἀνεπαισθήτως. ἢ τῷ τὰ πάσχοντα σώματα γεωδέστερα ἦμεν. ἢ τῷ τὰς κινάσιας, ἀμενηνοτέρας γίγνεσθαι. ὁκόσαι μὲν ὦν ἐξιστᾶντι τὰν φύσιν, ἀλγειναὶ ἐντί. ὁκόσαι δὲ ἀποκαθιστᾶντι ἐς αὐτὰν, ἁδοναὶ ὀνυμαίνονται. τᾶν δ᾽ αἰσθησίων, τὰν μὲν ὄψιν ἄμμιν τὸν θεὸν ἀνάψαι ἐς θέαν τῶν ὠρανίων, καὶ ἐπιστάμας ἀνάλαψιν. τὰν δ᾽ ἀκοὰν, λόγων καὶ μελῶν ἀντιλαπτικὰν ἔφυσεν. ἇς στερισκόμενος ἐκ γενέσιος ὁ ἄνθρωπος, οὔτε λόγον ἔτι προέσθαι δυνασεῖται. διὸ καὶ συγγενεστάταν τῷ λόγῳ ταύταν αἴσθασιν φαντὶ ἦμεν. ὁκόσα δὲ πάθεα τῶν σωμάτων ὀνυμαίνεται, ποτὶ τὰν ἁφὰν κλίζεται. τᾷ δὲ ῥοπᾷ ποτὶ τὰν χώραν. ἁ μὲν γὰρ ἁφὰ, κρίνει τὰς ζωτικὰς δυνάμιας. θερμότατα. ψυχρότατα. ξηρότατα. ὑγρότατα. λειότατα. τραχύτατα. εἴκοντα. ἀντίτυπα. μαλακά. σκληρά. βαρὺ δὲ καὶ κοῦφον, ἁφὰ μὲν, προκρίνει λόγος δ᾽ ὁρίζει, τᾷ ἐς τὸ μέσον καὶ ἀπὸ τῶ μέσω νεύσει. κάτω δὲ καὶ μέσον, ταυτὸν φαντί. τὸ γὰρ κέντρον τᾶς σφαίρας, κάτω ἐστι. τὸ δ᾽ ὑπὲρ τούτω ἄχρι τᾶς περιφερείας, ἄνω. τὸ μὲν ὦν θερμὸν, λεπτομερές τε καὶ διαστατικὸν τῶν σωμάτων δοκεῖ ἦμεν. τὸ δὲ ψυχρὸν παχυμερέστερον πόρων καὶ συμπιλωτικόν ἐστι. τὰ δὲ περὶ τὰν γεῦσιν, ἔοικε τᾷ ἁφᾷ. συγκρίσει γὰρ καὶ διακρίσει. ἔτι δὲ τᾷ ἐς τὼς πόρως διαδύσει καὶ τοῖς σχημάτεσσιν, ἢ στρυφνὰ ἢ λεῖα. ἀποτάκοντα δὲ καὶ ῥύπτοντα τὰν γλῶτταν, στρυφνὰ φαίνεται. μετριάζοντα δὲ, τᾷ ῥύψει ἁλμυρά. ἐκπυροῦντα δὲ καὶ διαιρέοντα τὰν σάρκα, δριμέα. τὰ δ᾽ ἐναντία λεῖά τε καὶ γλυκέα κεχύλωται. ὀσμᾶς δὲ εἴδεα μὲν οὐ κεχώρισται. διὰ γὰρ στενῶν πόρων διαθεῖσθαι, στερροτέρων ὄντων, ἢ ὡς συνάγεσθαι καὶ διίστασθαι, σάψεσι καὶ πέψεσι, γᾶς τε καὶ γεοειδέων. εὐώδεά τε καὶ δυσώδεα ἦμεν. φωνὰ δ᾽ ἐστὶ μὲν πλᾶξις ἐν ἀέρι, διικνουμένα ποτὶ τὰν ψυχὰν δι᾽ ὤτων. ὧν τοι πόροι διήκοντι ἄχρις ἥπατος χωρέοντες. ἐν τούτοις πνεῦμα. οὗ ἁ κίνασις ἀκοά ἐστι. φωνᾶς δὲ καὶ ἀκοᾶς, ἁ μὲν ταχεῖα, ὀξεῖα. ἁ δὲ βραδεῖα. μέσα δ᾽ ἁ συμμετροτάτα. καὶ ἁ μὲν πολλὰ καὶ κεχυμένα, μεγάλα. ἁ δὲ ὀλίγα καὶ συνηγμένα, μικρά. ἁ δὲ τεταγμένα ποτὶ λόγως μουσικὼς, ἐμμελής. ἁ δὲ ἄτακτός τε καὶ ἄλογος, ἐκμελής τε καὶ ἀνάρμοστος. τέταρτόν τε γένος αἰσθατῶν, πολυειδέστατον καὶ ποικιλώτατον. ὁρατὰ δὲ λέγεται, ἐν ᾧ χρώματά τε παντοῖα, καὶ κεχρωσμένα μυρία. πρᾶτα δὲ, τέτορα. λευκόν. μέλαν. λαμπρόν. φοινικοῦν. τἆλλα γὰρ ἐκ κιρναμένων, τούτων γεννᾶται. τὸ μὲν ὦν λευκὸν, διακρίνει τὰν ὄψιν, τὸ δὲ μέλαν, συγκρίνει. ὅκως περὶ τὸ θερμὸν διαχεῖ τὰν ἁφάν. τὸ δὲ ψυχρὸν συνάγειν δύναται. καὶ τὸ μὲν στρυφνὸν, συνάγει τὰν γεῦσιν. τὸ δὲ δριμὺ, διαιρεῖν πέφυκε. τρέφεσθαι δὲ τὸ σκᾶνος τῶν ἐναερίων ζώων καὶ συνέχεσθαι. τᾶς μὲν τροφᾶς διαδι-

δημόσιον δὲ τῶν φλεβῶν, ἐις ὅλον τὸν ὅπιον, καὶ τὰ ἱερώτατον ὄιον, δι' ἐχθρῶν ἀγομένων καὶ ἀφιδρυμένων ὑπὸ τῶ πνεύματος. ὃ διαχεῖ αὐτὰν ὠδὶ τὰ πνεύματα φέρον. Ἀ δ' ἀκτὶς γίνεται, μανὲς μὲν κινῶν τᾶ φύσει ἑόντος· ἐπιρρέοντος δὲ καὶ ἁλικράτεω τῶ ἀέρος αὖτι τῶ ἀχρήστοντος ὀξέ· τῶν ἀορέτων σωμάτων· δι' ὧν καὶ ἃ νοτὶς ἐπιφαίνεται· πνεῦς δὲ καὶ ὑπὸ τᾶς φυσικᾶς θερμότατος ἀπαναλουμένω, αἰάπτα ἐν αὐτῶ πάντα χρῆμον, τὸ ἴσον τῶ αἰκλεῶδὲς τι· αἰ δὲ μή, κινέοιτο ἔμον, ὃ πρὸν ἀμάχανον· οὐ δὲ χρὴ ἔτι ἐν ἁμαυρέεον· καὶ οὔ τὸ ζῶον, διαφυομένω τῶ σκαίρος ὑπὸ τῶ κενῶ· ἃ δ' ἐμοίαι ἐργανοποιία γίνεται καὶ ὠδὶ τῶν ἀψύχων. καὶ πᾶ τᾶς αἰκτινοῦς αἰκλογίαι· ἀ γὰρ σικὺα ἢ τὸ ἕλιχον, ἐκύνης αἰκτινοῦς οὐ τί· φεῖ γὰρ δι' τῶ σώματος ἴξα βύεται τὰ πνεύματα· αὐτὶ πεισάγεται δι' δι' τᾶς αἰκτινοῦς, τῷ τε σώματι καὶ ταῖς ῥισίν· ἔστι πάλιν ὅιον βύεται πρὸς αὐτὸ πρὸ βρίεται εἰς τὸ σῶμα· τὸ δι, αἰκτείνεται καὶ πᾶς ἰκρούς· ἀ δὲ σικύα, ἀπαναλοῦσίνος ἀπὸ τῶ πυρὸς τῶ ἀέρος, ἰφίλκεται δ' ὑγρόν· τὸ δ' ἕλικρον, ἐκ κερσίνος τῶ πνεύματος, αἰκλαμβάνει τὸ ὅμοιον σῶμα. Τροφὰ δὲ πᾶσι, ἀπὸ ῥίζαι μὲν τᾶς κεφαλίαι· παγᾶς δὲ ταῖς κοιλίαι· ἐπάγεται τῷ σώματι· ὃ καὶ ἔστι πλέον τᾶς ἀποῤῥεούσας ἐπάρδεται, αὖξα λέγεται. ἔστι δὲ μέσω, φθίσις· ἀ δ' ἀκμά, μεθέει γὰρ τῶν ἴδι· καὶ οἰόσταται ἀποῤῥεοᾶς καὶ ἐπιῤῥεοᾶς νοέεται· νομεόων δὲ τῶν αὐξμῶν τᾶς συσάσιος, ἔστι μακίτι λίοδος πνεύματι, ἢ ζοφὰ διαλίδυτι θνάσκει τὸ ζῶον. τὰ λαὶ δὲ κᾶρις ζωᾶς καὶ θανάτου αἰτίαι· οὗ δὲ γένος, νόσος ἐνυμάνεται· γέσω δ' αἰρχεὶ μὲν αἱ τᾶν πρώτων δυνακμίων ἀσυμμετέαι, ἔστι πλειονάζοισι, ἢ ἐλλείπουσι ταὶ ἀπλαὶ δυνάμεις· θερμότας· ἢ ψυχρότας, ἢ ὑγρότας, ἢ ξηρότας· μιξὶ δὲ ταύτας, αἱ τῶ αἵματος ζοσταί, καὶ ἀλλοιώσις· ἐκ διαφθορᾶς καὶ αἰτίασ σαρκὸς τα κομένω καὶ κώσεις· ἔστι καὶ πᾶς μεταβολᾶς, ὠδὶ τὸ ὀξὺ ἢ ἁλμυρὸν ἢ σφριμὺ χρόται αἵματος ἢ σαρκὸς τα κισθὶς γίνοντο· χολᾶς τ' αἰ γενίσεις καὶ φλέγματος, οὐθοδὶ· χυμοὶ νοσώδεις, καὶ ὑγρῶν σάψεις· ἀμαυραὶ, μὲν, αἱ μὴ οὐ βάθει· χαλεπαὶ δ' ὧν αἰρχεὶ γινῶνται ἢ ὁτέων· αἰσαιρεὶ δὲ ἐκ μανεροῦ ἰξαπόμενοι· πλατύταις δὲ νέσοις οὐ τὶ, πνεύμα· χολὰ· φλέγμα· αὐξόμενα καὶ ῥέοντα, εἰς χώρας ἀλλοτρίας· ἢ τρόπως ἐπικαιρείας· τόπα γὰρ αὖ πλησταλαμβάνοντα τᾶν τῶν καρῥέοντων χώραν, καὶ ἀπολάσιντα τὰ συγγενία, ἰσορύεται καὶ κοιοῦται τὰ σώματα καὶ ἐς αὐτὰ ταῦτα ἀναλύονται· καὶ σώματος μὲν πάθια τάδε· καὶ ἐκ τῶνδε ψυχᾶς νόσοι οὐ τὶ πολλαί· ἄλλαι δ' ἄλλων δυνάμεων οὐ τί· αἰσθητικᾶς μὲν, δύσαισθησία· μανομενικᾶς δὲ, λάθα· ὀρμαντικᾶς δὲ, αὐορεξία· καὶ ἁ προπέτεια· παθητικᾶς δὲ, ἄγρια πάθη τε καὶ λύαι σιγρώλεις· λογικᾶς δὲ ἀμαθία καὶ ἀφροσυνία· αἰρχεὶ δὲ καὶ πάσ, ἀσθενὴ καὶ λύται· ἐπιθυμίαι τε καὶ φόβοι· ἰξαμμένοι μὲν ἐκ σώματος· αἰσκεῖ κραμένοι δὲ τᾷ ψυχᾷ καὶ ἰξαγγελλόμενοι ὀνόμασι πεπλάσιν ὀρθῶς τ' ἢ πόθοι, ἵμεροί τε ἴκλυτοι, ὀργαί τε συμφόροι ἢ θυμοὶ ἔαρᾶς, ἐπιθυμίαι τε ποικίλαι καὶ ἀσθεναὶ ἄμμοι· οὐ τί· ἀπλῶς δὲ ἀτόπως ἔχειν ποτὶ τὰ πάθη καὶ αἰρχεσθαι, πλέον· αἰρετᾶς καὶ καὶ κάσ· δεῖ· τὸ γὰρ πλεονάζειν οὐ ταύτας, ἢ κάῤῥον αὐτᾶν εἶμεν, δι' ἢ καιρῶς ἄμμα διατίθησι· ποτὶ δὲ ταύτας τὰς ὀρμὰς, μεγάλα μὲν συμφέρειν δύνασθαι, αἱ τῶν σωμάτων κράσις ὀρθαὶ ἢ θερμαὶ, ἢ ἄλλο τ' ἀλλοῖαι γινόμεναι· ἔς τε μελαγχολίασ, καὶ λαγνοίασ· λαζροτάτας ἀγοισεν ἄμμι· καὶ ῥθυμαπτζόμενα μᾶλλον δι' ἕξασιν ποιᾶν τι καὶ μορφὰς φλεγματικόντων σωμάτων μᾶλλον, ἢ ὑγιαινόντων. δι' ὧν δυσθυμίαι καὶ λῆθαι, παραφροσύναι τε καὶ παῖσαι ἀποτελέονται· ἐκ καὶ δι' τὰ ἴθια· αἰεὶς αὖ οὐ ζαφῶς καὶ τὸ πολὺν ἢ ὀλίγον καὶ ἃ μᾶλλον δίαιτα θρέπτουσα ταὶ ψυχαὶ· ἢ ῥωνῦσα ποτ' ἀλκαὶ, ταὶ γᾶ βραωλίαι καὶ ἀπλαῖ ζοφαὶ καὶ τὰ γυμάσια, καὶ τὰ ἴθια τῶν σωμάτων, τὰ μάλιστα δύνανται ποτὶ αἰρετὰ καὶ ποτὶ καιρίαν· καὶ ταῦτα μὲν αὖ πα ἐκ τῶν γενητόρων καὶ στοιχείων ἐπάγεται μᾶλλον, ἢ ἁ μέων, ὅπ μὴ αἰρχεῖα κδεῖν· ἀφίσταμένων ἀ μῶν τῶν πολακδύντων βρότων· ποτὶ δὲ τὸ δ' ἔχειν τὸ ζῶον, δεῖ τὸ σῶμα ἔχειν τὰς ὑπ' αὐτῶ αἰρετὰς ὑγείας τε καὶ δυναθησίαν ἰσούντος καὶ ἡλλος· αἰρχεὶ δὲ καὶ ἄλλος, συμμιξία ποτὶ δ' αὐτὰ τὰ μόρια καὶ ποτὶ ταὶ ψυ-

χέν. ἀγὼ Φύσις, δίον ἔργανον ἁρμόξασ᾽ ὑπὸ σκαῶς. ὑπὸ κοῦόν τε ἔμων καὶ ὁαρμόνιος ταῖς τῶν βίων ὑποθήσεσι. λᾶ δὲ καὶ τὰν ψυχὰν ἐνδηγίεσθαι, ποτὶ τὰς αἰκλότως αἱρετάς· ποτὶ μὲν σωφροσύνας, δίον ποτὶ ὑγίειαν ὑπὸ σῶμα· ποτὶ δὲ φρόνασιν, δίον ποτὶ βύαιοθησίαν· ποτὶ δὲ αὐθρεώτατα δίον, ποτὶ ῥώμαν κὴ ἰσχύν· ποτὶ δὲ δικαιοσύνας, δίον ποτὶ ηὐμλος ὑπὸ σῶμα· τουτίων δὲ, αἰρχαὶ μὲν ἐκ φύσιος· μέσα δὲ κὴ πρᾶτα δίχ᾽ ἐπιμελέας· σώματός τε διαγυμνασιος, καὶ ἰατρικῆς· ψυχᾶς δὲ δίχ᾽ παιδείας· καὶ φιλοσοφίας· αὖται γὰρ ταὶ δυνάμιες χρίφοισαι, καὶ ζωῦσαι καὶ τὰ σώματα καὶ τὰς ψυχὰς δίχ᾽ πόνων, καὶ γυμασίων, καὶ διαίτας καθαρωτάτος, ταὶ μὲν δίχ᾽ φαρμακειᾶς· ταὶ δὲ παιδὸς καὶ τᾶς ψυχᾶς, δίχ᾽ κολασίων καὶ ἐπιπλαξίων ἐρρύουσι τὸ δίχ᾽ προσφατᾶν ἐγκλήσεσι τὰν ὁρμάν. καὶ ἐκ κελεύθου καὶ τὰ ποτίφορα τᾶς ἐρῶσα. ἀλειπῆ μὲν ὧν καὶ ἀ ταύτα συλωσιτάτα ἰατρικὰ, σώματα ταχέως θραπῶν ἐς τὰν κρατίσαν ἁρμονίαν ἄγοισα τὰς δυνάμιας, τότε αἷμα καθαρὸν καὶ ὁ πνεῦμα εὔῤῥοον ἀπεργάζεται. ἵν᾽ ἐκαίτι νοσῶδες ὑπογένηται, κράτος αὐτῷ ἔχοισ᾽ ἐξέωμόσαι ταὶς δυνάμες αἷματος καὶ πνεύματος. μωσικὰ δὲ καὶ ἀ ταύτας ἀγαμὼν φιλοσοφίας, ἰδὼν τᾶ ταῖς ψυχᾶς ἐπανορθώσει ταχέως ἐκ τῶν θεῶν τὸ καὶ νέμων ἐνδίζοντι καὶ πείθοντι, τὰ δὲ καὶ ποτανακμάζοντα· ἐν μὲν ἄλογον, τῷ λογικῷ πείθεσθαι· τῷ δ᾽ ἀλόγῳ, θυμὸν μὲν πρᾶον ἔμον· ἐπιθυμίαν δὲ οὐ αἰρήσεσι· ὡς μὴ λίχα λόγου κινεῖσθαι· μὴ δὲ μὰν ἄξιμίζειν τῷ νῷ ἐκ καλομιῶ· ἢ ποτὶ ὄῤῥα· ἢ ποτὶ ἀπολαύσασ᾽· οὗτος γὰρ ἔσσιν ὅρος σωφροσύνας, δὶ πίθεσθέ τε καὶ καρτερίᾳ· καὶ σώσεις κὴ ἀ πρίσβυστε φιλοσοφίᾳ ἀχρησθαράκλεια ψεύδια, οἷς ἔπηκεν τὰν ἐπιστήμαν· αἰσχαλεσάμεναι τ᾽ νόον ἐκ μεγάλας τᾶς ἀγνοίας χαλάσασι ἐς ὄμν τῶν θείων· τοῖς, οὐ διΐζοισ (ἐὼ αὐτᾶρκίᾳ τὸ ποτ᾽ ἀνθρώπεια καὶ σωφρύᾳ, ἰδὼν ἐν σύμμιξον βίῳ χρόνον, ὄφθαλμὸν ἔσσιν· ὅπω μὲν ὁ δαίμων μοίρασ᾽ τᾶς δ᾽ ἔλαχε, δι᾽ ἀλαθεστάταν δόξαν, ἄγεται· ἰδὼν ἐν βύσσαι μονίσταν σίον. εἰ δὲ κὴ τις σκλαρὸς καὶ ἀπειθὴς, ὕτω δ᾽ ἐπίδω κόλασις ἄτ᾽ ἐκ τῶν νόμως καὶ ἀ ἐκ τῶν λόγων σιώτονα ἐπάγοισα δίκματά τε ἐπουραίᾳ καὶ τὰ καθ᾽ ἅδαν, ὅτι κολάσις ἀπαραίτητοι ἀπόκεινται δυσθάμοσι νῦρ τέρεις· καὶ τἄλλα ὅσα ἐπαινέω ἐν ἰωνικὸν ποιητὰν, ἐκ παλαιᾶς ποιεῦντα πὼς ἀκούειν. ὡς γὰρ τὰ σώματα νοσώδεσι πόνοι ὑγιάζομεν, ἕως μὴ ἔκη τοῖς ὑγιεινοτάτοις, ὅπω τᾶς ψυχᾶς ἀπίργομες, ψευδέσι λόγοις, ἕως μὴ ἄγαν ἀλαθέσι. λέγοιν δ᾽ ἀναγκαίως κὴ τιμωρέαν ἔχειν, ὡς μὴ τὰ νόμοιον τᾶν ψυχᾶν, τῶν μὲν δειλᾶν, ἐς γυναικέα σκαίαν ποθ᾽ ὕβριν ἐκ διδόμεν. τῶν δὲ μαιφόνων, ἐς θηρίων σώματα ποτὶ κόλασιν. λάγνων δ᾽ ἐς συ-
ῶν ἢ κάπρων μορφάς· κύφων δὲ καὶ μισῶρων, ἐς πτηνῶν ἀῤῥοσύνων· αἰρ-
ῶν δὲ κὴ ἀπρᾴκτων, ἀμαθῶν τε καὶ αὐόπτων ἐς τὰν τῶν ὐόσπρων
. ἰδέαν. ἅπαντα δὲ ταῦτα, οὐ διαυτέρᾳ περιόδῳ, ἀνέμνησ
σωσθέκεινι· ἐὼ δαίμοσι παλαμναίοις χρονίοις τὸ
ἐς ἰσπόπαιαν τῶν ἀνθρωπίνων· ὃς ὁ πάντων ἀ
γεμὼν θεὸς, ἐπίφελε διοίκησιν κύσμῳ
συμπαντὸς ῥωμοίως ἐκ θεῶν δι᾽ ἀγαθ
θρώπων· ἔτ᾽ τε ἄλλ ζῴων,
ὅσα διδαμιέργατᾳ
ζοτ᾽ ἐκόντα ταὐ
αρίσταν
ἔθλος ἀγενά-
πω καὶ αἰωνίω.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΙ, ΟΙ ΝΟΘΕΥΟΜΕΝΟΙ.

ΑΞΙΟΧΟΣ, Η ΠΕΡΙ ΘΑΝΑΤΟΥ.

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ. ΚΛΕΙΝΙΑΣ. ΑΞΙΟΧΟΣ.

Ξιόν τιμι ἐς κωδόσαργες, μὴ γενομένῳ μοι κατὰ φύσιν ἀλιαστῇ, δῆ-
ξι. Φωνὶ βοῶντός του, σώκρατες σώκρατες. ὡς δὲ τοῦτ' ἐγραφὲς
τοῦτ' ἐσιόπουν ὁπόθεν ἦν, κλεινίαν ὁρῶ φύσει τὸν ἀξιόχου θέοντα ἐωθὸς
ἐ καὶ μιρόλω μετὰ δάιμονος τῆς μουσικοῦ, καὶ χαρμίδου τοῦ γλαύ-
κωνος. ἦσαν δὲ αὐτῶν ὁ μὲν, διδάσκαλος τῶν κατὰ μουσικὴν· ὁ δὲ
ἐ παιρέασ' ὄρκησις ἅμα καὶ ὁρόμενος· ἐδόκει οὖν μοι ἀφιμόφ
τῆς αὐθὺ ὁδοῦ, ἅπαντ' εἰν τοῖς ὅ, πως ῥᾷστα ὁμοῦ γενοίμεθα· δόξασ
κρυμένος δὲ ὁ κλεινίασ', σώκρατες ἔφη. νεῶ ὁ καιρὸς ὁπλάεκθαι πὼ ἀεὶ θρυλλου
μένω πρὸς σοῦ σοφίαν· ὁ γοῦν πατὴρ ἵκτινος ὥρασ' αἰφνιδίου, ἀδυνάτως ἴχει, καὶ
πρὸς τῷ τέλει τοῦ ζίου ἔδη, μὰ παρῶν τὸ φθέγμα πὼ τελευτᾶν. καί μοι ἐν πρόσθεν
χρόνου διαλαλάζων ἐνὸς μόρμολυτ' ομένους ἐν θαύκτῳ, καὶ πράως ἐπιπωλάζων· ἀφι
κόμενος οὖν παρηγόρητον αὐτὸν ἐώθασ', ὅπως ἀσπακτὶς ἐ χρεὼν ἦ· καί μοι ζεὺ
τοῖς λοιποῖς, ἵνα καὶ ἔξῃ· βίου βιοῦ. ἀλλ' οὐκ ἀτυχήσεις μου ὦ κλεινία οὐδενὸς
τῶν μετέων· καὶ ταῦτα, ἀφ' ὅσα παρακαλῶν· ἐπειπόμεθα οὖν εἰ γοῦν οὕτως ἴχει, ὡ
κότητος δεῖ. κλ. ὀφθήτω σου μένον ὦ σώκρατες, ῥαΐσει, καὶ γοῦν ἤδη πολ
λάκις αὐτῷ γέγονε συμπώματος ἀσασφίλαι. σω. ἐς δὲ θάπτον πὼ παρὰ
τὸ τεῖχος ἴειμι, ταῖς ἱππίαις, πολισσίου γοῦν ὤκει τῶν πυλῶν πρὸς τῇ ἀμαζονίδι σπά-
λῃ, καταλαμβάνομεν αὐτὸν, ἤδη μὲν σωαλιγμιόντα τὰς ἀφάς, καὶ τῷ σώματι ῥω-
μαλίον, ἀθυμῶ δὲ πὼ ψυχήν, πάνυ οὐδὲ παραμιάσ'· πολλάκισ' ἀσφόρμενον, μὴ
στεναγμοὺς ἰσῶτα ζεὺς θαυρύσις, καὶ προτίθεσι χειρῶν· κατιδὼν δὲ αὐτὸν ἀξίοχε, τὶ
ταῦτα ἔφην. ποῦ τὰ πρόσθεν αὐχήματα μὴ ἀεὶ σωιχεῖς ἀὐλογίαν τῶν ἀρετῶν, καὶ τὸ
ἄῤῥητον εἰ σοὶ θαρσοῦ· ὡς γοῦν ἀγωνιεῖς δειλὸς οὐ ζῶς γυμνασίοις γενναῖος φανόμενος ἀ
πολέμοις πασ' οὐ γοῦν ἄθλοις· οὐκ ἐπιλογῶ πὼ φύσιν πῶς κεκιμμένος; αὖτε φοῦσδὲ τῷ
χρόνῳ καὶ κατὰ κοσμολόγων· καὶ εἰ μηδὲν ἕτερον ἀθηναῖος, ὅτι τὸ κοινὸν δή που ἔξῃ, μὴ
πρὸς ἅπαντας θρυλλούμενον, παρεπιδημία τίς ἔστιν ὁ ζίος; καὶ ὅτι δεῖ ἐπιεικῶς δια-
γαγόντας, εὐθύμως μονονουχὶ παιαλίζοντας, εἰς τὸ χρεὼν ἐπιόναι; τὸ δὲ οὕτω μαλα-
κῶς καὶ δυσαποτάστως ἴχειν ναπίου λίκλω, οὐ τοῦδε φρονοῦσαν ἐλπίαν ἴχει.

ἀξ. ἀληθῆ ταῦτα ὦ σώκρατες· μὴ ὀρθῶς μοι φαίνῃ λέγων· ἀλλ' οὐκ οἶδ' ὅπως τῷ
αὐτόμοι τὸ δεινὸν γενομένῳ, οἱ μὲν καρτεροὶ καὶ εὐθυμητοὶ λόγοι, ὑπικπέουσι λειαθέ
ντος καὶ ἀπαλάζοντος. αὐτίκα δὲ ζίος τι ποικίλως τοῦ ἀμαύτου ἐν νοῷ, ἐστερέσομαι
τοῦδε τῆς φωτὸς καὶ τῶν ἀγαθῶν· ἀεισὶς δὲ μὴ ἄπυστος ὅποί ποτε κέσομαι σκοτόμενος,
εἰς ἀΐδας καὶ κωδάλακτα καὶ ζάλλων. σω. σωκάπεις γοῦν ὦ ἀξίοχε παρὰ
πὼ αὐτὸ πίστασιν, ἀπλογίστως τῇ αἰσθήσει αἰσθησιν· καὶ σαυτῷ ὑπναντία μὴ φρο-
εῖς καὶ λέγεις· οὐκέπλογιζόμενος, ὅτι ἅμα μὲν ὀδύρῃ πὼ αἰσθησιαν· ἅμα δὲ ἀλγεῖς
ἐωδὶ σήψασι καὶ στρόσει τῶν ὑδάων· ὡς πῦρ ὡς ἕτερον ζῶν ἀχρωσούμενος· ἀλλ' οὐκ ὡς
παντελῶ μεταζάλλων αἰσθησίαν· καὶ πὼ αὐτὸ τῇ πρὸ τῆς γενέσεως, ὡς οὕτω ἐωδὶ
τῆς σήψαντος ἢ κλαδόνους πολιτείασ, οὐδὲν τοῦδὲ σὲ κακὸν λιῶ, ἀρχὴν γοῦν οὐκ ἦς ἢ
ὃν αὖ λιῶ, οὕτως οὐδὲ μετὰ πὼ τελευτὼ γενέσεται· σὺ γοῦν οὐκ ἔσῃ τοῦδὲ ὃν ἔσαι. πάν
τα γιγαρωῶν ἐν ζιένδι φλύαρον ἀποσκίδασαι, ἔξῃ· εὐνόους. ὅτι τῆς συμφίσε
ως ἅπαξ διαλυθείσης, καὶ τῆς ψυχῆς εἰς τὸν οἰκεῖον ἰδρωθείσης τόπον, τὸ πολφθὼ

σῶμα, γλῶδες δὲ καὶ ἄλογον, οὐκ ἔστιν ὁ ἄνθρωπος· ἡμεῖς μὲν γὰρ ἴσμεν ψυχὴ ζῷον ἀθάνατον, οὐ θνητῷ καθειργμένον φρουρέῳ· ἡ δὲ σκῆνος, πρὸς ὃ καὶ πεφύκαμεν ἡ φύσις. ᾧ τὰ μὲν ἥδονται, ἄμαχλα καὶ πίνα καὶ εἰς πλείους ὀδύνας αἰκίας κραμίλα· τὰ δὲ ἀλγεινὰ, ἀκραιφνῆ καὶ πολυχρόνια, καὶ ὧν ἥδονται ἄμοιρα· νόσους δὲ ἡ φλεγμονὰς ὧν αἰσθητήρια. ἔτι δὲ τὰς οὐρὰς καὶ ὑπὸ τας, ὅς αἰκιακῶς ἄτε παραπαρέμενοι τοῖς πόροις ἡ ψυχὴ σωκαλοῦσα ἐν οὐρανίου πόθεν καὶ σύμφυλον αἰθέρα· καὶ δι' ἃ τῶν ἐκάστη διαίτης καὶ χρείας ὀρεγομένη. ὥστε ἡ τοῦ ζῆν ἀπαλλαγὴ, καὶ ἃ τινός ἐστιν εἰς ἀχαθὸν μεταβολή. ΑΞ. Κακὸν οὖν ὦ Σώκρατες ἡγούμενος ἡ ζῆν, πῶς οὐ σαυτὸν μᾶλλον καὶ ταῦτα φρονιώτερον ὤν, καὶ ἐκόδε ὑμᾶς τοὺς πολλοὺς ἧττον διαφθείρων.

ΣΩ. Λέγεις καλῶς· σὺ δὲ οὐκ ἔτυμά μοι μαρτυρεῖς, οἷον δὲ καὶ θάτερον ἀθηναίων ἡ πολεμίους, ἐπειδὴ ζητητικός ἀμὲ τῶν πραγμάτων ἐπιστήμονά του εἶναι μεμισθωμένους ἐξαίμιλον αὐτὸ καινὰ ταῦτα εἰδέναι, τοσοῦτον ἀφροδίτων τῶν πολιτῶν· καὶ ταῦτα δὲ ἃ λέγω, προαλίκου ἔξ ἐμοῦ σοφοῦ ἀπηχήματα· τὰ μὲν, δι' μέρους ἐπιμελείας· τὰ δὲ, δυοῖν σραγμάτων· τὰ δὲ τριβαχάρμου, πρῶτα γὰρ αὐτὸς οὗτος, οὐδένα διδάσκει· διαπαντὸς δὲ ἔδος ἐστὶν αὐτῷ φωνεῖν ἡ ἐπιχάρμειον. ἃ δὲ χεὶρ τὰν χεῖρα νίζει· δόσις καὶ λάβοι. καὶ πρόωθεν γοῦν παρὰ καλλίᾳ τῷ ἱππονίκου ποιούμενος ἐπίδειξιν, ὅσα δὲ τῷ ζῆν καὶ τεθνάναι, ὡς τε ἕτερα μὲν παρὰ ἀκμὴν δι' γράφα ἡ βίον. καὶ ὀξ ἐκείνου θανατᾶμου ἡ ψυχὴ ἀξίοχε. τίνα δὲ ἐμοὶ τὰ λεχθέντα, φράσει μοι αὖθις ταῦτα, ἃ μνημονεύσω. ἔφη γοῦν· τὸ μέρος τῶν ἡλικιῶν οὐ τῶν αὐτῶν ἀρῶν· οὐ καὶ τὰ μὲν πρώτην γίνεσθαι ἡ νήπιον κλαίει, ἢ ζῆν ἀχθόμενος; οὐ λέπεται γοῦν οὐδὲ μᾶς ἀλγαδόνος, ἀλλ' ἢ δι' ἄδειαν, ἢ πειφυγμὸν, ἢ θάλπος, ἢ πλησμονὴν ὁδὼν ἄται λαλῆσαι μὲν οὔπω δυνάμενον ἃ πάσχει· κλαυθμυρίζόμενον δὲ καὶ ταύτην τῆς διαρρήσεως μίαν ἔχον φωνήν· ὁπόταν ἡ ὡς πρὸ ἡ παιδίαν ἀφίκηται, πολλοὺς πόνους διαπλῆσαι, καὶ γυμνασταὶ καὶ παιδοτρίβαι τυραννοῦντες· αὐξομένου δὲ, καὶ τι καὶ γαμίζεται· τὰ κτήνη. πολὺ πλῆθος διασσῶν· ἐπειδὰν δὲ εἰς τοὺς ἐφήβους ἐγγραφῇ, καὶ φόβος χείρων εἴη, ἡ λύκδον καὶ ἀκαδημία. καὶ γυμνασιαρχία· καὶ ἐράβδοι. καὶ καπῶν ἀμιρίαι. καὶ πᾶς ὁ τῆς μειρακίσκου χρόνος ἔδιν ὑπὸ σωφρονισὰς καὶ πρὸ ἐμοῦ τοὺς νέους αἴρεσιν, τῆς δὲ ἀρείου παίπου βουλῆς· ἐπειδὰν δὲ ἀφλυθῇ τούτων φροντίδες αὖπικρυς ὑπίδυσαν καὶ διαλογισμοὶ, τίνα πρὸ τῆ βίου ἑδὸν αὐτίσονται. καὶ τοῖς ὕστερον χαλεποῖς, ἰφαίνη τὰ πρῶτα παιδικὰ καὶ νηπίων ὡς ἀληθῶς φόβητρα. γρατεῖαί τε γοῦν καὶ θαύματα καὶ σωτεχεῖς ἀπῶνες. ἔπα λαθὸν, ὑπεισπλεῖ ἡ γῆρας· εἰς ὃ πᾶν συζεῖ ἡ τῆς φύσεως ἐπίκηρον· ἡ δυσαλθὲς· καὶ μή τις θάττον ὡς χρὸς ἀφροδίσω ἡ ζῶ, ὡς ὀλοσάτης ἡ φύσις ἐπιστᾶσα οἰκυρέζει, τῷ μὲν, ὄμεν· τῷ δὲ, ἀκολύ· πολλάκις δὲ ἄμφω· καὶ ἐπιμένητον, παρέλυσεν· ἐλωβήσατο. παρύβρισεν. ἄλλοι πολὺ γήρως ἀκμάζουσι· καὶ τῶν δὶς παῖδες οἱ γέροντες γίγνονται· καὶ ἔστιν καὶ οἱ θεοὶ τῶν ἀνθρωπείνων ἐπιστήμης, οὓς αὖ πᾶδὲ πολείσου φιῶνται, θάττον ἀ παλλάττεσθαι τῷ ζῆν· ἀγαμέδης γοῦν καὶ Τροφώνιος, οἱ δεμάμενοι ἡ πυθοῖ τῷ θεῷ τέμενος διξάμενοι ἡ κράπιδον αὐτοῖς γενέσθαι, κοιμηθέντες ὑπέτ' ἀνέστησαν. ὅτε τῆς ἀργείας ἱερείας ὑπὸ, ὁμοίως διξαμένης αὐτοῖς τῆσ μισθὸς γίνεσθαι τι τῆς θυσβείας· παρὰ τῆς Ἥρας γέρας, ἐπειδὴ τὸ ζεύγους ὑστερήσαντες ὑποδύντες αὐτοὶ δι' ἑνὸς ἅμαξαν αὐτὴν εἰς ἡν νεὼ μᾶ πλῆ ὑχὴν, ὑκτὶ μετὰ λαξεν. μακρὸν αὖ εἶη διεξιέναι τὰ τῶν ποιητῶν· οἳ τρίμασι θεοτέρεις τὰ πᾶδε ἐν Σίον θαυμαζόδυσιν, ὡς καὶ σύρουσαι δ' ζῆν. ἐνὸς δὲ μόνα μνοθήσομαι τῷ ἀξιολογωτάτου, λέγοντος·

ὃς γὰρ ἐπικλώσαντο θεοὶ δειλαίοισι βροτοῖσι· ζώειν ἀχνυμένοισι· καὶ οὐμὲν γοῦν τι που ἔδιν, οἳ ζυρώτερον αὐθρὸς πολιτῶν, ὅσα τε ταῦτα ἐπιπαίῃ τε καὶ ὄπτει· ἡν δ' ἄμφι αὖρον τί φησι.

Τὸν, πρὸ κῦρι φίλει ζάης τ' ἀγλαὸς χρὼ καὶ ἀπόλλων·

Γαστρὸς δὲ φιλέτητ· οὐδ' ἴκεο γήραος οὐδόν, ὃ δὲ κελεύων. Τὸν φωῦτα θρωῶν εἰς ὃ ὄρχεται ἡμῖν, ὅτ' σοι φαίνεται. ἀλλὰ παύομαι μέν τοι παρὰ πὼ ὑπόχρεον μακύνω καὶ ἑτέρων μεμνησόμενος. ποίαν δέ τις ἐλόμενος ἐπιπάδυσιν ἡ τέχνῃ, οὐ μέμφε

ται καὶ τοῖς παροῦσι χαλεπαίνει· τοὺς χειροκακτικοὺς ἐπιλήθεσθε, καὶ ἐκείνους· πονουμένους ἐν νυκτὶ εἰς γῆν ἥκετε, καὶ μόλις περιζομένους τὰ ἐπιτήδεια· καὶ τοὺς ῥομβουμένους τὰ αὐτῶν, καὶ πᾶσαν ἀγρυπνίαν ἀκαπιμπλάσθων ὅλοφυρμοῦ καὶ δακρύων· ἀλλὰ τὰ πολιτικὰ καὶ ταλειφόμενα θεραπεύοντες ὑμᾶς τοὺς ἐκ τῶν κινδύνων· καὶ μήτε ὡς ἀπιφύτου βίου, οἱ τοῖς τεθνηκόσιν ὄντες, μήτε ὡς ζῶσι βιοῦσιν· ὁ γὰρ ἐπίγειος ἄνθρωπος, ὡς ἐμφύβιος αὐτὴν ὡς ὁ πίλαγος ἔρριψεν, ὃν τῇ τύχῃ γεωμόρος πᾶς· ἀλλ' ἡ γεωργία γλυκύ, φίλον· ἀλλ' οὐχ ὅλον ὡς φασὶν ἔλκος αἱ λύπης πρόφασιν βυρσιζομένων, κλαίοις νυνὶ μὲν αὐχμόν· νυνὶ δὲ ἐπομβρίαν· νυνὶ δὲ ἐπίκαυσιν· νυνὶ δὲ βρυσίβλιτον· νυνὶ δὲ θάλπος ἄκαιρον, ἢ κρύος· ἀλλ' ὁ πολυτίμητος πολιτεὺς πολλὰ γὰρ ὑπὸ βαίνω, ὀλίγα πόσων ἐλαύνεται δεινῶν· πλὴν μὲν χαρὰ ἔχουσα, φλιγμονὴς δίκλω παλαμώμενον καὶ σφυγμακτόδη· πλὴν δὲ ἀπότευξιν, ἀλγινώδη καὶ θανάτων μυρίων χέρα· τὸν γὰρ αὖ ἀναμονήσεις πρὸς ὄχλον ζῶν, εἰ ποτ' ἐν ἀγορᾷ καὶ κρατὶ θέσθαι ἅμιλλαν ἐμβαλλόμενον· συνεπόμενον· ζημιούμενον· θεῶσκον· ἑλιούμενον· ἐπεί δίγε ἀξίοχε πολιτικὲ, ποῦ τέθνηκε μιλτιάδης· ποῦ δὲ θεμιστοκλῆς· ποῦ δ' ἰφικράτης· ποῦ δ' οἱ πρώην ἑκατὸν ἐκείνου καὶ τριακοσίοι· ὅτ' ἐγὼ μὲν οὐκ ἐπρόμηθ' πλὴν γνώμην· οὐ γὰρ ἐφαίνετό μοι σὺν μὲν δήμῳ μανομένῳ σωθεὶς ἀφίκεσθαι· οἱ δὲ σὺν θεραμένει καὶ καλλίστῳ, τῇ ὑστεραίᾳ προέσθαι ἐκαθέσθησαν ὑφ' ὧν τριακοσίων καὶ χειροτόνησαν τῶν αἰσθῶν, ἄκρατον θάνατον. καί τοι γε σὺ μόνος αὐτοῖς ἤμυνες καὶ ὀρυπτόλεμος, πεισμενείων ἐκκλησιαζόντων. ΑΞ. Ἔστ ταῦτα ὦ σώκρατες· καὶ ἔπαγε ἐξ ἐκείνου, ἅλις ἔχον τῆ βάκχῳ. καὶ χαλεπὸν τόδ' οὐδὲν ἐφαίνου μοι πολιτεύσασθαι· ἄλλοι δὲ τοῖς αὐ τῷ ὀργῇ γενομένοις· σὺ μὲν γὰρ οὕτω λαλεῖς, ὡς ἀπόπτου θεάμονος· ἡμεῖς δ' ἴσμεν ἀκριβέστερον, οἱ ὀλίγα πείρας ἴοντες· δῆμος γὰρ ὦ φίλε σώκρατες, ἀχάριστον ἀφέκαρον· ἐμὲν βάσκανον ἀπαύθαντον· ὃς αὖ σοῦ ῥυσιμεδόντος ἐκ συκλύσεων ὄχλου· καὶ βιαίως φλυαρεῖ· ὁ δὲ τοῦτο προσιταμένου, ἀβλιὼπρος μακρᾷ· ΣΩ. Ὁπότε οὖν ὦ ἀξίοχε πλὴν ἐλαθεσιωτάτην ἐπιτήμῳ, τί θέσθαι τῶν λοιπῶν ἀπυκταιοτάτην, τί τὰς λοιπὰς ἐπιπλάσεις οὐ νοῦσον· οὐ φθυκτάς; ἤκουσα δέ ποτε καὶ τῆ προλίκου λίγοντος· ὅτι ὁ βάκχος, οὔτε τοὺς ζῶντας βλέπει, οὔτε τοὺς μὴ πλαχόντας. ΑΞ. Πῶς φῆς ὦ σώκρατες· ΣΩ. Ὅτι τοὺς μὲν ζῶντας, οὐκ ἔστιν· οἱ δὲ ἀφθαστότες οὐκ εἰσὶν· ὥστε οὔτε τοὺς σὺ ναῦν βλέπει, οὐ γὰρ τέθνηκας, οὔτε ἔτι πόλησις, ἵστασι τοὺς σύ· σὺ γὰρ οὐκ ἴσι· μὴ πάντως οὖν ἡ λύπη, τοὺς τῆ μήτ' ὄντας, μήτ' ἰσομένους τοὺς ἀξίοχον, ἀξίοχον ὀδύρεσθαι· καὶ ὅμοιον ὡς εἰ τοὺς τῆς σκύλλης ἢ τοῦ κονταύρου τὶς ἐδύρετο· τῶν μήτε ὄντων ναῦν τοὺς σὺ, μήτε ὕστερον τοὺς τὸν τελευτὸν ἰσομένων· ὁ γὰρ φοβερὸν τοῖς δοκοῦσι βλέπουσι, πῶς ἂν εἴη· ΑΞ. Σὺ μὲν ἐκ τῆς ἐπιπολαζούσης ταναῦν λεγομένου, τὰ σοφὰ ταῦτα ἄρτιος· ἐκεῖθεν γὰρ ἔβλυε ἡ φλυαρολογία πρὸς τὰ μειράκια διακεκοσμημένη, μὲ δὲ ἱστόρησε τῶν ἀγαθῶν τῆ ζῆν λυπεῖ· καὶ πιθανωτέρους τοὺς λόγους αὖ τι κροτήσεις ὦ σώκρατες· οὐκ ἐπαΐω γὰρ ὀνοῦς ἀκροπλανώμενος εἰς δὲ πείσαι λόγων οὐδὲ ἅπτεται· ταῦτα τῆς ὁμοχρόου· ἀλλ' εἰς μὲν πομπὴν καὶ ῥημάτων ἀγλαϊσμὸν αὐύπει, τῆς δὲ ἀληθείας ἀχρεῖ· τὰ δὲ παθήματα σοφισμάτων οὐκ αἴσχεται· μόνοις δὲ ἁρπᾶται τοῖς δυναμένοις κατθανεῖν τῆς ψυχῆς· ΣΩ. Σωκράτης γὰρ ὦ ἀξίοχε αἰκπιλογίστω τῇ στρίσει τῶν ἀγαθῶν αὐτεισάτων καὶκῶν αἴσθησιν, ἐκλαθόμενος ὅτι τέθνηκε· λυπεῖ γὰρ ὁ στρόμενον τῶν ἀγαθῶν, ἢ αὐτὶ πάθημα τῶν κακῶν· ὁ δ' οὐκ ὤν, οὐδὲ τῆς στρίσεως αὐτιλαμβάνεται· πῶς οὖν ἐμὶ τῷ μὴ παρέξοντι γνῶσιν τῶν λυπησόντων, γένοιτ' αὖ ἡ λύπη· ἀρχὴν γὰρ ὦ ἀξίοχε μὴ σωνποθήμονος, ἄλλως γέ πως μέαν αἴσθησιν κατὰ φ αὐτὶ πῆμον, οὐκ αὖ ποτὲ πῦρεῖν ἦν βαίζον· ναῦν δὲ τοδεὶ ῥίπτεις σαυτὸν δεμαστούμενος στρίσασθαι τῆς ψυχῆς κατὰλέψεσθαι δ' οἶει τὸ νῦν ἰσομένω αἰσθήσει αἰσθήσει· πρὸς τῷ πολλοὺς καὶ κακοὺς εἶναι λόγους τοδὲ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς· ἀλλ' ἐθικὴ γε φύσις, τόσον δίκρατο μεγαθυργίας, ὥστε κατὰφρονῆσαι μὲν, τοδὲ-

καλόντων

βαλλόντων ἀηδίων βίαιον· διαπεφυσῶσθαι δὲ πλάγιον· λείπεσθαι δὲ ἄσημον· καὶ τὰ τοιαῦτα δὲ πολιτείαν· αἰσχρὰ δὲ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν ἐκεῖ περιφορὰν ἄσχημον· καὶ ὀρόμους ἠλίου τὸ καὶ σελήνης· αἰσθήσεις τε καὶ δύσεις· ἐκλείψεις τε καὶ τὰ χείματα· ἀπονενοτασότερα· ἰσημερίαν τε καὶ ζοπὰς διπλᾶς, καὶ πολεμίαν χειμῶνος καὶ θέρους· αἰθέμους τε καὶ καταφορὰς ὄμβρων· καὶ πρηστῆρας ἀβαισίους συρμούς· καὶ τὰ τοῦ κόσμου πάσχοντα παραπήγαθαι εἰς τὸν αἰῶνα, εἰμή τι θεῖον ὄντως οἰκεῖον πνεῦμα τῇ ψυχῇ, δι' οὗ τῶν τοιούτων περίνοιαν ἔχομεν· ὥστε οὐκ εἰς θάνατον ἀλλ' εἰς ἀθανασίαν μεταβάλλεις ἃ ἀφεῖκε· οὐδὲ ἀφαίρεσιν ἔχεις τῶν ἀγαθῶν, ἀλλ' εἰλικρινεστέραν πρὸς ἀπόλαυσιν. οὐδὲ μεμιγμένοις θνητῷ σώματι τοῖς ἡδονάς, ἀλλ' ἀκράτους ἁπασῶν ἀλγηδόνων· κεῖσε γοῦν ἀφίξῃ, μονωθεὶς ἐκ τῆς τῆς ἱερᾶς τῆς, οὗ πάντα πάντα καὶ ἀσέβαστα καὶ ἀγόρατα· γαλήνιος δέ τις καὶ ἡσυχίων βίος ἀσαλεύτῳ ἐοικὼς ζόμενος καὶ περιαθρῶν πρὸς φύσιν· καὶ φιλοσοφῶν οὐ πρὸς ὄχλον καὶ δόξαν, ἀλλὰ πρὸς ἀμφιβαλῆ πρὸς ἀλήθειαν. Ἀξ. Εἰς τοὐναντίον μοι τῷ λόγῳ περίεστι καὶ· οὐκέτι γοῦν μοι θανάτου δίος ἔστιν, ἀλλ' ἤδη καὶ πόθος. ἵνα τι κἀτὼ μὴ μισάμενος τὸν βίον θέσαι, πρὶν ἔπος καὶ πάλαι πεπαρολοπῶ· καὶ λίαν μοι ἡνίδιον καὶ θεῖον ὀρόμου· ἵκτε τῆς ἀθανασίας ἐμαυτὸν σωθήλιγμαι, καὶ γόνατα καινός. Σω. Εἰ δὲ καὶ ἕτερον βούλει λόγον, ἐν ἐμοὶ ἔγκειται τῶ βρύτης, ἀνὴρ μάγος, ἔφη κατὰ τὸν τῷ ξόβρυον διάζασιν, ἣν πάσσων αὐτῷ καὶ ἐμοῦ μοι, πιμφθέντα εἰς δῆλον ὅπως τηρήσειε τὸν ὕσσον ὃ ἦ οἱ δύο θεοὶ ἐγένοντο, ἵκτινων χαλκέων δίλπων, ἃς ὑπὸ Σορέων ἐκόμισαν ὥπλ τε καὶ ἑκάβργος ἐκμαθεῖν κέναι, καὶ τὰ τῶν τῷ σώματος λύσιν, τὸν ψυχὴν εἰς ἣν ἄδηλον χωρῆν τόπον, καὶ τὰ τὸν ὑπόγειον κίνησιν. οὐ ἦ βασίλεια πλούτωνος οὐχ ἥπερ τῆς τῷ θεοῦ αὐλῆς, ἅτε τῆς μὲν γῆς ἐχούσης, τὰ μέσα τῷ κόσμου· τῷ δὲ πόλου ὄντος σφαιροειδοῦς, οὗ ἡ μὲν ἕτερον ἡμισφαίριον, θεοὶ ἔλαχον οἱ οὐράνιοι· ἡ δὲ ἕτερον, οἱ ὑπένερθεν θεοί· οἱ μὲν, ἀδελφοὶ ὄντες· οἱ δὲ, ἀδελφῶν παῖδες· τὰ δὲ πρόπυλα τῆς εἰς πλούτωνος ὁδοῦ, σιδηρᾶς κλείθρους καὶ κλειοῖν ὠχύρωται. ταῦτα δὲ αἰσθέσθαι, ποταμὸς ἀχέρων ἐκδέχεται· μεθ' ὃν, κωκυτός· οὓς χρὴ πορθμεύσαντας, ἀχελῶαι εὐδαίμονα καὶ ἡσθέμεναι ὧν ὁ κλαίζεται πλέον ἀληθείας· οὗτοι δὴ καθίζονται δικασταί. αἰσχρίνοντες τῶν ἀφικνουμένων ἕκαστον, τίνα βίον βεβίωκε· καὶ τίσιν ἐπιτηδεύμασιν ἐνῳκίωθη τῷ σώματι· μεύσασθαι μὲν οὖν ἀμήχανον· ὅσοις μὲν οὖν ὁ ζῶν σταθμὸν ἀναθὸς ἐπὶ πνεύσει, εἰς ἣν τῶν εὐσεβῶν χῶρον οἰκίζονται· οὗτοι ἄφθονοι μὲν ἕρπεται γαμαὶ πᾶν γονῆς βρύουσι· πηγαὶ δὲ ὑδάτων καθαρῶν ῥέουσι· παντοῖοι δὲ λειμῶνες, αὖθεσι ποικίλοις ἀνθιζόμενοι· διατελοῦσι δὲ φιλοσόφων· καὶ διάκρα ποιητῶν· ἡ κύκλιοι χορεῖ· καὶ μουσικὰ ἀκούσματα· συμπόσιά τε εὐμαλῆ· καὶ ἐλατήρια αὐτοχρόνια· καὶ ἀκήρατος ἀλυπία· καὶ ἡδεῖα δίαιτα· οὔτε γὰρ χεῖμα σφοδρόν, οὔτε θάλπος ἐπίσσεται· ἀλλ' εὔκρατος ἀὴρ χεῖται, ἀπαλαῖς ἠλίου ἀκτῖσιν αἰθομένοιος· οἰκαῦθα ζῶς μεμυημένοις, ἔστι τὰς προσοσίοις· καὶ τὰς ὁσίαις ἁγιστίαις καθαίρουσι τελοῦσι· πῶς οὖν οὗτοι πρώτῳ μίτρῃ τῆς τιμᾶς ὄντι γενήτῃ τῶν θεῶν· καὶ τοὺς τῶν ἡρακλέα τε καὶ διόνυσον, καταίοντας εἰς ἅδου, πρότερον λόγος οὐδαμῶς μνησθῆναι· καὶ ὁ ἱκάρσος τῆς ἑκάτης πορείας, παρὰ τῆς ἑλλησπόντιος οἰαῦσαθαι. ὅσοις δὲ ὁ ζῶν δεῖ κακουργημάτων ἁλάθη, ἄγονται πρὸς ἐρινύων, ἐπ' ὄρεβος καὶ χάος δεῖ ταρτάρου. ἔνθα χῶρος ἀσεβῶν ἡ δαναΐδων ὑσμῖνα ἀτελὴς· καὶ ταντάλου λίθος· καὶ τιτυὸς αὐλίγγια. καὶ σισύφου πῖζος αἰνόβιος. οὗ τὰ τόρματα αὖθις αἶψα ἄρχεται πόνου. ἔνθα ἠρεσὶ τοδελιχμώμενοι, καὶ λαμπαῖσιν ἐπιμόνως πυρούμενοι ποινῶν· καὶ πᾶσαν αἰκίαν αἰκιζόμενοι, ἃ ἴδιοις τιμωρίαις ζύγονται· ταῦτα μὲν ἐτῶ ἤκουσα παρὰ τῶ ζεύου. σὺ δ' αὖ ἐπικρίνασον ἀξίοχε. ἐτὼ γοῦν λόγῳ αὐθελκόμενος, κἄτε μόνον ἐμπεδῶς δίδαε, ὅτι ψυχὴ ἅπασα ἀθανάτος· ἡ δὲ ἐκ τοῦδε τῶ χωρίου μεταστᾶσα, καὶ ἄλυπος· ὥστε ἡ κάτω ἢ αὖθις αὖσαι μενεῖν σε δεῖ ἀξίοχε εὐβιωκότα εὐσεβῶς. Ἀξ. Αἰσχύνομαί σοι τί εἰπεῖν ὦ σώκρατες· τοσοῦτον γοῦν ἀποδέω τῆς ἀδικεῖσθαι τὸν θάνατον, ὥστε ἤδη καὶ ὄφω

τα αὐτοῦ ἔχειν· οὕτω μὲν οὖν ὁ λόγος, ὡς καὶ ὁ Θρασύμαχος ἔπεισε. καὶ ἔστι πολλαχοῦ ἔτι ἄλλως ἀδικον μᾶλλον τοῦ δικαίου· νυνὶ δὲ ὑπερβολὴν ἐποιησάμεθα τὰ λεχθέντα. ἵνα μὴ συμβαίνῃ δὲ παρίσῃ μοι ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Πειθόμενός γε λέγεις· καὶ δὲ ἐπαινεῖν ἐγὼ ἐπιχειρήσω.

ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΝΟΘΕΥΟΜΕΝΟΣ.

Χρὴ μὲν οὖν ἀπὸ τοῦ, τί ἐστι τὸ δίκαιον, ἢ οὐκ ἄξιόν σοι δοκεῖ εἶναι, λόγον τοῦδε αὐτῷ ποιεῖσθαι. ΕΜΟΙΓΕ καὶ μάλα. ΤΙ οὖν ἐστι. ΤΙ γὰρ ἄλλο γε, ἢ τὰ νομιζόμενα δίκαια. Μὴ μοι οὕτως, ἀλλ' ὡς πρὸς αὖ σὲ ἐρωτῶ, τί ἐστιν ὀφθαλμὸς, εἴποιμ' ἄν σοι, ὅτι ᾧ ὁρῶμεν, ἐὰν δὲ καὶ λάξαί μα κελεύῃς, λάξω σοι. καὶ ἐάν μα ὀρθῶς, ὅτου ψυχὴ ὄνομα, ᾧ ζῶμεν σοι ᾧ γινώσκομεν. ἐὰν δὲ ἔρῃ αὖ. τί ἐστι φωνὴ ἀποκρινοῦμαί σοι, ᾧ διαλεγόμεθα, καὶ σὺ οὕτω φράσον· ὅτι δίκαιόν ἐστιν, ᾧ τί χρώμεθα, ὥσπερ ἄνωθεν δὴ ἐρώμην. Οὐ πάνυ ἔχωσι οὕτως ἀποκρίνασθαι. ἀλλ' εἰ πειθὴ οὐχ ὅτῳ ἔχεις, ἴσως τῇ δ' ἔπειτα αὖ ἐρῶμεν αὖ· φθάσι τὰ μείζω καὶ τὰ ἐλάττω, τίνι σκοποῦντες δικαιογνώσομεν· ἆρ' οὐ μέτρῳ; ΝΑΙ. Μετὰ δὲ τοῦ μέτρου, τίνι τέχνῃ· ἆρ' οὐ μετρητικῇ; ΝΑΙ. ΤΙ δὲ τὰ κοῦφα καὶ βαρέα ἆρ' οὐ σταθμῷ; ΝΑΙ. Μετὰ δὲ τοῦ σταθμοῦ, τίνι τέχνῃ, οὐ τῇ στατικῇ; Γε οὖν. ΤΙ δὲ δὴ τὰ δίκαια καὶ τ' ἄδικα. τίνι σκοποῦντες διαγιγνώσκομεν ὀρθότατα· καὶ μετὰ τοῦ ὀρθοῦ τίνι τέχνῃ πρόσθεν· ἆρα οὐκ οὕτω πως σοι κατα φαίνεται ἔχειν; ΟΥ. Ἀλλὰ πάλιν ὦδι. ὅταν ἀμφισβητῶμεν τοῦδε τῶν μειζόνων καὶ τῶν ἐλαττόνων, τίνος ἡμᾶς διακρινοῦσιν, οὐχ οἱ μετρηταί; ΝΑΙ. Ὅταν δὲ τοῦδε τῶν πολλῶν καὶ ὀλίγων, τίνος οἱ διακρίνοντες· οὐχ οἱ ἀριθμηταί. Ἀλλὰ τί· Ὅταν δὲ τοῦδε τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων ἀμφισβητῶμεν ἀλλήλοις, ὧδὶ τίνας ὀρχόμεθα καὶ τίνος ἡμᾶς οἱ διακρινοῦντές εἰσιν ἐκάστοτε· ἀπόκριναι γε διαπαντὸς λέγεις ὦ Σώκρατες· ἀλλ' οὐδὲν ἧττον πειράσθω ἀπεῖν· τί ποιοῦντες διακρίνουσιν οἱ μετρηταὶ τοῦδε τῶν μειζόνων καὶ σμικρῶν· ἆρ' οὐ μετροῦντες;

ΝΑΙ. Τί δὲ τοῦδε τῶν βαρέων καὶ κούφων· οὐχ ἱστάντες; ΝΑΙ. Τί δὲ δὴ τοῦδε τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων ἆρα ἀποκρίναι. Οὐκ ἔχω. Λέγοντες φάθι. ΝΑΙ. Λέγοντες ἆρα ἡμᾶς διακρίνουσιν, ὅταν τοῦδε τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων κρίνωσιν οἱ δικασταί. ΝΑΙ. Μετροῦντες, δὴ γε τοῦδε τῶν σμικρῶν καὶ μεγάλων οἱ μετρητικοί. μέτρον γὰρ ἐᾷ φ ταῦτ' ἐκρίνετο. Οὕτως. Ἱστάντες δ' αὖ τοῦδε τῶν βαρέων καὶ κούφων οἱ στατικοί, σταθμὸς γὰρ ἐᾷ φ ταῦτ' ἐκρίνετο, ἐᾷ γοῦν. Ἀριθμοῦντες δ' αὖ τοῦδε τῶν πολλῶν καὶ ὀλίγων οἱ ἀριθμητικοί· ἀριθμὸς γὰρ ἐᾷ φ ταῦτ' ἐκρίνετο.

Οὕτω. Λέγοντες δέ γε ὡς ἀρτίως ὡμολογήσαμεν τοῦδε τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων, κρίνουσιν ἡμᾶς οἱ δικασταί· λόγος γὰρ ἐᾷ φ ταῦτ' ἐκρίνετο. Εὖ λέγεις ὦ Σώκρατες. Ἀλλ' ἦ μὴν οὖν· καὶ λόγος ἔστιν ὡς ἔοικεν, ᾧ τὰ δίκαια καὶ ἄδικα κρίνεται. Φαίνεται γοῦν. ΤΙ ποτε ἔστα τὰ δίκαια καὶ τἄδικα· ὡς πρὸ αὖ ἡμᾶς εἴ τις ἤρετο ἐπειδὴ μεῖζον καὶ μικρότητι καὶ μικρότητος ἐστὸν μεῖζον καὶ τὸ ἔλαττον δὲ ἀκρίνει, τί ὂν τὸ μεῖζον ἢ τὸ ἔλαττον, ἔποιμεν ἄν αὐῷ, ὅτι τὸ μὲν μεῖζον, ὑπερέχον. τὸ δὲ ἔλαττον, ὑποβρίχόμενον· ἐπειδὴ δὲ τὸ βαρὺ καὶ τὸ κοῦφον σταθμὸς, καὶ στατικὴ καὶ στατικὸς διακρίνει, τί ἔν τό, τε βαρὺ καὶ κοῦφον, ἔποιμεν ἄν αὐτῷ, ὅτι τὸ μὲν κάτω ῥέπον τοῖς ζυγοῖς βαρύ· τὸ δὲ ἄνω, κοῦφον, οὕτω δὴ καὶ εἰ ἔρωτο ἡμᾶς, ἐπειδὴ δὲ τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἄδικον λόγος τε καὶ δικαστικὸ, καὶ δικαστὴς ἔστιν ἡμῖν ὁ διακρίνων, τί ποτε ὄν τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἄδικον, τί ἐροῦμεν αὖ τῷ ἀποκρίνασθαι, ἢ οὐδέ πω ἔχομεν ἀπεῖν. Οὐκ ἔχομεν· Ῥᾴδιον δὲ ἐκόντας εἰπεῖν ἔχειν· ῥᾴδιον τὸ ἄδικον τοὺς ἀνθρώπους, ἢ ἄκοντας· ὧδὶ δὲ λέγω· ἐκόντας εἶναι ἀδικεῖν καὶ ἀδίκους εἶναι, ἢ ἄκοντας.

Ἑκόντας ὦ Σώκρατες ἔγωγε. πονηροὶ γοῦν εἰσιν· ἐκόντας ἆρα σὺ οἴει πονηροὺς εἶναι καὶ ἀδίκους ἀνθρώπους. Ἔγωγε· σύ δ' οὔ. Οὐκ ἔγωγέ τι δεῖ τῷ πονητῷ πείθεσθαι.

σθαι. Γοίφ που αὐτῷ ὅστις ἐστίν. Οὐδενὸς ἑκὼν πονηρός· οὐδὲ ἄκων μάκαρ. Ἀλλά τοι ὦ σώκρατες, δῆλόν ἐστι παλαιὰ παροιμία ἔχει, ὅτι πολλὰ ψεύδονται ἀοιδοί. Θαυμάζοι μ' ἄν εἰ τοῦτό γε ἐψεύσαο οὗτος ἀοιδός· ἐπεὶ εἴσοι σχολή ἐστιν, ἐπισκεψόμεθα αὖθις, εἴτε ψευδῆ, εἴτε ἀληθῆ λέγει. Ἀλλὰ σχολή. Φέρε δή. Πότερον ἐστὶ δίκαιον εἶναι ψεύδεσθαι, ἢ ἀληθῆ λέγειν. Ἀληθῆ ἔπεγε. Τί δέ; ψεύδεσθαι ἆρα ἄδικον. Ναί. Πότερον δέ, καὶ ὅταν τὰν ἀγαθὰ λίκαιον, ἢ μὴ ὅταν τοῦν. Μὴ ὅταν τοῦν δή που· ὅταν τοῦν ἄρα ἄδικον. Ναί. Τί δὲ βλάπτειν δίκαιον, ἢ ὠφελεῖν. Ὠφελεῖν. Βλάπτειν ἄρα ἄδικον. Ναί. Ἔστιν ἄρα ἀληθῆ μὲν λέγειν καὶ μὴ ὅταν τοῦν, καὶ ὠφελεῖν, δίκαιον· ψεύδεσθαι δὲ καὶ βλάπτειν καὶ ὅταν τοῦν, ἄδικον.

Καὶ μὰ δία σφόδρα γε. Ἦ καὶ τοὺς πολεμίους. Οὐδαμῶς. Ἀλλα βλάπτειν δίκαιον τοὺς πολεμίους, ὠφελεῖν δὲ ἄδικον. Ναί. Οὐκοῦν καὶ ὅταν τῶν ταῖς, δίκαιον βλάπτειν τοὺς πολεμίους. Γῶς γαρ οὔ. Τὶ δὲ ψεύδεσθαι, ἵνα ὅταν τοῦμεν καὶ βλάπτωμεν αὐτοὺς, οὐ δίκαιον; Ναί. Τί δὲ τοὺς φίλους οὐκ ὠφελεῖν φὴς δίκαιον ἦ. Ἔπεγε. πότερον μὴ ὅταν τῶν ταῖς ἢ ἐξαπατῶν ταῖς ἐπ' ὠφελείᾳ τῷ ἐκείνων. Καὶ ὅταν τῶν ταῖς νὴ δία. Ἀλλ' ὅταν τῶν ταῖς μὲν, δίκαιον ἄρα ὠφελεῖν· ἀμέ γε ψευδομένους γε, ἢ μὴ ψευδομένους. Καὶ ψευδομένους δίκαιον. Ἔστιν ἄρα ὡς ἔοικε, ψεύδεσθαί τε καὶ ἀληθῆ λέγειν· δίκαιον καὶ ἄδικον. Ναί. Καὶ ὅταν τοῦν δίκαιον καὶ ἄδικον. Ναί. Ταῦτα δὴ ὡς ἔοικε πάντα τὰ τοιαῦτα ὄντα, καὶ δίκαια καὶ ἀδικά ἐστιν. Ἔμοιγε φαίνεται. Λέγε δή· ὀφθαλμὼ ἐπὶ ἔχω δεξιὸν καὶ ἀριστερὸν ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι; Ναί. Μυκτῆρα δεξιὸν καὶ ἀριστερόν; Γαύγε. Καὶ χεῖρα δεξιὰν καὶ ἀριστεράν; Ναί. Οὐκοῦν ἐπειδὴ τὰ αὐτὰ ὀνομάζων, τὰ μὲν, δεξιὰ φὴς εἶναι· τὰ δὲ ἀριστερὰ τῶν ἐμῶν, ἴσως ἐτὼ ὁρῶμι, ὑπὸ τοῦρα, ἃ σὺ ἔχεις ἐπεῖν· ὅτι τὰ μὲν πρὸς τῇ δεξιᾷ ἴδι· τὰ δὲ, πρὸς τῇ ἀριστερά.

Ναί. Ἴθι δὴ καὶ ἐκεῖ· ἐπειδὴ τὰ αὐτὰ ὀνομάζω, τὰ μὲν, δίκαια φὴς εἶναι· τὰ δὲ, ἄδικα· ἔχεις εἰπεῖν, ὑπὸ τοῦρα τὰ δίκαια καὶ ὑπὸ τοῦρα τὰ ἄδικα. Ἐμοὶ μὲν δοκεῖν δὴ κεῖ, οἷ μὲν τῷ δέοντι καὶ τῷ καιρῷ, ὅσα τούτων γιγνόμενα, δίκαια εἶναι. οἱ δὲ τῷ μὴ δέοντι, ἄδικα. Καλῶς γέ σοι δοκεῖ ὦ· ὁ μὲν ἄρα ὁ τῷ δέοντι ὅσα τούτων ποιῶν, δίκαια φαίη· ὁ δὲ μὴ ὁ τῷ δέοντι, ἄδικα. Ναί. Οὐκοῦν ὁ μὲν τὰ δίκαια ποιῶν, δίκαιος· ὁ δὲ τἄδικα, ἄδικος. Ἔστι ταῦτα· τίς οὖν ὁ ὁ τῷ δέοντι καιρῷ δίός τε τέμνειν καὶ καίειν· καὶ ὁχυαίνειν. Ὁ ἰατρός. Ὅτι ἐπίστασαι, ἢ δι' ἄλλο τι. Ὅτι ἐπίστασαι· τίς δ' ὁ τῷ δέοντι σκάπτειν καὶ ἀρόῳ καὶ φυτεύειν δίός τε. Ὁ γεωργός. Ὅτι ἐπίστασαι, ἢ ὅτι οὔ. Ὅτι ἐπίστασαι. Οὐκοῦν καὶ τἆλλα οὕτως· ὁ μὲν ἐπιστάμενος, δίός τε τὰ δέοντα ποιεῖν ἴδι· καὶ ὁ τῷ δέοντι καὶ ὁ τῷ καιρῷ· ὁ δὲ μὴ ἐπιστάμενος, οὔ. Οὕτω. Καὶ ψεύδεσθαι ἄρα καὶ ἀληθῆ λέγειν· καὶ ὠφελεῖν, ὁ μὲν ἐπιστάμενος, δίός τε ποιεῖν ἔοικε τούτων· ὁ τῷ δέοντι καὶ τῷ καιρῷ· ὁ δὲ μὴ ἐπιστάμενος; οὔ. Ἀληθῆ λέγεις· ὁ δέ γε ταῦτα ποιῶν ὁ τῷ δέοντι δίκαιος. Ναί. Δ' ἐπιστήμων δέ γε ταῦτα ποιεῖ. Γῶς δ' οὔ. Δ' ἐπιστήμων ἄρα δίκαιος ὁ δίκαιος. Ναί. Οὐκοῦν ὁ ἄδικος, ὅτῳ ἐναντίον, ἄδικός ἐστι τῷ δικαίῳ. Φαίνεται. Ὁ δὲ δίκαιος, ὅτῳ σοφὸν δίκαιος. Ναί. Δ' ἀμαθίαν ἄρα ὁ ἄδικος, ἄδικος. Ἔοικε. Κινδυνεύει ἄρα, ὁ μὲν ὁ πρόγονε ἡμῖν καὶ τέλι πον σοφίαν, δικαιοσύνην εἶναι· ὁ δὲ ἀμαθίαν, τὸ δὲ ἀδικία. Ἔοικεν. Ἐκόντες δὲ ἀμαθεῖς εἶσιν οἱ ἄνθρωποι, ἢ ἄκοντες. Ἄκοντες. Ἄκοντες ἄρα, καὶ ἄδικοι. Φαίνεται. Οἱ δὲ ἄδικοι, πονηροί. Ναί. Ἄκοντες ἄρα πονηροὶ καὶ ἄδικοι. Γαυτά πᾶσι μὲν οὖν. Διὰ δὲ τὸ ἄδικον εἶναι ἀδικοῦσι, Ναί. Διὰ τὸ ἀκούσιον ἄρα. Γαύγε. Οὐ μὲν δὴ ὅτῳ τὸ ἀκούσιόν γε τὸ ἑκούσιον γίγνεται. Οὔ γαρ οὖν. Διὰ δὲ τὸ ἄδικον εἶναι τὸ ἀδικεῖν γίγνεται; Ναί.

Τὸ δὲ ἄδικον, ἀκούσιον· Ἑκούσιον· Ἄκοντες ἄρα ἀδικοῦσι, καὶ ἄδικοί εἰσι καὶ πονηροί; Ἄκοντες ὦγε φαίνεται. Οὐκ ἄρα ἐψεύσατο ὅτῳ γε ἀοιδός· οὐκ ἔοικεν.

ΠΕΡΙ ΑΡΕΤΗΣ, ΕΙ ΔΙΔΑΚΤΟΝ.
ΝΟΘΕΥΟΜΕΝΟΣ.

ρα διδακτόν ἐστιν ἡ ἀρετή, ἢ οὐ διδακτόν. ἀλλὰ φύσει οἱ ἀγαθοὶ γίγνονται ἄνδρες, ἢ ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ. Οὐκ ἔχω ἀπεῖν ὦ τῷ παίδων Σώκρατες. Ἀλλὰ ὧδε σκεψώμεθα αὐτό· φῶμέν τις βούλοιτο ταύτην τὴν ἀρετὴν γενέσθαι ἀγαθὸς, ἢ ἀγαθοί εἰσιν οἱ σοφοὶ μάγειροι, φῶμεν ἂν γίνεσθαι. Δῆλον ὅτι, εἰ παρὰ τῶν ἀγαθῶν μαγείρων μάθοι. Τί δὲ εἰ βούλοιτο ἀγαθὸς γίγνεσθαι ἱππεὺς παρὰ τίνα ἂν ἐλθὼν γένοιτο ἀγαθὸς ἱππεύς. Δῆλον δή, ὅτι παρὰ τῶν ἀγαθῶν τινα ἱππέων. Εἰ δὲ ταύτην τὴν ἀρετὴν ἀγαθὸς βούλοιτο γενέσθαι, ἰὼν πρὸς τοὺς σοφοὺς τί κτήσοιτο. Παρὰ τῶν τεκτόνων. Εἰ δὲ ταύτην τὴν ἀρετὴν βουληθείη ἀγαθὸς γενέσθαι, ἰὼν πρὸς τοὺς ἀγαθούς τε καὶ σοφοὺς, ποῖ χρὴ ἐλθόντα μαθεῖν. Οἶμαι μὲν καὶ ταύτην ἔστιν ὅτου μαθητὴς ἂν εἴη, παρὰ τῶν αὐτῶν τῶν ἀγαθῶν. Πόθεν γὰρ ἄλλοθεν. Φῶμεν δὴ τοίνυν ἡμῖν αὖ τοὺς ἀγαθοὺς γεγόναιεν, ἵνα σκεψώμεθα εἰ οὗτοί εἰσιν οἱ τοὺς ἀγαθοὺς ποιοῦντες; Θουκυδίδης καὶ Περικλῆς καὶ Ἀριστείδης καὶ Θεμιστοκλῆς. Τούτων οὖν ἐκέσθου ἔχομεν διδάσκαλον εἰπεῖν. Οὐκ ἔχομεν· οὐ γὰρ λέγεται. Τί δὲ μαθητήν, ἢ τῶν ξένων τινὰ, ἢ τῶν πολιτῶν, ἢ ἄλλον ἑλλόγιμον, ἢ δοῦλον, ὅς τις αἰτίαν ἔχει ὡς περὶ τούτων ὁμιλίας, σοφός τε καὶ ἀγαθὸς γεγονέναι. Οὐδὲ τοῦτο λέγεται. Ἀλλ' ἆρα μὴ φθόνους μεταδιδόναι τῆς ἀρετῆς τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις. Τάχα. Ἆρα ἵνα μὴ αὐτὸ πεχειρήσειαν αὐτοῖς γίγνεσθαι, ὡς περὶ μάγειρόν τε καὶ ἰατρὸν καὶ τέκτονα φροντοῦσιν; οὐ γὰρ λιὸ τελεῖ αὐτοῖς πολλοὺς αὐτιτέχνους γίγνεσθαι. οὐδὲ οἰκεῖ ὁ πολλοῖς αὐτοῖς ὁμοίοις. Ἐρῶ οὖν οὕτω καὶ τοῖς ἀνδράσι δοῖς ἀγαθοῖς, ἥλιστ' τελεῖ ὁμοίοις αὐτοῖς οἰκεῖν.

Ἴσως. Εἰσὶ δὲ οἱ αὐτοὶ οὐχὶ ἀγαθοί τε καὶ δίκαιοι; Ναί. Ἔστιν οὖν ὅτῳ λιστ' τελεῖ, μὴ δὲ ἀγαθοῖς οἰκεῖν ἀνδράσι, ἀλλ' οὐ κακοῖς; Οὐκ ἔχω ἀπεῖν. Ἐρῶ οὖν οὐδὲ τοῦτ' ἔχεις ἀπεῖν· πότερον ὄφελός ἐστι, τῶν μὲν ἀγαθῶν βλάπτειν· τῶν δὲ κακῶν ὠφελεῖν, ἢ τοὐναντίον. Τὸἐναντίον. Οἱ μὲν ἀγαθοὶ ἔρα ὠφελοῦσιν, οἱ δὲ κακοὶ βλάπτουσι; Ναί. Ἔστιν οὖν ὅστις βούλεται βλάπτεσθαι μᾶλλον, ἢ ὠφελεῖσθαι; Οὐ δῆτα. Οὐδεὶς ἆρα βούλεται οἱ πονηροῖς οἰκεῖν μᾶλλον ἢ οἱ χρηστοῖς. Οὔτως. Οὐδεὶς ἆρα φθονεῖ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἄλλῳ, ὡς περὶ ἀγαθὸν καὶ ὅμοιον ἑαυτῷ ποιῆσαι. Οὔκουν φαίνεταί γε ἐκ τοῦ λόγου. Ἀκήκοα ἀπ' οὖν ὅτι Θεμιστοκλῆς, κλεόφαντος υἱὸς ἐγένετο. Ἀκήκοα. Οὐκοῦν δῆλόν τι οὐδὲ τῷ υἱῷ ἐφθόνει ὡς βελτίστῳ γενέσθαι ὁ Θεμιστοκλῆς, ὅστις γε ἄλλῳ οὐδενὶ ἐφθόνει· ἀλλὰ καὶ ὡς φαιδρῶ. Ναί. Οἶσθα οὖν ὅτι Θεμιστοκλῆς ἦν υἱὸν ἱππέα μὲν ἐπιδεξάτο σοφὸν εἶναι καὶ ἀγαθὸν, ἐπίστασθαι γοῦν οὐδὲν ἦν ἵππων ὀρθὸς ἱστῆναι· καὶ ὑπὸτιζω ἐγὼ τῶν ἵππων ὀρθὸς, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ θαυμάσια ἐργάζεται, ἀλλὰ πολλὰ ἐπίδειξι, καὶ ἐποίησε σοφὸν, ὅσα διδασκάλων ἀγαθῶν ἔχεν, ἢ ταῦτα οὐκ ἀκήκοας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων; Ἀκήκοα. Οὐκ ἄρα τὴν φύσιν γέ τις τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ αἰτιάσεται τὰ ἀγαθὰ εἶναι. Οὐκ ἔοικεν οὖν δικαίως γε ἔχειν οὐ λέγεσθαι. Τὸ δὲ ὡς πλειόφαντος ὁ Θεμιστοκλέους υἱὸς, οὐκ ἀγαθὸς ἀγαθὸν σοφὸς ἐγένετο, ἄνδρα ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐὼ σοφὸς, ὅστις οὐδὲν ἦκουσας ἢ πρεσβυτέρου ἢ πρεσβυτέρου; Οὐκ ἤκουσα.

Ἐρῶ οὖν ταῦτα μὲν οἰόμεθα βούλεσθαι αὐτὸν ἦν ἑαυτοῦ υἱὸν παιδεῦσαι, ἐὼ δὲ αὐτὸν σοφίαν ἐὼ σοφὸς, μηδὲν βελτίω αὐτὸν ποιῆσαι τῶν γειτόνων μαθητὴς, εἴπερ διδακτὸν ἐὼ ἀρετή; Οὔκουν εἰκός γε. Οὔτος μὲν δὴ σοὶ τοιοῦτος διδάσκαλος ἀρετῆς, οὐ γὰρ ἔστις ἄλλον δὴ σκεψώμεθα ἀρισταίνετον. ὃς ἔθρεψε μὲν ἦν Λυσίμαχον, ἐπαίδευσε δὲ ἡμᾶς ἀξιολογώτατα ἀθηναίων, ὅσα διδασκάλων ἔχεν· αὐτὸς δὲ αὐδενὸς βελτίω ἐποίησε. ἔστιν γοῦν καὶ σὺ καὶ ἐγὼ ἐθέλωμεν, καὶ συνιγενόμεθα. Ναί.

Οἶσθα οὖν ὅτι Περικλῆς αὖ ἔθρεψε Πάραλον ἢ ξανθίππων, ὧν ἢ σὺ μὲν δὴ κεῖς

τῆ ἱππάδου δικαθλῶσαι. βούλους μὸ βοι ὡς καὶ σὸ δίδαι ἱππίασ' μὶ ἐλίδαξεν οὐλαὸς χείρους ἀθηναίων. καὶ μουσικὶω καὶ πὶὼ ἄλλω ἀπωλίαν. καὶ τἄλλα ἱπαιδλωσιν, ὅσαι τέχνῃ διδάσκονται, οὐλαὸς χείρους. ἀγαθοὺς δὶ αρας αὖσραι οὐκ ἐβούλιτο ποιῆσαι. ἀλλ' ἴσως αὖ ἐγένοντο ὦ σώκρατες, ἀμὰ νέοι ὄντες ἱπελάβησαν. σὺ μὶν δικαίως βοηθεῖς τοῖς παιδικοῖς. ὧδι κλῆς δὶ ἐκείνους ἅπερ διδακτὸν ὦ ἀρίτη, καὶ ὅτι τ' ὦ ἀγαθοὺς ποιῆσαι, πολὺ πρότερον αὖ πὶὼ αὐτῆ ἀρισὶω σοφοὺς ἐποίησεν, ἢ μουσικὶω καὶ ἀπωλίαν. ἀλλὰ μὶ οὐκ ἦ διδακτόν. ἐπεὶ θουκυλίδης αὖ δύο ὑἱᾶς ἔθρεψε μελησίαν καὶ στέφανον. τοὺς ὧν σὺ οὐκ αὖ ἔχοις ἀπεῖν, ἅπερ τοὺς τῶν πρὸκλέους υἱῶν. τούτων γοῦν δὴ καὶ σὺ δίδθα τὸν γ' ἕτερον μίχρι γέρως βιοῶται. τὸν δ' ἕτερον, πόρρω πάνυ, καὶ μὶὼ καὶ δύπονὸ παῖρ ἱπαίδλωσι τἄλλα δ', καὶ ἱπάλλαισαν κάλλιστα ἀθηναίων. τὸν μὶν γοῦν, ξανθίαν ἔδωκα. τὸν δὶ, δυσὶρω. οὗτοι δ' που ἐδόκουν κάλλιστα τῶν τότε παλαίειν. ναί. οὐκοῦν δικαίονὸπ οὗτος οὐκ αὖ πότε, εἰ μὶν ἔλιπε δὰ παιδόμενον διδάσκειν, ταῦτα μὶν ἐλίδαξι τοὺς παῖδας' τοὺς ἑαυτοῦ, διὰ' οὐδὶν ἔλιπε αἰσχλώσαντα, ἀγαθοὺς αὖσραι ποιῆσαι, δῆλον. δὶ, οὐκ αὖ ἐλίδαξεν ἃ διδακτὸν ὦ. εἰκός γε. ἀλλὰ γοῦν ἴσως ὁ θουκυλίδης φαῦλος ὦ, καὶ οὐχ ἱκανὸς αὐτῷ πολῖσι φίλοις ἀθηναίων καὶ τῶν συμμάχων. καὶ οἰκίας ὦ μεγάλης, καὶ ἐδυνάτο μάλα αὖ τῆ πόλει, καὶ αὖ τοῖς ἄλλοις ἕλλησι. ὥστ' ἅπερ ὦ δῆλον διδακτὸν, ἰδοὺ σὲ αὖ ὅς τις αὐτῷ ἱμέλλι τοὺς ὑἱᾶς ἀγαθοὺς ποιήσειν, ἢ τῶν ἱπιχωρίων ἢ τῶν ξένων. ἀ αὐτὸς μὴ ἐχόλαζι δι' πὶὼ τῆς πόλεως ἱπιμέλειαν. ἀλλὰ γοῦν ὦ ἱταῖρε. μὴ οὐκ ἦ διδακτὸν ἡ ἀρίτη. οὐκ ἴσως. ἀλλὰ δὴ ἀμὰ διδακτόν ἐστιν ἅρα φύσει φύονται οἱ ἀγαθοί; καὶ δῆλον τῇ δὶ πι σκοπῶντες, ἴσως αὖ εὕρισιμεν. φθόνος γοῦ. ἐσὸν ἡμῖν φύσεις ἵππων ἀγαθῶν. ἐσόν. οὐκοῦν ἀσί τινὸς αὖθρωποι τέχνῃ ἔχοντες, ἢ τοὺς τῶν ἵππων τῶν ἀγαθῶν φύσεις γινώσκουσι. καὶ κατὰ τὸ σῶμα πρὸς ὁρόμον, καὶ κατὰ πὶὼ ψυχὴν, οἵτινές τε θυμοειδῆσι καὶ ἄθυμοι; ναί. τίς οὖν αὐτὴ ἡ τέχνη· ἔστι τι ὄνομα αὐτῇ; ἱππική. οὐκοῦν καὶ τῶδι ζῴων κυνὸς ἐστόν τινος ἔστι τις τέχνη, ἢ τὸ' ἀγαθὰς καὶ τὰς κακὰς φύσεις τῶν κυνῶν διακρίνειν.

ἔστι. τίς αὕτη. ἡ κυνηγετική. ἀλλὰ μὶὼ καὶ τῶδι τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριόν ἐσιν ἡμῖν δοκιμαστά· οἵτινες ὁρῶντες κρίνουσι τό, τε βέλτιον καὶ τὸ χεῖρον; εἰσί. τίνα' οὖν τούτους καλεῖς. ἀργυροχρόμους. καὶ μὶὼ οἱ παῖδα τρέβαι, γιγνώσκουσι σκοπούμενοι τοῖς φύσεις τοῖς τῶν σωμάτων τῶν αὐθρώπων. ὁποῖά τε χρηστέα, καὶ ὁποῖα μὴ, πρὸς ἱκάστους τῶν πόνων καὶ τῶν περισθυτέρων καὶ νέων ὅσα μέλλει τῶν σωμάτων ἄξια λόγου ἔσεσθαι. καὶ σὺ οἶς ὅτιν ἐλπὶς πολλὴ τὰ ὄργα ὅσα σώματος ἔχεται, δῆ ἀ πρὸχάσασθαι. ἔστι ταῦτα. πότερον οὖν αὐτοὺς ἀγαθοὺ πρόν ἐστι τοῖς πόλεσιν ἔσεσι καὶ καὶνοῖς ἀγαθοῖ καὶ τἄλλα τὰ τοιαῦτα, ἢ αὖ σρις ἀγαθοί. ἄνσρις ἀγαθοί. τί οὖν οἶει αὖ εἴπερ ἦσαν φύσεις ἀγαθαὶ πρὸς ἀρίτην αὐθρώπων, οὐκ αὖ πάντα μηχανῶσθαι τοὺς αὐθρώπους ὅστις διαγνώσεσθαι αὐτάς; εἰκός γε. ἔχεις οὖν τινα ἀπεῖν τέχνῃ, ἥτις ἔσιν ἐπὶ ταῖς φύσεσι ταῖς τῶν αὐθρώπων τῶν ἀγαθῶν ἀποδλεπομένη, ὥστε διώκασθαι αὐτὰς κρίνειν;

οὐκ ἔχω. καὶ μὶὼ δὴ πολέτου αὖ ἕνεκα, καὶ οἱ ἔχοντες αὐτήν. οὔτοι γοῦ αὖ ἡμῖν, ἀπίφανον τῶν νέων τοὺς μέλλοντας ἀγαθοὺς ἔσεσθαι, ἔτι παῖδας' ὄντας, οὓς αὖ ἡμῖν παραλαβόντες, ἐφυλάττομεν ὑπὲρ ἀκροπόλει δημοσίᾳ ὥσπερ τὸ ἀργύριον. καὶ μᾶλλόν τι, ἵνα μήτε φλαῦρόν ἡμῖν πάθοιεν, μήτε ὑπ' ἄλλῳ μαλθακοὶ γένοιντο. ἀλλ' ἀπίκεντο τῇ πόλει, σωτῆρές τε καὶ ὠφελήτου, ἐπειδή γε εἰς τὸν ἡλικὶὰν ἀφίκοντο. ἀλλὰ κινδυνεύει οὔτε φύσει, οὔτε μαθήσει, ἢ ἀρίτη τοῖς αὐθρώποις παραγίγνεσθαι. πῶς οὖν αὖ ὦ σώκρατες σοι δοκοῦσι γίγνεσθαι, ἐμὶ τε φύσει μήτε μαθήσει γίγνονται, τίνʼ ἄλλον τρόπον γίγνονται αὖ οἱ ἀγαθοί. οἶμαι μὶν, οὐκ αὖ ῥᾳδίως αὖ δηλώσαιμι. τὸ παίζω μὶν δὴ θεῖόν τι μάλιστα εἶναι ἡ κτῆμα, καὶ γίγνεσθαι τοὺς ἀγαθοὺς ὥσπερ οἱ θεῖοι τῶν μάντεων καὶ χρησμολόγοι. οὗτοι γοῦν οὔτε φύσει

τοιοῦτοι γίγνονται, οὔτε τέχνῃ· ἀλλ' ἐπιτηδείᾳ ἐκ τῶν θείων γιγνόμενοι τοιοῦτοί εἰσιν. οὕτω δὲ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ ἀγαθοὶ, λέγοντες ταῖς πόλεσιν ἐνίοτε τὰ ἀποβλεσόμενα καὶ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι, ἐκ θεοῦ ἐπιτηδείᾳ πολὺ μᾶλλον καὶ οὐκ ἀργίσθησαν, ἢ οἱ χρησμῳδοί· λέγουσι γάρ που καὶ αἱ γυναῖκες, ὅτι θεὸς αὐτὰς οὕτως ἔχει· καὶ λανθανόμενοι, ὅτάν τινα μεγαλοπρεπῶς ἐπαινῶσι, θεῖον ἄνδρα φασὶν εἶναι. πολλαχοῦ δὲ καὶ Ὅμηρος, τῷ αὐτῷ τούτῳ κεχρημένος χρῶνται, καὶ οἱ ἄλλοι ποιηταί· καὶ ὅταν βούλωνται θεὸς δὴ πρᾶξαι πόλιν, ἄνδρα ἀγαθὸν αὐτοῖς ποιοῦσιν· ὅταν δὲ μέλλῃ κακῶς πράξειν πόλις, ἢ ἕλκει τοὺς ἀνδρας τοὺς ἀγαθοὺς ἐκ ταύτης τῆς πόλεως ὁ θεὸς· ὅπως εἰκῇ αὐτὰ κρίνειν εἶναι, οὔτε σοφὸν εἶναι, οὔτε φύσει ἀρίστη, ἀλλὰ θείᾳ μοίρᾳ παραγίγνεται κτωμένοις.

ΔΗΜΟΔΟΚΟΣ, Ἢ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΕΣΘΑΙ. ΝΟΘΕΥΟΜΕΝΟΣ.

Σ Γὼ μὲν δὴ καλύειν μὲ ὦ Δημόδοκε ξυμβουλεύειν ὑμῖν περὶ ὧν ξυνοίσεσθαι βουλευσόμενοι· ἐμοὶ δὲ σκοπεῖσθαι ἐπέρχεται, τί ποτε λυώσεται ἡ ξυνόδος ὑμῶν, καὶ ἡ τῶν διαμέλων ξυμβουλεύειν ὑμῖν προθυμία. καὶ ἡ ἀμφορὰ ἣν φοβεῖν ἕκαστος ὑμῶν διανοεῖται. ἔστι μὲν γάρ, ἃ μὴ ἔστιν ὀρθῶς καὶ ἐμπείρως ξυμβουλεύειν περὶ ὧν αὖ ξυνοίσεσθαι βουλευσόμενοι, πῶς οὐ γελοῖόν ἐστι ξυνοίσεσθαι βουλευσομένους, περὶ ὧν ξυμβουλεύειν οὐκ ἔστιν ὀρθῶς· ἔστι δὲ ἐνίοτε ὀρθῶς ξυμβουλεύειν καὶ ἐμπείρως περὶ τῶν τοιούτων, ἐπίσημα δ' ἀφ' ὅτου ἐστὶν ὀρθῶς ξυμβουλεύειν περὶ τούτων μαθήματά ἐστι, πῶς οὐκ ἄτοπον· εἰ δέ τις ἐπίσταται ἀφ' ὅτου ἐστὶ τὰ τοιαῦτα ὀρθῶς ξυμβουλεύειν, ἐκ ἀνάγκης καὶ ἐπιστάμενος ἔσθ' ὅτιασι συμβουλεύειν ὀρθῶς περὶ τῶν τοιούτων· ὄντων δέ τινων ἐπισταμένων ξυμβουλεύειν περὶ ὧν ξυνοίσεσθαι βουλευσόμενοι, οὐκ ἀνάγκη ἐστὶ καὶ ὑμᾶς ὅ τι ἐπίστασθαι περὶ τούτων ξυμβουλεύειν, ἢ μὴ ἐπίστασθαι. ἢ τοὺς μὲν, ἐπίστασθαι ὑμῶν· τοὺς δὲ, μὴ ἐπίστασθαι. εἰ μὲν οὖν ἐπίστασθε πάντες, τί λέγει ἔτι ὑμᾶς συνοίσεσθαι, βουλευσομένους· ξυμβουλεύειν γὰρ ἱκανὸς ἕκαστος ὑμῶν. εἰ δ' αὖ πάντες μὴ ἐπίστασθε, πῶς ἂν δικαίως βουλεύεσθαι, ἢ τί ὑμῖν προσέσται τῆς ξυνόδου ταύτης ἔτι ἂν μὴ δικαιομένοις γε βουλεύεσθαι. εἰ δὲ οἱ μὲν, ἐπίστανται· οἱ δὲ, οὐκ ἐπισταμενοί εἰσιν ὑμῶν, οὗτοι δὲ ξυμβουλῆς δέονται, ἐν ἀρκτὸν ὅτι ξυμβουλεύειν, ἔμφρονα ἄνδρα δεῖ τῆς ἀπείρους, ἱκανὸς δή που ἐστὶ καὶ εἷς ξυμβουλεύσαι τοῖς ἐπισταμένοις ὑμῖν. ἢ οὐ ταυτὰ οἱ ἐπιστάμενοι ξυμβουλεύσουσι πάντες; ὥστ' ἀκηκοόσαντας ὑμᾶς τούτων, ἀπαλλάττεσθαι προσήκει. νῦν δ' οὐ πείθετε οὕτω, ἀλλὰ βούλεσθε πολλῶν ξυμβουλευόντων ἀκούειν. οὐ γὰρ οἶσθα λαμβάνετε εἰδέναι τοὺς ἐπιχειροῦντας ὑμῖν ξυμβουλεύειν, περὶ ὧν ξυμβουλεύσουσι. εἰ γὰρ ἐπιλαμβάνεσθε εἰδέναι τοὺς ξυμβουλεύοντας ὑμῖν, οὓς μόνον ἀκούσεσθε, ἱκανὸν ἂν ὑμῖν. τὸ δὲ ὧν ξυνοίσεσθαι ἀκουσομένους μὲ εἰδότων, ὡς προῦργου τὶ ποιοῦντας, πῶς οὐκ ἄτοπον ἔστι· καὶ περὶ μὲν τῆς ξυνόδου ὑμῶν, ἀπορῶ ταύτη. περὶ δὲ τῆς τῶν διαμέλων ὑμῖν ξυμβουλεύειν προθυμίας, ἐκεῖνο ἄπορον· ἃ μὲν γὰρ μὴ ταυτὰ ξυμβουλεύοισι περὶ τῶν αὐτῶν ξυμβουλεύοντες, πῶς οὐ πάντες καλῶς ξυμβουλεύοιεν· μὴ ξυμβουλεύοντες, ἃ ξυμβουλεύει ὀρθῶς ξυμβουλεύων. ἢ πῶς οὐκ οὐ πάντες ἔπεσθε προθυμίᾳ τῶν προθυμουμένων ξυμβουλεύειν, περὶ ὧν ἀπείρως ἔχουσιν· οὐ γὰρ δὴ ἔμπειροι ὄντες προαιρήσονται ξυμβουλεύειν μὴ ὀρθῶς. εἰ δ' αὖ ταυτὰ ξυμβουλεύοισι, τί λέγει πάντας αὐτοὺς ξυμβουλεύειν· εἷς γὰρ αὐτῶν τὰ αὐτὰ ξυμβουλεύων, ἱκανὸς ἦσαι. ἢ οὖν τοιαῦτα προθυμεῖσθαι, ἃ οὐδὲν προῦργου αὖ γίνοιτο, πῶς οὐ γελοῖον, οὔτε ἐν τῇ τῶν ἀπείρων προθυμία οὐκ ἄν ἄτοπος εἴη τοιαύτη γε οὖσα, οὔτε οἱ ἔμφρονος ἄν, τοιαῦτα προθυμεῖσθαι· ἀδύνατος ὅτι καὶ εἷς τις αὐτῶν, ἃ αὐτὰ πράξει ξυμβουλεύειν γε ὡς προσήκει. ὥστε πῶς οὐ γελοῖα ἔσται ἡ προθυμία τῶν διαμέλων ὑμῖν ξυμβουλεύειν, οὐ δικαίως αἱρεῖν. ἃ δὲ περὶ τῆς ἀμφορᾶς ἧς φοβεῖν διανοεῖσθε, τί δικαίως, ἀπορῶ,

ρῶ μάλιστα. πότερον γοῦν τοὺς εἰδότας ξυμβουλεύειν κρίνετε; ἀλλ' οὐ πλείονος οὐδὲ ξυμβουλεύουσιν. οὐ δι' ἄλλως καὶ ἄλλως τοῦδε τοῦ αὐτοῦ· ὥστε τοῦδε τούτων πολὺ ἄμεινον φρονεῖν ὑμᾶς οὐ δήσει ἀλλὰ τοὺς ἀπείρους καὶ ὡς μὴ δεῖ ξυμβουλεύοντας, κρίνετε; ἢ τοῖς τοιούτοις, ὡς μανομένοις οὐκ ἐπιτρέπειν ξυμβουλεύειν προσήκει· εἰ δὲ μήτε τοὺς ἐμπείρους, μήτε τοὺς ἀπείρους κρινεῖτε, τίνας γε κρίνετε ἀρχήν. τί δὲ δεῖ πάντως ἄλλους ξυμβουλεύειν ὑμῖν, ἃ πρὸ κρίνειν τὰ τοιαῦτα ἱκανοί ἐστε. εἰ δ' οὕτω μὴ ἐστὲ ἱκανοί, τί καὶ δικάσαντας ὑμᾶς αἱ ψῆφοι, ἢ πῶς οὐ γελοῖόν ἐστι, ξυνοργίζεσθαι μὲν ὑμᾶς ξυμβουλεύσομένοις ὡς δεομένοις ξυμβουλίας· καὶ οὐχ ἱκανοὺς ὄντας αὐτοὺς, ξυνελθόντας δὲ, οἴεσθαι δεῖν ψηφίζεσθαι ὡς κρίνειν ἱκανοὺς ὄντας· οὐ γοῦν δὴ καθ' ἕκα μὲν ὄντες οὐκ οἴεσθε· ξυνελθόντες δὲ φρόνιμοι γίγνεσθε· οὐδ' αὖ ἰδίᾳ μὲν ἀπορεῖτε, ξυνελθόντες δὲ εὐπορεῖτε, ἀλλ' ἱκανοὶ γίγνεσθε ξυνορᾶν, ποῖα πρακτέα ἐστὶν ὑμῖν· καὶ παῦτα παρ' οὐδενὸς μαθόντες, οὐδ' αὐτοὶ εὑρόντες ἕκαστα τοῖς ἀπόντων· οὐ γοῦν δὴ μὰ δυνάμενοί γε ξυνορᾶν ἃ πρακτέον ἐστί, κρίνειν ἱκανοὶ ἴσασθε ὀρθῶς ξυμβουλεύοντα τοῦδε τούτων ὑμῖν· οὐδ' αὖ ἔστι γε ὅρκῳ εἰς ὢν ὁ συμβουλεύων ὑμῖν, οὗτος ὑμᾶς διδάξει, ἃ πρακτέον ὑμῖν ἐστι· καὶ κρίνειν τοὺς καλῶς μὴ μὲν ξυμβουλεύοντας ὑμῖν, οὕτως οὐ διὰ λίγῳ χρόνῳ καὶ ὄντας τοσούτους· ἔστι δὲ ἐκεῖνο, οὐδὲν ἧττον αὖ φανεῖ δῆλον ὄν· εἰ δὲ μήθ' ἡ ξυῴδος μήθ' ὁ συμβουλεύων ὑμῖν, ἱκανοὺς κρίνειν ποιεῖ ὑμᾶς, τὴν χρείαν τῶν ψήφων ἔστιν ὑμῖν, ἢ πῶς οὐκ εἰκὸς ποῦται ἡ ξυῴδος ὑμῶν ταῖς ψήφοις, καὶ αἱ ψῆφοι τῇ τῶν ξυμβουλευόντων ὑμῖν προθυμίᾳ. ἡ μὲν γοῦν ξυῴδος ἔστιν ὑμῶν, ὡς οὐχ ἱκανῶν ἀλλὰ ξυμβούλων δεομένων· αἱ δὲ ψῆφοι φέρονται, ὡς ἀξυμβούλων δεομένων, ἀλλὰ καὶ κρίνειν καὶ ξυμβουλεύειν δυναμένων. καὶ ἡ μὲν προθυμία τῶν ξυμβουλευόντων ὑμῖν, ὡς εὐέδωτον ἔστιν· αἱ δὲ παρ' ὑμῶν ψῆφοι, ὡς οὐκ εὐέδωτον τῶν ξυμβουλευόντων φέρονται. καὶ εἴ τις ὑμᾶς ἔροιτο, τοὺς ψηφισαμένους καὶ τὰ ξυμβουλεύσαντα ὑμῖν, τοῦδε ὧν αὖ ψηφίσοισθε, πότερον ἴστε ὅτι ἔσται οὗ οἷόν τε πράττειν διαφεύδειν ἃ ψηφίσοισθε, οὐκ οἶδα μὲν αὖ φῆσαι ὑμᾶς. τί δὴ γένοιτο οὗ οἷόν τε πράττειν αὖ διαφεύδειν, ἴστε ὅτι ξυῴδοσει ἕξει ὑμῖν, οὐ δὲ ἕξει αὖ φῆσαι οἶδα ὑμᾶς. οὐδὲ τὰ ξυμβουλεύοντα ὑμῖν. τῶν αὐθρώπων δὲ, τίνα ὑπολαμβάνετε, ἀλλοίαι τί ζώντων, εἴ τις προσόψοιτο ὑμᾶς, οὐ δὲ ἕξειν ξυγχωρεῖν αὖ οἶδα ὑμᾶς. ὅταν οὖν τοῦδέ τε ὧν ξυμβουλεύητε ἢ τοιαῦτα, δικασὶ ὑμῖν μὴ σκληρὰ εἶναι, οἵτε ψηφιζόμενοι καὶ οἱ ξυμβουλεύοντες, ἃ πεῖροι ὦσιν, εἰκότως καὶ ὑμᾶς φήσετε ξυμπίπτειν ἀπιστεῖν. καὶ μεταμέλεσθαι πολλάκις αὐτοῖς, καὶ τοῦδε ὧν αὖ ξυμβουλεύσωνται, καὶ τοῦδε ὧν αὖ ψηφίσωνται. τοῖς δὲ τοιαῦτα συμβαίνειν οὐ προσήκει· ἴσασι γοῦν καὶ τοῦδε ὧν ξυμβουλεύσουσι ὁποῖά τ' ἔσται. καὶ τοῖς πειθθεῖσιν αὐτοῖς ὅτι δικαίως ὑπάρχει ὧν οἷόν τε ξυμβουλεύουσι. καὶ ὅτι οὔτε αὐτοῖς, οὔτε τοῖς πειθθεῖσιν αὐτοῖς, πῶ ποτε μεταμελήσει. πρὸ τοῦ τῶν οὕτω ἐτῶν, τοὺς νεωτέρους ἔχοντας ξυμβουλεύειν ἀξιοῦτε λαμβάνειν. ἀλλ' οὐ περὶ ὧν σὺ κελεύεις με ξυμβουλεύειν· ἀφ' μὲν γοῦν τῆς ἐκείνου ξυμβουλίας, τὸ τέλος, δύστυχία· ἀφ' δὲ τῆς τούτου φλυαρίας, ἀτυχία δοκεῖ. παραινῶ δ' ἀνθρώπῳ τινὶ νοῦν μὲν τοῦτο ἐκτῆσθαι αὐτὸν, ὅτι δὲ ἐπίστευσε τῷ κατηγόρῳ οὐκ ἀκούσας, τὸν ἀπολογούμενον, ἀλλὰ μόνον τὸν κατηγορεῖν. ἐλέγχειν οὖν, ὡς δεινὸν πρᾶγμα ποιεῖ κατανοῆσαι τὸν ἀνθρώπον. οὔτε αὖ τὸν παραινοῦντα· οὔτε τῶν φίλων ἀκούσας παραινοῦντων ὅς ἐνὸς μὲν αὖ ἕνα λέγουσι πιστεύειν. οὐδ' αὖ ἀμφοτέρων ἀκούσας, οὕτω προσπῶς ἐπίστευσε τῷ κατηγόρῳ. δίκαιον δὲ εἶναι μὴ τὸν ἀπολοιπομένου, ἀκοῦσαι, πρὸ τοῦ ἐπαινεῖν ἢ μέμφεσθαι ὡς πρὸ καὶ τοῦ κατηγοροῦντος. πῶς γοῦν αὖ τις ἢ δίκαιον καλῶς δικάσει, ἢ ἀνθρώπους κατὰ χρόνον κρίνει δικάσαντος· μὴ ἀμφοτέρων τῶν αὐτοδίκων ἀκούσας. τοὺς γοῦν λόγους παρακαλλομένους ὡς πρὸ τοῦ πορφύρεον καὶ χρυσοῦν, ἄμεινον κρίνεσθαι· ἢ τίνος οἶκεν ἢ χρόνου ἀμφοτέρους δίδοσθαι τοῖς αὐτοδίκοις, ἢ ὑμένειν τοὺς δικαστὰς ἀκροάσασθαι ὁμοίως ἀμφοτέρων, ἀμὰ ὑποδέχεσθαι ὁ νομοθέτης, τοὺς δίκασε, δικαιότερον αὖ καὶ βέλτιον κρίνεσθαι ὑπὸ τῶν δικαστῶν· οὐ δὲ

μοι δοκεῖς οὐδὲ ἔστιν ἡ λοιδορία τῶν πολλῶν λεγόμενον ἀκούειν. ἡ ποῖον ἔφη μοι δοκεῖς λέγειν Θηραίους, πρὶν ἀμφοῖν μῦθον ἀκοῦσαι. καί τοι, οὐκ αὖ ὅτι ἔστιν ἐπιδημήσω, ἐμοὶ καλῶς εἰλήξω, καὶ ὡς προσήκει. ξυμβουλεύω οὖν σοι ἔφη ὑπὸ λοιποῦ μὴ πρὸς πάντας οὕτως τοὺς ἀνθρώπους, μήτε μάφιδᾶσθαι μήτ' ἐπαινεῖν. ὁ οὖν ἕτερος, ἅτοπον ἔφη αὐτῷ καταφαίνεσθαι, εἰ οἷός μὲν γνῶναι λέγονται πότερον ἀληθεύει ἢ ψεύδεται, οὐ δυνατόν. δύο δὲ λέγοντας γνῶναι δυνατὸν εἶναι. καὶ πᾶς μὲν τῷ ἀληθῆ λέγοντος, μαθεῖν οὐ δυνατόν. ἐπεὶ τοῦτον δ' αὖ ὑπὲρ καὶ ἄλλου, ψευδομένου διελεγχθῆναι δίον τε. πῇ εἰ ὁ μὲν ἐξορθῶς καὶ ἀληθῆ λέγων, ἐμφανίσειν ἃ λέγει οὐ δυνήσεται, δύο δὲ ὧν ὁ ἕτερος ψεύσεται καὶ οὐκ ὀρθῶς ὀρεῖ, δυνήσονται ἐμφανίσειν ἑαυτούς· ὁ δὲ λέγων ὀρθῶς ἐμφανίσειν οὐκ οἷός τ' ἔσται. ἀπορῶ δ' ἔφη κἀκεῖνο πῶς χρὴ ἐμφαίνουσι. πότερον γὰρ σιωπῶντες, ἢ λέγοντες εἰ μὲν γὰρ σιωπῶντες ἐμφανιοῦσιν, οὐδὲ τέρυν αὖ δίκαι. μάντοι γε ἀμφοτέρων ἀκούειν. εἰ δὲ λέγοντες ἀμφότεροι ἐμφανιοῦσιν, ἀμφότεροι δὲ κατ' οὐδενὸς τρόπον λέγουσιν, οὐ μόρει γὰρ λέγειν ἑκάτερον ἐξιοῦσι, πῶς ἀμφότεροι ἐμφανίσειν ἅμα δύο τε. εἰ γὰρ ἐμφαίνουσιν ἅμα ἀμφότεροι, καὶ ὁρῶσι τότε ἅμα, ἕτερα δ' οὐκ ἐῶσιν. ὥστε λοιπὸν, εἷς τὸν λέγοντες ἐμφαίνουσιν, ἑκάτερος εἶναι ἐμφανιεῖ. καὶ ὁπότε ὁρᾷ ἑκάτερος, τότε καὶ ἐμφανιεῖ ἑκάτερος αὐτῶν. ὥστ' ὁρᾷ, ὁ μὲν, πρότερος, ὁ δ' ὕστερος. καὶ ἐμφανιεῖ ὁ μὲν πρότερος, ὁ δ' ὕστερος. καίτοι ἔστιν ὃ τῶν ἐμφανιῶσιν ἑκάτερον, τὶ δεῖ ὅτι τοῦ ὑστέρου ἀκούειν. ἐπεὶ γὰρ τὸ πρότερον ἐπόντος, ἴσθι φανερὸν ἔσται. ἐκεῖνο δ' ἔφη, εἷς τὸν ἀμφότεροι ἐμφανιοῦσιν, πῶς οὐ καὶ ὁ ἕτερος αὐτῶν ἐμφανιεῖ. δῆλον γὰρ ὁ ἕτερος οὐκ ἐμφανιεῖ, οὗτοι ἀμφότεροι, πῶς ἂν ἐμφανίσειν δυνατόν. εἰ δ' ἑκάτερος ἐμφανιεῖ, δῆλον ὅτι ὁρᾷ πρότερος. καὶ ἐμφανιεῖ πρότερος. ὥστ' ἐκείνου μέντοι ἀκούσαντα, γνῶναι πῶς ἔστιν οὐκ οἷόν τε. ἐτὸ γοῦν ἀκούειν αὐτῶν, ἢ πόρρω, καὶ κεῖνον οὐκ οἷός τ' ἴσθ. εἰ μὲν γὰρ ἄλλοι ἔφασαν εἰ παρόντες, τὸν πρῶτον λέγειν ἀληθῆ. εἰ οὖν τί ἔχεις ξυμβαλέσθαι μοι πρὸς τούτων, πότερόν ἐστιν οὕτως λέγοντος γνῶναι τί λέγει, ἢ προσῆκεν τῷ αὐτόματος, ἐμέλλει τὶς γνώσεσθαι πότερον ὀρθῶς λέγει, ἢ οὐκ ἀναγκαῖόν ἐστιν ἀμφοτέρων ἀκούειν, ἢ πῶς νομίζεις. πρώην τὶς οἰκήσαι ἀνθρώπων τινὶ, ὅτι αὐτῷ ἀργύριον χρῆσαι οὐκ ἀπέλυσεν. οὐδὲ πιστεῦσαι. κἀκεῖνος μὲν ὃ οὐκ ἠξίου ἀπολογεῖτο. ἄλλος δέ τις τῶν παρόντων ἐρώτησε, τὸν ἐγκαλοῦντα, πότερον ὁ μὲν μὴ πιστεύσας αὐτῷ, μὴ δὲ χρήσας ἥμαρτε, σὺ δ' ἔφη οὐ πείσας σοι χρῆσαι οὐχ ἥμαρτηκας; ὁ δὲ, τί γὰρ ἥμαρτον εἶπε. πότερος δ' ἔφη σοι δοκεῖ ἁμαρτάνειν. ὁ ἀποτυχὼν ὧν ἤθελεν, ἢ ὁ μή. ὁ ἀποτυχὼν εἶπεν. οὐκοῦν εἶπε. σὺ μὲν ἀπέτυχες, χρῆσαι θέλων. ὁ δ' σοι μὴ προέσθαι οὐκ ἀπέτυχε τούτου; καὶ, εἶπεν. ἀλλ' ἐπὶ τί ἥμαρτον. εἰ μὴ ἐκεῖνός μοι ἔδωκεν. ὅτι εἰ μὲν ἐδίδου αὐτῷ ἔφη ὧν οὐκ ἐχρῶ. πῶς οὐκ ἂν ἁμαρτάνοιμι. ἐκεῖνος δὲ ὁ μὴ προέμενος, ὀρθῶς ἔπραξεν. εἰ δὲ ὧν χρῶ ἐδίδου αὐτῷ, ἀποτυχὼν τούτου, πῶς οὐχ ἥμαρτες ὑφ' αὑτοῦ. ἴσως εἶπεν. Ἀλλ' ἐκεῖνος πῶς οὐχ ἥμαρτεν, ὁ μὴ πιστεύσας μοι. Ἆρ' οὖν ἔφη εἰ προσωμίλησας αὐτῷ ὡς προσῆκεν, οὐκ ἂν ἥμαρτες οὐδέν. Οὐ γὰρ δῆτα. Νῶν ἆρα οὐχ ὡς προσῆκεν αὐτῷ προσωμίλησας. φαίνομαι ἐπεῖν. Εἰ οὖν ὡς μὴ προσῆκεν ὁμιλοῦντός σου μὴ ἐπείθη, πῶς ἂν δικαίως ἐγκαλοίης ἐκείνῳ. Οὐκ ἔγωγε ἐπεῖν. σὺ δ' ὅτι γε τοῖς καλῶς χρωμένοις οὐ προσῆκτέον ἔστιν ἔχεις εἰπεῖν. Καὶ μάλ' ἔφη γε. Ἀλλ' οὖν οὐχὶ ὡς οὐ προσῆκεν ὁμιλοῦντες ἔφη, καλῶς χρᾶσθαί σοι δοκοῦσιν; Ἔμοιγε ἔφη. Τί οὖν ἥμαρτον, εἴσοι μὴ προσέχω καλῶς χρωμένῳ. Οὐδὲν φαίνῃ εἰπεῖν. Τί δ' ἂν ποτε οἱ ἄνθρωποι ἔφη τοιαῦτα ἐγκαλοῦσι πρὸς ἀλλήλους. καὶ ἆρ' οἷς μὲν μὴ πειθομένοις αὐτοῖς, ὅτι οὐκ ἐπείθοντο μέμφονται. αὐτοῖς δὲ, ὅτι οὐκ ἔπεισαν οὐδὲν τοιοῦτο ἐγκαλοῦσι. καὶ ἄλλος τις παρὼν, ὅτάν τε γοῦν τις ἔφη ἂν χρήσαι τῷ μὴ βουλομένῳ, εἶτα ἀξιοῖ αὐτῷ ἐμοὶ ὡς χρήσασθαι μὴ τυγχάνει ὢν τοῦτο, πῶς οὐκ εἰκότως μέμφοιτ' ἂν ὁ τοιοῦτος. Οὐκοῦν ἐγὼ ἔφη ὃν ἀξιοῖ ὁμοίως αὐτῷ χρῆσθαι. ἢ τοι δυνατὸς ἴσθι χρῆσθαι αὐτῷ καλῶς, ἢ οὐ δυνατός. καὶ εἰ μὲν μὴ δυνατός ἐστιν, πῶς ἂν καλῶς ἀξιώη ἀξιῶν αὐτὸν, ὃ οὐ δυνατός

ἴσθι

δέειν. εἰ δὲ δυνατόν ἐστιν, πῶς τοιοῦτον ἄνθρωπον οὐκ ἂν πείσειν, ἢ πῶς τοιαῦτα λέγοντες καλῶς λέγουσιν. Ἀλλὰ νὴ Δία ἔφη ἔστιν ἁλῶναι ἐγκαλεῖν, ὅπως οὗτός τε τοῦ λοιποῦ βέλτιον χρῆται αὐτῷ, καὶ οἱ ἄλλοι φίλοι ἀκούσαντες αὐτὸν ἐγκαλοῦντος, βέλτιον δὲ χρῆσθαι ἔφη. ὁ δέ γε οὐκ ὀρθῶς ἀξιοῖ δοκεῖσθαι; καὶ ἔφη. Πῶς οὖν ἀκούοντες τοιαῦτα ἐγκαλοῦντος, βέλτιον χρήσονται. Οὐδαμῶς ἔφη. Τί οὖν οὐκ ἂν τοιαῦτά τις ἐγκαλεῖ. Ἀνθρώπου τὴν κατηγόρει δόξαν, ὅτι ταχέως καὶ τοῖς τυχοῦσιν ἀνθρώποις λέγουσι πιστεύει. πολίταις μὲν γὰρ καὶ οἰκείοις λέγουσι, πιστεύειν ἐοικός ἐστι. τοιούτοις δ' ἀνθρώποις, ἐς οὓς ἔστιν ὅτε ἥκουσι πρότερον αὐτῶν πιστεύειν, καὶ ταῦτα οὐκ ἀγνοοῦντα, ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων εἰσὶν ἀλλαζόνες καὶ πονηροί, ἀλλ' διότητος σημεῖον οὐ σμικρὸν εἶναι. καὶ τῶν παρόντων τὴν ἔφη, ἐγὼ δὲ ὥμην σε καὶ ἐν ταχεῖ τῷ τυχόντος ἂν ἀλαθανόμενον, πολλοῦ νομίζειν ἄξιον εἶναι μᾶλλον, ἢ ἐν, βραδέως. καὶ γὰρ νομίζω ἔφην ἐγώ. Τί οὖν ἔφη ἐγκαλεῖς, εἰ ταχὺ καὶ τοῖς τυχοῦσι πιστεύει ταλαθῆ λέγουσιν. Ἀλλ' οὐ ἔστιν ἐγκαλῶ εἰπεῖν, ἀλλ' ὅτι πιστεύει ταχέως ψευδῆ λέγουσιν. Εἰ δ' οἰ πλείους χρόνῳ, καὶ οὐ τοῖς τυχοῦσιν ἐπίστευε, καὶ ἠπάτα, οὐκ ἂν οἰκειότερος αὐτῷ μᾶλλον; Ἔτωγ' ἂν εἰπεῖν. Ἆρα διότι γε βραδέως καὶ οὐ τοῖς τυχοῦσιν ἐπίστευε; Μὰ Δί' ἔφην. Οὐ γὰρ δήπου γ' ἔφη διαβοῦτ' ἐγκαλεῖν ἀνθρώπῳ, ἄξιον εἶναι ὑπολαμβάνειν, ἀλλὰ διότι πιστεύει λέγουσιν ἄπιστα. Ἔτωγ' εἰπεῖν. Πότερον οὖν ἔφη, ὅτι μὲν βραδέως καὶ μὴ τοῖς τυχοῦσιν πιστεύειν, οὐκ οἴει ἄξιον εἶναι ἐγκαλεῖν αὐτῷ, ὅτι δὲ ταχέως καὶ τοῖς τυχοῦσι πιστεύειν ἄξιον; οὐκ ἔτωγ' εἰπεῖν. Τί οὖν ἔφη ἐγκαλεῖς αὐτῷ. Ὅτι ἁμαρτάνει, πρὸ τοῦ σκέψασθαι, ταχέως πιστεύων τοῖς τυχοῦσιν. Ἀλλ' εἰ βραδέως ἐπίστευσε πρὸ τοῦ σκέψασθαι, οὐκ ἂν ἡμάρτανε; μὰ Δί' ἔφην, ἀλλὰ καὶ οὕτως ἡμάρτανεν ἂν οὐδὲν ἧττον. Ἀλλ' οὐ τοῖς τυχοῦσιν οἷμαι δεῖν πιστεύειν. εἰ δὲ μὴ πιστεύειν τοῖς τυχοῦσιν ἔφη οἴει δεῖν ἀλλὰ τοῖς ἀγνώσι, πῶς προσήκει ταχέως πιστεύειν ἀλλὰ πρότερον οἴει δεῖν σκέψασθαι, εἰ ἀληθῆ λέγουσιν.

Ἔτωγ' ἔφην. Ἐπεὶ οἰκείων καὶ σωφρόνων ἔφη ὄντων, οὐ δεῖ σκοπεῖσθαι εἰ λέγουσιν ἀληθῆ. Ἐτὼ μὲν φαίην ἂν εἰπεῖν. Ἴσως γὰρ καὶ ξύνοιδά τινες ἔφη, λέγουσιν ἄπιστα. Καὶ μάλα εἶπα. Τί οὖν μᾶλλον ἔφη τοῖς οἰκείοις καὶ σωφρόνως εἶναι πιστεύειν, ἢ τοῖς τυχοῦσιν δοκῶ. Οὐκ ἔχω ἔφην εἰπεῖν.

Τί δ' εἰ μᾶλλον τοῖς οἰκείοις πιστεύειν δεῖ, ἢ τοῖς τυχοῦσιν. οὐκ ἀπίστους αὐτοὺς δεῖν νομίζειν μᾶλλον, ἢ τοὺς τυχόντας; Πῶς γὰρ οὐκ ἔφη; Ἐαὶ δ' ἂν τοῖς μὲν, οἰκείοις ὦσι. τοῖς δ' ἀγνώτες, πῶς οὐδήσει. τοὺς αὐτοὺς μᾶλλον αὐτῷ πιστοὺς νομίζειν. ἃ γὰρ ἐμοίως πιστοὺς αὐτοὺς δεῖ νομίζειν τοὺς οἰκείους καὶ τοὺς ἀγνώτας ὡς φῶς. Οὐκ ἀρέσκει μοι εἰπεῖν. Ὁμοίως δ' ἔφη καὶ τὰ λεγόμενα ὑπ' αὐτῶν οἱ μὲν πιστεύουσιν, οἷσπερ ἂν πιστὰ ἠγήσονται. καὶ οὐδὲν ἧττον ἁμαρτήσονται αὐτῶν. Ἆρα τοῦτο καὶ τοῦτ' εἰπεῖν. Ἑπεται ἔφη ἐκ ταυτὰ λέγουσιν οἱ οἰκεῖοι καὶ τυχόντες, πῶς οὐχ ὁμοίως τὰ λεγόμενα πιστὰ εἶναι ἂν ἢ ἄπιστα. Ἀνάγκη εἶπον. Οὐκοῦν καὶ τοῖς λέγουσιν αὐτὰ, ὁμοίως πιστευτέον λέγουσιν αὐτά. Γίγνεται εἶπ. Ταῦτ' ἂν λεγόντων αὐτῶν, ἐπόρουν τίσι ποτὲ δεῖ πιστεύειν, καὶ τίσιν οὔ. καὶ πότερον τοῖς πιστοῖς καὶ δοκοῦσιν εἶναι ἐν λέγουσιν, ἢ τοῖς οἰκείοις καὶ τοῖς γνωρίμοις. ποῖα τούτων ἂν, πῶς σὺ νομίζεις.

ΣΙΣΥΦΟΣ, Ἢ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΕΣΘΑΙ. ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΚΑΙ ΣΙΣΥΦΟΣ. ΝΟΘΕΥΟΜΕΝΟΣ.

Σω ἢ μεῖς δὲ καὶ χθὲς σε πολλὰ χρόνον αἰνιόμεθα ὦ Σίσυφε, ὡδὶ τῇ στρατιᾷ κου ἐπιλείξει, ὅπως ἂν ξωνκρούσῃ ὑμῖν αὐτοὺς σοφοῦ. πολλά τε καὶ καλὰ ἐπ

ἀκινυμόνου πράγματα καὶ λόγῳ καὶ ὀργῇ. καὶ ἐπίσοι ἀκίνδυνα ταῦτα ἐστὶ πρᾶξαι, αὐτοὶ ἤδη ἠρεύμεθα τὸν ὑπνοβόλον. Σί. Ναὶ μὰ τὴν Δία. ἀκριβῆ γοῦν μοι τὴν ἐγχώριον αἰκνυμαιοτέραν ὦσπερ μὴ παραμελῆσαι αὐτῆς. οἱ γὰρ ἄρχοντες ἡμῶν ἐβουλεύσαντο χρῆς, ξυμβουλεύειν οἷν αὐτοῖς ἀνάγκαζόν με. ὑμῖν δὲ τοῖς Φαρσαλίοις καὶ νόμος ἐστὶ τοῖς ἄρχουσι πείθεσθαι, αἴ κε βουλεύωσι ξυμβουλεύειν τινὰ ὑμῶν αὐτοῖς.

Σω. Ἀλλὰ καλόν. τό, τι τῷ νόμῳ πείθεσθαι τό, τι καλῶς τῶν πολιτῶν δεδόξασθαι, βέλτιον εἶναι. ὡς ἔπος καὶ σὺ δεδόξασαι βέλτιος εἶναι, εἰς τῶν Φαρσαλίων. ἀτὰρ ὦ σὺφι, ἐπὶ γοῦν οὐ πάνυ τι βουλεύεσθαι τοὺς λόγους αὖ δεῖ ἡμῖν ποιήσασθαι πρὸς σέ. ἡγούμενος καὶ ἄρχοντος εἶναι πολλῆς, καὶ λόγου μακροῦ. ἀλλὰ πάνυ αὖ τοῦ βουλεύεσθαι ὅτι ἐστίν, ἐγχωριάσαι μ' αὖ δεήσει. ἆρ' οἶσθ' ἔχοις αὖ μοι εἰπεῖν αὐτὸ τὸ βουλεύεσθαι ὅ, τί ποτ' ἐστί, μή μοι ἢ τὸ δεῖ ἢ κακῶς ἢ τὸ καλῶς πῶς. ἀλλ' αὐτὸ μόνον τὸ βουλεύεσθαι ὁ ποῖόν τί ἐστιν. ἢ καὶ πάνυ ῥᾳδίως αὐτός γε οὔ πως ἂν βουλοίμην. ἀλλὰ μὴ ἐμὲ πάνυ δεῖ ἐρώτα ἢ, καὶ σὲ ἐρωτῆσαί σε πάνυ δεῖ.

Σί. Ἦ σοὶ γὰρ ἄγνωστόν ἐστιν, ὅτι τὸ βουλεύεσθαί ἐστιν; Σω. Ἔμοιγε ὦ σόσυφι. εἴ γέ τι ἄλλο ἐστίν, ἢ ὅπερ τὸ μὴ ἐπισάμενόν τινα πάνυ δεῖν αὖ δίκην πράττειν, διαμαντευόμενον καὶ χειδιάζοντα λέγειν ὅτι αὖ τύχῃ ἐνοίζοντα καὶ κατὰ ταὐτὰ τοῦ αὐτοῦ. ὥσπερ καὶ οἱ ἀρτιάζοντες τῶν αὐλητῶν, οὐδὲν ἐπισάμενοι δήπου πάνυ τῶν ἀρτίων τὲ καὶ πάνυ περιττῶν, ὧν αὖ οἱ τοῖς χερσὶ ταῖς αὐτῶν ἔχωσιν, ὅμως ἐπιτυγχάνουσι λέγειν τινὲς πάνυ τῶν αὐτῶν τἀληθῆ. πολλάκις μὲν οὖν τοιοῦτόν τι καὶ τὸ βουλεύεσθαί ἐστιν, οἷον μαντεύεσθαι ἐπισάμενον πάνυ δεῖν αὖ βουλεύσασθαί τινα, ἀκριβῆ τύχῃς ἐπόντα, ἐπιτυγχάνειν τἀληθῆ. οἱ μὲν οὖν τοιοῦτόν ἐστι, γιγνώσκω δή, οἷον, τὸ βουλεύεσθαί ἐστιν. εἰ μέντοι γε μὴ τοιοῦτόν ἐστιν, οὐκ αὖ πω ἐπισταίμην αὐτό. Σί. Οὐ φαίνῃ τοιοῦτόν ἐστιν. οἷον πάνυ μὴ ἐπίστασθαι κομιδῇ μανθάνειν. ἀλλ' οἷον, τὸ μὴ, εἰδέναι τὴν τοῦ πράγματος ὕδην. τὸ δὲ, μηδέ πω ἐπίστασθαι. Σω. Ἆρα φαίνοιό τι λέγειν σὺ βουλεύεσθαι πρὸς ἡδονήν; ὡς πάνυ γοῦν αὖ καὶ αὐτὸς ὑπομαντεύεσθαί μοι δοκῶ πάνυ διαφόρως τοῦ βουλεύεσθαι. οἷον τὸ ζητεῖν τὰ βέλτιστα ἐξευρεῖν τινὰ ἑαυτῷ διαπράξασθαι, μηδέ πω δὲ ἐπίστασθαι σαφῶς. ἀλλ' ὡς πάνυ σύνοισθ' τινὶ εἶναι ἔοικεν. οὐκ οὖν πω σύ λέγεις;

Σί. Ἔτωγε. Σω. Ζητοῦσι δ' οἱ ἄνθρωποι. πότερον ἃ αὖ ἐπίστανται, ἢ καὶ ἃ αὖ μὴ ἐπίστανται. Σί. Ἀμφότερα.

Σω. Ἐρ' οἶσθ καὶ τοῦθ' οὕτω πως λέγεις τὸ ζητεῖν ἀμφότερα τοὺς ἀνθρώπους, ἃ αὖ τε ἐπίστανται. καὶ ἃ αὖ μὴ ἐπίστανται. ὅμοιον ὡς πάνυ εἴ τις καλλίστρατον, γιγνώσκοι μὲν, ὃς τις ὁ καλλίστρατος μὴ μέντοι ἐπίσταιτο ὅπου ἂν ἐξευρεῖν οὐκ ὃς τις ἂν ὁ καλλίστρατος. ἆρ' οὕτω πως λέγεις τὸ ζητεῖν εἶναι ἀμφότερα; Σί. Ἔτωγε. Σω. Οὐκοῦν ἐκεῖνο μὲν, οὐκ αὖ ζητοίη τὸν καλλίστρατον εἰδέναι ὅ, γε εἰδώς. Σί. Οὐ γοῦν. Σω. Ὅπου δέ γε ἂν, ζητοίη αὐτόν. Σί. Ἔμοιγε δοκεῖ. Σω. Οὐκοῦν οὐδὲ ζητεῖ, ὅπου ἴσως ἐξευρεῖν αὐτὸν, εἰ ἤδει. ἀλλ' ἐξευρεῖν αὖ δύναται;

Σί. Ναί. Σω. Οὐκ ἄρα ταῦτά γε δὴ ζητοῦσιν ἃ ἐπίστανται οἱ ἄνθρωποι. ἀλλὰ ἃ αὖ μὴ ἐπίστανται ὡς ἔοικεν. εἰ δέ σοι ἔτος ὁ λόγος, ὁρισικὸς εἶναι δοκεῖ ὦ σόσυφι. καὶ μὴ τοῦ πράγματος οὕνεκα λέγεσθαι, ἀλλ' αὐτῆς τῆς διαλέγεσθαι μόνον, σκόπει δὴ καὶ ὧδε εἰ δοκῇ σοι οὕτως ἔχειν, ὡς πάνυ καὶ νῦν λέγεται. ἆρα γοῦν οὐκ οἱ τῇ γνωμοτέρᾳ δῆθα ἔστιν πεφυκόμενοι, ἀγνοουμένῳ πῶ διάμετρον τοῖς γνωμίμοις, οὐκ εἰ διάμετρός ἐστιν, ἢ μή. οὐδὲ γοῦν ζητεῖται ἔστιν ὑπ' αὐτῶν ὑρισθῆναι. ἀλλ' ὁπόσα τις ἔστι μέτρῳ πρὸς τὰς πλευρὰς τῶν χωρίων, ὧν αὖ διαπέμπει. ἆρ' οὖ ἔστιν ἀεὶ ὁ ζητούμενον τοῦτο αὐτῆς. Σί. Ἔμοιγε δοκεῖ. Σω. Ὅπερ καὶ ἀγνοεῖται; ἢ ού;

Σί Ναί γε. Σω. Τί δὲ ὁ κύβος διπλασιασμός, οὐκ οἶσθ' ὅτι ζητεῖτο τοῖς γνωμίμοις ὁπόσος τίς ἐστιν ὑρισθῆναι λόγῳ. αὐτὸς δὲ ὁ κύβος οὐ ζητεῖ) αὐτῆς

ἢ κύβοσ δοκεῖ σοι εἶναι ἢ μή. ἀλλ' ἐπίστασαι ἔνιά γε. ἢ γάρ; Σί. Ναί. Σω. Οὐκοῦν καὶ τὸν ἀγαθὸν, ἃ ἐπίσταται ἕκαστα, ἀξιώσομεν τὰ καὶ ἐμπόδια καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς μὴ ταραττομένους ἅπαντας, δίαθα ζητοῦντας πότερον, ἄπειρόν ἐστιν, ἢ πέρας ἔχον; Σί. Ναί. Σω. Ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνο, εἰ ὁ ἀὴρ ἐστιν. ἢ γάρ; Σί. Οὐ δῆτα. Σω. Συγχωρήσεις αὖ οὖν μοι καὶ τὰ τῶν ἄλλων πάντων οὕτως ἔχειν, ἃ δὴ μὴ δεῖν μηδενὶ εἶναι ζητεῖν τῶν ἀνθρώπων, ὧν ἐπίστασταί τις, ἀλλὰ μᾶλλον ὧν αὖ μὴ ἐπίστανται; Σί. Ἔστιν. Σω. Οὐκοῦν καὶ τὸ βουλεύεσθαι ἕκαστα δοκεῖ ὑμῖν εἶναι, αὐτὸ τὸ ζητεῖν τὰ βέλτιστα τινὰ ἁρμόττειν τῷδε ὧν αὖ δέοιτο διαπράττεσθαι αὐτῶν; Σί. Ναί. Σω. Τὸ δὲ ζητεῖν γε, ὅπερ τὸ βουλεύεσθαι λέγω τῷδε τὰ πραγμάτων. ἢ γάρ; Σί. Φαίνεται μὲν οὖν. Σω. Οὐκοῦν σκεπτέον ὑμῖν δοκεῖ ναῦν ἢ δόκα, τί ἐμποδὼν τοῖς ζητοῦσι τῷδε ὧν αὖ πρὸς ζήτησιν ποιῶνται εἰς τὸ ἁρμόττον. Σί. Ἔμοι γε δοκεῖ. Σω. Λέγω οὖν ἄλλό τι φάσκων αὖ αὐτοῖς ἐμποδὼν εἶναι, ἢ πρὸς αὐτὸ τοῦτο σκοπῶμεν τί ἐστιν; ἆρα φυῶς μὲν οὖν τὸ λεγόμενόν γε πάντα κάλλων ἐφάνης, καὶ πᾶσαν φωνὴν ἐφιεὶς τὸν ἀέρα γε νομίζεις οἱ ὀνόμά τι εἶναι αὐθρώπῳ τῷδε μουσικῆς βουλεύεσθαι, μήτε ἐπισταμένῳ τῷδε μουσικῆς, μὴ δὲ ὅπως ἢ καθαρισίου εἴη αὐτῷ, ἢ ἄλλό τι τῶν καὶ τὰ μουσικὴν ποιητέον; Σί. Οὐκ ἔγωγε. Σω. Τί δαὶ τῷδε στρατηγίας ἢ κυβερνητικῆς· ἂν μὴ ἐπίσταμένου μηδ' τὰ τούτων ὅπως ἔχει αὖ τι βουλεύεσθαι τῷδε τούτου τῷ ἑτέρου. ὅ, τι ποιητέον ἐστὶν αὐτῷ ἢ στρατηγικὸν ἢ κυβερνητικὸν ἐκείνῳ αὖθ μὴ ἐπισταμένῳ, μήτε στρατηγεῖν μήτε κυβερνᾶν. Σί. Οὐχί. Σω. Ἦ καὶ τῷδε τῶν ἄλλων οὖν ἁπάντων οὕτως ἀξιοῖς ἔχειν, τῷδε ὧν αὖ μὴ ἐπίστασταί τις μὴ εἰδέναι, μὴ δὲ βουλεύεσθαί που δίκαια ἂν τῷ μὴ ἐπισταμένῳ τῷδε αὐτῶν. Σί. Ἔστιν. Σω. Ἀλλὰ ζητεῖν ἢ ὧν αὖτις μὴ ἐπίσταται, ἢ γάρ. Σί. Φαίνεται μὲν οὖν. Σω. Τὸ μὲν αὖ ἄρα, οὐκ αὖ ἔτι ἐστὶν, ὃ ζητεῖν τῷ βουλεύεσθαι. Σί. Ὡς δή. Σω. Ὅτι μὲν ζητεῖν, ἔστι δή που ἐνδὶ τούτοις, ὅτ' αὖ μὴ ἐπίστασταί τις· τὸ δὲ βουλεύεσθαι, ἐκ δέον τ' ἂν δοκεῖ ἢ ταῦτα αὐθρώπῳ, ἢ ἃ αὖ τις μὴ ἐπίσταται, οὐχ οὕτως ἐλέγχει; Σί. Φαίνεται γε. Σω. Οὐκοῦν ὑμᾶς χρὴ ζητεῖν τὰ βέλτιστα ἁρμόττειν τῇ πόλει, ἐκ ἐπίστασθαι δὲ αὐτά· εἰ δ' ἐπίστασθαι, ἐκ αὖ ἔστ' ἂν δή που ζητεῖν τε αὐτὰ· ὡς πρὸ ἀλλ' ἄλλο οὐδὲν, ὧν αὖ ἐπιστώμεθα ζητοῦμεν. ἢ γάρ· Σί. Οὔ γοῦν δῆτα. Σω. Πότερον οὖν σοι δοκεῖ χρῆναι ὦ σόφοι, αὖ μὴ ἐπίστανται ζητεῖν ἢ μανθάνειν. Σί. Μανθάνειν ἔμοιγε νὴ Δία. Σω. Ὀρθῶς γέ σοι δοκεῖ· ἀλλ' ἆρα γε δεῖ ἔστ' σοι δοκεῖ χρῆναι μανθάνειν μᾶλλον ἢ ζητεῖν, διὰ τάχιστον αὖ καὶ ῥᾴστον ἁρμόττει τὰς, εἰ πα ῥὰ τῶν ἐπισταμένων μανθάνῃν. ἢ εἰ αὖ ἐπὶ ὁ μὴ εἰσῶς, ζητεῖ ἢ, δεῖ ἄλλό τι. Σί. Οὔκ, ἀλλὰ δεῖ ἔστ'. Σω. Τί οὖν οὐκ ἀμελήσαντες χρὴ ὑμᾶς τοῦ βουλεύεσθαι τῷδε ὧν αὖ μὴ ἐπίστασθαι, καὶ τὸ ζητεῖν τὰ βέλτιστα διαπράττεσθαι ἐν τῇ πόλει, ἐμανθάνετε πα ῥὰ τῶν ἐπισταμένων τινὸς, ἔπως αὖ ἐδύνασθαι τὰ βέλτιστα διαπράττεσθαι τῇ πόλει. ἀλλ' ἐδοκεῖ τέ μοι πῶν ὑμῶν ἅπαν ὅλων πῶν χρὴ αὖθ ἀμελήσαντας μανθάνειν, ὅτε αὖ ἄρχοντες τῆς πόλεως καὶ σὺ μετὰ τούτων· ἴσως δ' αὖ φαίης ταῦτα ἐμοί τε εἶναι πατρῷα πρὸς σὲ τὸν διαλεχθῆναι μόνον εἶναι. σοί τε οὐκ ἐπισυσκιάσεως ἀφροδισιάζειν· ἀλλὰ ἔστ' γε πρὸς δὲ ὧν σοι σκέπει ναῦν ἀσυσκῆ, ἀσθενῆ ἢ βουλεύσασθαί τι εἶναι, καὶ μὴ ὡς πρὸ ναῦν, οὐδὲν ἁρμόσει τὰ ἄλλῃσιν, ἢ ὅπερ ἐπιστήμη καὶ σκοπιὰ καὶ σχολασμὸς, ἐνόμασι σεμνοτέρῳ μέντοι καὶ χρημεῖον τούτῳ ἄλλῳ δ' οἰδενὶ, ἀρ' αὖ ὅτι αὐτῷ διαφέρειν τι ἑτέρους ἑτέρων πρὸς ἃ δ βουλεύεσθαί τε καὶ βούβουλους εἶναι. ὡς πρὸ καὶ τὰς ἄλλας ἐπιστήμας ἁπάσας διαφέρουσιν ἕτεροι ἑτέρων τέκτονες, τεκτόνων. ἰατροὶ τε, ἰατρῶν. αὐλητάί τε, αὐλητῶν. ὅ τε ἄλλοι δημιουργοὶ ἅπαντες, αὖθ' οἱ τε αὐτῶν διαφέρουσιν, ὡς πρὸ καὶ οὗτοι οἱ αὐτοῦτοι τὰς τέχνας, ἢ οὕτω καὶ ἐν τῷ βουλεύεσθαι ὅτι αὖ τι διαφέρειν ἑτέρους ἑτέρων; Σί. Ἔστ'.

γε. Σω. Εἰπὲ δήμοι· οὐχ ἅπαντες ἄν, τε δὴ βουλεύσωμεν καὶ οἱ ἡκιστῶς, περὶ μελλόντων τινῶν ἔσεσθαι βουλεύσεται; Σί. Παύγε. Σω. Ἄλλο τι οὖν, ἃ τὰ μέλλοντα οὔπω ἔστιν. Σί. Οὐ γὰρ δή. Σω. Εἰ γάρ ἐστι, οὐκ ἂν ἔτι δή που μέλλοι ἔσεσθαι, ἀλλ' ἤδη ἂν ἦν. ἦ γάρ. Σί. Ναί. Σω. Οὐκοῦν ἃ μὴ πῶς ἔστιν, οὔπως οὐδὲ γέγονε τὰ μὴ ὄντα. Σί. Οὐ γάρ; οὐκοῦν εἰμί πω μὴ δὲ γέγονεν, οὔπω οὐδὲ φύσιν ἔχει οὐδὲ μίαν αὐτῶν. Οὐ γὰρ οὖν; Σω. Ἄλλό τι οὖν, ἢ ὅτε δὴ βουλεύσωμεν καὶ οἱ ἡκιστῶς, ἅπαντες βουλεύονται περὶ πραγμάτων, οὔτε ὄντων οὔτε γεγενημένων, οὔτε φύσιν οὐδὲ μίαν ἐχόντων, ὅταν περὶ τῶν μελλόντων βουλεύωνται. Σί. Φαίνονταί γε. Σω. Δοκεῖ οὖν σοι δίκαιον εἶναι τῷ μὴ ὄντος τυχεῖν τινὰ ἢ δὴ ἥκιστα; Σί. Πῶς εἶπες λέγεις. Σω. Ἐπὶ σοι φράσω, ὅ, γε βούλομαι ἐπὶ τῶν σκυτέων γάρ. πῶς ἂν ἔξω τῶν πολλῶν διαγοίης, τὸν τε χρηστὸν καὶ ἢν πονηρὸν ὃς τις ἂν αὐτῶν; ἆρ' ἔστιν μὴ, οὐ χαλεπὸν εἰδέναι. ἵνα γὰρ αὖ κελεύοις αὐτοὺς ἐκδὺ σκοπεῖν τινος τῶν ἔξω. ἦ γάρ; Σί. Παύ μὲν οὖν. Σω. Οὐκοῦν καὶ ἢν πλησίον ζάλλοντα τῷ σκοπεῖν κατ' ὀρθὸν, κρίνοις ἂν νικῶν; Σί. Ἔστιγε. Σω. Εἰδὲ σκοπὸς μηδεὶς εἴη κείμενος αὐτοῖς ἔξω ξύλον, ἀλλ' ἔνιοι βάλλοι ὅπως βούλοιτο, πῶς ἂν διαγνοίης ἢν δὴ ἥκιστα τοξεύοντα αὐτῶν; Σί. Οὐδαμῶς. Σω. Οὐκοῦν καὶ τοὺς βουλομένους ἢ δὴ ἥκιστα, ἐμὲ ἐπίστασθαι περὶ ἕξιν βουλεύσεσθαι, ἀφρόνως ἂν διαγνῶναι. Σί. Ἔστιγε. Σω. Οὐκοῦν οἱ περὶ μελλόντων πραγμάτων βουλεύονται οἱ βουλόμενοι περὶ τῶν οὐκ ὄντων βουλεύονται; Σί. Παύγε. Σω. Οὐκοῦν ἕξιν γε μὲν ὄντος, οὐκ ἔστιν τ' οὐδὲ τυχεῖν ἔστι. πῶς γάρ; ἄν τις σοι δοκεῖ τῷ μὴ ὄντος δίκαιος τυχεῖν; Σί. Οὐδαμῶς. Σω. Οὐκοῦν ἐπεισθὴ οὐκ ἔστι τῷ μὴ ὄντος τυγχάνειν εἶναι τε, οὐδεὶς ἂν ἔτι περὶ τῶν μὴ ὄντων βουλεύσεται τυγχάνειν. τὰ γὰρ μέλλοντα, τῶν οὐκ ὄντων ἔστιν, ἦ γάρ; Σί. Ἔμοι γε δοκεῖ. Σω. Οὐκοῦν οὐδεὶς ὁ μὴ τυγχάνων τῶν μελλόντων, οὐδεὶς ἂν οὔτ' εὔβουλος οὔτε κακόβουλος εἴη ἀνθρώπων ἔτι. Σί. Οὐ φαίνεται. Σω. οὐδέ γε εὐβουλότερος· οὐδὲ κακοβουλότερος ἕτερος ἑτέρου ἔσεσθαι, ἀπὸ μὴ ἴσης τυχὸς ἕξεως καὶ ἀτυχέστερος εἴη τῷ μὴ ὄντος. Σί. Οὐ γὰρ οὖν. Σω. Ῥᾳδίως πῶν ἄρα ἔστιν ὅτι ἀτυχεστάτης ἄνθρωποι πρᾶγμα ἀτυχεστάτου ἀνθρώπους εὐβούλους τε καὶ κακοβούλους ἅπαντας ἀπέφηνε. ἆρά γε ἄξιον ἔστι καὶ αὖ διὰ τί ποτὲ περὶ αὐτῆς ἀθυμεῖναι ὧδε σφοδρά.

ΕΡΥΣΙΞΑΣ, Ἢ ΠΕΡῚ ΠΛΟΎΤΟΥ· ΕΝ ΛΑΛΩΙ, ΕΡΑΣΙΣΤΡΑΤΟΣ.

Συγχώρησον περὶ πάντων οὖν τῇ σῇ ἀρετῇ δίκης τῆς ἐλευθερίᾳ, ἵνα τε μὴ δουλείᾳ ὁ σωκράτης· ἔπειτα προσελθόντι ἡμῖν κριτικῷ τε καὶ δικαίῳ κρατεῖ ὁ φαίδωνος ἢ ἐρασιστράτου ἀδελφιδοῦς. ἐτύγχανε δὲ τότε πως περὶ ἀρετῆς διαλεγόμενος ὁ σωκράτης. προσελθὼν δ' ἔφη, χαῖρε ὦ σώκρατες καὶ σύ γε ἦν δ' ἐγώ· τί δ' καλόν τι ἀγαθὸν σκυτέως ἔχεις λέγειν ἡμῖν. καὶ πάνυ· ἀλλὰ βούλει ἔφη πρῶτον κρίνωμεν· κέκριμαι γὰρ χθὲς, βαλίσεως μεγαρόθεν. παύγε δοκεῖ. τί οὖν ἔφη βούλεσθαι πρῶτον ἀκούειν τῶν ἐκεῖ. πότερον περὶ αὐτῶν ἐκείνων ὅ, τι πράττουσιν, ἢ ὅπως πρὸς τὴν πόλιν ἔχουσι τὴν μητέρα. ἐκεῖνοι γὰρ ἐμοὶ δοκοῦσι πεπονθέναι πρὸς ἡμᾶς, δεινὸν πάθος οἱ σφόδρα. καὶ γὰρ ἐγὼ τούτους ἐκ παιδὸς ἐξ ἀκαρὲς ὁρμιζόμενος ἐργάζομαι, ἄμοιρος γένοιτο, ἕως τὴς αὐτοὺς ἐκθρέψαμενος παντελῆ ὠφέλειαν. οὕτως οὖν καὶ οἱ συρακούσιοι, εἰ μή τις ὀρθῶς πεποιήμενος σφόδρα μεγάλῳ τόλμῃ ἔρει ἐκείνοις, οὐκ ἔστιν ὅπως ἐκείνη ἡ πόλις ἔσται ποτὲ ἡμῖν εὐπρεπεία. ἐπὶ δὲ τῶν σμικρῶν τούτων αὖ μᾶλλον ἐργάζονται οὕτως ὡς αὖ μάλιστα χαλεπώτατοι εἶπ-

σαν· πεπόμφασι δὲ καὶ ναῦς ὑμᾶς πρίσβεις, ὡς μὲν ἐμοὶ δοκεῖ, βουλόμενοί τι ὠφε-
λεῖσθαι πρὸς πόλιν· μαντεῦσθαι δὲ ὑμῶν διαλεγομένων, ἐντυχόντων οἱ συρακούσιοι πρί-
σβεις παριόντες· εἶπεν οὖν ὁ θρασύστρατος λέξασθαι εἰς ἣν οἷός τ' ἦν τῶν πρίσβεων. οὗτοσὶ
μέν τοι ἔφη ὦ σώκρατες πλουσιώτατός ἐστι τῶν σικελιωτῶν καὶ ἰταλιωτῶν· πῶς δ'
οὐχὶ ἔφη, ᾧ γε ὑπάρχει γῆ τε ἄφθονος οὖσα, ὥστε εὐπορεῖσθαι εἶναι εἴ τις βούλοιτο
πάνυ πολλῷ γεωργεῖν· καὶ αὖτη μὲν τοιαύτη οἵα οὐχ ἑτέρα ἄλλη οἶμαι τοῖς ἕλλησιν· ἐπὶ δὲ ταῦτα τὰ εἰς πλοῦτον ἥκοντα ἀπλᾶ τὰ αἰσθήσεσθε· καὶ ἵππους· καὶ
χρυσόν· καὶ ἀργύρους· ὁρῶν δ' ἔτι αὐτὸν αἰσχόμενον ὡς ἀθυμιήσοντα τοῦδε τῆς οὐ-
σίας· τῆς δὲ σὺ αὖθρώπου, ἔρωμαι· τί δὲ ὦ θρασύστρατε αὖτε, ποῖός τις εἶναι δοκεῖ σοὶ
τῇ σικελίᾳ. Οὗτος ἔφη σικελιωτῶν καὶ ἰταλιωτῶν καὶ δοκεῖ καὶ ἔστι πλείστοις
πάντων πονηρότατος, ἢ ὅσῳ πλουσιώτατος, οὕτως ὥστ' εἴ τινα βούλοι σικελιωτῶν
θρωπῶν ὄν τινα πονηρότατον νομίζειν εἶναι καὶ πλουσιώτατον, οὐδεὶς ἂν φθονοίη
ἄλλον, ἢ σέ γε. Οἶμαι δ' αὐτὸν ἔτι οὐ τοῦδε μικρῶν ἕνεκα λόγου ποιεῖσθαι, ἀλ-
λὰ τοῦδε τῶν μεγίστων δοκούντων εἶναι ἀρετῆς τε πέρι καὶ πλούτου, ἔρωμαι, πότε-
ρον ἂν φαίης πλουσιώτερον εἶναι ἄνθρωπον, ὅτῳ δύο τυγχάνει τάλαντα ἀρ-
γυρίου, ἢ ὅτῳ ἀγρὸς ἄξιος δυοῖν ταλάντοιν. Οἶμαι μὲν ἔτι ἔφη, ὅτῳ ἀγρός.
οὐκοῦν ἔφην ἔτι καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, καὶ ὁ τυγχάνειν τῷ μάτια ὄντα ἢ χρώμα-
τα, ἢ τἆλλα ὧνπερ πλείονος ἄξια, ἢ ὅσου τῷ ἔχοντι οὗτος ἂν εἴη πλουσιώτερος.
Σωκράτης καὶ ταῦτα. Εἰ δέ τις σοι διδοίη ἀέρισιν τοῦδε, πότερον ἂν βούλοιο· ἔτι
μὲν ἂν ἔφη ἢ πλείονος ἄξιον· πότερος ἂν οἴει μᾶλλον πλουσιώτερος εἶναι.
Οὗτος. Νῦν μὲν ἄρα φαίνεται οὗτος ἡμῖν ὢν πλουσιώτερος, ὃς τις πλείονος
ἄξια κέκτηται. Ναὶ ἔφη. Οὐκοῦν ἐδ' ἔτι οἱ ὑγιαίνοντες τῶν κεκμώντων,
πλουσιώτεροι ἂν εἶεν, ἢ πολὺ ὑγίεια πλείονος ἄξιον κτῆμα, ἢ τὰ τῶν κάμνόντων χρή-
ματα· οὐδεὶς γοῦν ἂν οὕτω ὅς τις οὐχὶ προτιμήσειεν ὑγιαίνειν ὀλίγου κεκτημένος ἀρ-
γύριον μᾶλλον, ἢ τὰ βασιλέως τοῦ μεγάλου χρήματα κεκτημένος νοσεῖν· δῆλον ὅτι
πλείονος ἄξιον οἰόμενος εἶναι πολὺ ὑγίειαν· οὐ γοῦν ἄν ποτε προεροῖο, εἰ μὴ προτιμό-
τερον ὑγιείᾳ εἶναι τῶν χρημάτων. Οὐ γοῦν. Οὐκοῦν καὶ εἴ τι ἄλλο φαίνοι-
το πλείονος ἄξιον τῆς ὑγιείας, ὁ ἔχων κεκτημένος, οὗτος ἂν πλουσιώτερος εἴη.
Ναί. Εἰ δέ τις ἡμᾶς νυνὶ προσελθὼν ἤρετο, ὦ σώκρατες καὶ θρυ-
ξία καὶ θρασύστρατε, ἔχετ' ἂν εἰπεῖν μοι τί ἔστιν αὐθρώπῳ πλείονος ἄξιον κτῆμα,
ἀφ' οὗ ἔχων ὁ κτησάμενος αὖθρωπος ἄριστα βουλεύοιτο τοῦδε τούτου, ὅπως ἂν
βέλτιστα λίαν πράττοιτο τά τε αὐτοῦ πράγματα καὶ τὰ τῶν φίλων,
τί ἂν εἶναι ἔχων φήσαιμι. Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ ὦ σώκρατες εὐδαιμονία πλεί-
ονος ἄξιον αὐθρώπῳ εἶναι. Καὶ οὐ κακῶς γ' ἔφη ἔτι ἀλλ' ἆρα γε τούτους
ἂν τῶν αὐθρώπων εὐδαιμονιστάτους ἡγησαίμεθα εἶναι, οἳ τινες μάλιστα δὴ πράτ-
τοιεν; Ἐμοὶ γοῦν δοκοῦσιν. Οὐκοῦν ἂν οὗτοι ἄριστα πράττοιεν, ὅσοι
πλεῖστα καὶ ἐλάχιστα ἁμαρτάνοιεν τοῦδε σφᾶς αὐτοὺς καὶ τοῦδε τοὺς ἄλλους αὖ-
θρώπους, τὰ δὲ πλεῖστα κατορθοῖεν. Φαίνεται γε· οὐκοῦν οἱ εὐδαίμονες τὰ
κακὰ καὶ τἀγαθὰ, καὶ ὅσα πρακτέα καὶ ὅσα μὴ, οὗτοι ἂν ὀρθότατα πράττοι-
εν, καὶ ἐλάχιστα ἁμαρτάνοιεν. Συνοιδεῖ καὶ ταῦτα. Νῦν ἄρα ἡμῖν
φαίνονται οἱ αὐτοὶ ἄνδρες σοφώτατοί τε καὶ ἄριστα πράττοντες· καὶ εὐδαιμο-
νέστατοι καὶ πλουσιώτατοι, ἃ πρὸ ἀρχῆς ἡ σοφία τοῦ πλείονος ἄξιον κτῆμα φαίνεται.
Ναὶ ἀλλ' ἔφη ὑπολαβὼν ὁ θρασύστρατος, ὦ σώκρατες· τὶ αὖ ὄφελος ἔη τῷ αὐθρώ-
πῳ, εἰ σοφώτατος μὲν ἔη τῶν ἄστρων, τὰ δ' ἐπιπέλεια τὰ πρὸς πολὺ λίαν μὴ τυγ-
χάνοι ἔχων, σιτία καὶ ποτὰ καὶ ἱμάτια· καὶ εἴ τι ἄλλο τῶν τοιούτων δέοι, τί αὖ ἡ σοφία
ὠφελοίη· ἢ πῶς αὖ οὗτος πλουσιώτατος ἔη, ὃν γε οὐδὲν κωλύει πεινῶντα, μη-
δενός γ' ἂν πορισθῆναι τῶν ἐδωδίμων. Σφόδρα οὖν ἐδόκει καὶ οὗτος λέγειν τι.
ἀλλὰ πότερον ὦ δ' ἔτι ὁ μὴ πολὺ σοφίαν κεκτημένος, πολλοῦ ἂν δέοι ἂν οὐδὲν γίνοιτο

τούτων, οὐκ ἂν τις νῦν πονηρίαν οἰκίαν κεκτημένος εἴη, καὶ πλήρης ἂν χρυσίου καὶ ἀργυρίου ἡ οἰκία, οὐκ ἂν δικαίαν οὐσίαν; ἀλλ' ἴσως κἂν μὲν οὐδὲν κωλύει αὐτὸν νῦν διακόσμου τὰ κτήματα ἔχειν αὐτ' αὐτῶν ζώντων ὧν πρὸ καὶ τυγχάνει δέοντος εἰς νῦν λίαν ταῦτα, ἢ καὶ νόμισμα αὐθ' ὅτου ταῦτα δωνήσεται πορίζεσθαι. καὶ ἀπάντων δὴ πορεῖν παρακρῶμαι. Εἴγε τυγχάνουσιν ἔφη ἐνῶ οἱ ὄντες ἄνθρωποι, δέονται τοιαύτην σοφίσεως οἰκίαν γενέσθαι μᾶλλον, ἢ πρὸ νῦν ἐκείνου σοφίαν. ἐπεὶ ἔγε τοιοῦδε ἔσται δίκαι νῦν τῶν ἀνθρώπου σοφίαν τοῦδε πλέονος ἡγεῖσθαι καὶ τὰ ἀφ' ταύτης ἐγγόνατα, πολὺ μᾶλλον οὗτος ἔχει διατίθεσθαι εἰ πρὸ τυγχάνει τι δέοντος, καὶ βούλοιτο μὴ αὐτὸν καὶ τὰ ὄντα τὰ ἀφ' ταύτης διατίθεσθαι. ἢ τῆς μὲν οἰκίας ὅτι χρὴς φυλὴ τυγχάνει οὖσα καὶ ἀναγκαία καὶ μεγάλα τῷ ἀνθρώπῳ τὰ διαφέροντα τὰ πρὸς ἡν βίον αἱ τῇ τοιαύτῃ οἰκίᾳ εἶναι μᾶλλον, ἢ ὦ σμικρῷ καὶ φαύλῳ οἰκιδίῳ. τῆς δὲ σοφίας ὅτι χρεία ὀλίγου ἄξια. καὶ τὰ διαφέροντα σμικρὰ ἢ σοφῷ ἢ ἀμαθεῖ εἶναι τοῦδε τῶν μεγίστων. ἢ τοίνυν μὲν καταφερεῖν τοὺς ἀνθρώπους καὶ μὴ εἶναι ἐπιτάς. τῆς δὲ κυπαρίττου τῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ πυτιλίκων λίθων πολλοὺς τοὺς δεομένους τε καὶ βουλομένους πρίασθαι. οὐκοῦν ἂν ἔγε σοφὸς ἦν κυβερνήτης, οὐδὲ ἱκανὸς σοφὸς νῦν τέκτων, ἢ πὶ ἄλλων τῶν τοιουτοφόρων τεχνῶν δὴ καὶ κακῶς δύναιτο μετακειρίζεσθαι, οὐδενὸς ἄξιον οὐκ ἂν ἐν τιμότερος ἦν τῶν καὶ τὰς οὐσίας μεγίστων κτημάτων. ὁ δὲ δωνάμενος δὴ βουλεύεσθαι καὶ αὖ ἐν αὐτῇ πρὸ καὶ ἐν τόδον ὅπως ἂν ἄριστα πράττοι, οὐκ ἂν ἄρα δύναιτο διατίθεσθαι, εἰ πρὸ βούλοιτό γε ἔτι πράττειν.

Ὑπολαβὼν δὲ καὶ ὑποβλίψας ὁ Ἐρυξίας ὡς πρὸ τι ἀδικούμενος, σὺ γὰρ ἂν ἔφη ὦ σώκρατες ἀδίκως τἀληθῆ λέγειν, φαίης ἂν εἶναι καλλίον τῷ ἰατρικῷ πλουσιώτερος. καὶ ἐγὼ οὐκ ἂν ἀμαθέστερός ὁμολογοίης ἂν ἔτι τοῦδε οὐδενὸς τῶν μεγίστων, ἀλλὰ σοφώτερος. καὶ οὐδὲν μᾶλλον ἐξ ἔτι πλουσιώτερος εἶ. ἴσως γὰρ ὧδ' ἐπὶ οὐ ἔστι ὦ ἐρυξία τοῦτο μὲν τοὺς λόγους οὕς νυνὶ διαλεγόμεθα εἶναι ταυτὶ αὐτό. ἐπεὶ οὐκ ἀληθῶς γε οὕτως ἔχειν· ἀλλ' ὡς πρὸ αὐτῇ πίστις εἶναι πιθοῦς· οὕς εἴ τις φόβοιτο δύναιτ' ἂν τοὺς αὐτοπαίζοντας ποιεῖν ἡδέως οὕτως, ὥστε μὴ ἔχειν ὃ, τι πρὸς ταῦτα αὐτιφθέγξονται. ἴσως οὖν καὶ τοῦδε τῶν πλουσίων ἔστι μὲν οὐδὲν ἧττον μᾶλλον οὕτως ἔχειν· λόγους δ' τινας εἶναι τοιούτους οὐδέν τι μᾶλλον ἀληθεῖς ἢ ψευδεῖς. οὓς λέγων ἄνθρωπος τοῦδε γίγνοιτ' ἂν τῶν αὐτηλιγόντων, ὡς οἱ σοφώτατοι καὶ πλουσιώτατοι ἡμῖν εἰσι. καὶ ταῦτα δι' ἐκεῖνα ψευδῆ λέγων ἀληθῆ λεγόντων· καὶ δέν μὴ ἴσως θαυμαστὸν ὁμοίως, ὥς πρ ἐν δ' ἀνθρώπῳ τῷ γραμματικῷ λυσίτιον, ὁ μὴ φάσκων τῷ σωκράτους ἄρχειν εἶναι, ὁ δ' λέγων ἄλφα, ἕως ἂν ἐκ πρέττων ὁ λόγος, ὁ τῷ λέγοντος ἄλφα, ἢ τῷ φάσκοντος ἐν εἶναι ἀρχήν. περιελίψας ὁ πρὸς τοῦ πρότερος ὁ ἐρυξίας ἅμα γελῶντι καὶ ἐρυθριῶν, ὡς πρ ἐ παρὼν τοῖς ἐμπροσθεν λελεγμένοις, ἐτῶ μὲν ἔφη ὦ σώκρατες, ἐ τοιούτους ὧμιλω λέγειν τοὺς λόγους ἔτ, ὃς μήτ' ἂν πίθοιτο δύναιτό τις μαθεῖν τῶν παρόντων, μήτ' ἂν ὠφελιθείη μαθὼν ἀπ' αὐτῶν. τὶς γὰρ ἂν ἀνθρώπων φρὶ πειθόμενος ὧν ἔχων, ὡς οἱ σοφώτατοι ἡμῖν πλουσιώτατοι· ἀλλὰ μᾶλλον ἐπειδὴ ἔτ τῷ πλουτεῖν διαλέγεσθαι λέγων ὀρθῶν καλόν ἐστι πότερον ἀγαθὸν ἢ κακόν. Εἶεν ἔφη ἐπὶ· πειρᾶσθον πλοιτὸν δὴ φυλαξόμεθα· καλῶς γὰρ σὺ φρεῖς πρᾶγμα· ἀλλὰ τί ἂν αὖ φ ἐπίπρ οἰσθῇ ἔτ λόγον ἐπὶ χείρους εἰ πῖν· πότερόν σοι δοκεῖ ἀγαθὸν εἶναι φ πλουτεῖν, ἢ κακόν· ἐπιδὴ πρ ὅτ' ἐμ προσθεν λέξει, σὺ τοῦδε τούτου δοκεῖσοι ἐρᾶσθαι. ἐμοὶ μὲν τοίνυν δοκεῖ ἀγαθὸν εἶναι ἔφη φ πλουτεῖν· Ἔτι δ' αὖ τῷ τι βυλομένῳ λέγειν, ὑποκρύσας ὁ κριτίας σὺν' ἐπίμοι δ ἐρυξίᾳ ἀγαθὸν ἡγῇ φ πλουτεῖν; Ἔγωγε καλῶς γὰρ ἂν μανοίμην, καὶ δέινα γ' εἶμαι ἔτ' ὃς τις αὖ οὐχ ὁμολογήσει ταῦτα. καὶ μὲν ἔφη ὁ ἔτερος καὶ ἐτῶ δῆμαι οὐδένα ἂν τινα οὐκ αὖ ποῆσαι ὁμολογεῖν ἐμοὶ, οἵοις ἀνθρώποις καλὸν εἶναι φ πλουτεῖν. οὐκ ἂν οἶν ἔγ' ἐρυξίᾳ ἀγαθὸν ἔφη, κακὸν ἡμῖν οἵοις ἐφάνη. ἔπον οἶν αὖθίν ὅτι ἐτῶ τοι ὑμᾶς ἐ μὲν ἐντυγχάνοπ πρὸ τούτου διαφέρεσθαι ὁ πότερος ἡμῶν ἀληθέστερα λέγει τοῦδε ἱππασίου, ὅτου ἂν τις ἄριστα ἱππεύοι. ἐ μὲν

αὐτὸς ἐτύγχανον ἐπιτηδὲς ὤν, αὐτὸς αὖ ὑμᾶς ἐπειρώμην παύειν τῆς διαφορᾶς. ἡ γὰρ νόμιν γοῦν αὖ ἐκ παρεργου μὴ καὶ ὅσον οἷός τ' ἦν, ἐκώλυον διαφερομένους. ἢ εἰ τοῦτ' ἐστὶν οὐ πιστεύω διαφερόμενοι, μᾶλλον τι μᾶλλον ἐμέλετε, εἰ μὴ ὁμολογοῖτε νυνὶ, μᾶλλον ἐχθρὼ αὐτὶ Φίλων ἀπαλλαγῆναι. νῦν δὲ ἐπειδὴ τετυχήκατε τοῦδε τοῦ πράγματος διαφερομένω, ᾧ ἀνάγκη προσῆκεν παρεργον ἐν βίου, καὶ μεγάλα διαφέρει, πότερον ἐπιμελητέον ἦν φύσει ὡς ὠφελίμου ὄντος, ἢ οὔ, καὶ ταῦτα οὐ τῶν φαύλων, ἀλλὰ τῶν μεγίστων δοκούντων εἶναι τοῖς ἄλλοις. εἰ γοῦν πατέρες νυνὶ πρῶτον τοῖς σφετέροις υἱέσι παραινοῦσιν ἐπεσθαι εἰς πλουσίαν τάχιστα ἀφίκωνται τὴν ἅδην φρονεῖν ὡς δοκοῦσι, σκοπεῖν ὁπόθεν πλούσιοι ἔσονται. ὡς αὖ μέν τι ἔχῃς, ἄξιός ἴσθι ἐπαινεῖσθαι· εἰ δὲ μὴ, οὐδενός. εἰ οὖν οὕτω σπουδάζεται μὲν οὐτωσὶ σφόδρα, ὑμεῖς δὲ πολλὰ συμφερομένω τοῦδε νῦν οὐτωσὶ μεγάλου πράγματος διαφέρεσθε. ἔτι δ' αὖ πρὸς τούτοις τοῦδε τοῦ πλουτεῖν διαφέρεσθε. οὐκ ὀπότερος μέλας ἢ λευκὸν, οὐδὲ ὁπότερον κοῦφον ἢ βαρὺ, ἀλλ' ὁπότερον κακὸν ἢ ἀγαθὸν, ὡς αὖ μάλιστα καὶ εἰς ἔχθραν καθιστᾶσθαι εἰ τῶν κακῶν τι καὶ ἀγαθῶν πέρι διαφέρεσθε· καὶ ταῦτα μέν τοι τὰ μάλιστα φίλω τε ὄντε καὶ συνήθεε. ἐτὼ οὖν ὅσον αὖ ἐμ' ἦμοι ἦ, οὐ παρόμαι ὑμᾶς αὐτοὺς αὐτοῖς διαφερομένους· ἀλλ' εἰ μὲν αὖ ἐγὼ οἷός τ' ὢν φράσας αὖ ὑμῖν ὅπως ἔχει, ἔπαυσα τῆς διαφορᾶς· ναὶ δ' ἐπειδὴ αὖ ἐγὼ μὲν οὐ τυγχάνω οἷός τ' ὤν, ὑμῶν δ' ἑκάτερος οἴεται οἷός τ' εἶναι ὁμολογεῖν ποιῆσαι ἐν ἑτέρου ἔτι μόνος ἐὰν συλλαμβάνειν καθ' ὅσον αὖ δύνωμαι, ἵνα δὲ μολογηθῇ ὑμῖν ὅπως ἔχει ἐστὶν. σὺ οὖν ἔφη ἐμοὶ πειρῶ ἐπιχείρει ποιῆσαι ὑμᾶς ὁμολογεῖν ὡς πρῶτα πλείστῳ. ἀλλ' ἔφην ἐτὼ μὲν ὡς πρῶτα ἐρήσομαι ὅτι ἐστὶν ἡδέως βρέμειν αὖ, εἰσδοκοῦσιν αὐτῷ εἶναι ἄνθρωποι δίκαιοι καὶ ἄδικοι. Νηλία ἔφη κἀμοῦ σ'. καὶ σφόδρα μοῦ δοκεῖ. Τί δὲ ἐγὼ ἀδικεῖν, πότερον κακόν σοι δοκεῖ εἶναι, ἢ ἀγαθόν. κακὸν ἔμοιγε. Δοκεῖ δ' αὖ σοι ἄνθρωπος εἰ μοιχεύει τὰς τῶν πέλας γυναῖκας ἐπ' ἀργυρίῳ, ἀδικεῖν αὖ ἢ οὔ· καὶ ταῦτα μόνον τοι καὶ τῆς πόλεως καὶ τῶν νόμων κωλυόντων. Ἀδικεῖν αὖ ἔμοιγε δοκεῖ. Οὐκοῦν ἔφη, εἰ μὲν πλούσιος τυγχάνῃ ὢν καὶ ἀργύριον δωσὼν ἀπαλλῶσαι ὁ ἄδικός τε ἄνθρωπος καὶ ὁ βουλόμενος, ἄξημαρτάνοι αὖ. εἰ δ' ἐγὼ μὴ ὑπάρχει πλουσίῳ εἶναι τῷ ἀνθρώπῳ, οὐκ ἔχων ὁπόθεν ἀπαλύσκοι, ἀλλ' αὖ διαπράττεσθαι δύναιτο ἃ βούλεται. ὥστ' οὐκ αὖ οὐδὲ ἁμαρτάνοι· διὸ καὶ λυστελεῖ αὖ τῷ ἀνθρώπῳ μᾶλλον μὴ εἶναι πλουσίῳ, εἴπερ ἦν διαπράξεται ἃ βούλεται. βούλεται δὲ μοχθηρά. καὶ πάλιν αὖ ἐγὼ νοσεῖν, πότερον αὖ φαίης κακὸν ἢ ἀγαθὸν εἶναι. κακὸν ἔφην. Τί δὲ δοκοῦσι τινές σοι ἀκρατεῖς εἶναι ἀνθρωποι; Ἔμοιγε. Οὐκοῦν εἰ ζῆλον εἴη πρὸς ὑγίειαν τοῦτο τῷ ἀνθρώπῳ ἐπίσχεσθαι σιτῶν καὶ ποτῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἡδέων δοκούντων εἶναι· ὁ δὲ, μὴ οἷός τ' εἴη δ' ἀκράτειαν, βέλτιον αὖ εἴη τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ μὴ ὑπάρχειν ὁπόθεν ἐκπορεῖται ταῦτα μᾶλλον, ἢ πολλῷ πλουσίους εἶναι τῶν ἐπιτηδείων, οὕτω γοῦν αὖ αὐτῷ οὐκ ἐξουσία εἴη ἁμαρτάνειν, οὐδ' εἰ σφόδρα βούλοιτο. Ἐδόκει οὖν δὴ καὶ καλῶς διειλέχθαι ὁ κεντίας οὕτως, ὥστ' ἐμὲ μὴ χρῆναι παρόντας ὁ βρυξίας, οὐδὲν αὖ ἐκώλυεν αἰσχύνεσθαι τύπτειν ἦν κεντίαν. οὕτω ἦσαν μεγάλα τινὲς ἐστερῆσθαι· ἐπεὶ αὖ φανερὸν ἐγένετο ὅτι οὐκ ὀρθῶς ὁ πρότερον ἐδόξαζε τοῦδε τοῦ πλουτεῖν. καίτοι μαθὼν δ' ἐτὸ οὕτως ἔχοντα ἦν βρυξίας καὶ βλαβούμενος μὴ προέσθαι τὴν λοιδορίαν καὶ ἐναντίωσις γένοιτο, τοιγαροῦν μὲν λόγον ἔφην ἐτὼ πρᾶον εἰ λυκείῳ αὖ ἐν σοφὶς λίτων πρόσθιος ὁκεῖος ἐδόκει τοῖς παροῦσι φλυαρεῖν οὕτως, ὥστε μηδένα δύνασθαι πεῖσαι τῶν παρόντων ὡς ἀληθῆ λέγει· καὶ δῆτα καὶ μειράκιόν τι σφόδρα νέον προσελθὸν καὶ σωμάλον προσκαθίζόμενον, καὶ τὰ γάλα τε καὶ ἐχαλάκει, ἡ ἔσειεν αὖ ἐν ἐκλόμενον λόγον λαμβάνειν ὧν ἔλεγε. καὶ μέν τοι καὶ πολὺ μᾶλλον ἐδοκίμασε παρὰ τοῖς ἀκροωμένοις, ἢ πρὸ ὁ πρόσθιος. Λέγε οὖν ἔφη ὁ βρασίστρατος ἔχεις αὖ ὑμῖν ἀπαγγεῖλαι τὸν λόγον; Ναὶ μὲν οὖν, ἐὰν ἄρα ἀναμνησθῶ· ἀλλὶ γοῦν πως ὡς ἐγῷμαι εἶχεν. ἐρώτα γοῦν αὖ ἐν ὁ μειράκιον, πῶς οἴεται κακὸν εἶναι ὁ πλουτεῖν. καὶ ὅπως ἀγα-

θέν. ὁ δ' ὑπολαβὼν ὡς πρὸς καὶ σὺ ναὶ δή ἔφη τοῖς μὲν καλοῖς κἀγαθοῖς τῶν ἀνθρώπων, ἀγαθὸν καὶ τοῖς ἐπισταμένοις ὅπου δεῖ χρῆσθαι τούτοις μὲν ἀγαθόν. τοῖς δὲ μοχθηροῖς καὶ ἀνεπιστήμοσι, κακὸν ἔχει δ' ἔφη καὶ τἆλλα πράγματα οὕτω πάντα. ὁποῖοι γάρ ἄν τινες ὦσιν οἱ χρώμενοι, τοιαῦτα καὶ τὰ πράγματα αὐτοῖς ἀνάγκη εἶναι. καλῶς δ' ἔοικε δοκεῖ μοι καὶ ὁ τῶν ἀρχιλόχου ποιητὴς ποιῆσαι. καὶ φρονέουσι τοῖα. ὁποίοις ἐσκορίοισι θρύπτεσι. καὶ γὰρ ἐκεῖνο μεμάκτικον. εἴ τις ἐμὲ σοφὸν ποιοῖ ταύτην τὴν σοφίαν, ᾗ οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες σοφοί εἰσιν, ἅμα ἀνάγκη καὶ τἆλλα πράγματ' αὐτὰ ἡγεῖσθαι ἐμοὶ ποιεῖν. πρὸς μὲν αὐτὰ ἱκανὰ μαθὼν πραγματεύσασθαι, ὅτι δέ με αὐτὰ μαθόντα σοφὸν πεποίηκεν. ὥσπερ εἴ τις ἐμὲ ναυὶ γραμματικὴν ποιήσειεν, ἀνάγκη αὐτὸν καὶ τἆλλα πράγματα πραγματικὸν ἐμοὶ ποιεῖν. καὶ εἰ μουσικήν, μουσικόν. ὡς πρὸς ὅταν ἀγαθὸν ἐμὲ ποιῇ, ἅμα ἀγαθὰ καὶ τὰ πράγματα πεποιηκέναι μοι. οὐ μέντοι ταῦτά γε ξυνέφη ὁ πρόδικος. ἀλλ' ἱκανὰ μὲν ὡμολόγει. πότερον δέ σοι δοκεῖ ἔφη ὥσπερ οἰκίαν ποιεῖν αὐθρώπου ὄργον εἶναι, οὕτω καὶ τὰ πράγματα ἀγαθὰ ποιεῖν, ἃ ἀνάγκη ὁτιοῦν ἄττ' ἂν ποιῇ ἀρχὴν γίγνονται. εἴτε καὶ ἄττα ἀγαθά, τοιαῦτα οἷα τε λέγειν τε καὶ πρᾶττειν. ὑποπτεύσας δή μοι δοκεῖ ὁ πρόδικος ἢ ἔμελλον ὁ λόγος χωρίσεσθαι αὐτῷ σφόδρα παιγνίου, ἵνα μὴ πάντων παρόντων ἀνάξιον φαίνοιτο ἐξελεγχόμενος ὑπὸ τοῦ μειρακίου, μόνῳ μὲν γὰρ αὐτῷ οὐκ ἂν ἔδοξε παθεῖν οὐδὲν ὧν δὴ διαφθαρῆναι ἔφη αὐθρώπου ὄργον εἶναι. πότερον δέ σοι ἔφη δοκεῖ εἶναι διδακτὸν ἢ αὐτοῦ, ἢ ἔμφυτον.

Διδακτὸν ἔφη ἔμοιγε. Οὐκοῦν ἔφη αὖ δοκῇ σοι ἀλήθειος εἶναι, εἴ τις εἰσιὼν εἰς τοὺς θεοὺς ἐρόμενος γραμματικὸς αὖ γενέσθαι ἢ μουσικός, ἢ ἑτέρου τινὰ ἐπιστήμονα λαβεῖν. ἢ αὐλητὴν μαθόντα παρ' ἑτέρου, ἢ αὐτὸν ἰδιώτην ὄντα κτήσασθαι. Συμφημὶ καὶ ταῦτα. Οὐκοῦν ἔφη ὁ μειράκιον σὺ ὦ πρόδικε ὅταν βούλῃ τοῖς θεοῖσι δι' πράττειν καὶ ἀγαθά σοι εἶναι, τότε ἀληθὴ ἔτερον βούλῃ, ἢ καλὸς κἀγαθὸς γενέσθαι, ἢ πρὸ τοῖς μὲν καλοῖς κἀγαθοῖς τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰ πράγματα τυγχάνῃ ἀγαθὰ ὄντα. τοῖς δὲ φαύλοις, μοχθηρά. εἰ πρὸ οὕτω τυγχάνει ἡ ἀρετὴ διδακτὸν οὖσα, οὐδὲν ἔτερον φαίνοιτο ἂν βούλόμενος, ἢ διδαχθῆναι ἃ οὐκ ἐπίστασαι. Εἶεν οὖν ἔτω πρὸς ἓν πρόδικον ὅτι μοι δοκεῖ οὐχὶ φαῦλον πρᾶγμα πεπονθέναι, εἰ τυγχάνει τοῦ διαμαρτυρικὸς εἶναι ὑμῖν παρὰ τῶν θεῶν ἀβούλόμενος γενέσθαι ἂν καὶ ἅμα. εἰ καὶ ἐνίοτε αὐτοῦ δὴ βαλίζων εἰς πόλιν προσυχόμενος αἰτεῖς παρὰ τῶν θεῶν δοῦναί σοι ἀγαθά· οὐ μέντοι γε οἶδα οἵοί τέ σοι ἐκεῖνοι ταῦτα δοῦναι, ἃ σὺ τυγχάνεις αἰτούμενος. ὥσπερ ἂν εἰ πρὸς τοὺς τοῦ γραμματιστοῦ φοιτῶν θύρασι, αὐτὸ τοῦτο δοῦναί σοι γραμματικὸν ἐπιστήμονα μηδὲν ἄλλο πραγματευσαμένῳ. ἀλλὰ ἰοῦ τινα λαβὼν παραχρῆμα, καὶ δοὺς ἵππον πρᾶττειν τὰ τοῦ γραμματιστοῦ ἔργα. Ταῦτα ἐμοῦ λέγοντος, ὁ πρόδικος αὐτανέγνω πρὸς τὸ μειράκιον, ὡς ἀμουσότερος καὶ ἐπιλάβεσθαι ταῦτα ἅπερ σὺ ναῦν δή. ἀναγκαῖον ἐφαίνετο μάτην τοῖς θεοῖς δυσχεραίνοντες. εἶτα προσελθὼν ὁ γυμνασιάρχης, ἅπαλλάττεσθαι αὐτὸν ἐκέλευεν. ὡς ἐκ ἐπιτήδεια τοῖς νέοις διαλεγόμενον. ἐδόκει ἐπιτήδεια διανοεῖσθαι μοχθηρά. τούτου δή σοι οὕνεκα ταῦτα διῄλθον, ἵνα θεάσῃ ὡς ἔχει σὺν οἱ ἄνθρωποι πρὸς τὴν φιλοσοφίαν. ἐμὲ μὲν γε πρόδικος παρεῶν λέγων ταῦτα, μαίνεσθαι τοῖς παροῦσιν ἐδόκει αὖ οὕτως, ὥστε καὶ ἐκ ξυνῆναι ἐκ τοῦ γυμνασίου. σὺ δὲ ναυὶ οὕτω σφόδρα δοκεῖς δι' διῃρῆσθαι, ὥστε οὐ μόνον τοὺς παρόντας πεῖσαι, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ πλέονα ποιῆσαι ὁμολογεῖν σοι διανοεῖσθαι. ὥσπερ οἱ τοῖς διαφθείρεις, ἐὰν δύο ἄνθρωποι τύχωσιν τὴν αὐτὴν μαρτυρίαν μαρτυροῦντες, ὁ μὲν καλὸς κἀγαθὸς δοκῶν εἶναι. ὀλίγῳ, μοχθηρὸς δέ τὴν τοῦ μοχθηροῦ μαρτυρίαν, οὐδὲν ἄν τι μᾶλλον οἱ δικασταὶ πεισθείησαν. ἀλλὰ τυχὸν καὶ τἀναντία φύσεσιν. εἰ δ' ὁ καλὸς κἀγαθὸς δοκῶν ταῦτα φύσει, καὶ σφόδρα ἂν δοκοῖ ταῦτα ἀληθῆ εἶναι. ἴσως οὖν καὶ οἱ παρόντες τοιοῦτόν τι πεπόνθασι πρὸς σὲ καὶ πρόδικον. ἐν μὲν σοφιστὴν καὶ ἀλαζόνα ἡγοῦντο εἶναι. σὲ δὲ πολιτικόν τε καὶ σφόδρα καὶ φιλοῦ ἄξιον. εἶτα οἴονται λέγειν, μὴ αὐτὸν λόγον θεωρεῖν, ἀλλὰ τοὺς λέγοντας ὁποῖοί τινες ἂν ὦσιν. ἀλλὰ μέντοι ἔφη ὁ

Σώκρατες

δρασίστρατος ὦ Σώκρατες, ἐὰν μὴ σκώπτων λέγῃς, φαίνεσθαί μοι μοι δοκεῖ ὁ κριτίας λέγειν τί. Ἀλλὰ μὰ Δί' ἔγωγ' οὐδ' ὁστιοῦν. ἀλλὰ τί, ὦ δαιμόνιε, ταῦτα οὕτω καὶ καλῶς διέλεγεν, οὐκ ἐπιπλησίαστον δοκεῖ εἶναί μοι ὑμῖν ἐπίλοιπον μὲν εἶναι τῆς σκέψεως, ἐπειδὴ τοῦτο μὲν ἐδόκει ὁμολογεῖσθαι τοῖς μὲν ἀγαθὸν εἶναι τοῖς δὲ κακόν, λοιπὸν δὴ σκέψασθαι τί ἐστιν αὐτὸ τὸ πλουτεῖν. εἰ γὰρ μὴ ἔστιν πρῶτον ἐσκέφθαι, οὐδ' ἂν ὁπότερον καλόν ἐστιν ἢ ἀγαθὸν, δύναιτό τις ὁμολογῆσαι. ἔτι μοι δ' ὑμῖν καὶ ἐκ τοῦ καθ' ὅσον οἷός τ' ἂν ὦ, σαφὲς ποιῆσαι, φράσατέ μοι ὑμῖν ὁ φάσκων τὸ πλουτεῖν ἀγαθὸν εἶναι, τοῦτο περὶ ὅτου τυγχάνει ἔχων. Ἀλλ' ἐγὼ μὴ φῶ σώκρατες οὐδέν τι θαυμαστὸν ὅτου τῶν ἄλλων ἀνθρώπων τὸ πλουτεῖν λέγω εἶναι. τὸ γοῦν χρήματα πολλὰ κεκτῆσθαι, ἔξις εἶναι τὸ πλουτεῖν· δοκεῖ δὲ καὶ κτίσις τις εἶναι, οὐχ ἕτερον τὸ πλουτεῖν εἶναι. Ἓν μὲν ἄρα δὴ ἐγὼ καὶ οὗτος ὑπόλοιπον εἶναι σκέψασθαι, ὁπόσα ἐστὶ χρήματα, ἵνα μὴ ὀλίγον ὕστερον τοῦτο τοῦτο αὖ πολλὴν φαυλότητα διαφορὰν λέγω. αὐτίκα γοῦν οἱ καρχηδόνιοι νομίσματι χρῶνται οἷῳ δὴ. ἐν ἀδρᾷ ματίᾳ μικρῷ ἀποδίδοται, ὅσοντος τὸ πῆχυς τὸ μέγεθος μάλιστα. ἕ, ἐν δίκῃ δ' ἐὰν ἀποδιδῶμεν, οὐδεὶς γινώσκει, ἐὰν μὴ οἱ ποιοῦντες. ἐὰν κατασφραγισμένῳ τινὶ τῷ νομίζουσι. καὶ ὁ πλεῖστα τοιαῦτα κεκτημένος, οὗτος πλεῖστα δοκεῖ χρήματα κεκτῆσθαι. καὶ πλουσιώτατος εἶναι. εἰ δέ τις παρ' ἡμῖν πλεῖστα τοιαῦτα κεκτημένος ἔη, οὐδὲν αὖ μᾶλλον πλούσιος ἔη, ἢ εἰ φίλους πολλοὺς τῶν ἐκ τοῦ ὄρους ἔχοι. οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι σιδήρῳ σταθμῷ νομίζουσι. καὶ ταῦτα μέν τοι τῷ ἀχρείῳ τοῦ σιδήρου, καὶ ὁ πολὺν σταθμὸν σιδήρου τοῦτο τοιοῦτου κεκτημένος, πλούσιος δοκεῖ εἶναι. ἐὰν δ' οὐ πολὺς ᾖ ἄξιον τὸ κτῆμα. οἱ δὲ τὴν αἰθιοπίαν λίθοις ἐγγλυμμένοις χρῶνται. οἷς οὐδὲν ἂν ἔχοι χρῆσασθαι λακωνικὸς ἀνήρ. οἱ δὲ σκύθαις τοῖς νομάσιν εἴτις πῶν πουλυπόνων οἰκίαν κεκτημένος ἔη, οὐδὲν ἂν πλουσιώτερος δοκοῖ εἶναι. ἢ εἰ παρ' ἡμῖν τὸν λυκαβηττὸν ὅλον οἷόν τ' ἦν κεκτημένον μηδὲν ὄφελος πλουσιώτερόν φασιν εἶναι. ἀλλ' ἔστιν ἔφ ὧ ἐκάστοις τούτων ὄντα. τοῖς μὲν, χρήματά τε καὶ πλούσιοι οἱ ταῦτα κεκτημένοι. τοῖς δὲ, οὔτε χρήματα, οὔτε πλουσιώτερον ὄφελος. ὥσπερ γὰρ οὐδὲ κάλαθος καὶ αἴκλα πᾶσι τοῖς ζῴοις ταῦτα, ἀλλ' ἵπποις ἵπποις. εἰ δὲ βουλόμεθα ἐπισκέψασθαι, τί δή ποτε ζῴοις μὲν σκύθαις αἱ οἰκίαι οὐ χρήματά ἐστιν. ἡμῖν δὲ, ἢ τοῖς καρχηδονίοις μὲν τὰ ἀδρᾶματα, ἡμῖν δ' οὔ. ἢ τοῖς λακεδαιμονίοις ὁ σίδηρος χρήματα, ἡμῖν δ' οὔ· ἆρ' οὐ τοιοῦτοι μάλιστα ἂν δικαίως ὀνομάζοιμεν. αὐτίκα εἴτις ἀθήνησι τούτων τῶν λίθων τῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ ὅσις οὐδὲν χρώμενα κεκτημένος ἔη χίλια τάλαντα σταθμὸν, ἔστιν ὅτου αὖ πλουσιώτερος νομίζοιτ' ἂν εἶναι ἢ ἄλλος; Οὐκ ἔμοιγε φαίνεται. Ἀλλ' εἰ τὸν λυχνίτην λίθον κεκτημένος ἔη τὰ χίλια τάλαντα, ἦ σφόδρα πλούσιον φαίνοιτ' ἂν εἶναι αὖ; Γε μάλα. ἆρα γε ἔφ ὧ ἄλλος, ὅτι δ' μὲν, χρήσιμον, τὸ δ' ἀχρεῖον ἡμῖν ἔστι. Ναί. Ἓ πεὶ καὶ ἐν τοῖς σκύθαις ζώοις αὖ τοῖς οἰκίαι οὐ χρήματά ἐστιν· ὅτι οὐδεμία αὐτοῖς χρεία οἰκίας ἐστὶν, οὐ δ' ἂν προθυμήσεις σκύθης ἀνὴρ οἰκίαν αὐτῷ πῶ καλλίστην εἶναι μᾶλλον, ἢ πρὸ σισύρνου δραπετίνου. ἔστι τὸ μὲν, χρήσιμον, τὸ δ' ἀχρεῖον αὐτῷ ἐστιν. αὖ δὴ καὶ ἡμῖν τὸ καρχηδόνιον νόμισμα, οὐκ οἶμαι χρήματα εἶναι. οὐ γὰρ ἐστιν ὅτι ἂν αὐτῷ ἐκτησαίμεθα ὅσων δεόμεθα. ὥσπερ τῷ ἀργυρίῳ, ὥστ' ἀχρεῖον αὖ ἡμῖν εἶη. Εἰκός γε. ὅσα μὲν ἄρα τυγχάνει χρήσιμα ὄντα ἡμῖν, ταῦτα χρήματα. καὶ ὅσα δ' ἀχρεῖα, ταῦτα δ' οὐ χρήματα. Γοῦν οὖν ἔφη ὁ Ἑρμογένης ὁ πολιὰν ὦ σώκρατες. ὃ ἔστιν ὅτι χρώμεθα πρὸς ἀλλήλους τῷ διαλέγεσθαι καὶ τῷ βλάπτειν καὶ ἐν τοῖς πολλοῖς, ἆρα ἡμῖν ταῦτ' αὖ ἔστι τὰ χρήματα; ἦ μὴν χρήσιμά γε φαίνεται ὄντα. οὐκ αὖ οὐ δ' οὕτως ἐφαίνετο ἡμῖν, ὅτι ποτ' ἔστι τὰ χρήματα. ὅτι μὲν γοῦν αὐτὰ μὴ χρήσιμα εἶναι ἐκάστοτε μᾶλλον χρήματα ἔσται, ἔοικε μὲν ἐκ πάντων ὁμολογεῖσθαι. οὐδὲν γε. ἀλλὰ ποῖα δή ἐστιν τῶν χρημάτων, ἐπειδή γε οὐ πάντα. φέρε δὴ ἐπὶ πάλιν ὧδε μετίωμεν. ἆρα μᾶλλόν τι ἐξευρεῖν ὃ ζητοῦμεν τί ποτ' ἔστιν ὁ χρήματα ἐστὶν καὶ πρὸς τί ἔστιν ἡ τῶν χρημάτων κτῆσις. ὥσπερ τὰ φάρμακα πρὸς

ἢ τὰς νόσους ἀπαλλάττειν. ἴσως γοῦν αὖ ἡμῖν οὕτω μᾶλλον φανερὸν γένοιτο ἐπισκοπουμένοις καὶ σκοποῦσι μᾶλλον φαίνεται ὅσα τῷ τυχόντι χρήματα ὄντα ταῦτα μὴ χρήσιμα ἔστιν, τὰ δὲ χρήσιμον γένος τι ὃ προσκτώμενα χρήματα, λοιπὸν αὖ εἴη σκέψασθαι, τὰ πρὸς τίνα χρείαν χρήσιμα χρῶ χρήματά ἐστι. πάντα μὲν γοῦν ἴσως χρήσιμα, ὅσα γε πρὸς τὸ δρᾶν σάν χρήματα. ὥσπερ γε πάντα μὲν τὰ ψυχὴν ἔχοντα ζῷα. τῶν δὲ ζῴων γένος τι προσκτώμενα ἄνθρωπον. ἐάν τις ἡμᾶς ὄρθιος τίνος αὖ ἡμῖν ἐκποδὼν γενομένου, οὐδὲν δοίμεθα ἀκριτῶς, οὐ δὲ τῶν ταύτης θρεπτηρίων, ἴσχειμεν αὖ ἀπεῖν, ὅτι εἰ αἰνόσοι ἀπαλλάξειεν ἐκ τῶν σωμάτων. καὶ μὴ γίγνοιτο παντάπασιν, ἢ γένοιτο καὶ παραχρῆμα ἀπαλλάττοιτο. ἔστι ἄρα ὡς ἔοικεν ἡ ἀκρισὶς τῶν ἐπιτηδείων πρὸς ἕξιν χρήσιμα, πρὸς δὲ νόσους ἀπαλλάξειν. εἰ δέ τις ἡμᾶς πάλιν ὄρθιον, τίνος αὖ ἡμῖν ἀπαλλαγέντος οὐδὲν δοίμεθα χρημάτων, ἆρ' ἂν ἴσχειμεν εἰπεῖν; εἰδέναι, πάλιν ὠλὶ σκοπώμεθα. φέρε εἴ τις τῷ ζῶν ἄνθρωπος αὖθι σιτῶν ἢ ποτῶν, καὶ μὴ πεινῶν μὴ διψῶν, ἔδ' ὅτι αὖ ἡ αὐτῶν τούτων δοίη, ἢ ἀργυρίου ἢ τρόπου τινὸς ἵνα ταῦτα ἐκποριζώμεθα; Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ.

Οὐκοῦν καὶ τἆλλα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εἰ μὴ δοίμεθα πρὸς τὸ τοῦ σώματος δύναμιν ἀφαιρεῖσθαι ἂν ἡμῶν ἰσχνότητα καὶ ἁλέαν καὶ ψύχους εἴ τι καὶ τἄλλων, ὅσων σῶμα εἰώθασι γιγνόμενον προσλήπτη, ἄχρηστ' ἂν ἡμῖν εἴη τὰ προσκτώμενα χρήματα, ἐμπλεῖν γε παντάπασι μᾶλλον δοίεν τούτῳ, ὃν σπάνει ταῦτα ἡμῖν ἢ. ἵνα ὑγιαίνοιμεν πρὸς τὰς ἐπιθυμίας, μὴ τοῖς σώμασι τοῦ σώματος, ὧν αὖ ἐπιδεόμεθα. εἰ δ' ἔστιν ἄρα πρὸς ἕξιν χρήσιμον ἡ τῶν χρημάτων κτῆσις πρὸς τὸ τοῦ σώματος θεραπίαν τε καὶ ὠφελίαν, ἐγὼ ἡμῖν ἕξιν ἐκ μέσου ἀναιρεθείη, οὐδὲν ἂν δοίμεθα χρημάτων. ἴσως δ' αὖ οὐ δ' ἔστι παντάπασι χρήματα. Φαίνεται. Φαίνεται ἄρα ἡμῖν ὡς ἔοικε τὰ πρὸς ταύτην τὴν πραγματείαν χρήσιμα τῶν πραγμάτων, ταῦτα ἢ χρήματα· οὐ μὴν ἀλλ' ἑταρεῖόν τε αὖ τὸ σφόδρα δ' λογίσιον. τί δὲ τὰ τοιάδε. σῦ δρεῖν ἂν φαίμεν εἶναί τε ἢ τῶν πρᾶγμα πρὸς τὴν αὐτὴν δρᾶσαι, ἃ τὰ μὲν χρήσιμα ἢ, τὰ δὲ ἀχρεῖα; Οὐκ ἔγωγ' ἂν φαίην. Ἀλλ' εἴ τι δοίμεθα σύτου πρὸς τὴν αὐτὴν δρᾶσαι, καὶ χρήσιμόν μοι δοκεῖ εἶναι· εἰδέναι, οὖ. Οὐκοῦν εἰ αὖθι πυρὸς εἶναί τε ἔφαμεν ἀσφαλέστατα χαλκοῦν δρᾶσαι, οὐδὲν ἂν δοίμεθα πυρὸς πρός γε τὴν τοῦτου δρᾶσαι· εἰ δὲ μὴ δοίμεθα, οὐ δ' ἂν χρήσιμον εἴη· ὁ αὐτὸς δὲ λόγος καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. Φαίνεται. Οὐκοῦν ὅσων αὖθι οἷόν τε γίγνεσθαί τι, οὐδὲν ἂν σύτου ἡμῖν οὐδὲ χρήσιμον φαίνοιτο, πρός γε ἕξιν. Οὐ γοῦν. Οὐκοῦν εἴ ποτε φανοίμεθα οἷόν τε ὄντες αὖθι ἀργυρείου καὶ χρυσίου καὶ τῶν ἄλλων τοιούτων ὅσ μὴ αὐτοῖς χρώμεθα πρὸς τὸ σῶμα ὥσπερ σιτίοις καὶ ποτοῖς καὶ ἱματίοις καὶ στρώμασι καὶ οἰκίαις, παύειν τὰς τοῦ σώματος ὀλέθρους ὥστε μακίστη δοῦναι, οὐκ ἂν ἡμῖν οὐδὲ χρήματα φαίνοιτο πρός γε τούτου ἀργύρεόν τε καὶ χρυσίον καὶ τἆλλα τὰ τοιαῦτα, εἴπερ ποτὲ καὶ αὖθι τούτων οἷόν τε γίνεσθαι. Οὐ γοῦν. Οὐκ ἂν ἄρα οὐδὲ χρήματα ἡμῖν ταῦτα φανείη, εἰ μηδὲν χρήσιμα. ἀλλὰ ταῦτ' ἂν εἴη, οἷς τὰ χρήσιμα οἷοί τέ ἐσμεν ἐκποριζώμεθα. Ἆ Σώκρατες οὐκ ἄτοπα λυσαίμην ἕξιν· πεισθῆναι ὡς τὸ χρυσίον καὶ ὁ ἀργύρεον καὶ τἆλλα τὰ τοιαῦτα οὐκ ἄρα χρήματα ἡμῖν ἐστιν· ἐκεῖνο μὴ γοῦν σφόδρα πίπεισμαι, ὡς τά γε ἡμῖν ἀχρεῖα ὄντα, οὐδὲ χρήματά ἐστι. καὶ ὅτι τῶν χρησιμωτάτων ὄντα πρὸς τούτων χρήματα τὰ χρήσιμα. οὐ μὴν ἕξιν γε ὡς ταῦτα οὐ χρήσιμα ἡμῖν τυγχάνει ὄντα πρὸς τὸν βίον. εἴπερ γε τούτοις τὰ ἐπιτήδεια ἐκποριζόμεθα. Φέρε δὴ πῶς αὖ τὰ τοιαῦτα φήσομεν. ἆρ' οἱ τινες ἄνθρωποι ὄντινες μουσικὴν παιδεύουσιν. ἢ γράμματα. ἢ τέχναν τινὰ ἐπιστήμην. οἱ αὖ αὐτὴ τούτων σφίσιν αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια ἐκποριζώνται, τούτων μεταθὲν πραττόμενοι; Εἰσὶ γοῦν.

Οὐκοῦν οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ταύτῃ τῇ ἐπιστήμῃ αὖ ἐκποριζοίντο τὰ ἐπιτήδεια. αὐτὴ ταύτης ἀλλαττόμενοι ὥσπερ ἡμεῖς αὐτὴ τῷ χρυσίου καὶ ἀργυρείου. Φημί. Οὐκοῦν εἴπερ τούτῳ ἐκποριζοίντο οἷς πρὸς τὸν βίον χρῶντες, καὶ αὖ τὸ χρήσιμον ἔφαμεν ἕξιν πρὸς τὸν βίον. ἡ γοῦν ταύτης εἶναι χρήσιμον ἔφαμεν ἕξιν, ὅτι οἷόν τε ἡμῖν αὖθι τἀναγκαῖα πρὸς τὸν βίον ἐκποριζώμεθα. Οὔτως ἔφη. Οὐκοῦν εἴπερ αὖται αἱ ἐπιστῆμαι

πισῆμοσι τῶν χρησίμων πρὸς ἕξιν. Φαίνονται ἡμῖν αἱ πισῆμοι χρήματα οὖσαι, διὰ τὸ αὐτὸ αἰτίαν δ' εἶναι δεῖ τὸ χρυσίον τὸ μὴ ἀργύριον. δῆλον δὲ ὅτι μὴ οἱ ταύτας κεκτημένοι πλουσιώτεροι. ὀλίγον δὲ πρότερον, οὕτω καλεσπῶς ἀποδιχόμεθα τὸν λόγον, οἱ οὐδὲν πλουσιώτεροι. αἰκὰς καίτοι δ' αὖ εἶναι μὴ ἐκ τοῦ νῦν ὁμολογουμένου ἕξιν ξυμβαίνει. αἰεί ποτε δοὺς ἐπισημοτέρους, πλουσιωτέρους ἢ. ἐὰν γάρ τις ἡμᾶς ὁρᾶιον, ἀρα παντὶ ἀνθρώπῳ ὁμοίως χρήσιμον ἢ. ἴσως. ἀρα φαίης ἄν; ἢ τοῖς μὲν ἐπισήμοσιν ὅπως δεῖ ἴσως χρῆσθαι χρήσιμον αὖ εἶναι, τοῖς δὲ ἀνεπισήμοσι δ' οὔ. Φαίην ἂν οὐκ ἔγωγε ἴσως καὶ τὸν λόγον οὐδὲ φαρμακον παντὶ ἀνθρώπῳ χρήσιμον ἢ, ἀλλὰ τούτῳ ὅστις τυγχάνει εἰδὼς ὡς δεῖ χρῆσθαι αὐτῷ. Φημὶ οὐκοῦν καὶ τἄλλα πάντα ὁμοίως. Εοικε. χρυσίον ἄρα καὶ ἀργύριον καὶ τἄλλα τὰ δοκοῦντα χρήματα ἢ, τούτῳ μὲν μόνῳ χρήσιμα εἶναι, ὅστις τυγχάνει ἐπιστάμενος, ὡς χρηστέον αὐτοῖς. Οὕτως. οὐκοῦν πρότερον ἐδόκει τῷ καλῷ καὶ ἀγαθῷ ἢ. εἶναι ὅπου τε καὶ ὅπως τούτων ἕκαστοις χρηστέον εἴη.

Φημί. τοῖς ἄρα καλοῖς καὶ ἀγαθοῖς τῶν ἀνθρώπων τούτοις αὖ μόνοις καὶ χρήσιμα ταῦτ' εἶναι, εἴπερ γε τούτοις ἐπισημόνως χρηστέον. εἰ δὲ τοῖσδε μόνοις χρήσιμον, τούτοις αὖ μόνοις καὶ χρήματα ἢ. φαίνεται. ἀτὰρ ὡς ἔοικε καὶ τὸν αἰκεπισήμονα ἱππικὸς, κεκτημένον δὲ ἵππους οἳ τυγχάνουσιν αὐτῷ ἀχρεῖοι ὄντες, εἴπερ ἕξιν ἱππικὴν ποιήσειεν, ἄρα αὖ ἅμα καὶ πλουσιώτερον ποιοῖεν ἂν. ἔστιν γε αὐτῷ ἃ ἐτύγχανε πρόσθεν ἀχρεῖα ὄντα χρήσιμα ποιοῦντα. ἐπισήμων γὰρ ἵνα ποιήσειε τῷ ἀνθρώπῳ, ἅμα καὶ πλούσιον αὐτὸν ποιοῖ. φαίνεται ἴσως ὅμως δίκαιον καὶ διομόσασθαι δοκῶ ἐνθάδε κρεῖττον, ὑπὲρ μηδενὸς τούτων τὸν λόγον ποιεῖσθαι. Νὴ διά. μὴ ἀντίφημι μέντοι γε οὐδὲ ταῦτα πειθόμενος. ἀλλὰ τί οὐκ ἐκεῖνον τὸν λόγον διετέλεσας. ὡς τὰ δοκοῦντα οὐκ ἔστι χρήματα χρυσίον καὶ ἀργύριον καὶ τἄλλα τὰ τοιαῦτα. ὡς ἐτὸ πάνυ σφόδρα τούτους τοὺς λόγους ἀκροώμενος, οὓς καὶ σὺ νῦν τυγχάνεις δὴ διεξιών, ἄγαμαι. Εἶεν δῆτα ἔτι ὅτι μοι δοκεῖς αὖ κεῖσε, οὕτως ἐμοῦ χαίρειν ἀκροώμενος, ὥσπερ τὰ ἐραψῳδῶν οἱ τὰ ὁμήρεια ἔπη ἄδουσιν. ἐπὶ οὐδείς γέ σοι δοκεῖ τούτῳ τῷ λόγῳ ἀντιῆναι ἢ. δῆμος δὲ φρὴν πῶς αὖ τὰ ὁμοῖα ταῦτα φήσεται. ἀρα ἔστ' οἷς γε οὐκ δοκεῖ τὸν ἀνθρώπων, φαίης αὖ αὐτὸ ἢ. χρήσιμα πρὸς οἰκίαν βρᾶσαι; Ἔμοιγε δοκῇ, πότερον οὖν ταῦτα φήσεται αὖ χρήσιμα ἢ οἷς αὐτῶν κατεχρῶ εἰς τὴν οἰκοδόμησιν λίθοις. καὶ πλίνθοις. καὶ ξύλοις. καὶ ἔτι πότερον τοῦτον, ἢ καὶ τὰ βρασθέντα οἷς αὐτὰ τὴν οἰκίαν βράζοιντο, καὶ οἷς ταῦτα ἐμποιοῖντο τὰ ξύλα καὶ οἱ λίθοι καὶ πάλιν τὰ τούτῳ βρασθέντα. Ἔμοιγ' ἔφη δοκεῖ πάντα ταῦτα χρήσιμα ἢ πρὸς ἐκεῖνα. Οὐκοῦν δὴ ἐτὸ καὶ τὸν ἄλλων βρασιῶν, οὐ μόνον αὐτοῖς οἷς καταχρῶμεθα πρὸς ἴασιν τῶν βρώτων, ἀλλὰ καὶ οἷς ταῦτα ἐκποιοῦμεθα. καὶ ὧν αὖθις οὐκ ἄν γένοιθ'. ταὐτὸν γὰρ οὕτω. Οὐκοῦν πάλιν καὶ οἷς ταῦτα. καὶ ἔτι αὐτοτρόπως τοῦτ'. καὶ οἷς πάλιν ἐκεῖνα καὶ ἔτι μάλα τὰ αὖθις. ὥστε καὶ ἐς ἄπειρόν γε τοῦτο τελευτῶντα, αὐτά τε ταῦτα πάντα πρὸς τὸν αὐτὸν βρασθέντα χρήσιμα φαίνεται. Καὶ οὐδέν γε ἔφη ταῦτα οὕτω κωλύει ἔχειν. τί δ' εἰ ὑπάρχοι τῷ ἀνθρώπῳ σιτία καὶ ποτὰ καὶ ἱμάτια καὶ τἄλλα οἷς αὐτὸς πρὸς τὸ σῶμα μέλλοι χρῆσθαι, ἆρ' αὖ τι προσδέοιτο χρυσίου, ἢ ἀργυρίου, ἢ ἄλλου τοῦ τοιούτου ἄγαν δὴ ὑπάρχοι; Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ. Οὐκοῦν φαίνοιτο ἂν αὖ ἡμῖν ὄντι ὅτι ἄνθρωπος οὐδενὸς τούτων δέοιτο πρὸς τὸν τοῦ σώματος χρεῖαν.

Οὐ γοῦν. Οὐκοῦν οἱ ταῦτα ἀχρεῖα, φαίνοιτο πρὸς ταύτην τὸν βρασίαν, οὐκ ἄρ' ποτε πάλιν δέοι χρήσιμα φανῆναι, ὑπὸ κεῖνο τὸ μὴ δέον τε εἶναι πρὸς τὸν αὐτὸν βρασίας, ὅτε μὲν χρήσιμα, ὅτε δὲ ἀχρεῖα εἶναι. ἀλλ' οὕτω γ' αὖ ἔφη ὁ αὐτὸς λόγος σοὶ μὴ ἐμοὶ γένοιτο. εἰ γοῦν ποτε ταῦτα χρήσιμα γίγνοιτο πρὸς ἕξιν, οὐκ ἄρ' ποτε συμβαίνοι πάλιν ἀχρεῖα εἶναι. νῦν δὲ πρός γε τινας βρασίας πραγμάτων μοχθηρῶν τὰς δὴ χρηστῶν. Ἔστω γ' αὖ φαίην. Ἆρ' ἂν οἷόν τε μοχθηρόν τι πρᾶγμα πρός ἀγαθοῦ τινος βρασίαν χρήσιμον ἢ; Οὐκ ἔμοιγε φαίνεται. Ἀγαθὰ δὲ πράγματα ἆρ' αὖ ταῦτα φαίημεν εἶναι ἃ ἀληθῶς ἄνθρωπος πράττει; Φημί. Ἆρ' οὖν οἷόν τε ἀνθρώπῳ μανθάνοντι τούτων ὅτι ἂν λόγου διδάσκηται, εἰ παντάπασιν ἀπειρομένος ἦν τοῦ ἀκούειν, ἢ ἐτέρου τινὸς;

μαλ' οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ. Οὐκοῦν τῶν χρησίμων φαίνοιτ' ἂν ἡμῖν πρὸς ἀρετὴν ἡ ἀκούειν, εἴπερ διδακτός γε ἡ ἀρετὴ τῷ ἀκούειν· ἢ οὔ; Καὶ τὰ χρήματα πρὸς τὰς μαθήσεις. Φαίνεται. Οὐκοῦν εἴπερ ἡ ἰατρικὴ διά τι ἔστι χρήσιμα παιδίοις, φαίνοιτ' ἂν ἡμῖν εἶναι καὶ ἡ ἰατρικὴ τῶν χρημάτων οὖσα πρὸς τὴν ἀρετήν, εἴπερ ὀξὺ τῆς ἰατρικῆς δ' ἀκούειν περιαθεῖν. Καὶ οὐδέ γε κωλύει. Ἐρ' οὖν πόλιν καὶ αὐτὴν ἰατρικὴν αὐτὴ χρημάτων περισαίμαθ', φαίνοιτ' ἂν ἡμῖν καὶ τὰ χρήματα χρήσιμα ὄντα πρὸς ἀρετήν; Καὶ γοῦν ἔστιν ἔφη τοῦτο. Οὐκοῦν πάλιν ὡσαύτως καὶ διοῦ τὰ χρήματα περισαίμαθα. Ταὐτά πᾶσι μὲν οὖν πάντα. Ἐρ' οὖν οὐδενὶ ἄνθρωπος ἀχρὴ μοχθηρῶν τε καὶ ἀχρῶν πραγμάτ' ἀρχύριον αὐτῷ περίσασθαι, αὐθ' ὅτου τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην κτήσοιτο, ἢ λυσαίατο ἀκούειν ἐκ τοῦ μὴ εἶναι τε· τῷ δ' αὐτῷ ἐκείνω καὶ τἀγαθὰ πρὸς ἀρετήν, εἴ γε ἄπαντα τοιοῦτον. Ταὐτὰ μὲν οὖν ἔμοιγε δοκεῖ. Οὐκοῦν οὐκ ἂν τόγε μοχθηρὸν χρήσιμον εἴη πρὸς ἀρετήν. Οὐ γάρ. Οὐκ ἄρα καὶ δεῖ καὶ ὀλίγων ἂν ἐκπερισαίμαθα τὰ πρὸς ἕκαστα χρήσιμα, ἢ ταῦτα πρὸς τὰ αὐτὰ χρήσιμα ἦ. Φαίνεται· γὰρ ἂν εἰ ἔστι μοχθηρὰ πράγματα πρὸς ἀγαθόν τι χρήσιμον ἔστιν. Εἶπ δὲ μᾶλλον καὶ ἰδεῖ τοῦδε ἂν φανεῖμεν. Εἴπερ γὰρ ταῦτα χρήσιμά ἐστι πρὸς ἕκαστα, ὧν αὖθι οὐκ ἀγαθοί ἐσμεν ἐὰν μὴ ταῦτα προῦπαρχῇ, φύσει τῶν ἂν τὰ ἐναντία φύσεως. Ἆρ' ἐστὶν τε ἀμαθία πρὸς ἐπιστήμην χρήσιμον ἔστιν, ἢ νόσου πρὸς ὑγίειαν, ἢ κακίας πρὸς ἀρετήν; Οὐκ ἂν ἔτωγε φαίην. Καὶ μὴν τόδε γ' ἂν ὁμολογήσαιμεν ἀλλάκτου ἔστιν ἐπιστήμην ἐγγενέσθαι, ὅτῳ μὴ ἀμαθία πρόσεστιν ὑπάρξαι· καὶ ὑγίεια, ὅτῳ μὴ νόσος· οὐ δὲ ἀρετήν, ὅτῳ μὴ κακία; Ἔφη γ' οὕτως ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. Οὐκ ἂν ἄρα φαίνοιτ' αὖθι καιὸν ἦ. ὅσων ἂν μὴ διόν τε ἦ γίγνεσθαι, ταῦτα καὶ χρήσιμα ἦ πρὸς τοῦτο· φαίνοιτο γοῦν ἂν ἡμῖν ἡ ἀμαθία χρήσιμος οὖσα πρὸς ἐπιστήμην καὶ νόσος πρὸς ὑγίειαν καὶ κακία, πρὸς ἀρετήν. Σφόδρα δυσπίστως ἔχει καὶ πρὸς τούτους τοὺς λόγους. εἰ μὲν πάντα ταῦτα χρήσιμα ἔσται· κατὰ μαθὼν δ' αὖ ἓν ἕκαστόν τι ἴσον ἴσῃ πᾶσιν, ὅπερ αὖ ἐλέγομεν λίθον ἐφῆσαι, ἀλλὰ τοὺς μὲν τοὺς λόγους ἐῶ δ' ἐνθ, ἐάσομεν χαίρειν, ἐπεὶ δὴ ὅπερ οὐ λυσαῖτ' ἐσμεν ὁμολογῆσαι, ὁ πότερον ταὐτὰ χρήσιμά τ' ἔστι καὶ χρήματα, ἢ οὔ. ἐκεῖνο δὲ πέρι πῶς αὖ φαίημεν. Πότερον αὖ βλαμενιεῖ τε καὶ βελτίω ἐργασαίμεθα ἦ ἄνθρωπον, εἰ ὡς πλείστων δέοιτο πρὸς ἓν σῶμά τε καὶ τὴν διάνοιαν ἐπιτηδείων, ἢ εἰ ὡς ἐλαχίστων τε καὶ φαυλοτάτων· μάλιστα δ' αὖ ἴσως μὴ ἔστιν, ἐὰν δὲ σκεφώμεθα. εἴτις αὐτὸν πρὸς αὐτὸν ἓν ἄνθρωπον παρασκάλλων σκοποῖτο ὁπότερα τῶν ἕξεων βελτίων. πότερον δ' ταν τύχῃ νοσῶν, ἢ ὅταν ὑγιαίνων. Ἀλλὰ τοῦτό γ' ἔφη οἶμαι πολλοῦ ἄξιος τῆς σκέψεως δεῖσθαι, ἴσως γοῦν ἂν δ' ἐνὶ παντὶ ἀνθρώπῳ ἂν πορεύοιμεν γνῶναι, ὅτι ἡ τοῦ ὑγιαίνοντος ἕξις, κρεῖττον ἔστι τῆς τοῦ νοσοῦντος. Τί δὲ πότερον τυφλὸν ἄμεινον εἶναι ὄντα τε καὶ μᾶλλον παντοδαπῶν δέοντα, ὅταν νοσῶμεν, ἢ ὅταν ὑγιαίνωμεν. Ὅταν ἄρα αὖτοὶ αὖ τυφλόν ἐσμεν φαυλότατα διακείμενοι, τότε σφόδρα τε ἂν πλείστων τὰ πρὸς ὑδρωδεῖς τοὺς ὀφθαλμοὺς, οἷ ἐπιδυμίας τε καὶ δίωσιν ἴσμεν. Οὕτως. Οὐκοῦν καὶ τὸν αὐτὸν λόγον ὥσπερ αὖ ἐπὶ τοῦτο φαίνεται εἰλκυσεν ἔχων ὅταν ἐλαχίστων τῶν τοιούτων δέωνται, οὕτω πάλιν ἂν δυνῶν ὄντα, εἰ ὁ μὲν τυφλὸς ἔσται καὶ πολλῶν ἐπιδυμίας τε καὶ δίωσιν ὤν, ὁ δὲ, ὀλίγων τε καὶ ἰσόχρως, ὃν τὰ διάνοσοι τῶν ἀνθρώπων τυφλοῦνται ὄντες, οἱ δ' οὐ φλυῖς, ἔσται δὲ χαριέστατοι, ἅπαντα γὰρ ταῦτα, οὐδὲν ἔσται τυφλὸν ὄντα ἢ ἐπιδυμίαι.

Σφόδρα γε. Διὸ ἐπιδυμίαι πᾶσαι, οὐδὲν ἔσται ἢ σῶσαι ψυχῶν. οἱ δ' ὧν πολλὰ τούτων πονηρότερος ἄνθρωποι, ὦ μοχθηρότερα ἕξει εἰσὶ τῶν μηδὲν ἢ ὡς ἐλάχιστα τοιαῦτα πονηρότερον. Ταὐτὰ μὲν οὖν ἔτωγε καὶ σφόδρα μοχθηροὺς τοὺς τοιούτους ὑπολαμβάνω ἦ. καὶ ὅσῳ ἂν μᾶλλον τοιούτους, τοσούτῳ καὶ μοχθηροτέρους. οὐκοῦν δοκεῖ ἡμῖν, οὐκ οἷόν τε χρήσιμα εἶναι ταῦτα πρὸς ἕξιν, εἰ μὴ τυφλόν τινα καὶ μοχθηρὸν ἡμῖν ἔσται τούτων πρὸς ἕξιν. Φημί. Ἀναγκαῖον ἄρα εἴπερ μέλλει ἡμῖν χρήσιμα ἦ ταῦτα πρὸς τὰς τοῦ σώματος θεραπείας τῶν ὀφθαλμῶν, ἅμα καὶ δεῖσθαι ἡμᾶς τούτων πρὸς

ἕξιν

ζῆν. Ἔμοιγε δοκεῖ. Οὐκοῦν ὅταν τυγχάνει πλεῖστα χρήσιμα ὄντα πρὸς ζῆν, οὗτος αὖ φαίνοιτο καὶ πλείστων δεόμενος πρὸς ζῆν, εἴπερ ἀνάγκη τῶν χρησίμων πάντων προσδεῖσθαι. Ἔμοιγε δοκεῖ οὕτω φαίνεσθαι. Ἀνάγκαιον ἄρα φαίνεται καὶ τὸν ζῆν ἐν λόγῳ, οἷς τυγχάνει πολλὰ χρήματα ὄντα, τούτοις καὶ πολλῶν δεῖσθαι τῶν πρὸς τὸ σώματος θεραπείαν ἐπιτηδείων. τὰ γὰρ πρὸς ζῆν χρήσιμα ὄντα χρήματα ἐφάνητο. ὥστε ἐξ ἀνάγκης αὖ ἡμῖν φαίνοιντο οἱ πλουσιώτατοι μοχθηρότατα διακεῖσθαι, εἴπερ γε καὶ πλείστων τοιούτων ἐνδεεῖς ὄντες.

ΚΑΛΛΙΚΛΗΣ, ἢ ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΟΣ.

ΣΩ. Καλλικλῆς ἐστιν ἀρίστου μου, τῆς ὑμῶν διηγεῖσθε ἀκαγχος, ὅτι Λυσίᾳ
Κ διαλεγόμενος, τὰς μὲν μετὰ Σωκράτους διατριβὰς φέροι, πρὸς θρασυμάχου δὲ συνουσίαν ὑπεφαίνου. ΚΑ. Ὅσῳ σὺ Σώκρατες οὐκ ὀρθῶς ἀπομνημονεύεσθαι τοὺς ἐμοὶ σοῦ νομιζομένους λόγους, πρὸς Λυσίαν. τὰ μὲν γὰρ ἔτυγε οὐκ ἐπήνουσι. τὰ δὲ, καὶ ἐπῄνουν. ἐπεὶ δὲ σκλος εἶ μεμφόμενος μέ μοι, προσποιούμενος δὲ μᾶλλον φροντίζειν, ἵνα σοὶ διεξέλθωμεν αὐτοὺς αὐτός. ἀπειθὴς καὶ μόνως τυγχάνομεν ὄντες. ἵνα ἥκιστά με ἀφῇ πρὸς σὲ φαύλως ἔχειν. νῦν γὰρ ἴσως, οὐκ ὀρθῶς ἀκήκοας, ὥστε φαύλως πρός ἐμὲ ἔχειν σφαλερῶς τοῦ λόγου. ἐγὼ μοι δίδως παρρησίαν, ἵνα δεξάμενος καὶ ἐθέλω λέγειν. ΣΩ. Ἀλλ' αἰσχρὸν μὲν σοῦ γε ὠφελεῖν με προθυμουμένου, μὴ πομπεύειν δίκην ὡς γυνὴ ὅπη χείρων εἰμὶ ἢ Σειληνῶν, τὰ μὲν ἀσκήσω καὶ διάξομαι, τὰ δὲ φθέξομαι καὶ τὰ κράτος. ΚΑ. Ἀκούοις ἄν. ἐγὼ γὰρ ὦ Σώκρατες σοὶ συγγινόμενος, πολλάκις ἤδη πολλοῦ ἀκούων. καί μοι ἐδόκεις τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους καλλίστα λέγειν, ὁπότε ἐπιτιμῶν τοῖς ἀνθρώποις ὡς τῷ ὄντι μηχανῆς φαγικῆς θεὸς, ὑμεῖς λέγων ποῖ φέρεσθε ὦνθρωποι. καὶ ἀγνοεῖτε, οὐδὲν τῶν ὄντων πράττοντες. οἵτινες χρημάτων μὴ πέρι πολλοῦ πᾶσαν ἀπουσίαν ἔχετε, ὅπως ὑμῖν ἔσται. τῶν λεγέων οἷς ταῦτα παραθώσετε, ὅπως ἐπιστήσονται χρῆσθαι δικαίως τοῖσδε, οὔτε διδασκάλους αὐτοῖς βελτίους τῆς δικαιοσύνης, εἴπερ μαθεῖν, εἴτε μελετητὸν τοῦτο καὶ ἀσκητὸν, οἵτινες ἐξασκήσουσι, καὶ ἐκμελετήσουσιν ἱκανῶς. οὐδὲ γὰρ ἔλεγε πρότερον ὑμᾶς αὐτοὺς οὕτως ἐθεράπευσατε. ἀλλ' ὁρῶντες γράμματα καὶ μουσικὴν καὶ γυμναστικὴν, ὑμᾶς τε αὐτοὺς καὶ τοὺς παῖδας ὑμῶν ἱκανῶς μεμαθηκότας, ἐᾶτε δὴ παυλέσεσθαι τῆς τελέας ἥττονα ἔτι, καὶ πεπαυμένοις οὐδὲν ἧττον ἡκουεν γιγνομένους περὶ τὰ χρήματα, πῶς οὐκ ἂν φρονεῖτε τῆς νῦν παυλήσεως, ἀλλὰ ζητεῖτε οἵτινες ὑμᾶς παύσουσι ταύτης τῆς ἀμουσίας. καὶ τοῖς διάγε ταύτην τὴν τελεμμέλειαν καὶ ἐραστὰ μέλειαν, ἀλλ' οὐ δὴ τὴν ἐν τῷ πολλῷ πρὸς τὴν λύραν ἀμετρίαν, καὶ ἀδιαφόρως ἀδιαφόρῳ τῇ πόλει θέλειν ἀμέτρως καὶ ἀναρμόστως προσφέρεσθαι, ταράττουσι καὶ τὰ λεμοῦντες τὰ ἔχοντα σῴζειν καὶ πόλουσιν. ὑμεῖς δὲ φατε, οὐ λέγετε παυλύσειν οὐδὲ λέγουσιν, ἀλλ' ἐῶντες τοὺς ἀλίκους ἀλίκους ἔτι. πάλιν δ' αὖ τολμᾶτε λέγειν, ὡς αἰσχρὸν τῇ δημοσίᾳ ἀδικίᾳ, πῶς οὖν δίκης τό γε τοιοῦτον ἡκοὸν, ἐκὼν αἱροῖτ' ἄν, ἥττων ὃς αὖ φατε τῶν ἡδονῶν. οὐκοῦν καὶ ζῆν ἀκούσιον, εἴπερ ἡ νίκαι ἑκούσιον. ὥστε ἐκπαντὸς τρόπου τό γε ἀδικεῖν, ἀκούσιον ὁ λόγος αἱρεῖ. καὶ δεῖν ἐπιμέλειαν τῆς νῦν πολέως ποιεῖσθαι πάντ' ἄνδρα ἰδίᾳ θ' ἅμα καὶ δημοσίᾳ ξυμπάσας τὰς πόλεις. ταῦτ' οὖν ὦ Σώκρατες ἐστὶ, ὅταν ἀκούσου θαμὰ λέγοντος, ἐμὲ μάλα ἄγαμαι, καὶ θαυμαστῶς ὡς ἐπαινῶ. καὶ ὁπόταν αὖ φῇς ἐφιξεῖς οὕτω, τοὺς ἀσκοῦντας μὲν τὰ σώματα τῆς δὲ ψυχῆς ἀμελοῦντας, ἐτοῖμόν γε πρᾶγμα οὕτω, τὸ μὲν αἰρέσεως, ἀμελεῖν. πολὺ δὲ ἡ ἀρέσκουσα ἐπιτηδεύσεως. καὶ ὅτ' αὖ λέγῃς, ὡς ὅπως τις μὴ ἐπίσταται χρῆσθαι, κρεῖττον ἐᾶν πολὺ τοῦτο χρῆσιν. εἰδή τις μὴ ἐπίσταται ὀφθαλμοῖς χρῆσθαι μὴ δὲ ὁρᾶν, μὴ δὲ ξύμπαντι τῷ σώματι, τοῦτο μήτε ἀκούειν, μήθ' ὁρᾶν, μήτ' ἄλλῳ χρέαι μηδεμίᾳ χρῆσθαι τῷ σώματι κρεῖττον, ἢ ὀφθῆναι χρῆσθαι. καὶ δὴ καὶ πολὺ τέχλιω ἐστιν οὕτως. ὅσῳ γὰρ

αὖ δὴ μὴ ἐπίστασθαι τῇ ἰατρῷ τὸν λύρᾳ χρῆσθαι, ἄλλου ὡς οὐδὲ τῇ τοῦ γείτονος· οὐδὲ ὅσοις μὴ τῶν ἄλλων, οὐδὲ τῷ ἰατρῷ· οὐ δ' ἄλλῳ τῶν ὀργάνων οὐδὲ κτημάτων οὐδενί· καίτοι λαυτᾷ δῆλός ὁ λόγος οὗτός σοι, ὡς ὅστις ψυχῇ μὴ ἐπίσταται χρῆσθαι, βούτῳ ἂν ἄγειν ἡσυχίαν τῇ ψυχῇ καὶ μὴ ζῆν, κρεῖττον ἢ ζῆν πράττοντι καὶ αὐτὸν· ἐνδέ τις ἀνάγκη ζῆν εἶη, λοιλῳ ἄμεινον ἢ ἐλαυθέρῳ λίαγλῳ τῷ τοιούτῳ τὸν βίον. ἔστιν ἄρα καθάπερ πολέου καὶ ῥαδίου καὶ τὰ πηδάλια τῷ διαιτᾶν ἄλλῳ ἢ μαλόντι τὸν τῶ ἀνθρώπων κυβερνητικῷ, ὦ δὴ σὺ πολιτικὸν ὦ Σώκρατες ὀνομάζεις πολλάκις, δηλοῦ αὐτῷ δὴ ταύτην δικαστικήν τε καὶ δικαιοσύνην ὡς ἔστι λέγων τάχιστα δὴ τοῖς λόγοις καὶ ἑτέροις διὰ τούτοις παμπόλοις, καὶ παγκάλως λεγομένοις, ὡς δίδακτὸν ἀρετὴ, καὶ πάντων ἑαυτοῦ λῆ μάλιστα ἐπιμελεῖσθαι, χρόνῳ οὔτ' αὐτεῖπον πώποτε, οὔτ' ἄμεινον μήποτε ὕστερον αὐτεῖπον προσρηθῆναι τοὺς τὴν οὖν μεν καὶ ὠφελιμωτάτους. καὶ ἁπλῶς ὅσοπερ καθάδον τε ἐσμὲν ἐπιμέρεσθαι ἡμᾶς· προσεῖχον δὴ τὸν νοῦν τὰ ταῦτα ὡς ἀκουσόμενος, ἐπαινεσομένων οὔτι σὲ δ' πρῶτον ὦ σώκρατες ἀλλὰ τῶν ἀληθεστάτων τε καὶ σωτηριωτάτων, ἢ ταίρων σῶν. ἢ ὅπως δεῖ πρὸς σὲ τοῦδε αὐτῶν δ' τοιοῦτον ὀνομάζειν· τούτων γὰρ, τοὺς μάλιστα εἶναι δοξαζομένους εἶναι σοῦ πρώτους ἐπαινετῶν. πυθανόμενος τῆς ἐμῆς ταῦτ' ἔπι λόγος καὶ καὶ τὰ οἱ χρόνου τινὰ ὑποτείνων αὐτοῖς· ὦ βέλτιστε ἔφην. ἐμοῖς πῶς ποτε νῦν ἀποδεχόμεθα νῦν σωκράτους προσρηθῆναι ἐμοῦ ἐπαρέτην. ὡς ὄντος μόνου τούτου ἐπιμεληθῆναι, οὐκ εἰ τῶν πράγματι καὶ λαβεῖν αὐτὸ τελέως. ἀλλ' ἐμοῦ παρὰ πάντα δὴ ἐν βίου ὄργον τῶτ' ἴσται, τοὺς μήπω πεπαιδαγμένους προσρίπτειν. καὶ ἐκείνους αὖ ἑτέρους, ἢ δεῖ ἐν σωκράτην καὶ ἀλλήλους ἐμᾶς δ' μὲν τῶτ' ἐπανδρωτῶν, ὁμολογήσαντας τῶτ' αὖ τὸ ἀνθρώπῳ πρακτέον εἶναι. τί γὰρ τοῦθον. πῶς ἀρχεσθαι δεῖν φαμὲν δικαιοσύνης πέρι μαθήσεως. ὥσπερ αὖ ἔλις ἐμᾶς προὔκρινε τῶ σώματος ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι μηδὲν προσοῦσαν ἐρῶν καθάπερ παῖδας, ὡς ἔστι τὸς γυμναστικὴ καὶ ἰατρικὴ καθ' πεῖσαι ἀναδιδάσκαλον, ὡς αἰσχρὸν πυρῶν μὴ καὶ κριθῶν καὶ ἀμπέλων ἐπιμέλειαν παῖσαν ποιεῖσθαι. καὶ ὅσα τῶ σώματος οἰκεῖα διαπονούμεθά τε καὶ κτώμεθα, τούτου δ' αὖτῷ μὲν δι μίαν τέχνην μαθεῖν μαχαιρῶν, ὅπως ὡς βέλτιστον ἔσται σῶμα ἐργάσεσθαι, καὶ ταῦτα οὐσαν· εἰ δ' ἐπανορώμεθα ἐν ταῦθ' ἡμᾶς προσρίπτοντα, λέγωμεν δὲ εἶναι τίνασ' ταύτας τὰς τέχνας, ἴσως ἂν αὖ ἴσως. ὅτι γυμναστικὴ μὲν ἰατρική· καὶ νῦν δὴ τίνα φαμὲν εἶναι τὸν ἐνδὶ τῇ τῆς ψυχῆς ἀρετῇ τέχνην λεγόθω. ὁ δὴ δοκῶν αὐτῶν ἐρρωμονίστατος εἶναι, πρὸς ταῦτα ἀφορμενόμενος, ἐπὶ μεν· ταύτην τὸν τέχνην εἶναι, ὧ σώκρατες σὺ λέγοντος ἔφη σωκράτης, ἀκ ἄλλο ἢ δικαιοσύνην, ἀφ' ὅντος δῆμον, μή μοι ὄνομα μόνον ἔπης ἀλλὰ ὦδι. ἰατρικήν που τὴς λέξεις τέχνη, ταύτης δ' ἔδι διὰ τὰ ἀποτελούμενα, ἢ μὲν, ἰασροὺς ἀεὶ πρὸς ὃς οὖσιν ἑτέρους ἐργάζεσθαι. ἢ δὲ, ὑγίειαν. ἔστι δὲ τούτων θάτερον, οὐκέτι τέχνη. τῆς τέχνης δὲ τῆς διδασκούσης τε καὶ διδασκομένης ὄργον, ὃ δὴ λέγομεν ὑγίειαν· καὶ τεκτονικὸς δὲ καὶ ταῦτα, οἰκίαν καὶ τεκτονική. ἢ μὲν ὄργον. ἢ δὲ δίδαγμα. τῆς δὴ δικαιοσύνης ὡσαύτως ἢ μὲν δικαίους ἔσω ποιεῖν καθάπερ ἐκείνους τεχνίτας ἐφάσους. δ' ἔτερον, ὃ λυάκαται ποιεῖν ἡμῶν ὄργον ὁ λίκαιος, τί ἔλεγε φαμὲν, ἐπὶ. οὗτος μὲν ὡς εἰρεται δ' συμφόρου ἀπεκρίνατο, ἄλλος δὲ, ἢ ὅσον· ἕτερος ἢ. ἢ ὠφέλιμον. ὁ δὲ, δ' λυσιτελοῦν. ἐπαινέσει δὴ ἐπὶ λόγου, ὅτι κἀκεῖνά γε ὀνόματα ταῦτ' ἴδιν οὐκ ἐκόσῃ τῶν τεχνῶν, ὀρθῶς πράττειν. λυσιτελοῦντα· ὠφέλιμα. κἀ τἄλλα τὰ ὁμοιοῦται· ἀλλὰ πρὸς ὅ, μὲ ταῦτα πάντα τέτταρα ὁρᾶν ἢ ἴδιον ἐκάσῃ τέχνῃ. οἷ ἡ τεκτονικὴ, ἢ οἰ, δ' ἁπλῶς, ἢ δέκτως· ὥστε τὰ ξύλινα φύσει σκαῖνα γίγνεσθαι. ἃ δὴ οὐκ ἔστι τέχνη· λεγόθω δὴ καὶ ἢ τῆς δικαιοσύνης ὡσαύτως· τελοῦντων ἀπεκρίνατο ὦ σώκρατες μοι τῶν σῶν ἑταίρων. ὃς δὴ κομψότατα ἔδοξεν εἰπεῖν, ὅμ τῶτ' ἔπι ἢ τῆς δικαιοσύνης ἴδιον ὄργον, ἢ τῶν ἄλλων οὐ δι μιᾶς φιλίαν αὐ ταῖς πόλεσι ποιεῖν. οὕτος δ' αὖ ὁρωτώμενος, πῶ φιλίαν ἀκαθὸν τ' εἶναι καὶ οὐδέποτε κακόν. τὰς δὲ τῶν ταυτῶν φιλίας καὶ τὰς τῶν θηρίων ἃς ἡμᾶς ἔλεγε συνομαίνομεν, οὐκ ἀποδέχεσθαι εἶναι φιλίαν ἐπανορώμενος.

ζωοποιοῦντες· συμβαίνει γὰρ αὐτῷ, τὰ τοιαῦτα ζλαζόνας, ἢ ἀγαθὰς εἶναι φύσιν δὴ τὸ τοιοῦτον, οὐ δὲ φιλίας· ἔφη τὰς τοιαύτας εἶναι, ψευδῶς δὲ ὀνομάζειν αὐτὰς τοὺς οὕτως ὀνομάζοντας. πῶς δ' ὄντως καὶ ἀληθῶς φιλίαν, εἶναι σε φίσεται ὁμόνοιαν· πῶς δὲ ὁμόνοιαν ὁρῶ ποιοῦντες, εἰ ὁμοδοξίαν εἶναι λέγοι, ἢ ἐπιστήμην, πῶς μὲν ὁμοδοξίαν ἀτιμάζων· ἰδιαγμάζουσι γὰρ πολλαὶ καὶ ζλαζόναι γίγνεσθαι ὁμοδοξίαι ἀνθρώπων. πῶς δὲ φιλίαν, ἀγαθὸν ὁμολογήσει πάντως εἶναι καὶ δικαιοσύνης ὄρεγον. ὥστε τὸν γε φύσιν εἶναι ὁμόνοιαν καὶ ἐπιστήμην οὐσίαν, ἀλλ' οὐδόξαν. ὅτε δὴ οὖ ταῦθα ἦμεν τοῦ λόγου, ἀποροῦντες οἱ παρόντες, ἱκανοὶ ἦσαν ἐπιτελεῖν τὸ αὐτῷ καὶ λέγειν ὅτι τοδὶ δεδραμένον εἰς ταυτὸν ὁ λόγος τοῖς πρώτοις, καὶ ἔλεγον ὅλε καὶ ἰατρικὴ ὁμόνοιά τίς ἐστι καὶ ἅπασαι αἱ τέχναι. καὶ τοδὶ ὅ τοῦ εἰσὶν, ἔχουσι λέγειν. πῶς δὲ ἐτοῦ σοῦ λεγομένου δικαιοσύνη, ἢ ὁμόνοιαν, ὅπου τείνουσά ἐστι, διαπέφευγε. καὶ ἄδηλον αὐτῆς, ὅ τί ποτ' ἐστὶ τὸ ὄργον. ταῦτα ὦ Σώκρατες ἐγὼ πολλῶν καὶ σὺ αὐτὸν ἠρώτων· καὶ ἔτι μοι δικαιοσύνης εἶναι, τοὺς μὲν ἐχθροὺς, ζλάπτειν. τοὺς δὲ φίλους οὖ ποιεῖν. ὕστερον δὲ ἐφάνη ζλάπτειν, οὐδέποτε ὁ δίκαιος οὐδένα. πάντα γὰρ ἐπ' ὠφελίᾳ πάντας σῴζειν. ταῦτα δὲ οὐχ ἅπαξ οὐδὲ δίς, ἀλλὰ πολλῷ δὴ ὑπομένασ' χρόνου καὶ λιπαρῶν, ἀπέφαινε. νομίσας σὺ μὲν προσρήσειν εἰς ἀρετῆς ἐπιμέλειαν, καὶ μὴ σ' ἀνθρώπων σῴζειν· δυοῖν δὲ θάτερον. ἢ ὅσου τὸν μόνον διώκεσθαι μακρότερον δὲ οὐδέν, ὃ γένοιτ' ἂν καὶ τοδὶ ἄλλῳ ἰωτικοῦ τέχνῃ, οἳ μὴ ὄντα κυβερνήτην κατὰ μελιτῆσαι φύλλον ἔπαινον τοδὶ αὐτῆς ὡς πολλοῦ τοῖς ἀνθρώποις ἄξια, καὶ τοδὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν ὡσαύτως· ταυτὸν δὴ καὶ σοί τις ἐπινήσει τάχ' ἂν τοδὶ δικαιοσύνης ὡς οὐ μᾶλλον ὄντα δικαιοσύνης ἐπιστήμονι, διότι καλῶς αὐτῷ ἐγκωμιάζεις· οὐ μὴν τό γε ἐμὸν, οὕτως ἔχει· δυοῖν δὲ θάτερον, ἢ οὐκ εἰδέναι σε, ἢ οὐκ ἐθέλειν αὐτῆς ἐμοὶ κοινωνεῖν· ὃ δὴ ταῦτα δὴ καὶ πρὸς θρασύμαχον εἶπομεν πορεύσομεν. καὶ ἄλλοσε ὅπη διώκομεν, ἀπορῶν. ἐπεὶ εἰ γ' ἐθέλεις σὺ τούτων μὲν ἤδη παύσασθαι πρὸς ἐμὲ τῶν λόγων τῶν προσρητικῶν, οἳ δὲ ἀπ' γυμναστικῆς προτεφραμμένος ἧς τοῦ σώματος δοῦν μὴ ἀμελεῖν, τὸ ἐφεξῆς αὖ τῷ προσρητικῷ λόγῳ ἔλεγες, οἳ ὁ σωμάμενον φύσει ὃν ὅλως διαπέπαυσ' δεῖται, καὶ νῶν δὴ ταυτὸν γιγνέσθω. θὲς ἐν κλειδοῦν τα ὁμολογοῦντα ἐς ἔστι καταγέλαστον τῶν μὲν ἄλλων ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι, ψυχῆς δὲ ἧς ἕνεκα τἄλλα διατρυόμεθα, ταύτης ἀμελεῖν. καὶ τἄλλα πάντα εἶναμι νῶν οὕτως ἀρικέναι τὰ τοῦδε ἐξῆς, ἃ καὶ νῶν δὴ δῆλα θεν, καὶ σοῦ δόμενος λέτωμεν μῶς ἄλλως ποιεῖν. ἵνα μὴ καθάπερ νῶν, τὰ μὲν ἐταιρῶν πρὸς λυσίαν καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους, τὰ δ' ἄλλα καὶ ἀλλότω. μὴ μὲν γὰρ προτεφραμμένῳ σε ἀνθρώπῳ, ὡσωκρατες ἄξιον εἶναι τῆ παιρὸς φίσω. προτεφραμμένῳ δὲ, ἀδὴν καὶ ἐμπόδιον τῆ πρὸς τέλος αἰρετῆς ἐλθόντα, βιάσαιμενα γενέσθαι.

ΚΛΕΙΤΟΦΩΝ, ἢ ΠΡΟΣΡΗΤΙΚΟΣ.

ΟΡΟΙ

ἴδιον δ', καὶ τὰ πάντα χρόνον καὶ πρότερον ὄν, μὴ νῶν μὰ διαφερμένον. θεὸς, ζῷον ἀθάνατον αὐτάρκες πρὸς βίαν μενίαν· οὐσία ἰδίος τῆς, τοῦ ἀγαθοῦ φύσεως αἰτία. γένεσις, κίνησις εἰς οὐσίαν. μετάληψις οὐσίας· τροφὴ εἰς ὃ εἶναι. ἥλιος, πῦρ οὐράνιον· ὃ μόνον ἀπ' ἀρχῆς μέχρι δείλης τοῖς αὐτοῖς ἐστὶν ὁρᾶσθαι. ζῷον ἀίδιον. ἔμψυχον. ἄστρον ἡμεροφανὲς τὸ μέγιστον. χρόνος, ἡλίου κίνησις, μέτρον φορᾶς. ἡμέρα, ἡλίου πορεία, ἀπ' ἀνατολῶν εἰς δύσεις. φῶς, τοῦ ναντίον νυκτί. ἕως, ἡμέρας ἀρχή· ὃ πρῶτον φῶς ἀπὸ τοῦ ἡλίου. μεσημβρία. χρόνος οὗ ὧ τῶν σωμάτων αἰσκιαὶ, ἐλαχίστου μήκους κοινωνοῦσι. δείλη, ἡμέρας τελευτή. νὺξ, σκότος τοῦναν-

πίον ἡμέρᾳ ἡλίου στάσις. Τύχη, φορὰ ὑπ' ἀλλήλου εἰς ἄσηλον. καὶ ἐκ τοῦ αὐτομάτου, αἰτία σκοπουμένου πράξεως. Γῆρας, φθίσις ἐμψύχου, ἀπὸ χρόνου γιγνομένη. Γυμνὰ, κίνησις ἀέρος ταχεῖ πλὴν γῆν. Λίθος, στοιχεῖον οὗ πάντων αἰκαιτὸ τόπον κινήσεις καιτὰ φύσιν εἰσίν. Οὐρανὸς, σῶμα ταχεῖ-χον πάντα τὰ ἀίδια τά· πλὴν αὐτοῦ τοῦ ἀστατάτου ἄστρου. ψυχὴ, ἐ αὐτὸ ἑ-αυτὸ κινοῦν· αἰτία κινήσεως ζωτικῆς ζώων. Δυνάμεις, ἐ καθ' αὐτὸ ποιητι-κόν. Ὀστοῦν, μᾶλλον ἀπὸ θερμοῦ παγός. Στοιχεῖον, ἐ σώματον καὶ διαλύσιμον τὰ σύνθετα. Ἀρετὴ, διάθεσις ἡ βελτίστη ἕξις ἑνὸς ζώου, καθ' αὐτὸν ἐπαινετή. Ἕξις, καθ' ἣν τὸ ἔ-χον ἀγαθόν λέγεται. Κοινωνία, τόμων δικαία διάθεσις. καθ' ἣν τὸ ἔχον διακείμε-νον τελείως, σπουδαῖον λέγεται. Ἕξις, ποιητικὴ δυνάμεως. Φρόνησις, λώπα μις ποιητικὴ καθ' αὐτὸν τῆς ἀνθρώπου δυνάμεως. ἐπιστήμη ἀγαθῶν καὶ κακῶν. ἐ-πιστήμη, ποιητικὴ δυνάμεως. διάθεσις καθ' ἣν πείθομαι, τὰ πρακτέον. καὶ τὰ οὐ πρα κτέον. Δικαιοσύνη, ὁμόνοια τῆς ψυχῆς πρὸς αὐτήν. καὶ διαίρεσις τῶν τῆς ψυχῆς μερῶν πρὸς ἄλληλά τε καὶ τοῦτο ἄλληλα. ἕξις διανεμητικὴ τοῦ κατ' ἀξίαν ἑκάστῳ. ἕξις καθ' ἣν ὁ ἔχων προαιρετικός ἐστι τῶν φαινομένων αὐτῷ δικαίων. ἕξις οὐ βίᾳ, νόμου ὑ-πήκοος. Ἰσότης κοινωνική. ἕξις, ὑπηρετικὴ ὀρθῶν νόμων. Σωφροσύνη, μετριότης τῆς ψυχῆς, τοῖς τὰς αὐ αὐτῇ καιτὰ φύσιν γιγνομένας ἐπιθυμίας τε καὶ ἡδονάς. Εὐαρμοστία καὶ διαίρεσις ψυχῆς, πρὸς τὰς καιτὰ φύσιν ἡδονὰς καὶ λύπας. συμφωνία ψυχῆς, πρὸς τὸ ἄρχειν καὶ ἄρχεσθαι. αὐτὸ πρακτία καιτὰ φύσιν. διάθεσις ψυχῆς, λο-γιστικὴ ὁμιλία ψυχῆς τοῖς καλοῖς καὶ αἰσχροῖς ἕξις, καθ' ἣν ὁ ἔχων αἱρετικός ἐστι καὶ εὖ λαβητικὸς ὢν χρή. Ἀνδρεία, ἕξις ψυχῆς ἀκίνητος ὑπὸ φόβου. θαρσος πολεμι-κόν. ἐπιστήμη τῶν κατὰ πόλεμον πραγμάτων. ἐμμονὴ ψυχῆς πρὸς τὰ φοβερὰ καὶ δεινά. τόλμα ὑπηρετικὴ φρονήσεως. εὐθαρσία, εὐδαιμονίᾳ θαπόθου προσδοκίας ἕξις διαφυλα κτικὴ διαλογισμῶν ὀρθῶν οἰκειωτέων. ἐρώμη, πρὸς κίνδυνον αὐτίρροπος. ἐρώμη καρτε ρικὴ πρὸς αἱρετήν. ἱερμία ψυχῆς τοῦτο τὰ δεινὰ καὶ θαρσαλέα, καιτὰ ἣν ὀρθὸν λό-γον φανόμενα σωτηρία δογμάτων ἀσήλων τοῦτο τὰ δεινὰ, καὶ ἐμπειρία πολέμου. ἕξις ἐμμονητικὴ νόμου. Ἐγκράτεια, ἀνυπομονητικὴ λύπης. ἀνυπόλυθησις τοῦ ὀρθοῦ λογισμοῦ. ἀνυπέρβλητος τοῦ ὑπὸ κακοφθείρου τῷ ὀρθῷ λογισμῷ.

Αὐτάρκεια τελειότης κτήσεως ἀγαθῶν. ἕξις καθ' ἣν οἱ ἔχοντες, αὐτοὶ αὐτῶν ἀρ χουσιν. Ἐπιείκεια, δικαίων καὶ συμφερόντων ἐλάττωσις. μετριότης οὐ συμβο-λαίους. αὐταξία ψυχῆς λογιστικῆς πρὸς τὰ καλὰ καὶ αἰσχρά. Καρτερία, ὑπομο νὴ λύπης, οὗπερ τοῦ καλοῦ. ὑπομονὴ πόνων οὕνεκα τοῦ καλοῦ. Θαρσος, ἀπροσδο-κία κακοῦ· αἰκεπληξία, ὀλιγὰ κακοῦ παιρουσίαν. Ἀλυπία, ἕξις καθ' ἣν αἰσθάπ τω-τοί ἴσμεν εἰς λύπας. Φιλοπονία, ἕξις ἀποτελεστική, οὐ αἰ προίλεται. καρτε ρία ἑκούσιος. ἕξις ἀδιάλυτος πρὸς πόνον. Λισσὸς, τολμήσεις ὑποχώρησις ἑκου-σία δικαίως, καὶ πρὸς τὸ βέλτιστον φασὶ καταλλακτὴ ἑκουσίου τοῦ βελτίστου. βλάβα ὀρθοῦ λόγου. Ἐλευθερία, ἐυμενία βίου. αὐτοκράτεια ἐᾶν παντὶ. ἐξουσία τοῦ καθ' ἑαυτὸν ἐᾶν βίῳ. ἀσφάλεια οὐ χώσει καὶ οὐ κτήσει οὐσίας. Ἐλευθεριότης, ἕξις πρὸς τὸ χρηματίζεσθαι ὡς δεῖ. πρόσθησις, ἡ κτῆσις οὐσίας ἐς χρή. Γραότης, κα τάστασις κινήσεως τῆς ὑπ' ὀργῆς. κρᾶσις ψυχῆς σύμμετρος. Κοσμιότης, ὑπεῖξις ἑκούσιος πρὸς τὸ φασὶ βέλτιστον. αὐταξία τοῦ κίνησιν σώματος. Εὐδαιμονία, ἀγαθὸν ἐκ πάντων ἀγαθῶν συγκείμενον. λώπα μις αὐτάρκης πρὸς τὸ εὖ ζῆν. τελειό-της κατ' αἰρετήν. ἀφέλεια αὐτάρκης ζώου. Μεγαλοπρέπεια, ἀξίωσις κατὰ λο γισμὸν ὀρθὸν ἐν συμπόταμον. Ἀγχίνοια, εὐφυὲς ψυχῆς, καθ' ἣν ὁ ἔχων στοχαστὸς βέλτιστος ἐστὶ τοῦ δέοντος. ὀξύτης νοῦ. Χρηστότης, ἤθους ἁπλασία κατ' εὐλογίαν, ἤθους σπουδαιότης. Καλοκαγαθία, ἕξις προαιρετικὴ τῶν βελτίστων. Με γαλοψυχία, χρῆσις τοῖς συμβαίνουσιν ἀστία· μεγαλοπρέπεια ψυχῆς μετὰ λόγου.

Φιλανθρω-

Φιλανθρωπία, ἕξις εὐπάτωρος ἤθους πρὸς ἄνθρωπον φιλίαν. ἕξις εὐεργετικὴ ἀνθρώπων. Εὐσέβεια, δικαιοσύνη τοῦ θείου. λαμπρὸς θεραπευτικὴ θεῶν. ἐκούσιος τοῦ θεῶν τιμῆς ὑπόληψις. ὀρθὴ ἐπιστήμη τῆς τοῦ θεῶν τιμῆς. Ἀγαθόν, τὸ αὐτοῦ ἕνεκεν. Ἀφοβία, ἕξις καθ' ἣν ἀπέμπτωτοί ἐσμεν εἰς φόβους. Ἀπάθεια, ἕξις καθ' ἣν ἀπέμπτωτοί ἐσμεν εἰς πάθη. Εἰρήνη, ἡσυχία ἀπ' ἐχθρῶν πολεμικῆς. Εὐθυμία, ἐρατὴ ψυχῆς ἀπάθεια τοῦ θυμοειδοῦς.

Δεινότης, διάθεσις. καθ' ἣν ὁ ἔχων, τυχεστικός ἐστι τοῦ ἰδίου τέλους. Φιλία, ὁμόνοια ἐπὶ καλῶν καὶ δικαίων. προαίρεσίς ἐστιν αὐτοῦ. ὁμοδοξία, τοῦ προαιρέσεως καὶ πράξεως. ὁμόνοια, τοῦ ἐστι κοινωνίαν μετ' οὐσίας. κοινωνία, τὸ εὖ ποιῆσαι καὶ παθεῖν. Εὐγένεια, ἀρετὴ εὐγενοῦς ἤθους. εὐπειθὴς ψυχῆς πρὸς λόγους καὶ πράξεις. Αἵρεσις, βουλευτικὴ ὀρεκτή. Εὔνοια, αἵρεσις ἀνθρώπου πρὸς ἄνθρωπον ἀπαιτισμός. Οἰκειότης, τοῦ τῆς γένους κοινωνία. Ὁμόνοια, κοινωνία τῶν ὄντων ἁπάντων. συμφωνία νοημάτων καὶ ὑπολημμάτων. Λιτάπτωσις, ἀπόδειξις παντελής. Πολιτικὴ ἐπιστήμη, καλῶν καὶ συμφερόντων. ἐπιστήμη ποιητικὴ δικαιοσύνης τοῖς πόλει. Ἑταιρεία, φιλία κατὰ συνήθειαν τῶν τοῖς καθ' ἡλικίαν γνησιωτέρους. Εὐβουλία, ἀρετὴ λογισμοῦ σύμφυτος.

Ἕξις, ὑπόληψις ὀρθὴ τοῦ οὕτως ἔχειν ὡς αὐτῷ φαίνεται. Εὐκαιότης ἤθους. Ἀλήθεια, ἕξις οὐ καταφάσει καὶ ἀποφάσει, ἐπιστήμη ἀληθῶν. Βούλησις, ἔφεσις μετὰ λόγου ὀρθοῦ. ὄρεξις ἄλογος. ὄρεξις μετὰ λόγου κατὰ φύσιν.

Συμβούλευσις, παραίνησις ἐπὶ τοῦτο πρὸ πράξεως, τίνα δεῖ τρόπον πράττειν. Εὐκαιρία, χρόνου ἐπίταξις, ἐν ᾧ χρὴ παθεῖν ἢ ποιῆσαι. Εὐλάβεια, φυλακὴ κακοῦ. ἐπιμέλεια φυλακῆς. Τάξις, ὀργανικὴ ὁμοιότης τῶν πρὸς ἄλληλα πάντων ὄντων. συμμετρία κοινωνίας. αἰτία τῶν πρὸς ἄλληλα πάντων ὄντων. συμμετρία πρὸς τὸ μαθεῖν. Προσοχή, σωτονία ψυχῆς πρὸς τὸ καταμαθεῖν.

Εὐφυΐα, ταχὺς μαθήσεως. γένησις φύσεως ἀγαθή. ἀρετὴ οὐ φύσει. Εὐμάθεια, εὐφυΐα ψυχῆς πρὸς ταχεῖς μαθήσεως. Δίκη, ἀπόφασις κυρία τοῦ ἀμφισβητουμένου πράγματος. Νόμος, ἀμφισβήτησις τοῦ τὸ ἀδίκειν, ἢ μή. Εὐνομία, πειθαρχία νόμων ἀσυλλαίων. Εὐφροσύνη, ἡδὺ τοῖς τοῦ σώφρονος ὀργοῖς χαρά. Τιμή, δόσις ἀγαθῶν οὐ ταῖς δικαιοπρεπεῖ πράξεσι δεδομένων. ἀξίωμα ἀπ' ἀρετῆς. ἀξίωμα, σεμνότητος. τήρησις, ἀξιωμάτων. Προθυμία, ἐμφανισμὸς προαιρέσεως πρακτικῆς. Χαρίς, εὐεργετικὴ ἐκούσιος. ἀπόδοσις ἀγαθοῦ ὑπουργήσαντος οὐ καιρῷ. Ὁμόνοια, δόξα ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων ὡς δεῖ ἄρχειν καὶ ἄρχεσθαι. Πολιτεία, κοινωνία πολιτῶν ἀνθρώπων. αὐτάρκης πρὸς εὐδαιμονίαν. κοινωνία πολιτῶν εὐνόμων. Προνοία, παρασκευὴ πρὸς μέλλοντά τινα.

Βουλή, σκέψις τοῦ τῶν μελλόντων εἰς συμφέρει. Νίκη, λαμπρὰ κρατητικὴ τοῦ ἀπωνίας. Εὐπορία, εὐκεινησία κρατητικὴ τοῦ λογιζομένου.

Δωρεά, ἀλλαγὴ χάριτος. καιρὸς, χρόνου ἀκμὴ πρὸς τὸ συμφέρον. χρόνος ἀγαθοῦ τινος σωτήριος. μνήμη, διάθεσις ψυχῆς. Φυλακτικὴ τῆς οἰκείας ὑπαρχούσης ἀληθείας. Ἔννοια, σωτονία διανοίας. Νόησις, ἀρχὴ ἐπιστήμης. Ὑγεία, εὐλάβεια τῶν πρὸς τοὺς ἥττους ἁμαρτημάτων. τῆς ἥττου τιμῆς κατὰ φύσιν θεραπεία. Μαντεία, ἐπιστήμη προσηλωτικὴ πράξεως. αὐλὴ ἀχρηλείτους. Μαντική, ἐπιστήμη θεωρητικὴ τοῦ ὄντος καὶ μέλλοντος ζώου θνητοῦ. Σοφία, ἐπιστήμη αὐτοπόθητος. ἐπιστήμη τῶν ἀεὶ ὄντων. ἐπιστήμη θεωρητικὴ τῆς τῶν ὄντων αἰτίας. Φιλοσοφία, τῆς τῶν ὄντων ἀεὶ ἐπιστήμης ὄρεξις. θεωρητικὴ τοῦ ἀληθοῦς, πῶς ἀληθές. ἐπιμέλεια ψυχῆς μετὰ λόγου ὀρθοῦ. Ἐπιστήμη, ὑπόληψις ψυχῆς ἀμετάπτωτος ὑφ' λόγου. λαμπρὰ ὑπολητική τοῦ ἥττου ἢ ἴσων ἀμετάπτωτος ἀπὸ λόγου. λόγος ἀληθὴς ἐπὶ διανοίᾳ ἀμετάπτωτος.

Δόξα, ὑπόληψις μετὰ πίστεως ἄπο λόγου. λογιστικὴ φορά. διάνοια, ἐμπίπτουσα

ὲις ψυχὴν καὶ ἀλογίαν κατὰ λόγον. Διάθεσις, ψυχῆς φορά. νοῦ κίνησις. ψυχὴ σὺν σώματος εἰσάγγελσις εἰς ὥρας ἀνθρώπων, ἀφ' ἧς γίγνεται ψυχῆς ἄλογος δύναμις γνωστικὴ σὺν σώματος. Ἕξις, διάθεσις ψυχῆς. καθ' ἣν ποιότητας λεγόμεθα. Φωνὴ, ῥῆμα σὺν σώματος ἀφ' ἡσυχίας. λόγος, φωνὴ ἐγγράμματος φασικὴ ἐκ θέσου τῶν ὄντων. διάλεκτος σωθεῖσα ἐξ ὀνομάτων καὶ ῥημάτων ἀθρόων μέλους.

Ὄνομα, διάλεκτος ἀσώθητος ὑφ' ὁμιλητικῆς τέχνης κατὰ τῆς οὐσίας καταχρωμένου, καὶ παντὸς τοῦ μὴ καθ' ἕαυτὸ λεγομένου. Διάλεκτος, φωνὴ ἀνθρώπου ἐγγράμματος. καὶ σημεῖον ἓν κοινὸν ὁμιλητικὸν ἄθρόου μέλους. Συλλαβὴ, ἀνθρωπίνης φωνῆς ἄρθρον ἐγγράμματον. Ὅρος, λόγος ἐκ διαφορᾶς καὶ γένους συγκείμενος. Τεκμήριον, ἀπόδειξις ἀφανοῦς. Ἀπόδειξις, λόγος συλλογιστικὸς ἀληθὴς. λόγος ἐμφανιστικὸς διὰ προγινωσκομένων. Στοιχεῖον, φωνῆς φωνὴ ἀσώθητος. αἰτία τοῖς ἄλλοις φωνάεσι, τὸ φωνὰς εἶναι. Ἀφέλιμον, τὸ αἴτιον τοῦ εὖ πάσχειν. ἢ αἴτιον ἀγαθοῦ. Συμφέρον, τὸ ἐς ἀγαθὸν φέρον. καλὸν, ἢ ἀγαθόν.

Λυσιτελὲς, τὸ αἴτιον σωτηρίας τοῖς σὺν. ἢ αἴτιον παντὸς τοῦ πρὸς αὐτὸ, ἀφ' οὗ συμβαίνῃ ἀγαθὰ αἱρεῖσθαι. Σῶφρον, ἢ κόσμιον τῆς ψυχῆς. Δίκαιον, νόμου τάγμα ποιητικὸν δικαιοσύνης. Ἑκούσιον, ἢ αὐτὸ προαιρετόν. ἢ καθ' αὑτὸ αἱρετόν. κατὰ δόξαν ἀποτελούμενον. Ἐλεύθερον, ἢ ἀρχὴ αὐτοῦ. Μέτριον, ἢ μέσον ὑπερβολῆς καὶ ἐλλείψεως καὶ κατὰ τέχνην ἀριθμῷ. Μέτρον, ἢ μέσον ὑπερβολῆς καὶ ἐλλείψεως. Ἄθλον, αἱρετὸς γέρας. τὸ ἑαυτοῦ οἰκεῖον αἱρετόν. Ἀθανασία, οὐσία ἔμψυχος καὶ ἀΐδιος μονή. Ὅσιον, θεράπευμα θεοῦ, ἀφιερὸν θεῷ. Ἑορτὴ, χρόνος ἱερὸς κατὰ νόμους. Ἄνθρωπος, ζῷον ἄπτερον. λίπουν. πλατυώνυχον. ὃ μόνον τῶν ὄντων, ἐπιστήμης τῆς κατὰ λόγους δεκτικόν ἐστι. Θυσία, θεῷ δόμα θύματος.

Εὐχὴ, αἴτησις ἀνθρώποις ἀγαθῶν ἢ δυνατῶν παρὰ θεοῖς. Βασιλεὺς, ἀρχὴν κατὰ νόμους αὐτοπάθωος. πολιτικῆς καταστάσεως ἀρχὴν. Ἀρχὴ, ἐπιμέλεια τοῦ παντός. Ἐξουσία, ἐπιτροπὴ νόμου. Νομοθέτης, ποιητὴς νόμων καθ' οὓς δεῖ πολιτεύεσθαι. Νόμος, δόγμα πολίτου πολιτικὴν οὐσίας τινὰ χρόνον ἀφωρισμένον. Ὑπόθεσις, ἀρχὴ ἀναπόδεικτος. συμπεφαλαίωσις λόγου. Ψήφισμα, δόγμα πολιτικὸν εἰς τινα χρόνον ἀφωρισμένον. Πολιτικὸς, ἐπιτήμων πόλεως καταστάσεως. Πόλις, οἴκησις πλήθους ἀνθρώπων κοινοῖς δόγμασι χρωμένων. πλῆθος ἀνθρώπων, ἓν κοινὸν νόμον ἐν αὐτοῖς ὄντων. Πόλεως αἱρετὴ, καταστάσις ὀρθῆς πολιτείας. Πολεμικὴ, ἐμπειρία πολέμου. Συμμαχία, κοινωνία πολέμου.

Σωτηρία, τοῦ ποιεῖσθαι ἀζημίας. Τύραννος, ἄρχων πόλεως κατὰ τὴν ἑαυτοῦ διάνοιαν. Σοφιστὴς, νέων πλουσίων ἀδόξων ἐμμισθος θηρευτής. Πλοῦτος, κτῆσις σύμμετρος πρὸς δύναμενίαν. τοῦ ἐνδεοῦς χρημάτων εἰς δύναμενίαν σωτηρίων. Παραιτητικὴ, δόμα μετὰ πίστεως. Κάθαρσις, ἀπόκρισις χειρόνων ἀφ' ἑαυτοῦ. Νικᾶν, κρατεῖν διαφερόμενον. Ἀγαθὸς ἄνθρωπος ὁ βιοῦν ὅσιος ἀνθρώπῳ τὰ καθ' ἑαυτὸν ἐπιτελεῖν. Σώφρων, ὁ μετέχων ἐπιθυμίας ἔχων. Ἐγκράτεια, ἰσχὺς τῶν ἀκράτων ἀντιτεινόντων τῶν τῆς ψυχῆς μερίων τῷ ὀρθῷ λογισμῷ. Σπουδαῖος, ὁ τελείως ἀγαθὸς. ὁ ἔχων τὴν αὐτοῦ ἀρετήν. Σωστικὸν, διάνοια μετὰ λύπης ἄνευ λόγου. Δισμαθὴς, ὁ πολλὰ μαθών. Διαπονητικὸν, ἀρχὴ αὐτοπάθωος δικαίου. Φιλοσοφία, ἕξις καθ' ὃ ἔχων, μισόλογος ἐστί. Φόβος, ἔκπληξις ψυχῆς διὰ κακοῦ προσδοκίαν. Θυμὸς, ὁρμὴ ζέουσα ἄνευ λογισμοῦ. Νοῦς τάξεως ψυχῆς ἀλογίστου. Ἔκπληξις, φόβος διὰ προσδοκίαν κακοῦ. Κολακεία, ὁμιλία πρὸς ἡδονὴν ἄνευ τοῦ βελτίστου. ἕξις ὁμιλητικὴ πρὸς ἡδονὴν, ὑποβάλλουσα τὸ μὴ τέλειον. Ὀργὴ, παράκλησις τοῦ θυμικοῦ ἐς τὸ μὴ ἐρεῖσθαι.

Ὕβρις, ἀδικία πρὸς ἄλλου φρόνησα. Ἀκρασία, ἕξις ζωτικὴ παρὰ τὸν ὀρθὸν λογισμὸν, πρὸς τὰ δυνατῶς ἡδέα εἶναι. Πάνος, φυγὴ πόνων ἀρχῆς. Δειλία, ἀλλοπαθητικὴ ὁρμὴ πρώτη τοῦ εἶν αἰτία. Διαβολὴ, διάστασις φίλων λόγῳ.

καιρὸς, οὐ ᾧ ὕστερον ἐπιτήδειον παθεῖν ἢ ποιῆσαι. Ἀδικία, ἕξις ὑποβολικὴ νόμων. Ἔλεος, ἐλάττωσις τῶν ἀναθῶν. Ἀηχώ, φόβος ἀϊδὴς προσδοκίας ἀδοξίας. Ἀλαζονεία, ἕξις προσποιητικὴ ἀγαθοῦ, ἢ ἀγαθῶν τῶν μὴ ὑπαρχόντων. Ἁμαρτία, πρᾶξις παρὰ τὴν ὀρθὸν λογισμόν. Φθόνος, λύπη ἐπὶ φίλων ἀγαθοῖς ἢ οἷς ἢ ποτὲ γέγονεν ἡδέσις. Ἀναισχυντία, ἕξις ψυχῆς ὑπομενητικὴ ἀδοξίας, οὗπερ κρῆναι. Θρασύτης, ὑπόβολὴ θράσους πρὸς φόβους οὓς μὴ δεῖ. Φιλοτιμία, ἕξις ψυχῆς προσληπτικὴ πάσης δόξης πάσης ἄνευ λογισμοῦ. καταφρόνησις, κακία ἐν φύσει. καὶ ἁμαρτία τοῦ κατὰ φύσιν· νόσος τοῦ κατὰ φύσιν. Ἐλπὶς, προσδοκία ἀγαθοῦ. μανία, ἕξις φθαρτικὴ ἀληθοῦς ὑπολήψεως. Λαλιὰ, ἀκρασία λόγου ἄλογος.

Συναλιότης, ἣν ἔνιοι ταὐτὸν φασὶν εἶναι τῷ αὐτῷ γένος κατά τινα διαφορὰν πίπτοντων ἐπὶ πλείονα διάστασις. Ἀπόκρισις, ὑπόκρισις ἀπὸ πεπλασμένου. Γαυλία, λιμναμένη θηρευτικὴ ψυχῆς. Γαύλωσις, παγίδευσις παράδοσις. Νομοθετικὴ ἐπιστήμη, πολιτικὴ πόλεως διαγωγή. Νουθέτησις, λόγος ἐπιμελητικὸς ἀφ' ὑπομνήματος· λόγος ἁμαρτήσασι ἀποτροπῆς ἕνεκεν. Βούθεια, κακοῦ κώλυσις ὅτου ἢ γενομένου. Κόλασις, ψυχῆς θεραπεία ἐπὶ ἁμαρτήμασι γενομένῳ. Δωρεὰ, ὑπερβολὴ εὐπραξίας ἢ εὐλόγου. Ἕξις, καθ' ἣν ἔχον λυσιτελοῦν ἐστιν. Ἰσχὺς κατὰ φύσιν σῴζειν, ἢ περὶ ποιεῖν ἀζλαβῆ.

ΕΡΓΙΣΤΟΛΑΙ, ΓΑΛΑΤΩΝΟΣ.

ΓΑΛΑΤΩΝ ΔΙΟΝΥΣΙΩ

ΕΥ ΓΡΑΤΤΕΙΝ. Α.

Διατέλεσα ἐγὼ παρὰ μὲν χρόνον τοσοῦτον, καὶ διοικῶν πλὴν ὑματέρας ἀρχὴν πεπιστευμένος, πάντων μάλιστα τὰς ὠφελείας ὑμῶν λαμβανόντων, τὰς διαβολὰς δυσχερεῖς οὔσας ὑπέμενον· ἤλεγχον γὰρ ὅτι τῶν ὁμοτέρων οὐδὲν ἐμοῦ σωφρονέστερον, ὑμῖν δόξει πεπράχθαι. πάντες δ' οἶσθα πολιτευόμενοι μεθ' ὑμῶν, ὑπερχυσίμοι μαρτύρες· ὧν ἐγὼ πολλοὺς σωφρονισάμην, ἐκβολύσας αὐθυβύους οὐσμικρᾶς ζημίας. αὐθυκράτωρ δὲ πολλάκις πλὴν ὑματέρας πόλιν διαφυλάξω, ἀπεπίμφθην ἀτιμότερον, ἢ πεφυχόν ὑμῶν ἀποστελλόντων προσήκει. καὶ καλυόντων ἐκ πολέμου, τοσοῦτον παρὰ μὲν διατείψαντα χρόνον. ἐγὼ μὲν οὖν πάλιν ἐμαυτοῦ βουλεύσομαι φ λοιπὸν, χρόνον ἀπαινθρωπότερον· σὺ δὲ τοιοῦτος ὢν τύραννος, οἰκήσεις μόνος· φ δὲ χρυσίον ὃ λαμπρὸν ὅπερ ἔσωκας ἐς ἀποστολὴν, ἄγε σοι ἔκαχεῖος ὁ πλὴν ἐπισολὴν φθόνων· οὔτε γὰρ ἐφθόνουν ἐκείνῳ γῆν ἐκεῖνον, οὔτε πρὸς τὸν ἄλλον βίον ξυμφόρεον. ἀδυξίαν δὲ πλείστην μὲν τῷ διδόντι σοὶ παρασκευάζον. οὐ πολλῷ δὲ ἐλάττω καμοὶ τῷ λαμβάνοντι. διόπερ οὐ λαμβάνω. σοὶ δ' οὐδὲν διαφόρει δηλονότι καὶ λαβεῖν καὶ δοῦναι τοσοῦτον. ὥστε κομισάμενος, ἄλλον τινὰ τῶν ἐπαίρων θεράπευσον ὥσπερ ἐμέ· κἀτὼ γὰρ ἐκανῶς ἔχω σοῦ πεθεράπευμαι· καί μοι φ τὸ εὐεπίπλου, κατὰ καιρόν ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι σοὶ πραγμάτων ἄλλων ποτὲ ξυμπιόντων, δῶξη τοιοῦτον αὖθις σοι παρίσταται ὑπομνῆσαι δέ σε βούλομαι· διότι τὴν τῶν ἄλλων ζαπλοποιῶν οἱ πολῖται ὅταν ὑπόλυπος ἀποθνήσκοντα τύραννον εἰσάπτωσιν, ἀνακόπτουσι ποιοῦσι. φίλων δρῆμος ὢ τάλας ἀπόλλυμαι. χρυσίον δὲ σπάνει ἀπολλύμενον, οὐδεὶς πιπράσκει, κἀκεῖνο δὲ φ πιάσκει ὃ τῆς νοῦν ἔχουσιν, οὐ κακῶς ἔχειν δοκεῖ. οὐ χρυσὸς ἀλλὰ
» ὃς σπανιώτατος εἶναι τῶν δυσελπίστων εἴφ οὐ λάβδιμος, οὐ λαργύρου κλίναι, πρὸς
» ἄνθρωπον δοκιμαζόμενος ἀγαθὸν πρὸς ὃν ἔφης. οὐδὲ γαῖαν εὑρυπόλου, γάνιμος εἶναι
» τις κὰτέρκεις ζῆν, ὡς ἀγαθῶν αὐσβῶν ὁμοφράλμων νόησις. ἔρρωσο. καὶ γίνωσκε ὅ
» σοῦτον ὑμῶν διαμαρτηκώς, ἵνα πρὸς τοὺς ἄλλους βέλτιον προσορᾷς.

τῷ αὐτῷ. Δυτδρᾳ.

κουσα ἀρχεδήμου ὅτι σὺ ἡγῇ χρῆναι π' σοῦ, μὴ μόνον ἐμὲ ἡσυχίαν ἄγειν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐμοὺς ἐπιτηδείους, τῷ φιλοῦντί πειθομένους, ὃ λέγειν π' σοῦ. δίκαια δὲ μόνον, ἀξιοῦν χρῆ· οὗτος δὲ ὁ λόγος σημαίνει, τὰ δίκαια ἀξιοῦντα χ', ὅτι οὐκ ἀρχὴ ἐγὼ τῶν ἐμῶν ἐπιτηδείων· εἰ γὰρ ἦρχον ἐπὶ οὕτω τῶν τε ἄλλων καὶ σοῦ καὶ δίκαιος, πολέμιος ἂν ὑμῖν τε πᾶσιν ἀγαθὸς, οἷς τε ἄλλοις ἔλεγον, ὡς ἐκ φυμι. νῦν δὲ μίας ἐπ' ἐμοὶ, ἐμαυτὸν παρέχων τῷ ἐμῷ λόγῳ ἑπόμενον καὶ ταῦτα λέγω ὡς οὐχ ὑγιές γε κρατιστόλου καὶ γολυξούου πρὸς σὲ ἐρωτῶντων, ὧν φασιλίσκον ἦν ὁ τδρων, ὅτι ἀκούσει ὀλυμπιάσι πολλῶν τινων τῶν μετ' ἐμοῦ σε κατηγορούντων. ἴσως δ' ὁ ξύδρων ἐμοῦ ἀκούσει· ἐγὼ μὲν γοῦν οὐκ ἤκουσα· χρὴ δὲ ὡς ἐμοὶ δοκεῖ οὕτως ἔχειν τε πειθῆ τοῖς λοιποῦ. ὅταν γε τοιοῦτον λέγῃ τις τῶνδε ὑμῶν τινὲς, γράμματα πέμψαντα, ἐμὲ ὁρίσθαι. ἐγὼ δ' ταῦτα λέγειν, οὔτε ὀκνήσω, οὔτε αἰσχυνοῦμαι· ἐμοὶ δὲ δὴ καὶ σοὶ τὰ πρὸς ἀλλήλους οὕτω δὴ τυγχάνει ἔχοντα· οὔτε αὐτοὶ ἀξιοῦντες ἐσμὲν οὐδενὸς ἐλλείπειν ὡς ἔπος εἰπεῖν, οὔτε ἃ σωθῆναι ἡμῶν σπᾶται· μὴ λανθανέτω δέ σε, ὃν οὐ δίκαιος ἦν ἔπειτα χρόνον σιγᾶσθαι· τοιοῦτοι δὲ οἱ παραδιδόμενοι εἰσὶν αὐτόν. ἃ τε οὐκ ὀλίγαν γεγενημένην οὐ δίκαιρίμα· τὴν δὴ λέγω νῦν ὁρῶ ἄνωθεν ἀρξάμενος· πίφυκε ξυνοικεῖν εἰς ταυτὸ φρόνησίς τε καὶ δύναμις μεγάλη· καὶ ταῦτ' ἄλληλ' ἀεὶ δίωκει καὶ ζητεῖ καὶ ξυπίγνεται· ἔπειτα καὶ οἱ ἄνθρωποι χαίρουσι π' τούτων, αὐτοί τε διαλεγόμενοι καὶ ἄλλων ἀκούοντες οἵτε ἰδίαις συνουσίαις καὶ οἱ ταῖς ποιήσεσιν. εἰ καὶ τῷδε ἰδρώτος ὅταν διαλίπωσι ἄνθρωποι καὶ παυσάνιον τὸ λακεδαιμονίου χαίρουσι πλὼ σιμωνίδου ξυνουσίαν παραφθέγξασθαι, ἄ, τε ἔπραξε καὶ ἔπι πρὸς αὐτούς· καὶ περὶ σοφοῦ τὸν κρίνειν ὅτι οὐ καὶ βαλλῶ τὸν μελήσιον, ὑμνεῖν ἐκέλευσαν ἄμα. καὶ τῷδε κλίσθενες καὶ ἀναξαγόραν· καὶ πρῶτον αὖ καὶ σόλωνα, ὡς σοφοὺς· καὶ κῦρον, ὡς δυνάστην· καὶ δὴ ταῦτα μεμύμενοι οἱ ποιηταὶ, κρίνονται μὲν καὶ τετρίσθαι σωκράτους, πολύειδον δὲ, καὶ μίνω ἀγαμέμνονα δὲ, καὶ νέστορα· καὶ ὁ δυνατὸς, καὶ παλαμήδη· ὡς δ' ἐμοὶ δοκεῖ καὶ προμηθέα δὴ ταῦτα τὴν πῦρ φέρειν οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι. τούτων δὲ τοὺς μὲν εἰς διαφοράν, τοὺς δ' εἰς φιλίαν ἀλλήλοις ἰόντας· τοὺς δ', ὃ τὸ μὲν εἰς φιλίαν. ὃ τὸ δ' εἰς διαφοράν· καὶ τὰ μὲν, ὁμολογοῦντας· τὰ δ', διαφθορμένας ἄδυσι. πάντα δὴ ταῦτα λέγω, τόδε βουλόμενος εἰδέναι. ὅτε οὐκέτι πειθαὶ ἡμᾶς τελευτήσωμεν, καὶ οἱ λόγοι οἱ τῶνδε ἡμῶν αὐτῶν συγγόντων. ὥστ' ἐπιμελητέον αὐτῶν ἐστιν. ἀπάγκη γ' ὡς ἔοικε, μέλειν ἡμῖν καὶ τὸ ἔπειτα χρόνου· ἐπειδὴ τυγχάνομεν κατὰ φύσιν οἱ μὲν ἀσφαλῶς ζῶντες οὐδὲν φροντίζοντες αὐτῶν· οἱ δ' ἐπιμελόμενοι πᾶν τοιοῦτοι, ὅπως ἂν ὡς τὸν ἔπειτα χρόνον δι' ἀκούωσιν, ὃ δὴ καὶ ἐγὼ τε κμήριον φοιῶμαι. ὅτι ἔστι τὰς ἄνθρωπος τοῖς τεθνεῶσι τῶν οὐθάδ. αἰ γὰρ εἰλτῆται ψυχαὶ, μαντεύονται ταῦτα οὕτως ἔχειν. αἱ δὲ μοχθηρότατοι, σύφασ· κυρεῶντρα δὲ, τὰ τῶν θεῶν ἀσφαῶν μαντεύματα, ἢ τὰ τῶν μέ. δίκαιοι δ' ἔτι καὶ τοῖς ἔμπροσθεν π' ὧν λέγω, οἱ ἰδίᾳ αὐτοῖς ἐπαγορδώσαις τὰς αὐτῶν σωσούσας, πάνυ αὖ τοῦ δάσαι ὥστε βελτίω λέγεσθαι π' αὐτῶν ἢ νῦν. ἔστω οὖν ἡμῖν εἴτε ζῶν θεῷ εἰπεῖν ἔξεστιν. εἴτε αὖ μὴ καλῶς πέπρακται καὶ τὰ νῦν ἔμπροσθεν σωσούσαι, ἐπαγορδώσαις, κῇ δρᾷ, κῇ λόγῳ· π' γοῦν φιλοσοφίαν φημὶ ἐπὶ τὸν ἀληθινὸν δόξειν εἶναι. ἡμῶν μὲν ὄντων ἐπιτηδείων, βελτίω. φαύλων δὲ, τοὐναντίον. καὶ δὴ π' τοῦδε ἡμᾶς ἐπιμελούμενοι, οὐδὲν ἂν δύσι βέστερον πράττοιμεν. οὐ δ' ἀμελοῦντες, ἀσι βέστερον· ὡς δὲ δεῖ γίγνεσθαι, καὶ τὸ δίκαιον ἔχει, ἐπὶ φράσω. ἦλθον ἐπὶ ὡς σικελίαν, δόξαν ἔχων πολὺ τῶν ἀλλοσοφίᾳ διαφθέρειν. βουλόμενος δὲ ἐλθεῖν ὡς συρακούσας συμμαρτυρα λαβεῖν σε, ἵνα δή μοι τιμῶν φιλοσοφίᾳ καὶ παρὰ τῷ πλήθει. ὧν οὐκ ἀκυρός μοι ἀπίβη· ἦ δ' ἄλλως, οὐ λέγω ὅπδ ἂν πολλὰ ἔπεσιν. ἀλλ' ἔλ ἐφαίνου, οὐ πάνυ ἐμοὶ πιστεύων σύ· ἀλλ' ἐμὲ μέν πως ἀποπέμψασθαι ἐθέλων, ἑτδρους δὲ μεταπέμψασθαι, καὶ ζητεῖν τὸ πρᾶγμα, τὸ μὲν ἐμὸν ὄζον, ἀπιστῶν ὡς

ἐμοὶ δοκεῖ. καὶ οἱ δὴ τοῦτοις ἑαῶντες, πολλοὶ ἦσαν λέγοντες, ὡς σὺ ἐμοῦ μή, καὶ τὰ πρόφυκασ· ἄλλα δι' ἐκεῖνα κασ· ταῦτα δὴ διαβεβόηται. ὃ δι μὲν ταῦτα δίκαιόν ἐστι ποιεῖν, ἄκουε. ἵνα σοι καὶ ἀπολείπω μεμὲ ὃ σὺ ὁρᾷς, πῶς χρὴ ἔχειν ἐμὲ καὶ σὲ πρὸς ἀλλήλους· εἰ μὲν ὅλως φιλοσοφίασο καὶ τὰ πρόφυκασ, ἐᾶν χαίρειν. εἰ δὲ παρ' ἐτέρου ἀκήκοασ, ἢ αὐτὸς ἑαυτὸν ἄμεινασ τῶν παρ' ἐμοὶ, ἐκεῖνα τίμα. εἰ δ' ἄρα τὰ παρ' ἡμῶν σοι ἀρέσκει, τιμητέον καὶ ἐμὲ μάλιστα. νῦν οὖν ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς, σὺ καθηγοῦ, ἕπομαι δὲ ἐγώ· τι μάθωμεν μὲν γὰρ οὐδὲν σοῦ, ἵμάθωσι· μὴ ἵμάθωμεν δὲ, ἰσυχίαν ἕξω. ἔτι δὲ σὺ μὲν ἐμὲ τιμῶν καὶ τούτου καθηγούμενος, φιλοσοφίαν δόξεις τιμᾶν· καὶ αὐτὸ τοῦτο ὅ ἵμε διεκώλυες. καὶ ἄλλως, πρὸς πολλῶν δόξαν σοι εἶσει ὡς φιλοσόφῳ ὄντι. ἐγὼ δέ σε ἵμᾶν μὴ ἵμᾶν τα, πλοῦτον δόξω θαυμάζειν τε καὶ διώκειν. τοῦτο δ' ἴσμεν ὅτι ἅπασιν ὄνομα οὐ καλὸν ἔχει· ὡς δ' οὐκ Φαλαίῳ εἰπεῖν, σοῦ μὲν τιμῶντος, ἀμφοτέρους κόσμος· ἐμοῦ δὲ, ἑνασδος ἀμφοῖν. ἢ μὲν οὖν τούτ ταῦτα. τὸ δὲ σφαιρίσον, οὐκ ὀρθῶς ἔχει· διώλυσε δέ σοι ἀρχόμενος, ἐπειδὴ ἔλθη. καὶ δὴ καὶ ἢ τὸ δὲ δ' τούτου ἵμᾶν ὀρθόν τ' ἐστὶ καὶ θεοτέρου, καὶ μάλα σφόδρ' αὐτῷ διωλυτέον, ὑπὲρ οὗ σὺ πέπομφασ' ἀγορεύμενος· φῂς τ' δὴ καὶ τὰ ἐν ἐκείνῃ λόγοις, οὐχ ἱκανῶς ἀποδεδεῖχθαί σοι περὶ τῆς τοῦ πρώτου φύσεως. φρατέον δήσοι διδαξιγμῶν ἕνα ἄλλ ἀδελφὸς ἢ πόνου, ἢ γῆς οὐ πεφυκοῖς πάθη, ὁ ἀκαγοὺς μὴ γνῶ· ὧδε τ' ἔχει· ἢ ἐν πάντων βασιλεὺς πάντ' ἐστὶ· καὶ ἐκείνου οὕνεκα πάντα. καὶ ἐκεῖνο αἴτιον ἁπάντ τ' καλῶν· δεύτερον δέ, ἢ τὰ δεύτερα, καὶ τρίτον ἢ τὰ τρίτα· ἡ δὴ ἀνθρωπίνη ψυχὴ, ἢ αὐτὰ ὀρέγεται, μαθεῖν ποῖ' ἅπερ ἐστὶ, δεδιέπουσα εἰς τὰ αὐτῆς συγγενῆ ὧν οὐδὲν ἐκείνων ἔχει· τῶν δὴ βασιλέως πέρι καὶ ὧν ἕνεκεν, οὐδὲν ἐστὶ τοιοῦτο, ἐν δὴ μεῖζον ἢ ψυχὴ φησὶν. ἀλλὰ ποῖόν τι μᾶλλον ἢ τ' ἐστὶν ἃ παῖ διονυσίου ἢ σωκράτους ἐν ὁράστημα, ὃ πάντ' αἴτιόν ἐστι καλῶν. μᾶλλον δὲ ἡ ἢ τούτου ὡδὶς, οὐ τῇ ψυχῇ ἐγγιγνομένη. ἵνα εἰ μήτις ἐξαιρήσεται, τῆς ἀληθείασ ὄντως οὐ μόνον τύχοι. σὺ δὲ ἔοικε πρὸς ἐμὲ οὐ τῷ νύν ὑπὸ ταῖς διαφοραῖς, αὐτὸς ἔφασθα οὐκ ἐκεῖνα· καὶ ἔστ σὸν ἔρημα. καὶ ἐτὸν εἶπον, ὃ μὲ ἔοικε· ἐφαίνει τό σοι οὕτως ἔχειν, πολλῶν αὖ ἕνεκα λόγων ἐμὲ ἀπολειλυκώς. οὐ μὲν ἄλλῳ γέ πο τ' ἐφῶ οὐ τετυχηκέναι, τοῦ ἐρήμου μ. ἀλλὰ ἢ πλήμοι πραγματεῖα, ἢ τοῦτ' ἔστ. σὺ δὲ ἴσως μὲν ἀκούσας ἢ, τάχα δ' αὖ θεῖα μοῖρα, καὶ τοῦ ἐρήμου. ἔπεσθαι αὐτοῦ τὰς ἀποδείξεις ὡς ἔχων βεβαίως, οὐκατέδησας, ἀλλ' ἄπεις ὃ τὸ μὲν οὕτω, τοτὲ δὲ ἄλλως, ἢ δ' φαντασόμενον· ἡ δὲ, οὐδεὶς ὅστις ποτ' οὖν, καὶ ἔοικ', οὐσοὶ μόνῳ γέγονεν. ἀλλ' οἶδ' ἐγὼ μαθεῖν πώποτέ μου τοπρῶτον ἀκούσαντα, ἔχειν ἄλλως πως, ὃ οὕτως κατ' ἀρχάς· καὶ ὁ μὲν πάλαι ἔχων πράγματα· ὁ δ', ἐλάττω, μέγας ἀπαλλάττοντ. οὐδὲν δὲ οὐδεὶς ὀλίγα. δύο τῶν δὴ γεγενημένων καὶ ἐχόντων, οὕτω, οὐδὲν κατὰ πλῶ ἐμοῦ δόξαν ἐρήσεσθαι ὃ σὺ ἐπίστασθαι, ὅ πως δεῖ πρὸς ἀλλήλους ἡμᾶς ἔχειν· ἐπεὶ τ' βασανίζεις αὐτὰ ξυνιγνόμενός τε ἄλλοις, καὶ παραθεώμενος ἢ τὰ τῶν ἄλλων, καὶ αὐτὰ καθ' αὐτά, νῦν σοι ταῦτά τε, εἰ ἀληθὴς ὁ βάσανος, προσφύσεται. καὶ οἰκεῖος δύδις τε καὶ ἡμῖν ἔσῃ. πῶς δ' οὐ ταῦτ' ἔστι καὶ πάντα ἃ ἐρήσεσθαι; ἦν ἀρχόμεθα, νῦν τε ὀρθῶς ἐποίησασ πέμψασ'. καὶ δ' λοιπὸν ἐπειδὰν ἔλθῃ πρὸς σὲ, καὶ ἀπαίδειλε τὰ παρ' ἐμοῦ, μᾶλλα ταῦτα ἴσως ἄλλαισι ἀπορίαι λύσοντ. πέμψεις οὖν αὖθις ἃ ὀρθῶς ἐβουλόμ παρ' ἐμὲ ἦν ἀρχόμεθα. ὁ δ' ἐμπορεύσόμενος, ἕξ πάλιν· καὶ δὴ ἰαὶ λίς, ἢ φρὶς ποιήσῃς, καὶ βασανίσῃς τὰ παρ' ἐμοῦ πιμφθέντα ἱκανῶς, θαυμάζοι μ' αὖ εἰ μὴ τὰ πρὸν ἀπορούμενα πολύ σοι δοίσει, ἢ τὰ νῦν θαρροῦντες οὕτω ποιεῖτε οὕτως. οὐ μὴ γὰρ ποτ' ἦν ἐμπορέσασ' ταύτης, οὔτε σὺ, οὔτε ἀρχόμεθ' ἐμπορήσεσθ' ἡμᾶς ἄλλῳ καὶ διοφιλίστερα. δύλαβοῦ μέντοι, μή ποτε ἐκπίσῃ ταῦτα εἰς ἀνθρώπους ἀπαιδεύτους. οὐδὲν τ' ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, οὐκ ἔστ βούτ πρὸς τοῦ πολλὰς καταγελαστότερα ἀκόσματα. ἃ δ' αὖ πρὸς· οὐ θαυμαστότερά τε ἢ οἰκεσασκώτερα. πολλάκις γ' ἀεγόμενα νῦ ἀεὶ ἀκόμενα ἢ πολλὰ ἔτη, μόλις ὥσπερ χρυσὸς ἐκπυρωθείς· μῦθ πολλῆς πραγματείας. ὃ γ' θαυμαστὸν αὐτ' γέγονεν, ἄκουσον. εἰσὶ τ' ἄνθρωποι ταῦτα ἀκηκοότες. ἢ πλείας, δυνατοὶ δὲ μνημονεῦσαι. ἢ βασανίσαντες πάντ πάντως κεῖναι γέροντες ἤδη ἢ ἀγελάττω ἀκηκοότες. οἳ νῦν ἄρτι

σφίσι φασὶ, τὰ μὴ τότε ἀπιστούμενα δόξαντα ἂν, νῦν πιστεύεται καὶ ἀναγκάζεται φέρειν. ἃ δὲ τότε πιστούμενα, νῦν ἐναντίον. πρὸς ταῦτ' ἂν σκοπῶν ἀλλαβοῦ μήποτε σοι μεταμελήσῃ τῶν νῦν αἰσχίων ἐκ πιστοῦν· μᾶλλον δὲ φυλακὴ, ἃ μὴ γράφειν, ἀλλ' ἐκμανθάνειν· οὐ γὰρ ἴσα τὰ γραφόμενα, καὶ οὐκ ἐκπιστεῖν· ὅθεν ταῦτα οὐδὲν πω πώποτ' ἐγὼ τούτων γεγράφακα· οὐ δ' ἔστι σύγγραμμα πλάτωνος οὐδὲν, οὐ δ' ἔσται· τὰ δὲ νῦν λεγόμενα, Σωκράτους ἴσθι καλοῦ καὶ νέου γεγονότος. ἔρρωσο, καὶ πείθου· καὶ νῦν ἐπίστολὴν ταύτην νῶν πρῶτον πολλάκις ἀνάγνωθι, καὶ ἀνάκαυσον· ταῦτα μὲν ταῦτα. περὶ δὲ πολυξένου, ἐθαύμασας, ὅτι οὐ πέμψαι μίσει. ἐγὼ δὲ καὶ τὸν λυκόφρονος, καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐμοὶ ἐνόντων, λέγω καὶ πάλαι καὶ νῦν φύσιν αὐτὸν λέγειν, ὅτι πρὸς διαλεχθῆναι καὶ φύσει καὶ τῷ μαθόντι τῶν λόγων, πάμπολυ διαφέρει αὐτῶν· καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἱκανὸς ἀφελεῖν· ἐγὼ δ' οὐκ οἶδα τινὰ πολλαπλασίονα, ἀλλ' ἄκοντες. καὶ δοκεῖς μοί τοι παίνου μᾶλλον κεχρῆσθαί τε αὐτοῖς καὶ διαφθεῖραι. ταῦτα μὲν ἐμοὶ τούτων πολλά, ὡς ἐμοὶ τοιούτων. φιλοσοφίαν δὲ, ἃ μὲν αὐτὸς χρῆ, σφόδρα χρῶ· ἃ δὲ δίον τε, ἀποδύσασθαι χρῆσον καὶ ἀπόπιμψον. λάβεται δόξα καὶ ἀποδύσασθαι· ὑπόχρεω δέμοι καὶ φιλοσοφίαν εἰσὶ ἀφῆς αὐτὸν, ἔξειν προθύμως ἀφήκαζει. ἦν ἐκπῶν λαμπρῶν δ' ἐποίησας ἀφεὶς· ἐλαφρὰ δὲ ἐδόκησις, καὶ ἐμοὶ τῶν οἰκείων αὐτῶν· καὶ ἐμοὶ ἐγκάσασον τῶ ἀφίστωνος· ἐπίστιλαι γάρ μοι αὖθις ἀδικῆ ἐμὲ ἔχον, ἐκείνας καὶ σὺ ἄθη, μὴ ἐπιφέρειν· καὶ ἐμοὶ λυσιλέοντος, πάλιν δὲς ἐπὶ ἄξιον· μένος γὰρ τῶν ἐκεῖ κελίαν ἀφήναζε ἀφικομένων, οὐδὲν μεβάλιζ τοῦδε τῆς σῆς καὶ ἐμῆς σωσούσης. ἀλλ' ἄλλ' ἀγαθὸν καὶ ὠδὶ τὰ βελτίω λέγειν τοῦδε τῶν γεγονότων, διατελεῖ.

τῷ αὐτῷ, τρίτῃ.

π Λάττων διοσουσίῳ χαίρειν ἐπιστίλασ', ἆρ' ἀρθῶς αὖ τυγχάνομι τ' Ελληνίσης προσρήσεως, ἢ μᾶλλον καὶ τὰ νῦν ἐμοὶ σωνίθεσαν γράφειν ὧν πράττειν ὧσ τάχ' ἄθη ὠ ταῖς ἐπιστολαῖς τοὺς φίλους προσαγορεύειν; σὺ μὲν ἴσ' ὅτι καὶ ἐγὼ θεὸν ὡς ἥδιστα ἐποίουν τότε διωρεῦντες, προσεῖπες ὠ ὀλιφοῦς αὐτῷ τοὔνομα σωπύσας τῷ ῥήματι· καὶ γράφας ὡς φασὶ χαίρειν καὶ ὑδόμων βίστον διάσωζε τυραννούσης. ἐπὶ δὲ, οὐδὲ ἀνθρώπῳ, κλίνοσι μὰ Δία δὲ τῷ, παρακελευσάμενο ἂν σθαι ἔλεγε. θεῷ μὲν, ὅτι ἂν φύσιν προστάττοι μ' ἀν. πόρρω γὰρ ἡδονὴς ἴσθυντι καὶ λύπης, ἐν θείοις· ἀνθρώπῳ δὲ, ὅτι τὰ πολλὰ ἐλάβλω ἡδονὴ καὶ λύπη γυναικὸς ἀνομαδίαι καὶ λίθω καὶ ἀφροσύνῃ καὶ ὕβριν πίκτουσα ὠ τῇ ψυχῇ καὶ ταῦτα μὲν, οὕτως ἀρίσθω παρ' ἐμοῦ ἂν τ' προσρήσεως· σὺ δ' αἰσχύνους αὐτὰ, ὅπη βούλει δέχεσθ', ταύτη δέχου. φασὶν δ' οὐκ ὀλίγοι, λέγειν σὲ πρὸς ἡμᾶς τ' ἂν οὐ προσβαύειν· ὡς αὖκ σοῦ ποτε λέγοντος; ἀκούσας ἐπὼ μέλοντος τὰς τε ἐλληνίδας φλεως ὠ σικελίᾳ οὐκίζειν, καὶ συρακουσίοις ἐπικουρεῖται πλὼ αἰχμὴν, αὐτὸ τυραννίδος αἰῳ ἐκσιλέαν μεταῤῥάπτα, ταῦτ' ἄρα σὺ μὴ τότε διεκώλυσα ὡς σοῦ φῶς, σοῦ σφόδρα προθυμουμένου. ναὶ δὲ λίῶσα διδάσκομαι σφαῖ αὐτὰ ταῦτα. καὶ τοῖς διανοήμασι τῆς σοῦς, πλὼ σὴν αἰχὴν ἀφαιρούμεθά σε. σὺ δ' ἐμοὶ τὶ ὄφ. τοὺς λόγους τοὺς ὠφιλῇ, γιγνώσκεις αὐτός. ἀδικᾶς δ' ἄλλο ἐμὲ τὰ παντάπασ τ' γεγονότων λίτων. ἄδηκτ' ὑπὸ φιλοσίδου καὶ ἄλλων πολλῶν, πρὸς τὸν μεθοφόρους καὶ ὡς ἐ συρακουσίων πλῆθος διελθόν, ὄφ. δ' μόνοι οὐ ἀκροπόλι. τοὺς δ' ἔξεσθαι ἔτι γίνοιτο ἁμάρτημα πᾶν ὡς ἐμὲ πρέπειν, σὺ φάσκοντάς ἡμᾶς πάντα ἐμοὶ πείσεσθαι. σὺ δ' αὐτὸς οὐδὲν σαφίσταται τῶν πολιτικῶν ἐμόσοι κοινῇ πραγματευσάμενον ἐκάστα. ὀλίγα δὴ καταρχὰς ὅτε τι πλέον ποιεῖν αὖ ὠφέλον. ἄλλα τε ἔρκεια ἅπαξ καὶ τοῦδε τὰ τῶν νόμων προσήμια ἀπουσιάσαντα μετέωρα, χωρὶς ὧν σὺ προσίγραφας ἥτις ἴσθρος. ἀκούω γὰρ ὕστερον ὑμῶν τινας αὐτὰ διασκευωρεῖν. ὄφ. μὲν ἐκάστοτε ἔσται, ὀῖς δ' ἐμοὶ ἦθος δυναμένοις κρίνειν. ἀλλ' εἶεν ὅπερ ἀρτίως ἔπον, οὐ διαβολῆς προσδόκιμαι πρός τε συρακουσίους, καὶ αὖ τινας ἑτέρας πείθειν λίσσων αὐτά. ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἀπολογίας πρός τε τὰ νῦν προτόδαι γεγομένη διαβολὴ· καὶ νῦν μετ' ἐκείνῳ μείζω φυομένῳ καὶ σφοδροτέραν. πρὸς δύο δέμοι, σπουδῆς ἀναγκαίου φύσασθαι τὰς ἀπολογίας. πρῶτον μὲν, ὡς ἐμοὶ τῶς σοι ἔφυγεν κοινωνὸν τοῦδε τὰ τῆς

πόλεως πράγματα. Σὺ δὲ λάβετον, ὡς οὐκ ἐμὲν ταύτην ἔρηκας συμβουλήν· οὐ δὲ μέλλοντί σοι καθιστάναι ἑλλησπόντιον πόλεις, ἐμποδὼν ἐμὲ γενέσθαι. πλὴν οὖν ἀρχὴν ὧν εἶπον, τοῦδε πρότερον ἄκουε πρότερον. Ἦλθον καλούμενος εἰς συρακούσας, ὑπό τε σοῦ καὶ Δίωνος. τῷ μὲν δοθὲν μισθοῦ παρ' ἐμοὶ καὶ ξένου πάλαι γεγενότος. οὐ γὰρ ἱλαρὸς δ' ὄντως μέσῃ τῇ καὶ ἡδυσπαθεῖ. ὧν δὲ παντάπασι χρέα ἦν τοῖς νοῦν μὴ σμικρὸν κεκτημένοις, μέλλουσι τοῦδε τοσούτων ὅσα ἦν τότε τὰ σὰ, βουλεύεσθαι. σοῦ δὲ ὄντος μὲν σφόδρα νέου, πολλῆς δὲ ἀπειρίας οὔσης τοῦδε σοὶ, τούτων ὧν ἐμπειρον εἶναι γεγονέναι, μὴ σφόδρα ἀγνῶτος ἐμοί. ἦ μετὰ τοῦτον, εἴτ' ἄνθρωπος, εἴτε θεὸς, εἴτε τύχη τὶς μετὰ σοῦ, Δίωνα ἰδεῖσα, καὶ ἐλεήσασα μόνος. ἐρῶ οὖν ὅτεπερ τότε πολιτικῶν εἶναι κοινωνίαν πρὸς σὲ; ἦν μὲν ἔμφρονα κοινωνὸν, ἀπολωλεκέναι· ἦν δὲ ἄφρονα, ἐρῶν τι μετὰ πονηρῶν μὴ πολλῶν ἀνθρώπων ἡγεμονεύειν. νῦν αὖ χρῆναι, σίγα μοι σὺ αὖ χεῖν. Τοῦτο δὲ τοιούτων ἀνθρώπων ἀρχόμενον. οὐ δὴς τὶ χρὴ πιεῖν ἐμέ. μῶν οὐκ ἔστ' ἐμοὶ ἀποίνων αἰσχιστον ἐκ τῶν λοιπῶν; τὰ μὲν πολιτικὰ χαίρειν ἐᾶν, βλακεύομενον τὰς ἐκ τῶν φθόνων διαβολάς· ὑμᾶς δὲ πάντως καὶ πάντ' ἀλλήλων χωρεῖν γεγονότας μὴ διαφόρους ὄντας, πειρᾶσθαι φίλους ἀλλήλοις ὅτι μάλιστα ποιεῖν· τούτων δὲ μὴ σὺ μάρτυς, ὃν ἐξ ἐμοῦ ἐγὼ πεύσομαι, οὐκ αὐτίκα πώποτε μὴ μέγις μὲν, ὅμως δ' ὁμολογήθην νοῦν, τολμῆσαι μὴ εἰκαθεῖν ἐμέ, ἐπεισθὲν πόλεμος ὑμᾶς καταπεῖχεν· εἰρήνης δ' αὖ γενομένης, ἐλθεῖν ἐμέ τε καὶ Δίωνα εἰς συρακούσας. σὲ δὲ καλεῖν ὑμᾶς μὴ ταῦτα μὴ νῦπος ἐγίγνετο τῆς ἐμῆς ὡς συρακούσιος ἀποδημίας πέρι τῆς πρώτης, καὶ τῆς πάλιν οἴκαδε σωτηρίας. ἦ δὲ λάβετον, εἰρήνης γενομένης ἐκάλεις με. οὐ κατὰ τοὺς ὁμολογίας, ἀλλὰ μένον ἦκειν ἐπίστασθαι. Δίωνα δ' ἰσοῦδος ἔφασθαι παραπέμψασθαι. ὃς ταῦτα οὐκ ἦλθον, ἀλλὰ καὶ Δίωνα τότ' ἀπεχθόμενον. ὥστε γοῦν ἦ βέλτιον, ἐλθεῖν ἐμὲ καὶ ὑπακοῦσαί σοι. ἦ δὲ μετὰ ταῦτα, ὕστερον οἰκαδε τῷ εἰρήνης ἀφίκετο καὶ ἐπιστολαὶ παρὰ σοῦ. τῶν δ' οὐ ταῖς ἐπιστολαῖς γραμμάτων ἦρχεν, ὡς αὖ ἀφίκωμαι, τὰ Δίωνός μοι γενήσοιτο πράγματα πάντα, καὶ τὰ νῦν ἦν ἐμὸν μὴ ἀφικομένου δὲ, ταναντία. αἰσχύνομαι δὴ λέγειν, ὅσαι τότε ἐπιστολαὶ παρὰ σοῦ, καὶ παρ' ἄλλων ἦλθον ὄφρ' σὲ ὄφρ' ἵνα Δίωνα μὴ σικελίαι· καὶ παρ' ὅσους τῶν ἐμῶν οἰκείων καὶ τῶν γνωρίμων· καὶ πᾶσαι διακελευόμενοί μοι ἰέναι, καὶ δόμεναι σοὶ πάντως ἐμὲ πείθεσθαι. ἐδόκει δὴ πᾶσιν ἀρξαμένης ἐκ Δίωνος, δεῖν ἐμὲ ταῦτα καὶ μὴ μαλθακίζεσθαι. καί τοι τίνα ἦλικίαν αὐτοῖς προὐτεινόμην καὶ τοῦδε σοῦ διέχρεζόμην, ὡς οὐκ ὄφρ' τ' ἴσον αὐτὰ κείσεται τοῖς διαβάλλουσιν ὑμᾶς καὶ βουλομένοις ἐς ἔχθρας ἐλθεῖν. ἐάρων γὰρ καὶ τότε μὴ νῦν ὁρῶ, τὰς μεγάλας οὐσίας καὶ ὑπερόγκους τῶν τε ἰδιωτῶν καὶ τῶν μοναρχῶν φθόνῳ, ὅσῳπερ αὖ μείζους ὦσι, βοσύτῳ πλείους καὶ μείζους βύς διαβάλλοντας, καὶ πρὸς ἡδονὴν μὲ τὰ αἰσχρὰς βλάβης ὁμολοῦντας, ἐμφυσας· νῦ καινὸν οὐδὲν μεῖζον γενᾷ πλοῦτός τε καὶ ἡ τῆς ἄλκης ἐξουσία· ἄμωμος δ' οὖν πάντα ταῦτα χαίρειν ἐάσας, ἦλθον. διανοηθεὶς, ὡς οὐδένα λόγῳ τῶν ἐμῶν φίλων ἐμὲ αἰτιᾶσθαι ὡς ὄφρ· πλὴν ἐμὴν ἁμαρτίαν, τὰ σφέτερα πάντα, ἐξὸν μὴ ἀπολέσθαι, διώλετο. ἦλθον δὲ, δόξαν ὄφρ δὴ σὺ πάντα ταῦτ' εὖ θεὸν ἥκοντα. ἐπὶ μὴ ἔων, ἐξίουν δ' ὅπου καὶ τὰ πλὴν ὁμολογίαν τῶν ἐπιστολῶν πρῶτον μὲν, καὶ τάχιον Δίωνα οἰκειωσάμενον φράζων πλὴν οἰκειότητα. ἰὼ εἰ ἐμοὶ τότε ἐπείθου, τάχ' ἂν βέλτιον τῶν νεῶν γεγονότων ἔχοι, καὶ σοὶ καὶ συρακουσίοις καὶ τοῖς ἄλλοις ἕλλησιν, ὡς ἐμὲν δόξα μαστεύεται. ἔπειτα τὰ Δίωνος, τοὺς οἰκείου ἔχειν ἐξίουν. καὶ μὴ διαπέμπεσθαι τοὺς διαπεμπομένους, οὓς οἶδα σύ. πρὸς δὲ τούτοις, ᾧμην δεῖν ἦν καὶ οἰκειοῦν ἔτι μᾶλλον ἐωυτῷ τὰ αὐτῷ κομίζεσθαι, καὶ μᾶλλον ἔτι καὶ οὐχ ἧττον ἐμοῦ παραγενομένου πέμπεσθαι. τούτων οὐδενὸς τυγχάνων, ἐξίουν ἀπιέναι. ἦ μετὰ ταῦτα, ἔπειδὴς με μεῖναι ἦν οἰκειοῦν φάσκων πλὴν Δίωνος ἀποδόμενος οὐσίαν πᾶσαν, τὰ μὲν ἡμίσεια ἀποπέμψειν εἰς κόρινθον. τάλλα, τῷ παυσίν ἡγεμονεύειν αὐτῷ. Πολλὰ ἔχων ἀπεῖν, ὧν ὑπερόμενος, οὐδὲν ἐπείνασας, ὄφρ δὲ πλῆθος αὖτ' συντόμως. τὰ δὲ χρήματα πάντα ἀποδόμενος ἀπέσας Δίωνα, φάσκων ἀπολέ

σειν αὖθις τῷ πείθειν, ἐν κηλοφώνακι θαυμάσει τοῖς ὑποφόσιον ἀπαίσιος, νεανικώτατον ἐπίδηκας· μαχεῖλιῶ γὰρ οὔτε κηλῶν, οὔτε καμψίνη, οὔτε δικαίως, οὔτε ξυμφέρουσιν, ἵνες ἐμὲ ἐκφοβεῖν ὡς ἀγνοοῦντα τὰ τότε γιγνόμενα, ἵνα μὴ δι' ἐτῶ ζηζίλιω τὰ χρήματα ἀποπέμπεθαι. ἐνίοκα γὰρ ἡρακλείδην ὀξέσαλις, οὔτε συρακουσίοις δοκοῦν δικαίως οὔτ' ἐμοὶ, διότι μετὰ θεοδότου καὶ εὐρυβίτ σωκλείδιον μὴ ποιεῖν ταῦτα, ταύτην λαβὼν ὡς ἰκανὴν πρόφασιν εἶπις, ὅτι καὶ πάλαισι δῆλος εἶμι. σοῦ μὴ οὐδὲν ὀρεστίζω, λίωνος δὲ καὶ τῶν λίωνος φίλων καὶ οἰκείων. καὶ ἐπειδὴ νῦν θεοδότης τῇ ἡρακλείδης σὺ διαβολαῖς εἶσιν οἰκεῖοι λίωνος ὄντες, πᾶν μαχεῦμαι, ὅπως οὔτοι μὴ δύσουσι λίκλιω. καὶ ταῦτα μὲν ταύτη. τοῦδε τὰ πολιτικὰ κοινωνίαος τῆς ἐμῆς καὶ σῆς. καὶ εἴπκε ἐτέραν ἀλλοτρεότητα οἰκείδης σὺ ἐμοὶ πρὸς σέ, ἐούτως εἶκε ταύτη πάντα ταῦτα γιγνοίαι, καὶ μὴ θαύμαζε. οὐδὲν γὰρ αὖ ἔχω τί γε νῦν αὐσθοὶ φανούμην σὺ λίκως, πειθθεὶς ὑπὸ τῶ μεγάθους τῆς σῆς ἀρχῆς, ἐν μὲν παλαιὸν φίλον ἢ ξυέον, καιρὸν πράττοντα δεῖ σὲ μαθεῖν σου χέρεω, ἵνα σῦπος εἴπω, ῥᾷον μὲν προδίναι· σὲ δὲ ἐν ἀδικοῦντα ἐλέσθαι, ἢ πᾶν σθαῖ, ὅπη σὺ προσίταῖς οὖσα χρημάτων δικλονότη· οὐ δὲ γὰρ αὖ ἔτθρον ἔφησεν αἴλιόν ἰως εἶναι τῆς ἐμῆς μεταβολῆς, ἐμὲ τε βαλόμενα· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ταύτη γενέσθω, πλὴν ἐμὲν καὶ σὸν λυκοφιλίαν καὶ ἀκοινωνίαος δεῖ σὲ ἀπειρήσασθαι. χρῆν δ' ἐς λόγον ὁ λόγος ἥκαιμι ξυνιχὴς τῷ νῦν δὴ γενομένῳ· πειδοῦμαι τὸ λύτρον ἀπολογήσιον ἔφην εἶναι· σκόπει δὴ καὶ πρόσιχε πάντως, αὖτί σοι φθάσθαι δέξω καὶ μὴ τἀληθῆ λέγειν. φημὶ γάρ σε ἀρχεδήμου παρόντος ἐν τῷ κύκῳ καὶ ἀρίστου κείτου, χρῆν ἐμὲ ἄρας πρότερον ἔπεσι τῆς ἐμῆς ἐκ συρακουσῶν εἶκα δ' ἀποδημίαος, ἀνεῶ δὴ λέγειν ἐμοὶ μεμφόμενον, ὡς ἡρακλείδου τίμιοι καὶ τῶν ἄλλων πάντων μᾶλλον, ἢ σοῦ μέλοι, καί μ' τούτων εἵνεκα τίον διηρώτησας, ἐμὲ μονδίαν κατ' ἀρχὰς ὅτ' ἦλθον, κελεύων σὲ τὰς πόλεις τὰς ἐλλωίδαος κατοικίζειν· ἐτῶ δὲ συνηχώρουν μεμνῆσθαι· καὶ ἔτι νεῶ μοι δοκεῖν ταῦτ' εἶναι βέλτιστα· ἐρώτιον δὲ ὦ διονύσι, καὶ τοὐπὶ τούτῳ τότε λειχεῖ· ἐρώμην γὰρ δῆσι, πότερον αὐτὸ τοῦτό σοι ξυμβουλεύσαμι μέσον, ἢ τι καὶ ἄλλο πρὸς τούτῳ· σὺ δὲ καὶ μάλα ἀπεκρίνω μεμνημένως καὶ ὑβριστικῶς ἐς ἐμὲ ὡς ἔφου, διὸ δ' τότ σοι ὕβρισμα, νῦν ὕπαρ αὐτ' ἐνέφηνε γίγνον· εἶπις δὲ καὶ μάλ' ἁπλόως γελῶν ἐμέμνημαι ὡς παυλθέντα μ' ἐκέλευας ποιεῖν πόλεις ταῦτα, ἢ μὴ φοιεῖν· ἔφην ἐτῶ κἀμέλησα μεμνῆσθαί σε. οὐκοῦν παυλθέντα ἔφαθα γεωμετρεῖν. ἢ πῶς. κἀτῶ τὸ μὲν ταῦτα δ' ἐπέμεινεν ἐπεῖν, οὐκ εἶπεν. φοβέμενος μὴ σμικροῦ ῥήματος οὖσα, ἐν ἓκ πλοῦν ὃν προσεδόκων, μέμνησθε γάρ αὐτ' ἀγνοεῖας· ἀλλ' ὧν ὧν οὖσα πάντ' ἔρρηται, ταῦτ' ἤδη. μέμνησθε διαζαλλομένου, ὡς οὐκ ἔων ἐτῶσι τῷ λαῷ ἐλλωίδαος ἐρρύσας ζὰ Καρθαγῶν, ἀκίζειν οὐδὲ συρακουσίους ἐπικρέμασαι, βασιλέων αὐτὴ τυραννίδος μεταστάσαντα. ζύτων γὰρ, οὐκ ἔπου ἐμοὶ πρέποντα ἔχοις αὖ ποτε λέγων μου κατὰ φθόσεσθαι. πρὸς δὲ ζύζυς, ἵνα σωφρισέρους ζύτων εἰς ἔλλιχον λόγους ἐτῶ δείλω αὖ ἔτις ἐκαιρότερον φαίνεζ κρίσας. ὡς ἐτῶ μὲν ἐκέλευον. ἐσὺ δ' οὐκ ἤθελες πράττειν αὐτό. καὶ μὴν οὐ χαλεπὸν ἐπεῖν ὀκαρῶς ὡς ἓν ταῦτα αἴρεσι πρὸ χρόνου, ἢ σοὶ μὴ συρακουσίοις, καὶ σικελιώταις πᾶσιν. ἀλλ' ὃ τἂν ἐμὲ φὺς μὴ ἐρρῶσθαι ταῦτα, ἔχω πλὴν δίκλιω. εἰ δ' ὁμολογεῖς, ἐμὲ μὲν ζῆν ἡγασάμενος εἶναι σοφὸν ἐν σκήχρου, πλὴν παλιωφλίαν αὐτῷ μεμασάμενος ἐκ τῷ φθόνους ἐς τἀληθῆ λόγον μετέσκηθι.

ΓΛΑΥΚΩΝ, ΛΙΩΝΙΣΥΡΑΚΟΥΣΙΟΙ ΔΕ ΠΡΑΤΤΕΙΝ. ΤΕΤΑΡΤΟ.

ΕΜΟΙ μὲν φαίνεται εἶναι δίκαιος τῷ χρόνου πλὴν ἐμοὶ προθυμίαν, τοῖς τὰς συμβεβηκυίας πράξεις· καὶ ὅλως πολλὴν ἔχον τοῖς αὐτῶν ἀσχολίαν εἰς τὸ ξυμπράττειν εἶναι, οὐκ ἄλλον τινὸς οὖσαν μᾶλλον, ἢ τῆς δ' ὑῖς καὶ λοῖς φιλοτιμίας. νομίζω γὰρ δίκαιον εἶναι, νοῦς ὄντας τῇ ἀληθείᾳ ἐπιεικεῖς,

πιεικῆς, καὶ πράττοντα σὺ τοιαῦτα, τυγχάνειν δόξης τῆς προσηκούσης. τὰ μὲν οὖν εἰς τὸ παρὸν ἐμοὶ θεῷ ἐπεῖν ἔχει καλῶς· τὰ δὲ σοὶ τ' μελέτων, ὁμήγυός ἐστιν ἀτῶν. αὐθρέκεια μὲν γὰρ καὶ τάχει τῇ ῥώμῃ διωγικῆν, δόξειεν ἂν καὶ ἑτέρων εἶναι λυπῶν. ἀληθείᾳ δὲ καὶ δικαιοσύνῃ, καὶ μεγαλοπρεπείᾳ καὶ τῇ σοὶ πάντα ταῦτα ὑχμοσύνῃ ξυμφάπτης αὖ τοὺς αὖ λοιμοποιευμένους τὰ δικαῖα τιμᾶν, ἐκήπως τῶν ἄλλων διαφέρειν. νεῶ οὖν δῆλον μέν ἐστιν ὃ λέγω· αἰσχυμυήσειν δὲ ὅμως δεῖ ἡμᾶς αὐτούς. ὅτι προσήκει πολίσι, ἢ παιδίων, τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διαφέρειν, τοὺς, διὸ τα δῆπου· φανερὸς οὖν δεῖ ἡμᾶς γενέσθαι, ὅτε ἰσμεὲν διοῦτοι διοί πᾶν Φαμέν· ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ ξυμ θεῷ εἰ πεῖν ῥᾴδιον ἔστω. τοῖς μὲν γὰρ ἄλοις, συμβέβηκεν αἰσχρὸν εἶναι πλανᾶσθαι πολλῶ τόπε, ἐμέλλουσι γνωσθῆναι. σὲ δὲ νεῶ ὑπάρχειν σοὶ τοιοῦτόν ἐστιν ὥστε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς οἰκουμένης ἐκαὶ καινικῶτερόν ἐστιν εἰπεῖν εἰς ἓν τόπον ἀφορᾶν. καὶ σὺ δούτῳ μάλιστα πρὸς σέ· ὡς οὖν ἐστὶ πάντων ὁρώμενος παρασκεύαζου, τόντε λυκοῦργον ἐκεῖνον ἀρχαῖον ἀποδείξεων καὶ ἐν κῦρον, καὶ εἴ τις ἄλλος πώποτε ἔδοξεν ἄβει καὶ πολιτείᾳ διαφέρειν. ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ πολλοὶ καὶ χαδὸν ἅπαντες οἱ τῇδε λέγουσιν ὡς πολλὴν ἐστὶν ἐλπὶς αἰσχρεθέντος διονυσίου διαφθαρῆναι τὰ πράγματα, ὀφθῆναι σύντε καὶ ἡρακλείδου καὶ θεοδότου καὶ τῶν ἄλλων γνωρίμων φίλο τε μέλαν. μάλιστα μὲν οὖν, μηδεὶς εἴη τοιοῦτος. ἐὰν δ' ἀρα καὶ γίγνηται τις, σὺ φαίνου ἐκ χρόνου· καὶ πρὸς δ' βέλτιον ἔλθοι τ' αὖ· ταῦτα δὲ ἴσως, γελοῖόν σοι φαίνεται εἶναι ἐμὲ λέγειν, διότε καὶ αὐτὸς οὐκ ἀγνοεῖς. ἐτῶ δὲ καὶ σὺ τοῖς θεάτροις ὁρᾶ τοὺς ἀτωνιστὰς ὑπὸ τῶν παίδων παροξυνομένους, μήτε δῆτα ὑπὸ γε τῶν φίλων, οὓς αὖ τις ὅπη τῇ μᾶλ' ἀσυνδέτως, καὶ δύνειαν παρακελεύεσθαι. νεῶ οὖν αὐτοί τε ἀτωνίζεσθε, καὶ ὑμῖν εἴ του δεῖ ἐπιτέλλειν. τὰ δ' αὐθάδη παρακελεύσεως ἔχει, καθάπερ καὶ ὑμῶν παρόντων. ἐπιτέλλειν δὲ καὶ ὅτι πέπρακται ὑμῖν, ἢ πράττοντες τυγχάνετε. ὡς ἡμεῖς πολλὰ ἀκούοντες οὐδὲν ἴσμεν. καὶ νεῶ ἐπιστολαὶ παρὰ μὲν θεοδότου καὶ ἡρακλείδου, ἥκουσιν εἰς λακεδαίμονα καὶ αἴγιναν· ἡμεῖς δὲ καθάπερ εἴρηται, πολλὰ ἀκούοντες τῇδε τῶν τῇδε, οὐδὲν ἴσμεν· σὺ θυμοῦ δὲ, καὶ ὅλα δυνεῖς ἴσθι, σαφεστέρως τῶ προσήκοντος ὑφαπτυλικὸς εἶναι. μὴ οὖν λανθανέτωσαν ὅτι σῇ τῶ αἱρέσιν τοῖς ἀνθρώποις, ἢ τὸ πράττειν δεῖν. ἢ δ' αὐθάδεια, ὀργὴ μία ξυόσης. Εὐτύχει.

Πλάτων Δρουλίκκᾳ, εὖ πράττειν. Γέμπτη.

Γράφω μὲν σωφρόνως καθάπερ ἐπέστελλες τῶν σῶν ἐπιμελούμενον, τοῦτε ταῦτα διατείνειν· δίκαιος δ' ἐμὲ καὶ ξυνοικεῖν καὶ ὁρᾶν ξυμβουλεύοντα λεγομένου συμβουλεύειν, τοῦτ' τε τῶν ἄλλων ὧν αὖ φράζῃς, καὶ ὡς εὖ φράζω λεῖν ταῦτα χρῆσθαι. πολλὰ μὲν γὰρ ὁ ἀνὴρ χρήσιμος· μάγιστον δὲ οὖ καὶ σὺ νεῶ εἰδὼς εἶ. διάτε πᾶσι ὑλικίαν, καὶ δῆ δ' μὴ τοὺς αὐτῷ πίστει ξυμβούλους εἶναι τοῖς νέοις. ἔστι γὰρ δῆπου φωνὴ τῶν πολιτειῶν ἑκάστη, καθάπερ ἑτέρων ζώων ἄλλη μὲν δημοκρατία, ἄλλη δ' ὀλιγαρχία. ἡ δ' αὖ μοναρχία. ταύτας φαῖεν μὲν αὖ ἐπίστασθαι πάμπολλοι· πλεῖστον δ' ἀπολείπονται τῷ κατανοεῖν αὐτάς, πλὴν ὀλίγων δήτινων. ἥκιστα μὲν αὖ οἶμαι τῶν πολιτειῶν πᾶσι αὐτῆς φθέγγηται φωνὴν, πρός τε θεοὺς καὶ πρὸς ἀνθρώπους, καὶ τῇ φωνῇ τὰς πράξεις ἐπομόσας ἀποδίδῶ, θάλλειτε ἂν ἐκ σώζεσθαι. μεμονημένη δ' ἄλλῃ διαφθείρεται. πρὸς ταῦτ' οὖν ὠφελίας σοι γένοιτ' ἂν ἔχ ἥκιστα αὖ χρήσιμος, καίπερ πρὸς ἄλλα ὢν ἀνόητος· τοὺς γὰρ τῆς μοναρχίας λέγεις, οὐκ ἥκιστ' αὐτὴν ἐλπίζω σωθῆναι τῶν τῇδε πᾶσι σὺν διατεινόντων· εἰς ταῦτ' οὖν αὐτῷ χρήσιμος, ὁπόσα τε αὐτὸς καὶ ἐκεῖνον πλεῖστα ὠφελήσεις. ἐὰν δ' τις ἀκούσας ταῦτα εἴπῃ, πλάτων ὡς ἔοικε προσποιεῖται μὲν, τὰ δημοκρατίᾳ ξυμφέροντα εἰδέναι. ὑβρὲν δ' ἐν τῷ δήμῳ λέγειν καὶ συμβουλεύειν αὐτῷ τὰ βέλτιστα, οὐπώποτε αἰσα

τὰς ἐφθέγξατο, πρὸς ταῦτ' εἰπεῖν, ὅτι πλάτων ἐμὲ οὐ τῇ παιτείδη γέγονε καὶ ἡμῖν καὶ τἄλαβεν ἥδη περιβόητον καὶ ἐνδιαμένον παρὰ τῶν ἔμπροσθεν, φλαὶ μὴ αὖ ἐμοὶ καὶ τῇ ἐκείνου ξυμβουλῇ πράττειν ἀπερ πάντων αὖ ἥδιστα καθάπερ παιτείσεως βούλεσθαι αὐτῷ, ἐμοὶ μάτην μὲν κινδυνεύσειν ἴσως, πλέον δ' οὐδὲν ποιήσειν. ταῦτ' οὖν δὴ ὅρα σκοπεῖσθαι αὖ καὶ σὺ ἡμῖν ξυμβάλλου. εἰ γὰρ δόξαιμεν ἀπάτως ἔχειν, φλαὶ αὖ χαίρειν ἡμῖν ἐάσειν, ἐκφερομένοις τῆς παιδὸς ἐμοὶ καὶ τοῖς ἐμοῖς ξυμβουλοῖς.

ΠΛΑΤΩΝ ΒΡΟΜΙΑ ΚΑΙ ΒΡΑΣΩ ΚΑΙ ΚΑΡΕΙΣΚΩ, ΑΝ ΠΡΑΤΤΕΙΝ. ΕΚΤΗ.

ἐ καὶ φαίνεταί μοι Θεόδωρος ὑμῖν τύχην ἀγαθὴν αὖ δι' ἔρωτα ἡμετέρας καὶ ἱκανῶς παρασκευάζειν. οἰκεῖος γὰρ δὴ μάλιστός τε ὑμῖν αὐτοῖς. καὶ χρείαν ἔχοντες, ὥστε ἀλλήλους εἰς τὰ μάγιστα ὠφελεῖν. βρομία μὲν γὰρ αὖτε ἵππων πλῆθος, οὔτε ἄλλης πολεμικῆς συμμαχίας οὐδὲν αὖ χρυσοῦ πρὸς γενομένου γένοιτ' ἂν μᾶλλον εἰς τὰ πάντα λυσιμελής, ἢ φίλων εἰσαίων τε καὶ ἦθος ἐχόντων ὑγιές. βράσῳ δὲ καὶ καρίσκῳ, πρὸς τῇ τῶν ἀνδρῶν σοφίᾳ τῇ καλῇ ταύτῃ φημὶ ἐγὼ καὶ πᾶν γέρων ὢν προσλῆψεσθαι ταῖς παιδὶ τοὺς πονηροὺς καὶ ἀλίσκους φυλακῆς καὶ ἥνος ἀμωμοκῆς λυσιμελεῖς. ἄπειροι γάρ εἰσι δίκης ἐμοῦ μὲν ἡμῶν μετείων ὄντων καὶ οὐ κακῶν, συχνὸν διατετρίφθαι τῷ βίου. διὸ δὴ τοῦτ' προσλῆψεσθαι φημι, ἵνα μὴ ἀνάγκαζωνται τῆς ἀληθοῦς μὲν ἀμελεῖν σοφίας. τῆς δὲ ἀνθρωπίνης τε καὶ ἀναγκαίας ἐπιμελεῖσθαι μᾶλλον, ἣ λέγω. ταύτην δ' αὖ πῶς λυσαμεν, βρομίας μοι φαίνεται φύσει τις (ὅσα μήπω ξυνίεμεν) καὶ τέχνῃ λίμπειρείας εἰληφέναι. τί δῆτα δὴ λέγω· σοὶ μὲν βρομία, πεπειραμένος βράσου καὶ καρίσκου πλέονα ἢ σύ, φημὶ καὶ μάλα μακρῷ μᾶλλον ἐξιόντος ἀξιοπιστότερα ἢ σοὶ τούτων τῶν γιγνομένων. ἔχεται δὴ παντὶ ξυμβουλεύω δικαίῳ τρόπῳ τούτων τῶν ἀνδρῶν, μὴ πάροδον ἡγουμένῳ. καρίσκῳ δὲ καὶ βράσῳ πάλιν βρομίου αὖτε τέχνῃ ξύμβουλός εἰμι. καὶ πειρᾶσθαι ταῖς αὐθέξεσιν ἀλλήλων εἰς μίαν ἀφικέσθαι φιλίαν ξυμπλοκήν. αὖ δῆτις ὑμῶν ἄρα ταύτην πω, λύειν δοκῇ, δι' γὰρ ἀνθρώπινον οὐ παντάπασι σίσαιον, λύρα παρεῖμαι καὶ ὗς ἐμούς, πέμπτε μοι φῶς καὶ τήγορον ἐπίσολήν· δίκαιον γὰρ λίκῃ τε καὶ αἰδεῖ τοὺς παρ' ὑμῶν οὕτω δὴ ἐλθόντας λόγους, ἐμοὶ φ λυθεὶ μέγα τύχρι γενόμενον ἐπῳδῆς ἴσον νοσοῦντι μᾶλλον αὖ συμφῦσαι καὶ σωθῆναι πάλιν εἰς πλὴν πρῶτ' πάρχουσαν φιλότητά τε καὶ κοινωνίαν. λῷ δ' ὅταν μὲν φιλοσοφῶμεν ἅπαντες ὑμεῖς τε καὶ ὑμεῖς ὅσον αὖ λυσώμεθα καὶ ἐκάστῳ παρείκῃ κύρια τὰ νῷ κεχρησμῳδημένα ἔσται. φ δὲ αὖ μὴ σπεύδωμεν ταῦτα, οὐκ ὀρθῶ φήμην γὰρ ἀγαθὴν μαντεύομαι. καὶ φημὶ δὴ ταῦθ' ἡμᾶς πάντ' ἀγαθὰ ποιήσειν, αὖ θεὸς ἐθέλῃ. ΤΑΥΤΗΝ πλὴν ἐπίσολὴν πάντας ὑμᾶς χρὴ ὄντας αὐτοκρανῶνας χρή. μάλιστα μὲν ἀθρόους· εἰ δὲ μή, κατὰ δύο κοπῇ, καὶ τὰ λυσάμενα εἰς δύο τ' ὄδὶ πλειστάκις. καὶ χρῆσθαι σωθέντι τῷ νόμῳ κυρίῳ, ὅ δὴ δίκαιον. ἐπομένους ἅπαντας δῆ τε ἅμα μὲν ἀμούσῳ καὶ τῇ τῆς ἀπουσίας ἀθλιότητι, καὶ ἐν τῶν πάντων θεὸν ἡγεμόνα τῶν τε ὄντων καὶ τῶν μελλόντων, τόν τε ἡγεμόνος καὶ αἴτιον παντάπασι κύριον ἑπομένους. ὧν αὖ ὄντως φιλοσοφῶμεν, εἰσόμεθα πάντες σαφῶς εἰς λυσάμενοι αὐθρώπων ἀνάγκας.

ΠΛΑΤΩΝ ΤΟΙΣ ΛΙΩΝΟΣ ΟΙΚΕΙΟΙΣ ΤΕ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΟΙΣ, ΑΝ ΠΡΑΤΤΕΙΝ. ΕΣΔΟΜΗ.

ἐ ΤΕΣΤΕΛΑ τέμοι νομίζω λῶν πλὴν δικαίαν ὑμῶν ἢ πλὴν αὐτὴν ἣν ἔχει λίων. καὶ δὴ καὶ κοινωνῶν δικαιολογεῖσθαί μοι, καθόσον δύο τέ ἐμι ὄρτῳ καὶ λόγῳ. λτὼ ἢ ἐμὴ δόξα καὶ ἐπιθυμίαν πλὴν αὐτὴν ἔχει τι ἐκείνῳ ξύμφημι καὶ νανύσθαι· εἰ δὲ μή, ἐκβαλεῖσθαι πολλάκις. τίς δῆτ' ἐκείνου δικαία καὶ ἐπιθυμία, χαίρειν ἐᾶν κάζειν, ἀλλ' ὡς ἐλῶς σαφῶς ἐπομαι αὖ. ὅτε γὰρ καταρχὰς εἰς συρακούσας ἐτὼ ἀφικόμην, χαίρειν ἔτι τε παρά-

πεπαράνυτα γενεάς, λίαν ἔχε πάνυ ἀλικίαν, ἣν τὰ νεᾶ ἐπαινέσαι γένοιτ. καὶ ἦν ἔχει τότε δόξαν, ταύτην καὶ διατέλεσεν ἔχων. συρακουσίους δὲ θαυμάσαι δεῖν ἐλευθέρους εἶναι καὶ τὰ νόμους ἔχοντας ἀρίστους οἰκεῖαι. ὥστε οὐδὲν θαυμαστὸν εἴ τις θεῶν καὶ ἔξω-θεν, εἰς πάνυ αὐτὰ δόξαν ταῦτ' πολιτείας, ἐκείνῳ γενέσθαι σύμφωνα ποιήσειε. τίς δ' ἦν ὁ τρόπος τῆς γενέσεως αὐτῆς, οὐκ ἀπαίξιον ἀκοῦσαι γέ μοι καὶ μὴ ἐμοί. πειράσομαι δὲ ἐξ ἀρχῆς αὐτὴν ἐπὶ σὲ καὶ ὑμᾶς διελθεῖν. ἔχει δὲ καιρὸν τὰ νεᾶ. νέος ἐπὶ πότε ὤν, πολλοῖς δὴ παν-ὸν ἔπαθον ᾠήθη ἐκάστοτε ἐμαυτῷ γενόμενα κύριος, ὡς τὰ κοινὰ τῆς πόλεως διοικεῖσθαι. καὶ μοι τύχαι ἦσαν τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων, τοιαῦτ' παρ-ῆν. ἔπασ' πολλῶν γὰρ τῆς τότε πολιτείας λοιδορουμένης, μεταβολὴ γίγνεται. καὶ τῆς μεταβολῆς, εἰς καὶ πεντήκοντα ἄνδρες προὔστησαν ἀρχόντες. ὧν δικα-σταὶ μὲν, οἱ ἄστει. δίκας δ' οἱ πειραιεῖ. ταῦτ' τε ἀγορανόμοι καὶ ἄστυνόμοι τούτων, ὅσα τ' οἱ τοῖς ἄστεσι δοκοῦντα εἶναι. τελέοντα δὲ πάντων ἀρχοντες καὶ τέσσαρες αὐτοκράτορες. τούτων δή τι-νες, οἰκεῖοί τε ὄντες καὶ γνώριμοί τύγχανον ἐμοί. καὶ δὴ καὶ παρεκάλουν αὐτούς, ὡς ἐπὶ προσήκοντα πράγματά με. καὶ ἐγὼ, θαυμαστὸν οὐδὲν ἔπαθον ἔπασχ' νέος. φύσιν γὰρ αὐτοὺς ἔχοντας ἀλίκου ἔθους, ἐπὶ δίκαιον τρόπον ἄγοντας διοικεῖσθαι δὴ πὼ πόλιν, ὥστε αὐτοῖς σφόδρα προσεῖχον τὸν νοῦν, τὶ πράξουσι. καὶ ὁρῶν δή που τοὺς ἀνδρας ὀλίγῳ χρυσῶν ἀργυρίων ἐξελέξαντας πὼ ἐμπροσθεν πολιτείαν, ταύ-τ' ἄλλα καὶ φίλον ἄνδρα ἐμοὶ πρεσβύτερον Σωκράτη οὐ ἐγὼ ἔτι δεῦρο οὐκ ἂν αἰσχυνοί-μην ἐπῶν διαυτάξων εἶναι τῶν τότε ἐπί τινα τῶν πολιτῶν μεθ' ἑτέρων ἐπιμπον, βίᾳ ἄξοντα ὡς ἀποθανούμενον. ἵνα δὴ μετέχοι τῶν πραγμάτων αὐτοῖς. εἴτε βουλοιτο, εἴτε μή. δ' ἐξ ἐπείθετο. πολὺν δὲ παρεκινδύνευσε παθεῖν, πρὶν ἀνοσίων αὐτοῖς ἔργων γενέσθαι κοινωνός. ἃ δὴ πάντα ἐγὼ δρῶν καὶ ἕλιγ' ἄλλα διαυτὰ οὐ σμικρὰ, ἐδυσχέ-ραινά τε, καὶ ἐμαυτῷ ἐπαινήσαιον ἐκ τῶν τότε κακῶν. χρόνῳ δὲ οὐ πολλῷ, μετέπεσε τὰ τῶν τεσσάκοντά τε καὶ πᾶσα ἡ τότε πολιτεία. πάλιν δὲ, βραδύτερον μὲν, ἔλ-κει δήμου, ἐπὶ τοῦτ' πράττειν τὰ κοινὰ καὶ πολιτικὰ ἐπιθυμία. ἦν οὖν καὶ οἱ ἐκείνοις ἄτε τεταραγμένοις, ἀλλὰ γιγνόμενα, ἄλις οὐ δυσχεραίνειν. καὶ οὐδέν τι θαυ-μαστὸν ἦν τι μανίας ἐκ χερῶν γίγνεσθαί τίνων ἰσὶ μάλιστα μεταβολαῖς. καί τοι πολ-λῇ γε ἐχρήσαντο οἱ τότε κατελθόντες ἐπιεικείᾳ. καὶ τὰ δίκαια τύχαι οὖ ἦν ἐπὶ τοῦτον ἡμῶν σωκράτη ἔχον λιθοστεύοντές τινες, εἰσάγουσιν εἰς δικαστήριον, αἰσχιστάτην αἰτίαν ἐπικαλοῦντες, καὶ πάντων ἥκιστα Σωκράτει προσήκουσαν. ὡς ἀσεβῆ γὰρ οἱ μὲν εἰσάγαγον, οἱ δὲ, κατ-ψηφίσαντο, καὶ ἀπέκτειναν, ὃν τότε τῆς αἰσχίστου ἀτιμίας ἐκ ἐθελήσαντα μεταχεῖν τοῦτ' οὐκ τῶν τότε φευγόντων φίλων, ὅτε φεύγοντες ἰδιωτεύ χρωσ αὐτοί. σκοπῶν δήμοι ταῦτά τε, καὶ τοὺς αἰθρώπους τοὺς πράττοντας τὰ πο λιτικὰ, καὶ τοὺς νόμους γε καὶ ἔθη, ὅσῳ μᾶλλον διεσκόπουν ἀλικίας τὲ εἰς τὸ πρόσθεν προὔβαινον, τοσούτῳ χαλεπώτερον ἐφαίνετο ὀρθῶς εἶναί μοι τὰ πολιτικὰ διοικεῖν. οὔτε γὰρ ἄνευ φίλων αἰσχρῶν καὶ ἑταίρων πιστῶν, οἷόν τ' εἶναι πράττειν οὓς οὔθ' ὑπὸρ χρήτας ἦν εὑρεῖν εὐπετές, οὐ γὰρ ἔτι οἱ τοῖς τῶν πατρῶν ἤθεσι καὶ ἐπιτηδεύ μασιν ἡ πόλις ἡμῶν διῳκεῖτο. καινούς τε ἄλλους, ἀλιαίνειν ἐδόκει κτᾶσθαι. μετά τινος φειδωνίας. τά τε τῶν νόμων γράμματα καὶ ἔθη, διεφθείρετο. καὶ ἐπὶ πλέον θαυμαστὸν ὅσον, ὥστε μὲ τοπρῶτον πολλῆς μισὸν ὄντα ὁρμῆς ἐπὶ τὸ πράττειν τὰ κοινὰ, βλέπον τα εἰς αὐτὰ καὶ φθορόμενα ὁρῶντα πάντα πάντως, τελευτῶντα ἰλιγγιᾶν. καὶ δ' μὲν σωπεῖν μὴ ἀποσῆναι, μήποτε ἄμεινον αὖ γίγνοιτο τοῦτό τε αὐτὰ ταῦτα, καὶ δὴ καὶ τοῦτ' πὼ πᾶσαν πολιτείαν. τὸ δὲ πράττειν αὖ, τοῦτ' μᾶλλον ἀεὶ καιρούς. τελευ-τῶντα δὲ νοῆσαι τοῦτ' παισῶν τῶν νεᾶ πόλεων, ὅτι καὶ κῶς, ξύμπασαι πολιτεύοντ. τὰ δ' τ' νόμων αὐταῖς, ἀδύνατα ἐκ ἔχοντά ἐστιν, ἄνευ παρασκευῆς θαυμαστῆς τινος μὴ τύχης. λέξαι τε ἐνοῦ κάθηλα, ἐπαινῶν πὼ ὀρθὴν φιλοσοφίαν, ὡς ἐκ ταύτης ἐστὶ τά τε πολιτικὰ δίκαια καὶ τὰ τ' ἰδιωτ' πάντα κατιδεῖν. καὶ ὧν δ' ἐλύπει τὰ ἀνθρώπι-να γένη, πρὶν αὖ ἦ τὸ τῶν φιλοσοφούντων ὀρθῶς γε καὶ ἀληθῶς γένος, εἰς ἀρχὰς ἔλθῃ

τὰς πολιτικὰς, ἢ ἐν τῶν λωφεστέρων αὐτὰς θέλειν, ἕκτους μέρας θυσίας ὄντως φιλοσοφίαν. ταύτην δὴ τὴν διαίτην ἔχων ἐς ἰταλίαν τε καὶ σικελίαν ἦλθον, ὅτε πρῶτον ἀφικόμην· ἐλθόντα δέ, ὁ ταύτην λεγόμενος αὖ βίος ἀηδέστατος ἐφάνη μοι, ἰταλιωτικῶν τε καὶ συρακοσίων τραπέζων πλήρης, οὐδαμῆ οὐδαμῶς ἔρως μοι δόξας ἐμπεπλεγμένον ζῆν, καὶ μηδέποτε καιμῶμενον μένον νύκτωρ· καὶ ὅσα τούτοις ἐπιτηδεύματα ξυνέπεται τῶν βίων· ἐκ γὰρ τούτων τῶν ἐθῶν, οὔτ' ἄν φρένιμος οὐδεὶς ποτε γένοιτο τῶν ὑπὸ τὴν οὐρανὸν αὐθρώπων ἐκ νέου ἐπιτηδείων δεῖσθαι, οὕτω θαυμασίᾳ φύσει κρατῆσαι· σώφρων δὲ οὐδ' ἂν μέλλοι ποτὲ γενέσθαι. καὶ δὴ καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς ὁ αὐτὸς λόγος αὖ ἔσται. πόλις τε οὐδεμία ἂν ἠρεμήσαι κατὰ νόμους οὐδ' εὐστιχήσοιτο, αἰσχρῶν ἀνομίων ἀναλίσκειν μὴ λέγειν πάντα ἐς ὑπόβολάς· ἀρετὴν δὲ, ἐς ἅπαντα ἡγουμένων αὖ δεῖν γίγνεσθαι, πλοῦτον ἐς δύναμιν καὶ πόνους, καὶ ἀφροδισίων καὶ συνουσίας διακειμένων· ἀνάγκαιόν δ' ἐστὶν ταύτας τὰς πόλεις, εἰς τυραννίδας τε καὶ ὀλιγαρχίας καὶ δημοκρατίας μεταβαλλούσας, μηδέποτε λήγειν· δικαίᾳ δὲ καὶ ἰσονόμου πολιτείᾳ τὸν αὐτὸν αὐτῆς δυναστεύοντας, μὴ δ' ὄνομα ἀκούοντας, ἀπέχεσθαι· ταῦτα δὴ πρὸς θεῶν πρὸ ὀφθαλμῶν διανοούμενος, εἰς συρακούσας διεπορεύθην· ἴσως μὲν καὶ τύχῃ· ἔοικε μέντοι τότε μηχανωμένῳ μοι τῶν κρειττόνων, ἀρχὴν ἐκβαίνειν τῶν νῦν γιγνομένων πρᾶγμάτων ἐπὶ λίαν καὶ τῶν περὶ συρακούσας. δέος δὲ μὴ καὶ πλέον ἓν ἐὰν μὴ νῦν ὑμεῖς ἐμοὶ πείθησθε, ἐν ἀβέβαιον συμβαλλόμενος. πῶς οὖν δὴ λέγω πάντ' ἀρχὴν γεγονέναι τότε τότε πρὸς θεῶν εἰς σικελίαν ἐμὴν ἄφιξιν; ἐπὼ συγγενόμενος διονι τότε νέῳ, νομίζω δίκαιον τὰ δοκοῦντα ἐμοὶ βέλτιστα αὐθρώποις ἐμμένειν λέγειν, καὶ πρὰξαι αὐτὰ ξυμβαλλόμενος, εἰδέναι ὅτι τυραννίδος τινὰ χρόνον καταλυσιν ἐσομένην μηχανώμενος, ἐλαύθανον ἐμαυτόν. δίκαιον μὲν γὰρ δὴ μάλ' ἐμοὶ ἦν, πρός τε τἆλλα καὶ πρὸς τοὺς τότε ὑπ' ἐμοῦ λόγους λεγομένους, οὕτως ὀρθῶς ὑπήκοον καὶ σφόδρα, εἰς οὐδεὶς πώποτε ὧν ἐγὼ προσέτυχον νέων. καὶ τί ἐπίλοιπον βίου ζῆν ἠθέλησα, διαφθορότος τε πολλῶν ἰταλιωτῶν τε καὶ σικελιωτῶν, ἀρετῇ τε πλέονος ἢ δυνατὸς τῆς τε ἄλλης ἕνεκα πολιτικῆς. ἔδοξεν ἐπιτήδειον τοῖς τε τὰ τυραννικὰ νόμιμα ζῶσιν ἡδέα, μᾶλλον τῷ θανάτου τε καὶ διονύσιον γενομένου. μεθ' ὃν δὴ χρόνον, διενοήθη μὲν μόνον οὐ αὐτῷ ποτ' ἂν γιγνέσθαι ταύτην πῶς διάνοιαν, ἐμοῦ αὐτὸς λόγου τῶν ὀρθῶν λόγων ἔχοντος. ἐπὶ νομίζω δ' οὖν ὡ πῖον, ὧν μὴ διονύσιον ἐπέχοντα τὸν ἐᾶν γιγνέσθαι, τάχ' ἂν ξυλλαμβανόντ' θεῶν γενομένου δ' αὖ τ' διονύσου τόν τε αὐτὸ δίον καὶ τῶν ἄλλων συρακουσίων, ἀμήχανον ἂν μηχανήσασθαι γενέσθαι· πρὸς δὲ τούτοις φήθη δεῖν ἐκ παντὸς τρόπου, εἰς συρακούσας ἐλθεῖν ἐμὲ, κοινωνὸν τοῦ πονεῖν μεμνημένος, τόν τε αὐτῷ καὶ ἐμὲν σωκράτη, ὡς ἅπασιν ὠφελιμωτάτους εἰς ἐπιθυμίαν ἐλθεῖν αὐτὸν τῶν καλλίστου τε καὶ ἀρίστου δίου. ὃ δὴ καὶ νῦν ἐπραξάμην ἐγὼ διονυσίῳ ὡς ἐπιχείρησε μεγάλα ἐλπίσας ἔχειν ἄνευ σοφιστῶν καὶ θαυμάτων καὶ τῶν νῦν γιγνομένων κακῶν δίον αὖ δύναιμεν καὶ ἀληθινὸν ἐν πᾶσι τῇ χώρᾳ καταστῆσαι. ταῦτα λέγων ὀρθῶς διανοηθεὶς, ἔπεισε μεταπέμψασθαι διονύσιον ἐμέ. καὶ αὐτὸς ἐλέσθαι πέμπων, ἕκαστα ὅτι τάχιστα ἐκ παντὸς τρόπου, πρὶν ἄνεμον ἄλλους αὐτυχήσαντας διονυσίῳ, ἐπ' ἄλλον βίον αὐτὸν τῶν βελτίστου παρακρίψαι. λέγων δὲ ταῦτ' ἐλέγετο καὶ μακρότερα ἐκεῖνα πάντα· γοῦν καιρὸς ἦν μείζονος σπουδῆς, τῶν νῦν παρεγγυόντων θεὸς πού τύχη. καταλέγων δὲ τὴν τε ἀρχὴν τῆς ἰταλίας καὶ σικελίας, καὶ ὡς αὐτοῦ λυόμενον αὐτῇ, καὶ ὡς ποτ' ἂν, καὶ ὡς ἐπιθυμίαν τοῦ διονυσίου, φιλοσοφίας τε καὶ παιδείας ὡς ἔχοι σφόδρα λέγων, τούς τε αὐτοῦ ἀδελφιδοῦς καὶ τοὺς οἰκείους ὡς δυ παράκλητον εἶεν πρὸς ἐμοῦ λεγόμενον αἰεὶ λόγον καὶ βίον, ἐμεμνήκει τοί τε διονύσιον συμπαρακαλεῖν, ὥστε εἴ ποτ' ἔτι, καὶ νῦν ἐλπὶς πᾶσα ἀποτελεσθήσεται, τοὺς αὐτοὺς φιλοσόφους τε καὶ πόλεων ἀρχοντας μεγάλων ξυμβιῶναι γενομένους· τὰ μὲν δὴ παρακελεύματα, ἰοῦ ταῦτά τε καὶ ἕτερα πάμπολλα. νῦν δ' ἐμοὶ δόξαν, ἐν μὲν τῶν νέων ὅπη ποτὲ γένοιτο ἔχει φόβος. αἰ γὰρ ἐπιθυμίαι τῶν τοιούτων ταχεῖαι. καὶ πολλάκις

ἑαυτοῖς

ἑαυτοὺς ἀναιτίους φθορόμενοι. ὁ δὲ Λίωνος ὄθος, ἀπιστάμενος τῆς ψυχῆς πέρι φύσει τὸ ἐμβεβὼς ὢν, ἀλικίας τε ἤδη μετείλεφε ἔχων. ὄθον μὲν σκοτουμένῳ καὶ διϊσταζόντι, πότερον αὖ ἔστι πορευτέον καὶ ὑπακουστέον ἢ πῶς, ὅμως ἔρρηξε λέγειν ἀποτίλις τὰ διανοούμενα ἢ νόμων τε καὶ πολιτείας ἀποτελεῖν ἐγχειρήσει, καὶ νῦν πειρατέον ἔφ. πειρᾶσθαι γὰρ οὐκ μόνον, ἱκανῶς πάντα ἐξειργασμένος ἐσοίμην ἀγαθά· ταύτῃ μὲν δὴ τῇ διανοίᾳ τε καὶ τόλμῃ, ἀπέρα ἔοικεν, οὐχ ἥττης ἐδόξαζον. ἀλλ' αἰσχυνόμενος μὲν ἐμαυτὸν δ' μίγιστον, μὴ δόξαι μέποτε ἐμαυτῷ παντάπασι, λόγῳ μόνον ἀπεχρῶς εἶναι· ἐργον δὲ οὐδενὸς ἄποτε ἐκὼν ἀναθάψασθαι. κινδυνεύειν δὲ προλοῦναι, πρῶτον μὲν, πλὼ Λίωνος ξοσίαν τε καὶ ἑταιρείαν οὐ κινδυνεύοις ὄντως γιγνόμενος οὐ σμικρᾶς. ἔπ' ὀλίγοι πόθοι, εἴπατ' ἐκ ποιῶν ἔσαθ' Διονυσίου καὶ τῶν ἄλλων ἑρρῶν, ἔλθοι παρ' ὑμᾶς φύγων, καὶ αὐθρώπους ἐ ποίων. ὦ πλάτων, ἵκεσθαι φυγὰς, οὐχ ὁ πολιτῶν δόμοις οὐ δὶ ἱππέων οὐδὲ γυμνόμενος τῶν ἡμιόκαδ ζυὸς ἐχθρούς. ἀλλὰ λόγων καὶ πειθοῦς. ἧσι μάλιστα ὑπιστάμενον ἐτὸ, δυναμένων αὐθρώπους νέους ἐωθὸ τὰ ἀγαθὰ μὴ τὸ λίκαιον προδίπτειν, ἐς φιλίαν τε καὶ ἑταιρείαν ἀλλήλοις καθίστασθαι ἐκ ἔστ. ὧν οὐδείς καπὶ σὸν μέρος νῦν ἐτὸ καταλιπὼν συρακούσας, οὐθὰν πέρειμι· καὶ δ' μὲν ἐμὲν, ἔλαττον ἔνεισθός σοι φόβου φιλοσοφίᾳ δὲ ὑπ' ἐμοιμάζεις αἰεὶ, μὴ ἀτίμως φὼς ἔσαθ' τῶν λοιπῶν αὐθρώπων φθορίσθαι, πῶς οὐ προδίδωμι τὰ νῦν μετ' ἐμοῦ, μέρος ὅσον ἐωθὸ σοὶ γίγονται καὶ μεγαρῆι μὲν ἐπιβοικοῦσιν ἐντυγχάνομεν, ἔλθοις δ' πόθεν αἷμοι Corinthos, ἐφ' ἅσι παρεκάλουν, ἢ πάντων αὖ φαυλόταθον ἡγοῦ σεαυτόν. νῦν δ' ἀρὰ δ' μᾶκος τῆς πορείας καὶ δ' μέγεθος δὲ τῶ πλοῦ καὶ τ' πόνου ἑταιρίωμος, ὅπει φόβου καλίας ἀποφυξᾶσθαί πο τι; πολλοῦ γε μὴ δύσει· λεχθούτων δὲ ῥύτων, τῆς αὖ ἦν μοι πρὸς ταῦτα ἀνέχεμων ἀπόκεισις οὐκ ἔστιν· ἀλλ' ἧλθον μὲν κατὰ λόγον, ὡ λίκη τε, ὡς ἔοίν τε αὖθρωπον μάλιστα δεῖ τὰ τοιαῦτα καταλιπὼν τὰς ἐμαυτῷ διαφερβὰς οὔσας οὐκ ἀχάμενος, ἔπὶ τυραννίδα δουλοῦσαν οὐ πρέπειν τοῖς ἐμοῖς λόγοις, οὐδὲ ἐμοὶ ἐλεύθεντε, ἐμαυτὸν ἀναθέρωσα, μὴ δὲ ξοσίου μὴ τῆς φιλοσόφου ἀπέγκλητον μόρα παρέχοντα πονειλίστου γενομένης αὖ ἔτι καταμαθακισθεὶς καὶ ἀποδειλιῶν αἰσχύνης μιτέρον καὶ κῆς. ἐλθὼν δὲ, οὐ γοῦν δεῖ μακύειν, εὗρον τάσιας τὰ τῶδε Διονύσιον μισὰ ξύμπαντα καὶ διαζολῶν πρὸς πὼ τυραννίδα Λίωνας πέρι. ἤμυον μὲν οὖν, καὶ ὅσον ἀνανεώμιλω· σμικρὰ δ' οἷός τ' ἦν. μιλὼ δὲ ῥαδὸν ἴσως τετάρτῳ Λίωνα Διονύσιος ἀπιόμενος ἐπὶ βουλεύειν τῇ τυραννίδι, σμικρὸν ἐς πλοῖον ἐμβιβάσας, ἐξέζαλεν ἀτίμως. οἱ δὲ Λίωνος δ' μετὰ ζῆν πάντες φίλοι, ἐφοβούμεθα μήπω ναὶ πολεμίωμος τι μωρῆται, ὡς συναίτιον τῆς Λίωνος ἐπιβουλῆς. τῶδε δ' ἐμοῦ μὴ σὺν λόγος τὶς οὐ συρακούσας ὡς τὸ θνητὸς ἔλεν ἔσαθ' Διονύσιος, ὡς δὲ βούτων ἀπάντων τῶν τότε γιγνόντων αἴτιος. ὁ δὲ, αἰεὶ θαυμάζων πάντας ἡμᾶς οὕτω διακειθέντας, φοβούμενος μὴ μεῖζον ἐκ τῶν φόβων γένοιτό τι, φιλοφρόνως πάντας ἀνελάμβανεν. μὴ δὲ μὴ αὐτὸν ἐμὲ, παρεμυθεῖτό τε μὴ βαρρεῖν διακελεύζων. καὶ ἐλέγετο, πάντως μοὶν, ἐγίγνετο γὰρ οἱ δ' μὲν ἐμὲ φυγεῖν ἀπ' αὐτῶδ, καλὸν οὐλαί δ' δὲ μένειν· διὸ δὴ καὶ σφόδρα προσεποιεῖτο δεῖσθαι. τὰς δὲ τῶν τυράννων διάνοιες, ἴσμεν ὅτι μεμιγμέναι αἰσχίστης αἰσχίστη. ὁ δὲ μηχανώμενος διακωλύειν μὲ τὸν ἐκ πλοῦν εἰς ἀκρόπολιν ἀγαγὼν μὴ κατοικίσας, ὅθεν οὐ δ' αὖ εἰς ἔτι μεναύκληρος, μὴ ὅτι κωλύοντος ἐξήγαγε Διονύσου, ἀλλ' οὐ δ' εἰ μὴ πέμπων αὐτὸς τ' κελεύοντα ἐξαγαγεῖν ἐπίστελλεν οὔτ' αὖ ἔμοιγε, οὔτε τ' ἐν ταῖς τ' χώρας ἐξόλοις ἀρχόντ' οὐ δ' αὖ εἰς πειειδή με μόνον ἐκ τρεφόμενον, ἐς οὐκ αὖ συλλαβὼν ἐθέως ἂν Διονύσιον πάλιν ἀπάγαγεν. ἄλλως τε μὴ διαπεπλεύσεσθαι ἤδη ποτὲ τοὐναντίον, ἢ δ' πρότερον πάλιν. ὡς τλάτανα, Διονύσιος θαυμαστῶς ὡς ἀπαίζειν. τὸ δ' ἔχει δή πως· δ' ἀληθὲς δεῖ φάζειν. καταζεῖν μὴ αἰεὶ προῖόντος ἢ χρόνος μᾶλλον, κατὰ τὼ τ' ζόσιν τε μὴ ἦθος συνεσίαν, ἑαυτ' δὲ ἐπαινεῖν μᾶλλ' ἢ Λίωνα ἐξαλεῖτό μ· μὴ φίλ' ἐσεσθαι διαφερόντως μᾶλλ', ἢ κεῖνον· μὴ θαυμαστῶς ἐφιλοσοφῆ πρὸς δ' πιστον. ἀλλ' αὖ τας ἐδοκεῖτο, ἐπ' ἐξίστη· κάλλισα ὧνεῖ ὡς δὴ μανθάνειν μὴ ἀκούειν τ' ἐπ' φιλοσοφίαν λόγων εἰκῇ ἔσαθ' μὴ ἐμοὶ συνίστηαθ'. φοβούμενος· ἐν τ' διακαλλόντ'

λάτους, μήτε παρακοπὴν θέᾳ, καὶ λίαν δὴ πάντα ὧν διακεκραγμένος. ἐτὸ δὲ πάντα ὑπέμεινον, πλὴν πρώτην διαίτην φυλάττων ὑπὲρ ἀμυήμου, εἴπως εἰς ἐπιθυμίαν ἔλθοι τῆς ἀλλοσόφου ζωῆς, ὅδ' οὐκ ἐκίνουν αὐλητέον. καὶ ὁ πρῶτος δὴ χρόνος τῆς εἰς σικελίαν ἐμῆς ἐπιδημίας τε καὶ διαφθορᾶς, ὅλῳ πάντα ταῦτα ξυοίσει γενόμενος. μετὰ δὲ ταῦτ', ἀπιόντος τε, καὶ πάλιν ἀφικόμενος πάσας αὐτομολήματα διενοούμην. ἐν δὲ οὐδενὶ καὶ ὅσα ἔπραξα, ὡς οὐ ταῦτα τε καὶ λίκκαι ὑμῖν. πρῶτον μὲν ξυμβουλεύσας ἃ χρὴ ποιεῖν ἐκ τῶν νῦν γεγενημένων, ὕστερον τὰ ἅπ' ταῦτα διέξειμι τῶν ἐπανορθωτέων εἶναι. τὰ δὴ βουλόμενος ἦλθον τοσοῦτον, ἵνα μὴ τὰ πάρεργα ὡς ὄργια μοι ξυμβαίνῃ λεγόμενα. λέγω δὴ τάδε. ἐτὸ ἐν συμβουλεύονται αὐσβοὶ ἡμέμονται, καὶ λίαν τὰν διαπαμέλῳ μοχθεραὶ, πρὸς ὑγίειαν ἄλλε ἢ χρὴ πρῶτον μὲν αὐτὸν μεταβάλλειν τὸν βίον, καὶ ἐθέλοντι μὲν πείθεσθαι καὶ τἄλλα ἥδη παραινεῖν· μὴ ἐθέλοντι δέ, φθόγγοις ἐχὲ τ' τὸ τοιοῦτον ξυμβουλῆς, αὔσβορα τε ὑγιαίμεν αὖ καὶ ἀκριβέν. ἐν δὲ ὑπομένοντα, ἐναντίον, αὔκεσβόν τε καὶ ἄτοχον. ταῦτ' ἐν δὴ καὶ πόλει ἔστε αὐτὸς ἐς ἔπι κύριος, εἴτε καὶ πλείοσιν, ἀμὲν κατὰ χρόνον ὀρθῇ πορευομένῳ ὅλῳ τῆς πολιτείας ξυμβουλεύοντό τε τῶν προσφόρων, νῦν ἔχοντος δ' τοῖς ἐθισθοῖς ξυμβουλεύειν. τοῖς δ' ἔξω τοῦ παράπαν ἑαύτοις τῆς ὀρθῆς πολιτείας, καὶ μαλακῶς ἐθέλουσιν αὐτῆς εἰς ἴσχος ἰέναι, προσχορεύσασι δὲ τῷ ξυμβούλῳ, πλὴν μὲν πολιτείαν ἰσῶ καὶ μὴ κινεῖν, ὡς ἀποθανουμένῳ ἐαὶ κινεῖ· ταῖς δὲ ἐκλύσεσι καὶ ἐπιθυμίαις αὐτῶν ὑπαρβαῖνα, ξυμβουλεύοντι κελεύουσι, τίνα χρόνον γίγνεται ἀρᾶσθαί τε καὶ τάχιστα εἰς ἐν αὖθις χρόνον· ἐν μὲν ὑπομένοντα ξυμβουλὰς ἰδιαίτους ἐκαίμεν αὔσβορον· τὸν δ' οὐχ ὑπομένοντα αὔσβορα· ταύτην δὴ πλὴν διαίτην ἐτὸ καὶ κτήμενος, ὅταν τίς μοι ξυμβαλλόμενος περίπνους ἢ μείζων ἢ τ' αὐτῆς ἴσον, ἢ χρημάτων κτήσεως, ἢ σώματος, ἢ καθ' ἡ ψυχῆς ἐπιμελείας, αὖ μέν μοι ἐν καθ' ἡμέραν εἶναι χρόνον δυνῇ ζῆν, ἢ συμβουλεύοντος αὖ ἐθέλειν πείθεσθαι, ἢ ἐν αἰσκεναῦται προθύμως συμβουλεύειν. μὴ οὐκ ἀφοσιωσάμενος μόνον ἐπαυσάμην· ἐαὶ δὲ μὴ ξυμβουλεύεταί μοι τὰ παράπαν, ἢ συμβουλεύοντος ἄκλητος ἀκουσμῆ πειθόμενος, αὐτόκλητος ἀεὶ ἐν τοιοῦτον οὐκ ὄρχεμαι συμβουλεύσων. διακαίμενος δὲ, οὐ δ' αὖ ἐμὸς ἦμον δούλῳ δὲ ξυμβουλεύσει μὲ αὖ, μὴ ἐθέλοντά γε προσβιαζόμενον· ταῦτα δὲ ἢ μαντεῦα, οὐκ ὅσιον ἡγοῦμαι προσβιάζεσθαι, μὰ νόῳ παραφρονοῦντος ἐχθίονος. ἐαὶ δέ τινα καθιστῶντα ζῶσι ζίον ἑαυτοῖς ἀρίσκοντα, ἐμοὶ δὲ μὴ, μήτε ἀπεχθάνεσθαι μήτιν νοῦθετοῦντα· μήτε δὴ κηλακεῖν τά γε, ὑπηρετῆν αὐτοῖς πλουσίοις ἐπιθυμοῦσιν ἐκποδίζοντα, ἃς αὐτὸς ἀπαταζόμενος οὐκ αὖ ἐθέλοιμι ζῆν· ταῦτ' ἐν δὴ καὶ ἢ πόλεως αὐτοῦ διανοούμενον χρὴ ζῆν ἐν ἐμφρονεῖν. λέγειν μὲν ἐὰ μὴ κωλῶς αὐτῷ φαίνεσθαι πολιτεύεσθαι· ἐὰ μέλλοι μήτε ματαίως ὄρᾶν, μήτε ἀποθανεῖσθαι λίαν· ζίαν δὲ παρρησίᾳ πολιτεύεσθαι ματαζόλῃς μὴ προσορᾶν, ὅταν αὖθι φυτῶν ἢ σφαγῆς αὐσβῶν, μὴ δίωκε ἐν ἴσχειν ἢ πλὴν ἀρίστην. ἰσυχίαν δὲ ἄγοντα δύσκεσθαι τὰ καθ' αὐτῷ τε καὶ τῇ πόλει· καὶ τὰ δὴ ἕκτον ἐν χρόνον, ἐτὸ ὑμῖν τ' αὖ ξυμβαλλόμενος ξυμβούλιον δὲ καὶ διανοούμενος τὰ λίαν ζῆν μέν τοι τὸ καθ' ἡμᾶς πρῶτον, ἅπως εἰκρατὴς αὐτὸς αὐτ' ὅτι μάλιστα ἔσεσθαι μέλλει· καὶ πιστὸς φίλους τε καὶ ἑταίρους κτήσεσθαι, ὅπως μὰ πάσθοι ἂ πρὸ ὁ πατὴρ αὐτ'. ὃς παρελαβὼν σικελίαν πολλὰς καὶ μεγάλας πόλεις ἐκτὸ τῶν βαρβάρων ἐκπορθημένας, οὐκ ἀφ' ὧν τ' ἦν κατοικίσας, πολιτείας αὐτοῖς καταστήσασθαι πιστὰς ἑταίρων αὐσβόν, ἔτε ἄλλων δὴ πουθενῶν ὀνείων· οὔτε ἀλλοφῶν, οὓς ἔθρεψέ τε αὐτὸς καὶ τρόφιμος ὄντας, ἐκ τοιούτων, ἀρχοντας, καὶ ἐκ πενήτων πλουσίους ἐποποιήσας διαφθείροντος· τοῦτ' κοινωνὸν τῆς ἀρχῆς οὐδένα οἷός τ' ἦν, πειθοῖ καὶ διδαχῇ καὶ ἄνδρα σίας καὶ ξυγγενέσθαι ἀπορρασάμενος ποιήσασθαι. διαρέον δὲ ἐπὶ πλείστοις φαυλότερος ἐγένετο. ὃς οὐκ ἀλλοφῶν πιστεύσας ὁ δ' ὑπ' αὐτῷ ἔσεσθαι, κοινωνοῖς δὲ μόνον τ' ἔτ' μάλου τε καὶ δυνάμεως χειρώσεως, διοίσ' μήτε μέρη μείζω ἴσχειν σικελίας πάσης ἐπᾶ, καὶ πᾶσιν ἐχώσατο τοῖς κοινωνοῖς καὶ ἐκ ἐπιθυμοῦσι, οὔτε αὐτῷ, οὔτε ἀλλήλοις. ἔλιξέ τε παράδειγμα, δι' χρὴ ἐν νομοθέτην καὶ βασιλέα ἐν ἀγαθὸν γίγνεσθαι. νόμους γὰρ κα-τα-

καταστρέψας, ἔτι καὶ νῦν διασέσωκε τὴν πρώτην ἀρχήν. ἔτι δὲ Ἀθηναῖοι πρὸς τούτοις, οὐκ αὐτοὶ κατοικίσαντες πολλὰς τῶν Ἑλληνίδων πόλεις, ὑπὸ βαρβάρων ἐκ βεβλημένας, ἀλλ' οἰκουμένους παραλαβόντες ὅμως ἐδόκουν ἔτι διαφυλάξειν τὴν ἀρχήν, αὔξοντας ἰδόντες φίλους καὶ ταῖς πόλεσιν ἐπιστατοῦντας καὶ κτημένους. Διονύσιος δὲ εἰς μίαν πόλιν ἀθροίσας πᾶσαν σικελίαν ἔχων οὐσίαν, πιστεύων οὐδενὶ, μόγις ἐσώθη· πῶς γὰρ ἄν, αὔξοντας φίλους καὶ πιστοὺς οὐ μᾶλλον ἐμποιῶν καὶ κακίαν οὐκ ἔστιν οὐδὲν, τοῦ δρᾶν μὴ, τοιούτων αὔξοντας εἶναι. ἃ δὴ καὶ Διονύσιος ξυνεβούλευσε τότε καὶ νῦν ἐπεισὴν τὰ παρὰ πατρὸς αὐτῷ ξυνκεβηκέναι οὕτως ἀμελήτῳ μὲν παραλάβοι, ἀνομελήτῳ δὲ σωθουσῶν τῶν προσηκουσῶν γενόμενον, πρῶτον μὲν ταῦτα ἁρμόσαντα φίλους ἄλλους αὐτῷ τῶν οἰκείων ἅμα καὶ ἀλλοτρίων μὴ συμφώνους πρὸς ἀρχὴν κτήσασθαι. μάλιστα δ' αὐτὸν αὐτῷ. νοῦν γὰρ αὐτὸν θαυμαστῶς ὠφελῆσαι γενόμενον λέγοντες οὐκ ὀρθῶς οὕτως. (οὐ γὰρ ἦν ἀσφαλὲς) αἰτιῶμενοι δὲ καὶ διαμαχόμενοι τοῖς λόγοις, ὡς οὕτω μὲν πᾶς ἀνὴρ αὐτόν τε καὶ ἐκείνους ἂν αὖ ἡγεμόνας γίγνεσθαι σώσει. μὴ ταύτῃ δὲ γράφοντας, τἀναντία πάντα ἀποτελεῖ. πρῶτον μὲν ὡς ἐλέγομεν, καὶ ἐὰν ἐμφρονά τις ἡγῆται σώφρονα ἀπεργασάμενος, εἰ τὰς ὑπηκόους σικελίας πόλεις καθοικίσει, νόμοις τε ξυνδήσει καὶ πολιτείαις, ὥστε αὐτῷ τε οἰκείας μὴ ἀλλοτρίας εἶναι πρὸς τὰς τῶν βαρβάρων βοηθείας, οὐ διαπλασίαν τὴν παρ' ὑμᾶς ἀρχὴν μόνον ποιήσει, πολλαπλασίας δ' ἔντος. ὅτι μὲν γὰρ εἶναι ταύτων νομιζόντων, πολὺ μᾶλλον δουλώσεσθαι καρχηδονίους τῆς ἰδίας γλώττης αὐτοῖς νομίζοντας δουλείας. ἀλλ' οὐχ ὥσπερ νῦν τοὐναντίον, ὁ πατὴρ αὐτοῦ φόρον ἐτάξατο φέρειν τοῖς βαρβάροις· ταῦτα δὴ τὰ λεγόμενα καὶ παρακελευόμενα ὑφ' ἡμῶν τῶν ἐπιβουλευόντων Διονυσίῳ, ὡς τοὐναντίον ἐχώρουν οἱ τοιοῦτοι λόγοι. οἳ δὴ κρατήσαντες παρὰ Διονυσίῳ, ὑβρίβαλον μὲν λίωνα. ἐμοῦ δ' εἰς φόβον κατέβαλον. ἵνα δ' ἐκ πειράσωμεν ἐν ὀλίγα πράγματα τὰ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, ἐλθὼν ἐκ πελοποννήσου καὶ Ἀθηνῶν λίων, δρᾷ ἐν Διονύσιον οἷον δεῖ τὴν σὺν. ἐπεισὴν δ' ὃν ἀληθῶς τε μὴ ἀπόλωνται αὐτοῖς λίς καὶ πόλιν, ταυτὸν πρὸς λίωνα συρακόσιοι τότε ἔπαθον, ὅπερ μὴ Διονύσιος ὅτε αὐτὸν ἐπιχείρει παυλύσαις καὶ θρέψαι βασιλέα τ' ἀρχῆς ἄξιον, οὕτω κοινωνεῖν αὐτῷ τοῦ εἶσι παντός. ὁ δὲ, τοῖς διαβάλλουσι καὶ λέγουσι ὡς ἐπιβουλεύων τῇ τυραννίδι λίων, πράττοι πάντα ὅσα ἔπραττεν αὐτῷ τότε χρόνῳ, ἵνα ὁ μὲν παυλείκας δὴ τὸν νοῦν κινηθεὶς, ἀμελῶν τῆς ἀρχῆς, ἐπιβέψασθαι ἐκείνῳ. ὁ δὲ σφετερίσαιτο, καὶ Διονύσιον ἐκβάλοι ἐκ τῆς ἀρχῆς δόλῳ. ταῦτα τό τε οἰκείως μὴ δ' ἀβέβαιον αὐ συρακοσίοις λεγόμενα, μὴ μᾶλλα κατὰ τύραννόν τε καὶ αἰχρᾶ νίκη τοῖς τ' νίκης αἰτίοις. οἳ τ' γένοντο, ἀκοῦσαι χρὴ δὴ ἐμὲ παρακαλέντας πρὸς τὰ νῦν πράγματα. ἦλθον ἀθλιώτατος αὖρ ἐπὶ, ἐταῖρος λίωνος. σύμμαχος αὐτῷ πρὸς τὴν τύραννον, ὅπως αὖτὶ πολέμου φιλίαν ποιήσαιμι. διαμαχόμενος δὲ τοῖς διαβάλλουσιν ἐπὶ ἐμὴν πεῖθόντος δὲ Διονυσίου τιμῆς καὶ χρήμασι, γνώσεσθαι ταῦτ' ὑβρίβαλον μάρτυρά τε καὶ φίλον, πρὸς νῦν ὑπερίπειαν τῆς ἐκ βολῆς τῆς λίωνος αὐτῷ γίγνεσθαι, δυοῖν δὴ τὸν θάτερον ἁμαρτεῖν. ὕστερον δὲ δὴ καὶ μᾶλλον διηκεῖ λίων ἀδελφὸν ὑβρίβαλον προσλαμβάνει ἀθλιώτερον, οὐκ ἐκ φιλοσοφίας γενόμενον φίλον. ἀλλ' ἐκ τῆς τοῦδε ἰσχύσης ἐταιρείας ταύτης τῆς τῶν τοιούτων φίλων ἕνεκα τοῦ ξυμβαίνειν τε καὶ μένειν καὶ ἐπὶ πλέον πραγματεύονται. καὶ δὴ τούτῳ τῷ ξυγκαταγόντε αὐτὸν φίλῳ, ἐκ τούτων τε καὶ ἐκ τῆς πρὸς νῦν ἡμᾶς ὑπηρεσίας ἐγενόμην ἐταῖρος. ἐλθόντες δὲ εἰς σικελίαν ἐπεὶ δὴ λίωνα ἤθροντο διαβεβλημένον εἰς τοὺς ἐλευθερωθέντας ὑπ' αὐτοῦ σικελιώτας, ὡς ἐπιβουλεύοντα γενέσθαι τύραννον, οὐ μόνον τοῦ ἐταῖρου καὶ ξένου προὔδοσαν, ἀλλ' οἱ τοῦ φόνου αὐτόχειρες ἐγένοντο. ὅπλα ἔχοντες οἱ ταῖς χερσὶν αὐτοὶ τοῖς φονεῦσι παρεστῶτες ἐπίκουροι. μὴ δὲ μὲν αἰσχρὸν μὴ αἰσχρὸν, οὔτε παρεῖμαι ἔτι γε οὔτέ τι λίπω. πολλοὶς γὰρ καὶ ἄλλοις ὑμῶν ταῦτα ἐπιμελές. καὶ εἰς ἐν ἔπεσται μιλήσει χρόνον. τὸ δὲ Ἀθηναίων πέρι λεγόμενον ὡς αἰσχύνομαι οὔτοι τοῦδε ἕνεκα τῇ πόλει, ὑβριεῖμεσι. φημὶ γὰρ κἀκεῖνον Ἀθηναῖον εἶναι, ὃς οὐ προὔδωκε ἐν αὐτὸν τὸν, ὑβρὶν χρήματα καὶ ἄλ

λεσθ' ὑμᾶς πολλὰς ἁμαρτάνειν· οὐ γὰρ δὴ ἐκεῖσοῦ φιλότιμος ἐγεγόνει φίλος. δεῖ δὲ ἀληθῆ εἶναι τὸν μέλλοντα καλὸν κἀγαθὸν ἔσεσθαι· ἢ μόνῳ γε πιστεύειν ἐστὶν οὗτινι καὶ κτημάτων μᾶλλον, ἢ συγγενέσι ψυχῶν καὶ σωμάτων. ὥστε οὐκ ἀξίω ἐνέδρους γενέσθαι τῇ πόλει, τῷ δίκαιον ἀποκτείναντε, ὡς ἐλλόγιμον πώποτε αὖσφι γενομένω· ταῦτα εἴρηται πάντα τῇ ξυμβουλῇ οὔτε τῶν ἀλλοτρίων φίλων καὶ συγγενῶν· συμβουλεύω δὲ δὴ τοῖς τοῦ αὐτοῦ ξυμβουλεύω, μὴ λόγον ἐν αὐτῷ λίτῳ δὴ τείνειν τείνοις ὑμῖν· μὴ δὲ λοῦσθαι σικελίαν ὑπ' αὐθρώποις διαπόντας, μὴ δ' ἄλλῳ τῷ γ' ἐμὲ λόγος ἀλλ' ὑπὸ νόμους· οὔτε γὰρ τοῖς δουλουμένοις, οὔτε τοῖς δουλωθεῖσιν, ἄμεινον αὐτοῖς καὶ τοῖς ἐκγόνοις, ἀλλ' ὀλίθριος πάντως ἐπέρχεται· σμικρὰ δὲ καὶ ἀπλᾶ ἀθρᾶ ψυχῶν ἴδῃ, τὰ δικαιότατα αἰρήσεται κέρδη φιλεῖ· οὐδὲν τῶν ἐς ἓν ἕπεσθαι καὶ ἐς ἓν πορεύσθαι καιρὸν ἀγαθῶν καὶ δικαίων αὐτὰ θέσθαι τε καὶ αὐθρωπίνων· ταῦτα πρῶτον μὲν ἐγὼ ἐπιχείρησα πεῖσαι. λύτδρον δέ, διονύσιον· ζήτους δὲ ὑμᾶς νῶν· καί μοι πεῖσθε διὸς σῴζοντος χαίρειν· ὅταν εἰς διονύσιον ἐλθόντες καὶ λίωνα· ἐὰν ὁ μὲν μὴ πειθόμενος ζῇ τανῦν οὐ καλῶς· ὁ δὲ πειθόμενος, τύχῃ καλῶς· ὃ γὰρ τῶν καλίστων ἕνεκα εἴρηκεν αὐτῷ τε καὶ πόλει, πάσχειν ἕξει αὖ πάσχῃ, πᾶν ὀρθὸν καὶ καλόν· οὔτε γὰρ πίφυκεν ἀθανάτως ἡμῶν οὐδεὶς, οὔτ' ἔστῳ ξυμβαίη, γίγνοιτο αὖ βιαίμων ὡς δὴ καὶ τοῖς πολλοῖς· καὶ τὸν γὰρ καὶ ἀγαθὸν οὐδὲν, λότον ἄξιον εἶναι τοῖς ἀψύχοις· ἀλλ' ἢ μετὰ σώματος οὖσα ψυχὴ ὅτῳ ξυμβέσεται ἐκείσῃ, ἢ κεχωρισμένη· πείθεσθαι δὲ οὕτως αἰεὶ χρὴ τοῖς παλαιοῖς τε καὶ ἱεροῖς λόγοις, ἢ δὴ μιῶν ἀθάνατον ψυχὴν εἶναι· δίκας τέ τ' ἔχειν, καὶ τίνειν τοὺς μίσους ἢ μισήσαντ', ὅταν τις ἀπαλλαχῇ τοῦ σώματος· διὸ καὶ τὰ μεγάλα ἁμαρτήματα καὶ ἀδικήματα, σμικρότερον εἶναι χρὴ νομίζειν κακὸν πάσχειν, ἢ σῶσαι· ὧν ὁ φιλοχρήματος πίνης τε αὖ τῷ νῦν ψυχὴν οὕτι ἀκούσῃ, ἐάστε ἀκούσῃ, καταγελῶν, ὡς ὅταν, παντὰ χθὸν αἰεὶδὸς ἀφ' πάσχει τοῦτ' ὅπῃ αὖ ὕσταται καθάπῃ θηρίον φαγεῖν ἢ πιεῖν, ἢ τῷδε νῦν αὐσβακπεδώσῃ καὶ ἀχάριτον ἀφροδίσιον λεγομένῳ οὐκ ὀρθῶς ἰσδυνῶ ἐκπορεῖν αὐτῷ τῷ μὴ πίμπλασθαι. τυφλὸς ὢν καὶ οὐκ ὁρῶν ὅς ξυοίπται τῶν πραγμάτων αὐσπουργία καὶ κακὸν ἐλίκην αἰεὶ μετ' ἀδικίᾳ μᾶλος ἐκείσου. ὧν ἀναγκαῖον τῷ ἀδικήσαντι σωφίλκειν ἐπί τε γῆ ςρεφομένῳ καὶ ὑπὸ γῆς νοσήσαντα πορείαν ἄτιμόν τε καὶ ἀθλίαν πάντως παντα χῇ· δίκῃ τῶν λίτων ταῦτά τε καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ἢ πειθόν. καὶ τοῖς ἀποκτείνασιν ἑκόντων δικαιότατ' αὖ ὀργιζόμενον ἐτῷ χρόνῳ ἐμὲ ὁμοίοτατα καὶ διονύσῳ· ἀμφότεροι γὰρ ἐμὲ μὴ τοὺς ἄλλους ὡς ἔπος ἀπεῖν ἅπαντας, τὰ μέγιστα ἔβλαψαν αὐθρώπους. ὁ μὲν, ἐν βουλόμενον δικαιοσύνῃ χρῆσθαι διαφθείραντες· ὁ δ' οὐδὲν ἐθέλήσας χρήσασθαι δικαιοσύνῃ δεῖ πάσης τῆς ἀρχῆς, μεγίστην λώσαμεν ἔχων, οὐ ἢ γενομένη φιλοσοφία τε καὶ δικαιοσύνη ὄντως αὐταν τῷ δεῖ πάντων αὐθρώπων ἐλλιώντε καὶ βαρβάρων λάμψασαν ἱκανῶς δόξαν παρέσχεν πᾶσι τῷ ἀλκῇ, ὡς οὐκ ἂν ποτε γένοιτο βιαίμων, οὔτε πόλις οὔτ' αὖ τῳ οὐλεῖς, ὃς ἂν μὴ μετὰ φρονήσεως ᾖ τοῦ δικαιοσύνη δικαίαν ἐν βίον. ὅτοι δ' αὐτῷ κεκτημένος, ἢ ὁσίων αὐσρῶν ἀρχόντων οὐ θέσει ἀφεὶς τε καὶ παθόντες οὐλίκως. ταῦτα μὲν διονύσιος ἔβλαψε· τὰ δ' ἄλλα σμικρὰ ἄξια πρὸς ταῦτά μοι βλάβη· ὁ δὲ λίωνα ἀποκτείνας οὐκ οἶδ' ὅταν ἐν ὀξυσισμένος τύπῳ. λίωνα γὰρ, ἴτω, σαφῶς ἴσθ', ὡς δίον τε τοῦδε αὐθρώπων αὔθρωπον δικαιότερόν τε ὄντα καὶ ἀρχὴν ἐπιτήδειον, οὐκ ἂν ποτε ἐπ' ἄλλο γε ἆθμα ἀρχῆς ἐλθεῖν, ἢ ἐμοῦ· ὃ δ' ἐμοῦ συρακούσας μὲν πρῶτον καὶ πατρίδα καὶ σαυτοῦ, ἐπεὶ καὶ δουλείαν αὐτῆς ἀπήλλαξε καὶ φανερὸν ἐποίησε, ἐλευθερίᾳ δὲ ἄθμα καὶ τέσσι· ἐν μέσῃ τῇ αὖ πόσει μαχανῇ ἐκόσμησε νόμοις τοῖς προσήκουσί τε καὶ ἀρίστοις τοὺς πολίτας· τό, τε ἰφικράτους τοῦ θοις, πρὸ τοῦ μὲν τὰν πρῶξαι· πᾶσαν σικελίαν κατοικίζειν, καὶ ἐλευθέραν ἀπὸ τῶν βαρβάρων ποιεῖν· τοὺς μὲν, ἐκβάλλοντας· τοὺς δὲ, χειρούμενος ῥᾳδίως ἐδόμενος. τούτων δ' αὖ γενομένων, δὶ αὐσρὸς δικαίου τε καὶ αὐσρείου καὶ σώφρονος καὶ φιλοσόφου, πᾶν αὐτὸν αἱρετὸς αὖ πέρι γενέσθαι δόξαν τοῖς ἄλλοις, ἢ πρὸ αὖ, εἰ διονύσιος ἐπείθη παρὰ πᾶσιν αὖ ἑκὼν ἔπος ἐπᾶν αὐθρώ-

πους,

ποις, ἀπίοῦσι γενομένοις. καὶ δι' ὅπου τῆς Δαίμωνος, ὅστις ἀλιτήριος ἐμπίσων ἀνομίᾳ καὶ ἀθεότητι, καὶ δι' μίγιστον τόλμαις ἁμαθίας, ὑφ' ἧς πάντα καινὰ πᾶσιν ἐφέζωται βλασφήμει, καὶ εἰς ὕδρον ἀποτελεῖ καρπὸν τοῖς γενήσεσι πικρόταθον, αὖτη πάντα ἡ λάβυρθος ἀνίερα τε καὶ ἀπόλεσε. καὶ δὴ ὑφημῶμαι χαίρειν οἰνοῦ ἢ τέττον. ὅμως δὲ μεμαθηκὼς μὴ συμβουλεύω λίαν τοῖς φίλοις τὴν τε τῆς παιδείας οὐσίαν, καὶ πλὴν τῆς ὑροφῆς σώφρονα λίαν ὡδὶ λόγον. ὡς δ' ὀφείλουσιν τὰς ἐκείνου βουλήσεις πειρᾶσθαι ἀποτελεῖν. αἱ δὲ ἦσαν, ἀκριβάστε παρ' ἐμοῦ σαφῶς. ἦν δὲ μὴ διαιτώμενον ὑμῶν δύσεις τὸ ζῆν καὶ τὰ τὰ πάντα, διόλουνται δὲ τὸν τε τῶν λίνος σφακέλου καὶ τὸν σικελικὸν βίον, μήτε παρασκευῆν, μήτε ὁπόθεν πιεῖν αὖθις καὶ ὑγιὲς πρᾶξαί ποτε. τοὺς δὲ ἄλλους παρασκευῆν ὡδὶ πάσης σικελίας καὶ τοιχισμοῦ τε καὶ ἰσονομίας. ἔκτε αὐτῆς σικελίας καὶ ἐκ πλοποντήσου ξυμπάσης. φοβεῖσθε δὲ μὴ δι' ἀθλιότατον. εἰσὶ γὰρ καὶ ἐκεῖ, πάντων ἀνθρώπων διαφέροντες πρὸς ἀρετὴν, ξυνοφόνων τε ἀνόσιων μεσιτεύοντες τόλμας. εἰ δ' οὖν, ταῦτα μὲν ὕστερα γένοιτ' ἄν. καταπτήσουσι δὲ ὑμᾶς αἱ τῶν σοφιστῶν πολλαὶ καὶ παντοδαπαὶ φυόμεναι ἡδοναὶ διαφοραὶ, εἰδέναι μέν που χρὴ πάντα πρὰ ἄσμενα, ᾧ καὶ βραχὺ δέξεις ὀρθῆς μετέσται καὶ θεάς τὴς τύχης, ὡς οὐκ ἔστι παῦλα κακῶν τοῖς σοφισταῖς, πρὶν ἂν οἱ κρατήσαντες, μάχαιρα καὶ ἐκβολαῖς ἀνθρώπων καὶ σφαγαῖς μετασκευάσωσι, καὶ ὡδὶ μεμφέσθαι παύσωνται χρεπόμενοι τῶν ἐχθρῶν ἐγκρατεῖς δ' ὄντες αὐτῶν, θέμενοι νόμους κοινοὺς μηδὲν μᾶλλον πρὸς ἡδονὴν αὐτοῖς, ἢ τοῖς ἀπηθεῖσι κειμένους, ἀναγκάσωσιν αὐτοὺς χρῆσθαι τοῖς νόμοις, ἢ πᾶς οὔσεις ἀναγκαίας, αἰδοῖ καὶ φόβῳ. φόβῳ μὲν δεῖ ἢ κρείττους αὐτῶν εἶναι δεικνύντες πλὴν βίαι. αἰδοῖ δὲ αὖ, δεῖ ἢ κρείττους φαίνεσθαι περί τε τὰς ἡδονὰς, καὶ τοῖς νόμοις μᾶλλον ἢ δηλοντές τε μὴ δυνάμενοι λουλλίειν. ἄλλως δὲ οὐκ ἔστιν ὡς ἂν ποτε κακῶν λύσει πόλις ἐὰ αὐτῆ σασκάσασα. ἀλλὰ στάσεις καὶ ἔχθρας καὶ μίσει καὶ ἀπιστίαι, ταῖς οὕτω διατεθείσαις πόλεσιν, ἃ πρὸ αὐταῖς πρὸς αὐτὰς αἰεὶ γίγνεσθαι φιλεῖ. τοὺς δὲ κρατήσαντας αἰεὶ χρὴ ὅτ' ἂν πρὸ ἐπιθυμήσωσι σωτηρίας, αὐτοὺς ἐὰ αὐτοῖς ἄσμασι προκεῖναι τῶν ἄλλων, οὓς ἂν πυθέσθαι ἀρίστους ὄντας. πρῶτον μὲν γέροντας, καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας κεκτημένους οἴκοι. καὶ προτίνους αὐτῶν, ὅτι μάλιστα πολλούς τε ἀγαθοὺς καὶ ὀνομαστούς. καὶ κτῆσιν κεκτημένους πάντας ἱκανῶν. ἀριθμὸν δὲ εἶναι μυριάσιν πόλει, πυνθάνονται ἱκανοὶ τοιοῦτοι. τοὺς δὲ, δικάσαι καὶ τιμᾶς ὅτι μεγίστας οἴκοθεν μεταπέμπεσθαι. μεταπεμφθέντας δὲ, ὁμόσαντας δεῖσθαι, καὶ κελεύειν θεῖναι νόμους, μήτε νικήσαι μήτε νικηθῆναι ἐμὴν πόλιν, ἢ δίδοσθαι καὶ κοινὸν πόσει τῇ πόλει. πεισθέντων δὲ τῶν νόμων ἐὰ τούτῳ δὴ τὰ πάντα ἔστιν. αὖ μὲν γὰρ οἰκεῖοι κινδύνους ἥσους αὐτοὺς τῶν νόμων, μᾶλλον τῶν νεωκμένων παρέχονται, πόλιν ἔσαι σωτηρίας τε καὶ δύσαι μενίσαι μεταξύ. ἢ πάντων κακῶν ἀποφυγή. εἰ δὲ μὴ, μήτ' ἐμὲ μήτ' ἄλλον κοινωνὸν παρασκευῆν, ὡδὶ ἢν μὴ πεισθόμενον τοῖς ναῦ ἐπισκλμένοις. ταῦτα γὰρ ἔστιν ἀδελφάδων τε λίαν ὧν τ' ἐτὸ ἐπιχειρήσαμεν συρακούσας δὲ φρονοῦντας συμπρᾶξαι. λάβυρθος μὲν πρῶτα δ' ἦν, ἃ δ' πρῶδον ἐπεχείρη. μήτ' αὐτοῦ διενοήσου πρασκευῶσι πᾶσι κοινὰ ἀγαθά. τύχη δ' ἥτις ἀνθρώπων κρείττων διαφόρησι. τὰ δὲ ναῦ ὑμεῖς πειρᾶσθε δύτυχέστερον αὐτὰ ἀγαθῇ πρᾶξαι μοίρᾳ καὶ θείᾳ ξυνὶ τύχη. ξυμβουλὴ μὲν δὴ καὶ ἐπίσολὴ ἐρρέθω, καὶ ἡ παρὰ διονύσιον ἐμοὶ πρότερα ἄρξις. ἡ δὲ δὴ ὕστερα πορεία τε καὶ πλοῦς, ὡς ἑκάστως τε ἄμα καὶ ἐμαλῶς γένοσε, ᾧ μέλει ἀκούειν ἔξεστι δὲ μᾶλλον ἔστι. ὁ μὲν γοῦν δὴ πρῶτος χρόνος τῆς ἐὰ σικελίᾳ διατριβῆς μοι, διεπεράνθη καθάπερ εἶπον πρὶν συμβουλεύειν τοῖς οἰκείοις καὶ ξένοις ἔσι λίαν. ὁ μετ' ἐκεῖνα δ' οἶδ', ἐπεισα ὅποι δὴ ποτ' ἐπλωάμην, διονύσιον ἀφεῖναί με. ἐρίνης δὲ γενομένης, ἣν γοῦν τό τε βούλεμος ἐὰ σικελίᾳ, ξυνομολογήσαμεν ἀμφότεροι. διονύσιος μὲν ἔφη μετὰ πέμψεσθαι λίαν καὶ ἐμὲ πάλιν, καταστησάμενος τὰ ἐνδὸν πλὴν ἀρχὴν ἀσφαλίστερον ἐαυτῷ. λίαν δὲ ἤξιον διατρίβειν, μὴ φυγὴν αὐτῷ γένοιτο τότε μετάστασιν δι. ἐπὶ δ' ἤξειν ὠμολόγησα ὡδὶ τοῖς ἔσι

λόγοις. μνομένης δὲ ἀρίνης, μετὰ πέμπτον. Δίωνα δὲ ἐπιχεῖν ἔτι αὐτὸν ἐλθεῖν· ἐμὲ δὲ ἥκειν ἐκ παντὸς τρόπου ἥξιον. Δίων μὲν οὖν, ἐκάλυέτό με πλεῖν καὶ ἐλθεῖν· καὶ γοῦν δὴ λόγος ἐχώρει πολὺς ἐκ συρακουσῶν, ὡς Διονύσιος θαυμαστῶς φιλοσοφίας οἱ ἐπιθυμίᾳ πάλιν ἔπι γεγονὼς ταυτῃ. ὅθεν ὁ Δίων σπουδῇ ταμίας ἐλθεῖν ἡμῶν, τῇ μὲ τὰ πέμψαι μὰ ἀπιθεῖν. ἐπὶ δὲ, ἦλθεν μέν που καὶ τὰ πρὸ τῶν φιλοσοφίαν, ἐοῖς κοινοῖς πολλὰ ποιούμενα. ἔμοιγε δὲ ἔοικα ἀσφαλέστερόν μοι ἔδοξε, χαίρειν τότε μὲ πολλά, τῇ Δίωνα καὶ Διονύσιον ἐᾶν· καὶ ἀπεχώρουν, ἀμφοῖν ἀποκεκλεισμένος ὅτι γέρων τε εἶμι, τῇ καὶ τὰς ὁμολογίας, οὐδὲν γίγνοιτο τῶν παρῶν πραττομένων. ἔοικε δὲ μετὰ τοῦτο, αὐχύτας τε παρὰ Διονύσιον πρὶν ἀφικέσθαι· ἐπὶ γοῦν πρὶν ἀπικέσθαι, ξένιαν καὶ φιλίαν ἀρχύτῃ καὶ τοῖς αὐτάρκη καὶ Διονυσίῳ ποιήσας, ἀπέστειλεν· ἄλλοτέ τινες οὐ συρακούσιοι ἦσαν· Δίωνός τε ἀπλακτηκότες καὶ τούτων τινὲς ἄλλοι, παρακουσμάτων τινῶν ἔμπροσθεν τῶν καὶ τὰ φιλοσοφίαν· οἱ δὲ καὶ σοί μοι Διονυσίῳ πειρᾶσθαι διαλέγεσθαι τῶν αὐτοῦ τὰ ἰδιαίτατα, ὡς Διονυσίου πάντα διακεκοσμένα ὅσα Διονυσίῳ ἐπί· ἀλλ, οὔτε ἄλλως ἔστιν ἀφυὴς πρὸς τὸν μανθάνειν δεινὰ μὲν· φιλοῦμές τε θαυμαστῶς. ἤρεσκέ τε οἶμαι ἴσως αὐτῷ τὰ λεγόμενα, ἠχαύτο τε φανερὸς γιγνόμενος οὐδὲν ἀκόσμως, ὅτ' ἐπεθύμησεν ἐπί· ὅθεν ἅμα μὲν, εἰς ἐπιθυμίαν ἦν τοῦ διακοῦσαι αὐαρχέστερον· ἅμα δὲ ἠφιλοῦμέν, κατὰ πειγὲν αὐτόν. διὰ δὲ οὐκ ἔκδυνε τὸ τῇ πρόθυμον ἐπιθυμίᾳ, διεξέλθομεν οὐ τοῖς αὖθις ῥηθεῖσιν ναῦν δὴ λόγοις. ἐπειδὴ οἷόν ἔπλα δὲ τε ἐσώθην, καὶ ἀπολοῦντος δὲ Δίωνος ἀπηγγέλθην ἀπεγνώσθαι. ναῦν δὴ δοκεῖ μοι Διονύσιος παντάπασι φιλοτιμηθῆναι, μάλιστά τε ἴσως δόξαι μοι καὶ τὰ φρονῶν αὐτοῦ· τῆς φύσεώς τε καὶ ἕξεως ἅμα τῇ τῆς διαίτης ἔμπειρος γεγονὼς, οὐκέτ' ἐβούλετο δυσχεράνειν παρ' αὐτὸν ἀφικνεῖσθαι. Δίωνος δὲ λέγοντος ἐμοὶ τἀληθὲς καὶ ὑπομένοντος, εἴτις ἄρα τὰ γεγονότα ἀκούσας, καταφρονήσει τῆς ἐμῆς φιλοσοφίας· ἐν τύραννοι δὲ, ἡγήσεται νοῦν ἔχειν· ἔπεμψε μὲν γοῦν δὴ Διονύσιος τριέρη ἐπ' ἐμὲ τελέρη, ἐκτὸς οἴκοι τῆς πορείας· ἔπεμψε δὲ ἀρχέδημον, ὃν ἡγεῖτό με τῶν οἴκοι Δίωνα πολὺ πλείστου ποιεῖσθαι τῶν ἀρχύτῃ, ξυγγιγνόντων οἷκα, καὶ ἄλλους γνωρίμους τῶν οἰκοι Δίωνα. οὗτοι δὲ ἡμῖν ἤγγελλον πάντες ἓν αὐτὸν λόγον, ὡς θαυμαστὸν ὅσον Διονύσιος ἐπιδιδοὺς ἔπι πρὸς φιλοσοφίαν. ἔπεμψε δ' ἐπιστολὰς πάνυ μακρὰς, ἀδίους ὡς πρὸς Δίωνα διακέμενος. καὶ τὸν αὖ Δίωνος προθυμίαν, τῷ ἐμὲ πλεῖν καὶ εἰς συρακούσας ἐλθεῖν· πρὸς γὰρ δὴ πάντα ταῦτα ἦν παρασκευασμένος τὸν ἀρχὴν ἔχοντα ἐπιστολὴ, τῷδέ τι φρέζουσα. Διονύσιος πλακοῦντα· τὰ νόμιμα ἐμοὶ τούτοις ἐπαθ', οὐδὲν δ' μᾶλλον ἔπι πρότερον, ἕως αὖ εἰς συρακούσας πειθὼς ὑφ' ὑμῶν ἔλθοις ταυτῃ, πρῶτον μέν σοι τὰ περὶ Δίωνα ὑπάρξει ταυτῃ γιγνόμενα ὅπως περ αὖ αὐτὸς ἐθέλεις. θελήσεις δὲ, εἰ δ' ἔτι τὰ μέτρια, καὶ ἴσως συγχωρήσομεν. εἰ δὲ μὴ, οὐδέν σοι τῶν περὶ Δίωνα ἔξει πραγμάτων, οὔτε περὶ τἄλλα οὔτε περὶ αὐτὸν καὶ τὰ νῦν γιγνόμενα. ταῦτ' οὕτως ἔπι· τἄλλα δὲ, μακρὰ ἂν εἴη καὶ οὐδὲν καιρῷ λεγόμενα· ἐπιστολαὶ δὲ ἄλλαι ἐφ' ὅτου, παρά τε ἀρχύτου καὶ τῶν αὐτάρκη τὴν τε φιλοσοφίαν ἐκκομιζόντων τὸν Διονύσιον. καὶ ἔτι αὖ μὰ ἀφίκωμαι νῦν, πρὸς Διονύσιον αὖθις γενομένῳ φιλίαν διέμοῦ οὐσαν πρὸς τὸ πολιτικὸ, παντάπασι διαβαλλοίμην· τοιαύτης δὴ διαιτῆς γενομένης ἐν τῷ τότε χρόνῳ τῆς μετὰ πέμψεως, τῶν μὲν ἐκ συρακούσας τε καὶ ἐπαλίσας ἐληλύθοντων, τῶν δὲ ἀθήνηθεν, ἅτε χρὼς μεσὶ διόσεως οἷ ἐζωσμένων με, καὶ πάλιν ὁ λόγος ἦκεν ὁ αὐτὸς ἐς μὰ δεῖν προλοῦναι Δίωνα, μὴ δὲ τοὺς αὐτάρκη ξένους τε καὶ ἑταίρους· αὐτῷ δέ μοι ὑπῆν, ὡς οὐδὲν θαυμαστὸν νέον ἄνδρωπον παρακούοντα ἀξίων λόγου πραγμάτων, ἅμα θεῷ πρὸς ἔρωτα ἐλθεῖν τῷ βελτίστου ζῆν. δεῖν δὲν αὐτὸν ἐζηλίγξαι σφῶν, ὁ ποτέρως ποτὲ ἀρα χρῆ· καὶ τοῦτ' αὐτὸ μηδαμῇ προσδυῶναι· μὴ δ' ἐμὲ τὸν ἄπιστον γενέσθαι τηλικοῦτον ἀληθῶς ἐνέλους, εἴ πῃ ὄντως ἐπ τῷ, ταῦτα λελεγμένα. πορεύομαι δὴ τῷ λογισμῷ τούτῳ καὶ καλυψάμενος πολλὰ δηλίως, μαρτυρόμενός τε οὐ πάνυ καλῶς ὡς ἔοικε. ἐλθὼν δ' οὖν ἐς τελέτον τῷ σωτῆρι τοῦτό γε οὖν ἔπραξα ὄντως. ἐσώθην γοῦν δὴ

πάλαι δὺ τυχῶς· καὶ τούτων γε μετὰ θεὸν, Διονυσίῳ χάριν ἐλθόντι χρεών. ἐξ ὧν πολλῶν βουλευσάντων ἀπολέσαι με δικαίως, καὶ ἴσως τί μέρος αἰδεῖσθαι τῶν τοῦδε ἐμὲ πραγμάτων. ἐπεὶδὴ δι' ἀρχὴν ἦλθον, ὥμην τοῦ θεοῦ ἐλέγχειν λέγειν λαβεῖν. ὅτε γὰρ οὕτως εἶπε Διονύσιος ἥμισυς ἀπὸ φιλοσοφίας ὥσπερ πυρός, ἢ μάτην ὁ πολὺς οὗτος ἐλθοι λόγος ἀθλιώτατος ἐστὶ δήπου τρόπος τοῦ τοῦδε τὰ θειότατα πεῖραν λαμβάνειν, οὐκ ἀγχίνους, ἀλλ' ὄντως τυραννικὸς πρέπων, ἄλλως τε καὶ τοῖς τῶν παρακούσμάτων μεστοῖς. ὃ δὴ κἀτὼ Διονύσιον οὗτος ἐλαθεν, μαθόμενον καὶ μάλα πεπονθότα. δεικνύναι δὴ δεῖ τοῖς τοιούτοις ὅτι δεῖ πᾶν ἔργμα δίκης τε, καὶ δίκαιον πραγμάτων, καὶ ὅσων πόνων ἔχει· ὁ γὰρ ἀκούσας, ἐὰν μὲν ὄντως ᾖ φιλόσοφος, ἀκεῖός τε καὶ ἄξιος τοῦ πράγματος, θεῖος ὤν, ὀδύντε ἰδεῖται θαυμαστὸν ἀκουσόμενον. ξυντείνει τε δὴ ναὶ καὶ οὐ βιαίως ἄλλως φιοῦν με. μιᾷ ἔτει δὴ ξυντείνασ' αὐτόν τε καὶ ἣν ἡγούμενον πλὴν ὁδὸν οὐκ αἰνίσσει, πρὶν αὖ ἢ τέλος ἐπιθῇ πᾶσι, ἢ λάβῃ λαύσαμεν, ὥστε αὐτὸς αὐτὴν χωρὶς τοῦ λείπεσθαι μὴ ἀλώσασθαι εἶναι ποθητέον. ταύτῃ μὴ καὶ τὰ ταῦτα διανοηθεὶς ὁ Διονύσιος ζητ. πράττων μὲν, οὐ δίς ἴσον αὖ ἢ πράξεσι. παρὰ πάντα δὲ ἀεὶ εἰ φιλοσοφίας ἐχόμενος, καὶ φοφῆς τῆς καθ' ἡμέραν, ὅτις αὖ αὐτὸν μάλιστα ὠφελῆ τε καὶ μνήμονα, καὶ λογίζεσθαι δυνακτὸν, οὐ αὐτῷ νόφοντα ἀπεργάζεται. πλὴν δὲ ἐναντίαν ταύτῃ μισῶν διατελεῖ· οὐ δὲ ὄντως μὲν μὴ φιλόσοφοι, δόξαις δ' ἐπικεχρωσμένοι καὶ ἀπὸ τὰ σώματα ἐκτὸς τοῦ ἰλίου ἐπικαιρώσει, ἰδόντες τὸ ὅσα μαθήματά ἐστι καὶ ὁποῖος ἰλίγος, καὶ δίαιτα ἡ καθ' ἡμέραν ὡς πρέπουσα, ἢ κοσμία τῶν πραγμάτων, χαλεπὴν ἡγασάμενοι καὶ ἀλωάστου αὐτοῖς, οὔτε δὴ ἐπιτηδείαν λωκτοὶ γίγνονται. οἵοισι δὲ αὐτῶν πείθουσιν αὐτοὺς ὡς ἱκανῶς ἀκηκοότες εἰσὶ τὸ ὅλον. καὶ οὐδὲν ἔτι δέονταί ἴσως πραγμάτων. ἡ μὲν δὴ πεῖρα αὕτη γίνεται, ἡ σαφὴς τε καὶ ἀσφαλεστάτη πρὸς τοὺς φυφῶντάς τε καὶ ἀλωάστους διαπονεῖν ὡς μηδέποτε ἐκλεῖν ὑπ' αἰτίας ἦν δεικνύτα, ἀλλ' αὐτὴν αὐτὸν, μὴ λωώμενον πάντα τὰ πρόσφορα ἐπιτηδεύειν τῷ πράγματι. οὕτω δὴ καὶ διονύσιῳ, τότ' ἐρρήθη τὰ ῥηθέντα. πάντα μὲν ἦν, οὔτ' ἐγὼ διεξῆλθον, οὔτε Διονύσιος ἐλέχθη. πολλὰ γὰρ αὐτὸς καὶ τὰ μέγιστα, ἐλθόντα τε καὶ ἱκανῶς ἔχειν προσποιεῖτο, ὀλίγα τοῖς ἐκτὸς τῶν ἄλλων παρασκευάς. ὕστερον δὲ καὶ ἀκούω γεγραφέναι αὐτὴν τοῦδε ὧν τότε ἤκουσε σωθέντα ὡς αὐτῷ τί χρῆν οὐδὲν τῶν αὐτῶν ὧν ἀκούσι. οἶδα δὲ οὐδὲν τούτων. ἄλλους μὲν γε νῦν οἶδα γεγραφότας, τοῦδε τῶν αὐτῶν τούτων, οἵ τινες δὲ, οὐδ' αὐτοὶ αὐτούς. ὅσον δέ γε μὴν τοῦδε πάντων ἐχωφράζειν τῶν γεγραφότων καὶ γραφόντων. ὅσοι φασὶν ἐλθεῖν τοῦδε ὧν ἐγὼ ἀσυσκέπτως ἔτ' ἐμοῦ ἀκηκοότες, ἔτ' ἄλλων, ἔθ' ὡς ὑρόντες αὐτοὶ, τούτους οὐκ ἔστι κατά γε τὴν ἐμὴν δόξαν τοῦδε τῆς πράγματος ἐπαΐειν οὐλαό. οὕκουν ἐμέν γε τοῦδε αὐτῶν ὅτι σύγγραμμα, ἀλλὰ μήποτε γένηται. ῥᾴθυμον γὰρ οὐδὲ μῶς ὅτιν, ὡς ἄλλα μαθήματα, ἀλλ' ἐκ πολλῆς συνουσίας γιγνομένης τοῦδε τὸ πρᾶγμα αὐτὸ, ἐξ ἧς συζῶν, ἐξαίφνης οἷ ἀφ' πυρὸς ἁπτόμενον ἐξαφθὲν φῶς, εἰς τὴν ψυχὴν γενόμενον αὐτὸ ἑαυτὸ ἔσθ' ἱκανὸν ἐφ' ἑαυτῷ. καὶ ὅτι τοσοῦδε γε οἶδα. ὅτε γεγραφότα, ἢ λελεγμένα ὑπ' ἐμοῦ, βέλτιστ' αὖ λελεγέν. καὶ μὴν ὅτι γεγραμμένα ἱκανῶς, οὐκ ὄνειδ' αὖ ἐμὶ λυποῖ. εἰδέναι μοι ἐφαίνετ' ῥᾳθυμία δ' ἱκανῶς εἶναι πρὸς τοὺς πολλοὺς καὶ ῥητὰ, τί τούτου κάλλιον ἐπιπρακτ' αὖ ἐμὶν εἰ τῷ βίῳ. ἢ τοῖς τε ἀνθρώποισι μέγα ὄφελος γράψαι. καὶ πλὴ φύσιν εἰς φῶς ἰοῖς πᾶσι προσαγαγεῖν. ἀλλ' οὔτε ἀνθρώποις ἠοῦ μοι πλὴ ἐπιχείρησιν τοῦδε αὐτῶν λιγομένῳ ἀγαθὸν, εἰ μέν σιν ὀλίγοις, ὁπόσοι δυνακτοὶ αὐθυρεῖν αὐτοὶ σφ' μικρᾶς εἰ δείξεως. τῶν τε δὴ ἄλλων, τοὺς μὲν, καὶ τὰ φρονίσεως οὐκ ὀρθῶς ἐμπλήσειεν αὖ οὐδαμῇ ἐμμελῶς, τοὺς δὲ ὑφηλῆς καὶ χαύνης ἐλπίδος, ὡς σεμνὰ ἅπαξ μεμαθηκότας. ἐξ δὲ μακρότερα τοῦδε αὐτῶν οὐνῷ μοι γίγνοιτ' ἀπεῖν. τάχα γοῦν αὖ τοῦδε ὧν λέγω σαφέστερον αὖ ἔτι λελεγμένων αὐτῶν. ἔστι γοῦν τις λόγος ἀληθὴς ἑαυτίος τῷ πολιήσαντι γράφειν τῶν τοιούτων καὶ ὁποῦν, πολλάκις μὲν, ὑπ' ἐμοῦ καὶ πρόθυμα ῥηθείς, ἔοικε δ' οὕω εἶναι καὶ νῦν λεκτέος. Ἔστι τῶν ὄντων ἐνόφῳ, λίθῳ πλὴ ἐπισήμῳ ἀπόγμα παραγίγνεσθαι, τεῖα τε-

ταρτον δ' αὖτη. πέμπτον δ' αὖ τὰ θεὰν λαβὸν δὴ γνωστόν τε καὶ ἀληθὲς θετέον. ὧν οὖ μὲν ὄνομα. λόγος δὲ τρίτον, ἄνθρωπος. τέταρτον δὲ, ἐπιστήμη. τοῦδὲ εὖ ἔχει, λάζει δὲ ὁ λόγος μαθὼν δ' ὃν λεγόμενον. καὶ πάντων οὕτω πέρι νόησον. κύκλος ἔστι λεγόμενον, ᾧ τοῦτ' αὐτὸ ἔστιν ὄνομα ὃ νῦν ἐφθέγμεθα λόγος δ' αὐτοῦ τὰ μὲν τρίτον, ἐξ ὀνομάτων καὶ ῥημάτων συγκείμενος. δ' γοῦν ἐκ τῶν ἐκείνων ἐπὶ μέσον ἴσον ἀπέχον πάντη, λόγος αὖ ἐπικέκλησται, ᾧπερ στρογγύλον καὶ τοῦδὲ φθογγὴς ὄνομα καὶ κύκλος. τείτον δὲ, τὸ ζωγραφούμενόν τε καὶ ἐξαλειφόμενον καὶ θραυόμενον καὶ ἀπολλύμενον. ὧν αὖτὸς ὁ κύκλος ὃν πέρι πάντ' ἔστι ταῦτα, οὐδὲν πάσχει τούτων, ὡς ἕτερον ὄν. τέταρτον δὲ, ἐπιστήμη καὶ νοῦς. ἀληθῆς τε δόξα, τοῦδὲ ταῦτ' ἔστιν. ὡς δὲ οὐ ξύμπαν αὖ, πᾶν δὲ τόν. οὐκ ἐν φωναῖς οὐδ' ἐν σωμάτων σχήμασιν, ἀλλ' ἐν ψυχαῖς οἰκεῖ. ᾧ δῆλον ἕτερόν τε ἂν αὐτοῦ τὸ κύκλου τῆς φύσεως, τῶν τε ἔμπροσθεν λεχθέντων τελεῖν. δύο τῶν δὲ ἓν γένεται μὲν, ξυγγενὲς καὶ ὁμοιότητι τῷ πέμπτῳ νοῦς πιθανώτατα. πάλλα δὲ πλέον ἀπέχει. τῶν δὲ περί τε δύο ἅμα καὶ τοῦδὲ φθορᾶς σχήματος καὶ χρόας. τοῦδέ τε ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ καὶ καλοῦ καὶ δικαίου καὶ τοῦδὲ σώματος ἅπαντος. σκληκτοῦντε καὶ κατὰ φύσιν γιγνόντος. πυρὸς, ὕδατός τε, καὶ τῶν τοιούτων πάντων. καὶ ζῴου ξύμπαντος πέρι. καὶ ἐν ψυχαῖς ἤθους. καὶ τοῦδὲ ποιήματα καὶ παθήματα ξύμπαντα, οὐ γὰρ αὖ τούτων μία τὰ τέτταρα λάβῃ. ἄλλως γέπως οὔποτε τε λόγος ἐπιστήμης τῷ πέμπτου μέτοχος ἔσται. πρὸς γὰρ τούτοις, ταῦτα οὐκ ἦν ἐν ἀρχῇ δεῖόν τι τοῦδὲ ἔκφανσιν δηλοῦν. ἓν δ' ὀνόματος ὄζῃ δ' τῶν λόγων ἀσθενές. ὧν οὕνεκα, νοῦν ἔχων οὐδεὶς, τολμήσει ποτὲ εἰς αὖ τὰ θεὰν τὰ νοητὰ μίαν ὑπ' αὐτῶν. καὶ ταῦτα εἰς ἅπαντα κίνησιν, ὃ δὴ πάσχει τὰ γεγραμμένα τύπῳ. ἔστιν δὲ πάλιν αὖ δ' ναῦ λεγόμενον, λεῖ μαθὼν. κύκλος ἔστιν τῶν εὖ ταῖς πράξεσι γραφομένων, ἓ καὶ τορνευθέντων, μιᾷ τῷ αὐτοῦ ἴσῃ τῷ πέμπτῳ. τῷ γὰρ ὄντως, ἐφάπτεται πάντη αὖτὸς δὲ φαμὲν οὐκ ἔστιν οὔτε ἐν σμικρὸ τόσον, οὔτε μεῖζον τῆς αὐτοῦ φύσεως. ὃ νομά τε αὐτῶν φαμὲν οὐδὲν οὐδαμοῦ βέβαιον εἶναι. κινεῖται δ' οὐδὲν τὰ ναῦ στρογγύλα κυλούμενα, διὰ τὴν κλῆσιν. τά τε διὰ δὴ, στρογγύλα. καὶ οὐδὲν ἧττον διαφέρει, τοῖς μεταθεμένοις καὶ ἑκατέρως κυλοῦσι. καὶ μὲν τοῦδὲ λόγου γε ὁ αὖτὸς λόγος εἴπερ ὀνόματος καὶ ῥημάτων σύγκειται, μαθὼν ἱκανῶς βεβαίως εἶναι βέβαιον. μυρίος δὲ λόγος αὖ τοῦδὲ ἐκφάνσεων, ὡς ἀσαφής. δ' δὲ μέγιστον ὅπερ ἔμπροσθεν ὀλίγον ἔμπροσθεν. ὅτι δυοῖν ὄντοιν τῷ τε ὄντος καὶ τῷ ποιοῦ νους, οὐ δ' ποιόν τε φ δὲ τὴ ζωὴ οὐσία τῆς ψυχῆς, δ' μὴ ζωὴ οὖσαν ἔφασκεν τῶν τεττάρων προτεῖνον τῇ ψυχῇ λόγω τε καὶ κατ' ὄρθρα αἰσθήσιν εὐλογίαν τό, τε λεγόμενον καὶ λεγόμενον αἰεὶ παρεχόμενον ἔφασκεν, ἀποφεύγειν τε καὶ ἀσυμφέρειν ἐμπέπλησι πάσης ὡς ἔστ' εἰπεῖν πάντ' αὖ βροτοῖς. εἰ δέ σι μὲν ὧν μὴ δ' ἐνθυμοῖσθαι δ' ἀληθὲς ζητεῖν ἰσμοὶ δ' τοῦδὲ τοιῆς δοφῆς, ὃς ἀρκεῖ δὲ δ' προτιθεὶς τῶν εἰδώλων, οὐκ ἔστιν γίλκτοι γιγνόμενα ὑπ' ἀλλήλων, οἱ ὁρῶντες δ' τῶν ὁρωμένων. λευκμένων δὲ τὰ τέτταρα, διακρίπτειν τε καὶ ἐλέγχειν. εἰ δὲς δ' αὖ δ' πέμπτον ἀποκρίνασθαι καὶ δηλοῦν αὐκγμάζομεν, ὁ βουλόμενος δ' λευκμένων αὐκρίπτειν κρατεῖ. καὶ ποιᾶ δ' ἐνέχεσθαι ὁ λόγος, ἓ γράμμασιν, ἓ ἄρχεσθαι, τοῖς πολλοῖς τῶν ἀκούοντων δοκεῖν μηδὲν γιγνώσκειν ὧν αὖ ἐπιχειρῇ γράφειν, ἓ λέγειν. ἀγροῦντων οἰόμενος, ὡς οὐχ ἡ ψυχὴ τῷ γράφοντος, ἓ λέξαντος ἐλέγχεται, ἀλλ' ἡ τῶν τεττάρων φύσις ἐκάστου πεφυκὸς φαύλως. ἓ δὲ δὴ πάντων αὐτῶν διακεκριμένα, αὖθις καὶ πάντα μεταξύ ἐστιν ἐφ' ἕκαστον, μέχρις ἐπιστήμην οἰκεῖον, δ' πεφυκότος, δ' πεφυκόσι. κακῶς δὲ αὖ φυῇ, ὡς ἡ τῶν πολλῶν ἕξις τῆς ψυχῆς, ἔστι δ' μαθεῖν ἔστι τὰ λεγόμενα ἓν δὴ πέφυκε, τὰ δὲ, διέφθαρται, οὐ δ' αὖ ὁ λυγισθεὶς ἰδεῖν ποιήσει τοὺς θεούς. σὺ δὲ λέγε, ἓν μὲν ξυγγνῶναι τῷ πράγματος, οὔτ' αὖ θύμαθία ποιήσει ποτὲ, οὔτε μνήμη. πλὴν ἀρχὴν γοῦν, ὡ ἀλλοδαίας ἕξιν οὐκ ἐγίγνεται. ὥστε ὁπόσοι τῶν δικαίων τε καὶ τῶν ἄλλων ὅσα καλὰ μὴ προσφυεῖς εἰσι καὶ ξυγγενεῖς. ἄλλοι δὲ ἄλλων δυσμαθεῖς ἅμα καὶ μνήμονες, οὐ δ' ὅσοι ξυγγενεῖς δυσμαθεῖς δὲ ἅμα καὶ ἀμνήμονες, οὐδαμοῦ θεὸς

μή ποτε μάθωσιν ἀλήθειαν αἰρετῆς εἰς τὸ δικαστήριον οὐδὲ κακίας· ἅμα γὰρ αὐτὰ αἰσχύνην θαύσει, καὶ τὸ ψεῦδος ἅμα καὶ ἀλήθεις τῆς ὅλης οὐσίας μετὰ πειθοῦς πάσης καὶ χρόνου πολλοῦ, ὃ πρὸ οὐ πάνυ ἀρχαῖος εἶπον· μόγις δὲ πειθόμενοι πρὸς ἄλληλα αὐτῶν ἔχουσι ὀνόματα καὶ λόγοι, ὅ ψῆφος τε καὶ αἱ θέσεις, οὐ βιβλίοις ἐλέγχοις ἐλεγχόμενα, καὶ αὖθις φθόνου ὄντα σπουδαίου καὶ ἀποδείξεως χωρίων, ὀλίγα μὲν φρόνησιν τοῦδε ἔνεστιν καὶ νοῦς. σμικρότατον ὄν, μάλιστ' εἰς δυνάμεν ἀνθρώπινον. διὸ δὴ πᾶς ἀνὴρ σπουδαῖος, τῶν ὄντων σπουδαίων πέρι, πολλοῦ δεῖ μὴ γράψασ ποτὲ οὐ ἀνθρώποις, ἐσομένου μὴ ἀποδείξεως καταλαβεῖν, οὐδὲ δὴ ἐκ τούτου δεῖ γιγνώσκειν λόγῳ. ὅτ' αὖ ἴδῃ τίς του συγγράμματα γεγραμμένα ἔπη οὐσμούς νομοθέτου, ἔπη οὐ ἄλλοις πισὸν ἀπ' οὖν, ὡς οὐκ ἂν τούτῳ ταῦτα σπουδαιότατα, εἰ πρὸ ἦν αὐτῷ σπουδαῖος. κεῖται δ' που αὐχὼρα τῇ καλλίστῃ τῶν θύρων. εἰδὶ ὄντως αὐτῷ ταῦτ' ἐσπουδασμένα οὐ γράμματον ἐτέθη, ἵζ ἀρκ δὴ οἱ πειται θυὶ μὴ, οὔ, Σρόβιλ δὲ φρέσασ ἄλλοσαν αὐτοί. θύτῳ δὴ τῷ μύθῳ τε καὶ πλάνῳ ὁ ξωνπαπόμενος, δ' ἔσ τε, ἔτ' οὖν διονύσιος ἔγραφέ τε, τῶν τοῦδε φύσεως ἄκρων καὶ πρώτων, ἔπη τῆς ἐλάττω ἔπη μείζων, ὡς οὐδὲν ἀκριβοῦς οὐδὲ μεμαθηκώς ἦν ὑγιὲς ὧν ἔγραφε· καὶ τὰ μὲν λόγον· ὁμοίως γὰρ αὖ αὐτὰ ἐσίδιβο ἐμοὶ, καὶ οὐκ αὖ αὐτὰ ἐτέλμησεν εἰς ἀναρμοσίαν καὶ ἀπρέπειαν ἐκβάλλειν. ὅτε γὰρ ὑπομνήματον χάριν αὐτὰ ἔγραφεν· οὐδὲν γὰρ δεινὸν μὴ ἔμε αὐτὸ ἐπλάθηται, ἐὰν ἅπαξ τῇ ψυχῇ πειλάβῃ· πάντων γὰρ, οὐ Σραχυτάτης κεῖται· φέλομεν μέσα δὲ αἰσχρὰς ἕπτ' οὖνομα εἶδ' ὡς αὐτοῦ ἔμεμνος, εἶδ' ὡς πάνδεινας δὴ μίδρχος ὤν, ἔ οὐκ ἄξιος ἦν, ἀγαπῶν δόξαν πλὴν τῆς μαχῆς γνωμεύειν· εἰ μὴ οὖν ἐκ τῆς μιᾶς σωνουσίας διονυσίῳ ξύζυγος γέγονε τάχ' αὖ ἔσ. γέγονε δ' οὖν ἔπως ἵππιος ζεῦς, φησὶν ὁ ἐπικαῖος. διεξῆλθον μὲν γὰρ ὡς εἶπόν τι ἐτὼ, καὶ ἅπαξ μένον. ὕστερον δὲ οὐ πάνυ ποτ' ἔτι. οὐσοῦν δὴ δεῖ τὸ μετὰ ζεῦς, ὅτῳ μέλει δ' τοῦδε αὐτὰ γιγνοῖς δύρειν ὅπη ποτὲ γίγνε· τίνι πότ' αἰτίᾳ δ' ἀλύτδρεν, καὶ τὸ τεί τον πλειονάκις τε, οὐ διεξῆμεν· πότδρεν διονύσιος ἀκούσας μόνον ἅπαξ, οὕτως εἰ δοίμι τὸ ὅπ ται καὶ ἱκανῶς εἰδέναι, ἔπη αὖτ' ἐς δύρειν, ἢ καὶ μαθὼν ἔμπροσθεν παρέντδρεν, ἃ φαῦλα εἶναι τὰ λεχθέντα. ἢ δ' τεῖον οὐ καθ' αὐτὸν, μείζονα δὲ, ἢ ὄντως οὐ καθ' αὑτὸν εἶναι φρονήσεώς τε καὶ αἱρετῆς ζῆν ἐπιμαλούμενος. εἰ μὲν γὰρ φαῦλα πολλοῖς μαρτυσι μαχεῖται τὰ ἐναντία λέγουσιν· εἰ τοῦδε τῶν τοιούτων, πολμπολυδιονύσιον κυρεώτεροι αὖ εἶσι κει ται. εἰδὲ δύρεκέναι, ἢ μεμαθεκέναι, ἄξια δ' οὖν εἶν πρὸς ται δείαν ψυχῆς ἐλευθέρας, πῶς αὖ μὴ θαυμαστὸς ὢν ἄνθρωπος, τὸν ἡγεμένα τούτων μὴ κύριον οὖ τος δύχερῶς ἐτίμασε ποτ' αὖ· πῶς δ' ἐτίμασεν, ἐτὼ φράζοιμ' αὖ· οὐ πολὺν χρόνον διαλιπὼν ὁ μετὰ ζῆν ὁ τῷ πρόσθεν δίωνα ἐὼν τὰ ἑαυτοῦ κεκτῆσθαι μὴ καρπούσθαι χρήματα, τότε οὐκέτ' ἐκ ὧν ἐπιζόπους αὐτοῦ πέμπειν εἰς πλοπόννησον, καθὰ πρὸ ἐπιλελησμένος τῆς ἐπιζολῆς παντάπασιν. εἶναι γὰρ αὐτὰ οὐ δίωνος, ἀλλὰ τοῦ ἡρώος. ὄντος μὲν ἀδελφιδοῦ αὐτοῦ, κατὰ νόμους δὲ ἐπιτροπεύοντος. τὰ μὲν δὴ πραγμόσα μέχρι τούδου, ταῦτ' ἦν ὁ τῷ τότε χρόνῳ. τούτων δὲ οὕτω γενομένων ἐωρακήν τε ἀκριβῶς πλὴν ἐπιφυμίαν τῆς διονυσίου φλεσοφίας ἀγανακτέντε ἐξιὼν ἔπη βουλόμην, ἔπη μή· ἰῶ γὰρ θόρος ἦσ τότε καὶ ἐκπλοι τῶν νεῶν. ἐδόκει δὴ χαλεπαίνειν μὲν οὐδὲν ἐμὲ διονυσίῳ μᾶλλον, ἢ ἐμαυτῷ πεκαὶ τοῖς ξιασαμένοις ἐλθεῖν ἐμὲ ὁ τεί τον εἰς τὸν πορθμὸν ἦν τοῦδε πλὴν σικύλλαν. ὅθρεἶμι πλὴν ὁλοὸν αἰσαμβάσεσμι χαίρυβδιν· λέγων δὲ πρὸς διονύσιον, ὅτι μοι μεμέλη ἀλλώκειν ἔπη, λίονος οὕτω προπεπλακισμένου. ὁ δὲ παριμυθεῖτό τε, καὶ ἐλεῖο μεμέλη· οὐκ οἰόμενος ἐκκλῶς ἔχειν, ἐμὲ ἄγγελον αὖ ἦν τῶν τοιούτων ἐλθεῖν ὅπ τάχος. οὐ πείθων δὲ, αὐτὸς μοι πομπὴν παρασκευάσειν ἔφη· ἐτὼ γὰρ οὐ βῖς ἀποτόλοις πλοίοις ἐμβὰς διανοούμην πλεῖν τε βουλόμενος, πάχειν τε οἰόμενος δεῖν, ἐσλακωλυόμην ὑ τοῦν· ἐπειδὴ τοῦδε φανῶς ἐμέμνουν μὲν οὐδὲν, ἠσχυνόμην δὲ, ὁ δὲ οὐδέν με τῶν κατὰ μέλειαν προσέμενον ὁρῶν μαχανὴν τοῦ μεῖναι ἦν τότε ἔκπλουν, μαχανᾶσθαι τοιαύθ' ἕνα· τῇ μετὰ ταῦτα ἐλθὼν ἡμέρᾳ, λέγει πρόσμεπιθανὸν λόγον. ἐμὲν γὰρ οὐ λίονος ἔφη καὶ τὰ λίονος, ἐκφοβῶν ἅπαλλα

χρόνῳ τῷ τοῦδε αὐτὰ τρυφᾶν διαφθείραντε. ποιήσω γάρ. ἐξ ὧν ἔφη Λίωνι τά δ' ἀξιώσει ἐκεῖνον ἀποδόντα τὰ ἑαυτοῦ, οἰκεῖν μὲν οὐ πλουσιώτερον. μὴ ὡς φυγάδα δέ, ἀλλ' ὡς αὐτῷ καὶ ἄλλῳ ὀφείλοντα, ὃ γ' αὖ ἐκείνῳ τε καὶ ἐμοὶ καὶ ὑμῖν τοῖς φίλοις κοινῇ ξυμβήσεται. ταῦτα δ' εἶναι μὴ ἐπιβουλεύοντες ἐμοί. τούτων δὲ ἐγγυητὰς γένεσθαί σέ τε, καὶ τοὺς σοὺς οἰκείους, καὶ τοὺς οἰκείους Λίωνος. ὑμῖν δὲ δίδοσθαι ἐκεῖνος παρέχοι τὰ χρήματα. δέχεσθαι δὲ οὐ λήψῃ, κατὰ πλουσιώτερον μὲν καὶ ἀβλαβέστερον οἰκεῖν, παρ' ὃς ἴσον οὐ ὑμῖν δοκῇ. καιρὸν δὲ οὐδένα δίδωμι Λίωνι, μὴ κύριος δ' αὖθις ὑμῶν γιγνέσθω αὐτοῦ. ἐπὶ γοῦν ἐκείνῳ μὲν οὐσφόδρα πιστεύω τούτοις χρήμασι, λίκμασιν γίγνεσθαι τοῦδε ἐμοί. οὐ γὰρ ὀλίγα ἔσται. σοὶ δὲ καὶ τοῖς σοῖς μᾶλλον πιστεύω. ὅρα δὴ ταῦτα ἆρα ἄριστα, καὶ μὴν αὖθ' οὕτως ἦν οἰκιαν ἦν ἄξιον. ἐς δὲ ὥραν ἀπὸ δὲ λαβεῖν τὰ χρήματα ταῦτα. καὶ Λίωνι οὐ δ' ὅτι πολλῷ χρεῖν ἔχοιεν, διαπραξαμένῳ ταῦτα ὑπὸ ἐκείνου. ἆρον δὴ ἐπὶ τὸν λόγον ἀκούσας, ἐὰν συμφέρωσιν μὲν ὅλως. ὅμως δὲ βουλευσάμενος ἔφη εἰς τὴν ὑστεραίαν αὐτῷ τοῦδε τούτων τὰ δόξαντα ἀπαγγελεῖν. ταῦτα ξυνεθέμεθα τότε. βουλεύομαι δὴ τότε μετὰ ταῦτα κατ' ἐμαυτὸν γενόμενος μάλα συγκεχυμένος. πρῶτος δ' ἦν μοι τῆς βουλῆς ἡγούμενος, ὅθ' λόγος. φοβεῖσθαι εἶναι τούτων μηδὲν ποιεῖν διονύσιος ὧν φησιν ἀπιλθόντος δέ μου ἐπιστέλλει Λίωνι πάντως αὐτός τε, καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν αὐτοῦ διακελεύσομαι ἃ ναῦν πρὸς ἐμὲ λέγειν. ἐς αὐτὸν μὲν ἐλθόντος ἐμοῦ δὲ οὐκ ἐθελήσαντος ἃ πρὸς ἐκεῖνον ἀπαγγελεῖτόμε σφᾶς, ἀλλ' ὁλιτωρήσαντος τῶν ἐκείνου τε παρόντων πραγμάτων. πρὸς δὲ καὶ τούτοισιν ἔτι, μὴ ἐθέλημι ἐκπέμπειν αὐτὸς τῶν ναυκλήρων μηδενὶ προστάττων. ἐὰν δὲ λέγηται δὲ πᾶσι ῥᾳδίως ὡς ἀβουλῶν ἐμὲ ἐκπλεῖν, ἀρά τις ἐθελήσειεμ ἄγειν ναῦτης ὁρμώμενον ἐκ τῆς διονυσίου οἰκίας. ὥκουν γὰρ δὴ πρὸς τοῖς ἄλλοισι καινοῖς ἐν τῷ κήπῳ τῷ τοῦδε πλὴν οἰκίαν. ὅθεν οὐ δ' αὖ ἐξευρεῖν ἔδει λέμι ἀφεῖναι, μὴ πιμφθείσης αὐτῷ τινες ἐντολῆς παρὰ διονυσίου. αὖ δὲ μένειν τὴν οἰκιαν ἦν, ἔξω μὲν Λίωνι ταῦτα ἐπιστέλλῃ, ἐν οἷσις αὖτ' ἐμοὶ, καὶ ἃ πράττω. καὶ ἐὰν μὲν δὴ ποιῇτι διονύσιος ὧν φησιν, οὐ παντάπασιν ἔστιμοι καταγελάστως πεπραγμένα. τάλαντα γὰρ ἴσως κεῖν οὐκ ἔλαττον αὖ ἑκατὸν μνᾶς ὀρθῶς ἐκατόν, ἐλίωνος οὐσίας. αὖ δ' ἐκεῖνα γίγνεται τὰ ναῦν φαίνοντα, διακινῆς αὐτὰ γίγνεσθαι. πορεῖν μὲν ὅτι χρόνου μεμεῖ ἐμαυτῷ. ὅμως δὲ, ἀναγκαῖον ἴσως οἰκαυτὸν γ' ἔτι τρυῦσαι, καὶ ὄρυγας ἐλίγξαι πειρᾶσθαι, τὰς διονυσίου μηχανάς. ταῦτά μοι δόξαντα, εἰς τὴν ὑστεραίαν εἶπον πρὸς διονύσιον ὅτι δόκτα μοι μένειν. ἀρεῖν μὴν ἔφην, μὴ κύριον ἐγένεσθαί Λίωνος ἐμέ. πέμπειν δὲ μετ' ἐμοῦ σὲ παρ' αὐτὸν γράμματα τὰ ναῦν δηλοῦντα δηλοῦντα. καὶ ὁρῶντα ἔγα ἀρκεῖ ταῦτα αὐτῷ καὶ ἐμοί, βούλεται δὲ ἀλλ' ἅπτα καὶ ἀρεῖν, καὶ ταῦτα ἐπιστέλλειν ὅτι τάχιστα. σὲ δὲ, νομιεῖζῃ μηδεμοῦ πω τῶν τοῦδε ἐκείνων. ταῦτ' ἐρρήθη τα ταῦτα ξυνωμολογήσαμεν ὡς ναῦν ἔρυτῃ χρόνον. ὑβέπλουσι δὴ τὰ πλοῖα μᾶλλον ἄνω, καὶ οὐκέτι μοι δοκεῖν ἐᾷ πλεῖν. ὅτι δὴ μοι καὶ διονύσιος ἐμηνύθη λίτων, ὅτι πλὴν ἡμίσειαν τῆς οὐσίας ἔσται δοῦναι Λίωνος πλὴν δ' ἡμίσειαν τ' ὑγίας. ἔφη δὴ πωλύσειν αὐτὴν. πραθείσης δὲ, τὰ μὲν ἡμίσια, ἐμοὶ δώσειν ἄγειν. τὰ δ' ἡμίσια τῷ παιδὶ καταλείψειν αὐτοῦ. τὸ γὰρ δὴ δικαιότατον οὕτως ἔχειν πολιτικὸς δ' ἐπὶ τῷ λιχνεύτῃ πάνυ μὲν ᾤμην γελοῖον εἶναι' ἐμὲ λέγειν ἔτι. ὅμως δ' ὅπου, ὅτι χρὴ πλὴν παρὰ Λίωνος ἐπιστολῶν, τοῦδε μένειν ἡμᾶς. καὶ ταῦτα πάλιν αὐτὰ ἐπιστέλλειν. ὁ δὲ, ἐξ ὧν τούτοις, πάνυ πανικῶς ἐπόλει πλὴν οὐσίαν αὐτῷ πᾶσαν, ὅπη τε καὶ ὅπως ἤθελε, μὴ ὅσι ἐμὲ πρὸς δὲ, οὐδὲν ἄλλως ἐφθέγξατο τοῦδε αὐτῶν. καὶ μὲν ὡσαύτως ἐγὼ πρὸς ἐκεῖνον αὖ, τοῦδε τῶν Λίωνος πραγμάτων, οὐδὲν ἔτι διελεγόμεν. οὐδὲν γὰρ ἔτι ἐπλέον ἔμελλον ποιεῖν. μέχρι μὲν δὴ τούτων ταῦτα μοι ξυνέβη μέν ἐγγόνει φιλοσοφίᾳ καὶ φίλοις. δ' δὲ μετὰ ταῦτα ἐξῶμεν ἐπὶ καὶ διονύσιος. ἐπὶ μὲν, ἐλέπων ἔξω καθάπερ ὄρνις, ἐπὶ τοῦ ποθεν αἰκαπάσαιτο. ὁ δὲ, διαμαχεσάμενος, τίνα χρόπον αἰσυβέσιμα, μᾶλλον ἀπολοὺς τῶν Λίωνος. ὅμως δὲ ἔφαμεν ἐπαιρεῖν εἶναι πρὸς πᾶσαν σικελίαν. τῶν δὴ μισθοφόρων τοὺς περισσοτάτους, διονύσιος ἐπιχείρησεν ὁλιγομισθοτέρους ποιεῖν,

παρὰ τὰ τῦ πατρὸς ἤθη. θυμωθέντες δὲ οἱ στρατιῶται ξωκλέγμασιν ἀθρόοι, καὶ ἐκ
ἔφασαν ἐπιχειρεῖν. ὃ δ' ἐπιχείρει βιάζεσθαι, κλείσας τὰς τῆς ἀκροπόλεως πύλας.
οἱ δ' ἐφορῶντο βύβις πρὸς τὰ τείχη παιῶνά τινα ἀνακοίσαντες βαρύβαρον καὶ πολε
μικόν. τῦ δὲ τοῦδε βύβις ὁ διονύσιος γυνόμενος, ἅπαντα συνεχώρησι, μὴ ἕνα πολέμῳ τοῖς
τότε συλλειχθεῖσι τῶν πλατέων. λόγος δ' ὡς ταχὺ διῆλθεν, ὡς ἡρακλείδης ἄλλους εἴη
γενομένους πάντων τούτων. ὧν ἀκούσας, ὁ μὲν ἡρακλείδης, ἐκποδῶν αὐτὸν ἔχειν ἀφανῆ·
διονύσιος δὲ ἐζήτει λαβεῖν. ἀπορῶν ὁ θεοδότης μετὰ πίμφαμόνος εἰς ἥν κῦπον, ἔτυχεν
δ' ἐν τῷ κήπῳ καὶ ἐπὶ τότε τοῦδε παιῶνα. τὰ μὲν οὖν ἄλλα οὔτ' οἶδα, οὔτ' ἤκουον διαλε
γομένων. ἃ δὲ ἀκούσιόν ἐστι θεοδότης ἐμοῦ πρὸς διονύσιον, οἶδά τε καὶ μέμνημαι. πλά
των γὰρ ἔφη διονύσιον ἐπὶ πείθειν τυννοῖ, ἐὰν ἐπὶ γένωμαι ἀλίπορος ἡρακλείδην κομίσειν
ἀσφαλῶς, εἰς λόγους ἐμοῖ τοῦδε τῶν ἐγκλημάτων αὐτῷ ὧν γεγονότων, ἂν ἀρὰ
μὴ δόξῃ δεῖν αὐτὸν οἰκεῖν ἐν σικελίᾳ, τόν τε ὑὸν λαβόντα καὶ τὴν γυναῖκα, ἀξιοῦντος πε
λοποννησον ἀποπλεῖν, οἰκεῖν τε, ἕλληνα ὄντα μηδὲν διονύσιον ἐκεῖ. καρπούμενον δὲ τὰ
ἑαυτῦ. μετὰ πίμφαμον μὲν οὖν, καὶ πρότερον αὐτόν. μετὰ πίμφαμεν δὲ καὶ ναῦ. ἂν
τ' εἶναι ἀπὸ τῆς προτέρας μετὰ πομπῆς αὖτε καὶ ἀπὸ τῆς νεῶ ὑπακούειν. διονύσι
ον δ' ἀξιοῦ καὶ δόμεναι, ἂν τις ὁ τυγχάνῃ ἡρακλείδης ἑαυτ' ὀνόματι, μηδὲν
ἄλλο αὐτῷ φλαῦρον γίνεσθαι. μετὰ ταῦτα δ' ἐκ τῆς χώρας ἔως ἂν ἄλλο τι διονύσῳ
δόξῃ. ταῦτα ἔφη συγχωρεῖς, λέγων πρὸς ἥν διονύσιον; συγχωρῶ. μὴ δ' ἂν πρὸς τῇ σῇ
ἔφη φανῇ οἰκίᾳ πείσεσθαι φλαῦρον μηδὲν παρὰ τὰ νεῶ ἱερημένα. τῇ δὲ μετὰ ταύ
την τῷ ἡμέραν δείλης, βύρσιος καὶ θεοδότης, προσπλέπτω μοι τοιουδὶ τι θερμ
μόν θαυματῶς. καὶ ὁ θεοδότης, λέγει· πλάτων ἔφη, παρῶσθαι χρὴς ὃς τοῦδε ἡρακλεί
δου διονύσιος ὡμολόγει πρὸς ἐμὲ καὶ σέ· πῶς δὲ οὐκ ἔφην· νεῦ τοίνυν δ' ὅς, τοῦδε βίου
σι πλατεῖ, λαβεῖν ἡρακλείδην ζῶντες. ὁ δὲ εἶναί· τι ταύτῃ κινδυνῶδ'. ἀλλ' ἐ
μοῦ ἔφη πιθανὸν δοκοῦντος πρὸς διονύσιον, ἀπόρῳ μηχανῇ· ᾠχόμεθα οἴκαδε, καὶ εἰσῆλθο
μεν παρ' αὐτόν· καὶ τὸ μὲν ἑστάτην σιγῇ δακρύοντε. ἔπειτα δ' εἶπον· οἶδ' ὅτι φοβοῦνται μή
τι σὺ παρὰ τὰ χρὴς ὡμολογημένα ποιήσῃς τοῦδε ἡρακλείδην πιώτερον. δοκῶ γάρ μοι
ταῦτ' ἂν γεγονέναι φανερός, ἀποτετραμμένος. ὁ δὲ ἀκούσας, ἀνεφλέγκτε, μὴ παν
τοδαπὰ χρώματα ἴκου, οἷα αὖ ξυμούμενος ἀφεὶς προσπεσὼν δ' αὐτῷ ὁ θεοδότης,
λαβόμενος τῆς χειρὸς, ἱκετάς τε καὶ ἱκέτευε, μηδὲν τοιοῦτον ποιεῖν· ὑπολαβὼν δ'
ἔπειτα παραμυθούμενος, βάρρει θεοδότα ἔφην. οὐ γὰρ βουλόμεσθα διονύσιον παρὰ τὰ χρὴς
ὡμολογημένα, ἄλλά ποτε σῴζειν. καὶ ὃς ἐμβλέψας μοι καὶ μάλα τυραννικῶς, σοὶ ἔ
φη ἔπειτα, οὔτέ τι σμικρὸν, οὔτε μέγα ὡμολόγησα. νὴ τοὺς θεοὺς ἦν δ' ἔγω, σύγε ταῦτα ἃ
σοὶ νεῶ οὗτος δεῖται μὴ ποιεῖν. καὶ ἐπὼν ταῦτα, ἀποστρεφόμενος ᾠχόμην ἴέναι. φ μὲ
τὰ ταῦτα ὁ μὲν ἐκωκύει φὴν ἡρακλείδην. θεοδότης δὲ ἀγχίλους πίμπων ἡρακλείδῃ,
φεύγειν ἐκελεύετο. ὁ δὲ, ἐκπίμπασ' ἰόσαν καὶ πλατεῖς διάπειρε κέλευε. φθάσα
δὲ ὡς ἐλέγετο ἡρακλείδης, εἰς πῶν καρχηδονίων ἐπικράτειαν ἐκ φυτῶν ὑμβράσ' σμι
κρῷ τινι μόβει· δ' δὴ μετὰ ταῦτα, ἡ πάλαι ἐπιβουλὴ διονυσίῳ τῦ μὴ ἀποδοῦναι τὰ λίω
νος χρήματα, ἔδοξεν ἔχειν λόγον ἔχειν αὖ πρός με πιθανόν. καὶ πρῶτον μὲν ἐκ τῆς
ἀκροπόλεως ἐκπέμπει με βύρσιν πρόφασιν· ὡς τὰς γυναῖκας ἐν τῷ κήπῳ ἐν ᾧ κατῷ
κουν ἐστὶ, δεῖσι θῦσαι θυσίας ἅς καθήμεθον. ἔξω δ' ἦμι παρ' ἀρχιδάμῳ προσίταξε τὸν
γόνον τῦτον μεῖναι. ὄντος δέ μου ἐκεῖ, θεοδότης μετὰ πίμφαμενός μι, πολλὰ τοῦδε τῶν
τότε πραχθέντων ἠναίνετει, καὶ ἐμέμφετο διονυσίῳ. ὃ δ' ἀκούσας ὅτι παρὰ θεοδότην
εἴην εὐπλαθῶς, πρόφασιν αὖ ταύτην ἄλλην τῆς πρὸς ἐμὲ διαφορᾶς ποιούμενος ἀ
δελφῷ τῆς πρόσθεν, πίμφασ' τινὰ ἐρώτα με, εἰ ξυγγιγνοίμην ἔντος μετὰ πίμφαμέ
νου μεθοδόλου· κἀγὼ, παντάπασιν ἔφην. ὁ δὲ ἐκέλευε τοίνυν ἔφησοι φράζειν, ὅ τι κα
λῶς οὐ δύναμῆ ποιεῖς, λίωνα καὶ τοὺς λίωνος φίλους, αἰεὶ τοῦδε πολεμίους αὐτῷ ποιούμε
νος. ταῦτ' ἐρρήθη. καὶ οὐκέτ' μετεπίμφατό μι εἰς πῶ αὖκησιν πάλιν· ὡς ἤδη σαφῶς θεο
δότου μὲν ὄντος μου καὶ ἡρακλείδου φίλων, καὶ τῦ δ' ἔχθρου ἦ οὐκέτ' ἀνοσίαν φύτο μι,

ὅτι λίαν τὰ χρήματα ἔρρει παντελῶς· ὥκουν δὴ ἐν μιᾷ ὄψει ἔξω τῆς ἀκροπόλεως οὐ τοῖς μισθοφόροις προσιόντες δίκαι, ἄλλοι τε καὶ οἱ τῶν ὑπηρεσιῶν ὄντες ἀνάπλεω ἐμοὶ γέλωτος, ἀπιθάνου ὄλου διαξεβληκότος εἶναι οὐ τοῖς πλουσίοις· καί μοι πικρὰ ἀπειλοῦσιν, εἴ που λάβοιντό μου διαφθορᾶς μηχανώμενόν τινα, γιατρὸν σωτηρίας πέμπω παρ' ἀρχύτην καὶ τοὺς ἄλλους φίλους εἰς πάντα, φράζων οὐδὲν ὧν τυγχάνοι δέ, πρόφασίν τινα περισβέσασ' ποριζόμενοι παρὰ τῆς πόλεως, πέμπουσι τεκμήριον ζωρόν τε καὶ λαμπρὸν αὐτῶν οἷα· ὃς ἐλθὼν, ἐλεῖν διονύσου τοῦδε ἐμοῦ λέγων ὄλου σου λαμβάνω ἀπόδειξιν καὶ μηδαμῶς ἄλλως ποιεῖν· ὁ δὲ, ξυνωμολόγησε καὶ ἀπέπεμψεν ἐφόδια λαβών. τῶν δίκαιος δὲ χρημάτων, οὔτ' ἐγώ ὄλου ἀπήτουν, οὔτε τῆς ἀπόδοσεως ἐλπὶς ἦν ἐς πλουσύνησον, ἐς ὁλυμπίαν δίκαια καταλαβὼν θεωροῦντα, ἤγγειλον τὰ γεγενημένα· ὁ δὲ ἦν δίκαιος ἐπιμαρτυράμενος, αὖθις παρήγγειλεν ἐμοὶ καὶ τοῖς ἐμοῖς οἰκείοις καὶ φίλοις, παρασκευάζεσθαι ὄλου μισθοῦσθαι διονύσιον· ἡμῶν μὲν ξυναπάντων χάριν, οὕτω γὰρ ἔλιγός τε καὶ ὠφέλιμος αὖθις δ' ἐκβολῆς ἀδίκου καὶ φυγῆς ἀκούσας δίκαιος τοὺς μὲν φίλους παρακελεῦσαι ἐκέλευον εἰ βούλοιντο ἐμὲ δέκατον ὅτι σὺν μιᾷ τῶν ἄλλων βίᾳ τινὰ τρόπον σύσσιτον καὶ σωίστιον καὶ κοινωνὸν ἱδρῶτος διονύσου ἐποίησας, ὃς ἴσως ἐξεῖλε διαβαλλόντων πολλῶν ἐπιβουλεύειν ἐμὲ μετὰ σοῦ ἑαυτῷ καὶ τῇ τυραννίδι, καὶ ὅμως οὐκ ἀπέκτεινον, ἠδίκει δ' οὐτ' εἰς ἡλικίαν ἔχω συμπολιτῶν ἔτι ἀνδρῶν οὐδενί· κοινός τε ὑμῖν ἐμί· καί ποτέ τι πρὸς ἀλλήλους διαφέροντες φιλίᾳ ἀγαθὸν ὄλου ποιεῖν βουλοίμην τε· καὶ δίκαιος ἂν ἐπιθυμοῦντε, ἄλλους παρακαλεῖτε· ταῦτα εἶπον, μεμισηκὼς πάνυ τοῦδε σικελίαν πολαίου καὶ ἀτυχίαν. ἀπειθοῦντες δὲ καὶ οὐπειθόμενοι ταῖς ὑπ' ἐμοῦ διαλύσεσι, πάντων πάνυ γεγενημένων κακῶν, αὐτοὶ αὖθις ἐγένοντο αὖ τοῖς· ὧν ἐκ διονύσιος ἀπέδωκε τὰ χρήματα δίκαια· καὶ παντάπασι κακὸν πλάγα, οὐκ ἄπο τε ἐγένετο οὐδενός· ἔσαν γε δὴ τανῦν πόντιοι δίκαια γὰρ ἐπὶ καὶ τῷ βούλεσθαι, καὶ φιλοκάδαι, καὶ τῆς χρυσῆς ἀφροδίτης. ναῦν δὲ ἁρμόσαντες ἐπ' ἀλλήλους, καὶ ὧν πάντα ἐμπεπλήκεσι· καί τοι τὴν γε αὐτοῦ δίκαια ἔχω βούλεσθαι, ἢ ποδ ἀπέπεμψε φίλων δεῖν ἐμὲ καὶ ἄλλον ὅστις μὴ τέλεος, τοῦδέ τε τῆς αὐτῆς δυνάμεως καὶ φίλων, καὶ τοῦδε πόλεως τ' αὐτῆς διανοεῖ τ' ἀεὶ· ἀνδρῶν τῶν οὐ δυνάμει καὶ τιμᾶσι γενέσθαι ταμίγισα οὐ ταῖς μιγίσαις· ἔλαι δὲ οὐκ ἄν τις πλούσιον ἑαυτὸν ποιοῖτ' ἢ ἑταίρους καὶ φίλους ἐπιβουλεύσας· καὶ ξυνωμότας συναγαγὼν πάνυ ὢν· καὶ ἑαυτὸν μὴ κρατῶν ἐποδ διελίασ' τῆς πρὸς τὰς ἡδονὰς ἀπημελέος· ἃ τοὺς τὰς οὐσίας κεκτημένους ἀποκτείνασ' ἐχθρὸς καλῶν τοὺς διαφορᾶ τὰ βούτων χρήματα καὶ τοῖς συνδρομῆς τε καὶ ἑταίροις παρακελεύεται, ὅπως μηδεὶς αὐτῷ ἐμπαλὴ πάνυ φάσκων εἶναι. τῶν δὲ μὴ πάνυ πόλιν ἂν οὕτω τὴν βούτων, τιμᾶται ὑπ' αὐτῆς, τοῖς πολλοῖς τὰ τ' ὀλίγων ἐποδ ψηφισμάτων διαίμων. ἢ μεγάλης προισοῖς πόλεως ἢ πολλῶν ἀρχούσης ἐλαττόνων, τῇ ἑαυτοῦ φίλει τὰ τῶν σμικροτέρων χρήματα διαίμη μὴ καταλίκω· οὕτω μὲν γὰρ οὔτε ἄλλων οὔτε ἄλλος ποτὲ οὐδείς, ἐὰν δὲ λαύκμενικὸν εἶσιν ἀλιτηριώδη ἑαυτῷ τε μὴ γένη, εἰς ἂν εἰὰ χρόνον. ἐὰν δὲ πολιτείαν δὲ καὶ νόμων κατασκευὴν τῶν δικαιοτάτων τε μὴ ἀρίστων, οὔτε ἀριστίνων θανάτων μὴ φυτῶν γνωμόλω. ἃ δὲ ἄλλα νῦν πράττων πρότερον μέσας δὲ πάχη αἰσχρὰ τοῦ σῶσαι πρότερον, ἀθυμακούμενος δὲ παθὼν, ἔμως ἔπαυσεν, ἐπ' ἄκρον ἐλθὼν τοῦ τοῦδε μνήσθαι τῶν ἐχθρῶν· θαυμαστὸν παθὼν οὐδέν· ὅσοις γὰρ ἄνθρωπος αἰσχίστων πίεσι, σώφρονα καὶ ἔμφρονα δὲ μὴν ὅλον, οὐκ ἄν ποτε διαλυθεῖεν τῆς ψυχῆς τῶν τοιούτων πάθεσι· κυδρὸν δὲ ἀγαθοῦ πάθος ἂν ὅσως οὐ θαυμαστὸν εἰ πάθοι· ἐν χειμῶνι μὲν ἐσόμενος, οὐκ ἄν πάνυ λάθοι· χειμαίνων δὲ ἧκιστα καὶ ἀπροσδόκητον μέγεθος, λάθοι' ἄν· καὶ λαθὼν καταπλήσειε βίᾳ· τοῦτον δὴ μὴ λίαν ἐσφηλε λιθολιγίστων· καὶ μὲν γοῦν ὅτε αὖ ἦν σφόδρα οὐκ ἔλαθον οὐ σφάλαττος· ὅσον δὲ ὕψος ἀναθέσασ' εἶχον, μὴ τῆς ἄλλης μοχθηρίας τε καὶ λαμπρότητας ἔλαθον· ᾧ δὴ σφαλεὶς κεῖται· σικελίαν πίνδει τοῦδε καλῶν μυείῳ· τὰ δὲ μιᾷ τὰ νῦν ῥηθέντα ἀξυμβουλεύω, οὐδὲν ἔρρηταί μοι μὴ ἀρήθω· ὧν δὲ παινέλαττον οὔπω πω ἐς σικελίαν

ἄφιξιν

ἀ φελξιν πὼ δλυτδ᾽αι, ἀναγκαῖον εἶναι ἔδοξέ μοι ῥηθῆναι δεῖν, ὅλῳ πὼ ἄζπίαν ὴ ἀλο γίαν τῶν γενομλίων ἐι δ᾽ἄρα τινὶ τὰ ναῦ ῥηθέντα δὶλοτώτδ᾽ι φαίη, καὶ προφάσεις πρὸς τὰ γενόμενα ἱκανὰς ἔχειν ἔδοξέ το, μᾶτείως αὖ ἡμῖν καὶ ἱκανῶς ἂν τὰ ναῦ ἀρη μλία.

ΓΑΛΑΤΩΝ ΤΟΙΣ ΔΙΩΝΟΣ ΟΙΚΕΙΟΙΣ ΤΕ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΟΙΣ, ΕΥ ΠΡΑΤΤΕΙΝ. ΟΓΔΟΗΚ.

Δ᾽αὖ διασυβεύτις μάλιστα δῦ πράξοιτε, ὅντως πειράσομαι ταῦ᾽ ὑμῖΝ
ἀ καὶ τὰ λυσίτμεν δικειλθεῖν. ἐλπίζω δ᾽, οὐχ ὑμῖν μόνοις ξυμβουλδύσειΝ τὰ συμφέροντα. μάλιστά γε μὲν ὑμῖν, καὶ δλυτέροις πᾶσι τοῖς οὐ συρα κούσαις. τρίτοις δ᾽ ὑμῶν καὶ τοῖς ἐχθροῖς καὶ πολεμίοις, τολμῶ᾽ εἴ τις αὐτῶν αὐσσυνεργὸς γένοι. ταῦτα γοῦ αἰτιατέ, καὶ οὐκ αὖ ποτέ τις αὐτὰ ἐκνίφοι. νοήσατε δ᾽, ἃ λέγω νῦν. ἐᾶδ᾽ ἡμῖν κατὰ σικελίαν πᾶσαν λελυμδίης τῆς τυραννίδος, πᾶσα μάχη τῶδὲ αὐτῶν ζόντων. τῶν μὲν βουλομδίων ἀναλαβεῖν πάλιν πὼ ἀρχόν τῶν δ᾽ τῇ τῆς τυραννίδος, ἀποφυγῇ τέλος ἐπιθεῖναι ξυμβουλὴ δὴ τῶδὲ τῶν τοιούτων ὀρθὴ δοκεῖ ἐκείνοις τοῖς πολλοῖς εἶναι. ταῦτα ξυμβουλδύειν δεῖν, ἃ ζοὺς μὲν πολε μίους, ὡς πλεῖστα κακὰ ἰδρεγάσεται. τοὺς δὲ φίλους, ὡς πλεῖστα ἀγαθά. ἡ δὲ οὐθα μῶς ῥᾴδιον, πολλὰ κακὰ ὁρῶντα ζοὺς ἄλλους, μὴ οὐ καὶ πάσχειν αὐτὸν πολλὰ ἔτερα δεῖ δ᾽ οὐ μακρὰ ἐλθόντας ποι, τὰ τοιαῦτα σαφῶς ἰδεῖν. ἀλλ᾽ ὅσα νῦν γίγνει τῇδὲ αὐτῇ τῶδὲ σικελίαν τῶν μὲν ἐπιχειρούντων ὁρᾶν, τῶν δ᾽ ἀμύνασθαι τοὺς ὁρῶντας. ἃ καὶ ἄλλοις μυθολογοῦντες ἱκανοὶ γίγνεσθ᾽ αὖ ἡμῖν τοῦτον διδάσκαλοι. τούτων μὲν δὴ χρέος, οὐκ ἀπορία. τῶν δ᾽ ὅσα γίνοιτ᾽ αὖ ἢ πᾶσι συμφέροντα ἰδρεῖν τε καὶ φίλοις, ἢ ὅτι σμικρότατα καὶ κακὰ ἀμφῶν, ταῦτα οὔτε ῥᾴδιον ὁρᾶν, οὔτε ἰδόντα ἐπιτελεῖν. ἀλλὰ δὲ προσδοκᾶν, ἢ ζυαῦτη ξυμβουλή τε καὶ ἐπιχείρησις τοῦ λόγου. ἔστω δὴ παντάπασι μὲν, ἀλλά πως ἀπὸ γοῦ θεῶν χρὴ πάντα ἀρχόμενον, αἰεὶ λέγειν τι καὶ νοεῖν. ἐπιπλὲς δ᾽ ἔπι σμαίνουσα ἡμῖν ῥιζὸν δὲ τινα λόπον. νῦν ὑμῖν καὶ ζοῖς πολεμίοις χρεών, ἵζ ἔπερ γίγνεται ὁ πόλεμος, συβόσια ἄρχει μία δὴ πόλεως, ἵω ποτε κατέσκασαν οἱ παῖδες ὑμῶν, ἐς ἀπείραν ἐλθόντες πὼ ἄπασαν. τόθ᾽ ὅτε κίνδυνος ἐγένετο ζαχλος σικελίᾳ τῇ τῶν ἑλλήνων, ὑπὸ καρχηδονίων αὐτὰς ἅπαντας ὅλως ἐκβαρβαρωθῆναι γενέσθαι. τότε γοῦ ἄλλον διονύσιον μὲν ὡς νέον ὄ πολεμικὸν, ἐᾶδ᾽ τοὺς ζοῦ πολέμου πρεσβύτας αὖ τῷ πράξεις. σύμβουλον δὲ καὶ πρεσβύτερον ἱππαρῖνον, ἐᾶδ᾽ σωτηρίᾳ τῆσδε σικελίας αὐτοκράτορα ὥσφασι τυράννους ἐπονομάζοντες, καὶ ἔτε δὴ θείαν τις ὑγιᾶζ βούλεται τύχην καὶ θεὸν, ἔτε πὼ τῶν ἀρχόντων ἀρετὴν, ἔτε καὶ ἡ ξυναμφότερον, μᾶ τῶν τότε πολιτῶν τῆς σωτηρίας αἰτίαν ξυμβιῶναι γνωμόλω, ἴσως ταύτη ὅπη τις ὑπολαμβάνει. σωτηρίᾳ δ᾽ οἷῶ, οὕτως σωίβει τοῖς τότε γενομένοις. τοιούτων δὴ αὖ γεγενότων, δίκαιόν που τοῖς σώσασι, πάντας χάριν ἔχειν. εἰ δ᾽ τι ἦν μετέπειτα χρό νον ἡ τυραννὶς οὐκ ὀρθῶς τῇ τῆς πόλεως σωρείᾳ κατακέχρηται, τούτων δίκαιος τοῖς μὲν ἔχει τοῖς δὲ, πίπτω. τίνες οὖν δὴ δίκαιοι αἰτιᾶσθαι γίγνοιτ᾽ αὖ ἐκ τῶν ὑπαρ χόντων αὖ τοῖς. εἰ μὲν ῥᾳδίως ὑμεῖς ἀποφυγεῖν δοίητ᾽ ἢ τε αὖ ζοὺς καὶ αὖθυ μεγάλων κιν δυνέων καὶ πόνων, ἢ κεῖνοι ἐλθεῖν δὖ πῶς πόλιν πὼ ἀρχὴν, οὐδ᾽ ἂν συμβουλδύειν δίον τ᾽ ἦν τὰ μέλλοντα ῥηθήσεσθαι. νῦν δ᾽ ἐνοεῖν ὑμᾶς ἀμφοτέρους χρεών, καὶ αἰσθάνεσθαι, ποσάκις οὐ ἐλπίδι ἐκάτεροι γεγόνατε, τοῦ νῦν ὄντος σμικροῦ ἐπιδεῖς εἶναι· ἡ μὲν πίστις καὶ τὰ νοῦ πράξειν ἔχει. καὶ δὴ καὶ ὅ τι ἦν σμικρὸν ἔλλιπον, μεγάλων καὶ μειόνων καὶ ἄπιστον ἐκάστοτε ξυμβαίνει γίγνεσθαι καὶ πρᾶσσ᾽ οὐδέποτε πλεῖται, ἐνικάπτει δὲ αἰεὶ παλαιὰ πλάνητ᾽ ἀνακοῦσα, ἀρχὴ φυσιλίνα. δι᾽ ὀλίσθου δ᾽ ἐλθεῖν τῷ κύκλου τούτου κινδυνεύσει καὶ ὁ τυραννικὸν ἅπαν καὶ ὁ δημοτικὸν γέ νος. ἔξεστι δὲ καὶ πρὸ τῶν εἰκότων γίγνεσθαί τι καὶ ἀπροσδοκήτων, χρεὸν εἰς ἐρημίαν τῆς ἐλλη νικῆς φωνῆς σικελίᾳ πᾶσαν, φοινίκων ἢ ὀπικῶν μεταβαλούσαν ἔθνη πολλὰ δωδεκάτιαν καὶ

κράτος· νῦν δὴ χρὴ πᾶσι προθυμίᾳ πάντας τοὺς Ἕλληνας τέμνειν Φαρνάκην· ἃ μὲν δὴ πρεσβύτερον ἅμαινόν τ' εἶχε τῷ ὑπ' ἐμοῦ ῥηθησομένου, οὐκ ἀκόντας ἐς τὸ μέσον, ἐρῶ τὰ νῦν φιλίλλην ἂν λεχθέν· ὃ δέ μοι φαίνεται πη, τανῦν ἐπὶ πειρᾶσθαι πάσῃ παρ' ἡσυχίᾳ καὶ κοινῷ τινι διαίτῃ λόγῳ χρώμενος διαλυσαῖ· λέγω γὰρ δὴ διαπολεμῶν τινα τρόπον διαλεγόμενος· ὡς δυοῖν τυραννίδοιν τί καὶ τυραννιδοῖτον, ὡς οὐκ ἐκατέρᾳ παλαιὰ ἐμοὶ ξυμβουλεύω· καὶ νῦν δ' ὁ γ' ἐμὸς λόγος ἂν εἴη ξύμβουλος τυράννῳ παντὶ φθόνον μὲν, τὸ σῶμά τε καὶ τὴν ψυχὴν ἔτι· ὡς βασιλέως δὲ, ἐπὶ δίκαιον ἐπὶ μεταβαλεῖν· δίκαιον δὲ, ὡς ἔλαιξεν ἔργῳ σοφὸς ἀνὴρ καὶ ἀγαθὸς λυκοῦργος· ὃς ἰδὼν τὸ τῶν οἰκείων γένος οὐ ἄργειον καὶ μισόπονον, ἐκ βασιλίων ὡς τυράννων δυοῖν μοναρχιῶν, καὶ διαφθείραντας ἀυτοὺς τε καὶ πᾶν ἐκατέρους ἐκατόβοα, λείσας τοῦδε τῆς αὐτοῦ πόλεως ἅμα καὶ γένους, φάρμακον ἐπῆγκε πᾶν τῶν γερόντων ἀρχὴν, καὶ ἓν τῶν ἐφόρων δασμὸν, τῆς βασιλικῆς ἀρχῆς σωτήριον, ὥστε γένεσθαι σωτὰς ἔτι μετ' ἀυτοῦ πλείοσι σώζεσθαι. νόμος ἐπείσθη κύριος ἐγένετο βασιλεὺς τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' οὐκ ἄνθρωποι τύραννοι νόμων, ὃ δὴ καὶ νῦν ἐμοὶ λόγος πᾶσι παρακελεύεται· τοῖς μὲν τυραννίδος ἐπιμελουμένοις, ἀποτρέπεσθαι καὶ φθόνου φυγῇ ἀπολίσθου· πενόντων δυσαμένισμα ἀνθρώπων καὶ αὐόντων· εἰς βασιλέως δ' ὁδὸς, περᾶσθαι μεταβάλλοντ, καὶ δουλεύσαι νόμοις βασιλικοῖς· τὰς μεγίστας τιμὰς κτησαμένους, παρ' ἑκόντ τε ἀνθρώπων καὶ τῶν νόμων· τοῖς δὲ δὴ ἐλευθέρᾳ διάγουσιν ἔστω καὶ φθόνου ἓν δουλείαν ζυγὸν εἰς δύναμιν, δίκαια βαδίσαι ξυμβουλεύοιμ' ἄν, μή ποτε ἀπληστίᾳ ἐλευθερίας ἀκούσιον πνὸς, εἰς τῶν προγόνων νόσημα ἐμπέσωσιν. ὃ δὴ πολὺ ἄγαν ἀναρχίαν οἱ τότε ἔπαθον, ἀμείψῳ ἐλευθερίας χρώμενοι ὄρωτ· οἱ γὰρ πρὸ Διονυσίου καὶ Ἱππαρίνου ἀρξάντες σκελιῶται, τότε ὡς ἤοντο, δύσαμένους ἔζων ζυφῶν τίς τε καὶ ἅμα ἀρχόντων ἀρχοντες, οἳ καὶ τοὺς δίκαιος κρατηγοὺς καταλύσαντες βάλλοντες τοὺς πρὸ Διονυσίου, κατὰ νόμον οὐδοὶς κείναντες, ἵνα δὴ δουλεύσεις μηδεὶ· μήτε σοὶ δίκη, μήτε νόμῳ διαπόνη. ἐλευθέροι δ' ἦσαν πάντα πάντων· ὧδεν οὐ τυραννίδες ἐγένοντο αὐτοῖς. δουλεία γὰρ καὶ ἐλευθερία ὑπερβάλλουσα μὲν ἑκατέρα, πάγκακον· ἔμμισθος δὲ, οὖσα, πανόσιον δὲ μετρία δὲ ἀμφοῖν ἀρίστη· θεὸς δὲ ἀνθρώποις σώφροσι, νόμος· ἄφροσι δὲ ἡδονή. τούτων δὴ ταύτῃ πεφυκότων, ἃ ξυμβουλεύω συρακουσίοις πᾶσι φράζειν παρακελεύομαι τοῖς λίωνος φίλοις, ἐκείνου καὶ ἐμοὶ κοινῶν ξυμβουλῶ· ἐπὶ δὲ ἑρμοκράτῃ ἃ ἐκεῖνος ἔμπνους ὢν καὶ δυνάμενος ἔπεισε ναῦν πρὸς ὑμᾶς. πῶς οὖν δή τις ἂν εἴη ποτε λόγον ἀποφαίνεται ἡμῖν τοῦδε τῶν νῦν παρόντων, οἱ λίωνος ξυμβουλὴ τόνδε δέξασθε ὦ συρακούσιοι πάντων πρῶτον, νόμους οἵ τινες αὖ ὑμῖν φαίνονται, μὴ πρὸς χρηματισμὸν καὶ πλοῦτον ζέφοντες τὰς γνώμας ὑμῶν, μήτ' ἐπιθυμίας ἀλλ' ὄντων τελῶν, ψυχῆς καὶ σώματος ἔτι δὲ χρημάτων, πρώτην μὲν πᾶσι τῆς ψυχῆς ἐπιμέλειαν ἔχειν δεῖ, δευτέραν δὲ πᾶσι τοῦ σώματος, ὑπὸ τῆς ψυχῆς κειμένην. τρίτην δὲ καὶ ὑστάτην, πᾶσι τῶν χρημάτων τιμὴν, δουλεύουσαν τῷ σώματί τε καὶ τῇ ψυχῇ. καὶ ὁ μὲν ταῦτα ἀποφαίνόμενος ἡμῖν, νόμος ἂν ὀρθῶς ὑμῖν εἴη κείμενος ὅτου δυσαίμονας ἀπὸ τελῶν τοὺς χρημάτας. ὁ δὲ τοὺς δυσαίμονας δυσαίμονας ὀνομάζων λόγος, αὐτός τε ἄθλιος γυναικῶν καὶ παίδων ὢν λόγος ἂν εἴης, τοὺς πειθομένους τε ἀποφαίνεται τοιούτους. ὅτι δ' ἀληθῆ ταῦτ' ἐπὶ παρακελεύομαι, ἐὰν γένησθε τῶν νῦν λεγομένων τοῦδε νόμων ἔρωτα γνῶσιν. ἢ δὲ βάσανος ἀληθεστάτη δοκεῖ γίγνεσθαι τῶν πάντων πέρι. δεδέκασι δὲ τοὺς τοιούτους νόμους, ἐπειδὴ κατέχει κίνδυνος σικελίαν, ἢ ὅτε κρατεῖτε ἱκανῶς, οὔτ' ἂν διαφθόντος κρατεῖσθαι, δίκαιον ἂν ἴσως καὶ ξυμφέρον γίγνοιτο ὑμῖν πᾶσι μέσον τεμεῖν, ἵνα τε φύγοισι τῆς ἀρχῆς πᾶν χαλεπότατα ὑμῖν, καὶ ἵνα τῆς ἀρχῆς πάλιν ὄρωσι τυχεῖν. ὧν οἱ πρόγονοι τότε μέγιστον, ἔσωσαν ἀπὸ βαρβάρων τοὺς Ἕλληνας, ὥστ' ἴσχειν τοῦδε πολιτείαν νῦν ποιεῖσθαι λόγους. ἔρρωσθε δὲ τότε, οὔτε λόγος, οὔτ' ἐλπὶς ἐλείπετ' ἂν οὐδαμῶ οὐδαμῶς. νῦν οὖν, τοῖς μὲν ἐλευθερία γιγνέσθω, μὴ βασιλικῆς ἀρχῆς. τοῖς δὲ, ἀρχὴ ὑπὸ πίνθους βασιλικὴ, διασῳζόντων νόμων τῶν τε Ἑλλήνων

πολιτῶν,

πολιτῶν, καὶ τῶν βασιλέων αὐτῶν, αὖτι παραλόμον πράξωσι. ὠδὶ δὲ τούτοις ξύμπασιν, ἀβλαβὴς γνώμη, καὶ ὑγιὴς μέχρι θεῶν βασιλικὴ σῆσαι δι· πρῶτον μὲν ἥν ἐμὲν ὑὸν χρεών τῶν οἵκοι διῆκα, τῆς τε παρ' ἐμοῦ καὶ τῆς παρὰ τοῦ ἐμοῦ πατρός. ὁ μὲν γὰρ ἐκὼ βαρβάρων ἀλθήρωσιν οὐ τῷ τότε χρόνῳ πρὸ πόλιν· ἐγὼ δὲ ἀκὼ τυράννων, νῦν δίς. ὧν αὐτοὶ μάρτυρες ὑμεῖς γεγόνατε· δεύτερον δὲ δὴ ποιεῖσθαι βασιλέα, ἥν τῷ μὲν ἐμῷ πατρὶ τιμὴν ἥν κεκτημένον ὄνομα· ὑὸν δὲ Διονυσίου, χρεὼν τῆς τε νεὼ Σωθείσης καὶ ὁσίως βροτοῦ· ὃς γενόμενος τυράννου παῖδος ἐκὼν πρὸ πόλιν ἀλθήρωσι. τιμῶ αὐτῷ καὶ γένει ἀείζωον αὐτὸ τυραννίδος ἐφυμόβου καὶ ἀδίκου κτώμενος. τρίτον δὲ προκαλεῖσθαι χρὴ βασιλέα γίγνεσθαι συρακουσῶν, ἐκόντα ἐκούσης τῆς πόλεως, ἥν νεῶ Διῦ τῶν πολιμίων ἀρχόντα σχαπτόδου Διονύσιον ἥν Διονυσίου. ἰαὼ ἰὴ Ἑλληνικὼν ὡς βασιλέως σῶμα ἅπαν λαπτεῖσθαι, δεδιὼς μὲν τὰς τύχας, ἐλιῶν δὲ πατρίδα, καὶ ἰδρῶν ἀθρόαν πυσίαν καὶ τάφους μὴ ὅλῳ φιλοτιμίαν πάντως πάντα ἀπολίσαι βαρβαρόεις ἐπήχαρος γενόμενος. ἰδρῶς δ' ὄντας βασιλέας, ἅτ' ἐῶν πρὸ λακωνικὸν λαύραμον αὐτῆς δόντες, ἅπτε ἀφελόντες καὶ ξωομολογήσαντες, καταπήσατε τόπον τινὶ βιῶδι· ὃς ἔρπεται μὲν, καὶ πρότερον ὑμῖν· ὅμως δ' ἔτι κὴ ναῦ ἀκμήτε. ἰαὼ ἐβίλη ἦ γύες ὑμῖν ἦ Διονυσίου τε καὶ ἱππαρίνου ὠδὶ σωτηρίᾳ σικελίας· παύσασθαι τῶν νεῶ παρόντων κακῶν, τιμὰς αὖ βίς καὶ γένη λαβόντες, ἔστε ἦν ἔπειτα καὶ ἦν νεῶ χρόνου ὠδὶ βύντες κηλεῖ τε, ὥς πρὸ καὶ πρότερον ἐρρήθη, πρίσβεις οὓς αὖ ἐθελήσωσι κυρίους πρὸ πατρίμενοι τῶν διαλλαττῶν ἔτ' ἐπὶ τῆσδε αὐτόθεν, ἅτε ἔξωθεν, ἅτε ἀμφότερα, μὴ ἐφ' ὅσους αὖ συγχωρήσωσι. τούτους δ' ἐλθόντας, νόμους μὲν πρῶτον θεῖναι καὶ πολιτείαν τοιαύτην, ὡ ἢ βασιλέως ἁρμόττει γίγνεσθαι κυρίους ἰδρῶντι καὶ ὅσων ἄλλων πρέπει τοῖς γιγνομένοις πρὸ βύρ γάτας. πολέμου δὲ καὶ ἁρμάτων ἀρχόντας, νομοφύλακας πεπίσασθαι ἀεὶ μὲν τετάχθαι μὴ πέντε, μέχρι τε δήμου καὶ βουλῆς. δικαστήρια δὲ, ἄλλα μὲν ἄλλων. θανάτου δὲ καὶ φυγᾶς, βύσπερ πέντε καὶ τετάχθαι ὑπάρχειν. πρὸς τούτοις τε ἐκλεκτοὺς γίγνεσθαι δικαστὰς ἐκ τῶν ναῦ αἰὲν τεθρισσίων ἀρχόντων. οἷα ἀφ' ἑκάστης τῆς ἀρχῆς ἥν ἄριστον δέκα τ' εἶναι καὶ δικαιότατον. βύτους ᾗ ἦν ἐπόντα σίαν ἥν δικάζειν ὅσα θανάτου καὶ δεσμοῦ καὶ μετατάσεως τῶν πολιτῶν· βασιλέα δὲ, τῶν τοιούτων δικῶν μὴ ὄζεῖναι δικαστὴν γίγνεσθαι, καθάπρ ἰδρία φόνου καθαρθύντα καὶ δεσμοῦ καὶ φυγᾶς. ταῦθ' ἡμῖν ἐπὶ καὶ ζῶν διοιόθην γίγνεσθαι, καὶ ναῦ διασοῦμαι· καὶ τότε κρατήσας τῶν ἐχθρῶν, μεθ' ἡμῶν ἐμὴ ξοινὴ εἰρηνίς ἐκώλυσαν, κατίδρασα αὖ ἥπδρ καὶ διορούμην· καὶ μέχρ ταῦτα σικελίαν αὖ πὼ ἄλλῳ ἅπδρ ἔργα ὠδὶ νῦ ἐγένετο, καὶ τῷκισα· τοὺς μὲν βαρβάρας, ᾧ ναῦ ἔχυσιν ἀφελόμενος, ὅσοι μὴ ἐπδρ τ' κοινῆς ἐλαθήρασα διεπολέμησαν πρὸς πὼ τυραννίδα· ἐκ δ' ἔμπροσθεν οἰκήτας τ' ἐλληνικῶν τόπων, ὡς τὰς ἀρχαίας ᾗ παλαιὰς οἰκήσεις καὶ οἰκίσας· ταῦτα δὲ ταῦτα καὶ νῦν πᾶσι συμβουλεύω κοινῆ διασοῦσθαι, καὶ πράττειν τε ᾗ παρακαλεῖν ὠδὶ ταύτας τὰς πράξεις πάντας· ἥν μὴ ἐβίλοντα δὲ, πολέμου ἐγεῖσθαι κοινῆ· ἔστι δὲ ταῦτα οὐκ ἀδύνατα· ἃ γὰρ οὐ δυοῖν τε ὄντα ψυχαῖν τυγχάνει, καὶ λογισαμένοις δύρᾶν βέλτιστα ἐστί μοι ἔχει, ταῦτα δὲ χειδὸν ὁ κείνων ἀδύνατα, οὐκ ἂν φρονεῖ· λίτω δὲ τὰς δύο, τήν τε ἱππαρίνου τῆ Διονυσίου ὑίως καὶ πὼ τοῦ ἐμοῦ ὑοῦ· τούτοιν γὰρ ξωομολογασσίοιν, τοῖς γε ἄλλοις συρακουσίοις δίμαι καὶ πᾶσιν ὅσοι πδρ τῆς πόλιως κήδονται ξωσδοκεῖν· ἀλλὰ θεῖς τε πᾶσι τιμὰς μετ' ἀνχῶν δόντες, τοῖς τε ἄλλοις ὅσοις μὴ θεῶν πρίπει, πείθοντες καὶ προκαλούμενοι φίλους καὶ διαφόρους μαλακῶς τε καὶ πάντως μὴ ἀποσῆτε, πρὶν αὖ τὰ νῦν ὑφ' ὑμῶν λιχθόντα, δίου ἐνίκατα θεὰ ἐπισάντα ἐγκωμιόσιν, ὡς ἀρχῆται ὄζ ὀρθάσθαι τε λιθώτε καὶ δύτυχῆ.

ΓΑΛΑΤΩΝ, ΑΡΧΥΤΑΙ ΤΑΡΑΝΤΙΝΩΙ ΕΥ̓ ΓΡΑΤΤΕΙΝ. ΕΝΑΤΗ.

ἀ φίκοντο πρὸς ὑμᾶς οἱ τῶδε ἀρχοντες καὶ φιλανίσθην. τὸν τε ἐπιστολιῶ φράσοντες ὧν σὺ αὐτοῖς ἔδωκας, καὶ ἃ παρηλλοντισε παρὰ σοῦ· τὰ μὲν οὖν πρὸς τὴν πόλιν οὐ χαλεπῶς διεπράξαντο καὶ γὰρ ἦν παντελῶς ἐν ὀρθῷ· τὰ δὲ παρὰ σοῦ δι' ὧν ἐμοῦ, λέγοντες ὑποδυσφορεῖν σε, ὅτι οὐ δύνασαι τῆς τῶδε τὰ κοινὰ ἀσχολίας ἀπολυθῆναι. ὅτι μὲν οὖν ἱδιῶτης ὢν οὐ ῥᾴδιον ἦν τὰ αὐτὰ πρᾶξαι, ἄλλως τε καὶ ἅτις ἔλοιο βιαιῶν πρᾶξαι δίκαι· οὐ σὺ, χειδὼν παντὸς ἄλλον· ἀλλὰ καὶ τοῦτο δεῖ σε ὠφυμεῖσθαι. ὅτι ἴσως ἡμῶν ἄχ αὐτῷ μόνον γέγονεν, ἀλλὰ τῆς γενέσεως ἡμῶν, ἃ μέν τι, ἃ παρτεῖς μερίζεται· ἃ δ' ἅτι, οἱ γενέσαντες· ἃ δὲ, οἱ λοιποὶ φίλοι· πολλὰ δὲ καὶ τοῖς καιροῖς δίδοται τοῖς ἐν βίοι ἡμῶν καταλαμβαίσι. καλῶς δὲ τῆς παιτείδος αὐτῆς πρὸς τὰ κοινὰ, ἄδηλον ἴσως ἃ μὲ ὑπακούειν ἅμα γοῦ ξυμβαίνει καὶ χώρεν καταλιμπάνειν φαύλοις ἀνθρώποις. οἷ οὐκ ἀρὸ τῆ βελτίσου πρὸς τὰ κοινὰ προσέρχονται. τῶδε τούτων μὲν οὖν ἱκανῶς. ἐχκρίνας δὲ καὶ νῶν ἐπιμέλειαν ἔχομεν, καὶ ἀς ἦν λοιπὸν χρόνον ἔξομεν· καὶ ὄβε σὲ, καὶ ὄβε τ' παιτέρα αὐτῆ Φρυνίωνα. καὶ δι' αὐ ἦν ἦν παυίσκον.

ΓΑΛΑΤΩΝ ΑΡΙΣΤΟΔΩΡΩΙ ΕΥ̓ ΓΡΑΤΤΕΙΝ. ΔΕΚΑΤΗ.

ἀ κούω δίωνος ὡ τῆς μάλιστα ἑταῖρον εἶναί τε σὺ καὶ νῶ καὶ γενέσαι ὄβε παντὸς ἦ σοφώτατον ἕνα τῶν ἐς φιλοσοφίαν παρεχόμενον. τὸ δὲ βέβαιον, καὶ πιστὸν, καὶ ὑγιὲς ἔστ' ἐπὶ φημὶ ἔστ' νῦν ἀληθινῶ φιλοσοφίαι. τοὺς δὲ ἄλλασ' τὸ καὶ ἐς ἄλλα τεινύσας σοφίασ' τε καὶ διεντόπτας κομψότητας δίμαι προσαγορεύω, ὀρθῶς ὀνομάζειν. ἀλλ' ἔρεσό τε, καὶ μέλι ὡ τῆς ἔθισιν ὅς πρ' καὶ μέλεις.

ΓΑΛΑΤΩΝ ΑΛΟΔΑΜΑΝΤΙ ΕΥ̓ ΓΡΑΤΤΕΙΝ. ΕΝΔΕΚΑΤΗ.

ἑ πιστείλαμέν σοι καὶ πρότερον ὅτι πολὺ διαφορὰ πρὸς ἅπαντα ἃ λέγεις αὐτὸν ἀφικέσθαί σε ἀθήναζε· ἐπεὶ δὲ σὺ φῆς ἀδύνατον εἶναι, μὴ τῶν ἐμῶν λόγων, εἰ δυνατὸν ἐμὲ ἀφικέσθαι, ἵν' σωκράτη ὧς πρὸ ἐπίστειλασ'. ναῦν δὲ σωκράτης μέν ὅτι τῶδε ἀδύνατον τὴν τῆς στρατηγούσας. ἐμὲ δὲ ἀφικόμενον αὐτοῦθα, ἅμα μὲν διαπράξασθαι ἐφ' ἅπερ σὺ παρεκάλεις. ἔτι δὲ ταῦτα γενέσθαι ἂν οὐ πολλὴν ἐλπίδα ἔχω. δι' ἃ δὲ, μακρᾶς ἐπέρασ' δοκεῖ αὖ ἐπιστολῆς ἦ τῆς παύτα διηγήσει, καὶ ἅμα δὲ τῷ σώματι σῷ τὴν ὑλικίαν, ἱκανῶς ἔχω πλανᾶσθαι μὴ κινδυνεύειν καὶ κατὰ τε γῆν καὶ κατὰ θάλατταν δίκα ἅπαντα. μὴ νῶ παύτα κινδύνων οὐ τ' πορείας ἕνεκα μισθ· συμβουλεύσαι μέν ὅτι ἔχω σοί τε καὶ τοῖς ἐκείνοις. ὃ ἐκφόντος μὲν ἐμῶ φωνὴ ἐσόδος, δύξαι αὖ ἢ φαύλον· χαλεπὸν δὲ νοῆσαι· ἐπ' ἄσοι) ὑπὸ νόμων θέσεως μὴ ὧν πίνων δὲ τε πολιτείαν αὖ καταστασιάζεσθαι, αὖθι τ' εἶναί τι, κύριον ἐπιμελέσθαι τὸ τῆ πόλει τ' καὶ θημόβιον διάτης, ὅπως αὖ ἔσόφρων τε καὶ σώφρων τὸ μὴ ἐλεύθερον, ἐκ ὀρθῶς διαφοῦντ· ἔστ' δ' αὖ, εἰ μέν ἐσιν ἔθη αὖσρόθε ἄξιοι τῆσ' αὐχῆς ταύτης, χώσιτ' αὖ· εἰ δ' αὖθι ὁ παυδύσει δεῖ τινος, ἅτε ὁ παυδύσων οὔτε οἱ παυδιθησόμενοι ὡς ἐπὶ δίμαι ἐσὶν ὑμῖν· ἀλλὰ δ' λοιπὸν χρῆς θεῖς ὧχαθε. καὶ τ' χειδόντι μὴ αἱ ἔμπροσθεν φύλες, οὕτω καταστασιάζεσθησαν. μὴ ἔπεσθαι δὲ ὧ κίνσαν, ὑπὸ ξυμβάσεων ὧν πρασμάτ' μεγάλων καὶ κατὰ φύλεμον μὴ κατὰ τὰς ἄλλας πράξεις γενομένων. ὅταν οἱ δ' ἄτοις καιροῖς, αὖτε καλός τε μὴ ἀγαθὸς ἐγκόπτ μεγάλην δύνκμιν ἔχων. τόδ' ἔμπροσθεν αὐτὰ, προθυμεῖσθαι μὲν χρὴ καὶ αὐτὰ διανοεῖσθαι μέν ὅτι αὐτὰ δίκαιόν μὴ μὴ αἰσχυνόμενον ἱκομένους τὴν ἐκείνως διαπράξασθαι δεῖν. εὐτύχει.

Γλάκων

ΓΑΛΑΤΩΝ ἈΡΧΥΤΑΙ ΤΑΡΑΝΤΙΝΩΙ ΕΥ̓ ΠΡΑΤΤΕΙΝ. ΝΟΘΕΥΕΤΑΙ. ΔΩΔΕΚΑΤΗ.

τ Ἀ μὶν παρὰ σοῦ ἐλήλυθ' ὑπομνήματα, θαυμαστῶς ὡς ἄσμενοί τε ἐλάβομεν· καὶ τῶ γράψαντος αὐτὰ ἠγάσθημεν ὡς οἷ μάλιστα. καὶ ἔδοξεν ἡμῖν εἶναι ὁ αὐτὴρ ἄξιος ἐκείνων τῶν πάλαι προγόνων· λέγονται γοὺν δὴ οἱ ἄνδρες οὗτοι μοιρεῖς εἶναι. οὗτοι δ' ἦσαν τῶν ὠδὶ λαομήδοντος ἀναστάντων ἡρώων, ἄνδρες ἀγαθοὶ, ὡς ὁ παραδόξμαος μῦθος δηλοῖ· τὰ δὲ παρ' ἐμοὶ ὑπομνήματα τοδὶ ὧν ἐπίσταλται, ἱκανῶς μὲν οὔπω ἔχει· ὡς δέ ποτε τυγχάνει ἔχοντα, ἀπίσταλκήσει. πᾶ δὲ τῆς φυλακῆς, ἀμφότεροι συμφωνοῦμεν· ὥστ' οἰδὲν δεῖ παρεκελεύεσθαι.

ΓΑΛΑΤΩΝ ΔΙΟΝΥΣΙΩΙ ΤΥΡΑΝΝΩΙ ΣΥΡΑΚΟΥΣΩΝ, ΕΥ̓ ΠΡΑΤΤΕΙΝ. ΝΟΘΕΥΕΤΑΙ. ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΗ.

ρχόμην τῆς ἐπιστολῆς ἴσω καὶ ἅμα ξύμβολον ὅτι παρ' ἐμοῦ ἔστι, τοὺς λοκρικοὺς τριήρεσιν ναυσίπορος πόρευσα· καὶ τα κείμενος ἀπ' ἐμοῦ, αὐτὸς παρ' ἐμέ. καὶ φιλοφρονούμενος εἶπε δῶρημα ἔχον ὡς ἐμοί τε ἐδόκει καὶ τῷ παρασκευάσαντι καὶ μεμόφῳ. ὧδ' ἀνὴρ τῶν καλῶν τις· ὃς γοῦν τε εἶπεν, ἔφυν πολλὰ ὠφελημένος ὑπὸ σοφίας ὠφελῆ ὑπὸ τοῦ πλάτωνος. σὺ δ' εἶπες, καὶ εἰσ ἄλλα· πολλά· ἐπεὶ καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς μεταπέμψεως, ὅτι μετεπεμψάμην αὐτὸν, δι' αὐτὸ ἔσχον δίκην ὠφελήθην. τοῦτ' οὖν δικαιοσύνη, ὅπως ἂν αὐξανώμεθα καὶ ἡμῖν ἀπ' ἀλλήλων ὠφέλεια. καὶ ἐπαινῶ τοῦτ' αὐτὸ παρασκευάζων τῶν τε πυθαγορείων πέμπεσθαι καὶ τῶν διαιρέσεων, καὶ ἄνδρα, ὡς πρὸ ἐδόκει ἡμῖν τότε, ᾧ γε, σὺ καὶ ἀρχύτης, ἐπρὸ ἦκεν παρὰ σὲ ἀρχύτης, χρῆσθαι δύναιθ' ἄν. ἔστι δ' ὄνομα μὲν, ἐλίκων· ὁ δὲ γένος, ἐκκυζίκου· μαθητὴς δὲ, εὐδόξου, καὶ πάντα τὰ ἐκείνου, πάνυ χαρίεντως ἔχων ἔστι δὲ καὶ τῶν ἰσοκράτους μαθητῶν τῷ ξυζύγιον· καὶ πολυξένῳ τῶν βρύσωνός τινι ἑταίρων. ὃ δὲ ἀστάσιον ὠδὶ τοὔνομα. ἔπ' ἀχαρείς, ἴσην οὐ τυχεῖν, ἔπ' ἀκολούθει ἔοικεν· ἀλλὰ μᾶλλον ἀλαφρὸς καὶ εὔθυς δέξειν ἂν ἡ. διὸ δὲ λέγω ταῦτα, ὅτι ἐπεδέ ἀνθρώπου δέξαν ἀφαίνομαι ἐφαύλως ζώου ἀλλ' ἐμὲ ταβάλλ, πλὴν πάνυ ὀλίγων πόνων καὶ ἐς ὀλίγα ἐπεὶ καὶ τοδὶ τούτου φοβέμενος καὶ ἀπιστῶν, ἐσκόπουν αὐτός τε ἐν τυγχάνων. καὶ ἐπυνθανόμην τῶν πολιτῶν αὐτῆ, καὶ οὐδεὶς οὐδὲν φλαῦρον ἔλεγεν ἐν ἀσφαλεσκέπει δὲ καὶ αὐτὸς, καὶ εὐλαβοῦ· μάλιστα μὲν οὖν, εἰ καὶ ὁπωστιοῦν σχολάζεις, μαθεῖν παρ' αὐτῆ καὶ τἄλλα φιλοσόφ. ἐὰ δὲ μὴ, ἐκ λίσδαξε τινά. ἵνα καὶ τὰ σχολῇ μαθοῦσα, ἐλιτῶν γένη καὶ εὐδοξῆς, ὅπως ἐ δ' ἐμὲ ὠφελῆσθαί σε, μὴ αὖ· καὶ τοῦτα μὲν δὴ ταῦτα. ρὶ δὲ ὧν ἐπιστελλές μοι ἀποπέμπειν σοι, ἐν μὲν ἀπόλλω ἐφυκοσάμιλα τε· καὶ ἄγει σοι λειπίνης, νέου καὶ ἀγαθοῦ δημιουργοῦ· ὄνομα δ' ἔστιν αὐτῷ λεωχάρης. ὕδρον δὲ παρ' αὐτῷ ὄργυιῶν, πάνυ κομψὸν ὡς ἐδοκῇ· ἐπριάμην οὖν αὐτὸ ἐκλόμενός σου τῇ γυναικὶ δοῦναι, ὅτι μου ἐπιμελεῖτο καὶ ὑγιαίνοντος καὶ ἀθυμοῦντος, ἀξίως ἐμοῦ τε καὶ σοῦ· δὸς οὖν αὐτῇ, αἰ μή τι σοι ἄλλο δέῃ· πέμπω δὲ καὶ ἄνου γλυκέως σῴδηκα μανία τῆς παιδὸς, καὶ μάλιστος, δύο. ἰαχείων δὲ, ὕστερον ἥλθομεν τῆς ἀφιδίσεως· τὰ δὲ μύρτα ἀφτιδίνται καὶ πεσάπη· ἀλλ' αὖθις βέλτιον ἐπιμελησόμεθα. τοδὶ δὲ φυτῶν, λειπίνης σοι ὁρᾶ. ἀργύριον δ' ἐς ταῦτα σὺ μὲ τὸ ζύπων καὶ ἐς φορῶν τινων ἐς πόλιν πόλιν, ἔλαβον παρὰ λειπίνου· λέγων ἅμοι ἐδοκῇ ἀναγκαῖα τὰ ἡμῖν ἔσται καὶ ἀληθῆ λέγειν. ὅτι ἐμέ τε ἔφη ὃ ἐς πόλιν ναῶν ἀπλώσαι μεν πόλι λυκηλίας, χειδὺν ἐκκαίδεκα μνᾶν. τοῦτ' οὖν ἔλαβον. καὶ λαβὼν αὐτός τε ἐχρησάμην καὶ ὑμῖν ταῦτα ἀπέπεμψα. ἐὰ δὲ μὴ ἔσται, ἔ χρημάτ' ἄφημι ὥς σοι ἔχει πρός τε τὰ σὰ τὰ ἀθήνησι, μὴ ἔ τὰ ἐμά· ἐπεὶ τοῖς σοῖς χρήμασιν ὡς τῷ τότε σοι ἔλεγον χρῶμαι, καθάπερ ἴδιοις ἔ τἄλλων ἐπιτηδείων. χρῶμαι δὲ, ὡς ἂν δύνωμαι ὀλιγίστοις, ὅσα αἰσχρὰ ἢ λίκαια ἢ δύσχρηστα ἐμοί τε δοκεῖ· μὴ παρ' ὃ ἂν λαμ-

βαίω. ἐμοὶ δὴ τοιοῦτον ναῦν ξυμβάλεσθαι. εἰσί μοι ἀδελφιδοῦν θυγατέρες τῶν ἀφθονεστάτων τότε, ὅτ' ἐτὼ οὐκ ἐστέφανούμην. σὺ δ' ἐκέλευσε, τέτταρες. ὁ μὲν, ναῦν ἐπήγαμος. ὁ δ' ἑκταί της. ὁ δὲ σμικρὸν πρὸς τεσσαρεσκαιδέκατον. ἡ δ' οὔπω οἰκαδε. ταύτας ἑκάστοτε ἐμοὶ ἔδει καὶ τοῖς ἐμοῖς ἐπὶ τὴν δίαιταν, ἃς αὖ ἐτὼ ἐπιβιῶ. ἆρ' ἀπομνημονεύεις ἃ ἔλεγον; ἐγὼ δὲ ἐμνήσθην. ἐπειδὴ δὲ ταῦτα ἐδόκει, ἦλθον ἐπὶ τὰς θυγατέρας. καὶ τὰς μητέρας δὲ αὐτῶν ἐτὼ ἐξέδωκα. καὶ μετ' ἄλλων καὶ μεθ' ἡμῶν. ὁ μὲν δὴ οὖν ἀπεδήμησε, καὶ ἔστι, καὶ ἀλλαχοῦ ἔσται ἐπιδημῶν. ἐγὼ δὲ ταῦτα οὐδὲν ἧττον, ἢ ἔμελλον, μᾶλλον ἐπεμελούμην. μέτεσται γοῦν αὐτοῖς ἡμῖν πρόσεισι. ἔτι δὲ ἐκεῖ ἡμέτερος τελευτήσας ὁ ἐμὸς, οὐδὲν αὖ ἧττον ἢ δὲ ἡμᾶς δίκαι αὖ εἰς πλῶ οἰκοδομέσθαι τῷ πάππῳ. καὶ ταῦτα δὴ ταῦτα, τὰ μὲν ἐμὰ ἀναγκαῖα χαίδυτι ἐν τῷ ναῷ ταύτῃ ἔδοτον. ἐκεῖ δὲ τι ἄλλο γίγνεται ἴδιον ἢ δημόσιον, ἀπάλωμα ἔξω πλῶ παρὰ σὲ ἄφιξιν, ὥσπερ τότε ἔλειπον δεῖ ποιεῖν, ἐμὲ μὴ διαμάχεσθαι, ὅπως ὡς ὀλίγιστον γίνηται τὰ ἀπάλωμα. ὅσ' ἂν μὲ δύνωμαι, σὸν εἶναι πλῶ δαπάνην. τὰ δὲ μετὰ ταῦτα λίπω τῶδε τῶν σῶν αὖ χρημάτων τῶν ἀδήλοισι τῆς ἀπαλώσεως, ὅτι πρῶτον μὲν ἐάν τι δέῃ ἐμὲ ἀπαλίσκειν εἰς χρείαν ἢ τι τοιοῦτον, ἀκίνδυνοι ξώσεις οὐδὲν ὅς τις σώσει ὡς ᾠόμεθα. ἐπεὶ καὶ ἄπιστοι αὐτῷ διαφθόνημα, ὥστε ἀπαλωθὲν μὲν ἧττον δῶσι. μὴ ἀπαλωθὲν δὲ ἀλλ' ἐγχρονισθὲν ἕως ἄν τις παρὰ σοῦ ἔλθῃ, ἐλάσσω πρὸς τῷ χαλεπῷ δ' τοιοῦτόν σοί ἐστι καὶ αἰσχρόν. ἐτὼ δ' ἐὰν ταῦτά γε ἐξήτασα, παρ' αὐτομάτης ἂν ἀγαπήτην πίμψασ' ἕρασθαι, παρ' οὗ ἐκέλευες τῆς ἐμπέρου ξυνέσεως θέλοιμι λαμβάνειν, βουλόμενος καὶ ἄλλα μείζονα ἃ ἐπίστευες πέμπειν. ὁ δὲ, ἔφην ἐγὼ, καὶ αὐθρώπινα, ὅτι καὶ πρότερον ἀπαλώσας τῷ παντὶ σου μέλλοις μέσως τοῦ. μὴ ναῦν, σμικρὰ μὲν δοίη ἄν. πλεῖω δὲ, οὐ. οὕτω δὴ παρὰ λιπεῖν ἔλαβον. καὶ ἔστ' γε, ἄξιον ἐπαινέσαι λιπεῖν οὐχ ὅπως ἔδωκεν, ἀλλ' ὅτι προθύμως μὴ τἀλλὰ τῶδε σὲ μὴ λίσσων καὶ πράττων, ὅτι δίεστ' ἐμὲ ἐπὶ τὴν ἅλω, φαιρέσεις ἐμὲ. χρὴ γοῦν μὴ τὰ τοιαῦτα καὶ τὰ κατὰ νοῦν, ἐμὲ ἀπαγήλλειν, ὁ ποῖός ποτ' ἂν ἔφησεν ἐμοὶ φαίνῃ τῶδε σέ. ὁ δ' οὕτω περὶ τῶν χρημάτων ἐτὼ σοὶ παρήσομαι. δίκαιον δ' καὶ ἅμα ἐμπέρως ἔχωμεν, τῶν παρὰ σοὶ λέγοιμ' ἄν. οἱ προσαγγέλλοντες ἐμήκοτέ σοι, ὅτι αὖ οἴονται ἀπάλωμα ἔσεσθαι ἐγγέλλειν ἀκίνδυνοι προσαγγέλλειν, ὡς δὴ ἀπεχθησόμενοι. ἔδιζε οὖν αὐτοὺς καὶ ἀνάγκαζε φράζειν, καὶ ταῦτα καὶ τἄλλα. σὺ γὰρ δὴ ἐάσειν τε τὰ πάντα καὶ τὰ δίκαια, μὴ κεῖνο ἔστ' καὶ μὴ φόβεσθαι. πάντων γὰρ ἄριστόν σοι ἔσται πρὸς πλῶ ἀρχήν. τὰ γὰρ ἀπαλώματα ὀρθῶς ἀπαλισκόμενα μὴ ὀρθῶς ἀποδιδόμενα, πρός τε τἄλλα καὶ πρὸς αὐτοῦ πλῶ τῶν χρημάτων κτῆσιν, καὶ σὺ δὴ φῆς ἀγαθὸν εἶναι, καὶ φύσεις. μὴ οὖν σε διαβαλλόντων πρὸς τὸν αὐθρώπους οἰκόθεν αὖ σου φάσκοντες. ἔστ' γὰρ ὅτι ἀγαθὸν οὔτε ἡγεμὸν πρὸς δίκαι σοι δοκεῖ ξύμβολον εἶναι. τὰ μὲν ταῦτα, ἢ δίωνος λίσι μ' ἄν. τὰ μὲν οὖν ἄλλ' οὔπω ἔχω λέγειν, πρὶν ἂν παρὰ σοῦ ἔλθωσιν αἱ ἐπιστολαί ὥσπερ ἔφης. τῶδε μέν τοι ἱκανῶν ὧν οὐκ ἔπος μεμνῆσθαι πρὸς αὐτὸν, οὔπω ἐμνήσθην, ὅτε σε ἐλέγχων. ἴζι πειρώμενος δέ, εἴτε χαλεπῶς εἴτε ῥᾳδίως ἔσεσι γιγνομένοις. καίμοι ἰσθὶ οὐκ ἐρίμα ἂν ἄχθεσθαι ἀγίγνοιθ'. τὰ δὲ ἄλλα ἃ σὺ μὴ λέγῳ, μὴ ὄφγω μέτεσός μοι δοκεῖ ἢ δίων. κρατήσω, τῷ τιμοθέου μὲν ἀδελφῷ, ἐμῷ δ' ἑταίρῳ, θείρανα σωρησόμεθα ὁ πλείστην τῶν μάλα καλῶν τῶν πιζῶν. καὶ ταῖς κέβητος θυγατράσι, χρόνια τεύξεις πᾶσι μὴ τῶν πολυτελῶν τῶν ἀμαχέτων, ἀλλὰ τῶν σικελικῶν τῶν λινῶν. ἐπεικῶς δὲ γιγνώσκεις τοῦτο μέβιλος. γεγραμμένος γοῦν ἔστιν ἐν ταῖς σωκρατείοις λόγοις, μᾶλ' σιμμίου σωκράτει διαλεγόμενος ἐν τῷ περὶ ψυχῆς λόγῳ. αὖθις, πᾶσιν ἡμῖν οἰκεῖός τε καὶ ξύνους. περὶ δὲ δὴ τῆς ξυμβολῆς τῆς περὶ τὰς ἐπιστολὰς, ὅσας τε αὖ ἐπιστέλλω σοι καὶ ὅσας αὖ μοι, δίκαι μέν σε μεμνῆσθαι. ὅμως δ' οὐδὲν καὶ πάνυ πρόσεχε τὸν νοῦν. πολλοὶ δ' οἰκειότατοι γράφειν, οἷς οὐ ῥᾴδιον φανεῖται διαβῆναι. τῆς μὲν γὰρ σωσθείσης ἐπιστολῆς, θεὸς αἴτιος. θεοὶ δὲ τῆς ἁλόσης. οἱ πρόσβας, ἢ ἐδόκουν ἐπιστέλλειν σοι καὶ οἰκῆς. πάνυ δ' προθύμως σε πάντα χοῦ καὶ ἐμὲ ἐγκαμάζουσι, καὶ οὐχ ἥκιστα φίλαγρος, ὃς ὅτε πλῶ χεῖρα ἐδίνῃ. μὴ φιλαίδης παρὰ βασιλίως

ἥκων τῆ μεγάλω, ἵλεγε πολλὰ σοῦ. ἃ δὲ μὴ πάνυ μακρᾶς ἐπιστολῆς ἦν, ἔγραψα αὖθις ἃ ἔλεγε. νῦν δὲ λειπόμενον, πυθέσθαι σου. ἆρ' ἦν Διόφαντος ἢ ἄλλότις ὢν ἐπιστέλλω τίμησις, ἣν μὲν αὐτὸς τῷ βουλῃ, ἃ δὲ μὴ, τῇ ἐλλιμενίῳ δός. ἔστι δὲ τῶν αἰεὶ πολιούντων ἡμέτερος ἐπιτήδειος καὶ τἆλλα καὶ περὶ φιλοσοφίαν χαρίεις. πίσωνος δ' ἔστι κτίσις. ὃς τότε οὐδ' ἡμεῖς ἀπεπλέομεν, ἀπολιασόμενοι. ἔρρωσο. καὶ φιλοσόφει. καὶ τοὺς ἄλλους προτίμα τοὺς νεωτέρους, καὶ τῶν συμφοιτητῶν ἀπόλειπε οὐδένα ἡμῶν. καὶ πρόσταττε τοῖς τε ἄλλοις; καὶ ἀριστοκρίτῳ, ἐκόντις παρ' ἡμῶν λόγος, ἢ ἐπιστολὴ παρασὴ ἦν, ἐπιμελῶς ὅπως ὡς τάχιστα σὺ αὖθις. καὶ ὑπομιμνήσκειν σε, ἵνα ἐπιμελῇ τῶν ἐπιταλαιπόντων. καὶ νεῶ λειπόμενον ἀπόδοσις τῆ ἀργυρίᾳ μὴ ἀμελήσῃς, ἀλλ' ὡς τάχιστα ἀπόδος. ἵνα καὶ οἱ ἄλλοι πρὸς ἕνα ὁρῶντες, προθυμότεροι ὦσιν ἡμῖν ὑπηρετεῖν. ἰασοκλῆς ὁ μετὰ μυρωνίδου τὸ πέλαγος ἀφιθεὶς ὑπ' ἐμοῦ, πολλὰ νεῶ μετὰ τῶν πεμπομένων παρ' ἐμοῦ. ἐμμισθον ἦν που αὐτὸν κατάστησον, ὡς ἔνεστι σοι βέλτιον. καὶ αὖτη βουλῇ αὐτῷ χρῶ. εἰ νῦν ἐπιστολὴν ἢ αὐτὸν ἢ ὑπόμνημα αὐτῆς σώζεται καὶ αὐτὸς ἴσθι.

ΤΕΛΟΣ.

Ἐνετήσιον τὸν πόλεμον παρὰ τοῖς πολλοῖς ἦν λέγειν, παλαιοῖς πᾶσι καὶ ἀξιοπίστοις κεχρημένον αὐτηρήμασι· χιλιοστῷ πεντακοσιοστῷ τεσσαρακοστῷ ἀπὸ τῆς θεογονίας αὐτῶν τῷ. καθ' ὃν ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΔΙΚΕΥΣ Ὁ ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΥ ΚΑΛΟΥ παῖδος καλὸς ἡγεμὼν τῆς ἄκρας δὴ τῆ πανυπερκρατορικῆς αὐτοκρατείας ἀξιωθεὶς ὑπὸ ῥώμης, λέων μετονομασθεὶς δικαίως. ᾧ πᾶς ὁ χριστώνυμος λεὼς ἀσφαλῶς, γυναῖκες, παῖδες, γέροντες, ἴσον πολυετῆ μὴ πάντα σωθῆναι ταλαιπώρως. πάντες γὰρ ἐλπίζουσιν αὐτὸν, ἁρμοστὸν οἷον μὲν, καὶ πολέμων δεῖς νεῶ ἅπαντα πυρπολεῖται καὶ τασφέσῃ φασὶ τῆς Ἀλληθείας παλαιστὰς καὶ τῶν ἑλληνικῶν λόγων ἀνακαινιστὴν μὴ τῆς μὲν ἴσα λέσθαι νοσούσης καὶ τασιαζούσης ἐπὶ τοῦ αὐτῆς δὲ τῆς ἑλλάδος, πάλαι καταδουλωμένης. ἐλθοῦ σῴζων, καὶ ὅλως τοῦ βίου τῶν αἰθρώπων εὐδρχίαν ἴσεσθαι καὶ διορθωτήν.

a : a b c d e f g h i k l m n o p q r ſ t u x y z aa bb cc dd ee ff gg hh ii. A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z AA BB CC DD EE.
Omnes quaterniones præter a & ii & EE duerniones.

VENETIIS IN AEDIB. ALDI, ET ANDREAE SOCERI MENSE SEPTEMBRI. M. D. XIII.

UNIVERSIDAD CENTRAL
BIBLIOTECA

